

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

EX BIBLIOTHECIS GUDBRANDRI
VIGFUSSON et FRIDERICI YORK POWELL
olim alumni, partim ab hoc legatis, partim
emptis, a. MCMIV.

B 1 9 25

1
Gudr. Vigfusson
1860

LEXICON POËTICUM

ANTIQUÆ

LINGUÆ SEPTENTRIONALIS.

CONSCRIPSIT

SVEINBJÖRN EGILSSON.

EDIDIT

SOCIETAS REGIA

ANTIQUARIORUM SEPTENTRIONALIUM.

HAFNLÆ.

TYPIS J. D. QVIST & COMP.

MDCCLX.

PRÆFATIO.

ABSOLUTO hoc opere, et astante tempore, quo hicce liber ex omni parte instructus in publicum prodire debeat, non mirandum est, nos, quorum munus factum est eundem librum hac præfatiuncula orbi literato quasi ante oculos sistere, in utramque partem commoveri. Gaudemus, quum sciamus, in hoc libro præstantissimum, quod in hoc quidem literarum genere hucusque prodiit, opus perfectum esse; dolemus, quod ipsi egregio auctori non concessum est opus suum, tantæ curæ, tantæ industriæ, tanti indefessi laboris fructum, in publicum proferre, et quæ necessaria erant monere. Timemus, amicitiam nostram et pietatem in hoc casu quæ necessaria sunt suppeditare non posse. Sed quamvis omnia nobis maxime exoptata non contigerint, satis obtinuimus in ipso opere, ut confidamus hoc ipsum nomen suum et auctoris sui alte tollere posse, et harum literarum cultoribus persuadere, nomen auctoris præstantissimi dignum esse, quod honore et grato animo celebretur.

Speramus non ingratum fore benevolo lectori, aliquid de ortu et vita auctoris cognoscere, pro certo habentes, hunc librum non raro in manus eorum venturum, qui ne nomen quidem auctoris antea audiverint, et tamen aliquid accuratius de eodem cognoscere desideraverint. Natus est igitur **SVEINBJÖRN EGILSSON** in villa rurali Njarðvík interiori, in toparchia Gullbringa dicta, in Islandia meridionali, fere quinque milliaria ab emporio insulæ principali, **Reykjavík**, distante. Dies natalis fuit festum Mathiæ apostoli, vi. calend. Mart. (24. Febr.) 1791. Parentes Egill Sveinbjarnarson et Guðrún Oddsdóttir, qui, quamquam genere populari orti, tamen non minus animi dotibus quam facultatibus inter primarios sui ordinis numerabantur. Filius decem annos natus curante patre in domum Magni Stephensen, iudicis primarii in tribunali superiore, exceptus est (1801), quem nutricium, eodem anno patre orbatus, postea semper ut patrem coluit et dilexit. Magnus Stephensen, hoc tempore et opibus pollens et literarum favore semper ardens, puero ingenioso præceptores dedit, et postquam per aliquot annos literis, quæ in scholis tradi solent, operam dederat, a celeberrimo Arnio Helgii (**Árni Helgason**), tum pastore, postea officiali et episcopo titulari in Islandia, cum testimonio scholastico dimissus fuit (1810).

Sopito bello, quod hoc tempore per totam Europam flagravit, anno 1814 iv. id. Septembr. (10. Septbr.) tandem Islandiam reliquit, universitatem Hafniensem petens, ubi ineunte anno sequenti iii. id. Januar. (11. Januar 1815) civium academicorum numero adscriptus est, examine Artium cum egregio successu emenso. Eodem anno examini philologico-philosophico se subjecit, et inde Laudabilis et publico encomio ornatus discessit. Anno 1819, die iii. id. Januar. (11. Januar) examen theologicum subiit, et Laudabilis iudicatus est.

Accidit hoc tempore, quod unus ex præceptoribus scholæ Bessastadensis infortunato casu in itinere Hafniam petens undis submersus fuerat, quo facto ejus locus per integrum annum vel plus vacuus relictus est. Hoc munus sibi elegit Sveinbjörn Egilsson, et literas vocationis vi. cal. Aprilis (27. Martii) 1819 accepit. Eodem anno patriam revisit, et deinde collega Scholæ Bessastadensis fuit, usque dum jussu regio, schola Reykjavikam translata, eidem rector præpositus est v. cal. Maj. (27. April) 1846. Per quinque annos scholæ præfuit, donec a calend. Juliis 1851 otium quærens officium deposuit, et gratia regis dispensationem cum annua pecunia obtinuit (15. Juni 1851). Posthac solis literis vixit; sed spes nostra, eum hoc modo diu inter nos victurum, vana fuit, quum morbus, primo aspectu levis et parvi momenti, postea gravis et perniciosus, corpus subegit et vitæ finem fecit die xvi. cal. Septembr. (17. August) 1852. Uxorem reliquit Helgam Benedicti Gröndal († 1855) et novem liberos.

Opera literaria, quæ Sveinbjörno Egilssonio debemus, satis accurate enumerata sunt in Lexico bibliographico Erslevii (Th. H. Erslew Forfatter-Lexicon et ejusd. Supplementum 1, 400-402), et in vita ejus, a Jona Arnasonio (Jón Árnason), viro doctissimo et Egilssonio intima familiaritate juncto, scripta, quæ editioni scriptorum Egilssonii¹ tom. II, effigie ejus quoque illustrata, præmissa est, ad quos igitur libros lectorem ablegamus. Unum tamen eorum genus est, quod ad linguam et antiquitates septentrionales pertinet, de quo nobis breviter disserendum esse videtur.

Omnes, qui de literis Islandicis, et imprimis de studio literario Islandorum, aliquid notitiæ habent, bene sciunt, has literas in Islandia tam domesticas esse et consuetas, ut proprie dici possit neminem Islandum esse, si de literis aliquid gustaverit, quin libros veteres, Sagas et Eddas, in tantum vel in totum legerit, de poësi septentrionali, ejus legibus metricis et speciali indole aliquid comprehenderit, vel qui vigorem ejus et mirabilem quandam

¹ Rit Sveinbjarnar Egilssonar, Rektors og Dr. Theologiæ. — Reykjav. 1855—1856. 1—3, Sve., quæ editio non absoluta est.

intensitatem non senserit. Quod maxime de Sveinbjörno Egilssonio accedit, qui non solum ingenium habuit ad omne genus literarum promptum et alacre, sed et gustum ad omnem elegantiam sermonis proum, venamque poëticam lepidissimam cum sale, ad facetias præsertim nutantem. Postquam dimissus fuit, et ei per aliquot annos (1810—1814) in domo nutricii, eximiis quibusque in his literis subsidiis fulto, literas colere contigit, prima harum scientiarum documenta dedit, quum aliquot versus hujus generis partim composuit partim interpretatus est. Hafniæ primum inter fundatores Societatis Literariæ Islandicæ fuit (1816); deinde eodem anno inter socios cum tribus aliis electus est ad parandam editionem Historiæ Sturlungorum (*Sturlunga saga*. Kh. 1817—1819. 1—II. 4to). Absoluto examine theologico 1819 non pauca antiquitatis monumenta ex codicibus exscripsit¹, quæ deinde Islandiam secum transportauit. Quum Islandiam ventum est, in schola Bessastadensi nactus est collegam et studiorum suorum acrem cultorem atque instigatorem, Dr. Hallgrimum Scheving, qui jam tum per plures annos ad Lexicon linguæ Islandicæ multa collegerat. Non igitur mirandum, hos duos non solum inter discipulos suos amorem harum literarum non parum excitasse, sed etiam studia ejus generis operibus suis multis modis promouisse. Et feliciter accidit, quod eodem tempore ardor antea ignotus ad hoc literarum genus cognoscendum per totam Septentrionem et Germaniam increuit, qui ad hunc usque diem duravit, et ut speramus magis magisque fructus abunde feret.

In hoc scientiarum genere nova epocha orta est anno 1825, quum die v. cal. Febr. (28. Januar) Societas nostra fundata est. Amici Egilssonii, qui hujus Societatis prima fundamenta jecerunt, amico suo, in Islandia moranti, loci se digni in fundanda Societate antiquariorum septentrionalium occupandi occasionem præbere desiderarunt, quare eum jam 1824 collegam sibi in edendo programmate, deinde in dirigendis rebus literariis Societatis elegerunt, quod postea ad mortem usque semper fuit. Ille etiam opera a Societate edita quodammodo primitiis suis inaugurauit; composuit enim Odam ad regem Fredericum Sextum et reginam Mariam, volumini primo horum Scriptorum præmissam, et textus Historiæ Olai Tryggvii filii ex ejus exscripto impressus est (*Fornmanna sögur* vol. 1—III). Præterea in hac collectione Islandice dedit, quas Undalinus olim Danice verterat, Historias Hakonis Sverreris filii, Guttormi Sigurdi filii et Ingii Bardi filii (*Fornm. s. 1x*, 57—213), quarum textus ut videtur jamdum perierat. In volumine ultimo hujus collectionis historicæ scripsit: a) Chronologiam regum Noruegiæ (861—1263); b) Chronologiam regum Daniæ (842—1259); c) Annales

¹ enumerata a Jona Arnasonio in Vita S. Eg.; vide *Bit Sveinb. Egilss.* II, præfat. p. XLVIII.

rerum maxime memorabilium in terris septentrionalibus per annos 851—1273;
 d) Carmina in ordinem prosaicum redacta per Fornmanna sögur vol. I—XI;
 e) Indicem rerum; f) Glossarium cum explicatione vocum rariorum.

In collectionis Danicæ (Oldnordiske Sagaer) volumine ultimo impressa est interpretatio Danica chronologiæ et Annalium mox allatorum (XII, 1—24).

Collectio Latina, XII voluminibus constans, et sub titulo „Scripta historica Islandorum” edita, non solum continet Latinam interpretationem historiarum, in „Fornmanna sögur” Islandice editarum, a Sveinbjörno Egilssonio fere solo elaboratam, sed et commentarios in carmina ibi occurrentia, præfationes, excursus varios, et plura. Inter hæc præcipua sunt:

In vol. III.: a) Excursus de poëta Hallarsteine, cum ejus poëmate *Rekstefja* et commentario (pag. 224—276); b) Chronologia ann. 961—1048 (pag. 277—280); c) tabulæ genealogicæ decem.

In vol. V.: Chronologia 995—1066 (pag. 350—357).

In vol. VII.: a) Chronologia a Magno Bono ad Sverrerem (pag. 352—360); b) tabulæ genealogicæ sex.

In vol. X.: a) Chronologia ann. 1151—1273; b) *Arnmæðlinga tal* (p. 444—447); c) tabulæ genealogicæ tres.

In vol. XI.: a) Chronologia historiæ Knutidarum 842—1184 (pag. 401—405); b) Chronologia historiæ Olavi Tryggvii filii 851—1000 (pag. 406—417); c) tabulæ genealogicæ duæ.

In libro studio et opera C. C. Rafn a Societate nostra edito, qui „*Antiquitates Americanæ*” inscribitur (Hafn. 1837), interpretationes Latinæ et commentarii in versus, ex maxima parte ab Egilssonio elaborati sunt.

Eodem modo ex maxima parte Latinas interpretationes et explicationes versuum scripsit in opere a C. C. Rafn edito, quod inscribitur „*Antiquités Russes*” (Copenh. 1850—52).

Explicationes versuum in *Historia Gislii Surrsonii* occurrentium, auctore Egilssonio, editæ sunt a Societate Literaria Septentrionali (Nordiske Literatur-Samfund) in collectione quæ dicitur „*Nordiske Oldskrifter*” fasc. VIII (1849) et XV (1852). Tales explicationes versuum, partim Islandice partim Danice ab Egilssonio conscriptæ, in plures Sagas Islandicas habemus, quæ tamen maxima ex parte adhuc ineditæ sunt, v. c.: a) in *Kormakssaga* Danice (*Ant. Tidsskr.* 1846—1848, p. 40); b) in *Gunnlaugssaga*; c) *Heiðarviga saga*; d) *Droplaugarsona saga*; e) *Njáls saga*; f) *Egilssaga* (edit. Reykjav. 1856, p. 257—270); g) *Eyrbyggja saga*; h) *Bjarnar saga Hitdælakappa*; i) *Grettis saga*; k) *Fóstbræðra saga*, de Thormodo Kolbrúnarskáld et Thorgeire.

Programmata scholæ Bessastadensis et Reykjavicensis, quorum non pauca ab Egilssonio edita sunt, carmina quædam antiqua non alias edita

continent, quæ sunt: a) carmen Ólafs drápa, de Olavo Tryggvii filio Norvegiæ rege compositum, et in unico codice Hallfredo poëtæ attributum (1832); b) Fragmentum carminis Placidusdrápa, de Sancto Placido et Theopista (1833); c) quatuor carmina antiqua, religiosi argumenti, quæ dicuntur Hærmósól, Líknarbraut, Leiðarvísan et Heilags anda visur (1844).

Quum post absolutam editionem Eddæ Sæmundinæ a Seviris, quibus Legatum Arnæ Magnæi curæ demandatum erat, consilium initum fuit, ut Edda Snorrii Sturlæi, interpretatione Latina et apparatu critico commentariisque instructa ederetur; Sveinbjörno Egilssonio scripserunt, ut interpretationem et explicationes carminum elaborandas sumeret, quod et libenter fecit. Accepto a Seviris Arna-Magnæanis exscripto textus cum lectionibus variis, fragmentis diversorum codicum, ceteroque ad editionem præparandam necessario apparatu, munus sibi concreditum perfecit, et ita ex parte potiori editio Arna-Magnæana, cujus duo volumina jam prodierunt (Hafn. 1848. 1852), ei tribui potest. Ex textu a Seviris Arna-Magnæanis misso paravit editionem Eddæ Snorriane (Reykjav. 1848), et quorundam tractatum antiquorum, qui huic libro in nonnullis codicibus manuscriptis juncti inveniuntur (Ritgjörðir tilheyrandi Snorra-Eddu. 1849), cui addidit clavem metricam (Háttalykil) Rögnvaldi comitis. Speciatim duo carmina antiqua, quæ in Edda Snorriana asservantur, Haustlaug et Þórsdrápa, cum commentario Islandice edidit (1851).

Hi libri, qui jam allati sunt, multi quidem et non minus indefessam curam quam doctrinam et sagacitatem auctoris testantes, tamen non aliter ac quasi præcursores et præparatores hujus Lexici poëtici generalis designari possunt. Non latere potuit eum, cui ab initio demandatum erat versus antiquos interpretari et explicare, quantum in hoc literarum genere restaret, quantum in editionibus partim in scribendo partim in edendo peccatum fuerit, nec minus quantum in explicandis carminibus erraverint viri doctissimi, omni fere critico fundamento destituti. Nec eum sefellit, quod tales errores et vacillatio interpretum non potuerunt nisi iudicium hominum de antiqua poësi septentrionali et genio ejus depravare et corrumpere. Videmus ergo jam 1824 auctorem nostrum strenue occupatum in carminibus antiquis ex membraneis codicibus colligendis, quod negotium, quum ipse a fontibus tam longe abesset, amicis suis et discipulis, qui Hafniæ commorabantur, demandavit. His collectionibus instructus partim speciatim quæ antea exposuimus opera præstitit, partim Lexicon generale sermonis poëtici congregavit, quod re vera duplex est, primum hoc nostrum Islandico-Latinum, quod primum inscripserat: „Glossarium, continens voces simplices et compositas, terminationes rariores, appellationes poëticas et phrases, in carminibus poëtarum septentrionalium

ad finem usque seculi decimi quarti occurrentes, collegit et explicavit Sveinbjörn Egilssonius, collega scholæ Bessastadensis in Islandia” (quatuor volumina autographa, 3160 pagg. in 4to); alterum Islandicum tantum, non editum (duo volumina. 8vo. plagulæ 42½ scriptæ). Illud Lexicon sive Glossarium majus Societati nostræ tradidit quum Hafniæ præsens erat, annis 1845—46. Eodem tempore Richardus Cleasby, vir doctus ex Anglia oriundus, sibi proposuerat, ut simile Lexicon Islandico-Anglicum typis ederet, prosam orationem in libris antiquis septentrionalibus vernacula lingua scriptis asservatam complectens, quod opus, post mortem doctissimi collectoris revisum, in Anglia Oxfordiæ impressum iri speramus; nostrum vero ex decreto Societatis anno 1852 prelo subjectum est, deinde fasciculi suo quisque anno post 1854 in publicam lucem prodierunt.

Antea a nobis breviter indicatum est, quo modo auctor inductus sit, ut in hoc Lexico poëtica solummodo tractaret, quasi discernens inter vocabula prosæ orationis et poëticæ. Si per se hoc non mirandum est, quum notum sit, quam multa peculiaria vocabula et a populari sermone diversa contineant opera poëtica cujuscunque linguæ, tamen hoc de lingua veteri septentrionali plurimum valet. Magna copia verborum, multæ formæ, terminationes, compositiones verborum, quæ in carminibus occurrunt, in prosa oratione non omnino inveniuntur, quod non solum mythologiæ et denominationibus inde sumtis debetur, sed etiam multis aliis fundamentis nititur, quibus radices linguæ alte insitæ sunt. Satis est hic exempli gratia poëma Eddicum *Alvíssmál* allegare, ubi denominationes cœli, terræ, solis, lunæ, et aliarum rerum ex septem vel novem diversis linguis desumptæ esse dicuntur, quarum præcipuæ appellantur lingua Hominum, Deorum, Vanorum, Gigantum, Alforum, Nanorum et Helensium, quæ denominationes deinde apud poëtas promiscue de his rebus, aut simpliciter aut figuris poëticiis ornatæ, adhibentur. Nomina Odinis in carmine *Grímnismál* simili modo enumerantur, quæ diversis locis gesserit. Enumeratio harum linguarum egregie demonstrat, quam alte et late originem sermonis poëtici petierint veteres. Quomodo autem hoc apud poëtas adhuc latius patuerit, et quibus legibus circumscriptum fuerit, a Snorrio Sturlæo in scriptione „De dictione poëtica” (*Skáldskaparmál*) expositum est. Tria ibi genera dictionis poëticæ enumerantur: primum denominationes simplices (*heiti*), secundum pronominations (*fornöfn*), tertium denominationes compositæ (*kenningar*). Hæ duæ classes posteriores vocum et phrasium poëticarum innumeris formationibus dictionis poëticæ ansam præbent, quæ primo aspectu Sibyllinum aliquid spirare videtur, et nonnisi sedulis cultoribus ipsum florem, peculiari fragrantia æstimatores oblectantem, aperit. Nos, qui scimus, quot obscura verba auctor noster celeberrimus explicaverit, quot

lectiones falsas correxerit, quam sæpe leges troporum explicandorum fixerit, sensam veriore et genio poëtico digniore aut invenerit aut plures enarrationis modos ingeniose excogitaverit, locos antea non illustratos explicaverit, non possumus nisi læto et grato animo accipere quæ præstitit, et approbare, quod poëtica opera sola sibi elegit, sperantes, quod restat sensim ab aliis, vestigiis ejus ingredientibus, absolutum iri.

Ipse celeberrimus auctor, ut jam vidimus, terminos operis sui ab antiquissimis inde temporibus ad finem seculi quarti decimi (c. ann. 1400) destinavit. Fatendum tamen est, hoc magis ex vulgari traditione quadam, et ut certi quidam fines operis constituerentur, factum esse, quam ex certis argumentis internis, ex ipsa poëseos historia deductis. Quod ad antiquissima poëtici generis monumenta attinet, maximi momenti id obstaculum fuit, quo minus eorum explicationes admitti possent, quod in editionibus, quæ solæ auctori ad manus erant, non minus ipse textus quam interpretationes harum inscriptionum ex maxima parte tam magnopere vacillant, ut non nisi conjecturis satis incertis sit locus. Inscriptio Karleviensis in Ölandia, quæ sensum certum præbuit, in librum suscepta est; de pluribus inscriptionibus poëticis idem factum fuisset, si novissimam earum collectionem, quæ in Antiquitatibus Orientalibus („Antiquités de l’Orient, monuments runographiques interprétés par C. C. Rafn”. Copenh. 1856. 8vo) edita est, cognovisset. Consilium primum fuit, hunc defectum ita sarcire, ut glossarium inscriptionum Runicarum per se adderetur, quum vero hoc non sine majori cunctatione fieri potuerit, utilius visum est non in hac re morari, sed editionem statim perficere et publicæ luci tradere. Idem valet de illis paucis quidem versibus, qui postremis annis aut primum cogniti sunt, aut accuratius editi vel explicati, qui vero in hoc libro aut prætermittuntur, aut alio modo tractantur.

De antiquitate carminum, quæ historica ætate cognita fuerunt, multa sunt disputata, plura tamen adhuc ita incerta, ut finis disceptationis adhuc longe absit. Neque nobis occasio neque locus adest, ut in has res longius digrediamur. Sufficit nobis aliquot locos classicos de hac re afferre, quum relationes ipsorum veterum auctorum in hac re maximæ auctoritatis esse videantur. In recensu poëtarum, qui in codice Upsaliensi Eddæ Snorrianae asservatur, ita incipit auctor: „Starkadus (Starkatherus) grandævus poëta fuit. ejus poemata inter ea, quæ nunc ex memoria recensentur, antiquissima sunt. Ille de regibus Danorum carmina composuit”¹. Post Starkadum commemorat regem Ragnarem loðbrók, reginam ejus Aslaugam et filios eorum; deinde Bragium

¹ „Starkaðr hinn gamli var skáld; hann kvæði eru fornaust þeirra sem menn kunnu; hann orti um Danakonunga”.

grandævum et ceteros octo poëtas, qui Eysteinum Belium, Svecorum regem, carminibus celebrasse traduntur (Möbius. Catalogus librorum Islandicorum et Norvegicorum ætatis mediæ. Lips. 1856. 8vo. p. 169). — Snorrius Sturlæus in præfatione Heimskringlæ dicit: „Apud Haraldum (pulchricomum) poëtæ fuerunt, quorum carmina nostris temporibus ex memoria recensentur, quemadmodum etiam poëmata de omnibus iis regibus, qui post eum in Norvegia regnarunt; ex his carminibus, iis præsertim, quæ in aspectu ipsorum principum aut eorum filiorum decantata sunt, gravissima argumenta nostri operis hausimus, omnia, quæ de expeditionibus eorum et præliis ibi traduntur, pro vero accipientes”¹. (Heimskringla eðr Noregs konunga sögur af Snorra Sturlusyni. ed. Hafn. 1777 sequ. fol. 1, 2). Certum est igitur, auctores Islandicos seculi tertii decimi antiquissima carmina, quæ tum memoria tenebantur, ad tempora Ragnaris loðbrók, sive seculum octavum p. Chr. retulisse. Neque minus certum est, ne unum quidem versum, nisi qui aut in inscriptionibus Runicis occurrant, aut etiam apud Saxonem sermone Latino involuti et implicati inveniantur, ad nostra tempora pervenisse præter eos, quos Islandi nobis servarunt, quare eorum testimonium de hac re gravissimum est.

Non latere potest eos, qui libros historicos et literaturam antiquam septentrionalem accuratius cognoverunt, quanta cohors poëtarum, i. e. hominum pro temporis ratione literatorum, seculo undecimo et postea ex Islandia venerit, quanta fuerit copia carminum varii generis, quæ ex maxima parte per traditionem oralem ab una generatione ad alteram transiisse videantur. In hac re Historia Haraldi severi, Norvegiæ regis, egregium nobis exemplum de poëta Stuvo cæco tradidit, qui quum in Uplandis in Norvegia apud colonum quendam hospitio frueretur, regi Haraldo, apud eundem colonum hospitanti, oblectamenti causa carmina recitavit. De colloquio eorum ita narratur: „Rex diu vigilavit, Stuvo interea carminibus oblectante; tandem rex inquit: ‚quot jam carmina cecinisti? — Stuvus: ‚hæc tibi numeranda reliqueram’. — Rex: ‚ego quoque numeravi, atque nunc triginta sunt; qui vero sola recitas carmina breviora? nullane tenes majora intercalata?’ — Stuvus: ‚hæc pauciora teneo majora intercalata, quam breviora non intercalata, et tamen ex his multa sunt, quæ nondum cecini.’ Rex: ‚si hæc ita sunt, mirum quantam habere debeas notitiam carminum; quem vero recitandis carminibus majoribus oblectare cogitas, siquidem mihi sola recitas breviora?’ — ‚Te ipsum’, inquit Stuvus. Rex: ‚quando?’ — Stuvus: ‚quum proxime conveniemus’.

¹ „Með Haraldi voru skáld, ok kunnna menn enn kvæði þeirra, ok allra konunga kvæði þeirra er síðan hafa verið at Noregi, ok tókum vér þar mest dæmi af því, er sagt er í þeim kvæðum, er kveðin voru fyrir sjálfum höfðingjunum, eða sonum þeirra, tókum vér þat allt fyrir satt, er í þeim kvæðum sinnst um ferðir þeirra eða orrostar”.

Rex: „cur tunc potius quam nunc?” Stuvus: „quia velim, tam oblectationem, quam cetera omnia, quæ ad me pertinent, tibi eo melius placere, quo ea audias diutius meliusque cognoscas”. (Scripta histor. Island. vi, 361—364). Stuvus deinde poëta Haraldi regis factus, epicedium in eum postea composuit, quod Stúfsdrápa, sive Stúfa, appellabatur. Hæc narratio de Stuvo poëta egregie nobis demonstrat, quo modo istis temporibus notitia rei literariæ collecta fuerit. Sicut viri curiosi comitia generalia et cœtus hominum iterum atque iterum frequentarunt, eo fine, ut omnifarias ibi relationes et narrationes audire et discere possent, deinde vero easdem aliis referendo artem historicam viva voce didicerunt et diligenter exercuerunt¹, ita etiam ii, qui se arti poëticæ dedere voluerunt, magnam copiam veterum carminum discere et declamare se assuefecerant, ut inde „dictiones poëticas . . . (et) copiam verborum unacum vetustis appellationibus sibi comparare” possent². Non igitur mirum est, quod et Snorrium et consobrinum ejus Olavum hvítaskáld tantam copiam carminum allegare et exempla exquisita inde afferre videamus, ut in Edda Snorrii et tractatu Olavi huic annexo apparet. Sed ut harum literarum sæcunditas et sermonis poëtici ubertas inde conspici potest, ita etiam inde apparet arcta illa continuitas, quæ totum hoc genus literaturæ conjungit et compingit: leges metricæ tam firmæ et consolidatæ, ut unumquodque genus metri suam speciem poëticam indicet; dictio poëtica, quæ per tota secula suas proprias leges et morem majorum sequitur. Si hæc igitur accuratius consideramus, simile quid apparet, ac quod nos in artificiis veterum tam sæpe vidimus, nimirum unum post alterum per longum temporis spatium eandem fabricandi formam conservare, unum eundemque typum imitari. Ex altera vero parte egregia illa fragmenta nobis demonstrant, quantam jacturam in his rebus fecerimus, et quam parva ex illa magna ruina nobis relicta sint.

Ad illustrandam historiam linguæ septentrionalis, inprimis quam late hæc lingua vigerit, magni momenti sunt relationes de antiquis poëtis nobis relictæ, in antiquo recensu poëtarum „Skáldatal” asservatæ, et fragmentis non paucorum carminum, ab his poëtis compositorum, confirmatæ. Duo præsertim loci sunt, ubi veteres scriptores de his rebus manifeste disputarunt et terminos linguæ disertis verbis fixerunt. Alter locus in opere

¹ Narratio de Thorsteino historico (Þorsteinn fróði), ex Islandia orientali, qui historiam de peregrinatione Haraldi regis et rebus ab eo in Græcia gestis ab Haldore Snorrii filio eo modo didicerat, quod comitia generalia Islandiæ (alþing) quotannis frequentaverat, et ibi sensim sensimque relationes de hac re ex viva voce Haldoris collegerat (Müller. Sagabiblioth. 1, 317—348, cfr. Fornm. s. vi, 351—356).

² „Þetta er at segja úngum skáldum, þeim er gírnast at nema mál skáldskapar, ok heyrja sér orðfjölda með fornum heitum”. Snorra-Edda. 1, 221.

Snorrii Sturlæi, celeberrimi historici, Edda dicto, invenitur, ubi in introitu dicit: „Cum Odine migravit Yngvius, qui post eum regnum in Svecia accepit, a quo Ynglingi sunt orti. Asi ex indigenis uxores duxerunt, unde numerosa progenies per Saxoniam et per septentrionales regiones dispersa fuit. Lingua eorum sola per has regiones valuit, et perspicue intelligi potest, eos huc septentrionem versus in Norvegiam et Daniam, Sveciam et Saxoniam, linguam duxisse”¹. (Snorra Edda, ed. A. Magn. II, 253; confr. I, 28—31). — Alter locus est in Historia de Gunnlaugo vermlingui et Rafnio poëta, ubi de temporibus Ethelredi regis (979—1016) dicitur: „Tum in Anglia eadem lingua fuit atque in Norvegia et Dania; lingua autem mutata est quum Vilhelmus nothus Angliam subegit; ex eo inde tempore lingua Valica in Anglia viguit, quia genus ejus inde ducebatur”² (Gunnlaugs saga cap. VII.; Íslendinga sögur tom. II (1847), pag. 221—222). Hæc eodem fere modo a scriptoribus seculi quarti decimi traduntur, his verbis: „Origines omnium historiarum in lingua Norrœna (septentrionali), earum quæ res veras narrant, ex eo tempore initia ducunt, quo Turcæ et Asiani aquilonares regiones inhabitare coeperunt. Nam vere dicitur lingua, quam nos Norrœnam vocamus, cum iis huc septentrionem versus venisse, et in Saxonia, Dania et Svecia, Norvegia et aliqua parte Angliæ viguisse”³ (Fragm. membr. A. Magn. 1eß fol.; Langeb. Script. Rerr. Dann. II, 34; Fornm. s. XI, 412; cfr. Rimbegla III, 1).

Quod his locis universe dicitur, non parum luminis accipit ex antiqua scriptione „Skáldatal” (recensu poëtarum), quam antea allegavimus, ubi nomina poëtarum, et eorum regum ceterorumque magnatum extra Islandiam, quos carminibus celebrarunt, ordine recensentur. Enumerantur hic primum Sveciæ reges et magnates, a seculo octavo ad seculum usque tertium decimum, et simili modo poëtæ, primum Sveci et Norvegi, deinde Islændi tantum, inde a seculo decimo (Þorvaldr Hjaltason), quorum ultimi sunt Ólafur Þórðarson hvítaskáld († 1259) et Sturla Þórðarson († 1284); ille carmen de Erico rege Erici filio († 1250), hic de comite Birgere Magni

¹ „Með Óðni fór Yngvi, er kondagr var í Svíþjóðu eptir hann ok Ynglingar eru frá komnir; þeir Æsirnar tóku sér kvanfaung þar innanlands ok urðu þær stúrir fjölmennar um Saxland ok um Norðrhálfuna; þeirra tunga ein gekk um þessi lönd, ok þat skilja menn, at þeir hafa norðr hingat haft tunguna, í Noreg ok Danmörk, Svíþjóð ok Saxland.”

² „Ein var þá tunga á Englandi sem í Noregi ok í Danmörku; en þá skiptust tungur í Englandi er Vilhjálmr bastarðr vann England; gekk þaðan af í Englandi Valska, er hann var þaðan settadr.”

³ „Upphaf allra frásagna í norrœnni tungu, þeirra er sannindi fylgja, hófat þá, er Tyrkir ok Asiamenn bygðu Norðrit; því er þat með sönnu at segja, at tungan kom með þeim norðr hingat, er vör köllum norrœnu, ok gekk sú tunga um Saxland, Danmörk ok Svíþjóð, Noreg, ok um nokkurn hluta Englands.”

filiò æstate anni 1265 composuit. Hoc igitur carmen ultimum locum tenet eorum, quæ a poëtis more majorum in Svecia publice coram magnatibus sint declamata. — Series regum Norvegicorum, qui carminibus celebrati fuerunt, ab Haraldo rege pulchricomo incipit, cujus sex poëtæ aulici recensentur, omnes ut videtur Norvegi, et fortasse ex parte Dani (Úlfr Sebbason). Ex filiis ejus unus a duobus celeberrimis Norvegiæ poëtis, alter a duobus Islandis, carminibus est laudatus, sed mortuo rege Hakone († 961) nemo poëtarum aulicorum nominatur nisi Islandi. Ab anno igitur circiter 950, usque ad mortem regis Erici Magni filii († 1299) hæc periodus duravit, qua Islandi soli in Norvegia locum poëtarum aulicorum tenuerunt et res gestas carminibus celebrarunt, ita ut præter eorum carmina singulares tantum strophæ a viris Norvegis, regibus præsertim, quasi exercitandi gratia compositæ, nunc supersint. Cum anno 1300 hæc periodus in Norvegia finiit, et notatu dignum est, regem Ericum a quinque poëtis carminibus laudatum esse, fratrem ejus Hakonem a nemine, quod indicare videtur eum antiquam hanc et domesticam artem despexisse, et novum literaturæ genus, narrationes scilicet fabulosas, a gentibus Romanis jam dudum in septentrionem profectas, magis coluisse. Inter magnates Norvegiæ neminem post ducem Skulium († 1240), comitem Knutum Hakonis filium († 1261) et Gæutum Jonæ Melensem († 1270) carminibus celebratum esse invenimus. — Inter Danorum reges Svenus furcobarbus († 1014) primus numeratur, qui a poëta Islando Ottare nigro carmine laudatus sit, ultimus vero Valdemarus secundus († 1241). In Anglia Athelstanus et Ethelredus, seculo decimo et circa initium seculi undecimi, a poëtis celeberrimis Egillo Skallagrimmi et Gunnlogo vermilingui carminibus celebrabantur. Ex his exemplis si periodus historica linguæ et poëseos in annos definienda esset, in Anglia usque ad occupationem Normannicam, sive ad medium usque seculum undecimum duravit, in Dania et Svecia ad medium usque seculi tertii decimi, in Norvegia ad finem ejusdem seculi, sive ad initium seculi proxime sequentis. Discessus poëtarum ex aulis regiis cum immutatione moris majorum mutationem linguæ indicat, quæ sensim sensimque aliunde devicta et debilitata, in Islandiam quasi in ultimum castellum se recepit, ubi non minus quam antea exulta fuit et amata. Ut antea ex maxima parte reges et magnates externos, ita nunc poëtæ Islandi Mariam virginem, sanctam Crucem, sanctos Apostolos et Martyres carminibus celebrare inceperunt, quorum carminum magna multitudo adhuc inedita in libris manuscriptis asservatur. Ceterum, nisi nimis longe a nostro proposito abesset, ex omni seculo nomina eorum proferre possemus, qui poëticam artem, non ut imitatores sed ut liberi cultores, more majorum exercuerunt.

Si crederemus, sermonem poëticum antiquis temporibus communem fuisse, ita ut verba poëtarum exquisita, termini mythologici, tropi artificiales et similia, in carminibus poëtarum occurrentia, cuique homini ex populo perspicua fuissent, gravis nobis error esset. Non pauca exempla demonstrant, carmina antiqua a vulgo sui temporis non magis fere intellecta fuisse, quam hodie apud nos intelliguntur. Hoc non minus ea re probatur, quod antiqui librarii, qui prosam orationem siue difficultate exscripserunt, versus textui insitos sæpius corrupte dederunt, et quidem ita, ut ex corruptela aperte eluceat, librarium carmina omnino non intellexisse. Ita verbi causa, ut ceteros prætereamus, librarius, qui codicem Upsaliensem descripsit circa annum 1300, aperte demonstravit, se carmina textui inserta non intellexisse; eodem modo librarii, idque viri clerici, qui codicem Flateyensem dictum circa annum 1487 scripserunt, versus non parum corruptos tradiderunt. Poëtæ seculi quarti decimi, qui carmina religiosa plurimum composuerunt, hanc normam præcipue sibi servandam dederunt, ut tropos Eddicos, quasi ethnicismum olentes, evitarent; non igitur mirum est; seculo quarto decimo et duobus sequentibus, quo tempore hoc genus poëseos maxime vixit, multa antiquioris poëseos peculiaria verba et terminos exquisitiores in oblivionem abiisse. Initio seculi septimi decimi, quum uno eodemque fere tempore antiquitatis studium in Dania, Svecia et Norvegia effervescebat, viri docti antiquam poësin septentrionalem cognoscere, et carmina priscorum poëtarum explicata habere, desiderare cœperunt. In eorum usum commentarios primum videmus a doctis viris in Islandia conscriptos, qui deinde ab Olao Wormio Dano et Verelio Sveco in publicum editi sunt; ipsos Islandos nunquam antea tales commentarios scripsisse novimus, si forte excipias quæ explicandi causa in Edda Snorrii addita inveniuntur. Primus omnium Magnus Olavius (Magnús Ólafsson), pastor Laufasensis in Islandia boreali (1622—1636; † 22. Aug. 1636 annum agens LXII.), partem Eddæ Snorrianae, quæ de denominationibus poëticis agit, rogante celeberrimo Arngrimo Jonæ Vidalino, anno 1609 in ordinem alphabeticum redegit (A. Magn. 758. 4to), quod opus deinde cum Wormio communicatum a Petro Joh. Resenio editum est („Edda Islandorum”. Hafn. 1665. 4to). Deinde non pauca carmina vetusta Olao Wormio rogante explicavit, quos commentarios in usum suum convertit Wormius; nonnihil etiam in bibliothecis nostris adhuc asservatur, v. c. A. Magn. 762. 4to. — Eodem modo Sventus Jonæus (Sveinn Jónsson), pastor cathedralis Holanus et deinde pastor Bardensis (nat. 1603, † 1686), non pauca ad carmina illustranda elaboravit et cum Wormio communicavit. — Gudmundus Andreae (Guðmundr Andrèsson † 1654), primi Lexici Islandici auctor, commentarios in carmen Eddicum Völuspá scripsit, quos

Resenius deinde edidit. — Stephanus Olai (Stephán Ólafsson), qui inter præstantissimos poëtas Islandiæ seculi septimi decimi merito numeratur, et primum amanuensis celeberrimi episcopi Skalholtensis Brynjolfi Svenonii, deinde pastor Vallanesensis fuit, non parum in his studiis versatus est, et imprimis eo tempore, quo academiam Hafniensem frequentavit (1642—1648), non pauca ad res Eddicas illustrandas in usum Resenii et Wormii scripsit, unde tantum nomen meruit, ut a legato Francogallico Lutetiam Parisiorum migrare et studia literarum septentrionalium ibi promovere invitatus sit, quod tamen abnuvit († 1688). — In Svecia Jon Jonæus Rugmann († 1679) explicationes carminum multorum reliquit, quarum partem Verelius ceterique Svecorum viri docti editionibus antiquorum scriptorum inseruerunt, pars vero adhuc in bibliothecis Upsaliæ et Holmiæ invenitur. — Præter hos nominari meretur Björn Jónsson de Skarðsá, vir rusticus sui seculi eruditissimus et in libris conscribendis diligentissimus (nat. 1574, mort. 1655), qui nonnulla carmina antiqua commentariis instruxit, et ut ipse dicit integrum annum in explicando carmine Egilli, Höfuðlausn dicto, occupatus fuit; hæc opera, quamvis nunquam edita, in libris manuscriptis adhuc servantur. — Hallgrimus Petrus (Hallgrímur Pétursson), pastor Saurbæensis in toparchia Borgsfjordensi (1614, † 1674), celeberrimus poëta Islandus, commentarios in carmina, quæ in Historia Olai regis Tryggvii filii occurrunt, conscripsit, adhuc in libris manuscriptis servatos. — Viri doctissimi Brynjolfus Svenonius (Brynjólfur Sveinsson), episcopus Skalholtensis, et historiographus regius Thormodus Torfæus (Þormóður Torfason), sæpius quidem unum aut alterum locum poëticum commemorarunt vel explicarunt, sed commentarios eodem acceteri modo elaboratos non reliquerunt. — Exeunte seculo septimo decimo Einarus Eyjolfi (Einar Eyjólfsson), toparcha Arnesensis († 1695), commentarios in carmina, quæ in Bergþúa þáttur occurrunt, elaboravit, qui etiam adhuc inter libros manuscriptos exstant; et præterea commentarios in carmina, quæ in Historia Olavi Tryggvii filii Norvegiæ regis occurrunt, conscripsit (Finn. Joh. Hist. Eccl. Isl. III, 558 not. a.).

His temporibus viri docti, qui interpretationi antiquæ poëseos operam dederunt, duplici præsertim obstaculo impediti erant, primum quod codices qui supererant manuscripti non uno loco collecti, sed huc et illuc sparsi fuerunt, ita ut nulli grandiozem ex illis materiam colligendi, multo minus codices ipsos evolvendi et invicem conferendi occasio daretur; alterum, quod editiones tam raræ, quam quoad criticum apparatus egenæ fuerunt. Videmus igitur hoc ipso tempore, et præsertim seculo octavo decimo ineunte, plures viros doctos in eo occupatos, ut codices manuscriptos colligerent, inter quos Arnas Magnæus (Árni Magnússon † 1730) præcipuum locum

tenet, qui amplissimam suam et locupletissimam collectionem codicum Islandicorum et septentrionalium bibliothecæ Universitatis Hafniensis donavit, additis non parvis opibus, per quas scriptorum antiquorum in lucem edendorum facultas dabatur. Neque eum spes fefellit, nam post ejus mortem, novis et copiosis fontibus reclusis, magnam virorum doctorum multitudinem, partim in studio librorum veterum, partim in iis edendis et explicandis, sensim sensimque occupatos invenimus. Quoad studium literaturæ poëticæ post aliquod intervallum non paucos enumerare possumus, qui, nonnulli subsidiis Arna-Magnæanis suffulti, haud parva in hac re præstiterunt. Inter eos et temporis et fere gigantei laboris ratione primum locum tenet Johannes Olavius Grunnavicensis (Jón Ólafsson frá Grunnavík † 1779), qui Arnæ Magnæo ad manus scribæ loco fuerat, et deinde primus Stipendiarius legati Arna-Magnæani factus est. Is præter multifaria opera philologica, quæ tamen omnia adhuc inedita sunt, Eddam Snorrianam cum Latina interpretatione, apparatu critico, commentario perpetuo et indicibus ad editionem præparavit, sed hoc opus tanta doctrinæ mole circumdedit, ut quod in Additamentis bibliothecæ per omne ævum requiescat damnatum esse videatur (Additam. Bibl. Univ. Hafn. Nr. 32 fol. pagg. 2276 præter indices continens). — Eyjulfus Jonæus (Eyjólfur Jónsson) pastor Vallensis in Islandia boreali († 1745), vir multifariæ eruditionis, in carmen Eddæ Sæmundinæ Vafþrúðnismál, et alia carmina antiquiora, commentarios conscripsit. — Eggertus Olavius (Eggert Ólafsson † 1769) non solum multum in poësi veterum explicanda versatus est, sed etiam ipse hoc genus poëseos et metricæ artis coluit, de quo carmina ejus quæ supersunt (edit. Hafn. 1832. 8vo) abunde testantur. — Ejus frater Johannes Olavius Hypnonesius (Jón Ólafsson frá Svefneyjum † 1811), vir doctissimus, neque minus in his literis versatus, duo præsertim opera reliquit, quæ per longum tempus in hoc literarum genere præcipuum locum tenuerunt: alterum scilicet Librum de arte poëtica septentrionali antiqua (Om Nordens gamle Digtekunst etc. Hafn. 1786. 4to), alterum continens interpretationem et commentarios in carmina, in Heimskringla Snorrii Sturlæi occurrentia, quos deinde Finus Magnusenius revisit (Hkr. ed. Hafn. fol. tom. i. præf. p. xxiii; tom. vi. præf. p. iv). — Gunnarus Pauli (Gunnarr Pálsson) primum rector Holanus per undecim annos, deinde pastor Hjarðarholtensis et præpositus toparchiæ Dalensis in Islandia per triginta annos et supra ab anno 1753 († 2. Oktbr. 1791), inter suæ ætatis viros doctos in poësi antiquorum versatissimus et ejus sagacissimus interpretes habitus est. Fuit etiam ipse poëta lepidissimus, cujus testis est carmen Gunnarsslagr, de quo etiam hodie disceptari possit, utrum ab eo compositum sit, an ad Eddam Sæmundinam ex antiquitate pertineat (ed. in Append. ad edit. A. Magn. II, 1000-1010; Rask. Holm. 1818. 8vo. p. 274—277). Seviri Arna-Magnæani Gunnarum

in omnibus ad res poëticas et eddicas pertinentibus pro oraculo habebant, n̄s commentarios suos in Eddam utramque, Sæmundinam et Snorrianam, carmina Guonlaugi, Rafn̄i, Kormaki et multa alia transmisit. Opera ejus passim ab editoribus et interpretibus laudantur, et pars eorum adhuc in Bibliotheca Regia et inter Additamenta Bibliothecæ Universitatis Hafniensis conservatur. — Ejusdem fere auctoritatis in his rebus apud cœvos fuit Sculo Theodori Thorlacius (Skúli Þórðarson Thorlacius † 1815), rector scholæ metropolitanæ Hafniensis, qui in nonnulla carmina antiqua (Gróttasaungr, Haustlaung, Þórðrápa, Hákonarkviða et Hrafnsmál) commentatus est, et non exiguas partes habuit in editione Hafniensi operis historici Snorrii Sturlæi, Heimskringla dicti. Commentarii ejus prædicti in carmina antiqua, et tractatus de veteri poësi, editi sunt in libris, qui dicuntur: „Antiquitatum borealium observationes miscellanæ”, Specim. I—VII. — ed. Hafn. 1778—1799. 8vo. — Gudmundus Magnæus (Guðmundr Magnússon † 1798), stipendiarius Arna-Magnæanus, non minus feliciter quam docte ac sagaciter in edenda prima parte Eddæ Sæmundinæ et carminibus Egilli Skallagrimi filii in Egils saga interpretandis versatus est, ut ante Egilssonium inter principales viros in hoc literaturæ genere locum mereatur. — Nec minorem honorem meretur ejus collega Jonas Johnsonius (Jón Jónsson), stipendiarius Arna-Magnæanus et deinde toparcha Isfjordensium (Ísafjarðar sýsla; † 1827), qui Historiam Njali cum carminibus ei immixtis Latine reddidit et interpretatus est, ipse quoque poëta suo tempore magni nominis habitus.

Inter viros hujus seculi, quos partim ut antecessores, partim ut commilitones suos laudavit Egilssonius, satis est nominare, quorum opera notissima sunt: Finnum Magnussonium, auctorem Lexici mythologici, perfectorem editionis Eddæ Sæmundinæ, commentatorem innumerabilium fere versuum et locorum poëticorum; Erasmus Christianum Rask, editorem et multis locis felicem emendatorem utriusque operis Eddici; et Carolum Christianum Rafn, qui sua editione epicedii Lodbrokiani Krákumál monstravit, quid in his rebus præstari possit. Sed primo loco inter eos auctor fortasse nominasset doctorem philosophiæ Hallgrimum Scheving, qui ei non solum per triginta annos collega amicissimus in munere scholastico fuit, sed etiam, ut ipse harum literarum peritissimus cultor et poëseos antiquæ sagacissimus interpret erat, ita studia Egilssonii omni modo adjuvit et instigavit; nos saltem pro certo habemus, hos collegas et duumviros præstantissimos aliquando hunc sibi finem proposuisse, ut ambo thesaurum locupletissimum linguæ Islandicæ colligerent, ita ut alter Lexicon sermonis poëticsi, alter prosaici, elaboraret, ad quod postea collectio locupletissima apud Schevingium asservatur.

His operibus per multos annos a Sveinbjörno Egilssonio continuatis accidit, ut Richardus Cleasby, quem antea nominavimus, quique studio veteris linguæ Septentrionalis sive Islandicæ totum se dederat, per plures annos Hafniæ sedem sibi figeret. Hic quum subsidiorum in his studiis defectum et inopiam graviter ferret, Lexicon generale in hanc linguam parare et sumptibus suis publici juris facere proposuit, in eumque finem vires literarias plurimum Islandorum, qui Hafniæ commorabantur et his literis operam dabant, sibi consociavit. Brevi autem, quum molem lexicalem ultra spem exaggerari vidisset, et linguæ abundantiam, librorum scriptorum copiam, et præsertim sermonis poëtici peculiarem indolem et methodum propius cognoscere incepisset, perspicuum ei factum est, non unius humeri esse tantum onus sustinere, sed multo magis, nisi alter homo, in scriptis poëticis versatus, hanc provinciam ceperit, ut Lexicon sermonis poëtici conscriberet, opus nullo modo ad finem perducere posse. Quum hanc sententiam et desiderium cum secretario Societatis Antiquariorum Septentrionalium sæpius communicaverat, et sumptus ad hoc novum opus perficiendum necessarios ex parte sustinere paratum se esse declaraverat, literæ de hac re a secretario Societatis missæ sunt ad Sveinbjörnum Egilssonium, cujus inter alia in hoc genere eximia doctrina, sagacitas et non parvi momenti præstita opera nota fuerunt. Ille, qui per multos annos, ut jam antea relatum est, huic studio se dederat, et materiam abunde congesserat, ad opus præstandum paratissimum se præbuit, et paucis annis ita perfecit, ut anno MDCCCXLVI, vivo adhuc Richardo Cleasby, opus absolutum Societati nostræ tradere potuerit. Interea Cleasby in Lexico prosaici sermonis colligendo occupatus, opera collegarum suorum adjutus tantum profecerat, ut sibi libros manuscriptos et impressos, quos in suum usum convertere proposuerat, jam exhaurire licuisset; deinde etiam singula vocabula ordinare et Anglice explicare incepit, quum mors ex inopinato superveniens virum doctissimum, tam solertem et laboriosum quam propositi tenacem, ab opere suo, orbi literario non minus optato quam desiderato, abripuit.

Hic casus editionem operis non parum impedivit; inde vero aliquid magis incommodi ortum est. Novæ enim editiones scriptorum in locum earum venerant, quas auctor ad manus habuerat, quod in libro utendo magno fuisset impedimento, nisi numeri ad modum illarum editionum mutati fuissent. Interdum vocabula, formæ verborum, ipsi versus in novis editionibus secundum codices manuscriptos ita mutati erant et correcti, ut nonnullis locis excidere possent verba, vel verborum formæ, vel significationes, vel conjecturæ, quæ soli corruptioni textus originem debebant, aliis vero locis formas novas et significationes addere necesse esset. In siglis adhibitis præterea nonnihil brevitatis et uniformitatis causa mutandum fuit. Hac ratione in opere perficiendo maximam partem habuerunt

Jon Thorkelsson, nunc in schola Reykjavicensi collega docens, et Gudbrandus Vigfusson, stipendiarius Arna-Magnæanus, qui totum opus perlegentes novarum editionum, inprimis Eddæ Snorrianae, numeros adscripserunt, formas quasdam aperte corruptas extirparunt, novas significationes, interdum etiam vocabula addiderunt. Sed hæc tam caute et raro facta sunt, ut ratio operis æ leviter quidem mutata sit.

De titulo libri necesse est ut nonnulla disputemus. Quum titulus ab ipso auctore inscriptus (vide supra pag. vii—viii) minus aptus esse videretur, alter inventus est, qui et menti auctoris ipsius, et usui Societatis nostræ conveniret. Etsi de nomine linguæ multa disputata sint, et recentioribus temporibus maximo jure de hac re dici possit:

dilectis pueris varia nomina dari, non dubitari potest, quin doctissimus Paulus Jonæ Vidalinus¹, legifer Islandus († 1727), ante sesquiseculum rem jam acu tetigerit. Quo tempore literatura vernacula primum in Islandia coepta est, quod factum est seculo undecimo. linguam populi Islandici aut „linguam Danicam” aut „linguam nostram” appellarunt, ut nos quidem putamus exemplum Anglorum secuti, quos Islandi veteres in usu literarum Latinarum pro Runicis imitati sunt; nam notissima res est, linguam antiquam septentrionalem in scriptis antiquioribus Anglorum veterum, sive Anglo-Saxonum, Danicam (denisc) appellari². Neque etiam fortasse in hac re disputanda negligi debet, quod inter nomina gentium nomen Danorum sæpius in sermone poëtico generali quadam significatione gaudet, ita ut hoc nomen gentis pro populo in universum adhibeatur. Ex quo nobis veri simile fit, hoc nomen a primis initiis similis significationis fuisse ac „menn” (viri) – „búar” (incolæ), vel similia, quo modo omnes, vel certe plures antiquissimos populos principaliter se ipsos appellare sovimus³. Exempla hujus generalis usus nominis Danorum in antiquissimis monumentis sæpius occurrunt, posteriore tempore rarescunt. Ita compositio „berg-Danir”, Dani montani, i. e. monticolæ, de gigantibus occurrit in carmine Eddico Hýmiskviða stroph. 17, ubi gigas Hymir Thoro gregem boum monstravit, ut inde escam ad piscandum quæreret, his verbis:

¹ Dönsk Tunga (De linguæ Septentrionalis appellatione Dönsk tunga, i. e. lingua Danica, commentatio) in libro: „Skýringar yfir fornyrði Jónsbókar. ed. Societ. liter. Island. Reykjavík 1854. 8vo. p. 125—142; Latine edita et supplementis aucta cum Gunnlaugs saga ormskánga, ed. Hafn. 1775, pag. 220—297. De Paulo Vidalino vide Safn til Sögu Ísl. II, 144—147.

² Inter alia exempla vide Homiliam veterem Anglicam (seculi noni), ed. C. R. Unger in *Annaler for nordisk Oldkynd.* 1846, pag. 77, 79; et chronicon Ethelwerdi IV, 2 apud *Langebek, Ser. Rec. Dan.* V, 35.

³ Hæc jam attigit P. A. Munch, *Annal. for nord. Oldkynd.* 1846, pag. 60.

Hverf-þu til hjarðar
ef þú hug trúir,
brjótr berg-Dana,
beitur sækja.

i. e. ad gregem te converte
si animo confidis
fractor Danorum montanorum,
ad escas quærendas.

confr. stropham secundam, quo loco appellatio „berg-búi” (incola montium) de gigantibus adhibetur. Sic etiam apud Thiodolfum Hviniensem, qui seculo nono floruit, in carmine Haustlaung stroph. 5. (Snorra Edda I, 282):

en berg-Dana bagði
brjótr við jörmun-þrjóti.

i. e. sed Danorum montanorum fractor
percussit contumacissimum adversarium.

etiam „flóðrifs-Danir” (= berg-Danir) apud Eilifum Gudrunæ filium, seculi decimi poetam, in carmine encomiastico de Thoro, quod dicitur Þórsdrápa, stroph. 12. (Snorra Edda I, 298):

Þá er funristis fasta
flóðrifs-Danir stóðu
knáttu Jólnis ættir
útvès fyrir lúta.

i. e. Quum socii Dei fulminatoris
firmo gradu starent, Dani montani¹
ultimarum terrarum principem²
comitantes, cedere coacti sunt³.

Simili modo nomen Danorum in carminibus Niflungorum sive latissimo quodam sensu, sive de gentibus Scandinavicis in universum usitatur, v. c. ubi de Sigurdo Fafnericida dicitur (Helreið Brynhildar str. 11.):

Einn þótti hann þar
öllum betri
víkingr Dana
í verðungu.

i. e. Solus ille ibi visus est
omnibus præstantior
athleta Danorum (bellatorum)
in conventu.

confr. in carmine Goðrúnarharmr str. 14. et 19., et in ænigmate in Hervarar saga cap. 14. (Fornald. s. Norðrl. I, 476). — De Norvegis speciatim sumendum esse videtur in Hálfis saga c. 16 (Fornald. s. Norðrl. II, 55):

¹ Dani montani, h. e. gigantes.

² Princeps ultimarum terrarum, h. e. Geirröðus gigas.

³ Nomina ceterorum populorum, quæ simili modo adhibita occurrunt, hæc tantummodo invenimus: Gautar, Gotar, Gotnar, sæpissime, vide hæc nomina in ipso libro; nomen Gotnar apud poetam a proprio in appellativum plane transiit; Saxar (berg-Saxar semel ap. Einarum skálaglam c. 990, SE. I, 248); Skotar, Bretar, Kumrar (Gandvikr-Skotar, skyld-Bretar, hellis-Kumrar, omnia semel apud eundem auctorem Eilifum Gudrunæ filium in Þórsdrápa str. 2, 11, 13: SE. I, 290, 298); Mærir in Norvegia (berg-Mærir), semel apud Refum, poetam seculi undecimi, SE. I, 246. — Nomina populorum: Sviar, Norðmenn, Bjarmar, Finnar, Kvenir, Frisar, Frakkar, Flæmingjar, Valir, Englar, Írar etc., nunquam hoc modo applicantur.

Hríngur ok Hálfðan,	i. e. Hringus et Halfdanus ¹
haukar báðir,	virii egregii ambo,
réttir dómendr	justi iudices
Dana þjóðar.	Danorum gentis.

quum tamen revera in Norvegia fuisse necesse sit; et fortasse apud Sig-
hvatum (1018; Ólafs s. helga c. 70: Fornm. s. iv, 136), ubi de itinere
suo ex Norvegia in Gothiam cecinit:

Nú er þat, er blakkr um bekki	i. e. Nunc est, ut me ferat equus
ber mik Dönum ferri.	per rivulos procul a Danis.

Ab hoc ipso tempore in monumentis interdum recte distinctum invenimus
inter populos septentrionales, interdum etiam omnes uno nomine compre-
hensos, quum sæpius Northmanni vel Norici vocantur. Exempli gratia
afferemus Bullam Benedicti papæ viii., de mense Aprili 1022, qua Une-
vanno Hamburgensi episcopo „legationem et archiepiscopalem potestatem in
omnia regna septentrionalia, Danorum scilicet, Suenorum, Noruenorum,
Hislandicorum, et omnium insularum his regnis adjacentium” concedit (Lap-
penberg. Hamburg. Urkundenb. I, Nr. LXIV, p. 66; Diplomatar. Island.
I. Nr. 14, p. 51—53). Simili modo lex antiquissima Islandorum Grágás
(Vígslóði c. 37) manifeste distinguit inter Danskir, Sænskir, Norrænir et
Íslendingar (vèr, i. e. nos, scilicet. Íslendingar). Interdum autem sub nomine
Norrðmenn omnes populi septentrionales comprehenduntur, inprimis apud
scriptores externos (vide infra p. xxx), imo apud nostros sæpius invenimus
Islandos in hac appellatione comprehendi (Ólafs s. Tryggvas. auctore Oddo
monacho cap. 53; Gunnlaugs s. c. vii; Fornm. s. v, 6; Grett. s. cap. 89
(93); Sturl. v, 15; Fóstbræðra s. (init., ex codice Flateyjarbók).

Quoad nomen linguæ idem fere ac in nomine populorum progressus
fuit. Apud poëtas solummodo nomen dönsk túnga (lingua Danica) invenitur,
ea tamen significatione, ut eo nomine indicentur terræ vel regiones, ubi
hæc lingua viguit. Neque testimonia apud exteros ut apud nostros desunt,
quæ aperte indicent, linguam vernaculam apud omnes septentrionales populos
eandem fuisse. Sed hæc, ex nostra quidem sententia, non ita intelligenda
sunt, quasi per has omnes regiones tanta fuisset uniformitas linguæ, ut
nullum omnino discrimen fuisset dialectorum, verum ita, ut in universum
dici possit linguam horum omnium populorum eandem fuisse, iisdem legibus
in sermone fingendo et componendo directam esse. Ad rem ipsam exempla pauca

¹ notandum fortasse est, nomen Hálfðanr (quasi = semi-Danus) ad hanc generalem signi-
ficationem nominis apte referri.

afferemus, ex fere innumerabilibus, quæ viri docti jam congesserunt, et quæ amplius congeri possunt¹.

Antiquissimum de hac re apud poëtas exemplum dedit Sighvatus, qui, ubi congressum inter Olavum Sanctum, regem Norvegiæ, et Hakonem comitem Erici filium in freto Saudungensi 1014 commemorat, hunc comitem, virum Norvegum, in secundo loco dignitatis positum et generis præstantissimi in regionibus Danica lingua loquentibus appellat (Snorri Sturlus., Ólaf's s. helga, c. 28: Fornm. s. iv, 73 cfr. xii, 77):

Ríkr kvað sér at sækja
Sauðúngs- konúgr nauðir
frægðar gjarn í fornu
fund Hákonar -sundi.
Stránger hitti þar þengill
þann jarl, er var annarr
æztr, ok ætt gat bezta
únger á danska túngu.

i. e. Rex potens, gloriæque cupidus,
necesse sibi esse dixit
Hakonis petere congressum
in vetusto freto Saudungensi.
Severus juvenis rex hic offendit
dynastam, qui erat præstantissimus
alter et optimo natus genere
Danica lingua loquentium.

Marcus Skeggii filius (Markús Skeggjason), per annos 1084—1107 legifer Islandiæ († 1107; cfr. Safn til sögu Íslands II, 20—21), qui de Erico Bono Rege Daniæ carmen composuit, in eodem carmine foundationem archiepiscopatus Lundensis, cui, ut satis notum est, non solum Dania, sed etiam Svecia, Norvegia et Islandia subjecta fuit, hoc modo commemorat (Knyttlinga s. c. 80: Fornm. s. xi, 314 cfr. xii, 256):

Dróttum lét í Danmörk settan
döglíng grundar skamt frá Lundi
erkistól, þann er öll þjóð dýrkar,
eljunþúnger, á danska túngu.
Hildínger framdi heilagt veldi;
hvargegnan má Özur fregna,
hónum vísar hölda reynir
himna stíg, til biskups vígðan.

¹ Exempla vide in tractatu Pauli Vidalini de voce Dönsk túnga, ante allato; — N. M. Petersen. Det danske, norske og svenske Sprog Historie. Kbhavn 1829. 8vo. I, 15 sqq. — Afhandling om Benævnelserne af Norges Land, Folk og Sprog, in Collectione quæ dicitur Norske Samlinger. tom. II (Christiania 1834. 4to), pag. 379—507; C. C. Rafn, Antiquités de l'orient, monuments runographiques, Copenh. 1836. 8vo. introd. p. XII—XLVIII.

i. e. Indefessa fortitudine spectatus terræ princeps
 sedem archiepiscopalem, quam omnes Danica
 lingua loquentes venerantur, in Dania prope
 a Lundo, in gratiam hominum, ponendam curavit.
 Rex sacrosanctam potestatem promovit;
 constat Özorem, civium commodis ubique obvium,
 cui hominum explorator viam coelestem
 commonstrat, [archi]episcopum inauguratum esse.

Auctor Historiæ Cnutidarum, qui contentum strophæ eo modo dedit, ut interpretetur: „skyldu þar allir Danir til þjóna” (i. e. cui omnes Dani subjecti essent) aut negligenter scripsit, aut nomini Danorum antiquo more, ut demonstravimus, latiore significationem dedit.

Einarus Skulii filius (Einarr Skúlason), vir Islandus clerici ordinis et celebris poëta, carmen encomiasticum de Olavo Sancto Rege Norvegiæ composuit, et anno 1152 præsentibus cardinali Nicolao Albanensi episcopo, tribus Norvegiæ regibus, Eysteino archiepiscopo Nidrosiensi et coetu frequentissimo Norvegorum et Islandorum recitavit (cfr. Diplom. Island. 1, 205 sqq.), quod carmen Geisli (i. e. Radius solis) dictum est. Hic inter alia miracula sancti Olavi ibi enumerat sanationem hominis, cui lingua ex ore exstirpata fuerat, quod miraculum per totas regiones, Danica lingua loquentes, gloriam Sancti regis auxisse dicit (Geisli, str. 26¹: Fornm. s. v, 357 cfr. XII, 119):

Mál fékk maðr, er hvílir
 margfríðr jöfurr, síðan
 áðr sá er orða hlýðu
 afskýfðr farit hafði.
 Fræðð vinnr fylkis Egða
 fólksterks af því verki;
 jöfurs snilli fremst alla
 úngs á danska tungu.

i. e. Postea vir, cujus lingua
 exsecta fuerat, loquelam
 recepit eo loco quo rex
 forma eximius, quiescit.
 Quod factum, gloriam strenui
 Agdensium regis late divulgavit;
 omnes Danica lingua loquentes
 virtutem juvenis regis prædicant.

Postquam, ut jam monstrabimus, appellatio linguæ mutari coepit, tamen nunquam appellationem „norrœna” apud poëtas invenimus, sed semper antiquissimo more „dönsk tunga”. Hanc appellationem etiam adhibet frater Eysteinnus Asgrimi (Eysteinn Ásgrímsson), per aliquot annos Canonicus regularis ordinis Augustini, primum Veri s. Thykkvabæi in Islandia, deinde

¹ Carmen Geisli in codice Holmiensi inter Islandica mbr. Nr. 1, qui Bergianus (pejus Byrgerianus) dicitur, optime conservatum est, quo hic in uno et altero vocabulo corrigendi cura est sumus; sed tamen in eo, quod hic cardo rei est, omnes consentiunt.

Sanctæ Sedis (i. e. Helgiseter) in Norvegia¹, inter celeberrimos poëtas Islandos numeratus, qui circa medium seculi quarti decimi († 1361) carmen, Liliū (Lilja) dictum, in honorem sanctæ Mariæ virginis composuit, ubi, quamvis Islandus, linguam Danicam more antiquorum poëtarum suam maternam linguam appellat (Lilja str. 4; ed. in F. Joh. Hist. Eccl. II, 398—464 et separatim Hafn. 1858. 12mo):

Fyrri menn, er fræðin kunnu
 forn ok klók á sínum bóku
 slúngin mjúkt af sínum kóngum
 súngu lof með danskri túngu;
 í þvilíku móðurmáli
 meir skyldumst ek, en nokkurr þeirra,
 hræðan dikt með ástar orðum
 allsvaldanda kóngi at gjalda.

- i. e. Veteres, qui scientias calluere
 antiquas et sapientia plenas in suis libris
 artificiose concinnatas de suis regibus
 laudes cantaverunt Danica lingua;
 tali materna lingua
 magis obligor quam eorum quisquam
 devotum carmen verbis amoris plenum
 omnipotenti regi persolvere.

Si ad prosam orationem nos convertimus, inter antiquissima scripta invenimus Leges, et speciatim codicem Islandicum Grágás, cujus magna pars, et nominatim jus criminale Víglóði, testante Ario, scriptum est anno 1117—18. Ex pluribus ejus locis apparet, Islandos linguam maternam nunc linguam suam (vor túnga) nunc linguam Danicam (dönsk túnga) appellasse, et eo quidem tempore linguam suam communem cum Danis, Svecis et Norvegis habuisse. Ex multis locis afferemus duos, scilicet:

a) Grágás. Þingskapa þáttur cap. 1: „Þann mann skal eigi í dóm nefna, er eigi hefir mál numit í barnæsku á danska túngu, áðr hann hefir verit þrjá vetr á Íslandi, eða lengr”; i. e. eum hominem judicem non eligunt, qui in pueritia lingua Danica loqui non didicit, nisi antea tres hiemes aut ultra in Islandia fuerit (Grágás secundum codicem Regium, c. annum 1230, et codi-

¹ Finn. Joh. Hist. Eccl. Isl. I, 527; Lange, Norsk Klosterhistorie. ed. sec. p. 225.

cem Arna-Magnæanum c. 1275 exaratum, ed. Vilhjálmr Finsen 1, 38; ed. Arna-Magn. 1, 16).

b) Vígslóði cap. 37: „Ef útlendir menn verða vegnir hér á landi, danskir, eða sœnskir eða norrœnir . . . . um þau þrjú konúngaveldi er vor tunga er. En . . . af öllum löndum (al. túngum) öðrum, en af þeim túngum er ek talda nú (al. danskri túngu)” et cet.; i. e. si forte homines externi in hac terra occisi fuerint, Dani, aut Sveci aut Norvegi . . de tribus illis regnis, ubi nostra lingua viget. Sed . . . de omnibus aliis terris (linguis), exceptis iis, quæ linguis mox enumeratis (linguæ Danicæ) adhærent, etc. (ed. Fins. 1, 172; ed. A. Magn. II, 71-72).

Similia in codice legum Jónsbók, de anno 1280, occurrunt, ex antiquioribus legibus desumta. Ibi in jure hæreditario (Arfatökur c. 23) dicitur: „Nú andast útlendr maðr hér, af Noregs konúngs ríki . . . . Svo skal ok fara um arf danskra manna ok svenskra, ef þeir andast hér; en af öðrum túngum en danskri skal engi maðr at frændsemi arf taka, nema”, etc.; i. e. Si homo externus ex imperio regis Norvegiæ hic mortuus sit . . . Eadem regula valet de hæreditate hominum Danicorum vel Svecorum, si hic mori contigerit; sed ex ceteris linguis, quam Danica, nemo respectu consanguinitatis capiet hæreditatem, nisi etc. (Jónsb. ed. 1578, plag. L).

Inter antiquissima Islandorum scripta sunt sermones sacri, quorum v. c. magna collectio, seculo duodecimo scripta, in bibliotheca regia Holmiensi servata est (Island. cod. membr. Nr. 15. 4to. folia 102 continens). In hoc codice folio 16. verso incipit oratio, quæ in jejunio quatuor temporum legi debuit, quæque deinde fortasse per plures codices migravit, et inter eos in codicem membraneum Arna-Magnæanum Nr. 114 A. 4to., qui leges Norvegicas continet, et in Norvegia intra annos 1330 et 1355 scriptus esse et in possessione familiæ Bjarköyensis fuisse putatur. In hoc sermone inter alia de formatione vocabuli Imbrudagar¹ ita disputatur:

Þú þottu. Ymbrel þetta tkur¹ a
lacinu. en ú-blavndú tamá laa'
nu, 2 danskri tungu. þa é kottu
imbrudagha þer é tkurdaghar
þat þu uonu þtt till regni letter

¹ Revera hoc vocabulum formatum est ex: „Quatuor temporum” (scil. jejunium) — Qua-
mber — Himber — Imbra. — In Islandia vulgo traditum esse dicit Arnas Magnæus: vixisse
in Islandia occidentali fœminam, nomine Ymbra, quæ divitiis pollens, quotannis amicos suos
quater convivio excepit, unde dies convivales Ymbrudagar (dies Ymbre) appellati sint. Quod,
ut jam indicatum est, nugæ sunt. — Apud Danos vulgaris denominatio formata est: Tamperdag.

„[Sua sem merkir nafn þat, er vèr gefum] þessi föstu. Imbres heita skúrir á Latinu, en vèr blöndum saman Latinu ok danskri túngu, þá er köllum imbrudaga, þat er skúrdagar, því at þeir voru fyrst til regns settir”; i. e. ut significat nomen, quod huic jejunio tribuimus. Imbres Latine pluvia dicitur, nos autem utramque linguam Danicam et Latinam confundimus, dicentes imbrudagar, id est: imbrium dies, quoniam in principio ad imbres positi erant.

Tractatus philologici, qui in codice Wormiano cum Edda Snorriana junguntur, præclaram lucem huic rei afferunt. In primo tractatu, circa annum 1140 scripto (Snorra Edda II, 10-43), auctor, qui nullos libros historicos lingua vernacula scriptos, præter scripta Arii polyhistoris, cognovisse videtur, sibi propositum esse dicit, exemplum Anglorum imitanti, alphabetum „nobis Islandis” conscribere, quare plurimis locis „nostrum sermonem”, „nostram linguam”, „nostrum alphabetum” (vort mál — vor túnga — vort stafrof) appellat. Uno tantum loco „linguam Danicam” (danska túngu) eo modo nominat, ut perspicuum sit eandem esse, quam „nostram linguam” ceteris locis appellavit. — In tractatu secundo, serius quidem, sed tamen ante annum 1200 scripto, nunquam occurrit denominatio dönsk túnga, neque norrœna, sed tantummodo „vor túnga” (nostra lingua). — In tertio tractatu, quem Olavus hvítaskald circa vel ante annum 1250 scripsit, semel tantum occurrit denominatio „í danskri túngu”, cum variatione „í norrœnni túngu”, sed sæpissime „í norrœnu — norrœnu stafrofi — norrœnu máli — norrœnu skáldskap”. Uno loco opponitur scribendi ratio Germanorum et Danorum (þýðerskir menn ok danskir) ei rationi, quæ in lingua septentrionali (norrœnu máli) usurpetur (Sn. Edda II, 134), quamque recentiorem esse auctor judicat. — In præfatione, quæ post Snorrii Sturlæi tempora scripta est, vel certius interpolata, quum ejus auctoritate nitatur, et ad tempora seculi quarti decimi a nonnullis relata, prisca denominatio „í danskri túngu” adhibetur, sed in tractatu quarto, circa medium seculi quarti decimi ut videtur scripto, qui fortasse Priori Munkathveraensi Bergo Sokkii filio tribuendus est, nomen „norrœna”, „norrœnu-skáldskapr”, tantummodo occurrit.

Apud auctores historicos terminum satis certum in ætate Snorrii Sturlæi habemus, quum ante ejus tempora nomen „dönsk túnga” fere unice occurrat, postea vero „norrœna” maximum valeat. Neque loci desunt, sive apud nostros, sive apud exteros exempla quæramus, qui demonstrare possint linguam totius septentrionis, sive nominatim trium regnorum septentrionalium et Islandiæ, unam eandemque fuisse. Ita verbi causa Ælnothus, natione Anglus, qui circa annum 1110 Historiam S. Canuti Daniæ regis scripsit, aperte testatur, dicens: „Aquilonales autem, qui ob situm regionum

Normanni dicuntur, et Ysonii (i. e. Islandi), qui etiam ob hiemis ibidem vehementiam et longioris glaciei seriem, Glaciales, tam patria, quam Normanica et Danica lingua vocantur" (Langebek Scr. Rer. Dan. III, 331), quæ verba satis accurate reddunt denominationes „vor túnga" i. e. islenzk túnga, sive „túnga Íslendinga", „norrœna" et „dönsk túnga". — Similiter etiam fragmentum Islandicum, circa annum 1222 ut videtur scriptum, de Canuto Danorum rege ita verba facit: „Knútr, er Landbertus hét skírnarnafni, ok kallaðr er á danska túngu ok norrœna Knútr ríki" i. e. Canutus, qui in baptismo nomen Landberti nactus est, et lingua Danica et Norvegica Canutus potens est appellatus (Langeb. Scr. Rer. Dan. II, 426); quibus verbis clare indicatur, eandem linguam esse Danorum et Norvegorum. Nec minus indubium est, verbis „á danska túngu" omnes terras septentrionales, et præcipue Daniam, Norvegiam atque Sveciam indicari. Inter exempla quæ hoc probant sufficiat hæc afferre: Historia Cnutidarum, s. Knyttlinga saga, cap. 17. (Fornm. s. XI, 201) de Canuto Magno Daniæ Rege dicit: „Hic appellatus est Canutus potens, sive Canutus grandævus, fuitque potentissimus rex et latissimi imperii omnium, qui lingua Danica utebantur¹. — De Olavo Tryggvii filio, Norvegiæ rege, quasi una voce dicunt auctores, Gunnlaugus et Oddus (c. 1200), et compendium Historiæ Norvegiæ, Fagrskinna dictum (c. 1250): hunc celeberrimum fuisse omnium principalium virorum, Danica lingua utentium, sive in iis regionibus, quæ Danica lingua utebantur (Fornm. s. III, 10; X, 364; Fagrsk. p. 66)². De Ingebjarga, filia regis Upsaliensis in Svecia dicitur: hanc fuisse formosissimam virginem et sapientissimam omnium Danica lingua utentium, seu intra fines linguæ Danicæ (Hervarar saga in Fornald. sög. Norðrl. I, 516 secundum codicem membraneum Domini Hauki Erlendssonii, ante et post annum 1300 scriptum)³. — Notissimus est locus in Præfatione operis historici Snorrii Sturlæi, in quo historia Ynglingorum Sveciæ regum et deinde regum Norvegiæ primum locum tenet, ubi auctor dicit se in hoc libro historiam eorum principum, qui in terris septentrionalibus regna tenuissent et Danica lingua usi fuissent, describendam curasse (Snorri Sturlus. Heimskr. in Præfatione.)⁴.

Post Snorrii tempora, vel post medium seculi tertii decimi, apud auctores prosæ orationis nomen linguæ „norrœna" sive „norræn túnga" plane

¹ „Hann var kallaðr Knútr hinn ríki eða Knútr gamli, hann hefir verið ríkistr konúgr ok víðlendastr á danska túngu".

² „Þvílíkr höfðingi . . . er þá var frægastr á danska túngu".

³ „dóttur Ýgva konúngs at Uppsöllum, Íngibjörgu, þá mey, er fegrst var ok vitrust á danska túngu".

⁴ „Á bók þessi lét ek rita fornar frásagnir um höfðingja þá, er ríki hafa haft á Norðr-löndum ok á danska túngu hafa mælt".

eodem modo atque antea dönsk túnga usitari cœpit, ita ut interdum de Norvegis speciatim, interdum de Norvegis et Islandis communiter, qui semper pro uno fere populo habebantur, interdum peculiariter de Islandis, interdum tandem etiam de omnibus terris sive populis septentrionalibus valeat. Ad hæc probanda innumerabiles fere loci scriptorum adferri possunt; nobis sufficiat unum et alterum locum ad has significationes probandas afferre, qui facile multiplicari possunt.

De linguæ appellatione in ipsa Norvegia duo exempla ex auctoribus Islandis afferemus, qui maximæ auctoritatis sunt. Snorrius Sturlæus de Haraldo Gillio refert, qui in Hibernia educatus exinde in Norvegiam venit (1129) et posthac regnum ibi adeptus est: „Linguæ Norvegicæ usus impeditior illi erat, adeo ut in verbis proferendis magnopere hæsitaret et balbutiret, quod multis derisui fuit” (Snorr. Hkr. Saga Sigurðar Jórsalaf. cap. 34)¹. Simili modo auctor vitæ Laurentii, episcopi Holensis (presbyter Islandus Einar Halliðason 1307—1393?) de clerico quodam Johanne, qui ex Flandria venerat (c. 1294) et igitur Flandricus (Flæmingi) appellatus est, retulit: „Johannes Flandricus ideo minori usui fuit archiepiscopo in litibus ejus cum canonicis Nidrosiensibus, quod lingua „norrœna” (Norvegica) uti non potuit, et sermo ejus a vulgo non intellectus est, nam omnia Latine, Gallice vel etiam Flandrice loquebatur” (Laurentius saga, cap. 9: Biskupa sögur 1, 799)². — Alteram significationem, quæ linguam Norvegiæ et Islandiæ communi nomine „norrœna” appellat, multa exempla probant, quorum unum tantum afferemus; narratur enim, Vitam Alexandri et Historiam Judaicam a presbytero Islando Brande Jonæo (Brandr Jónsson) postea episcopo Holensi (1263—1264), in linguam „norrœnam” translata esse, his verbis: „Hunc librum ex sermone Hebraico in Latinum transtulit sanctus Hieronymus presbyter, in „norrœnum” autem sermonem vertit Brandus Jonæus presbyter, qui deinde episcopus Holensis fuit, jubente domino Magno rege, filio Hakonis regis grandævi³ (Cod. membr. A. Magn. Nr. 226 Fol. col. 638 in fine). — Nec minus lingua vernacula Islandorum his temporibus eodem nomine appellatur, ut verbi causa in præfatione Snorrii: „Arius presbyter polyhistor primus in hac terra (Islandia) scientias

¹ „Haraldi (gilla) var stírt mjök um norrœnt mál, ok kyfði mjök til orðanna, ok höfðu margir menn þat mjök at spotti.”

² „Mátti því Jón flæmingi miðr gagna erkibiskupi í deilum þeirra kórsbræðra, at hann kunni ekki norrœnu at tala, ok skildi alþýðan ekki mál hans, því at hann talaði allt á Latínu, Fransísku eðr Flæmsku.”

³ „Þessa bók færði hinn heilagi Jeronimus prestur or eðresku máli á Latínu ok í norrœnu sneri Brandr prestur Jónsson, er síðan var biskup at Hólum, eptir boði herra Magnúsar kóngs, sonar Hákonar kóngs gamla.”

antiquas et novas sermone „norræno” (Septentrionali v. Islandico) conscripsit” (Heimskr. in præfat.; cfr. Historiam Olavi Sancti in Prologo)¹. In vita Laurentii episcopi Holensis in Islandia (1326): „Dominus Laurentius sermone „norræno” (materno v. Islandico, oppos. Latino) usus est” (Laurentius saga c. 55: Bisk, s. 1, 861)². Eodem modo in libris daticis (máldagar) ecclesiarum Islandicarum codices, Islandico sermone scripti, et in Islandia compositi aut translati, sæpissime recensentur sub nomine „norrænu-bækkr” (libri Septentrionales v. Islandici)³. Denique etiam nomen linguæ „norræna” de lingua Septentrionali in universum, sive de terris septentrionalibus, adhibitum est, v. c. in Historia Hakonis Hakonidæ a Sturla Thordi filio († 1284) scripta (Formn. s. x, 76—77), ubi nominat auctor Absalonem, ex ordine Prædicatorum, qui minister provincialis omnibus monasteriis huic ordini adhaerentibus per regiones lingua Septentrionali („norræna”) utentes præfectus fuit⁴. At fuit frater Absalon minister provincialis ordinis Prædicatorum (S. Dominici) per provinciam Daciæ, quæ omnia regna septentrionalia complectebatur. Hoc loco igitur denominatio „norræn túnga” plane eodem modo ac antea „dönsk túnga” occurrit. — Postquam Norvegi linguam vernaculam in scriptis adhibere cœperunt, et Islandi suam cum illis linguam et literaturam communem fere esse judicarunt, nomen linguæ „norræna” magis magisque seculo tertio decimo et quarto decimo invaluit, deinde cum nomine „Íslenzka” sive „íslenzk túnga” promiscue adhibitum est, ad postremum vero obsolevit. Apud poëtas Islandos, ut antea demonstratum est, seculo quarto decimo adhuc valuit denominatio antiquissima „dönsk túnga”.

¹ „Ari prestur enn fróði ritaði fyrstr manna hér á landi at norrænu máli fræði, bæði forn ok nýja.”

² „Herra Laurentius talaði á norrænu.”

³ „Marteins saga uppá norrænu” (Vita S. Martini Turonensis). — „Kristinnrættir á norrænu” (Jus ecclesiasticum). — „Ceciliu saga á latínu ok norrænu” (vita S. Cecilie); — „bækri iij á norrænu” (tres codices); — „Andres saga á norrænu (vita S. Andrew). Libri datici ecclesiarum: Grenjadarstaðr, Hrafnagil, Saurbær, Vellir, Urðir, de annis 1318 et 1394. — „Jónas saga (baptiste) á norrænu” (vita Johannis Baptistæ); „Nikolaus saga á Latínu ok norrænu” (Vita S. Nicolai Myrensis); „Martini saga á Latínu ok norrænu”; „Sermonsþók á norrænu” (Liber Sermonum). Libri datici ecclesiarum: Tjörn í Svarfaðardal, Mælifell, Grenjadarstaðr, Skinnastaðir, anno 1394. — „xiiij ok xx Latínu bækri ok norrænu” (Codices Latini et Islandici triginta quatuor); „hálfir fjórði tugr norrænu bóka, ítem nærri hundræði latínabóka” (Codices Islandici triginta quinque, Latini fere centum); „í norrænu bóku . . . Annals fornir á x bóku ok lögbók þar í” (decem volumina antiquorum annalium cum codice Legum). Libri datici monasteriorum Islandicorum in Kirkjubæ, Helgafell et Viðey 1397. — „Þorláks saga á norrænu” (vita S. Thorlaci episcopi Schalholtensis Islandice). Liber dat. ecclesie Hof in Rangarvallis 1397.

⁴ „Absalon prædikari, er provincialis var af öllum prædikara klaustrum á norrænni túngu”.

Quamvis igitur sæpius vocabulum „norrœnn” de Norvegis et „norrœna” non raro de Norvegorum lingua (quæ etiam re vera septentrionalis fuit) speciatim usitetur, tamen non rarius sensu generali (= septentrionalis), vel etiam sensu qui Norvegiam excludebat, adhibitum est. Et sic inter exterarum nationum nomen Nordmannorum cum Danorum vario modo jungi et misceri perseveravit, ut ex verbis auctoris cujusdam Gallici seculi quarti decimi videre licet, qui ita verba facit: „Nortmanni lingua barbara dicti sunt, quasi homines septentrionales, eo quod ab illa mundi parte venerunt, scilicet a Scythia inferiori, quæ secundum Isidorum terra barbarica vocatur. Sunt origine Dani, quia de Dacia egressi sunt”¹; qui locus etiam communem inter auctores Gallicos sententiam de situ geographico Daniæ (= Daciæ) hujusque denominationis etymologia perspicue demonstrat. Seculo sexto decimo adhuc nomen antiquissimum „dönsk túnga” in Islandia adhibitum invenitur, nam in literis, ab episcopo Holensi Jona Arasonio et ceteris magnatibus ad regem Christianum tertium anno 1540 missis rogant, ne quem Islandiæ præfectum constituat, qui non ex lingua Danica esset (sem „ekki er af danskri túngu”, i. e. ex Dania, Norvegia vel Islandia oriundus)². Editiones librorum, in Islandia seculo sexto decimo paratæ, partim, ut tituli ferunt, in „norrœna”, partim in „íslenzka” lingua prodeunt, in qua re editio princeps Novi Testamenti, ab Oddo Gottschalkio (Oddr Gottskálksson) instaurata, palmarium nobis exemplum præbet. In privilegio regis Christiani Tertii ad librum edendum, dato Hafniæ in octava omnium sanctorum 1539, hic liber ab editore in sermonem Islandicum³, in titulo autem in „norrœnum” sermonem, translatus esse dicitur („útlögð á norrœnu”). Eodem modo Postilla sive Liber homiliarum Antonii Corvini, ab eodem Oddo Gottschalkio anno 1546 editus, in titulo dicitur in „norrœnum” sermonem translatus esse, („á norrœnu útlagðar”), in præfatione vero dicit auctor, sibi necessarium visum esse, hunc librum „in sermonem nostrum Islandicum” vertere („at snúa þessari sömu Corvini postillu í vort íslenzka túngumál”). — Inter libros, quos anno 1542 ex Hafnia Islandiam misit episcopus Skalholtensis Gizurus Einari (Gizur Einarsson) numerat: Sermones de Sanctis Islandice („Postilla de sanctis í íslenzku”). Liber epistolaris Gizuri in collect. AMagn. Nr. 266 Fol. pag. 33. Ex his exemplis plane innotescit, his temporibus omnes tres denominationes linguæ („dönsk túnga; — norrœna; — íslenzka”) adhuc notas fuisse, neque dubitari potest, quin hoc ultimum nomen maternæ

¹ Langebek, Ser. Rer. Dan. II, 18; confr. etiam P. E. Mülleri in Saxonem Prolegomena pag. 10–12.

² Safn til sögu Íslands II, 206.

³ „Hand hæfuer wdsett thet nye testamente paa Íslands tunghe”. Edit. fol. Aij; M. Ketilsu. Forordn. for Ísland I, 223.

linguæ Islandorum diu jam usitatum fuerit, quamquam ex hoc tempore in libris scriptis frequentius prodire cœperit.

Ex eo inde tempore, quum scripta antiqua edi cœpta sunt, et literatura antiqua a Svecis, Danis et Norvegis recoli, multa nova in hac re disceptabatur, quum omnes sibi linguam et literaturam vindicare desiderarent. Sveci primum „linguam antiquam Gothicam” (Verelius), deinde „linguam antiquam Septentrionalem” (Peringsköld), postremo „linguam Islandicam” (Sjöborg, Hammarsköld) appellarunt. Dani, partim ab Islandis informati, primum linguam Asianam (Ásamál) et Runicam (Rúnamál), vel etiam Danicam (Dönsk túnga) vocarunt, partim tractatus Olavi Hvítaskald non recte intellectos¹, partim appellationem vetustissimam secuti. Seculo sexto decimo et sequenti vulgo in Dania et Norvegia frequentissimum fuisse videtur nomen „lingua Islandica”, quod ex scriptis Undalini et Wormii apparet². Libri virorum Islandorum Runolphi Jonæ (Runólfr Jónsson) et Gudmundi Andræ (Guðmundr Andrèsson), circa medium seculi septimi decimi conscripti, primum appellationem generalem, quæ postea invaluit, adhibuerunt³, quam nostris temporibus, quum Societas Antiquariorum Septentrionalium libros antiquos edere incepit, voce Danica „Oldnordisk” reddiderunt. Neque hoc sine ratione sufficiente factum est, nam si nostro tempore lingua Danica (dönsk túnga) pure more antiquissimo appellaretur, facile inde error oriretur, ut cum hodierna lingua Danica confunderetur. Idem valeret de appellatione lingua Norvegica (Norsk) et de obsoleta medii temporis denominatione „Nor-

¹ Loci isti apud scriptores antiquos, qui nominibus „Ásamál” et „Rúnamál” ansam dedisse videntur, hi sunt: a) Snorra Edda Præfatio (I 28): „þeirra túnga, Ásiamaña, var eigin túnga um öll þessi lönd”, i. e. lingua Asianorum (= Asarum) in his omnibus regionibus (septentrionalibus) propria fuit, conf. tractatum Olavi hvítaskald in SE. II, 94. — b) Tractatus Olavi in SE. II, 62—189, præsertim hæc verba: „Samhljóðendr eru ellefu í rúna máli”, i. e. diphthongi in sermone (rectius: alphabeto) Runico sunt undecim, SE. II, 72, cfr. pag. 78.

² Ericus Broekenhuus, præfectus Mandalensis in Norvegia 1567 († 1583), retulit se codicem Biblicum in linguam Islandicam translatum („udsæt paa islandiske Maal”) ante trecentos annos scriptum vidisse. Peder Claussøn Undal Norriges Beskrivelse. Hafn. 1632. 4to. pag. 157. — Lingua Islandicæ („Islands Sprog”), et: Lingua Islandica, quæ nostra antiqua genuina lingua fuit („Islandisk, som var vor rette gammel Maal”). Olaus Wormius in Dedicacione ad Cancellarium regni Norvegiæ Christophorum Urne 7. Febr. 1633, præmissa editioni Heimskringla interpr. Petr. Claus. Undal. Hafn. 1633. 4to., quod mox idem Wormius in Præfatione libri ita alio modo exprimit: Antiqua lingua Norvegica, quæ adhuc in Islandia usitatur et olim per omnia hæc regna septentrionalia in usu fuit („Det gamle norske Maal, som de endnu bruger paa Island og i forðum Tid var gangs i alle disse nordiske Riger”).

³ Lingua Septentrionalis elementa (auctor Run. Jon.) 1651. 4to. — Recentissima antiquissima linguæ septentrionalis incunabula, i. e. Grammaticæ Islandicæ rudimenta (auctor. Run. Jon.). Hafn. 1651. 4to. — Lexicon Islandicum sive Gothicæ Runæ vel linguæ Septentrionalis dictionarium (auct. Gudmund. Andræ). Hafn. 1683. 4to.

rœna", quæ, si sensu speciali Norvegico sumeretur, prave indicaret libros omnes ad hanc literaturam pertinentes in Norvegia, vel a Norvegicis auctoribus, vel dialecto Norvegica esse conscriptos, quum hoc de minima earum parte dici possit. Appellatio singularis Norsica (Norse) omni auctoritate caret, quum hæc denominatio non re vera nisi de populari quadam dialecto linguæ valeat, posteriori tempore in Orcadibus et insulis adjacentibus aliquatenus conservata. Nomen ex Islandia maximo quidem jure sumeretur, non solum quia ex parte potiori hæc denominatio fieret, quum ex carminibus historicis, quæ materiam huic operi præbuerunt, certe longe major pars in Islandia vel ab Islandis composita, omnia vero per eorum operam et industriam conservata sint, sed etiam propterea, quod, etsi lingua optimo jure Septentrionalis appellatur, tamen per solos auctores Islandicos ad classicam dignitatem evecta est. Neque hæc denominatio eodem modo, atque illæ de Dania et Norvegia sumptæ, falsam de hodierna lingua imaginem provocare posset; tanta enim inter linguam antiqui et hodierni seculi in Islandia similitudo adest, ut si opera historica Arii sive Snorrii Sturlæi pagano Islandico recitare velis, plane te intelligat, et ipse eodem modo, eadem in sermone formando et componendo leges linguisticas sequens, se exprimat. Sed Islandi semper re ipsa contenti fuerunt, quod

per varios casus, per tot discrimina rerum linguam patrum et literaturam et traditiones antiquitatis tam fideliter colere et servare iis contigit. Et præterea, quum non solum eorum opera, sed etiam ex aliqua parte Norvegorum, Danorum, Insularium, forte etiam Svecorum in hoc opere sint accommodata, quin nomen generalius sumendum esset minime dubitandum esse videbatur. Unum desiderium erat, nimirum ut vocabula in metricis inscriptionibus Ruinica conservata colligi et operi adjici possent, sed quum spes, quæ nobis de hac re fuit, ad tempus nos fefellit, in futurum tempus referenda est.

Scripsimus Hafniæ mense Decembri anni MDCCCLX.

SERIES ALPHABETICA,
QUÆ IN HOC LEXICO OBSERVANDA EST:

a b d e. (ę. æ.) f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. (p. ö. ø.) p. r. s. t. u. v.
x. y. z. þ. ð.

INDEX SIGLORUM.

A. = Amatorium carmen, i. e. Man-
sungsdrápa in calce codicis Regii Eddæ
Sæmrianz (vide Cod. Reg. infra), non-
dum editum; vide F. xi præf. p. 8
(Sbl. x, 193). *Numerus stropham*
indicat.

AA. = ANTIQUITATES AMERICANÆ,
sive Scriptores Septentrionales Rerum
Aste-Columbianarum in America, studio
et opera Caroli Chr. Rafn. ed. Socie-
tas Regia Antiquariorum Septentriona-
lium. Hafniæ 1837. 4to. *Numerus pa-
ginam indicat.*

abs. = absolute.

acc. = accusativus, -ve.

acc. s. msc. = accusativus singu-
laris masculini.

act. = activum, -vi, -ve.

Ad. = ARINBJARNARDRÁPA, carmen
æcomiasticum Egilli Skallagrimi, in
honorem liberi baronis Arinbjörni. Egils
saga. Hafn. 1809. 4to. p. 648-685.
Sagan af Agli Skallagrimssyni. Reykja-
vik 1856. 8vo. p. 201-205 confr.
270-278. *Numerus stropham indicat.*

Ad. str. ult. = ARINBJARNARDRÁPA,
strophæ ultima.

adj. = adjectivum.

adv. = adverbium.

Ag. = Arngrimi historia, i. e. stro-
phæ, auctore fratre Arngrimo, Einare
Gillæi et pluribus, ex Gudmundar saga,
sive historia Gudmundi episcopi Ho-
kensis, auctore fratre Arngrimo (BISKUPA
SÖGUR Tom. II).

al. = alias.

Alex. = ALEXANDERS SAGA, ed.
C. R. Unger. Christiania 1848. 8vo.

alt. rec. = altera recensio (scil.
Fagrskinnæ).

Alvm. = ALVISMÁL, carmen in Edda
Sæmundina, ed. Arna-Magn. Tom. I.
Hafn. 1787. 4to. p. 251-270; — ed.
Rask, Holm. 1818. 8vo. p. 48-51;
— ed. P. A. Munch. Christianiæ 1847.
8vo. p. 33-35; — ed. Lüning. Zürich
1859. 8vo. p. 186-187; — ed. Möbius,
Leipzig 1860. 8vo. p. 40-44. *Nu-
merus stropham indicat.*

AM. = Arnas Magnæus (Árni Magn-
ússon) = Arna-Magnæana (editio).

Am. = ATLAMÁL bio grænlenzku,
carmen in Edda Sæmundina, ed. von
der Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen,
Berlin 1812. 8vo. p. 81-92; — A.
Magn. Tom. II. Hafn. 1818. 4to. p.
411-486; — Rask p. 251-264; —
Munch p. 150-159; — Lüning p. 452-
478; — Möbius p. 181-193. *Numerus*
stropham indicat.

A. Magn. = AM.

Anecd. = Anecdoton historiam Sver-
reri regis Norvegiæ illustrans, ed. E.
Chr. Werlauff. Hafn. 1815. 8vo. Ite-
rum ed.: Om den norske Kirkes For-
hold til Staten. Cum Speculo Regali
(Sks.). Christianiæ 1848. 8vo. p. 176
—192. *Numerus paginam indicat in*
editione Werlauffiana.

Angl. = Anglice.

Ann. f. nord. Oldk. = ANO.

AnO. = ANNALEB FOR NORDISK

OLDKYNDIGHED OG HISTORIE ed. Societas Reg. Antiquar. Septentr. Kjøbenhavn. 1836 et sequ. 8vo.

Anvisn. t. Isl. = Anvisning till Isländskan eller Nordiska fornpråket af RASK. Stockholm 1818. 8vo.

appell = appellatio, -ne, -nibus.

AR. = ANTIQUITÉS RUSSKS d'après les monuments historiques des Islandais et des anciens Scandinaves, editées d'après la rédaction de C. C. Rafn par la Société Royale des Antiquaires du Nord. Copenh. 1850. 1852. Tom. I-II. 4to maj. *Primus numerus Tomum, secundus paginam, tertius stropham indicat.*

Ar. Hjör. = ARONS SAGA HJÖRLEIFSSONAR, mscr. (nunc edita in BISKUPA SÖGUR, útg. af h. íslenska Bókmentafélagi. Kaupmh. 1858. 8vo. I, 619-638). *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Arn. = ÁRNA BISKUPS SAGA, edita cum Sturlunga saga. Hafn. 1820. 4to, et iterum in BISKUPA SÖGUR I, 677-786. *Numerus caput indicat.*

Arnius Bödvarides = Árni Bödvarsson, vir literatus et inter poëtas rhythmicos Islandiæ seculo XVIII. notabilis (v. þrjóta, stropha citata ex Úlfars rimur XVI, 3 desumta).

art. = articulo.

AS. = Anglosaxonicus, -a, -um, -e.

Auct. ling. Lat. = Auctores Latinae linguae in vnum redacti corpus, ed. Dion. Gothofredi. (Argumentati). 1595. 4to. (Sex. Pompei Festi de verborum significatione. Libri xx. p. 241-478).

Band. = BANDAMANNA SAGA, ed. Björn Markússon in collectione quæ dicitur: Nokkrir margfróðir sögu-þættir Íslendinga. Hólum 1756. 4to. p. 1-15; et iterum Halldór Friðriksson in: Nordiske Oldskrifter. x. Kjöbenhavn. 1850. 12mo. *Numerus stropham indicat.*

Barb. = barbære, barbarice.

Belg. = Belgice.

Bell. Alex. = Bellum Alexandrinum Julii Cæsaris (A. Hirtii).

Beov. = Beowulf, i. e. Ep. Scyld.

B. Grönd. = Benedikt Jónsson Gröndal, assessor tribunalis superioris in Islandia († 1825). (Kvæði Benedikts Gröndals, ed. Sveinbjörn Egilsson. Víðey 1833. 12mo).

B. Grönd. in musteri mannorðs. =

Benedikt Jónsson Gröndal: Interpretatio Islandica carminis Alexandri Pope: *Temple of fame*, ed. primum in Félag. x, 285-312; xi, 279-288; xv, 275-282; deinde in: Kvæði Benedikts Gröndals ed. Sveinbjörn Egilsson, p. 1-45.

Bileams rím. = BILEAMS RÍMUR, septem cantilenæ de historia Bileami (ex Numeri cap. 21-25), compositi a Jona Magni filio pastore Laufasensi (1636-1675), editi in libello: Ein lítil psálma og visnabók. Hólum 1756-57. Tom. 1-2. 12mo. Tom. II, plag. A 1 - D 6.

Bk. 1. = BRYNHILDARKVIÐA prima (= Sigdrífumál). carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altn. Lieder u. Sagen, p. 45-48 (ut fragmentum); — Grimm, Lieder der alten Edda, Berlin 1815. 8vo. p. 207-227 (itid.); — A. Magn. II, 189-210; — Rask p. 193-199; — Munch p. 113-116; — Lünig p. 376-385; — Möbius p. 139-143. *Numerus stropham indicat.*

Bk. 2. = BRYNHILDARKVIÐA secunda, Carmen in Edda Sæmundina, ed. Rask, p. 216-226. = SIGURÐAR KVIÐA, ed. v. d. Hagen, Altn. Lieder u. Sagen, p. 54-62; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 241-275. = SIGURÐAR KVIÐA FÁRNISSANA tertia, ed. A. Magn. II, 211-244; — Munch p. 117-124; — Lünig p. 386-401; — Möbius p. 144-152. *Numerus stropham indicat.*

Bl. = Bl. membr.

Bl. membr. = Blöð (= folia) membrænea, varii argumenti: geographici, historici, astronomici, in collectione Arna. Magnæana Nr. 544. 4to. (Antiqu. Russes II, 426-441).

boreal. = boreale (vocabulary), in Islandia boreali usurpatum.

Bryng. = BRYNGERÐARLJÓÐ, mscr.

c. = cum; *c. dat.* = cum dativo.

Cæs. Bell. Civ. = Cæsaris Bellum Civile, i. e. C. Julii Cæsaris Commentarii de bello civili.

Cæs. B. G. = Cæsaris Bellum Gallicum, i. e. C. Julii Cæsaris Commentarii de bello Gallico.

cf. = confer.

Cic. offic. = Cicero de officiis, i. e. M. Tullii Ciceronis de officiis, libri tres.

Cic. Divin. = Cicero de divinatione,

i. e. M. Tullii Ciceronis de divinatione, libri duo.

Cimbr. = Cimbrice.

citat. = citatum.

Clavis metrica Lopti = Hättalykill Loptis (Guttormssonar; edit. Hafn. 1793. 8vo).

cod. = codex, -dice; *cod. chart.* = codex chartaceus.

Cod. Acad. = Codex Academicus (collectio Arna-Magnæana Nr. 748. 4to. cod. membr.), confr. Edda Sæmundar hins fróða, ed. Arna-Magn. Tom. 1. Præf. pag. XLV, ubi signatur U.

Cod. Byrg. = Cod. Byrg.

Cod. Byrg. = Codex Byrgerianus, i. e. Konúngabók af Bergi ábóta, cod. membr. Biblioth. fegjæ Holmiensis, Island. Membr. Nr. 1 in Folio.

Cod. Flat. = Codex Flatheyensis, in Bibliotheca Regia Hafniensi: Gamle kongelige Samling Nr. 1005 in Folio.

Cod. Fris. = Codex Frisianus, membræus, in collectione Arna-Magnæana Nr. 45 Fol.

Cod. Havn. = Codex Hafniensis (v. c. Guðmundar saga biskups A. Magn. Nr. 399. 4to; opposit. codici Holmiensi ejusdem historię).

Cod. Holm. = Holm., i. e. codex Holmiensis.

Cod. Reg. = Codex Regius, membræus, in Bibliotheca Regia Hafniensi, continens Eddam vetustiore[m] sive Sæmundianam: Gamle kong. Saml. Nr. 2365 in 4to.

Cod. Reg. = Codex Regius, membræus, in Bibliotheca Regia Hafniensi, continens Eddam recentiore[m] sive Snorrianam: Gamle kong. Saml. Nr. 2367 in 4to.

Cod. Svec. = Codex Svecicus (v. c. Guðmundar saga biskups cod. membr. Bihl. Reg. Holmiensis Island. Membr. Nr. 5 Fol.) = Holm.

Cod. Upsal. = Codex Upsaliensis. membræus, in collectione Delagardiana Nr. XI, continens Eddam Snorrianam.

Cod. Worm. = Codex Wormianus, membræus, in collectione Arna-Magnæana Nr. 242 Fol.

codd. = codices, -cum, -cibus.

cogn. = cognatum (vocabulum).

Cogn. spir. = Diatribe historico-ecclésiastica de cognatione spirituali etc. auctore Joanne Olavio. Hafn. 1771. 8vo.

Cogn. spir. Gloss. = Glossarium eidem libro annexum.

col. = columna.

coll. = collato.

coll. = collective.

Collectio Edd. Jonis Grunnav., et aliis locis: *collect. J. Olavii Grunnav.* = J.

Comment. SE. = commentarii in Eddam Snorrii Sturlæi, edit. Arna-Magnæana 1848 etc. Tom. I-III. 8vo.

comp. = compositum.

compar. = comparativus, -vo.

compos., *composs.* = compositus, -tum, -ta, -tis.

conj. = conjunct. = conjunctivus, -vi, -vo.

contr. = contractus, -te.

Corvicinium = Hrafn.

Curt. = Curtius (i. e. Q. Curtii Rufi de gestis Alexandri Magni Libri qui supersunt octo).

D. = Danorum (Daniæ); *D. et A.* = Danorum (Daniæ) et Anglorum (Angliæ).

Dan. = Danice.

Dan. vet. = Danico vetere (sermone).

dat. = dativus, -vo.

demonstr. = demonstrativum, -vi.

derivat. = derivativum, -ve.

D. et A. = Danorum (Daniæ) et Anglorum (Angliæ).

Diatrib. = Cogn. Spir.

Diatri. de cogn. spir. = Cogn. spir.

Diatri. Gloss. = Gloss. cogn. spir.

dimin. = diminutivum.

D. R. = Daniæ Rex.

Dropl. maj. = DROPLAUGARSONA SAGA, hin meiri, mscr.

Dropl. min. = DROPLAUGARSONA SAGA, hin minni (i. e. Sagan af Helga ok Grími Droplaugarsonum, ed. Konráð Gíslason, in: Nordiske Oldskrifter, II. Kbhvn. 1847. 12mo.). *Numerus stropham indicat.*

Dr. Þ. S. = *Draumr Þorsteins Síðuhallssonar*, Somnium Thorsteini Síðuhalli filii mscr. (nunc edit. a Theod. Möbio in Analecta Norrœna. Leipzig 1859. 8vo. I, p. 184-186, et speciatim cum: Saga af Þorsteini Síðuhallsyni, p. 16-18. Leipzig 1859. 8vo; novissime edit. a Guðbrando Vigfússonio in: Nord. Oldskr. XXVII, 130-132, confr. p. 170).

Dr. Þ. Þ. = *Draumr Þorsteins Þorvardssonar*, Somnium Thorsteini Thorvardi filii, mscr. (nunc editum sub ti-

tulo: *Kumlþúa þátrr*, a *Gudbr. Vigfussonio* in: *Nord. Oldskr.* xvii, p. 129-130, confr. p. 169-170).

Eb. = *EYRBYGGJA SAGA*, Hafn. 1787. 4to, cum interpretatione Latina. Pars ejus in *GhM.* i, p. 494-786. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

ed. = editio, -ne, -nem.

Ed. = Edda.

Æd. = *ÆGISDRÆKKA* = *Lokaglepsa*.

ed. Hol. = editio Holana (v. c. *GS.*, *Grett.*, et plur.).

ed. Holm. = editio Holmiensis = editio Raskii (*Eddæ Sæmundinæ*).

Ed. Löv. = *Ed. Lövas*.

Ed. Lövas. = *Edda Lövasina*, i. e. *Recensio textus Eddæ Snorrianæ*, quæ *Magno Olavio* (*Magnús Ólafsson*) *pastori Laufasensi* originem debet; fere eadem ac editio *Resenii*, cfr. *editionem Sveinb. Egilssonii*. *Reykjav.* 1848, p. 232—239.

Ed. Lövasina = *Ed. Lövas*.

Ed. Lövas. Append. = *Eddæ Lövasinæ Appendix* (*Edda Snorra Sturlusonar ed. Sveinb. Egilss.* *Reykjav.* 1848, p. 232-239).

ed. Resen. = *Edda Islandorum an. Chr. mcccxv islandice conscripta per Snorronem Sturlæ, Islandiæ nomophylacem.* *edid. P. Joh. Resenius.* *Havn.* 1665. 4to.

Ed. Sæm. = *Edda Sæmundina*, i. e. *Edda Sæmundar hins fróða* (*ed. A. Magn.*) *Hafn.* 1787-1828. *Vol.* i-iii. 4to; — *Altnordische Lieder und Sagen* (*Lieder der älteren Edda*) *ed. v. d. Hagen.* *Berlin* 1812. 8vo; — *Lieder der alten Edda*, *herausgeg. von J. und W. Grimm.* *Berlin* 1815. 8vo; — *ed. Rask et Afzel.* *Holm.* 1818. 8vo.; — *ed. P. A. Munch.* *Christiania* 1847. 8vo.; — *ed. Hermann Lüning.* *Zürich* 1859. 8vo.; — *ed. Th. Möbius.* *Leipz.* 1860. 8vo.

Ed. Sæm. ed. Holm. = *Edda Sæmundina editio Holmiensis*, i. e. *editio ex recensione Raskii, curante Afzelio.* 1818. 8vo.

ed. Skalh. = *editio Skalholtina*, *confr. ÓT. Skb., Orm. Stórolf.*

Ed. Sn. mscr. J. = *J.*

Ed. Snorr. = *SE.*, i. e. *Edda Snorríi Sturlæi.*

Eg. = *EGILS SAGA SKALLAGRÍMS-SONAR*, *ed. Arna-Magnæana cum ver-*

sione Latina et notis uberrimis. *Hafn.* 1809. 4to. — *Sagan af Agli Skallagríms-syni*, *ed. Jón Þorkelsson.* *Reykjav.* 1856. 8vo. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat, secundum editionem Arna-Magnæanam.*

Egg. = *Kvæði Eggerts Ólafssonar* (*carmina Eggerti Olavii*), *ed. Kaupmannahöfn* 1832. 8vo.

Egg. Olavius = *Egg.*

Eggerti Itiner. = *Eggerti Olavii Itiner.*

Eggerti Olavii Itiner. = *Egg. Olav. Itinerarium*, i. e. *Vice-Lavmand Eggert Olafsens og Landphysici Biarne Povelsens Reise igjennem Island.* *Cum charta et tabb. ænn.* *Sorðe* 1772. *Tom.* i-ii. 4to.

Egl. = *Eg.* (i. e. *Egla* = *Egils saga*).

egr. = *egregium.*

Eiriksm. = *EIRIKSMÁL*, *carmen in obitum Erici Blóðöx, Regis Norvegiæ*, *vide in Fagrskinna* (p. 16-17 in *edit. Munch & Unger, conf. Oldnorsk Læsebog.* *Christiania* 1847. 8vo. p. 114-115, utroque loco non satis distincte editum); inde *desumtum apud Möbium: Edda Sæmundar hins fr.* *Leipz.* 1860, p. 231—232.

ellipt. = *elliptice.*

e—m = *einum* (*einhverjum*, i. e. *alicui*).

e—n = *einn* (*einhvern*, i. e. *aliquem*).

episc. = *episcopi.*

eod. cap. = *eodem capite.*

epith. = *epitheton.*

Ep. Scyld. = *Epos Scyldingorum*, i. e. *Beo-wulf*; — *ed. Grim. Joh. Thorkelin* (*De Danorum rebus gestis seculo III. et IVto.* *Poëma Danicum dialecto Anglosaxonica.* *Hafn.* 1815. 4to). — *The anglo-saxon poems of Beowulf etc.*, *ed. Kemble.* *London* 1835. 12mo. (*Translation & Glossary.* *Lond.* 1837. 12mo). — *Beo-wulf og Scopes Widsið.* *to angelsax. Digte*, *ed. Schaldemose.* *Khavn.* 1847. 8vo.

Epos Scyld. = *Ep. Scyld.*

Bjovf Bjov. = *Ep. Scyld.* (i. e. *Epos Bjovf s. Beo-wulf*). *ed. Thorkelin.*

e—s = *eins* (*einhvers*, i. e. *alicujus*).

Esp. Arb. = *ESPOLINS ÁRBÆKKA*, i. e. *Islands Árbær í sögu formi af Jóni Espólin.* i-xii. *Kaupmannahöfn* (*Hafnæ*) 1821-1855. 4to. *Primus numerus volumen* (*deild*), *secundus paginam, tertius stropham indicat.*

e—t = *eitthvat* (i. e. *aliquid*).

etc. = et cetera.

e-x = einu (einhverju, i. e. alicui).

exscr. = exscriptum.

exscr. chart. = exscriptum chartaceum, -ta chartacea.

Exscr. cod. Worm. sec. J. Olav. Grunnæv. = Exscriptum codicis Wormiani (A. Magn. 242 Fol.) secundum Joann Olavium Grunnavicensem = J.

Exscr. J. Grunnæv. = Exscriptum Joaz Grunnavicensis = J.

Exscr. Jonis Grunnæv. = J.

exs. = exscripta (plur.).

f. = fœmininum; *f. pl.* = fœmininum plurale.

f. = filius, -lio.

F. (FmS.) = FORNMANNNA SÖGUR ed. Societas Regia Antiquariorum Septentrionalium. Hafniæ 1825-37. Vol. I-III. 8vo. *Primus numerus volumen (bindi), secundus paginam, tertius stropham indicat.*

Fab. Prodr. (Faber. Prodrorum; Faber. Prodr.; Fab. Prodr. ornith.; Fab. Prodr. ornithol.: Faberj. ornith.); = Prodrorum der isländischen Ornithologie oder Geschichte der Vögel Islands von Friedr. Faber. Kopenh. 1822. 8vo. *Numerus paginam indicat.*

Farmannalög. = Farmannalög, i. e. Bjarkeyjarréttir Magnús konungs lagaþættis (IX, 18); ed. in Norges gamle Love. Christiania 1846-1849. Tom. I-III. 4to maj. (II, 283).

Fbr. = FÓSTBRÆÐRA SAGA eðr sagan af Þorgeiri Hávarssyni ok Þormóði Bessarsyni Kolbrúnarskáldi. Kaupmannabólin 1822. 8vo. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.* — Fostbrædra saga, ed. Konráð Gíslason. Khavn 1852. 12mo. (Nordiske Oldskrifter, XV). Pars ejus edita in GbM. II, p. 250-419.

Felag. = RIT ÞESS ÍSLENZKA LEBBÓMS-LISTA ÞÉLAGS. Vol. I-XV. Kaupmannah. 1781-1797. 8vo. *Prior numerus volumen, posterior stropham indicat.*

Fer. = Færoice.

Fer. = FÆREYINGA SAGA, ed. C. C. Rafn. Khavn. 1832. 8vo maj., cum interpretatione Færoica et Danica. *Numerus paginam indicat.*

Finn. = Finnico, -ce.

Finnb. = FINNBOGA SAGA HINN LIXA, ed. E. Chr. Werlauff (cum Vatius-

dæla saga). Khavn. 1812. 4to. p. 207-361 cum interpretatione Danica.

Fjölsm. = FJÖLSVINNSMÁL, carmen in Edda Sæmundina, ed. Arna-Magn. I, 275-310; — Rask, p. 107-112; — Munch, p. 171-174; — Lünig, p. 505-515; Möbius, p. 210-215. Ed. in: Eddische Studien von Paulus Cassel. Weimar 1856. 8vo. Cum versione Germanica, introductione et notis. — *Numerus stropham indicat.*

Fk. = Fsk.

Flóam. = FLÓAMANNA SAGA, nunc edita a Gudbrando Vigfussonio et Th. Möbio in: Fornsógur. Leipzig 1860. 8vo. p. 117-161. Pars ejus ed. in GbM. II, 1-221.

Fm. = FAFNISMÁL, carmen in Edda Sæmundina, ed. Arna-Magn. II, p. 167-188; — v. d. Hagen, Altnord. Sagen u. Lieder, p. 40-45; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 175-205; — Rask p. 186-192; — Munch, p. 108-112; — Lünig, p. 367-376; — Möbius, p. 133-138. Appellatur etiam SIGURDAR KVÍÐA FAFNISBANA hin önnur, síðari partr (ed. Arna-Magn. II, 167). *Numerus stropham indicat.*

F. Magnus. = F. Magnusenius = Finnus Magnusenius (Finn Magnuseu; Finn Magnússon).

fol. = folium, -lio.

Forspjallst. = FORSPJALLSLJÓÐ & Forspjallsmál, i. e. Hrafnagaldur Óðins. vide *Hrafn*.

FR. = FORNALDAR SÖGUR NORÐLANDA, ed. C. C. Rafn. Kaupmannah. 1829-1830. Tom. I-III. 8vo. *Primus numerus tomum, secundus paginam, tertius stropham indicat.*

Fragm. = Fragmentum.

Fragm. de Thorst. Siduhall. f. = Fragmentum de Thorsteino Sidu-Halli filio, i. e. ÞORSTEINS SAGA SÍDU-HALLSONAR; vide: *Þ. Síduh.*

Frang. = Francogallice.

Frostöpl. = Frþ.

Frostöpl. = Frþ.

Frþ. = Frostupings lög, ed. in Norges gamle Love I, 119-258.

Frþl. = Frþ.

Fsk. = FAGRSKINNA, Historia rerum Norvegarum (in Islandia conscripta, vide Safn til sögu Islands I, 137-184), ed. P. A. Munch et C. R. Unger. Christiania 1847. 8vo. *Prior numerus paginam, posterior stropham indicat.*

G. == **GEISLI s. Váttardrápa**, carmen in honorem Olavi Sancti, N. R., ab Einare Skulli filio compositum anno 1152. Cod. Flat. (Flateyjarbók) ed. Christianæ 1859. 8vo. p. 1-7. Hkr. ed. Hafn. Fol. Tom. III, 461-480 cum interpr. Danica et Latina; F. V. 319-370. In omnibus his editionibus tres strophæ omissæ sunt, quæ in codice Holmiensi Membr. Nr. 1 Fol. inveniuntur, post str. xxx. inserendæ. *Numerus stropham indicat.*

Gall. == Gallice.

Gd. == **GUDMUNDAR DRÁPA**, carmen in honorem Gudmundi episcopi Holensis compositum ab Arna Jonis filio, abbate Munkathveraensi (1371-1379), miscr. (nunc editum in: **BISKUPA SÖGUR**, Tom. 11). *Numerus stropham indicat.*

Gdþ. == **GUDMUNDAR DRÁPA ÖNDUR**, carmen in honorem ejusdem Gudmundi episcopi, a fratre Arngrimo, abbate Thingeyrensi, anno 1345 compositum, miscr. (nunc editum in: **BISKUPA SÖGUR**, Tom. 11). *Numerus stropham indicat.*

Gen. == genitivus, -vo; gen. f. == genitivus fæminini.

Germ. == Germanice.

Getsp. Heiðr. == **GETSPRKI HEIÐREKS konúnga**, i. e. Ænigmata cum solutione regis Heiðreki, in **HERVARAR SAGA ok Heiðreks konúnga**. Edd.: O. Verelii. Upsal. 1672. Fol.; — Stephani Björns-sonii. Hafn. 1785. 4to; — C. C. Rafn in **FR.** 1, 409-512 et 513-533, quæ primum locum tenet; — N. M. Petersen in: **Nordiske Oldskrifter** III. Khavn. 1847. 12mo. *Numerus stropham indicat.*

Gha. == **GOÐRÚNARHARMR**, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, p. 64-71; — A. Magn. II, 290-324 et 325-334 (sub titulo: **GOÐRÚNAR KVIÐA** secunda et tertia); — Rask p. 230-238 (**Goðrúnarharmr. Niflúngalok**); — Munch p. 134-138 et 139-140 (**GOÐRÚNAR KVIÐA ÖNNUR** et þriðja); — Lüning p. 418-429 et 430-432 (cum iisdem titulis); — Möbius p. 163-168 et 169-170 (cum iisdem titulis). *Numerus stropham indicat.*

Ghe. == **GOÐRÚNARHEFNA**, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, p. 76-81 (Dauidi Atla); — A. Magn. II, 361-410 (sub titulo: **Atla kviða hin grænlenzka**); — Rask p. 244-250 (**Goðrúnarhefna**); — Munch p. 143-149 (**Atlakviða**); — Lüning

p. 440-451 (cum eod. tit.); — Möbius p. 175-180 (**Atlakviða in grænlenzka**). *Numerus stropham indicat.*

Ghm. == **GRÖNLANDS HISTORISKE MINDESMÆRKER**, udgivne af det kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab. Khavn. 1838-1845. Vol. I-III. 8vo. *Primus numerus volumen, secundus paginam, tertius stropham indicat.*

Ghu. == **GOÐRÚNARHVÖT**, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, p. 92-59; — A. Magn. II, 519-534; — Rask p. 265-268 (**Goðrúnarhvata**); — Munch p. 160-162; — Lüning p. 478-484; — Möbius p. 193-196. *Num. stropham indicat.*

Gk. == **GOÐRÚNARKVIÐA** hin fyrsta, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen Altnord. Lieder u. Sagen p. 51-54; — A. Magn. II, 269-284; — Rask p. 211-215; — Munch p. 130-133; — Lüning p. 411-417; — Möbius p. 158-162. *Numerus stropham indicat.*

Gloss. == Glossarium.

Gloss. Cogn. Spir. == Glossarium ad Joh. Olavii Diatriben de cognatione spiritali, vide: **Cogn. Spir.**

Gloss. Diatribes == **Gloss. Cogn. Spir.**

Gloss. E. s. Gloss. Ed. Sæm. I. (II. III.) == Glossarium Eddæ Sæmundinæ, i. e. specimen glossarii in editione Arnæ Magnæana cuique Tomo operis (I-III) additum Hafn. 1787, 1818, 1828. 4to.

Gloss. F. == Glossarium ad **Fus.** (Tom. XI).

Gloss. Landn. == Glossarium Landnamæ, i. e. Index vocum poetiarum etc. editioni **Libri Íslands Landnámabók** (Hafn. 1774. 4to) additum.

Gloss. Nj. == Glossarium Njalæ, i. e. Specimen Glossarii Latinæ interpretationi **Njals sagæ**, s. **Historiæ Njali** et filiorum (Hafn. 1809. 4to) additum.

Gloss. Njúl. == **Gloss. Nj.**

Gloss. Norv. Hallageri == **Lex. Hallageri.**

Gloss. Ormst. == Glossarium Ormstungense, i. e. Index vocum ad calcem **Ormst.** (qu. v.).

Gloss. Synt. Bapt. == Glossarium ad Joh. Olavii **Synt. Bapt.** (qu. v.).

Gloss. Synt. de Bapt. == **Gloss. Synt. Bapt.**

GM. == **Gudmundus Magnæus** (**Gudmundr Magnússon**), editor **Eddæ Sæmund. Tomi I.** et **Historiæ de Egillo Skallagrini** (Eg.).

- G. Magn.* = GM.
G. Magnæus = GM.
GP. = GUNNARUS PAULI FILIUS (Gunnar Pálsson), Pastor Hjärdarholtensis in toparchia Dalensi in Islandia († 1791), commentator in Eddam Sæmundinam et multa carmina poetarum antiquiorum.
G. Pauli = GP.
G. Pauli f. = GP.
Grág. = GRÁGÁS, ed. Arna-Magnæ. Pars I-II. 1829. 4to. *Prior numerus partem s. volumen, secundus paginam indicat.* — Codicem Regium (Gamle kgl. Saml. 1157. Fol.) ed. Vilh. Finsen. Kbh. 1852. I-II. 12mo. (Nordiske Oldskrifter XI, xvii, XXI-XXII).
Gramm. AS. Raskii = Rask Gram. AS.
Græc. = Græce.
Grett. = GRETTIS SAGA, ed. Björn Markússon in: Nokkrir margfróðir söguþættir Íslendinga. Hólum. 1756. 4to. p. 81-163; — edd. Gísli Magnússon et Guðlaugr Thordarson. Khavn. 1853. 12mo. (Nordiske Oldskrifter XVI). *Carmine ex collatione codicum membranceorum aliisque libris manuscriptoris. Prior numerus capita editionis Holanæ, secundus stropham indicat.*
Grett. membr. 551. = Grettis saga secundum codicem membranceum Arna-Magnæanum Nr. 551. 4to.
Grög. = GRÓUGALDR, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. II, 535-554; — Rask p. 97-99; — Munch in Viðbætur (Additamento) p. 169-170 (Grógaldr); — Lünig p. 501-504 (cod. tit.); — Möbius p. 208-210. *Numerus stropham indicat.*
Grm. = GRÍMNISMÁL, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. I, 35-66; — Rask p. 39-47; — Munch p. 27-32; — Lünig p. 167-180; — Möbius p. 32-39. *Numerus stropham indicat.*
GS. = GÍSLA SAGA SÚRSSONAR ed. Björn Markússon in: Ágætar fornmannna sögur. Hólum 1756. 8vo. p. 127-180. — ed. Konráð Gíslason: Tvær sögur af Gísla Súrssyni. Khavn. 1849. 12mo. (Nordiske Oldskrifter VIII). — Pars ejus ed. in GbM. II, 576-608. — *Numerus stropham indicat.*
Gullk. = GULLKÁRSLJÓÐ, mscr.
Gullk. = Gullk.
Gullþ. = GULLÞÓRIS SAGA, mscr. — Nunc ed. a K. Maurer: Die Gull-

þóris saga oder Þorskfróðinga saga. Leipzig 1858. 8vo.

Gv. = GYÐINGS VÍSUR, fragmentum carminis, strophas 8^{1/2}, contiens, in cod. membr. A. Magn. 757. 4to.

Gþ. = GUÐMUNDR (ok) ÞÓRIR, i. e. Colloquium inter Gudmundum episcopum Holensem et Thororem archiepiscopum Nidrosiensem, carmen constans strophis xvii, auctore Einare Gíllssonio, ex Guðmundar saga biskups (Bisk. sögur Tom. II).

Gþl. = GULAPÍNGSLÖG, ed. Arna-Magn.: Magnus konunga Lagabæters Gulathingis - Laug. Havn. 1817. 4to. Cum versione Latina et Danica. — Iterum ed. in: Norges gamle Love II, 1-174.

Gþl. vet. = Gulapíngslög illa vetusta, i. e. Gulapíngslög hin fornu (Norges gamle Love I, 1-117).

H. = HARALDS SAGA HINS HÁRFAGRA, in Hkr. ed. Hafn. Fol. Tom. I, 75-124. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Ha. = HÁKONARSAGA HÁKONARSONAR, in Hkr. ed. Hafn. Fol. Tom. I, 1-383. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Hafn. = Hafniæ, Havniensis (vide: Havn.).

Hak. Herdabr. = Hb.

Halfd. Svart. = SAGA HÁLFÐANAR SVARTA, in Hkr. ed. Hafn. Fol. Tom. I, 65-74. *Numerus caput indicat.*

Halfr. = Hallfr.

Hallfr. = HALLFRÉÐAR SAGA VANDRÉÐASKÁLDS, mscr. secundum codicem membranceum Arna-Magnæanum Nr. 132. Fol. — Nunc ed. in: Fornögur Vatnsdælasaga, Hallfréðarsaga, Flóamannasaga, herausgeg. v. Guðbrandr Vigfússon und Theodor Möbius. Leipzig 1860. 8vo. p. 81-116.

Halfd. Nig. = Halfd. Svart.

Hamh. = HAMARSHREIMT, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. I, 181-198 (ÞRYMSKVIÐA eðr Hamarsheimt); — Rask p. 70-74; — Munch p. 47-50; — Lünig p. 210-216; — Möbius p. 58-62, confr. ÞRYMLUR, ibid. p. 235-239. *Numerus stropham indicat.*

Harbl. = HARBARÐSLJÓÐ, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. I, 89-116; — Rask p. 75-80; — Munch p. 51-55; — Lünig p. 216-225; — Mö-

bius p. 62-67. *Numerus stropham indicat.*

Harpestr. = Henrik Harpestrengs Danske Lægebog fra det trettende Aarhundrede, ed. Chr. Molbech. Khavn. 1826. 8vo.

Harpestræng = Harpestr.

Harpestr. Lægebog Gloss. = Glossarium til Henrik Harpestrengs Lægebog m. m., editioni Molbechii additum, p. 161-206.

Harðr. = Hh.

Has. = HARMÓL, carmen religiosum, a Gamliu canonico compositum, ed. inter: Fjögur gömul kvæði, a Sveinbjörno Egilssonio (Programma Scholæ Bessastadensis). Víðeyjar klaustri 1844. 8vo. p. 13-34. *Numerus stropham indicat.*

Hátt. = HÁTTATAL, er Snorri Sturluson orti, pars Eddæ Snorronis Sturlæi, ed. Arna-Magnæana. Hafn. 1848. 8vo. Tom. I, 594-717 cum versione Latina. *Numerus stropham indicat.*

Hávam. = HÁVAMÁL, carmen in Edda Sæmundina, primum ed. a Petr. Joh. Resenio cum Edda Snorronis (Ethica Odini, pars Eddæ Sæmundi, vocata Haavamaal. Isl. et Lat.). Havn. 1665. 4to; — ed. Arna-Magn. III, 57-142 (str. 1-167); — Rask p. 11-30 (Hávam. str. 1-112; Lødfafuismál, str. 1-26; Rúnatalshátt Óðins, str. 1-7); — Munch p. 8-21 (str. 1-165); — Lünig p. 263-295; — Möbius p. 10-25 (str. 1-165). *Numerus stropham indicat.*

Háv. Ísf. = HÁVARÐS SAGA ÍSFIÐINGS, ed. Björn Markússon in: Nokkrir margfróðir söguþættir Íslendinga. Hólum 1756. 4to. p. 38-58. *Numerus stropham indicat.*

Havn. = Havniensis v. Hafniensis (codex s. membrana) confr. *cod.*, *membr.*

Hb. = HÁKONAR SAGA HERÐABRIDS, ed. in Hkr. ed. Hafn. Tom. III, 378-408, cum interpr. Danica et Latina. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

H. Br. = HELREIÐ BRYNHILDAR, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, p. 62-64; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 277-287; — A. Magn. II, 257-268; — Rask p. 227-229 (Helreið Brynhildar eða GÝGJARKVIÐA); — Munch

p. 128-129; — Lünig p. 407-410; — Möbius p. 156-158. *Numerus stropham indicat.*

Heimspæk. skóli = HEIMSPÆKINGA SKÓLI, carmen didacticum a Gudmundo Bergthoris filio (Gudmundr Bergþórsson † 1705) compositum circa vel ante annum 1700, ed. Reykjavík 1845. 8vo.

Heiðarv. = HEIÐARVÍGA SAGA, ed. in Íslendinga sögur. 1829. I, 261-350; Íslendinga sögur 1847. II, 277-394 (Saga af Víga-Styr ok Heiðarvígum).

Heiðarv. S. = Heiðarv.

Hem. þ. = HEMINGS ÞÁTTUR ÁSLAKSONAR, mscr. — Nunc ed. in: Sex söguþættir, sem Jón Þorkelsson hefur gefið út. Reykjavík 1855. 12mo. p. 44-68.

Hem. þátt. = Hem. þ.

Hg. = HÁKONAR SAGA HINS GÓÐA, ed. in Hkr. ed. Hafn. Tom. I, 125-164. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Hh. = HARALDS SAGA HINS HARÐRÁÐA, ed. in Hkr. ed. Hafn. Tom. III, 53-178. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

H. hat. = HELGA KVIÐA HATINGASKAÐA, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Sagen u. Lieder, p. 6-13; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 25-53; — Arna-Magn. II, 25-52 (Helga kviða haddingjaskata eðr Helga kviða en fyrsta); — Rask p. 140-148; — Munch p. 77-82 (HELGA KVIÐA HJÖRVARÐSSONAR); — Lünig p. 306-316 (cum eod. tit.); — Möbius p. 94-101 (eod. tit.). — Speciatim ed. Gräter. Isl. et Lat. Halæ Svevorum 1811. 4to. *Numerus stropham indicat.*

Hist. Alexandri Magni = Alex.

Hist. Eccl. Isl. = Finni Johannæi Historia ecclesiastica Islandiæ. Hafn. 1772-1778. Vol. I-IV. 4to. *Prior numerus caput, posterior paginam indicat.*

Hist. Magni Boni = Mg.

Hist. Magni Cæci = Mh.

Hist. Magni Orcad. = Magn.

Hist. Pers. = Persa sögur (cfr. Halld. Einari Sciagraphia Hist. Liter. Isl. p. 138).

Hist. Persarum = Hist. Pers.

Hist. Sig. Hierosol. = Si. (Historia Sigurdi Hierosolymipetæ).

Hitd. = BJARNAR SAGA HITDÆLAKAPPA, mscr. — ed. Halldór Kr. Frið.

ríksson (Nord. Oldskrifter IV). Kbhavn. 1847. 12mo. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Hkr. == HEIMSKRÍNGLA, i. e. Historia regum Norvegorum, auctore Snorrio Sturlæo. Primum ed. Peringskjöld. Stockholm 1697. Fol. Vol. I-II. ed. Havd. 1777-1826. Tom. I-VI. Fol. cum interpret. Danica et Latina. (opus Snorrii Tom. I-III; Tom. IV-V Continuatio; Tom. VI Commentarii et indices). — *Konungasögur af Snorra Sturlusyni*, Holmæ 1816-1829. Tom. I-III. 8vo. (Textus editionis Hafniensis. Tom. I-III).

Hkr. Præf. == Heimskringla. Prælatio, i. e. Introductio in Heimskringlam Snorrii Sturlæi, operi ejus præmissa (ed. Hafn. Tom. I, p. 1-4).

h. l. == hoc loco, hunc locum.

Hm. == HANDISMÁL, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. II, 487-518; — v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, p. 95-98; — Rask p. 269-273; — Munch p. 163-166; — Lünig p. 484-493; — Möbius p. 197-200. *Numerus stropham indicat.*

hod. == hodie.

Höfuðl. == HÖFUÐLAUSN, carmen encomiasticum de Erico Blóððx, R. N., ab Egillo Skallagrimi filio compositum; ed. in Ol. Wormii Literatura Runica. Hafn. 1636. 4to. p. 227-241. — Rask *Sýnishorn* p. 141-147; — in Egilssaga, ed. Hrappsey. 1782. 4to. p. 118-525; — ed. A. Magn. p. 427-456; — ed. Jón Þorkelsson p. 148-151, cfr. 244-251. *Numerus stropham indicat.*

Hol. == Holana (editio).

Holm. == Holmiensis (ed. sive codex, sive membr.).

Hólmv. == HARÐAR SAGA GRÍMELSSONAR OK GEIRS ed. Björn Markússon, in: *Ágætatar Fornmanna sögur. Hólmum*. 1756. 8vo. p. 69-126 (Sagan af HÖRÐI OK HÓLMVERJUM); Íslendinga sögur. II. B. (1847). p. 1-118.

Hom. == Homeri Carmina.

Hom. II. == Homeri Ilias.

Hörð. == Hólmv.

HR. == HÁTTALYKILL RÖGNVALDS JARLS, in Edda Snorra Sturlusonar, ed. Sveinbjörn Egilsson. Reykjavík 1848. 8vo. p. 239-248. *Numerus metri generis sive binas strophas ad singula metri genera pertinentes indicat.*

Hrafn. == HRAFNAGALDR ÓDINS, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn.

1, 199-232; — Rask p. 88-92; — Munch p. 175-177; — Lünig p. 516-526; — Möbius p. 216-219. Separatim edidit Hallgr. Scheving in Programmate Scholæ Bessastadensis. Víðey 1837. 8vo. *Numerus stropham indicat.*

Hrafnk. == *Sagan af Hrafnkeli Freysgoða*, ed. P. G. Thorsen et Konráð Gíslason. Kbhavn. 1839. 8vo. (Iterum in: Nord. Oldskr. I. Kbhavn. 1847. 12mo).

Hraund. Ed. == Hraundals Edda (A. Magn. Nr. 166. 8vo. Codex chartaceus seculi XVII).

Hrokkinsk. == HROKKINSKINNA, codex membranaceus, contin. historiam rerum Norvegarum, in Bibliotheca Regia Hafniensi. Gamle kgl. Saml. Nr. 1010. Fol.

Hryggjarst. == HRYGGJARSTYKKI, i. e. Historia Sigurdi Gillii et filiorum ejus, regum Norvegiæ, ab Erico Oddi filio (Eiríkr Oddsson) Íslando conscripta, vide Hkr. Sic. 11.

HS. == SAGAN AF HARALDI GRÁFELD OK HÁKONI SIGURÐARSYNI, ed. in Hkr. ed. Hafn. Tom. I, 165-186. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Hugsm. == HUGSVINNSMÁL (Dionysii Catonis Disticha de moribus), ed. Hallgr. Scheving. Programma Scholæ Bessastadensis. Víðey 1831. 8vo. *Prior numerus paginam, posterior stropham indicat.*

Hund. 1. == HELGA KVIDA HUNDINGSBANA hin fyrsta, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Sagen u. Lieder, p. 13-19; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 55-85; — ed. A. Magn. II, 53-84; — Rask p. 149-157; — Munch p. 83-88; — Lünig p. 317-330; — Möbius p. 102-109. *Numerus stropham indicat.*

Hund. 2. == HELGA KVIDA HUNDINGSBANA hin önnur, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Sagen u. Lieder, p. 20-22; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 87-121; — ed. A. Magn. II, 85-116; — Rask p. 158-160; — Munch p. 89-96; — Lünig p. 331-344; — Möbius p. 109-118. *Numerus stropham indicat.*

Húngrov. == HÚNGRVAKA, ed. A. Magn. Hafn. 1778. 8vo. Cum interpr. Latina, Notis et Glossario; — iterum

ed. in *BISKUPA SÖGUR* I, 57-86. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

h. v. = hæc vox, hac voce.

Hv. = *HEILAGS ANDA VÍSUR*, carmen religiosum antiquum de Spiritu Sancto, fragmentum, ed. Sveinbjörn Egilsson. Programma Scholæ Bessastadensis 1844. (Fjögur gömul kvæði p. 52-56). Viðeyjar klaustri 1844. 8vo. *Numerus stropham indicat.*

Hjmk. = *HÝMISKVIÐA*, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. I, 117-146; — Rask p. 52-58; — Munch p. 36-39; — Lüning, p. 187-196; — Möbius p. 44-49. *Numerus stropham indicat.*

Hyndl. = *HYNDLULJÓÐ*, carmen Eddæ Sæmundinæ in Cod. Flat. (Flateyjarbók), ed. Christianiæ 1839. p. 11-16; — ed. A. Magn. I, 311-346 (*Hyndlvlióþ*, al. *Völu-spá hin skamma*); — Rask p. 113-120; — Munch p. 67-72; — Lüning p. 249-262; — Möbius p. 82-88. *Numerus stropham indicat.*

Hyndl. ný. = *HYNDLULJÓÐ NÝJU*, mscr.; confr. Maurer, *Isländische Volkssagen der Gegenwart*. Leipzig 1860. 8vo. p. 314-317.

Iconogr. = *Iconographia* i. e. Facsimile codicis membranei.

id. qu. = idem quod.

i. e. = id est.

II. = Hom. II.

imper. = imperativus.

impers. = impersonaliter.

impf. = imperfectum.

inc. gen. = incerti generis.

inc. gen. et num. = incerti generis et numeri.

ind. = indicativus.

ind. geogr. = index geographicus, i. e. Registr yfir landa-, staða-, þjóða og fljóta nöfn í Fornmanna sögunum. F. XII, 258-378; cfr. *Shl*, XII, et *Oldn. Sag.* XII.

indecl. = indeclinabile.

inf. = infinitivus, -vo.

interp. = interpretes.

interpr. = idem.

interrog. = interrogativum.

intrans. = intransitive, -vum.

Isid. = *Isidori Hispalensis Episcopi Originum sive Etymologiarum libri XX*, ed. Dion. Gothofredi in: *Auctores Lin-*

guz Latinæ. 1595. 4to. col. 811-1326.

Isid. Hispal. Orig. = *Isid.*

Isl. = *Islandice*.

Isl. = *ÍSLRNDINGA SÖGUR*, udgivne efter gamle Haandskrifter af det kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab. Kjöbenhavn. 1843-1847. Vol. I-II. 8vo. *Primus numerus volumen, secundus paginam, tertius stropham indicat.*

Isl. = *ÍSLRNDINGA DRÁPA*, carmen de athletis Islandicis ab Hauko Valdisæ filio (Haukr Valdisarson) compositum, constans strophis 26^{1/4}, secundum membr. A. Magn. 4to. *Numerus stropham indicat.*

Isl. vaka = *ÍSLANDS VAKA*, carmen a Johnsonio compositum, ed. in *Fèlag. I*, 201-255, cum notis explanatoriis.

it. = item.

Itin. Egg. = *Eggerti Olavii Itiner.*

Itin. Eggerti = idem.

Itiner. Eggert. = idem.

Itiner. Eggerti = idem.

Itinerarium E. Olavii = idem.

J. = *Johannis Olavii Edda*, i. e. *Edda Snorrii Sturlæi*, exscriptum chartaceum, manu Præpositi Thorvaldi Bødvaris filii (Þorvaldr Bødvarsson † 1836) factum, ex codice chartaceo, quem in suum usum ex codice Wormiano et ceteris exscripserat Johannes Olavius Grunnavicensis, stipendiarius Arna-Magnæanus, 1735. Hoc exemplar in editione Sveinb. Egilssonii (Reykjavik 1848. 8vo.) appellatur „afskr. Grunnav. Jóns”, vide hujus editionis p. 217, 232.

J. = *Interpretatio*; i. e. *interpretationis Latinæ Historiæ Njali et filiorum* (Hafn. 1809. 4to) pars prior; vide *notitiam Specimini Glossarii ejusdem editionis præmissam*.

Jd. = *JÓMSVÍKINGA DRÁPA*, carmen de piratis Jomsibus, ed. in *F. XI*, 163-176. *Numerus stropham indicat.*

Johnson. = *Jonson*.

J. Ol. = *Johannes Olavius Hypnonesius* (Jón Ólafsson frá Svelneyjum), auctor *Librorum NgD.*, et *Cogn. Spir.*, et cett.

J. Olavius = idem.

J. Ol. Grunnavic. = *Johannes Olavius Grunnavicensis* (Jón Ólafsson úr Grunnavík, s. *Grunnavíkr-Jón*), confr. *J.*

J. Olavius Grunnav. in suo Exscr. cod. Ed. Sn. == J.

Jónsv. == JÓMSVÍKINGA SAGA (== Fornmanna sögur. xi, 1-162, cfr. Sýnisbörn. Kaupmannah. 1824. 8vo.

Jonson. == Jonas Johnsonius (Jón Jónsson), stipendiarius Arna-Magnæanus, deinde toparcha Isfjordensis, auctor interpretationis Latinæ, commentarii et glossarii ad editionem Latinam libri: Njals saga, s. Historiæ Njalis et filiorum. Hafn. 1809. 4to.

Jonsonius == Jonson.

Jonssonius == idem.

Jus eccl. Ketil. == KÞK.

Jus eccl. Ketillo Thorl. == idem.

Jus eccl. Norv. == Jus ecclesiasticum Norvegiæ. mscr. (== Kristinrèttir Jóns erkebiskups, nunc ed. in Norges gamle Love II, 339-386?).

Jus eccl. Nov. == Jus ecclesiasticum Novum sive Arnæanum, constitutum anno domini MCCLXXV: Kristinrèttir ion nýi eðr Árna biskups, ed. Thorkelin. Hafn. 1777. 8vo.

Jus eccl. Novum == Jus eccl. Nov.

Jus eccl. Thorlaci == KÞK.

Jus eccl. Thorl. et Ket. == idem.

Jus eccl. Thorl. et Ketilis == idem.

Jus eccl. Vet. == idem.

Jus eccl. Vetus == idem.

Jus eccl. Vic. == Jus ecclesiasticum Vicensium (Tentamen historico-philologicum circa Norvegiæ jus ecclesiasticum, quod Vicensium sive prisicum vulgo vocant), ed. Johannes Finæus (Hannes Finsson). Havn. (1759). 4to. Norges gamle Love I, 337-352.

Jus eccl. Vicensium == idem.

Kgl. Nord. Oldskr. Aarsberetn. == Det kongelige Nordiske Oldskrifts-Selskabs Aarsberetning, i. e. annuæ relationes de rebus Societatis Regiæ Antiquariorum Septentrionalium, pro annis 1825-1842 speciatim editæ, ab anno 1843 editæ in: Antiquarisk Tidsskrift. Kbhvn. 8vo.

Knytl. == KNYTLINGA SAGA. Æfi Dana-konunga eða Knyttlinga Saga. Editio imperfecta. Hafn. in Fol. cum interpr. Latina. Iterum edita in F. XI, 177-402; Interpretatio Danica in Oldu. Sag. Vol. XI, et Latina in Sbl. Vol. XI.

Konungab. == Konungabók Bergs ábóta, i. e. Codex membr. in Bibliotheca

regia Holmiensi Isl. Membr. Nr. 1 Fol. == Cod. Byrg.

Konungab. Bergs ábóta == idem.

Korm. == KORMAKS SAGA sive Kormaki Oegmundi filii vita, ed. A. Magn. Hafn. 1832. 8vo. Cum interpretatione Latina, notis, indice et glossario. Carmina ex collatione codicum manuscriptorum. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Kötludr. == KÖTLUDRAUMR, somnium Katlæ, carmen mscr.

Kring. == KRÍNGILNEFJUKVÆDI, carmen de gigante Kringilnefja, mscr.

Krm. == KRÁKUMÁL, sive epicedium Ragnaris Lodbrok, regis Daniæ, ed. C. C. Rafn. Kjöbenh. 1826. 8vo. Cum interpretatione Latina, Danica et Franco-gallica, notis et commentariis. Editiones priores enumerantur p. 75-83. *Numerus stropham indicat.*

Krókar. S. == KRÓKA-REFS SAGA, ed. Björn Markúss. in: Ágætar Fornmanna sögur. Hólum. 1756. 8vo. p. 35-68.

Krossk. == KROSSKVÆDI, vel rectius KROSSPULUR, carmen de Sancta Cruce in cod. membr. A. Magn. 713, 4to, Nr. 13, cfr. 710 G. 4to. *Numerus stropham indicat.*

Krossk. == Krosskv.

Krosskv. == KROSSKVÆDI, duo carmina de Sancta Cruce, in cod. membr. A. Magn. p. 713. 4to. Nr. 42 et 43.

Krossrímur. == Cantilenæ de Cruce, auctore Gudmundo Erlendi filio, pastore Fellensi (Gudmundr Erlendsson † 1670).

KÞK. == KRISTINRÈTTIR ÞORLÁKS OK KETILS. Jus ecclesiasticum vetus sive Thorlaco-Ketillianum, constitutum anno Chr. MCCCXIII. Kristinrèttir hino gamli etc., ed. Thorkelin. Havnæ et Lipsiæ. 1776. 8vo.

l. == locus, -cum.

Land. Mant. == Landn. Mant.

Landn. Mant. == Landnamæ Mantissa, i. e. Additamentum libri Originum Islandiæ Landnámabók. ed. Havn. 1774. 4to. p. 381-398; Isl. (1843) I, 323-333, ubi vocatur: Vidrauki Skarðsár-bókar.

Lat. s. lat. == Latine.

Lapp. == Lapponice.

Laxd. == Ld.

Lb. == LÍKNARBRAUT, carmen antiquum de Sancta Cruce, ed. inter: Fjögur

gömul kvæði a Sveinbjörno Egilssonio (Programma Scholæ Bessastadensis). Viðeyjar kl. 1844. 8vo. p. 35-51. *Numerus stropham indicat.*

l. c. = loco citato.

Ld. = *LAXDÆLA SAGA*, ed. Arnar Magn. Hafn. 1826. 4to. Cum versione Latina.

lect. = lectio.

leg. = lege, legendum.

legg. = legunt, legenda.

Legg. Gulath. = *Leges* (-ibus) *Gulathingenses* (-ibus) = *Gpl.*

legg. nonn. Codd. = legunt nonnulli codices.

Legg. vett. = *Legibus veteribus.*

Læseb. = Oldn. *Læsebog.*

Lex. = *Lexicon.*

Lex. Badenii = *Lexicon Badenii*, i. e. *Latinsk-dansk og Dansk-latinsk Lexicon eller Ordbog af Jac. Baden.* Tom. I-III. Khavn. 1786-1788. 8vo.

Lex. B. Hald. = *Lexicon Islandico-Danico-Latinum Björnonis Haldorsonii*, cura R. Raskii editum. Havniæ 1814. Vol. I-II. 4to.

Lex. Dan. = *Molb. Lex. Dan.*

Lex. Dan. Molbechii = *Molb. Lex. Dan.*

Lex. Dan. = *Lex. Dan. Soc. scient.*

Lex. Dan. Soc. = *idem.*

Lex. Dan. Soc. Scient. = *Dansk Ordbog udgiven under Videnskabernes Selskabs Bestyrelse.* Tom. I-VII. (A-T). Kjöbenhavn 1793-1853. 4to.

Lex. Germ. Badenii = *Tydsksk Dansk og Dansk-Tydsksk Ordbog* (ved Amberg, med Fortale af Jakob Baden). Khavn. 1797-1810. Vol. I-III. 8vo.

Lex. Hallageri = *Lexidion Hallageri*, i. e. *Norsk Ordsamling eller Prøve af norske Ord og Talemaader*, samlet og udgivet ved Laurents Hallager. Khavn. 1802. 8vo.

Lex. Myth. = *Lexicon Mythologicum in vetusta Septentrionalium carmina*, quæ in *Edda Sæmundina* continentur (auctore F. Magnussonio) in *Eddæ Sæmundinæ* ed. A. Magn. Tom. III, 273-996.

Lexid. Hallageri = *Lex. Hallageri.*

Lib. Dat. templi Reykholt. = *Liber Daticus templi Reykholtensis*, i. e. *REYKJAHOLTS KIRKJU MÁLDAGI*, ed. in Finn. Joh. Hist. Eccl. Isl. I, 206-207, not. a, cfr. IV, 136 not. b; — *Isl.* (1843) I, 387-392; — *Diplomatarium Islandicum*

I, Nr. 68, p. 279-280; Nr. 96, p. 348-351; Nr. 120, p. 466-480.

Lil. = *LILJA*, carmen de S. Maria, a fratre Eysteino Asgrimi compositum, ed. in F. Joh. Hist. Ecclesia Island. II, 398-464 cum interpr. Latina duplici. — *Lilja Eysteins Asgrimssonar.* Havn. 1858. 12mo. Cum introductione Islandica et Francogallica. *Numerus stropham indicat.*

Linn. = *Linnæi Systema Naturæ.*

Liv. = *Livii Historiarum Libri* qui supersunt.

Ljósv. = *LJÓSVETNINGA SAGA*, ed. in *Íslendinga sögur.* Kaupmh. 1829-30. Vol. II, 1-112. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Ljóst. = *LJÓFLINGS ÞÁTTA*, mscr.; ed. cum titulo *LJÓFLINGSMÁL in: Íslenzk æfintýri, söfnuð af M. Grimssyni og J. Árnasyni.* Rvík. 1852. 16mo. p. 103-105.

Lokagl. = *LOKAGLEPSA*, carmen in *Edda Sæmundina*; ed. A. Magn. I, 147-180 (= *ÆGISDRECKA*, *Lokasenna* eðr *Lokaglepsa*); — ed. Rask p. 59-69 (= *Lokaglepsa*, *Ægisdrecca*); — Munch p. 40-46 (= *Ægisdrecca* eða *Lokasenna*); — Lünig p. 197-209; — Möbius p. 49-57. — Separatim ed. Bergmann in: *Pðemes Islandais.* Paris 1838. 8vo. p. 301-368 (*Voluspá, Vafþrúðnismál et Lokasenna*, cum introductione, interpretatione Gallica et notis). *Numerus stropham indicat.*

Lv. = *LEIÐARVÍSAK*, carmen antiquum de die dominica, ed. inter: *Fjögur gömul kvæði, a Sveinbjörno Egilssonio* (Programma Scholæ Bessastadensis). Viðeyjar kl. 1844. 8vo. p. 57-70. *Numerus stropham indicat.*

m. = masculinum -i; *m. pl.* = masculinum plurale.

Magn. = *MAGNÚS SAGA EYJAJARLS*, ed. cum Orkn. p. 427-543, cum versione Latina.

Magn. Berf. = *Mb.*

Mant. = *Mantissa*, explicans voces et phrases in libro Johannis Olavii: *Om Nordens gamle Digtekunst* occurrentes, vide *NgD.*

Mantissa = *Mant.*

Mariúvisur = *Mariúgrátur*, i. e. *Drápa af Mariúgrát*, carmen de S. Maria, in cod. membr. A. Magn. Nr. 713. 4to.

cf. *Additamenta ad Bibl. Univ. Hafn.* Nr. 72. 4to.

Mb. = *MAGNÚS SAGA HINS BERFETTA*, R. N., ed. in *Hkr. ed. Hafn.* Tom. III, 191-230. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Mc. = *MAGNÚS SAGA ERLÍNGSSONAR*, R. N., ed. in *Hkr. ed. Hafn.* Tom. III, 409-460. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

membr. = membrana, -næ, -neus (codex).

membr. Havn. = membrana Havnensis.

membr. Holm. = membrana Holmiensis.

membr. 544. = Codex membranaceus *HAUKSBÓK*, in collectione *Arna-Magnæana* Nr. 544. 4to.

Merl. 1. = *MERLÍNUS SPÁ 1.*, ed. Jón Sigurdsson in *Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie*. 1849. 8vo. p. 14-38 cum versione Danica et notis. *Numerus stropham indicat.*

Merl. 2. = *MERLÍNUS SPÁ 2.*, ibid. p. 39-75. *Numerus stropham indicat.*

metaph. = metaphorice.

Meton. = Metonymice.

Mg. = *MAGNÚS SAGA HINS GÓÐA*, R. N., ed. in *Hkr. ed. Hafn.* Tom. III, 1-52. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Mh. = *SAGAN AF MAGNÚSI BLINDA OK HARALDI GILLA*, Regg. Norv., ed. in *Hkr. ed. Hafn.* Tom. III, 295-326. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Mk. = *MARÍUKVÆÐI*, carmen antiquum de S. Maria, constans strophis 43, *msc.*, secundum codicem membranaceum A. Magn. Nr. 757. 4to. *Numerus stropham indicat.*

Moesog. = Mæso Gothice, -co.

Molb. Lex. Dan. = *Molbechii Lexico Danicum*, i. e. *Dansk Ordbog af Chr. Molbech*. Kbhavn. 1833. 8vo.

Molbechii Lex. Dan. = idem.

Mork. = *Morkinskinna*, codex membranaceus historiæ rerum Norvegarum in *Bibliotheca Regia Hafniensi*, Gamle kgl. Saml. Nr. 1009. Fol.

msc. = m.

msc. = manuscriptus, -a, -um.

mscr. = idem.

Museum Scand. = *Skandinavisk Museum*, ved et Selskab. Kbhavn. 1798-1803. 8vo.

n. = neutrum; *n. pl.* = neutrum plurale.

neg. = negativa.

neutr. = n.

NgD. = Om Nordens gamle Digtekunst. Et Prisskrift ved John Olafsen (Johannes Olavius, — Jón Ólafsson frá Svefneyjum). Kbhavn. 1786. 4to. *Prior numerus paginam, posterior stropham indicat.*

NgD. Mant. = *Mantissa explicans voces et phrases in NgD.*

Nic. = Nik.

Nik. = *NIKOLÁSDRÁPA*, carmen de S. Nikolao Mirrensi, a presbytero Hallo Ógmundi filio c. annum 1400 compositum, in cod. membranaceo A. Magn. Nr. 622. 4to.

Nikulússd. = Nik.

Nj. = *NJÁLS SAGA*, ed. Olaus Olavius (Ólafr Ólafsson: *Sagan af Njáli Þorgeirssyni ok sonum hans*. Kaupmannah. 1772. 4to. Latine cum Glossario et notis uberrimis, cura Johnsonii. (*Njáls saga: Historia Njalli et filiorum*). Hafn. 1809. 4to. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

N. A. M. = *Numerus Codicis manuscripti in collectione Arna-Magnæana.*

nom. = nominativus.

nom. propr. = nomen proprium.

nomencl. = nomenclatura; *nomencl.*

Insul. = nomenclatura Insularum, i. e. versus Einaris Skulii filii (Einarr Skúlason), quibus insulæ circa Norvegiam enumerantur, SE. II, 491-92; ed. Egilsson p. 230.

Nord. Tidsskr. f. Oldk. = *Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed*, udg. af det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab. Kbhavn. 1832-1836. Vol. 1-3. 8vo. *Prior numerus volumen, posterior paginam indicat.*

Nord. g. Digtek. = NgD.

Nord. Kæmpeh. = *Nordiske Kæmpehistorier*, efter islandske Haandskrifter fordanskede ved C. C. Rafn. Vol. 1-III. Kbhavn. 1821-1826. 8vo.

Norv. = Norvegia, -ice, -ico.

not. = nota, -tam.

NR. = Norvegiæ rex.

obl. = obliquo (casu).

obsol. = obsoletum.

occid. = occidentale (vocabulum), in Islandia occidentali usurpatum.

Ód. = ÓLAFS DRÁPA TRYGGVASONAR, carmen de Olavo Tryggvii filio, R. N., quod tribuitur Hallfredo, ed. a Sveinb. Egilssonio (Programma Scholæ Bessastadensis). Viðeyjar kl. 1832. 8vo. *Numerus stropham indicat.*

Og. = ODDEÚNARGRÁTR, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. II, 335-360; — v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, 72-75; — Rask p. 239-243; — Munch p. 141-144; — Lüning p. 433-440; — Möbius p. 171-175. *Numerus stropham indicat.*

ÓH. = ÓLAFS SAGA HINS HELGA, ed. in Hkr. Hafn. Tom. II. Fol. p. 1-400. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Óh. = ÓLAFS SAGA HINS HELGA, ed. R. Keyser et C. R. Unger. Christiania 1849. 8vo. *Prior numerus paginam, posterior stropham indicat.*

Ók. = ÓLAFS SAGA HINS KYRRA, ed. in Hkr., ed. Hafn. Fol. Tom. III, 179-190. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Ol. = Olavius, i. e. J. Ol., quod vide.

Ólafsr. = ÓLAFS RÍMA, cantilena de Olavo Sancto, R. N., auctore Einare Gilsii filio (Einar Gilsson, legifer, cfr. Safn til sögu Íslands II, 67), ed. in Oldnorsk Læsebog, Munch et Unger. Christianiæ 1847, 8vo, p. 124-128; et in Flateyjarbók. Christianiæ 1859, p. 8-11. *Numerus stropham indicat.*

Oldn. Læseb. = Oldnordisk Læsebog ved R. Rask. Khavn. 1832. 8vo.

Oldn. Sag. = Oldnordiske Sagaer, udgivne i Oversættelse af det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab. Vol. I-XII. Khavn. 1826-1837. 8vo. *Prior numerus volumen, posterior paginam indicat.*

Oldnord. Sag. = Oldn. Sag.

Ólk. = ÓLKOFRA ÞÁTTIR, i. e. Þáttir af Aulkofra, ed. Björn Markússon in: Nokkrir margfróðir sögupættir Íslendinga. Hólum 1756. 4to. p. 34-37.

Ól. kyrr. = Ók.

oppos. = oppositum.

Orcad. = Orcadensis.

orient. = orientale (vocabulum), in Islandia orientali usurpatum.

Orkn. = ORKNÉYINGA SAGA, ed. Jonas Jonæus (Jón Jónsson), postea

toparcha Hunavatnensis († 1831) cum vers. Latina. Hafn. 1780. 4to. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Ornst. = GUNNLAUGS SAGA ORMS-TÚNGU, ed. Arna-Magn., cum versione Latina, notis uberrimis et glossario. Hafn. 1775. 4to; ed. in Ísl. II. (1847), 187-276; Möbius, Analecta Norrœna. Leipzig 1859. p. 135-166.

Orm. Stórolf. = ORMS ÞÁTTIR STÓRÓLFSSONAR, ed. cum Ólafs saga Tryggvasonar. Skálholti ann. 1689. 4to. Tom. II in Appendice p. 5-19; et in F. III, 204-228.

ÓT. = ÓLAFS SAGA TRYGGVASONAR, ed. in Hkr. ed. Hafn. Fol. Tom. I, p. 187-349. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

ÓT. Skh. = ÓLAFS SAGA TRYGGVASONAR, ex recensione codicis Flateyjarbók, ed. Skalholti 1689. Vol. I-II. 4to. Ex ipso codice edita Christianiæ 1859. 8vo. I, 37-583. *Prior numerus volumen, posterior paginam indicat in edit. Skalholt.*

p. = pagina.

Pál. = PÁLS BISKUPS SAGA, ed. A. Magn. cum HÚNGRVAKA. Hafn. 1778. 8vo. p. 142-253, cum interpretatione Latina, notis et indicibus; ed. in BISKUPA SÖGUR. I, 125-148. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

parall. = parallelum.

part. = participium.

part. = particula.

pass. = passivum, -vi, -ve.

perf. = perfectum.

perf. hist. = perfectum historicum.

Peric. Runol. = Periculum Runologicum. Dissertatio inauguralis auctore Gislio Brynjulfi filio (Gisli Brynjúlfsson). Havn. 1823. 8vo.

periphr. = periphrastice.

pers. = persona, -næ.

pers. = Persicam (vocem).

Petersens Danm. Hist. = Danmarks Historie i Hedenold af N. M. Petersen. Kjöbenh. 1834-1837. Vol. I-III. 8vo. *Prior numerus volumen, posterior paginam significat.*

pl. = pluralis, plurale.

Plac. = PLACIDUS DRÁPA, fragmentum carminis de Placido, sive Eustachio et Theopista, ed. Sveinb. Egilss. (Pro-

gramma scholæ Bessastadensis). Viðeyjar klaustri 1833. 8vo. *Numerus stropham indicat.*

Plur. = pl.

plusqupf. hist. = plusquamperfectum historicum.

Pontop. geogr. Opl. = Pontoppidans geographiske Oplysning, i. e. Geographisk Oplysning til Cartet over det nordlige Norge, ved C. J. Pontoppidan. Khavn. 1795. (ed. sec. 1806). 8vo. = Oplysning til Cartet over det sydlige Norge, ejusd. auctor. Khavn. 1785. 8vo.

Pontopp. = idem.

Pontopp. geogr. Opl. = idem.

Pontopp. Oplysn. til Kortet over Norge = idem.

pos. = positivus (gradus).

Post. = POSTULA SÖGUR, i. e. Tíu sögur af þeim enum heilögu Guðs postulum ok pinslar vottum. Viðeyjar klaustri 1836. 8vo.

præf. = præfatio, -ne.

præs. = præsens (tempus).

Progr. Scholæ Bessast. = Programmata (BOÐSRIT) Scholæ Bessastadensis (speciatim suis locis allata).

Prolus. Scholæ Bessast. = Prolusiones (BOÐSRIT) ejusdem scholæ, i. e. Programmata (suis locis allata).

pron. = pronomen, -mine.

pronunt. = pronuntiatum.

prop. = propr.

propr. = proprie, -rium.

Pros. = prosaice, in prosa oratione.

pros. fin. = prosa finalis (in Fafnis-mál in Edda Sæmundina).

prov. = proverbium.

qs. = quasi.

qu. = quasi.

quidd. = quidam.

qu. v. = quod vide.

R. A. = Rex (Rege) Angliæ.

R. D. = Rex Daniæ.

R. N. = Rex Norvegiæ.

Rask. Gramm. AS. Raskii Grammatica Anglosaxonica, i. e. Angelsaksisk Sproglære tilligemed en kort Læsebog ved R. K. Rask. Stockholm 1817. 8vo.

Raskii Gram. Anglosax. = idem liber.

Rask. de origine lingue Island. =

Undersøgelse om det gamle Nordiske eller Islandske Sprogs Oprindelse. Et af det kongelige Danske Videnskabs-Selskab kronet Priiisskrift, forfattet af R. K. Rask. Khavn. 1818. 8vo.

Rask. Saml. Afhandl. = Samlede tildels forhen utrykte Afhandlinger af R. K. Rask. Udg. af H. K. Rask. Khavn. 1834-1838. Vol. I-III. 8vo. *Prior numerus volumen, posterior paginam indicat.*

Raskii saml. Afhandl. = idem.

Raskii saml. Skr. = idem.

Rasks saml. Skr. = idem.

Rb. = RYMBEGLA sive Rudimentum computi ecclesiastici veterum Islandorum (ed. Stephanus Biörnönis). Havn. 1780. 4to. Cum versione Latina et Additamentis. *Numerus paginam indicat.*

rec. = recens.

recens. = recensionis (i. e. textus, v. c. Fagrskinnæ).

recent. = recentior.

rect. = rectius.

reflex. = reflexive.

Rekst. = REKSTEFJA, carmen encomiasticum de Olavo Tryggvii filio, R. N., ed. in Shl. III, 224-276.

Rkst. = Rekst.

Rm. = RÍGS MÁL, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. III, 143-190; — Rask p. 100-106; — Munch p. 62-66; — Luning p. 239-249; — Möbius p. 76-81. Separatim editum a Sandvig: Forsög til en Oversættelse af Sæmunds Edda. Khavn. 1785. 8vo 2det Hefte p. 128-163 (RÍGS MÁL) cum versione Danica; — a Sjöborg: Rigsmal, carmen Gothicum, antiquissimam Scaniæ historiam illustrans. Lund 1801. 4to; — ed. De Ring: Essai sur la Rigsmal-Saga et sur les trois classes de la société Germanique. Paris 1854. 12mo. *Numerus stropham indicat.*

Roll. rím. = ROLLANTS RÍMUR, cantilenæ de Rolando, a Thordo Magnússonio (Þórdr Magnússon) c. 1570 compositæ, in cod. chart. A. Magn. Nr. 614 A. 4to. (Cant. XIII, v. 34: „hælt um sverðið hægrí mund — en hornið vinstri fullt af und”).

Rómverja s. = RÓMVERJA SÖGUR, Historia Romæna, secundum Sallustium et Lucanum in cod. membr. A. Magn. Nr. 595. 4to.

RS. = RÁPNS SAGA SVEINBJARNAR-

SONAR, mscr. Nunc edita in **BISKUPA SÖGUR** I, 639-676. *Numerus stropham indicat.*

Russ. = Russice.

s. = seu, sive.

s. = singularis.

Sax. ed. Steph. = Saxonis Grammatici Historia Danica, ed. Stephanus. Soræ 1644. Fol.

Saxo ed. Steph. = idem.

sc. = scilicet.

Scyld. = Scyldingorum epos, i. e. Beowulf = Ep. Scyld.

Script. Soc. Thrandh. = Scripta Societatis Thrandheimensis, i. e. Trondhjemske Selskabs Skrifter.

SE. = **SNORRA EDDA**, i. e. Edda Snorra Sturlusonar, ed. Resenii. Hafn. 1665. 4to; — ed. Raskii. Stockholm. 1818; — ed. A. Magn. Hafn. 1848-1852. Vol. I-II. 8vo. *Primus numerus volumen, secundus paginam, tertius stropham indicat in editione Arnæ Magnæana.*

SE. ed. Rask. = Snorra Edda editio Raskii. Stockh. 1818. 8vo.

sec. = secundum, -dam.

sec. Icnogr. = secundum Icnographiam, i. e. Facsimile codicis membrænei.

SE. Eg. = **EDDA SNORRA STURLUSONAR**, ed. Sveinbjörn Egilsson. Reykjavík 1848. 8vo. *Numerus paginam indicat.*

SE. Holm. = *SE. ed. Rask.*

SE. mscr. = J, i. e. Snorra Edda, secundum exscriptum Jonæ Olavii Grunnavicensis.

SE. mscr. J. = idem.

SE. mscr. sec. exscr. J. Olav. Grunnav. = idem.

Selk. = **SELKOLLUVÍSUR**, carmen de Selkolla, auctore Einare Gilssonio (Einar Gilsson), constans strophis XXI, ex Guðmundar saga (ed. in **BISKUPA SÖGUR**. Vol. II). *Numerus stropham indicat.*

sequ. = sequens.

Sermones sacri. = Codex membr. Holmiensis continens sermones, Island. membr. Nr. 15. 4to.

Skf. **SCRIPTA HISTORICA ISLANDORUM**, opera et studio Sveinbjörnii Egilssonii, ed. Soc. Regia Antiquar. Septentr. Hafn. 1828-1846. Vol. I-XII. 8vo. *Primus numerus volumen,*

secundus paginam, tertius stropham indicat.

Si. = **SIGURDAR SAGA JÓRSALAFARA**, ed. in *Hkr. Hafn.* Fol. Tom. III, 231-294. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Sie. = **SAGAN AF SIGURÐI, ÍNGA OK EYSTRINI**, in *Hkr. ed. Hafn.* Fol. Tom. III, 327-377. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

signif. = significatio, -nem.

signific. = significatio, significatus -catu.

Sig. Jorsalaf. = *Si.*

Sigrdrífumál = Bk. I.

sing. = singularis.

Sk. 1. = **SIGURDAR KVIDA FAFNISBANA 1.**, s. **GRÍPISSPÁ**, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, p. 29-36; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 128-152; — A. Magn. II, 123-148; — Rask p. 172-179; — Munch p. 98-103; — Lüning p. 347-358; — Möbius p. 120-127. — *Numerus stropham indicat.*

Sk. 2. = **SIGURDAR KVIDA FAFNISBANA 2.**, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, p. 36-40; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 152-173; — A. Magn. II, 149-166; — Rask p. 180-185; — Munch p. 104-107; — Lüning p. 358-366; — Möbius p. 128-132. *Numerus stropham indicat.*

Sk. 3. = **SIGURDAR KVIDA FAFNISBANA 3.**, carmen in Edda Sæmundina, ed. v. d. Hagen, Altnord. Lieder u. Sagen, p. 48-50; — Grimm, Lieder der alten Edda, p. 229-239; — Rask p. 200-210; = **BROT AF BRYNHILDAR-KVIDU 2.**, ed. A. Magn. II, 245-256; — Munch p. 125-127; — Lüning p. 402-407; — Möbius p. 153-155. *Numerus stropham indicat.*

Skáldh. = **SKÁLDHRLGA RÍMUR**, cætilenæ de Helgio poëta, seculo XIV. compositæ, ed. Finnus Magnusenius in *GhM.* II, 409-575, cum introductione, versione Danica et notis. *Prior numerus cantilenæ (rima), posterior stropham indicat.*

Skf. = **SKÍRNIS FÖR**, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. I, 67-88 (= **FÖR SKÍRNIS**); — Rask p. 81-87; — Munch p. 58-61 (**SKÍRNISMÁL**); — Lüning p. 230-238; — Möbius p. 71-75. *Numerus stropham indicat.*

Sk. = SKUGGSJÁ, i. e. Konungs skuggsjá: Kongs skuggsio — det kongelige Speil — Speculum regale — ed. Halfdan Einersen (Hálfðan Einarsson — Halfdanus Einari). Sorð 1768. 4to. Cum versione Latina et Danica; — iterum edit. Christianiæ 1848. 8vo. *Numerus paginam indicat in ed. Sorensi.*

Skuggs. = Sks.

Skul. Thorl. = S. Thorl.

Snegl. = SNRGLUHALLA PÁTTIR, Particula de Hallio, dicto Sneglu-Halli, mscr. Nunc edita in **SRX SÖGUPÆTTIR**, ed. Jón Þorkelsson. Reykjavík 1855. 12mo. p. 18-43; cfr. *FmS.* VI, p. 360-377.

Snegluk. = Snegl.

Snæf. = BÁRDAR SAGA SNÆFELLSÍSS, ed. Björn Markússon in: Nokkrir margfróðir Sögupættir Íslendinga. Hólam 1756. 4to. p. 163-172; — ed. Guðbrandr Vigfússon in: Nordiske Oldskrifter XXVII, p. 1-46.

Snæf. ed. Hol. = Snæf. (editio Hollana).

Snjárskv. = SNJÁRSKVÆÐI, mscr.

Sóll. = SÓLARLJÓÐ, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. I, 347-404 (Appendix); — Rask p. 121-130; — Munch p. 178-184; — Möbius p. 220-227. Separatim ed. Bergmann: Les chants de sóll (sólur lióð) poème tiré de l'Edda de Sæmund. Strasb. et Paris 1859. 8vo. *Numerus stropham indicat.*

Sonart. = SONARTORREK, epicedium Egilli Skallagrimi post jacturam filii, ed. in *Eg.*; ed. Arna-Magn. 607-643; ed. Jón Þorkelsson p. 197-200. *Numerus stropham indicat in editione A. Magn.*

Spec. = Specimina S. Thorl.; vide *S. Thorl.*

spec. = speciatim.

Spec. Bor. Antiqu. = Specimina Borealia Antiquitatum; vide *S. Thorl.*

Spec. Reg. = Speculum regale; vide *Sk.*

S. Thorl. = Schulo Theodori Thorlacius (Skúli Þórdarson Thorlacius), Rector Scholæ Metropolitanæ Havniensis († 1813): Antiquitatum Borealium observationes miscellanæ. Specimen I-VII. Hafn. 1778-1799. 8vo. (Programmata Scholæ Metropolitanæ).

S. Thorlacius = S. Thorl.

Stjórn ad Gen. = STJÓRN s. Hi-

storia Biblica in commentariis ad Genesis, ed. C. R. Unger. Christiania 1853-60. Fascic. I-IV. 8vo.

str. = strophæ, -am.

Ström. = Ström. Descr. Sundmör.

Ström. Descr. Sundmör. = Ström. Descriptio Sundmöræ, i. e. Physisk og oconomisk Beskrivelse over Fogderiet Söndmör, beliggende i Bergens Stift i Norge. (Auctor. Hans Ström). Sorð 1762-1766. Vol. I-II. 4to. *Prior numerus volumen, secundus paginam indicat.*

Ström, Söndmörs Beskriv. = idem.

Stromii Descr. Mær. = idem.

Stromii Söndm. Beskr. = idem.

Stromii Descr. Söndmöræ = idem.

Ströms Söndm. Beskr. = idem.

Sturl. = STURLUNGA SAGA, editio Societas literaria Islandica (hið íslenska bókmenta félag). Kaupmb. 1817-1820. Vol. I-II. 4to. *Primus numerus libri (páttir), secundus caput, tertius stropham indicat.*

Sturlæorum historia = Sturl.

subst. = substantivum, -vo.

subst. verb. = substantivum verbale.

suff. = suffixum, -xo.

superl. = superlativus, -vi, -vo.

Sv. = Svecice.

Sv. = SVARFDÆLA SAGA, ed. in Íslendinga sögur II (1830), p. 113-198. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Sverr. = SVERRIS SAGA, Historia Sverreri, N. R., in ed. Hkr. in Fol. Tom. IV. Hafn. 1813. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Symb. = Symbolæ ad geographiam medii ævi, ed. Werlauff. Hafn. 1821. 4to. *Numerus paginam indicat.*

Sýnishorn, ed. Holm. = Sýnishorn af fornum og nýjum norrænum ritum (Specimina Literaturæ Islandicæ veteris et hodiernæ), ed. Rask. Holmiæ 1819. 8vo.

Synt. Bapt. = Syntagma historico-ecclesiasticum de Baptismo sociisque sacris ritibus. contex. Joannes Olavius, Hyponesio-Islandus (Jón Ólafsson frá Svefneyjum). Hafniæ 1770. 4to. *Numerus paginam indicat.*

Synt. de Bapt. = idem.

Tac. Ann. = C. Cornelii Taciti Animalium Libri XVI.

Testam. 12 patr. = Testamentum duodecim Patriarcharum ex Græco Latine versum a Roberto Grossetesto episc. Lincolniensi ann. 1242 (vide Jöcher. Gelehrten Lex. v. Robertus Grossthead), ed. Latin. Haganoæ. 1532. 8vo; Græce et Latine in Joh. Alb. Fabricii. Codex pseudepigraph. vet. Testamenti. Hamb. & Lips. 1713. 8vo. 1, 519-748 (ed. sec. Hamb. 1722. 8vo). Danice vert. Hans Mogenssøn. Khavn. 1580, 1615. 8vo. In testamento Levi septem coeli enumerantur.

Theod. Thoroddi = Theodorus Thoroddi (Þórdr Þóroddsson), scientiarum oeconomicarum Studiosus, auctor libelli: *Einfaldir þánkar um akuryrkju á Íslandi*. Khöfn. 1771. 8vo. († 1797).

Thomass. = THOMAS SAGA, Historia Thomæ archiepiscopi Cantuariensis.

Thorf. karls. = ÞORFINNS SAGA KARLSFRNIS in AA. p. 77-200 et GbM. 1, 281-494. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Thorf. karlse. = Thorf. karls.

Th. Síðuh. = ÞORSTRINS SAGA SÍÐU-HALLSSONAR, vide *Þ. Síðuh.*

Thorv. = ÞORVALDS PÁTTIR HINS VÍÐFÖRLA, ed. cum Húngrvaka. Hafn. 1778. 8vo. p. 254-339. Iterum ed. in BISKUPA SÖGUR I, 33-50. *Numerus caput indicat.*

Throndh. Selsk. Skr. = Trondh. Selsk. Skr.

Throndhj. Selsk. Skr. = idem.

tit. = título.

Tidskr. f. Nord. Oldk. = Tidskrift for Nordisk Oldkyndighed, udgivet af det Nordiske Oldskriftselskab. Vol. I-II. Khavn. 1826-1829. 8vo.

top. = toparchia, -æ.

Transl. = Translaticie.

Trójum. = TRÓJUMANNA SAGA, in Hauksbók, codice membraneo Arnæmagnæano Nr. 544. 4to. ed. Jón Sigurðsson in Annaler for Nord. Oldk. og Historie. 1848. 8vo. p. 1-101. Cum vers. Danica.

Trondh. Selsk. Skr. = Det Trondhjemske Selskabs Skrifter. P. I-V. Khavn. 1761-1774. 8vo. *Prior numerus volumen, posterior paginam indicat.*

Undal. Descr. Norv. = Undalini Descriptio Norvegiæ, i. e. Norriges oc omliggende Öers sandfærdige Bescriffelse af D. Peder Claussøn, Sognepræst

i Vndal. Khavn. 1632. 4to. (Ed. secunda Khavn. 1727. 8vo. Non parum mutata).

v. = vel.

v. = verbum, -bi.

v. = vide.

v. = vox, voce, vocabulum.

v. a. = verbum activum.

Vaffr. = VAFPRÚÐNISMÁL, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. 1, 1-34; — Rask p. 31-38; — Munch p. 22-27; — Lüning p. 156-166. — Möbius p. 26-32. Separatim edidit Thorkekin. Havn. 1779. 4to. Cum interpr. Latina et notis; — Poëmes Islandais (Völuspá, Vafprúðnismál, Lokasenna), ed. F. G. Bergmann. Paris 1838. 8vo. p. 241-300, cum introductione, interpr. Gallica et notis. *Numerus stropham indicat.*

Vall. = VALLA-LJÓTS SAGA, ed. in Íslendinga sögur II (1830), 199-228. *Numerus caput indicat.*

Valln. = Vall.

Vàpn. = VÁPNIÐINGA SAGA, ed. Gunnlaugr Þórðarson: in Nordiske Oldskrifter. v. Khavn. 1848. 12mo. Cum vers. Danica.

Vàpnf. = Vápn.

Vàpnf. s. = Vápn.

var. = varians (varia lectio).

var. lect. = varia lectio.

Vatnsd. = Vd.

v. c. = verbi causa.

Wchart. = Wormiani chartæ, i. e. folia chartacea codici Wormiano inserta, quæ Eddam Snorrii supplent.

Vd. = VATNSDÆLA SAGA, ed. Werlauff. Khavn. 1812. 4to. p. 1-205. Cum interpretatione Danica et notis; — ed. Sveinn Skúlason. Akreyri 1858. — 12mo; — edd. Guðbrandr Vigfússon et Theodor Möbius in: Fornisögur Vatnsdælasaga, Hallfredarsaga, Flóamanna-saga. Leipzig 1860. 8vo. p. 1-80. *Numeri sequuntur editionem Werlauffii.*

Vegtk. = VEGTAMSKVIÐA, carmen in Edda Sæmundina, ed. A. Magn. 1, 233-250; — Rask p. 93-96; — Munch p. 56-57 (BALDRS DRAUMAR); — Lüning p. 226-229; — Möbius p. 68-70 (BALDRS DRAUMAR). *Numerus stropham indicat.*

Vem. = VRMUNDAR SAGA OK VÍGASKÚTU, ed. in Íslendinga sögur II (1830), 229-320. *Numerus caput indicat.*

verb. = Verbum, -bi, -bale.
vers. = Versio (interpretatio).
vet. Dan. = vetus Danicum (vocalium).

vett. = veteres.

Víagl. = *VÍGA-GLÚMS SAGA*, ed. Björn Markússon in: *Ágætar Formanna sögur. Hólum 1756. 8vo*; — ed. Guðmundr Pétsson postea toparcha Múlenis († 1811). Hafn. 1786. 4to. Cum versione Latina; iterum ed. in *Íslendinga sögur II* (1830), 321-398. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Vígask. = *Vem.*

Vígl. = *VÍGLUNDAR SAGA*, ed. Björn Markússon in: *Nokkrir margfródir söguþættir Íslendinga. Hólum 1756. 4to. p. 15-33* (saga af Þorgrími prúða ok Viglundi syni hans); — ed. Guðbrandr Vigfússon in *Nordiske Oldskrifter XXVII*, 47-92. *Prior numerus caput (editio-nis Holanæ), posterior stropham indicat.*

Vilkina s. versione Dan. Rafnii. = *VILKINA SAGA. Versio Danica Rafnii, i. e. Saga om Kong Didrik og hans Kæmper. efter islandske Haandskrifter etc. ved C. C. Rafn, ed. in Nordiske Kæmpehistorier. Vol. II. Khavn. 1823. 8vo, et in Nordiske Fortids-Sagaer, ed. C. C. Rafn. Vol. III. Khavn 1830. 8vo. Textum edidit Peringskjöld. Stockholmiz 1715. Fol. (Wilkina saga) et C. R. Unger. Christianiæ 1853. 8vo. (Saga Didriks konungs af Beru).*

Virg. = *S. Virgilii Maronis carmina (Æneis).*

Vísab. = *Vísabókin, i. e. Ein ný vísabók, editio Guðbrandi Thorlacii (Guðbrandr Þorláksson) episcopus Holensis. Hólum 1612. 4to. Iterum edita cum additamento, sub titulo: Sú gamla vísabók. Editio II. Hólum 1748. 4to.*

Vísab. ed. Holm. = *Vísab. (ed. Hol).*

Vita Arnæ episc. = *Árn.*

Vita Droplogidarum. = *Dropl.*

Vita Hreidarar Stulti = þáttur af Hreidari heimiska, ed. in *F. VI*, 200-218.

Vita Ljoti Vallensis = *Vall.*

Vita Stí Thomæ = *THÓMAS SAGA ERKIBISKUPS (Cantuariensis).*

Vita Thorl. Stí = *ÞORLÁKS BISKUPS SAGA HINS HELGA*, ed. Guðbrandr Vig-

fússon in *BISKUPA SÖGUR I*, 87-124, 261-404.

Vita Thorst. Siduh. = *ÞORSTREINS SAGA SÍÐUHALLSSONAR* = *Þ. Síðuh.*

Vita Thorst. Siduhall. = *Þ. Síðuh.*

Vita Thorlaci Sancti = *Vita Thorl. Stí.*

Vita Thorst. Albi = *Þ. hvít.*

Vita Vem. et Skutæ homic. = *Vem.*

v. l. = *varia lectio, -ne.*

voc. = *vocativus (casus).*

vocc. = *voce, -cum, -cibus (vocalium, -lis).*

voc. comp. = *vocis compositæ.*

Völk. = *VÖLUNDARKVIÐA*, carmen in *Edda Sæmundina*, ed. v. d. Hagen, *Altnord. Lieder u. Sagen*, p. 1-6; — Grimm, *Lieder der alten Edda*, p. 1-23; — A. Magu. II, 1-24; — ed. Rask p. 133-139; — Munch *fp.* 72-76; — Lüning p. 296-305; — Möbius p. 88-94. *Numerus stropham indicat.*

Völs. = *VÖLSÚNGAKVIÐA HIN FORNA*, carmen in *Edda Sæmundina*, ed. v. d. Hagen, *Altnord. Lieder u. Sagen*, p. 22-28; — Arna-Magn. II, 94-116 (= *HELGA KVIÐA HUNDÍNGSBANA ÖNDUR*, str. XIII-XLIX); — Rask p. 161-169; — Munch p. 91-96 (= *Helga kv. Hund. önnur*, str. 12-49); — Möbius p. 111-118. *Numerus stropham indicat.*

Völs. s. = *VÖLSÚNGA SAGA*, ed. in *FR. I*, 113-234.

Volsa þ. = *VOLSA ÞÁTTUR*, Particula ex historia Olavi Sancti, N. R., mscr. Nunc edita a Guðbrando Vigfússonio in *Nordiske Oldskrifter XXVII*, 133-138.

Vsp. = *VÖLUSPÁ*, carmen in *Edda Sæmundina*, ed. A. Magu. III, 1-56, 191-206; — Rask p. 1-10; — Munch p. 1-7; — Lüning *fp.* 138-156; — Möbius p. 1-9. Editiones speciales enumeratæ sunt in ed. A. Magu. p. 13-14, quibus addi possunt: Ed. Wieselgren. Lund 1829. 8vo, cum vers. Lat. et notis. 8vo. — Ed. Ettmüller. Leipzig 1830. 8vo, cum vers. Germanica, notis et glossario. — Ed. Bergmann in *Poëmes Islandais (Paris 1838. 8vo)*, p. 147-239, cum introduct. interpret. Gallica et notis. — Ed. N. M. Petersen. 8vo. *Numerus stropham indicat.*

vulg. = *vulgari (Danico sermone).*

Ý. = **ÝNGLÍNGA SAGA**, in: Hkr. ed. Hafn. Fol. Tom. 1, 5-64. *Prior numerus caput, posterior stropham indicat.*

Þ. = **ÞÓRSDRÁPA**, carmen encomiasticum de Thoro, auct. Eilífr Guðrúnarson, vide in Edda Snorriana ed. A. Magn. 1, 290-303.

Þ. Hræð. = **ÞÓRÐAR SAGA HRÆÐU**, ed. Björn Markússon in: Nokkrir margfródir söguþættir Íslendinga. Hól. 1756. 4to. p. 59-81. **SAGAN AF ÞÓRÐI HRÆÐU**, ed. Halldór Fríðriksson in Nord. Oldskr. vi. Khavn. 1848. 12mo, cum vers. Danica; — Fragmentum ed. Guð-

brandr Vigfússon in Nord. Oldskr. xvii, 93-105.

Þ. hvít. = **ÞÁTTI AF ÞORSTEINI HVÍTA**, ed. Gunnlaugr Þórðarson in Nordiske Oldskrifter v, 35-47, cum interpretatione Danica. Khavn. 1848. 12mo.

Þ. Síðuh. = **ÞORSTEINS SAGA SÍÐUHALLSSONAR**. Nunc edita a Theod. Möbio in Analecta Norrœna. Leipzig 1858. 8vo. 1, 169-184; et speciatim cum somnio Thorsteini (DrþS). Leipzig 1859. 8vo.

Þ. stáng. = **ÞÁTTI AF ÞORSTEINI STÁNGARHÖGG**, ed. Gunnlaugr Þórðarson in Nord. Oldskr. v, 48-56, cum versione Danica. Khavn. 1848. 12mo.

Þórul. = **ÞÓRULJÓÐ**, mscr.

A.

Á *permutatur cum e, æ, o, ó, ø, 1) cum e:* bœtr; val; stærkr; slatta (sletta), *Skáldh. 6, 1;* mestari, missari (*F. VII 100, 129*); gærði (= gærði, fecit, *Nord. Tidskr. for Oldk. I 414*); jæk (jeg), varðr (verðr ab ek verð), *F. X 287, 304;* þvars (*pro þvers fingrs*), *GhM. I 424;* sax sex; var þejus; scalæggiadr = skelleggiadr, *Fsk. msc.;* ánk, *Alcm. 4;* kykvand, *KþK. (msc.) 39;* valfalli (= valvelli, *campo cædis*, *FR. I 385.* — 2) *cum æ:* kjarr (karr); þasðr (þæsðr); vesall, vesallngr; væri (= væri), *F. X 397, Eg. 88 (p. 762 l. 3); ut in vulgari sermone hodierno atla = etia, hvenær = hvenær quando? — 3) cum o, ó:* afa, afar (ofr), afgelja, barð (borð), barði afæði, afbrýði; nakkvat, vagr, van, etc., *ubi semper transit in o, et scribi solet (sec. Rashium) per á;* aðal = óðal; tak = tók. *In vetere lingua Danica a sæpe sonuit o, ut in voce allr: efter ollæ mens thirft, olt land, Koberbii Lex. Dan. præfat. p. 51. — 4) cum t:* vastr, hnaggr (*F. V 28*), vandr (*F. V 29*), hattr (*F. VI 390, var. 6*), búnjardr (*F. X 112, var. 6*); hodie hattr et hóttr; haldr (= hældr, *SkI. II 280 not. 4*); sagur (= ságr, *FR. I 515, et vulgo in Fsk. msc.*).

A *patitur 1) aphæresin in subst. súl (= síla); in compositis, banorð, ut hodie Kálfholt, Vallholt; in verbis, ut renn (= renna currunt, Olafsr. 27). — 2) paragogen:* trúa, vára, þeima. — 3) *synalogen, præcedente á, ó, ú:* blár, blám. fá, dreyrfár, njándi (*F. VI 12, Grág. I 392*), þótt (þó at), snú (= snúa vetere, *Eb. 22*). — 4) *synopen, in comparativis:* rári, bettra (*F. VII 36*); *in suffixa negativa ut; in verbis:* vélt (vèlat), *FR. I 197, 198, F. VI 426, 2;* þagt (þagat), *Anecd. 10;* veitt (veitað), *F. VI 359;* heimildi (heimilaði), *Grág. II 209;* sjarði (sjaraði mare refluxat), *Korm. 12;* vísti (vísaði), *Gþl. 377;* bréft (bréfat), *F. II 257;* frelat (= frelsað) *F. I 204.*

Á *permutatur cum æ, o:* átt, ætt, oitt, genu, familia; cum ó, mjáværi, spánn, fránn, tjár, Apardján (*F. VII 235, 2*). *Figura, quæ hodie hodiernæ literæ (a) apud veteres respondet, fuit o, cujus sonus compositus fuit ex æ, ða ut o primarium accentum haberet (vide SE.); hinc interdum eo in membranis scripturæ reperitur tam pro hodierno á, ut aorr = úrr, haor = hárr, Plac. 25, 38, quam pro ø, ut hægþe = lögða, F. X 417; quin et au pro o reperitur, ut naað (pro naod = náð, Lb. 8), raðvina (pro ráðvina), Has. 28, raugjarn pro ráðgjarn, BS. 23, lavg = lág, cod. Reg.*

SE. I 410, var. 2. *Sed sonus a, qui τω o præludebat, sæpissime in pronuntiatione omissus fuit, quare pro á frequentissime o occurrit.*

AU = ey, ø, u: traustir = treystir; saubr = sþbr (seyðir); maurr = mœrr (mýrr); frauskr = (froskr =) frøskr (*Dan. Frø rana*); Raukjaholt (= Reykjah., *Lib. Dat., Isl. I 387*); sævnu = sunnu solis, *Gd. 71;* raumska = rumska, *FR. III 11;* hlaugligt = hløgligt (hlægligt), *Vigagl. II;* blikraubr = blikruðr; vagdraumbr = vagadrumb, *F. VIII 159;* aurriði = urriði, örriði.

A, terminatio personalis verborum, pro hodierna i, sæpissime locum habens in 1. s. imperf. ind. act., et 1. præ. et imperf. conj. act., rarius in 3. s. imperf. ind. et conj. act. 1) 1. s. imperf. ind. act.: knáttag, Ad. 6, 10; ek hafða fregit, sandu audiveram, Ý. 19, et constanter in carminibus Kormaksagæ; sed þorðeg, Eg. 56, 1. — 2) præ. conj. act., 1. s.: þótt ek berak etsi tollam, Grm. 1; vita sciam, Grm. 24; FR. I 262, 1; þótt ek verða höggvinn etsi occidar, F. II 248; 3. pers. sing.: hyggjum, at hans ðun líka guði vel, Pál. 19, 2; Ítr fylkir veðrhallar líta mik, deus me respiciat! Has. 4; vil ek at þjóð þagna, Lv. 5, ubi al. þagne; at hann verða látinn, Krm. 22; ítem in prosa, miklu hæfi þær frændr meira skarð höggit í ætt vára, en þær muna duga at staðfestaz hér í landi, Eg. 66, et sæpe in Anecd.: 1. plur.: vitam pro vitim, sciamus, Isl. I 378. — 3) imperf. conj. act., 1. sing.: skylda, Lokagl. 23; vekða, bæða, SE. I 242, 1; bæra ek, Lokagl. 14; rækag, mættag, Ad. 8; næðag, Eb. 19, 1, F. II 248; adde Korm. 6, 3, 11, 8, 20, 1, 27, 1 16, 5, 6, 1; — 3 pl.: máttól mætta nýtas mér, G. 19.

A, suffixum negativum verborum, cum omnibus personis præsentis et imperfecti tam indicativi quam conjunctivi, et imperativi, rarissime tamen cum 2. plur., conjungitur; infinitivo nunquam suffixum reperitur. Tantum verbis adjungitur, quum substantiva, adjectiva, pronomina et adverbia gi negativum adsumant. Hæc negatio non solum formam a, at, að, að adsumit, sed et tres postremæ formæ aphæresin patiuntur, — t, — ð, — þ, persona in vocalem desinente (at negativum non est Eg. 55, 2, ut putare videtur, G. Magnæus, not. 3. Nunquam enim hæc particula a verbo separatur, quantum memoria suppedit). 1) Ind. præ. 1. pers. sing. adsumit k (ex ek ego), cui negatio a, at, að suffigitur, o. c. mák-að

non possum, *Am. 12*; mák-a ek, *id.*, *Gha. 29*; interdum alterum pronomen 1. pers. k negationi adjicitur, ut mák-a-k, *id.*, *Am. 55*; knák-at ek, *Hým. 31*; berk-a-k non fero; hefka-at ek non habeo, *Hh. 94, 1*; skalk-a ek hverfa non recedam, *F. VI 417, 1*; veitk-at ek nescio, *F. II 232, 3*; sitk-a ek non sedeo *Völs. 23*; munk-a, emk-a, non ero, *sum, Bk. 1, 22*; kveðk-a, non dico, *nego, Ad. 21*; munk-at ek, *Gha. 32*; emk-at ek non sum, *Skf. 18, Harbl. 34*; biðk-a non accipio, *Völk. 18*; vilk-at nolo, *Lokagl. 18*; sèkk-a non video, *Gha. 51, Völk. 17*, ubi k pronomen duplicatur; sic ákka, *Fm. 2, Am. 14*, tekk-at ek (pro tek-at) non accipio, *F. II 203, 3*; ek þikk-at (pro þigg-at) non accipio, *Skf. 22*; kallig-a non compello, *Gha. 51*; þorig-a non audeo, *Völk. 24*. — β) 2. sing.: þú fær-at non potes, *Hm. 9*, sed sæpissime insuper additur tu (i. e. þú), ut fær-at-tu, *Eg. 76*; ert-at-tu non es, *H. kat. 10, Vegt. 18*; mant-at-tu non eris, *Sk. 3, 21*, sed mun-at-tu, *SE. I 388, 3*; skal-at-tu, *Hávam. 115*; átt-að non habes, *Fm. 3*; átt-at-tu non habes, *Fjöls. 1*; veizt-at-tu nescis, *Harbl. 4*; vill-at non vis, *Hávam. 116*; sér-a þú non vides, *Ghe. 39*; gár-a þú non curas, *Sk. 1, 29*, pro gár-a; górr-a (pro górir-a) non facis, *Sk. 1, 20*; kallar-a þú, non advocas, *compellas, Ghe. 39*. — γ) 3. sing.: má-at non potest, *Fm. 44*; kná-at, *id.*, *Grm. 25*; á-t non debet, *Hh. 65, 5*, sed *F. VI 320, átt debes*; áer-at non violat, *Fjöls. 21. 22*; þvær-a non lavat, *Vegt. 16*; mun-a non (erit), *Höfudl. 16*; tregr-að non luget, *Gho. 2*; sígr-at, *hnígr-at, Eg. 67, 1*; stýgr-a non volat, *Hávam. 152*; veit-at nescit, *Hh. 34, 5*; hefir-a non habet, *Hh. 73, 2*; gerr-a (pro gerir-a) non facit. — δ) 1. plur.: munum-a biða non accipiemus, *F. III 6*; vitum-a nescimus, *Bk. 2, 18*. — ε) 3. plur.: eigu-t non habent, *Hh. 62, 5*; knego-þ non possunt, *H. kat. 13*; verða-t non fiunt, *Fm. 39* (h. l. membr. habet verþa, quod in verþa-t, mutaturum interpretes); þykkja-t non videntur, *Völk. 11, Hund. 1, 45*; fregna-t non audiunt, *F. VI 79, 2*; blíta-þ non acuti sunt, *Hávam. 151*; vinna-t, non resistunt, resistere possunt, *Völs. 16*, sed *vinn'-a, Korm. 11, 8*, ut *er'-a, er'-at, non sunt, Völs. 28, Eg. 76*; mun'-a, mun'-at, *G. 14, F. VI 88, 3*; vit'-a (pro vitu-a) non cognoscunt, *F. VII 87*; veit þurfu-at, non opus habent *SE. I 250, 3. sec. cod. Reg.* — 2) imperfectum indic., 1. pers. sing.: fan-ka non invenio; vark-a ek non fui, *Hund. 2, 10*; komk-að ek non veni, *F. XI 127*; sák-a ek non vidi, *Hamh. 27*; hnök-aþ ek non inclinavi, *Ogr. 9*; áttk-a non habui, *Eg. 83, 1*, pro áttak-a; vildig-a-k nolui, *H. Br. 13, Gha. 40*; gjörðig-a ek non feci, *Gha. 11*; máttig-a-k non potui, *Gho. 12*. — β) 2. sing. imperf.: máttir-a non potuisti, *Lokagl. 62*; máltir-a non dixisti, *Völk. 35*; gaft-at-tu non dedisti, *Sk. 2, 7*; látt-a-ðu non vidisti, *Eg. 48, 1*; var-at-tu non fuisti, *Eg. 48, 1, Hund. 1, 39*; kvap-at tu non dixisti, *Ogr. 11*; komt-a þú non venisti, *Am. 104*; fannt-a-þú non reperisti, *Harbl. 14. NB. fráttu-ð, Korm.*

12, 7, puto poni pro fráttu-a-ðu v. frátt-at-tu, non audivisti; *GP. verlit, (audivisti)*, sed tum esse debuit frágtut; gerþi-t, *Am. 98*, videtur esse pro gerþir-at. — γ) 3. sing. impf.: fór-a non ivit, *Am. 47*; fór-að, *id.*, *F. XI 138, 3*; var-at non fuit, *Höfudl. 5*; varð-at, *Hund. 1, 29*; kom-að non venit, *AA. 145*; reis-at non surrexit, *Am. 50*; féll-at non cecidit, *Si. 4, 2*; yppi-t non aperuit, *Am. 47*; þótti-t non videbatur, *Ha. 278, 1*; vandi-t non adsefecit, *G. 20*; náði-t non potuit, *G. 19*; vildi-t nófuit, *Hh. 65, 6*, sed vild'-at, *Has. 38. NB. færði-a non attulit, Korm. 11, 5*; mátti-t non potuit, *Fak. 166, 2*; v. herfiðtú. — δ) 1. pl. impf.: varom-at non fuimus, *H. 20*. — ε) 2. pl. impf.: urðu-a ið non fuistis v. facti estis, *Gho. 3*. — ζ) 3. pl. impf.: fóro-þ non iverunt, *Hým. 36*; hugðu-þ, non putarunt, *Am. 5*; voru-t, voro-t non erant, *Höfudl. 10, Mb. 4*; urðu-t, *Hávam. 54*; vildu-t noluerunt, *Hg. 31, 3*; hlífðu-t non pepercerunt, *Hh. 96, 2*, sed mátt'-at non potuerunt, *F. IV 52, 3*. — 3) Conjunctiones, a) præz. 1. sing.: hjargig-a-k opem non feram, *Hávam. 155*; stöðvig-a-k, non sistam, *Hávam. 153*. — β) 2. sing. præz.: kveðir-a ne dicas, *Lokagl. 16*. — γ) 3. s. præz.: haft-ne habeat, *Hg. 16*; sell-t ne vendat, *F. XI 43*; komi-þ ne veniat, *Grm. 20*; sé-þ non sit, *Hávam. 62*; hrökkv'-at, ne refugiat, *Krm. 23*; skríði-a, renni-a, biti-a, *Völs. 19. 20*; sed bit'-a, *Hund. 2, 30 ed. Hafn.*; letl-a ne dissvadeat *Bk. 2, 44*. — δ) 2. pl. præz.: segit-a ne dicatis, *Völk. 21*; fari-t er ne profisciamini, *H. 37*. — 4) Imperf. conj.: 1. sing.: mundig-a ek, *H. kat. 42*; skyldir-a, non deberes, *Lokagl. 22*; 3. sing.: komi-þ non veniret, *H. kat. 18*; væri-t non esset, *Am. 27. 94*; væri-a, *id.*, *Sk. 3, 12*; — 1. pl.: mttim-a, *Ghe. 6*. — 5) Imperativus, 2. sing., þú ris-at, ne surge, *Hávam. 114*; gef-at, ne des, *concedas, Hávam. 129*; grát-a þú ne fleas, *Bk. 2, 25*; grát-at-tu, *id.*, *H. kat. 41*; hirð-a þú, ne cures, *nóti, Gha. 31, Am. 40*; hirð-at-tu, *id.*, *Korm.*; vax-at-tu ne crescas, *SE. I 286*; kjón-at-tu, ne elige, *opta, H. kat. 3*; tak-at-tu, *FR. I 441, 3*; lá-ta-þu, skal-at-tu, *Bk. 1, 28. 29*; leið-a, *Hm. 10*; kveð-a ne loquaris, *grand-a, ne noceas, GS. 12*; freista-t ne tentes, *Plac. 26. Etiam cum imperativis in i: þú teygi-a ne eggi-a, Bk. 1, 28. 32*; þegi-at þú ne laceas, *Vegt. 13. 15. 17*; hyggi-at ne putes, *Bk. 1, 36*; þat ræð ek þér íþ þriðja, at þú deilli-t, *Bk. 1, 25*, ubi deilli imperat. est; it. eiða skaltu vinna, at þú kveljat, (malo kveli-at) — ne verðir, *Völk. 31*; quocum conferri possunt, *Hým. 25*, at þú heim hvali haf til bæjar, eða flotbrúsa festir okkarn, *item F. XI 57. 62. Addere libet aliquot exempla imperativorum in i: dugi þú nú, F. II 83. 149*; vaki þú, *Völk. 28, Grg. 1, F. IV 27. VI 201*; þegi þú, *Hamh. 20*; *F. VI 215 et hodie vulgo*; uni þú, *Gha. 33, FR. I 146 var. 3*; uggi þú, *Hund. 1, 19*; gapi þú, *Skf. 28*. — 6) Infinitivus cum a negativo non occurrit; locus *F. VIII 106 not. 4, quem adducit ejusd. libri præfationis pag. 14-15, dubius est*. — 7) Passivum; Indic. præz. 1. plur.: forðumk-a, *Am. 28*;

imperf. 3. *sing.*: komsk-at Am. 3; föllsk-at. Am. 6; 2. *sing.*: þöttisk-a þú. Lokagl. 60. — 8) *Negatio, quod ad sensum adlinet, interdum connecti debet cum voce sequenti, adiectivo, adverbio aut verbo, ex. gr.: fregna-t hnipnar, non audiant tristes, i. e. læta audiunt, Mg. 31, 8; hykk-at ek fræknum vísa þóttu færri skáld in verri, puto non pauciores, i. e. plures potas principi visos esse deteriores, Eg. 82, 3; heldr voro-t þaa ráð haglig, i. e. voro heldr óhaglig, Mb. 4; fékk-at litit erindi, Hh. 19, 2; guld-t-sjaldan = guldú ósjaldan, sæpe, ÓH. 14, 4; bód-at rekka hyggja á flótta, non hortatus est, ut fugerent, i. e. hortatus est, ne fugerent, OT. 120.*

Á, *adv.*, *id. q. æ, semper*, Sonart. 12, Ad. 20 Gðß. 6 (Anglos. a, semper).

Á, *f.*, *amnis*, Vsp. 33, Vafpr. 16, Krm. 4; *gen. ár, ár eldr, ignis amnicus, aurum, ár eldheidir vir*, Nj. 73, 1; á kemr til sævar, *amnis in mare se exonerat, formula conclusi et ad finem perducti carminis*, SE. I 468, 2. II 425, *ubi hæc phrasis explicatur (cf. AA. 268)*. In compositis: eitrá, hlaupá, þjóðá.

Á, 1. *sing. præ. ind. act. v. eiga*.

Á, *præp. cum dat. et acc.* 1) *cum dativo*: a) *pro i, in*, *intra*: hafa sik á hófi *intra modi terminos se continere*, Lokagl. 36; *it. indicat rem vel personam, cui alia res inest, aut cuius partem alia res efficit*: skopt á henni *coma principis*, SE. I 451, 1; höfuð, bláð á lauk, *caput, folia allii*, FR. I 469, 3; *sic in prosa*: kvíðriun á heani *venter ejus*, F. VI 350; hendr á henni, *manus mulieris*, GS. 24; ristín á honum *convexum pedis ejus*, F. VIII 141 var. 7, *qui usus præpositionis hodie in cummuni sermone vulgatissimus est*.

— β) *pro um circa*: dúkr á hálsi *focale collo circumdatum*, Rm. 16. — γ) *pro at*: á sverðtogi *in pugna*, FR. II 48, 2, *ut gánga á vígam, pro g. at v., homicidii, rei militari operam dare*, FR. I 174; hafa á skriptum, á hannyrðum, *(pro at skr., at hannyrðum), acu pingere, arte elaborare*, Gha. 15. — δ) *pro við, juxta, prope*: standa á kvernum *adstare molæ*, Hund. 2, 2. 1, 35, *ut standa á umið sinni = standa við verk sitt*, F. XI 436; *sic hodie*, *at standa á stalli = við stall præcepti adstare; á bröndum, ad postes, ad ostium domus*, Hávam. 2 *sec. lect. membr.*; á Hagbardis hálsi *juxta collum Hagbardis (simulacri)*, Korm. 3, 4; falla á fótum fólks *adviti ad pedes regis collapsum mori*, FR. II 45, 2; á hlíð a latere, v. hlíð f.; á sandi, *prope litus*, F. I 173, 2. *Sic Færoice sita á Bori (isl. sitja á borði), accumbere mensa*, AA. 331. str. 78. Þá mun (i. e. vera) á hefndum *hæma minna tum prope aberit injuriarum mearum ultio*, Bk. 2, 40. — ε) *pro mod, de medio, per quod aliquid fit*: usra e-n á réttum ráa víðar, *vulnerare aliquem radicibus crudæ arboris, i. e. per radices, adhibitis radicibus (tanquam medicis magicis)*, Hávam. 154, *visi h. l. legatur sgra, i. e. diras alicui imprecari radicibus crudæ arboris insidentem (magicis exaubationibus)*; *similiter dicitur at skara sik á knífi, ljá, cultro, falce se vulnerare. Hniga á spjoti e-s hasta alicujus trans-*

fixum collabi, Ólafsr. 45. — ζ) pro yfir: verða sigrs *audít á e-m victoriam ex aliquo referre*, Krm. 15; vinna sigr á úram fljanda, Gðß. 28; fremjas á e-m, *victo aliquo gloriam sibi comparare, vel occupatis provinciis alicujus fines imperii sui proferre*, F. VII 53, 1, (cf. vega). Ljúka dómi á e-m, *sententiam contra quem pronuntiare, aliquem condemnare*, GS. 8. — η) *pro við, in, contra, adversus*: brjóta báð á e-m, *adversari, resistere cui, contendere cum aliquo*, SE. I 292, 3, *quod aliis locis est brjóta báð við e-n et móti e-m, (vide bágr)*; hefna e-s á e-m, *ulcisci aliquid in aliquo, vindictam rei alicujus ex aliquo repetere*, Gho. 5; verk á Serkjum *res adversus Saracenos gestæ*, Sic. 6, 3. — θ) *pro af, með*: fylla, seðja hrafn á holdi, *corum carne implere, satiari*, Nj. 93, 2, Korm. 8, 3. — ι) *de tempore præterito*: á hausti *auctumno proxime præcedenti*, Orkn. 81, 3, Nj. 133; *sic et in prosa á hausti*, F. VI 379, *pro quo nunc fere dicitur í haust, et expressius í haust eð var; de instanti tempore*: á vetri, *hoc auctumno, vel universali notione, hiemali tempore*, Mg. 32, 3; *universaliter*: á 5 dögum, á mánaði, *per continuos quinque dies, per integrum mensem*, Hávam. 75. — 2) *cum accusativo*: hræra óðins *vægi af munar grunni á jorufægi, carmen (laudatorium) ex pectore excitatum in pugnatorem (principem bellicosum) derivare*, Höfuðl. 18. — β) *pro við, ut at, II 2*: víðr kvað á víði *silva mare compellavit his verbis*, SE. II 202. — γ) *pro at, c. dat.*: á eingi lut, *nulla re, nullo modo, haudquaquam, minime*, Bk. 2, 36. — δ) *de spatio*: á þrjá vega, *in tres partes, plagas*, Grm. 31; á austrvega *in oriente*, ÓH. 92, 19; *beiða hljóðs á báða bekki, pro á báðum bekkjum postulare silentium in utroque scamno (i. e. ex utriusque scamni sessoribus)*, F. VI 288. — ε) *pro á cum dat.*: á þriðja dag tertio die, G. 4; kalinn á kné *(pro knjám), cui genua frigerunt*, Hávam. 3. — ζ) *omittitur cum verbis neutris, stíga &c.*: hér stó hon land *hic in terram descendit*, H. hat. 26. — 3) *Hæc præpositio sejungitur a casu, quem regit*: á rinar veg minum, *ubi cohærent á veg minum, in via mea, obviam*, Nj. 73, 2; á járnum *vægfylvingi vígakörð ofan börðut, i. e. á vægf., ofan vígakörð, börðut járnum*, Sic. 17. *Ponitur post casum*: velli á, Hávam. 50; náströndum á, Vsp. 34.

ÁAK, *pro á ek habeo, 1. s. præ. ind. act. v. eiga*, Alm. 1, *forte scribendum aak, aak, i. e. ák. Ceterum hæc lectio est unica varians tou á.*

ABBADISSA, *f.*, *abbatissa (id. qu. abbadis)*, F. VII 355.

ABBANDI, *n.*, *tenesmos (τενεσμοζ)*, Hávam. 140 *sec. membr.*; *in impressis est asbendi.*

ABORNO, *Fm. 5*, *pro quo ed. Hafn. et Raskius in ed. Holm, óbornum, nondum nato; malim, dat. plur., ignobili loco natis, v. pueris ignavis.*

ÁBURGD, *f.*, (*id. qu. ábyrgð*), *cautio, sponsio, intercessio*, F. II 250, 1.

AF, *præpositio, dativum regens, a, ab, ex, de, 1) de tempore*: var-a lángt af því—unu,

non longum inde tempus exiit, donec., Ogr. 16.

— 2) de loco: af grasi, e pascuis, pastu, Hávam. 21 (opponitur á gras, in pasua, pastum). — 3) de materia, unde quid fit: dúkr af hörvi mappa lintea hleifar af hveiti, líba triticea, Rm. 28; arnar vængr af jarni ala aquilina e ferro, Hk. 62, 4; sic F. XI 128, met af gulli, et paulo ante suppletur part. gjörr factus: skállir gervar af brendu silfri.

— 4) de re, unde quid venit, aut persona, a qua aliquid profiscitur: mik bitu örvar af álhmoga, sagitta, arcu ulmeo emissæ, Mh. 3, 1; ey lýsir mðn af mari juba equi perpetuum splendorem effundit, Vafþr. 12; af hans vængjum kveða vind koma, Vafþr. 37; sú kom gipta af guða syni, F. X 18, 1.^r — 5) de re, unde quid sumitur: örr af audi opum liberalis, Sturl. 7, 39, 1, ut dicitur Latine „liberalis ex alieno, largiri de alieno“. — 6) de causa, propterea, ob: af því-at, eo, quod, SE. I 238, 3; propterea quod, Eg. 68; nam, Mg. 20, 1; af því er, quum, siquidem, Mg. 17, 3, quo loco af því at, F. VI 40, 2; af þínu magni te auctore; af yðru ráði ex tuo consilio, Ha. 294; af þrek fortíter, SE. I 256, 3; af fári infesto animo, Hávam. 153; slikt er allt af æðru ex timore profiscuntur, Nj. 146, 2; brandr af brandi brent titio titíonis tactu ardet, Hávam. 57; ófrýnn af ángri contracta ob dolorem fronte, F. III 86; sœll af sonum filiis beatus, Hávam. 70. — 7) de mutatione: orðnir af mætr ex me facti, Grm. 54. — 8) de objecto: hróðr af heidnum þjóðum carmen laudatorium de ethniciis, Nj. 78, 3. — 9) cum quibusdam verbis et adjectivis privativum quid indicat, ut búa af baugum, hyggja af e-u, seinn af því er minnr (vide suis locis sub. vocc. búa, hyggja, seinn). — 10) cum adverbio þaðan: þaðan af (= þar af), inde i. e. eo alimento, nempe rore, Vafþr. 45; af þaðan, inde i. e. brachiis v. splendore brachiorum, Skf. 6.

AFA, f., nimietas, immodicum quid: joll ok afa, Lokagl. 3, respondet hróp ok róg in v. 4, ut jöll et hróp, afa et róg cognata esse videantur, aut joll ok afa de immodica dicacitate usurpatur (afaryrði, Sturl. 9, 11, Orkn. 274). Proprie est eadem vox atque ofa et of v. ofa, ab of nimis.

ÁFALL, n., unda in navem irruens (falla á), Skl. III 30, var f. sec. membr. 132, Skáldh. 4, 19 (GhM. II 500).

AFAR, perquam, admodum (videtur proprie esse gen. substantivi of, afar, nimietas), id. qu. ofr, sæpe constructur cum adject., adverbis, et interdum cum substantivis (cf. afarr).

AFARAUDIGR, adj., admodum dives, prædives, (afar, auðigr), Fsk. 3, 1.

AFARHREINN, adj., perquam purus, (afar, hreinn), SE. I 410, 4.

AFARKAUP, n. pl., iniquæ conditiones (id. qu. afarkostir), Sturl. 6, 18, 2, ubi construenda: en vor ætt verðr venjaz afarkaupum, nostra familia sæpe cogitur ad iniquissimas conditiones descendere, ab inimicis conculcata et oppressa. Proprie afarkaup est iniquissimum et immodicum rei pretium (afar, kaup).

AFARMENNI, n., vir robore vel potentia excellens (afar, maðr), SE. I 530, Ha. 219, 2. 241, 2; id. qu. ofrmenni, in prosa, Eb. 47.

AFARR, m., equus, SE. II 571; forte vehemens, præceps, cogn. æfr. (SE. II 487 álvarr)

AFARSTÓRR, adj., valde magnus (afar, stórr): a. valbjörr magna cruoris copia, SE. I 616, 1.

AFARÞÚNGR, adj., valde gravis (afar, þúngr): afarþúng vell ingens auri pondus, SE. I 658, 2.

AFBENDI, n., tenesmos, Hávam. 140; vide abbindi.

AFBRAGÐ, n., excellentia, præstantia (bregða 4): afbragða orð carmen encomiasticum (qs. verba de excellentia alicujus), Gðþ. 5.

AFBRÝÐI, n., selotypia (af = of, brúðr; cf. ofkvæni), Gk. 10, Ý. 24, 2. In prosa, H. 34: hverr þeirra hefir vakat yfir öðrum fyrir abryðis sakir (ed. Holm., excluso f, forte abryðis, quo loco in F. 19 explicationis gratia permutat in fyrir vandlotu (i. e. vandletis) sakir.

ÁFESTANDI, m., qui adsidue (vinculis v. retinaculis) destinatus, religatus, (á semper, festa): á. ægis hesta, naves adsidue oris ad terram religans, adsidus navigator, vir, Nj. 43; cf. festa flotbrúsa, navim ad terram religare, et festandi lagar hesta, sub voce festa.

AFFELDR, m., cochlear Helæ, SE. II 494: „Affeldr, spónn“.

AFFRÍKAR, m. pl. Afri, Africani: Affrika jöfurr, rex Afrorum (Saracenorum), F. VI 140, 1; In Symb. 21 nominantur Egipatlánda-menn, Sýrlendzkir ok Affrikar; it. vox Affrikar occurrit in Merl. 2, 73.

AFGAMALL, adj., decrepitus, (af, intens. gamall), Eg. 89, 3, Grett. 86, 5.

AFGÁNGA, v. n., decedere, it. remitti: veitta enn hálfra laundara afgánga af knerri, id etiam nunc concedas, ut dimidium navis mercatoris portorium remittatur, ÖH. 41, 3.

AFGELJA, f., sermo immodicus, loquacitas, SE. I 544; ab af = of, nimis, et Lapp. gjella, gen. gjella, sermo (Rask om det isl. Sprogs Opr. p. 59); SE. II 551 habet afgilja, id., qua forma nunc etiam dicitur hægilja, sermo vanus, ineptiæ.

AFGERÐ, f., delictum, crimen, culpa; pl. afgerðir peccata, Has. 16: afgerðir högsettrar tungu intemperantia linguæ (ad verbum: aberratio moderatæ linguæ), Lb. 2.

AFGJÖRÐ, f., id. qu. afgerð, Hk. 12, 2 (F. VI 162, AR. II 49); plur. afgjörðir peccata, Hugsm. 28, 5.

AFGLAPI, m., homo fatuus, stolidus, Hávam. 17, SE. I 532, (pros. F. VI 201. XI 56).

AFHVAREF, n., divorticulum itineris, (hverfa af), Hávam. 34.

AFI, m., avus, SE. I 534: Vafþr. 29. — 2) Skf. 1. 2 pro asi legendum est arfi filius; forte et Ggr. 5. Vice versa arfi videtur esse corrupta scriptio pro afi, Nj. vers. lat. p. 368, var. r.; cf. gloss. ibid. sub voce arfi. Cf. et infra sub arft, ubi arfi depravatam ex æst. Quæ omnia profecta videntur ex ambigua scriptura.

AFKÁRLIGR, *adj.*, *vehemens, immodicus, insolens*, (afkár, term. ligr): afkárlið orðgnótt, *eximia facundia, de fortiter dictis haud vulgaribus*, Mg. 19, 1.

AFKÁRLYNDR, *adj.*, *vehementis ingenii, fortis, bellicosus*, (afkár, lyndr), F. VII 327, 2.

AFKÁRR, *adj.*, *tractatus difficilis, vehemens, asper, ferox, inimitis*: afkár dýr ferá bestia, Plac. 27, de leonibus; afkár ek ádr var antea tractatus difficilis sui, Am. 67, = eigi hæg víðreignar, ut explicatur FR. I 220; afkár dís jóðrum femina vel regibus intractabilis, Ghe. 37; afkár saungr, cantus vehemens, de immodicis exclamationibus in luctu, Ghe. 40. Neutr. afkárt occurrit FR. II 237. (Forte ab af = of, nimis, valde, et kárr).

AFL, *m.*, *caminus*: tóngu segi, sóðinn afli, spiculum ferri in camino coctum, SE. I 300, 2; leggja afli, caminos ponere, construere, fundare, Vsp. 7.

AFL, *n.*, *robur, vires, Rm. 41, SE. I 244*: a arfs ok gneista robur Arvi et Gneisti (duorum boum), homonymice pro cognomine yxamegn, Grett. 50; snða af afli magna vi loqrera, Hund. 1, 3. — 2) *potentia, Hávam. 163, Bk. 2, 33.* — 3) *auxilium*: afli vãn, spes auxilii, impetrata copia auxiliãres, Hb. 74; vide afvãn. — In compos.: fjárafli.

AFLA (—ada,—at), *v.a.*, *cum dat., vires habere ad aliquid efficiendum, par operi esse, efficere posse* (id. qu. orka): guð afliar flestu deus plurima efficere valet, SE. I 446, 4. Sic Grág. II 134, ef þeir afli því si id efficere possunt; F. IV 291, fyrr mun hann því afli id prius efficere poterit, quo loco Hkr. ÓH. 140 habet, fyrr mun hann því orka, eod. sensu (adde F. X 118); afli mikilli vinna multum operis absolere posse, F. I 289. Uðr hefir afliat báru skáli. *Thetis fluctum decumanum molita est, exercitavit, F. III 27, 1.* — 2) *cum gen. rei, dat. personæ, comparare cui quid: a. ýtum glæði, hominibus gaudium comparare, homines gaudio efficere, Gd. 24; quo sensu et cum acc. rei in presa reperitur, afli sér mikinn orðstir magnam nominis celebritatem sibi parere, F. III 151; cum gen. et acc. rei, SE. I 530 (a. fjár eða orðstir).*

AFLAMIKILL, *adj.*, *magnarum virium, potes: afamestr, omnipotens, de deo, Lv. 2, (afli, mikill).*

AFLÉTTR, *adj.*, *levis, FR. II 32, 3, (= oflétt, í. aflétt, F. IV 134), vel gravis, (ut óljóst = óljóst, in SE. I 544. II 102), epith. galeæ, (á) afléttu herkuml Heðins.*

AFLFÁTT, *n. adj.*, *exiguus copiarum numerus, inferior numero exercitus, ÓH. 236.*

AFLGJÓÐR, *SE. I 524, 3, legendum puto algóðr: alg. ok orða, pro góðr afli ok orða, virum magnitudine et facundia insignis.*

AFLI, *m.*, *potentia, potestas: á. konungu vel. regis potestas crescit, ÓH. 50, 3. Derivationem ab af; vide fullafli.*

AFLIMA, *adj. indecl., divulsus, abalienatus, Am. 25, qs. membris a corpore avulsis (af, limr). Cf. Post. 95: Þá er ver köllum á þitt þ helgasta nafn til fulltingis oss, þá verð hvert eitt kykvendi aflima (membris captum, viribus desertum).*

AFLNÆGR, *adj.*, *viribus abundans, efficac: a. huggari, efficac consolator, de spiritu sancto, Hv. 4, (af, nægr), ut máttigr andi, G. 6.*

AFLRAUN, *f.*, *experimentum virium; it. res, quæ magnas vires postulat, SE. I 296, 2.*

AFLVÂN, *f.*, *spes auxilii, it. copia auxiliãres subsidio missa, F. VI 336, ut líðvãnir; vide supra in afl, n., 3.*

AFMOR, *m.*, *amor, Skáldh. 5, 1.*

AFRAKI, *m.*, *rez, SE. II 469; (cf. afreki).*

AFRÁÐ, *n.*, *tributum, vectigal, Vsp. 21, id. qu. sequens gildi; hinc. — 2) damnum: gjalda illt afráð, grave damnum facere, pati, Hb. 96, 1. In priori significato vox convenit voci Svec. afrad, vectigal e fodinis et agris; significatio metaphorica conferrí potest cum skatt et tiund, quæ vide suis locis. Scribitur et afróð, qu. v.; vide et gloss. Njalæ sub hac voce. — 3) consilium certum, in re incerta e pluribus eligendum, (a ráða af), Vegtk. 5.*

AFREK, *n.*, *virtus, fortitudo, strenuitas: afreks veit insigne fortitudinis documentum est, Hg. 31, 4; slikr at afreki pari fortitudine præditus, Am. 103; unna e-m afreks þrærogatíam fortitudinis alicui concedere, Sturl. 1, 11, 1 var. 10; afreks konungr rez rebus gestis celebr, G. 8, ut afreksmaðr vir excellens, Eg. 1; afreks orð, egregie dictum, votum excellens, (de ulciscendo patre), F. VII 354, 1, (cf. afbragðs orð); afreks skáld poeta egregius, Skáldh. 7, 53. Verbum afreka occurrit Ljósv. 12, ubi afreka mikit magnas res efficere (reka af strenue aliquid exsequi).*

AFREKI, *m.*, *rez (forte ab afrek, vide tamen afraki), F. VI 423, 2.*

AFRENDI, *f.*, *præstantia roboris, Hymk. 28; FR. II 130 not. 4, ubi est neutr., formatum ab adj. afrendr robustus; haud quidem improbabilis est conjectura Raskii, pro um afrendi, proponentis inn afrendi, robustus ille (gigas), ab adj. afrendr, forma delerm. (sed. cf. gjöfli, f., ab adj. gjöfoll).*

AFRENDR, *adj.*, *expertus, probatus, spectatus; sæpius in prosa additur at afli, i.e. afrendr at afli experti roboris. Est id. qu. afreyndr (ab af, intens. = afar, et reyndr), quod occurrit, Ljósv. 29, et absol. ponitur (afreyndr maðr) de viro spectatæ fortitudinis, expertæ virtutis; sic et apud poetas: afrendr konungr, Ha. 176; setr afrendra jófra sedes fortium, potentium regum, Fsk. 37, 4; de spectatæ fortitudinis imperatore, Plac. 35. Cf. gjafli rendr (= reyndr at gjöfli), spectatæ liberalitatis, F. X 187, 2.*

AFRÉTTR, *m.*, *saltus callesque pascui; acc. pl. afrétu, Korm. 3, 9.*

AFROÐ *id. qu. afráð 2, F. VI 420, 1.*

AFRUNI, *m.*, *delictum, Merl. 2, 103.*

AFSKURÐR, *m.*, *abscisio, præcisio, G. 26, ubi in nom. legendum videtur secundum, F. V.*

AFSPRÍNGR, *m.*, *proventus, reditus: a læz (i. e. fæs, fess, malim fjáss), proventus, reditus pecoris, non solum lacticinia, ut butyrum, oxygala, caseus, sed et carnes, Hg. 16, ubi construo: hað-t maðr þingast ask nê eski, at færa fæsuranda afspringr fjáss ut viro illi liberali (Sigurdo dynastæ) pecoris proventum*

afferat (i. e. *symbolam det.*) — 2) *progenies*, SE. I 534. 561, 3; a. Freys, *progenies Freyi, reges Suecía a Freyo oriundi*, Y. 23, 2. — 3) *gladius*, SE. I 567, 2. (springa af. *prosilire, propensire exsilire, exscuti*).

AFSTIGR. m., *diverticulum, devium, avium* (legendum *puto* F. VII 84, 2): a. lifs, *avium vitæ, mors*; bjóða e-m a. lifs. e *medio tollere*; cf. *glapstigr*. In *Vita Thorst. Siduh. est hjástigr diverticulum*.

AFTIG. F. VII 84, 2, *legendum puto afstigr*; vide *afstigr*.

AGL. m., *tumultus, turbæ, tempora turbulenta reip.*: þúngr magnaþiz agi bragna *graves inter cives turbæ existerunt*, Ha. 199, 2; i aga miklum *gravi instante tumultu*, F. VII 7; kinda aga *turbas accendere*, Sturl. 6, 1, 1, ubi forte *præstat var. akra, agros incendere*. *Junguntur agi et ófriðr*, F. VI 286. 298. 430; óvina agi. *turbæ hostiles, vexatio hostilis*, Sks. 613. 622; agi meðal frænda *dissidia inter consanguineos*, Dropl. maj. c. 20; agasamt i héraði, Éb. 44; agasamlikt *res ad turbas spectantes*, F. VII 274; *junguntur agi et ótti*, F. VI 442. X, 409; *de severitate imperii*, F. X 406, *disciplinæ*, Sks. 9, 26; agi, *terror*, Bl. 16.

ÁGIRNI, f., *cupiditas: a. seims, cupiditas auri*, Band. 3.

AGNGAGL. n., *calcar (?) escæ*, (agn, gagl), hamus, F. IV 89.

AGNGÁLGI, m., *patibulum escæ, hamus: hángr agngálga, hamo suspensus, piscis*, F. V 233, (agn, gálgi).

AGÐAR, m. pl., *id. qu. Egðir, Agdenses, GS. 10, forte rectius refertur ad Egðir*.

ÁGÆTL, n., *celebritas nominis, SE. II 144: hafa (α: nokkut) til síns ágætis, aliquid ad celebritatem nominis adferre, non de nihilo celebrem esse*, Nj. 78, 1; leita síns ágætis *nominis celebritatem adquirere*, F. I 162; *sed leita sér ágæta occasiones querere ad gloriam parandam ib. 10; okkr til ágætis ut nostro honori consulatur, Am. 100*.

ÁGÆTLIGR, adj., *eximius, Hugsm. 25, 3*.

ÁGÆTR, adj., *præstans, eximius, egregius, (α semper, geta commemorare): ágæt mæti præstantia cimelia, Am. 69; á. bragr eximium carmen, G. 1; á. guðs kristni, Krossk. 34*.

ÁHLAUP, n., *impetus: á. ritar, impetus scuti, pugna, Vigl. 17, 7*.

ÁI, m., *proavus: faðir, afi, ái er hinn þriði, pater, avus, proavus tertius est, SE. I 534. 561, 1. Sic distinguuntur Rm. 3. ái, edda, 16. afi, amma, 24. faðir, móðir. — 2) nanus, Vsp. 11. 14, SE. I 68*.

ÁK, ego, pro ek, vide in ek.

ÁK pro á ek, *habeo, possideo, 1. s. præ. ind. act. v. eiga, F. II 52, 1*.

ÁKA, *non habeo, non est quod (faciam), 1. s. præ. ind. act. v. eiga, cum negatione, FR. I 431, 1; vide et ákka*.

AKA, f., *id. qu. akka, sagitta, Ng.D. 82*.

AKA (ek, ók, ekit), *curru vehi, absol.: ekr austan, Vsp. 44; aka i Jötunheima, Hamh. 14. 23; ók at isarnleiki ad pugnam rheda vectus est, SE. I 278, 1; quibus locis vehiculum in dat. subauditur, quod interdum*

additur, ut aka jó, beiti, hlunn vöguum, equo, navi, navibus vehi, Havam. 91, SE. I 446, 1; via, qua vehitur, in acc. positur: aka úrgar brautir per madidas vias (semitas) vehi, Rm. 36. Cum dat. personæ, aliquem curru vehere, deportare, Rm. 20. 37; it. loco movere; ók-at þeim ne einn á bug nemo eos gradus dimovere potuit, A. 7, sed aka bug á ó-n, eod. sensu, F. VIII 412. Intrans., aka á hml, recedere, gradum referre, Isl. I 166, 1, ut aka undan, F. IX 28; impers. cum dat. pers., Austrviðum ók i úngan krök Vendi orientales in angustias redacti sunt, Hk. 2, 2.

ÁKAKA, adv. (ab adj. ákafr, vehemens), *vehementer: á. snarpr, perquam acer, fortis, Islid. 20*.

ÁKALL, n., *postulatum, postulatio, jus, id. qu. tilkall, ÓH. 106; F. VII 56. — 2) facultas clamandi, (kalla á): banna e-m á fauces alicui obtorquere, Grett. 30*.

ÁKAR, gen. sing. nom. ók, *qu. vide; cf. quoque eldgerð*.

ÁKARN, n., *glans silvestris, Merl. 2, 87; plur. cum art. akarnin, Gha. 23, pro akornin v. akörnin, non mutata vocali á; dólgas akara, glandes iræ, corda, SE. I 296, 3; a. aldrkllis, pectoris, id., HR. 15; vide móð-akarn. Akarn, absol., cor, SE. II 430 (rectius appellationibus cordis subserviens). Occurrit akarn in prosa, SE. I 18. 148. Angl. acorn, Dan. Agorn; Mæsoy. akran fructus*.

ÁKI, m., *qui vehit, movet, (aka): skern aki, qui movet, versat, exeret scopulum, mare, Höfuðl. 15*.

ÁKKA, pro ák-a, *duplicato k pronomine, non habeo, non mihi est, 1. s. præ. ind. act. v. eiga, Fm. 2; Am. 13*.

ÁKKA, f., *sagitta, SE. I 570, 2*.

ÁKKERI, n., *ancora, SE. I 585, 2, Hk. 31, 1; 32, 1, (pro ankeri, quod occurrit Ljósv. 28)*.

ÁKR, m., *ager: ósánn akrar non satii agri, Vsp. 55; teðja akra stercorare agros, Rm. 12; ársáinn akr ager mature consitus, Havam. 88. — 2) frumentum in herba, seges, inter fruges recensetur in SE. II 493, unde FR. I 173: ok er haan óð rúgakriun fullvaxinn, þá tók niðr döggskórin á sverðinu akrinn uppstandanda, quumque per agrum, maturo jam secali florentem, incederet (Sigurdus Fabnericida), ima pars vagina, qua mucronem gladii muniebat, stantem segetem tetigit; hinc akr höfuðs, hvirfils, hlýrs, vanga, haakka, reikar, svarðar, ennis, seges (qs. silva) capitis, verticis, temporum, genarum &c., coma, SE. II 500, 3, et in hodierno sermone akr de magna multitudine usurpatur. — 3) akr homonymice (tristem) significat in SE. II 633, 2: akr verð ek opt fyrirajúki — eyftjar þó sitja — ... njórun sika, sape ego ægrota puella tristic adsidere cogor; nempe akr est id. qu. rugr (secale), nam tam rugr, quam akr segetes sunt, rugr autem etiam adjectivum est et tristem significat, aliis formis ruggr, ryggr, hryggr. — 4) vide brattakr, Brunnakr, svarðakr*.

ÁKRI, m., *avis quædam, SE. II 489*.

ÁKRMAÐR, m., *agricola, Plac. 23; in pros. F. VI 187*.

ÁKRMURA, f., *potentilla agri, (akr, mura):*

akrurur jökla, *potentilla agri glacialis* (maris), *clupea harengi*, *cod. Fris. col. 81, 14* (ad HS. 18, 1).

AKTAN, *f.*, *notatio, animadversio, observatio: a. skýrra akálda, notatio intelligentium poetarum, opera peritis poetis data, cognitio operum poeticorum, Ník. 4. Sic akta íþróttir, hagleik, rit ok bóknám, operam dare artibus ac literis, Arn. 2; ibid. 29: nú er þetta var áttat his adnotatis. á þrá, sentire, tangi, Skald. 7, 5.*

AKTAUMAR, *m. pl.*, *funes nautici, quorum ope sinus velorum obliquantur in ventum, SE. I 585, 2. Hac universali notione sumendum esse videtur hoc vocabulum in FR. III 118: reiði þeirra slitaði, svá at bæði gekk í sundr háfúðbendar ok aktaumar; et FR. III 204: ef þú siglir, slitni reiði, en af stýri stökkvi krókar, riftai restar, reki segl ofan, en aktaumar allir slitai. Eodem pertinere videtur phrasís, F. V 337, at sitja í aktaumum, regere, temperare funes obliquatorios (velorum obliquandorum), et locutio metaphorica, vera cina í aktaumum, suo Marte facere aliquid, sine aliena ope rem administrare, Ísl. II 44. — Specialiori notione sumendum videtur in Leg. Frostensibus: við aktaum hvárntveggja hálfá mörk, við stöðeng hvárntveggja þrjá aura, quo loco quum de duobus funiculis sermo sit, convenire videtur significationi etiam nunc obtinenti, quae aktaumr opiferum funem denotat; sunt autem opiferi funes sec. Isidorum Hispanensem, funes, qui cornibus antennae dextra sinistraque tenduntur retroversus. — 2) in navigiis minoribus Islandicis etiam aktaumar fuerunt funes, quibus gubernaculum regitur, nobis hodie stjórntaumar; Ld. msc. 20: þórarinn stýrði, ok hafði aktaumana um herdar sér, því þraungt var á skipina. In utroque signif. derivatur haec vox a taumr et aka, movere, tendere, quod in primis de velis dicitur, v. c. aka skauti, pedem veli intendere, it. (F. VII 94) aka seglum at endihengum skipum vela secundum longitudinem narium explicare.*

ÁKVERN, *f.*, *mola aqvaria, (á, kvern), Merl. 2, 63.*

ÁL, *f.*, *id. qu. ól, lorum, quo sarcina colligatur, Lokagl. 62; vide SE. I 126; II 20, ubi ól explicatur per band, vinulum; it. F. VI 378; de habena coriacea, qua freni reguntur (= taumar, beizlistamar), Grett. 56, 3.*

ALA (el, ól, alit), *v. a., gignere, procreare, de patre, Am. 108, Hyndl. 15, 37, Somart. 16; parere, de femina, Rm. 8; a. sér jóð prolem parere, Gbo. 14; alaz nasei, Vafþr. 45. — 2) alere, sustentare, cibum dare, hospitio et victu excipere: E. kvadz engan vilja ala, nema jarfann, Orkn. 79, 5; a. sveita má corum saginara odita strage, ÓH. 218, 2; hinc alandi imdar faxa, alens lupum, præliator, vir, F. VII 6; alaz, nutrirí, Vafþr. 49; alaz við e-t, vivere, vesci aliqua re, Grm. 18 Holm., aliter ed. Hafn. — 3) ala sind á landi vitam degere in terra aliqua, Si. 4, 1; a. jól festum jolense aliquis loco transigere, Orkn. 81, 2. — 4) metaph.: a. sát, dolorem fovere, dolori indulgere, Hávam. 48; a. sorg um e-n alieugg dænderio teneri, Orkn. 80, 4 (vide hjúgr); a. ugg*

timere, SE. I 250, 3; a. lóm, dolos exercere, dolis uti, F. VI 53, 2; a. ofund um annars hagi invidere rebus alterius, Söll. 61; a. önn um e-t curare, Hugsm. 29, 6. — 5) part. pass., alinn, natus, educatus, nutritus, SE. I 382, 4; saginatus (vide supra signif. 2), it. crassus, vasto corpore, de serpente Midgardico, SE. I 258, 1; a. Ásum Asis procreatus, Vafþr. 38; a. við frost, gelu nutritus, epith. turbinis montani, SE. I 326, 1; síþ of alinn sero natus, Hávam. 73; a. beztr manna á foldu natorum in terris optimus, F. VII 2; a. at bölvi, sorgum, rógi, in perniciem, dolorem, mutuis odiis excitantis natus, F. V 227, 1, VI 200, SE. I 410, 1; a. ons til hjálpar in salutem nostram natus, Grett. 26, 1; a. upp educatus, Og. 12; Am. 68.

ÁLA, *f.*, *nomen insulae, SE. II 492, 7. Notante Munchio, insula Hordia borealis, vel una ex parvis illis insulis, quae circa Aalesund prope Nörvoam sitae sunt, AnO. 1846, p. 92.*

ÁLAR, *pl. m. a. nom. ál. — 2) pl. f. a. nom. ál, qu. v.*

ÁLASUND, *n.*, *nomen loci, fretum anguillarum; brachium sinus Limici, Alburgum se porrigens; vide Symb. 15 var. m, et 34 not. 20. — 2) fretum in insula Hjallandía, Orkn. p. 176, Krm. 20.*

ALBAZTR, *adj. superl., longe optimus, præstantissimus, Plac. 11.*

ALBÆTTR, *adj., sanitati omnino restitutus, Ag. bis.*

ALDA, *f.*, *unda, fluctus. Metaph.: rekr þik alda hver illrar skepu a quovis sinistri fati fluctu agitaris, Gk. 23. — ß) mare, SE. I 575, 2. — γ) liquor: a. Óðins, Óðreris, liquor Odinis, Oðrereris, mulsum poeticum, poesis, carmen, Nj. 92, SE. I 248, 3; a. benja sanguis, HR. 16.*

ALDAFAÐIR, *m.*, *pater hominum, (öld, faðir), Óðin; sonr aldafoðrs, filius Odinis, Thor, SE. I 242, 5.*

ALDAFÉÐR, *id. qu. ALDAFÖÐR, SE. II 555.*

ALDAFÖÐR, *m.*, *id. qu. aldafaðir, Vafþr. 4.*

ALDAGAUTR, *m.*, *qui cum hominibus sermoinatur, (öld, gauta), Óðin, Vegtk. 6, 18, ubi conjungitur Óðinn aldagautr.*

ALDARFAR, *n.*, *res humanae, status rerum humanarum, Merl. 1, 50, (öld, far).*

ALDARROF, *n.*, *fnis rerum humanarum, (öld, rof), Hund. 2, 39.*

ALDARRÖG, *n.*, *contentio hominum, vel dissidium inter homines, (öld, rög), Hávam. 32.*

ALDASIGI vide allðasiga.

ALDAUÐR, *adj., demortuus, penitus extinctus, (al-, omnino, dauðr), H. hat. 11.*

ALDAÞÓPTI, *m.*, *socius, longa familiaritate et convictu cognitus, propr. socius transtri, i. e. consessor navalis, longo usu alieuci junctus, (öld, þópti), ad formam roú aldavinn amicus longo usu cognitus, SE. I 536. 560, 3; aldarþóptar, plur., eodem sensu occurrit in prosa F. III 72.*

ALDI, *m.*, *nomen insulae in Sunnfjordo Norvegiae, id. q. Alden, (AnO. 1846, p. 89), SE. II 492; cf. Eg. 59.*

ALDI, *terminatio; vide leggjaldi, glóþaldi, hímaldi, digraldi.*

ALDIN, *n.*, *fructus arboris; dat. aldni,*

Fjölsm. 23; sed aldini, Merl. 1, 21. 25, Hv. 5, ubi metaph. de Spir. Sancto: rennir hugarškóg, faldit nógu aldini, því er illlífis hiti grandar æfa, animi silcam (pectus humanum) sic perlabitur, ut eam tegat copioso fructu, cui perversitatis æstus nunquam nocere potest.

ALDINBER, n., *bacca frugifera arboris, uva, coherere videtur, SE. II 186, 1.*

ALDINFALDA, f., *vetusta calyptra caput velata, (aldinn. faldr), Rm. 3.*

ALDINGARÐR, m., *hortus, (aldin, garðr), Pl. 24, Merl. 2, 47.*

ALDINN, adj., *annosus, vetustus, vetus; epith. Odinis, Vsp. 26; gigantum, Vsp. 36; Grm. 49; Skf. 25; arboris, Vsp. 43; maris, Hávam. 63, SE. I 682, 1; lupi, F. VI 417, 2; aquilæ, HR. 17; aldnar bygðir antiquæ habitations, Rm. 33; aldin el grafninga þélar proelia diu durantia, Hh. 2, 3, sed F. V 89, 2, h. l. habet aldr, quod commodius videtur.*

ALDINSKÓGR, m., *silva arborum frugiferarum, (aldin, skógr), arbores frugifera, Lil. 10.*

ALDINVIÐR, m., *collect. arbores frugifera, Ha. 25, 2, et ibid. in prosa.*

ALDORMAÐR, m., *vir princeps, dignitate spectabilis, Plac. 13, id. qu. öldurmáðr; AS. aldormon (Raskii Gram. Anglosax. 167, l. 2) explicatur per „ducem” l. 15.*

ALDR, SE. I 248, 3 *videtur esse part. pass. verbi ala, ab alinn, aliðr, contr. aldr: aldr hafs vargr, saginata oceani fera, de navi ingentis magnitudinis; minus placet jungere aldr-haf, ut sit id. qu. aldinn marr, aut aldr sumere pro öldur, plur. tou alda, fluctus, et galdrá pro verbo, sonare. Vel, quod simplicissimum est, aldr h. l. est id. qu. um aldr, semper; v. aldr, m.*

ALDR, m., *ætas, vitæ spatium: uns þik aldr viðr, donec te vitæ exercebit, quamdiu vitas, Gha. 30; skapaðr aldr ætas decreta, Skf. 13; ungr at aldrí ætate adolescens, Gho. 2. — β) vitæ: aldar aldr vitæ hominum, ÓH. 14, 1; gæta aldrs conservare vitam, Grett. 86, 5; njóta aldrs, vitæ frui, diu vivere, Rm. 37; leggja aldr mori, H. 13; ljúka aldrí, id., G. 19; nema aldrí interficere, Gha. 32; G. 59; ræna aldrí, id., Vegt. 13. 14; synja aldrs, id., Fm. 36, Sk. 2, 15; týna aldrí, vitam amittere, mori, Bk. 2, 58. — 2) tempus, temporis spatium: um aldr daga, per decursum temporis, perpetuo, Vsp. 57, Vafþr. 16, FR. I 473, 2; sed vide árdag; um aldr perpetuo, Gha. 33; of aldr, id., Krm. 21, Hh. 12, 2. — β) omissa præpositione: aldr jam pridem, SE. I 510, ubi aldr explicatur per fyrir laungu longo ante tempore. Sic Orkn. 75, 2: aldr hef ek frétt þat, id jam pridem fando audivi; it. semper, SE. I 248, 3, ubi aldr jungi potest aut cum eisar (semper rusit), aut cum mér högna (semper mihi probantur, placent).*

ALDRÁN, n., *privatio, spoliatio vitæ, mors, (aldr, rán), F. VII 35.*

ALDRADR, adj., *ætate propectus, senex, (aldr), Nj. 7, 2, Hugvo. 29, 2.*

ALDRADR, m., *præfectus populi, rex, (öld, ráða), Íst. II 254. var. 12.*

ALDRBÓT, f., *ornamentum vitæ, gloria et opes, (aldr, bót); fá a. gloriam consequi, ÓT. 123, 1, SE. II 130, 2.*

ALDRDAGA vide aldr 2.

ALDREGI, adv., *nunquam, (aldre = aldrí, Vigagl. 23, et gi, neg.): Hávam. 6. 76. 79; Lokagl. 8, Grm. 3. 46, Skf. 20. 36. 37; Og. 20, Fjölsm. 4; vide aldrígi. Cum negatione duplici, Og. 9, 20.*

ALDREI, nunquam, Jd. 4, G. 10. (ÓH. ed. Holm. p. 379).

ALDRGIPTA, f., *vitæ prosperitas, fortuna, (aldr, gipta), ÓH. 21, 1.*

ALDRÍ, adv., *nunquam, Hávam. 77; Am. 65; Lokagl. 64, Bk. 2, 10, Soll. 2; Harbl. 23; Korm. 11, 1; FR. I 427, 2; adhuc semper usurpatur in Skáldh., ubi 2, 12 sibi invicem plena consonantia respondent aldrí ... baldrí.*

ALDRÍGI, id. qu. aldreigi, nunquam, (aldrí, gi), Korm. 16, 2.

ALDRKLIF, n., *arx vitæ, peccatus: - s epli cor, HR. 15; - s akarn, id., ibid.*

ALDRLAG, n., *mors, (leggja aldr, ponere vitam), Hm. 8; Vafþr. 52, Korm. 24; in pl., til aldrлага ad finem vitæ, Hm. 8; dvelja e-n til aldrлага remorando mortem alicui arcescere, H. kat. 30. — 2) a leggja constituere: decretum vitæ, quod cui lege satorum datum est, vel etiam vivendi ratio, vitæ institutum, Bk. 2, 5, ubi parallela sunt „nè löst at lífi” et „at aldrlagi ekki grand”; cf. Sk. 1, 23: er-a með löstum lögd æfi þær, et ibid. 52: sjá mun gipt lagit á grams æfi.*

ALDRLAUSS, adj., *vitæ expers, vitæ spoliatus, mortuus, (aldr, lauss); in superl. aldr-laussastr, qs. vitæ spoliatissimus, i. e. penitus exanimis, SE. I 664, 1.*

ALDRLOK, neutr. plur., *fnis vitæ, mors, Hund. 2, 11.*

ALDRMÍNKANDI, m., *qui vitam abruptit, (aldr, mínka), interfector, percussor: a. steins Ellu, interfector gigantum Thor, SE. I 302, 3.*

ALDRNARI, m., *inter ignis vocabula recenset SE. II 486, qs. vitæ nutritor (aldr, næra), calor, i. ignis, vel ignis perpetuus (ab arab.*

لumen, aram. לָרַחַץ lucere): geisar eimr við aldrnara, sævit ignis contra ignem, i. e. ignis per omnia grassatur, Vsp. 51, quod in SE. I 198, 1 est: geisar eimi ok aldrnari sævit ignis et æstus; simile est F. IX 359: eim læk hyrr með himni, si construis hyrr tæk eim ignis igni adludat.

ALDRPRUÐR, adj., *gloriosam vitam agens, (aldr, pruðr), augustus, de rege, Mg. 32, 2.*

ALDRPRYÐIR, m., *vitam exornans: a. lýða, vitam hominum excolens, de Sancto Petro, Has. 50.*

ALDRRÚNAR, f. pl., *characteres magici vitæ conservandæ, Rm. 40. Cf. wúnrdnar.*

ALDRSLIT, n. pl., *exitium vitæ, mors, (aldr, slit): til aldrslita, ad mortem, quamdiu vitas, F. X 426, 30; in prosa Sturl. 9, 34.*

ALDRPELL, n., *jactura vitæ, mors (aldr, spell), Fbr. 6, Rekst. 5, Merl. 2, 69.*

ALDRSTAMR, adj., *usura vitæ prohibitus, (aldr, stamr), Ghe. 44.*

ALDRSTRÍÐ, n., *luctatio vitæ, (aldr, stríð), mors, F. XI 317, 1 (AR. II 133, 2); sed ratio syllabarum metricarum h. l. svadet legendum*

esse aldar atrid, dolor hominum, mæror v. luctus publicus.

ALDBTEIGR, m., spatium vitæ, ætas, (aldr, teigr; cf. phrasin FR. II 166, ekki mantu við aldr togast hand diurnam vitam ages); aldr-teigr fjölþinn friði spjöllum, vita bellicosa, magna pars ætatis in bello consumta, Ad. 23.

ALDRTJÓN, n., jactura vitæ, mors, (aldr, tjón); Fbr. 33, 2, Sturl. 3, 17, 2, 5, 5, 1.

ALDRTREGI, m., impedimentum vitæ; mors, (aldr, tregi); eta sær aldrtręga gravem valetudinam coracitate sibi contrahere, Hávam. 20; aldrtręga fjóa capitale odium, G. 56.

ALDRÆNN, adj., magno natu, id. qu. aldradr, Hárbl. 42, Orka. 79, 7, Sturl. 5, 5, 3, Merl. 2, 63; in pressa F. VI 65, 96.

ALDVALDR, m., dominus populi, rex, (öld, valdr), F. IX 440; ut allvaldr et aldradr.

ALDYGGR, adj., fidelissimus, (al-, dyggr), epik. Christi, Lb. 23, Has. 28; regis, Rekt. 4; a farsing tutissima transvectio, Plac. 16.

ALDYRR, adj., præstantissimus, egregius: deroge, F. II 319, 2, HR. 6; de Christo, Has. 29.

ALEGGI, m., ós amnis, lapis, (á, leggr); á mous; áleggjar yggr, numen monticola, gigas, áleggjar yggrá víf, uxor gigantum, fœmia gigas, F. VI 68, 2.

ÁLEITNI, f., obtretractio, (á, leita), Hugs. 2, 3; F. V 242, VII 165.

ÁLEZ, lectio membr. Ed. Scem. ed Hafn. II 339, (pro hlæz, Og. 4): hvat er ález Húna-bæði? forte: quinam casus, quæ calamitas, pnd mali inuasit Hunalandiam? Forte ález (i. e. leat) est propr. vitium rei, defectus dipis, rei inhærens, (á, löstr), unde verbum áleza utsuperare, ÓH. 246, id. qu. verbum nunc usitatum álasa (rad. löstr).

ALFABINN, m., gigas, SE. I 550, 3. (Ý. 53 et nomen regis Alchemia).

ALFEGINN, adj., omnino lætus; superl. álfeginn lætissimus, Lb. 29.

ALFEIGR, adj., properæ morti obnoxius: a. saga, Eg. 67, 2.

ALFHEIMR, m., Alchemia, 1) regio Alveis i. Genus lucidis habitata, SE. I 178, Grm. 5. — 2) id. qu. Jotunhemia (Jötunheimar, SE. I 302, 3), in pl. Alfheimar, FR. I 411, ubi var. est Jötunheimar; hinc Álfheims kálfar gigantes dicuntur SE. I 302, 3.

ALFKUNNIGR, adj., Alveis ortus, ex genere Alborum, Fm. 13. (álfr, kunnigr).

ALFKUNNR, adj., id. qu. álfkunnigr, (álfr, kunnr), SE. I 72, 2, sec. cod. Reg., ex Fm. 13.

ÁLFOLD, f., terra anguillarum (áll, fold), nœ: eldr álfoldar, ignis maris, aurum, Ha. 319, 2.

ÁLFÖÐR, vide infra.

ÁLF, m., bos masculus, lect. cod. Vorm. pro apli, SE. I 484. — 2) genius, Fjölsm. 35; ænæs SE. I 66, 1; ex Vsp. 14; hinc in appellacionibus virorum poetice usurpatur ut Skaldar, SE. I 230; á. lindar (clipei), v. (SE. II 628: rísa tóku lángir laukar, lindar áfa, við gymla sjálfna); á. skips (navis), id. Fv. 32, 2; á. fjörnís (galæa), id., Ha. 311; á. valkyjar (pugnæ), prækator, FR. I 358. — 3) plur. álfar, genii, partim lucidi (ljósa-álfar) partim, obscuri dökkálfar et avart-

álfar); Alvi, Asarum et Vanorum vicini, Vsp. 46, Hávam. 146. 163, Grm. 4, Atom. plur. loc., Lokagl. 2. 13, Hamk. 7. 8, Skf. 7. 17. 18., Bk. 1. 19; álfablót sacra genus facta, ÓH. 92, 6. — 4) álfir Eg. 60, 3 legendum est sec. var. álftr, qu. v. — 5) in compositis: brynjálftr, gænd-, land-, mord-, ráð-, rand-, róg-, sverð-, søki-, víg-, vind-.

ALFRAMR, adj., præstantissimus, (al-, framr), SE. II 146, 3.

ALFRÍÐR, adj., pulcherrimus, maxime præclarus, eximius: epith. regis, Ód. 2; epith. Christi, Lv. 9. 25; alfríð hátið festum maxime solemne, Lc. 36.

ALFRJÁFADR, adj., frugum uberrimus, (al-, frjáfadr): a. jörð ager frugum lætissimus, Mk. 17.

ALFRÖÐULL, m., rubor geniorum (lucidorum), (álfr. röðull), sol: SE. I 472. 594, 2; Vafpr. 47, Skf. 4; geisli álfröðula radius solis, Gd. 12; á. elfar, sol fœvii, aurum, SE. I 320, 4, ex HS. 1, 4.

ÁLFTR, f., cygnus; gentils álftr, cygnus pirata, navis, Eg. 60, 3, sec. lect. var.; vide álftr.

ÁLFURR, m., ignis gurgitis, (áll, furr), aurum, conjectura SkI. V 151. not. d. e.; álfuss hlæðiradr, cumulator auri, vir opulentus.

ÁLFÖÐR, m., Odin, id. qu. allföðr, (ut in SE. semper scribitur), i. e. pater hominum, Grm. 46; Hund. 1, 35.

ALGERR, adj., perfectus, absolutus: a. vald, SE. II 240, 3.

ALGÍFRI v. algifr, n., gigas omnium, (al-, giftr), i. e. res omnibus maxime noxia: lifra úlfs, algífris, soror Lupi, omnibus noxiis, o: lupi Fenneris, i. e. Heia, SE. I 436, 2; vel h. l. algifr accipi potest de re detestabili et abominanda, ut constructio sit: svá lét ey, sem orosta léttri jöfrum (þesa) algífris, at sinna með úlfs lifra, sic semper præ se ferebat, ut si pugna levatura foret reges illa re, omnibus (o: bellatoribus) detestabili, quo minus cum Heia versarentur (s. ad Helam descenderent).

ALGILDR, adj., præpotens, (al-, gildr), SE. I 242, 1, HR. 6.

ALGJÖRR, adj., absolutus, perfectus: algjört verk opus ad finem perductum, Hugs. 24, 4.

ALGRÆNN, adj., totus viridis, F. V 227, 1. — 2) algræn, insulæ nomen, Hárbl. 15.

ALGRUND, f., terra anguillarum, (áll, grund), mare: endir álgrundar, finis, extremitas oceani, serpens circumterranus, ii. annulus, tróða álgrundar endiz, pertica annuli, femina, Vita Halfredi sec. membr. 132; cf. ÓTr. Sk. II 86.

ALGULLINN, adj., totus aureus, (al-, gullinn), de pomis, Skf. 19; algullin tota auro ornata Hým. 8.

ALHEIMR, m., domicilium anguillarum, (áll, heimr), mare, Atom. 24.

ÁLHIMINN, m., tectum (v. cælum) gurgitis, (áll, himinn), glacies; cf. Secundi philosophi sententias: „gelu, pons aquarum naturalis”. Hinc álhimins-lendingar id. qu. lúendingar Íslandi, HS. 18, 2.

ALHREINN, *adj.*, *purissimus, serenissimus, epith. dei*, *Lb. 7.*

ALHRÖÐIGR, *adj.*, *gloriosissimus, de deo, Gðþ. 41.*

ÁLI, *m.*, *nomen proprium* 1) *filius Odinis, id. qu. Vali.* — 2) *filius Lokii, id. qu. Vali, SE. I 102. 268.* — 3) *Ali, = þórr, SE. II 556, pro Atli.* — 4) *nomen piratæ v. reguli maritimi, SE. I 546, 1; hinc ála el, procella piratæ, pugna, Vigagl. 27, 2, Eb. 28, 3, HS. 6, 5, ÓH. 218, 1. 3; ála göltr, verres piratæ, navis, Hg. 31, 2; ála höttr (pileus), galea, Eg. 64, 2; ála serkr (indusium), lorica, SE. II 118, 2.* — 5) *áli vasta undirkúlu, regulus montis v. saxi, gigas, ejus ródd, aurum, SE. I 350, 2, (cf. fjallgestill, hraunatli); áli örva, regulus sagittarum, sagittarius, pugnator, Korm. 4, 3.*

ALIGÁS, *f.*, *anser altilis, (ala, gás), F. VI 347.*

ALIN, *f.*, *gen. álmar. ulna, it. brachium; leiptr álmar, fulgur brachii, aurum, jörð álmar leiptra, femina, Eb. 19, 12; álmar strengr, armilla, álmar strengs fold, femina, Ag; grímr álmar, serpens cubitalis, junguntur, Ormst. 10, 2, cujus lýng, aurum; malo lýngs grímr capere pro lýngormr, et hoc pro serpente in uniuersum, ita lýngs-grímr álmar, serpens ulnæ, est armilla, cujus land est femina; [secundum Isl. II 245 h. l. construendum et interpretandum videtur: þvi at lækum, er vorum ýngri, á ýmsum andnesjum þvi landi (= þess lands) álmar gims, lauksikjar lýngs, nam ludebamur, quom juniores eramus, in variis língulís (promontoriis) ejus terræ ignis brachii, erica serpentis, i. e. ludebamur cum puella, puellam amplectebamur. Auri circumscripção h. l. duplex est, nam et gim álmar, ignis brachii, et lýng lauksikjar aurum est; lauksikr (a laukr, allium, et sikr piscis) est piscis allii (graminis), serpens; lýng lauksikjar, erica serpentis, aurum; terra auri est puella; andnes álmar gims (lauksikjar lýngs) lands, promontoria terræ auri, sunt brachia puellæ. Pro lausikr, quod cod. A. 1. habet, possit conjici lausikr = landsikr, piscis terræ, serpens; álmar ormr, serpens ulnæ, annulus, ödlingr álmar orms, liberalis opum, de Sigurdo dynasta Ladensi, HS. 6, 2.*

ALIN, *f.*, *amnis, SE. I 576, 3; vide Valin.*
ALINVELDI, *n.*, *territorium ulnæ, (alin, veldi), brachium, SE. I 654, 2.*

ALINLEYGR, *m.*, *ignis brachii, aurum, (alin, leygr), cod. Vorm. SE. I 424, 5, pro álmeýgr.*

ÁLIT, *n.*, *aspectus, forma, (lita á), Sk. 1, 4; pl. Bk. 2, 34.*

ÁLKA, *f.*, *avis, alca torda, SE. II 488, GðM. II 120; id. qu. klumba, Faberi Prodróm. Ornith. Isl. p. 46. Vide Itiner. Eggerti p. 355, Trondh. Selsk. Skr. I 237.*

ALKLÖKKR, *adj.*, *valde commotus, penitus exhaustus, adfectus, Selk. 15.*

ALKOGA, *f.*, *amnis, SE. I 576 var. 22. Olkoga, membr. Bl.*

ALKOSTIGR, *adj.*, *excellens, HR. 18, v. all-*

ALKUNNR, *adj.*, *omnibus notus, Lo. 32.*

ÁLL, *m.*, *inter segetes numeratur in SE. II*

493 *forte medulla arboris, Norveg. al, all, rubra et pinguis medulla abietis; Svoc. al, alnus.*

ÁLL, *m.*, *gurges, altum, mare, SE. I 575, 1; þar er allstrángir álar fram hallas ubi rapidi gurgites per declivia feruntur, SE. II 216, 2; þifúss fyrir (v: skipinu) álar, gurgites quas-sati sunt ante (proram, v. nave procedente), Mg. 20, 2, quo loco Hkr. T. III et VI it. NgD. 44, álar per funes coriáceos explicant, ab ál = öl. Sed locus prope accedit ad Homericum: ἀμφὶ δὲ κῦμα Στεῖρον πορφύρεον μεγὰλ' ἄλατ, νῆος λούσης, Il. 1, 481, 2; áls hrafa, corvus gurgitis, navis, Isl. I 81.*

ÁLL, *m.*, *anguilla, SE. I 580, 1, in oppell. serpentum: áll fjörgynjar steðja, anguilla saxi v. montis, serpens, hrynbeðr fjörg. steðja ála, sonora calcita serpentis, aurum, árrfjörg. steðja áls hrynbeðs. minister auri, vir, SE. I 476, 2.* — 2) *serpens, SE. II 487; nam anguilla est „longæ cognata colubræ”. — 3) vide oll; in compositis: hrökkviáll, morð-, slíðr-, lýng-. — 4) pro á bust ála, quod legitur Ormst. 11, 5, et vertitur: in teoto angoullarum, mari, Isl. II 254, 1 habet: i gnyf stála in prælio.*

ALLBERT, *adv.*, *manifeste, certo, hæud dubie, Isl. II 372, 2.*

ALLBRÁTT, *adv.*, *perquam cito: ek veit eigi allbrátt, ut Latinis, „hæud cito”, pro „hæud facile”, Shl. V 21.*

ALLDASIGA, *Nj. 40, v. l., explicatur a Johnsonio „mortuus, vita destitutus”, ab öld, aldr, ætas, vita, et sigi, qui labi facis, deponit. Rhythmo hæc vox minus adcommodata est. Unus cod. habet alldaligan. Legendum itaque puto alldáligan (valde miserum v. sædum), quod jungi potest cum orma-leiðar eyði, nam svinnan referri potest ad hug; jam G. P. legerat alldáliga, quod jungi potuerat cum hleir, v: lepidum risum mihi movet.*

ALLDÖGÖFUGR, *adj.*, *factis insignibus valde celebr, (all-, dóðg.), ÓH. 140, 1.*

ALLDRENGILA, *adv.*, *pro alldrengiliga perquam fortiter, F. III 23.*

ALLDYGGR, *adj.*, *perquam probus, fortis, strenuus, ÓH. 21, 1, Hk. 104, 1.*

ALLDÝRR, *adj.*, *perquam carus, acceptus, ÓT. 125, Has. 17.*

ALLFEDR, *m.*, = *allfóðr, SE. II 555.*

ALLFRAMR, *adj.*, *præstans, ÓH. 140, 2. 156, 4.*

ALLFREGN, *adj.*, *id. qu. allfræg, celebr, famosus, Lo. 6.*

ALLFREKR, *adj.*, *perquam avidus, F. VI 55, 1.*

ALLFRILLIGA, *adv.*, *pro allfriðliga, perquam placide, tranquille, Hk. 24.*

ALLFUSS, *F. V 141, leg. álfuss; vide álfarr.*

ALLFÖLR, *adj.*, *valde pallidus, Korm. 3, 6.*

ALLFÖÐR, *m.*, *pater hominum, (öld, fadóir), id. qu. alda fadóir, semper in SE., quæ rationem adfert I 54. 84.*

ALLGILDR, *adj.*, *permagnus, F. II 52, 3.*

ALLGÓÐR, *adj.*, *eximius, Gd. 24.*

ALLHEILAGR, *adj.*, *perquam sanctus, Gð. 11.*

ALLHEIÐINN, *adj.*, *ethnicismo perquam deditus, F. II 9.*

ALLHÆLLINN, *adj.*, *admodum gloriosus* (hællinn); a. í kappmælum, *Grett.* 24.

ALLHÆPPINN, *adj.*, *perquam felix, faustus*, *Le.* 22.

ALLHRATT, *adv.*, *valde cito*, *Krm.* 12.

ALLHVASS, *adj.*, *valde asper*, *Hild.* 15, *ubi construi potest allhvass* (= allhvössa) *sker.* — *allhvast*, *adv.*, *id. qu. allskjött, perquam cito*, *Fsk.* 54, 2; *locum v. sub blóðhelsingi.*

ALLJÓS, *adj.*, *perspicuus: a. bragr*, *Lo.* 44.

ALLKEPPINN, *adj.*, *rem magno studio urgens*, *Ha.* 320, 1. 324, 2, *sed F. X 128, 1. 137, 1, alkeppinn, id.*

ALLKOSTIGR, *adj.*, *virtutibus bene ornatus, valde eximius*, *Orka.* 7, 1, *Fsk.* 173, 3 (*ubi sec. Norðinskinnam allkostigs pro allkoston in textum receptum est*), *et allkostiga austan — Eysteins fota leysti — beinni at Björgvin samna — byrr tveim dögum fyrri, hoc ordine: of beina byrr austan leysti (i. e. hefði leyst) fota allkostigs Eysteins tveim dögum fyrri samna at Björgvin.*

ALLLÖTT, *adv.*, *admodum parum, minime* *Korm.* 9; *Mg.* 34, 11.

ALLNÁTTFÖRULL, *adj.*, *noctis oberrare solitus (all- náttföru)*, *F. VI 68, 2.*

ALLNÆR, *adv.*, *prope*, *F. VI 407, 1.*

ALLB, *adj.*, *omnis, totus, (vide et alr); totus, quantum est, Grm.* 29. 51; *Korm.* 3, 8; *cum gen.*, *allt vilja þína, omnia voluntatis tue, i. e. quidquid optas, Söll.* 25; *forte et nec.*, *allr beima, quisque hominum, i. e. omnes homines, SE. II 246, 3. Quæ constructio in lingua Næsog. valde usurpatur, v. c. all taine, Joh.* 15, 2. — 2) *cum numeralibus, totus integer: nætr allar níu integras novem noctes, Hæam.* 141; *flinn vetr alla integras quinque hemes, Og.* 5; *ei allra 11 vetra, Mg.* 1, 1 (*in prosa, eigi allra 10 vetra, FR.* I 129. = *félra*). — β) *in uniuersum, allra, ut allr: sjö hundruð allra septingenti omnino, Völk.* 7; *alias, ut Lat. omnino, non pauciores quam, cf. Græcum πᾶς: ráðbani allra 11 og 2 manna, qui necis hominum, non pauciorum tredecim (i. e. tredecim omnino hominum) auctor fuit, Hk.* 55; *allar 11 skeiðar undecim omnino naves, F. I 28, 1. — 2) verða allr, interire, perire, Gr.* 5; *in prælio cadere, Ísld.* 9; *sic vera allr. mortuum esse, in prosa, Hæv. Ísf.* p. 57.

Simile est Secorum: blifva all af bekumring merore consumi; vinet blef alt, vinum defuit. — 3) allt, adv., omnino, sane, certe, Vsp. 26; *Hæam.* 98; *Hk.* 35, 2; *simile est F. VIII 329: lemu allt á úvart omnino imperatos oppreserunt. — β) ubique: allt á austurvega ubique in regnis orientaliibus, ÓH.* 92, 19, *Ha.* 313; *allt it iðra hás per totam domum interiorem, Korm.* 5, 2. — γ) usque: allt or Finna bygðum, *Ha.* 291, 1; *allt austan frá Gautlifi, Ha.* 318, 1; *allt norðr und leidarstjórna, 311. — 8) allt í gegnum, omnino, plene, perfecte, cf. F. VI 20, 3, Hk.* 73, 4. — 4) *alls v. alls, adv., omnino, in uniuersum: alls þrír, Ísl.* II 389, 2; *allt níu novem omnino, Korm.* 19, 2; *prorsus, in totum, ex toto: alls for eingar sakir prorsus mallas óð culpas, Söll.* 74: *alla til lengi minimum pæm dæ, H. Br.* 13; *alls ekki vel, minime bene, haudquaquam bene, Sturl.* 4, 46, 1; *alls*

ekki, nihil omnino, prorsus nihil, Korm. 3, 1, (*sic alls hvergi nequaquam, Grág.* I 141; II 68); *alls marga, pro adj. allmargr v. allmikill, vel id. qu. allskyns, vide in margr. — β) cum superl., omnium, ut allra: alls fyrst omnium primum, Og.* 4 *et sapius; alls mest, id. qu. allra helst in primis, F. II 9, G.* 60, *ÓH.* 92, 2. 7, *et in prosa, F. II 137; alls bestr, omnium optimus, præstantissimus, Lb.* 13. *Sic in veterè lingua Danica; vide Harpestrengu danske Lægebog, ed. 1826, Gloss. sub voce alz. — 5) með ölla, omnino, omni ex parte, ÓH.* 92, 13, *F. VI 44, 4, Selk.* 2. — 6) *allra cum superl., intendit: a. hæstr, Mg.* 2, 2; *a. helst, F. X 432, 74. 75.*

ALLRÁÐS, *adv.*, *id. qu. alls hugar, ex animo: iðraz allráðs serio pœnitere, Ísl.* II 211, 1. *Vel forte rectius: allráðr = aldráðr (ll = ld), vetustus, letr allráðs linnu, cubile vetustí serpentis, aurum; vide lætreyðandi.*

ALLREIÐR, *adj.*, *perquam iratus*, *F. I 28, 1.*

ALLS, *conj.*, *quum, siquidem, quandoquidem; cum indicativo: H. hat.* 7, *Vafpr.* 1, 11; *Am.* 26; *Hm.* 24; *Grm.* 3; *ÓT.* 130, 2. 4; *Eb.* 29, 1, *SE.* I 250, 1. 286, 1. 416, 2; *Has.* 22; *cum indic., sequente conjunctivo, Vafpr.* 24, 26; *cum solo conjunctivo, Vafpr.* 38; *in prosa, F. V 254, SE.* II 12. 16. 32. 34, *Ísl.* II 317. 366.

ALLSDRÖTTINN, *m.*, *dominus omnium rerum, deus, SE.* I 320, 2.

ALLSGRÆÐARI, *m.*, *sanator omnium, deus, G.* 20.

ALLSHERI, *dat.*, *omni populo, (allr, herr), Ad.* 18; *usurpatur gen. allsherjar; nom. allherr non occurrit.*

ALLSHIRÐANDI, *m.*, *custos omnium, deus, SE.* II 234, 2.

ALLSKANNANDI, *m.*, *omnia perscrutans, cognoscens, deus, Lb.* 5.

ALLSKARPT, *adv.*, *valde acriter, permagna cum vi, (all-, skarpr), Drþs.*

ALLSKJÓSANDI, *m.*, *omnia eligens, curans, deus, SE.* II 176, 3.

ALLSKJÓTT, *adv.*, *celeriter, cito, Lo.* 1, (all-, skjótr).

ALLSKONAR, *adv.*, *omnis generis, G.* 59; *Vegtk.* 4.

ALLSNÆFR, *adj.*, *valde celer, (all-, snæfr), H.* 10.

ALLSNÚÐULA, *adv.*, *perquam cito, (all-, snúðula), ÓH.* 70, 5 (*AR.* I 305, 2).

ALLSORKANDI, *m.*, *qui omnia efficere valet, (allt, orka), Krossk.* 28.

ALLSRÁÐANDI, *m.*, *omnipotens, (allr, ráða), G.* 1, 5; *Krossk.* 30, *Christus; einkabruðr allsráðanda, ecclesia Christi, Gðß.* 44.

ALLSSTÝRANDI, *m.*, *moderator uniuersí, deus, F. XI 317, 1.*

ALLSTRÁNGR, *perquam rapidus, SE.* II 216, 2.

ALLSTYRKR, *adj.*, *valde robustus, Korm.* 13, 1.

ALLSVÁLDANDI, *m.*, *omnipotens, deus, G.* 1.

ALLSVÁNGR, *adj.*, *admodum jejunos, esuriens, ÓH.* 70, 4 (*AR.* I 304, 4).

ALLTIGINN, *adj.*, *perquam nobilis, ÓH.* 41, 1, (all-, tíginn).

ALLTÍÐ, *adv.*, *semper*, *Hugsm.* 25, 6; *sed alii h. l. legunt allri.*

ALLVALDR, *m.*, *princeps, praefectus populi*, (öld, valdr), *ut alvaldr, aldrádr, de imperatore, rege, dynasta, SE. I 512, Ý. 17, ÓT. 25 (AR. I 282). 123, 2, Ad. 4. 5, Ha. 290; gen. plur. allvalda, F. X 410. VI 437. var. 7; acc. plur. allvalda, SE. I 512, 1. — Þ) rex: a. alda, rex hominum, Odin, GS. 22; a. Ýngva aldar, rex Ýngvæ gentis, rex Sveciæ et Norvegiæ, SE. I 242, 1; a. aldar rex, SE. I 514, 1; ÓH. 27, 2; a. austmanna, rex Ostmannorum, rex Norvegicus, H. 19, 3. Cf. alvaldr. In prosa: allvalds bogi, arcus regius, F. II 321. G. Magnæus, in Eg. pag. 652, not. g, (Ad. 4), prætulit formam alvaldr, etsi hæc rarius occurrit, et sermoni quotidiano propior esse videtur.*

ALLYANGR, *m.*, *locus publicus, vel comitalis*, (öld, vángr): *allvangs eyrr = ðax-árhólmr arena v. area certaminis in loco comitali, Isl. II 256. Forte rectius álvánger, campus anguillæ, aqua.*

ALLVESALL, *adj.*, *valde infelix*, (all-, vesall), *F. V 307.*

ALLVIRKR, *adj.*, *admodum efficax, vel omnipotens, SE. II 196, 4.*

ALLVÍS, *adj.*, *perprudens, Sturl. 1, 11. v. l. 10.*

ALLVÍST, *adv.*, *omnino certum, neutr. adj. allviss, Has. 2.*

ALLVÍTT, *adv.*, *multis locis, F. VI 255, 1, HR. 17.*

ALLZ *vide alls.*

ALLÞAKKLIGR, *adj.*, *admodum spectabilis, pulcher, de navi, Isl. I 166, 2; eodem modo apud veteres þekkiligr et hodie þokkalegr, scitum, pulcrum, elegantem, concinnum significat.*

ALLÞARFR, *adj.*, *admodum utilis, Hávam. 167.*

ALLÞÉTT, *adv.*, *admodum graviter, magno cum labore: vinna a., graves labores suscipere, opus magni laboris facere, Lv. 10.*

ALMANNA, *pro allra manna, tantum cum substantiivis: almanna spjör omnium hominum spicula, Ad. 21; a. lof bona fama, Hugsm. 29, 1; a. vinr omni populo acceptus, Ljófljó. Sic a. leið via publica = þjóðleið, Ljósv. 10; alm. vegr, Hrafnk. c. 4. fn.; alm. stofa cubiculum communis usus s. hospitale, Sturl. 5, 27; 9. 185; hodie usurpatur: almanna rómr, sermo, rumor publicus. Quoad formam convenit alþjóð pro öll þjóð. Nom. loc. almannafjót, -gjá.*

ALMÁTEGR, *adj.*, *omnipotens, Has. 17; almátugr, id., Lil. 1; Gd. 1.*

ALMATR, *m.*, *summa virium contentio, FR. III 29.*

ALMBOGI, *m.*, *arcus jaculatorius, Mh. 3, 1, ubi vertitur arcus ulmeus; derivo ab álmr, arcus, et bogi, et vocem pertinere puto ad ea composita, in quibus vocabulum generale explicationis gratia additur voci speciali, ut ýbogi = ýr. — 2) cubitus, SE. I 542.*

ALMDRAUG, *f.*, *vel álmdrög, id. qu. álm-drög, (ut álmötög = álmtaug), F. I 39, 2. Cf. ýdraug.*

ALMDRÖG, *f.*, *nervus arcus, (álmr, drög):*

álmdrögur ægir, jaculator, pugnator, Hg. 20, 2. Vide ýdrog.

ÁLMDROS, *f.*, *pluvia arcus (arcu emissa), sagitta, (álmr, dros): isu álmrosar, glacies sagittarum, clipeus, SE. I 674, 2; el álm-drösar, procella sagittarum, pugna, ejus eisa, gladius, Hg. 7.*

ALMEIDDR, *p. p.*, *comp. toto corpore læsus, contusus, (al-, meida), Gd. 18.*

ALMÆLL, *v. infra.*

ALMENNÍNG, *f.*, *universitas populi, univ-ersus populus, SE. I 559, 3.*

ALMENNÍNGR, *m.*, *classis a populo in bellum instructa, Hb. 62, 5, Ha. 289.*

ALMENNINS, *G. 65, Ól. ab almenninn, omnibus notus; malvi almennins, ab alnenninn, qu. vide.*

ALMÆRR, *v. infra.*

ALMÆTR, *v. infra.*

ALMLIDR, *adj.*, *perquam liberalis, G. 32; Plac. 17.*

ÁLMLEYGR, *m.*, *ignis arcus, sagitta, (álmr, leygr). fleygjendr álmleygjar, missores sagittæ; vel álmleygr pro arml. (almr = armr, l = r), ignis brachii, aurum, SE. I 424, var. 21.*

ÁLMR, *m.*, *ulmus: dörr, álmi skept, hastæ ulmeo manubrio instructæ, F. VI 84, 1. Metaph. vir adolescens, Hund. 1, 9. In appellationibus virorum: á. eggþings (pugna), præliator, Nj. 7, 1; á. bringis vir liberalis, Nj. 23, 2; á. málma dynskúrar, pugnator, bellator, SE. I 412, 4. — 2) arcus, SE. I 571, 1; benda, beygja, draga álm, torquere, flectere, intendere arcum, Rm. 25. 32, Hh. 65, 3; álmr gall, umdi, Krm. 12, F. XI 196, 3; þrymr álma pugna, Hund. 1, 16; álms bifækir, tremere faciens arcum, pugnator, SE. I 642, 1; álms örir, ministri arcus, milites, ÓH. 238, 1; álms ágr, noxa arcus, gladius, ejus ýtandi, pugnator, Grett. 20, 2.*

ÁLMREYR, *n.*, *arundo arcus, sagitta, (álmr, reyr); álmreyr-lundr, præliator, G. 17.*

ÁLMRJÓÐANDI, *m.*, *arcum rubefaciens, præliator, (álmr, rjóða), Sturl. 7, 39, 2.*

ÁLMRSÍMI, *m.*, *nervus arcus, (álmr, sími), id. qu. bogastrengur: ullr álmsíma, præliator, vir, Nj. 133.*

ÁLMRSKÜR, *f.*, *pluvia arcus (álmr, skür), jactus sagittarum, jaculatio, Sturl. 9, 19, 2.*

ÁLMSORG, *f.*, *dolor, noxa ulmi, (álmr, sorg), ventus, SE. I 496, 5.*

ÁLMSVEIGIR, *m.*, *id. qu. bog sveigir, (álmr, sveigir), FR. II 241.*

ÁLMSVELL, *n.*, *glacies arcus, (álmr, svell), sagitta, álmavells böði præliator, Isl. II 371.*

ÁLMTÖG, *f.*, *id. qu. álmtaug, (álmr, taug). funis arcuarium, nervus: ægir álmötgar, jaculator, vir (in vocativo, apostrophe ad lectorem), SE. I 300, 2.*

ÁLMTYNANDI, *m.*, *perdens, corruppens arcum, adsiduos jaculator, (álmr, týna), Sturl. 6, 15, 10.*

ÁLMVELDI, *Ed. lövasina, manus; quæ vox etsi potest conferri cum bognaud, dalnaud, tamen hæud dubie ex alinveldi deflecta est.*

ÁLMÞÍNGSAMR, *adj.*, *bellicosus, (álmþing pugna, ab álmr, þing et term. samr), Isl. I 166, 3.*

ÁLMÞOLLR, m., *pugnator, præliator, vir*, (álmr, þollr), *Grett.* 42, 3.

ALMÆLI, n., *constans sermo, consensus omnium*, *Lb.* 17.

ALLMÆRR, adj., *præclarus, perquam illustris, celebrer*; almærir *Æsir*, *Isl.* I 197, 1; *er orða almærrí vök ex præclaro fonte verborum* (i. e. ex ore), *Merl.* 2, 82.

ALMÆTR, adj., *omnibus æstimatus*, *SE.* I 696, 1, (al-, mætr).

ALNENNINN, adj., *impiger, strenuus*, (al-, nenninn), *SE.* I 406, 3; *vide almenninn*.

ALÖST, v. infra.

ÁLPT, f., *cygnus*; sem álpt á sundi ut *notans cygnus*, *ÓT. Skh.* II 248, *sec. membr.* 132 *ex Vita Halfredi, quocum* cf. *FR.* I 186: *sem álft af báru, de Brynhildá*; *SE.* II 488. *Vide álft*.

ALRÆMDR, adj., *omnibus notus*, (al-, ræmdr), *Ísl.* II 47, 2.

ALRIKLUBBA, f., *clava alnea*, *Fsk.* 49 *var.* 7, *pro quo altera recensio habet wíki-klubba, clava quercea*. (*Anglos. alr, Socc. al, alnus*; klubba).

ALSÆLL, v. infra.

ALSÆMINN, v. infra.

ALSETR, n., *sedes universalis*: a. vera, *hominum sedes universalis, mundus, rétt vett vera abetra, justum, verum mundi pondus* (i. *pretium*), *Lb.* 36.

ALSFERÐ, f., *iter, via anguilla*, (áll, ferð), *mare: álsferðar eldskerðir, minuens, i. e. erogans aurum, vir*, *Nj.* 45, *ex mente Johnsonii. Sed quoniam vocem ferð pro via usurpatam non invenio, placet h. l. jungi áls* (ad *áll gurges*) *eldskerdir, et sterandi hrotta hjóm ferðar, concitans dimicationem virorum, de Halgæda*.

ALSKIRR, adj., *splendidissimus, qs. totus splendidus*, (al-, skirr): *alskírt höfuðmusteri splendidissimum principale templum*, *Has.* 60. — 2) *alskír, f., sol*, *Alom.* 17, *SE.* I 472.

ALSKJÓTR, adj., *perquam velox, de equo*, *Korm.* 89, (al-, skjótr).

ALSNAUÐR, adj., *omnino egenus, omnium rerum inops*, (al-, snauðr), *Gv.* 5.

ALSNJALLR, adj., *valde fortis, animosus*, *Korm.* 19, 4.

ALSNÖTR, adj., *perelegans*, *Gh.* 2, *Hamh.* 28. — 2) *perprudens, persapiens*, *Hávam.* 55. (al-, snötr).

ALSTRÖÐR, adj., *valde asper, epith. gladii*, *HR.* 25.

ALSTYRKR, adj., *prævalidus, præpotens*, *G.* 7, *Hv.* 16.

ALSVARTR, m., *gigas*, *SE.* I 550, 2; *propr. totus niger* (al-, svart), *Hýmh.* 18, *Hamh.* 23; *perniger*. — 2) *equus*, *SE.* II 554, 470.

ALSVINN, adj., *omniscius*, *Vafþr.* 1, 5. — 2) *equus solis*, *Bk.* 1, 15.

ALSVIBR, adj., *omniscius* (al-, sviðr), *epith. gigantis*, *Vafþr.* 6, 34. — 2) *vide ásviðr*. — 3) *equus solaris*, *SE.* I 561, 494, *Grm.* 37; *vide ásvinnar*.

ALSÆLL, adj., *perfecte beatus* (al-, swell): *frum heg yðvarra þræla alsælan animum sanorum tuorum redde beatum*, *Hv.* 11. — 2) *divitiis beatus*: *mólum* (=: *Fróða*) *alsælan,*

molamus ita, ut Frodius divitiis beetur, *SE.* I 380, 2.

ALSÆMINN, adj., *perquam honestus, decorus*, (al-, sæminn), *Rm.* 1.

ALTARI, n., *altare*, *ÓH.* 259, 7, *G.* 47, *Lb.* 37.

ALTRAUÐR, adj., *pernicitius, invidiosissimus*: a. *flugar, intrepidus, fugere nescius*, *Hund.* I, 52, *sed alltrauðr, ed. Hafn.* II p. 83.

ALUNBRANDR, m., *ignis brachii*, (alun = alin, óln; brandr), *aurum*, *Óh.* 48, 1.

ALVALDR, m., *id. qu. allvaldr*, *F.* VII 53, 2; a. *andargipta, rex donorum spiritualium, deus*, *Gþ.* 7. *In prosa occurrit*: *heilir, alvaldar báðir*, *F.* VI 195; *mikil er alvalds raun, ok mörg konungs ráð*, *Ljósv.* 32.

ÁLVANGR, m., *campus anguilla*, (áll, vángr), *mare: álvángs marr, equus maris, navis*, *Orkn.* 79, 3; *vide allváng*.

ALVARR, m., *nomen equi*, *SE.* II 487.

ALVAXINN, adj., *maturus, adultus*: a. *axi*, *F.* VI 346, (al-, vaxa).

ALVÍSS, adj., *omniscius*, *Alm.*, (al-, víss).

ALVITR, adj., *omniscius*, (al-, vitr), *Völs.* 13 (*Hund.* 2, 19); *cognomen Heroara Valkyriá, Völk.*

ALÞÍNG, n., *conventus universalis, comitia, de judicio extremo*, *Lb.* 26; *locum vide sub hringmót*.

ALÞJÓFR, m., *nanus*, *Vsp.* 11, *SE.* I 64, 2.

ALÞJÓÐ, f., *pro óll þjóð, universus populus*, *Sonart.* 9, 15, *Ad.* 17; *in prosa id. qu. alþýða*, *F.* VII 240, *Sturl.* 10, 9, 8, 2.

ALÞROSKINN, adj., *atate maturus, pro subst.*, *Ha.* 326, 3, *aut ab al-*, *et þroski, aut pro alþ-roskinn, ab aldr et roskinn*.

ALÞÝÐA, f., *id. qu. alþjóð, universus populus*; a. *lærðra, ordo clericorum, clerici*, *G.* 9. *Interdum alþýða, ut F.* IX 8.

ALÞÝÐR, adj., *universalis*: a. *kristni, ecclesia christiana catholica*, *G.* 6.

ALÖST, f., *nomen insulæ in Vefsnere, sine Halogíæ*, *SE.* II 492, *cf. Eg.* 7.

AMA (-ða, -at), v. a., *molestiam adferre, facessere negotium*: a. *aurum, fortunas suas pro fundere, consumere*, *Hugsm.* 16, 1, 25, 6.

ÁMA, f., *femina gigas*, *SE.* I 552, 3, *Selk.* 15, *ubi scribitur nama. Vide ámo infra*.

AMARR, m., *id. qu. hamarr, squalus zygæna*; *amra fjöll, montes squalorum zygænarum, undæ, fluctus v. mare, amra fjalla höll, camera maris, calum* (ut *puto*), *Ísl.* I 320.

AMÁTLIGR, adj., *monstruosus, de gigantibus*, *Hund.* I, 35, *FR.* II 145, I. III 480; v. *ámáttligr in prosa de athletu nigro*, *FR.* III 501.

ÁMÁTT, *FR.* I 519, 2, *videtur esse pro ámáttigt, prævalidum, quod vires superat, cui resisti non potest: allt er úti ámátt frum; sensus est, sub dio versari hominibus minime tutum est; vide náttfarir*.

ÁMÁTTIGR, adj., *præpotens, prævalidus*, (á, *intens.*, *et máttigr*), *occurrit tantum in formis syncopatis: ámáttki, ámáttkar, ámáttkastr; de gigantibus*, *Vsp.* 8, *Grm.* 11, *Skf.* 10, *H. hat.* 17; *de homine*, *H. hat.* 14.

ÁMATTLIGR, adj., = *ámáttigr*, *SE.* I 551, 1.

AMBÁTT, f., *ancilla*, *Rm.* 13, *F.* X 194, *Og.* 28. *Vide ambott*.

AMBHÖFÐI, m., forte *Biceps*, aut *ambi* (quod cognomen viri est *F. VII 350*) animal aliquod designat (amb., höfuð). *Sturl. 1, 19, 1. Cetera ficta nomina, Hjarthöfði capite cervino, Orkuhöfði capite phocino, hoc suadent.*

AMBOTT, f., id. qu. ambhatt, *Hamb. 20. 26. 28.*

ÁMÆLINSKOR: *SE. I 532*, átta bera ámælis-skör.

AMGERÐR, f., femina gigas, *SE. I 552, 2. Selk. 10, ubi scribitur samgerðr.*

AMI, m., molestia, incommodum: viggard's ami, incommodum v. noxa clipei, gladius, viggard's ama vedreggjandi pugnator, *Sturl. 2, 40, 1.*

ÁMINNA (áminni, -nta, -nt), v. a., monere; cum infinitivo, *Gd. 39.*

AMLOÐI, m., puto, *Amlæthus Horvendilli filius (Saxoni celebratus, Lib. 3, pag. 49, cet.); SE. I 328, 4, secundum interpretationem auctoritatis: hær er kallat haft Amlöða kvein. i. e. hoc loco oceanus appellatur mola Amlodii; ordinem verborum esse puto: (nío brúðir ey-lúðrs), þær er fyrir laungu mölu meldr-ból Amlöða, i. e. (nozem Egeris s. Neptuni filie), quæ molam Amlodii diu moluerunt (aquas Oceani longo tempore versarunt, exercuerunt). Hanc oceani appellationem, meldr-ból Amlöða, molam Amlodii, originem suam debere puto narrationi de responso Amlethi, quod Saxo, l. c. p. 50 his verbis commemorat: „hærenarum quoque præteritis cliuis, sabulum perinde ac farræ aspicerè jussus (Amlethus), eadem albicantibus maris procellis permolita esse respondit”. Quum igitur Amlethus oceanum appellaverit molam arenarum, mola Amlodii non est mola ab Amlodio versata, sed sic ab eo appellata. Ceteras semistrophæ voces sic construo: baugskerðir rístr skipa hliðar (með) lúngs barði armillarum concioar (rex liberatis) navium clivos (undas) prora navali secat; nam lið commodissime construitur cum baugskerðir, ut lið-baugr, circulus articuli, de armilla intelligatur; aliam constructionem vide sub meldr et hlið.*

AMMA, f., avia, *Hým. 7; Rm. 16.*

ÁMUNR vide in ámunr.

AMORLIGR; *Ísl. I 153, 1*: allt amorligt útnorðr í haf, et in seqq. tò amorligt explicatur per frost, kulda, feiku hverskonar; itaque tristis, miserabilis; tota cæli plaga, qua oceanus in japygem extenditur, tristem speciem præbet.

ÁMR, m., gigas, *SE. I 550, 2, vide áma.*

AMSVARTNIR, m., lacus, in cujus insula, *Lyngöio*, vinculus servatus suis lupus *Fenner, SE. I 110.*

ÁMUNR, adj., infestus: ámun augu oculi minaces, *Völk. 5*; ámunir ossum niðjum infesti cognatis nostris, *Hund. 2, 10. Puto ab á intens. et munr, desiderium, qs. appetens alicujus, inhians alicui.*

ÁN, præpos., sine; cum dativo: án hánum, sine illo (spirítu sancto), *Has. 3*; á þeim flekk, sine illa labe, vitio, *Nik. 34. — ß*) cum acc.: láttu óngvan mann (vera) án þina mesta miskunn fac ne qui homo careat tua summa clementia! *Has. 65*; óngir skatnar mega hafa þat án kaup nemo hoc potest gratis consequi, *Lo. 12*; quibus duobus locis præpos. án longe

ab casu suo separatur. In sermone veteri frequentior usus dativo, nec tamen desunt exempla accusativo, v. c. *Alom. 7*: án vera þat ip mjalhvita man carere candida virgine; sic in prosa, *Grág. I 276*: þá skal hann án vera lípit; *ibid. 331*, án ráð; *F. VII 26*, mun hann þik eigi þykkjaz mega án vera; idem usus in *Moesogoth. vulgaris*, v. c. inuh mik, *Joh. 15, 5. — 2*) án er, abest, deest; þæz án veri quod potius abesse debuerat (i. e. quod verbum melius non locutus suisset) *Am. 36*; þat (er) án of veri, quod melius non fecisset, qua re (oppido diripiendo) abstinere debuisset (rex), *Hh. 34, 5, F. VI 259, 2*; sic in proverbio, án er illt gengi, abest malus comitatus (nemo malis comitibus utitur, nisi domo adscitis), *Nj. 27. — 3*) subst., id. qu. áni, expers rei; án við lavst at lifa. i. e. ef maðr nair at lifa án við löst, *Hávam. 68*, si cui contingat vitii, expertem degere.

ÁN, n. v. m., negotium, occupatio, labor: hann man-a aura eyrar án, non reminiscitur multiplices occupationes mulieris (non pensi habet, quantopere uzor sua variis rei familiaris negotiis occupata sit), *Vita Halfredi sec. membr. 132 (ÓTr. Skh. II 248)*; it. molestia: hver er án? quæ isthæc molestia est? *Korm. 12, 1. — Vel h. l. scribendum hverr, ut án sit gen. masc., quod habent Lex. B. Halth., vel, quod forte restissimum, án est interj., malum! qs. hverr bjarnar borði, (án!) er kominn á bekk rekka? quis, malum! &c. Sub forma neutrius adfertur in Gloss. Ed. Sæm. T. I ad Hyndl. 22: synir A. ok E. voru bornir áni ok ómi nati erant ad labores ac tumultus. — 2) An, nomen nani, *Vsp. 11.**

ANA, *Ísl. I 84 var. 5 legendum á ná-; vide heidinn et náleió.*

ANARR, m., nanus, *Vsp. 11, id. qu. Onarr. — 2*) pater Telluris: anars mey, filia Anaris, Tellus, terra, *F. VI 140, 1*; vide annar, onarr. Itaque significat laboriosum, sedulum, strenuum, ab ann, onn, önn.

ÁNASÓTT, f., languor ex senio contractus, *Ý. 29, 1*; vide pros. præc.

ÁNAUÐR, f., servitus, servilis conditio, *Skf. 24, (á, nauð).*

ÁNAUÐIGR, adj., servili conditione: á. maðr servus, *Hugsam 24, 1.*

ÁNAUÐR, adj., necessitati obnoxius, *F. v 247.*

ANDA (-ða, -at), v. n., spirare, halare, halitum oris emittere, *Sturl. 1, 13, 1*; anda á inhalare, *Merl. 1, 10. — 2*) andas mori, *F. III 28, ÓH. 259, 7*; andaðr mortuus, *SE. I 462, 3*; andað sólk mortui homines, *Id. 34*; pro subst., homo mortuus, andaðs minni memoria hominis mortui, *A. 20.*

ANDADR, m., nom. propr. factum, id. qu. öndóttir, *FR. I 473*; not. 3, cfr. anduðr, önduðr. Forte nomen histronis, *Fsk. 6, 3.*

ANDALAUSS, adj., sine spiritu, sine anima, *FR. I 468, 1*; 482, 4, de follibus et piscibus, (andi, lauss).

ANDARFYGLI, n., anas, id. qu. önd, (önd, fygli), *FR. I 480, 2.*

ANDARCIPT, f., donum spirituale, (önd = andi, gipt), *Gþ. 7.*

ANDARGLEÐI, *f.*, *gaudium spirituale*, (önd, gábi), *Gd.* 24.

ANDARVANI, *et andarvanr*, *adj.*, *vita expers, mortuus*, *FR.* I 472, 2; *set versus abest in cod. A., et abesse debet.*

ANDÆRIS, *v. post andþeyst.*

ANDERLIGR, *vide andærliqr.*

ANDFÁNG, *n.*, *receptio, hospitium*; *in pl. andfáng, id., Vafþr.* 8. (and, fáng).

ANDERIMNIR, *m.*, *aquila*, *SE.* II 488.

ANDERIMNIR, *m.*, *coquus Valkallicus*, *Grm.* 18, *SE.* II 126, 1. (and, hrim, *qs. facie fuliginosa*).

ANDVALLR, *m.*, (*forte id. qu. andarnefja, belona rostrata*), *ceti genus*, *SE.* I 581, 1; *GAM.* III 292, 359—60.

ANDI, *m.*, *halitus oris*, *Sturl.* 1, 13, 2. — 2) *spiritus*: *guds a.*, *Gd.* 13; *spektar a.*, *spiritus intelligentia, sapientia*, *Hv.* 3, *spakr a.*, *Ha.* 10; *ðhreinn a. spiritus impurus*, *Sek.* 2; *heilagr a.*, *Sturl.* 5, 9, 1; *absol.*; *de spiritu sancto*, *G.* 6. — 3) *animus*: *með grimmu anda sevo animo*, *Gd.* 31.

ANDKUNDA, *f.*, *occursus, conject.* *F.XI* 138, 1, *ad formam samkunda*; *vide auðkunda.*

ANDLÁNGR, *m.*, *cælum secundum*, *SE.* I 88 592, 2. *Sic quoque legendum puto brúðr andlángs herra, sponsa domini cælestis (Christi), ecclesie christiana, Gd.* 29, *ubi Codd. habent andlauga.*

ANDLÁT, *n.*, *mors*, (önd, láta), *Lil.* 60.

ANDLAUGS, *Gd.* 29, *vide in andlángr*; *etis andlaugr sumi potest pro andlgr, andlgr, andlgr, spiritalis, (ut blóðögr=blóðgr).*

ANDLIT, *n.*, *facies*, (and, lita), *Rm.* 8.

ANDNES, *vide annes.*

ANDPRUÐR, *adj.*, *generosi animi*, (önd, þró), *ÖH.* 260, 1.

ANDR, *m.*, *id. qu. öndr, quod vide. Genitivus*: *úlr ekklis vallar andrs, Ullus axylonis marina (navis), vir*, *Nj.* 73, 2; *accus*: *sta andr naðem, ÖH.* 48, 7 (*sed öndr. F.* VI 182, 2). *Acc. pl.*, *eybaugs andra naves, Fbr.* 26, 1; *gaglfars andra manus, Ha.* 258, 3; *det. plur. Eynellis, Egils, svaavángs öndrum, accus.*, *Krm.* 5, 11; *ÖH.* 92, 14.

ANDRÁN, *n.*, *jactura vita, mors, cædes*, *Grut.* 50, *ÖH.* 187, 1, *Korm.* 16, 1. (önd, rán).

ANDRI, *m.*, *id. qu. andr*; *varar andri, zplexosus maris, navis, Ísl.* I 220, *et annexi andri, id., Ísl.* II 244, *ubi in dativo sing. (andra) occurrit; in accus. sing., ut á eybaugs andra in noæom, Eg.* 82, 4.

ANDSILA, *f.*, *structura, scintillatio, (vide síla), quæ mutus sit, (and, in compos. contra, et síla); lækja andsilur, structura auri, i. e. sparsio, distributio auri vel unguiculorum, Ormsk.* 10, 2. *Cf. F.* V 175, *var. 1, ubi gætiati, mættla, de annulo.*

ANDSKJÁLG, *f.*, *amnis, (qs. contra tremulus), SE.* I 576, *var. 10. Vide auðskjálg.*

ANDSKOTI, *m.*, *hostis inimicus, adversarius*: *Baldra a., Hódus, intersector Balders, Vsp.* 31, *Hævam.* 151; *Hjmk.* 11, 13, *Korm.* 5, 3, *ÖH.* 157, *Hh.* 19, 2, (and contra, skjóta). — 2) *diabolus*, *Lb.* 38, *Sturl.* 2, 34, 1.

ANDSPILLI, *n.*, *colloquium, (and, spjall), Bk.* 2, 44, *Gha.* 10. *Vide annspilli.*

ANDSPILLIR, *vide annspillir.*

ANDSVAR, *n.*, *responsum, (and, svar) Bk.* 2, 17 *Holm., sed. ed. Hafn. annsvör.*

ANDUÐR, *m.*, *gigas*, *SE.* I 550, 2.

ANDVAKA, *f.*, *insomnia, id. qu. vaka vigila, nam and h. l. καὶ ἄξει, F.VI* 200, *nunc fere tantum plur. num. andvökur, id. — 2) instrumentum aperiendæ glaciæ, a vök apertura glaciæ, vaka, aperturam facere, incidere in glaciæ, unde vulgo brunnavaka; hinc andvaka rand, gladius, a perforandis clipeis, Eb.* 17, 2; *a. unda, id., ab incidendis vulneribus, Eb.* 19, 4. — 3) *a vekja, exitare, andvaka, nomen carminis, a Snorrio Sturlæo in honorem Kristinæ compositum, Sturl.* 4, 22; *nomen tubæ Sværreris regis, F. VIII* 417; *húngrvaka, nomen libri.*

ANDVANA, *adj. indecl.*, *expers (and, καὶ ἄξον, vana. term.)*: *a. laga banda consortiæ tori expers, Korm.* 19, 7; *in prosa alls andvana omnium rerum inops, F. III* 95; *glauma a., Gha.* 43.

ANDVANI, *adj.*, *expers, inops, id. qu. andvanr, cum gen., a. lífs, marga, auðs, glauma. FR.* I 427, 2; *F. VII* 348, 1, *Hund.* 2, 31, *Sk.* 3, 16.

ANDVANR, *adj.*, *exanimus, mortuus, (önd, vanr), Od.* 23. — 2) *id. qu. annvanr, SE.* II 576, 3, *Æ.* I 59, 4.

ANDVARI, *m. nanus, Sk.* 2, 2, *SE.* I 66, *sed 352 var. 11: andþvari. — 2) pisces (lupus), SE.* I 578; *cf. Sk.* 2, *SE.* I 352.

ANDVARR, *adj.*, *solicitus ad rem aliquam, intentus rei alicui, (and, varr), cum gen. a. átu, præda intentus, prædam sollicite circumspiciens, de corvo, Hund.* 1, 5, *ubi alii codd. andvanr, expers, id. qu. andvani v. andvana.*

ANDVÍGR, *adj.*, 1) *qui contra pugnat, (and, vega), adversarius, inimicus, infestus: a. illis hiti, infestus, noxius perveritatis astus, Hv.* 5. — 2) *pugnando par, cum dat., Sonart.* 8; *it. cui haud resisti facile potest, ÓT.* 26, 4. *Sic Græcum ἀντίπαλος et ἀντίμαχον et ἱσμάχον significat. Hann var andvigr ekki betr en öðrum þeirra bræðra, ef þeir væri jammþúnir, ÓT.* 82, *F. II* 165.

ANDVINR, *m.*, *adversarius, (and, vinr), RS.* 7.

ANDÞEYST, *Sonart.* 2: *erat andþeyst, absol. capit G. Magn., non facile est occurrere, o: dolori, (and, contra, þeysa), quæ omnium librorum lectio est. Cum vero G. Magn. sequentes versus minus recte resolverit, probabilis est conjectura G. Pauli, pro andþeyst legentis andþeyst, quod accipere malim pro andþeystr. abjecta r nota masculina, scil. þagnaðundr Þriggia niðja erat andþeyst (r) or hyggjundað carmen haud facile exprimitur e pectore (gravi dolore impediante). Andþeystr (auð-, facile, þeysa), qui facile protrudi, impelli, exprimi potest; quocum conferri potest torþeystr, qui difficile impelli, incitari, adduci potest, in Gloss. Njala.*

ANDÆRIS, *adv.*, *adversum, sinister, sinistra fortuna, minus feliciter, (and contra, æra remigare): gánga mun ykkir a. sinistra fortuna utemini, Am.* 12. *Sensus est: ykkir mun gánga erfidt, ut hodie dicimus, i. e. non sine aliqua difficultate ibunt res vestra.*

ANDÆRLIGR, *adj.*, *difficilis, pertinax*, (*andærr*): óþokki, blandit (i. e. blandinn) andærligum ekka, *simultas, pertinaci ægritudine (cura) mixta*, RS. 33.

ANDÆRR, *adj.*, *propr. qui adversum remigat*, (*and, æra*), *transl. qui rem contendit, urget*; inde *pertinax*, *andærr jötunn vandar, ventus pertinax*, Eg. 60, 3.

ÁNGAN, *n.*, *delicia, voluptas*: á illrar þjóðar (bráðar), *malæ gentis (malorum hominum, malæ mulieris, pulo gigantum et gigantidum) delicia*, Vsp. 20; á. Friggjar, *delicia Friggæ, maritus Fr.*, Odin, SE. I 196, 1, *quo loco* Vsp. 48, *habet ángantýr*; á. Freyju, *maritus Freyæ, Odus*, SE. II 108, 2, *in appellatione manca*.

ÁNGANTÝR, *m.*, *deus delectabilis, deus amatus, carus*, (*ángan, Týr*), *vel præbitor deliciarum (Týr a tæja)*: á. Friggjar, Odin, Vsp. 48.

ÁNGEYJA, *f.*, *Angeua, una novem Heimdallis matrum, giganteæ originis*, Hyndl. 34, cf. 33.

ÁNGI, *m.*, *odor fragrans, dulcis, savis, fragrantia*: enn *aubhnykkjanda þykkir dýrðligri ángi gánga af úngum svanna tenera puella dulcem odorem spirare videtur*, OT. Skh. II 249, *sec. membr.* 132. *Stjórn (meum exscr. p. 122)*: þaðan kom sá háttir ok, at smyrja hár manna ok líkami, ok gjöra sér þar meðr sætan ilm ok ánga.

ÁNGI, *m.*, *ramus*: *atrennis ángi, ramus demissionis v. recipiacionis, hamus piscatorius*, SM. IV 89, *not.* γ; *áangi foldar serpens*, Ag. p. 36.

ÁNGIST, *f.*, *angor animi, dolor, ægritudo animi*; *in genere masc.* Skáldh. 7, 56: Helgi skáld ok Haldórs jöð (i. e. Katla) harðan ángist bára; cf. ángr.

ÁNGR, *m.*, *sinus nomen*, SE. II 493, *forte idem qui harmr dicitur, vel ultimus ad boream Norvegiæ sinus, hodie Varanger*, FR. II 129, 130; *alias ángr portus est a regione Stadi Norvegiæ in boream versa*, F. VIII 340; IX 448. *Munchius proponit sinum Sandesognsfjord, brachium sinus Christianiensis, quod brachium cingentes præruptæ rupes etiamnum Angerskleven appellantur*, AnO. 1846, p. 84. *Hinc ángrs eldr, ignis sinús, aurum, ángrs eldmeiðir, vir*, Isl. 15. *Sic sogn et fjörðr, pro mari, aqua vel fluido usurpantur*.

ÁNGR, *n.*, *dolor, ægritudo, incommodum*: *mikit, utrángt, ekki ángr*, Sk. 1, 20; Anm. 98; Korm. 12, 2, 14, 2; þat fekk ángrs Frigg *dolorem adtulit Friggæ ea res*, Vegtk. 3; *eitt var at ángri (forte var-at ángr) ylfiinga nið nulum ei incommodum accidit*, Hund. 1, 5. — β) *noza, calamitas*; gjöra ekki ángr við e-n, *nullam nozam*; *nihil mali ali cui inferre, adferre*, H. kat. 10; ángr álms, hjálms, *noza (i. e. res nociva) arcús, galea, gladius*, Grett. 20, 2, Nj. 30, 2; á. iss, *noza glaciei, ignis*, ÓH. 217.

ÁNGR, *m.*, *id. qu. ángr, n.*, *noza, res noxia*: *fastligr fyris ángr vehemens ventus*, F. VI 48. — β) *res molesta, ingrata, odiosa*: ángr Yngva, *res Yngvio (Freyjo) odiosa*,

prosum, pugna, bellum, F. IV 13. *var.*; ut *mein Yngvifreyja*.

ÁNGRA (-aða, -at) *v. a.*, *molestiam, ægritudinem adferre, ægre facere alicui: cum dativo, ef meintregar mér ángraði-t si nozii dolores molestiam mihi non facerent*, Sk. 1, 34; *harmr stránger fær mér ángrat vehemens dolor me adfigit*, F. VI 237; *stránger strámr næði ángra herskipum rapidus æstus navibus bellicis nocuisset*, ÓH. 27, 1. — β) *cum accus.*, orð þau, *er ángra fyrða, verba quæ civibus dolorem adferunt, quæ ægre ferunt*, Hh. 73, 4; þau þing of úngruðu þengil eá res regi dolorem crearunt (*regis animum exasperarunt*), Hh. 32, 1; þat ángrar oss, *er, angit nos, quod*, Sv. 85, 1. — γ) *ángraz dolore affici: aungrumz dolore adficiuntur*, Lb. 47.

ÁNGRBEITTR, *adj.*, *cum dolore et molestia pernavigatus*: á. *lánger veigr. longus maris tractus, magna cum molestia pernavigatus*, (*ánger. beita*), Eg. 62.

ÁNGRBOÐA, *f.*, *gigantis, ex qua Lokiús lupum, serpentem et Mortiam procreavit*, (*qs. dolorem, malum portendens, ángr, boða, vel annuncians, bjöða*), SE. I 104, Hyndl. 36.

ÁNGRDÖGG, *f.*, *ros doloris, (ánger, dögg), lacrima*, GS. 2, NgD. 165.

ÁNGRFIRÐR, *p. p. comp.* *dolore liberatus, lætus*: á. *öld læti homines*, Ag.

ÁNGRHEGNANDI, *m.*, *prohibens, avertens dolorem, nozam*, (*ánger, hegna*), Christus, Lb. 23.

ÁNGRHRJÓÐANDI, *m.*, *nozam avertens (ánger, hrjóða), vir probus, bonus*, Plac. 32.

ÁNGRLAUSS, *adj.*, *innocens, innoxius*: á. *hvilla lectis commodus*, Hund. 2, 45; cf. *angerful urt herba noxia, Harpestr. Ado.*: oss ángraust, *nullo nostro incommodo, i. e. animi causa, voluptatis causa*, Korm. 19, 6.

ÁNGRLESTANDI, *m.*, *incommodum, nozam, periculum, dolorem avertens, beneficus, benignus, de deo*, Has. 65. (*ánger, lesta*).

ÁNGRLESTR, *p. p. comp.*, *noza affectus (ánger, lesta), læsus, violatus*, SE. II 202, 1.

ÁNGRLEYSTR, *p. p. comp.*, *dolore (cruciatibus infernalibus) liberatus, de liberatis ex inferno spiritibus*, SE. II 234, 2.

ÁNGRLJÓÐ, *n.*, *carmen lugubre, cantus lugubris*, (*ánger, ljóð*), Hund. 2, 44.

ÁNGRSAMR, *adj.*, *molestiam, incommodum, dolorem adferens, creans; neutr. ángrsamt, molestia, dolor*: þar er orslöngvi úngum á., *ibi homines nulla adficiuntur molestia*, Has. 37.

ÁNGRSKERÐANDI, *m.*, *dolorem minuens, avertens*, (*ánger, skerða*), deus, Lb. 51.

ÁNGRSTRÍÐANDI, *m.*, *qui dolori resistit, dolorem, incommodum avertit*: á. *aldar, hominum mala avertens, deus*, Lb. 49.

ÁNGRSTRÍÐIR, *m.*, *id. qu. ángstríðandi*: á. *öldu viggs runna, humanos dolores, humana mala avertens, Christus*, Has. 21.

ÁNGRTÆLIR, *m.*, *qui dolore expellit (ánger tælr)*, *qui delectat*: á. *ylgjar, lupum delectans, præliator*, Mg. 19, 1.

ÁNGRTÖPUÐR, *m.*, *dolorem perdens*, (*ánger, töpuðr*): á. *úlfa, lupum delectans, bellator*, F. VII 344, 3.

ÁNGRVADILL, *m.*, *gladius*, SE. I 565, 1.

ÁNGRÞJÓFR, *m.*, *dolorem levans*, (ángr, þjofr, cf. stela): á. Óðnis, *dolorem Odínis tollens, qui Odínem delectat* (Thor, Odínis curus filius), *SE. I 300, 2.*

ÁNGRÞVERRIR, *m.*, *dolorem minuens, benignus*, de Spir. Sancto, *Hv. 15*, (ángr, þverrir).

ÁNI, *expers, inops* (án): alls á., *Söll. 28.*

ANN, *1. s. præst. ind. act. verbi unna. — 2) subst. p. pars gladii* (id. qu. onn, önn), *SE. I 568 var. 6.*

ANNA (-aða, -at), *v. a., efficere; cum dat. anna frama res insignes efficere* (önn), *Rekt. 32.* Annaz, *curam habere alicujus rei, curare, cum accus., et cum præpos. um: annaz um eyki, jumenta curare, Hild. 17, 1. Sic fortasse legendum, quum membr. habeat „hinn um eikki annat”. alii vero, hinn um eyki annat.*

ANNARR, *m.*, *id. qu. aanr, pater Terræ*, *SE. I 51.*

ANNARR, önnur, *annat, adj. alius, alter, secundus; secundus: einn, annar þriði, primus, secundus, tertius, Vsp. 18, Vafþr. 20. 22. 24, Grm. 31; alter, Vsp. 41, Hávam. 30; maðr ok annar. unus et alter, nunc hi, nunc illi, i. e. complures, F. I 46, 2; sic, á eitt land ok ánnor lönd in varias terras, F. X 392 þrok; alius, Vsp. 35. Gen. sing. fem., annarrar, H. Br. 1, Bk. 2, 38. — β) subauditur: kostir ro betri (pro aðrir kostir ro b.), aliud magis expedit, Skf. 13.*

ANNARTVEGGI, *adj. alteruter; in nom., Surl. 7, 12, 14; acc. plur., adratveggjo. ÓH. 50, 2.*

ANNES, *m., promontorium, lingua*, (and, contra, nes) — 2) *lingula* (i. e. terra v. campus) *anatis*, (önd, nes), *mare; anness andri, rýlostea maris, navis, Isl. II 244. 245.*

ANNFÁSTI *tide velannfasti.*

ANNFETLAR, *m. plur., lora* (propr. sibi usitum *respondentia*, and, fetill), *quibus onis et clipeus balteo adherent, skjaldarfetlar, sverðfetlar, Fsk. 5, 4. (G. Magnæo = handf., handf., ab hönd, manus, Gloss. Ed. Sem. T. 1. roc. endr).*

ANLAUST, *adv., otiose, sine labore*, (önn, laust), *SE. II 228, 2.*

ANMARKI, *m., vitium, FR. II 26.*

ANNSKOTI, *m.*, *id., qu. andskoti kostis, H. 17, 2; Korm. 19, 2, potius deduxerim ab unskot, n., pro andskoti ictus adversus, brúða annskotum, tela adversus aliquem rejicere.*

ANNSPILLI, *n., colloquium*, (and, eþjall): *lomas at a., ad colloquium pervenire, ad coll. admitti, Skf. 11; annspillis vanr, colloquio exclusus, Skf. 12; fá a. veniam colloquendi impetrare, ÓH. 156, 2; sermo, rumor, mensura, Am. 42.*

ANNSPILLIR, *m.*, *qui colloquium habet cum aliquo, familiaris alicui: a. Agða, qui cum Agdensibus sermones miscet, familiaris Agdensium, vir Norvegicus, GS. 10.*

ANNSPJALL, *n., colloquium; in sing. lectum FR. I 197: út gekk Sigurðr annspjalli frá; in pl. annspjöll, colloquia: bera e-ri a., cum aliquo colloqui, FR. I 492, 1; aliquem alloqui, Gk. 12.*

ANNSVAR, *n., responsum, id. qu. aðr svar, Bk. 2, 17.*

ANNVANR, *adj., assvetus: a. saums segls assvetus clipeo, SE. I 372. v. saumr* (cf. *AR. I, 60 not. a, β).*

ANT, *n. adj., sine masc. et fem., cura, sollicitudo, labor, a subst. önn, id.: hvat er nú ant minum einka syni? quæ cura est unico gnato meo? quid desiderat? quid optat? Gr. 2.*

ANTIGNA, (-aða, -at), *v. a., propr. de-honestare; inde violare, lædere, vulnerare: Hyndl. ný., firdar vildu fanga hana, gat hún þó ýtum antignat nokkrum, de fele.*

ANÞÍNGI, *n., contentus* (amatorius) *Skf. 40, ed. Holm., ubi Hafn. á þingi.*

APA (aða, -at), *v. a., infatuare, stultum reddere: margan hefir auðr apat, Söll. 34. Apaz at e-u, temere imitari, sectari, Söll. 62 (api).*

APALDR, *m., malus sivevestris*, (Norr. apel, Isl. epli, pomum): *de arbore, FR. I 120, id. qu. cik ibid. 119; malus, FR. II 60. — In appellationibus: brynþings apaldr vir bellicosus, Bk. 1, 5; líns apaldr, malus líni, femina, SE. II 631, 2: hve stórvænn líns apaldr stendr fyrir mínum leik quo modo pulcra femina lætitiæ (hilaritati) meæ officiat. Vide rógapaldr. Apaldrsgarðr, m., hortus, pomarium, Plac. 49.*

APARDJÓN, *f., amnis, SE. I 577, 1. S. Thoralacius, ad Hkr. T. III 357 vero simile putat, sic appellari Deam, Scotiæ fluvium, ad quem sita est Apardjón (Aberdonia vetus), hod. Aberdeen.*

API, *m., homo fatuus, insipiens, stultus: junguntur ósvinnr api homo stultus et insipiens, Fm. 11, Grm. 34, Hávam. 124; verða api af öðrum aliorum stullam rationem imitari, Hávam. 75. — 2) gigas: átrunnr apa, Hým. 20 (cf. flñ).*

APLI, *m., bos masculus, SE. I 587, 3. — 2) equus, SE. II 487. 571.*

APNI, *pro aptni, dat. sing. subst. aptan, vesper, extruso t, Hávam. 98, Hým. 16; in prosa, F. VII 101.*

APR, *adj., tristis, F. VI 237.*

APTAN, *m., vespera, Vsp. 6, Am. 77; i aptan hac vespera, Hund. 1, 31, Eb. 29, 1; vide apni. — Propr., posterior pars diei ab hora 3. pom. ad horam 9., cujus medietullium est hora 6., miðr aptan; hinc annan aptan fyrir miðjan aptan, Nj. c. 125 (p. 192): einn aptan at kveldi, SE. I 166.*

APTANSKÆRA, *f., crepusculum, Korm. 3, 5, ÓH. 70, 4 (AR. 1304, 4.) ubi explicationis causa additur, dogr mótaz nú jam lucis noctisque confinia sunt, (aptan, skæra).*

APTARLA, *adv., contr. pro aptarlaga in parte posteriore: a. hygg ek at þitt hjarta sè, in parte (corporis) postica tibi cor situm esse puto, i. e. te ignavum esse existimo, H. hat. 20.*

APTR, *adv., retro, iterum: líta a., respicere, Hým. 35; segja a. iterum v. in posterum dicere, Hým. 32; koma a. redire, Fjölsm. 38.*

APTRBORINN, *p. p. comp., regentus, (aptr, bera), id. qu. endrborinn, Bk. 2, 42.*

APTRHVARF, n., *reditus, reditio, domum, redeundi potestas*: óðumz a., *metuebam, ne redire mihi liceret (ne a reditu prokiberer)*, F. IV 185, 3 (AR. I 324, 2). *De reditu e Norvegia in Islandiam*: í útanför né aprthvarfi, Sturl. 4, 8 pros.

ÁR, f., *remus*: ára blakkr, *equus remorum, navis*, Ha. 290; troða bekkjar blárúst árum, *mare remis calcare, remigare*, Hg. 6; etja með árum (*navem*) *remis propellere*, ÓH. 4, 2. — β) sárs ár, *remus vulneris, gladius*, Sturl. 5, 4, 1; sára ár. id., HR. 33, Eb. 19, 4, SE. I 674, 3; bensa árar gladii, F. I 175, 3; árar sára sunda, *remi sanguinis, enses*, ÓH. 172; orða ár, *remus verborum, lingua*, Eb. 2; vide höguettir. — γ) in dat. regulariter ár, sed áru FR. III 628, not. 2. — δ) in composito, v. vindár.

ÁR, n., *annus*, Vsp. 6, Hk. 2, 1. 31, 2. 33, 1. 76, 3, F. VI 135; í ári, *hoc anno*, ÓH. 48, 7. 50, 2, F. V 229, 3, et sic quoque legendum F. V 228, 1 pro á ári. — 2) *annona, fertilitas annonæ*, H. kat. 28; eflir árs, ödlingr árs, skilfingr skirs árs, siklingr árs, auctor, dator fertilitatis, *rex læta annonæ, Deus, Christus*, Lb. 47. 46. 10, Ag. (cf. árstillir, árveitir); ár ok friðr in *summis bonis terrenis numeratur*, F. V 110, 2, Lv. 11 (vide meinhrjóðandi). — β) *annona, victus, cibaria*, FR. II 33, in prosa F. XI 8; ár úlfa ok ara ferðar, læta luporum et *aquilarum annona, strages, prælia*, Ha. 219, 3. (vide árgefa, árglarn, 2., árramgefendr). — 3) *littera runica á, Skaldh. 7, 63, SE. II 72.*

AR, n., *initium, principium*: í árdaga (vide árdag), *initio dierum, in principio temporum, primis temporibus, olim*, Vsp. 54, Vafpr. 28. 55, Grm. 5. 6. 42, Lokagl. 9. 25. 49, Skf. 5. 7, Sk. 2, 2; ár var alda, er, *principium erat temporis, quum*, Vsp. 3, sed Hund. 1, 1 hæc phrasis significare videtur *initium certæ cujusdam epochæ, vel h. l. ár var alda, þá er, olim tempus fuit, quum, tantummodo declarat, carmen longo post res decantatas tempore compositum esse; simile est, ár var þat, Gk. 1., et ár var þaz, Bk. 2, 1, tempus fuit, quum, olim accidit, ut; quod de tempore non longe præterito usurpatur* F. V 176, 2, ár var þat er. — β) ár, *absol., in principio, adverbialiter*: ár um borinn, in *principio natus, editus, procreatus*, Vsp. 2 (vide árborinn); it., *olim*, Hým. 1, Ghe. 1; sic et legendum putant pro at, Rm. 1. F. V 229, 4. 200, 2, ubi opponitur nú, Si. 24. — γ) ár, *adv., primo statim tempore, vel: jam prima ætate*, ÓT. 131, 2, *oppos., ept vig (post pugnam Svoldricam); mature, justo tempore, tempestive*, Ha. 293, 5; *prima jam ætate*, Orkn. 82, 2. — δ) *mane*: ár skal rísa mane surgat, Hávam. 58. 59, Eg. 30. ár né um nætr, *nec mane, nec noctu*, Hund. 2, 34.; ár morgin *primo mane diei*, Seorr. 151, 1, quod ár í myrgin est Krossk. 19 (ubi præcedens ítran legendum est ítran o: þrjár Mariur), et Grág. II, 280 ár of morgin; *nunc vulgo dicitur með morguns-árinu primo mane, sed í móti morguns-ári, id., FR. III 511. (v. árdag.)* — ε) *cito*, Krm. 21, cf. *snemma; perpetuo*:

aráþúfu á skaltu ár sitja, Skf. 27 (*vulgatum est ár ok síð = scint ok snemma pro semper*); diu: sva at ár Hýmíri ekki mælti ut H. diu nullam emitteret vocem, Hým. 25.

ÁRABURÐR, m., *motus, versatio remorum*, (ár, f., burðr), Hk. 62, 3.

ÁRAKLÓ, *navis*, SE. I 581, 2. cf. „*lembois remipedes*“ apud Ausonium.

ARAR, Bk. 2, 14: þat var eigi arar títt. at frá konungdóm kvanir gengo, *quo loco G. Magnæus conjecit avar v. svar títt adeo frequenter. Retineri h. l. potest arar, si accipitur pro vocatioe (i. e. ministri regni! aulici) et pro apostrophe ad auditores, quibus poeta carmen hocce recitavit v. recitari voluerit. Sed cf. avrar, SE. I 658, 2 var. 14.*

ÁRBORINN, p. p. comp., *olim ablatus*, (ár, bera), Sonart. 2.

ÁRDAG SNEMMA, FR. III 23, 1, *primo mane, prima luce, forte rectius divinum árdag snemma, ut ár morgin, quod vide supra in ár, n., δ.* — Cf. *phrases in prosa*: þat var einn morgon snemma í ár, at Helgi var á fótum, Dropl. maj. msc. c. 26; þetta var snemma í ár, sva litt var lýf af degi, Ld. msc. c. 16; þegar um morgininn í ár er Gunnarr á fótum, Ísl. II 161. — Nisi forte amplectenda est vox composita árdag, ex qua tantum supersint acc. sing. árdag, et acc. plur. árdaga, in phrasi „í árdaga“ (vide supra in ár), quocum conferri possit phrasis Anglosax., in geardagum, on geardagum, in principio, ab initio, olim, Beovulf. 2. 2708; quem ad modum phrasis, um aldr daga, AS. est on aldrdagum per totam vitam, ibid. 1429. (cf. et fyrndagum, olim, ibid. 1429).

ÁREIÐ, f., *prop. invasio equestris, quum quis equis in hostem invehitur*, F. VII 56, pros., a ríða á. *equis inveni in hostem*, F. VIII 421; sed Korm. 8, 1 usurpatur pro eptirreið, persecutio, quæ equis fit: beidaz áreiða, postulare persecutionem equestrem, i. e. alterum provocare, instigare, ut se equo persequatur.

ÁRÆÐI, v. *infra*.

ARFI, m., *hæres; filius*, SE. I 534, Rm. 38, Söll. 78; it. *nepos*, Hura arfi nepos Burii, Oðin (filius Bóris, filii Burii), SE. I 244, 3.

ARFLOGNIR, m., *corvus (qs. mane evolans, ár, stjuga)*, SE. I 488. Arflognis huggandi, *consolator corvi, præliator*, HS. 27.

ARFLYNDR, adj., *hæreditatis appetens* (arfr, lund), Eg. 57, 2.

ARFNÝTI, m., *hæres (qs. fruens hæreditate, arfr, njóta)*, it. *filius, gen. arfnýtja*: Bjarnar a., filius Björnus (Vigfus), Eb. 26, sec. lectionem 4 Codd.

ARFR, m., *hæreditas, patrimonium*, Sk. 2, 12, Og. 9, Hund. 2, 23 (vide fððrarfr.) — β) Krm. 27 harðla líðr at arfi, *legendum est at æfl.*

ARFR, m., *bos*, SE. I 587, 2. 484, 3, Grett. 50, (v. að). AS. orf, *pecus, jumentum*.

ARFSTILLIR, m., *rex, princeps hæreditarius*: a. gags leidar, *rex cæli, deus*, (arfr, stillir), Plac. 28.

ARFSTÓLL, m., *sella, sedes hæreditaria*, (arfr, stóll): a. ála hattar, *sedes hæreditaria galæ, caput*, Eg. 64, 2.

ARFTEGI, m., id. qu. arfþegi, hæres, f-
lius: plur. arfþegar, filii, FR. III 16.

ARFUNI, m., filius, SE. I 534. 561.

ARFUNI, m., bos, SE. I 588, 1. 484, 3;
q. formas arfani, arfuni, jormuni, jörmuni.

ARFVÖRÐR, m., custos hereditatis, (arfr,
vörðr), hæres, filius, ÖH. 13, 1, Ísl. 11.

ARFÞEGI, m., filius, (qs. accipiens hære-
ditatem, arfr, þiggja), SE. II 496, FR. I
402, 2, Hgn. 18, 28; Jd. 27, gen. arfþega,
F. VII 345, 3.

ARFÞEGIB, m., id. qu. arfþegi, Rekst.
32, ubi arfþegi accusat. est.

ARGALL, m., gallus, (qs. qui mane cantat,
ir, gala), F. VI 251, pros.

ARGALLI, m., difficultas annonæ, (ár,
gulli), Merl. 2, 79. (Sks. 321).

ARGEFN, f., dea cibariorum, dea proma
cæde, (ár, n. 2., gefni), femina: árgefnar,
femina, vocatiuus, SE. I 306. var. 11.

ARGHYRNA, f., securis, SE. I 569, 1,
Eg. 38.

ARGJARN, adj., bonæ annonæ cupidus,
(ár, n. 2., gjarn), Ý. 18. — 2) escæ, prædæ
avidus, (ár, n., 2. ß.), de corvo, Nj. 30, 1 (AR.
II 241).

ARGR, adj., mollis, effeminatus, ignavus:
nið mæne æsir argan kalla, ef ek bindax
nið bróðir líni, Hamk. 19; argu aðal hominis
mollis proprium, Lokagl. 23, 24; ignavus,
timidus: silt kveða, argan eggja at sverða
kæði, Krm. 22; arg vættr. molle, effeminatum
negotium, de venefica, Korm. 23, 2, ut rög
vætt, Lokagl. 58. — 2) malus, abominandus,
detestabilis: argr godvargr, Nj. 103, 2; argir
váttnar, Ólafsr. 30. — AS. earg, iners.
þrullinn hefir, en argr aldrei, Gretl. 17;
argr er sá, sem aangru verust, proverb. It.
in prosa, malus, intractabilis: þat er sagt
frá Hrappi, at hann gerðist argr víðreignar,
Ld. nec. c. 19. inít.; argasta dýr pessimum
animal, G.M. III 120. Longobard. arga,
homo nequam. In compositis: þannargr.

ARGSKAPR, m., mollities, jungitur cum
hryði, FR. I 487, 2.

ARGSPENNINGR, m., mala difficultas, v.
difficilis oblectatio, (argr, spennigr), Dropl.
m. 1.

ARGUD, n., deus annonæ, Freyus, SE.
I 262, (ár, n., guð).

ÁRJÁLMB, m., galea matutina, vel ma-
tutina (aurora) instar nitens, serena, Hg.
33, 3, quo loco membr. E (cod. Frisianus)
habet gullhjálmi, ut in strophæ sequ., minus
ad neutrum commode; et Olavius vertit galea
splendens, aurea, (ár, n., hjálmr). Hkr. VI
scribitur arhjálmr, (ari, hjálmr), galea aquil-
ina, in qua aquilæ species exsculpta est,
quæ conferri possit aringreyppir hjálmar,
Gk. 3, 17; sceptra, aquilæ simulacris or-
nata, occurrunt F. X 15: tvo ríkisvöndu af
vörðri, gullkross á öðrum, en ari af gulli á
tötum.

ÁRRARNGEFANDI, vide árramng.

ARI, m., aquila, SE. I 490. 486, 2; a.
hættar clausi, Vsp. 44; plur., arar gullu,
id., Hnd. 1, 1; ara jóð, proles aquilæ, aquila,
SE. I 524, 2 (F. VI 254, 3); náttverðr ara,

cæna aquilæ, cadaver, Hófuðl. 9; ara grennir,
qui aquila desiderium cibi excitat, pugnator,
SE. I 416. var. 15; falla und ara greipar
cadere prælio, Ý. 31; rjóða ara tungu stragem
edere, Orkn. 13, 2; arapúfa, tuber aquilæ, cui
insidet aquila, i. e. locus editus, ventis ex-
positus et solitarius, Skf. 27; ara steinn, lapis,
cui insidet aquila, cadaveribus inhians, locus
aliquis in campo prælii, Hund. 1, 15, id. qu.
ulðði. v. 16; ara ær, sanguis, cruor, SE.
I 488, 1. — ß) ari enn gamli, aquila illa
vetus, Odin, qui quondam aquilæ speciem in-
duebat, leir ara ens gamla, carmen futile
(vulgo arnar leir), Si. 28, 4; et Ari simpl.
Odin, Sv. 18, 2, Ara sit. vestis Odinis, Iorica.
— γ) species aquilæ, tergis hostium incisa,
supplicii genus: akera bak e-s ara, tergum
alicujus aquila incidere, id. qu. rista örn á
baki e-m, FR. I 354. — δ) occurrit in
prosa: ari af gulli, aquila aurea, F. X 15;
cum artic., annarr arinn altera aquila, FR.
X 517. Germ. Aar; nunc vulgari sermone
Islandico tantum extat in nom. propr. Ari,
apud rusticos Norvegos promiscue usurpatur
cum Örn.

ARINBRAUTI, m., sec. Skul. Thorlacium,
amicus domesticus, (arinn, brauti, comes viæ,
a braut, viæ; it. amicus); a. Synjar. amicus
domesticus Synia, Thor, SE. I 302, 2, cui
explicationi favet appellatio Thoris in strophæ
sequ. lángvinnr þrúngvar, amicus Freyæ, longo
cognitus usu. Alia ratio est, ut evitetur re-
petitio vocum nið in v. 3. et niðjum in v. 1.
ejusdem semistrophæ, et assumptio vocis súlva
pro gigante, mutare nið in við, i. e. við.
Tum cohæret víðsynjar arinbrauti, qui domum
gigantidis destruit, Thor, a víðsyn, Synia
(dea) sílva, (viðr, Syn), gigas femina, et
arinbrauti, destructor foci v. domus, ab arinn
et brauti, id. qu. broti, qui frangit, destruit.
sed sec. lect. Reg. et W. Thoris appellatio
est h. l. salvanið synjar arinbrauti, i. e. brauti
(= broti) arin-Syniar salvaniðs, deleteror gi-
gantis, ut brjótr bergdanna.

ARINGREYPR, adj., dubia interpreta-
tionis: aringreyppir bekkir, Ghe. 1; arin-
greyppir hjálmar. ibid. 3, 17; videtur in universum
significare curvum, rotundum, convexum, sed
proprie esse: unguibus aquilinis similis, itaque
curvus, inflexus, ab arin-, in compos. de-
ductum ab ari v. örn (cfr. arinnesja), et
greypp, quod fortasse vetus forma est pro úsitato
greip, unguis. Interpretes vertunt „ferro
compactum“, v. „firmatum“, conferentes járn
et grópa. sulco in lignum facto coassare.
In glossario: aringr bekkir, scamna, focum
cingentia, (arinn, greipa, complecti); sed
aringr. hjálmar, vestes domesticæ.

ARINKJÖLL, m., navigium foci, (arinn,
kjöll), domus: i arinkjölli, domi, in ædibus,
Ý. 17.

ARINN, m., focus, SE. I 585, 2; dat. at
arni, ad focum, hænd dubie verissima lectio,
Rm. 3, pro af aarni, quod habet cod. Worm.;
umdögg arins, ros focum ambiens, fuligo,
Gha. 23; gen. plur., til arna Ýngvars ad
focos (i. e. domum) Ýngvaris, Eg. 31, 1; dat.
plur., at síns föðrs örnium, ad focos (domi)

patris sui, Ísl. I 293; acc. plur., þrjá arna tres focos (tria domicilia), Gho. 10. — Arinn circumscibitur per „mensam ignis”, i. e. substratos igni lapides, in Bjóðabjörn birkis ótta, Ad. 17, et per. saxa v. lapides, in Grjótbjörn, Ad. 18, quæ utraque circumscriptio idem valet ac Arinbjörn.

ARINNEFJA, *f.*, ancilla, (*qs.*, naso aquilino, adunco, arin- ex ari v. örn, nefja a nef), *Rm. 13 (cf. v. 10. niðrbjúgt nef).*

ARINSYN, *femina gigas, vide sub arinbrauti.*
ARKA (-aða, -at), *v. n.*, ire, iter facere, proficisci: örkuðum at auðno in spem qualiscumque eventus profecti sumus, *Am. 96 (Holm. 101).* *Cf. gloss. Njalssaga, ubi impersonaliter est, (þat) arkar at auðno res ad exitum fatalem tendit.*

ÁRKYNDILL, *m.*, lumen fluvii, (á, kyndill), *aurum, F. 14.*

ÁRLA, *adv.*, *contr. pro árliga, matulino tempore, mane, (ár), H. kat. 6. — 2) mature:* biða til árla andrán þræmatúra morte abrípi, *ÓH. 187, 1. Jd. 21 pro árla legendum est aukit.*

ÁRLIGA, *adv.*, *mature, Hávam. 33. — 2) alacriter, strenue, magno cum animi vigore, Hund. 1, 16: þusto ofan árliga alacriter decurrebant (hostem inuadebant), ÓH. 238, 1, quo loco Hkr. VI vertit „mane”, quod et ipse secutus sum in Sk. I V 81; sed prælium Stiklastadense inceptit sesqui fere horis post meridiem; vide ÓH. 248.*

ÁRLIGR, *adj.*, *matutinus:* árlig verk opera matutina, *Harbl. 4.*

ARMBAUGR, *m.*, armilla, (armr, baugr), *Lokagl. 13.*

ARMBLIK, *n.*, fulgor brachii, (armr, blik), *armilla: armbliks itr, liberalis, Sturl. 7, 43, 1.*

ARMBRANDR, *m.*, ignis brachii (armr, brandr), *armilla, var. F. V 176, 2.*

ARMÆÐA, *f.*, miseria, *Ag.*

ARMGLOÐ, *f.*, pruna brachii, (armr, glóð), *armilla, unculus, aurum: eyðir armglóðar, vir liberalis, Dropl. min. 3; plur., armglæðr, G. 42.*

ARMGÓÐR, *adj.*, *armgóðr orms, id. qu. góðr arms orms auri liberalis; ormr arms, serpens brachii, armilla aurea, aurum, Ísl. II 275.*

ARMGRJÓT, *n.*, saxa, lapides brachii, (armr, grjót), *aurum vel argentum, sec. SE. I 402: úgræðir armgrjóta vir liberalis, ÓT. 129.*

ARMLEGGR, *m.*, brachium, (tibia brachii, armr, leggr), *SE. I 542; armleggs eisa, glóð, aurum, SE. I 404, 1. 408, 1.*

ARMLIGR, *adj.*, *miserabilis, Gha. 54.*

ARMLÍN, *f.*, Dea manus, (armr, lín), *femina, Mb. 18, 3.*

ARMLINNRR, *m.*, serpens brachii, (armr, linnr), *armilla; armlinnus eyðir, ýtir, vir, Gv. 7, Eg. 75, 1; armlinnus þóll, femina, Eb. 29, 1.*

ARMLOG, *n.*, flamma brachii, *aurum, HR. 17.*

ARMR, *m.*, brachium, *SE. I 542; sólbrunninn a., Rm. 10; armar lýsa, Skf. 6; hyggja at örmum inspicere brachia sua,*

Rm. 25; adde SE. II 108, 6. I 654, 1. 658, 1. Leggja arma um, yfir e-n, circumdare brachia alicui, de femina, Lokagl. 17, Hávam. 109; verja e-n armi, id., de femina, Hávam. 166, H. kat. 41. 42; in prosa est, koma á arm konu connubio feminae potiri, F. XI 100; sofa á armi konu, Fjölsm. 42. 43; de femina: at ek Sigurði svefak á armi, Helbr. 12. — 2) cornu aciei, Mh. 2, ÓH. 221. — 3) id. qu. borgarvegg murus oppidi vel urbis: Rúðuborgar armr. Mh. 2, 4. 34, 4, Merl. 2, 41; in prosa borgararmr, F. V 280; virkis armr = virkis veggr, murus arcis, FR. II 250. — 4) in compositis: hvít-, lúng-.

ARMR, *adj.*, infelix, dirus, fere in convitiis, execrandus, sceleratus, scelestus: örm vætrr execranda furia, Gk. 22, cf. FR. I 487, 2. III 498, Og. 30; in arma jötna systir, Hamk. 29; armr er vara vargr execrandus est fidei datæ violator, Bk. 1, 23 (vide hafa 6); de invisa uxore, Ísl. I 152, 1.; de viro ingrato, viribus prævalente, Grett. 56, 3; örm þjóð, drottinsvikar, Mg. 14, 1; armi drengirinn scelerate! ÓH. 92, 6; a. búendr, Skotar, miseri, vel forte: ignavi, Hk. 76, 1, Od. 7.

ARMRUÐR, *m.*, brachium rubefaciens, *præliator, SE. Eg. 234.*

ARMSÖL, *f.*, sol brachii, armilla, (armr, sól), *F. X 26, 1.*

ARMSPRENGIR, *armsprengjandi, lectio Cod. Ev., Sturl. 5, 17, 2. 1, 23, 1; sed præferenda est lectio arnspr., quam vide.*

ARMSVELL, *n.*, glacies brachii, (armr, svell), *argumentum: armsvellis hati vir liberalis, F. VI 26, 2.*

ARMSYN, *f.*, sol brachii, (armr, sýn), *armilla: grund armsýnar, terra armilla, femina, þ. Hræð (ed. Hafn. 1848) str. 9.*

ARMVIÐR FANNAR, *vir, pro viðr arma fannar, ab arms fönn, niz brachii, argentum Ísl. 12.*

ARN, *præsecto j, pro jarn, vide örn, gladius.*

ÁRN, *itio vel labor, Rm. 3, ubi scribitur aarni, sed rectius videtur, at arni v. aarni (i. e. orni), ad focum. Affertur vox Ísl. arn, opus, negotium, in gloss. Synt. Bapt. sub voce árnadr (indeque in gloss. Ed. Sæm. T. III), sed quod ibidem exempli loco adducitur ex vita Jonis Sancti: gekk til sinna ærna, obit negotium suum, non coheret cum aliquo arn, sed ærna, syncopatum est ex ærinda, ærinna, ærna, ut in Eb., at gánga örna sinna, ubi örna est = örinda, örinna; et era, strenuus, contractum eodem modo est ex errinna, erinn.*

ÁRNA (-aða, -at), *v. n. ire, iter facere, proficisci, ambulare: úrgar brautir árnadu aprt heðan humidus per vias recede hinc, Fjölsm. 1; árna á vegum, Grg. 7; árna aprt redire, Eg. 38; á. um fleyja tröð mare (navibus) percurrere, F. IV 282; hveru er hingat árnar qui huc proficiscitur, ÓH. 19, 16 (AR. I 328, 2); hefir til Haukabjar heiptgjara kóungr árnat, F. VI 259, 2. — AS. yrnan, impf. arn, currere.*

ARNA (-aða, -at), *v. a., efficere, perficere,*

conficere; cum acc., hvat þú árnadir í Jötunheima quid profectus in Jotunheimiam effeceris, Skf. 40; obtinere, consequi: sigr árnip felicitatem obtinete, Am. 32; hestir þú árnat þatstú, obtinisti, quod, Am. 83. merere: Arinbjörn hefir árnat oddvita ríki ducis imperium meruit, Eg. 70; börn ok allt þatstú árnar. omnia quæ meres, labore tuo comparas, F. VI 347, 1. In prosa árna efficere aliquid, Ljósv. 12., id. qu. sequens afreka; árna vel, rem bene gerere, negotio feliciter defungi, F. VI 345. 8, 363, var. 10. — 2) cum dat. pers. et gen. rei, intercessione sua vel precibus aliquid conciliare alicui: bið þú Ólaf, at hana árna þér grundar sinnar, F. V 110, 3, ubi ad unni benigne concedat; árna góðs fyrir e-m, bene pro aliquo intercedere, ÓH. 70, 1; árna ánaudgum, at undan gangi, intercedere, deprecari pro servo, ut incolumis evadat, Am. 60.

ÁRNAN, f., intercessio, patrocinium: hvern bið ek hald ok árnan helgan mann hins sanna (tríse) við tirar ræsi (trausts leita ek mér) veita tutelam et patrocinium mihi ut præstet, Hs. 62.

ÁRNAR, 1) gen. s. ab örn, aquila. — 2) nom. pl. ab arinn, focus.

ÁRNGREDDIR, m., desiderium cibi exitans aquilæ, (örn, greddir), pugnator, ÓT. 26, 4.

ÁRNGRENNIR, m., id. qu. arngreddir (örn, grennir), Sturl. 5, 5, 5; Cod. Reg. SE. I 416, 4.

ÁRNHÖFÐI, m., Odin (qs. capite aquilino, örn. háföð), SE. II 472. 555.

ÁRNKELL, m., aquila, SE. II 488. 572.

ÁRN, m., bos, SE. I 587, var. 16.

ÁRNSPRENGIR, m., aquilam cibo fariens, (örn. sprengir) præliator, Sturl. 5, 17, 2.

ÁRNSPRENGJANDI, m., id. qu. arnsprengir (örn, sprengja), Sturl. 1, 23, 1.

ÁRNSUGR, m., stridor aquilinus, vel nisus inter volandum, qualis aquilæ esse solet, (örn, sigr), impetus aquilinus: leggja arnsúg at e-m impetu aquilino aliquem persequi, SE. I 314, 2. An huic locutioni aliquid lucis accedat a phrasi bora frekan at súg til ríkja, F. VII 29, quod Orka. est bera frekan at súg til ríkja. alii videant; SE. I 212 in prosa idem sic describit: dró arnsúg í flugnum, dæði v. traxit stridorem aquilinum in volatu, i. e. inter volandum nisu aquilino ferebatur. St. Thorlacius vocem arnsúgr graphice depingit per „repandarum alarum lapsum aquilinum“; Index ad Vil. Ormst. sub voce dreg, col. 2. offert: hann dró arnarsúg, volatu aquilino ferebatur. Ex recentioribus vocem simplicem súgr adhibuit poeta B. Gröndal, qui de etis usurpat, at gera súg í lopta drögum, in regionibus acris stridorem excitare. De Hrausdalgo, exuviis aquilinis induto, et tempestatem minitante, Eggertus Ólavi usurpat, at mæta súginn, incertum quo sensu, forte factus parturire (kvæði Egg. Olafss., Hafn. pag. 203, v. 40).

ÁRR, m., famulus, minister, nuntius, legatus; nom., Plac. 25, Y. 53, ÓT. 130, 3, ÓH. 28, 1, sed et ár, G. 23; gen. sing. non occurrit;

dat. sing. ár, Od. 9, SE. I 476, 2., sed æri, F. XI 144; acc. ár, G. 37, Lb. 2. Plur. nom. ærir, Plac. 35, F. III 6. 2, 312, 1 (errit var.), ÓH. 238, 1, sed árar, Eb. 22, Selk. 17; acc., áro, Og. 23, Hund. 1, 20, ÓT. 16, 3, ÓH. 259, 1, F. VI 318, 1. Famulus, nuntius, legatus, Og. 23, Plac. 35, Hund. 1, 20, FR. I 502, 3; Ásu árr famulus (= skósvæinn, a calceis) Asæ, Y. 53; konúngs á., minister regius, satelles aulicus, Mg. 9, 3; Yggs ærir, satellites Odinis, Asæ, SE. I 256, 3; árr gudn, minister, famulus dei, de religionis prædicatore, Od. 9; árr engla stýris, id., de homine pio, ut gudn þjón, Plac. 25; vinna sigr á árum fjanda, demones vincere, Gdþ. 28. — β) árr óðar, minister poeseos, lingua, G. 37, cf. málfjón minister sermonis, id.; orða árr, minister verborum, lingua, Lb. 2; ýfs árr, minister fricationis, unguis, ÓH. 259, 1 (F. V 107 var., AR. II 113). — γ) in appellationibus virorum: árr álms (clipei), vir, ÓH. 238, 1. — auðs, divitiarum, ÓT. 43, 1; Mg. 31, 9; — fjörgrýjar stéðja áls hrynhæðs, (auri), SE. I 476, 2.; — fleinþeyrs pugnæ, Selk. 17; — geirbrúar (clypei), ÓT. 16, 3; — hánska hlæbarðs (navis), SE. II 126, 1; hauka klífs elds (auri), F. III 6; — heiðar bæis, ministri cælestes, de discipulis Christi, Lv. 32, id. qu. sequens postular; — hildar borðs (clypei), Dropl. min. 4; — hriðar skæis (navis), Isl. II 349, 1.; — landkostar, præfectus annonæ, Freyus, NgD. 170 ex GS. 5, ubi certissima lectio esse videtur, landskost-ár, in una voce composita, in accusativo; — oddbragðs (pugnæ) vir, ÓT. 130; — ormas landa (auri), vir, G. 23; — örbragðs (pugnæ), præliator, F. II 312, 1. — δ) vide orr, et composita fleiygi-árr, hjálm-, morð-, landskost-árr.

ÁRRAMNGEFANDI, m., qui corvo escam præbet, (ár, n. 2. β., ramn, gefa), præliator, F. XI 188, 3 199. Cf. árveitir ýta, Lb. 20.

ÁRSÁINN, p. p. comp., mature consitus (ár, sá): á. akr, Hávam. 88.

ÁRSAGT, n. p. p. comp., mature dictum, olim dictum, SE. I 418, 3 ex Korm. 12, 5 (ár, segja).

ÁRSALR, m., tapes, tapetes, stragulæ, peristroma, aulæa, Gha. 25; ársali, SE. I 106, ubi in cod. Upsal. (SE. II 271) explicatur per tjald; Eb. 50. 51: brendi dýnur ok hægindi, en hún tók til sín kult ok blæjur ok ársalinn allan. cf. AR. I 31, not. c.

ÁRSAMR, adj., fertilis, ferax, (ár, samr, term.): á. akr, Merl. 2, 38.

ÁRSÆLL, v. infra.

ÁRSÍMI, m., aurum v. annulus; G. Magnæus, ad Eg. 55, 4, per homonymiam explicat ab sími, bos, taurus, = hyrr, bos, quod et ignem denotat, itaque ársími, ignis annis v. fluvii, aurum. Forte et sími, quod funem, vinculum, significat, et haud dubie cum seimr cohæret, accipi possit de divitiis, opibus, et adeo ársími, opes fluviatiles, id. qu. rinarsé, rinargull, aurum et annuli. Eodem modo ránsími in Grett. explicari possit; hinc ársíma grund, campus v. solum auri, fross

vocatur, ut quæ solita sit a veteribus ornari vitis ac lamellis aureis: gerðihamrar ársíma grundar, rupes, quæ frontem cingunt parte quadam, v. disternant, sunt supercilia; ceterum tó grundar cum ársíma jungi debere, suadere videtur SE. I 518, 3, ex qua sequitur gramr h. l. nude pro rege poni, neque cum grandar construendum esse.

ÁRSKAPDR, p. p. comp., jam pridem, olim creatus, factus, excitatus, commotus, (ár. skapa); in accus. árskapðan, árskaptan grun, suspicionem jam pridem motam, excitatam, F. IX 440.

ÁRSTILLIR, m., moderator, rex bonæ annonæ, (ár, stillir), Christus, Lb. 17, cf. árveitir et skilfingr skírs árs.

ÁRSTRAUMR, m., rapiditas fluminis, impetus aquæ, (á, straumr), Grm. 21; ár-straumar dals. impetuosa arcús profusiva, nimbus sagittarum; steypir dals ártrauma, nimbum sagittarum effundens, jaculator, præliator, vir, ÖH. 239, 1.

ÁRSÆLL, adj., felix annonæ vilitate, de rege, quo imperante latus annonæ status rerumque ad vitam sustentandam necessariorum ubertas incidit, (ár, sæll), ÖH. 155, 1.

ARTA, f., avis, SE. II 488, id. qu. ort, anas minor, Dan. Ortand; cf. urta, ertla.

ARTAL, n., computatio anni, (ár, tal), Vafþr. 23. 25.

ARTALI, m., luna (quæ anni mensor, ár, telja), SE. I 472, Alm. 14. — 2) corvus (forte, mane vocem edens, ár, telja), SE. I 483.

ÁRVAKR, adj., qui mane evigilat, vigil, SE. II 172, 2. — 2) subst., equus Solis, SE. I 56. 484, Grm. 37, Bk. 1, 16. — 3) bos, taurus, SE. I 586, 3.

ÁRVEITIR, m., dator annonæ, (ár, veitir): á. ýta. qui hominibus latam annonam largitur, Christus, Lb. 20, (cf. árstillir).

ARÐR, m., aratrum (brevis dentali instructum, eximii usus in terra lapidosa, Norveg. Ard), Rm. 19: beiti þú yxn fyrir arðr bovem aratro junge, Hugsm. 32, 2. — In prosa F. I 240, (erja, arare), id. compos. arðruxi, bos arator, aratro habilis, Sturl. 6, 80; plur. arðryxn, Sturl. 7, 55; arðsgeldingr, bos castratus, F. VII 21. — Arþskavi, nom. propr. Hyndl. 21, poliens, lævigans aratrum, fabricator aratri, (arðr, skafa); cf. Rm. 19, ubi fabricatio aratorum in studiis liberorum colonorum ponitur.

ÁRÆÐI, n., audacia, animus ad impugnandum: eyða áræði e-s, spiritus alicuius frangere, Mg. 37, Orkn. 2, 3. — 3) fortitudo: njóta áræðis fructum capere fortitudinis suæ, Hk. 104, 1.

ÁSABRAGR, -drottning, -hetja, etc., vide sub áss.

ÁSAMT, præp. c. dat., unacum, SE. I 640, 1.

ÁSBRÚ, f., pons Asarum, id. qu. Bifröst, Grm. 29, SE. I 70.

ÁSGARÐR, m., Asgardus, urbs Asica (propr. septum v. munimentum Asicum, áss, garðr, interdum Ása garðar, septa, munimenta Asarum, vide áss); Asgardus primarius

(Asiaticus) vocatur Ásgarðr forni, SE. I 32. 54. — De Asgardo v. SE. I 54. 62. In Ed. Sæm. vel antiquiori rarius occurrit, Hymk. 6, Hamk. 20. Ásgarðu verjandi Thor, SE. I 252, cf. I 256, 3.

ÁSGRIND, f., porta Asgardii, (áss grind) SE. I 212. 270.

ÁSGRÚI, m., gigas, (quæ terror Asarum, áss; grú), SE. Eg. 111 pro auogrú.

ÁSJÁN, f., facies, v. adspex, (ajá á), Korm. 6, 1.

ASKA, f., cinis, Merl. 1, 8.

ASKLÍMAR, f., plur., rami arborum (askr, límar), Hund. 2, 48, Sk. 2, 22.

ASKR, m., arbor, in commune, Vsp. 17. 43, Grm. 29. 30. 31. 32. 34. 35, ubi est de arbore mundana, Yggdrasil, quæ alias appellatur tré, þollr, baðmr, Vsp. 2) frazinus: oddr anki studdr, cuspid frazino suffulta, i. e. ensis frazineo manubrio, Mg. 34, 2; metaph., ættar askr, surculus familiæ, filius, Sonart. 29, ut átrunnr, kynviðr. — 3) vas ligneum, ex quo puls atque sorbitia comeduntur, Hg. 16; heljar askr, vas Helwæ, fames, Sturl. 6, 15, 6, ut heljar diskr. — 4) navis, SE. I 581, 2; naves Hjalmars et Oddi Aski vocati, FR. I 421, et ibid. 422 askar et 423, 1 herskip juxta ponuntur; hinc askr Ullar, navis Ulleri, clypeus (vide askögn). — 5) gladius, SE. I 565, 1; skafnir askar politi enses, Ghe. 4; skelfa, quassare, Rm. 39; askr skelfr, tremet, vibratur, SE. I 614, 1; hvitir askar, candidi, fulgidi, SE. I 670, 2. — 6) nomen primi hominis, ex ejectis mari lignis creati, SE. I 52, Vsp. 15. — 7) in appellationibus virorum: a. álma, (clipei), pugnator, Isl. 3; a. Hárs drífa (pugnæ), id., SE. I 414, 5; a. lagar mána (auri), vir liberalis, Isl. II 371; a. rimma (prælii), ÖH. 239, 1. — 8) vide composita: eski-askr, stæriaskr. — 9) equus, SE. II 487. 571.

ASKRÖÐ, f., insulæ nomen, SE. II 492. Hodie Askroven in Sundfjordo, AnO. 1846, p. 91.

ASKSÖGN ULLAR, pro sögn Ullar aska, cohors clipeata, viri præliatores, (askr, sögn), SE. I 246, 2.

ÁSKUNNIGR, adj., Asis oriundus, (áss, kunn -- kyn), Fm. 13.

ÁSKUNNR, adj., Asis ortus, (áss, kunn, = kyn), SE. I 72, 2. — 2) Asis notus, (áss, kenna), Ghe. 29.

ÁSKVITULL, m., navis, SE. I 582, 2; forte nomen navis piraticæ, ab perquirendis et perseguendis navibus bellicis majoribus denominato, (askr. vitull a vita v. vitja) SE. II 481 h. l. habet askvitill. Quod ad formam vocis posterioris adinet, cf. voc. Norveg. handvitill, manubrium, quo regitur aratrum, stiva.

ÁSKÞOLLR, m., (askr 4, þollr), thallus navis; a. Ullar, id. qu. þollr Ullar aska, thallus navis Ullianæ (scuti), vir, SE. I 414, 3.

ÁSLÁKR, m., gallus, SE. II 488. 572.

ÁSLIÐAR, m. plur., Asarum socii, (áss, liðar), Skf. 34.

ÁSMEGIN, n., robur Asicum, quale Asis diis esse solet, (áss, megin), robur divinum,

vires divinae, *Hamh.* 31, *SE. I* 286, 1. 288, 1. 146. 170. Contracte in nom. ásmegn, *SE. I* 90 var. 9.

ÁSMEGIR, m. pl., filii deorum, *Asarum*, i. e. *Ass*, (áss, mögr), *Vegt.* 12, *Fjölsm.* 34. — 2) ásmegir, lect. *Cod. E* (*Frisiani*), *ÓT.* 16, 3, pro qua in textum suscepta est ásmegi; jungi possunt herparfir hlakkar ásmegir bello viles praeliatores, ab áss, contus, unde hlakkar áss, contus bellonæ, gladius, ut þundar áss, et hlakkar ásmögr, puginator, ut sverðmódr. *Sed lectio ásmegi pro ásmegni, vi divina, vel singulari, eximia potentia, nullo satis idoneo exemplo probari videtur.*

ÁSMÖDR, m., furor *Asicus*, *Asarum* deorum, *SE. I* 274, oppos. jötunmödr. — 2) Ásmödr, nom. propr., id. qu. þormödr, *Isl. I* 307, ubi Ásmöðar arfi est *Thorgrimus* *Orra-kæa*, filius *Thormodi* (v. *ibid.* 306).

ÁSMUNDR, *regulus maritimus*, *SE. II* 469 pro jösumdr.

ÁSNÍ, m., *asinus*: ægis a., *asinus pelagi*, *æsi*, *Krm.* 18.

ASPARNIR, *insula*, *SE. II* 492; potest esse n. plur. cum articulo, a nom. sing. *aspi*, *quoadmodum* artic. fem. gen. additur *insulæ* *Asotinar*. „*Forte Aspen in Maria boreali*“, *AsO* 1846, p. 92.

ÁSPYRNA, f., *impressio pedis*, (*aspyrna* á): fá áspyrna skla þyrnis, *pedis impressionem* *poti*, *pedis impulsu succuti*, *Grett.* 42. *Quod ad compositionem adinet, cf. ástig*, (*a stiga*), *vestigium solo impressum, gressus*, *Arn.* 47, *Sk.* 400. 629, *id. mæta ástigung löta, pedibus concalenti*, *Sk.* 540, *quod prope accedit ad phrasim*: at fá áspyrna skla þyrnis.

ÁSRÍKI, n., *vis divina*, (*áss, ríki*), *F. I* 286.

ÁSS, m. *Ass*, *deus*; specialiter de *Odine*: *Grn.* 6, coll. *SE. I*, 78; ólverk ásar, *confectio cæcævis* *Odins*, *versificatio*, *Korm.* 22, 1; him almáttli áss, de *Odine* *sumitur*, *Isl. I* 25, *Vigagl.* 25; svá láti áss þik heilan í bogi, *FR. I* 437, 1; de *Thore*, *Hamh.* 2 (*cf. ásmödr*, 2); ragr áss, de *Lokio*, *Lokagl.* 33; ím örva, *Ass sagittifer*, *Ullus*, *qui et bogæus* (*vide sub bogi*) *dicitur*, *knörr örva áss*, *æsis Ulli*, *clypeus*, *Ha.* 236, 2. — 2) in *appellationibus virorum*: á. ísarns (*ferris*), *vir.* *Eb.* 19, 2; — óss vita (*auri*), *id.*, *Sturl.* 1, 23, 1; — hildar (*pugnæ*), *Fróða hriðar* (*præti*), *id.*, *ÓT.* 26, 3. 28, 3; — járnradðar (*pugnæ*), *id.*; ok orðvísá Ása járnradðar svá kvæði atque disertos praeliatores (viro) ita compelleris, *SE. II*, 628; áss löfa elda (*auri*), *vir.* *Od.* 26. — 3) Ása þragr, *Thor*, *Skf.* 34, *SE. I*, 553, 2, *cf. 88*; Ása drottning, *Freyja*, *SE. I*, 304; Ása garðar, *domicilia Asarum*, *id. qu. ásarðr*, *Hamh.* 5. 10; Ása hetja *Thor*, *SE. I* 553, 2; Ása mjöðr *poesis*, *SE. I*, 244; Ása nauðgjöld, *id.*, *SE. II* 533; Ása auk *palatium Asarum*, de *Sessrumnere*, *palatio Freyæ*, *Hamh.* 15; Ása synir filii *Asarum*, *Grn.* 42, *Skf.* 17. 18, *Atóm.* 17; Ása þirr, *Harðr.* 50, *SE. I*, 54. 14, 6, *id. qu. Ólafþórr*, *SE. I* 88 (*sed hunc ab eo recentiores distinxerunt*, *SE. I* 206). — Áss valkinn náa, *Eb.* 19, 1 *Odin* (*qu. deus hominum prælio casorum*); forte in hac peri-

phrasi latet nomen *Thorgrimi*, si áss h. l. absolute de *Thore* sumitur, qua ratione náa valkallins Ásar, *perniciēs Thoris*, *prælio prostrati*, foret *serpens* (*grimr*) *circumterranæus*, *Thoris occisor*; sic nið (— niðr) náa valkallins Ásar foret, filius *Thorgrimi*, i. e. *Vermundus*, *affinis Thorarinis Nigri* (*aliam rationem v. sub niðbræði infra*). — 5) *gen. sing. áss*, *Ha.* 236, 2, et *cum artic.*, *ássina*, *SE. I*, 230, *it. ásar*, *Korm.* 22, 1, *SE. I*, 308, *Eb.* 19, 1; *dat.*, *æsi*, *Vigagl.* 25; *acc.*, *ás*, *Rm.* 1. *Plur. nom. æsir*, *gen. ása*, *Vsp.* 21; *Vafþr.* 26, *Ý.* 9; *dat. ásum*; *acc.*, *áso*, *æsi*, *ása*; *áso*, *Lokagl.* 6, *Ód.* 26; *cum art. ásona*, *Lokagl.* 10 *pros.*; *ásu* et *æsi*, *FR. II* 289, 2 et *var.* 3; *æsa*, *FR. II* 289, *var.* 3. 291, 3; *ása*, *SE. I* 314, 2. *FR. II* 291, 1, et *var.* 7, *SE. II* 628 (*vide supra áss*, 2, et *cum artic. ásona*, *Ý.* 5, *pros.*). — 6) *Vide oss*, *it. composita*: *bygviáss*, *hefni-*, *hræfn-*, *hvíti-*, *hirdi-*, *land-*, *skjaldar-*, *veiði-*, *þjóð-*, *öndr-*.

ÁSS, m., *collis*, *colliculus*; *dat. ási*, *Hh.* 2, 1; *acc. ás*, *Korm.* 6, 1.

ÁSS, m., *trabs*, *contus*, *longurus*, *Hymk.* 12; *pertica veli*, *dat. ási*, *F. III* 27, *VII* 357, *Ý.* 51; *acc. ás*: út berum ás, at beita, *perticam veli proferimus* (*proram versus*), *ut cursum obliquemus*, *Orkn.* 81, 8; *eisu áss*, *contus favillæ*, *contus ferri*, *massa ferri ducta igni*, *id. qu. járnsta*, *SE. I* 300, 3 (*vide ásmegir*, 2 et *megináss*). — 2) unio, in *ludo latruncolorum*, *Sturl.* 4, 46, 1.

ÁST, f., *amor*, *favor*, *benevolus animus*: fá fljóða ást *amorem mulieris conciliare*, *Hævam.* 92; hafa á. við e-n, *Fjölsm.* 49; rennumk ást til ilma unnar dags *amor feminæ animo meo illabitur*, *F. II* 249, 2; firna e-n ástar *amorem alicujus vituperare*, *Hævam.* 93; lýsa ástar merki til e-s *signa favoris in aliquo ostendere*, *Has.* 18; kvæðja e-n ástar *favorem alicujus expetere*, *F. II* 53, 3. *Plur. ástir*, *Hamh.* 29, *Gh.* 1, 16; af ástum *Krists amore Christi ductus*, *G.* 65; brúðr leiddi oss ástum *femina me amavit*, *Eb.* 40, 4 (*AA.* 236); renna ástum e-s *amores alicujus impedire*, *Korm.* 22, 3. — 2) *quod quis carum habet, quod cui curæ est*: sé þér ást á okkarri náði si tibi tranquillitas (*salus*) *nostra curæ cordique est*, *Skáldh.* 1, 38; hær er nú ástin mín, *Sturl.* 4, 36.

ÁSTAFUNDR, m., *amicus conventus*, *congressus*, (*ást*, *fundr*) *OH.* 23, 1, *ut óska-fundr*.

ÁSTALAUSS, *adj.*, *amorum expert*, (*ást*, *lauss*), *Hel. Br.* 5.

ÁSTBLINDR, *adj.*, *amore cæcus*, (*ást*, *blindr*): ástblindir eru seggir svá sumir, at þikkja mjök fás gá, sunt homines, qui amore adeo occæcantur, ut nullius pæne rei curam habere videantur, *A.* 20.

ÁSTGJÖF, f. *donum amicum*, *benevolo animo datum*; *plur. ástgjafar*, (*ást*, *gjöf*), *Sk.* 2, 7; rakkir drottinn fremr rekka Ríkr ástgjöfum sliikum (*þeim er sigr ok sómi*) *Sólar fróns* (at þjóna), *potens*, *eximius calorum rex homines talibus donis clementissime ornat*, *Ho.* 9. *In sing.*; ástgjöf heilags anda, *SE. II*, 238.

ÁSTKYNNI, *n.*, *amicum hospitium, quum quis ut amicus hospitio excipitur, Am. 14.*

ÁSTMENN, *m. pl.*, *homines amicitia juncti, cari, dilecti* (ást, maðr), *Orkn. 22, 4; in prosa: frændr ok ástmenn homines cognati et cari, Vápn. 7.*

ÁSTNENNINN, *adj.*, *qui caritati operam dat* (ást, nenninn); *á. halr, qui deo carus esse, divinum favorem consequi cupit, Has. 62.*

ÁSTRÁÐ, *n.*, *amicum consilium, ex amore suggestum* (ást, ráð), *in plur. Bk. 1, 21; ástráð mikit, consilium amicissimum, magno amore profectum, Hymk. 4, 30, Fm. 35. In prosa F. IV 278.*

ÁSTSAMLIGR, *adj.*, *amoris plenus, ex amore profectus: á. ráð, id. qu. ástráð, Hugsm. 7, 2; in prosa, á. saðir, Sks. 12.*

ÁSTSKYRÐR, *p. p. comp.*, *amore clarus* (ást, skýra), *Plac. 9; cf. friðskýrðr.*

ÁSTSNAUÐR, *adj.*, *amoris expertus, a caritate alienus* (ást, snauðr), *Has. 9.*

ÁSTUGR, *adj.*, *id. qu. ástúðigr, amabilis* (ást): *plur., ástgir, Vsp. 15. — In prosa occurrit, ástugr öllu fólki univervo populo carus, Knytl. ed. Hafn. in folio, cap. 78, quæ lectio non exstat F. XI 310; in compos., óástugt, Ísl. I 151, var. 8, id. qu. óástúðigt.*

ÁSTÚÐIGR, *adj.*, *carus, acceptus, amatus: á. öllu fólki toti populo amatus* (ást, úð), *F. X 178, 2. In prosa frequens, ÓT. 92 ástúðgir, Eg. 82 ástúðigr, Vigagl. 12. 20 ástúðigt.*

ÁSTVINR, *m.*, *carus amicus* (ást, vinr), *Sonart. 7: á. meyja amator virginum, Krm. 23; á. aldar rex populo amatus, F. XI 307. 1; ástvinir ýta drottins, homines deo cari, þii homines, Has. 47.*

ÁSTVITJÓÐR, *m.*, *caritati operam dans, vir amoris affectu plenus, Plac. 21. Quod ad formam adinet cf. hjaldrvitjaðr.*

ÁSVIÐR, *nom. propr. Runarum apud gigantes doctoris vel auctoris, Hávam. 136 (qs. semper prudens, sapiens, á, sviðr).*

ÁSYNJUR, *f. pl.*, *Asides, deæ: trúa á á. fídere Asidibus deabus, Hyndl. 11; invocantur Bk. 1, 4, Ogr. 8. Vide Osynjur.*

AT, *præpositio regens genitivum, dativum et accusativum.*

I. cum genit., *apud, domi alicujus: at Herjafóðrs apud Óðnem, Vsp. 39, Vafþr. 40; sic at Óðins, Arinbjarnar, Fróða Friðleifssonar, Korm. 27, 1, Ad. 22, SE. I 386, 2. 378, 1, adde Grm. 47. 49; at ins fróða Fjalars, at ins tryggva vinar, Hávam. 14. 67; at vighættis apud pugnatores, SE. I 652, 2; at sin domi suæ, SE. I 708, 2. Vulgo subaudiri volunt „húsi”, qs. at húsi e—s in domo alicujus; sed Grág. II 50 est „þeir skulo fara til húss at þeirra búanna”, adeunto domiciliis accolarum; ubi commodius subjicitur heimili, ut verbo tenus sonet: adeunto ædes domicili accolarum. — β) per, transitivum significans: skynda út at andar ex domo per atrium properare, Hítid. 11, 1. — γ) in prosa Vigagl. 13 videtur esse „in”: veit mér at gátang at fangs, fer mihi suppetias in lucta. — δ) in prosa etiam ad-*

ditur nomen domicili vel villæ, ut ÓH. 145: í Austrey i Góto at þrandar; heima at sín, domi apud se, domi suæ, Eg. 59; similiter cum præpos. frá: haun hafði lángskip af Gelmini frá Gunnars, annat af Viggjum frá Loðins, ÓH. 38 sub fin.

II. cum dativo, in genere respondens præpp. „in, ad, apud, ex, cum, per, propter, pro, quod attinetad.” — 1) pro á, i, in: hrafn at meidi corrus in arbore i. e. corvus arbori insidens, Sk. 3, 11, ubi in ed. Hafn. tertitur, ex arbore; at móti = á m., propr., in occurso, in occursum, i. e. obviam, contra, SE. I 306, 2. 444, 5. 492, 2; at vangi, in campo, solo, i. e. humi, G. 44; vera at manna máli, in sermone hominum esse, versari, Vigagl. 23, 1; at þingum, vigum, in conventibus forensibus, in præliis, Grm. 47. 48; þularstóli at in sella oratoris, Hávam. 112; eldaz at löndum, senescere terris (imperantem), in imperio senescere, Hg. 31, 3; falla at höfði, pro f. á höfðit, in caput, præceps cadere, SE. I, 372, 2; aliud est falla at höfði e—s; vide signif. 2; ímunbukl snart Snæköll at snæðings porti (= á munninni) os Snækölli tetigit, Grett. 42. — β) de tempore: at hausti insequenti auctumno, Orkn. 80, 3; at kveldi vesperi, Hávam. 81, Hamk. 24; at öðrum apni, altera vespera, crastino vespere, Hymk. 16; at þriðja morni mane perindino, Hyndl. 41; til dags at morgni ad lucem crastinam, Eg. 74, 3. — γ) de loco, tam de commoratione in loco, quam de motu locum versus: at Uppsölum, Fjöllum, sölum Heljar, Upsalis, Fjalis, in Helæ palatiis, Y. 33, H. 13, Vsp. 39; at Valhöllu Grm. 23, id. qu. á V., quod habet ed. Holm.; ad: F. III 10, ubi nunc construi placet, þar er ek frá hilmí hjarls drottna sendu boð at hjálsömum jarli, quum audiverim, principem terræ præfactorum (i. e. regem Knutum) dynastæ galea decoro (c: Eiriko) nuntium misisse; similia exempla vide sub verbo fara et færa. — 2) apud, prope, juxta: austr at Egða fjöllum prope montes Agdenses orientales, Orkn. 81, 2; at sunnanverðum kastala barmi apud meridianum caestelli latus, ibid.; at Urðarbrunni, at aski Yggdrasils, at himinu enda, Hávam. 112, Grm. 29, Hymk. 5; at eldi ljósum apud lucidum ignem, Am. 9; Háva höllu at, Háva höllu i, ad aulam, in aula, Hávam. 113; þú skalt at mér lifa, apud me, mecum vitam deges, Hund. 2, 16; at vin (= vini) jarla, apud regem, una cum rege, F. II 316, 1; sic in prosa Ljósr. 13, þorsteinn kom at máli við Guðmund ok mælti: svá er mál með vexti, at ek hefi hér uppsætt at þær, ok tekít hér þrifnað, de quo antea in initio cap., þar óx sá maðr upp með Guðmundi, er þorsteinn hét, og gjörðiz verkstjóri. At visa apud regem, ÓH. 70, 1; coram rege, Höfuðl. 2; at Borgnýjo apud B., Og. 6; seggr at hjörðu, opilio gregi adsidens, gregem custodiens, FR. I 518; falla at höfði e—s juxta caput alicujus cadere, ÓH. 240, 4, de honestissimo mortis genere; cf. Saxonem, Lib. 2, p. 37: „ad caput extincti moriar ducis obrutus, ac tu ejusdem pedibus moriendo allabere pronus.”

— 3) *pro of, um, per*: líða at lopti *per aera labi, ferri*, SE. I 118, 2; fara at grjóti *per saxa incedere*, F. III 101; renna at aski *per fraxinum currere*, Grm. 32; drífa at vegi *abripere se (id. qu. a braut)*, Fjölsm. 4; gánga at nám, at höfðum bragna, *per cadavera, per capita caesorum incedere*, Hh. 88, 2. ÓT. 18, 4; at brauta, at velli, *secundum viam, per campum*, Hávam. 10. 11; gánga at árum *per remos ambulare*, Rekst. 25. Sic in *prosa*: gánga at stræti, F. VI 361; draga at tsi *per glaciem trahere*, F. VII 19. 246. — 4) *pro af, ab*: nema at mǫnnum *ab hominibus discere*, Harbl. 42; sendr at goðum *a deis missus*, Lokagl. 34. 35; vilja mund at e-m. 3: þiggja, Og. 20; mér var auðsött orð *ut drottni a domino veniam colloquendi facile potui impetrare*, F. V 180; sliks var vís at hánum *hoc ab eo expectari poterat*, ÓT. 52, 2; sic in *prosa*, at tǫnnnum er bitnis von, SE. II, 20, et Skf. 2, illra orða *ea at ykkrom syni; ótti varð at för, iter erat terrori, i. e. expeditio navalis terrorem incolis incussit*, ÓH. 4, 3; gánger var harðr at víkingum, *a (nobis) piralis acer impetus factus est*, Eg. 48, 2; kuðr at máli *per sermonem notus*, Hávam. 57, ut kenna e-n at vǫpnum *et klandum, in prosa F. VIII 141*; illan mann láttu aldregi óhöpp *at þær vita malo homini ne reveles infortunia (tua)*, Hávam. 119; hrpa í eld at augum (= beint at augum), *verus vidensque in ignem ruere*, FR. I 440 r. 2. — β) *ex, secundum*: at eit ok nafni skal ek jarsteikn *vita ex genere et nomine certum indicium cognoscam*, Fjölms. 47; at munum, *ex sententia, ex voluntate*, Skf. 4, 20. 36; at munns ráði, *ex oris libidine, quicquid in buccam venit*, Harbl. 47; at auðnu *fortunate*, Söll. 25; *ut fortuna fert*, Am. 96; at veg sinum *pro sua dignitate*, Mg. 11, 1; at frettum, at frétt, *secundum famam, ut fama fert*, Hh. 33, ÓH. 55, 1; cf. Sturl. 7, 42, 1. — 5) *pro vegna, fyrir, ob, propter, pro*: at gráti *propter lacrimas*, Hm. 9; sekr at falli allvalds sona, *reus cædis (ut sekr of)*, H. 32; sækja e-n at ráðum *consilii ergo aliquem adire*, ÓT. 57, 1; þreyja at e-m *propter aliquem (amisso aliquo) lugere*, GS. 14 (NgD. 165); gráta at Óði *mortuum Odum deferre*, SE. I 556, 4, *ut gráta eptir ósláttinn*, Mg. 9, 3; lét sveltaz at Sigurði *se mori passa est propter Sigurdum*, Og. 17; drúpa at ólga *steypi regem amissum lugere*, F. XI 317, 1; hörð auðn er at Engla stríði, *grave damnum in eo factum est*, ÓH. 248, 1, *quo sensu hodie vulgo dicunt: mikill söknuðr er at honum, quæ phrasis etiam occurrit*, Bk. 2, 13; gera sér ángur at e-u, *dolere aliqua re, ægre ferre*, Korm. 14, 2. Huc *refertur potest* — β) fara at e-u, *ire ad aliquod repetendum, reducendum, venatum ire (vide fara)*; ventu at Saxa, mülle, qui Sazium adducant, *exesse Sazium*, Gha. 50; skrída at Ólrúnu *ad querendam Ólrunam*, Völk. 5. — 6) *pro meo, ita ut saepe per adverbium exprimi possit*: Atla þóutiz þú stríða at Erps morði *ok ut Eitils aldrlagi, nece Erpi et Eitilis, necandis Erpo et Eitile*, Hm. 8; at æði, *cum*

furere, furenter, Hyndl. 43; at hófl *temperate*, Hávam. 19; at loð, *commendatione, per commendationem*, Hávam. 125; *haud absimile*, at illum leiki, (*alias við illan leik, með illan leik*), ægerrime, F. IX 473, var. 5; hrinktu mik at bræðrum *cinge me fratribus*, Gha. 49; at rétta, *jure, ut justum erat*, Ha. 235, 2; at gnógu, *sufficienter, quantum satis est, it. valde, magno opere*, Sturl. 4, 41, 1; at kostum *tolutim (nunc a kostum)*, ÓH. 70, 2; in *prosa etiam, una cum*: at öllu líði *una cum omnibus propugnatoribus*, F. VII 189. — 7) *pro, loco, vice*: hafðr at maní *mancipiú loco habitus*, SE. I 378, 1; kunnar at köppum *pro viris fortibus habitæ*, SE. I 386, 1; kendir at þegnum, *pro subditis agniti, habiti*, ÓH. 108; verða, hafa e-n at augabragði, *spectaculo esse, habere*, Hávam. 5. 30; at sköptum *loco insilium*, Nj. 158, 2; at kvæn *pro uxore*, Hamh. 8, 22, Fjölsm. 43; öldum at ártali *ut computandis annis inservant, Vafþr. 23. 25; vera þjóði at sítum, dolori esse, sollicitudine feminam afficere*, F. III 27, 2; verða at bünnum, *interfectores mutuo ferri, se mutuo interficere*, Vsp. 41; lét sér hólm at skjaldi, *insula pro clipeo usus est, in insulam confugit*, H. 19, 4; *etiam cum adject., et oss at spökum (3: konum) yrði, si nobis tractabiles fuissent*, Harbl. 17. — 8) *ratione, nomine, quod adinet ad*: fallin ad frændum, *vadín at vilja, cognatis spoliata, voluptate orbata*, Hm. 4; heill at höndum, *hrumr at fótum, manibus valens, pedibus infirmus*, Mb. 6, 1; snaudr at ástvinum *amicis destitutus*, Sonart. 7; gættinn at geði *animo circumspectus*, Hávam. 6; hræsinn at hyggjandi *super ingenio gloriosus, ibid.*; seinu at e-u *tardus circa aliquid, ut seinu at för segniter capessens iter*, Harbl. 48; *interdum omittitur at, ut itr álitu eximius aspectu*, Sk. 1, 7; betri at sér, *melior, respectu sui, i. e. præstantior, quod ad naturæ animique bona adinet*, ÓH. 118; hans aldar man geit at göðu, *de meliore nota commendabitur, felix prædicabitur*, Hg. 33, 19. — 9) *at cum dat. participii et substantivi saepe, ut ablativi consequentiæ, usurpatur, v. c., at uppverandi sólu erstante supra horizontem sole*, Harbl. 56; *et omissio at: órofnudu lofi alls grams salvo honore dei omnipotentis*, SE. II 208, 2 (*vide létta 2*); sic Gþl. 40: þrídja dag eptir er hann var döyðr í sínum manndóme, óskaddom sínom guddóme, *reis hann upp af dauða*. — β) *eodem modo usurpatur substantivum cum prædicato: at blum stilli rege ebrío, Y. 53; at meira fári majori (instante) periculo*, ÓH. 156, 4; at enu gjalla Gjallarhorni *sonora tuba Gjallava sonante*, Vsp. 42; at hváru, *vide sub hvárr; jöfnum þrek, omissio at*, F. VI 423, 1. — γ) *interdum cum nudo substantivo positum absolutam sententiam efficit: (skip) strýkr fast at árum, navis, remis agitata, celeriter procedit*, Sturl. 3, 28, 1, *ut renna at víðum, malis stantibus (sed detractis velis) labi*, F. VIII 161. 218. 335; *simili sensu hodie dicitur, skipið gengr vel undir árum*. III. *cum accusativo: α) post: at skilnað ykkarn post vestrum discessum*, ÓH. 194, 1;

at þetta líf, post hanc vitam, hac vita finita, *Merl.* 2, 60; at þat postea, *F. III* 12, 2, in primis frequens in *Rm.* 2. 6. 9. 14. 18. 24. 30. 35; junguntur at þat síðan, deinde postea, deinde hoc facto (ut þá síðan, *F. X* 57, nam at þat est id. qu. þá tum, in prosa *F. X* 323), *RS.* 20, *Völk.* 3, *Nj.* 156; pro at þat síðan in *Rm.* frequenter usurpatur meirr at þat, *Rm.* 2. 4. 6 (bis), 9. 18. 30 (bis); at rosnar smettir post rupta pacta, *Ha.* 285, 1. — β) at þat propterea, *Höfudl.* 6, *Hg.* 7, *ÓT.* 97, 1, quo loco *F. II* 289 pro at þat est af því, ex eo, idcirco. — γ) post mortem: þat er synir A. at sík leiðu quod morientes reliquerunt, *FR.* I 442, 1; at sína in honorem mortuorum (fratrum), *Am.* 71, ubi *FR.* I 221, eptir sína menn; niðr at nið, cognatus mortuo cognato, vel, in honorem mortui cognati, *Hávam.* 72; hlaut aura at Stranda-Hneiti multam pro cæde Str. obtinuit, *Sturl.* 1, 11, 1, ubi at Str. est id. qu. eptir Str., *ibid.* in strophæ marginali, et fyrir víggjöld eptir Hneiti in prosa antecedente. — Sæpe apud veteres participium additur, quod mortuum vel casum (daudr, líðinn, fallinn) significat, v. c. at daudan dögling, ver, föður, jöfur, mög, mortuo rege, marito, patre, principe, viro; at jöfur, mög fallinn, at fylki líðinn, at frændr dauda, at Harald fallinn, *F. VI* 237, *Bk.* 2, 51, *Gha.* 25. 38, *Gk.* 4. 10. 18, *H.* hat. 42, *Mk.* 16, *SE.* I 240, 3. — In *Grág.* sæpe cum accus., I 174, 193. 323.

Constructio: ponitur post casum, vigi at, þingom at, brautu at, velli at, þingi at, stóli at, brunni at, *Vafpr.* 17, *Grm.* 47, *Hávam.* 10. 11. 61. 112; separatur a casu, *F. VI* 288, ubi coherent at ossum drottni; longius disiectum in versu *Sighvati*, *FR.* I 354, ubi constructuenda, hinn er sat at Jörvík.

AT, adverbium, sine casu, id. qu. hjá, við, prope, juxta, circa, semper longam quantitatem et tonum habens, dum at præpos. et partic. negativa corripuntur. Várätti át, þar ér eggjar á skelþunnar runnu, præsens non adfuiti, quo loco &c., *Eg.* 48, 1 (hodie: þú varst þar ekki við, ekki víðstaddr); at vörðm þar aura (einn ok sex) át meini, *GS.* 9, ubi construe: vorum át þær, át aura meini, ibi præsentem adfuitimus, ibi constitimus, ad ignem; sic in versu metri collatati (dróttkvætt), *SE.* I 346, 2, sec. lectionem cod. *Reg. et Vorm.*, (fárbjóðr) át þar várum eo loco præsentem aderamus; item in *exempl.* in *SE.* II 18 allato, þar var þú at — er fjádr klæðit þvat, ubi præsentem adfuiti, quo loco dives vestem abluabat. Aliud est *Sturl.* 7, 42, 2, gekk ramn at þar drekka, quod idem valet ac si diceret, gekk ramn þar at, (til at) drekka, corvus eo accessit potaturus, nagn h. l. gánga at est accedere, þar = þágang, eo, illuc; *it. Od.* 22. Hinc apparet quantitatem et accentum effecisse illam amphiboliam, qua usus est *Glumus Homicida*, *Vigagl.* 25, vark-át þær, ibi non fui, et vark át þar, ibi præsentem adfui. Item usus hujus particule frequens in prosa, quum sequente infinitivo, tum verbo finito: þeir höfðu vit

at 3 sumur, at gera einn hang, occupati fuerunt in tumulo construendo, *F. X*, 186; voru Varbelgir at, at taka af þau lög, sem eptir voru, *F. IX* 512; var þar at kona nokkur, at binda sár manna, *F. V* 91; var ek at, ok vafk, *F. XI* 49; hann var at, ok smíðaði skot, *Vem.* 27. Ex qua constructione perfecta est vulgatissima sermonis hodierni phrasis, v. c. eg er að lesa (pro eg er að, að lesa), in legendo occupatus sum, i. e. lego; sic et *Hild.* c. 35: „kvað hann vera at telja silfr“; *FR.* I 392. — β) kólnat at fyrir utan friguerat circum exterius, *Söll.* 44. — γ) adverb. relatiuum, ut er ubi: þar kemr herr, at heilagr er, eo venit populus, ubi sanctus est, *ÓH.* 259, 8. — 2) cum comparatio, id. qu. því, eo, hoc, tanto: drengs varð dáð at lengri, *Fbr.* 20; þeygi at heldr nikilo tamen magis, *Hávam.* 96; at fremri, meiri, eo major, *SE.* I 596, 1, *Gd.* 26; friðr at beinni paz eo commodior (o: quod solus regno imperavit), *OH.* 183; i heim at betra in mundum eo meliorem (nempe, quod tot homines prostravit), *Korm.* 14, 1. Interdum additur explicatio, quam supponit vocula at: hvi sð dreng at feigri, at hann í odda eli dadurðr látinn verði, cur fatum ideo magis impendeat homini, quod in primore acie inter præliandum collocatus sit?, *Krm.* 22; heipt at meiri verðr hólða sonum, at þann hjálm hað, irá eo majores existunt hominum filii, si eam galeam possideant (v. gestent), *Fm.* 19; sorg at minni, at þetta tregróf um talið væri, dolor eo minor (erit), si hæc calamitatum series recitata fuerit, *Gho.* 20; additur etiam þess, quod in hoc nexu fere superfluum videtur: þess áttu, *Gunnarr*, græti at fleiri, at hjarta mitt hrafnar slíti, hoc plures habes causas lamentorum, si cor meum corvi discerpent, *Gha.* 9, *Has.* 56, *F. VII* 188.

AT, conjunctio, α) pro ef, si: því er öldr baztr, at, ea tantum lege, si, *Hávam.* 14; seginn læst Hjalli, at hann fjör þægi, si vitá gratiam impetraret, *Am.* 59; hveim verðr hefnd léttrari til sátta, at sonr líf? numquis facilius eadem commissam expiabit, vivo (interfecti) filio?, *Bk.* 2, 12; vide et aliquot exempla, supra sub at, adv., 2, allata. — β) pro er, þegar, quum, quando: fylgdut oss endr, at, me comitatus es olim, quum, *Korm.* 12, 4; sic in prosa: at hann var út hér, quum in hac insula (Islandia) versaretur, *Vigagl.* 20; at menn féllu jammargir, quum totidem (ex utrisque) cecidissent, *Vigagl.* 23; at fjölmenni kæmi saman quum frequentes homines convenissent, *ibid.* 20. — γ) quod, ut, persæpe; at cum imperatio et mox cum conjunctio: at þú heim hvall haf til bæjar, eða flotbrúsa festir okkarn, ut cetos domuum portes, aut navim subducas, *Hým.* 26; sic et *F. XI* 57, 62 in prosa; at þú kvelliat —, nè verðir, *Vökl.* 31.

AT, relatiuum, id. qu. er, indecl.: hvar er sá, at gat, ubi est, qui acceperit, *Eg.* 64, 1; hvaðan vindr um kemr, sá at ferr vág yfir, *Vafpr.* 36; sá lét pinaz fyrir syndir ocrar, at einn um má ulla stýra, ille, qui in res omnes jus et imperium habet, *Krossk.* 5; in

Skáldh. söpe, ut 1, 5, 38. 6, 49; in *prosa* F. V 59. 215; sá at is qui, *Orkn.* 308; þeir at ilki qui, *Orkn.* 96. Adde *Hávam.* 77.

AT, nota infinitivi, usu frequenti, insolenter promissitilur infinitivo post verbum láta, *Gha.* 13; est tamen, ut conferas tractatum seculi 14ti, *SE.* II 4, var. 1: láta fróðir klerkar hverjar þækr, sem þeir finna, at smara til þeirrar þjóðar tungu, viri docti, rorum scientes, quoscunque inveniant libros, convertentes curant in linguam vernaculam. *Langius separatur ab infn.*, *Hítid.* 11, 1, ubi coherent gánga at moka; cf. *ÓH.* 92, 1.

AT, suffixum negativum, vide supra in a negativo.

AT, suffixum quibusdam neutris adjectivorum, formatum ex þat, præsecto þ, vide *Gloss. F. XII* sub voce littat et sá, quibus adde *Sturl.* I (c. 13) p. 20 lin. penult., ubi pro ridandi nokkut lítit *Cod. EV* habet ridandi littat; scint þat tardiuscule, *Sturl.* 8 (c. 10) p. 141, l. 7; gletting þann, *Fær.* 109; stand þá aliquantum spatii, *Fær.* 169. Huc referendum videtur kyrtat, leniuscule, *SE.* II 28, 2.

AT, partic. redundans, ut partic. er: hátt at hún hó alte quidem illa volavit, *Söll.* 46; mið at h. l. sit suffixum vel appendix adjectivi, quum hátt at vertendum est, altius; at sá einn er gjöfver með goðom, *Alcm.* 4; *Rm.* 1, ubi pro superfluo at præfer: at ár, olim; redundat quoque in því at, þó at, svá at, sem at (vide sem), meðan at (*Skáldh.* 7, 13); íem ef at, *Sks.* 278, þegar at (*Orkn.* 276, F. X 168), ú. in sententiis objectivis, post hverr, hvárr, F. V 44. 52. 320; redundat et post pronomen því: því at ekki veldr höfugligr eys (v. cujus) rei causa est gravis dolor, *Semart.* 2.

AT, n., incitatio (ab etja): ráða at, machinatio consiliorum, de rebellione, cf. phrasin at etja e-n með prettum, sub v. etja, ubi convenit altera phrasin at beita e-n brögðum dolos alicui intendere; hinc búinn ráða at ad struenda consilia (rebellionem faciendam) paratus, de Erlingo, *ÓH.* 186, 5; quo respicit lectio F. V 14, búinn illra ráða. Óðda at, incitatio, vel collisio, confictus, macronem, pugna, *Höfuðl.* 8.

ÁT, n., esus, (eta): auka át, avide edere *SE.* I 310, sed h. l. át potest esse 3. s. impf. v. eta (vide okhjörn); cibus: neyta áts ok árykkja cibo potuque frui, *Hugsm.* 21, 1; sic at slári ok at áti ad cerevisiam et cibum (ad abocum et mensam); *Ísl.* II 380; kalla til áts ad cenam invitare, F. VII 355.

ÁT, pro átt, 2 sing. imperf. ind. act. v. aiga, *Hk.* 65, 6, cf. F. VI 320.

ÁT, f., id. qu. átt: át grams ok guma, familia regia et cives, *Ísl.* II 222, var. 20. Et hac forma descendunt átrúðr, áttastfr, áttætr, átrunar, otnia.

ÁTA, f., esca, cibus: áta fekkz úls blakk áss lupo comparata est, *Hk.* 100; andvarr áta, praeda intentus, de corvo, *Hund.* 1, 5; gáfa (vörgum) áta feras cibare, *ÓT.* 20, 1; lagna áta, esca latari, de feris, G. 29; standa í áta, cadaveribus laniandis insistere,

de lupo, *Jd.* 30; lifa til áta, gula vivere, de helluonibus, *SE.* II 228, 2.

ATALL, adj., tractatu difficilis, (propr. contentiosus, pervicax, atrox, ab etja), *H. kat.* 15, *SE.* I 44, 3; atalt res difficilis, *Grg.* 6: þótt okkr aldrei atalt þiki quamvis minime difficile nobis videatur, *FR.* II 213, not. 7; atalt flærði, fallacia vehemens, atrox, *Sks.* 1, 38; ótal varð Goðrún, er hon ekki heyrði, animo concitata extitit (ferociam animi induit), *Am.* 43, ad quem locum *FR.* I 216, „ok er hún heyrir þetta, verðr hún við gneip“, ubi gneipr est eodem sensu ac greypr animo feroci; ótal, ámtálig atrox et monstrosa, de femina gigante v. furia, *Hund.* 1, 35; ótal augu oculi acres, *Hund.* 2, 3 (id. qu. hvöss, *ibid.* 2), *Rm.* 31; atalt er úti horribile foris est, *AR.* I 123, 3.

ATALL, m., regulus maritimus, archipirata, *SE.* I 546, 1; atals drifa, nimbus Atali, pugna, F. VII 58, 3; — dýr, (animal), navis, *SE.* I 234, 2; — grund, (terra, campus), mare, *Nj.* 103, 6; — hrafn, (corvus), navis, *Ísl.* I 41 var. 16.

ATATATA, interjectio, vox hominis frigore horrentis, *Orkn.* 79, 4, ὀνομαστολογῶν, ut hutututu, qu. v. (cf. *Græc.* ὀτοτοῖ, ὀτοτοτοῖ, ὀτοτοτοῖ, quæ dolentis sunt).

ATBLÁSENDR, m. pl., part. act. (v. blása at, adflare), ignem sufflantes, incendiarii, *Mg.* 34, 7. Vita Thorsteins Siduhall. *msc.* 13, 6: ek þóttums vera í smíðju, oo geyra spjót, enn synir minir blésu at.

ATBOGI, m., pro áttbogi (ættbogi), stírps, proles (át = átt, bogi): á. ylgrar, proles lupi, *SE.* II 594.

ATBURÐR, m., casus, eventum: a. konungs orrustu, eventum regis pugna, de eclipsi solaris, in prælio Stiklastadensi incidente, *F.* V 81, 2 (cf. *SkI.* V 85).

ATFANG, n., apparatus, (fá at): atfangudagr, dies festum aliquod proxime antecedens, a comparandis rebus necessariis et præparando festo dicta; de ipso die convivali, *Sturl.* 1, 13, 4.

ATFERD, f., ratio, (fara at, hoc vel illo modo rem aggredi, rem instituere); ratio officii sacri administrandi, *Gþ.* 3, *Gd.* 11; vitæ ratio, *Lb.* 52, *Has.* 53. 63.

ATFREISTA (-aða-at), v. a., tentare, experiri, cum gen., *F.* I 123, 2, (freista, at).

ÁTFREKR, adj., avidus, vorax, (át, frekr), *Hund.* 2, 41.

ATFYLGJA (-ða, -t), v. a., comitari, auxilio suo juvare, cum dat. pers., *F.* XI 186, 2, *Id.* 13; cum dat. rei, in *prosa*, exsequi, efficere, *F.* I 189; hinc subst. atfygli auxilium, *F.* X 60; lögum a., *F.* VII 133; e-m a., *F.* VII 34.

ATGANGA, f., aggressio: vinna atgaunga adgredi, *ÓH.* 14, 1.

ATGEIRR, m., hasta genus prælongæ, *Nj.* 30, 3, *AR.* II 243 (securis hastata, *Sks.* 392); a. ýra, hasta uri, cornu, ú. poculum, *Eg.* 44, 3; atgeirs tupt manus (sec. *SE.* I 542, „hönd má kalla jörð vápna eðr hlifa“), *Ad.* 23; atgeira el pugna, ejus drangr, præliator, vir, *Grett.* 80, 1; atgeirs baldr, þollr,

pugnator, vir, *F. V* 308, *Ísl.* 9; ramar vættir randóps eðr fleiri atgeirs goð, potentes deæ præliares (bellicæ, 3: deæ præliares tutelares, aut Cæsilegæ, Valkyrjæ) aut plures dii, bipennium (hastarum) arbitri, dii hastati præliares, *Hild.* 31.

ÁTJARN, adj., avidus, edax, (át, gjarn), *Orkn.* 80, 2; var. *Nj.* 30, 1, pro ár-gjarn

ATGJÖRD, f., curatio, medicina, (gjöra at, instaurare, restituere, reficere), *Hugsm.* 32, 3. — In prosa: lækneir góðr ok atgjörðamaðr at meinum manna, *Sturk.* 5, 13; gera at meinum mederi morbis, *Eg.* 75 (p. 566).

ATI, m., regulus maritimus, pirata, *SE. I* 546, 1; ata andr navis, *ÓH.* 48, 7; — jörð mare, *Orkn.* 82, 6; — skið navis, *Plac.* 38; — fold mare, ejus eldreid femina, *Korm.* 22, 2; — stétt (vín), mare; u. stéttar eldr aurum, *Ag.*, (vide eldbodi), þella ata jarðar ellz femina, *Ag.*; braut ata lands elds, id., *Ag.*; — marr, equus piratæ, navis, ata mars fúnn, cumulus niveus naris, unda, fákr ata mars fannar, equus undæ, naris, ata mars fannar fákrennandi, navis incitator, vir, *Ísl. II* 351, 2; vararhús ata, nautale, domuncula piratæ v. lectum piratæ, clipeus, fréss ata vararhúsa, ursus clipeorum, gladius, clypeos dilanians, *Korm.* 11, 6.

ÁTJÁN, duoderigiti, *Ísl. II* 371, 1.

ÁTJÁNDI, duodericesimus, *Hávam.* 166.

ATKVÆÐI, n., compellatio, it. dictum, ut orð, *Ísl. II* 17.

ATLA, f., femina gigas, (atall), *SE. I* 552, 3, *Hyndl.* 34.

ATLI, m., regulus maritimus, *SE. I* 546, (atall) ; vide hraunatli. — 2) *Thor*, *SE. I* 553, 2. — 3) alludit ad nomen aquilæ, *Am.* 18, ut enim ðrn cognatum τῶ ern strenuus, sic atli nom. propr. viri est ab atall, acer, strenuus. — 4) forte serpens, móðir atla mater serpentum, *Og.* 36; cf. *F. IV* 248, var., ubi membr. E. habet ætllar pro eðlor (æyðlur), nöðlur, riperæ.

ÁTNIÐR, m., cognatus, (át, f., niðr), id. qu. áttniðr, *Hým.* 8, *Hafn.*

ATRENNI, n., adlapsus, accursus, (renna at): atrennis örriði aurata adlabens, *F. IV* 89; vel sec. aliam lectionem atrenni reciprocatio hami, (renna aungli, demittere hamum), atrennis ángi, ramus reciprocationis, hamus, gripinn atr. ánga, hamo captus, *SkI. IV* 89.

ATRENNIR, m., reciprocans funem piscatorum, vel demittens, (renna at, vel etja et renna), piscator, *F. V* 233.

ATRIÐI, m., *Freyus Asa*, *SE. I* 482, 1.

ATRIÐR, m., *Odin*, *SE. I* 86, 1, *Grm.* 46.

ATRÓÐR, m., adremigatio: gnía a., *Jd.* 22; herða a., strenue adremigare, *Hh.* 65, 1, (róa at).

ÁTRUNNR, m., cognatus, (át, f., runnr), id. qu. átrunnr, *Hým.* 20, *Hafn.* var., ex qua editores fecere átrunnr.

ÁTRUÐR, m., cognatus, (át, f., ruðr), id. qu. átrunnr, átrunnr: á. súðra, cognatus nani, gigas, *SE. I* 300, 2.

ATSETI, m., qui domicilium habet in aliquo loco, (seti, sitja at): a. Hleiðrar, sedem Lethræ habens, rex Danicus, *F. VI* 313, 2. Forte latet hæc lectio in *F. V* 109, var. 1. — Observavit hanc vocis notionem *G. Magnæus*, *Eg.* 62, 1, p. 412, not. m.

ATSITJANDI, m., qui sedem habet in aliquo loco, (sitja at): a. foldar, dominus terræ, rex, *Eg.* 62, 1.

ATSÖKN, f., impugnatio, oppugnatio; it. prælim, (sækja at), *ÓH.* 12, 3.

ATSTAFR, m., progenies, (át, f., stafr), *Hund.* 1, 54, *Holm.*

ATT, f., genus, stirps, progenies, familia; periphrastice: átt aldar, genus hominum, homines, *F. II* 52, 3 (*Olavius* in *NgD.* construit átt Óðins, *Asæ*, dii, quod minus placet); átt hólða, id., *SE. I* 648, 2; átt jarla dynasta, *ÓH.* 21, 1; átt Ingifreys, familia Ingifreyi, *Asæ*, dii, *SE. I* 312, 3; átt Haralds, progenies Haraldí (pulcrícomi), filii Haraldí, þátt Haralds áttar, unus ex filiis Haraldí, rex Eiríkus Blodaxa, *Eg.* 62; átt sæpe in *Grág.* pro átt, v. c. *I* 237. — 3) homines, *SE. I*, 382, 3; söttir græddi hann allra átta omnium hominum, *Gdþ.* 11. — 4) posterí: þat spyr fram í átt ea res posteritati tradetur, *SE. I* 706, 2; cf. gengr í átt, it in secula, *ÓH.* 129. — 5) plaga cæli: or ýmissum áttum, ex variis mundi plagis, ex diversis terræ partibus, *H.* 31, 3.

ÁTTA, indecl., octo, *Grm.* 2, *Skf.* 21.

ÁTTBOGI, (átt, bogi), id. qu. áttbogi, *Merl.* 2, 5, *SE. I* 478, 2.

ÁTTGÓÐR, adj., bono, honesto loco natus, (átt, góðr), membr. 132, *Vitæ Halfredi.*

ÁTTGRENNIR, m., qui prolem avidiorem reddit, (átt, grennir): á. unnar, qui lupinæ proli (lupis) desiderium cibi excitat, puginator, *Korm.* 21, 1.

ÁTTGÖFGAÐR, p. comp., ab hominibus (populo) honoratus, (átt, göfga), vel: nobilitate generis clarus, *Eg.* 64, 2. Quod ad formam adinet, cf. læögöfgaðr.

ÁTTGÖFUÐR, adj. amplo, illustri genere (átt, göfugr), *Eb.* 40, 2, (*AA.* 232).

ÁTTI, m., qui petit, protendit: a. horna, qui cornua protendit, cornibus petit, petculus, de homine petulante et injurioso, *Eg.* 57.

ÁTTI, *Korm.* 12, 5, legendum est orri vel ærri, junior.

ÁTTI, m., ensis, (qs. is, quo petitur, ab etja, vel: protensus), *SE. I* 567, 1.

ÁTTI, id. qu. áttandi, octavus; neutr. ið átta, *Hávam.* 156, *Vafþr.* 34; plur., in átto, *Grm.* 13; dat. sing., enum átta, *Ghe.* 20.

ÁTJÁN, id. qu. átján, duodeviginti, *F. VI* 159, (*AR. II* 47), *Hyndl.* 14, var.

ÁTTKA, pro áttak-a v. áttag-a, non habui, 1. sing. imperf. ind. act. v. eiga, cum partic. neg. a, *Eg.* 83, 1.

ÁTTKONR, m., cognatus, (átt, konr), id. qu. ættmaðr: á. lofða kyns, cognatus virorum illustrium (ut bragna konr), aut cognatus Lofdungorum, rex, *Y.* 47, *AR. I* 269.

ÁTTLAND, n., terra gentilitia, avita, *ÓH.* 28, 1, (átt, land).

ÁTTLEIÐ, f., hereditas, (átt, leið), id,

fu. *ettleif*: á Haralds, *hereditas ab Harald* (*pulcricom*) *relicta, regnum Norvegiæ*, *Hg.* 1, 4.

ÁTTNIDR, *m., cognatus*, (*átt, niðr*), *Hým.* 8, *ed. Holm.*

ÁTTRUNN, *m., consanguineus*, (*átt, runnr*): á *apa gigas*, *Hým.* 20; á *Hým.* 1, *SE.* I 312, 2.

ÁTTSTAFR, *m., cognatus*, (*átt, stafr*): á *juga, cognatus regis, rex*, *Hund.* 1, 51, *ed. Hafn.*

ÁTTSTÓRR, *adj., amplo genere*, *F.* XI 196, 1, (*átt, stórr*).

ÁTTSTUÐILL, *m., columen familiae*, (*átt, stuðill*), *absol. de viro eximio, familiae decore*, *SE.* I 464, 2, *ÓH.* 12, 2; *it. progenies*, á *jöfra, regia progenies, rex*, *OK.* 9, 2.

ÁTTSTYRANDI, *m., rector populi*, (*átt, stjra*), *rez.* *F.* VI 423, 2.

ÁTTU, *pro at þú, quod tu, ut tu*, *Skáldh.* 4, 39; *sæpe in F.* XI.

ÁTTUMGÓÐR, *adj., bono genere prognatus*, (*átt, góðr*), *Bk.* 2, 18.

ÁTTUNDI, *adj., octavus, Hávam.* 156, *ed. Holm. pro átti*.

ÁTTUNGR, *m., cognatus, gentilis*, (*átt, terra gentilitiæ, -dngr*), *SE.* I 534, 561, 1; *áttunga brautir, via gentilitiæ*, *Harbl.* 54; *áttangar cognati*, *SE.* I 82 *in prosa.* — β) *progenies, qui ab aliquo descendit, originem trahit*: á *Gorms Canutus magnus*, *ÓH.* 156, 2; á *Freys, Týs, Freyo, Tyre prognatus, de principibus Scionibus ac Norvegis*, *H.* 13, *Ý.* 33, 30, *HS.* 6, 2; *it. filius: áttunga rjóðr, interfector filiorum, de Anio grandævo, qui filios suos ætatis prorogandæ causa immolaverat*, *Ý.* 29, 2.

ÁTTVIN, *pro áttvinr, amicus populi*, (*átt, vinr*), *rez.* *vide in voce otvin.*

ÁTVARÐR, *nomen Alovi v. genii*, *Fjölsm.* 35.

ÁTVINNA, *f., vitæ substantiatio*, (*vinna*): *gefa verkkaup (sitt) til atvinnu aumra rekka ad vitam pauperum sustentandam*, *Plac.* 30; *res ad vitam tolerandam necessaria, quod postulat usus: eiga sér atvinnu habere quibus vitam sustentens*, *Hugsm.* 27, 1; *victus, alimentum*, *Gd.* 69.

ÁUGA, *n., oculus*: *lita i augo oculos inspicere*, *Vsp.* 26; *lita óreiðum augum placidis oculis adspicere*, *Bk.* 1, 3; *svört augu nigricantes*, *ÓH.* 92, 12; *dat. pl. augu pro augum: varat hann yðr i augu líkr, is non aut ab oculis vestrum similis*, *Bk.* 2, 34, *ut vasa i augu (pro augum)*, *Eg.* 56 (p. 337), *F.* IV 320 *coll.* *ÓH.* 148 (*ed. Holm.* p. 262); *hrapa i eld at augum vivus vidensque in ignem ruere*, *FR.* I 440, 2; *setja fyrir augu ab oculis ponere*, *Lb.* 42; *verða fjarri augum, e conspectu hominum removeri, e medio tolli*, *ÓH.* 27; *cf. FR.* I 219. — *Metaphorice: mörq eru dags augu multa lumina luci*, *Hávam.* 82, *i. e. complures interdiu arbitri fiunt rorum arcanarum; forajónnar augu, oculi speculatorii, i. e. cauta et circumspecta agendi ratio*, *Bk.* 1, 27; *cf. hugsunar augu oculi animi (attentio animi)*, *SE.* II 8; *augu eligs niðu oculi mali animi*, *Has.* 56; *augu*

heymar, oculi auditus, aures, *SE.* I 538; *regnu augna, pluvia oculorum, lacrimæ*, *SE.* I 348, 1; *augna land, terra oculorum, caput*, *SE.* I 538.

ÁUGABRAGÐ, *n., ictus oculi*, (*auga, bragð*), *it. transiens temporis momentum: auðr er sem augabragð, opes sunt instar ictus oculi, momento pereunt divitiæ*, *Hávam.* 78. — β) *spectaculum: verða at augabragði*, *Hávam.* 5, 30.

ÁUGFAGR, *adj., pulcris oculis*, (*auga, fagr*), *F.* IV 196. V 200, 1.

ÁUGLIT, *n., conspectus*, (*auga, lita*): *sár ok kross drottins sýnaz sfirir ossu augliti vulnera et cruz domini ante oculos nostros proponuntur*, *Has.* 33.

ÁUGNAGAMAN, *n., deliciae oculorum*, (*auga, gaman*), *res adspectu jucunda*, *Fjölsm.* 5.

ÁUK, *id. qu. ok, et, scriptio Norvægis usitata, sæpissime enim (auk, ouk, avk) occurrit in Cod. Fsk., Norvægia orthographia exarato; satis est, unum ex multis exemplum adferre: Sveinn auk þórir stefndu auc þangat, ok náðu uppaugu, oc urðu efrir. ÓT.* 26, 1 *habet auk, ubi F.* I 122 *habet ok: auk = ok Ód.* 19, *sic et commode accipi potest Nj.* 92, *ÓH.* 240, 4 (*SkI.* V 89), *Hávam.* 98. *In runicis inscriptionibus sæpe* **ANV**, *quod nihil est nisi auk i. e. ok. Cf. Germ. auch, etiam, quoque, et Anglos. eac, id., v. c. and he eao mid gevritum fela ðinggan befran, et ille quoque per literas multas res perquisivit; and hine eac þium vordum manode, et eum quoque his verbis admonuit.*

ÁUKA *v. a.*, (*eyk, jök et aukada [Gd]*), *37; F.* VII 158; *X* 21], *imperf. conj. yki [F.* VII 158 *var.] et eyki [F.* XI 21 *var.* 9], *sup. aukit*), *augere; auká stt, genus propagare, liberos procreare*, *Gha.* 27; *jöku sttir, Rm.* 37; *ef þú eykr orði si verbum addis, Am.* 37; *jök þundi þegns gnótt numerum civium Odinis (monoheroum) auxit, HS.* 6, 7; *eykr (skáldit) með enníðki poetam diademate ornat, SE.* I 236, 4; *allvalds menn jöku á brennur incendia auzerunt. Mb.* 10, 1. *Part. act., aukandi, vide margaukandi. Part. pass., aukinn urðarmagni, jardarmagni, Gha.* 21, *Hyndl.* 34. 39; *barri aukinn, fetu aucta, gravida, Völk.* 34; *aukinn hauks bjálfa exuviis accipitrinis indutus, SE.* I 314, 2; *vide flæðaraukinn, grand-, last-, morð-, ramm-; auká e-m erfltt sinni, difficile iter alicui creare, facessere, Veglk.* 10. — β) *periphrastice: ók át comedit, SE.* I 310, 2, (*sed v. okbjörn*); *auká að carmen facere, Jd.* 2; *aukum yggs feng versus fundimus, SE.* I 642, 1; *auká e-m aureks drykk carmen alicui propinare, Korm.* 26, 2; *a. frændseku cædem cognati committere, ÓH.* 186, 7; *a. króki kaf, ancoram in mare demergere, demittere, Hk.* 31, 2; *auká styr, úlfs verð, hjaldr, skjaldar hjaldr, yggjar leik, pugnam facere, stragem edere, F.* I 163, *Eg.* 82, 4, *Sic.* 20, 4, 13, *Plac.* 34.

ÁUKI, *m., augmentum*, (*auka*): *Danmarkar auki, augmentum Daniæ, de insula Selandia, Sveciæ imperio abstracta et Daniæ addita, SE.* I 32, 1, *Ý.* 5, *AR.* I 249; *auki*

styrjar, *dugmentum pugnae, occasio praesidi faciendi, de insula Formintera, F. VII 83, 3; molar auki, augmentum pulveris, de homine mortuo, in tumulum illato, FR. I 520, 2; v. moldauki; synda auki, magnitudo, cumulus peccatorum, Has. 17; i miklum auka ingenti magnitudine, Vigagl. 9, 1; kveða lauki lítit guft til auka, ajunt, parum (lataminis) alio opus esse ad incrementum, prov. Hk. 55 (SHI. VI 271—2).*

AUMAR, *f. pl., insulae, in provincia Norvegiae Rygjafylki, prope Hvítíngseyjar, quo loco nunc Omö v. Ömbö (Pontopp. Geogr. Oplysn. p. 60), SE. I 442, 1; cf. F. IX 387, not. 13.*

AUMÍNGI, *m., homo miser, (aumur), Ag. AUMLIGR, adj., miser, infelix, (aumur): a. þráll miser servus, Has. 16; aumlig norn, infelix (miserum reddens) parca, Sk. 2, 2; aumlig fótr, iter humile, ignobile, Bk. 2, 64.*

AUMR, *adj., miser, infelix: de homine miseris adfecto, G. 35; Si. 37; de gigante, hinc auma ámgerðir dira, Selk. 10; aumar þislar atroces cruciatus, Has. 38; aamt Skota blóð infelix Scotorum sanguis (v: re male gesta effusus), Orkn. 5, 4; aamt, de vili carmine: slæm skal ek upp af aumu hefja ordíar epilogum vilis carminis, Lo. 34; per contemptum, de homine, misellus, Nj. 80.*

AUNGR, *adj., nullus: in nom. sing. masc., Nj. 78, 1, 3, F. VI 42, 3, Ha. 318, 2, Orkn. 81, 4, F. I 132, 2; acc. aungan, Jd. 1, et inserto v, aungvan, Söll. 12; nom. sing. fem., aung, Hávam. 95; dat. sing. neutr., aungu, Nj. 63, aungo, Hávam. 95; vide óngr, ungr.*

AUNGR, *adj., arctus, angustus, id. qu. óngr: aungvar jötna þraungvar arctae gigantum angustiae, F. III 218. 2) subst.: or muna aungum, ex animi angustia i. e. ex vita periculo, Korm. 26, 1; cf. Lex. B. Hald. sub v. ángr, m., et óngur, f. pl.; vide óngr, angustus.*

AUNGLGRIPINN, *p. p. comp., hamo captus, (aungull, hamus, SE. I 370, et gripa), F. V 233.*

AURAR, *pl. a sing. eyrir, qu. v.—2) avrar, adj. valde, SE. I 658, 2 var. 14, (v. arar).*

AURBORÐ, *n., tabula arenaria, sic dicta, (aurr, borð), secundus ordo tabularum navis a carina, (vide órborð), SE. I 585, 2; aurborðs eykr navis, ÓT. 26, 1; gen. pl. aurborða, HR. 27.*

AUREKR, *m., nanus (ut videtur): aureks drykkur, potus nani, carmen, poesis, Korm. 26, 2. Forte aurekr idem est ac rekkur, nanus, ut adeo au h. l. sit idem quod ey expletivum, et rekr pro rekkur, vel qs. aurekr nanus terricola (nam alii erant sazicolæ).*

AURIGR et avrigr; aurgum fossi, Vsp. 22, avrgo baki, Lokagl. 49; idem est ac úrigr, madidus, udus, sed in priori loco, de cataracte usurpatum, significare videtur aspergine rorantem ab úr pluvia.

AURKONUNGR *m., cognomen Hæneris, SE. II 525. Derivatio aut origo nominis est incerta: fortasse rex v. princeps alacer, liberalis, (órr), in Lex. Mythol. ab ór sagitta.*

AURMULINN, *m., clavus, SE. II 494.*

AURR, *m., terra limosa, argillosa, arenaea; it. terra, humus, Alm. 11; sporna aur, terram calcare, proficisci, Mg. 6, 1; ogir hjarna blandinn við aur, cerebrum terra mixtum, in terram effusum, Y. 33; troða aur yfir um skóg per silvam iter facere pedibus, Mg. 32, 1; hylja e-n auri humo condere, Korm. 11, 5, i. e. interficere, (cf. sandr). troða e-t auri aliquid in caeno conculcare, Gho. 16; hvíta aurr, argilla alba, Urdæ fontem circumdans intrinsecus, sediminis instar, vel argilla qua fons intrinsecus erat incrustatus, Vsp. 17, it. SE. I 76, quæ sic habet „taka hvern dag vata í brunninum, ok með aurian þann, er ligr um brunninum“; solum pavimenti argillosum vel arenosum: aurr etr iljar, SE. I 386, 2.*

AURVÁNGR, *m., nomen nani, Vsp. 12. Videtur etiam alia forma idem nomen aurváangi dici, et hinc aurvánga újót, sedes, domicilium Órvangi (in campis Joræis), Vsp. 13, et SE. I 66, en þessir komu frá Svarinshaugi til Aurvánga á Jöruvöllu, a tumulo Svarini ad Órvangum in campis Joræis (habitante), ut in Vsp. nani dicantur ad domicilium Órvangi, in SE. ad ipsum Órvangum venisse. Aliter hi loci haud facile conciliantur. Non infrequens est permutatio terminationum r et i in nominibus quoque propriis, ut Sartrr, at Sarti in Surtalogi; Suttúgr, at Suttúngamjóðr; Hilditanni et Hilditannr, Hagbarðr et Hagbarði.*

AURVARGR, *m., nanus SE. II 469. 553.*

AUSA, *v. a., (eys, jósljusau et jósau), impf. conf. jysa [Sturl. 4, 20], sup. ausit), haurire, exhaurire, adspargere, conspargere: ausa ukip exhaurire sentinam navis, FR. II 76, 2, it. ausa austr, ut ausa austr Hertýs vingnoðar, exhaurire poculum Odinis, carmen fundere, SE. I 240, 2; it. absolute, Sic. 5, 2, F. VII 340, 1; storbær garmr jósa sandi in stál þroram arena circumfudit, Ha. 291, 1; ausa e-n vatni, aqua lustrali aliquem conspargere, aqua lustrare, Rm. 8. 18; ausa burt hörmum dolores expellere, Skáldh. 2, 7; ausa hrópi ok rógi á e-n, convicium et probra fundere in aliquem, Lokagl. 4, ut Eg. 76: er hann jósa slíku í augu oss upp quum tale þrobnum in os nobis effuderit, et Hild. c. 19, msc.: um verka þann, er hvorr jósa á annan, de carminibus, quæ alter in alterum jecerat. Part. pass., ausinn Óðreri, haustus ex Óðreri, Hávam. 143, subint. or; ausinn auri argilla (sedimine fontano) circumfusus, Vsp. 17; ausinn haugi, sandi, injecta terra tumulatus, arena humatus, Y. 54, Orkn. 82, 7.*

AUSA, *f., haustum, vide hladausa.*

AUSAZ, *id. qu. saas, saas, estuare, de fluvio, Vsp. 25. Sic F. X 383: en hann austiso at meir við oo hjó á bápar hendr, de athleta.*

AUSGRÚL, *m., gigas, SE. I 550, 3 var. 9, id. qu. ásgrúli (au = ao = hod. á).*

AUSKER, *n., vas sentinae exhauriendæ, haustum nauticum, SE. I 585, 2, GkM. II 118. (ausa, ker, vel pro auster, qu. vide).*

AUSTAN, *adv.*, *ab oriente, a plaga orientali, a regione in orientem versa*, *Vsp.* 33. 44. 45; *H.* 19, 1; *hregg austan procella ab oriente coerta*, *Am.* 17; *byrr austan, ventus secundus ab oriente flans*, *Fsk.* 173, 3 (*vide alkostigr*); *ógnvaldr austan bellator Norvegicus*, *F.* IV 53, 1; *fyrir austan, adv.*, *in orientali regione*, *ÓH.* 5. — 2) *præpos.*, a) *cum genitivo: austan (jarðar a regione sinus in orientem versa*, *Me.* 20. — b) *cum acc.*, a. *ver ab oriente maris*, *SE.* I 700.

AUSTANVINDB, *m.*, *eurus*, *Ísl.* II 244.
AUSTKER, *id. qu. ausker, (austr, ker)*, *SE.* II 482. 565.

AUSTKYLFA, *f.*, *clava (i. e. arbor) sentinae, navis*, (*austr, m., kyfla*), *Fsk.* 9, 1 *pro austkyfla*; *austkyflur cestusk, aut, navis conturbata, commota, quassata sunt (conjectu lapidum), aut prouebant (fugam solientes), quæ verba in parenthesis includenda sunt, nam sequenti verbo hljópu subjectum seggri concordat. Ceterum austkylpur, quod est ver. in Hkr., et austkylgur, (vide F. X 191, var. 13), depravatam videtur ex austkylvar (v. Anglos. in p et g corrupto).*

AUSTMARR, *m.*, *mare orientale*, (*austr, a, marr*), *Balticum*, *Ý.* 36, *AR.* I 263, 2.

AUSTMENN, *m. pl.*, *orientales, de Norvegis*, *Hk.* 35, 2; *allvaldr austmanna rex Norvegorum*, *H.* 19, 2. *De Soecis*, *Gpl.* 450; *cf. austrkondagr, austrvegr.*

AUSTMÖRK, *f.*, *silva orientalis*, (*austr, a, mörk*), *Ý.* 30.

AUSTR, *n.*, *sentina navis, (ausa)*, *Hymk.* 27; *a. vingsóðar, sentina navis vinarii, liquor pecti, vicius*, *SE.* I 240, 2.

AUSTR, *n.*, *oriens, plaga orientalis*. — 2) *obseruium, in oriente*, *Vsp.* 36, *Harbl.* 28, *Kra.* 3, *HS.* 14, *ÓH.* 6. — β) *orientem versus, Lokagl.* 34. *Compar. cum dat.*, *Elfi austarr, id. qu.*, *fyrir austan Elð, a regione Alþis in orientem versa*, *F. VII* 53, 2.

AUSTRARAR, *f. pl.*, *itenera orientalia*, (*austr, far*), *Lokagl.* 61.

AUSTRI, *m.*, *nanus, cæli plagam orientalem sustinens*, (*austr, n.*), *SE.* I 50. 64, 2, *Vsp.* 11.

AUSTRKONUNGR, *m.*, *rex orientalis, de rege Soecia*, (*austr, n., kondagr*), *Ý.* 26. 29, 3.

AUSTRLÖND, *n. pl.*, *terræ orientales*, (*austr, n., land*), *id. qu. austrvegr*, *HG.* 10, *HS.* 6, 5 (*F. I* 30. 56, 3), *quo posteriori loco de Thrandheimo intelligendum videtur.*

AUSTRVEGR, *m.*, *regio orientalis: in plur. austrvegar, regiones orientales, præsertim mari Baltico adjacentes, de Soecia*, *Ý.* 26, 2, *ÓH.* 22, 19. — 2) *regio, tractus cæli orientalis*, *Lokagl.* 60.

AUSTRVINDR, *m. pl.*, *Vendi orientales*, *Hk.* 2, *F.* VI 132, 2.

AUSTRÆNN, *adj.*, *ab oriente veniens, orientalis: a. vindr ventus a plaga orientali spirans*, (*austr, n., -rænn*), *Orkn.* 81, 8.

AUSTSKOTA, *f.*, *haustrum nauticum sentinae egerenda*, (*austr, m., skjóta*), *Hymk.* 27, *id. Heidarv.* (*Ísl.* II 382, 1, *ausskota*).

AUVIRÐI, *n.*, *homo nullius frugis, nullius pretii*, *SE.* I 532, *inprimis de, ignavo homine.*

Fbr. 27: *sel þú upp, auvirðit, knáligrar byttturnar! hinc auvirðaz, animum abjicere, animum despondere*, *Eg.* 103, *Vigagl. Hafn.* 4to 22, 6; *et auvirðskapr, ignavia, timiditas*, *Gullþóris Saga msc. cap.* 8. *Alias scribitur auvirði: hygg ek, at eingi maðr muni eiga jafnmikil auvirði af frændum, sem ek, Hrafnk. msc. c. 3; ætlar þú þær mikit í fang at færa, auvirðit þitt, segir hann, ef þú villt taka hana frá mér, Dropl. msc. c. 5; auvirðismaðr, Sturl.* 5, 17; *auvirðast, verb., Vigagl.* 22.

AUDARMILDR, *adj.*, *benignus, (qs. fortuna largus, auðr, mildr), de Christo*, *G.* 5.

AUÐBALDR, *m.*, *dignus divitiarum, (auðr, baldr), vir*, *Sturl.* 7, 42, 2, *Vigl.* 17, 10.

AUÐBJÓÐR, *m.*, *vir liberalis*, *HR.* 12.

AUÐBRÍK, *f.*, *tabula divitiarum, (auðr, brik), femina*, *Eb.* 40, 2 (*AA.* 233).

AUÐBRJÓTR, *m.*, *fractor auri, (auðr, brjótr), distribuens divitias, vir*, *Grett.* 63; *de prædone*, *Has.* 24, *HR.* 12.

AUÐBROTI, *m.*, *id. qu. auðbrjótr, (auðr, broti)*, *Jd.* 9, *FR.* II 44, 4.

AUÐBÚI, *m.*, *auðbúa, f.*, *qui, quæ seorsim ab aliis habitat*, *Hyndl. nýju.*

AUÐBÆTTR, *adj.*, *pro quo facile satisfæri potest, qs. facile expiabilis, (auð-, facile, bæta): neutr.*, *munat eldviðum öldu auðbætt við mik haud facile eis erit mihi satisfacere*, *Vigagl.* 21, 1.

AUÐFENGR, *adj.*, *facilis comparatu, obtentu, (auð-, fá)*, *Hymk.* 18.

AUÐFINNANÐI, *m.*, *partor auri, (auðr, finna)*, *vir*, *G.* 3.

AUÐFRIGG, *f.*, *diva auri, (auðr, frigg)*, *femina*, *Korm.* 19, 9.

AUÐGEFANDI, *m.*, *dator auri, (auðr, gefa)*, *vir*, *F. X* 423, 6.

AUÐGÆTT, *n. adj.*, *facile observatu, cautu, (auð-, gæta)*, *Hugsm.* 22, 3.

AUÐGILDANDI, *m.*, *erogans aurum, vir, (auðr, gilda)*, *F. II* 83.

AUÐGILDIR, *m.*, *id. qu. auðgildandi, (auðr, gildir)*, *vir*, *Plac.* 21.

AUÐGINNTR, *adj.*, *qui facile seduci potest, credulus, (auð-, ginna)*, *Lil.* 18.

AUÐGJAFI, *m.*, *dator auri, (auðr, gjafl)*, *rex*, *Orkn.* 15, 2, *SE.* I 618, 1.

AUÐGRIMMR, *adj.*, *inimicus auro, (auðr, grimmr), liberalis*, *F. VIII* 165.

AUÐGRUND, *f.*, *tellus auri, (auðr, grund)*, *femina*, *Skáldh.* 6, 46, 54.

AUÐHNYKKJANDI, *m.*, *sparsor auri, (auðr, hnykkja)*, *vir*, *Vita Halfredi sec. membr.* 132.

AUÐIGR, *adj.*, *opulentus, dives, Hávam.* 47. 75; *gen. auðigs, Vafþr.* 10; *dat.*, *auðgom, Hávam* 70; *auðigr í andsvörum copiosus in responsis, Lokagl.* 5; *auðig skrin, scrinia ornata, donariis splendida, F. XI* 300, 1. — 2) *felix, fortunatus, (vide vásauðigr)*. — 3) *in compositis: gagnauðigr, jafnuauðigr, krapt-auðigr, syndauðigr, happauðigr, hróðr-, láng-, last-, ó-, sann-, sauð-, segð-, stór-, sverð-, vell-, vás.*

AUÐIMENN, *Ísl.* I 165, 2, *jungendum videtur cum verk in v. 4, sc. verk-auðimenn, pro*

auði-verkmenn, i. e. verkmenn auðs o. auðar, operarii divitiarum, mercatores, audimentum autem dicitur, ut hildileikr, hildimeidr, pro hildar, leikr, meidr; ita commode junguntur dreyruga gunnar serki.

AUÐINN, adj., fato destinatus, (auðr): neutr. audit cum gen. rei, dat. pers., audit var þá stotnum dauða, tum fato destinatum est, ut homines morerentur, Mg. 25, 2, SE. I 514, 5; audit læztu stotnum dauða, fecisti, ut fati (moriendi) necessitas hominibus accideret, Ha. 285, 1. Sic Nj. 69, koma mun til mín feigðin, hvar sem ek em staddr, ef mér verðr þess auðit, aderit tempore fati mei, ubicunque fuero constitutus, si fors ita ferat; F. VIII 50, þeim varð bardaga auðit í því sinni, fato erat praestitutum, ut eo tempore cum (variis) malis conflictarentur. — 2) fortuna datus, concessus: þér verðr heilla auðit tibi bona sors continget, Sk. 2, 22; engi lut auðins fjár nullam partem concessæ pecuniæ, Bk. 2, 35; neutr. audit fortuna, in gen. auðins apud Brandum episcopum in hist. Alexandri Magni, ubi at bida auðins fortunam exspectare; it. facultas, opportunitas, occasio: auðbrjotr let þeim auðit auðar, er raud sverð, HR. 12; þar er auðit auðs ibi parandarum opum facultas datur, SE. I 660, 2; hédins kvánar varð auðit pugna facultas data, (vel in signif. 1, necessitas pugnandi adfuit), Krm. 4; honum varð a. sigrs ei contigit victoria, Krm. 15; skordu skiði var auðit skridar, navi contigit, ut curreret, i. e. navis magna celeritate ferebatur, F. VI 47, 1; leti ok lasta verðr þeim, er lengi sefr, auðit iðugliga, ei, qui diu dormit, persæpe accidit, ut ignaviae et vitiorum crimen incurrat, Hugsm. 10, 1, ubi in malam partem sumitur. In prosa, læta fram fara, sem auðit, er, rem fortunæ arbitrio permittere, F. XI 60; at mér verði þat (al. þess) auðit, fortunam mihi id daturam, fore ut mihi hoc efficere contingat, F. XI 269.

AUÐKENDR, adj., facilis ad dignoscendum, (auð-, kenna), Grm. 9. 10, ubi neutr. auðkent c. dat. pers.

AUÐKONR, m., vir dives, (auðr, konr, ut auðmaðr, Isl. II 385), conject. G. Pauli pro auða konr, quod forte idem valet, ab auði id. qu. auðr, opes (quæ saltem in nom. propriis permulantur, Y. 17), de rego, Eg. 57, 1.

AUÐKUNDA, f., F. XI 138, 1, potest esse facilis adventus, (auð-, kunda = koma), malo tamen legere andkunda, obviam itio, congressus, congressus, hoc ordine: andkunda valgagls varð grimma vargi, congressus avis carnivoræ erat lupo periculosa, i. e. avisus ac vorosus carnivoris minime tutum erat inter cadavera versari (propter vim telorum); cf. quoad sensum, F. VII 350.

AUÐKVEÐJANDI, m., divitias poscens, (auðr, kveðja), vir, F. V 251.

AUÐKVÍSL, m., vir degener: hvergi þotta ek auðkvísi ættar minnar, FB. II 55, 4. Sic et Ld. msc., c. 67, einn er auðkvísi ættar hverrar, sumum quæque familia degenerum habet, it. Sturl. 4, 4 (p. 8, var. A) pro ör-

kvísi, quæ hodierna est forma vulgaris, et mollem, doloris et laboris impatientem significat (aurkvísi, id., F. II 55, var. 1); au-kvísi, in eodem proverbio est ÖH. 148, F. V 321 (F. II 55 var.).

AUÐKYFINGR, m., vir dives, (qs. opes cumulans, auðr; kúfr, cumulus), SE. I 532, Sturl. 4, 26, 2.

AUÐKYLFJA, f., clava (o: arbor) divitiarum, (auðr, kylfa) vir, H. 19, 5, quo loco Fsk. 9, 1 habet austkylfa, navis; et potest auðkylfa eodem significati sumi, o: auðkylfa (auðr = uðr, unnr), caudæ marinus, ratis, navis.

AUÐLAGÐR, adj., dives, = auðigr, F. X 190, 1, Fsk. 8, 1. Unde subst. auðlegð, f., divitiæ.

AUÐLATTR, adj., qui facile averti potest, cui facile dissuadetur, qui facile a proposito retrahitur, (auð-, letja), Vigagl. 27, 2.

AUÐLESTIR, m., opes, aurum minuens, distribuens, (auðr, lestir), vir, Si. 10, 1, (F. VII 86, AR. II 62).

AUÐLIGR, adj., felix, fortunatus, (auðr, — ligr), Hb. 96, 2.

AUÐLIGR, adj., ad speciem inanem, exilis, (auðr, adj.), id. qu. eyðiligr; nunc fere de loco vacuo, aut etiam tristi, qui nihil habet quod oculos pascat, aut attentionem in se convertat, qui deserto similis est: varat a. allvalds stoti, classis regia haud erat ad speciem exilis, i. e. magnifica, splendida apparuit; Ha. 227, prorsus id. qu. varat eyðilig örbeiddis fór iter bellatoris magnificum apparuit, ÖH. 182, 5. FR. III 603, honum sýndist óauðligr flokkur þeirra föstbræðra.

AUÐLÍN, f., diva auri, (auðr, lín), femina, Hild. 13.

AUÐLUNDR, m., vir, pl. -ar, Ag.

AUÐMÆR, f., femina dives, (auðr, mærr), vel Tellus auri, (auðr, mærr), femina, Isl. II 351, var. 7. Quod adinet ad priorem rationem, cf. auðar brúðr, Isl. I 248.

AUÐMÆTANDI, m., qui opes magni facit, (auðr, mæta); a. ýta, qui facultates hominum magni facit, i. e. concupiscit, homo avarus, alieni cupidus, Korm. 20, 3.

AUÐMILDINGR, m., vir liberalis, (auðr, mildingr), SE. I 536. 454.

AUÐMILDUR, adj., liberalis, (auðr, mildr), Ód. 4, F. XI 186, 2 Ha. 69, 2, SE. I 616, 1, Sturl. 7, 43.

AUÐMÍÐLANDI, m., vir liberalis, Gdþ. 16.

AUÐMjúKR, adj., humilis, modestus, supplex, Gdþ. 36.

AUÐMUNDR, m., regulus maritimus, SE. I 516.

AUÐN, f., solitudo, desertum, Hm. 30. — 2) solitudo, orbitas, privatio, it. jactura, damnum: hörð auðn er at Engla stríði, grave damnum factum est in Anglorum adversario, vel tristis solitudo facta est obitu regis, ÖH. 248, 1, ut lönd eru orðin auð at gram dauðan, F. III 24.

AUÐNA, f., fors, fortuna, (auðinn); at auðnu, in incertum eventum, ut fors fulsit, Am. 101; auðnu hvel, rota fortunæ, Ha. 199, 3. — 2) prosperitas, felicitas: at auðnu,

propere, feliciter, Söll. 25; veitandi breinnar unda, largitor veræ felicitatis, Christus, SE. II 234, 1.

AUDNORN, *f.*, *dea auri, (auðr, norn), (femina, Grett. 19.*

AUDR, *f.*, *amnis, SE. II 622; cf. Uðr.*

AUDR, *m.*, *filius noctis, SE. I 54. var. 13; vistir auða, Tellus, terra, SE. I 320. 32, 4.*

AUDR, *m.*, *bos, SE. I 588, 1.*

AUDR, *m.*, *tantum in singulari, opes, fortuæ, facultates, divitiæ; de rebus pretiosis: unda aul res pretiosas fabricare, Vsp. 7. Gen. auðs et auðar; dat. auð (SE. I 648, 2. 68, 2, Söll. 8) et auði (Söll. 49, Hávam. 8, SE. I 654, 1. 660. 2); pecunia: reida a auð pecunias expendere, Hh. 32, 2; rauðr auðr, rubra pecunia, aurum, SE. I 408, 1. 68, 2. 654, 1. 658 2; absol., auðr aurum, SE. I 660, 2, et sic in circumscr. virorum & feminarum: auðar þora vir, SE. I 416, 4; auðar njótr, id., G. 23; auðar beiðir, id., H. 37; auðar lundr, id., F. X 76, 2; auða þorr, id., SE. I 698, 1; særir auða, id., ÓT. 57, 2; auðar þella femina, Korm. 3, 8; auða þrúðr, id., GS. 23. Huc referri potest auðr þestr (i. e. hustr), auro ornatissimus, splendidissimus, de classe, Ha. 319, 2.*

AUDR, *m.*, *fatum (Dan. Ode): Gísli fékk auðr (gen. sing.), mortem obiit, fato functus est, Isl. II 389; ánauðr auðar fati necessitati subjectus, F. V 247. — 2) fortuna, felicitas: þat hagar okkr til auðar id confert ad nostram felicitatem, GS. 20, ÓT. 17.*

AUDR, *f.*, *mare, unda, (id. qu. uðr, unnr): breim auðar, machlis unda, navis, Plac. 17. Sic in prosa sæpe variat nom. propr. Auðr, uðr, unnr, quæ eadem vox est.*

AUDR, *m.*, *id. qu. eyðir, qui consumit, vorgr: a auða ok hrynga, consumitur auri & annulorum, vir liberalis, Isl. II 33.*

AUDR, *adj.*, *dioes, vide bráðauðr. — 2) solus, fortunatus: sugðr er dauðr inn auði fortunatus ille (=: Svein Furcoþarbus, Danica rez) mortuus esse dicitur, ÓT. 131, 3. cf. Ed. bon. Tam. I p. 323, not. f.*

AUDR, *adj.*, *vacuus: a. plógr nudum vulvum (sine agris et jumentis), Hh. 76, 4; hæl eru orðin auð at gram dauðan terra desolata sunt (i. e. tristis solitudo in terris (acta est) mortuo rege, F. III 24; autt varð au gíðan locus vacuus factus est (prostratis, captivibus et propugnatoribus) circa bonum illum principem, Ód. 19; auð tróð spatium vacuum, koma á auða tróð succedere, Hg. 3, 20. — 2) vastatus, defensoribus nudatus: a. skip, ÓH. 186, 3; a. farskostr, id., Hh. 65, 4; Falstr varð autt Falstria vastata est, Hh. 33.*

AUÐRANN, *n.*, *domus splendida, v. opulenta, (auðr, rann), ut auðsalir, Fjölsm. 33.*

AUÐRUNNR, *m.*, *lucus auri, (auðr, runnr), vir, Nj. 80.*

AUÐRÝRIR, *m.*, *vir liberalis, (auðr, rýrir), ÓT. 16, 3.*

AUÐSALIB, *m. pl.*, *ades opulentæ, splen-*

dide instructæ, (auðr, salr), Fjölsm. 8. 9; SE. I 716.

AUÐSENDIR, *m.*, *missor auri, (auðr, sendir), vir liberalis, F. VII 196, var. 6, 1.*

AUÐSÆRR, *adj.*, *facilis visu, (auð-, særr), manifestus, evidens, compertus: auðsætt var þat manifestum erat, ÓH. 48, 3.*

AUÐSKATI, *m.*, *vir liberalis, (auðr, skati), SE. I 559, Dropl. min. 2.*

AUÐSKEPTR, *adj.*, *qui manubrio facile aptari potest, (auð-, skeptr a skapt), Ad. 21. cf. Hávam. 128.*

AUÐSKIPTIR, *m.*, *opes, aurum distribuens, (auðr, skiptir), G. 57, Plac. 17.*

AUÐSKJÁLIG, *f.*, *amnis, (qs. facile tremulus, auð-, skjálga), SE. I 576, vide andskjálg.*

AUÐSKÝFANDI, *m.*, *aurum dispergens, (auðr, skýfa), vir, G. 37.*

AUÐSKÆFR, *adj.*, *qui facile poliri potest, (auð-, skafa), Ad. 16, SE. II 98, 1, II 405, 1.*

AUÐSKÆFÐR, *adj.*, *qui facile poliri potest, (auð-, skafa), SE. II 98, 1. var. 2.*

AUÐSLÓNGVIR, *m.*, *opes, aurum dispergens, (auðr, slöngvir), vir liberalis, Grett. 5, 2.*

AUÐSÓTTTR, *adj.*, *qui facile peti, comparari potest, (auð-, sökja): auðsótt jörð, terra, regnum facile expugnatum v. oppugnatu, F. VI 436, 1; auðsótt orð facilis colloquendi venia, F. V 180. — 2) auðsótt, Eg. 57, 1, est conjectura G. Pauli, pro eiðsótt.*

AUÐSPAUNG, *f.*, *femina, (auðr, spaung), Korm. 19, 8.*

AUÐSPÖRUÐR, *m.*, *parcus auro, (auðr, spöruðr), vir parcus, SE. I 714, 1.*

AUÐSTAFR, *m.*, *columen auri, (auðr, stafr), vir, Bk. 1, 31, Merl. 1, 6.*

AUÐSTEFNIR, *m.*, *aurum erogans, (auðr, stefnir), vir liberalis, Ha. 326, 1.*

AUÐSTJÓRI, *m.*, *rector, possessor auri, (auðr, stjóri), vir, Fbr. 22, 2.*

AUÐSUGR, *m.*, *qui aurum, opes exhaurit (auðr, sugr a sjúga): a. jötunn femina gigas, SE. I 466, 1.*

AUÐSVARPANDI, *m.*, *qui aurum dispergit, distribuit, (auðr, varpa), vir liberalis, Nj. 44, 4.*

AUÐTRÓÐA, *f.*, *femina, (auðr, tróða), var. Mg. 32, 1, F. VI 80, 2.*

AUÐTRÚA, *adj. indecl.*, *nimis credulus, (auð-, trúa), Hugs. 34, 8.*

AUÐTÝR, *m.*, *diuus auri, (auðr, týr), vir, SE. I 660, 2.*

AUÐUNN, *m.*, *Odin, SE. II 472. 555, cf. Ý. 7, sub fin.*

AUÐVAN, *f.*, *spes opum, vel spes fortunæ, commodorum, melioris conditionis, (auðr, vån, spes), ÓT. 17. — 2) defectus fortunæ, (auðr, van, defectus), periculum, ÓH. 48, 4.*

AUÐVARPAÐR, *m.*, *aurum projiciens, liberaliter distribuens, (auðr, varpaðr), vir, Eb. 19, 10. Gen. sing. auðvarpada, Merl. 2, 58.*

AUÐVEITIR, *m.*, *præbens, largiens aurum, (auðr, veitir), vir, Isl. II 227, 1, Fbr. 3, HR. 14.*

AUÐVINR, *m.*, *amicus liberalis, munificus, muneris dator*, (auðr, vinr), *F. VI 26, 2, ut gjafvinr.*

AUÐVIÐR, *m.*, *arbor auri*, (auðr, viðr), *vir liberalis, SE. I 660, 2.*

AUÐPEYSTR *vide andpeyst.*

AUÐÞÖLL, *f.*, *pinus auri*, (auðr, þöll), *femina, Skaldh. 7, 13.*

AUÐÖLR, *m.*, *alnus auri*, (auðr, ölr), *vir, Nj. 24, 1.*

ÁVALLT, *adv.*, *semper*, *Völk. 18, Am. 29, F. X 424, 16 (constatum ex of allt, quod idem significat, F. V 158. 301); pronuntiatum fuisse ut á-vallt decent loca, F. X 424, 16, þar ávallt, er visir dó; Lø. 34, styrktu ávallt til verka; Has. 59, vestu ávallt at trausti.*

ÁVANR, *adj.*, *qui destit: cinnar mér Freyju ávant þykir sola Freya me carere sentio, Hamk. 23. (á, præp., vanr), cfr. Hamd. 26.*

ÁVISA (-aða, -at), *significare (visa á)*, *Am. 12, ubi in membr. prave est am sat pro auisat.*

ÁVITUR, *f. pl.*, *castigatio, reprehensio, Hugsm. 27, 4. (vit).*

ÁVÖXTR, *m.*, *fructus: færa ávöxt fructum ferre, Lb. 5; ávöxtr lifs proles. Mk. 17.*

AX, *n.*, *spica, Hávam 140, Gha. 22, SE. II 493; pros. FR. III 13.*

AXLLIMAR, *f. pl.*, *rami scopularum, (áxl, limar), brachia, Korm. 19, 9.*

ÁÞEKKR, *adj.*, *similis (á, þikkja, videri), Vsp. 32 Sturl. 4, 48, 1.*

ÁÞOKKADR, *adj.*, *similis (þukki), id. qu. áþekkr, Ha. 319, 1.*

AD, *negativum, v. in a.*

ADAL, *n.*, *natura, ingenium, indoles, proprietates: jóðs aðal natura infantis Y. 29, 1; ósnotrs aðal proprietates hominis insciti, Hávam. 106; arga a., Lokagl. 23. 24; drengs a. fortis viri indoles, Krm. 23; ódyggs a. Hugsm. 19, 1; vide óðal, signif. 2. — 2) filius, proles, Rm. 38; plur., aðul Njarðar, Njördo proppati, Freyus et Freya, F. II 53,*

3 (SkI. II 50). — 3) id. qu. óðal, signif. 1, vide jarðgöfgr.

ADALBJÖRR, *m.*, *cerevisia nobilis, generosa, præstans, ezimia: (aðal, björr), þöll aðalbjóra, femina, præstantis cerevisie custos, Eb. 40, 2 (AA. 232).*

ADALMEIN, *n.*, *vulnus grave, (aðal, mein), Hk. 14, 1. (AR. II 54).*

ADALVEIÐLIR, *id. qu. óðalvellir, Rm. 83.*

ADAN, *adv.*, *modo, nuper: Grm. 53, Am. 82. Mg. 31, 8. Antea, prius, ut áðr, Bk. 2, 11, Y 30, ÓT. 16, 3. 28, 2, ÓH. 12, 2. 259, 3, Eg. 64, 2, F. VII 71.*

ADR, *adv.*, *antea, prius, olim, F. V 170, Hyndl. 13; áðr en, prius quam, ante quam, cum conjunctivo, Krm. 5. 7, F. III 9, 2. — Item áðr, pro áðr en, prius quam, cum conjunctivo et indicativo; a) cum conjunct., ubi actio cogitur ut futura: G. 14, ÓH. 260, 1, Hg. 33, 20, G. 15, F. II 311, 2, Krm. 6, Vafpr. 29, ÓT. 18, 4. 129, Hávam. 1, H. 19, 3, HS. 6, 5, ÓT. 27, Skf. 40. 38, Hymk. 1. 15, Am. 34, SE. I 282, 4. 298, 1. 310, 2, Lb. 16; in prosa, Nj. 7. 135. — ß) cum indicativo, ubi actio cogitur ut præterita, H. 31, 3. 37. Vigagl. 21, 1, Vsp. 4. 31, ÓH. 108; aut mere historica, ÓH. 27. 2. 92, 11. 259, 3, H. 22, ÓT. 20, 3, SE. II 234, 1, Selk. 18; et alternant indicativus et conjunctivus H. 9, 1. 2. — 2) áðr ok síðan (nunc fyr ok síðar), antea et postea, i. e. omni tempore, Has. 29.*

ADU, *SE. I 296, S. Thorlacius deripavit a verbo inusitato ái, fuere facio (unde deducit, ida vortex, wð vena). Puto accipi posse pro háðu, omissa adspiratione, impf. ind. v. heyya: áðo straum stríðan stáli, effecerunt, ut flumen chalybi (baculo ferrato) oblectaretur. Sic omittitur adspiratio in horfðu, GhM. II 708.*

ADAST, *adverb.*, *pro ast (ast), raptim, cito (æsa), Nj. 30, 2, ubi una syllaba pronuntiatum est. — 2) astat, pro astat s. ast, fem. adj. æatr, summus, Plac. 45.*

B.

B *vicem literæ cognatæ s sustinet, post r, l, v. c. hverba, hverbr, karbi; ulbúð, kylba; item ante n, ut Fabnir, miðjardarhabs, AA. 288, ab (= af), id. 289. — 2) inseritur inter m et l, in kumbl, sumbl; in fine in umb. 3) = v, rumböllr.*

BAFURR, *m.*, *nanus, SE. I 64; vide bavörr.*

BAGA (bagi, bagði), *id. qu. bægja, adversari, resistere: öld bagist, homines (adeuntem) impediunt, (adeuntí) officiunt, ÓH. msc., vide bægja; bergdana brjótr bagði við jörmunþrjóti Thor giganti restitit, SE. I 282*

BAGALL, *m.*, *lituus, qualem episcopi gestare solebant, Lat. baculus; hirðir bagla, episcopus, vel vir clerici ordinis, Nik. 25, id. scipio: þær skal bresta bagall í höfði scipio in caput tuum incutietur, Bryng. In appell.*

virorum, ut stafr: hamdis veðr-baglar, baculi pugnæ, praliatores, viri, Sturl. 4, 31, 1.

BAGI, *m.*, *adversarius, (baga): — jöfrajarla, rex F. VI 197, 1, Ha. 199, 4, SE. I 262, 3; bagi úlfs, lupi adversarius, Oðin, Sonart. 23, SE. I 238, 4; contra Tveggja bagi, adversarius Odinis, lupus Fenver, cujus nipt (soror), Hela, Sonart 24, quo loco GM. et GP., tveggja бага (o: vegna), duplicis damni causa, o: ob mortem duorum filiarum, vel fratris et filii.*

BAGLUNDR, (*id. qu. baglyndr*), *difficilis, asperi ingenii, (bágr, adj., difficilis, læud); ita homonymice vocatur Snorrius pontifex (baglundr goði = Snorri goði), qui ob pernicitiam ingenii primo Snerrit, postea Snorri, dictus est, Ed. Lövasina ex vita Vigastyrus (Isl. II 299). Forte hinc baglundr Lø. 9*

interpetur pro snerris, quod esse potest subst. verb., incitator, a. v. snerra incitare, hinc scius fugraddar báglundar, pugnae incitatores, viri; vel, posito baglundar esse pro baglundar, scius fugraddar bagall, baculus pugnae, viri gladius, cujus lundr (arbor) est vir.

BÁGR, m., in phrasi brjóta bág við e-n, aliquid se opponere, resistere, adversari alicui: brausta við bragning nýstnan bág strenuissimo regi te opponistis, de Kalvo Arnii f., qui rebellionem adversus Olavum Sanctum moverat, OH. 240, 3; Knútr réð bág at brjóta bédtraustr við gram hraustan, Ha. 146; brant við braynu njóta Bág (rifjúnga ságu Kaldakárar var aprir) Noregs konungs (stórur), rex Norvegiae opposuit se lorica gestularibus (proceribus populi), Fsk. 30, 4, ubi notandum est, pro var in v. 3. legendum esse vana s in v. 4. konúgr pro konúnga; idem esse puto, ut brjóta bág á e-m, cum aliquo contendere, alicui se opponere, SE. 1292, 3, ubi tamen S. Thorelemus construit bágmgágar affines importuni, et á Grimnis bráði in terra. — In prosa occurrit, brjóta bág við ok berjars sese opponere (hostilium) atque pugnare, F. VIII 42. var. 15; (Hrólfr Kraki er) ljúfr ok högværr við vandr, ok við alla þá, sem ekki brjóta bág í móti honum, qui ei sese non opponunt, ei non adversantur, FR. I 43. Significatio tō bág við mihi incerta est; in Hkr. T. VI, ad Ha. 146, vertitur braut bág við gram arcum fragi cum rege, qua ratione bágr accipitur pro bage, arcus, nullo exemplo; in Eg. p. 752. not. —) G. Magnus tō brjóta bág við e-n certat, adversari alicui, et confert cum gínga í bága við e-n, quod de equis jugalibus dicitur; fara í bága, de equis citellaris dicitur hinc vulgo, qui occurrentes inter se a latere collidunt; ríða í bága, idem, de equitibus vel quis sagmaris; in qua phrasi tō bága cogito in acc. plur.; pro acc. sing. accipere videtur B. Hald. in lexico suo, sub voce bági, ubi offertur phrasis, mikill bági er á því ea res magnam habet difficultatem. Fara í bág, importuniter, Hítid. 14. inii. (ed. Hafn. 1847, p. 28): Frá því er sagt eitthvert kveld, at þeir Þórðr ok Björn sátu í bekk, ok fór í bág með þeim, þá kvad Þórðr vísu til Bjarnar: á skaka gínga etc., Björn kvad í móti: kyrr um ek sitja etc., ubi fór í bág með þeim controversia inter eos orta est. Færa mál tr bága, rem extra controversiam ponere, ad liquidum perducere, Skv. 654.

BÁK, n., tergum: árigt bak udam dorsunt. Lohgl. 10; hafa á baki tergo gestare, Harbl. 2; af mara baki ex equo, Hg. 33, 11, Grm. II, Skf. 15; á mara baki equo insidens, Ha. 12; báta úvafnis sámaófrar blíkja á baki dipna in terga rejicere, H. 19, 5; bók þanna veinar, dorsa saltuum, montes, SE. I 200, 2; hlæpa á bak e-m in tergum insihire, Rom. 20, 1; Há reid á bak bora borðhesti lós vestan, : Hákon reid vestan borðhesti á bak (per baki) báru Hakon ab occidente (ex angulis) vectus est equo tabularum (navi) in tergo unda (per summam undas), Fsk. 10; á bak átt áttis gladii: læt ek niðr á bak mítt bláðsund áttis gladii parte

ictum intuli, Korm. 23, 2; gínga á bak málum promissa migrare, Mg. 17, 5. v. hús-, bak; standa á bak (= baki) e-m a tergo adstare, Sturl. 3, 17, 1.

BAKA (-ada, -at), v. a., panem coquere, G. 32. BAKFALL, n., reclinatio corporis inter remigandum, (bak, fall), Am. 32.

BAKFLÓTTI, m., fuga aversa, (bak, flótti): koma e-m á b. aliquem in fugam conijicere, Eg. 52, ubi etiam construi potest, koma flótta á bak e-m aliquem ad terga vertenda cogere.

BAKKI, m., navis, SE. I 581, 3. cf. bekk. Hinc explicari posset appellatio blakkriðandi bakka (pro riðandi blökkum bakka nigra vectus navi), Hg. 5, 1, si succurreret exemplum, quo predicatum sequentis substantivi cum participio aut substantivo verbali conjugeretur.

BAKKI, m., crepido, margo, cliens: und hágum brúar bakka sub humili terra crepidine, Hítid. 12, 4, qui locus respicit ad verba cap. 7, hann (Þórðr) gekk nú á eyrna, ok ættiz undir bakka í hrísrinni einum. — 2) ripa fluminis: Temsár bakki ripa Tamesis, F. V 229, 3. — 3) lúttus: láta fljóta fløy við bakka, Hund. 2, 4. 5. Hinc bakka blakkr, equus litoris, navis, bakka blakkriðandi, vector naris, vir, Hg. 5, 1. (F. XII.). — 4) arena, de loco certaminis, Korm. 12, 2. 14, 2, ut eyrr.

BAKN, n., monstrum, Völsap. 12; alias portentum v. index, signum: sigrbákn, portentum, omen vel index victoriae, F. VI 313, et verb. báknna signum dare, F. XI 366. 400; de gigante, FR. III 480.

-BAKR in compositis, tergo (bak) præditus, v. grábakr, slétt-, svart-.

BAKRAUF, f., femina gigas, (bak, rauf), SE. I 551.

BÁL, n., rogos, pyra, strues lignorum cremando funeri congesta, Vsp. 31, Vafpr. 54, Vegtk. 15. 16, SE. I 234, 4. quod I 240, 3 est köstr sá er goð hlóðu strues a dís congesta. Sic saepe in prosa, de strue lignorum: hláða bál, Eb. 51; hláða eldi í bál, Orkn. p. 288; kvistuðu bál mikit, slógu síðan eldi í, Eb. 63; udde F. VI 143. VII 83. — 2) ignis, flamma, SE. I 506, 4; bál byrræftr, flamma cæli, sol, vide byrræfr; — elfar (fluvii), aurum, elfar bála víðr vir, OH. 57; — handar (manús), id., handar bála hlín femina, Korm. 19, 6; — Hárs (Odinis), gladius, OH. 239, 1; — sævar (maris), aurum, sendir sævar báls vir, ÓT. 13, 2; — yggjar (Odinis), ensis, yggjar báls el pugna, Íslid. 13; — yggjar el (pugnarum), gladius, F. II 87, 2. — 3) in compositis: fjarðbál, hag-, hand-, hraun-, hrynn-, líð-, morð-, var-, ver-.

BALDINN, adj., putens, valens: enn baldni jótunn, potens ille gigas, var. Vafpr. 32, pro aldni annosus, quod metro adversatur. — 2) intractabilis, contumax, protervus: baldin sveit homines protervi, Ód. 50.

BALDR, n., sonitus, strepitus, (a bella), in voce compos., skibaldr, qu. vide; cf. Dan. Balder, strepitus, sonitus, et þufbaldi,

in lex. B. Hald., *monotonia inficeta, pūla balda*—veðr *tempestas stridens et perseverans.*

BALDR, m., *deus Asa, Odinis filius*: Baldrs móðir *Frigga*, SE. I 304; — bróðir *Valius*, Vsp. 31; — ráðbani *Lokius*, SE. I 268; — bani *Höðus* SE. I 266, et andskoti, Vsp. 31; — brá, SE. I 90, *cotula fetida* (Itin. Egg. p. 433), *anthemis cotula* (Félagr. I); gráta *baldr úr helju*, RS. 6, cf. SE. I 178—180. — β) in *appellationibus*: *baldr auds, diuus auri, vir*, Vigl. 17, 10; — atgeirs (*hastæ*), *vir, præliator*, F. V. 308; — baugs (*annuli*), *vir liberalis*, Grett. 24, F. II 86; — bensiks (*gladii*), *pugnator*, Hg. 20, 2; — hearnar hringis skíða (*navium*), *vir*, Nj. 92; — stafna jarðar leiptra (*auri*), *vir*, SE. I 232, 4; — hringis (*annuli*), *vir*, Sturl. 1. 11, 3; — skjaldar (*clipei*), *id.*, GS. 12. — γ) inn reginkunngi *Baldr* í brynja, *divinus* (*inclytus magus, potens in lorica*, Hamd. 24, sec. *Volunga S.* (FR. I 228) *accipiunt interpres de Odine, vel etiam de ipso Jormunreko, quando tò baldr í brynju idem esset ac brynju baldr, diuus lorica, heros.* — δ) *usurpari videtur de viro liberali vel eximio*, Orkn. 11, 2, *ubi ýmist vann, ná ek unni. írka drótt, er sótti, baldr, eðr brezkur aldir: brá eldr Skota veldi, tum conferri posset mannbaldr; vel baldr h. l. est id. qu. ballr, strenuus, adj. loco substantivi. Fortasse etiam Gðþ, 15. — ε) locus Orkn. 79, 8 incertus est, et verosimiliter depravatus: stendr ok hygger at höggva — herðilútr með sverði — bandálfr beidir rindi — baldr við dyrr á tjaldi: hic versus 3. in mendo cubare videtur, fortasse legendum band-álfr beidi-rindar baldr, pro beidi-álfr band-rindar, nuptias feminæ ambiens, amator, amasius (ideo hi viri de amasia concertantes representarentur), tum baldr, ut δ, est id. qu. ballr, strenuus. Gravior interveniet mutatio, si pro bandálfr legis brandálfr, diuus gladii, vir, subjectum verbo stendr, et baldr objectum verbi höggva, mutatis vocibus beidir rindi ad circumscriptionem accommodate. — ζ) in compositis: auðbaldr, fólk-, her-, herði-, hnig-, hyr-, héli-, líð-, manna, sker-, þing-, viggbaldr.*

BALDREKR, m., *cingulum, balteus* (Angl. *baldrick*, *id.*): brattr b. þjóttu, *arduum Thjottæ (insulæ) cingulum, mare undosum, fluctus ardui, hlár er b. síra, cæruleum est síra (insulæ) cingulum, s. e. mare*, SE. II 491.

BALDRÍÐI, m., *potens eques*, (*baldr = ballr, ríði*): hjarta, or brjósti skorit baldríða, cor, *pectori exsectum potenti equiti* (=: Högnio), Ghe. 22, *id. qu. ballríði*.

BÁLEYGR, m., *Odin, (qs. oculis flammantibus, bál, eygr ab auge)*, SE. I 86, Grm. 46; *báleygs brúðr, uxor v. amasia Odinis, Tellus, terra*, SE. I 322, 1; *báleygs víðir* (cfr. *Óðins eiki*), *pugnatores*, F. VII 6.

BÁLFLÆÐAR HRUND, *pro hrund flæðar bála, femina*, Selk. 10, *a flæðar bál, flamma æstus (maris), aurum*; *hrund mea conjectura est pro haund*.

BÁLFÖR, f., *deportatio funeris ad rogam, exsequia*, (*bál, för*): in plur. *bálfarar*,

exsequia, pro morte, SE. I 180; *sing. þfósi ibid.* 176.

BÁLGRIMMR, v. *sub voce beit*.

BÁLKADR, *adj., tabulato cinctus, circumseptus, circummunitus: bálkat Fríðland Feneýjar, urbs Venetiæ, palis circummunita*, F. XI 299, 2.

BÁLKAR, m., *sepes lignea, (skíðgarðr, Skl. III 71), tabulatum, paries aulae* (FR. II 334): *bálkar Óðins, orustu, sækonunga, sepimentum Odinis, pugnæ, piratarum, clipeus*, SE. II 428, cf. *brik, þili, grind, garðr*; b. *broddagánga, sepimentum pugnæ, clipeus*, Grett. 42; — *randar, sepimentum circuli, s. e. circulo pictum, id.*, F. II 315, 3.

2) *tempestas, hiems turbulenta* (þeir feagu veðra bálk harðan sævam hiemem nacti sunt, Eg. 43): *viðris bálkr, tempestas Odinis, pugna, vinnendr viðris bálka, pugnam facientes, pugnatores, viri*, Grett. 66, 1, *cutatum in Isl. I 231, 1; vel sec. Nr. 1, viðris b. clipeus, et vinnandi fabricans.* 3) *cæterva, multitudo* (vide *hrinbálkr*) *quæ significatio in prosa obtinet in voce compos. frændbálkr, multitudo cognatorum, s. certa familiæ propago.* — 4) in *compos. v. hrin-, við-*. In *dat. s. belki, bæki (a forma bálkr, vel Norv. bolkr, bolkr)*, Skl. III 71, FR II 334; et in *prosa F. VII 200; acc. pl. bálku* (=: bolku), F. II 315, 3.

BALLADR, *adj., vastus, crassus, de gigante, (vallar dólgr, proprie in pila modum conglobatus, (böllr), id. qu. þjokkvaxinn, SE. I 310, lect. cod. Worm. Quod attinet ad hanc derivationem, a forma mathematica petitam, confer ferstrendr í vexti, statura quadrata, de crassa et compacta corporatura*, Sturl. 5, 16. *Skulio est forma producta, id. qu. ballr, ferox, animosus. Cod. reg. habet ballastan, acc. s. masc. superl. adj. ballr.*

BALLJÖKULL, m., *mons glacialis globosus, (böllr, jökull), id. qu. hodie baldjökull, nom. propr. montis glacialis in præfectura Borgarfjördens, Grett. 56, 2. Cf. cogn. ballhöfuð, a rotunditate vel globositate capitis, Hkr. T. V.*

BALLR, *adj., validus, strenuus, potens, (bella) ballr jötuinn, Hymk. 17; fem. böll, vaila, strenua*, Bk. 2, 36; *superl. ballastr*, SE. I 310. — 2) *gravis, molestus, infestus, periculosus: ballr Skánúngum, gravis, infestus Skaniensibus, Mg. 34, 4, neutr. plur., böll ráð molesta consilia, Hm. 25; ballir draumar, somnia gravia, periculosa, periculum portentantis, Vegl. 1. Hafn. (Holm. bölvisir. id.), id. qu. SE. I 172, drauma stóra ok hættliga um líf sitt. Lokagl. 39. legendum putant böll (pro böl) er beggja þrá. gravis, molesta est utriusque orbitas.*

BALLRÍÐI, m., *potens eques, (ballr, ríði), vel in universum princeps, de dís, Lokagl. 37: Freyr er bestr allra ballríða Ásagörðum í. Vide baldríði.*

BÁLREGN, n., *pluvia flammæ, (bál, regn): hjaldrs báregn pro regn hjaldrs báls, pluvia flammæ præliaris (gladii), pugna, ut sverðregn, hjaldrs báregns víðar, pugnatores, viri*, Selk. 8.

BALSAMUM, *Latina forma, pro balsám íslensum, Gd. 73.*

BALTI, *m., ursus, SE. I 589.*

BANA (-ða, -at) *v. a., interficere, (bani), cum dat.: bana buðlings mönnum regis comitibus mortem inferre, H. kat. 26; lét verða bana jarli, dynastam interficiendum curavit, et fecit, ut interficeretur. Mb. 11, 2.*

BANAORD, *n., nex, caedes (propr. fama caedis, fama caede alicujus parta, bani, ord):* bera banaord af e-m, aliquo interficiendo (suum reportare, aliquem pratio prosternere, Isl. I 270; in prosa haud infrequens, SE. I 190. 228. Vide banorð.

BANAÞÚFA, *f., tuber funestum, o: locus ubi quis mortem oppetit, Hyndl. 27, ubi laiga við banaþúfa, ut drepa fótum í banaþúfa pedem fatali tuberi impingere i. e. mortem evare, Vita Thorst. Siduh. fragm.*

BAND, *n., vinculum: bera bænd at böglimum vincula injicere, Hávam. 152; lags bænd, vincula consortii, de consortio thori, Korm. 19. 7; fascia, qua vulnera obligantur, ligamentum, Am. 38; varat um snár bændum þarf at binda, non opus erat fasciis ad obligandum vulnus, i. e. vulnus letale fuit, Isl. II 299. — In appell. maris, landa band vinculum terrarum, log landa banda. flamma maris, aurum, opes, SE. II 144, 3; landa bænd jör, equus maris, navis, landa bænd þrángar víri, Hg. 30. — 2) filum: bands vindr, dea filii, femina, Korm. 3, 4, vide et vel baldr, e; banda vör, dea florum, id., GR. 10; banda björk betula filii, id., F. V 227, 1. Björk brimr bands, Lv. 22, legrandum videtur brims brands auri, a brandr ignis; ottar band, filum familiae, proles, ut þátr, Sonart. 7. — 3) in compositis gullband, höfuð-, silfr-, um-.*

BANDALFR BEIÐIR RINDI, *Orkn. 79, A. rade sub Baldr, e.*

BANI, *m., intersector, percussor, Vsp. 48, SE. I 280, 2; plur. banar, Hm. 6, Korm. 19, 2; verða, verðaz at bönum se mutuo interficere, Vsp. 41, SE. 186, Y. 24, 2; b. bana, tróllkvenna, Thor, SE. I 252; b. Þringis Njölner, Lokagl. 62, 64; b. Hjalmaris Jafius Tyrtingus, FR. I 438, 3; b. Halls ignis, Y. 19; b. víðar, húsa, ignis, SE. I 32; b. hallar (domicilii, aedificii), id. F. VI 55, 1; b. víðar, vegls, seglreíða, destructor mali, odis, sanium, ventus, SE. I 330. — 3) mors: bíða bana mortem oppetere, Hávam. lá. — 3) in compositis: bróður-, ein-, höfuð-, höfuð-, ród-, manns-.*

BANMUNNR, *m., acies (teli, gladii) letifera, (bani, munnr), Korm. 11, 9.*

BANN, *n., interdictum, it. excommunicatio, varf. 4, 2, 1; banna verk factum excommunicatione dignum, Gdþ. 22, fere = niðingur; eyðir banna episcopus, Gdþ. 30; res maledicta, illicita: bliðr nam þengill þýðaz (þat er bann) kona annars, Has. 48; illsku bann, gravis, atrox malitia, Gd. 47. — 2) impedimentum: hlátrar bann, impedimentum rous (lethitæ), dolor, tristitia, A. 9. — 3) in compositis: fjörbaan, fríð-, hlátr-, húngr-.*

BANN, *n., id. qu. band, lorum quo rheda*

ducitur, Hymk. 37. Sic Isl. II 364, steinninn brast í sundr ok dreyrði tveim megin hannzins.

BANN, *inc. gen., terra, SE. I 586, var. 14; citatur in Gloss. Ed. Sæm. I et NgD. 81; in neutro gen. usus est Jonsonius in Íslands vaka 45.*

BANNA (-ða, -at), *v. a., prohibere, interdicere: b. svefna fyrir e-m smnum alicui prohibere, F. VI 200; b. yndi, Skaldh. 1, 41; b. mönnum kyrkjugaangur, templi aditu, sacris interdicere alicui, Sturl. 4, 2, 2; bannar þat manngi, id nemo prohibet, vetat, Am. 74; b. ara fóstu aquilæ famem sedare, stragem edere, F. VI 86, 1; b. virðum vald potentiam cirium prohibere, SE. I, 648.*

BANNADR, *m., qui prohibet, impedit, avertit, v. kvölbannaðr.*

BANSETTR, *p. p. comp., excommunicatus, (bann, setja), Gþ. 6.*

BANORÐ, *n., id. qu. banaorð, (bani, ord), nex, caedes: bera banorð e-s, Fm. 39, id. qu. bera b. af e-m, caeso aliquo gloriam consequi, pro interficere aliquem, Ghe. 45, F. X 400 proz.; hrósa banorði e-s caede alicujus gloriari, FR. II 314, 1.*

BÁRA, *f., fluctus, unda: fallandi bára, fluctus incidens, decidens, Hávam. 86; hávar bárar, Gho. 12. — Ægeris filia, it. mare, SE. I 324. 500. 575; báru fadir, pater undæ, Æger (mare), SE. I 326; báru fákr, equus undæ, navis, SE. I 440; F. X 186; báru braut, semita undæ, mare, Isl. I 220, 1; báru blik, fulgor undæ (maris), aurum, ÓH., 92, 8, Gretf. 20, 1. — In compositis: dyn-, kall-, megin-, und-.*

BARKADR, *cortice tectus (part. pass. v. barka, a börkr): barkat hold corpus lorica-tum, F. II 313, 2, cf. SE. II 493.*

BARKHRJÓÐR, *m., qui fruticis corticem adrodit, (börkr, hrjóðr), nomen víri contumeliosum, Sturl. 5, 48; cf. Isl. II 405, hann var kolbitr ok beit börk af víði; FR. III 30. lagðist hann í eldaskála, ok beit hris ok börk af trjám.*

BARKI, *m., guttur, Sturl. 13. 3. 4. 26. 2.*

BARKI, *m., cymba major, Si. 6, 3; Dan. Barke. Isidoro, Barca, que cuncta navis commercia ad litus portat.*

BARKLAUSS, *adj., sine cortice, (börkr, lauss): huggva birki barklauss, betulam ita caedere, ut cortice nudetur, quod ad deterendas loricas transfertur, OT. 29.*

BARLAK, *n., inter fruges recensetur, SE. II 493; Angl. barley, hordeum.*

BARMFAGR, *adj., pulcra ora, margine, (barmr. fagr), epithelum navis, Hk. 2, 4. (F. VI 134, 2, AR. II 21, 2).*

BARMI, *m., frater, SE. I 534. 261, Eg. 55. 1, Hg. 20, 2; b. Baldrs Thor, SE. I 280, 2; periph., barmi hölda, frater (v. cognatus) optimum, vir princeps, H. 24; dólgsvölu barmi, frater corvi, cornus; ejus fæðir pugnator, Eb. 17, 1. Cf. Dan. Barmbroder frater uterinus. Vide höfuðbarmar.*

BARMR, *m., margo, ora extrema, crepido, in navis margo, i. e. summa trabs marginalis (borðstokkr) id. qu. þrómr: barmar*

vigg *jumentum trabis marginalis*, *F. I*, 170, 2; barmr lyptingar, *ora celsæ puppis*, *pro ipsa puppi*, *F. VII* 357; kastala barmr *extremus margo munimenti*, *Orkn.* 81, 2; *metaph.*, barmr böls, *ora mali*, *vel terra citiositatis*, *Lb.* 33. Vide barmskúr, cybarmr, rángbarmr. — 2) *sinus*, *id. qu.* badmr, *qu. v.* — 3) *terra*, *SE. I* 586 II 482 566. — 4) *stirps, progenies*, *id. qu.* badmr, *in compositis* hróðrbarmr, höfud-, ætt-; *sic Fær. p.* 2 *kjinbarmur*, *id. qu.* kynþáttur.

BARMSKÚR HVARMA pro skúr hvarma barmis, *lacrimæ*, a barmr hvarma, *margo palpebrarum*, *cilia vel genæ*, *vel ipse oculus*, *si barna pro terra sumitur*, *SE II* 501, 1.

BARN, n., *proles, filius et filia*, *Rm.* 38, *SE. I* 534, *Bk.* 2, 65; *it. fetus*, *Völk.* 34. *Periph.*, börn Gjúka Gjúkida, *Hm.* 20, *Am.* 49; Húna börn Hunni, *Ghe.* 29, 40; Óðins barn, *filius Odinis*, *Balderus*, *Vsp.* 29; Yggs barn *Thor*, *Hymk.* 2; aldu börn, *hominum nati*, *homines*, *Vsp.* 18; ynglings barn, *filius regis*, *princeps juventutis*, *Ha.* 3; Þjóðans barn *soboles viri principis*, *Hávam.* 15; ylgiar barn, *proles lupi*, *lupus*, *Nj.* 59; úlfs barn, *id.*, *F. VII* 350; óglis barn *accipiter*, *SE. I*, 314, 2. Vide einberni, hróðrbarn, þrábarn.

BARNA (-aða, -at), v. a., *gravidam facere*, (barna), *Skáldh.* 2, 53, *Nj.* 64.

BARNAESKA, f., *pueritia*, (barn, eska), *Am.* 74.

BARN(JARN, adj., *sobolis cupidus*, *de ave*, (barn, gjarn), *FR. I* 479, 4.

BARNTEITR, adj., *pueri instar lætus*, (barn, teitr), *Hymk.* 2.

BARNUNGR, adj., *tenera ætate*, (barn, ungr), *SE. I* 440, *Hg.* 5, 1, *F. VI* 51.

BARR, n., *gemma arboris* (*Norc. et Seec.*, *spina abietis, pini, juniperi*). *In prosa SE. I* 74, fjórir hirtir renna í limum akskins ok bita barr; *ibid. I* 128, Heiðrún — bitr barr af limum træs þess; barr eða lauf Glasís, *gemma sive frons Glaseris, aurum*, *SE. I* 336, 340; hlýrat henni börkr nè barr, *illam (arborem) neque cortex, neque frondes fœnent*, *Hávam.* 50. — β) *arbor*, *Fjölsm.* 20, *id. qu.* meidr r. 21. Vaxi þær á badmi barr. *creseat e sinu tuo gemma*, i. e. *arbores super te enatæ gemmas agant*, *H. hat.* 16. — 2) *granum, semen*, *ut fræ: Kraka barr, semen Krakii, aurum*, *SE. I* 400, 1. — 3) *hordeum*, *Alem.* 32. *Moesog. bar*, *AS. bere*, *Angl. barley*; *hinc* 1) *edulium, esca: barr ara, hugins, illa, esca aquila, corri, luporum, cadavera*, *SE. I* 446, 3. *Hund.* 1, 50, *F. VI* 68, 2. — 5) *in compositis: glóbarr, barrhaddaðr.*

BARR, adj., *promptus, paratus: Búi lézt vera barr at fylgja Sigvalda til hjörþrymu dízú se paratum esse*, *Jd.* 12; blóðigr hjórr hins barra döglinga bneitis, *cruentus gladius strenui, alacris imperatoris*, *Hk.* 95. *De prælio, acer, vehemens: hverr fremr hjaldr barra quis vehementiorem pugnam facit (quis acrius pugnat)? SE.* 652, 1, ubi barra est compar. pro barara, ut ferrí pro fœrari. *Hinc explicari potest vox barskapþr, vehementis ingens, (barr, skap), in Gloss. Njalæ.*

Huc quoque trahi posset lectio Cod. Worm. SE. I 414, 2, „hildibórrum”, *dat. sing. ab hildibarr promptus ad pugnam faciendam, quod referrí potest ad Sigurði; sed auctor Skaldæ de arboris nomine (barr) cogitasse videtur. Vide móðbarr.*

BARRHADDADR, adj., *caput fronde, comæ instar, velatus*, (barr, haddaðr), *frondicosus, frondifer, frondens, epith. Telluris*, *SE. I* 236, 2.

BARRI, m., *nom. propr.*, *Fjölsm.* 35; *it. filius Arngrimi, atkleta*, *Hyndl.* 21 (a barr, adj.). — 2) *nomen luci (qs. frondosus, barr, n.)*, *Skf.* 39, *qui locus SE. I* 122 *vocatur Barey v. Barrey.*

BÁRU, perf., *infin. v. bera: ek frá Droplaugarsun báru herra hlut, audiri, filium Droplaugæ victoriam reportasse*, *Ísl.* 6.

BÁRUÐR, m., *nom. propr. id. qu. Bárðr*, *Eg.* 41, 1, *it. in versu intercalari ex enco-mio Bardi: Bárðr of ristri báru brautland varar andra, Bardus secat undæ semitam (mare) mariná rylosoleá (nari)*, *Ísl.* I 220, 1.

BARD, n., *barba*, *SE. I* 510; láta menn höggva börðum í gras, *facere, ut viri solum graminosum barbís feriant, i. e. ut proni in faciem cadant, prælio occumbant (cf. skegg)*, *Ísl.* 12. *Adfert hanc vocem ex lingua Gothica Isidorus Hispal., Orig. lib. 19. cap. 23, in voce composita cinnabar i. e. kinna bard, barba genarum. Verba Isidori sunt: „non-nullæ gentes non solum in vestibus, sed in corpore aliqua sibi propria quasi insignia vindicant, ut videmus cirros Germanorum, granos et cinnabar Gothorum”. quo loco grani (i. e. grön. gen. granar, barba labii, mystar) opponuntur τῶ cinnubar, barbæ genarum. Ad hanc significationem referrí possunt sequentia derivata et composita: barda, -harði et bardí, bardjód, -bardr. — 2) in navibus, tabulæ, ad utrumque latus exstantis carinæ, *proræ affixæ, plutei prorales*, *SE. I* 584, 3. *J. Olav-tius in Gloss. Cogn. Spir. hanc vocem sic explicat: „bard, projectura, margo, vel excursus rei in latitudinem explicatus, it. superior pars de puppi et prora instar dorsi exserta”. G. Magnus, Eg. p. 387, not. °): „intelligi potest vel supremum latus proræ, vel, quod mihi se probat magis, projectura proræ, i. e. ex mea mente, tabula summo proræ lateri extrinsecus adfixa, munimenti causa”. ÓT. 119 et F. II 310: de Barbone ferrato. *nare bellica Eiriki dynastæ, þar var skegg á ofanverðu bardino hværotveggja, en niðr frá (skegginu, add. F.) járnspöng þykk ok svá breið sem bardit, ok tók allt í sjá ofan. Aliter eandem rem informat Oddus Monachus, F. X 355: „stafinn hværrtveggi þakiðr með miclu iærni oc hvössum eggja-broddum”, quo loco verba, stafinn hværrtveggi, si de parte navis anteriore et posteriore, prora puppique, intelliguntur, a vero recedere videntur. — β) *id. qu. stál. græc. στέλη, carina, qua ad proram adsurgit, sive, ut Hkr. III p. 315 describitur, trabs proræ, que laterum compagine committit, Ísl. stefni, Dan. Stevne: FR. I* 401, drepa drottningu með því móti, *ad taka hana, ok leggja hana****

niðr fyrir bardit á drekanum, ok láta hann miða hana sundr, þá er hann er framsettr, at 402, var þá settur fram drekinna, skaut hann þá drottningu niðr fyrir bardit, *it. FR. II 80*, síðan skaut hann fork at annari hankleypunni, en bard Ellida (*navis sic dicta*) kom á hrygg annari, ok brotnaði hrygggrinn i báðum; *eodem sensu accipiendum videtur Eg. 60*, bard skátunnar kom á kinnung karf-
 — γ) *anterior pars navis, extrinsecus ab utraque parte adsurgentis carinae, id. qu. framstafa, Dan. Forstavn, prora: F. VII 195*, þeir leiddu bátina framm með endilaungu skipi ok framm fyrir bardit, ok apr með öðru bordi til lyptingar; *eodem sensu dicitur bard, F. II 273*, gekk konungr þá útbyrðis á árunum fram með endilaungu skipi. *et post, ok svá fram fur bardit, quod ÓT. c. 92 exprimitur per*, hann gekk fyrir bard á skipi sínu; *nec aliter F. XI 66*, binda akkeri srrir bard hverju skipi, *quo adde FR. II 169. Hoc latiori sensu saepe in poesi usurpatur*: rista þýtt jarðar men þunnu bardit lömu *prora liquidas undas secare, Orkn. 81, 9*; brjóta sundr grundar garð fyrir knarar bardí *praejacentem terræ aggerem (i. e. sub-jectum mare) prora navis perfringere, RS. 1*; skjóta eygardr bardí undas prora repellere, *F. VI 171, 2 (cf. Virg. Æn., 1, 35, spumas idus ere ruebant)*; lemja (sjó) bardí mare *prora percutere, Hb. 62, 6*; stýra bardí til jarðar *proram ad terram dirigere, Ha. 74, 1*; erja bardí, *absol., proram prorsum agere, navigare, Orkn. 82, 13*; láta börð fest við lægar arma *proras oppido adplicare, ÓH. 156, 1*; at bardí brimskiðum ante proras *nacium. ÓH. 8*; barda sóti, *equus prora, navis, beitr barda sóta vir, Gv. 2*; barda marir, *equi prorum, nares, F. I 165, 2*; blá byrskid brjóta þungan víði (með) börðum *cerulea naves arduum pelagus proris perfringant, SE. I 690, 2*. — δ) *id. qu. bard, tabula*: hjarar börð, *tabula ensis, scuta, Ha. 236, 2*, ubi *F. IX 521, 1* hjarar börð; *vide hiebard. — e) pro nave*: bardis börð, *latus navis, F. II 181, 2. 204, 2*; bardis tún, *pratun navigii, campus navalis, mare, barda túna fasti, ignis marinus, aurum, Fbr. 25, 2*; börð, *plur., naves, SE. I 602, 1*. — $\jmath$) *terra editior, montana, saltus, SE. I 298, 1*. — β) *litus, ora maritima, Svedju bard, Orkn. 81, 6*. — γ) *campus, fundus, breið jerd með börðum prædium cum adjacentibus fundis, Vigagl. 26, cf. bard. et bardjóð.*

BARDA, *f., securis, SE. I 569, 1*, quasi barbata a bard, *cf. skeggja. Vide tamen Gloss. Cogn. Spir. voc. bard, et Rask saml. Afsandl. I 180. Germ. Barthe, securis lig-naria, = bolox.*

BARBADR, *adj., tabulatus, (bard 2, 8), lectus, univinitus: vigskörð, börðut járnum, ferro circumvoluta, Sic. 17.*

BARDEL, *n., procella clipei, (bardí, el, pro barbata, ut banord pro banaord), pugna, hælslu beidir, qui poscit pugnam, pugnator, var, Grett. 49, 2. Sed forte bardelis scribendum sit bardellis, a bardellr, ignis v. splendor navis (bard, ellr = eldr), clipeus.*

BARDELDR, *m., ignis clipei, gladius, (bardí eldr), vel ignis (splendor) navis, clipeus, (bard, eldr, ut bardmáni), var. Grett. 49, 2 pro bardelis.*

BARDELLR, *m., id. qu., bardeldr, vide sub bardel.*

-BARDI, *m., derivatum a bard, vide helug-, hælug-, þistil-; -barda. f., vide öflugbarða.*

BARDI, *m., clipeus, SE. I 572, 2, id. qu. bordi.*

BARDI, *m., navis, (a bard, signif. 2), SE. I 582, 2. Sic et vocata navis bellica Eiriki dynastæ, alias járnbarði, F. II 328, 1; hinc et hömlubarði navigium, nullo instructum gubernaculo, Sks. 33; bordróinn bardí navis ab utroque latere remis agitata, barda braut, *via navalis, mare, barda brautar hringr. circulus maris, serpens circumterraneus, SE. I 256, 4, barda garðr, agger navis, clipeus, SE. I 426, 2*; ljósgarðr barda, *splendidus clipeus, Eg. 82, 5.**

BARDI, *m., piscis, celi genus, cf. bardhvalir, GhM. III 292 et not. Sks. 121. 127. it. bardfiskr, squalus, in Lex. B. Hald. Hinc bordis bardí, squalus tabula, navis, F. II 182; lýngs bardí, piscis ericeti, serpens, ejus lopt, aurum, ÓT. 28, 2. — Cf. Germ. Bartfisch balana mysticelus.*

BARDI, *m., vir crasso et villosio tegmine indutus: bjarnar bardí vir crassa et villosa ursi pelle indutus, Korm. 12, 1, id. qu. bjarnólpumadr, a bjarnólpa = bjarnskinnis ólpa, Korm. 12. A bard et bardí, m., solea lanea crassiores, soloces calceis injecti, unde berði, n., lanificium crassum, densum et durum.*

BARDJÖR, *m., equus prora, (bard, 2, jór), navis, RS. 14.*

BARJÓÐ, *n., nom., propr. Thoror Skeggii filius, Grett. 66, 3, a bard, barba, = skegg, et jóð, proles, filius, itaque bardjóð id. qu. Skjeggja son; vel sec. G. Magnacum (Eg. p. 383. not. 4) filius Telluris, (bard, terra), Thor, Thoror.*

BARÐKALDR, *m., navis, (quasi prora frigida, bard, kaldr), SE. I 581, 3.*

BARÐLJÓŠ, *n., lumen prora, (bard, ljós), clipeus, SE. II 621, v. badljós.*

BARÐMR, *m., terra, SE. I 586, 1, var. 3; v. barmr.*

BARÐMÁNI, *m., luna prora, (bard, máni), clipeus, F. III 10, 1.*

-BARÐR, *m., derivatum a bard, barbatus, v. hard-, har-, láng-; hlé-; fem. -börð, v. þurbörð.*

BARDRISTINN, *p. p. comp. prora sectus, (bard, rista), epilh. maris, SE. I 498, 3.*

BARÐRÖGN *pro bardrökn, n. pl., fumentia prora, (bard, rökn), naves, bardrögn-röðull, sol navium, clipeus. ejus vedr pugna, G. 50.*

BASINN, *arbor, SE. II 566 (bæinn, ibid. II 483) Gall. basin, xylinum.*

BANMIR, *f. pl., AR I 207 (Hervarar saga ed. Hafn. 1847, p. 56); hoc vocabulum, quod quantum scimus, nullo alio loco occurrit significare videtur res pretiosas; fortasse proprie pretiosa texilia. In sermone hodierno*

Norvegico basma, s. basm., f., est pars telæ, viginti flæ vel florum paria continens (*Arsenii Lexicon s. v. basma*). Cf. *Anglosax. basve purpura*; *bæsvi coccinum*; *basu, purpureus, coccineus*.

BASSI, m., ursus, SE. I 589, 1, id. qu. bersi Vide valbassi.

BAST, n., philyra, alba membrana philyræ: bleikr sem bast philyræ instar pallidus, Mg. 9, 5, in prosa F. V 301, et bast-bleikr, F. VII 269. — 2) vinculum, funis (e tilia): baugar dregni á bast, Völk. 7; hinda bast nectere funes tiliaceos, Rm. 9, quod in operibus servilibus ponitur; hinc bastlina, funis, lorum e philyra, pros. Eg. 77; vide besti — 3) á bast in diversum; ordin min era öll á bast, verba mea diffugerunt, finem orationis feci, Skaldh. 7, 64.

BATALDR, n., insula, SE. II 492. Hodie Battalen, in provincia Sundfjord, a regione Brimangria in meridiem versa, Pontop. Geogr. Opflyn. 74. ('Batalden in Söndfjord', AnO. 1846, p. 87).

BATNA (-aða, -at), v. n., meliorem fieri, restitui: óðal batni, cordi melius fiat, animus lætetur, Ghr. 20; fleya statvöllr batnar mare pacatius redditur, H. 37; hagr batnar vitæ conditio melior fit, Mg. 10, 3. Cum genitivo: impersonaliter, cum dat. pers., þess batnar þer hoc (malo, incommodo) relevaberis, Korm. 16, 3; absol., böls mun alls batna omnia mala cessabunt, Vsp. 55; batnandi menn, juvenes, quorum res crescant, quorum conditio melior fit, SE. I 530.

BATANAN, f., mutatio in melius: b. siða, reformatio morum, Gd. 7.

BATNAÐR, m., melior sors, conditio: von batnaðar gleðr hug, G. 22; vatnsskirn skatna jöfurs vann batnat, aquæ baptismus hominum regis (Christi) meliorem conditionem aquæ adtulit, aquam consecravit, sanctiorem reddidit, SE. II 234, cf. Gþ. 10; expiatio peccatorum, Hugsm. 28, 5.

BÁTR, m., scapha, F. III 92; ponto, navicula, ÖH. 92, 3. Vide yfirbátr.

BAUGBROTI, m., fractor annuli, (baugr, broti), vir liberalis; Hund. 1, 17, FR. II 44, 4.

BAUGEIÐR, m., jusjurandum ad annulum sacrum, Hávam. 111, (baugr, eiðr), cf. Ghe. 31, Isl. I 258.

BAUGFERGIR, m., cumulator annulorum, (baugr, fergir), vir liberalis, Plac. 22.

BAUGGRIMMR, adj., annulis non parcens, (baugr, grimmr), liberalis, SE. I 660, 1.

BAUGHLÍN, f., dea annuli, (baugr, Hlín), femina, GS. 29.

BAUGHNYKKJANDI, scutum commovens, (baugr, hnykkja), præliator, Nj. 146, 3, vel dispergens annulos, vir liberalis, ut auð-hnykkjandi.

BAUGHVERR, m., fons annuli, (baugr, hverr), annulus Dröpnar, ex quo annuli stillabant; pro annulis: ræsir baughvers, dispersens annulos, princeps liberalis, G. 67.

BAUGI, m., frater Suttingi, SE, I 220. — 2) gigas, SE. I 555, 1.

BAUGJÖRD, f., terra circuli, (baugr, jörd), clipeus, SE. I 428, 1.

BAUGLAND, n., id. qu. baugjörð, (baugr, land), F. VI 365.

BAUGLESTANDI, m., vir liberalis, (baugr, lesta), Plac. 38.

BAUGLESTIR, m., vir liberalis, (baugr, lestir), Korm. 6, 3, Ha. 324, 1.

BAUGNAFAÐR, adj., vide sub nól.

BAUGNJÓTR, m., fruens annulis, possessor annulorum, (baugr, njótr), vir, Ha. 321, 2. 323, 2.

BAUGNJÖRÐR, m., deus annuli, (baugr, njörðr), vir, Ha. 326, 1.

BAUGNÖF, f., curvus orbis, (baugr, nöf), circulus, Högna meyjar hjóls baugnöf, curvus orbis clipei, circulus clipei, qui xar' ξροην baugr vocabatur; hinc Högna meyjar hjóls baugnöf, clipei curvus orbis, rotundus clipeus, SE. I 426, 5.

BAUGR, m., annulus: velja e-m bauga, Vsp. 27; höggva sundr baug annulum disse-care (ad donandum), Rm. 35; gefa baug, Hávam. 138, Skf. 21; hjóða rauða bauga, Og. 19, 24; bæta baugi, Lokagl. 12; bera e-m baugum pecunia corrumpere, Alm. 5; kaupna mey baugum, FR. I 261. Bauga land, solum annulorum, manus, bauga lands men, annulus vel torques manus, armilla, Isl. II 260; bauga rennir vir liberalis, Ha. 232, 4; bauga týr, id., Hg. 33, 6; baugr Heðins serkjar annulus loriceæ, ÖT. 125; it. circulus, vel quicquid aliam rem ambit et circumdat, ut baugr Bólmar, SE. II 491, circulus insulæ, mare; baugr bratrar brautar, circulus terræ, serpens circumterranus, SE. I 254, 4, vallar baugr, serpens, de Serpente Longo, HR. 37. — 2) orbis vel circulus in clipeo pictus, id. qu. rönd, SE. I 420, 426, unde baug-segl, baugröst, baugskjöldr, baugstallr, baug-túngl, baugvángr, baugvöllr, de clipeo, (v. bif-kleif); hinc — 3) clipeus, SE. I 572, 1. vide vandbaugs; bauga blik, fulgur clipeorum, gladius, Ha. 241, 2. — 4) hyrjar baugr, circulus igneus, appellatur rheda Thoris ful-minatoria, qua vectus flammis et fulminibus circumdatus est, SE. I 278, 1. — 5) eiga á baugi, in promptu habere, præsto habere, id. qu. eiga fyrir hendi: Friðgeiri er-a særi á baugi, at berjaz vit þann, er bitr skjöld ok blótar bönd, Friðgeiri non præsto est facultas præliandi, minime potis est cum tali homine pugnare, qui, Eg. 67, 2. — De hæc phrasi videsis Gloss. Njala sub voce baugr, quo adde ÖH. c. 103: nú mun ek þat eiga á baugi, at láta þann verða fund okkara jarls, er umskipti með oss: en þann kost annan, at fara lengra á brot, ok þannog, at eigi sé hans vald yfir; sensum esse eundem atque at eiga fyrir hendi, inde sequi videtur, quod verba ÖH. 106, þóttiz jarl sjá, at einbeygðr mundi kostfr, F. IV, 226 exprimit per þóttiz jarl sjá, at einn mun kostfr fur höndum. — 6) Compos. ar-, ey-, for-, hála-, hjör-, læ-, munda-, val-, vall-, vand-, vann.

BAUGREGINN, m., numerus annulorum, (baugr, reginn), vel annuli, Söll. 56, pústó Odin, possessor Droptneris annuli; brunmr

baugregins, fons Odinis, id. qu. Mímis brunnr fons sapientiae, ibid.

BAUGRÖST, f., terra circuli, (baugr, rist), clipeus, ut baugjörð, FR. II 32.

BAUGNEGL, n., velum circuli, (baugr, segl), clipeus, Ha. 236, 1.

BAUGSÆMR, adj., annulo decorus, ornatus, epith. feminae, (baugr, sæmr), Korm. 3. 4.

BAUGSENDIR, m., missor annuli, (baugr, sendir), vir liberalis, Ha. 117, GS. 12.

BAUGSET, n., sedes, locus annuli, (baugr, set), mæsus, Höfuðl. 13.

BAUGSKERÐANDI, m., annulum minuens, (baugr, skerða), vir liberalis, Sturl. 7, 42, t. ubi plur. baugskerðandar pro baugskerðendr, ut hjartstriðandar.

BAUGSKERÐIR, m., id. qu. baugskerðandi, (baugr, skerðir), SE. I 328, 4.

BAUGSKJÖLDUR, m., clipeus, circulo picto ornatus, tantum in plur., Eg. 82, 4, F. XI 139; beidir baugskjaldar vir, G. 19; SE. I 139. sec. Cod. reg., habet: á fornum skjöldum var tít á skrifa rönd þá, er baugr var taldr, ok er við þann baug skildir kenndir.

BAUGSKYNDIR, m., incitator, projector annuli, (baugr, skyndir), vir liberalis, GS 12.

BAUGSPJÓT, n., arundo clipei, (baugr, spjót), hasta, FR. II 57, 1.

BAUGSTALLR, m., sedes, solum circuli, (baugr, stallr), clipeus, baugstalls lundr, pugnator, bellator, F. V 228, 5.

BAUGSTÖKKVIR, m., missor annuli, (baugr, stökkvir), vir liberalis, SE. I 660, 1.

BAUGTÚNGL, n., luna circuli, (baugr, túngl), clipeus, Ha. 266, 2.

BAUGVÁNGR, m., solum circuli, (baugr, vángr), clipeus, F. VII 45, 2.

BAUGVARA, f., dea annulorum, (baugr, vara = vör, var), femina, FR. II 76, 1.

BAUGVARIDR, p. p. comp., annulo circumdatus, ornatus, baugr, verja, de femina, Hæd. 2, 33.

BAUGVÖLLR, m., campus v. area circuli, (baugr, völlr), clipeus, ut baugjörð: eyðir baugvallar, vastator clipeorum, pugnator, SE. I 700, 2.

BAUGVÖR, f., nata maxima filiarum kjörð, (dea annulorum, baugr, vör), Söll. 76.

BAUKA, v. n., stridere, de igne: blár lagi þaukar í Baldarshaga, FR. II 87, 2.

BAURUÐR, bos, SE. I 587, v. hautuðr.

BAUTARSTEINAR, m. pl., lapides, in aeternum caesorum erecti, Háram. 72, alias bautasteinar; in Fsk. 19 bautastarsteinn: „þar stóð ok bautastarsteinn hátr sem Egill féll“. Vide bastinn.

BAUTI, m., qui contudit, percutit, (bauta), in compositis, farbauti, hylbauti; it. arinbauti, cod. Worm. SE. I 302, 2 = arinbrauti.

BAUTINN, cæsus, vide sverðbautinn, vöpn-bautinn, a cæso obsol. bauta. percutere, ferris: svá bautum vör björnauna, var. Hkr. ÖL p. 369, ubi F. V 83 habet, svá bötur vir björnauna; alii ibid. habent beitung, venator, quendam brytjum, dissecamus. Cognatum est AS. beat, cadere, it. Isl. bita, v. c. vöpnbitinn.

BAUTT, 2. s. imperf. ind. act. v. bjóða, Hk. 24.

BAUTUÐR, m., equus, (qs. qui tundit pedibus terram, a bauta), SE. II 487. 571. — 2) bos, SE. II 566; bautadr, id., SE. II 483; sed cod. reg. bauruðr; SE. II 625 bauruðr.

BAVÖRR, m., nanus, Vsp. 11, vide bafurr.

BAZTR, (id. qu. bestr), optimus, superl. adj. góðr; positivus regularis extat in AS. bat, bonus, compar. bett, melior. Háram. 14, H. hat. 39, Ý. 55, ÖH. 92, 8, Lb. 12, Gd. 16; bast, optimum, utilissimum, quod maxime expedit, Háram. 27. 48; adv., optime, Ghv. 11; neutr. pl., bözt, Sk. 2, 19. Vide albatr, Plac. 11, ubi scribitur, albatstr.

BÆÐIR, BÆÐAR, BÆÐI uterque, ambo: bæði pro hvárttveggja, Háram. 91; beggja pro bæði: unx Magnús misti beggja, sigra ok heilsu, F. X 430, 60; jús ok arm-bauga muntu e vera beggja vanr = bæði jús ok armb., Lokagl. 13; vön geng ek vilja vers ok beggja, i. e. vön bæði vers ok vilja, et marito et gaudio spoliata, Bk. 2, 9. Simili modo ponitur bæði in prosa: varð þessi orrosta hörd ok löng bæði, F. VIII 138; líð mikit dreif til hans ok fritt bæði, F. VIII 246; Fsk. 187, þá var þeim skamt allstörra högga á millum ok laga bæði.

RADLJÓR, n., clipeus, SE. I 572, forte id. qu. böðljós, lumen pugnae; II 478 böðljós, II 562 böðlljós, II 621 bard ljós.

BÆMR, m., arbor, Vsp. 25, SE. I 52; silva, v. herbæ, Grm. 40; rami, Bk. 1, 11, ubi bæmr víðar, brachia arboris, a cortice distinguuntur, unde limrúnar (FR. I 168 h. l. habet á barri víðar, in gemma v. oculo arboris). Mæsoq. bagms, arbor (g = ð); in compos., v. hárbæmr, höfuð-, ætt-. — 2) sinus, id. qu. sæmr: taka i bæmr, in sinum recipere, ulnis amplecti, Lokagl. 26; vaxi þér á bæmi þar, e sinu tuo, H. had. 16. — 3) terra, SE. 625, pro barmr, bardmr.

BÆGL, dat. sing. a bögr, qu. v.

BÆGL, m., adversarius, id. qu. bagi, (= bægir, ut visi et visir), Hg. 33, 16, et var. pro bagi, F. VI 197, 1.

BÆGINN, adj., obnitens, renitens, adversarius, (bægja), F. II 182. In compos., orðbægin.

BEGIR, m., bos, lect. Wehart SE. I 527, var. 9 pro hæfir (qs. bægir, adversarius, repulsor, petulcus).

BÆGIR, m., subst. verb., (a bægja), adversarius, inimicus: auðar bægir, inimicus divitiarum, vir liberalis, Selk. 4.

BÆGJA (bægi, bægða, bægt), v. a. resistere: fár má bægja aldragi sinnu þauci fato posunt resistere, Sturl. 1, 42, 7; öhræinn andi bægði, impurus spiritus (virum) impediit, Selk. 2; bægði sára sigðar [i Selkolla mjök þollum, hominibus gravem molestiam, magnum impedimentum facessit], Selk. 13. — Bægja við, id., cum dat., máttid enskrar ættar öld bægja við þér, Angli tibi resistere non potuerunt, ÖH. 41, 4; b. við ægi, þo-lago resistere, obniti, de strenuo navigatore,

ferendum illud Fagrskinnæ 77: nú bar svá at einn dag, þá er Ólafr sværnski hafði ríðit með hauka ok hunda sína, at hann kom apr fyrir dögurðarmál, ok hafði beitt flimm trönur, et mox, veiat þú nökkurn konung hafa beitt meira á einni morgunstundu? *quocum conferatur* *ÖH.* 90, *F.* IV 181—2. *vide* beita, η.

BEIÐA (beiði, beidda, beiddt), v. a., *petere, rogare, poscere, postulare*; b. e-n mála *compellare aliquem sermone* (v. *petere, hortari aliquem, ut secum loquatur*), *Skf.* 1; þjóðir skjálfa, en þórir eingi ágætán guðs orðs at beida, *Krossk.* 34; *sic* *SE. pros.* I 120. 286, beida e-n orða, id.; krefja e-n mála, *F.* VII 162, ubi *Hkr.* kveðja; b. ferðar hortari ad *professionem*, *Isl.* II 98; þurft beiðir *postulat usus*, *Lb.* 51; beida e-n gráts, *lacrimas alicui movere, facere ut quis suis lacrimis mærore lenetur*, *Gk.* 23; b. brynjings *poscere pugnam*, *Hg.* 28, 1; heiddu grjá grjóts gængs, *flagitarunt cursum saxorum griseorum, i. e. effecerunt, ut saxa circumirent, lapides molares circumegerunt*, *SE.* I 378, 2, ut biðja víðar skriðar, *SE.* I 650, 1. Beiðaz, cum *gen. rei:* beiðaz áreiða, *Korm.* 8, 1, v. áreið; þaxtú æ beiðiz, *id. quod semper optas*, *Am.* 83 (*Hm.* 19 *incertum, beiddiz at non postulavit, an beiddiz at, propter significationem tou bragngu plane obscuram*); in *prosa SE.* I 220 cum *acc. pers. et gen. rei:* beiddiz Bauga leigu sinnar a Baugio *mercedem sibi pactam postulavit*. — *Part. activi, beiddandi, flagitator, qui poscit, flagitat, optat, cupit, in appellationibus virorum:* b. brodda hriðar, *poscens pugnam, præliator*, *Korm.* 12, 2, 14, 2; b. brynju *poscens loricas*, id., *GS.* 15; beiddendr haudrmens hliða, *flagitatores navium, rei nauticæ studiosi, mercatores*, *Isl.* I 166, 3; b. móins leiðar, *optans aurum, vir*, *Grett.* 19; b. þjóðar niáls, *qui populi colloquium petit, vir*, *ÖH.* 259, 8; b. þrimu seiða, *poscens hastas, puginator*, *Isl.* II 338. *Vide* hoddbeiddandi ðr—. *Part. pass. beiddr:* beiddr flugs, v. slugbeiddr. — Beiða, *Korm.* 3, 4, bands man ek beiða rindi, *G. Pauli pro verbo accipit, vertens, rogaturus sum mulierem; malo pro adjectivo sumere, vide* beiðr.

BEIÐAÐR, m., *qui postulat, vide in voce compos. landbeiddadr.*

BEIÐIÁLFR BANDRINDAR, *femina nuptias petens, procius, amasius*, (beida álfr), *coherere videtur* *Orkn.* 79, 8, *nam de femina concertante representantur. De simili tmesi vel disiectione cf. beiddimara, reidigátt.*

BEIÐIHLÖKK, f., *nympha optans, cupiens*, (beida, hlökk): b. blíks, *nympha, rei splendide (ornatus) studiosa, femina, Vigagl.* 27.

BEIÐIMARA, f., *quæ optat, cupit*, (beida, mara): b. auðar, *auri studiosa, femina*, *Korm.* 19, 10. *De tmesi vide* reidigátt.

BEIÐIR, m., *qui optat, cupit, poscit, flagitat, postulat:* b. auðar vir, *G.* 34; — barðels *puginator*, *Grett.* 49, 2; — baugskjalda, id., *G.* 19; — beahlunns, id., *Korm.* 22, 6; *hæitiss (gladii), vir*, *Ag.* — bentlunns borgar, id., *Grett.* 39; — brynju, id., *Korm.* 16, 4; — brynþings, id., *F.* XI 298, 2; —

bylgju lögs, (*auri*), *vir liberalis*, *Nj.* 80; — friðar, *pacem optans, vir facificus, placidus*, *Plac.* 39; — hodda vir, *Ed.* 67, 5. *In compositis v. dynbeiðir, eld-, ör-. — 2)* hapta beiðir, *Odin, imperator deorum, ut hapta guð; mildingar hapta beiðis, reges Odinniani, Dú vel Asa, gildi hapta beiðis mildinga, potus deorum v. Asarum, cerevisia poetica*, *SE.* I 248, 1, *sec. regulas in initio c. 3. p. 244 propositas, in quibus Ása mjöðr ad hanc semistropham referendum est. — 3)* beiðir, *GS.* 18 *de viro absolute capiendum videtur; per se beiðir esse potest prociator, amator. — 4) in compos., friðbeiðir, log-beiðir, byrbeiðir.*

BEIÐISIF, *vide* hörbeiðisif.

BEIÐITÝR, m., *deus poscens*, (beida, týr), *optans, cupiens:* b. bílds hattar, *poscens galeam, puginator, vir*, *Thorf. Karls.* 8, 1. (*AA.* 144).

BEIÐIÞRÖR, m., *deus optans, cupiens*, (beida, þrör): b. armlunns, *optans annulum, vir*, *Plac.* 56.

BEIÐNI, f., *rogatio*, (beida) *Skaldh.* 7, 12.

BEIÐR, adj., *petituriens*, (beida), *Am.* 90: beiðr fór ec heiman at biðja þin, *Guðrún. In Gloss. Edda: forte pro beiðr, ab aliis instigatus, quo respicere possunt verba FR.* I 222, ok vartu mér gjpt at frænda ráði; in *NgD.* 76 *vertitur* beiðr, den som beder, qui petit; in *gloss. ad Cogn. Spir. sub voce* bið: *procius (prociator) domo ita, te uxorem ambiturus. Forte beiðr h. l. est amore captus, et huc referendum Korm.* 3, 4, ek man bands rindi beida, *memini, feminam amore mei captam esse. In passivo significatu occurrit* beiðr in *voce compos. einbeiðr, qui solus optari potest, v. Lex. B. Hald., ut beiðr etiam verti possit exoptabilis.*

BÆKI, n., *fagus, nom. collectivum a bök, id. qu. beyki, hod., vide* ölbeki; in *compos. occurrit* bækkiskógr, *silva faginea*, *F.* XI 224, et *nomen naris* Bækisúð, *F.* VII 264.

BEKILL *vide* dárbekill.

BEKKDAUÐR, adj., *domi mortuus*, (bekkr, dauðr), *Hávam.* 71 *ed. Holm; vide* veliför.

BEKKDÓMR, m., *contentio*, (bekkr, scamnum, *cf.* bekkjast við, bekkinn, bekkung, bekkni in *Lex. B. Hald.*, bekkiax til, *Grett.* 54, dómr, *term.*): bekkdómr Hédins rekka, *contentio (ludificatio) Heditianorum, pugna*, *F.* II 322, 1.

BEKKI, m., *qui contendit, adversarius, inimicus:* bekki bauga, *inimicus annulorum, vir liberalis*, *Gf.* 8.

BEKKJUNAUTAR, m. pl., *consessores triclinii*, (bekkr, nautr), *convivæ*, *Sturl.* 1, 13, 4. *In prosa, kátr víð bekkjunauta sína, Dropl. maj. msc. c. 5.*

BEKKR, m., *gen. bekkis et bekkjar, rivus*, (*Dan. Bæk, Germ. Bach*): sá bekk (in *priore semistropa* brunnr miskunnar) eykr sætan þorsta þeim mönnum, er af drekka, *qui rivus eis hominibus bene moratis, qui inde biberint, dulcem sitim excitat*, *Ho.* 8; hjá einum bekk *justa rivum nescio quem*, *Selk.* 13; sveita bekk, *rivus sanguinis, sanguis, leita sveita*

bekka, sanguinem querere, quo sitim exstinguas, de hasta, SE. I 606; bekkr vargu, rivus lupi, sanguis, drekka vargs bekkji, sanguinem haurire, de corvo, Nj. 30, 1; bekkja eldr, ignis rivi, aurum: bekkja lá eldr ok axla dífíða Dönum miðli aurum (armilla) Denis inter carpum et humeros (i. e. in brachiis et lacertis) jacuit, SE. Eg. 234, bekkjar drekka, haustus rivi, aqua, Merl. 1, 7; vide eibekkr. — 2) mare, SE. I 575, 1, quo et antea allatae appellationes poeticae referri possunt. — 3) bekk, rivus, in prosa, F. VI 164. 335. VIII 8, 217.

BEKKR, m., gen., bekkja et bekkjar, scamnum, sedile, sedes; lectus tricliniaris: strú bekki, SE. I 242, 1, Hamh. 22, Vegth. 11, Grn. 9, 44, Lokagl. 11; breiða bekki, Alm. 1, Ghe. 1, 3, Am. 24, 25, Krn. 25; hinc bekkjar dis Brunnakrs, dea triclinii Brunnaletis, Iðunn (S. Thorl.), SE. I 312, 2; v. Brunnakr; bekkjar trè, arbos triclinii, femina, F. V 200, 2. — ð) scamnum, sedile in tabernaculo comitali, Korm. 12, 1. — 7) lectus dormitorius, Korm. 16, 3. — 8) in compositis, ölbekk, ormbekkr, in appell. navis hafbekkr. — 2) navis (cf. bakki): hvarir atrykkva hláðinn bekk unda verberant onustam navem, SE. I 692, 2; blárúst bekkjar, caerulea via navis, mare, Hg. 6. — 3) campus v. collis, saltus (cogn. bakki): um bekki, per colles, per saltus, ÓH. 70, 4; úna bekk, campus piscium, mare, úna bekkja eldr aurum, SE. I 338; Sölsa bekk, campus piratae, mare (sec. SE. I 440, hér er láðndr söriann Sölsa bekk), Sölsa bekkjar trè, vis marina, unda, fluctus, SE. I 440, 3; hlunn dýrloga bekkjar runnr vir, a hlunn dýrs bekk, campus navis, mare, hlunn dýrs bekkjar logi, flamma maris, aurum, ÓH. 92, 11.

BEKKREKKAR, m. pl., viri scamnis insidentes, (bekkr, rekk), domestici: b. falljötuns, domestici gigantis, familia gigantea, gigantes, SE. I 302, 2.

BEKKSAGNIR, f. pl., catus tricliniaris, (bakkr, sögu), domestici, conviva, aulici, GS. 9, FR. II 303, 1, Ok. 9, 3.

BEKKSKAUTUÐR, m., exornator scamni, (bakkr, skrautuðr) i. e. decus scamni, lecti tricliniaris, decus convivi, Lokagl. 15.

BEKKÞIDURR, m., tetrao rivi, (rivis in mare amens, bekk, þidarr), anas: kórbeðr bekkþidurs, ovum anatis, Eg. 31, 2.

BEKKI, m., aries, SE. I 486. 589, 1, (Noro. Bekre, id.); hodie verb. bekkra, arietis inter balare (Dan. brøge. balare).

BELGR, m., saccus, sacculus, bulga, v. c. in qua herbae conduntur, Ísl. I 208, id. m. hit, So. 18; sacculus veneficii servandis, Korm. 12, 3, ubi vitafullr belgr; follis officinae fabricariae, Völk. 32. Metaph. opt. or skarpum belg skilin orð koma, Hávam. 136, Bm. 25. — In compos. geitbelgr, smíðbelgr.

BELI, m., gen. Belja, Belius, a Freyo cum cervino interfectus, SE. I 124, fortasse frater Gerða (Skf. 16), itaque gigantis generis; bani Belja Freyus, Vsp. 48, SE. I 26, 1; Belja dölgr hostis Belii, id., útrúst

Belja dölgr, extrema sedes Freyis, loca mari adjacentia, ora maritima, SE. I 262, 3, quo loco Freyus, uti Njörðus pater, maris ocella representatur. — 2) gigas: fjörspillir Belja bölverðungar, intersector gigantum, Thor, SE. I 282, 2.

BELLI, n., lustrum, (ból), Sk. 1, 13.

BELKI, dat. s., a bölkr, qu. v.

BELLA (bell, ball), v. n., illidi, incuti, incidere, accidere: impers., ball í Keilu kolli, (ictus) accidit capiti (telegit caput) Keila, SE. I 260. Sic Eb. 45: ball þær nú. Bófi? ball vist, ok ball hvergi meir en þú hugðir, því ek em eigi sárr, an ictus te telegit, Bovi? &c.

BELLA (belli. belda, bellt), v. a., vim facere, injuriam facere alicui, lacessere: víkingar beldu víðr þær því ríki, er vildu qua libuit injurja te affecerunt, F. XI 189; b. drottinnrækt svikum fædem fraudulentanter violare, ÓH. 171, 2; b. aldri aldar, víta hominum vim inferre, homines interficere, ÓH. 14, 1. — ð) resistere alicui, it. opprimere, superare, c. dat., SE. I 302, 3; sic in prosa, eigi má ófeigum bella, Ísl. II 305, FR. III 140. 119, Sturl. 9, 28; hinc, bellir, bragtingr, elli, opprimit (me), instat (miki), rex, senectus, id. qu. fellr á hönd mér elli, Fsk. 28, 3, quod rectissimum esse videtur; Hkr. membr. E. et F. 150, 3 habent belli, in conjunctivo, HS. 1, 5 bellr, verb. neutr., quorum neutrum satis accommodatum est. — 7) agere, facere: hvi bellit því? H. 24; hverju þeir hafa bellt, Söll. 80, ut in prosa: hvar viti menn síku bellt við konungmann? Eg. 62; hvað skal ek gera við biskup, er síku hefir bellt? Orkn. p. 196, hinc. — 8) periphrastice, bella svikum, agitare dolos, proditorem esse, F. III 6; b. bragði technam adhibere, Am. 55; b. styr facere pugnam, SE. I 428, 3; b. vexti incrementa capere, id. qu. vaxa, crescere: vill at vexti belli valbygg Haraldr yggjar, SE. II 421, 3; b. lýgi = ljuga mentiri, Hamh. 12; b. glaiumi latum esse, Gha. 29, et in prosa, bella gleði, id., FR. I 179; bella undri mire se gerere, F. IV 36, 2; bella tiri honeste agere, ÓH. 92, 7 (AR. I 325, 3). — Part., bellendr laufa vedrs, pugnam facientes, pugnatore, Thorf. Karls. 8, 2. (AA. 146).

BELLINN, adj., petulans, injuriosus, alios lacessens, (bella), Gretl. 24.

BELTI, n., zona, cingulum: mér dregr hrygg at hverjo (Haraldr sveltir mik) belti zona miki tergum adstringit, Sneglh.; beltis hringja, circulus, quo sona adstringitur, Ísl. I 87. Belti Fenringar, cingulum insulae, mare, SE. II 491, 4; ájárfa belti, oceanus, orbem terrarum ambiens, Lil. 10; b. foldar serpens (sec. SE. II 428—29), Merl. 2, 43. — 2) pars navis, SE. I 584, 3. — 3) in compositis jardbelti.

BEN, f. et n., vulnus: i margri ben, Mb. 9, 2; plur. benjar, vulnura, Söll. 80, Hk. 1, 2. Inter utrumque genus vacillant sequentia: rauð snýsti ben blóði rubrum vulnus, H. 11, sed rauð snustu ben blóði, SE. I 418, 1, et rauð snýstu ben blóði, Fsk. 9, 4,

rubra vulnera; úr þessu beni, ÓH. 193, 2, sed or þessi ben, *Shl. V 37. Pro neutro genere stat: stór fengum ben gravia accipimus vulnera*, *GS. 30*; svaar bens, olur vulneris, corvus, *OH. 92, 13*; nam biða ben, vulnus an vulnera accipere, *GS. 28*, ambiguum est, etsi pluralis numerus et neutrum genus precedentibus aptiora sunt. Construxi framligt ben insigne vulnus, *F. I 48, 1 (HS. 1, 1)*, sed vide bendraugr; eldr benja, ignis vulnerum, gladius, *SE I 420*; benja hagl, grando vulnerum, sagitta, membr. *E. HS. 1, 3*, pro quo *SE. I 432, 2 habet brynju hagl grando loricæ, id.*

BÆN, *f.*, *petitum, petitio*, (bón): þat er þó betra en bæn petito melius est, *Hávam. 36*; biða einnar bænar unicum petitum rogare, *Bk. 2, 60*; synja litillar bænar leve petitum denegare, *Eg. 67, 3*; plur., bænir, *Nj. 133*; bænar nökkvi, navis precationis, pectus, börkr bænar nökkva, cortex pectoris, lorica, börkrjóðr bænar nökkva, præliator, *OH. 183. J. Olavius in NgD. 160*, bænar nökkvi, de ore, capite, et börkr bænar nökkva de galea sumit; *Jonsonius, in Vers. Lat. Njalæ c. 103*, bœna vel bæna smiða, precum officinam, pectus vel caput vertit. Scribitur beon in *fragm. Blasii*: „En þá er guðs vinr háðri beon lokið“.

BÆNA (bæni, bænda, bænat), *v. a.*, orare, rogare, *Pál. 19, 3. ubi a vero hujus verbi sensu discedunt interpp.; cum gen.: hverir bænda slíks quinam hoc flagitarunt? i. e. quinam hujus rei suasores et auctores fuerunt? SE. II 248, 2. In prosa, at bæna e-n til, alicui persuadere, ut faciat aliquid, F. X 387; hodie superest in verbo gráðbæna, et bæna sik, inter precandum faciem tegere, tecta facie preces fundere.*

BENDA (bendi, benda, bendt), *v. a.*, *flectere, curvare, sinuare*: vindr bendir váðir ventus sinuat vela, *SE. I 630*, borðgrund bendir stýri unda flectit gubernaculum, *SE. I 690, 2*; skildir bendaz, clipei inflectuntur, *SE. I 614, 1*; b. álm, hlifar, benþvara, arcum, arma, hastam torquere, *Rm. 25. 39, F. VI 171, 2, Krm. 9*, cf. svegja; in prosa benda boga arcum adducere, *Nj. 107, Dropl. maj. msc. c. 16*; benda sverð um knæ sér genu opposito gladium lentare, *F. X 213. — β) benda vig, incutere pugnam, simpl. facere pugnam, cædem committere, Dropl. min. msc. 13, 4. Part. pass. bendr, curvatus, flexus: b. baugr, curvus, rotundus, Vigl. 17, 7, nisi legendum sit brendr, coctus, auro puro; hi. randa rymr pugna concitata, Sturb. 9, 45, 2. Cf. subst. bendir. — 2) significare: hvat hyggir þú brúði benda quid feminam putas significare, Ghe. 8; portendere: undr er, ef ekki benda — framvisar mér disir, mirum est, ni dea provida mihi (futura) præsignificat, Hiid. 34.*

BENDA, *id. qu. band v. bendi, n.*, vide höfuðbendur. Benda pro binda, ligare, occurrit in voce compos., mülbendr, fuscilla capistratus, *Grág. I 183.*

BENDAGR, *m.*, *lux vulneris, ignis vuln.*, gladius, (ben, dagr): bendaga gnýr pugna, *HR. 30.*

BENDILL, *m.*, in segetum nomenclaturá, *SE. II 493 videtur esse id. qu. bundin, merges.*

BENDING, *f.*, *signum, quo quis admonetur, G. 46.*

BENDINGR, *m.*, vide sal-, sam-. — 2) subst. verbale, *id. qu. bendir, vibrator, membr. E. HS. 1, 1*, hjórs bendingar, vibratores gladii, præliatores, viri, pro hjórs bendraugar; cf. haudrgyrðingr, óbiðingr.

BENDIR, *m.*, *qui torquet, vibrat, (benda), ut svegir: bendir valþuguis varrar skíðu, vibrator gladii, præliator, vir, Vigagl. 26, ubi pro bendiz forte legendum bendir, in vocativo. Vide styrbendir.*

BENDRAUGR, *HS. 1, 1; Hkr. T. VI jun-guntur hjórs bendraugar, saucii milites, quod resolvi possent in hjórdraugar bens, milites vulneris (i. e. vulneris adfecti, vulnerati), vel sumi pro benjaðir hjórsdraugar; Olavius conjecit hyrs (pro hjórs) bendraugar, præliatores, a bens hyrr, ignis vulneris, gladius. Ipse construxi hjórs draugar, præliatores, et framligt ben, Shl. I 58. — Membr. E. Hkr. l. c. habet hjórs bendingar, vide bendingr; 2; cod. chart. A et Fsk. 27, berdraugar, qu. v. Possit et bendraugr resolvi in bend-draugr, (benda, draugr), qua ratione b. hjórs idem fuerit ac bendir hjórs vibrator gladii; auðs bendraugar, divitiarum dispersores, viri, (benda, draugr), *Merl. 2, 93.**

BENELDR, *m.*, *ignis vulneris, (ben, eldr), gladius, Hg. 33, 7.*

BENFASTI, *m.*, *ignis vulneris, gladius: kaldr b. varð bresta í hátarnum hjarra, HR. 20.*

BENFLÆÐR, *f.*, *mare vulneris, sanguis, HR. 33.*

BENGAGL, *n.*, *anser vulneris, (ben, gagl), corvus v. aquila: bengagls bræðir, pugnator, vir, Orkn. 75, 2; bengögl gnúðu at dyn sköglar aquilæ in prælio clangebant, SE. I 418, 1, F. X 187, 2, quo loco H. 11 habet bryngögl.*

BENGÍÐI, *m.*, *plautus (avis) vulneris, (ben, giði), corvus v. aquila, id. qu. bengjóðr, Korm. 16, 2.*

BENGJÁLFR, *n.*, *mare vulneris, (ben, gjálfr), sanguis, gen. -rs et -s: blággjóðr bengjálfrs, lividus corvus, ÓH. 28, 1, sed bengjálfrs, F. V 72.*

BENGJÓRT, *Eb. 63, 2, prava lectio pro bengrát.*

BENGJÓÐR, *m.*, *plautus (avis) vulneris, (ben, gjóðr), corvus, F. III 86.*

BENCRÁTR, *m.*, *lacrima vulneris, (ben, grátr), sanguis, Eb. 63, 2, cf. tár beuja, sub tár.*

BENGREFILL, *m.*, *gladius, Háfudf. 7, Krm. 10, (ben, grefill, a grafu), unde G. Magnæus, fossor vulnerum, G. Pauli, rimator vulnerum, explicant; Rafnio ept cælum vulneris, (grefill = grafall); possit. et veré, rutrum vulneris, (grefill = gref).*

BENGRÍÐR, *f.*, *gigantis vulneris, (ben, gríðr), securis, Nj. 93, 2.*

BENHLUNNB, *m.*, *salanga vulneris, (ben,*

blanar), *gladius: benblunnar heidir, præliator, vir, Korm. 22, 6.*

BENBRÍÐ, *f., procella vulnerum, (ben, bríð), pugna, Ísl. II 8.*

BENJA (-aða, -at), *v. a., sauciare, vulnerare. ð. letali vulnere adficere, (ben), Fm. 25.*

BENJO, *Ha. 235, 1, et benja, F. IX 618, 1, legendum est beino v. beinu, a beinn, rectus.*

BENKNEIF, *f., hamus vulneris, (ben, knaif) telum: mörg bitr b. óð i blóði málta ausa tela sanguine mætabant (adpersa erant), F. III 9, 2; cf. GS. 23.*

BENKJÚAR, *m. pl., pars aliqua gladii, (ben, kjú), SE. I 567, 3.*

BENLAUKR, *m., lignum vulneris, (ben, laukr), gladius, F. I 173, 3.*

BENLÍNNA, *m., serpens vulneris, (ben, linna), hasta: benlinna borg clipeus, ejus heidir, præliator, vir, Grett. 39.*

BENLOGI, *m., flamma vulneris, (ben, logi), gladius, Merl. 1, 35; benloga vindr, tempestas gladii, pugna, ejus njótr vir, Selk. II; bregða benlogom enses vibrare, Hund. I, 17, FR. II 314, 3; kveðja haudr raudum benloga, HR. 22; b. beit bryajo, ibid. 34.*

BENLÆKR, *m., rivus vulneris, sanguis, (ben, lækr), Eb. 19, 14, sed sec. membr. umar benlækir (pro lækir bens unnar) rivi sanguinis.*

BENMÁRR, *m., mergus vulneris, (ben, márr), corvus, gen. benmár et benmárs, lífshl. 10.*

BENN, *derivatum a bæna, petere, orare, rde composita geyrbæna, gjörbænn, torbænn.*

BENRÖGN, *n., pluvia vulneris, (ben, rögn = rega), sanguis, heyja b., sanguinem effundere, Nj. 79.*

BENSÆVÐR, *vulnere necatus, letali vulnere percussus, (ben, sæfa), Eg. 60, 1.*

BENSBÆGR, *m., gladius, SE. II 476 pro bænsgr; cf. bænsgr.*

BENSÆR, *m., mare vulneris, (ben, sær), sanguis: bænsæfar rann, ædes (receptaculum) sanguinis, vulnus, Grett. 13.*

BENSHILDB, *Krm. 4, membr. divisum latet bens hildir; Rafnir accipit pro dat. oblati, pro bens hildi, ∴ skildir klufuz bænhilda, clipei diffindebantur vulneris bel-lens (occuri), hildir pro gigante sumens, cuius exempla desunt. Verissima lectio esse videtur: bensildir klufa skildi, haleces vulnorum (sagitta vel hasta missiles) dirupunt clipeos; cum bensildir, quod ad appellationem adinet, confer hresilna hjaldr, Krm. B, súdr regularis pluralis est töu sild; v. Marl. 3, HS. 18, 2; membranæ klufuzt skildar, fallente pronuntiatione, dictum est pro klufa skilde; bensildir, HR. 6.*

BENSGR, *m., gladius, SE. II 619 pro bænsgr, forte id. qu. benskr.*

BENSÖÐR, *m., falx vulneris, (ben, sigðr), gladius, Ísl. II 257.*

BENSIKR, *m., ignis vulneris, (ben, sikr), gladius, Hg. 20, 2, F. I 39, 2.*

BENSILD, *vide in bænhildir.*

BENSKÁRI, *m., mergulus vulneris, (ben,*

skári), corvus, Ísl. I 166, not. 6; plur. benskarar, Eb. 26.

BENSKEIÐ, *f., plur., benekeiðr, F. V 234, 2 significare videtur utrumque latus laminae gladii: blóð fell ofan á báðar benekeiðr; forte cognatum est Dan. Skinne, Germ. Schiene, Anglos. on þæm scennum, in laminis (gladii), Beow.*

BENSKORI, *n., id. qu. benskári, Ísl. I 166, 2.*

BENSKÓÐ, *n., noxa vulneris v. vulnificæ, (ben, skóð), gladius, Grett. 19, 1, HR. 35.*

BENSOGR, *m., gladius, SE. I 365, 2, aut vulnera sugens, (ben, sjúga), aut ignis vulneris, a soqr = sokr.*

BENSÖGR, *m., gladius, SE. I 565, var. 15.*

BENSTARI, *m., pica vulneris, (ben, stari), corvus, var. Krm. 9, cui convenit lectio breddum; nam lectio membr., þein stara brendum, omnino rejicienda est. Benstara minni, potus corvi, sanguis, ejus þrima pugna, ejus verk loricæ, hujus árr vir Ag.*

BENSTIGR, *m., via vulneris, vulnus (ben, stigr): vápnhriðar naðr varð skriða fram á benstiga, gladius coactus est vulnera penetrare (prop. anguis pugna præcepit in trames vulnerum, cf. similem metaphoram SE. I 606), Grett. 59, 2.*

BENSTOFNANDI, *Sturl. 9, 8, 1, vulnera infligens; sed præstat björstofnandi, qu. v.*

BENSTÖRR, *m., acipenser vulneris, (ben, störr = styrja), gladius, hasta, HR. 39.*

BENTEINN, *m., ramus vulneris, (ben, teinn), ensis, FR. II 238, 2.*

BENVARGR, *m., lupus vulneris, (ben, vargr), gladius: benvarga hregg, procella gladii, pugna, SE. Eg. 238.*

BENVÍÐIR, *m., mare vulneris, (ben, víðir), sanguis, benvíðis vil, labor cruentus, pugna, GS. 28.*

BENVÖNDR, *m., virga vulneris, (ben, vöndr), gladius, Sk. 3, 19, Hg. 31, 2, Ísl. II 353.*

BENÞIÐURR, *m., tetrao vulneris, (ben, þiðurr), corvus, F. VII 345, 1, Fbr. 50, Eg. 48, 2.*

BENÞVARI, *m., rudicula v. tigillum vulneris, (ben, þvari), gladius, Krm. 9, var., cui convenit var. lect. bendum (vide supra benstari).*

BER, *n., bacca, SE. II 186, 1, de waa; ibid. videtur coherere aldinder, eod. sensu.*

BÆR, *m., villa, oppidum, Hund. 1, 2; aula, palatium, Grm. 6; b. húðlunga ædes regie, Ghe. 44; urbs, Sk. 3, 13. — β) camera, ut salr: heidar bær, camera montanorum, cælum, Lv. 32, ubi sic: voru (upp-) þings ærir || alkuunna dag sunna || heidar bæss í húsi || hrein(s) luktadir einu, ∴ ærir uppþings hreins heidar bæss, ministri superi conventus puræ montanorum cameræ, caelestium comitorum arbitri, apostoli. — γ) ut býr, pagus, territorium: nu breiðan bæ per latum territorium (id. qu. sveið), Grett. 60, ut í breiðar bygðir, ibid. 49, 3. Vide dagbær.*

BERA, *f., clipeus, (a bera, ferre, gastare), SE. I 572, 1; baugr er á bera samatr, circulus in clipeo decentissimus est, ibid. I 428, 2,*

hinc Berudrápa, pæmæ epos, carmen de clipeo muneri dato, Eg. 82.

BERA, *f.*, *ursa*, (*vide berr*), *SE. I 478. 589, 3; bera hold caro ursæ, Völko. 9. — In prosa Isl. I 176: Íngimundr fann á vatni einu beru ok húna tvo hvíta með henni; FR. I 367, þá sá ek bjarndyr eit, ok fylgdi húna úngr. ok vildi drekinn taka hann, en beran varði.*

BERA (*ber, bar. borit*), *v. a.*, *ferre, gestare, portare; perf. inf. háru, Ísld. 6; bera rúnd, clipeum gestare, vario significatu, vide rúnd; b. sverð, blöðvúnd gladium gestare, Korm. 27, 4; b. hátt geira sublimes hastas gerere, Krm. 3. — β) adferre: sú er berr í voveðri vðir quæ (mísi) in turbulenta tempestate vestes adferre solet, Eb. 40, 3. — γ) gerere: bera líski e-s, gerere, præ se ferre similitudinem alicujus, alicui similem esse, ÓT. 30, 2; b. gott hjarta benigno animo esse, Mg. 11, 1; allvaldr átti borit ógnsnart hjarta rez summa animi fortitudine præditus fuit, F. VII 67, 2; viti borinn ingenio prætus, Y. 31; bornir hugum hersa íþróttar bellicoso animo præditi, SE. I 298, 3; bera snild magni excellenti facundia gaudere, Sté. 22; b. vægd. parcere, remisse agere, Eb. 18, 1. — δ) proferre, efferre: b. Óðins mjöð carmen proferre, offerre, Höfuðl. 2; b. leyfð, SE. I 514, 3; b. hljóms lof, latisonam laudem efferre, laudibus celebrare, HS. 6, 6; cf. bera fram, bera fyrir. — ε) ferre, pati, Has. 19. (Vigagl. 2), Gd. 45; b. ángr dolore affici, Lb. 10; b. stríð, malis vezari, agitari, Sturl. 4, 2, 2. — ζ) auferre, obtinere: b. hæra hlut, en aðrir, alios antecellere, Ísld. 6; vide bera af. — 2) parere, gignere, procreare, tam de mare, quam de femina; de femina: Hyndl. 33, 34, Lokagl. 23. 33 (*hoc enim loco Njörðus de Lokio, contumelia ergo, tanquam de femina loquitur*), Veglk. 16; de utroque parente, Hyndl. 16; de patre, Hyndl. 26, SE. I 204, 2 = *Vafþr. 47; borinn, natus: bornir frændr natalibus consanguinei, ÓH. 106, 7; borinn Nörvi, Gjúka, Sigmundi, jarli, natus Nörvio, &c., Vafþr. 25, Hm. 2, Sk. 1, 3, borinn vestu heilli pessimo omine, H. Br. 4, göðu dægri auspica-to, Hg. 33, 19; additur et í heim, H. Br. 4, Has. 19, et und flæðar skjý-jadri sub celo, in terris, G. 2; láta beraz nasci velle, G. 2, SE. II 232, 3, id. qu. vilja beraz, Lb. 12, additur frá mey, Has. 19, Lb. 12, SE. II 232, 3, frá bjartri stjörnu, G. 2. — 3) intransitive: þar bar skjótt at móti congressus (copiarum) subito accidit, ÓH. 263, 1; cum accus. subjecti: svá bar raunir cum exitum tentamina habuerunt, Mh. 13; ferð bar á flötta populus in fugam conjectus est, Mb. 9, 1; varrsima bar fjarri longe a navi ferebatur, SE. I 646, 2; brims blakka bar fyrir jörð, hlýrs gota bar fyrir hólm, navis præterlata est terram, insulam, SE. I 646, 2, Sværr. 63, 2; mengfer berr mér í mína svefna femina míhi in somnis apparet, Korm. 19, 9, ut GhM. II 770, menn bar í drauma hinn sæla þorlák. — 4) bera magni, adli-robore, viribus prævalere, a) transitive, ynd-**

leys þóði berr alla ýta magni, omnes homines virium magnitudine superat, vel in uniuersum, omnibus mortalibus præualebit (potentia, auctoritate), FR. I 258, 2; Sigurðr berr grimma grams vott magni, feroces piratas vi superat, opprimat, debellat, SE. II 118, 2, ut bera e-n ofrlíði in prosa. — b) intransitive: snild Sigurðar berr magni eloquentia S. excellens est, F. VII 238; Sté. 22, var., cf. supra 1. β.; margullin mæðr mér þótti aðli bera, míhi vísa est robore prævalere, vel omnes antecellere, H. kat. 26, id. Sturl. 5, 4, 1, ubi legendum videtur, gagna-hæðdr, svo at (non af) bar magni, pertimesfactus, ut nihil supra addi posset. Aliquid simile habet locutio F. III 175, hann þótti ofmagní bera flestum húsum ís plerisque domibus (intransitive) nimius esse videbatur, — c) superare, cum acc. objecti, addito dativo rei, qua quis superatur, vario tamen significato: bera e-n bjóri, cerevisia aliquem opprimere, obruere, i. e. vino inebriare, Völk. 26; b. e-n baugum pecunia corrumpere, Alem. 5; hinc borinn verkjum, doloribus adfectus, adfectus, Og. 4, it. in prosa Hútd. c. 34 de morbo Oddnýs: en svá górist með miklu móti, at hon var verkjum borin af þesso, ok var ákafast hinn fyrsta vetr eptir; bólví borinn, malo, miseria adfectus, Grg. 2; bera pinu calamitate opprimis, Selk. 1. — 5) impers. cum ado., svá at bráðum bar subitò, Has. 48, ubi sic: bliðr nam þengill (=: David) þýðast — (þat er hann) konu annars, — en ræð, svo at bar bráðum, búandmann af því svanna. Sic in prosa F. XI 50, þat var göðr (kvænn-) kostr, svá at stórum bar, in primis bona conditio; F. I 116, Óðinn fylgir honum nú af landi brott, svá lánga leið, at stóru bar; adde F. II 37, þat berr stórum mirum quantum; F. VII 305, atla ek stærrum bera hin lagabrotin graviora esse; F. X 296, eigi ber þat allemán. — 6) bera cum præpositione: a) á: bera e-n á bál, in rogum portare, rogo imponere, Vsp. 31; bera (þjóra) á seyði, (tauros) igni imponere (coquendos), Hymk. 15; b. vâpn á e-n arma intentare alicui, Y. 18; b. sakir á e-n crimina intentare, Ha. 177; β) af: bera sigr af e-m victoriam ex aliquo reportare, Y. 18; b. banaorð af e-m, vide banaorð et banorð; hinc absol., bera af e-m aliquem præstare, intecellere, Gha. 2, ubi variat cum bera af et b. um. Cf. Fær., tá bær áf (= Isl. þat berr frá), Fær. 234. — γ) at: bera böslar at hör sagittas nervo applicare, Mg. 31, 3, cf. F. VI 77, 2 et ShI. VI 71. — δ) frá: bera frá excellere, personal., vðxtr þinn berr frá forma corporis tui excellens est, Orkn. 80, 2. In prosa: þat bar mest frá maxime singulare fuit, ÓH. 86; herðimikill, svo at þat bar frá því sem aðrir menn voru, humeris tam vastis, ut modum communem multum excederent, Eg. 55; hinc adj. frábærr eximius. — ε) fram: b. fram hoossir, cimelia proferre, producere, Gho. 6; b. snart hjarta fram í styr cum magna fortitudine animi in prælium procedere, Krm. 5; de recitando carmine:

ek þar Líknaþraut fram fyrir Gauta foldar þessa leidar recitati Viam solatii coram hominibus, Lb. 51, vide bera fyrir; alias bera fram de carmine v. oratione proferenda, promittenda, usurpatur, F. VI 35. X 53. — 7) fyrir: bera hröðr, mærd fyrir e-n carmen laudatorium coram aliquo recitare, Hsfuðl. 19, Korm. 11, 8, Ód. 26. — 7) i: bera ljá í lúðr, indere, immittere, Fjölsm. 31. — 8) milli: beraz róg milli mutuas contentiones alternare, Am. 95, act. bera róg, (getars criminosa, Plaut.), dissidiorum semina spargere, sinistros rumores differre; sic in prosa, eodem sensu, beraz verra í milli, AA. 67, GbM. I 248. — 9) of: bera of e-m aliquem prætare, Gha. 2, ubi variat cum bera af et bera um. — x) or: bera sigr or rómu victoriam ex prælio referre, Ód. 8. — 1) sama: bera raang orð saman, injustas causas congerere, colligere, Fm. 33. — 2) um: h um e-m, id. qu. bera af, bera of, Gha. 2, vide supra. — 3) und: þar kappsamr — kadr hinn ríki — hjartan seim — und búndr, incolas auro corruptit, ad defectionem sollicitavit, Fsk. 93. (F. X 426, 33). — 4) upp: oprire, communicare cui quid, arcana committere cui, Hugsm. 20, 2; mærd er upp berin, carmen, encomium palam recitatur, G. 9, SE. I 712, 2; vide upphorinn, berma. berinn.

BERANDI, part. act. v. bera, plur. berendr, transitivæ, vide composita hringberendr, randberendr, seiðberendr, skrókberendr, sverðberendr. — 2) intrans.: berandi birti, lumen, sparsum, diffusum, Gd. 68 (birti [accus.] berr lumen se diffundit).

BERBEINN, adj., nudis pedibus, (berr, þinn), Harbl. 5.

BERDRAUGR, m., gestor, portator, (bera gestare, draugr), vide in bendraugr supra; sic bekvíkindi bestia femina, a bera, parere.

BERFJALL, n., pellis ursina, (bera v. berr, fjall), Völk. 10.

BERG, n., rupes, arz, Fjölsm. 37. 50 (= bjarg. 36); Sigtýs berg, arz (ædes) Óðinn, Valhalla, Ghe. 31, ut videtur, id. qu. valhöll, quod tam de aula Gunnaris Ghe. 2, quam de aula Altiis ibid. 14 usurpatur, ideoque Sigtýs berg homonymica ratione foret eus regia. Meton., berg brúna, arz superciliorum, caput, Jd. 27; sjónar berg oculus, Skk. 6, Ag.; berg hugar, arz (domicilium) animi, eor, SE. I 540. — Vide forbergis, stamborg, setberg, vegberg, veggberg, verberg. Hinc quoque herbergi. Vide bergi (et Berð. S. Snaefells. c. 8).

BERGBÚI, m., monticola, (berg, búi), gígur, Hjmk. 2.

BERGDANIB, m., pl., populus montium, (berg, Danir), gigantes: brjótr bergdana, oppressor gigantum, Thor, Hjmk. 17, SE. I 262, 2.

BERGELMIR, m., gigas, (superstes ex diluvio Ymeriano), Vaffr. 29. 35, SE. I 48. 551, 1.

BERGI, n., rupes, id. qu. berg: bergi fatur, rupes pedis, interprete G. Magnæo, obdorm, equaliculus ventris, inguen, id. qu.

kletti, homonymica ratione, nam klettr est petra, rupes; inde fatar bergis berr, lignum inguinis, membrum virile, SE. II 180, 3, Eg. 89, 1. Forsitan etiam berg fatar accipi de natibus rupis, eadem manente appellatione, vide SE. Eg. 238. Hoc sensu haud dubie hunc locum accepit auctor hujus grammaticæ scriptiunculæ, cum eum adducat ut exemplum charientismi; sed non video, quid sibi velit mentio hujus membri in loco Egilssagæ citato. Si fatar berg de natibus accipitur, bergis fatar berr, lignum natium, lignum e natibus enatum, de pede (femore) intelligi potest, ut sensus sit: blautr erums bergis (v. bergi-) fatar berr pes mihi mollis (infirmus) est.

BERGIR, m., qui gustat, delibat, potat, (bergja): bergir ræsvævar, bibo, potator sanguinus, corvus, Fsk. 5, 5.

BERGJA (bergi, bergða, bergt), v. a., gustare, bibere; cum dat.: b. ölvi cerevisiam bibere, Lokagl. 9; cum acc.: b. blóðdrykk, SE. I 616, 1 (ubi tamen esse potest dativus); cum præp. & et dat.: b. & blóði sanguinem gustare, FR. I 429; comedere, Gha. 43; quibus locis tantum in infm. occurrit. De gustatione sacræ cænæ: Bergða ek brjóuti sörgu — (byrjar hlunn) sem munni — (hreins) ok holdi þínu (huggóðr jófurr!) blóði, Has. 12, ubi cum dat. ponitur, ek bergða blóði ok holdi þínu. In prosa: b. eingum mat, Eb. 51, Sturl. 3, 9, F. VIII 35; b. eingu, nema snjó, F. VIII 52; þeir er þá eina fæðslo skolu nfta ok bergja, Anecd. 6; b. á e-u, b. af eplum, Sks. 106. 540; þá er bergt hafa beisku vatni, Merl. 1, 6; þeir af bekkjar bergja drekku, ibid. 1, 7.

BERGJARL, m., dynasta montium, (berg, jarl), gigas: bergjarls brúðr femina gigas, vindr bergjarls brúðar, ventus gigantidis, animus, fortitudo, SE. I 252, 2.

BERGMÆRIR, m. pl., cives, incola montium, (berg, Mærir), gigantes: bára bergmæra, unda gigantum, mulsum poeticum, carmen, SE. I 246, 4.

BERGÖNDR, Eg. 56, 1. G. Magnæus hanc vocem separat, construens bergfoldar = Asgerðar, a berg (= áss) et fold (Dan. Fold = gerði, locus septus); porro midstallr bratþrúna Önundar, caput calvum, vel giganteum (enorme), vel etiam nasus enormis, quantenus Önundr (quod nomen proprium gigantis esse adserit G. M.) et skallir (calvities) sunt gigantes. Sensus itaque est: faldr Asgerðar kemr í hug skáldi, calyptra Asgerða in mentem venit poetæ, i. e. Asgerða, calyptra caput ornata. Cum vero Önundr non reperiam inter nomina gigantum, proponendam duxi aliam explicandi rationem. Bergöundur foldar faldr respondet nomini Asgerð (quod idem est ac Asgerðr, apocopato r, ut in Sigrið, Astríð); nimirum faldr respondet gerð, non solum quantenus faldr est velamen (involucrum) capitis muliebris, gerð s. gjörð, cingulam, circulum, fasciam v. redimiculum capitis (gjörð um hufað, klútr í gjörð = sveigr) significat, sed etiam ita, ut pars respondeat generi; nam gjörð etiam est recepta in cultu (vestitu)

consuetudo (F. IV 110, að gjörð var mönnum mjök tíð. at hafa silkibönd utan at hosum, ok vöfðu þar með leggina, unde sundrgerð et sundrgerðir ostentatio in cultu). Bergöndur fold responderere debet An, non sic, ut Bergöndur pro circumscriptione gigantibus sumatur, a berg. monticulus et Öundur, nom. propr. viri, quod consuetudini poetica repugnare videtur, sed alia, magis ambigua, ratione homonymica: fold est id. qu. jörð, jörð autem non solum terram, sed etiam prædium, cum fundo significat; sic fold Bergöndur est prædium, fundus avitus Bergöndundi, i. e. Askus in insula Fenringa. Auget h. l. obscuritatem ambiguitas pronuntiationis, nam Askgerð et Asgerðr in pronuntiatione parum aut nihil differunt.

BERGRISAR, m. pl., gigantes montani, (berg, risar): bræðr bergrisa, fratres gigantum, gigantes, SE. I 382, 3. Bergrisa fjall, aut mons gigantum, i. e. mons gigantibus habitatus, aut mons gigantis (o: Bardi, inde dicti Asa Snæfelliáni), mons glacialis, Snæfjellum, in Islandia, Isl. I 84; nam minus placet, tó bergrisa pro adject. indecl. sumere (a berg et risa surgere) de monte ex subjectis monticulis exurgente.

BERGSALR, m., ades montana, (berg, salr), antrum: bergsalar bönd, dii antricolæ, id. qu. hjargvættir, landvættir, genii terræ tutelares; rekr bergsalar böndum or landi a genis tutelaribus ex terra expellendus, ÓT. 36, F. XI 42. Olavius construit bergsalar Byrgir, Byrger domos montanas habitans, i. e. aut ad antra et deserta relegatus, aut a montibus et gigantibus oriundus; Hkr. T. VI explicat, domum lapideam (steinhús) incolens, minore cum veri similitudine.

BERGSAXAR, m. pl., incolæ montium, (berg, Saxar), nani, gigantes, (ut bergdanir): bergsaxa fleý, navis nanorum, poesis, carmen, SE. I 248, 4.

BERGSKOR, f., fissura montis: plur. bergskor brattar klifa per arduas montium fissuras emitti; hanc lect. habet Völs. 9 ed. Holm. et Gloss. Ed. Sæm. T. II, sed in textu Hund. 2, 25 hjargskorur. Bergskor, f., occurrit F. VII 202, ubi: hann lagðiz í bergskor nökkura.

BERGSTJÓRI, m., rector, præfectus saxi v. montis, (berg, stjóri), gigas: hregg bergstjóra, ventus gigantis, animus, Sturl. 9, 8, 1. Sed animus a poetis circumscribi solet per ventum gigantidum, non gigantum; quam ob rem poeta h. l. aut usus est stjóri in genere communi, aut cogitavit fem. stjóra, rectrix, etsi alias non occurrat.

BERGÝRI, m., urus montis, (berg, ýri), gigas: bára bergýra, unda gigantum, poesis, SE. I 246, var. 16.

BERGÞÓRR, m., Thor montanus, deus montanus, gigas, (berg, þórr, ut grjótmóði), vel nanus, SE. II 160, 2.

BERHARÐR, adj., ursina durities, sævítia, (bera, harðr), Ghe. 40.

-BERI, vide composita herberi, hjálmbéri, ölberi.

BERJA (ber, barða, barit), v. a., cedere,

ferire, percutere, verberare: b. jötna, báðir berserkja. Harbl. 22. 35; b. Dani cum Danis configere, Mg. 34, 5; b. á konum mulieribus verbera infigere, Harbl. 36; b. e-n grjóti saxis aliquem increscere, Harbl. 28; part. pass. barinn (r. hræbarinn), baridr et barðr (Lb. 81; harðir grjóti, H. 19, 5, et absol. barðir, id., Mg. 31, 2; bürð bein, ossa (mallen) contusa, quibus interdum vaccæ et animalia nutrirri solent: sæðr á bürðum beinum, Sturl. 5, 48, 1. — ß) impers., cum dat. subjecti: skýja grjóti barði í augu grandu oculis illisa est (faciem adversam percussit), Jd. 31. — 2) reciproce: berjas (berz, barðis, bariz et barz) inter se pugnare, Vsp. 41, Am. 95; prælium facere, Mg. 31, 7; b. við e-n prælium cum aliquo conserere, H. 19, 1; áðr berðiz (impf. conj.), antequam prælium iniret, G. 15.

BERKAK, non porto, 1. s. præz. ind. act. v. bera. cum a negativo, Mg. 34. 7. (berk-a-k).

BERLÍNGR, m., nanus, FR. I 391.

BERNSKA, f., pueritia, (ut barnska), FR. II 301, 3. Skáldh. 6, 43; abstr. pro concr., adolescentes, Gd. 7; cf. eska, ibid.

BERR, m., aries, SE. I 588, 3. — 2) forte et ursus (Germ. Bär), unde bera, berni.

BERR, adj., nudus, nudo corpore: piadr var hann, berr ok bundinn - barðr, við fatar harðar, i. e. hann var bundinn berr piadr, ok barðr við harðar farar, Lb. f5, Líl. 59; bert hárund nuda cutis, FR. I 247; de equo non strato, ríða herum (— berbakt, Vigagl. 16), FR. I 10; de nudo clipeo, Na. 236, 2; berr himinn súðum cælum, undir berum himni sub dio, G. 44. Metaph.: ber orð verba perspicua, G. 64; apertus, manifestus: þinn hreinn vegr er berr tua clara (illustris) gloria (majestas) est manifesta, Lb. 41; berr ósömi, manifestum dedecus, purum putum flagitium, Gd. 29; berr dandi, præsens, certa mors, Grett. 21, ubi alii bræðr d. mors subita. Vide vapnberr. Neutr. bert, vice adverbii: manifeste, G. 2; segja, mæla bert, aperte loqui, ÓH. 225, Hávam. 9f, Bk. 2, 6; vide allbert.

BERRR, adj., qui jus et potestatem faciendi habet (propr. qui ferre potest, a bera, ut læsa, qui legere potest, qui literas novit, a lesa): berr er hverr at ráða slau cuique jus est et arbitrium de rebus suis (in res suas), cuique rerum suarum libera potestas est, Isl. II 145; berr ert hróðr at heyra | hjaldrörr um þik gjörvan, dignus es (δίκαιος εἶ), qui carmen laudatorium de te factum audias, F. II 26. — ß) dignus, qui profertur, de carmine (a bera, quod de proferendo carmine dicitur, Hófuðl.): biskup heyr á þeran bragþátt, SE. II 116, 1. — γ) bært, quod in vulgus exiit, vulgo innotuit: vara þat bært, id vulgo non innotuit, ea non communis opinio erat, Ý. 24, 2, ubi poeta occurrere videtur incertæ traditioni, Beram fratres ad cædem mutuam incitasse; quo sensu hanc vocem confero cum hodierno hljóðbært; vide Lex. B. Hald. Ceterum tó bært h. l. etiam esse potest id. qu. bert (æ = e),

apertum, notum, et Cod. E, qui beitt habet, ut inclinare videtur; cfr. Gloss. Ed. Sæm. Tom. I sub voce nœmr.

BÆRRA, Nj. 103, 1, sec. Jonsonium, id. qu. berr, aries, et homonymice, gladius (nam bær et arietem et gladium significat), qua ratione bærs baldr, arietis (vulnifici, i. e. gladii) dominus, bellatoris circumscriptio est. Hæc lectio bærs, bers, ideo suspecta videtur, quod versus caret syllabis harmonicis (bærs i bœra smiðju), quibus non satisfi, nisi adsumis unius codicis lectione bœrnar (bærs i bœnar smiðju). Quam ob rem retinenda videtur lectio bœna v. bæna, sed pro bærs suscipienda lectio bœds a bœdr, qu. v., quo respicere videtur Fr. h., in Njalssaga citatum, bœns bætra v. bœtta.

BERSERKIR, m. pl., de gigantibus: brúðir berserka, sponsæ gigantum, femina gigantes, Harbl. 35. G. Magn. in Gloss. Ed. Sæm. Tom. I, p. 435 et B. Haldorsonius in Lexico suo derivant berserkr, a berr, nudus, et serkr, lorica, quasi qui sine lorice in pugnam processerint; quod genio linguæ hauris convenire videtur; neque enim serkr absolute loricam significat, sed indusium, tunicam, neque compositio vocis convenit aliis quodam generis, v. c. berbeinn, berfœttir, berhœndr, berhœfsaðr, berlœraðr, berleggjaðr (F. VII 63); berskjaldadr (Nj. 63, FR. II 338), potius a clipeo nudus, quam sine clipeo; berbrynjaðr, Sv. 14, disincta lorica, ut alii libri msc. habent berbringadr. F. Magnæus adduxit vocem Pers. bezerk, bezrek, grandis, magnus, quæ apprime convenit. Si radix e lingua septentrionali petenda est, putatur berserkr proprie esse pelle ursina indutum, a berr v. bera, ursus, ursa, et serkr, tunica, vestis, ad formam tōu blæserkr pro blæserkjadr, grænserkr pro grænserkjadr. — 2) Berserkr, tanquam athletæ furiosi, ponuntur juxta cum úlfhœdnar (pelle lupina indutus), H. 19, 2, Fsk. 5, 5: at berserka reiðu vil ek þik spyria, bergir þessævar! Hversu er fengit, þeim er i fólk vata, vígdjærfum verum? Ad quæ respondetur Fsk. 6, 1: úlfhœdnar þeir heita, &c., vide F. X 179. Sec. Vd. c. 16 Úlfhœdni subsunt Berserks: þeir berserkr, er úlfhœdnar voro kallaðir, þeir hœfðu vargatakka fyrir brynjur.

BERSI, m., ursus, (v. berr), SE. I 442, 438 569, 3; akorðu bersi, ursus destinæ, cæris, SE. I 442, 2.

BERSUGLI, n., libertas loquendi, (berr, sigi), Mg. 17, 4.

BERSTUFA, f., (pro bergstufa, sec. proant., ut Berþórr, Bersveinn &c. pro Bergþórr, Bergveinn), ades montana, (berg, stufa), austrum, id. qu. bergsalr, qu. v., F. XI 42.

BERTINGR, m., id. qu. birtingr, vide birtingr. — 2) gladius, NgD. 113, vide birtingr.

BÆS, HS. 1, 6, in appellatione þursa bæs bytt, animus, favor; aliquid de hoc loco angustus sum in Skl. I 68. Simplicissima videtur explicatio F. Magnæusii in Hkr. T. VI, vocem derivantis a bæz, domicilium, o: byrr þursa bæz, aura gigantei habitaculi (aura

ex giganteo domicilio spirans), pro aura gigantidum, quæ communiter solet animum significare. Sed Lecti. varr. alio respicere videtur: bæz, A, tys, C, D, kavz, Fsk. 30 var. 1, et, sec. aliam recensionem, tóls (quare cogitari potest, tó kavz variatum esse ex cavz, et hoc ex tavz, i. e. tæz, tæz); quæ lectiones, tæz, tys, tæz, idem valent, speciem habentes genitivi vocis tæ, tó (ty), nusquam quidem occurrentis, sed analogæ cum læ, fræ; nam sicut læ, liquor, a lá, læ, dolus, a ljúga, (imperf. laug, ló), derivandum est, sic tæ, a tjá, tó (ty), a tjóa, juvare, significare debet auxilium, adjumentum. Þursa tó, adjumentum gigantis, abstr. pro concreto, adjutrix gigantis, est conjux gigantea, femina gigas; adeoque þursa tes byrr, aura gigantidis, animus. Vocem Danicam, Tðs, puellam, famulam, ancillulam, ejusdem esse originis, a veri similitudine minime abhorret. 2) bæz, F. I 173, 2, prava lectio est pro blæz, imperf. act. verbi bláza, qu. v.

BÆSINGR, m., gladius, SE. I 566, 2. Gladius primo Olavi regis Geirastadensis, tum Ranii, dein Olavi Sancti, qui gladius primo Bæsingr, deinde Hneitir, appellatus est, F. IV 37. 58.

BESLA, f., filia Bólthornis, uxor Bóris, mater Odinis et fratrum, SE. I 46, vide Bestla.

BÆSTAFR SKÓGS, FR. II 301, 1, vir, homo; bæ in hac appellatione significare debet incommodum, noxam, skógs bæ, noxa silvæ, securis (cogn. bagi, bægja); var. lect. est skæstafr, qu. v.

BESTI, n., spartum, funis tiliaceus, viniculum, (bast), Völk. 12.

BESTINGR, m., ursus, SE. I 589. — 2) pro fera, bestingr gljúfrstrætis, ursus antri, serpens, laut gljúfrstrætis bestingja, solum serpentum, aurum, stiklandi gljúfrstrætis heatingja lautar, spargens aurum, vir, Sturl. 5, 17, 2.

BESTLA, f., id. qu. Besla, sec. cod. Worm.; Bólþorn, Bestlu faðir, Hávam. 143; sonr Bestlu, Odinn, SE. I 244, 2.

BÆTA (bæti, bætta, bætt), v. a., reparare, resarcire, (bót), satisfacere, expiare: b. bana e-s, (ut bæta víg), satisfacere de cæde alicujus, Am. 71; b. son systur (dat.), sorori gnatum compensare, pro cæde gnati satisfacere, Gha. 16; b. e-m baugi annulo satisfacere alicui de re aliqua, Lokagl. 12, Harbl. 40; b. sakar injurias expiare, Gha. 17; b. sin mein gudi deo de peccatis satisfacere, G. 13; b. sál sína, pro anima sua satisfacere, vel animæ labem expurgare, de peregrinatore religioso, RS. 2; b. edli e-s conditionem alicujus meliorem reddere, Ód. 28; b. um hvert ráð omnium mores emendare, Ód. 16; b. yfir vitam emendare, Hugam. 22, 2; b. hatr odium sopire, Hávam. 156; b. illu yfir reiðiverk, iracundiæ delicta maleficio compensare, iracundiæ delictis maleficio aliquod superaddere, Soll. 26; bætti vísi verðungar lið, princeps cætum aulicorum condecoravit, aulicis honori fuit, F. VII, 328, 2; litt mun við bætas hluti hvárigra, conditio

utriuslibet nostrum parum hac re melior erit, o: hluti hvárigrá mun lítt betaz við (subint. þetta), Am. 100, quod membrum Völs. Saga (FR. I 223) sic reddidit: ok við slíkar forðlur batnar hvárigrá hluti, unde apparet betaz k. l. esse id. qu. batna; Part. pass. bettr, vide albætr, auðbætr. In prosa, bæta e-m (= láta e-m batna), facere ut quis convalescent, F. IX 390.

BETI, *m., regulus maritimus (id. qu. beiti), SE. I 546, var. 8, lectio Cod. Reg. et Worm.; SE. II 468 bæiti, SE II 552 beiti. Usus est hac forma vocis Eggertus Olavius: um velli Beta, per campos Betii, i. e. per mare (Kvæði Eggerts Ólafssonar, Hafn. 1832, p. 169. str. 16).*

BÆTIR, *m., qui meliorem reddit (subst. verb. a bæta): b. seggja, emendator hominum, vel qui pro hominibus satisfacit, Christus, SE. II 214, 1; sálna bætir, de episcopo Gudmundo Bono, Gðß. 8; meina bætir, depulsor incommodorum, sanator morborum, de Gudm. Bono, Gd. 44. In compositis: geðbætir, ættbætir.*

BÆTIÐRÚÐR, *f., dea sanans, curans, (bæta, þrúðr): b. benja, quæ vulnera sanat, mulier, SE. I 436, 2.*

BETR, *melius, compar. adv. vel, Ghe. 16.*

BETRA (betraða, betrat), *v. a., meliorem reddere, (betri): blæstu þeim fagra spektar anda, er betrir (pro betrar) vandan visdóm, emíslsti pulcrum illum sapientiæ spiritum, qui pravam scientiam meliorem (saniozem) reddidit, Ho. 3; rem in meliorem locum deducere: fá þau ekki betrað slíkt, Skáldh. 6, 56.*

BETRI, *m. et f., betra, n., pl. betri, melior, compar. adj. góðr: betri setrs heimr, melius, præstantius domicilium (in vita futura), Korm. 14, 1; betri, betra, Hávam. 70. 71. 72; betri kostir, meliores conditiones, i. e. quod magis utile est, Skf. 13; i betra, meliora, i. e. beneficia, commoda, SE. I 238, 3, ex Sonart. 22; betri at sér, præstantior, animi naturæque bonis instructor, ÓH. 118.*

BEYGGVIR, *m., famulus Freyi, Lokagl. introd., et str. 43—47.*

BEYGJA (beygi, beygða, beygt), *v. a., flectere, inflectere, curvare: b. álm, arcum inflectere, adducere, Rm. 32; beygja skafl, labia inflectere, sinuare, ut is qui plorat, Sturl. 6, 17, 1, ubi skafl beygi-attu, skalli, ne labia distorqueas, meum capitulum! Eadem phrasis F. X 174; nunc de eadem re dicimus, de pueris plorantibus, at beygja af, at gera skeifu. Beygði bil moram rupit, Sturl. 5, 43, 1, sed plurimi Codd. brygði bil. BEYKI vide bók, bæki.*

BEYLA, *f., famula Freyi, Lokagl. introd., et str. 53—57.*

BEYSTA (beysti, beysta, beyst), *v. a., ferire, verberare, contundere: beysti barð latus (navis) contudit, Nj. 103, 6; beysto verberabant (o: undas remis), Am. 34. In prosa beyrsta et beysta korn, flagellare messem, frumenti grana e spicis exterere, F. XI 272; nunc fere junctim at berja ok beysta verberare et contundere.*

BEYSTISULLR BLÁRRA BRODDA *pro sullr blárá beysti-brodda, tumultus lividorum mucronum, feriendo aptorum, ubi beystibrodur de telo usurpatur, (beysta), Nj. 134. -BEYÐA vide vabeyða.*

BEZTR, *optimus, superl. adj. góðr, Grm. 18, Lokagl. 37.*

BEDLÍN BAUGA *pro hlin banga beðu, dea manus, femina, Nj. 133, a banga beðr, sedes, stratum annuli, manus; intelligitur uzor Kartii, ut monet Jonsonius Vers. Lat. p. 461. Jons. mavult banga beðhlinr, (gen. hlinar), vir (o: Skarphedin), a banga beðr, solum circuli, clipeus, et hlinr, platanus; sed obstat, quod hlynr, platanus, semper per y scribitur.*

BÆÐI, *n. pl. a báðir, qu. v. — 2) bæði, Korm. 19, 10, est pro beiði, (o: bæði, beði, beiði), et jungendum cum mara, vide beiðimara, — 3) bæði, RS. 10, pro beiði, dat. sing. a beiðir, m., it. F. V 149.*

BEDJA, *f., id. qu. beðr pulvinus: beðja heinar, pulvinus cotis, gladius, SE. II 162, vide in beðr. — 2) conjux, uxor, consors tori (beðr), SE. II 538, Selk. 5; þundar beðja, uxor Odinis, Tellus, ejus þvengr, serpens, (= Grettir), Grett. 54, 4; borða niðjar beðja, id., Eg. 60, 1 (v. borð).*

BEDMÁL, *n. pl., sermones in lecto geniali, Hávam. 86 (beðr, mál).*

BEÐR, *m., pulvinus, culcita: junguntur beðr et dýna, F. III 86; gen. beðs et beðjar; dat. sing. beð, Ghe. 18, Hm. 6, FR. I 262, 1; it. cervical: reis upp við beð adleavít se ad cervical, Bk. 2, 23. — 2) lectus, tam in sing., quam plur., FR. I 262, 1; gænga e-m á beð, lectum alicujus conscendere, alicui nubere, Ghe. 13; sitja á beð, Ghe. 18, Hm. 6; sofa á beðjum in lecto dormire, Hávam. 97. 101; hvílla á heðjar horni in lecti angulo quiescere, Hít. 14, 3; bjóða á beð concubitum ultro offerre, Lokagl. 53. Hinc in appell. feminæ: beðjar nanna, Korm. 3, 7: beðja rein, Selk. 3, ut linbeðjar gná, dýnu rán. — β) beðr orma, cubile serpentum, aurum, Ísl. II 227; — grafvitnis, SE. I 39, 4; in plur., fáfnis beðir, Gþ. 5; svana beðr, cubile cygnorum, mare, svana beðjar vigg, jumentum maris, navis, ejus njótr vir, Sturl. 7, 90. — γ) plur. beðir, cumuli (ut hodie bólarstrar, et in compos. hey-bólarstrar, skybólarstrar, cumuli feni, nubium): löðr var lagt í beði, spuma (marina) cogebatur in cumulos (= hafslöðr skeffir, SE. I 692, 2), SE. I 500, 3, F. VI 180, 2. — δ) litus, ripa: beðr Skútu ripa Skutæ (amnis), Y. 16, AR. I 260; beðr Stífusunds litus St., Y. 53; sævar beðir litora maris, SE. I 94, 2. — ε) composita: hlað-, hryn-, hvíl-, kór-, lín-, linn-, mar-, orm-, rán-.*

BEÐVINA, *f., socia tori, (beðr, vina): beðvina Óðs, uxor Odi, Freya, ejus augna regn, lacrimæ Freyæ, aurum, SE. I 351. 424, 3.*

BILBLINDI, *Odin, SE. I 86, lectio cod. Worm. et U; SE. II 472. Cf. bilfinði.*

BIF, *n., motus. — 2) aqua, mare, NgD. 79.*

BIFA, *f.*, sermo, SE. II 613, vide biva, á bil, iðbifa.

BIFAZ (bifaðis, *contr.* bifðiz, bifaxt), *v. dep.* a, noceri, quati, concuti: jörð, haudr b., Skf. 11, Líl. 59; höll, salr bifðiz, SE. I 302, 1. Bamk. 13, Fjölsm. 33; de corde, Ghe. 24. 26, HA. 95; rengr b. costæ navium (assultu factum) succutiuntur, F. VII 49, 1; cf. Orka. 30, 2; randir b., Fsk. 22, 4: Lýtr fyr lægum spjótum Landsfólk, bifask randir, Kvædr oddviti oddum Eyvindr lið Skreyia; oddar bifðuz, Orka. 5, 4. — β) metu trepidare: æ kveða bandingja bifaz, Fm. 7, adde Nj. 20, 2.

BIFGRUND, *f.*, terra tremula, mobile solum (bif, grund): b. rakna, solum mobile pirala, mare mobile, flugastraumur rakna bifgrundar rapidus æstus maris, SE. I 331. Sed sec. Cod. Worm. construendum est: dúks bil hrindr rísum á stag, þar rakna bifgrund bleikir, ventus retinacula velorum in fues (laterales) repellit, ubi mobile mare abacit.

BIFI, *m.*, sermo, SE. II 550; vide bifa. — 2) nomen Odinis, Lex. Mythol.

BIFKLEIF, *f.*, solum mobile, (bif, kleif): lægs bifkleif, mobile circuli solum, clipeus venialis, qui inter pratandum huc illuc ægiter soleat, SE. I 284. 314, 3, quam interpretationem, præeunte F. Magnusenio (Lex. Mythol. p. 884), unice rectam arbitror.

BIFLINDI, *m.*, Odin, SE. I 38. 86, Grm. 48. Vide bibliandi.

BIFLYKKJA, *f.*, mobilis circulus, (bif, lykja): b. hiðs, mobilis lustris circulus, serpens, Ag.

BIFR, *m.*, cupiditas, animi propensio, inclinatio: var þá báðum bifr á leiki utriusque animus ad ludendum propensio erat. Bryng. Etiam hodie in usu, v. Lex. B. Hald. Eggert drekk eg ölið til með illum bifri", B. Gröndal.

BIFROKINN, *p. p. comp.*, aqua marina adpersus, (bif, rokin), Hg. 6.

BIFRÖST, *f.*, iris, pons deorum, pons cælestis, (qz. via tremula, bif, röst), Grm. 43, SE. I 62. 70. 78. 100. 132, 2. 188; vide isfri.

BIFSÆKIR, *m.*, qui strenue quatit, concuti, vibrat, (bif motus, sækir): b. álms, arcum valide concutiens, strenuus jaculator. pugator, vir fortis, de principe, SE. I 62, 1.

BIFSTAUP, *m.*, cor tremulum, (bif, staup), tripudatio, metus (vel vas, aqua plenum, haustum. vitula): bifstaups bjóðr, vir meticulosus, ignarus, de seruo, Eb. 19, 9.

BIFTEINN, *m.*, ramulus tremulus, vibrans. (bif, teinn): b. brynju, loriceæ ramus vibrans, gladius; leika við e-n við brynju bítæmi, gladio ludere cum aliquo, digladiari cum aliquo, Eg. 67, 3.

BIFURR, *m.*, nanus, SE. I 64, 3. Vide hvorr.

BIFVÁNGR, *m.*, solum mobile, (bif, vángr): þu bifvángr, mobile arcus solum, manus (sec. SE. I 542, c. 71), haldá þu bifvángi of e-m, id. qz. haldá hendi yðr e-m (ÓT. 131, 2),

manu aliquem protegere, auxilio juvare, SE. I 242, 2.

BIFÞORN, *m.*, id. qu. bifteinn, ramus tremulus, tigillum tremulum, (bif, þorn): b. sárlagar, tremulum tigillum sanguinis, gladius, Eg. 58, 1.

BIGYRÐILL, *m.*, cingulum arctum, (bi-, in compos., prope, Germ. bey, Angl. by, et gyrdill): bigyrðill jótirs, arctum maxilla cingulum, gena vel os, maxillas et dentes ambiens, SE. I 302, 1.

BIKLINDI, SE. II 556, pro bifindi.

BIL, *f.*, Bila, puella a Manio (Luna) rapta, SE. I 56, Asidibus annumerata, SE. I 118. 556, 2; dat. Bili, Eg. 59; Guanhildi, granda Bili, femina noxiæ, sec. G. Pauli, (sed vide bil. n.); átti son við seima Bili, Völs. 1, sed Bil, Selk. 7; Bil auðar, tvíanna, femina Vigl. 17, 6. 14; — báruloga (auri), borða (tapetis), SE. II 104, 1, Ísl. II 252; linnvengis (auri), Og. 31, Ísl. I 308; — blægju (stragula), falda (calyptrarum), GS. 10, Skáldh. 7, 11; dúks, Ag. — hrauna, dea aspretorum, saxetorum, femina gigas, Selk. 7. β) absolute, femina: ef unna ítr vildi Bil skáldi sí ezcellens femina poetam amare vellet, SE. II 363, 3; de Maria: guði treystiz Bil femina deo confidebat, Has. 52. Vide geymbil, happþægibil, hörbil, hirdibil.

BIL, *n.*, mora: lesta bil, svefja bil, bölvá bili, brygða (beygja) bil, moras rumpere, tollere, detestari, pellere, i. e. rem strenue et sine cunctatione aggredi, SE. I 648, 2, HS. 6, 3, Hg. 28, 2, Sturl. 5, 43, 1; granda bili, Eg. 59, ubi, sec. var. u, granda bili lelauna injurias sine mora ulcisci, cf. bilgranduðr.

BILA (-aða, -at), *v. n.*, deficere: opt hinn betri bilar, þá er hinn verri vegr, sæpe animus deficit hominem bonum, Hávam. 127; bila muna gramr haud deficiet regem animus (audacia), SE. I 610, 1, nam sequitur: draga þorir hann, &c. Fátt yta bilar deficiunt vires (potentia) virorum, ÓT. 131, 3; lopt, höll fjalla bilar, heimar bila, calum fatiscit, ruit, Hyndl. 38, ÓT. 128, 1, SE. I 712, 1; sequ. infin., öld bilar orð at halda, homines in fide vacillant, datam fidem præstare nolunt, Grett. 77, 1; munat þú vilja hila at veita vægð clementiam exhibere non recusabis, Lb. 48; sic in prosa, SE. I 272, vill fyrir óngan mun bila at koma til einvígis certamen singulare nullo pacto vult subterfugere; v. bilsterka.

BILDA, *f.*, sagitta, SE. I 570, 2. Vide NgD. 83.

BILDR, *m.*, scalprum; it. telum: bildr í benjum, broddr á skildi, telum vulneribus, sagitta clipeo (inhærebit), Merl. 2, 66. Vide skeribildr; cf. bildör, sagitta acuta cuspide, F. II 320. X 362.

BILDR, *m.*, nanus, Vsp. 12. — 2) forte Odin: bilds hattr, pileus Odinis, galea, ejus beiditýr vir, AA. 144 (GhM. I 418).

BILDSKORINN, *p. p. comp.*, scalpro secutus, (bildr, skera): bildskorin ben, vulnus scal-

pro sectum, i. e. anas mollissima (æðr), SE. Eg. 239, in ænigmatē.

BÍLEGGJA, *obsidere*: böllit fékk bilagt hans hjarta, dolor cor ejus occupavit, circumscedit, Skáldh. 7, 39 (bi = Germ. bey, Angl. by, leggja).

BÍLEISTR, m., *frater Loki*: bileistz bróðir Lokius, Vp. 51, ed. Holm.; bileists bróður dottir, flia Lokii, Hela, mortis dea, Gretl. 26, 2. Vide *byleistr*, *bylestr*, *byleipr*.

BÍLEYGR, m., *nomen Odinis*, SE. I 86, Grm. 47.

BÍLGJARN, *sedati animi, placidus, quietus, compositus*, (qs. moræ cupidus, bil, gjarn): varat brynþorn bilgjarn, vir haud sedati animi erat, i. e. rem magno fervore aggressus est, Sturl. 8, 2, 1. Vide *óbilgjarn*.

BÍLGRANDUÐR, m., *qui moram rumpit*: b. branda, gladios sine cunctatione adhibens, qui gladiis uti non dubitat, pugnator, vir, (bil, n., granduðr), Eb. 28, 3.

BÍLLINGR, m., *nanus*, Vsp. 12; billings burr, filius nani, id., b. burar full, potus nani, poesis, carmen, SE. I 412, 2; cf. *berlingr*, (qs. potum infundens, pocillator, a birla, vinum infundere, sed hoc rectius byrla scribitur, a bjórr, quare propius accedit ad verb. bella); forte inde *billingr*, vir potens, imperiosus, billings mær, Hávam. 97. — 2) *impetus*: billings hviða, de vehementi anhelitu vel spiratione (a bella), Sturl. 1, 13, 4.

BÍLLR, m., *procella*: Egils alnar leygj- ar pugna, FR. I 279, 2; v. bylr.

BÍLRÖST, f., *id. qu. bifróst, lectio membr.* Fm. 15, Grm. 43.

BÍLSKIRNIR, m., *palatium Thoris*, SE. I 88, Grm. 24; gramr bilskirnir, Thor, SE. I 252, 256, 2.

BÍLSTERKA, FR. II 76, 1, *scribendum divisim bil sterka, et explicandum per apocopen*, bilar sterka arma robusti lacerti deficiunt.

BÍLSTYGGR, *adj.*, moræ impatiens, moram detestans (bil, n., styggzr), impiger, strenuus, Hk. 35, 1, AA. 146 (GhM. I 418), Plac. 36.

BÍLT, *verba bilt, defecere, frustrari*: de gladio, hefir þær ei fyrr bilt vorðit í braki málna, nunquam in prælio defecisti, ictum frustratus es. FR. II 138, 1. 139, 1, id. qu. bila, ibid. 138, 3 (forte contractum ex bilat, hodie vulgatum est mér verðr bilt við subito metu corripior).

BÍLTRAUÐR, *adj.*, id. qu. *bilstygg*, (bil, trauðr), F. X 430, 57, Fsk. 124, 4, pro *bilstygg* (Hk. 35, 1).

BINDA, (bind, batt, bundit; imperf. batt, profectum ex bant: guð sendi sinn engil til mín, en bant þessi dýr, svá at þau máttu eigi munni gina, Bl. msc. 20; várr drottinn herjaði í helviti, ok bant djöfulinn, ibid. 35; ut in Fær. binda, bant, Raskii Gr. Isl. 287; Dan. binde, bandt), v. a., *ligare, vincire*: binda hún, ursi catulum (ursum) colligare, vinculis constringere, tanquam specimen fortitudinis et virium magnitudinis, SE. I 236, 4. Sic Sazo, ed. Steph. p. 5, de Skjoldo Danía rege: „hujus adolescentia, inter paternos venatores, immanis bellus subactione insignis extitit,

mirandoque rei eventu futura ejus fortitudinis habitum ominata est. Nam cum a tutoribus forte, quorum summo studio educabatur, inspectanda venationis licentiam impetrasset, obvium sibi insolita granditatis ursum, telo vacuus, cingulo, cuius usum habebat, religandum curavit, necandumque comitibus præbuit". De religanda ad terram nave: seggir bundu veggund við Noreg, RS. 1; binda far gotna við enda elgvers, SE. I 322, 3; binda lindihjört við stik, navem ad palos religare, adpellere, H. 17, 1. B. merar tagli um hnakka sér cauda equina sibi caput redimere, Orkn. 75, 2; Ilamh. 12. 15. 17. 19; b. yfir undir vulnera obligare, Bk. 2, 30, Ísl. II 249; b. bauga, annulus (aurum) in sarcinam colligare, convasare, Fm. 40, ubi imperativ. bitt; b. e-m harm á hendi, dolore aliquem implicare, ægritudinem animi adferre cui, Jd. 2; b. inn birki-brums hind pecudes in stabulis religare, HS. 17; b. saman gróðis hest copulare naves, ÖH. 23, 2, vide *samaa-binda*, sed sec. F. III 31, b. saman ganni prælium conserere; b. saman heiptir, odia constare, excitare (inter alios), ÖH. 156, 4, quo loco metrum postulat, Hákonur saman bunnit (= bundit). — β) *nectere* (ut Dan. binde): b. bast, nectere philyram, funes tilia- ceos, Rm. 9; b. knút (Ísl. ríða, F. VII 123, Dan. binde), Orkn. 82, 9, quod in sequ. str. ríða knút. Part. pass. bundinn: b. sköpum, fatis implicitus, præpeditus, Lb. 30; ráð, viti bundin, consilia, prudenter contexta, Soll. 32; vide *composita*: flóðbundinn, linubundinn, rábundinn, sinbundinn. — γ) *bindax cum gen.*, *abstinere se ab aliqua re*: b. vondra verka, Hlas. 47; b. ræktar ab amore abstinere. F. II 249, 1; b. böls ab injuria (inferenda) se cohibere, Eg. 88, ÖH. 186, 7.

BÍNGR, m., *lectus*: varat sem bjarta bráði i bing hjá sér leggja haud erat perinde ac si quis candidam virginem iuxta se in lecto collocaret, Krn. 13; bygja helli fyrir konu bing, antrum. loco lecti muliebris, incolere, Eb. 40, 4 (AA. 237); glæstr bingr lectus splendidus, Korm. 19, 2; una gáti i bingi hjá sinni hyri skáks leiku, in lecto apud suam hilarem amasiam, Sturl. 5, 11, 1. Metaphor.: stjörnar bingr, lectus gubernaculi, navis, vel celsa puppis, ubi se gubernator continet, Vigl. 17, 7; naðrs bingr, lectus serpentis, aurum, ejus túpuðr vir liberatis, Mb. 10, 2; humra b., lectus cancrorum, mare, hyrr humra-bings, ignis maris, aurum, Selk. 13. In prosa Nj. 99: stattu upp or bing- inum frá elju minni surge stratis ab amula mea.

BIRKI, n., *betula*, (collect. a björk, ut eiki ab eik, greni a gran, lindi a lind &c.): eggjar birki, *betulae aciei, gladii, gata* eggjar birkis, *semita, vestigia gladiatorum, vulnera*, SE. I 374, 1; birkis ótti, *terror* (moxa) *betularum, ignis* (ligna consumens), bjóð birkis ótta, *mensa v. patina ignis* (domestici), *focus*, bjóðabjörn birkis ótta = Arinbjörn, Ad. 17; v. bjóð; birki-brum *gemma betularum, hind birki-brums capra*, HS. 17; birki höðserkjar, *betula lorica, pugnatores*,

ÓT. 29, *Hild.* 17, 1. Vide hrunbirki, hyrbirki. — 2) *id. qu.* björk, arbor: stýris b., arbor gubernaculi, navis, *Ar. Hjörfl.* 6, 1.

BIRKINN, *adj.*, betulinus, (birki): b. viðr lignum betulinum, *Gha.* 11.

BIRKISÓTT, *f.*, morbus (tabes, noxa) betularam, (birki, sótt), ignis, *F. X* 67, 3.

BIRNANDI, *n.*, incendium (*Angl.* burning), *Od.* 11, vide briannandi.

BIRTA, (birti, birta, birt), *v. a.*, clarum reddere, (bjart): lýsigill, þat er birti ok lýti alla höllina, quod totam aulam claram ac lucidam reddidit, *pros. SE.* I 336; *pass.*: slár beimar birtuz af heani, collustrati sunt, *SE.* I 120; ek birti sjon vium clarum reddo *SE.* II 200, 2; b. sál, *SE.* II 240, 1. — 2) *aperire*: birta sinn vilja, sitt skaplyndi, mentem suam aperire, *F. XI* 253. *IV* 132; *hic absol.*, significare, dicere, *Skáldh.* 6, 50. *Part. pass.* birtr, vide kynbirtr.

BIRTI, *f.*, lumen, lux: himna birti, lux caelatis, caelitus delata, *Gd.* 13; berandi b. lumen diffusum, *Gd.* 68; b. himins, lux calis, sol, hildigr himins birti, rex solis, deus, *Ílls.* 60.

BIRTINGR, *m.*, lucido colore, (bjart); *de aymo vide F. VII* 157: sá maðr stóð fyrir kóngi, er hét Óttarr birtingr, — hann var svartr á háir ok hörund, ok því þótti honum saknesfi geist, er hann var birtingr kallbr. — β) *trutta albicolor*, *SE.* I 518, 2; slóð birtinga, semita truttarum, mare, *FR.* II 27. — γ) birtingar, *m. pl.*, viri illustres, et glaucimant, viri splendidi, *Eg.* 82, 2, *cf. compos. rögbirtingar.* — δ) *Nota vocem Birting, gladius*, in *Lex. Danico Soc. Scient.*, quam vocem *Olavius* in *NgD.* p. 113 ducit a birtingr.

BIRTBANN, *n.*, domus lucida, (birti, rana): b. byrjar, lucida domus venti, aer, celum, ejus valdr deus, *Lb.* 28.

BÍTA (bit, beit, bitit), *v. a.*, mordere, de cane, *Y.* 17; depascere, de brutis, *Grn.* 25, 26, 35; de homine cibum capiente: b. hvast, acutus dentibus mordere, b. breitt magnas buccas facere, *Hamh.* 25; de armis ac telis, nocere, acutum esse: sverð bitu skjöldu, *Krm.* 21; stál bitu rendr, *Hh.* 76, 3; sverð bito seggi, *H.* 17, 2, *Hm.* 24; *absol. cum dat. personarum*: mér bitr (subint. ljár, knifr, sverð, &c.). telum, quo uti soleo, acutum reddere potum, vel telum mihi inter caedendum acutum est; de falce, *Skáldh.* 7, 48; bita-þ þeim vápa né veler eis neque arma neque locuti ad caedendum valent, *Hávam.* 151; *cf. vandrýðar bæði* (i. e. beiddi) biti mál-úkytja, om eggjar, si pugnatori lingua tantum (ad caedendum) valeret, quantum arma (valere solent), *RS.* 10; *absol.*, sverð bitu slætt, blátus erant, *F. VII* 12, sed bitu nætt, pacem raperunt, violarunt, *Mb.* 6, 1; cum praep.: þengreðill náði at bita í hözna kyll lörum corrosit, *Krm.* 10; egg bitr lýti á þu acies gladii membra sedat, *SE.* I 611, 2; de compeditibus: (þ)óttar bitu compedes urðum (membra), *Hh.* 19, 4; de nave unda secante: skárungr lét á brim bita borð, *Fh.* 5. *Metaphorice*: ráð bita e-n consilia

perniciosa sunt alicui, *Bk.* 2, 59; eidar bita þik juramenta tibi exitio sunt, *Hand.* 2, 29; ráð illrar konu bita ofarla capitalem perniciem afferunt, *Hávam.* 120; ástar pílan að honum slaug, svá innarliga nam bita, amoris sagitta in intimas pectoris partes penetravit, *Skáldh.* 1, 17; iðrun bitr mik me þanitet, *Skáldh.* 1, 30. *Part. pass.* bitinn, vide nýbitinn, verkbitinn.

BÍTA, *i. e.* bit' a pro bití-a, ne secet, ne acutus sit (gladius), *Hund.* 2, 30. *ed. Hafn.*, 3. s. *præs. conj. act. v.* bita, cum a negativo.

BÍTI, 1) *subst.*, offa, bucca, vide rauðbiti. — 2) *subst. verbale*, qui mordet, (bita), vide húlbiti, kvernbiti, leggbiti. — 3) *pars navis*, *SE.* I 584.

BITLAÐR, *adj.*, capistratus, (bitull), *Hund.* 1, 47; vide gullbitlaðr, stjórnbítlaðr.

BITLINGR, *m.*, parva offa, buccella, frustulum, (*dem. a bití*), *FR.* II 272, 3. *In prosa*: stela bitlingum buccellas furari, opponitur at skera hinum störrum segurum frusta majora abscindere, *Sturl.* 2, 61; víða koma Hallgerði bitlingar, *Nj. vers. Lat.* p. 147, *var. lect.*

BITR, *adj.*, acutus, penetrans, efficax, acerbus, (bita): de gladio, *Korm.* 16, 2; b. tregi dolor acutus, *Gk.* 2; b. dauði, mors sæva, violenta, *Lb.* 32; bitr at berjaz in pugando strenuus, *Fbr.* 50.

BÍTR, qui mordet, (*deriv. a bita*), in compos., graabitr, griðbitr, hundbitr, hælbitr, steinbitr.

BITRLIGR, *adj.*, speciem acuminis praesens ferens, ad speciem acutus, (bitr): b. sverð, spjót, *Gd.* 34, 35; *metaph.*: b. ráð, consilia efficacia, vel exitialia, perniciosa, *Ísl.* II 34.

BITSKÁLM, *f.*, framae mordens, secans, (bita, skálm): hálmis bitskalmir, framae stipulam secantes, dentes bovis, *FR.* I 480, 1.

BITSÓTT, *f.*, morbus acutus, (bita, sótt), *Hávam.* 140, vel morbus e morsu ortus, (bit morsus). *Transl.*, noxa acuta: bitsótt hlíf-arþánga, acuta silva noxa, ignis, incendium, *Y.* 35.

BITT, 2. s. *imper. act. v.* binda ligare, *Fm.* 40. — 2) *idem a verbo biðja rogare*, *Ag.*

BITULL, *m.*, frenum: skokr bituls, quassator freni, equus, *Ghe.* 31; vide gullbitull. *In prosa*: bitull settr smeltum steinum ok allr gyltr, *F. IV* 75 (*OH.* 30); bitill, *F. XI* 443.

BIVA, *f.*, sermo, *SE.* I 544, v. bifa.

BIVIVILL, *m.*, lapis, *SE.* II 494. *Cf. nomen proprium Tvívivill*, *FR.* I 381.

BIVORR, *m.*, nanus, *Vsp.* 11, *SE.* II 469, 552.

BÍÐ, *n. pl.*, mora, (bíða): hvat skulu búnum bið, quid morer, cum (dicere) paratus sim? *FR.* I 470, 2. *In prosa*: vera góðr í biðum við e-n pecuniam alicui liberaliter in diem credere, *Grett.* 80; sá hann ei bið sin betri, *ibid.* 91 (*ed. Hol.* p. 157); *sem. in sing.*, liggjá á bið aliquo loco expectantem manere, *F. X* 407.

BÍÐA (bið; beið, biðu; beðit), *v. a.*, ex-

spectare, manere, præstolari, opperiri; cum gen.: b. huggs ictum exspectare, SE. I 280—82; beið sinnar kvánar, Völk. 5; additur et adc., motum ex loco significans: b. sára or stað ex loco (i. e. loco manentem) vulnera exspectare, ÓH. 7; vindbýsna skaltu hëðan biða, hic manens præstolare, dum sæviat hiems, H. 37; ek mun biða þín hëðan, Harbl. 13, Am. 86; et in prosa, vilja þeir eigi biða hans þaðan, F. XI 41. — β) capere voluptatem vel dolorem: b. ángr, sorg, dolore affici, Mb. 6, 2, G. 29; b. stríð, F. III 6; b. sælu felicitate frui, G. 59; b. bót, bótir, damnnum reparare, Völk. 17, F. III 10, 1; b. bana, lifsgrand, andrán, dauða, mortem oppetere, obire, Hávam. 15, SE. I 526, 2, ÓH. 187, 1. 186, 6; b. refsing þanna dare, ÓH. 192, 1; b. konúngs reiði experiri, SE. I 524, 4. — γ) consequi, nancisci: b. þroska honorem consequi, SE. I 620, 2; b. sinna vilja, voto potiri, voti com-potem fieri, Grg. 1, Fjölsm. 49; b. fegins-morgun, exoptatum mane nancisci, lætam diem videre, Si. 10, 1; b. felda pannos pro-mercales consequi (precibus impetrare), ÓH. 41, 3, sec. Hkr. T. VI, sed vox geyrbænn postulat lectionem biða felda, quam proposui SkI. IV 91. — δ) pati: þat ek allt um beið hæc omnia passa sum, Gk. 7; biða verra deteriori sorte uti, Nj. 99; additur etiam sibi: fár biðr sér verra, Am. 80. — ε) biða þing agere comitia, Mg. 1, 3 sec. Hkr. T. VI, dubie; forte construendum þing-herr beið at Haugnum austr. multitudo comitalis (populus ad comitia convocatus) versabatur Hangris in orientali regione. — ζ) Hávam. 41, ef þat biðr at verða vel si negotium felicitate se dat (evenit); ubi periphrastice usur-pari videtur, biðr at verða = verðr. — η) part. act. biðandi vide óbiðandi, hyrrbiðandi; biðendr hristar els hægs viri, Ag.

BÍÐILL, m., procius: b. greipar, procius gigantidis, gigas, son greipar biðila, filius gigantis, gigas, SE. I 314, 3, (biða).

BÍÐINGR, m., subst. verb., qui manet, (biða), vide óbiðingr.

BÍÐJA (bið; bað, báðu; beðit imperf. bittu [= bið þú] Ag.), v. a., petere, rogare; c. gen., rei, acc. pers.: biðja sér matar, cibum sibi petere, cibum emendicare, Hávam. 37; b. felda, pannos promercales rogare, i. e. petere, ut panni promercales, (portorii loco solvendi) remittantur, ÓT. 41, 3, cf. biða γ.; sic biða Sköfnungum, rogare Sköfnungum (Gladium), petere ut sibi Sköfnungum commodetur, Korm. 9. Gísli biðr þrælinn sverðsins, GS. c. 1; b. hljóða, silentium postulare, petere ut sibi audientia fiat, Vsp. 1, id. qu. beida hljóða, F. VI 288; b. sýslu, praefecturam petere, Ha. 208; uxorem ambire, Rm. 37, Skáldh. 1, 40; b. e-n kvámo (gen.), orare aliquem ut veniat, invitare aliquem, Am. 36; b. friðar, pacem postulare, petere, F. VI 154, Hk. 65; 1; b., sér lifs vitæ gratiam sibi petere, Hk. 76, 2; b. e-m búls, læs, malum imprecari alicui, Hávam. 128. 138. B. Krist, Christo supplicare, votum facere, F. II 54; vota diis facere, Hávam. 147, (v. óbeðit).

Sequente infinitivo, SE. I 242, 1. 242, 2. Insolenter cum acc. rei: hann bað sér far í bússa þar locum sibi in nave petiit, Skáldh. 4, 7; b. fyrir e-m, deprecari pro aliquo, Ag. — Biðja víðar skriðar, cursum navis flagitare, optare ut navis celeri cursu feratur, SE. I 650, 1. — β) biða pro segja at skuli: bað óndverða örnú klóaz, i. e. sagði: ónd-verðir skulu ernir klóaz, dixit convenire, ut, ÓH. 186, 5; þann báðu fylki frægstan verða, dixerunt fore, ut evaderet, Hund. 1, 2; bað eignaz, dixit fore ut possideret, i. e. ei ad-dixit, adtribuit, Rm. 33; b. heilan líða ju-bere saluum abire, ÓH. 48, 5, Grm. 3; bað hlifa sér, dixit fore, ut se conservaret, F. II 23, 1.

BÍÐKAT, non opto, non cupio, 1. s. præ-s. ind. act. v. biða suffixo pron. ek et neg. at, GS. 1.

BÍÐKVÂN, f., femina, quam quis ambit, (biða, kván), amica: b. þriðja, amica Odinis, Tellus, SE. I 236, 2, vide Ed. Sæm. III 1055.

BÍÐKVÆN, f., id. qu. biðkván: b. hánga dvalins, amica Odinis, dea Casilega (Val-kyria), DrþS. str. 2, id. qu. eykvæn Hëðins þeyjar in str. 1. Valkyria dicuntur Óðins meyjar, SE. I 557, 2.

BJÁLBI, m., pellis, Gðþ. 34; hauks b., exuvia accipitris, id. qu. valshamr SE. I 314; vestis pellicea, rheno, Ólafsr. 30; hæik-ars b. mastruca Odinis, Isld. 13; yzgr b., id., ulfr yggs bjálfa præliator, Nj. 103, 2; grams b., mastruca pirata, lorica, ejus me-ginajörðr validus pugnator, Dropl. min. 4.

BJALLA, f., tintinnabulum, sistrum, ÓH. 259, 6; bjöllu getir sacerdos, Nj. 103, 5.

BJARG, n., rupes, mons, Arx, Fjölsm. 36, Bk. 1, 14, Harbl. 22; bjargs blóð, sanguis (liquor manans) montis, aqua, bjargs blóð-eisa aurum, ejus geimr manus, SE. I 404, 3; bjarga getir, custos montium, gigas, SE. I 280, 3; skjöldunga veðr-bjarg, arx pugnae, clipeus, ejus valdi pugnator, GS. 10; björg, saxa, montes, Grm. 40; björg, in nomine proprio Ingibjörg homonymice circumscriptur per brattir hamrar arduæ rupes F. V 178, 2; vide composita: grjótbjörg, himinbjörg, hnithjörg, sólbjörg.

BJARGA, (berg; barg, burg; borgit) v. a., conjugatur ut hjálpa, skjálfa, opem ferre, auxiliari; imperativ. bjarg, Grg. 5, G. 62, Sturl. 7, 42, 8; impf. conj. byrgja: nema þorgeirr byrgi honum nisi Th. ei opem ferret, Vsm. 21. B. münnum, fari á floti, sal, servare, Rm. 40, Og. 30, Hávam. 155; b. fjörvi, vitæ auxiliium ferre (Terent. Andr. act. 1, sc. 1, 115), vitam servare, Og. 29, Ísl. I 231, 2. Sá er öldum berg, qui auxiliium fert hominibus, de Thore, Hým. 22; sólar tíggi bergt seggjum, G. 62; aldin trúa berg oss, SE. II 186, 1; þengill barg drengjum, G. 53; bjarga varga fjörvi, feras alere, saturare, stragem edere, HS. 6, 4, SE. I 430, 4; hve galdrar barg (i. e. burgu) þóri, ÓH. 240, 1; ef ek vissa sælu minni borgit, si scirem, aní-mam meam salvatum iri, F. III 28; flota er borgit, classis servata est, H. kat. 29. Bjargaz,

vitam suam sustentare, vitæ alimenta invenire: vargar náðu þar bjargaz cibi copiam sacri suat, *F. VI 407, 2*; burguz conservati sanus, *GhM. 2, 342, var. 13, ut Orkn. p. 262, Rögvaldr bargz allra manna best, de naufrago, et Sturl. 9, 18, Oddr bargz vel á fjallinu, vitam strenue servavit, se egregie sustentavit, ne cæli injuriæ succumberet; sic a Jd. 27, drengir burguz vel; it. perf. infn.*, alla óaga frá ek aðra jafnmarga svá burguz, *Jd. 38*; ek hygg varga burguz vel puto lupos largam cibi copiam nactus esse, *Ísl. 10*.

BJARGIGAK, non servem, 1. præf. conj. oct. v. bjarga, suffixo duplici pronomine, interjecta negatione a, *Hávam 155*.

BJARGRÚNAR, f. pl., characteres auxiliares, (bjarga, rúnar), *Bk. 1, 9, 19*.

BJARSKORA, f., id. qu. bergskor, fissura montis, *Hund. 2, 25, ed. Hafn.*

BJARKEY, f., insula, hod. Björkeð, in prefectura Seniensis et Tromsønsis, *SE. II 192*.

BJARMSKR, Bjarmicus, a Bjarmia, *HS. II. AR. I 272*.

BJARNÍGULL, m., erinaceus ursinus, (björn, igull), *Merl. 1, 19, 22. Duo erinaceorum genera memorat Sorani Thesaurus, porcinorum et caninorum, a forma capitis us dictorum, quorum priori bjarnígull accedere videtur. — „Ciromandari, er utan ero tættir sem bjarnígull”, Bl.*

BJARRHADDADR, lectio Cod. Reg. SE. II 236, var. 8, pro barrh., inserto j.

BJARTGLÓÐ, f., pruna splendida, (bjart, glóð): bjartglóðr flóðs, ignes splendidi fluminis, aurum splendidum, beiðir flóðs bjartglóða vir, *Plac. 53*.

BJARTHADDADR, adj., coma candida, (bjart, haddadr): bjarthaddað man virgo candida coma insignis, *Sk. 1, 33; Merl. 2, 77*.

BJARTHIMINN, m., cælum serenum, (bjart, himinn), *Ha. 319, 1*.

BJARTLEYGR, m., ignis lucidus, splendens, (bjart, leygr): b. Rímar aurum, *Ód 1*.

BJARTLIGA, advrb., clare, *Söll. 69*.

BJARTLIGR, adj., clarus, splendidus: bjartlig von spes adfulgens, *Gd. 35 (bjart)*.

BJARTLITADR, adj., lucido faciei colore: bróðr bjartlitadr, *H. kat. 7*.

BJARTLOGI, m., flamma clara, splendida: b. hreggs hróts, clara flamma ventosæ procellæ, fulmen; drottinn hreggs hróts bjartloga, roctor fulminum, deus, *Has. 9*.

BJARTPLÓGADR, adj., splendide aratus, et splendidis frugibus consitus, (bjart, plógadr): b. akr bauga, manus, splendide ornata, brachia aureis annulis ornata, *SE. I 308, 2*.

BJARTR, adj., lucidus, splendidus, clarus: björt aðl, *Orkn. 22, 5*; bjartir oddar, *Orkn. 5, 4*; björt aðria fót splendide lorica, *SE. I 420, 1, quo loco Cod. Reg. habet björk*; b. bláttæt limpudus vortex sanguinis, *ÓH. 225*; b. staðr, locus luminosus, de paradiso, *Ód. 28. — β) de personis: SE. I 602, 2, ex-pianus per gladr, latus, hilaris, vultu sereno, et Nj. 79 respondet tþ kátligr ok með glóðbragi in prosa*; b. herri, *Gd. 39*; de

viris, *SE. I 474, 1, Selk. 3*; b. Freyr, *Vsp. 48*; b. guð, *Gd. 1*; b. brúðr, *Krm. 13. — γ) de partibus corporis: bjartir vingar gen lucide, Rm. 31. — δ) björt kristni, clara, præclara, eximia ecclesia christiana, Gd. 26*; b. tákn, jarteinir, brúðr, clara miracula, facinora, *G. 48, F. VIII 361, Gd. 41, F. II 239, G. 46*; b. síðir, mores eximii, præclari, *Gd. 50*; b. styrkr, *Gd. 56*; b. hjarta, elskugi, *Hv. 14*; b. líf, *F. XI 315, 1*; b. endi lífs, *Gd. 25*; bjart heiti, *Ha. 190. — ε) vide composita: gælbjart, geðbjart, gullbjart, haddbjart, heiðbjart, hlaðbjart, hyggju-bjart, hörundbjart, líkbjart, salbjart, skinnbjart, sólbjart, vegbjart, vighbjart, vinnbjart; cum gen.: brunneggs bjart, vegs bjart, Korm. 24, 1, Lb. 7*.

BJARTVEGGJADR, adj., lucidis (coloratis) pluteis instructus, munitus, (vegg, pluteus navis), *SE. I 644, 3*.

BJOGGI, 3. s. impf. ind. act. v. búa, cum i paragogico (= bjógg pro bjó, unde plur. bjoggu, bjuggu): síklingr bjoggi sunda vigg, rex apparavit, instruxit classem, *F. IX 440. (bjaggi, 3. s. impf. conj., Nj. ed. Hafn. 1772 p. 236)*.

BJÖGGJU, perf. infn. act. verbi búa, *SE. I 648, 1*.

BJÖRG, n. pl. a bjarg, rupes, mons.

BJÖRG, f., auxilium (bjarga): sér til andar bjargar in animæ salutem, *Lb. 6*; e-m til bjarga (gen. pl.) ad aliquem juvandum, *Gd. 44. — 2) vitæ sustentatio, victus, alimentum: vinna sér til bjargar, labore suo victum quærere, labore comparare res ad vitam tolerandam necessarias, Plac. 29. — 3) esca, præda: mörg björg þaut (cecidit) frekum vargi, HR. 9. — 4) in compositis: herbjörg, nefbjörg, vilbjörg.*

BJÖRGÓLFUR, m., gigas (qs. bjarga álfr, genius montanus), *SE. I 550, 4*.

BJÖRGYNJAR, m. pl., Bergenses (Björgyn, f., Bergæ), *F. VII 185*.

BJÖRK, f., betula: b. hramma hrynbáls, betula auri, femina, *SE. I 412, 2*; b. svanteiga elda, *Nj. 44, 1*; b. bands, *F. V 227, 1*; b. brims brands, *Lv. 22*; arbor in genere, *SE. II 202, 2. Vide sighbjörk. — 2) pro björg (k = g): björk víðar, tutamen arboris, rami, qui et klær dicuntur, FR. I 484, 4*.

BJÖRKER, n., vas cerevisiæ, (björk, ker), poculum, *SE. I 242, 1*.

BJÖRN, m., ursus, *Hávam. 86, Am. 16, Hm. 24, Ghe. 11*; bjarnar nótt, nox ursi, hiems, *FR. I 477, 3, hieme enim ursus in lustris dormit, quo respicit A. 6: lángr eiga þeir bersi nætr longæ sunt ursorum noctes*; beiða björnu venari ursos, et taka björnu, capere ursos, *SE. I 384, Hund. 2, 7, usurpatur de laboribus maximæ difficultatis et summi periculi, et utroque loco cum bellicis operibus conjungitur. Cf. ÓT. 42 (F. I 168), væri yðr meiri veiðr at taka björninn, er nú er nær kominn á hjarnbásinn. Duo genera ursorum, v. hvítbjörn, víðbjörn. Metaphorice in appellationibus a) navis: b. flóða, festa, ursus æquoris, retinaculorum (ororum) navis, SE. I 442. II 160, 3. I 326, 2. 494,*

4, vide skauthjörn. — β) domus, vide fletbjörn. Nomen proprium Björn ponitur pro Bersi, quod ejusdem significationis est, SE. II 138. — 2) de gigante Thjassio (tanquam de immani bellua) usurpatur, SE. I 310, 2; sed vide okbjörn infra; forte hinc explicandum bjarnar man, puella v. amatrix gigantis, femina gigas, Sonart. 13, quod a sequi. signif. ducit G. Magnæus. — 3) Thor, SE. I 553, 2. — 4) vide grjóthjörn.

BJÖRR, m., cerevisia, Alem. 35, SE. I 634, 2, Krm. 25, Ghe. 1; potio medicata et inebrians, Hymk. 45, Gha. 23, Bk. 1, 5, Völk. 26; hróka bjórr, potio corcorum, sanguis, HS. 6, 1; bjórs brik, tabula cerevisiæ, femina, SE. I 246, 3; bjórr hárs, cerevisia, potus Odinis, poesis, carmen, Hítid. 30, 2; yggjar b., Jd. 1; blakkr bjórr, potus ater, de sanguinæ, Fbr. 50. — β) liquor: b. Sónar, liquor Sonæ, mulsum poeticum, vide bjórstofnandi; bjórs blik, fulgor liquoris, aurum, vide blikrýrir. — γ) vide composita: aðalbjórr, valbjórr. — 2) bjórr, tabulatum domus, paries ligneus ædificii: hallar bjórr, aula paries ligneus, in prosa anteced., vegg, FR. II 44, 2. In prosa Sturl. 8, 25 est tabulatum superius ædificii a tigno transverso usque ad culmen: Ragnvaldr fór upp á fótubrik, ef var við þílit, er eingi var bjórrinn milli húsanna, cum partes ædium superiores nullo pariete divisæ essent.

BJÖRRANN, n., ædes, receptaculum cerevisiæ, (bjórr, rann), poculum: bjórranns nanna, nympha poculi, femina, F. III 86.

BJÖRREIFR, adj., potu inebriatus, (bjórr, reifr), Lokagl. 18.

BJÓRSALR, m., triclinium, (bjórr, salr), Vsp. 33, SE. I 226.

BJÓRSTOFNANDI SÓNAR, i. e. stofnandi Sónar bjórs, poeta, (bjórr, stofna), Sturl. 9, 8.

BJÖRT, f., nympha, Mengladæ famula, Fjölsm. 39 (bjartir).

HJÓRVEIG, f., cerevisia præstans, (bjórr, veig), Hymk. 8.

-BJÓSTR vide hábjóstr.

BJÓTTU, 2. s. impf. ind. act. v. bú, suffixo pron. þú, SE. I 498, 2, Hk. 31, 3, ÖH. 27, 1; bjótt þú, F. IV 66, 1.

BJÖÐ, n., mensa (in Gloss. Ed. Sam. T. H et III, et in Lexico B. Haldorsonii, it. in NgD. 90 et Mant. adfertur hjóðr, m., sed pro neutro genere stat SE. I 308, 3, en af breiða biði; in ceteris locis cerni nequit, quod genus intelligendum sit): setja á bjóð mense imponere, Rm. 5, 29; hylja bjóð mense (mappd) sternere, Rm. 28; bjóð birkis ótta, mensa ignis, focus, tres illi lapides, qui focum constituunt, quibus olla coquinaria imponitur, id. qu. arinn, unde tam bjóða björn birkis ótta, quam grjótojörn, homonymice ponitur pro nomine Arinbjörn, Ad. 17, 18; SE. I 308, 3 bjóð videtur esse planus lapis, super quo cibaria coquantur, qui lapis ibid. 308, 2 vocatur skatill. — β) patina, catinum: leggja á bjóð catino imponere, Ghe. 28, 25; liggja á bjóði in catino jacere, Ghe. 24, 26. — γ) in plur., de orbibus coelestibus

sumitur, Vsp. 4. — Olavius, in NgD. 83 et 87, adfert vocem bjóð, terra, quacum confert vocem Celticam býð, mundus, universum; forte vox in hoc significatu scribenda bjóð (hjavð), quod sem. gen. est et tantum sing. num. — δ) muna blóðgar ár af bjóðum falla, en vigroða verpr á lýrni, Merl. 2, 68, montes?

BJÖÐ, f., terra, SE. I 586, 1, Korm. 19, 8; Engla bjóð; terra Anglorum, Anglia, Höfudl. 2, SE. I 246, 5. Vigagl. 9 scribitur bjóð, ubi standa bjóð með fjöllum, terram secundum montes (quantum montes exurgunt) occupare.

BJÓÐA (byð; bauð, buðu; boðit), v. a., offerre, deferre, polliceri, cum dat. pers., acc. rei: b. e-m brag, carmen alicui offerre, de poeta, qui laudes alicujus se carmine celebraturum pollicetur, G. 1; neita guðs rétti sér boðnum oblatam sibi divinam religionem recusare, Si. 4, 3; b. einmat cibum offerre, Grm. 2; b. heim invitare ad convivium, c. dat., A. 7; heim bjóða mér disir me ad Valhalla invitant, Krm. 29; mér mundi heim of boðit invitatus forem (ad cænam), Hávam. 67; it. omisso heim: oss munu ævir bjóða, Krm. 28; b. e-m af heimi alicum ex mundo (hac vita) invitare, vel jubere quem ex hac vita discedere, Rekst. 33, Söll. 24; b. liðendum lóð viatoribus hospitalitatem offerre, Fjölsm. 3. — β) b. ótta, terrorem adferre, vim adferre alicui rei, v. c. b. ótta rinar leyg, vim auro inferre, auro non parcere, sed liberaliter erogare, Od. 1; b. e-m ríki, vim inferre, F. I 167; ýmsir bjóða öðrum fár malum intendunt, A. 6; b. e-m álmskár, offerre alicui pugnã, alicum ad pugnã provocare, Sturl. 8, 19, 2; absol., b. hildi, SE. I 422, 2; it. cum infín., b. at gænga á hólum, Korm. 12, 2, 14, 2. — γ) jubere: b. uppgaugu, escensionem imperare, jubere milites escensionem in terram facere, F. VI 413; b. e-m at hánga, jubere alicum pendere, i. e. suspendio necare: helmingi bauttu hánga, hilmis kundr, af stundu, skipt hað þær, svá at eptir eru Væringjar færi, excubitores suspendio necasti, regie filii, &c, Fagrak. 111, 3 (F. VI 167—8); Heljar meyar buðu mér (at) hrolla heim á hverju kveldi me jussurum quavis vespera domum infirmis pedibus repetere, Söll. 38; cum part. pass., bauð fingurgull geft tröllum, id. qu., sagði: tröll hað gull þitt! Korm. 19, 10, cf. biðja β. — δ) annuntiare, id. qu. boða: lét trú óldum boða hominibus (civibus) religionem annuntiaði, Od. 9, etai potest veris, imperavit eis religionem, vel obtulit, ad rel. amplectendam invitavit; sed significatus annuntiansi apparet ex Lv. 22, ubi sic: burð ok budlängu dýrðir (malo dýrðar) bauð hann frömm svanna, i. e. ok hann (∴ Gabriel) bauð frömmum svanna (∴ María) burð dýrðar budlängu, et ille eximia feminae natalitatem gloriae regis (Christi) annuntiaði. — ε) cum propos.: inn þú bjóð, ef Eiríkr sè, si E. adest, cum ædes intrare roga, Fsk. 17, 2; b. e-m upp ríki regnum alicui concedere, F. VII 2.

BJÖÐR, m., qui offert, dat, præbet, ex-

blat, *praetor*, (hjóna): b. brynþings, *offerens pugnam, bellator*, *Mg.* 20, 3; b. stór-gjafi, *ingenium munerum largitor, vir munificentissimus*, *F.* XI 195, 2; b. brammþvita, *allator annularum, vir largus*, *Höfuðl.* 16; b. biftaupi, *qui cor tremulum offert, qui animi imbecillitatem ostendit, vir ignavus, inbellis, de seruo*, *Eb.* 19, 9. — 2) vide composita: aðbjóðr, elbjóðr, elgbjóðr, fár-bjóðr, gufbjóðr, hreggbjóðr, hringbjóðr, námbjóðr, regubjóðr, skýbjóðr, vellbjóðr, verðbjóðr, æskibjóðr, örþjóðr.

BJÚGLIMAR, m. pl., *rami curvi*, (bjúgr, limar): b. herða, *rami curvi humerorum, brachia*, *ÓT.* 43, 3, vide *SkI.* I 199. Cf. *bæglimir*.

BJÚGNEFJADADR, adj., *curvo rostro*: *superl.*, -aðastr, *HR.* 32.

BJÚGR, adj., *curvus*: búgt jarn, *ferrum curvum, de dente ancoræ, qui etiam krókr (uncus) dicitur*, *Hh.* 62, 6; *de catenis*: ek sé jarna búgu liggja at leggjum, *Orkn.* 66, 2; b. þyrnir hjarna *curvus vel crispus capillus*, *SE.* II 500, 4; b. ormr *serpens tortuosus*, *Lil.* 60; búgír liðsmenn, *incurvata militum cadavera*, *Od.* 22; búgt elr sorg um marga saupstríðir botgríði, *SE.* II 634, ubi forte legendum et construendum, búgr saupstríðir: *curvus helluo*. In compositis ellibjúgr, aðrbjúgr. Jór búgr, *Gha.* 24, v. jór.

BJÚGRENDR, adj., *curvo circulo ornatus*, (bjúgr, rænd), *epith. clipei*: búgrend rit, *SE.* I 428, 1.

BJÚGRÖÐULL, m., *sol rotundus*, (bjúgr, röðull): Fróða bógar b., *sol rotundus, in brachio Frodii (piratæ) fulgens, clipeus*, *Eb.* 19, 5. *Simili modo clipeus dicitur Hédins þega raðsmáni*.

BJÚGVÍÐR, m., *lignum curvum*, (bjúgr, víðr): búgvíðir hausa, *curva ligna capitum, curvae potaria*, *Krm.* 25.

BJÚGVÖR, f., *furca infernalis*, (qs. labro *ufezo*, búgr, vör), *Söll.* 76.

BLÁDÚFA, f., *unda caerulea*, (blár, dúfa), *Ha.* 319, 2.

BLÁDÝR, n., *cæruleum animal*, (blár, týr): b. bárn, *naves caeruleæ vel nigrae*, *F.* XI 196, 1.

BLÁFÁR, adj., *cæruleo tinctus*, (blár, fár), *caeruleus*, *Rm.* 26, ubi acc. sing. masc. bláfá (Cod. Worm. scribit blafaan, aa = á).

BLÁFELDR, m., *pallium nigrum*, (blár, feltr, ut gráfeltr, *pallium griseum, cinereum*, *EE.* 7; *F.* VII 342): snyrtigátt bláfeldar, *ocilla, nigro pallio induta*, *GS.* 16, cf. *FR.* I 248, 2.

BLÁFERILL, m., *lividum vestigium*, (blár, ferill): b. odds, *lividum vestigium mucronis, vulnus*. Örþrjótr odds bláferla, *qui vulnera imprimat, infigit, præliator*, *SE.* I 642, 1. Val bláferla, h. l. *sumatur ut adject. indecl. (s subst. bláferill), qui livida vestigia relinquit, ut örþr. bláferla odds sit præliator, qui cupidam livida relinquens vestigia, adsidue frangit, i. e. absiduos pugnator*. Hinc verbum bláferla, *Sturl.* 3, 25, *metaph. de violandis et lacrandis decretis alicujus*.

BLÁFÍÐRADR, adj., *nigris plumis*, (blár, fíðradr), *epith. corvi*, *Korm.* 16, 2.

BLÁFJALLADR, adj., *nigro amictu, nigra veste indutus*, (blár, fjalladr), *epith. corvi (ut svartklæddr, Ha.* 321, 1), *Ísl.* I 161, *F.* III 147.

BLÁGAGL, n., *lividus, niger anser, nigra avis*, (blár, gagl), *de corvo*. Hinc Blágagladrápa, *carmen laudatorium de Haraldo Severo, auctore Arnore dynastarum poeta*, *F.* VI 197.

BLÁGAMMR, m., *niger vultur*, (blár, gammr): b. benja kólgu (*sanguinis*), *corvus*, *Mg.* 2, 2.

BLÁGJÓÐR, m., *lestris nigra*, (blár, gjóðr): b. bengjálfrs (*sanguinis*), *corvus*, bræðir bengjálfrs blágjóða, *præliator*, *ÓH.* 28, 1.

BLÁHVÍTR, adj., *cæruleo-albus, ex cæruleo albicans*, (blár, hvítr), *de stragulis acupictis*, *Gho.* 4, *Hm.* 6.

BLÁINN, m., *nanus*, *SE.* II 469. — 2) *gigas, de Ymere, ór Bláins leggjum ex gigantis (Ymeris) ossibus*, *SE.* I 64, *sec. Cod. Worm.*, quo respicit *Cod. Reg.*, exhibens blám sleggjum, quod profectum est ex bláins leggjum. *Membr. Vsp.* 544 etiam habet bláins leggjum. — 3) in compositis: faggláinn, vindbláinn, viðbláinn (blár).

BLÁJAXL, m., *ursus*, (qs. *dente cæruleo, livido*, blár, jaxl), *SE.* I 589, 3.

BLAKA, in voce compos. leorblaka, a blaka, *plaudere, plangere*.

BLAKA (blaki, blakta), *plangere, cadere*; intr.: blakir mér pari um hnakka *fucus plangit occiput meum v. capiti meo obvolvitur*, *F.* VI 376. *Idem est blaka, -aða, -at, quod etiam significat plaudere, v. c. in Stjórn, de phœnice*: ber hann saman ok gjörir sér bál af jurta tvinningum ok úngviði, ok setr sik hit beinasta ígegn geislanum, blakar hann vængjunum sjálfrs síns þar at síðan, ok gjörir sér svo viljanligan bruna.

BLAKFJALLR, m., *pro blakkfjallr, nigra pelle indutus*, (blakkr, fjall): birnir blakkfjallar, *ursi nigri (silvestres)*, *Ghe.* 11; *duo substantiva juxta ponuntur h. l., ut ante in eadem str.: gamlar granverðir*.

BLAKKR, adj., *fuscus, niger*: b. marr *niger equus*, *Gho.* 17; b. kveldriðu stóð, *fusci, cinereo colore lupi*, *ÓT.* 30, 1; blökk borð *nigra tabulæ navis*, *ÓH.* 187, 3; b. bjórr, *potus niger, de cruore, Fbr.* 50.

BLAKKR, m., *equus*, *SE.* I 480, 484, 2; saumhlökk á grám blakki *femina nigro equo vecta*, *GS.* 18; dat.: blakki, *SE.* I 484, 3, *GS.* l. c., sed blakk, *Hh.* 100. — α) in appellationibus navis: b. ára (*remorum*), *navis*, *Ísl.* I 166, 3, *Ha.* 290; — samknúta (*funium*), *ÓH.* 50, 1; — bakka (*litoris*), *Hg.* 5, 1; — borðvallar (*maris*), *brims (æstús)*, *ekkilis (piratæ), svanastrindar (maris), vågs (sinús), vengis dreyra (aquæ)*, *Eg.* 31, 2, *SE.* I 646, 2, *F.* II 315, 2, *SE.* I 326, 4, *ÓT.* 26, 3, *ÓH.* 4, 1. — β) lupi: Óla blakkr, *equus silvæ, lupus*, *Hh.* 100. In compositis: dynblakkr, hleypiblakkr, hrannblakkr, mar-

blakkr, unblakkr, útiblakkr, ýtiblakkr, þil-blakkr.

BLAKKRENNANDI, *m.*, *equum in cursum incitans*, (blakkr, renna): brims b., *navem incitans*, *vir*, *Plac.* 45

BLAKKRENNIR *m.*, *qui efficit, ut equus currat*, (blakkr, renna): b. vág^s pro rennir vág^s blakks, *qui equum maris (navem) in cursum incitat*, *vir*, *þ.* hræð. (ed. Hafn. 1848) *str.* 3.

BLAKKRÍÐANDI, *m.*, *qui equo vehitur*, (blakkr, ríða): bakka b., *qui navi vehitur navigator*, *vir*, *Hg.* 5, 1.

BLAKKRÍÐI, *m.*, *id. qu. blakkríðandi*, (blakkr, ríða): vág^s b., *navigator*, *vir*, *ÓT.* 26, 3.

BLAKKRJÓÐANDI, *m.*, *qui equum rube-facit*: bakka b., *qui navem sanguine tingit, bellator maritimus*, *F.* 25, 1.

BLAKKSKREYTANDI, *m.*, *equum ornans*: borðe brautar b., *navem ornans, instruens*, *vir*, *Lb.* 8.

BLAKKVALDR, *m.*, *dominus, possessor equi*: bl. byrjar, *pro valdr byrjar blakks, dominus navis*, *vir*, *Has.* 41.

BLAKKÞOLLR, *m.*, *arbor equi*, (blakkr, þollr): b. byrjar skykkjó *vir*, *v. infra sub byrr.*

BLÁLAND, *n.*, *terra cærulea*, (blár, land), *mare*: Þrim blálands æstus maris, *Korm.* 19, 3. *Cf.* blámærr.

BLÁLEITR, *adj.*, *livida, lurida facie*, *Ag.*
BLÁMAÐR, *m.*, *homo niger*, (blár, maðr): Blámenn, *de Mauris*, *Si.* 6, 2, *F.* VI 386, 2, VII 84, 1.

BLÁMÆRR, *f.*, *terra cærulea*, (blá, mærr), *mare, lect. membr. E. Hkr. T. VI (Hg. 28, 2), Fsk. 21, 2 et F. I 42, var. lect. C;* skær blámærar, *equus maris, navis, ibid.*; *Hkr. T. VI l. c. vertit „nympham cæruleam” (undam), et Raskius (Oldn. Læsebog p. 58) Havmæ o: Þølge, quasi vox composita esset a mæ, virgo; sed dubito an mæ, virgo, in gen. habeat mærar.*

BLAND, *n.*, *mistura, mistum, it. liquor* (blanda): hræfa b., *liquor cadaverum, cruor*, *GS.* 23; hróðrar bland, *liquor poeticus, mulsum poeticum, poesis, carmen, Skáldh.* 5, 4. *Hinc, commercium, conversatio, in prosa FR. II 247: þikur mér þó hin mesta litilmennska, at vera í bland við þik ok þína menn, unde prodiit præpos. Danica i bland vel i blandit.*

BLANUA (blend, blétt, blandit), *v. a.*, *miscere, commiscere* (hodie blanda, -aða, at, ut *Eg.* 44, *FR.* I 202; ek blandaða, *Gd.* 2). *Pres.*: blend ek þeim meini mjöð misceo tús (*Asia*) peste medum, *i. e. computationem eorum turbo*, *Lokagl.* 3; *it. in prosa*: sjór blendr saman fê manna, svá at engi veit hvat á, *Grág.* II 388; þar fellr Jórdan í gegnum, ok blendz ekki við vötnin, *Symb.* 30. *Imperf.*: drýgða ek þer svá drykkjo, dreyra blétt ek (o: hana, drykkjuna) þeirra, *miscui (potum) sanguine eorum, Am.* 78, *quod apparet ex str.* 81: grimn vartu, Guðrún, er þú gera svá máttir, barna þinna blóði at blanda mér drykkjo; *plur.*: er við í árdaga blændum blóði saman sanguinem commiscimus (*amicitiam juravimus; cf. Pomp. Mel.*

lib. 2, c. 1), *Lokagl.* 9, *cf. Vitam G. Su-ridæ; in prosa*: þeir blénda hunáangi við blóði, *SE.* I 216. *Supin.*: hverir hefði lopt lævi blandit dolo miscuissent (*corrupissent, conturbavissent*), *Vsp.* 23; blandat, *Hávam.* 126, *pertinet ad aliam formam*. Blanda saman hjörlegi sanguinem miscere, *Fm.* 14 *est id. qu. leika geirum pugnare, str.* 15. Blanda jörð blóði, *terram sanguine miscere, i. e. adspargere, foedere*: þar er (þú) blézt jörðu blóði, *F. VI* 140, 2. Blanda geði við e-n, *commiscere animum suum cum alterius, se totum vindicare alicui, omnes sensus aperire, Hávam.* 44, *ut b. mótnueyti við e-n mensa socium habere, Ol. Synt. Bapt.* 157; b. sílfjum, *animi adfectus commiscere, jungere, Hávam.* 126. *Passive v. recipere*: ský blandað skúrum *nubes pluvis miscetur, Alom.* 17; *imperf.*, blénduz við roðnar und randar himni sköglar veðr lèku við skýs um bauga, *Hg.* 33, 8, *qui locus varie construitur et vertitur*: Raskius, roðnar randar blénduz við und himni, *cruenti clipei commiscebantur (conseriebantur) sub caelo (sub dio)*; *Hkr. T. VI*: Sköglar skýs veðr blénduz við und roðnar randar himni (ok) lèku um bauga, *scutorum tempestates (prælia) sub cruenti clipei tegmine commiscebantur (et) increbescabant super gladiis: quæ constructio haud parvis difficultatibus laborat. Optime mihi ardidet acceptio Olavii in NgD.* 21, 4, *etsi locum paulo aliter interpretandum putem, sc.*, blénduz við und himni roðnar randar, *invicem manus conseriebant (o: milites, de quibus sermo erat in str. 6 et mox in str. 9) sub caelo rube facti circuli (i. e. tecti clipeis, sanguine adpersis). Cætera hujus loci pertinent ad v. leika. Part. pass. blandinn mixtur*: brunnr, dreyra blandinn, *aqua, cruore mixta, G.* 23; straumar, blandinn við blöð, *Söll.* 42; ægir hjarna, blandinn við aur, *cerebrum, luto (pulvere terræ) commixtum, Ý.* 33; meini blandinn, *peste imbutus, malo constatus, de mala, pernicioiosa femina, Lokagl.* 32, 57; bölví blandinn ok banaráðum, *Sk.* 3, 5 *ed. Holm.*, *ad maleficia cædesque paratus*; grund, hülvi blandinn, *terra, sceleribus plena, SE.* II 200, 1; bjórr, magni blandinn ok megintíri, *potio, vi medicata et magna gloria, Bk.* 1, 5. *In compositis*: dreyrblandinn, eitrblandinn, læblandinn, meinblandinn.

BLANDA (-aða, -at), *v. a.*, *miscere*: b. flærðum ok grandí, *miscere, i. e. patrare, exercere fraudes ac scelera, Gd.* 2, *vbi* 1. *s. impf.* blandaða, *miscui. Hinc part. pass.* blandat, *Hávam.* 126, *et in composito meinblandaðr.*

BLAPÞVARI, *m.*, *gigas, SE.* I 549, 3; *sic etiam SE.* II 470. 615, *sed II* 553 hlapþvari.

BLÁR, *adj.*, *cæruleus, epith. clipei, Höf-udl.* 7; *undæ, F.* I 165, 2, *Bk.* 1, 10, *Ísl.* II 233; *teli*: blátt spjót, *SE.* I 644, 2; b. naðr, hjórr, *Eg.* 55, 2; *ÓT.* 128, 1; *acc. plur. fem.* blár pro bláar, *Bk.* 1, 10, *Höfuðl.* 7, *Ísl.* II 233; *niger, epith. oorum*: b. hrafn, *Mg.* 35, 2, *Ha.* 69, 2; b. bólr nigra (*Maurorum*) corpora, *Orkn.* 82, 3, *cf.*

Winnar; falda blá (pro bláu), atro caput velare, *Isl. II 351, 1*; lividus, de ossibus, *Vsp. 9*; b. bákr, corpus lividum, sugillatum, *Grat. 29, 2*. In compositis: hrafnblár, myrkblár. — 2) cælum: víðar ok bláss í miðli, inter sitam cœrulumque, inter terram et cælum, i. e. in celo, *Eb. 29, 1, GhM. I 746*. Forma hinc derivata hodie dicitur: út í bláinn, in apertum aera, in auras.

BLÁRÖST, f., via cœrula, (blár, röst): b. þekjar. cœrula via vel cœruleus vortex maris, *Hg. 6*.

BLÁSA (blæs, blès, blásit), flare, spirare; 3. sing. præs. ind. act. bless, *F. VII 357, sed blæs, F. VII 66*. — 1) transitive, perficere, inspirare, a) cum acc. objecti: hregg blæs merki, venti vexilla perficant, venti inspirantes vexilla explicabant, *Mk. 12, 2*; branda byrr knátti blása baugsegl, aura gladialis inspiravit velis circularibus (clipeis), i. e. impetus gladiatorum clipeus exercuit, *Ha. 236, 1*; elreki bless veifi ventus inspirat velis, *F. VII 357*; veðr blæs vegg tempestas verberat pluteum navalem, *F. VII 66*; vide signif. 3. — b) cum dativo, exhalare, effundere, emittere: rönin blása reykr, ades (incensas) fumum exhalant, evomunt, *SE. I 506, 2*; und blès blóði, vulnus sanguinem effudit, erupit, *Hh. 65, 1*; bléstu þeim fagra spektar anda, er betrir vandan víðum, emisisti pulcrum sapientias spiritum, *qui, Hr. 3*. — recipr.: blásaz eitri á ok blám eldi, *Merl. 2, 16*. — 2) intransitive, a) ignem sufflare: Hrafnásar vin hlut blása, Hæveri es provincia (id negotium) obtigit, ut ignem sufflaret, *SE. I 308, 2*. — b) ignem accitare folliibus, folles reciprocare: blástu meir folles amplius (vel alacrius) agita! *lál. I 270*. — c) inflare tubam: hátt blæs Heimdallr, *Vsp. 42*. — d) sonare: stridere, de vulnere, sanguinem erumpente, þá knátti þen blása, *Jd. 31, cf. verb. þjóta, et signif. 1, b supra*; stridere, de igni: blès kastar hel fasta flamma vehementer stridebat, *Mb. 3, quo loco si tò fasta non pro adverbio, sed pro dat. substantivo fasti, ignis, sumitur, et kastar hel, non de igni, sed de vento accipitur, verbum blès h. l. in significato transitivo sumi potest, hoc sensu: ventus excitat (incitat) flammam; de voce belluarum marinarum: aukvikiendi blása eða gjalla, pros. SE. II 46*. — 3) neutraliter, vento moveri: de velo, vðð blès velum vento inflatum est, *F. XI 187, 1*; de vexillo: merki blès vexillum vento flante undulabat, *F. VII 58, 2. XI 305, 2, ve blæu, Ód. 6*. — 4) impersonaliter, a) cum accus. subjecti: Súrla serk blès í undr, lorica difflata, dirupta est (vi tempestatis Odissie), *ÓT. 43, 4 sec. var., cf. F. I 173, 2, XI 138, 1*. — b) cum dativo subjecti: sem þá í hærðum heidvindi blæs miklu myrkri af manakyni veluti cum caligo vehementi sermo tempestate dispellitur, *Krossk. 26*. — 5) Part. pass.: bláinn hreggs tjöld, perfata venti aërea, cælum, valdr blásinna hreggs tjúla, dominus cali, deus, *Has. 57*; blásnir hvarpar, buccula flatu tumentes, *Svorr. 83, 2*; blásinn hretviðri, sæva tempestate, sævo

vento afflatus, vexatus, *SE. I 296, 1*. In compositis: atblásendr, hreggblásinn, hrðblásinn, vindblásinn.

BLÁSERKR, m., tunica livida, (blár, serkr), lorica, a cœruleo vel nigro ferri colore, cf. ringofinn serkr ít. blávegg: bláserkjar hreimr, sonitus lorice, pugna, valdr bláserkjar hreims auctor pugnæ, vir pugnator, bellicosus, *GS. 8*.

BLÁSERKR, adj., pro bláserkjaðr, livida tunica, i. e. lorica, indutus, acc. sing. bláserkjan. *SE. I 314, 1, cf. gránserkr*.

BLÁSKÍÐ, n., xylosola cœrulea, (blár, skíð): bláskíð barða, cœrula prorara xylosola, navis, *SE. I 696, 2, ubi lectio Cod. Worm., ok blaskíðum, præferenda videtur lectioni Cod. Reg., um bláskíðu, nisi um síð παρέλκων, et bláskíðu, gen. pl. anomalus*.

BLÁSTR, m., halitus oris, spiritus gravior, anhelatio, anhelitus, *Sturl. 1, 13, 4*. — 2) afflatus Spiritus sancti: (blíðr) lífgar þrif þjóðar þinn blástr, (frömuðr ástar!) tuus afflatus salutem hominum restituit, *Hv. 1*. Vide mótblástr, innblástr.

BLÁSVARTR, adj., lividus, cœruleus, niger, (blár, svart), de colore corvi: b. muninn, *SE. I 488, 4*; de navibus: brimdyr blásvört, *Hund. 1, 46*; blásvartir byrvargar, *Si. 6, 4*.

BLÁTJALD, n., cœruleum tentorium (blár, tjald) navale: sleit fyrir eyjar utan allvaldr blátjaldi, rex extra insulas cœruleum tentorium detruit, i. e. navibus excubavit, *Orkn. 22, 2*.

BLAUTR, adj., mollis: blaut sæng mollis lectus, *GS. 19*; de membro, *Eg. 89, 1 (SE. II 180, 2)*, ubi de pedum infirmitate sermo esse videtur. Etiam in prosa, fjótrinn var blautr, sem silkiröma, vinculum erat molle, sericea instar taniæ, *SE. I 110*. — 2) ignavus, imbellis, in prosa *FR. I 161 (= blauðr, Fm. 6)*, ít. *F. VIII 409, 2 sec. membr. Sværrissagæ, vide præfat. pag. XXIV*.

BLAUÐR, adj., mollis, ignavus, imbellis, timidus, *Fm. 6, Ghe. 24, Hm. 12, Korm. 19, Nj. 146, 1, F. VI 154*. In compositis: hugblauðr óblauðr.

BLÁVEGGR, m., agger cœruleus, (blár, vegg), unda, *SE. I 493, 2*.

BLAÐ, n., folium, frons, vide skotblað. — 2) palmula remi: ára blað, palma remorum, tonsæ, *ÓT. 41, vide stjórnblað. Metaphorice: fjaðrar blað, palma pennæ, i. e. palma pennata, ala, fjaðrar leikblaðs regninn, deus alatus, volans, vocatur Thjassius, exuvias aquilæ indutus, SE. I 314, 2, v. leikblað*. — 3) blaðs und, *Korm. 23, 2*: lét ek niðr á bak bita blaðs und ictum aversa gladii parte intentavi; quo loco blaðs und positum videtur pro blóðs hund (a pro o, et ommissa aspiratione h, unde veggundr); hundr blóðs, canis sanguinis, i. e. sanguinolentus, cædis avidus, gladius, qui alibi holdmimir, gigas carnis, appellatur.

BLAÐNIR, m., a blað, vide skíðblaðnir; nomen gladii, a blað, lamina ensis, ferrum, *GhM. II 62, 64*.

BLÁÐRA, f., (blatero) vide þessiblaðra.

BLÆGJA, *f.*, *id. qu. blæja* (inserto *g*), *stragulum*: Bil blægja, *femina*, *GS.* 10; *id. pannus funebris, habitus feralis: vexa vel blægja*, *Am.* 101.

BLEIKHAUÐAÐR, *adj.*, *alba coma*, (bleikr, haddr): bleikhaddaðar hrundir, *FR.* I 470, 3, *AR.* I 180, 1.

BLEIKJA (bleiki, bleikta, bleikt), *v. a.*, *album facere, lavare*: bleikja hadda *capillamenta lavare*, *SE.* I 362. — *b*) *intrans.*, *cum accusat. subjecti*: stag bleikir *funes nautici (maris adspergine) lavantur*, *SE.* I 330, 1, *sed sec. Cod. Worm.*: rakna bifgrund bleikir *mare albescit*.

BLEIKNIR *vide viðbleiknir*.

BLEIKR, *adj.*, *pallidus, flavus, albus: b. nár, pallidum cadaver*, *Krm.* 12; *b. hár, coma albida, flava*, *Rm.* 31; *b. arnar fótr*, *ÓH.* 186, 1; *b. skildir, albi clipei*, *Ghe.* 14; *b. báru fákr, navis alba, cerussata*, *SE.* I 440, 1; *pallidus timore*: braut strauk bauga neytr bleikr frá sverða leiki, *SE.* II 166; *de animi agro: b. sem bast*, *Mg.* 9, 5; *de letaliter saucio*, *Hh.* 247, 2; *de ipsa animi agritudine*: dapr af harmi bleikum *pallido dolore tristis*, *Skáldh.* 7, 32. *In compos.*, *ibbleikr*.

BLEIKR, *m.*, *lapis*, *SE.* II 494.

BLÆINGR, *m.*, *corvus*, *SE.* II 456 (bleingr, 488).

BLÆISLÍN, *FR.* I 432, 1, *legendum videtur, sec. membr. M.* blæju líni: búa um skör (með) blæjulíni *caput fascia lintea velare*. *Cf. AR.* I 152, *not.* 2.

BLÆJA, *f.*, *stragula, stragulum* (*et, inserto g, blægja, qu. v.*), *Bk.* 2, 46, *Am.* 16 *ubi blæja, id. qu. línklaði, in str.* 17, *vestis lintea; speciatim*. — *a*) *stragula lecti genialis, unde breidd blæju, stragulam insternere, pro concumbere*, *Og.* 23, *Rm.* 20; *verja mey varmri blæju, id.*, *Og.* 5. — *b*) *vestis feralis, velum sepulcrale: svipti hún blæju af Sigurði, Gk.* 13. — *c*) *Hildar blæja, eikum hildæ (bel-læw), clipeus, Ísl.* I 327, 1, *ut mox explicatur: skjöld nefni ek svá*.

BLEJHVALR, *m.*, *ceti genus*, *SE.* I 580, *cf. blæjuhvalr. Cf. Germ. Bleihe, Dan. Bløge, Bløgefisk, alburnus*.

BLÆJUVALR, *m.*, *id. qu. blejohvalr*, *SE.* II 481.

BLEKKÍNG, *f.*, *illecebræ, fraus*, *Nik.* 40.

BLEKKIR, *m.*, *subst. verbale, qui fallit, decipit*, (blekkja), *v. lómblekkir*.

BLEKKJA (blekki, blekta, blekt), *v. a.*, *decipere, fallere*: dár, er blekti ýta, *ludibria, fraudes, quæ homines decipiebant*, *Nik.* 40; *brúðfáng blekkir bræðra sökkva, matrimonium (uxor) decipit, seducit, corrumpit regem fratricidam*, *Eg.* 59. — 2) *irritum reddere: frægð var mjök blekt, gloria pæne irrita facta (elusa) est*, *Sturl.* 5, 43, 1. *Sic Magn. p.* 466: *blekkja teygingar, illecebras irritas reddere, illecebris resistere*.

BLEND, 1. *s. præ. ind. act. v. blanda*.
Blendu, 3. *pl. imperf. ind. act. v. blanda*.

BLENDINGR, *m.*, *plur. blendingar, miscellum genus gigantum*, (blanda), *Grett.* 65, 6, *fere id. qu. hálfriði, hálftröll. In sing. oc-*

currit FR. III 179, *ubi opponitur fullkomit tröll, aðaltröll*.

BLÆR, *m.*, *aries*, *SE.* I 589, 1, *vide blerr*. — 2) *gladius*, *SE.* II 483, *id. qu. blór*. — 3) *aura venti, v. víghlærr*.

BLERR, *Orkn.* 15, 2, *sjár blerr, en dreif dreyri dökk á saumfúr klökka, ubi legendum videtur sjár bléz v. bléts, mare misceratur, i. e. sanguine inquinatur, cruentatur, imperf. pass. v. blanda*.

BLERR, *m.*, 1) *gladius*, *SE.* II 560. — 2) *aries*, *SE.* II 567, *id. qu. blær*.

BLESS, 3. *s. præ. ind. act. v. blæsa*, *F.* VII 357.

BLESSA (-aða, -at), *v. a.*, *benedicere; absol. formulam benedictionis pronuntiare, verbis conceptis dei pacem exposcere*, *Seik.* 11: *en þollr af frægð fullri friðr blæsaði víðis glóða, i. e. en þollr víðis glóða, friðr af fullri frægð, blæsaði*.

BLESSAN, *f.*, *benedictio (sensu eccles.)*: guðs blessan, *favor divinus, gratia divina*, *G.* 66.

BLESTA, *f.*, *Korm.* 12, 7, *videtur esse id. qu. blástr, m., calefactio ferri in officina (fabraria) (cf. rauðablástr, blástrjárn, Félagar. II 122)*, *blestu niðr, gnatus calefactionis, gladius, ejus forsar, sanguis, horum bœð, pugna cruenta*.

BLÆTI, *n.*, *res sacra, quæ religione quadam colitur*, (blóta): heilagt blæti, *de phallo, Volsap. Citatur in Gloss. Synt. Bapt. sub blót, id. ad Eg.* 44, 1.

BLÆTR, *Y.* 9, *sumitur ut 3. s. præ. ind. act. v. blóta, qu. v. Sed una voce scribendum videtur skjaldblætr, qu. v.*

BLÆTT, 1. *s. imperf. ind. act. v. blanda*.
Bk. 1, 21, 25, *SE.* I 436, 2.

BLEYÐI, *f.*, *ignavia, timiditas*, (blauðr), *v. hugbleyði; hinc bleyðifriðr, intrepidus (F. II 322, 1), bleyðiskjarr, id. (F. XI 315, 2), bleyðivöndr, timidus, pusilli animi, SE.* I 306, 2.

BLÆÐA (blæðir, blæddi), *sanguinem fundere, personaliter, de vulneribus, ex quibus sanguis fluit, manat: benjar blæða. HA.* 1, 2, *Nj.* 158, 12; *nár blæða, Grett.* 5, 2; *undir blæða, H. kat.* 40, *Lb.* 44; *impersonaliter, cum dat. pers.*: hræddr, þá eingu blæddi, *qui nullo dum illato vulnere animum despondet, Grett.* 43.

BLÍFA, *v. a.*, *manere seu til sælu sendar svo blif þær at eilífu, animæ (nostræ) in vitam beatam transmittantur, ibique perpetuo maneant*, *Nik.* 86.

BLIK, *n.*, *splendor micans: — báru (undæ), aurum, brjotr báru bliks eir, ÓH.* 92, 8; — bauga (clipeorum), *gladius, Ha.* 241, 2; — brimlands (maris), *aurum, SE.* I 658, 1; — borða (marginis navalis), *clipeus, borða bliks harðglöð gladius, móði borða bliks harðglöðar pugnator Ísl.* 24; — handar (manus), *aurum, SE.* I 336; — landa glymfjóturs (maris), *aurum, Sturl.* 7, 39, 2; — mörnar (amnis), *aurum, SE.* II 498, 4; — randa (clipeorum), *ensis, Hh.* 44, 2; — skips (navis), *clipeus, SE.* I 420; — spannar (manus), *annulus, SE.* I 642, 1; — valköstu

(*aducorum*), *gladius*, veðr valkosta blikis *pugna*, herðibaldr valkosta blikis veðrs *pugnator*, *Sturl.* 9, 32, 2; — unnar (*maris*), *aurum*, hneigir unnar blikis *vir*, *Gdp.* 58; — undar (*vulneris*), *ensis*, sískelfir undar blikis *pugnator*, *Eg.* 62; — orborðs (*clipei*), *aurum*, vár orborðs blikis *femina*, *F. V* 231. — 2) *aurum*, *NgD.* 79; blikis beiðihlökk *femina*, *Vigagl.* 27, *Ísl.* II 275 in *strophá nanna*. — 3) *locus insolandis et dealbandis hntis*, *Dem.* Bleg: nú eru blæjur á blik konnar, *FR.* II 71, a bleikja, unde et hadd-blik, *locatio capillamentorum*, *SE.* I 368. — 4) in *compositis*: armblik, breiðablik, dyfr-blik, gnanblik, hjaldrblik, hlunnblik, hrann-blik, lýsiblik, ramblik, veðrblik.

BLIKA, *f.*, *fulgor*: fjálfrs b., *fulgor montanus*, *fulmen*, hneitir fjálfrs bliku, *vibrator fulminis*, *Thor*, *SE.* I 302, 3.

BLIKHVÍTR, *adj.*, *candidus*, *fulgens*, (blik, hvít): kind in blikhvíta *fulgens candore clipeus*, *FR.* I 494, 1.

BLIKJA (3. s. *præs.* blikir, 3. *plur. imperf.* bliku), *id. qu.* blika, — aða (*Eg.* 84), *splendere*, *fulgere*, *Ha.* 266, 2 de *clipeis*; líka *Svafnis salanfarar blikja á baki*, *facere clipeus in tergis splendere*, i. e., *clipeus in terga rejicere*, *H.* 19, 5, *SE.* 34; láta gylt býr blikja *fjarri höfum in navibus procul a terra excubare*, *F.* II 259, 2; *præs.* þar er brik blikir *ubi albet spuma salis*, *F.* II 181, 1; *imperf.*: skildir, merki, vopn, reið, líka, *clipei*, *vezilla*, *arma ephippia fulgent*, *Vidk.* 6, *Krm.* 17, *G.* 50, *FR.* I 186. *Particip.* *occurrit in blikjanda ból malum præsentissimum (ut skinandi daudi)*, *SE.* I 106.

BLAKMEIÐANDI BAUGA LÁÐS *pro* meiðandi bauga láðs blikis *vir*, *Lb.* 42, a bauga líð mausus, bauga láðs blik *aurum*, *hujus modandi*, *aurum laedens*, *minuens*, *destructuens*.

BLAKNA (-aða, -at), *v. n.*, *albescere*, (leikr): aðr bliknar, *plumæ albescunt*, *FR.* I 477, 3, *oppos.* vortna; *fulgere*: armr kná líkna við brimlauda blik *brachium auro fulget*, *SE.* I 658, 1; *palescere*, *decolorari*: tré befr bliknat (at) laufi, *folia arboris palluerunt*, *marcuerunt*, *F. V* 200, 2; *metaph.*, líkna í brjósti, *pectore palescere*, i. e., *ægerime aliquid ferre*, *Skáldh.* 7, 51.

BLIKNARMADR, *m.*, *vir tenax*, *sordidus*, *id. qu.* mælingr: hveit er mælingum ferri? — *hann er sírst bliknarmanni, quis hominibus sordidus dissimillimus est? Ille (Duz Stylus) a tenacitatis vitio plurimum abest*, *SE.* I 652. *Cod. Worm.* h. l. habet blikurs-madr.

BLIKRÍÐANDI, *m.*, *membr.* E, *Hg.* 5, 1, t. blakka *navigator*, a blik-blakkr *navis*; *cf. Augl.* bleak (*pron.* blik), *corylus alba*.

BLIKRÖÐR ÞRÓTTAR ELA *pro* röðr þröttar eia blikis, *pugnator*, *bellator*, *F.* I 100, e þröttar el pugna, þröttar eia blik *gladius*, e röðr, *qui rubefacit, vel arbor.* *Rekst.* 2. á l. habet blikröðr.

BLIKRUÐR ÆGIS *pro* ruðr ægis blikis *vir*, *Orkn.* 79, 7, ab ægis blik *aurum*, et ruðr = *rubar arbor.* *Vide* blikröðr.

BLIKRÝRANDI BÁRU *pro* rýrandi báru blikis *vir liberalis*, *Grett.* 20, 1, a háru blik *aurum*, et rýrandi *minuens*.

BLIKRYÐIR BJÓRS *pro* rýrir bjórs blikis, *vir munificus*, *vir princeps*, *Ha.* 323, 1, a bjórs blik *aurum*, et rýrir *consumtor*.

BLIKSKERÐIR SVERÐA *pro* skerðir sverða blikis, *vir liberalis*, *princeps*, *Ha.* 325, a sverða blik, *splendor ensium*, *aurum*; *cf.* blik orborðs *sub v.* blik, et furskerðir.

BLIKSÖL, *f.*, *sol splendoris*, (blik, aðl), *clipeus*: garmr blikisölar, *canis clipei*, *gladius*, *SE.* I 488, 3.

BLIKSTRÍÐANDI BÁRU *pro* stríðandi báru blikis *vir*, *Sturl.* 9, 8, a báru blik *aurum*, *ejus* stríðandi, *inimicus auri*, *vir liberalis*.

BLIKTYNIR SUNDS *pro* týnir sunds blikis *vir liberalis*, *Plac.* 38, a sunds blik *aurum*, et týnir.

BLIKURSMADR *lectio Cod. Worm.* *pro* bliknarmadr, *qu. v.*

BLINDI, a blindr, *cæcus*, in *compositis*: gestumblindi, gunnblindi, herblindi, miskorblindi, sólblindi, tvíblindi, viðblindi. — 2) *nomen Odinis*, *lect. Cod. Reg. sec.* *SE.* I 86, var. 5, *cf.* biblindi.

BLINDI, *f.*, *cæcitas*: blindi móðs, hyggju túns, *cæcitas animi*, *Lb.* 4. 40; *de cæcitate oculorum*, *Gd.* 59.

BLINDINGR, *m.*, *pazillus*, *clavulus*, *SE.* II 494.

BLINDR, *adj.*, *cæcus*, *Hávam.* 71, *Mg.* 11, 1, *Korm.* 6, 3; blindi áss, *Asa cæcus*, *Höðus*, *SE.* I 266. In *compositis*: öblindr, utoin-blindr.

BLINDVITNIR, *m.*, *aquila*, *SE.* II 572.

BLINDVIÐNIR, *m.*, *aquila*, *SE.* II 488.

BLIN(D)VIÐR, *m.*, *nanus*, *SE.* II 469, B. . . . viðr, *id.*, *SE.* II 552.

BLÍSTRÁ (-aða, -at), *v. n.*, *sibillare*: bóndi leypr þá upp á hól einn, ok blístrar hátt, *Ísl.* II 176: *Metaph.* at blístra í spor konu, *femimam adsectari*, *venari*, *Korm.* *nec. c.* 5; *hinc* blístrar meyjum metnuðr í spor *fastus virgines adhaerens comitatur*, *Merl.* 2, 76.

BLÍSTRAN, *f.*, *sibillatio*, *sibillus*, *Nik.* 56.

BLÍÐ, *f.*, *nympha v. famula*, *Mengladæ genibus adsidens*, *Fjölsm.* 39. *Vide* Blíðr, *f.*

BLÍÐA, *f.*, *comitas*, *affabilitas*, *humanitas*: gera e-m lítit yndi ok blíðu, *Ísl.* II 8; blíðu brestir, *defectus humanitatis*, *inhumanitas*, *Skáldh.* 1, 48.

BLÍÐGEDR, *comis*, *facilis*, (blíðr, -gedr), *Pál.* 19, 3.

BLÍÐHUGAÐR, *adj.*, *animo hilari*, (blíðr, -hugaðr), *Korm.* 19, 10.

BLÍÐKA (-aða, -at), *v. a.*, *gratiam alio-cujus sibi conciliare*: blíðka bernsku stétt ok gildra manna *tam juniorum quam etate maturorum animos sibi conciliare*, *Gd.* 7; blíðkaz við Ása, *favorem Asarum sibi comparare*, *Asis fanere*, *FR.* II 291, 1.

BLÍÐLIGA, *adv.*, *comiter*, *amice*, *GS.* 9, Sk. 2, 12.

BLÍÐR, *f.*, *famula Mengladæ (ut Blíð)*, *Fjölsm.* 39.

BLÍÐR, *adj.*, *blandus, comis, benevolus, amicus*; *de diis*: blíð regin, *serena, benevola numina*, *Grm.* 6, 27, *Lokagl.* 32; *de principibus viris*: blíðr buðlúngur, *FR.* I 248, 1; *hertogi*, *Ha.* 190; þengill, *Has.* 48; oddstiklandi, *Sturl.* 7, 39, 1; blíð verk, *facta benigna, bene facta*, *G.* 23; blítt skap *animus benevolus*, *G.* 55; blíðr bör skjaldar, *vir amicus, comis*, *Am.* 28; *de femina*, blíð í hug *animo benevolato*, *Am.* 32; brosandí blíð *dulce ridens*, *Skáldh.* 6, 33; *cum gen.*: mærdar blíðr *suaviloquens*, *F.* XI 295, 1; þat er þér blíðara, *magis volupe est, magis arridet*, *Hund.* 2, 25. *In compositis*: fjölblíðr, gunnblíðr, guðblíðr, hugblíðr, ótblíðr, ógnblíðr.

BLÍÐSKÁL, *f.*, *poculum geniale*, (blíðr, skál): bekkur blíðskálar, *sannum poculi genialis, abacus, mensa tricliniaris*, *SE.* I 704, 2.

BLJÓTR, *m.*, *Eg.* 44, 1, *ubi occurrit bljótr kumla, quod bifariam verti et resolvi potest*: 1) bljótr *id. qu. blótr, inserto j, qui colit, cultor, kumla b., cultor tumulorum, qui veneratur tumulos, i. e. qui necromantiam exercet*; 2) a bljótr, *id. qu. brjótr, permutatis liquidis l et r, qui frangit, efringit tumulos; utraque ratione virum impium, sceleratum significat, sed posterior ratio congruit cum Korm.* 7, *et illustratur lect. óblotgjarn et óbrotgjarn, quas vide.*

BLÓM, *n.*, *flor*: rósa blom *flor rosarum*, *Gd.* 73; fagrt blóm upprisandi rósar, *Mk.* 19; græn eik með blómi, *F.* V 200, 2; bolr með blóms skrauti *stirps cum pulcro flore*, *SE.* II 201, 1. — 2) *metaph. de personis*: Mariu blóm, *flor Mariæ, Christus*, *Lil.* 80; heilagt blóm, *de Sancta Maria*, *Gdþ.* 54; heilög blóm Sancti Divi, *Gdþ.* 60; Kristis blóm, *de Olavo sancto, Ólafsr.* 62; blóm heims, *flor mundi, de Gudmundo Bono*, *Gd.* 67; blóm Njóða, *feminarum præstantissima*, *Gdþ.* 10; *de virtutibus*: síðferðar blóm *flor bonorum morum*, grænka geðfjöll síðferðar blómi *pectus bonis moribus imbuere*, *Hv.* 3; sæmdar blóm *insignis gloria*, *Skáldh.* 4, 39; *res pretiosa, cimelium*: valdrósar blóm, *pl.*, *cimelia bellonæ, clipei*, *Ha.* 319, 1. — 3) *fructus*: bita blóm *fructum comedere*, *Lil.* 16, 18; bera bráðgert blóm á verkum *maturum fructum ferre (bonorum) operum*, *Has.* 8. — 4) *in prosa*: allskyns blóm, þat er á jörðu vex, *F.* V 345; limar træs með fúgrum blómum *rami arboris cum pulcris floribus*, *FR.* I 119.

BLÓMAZ, *v. dep. n.*, *florere, allir heimar blómaz*, *Gdþ.* 41.

BLÓMGAZ, *v. dep. n.*, *florere, metaph. de viro*, *Gdþ.* 39.

BLÓMI, *m.*, *fructus*: aldinvíðr bar tvennan blóma *bis anno fructum ferebat*, *Ha.* 25, 2; *plur.* blómar, *fructus*, *Merl.* 2, 44. — 2) *flor*: heimr er í hestum blóma, *RS.* 5; bl. Íslands, *decus Islandiæ, de viro excellenti*, *Gd.* 21; bl. helgra dóma, *de cruce, rerum sacrarum excellentissima*, *Lb.* 32; bl. leyndardóma, *flor mysteriorum, de Maria*, *Mk.* 17; blómi heilagra dóma, *de Maria*, *Mk.* 6.

BLÓMIR, *m.*, *ursus*, *SE.* I 589, var. 14.

BLÓMR, *m.*, *ursus*, *SE.* I 478, 589, 3; v. bólmr.

BLÖR, *m.*, *gladius*, *SE.* I 567, 1; *vide formas blár, blérr, blær, blorr.*

BLORR, *ensis*, *SE.* II 620.

BLOSSI, *m.*, *flamma, ignis*, *Skáldh.* 7, 19; *calor*: en þær konur þurfa blossa, *at illæ feminae (calces) calore indigent*, *Egl.* 88, 3, *quod sic explicatur in SE.* II 630: hér kallar hann hælana ekkjur, enda hétu hælær á fótum hans, er hann kvað þurfa verma.

BLÓT *in compositis id. qu. blöð, in blót-roðinn, blóttreygill; it. blótavx = blóðax*, *F.* X 380, *fortasse et blótavöllr = blóðvöllr*, *F.* VIII 157. *Contra blöð pro blót in blóðnaut*, *Korm.* 23, *blóðbólli = blótbólli, citante G. Magnæo Eg. p. 209.*

BLÓT, *n. pl. sacrificia, victimæ, Hugsm.* 28, 5; álfa b. *sacrificia genis instituta*, *ÓH.* 92, 6; *cultus*: blót norna *cultus dearum*, *F.* II 53, 4; blótum gnægðr, *sacrificiis deditus, paganæ religioni addictus*, *Plac.* 24.

BLÓTA (blót. blét. blóttit), *v. a.*; 1. *s. præ.s. ind. act.* blót ek, *SE.* I 238, 3 *et contracte, cum negatione blótika, Sonart.* 32; 3. *s. blætr. quasi a blæt, sumitur Y. 9 et Gloss. Ed. Sæm. T. I sub voce blóta, sed h. l. una voce legendum videtur skjaldblætr, sicut Cod. Fris. (E) habet una voce skjaldblotr vir; Imperf. 1. s. blét, nam 3. s. est blét, Y. 34 pros.; 2. pl. blétuð, Eg. 44, 1; 3. pl. bléta, Y. 56 pros. Imperat. blótt (duplicato t), Am. 74. Supinum blóttit: at hann hað blóttit, ÓT. 47 pros.; part. pass. blóttinn, SE. I 302, 3, FR. I 299, 2, Y. 29 pros. Sacrificare, mactare immolare, c. dat.: blótt börnum, *immola filios, macta, interfice*, *Am.* 74; blóta syni *filium (diis) immolare*, *F.* 174, 2; *proprie est sanguine tingere, id. qu. rjóða, vide skjaldblætr, skjaldblotr; absol. Hávam.* 147. — 2) *deos colere*: b. goð, *disir, þór, bróður Vilis (Óðinn)*, *FR.* I 250, *Eg.* 44, 1, *Hvndl.* 4, *Sonart.* 32, *F.* II 52, 2; *religiose colere*: b. meyjar, *Fjölsm.* 40, 41; b. fugl, *H. kat.* 2; blóttinn, *religiose cultus, de Thore*, *SE.* I 302, 3; blóttnar iðrar, *intestina immolata*, *Gha.* 23, *vide ofblóttit. De etymo vocis (blöð) vide Eg. ad 44, 1 et Gloss. Ed. Sæm. T. I sub voce blóta.**

BLÓTA (-aða, -at), *v. a.*, *deos colere*: þann er blótar bönd, *qui deos colit, invocat*, *Eg.* 67, 2. *Eadem forma Hkr. præf.*, þess er þvjar hafa blótat lengi síðan; blótaði syni sínum, *Y.* 29.

BLÓTAMADR, *m.*, *homo mollis, ignavus*, (cf. blautr, blauðr), *SE.* I 530, *Korm.* 17, 1.

BLÓTHÚS, *n.*, *delubrum, fanum*, (blót, hús), *Rekst.* 9.

BLÓTR, *m.*, *qui colit*, (blóta), *in compos. hrafablótr.* — 2) *qui sanguine tingit, v. skjaldblótr.*

BLÓTROÐINN, *id. qu. blódroðinn, sanguine rubens*, (blót = blöð, roðinn a rjóða), *Korm.* 22, 6, *de homine saucio et vulneribus cruento.*

BLÓLTRYGILL, *m.*, *catinus cruori sacrificali excipiendo*, (blót = blöð, trygill), *Vita*

Halfredi sec. membr. 132, id. qu. blóðbolli, blóðbolli (F. II 309), blótkoppr (F. X 353). Videndum tamen, an non l. c. membr. 132 iungenda sint hælivaldr blót(s) et hrævins trygill. eodem sensu. Vide Ed. Sam. II 170, not. 231, quæ legit blóðtrygill et hrævinn.

BLÓÐ, n., *sanguis*: vekja b. *sanguinem mittere*, Sóll. 80; nema e-m blóð (hodie taka blóð), *id.*, Orku. 82, 1. Eldr blóðs, *ignis sanguinis, gladius*, SE. I 420. Renna blóði i spor, *sanguinem in vestigia mittere*, Sk. 3, 17, *ritus foederis mutuo faciendi, vide Sax. ed. steph. p. 12: „icturi foedus veteres vestigia sua mutui sanguinis aspersione perfundere consueverant, amicitiarum pignus alteri cruoris commercio firmaturi”*. Blanda blóði saman v. blanda. — 2) blóð pro blóðrás, *fluxus sanguinis*: blóð synjaði andar þjóðum Gþ 15; bylr blóða puggna, Sturl. 5, 17, 1, *ubi valr fékk blóde i byljum bráðir accipiter prædam in prælio nactus est*. — 3) in compositis: meginblóð, sneriblóð, valblóð.

BLÓÐRIFINN, p. p. comp. *sanguine perfusus*, (blóð, drifa), *de clipeo*, Eb. 19, 5.

BLÓÐEISA, f., *ignis sanguinis*, (blóð, eisa): blóðeisa hjargs pro eisa hjargs blóðs, *aurum, a hjargs blóð, sanguis (i. e. liquor mentis) mentis, aqua*, geimr hjargs blóðeisu nunn, SE. I 404, 3.

BLÓÐFALL, n., *fluxus sanguinis, sanguis effusus*: benskári drekk bl. *corvus cruorum potat*, Ísl. I 166, 2.

BLÓÐFARA, f., *lorica*, (qs. *sanguine perfusa*, blóð, farinn), SE. II 562, pro quo *Cod. Reg. bofora*.

BLÓÐFREKR, adj., *avidus sanguinis*, (blóð, frekr), *epith. gladii*, Korm. 11, 9.

BLÓÐGAGL, n., *anser sanguinis*, (blóð, gagl), *corvus*: blóðgögl of skór stóðu, Hild. 2, 5, Ísl. II 272.

BLÓÐHELINGSINGI, m., *bernicla (anser leucopsis) sanguinis*, (blóð, helsingr), *corvus, hendir blóðhelsingja saturator corvorum, præliator*, Fsk. 51, 2, *de Kiriko dynasta Hakonis f. quo loco retrospectim vocativus est: Járfrum varð (en urðu allhvast Danir falla), blóðhelsingja bræðir, bróðir Sigurðar æðri*.

BLÓÐHNEFI, m., *pars gladii*, SE. I 567, 3. Cf. *benknúar*.

BLÓÐHÓFR, m., *equus*, SE. II 487, cf. *blóðhófr*.

BLÓÐI, m., *frater*, (qs. *consanguineus, e blóð*), SE. I 531, 561, 1; *linus blóði, frater serpentis, serpens, látr linus blóða, cadale serpentis, aurum*, ÓH. 41, 2.

BLÓÐIGR, *id. qu. blóðugr, cruentus, vide staðblóðigr*.

BLÓÐISS, m., *glacies sanguinis*, (blóð, ís i inn), *gladius*, F. V. 229, 2. XI 197, 2; *styggr blóðisa, tempestas gladii, pugna*, Flac. 23.

BLÓÐIDA, f., *pars gladii (acies vel mucro, qs. eliciens sanguinem, blóð, ida = vinna, (auzr, efficere)*, SK. I 567, 3.

BLÓÐKERTI, n., *candela vel tigillum sanguinis*, (blóð, kerti), *gladius*, Orku. 79, 6.

BLÓÐLAUKR, m., *stipes sanguinis*, (blóð, laukr), *gladius*, Ha. 236, 2.

BLÓÐLEIKA, f., *lorica*, SE. I-573, 2, cf. *blóðfara*.

BLÓÐMERKTR, p. p. comp., *sanguine notus*, (blóð, merkja): blóðmerkt gata *semita sanguine conspersa*, Gullk.

BLÓÐÚGR, *id. qu. blóðugr*, Rekst. 5.

BLÓÐORMR, m., *serpens vulneris, hasta*, (blóð, ormr), Hund. 1, 8, Ha. 335, 1; *hristir blóðorma, quassator hastarum, præliator*, Ísl. II 47, 1.

BLÓÐORRI, m., *tetrao sanguinis*, (blóð, orri), *corvus*, SE. I 486, 2.

BLÓÐREFILL, m., *mucro gladii*, SE. I 567, 3, Höfuðl. 7, FR. I 427, 1; SE. I 112 *pros. opponuntur hjólt et blóðrefill, capulus et mucro*; blóðrefill et oddr, *ut synonyma ponuntur*, Se. 8: tók i blóðrefillinn ok dró, *svá oddrinn lá i hjóltanum*.

BLÓÐREKINN, p. p. comp. *sanguine tinctus, cruentus*, (blóð, rekinn, ut *deyrrekinn*): bl. hoddr *cuspis (gladii) cruenta*, Hund. 1, 9.

BLÓÐRÖÐINN, p. p. comp., *sanguine rubens*, (blóð, rjóða): blóðröðinir skildir, Mg. 32, 1; blóðröðin skópt, F. VII 345, 6; b. benja ræði, HR. 33.

BLÓÐRÖST, f., *vortex, flumen sanguinis*, (blóð, röst), ÓH. 225.

BLÓÐSKATI, m., *vir sanguinis largus, prodigus*, (blóð, skati), Höfuðl. 14, i. e. *qui pugnandi hostesque cædendi cupiditate flagrat. Alii autem Codd. h. l. habent bangskati, largus annulorum, alii þjóðskati, munificentia fama celebrer*.

BLÓÐSKJALDAÐR, adj., *clipeum cruentum gestans*, (blóð, skjaldaðr), SE. I 490, 1, *ex Vigagl. 27*.

BLÓÐSMELTR, p. p. comp., *sanguine incrustatus, infectus*, (blóð, smeltr), Krm. 10, *ubi alii blóði smeltr, ad metrum aptius, nam membr. habet bl...smeltr*.

BLÓÐSTARI, m., *sturnus sanguinis*, (blóð, stari), *corvus*, Ók. 3, HR. 31.

BLÓÐSVÖRR, m., *passer sanguinis*, (blóð, svörr), *corvus*: merkir blóðsvara, *rubefactor corvorum, præliator*, SK. I 708, 3.

BLÓÐSYLGR, m., *potus, haustus sanguinis*, (blóð, sylgr), ÓH. 48, 3.

BLÓÐTRANI, m., *grus sanguinis*, (blóð, trani), *corvus*, F. XI 195, 1.

BLÓÐUGHADDA, f., *filia ægeris, unda*, SE. I 324, 500; *mare*, SE. I 575, 2; *ejus pater, Æger, mare, ibid. 324 (qs. comâ sanguinea, blóðugr, haddr)*.

BLÓÐUGHÓFI, m., *equus Freyi*, SE. I 480, 482, 2.

BLÓÐUGR, adj., *cruentus, sanguineus*, Vegtk. 7; blóðugt sár, Bk. 2, 30; bl. búkr, Eb. 63, 2; bl. blóðgögl, Ísl. II 272; blóðugt brim, *liquor, humor sanguineus*, SK. I 61, 1. *ist. Cod. Vsp. membr. 544; blóðgar ár fluvii sanguinei*, Merl. 2, 68; b. tífor, *deus sanguine perfusus, saucius*, Vsp. 29; b. brandr, Eg. 49, 2; blóðgar ráinr *literæ sanguinæ*, Sóll. 61; blóðug hjörtu, Sóll. 58; *metaph. blóðugt er hjarta þeim, er, acerbo dolore*

pungitur, si quis, *Hávam.* 37. Vide et blóðigr, blóðgr.

BLÓÐVAKA, *f.*, pars gladii, mucro vel acies, (*qs. eliciens sanguinem*, vekja blóð), *SE.* I 567, 3.

BLÓÐVALR, *m.*, accipiter sanguinis, (blóð, valr), *corvus*, *ÓT.* 20, 1, *Krm.* 24.

BLÓÐVARINN, *mare*, *SE.* II 494.

BLÓÐVARP, *n.*, pars gladii, *SE.* I 567.

BLÓÐVARTA, *f.*, pars gladii, *SE.* I 567.

BLÓÐVITA, *adj. indecl.*, sanguinis prænuntius: bl. rödd vox mortem portendens, *Eb.* 63, 1.

BLÓÐVÖNDR, *m.*, virga sanguinis, (blóð, vöndr), gladius, *Korm.* 27, 4.

BLUNDA (-ada, -at), *v. n.*, somnum carpere, *GS.* 14. (*propr. blunda augum oculos claudere Ag.*)

BLUNDR, *m.*, somnus (brevis), *Vegtk.* 2.

BLUNNSTAFIR, *m. pl.*, pro blundstafir, somnus, (blundr, stafir), *Bk.* 1, 2.

BLY, *n.*, plumbum: byrðir af blýi, onera e plumbo, *Söll.* 63; sorgir, þungar sem blý, *Sturl.* 10, 25.

BLYGÐA (-aða, -at), *v. a.*, corrumpere, vitari: b. fljóðvitari virginem, *Skáldh.* 1, 25, 27; bl. man ignominia adficere, *F.* III 89 (a blýgja -gi, -gða, oculos immotos tenere, defigere in re aliqua).

BLYVARÐA, *f.*, meta plumbea, (blý, varða) *Lil.* 9.

BODDI, *m.*, rusticus, *Rm.* 21.

BOFÆÐA, *f.*, lorica, *SE.* II 622 pro bofora.

BOFORA, *f.*, lorica, *SE.* I 573, vide bofæða, blóðfara, böðfara.

BÖGGR, *m.*, molestia, incommodum: breidr bögr, ampla molestia, grave incommodum, *Vigagl.* 26, 2, *cf. Ed. Sæm. ed. Hafn. p.* 387, *not.*, ubi hic locus adfertur et explicatur.

BÖGGVI, *m.*, *id. qu. bögr*: slíkr er böggvi nú höggvinn, tale v. tantum jam illatum incommodum, tam grave infictum vulnus est, *Sturl.* 1, 18 var.; vel böggvi est *id. qu. böggvir* (cognomen Klauví, *Isl.* I 208, *Sv.* 18), auctor molestiarum, ut vertitur in *Gloss. Ed. Sæm. sub voce Byggvir.*

BOGI, *m.*, arcus, *Hávam.* 85; boga ásu, deus arcitenens, *Uller Asa*, *SE.* I 266; boga dript, nix arcus, sagittæ, *SE.* I 676, 2; boga fjöll, montes arcus, manus, *Ha.* 258, 3; boga nauð, premens arcum, manus, *SE.* I 660. — 2) In compos.: átbogi, fornbogi, vebogi, fbogi, vottbogi.

BOGINN, *adj.*, curvus, corpore curvo, contracto, de homine debili, *Gd.* 14. *Proprie est part. pass. verbi aboleti býg, ex quo tantum occurrit boginn et imperf. pass. bugus, vide SE.* I 432, 2.

BOGLIMIR, *m. pl.*, membra curva, flexibilia, (bogan, limr), crura et brachia: fjöturr, borinn at boglimum, *Grg.* 10; bera bönd at boglimum manibus pedibusque vincula injicere, *Hávam.* 152, ubi sequitur spretr mér af fótum fjöturr, ok af höndum hapt. *Cf. bjúglimir.*

BÖGLÍNA. *f.*, funiculus in margine veti,

quo sinus veli in ventum obliquetur, *SK.* I 584, 2, (bögr, signif. 2, lina); *Dan.* Bowline, *Angl.* bowline, *Gall.* boaline.

BOGMADR, *m.*, sagittarius, (bogi, madr), *Mg.* 31, 3.

BOGNAUÐ, *f.*, manus, (*qs. premens, wr-guens arcum*, bogi, nauð, *cf. boga nauð, sub v. bogi*), *SK.* I 542. Vide et dalnauð.

BOGNIR, *m.*, clipeus, (boginn), *id. qu. bugnir*: bognahagl, grando clipeorum, sagittæ, *SE.* I, 430, 4 *ex HS.* 6, 4.

BÖGR, *m.*, lacertus; *SE.* II 490, 4 recenset armr, leggr, bögr, ubi armr commune nomen est brachii lacertique, leggr *id. qu. armleggr*, handleggr brachium, bögr lacertus. *Hodie handleggr et brachium et lacertum comprehendit, cum illud framhandleggr hic upphandleggr distinctionis causa appellatur.* Sed bögr etiam de brachio usurpari videtur, ut Hédins bóga raudmáni, Fróða bógar hjúgröðull, clipeus brachio gestatus. *Dat. sing. bægi*: und vörnum bægi vífs, sub tepido femina brachio, *F.* XI 130; engiligr und bægi formidabilis ab lacertis (*i. e. virium magnitudine*), *Korm.* 12, 1, *cf. ekki lítill undir höndum, de homine opibus præcæ-lente, F. VII 17; veifa lausum bægi, liberum brachium moeere, libertate frui, legendum est Sturl.* 6, 36, 2, ut veifa lausum hala, liberam caudam movere, pro, vacuum ire; slægr jarl skaut við mér bægi, repulit me, rejectit me, *Sturl.* 10, 10; þeim er brúðr valtfás und bægi liggr sub cuius lacerto (*i. e. potestate*) terra jacet, *Fsk.* 41, 5. — 2) armus brutorum, de equis, *Grm.* 37; sitja á Grána bögum, super Granii armis sedere, *Granio insidere, Bk.* 2, 34; falla af drasils bögum ex equo decidere, *Ý.* 33; *acc. pl. bögu*: hlæða gulli á Grána bögu armos (latera) Granii auro onerare, *Sk.* 1, 13; hlóðuz á mara bögu quos conscenderunt, *Ghv.* 7. — 3) de lateribus navis, præsertim proram versus, ut hlýr: högdýr húna berr vágþrýsta bögu vestan of lög latera undis afflicta, *SK.* I 324, 2.

BOGSVEIGIR, *m.*, tensor arcus, (bogi, sveigir), sagittarius, *FR.* II 341.

BÖGSVELL, *n.*, glacies brachii, (bögr, svell), argentum, metandi bögsvells, æstimans aurum, *vir, Has.* 47.

BÖGVITI, *m.*, ignis brachii, (bögr, viti), aurum, *Höfuðl.* 16.

BÖK, *f.*, fagus (*id. qu. beyki, n., quod propr. collectivum est*), *SE.* II 483; *Sæc. bok, Germ.* Buche, *Dan.* Bøg. — 2) liber: tíð er bók ok smíðir, *Orkn.* 49; bóka máli, doctrina, quæ libris (*o: ecclesiasticis*) continetur, reginnagli bóka máls, doctor ecclesiasticus, clericus, sacerdos, *ÓH.* 259, 10; bókar sóli, sol libri, *propr. color (quod libri pigmento colorabantur), it. lapis (nam steinn et lapidem et colorem significat), SHI.* III 227. — 3) scripta narratio, quam metris poeta includit, *Skáldh.* 6, 50, ut letr, *ibid.* 56. — 3) bók, testile acupictum, *Bk.* 2, 46; blá-hvítar bekr, *Ghv.* 4; bekr ofnar völdum, *Hm.* 6. Vide gullbóka.

BÓKA, acu pingere (bók 3), vide gullbóka.

BOKKR, *m.*, caper, *SE. I 539*; dýkis bokkar, capri paludis, anguilla, *Korm. 26, 1*; Bokks fjörðr = Hafsfj., *HR. 30*.

BÖKN, *f.*, insula Bokna, *ÖH. 186, 3, 4, SE. II 491*; *hód. Buknæn ad ostium sinus Buknensis sive Stavangriensis in præfectura Byefylke (A. O. 1816, p. 87)*.

BÖKRUNAR, *f. pl.*, characteres ascupictiles (sulcis et stragulis adhibiti), *Gloss. Ed. Sem. ad Bk. 1, 19. G. Magnæo, characteres librariæ*.

BÖL, *n.*, villa, prædium (id. qu. inde formatum býli, *n.*): ból brunna, týnduz, *Öd. 7*; *Orka. 6, 3*; ból = býr, prædium, *Mb. 5*; ú. habitaculum, sedes: hátt ból, sedes alta, arz, castellum, *ÖH. 15*; sólar ból, sedes solis, cælum, *G. 38. 64*; cubíle: dreka ból, cubíle serpentis, aurum, *G. 38*; ból ela, sedes prædellarum, cælum, *Ag. Vide composita: dagból, ítrból, linnból*.

BÖL, *n.*, malum, calamitas, infortunium, aranea, miseria, damnum, noxa, periculum; *gen. bóls, dat. bólví; Plur., ból, Gha. 23, gen. bólvá, Gha. 33. Braukun margskonar bóla, tumultuatio multigenæ calamitatis, Hyndl. 22; biðja e-m bóls maðum imprecari, Hávam. 129, heita bólví maðum miðra, Hyndl. 46; bóla mun alls batna omnia mala cessabunt, Vsp. 55; vætta e-m bólvá alicuí mala expectanda declarare, Gha. 33; bólvá bœtr satisfactio pro malis illatis, H. kat. 24; bólvá smíðr fabricator matorum, Lokagl. 41, Fm. 33, SE. I 360. 268; telja ból calamitates enarrare, Og. 12; mörg ból, multa mala, multa veneficia, Gha. 23, Hávam. 140; sáim at bólví in animi ægritudinem nata, F. V 227, 1, ut alinn at sorgum (F. VI 200); dólfur ex ira, id. qu. harmr, Isl. I 152, 1, SE. I 268; báa e-m til bóls, exitium alicuí parare, mali quid struere alicuí, SE. I 380, 3; við ból báina, paratus ad malum inferendum, mæstítionar, Isl. I 208, Sa. 18; blaðinn bólví, malo repletus, flagitiis plenus, SE. II 200, 1; bólvá fullr, malo repletus, pessimus, vel infelicissimus, dirissimus, Gha. 31; bóls of fyldr, id., de venefica, SE. I 436, 1; de Barverkis, FR. II 212, 2, vel damnosissimi; damnum: bólvá bœtr, reparatio, reparatio damni, SE. I 238, 3 ex Sonart.; injuria: bindur bóls, a malo inferendo se cohibere, ad injuria abstinere, Eg. 88, ÖH. 186, 7, ne et Hávam. 129; ból vanta, er, male fecisti, quod, Mn. 27: þat er ból, at, dolendum est, quod, F. V 226; ból or beggja þó calamitosa est utriusque orbítas, Lokagl. 33. Noxa, quicquid nocet, res noxia: de morbo, ut meín, við bólví ad sanandum morbum aliquem, Gha. 39; ryðs ból, noxa ferruginis, osv, de cote Rungeriana, SE. I 284, 1; signanta ból, noxa clipeorum, gladius, H. kat. 8; ból Sigvalda, res Sigvaldo noxa future, clava dicitur, SE. II 212, 2 ex F. IX 190, 1; ból markar, vandar, noxa silvæ, vísja, ignis, incendium, Mb. 5. 7, Ha. 117; brúperkja ból, noxa loricearum, ensis, Jd. 25; botta ból, noxa fugiantium, prælium interueniens, ex quo pauci evadunt, ÖH. 16, 2. Ból, sagitta, SE. I 570, 2; quem signi-*

ficatum adhibuit Olavius Hg. 28, 2, construens at bili bólvá, in nimbo sagittarum, cui rationi obstat, tum quod býlr, procella, per y scribendum sit, tum quod ból alibi non occurrat hoc sensu. Ból, FR. I 240, construendum videtur cum biti, vide bólbíti. El sólar ból, SE. I 466, 1, vide elból. Ból boga, manus, ut quæ arcum torqueat et intendat, ut dalnaub, SE. II 429.

BOLA (-aða, -at), *v. a.*, obtruncare, concidere: b. tafa und kló hrafn, prædam concidere, corvo dilaniandam, Sverr. 106 (bolr).

BÖLBITI, *m.*, sector corporis, (ból, biti), vel potius bólbíti, sector corporis, (bolr, biti), gladius, FR. I 240, quemadmodum fólbítr sector pedum, leggbítr et leggbítill sector orurum, gladiatorum nomina sunt.

BÖLBRIGÐA, vel forte rectius bólbrið, noxia perfidia, (ból, brið), G. 17, in acc. bólbriðga.

BÖLGINN, *adj.*, tumidus, tumens: b. nár, cadaver tumidum, Jd. 30.

BÖLGJABN, nocendi cupidus, malus, (ból, gjarn), Plac. 16; bólgjörn háfuð noxia capita, Merl. 1, 48.

BÖLGRÖINN, *adj.*, dolore turgens, (ból, gróinn): bólgreitt ajóneppl, pomum visus, dolore turgens, oculus dolore (lacrimis) turgens, GS. 3, vide NgD. 165.

BÖLHARÐR, *adj.*, malorum patiens, (ból, harðr), FR. II 276. not. 3. 313, 2. 549, 3.

BÖLHNEKKJANDI, malum repellens, avertens, (ból, hnekkja), beneficus, almus, epíth. divi Thomæ, RS. 2.

BÖLKR, *m.*, vel bolkr, id. qu. bólkr, sepes lignea, sepimentum, dat. bolki, bólki, SkI. 3, 71, FR. II 334.

BÖLKVETIR, *m.*, lectio Cod. Reg., SE. I 292, id. qu. bólkveitir (SE. ed. Holm. et Thorlacius in fragm. Hóslangar et Thorsdrapæ ed. Hafn. 1801, p. 20. 206), qui malum, calamitatem repellit, avertit, (ból, kvetir = kveitir): bólkvetir Loka, malum, periculum a Lokio avertens, Thor dicitur, quod fluvium Vimram pedibus transiens Lokium cingulo levatum servavit. Vox kvetir (kveitir) cohæreere videtur cum verbo kveita, quod adfert Lex. B. Hald., vi subigere; aliquid simile sonat verbum kveita, F. II 131: mér er ekki um þik, síðan þú kveitir hana Kallrana, haud mihi places, ex quo K. oppressisti. S. Thorlacius p. 77 bólkveitir Loka vertit, qui Lokii clade lætatur, et hæc appellationem ad Geirrodum gigantem refert, kveitir sumens pro kætir, a kæta, exhilarare.

BÖLL, *f.*, amnis, (ballr, vehemens), SE. I 130.

BÖLLFAGR, *adj.*, tuberosus pulcher, nitens, (böllr, fagr): bóllfagr (pro bóllfagr) einihögg, ictus frontis inficti, rubra et nitentia tubera relinquentes, SE. I 374, 1.

BÖLLI, *m.*, catillus, vasculum, Rm. 5.

BÖLLR, *m. pl.*, bóllr á byrðar stalli þú braut pila humero illisa orepit v. dissiliit, GS., it. Eg. 40. — β) quicquid rotundum et convexum, v. c. tuber in bóllfagr; stio jarðar bóllr globus terræ, SkI. 205, 627; bóllr svínfylkingar acies cuneata, ibid. 384 — 2) pro völlr (b = v), vide rumböllr.

BÖLMGYRDILL, *m.*, *cingulum insulæ*, (bólm, gyrðill), *mare: b. þvær fyrðum, mare viros lavat, madefacit, SE. Eg. 233 pro brúgyrdill.*

BÖLM, *f.*, *insula Halogiæ in Norvegia, SE. II 492; hodie nulla insula hoc nomine reperitur, nisi forte Bolgen in praefectura Sallensi, (AnO. 1846, p. 90); fleygir Bólmar haugi circulus insulæ (i. e. mare) ruit, SE. II 491; þeir í Bólum austr bornir voru in Bolma nati, FR. II 212, 1.*

BÖLMR, *m.*, *ursus, SE. II 626, (pro blómr): fjálfrs bólmr, ursus montis, gigas, SE. I 282, 2.*

BÖLNA (bólnar, bólnaði, bólnat), *v. n.*, *ærumnosum feri, (böl): aldr bólnar mjök skáldi, vita poetæ (mea) ærumnosa fit, Vigagl. 27, 4.*

BÖLR, *m.*, *truncus arboris, SE. II 202, 1; truncus corporis, Ód. 17, SE. I 614, 2; blár bolr cadavera Maurorum, Orkn. 82, 3; gauskr b. cadavera Gothorum, F. VII 53, 2.*

BÖLRANN, *n.*, *domus calamitosa, (böl, rann): bólranna til ad tecta calamitosa, Gða. 42, id. qu. til heljar ad orcum, FR. I 209.*

BÖLSTAFIR, *m. plur.*, *calamitas, (böl, stafir), Bk. 1, 30.*

BÖLSTAÐR, *m.*, *locus habitationis, (böl, staðr), prædium: fimn bólstaðir quinque prædia, FR. II 311, 2; byggja bólstaði loca habitanda occupare, FR. I 473, 1.*

BÖLSTR, *m.*, *puleinus: sitja á bólstri pulvino insidere, FR. II 77, 1; hniga við bólstri in pulvino reclinari, Gk. 14, Bk. 2, 45. Bólstrmaki, conjunx, maritus pulvini, caput, bólstr-maka verð pretium capitis, id. qu. höfudlausn carmen pro redimendo capite, Ad. 6.*

BÖLSTYGGR, *adj.*, *malum aversans, detestans, (böl, styggir), probus, pius, Plac. 8.*

BÖLVA (-aða, -at), *v. a.*, *mala impre-cari alicui, (böl), cum dat.: at bölva óvin sínum diras impre-cari inimico, Fm. pros.; hinc mér er bölvat, diris agor, et melonym, sinistrae fatis agor, urgeor: bölvat er okkr sinistrae fatis agimur, FR. I 508, 2. — 2) detestari, aversari: bölva billi. moram detestari, moras rumpere, rem sine cunctatione aggredi, occasionem rei gerendæ non dimittere vel omittere, Hg. 28, 2.*

BÖLVERKR, *m.*, *Bölverkus, nomen Odinis, SE. I 86, Grm. 46, qs. mala patrans, (böl, verka, facere, a verk), SE. I 220. Bölverks skil, lignum, tigillum Odinis, ensis, eyðir B. skíða, consumitor ensium, indefessus pugnator, it. simpliciter, vir, Sturl. 4, 35, 2; Bölverks þing, conventus Odinis, prælium, baldr B. þinga, numen præliorum, vir, Selk. 3.*

BÖLVERÐUNG, *f.*, *nozium satellitium, (böl, verðung), pernicioosa caterva: Belja b., pernicioosa caterva Belii, gigantes, fjúspillir B. bölverðungar, exstinctor gigantum, Thor, SE. I 282, 2.*

BÖLVÍSS, *adj.*, *malum portendens: böl-vísir draumar, somnia infausta, prodigiosa, Vegtk. 1, sec. ed. Holm., quo loco ed. Hafn. habet ballir draumar; ad nocendum callidus, (böl, víss): hrúðir bölvísar, Harbl. 22; böl-vísar konur feminae pestiferæ, Bk. 1, 27.*

BÖLÞORN, *m.*, *Bólthorn. gigas, pater Bestla, Hávam. 143, SE. I 46.*

BÖLÞVARI, *m.*, *equis, SE. II 487, 571. BÖMBURR. m., nanus, Vsp. 11; bömbörr, id., SE. I 66, 1.*

BÖN, *f.*, *rogatio, petitum; pl. bónir: veita e-m einar bónir unicum quam quis petal rem concedere, FR. I 520, 7; hinst b., Bk. 2, 60.*

BÖND, *n. plur. a band, vincula: haptr er í höndum, Ghe. 29; biða ragna rökra í böndum, Lokagl. 39; líða or böndum exire e vinculis, Vegtk. 19. — 2) dii, ut hopt, forte primo tres illi Asæ, qui a Reidmare in vincula conjecti sunt (SE. I 352, Sk. 2), nomine deinde ad ceteros deos translato; Hávam. 110; bönd ollu þvi, id dii effecerunt, sic dii voluerunt, SE. I 280, 3; blóta bönd deos colere, invocare, Eg. 67, 2; gram reki bönd af höndum, dii regem ab se rejiciant, repellant, Eg. 58, 2; vinr banda, amicus deorum, Thor, SE. II 499, 8; Hákonni hafa || með her mikinn || heim bönd of boðit, dii Hakonem domum invitarunt, Hg. 33, 10; at mun banda, ex deorum voluntate, diis auctoribus, HS. 6, 5, SE. I 438, 4; banda ve, sacrosancta deorum loca, templa, ÓT. 16; de genis, numinibus tutelaribus, terræ præsidibus: vera munu bönd í landi haud dubium est, quin numina tutelaria in terra præsentia adsint, F. I 286; bergsalar bönd, dii atricolæ, gigantes, rekr b. böndum a gigantibus expellendus ÓT. 36, F. XI 42, SE. I 416, 3. Nota: in singulari, hoc significatu, haud facile occurrit, præterquam in voce compos. dólgband, numen prælii quod non magis a ratione abludit, quam quod haptr in sing. de numine usurpatum reperitur.*

BÖNN, *nomen insulæ, SE. II 492. Forte latus orientale insulæ Ombö in Ryefylke, ubi prædium Banneberg et jugum montis Bannaasen, AnO. 1816, p. 91.*

BÖNNUÐR, *m.*, *subst. verb., (banna). qui prohibet, impedit, avertit, vide meindönnuðr.*

BÖR, *m.*, *domus (= bær): heila b., cranium, hult h. bös, caput, SE. I 600, 1.*

BÖRA, *f.*, *foramen, vide húnhora.*

BÖRG, *f.*, *arx, locus editus; dat. borg, sed et borgu. v. skjaldborg; beita borg, arx v. locus editus piratæ v. narium, mare, bál beita borgar, flamma maris, aurum, beita borgar bál-grinnur liberalis auri, SE. I 330; bragða borg, arx consiliorum, pectus, Grett. 26, 3; vilja borg, arx voluntatis, pectus, SE. I 664, 1; hjarta borg, pectus, Ag.; heila borg, arx cerebri, caput, Nj. 134, Sturl. 9, 8, Merl. 1, 35; benlins borg, Grett. 39, et hjörva borg, F. XI 317, 2, arx v. locus editus gladii, clipeus. — β) rokus, pyra: borg Óðins sonar, rokus Balderi, SE. I 264, 2, id. qu. kústr, er goð hlóðu at fallinn mög hrafnfreistaðar, SE. I 240; borg, Bk. 2, 60, 61, explicatur per bál (rokus), FR. I 203, cf. salr. quod de tumulto usurpatur, FR. I 431, 2. — 2) urbs, oppidum: b. Asa, arx v. urbs Asarum, Vsp. 22. Og. 15. 16. — 3) in compositis: háborg, herborg, hugborg, járn-*

berg, ljóðberg, óðberg, skjaldberg, sólborg, vagnaborg.

BORGA (-aða, -at), v. a., celare, abscondere (ísl. qu. byrgja, a hjarga, berg, bary, bergit), Eg. 56, 2, ubi construenda videntur, sicut borgar sefskuldur, tristitia solet animi sensu abscondere, celare, vide sefskuld et cyviti.

BORGHLIB, n., porta oppidi, urbis, (borg, lib), Eg. 48, 2.

BORGINMÓÐI, m., cortex, SE. I 488, F. III 147, Ísl. I 161, qs. animo occulto (borginn, vide borga, móðr), cauto, circumspicio, ut horginorðr, id. qu. orðvarr, cautus in sermone, F. VI 208.

BORGLOKA, f., claustrum arcis, plur. borglokur, FR. III 21, 1.

BÖRGR, m., verres (Germ. Borg, majalis), SE. I 591, 1; ríða á börg verre vekki, SE. I 264, 2; de porco, porcello, F. VI 365, ubi bërgr, rani, svin, ut synonyma tóu griss, porcellu; lífags hjörg ljóts börgs, foedi porci montes, erica obsiti, vel börgs björg ljóts lífags, montes porcini, foeda erica obsiti, per homonymiam, montes Svinfelliani, Nj. 146, 5.

BORGUND, f., insula Sunnmeriæ in Norvegia, SE. II 492.

BORGUNDAR, m. plur., Borgundi, gens Hunnica, Ghe. 19.

-BORI, vide holdbóri, hornbóri.

BORINGI, m., cortex, SE. II 488, 572.

BORINN, perf. part. pass. v. bera; in compositis: aptborinn, árborinn, endrborinn, dálgborinn, goðborinn, heraborit, hjaldrborinn, haldborit, itrborinn, náborinn, óborinn, ósmáborinn, sundrborinn, sælborinn, velborinn, þýborinn.

BORKN, f., lupa, vel forte rectius m., lupus (cf. orka, m.), SE. I 592.

BÖRKR, m., cortex, Hávam. 50, Bk. 1, 11; (Germ. Borke, die).

BÖRKRJÓÐR, m., qui corticem rubefacit, sanguine tingit, (börkr, rjóðr): b. bænar nákkva, corticem pectoris (i. e. loricam) rubefaciens, præliator, bellator, ÓH. 183.

BOROFA, f., lorica, lect. Cod. Worm. pro borora.

BÖRE, m., ligni genus, SE. II 497, Dan. Berre, vepres, cujus spinæ, delapso flore, remanent, id. qu. klúngr: bergis fótar berr, pes, ut videtur, Eg. 89, 1, SE. II 180, vide bergi. Vide berr, quocum Gloss. Njalæ confat AS. beore, bearu et bævre, lucus, nemus. Cf. Srec. berr, quod significat et terebrum et carduum.

BÖRR, m., id. qu. burr, filius: Bors berr, filius Boris, Odin, mjóðr Bors borar (gen.), melum Odinis, poesis, carmen, lectio Cod. Regi, SE. I 244, 2. — 2) = Børr, pater Odinis, ibid., forte et Eg. 60, 1, pro bords, ser. Børz.

BÖRE, m., Bør, pater Odinis, SE. I 46, vide Berr. Barr; Børs synir, Børis filii, Odin, Víðis et Veus, SE. I 52.

BÖRR, m., id. qu. berr, ligni genus, arbor, SE. I 416, 2, ubi berr ponitur juxta

cum aliis arborum et lignorum nominibus (lundr, askr, buse, hlynr, staff), allato exemplo, hjörva berr, arbor gladiatorum, pugnator, vir; berr skjaldar, arbor clipei, id., Am. 28; b. lífags fjarðölna ljósheimis vir, Eg. 60, 1, ubi berr, dat.; frá fleina berr a viro, Sturl. 4, 20, 2; dat. berrvi, Plac. 4, menreid veitti seims berrvi þau svör; acc. berr: gunnelða berr, arborem gladiatorum, virum (o: me), Grett. 86, 5; dólga vanga berr, campi hostilis arborem, præliatorem, OT. 120. sec. membr. E.; b. leygs götu ginnvita gráps (procella gladialis, o: prælii), vir, bellator, SE. I 408, 2; berr, absol., vir: b. ok sæta vir et femina, Gdð. 55. Plur., berrvar: haugs b., arbores annuli, viri, Mg. 31, 2, vide elberrvar, fleinberrvar, hæliberrvar; dat. berrum pro berrvum: fyrir auðs berrum, divitiarum arboribus, viris, SE. I 698, 1. Sic et accipi potest SE. I 414, 2, vide hildiberr, nam voces, quæ huic strophæ præmittuntur, vidr ok meidr, ex mente commentatoris respicere videntur ad duas appellaciones virorum, meidr morðreins et hildiberr, vide tamen barr, adj.

BORT, id. qu. brot, brott (hinc hodie burt), ab, ex: ríða bort, equo avehi, SE. II 100, 4. 140, 2 (Gpl. 115), v. burt.

BÖRUÐR, m., bos, SE. I 587, 1. Cf. bautuðr 2.

BORÐ, n., tabula, asser: líða flaustr, borði merkt, templa tabulata, i. e. e ligno fabricata, lignea, F. XI 312. Metaph., borð branda, tabula gladiatorum, clipeus, rjóða branda borð, clipeus rubefacere, pugnare (ut rjóða rúnd), Drffþ.; víga borða, tabula cædium, pugnarum, tabula bellica v. militaris, clipeus, rjóðr víga borðs, puginator, bellator, Ód. 6; gúndlar b., tabula Gúndulæ, clipeus, gúndlar borða gnaust, crepitus, confictus clipeorum, pugna, F. II 312, 1; gúndlar borða glaumr, id., F. XI 138, 4; hildar borð, clipeus, Ha. 219, 1, ubi Hkr. T. VI construit hilmir hildar borðs, tutor clipei, rex bellicosus, sed haud inepte construi posse videtur ljós merki hildar borðs, lucida signa clipei, i. e. splendidi clipei, quibus pro vexillis utebantur; hildar borðs árr, præliator, Dropl. min. 4; hildar borðs herðiofðar pugnatore, Ísl. I 165; hlakkar borð, tabula Lakkæ, clipeus, hlakkar borðs meidr vir, Has. 14. — 2) mensa, Rm. 17; bera frá borði a mensa portare, Hávam. 12, sec. Cod. chart.; bera bitlinga af borði offas nancisci, FR. II 548, 1, quod est bera frá porti, FR. II 272, 3. — 3) tabula navis, íl. tabulatum navis, fori, SE. I 584; skips borð, latus navis, vel summa trabs lateris navalis, margo navis, Völk. 31; borð barðs, ora navis, F. II 181, 2. 204, 2; borðs barði, navis, F. II 182; borðs goti, navis, Sturl. 5, 5, 8; bök 4. óðu í blóði, ÓH. 187, 3; hrundi á borð sveiti sanguis in foros navium decidit, F. I 179, 2. — þ) pro ipsa navi: keyra borð á lög naves in mare detrudere, Krm. 21; borð flugu um haf naves maria percolabant, Ha. 176; borðs braut, via navis, mare, blakkr borðs brautar, equus maris, navis, Le. 8; borðs blik, splendendor naris, clipeus, harðglóð borðs blik.

gladius, *Ísl.* 24. — γ) borð vínfars, *summa trabs navigii vinaris, ora poculi*, *F. X* 20, 8; borð munns, *margo oris, labium*, *SE. I* 520. — δ) phrases: þar barz svá at borði, *ita accidit, evenit*, *H. 10*; út at borði *extrorsum in marginem navis*, *SE. I* 254; fyrir borð e navi *in mare*, *F. II* 279. *XI* 141 *pros.*; fyrir borði, *ad, juxta latus navis, extra navis marginem*, *SE. I* 412, 5; hinc, verða allr fyrir borði, *ad augustias, incitas edigi, omni auxilio destitui, de eo, qui rem omnem familiarem decoxit*, *Qv. 6*; verðr-at blidr fir borði — brjótr höfðingi snóta — mjök treystumz því mistar — myrkleygz sá er þik dýrkar, *non auxilio destituetur ille, qui te, princeps seminarum (sancta Maria), veneratur*, *Has. 61*; út um borð = úthyrbis, e navi, *F. III* 27, 2; bölið er á bæði borð, *malum est ab utroque latere, undique*, *Skáldh. 2*, 47. — 4) *clipeus* (ut borði), hörð þrifuz borð *dura scuta prensabantur*, *Mg. 31*, 4; *Tacitus, Ann. 2*, 14, 4, *tenues et fucatas colere tabulas vocat clipeos Germanorum*. — 5) *de terra: ripa, littus, ora: Jordnans borð ripa Jordanis*, *Hh. 12*, 2; á Vinu borði in *ripa Vinæ*, *HS. 14*; á víðu borði *Eylimasjarðar in lato litore sinús Limici*, *ÓT. 13*, 2. — β) *id. qu. bard* (signif. 3), *terra editor: björt borð, montes lucidi, sereni, bjartra borða byggvendr gigantes monticolæ*, *SE. I* 312, *sec. Cod. Reg.*; borðz niðr, *filius Telluris, Thor*, beðja borðz niðjar, *uzor Thoris, Siva, pro Tellure*, *Eg. 60*, 1; nisi borðz *h. l. profectum sit ex bors (quod sec. pronuntiationem esse potest tam gen. τού borð, quam τού borr; vic bardz pro barz*, *F. X* 187, 1) a *Borr, id. qu. Bórr. pater Odinis, unde Bors niðr, Odin, ejus beðja, Jörð, terra. Tentavit hanc eandem rationem G. Pauli, reprehensus a G. Magnæo, Eg. l. c., sed idem forte cogitarint exscriptores, qui legunt Birsnidjar, Birnidjar*. — 6) *in compositis: aurborð, gunnborð, haukborð, hugborð, hræborð, ímanborð, leikborð, sigrborð, skautborð, skutborð, sólborð, örborð*. **BORÐGRUND**, *f.*, *terra navis*, (borð 3 β, grund), *mare*, *SE. I* 690, 2. **BORÐHEIMR**, *m.*, *domicilium navis*, (borð, 8, heimr), *mare*, *SE. I* 498, 3, *ubi legendum videtur borðheim in acc., pro borðheimr*. **BORÐHESTR**, *m.*, *equus tabularum*, (borð hestr), *navis*, *Fsk. 15*, *vide supra vocem bak*. **BORÐHÖLKVIR**, *m.*, *equus tabularum*, (borð, hölkvir), *navis*, *H. 10*, *ubi legendum est borðhólkvi, in acc., sec. F. X* 187, *var. 4*, *Fsk. 9*, 3. **BORÐI**, *m.*, *clipeus*, (borð), *SE. I* 572, 1; borða þing, *conventus clipeorum, pugna*, *ÓH. 218*, 1; *remmiskóð borða, noxa clipei, gladius, Móði remmiskóðs borða, numen gladii, puginator, vir*, *Eb. 19*, 6; fleygir borða, *proiciens clipeum, vir*, *Skáldh. 1*, 14. *Cf. borð, signif. 4* ú. tvíhyrðingr. **BORÐI**, *m.*, *tapes: rekja borða tapetem tezere*, *H. Br. 1*, *Og. 15*; byrðu við á borða *insuimus tapeti, Gha. 15*; *in prunis de textilibus acupictis: steinhóll, þar var tjaldat hinum fegrata borða, Nf. 3*; var hon (rekki-

an) elgi öðru tjölduð en borða einum, *Dropl. maj. msc. c. 5*; hún lagði sinn borða með gulli, ok saumaði á þau stórmerki. er Nigarðr hafði gjört, *FR. I* 175. *In appell. feminarum: bil borða, Ísl. II* 252, 2; gná borða, *Korm. 5*, 4; göndul b., *Vigagl. 27*; skögel borða, *Orkn. 81*, 4, *Korm. 24*, 2; v. hæcigiborði. **BORÐMARR**, *m.*, *equus tabulæ*, (borð, marr), *navis: riða borðmörum classe vehi*, *Fsk. 37*, 5. **BORÐMIKILL**, *adj.*, *magnis, altis lateribus*, (borð, mikill), *de nave bellica*, *F. II* 318, 3. **BORÐMÆRR**, *f.*, *terra navis*, (borð 3 β, mærr), *mare: borðmærar skær, equus maris, navis*, *Hg. 28*, 2. **BORÐRÓINN**, *p. p. comp.*, *ab utroque latere remis agitatus*, (borð, róa): b. bardí, *navis remivaga*, *SE. I* 256, *Eg. 82*, 4, *cf. Homerium* *ἦες ἀμρέλισσαι*. **BORÐRÖGN**, *id. qu. borðrökn*, (g = k), *naves*, *F. VI* 257, *not. 8*. **BORÐRÖKN**, *n. plur.*, *jumenta tabularum*, (borð, rökn), *naves*, *Hh. 34*, 2. **BORÐVALR**, *m.*, *accipiter v. equus tabularum*, (borð, valr), *navis, de ecclesia cristiana (cf. Péturskip)*, *Gd. 5*. **BORÐVEGR**, *m.*, *tabulatum, contabulatio* (borð, vegr): borðveguz sæng, *lectus tabulis constructus, locus, scrinium*, *ÓH. 259*, 6. — 2) *sepes lignea, munimentum ligneum, id. qu. skidgarðr: borðvegr borgar Ása, Vsp. 22*. — 3) borðveg, *F. VI* 427, 2, *videtur legendum borðvigg (jumenta tabularum), naves*. **BORÐVIÐR**, *m.*, *collective, asseres, tabulæ* (borð, víðr), *pro nave*, *F. XI* 295, 2 (*AR. II* 131, 2). **BORÐVÖLLR**, *m.*, *campus navis*, (borð, völlr), *mare: rjóða borðvöll, mare rube-facere, prælium maritimum committere*, *ÓH. 186*, 2; blakkr borðvallar, *equus maris, navis, ejus kennimeidr, navigator, vir*, *Eg. 31*, 2 (*quo loco borðvalar est conjectura G. Pauli*). **BORÐVILL**, *n.*, *contabulatio navalis, vel tabulatum laterale, pluteus navalis*, (borð, latus navis, þil), *Gk. 6*. **BÖSL**, *f.*, *sagitta*, *SE. I* 570. *II* 478, 1. *bau(s) II* 621; *plur. búslar, sagittæ*, *Mg. 31*, 3, *F. VI* 77, 2. **BOSSI**, *m.*, *juvenis, vir: hlýs bossi, vir, caloris amans*, *F. XI* 130, *not. 2*, *ubi cœherere videtur, ek kveð hlýs bossa leita hæla und vörnum bægi vífs. Cf. hvatalassi, vir in consiliis capiendis celer, var. lect. Fbr. p. 191, hvatabuss, id., F. IV* 266 (*Germ. Bursch, Dan. Rabuus, qs. hrædbussi = hvatabuss*). **BÖST**, *id. qu. bust, byst, vide balbüst*. — 2) *sing. fem. et neutr. plur. adj. bustr, optimus*. **BÓT**, *f.*, *satisfactio: bjóða e-m botr, Og. 19*; *reparatio, resarcitio: skaða b., reparatio damni*, *F. II* 280; *híða bót e-s damnum reparare*, *Völk. 17*, *F. III* 10, 1, *Ísl. I* 152; *bólva botr, reparatio damni, satisfactio pro injuria, vel malo quopiam illato*, *H. botr*.

2), Sonart. 22; syndir verða at sárum látum, peccata abeunt in acerbas luelas, peccata sequitur gravis poena, Söll. 68. Plur. regularis, bœtr, sed bótir, F. II 280 III 10, 1, Ísl. I 152. Síða bót, vitæ emendatio, norum in melius mutatio: alls megu ekki þólar — á fremja þers hánum — súða viggs er seggjum — síða bót af því hljóti, quandoquidem homines sine eo (Spir. Sancto) nihil tale possunt perficere, ex quo mores emendatiores obtineant, Has. 3. 48, vide miskátt, aldrbót, mannbót. Sæpe usurpatur vox bót de quacunq; re, quæ hominem ornet humanamque conditionem meliorem reddat, ut hegarbót solatium animi, unaðsbót, yndisbót (Skáld. 2, 8), drengubót, beinabót (FR. I 320), þingsbót (FR. II 329); sic et verbum bæta: íþróttir, er kallmann bætti, artes, quæ virum emarent, viro dignæ, F. V 267; in cognominibus feminarum: árbót, bæjarbót, Danmarkarbót.

BÖTN, m., fundus, solum, imum: til bota (= botas) ad fundum usque (lebetis) Gk. 52 (Gk. 3, 8); mara botnar, ima maris, fundus maris, FR. II 33. Botn veðra hallar, vindhers, elkers, fundus aeris, atmosphæra, terra, SE. I 318, 3, Ha. 25, 4, Ad. 19, quemadmodum Secundus philosophus, in responsis ad interrogata Hadriani, terram appellat basin cæli. — 2) fundus vasis: randar botn, fundus circuli, clipeus (a rotunditate), SE. I 374, 2.

BÖÐ, n., jussum, (hjóða): brjóta b., jussa violare, negligere, FR. I 246; metaph. pro sermone: mellings bōð, loquela gigantis (ut jötus mál), aurum, þella mellings bōða femins, Gd. 15; obvlata conditio, satisfactio pro injuria: ek vita eigi heyra bōð fyrir bróður, FR. I 261. 348. — 2) nuntius: senda b. nuntium mittere, Am. 2, ÓH. 23, 1. — 3) vide heimboð, útboð, létliboð.

BÖÐ, f., pugna; deest in nomenclatura SE. I 562—63, it. II 475—76, 559. 619; bōð varð. pugna facta, commissa est, Eb. 62; í bōð in pugna, ÓT. 125; í ramri, úrþingi bōð, ÓH. 129, F. I 172, 2; standa í bōð in prælio stare, Hh. 1, 2; dynja í bríða bōð in fervens prælium ruere, ÓH. 238, 1; gen. bōðvar: lið kvaddi bōðvar miltiles prælium postularunt, ÓH. 246; dat. anomatus, í bōðvi in pugna, qs. a bōð, n. gen., Sk. 3, 17 (Hafn. Bk. 2, 13). Bōðvar jökull, glacies pugna, gladius, Orkn. 79, 7; bōðvar þreytir indessus pugnotur, ÓH. 71, 2; bōðvar Týr, deus pugna, Ódin, eldar b. Týs, ignes Odinis, gladii, Ha. 232, 4. Vide bōðforsa.

BÖÐA (-aða, -at), v. a., significare, representare, G. 1; annuntiare, celebrare, notum facere: bōða drottins dýrð ok nafn, Gd. 72.

-BÖÐA, fem. toú bōði, vide ángrbōða, ör-bōða.

BÖÐFARA, f., lorica, SE. II 479.

BÖÐFÍKINN, adj., pugnae cupidus, (bōð, fíkn), bellicosus: geirar bōðfíkinna bragta bæta virorum bellicosorum, Fik. 143, 3.

BÖÐFORSÁ, Korm. 12, 7, dicisim scri-

bendum bōð forsa, nam coherent bōð hefir feldan Bersa, pugna Bersium dejecit, quod dictum est, pro, Bersius in certamine cecidit.

BÖÐFRÖÐR, adj., pugnae peritus, (bōð, fröðr), Ha. 323, 1, SE. I 261.

BÖÐFRÆKN, adj., strenuus in pugna, (bōð, frækna), Hm. 27.

BÖÐFÚSS, adj., pugnandi cupidus, (bōð, fússa), Ha. 324, 2.

BÖÐGEFN, f., dea pugnarum, (bōð, gefu), bellona: b. toddu, bellona lanæ, femina, Hit. 14, 3.

BÖÐGERÐ, f., armatura militaris, vel cingulum militare, (bōð, gerð = gjörð), balteus: herðir bōðgerðar, balteum adstringens sibi, balteo cinctus, præliator, Ha. 319, 3.

BÖÐGÆÐIR, m., incitator prælii, (bōð, gæðir), intrepidus, adsidius pugnotur, vir: allz þær hjörva stōðvar ræðr bōðgæði til quandoquidem præliator pugnotorem ad id hortatur (i. e. quoniam tu me a certamine dehortaris), SE. I 416, 2.

BÖÐGJARN, adj., pugnandi cupidus, (bōð, gjarn), bellicosus, Dropl. min. 3; superl. bōðgjarnastr. Jd. 6.

BÖÐGJÖRÐ, f., actio pugnandi, pugna, Ísl. II 371.

BÖÐHARÐR, adj., acer in pugna, fortis, bellicosus, (bōð, harðr), Hg. 30, Grætt. 86, 1, SE. I 690, ubi Cod. Reg. bavð hiarðr.

BÖÐHRAUSTR, adj., fortis in pugna (bōð, hraustr), Ha. 221.

BÖÐI, m., fluctus, (quasi index brevium ac syrtium), it. mare, SE. I 502, 5. 217. Metaph.: bōðar laata, fluctus vitiorum, vitia, Lb. 33.

BÖÐI, m., subst. verbale, (hjóða, bōðit), qui offert: bōði nadelu (Sk. 1, 28), skjaldar cis (ÓH. msc. c. 256), fleinþings (Krm. 28), stálregns (Fbr. 26, 2), offerens pugnam, præliator, vir; bōði yndleygs, offerens gladium, vir, FR. I 258; b. skjaldar, id., Nj. 7, 2, F. V 209, var.; b. fleinvehrs ullataks, offerens lorica, vel opponens lorica scitibus, pugnotur, vir, Sturl. 4, 20, 1; b. sundvarga, offerens navem, vir, Ód. 17; b. skíða, depromens ligna, operarius, de opilione, Nj. 45. Bōði úthauðrs elda, offerens aurum, vir liberalis, ÓH. 48, 5; b. vers elda, id., Ha. 241, 2. In compositis: elbōði, eldbōði, fángbōði, haldbōði, hljómbōði, holdbōði, hroggbōði, hriðbōði, hyrbōði, regnbōði, veðrbōði.

BÖÐI, m., id. qu. bogi, arcus (ð = g) = veðr bōða. tempestas arcus, jaculatio, pugna. SE. I 436, 1; forte et regnbōði, visdem literis permutatis, positum sit pro regnbogi.

BÖÐKENNIR, m., vir pugnandi peritus, peritus bellator, (bōð, kennir), F. VII 46, 3.

BÖÐKUFL, m., amiculum pugnae, (bōð, kufl), lorica, Sturl. 2, 40.

BÖÐLJÓÐ, n., lumen pugnae, vel adject. bōðljóss, splendidus in pugna, clipeus; SE. II 478 kahet bōðljós, II 562 bōðljós, vide bārðljós.

BÖÐLÚNGR, m., rex, id. qu. buðlúngr, (ð = ú), F. XI 315, 1.

BÖÐMÁNI, m., luna prælii, (böð, máni), clipeus, Krm. 14.

BÖÐMILDR, adj., bellicosus, (böð, mildr), Eg. 60, 2, Jd. 12.

BÖÐN, f., vas mulsi poetici, SE. I 216; fyllr, lögr böðnar, poesis, SE. I 244; bára böðnar, unda Bodnæ, mulsum poeticum, poesis, carmen, SE. I 248, 4; hræra böðnar báru fundere carmen, Sturl. 6, 11, 1. (Lex Mythol. p. 651 vertit „annuntians (a böða), inuitans (bjöða) vel undans (böði, m.)“; rectius in Lex. B. Haldors. comparatur cum byðna, byða, vas, vasculum coniforme).

BÖÐRAKKR, adj., fortis, animosus, alacer in pugna, (böð, rakkkr), ÖH. 183.

BÖÐRAMMR, adj., robustus in pugna, (böð, rammr), AR. I 195 (ex conj.; Codices habent: bedrammr, bedskammr).

BÖÐREIFR, adj., alacer, hilaris, lætus inter pugnantium, (böð, reifr), Fbr. 50.

BÖÐSERKR, m., tunica militaris, (böð, serkr), lorica: böðserkjar birki, milites, pugnatores, ÓT. 29, Hiid. 17, 1.

BÖÐSKÝ, n., nubes pugnæ, (böð, ský), clipeus: knýja böðský framar, clipeos ulterius proferre, longius in pugna progredi, Mg. 31, 4.

BÖÐSKÝLIR, m., clipeus, (qs. legens in pugna, böð, skýlir), SE. I 572. II 478.

BÖÐSNARR, adj., velox in pugna, (böð, snarr): böðsnart hjarta, animi fortitudo, Hk. 95.

BÖÐSTERKIR, m., qui pugnam vehementiorem facit, incitat, ciet, (böð, sterkir), id. qu. böðstyrkir, lectio Morkinsk., F. VII 82.

BÖÐSTYRKIR, m., pugnam sustinens, (böð, styrkir), pugnator, Si. 6, 3, F. VII 82.

BÖÐSVELLANDI, m., pugnum fervere faciens, (böð, svella), pugnator, Jd. 35.

BÖÐSÆKIR, m., pugnam obiens, (böð, sækir): flöða brikar b., pugnam maritimam, navalem obiens, bellator maritimus, Hg. 20, 2.

BÖÐTRAUSTR, adj., firmus in pugna, fortis in prælio, (böð, traustr), Ha. 146.

BÖÐVARFLJÓTR id. qu. böðsnarr (böð, fljótr), Ha. 190.

BÖÐVARHVATR, adj., id. qu. böðsnarr, (böð, hvatr), SE. I 316, 3.

BÖÐVARSNJALLR, adj., id. qu. böðhraustr, (böð, snjallr), F. XI 312.

BÖÐVARSTYRKIR, adj., robustus, fortis in prælio, (böð, styrkr), Styrl. 3, 17, 1.

BÖÐVAZ (-aðiz), v. dep. n., grassari ut in pugna, (böð), pugnas et certamina spirare: b. at vini, inter vina magna incendebatur pugnandi cupiditate, Hm. 21. Raskius: animosior factus est; Interpretes: certavit cum vino.

BÖÐVITR, adj., pugnandi peritus, (böð, vitr), Isl. I 82.

BRÁ, imperf. ind. act. v. bregða.

BRÁ, (brái, bráða, bráð), v. n., ferri, de motu levi celerique, (forte formatum ex bregða): geislinn brár (contr. pro bráir) fyrir augum várum radius coruscans vibratur coram oculis nostris, Lil. 33. Brár, Mk. 20, si lectio

certa est, active sumendum est, id. qu. bregðr: þinn brár hljómr á himnum hljóð yfir allar þjóðir, v: þinn hljómr brár hljóð(i) yfir allar þjóðir á himnum, tua sonora vox cunctis calidibus silentium imponit.

BRÁ, f., amnis, SE. II 563, id. qu. bro.

BRÁ, f., cilium, palpebra, gen. sing. brár, (SE. I 90); nom. pl. brár, (SE. I 50), gen. brá, (SE. I 350, 538); dat. brám, Grm. 41; láta síga brýnn for brár supercilia ob cilia demittere, H. kat. 19, cf. SE. I 142, þórr lét síga brýnnar ofan fyrir augun; standa yfir leiði með vata brá cum humidis ciliis (i. e. lacrimantem) sepulcro adstare, Ha. 331; láta aldregi brá þorna, facere ut palpebra nunquam sicca sit, i. e. nunquam a lacrimando abstinere, indesinenter flere, Ilk. 32, 2; þerra sér um mjúka brá hvítri hendi, candida manu molles palpebras tergere, i. e. lacrimas abstergere, F. III 27, 2; dropar brá, guttæ palpebrarum, lacrimæ, SE. I 350; túnglskin brá, splendor palpebrarum, oculus, Ad. 6; öndvegi brá, sedes palpebrarum, oculus, GS. 2, NgD. 165, vide brávellr. Brá cilia, i. e. pilos palpebrarum, significare, concluditur ex distinctione inter hvarmar et brár, SE. 350, 538 (brár má kalla hris eða gras hvarma eða augna, SE. II 499) et ex phrasi quotidiana, hvítir á brún ok brá, quæ candidos habet pilos tam superciliarum quam palpebrarum. In veteri sermone Danico bra certo significavit ipsam palpebram, vide Gloss. ad Harpestrængs Løgebog, Hafn. 1826, sub voce bra, ubi küt i manz bra, caro palpebræ, et brahar, pili palpebræ, et hoc sensu sæpe brá sumitur apud interpretes; sic et Hkr. ed. Hafn. Sic. p. 365: lagði augasteinana upp við brárnar pupillas oculorum palpebris ad-mocit, quod F. V 152 exprimit, lagði augasteininn upp undir brúnina i stað sinn pupillam subter supercilium reposuit; brá ex-plicatur per brún, SE. II 499: — brámerki — „Hér er sagt, at augu eru köllut merki brúna“. — 2) brá fjörnir gríðar acies securis, SE. I 430, ubi brá forte idem est ac brún, ora, margo.

BRÁDRIPT, f., nix palpebrarum, (brá, dript), lacrimæ: Freys nipt berr brádríptir móður sinnar, sobrina Freyi (Hnossa) portat lacrimas matris suæ (Freyæ), i. e. res pretiosa (gladius muneris datus) tota inaurata est, SE. I 348, 2.

BRAG, n., id. qu. brak, (Dan. Brag), fragor, vide fleinbrag, oddbrag, skjaldbrag.

BRAGARFÓTR, m., pes poeticus, pes metricus, (bragr, fótr): líróðr, stígin bragarfótum, carmen laudatorium, pedibus poeticis superatum, i. e. poetice exornatum (de pedibus metricis, quo sensu sumuntur in prosodia Latina, cogitandum non esse videtur), Ad. 15.

BRAGARFULL, n., poculum Bragio (poeseos deo) sacrum; H. kat. 32, et in prosa paulo ante, a Bragr = Bragi. Bragius, et full. Variant terminationes r et i in nominibus propriis, Ullr et Ulli, Tannr et Tanni, Heimdalr et Heimdali, Hagbarðr et Hagbarði, Suttúngur et Suttúngi (in Suttúngamjóðr),

Sutr et Surti (in Surtalogi). Breiðskeggr et Breiðkeggi (F. VIII 276, 277). *Vola, ad positum Bragii facta, memorantur, FR. I 35-6. 417. 515.*

BRAGARSTÉTT, f., campus poeticus, (bragr, stétt), id. qu. bragartún, F. X 206, 1.

BRAGARSTÓLL, m., sella poetica, (bragr, stóll), sella poetæ, e qua carmen suum recitat, G. 63. *Olavius bragarstóll, sella poetæ, de ore recitantis poetæ accipit.*

BRAGARSTYRIR, m., moderator metri v. carminis, (bragr, styrir), poeta, SE. I 292.

BRAGARTÓL, n. plur., instrumenta poetica, (bragr, tól): sléttu óð bragartólum carmen poetice exornare, G. 47.

BRAGARTÚN, n., campus poeticus, (bragr, tún), campus, in quo se exercet poeta, ars poetica, vel opera poetica, Ad. ultim., SE. II 172, 2.

BRÁGEISLI, m., radius palpebrarum, (brá, geisli), oculus: renna brágeisalum, oculos circumferre, oculis perlustrare, Korm. 5, 2.

BRAGI, m., Bragius, Asa, deus poeseos, Grn. 43, SE. I 132, 2. I 98. 266, Lohlag. 11-13. 18, Hg. 33, 14. Braga kona, uxor Bragii, Idunna, SE. I 304; Braga kvonar = Idunnar, sed homonymice = idunnar, gen. sing. ab ida. vortex, unde fján Braga kvinnar. *rapiditas vorticis, Grett. 69, 1. Alia forma Bragr. Pro Odine: njóti svá bauga, sem B. auga, ita fruatur annulis, eundem fructum percipiat divitiarum, atque Odin oculi sui, Höfuðl. 20. In compositis, skegg-bragi. — 2) Bragius, filius Halvdani Prisci, unde Bragiana regia familia orta, SE. I 522.*

BRAGLÖSTR, m., vitium carminis, (bragr, löstr), in primis quicquid legibus metricis repugnat, F. V 209.

BRAGNAB, m. plur., comites, milites Bragii regis, it. homines, viri, in genere, SE. I 528, Hyndl. 3; it. de viris illustribus, notabilibus, bragna vinr, amicus optimum, rex, SE. I 706; bragna konr, viris illustribus ortus, de rege, ÓH. 13, 1; de Erlingo Skjalgi fljó, ÓH. 186, 6.

BRAGNINGR, m., rex, SE. I 524, Ý. 33, ÓH. 9, 2, SE. 634, 1. *Proprie bragningar dicti fuere reges a Bragio orti, SE. I 522.*

BRAGB, m., ratio, factum, facinus, (id. qu. bragð), F. IV 12 (H. 39), ubi svartleitr bragr, nigra (i. e. indigna) agendi ratio. — 2) poesis, carmen, SE. I 98. 466, 2, it. metri genus, variatio metrica, Skáldh. 2, 1; rena poetica: gefa brag skáldum, poetis carmen suggerere, venam poeticam dare, Hyndl. 5; carmen, G. 1, vide þrýðibragr. — 3) vir primarius, excellens, princeps, it. femina excellentissima, Bk. 2, 15; Ása bragr princeps Asarum, Skf. 34; bragr karla, kvenna, vir, femina ceteros facundia præstans, SE. I 98. AS. Brego Dena princeps Danorum, Bjosværi Epos 848.

BRAGSMÍÐ, f., fabricatio carminis, (bragr, smíð), poesis: bragsmíðar kennir, peritus poeseos, poeta, Hít. 27 (AR. II 343); bragsmíðar skekkir, id., Hít. 14, 4.

BRAGVÍSI, f., id. qu. bragðvísi (Cod. Worm.), calliditas, prudentia in consiliis excogitandis, (bragr = bragð, vísi), SE. I 544.

BRAGÞATR, m., carmen, poesis, (propr. particula longioris carminis, bragr, þátr): heyra á bragþátr aures præbere carmini, SE. II 116, 1; kunna (at) hyggja bragþátr, carminis faciendi, poeseos gnarum esse, Orkn. 49.

BRAGÐ, n., motus celer, (bregða), vide compos., augabragð, oddbragð, örbragð; hinc gen. bragða, adverbialiter, profestum, exemplo, Am. 39, af bragði propre, Am. 2; at bragði brevi, Krm. 25. — 2) consilium callidum, ars: beita hrögðum technis uti, Rm. 42; bregða illt bragð malam stropham necitere, Eg. 44, 1; Gauts brögð, aries Odinis, pugna, prælia, gaukr Gauts bragða, coccyx prælii, corvus, Ísl. I 161; bragða borg, arx consiliorum, pectus, Grett. 26, 3. — 3) factum, institutum, facinus, ratio: bellum því bragði. rem ita instituamus, ea ratione utamur, Am. 55; hraustligt bragð forte facinus, Hk. 34, 4; frama b. præclarum facinus, Ar. Hjörl. 6, 2; snöðr brögð, strenua, acria facinora, Sk. 1, 10; absol.: res gestæ, G. 22. 46. Sic in prosa brögð, ratio, institutum, id. qu. tiltekja. F. VIII 54, var. 2; illbrögð mala facinora, F. IV 379; snildarbrögð res egregie gestæ, F. X 258. In compositis: friðbrögð, harmbrögð, herðibrögð, skellibrögð. — 4) vultus, adpectus: hjart, bragð vultus serenus, pulcher, Skáldh. 5, 28; breyta bragði sinnu, vultum mutare, formam mutare, ibid. 25; bragð hans batnar, ægro melius fit, ibid. 18.

BRAGHMILDR, adj., ad fraudem acutus, callidus, (bragð 2, mildr). — 2) velox, celer, acer (bragð 1, mildr), id. qu. bragðsnjótr, de Thore, SE. I 292, 3.

BRAGÐVÍSS, adj., astutus, callidus, (bragð 2, viss), Eg. 44, 1. — 2) celer, acer, strenuus, Plac. 53, SE. I 308, 3. — Subst. bragðvísi, f., calliditas, lectio Cod. Worm. pro bragvísi, SE. I 544.

BRÁHVÍTR, adj., candidis palpebrarum pilis, albis ciliis, (brá hvitr) Völk. 37.

BRÁI vide herbrái.

BRÁINN, m., serpens, SE. II 458, 487. — 2) equus, SE. II 487, 571.

BRÁK, n., fragor, SE. I 544. II 46; sverða brak, fragor, crepitus gladiatorum, pugna, Vigagl. 21; hers brak pugna, HR. 15; vide fleinbrak, oddbrak. — 2) absol., de fremitu armorum, pugna: áðr braki létti ante quam pugna descevat, FR. II 44, 3, cf. brakrögnir; sic in prosa, gera brak um sik, strepitum armorum ciere, Hkr. vita Har. Harðr. p. 139.

BRÁK, f., circulus corneus vel ferreus molliendis pellibus, (Dan. Brage): snákr brákar, coriarius, sutor, F. VI 362, 2; hoc instrumentum rusticum describitur ibid. 361 per hrökkvískall húða.

BRÁKA (-áða, -at), v. n., crepare, de telis: brókuðu broddar, Ýr. 33, 5; fremere, de mari: brakar Lygru men, SE. II 491, 4.

BRAKAN, *f.*, *id. qu. brak*: *b. vopna, fremitus armorum, Hk. 94, 2.*

BRAKNJÖRÐR ODDA *pro njörðr odda braks, præliator, vir, ab odda brak, strepitus mucronum, pugna, Go. 7.*

BRAKRÖGNIR, *m.*, *numen prælii, (brak 2, rögnir), præliator, SE. I 430, 4, HS. 6, 4.*

BRAKVINDR, *m.*, *ventus strepens: b. branda, strepens ventus gladiatorum, pugna, HR. 15.*

BRÁLLA, *adv.*, *celeriter, (id. qu. bráðla, ðl = ll), Am. 12, SE. I 502, 5.*

BRÁLLIGA, *adv.*, *celeriter, mox, (id. qu. bráðliga), Fm. 39, H. kat. 36, Am. 25.*

BRAMÁNI, *m.*, *luna palpebrarum, (brá, máni), oculus, Korm. 3, 3.*

BRÁMERKI, *n. plur.*, *signa (sidera) palpebrarum, (brá, merki), oculi, SE. II 499, 1.*

BRANDDRÍFR, *m.*, *spargens enses, missor gladiatorum, (brandr, drífr), pugnator, præliator, G. 17.*

BRANDEL, *n.*, *procella gladiatorum, (brandr, el), pugna, G. 48; brandels svinnr, peritus pugna, Sturl. 2, 40 (RS. 33).*

BRANDGÁS, *f.*, *anas tadorna, SE. II 489. Lex. Dan. sub voce Ringgaas: Ringgaas, et af de mange Navne paa Brandgaasen, anas tadorna. Angl. Brandgoose, quod in Lex. Anglico Chr. Fr. Bay vertitur, et Slags Vildvænder, en Rødnakke.*

BRANDINGI, *m.*, *gigas, SE. I 550, 4; Brandingi svaf loks í hel, Brandingius somno sopitus mortem appetiit, A. 8.*

BRANDLEIKR, *m.*, *ludus ensium, (brandr, leikr), pugna, Mg. 31, 1; F. VI 76 h. l. habet brandlekr, quod idem esse videtur (lekr = lékr, leikr).*

BRADMÓT, *n.*, *concurus gladiatorum, (brandr, móti), prælium, FR. I 397.*

BRANÐJÖRÐR, *m.*, *numen gladii, (brandr, njörðr), pugnator, Eb. 26, quo loco membr. habet of haugnjörðum.*

BRANDNÖR, *m.*, *navis postium, (brandr 4, nör), domus, Y. 35.*

BRANDR, *m.*, *ignis: brandr, fyr, tusi, SE. II 486. 570 in ignis nomenclatura. Gjálfr-brandr e. gjálfs br., ignis maris, aurum, SE. I 348, 2; brandr illa foldar, ignis manus, aurum, annulus, ÖH. 74, 1, ubi est in plur., lýtandi illa foldar branda, vir, princeps liberalis; oddhríðar brandr, ignis pugnae, gladius, ÖT. 97, 1; brandar vallands, ignis manus, aurum, annuli, SE. I 656, 1. — 2) titio, torris: brandr af brandi breana, titio tactu titionis ardet, Hávam. 5 7; hratt heitum brandi fur hallar dyr, ardentem torrem ante fores aulae coniecit, foribus admovit, subiecit, Ghe. 43. — 3) ferrum, lamina ensis, (Ovid. Metam. 5, 173; Isid. Orig. libr. 18, 6, „Gladius generaliter dicitur ensis in prælio, sed ensis ferrum tantum, gladius vero totus“), SE. I 568, 1; lögðis brandr, lamina, ferrum gladii, pro ipso gladio, lögðis branda hrörir, vibrator gladiatorum, præliator, vir, Nj. 45; ú., ensis, gladius, SE. I 565, 1; brandr for Eiriki lands, gladius Eiriko terram (regnum) comparat, SK. II 141, 3,*

ubi in sequenti prosa explicatur per averð; draga brandr yfir þrymju randa oras clipeorum gladio perstringere, SE. I 610, 1; brandar klufa rínd, ÖH. 48, 2; hríð branda, procella vel impetus gladiatorum, pugna, F. I 172, 3; rjóðr branda, rubefactor ensium, bellator, ÖH. 74, 2; blóð kom á branda, ÖH. 14, 3; kljúfa skakar hauga brandi capita gladio dissecare, Hg. 31, 2; varða land brandi, terram ferro (armis) defendere, prohibere, ÖH. 6. Plur. regularis est brandar, sed brandir, Höfuðl. 7, ubi brustu brandir við blár randir, enses, cæruleis clipeis impacti, dissiluerunt; in haud paucis nominibus masc. terminationes plur. ir et ar inter se permittantur, ut feldr, plur. feldir et feldar, lýðr (lýðir et lýðar), hafr (hafrar et hafrir), sic viðr, leikr, guð, jöfurr, sekk, hvalr, staf, teligi hanc variationem vocis brandr in SK. VI 46, not. f, et 81 not. f. — 4) postes, in plur. brandar: á bröndum, juxta postes, i. e. ad fores, vera lectio Hávam. 2, pro qua interpp. susceperunt var. lect. á brautum; brandar fur dyrum, Isl. I 231, hvarfa ek blíndr of branda, circa postes, circa limina oberro, Eg. 89, 2, quo loco G. Magnæus de titionibus (foco) hanc vocem accipit, neque tamen improbanus G. Pauli, „postes“ verentem; vide brandnör; hinc brandadyr, ostium domus in orientem versum, in latere domus orientali, Sturl. 5, 3, 9, 8. 20. — 5) peritica navis, ad proram prominens; Paulus Vidalinus (Félagar. VII 210) explicat brandr per staung upp af skips stafni; brandr alias appellatur stingi vel stingr, et hlemmisverð stáls, qu. v.; fellr brattr breki bröndum herri, cadit arduus fluctus rostris navium altior, Sk. 2, 17; báruv löku bröndum heri, Ha. 128, 1; hrinda út hafskips bröndum á ægi, Ha. 289; úfar snekkju brandr sveif með landi, multa celocium rostra (multa celoces) secundum litora ferebantur, Ha. 227, 2; skúr knýði svartan brand frá landi, Hk. 2, 4; citatur SE. I 584, 2. Usurpatur pro ipsa prora: unnar eisur þóttu breana á skeiða bröndum af slegnu gulli ullarfars, Ha. 291, 2, ubi in præced. prosa est, þótti sem eldr brynni af gyltum skjöldum, er við stafnana voru; gulli glæstir brandar rísta gjálfr aurata navium proræ mare secant, Hk. 73, 1; setja branda at landi proras ad terram appellere, Mg. 20, 3; læsa lönd herskipa bröndum, litora navibus bellicis circumdare, Hk. 62, 5; ek vætti lands fyrir brandi terram ante proram exspecto (apparituram), SE. I 321, 2; Bólmar lindi þvær brand mare proram lavat, SE. Eg. 233; skildir skeiðar brands qui proram navis bellicæ clipeis ornat, F. V 119, 3, var.; distinguunt tamen brandr, rostrum, et stál, prora, Eg. 60, 3. Brands vigg, jumentum rostri, navis, Orkn. 67; branda elgr, skevadr, id., Orkn. 51, Gv. 5. — 6) in compositis: dólgrbrandr, liðbrandr, morðbrandr, niðbrandr, sigrbrandr, valbrandr. — 7) brandr pro nomine Odinis accipit Olavius ad HS. 1, 1, jungens dökkvalr brands, nigra avis Odinis, corvus, et in Lex. Mythol. (Ed. Scam. T. III) p. 639 brandr inter nomina Odinis

revertetur. Sed noudum hoc vocabulum in nomenclatura Eddica reperire potui hoc sensu.

BRANDVIÐR BÖÐVAR NAUSTS, pugnator, cir, Nj. 133, pro viðr böðvar nausts brands, arbor gladii, a böðvar naust, clipeus, böðvar nausts brandr, ignis clipei, gladius.

BRANDVORPINN, p. p. comp., ensibus obrutus, (brandr, verpa), ensibus impetitus: brusta brandverpin ský rauda. clipei, ensibus obruti, ictibus gladiatorum impetiti, dissiluerunt, Sturl. 9, 32, 3; sic hodie dicitur vandorpinn, arena obrutus, circumfusus.

BRANGA, f. Hm. 19, dat. bravngo, vox ignota, vertitur ab interpretibus „lorica“, collato branga, pectus; construunt beiddit-at bravngo, non postulavit lorica. Forsitan branga sit mulier, superba vel ornatus studiosa (coll. Dan. prange, prunke, Angl. prance. praunk, superbire, ornare), h. l. amica Jormunreki (num Hrodrglada, str. 21?), et vocata at prepositio, ut in versu proxime sequenti; itaque beiddit at bravngo, deditit se amoribus amicæ suæ, cui acceptioni adimplatur lectio bráðvadiz at vini, puellarius erat inter vina. Sin vero tñ bravngo lorica veritas, verosimiliter deminutivum est a nom. bravnga (i. e. bronga, brønga, brýnga), a brynja et term. deminutiva gø = ka; tum hæc inepte vertis, „postulavit v. rogavit, ut sibi lorica traderetur“, cui interpretationi apprimè favet lectio, böðvadiz at vini, pugnas optabat inter vina, cum præterea verosimile est, per ina reginkungi baldr i brynju intelligi ipsum regem Jormunrekum, lorica indatum, cum propter testimonium SE. I 370, tum imprimis ob adsertionem Bragii Prisci, adl. 374: mjök lét stála stökkvir styðja Gjökla niðja, quorum uterque in eo consentit, quod Sörtius et Hamder jusu regis (non Odinis, sec. Völs. S.) lapidati fuerint.

BRÁNN, (a brá), ciliis præditus, vide hvitránn.

BRÁREGN, n., pluvia palpebrarum, (brá, regn) lacrimæ: halda bráregni lacrimis abstinere, Nj. 131, 2.

BRAN, n., coquus, Am. 59, id. qu. hvergur str. 58, de servo; cf. vocem Dan. bræder, coquus, brase, coquere, Germ. braten, coquere, Gall. brasiller, frigere.

BRÁSK-AT, 3. s. imperf. ind. pass. v. langla, cum negat. at.

BRÁSÓL, f., sol palpebrarum, oculus, SE. I 300, 1, ubi tångls brásólar, resoluendum videtur in sólar (nom. plur. = sóllir) brátångla, a brátångl. luna palpebrarum, oculus, við brátångla, sol oculi, i. e. oculus rotundus et vastus, de oculo gigantis. Cf. Bjarglín þátttr, msc.: þeir sáu þat, er þeim þótti þat bráat, sem tångl tvö fall eðr tjörgur stótar, ok verðr millum stund sú ekki svá há; ekki ætluðu þeir annat, en þat mundu vega tvö, ok mundi sú ekki mjóleitr, er þau stóðjós bar, quo loco vasti oculi gigantei (autricolæ) comparantur cum plena luna sive impetibus clipei, moxque cum laterna portantis.

BRÁSTEINN, m., oculus, (brá steinn), Ag.

BRATTAKR, m., ager supinus, (brattr, akr): br. bauga, ager, solum annulorum, manus, SE. I 398, 2.

BRATTR, adj., arduus: brattr breki arduus fluctus, Sk. 2, 17, Bk. 1, 10; brött, braut alta terra, SE. I 254, 4; brött brán Mims vinar rdna, adclivis crepido Telluris, litora maritima, SE. I 602, 1. Metaph., reyna brattara, res magis arduas experiri, Am. 56, ubi tñ brattara, FR. I 218 explicatur per harda hluti res duras. Brattir hamrar arduæ rupes, Korm. 19, 3, ubi de fluctibus marinis sermo est, o: hamrar Haka strandar (subint. eru) brattir flucius maris ardui sunt; brattar bergukorur præcipites rupium fissuræ, Hund. 2, 25. Vide enibrattr.

BRATTSKEGGR, m., rusticus, (qs. promissa barba, brattr, skegg), Rm. 21, SE. II 496.

BRATTSTEINN, m., saxum arduum, (brattr, steinn), altum, erectum, de columna lapidea, Hymk. 29.

BRATTSTIGINN, p. p. comp., arduo adscensu superatus, (brattr, stiga): hróðr brattstigiun bragar sófum, encomium pedibus poetici arduo adscensu superatum, i. e. materia laudum poetice exornanda, Ad. 15. Tropus petitus videtur ab altis scalis vel gradibus (quibuscum comparat poeta merita Arinbjörnís), per quos enizus atque in summo constitutus, laudes amici canit, ex loco superiori omnibus conspicuus.

BRAUKUN, f., grassatio, tumultuatio, Hymk. 22, vide brakan, brokon.

BRAUNGO, vide branga.

BRAUT, f., via, semita, (propr. trita, vel arborum cæde patefacta, a brjóta, viam aperire, Y. 45); plur. brautir: móðar brautir vía matris, Vafpr. 27; áttúnga brautir, viæ gentilitiæ, Harbl. 54; úrgar brautir vía húmidæ, Fjölsm. 1, Rm. 36; keana brautir vias monstrare, Hm. 12; réttar brautir, Rm. 23; grænar brautir, vias virides, amænæ, Rm. 1, SE. I 290, 1; brautar: Rm. 2, 14, ubi miðjar brautar, réttar brautar; feta illa braut viam non invenire, Eb. 40, 5 (Ghm. I 760); brautar lið id. qu. brautar gengi, auxilium, comitatus præsidii ergo, bekkrekkrar brautar liða, domestici auxiliores, stipulatores, SE. I 302, 2; bera at brautu, secundum viam ferre, i. e. secum portare, Hávam. 10; rectius videtur, fara einn at brautu, solum per viam ire, solum facere iter, Isl. I 231, 1 ex Gratt., quam á brautu abire; á brautu (dat.) in via, opp. firr procul, Hávam. 34. Hinc braut, advrb., pro á braut, in viam (ut, Reginn var á braut horflinn, R. in viam se contulerat, i. e. discesserat): hverfa brant or sal ex æde discedere, Korm. 5, 2; kominn braut elapsus (prælio), F. III 8, 2; inde factum brot, brott, et per metathesin bort, qu. v., hodie burt; sic á veg ponitur pro á braut, braut, ut vappa á veg abire, Eg. 75, 1; hlaupa a veg curriculo se abripere, F. III 124, pros. — 2) terra, solum: baugi, brautar, circulus terræ, serpens circumterranæus, SE. I 254, 4; braut hrannvalar faannar, campus undæ, mare, ejus salr calum, SE. I.

240, 1, vide brautland; in appell. fem.: braut ata lands elds, *Tellus auri, femina, Ag.*; b:aut barða, *terra navis, mare, hringr barða brautar, circulus maris, serpens circumterranus, SE. I 256, 4*; fleina braut, *solum spiculatorum (ut land vápna), clipeus, fleina brautar furr, ignis clipei, gladius, GS. 11.* — 3) in compositis: fjörbraut, fleibraut, hábraut, hreinbraut, hrynbraut, lýbraut, læb aut, sjónbraut, slíðrbraut, vagnbraut, vebraut. BRAUTI, m., qui frangit, destruit, id. qu. broti, vide arinbrauti.

BRAUTÍNGI, m., erro, circulator, mendicus, (braut). gen. plur. brautinga (excluso j, pro brautingja), *Harbl. 5, ubi brautinga gervi habitus circulatorum; (nom. brautingr, quem adducit Gloss. Ed. Sæm. T. I, verosimiliter nunquam extitit). Nom. brautingi, est F. II 73; bráð eru brautingja erindi, præcipitia (moram respicientia) sunt mendicorum negotia (desideria), FR. II 262.*

BRAUTLAND, n., terra pervia, (brautland): b. báru, *terra undis pervia, mare, Ísl. I 220, 1.*

BRAUÐ, n., panis, G. 32.

BRAUÐSVEIGIR, m., complicator librorum, (brauð, svegir v. sveigir), qui panem tractat, cui cibaria cordi, *FR. II 341, ut osta sveigir.*

BRÁVÖLLR, m., campus v. terra ciliorum, (brá, völlr), *caput, sec. SE. I 538; fallsól brávallar. vitta capitis, fallsól Fullu brávallar, vitta Fullæ, aurum, SE. I 346, F. I 50, 2 sec. Cod. A.; Cod Frisianus Hkr (E), HS. 1, 4, habet braavallr quod idem est ac brávallar (aa = á, ä. non brávallar.*

BRÁÐ, f., præda: bráð vekr borginnóða, *præda excitat corvum, Ísl. I 161 (F. III 147); hjarðir verða vörgum at bráðum gre-ges lupis præda fiunt, Gd. 31; bráð trónu háls, præda colli gruis, serpens, FR. I 259; fá bráð gjóðum sigljóða, corvis prædam comparare, Eb. 62; í. de cadavere, ben- skúrar sílta bráð Bjarnar arfnýtja, corvi corpus Björnís flíu (Vigfus) discerpunt, Eg. 26. Vide valbráð, vegnbráð.*

BRÁÐAUÐR, adj., præda ditatus, de aquila, (bráð, auðr), *Hít. 33.*

BRÁÐFENGR, adj., cito, subito paratus, comparatus, (bráðr, fengr): bráðfengr þykkir brullaups stami honor nuptialis subito comparatus existimatur, A. 18.

BRÁÐGEGN, adj., cito-obediens, HR. 32.

BRÁÐGERR, adj., cito maturescens, de bonæ spei puero, (bráðr, gerr), *FR. I 259; bráðgert blóm fructus maturus, Has. 8.*

BRÁÐLA, contr. pro bráðliga, cito, subito, F. VI 55, 1.

BRÁÐLIGA, adv., cito, subito, (bráðligr a bráðr), *Korm. 7.*

BRÁÐLYNDR, adj., celeri indole, (bráðr, lund), *promti, calidioris ingenii, Grett. 49, 3.*

BRÁÐR, adj., citus, præceps, celer, promotus: bráðr at byrja qui inchoare nimis festinat, *FR. 250; bráð bænæska alacris (vegeta) pueritia, Am. 74; bráðr, moræ impatiens, de mendico, Hávam. 2; promptus animo, audacia, vel etiam pronus in iram, Lokagl. 46; bráðar sóttir morbi acuti, Og.*

5; bráðr bekkdómr Hédins rekka, *pugna vehemens, tumultuosa, F. II 322, 1. In compositis: fólkbráðr, geðbráðr, gunnbráðr, heiptbráðr, morðbráðr. ógnbráðr, tírbráðr, þrekbráðr. — Neutr. brátt, pro adverbio, celeriter, cito, mox, brevi, Am. 2, 36, Hymk. 29, Hávam. 156, Hk. 19, 2, Nj. 93, 2, SE. I 280, 3, Hít. 12, 3, Gd. 24; sem bráðast quam celerrime, Mg. 34, 9; vide allbrátt.*

BRÁÐRAKINN, p. p. comp. FR. I 240, *potest esse, cito explicitus, evolutus, porrectus, a bráðr et rekja, verum haud dubie est id. qu. var. lect. bráðrekinn, cito impactus, adactus, a rekja. de hasta: nema bráðrakinn bolbiti smjúgi vel hringleygina heidar lax til hjarta, si hasta, vi adacta, in præcordia sinuosi serpentis non penetravit. Idem valet var. lect. Hund. 1, 9, broðrekinn hoðdr, macro, gladius, vi propulsus, emissus v. adactus, pro quo Raskius dedit bráðprekinn, cito maturescens (bráðr, þrekinn), verosimiliter sec. conjecturam Doct. Schevingii (Ed. Sæm. ed. Hafn. II 587, not. **), qua lectione admissa præcedens hodd, ut vulgo, de auro accipiendum est.*

BRÁÐSETTR, p. p. comp., cito positus, institutus, (bráðr, setja): bráðsett láta brag-nar opt sæpe homines nimis festinanter agunt, A. 14.

BRÁÐSKAPAÐR, adj., animo ad iram prono, (bráðr, skapadr a skap): vera b. iracunde agere, *Hugsm. 10, 6.*

BRÁÐSKYNUGR, adj., mature intelligens, in quo prima jam ætate intelligentia elucet, *Bryng.*

BRÉF, n., literæ, epistola, Gd. 51. (Lat. breve).

BREGÐA (bregð, brá, brugðit), v. a., neclere, c. acc.: b. bragð, *stropham neclere, dolum nec-tere, Eg. 44, 1; b ráð við e-m consilia struere adersus aliquem, SE. I 208. — ß) benvöndr brugðinn gulli, gladius auro circumdatus, obductus, inauratus, Sk. 3, 19. — 2) cum dativo, loco movere: þórr brá þvinnilla dýri yr stað, Thor navim loco movit, e statione sustulit, Nj. 103, 6 (F. II 204, 2); stillir brá nökkva, rex navim loco movit, festinam e statione deduxit, H. 19, 3; Ha. 318, 1 pro frá, et F. X 121, 1 pro bar (ut G. 19) legendum videtur brá, nam sensus esse videtur, jarðbæltis gjálfr brá sigrstaustum há-sæta gættis allt austan af Gautelli, mare re-sonans vexit victrices naves regias inde ab Albi Gothorum ad orientem sita; brá hon af stalli stjórnbítludum ea raptim eduxit equum e stabulo, Og. 2; brá hon löfa til botz vö-lam ad fundum demisit, Gha. 52 (Gk. 3, 8); hon brá borða ea abjecit velum pictile, Gha. 16; bregða sverði, sverðum, hjörvi, gladium distringere, vibrare (propr., educere gladium e vagina, vide F. V 233, GkM. II 592), Völs. 20 (Hund. 2, 30), Rm. 32, 34; bregða kníf til (e-s) cultrum alicui (secundo) ad-movere, Am. 59; b. e-m undir aliquem rap-tum in sublime sibi subjicere, F. II 87, 2; svá beit sverð váðir Vafadar, sem í vatn brygði, i. e. sem menn brygði því í vatn, ut si in aquam demitteretur, Hg. 33, 5;*

bræða augum, *oculos conjicere*, intr.: mér brá augum um héruð, mihi oculi per pagos conjecti sunt, oculos per pagos circumtulí, FR. II 32, 4; bræða orðum verba proferre; bræðus orðum verba inter se commutare, Hnd. 1, 41. 2, 26, vide 3 γ; bræða Grána farni, aurum dispergere, distribuere, liberatum esse, SE. I 408, 1. — 3) rem, statum, conditionem mutare, cum dativo: bræða lit colorem mutare, FR. I 426; br. búi e-s, domum alicujus evertere, rem familiarem pervertere, H. Br. 4; eldr brá Skotaveldi ignis Scotiam vastavit, Orkn. 11, 2; b. svofni, blunustöfum, somnum abrumpere, soporem discutere, Bk. 1, 1. 2; b. húngri hrafns, fóstu minni, famem, jejunium corvi expellere, Nj. 62, F. VII 350; b. fóstu ara, gífurs heita, aquilam, lupos cibare, satiare, F. V 228, 3, Jd. 34; b. sútt hrafna, dolorem corvi expellere, corvum lætare, Ísl. 25; b. rimma skjöldinga, contentionem regum avertere, compeccare, sedare, F. IV 13; b. harmi, dolorem objicere, lætari, SE. I 488, 3; b. gæði, animum mutare, lætitiám adferre: grams dauði brá gæði || gæða úfárar þjóðar mors boni principis multis hominibus dolorem adtulit, Fsk. 67, 5; b. myrkrum tenebras dispellere, G. 2; dauða happ brá skinu sólar mors salutifera (Christi) lumen solis obscuravit, G. 19, et intrans.: ljósi sólarsetra brá lumen caeli defecit, G. 3; b. fjörvi, lífi, vitam adimere: ör brá Ólafi fjörvi || öld. ÖH. 218, 1; tímni || hjördrífta brá lífi pugna regis e medio sustulit, ÖT. 17; bráttu lífi handa legricitu cirro liberali vitam ademisti, ÖT. 20, 2; Guð brá ljóðrar lífi, Ísl. II 275; þat brá fjörvi flotan id hominibus vitam ademit, Bk. 65, 2; et intrans.: brá því flra lífi, idcirco vita hominum abrupta est, Krm. 14. — β) fallere, frustrari: bræða heiti, fidem, promissum migrare, Alm. 3. 4; bræðaz, personaliter, e. dat., spem alicujus fallere: mér brás minnar systur, || mögr filius sororis meae meam spem sefellit, Eg. 88; ýtar bræðaz jöfvi, milites fidem principi datam sefallarunt, cum deseruerunt, Ha. 182, 2; bræðaz e-m í huga sínunum animo abalienari et aliquo, Sic. 5, 1 (F. VII 339); bráskat þat dægr háski eo die res periculo non caruit, Orkn. 6, 3, ut in prosa F. VIII 50, brást þeim þar eigi margfaldr háski; hann brægz eigi at nýsonarmanni, haud frustratur (opinonem), utipote speculator, i. e. haud dubium est, quis speculator sit, Ísl. II 98; bræðaz, imperson., cum dat.: áreði brás eyði || orma setra virum animus (audacia) defecit, Gretl. 86, 4; mér hefir brugðiz bauga vís speis annulorum aureorum me destituit, Gvst. 20 1; þóru fangvina létumk brugðit at þinga at þingi senectus mihi facultatem edidit congressus adeundi, Eg. 24, ubi létumk brugðit est id. qu. lét mér bræðaz; bráskat bragalags þroska strenuitas regi non defuit, F. VI 51, ubi forte verior var. lect. þrúski. — γ) cum dat. pers., acc. rei, objicere alicui aliquid, exprorare: því brá mér Guðrún, at ek svæfak. id mihi objicit G., quod dormissem, H. Br. 12; hvi bræðr þú

mér, at ek sjúk, cur mihi objicis, quod sim, Fm. 8; brægzu eigi mér, þótt ek værak, noliti mihi objicere, etsi fuerim, H. Br. 3; absol., Am. 64. — δ) de vehementiore motu ac nisu corporis, it. de commotione animi: personaliter, de motu corporis, svá brá víðr tam vehementer renisus est (serpens), SE. I 254, 6, in prosa ibid. 170: en er ormrinn kendi þess, brá hann víð svá hart; brugðuz heldr reidhr. ardentur se agitabant, vires intendebant magno cum ardore animi, Am. 34; brást um Bergdór næsta B. fugam magna cum contentione properavit, Sturl. 4, 35, 3, de homine, qui fugiens clipeum abiecit; impersonaliter, de motu animi: Jarisleifr of sú, hvert jöfvi brá, J. vidit (expertus est), an commotus animo fuerit (an animum desponderit) rex, SE. I 462, 2. — ε) hönd bræðr á venju, Nj. 78, 1, manus ad consuetudinem trahitur, cui quisque studio se addixit, eo natura duce trahitur, quod cui in usu est, id facere amat; honum bræðr til ættar, ei gentilitium est, majores suos refert, Gd. 7; bræðaz í e-t conspirare in aliquid, Korm. 12, 6. — 4) því bræðr öld víð aðra, eam rem, ut rarissimi exempli, homines inter se concelebrant, Fsk. 37, 1; hug þann, er víð mun brugðit, animi fortitudinem, quae omnium laudibus feretur, Fbr. 22, 3; þeirri (þjörku) er víð brugðit, ea contentio (pugna) laudibus, sermone hominum celebrata est, in exemplum cessit, Am. 49; andaðr er sá, er of alla brá, mortuus est is, qui omnes antecelluit, SE. I 462, 3; þat brá um allt annat id omnia alia antecelluit, Am. 49; sic in prosa, ok þó at bændr talaði snjallt, þá brásk þó þat yfir jafnan, er konúgr talaði, því at hann hafði sannendi at mæla, F. X 322. Forte et huc trahi potest exemplum sub 3 δ allatum, brást um B. næsta, e: B. brást næsta um (= of, yfir), B. ceteros admodum antecelluit, rarum exemplum instituit; nam Sturl. 4, 35 prosa. sic habet, Bergdór kastaði skildi, sem frægt er orðit. Part. pass. brugðinn, v. margbrugðinn, rúmbrugðinn.

BREIÐA (-ði, -dda, -dt), v. a., pandere, expandere, sternere: breiðaz, se expandere, diffundere (de ramis?) Fjölsm. 20; (menn) breiða hekki scamna sternunt, Alm. 1; b. blöju, insternere stragula, concubare, Rm. 20, Og. 33; b. faðm extendere brachia, Rm. 16; dilatare, it. augere: dólgar vissu sína vesöld breiðaz, hostes miseriam vel infirmitatem suam augeri sentiebant, Mg. 2, 2, cf. breiðr; part. pass. breiddr, extensus, dilatatus, it. adjective, latus ingens: byrr lá at breiddu stáli ventus latam (obversam) proram adurgebat, F. VI 140 3.

BREIÐABLIK, n., plur., palatium vel aula Balderi, Grm. 12, SE. I 92, 1; n. sing., SE. I 78. 92.

BREIÐFELDR, adj., latus, amplus, spaciosus, (breiðr, feldr a fella): breiðfeld lönd, latae terrae, latum regnum, SE. I 618, 2.

BREIÐHÚFADR, adj., lato albo, lato utero, (breiðr, húfr), de navi, F. VII 59, 2; breiðhúfum þer, quod est Mb. 16, 2, conjec-tura esse videtur.

BREIÐR, *adj.*, *latus, amplius*: breið grund *lata terra*, *SE. I 472, 3*; b. borg, *spatiosa arx, latus, amplius rokus*, *Bk. 2, 60*; breiðir steinar, *ampla gemma, lapilli*, *Hamh. 16, 19*; breið targa, *latus, ingens clipeus*, *Mg. 9, 2*; *adverb.*, brenna breitt, *effuse urdere, de flamma*, *Hávam. 115*; *compar.*: bita breiðara *grandiores buccas sumere* (= hafa stærri bita), *Hamh. 25*; breiðar syjar, *latæ tabulæ, de navigio*, *SE. I 254, 6*; *it. ingens, magnus*: breiðt höfuð, *caput ingens, enorme*, *SE. I 302, 1*; breiðr blóðvöndr *ingens gladius*, *Korm. 24, 4*; b. brimsgánger *æstus vehemens maris*, *F. VI 427, 2. VII 357*; b. bögg, *grave damnum, incommodum*, *Vigagl. 26*; breið meða *magnus labor*, *Vigagl. 27, 3*. *In compositis*: fetbreiðr, stjölbreiðr, þjóbreiðr. Breiðr bóndi *amplius colonus*, *Rm. 21, SE. I 496*.

BREIÐVEGL, *m.*, *ursus*, *SE. I 589, 3. II 484* breiðvægi; *II 567* breið...ge; *II 626* breiðugi.

BREK, *n. plur.*, *querulæ petitiones*, *Bk. 2, 19*, *de querelis femineis*: breka úsamt, *qui ad querelas descendere non solet, fortis, imperturbatus*, *breks úsama brekka hali*, *Merh. 2, 3*. *Verbum breka, petere* (*propr. sapius-oute petere, precibus fatigare, oblundere, uti fere pueruli*), *F. VI 246, var.* Hinc brekvisi, *molestia rogatio, cum quis alterum precibus oblundit nimirque in petendo adsiduos est, ut hestir þú mik rúðit brekvisi við þik tu me assiduas flagitationes dedocustis*, *Ed. m. r. 32*; brekráð *importuna et injusta appetentia rei alienæ*, *ibid. c. 98*.

BREKÐÓMR, *m.*, *it.*, *duplicato k*, *brekk-ðómr, res, alicui adsidue expetita, adeoque valde exoptata*: b. Hédinna rekka, *pugna, var. pro bekkðómr*, *SkI. II 316*.

BREKI, *m.*, *fluctus, (braka)*, *Sk. 2, 17, Bk. 1, 10*; breka fall unda ruens, *SE. I 694, 1*; blátt breka fall, *RS. 14*; *it. mare*, *SE. I 504, 1. 574, 2*. *Vide oddbreki, sú-breki*.

BREKKA, *f.*, *clivus, Vigagl. 27, 1—2*; *it. terra*, *SE. I 586, 2*. *In appellationibus feminarum, v. hörbrekka, húlibrekka, lýsi-brekka, menbrekka*.

BREKSAMR, *adj.*, *qui assiduo rogat, (brek-samt), petit*; *it. loquaculus*: brek-sám bráðr, *Hild. 11, 4*.

BRENN, *pro brennar* (*apocopato r*), *ardet, Hávam. 57, Grm. 29, (SE. I 72), Alom. 26*.

BRENNNA, *f.*, *incendium, plur. brennar*, *Mb. 10, 1*; *it. ignis*, *SE. II 486. 570*; *sjós brenna, ignis maris, aurum*, *heidir sjós brennu vír, Ísl. II 17, v. sjór*; *hranna br.*, *ignis undarum, aurum*, *haldr hranna brennu vír, Ísl. II 89*.

BRENNNA (*brennu, branna, brunnit*). *v. n.*, *ardere, flagrare*: brandr brenn, *anz brunniann or, titio ardet, usque dum exustus est*, *Hávam. 57*; brennandi logi *flamma flagrans*, *Hávam. 85*; kerti brenna *candelæ lucent*, *ÓH. 259, 7*; ljós kinna branna á mik *adversus me fulserunt*, *Korm. 3, 2*; brennandi ljós *lumen ardens*, *Hávam. 100*; eldr brenn *ignis ardet*, *Alom. 26*; járð, *ábráð brennar laga,*

tellus, pons Asarum flamma ardet, Hamh. 21, Grm. 29; brennar or augum *flamma ex oculis emicat*, *Hamh. 27*. Brenna pro vera brennr, *comburi, concremari*: verkbitiann fjölma nitr við Fýri brann, *crematus est, Ý. 19*; brenna lani in *adibus comburi* (*vivum*). *Bk. 1, 31*; *sic Eb., (GhM. I 670)*, *grautardillarnir, þeir er þú brannit, nota, ferventi pulle tibi inusta. Perf. part., brunniann, pro brennr*: brunnit háru log, *id. qu. brendt gull, aurum coctum, purum, SE. II 104, 1*; brunnit gull, *id., Hk. 62, 1*. *Vide hálfbrunniann, sólfbrunniann. De ense*: brunnu bendelar í undum, *ignes sanguinis (i. e. gladii) ardebant in vulneribus* (*nude: gladii vulnera infixaverunt, vel vulnera gladius inflicta saucios urebant*), *Hg. 33, 7*; brennandi brandr *gladius flammans, HS. 14*. — 2) *metaphorice*: eldi heitari || brennar með illum vinum || fridr simn daga *igne ferventior ardet caritas* (*amicitia*), *Hávam. 51*; brann skap *konungi ira regis exarsit, FR. I 487, 3*; *servere, de æstuante mari, Pal. 18*; or er þar brunnit, *lacuna ibi usta est, i. e. tantum detrimenti acceptum est, Am. 51*, *ubi forte subaudiendum est varam lat, rei nostræ detrimentum illatum est; simili sensu est phrasis prosaica, hlutr brennar við, MÓ. 120, Sturt. 7, 46*. *Vide brennamk.*

BRENNNA (*brenni, brenda, brondt s. brennt*), *v. a.*, *urere, cremare. Vsp. 19*; *de mortuis, funeri in rogam imposito et cremato, Hávam. 71. 81*; *brend munda á báli flammis combureris, Am. 83*; *báli brendis, igne concrematus est, vel potius, ipse se flammis absumentum tradidit, de Hakio, SE. II 226, 2, vide Ý. 27*. *De curatione medica*: mun ek þik við hölvi brenna gánga *ego tibi adversus morbum cauterium adhibebo, Gha. 40, cf. Hávam. 140*, *eldr (skál taka) við sóttum*. *Brendr baugr, annulus ex auro cocto, puro, Korm. 22, 6, sed baugr, or brendr var, annulus rogo injectus ibique crematus, Skf. 21, 22*. — Brenna e-m *illan dila malum* (*turpem*) *notam alicui inurrere, Fbr. 44, 3 (GhM. II 400—402)*. *Metaph.*, *brátt höf ek yðr brenda, brevi vos in perniciem illexi, Am. 36*.

BRENNFAGR, *adj.*, *ignoosplendore*, (*brenna, fagr*): lagamál hit brennfagra, *lex illa* (*Mo saica*), *igneo splendore insignis, SE. II 246, 3*.

BRENNHEITR, *adj.*, *fervidus, torridus*, (*brenna, heitr*): brennheitt brauð *panis coctus, G. 32*.

BRENNILIGR, *adj.*, *qui facile ardet*: røðum í eyju || upp at kindu || *bál brenniligt ignem clare splendentem accendimus, FR. II 306, 2*; *et in prosa, FR. III 373*, *tak hris, ok gjör eld brenniligan, sumtis sarrmentis ignem accende, ut ardeat. Haud absimili sensu nobis dicitur glöðiligr eldr, prunna víca, ignis vicus, a glöð, v. glöða*.

BRENNIR, *m.*, *incensor, incendiarius*: Bolgara b., *incensor Bulgarorum, qui Bulgariam incendiis vastat, de rege Haraldro Severo, Hk. 1, 1*; goða brennir, *incensor deorum, Már, it. hemonymics = már, máfr, larus leucopterus, SE. Eg. 239, in ænigmata de variis avibus. Vide forbrennir, menbrennir.*

1) *Völk. 9, Ed. Sam. chart., quam habeo, gekk at brenni, exhibet, i. e. accessit ad ignem; sic et edidit Raskius in ed. Holm.; Ed. Hafn. prætulit, gekk at bruni, eodem sensu; membr. habet h. l., gekk brunni, vide brun et brunni. Brennir posse ignem significare docet vox composita forbrennir et forma brinni (brinnir).*

BRENNUMADR, *m., incendiarius, (brenna, aðr), Sturl. 9, 8, 2.*

BRENNUMK *pro brennr mèr: br. feldr fyrri, writur mihi vestis adisidenti (ad ignem), Grn. 1, vide umk.*

BRENNUVARGR, *m., immanis incendiarium, homo villarum incendiis infamis, (brenna, vargr), Sturl. 9, 8, 1.*

BRESTA (*brast, brast, brostit*), *v. n., cum fragore dissilire, rumpi, frangi: brustu berg rupes dissilueret, SE. I 290, 2; raptar vundr brustu trabes disrupti sunt, Am. 62; de celo, bresta i tvau in duas partes frangi, Bjnk. 29; de gladio, Korm. 11, 4; herkleði brustu armatura disrupta est, F. 171, 2; de oculis, qui diffranguntur, ut particulatim distribuuntur, sic hringur brestar at gjöf annulus muneri frangitur (o: ut muneri detur), SE. I 602, 1; tangar bresta, SE. I 706, 1; de unda maris ruente et decedente, quemadmodum fluctus frangi Latinis dicuntur; bára brestar unda eum fragore decidit, SE. I 326, 2; hefring brestar, id., SE. II 493; brast gylmfjöturr gestúls, mare cum fragore ruit, SE. I, vide lábrostinn; de celo, brestar erfliði ástra celum ruit, SE. I 316, 2. — β) onare, crepare: brestandi bogi arcus crepitans, Hávam. 85; brast rúnd við rúnd assoumit clipeus clipeo, Hund. 1, 24. — γ) cum uento incidere: hryngráp Egils vöpná brestir á Hamðis skýrtam grando sagittarum crepitans insonat loriceis, SE. I 442, 4; benja bogi brast á brynjum sagitta loricas increperant, HS. 1, 2, sec. Cod. Fris. (E), cf. SE. I 432, 2; líð brast rupta fugit acies, Sá. 2, 1, nam cum ordines turbantur, proprie dicitur fylking brestar, F. VII 324 (ubi impressum est brást, nescio quam recte), Sturl. 7, 42, et rofna, Eg. 54. — δ) erumpere, emicare: remman brast, sem rót af kvíni, acerbitas propullulabat, veluti radix ex surculo, Lil. 20. — 2) deficere: fœr bræge || hald, þat er brestri aldri, nusquam invenitur refugium, quod nunquam deficiat, Lax. 45.*

BRESTA, *m., fragor, acc. plur. brestu: gíva vöpná brestu fragores armorum edere, M. 24. — β) fractura, vitium annuli: brestir í gíða, Völk. 25. — 2) defectus: blíðu brestir, defectus humanitatis, inhumanitas, Skáldh. 1, 16; kati brestir, defectus latitiae, dolor, Skáldh. 3, 3.*

BREYTAB, *m. plur., Britones, Britanni, v. Konbretar; in appellationibus gigantum, vide skyldretar.*

BREYTA (*breyti, breytta, breytt*), *v. a., erigere (bratt): b. hala sinn caudam erigere, sp. sveigja demittere, metaph. a canibus dicitur, i. e. animum efferre, ferociam induere, H. hat. 20. Cf. Isl. II 330: þá*

mantu reyna, hverr halann sinn bert brattara þaðan frá, et præcesserat ante p. 329, svá er —, at ek dreg eptir mér halann minn, ok ber ek litt upp eða ekki, quo loco metaphora a cauda vulpium ducta videtur.

BRETSKR, *adj., Britannicus, Anglicus, ÓT. 31, 2, ed. Hafn., F. V 229, 2 (Bretar), v. breakr.*

BREYTA (*breyti, breytta, breytt*), *v. a., viam facere (braut, unde breyttir vegir triti calles, Eg. 74). — 2) se gerere: þú breytir ávarliga incaute agis, Korm. 5. — 3) mutare: breyta skóklæðum, mutare pedum tegumenta et calceamenta, madidas caligas exuere novasque induere (hodie hafa sokka-skipti, skóskipti), Selk. 10.*

BREYTIÐ, *m., qui variat (breyta 3): b. dfa fjarðar poeta, SE. I 236, 4.*

BREYTNÍ, *f., agendi ratio, Gþ. 5; insolita agendi ratio, Dropl. maj. mac. c. 18, Helgi enýr nú af góttunni ok setis niðr, ok svá biðr hann þá niðrsetjaz alla, þorkell Goitinson mælti: hvat skal breytni sú, frændi? studium, opera, Nj. 7.*

BREZKR, *id. qu. bretskr, Britannicus, ÓT. 31, 2, ed. Holm., F. I 144, 3.*

BRÆÐA, (*-ði, -dda, -dt*), *v. a., 1) a bráð, præda, esca, prædam dare, cibare: þá er ek blóðvali bræddak cum aquilis cibum præbui, Krm. 24; gramr bræddi hjaldrs avan, id., Si. 4, 1; vantu varliga brædda eins kráku víx unam cornicem cibasti, Si. 28, 4. — 2) a bráðr, celer, accelerare, celeriter movere; hinc part. pass. bræddr, concitatus, incitatus in cursum: brædd utfrkr Bláðag-hadda, B. in cursum incitata rapido fertur impetu, de ruente unda, SE. II 451, 4. 534. Hoc sensu occurrit hoc verbum in Dropl. msc., de Helgio, qui letali vulnere adfectus, dixit, nú seinkada ek, en þú bræddir heldr, nunc ego tardavi, tu vero nimium quam properasti. — 3) a bráð, n., pix, picæ oblinere, picare; hinc part. pass. bræddr, picatus: snyðja lét ek or Sogni bræddan byrjar sóta, picatam navem e Sognio currere feci, FR. II 72; bræddr er báram ruddi || barðjór cum picata navis undas ruobat, RS. 14. — 4) liquefacere: aldri má bræða skála snø fyrir eldi áls hrynbrautar nunquam licet liquefacere argentum propter aurum (argento superinjectum, præcesserat enim, hafleygr brymr hvert dægr of hvítam digulskafi), SE. I 404, 4.*

BRÆÐIORD, *n., verba per iram prolata, (bræði, ira, orð), Ísl. II 17.*

BRÆÐIR, *m., qui prædam dat, qui cibum, pascit, (subst. verb. a bræða), in circumscriptionibus bellatorum et fortium virorum frequens vocabulum, v. o. bræðir ara (aquila saturator), Mg. 1, 2; — benja tíkr (lupi), Si. 11, 1 (AR. II 67, 2); — blóðstara (corvi), ÓK. 3; — dóglinn svann (aquila), ÓH. 4, 3; — bengjálfrs blábjóða (corvorum), ÓH. 28, 1; — gannvala (corvorum), Eg. 53, 3. Vide niðbræðir, ii. bræðra.*

BRÆÐIVÆNDR, *adj., ira advenus, (bræði, vændr), iracundus, de Thore, SE. I 292, 3. BRÆDR* *pro brenar, ardet, Mb. 5 (F. VII*

10). *Eadem forma, Grög. II 295. — 2) pro breidr, latus: i bygd bræðri, in lato territorio, SE. II 194, 2.*

BRÆÐR, gen., dat. et acc. a bróðir, frater; gen.: *Hg. 20, 2, ok rak undan allar kindir Eireks, bræðr sins, et expulit omnes filios Eiriki, fratris sui; dat.: bræðr sinum vel tæði fratri suo opem strenue tulit, Hh. 1, 1; engi landreki verðr æðri Inga bræðr nullus rex existit Ingii fratre (rege Sigurdo Haraldí flío) præstantior, SE. I 316, 3; acc.: Róða vâgs bræðr, ef um vega mættag. Æolum, Oceani fratrem, si interficere mihi liceret, Sonart. 8. Gen. bræðr, etsi rarior, etiam in prosa occurrit, vide Nj. Vers. Lat. p. 204 not. c., 333 not. b. Quin bræðr ut nom. sing. exstat in Skáldh. 3, 11. 45: Orms-tunga var garpsins bræðr O. erat frater ejus; Örnólfr, hennar einka bræðr, || allri slekt með vísi ræðr, Örnulvus, ipsius unicus frater, totam familiam, ipsa simul administra, curabat. Vide formam bróðir.*

BRÆÐRA, *Sturl. 1, 13, 4, legendum puto bræðir, sc. bræðir bessa niðja, urso gnatos pascens, forte minus honesta viri appellatio.*

BRÆÐRALEYSI, n., defectus, jactura fratrum, (bróðir, -leysi a lauss), *Sonart 12.*

BRIGÐ, f., mobilitas, inconstantia, *Hávam. 84, SE. I 554 var. — 2) violatio, it. amicitia violatio, inimicitia: gánga i brigð, inimicitias habere, agitare (cum aliquo, inter se), Ísl. II 253. Plene occurrit vináttu brigð, Nj. 66, prosa.*

BRIGÐA, adv., ezimie, egregie, magnopere, perquam, valde (forte propr. gen. plur. toú brigð, a bregða, in celebrandi, excellendi notione): b. brátt, skjótt, admodum cito, *F. X 429, 52, Has. 47; b. mikill permagnus, Rekst. 2; b. góðr egregius, Kötludr.; b. sterkr, Ólafsr. 16; brigða lengi er hverr inn sami admodum diu sui quisque similis est, prov. A. 18.*

BRIGÐA, f., perfidia, (bregða), id qu. brigð, *G. 17, vide bölbrigða.*

BRIGÐA, v. a., id. qu. bregða, vibrare; hinc brigðandi, qui vibrat, movet, quatit, vide salbrigðandi; rectius autem scribitur brigðandi, *Hk. VI, F. I 29, quam brygðandi, ed. Holm. Hg. 9. Brigða idem esse ac bregða in vibrandi notione, apparet ex Fsk. msc., quæ sic habet de Ol. Tryggvii, milites in prælio Svoldrico cohortante: herklæðiz menn sem hugazt, ok brigði sverðum sinum! — 2) b. bil, moram rumpere, non cunctari, Sturl. 5, 43, var.]*

BRIGÐI, m., qui vibrat, (brigða = bregða), id. qu. brigðir, ut vísi -- visir, vide hyrbrigði.

BRIGÐIR, m., qui vibrat, (brigða): b. laufa, gladium vibrans, vir, *Selk. 5; b. sárteina, vibrans gladios, pugnator, GS. 1, ubi brigði, dat., appositum est tvø Vesteini; b. hrannelds, erogans aurum, vir, Plac. 24, ubi dat. brigði; vide furbrigðir, læbrigðir. — 2) gladius, (qs. qui vibratur, cf. lögðir), SE. I 565, 2. 567, 1. — qui violat, vide lögbrigðir; qui avertit: brighir bölva, malorum averruncator, vir beneficus, Gþ. 12.*

BBIGÐLUNDAÐR, adj. versatilis ingenio,

(brigð, lundaðr a lund), inconstans, *Gþ. 12. BBIGÐR*, adj., varius, mobilis, inconstans: brigðr hugr, animus varius, mutabilis, *Hávam. 91; allt er betra, en sè brigðum at vera, quidvis potius est, quam fallaci esse, Hávam. 126; brigðr er heimr, sá er hugðag || vingastan, quem fidelem in amicitias esse putari, inconstans est, Has. 55; brigt er lýða líf, incerta est vita hominum, Hugsam. 15, 2; brigð eru útlendra orð, incerta, dubia sunt peregrinorum (ignotorum hominum) effata, Hugsam. 15, 1; brigt er at trúa honum (Baldrs föður), incertum, minus tutum est Odini fidere, FR. II 139, 2, ut Fær. 226, brigt er at trúa þrandi. In compositis: hugbrigðr, hvarbrigðr, læbrigðr, óbrigðr.*

BRÍK, f., tabula; it. sponda lecti: hvila tveim megin brikar, ab utraque parte sponda (plutei) cubare, *Korm. 19, 6, intelligitur tabula, quæ duos lectos intersepit. Brik, adjecto nomine Odinis aut piratæ alicujus, aut pugnæ vocabulo, clipeum significat, SE. II 428. 512. Hamdis brik, tabula Hamderis, clipeus, runnr Hamdis brikar, vir, homo, Gv. 4, ubi sic: átti vin, því at veitti || vell mildr ímu svellir, || hann und hverjum runne || Hamdis brikar af slika; brik valslauuga rym, tabula soqitús ballistæ (pugnæ), clipeus, rymgæðir valslauuga brikar pugnotar, Sturl. 9, 32, 3; flæða brik, tabula maris, navis, flæða brikar böðækir, bellator maritimus, Hg. 20, 2. — 2) in appell. feminarum: brik bjórs, tabula cerevisiæ, femina, SE. I 246, 3. — auðar, divitiarum v. auri, id. Skáldh. 4, 42; — elds, ignis (domestici), id. Ísl. II 351, 1; — reifa, tapetium, id., Skáldh. 7, 22. — 3) in compositis: auðbrik, geirbrik, menbrik, brik, valbrik.*

BRÍKSIÞAÐR, m., qui scamna convivis implet (brik, skipaðr, cf. verb. skipa), convivia apparat, magnificentia et liberalitate excellit, *Óh 53, 2.*

BRÍKTÓPUÐR, m., qui tabulam concidit: jálks b. (pro tópuðr jálks brikar), qui tabulam Odinis (clipeum) vulnerat, præliator, *ÓH. 118.*

BRIM, n., æstus maris: brim guýr æstus maris fremit, *Korm. 19, 3; nú er brim fyrir Jaðri nunc mare Jadarem adluens ferret, H. 37. — ß) mare, SE. I 574, 2, Grm. 38; láta snekkjur dynja á brim naves pelago committere, SE. I 468, 1, (ÓH. 40, 2); brim vaukar glóðum flóðs mare lavat aurum SE. I 494, 3. Vegljómi brims, superbus, ezimius splendor maris, aurum, Ha. 319, 1. — γ) quivis liquor: b. dreggjar, liquor fermenti, cerevisia, SE. I, 246, 1, ubi dreggjar brim fjarðleggjar fyrða, cerevisia nanorum, est poesis, carmen; b. horna, liquor poculorum, cerevisia, SE. I 634, 2; b. hrosta, liquor vasis hordearii, cerevisia, hrosta brim Allfóðr, cerevisia Odinis, poesis, SE. I 232, 1; lauka brim, alliatum, jusculum allio conditum, hriet lauka brims femina, *Korm. 3, 3. Gen. brimis, inæcto i, Plac. 49; aliud brims q. v.**

BRIMARR, m., gladius, *SE. II 476. 560, pro brimir.*

BRIMDYR, n., animal pelagi, (brim, dýr), navis, *Hund. 1, 46, Ísl. I, 82, F. I 165 2, SE. I 690, 2.*

BRIMDRIF, *n.*, *adspergo æstuantis maris*, (brim, drif), *plur.* byrrömm b., *exæstuantis pelagus, vento incitatum*, ÓH. 182, 6.

BRINGÖLTR, *m.*, *aper pelagi*, (brim, gótr), *navis*, ÓH. 182, 4, ubi sæskíð brim-gata *tabulæ marinæ navium*.

BRIMHEIÐR, *f.*, *saltus æstus, litus, quod undis alluitur*, (brim, heiðr), AR. I 181. not 5.

BRIMI, *m.*, *ignis*, SE. I 508, 5. ubi bjartir brimi; *de cruciatibus infernalibus: sýk þola stærðar auknr* || Æygeindr þrimu leygar, || þar liggir elds á öldum || ima, frost með bríma, Has. 39, cf. Söll. 18; *lúga brimi, ignis maris, aurum, de annulo*, lú. II, 49; *brimi bauga stalls, ignis manus, aurum*, Bil bauga stallis bríma, *dea auri, fœmia*, Orkn. 80, 5; *sóttar brimi, ardor morbi, morbus acutus, vehemens vis morbi*, Sonart. 19; *reiðar brimi, ignis equitationis v. rheda, equus*, SE. Eg. 234: eldr ok funi hein hestar; því kallaz hestr reiðarbrimi, því brimi er eldr. Vide dynbrimi.

BRIMILL, *m.*, *phoca major*, Edda. Löva-sens: *brimill stórselr, þaðan brimla brekka sjór*. Brimils móðr *mare*, Hófuðl. 5. *Phoca (sæis) (látraselr, útselr) mas, Mohri Naturh. p. 5.*

BRIMIR, *m.*, *Brimer nomen triclinit, Vsp. 33, SE. I 198. 226, Notabilis est sententia Raskii (SE. ed. Holm. p. 279. sub voce Brimir), Brimir Vsp. 33 gigantem esse; sc. verbe Vsp. l. c. „en sá“ tam ad salr, quam jótum referri possunt. Raskius haud dubie pronomen sá ad jótuna retulit, ob particulam observativam en, ut intricem opponantur salr Sindr attar et bjórsalr Brimis jótuns, cum nomina horum palatiorum haud facile oppositionem admittant, eo quod prius palatium sine proprio nomine in Vsp. memoratur. Sed in SE. I 198. nomina locorum Sindri et Brimir aperte commemorantur, quod loco Vsp. minime repugnat; auctor epilogi SE. I 226, a Vsp. non discedere videtur, nominans Brimis sal eða bjórsal. — 2) de gigante Ymere usurpatur Vsp. 9, brimis blóð, sanguis Ymeris mare, quo loco ed. Holm. habet brimis hold, caro Ymeris, terra (Grm. 40), quod melius commovere videtur origini nanorum ex carne Ymeris et terra; vide leirbrimir.*

BRIMIR, *m.*, *gladiorum præstantissimus, Grm. 43 (quo loco in edd. excidere verba „brimir sverða“, v. Lez. Mythol. 309). Hic Brimer gladius Odinis fuit, Bk. 1, 14: (Hropr) á bjargi stóð með Brimis eggjar, hafði sér á höfði hjálm. — 2) quisvis gladius: busti blóð á brimis eggjar, Hund. 2, 9; brimis áttar, judicium gladii, pugna, Hund. 2, 25; brimis vindr, tempestas gladii, pugna, Ha. 236, 1; brimis fundr, conventus gladii, pugna, G. 52; brimis draugar, arbores gladii pugnatores, SE. II, 409; Cod. Worm. (SE. II 110, 2) habet brimas id., excluso i.*

BRIMIS, *id. qu. brims, gen. sing. a brim, æstus maris, ú. mare (per epenthesin tou i); brimis kaplar, caballi æquorei, naves, ýtir brimis kapla vir Pl. 49.*

BRIML, *f.*, *nomen insulæ: allt skelfr Brimar belti totum mare, SE. Eg. 233.*

BRIMLAND, *n.*, *terra æstus, terra fluctuum*, (brim, land), *mare: blik brimlands, splendor maris, aurum, SE. I 658, 1.*

BRIMLEGGR, *m.*, *Korm. 24, 1, os maris, lapis, (brim, leggr, crus), it. gemma. Membr. habet brunleggr, qu. v.*

BRIMLEIÐ, *f.*, *via æstus, (brim, leið), mare ÓH. 157, 2, ubi tmesis est, en þeir er komu || kilir vestan til || um leið liðu || Lima-fjarðar brim, i. e. liðu um brimleið til Lima-fjarðar, nisi præferas, en þeir kilir, er komu vestan um leið (= haf), liðu brim (æstum maris percurrerant) til L.*

BRIMLOG, *n.*, *flamma, lux maris, (brim, log), aurum: brimlogs rýrir, vir liberalis, princeps liberalis, Mg. 1, 2, SE. I 498, 1.*

BRIMLOGI, *m.*, *flamma maris, (brim, logi), aurum: slúnginn brimloga, auro circumdatus, ornatus, G. 53, Ísl. II 252.*

BRIMORRI, *m.*, *anas nigra, SE. II, 489. (Novo. Havaare, Ströms Söndm. B. 221).*

BRIMREIÐ, *f.*, *rheda æstus, vel quæ æstum maris propellit, (brim, reið), unda, pro mari, FR. I 473, 2, it. var. Cod. Flat. Ha. 318, 3; nisi brimreið sit id. qu. brimleið, permutatis liquidis r et l.*

BRIMRÓTI, *m.*, *æstu maris ejectus (brim, róta) in litus, concha: gagrir brimrótar, intorta maris rejectamenta, conchæ, Eg. 31, 2.*

BRIMRÖÐULL, *m.*, *sol v. fulgor maris, (brim, röðull), aurum: þverrir brimröðuls vir, Ód. 25.*

BRIMRÚNAR, *f. plur. characteres fluctuales (fluctibus avertendis, brim, rúnar), Bk. 1, 10.*

BRÍMS, *synecop. pro brímis, gen. sing. tou brimir, gladius, SE. II 102.*

BRIMSERKR, *m.*, *vestis, æstu maris perfusa, vel potius vestis ex æstu maris confecta, (brim, serkr): hverjar ro brúðir || er í brimserkjum gánga, var. lect. pro brimserkjum, FR. I 481, 2.*

BRIMSGÁNGR, *m.*, *vehemens æstus maris, (brim, gánger): breiðr b. ingens æstuatío maris, víkmarr við (i. e. viðr) súðum breiðan brimsgánger, sinus (Bergensis) facessit lateribus navis ingentem maris æstuationem, F. VII 357; bordvigg tráðu breiðan brimsgánger; naves calcarunt latum æquoris æstum, legendum putavi F. VI 427, 2, nisi malis (sec. F. XII 167) construere óðr sjór (contr. pro sjóar) brimsgánger féll um súðir furens vehementia æstus marini latera verberavit.*

BRIMSKÍÐ, *n.*, *xylosolea maris, (brim, skíð), navis, ÓH. 8 (AR. I 292), Ha. 324, 2.*

BRIMSLÓÐ, *f.*, *semita æstús (brim, slóð), mare; plur. brimslóðir, SE. I 506, 4.*

BRIMSÓLGINN, *adj.*, *avidus æstus, æstuosus, (brim, sólginn): brimsólginn kólga unda æstuosa, SE. II 451, 4. 534.*

BRIMSVÍN, *n.*, *porcus maris, (brim, svín), balæna, Hymk. 27, cf. unnsvín.*

BRÍNGA, *f.*, *pectus (propr. τὸ στέπνον, brjóst, pectus), Rm. 16. 26; junguntur brjóst ok bringa, Grett. 69, 2.*

BRINNA, *id. qu. brenna, ardere, SE. I 278, 2. ut rinna = reana.*

BRINNANDI, *f.*, *ignis*, (*a briana, ardere, ad formam kvæðandi, f., cantus et sim.*), *conject. Ód. 11, ubi br. lautar glólista, ignis maris, aurum, vide birnandi.*

BRINNI, *m.*, *ignis; plur.: hefja brianna ignes excitare, SE, I 314, 3.*

BRÍSÍNG, *F.*, *nomen insulæ: Bókn, Körmt, Brising, Vikna, SE. II 491. „Forte Kramsdæn in Sunnmaria, ubi hodie prædium Brisinghaug”. AnO. 1846, p. 87.*

BRÍSÍNGAMEN, *n.*, *torques ignea, splendida, cimelium Freyæ, SE. I 1, 4. 264. 304, Hamk. 13. 15 (a brisingi = brisingr, ignis); gemmis aut globulis lapideis pellucidis constitisse (ut veterum steinasdrvi), verosimile facit appellatio ejusdem, fagrt hafnýra splendidus lapis, SE. I 268; et breiðir steinar á brjósti ingentes in pectore adverso lapilli v. gemmæ, Hamk. 16, eodem videntur referendi. Brisingamens eigandi Freya, SE. I 304. Brisingamens þjófr (sur, raptor), Lokius, SE. I 268. (FR. I 391—394).*

BRÍSÍNGR, *m.*, *ignis, SE. II 486. 570; brisingis girði, circulus ignis, torques ignea, splendida, id. qu. brisingamen, hinc brisingis girði-þjófr, Lokius, SE. I 312, 2. Brising Norregis est ignis die 24. Junii accensus; hodie apud Islandos brisheitr est id. qu. funheitr, qui percaluit.*

BRJÁL, *n.*, *depravatio, corruptio: orða brjál, verba depravata, lingua corrupta, Nik. 3, ubi, er þvilikt, sem úngbörn, læra || orða brjál með stamanda máli, haud aliter est, quam cum infantes lingua balbutientis verba depravata proferunt.*

BRJÓNAR, *m.*, *vir, SE. I 560, 1.*

BRJÓST, *n.*, *pectus: á brjósti in adverso pectore, Hamk. 16, Söll. 61; um brjóst framan, id., Vegtk. 7; í brjósti, in intimo pectore, in corde, Alem. 35; fyrir brjósti utan extra pectus, Söll. 58; laginn í brjóst pectori inditus, Hávam. 84; annars brjóstum í, annars brjóstum or, in alterius pectore, ex alterius pectore, Hávam. 8. 9, ubi pluralis est loco singularis. Hugar hló í brjósti animus risit in pectore, Gk. 3, 9 (Gha. 53); vaxa far vina brjósti, ante pectora amicorum, apud amicos adulescere, Fm. 7, Hund, 1, 3. — β) pectus pugnatoris, adversarii obversum, adjuncta simul animositatis et fortitudinis notione: brjóst hlífði frömu lif hringdrifs, nudum pectus (i. e. sola fortitudo) eximiam vitam liberalis illius viri servavit, Sturl. 9, 32, 3; hilmir hafðit litit brjóst fyrir sér í hjálmþrimu, rex haud exiguum pectus præferbat (haud exiguum, i. e. insignem fortitudinem ostendit) in pugna, F. VI 418, quo loco Hh. 95 habet hafði, sine negatione, quando brjóst de defensoribus accipiendum est. Forte rectissime brjóst h. l. accipitur de primoris aciei defensoribus, ut in loco Sturl. legatur hlífði, in loco Hkr. hafði et hafði litit = hafði ekki. — γ) frons aciei navalis: fyrir miðju leiðangrs brjósti in media fronte classis Hh. 63, 2. — δ) pars proræ anterior, undis obversa; brjóst, runnit rauðum steini prora rubro colore picta, SE. I 326, 3. Vide þjóstbrjóst.*

BRJÓSTADR, *pectore præditus, (brjóst), vide svalbrjóstadr.*

BRJÓSTKRÍNGLA, *f.*, *orbicula pectoralis, (brjóst, kringla), lunula, ornamentum muliebre, Völk. 23. 34.*

BRJOT pro brot, brott, braut, a, ab: beri brjot, auferant, efferant, Korm. 16. 2.

BRJÓTA, (*brýt, braut et brott, brotit*), *v. ð., frangere; imperf. conjunct., bryta, Hymk. 28; brotinn var borðvegr borgar sepementum urbis effractum est, Vsp. 22; borg brotin munimentum disruptum, Og. 16. Intrans., cum acc. subj., horð braut latera navis fracta sunt, SE. I 504, 1; borgir braut urbes eversæ sunt, Hund. 1, 3. De navigatione: b. unheim mare secare carinis, ÓH. 154, 2; b. sundr. grundar garð fyrir knarar barði, id., RS. 1; hlýr brutu hrönn, proræ secabant undam, F. VII 40; byrskíð brjóta þúngan víðl (með) bórðum naves graves undas proræ secant, SE. 690, 2. De pugna: brjóta egg, aciem (gladii, telii) frangere, fortiter pugnare, Sturl. 7, 30, 3. De munificentia: Itr kuani blík brjóta || Brandr glymfjóturs landa ezimius Brandus aurum (i. e. annulos) frangere novit, Sturl. 7, 39, 2; hinc brjótendr bauga, fractores annulorum, viri, F. II 311, 2, vide logbrjótandi, menbrjótandi, sed brjóta gull, bauga idem est atque höggva sundr gull, de quo usu dissecandi annulos et distribuendi vide sub verbo höggva. Metaphorice: b. heiðni paganam religionem exstinguere, Ód. 14; b. boð justa violare, FR. I 246; b. vilja, ætlan e-s voluntatem, consilium alicujus irritum reddere, Skáldh. 1, 27. 40; b. munráð föður, id., Völs. 3 (Hund. 2, 14); b. frið pacem disturbare, G. 55; b. svefn hrafni, corvi quietem disturbare, corvum somno excitare, stragem edere, F. XI 191; brjóta sér byrðar, onera lignorum sibi cedere, i. e. mala sibi contrahere, arcessere, Hh. 104, 2; b. kapp sitt summa vi contendere, F. VII 45, 1; brjóta bágr, resistere, obnití, contendere cum aliquo, vide sub voce bágr. Brjota upp vöpu, arma expromere, expedire, Hh. 63, 1, ut b. upp varning merces depromere GkM. I 364; b. upp vistir, F. XI 147. VI 382; brjótast við gæfu sinni, fortunæ beneficio repugnare, resistere, SE. I 410, 3, ut in prosa F. IV 233, cf. FR. II 281. In compositis vide harðbrotinn, menbrjótandi.*

BRJÓTI, *m.*, *id. qu. broti, qui frangit, SE. I 282 vide vellbrjóti.*

BRJÓTR, *m.*, *subst. verbale, (brjóta), qui frangit a) de homine liberali: b. auða dicitias distribuens (v. brjóta, höggva), SE. I 636, 3; b. bárubliks (aurum), vir liberalis, id. homo, ÓH. 92, 8; b. bauga, fractor annulorum, de principe, ÓH. 259, 2, Ha. 258, 3; kumla brjótr, effractor tumulorum, homo scelestus, Korm. 7. Hæc forma substantivi verbalis etiam in prosa occurrit in cognomine Garðabrjótr, Sturl. 4, 44. Brjótr víðar, segls, seglreíða, confringens malum, velum, arma, ventus, SE. I 330. Brjótr bergdana, oppressor gigantum, Thor, Hymk. 17, SE. I 282, 2. Brjótr synda, oppressor peccatorum, de Christo, Lil. 47; b. gleppa vir pius, Nik.*

25; *b. meina vir bonus*, *Gd. 3. 14. In compositis: aubbrjótr, gullbrjótr, hoddbrjótr, hringbrjótr, hásbjótr, hyrbjótr, hörgbrjótr, láðbrjótr, orðbrjótr, seimbrjótr, vellbrjótr, úrbjótr.*

BRO, *f.*, *amnis*, *SE. I 576. Vide brá.*

BRODDFLET, *n.*, *sedes telorum*, (*broddr, fet*), *clipeus*, *Höfuðl. 14.*

BRODDR, *m.*, *sagitta*, *S.E. I 570, 2; in prosa etiam broddör, FR., II 344, et F. VII 338 broddör dicitur, quod ibid. 211. broddr, broddhögg et broddskot, de ictu sagittarum, F. IX 528, FR. II 146, cf. ibid. 118. 122, F. VII 46, 1. 2, Hg. 33, 5. De quovis telo, spiculo: hon heð broddi gaf blóð at drekka, ea, spiculi opera, culcitæ sanguinem dedit bibere, *Ghe. 43, ubi de gladio sermo est, see. FR. I 222. Haki broddum særði leggi crux gladii vulneravit, SE. II 224, 1. Brodda ferð nimbis telorum, ræsir brodda ferðar, vim telorum effundens, præliator, SE. I 428, 1; brodda hrið, impetus telorum, pugna, GS. 28, Korm. 12, 2; brodda gangr, telatus telorum, tela volantia, bálkr brodda gangr, sepes tela volantia interceptiens, clipeus, Grót. 42. — 2) prima et extrema pars rei, frons: raðar br. extrema ora litoris, *Y. 51; ferðar br., primum agmen, prima acies, Orkn. 6. 2, Sturl. 9, 32, 3, quod est styrjar broddr, F. VI 197, 1; orðinn í broddi allrar ferðar in primo agmine constitutus, Sturl. 1, 20, 1; sic in prosa ferðar broddr, de caterua incendiarum feminarum, sù var í ferðar broddi loman, er best var búin, ea femina, quæ splendissime vestita erat, in fronte cateruæ ambulavit, Versio Nj. p. 93. not. v. Sumars broddr, æstas insens, principium æstatis, F. II 295, 2, id. qu. öndvert sumar in prosa antecedente. — 3) vide composita, skotbroddr, valbroddr, fararbroddr.***

BRODDRJÓÐR, *m.*, *telum rubefaciens*, (*broddr, rjóðr*), *præliator, G. 20.*

BRODDSPENNIR, *m.*, *torquens tela*, (*broddr, pennir*), *pugnator, vir, Selk. 5.*

BRÖÐGÖTTR vide stórbröðgöttr (*bragð, tem. — ótur*).

BRÖK, *f.*, *bracca, femorale*, plur. *brækr, þarðl. 5; gen. plur. bróka, Hávam. 61. In mag occurrit in Eb. (Ghm. I 770). Vide hábrök.*

BRÖKA, *f.*, *femina SE. II 489.*

BRÖKON, *f.*, *id. qu. brakan*, *brökun, fragor, vel tumultuatio, grassatio, F. VI 416. 3, ut brak (F. VIII 123), brakan (F. IV 57) et brakan (F. V 165),*

BRÖKR in circumscriptione corvi, vide áybrökr.

BRÖKUN vide brakan.

BRÖNNE, *m.*, *id. qu. brunnr, fons, rivus, nár dynatronar.*

BRÖR, *lectio Cod Regii SE. I 278, 1. nr. 8)*, aut est *id. qu. blör, blær, aries, pumatis liquidis, aut brör (bravr, brör) est felis mas, et radix adjectivi indecl. breyma, quod de subante fele dicitur, veluti blasma ántar de libidine ovium, a blær, aries, ræða de subante porca, a ráði, porcus. Sic hellis*

bravr, felis antri, foret gigantis appellatio, quin et gigas absol. köttir vocatur.

BROSA (*brosi, brosta, brosat*), *v. n. subridere, Skáldh. 1, 3; brosandí blið dulce ridens, ibid. 6, 33.*

BROSMA, *f.*, *gadus monopterygius, SE. I 578. Norv. Brosme, id., Strömii Descr. Söndmöræ I 272.*

BROT, *f.*, *id. qu. braut, via, terra; Ísa brot, terra glacialis, Islandia, Höfuðl. 1.*

BROT, *n.*, *fractura, fractio, læsio: b. báru ljóns, læsio navis, fracta navis, F. II 99. Forte h. l. construenda: njörðr báru ljóns vir, et gætir brotlands custos terræ. — 2) in plur., fragmenta: brot beggia súða fragmenta utriusque (collisæ) navis, SE. II 110, 1; hringa brot fragmenta annulorum, SE. I 658, 1. Vide kristnibrot.*

BROTABÖL, *n.*, *hmen Helæ, SE. II 494.*

BROTJARN, *adj.*, *qui faciliè frangitur, fragilis*, (*brot, jarn*), vide óbrotgjarn.

BROTÍ, *m.*, *substantivum verbale a brjóta, qui frangit; vide composita aubroti, baugbroti, eldbroti, hringbroti, meambroti, seimbroti, vellbroti.*

BROTLAND, *n.*, *terra, (=brautland): gætir brotlands dynasta, F. III 99.*

BROTNA, (*-aða, -at*), *v. n. frangi: fótr brotnar crux frangitur, Hávam. 89; láta brotna frangere; hann lét hátt ból brotna, arcem, castellum perfregit, exscidit, ÓH. 15; bragningr lætr uadín hringa brot brotna fyrir sér, rex torta annulorum fragmenta in conspectu suo frangi jubet, i. e. annulos aureos minutim incidit, ut eos minutatim distribuat, SE. I 658, 1.*

BROTNINGR, *m.*, *gladius, (a brjóta), SE. I 566, 2. In compositis: hógbrotningr.*

BROTT, *adverb.*, *id. qu. braut, a, ab, Korm. 8, 1. — 2) id. qu. braut, imperf. ind. act. v. brjóta, RS. 1, cf. hrot, imperf. v. hrjóta, BROÐGÝGR, f., gigantis panis, (broð = bræð, ýgr), mulier panem ceteraque cibaria propter negligentiam coarctatione, aut vitia modum profundens, SE. I 634.*

BRÖÐIR, *m.*, *frater, in obliquis bróður, it. bræðr in gen. et dat.; plur. bræðr, bræðra, bræðrum, (sæpe tam in sing., quam plur., bröðr, quod in impressis haud raro scribitur bröðr), Vsp 34. 45, H. Br. 11; brands bræðr, commilitones (qs. fratres in gladio tractando), Ísl. I 327 2; gera bróðir, frater lupi, lupus, Krm. 46, cf. blóði. De monachis: bræðr ok systir, fratres ac sorores, monachi et moniales, Lb. 8. In compositis: eiðbróðir, hnitbróðir, jaxlbróðir.*

BRÖÐURBANÍ, *m.*, *percussor fratris, Hávam. 89, Skf. 16.*

BRÖÐURSONR, *m.*, *nepos ex fratre, SE. I 462, 3, Mg. 15. 29, 2.*

BRÚ, *f.*, *pons: brúar sporðr, extremum pontis, caput pontis, Bk. 1, 16; nom. plur. brúar, F. XI 34, cum artic. brúarnar, ib 35; gen. plur. brúa, Grm. 44; fara á brú per pontem incedere, FR. I 466, 2. Best ertu brú til ástar, de sancta cruce, Lb. 35. — 3) solum, stratum, de re, cui quis insistit, incumbit, ut giunðings brú, pons, vel solum*

cui insistit accipiter, manus, linni ginnungs brúar, serpens manus, annulus, Orkn. 79, 1; brú fjalla Finns ilja, solum plantare gigantis, solum, cui gigas plantis insistit, clipeus, SE. I 314, 3, sec. lect. Cod. Regii, ubi ilja brú fjalla Finns dicitur ut ilja blað Hringnis; eodem modo raums brú, pons gigantis, de clipeo sumendum videtur SE. I 306, 1, præunte F. Magnusenio in Lex. Mythol. 883, not. — γ) in appell. seminarum: refra brú, femina, Skáldh. 6, 32, et sæpe apud poetas recentiores, ubi brú esse videtur solum, terra, id. qu. brá, cf. Hild. 12, 4, ubi quidam pro bráar legunt brúar. Potest tamen brú h. l. esse nomen insulæ, id. qu. Brúa, unde et brúgyrdill mare. — 2) in compositis: ásbrú, geirbrú, gjallarbrú, steinbrú.

BBÚA, f. nomen insulæ: Brúa, Hírar, Dun. Siri, SE. II 491, 3. Vide brúgyrdill, „Hod. Broð sive Svanó in Söndfjordo“, AnO 1846 p. 87.

BRÜGGA (-aða, -at), v. a., potum miscere, temperare, parare (Angl. brew); part. anomalum brugginn (ut si esset a bryggja, Dan. brygge, Vegt. 12, b. mjöðr mulsu temperatum. Metaphor., bruggandi dauðans dreggjör mortiferas sæces miscens, Lil. 15; bliðu brestir, er bruggas hefir með þjósti, inhumanitas, infeno animo excogitata, concepta, Skáldh. 1, 48.

BRÚGYRDILL, m., cingulum insulæ (Brúa, v. Brú, gyrðill), mare: b. þvær fyrðum mare viros lavat, SE. II 491, 5.

BRÚK, n., alga evulsa et æstu maris in litus ejecta: líðsmennu ligu um strandir, sem brúk, instar algæ in litus ejectæ, Ód. 22; liggja í brúki, F. VI 376. Occurrit et Sturl. 4, 31, G.M. II 388.

BRUM, n., gemma arborum, ut Skv. 105: þá hit fyrsta tók brum at þrúna um vário á öllum aldinviði til laufs, tum primum gemma omnium arborum fructiferarum turgescere verno tempore ad fundendas frondes cæperunt. Hinc frons et ramus frondens: birkibrum hind, cerva rami betulini frondosi, capra, HS. 17; quæ caprarum appellatio illustratur ex Strömii Descr. Sundmöræ II 241: rami betulæ frondosi colliguntur, ut per hiemem pabulo inseruiant capris et hircis, qui frondes depascuntur, nudos ramos relinquentes. Bruma ekki, dolor (noxa) ramorum, securis, Ísld. 24. — 2) m., tempus vel temporis punctum, momentum, ut videtur tantum in accus., Mg. 9, 2, ubi construenda videntur: ek munda þann öndverðan brum, er kónung (r) undi löndum, recordatus sum prius illud tempus, cum rex imperio utebatur. Cf. F. V 81, i þenna brum kom Dagr Hringsson með líð sitt, hoc ipso temporis momento, quo loco m. li. codd. et ÓH. 239. habent i þenna tíma; neutr. gen. est in G.M. II 618: hann gekk út í þetta brum hoc eodem temporis puncto exiit.

BRUMADR, adj., frondens, (brum): b. hári comatus SE. I 414, 3, ratione habita subjecti appellationis lundr (arbor).

BRUMR, m., gladius, SE. II 619, prava

lectio, ut videtur, pro brimir, quod habet Cod. Reg., SE. I 565.

BRUN, f., ora, margo, crepido: brótt brún Míms vinar rána, ardua crepido terræ, litus, SE. I 602. Hoc sensu plur. kaud dubie fuit brúnir. In compos., dagabrún. — 2) supercilium, Rm. 20; plur. brýnn, H. kat. 19. sec. lect. membr., ut Eg. 55, cum artic. brýnnar, SE. I 142, F. III 224; brúnar bein ossa supercilii, Ísl. II 299; brúna himinn, cælum superciliorum, caput, Korm. 3, 3; brúna grund, terra superc., caput, ÓT. 16, 1; borg brúna, rupes, arz superc., id., Jd. 27; högr. brúna, id., Ý. 30; brúna rof oculus, Ag.

BRUN, n., æstus, it. ignis: gekk at bruni accessit ad ignem, Völk. 9. Hæc conjectura est, membr. habet Gekk brunni, vide brunni.

BRUNA (-aða, -at), v. n., ferri, ruere, de corrente nave, Sværr. 63, 2, F. II 181, 4, FR. II 492, 1 (74, 1 hlaupa), SE. I 688, 2; de mari: allr brunar sjár með fjöllum, Orkn. 22, 5, quo loco SE. I 316, 2. habet allr glymr sjár á fjöllum; vide bruna pro brunar. In prosa, de vezillo: merki brunaði fram, ÓH. 32; de classe: stórskip þeirra höfðu brunat inn um þat sund, F. VIII 131. not. 7.

BRUNFLAGÐ, n., id. qu. brynflagð, gigantis lorice, securis, legendum est, F. II 318, 3 pro brimflagð.

BRÚNHVÍTR, adj., candidis supercilii, (brún, hvít): brúnhvít, pro substanti, femina candidis superciliis prædita, Hymk. 8.

BRÚNI, m., nanus, Vsp. 12. — 2) Odin, SE. II 472. 556, (forte, magnis superciliis, a brún, cf. brúnn).

BRUNLEGGR, m., pro brunlegg, crus, os maris, (brunn, leggr), lapis, lapillus, gemma, brunleggs bjartr, lapillis, gemmis conspicuus, ornatus, de femina, Korm. 24, 1.

BRUNN pro brunar, 3. s., præf. ind. act. v. bruna, currere, SE. II 170, 3, eodem pertinet var. lect. F. II 181, orm brun, i. e. ormr brunar, Serpens (navis bellica) currat.

BRÚNN, adj., niger, ater, fuscus: brúnt blóð, ater sanguis, cruor, ÓH. 19, ÓT. 30, 1, ÓH. 14, 3; brunar bráðir, atræ prædæ, sanguinolentæ prædæ, de cadaveribus, F. XI 195, 1; brún egg, acies (gladii) nigra, cærulea, Ha. 326, 3; brún hlakkar glóð ensis cæruleus, SE. I 662, 2; epith. serpentis, ut dókk: brún bráð trönu háls ater serpens, FR. I 259, 2. In compositis: rauðbrúnn. — 2) id. qu. brýnn, ferens, secundus, it. celer: brún veðr venti ferentes, Mg. 1, 2, SE. I 498, 1. ut hratt veðr; b. vengis hjótrr velox navis AR. II 56.

BRÚNN, m., Odisinis nomen, SE. II 472. 556, fort. magnis superciliis, a brún, cf. brúni, ad formam adject. skolbrúnn, svartbrúnn. Brúns ljóð, strepitus Odisinis, pugna, Brúns ljóða hvass, acer in pugna, fortis, bellicosus, Selk. 5. — 2) equus (qs. niger), SE. II 487. 571, ut hodie Brúnn est nomen proprium cujuslibet nigri equi.

BRUNNAKR, m., palatium Idunnæ, usi sumunt S. Thorlacius et Magnusenius in Lex. Myth., conferentes Sökkvabekkr, SE. I 312,

2. *Sed auctor tractatus de dictione poetice Idunam ex hoc palatio denominaturus fuisse videtur, si hunc verum eodem modo, ac viri doctissimi modo memorati, construxisset, sicuti in precedentibus Friggam appellavit drotning Fensala, Freygam eiganda Secrumnia. Forte Brunnakrs garðar est domicilium Thjassii in Thrymhemia, et versus ita construendus: Brisings girði-þjófr (Lohius) of kom síðan bekkjar disu góða (Idunam) í Brunnakrs garða grjótniðaðar (in arce Brunnakrinam gigantis).*

BRUNNI, *m.*, *lectio membr.* Völk. 9, gekk bruni || beru hold steikja; brunni videtur h. l. *au. subst. verbale*, a bruna, currere, labi, h. l. *qui perticus cursoris, xylosoleis, labitur* (skómaðr), *nam hodieque qui tibiis bubulis ut equinis (isleggir) per glaciem labuntur, et bruna sèr dicuntur. Ceterum in brunni r. duplicatum est, pro bruni, ut forma vocis accedat ad formam runni.*

BRUNNINBAZI, *m.*, *clumes adustus*, (brenna, rass), *epith. ursi, beasi b.*, *Isl. I 91.*

BRUNNLEGGR *vide* brunlegg.

BRUNNMIGI, *m.*, *vulpes (qs. mingens in fontem, brunar, miga)*, *SE. II 490. Sed FR. II 29 (cf. Lex. Mythol. 748, not. **) brunmigi est gigas (þuss).*

BRUNNR, *m.*, *fons*: sem víð at brunni aðdúss instar lotrici ad fontem, *Korm. 8, 1; puleus, Söll. 23; b. baugregins = Mimis-brunnar, Söll. 56, v. urðarbrunnr; ríous: gakk þú frá brunni, FR. II 29, in preced. prosa lár; aqua: í brunni þeim, er Ólafs dreyra var bláðinn aqua sanguine Ólafi commixta, G. 23, id. qu. vatn, ibid. 22; mare, ut brúdr: komu eðr úr brunni, unda e mari emersit, SE. I 428, 3; b. fenris, ylgjar, fons, aqua ad potus lupi, sanguis, Eb. 40, 1 (AA. 231), H. 16; b. þremja lunnis, fons, liquor gladii, cruor, GS. 23. — Translate: hljóta nom at mætum || miskunn lifsins brunni, *foete vite, de Spiritu sancto, Hv. 2; hvert nein þvair, hirtir || hugar sjáku, líði mjúku, || gaga sá er góðu magnar || glöðum brunni mikknaar, fons misericordiae, Hv. 8; vits brunnr, fons sapientiae: veittu, vör at réttan, [vita brunnr, megin kunna || föðar í fylking mbi, || fríðakýrðr, ek son dýrðar, Hv. 16; trúa brunnr, fons cognitionis, pectus, animus, Skáldh. 1, 1; spectar b. fons sapientiae (pectus) Gðð. 48. Vide formam brunnr.**

BRUNPÁLMR, *m.*, *pulma loricae*, (brynja, pálmr), *gladius: brýndir brunpálmars acuti casus, F. III 220, 3.*

BRUNSTEINN, *m.*, *lapis supercilii*, (brún, steinn), *oculus FR. I 258, 2, 259, 2, 263, 2.*

BRÚSI, *m.*, *caper*, *SE. I 589, in appell. casus, vide* Botbrúsi. *Merl. 1, 48.*

BRÚSTEINAR, *m. plur.*, *stratum lapideum* (brú, steina, Dan. Brostene, hodie *Isl. stöttar*), *Isl. I 163, 1; in prosa Eb. 26.*

BRÚNGR *vide* bunángr.

BRÚDFÁNG, *n.*, *conjugium, ut kvonfng.* (brúdr, fáng); *pro conjugo, uzore, Ep. 39.*

BRÚDFÉ, *n.*, *pecunia sponsalis*, (brúdr, fé), *Hamb. 29. 32.*

BRÚDFÖR, *f.*, *comitatus nuptialis, deductio sponsæ, iter nuptiale*, (brúdr, för), *Ha. 274. In prosa SE. I 530, Eg. 81.*

BRÚÐHVÍLA, *f.*, *thalamus, lectus (propr. nymphae, brúdr, hvila): þar nam þjóðar stýrir || þýðr manndómi skrýða || guðdóm sinn, ok samdi || sèr brúðhvílu skéra, Mk. 12.*

BRÚÐKONA, *f.*, *pronuba*, (brúdr, kona), *FR. II 130, 1.*

BRÚÐR, *f.*, *sponsa, nympa, nova nupta, SE. I 536, Alm. 1. 2. 4, Hamb. 30; b. góða, nympa deorum, de Skádea, Grm. 11; b. himins, sponsa cæli, sol, Grm. 39; b. andlángs herra, sponsa calorom domini (Christi), ecclesia christiana, Gd. 29. — ß) puella, amica, amasia, uzor: b. Yggjar, amica Odinis, Tellus, terra, regio, ÓT. 20, 3; jótuns brúðir gigantides, Hyndl. 4; brúðr Avrnis (Örnis) jóða, uzor gigantum, femina gigas, F. VI 403, 2; brúðir berserkja, gigantides Harbl. 35. — γ) femina, SE. I 558, Fjölm. 43, ÓH. 50, 2; auðar brúðr femina dives, *Isl. I 248; b. or steini, femina saszicola, antricola, gigantis, H. Br. 3; hranna brúdr, femina æquorea, unda, pro mari, hranna brúða lind, tilia maris, femina, Gd. 19. — δ) in compositis: eiginbrúdr, gylmbrúdr, godbrúdr, góibrúdr.**

BRÚÐR, *m.*, *id. qu. brunnr, fons (ð = nn)*, *SE. I 40. — 2) mare, SE. I 575, 1.*

BRÚÐPURR, *adj.*, (= brunpurrr ?), *siccus, exsiccatus, Merl. 1, 10.*

BRÝ, *SE. II 494, addita in parenthesi explicatione, troll gigas, quæ si vera est, vox coheret cum brýja.*

BRYDDR, *adj.*, *stimulus munitus (broddr), vide* óbryddr.

BRYGGJA, *f.*, *pons, it. stratum, locus ubi quis quiescit, vel via, callis, semita: svafnis bryggja, stratum vel via serpentis, aurum, eyðir svafnis bryggju, consumtor auri, vir liberalis, Gd. 16, ubi sic: seggir eyði svafnis bryggju | senn tveim stöðum þóttust kenna. Bryggja yggjar slíðra (gladiatorum), clipeus, ejus el pugna, HR. 36. In compositis: sól-bryggja, túnglbryggja.*

BRYJA, *f.*, *femina gigas, SE. I 551, 2 (vide brý), cf. bryðja.*

BRYNA (-i, -ða, -nt), *v. a.*, *ferrum acuere, v. c. falcem senariam, Skáldh. 7, 49, brýni ek opt, en bitr at verr; in prosa brýna vopn et brýni cos, Isl. II 348. Part. pass. brýndr acutus: brandr, hjórr, Mg. 34, 3, Ha. 117, Sverr. 106, 1.*

BRÝNDUM, *Krm. 7, in loco perdifficili, quem me nondum intelligere fateor: gengu gulli fádar || grundar vals at bryndum. Ut aliquid afferam, construo, gulli fádar vals grundar gengu bryndum auro splendentes (v. ornatæ) terræ accipitris (manus) accedebant ad gladios (i. e. admovebant se gladiis, adtingebant, prehendebant gladios); bryndum = bröndum a brandr, gladius (quod variantes lect. habent, usitata scribendi ratione), quo loco y = u, o, ð. Vide de hoc loco Krakumál, ed. Hafn 1826, p. 108—109.*

BRÝNFETILL, *m.*, *balteus loricae*, (brynja, fetill), *Isl. II 8.*

BRYNFLAGÐ, *n.*, *gigantis loricae*, (brynja, flagð), *securis*: brynflagðs reginn, *præliator*, *vir*, *OT. 124, 2*; *plur.*, brjótr brynflagða, *id.*, *Sturl. 4, 31, 2*; brynflagða þing, *conventus securium*, *pugna*, brynflagða þingnorúngar, *pugnatores*, *virii*, *homines*, *ut legendum videtur Go. 3, ubi sic*: Hvarf siri þeim er þuR . . || þingnorungum vöru || branda riðr í bráðar || . . . ynlagðra nöðsyni . . ., 3: branda rjóðr hvarf í bráðar nöðsynjar siri þeim brynflagða þingnorúngum, er voru þarfur, *i. e. vir ille argentibus necessitatibus hominum indigentium succurrebat.*

BRYNGAGL, *n.*, *volucris loricae*, (brynja, gagl), *sagitta*, *plur.* bryngögl *H. 11.*

BRYNGLOÐ, *f.*, *flamma loricae*, (brynja, glóð), *gladius*, *P. Hræð. (ed. Hafn. 1848), str. 8.*

BRYNHOSA, *f.*, *ocrea*, (brynja, hosa, *qs. catiga muniens*), *in armis defensoriis recensetur*, *Gd. 35*: bitrlegt spjót fyrir bænr mætar, || brynhosa þraung fyrir helgar gaungur, *angusta ocrea comparatur cum sacris utionibus*; *idem* spentar hovar at sótum, *34.*

BRYNHRIÐ, *f.*, *procella loricae*, (brynja, hrið), *pugna*, *Ha. 325*; brynhriðar bæðir, (*i. e. beidir*), *poscens pugnam, præliator, vir, RS. 10.*

BRYNJA, *f.*, *lorica*, *Grm. 9, Hyndl. 2, Hund. 1, 6.* Brynju spángir *squamæ loricae*, *SE. I 670, 2*; brynju hagl, *grando loricae, sagittæ, SE. I 432, 2*; brynju el, *procella loricae, pugna, SE. I 676, 2*; brynju eldr, *ignis loricae, ensis, SE. I 428*; brynju meidr, *pugnator, Nj. 146, 1.*

BRYNJÁLFR, *m.*, *deus loricae*, (brynja, álfr), *præliator, Ý. 49.*

BRYNJADR, *adj.*, *loricatus*, (brynja): brynjaðar skeidr *naves loricae, Hh. 2, 4, bene munitæ; aut forte rectius, skrautla brynjaðar, splendide ornatae, splendido apparatu instructæ, vide hábrynjaðr, harðbrynjaðr. Pro subst., brynjaðir miðtes loricati, Gk. 3, 5 (Gha. 49).*

BRYNMÓT, *n.*, *concursum, confictus loricae* (brynja, móti), *pugna, Ha. 326, 3.*

BRYNN, *f. plur. a brún, supercilium.* *Hodie non auditur hic pluralis, nisi cum articulo, brynnar, supercilia (ex quo plur. usitatus fit bryr, unde nonnulli malunt bryrnar cum artic.)*, *et in phrasi, at bera á bryn e-m, aliquem insimulare, accusare, aliqui objicere (quasi ob oculos ponere), quæ et occurrit, Vem. 4.*

BRYNN, *adj.*, *celer*: brynn byrr, *ventus ferens, secundus, F. II 299, et in prosa, SE. II 22, vide et formam brúnn, hoc sensu; neutr. brynt, pro adverb., celeriter: vengis hjótr skreið brynt navis celeriter ferebatur, SE. I 444, 1, Hh. 15.* — 2) *facilis*: bent ertu brú til ástar, || brynn, þó at torgeng sýnir || gumna kind af grundu, || guðs þrælum fallælum, *pons vel via, transitu facilis dei cultoribus, Lb. 35, ubi bryn opponitur torgeng.* — 3) *id. qu. brúnn, ater, niger*: bryn dögg, *atra pluvia, de sanguine, Krm. 12.*

BRYNNA (-i, -nta, -nt), *v. a., aquari,*

(brunnr), *in prosa, SE. II 22; it. potum dare, vide úlfbrynnandi.*

BRYNNIR, *m.*, *qui potum dat (subst. verb., brynnna)*: úlfa brynnir, *qui potum dat lupis, præliator, SE. II 493, 5*; b. mórðhauka, *qui aquila potum dat, id., Mb. 4.*

BRYNNR, *m.*, *id. qu. brunnr, fons; it. mare: bryns háskrauti, altus maris taurus, navis, Mk. 7 (F. VII 185). Interpretes Hkr. h. l. háskrauti, pro plena appellatione navis, ut potest (taurus scalmi, háskrauti), acceperunt, sed Sk. Thorlacius bryns deduxit a brynn, vir fortis, forte respiciens brjónar vel adject. brynn; Hkr. T. VI mutavit bryns in brynn, construens brynn konstr. facilis opportunitas, occasio, conditio.*

BRYNREIÐ, *f.*, *fulmen loricae*, (brynja, reið), *gladius: sól brynreiðar, sol (i. e. ignis) gladii, aurum, Ha. 318, 3.*

BRYNSKÍÐ, *n.*, *lignum loricae*, (brynja, skíð), *ensis: brynskíða víðr præliator, F. II 324, 1.*

BRYNSTÍNGR, *n.*, *ferrum acutum loricae*, (brynja, stíngur), *gladius: beit at brandmóti b. vikingum bellatores in prælii concursu gladio ad cedendum acuto usi sunt, FR. I 397.*

BRYNÞÍNG, *n.*, *conventus, confictus loricae*, (brynja, þing), *pugna: at brynþingi in prælio, Ha. 326, 1; in appell. bellatorum: brynþings apaldr, beidir, hjóðr, bóði, pugnator, vir bellicosus, Bk. 1, 5, F. XI 298, 2, Mg. 20, 3, FR. II 303, 2, 310, 4; brynþings baldr, id. T. VI 257, 3. Locus Hg. 28, 1 varie explicatus est; Hkr. T. VI construit, beida ens hvassa fetilstinga *poscere acutum gladium, et brynþings accipit pro genitivo locali, in pugna; ipse, Skf. I 48, construzi beida fetilstinga brynþings poscere acrem gladiatorum conventum, ens hvassa referens ad Blóððaxar; quæ ratio eisd alteri præstat, tamen nunc non omni ex parte placet. Nam, præter hunc locum, duo sunt loca, ubi hic idem versus occurrit, „brynþings fetilstinga“, sc. Mg. 20, 3 et F. VI 257, 3, in quorum neutro cohæret brynþing fetilstinga, sed in priori loco, hjóðr brynþings et væsi fetilstinga, in posteriori, baldi fetilstinga et baldr brynþings, et F. VI 50 cohærent, brynþings blíðr lætus in pugna et áss meginhringa. Rectissimum itaque judico, hoc loco construere: hefneindr ens fetilstinga-hvassa Blóððaxar, ultores Blodaxar, in armis tractandis strenui, et beida brynþing proscere pugnam.**

BRYNÞORN, *m.*, *arbor loricae*, (brynja, þorn), *vir; sic restituendum est Sturl. 8, 2 1 pro prava lect. brynn þorn.*

BRYSTI, *n.*, *id. qu. brjóst, pectus: þekki elskugi linar brysti (dat.) þrá dulcis amodo desiderium pectoris mitigat, Ho. 8. Eadem forma occurrit in hist. Thors. Karlsefwi (GhM. I 400, var. 9), skýldi setja stau upp af brysti. Annales medii: sú var eü (sótt), at ekki tók lengra en um brysti (Félagss. XIV 53. not. 61).*

BRYTI, *m.*, *promus condus, dispensator*: Am. 57; *in prosa F. VI 42, Nj. 201.*

BRVTTJA (-aða, -at), v. a., *frustatim concidere*: b. eigi smátt fyrir illfa non parva frusta lupis dissecta adponere, lupis largam praeda copiam offerre, incedere stragem edere, *Krn. 18*; b. e-n í brunn niðr, aliquem in frusta concisum in puteum dejicere, *Söll. 23*; b. vargi mat, *HR. 23*.

BRVÐJA, f., *femina gigas, de saga vel venefica*, *Skáldh. 5, 33*; eadem venefica vocatur Irpa, *26*, flögð *28*, skessa *32*, rýgr *35*.

BÚ, n., *pecus, pecora, quo sensu tantum nō numerari est*: höggva bú þegna pecora cuius mactare, *Mg. 17, 6*, sic *HS. 17*, bð alt var inn bundit að miðju sumri, omnes pecudes. — β) *praedium*: bú fimtán, *Og. 19*; átján bú, *Rm. 35*. — γ) *propria domus*: taka konur frá búi, domo abripere, rapere feminas, *H. kat. 17*; bú er betra, þótt lítit sé, hálr er heima hverr, domus propria, aconomia propria, *Hávam. 36. 37*. — δ) *domus aliena*: heima (skal) hest feita, en hund á búi, domi equus saginandus, canis in domo aliena, *Hávam. 83*; sic *F. IV 257*, örörðr manna heima, frændi, er þú ert svá á bú; forte et hinc búhundr, canis extrarius (alii melant búah., canis vicini). — e) *res domestica, familiaris*: gjöra bú rem familiarem instituire, *Rm. 20*; bregða bú e-s rem domesticam alicuius evertre, *H. Br. 4*; grams bú aconomia regis, *H. kat. 4*.

BÚA, f., a masc. búi, occurrit in auðbúa, *eyða, fjallbúa, íbúa*.

BÚA (bý, bjó, bjuggu, vide bjoggi, bjöggju; bú), v. a., 1) *habitare, incolere, a) intrans., esse, versari aliquo loco*: er þjassi bjó ubi Thj. habitavit, *Grm. 11*; þar er Fróði bjó quo loco F. domicilium habuit (=: Lethra), *Y. 14. 52*; bý ek fur jörð neðan habito sub terra inferius, *Alem. 3*; er býr at Utsteinu, qui Utsteine habitat, sedem habet, *H. 19, 3*; it. cohabitare, de conjugibus, *Rm. 12. 20, id. q. bta saman, ib. 37*, vide byggja. — β) *transitive, habitare, incolere, cum accus.*: búa þeir Höðr Hropts sigtöptir incolet Oðnis beatas ædes, *Vsp. 55*; þegar munu jötnar Ásgarð búa, *Hamh. 18*, vide byggja. — γ) *hvað býr undir ofleti þínu, aliqua causa est, cur te tam superbe geris*, *Eb. 28, 2*; mikit býr í því, er, aliquid magnum agitur, quandoquidem, *FR. I 432, 1*. — δ) *búa of, um, possidere, habere*: b. of þrek, um þrek, fortitudine praeditum esse, *SE. I 620, 2, ÖH. 6*; b. um hverfan hug ingenio versatili esse, *Eb. 2, 37*; contra bú a af haugum annulis carere, *Fm. 38*. — 2) *parare, instruere, ornare, adparare*: bú a e-n heiman aliquem domo proficiscentem rebus necessariis instruere, *Grett. 19*; bú þú mik at öllu me omnibus rebus orna et instrue, *FR. I 432, 2*; bjó (=: vest, garn) til váðar þræparavít fila in panem, *Rm. 16*; bú veidarferi sín instrumēta piscatoria (hamum et funem piscatorum) parata in promptu habere, *SE. I 254, 5*; at þú vigg á brim byggir (imperf. conj.) í træde, ut novem pelago adparares, paratum mari committeres, *Orkn. 67*; bú strönd með herakip litus navibus bellicis occupare, *Ha. 176*, vel refer ad 1, β, ad litus se cum

navibus bellicis continere, ibi stationem habere. *Part. pass. búinn paratus ad aliquid, absol. Hugsm. 20, 3*; cum gen.: búinn ráða ats ad defectionem paratus, *ÖH. 186, 5*; ornatus, splendidus: búinn svírar, ornatus, splendidus cervicis, de rostro navis bellicae, *Hh. 62, 1*; skrautliga b. splendide vestitus, *Eb. 28, 1, Orkn. 79, 3*; vide fagrþúinn, skjaldþúinn, skrautþúinn, svalþúinn, vanþúinn; búinn við meinum contra adversam fortunam paratus, *Hugsm. 20, 3*; búinn við böl, paratus ad injuriam, injuriosus, *Ísl. I 208, Sv. 18, 1*; vera búinn cum infinitivo, periphrastice usurpatur, *F. X 431, 64*, sá er í fold || hjá febr sínum || í Björgin || búinn at liggja, ubi er búinn at liggja paratus est ad cubandum, i. e. liggr, cubat, quiescit. — β) *búaz, parare sese, sequi. við, adversus aliquid*: báumz við ilmar jálmi, þröng, sókn, paremus nos contra, vel expectemus pugnam, tumultum, impetum, *Ísl. I 162, 2, ÖH. 218, 1. 3*; öld býst við deildum, homines controversias expectant, metuunt ne dissidia orientur, *Sturl. 5, 4, 3*.

BÚANDMENN, m. pl., *rustici, coloni, (búandi, menn)*, *SE. I 646, 2, ÖH. 248, 2, Hh. 65, 2* (bóandmaðr, *Grág. I 479. 480*; búandkarlar, *Eg. 12, F. VII 131. var. 3*). Búöndr coloni, *F. X 418*.

BÚFÈ, n., *pecudes domesticae, (bú, fè)*, *Gd. 14*.

BÚFINNAR, m. plur., *Finni pecuarii (diversi a Finnis s. Lapponibus maritimis)*; hi mastrucas ferro inviolabiles Thoreri consecisse dicuntur, *Ólafsr. 30, cf. F. V 42. 236*.

BUGA (-aða, -at), *recusare, detrectare*: buga vill eigi bauga týr við bræðr at stríða, certamen detrectare, subterfugere noluit, *Skáldh. 5, 42*.

BUGNIR, m., *clipeus, lect. Cod. Reg. SE. I 571, 2 pro bogmir (a bugna = bogna, insecti, curvari, cedere)*, *F. VIII 68. 403*.

BUGR, m., *flexus, curvamen, sinus, anfractus (v. boginn)*: b. váða sinus velorum, *F. I 176, 2, ut in prosa F. VII 94*; b. snæra, sinus, curvatura vel spira amentorum, gripa þeir í bug snæram digitos inseruerunt curvaturæ amentorum (græc. δειγνυλοῦτρο), ut hastas jacerent, *Jd. 26*; b. skjaldar (cf. hol, sub herskjöldr), concavum clipei, concavitas clipei: krjúpaí bug skjaldar, incurvare se sub concavum clipei, demisso genu caput concavo clipeo inserere (præ metu), *Hh. 94, 2*; hrökkvaí bugskjaldi, ad concavitatem clipei confugere, eodem sensu dicti videtur, *SE. II 122, 3, pro, se scuto timidius obtegere (colligere se in arma, colligere artus in clipeum)*; koma í bug skildi, *HR. 27*; með bugum anfractusus, de Bilskirnere, *Grm. 24*; bugr á fylkingu acies inclinata, in prosa, *F. XI 131*: hinc rétta bug, rem inclinatam restituere, acceptum detrimentum reparare, *Ha. 221*; aka e-m á bug, aliquid repellere, gradu dejicere, in fugam pellere: ók-at þeim né einn á bug, nemo eos potuit gradu dejicere, *A. 6*; eadem phrasís *Sv. 5*, enginn hefir mér svá á bug ekit, sem þú.

BUGUST, 3 plur. imperf. ind. pass. verbi obsoleti (býg), vide sub boginn; álmar bugus, arcus incurvati sunt, flectebantur, intendeban-

tur, HS. 1, 2, SE. I 432, 2, vide SE. ed. Rask p. 163 var. 11, cf. SkI. I 60.

BÚI, m., colonus, rusticanus, Rm. 21, SE. I 496; sic et prosa, búar ÓH. 118 = bændr F. IV 242, et bú = búandi, SE. I 142. — 2) incola, (búa): b. klaustrs, SE. II 228, 2. In compositis: bergbúi, haugbúi, heiðbúi, hólbúi, hraunbúi, moldbúi, steinbúi, — 3) búar, plur., genis (= huldafólk), FR. III 205.

BÚINN, m., nanus, SE. II 552.

BÚKARR, m., rusticus (= búkarl), Ha. 286, 4, F. VI 200. VII 356), F. X 67, 3.

BUKKR, m., caper, id. qu. bokkr, F. IV 36, 2.

BUKLARI, m., clipeus, SE. I 571, 2. Proprie brevis clipeus, ut videre est ex FR. I 379: þeir höfðu laung sverð ok buklara, en þeir höfðu ekki lánga skjöldu, sem aðrir menn, illi (Vendi) gestabant longos enses et parmas, longis vero scutis, ut ceteri milites, non utebantur; ubi buklari confero cum parma, quam tripedalem fuisse memorat Livius, 38, 21. Gall. boucliere.

BÚKR, m., corpus, Eb. 63, 2; blár b., sugillatum, Grett. 49, 1; de cadavere, Svorr. 106, 2, Od. 23; corpus, oppos. animo: skynsöm önd er riddari reyndar || röskr ok dýr, er búkaum stýrir, animus ratione gaudens re vera est strenuus et eximius eques, qui corpus regit, Gd. 36; heilir búkar sana corpora, Gdþ. 39.

BÚLDA, f., securis, SE. I 569, 1.

BULDRI vide compos. þumbuldri, amnis, qs. sono mixto et continuo strepens, a þumba perseverare, et buldra strepere.

BÚLKI, m., strues mercium, navi impositarum, onus navis: búlka skið, zylosolea struis navalis, navis, byggingr búlka skíða, puginator, vir, Hg. 31, 2. Búlka stokkar, trabes in infima navis parte, struem mercium sustententes, SE. I 584, 2, fere respondet hodierno búnkastokkar costæ in infima parte navis; vide búnki. In prosa est at binda búlka struem mercium colligare, rjúfa búlka dissolvere (F. VI 378).

BÚMADR, m., rusticus, colonus, Mg. 17, 7, Ha. 321, 3, SE. II 216, 1, F. VI 171, 2 (AR. II 58, 2).

BUMBURR, id. qu. bömburr, SE. II 469. 552.

BUNDIN, n., merges, manipulus segetis (id. qu. bundini, a binda), SE. II 493; Bl. membr., Jóseph var vitrat fyrir stjörnur ok kornbundin, at hann myndi verða höfðingi brøðra sinna.

BUNDINSKEGGI, m., rusticus, (qs. barba ligata, bundina a binda, skegg), Rm. 21, SE. II 496.

BÚNINGR, m., apparatus, (búa): b. hlunna reiðar apparatus navis, F. VI 197, 1; armatura: búning átti biskup vænau || blíðr, at hafa í gaðliga stríði: || bitrligt sverð &c., Gd. 34.

BÚNKI, m., id. qu. búlki, Skáldh. 4, 19; it. var. pro búlki, F. VI 108. 378. 381.

BUNNUNGR vide bunúgr.

BUNUNGR, m., celi species, SE. I 580, 2, quo accedit lectio, SE. II 624 bunnungr;

SE. II 481 brvvngr, II 564 braunng; Cod. Worm. búrungr.

BÚR, n., gynæceum, Gha. 1, Og. 15; id. qu. dýngja, F. II 9; hinc urtu búr, repositio awrata (piscis), calathus piscatorius, in quo pisces capti domum portantur (vulgo skrina, fiskiskrina), Skáldh. 6, 5. — 2) cella cibariis servandis, promtuaría, v. búrhundur.

BURGEIS, m., id. qu. greið, Comes, Nih. 65; bóndi ríkr, burgeis líkr, magna auctoritatis colonus, Comitis similis, Skáldh. 4, 35; plur., turgeisar, proceres, magnates, Gd. 30. (Vox Anglicana, burgess, civis, it. legatus).

BURGÚZ, 3. pl. imperf. ind. pass., et perf. infin. pass. v. bjarga.

BÚRHUNDR, m., canis, qui in cella penuraria se continere solet, canis cellarius (búr, hundr), F. II 9.

BURHVALR, SE. II 481 (pro kurhvalr), phyceter macrocephalus.

BURI, m., Burius, auctor generis Asarum, pater Bóris, avus Odinis, SE. I 46; arð Bura, flíus Buri, Bór, pater Odinis, SE. I 244, 3. — 2) nanus, Vsp. 12.

BURINN, m., nanus, SE. II 469, vide Buri 2.

BURR, m., filius, Rm. 38, SE. I 561, 1; gen. burr, Y. 33, et buss, ÓH. 92, 9, burar, Grm. 49, Ad. 3, Bk. 2, 37, SE. I 282, 3. 412, 2; dat. bur, Grm. 43, SE. I 264, 1, G. 28; acc. bur, Lokagl. 27. Plur., nom. burir, Vsp. 56, Krm. 26, sed burar, Nj. 131, 2, sec. var., sed melius h. l. pro gen. s. sumitur, vide mella; gen. bura, Y. 39; dat. burum, Gha. 33; acc. buri, Ghe. 40. Burr jarðar, Óðins, Thor, Hamh. 1, SE. I 282, 3; — bragnings, ynglings, rex, Y. 33, Ad. 3; billings burr nanus, SE. I 412, 2. Vide formam borr.

BURR, m., id. qu. Bórr, pater Odinis ac fratrum, Vsp. 4, Hyndl. 28; vide et formam borr 2.

BURSTÓÐ, n., naves, Plac. 15, vide byrstóð.

BURT, á burt = á braut, Hyndl. 44, vide bott.

BÚRÚNGR, m., celi species, lect. Cod. Worm. pro bunúgr.

BURÐR, f., id. qu. byrðr, onus, (bera), vide niðburðr.

BURÐR, m., partus (bera): burðar hús volva, jötunn dyra burðar húss membrum virile, SE. Eg. 238. — β) proles: Yrsu burðr, proles Yrsæ, Roltus Krakius, SE. I 398, 2. — 2) versatio, motus, vide áraburðr.

BURÐUGR, adj., illustri loco natus, (burðr, pl. burðir natales), Skáldh. 1. 25. Stór-burðungr amplis natalibus Ld. mac. c. 29.

BUSEYRA, f., femina gigas, SE. I 260, 1, (qs. crassis auribus, Angl. bush, eyra, num bú-seyra, pestis rusticorum vel tractuum habitatorum, ut landseyra = landeyða, F. VIII 251, not. ??).

BUSI, m., ignis, SE. II 570; II 486 buði.

BUSS pro burr, gen. sing. a burr, filius: ek mista Astu buss, carui Asta filio, desideravi Asta filium, ÓH. 92, 9.

BUSS, m., inter arbores recenset SE. II

483 566; de pinu (pollr), accepit Commentator SE. I 414, nam haud est vero simile, a ignotam fuisse vocem buss, vide reggbuss. FR. II 167, var. 1. occurrit busu-sproti, batus pinus, qui in sequenti strophâ dicitur eldiskið sive eldiskiða. De trabe navis, Nj. 103, 6, quo loco F. II 204, 2 habet borð, vel bus & i. est id. qu. busa, navis.

BÜSSA, f., stlata, Cod. Worm. pro büza.

BUST, f., piscis species, SE. I 578, 2. II 480. 563. 623; Cod. Worm. byst.

BUST, f., fastigium tecti, tectum: bust äla, tectum anguillarum, mare, Ormst. (ed. Hafn. 1775) 11, 5, quo loco Isl. II 254 pro ä bust äla, mari, per mare, habet i gný stála in præh. Hinc Valbust. — 2) seta porci, quam burat (SE. I 342, 344), unde -busti, bystaz, bystr.

-BUSTI, seta præditus (bust 2), vide gullibusti.

BUSTI, 3, s. imperf. ind. act. verbi ignoti, cuius 3. s. præst. ind. act. est byss, quod videtur: emasevit, erupit, de sanguine et lacrimis, busti blóð & brimis eggjar sanguis in aciem gladii manavit, Hund. 2, 9; hvarma barnskár fjóðs busti ofan & frægja meíða leggja rista fjölglyggs himintygga, lacrimæ mulieris (Sanctæ Mariæ) decidebant in pedes ammentis caloribus regis (Christi), SE. II 502.

BÜTIMBR, n., ligna ad usum domesticum pertinentia, ligna utensilia, bú, timbr), v. c. ædius construendis apta, FR. I 479, 4.

BUTTA, f., id. qu. bytta, situla, situlus cæcarius, Thorf. Karls. 8, 1 (GhM. I 418, 1, AA. 145).

BÜZA, f., stlata, SE. I 581, 3, id. qu. büza, vide Felagr. VI 120, de nave mercatoria, Skald. 2, 9.

BÜÞEGN, m., rusticus, colonus, id. qu. buði (bú, þegna), Hh. 1, 2; harri búþegna, dominus rusticorum, rex, ÓH. 21, 1.

BÜÐ, f., habitaculum, (búa), domus, ædes: þeg þóð, domicilium erythrini, mare, SE. I 24, 4; hvala búð, domicilium ceti, mare, hvals búðar tectum maris, glacies, hvals búðar höfund, terra glacialis, Islandia, hvals búðar höfundingar Islandi, Ísl. 2; seggja búðir, habitacula hominum, ædes; eldr sviðr of seggja búðir ignis flagrat per hominum habitacula, Mg. 34, 9; oss kom böggur í búðir uncommodum invasit domum nostram, Vigagl. 26, 2; gera stríð í búðum turbas in ædiibus care, Hild. 13; de tumulo: min stóð búð ant hól meca domus minime deveza stabat, Ísl. I 327, 2. — β) commemoratio, mansio in aliquo loco: eiga kalda búð, frigida mansione uti, in loco argenti se continere, Korm. 18; Ísl. I 327, 1, ut in prosa, hafa kalda búð, de nocturna mansione in antro frigido, GhM. I 758, 4. hafa allharða búð, de statione in nido, F. X 158, et in plur., Birkibeinar lágú tó & mörkam ok skógum opt í illum búðum, F. VIII 333. not. 15; vera í búð með e-m id. qu. búð hjá e-m, habitare cum aliquo: sumir ro í búð með hamrum alii apud caneros versantur, F. VI 376.

BÜÐI, m., ignis, SE. II 486, vide busi.

BUDLI, m., regulus maritimus, SE. I 522. 548, 3; budla stóð, semita Budlii, mare, Hh. 34, 2. — 2) pater Atilii et Brynhilda: Budla sonr, Atilius, qui affines, Gunnarem et Högnium ad se invitatos dolo oppressit, Hh. 5, 2.

BUDLUNGR, m., rex, Ý. 52. 53, FR. I 248, 1, SE. I 524, 5. 618, 2; plur. budlungar, regia familia, a Budlió, Halodanis Prisci filio, orta, SE. I 522; budlunga setr sedes regia, SE. I 620.

BUDUMK, pro baud mér, (bjóða, -umk), obtulit mihi, SE. 246, 5. 348, 3. Buduma, id., Höfuðl. 2.

BÝ, n., apis: unda bý, apes vulnerum, sagittæ, Höfuðl. 14; hinc býfluga apis, SE. I 76, ut a mý, collect., mýflugá.

BYGG, n., hordeum vulgare, Alom. 33. In compositis: fagrbygg, fjarðbygg, friðbygg, valbygg.

BYGGI, m., qui habitat, incolit, incola: Sælunds byggjar incola Selandiæ, Hh. 104, 1; vide Selundbyggjar, Falutrbyggjar, Fjónbyggjar; et in prosa aptbyggjar, frambyggjar, nauða in puppi proræque versantes.

BYGGJA (byggji, bygða, bygt), habitare, id. qu. búa, α) intrans., Vsp. 3. 57, Grm. 15, (Ý. 9 AR. I 253); b. saman, una vivere, convivere, concubare, Skf. 20, FR. I 250. — β) transitive, cum acc., inhabitare, incolere: b. vindheim, fornar tóptir, ve goða, Vsp. 56, Grm. 11, Vafþr. 51; b. borgir arces incolere, Sk. 1, 1; b. helli, antrum incolere, in antro se continere, Eb. 40, 4 (AA. 237). Part. pass. byggðr inhabitatus, vide composita herbyggðr, jötunbyggðr, víðbyggðr.

BYGGJARI, m., vide íbyggjari.

BYGGVA, id. qu. byggja tantum in præsentis, inhabitare, incolere: præst. ind. byggvir, Grm. 11; infin., byggva beð in lecto se continere, F. III 86; part., byggvandi, incolens, incola, SE. I 266; plur. byggveandr bretskrar jarðar incola Britannia, ÓT. 31. 2. In Grág. II 278 etiam occurrit præst. ind. byggvir elocat.

BYGGVIÁSS, m., Asa incolens, (byggva, áss): b. födurtopta Vidar, SE. I 266.

BYGGVÍNGR, m., qui habitat, incolit: b. búlka skíða, qui in navi habitat, exculbat, de strenuo pugnatore, Hg. 31, 2.

BYGGVIR, m., qui habitat, incola, (byggva), vide composita fámbyggvir, híðbyggvir, hreinbyggvir, jarðbyggvir, loptbyggvir.

BYGÐ, f., tractus habitatus, (byggja), pagus, territorium: i bygðum, in pagis, per pagos, Mb. 7; i breiðar bygðir per latum pagum, Grett. 49, 3; regio, terra: Jórnsala bygð, terra Hierosolymitana, Palestina, Si. 10, 2; plur. bygðir et bygðar: Íra bygðir Hibernia, Rekst. 6; Háleygja bygðar Halogia, RS. 20; prædium, habitaculum: aldnar bygðir antiquæ habitations, Rm. 33; domus, ædificium: smíðar sér á bergi breiðu || bygð domum sibi in lata rupe ædificat, Gd. 32; bygðir hjarna, regio cranii, caput: bregðir benlogi || bygðum hjarna gladius capita abscindit, Merl. 1, 35. Vide composita Finnbyggðir, heimsbygð, stórbyggðir.

BYGÐI, *n.*, *pars navis*, *SE. I 584, 3. II 565 (482. et 625 byrði)*, *vox mihi ignota, forte curvatura proræ et puppis (cogn. bugða, boginn)*, *unde bugustafnar dicti videntur FR. II 64; vel id. qu. byrði, n. (a byggja, ædificare, construere)*,

BYLEIPR, *m.*, *Byleipus, frater Lokii et Helblindii (id. qu. Byleistr): bróðir Byleips Helblindius, Vsp, 45, vel forte ipse Lokius.*

BYLEISTR, *m.*, *Byleistus, frater Lokii, SE. I 104; gen. Byleiztus, Hyndl. 36, Byleists, SE. I 268, Byleiz, SE. I 194, 3, var. 10, quibus locis bróðir Byleiztus est Lokius. Cognomen viri est F. VIII 392.*

BYLESTR *id. qu. Byleistr, gen. Bylestz, Ý. 51, sec. membr. E.*

BYLGJA, *f.*, *una novem filiarum Ægeris, unda, SE. I 324. 500; mare, SE. I 575, 21; bylgja lavg (log), flamma maris, aurum, beiðir bylgja logs vir, Nj. 80; bylgju faðir, pater unda, Æger, oceanus, mare, SE I 324.*

BYLJA (*byl, bulda, bulit*), *v. n.*, *strepere, fremere, de unda: sval hrönn buldi frígida unda fremebat, RS. 15.*

BYLR, *m.*, *procella, (bylja): kemr þar af lægi || landnyrðingr hvass, || lýstr hann illum byl || eik af stofni, malo turbine arborem de stirpe decutit, Merl. 2, 84; bylr blóðs, procella sanguinis, pugna, i byljum blóðs in præliis. Sturl. 5, 17, 1; ubi minus recte biljum.*

BYR, *m.*, *oppidum, Mb. 5; gen. býss et býjar, plur., býir oppida, ÓT. 131, 3, ubi F. III 15 bæir a bæir. — 2) tractus habitatus, territorium, id. qu. bygd: allt austr til Egða býs, orientem versus usque ad territorium Agdensium, provinciam Agdensem, Fsk. 21, 5; sandmens býr, tractus mari adjacens, de insula, H. 22; fyrir norðan bý a regione tractuum habitatorum (i. e. Norvegiæ) in boream versa, HS. 14 (AR. I 272); þars höldar runnu i bý militibus in pagos irrum-pentibus, ÓT. 97, 3, quo loco ed. Holm. habet bæ. In prosa nomen loci Brandabýr variat cum Brandabygd et Brandabú, F. IX 382, quo tamen loco rectius scribitur Brandabý (i. e. -bú); allr sá býr, er umbergis lá, totus circumjacens pagus, F. XI 439; in sermone quotidiano auditur um breiðan bý, per latum territorium, i. e. longe lateque, de rumore divulgato. In appellationibus: haukjóða býr, solum accipitris, manus, Rekst. 8; röðla býr, territorium siderum, cælum, ræsir röðla býs, rex cæli, Christus, Lb. 19; hjarta býr, regio cordis, pectus: leikr, bæði nótt sem dag, || harmrinn mér um hjarta bý, Skáldh. 3, 1. Possunt tamen hæc tria exempla et pleraque antecedentium etiam referri ad bý, *n.*, *id. qu. bú.**

BYRBEIÐIR, *m.*, *byrbeiðir brands, id. qu. beiðir brands byrs, poscens ventum gladii, pugnam, bellator, HR. 13.*

BYRGEGN brands, *bellicosus (a brands byrr, tempestas gladii, pugna, et gegn, adj.), Há. 321, 1.*

BYRGI, *n.*, *septum, casa (lapidea, a borg): böðvar byrgi, septum pugnae, clipeus, sorg böðvar byrgis, dolor clipei, pugna, hvöt,*

böðvar byrgis sorgar incitatio prælii, SE. I 246, 2; vel byrgi h. l. est munimentum, ut borg, sic enim Stjóra: Kristr sté upp til himna, at niðbrotnum byrgjum helvitis, et Post. 8, ei máttu byrgi helvitis halda honum.

BYRGIR, *m.*, *fons, SE. I 56.*

BYRGIR, *m.*, *subst. verb., (a byrgja necessaria subministrare), qui victum præbet: hrafnna byrgir, saturator corvorum, pugnator, nafni hrafnna byrgis, cognominis bellatori (3: Eiriko Blodaxæ), de Eiriko Hakonide, F. XI 138, 5.*

BYRGITYR, *m.*, *numen casarum vel munitimentorum: b. bjarga gigas, a bjarga byrgi, casa montium, antrum, aut munitimenta montium, arces montanae, rupes prærupta, SE. I 306, 2.*

BYRGJA (*byrgi, byrgða, byrgt*), *v. a.*, *juvare, opem ferre, id. qu. bjarga, Esp. Arb. I 94, 3: þó var bænin bezt, honum byrgði mest. — 2) includere, Völs. 33 (Hund. 2, 44); cf. F. II 83.*

BYRHESTR, *m.*, *equus venti, (byrr, hestr), navis, F. II 212.*

BYRHRAFN, *m.*, *corvus venti, navis: byrrhrafn meidar viri, Ag.*

BYRHREINN, *m.*, *maclis venti, (byrr, hreinn), navis, F. II 181, 2; vide et byrreinn.*

BYRHVALR, *SE. II 564, pro kurhvalr, vide burhvalr.*

BYRJA (*-aða, -at*), *v. a.*, *incipere, inchoare: byrjar frægd incipio inclarescere, Korm. 21, 2; ek byrja blið verk incipio de bene factis exponere, G. 23; b. kvæði um e-n, G. 35; b. öflugmæli, incipere obtrationem, priorem calumniari, auctorem esse calumniae, G. 58; byrjarðr inceptus: byrjuð feigd, styrjöld, mors imminens, pugna commissa, Hh. 85, 14, 2; opt byrjuð lof, laudes sæpius inceptæ, i. e. iterate, crebræ, Mg. 9, 8; gera var gisting byrjuð lupo esca præbita, SE. I 476, (sec. fragm. Ieß et Cod. Upsal., SE. II 349, 1; 593, 6). — 2) inchoare, de prole concipienda FR. I 250; sic in prosa FR. I 257: ok nú segir hún, ek hefr þar upp sögu, sem þau hittust á fjallinu S. ok Br., ok hún var byrjuð, ubi concepta est; byrjarð barn proles concepta, Grág. I 340; sic et homo inchoatus, Plin. Hist. Nat. ed. Bip. 7, 5. — 3) impers.: mér byrjar, sequi. infim., me decet, Ha. 59; oss byrjar þat hæc nos decet, Has. 4.*

BYRKALDR, *adj.*, *vento frigidus, vento perflatus, (byrr, kaldr), de velo, Jd. 32.*

BYRLARI, *m.*, *pincerna, Nik. 73; sic et FR. II 175—8, sed byrli, id., FR. II 512—14 (bjórr).*

BYRR, *m.*, *ventus ferens, secundus, gen. byrjar: biða byrjar ventum secundum exspectare, Hund. 2, 5; acc. plur. byri vento: secundos, Hyndl. 3. — β) ventus, in genere: öðr byrr ventus vesaniens, Hávam. 90; eis appell. cæli: birtirann byrjar cælum, Lb. 28; maris: byrjar land mare SE. I 324; navis: byrjar blakkr, equus venti, navis, Hítid 12, 3; b. drótsull, id., SE. I 436, 1; b. valr accipiter venti, id., Hh. 35, 1; b. viggjumentum vel equus venti, id., ejus þiggjand vir, SE. I 236, 2; byrjar skykkja, vass*

venti, celum, blakkr b. skykkja, *equus veli, navis, blakkpollr b. ak. vir, Grett. 49.* Byr, SE. I 294, 2, *referendum videtur ad mörk, ut id per thesias byrmörk, æquor vento agitatum, aqua, amnis, settu þar fyrir í byrmörk, ibi in fluvio (i. e. fluvium transeuntes) præterderunt (sibi baculos), quo loco Thorlacius construit markar byr, terræ filius, Thor, a byr = byrr, burr. — 2) translate: byrr branda, ventus, tempestas ensium, impetus volantium telorum HR. 30, Ha. 236, 1, ubi notandus tropus: þar er baugsegl || í brimis vindu || branda byrr || blása knátti, ubi factus canium, in tempestate gladii, velis circulatorum inspiravit, i. e. ubi impetus telorum vel tela volantia scutis inciderunt; *ii. pugna, i branda, branda byr, in prælio, SE. I 672, 2, G. 50. Hédins byrr, tempestas Hedinis, pugna, Freyr Hédins byrjar bellator, ÓT. 18, 1; byrr odda vífs, tempestas bellonæ, prælium, frýja e-m odda vífs byrjar negare aliquem prælio interfuisse, HS. 6, 4; byrr ritar, clipei, þróttar, Odinis, pugna, Þ. Hæd. 9, 2, Grett. 50. Byrr gríðar, ventus, aura gigantidis, animus, ÓK. 2; byrr Surts kváar, id., Vita Halfr. sec. membr. 132 et ÓT. ed. Skh. II 84; byrr hamra vífs, animus, *ii. fortitudo animi, Ísl. 2; þursa bæis byrr, ventus (gigantidis), animus, HS. 1, 6, vide bæa. — β) pluvia (ut þeyr): byrr jöframaða, pluvia oculorum, lacrimæ, b. j. m. Óða kváar, lacrima Freyæ, aurum, Hg. 26, vide jöfri. — γ) gratia, favor, in voce composita byrsæll, qui significatus accommodatus est HS. 1, 6, α: sinna þinna góðan byr, favorem tuum consequi *ii. sec. membr. E., Hg. 26, hinn er gat yfrinn byr qui summum favorem (civium)erat consecutus, sic ná góðum byr hjá e-m est in Nucleo Island. sub voce insano, et vinbyr, gratia, amicitia in Æflsögubókkr Einars Sigurðss., str. 192. — δ) in compositis: heitbyrr, óskabyrr, sigrbyrr.****

BYRR, m., *Bër, pater Odinis, id. qu. borr, burr, bõrr; byrr síma, numen annuli, vir (pro pronome 1. pers.), Völk. 12, vel h. l. byrr pro borr, arbor, accipiendum, eodem sensu; byrr þo bõrr, in appell. viri est Eg. 60, 1, var. c. — 2) byrr pro burr, filius, Sonart 17.*

BYRRAMMR, adj., *vehementi vento concitatus, (byrr, rammr): b. brimdrið, spumans ætus maris, venti vehementia incitatus, ÓH. 182, 6.*

BYRRÆFR, n., *tectum venti, (byrr, ræfr), ær, celum: bál byrræfra, flamma cæli, sol, Skúlar (i. e. Skúla er) best und báli || byrræfra sköpuð æfi Skulii optima sub sole creata vide est, SE. II 397.*

BYRRREINN, m., *id. qu. byrreinn, navis, (byrr, reinn), Selk. 17.*

BYRSÆLL, adj., *gratiosus, gratia valens, amicum favorem sibi concilians (byrr 2 γ mē), FR. II 34, ubi byrsæl kona.*

BYRSKÍÐ, n., *xylosolia venti, (byrr, skíð), nauis, SE. I 690, 2, vide böðharðr; byrskíða vide vir, Le. 7.*

BYRSKRÍN, n., *scrinium, vās venti, (byrr, skrin), ær, celum, legendum videtur Plac. 3,*

ut vindker; stillir byrskrínus, rez cæli, Christus, ibid.

BYRSTALLR, m., *area, locus venti, (byrr, stallr), cælum: byrstalls konungr, rez cæli, deus: búid ástum ker kosta || konungs ertu glæst eð hæsta || smíðati best ok bæði || byrstalls með list allri, i. e. ertu eð hæsta kosta ker byrstalls konungs, búid ástum, bæði best smíðati ok glæst með allri list, de Sancta Maria, Mk. 10.*

BYRSTÖÐ, n., *equitium venti, (byrr, stöð), naves: beitir byrstöðs, incitator navium, vir, Plac. 45.*

BYRSTR, adj., *jubatus, juba præditus (burst): gulli byrstr seta aurea ornatus, SE. I 264, 2; sic Latini: auro literatus, pro „aureis literis notatus“. blóði byrstr, juba vel cervice cruenta, epith. lupi, SE. I 670, 1, cf. álmi skeptr, silfri hjaltadr, et borggulli byst arz aureo fastigio, FR. I 184. — 2) efferatus, sæviens, furens: ýta lið þótt allt fari byrst, || enginn læst því valda fyrst, elsi univerus populus furat, nemo se primum furoris auctorem fateri vult, A. 10. Proprie est part. pass. v. byrsta (a burst, v. bust, seta), setorum reddere, unde Hyndl. nj., bystist hamr minn, hédan mun ek renna, setorum fieri, setis horrere, de virgine in canem versa. Vide gullbyrstr.*

BYRTJALD, n., *tentorium venti, (byrr, tjald), cælum: þengill byrtjalds, rez cæli, deus, Rekst. 33.*

BYRVARGR, m., *fera venti, (byrr, vargr), navis, Si. 6, 4.*

BYRVILL, m., *regulus maritimus, SE. I 548, 2; byrvills skíð navis, beitir byrvills skíða vir, Plac. 35. Haud dubie idem ac Birvillus, rex maritimus, ab Olone superatus, vide Saxonem, ed. Steph. p. 142: alius Birvil in pugna Bravallensi, ibid. 144.*

BYRVINDR, m., *ventus secundus, (byrr, vindr): b. Bjarnar mana, aura gigantidum, animus, Sonart. 13.*

BYRÐA(-ði, -ða) v. a., *insuere tapeti (borði), Gha. 15.*

BYRÐAÐR, adj., *lateribus istructus (borð), vide hábyrðadr.*

BYRÐI, n., *singuli ordines tabularum navis, (borð), SE. II 482. 625, pro bygði; cf. sýgja.*

BYRÐINGR, m., *navis oneraria, (byrðr) SE. II 581. — 2) clipeus (borð), v. tvi-byrðingr et megingingr.*

BYRÐR, qui latera habet, (borð), vide sibyrðr.

BYRÐR, f., *onus: þung byrðr, grave onus, Hk. 28; byrðr, F. IX 340 cum artic. byrðr-in, Vem 25; gen. byrðar: byrðar stallr, area, statio oneris, humerus, GS; pl. byrðar, gjörva byrðar, parare onera, colligere onera, Rm. 9; byrðar af býi, Söll. 43; brjóta sér byrðar onera sibi parare: hljótenðr sverðs hafa elíkar byrðar, er sér brjóta, hómínea, quæ sibi parant onera, ferunt, i. e. commissorum penas luunt, Hk. 104, 2, ut Grág. II 166, binda sér höfga byrði matum sibi arcessere. Vilja byrðr, onus voluntatis (animi), corpus: sævar niðr knátti svelgja vilja byrði*

ignis corpus absumsit, Ý. 19. Byrðr sarcina, metaph. vitæ tuendæ præsidium, Hávam. 10, ut vegnest. In compositis: fagrbyrðr, nið-byrðr.

BYSKIP, *n., vehiculum (navis) apium (volucrum), cælum (bý, skip): býskips þær domicilium cæleste, Sonart. 17, de Valhalla.*

BÝSN, *n., prodigium, portentum, vide vindbýsn (F. XI 64).*

BÝSNIR, *aurum, Ed. Lövas., forte nom. plur. a býsn, f., quasi opes immensæ.*

BYSS, *3. s. præ. ind. act., emanat, erumpit: byss mér blóð or þessu beni ex hoc vulnere sanguis profuit, ÓH. 193, 2, v. busti.*

BYST, *lectio Cod. Worm. pro bust, piscis.*

BYST, *id. qu. bust, búst, vide valbyst.*

BYSTAZ, *vide sub bystr; bystr, iratus, furens, Ólafsr. 8. 52; bystr ok reiðr junguntur ibid. 45.*

BYTA (býti, býtta, býtt), *v. a., permutare, Dan. bytte; it. dare, donare, muneri dare;*

býtti hann honum hin bestu þing optima ei munera dedit, Skáldh. 2, 35; gullhring býtti Helgi í mótt, ibid. 3, 23. — β) *id. qu. veita, adferre: útrúum brátt hann býtti || þanagjald Rögvaldi necem adtulit, Ar. Hjörli. 12.*

BYTIR, *m., qui præbet, muneri dat, (býta): b. gulls vir, Skáldh. 4, 6; b. ofnis láðar, dator auri, vir, ibid. 1, 16; b. snáka jarðar, id., ibid. 1, 7.*

BYTTA, *f., situlus exhauriendæ sentinæ, hastrum navale, F. VII 59, v. butta. Bini ex singulis semintercalmisi sentinam egerebant, SE. I 498, 4.*

BÝÐ, *2. s. imper. act. v. bjóða, pro hjóð offer: býð aldri þat skaldi, id. poetæ (míði) nunquam offeras, Korm. 22, 1.*

BYÐA, *f., vas superne adstrictum, Lex. B. Hald., et in compos. flautabyða, ibid., leir-byða, figlinum, Sendebari Fabulæ. Vide slíðrbyða. Cognata sunt byðna, boða.*

C.

Literam o veteres ex alphabeto Latino receperunt. Duo priora alphabeta Isl. Eddæ Snorr. II 42. 56. c pro k et q ubique adhibendum esse docent; tertium (utpote runicum) hanc literam excludit (p. 74—78). Sunt codices, qui utramque regulam plerumque observent, plurimi o et k promiscue utuntur. Pro sono

s interdum, etsi raro, in fine vocum usurpatur c (F. X præf. XI); in principio vocum, nonnisi in vocabulis Latinis, v. c. cipressus SE. II 483, cypressus, id., SE. II 566; Cesar, id. qu. keisari de imperatore Germaniæ, F. XI 313; cinnamomum, Gd. 73; Cedrus, Gd. 70; Crúx vide Krúx.

D.

D syncopen pati vedetur in antiqua, anþingi et similibus (composita enim sunt ex and), sed fieri potest, ut in his litera n duplicanda sit (nn = nd, ut ll = ld). Si tres d inter se occurrunt, una ejicitur, ut hoddof þ pro hodd-dof. — 2) d usurpatur pro t in munda, skaldu, vildu; mældu = mæltu vel mæl þú, Eg. 12 (p. 46). — β) d pro ð: hodu pro háðu (gesserunt), SE. II 40, quo loco in Cod. Worm. minus recte scribitur hodu, neque enim ð cum d, ubi de duplicandis eisdem consonantibus sermo est, comparari potest, neque auctor alphabeti primi literam ð in suum alphabetum admisit; vide t pro ð in lit. T. — γ) d pro dd: beidisc pro beiddisc, F. X 407, stadr pro staddr, ibid. 415. — 8) dd pro ð (nunc t): herddo pro herðu (hodie hertu), F. IX 15 not. 8; pro d, fjanddr pro fjandr, SE. I 420 var. 4.

DAFI, *m., pavicula, (id. qu. Dan. Dabe): dafar darraðar, paviculæ vel tigilla bellonæ hastæ, Ghe. 14; ubi acc. plur. dafa, vide et döf, f.*

DAFINNZ *pro Daviðs (f = v, nn = ð), Davið, F. VII 323, 2.*

DAFNA (-aða, -at), *v. n. adolescere, vires colligere, vigere, de infantibus et pueris, Rm. 8. 19.*

DAGA (-aði, -at), *v. impers., illucesere, dilucescere, (dagr): mik dagar uppi die oriente supra tellurem deprehendor, hinc part. pass., dagadr uppi, ab oriente luce oppressus, de naturis noctuvagis et lucifugis, Alom. 36. Vide eindaga.*

DAGBÓL, *n., sedes diei, (dagr, bóll), cælum, dagbóls konungr, rex cæli, deus G. 5.*

DAGBØR, *m., domicilium diei, (dagr, þør = þær, býr), cælum: drottinn dagbøjar, dominus cæli, deus, Plac. 18.*

DAGFINNR, *m., nanus, SE. II 470. (II 553 dagf ...).*

DAGLEGGJAR, *Hild. 33, 1 (ed. Hafn. 1847, p. 62) videtur esse genitivus substantivi dagleggr (dagleggr, m., cubile diei, (dagr, liggja), cælum: himlir dagleggjar, rex cæli, Odin (?).*

DAGLEIÐ, *f., iter diei (dagr, leið), fara mikla d., uno die, vel singulis diebus magnum iter (longum via spatium) conficere, de cursu maritimo, F. VI 180, 1.*

DAGLENGIS, *adv., per totum diem, toto die (dagr, lengis term. a lángr), Korm. 8, 1, cf. vetlengis, et náttlengis per totam noctem, Grág. II 137. Hverir daglengis berjas? HR. 23.*

DAGMEGIR, *m., plur., filii diei*, (dagr, mǫgr), *i. e. homines, in luce versantes*, Am. 61. cf. *dagssynir*.

DAGMÆRR, *f., terra, solum diei, lucis* (dagr, mǫrr, *f.*), *cælum: mildingr dýrrar* dagmarar, *rex almi cæli, deus, Christus*, Ls. 23.

DAGR, *m., dies: miðr dagr meridies, Vsp.* 6; *d. var á sinnum dies in vesperam inclinabat*, Rm. 29; *um alla daga omnes dies*, Skf. 4; *gerstan, gjörstan dag, toto die, Skf.* 30, Rm. 9; *hverjan dag quotidie, Grm.* 20, Skf. 30, *of hvera dag, id., Grm.* 29. 30; *in dat.: degi, sed dag, SE. I 104; var. 3, festam dag, sec. Cod. Reg., quod et adnotant interp. ad. Grm.* 15, *damnante Raskio, sed com. propr. Dagr in dat. habet Dag, F. IV* 8 (H. 30). V 46, Ed. Sæm. II 104 (Holm. 165).

— *Þ*) *dags systir, soror Dagi (diei), terra, SE. I 320. c. 24; dags grund, solum vel campus diei, lucis, cælum, konúngur dags* grundar, *rex cæli, deus, SE. I 318, 5; dags* reitar, *area diei, cælum, drottinn dags* reitar, *dominus cæli, Christus, Lb. 32; dags* gleif, *dieus diei, cælum, megin skjöldungr dags* gleifar, *rex cæli, Christus, SE. II 499; 1 — γ) lux, in appell. auri, SE. II 429:*

unnar dagr, lux manús, aurum, F. X 25, 2; vðnar dagr, lux fluvii, id., slaungvir vðnar *dags princeps liberalis, F. VII 79, 2; garbar dagr, id., ejus eyðendr viri, GS.* 7; *fyllar dagr, id., ejus fit femina, F. V 229, 4; unnar dagr, id., ejus sol femina, F. VII 13, iltar, id., F. II 249, 2. Þ) tempus:*

*i degi, unquam, in sententia negativa, FR. II 33. 42, 1 (sed aldri i degi hodie nunquam, FR. II 264 pros.); á mörkum degi sæpe, Söll. 73; margan dag sæpe, SE. I 670; in prosa F. VI 154. 440); dögum optar quovis horæ momento, Ls. 45, F. X 433, 81; degi löngum tæto die, SE. II 499, 6; festan dag, sapi-
nne, perpetuo, Grm. 15; dagr de tempore pmi, exemplum ex Grett. membr. c. 84 adducit Ed. Sæm. I 266. not. 4: þat ætla eo at þá nokkarr dagr þingat til. credo præteritum esse aliquod tempus, donec. — ϵ) conditio, sors: dagr dagr misera conditio, Am. 38; handr absimile Sturl. 8, 12 at hída þunga laga, gravia tempora videre, adversam fortunam experiri. In compositis: bendagr, feiginsdagr, gjálfrdagr, þingdagr, ormdagr.*

DAGRÁÐ, *n., certum tempus, (dagr, ráð), rei gerende præ ceteris opportunum: leita, dagráð, Hugsm. 21, 3; opportunitas: d. lönga sögu opportunitas pugnandi, ÓT. 28, l. In prosa, fá betra d. at tala við konúng aðiorem occasione habendo cum rege sermone exspectare, Eg. 13; leituðu þess dagráðs at hista konúng, at hann var i göðu skapi, tempus regem, cum bono esset animo, adeundi explorarunt, Eg. 36; hafa d. at berjast, l. c. 67.*

DAGRÆFR, *n., tectum diei, (dagr, ræfr), cælum, G. 48, ubi Olavius construit dagræfra* tfrð *gloria caelestis; præstat, mutato allt in ðis, sic construere: innendr áls dagræfrs* lumnez, *ab áls ræfr, tectum anguille, mare, dagr áls ræfra, lux maris, aurum,*

DAGRYFR, *m., ruptor lucis, (dagr, ryfr), legendum videtur FR. I 259, 2 pro dagr yfr, hoc ordine: dagryfr hauss dyra, quod sic resolvo: hauss id. q. haoss = háss, genit. ab hár, Odin; hauss dyr domus Odinis, Valhalla, dagr hauss dyra, lux palatiorum Odinis s. Valhallæ, ensem videtur significare, sec. SE. I 208, „læt Óðinn bera inn í höllina sverð, ok voru svá biðrt, at þar af lýsti, ok var ekki haft liós annat, meðan við drykkiu var setit”: hinc d. hauss dyra, ruptor, fractor ensis, pugnator, vir.*

DAGSBRÚN, *f., ora lucis, (dagr, brún) i. e. primordium diluculi matutini, lux matutina oriens, Hund. 1, 24. In prosa hodie vulgo: Sturl. 3, 30 en þá var dagat, ok áttu þeir at sjá i gegn dagabrúnni, tum dies ortus erat, eisque adversus orientem lucem spectandum erat; Sk. 627 de horizonte, sól skryðir dagsbrún með hjörtum geislum. D. ljóss ens fagra, de Maria, Mk. 39 in str. imperf.*

DAGSÆVI, *m., placamentum diei, (dagr, sævi a sefa, placare, sedare), aer tranquillus, Alm. 23.*

DAGBKEIÐ, *n., curriculum diei (dagr, skeið), cælum: dagskeiðs jöfurr, rex cæli, deus, Lv. 38, locum vide sub hvass.*

DAGSKJARR, *adj., lucem fugiens, (dagr, skjarr), epith. nani saxicolæ, Y. 15 (AR. I 258, 2).*

DAGSSYNIR, *m., pl., filii diei, filii lucis* (dagr, sonr), Bk. 1. 3, G. *Magnæus de radiis solaribus vel ipsa luce diurna intelligit; Magnusenius de genis lucicolis s. lucidis* (ljósalfar), *aptius; possit et homines in luce versantes intelligere, ut dagmegir.*

DAGSTALLR, *m., statio diei, (dagr, stallr), cælum: dagstalls konúngur, rex cæli, deus, Has. 35; dagstalls drottning, regina cæli, sol, ut videtur, Mk. 24, ubi sic: Háa kanntu hjörtu at lýsa | hreggrannn konúngur seggja | . . . . drottning dádum | dagstalls veröld alla, $\circ$: konúngur háa hreggrannn! kanntu at lýsa dádum hjörtu seggja (sem blíð) drottning dagstalls ($\circ$: lýsir) alla veröld, rex alti cæli (deus)! potes virtutibus corda hominum collustrare, (sicut alma) cæli regina (sol) totum mundum collustrat.*

DAGSTJARNNA, *f., stella diei* (dagr, stjarna), *stella interdiu lucens, de sole, Söll. 39. Platonis Opera in ὄροις: ἡλιος, ἄστρον ἡμεροφανές, τὸ μέγιστον.*

DAGSVERA, *f., requies diei* (dagr, vera id. qu. verra, verð), *aer tranquillus, Alm. 23.*

DAGTÁLA, *adj. indecl., die fraudatus* (dagr, tál), *qui diem perdidit, frustra in re aliqua consumsit: dagtála því máli, af því víð, qui, opera mulieris, diem frustra consumserim, Korm. 19, 10, vel, ea vice = þat sinn.*

DAGVERK, *n., opus diurnum* (dagr, verk), *pensum; gen. cum i epenthetic, dagr-
verkis, Isl. I 164 3. var. 19.*

DAGVERÐR, *m., jentaculum, (dagr, verðr), FR. II 76, 2.*

DÁINN, *m., Dain, nanus, Vsp. 11, SE. I 64, is cum Nabbio verrem Freyi fabricatus*

est, Hyndl. 6, quod SE. I 340—42 Sindrio tribuit; idem primus inventor characterum, Hávam. 146. Dáins leif, reliquæ Dainis, res a Daine relicta, cimelium a D. relictum, ensis Högnii dicitur, SE. I 434. — β) pro nano in genere: munnvigg Dáins, poesis, ars poetica, F. V 209. — 2) cervus, Grm. 33, SE. I 74. — 3) vulpes, SE. II 490.

DÁINSRÖDD, f., vox letalis, vox funesta, (dáinn, mortuus, a deyja, rödd), Sturl. 6, 15, 5, ubi dör man (forte manu, cf. ibid. 15, 16) dólguð orum dáinsraddar þá kvaddir, o: dör (i. e. dörvar) manu þá kvaddir dáinsraddar (af) dólguð orum, gladii (hastæ) ab hostibus nostris provocabuntur ad letalem vocem (sonum) edendam, i. e. prælium funestum nobis ab hostibus imminebit.

DÁLA, adv., mirandum in modum, mirabiliter (contracte pro dáliga, a dár), G. 48: dýrð Ólafu ríðr dala gloria Olavi mirandum in modum dioulgatur. — 2) graviter, it. male, misere: hrjóða skip dala, naves graviter (male, misere) vastare, defensoribus penitus nudare, F. I 179, 2; gjalda óráð dala per-versa consilia graviter (severe) punire, Rekst. 8.

DALADRENDR, m., juvenis vallium, (dals, drengr), homo in vallibus montanis oberrans, degens, i. e. homo exul, GS. 32.

DALARR, m., cervus, SE. I 478, vide et dals cervus.

DALFISKUR, m., serpens, (dals, fiskr), vide dalmiskunn.

DALGAUTR, m., numen arcus, deus arcitenens, (dals, arcus, gautr, Odin), pugnator: drótt dalgauta, multitudo præliatorum, de militibus Scoticis, Ha. 325. S. Thorlacius accipit de Norvegis, vertens Dalgautar, Gothi vallium incolæ.

DALGINNA, f., serpens, SE. II 458. 487.570; possit quidem hæc vox secundum pronuntiationem derivari ex dals, vallis, et ginna, gigantantis, qs. terror vallis; sed æque commode refertur ad Moesog. dalg, fovea, et iddja, ivit, quasi foveas perreptans, cf. grafvöllubr.

DÁLIGA, adv., male, i. e. parce: nogúglum fékk Nagli | nest dáliga flestum, feras parce pascebat, i. e. imbellis, ignavus fuit, Eg. 19, 8.

DÁLKR, m., spina argentea, quo pallium continebatur, Korm. 25, 2 (AR. II 278); appellatur feldarstingi, qu. v., it. Hist. Eccl. Isl. IV 133. not.

DALMISKUNN FISKA pro miskunn dals fiskæ æstas, SE. I 432, 3, ex Eg. 47, a dalískr, piscis vallis, serpens, et miskunn, qu. v.

DALNAUÐ, f., tormentum arcus, (dals, nauð), abstr. pro concr., incurvans, torquens arcum, manus, cf. bognauð et daltaung; dalnaunar pro dalnauðar, gen. (n = ð), est lect. Cod. Reg. SE. I 402, 2, ubi dalnaunar svell, glacies manus, argentum, annuli argentei.

DALR, m., arcus, SE. I 571, 1; gen. dalar, Selk. 1, ubi dalar el, procella arcus, pugna, askr dalar elb, pugnator, vir; vide et dalsteypir. — 2) callis, SE. I 586, 2, gen. dals. Vigagl. 9, 1; dat. dal, Korm. 16, 1, FR. I 296, 1, sed dali Hurbl. 17: or,

dali djúpum; acc. plur. dala pro dali, Vsp. 17. 33, Vafpr. 14 (et in prosa SE. I 178; F. IX 366); dals dreyri, liquor manans vallis, rivus vel fluvius: kom ek at dals dreyra, Ed. Lövasina. In compositis: eitrdalir, sökkdalir. 3) cervus, SE. I 478, cf. dalarr.

DALREGN, n., pluvia arcus, jactus sagittarum (dals 2, regn): dalregns runnr vir, Ag.

DALREYÐR, f., balæna callis, (dals, reyðr), serpens, draco: itrból dalreyðar aurum, ejus eyðir vir liberalis, Ha. 320, 1; látr dalreyðar, cubile serpentis, aurum, SE. I 346, 3; miskunn dalreyðar, voluptas serpentis, æstas, FR. I 397.

DALRYR, m., arundo arcus, sagitta: dýrft dalryrar, splendidus clipeus, ejus herðigaldar pugna, Isl. II 353, 2 (dals arcus, ryr = reyrr).

DALSTEYPIR ÁRSTRAUMA pro steypir dals árstrauma, effundens jacula, sagittas, præliator, vir, (dals, arcus, et steypir), ÖH. 239, 1; dalar árstraumr, rapidum arcus profluvium, effusa vis sagittarum.

DALSVEIGIR, m., flectens arcum, (dals, sveigir), pugnator, vir: deigr dalaveigir, homo timidulus, meticulousus, imbellis, Eb. 29, 2 (AA. 225).

DALTAUNG, f., tenaculum arcus, (dals, taung), manus, quod arcum teneat, cf. taung et öng, it. bognauð, dalnauð. Isl. I 164, 3 construendum videtur cum dagverk, o: dagverk daltáungar, opus diurnum manus, opus quod manus humana uno die absolvere potest, hinc merki dýrs daltáungar dagverka vestigia rerum præclare gestarum.

DÁNAR, genit. sing., sine reliquis casibus; hinc dánar dægr, dies emortalis, fatalis, Ha. 44, et dánar dög, id., SE. II 140, 1; dánar akr, ager mortis, campus fatalis, Sturl. 6, 15, 7. Sic dánarfé, demortui bona, hæreditas mortuo possessore vacans, F. VI 392. VII 64.

DANIR, m. plur., Dani, incolæ trium regnorum borealium, Norvegiæ, Sveciæ, Daniæ, H. Br. 10, Gha. 19; hinc Dana þjóð, Danir, natio Danorum, Dani, de Norvegis, FR. II 55, 2, ÖH. 70, 4, hinc distinguuntur eydanir, norðrdanir, qu. v. — β) in circumscriptione gigantum, pro quavis natione ponitur ut Saxar: söðrifs Danir, natio montana, gigantes, SE. I 298, 2. Vide bergdanir et R. K. Raskii Samlede Afhandlinger II 283.

DANMÖRK, f., Dania, Gha. 13, Korm. 3, 8, Y. 5.

DANR, m., Danus, a quo Dania denominata, Y. 20, FR. II 12; vide myrkdanar.

DANSKR, adj., Danicus: danskir leggbita runnar milites Dani, ÖT. 124, 1, F. II 318, 1; en danska drótt, natio Danica, Dani, Merl. 1, 57; danskir svanir cygni Danici, Gha. 13; danskt bláð cruor cesorum Danorum, F. VI 254, 3; dönsk tunga, lingua illa, quæ in tribus regnis borealibus viguit, dein Norvegica (Norræn tunga, Norræna), postremo Islandica (Íslenska tunga, Íslenska) dicta; quin Eysteinn (1358) linguam Danicam appellat suam vernaculam, Lið. 4., ubi sic: Fyrri menn, er fræðin kunnu | forn ok klök, á sínum bókum | slúngin mjúkt af sínum

lingum | sángu lof með danskri tungu. | Í þrífka möðurnáli | meirr skyldumz ek, en nekkarr þeirra, | hræðan djkt með ástar orlum | altsvaldanda kóngi at gjalda. Hinc í danska tungu, inter gentes Danica lingua loquentes, in terris septentrionalibus: þann er gat besta velt á danska tungu, ÖH. 28, 2; jafn snilli fremst alla | úngs á danska tungu gloria regis juvenis celebratur inter omnes Danica lingua loquentes, G. 26; sic et in prosa SE. I 374: Þá var honum kendr fríðrinn um alla danska tungu.

DAPR, adj., tristis: dapr alls hugar summo adfectus animi dolore, FR. III 36 (oppos. alþagar feginn, qui solida lætitia gaudet, qui letus gaudet); þjóð er at dögling dauðan þve cices mortuo rege lugent, F. VI 237, Öd. 25; de tempore: dapr dagr dies tristis, a) misera sors, Am. 58, ß) de die emortuali, Söll. 15; daprar nætr, tristes noctes, Söll. 13; de rebus inanis: döpr heimkynni, tristia domicilia, domus funesta, Harbl. 3; daprt er at Fróða tristis apud Frodium mansio est, SE. I 386, 2; daprar minjar tristia monumenta, Bk. 2, 51; daprt kaup tristis vicis, i. e. misera sors, ÖH. 171, 2; daprt, adv., tristi modo: ferð daprt skilin homines (captivi) tristi modo separati, Hb. 19, 4 (F. VI 176); daprar skóðr, tristes celoces (funus regium vehentes), F. VI 236, 1.

DAPRLIGA, adv., vultu tristi, vel animo mesto, Söll. 58.

DAR, n., irrisio, ludibrium: ok galleðru gjáðins dári | drekti hann niðr, því er ýta látti, felleque diaboli ludibria, quæ homines desperant, suppressit, Nik. 40.

DÁR, adj., vide dátt.

DÁRBEKILL, m., homo stultus, fatuus, SE. II 496.

DÁRLIGR, adj., malus: gefa dárlic (al. tilag) svör, mala, iniqua responsa reddere, Söll. I, 46.

DARR, n., hasta, SE. I 569; gen. sing. non occurrit; dat. sing. darri: varð hertoga Mf at springa | — fyrir konungs darri, clipeus, hasta regis percussus, F. VII 45, 2; þátt Kálfr darri Kalvus hastam manu tætt, SE. II 248, 2. Plur., nom. et acc., dar: eru dreyrrekin dörr at sköptum hastæ sanguine perfusa, Nj. 158, 2; dörr, álmi skapt, hastæ, ulmeo manubrio munitæ, F. VI 64, 1; dáðuz dörr af reiði hastæ præ ira punitæ nent, Fsk. 173, 2; brýnd voru dörr, laga fylgði hörr, SE. Eg. 233; beit buðlings þvar, láð stéll á dörr, SE. I 524, 5; með dar robin rubefactas hastas gerentes, F. VII 343; með dörr hin reknu hastas bractætoas gerentes, F. VI 23, 3. Gen. pl.: darra þlag prætium, F. VIII 166; darra rjóðendr prætoras, F. I 161; dat.: þar er dörrum dar, ÖH. 14, 3. Vide dörr, m.

DARRAÐR, m., SE. II 494: „Darraðr (þ. Mf); vero simile est, cum in hoc fragm. præteritum vocabulum nagli, clavi uliquod genus intelligendum esse, et sigla, quæ in punitæsi sunt, i. M, legenda esse, i. mæki, atque darraðr idem fuisse in machæris, quæ tamnagli in gladiis, geirnagli in hastis,

nempe clavum, quo lamina machæra cum manubrio conjuncta fuit. — 2) vefr darradar, Höfuðl. 5, Nj. 158, 4; in loco priori G. Magnæus tō darradar derivat a darröð, f., contracte pro darra röð series hastarum, i. acies militum hastatorum; in loco posteriori Jonsonius ducit a darraðr, m., telum, jaculum, AS. darad, durad, Græc. δορότιον, præferens lectionem Hg. 30. 1, darraðr (A, B) hristiz. Accipi quoque possit darraðar pro genit. vocis Darröð, f., et hoc pro nomine poetico bellonæ, alias nusquam occurrente (non a darr et rjóða, ut significet feminam, quæ hastam rubefaciat, tunc enim in gen. habere deberet darröðar, sed hasta instructam, forma part. pass. in substantivum transeunte). Hinc döf (acc. pl. dafar) darraðar, Ghe. 4, et dañ (acc. pl. dafa) darraðar, tigillum bellonæ, hasta. Vefr darradar, velum bellonæ, clipeus, ut Hlakkar tjald, i. e. vexillum militare (herskjöldr, nam clipeus quoque veteribus pro vexillo erat, Hund. 1, 30, Völa. 6), Höfuðl. 5, ubi varat villr atadar vefr Darraðar vexillum militare non huc illuc vagabatur; sed Nj. 158, 4 vefr Darraðar est tela bellonæ, tela bellica, i. e. pugna per telam adumbrata. Glygg Darraðar, ventus Bellonæ, pugna, SE. I 664, 2. v. sub hrinda. Staung Darraðar, pertica Bellonæ, aut ipsa hasta, aut hastile, quo clipeus, belli insigne, præferatur, FR. II 279, 3, ubi sic: Bar fyrir stilli | staung Darraðar, | þars kontungar | kappi deildu.

DARRLATR, adj., segniter hasta utens, (darr, latr), imbellis, ignavus: d. dasi imbellis vappa, SE. I 322, 5, F. VI 140, 1 (AR. II 28, 1).

DASA, v. n., desidem, otiosum esse. Orkn. 79, 4 de militibus in otio se calfacientibus ad ignem; cf. Socc. dasa cubando otuari.

DÁSAMLIGR, adj., mirificus, mirabilis, admirandus, Söll. 83.

DASL, m., homo desidiosus, otio deditus, SE. I 532, ubi opponitur viris fortibus et animosis; darlatr d., homo iners et imbellis, F. VI 140, 1, (AR. II 28, 1), SE. I 322, 5.

DASINN, adj., desidiosus, iners, otio fruens, Ha. 83.

DÁTT, n. adj. dár, malus, it. invisus, Arn. 26: Ásgrimr var mönnum mjök dár, af þeim sökum er hann var með at Flugumýrar brennu, ok — at drápi Odds þórarinssonar. Hinc dátt adverbialiter, male, turpiter: svart ok dátt atrociter et turpiter, Bk. 2, 24. — 2) dátt amorem intimum significat: dreng var dátt um svarra juvenis puellam intimo amoris affectu prosecutus est, Jd. 3. In prosa quoque de amicitia et familiaritate: var svo dátt með þeim tantum inter eos studium erat, Nj. 98; þorkell görir sér dátt við þá bræðr interiorem familiaritatem cum eis jungit, Korm. 5; En þó fátt hefði verit með þeim Þ. ok L., þá var nú í dátt efni komit, svá at þeir leggja félag með sér, etsi similitates fuerant inter Th. et L., tamen res jam ad familiarem amicitiam redierat, ut societatem inter se jungerent, Sv. 10.

DÁTT, adv., egregie: verk þau, er dátt munu dýrka | dygða mann hinn sanna, Ag.

Gerðis dátt um dyrdir *facta gloriosa hominum admirationem in se converterunt, Ag.*; dyrka (guð ok Mariu) dátt intimo adfectu adorare, *Ag.*

DAUFLIGR, *adj.*, *tristis*; neutr. daufligt, *triste silentium, tristis solitudo*: einum þikkir daufligt saman, *is, qui solus est, non sine tædio vitam agit, vita solitaria tristis est, A. 4.* In prosa: ofdaufligt er sjónleysit nimum triste cæcitas, *Eg. 88*; honum þótti þá geraz daufligt heima, er alþýða manna var á brott farin, *Eg. 43, F. II 164.*

DAUFR, *adj.*, *surdus, Hávam. 71.*

DAUS, *m.*, *jactus tali, numerum dualem repræsentans, binio*; ás ok daus unio et binio, *Sturl. 4, 46.*

—DAUÐA, in compos.: kórdauða, strádauða, *adj. indecl.*, a dauðr mortuus.

—DAUÐI, in compos. harmdauði, skapdauði.

DAUÐI, *m.*, *mors, ÓT. 17*; dauða orð = banaorð, *Y. 21, 1.*

DAUÐR, *adj.*, *mortuus, Hávam. 77, Söll. 82*; verða dauðr *id. qu. deya mori, Am. 98, F. III 28, et haud raro in inscr. runicis. Vide bekkdauðr, eggdauðr, sædauðr, vápndauðr.*

DAUÐR, *m.*, *forma rarior pro usitata dauði mors*; hodie tantum usurpatur in phrasi til dauðs ad necem, ut til dauðs ad supplicium, *Ghe. 31.* In voce composita manndauðr occurit *F. X 211. 212*: ok mun fylgja manndauðr mikill et þá tók ok at létta manndauðnum. *Genitivum quoque fuisse dauðar docet Fsk. msc. quæ sic habet*: þeir váro svá comnir fyrir lið várt, at eigi mundi þessi Haraldr kunna segja dauðarorð (*impressa 139*: dauðaorð) várra manna, quo loco *F. VI 415 habet banaorð.*

DÁÐ, *f.*, *virtus (bellica), fortitudo, Gho. 4, Hm. 5, SE. I 236, 1*; drygja dáð virtutem exserere, *Eg. 47 (SE. I 332, 3).* Plur. dáðir, *res præclare gestæ, præclara facinora*: happs dáðir, *salutaria opera, de miraculis Ol. Sancti, G. 66*; frama dáðir gloriosa facinora, *FR. II 56, 2*; segja konungs dáðir exponere res a rege præclare gestas, *G. 12*; vinna visa dáðir res rege dignas gerere, *F. I 100*; vinna margar dáðir multas res præclare gerere, *G. 13*; jöfurs dáðir, *regia facinora, res a rege præclare gestæ, Ad. 1*; margframadr minna dáða rerum a me præclare gestarum adsiduus laudator, *Ad. 12*; fráfr slestra dáða ad plurima præclara facinora promptus, *F. II 274.* β) *fides*: skipta dáð sinni fidem migrare, *SkI., VI 261 (F. VI 272), vide maundáð.*

DÁÐFENGINN, *adj.*, *rerum præclare gerendum cupidus, (dád, fenginn), Ha. 146.*

DÁÐFIMR, *adj.*, *virtute præclarus, (dád, fimr), rebus insigniter gestis (miraculis) clarus, de Christo, d. jöfurr himna, Lv. 26.*

DÁÐFRAMR, *adj.*, *virtute excellens, (dád, framr)*: dáðframir arfar djarfmæltis sködrungs, *Sturl. 5, 4, 3.*

DÁÐGEYMR, *m.*, *custos virtutis, (dád, geymir), aut virtutibus, aut vi miraculosa præditus, de Christo: Ver, get ek, fátt at færim | frammi í orða glæmmi, | at dáðgeymis dómi | dyrdar gjarns, of varnir, in judicio*

gloriosi virtutum custodis (Christi, ad extremum venturi), Has. 34.

DÁÐGJARN, *adj.*, *res præclaras gerere cupiens, (dád, gjarn), Y. 33.*

DÁÐGLAÐUR, *p. p. comp.*, *virtute delectatus, (dád, gleðja)*: hátt gengr dyrd uá, er drottinn | dáðgladdan her saddi, | opt er kuðr at krapti | Kristr, á litlum vistum, *Lv. 28, ubi dáðgladdr herr, aut homines morum præceptis imbuti, aut editis a Christo miraculis læti.*

DÁÐGÖFUÐR *vide* alldáðgöfugr.

DÁÐHITTIR, *m.*, *sectator virtutis, (dád, hittir), vir insigni virtute præditus, de Paulo episcopo, Pál. 19, 2*: dáðhittir gat drottins | dyrgedr lögum stýra.

DÁÐHRESS, *adj.*, *virtute lætus, (dád, hress), virtute præditus, probus, pius*: dáðhress drótt, *homines probi, pii, Lv. 45*: ná skal drótt á lok lita | — dáðhress bragar þessa nunc probi homines conclusionem hujus carminis videant.

DÁÐKUNNR, *adj.*, *virtute notus, clarus, (dád, kunnr), rebus in bello præclare gestis notus, FR. I 397.*

DÁÐLAUSS, *adj.*, *virtutis expers, (dád, lauss) ignavus, mollis, Merl. 1, 48.*

DÁÐLISTANDI, *adj.*, *virtutis studiosus, (dád, listandi a lista, arte facere unde nunc útlista, lista út)*: Dálkr fékk dróttir klökkvar | dáðlistanda mistu | skya fyrir blidar bænnir bóls græðara mæði, *Selk. 16, hoc ordine*: Dálkr fékk skyn (*sanitatem mentis recepit*) fyrir blidar bænnir dáðlistanda bóls græðara; klökkvar dróttir mistu mæði; *quo loco episcopus Gudm. Bonus dicitur dáðlistandi bóls græðari, malis medicinam afferens, virtutumque præcepta diligenter iuculcans.*

DÁÐMÁTTUGR, *adj.*, *virtute (miraculis) potens, (dád, máttugr), omnipotens, de Deo, Lv. 5*: vil ek — | frá dáðmáttugs drottins | degi nökkur rök segja, *de die domini omnipotentis, i. e. de die dominica, die solis.*

DÁÐMILDR, *adj.*, *virtutem liberaliter exhibens, (dád, mildr), de rege bellicoso, dáðmildr láðvarðadr, Eg. 45, G. 25.* — β) *probus, pius, dáðmildr djöfla sigirr, pius dæmonum victor, de Gudm. Bono, Selk. 12.*

DÁÐMINNIGR, *adj.*, *memor virtutis (dád, minnigr), virtutem, exhibens, Rekst. 29*

DÁÐÖFLUGR, *adj.*, *virtute potens, rebus gesti potens, (dád, öflugr), præpotens, ÓT. 120*

DADRACKR, *adj.*, *virtute promptus, fortis impiger, (dád, rackr), de Thore, Hým. 23 de milite, SE. I 604, 1.* — β) *omnipotens de deo, dyrdhittandi, dáðrackr drottinn, gloriose omnipotens deus! Ha. 7.*

DÁÐREYNDR, *p. p. comp.*, *virtute speculatus, (dád, reyndr a reyna), de deo*: á jöfurr flugreinar, *omnipotens cali rex, deu. Has. 44.*

DÁÐSKREYTTIR, *p. p. comp.*, *virtute ornatus, (dád, skreyttir), il. eximius, egregius*: dáðskreyttir friðr paz ezimia: ok dáð

skreyttan drottinn | dags hallar frið lagði
|— sinnar | snjallr meðal skepnu allrar,
L. 15.

DÁÐSNJALLR, *adj.*, *virtute clarus*, (dád, snjallr), *epith. regis*: verk dáðsnjalla döglinga, G. 53; *epith. dei*: því er rétt, at dag drottins | dáðsnjalla hófuð kallim | annarra tíða, L. 23.

DÁÐSTERKR, *adj.*, *id. qu. dáðmáttigr*, (dád, sterkr), *epith. dei*: sinn skreytti dag drottinn | dáðsterkr frama verkum *deus omnipotens diem suum gloriosis operibus insignem reddidit*, L. 20; dýrka dýrligs verka | dáðsterks hófuðmerki | —dag drottins | drjúgmörg himintörg, ˚: drjúgmörg hófuðmerki verka dýrka dag dýrligs dáðsterks himintörgu drottins, *celebrant diem gloriosi, omnipotentis nisi domini (Dei)*, L. 36.

DÁÐSTÉTT, *f.*, *ordo eximius*, (dád, stétt): í dags lands, *eximius ordo cali*, i. e. *eximii ordines caelestes, angeli (ut stéttir engla)*, drottinn dáðstéttar dags lands, *dominus angelorum, Christus*, L. 24, ubi sic: dáðstéttar lóm drottinn | dags ok krísmu lagði | líknarfúsa í læsni | lands enn helgi andi, i. e. en helgi andi kom líknarfúsa, ok lagði dags lands dáðstéttar drottinn krísmu í læsni.

DÁÐSTYRKR, *adj.*, *eximie potens, præpotens* (dád, styrkr): dáðstyrk dýrðar merki, *præpotentis gloriæ monumenta, de miraculis*, F. II 279.

DÁÐUMRAKKR, *adj.*, *rebus præclare gestis notior* (dád, rakk), Nj. 79, Ha. 258, 4.

DÁÐVALDANDI, *m.*, *auctor virtutis*, (dád, valdi), *vir res magnas et insignes patrans, de Gudm. episcopo*, Selk. 21: þvíat verk sem drótt dýrkar | dáðvaldanda aldar | rétt ok raunir (malo raunir) vátta | rauns ferr hvert í annat ˚: þvíat verk dáðvaldanda, sem drótt aldar rauns dýrkar, ok raunir vátta rétt, ferr hvert í annat.

DÁÐVANDR, *adj.*, *virtutem postulans*, i. t. lous, *probus*, (dád, vandr), G. 6.

DÆGN, *n.*, *id. qu. dõgn, dies*, SE. II 177, 1.

DÆGR, *n.*, *dies vel nox* (SE. II 485, dæg; II 569, dæg): dæg mótaz nú, *nunc dies et nox inter se occurrunt, adsunt lucis noctisque confusio*, ÓH. 70, 4; *nycthemeron videtur esse Gha. 12*, flum dæg talið quinque numero dies naturales; *dies, ˚ því dægri, ˚ die (quo eclipsis inciderebat)*, ÓH. 239, 2; L. 67; *eius dægri | mér var aldr um skapadr, ad unum diem mihi erat astas decreta, i. e. unum mihi definita fuit dies fatalis*, Skf. 13; *þíu dægri borinn fausta die natus*, Hg. 13, 9; *viam tempus: dvöl dægna víta prorogatio*, Am. 102; *mart dæg sapiuscule*, SE. I 496, 5, Sk. 2, 2; *dæg eitt er þér dauði máladr ad certum temporis articulum est tibi mors destinata*, Sk. 1, 25; *beid ek þín dæg ok daga, per omnes noctes et dies (diem ex die) te expectabam*, Fjölsm. 50; *dæg ok dag, id., Hól. 1, 67. Dægna lóð, terra dierum, cælum, gæm dægna láðs, rex cæli, Christus*, Lb. 22, ubi sic: kvaliðr stéð illum æðri | ítr gæm til helvítis | dægna láðs eptir dauða dõgna rann at kanna, i. e. kvaliðr, ítr

gramr dægna láðs, illum æðri, stéð eptir dauða til helvítis, at kanna dõgna rann. *Rectius scribitur dæg, v. dõgn, AS. dogor, operes dogores, secundi diei (annars dægns), Epos de Scyldingis 19, 9; vet. Germ.*, áli Dách omnes dies, Smátting om den ny-danske Retskr. af M. D. Kriger, Kh. 1831, p. 35.

DÆGRIS, *derivatum a dæg, in compositione, v. samdægri*.

DEIGJA, *f.*, *serva, ancilla*, Lokagl. 57. *Norv. dæg, deje, ancilla, et budæg, budeje, femina quæ pecudes mulget. De concubinis occurrit, Hist. eccl. Isl. I 510, deigiur eðr friðlur klerka.*

DEIGR, *adj.*, *humidus*, — 2) *mollis, non induratus, de falce senaria, hinn deigi læ, A. 12, vide ódeigr. — 3) limidus, meticulosus*, Eb. 29, 2 (AA. 225).

DEILA, (deili, deilda, deilt), *v. a., dividere, partiri, dispertire, distribuere, apud veteres semper cum accus. rei construitur: d. mat með mönnum dispertiri cibum inter homines, Lokagl. 47; á deilir grund med jötna sonum ok goðum flumen terram dividit inter gigantes et deos, Vafþr. 15. 16; það deila sér fallan, rogavit, ut sibi distribueret quantum ad satisfactionem suppeteret, SE. I 308, 2; deila þrymsleifar hval með þegnum bovem (carnes bovinas) inter viros dividere, SE. I 308, 3; smir Guttormi af gera deildu alii Guttormo de lupo portionem adposuerunt, Sk. 3, 4. —*

β) metaphorice, deila víg með verum, certamina inter viros distribuere, i. e. fortunam certaminis pro merito fortitudinis decernere, Lokagl. 22; hinc, þat mun oss drjúgt deilaz, id in nos largiter distribuetur, i. e. ejus rei (portenti) sequelas diu experietur, Am. 18, ad quem locum FR. I 213, ok mun þat illt vita, quæ res, credo, malum portendit, ad malum imminens spectat; svo deildis af ita sorte datum est, Hk. 2, 3, cuius loco F. V 89, 2 habet svá deildis af aldri tempore procedente id fortuna datum est. Deila hug, animum dividere, i. e. animi adfectum, amorem, in alium transferre, H. kat. 40; hugir deilduz animi in dividia (marore) erant, Gha. 5; hugr deildis, svá at háskarlar hëldu varla vatni, animi satellitum adeo sauciati sunt dolore, ut lacrimis viz abstinerent, Hk. 28; sed deila e-m goð animum alicui adtendere, Isld. 2. — γ) deila mál, explicare causam, it. peragere negotium sibi ab aliquo demandatum: ek deilda harða mörg mál hins milda málma vörðs expediti multa a liberali principe mihi commissa negotia, ÓH. 92, 15 (SkI. IV 182); (vide ε, unde máldæili, n. pl.) et omisso mál: deila við Svía, transigere rem cum Suecis, magno studio causam agere coram Scionibus, Hg. 1, 4; hinc contendere, certare, altercari, rixari: ek það flögð deila við þau jussi gigantes cum eis contendere, ÓH. 92, 5; deili gröm við þik irata numina tecum contendant, Hund. 1, 40. Simile est deila sína orðspeki við e-n, explicare, expromere sapientiam suam coram aliquo, i. e., contendere cum aliquo de sapientia, Vafþr. 55; deila rúnar við e-n, de characteribus runicis (peritia magica, scientia) cum aliquo

certare, *Rm.* 42; deila heiptúr inimicitias inter se gerere, *Hund.* 1, 41; absol., við Hringnir deildum ego et Rungner certavimus, *Harbl.* 14; deila magni við e-n viribus cum aliquo contendere, *FR.* II 50, 4; deila megn (al. megai) við Drottinn viribus cum Deo certare, *Lil.* 8. — 8) deila, participem esse, participare: d. fê fôður, pecuniam patris participare, pecunia patris pro lubitu uti, *Skf.* 22; deila bauga, annulos (inter se) participare, de communione bonorum inter conjuges, *Rm.* 20. — e) þar er munuð deilir ubi cupidus arbiter est, *Og.* 22; þat deilir máli, maximi refert, plurimum ad rem facit, *Has.* 65. — ζ) intrans., þar er vikr deilir, ubi sinus dividuntur, i. e. in promontorio, qua ab utroque latere mare se in recessus insinuat, *Ý.* 26, 1; afni of deilir sizt við sjá viribus contendere cum pelago non fas est, *A.* 13. *Part. act.* deilandi vide saldeilandi.

DEILD, *f.*, partitio, divisio, unde in prosa deildarlíð, tantus numerus copiarum, ut in plures partes distrahi, aut integri fessis succedere possint, *F.* V 64 (*OH.* c. 223), *Sturl.* 7, 30; *i. pars, portio, deild lands pars terræ, OH.* c. 76; þrjár deildir tres cibi portiones, *Isl.* II 337. — 2) contentio, certamen, pugna: snarfengr við harðar deildir in acri certamine strenuus, *GhM.* II 286; öld býst enn við deildum homines etiamnum certamina expectant (tumultum metuunt), *Sturl.* 5, 4, 3; öld fékk illt or deildum homines ex contentionibus incommodum acceperunt (sinistra fortuna prælum fecerunt), *OH.* 187, 3, nisi fá or deildum proprie sit „ex divisione auferre“, i. e. accipere commodum vel incommodum, tropo a divisione prædæ petito; tum sensus est: homines incommodum acceperunt, sinistra fortuna usi sunt. In prosa hoc sensu tam in num. sing., quam plur. occurrit, ut leggja til deildar, rem in controversiam vocare, litem de aliqua re movere, *Ld. msc.* c. 57, et nom. locorum Deildardalur, Deildarhjalli, *Isl.* I 18, *So.* 10; deild höföngja = deila, *Sk.* 47; plur. deildir, lites, controversiæ, *Eg.* 86; stórdeildir, *Sturl.* 3, 13; deila illdeildum við e-n, *Gullþ.* S. — 3) crimen: of sannar deildir ob justa crimina, *H.* 31, 3.

DEILLI, *n. plur.*, nota, qua aliquid dignoscitur; signum, argumentum, indicium: ek sá deili þess, ejus rei (diffissorum craniorum) vestigia conspexi, *Sturl.* 9, 8, 1; ek segi deili á því, hoc pro certo, ut rem notam certamque, adfirmo, *RS.* 4, ubi sic: hvorr gekk hoddá stökkvir | heill, segi ek á því deili, | ljóns ok leyrir frá meinum | lögvarðanda or garði Sic et in prosa, segir haan ok mönnum deili á, at menn skyldu allir leggja til einnar hafnar, *Sturl.* 7, 27. Cum genitivo, segja deili e-s alicujus characterem (ingenium, mores) exacte describere: at dýrs of far fleiri | fleimóða segig óðar, | mslum slíkt við smlan: | sittu heill, konungr, deili, i. e. nê segig fleiri deili dýrs fleimóða of far óðar, *SE.* II 166, 4. Ek veit sönn deili á því ejus rei certa argumenta novi, *G.* 38. Sic in prosa, ek kann (veit, *F.* IV 342) á þer eingi deili, *OH.* c. 152;

kunna, vita öll deili á e-m, distincte nosse, *Eg.* 80, 39.

DEILIR, *m.*, qui dividit, distribuit, (deila); d. bauga, annulos distribuens, vir liberalis, *Og.* 18; d. gullis, id., *SE.* I 600, 1; d. dögla, *Nj.* 79; d. sverða gladios muneri distribuens, *Og.* 31, *Gh.* 38. — β) d. herja, qui civibus munera largitur, rex, *Merl.* 2, 33; d. dróttar, satellites muneribus ornans, rex: vel ror dróttar deilir | dýr, *OT.* *Skh.* II 195, *F.* VII 93, 2. — γ) deilir friðar, auctor pacis, Christus aut Dicus aliquis, *SE.* II 196, 2; de Gudm. Bono, Ag.; d. skapa, moderator fatorum, de Christo, *Lc.* 41; d. styrjar auctor pugna, *SE.* I 638, 1; d. skepnu deus, *Gðþ.* 33, 57. — δ) in compositis: hróðrdeilir, sigdeilir, sökndeilir.

DEKKR, *adj.*, id. qu. dökk, deykk, vide fjádrökk.

DÆL, *f.*, terra, *SE.* II 625; dælar seiðr, piscis terræ, serpens, dælar seiðs dúnmeiðr homo, *Has.* 44, vide locum sub dúnmeiðr. Proprie dæl est lacuna terræ, vallicula, ópökkadæl, *So.* 29; idem est dæla, *Sturl.* 4, 49; þeir sátu í dælu einni inn frá Kinnarstöðum; hod. dæld, *f.*, idem. Radix est Kynar. dol, döldir, locus humilis (*Gloss. Ed. Sæm.* I sub voce dæla).

DÆLA, *f.*, canaliculus sentinæ egerendæ, *SE.* I 585; II 482 dæla, II 565 dæla. Norv. dæle, canaliculus tecti (collicis) et navis; Thronhj. Selsk. *Skr.* V 54. not. 9 explicat dæle per Trærende, hembörende til en Skibspompe. Dæla vulgo de antlia acceperunt; sic Edda Lövasina: „Skip er kent við dælu ok dýr eitthvað; dæla er pumpa, svo stendr í sögum: þá var byttanastr, eigi dælaaustr; réttu knálígar byttana, bokki, sagði þormóðr“. Eodem modo dælaaustr accipitur in præfat. *Njalsaga* p. 10: „... antlia navalis apud nautas boreales nondum invaluit, dælaaustr veteribus dictus“. Sic et *GhM.* II 311; dælaaustr memoratur *Grett.* c. 19 et *Fbr.* (*GhM.* l. c.); dælustarf, negotium, labor sentinæ exhortandi, *Skáldh.* 4, 11: dælu starf of dróttinn þarf, duga mun ek aká en eingi; dæluker, *Isl.* I 251: færðu mér | dælukeri litlu þat, er þú kallar sjó vera þarva situla, haustrum.

DÆLLIR, *m. plur.*, Dalenses, incolæ Dalorum (Gudbrandsdalie) in Norvegia: Dælli drottinn, dominus Dalensium, de rege Norvegio, *St.* 11, 2, ubi *F.* VII 93, 2 habe deili dróttar; Dæla hilmir, id., *F.* X 430, 57 utroque loco de rege Sigurdo Hierosolymopæ De radice v. dæl.

DÆLLI, *adj.*, facilis, ekki dællir slíðr elherbendum, hominibus non faciles, intractabiles, *Eb.* 28, 3; mönnum þótti ekki dæll haud facile visum est, *Grett.* 26, 3; dæll er facill est, sequente infinitivo *Bk.* 12, 20, *Grett.* 56, 2 *FR.* I 259, 519, 3; dæll er heima hvat líberæri domi est quodcumque, *Hævam.* 5; gera sê dæll við e-n multa cum libertate aliquem alloqui, *Plac.* 26, ubi membr. scribit dællt *Skáldh.* 1, 22; dælli, dælla, compar., melior præstantior, præstat, satius est, magis deconvenerit, *OH.* 156, 3, 171, 3. Vide innæll, ódæll

DELLINGR, m., *Dellings, pater diei*, SE. I 54, *Vafþr.* 25. — 2) *nanus*, SE. II 10. 553, *Fjölma.* 35; *sic et Hævam.* 163: er þá þjóðreyrir, dvergr fur Dellings durum quod nanus Th. canebat ante fores nani (i. e., ante ostium domus suæ); unde formulam, fyri Dellings dyrum, FR. I 468, 1. 1 469, 3. 470, 1. 485, 3, desuntam existimo, ita tamen ut Dellings dyr his locis aut sarum aut domum lapideam denotet, quæ 469, 2 Ymis dyr vocatur: astant gekkstu at Ymis dyrum, | salkynni at sjá, et 485, 3 de eula Heiðreki regis intelligendum esse videtur.

DÆLSKA, f., *sermo*, SE. I 544; *propr. libertas loquendi et agendi, nimia confidentia, audacia*: mér er dælska, um dregla Lín | at fáta nokkt mærdar vin, *Skáldh.* 3, 5.

DÆLSKR, adj., *impudens, ut vertunt, Hævam.* 57; *potest et verti „stultus“*, nam dælskr et fólskr, ut synonyma ponuntur, OH. c. 96, F. IV 205.

DÆMA (dæmi, dæmda, dæmt), v. n. et a., *judicare, existimare*: svá dæmi ek of slíkt far, úta de tali re judico, *sentio*, *Harbl.* 44; vandr er drottning dýrðar | dæmd til efri sæm-tar, *regina gloriæ (Sancta Maria) ampliori honore digna judicata est*, *Mk.* 9; *jus dicere*, *Grm.* 29. 30.—β) *confabulari, colloqui, verba facere*; *absol.*, drukku ok dæmdu potabant et fabulabantur, *Rm.* 29, *Bk.* 2, 2; d. of rímr de rúnis (scientiis) verba facere, *Hævam.* 113; d. of vápa, um vigríani, de armis, de gloria bellica sermocinari, *Lokagl.* 2; d. of mæltípar, *Vsp.* 53; við Þór knáttu hór dæma, cum Thore híc tibi sermo est, *Harbl.* 8; við einhverja dæmdag, cum aliqua (puella) sermones miscuit, *Harbl.* 29; d. um jöfra stíttir, *Bygd.* 8; vilnuk þess nú, at ek við Völund dæma, nunc cupio cum V. colloqui, *Völk.* 29. Cum acc., drengja herr dæmdi lof þengils sæmda populas res a rege egregie gestas laudibus extulit (verbo tenuis, disputavit laudem rogiarum facinorum), *Ha.* 325 (F. X 137, 2).

DÆML, *exemplum*: slíks d. tale exemplum, *Op.* 11; mörgum verðr slíks d. idem multis unis sensit, *A.* 10, F. X 208, 2; góð dæmi hvern exemplum, *ÓH.* 170, 2; svá at ek víta dæmi, FR. I 262, 1; þá er meðan dæmi til vinnu—d cujus exemplum homines ignorarunt, *Am.* 82; þar var sams dæmi eodem modo et ibi accidit, *Am.* 20; ýmsir hafa þaa dæmi lotit compluribus idem accidit, *A.* 3; líka dæmi, exempla luporum, similitudo cum lupis, *Rm.* 28. — β) *sors, conditio*: þiggja hær dæmi duram sortem nancisci, *Hund.* 2, 2. Vide físdæmi, eptirdæmi.

DÆMIR, m., *judex*: dæmir salar dóma qui judicium ostiarium (dyradóm) exercet, *Rm.* 49, 2.

DÆMISTÓLL, m., *sella judicis, tribunal*, (dæmir, stóll), SE. I 320, 3; dóglíngur dæmistóls ok nílar deus, *Lo.* 1.

DÆMIFLEGA (conjectura), *audaciter, vide dæmiflega.*

DÆSINN, adj., *iners, ignavus, qui facile lapsosus (cf. dasinus)*, FR. II 128, 2 var. Vide ódæmian.

DÆSTR, adj., *fessus, ad languorem redactus*, *Söll.* 3, FR. II 81, 1, HR. 31.

DÆTOR, dat. sing. a dóttir, (pro dóttur), *Gha.* 13; forte *rectius* dætr.

DÆTR, plur. a dóttir, filia, SE. I 324, var. 26. II 181, 1; sic dætra pro dætra, FR. I 363, dóttur = dætr, *Anecd.* 10.

DEYFA (deyfi, deyfða, deyft), v. a., *hebetare, hebetem facere, (dauf), obtundere*: d. eggjar, aciem gladii, teli, *Hævam.* 151, *Rm.* 40, *Eg.* 68; sverð, *Bk.* 1, 27; törgu eld, *Korm.* 23, 2. *Metaph.*, d. sefa animum obtundere, *Bk.* 1, 27; d. sakar sensum illatæ injuriæ hebetare, *Gha.* 23.

DEYFIR, m., *qui habet, et mitigat, sedat (deyfa)*, vide hængrdeyfir.

DEYJA (dey, dó, dáit), v. n., *mori, Ý.* 28. 33, *ÓT.* 31, 2; deya or Helju í Niðhel post mortem ad Helam (orcum) indeque in Niðhelam (tartarum) migrare, *Vafþr.* 53, cf. SE. I 38: vándir menn fara til Heljar, ok þaðan í Niðhel. *Sic Eb.* 4 (*Ghm.* I 544): (Þórólfur) trúði, at haan mundi þángat deyja í fjallit; at deyja frá svínum a síbus morte disjungi, *Am.* 58; de interitu deorum: regin deyja numina interest, *Vafþr.* 47; de rebus inanimis, *Hævam.* 76. 77.

DEYKKR, adj., *niger (= dökkur), de cervo*, *Sk.* 2, 20.

DEYÐA (deyði, deydða, deydtt), v. a. *leto dare, interimere, interficere, (dauf)*, *Ísl.* II 24, 1. In prosa *Ý.* 16, *Ghm.* I 640 (*Eb.* 34). deyði pro deydði, *F.* VII 344, 3, ubi deydða náðra, de qua phrasi v. náðr.

DÆÐA *formatum a dæd, in compos. forðæða.*

DIAR, m. plur., *dii*, SE. I 470, 4; dia fjörðr, liquor deorum, mulsam poetium, ut *poesis*, breytir dia fjarðar, *posta*, SE. I 236, 4. 470, 4. Ý. 2 diar exponuntur per drottinn et hofgöðar, pontifices, qui sacrificia exercebant et jus dicebant.

DIGIR, *bos*, SE. II 566 pro digni.

DIGNI, m., *bos*, SE. I 587, 2, vide digir et dirnir.

DIGR, adj., *crassus*: digrir fingr crassi digiti, *Rm.* 8. *Metaph.* digrt orð, in sing., *gravis calumniatio*, *Skáldh.* 3, 8; alias digr orð, in plur., *magniloquentia, magnifica ostentatio*, *Nj.* 143. Vide hálsdigr.

DIGRALDI, m., *seruus, (vir crassus, digr, term. aldi)*, *Rm.* 12.

DIGRAZ, *crassum feri, corpus facere; de gravida femina*, *Skáldh.* 7, 32.

DÍGULFARMR, m., *onus catini, (digull, farmr)*, aurum v. argentum, SE. I 404, 1.

DÍGULJÖKULL, m., *glacies catini, argentum, annulus argenteus, (digull, jökull)*: morð óx, mildíngur sverði, (malo sparði) | mjök lítt díguljökla, *HR.* 28, hoc ordine: morð óx mjök, mildíngur sparði lítt díguljökla, pugna vehementer increvit, rex argento parum pepercit.

DÍGULL, m., *mucus*; *Edda Lövasvna*: nef er kallat dígulhús, því dígull er hor, nasus appellatur dígulhús (domus mucii), nam dígull est mucus. Hordígull occurrit FR. II 149, ubi var. lect. est hordíngull mucus dependens.

DÍGULL, m., *catinus, catillus fusorius*, SE. I 404, (*Svec. digel, Dan. Digel, id.*);

eldr dígla, *ignis catinorum, aurum*, *Ha.* 291, 2; drifgagla dígla, *annulus aureus*, *Korm.* 19, 10.

DÍGULSKAFL, *m.*, *nix catini*, (dígull, skafi), *argentum*, *SE. I* 404, 4; *in plur.* dígulakastar *annuli argentei*, *Ha.* 258, 4.

DÍGULSNJÁR, *m.*, *nix catini*, (dígull, snjár), *argentum*, *in dat. sing.* dígulsnjáfi, *Eg.* 82, 2.

DÍGULSVEITI, *m.*, *sudor catini*, (dígull, azeiti), *aurum vel argentum*, fold dígulaveita *femina*, *Sturl.* 9, 19, 1.

DÍK, *n.*, *lacus*; *de fluvio*: flæði djúpt of — | dik Norðymbra líkum, *de amne Thesa*, *F. XI* 191. Diki, *n.*, *idem*, *SE. II* 128, 2, *ubi*: ask, lá blær á diki; mare, *SE. I* 575, 1; dikis bokkar *anguilla*, *Korm.* 26, 1, *quo loco minus recte* dýkis, *per y*, *cf. Eg.* 72, ÓH. c. 11 159, *F. VII* 191.

DIKTA, (-aða, -at), *v. a.*, *excogitare*: eitthvað klókt mun Drottinn dikta *aliquid subtile Dominus excogitabit*, *Lil.* 39. — β) diktaðr dauda úrskurðr *pronuntiata sententia damnatoria*, *Nik.* 48. — γ) *versus facere*: dikta mærdar víu, *mannsaungs spil*, *Skáldh.* 3, 56, 1.

DÍKTR, *m.*, *vena poetica*, *Lil.* 92.

DÍLL, *m.*, *macula*, *id. qu.* flekkur, blettr, *pros. F. III* 125: brenna e-m illan dílla, *malam alicui maculam inurere*, *i. e. clade adficere*, *Fbr.* 44, 3 (*GhM.* II 400), *et mox in prosa*: seint mun sá dílli gróa, er þú hefir þar brennt.

DIMMR, *adj.*, *obscurus*: dimt regn, *pluvia obscura*, *i. e. densa, copiosa*, *Rekst.* 31, *cf. myrkr*; *de voce*: til dimmum ljóðum *valde quam obscuro vociferatu*, *Nj.* 93, 2; *de colore*, ater: inn dimmi dreki ater draco, *Vsp.* 59. *In prosa*, ský dökt ok dimt, *F. XI* 136, *et verb. dimma de obortentibus tenebris*, *F. VIII* 305. *Vide dymmr.*

DIMUN, *f.*, *insula Færoensis*, *Dimuna*, *SE. II* 492.

DÍNA, *f.*, *id. qu. dýna*, *Duna fluvius*, *Krm.* 3.

DINI, *m.*, *ignis*, *SE. II* 486 (*omissum II* 570).

DIRNIR, *m.*, *bos*, *SE. II* 483, *pro digni.*

DIROKKR, *m.*, *homo ignavus, iners, imbellis*, *SE. I*, 532. *II* 547. 610; *dirokr*, *II* 464; *al. dirækr, dirökkr, drokr.*

DÍS, *f.*, *soror*: heitir ok systir, *dís*, jöðdis, *SE. I* 538; Loga dís, *soror Logis*, *Skjalda*, *Y.* 22, 1; *dís skjöldunga*, *regum consanguinea*, *de Brynhilda*, *Sk.* 3, 18, *de Sigruma*, *Völs.* 18. — 2) *femina*, *SE. I* 318, 1. 557, 2; *de regina*, *Ghe.* 37; *dís álfrhugað femina lupiná indole*, *Sk.* 2, 11; *de ancillis*, *disir dramblátar feminæ superbæ*, *F. X* 194, *ubi scribitur dýsir per ý.* — 3) *dea, nympfa*: heim hjóða mæð *disir*, er frá Herjans höllu hefir Óðinn mæð sendar, *deæ*, *quas a Valhalla misit Odin*, *i. e. bellonæ cæcilega*, *Valkyria*, *Krm.* 29; *disir*, dreyra svells (mens) dyntúsar, *deæ strepitum ensis amantes*, *deæ præliares*, *bellonæ*, *Vigagl.* 27, 3, *SE. I* 490, 1; *disir hõgna mans hlýrna*, *deæ clipeatæ, clipeis armata*, *bellonæ*, *Ha.* 236, 4; *dís Herjans,*

dea Odinis, bellona, *Gk.* 18, *ubi in dat. sing.* *disi*; *dís goda bekkjar*, *dea*, *in scamno deorum accumbens*, *de Idunna*, *SE. I* 312, 2; *disir Drottins mála*, *nympfa deo familiaris, virginis sacra*, *Divæ*, *Söll.* 25. — β) *absol.*, *bellona*: *disar gjóðr*, *lestris bellonæ, corvus*, *Hg.* 5, 2. — γ) *in appellationibus femineis*: *dís dvergranns, dea, nympfa lapidis (torquis)*, *femina*, *Ha.* 83; *dís eydraupnis*, *annuli*, *id.*, *Fbr.* 16; *d. fagrsmjöls Fenju*, *auri*, *id.*, *Nj.* 78, 1; *d. lægis elds*, *auri*, *id.*, *GS.* 19. — δ) *parcæ*, *disir vildu svá*, *SE. I* 280, 3. — ε) *deæ tutelares, familiares, genehliacæ*, *id. qu.* fylgjur, *kynfyglja* (*FR. I* 122; *spádisir*, *FR. I* 144): *hæ fere describuntur ut bellonæ, gladius et galæis ornata* (*F. II* 195): *hygg ek við hjálmum | hingat komnar | til Danmerkr | disir vorar*, *FR. II* 47, 2, *et mox disir daudar — heill horfna*. — Framvisar *disir, deæ providæ, quarum una dicitur hjálmfaldin ilm rarmleggjar orna, nympfa armillarum, galeá redimita*, *Hít.* 33, 1; *úvar disir, sæva*, *íratæ deæ*, *Grm.* 52; *tálar disir, dolosæ, malevolæ, infidæ*, *Sk.* 2, 24; *af-synja disir abalienatæ*, *Am.* 25; *adde Bk.* 1, 9, *Hamd.* 27; *fira dis deæ tutelaris hominum*, *Vigagl.* 9, 1. (*in dat. disí*), *in pros.* hamingja. *In compositis*: *hirdidis*, *jöðdis*, *öndrdís.*

DISKR, *m.*, *catinus, patina*: *Heljar d. fames*, *v. Hel.*

DJARFHÖTT, *m.*, *cucullus audaciæ*, (*djarfi audacia*, *hött*): *draga djarfhötti yfir skóð audaciam sumere*, *Ad.* 3.

DJARFI, *m.*, *audacia*, *v. djarfhött* *et ógnðjarfi.*

DJARFR, *adj.*, *audax*, *Fbr.* 26, 3, *v. frýja*; *vide eggðjarfr*, *fólkðjarfr*, *gannðjarfr*, *hildardjarfr*, *hjórdjarfr*, *mannðjarfr*, *megindjarfr*, *ógnðjarfr*, *regndjarfr*, *sökndjarfr*, *vápndjarfr*, *vigdjarfr*, *þingðjarfr*, *þróttardjarfr.*

DJÖFFULL, *m.*, *diabolus*, *Mg.* 14; *djöfals*, *þrælur*, *servi diaboli*, *de hominibus paganis*, *F. VII* 84, 2.

DJÚP, *n.*, *altum, mare*, *SE. I* 575, 1; *djúps eldr*, *ignis maris, aurum*, *Fbr.* 25, 2; *djúps valfasti*, *id.*, *F. VII* 51, 2. — β) *profundum*: *liðskjálfrar djúp*, *turres v. portæ profundorum*, ∴ *fossis circumdatæ*, *Ghe.* 14; *pl.*, *djúp dorgtúns profundum maris*, *SE. II* 236, 2; — *níðaborgar, cali*, *ibid.* — γ) *djúp*, *SE. I* 296, 3, *referri potest vel ad proximum akorn*, ∴ *corda profunda*, *vel ad remotius rastar*, ∴ *djúpröst*, *unda alta*, *vortex, gurges.*

DJÚPHUGAÐR, *adj.*, *alti ingenii, profundum consilii*, (*djúpr*, *hugaðr*), *callidus, astutus*, *SE. I* 310, 2, *de Lokio*, *de Thore*. *SE. II* 156, 1. *Respondet Græco βαθυνοῦς*

DJÚPLEIKR, *m.*, *altitudo, profunditas*; *in profundum: sökkrvax í djúpleik jarðar* *in profundum terræ præcipitari*, *de diabolo* *Lil.* 9.

DJÚPR, *adj.*, *altus, profundus*: *ketil rastar djúpr*, *lebes miliaris profunditate*

þm. 5; djúpr marr altum mare, *Alom.* 8; dög djúpra benja, *ros altorum vulnerum, sanguis, Korm.* 27, 4.

DJÚPRÁÐR, *adj.*, *profundi consilii*, (djúpr, ríð a ráð), *profundæ sapientiæ*, *Mg.* 1, 5, *u Græc.* βαθύβουλος.

DJÚPRÖBULL, *m.*, *sol maris*, (djúpr, ríðell), *aerum*, *Ý.* 5, *SE.* I 32 (*AR.* I 249).

DÓ, *1. sing. et 3. plur. impf. ind. act. v.* *teya: dō moriebantur, Am.* 63.

DÖCT, *pro dōgg, f.*, *pluvia*, *F. VII.* 349, 3, *vide dōgg.*

DÖF, *f.*, *hasta*, *SE.* II 477. 561; *proprie, u videtur, id. qu. Dan. Dabe, pavicula, vide dā, dōica Datar Darraðar hasta, Ghe.* 4.

DÖFL, *m.*, *torpor, cogn. daufr, vide hoddofi.*

DÖFLEN, *hasta*, *SE.* I 569 var. 19. II 177 *dōf lenz, II 621* *daufeinn, ut recta lectio videtur dōf, lenz (id. qu. lensa).*

DÖFNA; (aða, at), *v. n.*, *torpere, obtorpescere; it. vires amittere, languescere: eitr dōfar, venenum languet, vim amittit, Gd.* 61.

DÖFRAR, *f.*, *plur.*, *tractus habitatus in Gudbrandsdalia Norvegiæ, prope montem Dovricum; Dofra drottinn, dominus Dovrice v. tractus Dovrici, præses Norvegiæ, de Halmæ dynasta, ÓT.* 26, 1, *F.* I 123, 1. *Unda hæus in Descr. Norv. p. 39* *adfert Dovre, prædium cum templo, in Gudbrandsdalia monti Dovrici proximum, unde nomen montis derivat.*

DÖFRAL, *m.*, *gigas*, *SE.* I 551, 1; *vide de o F. X 172—175.*

DÖGG, *f.*, *ros, plur. dōggvar, rores, imbres, Vsp.* 17; *draupnis d.*, *ros Dropneris, aerum, Korm.* 8, 2; *d. benja, sára, ros vulnerum, sanguis, Korm.* 27, 4; *Gþ.* 15, *ubi dat. dōgg: lýða spýttu beimar blóði | blóð syn-jóði andar þjóðum | seggja flóði af hörðum höggum | höggja ferð í sára dōgg, ubi coherent, lýða ferð, höggja af hörðum högg-um seggja, flóði í sára dōgg, multitudo hominum, percussa duris ictibus virorum, sanguine perfusa fuit; dreyra d. ros sanguinis, id. qu. dreyri sanguis, FR.* I 284, 1; *dōgg óskel de sanguine, Korm.* 12; *hræfa d.*, *ros cadaverum, cruor, SE.* I 372, 2; *vopna d. ros armorum, id., þ. Hræð.* 8, 2, *idem est dōtt vþna, F. VII 349, 3. In compositis: íngdōgg, eyrdōgg, fleindōgg, harmdōgg, hjör-dōgg, kleppdōgg, morgindōgg, umdōgg, val-dōgg. Ódradōgg.*

DÖGGFREYR, *m.*, *deus pluvie*, (dōgg, Freyr); *Draupnis dōggfreyr, deus pluvie Dropneris (auri), vir, ÓH.* 239, 1.

DÖGGLEIÞ, *adj.*, *rore coloratus, rorans, (dōgg, leitr, adj.)*, *de corvois, Völs.* 30 (*Hund.* 2, 41).

DÖGGÓTTIR, *adj.*, *rorulentus: dōggóttir dōttir vallas rorulentæ, Hund.* 1, 43.

DÖGGSKAFI, *m.*, *clipeus*, *SE.* I 572, 1, (*II 478* *dōggskafe, II 562* *dōggskafe, II 621* *dōggskafi*), *quasi rorem radens (dōgg, skafi s skafa), quod gestatus terram attingat marginis inferiore, simili ratione ac pars una capinis dōggakórr dicitur (vide akr). Formis dōggskafi, quam affert Olavius in*

NgD. 80, conjectura esse videtur. Haud absimili ratione Angl. „pedes“ dicuntur dewbeaters, rorem pervadentes.

DÖGGVA (dōggvi, dōgða), *v. a.*, *irrigare, irrorare: þær (ár) munu dōggva | dýrar jarðir | geðs í glæstum | gollorheimi, ea flu-mina irrigabunt ezimia corda in splendidis pectoribus, Merl.* 2, 82; *þá er dōggvist vatni quum aqua lustratus est (Christus), Lil.* 37.

DÖGLA DEILIR, *vir*, *tantum Nj.* 79. *Jonsonius ducit a nom. dōggvall, adj., rorans, destillans, (dōgg), id. qu. draupnir, (drjúpa), annulus; G. Pauli a deigull, catillus fusorius. G. Andrea vertit „arma“, nihil adstruens; B. Haldorsonius, arma, in specie galea. Significatio hujus vocis adhuc in incerto est.*

DÖGLINGAR, *m. pl.*, *stirps regia a Dago oriunda, SE.* I, 522 var. 1, *FR.* I 35 7, *Ý.* 24; *reges, Hg.* 33, 9, *Fbr.* 50; *döglingr dōllinga, rex regum, Deus, G.* 5; *in sing. sæpe pro rege, SE.* I, 524.

DÖGN (dogn), *n.*, *dies, id. qu. dægr, SE.* II 140, 1, *ubi dānar dogn=dánardægr dies fatalis; Dan. Dögn, Svec.dygn (cf. vatn et vatr).*

DÖGR, *n.*, *vide dægr.*

DÖGURÐR, *m.*, *prandium (id. qu. dag-verðr), FR.* I 262, 1; *hvitr dōgurðr cibus lacteus, F. V 177, 2.*

DÖKK (döcc) *legendum F. V 349, 3 pro dōtt, o: dökk=dōgg, ros, ut dökkakórr=dōggakórr, FR.* I 173 var.; *vápná dökk sanguis, v. dökkvalr.*

DÖKKMARR, *m.*, *equus lacunæ: víka d. navis, a víka dokk, lacuna sinuum, gurges maris, profundum mare, et marr, equus, runnr víka dokkmara, lucus navium, vir navi-culator, it. vir, homo, Hít.* 20. *Dokk, f., lacuna; dökk, id., Gþl.* 393 et *Lez. B. Hald.*

DÖKKR, *adj.*, *niger, obscurus; de serpente, ut brúan: dökkur lýngs hrökkinnseibr, niger, tortuosus serpens, G.* 16; *epith. Draconis (navis), dökkur ormr, F. II 181, 1; maris, dökkur marr, SE.* I 316, 2; *undæ, dökk bára, Hh.* 31, 2; *pugna, dökk róma, F. III 219, 2; dökkvar hlíðir clivi obscuri (silvosi), Hund.* 1, 43; *dökkvar konur feminæ nigræ, Söll* 58; *(in) dökkva hlökk háborgar skins nigra Diva fulgoris æquorei, femina nigris capillis conspicua, Hít.* 34. *Vide dökkur, Jeykkur, et composita hamdökkur, ódökkur.*

DÖKKSALR, *m.*, *ædes obscura, i. e. (sec. R. C. Raskium) umbrosus et silvossus locus, svana dals d.*, *lucus maris, i. e. aut insulæ silvossæ, aut ipsa Selandia (Sælundr, lucus maris), Danmörk svana dals dökk-salar, vel Dania, multis silvosis insulis constans, vel Dania, sedi regia, quæ in Se-landia est, subjacens, ÓH.* 182, 7. *Hkr. T. VI, suscepta var. lect. djúpsvala, construit svana dals djúpsvalr marino profundo al-gidus.*

DÖKKVA (dökkvi, dökkta, dökkt), *v. a.*, *obscurare, nigrum reddere, contaminare: Brigðr er heimr sá er hugðag vinfastan, hann dökkvir síð manna, ille (mundus) con-*

taminat mores hominum, Has. 55; intrans. cum accus. subjecti, dag dökti dies obscuratus est, SE. II 196, 3.

DÖKKVALR, m., *niger accipiter*, (dökkr, valr): d. dólgrands, *niger accipiter gladii, corvus (insolita ratione), quare sic resolvere placet: dökkvalr, m., accipiter roris, (dökk = dög, valr), dökkvalr dólgrands, accipiter roris gladii (sanguinis), corvus, HS. 1, 1.*

DÖLG, n., *hostilitas, bellum, pugna, SE. I 563, 1, ubi inter pugnæ nomina recensetur. Dólga sjötull, sedator (sedatrix) hostilitatis, auctor pacis, de mola Grottio, SE. I 386, 2. — β) hostilis animus, ira, dólga akarn, glans hostilis animi, glans iræ, cor, SE. I 296 — γ) dólgr, SE. I 298, 2; vide in kólga.*

DÓLGBAND, n., *numen pugnæ, (dólgr, band), Odin vel Bellona: dökkvalr dólgbands, niger Odinis v. Bellonæ accipiter, corvus, F. I 48, 1; dólgbands etiam legg. 2 codd. Hkr. HS. 1, 1, et Fsk. 27, 2.*

DÓLGBRANDR, m., *ignis pugnæ, (dólgr, brandr), gladius: dökkvalr dólgrands, niger accipiter gladii, corvus, HS. 1, 1, quantum non adsunt regulæ Eddicæ, quæ permittant corvum ab gladio denominari, vide dólghand. Alterum tamen exemplum vide in dólglinnr. Sed vide veram analysin sub dökkvalr.*

DÓLGEISA, f., *favilla pugnæ, (dólgr, eisa), nimbus telorum, jaculatio: reka dólgeisu, spargere tela, pugnam facere, Hg. 5, 2.*

DÓLGLINNR, m., *serpens pugnæ (dólgr, linnr), gladius: beitir dólglinns, vibrator gladii, puginator, vir, Plac. 10.*

DÓLGLIÐ, n., *liquor pugnæ, (dólgr, lið), sanguis: dólglíðs svann corvus, ejus bræðir præliator, ÓH, 4, 3.*

DÓLGLJÓÐ, n., *lumen pugnæ, (dólgr, ljóð), gladius: skyndir dólgljóðs præliator, SE. I 322, 5, Fsk. 109, 1; F. VI 140, 1 habet dólgljauð, pugnæ expers, a pugna alienus, imbellis.*

DÓLGMADR, m., *vir puginator (dólgr, madr) = hermaðr: dauðir dólgmenn: homines mortui, lect. membr. Hund. 2, 49.*

DÓLGMINNIGR, adj., *memor pugnæ, (dólgr, minnigr), billicosus, F. II 279.*

DÓLGR, m., *hostis, SE. I 536, Bk. 2, 21, ubi est um-dólgr, ut ofdólgr, redundante um; dólga dynr, strepitus hostium, pugna, Hund. 1, 19; dólga fundr congressus cum hostibus, SE. II 216, 1; dólgs senna, rixa cum hoste, prælium, F. II 318, 1; dólga saga, id., ÓT. 28, 1; dólga fang, lucta cum hostibus, pugna, dólga fangs menn milites, ÓT. 120, sed sec. membr. E., dólga vángr, campus hostilis, campus prælii, dólga vangs börr, præliator, bellator. In appellationibus personarum: Jóta dólgr, adversarius Jotorum, rex Suevicus, ob bella cum Danis gesta, Y. 18; sic Ála dólgr, Y. 33, Tunna dólgr, Y. 30, FR. II 12, Frisa dólgr, ÓT. 123, 1; dólgr draupnis niðja, inimicus annulis, vir liberalis, Ad. 23. Sic hlenna dólgr, hostis raptorum, furum, rex justitiam exercens; F. VI 197, 1; dólgr jótta, adversarius gigantum, Thor, SE. I*

252; d. Loka Heimdallus, d. Fenrisúlfs Vidar, d. Haðar Valius, d. Vala Hóðus, d. goða Lokius, SE. I 262—268; dólgr manna, hostis hominum, gigas, SE. I 280, 2. — β) in appellatione membri virilis (ut jötunn), SE. Eg. 238. — 2) nanus, SE. II 469. 552. In compositis limdólgr, ofdólgr (um-dólgr, Bk. 2, 21), sökudólgr.

DÓLGRÖGNIR, m., *deus pugnæ, (dólgr, rögnir), puginator, vir bellicosus, fortis, Ghe. 31, Sturl. 6, 15, 4.*

DÓLGSKÁRI, m., *mergulus pugnæ, pulvis prælii, (dólgr, skári), corvus: dólgskára magnandi, alens corvum, puginator, bellator, SE. I 488, 3.*

DÓLGSPOR, n., *vestigium pugnæ, (dólgr, spor), vel forte rectius vestigium pugionis. (pro dólkspor, dólkr, spor), vulnus, Völs. 29 (Hund. 2, 40). Dálkr pro dólkr, cæter, occurrit, F. I 180 id. qu. tygilknifr F. XI 149.*

DÓLGSTÆRANDI, m., *pugnam augens, ciens, (dólgr, stæra), bellator, Hk. 43.*

DÓLGSTRÁNGR, adj., *acer in pugna, (dólgr, strángr), Mg. 20, 1.*

DÓLGSTRÍÐIR, m., *inimicus hostibus, (dólgr, stríðir) pro dólga stríðir, qui hostibus incommodum et molestiam adfert, vir bellicosus, de Sigurdo Ribbungo, Ha. 146.*

DÓLGSTYRANDI, id. qu. dólgtærandi (y=ø), F. VI 269.

DÓLGSVALA, f., *hirundo pugnæ, (dólgr, svala), corvus, dólgsvölu barmi, frater corvi, corvus, fæðir dólgsvölu barma, alior corvorum, præliator, vir, Eb. 17, 1, ubi sic construe: farmr Fornu (i. e. Tinforu) sjóðs kom síðan und snarráðan fæði dólgsvölu barma.*

DÓLGVÍÐR, m., *arbor pugnæ, (dólgr, víðr), præliator, vir, Bk. 1, 29.*

DÓLGPÖRINN, adj., *audax ad pugnam (dólgr, þorinn), Merl 1, 47.*

DÓLGPÖRASIR, m., *nanus, Vsp. 14 (cupido pugnæ vel contentiois, dólgr, þrasir).*

DÓLGPVARI, m., *nanus, (dólgr, þvari), SE. I 66, 2.*

DÓLI, m., *vir ignavus, iners, in semistr. manca, Sturl. 4, 20, Cf. Norv. Döle fatums.*

DÓLPR, m., *tunica, inter vestimentorum nomina est in SE. II 494.*

DÓMARI, m., *judez: d. heims deus, G. 39. Vide yfirðómari.*

DÓMENDR, m. pl., *judices: réttir dómendr Dana þjóðar, veri principes, de viris excellentibus, FR. II 55, 2.*

DÓMR, m., *judicium, existimatio: dómr um dauðan hvern, judicium de mortuo quocunque, fama post mortem superstes, Hávam. 77; efstr dómr, judicium extremum, supremum, Lb. 26, Has. 26, Sturl. 4, 5, 2; fullir dómur, judicia juste constituta, judicia plena, justo judicium numero, Bk. 1, 12. — β) dómr norna, decretum parcarum, fatum a parciis decretum et constitutum: illr er d. norna, ER. I 508, 2; hafa norna dómr, mortem optetere, obire, Fm. 11; njóta norna dóms, fato fungi, mori, Y. 52; dóms draumr, somnium fati, i. e. somnium præsentium fati,*

quo factum vel penna fatalis portenditur, *Fbr. 16, Vigagl. 9, 1, quamquam loco posteriori constructi possunt felliguðr fólkvandar dóms, Gumma iudicium eunium exercens, dea præliorum arbitra; dóms dómr, DrþS. ubi sic: fram gekk dóms at dómi | dómspakr, hinn er lög rakti, quo loco forte constructi debent dóms lög leges judiciales; effatum, sermo: lþja dómr, sermo gigantis, aurum, ejus Freytr, nr. Ar. Hjðrl. 6, 2. — γ) vopna dómr, iudicium armatum, prælium, Sturl. 7, 30, 2; brimis dómar, iudicia gladii, pugna, Völs. 9 (Hund. 2, 25); darra dómr, iudicium hastarum. id., vide dómreyrir, it. hjórdómur; ac et Svölnis dómr, iudicium Odinis, pugna Rekt. 3, et Gændlar dómr, iudicium bellonæ, F. XI, 138, 3, fatum, cf. FR. I 402. — δ) ra: heilagr dómr, res sacra, sanctæ reliquiæ: h. d. hilmis, regis (mortui) sanctæ reliquiæ, sumus regium, Ólafsr. 62; helgir dómar res sacra, Lb. 32, ubi blómi helgra dóma, de sancta cruce; dýrr dómr, res pretiosa, de religione Christiana, F. I 267; heidinn d., res ethnica, ethnicismus, paganismus, F. II 53, 2; mörk heidins dóms, terra pagana, de Norvegia, F. XI 138, 5; heidinn dómr, de terra pagana: þann var vonðt at vinna | vóm i heidnum dómi, Ísl. II 50, 1. De vegetabilibus, Magn. p. 502: lét upp vaxa hina segrsta dóma ok hina sætasta kornskurð — c) in compositis: bekkdómur, brekdómur, fellidómur, hjórdómur, jarldómur; konungdómur, meginidómur, regindómur, salardómur, ríkdómur, vápnadómur, vísidómur, hórdómur; in horum quibusdam, ut in brek-, vís- hór-, dómr terminationi inseruit.*

DÓMREYNIR, m., iudicium experiens, periculum, (dómur, reynir): darra dómreyrir, iudicium hastarum experiens, pugna periculum faciens, præliator, it. simpl. vir, homo, Nj. 78, 1.

DÓMSPAKR, adj., peritus iudiciorum, (dómur, spakr), juris peritus: d., hinn er lög rakti, DrþS.

DÓMVALDR, m., iudicium exercens, (dómur, valdr), iudex, de Deo, Sóll. 29.

DORG, f., arundo piscatoria, Grm. præm. dorgar land, terra arundinis piscatoriæ, mare, SE I, 324; dynströnd dorgar, id., SE. I., 326, 5, dorgar vángur, id., eldreid dorgar vinga fámna, Jd. 3. Hoc instrumentum piscatorium describit Stromius I 435, icon quædam Tab. 3, 7; vide et Félagsr. III 195 seq.; hinc verbum Færoense, dyrgja (Isl. ut dorga), arundine pisces capere. Germ. tantum in sermone Brandenburgico Dargo, ðe, hancus ex orichalco, ad lucios capiendos. Dorgar bænd funes piscatorii, Gðþ. 51.

DORGÚN, n., pratium, campus arundinis piscatoriæ, (dorg, ún), mare: djúp dorgúns þrúfundum maris, SE. II, 236, 2.

DÓM, m., nanus, SE. I, 66, 2, Fjölsm. 25, cf. dari, durian, durnir.

DÓRR, m., ensis v. hasta (id. qu. darr) rursus occurrit; SE. non habet hanc vocem, quæ offert Olavius in NgD. 83, et in strophis p. 44: dörr dreif fram at flöði (Mg. 32, 2, F. VI 81, 1). Plur. darrar occurrit

Hg. 33, 2 cum verbo in sing., darrar hristis hasta concutiebantur, quo loco Fsk. 22, 2 habet in sing. dörr hristisk (etsi dörr h. l. potest esse plur. a darr, cum verbo in sing.); sed Jonssonius in Gloss. Njalssaga, sub voce darradr, præfert h. l. lectionem var. darradr hristiz, hasta concussa est. Plur. darrar occurrit Ólafsr. 56, ubi sic: hræðilig var hjórvæ gnaud, harðar brynjur sprungu, drengir fengu darra nauð, darrir á hlífum súngu; dörrir, Merl. 2, 66. Dörr, Sturl. 6, 15, 5, videtur esse plur. apocopatus pro dörrum hasta: dörr man (v. manu) dólgum orum — kvaddir, ut höld pro höldar, Sturl. 6, 15, bil pro bilar, in bil sterka F R. II 76, 1.

DÓTTIR, f., filia, plur. døtr, it. døttr, qu. v.

DODKA, f., avis species, SE. II 489.

DODRKVISA, f., avis species, SE. II 488 ubi divisim, dödr, kvisa.

DRAFLI, m., lac coagulatum, Grett. 19, 3.

DRAFNAÐ, Korm. 11, 5, sec. lectionem membr. 132, unus bonæ notæ Cod. chart., þrafnar; videtur esse gen. sing. a nom. drafn, m., vel pro drafnar legendum drafna, a nom. drafni, m., id. qu. þrafni, lignum, tigillum, qu. r.; cf. et trafr et sub hac voce adlatam formam trafrn, ita ut drafn, trafrn, þrafni una eademque vox sit, permutatis inter se dentalibus d, t, þ. Fetils drafn, tigillum lori gladialis, gladius, skerðir fetils drafnar, incisor gladii, vocatur gladius Sköfnungus, qui gladio Heitingo fracturam intulerat, Korm. 11, 3. — 2) gen. sing. a nom. dröfn, f., filia Ægeris, unda, mare, qu. v.

DRAGA (dreg, dró, dregit), v. a., trahere, ducere: d. dag, nótt, sóll, de equis, qui diem, noctem, solem trahere credebantur, Vafpr. 11. 12. 13. 14, Grm. 37; de capris, rhedam Thoris trahentibus, hafrir drógu hógreidar hofreginn fram at Hróngnis fundi capri Thorem ad congressum cum R. protraherant, SE. I, 280, 1; d. álm, arcum tendere, Hk. 65, 3; de circumagenda mola, d. steina, lapides molares versare, circumagere, Sóll. 58; d. dólgis sjöttul versare molam, SE. I, 396, 2 et ibid. in prosa I, 376, d. kvernsteina; d. ár at borði renum ducere, GhM. II 110; d. svanfjadrar agitare alas olorinas, Völk. 2; d. skeið fótum curriculum pedibus metiri, FR. I 486, 3; d. brand of þrimu randa, ducere gladium per oras clipeorum, oras clipeorum gladio persequere, SE. I 610, 1; d. sverð of grön, gladium ducere per barbam labiorum, i. e. faciem gladio vulnerare, FR. I 284, 2. — β) cum accusativo et præpositione; cum at: d. órar at erum ýtum deliris hominibus vesaniam adferre, SE. II, 216; draga vèl at gram fallaciam regi intendere, Sk. 1, 33; d. umráð at stilli regem dolis circumvenire, Ý. 53; cum á: baugar dregnir á baat annuli in philyram inducti, Völk. 7; cum frá: d. e-t frá e-m, aliquid abstrahere alicui, abstrahendo ab aliquo avertere, Gefjon dró Danmarkar auka frá Gylfa, terram, futurum Danicæ augmentum, Gylvio (bobus aratro

DREKKA, *f.*, *potus*: *dverga drekka. potus nanorum, poesis, carmen, SE. I 218; bekkjar drekka, haustus rivi, aqua, Merl 1, 7; compotatio, convivium, gera e-m drekka convivium alicui adornare, Og. 11; gera hugins drekku corvo potum suppeditare, Hg. 31, 4; ægis drekka convivium gigantis, Grm. 44; Völsunga drekka potus Völsungorum, venenum (quod impune venenum gustabant), SE. I 371, 1.*

DREKKJA, *f.*, *id. qu. drekka, potus: drekka drekku potum bibere, F. V 235, cf. F. III 86; dverga drekka, poesis, carmen GS. 32.*

DREKKJA (*drekki, drekta, drekt*), *v. a.*, *submergere, cum dat.*, *ek drekta Hl. sonum í hafl, H. hat. 19, Gho. 12, ubi impf., drekðu.*

DRENGILA, *adv. contr. pro drengiliga, masculine, fortiter, Ód. 8; vide alldrengila, fulldrengila.*

DRENGILGR, *adj.*, *fortis viri speciem preferens, RS. 2, Skaldh. 1, 13.*

DRENGIR, *m. plur.*, *funes nautici, SE. I 585, id. qu. strengir; hinc drengja = strengja, firmiter constringere.*

DRENGLIGA, *adv.*, *fortiter: vega d. fortiter pugnare, F. VI 140, 2.*

DRENGMADR, *m.*, *vir fortis, (drengr, madr), Jd. 38, FR. II 305, 3; þat er drengmanni dugir quod virum fortem decet, Hugsm. 23, 2, 26, 43, 29, 3, forte et 13, 6 scribendum drengmanni pro drengmenni. Gfl. p. 104 drengmadr est operarius, et opponitur is, qui minus seæ selibris possident; drengmadr hverr skal eiga skjöld ok spjót ok sverð eða ðxi, Frostaf. Hinc drengmennaka, virtus, animi fortitudo, dugi nú hverr eptir drengmennsku, FR. II 404; adv. drengmannliga in Gloss. Njalsaga sub voce dren-giligr.*

DRENGR, *m.*, (*dat. drengi, Gfl. II 294, 2, GS. 32, vulgo dreng, ut SE. I 604*), *sec. SE. 1) juvenis, rei gloriæque paranda intentus, nondum rei familiaris cura suscepta, I 530. — 2) qui regi alicui vel viris magna auctoritatis, vel rusticis, operam suam addidit, I 530. — 3) vir fortis et strenuus: hverr drengr quisque vir, Gha. 36, SE. I 602, 2; drenga aðal fortis viri indoles, Krm. 23; drengja viar, drottinn, amicis, dominis virorum, rex, princeps, FR. I 519, 3, SE. I 618, 2, F. VI 51, 2; Þóra drengjámóðir, Thora, fortium virorum mater, Hyndl. 17; drengir heilags Kristis, viri, qui sancto Christo operam navant, homines Christiani, Has. 37, ubi sic: Gumar líta þá gæti, | gengr allt við kjör drengjum | heilaga Kriste í hættum | himinljóma guðdómi, i. e. hominibus Christianis omnia ex sententia succedunt. De episcopo, ut strenuo ecclesiæ propugnatore: drenginna stóð með dýra slöngu | Dáviðs kóngs á múri háfum, Gd. 37; de rege Davide, Has. 49; meyjar drengr, amator puellæ, qui studium et operam puellæ dicavit, Krm. 20, id. qu. málviar ekkja, ibid. — As. dreng, miles, vir fortis. — 4) rusticus, Rm. 21. — 5) in*

compositis: daladrengr, fardrengr, herdrengr, hraundrengr, slækidrengr, snyrtidrengr.

DRENGSPELL, *n.*, *facinus, fortis, liberali viro indignum, (drengr, spell): þat dr. er lengi til minna, memoria ejus facti, liberalibus viris indigni, diu supererit, F. VI 282, ubi sermo est de Norvegis ad partes adversariorum transeuntibus. Sic drengspell oppositum est tǫ drengabót, facinori, quod fortem ac strenuum virum decet, F. II 276. VI 107.*

DREPA (*drep, drap, drepit*), *v. a.*, *cædere, ferire, pulsare, verberare, cum acc.: d. e-a stöngu meðal herða alicui ictum inter scapulas pertica infigere, SK. I 310, 2; tams vendi ek þik drep domitoria virga te pulso, Skf. 26; drep ek þik Hrógnisbana ferio te R. peremptore (Mjólnere), Lokagl. 62; dr. e-n í hel ad necem verberare quem, Harbl. 26; drepa slöð til gróðis, viam ad mare calcare, ad litus se conferre, de agmine luporum, Ód. 24; dr. herða klett af hálsi e-m decutere caput a cervicibus, Lokagl. 58; hjarta drap stall, cor solo alissim est, i. e. vehementer palpitavit, vide stallr. — β) interficere, Vsp. 50, F. XI 288, 1; drepa se mutuo interficere, Y. 23, 1.—2) cum dativo, admoveere, tangere: d. höfði í gras caput ad terram demittere, de equo, Gha. 5; d. hendi á kampa, manum barbæ admoveere, i. e. manu barbam mulcere, Hm. 19; d. hendi við e-m, manu aliquem repellere, rejicere aliquem, Eg. 82, 4, F. XI 128; d. fæti pede offendere, Sk. 2, 34; drep (katli) við haus Hýmis, adhuc lobetem ad caput H., Hymk. 30; d. sér á túngu meðal-kafli, in gladium irruere, gladio si induere, SE. I 534, 3; draptu (o: hendi) á vett oeneficia contractasti, Lokagl. 24; d. höfði í mett caput familiæ inserere, i. e. genus suum probare, Ha. 3, 1, id. qu. fara sik (furae) í mett (F. VIII 149); d. teiti fyrir e-m, latitiam alicujus obstare, latitiam quem spoliare, Jd. 14; d. gláumi fyrir e-m, GS. 14; d. niðr sóma e-a deprimere honorem alicujus, Nj. 78, 1; d. gamni við e-m, SE. II 632, 2, videtur esse id. qu. drepa teiti fyrir e-m: Sólmærkar drepr serkjar | Samland við mér gamni forma mulieris me gaudio priore; drepa akini dvalins leiku solis splendorem intercipere, de caligine, FR. I 475, 2; þótt áföll drepit ossu stáli, etsi impetus undarum proram nostram inclinent, vident, Vata Halfredi; ofriki karla drepr kostum kvemna nimia potestas virorum suppressit conditiones feminarum, Am. 69. Intrans., drap þá brátt kosti, tunc conditio subito declinavit, res in pejus lapsa est, Am. 98; skjfum er drepit, nubes condensantur, tempestatem par-turiant, FR. II 73, 2.*

DREPR, *act.*, *qui premit, (drepa, percutere) vide hældræpr, staldræpr. Frequens est in signific. pass., qui occidi potest vel debet, ut dræpr kyr vacca ad maclandem idonea, Eb. 63; dræpr madr qui jure occidi potest.*

DREPRI, *m.*, *id. qu. dreymi, liquor ma-nans: vengis dræri, liquor manans campi, aqua, ut dals dreymi, blakkr vengis dræra;*

opus aqua, mavis, (OH. 4, 1, ubi Olavius contrahit drera prekr fortitudo bellica, minus ut videtur commode. — 2) sanguis, Hg. 3, 15.

DREBRUGR, id. qu. drerugr, dreyrugr, cruentus, Y. 24, 1.

DREBRUGR=DREYRUGR, (qu. v.), SE. I 436, var. 12.

DRESVARPR, m., Odin, SE. II 472. 555. quasi conector sagittæ, sagittarius, a præ (SE. II 561), præ (SE. II 478), præva (SE. I 570), sagitta, et verpa, jacere, conjicere.

DREYMA (-i, -da, -t), v. impers., somniare (draum): mik dreymdi ego somniabam, Am. 14; mik dreymdi illa rem malam somniavi, Nj. 62; hvaðki er þik dreymir quicquid tu somnas, Am. 19. — β) in somnis apparere, cum ecc. subjecti: opt er þat fur óxnum, er þrau dreymir, sape boves significantur, ubi aquila in somno offeruntur, Am. 19; ná cum nom. subj., þat er fur eldi, er járn dreyma, ignem portendit, quum ferra in mano adparent, Gha. 40, qui constructioni non absimilis est locus F. XI 7—8: en við ma ek geta gert öllum þessum draumum, er þik hafa dreymt fyrir hallerinu.

DREYPLIGR, adj., madidus, rorans, humidus, (a dreypa, stillare facere, activum tō drjépa): en dreypilig drúpir | dýnu Rán þjá hánum | — sem álpt á sundi madida mætur cycni natantis, Vita Halfr.

DREYRA (-ir, -ði, -t), v. n., manare: sár dreyra vulnera manant, Ód. 18, F. II 314, 1; hita e-m dreyra undir, facere, ut cui vulnera manant, lelali vulnere aliquem adficere, G. 17; læsta dreyra Buseyru (dat.) norðfers plaga Busorum adfecisti, SE. I 200, 1.

DREYRBLANDINN, p. p. comp., sanguine nictus, cruentus: aldr er salr sollinn | sanda dreyrblandiann tumens arenarum domicilium (mare) notum sanguine commixtum est, Ed. Lövas.

DREYRFÁR, adj., id. qu. dreyrfádr: dreyrfár (pro dreyrfár) dróttir milites cruenti, SE. I 372, 1. II 208, 1; dreyrfá (pro dreyrfá) skjöldu cruentos clipeos, SE. I 608, 1. cf. bláfár.

DREYRFÁÐR, p. p. comp., cruore illitus, (dreyrí, fá), cruentus: ormr dreyrfádr, H. lú. 9; eru dreyrfáð | dörr & lopti hastæ cruore illita, Merl. 2, 66.

DREYRI, m., liquor manans: d. jarðar, liquor manans terra, aqua: Engi fær með sinum söngum | söngheyrandi jarðar dreyra | halgt botr, en sólar setra | smtr stjórnnari, hringa gætr, nemo melius potest aquam commoerare, Gþ. 9; dals dreyrri, liquor manans vultu, rivus, amnis: kom ek at dals dreyra at rivum perveni, Ed. Lövasina; sals dreyrri, liquor manans terræ, amnes et torrentes, botar sals dreyra, domicilium torrentium, saltus et montana, GS. 32; sárs dreyrri, liquor manans vulneris, sanguis, svell sárs dreyra, glacies sanguinis, gladius, Sturl. 5, 4, 5, járna d. sanguis, Söll. 76; rauðr dreyrri, ruber liquor, sanguis, Vsp. 37. — 2) sanguis, Grm. 51; Krásis dreyrri, sanguis Krasoris, pœris, cœrmen, SE. I 244,

4. Vide valdreyrri. — 3) fluxus sanguinis, dreyra vera, somus, stridor fluentis sanguinis, pro pugna cruenta SE. I 292, 3. cf. blöð 2.

DREYRREKINN, p. p. comp., cruore perlitus, perfusus, (dreyrri, rekinn), Nj. 158, 2.

DREYRSERKR, adj., pro dreyrserkjadr, cruenta tunica indutus, (dreyrri, serkr), Rekr. 29, sec. formam tōu bláserkr, gránserkr; sed F. II 279 pro dreyrserks habet dáðstyrk.

DREYRSTAFIR, m. pl., id. qu. dreyrri, sanguis, (qs. virgæ sanguinæ, dreyrri, stafir): sól, sett dreyrstöfum, sanguine perfusus, Söll. 40.

DREYRUGR, adj., cruentus, sanguineus, sanguine perfusus, vide et drerugr, drörugr, drorugr, drörugr; quoties vocalis immediate sequitur syllabam ug, vox contrahitur, elisa vocali u, quemadmodum in omnibus adjectivis in egr, igr, ogr, ugr. v. c. dreyruga saxi cruenta prora, Hb. 11, 1; dreyrgar, Bk. 2, 30, ÓT. 128, 1; dreyruga steina, Söll. 58; sed dreyrugt sverð cruentius gladius, Korm. 27, 4; dreyrugr málmr, F. VII 58, 1; dreyrug hrö, spjör, vöpn, FR. I 296, 1, Höfuðl. 10, Y. 18; dreruga benja cruentorum vulnerum, SE. I 436, 2; nam dreyrgra darra, Jd. 9, F. I 161 pro forma rariori habendum.

DREYSSA, v. n., superbire; part. dreysandi, superbiens, superbus, Gd. 31.

DRIF, n., adspargo maris, vento saeviente, (drifa), it. tempestas: örva drif, tempestas sagittarum, pugna, OH. 247, 2; gen. plur. drifa in compos. drifahregg, drifaveðr. Vide brimdrif, hjaldrif, sædrif, ördrif.

DRÍF, f., id qu. drif v. drifa: drifar hregg, id qu. drifahregg, OH. 15. Vide sigdrif, ættidrif.

DRÍFA, f., tempestas nivosa, nimbus nivium; drifu-veðr, id., FR. II 81, 1; drifa gjörninga vífu, tempestas nivosa, a venesca excitata, Eb. 40, 5 (GhM. I 760). In circumscriptione pugna: drifa Atala, Hárs, Blakkar, Sigars, pugna, F. VII 58, 3, SE. I 414, 5. 418, 3, Nj. 30, 2; steina (telorum), mistar nifs (ensis), randa (clipeorum), id., OH. 242, Hg. 6, F. II 316, 2; örva d., nimbus sagittarum, prælium, HS. 6, 4, F. I 174, 2; boga d., nimbus arcus, jaculatio, pugna, Fsk. 183, 3 quæ sic: Myndi at seima sendir | svá brútt hafa léit (spjót flugu langt in ljótri) líf sitt (boga drifu). In descriptione auri v. argenti: d. hauka ness, nix manus, argentum, hirtinjótr hauka ness drifu, custos argenti, vir, Eb. 19, 12; Kraka drifa, nimbus a Krakio spar-sus, aurum, Hlökk Kraka drifu, dea auri, femina, Hh. 32, 2. — 2) pugna, Cod. Worm. pro drima, SE. I 563, var. 4. II 559. — 3) sagitta, SE. I 570, 2. — 4) in compositis: hjálmdrifa, hjördrifa, hlemmidrifa, kofdrifa, loptdrifa, þingdrifa.

DRÍFA (drif, dreif, drift), v. n., festinare: d. & flötta in fugam se conjicere, Si. 5, 3; d. til hömlu ad scalmas confuere, de classariis, Ha. 278, 2; d. til reipa ad ru-dentes festinare, de nautis, Sie. 5, 2; d.

á vit fanga vide drefk; vèr drifum upp á ekeiðar in naves (hostium) transcendimus, ÓH. 48, 2; Yngvi drifr at hreggi hlifa, rex ad prælum festinat, in prælum ruit, SE. I 676, 7; d. á dyr at sjá festinare domo mare versus, Völk 18; d. til draumþinga cubitum ire, Völs. 37 (Hund. 2, 48); drif þú at vegi, in viam te aufer, apago te, Fjölsm. 4; láta drifa undan, abripere se, cedere, aufugere, Mg. 6, 1. — β) spargi, ferri, volare: dreif or hólða hausum | heitr á brynjur sveiti flúxiz ex virorum capitibus calidus in loricas sanguis, Krm. 6; dreyni dreif á saumfúr, Orkn. 15, 2; alda drifr í augu oculi aqua marina adsparguntur, Orkn. 80, 1; dörr dreif of hauga, hasta per tumulos ferebatur, volabat, Mg. 32, 2; impersonaliter cum dativo: dörrum dreif, hasta cerebro ferebantur, dense volabant, ÓH. 14, 3; löðri dreif á lypting puppis spuma maris adpersa est, Mg. 20, 2; raðri mjöll járna þramu dreif, F. VII 349, 4; hagli strengjar drifr sagitta volant, SE. I 418, 4. Part. pass. drifinn adspersus: d. döggju, Vegtk. 10; d. sveita sanguine conspersus, Krm. 1; d. blóði sanguine perfusus, Ísl. II 268, Lb. 30; d. í dreyni, Grm. 51, Hg. 33, 15; sára ár varð drifin gladius (sanguine) conspersus est, Eb. 19, 4; Gefnar mey, drifin Gautreks svana brautar glóðum, res pretiosa, auro obducta, inaurata, SE. I 350, 1; d. hværþey Freyju, id., SE. I 430, 1; drift tjald, tentorium navale, pluvia vel aqua marina conspersum, humidum, SE. II, 498, 3; drifin hörvi, linteo, linteae veste circumdata, amicta, Ísl. II 245. Vide composita blóð-drifinn, fagrdrifinn, sjádrifinn, úrdrifinn.

DRIFAHREGG, n., tempestas vesaniens, (drif, hregg), F. IV 54, 1.

DRIFANDI, m., cælum, SE. I 470, qs. pluens. — 2) sol, SE. I 593, 2, qs. festinans properans (drifa).

DRIFAVEÐR, u., tempestas sæva, (drif, veðr), FR. II 305, 3.

DRIFGAGL, n., nix vel grando (qs. volucris nivalis, drif, gagl): d. digla, nix catinorum, argentum, annulus, Korm. 19, 10.

DRIFHVÍTR, adj., nivis instar candidus, niveus, Vigl. 14, 2, forte rectius drifhvítr, ut hvítr sem drift, Orkn. 144, segl hvítt sem drift, ÓH. 168, hvítt sem dript, F. IV 372, ubi tamen bonæ notæ Codd. quidam habent hvítt sem drif.

DRIFI, m., qui spargit, (drifa), vide hringdrif.

DRIFR, m., qui spargit, (drifa), vide composita branddrifr, hjódrifr, hringdrifr.

DRIFUL, f., quæ spargit, in voce compos. geirdriful.

DRIMA, f., pugna, SE. I 563, 1, aut id. qu. drifa aut prima.

DRIPT, f., et dripta, f., nix recens; sic Sturl. 2, 26: þeim Einari varð seint upp um brekkurnar, því at þar var snjóir i driftum, de cumulis nivium; it. procella niveosa et metaph. darra dripta, procella hastarum, pugna, reynir darra driptu (al. driptar) præliator, Nj. 63; álmar dript, nix brachii, ar-

gentum, aurum, HR. 4.-2) vestis alba, skógal dripta femina, Orkn. 81, 1. — 3) vide composita brádrípt, gláðdrípt.

DRITINN, sordibus inquinatus, Lokagl. 57, propr. part. pass. v. drita (drít, dreit, dritið), Sturl. 4, 20, cacare, cacando conspurcare, unde verb. act. dreita e-n inni, obsessos cogere, ut intra ædes aloum exonerent, Ld. msc. c. 59, Sturl. 3, 42.

DRITMENNI, n., nequam, homuncio, (drít, maðr), FR. II 49, 1.

DRÍTR, m., stercus, lutum: falla í drít in lutum cadere, Orkn. 82, 12 (AR. II 219, 2).

DRITROÐI, m., aper, verres, (drít, roði = ráði, runi). SE. I 591.

DRJÓNI, m., taurus, bos, SE. I 586, 3. II 483.

DRJÓPA, id. qu. drjúpa, occidere, perire, interire: andaða drjópa minni mest hominis demortui memoria plerumque occidit, A. 21.

DRJÜGGINGINN, p. p. comp., longo tempore emensus, de via longa, silva spatiosa (drjúgr, gánga): Eiddaskógr var drengjum d., ÓH 92, 11. (AR. I 326, 4).

DRJÜGHLJÖÐR, adj., valde tacitus, tristis, (drjúgr, hljóðr), Grett. 49, 1.

DRJÜGHVAST, adv., perquam cito v. vehementer, (drjúgr, hvass), Lv. 10.

DRJÜCLIGR, adj. magnus (drjúgr): d. ótti ingens terror, ÓH. 4, 3; drjúgligr drekar ingentes dracones, Merl. 2, 15. drjúgligr dýr, Merl. 2, 98.

DRJÜGMARGR, adj., permultus, (drjúgr, margr), Lv. 36; locum v. sub. dáðsterkr.

DRJÜGR, adj., sufficiens, largus, copiosus: drjúgt vás magnus labor, Mg. 34, 11; drjúgr furða magnum portentum, ÓH. 239, 2; drjúg þing, res copiosæ, copia rerum pretiosarum, F. VI 44, 3; drjúg dul, nimia arrogantia, fiducia, Eg. 45, 1, Korm. 19, 9; drjúgr at ljúga, ad mendaciam ingeniosus, ad fraudem acutus, SE. I 290. Adverbialiter usurpantur a) drjúgt, magnopere, id. cerebro, sæpe, ÓH. 154, 1, Merl. 2, 90; -b) drjúgan, id., brast súgr um lið drjúgan mare circa cætum navalem (nautas) magnopere fremebat, Selk. 18; — c) drjúgum, vehementer: fara d. magnis passibus ire, Hým. 6; vögia d. perquam terrere, F. VII 114; it. fere, pæne, drjúgum allr, fere totus, pæne univertus, Gd. 61. In compositis fríðdrjúgr, limasku-drjúgr.

DRJÜGSPAKR, adj., sapientia abundans, perquam prudens, (drjúgr, spakr) F. VI 84, 1.

DRJÜPA (drýp, draup, dropit), v. n., stillare, guttatim cadere, Grm. 26, Skf. 21. — 2) vergere, occidere, de sole, Sóll. 39, vide drjópa, drúpa.

DRJÜPR, adj., stillans: drjúpr salr, camera stillans, cælum, Atom. 13.

DRÖFN, f., filia Egeris et Ranæ, unda SE. I 500, ubi tò dröfn respondet tó bára, in nomenclatura filiarum Egeris SE. I 324; mare, SE. I 575, 2; drafnar dáfr, fluctus pelagi, undæ marinæ, Ha. 291, 1; drafnar Freya, diva maris, femina, Korm. 19, 6;

drafar logi, *flamma maris, aurum*, Lofn drafar lega, *dea auri, femina*, SE. I 502; 1: drafar eids runnar vir, Ag. — 2) *fluuius*, SE. I 577, 2, *haud dubie id. qu.* Trófn, *Juan Trave in Holsatia, F. VIII* 283.

DRÖG *f., onus, (draga): draupnis drög, aus nani, caelum, valdr draupnis drógar, rector cali, deus*, SE. I 318, 1.—2) *zona, fascia, tænia, vide Rimbegla p. 478: zodiacus heitir drög (zona) á himni, þar er markaðr við himintungla gangr, henni er skipt í norga hluti. Hinc álmdrög, fdrög, nervus arcus.*

DRÖG, *id. qu. drög, vide in álmdraug, fdrög.*

DRÖGNUM *pro dregnum, dat. sing. masc. part. pass. verbi draga, F. I* 164, 2.

DRÖMUNDR, *m., navis grandior, cujus generis tantum extra regiones septentrionales, ut in mari mediterraneo, mentio fit, SE. I* 382, 3, Orkn. 82, 1. 3.

DROPI, *m., gutta, (drjúpa): dropar augna, limna, hlýra, brá, hvarma, gutta oculorum, genarum, ciliorum, palpebrarum, i. e. lacrima, SE. II* 500. Regns dropi, *gutta pluviosa, de gravi fetu, copiosis lacrimis, Gk. 14. In compositis: eitrdropi, hringdropi, mældropi, niðdropi, vargdropi.*

DROPNIB (drjúpa), *vide hoddropnir.*

DRÖRI, *m., id. qu. dreyni, cruor, sanguis, ÓH. 248, 2, cf. droragr.*

DRORUGR, *id. qu. dreynrgr, lectio Cod. Gølf. Háfudl. 10, cf. dröri = dreyni.*

DROS, *f., gutta, vel pluvia, in voce compos. álmdros, sagitta, qs. pluvia arcus; cf. Dan. drysae, Goth. driusan guttatim adspargere, Græc. δροσος, η, ros.*

DRÓS, *f., (plur. drósar, SE. II* 130, 3) *femina modesta, placidis quietique ingenii i dicitur heita þær er kyrrlátar eru, SE. I* 536; *de qualibet femina, ibid. 558, Hh. 19, 4: drósar reiði ira mulieris, Gha. 40; de virgine, Korm. 3, 2; Yggs drós, puella Gólfina, Bollona, eisa Yggs drósar, ignis Bollona, gladius, SE. I* 662, 2; *drós brunnis, puella gigantea, femina gigas, SE. I* 300; *orð geri ek drós til dýrðar, mulieri, a: regine Adstrida, Mg. 1, 5. Vide valdrós.*

DRÖSULL, *m., id. qu. drasill, equus; in nom. sing. FR I* 486, 3; *dat. sing. dröslu, SE. I* 482, *ubi est nom. propr. equi a Dago pascuici; byrjar drösuill, equus ventis, navis, SE. I* 436, *ubi gen. plur. drösla; acc. plur. drösla, Ghe. 4; dat. plur. dröslum, Ghe. 34.*

DRÓTT, *f., satellitium, satellites, Y. 20. átr voru þeir drottar kallaðir, en konur þeirra drottlingar, en drótt hirðsveitin; átr drottar rex, ÓT. Skh. II* 195, *F. VII* 93, 2. — β) *homines, viri, SE. I* 500, *ÓH. 4, 3, Vafþr. 24; öll drótt omnis populus, Völs. 37; dyggvar dróttir, próbi, þu homines, Vsp. 57; vinr drottar, amicus populi, incolarum, vir graciosus, Ísl. I* 307; *hinn drótt incola pagi, Sturl. 7, 41, 2; viga drótt id. qu. vigrótt milites, Ha. 286, 2. — γ) periphrastice: drótt lrskrar þjóðar, populus Hibernicus, Hiberni, Hg. 5, 5; drótt dvergna nani, Vsp. 9, ubi Cod Reg.*

kabet, hverr skyldi dverga drottinn skeþja (pro drótt um); drótt jarla dynasta (vel satellites dynastarum), SE. I 454, 492.—δ) *viginti homines, SE. I* 534. *Vide composita: fiesdrótt, fólkdrótt, geirdrótt, herdrótt, hjálm-drótt, hjódrótt, inndrótt, rándrótt, saldrótt, vigrótt, ydrótt.*

DROTTINHOLLR, *adj., fides in dominum servans, (drottinn, hollr), drottinhollir gumnar, F. VI* 38; *in prosa F. VI* 401, *drottinhollt sverð, SE. I* 434.

DROTTINLAUSS, *adj., sine domino, qui dominum suum amisit, (drottinn, lausa), FR. III* 36; *in prosa F. III* 13.

DROTTINN, *m., dat. s. drottin pro drottai, SE. II* 140 *var. 7, herus, ratione famuli vel servi; minn drottinn, mi here, mi domine, Skf. 3; d. Þjálfá ok Rösku Thor, SE. I* 252, *ek em þröllinn þinn, þú ert drottinn minn, Ag., et sic. saepe in Gragasá et vel. Leg. Dominus, imperator, rex, ratione subditorum civium: hann vill vera yðvarr drottinn, ef þer villð vera hans þegnar, F. IV* 280 (*ÓH. c. 134*), *HS. 1, 6; hjarls drottinnar, præfecti provinciarum, ÓH. 23, 1; foldar d., dominus terræ, Odin, SE. I* 308, 3; þursa d., de Thyryo gigante, Hamh. 6; hængs markar drottinna, dominus maris, archipirata, de rege Eriko Blodaxa, Ad. 6; de rege, heras d. dominus præfectorum, ÓT, 25; drengja, skatna d., dominus virorum, civium, F. VI 51, 2, *Sk. 1, 5; de episcopo, fyra drottinna, Gd. 27. Saepe absol. de rege: Orkn. 11, 1, Y. 18, Hg. 28, 1, ÓH. 159, 1. — β) dominus, possessor: hafra d., dominus caprorum, Thor, Hymk. 20. 31. — γ) antistes sani et simul judez, id. qu. hofgödi, gödi, Y. c. 2. — δ) de deo optimo maximo: d. foldar hattar hallar, dominus celestis aula, ÓT. 105; ýta d. dominus hominum, Has. 47; vísa d. dominus regum, Gþ. 10; sólar d., dominus solis, deus, merki sólar drottins, signum dei, cruz, signum crucis, Selk. 15; guð drottinn deus dominus, Ód. 1, Mg. 11, 1; absol. de deo, Söll. 23. 25. 35. 82, F. V* 177, 1, *Vide lánardrottinn.*

DROTTINRÆKT, *f., fides, studium erga dominum, (drottinn, rækt), ÓH. 171, 2.*

DROTTINSVIK, *n. pl., perfidia in dominum, perduellio, (drottinn, svik), Mb. 6, 4.*

DROTTINSVIKI, *m., deceptor domini, (drottinn, sviki), qui fides domino datam violat, Mg. 14.*

DROTTINVANDR, *adj., fides erga dominum religiose observans, (drottinn, vandr), Hh. 43.*

DRÓTTLÁTA, *Am. 10, acc. sing. fem. ab adj. dróttlár, populari animo præditus (adject. pro subst., femina populari ingenio prædita). Glossarium Ed. Sæm. pro subst. accipit, a dróttlæti, actiones aulicorum, ad formam locutionis at dreyms til dagláta v. fyrir daglátum, de actionibus diurnis somnariæ.*

DRÓTTMEGIR, *m. plur., hominum nati, homines, populi, gentes, (drótt, mögr), Vafþr. 11. 12. — 2) filii aulicorum, aulici, satellites, Ghe. 2.*

DROTTNING, *f.*, *hera, domina, quæ possidet*: d. Asa ok Ásynja, Fullu ok valshams ok Fensala, *Frigga*, SE. I 304; himins d., *domina cæli, sancta Maria*, Gd. 23; d. himins þegna (*cælitum*), *id.*, *Ag. et absol. Lil.* 87. 92, vide höfuðdrottning, megindrottning, yfirdrottning; *dat. sing. drottning*, F. VII, 333.

DRÖTTR, *m.*, *vir ineptus, segnis*, (*dratta*), SE. I 532; *servus*, Rm. 12.

DRUKKJA, *f.*, *potus, id. qu. drykkja* (drekka), vide öldrakkja.

DRUKNA (*aða, -at*), *aquis submersum interire*, Hh. 88, 1, F. X 422, 4 (drekka).

DRUKR, *m.*, *corvus*, SE. II 488. 571.

DRUMBA, *f.*, *serua*, Rm. 13.

DRUMBR, *m.*, *servus*, Rm. 12.

DRÚPA (*drúpi, drúpta et drúpða, drúpt*), *v. n.*, *demitti, submitti, demissum, submissum esse, it. vultum, caput dejicere (præ mærore)*: hans dráp mun kenna mér um drúpa, *ubi drúpa vultum demittere, opponitur höfuð bárum þá herra caput altius extulimus*, F. V 235, 2; hnúgnspur harms (*i. e. hvarms*) knáttu drúpa mér af harmi *supercilia mea se præ dolore dejecerunt*, Eg. 55, 4, *cui mox opponitur rætta ensis ósléttur frontem contractam explicare; dyna-rán drúpir, femina vultum demittit, animi agritudinem vultu præfert, Vita Halfr. sec. membr.* 132; *hinc, lugere: drúpir herr at dólga steypi cives regem amissum lugent*, F. XI 317, 1; *metaph. de rebus inanibus: drúpir Höfði, dædr er þengill, prædium Höfðius luget (vultum quasi demittit)*, Ísl. I 224; *hapti drótt ok drúpti fold of von Tryggva, Ód.* 25. *Sic et in prosa, verbo inde formato drápana, Pál.* 18: vort land drápanði eptir fráfall Glasurar; drápu dólgar *hostes (præ timore) vultus dejecerunt*, Hg. 33, 2, *cf. subst. drúpr simultas*, F. XI 76. — β) *se inclinare, vergere, propendere, imminere: drúpir þra yfir aquila (simulacrum aquilæ) imminet (ostio Valkallæ, insignis loco)*, Grm. 10; *vínga meidr drúpir á neai, pæribulum in pronuntorio nutat, propendat*, Ý. 26, 1; *Skæreið drúpir of beinum brynjálfs, (rupes) Skæreida eminet super ossibus præliatoris*, Ý. 49.

DRUSILMENNI, *n.*, *id. qu. dusilmenni*, SE. II 610, *homo exiguus, exilis, pusio*, cf. drysilðjóðar, *minutuli demones*, F. III 201.

DRYGJA (*drygi, drygða, drygt*), *v. a.*, *facere, ut res aliqua visibus sufficiat*, (*drjúgr*): drygða ek þér svá drykkju, *dreyra blétt ek þeirra, miscendo potionem sanguine eorum (filiorum) effeci, ut ea tibi sufficeret*, Am. 89, *nisi drygja h. l. tantum sii facere, ut sensus sit: ita tibi potionem confeci (paravi), ut eam miscerem sanguine filiorum, Interpretes vertunt: ita tibi adauxi potionem, ut. etc.* — β) *facere, rem gerere, patrare, efficere, diu versari in aliqua re, rem agitando exercere: d. duð, aleam exercere, ludere alea*, Grett. 42, 3; *d. munadlífi voluptariam vitam agitare, Sóll.* 18; *d. munuð amorum deliciis indulgere*, Nj. 7, 2; *d. ofmetnað*

superbia indulgere, Sóll. 15; *d. heimsku harðræðis, scelus crudele et vecors patrare, vel, temeraria crudelitate uti*, Am. 82; *d. ólög, prave agere, pravam in missa celebranda methodum sequi*, Gþ. 2; *d. bölbrigðu, exitiosam perfidiam agitare, mala fide agere*, G. 17; *sic d. hernað latrocinium facere, Grág.* II 79. *Drýgja dáð virtutem exserere, Eg.* 47 (SE. I 332, 3). *GS.* 17, *et in prosa Sturl.* 7, 3. 42; *d. þrek laborem strenue obire, Harbl.* 46; *d. kost virtutem colere*, SE. I 502; *d. rausn magnifice se gerere*, Orka. 7, 1; *d. órlög pugnas obire, de Bellonis. id. qu. víta viga, Völk.* 1. 3; *inn kom þá annspilli, hvat úti drygðu, tum intro nuntiatum est, quid rerum illi foris agerent. Am.* 42; *órlögum ykrum, hvat ið drygðut i árdaga, euenta vestra, quod gessistis primordio temporum, Lokagl.* 25; *similis constructio est, merki dyrs daltágar dagverkis, hvat fjórir drygðu, signum rei uno die præclare gesta, quid quater (viri) patraverint, Ísl.* I 104, 3. *Drýgja erfði, laborem sustinere, vim eternam diu pati vel sustinere, de arbore Ygðrasil, Grm.* 35; *d. meinlæti, spontaneam afflictionem subire, se ipse pæna voluntaria castigare, Hugsm.* 32, 3; *sed d. erfði, opus facere, laborem exercere, Hugsm.* 28, 2. 39, 5. *Sic in prosa Bl. msc.*, *En þá er slíkt líf var Adami skapat ok þeim hjúnun báðum, sva at þau skylda ekki erfði drygja, fýat þá stand er þau gøttu boðorða guda, þá mátti þeim ekki at ángri verða; it. Vápn.:* þorkell svarar: líta athófa mun ek drygja daglángt fyrir sakir vanheilsu minnar.

DRYGR *id. qu. drjúgr, magnus: drykt vás gravis labor*, F. VI 89, 1.

DRYKKJA, *f.*, *potio, Am. 78; competatio, FR.* I 296, 2, *Am 72; drykkju mál sermones convivales, colloquia inter vina*, F. X 194, *Vide gamandrykkja, ofdrykkja, öldrykkja*.

DRYKKB, *m.*, *potus, potio, Hávam.* 106; *gen. drykkjar, Grm.* 3; *dvalias d., potus nani, carmen, SE.* I 246, 3.

DRYKT, *pro drygt, vide drygt id. qu. drjúgr*.

DRYNHRAUN, *n.*, *aspretum resonans, reboans, (drynja, rugire, rudere, hraun)*: *d. drykkjar, resonans aspretum potiomis, caput, FR.* I 480, 1, *de capite bovino*.

DRYPNIA, (*drjúpa*) *vide akýdryppir*.

DÚFA, *f.*, *columba, SE.* II 489. 499, 3, *Nik 25; anjóhvit d. columba niveo colore, Gd.* 13, *quod Sturl.* 3, 8 *vocatur líkill fugl*.

DÚFA, *f.*, *flin* *Ægeris et Ranæ, unda SE.* I 324. 500; *drafnar dúfa unda maris, Ha.* 291, 1; *dúfu faðir, pater Dwaæ (undæ), Æger, pelagus, SE.* I 324; *dreki brant dúfu und húfi navis bellica undam lateribus perfregit, F.* VI 180, 1; *húfr fellr í svig dúfu latus navis cadit in sinum undæ. Særr.* 63, 1; *hórd d., SE.* I 460, 2; *hrægvöl (i. e. hreggvöl) d. unda frigidæ, Orkn.* 22, 2. — β) *mare, SE.* I 575, 2; *dúfu hyrr, ignis maris, aurum, eyðar d.*

lytur vir, *Skáldh.* 2, 33. *In compos.* bláttá.

DUFL, n., *alea*: drygja dufl, *id. qu. dæta*, *Grett.* 49, 3.

DUFLA (-aða, -at), v. n., *alea ludere*, *Grett.* 49, 7. *Spec.* *dobla invigilare lusibus.*

DUFBR, m., *nanus*, *SE.* I 66, 2.

DUGA (*dugi*, *dugða*, *impf.* *conj.* *dygða*, *mp.* *dagat*), *frugi esse*, *uilem esse*, *Hávam.* 13; *strenue operam navare*, *utilem operam prestare* (*in prælio*), *Hávam.* 71, *Sturl.* 7, 41, 1. — β) *sufficere*, *valere*: *ef þitt að dagir si tuum ingenium valet*, *Vafþr.* 20, 22; *hjórtu duga animi fortitudo suppetit*, *Krm.* 26. — γ) *opem et auxilium ferre*:

líð ek Óttari öll goð duga, *Hyndi.* 46; *duga*, *recipr.*, *invicem opem ferre*: *vel kvæða dyggva dugas*, *Hugsm.* 28, 4; *et sapius in prosa*, v. c., *ef ek dygða þeim dki si eis opem non tulissim*, *GhM.* II 94, *not.* 4. — δ) *höggyva svá hjálma*, *sem þeim hagr dygði*, *ita secare galeas*, *tempus eis animorum satis esset*, *Am.* 49; *hagr ek vtt Haralds hug vel duga putó Haralds gnato animi abunde suppetere*, *OH.* 155, 1. — ε) *dagir ei dagr þeim er dauða kvíðir*, *nullam utilitatem ei dies præstat*, *qui mortem timeat*, i. e. *infelix est*, *qui mortem timet*, *Hugsm.* 13, 3; *sic*, *aldrer hann dagr um dagir nunquam felix esse potest*, *Hugsm.* 32, 4; *mér vara dagr sá er dugði non contigit mihi commoda (prospera) dies*, *Korm.* 19, 10, *trár.* — ζ) *impers. cum dat. pers.*, *et sequente infinitivo*, *deceat*, *oportet*: *Hund.* 1, 45, *H.* 31, 1, *OH.* 240, 1, *Ng.* 11, 2, *F.* XI 215, 1; *lyð dagir hells a hælms hann hunc homines maxime timere debent*, *Has.* 40.

DUGALL, *adj.*, *gnavus*, *strenuus*, (*duga*): *ljótrent at bý anótar | vara döglingi duglum*, *áti cobæret duglum döglingi vara ljótrent strenuus rez hand facile repellit potuit*, *F.* VI 133. (*AR.* II 21, 1).

DUGANLIGR, *adj.*, *strenuus*, (*duga*), *Ý.* 31.

DUGGA, f., *vir ignavus*, *ignavio*, *SE.* I 52; *haglans d.*, *Korm.* 23, 2.

DUGNAÐR, m., *auxilium*, (*duga*): *gautur grasþvegs lands hljóta dugnað af yðr í þratum*, *Gþ.* 13; *fortuna*, *prosperitas*: *agnis leita þarf ei til dugnaðar*, *Hugsm.* 21, 3; *beneficium*, *officium*: *allan dugnað*, | *um þir annarr gjörir*, | *mua þú hann ok nótum seg*, *Hugsm.* 12, 3.

DUGR, m., *vis*, *viros*, *virtus*. — 2) *transl.*, *ar.*, *scientia*, *Alem.* 9.

DUGS pro dúka (a dúkr, g = k), *SE.* I 330, 1.

DUGSKAPI, *NgD.* 80, *vide dögskafi.*

DUKABR, *part. pass.* a dúka *F.* III 187, *abolutus*, *tectus*, v. *slíðrúkaðr*.

DUKR, m., *pannus velando collo*, *focale*: *ókr var á hálsi*, *focale circa collum erat*, *Am.* 16; *Bil dúks femina*, *Ag.* — 2) *mappa*, *que nuncas legitur*, *gausepe*, *Rm.* 28: *tók duk*, *haldi hjóð*. — 3) *velum navis*: *dúks lú*, *area veli*, *ventus*, *SE.* I 330, 1. *Dokar*, *et ambitor* *F.* IX 219, *sunt oblonga panni nymia*, *lacinae panni*. *Vide composita*

ennidúkr, *höfudúkr*, *hördúkr*, *loðdúkr*, *námdúkr*.

DUL, f., *occultatio*, *dissimulatio*: *dul slitnar*, *explicatur per laun rofnar*, *occultatio rumpitur*, i. e. *haud latet*, *constat*, *kveðkat ek dul*, *haud obscure loquor*, *aperte profiteor*, *Ý.* 20; *gen. dular in compositis occurrit*, *ut dularklæði*, *dularbúningr*, *dularkufl* (*Grett.*); *dular mærr*, *virgo v. femina occulta*, *sub aliena specie apparens*, *de Sajo-frida Finnica*, *F.* X 208, 1. *Huc referendum videtur* *Eg.* 45, *nè ek fága dul drjúga*, *non ego colo magnam dissimulationem*, i. e. *rem minime dissimulo*, *animi sensa aperte profiteor*; *G. Magnæus vertit*: *neque ego purgo magnam confidentiam meam*: *quasi fateatur Egil*, *consilii sui in procuratore regio coram rege occidendo temeritatem non posse purgari vel excusari*; *sed in hac strophæ Egil non respicere videtur cædem Bardi procuratoris a se commissam*, *sed de cæde trium regionum aulicorum triumphare*. *Eodem sensu accipiendum videtur* *Korm.* 19, *nema fági dul drjúga drengr*, *nisi vir utatur magna dissimulatione*, i. e. *ut rem sine dissimulatione (aperte) profitear*. — 2) *arrogantia*: *hæst dul summa arrogantia*, *Sverr.* 116, 2; *djarflig dul audax arrogantia*, *Gd.* 77; *dul*, *arrogantia*, *et metnaðr*, *fastus*, *superbia*, *conjunguntur*, *Hávam.* 79, *sed 57 videtur esse abstinencia ab aliorum conversatione*, *relenta occultationis et dissimulationis notione*. *In prosa*: *dætr heimakunnar*, *dul ok rángvirðing*, *filia stultitia*, *arrogantia et prava astimatio (sui)*, *Fbr.* 31; *hann kvæðst eigi þá dul sér ætla negavit se tantum sibi sumere (viribus suis tantum confidere)*, *Finnb.* 24; *vist ætlast þú mikla dul*, *multum sane tibi sumis*, *nimum viribus confidit*, *FR.* II 521; *þæra dul e-s í hóf arrogantia alicujus cohibere*, *FR.* II 480; *hinc ofdul*, *nimia arrogantia*, *audacia*, *Finnb.* 31, *FR.* III 628, n. 6; *ætlar þú þær mikla dul*, *þ.* *Bræð.* c. 7. *Hoc sensu interdum masc. genere occurrit (dulr, m.)*: *þat tel ek mikinn dul*, *at þú þykiz betr kunna eu allir aðrir menn*, *Vápn. msc.* c. 3; *cf.* *Eg.* p. 225, *not.* 4. — 3) *vil ok dul conjunguntur Söll.* 34: *vil ok dul tælir virða sonu*, *þá er fikjaz á fê*, *voluptas et superbia*; *SE.* II 22: *dul vættir ok vil*, *at linna muni erfði ok vil*, *expectat falsa persuasio et lubido*, *ut vertitur* *Ed. Sæm. Gloss.* *Tom. I.* *sub voce dul*; *Gha.* 40: *far dul ok vil dróssar reiði fastum et voluptatem portendit ira mulieris*, *quo loco Völsungas.* (*FR.* I 209): *kvæð þat fyrir eldi*, *er járn dreymdi*, *ok dul þeirri*, *er þú ætlar þik öllum fremra*; *SE.* I 520, 3 *ex F.* III 9, 1, *vil er meost ok dul flestum*, *plurimi futura scire cupiunt*, *sed a tali cognitione prohibentur*, *ubi vil videtur esse cupiditas (sciendi futura)*, *dul*, *ignoratio futurorum*. — 4) *dul*, *F.* II 53, 3: *læt ek af dul Njarðar*, *renuncio vanae de Njördo superstitioni*; *sec. G. Magnæus*, *Eg.* (c. 60) p. 383. *not.* 2, *þjard legg ek á de Njarðar*, *minuo (removeo) stultam meam dul Njördo persuasionem*. *Sed præstat* *h. l.*

lectio membr. Vita Halfredi 132, Sjarð læt ek aðul Njarðar rejcio liberos Njörði (Freyum et Freyam), v. aðal.

DULGREYPR, *adj.*, arrogans, superbiens, (dul, greypr), *Ha.* 326.

DULINN, *m.*, nanus, *FR.* I 514, *SE.* II 470, 1 (II 553, 1: Dul...)—2) *part. pass. verbi dylja.*

DULLAUST, *adj.*, *n.*, palam, notum, apertum, (dul, lauss), *ÖH.* 252.

DULRÆKINN, *adj.*, arrogans, fastuosus, superbus, impudens, (dul, rækinn), *d. sveima sökivir, homo arrogans, impudens, Vita Halfsr. sec. membr. 132.*

DULRÍFR, *adj.*, arrogans, impudens, (dul, rífr): drós hin dulrífa, femina impudens, de gigantide, *FR.* III 484, 3.

DULSI, *m.*, arrogantia, superbia, nimia confidentia, *Y.* 15, ubi dulsa kour, vir nimia confidentia, arrogantia, audacia. Forma dulsi est *id. qu.* dul, quemadmodum dvalsi apud incolas Vestfjördenses hodieque est *id. qu.* dvöl, mora. Ceterum *lect. membr. E. h. l. dysla et alius Cod. dusla videtur idem valere per transpositionem, sicuti variant gisl et gils.*

DUMBA, *f.*, inter segetes numerat *SE.* II 493 (cf. *Félagssr.* II 155).

DUMBR, *m.*, gigas, *lect. Cod. Worm. pro damb, SE.* II 471. Vide *FR.* III 398. — 2) homo mutus: mœlti dumber, *Gdþ.* 39.

DUMR, *m.*, gigas, *SE.* I 551, var. 1.

DUN, *f.*, amnis, *SE.* I 576, 2, v. dyn 1. — 2) insula, *id. qu.* dyn 2, *SE.* II 492.

DUNA, *f.*, *id. qu.* dyna, amnis, *Ed. Lövasina.*

DUNA, *f.*, strepitus: geira d., strepitus hastarum, pugna, stjóri geira dunu, rector pugnae, bellator, *SE.* I 666, 1; fleina d., *id.*, wsa fl. dunu, ciere pugnam, pugnare, *Ísl.* 13; vigra d., *id.*, semja v. dunur pugnare, *Sturl.* 7, 30, 3; randa d. pugna, knýa r. dunur pugnare, *Sturl.* 7, 30, 5. In prosa reidarduna tonitru, *F.* X 30, marg. inf.; danur, pl., fragores, *Eb.* 34. (*GlM.* I 640). Hinc verbum duna, dunaði, *pros. SE.* I 148.

DUNEYRR, *m.*, cervus, *Grm.* 33, *SE.* I 478. 590.

DUNI, *m.*, ignis, (*qs. stridens a duna, dynja*), *SE.* II 486. 570.

DÚNMEIÐR DÆLAR SEIÐS pro meiðr dælar seiðs dúns, vir, a dælar seiðs dúnn, culcita serpentis, aurum, *Has.* 44, ubi sic: þviat frónspennir flnna | fagrtjaldá vill aldri | dælar seiðs við dauða | dúnmeiða vanbúna, i. e. þviat frónspennir fagrtjaldá (deus) vill aldri flnna dælar seiðs dúnmeiða (hominnes) vanbúna við dauða.

DUNN, *m.*, decem viri, *SE.* I 532; globus hominum, homines, *SE.* I 560, 1. *Proprie est. id. qu.* dynr, strepitus, deinde agmen, globus; de globo ovium *Sv.* 19: þvi var líkast, þá er Klaufr kom til bardagans, sem þá er vargr komr í saubadun (= var. *lect. D. saubahnapp*); cf. *Norveg. dønne,*

conglobari; de avibus, it. dunna, Ströms Söndmörs Beskr. I 507; v. *Sturl.* 6, 35, 9, 3.

DÚNN, *m.*, pluma mollis: sofa á dúni, in plumis mollibus dormire, i. e. pulvino plumis avium mollissimis referto cubare, quod in deliciis ponitur, *SE.* I 380; sic tigna (konu) á dúni, venerari corpus mortuae feminae, repositum in lecto plumis mollissimis strato, *H.* 25, *F.* X 379; dúnsfallir vettir, manica (chirotheca) plumis mollibus referta, ad vitam delicatorem et effeminatam referuntur, *H.* 16, unde cognomen dúnvöitr, chirotheca plumis mollissimis referta, de homine effeminato ursupatur, *Sturl.* 6, 20. — β) pro culcita vel pulvino: grafvitaís dúnn, culcita serpentis, aurum, *SE.* I 402, 1. Hinc dúnklaði, culcita et stragula, plumis mollissimis referta, *Sturl.* 7, 55, 9, 5.

DUNNA, *f.*, avis nescio quae, *SE.* II 489. *Norv. in Lex. Hallageri, passer montanus. Cf. Angl. dun, vespa, et plura avium nomina cum dun composita.*

DUNNEURR, *m.*, *id. qu.* duneyrr, cervus *SE.* I 74.

DUNSOÐR, *m.*, *SE.* II 486, dunsodr II 570, ignis; forte subst. verbale, qui efferveat, tumescit, inflatus est, cf. *Grm. gedunnen, inflatus, tumidus, tumens.*

DUR, *n. pl.*, *id. qu.* dyr, fores, *Grm.* 23; kveðja dura, jubere fores aperiri, fores pulsare, *SE.* II 22, ubi discrimen monstratur inter dura forium, et dura dormire. Vide steindur.

DURAÞRÓR, *m.*, cervus, *Grm.* 33, *SE.* I 74. 478.

DURGR, *m.*, nanus, *Alom.* 9 (*id. qu.* dvergr, u = ve)

DURI, *m.*, *id. qu.* dori, nanus, *SE.* II 553.

DURINN, *m.*, nanus, *SE.* I 64, *Vsp.* 10.

DURN, *f.*, amnis, *SE.* I 576, 3, vide dyna.

DURNIR, *m.*, gigas, *SE.* I 555, 1, vide þurnir. — 2) nanus, *SE.* II 470, 1. 553 ut durinn; durnis niðr, cognatus nani, nanus, durnis niðja salvörduðr nanus sazcicola *Y.* 15. (*AR.* I 358, 2).

DÚS, *n.*, aer tranquillus, malacia: op kemr aðiregn úr dúsi, sæpe imber effusissimus caelo tranquillo decidit, proverb., *Eb.* 19, 12. *Norvag. dus malacia; middagadus quies tempestatis, meridie incidens, Ströms Söndmörs Beskr.* I, 419.

DÚSA (-aða,-at), *v. n.*, tranquillum otiosum esse, otiari (dúsa); metaph.: hv sémir hirmanni at dúsa, qui debeat aulicari otiari, desidem esse, *Mb.* 16, 3 (*F.* VI 59); jörð dúsaði ok upphiminn terra caelum que tranquilla erant (placidissima tempestatis descriptio), *Og.* 15.

DUSILL, *m.*, ignis, *SE.* II 486. 570.

DUSILMENNI, *n.*, homo ignavus, *S.* I 532. II 547. 464. Cf. dusilhross eqv vilioris notæ, *Ísl.* II 333.

DUSLI, *id. qu.* dylsi, var. *lect. Y.* 15 þv dalsi.

DUST, n. *pulsis terræ*: dust er á jörðu, ánt er í heimi, *Sturl.* 6, 15, 8; *hinc rotundesta pulverulentus, F. II 154.*

DVALA (ada, -at), v. a., *tardare, morari, differre*, (dvöl): skala lof dvala, laus non *differenda est, non morandum est quo minus accensum proferatur, SE. I 682, 2*; muna ut Belgii hjörfing dvala pugnam non *differet, Hund.* 1, 47; cum dat. in prosa: er einsætt, at dvala ekki fórinni et ef er drátt ferðinni, *F. XI 22. 115.* — β) *intrans.*: drabði ei víðr, id. qu. taðði ei við, *haud moratur, cunctatus est, Nikulászkvæði 7. Hinc dvelja.*

DVALARHEIMR, m., *mundus temporariae mansionis, hæc vita brevis duratura*, (dvöl, heim). *Söll 35.*

DVALARR, m., *cervus, SR. I 590, 3.*

DVALINN, m., *cervus, Grm. 33, SE. I 74. 478.* — 2) *nanus Vsp. 11, SE. I 64, 3, ex quo Parcarum quaedam oriunda, Fm. 13, SE. I 72, 2; unus ex fabricatoribus turquis Brisinghameni, FR. I 391, et ensis Tyringi, FR. I 436, 1. 520, 3 (414); dvalins drykkur, potus nani, poesis, carmen, SE. I 246, 3: sic et intelligo dvalins lið, Vsp. 13, cerevisiam, potum nani, carmen; primus apud nanos inventor characterum, Hæcon. 146. Dvalins leika sol (cf. álfröðull et hrjóðleika), Alm. 17, SE. I 472. 583, 2, FR. I 475, 2, vide leika, f. et leika, n. Compos. vigdvalinn.*

DVALNIR, m., *qui diutius moratur apud aliquem, vel rei alicui immoratur, (dvala): hánga dvalnir, qui diutius apud suspensos moratur, Odín, sec. Y. 7, biðkvæn hánga dvalnis, amasia Odinis, Tellus, terra, vel Cælesta, Bellona, id. qu. eykvæn Hæðins þeyjar, Drþs.*

DVELJA (dvel, dvalda, dvalit), v. a., *morari, remorari, tardare, differre*, (dvöl): mar dvelr þann, er um morgin sefr, multa morantur cum, qui matutinus dormit, *Hávam 39 (Holm. 60)*; Atli hefir þik dvalda te A. remoratus est, *H. kat. 30*; d. ráð decretum morari, *Am. 61*; dvelja för, redire cessare, non (vivum) redire, de eis, qui in campo proli occumbunt, *Eg. 45*; búendr dvöldu stika, rustici pugnam distulerunt, destrecturam, pugnam noluunt, *Hh. 35, 3*; mjök er sé dagr langr, er dvelr drengi, perquam longus est ille dies, qui hominum vota moratur, *Nb. 18, 2*; dvelja at gánga í fólk, in prelium ire detractare, nolle, *F. V 228, 2*; *impers. cum acc. subjecti: daprt skilda ferð dvaldi homines, tristi modo separati, retardati sunt, Hh. 19, 4, sed F. VI 176 dvöldu daprt of skilda ferð, (milités) retardarunt homines tristi modo sejunctos (o: captivos).*

DVERGR, m., *nanus, SE. I 62. 64. 72. 82, 2, Vsp. 9. 14. 46, Alv. 13. 15 etc., Y. 15. Dverga byrðr, erðið, onus, labor sanorum, cælum a nanis sustentatum, SE. I 315; vide austri, vestri, norðri, súðri, at ἄνοδος ττραπαλειών, Orphei votum ad Musæum, 39; dverga drekka (potus), poesis, carmen, SE. I 218. it. far (navis), I 252;*

fylli (satietas), I 318, lá (liquor), I 250, 4, lið (navis), mjöðr (mulsum), sjár (mare), skip (navis), I 252. 244. 250. — 2) *dvergar á öxlum, in vestitu muliebri, Rm. 16. Interpr. vertunt e conjectura, globulos in axillis; J. Olavio Grunnæv., videtur fuisse pupa quaedam linea vel pannea, ornamentis causa axillis imposita. G. Pauli, sustentacula inferioris vestis (vulgo hlýrar á koti, upplut).*

DVERGRANN, n., *sedes, ædes nani, (dvergr, rann), saxum, lapis, it. gemma: dvergranns dis, dea lapilli, femina gemmis (vitreis globulis) ornata, Ha, 83.*

DVERGREGN, n., *pluvia, liquor nani, (dvergr, regn, ut dverga lá). poesis: dýrðar magnaðr dvergregns, gloriosa poeseos (carminis) amplificatio, F. II 282, sed Rekst. 31 dvergs dreyra regn, pluvia nani sanguinis, libere fluens vena poetica.*

DVÍNA (-ada, -at), *sensim minui, cessare, decrescere: hugrekki (acc.) skalat dvína, impers., fortitudo non cessabit, SE. I 412, 4; heit dvínuðu, personaliter, SE. I 508, 3. fríðr nam dvína. pax cessavit, pugna commissa est, Sturl. 5, 4, 7. (Græc. φύλα, per transpos. φάφλα, ut φάφρα = φάφρα, þverra).*

DVÖL, f., *mora, mansio, vide dvalarheimr; pl. dvalar, commoratio in aliquo loco, mansio: sæmd er þar til allra dvala omnibus eo loco commorantibus aliquis honos conceditur, SE, I 706, 3. Plur. neutr. dvöl, mora, urðu dvöl dægra, facta est dierum prolongatio, vita amplius prorogata est, Am. 102. Vide lífdvöl.*

DYGGLEIKR, m., *fidelitas, fides, (dygg): efna boð með hreinum dyggleik, precepta observare pura fidelitate, summa religione, Lil. 14.*

DYGGR, adj., *utilis, bonus, probus, præstans, (duga): dyggri húsbúnaðr præstantior supellex, ÓH. 92, 13; dygg fylgja fidelis comitatus, Sk. 2, 20, ubi acc. sing. dyggja, inserto j, pro dyggva v. dyggja; dyggvar dróttir, probi, pii homines, Vsp. 57; dyggvir menn, id., Hugsm. 22, 2; dyggvir skatnar homines virtute probati, Nj. 30, 3; dygg herr, probi, boni homines, SE. I 448, 2; ubi acc. sing. m. dyggjan pro dyggvan. Epith. dei: almáttugr sé dýrðar drottinn | dyggir ok hjart í minu hjarta, Gd. 1. Dygg hugr animus fortis, af hug dyggum, Orkn. 5, 3; dyggast hjarta maxima animi fortitudo, FR. I 258, 2; dygg för fidelis comitatus, ÓH. 252; dygg cum dat., qui studium in aliqua re collocat, SE. I 476, 2. Vide composita: aldygg, alldygg, fádygg, fjöldygg, hugdygg, hvardygg, meðaldygg, ódygg.*

DYGGVIR, m., *qui animos hominum fidos reddidit, confirmat (qs. a verbo dyggva, fidum facere, quod tamen nondum reperi), vide herdyggvir.*

DYGR pro dygg; dygr jöfurr rex fortis vel bonus, SE. I 506. var. 7.

DYGD, f., *fides, probitas, virtus, (dygg): dygðar maðr, vir probus, pius, de Gud-*

mundo episcopo., Gd. 63: dygðar menn homines fidi, Ha. 291, 1; dygða steinar, lapides, gemmæ ezimia, præstantes, propr. lapides vi aliqua insigni gaudentes, id. qu. náttúr-usteinar: gullkær máttu gleðiligt kallas | glest ok valit af smíðnum hœsta, | itarlíga þat innan skreyta | allskyns steinar dygða hreinir, Gd. 71, quanquam construi possunt h. l. dygða hreinn, eodem sensu; afmors dygðir vis amoris, Skáldh. 5, 1. Þykkættar dygðir multæ virtutes, Ník. 32. 37. 42. Dygðar fúsa, virtutis studiosus, probus, pius, F. II 282; dygðar gjarn fidelis, Skáldh. 7, 38. Vide ódygð.

DYGDUGR, *adj., fidus, probus, pius, virtutis studiosus, Gd. 15. 21.*

DÝJA (dý, dúða, dúð), *v. a., movere, motitare, quatere, concutere: d. frókkur, quassare, motitare hastas, Rm. 32. 34; dúðum dörr í blóði drengs, F. VI 385, 1; dúðak gpassavi, Sturl. 4, 9, 2; et in prosa: Jón dúði spjótitt inn í dyrnar, Sturl. 9, 20; Hrappur hleypr fram fyrir, ok dúði spjóta sprikona, er hann háði í hendi, ok lagði fram fyrir sik, ok kvað þá vera allmál at reyna sik, Ld. msc. c. 77.; dýja skör caput quatere, Hamh. 1; ísárn dúðu. (Lupipelles) tela concutiebant, Fsk. 8, 2. (F. X 190. not. 11). — cf. H. 19, 2; dýja cum dat., vide dýney. — Pass. rá dúðiz antenna tremuit, Mg. 1, 6; dörr dúðusk, Fsk. 173, 2, quæ sic habet: út lét stöng á stræti | sterk dýrlígra merkja | dúðusk dörr af reiði | Dags sunr bera fagra, hoc ordine: Dags sunr lét bera fagra stöng dýrlígra merkja út á stræti, sterk dörr dúðusk af reiði. — β) intrans., corpus (præ timore) concutere, tremere: hvar þú dúðir ubi corpusculum concutiebas, Hiid. 12, 3.*

DYLGJA, *f., lis, simulatas, odium, hostilitas, (dólg), it. pugna: dylgju reyrr, calamus pugnae, gladius, Ód. 18; um dylgjur, inter pugnas, in præliis, Orkn. 22, 3, Mg. 37; gjalda e-m skæðar dylgjur sæva odia alicui rependere, Mg. 32, 4.*

DYLGJUSAMR, *adj., litibus, contentio-nibus plenus, pugnae, bellicosus (dylgja, term. samr): neutr. dylgjusamt, infestum, periculosum ob adsidas pugnas: þó at drengi veri dylgjusamt at fylgja, Fbr. 22, 3 (GhM. II 294, 2).*

DYLJA (dyl, dulda, dulit), *v. a., celare, occultare, dissimulare (dul); cum gen. rei: minnst dyljum þess id minime celamus, Korm. 12, 5; duldi þess vætki hoc neutiquam celavit, Am. 10; hvat of dyldi þess höldar? cur id homines celarent, dissimularent? ÓT. 22 (AR. I 281). Dyljumk þat eigi, Am. 14, vertunt „non celo illud” forte ad verum propius: id mihi non celatur, pro þat dyls eigi (fyrir) mér. Unnis vítis | dyli eingi maðr, | ef á ník veit sakir, patratum facinus nemo hominum neget, si sibi criminis conscius sit, Hugsm. 34, 7; dylja, absol., facinus celare, subintell. verks, Sóll. 23. Part. pass. duldr, cui quid celatur, ignarus, cum gen., mjök er sárvita sækir | sanns duldr, ef hylgr annat, hominem, qui aliud*

oogital (aliter sentis), veritas admodum laet, Lo. 12. Part. act., pro subst., dyl-jendr dolí celatores, Ghe. 2; dylja saðrar sailli e-s., veram prastantiam alicujus celare vel negare, vera fortitudinis laudi detrahere, ÓH. 240, 2. — β) cum acc. persona: ek dulda þann inn aldna jétun priscum illum gigantem (verum) celavi, Grm. 49; dylja man þik eigi dottir Grimhildar flia Gr. te non celabit (rem, negotium), Am. 76. 89.

DYMMR, *adj., id. qu. dimmr, obscurus: enar dymmu nœtr noctes obscuræ, Sóll. 13.*

DYN, *f., amnis, SE. I 576, 2 — 2) insula, SE. II, 492, i. e. insula Dyna in Halogia Norvegiæ, in qua insula prædium Dynjarnes, F. IX. 427, „hod. Dönæ s. Dönænes”.*

DYNA, *f., amnis, SE. I, 576, 2; flavus Duna, Russia, FR. III. 239.*

DYNA, *f., calcita, pulvinar, pulvinus, (dúnn): þar er lágu dýnur ubi calcita jacobant, Gð. 19, F. III 86; dýnu Rán, dea pulvini, femina, Vita Hallfr. (ÓT Skh. II 248), ut beðjar nanna, Korm. 3, 7; þvegláds dýna calcita serpentis, aurum, Njóran þ. dýnu, dea auri, femina, Nj. 63; otrs dýna, calcita (vel tegimentum) lutra, aurum, Lo. 12, ubi sic: án mega óngir dýnu | otrs þeir er skírna hafa hlotna | gott er meidum þrif þýðaz | þat kaup hafa skatnar, ubi coherent, gott er otrs dýna meidum (at) þýðaz þrif expedit auri columinibus (i. e. hominibus) saluti suæ prospicere. Linna dýna, calcita serpentis, aurum, ejus eyðir vir, Skáldh. 7, 49.*

DYNBÁRA, *f., unda strepens, (dýnr, bára): d. sára, strepens unda vulnerum, sanguis, svant sára dynbára, cygnus sanguinis, corvus, sára dynbára svangreddir, pug-nator, vir, Eb. 44 (GhM. I 698).*

DYNBEIÐIR, *m., poscens strepitum, (dýnr, beiðir): d. hlakkar pro beiðir hlakkar dyns, poscens strepitum Bellonæ, poscens pugnam; d. hlakkar stafns-flet-hrafna, poscens pugnam navalem, prædator maritimus, ÓT. 20, 2.*

DYNBLAKKR, *m., equus strepens, fremens (dýnr, blakkr): d. stáls, fremens equus proræ, navis, stökkvir stáls dynblakka, naviculator, vir rei maritima studiosus, SE. I 642, 1.*

DYNBRÍMI, *m., stridens ignis, (dýnr, brími): d. hraus gleiss, stridens ignis sanguinis, gladius, SE. I 662, 2.*

DYNBROKR, *m., avis plumata (dúnn, brokr, quod avem aliquam videtur significare, Græc. βροῦκος, βροῦχος, locustæ genus, Dan. et Angl. Brok et Brock moles, Dan. Brøkfagl charadrius), sóhnar d., avis pugnae, corvus, Ha. 321, 1, Cod. Fris. (F. X 129). Var. lectiones h. l. sunt dýnkrókr, dýnsóki,*

DYNBRONNR, *m., strepens mare, (dýnr, bronnr): hraus d., strepens mare cadaveris sanguis, cruor, SE. I 642, 2.*

DYNDR, *part. pass. v. dýnja, effusus largus: dýnda maðr gat hjóva herðir, herra minn, af (mala at) forögn þinna*

brögum int, i. e. hjörva herðir gat int brögum dynda mærd, *Gþ.* 17. *Sed hæc res potius respicere videtur metri genus, quod in hoc carmine est, id. qu.* *SE. I 634* vocat dunhenda, i. e. anadiplosis, sive consonantia derivata et continuata; malo igitur ÷ dynda accipere sec. pronuntiationem, contracte pro dynenda, i. e. dynhenda (dunhenda), ab adj. dunhendr qui continet consonantiam continuatam.

DYNDU pro dundu, *F. plur. impf. ind. act. v. dynja, ruere, F. VI 409, 2:* jarlar dynda undan til borgar dynastæ in oppidum refugerat.

DÝNEY, *f., insula plumata (dúnn, ey), locus pilis obsitus, i. e. puber, inguen;* sköfnúgr dýneyjar, *gladius inguinis, membrum virile, Korm 19, 6, hoc ordine:* reið, rík skáp valda at sínu ráði. nærgi er drafnar Freya dýr (movet) dýneyar sköfnúngi. *Gaugum við, oas ángrlaust, i. eina sæng! i. e. irata, potentia fata pro libitu decernat, quando femina mecum lectum sit communicatura; age, nos ambo unum lectum amni causa consendamus! Sed vitari potest hæc locutio minus honesta, si dýney accipitur pro mulieris appellatione, ut dýnu hæn, bedjar Nanna, línheðjar Gná, et dýr sköfnúngi, cara Sköfnungo, i. e. quæ Sköfnungo magno constituit, conjunguntur.*

DÝNFARA, *f., sagitta, SE. I 570, 2, (qs. cum strepitu iens, dynr, fara).*

DÝNFARÍ, *m., ventus, Alom. 21, SE. II 486. 569 (cum strepitu ruens, dynr, fari).*

DÝNFLÓKI, *m., floccus plumbeus, (dúnn, bláki): snókr dýnflóka, corvus F. X. 129.*

DÝNFÚSI, *adj., strepitum amans, (dynr, físi): dreyra svells d. amans strepitum ennis (pugnans), de Bellonis, Vigagl. 27, 3 cf. SE. I 490; sed dreyra máss dýnflúss avidus sanguinis, Ísl. I 210, 2, a dreyra máss dya, amnis corvi, cruor.*

DÝNGJA, *f., cumulus: harma d., cumulus malorum, incommodorum. Skaldh. 5, 16. — 2) cædrea mulierum, H. 16; dælla var til dýngju dagverð konum fara, FR. II 76, 2. In prosa: F. II 8, Eg. 32, Nj. 44, Vem. 11; Korm. msc. c. 11, mjök at áliðnum degi, þá er konur gengu or dýngju; GS. c. 9, utaq. ok sunnan undir eldhúsinu var dýngja þerra Audar ok Ásgerðar, sátu þær þar ok samnuða.*

DÝNHEIMAR, *m., plur., regio strepera, sonora, (dynr, heimar), oceanus, Söll. 39.*

DÝNHÖLL, *f. amnis, (qs. aula strepens, sonora), SE. II 563. I 576, 2. et II 629, divisiim: dyn, höll, fara, sed SE. II 622 dea, haullifara.*

DÝNJA (*dya. dunda, dunit*), *v. n., cum amnis tremere; de terra: foldvegr dundi, Vegth. 8; fold varð at dynja und fótum, ÓH. 238, 1; de aere: mássa vegr dundi und hnanu. SE. I 278, 1; de igne: dynjandi blátt hani ignis stridens, Y. 19; de aqua: dynjandi ár, flumina sonora, strepentia; de urbis, Marl. 2, 82; mærg hrynregu hvarma hlúta dynja á mergjar sali multa lacrimas*

in pedes decidebant, SE. II 500, 1; dögg benja dundi or mækis höggi sanguis ex plaga erupit, Korm, 27, 4; eggja spor dundu vulnæra sanguinarunt, Nj. 131, 2; þær allr dundi tota villa intonuit, Sk. 3, 13 (Bk. 2, 7); strepere, de alis: dynja hana fjaðrar pennæ galli strepunt, ÓH. 220, 1, quod Nik. 83 sic exprimit: Hani sýngjandi helga vængi höglega skekr, ok gjörir at vekja vnanan lýð til vingarðs iðju. — Þjaðrhæmr dundi pennæinduvæsonuerunt (alis aera pulsantibus), Hymk. 4 9. De telis cum stridore accidentibus: dundi broddr á brynju, Mb. 11, 2; de nave currente: láta snekkjur dynja á brim, ÓT. 40, 2, SF. I, 468, 1; láta branda elg dynja á mars bylgjur til Hjörgynjar, Orkn. 51; láta skip dynja fram til Þljóta, F. XI 187, 2; de præcipiti fuga: jarlar dyndu (i. e. dundu) undan til borgar, F. VI 409, 2. Sic et in prosa de citato cursu, dynja þeir þá þegar fram á þingit ok hleypa upp dómnum, Ljósv. 11.

DÝNKRÓKR, *m., uncus plumarum, (dúnn krókr), unguis; snókr dýnkróka corvus, var. lect. Ha. 321, 1.*

DÝNMARR, *m., equus strepens, (dynr, marr): d leiðar, equus strepens maris, navis, ÓH. 168, 1, ubi dat. sing. dynmari.*

DÝNNJÖRÐR, *m., Vigagl. 21, 2, duplici modo verti potest. 1) deus prælii (dynr 2, njörðr): d. Limaðjarðar húna, numen prælii navalis, præliator, vir. 2) numen strepitus i. e. deus tonitruum, Thor, et Limaðjarðar húni, talus sinus, lapis, id. qu. arinn, per homonymiam, itaque d. L. húna id. qu. Þórarinn.*

DÝNR, *m., strepitus, sonitus; de sono venti, aquæ, maris, saxorum, montium, terræ, metallorum, turbæ, SE. II 46, Am. 34. Fere in singulari (acc. plur. dyni, SE. I 204), genitivus non occurrit. Dynr er um allan dal Svaðar, strepit (tremet) tota vallis Svarvadi, Sv. 19, 8; d. dólga pugna, Hund. 1, 19; verði dynr sverða, fat strepitus ensium, pugna, F. XI 43 (AR. II 496); hjóða dyn hjálma. pugnam offerre, ad prælium invitare, Sturl. 9, 19, 2; gerir drjúgan dyn dýrra málna vekemens pugna fit, Merl. 1, 34; gera dyn við barði, facere strepitum in terra, terram gradiendo quater, SE. I 298, 1; riða dyn fyrir dyr e-s cum strepitu advēhi foribus alicujus Sturl. 4, 9, 2, cf. koma e-m dyn fyrir dyr, necopinato adgredi, v. circumvenire, F. VIII 60. 189; sæpissime in dativo: i dyn fleina, gunnar, hjálma, skjálða, skögjar, upjóta, sverða, in prælio, SE. I 414, 2, F. II 87, 1, ÓT. 123, 1, G. 14, H. 11 (SF. I 418, 1), Ísl. II 270, 1, Krm. 23. — 2) pugna, SE. II 475. 559. In compositis: hjörðynr, málmdynr, sverðdynr.*

DÝNSÆÐINGR, *m., larus strepitus, (dynr, sæðingr): leyfa dýrblika d., larus pugna, corvus, ÓT. 130, 2, vide dýrblik.*

DÝNSKOT, *n., ictus sonorus, tela sonantia, (dynr, skot): jöftrar kvódduz dynskotum príncipes ictibus sonoris inter*

se salutabant, H. 10; in prosa, skjóta dynskot í flokk e-s infesta tela in aciem adversariorum conjicere, F. X 198. Simile est geigrekot et geiguskot, F. V 76. 202, ictus teli ad quem terrefaciendum missus.

DYNSKÚR, f., imber stridulus, sonorus, (dýnr, skdr): d. málma, sonorus metallorum imber, pugna, álmr dynskúrar málma, præliator, vir, SE. I 412, 4.

DYNSTRÖND, f., terra strepens, (dýnr, strönd): d. dorgar, terra strepens arundinis, mare, SE. I 326, 5.

DYNSVEIGIR, m., qui cum strepitu vibrat, torquet, (dýnr, sveigir): d. darra, qui hastas stridentes intorquet, vibrat, conjicit, præliator, bellator, Ha. 323, 2.

DYNSVIÐR, m., arbor strepitus, (dýnr, viðr): málma d., arbor telorum strepitus (pugna), pugnator, Me. 3, 2; ofs d., arbor gladii strepitus, id., Ha, 331; sverð-dynviðir, pugnatore, viri, legendum putavi, Mg. 9, 1, pro sverð dýrt viðir, ubi tamen juncti possunt sverðviðir, præliatores, et dýrt referri ad sequens vápn.

DYR, pars manús, SE. II 490, 4.

DYR et dýrr, f. et n. plur., fores, ostium Vsp. 34, Vegtk. 8, Grg. 1. 15; it. foris, tabula, id. qu. Dan. Dör (=Isl. hurð); sköglar dyr, tabula Bellona, clipeus, Sk. dyra hrið, procella clipeorum, pugna, Sk. d. hriðfimar, bellicosus, pugnandi peritus, Korm. 11, 1; Háss dyr, ades Odinis, Valhalla (ut Gauts gát), vide dagryfr, hliðdyr, jódyr.

DÝR, n., animal: græðis d., animal maris, navis, Hb. 11, 2; strandar d., animal litoris, navis, F. V 247, 2; unna (undarum), id., SE I 638, 1; dyrs horn, cornu feræ, de rostro navis, ÓH. 154, 1. — β) vulpes, Grett. 90, 2, ut vulgo. — In compositis bládyr, brimdyr, gindyr, glesidyr, hádyr, hógdyr, jódyr, lagdyr, ramdyr, sæðuldyr, unandyr, valdyr, vesidyr.

DÝRAÞRÓR, m., ceruus (id. qu. duraþrórr), SE. I 590, 3.

DÝRBLIK, n., splendor animalis, (dýr, blik): leyfa dýr, animal piratæ, navis, leyfa dýrblik, splendor navis, clipeus, leyfa dýrbliks dýnr, strepitus clipei, pugna, leyfa dýrbliks dynsæðingr, larus pugna, corvus, l. d. dynsæðinga húngrdeyfr, saturator corvorum, præliator, ÓT. 130, 2; sic hæc appellatio rectius, ut puto, resolviatur, quam in SkI. III 6.

DÝRFIT, f., terra pretiosa, splendida, vide dalryr.

DÝRGEÐR, adj., præstantis ingenii, excellenti ingenio præditus, (dýrr, geðr a geð), epith. episcopi: dáðhittir gat Drottins | dýrgeðr lögum stýra, Pál. 19, 2.

DÝRGLEIF, f. cliuus eximius, splendidus (dýrr, gleif): d. dags, splendidus diei cliuus v. terra, cælum, ejus meginskjöldangr, Christus, SE. II 499, 3.

DÝRI, n., in compos. id. qu. dýr, animal, v. grádyri, rádyri.

DÝRKA (-aða, -at), v. a., splendidum reddere, ornare (dýrr): fè konúngu dýrkar

bragar stýri regia munera poetam ornant, illustrem reddunt, SE. I 392, 1. Sic in prosa F. X 315, Guð dýrkaði Ólaf konúng með mörgum kröptum, multus virtutibus ornavit, illustrem reddidit. Döglings verk, þau er dýrka alla veröld, opera regis (Ólafi Sancti), quæ totum orbem terrarum ornant, G. 53, Ag., vide dátt. — β) celebrare, laudare: d. dýr verk döglings ezimia regis facta celebrare, F. V 174; aldir dýrka yðar eirarsamt veldi, Ha. 274; allvaldr, þú dýrkaas af þinni mildi, Ha. 313 (AR. II 378); dýrka Guðs krapt lofi virtutem dei laudibus celebrare, G. 54, it. Lo. 36 (vide dáðsterkr). In compos. vide margdýrkaðr; alia forma dýrka.

DÝRKÁLFR, m., hinnulus (dýr, kálfr), Völs, 25 (Hund. 2, 36).

DÝRKUN, f., cultus sacer, religio, cærimonía: renði Drottinn | til dýrkunar | blóði sínu | á bjartan við, Krossko. 11.

DÝRLIGA, adv., solenniter, rite: halda sunnu dag dýrliga diem solis solenni religione celebrare, Lo. 11.

DÝRLIGR, adj., pretiosus, eximius, præstans, (dýrr, term. ligr): dýrlig skikkja, pretiosa, ezimia tunica, Rekst. 30 et F. II 280, var.; de vexillo, stöng dýrligra merkja pertica ezimiorum signorum, Fsk., 173, 2, vide dýja; dýrligr bragr præstans carmen, Isl. II 230, 1; epith. Dei: dýrligr, dáðsterkr drottinn himintörgu, gloriosus, omnipotens solis dominus (deus), Lo. 36; d. ángi odor suavissimus, Vit. Halfr.

DÝRLÍNGR, m., amicus carissimus, acceptissimus: dýrlingar, optimates, id. qu. hófðingjar, F. VII 49, var. In prosa sæpius Guðs dýrlingr, dýrðlingr, homo deo carissimus, divus, F. V. 153. 214. I 227. 232. V 143.

DÝRLOGI, m., flamma animalis, (dýr, logi): d. hlunns bekkjar, aurum, a hlunns dýr, animal falangæ, navis, bekkur hlunns dýrs, campus navis, mare, bekkjar hlunna dýrlogi, flamma maris, aurum, runnar b. hl. dýrloga, lucus auri, vir, ÓH. 92, 11 (AR. I 326, 4).

DÝRMENNI, n., vir excellens, (dýr, menni a maðr), F. V. 235.

DÝRN, f., id. qu. durn, amnis, SE. II 480. 563.

DÝRNENNINN, adj., egregie gnavus, strenuus, (dýrr, nenninn), epith. regis, F. VI 236, 1; epith. Dei, præpotens, omnipotens: hlaut María metan | minn græðara at fæða; | hátt ferr dýrð, sú er drottinn | dýrneanninn gefr henni, Mk. 12.

DÝRR, adj., qui magno constat, carus: fægifreyja hokka verðr snimma dýr virgo prima jam ætate magno constat, Korm. 3, 7; mér verðr dýrt at kaupa magno mihi constat: dýrt verðr döggvar kertí | draupnis mart at kaupa multa homini care emenda sunt, Korm. 8, 2; dýr Sköfnungi, virgo, quæ (gladio) Sköfnungo cari constitit (quod acies Sköfnungi, in certamine pro ea puella fracta erat), Korm. 19, 6, v. dýja et dýney. — β) magni estimandus; dýrt láta

nem drottinn orð, *ajunt, jussum domini necq̄ estimandum esse, A. 5.—γ) eximius, excellens, magnificus, splendidus, pretiosus: djrar veigar, eximia potio, potus prastan-sivimus, Hgndl. 46; d. mjöðr, Hávam. 106. 143; djr flaut, naves eximia, Hh. 22; djr ramdjur þrama, id., Si. 6, 4 (nisi h. l. djr jungendum sit cum hlið, sec. F. XII (VII 83, 1); djrr stóll sedes gloriosa, G. 5; djr höll aula splendida, ÖH. 92, 13; djrar hallir eximia palatia, Rm. 45; djrri beðr, lectus magis eximius, gloriosus, FR. I 262, 1; djrr Fjölmir, Odin ille magnificus, Kra. 25; djrt dagverk egregium opus diurnum (opus unius diei), Isl. I 164, 3, ubi coherent merki djrs dagverkis; djrar dáðir eximie virtutes, Has. 15; djr för döglinga, magnifica regis profectio, iter splendidum, ÖH. 157, 2. Vide composita: alldjrr, aldjrr, fisdjrr, fjölddjrr, hugdjrr, margdjrr, megdjrr.*

DÝRSVEITI, m., sudor (liquor) pretiosus, (djrr, sveiti): draupnis d., pretiosus sudor Dropneris, annulus aureus, ii. aurum, SE. I 402, 1. FR. I 111, 1.

DÝRÐ, f., laus, gloria, (djrr): ek geri eina orð, drós til djrðar, vera verba in laudem mulieris profero, Mg. 1, 5; þat orð reyfr til djrðar drottins id dictum ad gloriam regis amplificandam pertinet, Mg. 17, 4; þjóðir reida þína djrð gentes gloriam tuam predebrant, Ha. 311; ek frá djrð vinnas þeim, er varðiz vel, gloria ejus, qui se fortiter defendit, diu superest, ÖH. 9; döglingar rið til dauða djrð slíkri talem gloriam rex ad mortem obtinuit, F. VI 423, 2; grama djrð er orðin ágæt, G. 11. 42; yppa grama djrð gloriam regis celebrare, SE. I 514, 2; djrð styrjar glöða stökkvímóða gloria bellatoris, SE. I 702; 2. Buðlúngur djrðar, rex gloria, Christus, Lv. 22; drottinn djrðar, dominus gloria, xυπιος δοξης, id., G. 6; himna djrð, gloria caelestis, Lil. 34. — β) de miraculis: verðr sú er venut á djrðir | vitr, is, qui miraculis advescít, vspens ft, Lv. 7; sú hefir ek frétt at dag drottins | djrð framkomun yrði, audisví, id miraculum die dominica patratum fuisse, Lv. 22; hátt gengr djrð, sú er drottinn | dáð-glöðaa her sáddi | — á litlum vistum, Lv. 28.—γ) de splendido cultu ecclesie Romanæ, F. XI 299, 2, at venja lið djrð.—δ) cum

adjectivis: djrðar fús gloria cupidus, Rekst. 31; djrðar gjarn, id., sed de Christo, gloriosus, Has. 34, vide dáðgeymir; djrðar hress. gloriosus, de Christo, Gþ. 9: fyrðum veitti drottinn djrðar | djrðar hress á skepu þessi gloriosus dominus gloria hominibus bona distribuit hac in terra; óryr djrða, gloriosissimus, de rege Olavo sancto, F. VI 44, 2 marg. inf., djrðar snjallr gloria illustris, de episcopo Gudm. Bono, Gþ. 5.—ε) cum substantivis, quicquid prastans, excellens, eximium: hrós djrð, gloria laudis, laus eximia, SE. I, 448, 3; djrðar máttir vis gloriosa, eximia, SE. I 448, 4; djrðar merki gloria monumenta, de miraculis, F. II 279: djrðar verk, opera gloriosa, eximia, miracula, Gd 75; djrðarmadr, vir egregius, de Johanne Baptista, Lv. 24; de episc. Gudm. Bono, Gd. 13; quod Si. c. 17 est djrðarmadr, F. VII 102. c. 19 exprimitur per ágætismadr; djrðar seggir viri excellentes, F. XI 296, 2, var. = djrir seggir; djrðar váttir martyrum gloriosus, G. 59, Plac. 26; djrðar vir eximius amicus, G. 61; djrðar faðir pater gloriosus, Mg. 10, 2; djrðar skript, pictura egregia, splendida, Ha. 291, 2, quod in prosa est fagr skriptir. Vide maandjrr.

DÝRÐHITTANDI, m., inveniens, possidens gloriam, (djrr, hitta), gloriosus: d. drottinn, de deo, Has. 7.

DÝRÐHITTIR, m., vir gloria illustris (djrr, hittir), vir gloria (caelesti) aspirans, vir pius, Plac. 18, cf. dáðhittir.

DÝRÐKA, id. qu. djrka, F. X 116 (Ha. 313).

DÝRÐLIGR, adj., id. qu. djrliqr, F. II 280: d. áagi suavissimus odor, ÖT. Skk. II 249, pro quo Vita Hallfr. sec. membr. 132 habet djrliqr.

DÝS, f., gen. dyajar, tumulus, Harbl. 43, FR. I 438, 3 (Dan. Dysse, tumulus sepulcralis; Svec. dös est aceruus, cumulus, ut halmðs, säderðs, aceruus stipula, messis, quod convenire videtur Isl. des. n., cumulus feni), cf. Eb. (GhM. I 638. 640. 644). In compos. kumblyds; hnakkadys, quod neutr. gen. est, huc pertinere non videtur.

DÝSLI, m., lectio membr. E. ad Ý. 15, pro dulsi, quo respice; de hac voce cf. AR. I 259. not. a.

E.

E permutatur cum a. i, o, ø, ei; 1) cum a: heimdragi, hvetvetna, kerskr, rekk, pro heimdragi etc.; sic keiseri, ridderi, F. VII 97. 148, sumerit (Dan. Sommeren), F. XI tek. ichnogr. lin. 15. 21. Quæ formæ in Codd. Norv., v. c. Fsk. et jure eccl. Vicen-sium etc., frequenter occurrunt.—2) cum i: vobr (=vibr, vinar), Gerkir, tegr, ferri,

kveþja (pro kvíþja); interdum consonantia metrica ostendit, pro e pronuntiandum esse i, v. c. herfengnam lét utinga, i. e. herfingnum, SE. I 514, 3; Erlingr sá er vel lengi, ÖH. 186, 2; Nelandu killir, F. IV 351, 2; viðr þeim er nú ferr hëðra, Mg. 17, 7 (Angl. hither, Dan. hid); ðrn á úlfs verði | í Alpt-áfrði, GhM. I 698, ubi plurr. Codd.

habent virði. Variat hodie sempinn et simpinn, þrennr et þrinnr; et e facile abit in i, ut einberni (a barn) in einbirni, gizka a geta, brigzla a bregða. — 3) cum o (ö): nekkverr, nekkviðr, nekkvi, verlar, stekkvir, sverðr, dekk, klekk; sic hnetskóg pro hnotskóg. F. II 59, skepvengr pro skópvengr, Gloss. Njals saga. — 4) cum ø (æ): skeðr; sic Eg. 25 berr pro þor, villa, et Bl., quæ semper distinguit ø, fœsla pro fœzla, cibus, alimentum (o: hoc est AS. é, Angl. ee). — 5) cum ei: frestni = freistni, Plac. 1. 9; sic sapius in SK., ut reði = reidi, I 542, var. 3, rekunarmaðr. Vem. 15, Dama-kleflna, F. IX 368. E syncopen patitur in ák, ákka, hvek, hves, sás, súa, þanns, þeims, þars. þats, þegars, þatstu; aphæresis in 'ro, 'rom.

El ponitur pro e (e vel ø), ut þeir pro þær; sic veitti pro vetti vel vœtti, expectabat (FR. II 437), forte et eigi pro ægi (ægi), Nj. 80, vide eigma. Ei haud raro occurrit pro i, ut Heinrekr, Eindíði, Eingi (= Ingi, F. VII 241); veirit, dreipinn (Fær. dripinn), teikinn. Veinland, heifr, F. X 398. 391. 392. 395.

EY respondet 1) e, reyri (= reri, röri, remigabat), freyðr, keym (= kem, Fsk. msc.) — 2) ö, neykðr, seykkva, steykr, steykkvilundr, deykk, heygva, eyndr, eyx, gleyggr, leygr. — 3) ø (æ), eyðri, eygir, reykilundr, beyki, leygir. — 4) y, eyðra (ytra), eyxn, feyrr, kneyfa, kneyti, örleygi, seyni et seynir, steykt (= styekt, Nj. vers. Lat. 304), eyrdi—yrði feret, GhM. II 366, eyli = yli, ululent, FR. II 211. — 5) ja, jö: keyptr, skeyldungtr.

Æ, adv., semper, Vsp. 20, Hávam 48, Vafpr. 55, Grm. 19. 34, Skf. 12, Hg. 33, 19, Hb. 76, 4; æ æfi sína. semper per ælatem, per totam ælatem, OH. 259, 2. — Gha. 45 (Gk. 3. 1): hvat er þer, Atli, | æ, Buðla sonr! | er þer hrygt í hug | hví hlær þú æva, quo loco interpr. jungunt, þer er æ hrygt í hug semper animo tibi ægre est; sed videntur h. l. tres esse interrogationes: hvat er þer? er þer hrygt í hug? hví hlær þú æva? Itaque æ aut est interjectio, o Budlii fili (SE II 50. 366: æ, þat er veinon), quod forte minus placuerit ob raritatem interjectionum in sermone prisco, aut æ id. qu. e vel ey expletivum in compositis v. c. Eylimafjörðr. et ebrandr—brandr. citatum in Egilssaga 63, ex Alexanders Saga, de Bellona præliante: ok hristir blóðuga ebranda ok sár allskonar dauða, quatit cruentos gladios et serit omnigenam mortem. Sic æ-Budli, id. qu. Budli Alia formæ: æi (SE II 50. id qu. ei). ææ (Fm. 7), é, e (vide sub ea), ea, ei, ey. Angl. aye semper.

Æ, id. qu. ei non, Vafpr. 36, æ menn hann sjálfan um sjá. non homines eum (ventum) ipsum vident, ubi ed. Holm. ei pro æ habet; F. X 208, 1; FR. I 521, not. 1, quo inco æ, quod membr. habet, ab editore mutatum est in ei; æ habet altera recen-

sio Fsk. ad HS. 1, 6, bið eo æ mér hins þriðja, ubi altera recensio dat, bið ee ðyggi; in fragm. membr. Nr. 1e3 (citatum FR. I præf. XXIII l. 2 ab inf.) æ usurpatur pro eigi non. Sic forte etiam Vsp. 20, vide leikinn. Forte negatio æ defæza est a suffixo neg. a, indeque dilatatum in ei, ey, eigi, Norv. ðygi.

FA, adv., semper, F. X 385; est alia forma vocis ø, semper, quam vide; quo adde formam ejusdem vocis e, quam servavit Bl. his verbis: þá gerðu þeir hinir heidau menn manlíkan ok rauða gulli, ok or hvíta silfri. Suma gerðu þeir or steinum suma or stökkum. Gerði e hvorr or þvi er esni hafði til, ok gerðu þeim hús ok kallaðu þat hof þeirra, ok settu þau manlíkan þar inni. Et alio loco: ok Daniel svarði: ek bið mér aldri til þess guðs er þer haft gört yðr, fyrir þvi at ek bið mér til þess guðs er lífr ok e man lífa. A forma ea parum recedere videtur forma øø (Ed. Sam. Sk. 28. 7, Fm. 7), quam pro repetito ø (ø, ø), semper, semper, haud bene acceperunt interpretes.

EIDDA, f., proavia, SE. I 538, Rm. 3 (cf. 16. 24). — 2) corpus Eddicum, vulgo Edda Sæmundina et Edda Snorrjana. Nomen Edda occurrit a) in codice Upsaliensi, circa annum 1300 scripto (Bók þessi heitir edda. hana hevir saman setta snorri sturlo sonr etc), SE. II 250.—b) in kvæði Guðmundar biskups (compos. 1315, vide Gðþ. 47) Gðþ. 2. — c) in carmine Lilio (composito 1358, Hist. eccl. Isl. I 587) str. 97: varðar mest til allra orða | að undirstaðan sè réttlig fundin, eigi glögg þó Eddu regla undan hljóti at víkja stundum. d) in Encomio Guðmundi Boni (Gd. 78). composito ab Arnio Jonida, abbate Munkathveraensi, qui, adnotante A Magnæo, inauguratus est anno 1371, in Norregiam transfretavit 1379 (Hist. eccl. Isl. IV 45): yfirmeisturum mun Eddu listar | allstíðr sjá hróðr virðast, | þeim er vilja so grafa ok geyma grein klókasta fræðibóka. e) Ník. 4 (puto auctore Hallo, abbate Munkathe. 1385—1393, Hist. eccl. Isl. IV 46), veit ek mik ei vanta litit. . . málsnild, aktan ækýrra skálda, skil vegligrar Eddu reglu. f) SE. II 532: Svá segir í bók þeirri, er Edda heitir — g) Annales Breviores, ante 1400 scripti (Hist. eccl. Isl. I 204, Ann. Islandici p. 114.): Anno 1211 andlát Snorra Sturlusonar. . . hann samætti Eddu ok margar aðrar fræðibækur ok islenskar sögur.

EF, conj., si; cum indic., Hávam. 16. 17. 26, F. III 27, 2, Grm. 38. — b) cum conjunct. imperf. Hávam. 4. 67, it. in prosa F. VIII 419, l. 3; præz., nálæzstu mik: ef þú megir, appropinqua me, si possis, Grm. 52; vittu, ef þú hjálpir, vide, si possis juvare, Og. 4; vega þú gakk, ef þú reidr sèr, pugnatum ito, dum iratus sis, Lokagl. 15; ef Gunnars missi si Gunnar pereat, Ghe. 11, Am 31; it. in prosa, F. XI 283, 2. 24. IV 86, l. 26. — c) cum indic. et conjunct., ef hann fregia erati, ok ná hann þurrfjallr þrums, Hávam. 30; ef þitt æði dagir, ok þú V. vitir, Vafpr. 20, cf. alls;

nie et in prosa, ef ek list ok megak ráða, SE. I 162. — d) ef emittitur, et conjunctivus vel indic. usurpatur: conjunctivus, Mg. 10, 2, Korm. 6, 3, Sonart. 8, ubi G. Pauli rō ef bis ex suo intulit; indicativus en rjðam vér —, þá, si rubefecerimus —, tum, Nj. 24, 2, et saepe in Gragas et Jure ocul Vic.; uterque modus occurrit, omissa ef, Hávam. 128: skór er skapadr illa, eða skapt sé rángt, þá er þer bóls heit. — 2) an, num, Hávam. 111, Vafþ. 6, Vegt. 2, Fjölem. 44.

EFÁZ (-aðiz, -ast), v. dep. n. dubitare (vide if, ið): efas í e-u de aliqua re dubitare: oss mun rángt, at efas í þessu, Gd. 64.

EFA, adv., nunquam (vide eða): því (aldri), er andvigr illísta hiti grandar efa, fructum, cui oblectans voluptatis aestus nunquam nocet, Hv. 5; scribitur eþfa, F. V 231; cum negatione in eadem sententia: skala efa fregna nunquam audiet, ÓH. 218, 1, t. hvadanþfa.

EFAÐ, adv., valde, magnopere (id. qu. eþar, eþr): æ. margr, H. 26; æ. lítill, Orkn. 79, 3.

EFL, f., id. qu. eða, atas: um æku eð þinnar (sic. membr.), de juvenata ætatis tuæ, Sk. 1, 21.

EFL, f., vita, vitæ spatium, atas, SE. II 306, 1. 246, 2, ubi scribitur æfvi; um æ quoad vitam, Korm. 3, 2; aldregi á sinni æ í vita sua nunquam, F. VI 413; vitæ conditio, sors: mikla æðri æfi, multo melior vitæ conditio, sors, FR. II 52, 2; vitæ, opp. morti: líð tñdi æfi vitam amisit, Kra. 3; tempus: hrafnis æfi tempus corvi, nær, Korm. 19, 7. Vulgo est indecl., occurrit tamen gen. sing. eþfar, in Gþl. Tit. de successione regia: þat barn, er sýtt verðr í síðasta vetri konungs eþfar.

EFLDAGAR, m. pl., vitæ dies, (æfi, dagr): æa. pl., eðdaga, subint. prapos. um, per vitæ dies, semper, FR. I 484, 2, cf. um aldraga.

EFLVURS, Eb. 19, 12, pro quo G. Pauli videtur æfús, perquam cupida, ab æfi, eða = eþar; sed cum æfi pro eþar, valde, viz alibi occurrat, forte æfús, vertendum sit „vitæ cupida“, ut epith. femina pacis amantis et a cædibus abhorrentis; nisi corrigendum sit æfús, id. qu. óðfús, óðgjarna, vehementer cupida, ad formam æsikaldr.

EFLVUNAR, f. pl., id. qu. aldrúnar, Ra. 40, forte scientia in omni vita útilis (æfi, rámar), cf. Sk. 1, 17. Ceterum rō æflindis hoc sensu tantum occurrit in ænligr (Dm. evindelig), perpetuus, per totam vitam durans, GdM. I 682, Sturl. 9, 31, et ævitrýgðir, Ísl. I, 381.

EFLSTADR, m., locus, ubi quis reliquam vitam degit, (æfi, stadr), Skáldh. 7, 55.

EFLA (æfi, eða, eðt), v. a., viribus eungere, vim addere (æfi), corroborare, adjuvare: þessi bljóð eða þik til þrifa, hæc carmina te adjuvabunt ad felicitatem, faciens ut feliciter evadas, Hugsm. 22, 1; þeim þóttu þérft at eða Veneta arfa, opus

esse judicabant, opem ferre Veseti flío (Buio), Jd. 6; e. yta homines juvare, de Christo, Gd. 74; þat má eða ossa vån hoc spem nostram confirmare potest, G. 4. Pass., eða vid e-n viribus augeri per aliquem, eðiz hann við Eymund affimilate cum E. contracta potentior factus est, Hyndl. 14 (cf. SE. I 516); eðir ríki. regno auctus, in regnum restitutus, ÓH. 12, 2 (cf. SE. II 496, 1) vel sec. Hkr. T. VI potenter adjutus, vel potentia auctus, potens; vide harðeðdr. — 2) facere, efficere, instituere, patrare: e. tafl, ludum aleæ instituere, alea ludere, Orkn. 49; ef ek eðik svá vig si ita patraverð cædes, Sk. 1, 12; e. þrek specimen fortitudinis edere, Jd. 11; vide fólkellandi, hriðellandi, móteðandi.

EFLLR, m., qui auget, promovet, adjuvat (eða): e. vingarða, cultor vineæ, de episcopo ecclesie præside, unni heitt, sem verk-in votta, vingarða eðir Drottni sínum, Gd. 10 (eðir. Gd. 74, vide eða); e. krapta patrator miraculorum, de archiepisc., Gdþ. 30; e. alle sóma, omnium virtutum promotor, Christus: at, þá er eðugr eðir | alls sóma lýkr dómi, Lv. 39; e. árs, auctor læta annona, felicitatis, Christus: reðum krapr í kvæði | kross þíns fyrir þjóð inna, | árs, þó at, eðir, vörug | allfitt til þess fallinn, Lb. 47.

EFNA (æfi, efná, efnat), v. a., præstare, ad effectum perducere, efficere. hét ek ok efnak vovi et præstiti, Og. 9; efnadi allt þas reð heita, id., Am. 102; hefnd er efnat ultio præstita est, Eg. 27; vana efná hefnd síns föður cædem patris ultus est, Od. 5; efná upphaf ordri (carmen), Nik. 1; efnadr eidar præstita juramenta, Sk. 1, 46. Oss reð efnaz þrífauðr felicitas nobis contigit, G. 3. Efná æsikaldr stála, facere pugnam, pugnare, Ód. 3.

EFNÐ, f., effectio, executio, præstatio (dictorum vel promissorum; efná): e. fylgdi því, er ylgrar ángtrælir reð mæla, dicta bellatoris præstatio est insectua, Mg. 19; efnat afrega orða harra gjörðis rex quæ animose voverat executus est, F. VII 354, 1.

EFNÍ, n., materia; plur., aukakæft mæðr-ar efní materia laudum expolitu facilis, SE. II 98, 1. 405. 1, ex Ad. 16; slikt eru yrkis efní talia largam præbent fundendi carminis materiam, F. I 162; konungs efní, princeps regius, sing. F. IX 235, 3, FR. I 262, 1, plur. Hk. 94, 3; í syni minum var illt þegns efní vaxit in filio meo erat parum apta coloni indoles, vel potius ylgs þegns efní, indoles strenui pugnatoris, indoles militaris, Sonart. 11. — þ) causa, ansa, opportunitas: nú er eldviðum öldu efní at hefna sliks nunc viris liberalibus data est bujus vindicandi opportunitas, Nj. 93, 1; sic et, nú er Bjarna efní at hefna mágs, Dropl. min. 3 et, því ættak efní at hefna márgs, nam multa habeo, quæ in vobis vindicem, Sturl. 6, 15, 5; ólannan eðir þragar goiri þeygi efní annars femina (in somnis apparens) poeta (michi) haud causam præbet aliter faciendi (o: quam ut lætus mortem

expectem, propter spem vitæ post mortem laetioris), *GS. 13.* — *Ydri*: efni, *Hh. 73, 3* in signif. 1. *accipiendum videtur: enn sér eigi minni efni, adhuc apparet non minor materia, i. e. etiam num larga adest materia carmini continuando; aliter accipitur Hkr. T VI, SHI VI 307, F. XII 158.*

ÆFR, *adj.*, sævus, vehemens, ferox, intractabilis; æ. hjúrr sævus gladius, v. immanis, magnus, *H. 11; epith. hastæ, SE. I 430, 3; epith. bellatoris, gunnar æfr, vehemens in pugna, bellicosus, SE. I 426, 2* (ab afar, ofr, immodice, immaniter; hon var æf í gripakaupum in rebus pretiosis coemendis omnis modi terminos excedebat, *Ld. msc. c. 37, de Guðruna Osvívi f.*)

ÆFR, *superior*: e. skýjum nubibus sublimior, *Hund. 2, 3; mildr Drottinn, stjörnum efri, sideribus superior, Gd. 43; dagbóls konúgr, englum efri, supra angelos evectus, G. 5; it efra in parte regionis superiore, F. V 114, 1; hafa efra lut superare, FR. II 54, 3; efri sæmd (=æðri) honor amplior, Mk. 9 (v. dæma); verða efri, superiorem esse, superare, victorem discedere, *Am. 50; efri at ráðum, consilio superior, plus valens, Harbl. 17.* — 2) posterior (*SE. I 630: efri helmingr posterior semistropa; Hg. c. 4 efri hlutr dags. Efri aldir secula futura, í efrum öldum, Gðþ. 47; superl. efstr, ultimus: þeim gef ek erni efstum bráðir, FR. I 428—9; efsta sinn ultima vice, F. II 299; efst postremo loco, efst í hundraðsþokki in postrema acie, SE. I 490, 2; efsti dómr extremum iudicium, Has. 6, Lb. 26; mæla mál it efsta supremum verbum eloqui, Og. 23.**

ÆFR, *compar.*, superior, *id. qu. efri*, ðfri: en æfri fold, regio superior, pars regionis mediterranea. *Hh. 12, 1 (F. VI 161); æfri at ráðum, consilio superior, plus valens, Harbl. 17.*

ÆFSA, *v. a.*, abscindere: e. skör hjörvi caput gladio præcidere, *ÓH. 192, 1 (a præp. af, ab). Hinc Soc. efslingar, filamenta staminis residua, quæ amputantur, Isl. afuggur, f. pl.*

EGG, *n.*, ovum, *FR. I 471, 2. 480, 2.*

EGG, *f.*, acies ferri, telí; *gen. eggjar, dat. egg, it. eggju (eggjo). Eg. 38, H. haf. 9, F. VII 340, 6; fránni eggju, F. VII 53, 1; plur. eggjar: deysa eggjar aciem telí hebetare, Hávam 151; Rm. 40; rjóða tvær tyrfrings eggjar utramque gladii aciem rube-facere, F. VI 318, 1, id. qu. höggva á tvær hendur in pros. anteced.—Eggja leikr, ludus acierum, pugna, *H. 26; eggja skúr pugna, Si. 24; eggja senna, Isl. II 271; vega með avöllum eggjum frigidis gladii aciebus interficere, Hyndl. 14; hniga fyrir eggjum, ab aciebus cadere, prælio occumbere, Skf. 25 (in sing., lið hné fyrir eggju, F. VII 350, 6).**

EGGDJARFR, *adj.*, aciem ferri non timens, (egg. djarfr), in prælio intrepidus (ut vápnðjarfr): *Hh. 12, 1, ÓK. 1, F. VI 435.*

EGGDAUÐR, *adj.*, acie ferri necatus,

(egg. dauðr), ferro extinctus, ut vápnðauðr, *SE. Eg. 239 in ænigmatæ, ubi eggðauðir menn id. qu. valr, quod et homines prælio cætos et accipitrem significat; sic dauðir menn = valr, avis, FR. I 484, 4.*

EGGFÁINN, *adj.*, polita, splendida acie, (egg. fáinn): *subst., gladius: eisa eggfáinn, scintillæ gladii micantis, var. Hkr. ad Ha. 232, 4, vide eggfar.*

EGGFALLINN, *adj.*, fracta acie, (egg fallinn): e. hjúrr, gladius, cujus acies fracta est, de Sköfnungo, *Korm. 11, 3.*

EGGFAR, *n.*, navis aciei, (egg, far) vehiculum gladii, clipeus, eggfars eisa, ignis clipei, ensis, *Ha. 232, 4. Sic. F. XII quod magis placet quam eggfár, Hk. T. VI et SHI IX ad h. l.*

EGGFRÁNN, *adj.*, acuta vel splendida acie, (egg, fránn): *acc.*, eggfránn hjór, *FR. II 57, 1, þ. hræð. (ed. Hafn. 1848) str. 10.*

EGGHRÍÐ, *f.*, procella aciei, gladii, (egg, hríð), pugna, *SE. I 474, 1, allr egghríðar, deus pugnæ, præliator, F. I 182, 1; egghríðar ský, nubes pugnæ, scutum, egghríðar skýþundr, deus clipei, pug-nator, miles, Ha. 326, 3.*

EGGHROÐR, *m.*, qui aciem gladii detexit, (egg, hroðr), adsidius puguator, *F. X 187, 3. Hoc loco Fsk. 9, 4 et Hkr habent eggliuðr.*

EGGHÚFR, *m.*, ovalis rotunditas lateris navalis, alveus rotundus navis, (egg, n., húfr): egghúfs elgr navis, *SE. II 493, 4: elg venr Uðr ok Kólga | egghúfs við glym Dúfa, Unna et Kolga (filia Ægeris, unda) adsefaciant rotundam navem strepitus Duoa.*

EGGHVASS, *adj.*, acis acuta, (egg, hvass): egghvast járn, *Bk. 2 (Sk. 3), 63.*

EGGJA (-aða, -at), *v. a.*, acuere, acutum reddere; eggjadr acutus, v. harðeggjadr, starreggjadr, vel hæ formæ potius derivanda ex subst. egg, ut eggjadr sit acie præditus. — 2) hortari, cum infn., hverr eggjar þik at gánga á bak þinum málum quis te hortatur ut promissa tua migres, *Mg. 17, 4; alias cum genit. rei, at e. e-n e-s. — Pass., eggjumst hjaldrgnár, compellor ad pugnam, necessitate pugnandi impellor, Isl. I 90, 1; eggjum vígs ad edenda homicidia impellor, Hh. 55; cum infn., allvaldr eggjaz at leggja mótt aliorum impulsu congregidur, Hh. 83, 1. Part. act. eggjandi, suator, auctor; e. þrifa, auctor salutis, de Spir. Sancto: ok kærna þik þeirra | þrifa eggjandi beggja allar stundir með anda | alstyrkr trúu dýrkum, i. e. ok, alstyrkr þrifa eggjandi! dýrkum þik, kærna anda þeirra beggja (patris et filii), allar stundir með trú, *Hv. 16; plur. eggjendr hortatores, F. VII 67, 2, i. e. eos, qui regem ad contrahenda vela hortabantur (vilda margir minka sigling ok sýpta. Konúgr bað þá etc., in anteced. prosa). Part. pass., eggjadr á meiri hvöt, majoris alacritatis cupidus, i. e. valde promptus, alacer, strenuus, Fbr. c. 17. Vide composita: morðeggjandi, þingeggjandi, veðreggjandi, treggjadr.—3)**

cum occ., ut in signif. 1., periphrastice (ut aka, stæra): e. snarræði celeritate uti, Sturl. 3, 26, 1.

EGGJUMSKARPI, m., gladius, (qs. acutis aciebus, egg, skarpr) SE. I 565, 1. II 476, 559, sed II 619 eggjumskarði, qs. fractis aciebus (ob adsidium usum).

EGGLEIKR, m., ludus aciei, gladii, (egg, kær), pugna: eggleiks hvatr bellicosus, FR. II 312, 2; eggleiks hvötuðr, incencor pupa, præliator, Gha, 32.

EGGLITUÐR, m., tingens aciem gladii, (egg, lituðr), præliator, bellator, H. 11.

EGGMÓINN, m., nanus, SE. II 470, 553.

EGGMÓT, n., concursus acierum, (egg, mótt), pugna: eggmóts vinir, amici pugna, qui pugnis delectantur, præliatores, Vigagl. 31, 3; eggmóts menn, id. qu. hermenu, bardagmenn, pugnatores, Rekst. 10; eggmóts visljós, ignis pugna, gladius, orr eggmóts visljós, minister gladii, vir, Lb. 9, ubi ðe: ek mun orum þikkja | eggmóts of hvártrægga | visiljós ef vissi | vera sök til þess sökku i. e. ok eggmóts visiljós orum mun þikkja vera sökku sök til þess, ef (þeir) vissi of hvártrægga. Eiga eggmót committere prælium, HR. 31.

EGGMÓÐR, adj., acie confectus, telo acutus, (egg, móðr): eggmóðr valr, strages acierum vi confecta, oppressa, Grm, 2, Hm. 29.

EGGR, derivatum ab egg, f., id. qu. eggjör, acie præditus, acutus, in voce composit. falleggtr. Sic snarpeggr, GhM. II 338.

EGGRJÓBANDI, m., ensis aciem rubeficiens (egg, rjóða), pugnator, bellator, Nj. 1, 2.

EGGRÓÐ, n., rubefactio aciei gladii, (egg, róð), pugna: vartu eigi at eggroði um interfusisti pugna, FR. II 271, 2.

EGGSKEINDR, p. p. comp., telo vulneratus, (egg, skeina); it. telo, acie gladii infectus, de vulnere: eggskcindar undir vulnæra gladio infecta, Isl. I 163, 1.

EGSTEINAR, m. pl., Jons. in Gloss. Njalsaga: „acies, qs. aciei lamina, vel potius stris supra aciem, quam duplicem fuisse in gladiis Vet. ancipitibus, quemadmodum nunc in gladiolis ejusdem generis, mihi verisimile f. Baskius in Gloss. Olda. Læsebog: tung, den lange med Stål belagte Strækning af Æggen i et Sværd. Occurrit hæc vez SE. I 568, 1. II 477, 560., it. FR. I 415, Nj. 85.

EGGTOG, n., intentatio aciei (vel propius, actus acie secandi, egg, tog, cf. draga braud, sværd), it. pugna: at eggtogi in pupa, Höfuðl. 18.

EGGVEÐR, n., procella, tempestas acierum, telorum, (egg, veðr), pugna: eggveðrs tilr, deus pugna, præliator, vir, Fbr. 5 (GhM. II 358); eggveðrs seggir, id. qu. bardagamenn præliatores, F. XI 126, 1.

EGGVÍÐR, m., arbor aciei, gladii, (egg, víðr), pugnator, vir, Vigl. 12, 2.

EGGÞEYR, m., imber telorum, (egg, þeyr), pugna: æsirunnr eggþeys pugnator Sturl. 3, 21, 1.

EGGÞING, n., conventus, confictus acierum, (egg, þing), pugna: eggþings álmr, præliator, vir, Nj. 7, 1; eggþings boði, id., Grett. 95; eggþings id. qu. til eggþings in prælium, ÓT. 18, 2, sec. F. XII, 34. Aliter Hkr. T. VI ad h. l., et ShI. I 115.

EGGÞRIMA, f., tonitru acierum, (egg, þrima), pugna, Fsk. 17, 5.

EGGÞRUMA, f., tonitru acierum, (egg, þruma), pugna, FR. II 120, 3.

EGGÞUNNR, adj., tenuis acie, (egg, þunnr) eggþunn ox, Esp. Arb. I 94, 1 (Ann. Island. 306).

ÆGL, m., id. qu. ægir, mare, tantum in nom., allr þikki mér ægi, sem á einmyrju sæi, FR. II 75, 1; c. artic., ægina gengr öllu megin | upp á láð, Ník. 19.

ÆGLGEISLI, m., radius terribilis, (ægja, geisli): æ. ennis, terribilis frontis radius, oculus terribilis, SF. II 499, 8. Absol. de terribili intuitu, Ad. 5.

ÆGILLGR, adj., terribilis, formidabilis, metuendus (ægja), ÓH, 238, 4; æ. i augum, formidabilis ab oculis, terribili oclorum acie præditus, Eb. 40, 1 (AA. 231), Hild. 20; æ. und bægi, formidabilis ab humeris, de homine, cujus corporatura magnas vires polliceri videtur, Korm. 12, 1, cum qua phrasi conferri potest altera synonyma, ekki litill undir höndum, F. VII 17.

ÆGILS, HS. 18, 2, in hlaupsildr egils gaupna, J. Olavius mutavit in dregils, ut gaupna dregill, funiculus manuum, pro nervo arcus sumendus sit, quam rationem sequitur Hkr. T. VI ad h. l. Sed appellatio gaupna dregill, funis manibus adtractus, non satisfacit denominationibus poeticis, quando nervus arcus est intelligendus; plures enim funes manibus tractantur, quam nervi. Egill, h. l. est Egil, filius Finorum regis, frater Völundi (Völk. prol.), de cujus arte sagittandi multa habet Vilkinasaga, cap. 27, 30. Hinc Egils gaupna hlaupsildr, currens hanc manuum Egilis, sagitta dicitur, eodem modo atque clipeus appellatur, Fróða bógar bjágröðull et Hédins bóga rauðmáni. Sic et Egils vâpn, arma Egilis, arcus, et hryngrap Egils vâpna, crepitans grande arcus, sagitta, SE. I, 422, 4. Egils álmar leygr, ignis brachii Egilis, sagitta, bilr. E. álmar leygjar, procella sagitta, jaculatio, pugna, FR. I 279, 2. Eundem Egilem, post rei maritimæ et piraticæ operam navantem, intelligi puto Krm. 5, ubi Egils andrar, xylosolea Egilis, naves, hoc vero loco appositæ tvó lángskipum.

ÆGIR, m., gigas (v. eigja), id. qu. ægir, Cod. Worm. SE. I 550, 3.

ÆGIR, m., id. qu. ægir, Æger, deus maris (= Hler), SE. I, 206; ægis bróðir, ignis et ventus, SE. I 330; ægis dætr, undæ, SE. I 324, Hund. 1, 26; ægis grund mare, æ. grundar leiptr aurum, Has. 41; ægis bál, eldr, flamma, ignis Ægeris, aurum, ÓH. 41, 3, SE. I 600, 2, Ha. 318, 3, cf.

SE. I, 336. — β) in appell. virorum, SE. II 498 (quo tamen loco auctor de appellativo cogitasse videtur): *æ álmðrögar, ýdrögar, álmðgar, deus sagitta, nervi, Hg. 20, 2, ÓT. 31, 2, SE. I 300, 2, vide stálægir — γ) gigas, SE. I 550, 3, melon., de Geirrodo, Grm 44; de Hymere, Hymk. 6, de Isungo, Hund. 1, 51. — 2) mare, SE. I 494, 4. I, 573, 3, Vsp. 52, ÓH 27, 2, SE. I 454, 3. 494, 1; *ægis hestr equus maris, navis, Nj. 43, vide áfestandi. — β) liquor quilibet: æ. hjarna, liquor cranii, cerebrum, Ý. 33; æ. Óðina, liquor Odinis, mulsum poeticum, poesis, carmen, Höfuðl. 18. — 3) homonymice, id. qu. marr, equus (marr enim et mare et equum significat): eigi veit ek, nær ægi óðlýtir má knýta, nescio, quando poeta (mihi) equum liceat interjungere, SE. II 633, 3.**

ÆGIR, m., territor, qui terrorem aliis injicit, (ægja): *æ. Engla, Eydana, qui terrorem injicit Angliis, Danis insularibus, de rege Norvegico, ÓK. 1, Hg. 33, 3; æ. gunna, (gumna), terrorem injiciens hominibus, de insigni bellatore, ÓT. 97, 1, F. II 289. — 2) galea, SE. I 573, 1. — 3) gladius, SE. II 476 pro eygir (SE. II 560 non cernitur).*

ÆGISHELMR, m., mundus terribilis, formidabilis, in quo multa sint, quæ hominem terreant (ægir, heimr), Söll, 30. 33.

ÆGISHJÁLMR, m., galea terrificæ, formidabilis, qua lectus Fosner serpentis specie auro incubuit (ægir, hjálmr), SE. I 356, Fm. 16. 17, ubi nom. est ægishjálm, apocopto r; hinc vigadrótt, faldin ægishjálm, milites, terrorem incutientes, Ha. 286, 2, qs. tecti galea terrificæ (quo alluditur H. 17, 1, SE. I 454, 2. 620, 2); de terrificæ vel heroica specie bellatorum v. principum, Mg. 2, 2 (SE. II 498, 1, F. V 119, 3. VI 24); mjök er grimmliga glýjadr, | ólmr und ægishjálm | Ingólfr kominn hingat, RS. 5. Frequens in prosa est bera ægishjálm yfir e-m, galeam terrificam super aliquo gestare, i. e. terrorem ei injicere, Rafnk. S. ed. Hafn. 1839, p. 27, F. VIII 101. Sic Fm. 16, ægishjálm bar ek um (=of) alda sonum.

ÆGJA (ægi, ægða, ægt), v. a., terrere, minitari, comminari (vide ægja); Erlingr var svá, at ægði jarla átt (dat.), E. tantum valuit, ut terrorem injiceret dynastarum familia (dynastis), ÓH. 21, 1; hon ægði mér af afbrýði þæ zelotypia mihi comminabatur, Hk. 9. — 2) metuere, Cod. Worm. SE. I 310, 3, vide eygja, eigja.

EGLIR, m., accipiter, SE. II 488, id. qu. øglir.

EGNA (egni, egnda, egnt), v. a., tendere, intendere, v. c. egna snöru, gildru, laqueum, decipulam tendere, (Félag. III 220) disponere, egna net rete ponere, F. II 140. 141; eend snara tensus laqueus, Grett. 54, 3. Sed cum accus., egna örriða auratam inescare (agn). F. V 233. Egna uxa höfði á augul, ocaput taurinum (escæ loco) hamo indere, imponere, Hymk, 22. Metaphor., egna togau sverði, districtum

ensem adplicare ad cadendum, stricto ense adpetere (ut beita), SE. I 672, 1.

ÆGÓÐR, adj., semper bonus, (æ, góðr), Eb. 19, 14, quo loco membro habet orðgóðr.

EGR, adj., terribilis, = ægr, var. lect. F. VIII, 165.

ÆGR, adj., terribilis (inserit j post a, u): siklingr, þengill, Svorr. 63, 1, Ha. 310, 1; dauði ins ægja konúngs, Hh. 96, 2.

ÆGSLA (-aða,-at), v. a. augere, id. qu. æsla; it. facere, curare, æ. vígalar, inaugurare, initiare: hvi ægslar þá virða vígslur, cur homines (ad munera ecclesiastica) inaugurari? Gþ. 5.

ÆGSTI, 3. s. impf., augebat, id. qu. æxti, qu. v.; herr ægsti gný darra, pugnam augebat, i. e. acriter pugnat, F. I 174, 2.

EGÐIR, m., aquila, SE. I 490. — 2) lupus, SE. I 491, 2. — 3) Egder, opilio gigantidis, Vsp. 38.

EGÐIR, m. pl. Agdensis, incolæ Agdærum (Agðir, f. pl.), Norvegia provinciæ, ÓH. 182, 3; gen. plur. Egða: allvaldr, drottinn, gramr Egða, de rege Norvegico, F. VII 46, 2, ÓH. 160, 2, Hh. 12, 2; Egða fjöllum montes Agdensis, Orkn. 81, 2; gen. Agða, GS. 10, v. Agðar. Accus. Egða: lagðis land und Egða, ÓH. 187, 3, qs. ab Egðar. Nom. Egðir, F. V 6, 2; dat. Egðum, F. X 190.

El, non; quæ forma an pro eigi occurrat apud Vett., dubitat Raskius, Olda. Læsch. 43; G. Magnæus, Eg. p. 328. not. s, ita de hac voce disserit: „nusquam legitur ei pro non in ullo libro nembr. aut chart. accuratioris orthographiæ, nisi semel in Grettias, ubi et id tanquam rarum quiddam notavi“. Ei occurrit Krm. 1, 5. 27, HS. 1, 5 (cod. Fris.) Hávam. 39, Nj. 23, 2, sec. membr., ubi omnes chart. habent eigi (ekki), quod rectius censet Jonsonius; Eb. 19, 13, Fjölsm. 41, Söll. 60, Selk. 11, Gd. 39, Gþ. 4; Bl. semper scribit eigi plenis literis, nisi uno loco in pericopa de tride (um regnaboga): „hvi fylgir blífleikr mikill ea ei torvelde“. Forma ei, etsi perquam rara, non Veteribus est abjudicanda, sed notanda, tum quod frequentissima forma eigi supponat negativam ei, ex qua derivetur, tum quod existat negativa æ (=e), quæ simplicior forma intransiit in voce aldri=aldregi. Quis et ej negativum uno et altero loco occurrit, æ hæc negatio easdem formas habeat atque æ semper, æ: æ (e), ei, ey.

El, semper, Hyndl. 4, Selk. 4, SE. I 50: „er ok ey eða æi þat er aldreg þrýfr“. In compos. vide eimul; it. ey, æ, ea. El, m., nanus, SE. Eg. 223. quo loco fragm. 748 (SE. II 470) habet ore, in 75 (SE. II 552) .. re tantum cernitur.

EIGA, f., possessio, facultates, fortuna Lokagl. 67, Bk. 2, 44.

EIGA (á, átta, átt), habere, possidere 3. pl. præ. ind. acti. eigu, eigo, Fjölsm 29, Grm. 26, F. VI 310, 2; eiga, Söll. 74 21; 3. s. præ. conj. acti. eigi non alia in pronuntiatione sonuit, quam adv. eig non, SE. II 130, 3; part. pass. átt ma

locum habet nisi periph. cum hafa et vera: (tár —, þær í árdaga áttar höfðu, quas in principio temporum possederant, Vsp. 54; imperf. átti, áttu, (vide otto), habebat, habuerunt, Vsp. 5. Eiga eitthvað í annars brjóstum, aliquid in alterius pectore habere. i. e. aliorum ingenio fidere, aliorum consilio niti, Hávam. 8; eiga annat at dykk-jamleik, aliud habere, de quo inter vina loquaris, F. X 194. Eiga sér sibi habere: s. sér í vð vera in casu subitaneo refugium sibi habere, Hávam. 26; er sér nú áttid qui nbi se hñum quidem possidebat, Am. 97; vobis hefr átta heidir í ógóða sér móður sín-que matre usus est, Isl. II 16, 2, Fg. 83, 1. Óðinn á jarla, Þórr á þrælakyn, possides, in potestate ac dominio habet, Harbl. 23; Óðinn á hálfan val, Grm. 14. Freyr átti Gerði, duxit, in matrimonio habuit, Hymd. 28. 12. Eiga o-t við e-n, aliqui rei, negotiis habere cum aliquo, Gha. 47 (Gh. 3, 3); e. geirs geigrþing við e-n, primum committere cum aliquo, F. II 316, 1; látum odda messu pugnauimus, Krm. 11. Eiga veg til landar, iter in siluam habere, in siluam se conferre, Isl. I 231, 2; eiga vega til Valhallar, Hg. 33, 9; þær (reiðar) eiga gótar til guða eða (rheðæ) habent itinera ad deum, Söll. 74. Ek á heimult potestatem habeo; mihi licet, integrum est, A. 3; e. naman, inter se concordare, ingenio, mundis inter se congruere, HR. 17; e. til eam acc., possidere quid, SE. I 252, 2. Habere, præditum esse aliqua facultate animi: ef íð móð ættid minna bræðra si hæbertis (possideretis) audaciam fratrum meorum, Gho. 3; e. afl, on ekki hjarta, robur corporis, nullam animi fortitudinem possidere, Harbl. 25. Ek á fróðnan sefa prudentem animam possideo, Fjölsm. 4; e. hverfan hug varastli animo esse, Söll. 31. Cum infansio, debere, causam habere: fárr átti því fagna, at hann heill þáðan kæmi, paucis poudare contigit, quod, Krm. 19; eigum aðg rjóða, arma rubefacienda habemus, i. e. hanc diu erit, quum arma tingemus, F. II 43; ek á at hrósa, est cur glorier causam habeo gloriandi, simpliciter pro glorior, poudo, SE. I 238, 1; áka ek vorri veggvandi hrósa non est, cur honore (generis nobilitate) glorier, FR. I 431, 1; ek hefi út at heidra, celebrare debui, i. e. (carmine) celebravi, Gd. 24; áttir þú litla, videre tibi contigit, i. e. conspexisti, FR. I 480, 2; e. at gjalda, remunerare debere, acceptum referre, SE. I 240, 1; átt þú slíkt at fritta, de simili re certiorum te fieri oportet, i. e. nunc audies, simile tibi infortunium accidisse (occisis filiis), Am. 77; hann á u vitja vifa, ei feminam visitare datur, ille consuetudine mulieris fruitur, Korm. 19, 5. Cum participio, periphrastice: átti borit=lar, F. VII 67, 2; sem þú áttir eiða opt um svarða uti scapius juramenta jurasti, Gha. 31; sic in prosa. eiga mællt, gert, áttid, vide Gloss. F. XII. — Part. act. eigandi possessor, pl. eigendr, Gha. 5; hugar eigandi, possessor animositatis, animi forti-

tudine præditus, FR. I 440, 2; et in prosa, ef þú ert hugar þíns eigandi si quid in te est animi, Fær. p. 171, Korm. 21.

EIGI, adv., non (ei, gi), Krm. 24, Has. 16. Pronuntiatum fuit perinde ut eigi, pras. conj. v. eiga. SE. II 130.

EIGINBRÚÐR, f., uxor, (eiginn, bráðr, ut eiginkona), skiljask við sína eiginbrúði, Plac. 17.

EIGINN, ad., proprius styfra eignu ríki proprio regno imperare, SE. I 120, 1. Sic in prosa: hvárki var hlíft frænknonum ríkiamanna ne eignum konum manna, hvártveggja ríkra ok úríkra, Fsk. msc. (Fsk. ed. Christiania 1847. p. 54, c. 66 habet eiginkonum); kenna rödd sinnar eignnar móður propriae matris vocem animadvertere, Stjórn.

EIGJA, pro eiga, terrere; impers., mér eigir—mér ægir, pertimesco, extimesco, Nj. 80; kúgum karl, svá at eigi kaldráðum hlyn skjalda, cogamus hominem malevolum, ita ut extimescat.

EIGLIR, m., accipiter (id. qu. öglir), lectio cod. Morkinsk. f. VI 196, 2, pro elgr: e. vðivedrs. accipiter furentis tempestatis, navis; vide öglir.

EIGN, f., possessio (eiga), Fjölsm. 8. 9; e. föður bona patria, vel potius possessio patris, usus patris, Og. 13, ut una eiga föður idem sit atque eiga föður, sed significantius, frui usu patris. Plur., eignir goða habitacula deorum, Vafþr. 50, id. qu. ve sancta loca, v. 51.

EIGNA, (-aða, -at), v. a., tribuere, adtribuere, adscribere (eiginn): eigna e-m heimsku þrótt, temerariam audaciam alicui adscribere, FR. II 53, 1; eignadr Gauti, Odini dicatus, devotus, Od. 7. — Pass., senu activo, eignaz (qs. sibi adtribuere, adscribere), potiri, adipisci, obtinere: e. fe, sljóðs munuð, pecunias, mulieris amores adipisci, Hávam. 79; e. óðalvöllu, bygðir, Rm. 33; e. rúnar scientiis potiri, Sk. 1, 17; e. auð dicitis potiri, FR. I 431, 3.

EIGRA (-aða, -at), v. n., agere se movers, lente procedere, FR. II 130, 1. Lex. B. Hald. scribit egra, id.

EIK, f., quercus, Hávam. 140.— 2) arbor, H. Br. 6, eik lífs greinar, arbor rami vitalis, Sancta Maria, Mk. 34; þat hefr eik, er af annari skefr, id una arbor lucrifacit, quod alteri abroditur, adag. Harbl. 21.— 3) in appellationibus seminarum: eik lauka, arbor allii, femina, GS. 2 (NgD. 165); eik öls femina Ag; eik öglis landa, arbor auri, id., ÖH. 247, 2, vide compos. lineik, námoik, víneik.— 4) navis, Höfuðl. 1, ÖH. 168, 2. 186, 1, SE. I 636, 3. 688, 2; veðr slaung eik ventus navem propulit, Hk. 19, 1, sed eik slaung navis delata est, F. VI 174.— 5) eik reikar, arbor capitis, pilus, capillus, SE. II 500, 4.

EIKI, n., quercus, (collective, et tantum in sing., ut greni, beyki, birki). — 2) arbor; Óðinn eiki, arbores Odinis, i. e. arbores ab Odine animatae, homines, Höfuðl. 8, quocum conferri possunt báleyga víðir, F. VII 6, et yggjar runnr, Korm. 8, 2.— 3)

navis, ut eik, F. VI 47, 1. 196, 2; vik fal vandlǫng eiki mare naues abscondit, vel vandlǫngt eiki skar vik navis mare secuit. Mg. 20, 1.

EIKIGRÆNN, *adj.*, *quercus instar viridis, vel quercetis viridis vel arboribus viridis (eiki, grœnn), epith. terræ (Norvegiæ), Hg. 9; cf. víði gróinn, SE. I 320, 5.*

EIKIKJÖLL, *m.*, *querna navis, (eiki, kjöll), Hh. 18 (AR. II 60); pro nave: ftr eikikjöls, þ. Hræð. ed. Hol. 9, 1.*

EIKIKRÁKR, *m.*, *corvus quernus, navis, (eiki, krákr), þ. Hræð. (ed Hafn. 1848) str. 5.*

EIKIKÖSTR, *m.*, *strues iligneæ, (eiki, köstr), rogus, Gho. 19.*

EIKIKYLFA, *f.*, *clava quercea, (eiki, kylfa), F. XI 130, SE. II 212, 2.*

EIKIN, *f.*, *amnis, Grm. 27; vide ekin (fragm. U, økin).*

EIKINFUR, *Skf. 17. 18, vertitur ignis infestus, molestus protervus, formidabilis, et sumitur ut synonymum tǫv vafrlögi; sed non memoratur vafrlögi ædem Gerðæ ambiens, sed tantum sapes ligneæ, nam vafrlögi v. 8. 9. alia flamma esse videtur. Et fragm. U, qui v. 18. omittit, in v. 17. pro eikinfur yfir, habet eik inn fyrir, ut de saepe iligneæ cogitasse videatur.*

EIKINN, *adj.*, *molestus. importunus, infestus, epith. hastæ, SE. I 430, 3, ubi conjuguntur œfr et eikinn.*

EIKINSKJALDI, *m.*, *nanus, Vsp. 12. 14, SE. I 68; II 470 eikinskiálldi; II 553 eikinskiállde.*

EIKINTJASNA, *f.*, *serpa, Rm. 13.*

EIKIROTA, *f.*, *quercus annosa, (eiki, rota), SE. I 310, 2.*

EIKISMÍÐR, *m.*, *taurus, SE. I 587, 2.*

EIKIVEGGR, *m.*, *paries quernus, (eiki, vögr), Mg. 33, 1.*

EIKJA, *f.*, *ponto, linter, SE. I 582, 3; dat. cum. artic., eikjonni, Harbl. 6. Dat. plur. eikjum (var. lect. ekjum), in prosa F. VIII 37, eikjokarfi, id., ÓH. 92, F. IV 185, Gþl. 411; Dan. Ege.—Navis, Mg. 1, 6, ubi forte ekjo.*

EIKR, *adj.*, *Orkn. 81, 1, positum esse videtur pro œkr, i. e. œgr, øgr, terribilis: með eikum eldi igne terribili; hoc saltem consonantia metrica suadet: eikum fremr at sækja, ubi plena consonantia esse debet.*

EIKRLÍMIR, *m. pl.*, *rami arboris, (eik, limr), acc. limu, Merl. 1, 26.*

EIKÞYRNIR, *m.*, *ceruus, Grm. 26, SE. I 590, 3, 128.— 2) Edda Ljóvasina inter urai appellationes numerat eikþirni.*

EILÍFNIR, *m.*, *clipeus, SE. I 572, 1 (qs. semper defendens, tegens, ei = ey, lifa = hlífa, vel simpl. defendens, redundante ei, ut ey).*

EIM, *Ha. 117, F. IX 359, varie acceptum est: Hkr. T. VI, hyrr læk eim með himni flammæ fumus cælum versus volitavit, quasi constructio esset, hyrs eim fumus flammæ, ab eim, Noro. eim, fumus ex prunis (Lex. B. Hald. eimr, eyrn, vapor ignis); propius ad constructionem. F. XII*

205, hyrr læk eim, ignis vaporem volutavit, subjectavit; *Skf. flamma flammam subjectavit, ut eim sit acc. ab eimr. Forte simplicissimum est (cum leika in volutandi, subjectandi notione non placeat) accipere eim pro apocopato eimr, et hyrr pro adjectivo, v: hyrr eim (=eimr) læk með himni calidus ignis sidera lambabat.*

EIMGEITIR, *m.*, *gigas, SE. I 554, 2, II 616; eimgeitir II 471; eimgel...., II 554 (eim = im, geitir). Vide eingeitir.*

EIMI, *m.*, *ignis (id. qu. eimr), SE. I 198, 1, Vsp (ed. Holm), 58, Cod. AM. 544 (Ed. Sam. ed. Hafn. T. III 204); eimi SE. II 486, eime II 569, utroque loco preterea est forma eimr.*

EIMR, *m.*, *gladius, SE. II 620 pro eimr.*

EIMNIR, *m.*, *gladius (id. qu. imnir), SE. I 567, 2. II 477. 560.*

EIMR, *m.*, *ignis, SE. II 486. 569, Vsp. 51; eimr skaut á her hrimi, ÓH. 32; eimr hraut (forte hrott = hraut, stridebat), Orkn. 13, 2; bylgu eimr, ignis undæ, aurum, sendir bylgu eims, missor auri, vir, Skáldh. 3, 44; gjallar e., ignis fluvii, aurum, geitir gjallar eims vir, Ag.*

EIMUNI *vide eymuni.*

EIMYRJA, *f.*, *ignis, SE. II 486 (hodie, cineres ignei, favilla). vide einmyrja, eymyrja.*

EINAGA, *adj. indecl., semper rodens, (ei, naga), famelicus: einaga ylgr lupa famelica. Alii legunt einaga ylga (ab ein-aga, adj. indecl., in unum confusus), socia lupi, lupa, Htd. 19, 2.*

EINARÐ, *v. einörð.*

EINARÐLYNDR, *adj.*, *animi constantis, intrepidus, liberalis, (einarðr, lyndr), F. X 432, 77.*

EINARÐR, *adj.*, *sincerus, integer, (v. einharðr, einörð): einart, adv., sincere, candidè, láta e. við e-n, sincerum se præbere, sincere versari cum aliquo, Hyndl. 4.— 2) continuus, perpetuus, non interruptus: einart ár perpetua annonæ fertilitas, Lv. 11; þat lá fyrr einart (einart) und Sveini, id antea totum Sveini fuerat subiectum, F. XI 307, 1; einart, adv., perpetuo, semper, Ha. 310, 2.*

EINBANI, *m.*, *qui hominem solus, sine aliorum auxilio, interfecit, (einn, bani), Grm. 49; orms e., serpentis solus percussor, Thor, Hým. 22; jarla einbani regulum exstirpator, Hg. 33, 3.*

EINBERNI, *n.*, *unica proles, (einn, barn, hodie einbirni), Lil. 56; in prosa Eg. 7. 20.*

EINDAGA (-ada, -at), *certam diem præstituerè (einn, dagr); hinc eindagaðr fundr, certa dies ad congressum præstituta, congressus ad certam diem indictus, Hh. 62, 7. In prosa est eindaga stefnudag edicere alicui certam diem ad conveniendum, Orkn. p. 124.*

EINDERISEYAR, *Krm. 8., sec. Rafnium p. 111, Orcades, Ossiani Inistore, quod in lingua Gaelica significat insulas cetorum, ut Orkneyjar insulas phocarum.*

EINDRÍÐI, *m.*, *Thor, SE. I 282, 3.*

553, 2. II 473. 556. 616; hofalönd Eindríða epi ad sanum Thoris pertinentes, ÓT. 16, 2, quo loco Olavius construit menn Eindríða, Thoris sectatores, cultores. vide Einriði.

EINEYGR, adj., unoculus, epith. Odinis, SE. I 236, 1.

EINFALDR, adj., simplex, (einn, faldr): einfak lof, laus simplex, mediocris, vulgaris, Si. 10, 1 (F. VII 86, AR. II 62); einfalt brauð panis cibaricus, Skaldh. 3, 31. — β) ingenuus, liberalis: einföld njórun steina (simus ingenua, candida, Ísl. II 8, var. %, ubi alii einfeldri (malo einfeldr) quod vde). — γ) simplex, stultus: auðrða er einfaldr maðr, Hugsm. 34, 8.

EINFALLEIKR, m., simplicitas, Nic. 25.

EINFELDR, adj., unice deditus, (einn, felldr a fella): e. auðs, vir solius pecuniae rationem habens (in filia collocanda), Ísl. II 8; vide einfaldr.

ENGADÓTTIR, f., unica filia, (einga = einka, dóttir), H. kat. 36, SE. I 320, 5 (169. 4.), FR. I 519, not. 1, membr. 132 Vda Halfr. ad ÓT. Skh. II 84, vide ræki-meir. Scribitur et engadóttir, qu. v. In prosa est eingason pro einkason unicus filius, F. XI 54. AS. aagan dohtar unicam filiam, loc.

EINGEITIR, m., gigas, Cod. Worm. pro eingeitur, (forte gigas simplex, uniceps, respectu þrigeitir, gigas triplex, triceps).

EINGELMIR, m. gigas, pro eingeitur, SE. II 554. vide eingeitur.

EINGETINN, p. p. comp., unigenitus (einn, geta): en salkonungs sólar sonr eingetinn brússar unigenitus dei filius, Hv. 17, Líl. 8, Gðþ. 60.

EINGI, adj., nullus, (einn, gi), ÓK. 9, 4; gen. eingis, (einkis, hodie einkis), ÓK. 9, 3. F. VI 447, 3; acc. eingi, ÓH. 186, 6. Vide eingi, it. eingir, einugi. Eingi þörf, Korm. 4, 3.

EINGB, id. qu. eingi, nullus, ÓH. 74, 3, Hg. 17, 6, Ód. 5, Orkn. 5, 2; vide engr. Acc. sing. eingaa, Söll. 13.

EINHAGI, m., syrma, vestimenti genus, SE. II 494, suprascripto sleða i. e. sleða, qu. e.

EINHARÐR, adj., constantis et intrepidi animi. Krm. 23, (einn, harðr). In prosa, coharðr ek skeligir formenn, Sturl. 9, 19.

EINHENDIS, adv., recta, directe, (propr. una manu, einhenda una manu librare, ein, hönd), F. II 203, 2.

EINHENDR, adj., unimanus, (einn, hönd): einhendi áss, Asa unimanus, Tyr, SE. I 266.

EINHERI, m., monomachus, solitarius bellator, vel qui solis pugnis operam dat, proius unice operam navans, in sing. tantum de Thora, Lokagl. 61. Plur. einherjar, he-nou bello cæsi, in Valkallam recepti, cives Odinis, SE. I 84, Vafþr. 40. 41, Grm. 18. 21. 22. 50, Hg. 33, 16. Ἰσχυρος καθ' ἑαυτὸν, Luc. 11, 21, vertitur per einheri, Vafþr. Hól. 1748, p. 21.

EINHLÍTR, adj., sibi ipse sufficiens, ade-que alienam opis non indigus, (einn, hlitr):

verð ek at öngu orði | einhlitr, nema guð beini, Lv. 34; einhlitr ek þóttumat um flestar allar farir vorar, FR. II 129, 2. In prosa est, einhlitr at e—u máli cui propria vires sufficiunt ad peragendum negotium, ÓH. 79. Einhlitr þegnar, homines, qui sunt membris integris quibusque vires propriae ad res suas obeundas sufficiunt, Grett. 4, 1.

EINHVERR, pron. indef. aliquis, (einn, hverr), Hávam. 123, Harbl. 29.

EINIGIR, plur. masc., nulli, (eingi): einigir ýtar nulli homines, Jd. 1; est pro eingir, inserto i; sic einiga, pro einga, acc. sing. fem., FR. I 284, 2; eingir, pro eingar, acc. plur. fem., nullas, Grág. I 354.

EINÍNG, f., unitas (einn), Líl. 1.

EINIR, m., juniperus, SE. II 483.

EINKA, einkar, einkum, adv., præcipue, in primis: (einn, gi, sec. Gloss. Njalssagæ), einka þrr, in primis alacer, liberalis, F. IV 13; einka sonr filius unicus, Hugsm. 26. 3; einka fóstri, unicus alumnus, vel præstantissimus alumnus, F. X 424, 12, vide einga. Einkar fúss valde cupidus, Nj. 44, 4; e. meinn perquam noxius, Ísl. II 219, 1; e. mildr liberalissimus, F. II 259, 1; e. breiðr valde latus, Si. 10, 1; e. tíðr. F. XI 295, 1. VII 350; e. rúskr, alacerrimus, fortissimus, ceteros homines animi alacritate et fortitudine præstans, A. 4; e. snarla magna celeritate, F. II 318, 2. Einkum in primis, Söll. 28, Jd. 10.

EINKABRÚÐR, f., unica sponsa: e. allaráðanda (Christi), ecclesia, Gðþ. 44.

EINKAGJÖF, f., donum eximium, munus præstantissimum, Hv. 3.

EINKENDR, part. pass. v. einkenna, singulari nota distinguere (einn, kenna): einkend sidavendi morum singularis castitas; vel einkendr, unice notus, de quo inter omnes constat, sidavendi, einkend öld (dat.), morum integritas, de qua inter omnes homines constat, SE. II 246, 1.

EINKILI, m., amicus, SE. I 536. 560, 3.

EINKVÆNTR, p. p. comp., unius uxoris maritus, (einn, kvæna), Nik. 31.

EINLYNDR, adj., sui ingenii, (einn, lyndr), Grett. 86, 4; in prosa, Nj. 121, Vigagl. 1. EINMANA, adj. indecl., solus, solitarius, Söll. 48.

EINMYRJA, f., favilla, FR. II 75, 1, ubi var. lect. einmerja. Dan. Emmer; vide eimyrja.

EINN, ein, eitt, adj., unus, una, unum; neutr. eitt ex vet. Dan. ent, vide Harpestreng, danske Løgebog, p. 19; gen. pl. einna, Völk. 26, pro einna, nescio an mendum sit, — a) numerale, unus, Grm. 2. 3, Vafþr. 47, Si. 28, 4; ef tveir vega at mér einum si duo homines me unum oppugnant, Korm. 5, 3; allir af einum mér omnes ex uno me, Grm. 53; allra nema einna omnium nisi unius, Völk. 26; einn, unus homo, unus aliquis: hverr er segja ræðr einum allan hug, Hávam. 126; nè einn ne unus quidem, cum genit., nè einir þriggja tegu manna ne unus quidem ex his triginta viris, Gha. 49 (Gk. 3. 5);

eina, aðra, ena þriðju, unam (primam), alteram, tertiam, Vsp. 18, Hávam. 149; it. cum demonstr., segðu þat it eina primum illud die, Vafþr. 20, cf. 22. 24. Haud aliter eina pro fyrsti, primus, in prosa F. X 27. — b) aliquis, quidam: eins karls synlr rustici alicujus filii, adjuncta notione ignobilitatis, q̄ vilis rustici f., Korm. 5, 3; einum hróki, Orkn. 81, 9; indefn.: ein sála lángminnigrar kvinna, anima aliqua feminae, pro anima feminae cujusdam, Gd. 20; sitja menn ok meina mér eina Gná steina, Korm. 5, 4; um eina öttu aliquo tempore antelucano, Krm. 14. — c) unus, certus, praestitutus: einu dægri. certo, praestituto die, Skf. 13; inn eini dagr, dies unicus, dies supremus, dies vitæ ultimus, Fm. 10. — d) unus, idem, Grm. 46, Hávam. 35. — e) solus: einir er vos soli, Hm. 4; einn saman secum solus, Hávam. 47; einir saman soli inter se, ibid. 98, einn sér sibi solus, ibid. 95; ein sat hon úti sola sub dio sedebat, Vsp. 26; cf einn skal ráða si res solius arbitrato fiat, H. 16; sá einn is solus, Hávam. 18. 166. Cum substantivo in hoc significato fere postponitur, v. c. við vín eitt vino solo Grm. 19; Þórr einn Thor solus, Vsp. 24; hugr einn animus solus, Hávam. 96; hamingjur einar genii soli tutelares, Vafþr. 49; heiptyrði ein sævidicta sola, Fm. 9. Postponitur et adjectivo, quum verti potest, tantum, solum, tantummodo, nonnisi: tveim einum, duabus solis, nonnisi duabus, F. I 27, 2; vilt eitt grata tantum, Hávam. 126; fátt eitt pauca tantum naves, Si. 6, 4; sic in prosa, fárr einn þorði at lita undir hans brún paucissimi oculos ejus intueri audebant, FR. I 173; mikitt eitt skala manni gefa exigua tantum munera alteri donanda sunt, Hávam. 52, ubi mikitt eitt cum negatione, quæ verbo skal suffigitur, idem valet ac litit eitt modo parum. — f) einna gen. plur., cum superlativo junctum, significat aliquid in suo genere praestantissimum. G. Pauli adnotat: „hic considerantur einir, soli, qui classem aliquam constituunt, ab aliis haec tenus juncti, et einna cum superl. positum, talium summum ac primum notat". Engi er einna hvatastr nemo est unice fortissimus, Hávam. 64, Fm. 17; einna þekkastr, unice gratissimus, unus in acceptissimis, Vegt. 3; einna æðstr manna hominum longe summus, F. II 40, vel forte einna manna æðstr inter sui generis homines. (i. e. regum) summus, ut ÓH. 101, einna manna mest virðr. Hild. msc. c. 33, „Ko li sótti Björn fast, nær í mesta lagi einna manna í sífellu. Resolvi etiam potest illud einna per einn hinn, einhverr hinn, cum superl. determinato, v. c. einna æðstr, einhverr hinn æðsti, unus in summis. Proverbium ÓH. 86, fátt er svá einna luta, at örvænt sé at luttiz annat slíkt, sic exprimit F. IV 175: fátt er svá einhverra luta, et F. VII 169: hann sagði ekki eitt svá ágætt, at eigi mætti verða annat slíkt, nullam unam rem tam eximiam esse, quin. Einna nokkorr, Vsp. 36, est id. qu. einhverr einn, aliquis unus, et góðra nokkorr, aliquis eximius, vide nokkorr. — g) at einn,

tantum, solummodo: eigi at eins er í fagr fengr, non ea tantum magni pretii sunt quæ pulcra sunt, A. 17; at einu, id., lit at einu modo parum, Nj. 103, 5; þin veg semi er at einu í þurð. gloria tua solummodo in defectu est, minime crescit, Hild. 12, 4; landi vikr norðr at einu. terra tantum boream versus recedit, i. e. magis magisque recedit, Orkn. 81, 9. — h) því eins ea tantum de causa, eo solum consilio, Li. 4 (pros. F. VIII 201; svo at eina. F. I 202; = því at eins, F. IV 195. XI 20).

EINNÆTTR, adj., qui unam noctem duravit, (einn, nótt): unam noctem natu Vsp. 31, Vegt. 16; e. ísa glacies una nocte coalita, Hávam. 86, in prosa Sturl. 3, 2. EINNHVERR, pron., aliquis, id. qu. einhverr. (einn, hverr), neutr. eitthvert ali quod, ÓH. 172; gen. einshvera alicujus Plac. 49. Sic in dat. fem., einnhverr F. VII 193.

EINNIN, adv., etiam, quoque, eodem modo (ex einn veg, einn veginn, einnegin, einni et einnin), Skaldh. 1, 19; at morgni skyld mæta einnin mikilli nauð ok sárum dauði Nik. 46. 15, FR. II 280, var. 1.

EINNSAMAN, adj., solus, (einn, saman, FR. I 518, 1; fem. einsaman sola, ibid. 247, 1; scribitur et einn samann.

EINÖRD, rectus, einarð, f. simplicita fides: latr einarðar perfidus, Mb. 6, quæ forma occurrit ÓH. 143, hætta til u einarð manna, 148 halda einarð við láta drottinn sinn, 73 skjoplaz í einarðinni (quæ bus locis omnibus F. V habet einurð, quæ hodie est vulgare). Einorð, f. fides, ÓH. 178, 1, fê lætr ferð (acc.) firða einorð pecunia homines a fide abalienat, F. V ÓH. 177. 197 (vulgaris forma einurð est E. 16. Vigaf. 18).

EINRÁÐINN, adj. qui animo statutu habet, (einn, ráða): neutr. láta einræð animo obstinare, constitutum habere, cum animo statutum habere, F. V. 228, 4. in prosa hafa einræðit, id. ÓH. 208, Eg. 63.

EINRÆNLIGA, adv., pro suo (proprio ingenio, ad sensum communem minus adcomodate, SE. II 104, 1 (ab einrænni singulari ingenio præditus, Eg. 75.).

EINRÍÐI, m., pro Eindriði, Thor, F. 41, 3, et 4 Cod. Hkr. ad ÓT. 16; 2.

EINSET, Gdþ. 15, videtur esse id. qu. einsætt.

EINSÆTT, adj., integrum, licitum, tutum periculi expers, (einn, sætt a sjá), Nj. 4 2, ubi, einsætt er þat, licebit id., id. om periculo caret. — ß) quod e ratione a quod consultum est, Hæz. 43: því er hrís atýri hverjum hag sinn með trú fagri, ýngra þoll ok ellra, einsætt at vel hreins i. e. því er hverjum hringatýri, ýngra þ ok ellra, einsætt, at hreinsi vel sinn h með fagri trú, ideo (quod spatium vitæ h manæ arctis limitibus a deo circumscript est) ratio suadet, ut. Einsætt er þat ratio tutissima et consultissima est., Lb. vide kosta.

EINSKEPJANDI, m., qui solus crou

omnipotens creator, (einn, skepja): e. landa, creator terrarum, *Christus*, *Has. 3* (ut skep-jandi lábs, *ibid. str. 24*), ubi sic: Sendu yðvar anda, | einskep-jandi, hreinan | mér, þann er mitt of færi | munar grand hédan, landa, i. e. einskep-jandi landa, sendu mér yðvar hreinan anda, þann er of færi mitt munar grand hédan.

EINSKÖPUÐR, m., *unicus arbiter*, (einn sköpuðr): e. herfanga, *arbiter pugnae*, qui pugnas decedit et exitus praeliorum regit, *Odin*, *Ha. 194* (SE. II 184, 2). *Hkr. T. VI* verti tur, solus præda bellatoriae distributor; *Shl. construntur* hjalds e. arbiter pugnae; *F. XII 207*, ut supra, quæ utraque ratio consuetudinis Snorriana consentanea est. Cum mult. verbali einsköpuðr conferrri potest subst. einsköpan, id. qu. eindæmi, sjálfðæmi, privatus arbitrium causam aliquam decidendi, *F. XI 94*.

EINSMURNING, f., *unguentum præstantissimum*, (einn, smurning): e. andar sára de *Spiritu Sancto*, *Ho. 12*.

EINSTIGI, n., *semita angusta*, quæ nisi a singulis transiri non potest (stig, stiga): e. heisar, *semita cotis*, *gladius* (quod cote auctor), *SE. II 162*, 1.

EINSTIKA, f., *amnis*, *SE. I 576*, 1. *II 479. 563*, sed *II 622* einstiga. *Ed. Lö-* *tesinus* habet einutikla.

EINSTÖÐR, adj., *solitarius*, (einn, stöðr), *En. 4*.

EINUGI, dat. sing. neutr. ab eingi, *nul-* *lus*, (einn, gi): einugi feti framar ne uno quidem passu ulterius, *Lokagl. 1*; einugi n nulla re: nè svá illr, at e. dugi, neque alio nequam, ut nulla in re frugi sit, *Há-* *ron. 135*; einugi, nullo pacto, vel, non sola per se, *Fm. 17*, ægishjálmr bergr einugi, *galea* *formidabilis nullo pacto protegit*, vel sola per se non protegit, ut einugi h. l. eundem modum habeat atque hodiernum ekki ein-ganga. *Eadem forma occurrit in prosa*, *Grag I 22*.

EINVALD, n., *singularis potestas*, *sin-* *gulare imperium*, *monarchia* (einn, vald): þrennt einvald, *terna unitas*, i. e. *sancta Trinitas*, *Gd. 64*, ubi sic: sæma þrennt ein-*vald í bedörða haldi deum trinum observan-* *dis præceptis colere.*

EINVALDI, m., *solus dominus*, *unicus* *possessor*, (einvald): e. fjár unicus pecuniæ possessor, *Fm. 38*. *Eadem forma H. 3. 21*, *H. 3.*

EINVÍGI, n., *certamen singulare*, (einn, vgi): heyrja e., *Korm. 11, 2*; qua in re dif-fert ad hólm-ganga, *certamine circensi*, vide *Korm.*, Þerui mælti: þú *Kormakr* skorabir þú mik til hólm-ganga, en þar á mót býð ek þér einvigi; þú ert maðr úngur ok lítt reyðr, en á hólm-ganga eru vandhæð, en allu ekki á einvigi. *Et paucis interjectis sequuntur* *hæp curtaminis circensis.*

EIR, f., *quies*, *pax*: eir þótt aldri væri eir annquam quies daretur (*pugna cessaret*), *Orin. 81, 4*; sýnja brynju eirar, *loricæ* *quidem non dare, telis se objicere*, *Sic 2, 1*; viltu e-m eir, *pacem*, *incolumitatem* *alicui*

conciliare, *Eg. 67, 6*; eirar vðu *spes pacis*, *Hh. 63, 1*; geirs eir, *quies gladii*, *pax*, *ab-* *stinencia a pugna*, *Hlin* geirs eirar, *dea* *quietis gladii*, *femina* (*quod pugnantes diri-* *mere solebant feminae, natura vulgo pacis et* *quietis studiosa*), *Korm. 5, 2*; biðja e-a eirar *pacem alicujus exposcere*, *Eg. 89, 2*, *Has. 64*; væta hollrar miskunnar ok eirar id., *Has. 4. Plur., SE. II 226, 2*: Kraki framdi flotna eirum *Krakius cives pace beavit*; áðr frágum þá þeirra lokit eirum antea *audivimus paci eorum finem factum esse*, *GhM. II 296* (*Fbr. 22, 4*), *quo loco Vita Ol. Sancti rectius habet*, áðr frágum þá þaðra — lokit eiru ante tamen (þá = þó) *audivi-* *mus pugnam fuisse commissam.*

EIR, f., *Eira*, *dea medicina*, *una Asid-* *um*, *SE. I 114*; dat. eir, *Korm. 3. 10*, sed eiri, *Fjölm. 29*. *In appell. feminarum*: faldra Eir, *dea calyptarum, femina*, *Skáldh. 7, 20*; — ormdags (*auri*), id., *Ísl. II 254, 1*; — eldbekks (*auri*), id., *Korm. 3. 5*; — háðyrnis geira (*pectinum*), id., *Korm. 3, 8*; — unnfýrs (*auri*), id., *Korm. 3. 10*; örglasis, id., *Fjölm. 29*. — β) *absol.*, *femina*, *Ísl. II 252, 1*. — 2) *famula Men-* *gladae*, *Fjölm. 39*. *Vide Eirr, it. composita* *haldeir, valdeir.*

EIR, id. qu. èr (i. e. þær), *vos*, *F. V 180*.

EIR, n., *æs*, *vide eirhest*, *eirjöfurr*, *eir-* *maðr*. *In prosa F. VIII 448. II 129*. *Vide* *hlökkeir*, *quod dubia lectio est* (*Lapponiceair*).

EIRA (eiri, eirða, eire), v. a., *parcere*: sèr ræð hann lítt eira ille (*Vingius*) *sibe mi-* *nime pepercit* (*mala imprecari capiti suo mi-* *nime dubitavit*), *Am. 31*, *hunc sensum in-* *format Volsungasaga*, ok lítt eyrði hann sèr í slíkum orðum (*FR. I 214*); eira e-m *par-* *cere*, *F. III 27, 1*. — β) *commodum esse*, *prodesse*, *expedire*: vitum, hve oss of eiri öl, *exploremus* (*periculum faciamus*), *ut no-* *bis profutura sit* (*commoda, salutaris fu-* *tura sit*) *cerevisia*, *Eg. 44, 2*. *Sic in* *prosa*: Egill fann þá, at honum mundi eigi svá búit eira, *E. intellexit*, *commo-* *dum* (*salutare*) *sibi non fore*, ut *res eo* *tenore perseveraret*, id. qu. dugn, hlýða, *ezo* *pedire*; sic et *F. IX 511*, var. 9 eira est id. qu. henta, *utile esse*, *convenire.*

EIRARLAUSS, adj., *quietus*, *pacis expers*, (eir, lauss): eirarlaust oddvita ríki *laborio-* *sum Ducis imperium*, *Eg. 70*.

EIRARSAMR, adj., *quietus*, *pacatus*, *tranquillus*, (eir, samr term.): eirarsamt veldi *tranquillum, pacatum imperium*, *Ha. 274*; sed *F. X 47* *haud bene scribitur* *eyrarsamt*.

EIRAVANR, adj., *immitis*, *inclemens* (eir, vanr), *de vento*, *Eg. 60, 3*.

EIREKKR, adj., *semper fortis*, (ei = ø, rekk = rakkr) *GE. 2*.

EIRHENTR, m., *equus aneus*, (eir, hestr), *Merl. 2, 34*.

EIRJÖFURR, m., *rex ex ære*, *aneus*, (eir, jöfurr), *Merl. 2, 41*.

EIRLAUST, adv., *sine elementia*, *sine* *lenitate*, *remissione*, (eir, f., laust), *veho-* *menter*, *magna cum vehementia*, *ÓH. 47, 1*, *57, F. VI 407, 3, Sturl. 6, 36, 1*.

EIRMADR, *m.*, *vir æneus* (eir, *n.*, madr): taka á sik eirmann, virum æneum induere, formam viri ænei adsumere, *Merl.* 2, 34.

EIRR, *f.*, *dea Eira*, *id. qu.* Eir; in appell. fem., Eirr aura, dea divitiarum, femina, *GS.* 15, vide hringsir.

EIRSAMR, *adj.*, *clemens, pacificus, benignus*, (eir, *f.*, samr, term.): de Christo, eirsamr drottinn, *Lb.* 49; sic quoque legendum *Lb.* 20, ubi sic: árveitis rann fta | eir sanz or ben þeirri | hugum skyldu það hölldar | heyravtn ok dreyri, i. e. vatn ok dreyri rann or þeirri ben eirsams árveitis fta.

EISA, *f.*, *favilla, cineres igniti*: sem loga bregði upp úr eisu ut si flamma ex cineribus exolet, *F.* V 178, 2; el álmrosar, procella jaculationis, pugna, ejus eisa gladius, á. eisu elrunnr pugnator, *Hg.* 7. — 2) poetice, ignis, *SE.* I 506, *Mg.* 32, et in plur., eisar, ignes, *F.* XI 306, 1, *Ha.* 291, 2, *SE.* I 506, 6. Himins eisa, ignis cæli, sol, *F.* VII 51, 2, cf. *F.* VI 197, 1; eisu áss, contus ferri candens, ignitus, *SE.* I 300, 3. Eggfars eisar, ignes clipei, enses, *Ha.* 232, 4; e. más jarðar (maris), aurum, *G.* 47; e. jarðar umgirdis (maris), aurum, ejus veitandi vir, *Nj.* 44, 4; e. Ránar (undæ), aurum, runnr Ránar eisu vir, *SE.* II 228, 1. — 3) gladius (ut eldr), *Nj.* 30, 31 (*AR.* II 243), ubi reisa eisu at holdi (i. e. höldi), homines gladio appetere, vide reisa, — 4) in compositis: blódeisa, dólgeisa, rógeisa.

EISA, (eisaða, eisat), *v. n.*, *ruere, magno impetu ferri* (*Angl.* to issue, exire, erumpere, *it. active, emittere*): létum skeidr eisa undan út at sundi fecimus naves per fretum exterius decurrere, *OH.* 70, 2 (*AR.* I 304, 2); vargr hafs eisar fyrir visa, navis, rege ita curante, magno impetu fertur, *SE.* I 248, 3; part., eisandi gekk loðungs floti regia classis ruens (magno impetu, cito cursu) íbat, *Hund.* 1, 25, de unda: eisandi veðr undan uðr ruens unda ante navem grassatur, *RS.* 13.

EISKALD, *n.*, *cor*, *SE.* II 493, 5: „hjarta heitir eiskolld, sem kvað Illugi Bryndólaskáld: enn hélt ulfa brynnir | eiskaldi gramr beisku, ubi coherent, ulfa brynnir hélt enn beisku eiskaldi præliator (rex) etiam tum acerbum cor (animum, i. e. animum ultionis cupidum) retinuit.

EISKÖLD, *incerti gen.*, *cor*: „hjarta heitir ok skarn ok miskolld,” *SE.* II 430; vide eisköld, misköld.

EISKÖLD, vide sub eiskald, *it.* misköld i misköld.

EISKÖLDR, *m.*, *cor*, *Fm.* 27, ubi, misköld vil ek etinn láta cor comedere volo.

EISKRA, (-aða, -at), *v. n.*, *fringere*: gúrvir at eiskra, fremebundi, frementes, *Hm.* 11. In prosa occurrit hoc verbum in *Heidarvígasaga* (*Isl.* II 338): gekk hon utan ok innar eptir gölfnu eiskrandi; *it.* *FR.* I 524, hanu eiskraði þá mjök, ok hélt við berserkgang; *Sturl.* 9, 8 (p. 199) var. lect. 1 est eiskrandamikit, quo respicit lectio in *Lex. B. Haldors.* sub *v.* eyskra: Gízor var

eiskrandi mjök; etiam eyskra scribitur *FR.* II 483, sed *Codd.* melioris nota eiskra.

EISTNESKR, *adj.*, *Estonicus, ex Estonia*, *Ý.* 36, *AR.* I 263, 2.

EISTR, *m. plur.*, *Estones* (*F.* X 391): Eistra dólgr, hostis Estonum, de rege Ónundo, *Ý.* 39 (cf. c. 37).

EISURFÁLA, *f.*, *femina gigas*, *SE.* I 552, 3 (*II* 555: eipurfála).

EITR, *nanus*, *Vsp. ed. Holm.* 15 (non habet *Cod. Reg.*), *v.* eitri.

EITR, *n.*, *venenum: blása eitri, venenum efflare, eructare, de serpente*, *SE.* I 414, 1; metaph.: fæsti eitri, venenum eructavit, de fremente et irata Brynhilda, *Gk.* 25; eitri ekki, pestis doloris, gaudium, *GS.* 22. Eitrs þrúttinn venenis tumidus, de corpore hominis fascinis corrupti, *Nj.* 7, 2, sec. Jonsonium, sed construi quoque possunt eitrs linnr serpens venenatus, eitrs linnbeðr, culcita serpentis venenatis, aurum, eitrs linnbeðs lundýgr, inimicus auri, vir liberalis, cujus constructionis rationem vide in linnbeðr. Sic et eitrs eyðir accipit Jonsonius de consumtor veneni, de eo qui venenis abutitur, *quod Halgrimus bipennem suam incantaverat*, *Nj.* 30, 2; sed et h. l. construi possunt, eitrs ölun piscis veneni, piscis venenatus, serpens, eitrs ölungrund, terra serpentis, aurum, ejus eyðir, consumtor auri, vir. — ß) videtur esse cruor, sanies, *Germ.* Eiter, Dan. Edder, sanies: örvar eitri skeptar sagittæ, manubria sanie, cruore, madentes *Sturl.* 6, 15, 8. — γ) de gelida vi aquarum glacialium (jökulvötn): þar er þjóðar fæsti eitri ubi ingentes fluvii virus (i. e. limum algidum) eruperunt, *SE.* I 294, 1, de qui gelida vi cf. *F.* III 184. Vide et eitri kaldr.

EITRBLANDINN, *p. p. comp.*, *venenum mixtum, epith. veneficæ*, *Gullk.*

EITRDALAR, *m. plur.*, *valles venenosa* (eitri, dalr), *Vsp.* 33.

EITRDRÖPAR, *m. pl.*, *guttæ veneni* (eitri, dropi), *Vsp.* 34, *Vafþr.* 31, *SK* 3, 23.

EITRFÁR, *adj.*, *venenatus*, (eitri, fár) *acc. pl.*, eitrfá: skal ek eitrfá orma telji *SE.* II 486. 570; *acc. s.*, orm eitrfán, *Hjml.* 23.

EITRFISKR, *m.*, *piscis venenatus, serpens de anguilla*, *F.* IV 89. 233, 1.

EITRFULLR, *adj.*, *veneno plenus*, (eitri fullr), *venenatus, epith. serpentis*, *Krm.* 26.

EITRHVASS, *adj.*, *veneno acutus*, (eitri hvass): eitrih. ormr serpens venenatus, hasta usurpatur *Krm.* 12, quo loco forte eitri tantummodo intendit notionem, ut praecatur.

EITRI, *m.*, *nanus*, *SE.* I 340, var. 1: in nomenclatura nanorum, *SE.* II 470. 55 — 2) nomen Sinus maris, *SE.* II 493, ha Eiterfjorden in confinibus Nummedalia Halogæ, *AnO.* 1846, p. 84.

EITRKALDR, *adj.*, *prægelidus, perfrigidus, eitri, kaldr*, de fluvio, *SE.* I 476, *Hb.* 11, 1. *Soc.* etterhalt, *id.*, Eit

(SE. I 200), *nomen amnis parvuli in 'paracia Bergund in Svanmörta, ob perpetuum frigus sic dicti, Ström. I 139. 149.*

EITALIGR, *adj., venenatus, virulentus*, (eit): ormsins augun eitrlig *venenosi serpentis oculi*, *Nik. 12*; eitrlig röt ágirndar skeyta *venenata radix avaritiæ jaculorum*, *Nik. 36.*

EITRSVALR, *adj., id. qu. eitrkaldr*, (eit, svalr), *epith. oceani: e. hölmfjöturs naðr prægelidus oceanus*, *SE. I 472, 3.*

EITRÚNGR, *m. serpens*, (*qs. venenatus*, eit), *SE. II 487. 570*

EITRÞVENGR, *m., lorum venenatum*, (eit, þvagr), *serpens: e. vigs, serpens pugna, hasta, allr vigs eitþvengs, deus hastæ, vir, Sturl. 4, 14, 1 (RS. 29).*

EID, *n., isthmus: hábrýnjaðar skeiðar láta eð hlýja sér*, *Hh. 62, 5*; eids lád, *terra istmi, insula Mona, allusione facta ad significationem tou Mön, H. 22, vel lögdís eids, isthmus (i. e. terra) gladii, scutum, þverrir lögdís eids, consumitor scuti, bellator. Sed F. I 194 pro eids habet seids (Hkr. membr. 2. seid), o: lögdís læbrautar seids eljunfróðr, strenuus in perferendis belli laboribus.*

EIDA, *legendum videtur, F. V 247, 2 (pro teida), quæ forma referenda videtur ad inna, præstare, solvere, pendere; vide eik, subst. verb.*

EIDA, *f., mater, (Moesog. aipei), SE. I 538, FR. III 17, e. orms váða, mater Thoris, terra (regnum, imperium), SE. I 602, 1.*

EIDBRÓÐIR, *m., frater juratus*, (eidr, bróðr), *id. qu. svarabróðir, F. X 19. 25. II 206; ut intima sortis necessitudine junctus: e. arnar corvus, Fsk. 4, 2.*

EIDFASTR, *adj., juris jurandi servantissimus, datæ fidei observantissimus*, (eidr, fast), *Hh. 73, 2.*

EIDR, *m., jusjurandum, Vsp. 24; svarðr eidar juramenta jurata, Gha. 31; vinna eða alla de omni re jusjurandum dare, Gha. 47 (Gk. 3, 3); vinna alla eða omnia juramenta dare, Völk. 31, quod est Vegth. I vinna alls konar eíd omne genus jurisjurandi dicere. Látadu einn eíd alla verða, ne dicas (putes) idem omnibus evenire, F. V 375, locutio desumpta ex formula jurata, eigi skal einn eidr alla verða (Nj. 13), non debet unum jusjurandum ad omnes pertinere, quæ in proverbium abiens sonuit, eigi verðr einn eidr alla (Hild. msc. c. 10), non quisque casus exceptiones habet. Eids fróðr, homines jurati, intima societate juncti, socii, de Thore ac sociis expeditionem Geirrodgards suscipientibus, SE. I 296, 3, ubi ne construendum videtur: eids fróðar hlaut (pro hlutu, plur.) ógnðjarfan hug, meira arð, jurati socii nacti erant animum in primis antecessæ hereditate. (quibusvis opibus præstantiores. Simili modo eids haukar, accipiter jurati, i. e. prædæ socii, Isl. I 162, 1, F. III 148, 2. Vide bangeidr (gemseidr). — 2) patrocinium, tutela, defensio; vide vagnidr. Hic significatus petitur ex Fbr. 5: þeir voro þingmenn Vermundar, ok hélt*

hann mjök hendi yfir þeim feðgum — ok var þeim því ekki skjótt hefndr sinn ósömi, at eidr Vermundar stóð fyrir. *Eadem vox Fbr. 19 scribitur heidr: mikít kapp legger þú á með þjófnum, ok muntu illt at sök hafa, ok eigi mun þinn heidr of allt standa fyrir honum, þó at hann gáangi nú undan, qui locus breviter citatur in Ed. Sæm. ed. Hafn. T. I. p. 281. not., ubi pro heidr legitur eidr.*

EIDR, *m., subst. verb., qui præbet, (eida = inna): eidr forsa feyrar, præbitor ignis fluvii-atilis (auri), vir, Eg. 83, 2.*

EIDRENNIR, *m., amnis, fluvius, SE. I 577, 1. Fragmm. SE. hanc vocem haud dubie depravarunt, 748 æidr æimir (SE. II 480), 757 eidr eimir (SE. II 563); propius accedit 1eð (SE. II 623) legens eidrænir. Vide eidrennir.*

EIDROFA, *adj. ind., perjurus, Merl. 1. 18.*

EIDROFI, *m., perjurus, sæðifragus, qui fidem datam sefellit, (eidr, rofi), etiam de femina, H. Br. 5.*

EIDSÓTT, *juramento petito, oblato jure-rejurando postulatum, (eidr, sótt a smkja), videtur esse lectio egregii fragm. K., Eg. 57, 1 (vide ichnogr. Eggillsagæ præmissam), pro auðsótt, conjectura G. Pauli.*

EIDSVARA, *adj., indecl., juratus, jurato sædere conjunctus, (eidr, sverja): e. frið ar Gauta setrs, snotrir víkingar, jurati defensores Asgardis; ezimur propugnatores, dicuntur socii Thoriani, Geirrodgards iter facientes, SE. I 294, 4.*

EIDVANDR, *adj., jusjurandum religiose colens, promissorum servans, et ab aliis idem postulans, (eidr, vandr), HS. 6, 3, Ha. 117.*

EIDVARI, *m., bos, Edda Lövásina, haud dubie ex eyþvari.*

EK, *pronomen, ego, gen. mín, dat. mér, acc. mik. Nom. ek, 1. personæ verborum suffragum, aphæresin patitur, v. c. emk, vark, vide a negat. et k. Gen. mín, usurpatus pro dat. mér, v. c. mínlíkt. Ak pro ek, OH. 92, 5, sec. cod. A.; cf. varak, Bk. 2, 26, et jak, F. X 287. De forma eg ego, vide in g.*

EK, *1. s. præ. ind. act. verbi aka verhere.*

EKIN, *f., amnis, SE. I 128. 576, 1; vide eikin.*

EKJA, *Korm. 12, 4, videtur esse simplicissima forma verbi auka, scil. ek, ók, akít, ekja, pro eyk, jök, aukít, auka, augere, etsi, quod adinet ad formam, similis sit verbo at aka, sic enim variant skek, skók, skakit, skekja, et skek, skók, skekít, skaka, quater. Ceterum ekja, quod tantum l. c. occurrit, periphrastice adhibetur, ut auka: ekja týju, ambiguum fidem ostendere, minus sincere agere: en nú ferr svá, at myrðilfræyr Jálsks skýja vill ekja týju at törgu morði, nunc vero eo rediit res, ut prælator velit (i. e. tu velis) dubiam fidem in pugna ostendere; quod statim explicatur ulterius per marglyndr ertu.*

EKK, *metri causa pro ek ego: ekk um*

hefnda svá okkar sic ego nostrum utrumque ultus sum, *F. II 87, 1.*

EKKI, *neutr. adj. eingi v. engi, nullus, nihil: kunna ekki nihil scire, Hávam. 5, 27, Has. 3; mæla ekki nihil loqui, Hým. 25; jarla yndi þótti mér ekki vera, Hávam. 97 — 2) non, neququam, haudquaquam, a) cum verbo: Hyndl. 25, Söll. 9, Ghe. 41, Sonart. 9, Am. 45, Hm. 17, 28, Selk. 17. — b) cum adjectivo: e. litill, haud exiguus, magnus, insignis, Rekst. 10; e. smátt non minuta (frusta), Krm. 18; ekki brigðlundadr. animi non inconstantis, de viro gravi, Gþ. 12, ubi ekki postponitur adjectivo: sagðar hefi ek (kvað bóla brigðir) brigðlunduðum ekki þundi; in ultimo versu ponitur, Selk. 17, Orkn. 79, 5.*

EKKI, *m., dolor, animi ægritudo; in obliquis ekkja: F. X 208, 2 (A. 11); e. þróaz dolor ingravescit, Mg. 9, 5; orð fær mér ekka verbum mihi dolorem adfert, Sk. 1, 20; óþokki, blandinn anderligum ekka, similtas, pertinaci dolore mixta, RS. 33; eittr ekka, pestis doloris, gaudium, GS. 22. Nunc fere de singultu, ut accipi potest Skáldh. 7, 19: svarar af ekka möðum anhelo singultu respondet, et Sonart. 2: því at höfugligr ekki veldr cujus rei causa est gravis singultus. — 2) res dolenda: ótal var þá Guðrún, er hon ekka heyrði, cum rem dolendam inaudiebat, Am. 43. — 3) quicquid dolorem et noxam adfert (ut sú): bruma ekki, noxa ramorum, securis, Ísl. 24.*

EKKILL, *m., regulus maritimus, SE. I 547 1. II 154, 2; ekkils blakkr, equus piratæ, navis F. II 315, 2; — braut (via), mare, Ísl. I 164, 2; — el (procella), pugna, ekkils elu gervidraugr, pugnator, vir, Fbr. 44, 3 (GhM. II 398, 2); — eykr (jumentum), navis, ekkils eykrið vir E. 74, 3; — völlr (campus), mare, ekkils vallar andr navis, ejus ullr vir, Nj. 73, 2; — hestr (equus), navis, ÓH. 70, 3, vel forte rectius, fækk ýmissar ekkils iðir, suspicio varia studia piratæ, i. e. operam navo tam maritimis, quam terrestribus itineribus, vide annotata ad hagnorn infra; F. IV 134, 1 pro ekkils habet ekkjur, feminæ! et Cod B. ekkjom, feminis, quod præstare videtur.*

EKKJA, *f., uxor viri morbo mortui, vidua, SE. I 536, Am. 98, ubi legendum ekkju namn hljóta, id. qu. FR. I 223, bera ekkju nafn. Cum hæll et viduam viri ferro peremti et calcem pedis significet, ekkjur homonymice calces pedum denotat, Eg. 89, 3. — 2) poetice, femina quælibet, SE. I 558, 1; málvinir ekkja, ung ekkja, virgo, Krm. 20, Eb. 19, 3, Hh. 62, 2, 3, F. V 229, 2, ÓH. 70, 5, 92, 6, 221. Svölus ekkja, uxor Odinis, Tellus, SE. I 280, 1; hrekkmímis ekkja, uxor gigantis, femina gigas, SE. I 296, 2.*

EKL, *adv., parum: ógn vara ekl óblið, pugna haud parum erat immissis, i. e. vehemens fuit, SE. II 176, 1. Proprie est subst., id. qu. ekla defectus, indeque formatum eklaust pro ekl-laust, sine defectu. J. Olavius, NgD. 76, supponit adj. eklr,*

parcus, unde Hkr. T. VI p. 39 eklar eldgerðar mútar, parca culinæ munera, conjecta esse videntur.

EKLA, *f., defectus: ei af eklu, non parce, magnopere, FR. II 43, 3; it. omissa præpos., eigi eklu, non leviter, non parce, Mg. 35, 1; vide sumlekla, defectus cerevisiæ.*

EKLA, *f., amnis, SE. II 576, 1.*

EKLAUST, *adv., magnopere (sine defectu, ekl, lauss): gjalda þakkir e. ingentes gratias agere, Plac. 57.*

EKRA, *f., terra, Ed. Lövasina; propr., arum: börðust á ekrum — þar vildu hvárrirtveggju sá, Ísl. I 125; Angl. acre; arum novale, Norv. ekki, Félag. V 16.*

EL, *n., procella acris subitotoque transiens, it. ventus: haf eli sollit mare vento tumidum, Hh. 35, 2. Gen. pl. ela et elja: ela rann, domus procellarum, cælum, ela ranns rit, clipeus cali, sol, Has. 26; ela vängur cælum, ela vängs jöfurr deus, Has. 32; elja fold, terra procellarum, cælum, Has. 31. (Svec. il procella); ela ból cælum, buðlungur ela bóls deus, mærl ela bóls buðlungs, Sancta Maria. Ag. — 2) in circumscriptionibus pugna: el ála (piratæ), pugna, ÓH. 218, 1, 3, HS. 6, 5; — eggja (acierum), id., F. I 171, 1; — grafninga þelar (clipei), id., Hh. 2, 3; — hlakkar (bellonæ), id., skíð hlakkar els ensis, sendir hlakkar els skíða, missor ensium, vir, F. II 87, 2; — stála (chalybum), id., ÓT. 130, 3; — svolnis, vide jel; — ullar skips (clipei), id., SE. I 426, 3; — Yggjar (Odinis), id., Jd. 28; bál Yggjar ela, flamma pugna, gladius, F. II 87, 2. Vide præterea in elbjóðr, elboði, elbðrvar, eldraugr, elfestir, elfreyr, elherðandi, elherdir, elhvetjandi, elhvötuðr, elrunar, elskyndir, elstærir, elsvellandi. Nimbum telorum cum procella comparat Livius 37, 41; equestris procella (i. e. ingruens equitum vis), Taciti Hist. 3, 53, 3, unde, equestrum procellam excitare, Liv. 30, 18. — 2) imber: el aagna, kinna, hlýra, brú, hvarma, lacrima, SE. II 500; el kinna, id., GS. 2. — 3) absol., pugna: ótt var el þat, er sóttag | Adils bláum (blám) naðri, impetuosa erat pugna, quâ, Eg. 55, 2. Sic in prosa: skamt hefir þat el verit brevis ea procella (i. e. pugna) fuit, Sturl. 6, 4; verð hér nú hit snarpasta el, Sturl. 7, 30; varð þá at nju hit harðasta el, íbid. 42, utroque loco de impetu, impressione in pugna facta; Gönndlar þeys el impetus pugna Reskt. 11. — 4) composita: brandel, gunnel, hjörel, harðel, nadel, sverðel, kornel.*

EL, *1. s. præs. ind. act. verbí ala, alere.*

ÆLA (æli, ælda, ælt), *v. n., scaturire, ebullire (sál), de aqua: vatn ælir aqua cum murmure defertur, SE. II 216, 2.*

ELBJÓÐR, *m., qui procellam offert, (el, bjóðr): e. hrotta, procellam gladiorum (pugnæ) offerens, pugnator, vir, Ísl. 22.*

ELBOÐI, *m., id. qu. elbjóðr (el, boði): e. göndlar, procellam Bellonæ (pugnæ) offerens, bellator, Od. 11; e. Harbarðs (Odinis), id., Nj. 103, 3; vide aliam interpretationem sub sannelboði.*

ELBÖL vide elsólar.

ELBÖRVAR stáls *pro* börvar stáls els, a stáls el, *procella chalybis, pugna, börvar* st. els *pugnatores*, *Fbr.* 33, 2 (*GhM.* II 342, 2).

ELDA (eldi, elda, eldt), *v. n.*, *ignem accendere, flammam excitare* (eldr): gramr eldi svà *rez talem flammam excitabat* (*metaph. de distribuendo auro sermo esse videtur*), *SE.* I 506, 5.

ELDAZ (eldis, eldt), *v. n. dep.*, *consecrere*, (aldr): ek eldums *senesco*, *ÓT.* 123, 1; eldas at löndum *in imperio senescere*, *Hg.* 31, 3. — β) *obsolescere, obliterari*: þrá muna oss um má eldas *desiderium nostrum (amor) per aetatem (quoad vixero) non obliterabitur*, *Korm.* 3, 2; *cf.* ella *pro* elda.

ELDAND, *n.*, ýtar eldbands þrumu sanda *pro* ýtar þrumu sanda banda elds, *datores insularium arenarum vinculi (maris) ignis, datores auri, viri*, *þ. Hrað.* (*ed. Hafn.* 1848) str. 7.

ELDBEIDIR ár *pro* beiðir ár elds, *vir, ab ár eldr, ignis fuvit, aurum*, *Nj.* 73, 1.

ELDBEKKIS EIR *pro* Eir bekkis elds, *femina, a bekkis eldr, ignis rivi, aurum*, *Korm.* 3, 5.

ELDBÖÐI, *m.*, *oblator ignis*: — ata stöttar (*maris*), *auri, vir, Ag.*

ELDBROTÍ, *m.*, *fractor ignis*, (eldr, broti): e. lagar, *qui ignem pelagi (aurum) frangit, qui aurum distribuit, vir liberalis, de imperatore*, *G.* 50; e. unnar, *id.*, *Ar.* Hjör. 6, 2; e. Ygjar, *qui ignem Yggi (Odinis, gladium) frangit, qui gladio abutitur, preliator, vir, Jd.* 36.

ELDFALDINN, *p. p. comp.*, *igne caput velatus*, (eldr, falda): e. alda, unda, *igne fatuo coruscans*, *Korm.* 19, 5.

ELDGEFN, *f.*, *Freyja (domina) ignis domestici*, (eldr, Gefn), *femina*, *F.* VI 200.

ELDGERÐ, *f.*, *coctio*, (eldr, gerð): eldgerðar ók, *olla, ejus mûta, munus ollæ, cibaria*, *HS.* 18, 1. *Sed h. l. eldgerðar videtur conjectura esse, nam membr. E. habet eldgerðr, Ad elgerðr, C ólgerðr, B ólgerðar.*

ELDGERÐR, *f.*, *dea ignis domestici*, (eldr, Gerðr), *femina, in casu vocandi*, *HS.* 18, 1, *sec. lect. membr. E. Tum akar mûtur de holecibus accipiendum, forte munera maris, ab ók (μακρὰς, ὠγύη).*

ELDGRENNIR, *m.*, *qui ignem minuit*, (eldr, grennir); e. unnar, *qui ignem undæ (aurum) minuit, liberaliter distribuit, vir*, *SE.* II 124, 1. *Vide* elgrennir.

ELDGUNNAR, *m. pl.*, *pugnatores, viri* (eldr *ensis*, gunnar = gumnar), *Nj.* 136, *ubi construo: þá er eldgunnar bruanu þar inni et oddrunnar tina harmsakir. Jonsonius construxit: gunnar eld (pro í gunnar eldi), igne hostili.*

ELDHRIMNIR, *m.*, *lebes Valhallæ*, *SE.* I 124—26, *Grm.* 18 (eldr, hrim).

ELDHRÍÐ, *f.*, *procella ensis*, (eldr, hríð), *pugna*, *Orka.* 22, 4.

ELDHÚS, *n.*, *hypocaustum, culina: eldhúss* víðr, *ligna culinaria, coquinaria* = skíð, *Korm.* 3, 2.

ELDI, *n.*, *alimentum*, (ala): gnógt eldi,

magna alimenti (escæ) copia, *Hb.* 11, 1; gnótt eldis, *id.*, *G.* 28; e. órgildis, *alimentum lupi, strages*, *SE.* I 476, 2; e. orms, *alimentum serpentis (vel atas, vita serpentis, ut heldr á eldi = heldr við aldr, ætate provecior, FR.* III 276), *ætas*, mildr gramr ræð gerva *für austr þaðan um orms eldi liberalis rex in orientem versus per ætatem iter fecit*, *SE.* II 493, 5. — β) *partus, fatus: komast eigi frá eldi sinu partu non levare, partum eniti non posse, pros. FR.* III 276. — γ) *alimentum ignis (ala), vel cremia, ligna cremialia (elda)*, *Alom.* 28.

ELDÍNG, *f.*, *fulmen*, *SE.* II 196, 4, *Ha.* 293, 1; eldingar heims *caelestia fulmina*, *Ha.* 319, 1. *Metaphorice: blóðs eldingar, fulmina sanguinis, gladii*, *Ha.* 233; elding ifla foldar, *fulgur manus, annuli, aurum*, *Ha.* 266, 3. *Vide* fárelding.

ELDÍNGI, *m.*, *qui alit, nutrit* (eldi), *v. sanneldingi.*

ELDIR, *m.*, *Elder, famulus Ægeris, (qs. coquus, elda)*, *SE.* I 338, *quo loco Cod. Reg. habet reseldr (i. e. ræseldr = hrævarelldr, ignis fatuus), Lokagl.* 1. Eldis bróðir, *sponsæ Eldris, undæ, utpote igni fatuo lucentes, FR.* I 478, 2, *cf.* eldfaldinn. — 2) *qui ignem accendit, flammam excitat* (elda): e. vers elda, *qui ignes marinos accendit, qui aurum annulosque facit splendere, vir, Gþ.* 3.

ELDMEIÐIR, *m.*, *læsor ignis*, (eldr, meiðir), ángrs eldmeiðir, *qui ignem æquoris (aurum) lædit, comminuit, distribuit, vir, Isld.* 15.

ELDNARÚNGAR, *m. pl.*, *Sturl.* 4, 35, 1 (*citatum in Landn. Gloss., ubi vertitur, nutritor ignis, coquus*) *legendum est eldnárungar, q. v.*

ELDNJÓRUN, *f.*, *dea ignis*, (eldr, njórun), óldu eldnjórun, *dea ignis marini (auri), femina*, *GS.* 31, *Eb.* 40, 3 (*GhM.* I 758, 1).

ELDR, *m.*, *ignis*, *Alom.* 26, *Hávam.* 68. 51; *dat.* eld *pro* eldi, *Eg.* 82, 1; *ignis domesticus, Hávam.* 3, *Gho.* 10, *Rm.* 2. 14; brik elds, *custos ignis domestici, femina, Is.* II 351, 1, *hinc eldgefn, eldgerðr; ignis ad cruciandum, Grm.* 2, *ad medendum, Hávam.* 140 (*Gha.* 40); *hæc vis medica ignis illustratur proverbio: fáir bera allt mein frá eldi pauci totum malum ab igne referunt, v. Gloss. Ormsl. sub v. hydr. De igne infernali, Lv.* 41, *Mg.* 9, 6; heimr háts elds, *domicilium alii ignis, inferus, tartarus, ÓH.* 171, 2. Eldr himins, *lopts, ignis cæli, aeris, sol*, *SE.* I 330; e. hlýrnis, *id.*, *budlúng hlýrnis elds, rex solis, Christus, Has.* 21. Bróðir elds, *frater ignis, ventus, SE.* I 330. Eldr handar, *vatna, ignis manus, fuviorum, aurum, SE.* I 336; e. Óðins, *orrustu, sækonunga, herklæða, hræva, benja, blóðs, ensis, telum quo cæditur, SE.* II 428, *SE.* I 420; e. Gauts (Odinis), *gladius, SE.* I 428; e. Gúndlar (Bellonæ), *id.*, *þrúngvir G. elds, missor gladiatorum, puglator, ÓH.* 74, 3; e. hjaldra (*pugna*), *ensis, Eb.* 19, 3; e. munins tuggu (*cadaveris*), *id.*, *Eb.* 19, 11; e. sár-

flóðs (*sanguinis*), *id.*, *Sie.* 22; *e. Ægis (Ægeris, maris), aurum, ÓH.* 41, 3; ástar eldr ignis amoris, *Nik.* 11. — 2) *absolute, gladius, SE.* I 566, 3; eldi firðr inermis, *Orkn.* 66, 1, in prosa slyppr; elda runnr vir, *Ód.* 11; hinc eldhríð, eldgunnar, eldvíðr 2. — 3) *gigas, SE.* I 550, 3; hinc *S. Thorl.* eldar, *gigantis, SE.* I 302, 3 *pro gen. tou eldr accipiens. Ego, pro nom. plur. accipiens, constructuo valrugar látr eldar, ignes clipeorum, enses. — 4) equus, sec. Eddam Lóvasinam, quæ sic habet: eldr ok funi heita hestar (SE. Eg. 234.) — 5) in compositis: bardeldr, beneldr, sjarðeldr, gaupeldr, gjálfreldr, gunneldr, hlífeldr, hrynelldr, mórðeldr, sáreldr, unnelldr, vigeldr, víkeldr.*

ELDRAUGR, *m.*, *arbor procellæ*, (*el, draugr*): *e. atgeira. arbor procellæ hastarum (pugnæ), præliator, vir, Grett.* 80, 1; *e. ála galtar, arbor pugnæ navalis, id., Hg.* 31, 2.

ELDREIÐ, *f.*, *gestatrix ignis*, (*eldr, reið*): *e. ata foldar, ignem maris (aurum) gestans, femina, Korm.* 22, 2; *e. dorgar vangs, id., Jd.* 3.

ELDRUÐR, *m.*, *arbor ignis*, (*eldr, ruðr*): *e. ólna foldar, arbor ignis marini (auri), vir, F.* II 276, 2.

ELDSKERÐIR, *m.*, *qui ignem minuit*, (*eldr, skerðir*): *seids hrynleidar e., qui ignem maris (aurum) minuit, vir liberalis, Mh.* 3, 3; *vide álsferð.*

ELDSPÖNG, *f.*, *arbor ignis*, (*eldr, spöng*): *unnar e. (i. e. spöng unnar elds), arbor ignis marini (auri), femina, SE.* II 499, 5.

ELDSTAÐR, *m.*, *locus ignis*, (*eldr, staðr*), *focus, FR.* II 494, 3, *pro eldató (ibid. 81, 1).*

ELDSTÓ, *f.*, *focus*, (*eldr, stó*), *FR.* II 81, 1 (*Nj.* p. 236); *pl. eldstóar, FR.* II 115.

ELDSTÖKKR, *adj.*, *ignem spargens*, (*eldr, stökk*): *hafs e. ignem maris (aurum) spargens, liberalis, Ód.* 3. — 2) *substantive, var. lect. Sturl.* 6, 36, 2, *skautborða skeiðs eldstökk, missor auri, vir liberalis, v. eldstökkvir.*

ELDSTÖKKVIR, *m.*, *ignem spargens*, (*eldr, stökkvir*): *skautborða skeiðs eldstökkvir, missor auri, vir liberalis, Sturl.* 6, 36, 2.

ELDVEITANDI, *m.*, *præbitor ignis*, (*eldr, veita*): *þróttar skýja e., præbitor ensium, qui enses muneris dat, rex liberalis, Ód.* 3.

ELDVEITIR, *m.*, *præbens ignem*, (*eldr, veitir*): *öldu e., aurum largiens, vir liberalis, Nj.* 62.

ELDVELLI, *n.*, *æstus ignis, (vel calefactio ad ignem. eldr, velli a vella), H.* 16.

ELDVINA, *f.*, *amica ignis (domestici, eldr, vina), ad ignem sedere amans, de femina gigante, nisi sit potius, amica gigantis, ab eldr, gigas. In Tidakr. for Nord. Oldk. II 254. not. de Freya accipitur, Hyndl.* 42, v. *edlvina.*

ELDVIÐR, *m.*, *arbor ignis*, (*eldr, víðr*): *öldu e. (i. e. víðr öldu elds), arbor ignis marini (auri), vir, Nj.* 93, 1, *Vigagl.* 21, 1, *Lo.* 44. — 2) *arbor gladii (eldr 2), puginator, F.* II 313, 2.

ELEGR *vide* eligr.

ELFESTIR, *m.* *qui procellam firmam reddidit, (el, festir): ála serkjar e. (i. e. festir ála serkjar els), qui procellam lorica (pugnam) firmam, stabilem reddit, puginator, imperator bellicosus, SE.* II 411 3.

ELFR, *f.*, *amnis, fluvius, SE.* I 576; *elfar bál, flamma fluvii, aurum, elfar bála víðr vir, ÓH.* 57; *álfróðull elfar, sol fluvii, aurum, HS.* 1, 4. — 2) *Albis Gothorum, SE.* I 476, 5 (*F.* VII 266, 1). — 3) *in compositis: farelfr, Gautelfr, Raumelfr, Saxelfr.*

ELFREYR, *m.*, *deus procellæ*, (*el, Freyr*): *Ullar kjöla e. (i. e. Freyr Ullar kjöla elu), deus procellæ clipeorum (pugnæ), præliator, bellator, Rekst.* 6.

ELGBJÓÐR, *m.*, *præfectus alcis*, (*elgr, bjóðr*): *stafna e. (i. e. bjóðr stafna elgs), præfectus alcis proræ v. puppis, præfectus navis, imperator, rex, Ód.* 15.

ELGJA, *f.*, *una ex novem Heimdalli matribus, gigante orta, Hyndl.* 34.

ELGR, *m.*, *alces, F.* V 228, 4 (*F.* VIII 31); *in appell. navis: ára e., alces remorum, navis, týr ára elgs vir, Íslð.* 8; *e. branda (perticarum), id., Orkn.* 51; *e. sjarðar (sinus), id., GS.* 21; *e. flóðs (maris), id., SE.* I 444, 2; *e. græðis (maris), id., rennandi græðis elgs vir, Nj.* 146, 3; *elgr stafna navis, Gðþ.* 13; *e. hranna (undarum), id., hrið hranna elgs pugnæ navalis, hranna elgs hriðboði præliator, ÓH.* 48, 6; *e. unnar (undæ), navis, Nj.* 93, 1; *e. fens (maris), id., elgs fenvíðr vir, Íslð.* 6; *e. vâgs (sinus), id., Mg.* 34, 1; *e. æðivedrs (tempestatis), id., SE.* II 498, 3 (*F.* VI 196, 2). — 2) *alþjóð elgjar gálga Sonart.* 15, *bifariam accipit G. Magnæns, a) de tota gente humana, ab elgjar gálgi, patibulum (i. e. perniciæ, exitum) alcis, arbores (sec. J. Casaris B. Gall. 6, 27), ex quibus homines creati sint. b) de omnibus Islandis (Íslendingar), hic elgjar gálgi, glacies, eadem ratione, quod alces, ubi semel in glaciem deciderit, resurgere nequeat; forte et elgjar gálgi reduci possit ad elgr, nix madefacta, et elgjar gálgi, gelu, quod aquam constringat, it. glacies, id. qu. iss; alteri autem parti lendingar (a land) respondet þjóð, ita ut þjóð elgjar gálga sit id. qu. Íslendingar.*

ELGRENNIR, *m.*, *alcem in cursum incitans*, (*elgr, rennir*): *unnar e., maris alcem (navem) incitans, navigator, vir, SE.* II 412, 5, *pro eldgreinnir.*

ELGREYR, *m.*, *qui alcem tentat*, (*elgr, reynir*): *e. Hundings (reynir Hundings elgs), qui alcem piratæ (navem) experitur, probat, vir navigandi peritus, Íslð.* 3.

ELGRUND, *f.*, *terra procellæ*, (*el, grund*), *aer, cælum; þjóðkonungr elgrundar, rex cæli, deus, Sturl.* 7, 42, 8.

ELGVER, *n.*, *mare alcis (elgr, ver), terra (sær dýra, SE.* I 320); *endi elgvers extremitas terræ, SE.* I 322, 3.

ELGVÍÐNIR, *m.*, *ursus*, (*elgr, víðnir*), *SE.* I 589, 3; *v. elvíðnir.*

ELGÞRÓTTA, *m.*, *deus alcis*, (*elgr, Þróttur*): *unnar e. (Þróttur unnar elgs), deus alcis marinæ (navis), vir, Plac.* 7.

ELHERÐANDI, *m.*, *procellam incitans, ciens*, (el, herða): ullar *e.*, *procellam Ulli (pugnæ) ciens, pugnator, vir*, *Gv. 6, ubi sic: allr þóttis þá Ullar | elherðandi verða | skýrr af (skreyti-) árum | skorðu mars fyrir borði, o: skýrr Ullar elherðandi þóttis þá verða allr fyrir borði af skreyti- árum skorðu mars. Grims elherðandar, pugna- tores, legunt quidd. Sv. 15, 3. Ála elh., id., Ek. 28, 3.*

ELHERÐIR, *m.*, *qui procellam excitat*, (el, herðir): *e. gerða pugnator, jungitur ÓT. 40, 2 et e. randa, id., F. 165, 1. Sed recitissimæ videntur lectiones Fsk. 48, 1, vide F. XII ad. h. l.*

ELHÖLL, *f.*, *aula procellæ*, (el, höll), *aer, id. cælum: kondngr elhallar, rex cæli, deus, Has. 2, ubi sic: þars elhallar öllu | erta skýrr kondngr dýrri, quoniam tu, cæ- lorum rex, omnium præstantissimus es.*

ELHVETJANDI, *m.*, *procellam ciens*, (el, hvætja): hildar *e.*, *concitor pugnæ, bellator, ÓT. 20, 3.*

ELHVÖTUÐR, *m.*, *concitator procellæ*, (el, hvötuðr): Göndlar *e.* (hvötuðr Göndlar *els*). *procellam Göndulæ (pugnæ) concitans, præliator, vir, Eg. 67, 2.*

ELIGR, *adj.*, *pravus, perversus, malus: e. möðr perversus animus, augu eligs móðs, Has. 56; id. elegr, ibid., 22, ubi sic: sál var hans ofs ok eleg | ósæl, i. e. sál hans var ofs ósæl ok eleg animus ejus (latronis cum Christo crucifizi) erat magnopere miser et perversus. In Bl. opponuntur inter se illr ok elegr et göðr ok grandvarr. Vide æligr (cf. vǫligr, et Dan. elendig, miser).*

ELIGR, *adj.*, *malus, vilis (id. qu. elegr): ælg klæði vilia vestimenta, FR. I 248.*

ELIVÁGAR, *m plur., fluvii Elivagi, (con- gelati, el, vágr), SE. I 42, Vafþr. 31, Hymk. 5.*

ELJA, *f.*, *ejusdem viri uxor, pellez, SE. I 538: þær konur heita eljur er einn mann eiga. Sic elja Rindar, pellez Rindæ, quæ eundem ac Rinda virum habet, Tellus, SE. I 322, 5 (F. VI 140, 1). In prosa, æmula, Nj. 99.*

ELJAN, *f.*, *vis, robur, constantia et fortitudo in laboribus perferendis, id. qu. þrek; junguntur aſi ok eljan, Hugsm. 28, 3, vide eljun. Junguntur eljanleysi et þrekleysi, ut synonyma, ÓH. 81.*

ELJANGJARN, *adj.*, *constans, Gdþ. 16.*

ELJANHRESS, *adj.*, *læto animo labores perferens, (eljan, hress): e. kondngr, G. 11.*

ELJUN, *f.*, *id. qu. eljan, constantia, fortitudo, animus fortis, SE. I 540; aſi ok eljun vires et fortitudo, Rm. 41; id. vires, una eljun posse, Ód. 11; eljun sterk til gðbra verka magnæ vires ad bona opera, Gd. 7; permutantur inter se aſi et eljun, F. IX 244, var. 4.*

ELJUNFIMR, *adj.*, *laboriosus, strenuus, fortis, (eljun, fimr), epith. regis, F. VI 423, 1, Rekst. 33.*

ELJUNFRÆKN, *adj.*, *in laboribus perferendis fortis et constans, (eljun, frækn), Bk. 2, 1 (Sk. 3, 1).*

ELJUNFRÓÐR, *adj.*, *strenuus, fortis, (eljun, fróðr), H. 22, vide eïð.*

ELJUNKUÐR, *adj.*, *fortitudine clarus, (eljun, kuðr), AS. elleneyþ, virtute celebrer. De Deo, omnipotens, Lv. 36: dag metr sinn at sönnu | snjallastr kondngr allra | eljunkuðr um aðrar | alfríðar hátíðir.*

ELJUNLATR, *adj.*, *laboris impatiens, ig- navus, (eljun, latr), Hitd. 30, 2.*

ELJUNPRUÐR, *adj.*, *strenuitate insignis, (eljun, pruðr), F. 194.*

ELJUNSTERKR, *adj.*, *fortis viribus, vi- rium magnitudine insigni, (eljun, sterkr); de Deo, omnipotens, Has. 9.*

ELJUNSTÓLL, *m.*, *sella patientiæ, (eljun, stóli = stóll), cruz, SE. II 500, 2, eljun undir stóla pro undir eljunstóla, sub cruce i. e. cruce adstans. Sic variant stóli et stóla, stola, kóri et kórr, chorus.*

ELJUNSTRIND, *f.*, *pectus, (eljun, strind), = eljunströnd, Ha. 74, 1.*

ELJUNSTRÖND, *f.*, *sedes animi, (eljun, SE. II 540, strönd), pectus: renna eljun- strandir oddum pectora transfigere, SE. I 678, 1.*

ELJUNÞRÁR, *adj.*, *in laboribus ferendis constans, (eljun, þrár), Mh. 12, 1, F. VII 196, 1.*

ELJUNÞÚNGR, *adj.*, *strenuus, fortis, (eljun, þúngr), F. XI 314, 1.*

ELJUÐNIR, *m.*, *domus Helæ, SE. I 106. Eljuðnir vann sólginn Baldr æðes Helæ Bal- derum devoravit (recepit), A. 9.*

ELKALDR, *adj.*, *procellæ instar frigidus, (el, kaldr): e. straumur flumen prægelidum, Y 51.*

ELKER, *n.*, *vas procellarum, (el, ker), aer, ut vindker: elkers botn, fundus aeris, terra. SE. I 318, 3.*

ELLA, *conj.*, *aut, Am. 36. — 2) adv., alias, alioquin, Am. 14, Korm. 3, 1 (forte h. l. aut), F. VI 196, 2, Has. 47.*

ELLA, *m.*, *Ella, rex Northumbriæ, Rag- naris Lodbroki intersector; hinc Ellu niðr rex Angliæ, Eg. 55, 5; Ellu kind, progenies Ellæ, Angli, ÓH. 13, 1; Ellu konr, progen- ies Ellæ, de rege Magno Bono, Norvegia rege, forte a materno genere Anglicano, F. VI 64, 2, cf. tamen Endilu niði, ættstafr, Eynefs synir, víkinga niðr, FR. I 440, 3. Ellu ættleifð, patria Ellæ, de Anglia, F. XI 187, 2. — þ) pirata: Ellu geitúngr, crabro piratæ, avis carnivora, corvus *e. aqvila*, lif- gjaſt Ellu geitúnga, saturator corvorum, pug- nator, F. VII 196, var. 6, 2; steins Ella, pirata lapidis, *i. e. saxicola, antricola, gigas (ut fjallgestill, hraunatli)*, aldrminkandi steins Ellu, percussor gigantis, Thor, SE. I 302, 3, quo loco S. Thorlacius (Thorsdrapæ fragm. p. 165) *construit ellualdr, ætas senilis, senec- tus, sed formam ella pro elli, senectus, recte reprobavit Rafnlius Krm. p. 143 et 147 not. 5. Vide Elli.**

ELLA, *impers. senescere, id. qu. eldas: þótt elli etsi senectus obrepit, Korm. 14, 1.*

ELLEFTI, *undecimus, (ellifu), Vafþr. 40; ellepti, id., Grm. 16; ellifti, id., Hávam. 159.*

ELLl, f., *senectus*, *Hávam.* 16, *Am.* 73. — 2) *Ella*, *nutrix* *Lokii Utgardensis*, *Senecta*, *SE.* I 160, cf. *fångvina Þórs*.

ELLl, m., *id. qu.* *Ella*: *aldrjtón Ella*, *exítium Ellæ*, *aquila dicitur* = *örn*, *ratione habita supplicii*, *quo Ella affectus est* (*FR.* I 354), *in enigmata SE.* Eg. 239. *Sic variant Sturla et Sturli.*

ELLlBJÚGR, *adj.*, *præ senio curvus*, (*elli*, *bjúgr*), *Hugsm.* 29, 2.

ELLlFU, *undecim*, *Skf.* 19, 20, *F.* I 28, 1. *V.* 170. *VI.* 295.

ELLlGAR, *adv.*, *alias*: *eða e.*, *id. qu. eða þá*, *FR.* I 263, 1, cf. *eða ella*, *id.*, *F.* VI 196, 2.

ELLlLYF, n. plur., *remedium contra senectam*, (*elli*, *lyf*): e. *Ása*, *poma vitalia*, *juventutem Ásis revocantia*, *SE.* I 304, *quorum custos Idunna dicitur*, *sú er kunnir e. Ása*, *quæ poma vitalia novit* (*i. e. asservavit*), *SE.* I 312, 2.

ELLlÐl, m., *navis*, *SE.* I 582, 3, *Korm.* 25, 1. *Ellidius*, *navis Goris*, *FR.* II 5, et *Fridthjovi*, *FR.* II 73, 1. 74, 2. 75, 1. 76, 2. 79, 1. 2. 81, 2; *de etymo est in Gloss. Njalssaga.* *In compos. hlátrelliði.*

ELLR *pro eldr*, *ignis*, v. c. *meiðr hranna ells vir*, *Plac.* 12: *dis lægis ells femina*, *GS.* 19; *acc. ell ignem*, *pros.* *F.* VII 338; *runnr drafnar ells vir*, *Ag.*; *þella ata jarðar ells femina*, *ibid.* *In compos.*, *ellskerðir*, *ellveldr*, *barðells*, *gaupeldr*, *elsbeidir*.

ELLRl, *natu major senior*, *G.* 67; *ýngra þoll ok ellra*, *tam natu minores quam majores*, *Has.* 43 (*nunc eldri*, *ut FR.* III 394); *ellstr*, *superl.*, *natu maximus primus*, *Vafpr.* 28.

ELLSKERÐANDAR *brims*, *vir*, *legendum est*, *So.* 15, 3.

ELLSKERÐlR, m., *id. qu.* *eldskerðir*, *consumtor ignis*, (*ellr*, *skerðir*): e. *eggleiks* (*skerðir* *eggleiks ells*), *consumtor ignis præliaris* (*gladii*), *adsideus pugnator*, *Hít.* 17, 3 (*Nj.* 45).

ELLVELDR, p. p. *comp.*, *igne coctus*, *fabricatus*, (*ellr*, *vella*), *epith. gladii*: *herðimeidr ellvelds hringskóðs*, *qui insem*, *igne fabricatum*, *torquet*, *vibrat*, *pugnator*, *Rékst.* 32.

ELMARR, m., *equus procellæ*, *navis*, (*el*, *marr*), *Mg.* 20, 2.

ELMEIÐR, m., *arbor procellæ*, (*el*, *meiðr*): e. *fetilþelar* (*meiðr fetilþelar ells*), *arbor procellæ gladialis* (*pugna*), *vir*, *Ge.* 5, *ubi sic*: *Fyrr þraut aura errins | elmeiðs fetilþelar — óðs en órleik gæðis — odda regnsvið þegna*, *i. e. aura errins fetilþelar elmeiðs þraut fyrr en órleik óðs odda regns gæðis við þegna*, *prius hominem facultates defecerunt*, *quam liberalitas in alios*.

ELMÓÐR, *adj.*, *in procella animosus*, (*el*, *móðr*): *gunnbliks e. animosus in procella gladii* (*in pugna*), *ÓT.* 116.

ELNÁRÚNGAR, m. plur., *cientes procellam*, (*el*, *nárúngar*), *legendum est Sturl.* 4, 35, 1 *pro eldnárúngar*; *hlifar gims e.*, *cientes procellam gladii* (*pugnam*), *pugnatores*.

ELREIFR, *adj.*, *procellis gaudens*, (*el*, *reifr*), *epith. Ægeris filiarum*, *SE.* I 324, 3.

ELREKl, m., *ventus*, (*qs. procellam agens*,

imbricator, *el*, *reki*), *SE.* II 486 {569; e. *blæss veñ ventus vela inflat*, *F.* VII 357; *bróðir elreka*, *frater venti*, *ignis*, *SE.* II 569, *quo loco fragm.* 748 (*SE.* II 486), *prave habet elreki* (*rectius elreka*). *Metaph.*, e. *grimdar*, *tempestas crudelitatis*, *immanis crudelitas*, *Ho.* 5, *ubi sic*: *því er illfís æfa | andvigr hiti grandar | fremd er í gipt né grimdar | greypr elreki steypir*, *i. e. því* (*aldini*) *er andvigr illfís hiti æfa grandar*, *né greypr grimdar elreki steypir*.

ELRl, n., *SE.* II 483; *elrirr*, m., *II* 566, *alnus*, *quorum prius* (*elri*) *generis est vocabulum*, *posterius speciei*; *hinc eldr*, *elri skæðr*, *ignis alno noxius*, *Jd.* 18. *Garmr elris*, *canis alni*, *ignis*, *Ha.* 286, 5: *leysa elris garm ignem immittere*, *Ha.* 114, 1. *Edda Lóvasina sic habet*: *hundr Elris jötuns hét Stormr*, *canis Elreris gigantis nominatus est Stormr* (*tempestas*), *quod qua auctoritate nitatur plane nescio*. *Interim hanc Eddam secuti videntur quidam poetæ recentiores*, v. c. *Snorrius Husafellensis*: *elris jötuns garmr*, *gó*. *Grand elris*, *noxa alni*, *ignis*, *F.* XI 306, 1, *Gdþ.* 52; *elris sveiti*, *sudor alni*, *ignis*, *quod sudorem exprimat ligno*, *Nj.* 136; *strengði hon elri*, *alnum*, *columnam alneam violenter complexa est*, *Gk.* 25, *ubi membr. habet elvi*, *prave ut videtur*, *quemadmodum SE. mac. habet elvirr et elvi pro elrirr et elri*. *Allata exempla ad neutr. elri sunt referenda*; *masc. elrirr occurrit in appellatione óss glóða elrir*, *alnus auri*, *vir*, *Od.* 26. *AS.* *alr*, *elre*, *Germ.* *erle*, *elle*, *Dan.* *Elle*.

ELRUNNR, m., *arbor procellæ*, (*el*, *runnr*): e. *álmrosar eisu* (*runnr eisu álmr. els*), *pugnator*, *F.* I 27, 2.

ELSBEIÐlR, *sec. pronunt.* *pro ells beidir*, *ár els beidir*, *poscens ignem amnicum* (*aurum*), *vir*, *Nj.* 73, 1.

ELSERKR, m., *aulæum venti*, (*el*, *serkr*), *caelum*, *ut hreggs tjald*: *gramr elserkjar*, *rex cali*, *Christus*, *Has.* 18, *ubi sic*: *itr lýstir þú ástar | elserkjar gramr merki | láða til lyptimeiða linnis i hervist þinni*, *i. e. elserkjar gramr*: *þú lýstir itr merki ástar til lyptimeiða linnis láðs i hervist þinni*.

ELSETR, n., *sedes procellæ*, *venti*, (*el*, *setr*), *aer*, *caelum*: *elsetrs konúgr*, *rex cali*, *deus*, *Has.* 20, *ubi*: *órr er ok öllu dýrri elsetrs konúgr betri* (*strophæ intercal.*).

ELSKA, f., *amor*: *elsku kuðr alls kannandi*, *amore cognitus*, *omnium rerum sciens*, *i. e. deus benignissimus et omnisciens*, *Lb.* 5; *elsku sæðir*, *nutritor*, *auctor amoris*, *Christus*, *Lb.* 23; *elsku kuðr benignus*, *Has.* 16; e. at e-m *hlat amor rei*, *Hugsm.* 31, 3, *ut elskr at manni*, *Eg.* 40, 80.

ELSKA (*-aða*, *-at*), v. a., *amare*, *Mg.* 14, *F.* VI 197, 3.

ELSKOGL, m., *delicia*, *desiderium*, (*elska*, *hugr*), *de persona*, *quæ ab aliquo intimo affectu amatur*: *sannr e. Guðs ok mannat*, *dei hominumque delicia*, *deo hominibusque carissime!* (*de Gudmundo Bono*), *Gd.* 76, *ubi al. elskari* (*pro elskogi*), *quod tum in signif. passivo est accipiendum*, *ut kyndari*, *F.* III

200. *Nec aliter, F. III 170 pros.*, minn sæti herra ok ágætr elskhugi. Vide elskugi.

ELSKRÍN, *n.*, *scrinium vel vas procellæ*, *scm.* (el, skrin), *aer, cælum*: harri elskrins, *rex cali, Christus, Lb. 31, ubi sic*: örr þviat upplauk harri | elskrins fyrir þik sínum | ádr þá er læst var lýðum | lífs höll vinum öllum, *i. e. þviat örr elskrins harri upplauk öllum sínum vinum fyrir þik (per te, Sancta Cruz!)* þá lífs höll, er ádr var læst lýðum.

ELSKUGLI, *m.*, *amor, (elska, hugr)*: þekkr elskugi linar brysti þrá *amor animi dolorem læst, Hc. 8*; vek hjörtum bóls hirtir | hjört elakuga hjörta, *Hc. 14, i. e. Bóls hirtir!* vek hjört hjörta (með) hjörtum elskuga. Af hennar (Sjöfnar) nafni er elskuginn kallaðr sjafni, *SE. I 116. — β) animus, SE. I 540.*

ELSKULEYSL, *n.*, *defectus amoris, (elska, læss), Skáldh. 6, 46.*

ELSKYNDIR, *m.*, *concolor procellæ*, (el, skyndir): unda e. (i. e. skyndir unda els), *concolor procellæ sanguinis (pugnæ), pugnator, vir, Sturl. 6, 10, 1.*

ELSNÚINN, *p. p. comp.*, *procellis contortus, procellosus, (el, snúa), epith. venti*: elsnúin álsorg, *tempestas procellosa, SE. I 496, 5.*

ELSÓLAR BÖL, *SE. I 466, 1, gigas, dubie interpretationis; Lex. Mythol. p. 491 dicitur accipit: el, sólar böl, procella, soli noxia. Forte elsólar sec. pronuntiationem est pro ellsólar, ut elsólar böl sit id. qu. böl sólar ells, noxa ignis solaris, noxa luminis solaris; vel construendum elböl sólar, noxa procellosa solis; utrumque, ratione habita Vsp. 36. 37, lupus enim managarmr, tängls tjúgari í tröllshami, rýðr ragna sjöt rauðum dreypa, cæloque sanguine perfuso, solem obscuraturus credebatur (SE. I 58—60: hæð gleypir túngl, ok stökkvir blóði himin ok lopt öll. þaðan týnir sól skini sínu).*

ELSTÆRIR, *m.*, *qui procellam increbrescere facit, (el, stærir): Yggs e. (stærir Yggs els, pugnæ), præliator, vir, Orkn. 79, 6.*

ELSVEIGIR, *m.*, *qui torquet, vibrat procellæ...* (el, sveigir): e. skjaldlinns, *pro sveigir skjald-els linns, qui vibrat serpentem procellæ scutaris (serpentem pugnæ, hastam), præliator, vir, Sturl. 6, 36, 3.*

ELSVELLANDI, *m.*, *qui tumescere, (ferere) procellam facit, (el, svella): Yggjar e., pugnam fervere faciens, pugnator, F. I 181, 2.*

ELTA (elti, elta, elt). *v. a.*, *persequi, fugare, in fugam agere, instare fugienti, Harbl. 37, Hh. 35, 2; e. saudi, oces, Korm. 3, 9. (AA. 160).*

ELVI, *Gk. 25, haud dubie prava lectio pro elri, qu. v.*

ELVIÐNIR, *m.*, *ursus, Cod. Worm. SE. I 589 var. 15, pro elgviðnir.*

ELVIÐR, *m.*, *arbor procellæ, (el, viðr): e. Högna, (viðr Högna els), arbor procellæ Högnae (pugnæ), pugnator, vir, Hild. 17, 3.*

ELÞOLLR, *m.*, *pinus procellæ, (el, þollr): Jálfads e. (þollr Jálfads els), columen procellæ Odiniæ (pugnæ), pugnator, ÓH. 246.*

EM (1. s. *præs. ind. act. v. vera*), *sum,*

Vafþr. 6, Alom. 3, Hávam. 105, Fjölem. 4. Vide emk.

EMBLA, *f.*, *Embla, prima femina, Vsp. 15, SE. I 52. — 2) emblu askr, Eg. 82, 1, G. Magnæo videtur esse „navis“, præferenti emlu askr, ab emla = hemla (id. qu. hamla), stropus remi v. relinaculum, unde stýrihamla, ansa gubernaculi, aut funis quo gubernaculum regitur, it. oddhemla et hemlir. Forte describitur in hac semistropa pugna tam cominus, quam eminus facta, sed rationem, cur emblu askr manum possit significare, indagare nequeo.*

EMBÆTTI, *n.*, *officium sacrum, sacerdotale: embættis-gjörð, administratio sacri officii, fremja e. fögrum hætti, officium sacrum decenter administrare, rem divinam rite peragere, Gd. 11.*

EMJA (emjaða, -at), *v. n.*, *ululare, de athletis furiosis, H. 19, 2, FR. I 422, ubi ponitur unacum grejja; de lupo, Am. 22 (FR. I 213).*

EMJAR, *f. plur.*, *pars gladii, SE. I 568, 2 (II 477 æmiarr, II 560 emiarr).*

EMK pro em ek, *sum, Vafþr. 8, Ad. 1. 2; in prosa F. XI 91. Cum negatione a, emka ek, Sk. 1, 21, Gðþ. 2, non sum; it. emkat ek, Harbl. 34, Skf. 18, ÓH. 194, 1; it. emkak, id., ÓH. 247, 1.*

EN, *conj. advers., sed, at, autem, vero. En et enn, in promiscuo usu multorum Codicum, Raskium (F. VII præf. 7) secutus ita distingo, ut en, usurpatum ut adv. similitudinis, quam, et ut conjunctio advers., at, sed, vero, per unum n, enn, adv., etiam, adhuc, præterea, per duo n scribantur. — 1) en, sed, vero, Vsp. 3, Hávam. 7. 16, Vafþr. 21; ter, quater repetitur, Grm. 40. 43, it. in una semistropa metri collatati (dróttkvætt), F. VI 23, 2, permisissu SE. I 612. 684. — β) particula transeundi, autem, Hým. 9. — γ) in syllaba metrica, ubi forte scribendum est per enn, propter emphasisin, Korm. 3, 2, F. V 227, 3. VI 154. 387, 1. 2. VII 70. 153, 2, Hh. 12, 2. — δ) transpositio: nú ferr enn svá, at, pro, en nú ferr svá, at, nunc vero res ita est, ut, Korm. 12, 4; disjungitur a membro adversativo, SE. I 294, 4, ubi cohærent, en sverðfen flaut sed aqua flæbat. — ε) junguntur en enn, sed adhuc, Hým. 28, ut Skf. 304, en enn heldr skaltu þat varaz, quamquam potest in loco priori tō enn (ænn) accipi pro ern, v. enn. — 2) en, quam, antecedente comparativo, Hávam. 6; sed hic interdum transpositio locum habet: en þú færa pro færa en þú, minus (valet, pollet), quam tu, SE. I 244, 2; heldr — en vægja — deygja, i. e. heldr deygja, en vægja, potius mori, quam cedere, Nj. 79, Ste. 2, 2; en sè (præs. conj. v. vera), id., Hávam. 10. 11. 71. 126, Skf. 13; heldr en potius quam, Hávam. 154, H. Br. 1. — 3) en c. comparativo, v. enn 2, it. in.*

EN, *id. qu. ed. er, relat., indecl., qui; sic omnes Codd. legunt enn Gho. 14: en um Svanhildi | sátu þýjar, | enn ek minna barna | | bazi fullhugðak, cui optime cupiebam; quo loco interpretes substituerunt er,*

Raskius enn ingeniose in henni mutavit (qs. enn ek pro 'enn' ek). Þann en, eum qui, pro þann er, quid. Cod. Eg. 52, var. lect. e; in prosa F. IX 308 var. 4: Jus eccl. Vicensium 38 l. 1: hvart en er, ibid. 53, 23, 54, 8; relat., 58, 15; segja til saka slíkt en er, causam, sicut revera est, enarret, 63, 15; bota slíku en dagríki er til multam ex- pendere, diei sanctitatis concumentem, 56, 7; adde 21, 3. 23, 6. — 2) conjunctio, = er; a) quod, dum, quando, F. VI 23, 2, in versu 5; Eg. 84, 1, var. η; Jus eccl. Vic. 28, 2, hví etr þú kjöt, en aðrir menn fasta? 51, 12, vetrardag, en sól setz, hieme, cum sol occi- dit; adde F. VII 331 et Gloss. Njals saga; v. en.

ENDA (endi, enda, endt), *finire, (endi); intrans., enda, finire, cessare, desinere: opt enda mál sæpe finis dictis, F. V 176, 1; endaz, id., leyfð endiz laudatio finitur (= lýk ek visu), F. IV 185, 1. Endaz mori, v. c. endiz stáli gladio peremptus occubuit, SE. II 226 (forte id. qu. andaz, ab önd, endr). — 2) ad finem manere, durare: rödd randa endiz clamor scutorum (pugna) diu duravit, H. 10; sátt endiz, pax, gratia per- mansit, Hh. 24.*

ENDI, m., *finis: e. elgvers, extremitas terræ, promontorium vel lingua in mare procurrens, SE. I 322, 2; endi heims, ex- tremitas mundi, extrema mundi terra, de Is- landia: á einum hólma, enda heims er kalla beimar, Gd. 5; e. himins extremitas cæli, Vaffr. 37; fjörir endar himins quatuor cæli plagæ, ÓT. 50. Vera á enda finitum esse, Skáldh. 7, 9; standa á enda finem adtigisse, Sonart. 4; lúta at enda ad finem vergere, síð man lúta at enda óðar carmen sero fini adpropinquat, RS. 12. Endi, extremitas corporis, de capite, Selk. 3, cf. Olavii Synt. Bapt. p. 150. Endi lifs ok stjórnar mæðy, Gd. 25; e. lokins lifs vitæ exactæ finis, Y. 35; til enda lifs ad finem vitæ, Nj. 30, 3. Uplönd til enda, Uplanda usque ad terminos, extremos limites, i. e. tota Uplanda, F. V 170; allr Heiðabær með endum, Hh. 34, 4; öll Jótagrund með endum, id., F. XI 212; jafnan veit ek, en sjórr nam sæta | sætum tír, or Guð lét skírax, | milli síðan enda alla | allheilaga Jórdan falla, i. e. ek veit alla Jórdan falla síðan jafnan allheilaga milli enda, totam a fonte usque ad caput, Gþ. 11. Sjá fyrir annan enda rerum exitum perspi- cere, Sturl. 4, 2, 2; nú hefi ek illan enda Eysteins sonum leystan, inchoavi rem, filiis E. exitio futuram, Korm. 17, 2. 20, 2. Lofs endi, finis, quo laudatio tendit, objectum lau- dationis, materia laudum, Eg. 82, 5, sec. G. Magn., consummatio poematis; cf. málsendi, materia colloqui, ÓH. c. 162 — 2) absol., obitus, mors: of enda þess morðkends þeng- ils sessa propter obitum bellicosi illius regis amici, SE. I 460, 3; óðlax blíðan enda, placida morte obire, decedere, Gdþ. 12. Vide heimsendi.*

ENDILÁGR, adj., *per totam longitudinem subjectus, (endi, lágr), SE. I 278, 2, ad formam adj. endilágr per totam longitudinem porrectus.*

ENDILL, m., *regulus maritimus, SE. I 547, 1; Endils andri, xylosola Endilis, navis, Eg. 82, 4; — eykr (jumentum), navis, v. eykriðandi et eykriðr; — svörr (passer), corvus, Endils svörgæðir puginator, F. VII 92, 1; — Ítrskíð navis, Ód. 23. Endils niðr, progenies Endilis, de heroe bellicoso, Krm. 18, ut mttstafr Endils, Orkn. 15, 3; cf. Eynfr. Endils boð, nuntium Endilis, nun- tium quale mitti solet ab Endile (archipirata), nuntius belli, Nj. 103, 2, sed præstare videtur var. lect. Nj. alshendis boð nuntium ab- solutum, aut einhendis boð, certum, indubium F. II 203, 2. Endils mör, solum Endilis, montana, saltus, SE. I 292, 2, sed ita Endill de gigante sumendum erit, Raska saml. Afhandl. I 110. Vide Sámeindill.*

ENDIR, m., *finis, id. qu. endi, sed rarius occurrens; bani, e. illis, mors, finis malorum, Hugsm. 26, 1; endir álgrundar, finis maris, serpens (propr. Midgardicus), it. annulus, tróða álgrundar endis femina, v. álgrund. In prosa, endir horns extremitas cornus, SE. I 164; neðri endir (fiska), GþM. III 310. Vide enni pro endi.*

ENDISKEIÐ, n., *meta curriculi (= endi- mark, endi, skeið): e. allra landa, omnium terrarum meta, serpens circumterranus, SE. I 256. Aliter sumitur in Lex. Mythol. p. 481.*

ENDLÁNGR, adj., *perpetuus, continuus, quantum in longitudinem porrectus est; e. salr, Hamh. 27, Völk. 7. 14. 28, Og. 3; at endlöngu húsi, Am. 18. 24, (endi, lángr, hodie vulgo in usu endilágr, cf. quoad formam endilágr). Vide ennlágr.*

ENDR, *præpos., cum dat., contra, ad- versus, (and): endr skjöldungum, adversus reges, obviam regibus, F. XI 196, 2, quo loco Cod. A habet end, id. — 2) adv. iterum: taka endr, recuperare, in potestatem redigere, SE. I 322, 5; kom endr at hamri malleum recuperavit, Hamh. 32; koma e. at e-m iterum redire, ÓH. 23, 1; endr laginn, rursus (ut prius) collocatus, Bk. 2, 63. — β) olim, Am. 1, Eg. 88, 1, Ad. 3, SE. I 468, 2. 474, 4, Hh. 34. 5, F. I 144. II 277, Y. 28. 29, ÓT. 97, 2, SE. I 292, 1, ÓH. 172, Mg. 9, 4. 17, 4, F. XI 138, 3, Gþ. 10. In prosa occurrit endr fyrir laugu, FR. III 250: kápurar, er Vefreyja gerði föður mínum endr fyrir laugu; it. ibid. 347, voru þér góðs frá mér mækligr fyrir líf- gjöfna ok klæðin endr fyrir löngu, er þið gáfað mér; vide eðr fyrir laugu, sub voce eðr; adde ÓT. 25, ÓH. 14, 1. 13, 3, SE. I 450. I 1188, 1, FR. II 280, 1, ubi var. lect. est einnig, etiam, quoque.*

ENDRBORINN, p. p. comp., *regeneratus, regenitus, (endr, bera), Ed. Sæm. Hafn. II 115—16 (Holm. 169); FR. III 36, Sturl. 9, 42. Sensu theologico: frömuðr ástar! þinn blíðr blástr lífgar þrif endrbornar (pro endrborinnar) þjóðar, salutem hominum re- generatorum, Hv. 1.*

ENDRGEFENDR, m. plur., *dona remun- rantes, (endr, gefa), Hávam. 41.*

ENDBLAGINN, vide sub endr 2.

ENDRÞÁGA, *f.*, *compensatio*, (*endr*, þigga), *Hávam.* 4, et *adnotat Jonsonius ad Islandvakam str.* 16. (*Félag. I*): „þúgu pro þágu est in Thomasskinna”. *Possit et scribi endrbaga* (*endr*, þaga a þeygja), *silentium vicissim factum, vel copia dicendi vicissim concessa*.

ENG, *f.*, *pratium, ager non stercoratus*: engjar lýra, piscis prati, serpens, ejus látrþverrandi vir liberalis, *F. IV* 91. Eng femininum est *Gþl.* 360, festa lög fyrir akriana eða engina; *it. Isl. I* 145: Grímr veitti hann (lækinn) á eng sína. *Neutr. gen. est, F. VI* 103.

ENGADÓTTIR, *f.*, *filia unica*, *Völk.* 34, *id. qu. eingadóttir*.

ENGI, *n.*, *id. qu. eng, pratium; engi-lýra serpens, ejus látrþverrandi vir liberalis, ÓH.* 41, 3.

ENGI, *id. qu. eingi, nullus: e. maðr, Hávam.* 19, *Skf.* 7; *fem.*, engi-a, cum suffixa altera neg. a, on er þess engia nulla ejus rei spes est, *Am.* 67, pro qua lect. *Kaskius substituit engin, fem. ab engina, nullus, quod hodie utilissimum. Dat. engi: engi sveini nulli puero, FR. I* 259. *Acc. engi: engi frið nullam pacem, Hávam.* 16, *Vafþr.* 2; engi þrek (a þrekr), nullum robur, *Korm.* 16, 3; in *pros. SE. I* 146: engi kaút nullum nodum, engi álandann. *Gen. enkis, Söll.* 28. *Plur. engi nirdir bauga, Merl.* 1, 54.

ENGILL, *m.*, *angelus; e. guðs, angelus dei, absol. forte Michael, Isl. II* 222. *var. 19: engla lið, fylki, cohortes angelorum, Plac.* 32, *F. VI* 197, 2; *efri englum angelus superior, G. 5. Skapari, stýrandi, konungur engla, creator, rector, rex angelorum, Christus, SE. I* 466; engla gramr, *id., ibid.* 169, 3; e. kemir, *id., Plac.* 8, stýrir, 25. *Vide ljósennglar*,

ENGINN, *nullus, = engi; neutr. pl. engin, SE. I* 458, 2.

ENGLAR, *m. plur.*, *Angli: Engla stríðir, bestis Anglorum, rex qui cum Anglis bella gessit, ÓH.* 248, 1. Engla bjöð, jörð, terra Anglorum, *Anglia, Höfuðl.* 2, *Korm.* 3, 8. *Eagianes, n., promontorium Anglorum, in Kentia (Cantia), ut putat Suhmius, Krm.* 11.

ENGR, *nullus, id. qu. engi, F. XI* 295 (*AR. II* 131, 1); *cum gen. plur.*, engr beima nemo hominum, *Ód.* 2; engr annara maana nemo alius, *F. III* 103. *Hinc acc. engar*.

ENSKR, *id. qu. enskr, Anglicus, Anglicanus; Engst fólk, populus Anglicus, Angli, F. XI* 189.

ENKIS, *gen. sing. masc. et neutr. ab engi, Söll.* 28.

ENN en, *pron. adject., ille, id. qu. inn, hinc cum adj. determ., v. c. enn vari genit. cautus ille hospes, Hávam.* 7, *Skf.* 4, *F. III* 10, 2. *II* 53, 3. *VII* 329, 2, *Vafþr.* 32; *fem.*, en horska mör leþida illa puella, *Hávam.* 96; *neutr. et fjörða, stetta, quartum, sextum, Hávam.* 152, 154, *vide eð; gen. neutr., ens ljósa mans lucidæ illus puellæ, Hávam.* 92; *ennum, dat. plur.*

cum adj. indetermin., ennum reginkunnum, Hávam. 80; *ennum slævurum, Lokagl.* 22, 23; *ennum aldrænum, Harbl.* 42; *gen. fem. ennar, Hávam.* 101, *Lokagl.* 38; *acc. fem. ena, Harbl.* 29; *gen. masc. ens hrinkalda magari, Lokagl.* 51.

ENN, *adj.*, pro *ern, strenuus, negotiosus, negotiis gerendis par, Eg.* 31, 1; *forte et Hým.* 28.

ENN, *adv.*, etiam, adhuc, amplius, insuper, porro, *Vsp.* 22, *cf. 19, Hávam.* 46, 101, *Og.* 11, *Lokagl.* 28, *Hyndl.* 29, *Vegtk.* 13, *Nj.* 73, 1, 93, 1; etiam (ut ceteri), enu sem adra, *Jd.* 2, *Lb.* 10, *F. X* 428, 46; enu eigi, nondum, nunquam, *F. II* 321. — 2) en, enn, cum comparativo, ut in, inn: ena betri melior, *Gk.* 9; enu æðri præstantiores, *Sie.* 13, vel cum *Hkr. T. VI* aldrí enn adhuc nunquam; enu lengr, ulterius, amplius, *Am.* 61; enu fullara plenius, *ÓH.* 186, 6; en breiðara adhuc (isthoc) amplius. *Hamh.* 25.

ENNI, *n.*, *frons (-tia): óskirð enni, frontes non baptizatae, i. e. capita non baptizata, homines pagani, F. VI* 55, 1; *sinciput, hári sveipat í enni críspí in fronte capilli, Korm.* 3, 5; *ennis sól oculus, SE. I* 538.

ENNI pro *endi, dat. s. ab endir, finis, extremitas, v. flenna*.

ENNIBRATTR, *m.*, *Odin, (propr. adject., ardua fronte, cilo), SE. II* 472, 556, (*enni, brattr*).

ENNIDÚKR, *m.*, *pannus frontalis, (enni, dúkr), redimiculum capitis, vitta v. diadema, SE. I* 236, 4 (470, 4), *forte id. qu. skarband, Nj.* 31, *cf. enningl*.

ENNIGEIRR, *m.*, *hasta frontis, (enni, geirr), cornu: e. uxa, id. qu. uxahorn cornu pecudum, FR. II* 337.

ENNIHÖGG, *n.*, *ictus fronti inflictus, (enni, hög g), SE. I* 374, 1.

ENNILÁNGR, *m.*, *Thor, (enni, lángr quasi longa fronte, fronto), SE. I* 553, 2; *II* 556 *enndilánger*.

ENNILEIPTR, *n.*, *fulgur frontis, (enni, leiptr), oculus, SE. II* 499, 6.

ENNIMÁNI *m.*, *luna frontis, (enni, máni), oculus, Ad.* 5.

ENNISPÆNIR, *m. plur.*, *vide Gloss. F. XII, non occurrit in SE., cf. flaug, húnsþænir, tngl*.

ENNITÍNGL, *n. plur.*, *ornatus frontis, (enni, tngl), vitta aureæ, Isl. I* 197, *cf. ennidúkr*.

ENNITÚNGL, *n.*, *luna frontis, (enni, túngl), oculus, SE. I,* 32, 1, *Ý.* 5, *AR. I* 250.

ENNLÁNGR, *adj.*, *id. qu. endlánger, Skf.* 3, *it. Völk.* 15. *ed. Holm*.

ENSKR, *adj.*, *Anglicus: ensk slætta, planities Anglica, terra Anglica, Anglia, SE. II* 222, 2; *enskt láð, id., St.* 3, 2; *enskt þjóð, drótt, ætt, gens Anglica, Angli, Merl.* 2, 2. 4, *Rekst,* 5, *Merl.* 2, 102.

ÆPA (æpi, æpta, æpt), *v. n.*, *ejulare, (öp), Hávam.* 142, *Am.* 59; *ululare: æ. úlfi hörra, Harbl.* 45; *coaxare, de rana: æpa kann í maurum frauskr rana in paludibus coaxat, A.* 5 (*vide öpir, öpir*).

EPLI, *n.*, *pomum Skf.* 19, 20; *epla gæt-*

andi, *custos pomorum (vitalium)*, *Idunna*, *SE. I 304*; e. brjósts, hugar, *pomum pectoris, animi, cor*, *SE. I 540*; aldrklífs (*pectoris*), *id.*, *HR. 15*; e. Heljar, *pomum Helæ, mors, Isl. II 351*; epli Jesse kindar, *pomum Davidis, i. e. progenies Davidis, de Christo, SE. II 188, 1. In compositis* fjarðepli, sjónepli.

EPT, *apocopatam pro eptir, post, Skf. 39. 41, Y. 15, ÓT. 131, 2, Od. 25, Mg. 36, 3, SE. I 446, 1.*

EPTIR, *adv., postea, de tempore, of sumur eptir ættatibus sequentibus, Vsp. 37, Söll. 22. 25; ÓH. 74, 2, Og. 31, Bk. 2, 38; junguntur síðan eptir, Jd. 36; forte id. qu. aprt, iterum, ánnaz eptir = ánnaz aprt iterum inveniri, Vsp. 54; it. loco, vicissim (ut aprt), Hávam. 107. — 2) præpos., cum dat. et acc.; a) cum dat., fara eptir e-u íre petitum aliquid, Fjölsm. 28; kölluð eptir móður sinni nomen matris mortuæ sortitá, Skáldh. 7, 36. — b) cum acc., gráta eptir óháttinu mortuum quem desere, Mg. 9, 3; eptir Strandahneiti post cædem Hneiteris, Sturl. 1, 11 (p. 17, var. 10); fúdurleifð eptir frændr, hæreditas morte consanguineorum vacua, a consanguineis relicta, Hyndl. 9; sequente participio: e. genginn guma patre defuncto, Hávam. 72; e. dauðan dólgstríði post mortuum bellatorem, Ha. 146; e. líðinn væsi rege mortuo, F. X 430, 62. 68.*

EPTIRÐÆMI, *n., exemplum, Gdþ. 6.*

ER, *particula insep., exclusiva, (erlendis), privativa (ut ervita; erendr mortuus, Eg. 67), id. qu. or, ör.*

ER (ér) *pro þér, a) dat. sing. pron. þú, tibi, Plac. 1. — b) nom. plur. pron. þú, vos: vituð er? intelligitis? Vsp. 25. 26; taktit er, capite, comprehendite, Am. 55; farit er ne proficiscaris, H. 37; hætt haft er periclitatus es, ÓH. 27, 1; líft einir er vos soli superestis, Hm. 4; en er heyrð haft vos vero audivistis, Hymk. 38; þá er er á Þjassa þrifuð cum manus intulitistis Thj., Lokagl. 52; er knáttuð þar þeirra | — gjörsumum skipta tu ibi res pretiosas eorum divisisti (inter milites), SE. I 510, 1; er megut undir stórar | yðvars græðis sjá blæða licet vobis videre sanguinem ex ingentibus vulneribus salvatoris vestri manantem, Lb. 44; structura intricatiore: ek kom eigi síðar en er til vápna sennu non adveni ad pugnam serius quam vos, Nj. 93, 1 (G. Pauli, recte, ut videtur), quo loco scribitur ær pro er (ér), ut membr. ad Am. 55.*

ER, *pronomen relativum, omn. gen., indecl., frequentissime cum verbo sententiæ relativæ in omnibus casibus, rarissime cum substantivo et præpos.; cum substantivo, sá maðr, er afskurðr hafði farit orðahlýru, vir, cujus linguam præcisio perdidit, i. e. cui lingua exsecta fuerat, G. 26; cum præpositione, sá inn stóruðgi jötunn, er or steini var höfuðit á, magnanimus ille gigas, in quo (i. e. cui) e saxo erat caput, Harbl. 14; sic in prosa, SE. I 228, eldrinn sá, er brendr var Asgardr, ignis ille, quo Asgardus inflammatus est, et I 346, sá þvengr, er*

múðrinn Loka var samanrifjaðr, *lorum, quo os Lokii consutum erat; quibus locis omititur præpositio. Interdum in sententiæ relativæ pron. demonstrativum additur explanandi gratia, v. c. Has. 3, ubi sic: alls megu ekki þollar | án fremja þess hánum | súða viggs, er seggjum: síðabót af því hljótiz, i. e. alls (quandoquidem) þollar súða viggs megu án hánum fremja ekki þess, er seggjum hljótiz síðabót af því, nihil tale, ex quo homines vitæ emendationem consequantur; id. Hávam. 141. Sic in prosa, SE. I 454, rétt er ok um þann konung, er andir honum eru skattkonungar, at kalla hann konung konunga, cui subjecti sunt reges vectigales; id. II 84: skamma stund hefir sú samstafa, er (sem, II 505) raddarstafur hennar (cujus vocalis) er náttúrliga skammr. — KþK. c. 15, „sá maðr er hann skal fasta, skal hafa etit mat sínu fyrir miðja nótt“. Ordinarie respicit antecedens pron. demonstrativum sá, enn, hinn, þessi: præmissa sá, Hávam. 50, enn, ibid. 7, hinn, SE. I 612, 1, þessi, Skf. 23. — 2) adv. relativum, tam loci, id. qu. þar er, ibi, ubi, quam temporis þá er, tum, quum; si — 3) conjunctio, quod, ut, respiciens præcedens aut subintellectum aliquod demonstrativum, v. c. Orkn. 75, 2, aldr hef ek frétt þat, er féldi | framstalls konur allar | — höfuðdúkum, semper id audivi, quod omnes matronæ caput panno velarint; F. II 52, 2, fyrr var hitt, er ek gat blóta Hliðskjálfar harra, olim evenit, ut colerem, olim colere consueveram; þat verðr mörgum manni, er um myrkvan staf villiz, id accidit multis mortalibus, ut in obscura litera errent, Eg. 75, 2; sic Am. 53, Lokagl. 28, Harbl. 14, Söll. 83. Subintelligitur demonstrativum, Lokagl. 48, ofdrykkja veldr (: því), er, temulentia facit, ut. — β) si, id. qu. ef: mart sagða ek, | munda ek fleira, | er mér meirr mjötuðr | málrúm gæfi, plura loquerer, si mihi amplius ensis loquendi facultatem concederet, Bk. 2, 66, SE. I 238, 3, ubi Sonart. 22 habet ef.*

ER, *particula expletiva: eyvitar sírna er maðr annan skal, nemo in altero vituperet id, quod &c., Hávam. 94; ójafnt skipta er þú mundir inique distribueres, Harlb. 24; sáttir þínar er ek vil snemma hafa consensus tuum cito cupio obtinere, Alem. 7. Forte et Ghe. 40, nema ein Guðrún, er hon æva græt, nisi sola Godruna, ea minime (nunquam) deploravit. Þrár hafðar er ek hef, desideria habui, desideravi, Fjölsm. 51, Söll. 49. 50.*

ER, *2. s. præ. ind. v. vera, esse, pro ert, Lokagl. 48.*

Ær, *f., ovis femina, Korm. 5, 3.*

ERA, *f., gloria, honor, id. qu. æra, scribitur æra Mk. 41; era, honor, usurpavit Jonssonius, Felag. X 267.*

ÆRA, *f., gloria, Mk. 40, ubi Sancta Maria vocatur skjöldr várr, skjól gott aldar, skærleikr, dygd ok æra. Æru snauðr, honore privatus, inglorius, Lúl. 43; viðsmjör skært til heðrs ok æru ad honorem et gloriam, Nik. 60. (Til æru guði almáttkum, Trans-*

actio inter Magnum regem et Jonem archiep. 1277, *Hist. eccl. Isl.* 1 388. 393).

ERA, non est (er a vera, a neg.), *Skf.* 22, *Lokagl.* 30. In proverbii, *SE.* II 182, *F.* VII 116. — 2) pro eru-a, non sunt, *Nj.* 31, *it. erat pro eru-at, id., Korm.* 5, 3.

ÆRA (æri, ærða, ært), v. a., remigare, (år, f.), *SE.* II 216, 1. — 2) florere (år, n., annona), ærir akr ager floret, *SE.* II 216, 1. — 3) amentem reddere, de immodico amore: Finnán gat ærðan Harald, *F.* X 208 (æz A. 10), vide øra (ab órar, deliria).

ERENDI, n., negotium: hefir þú erendi, sem erfði, an defunctus negotio es, sicut itineris molestiis, *Hamh.* 10, aliæ formæ sunt erendi, örindi.

ERFA (erfi, erfða, erft), v. a., defunctis justa solvere, exsequias et epulas funebres instituire, c. acc., *Am.* 71. — 2) hæreditatem adire, accipere; *it. possidere:* ert (i. e. erft) gat ósljótt hjarta magna animi fortitudine prædixit fuit, *F.* VI 423, 1. — 3) ulcisci (sibi enim erat, patris cædem ulcisci): óðstafr hjörveðrs (Hakon dynasta Sigurdi f.) hvarfat átr, ádr en hafði erfðan föður, non prius reversus est (in Norvegiam), quam patrem ultus fuisset, *Fk.* 36, 1 (hinc hodieque ad erfa e-t vid e-n acceptam injuriam animo repositam habere cum conatu ulciscendi).

ERFI, n., epulæ funebres, convivium exequiale, parentale: gera sitt e., sibi facere, i. e. mortem exspectandam habere, *Am.* 82; drekka erfi fedra sinna parentum suorum agitare, *Jd.* 9; — at e-n aliquo defuncto, *Ghc.* 8; metaphor., drekka sjálfr erfi opt horðannar gleði, caduci gaudii parentalia agitare, i. e. instabili gaudio ultima vice frui, *Ek.* 29, 1 (*GhM.* I 746). — 2) hæreditas (id. qu. arfr) vel possessio, vide niðerfi, *it. erfaeifr, enflynti, erförör.*

ERFILEGA, *Has.* 7, in opt erfilega, quod legendum videtur ofderfilega.

ERFIMEIÐR, m., heres, (erfi 2, meidr), *it. silius:* Eids eru erfmeiðar | allbert i styr fúðir, slii Eidi, *Eidida,* *Isl.* II 372, 2.

ERFINGI, m., heres; *it. silius,* *SE.* I 534; e. þyrnifótar, silius Thorgeiris Sentipedis, *Borgunundus,* *Eg.* 57, 2; grams erfingjar, slii regis, principes juventutis, regni heredes, *Hh.* 94, 3; e. Asbjarnar Helgius Ashjörnides, e. Skólms Thorolvus Skólmi f., *Ísl.* 7, 13; e. höfingja, vir principibus, proceribus ortus, *de Gudm. Bono,* *Ag.*

ERFINYTI, m., heres, (erfi 2, nyti), *ut arflynti, it. silius,* *Bk.* 2, 24, *Eg.* 83, 1.

ERFIR, m., heres, (subst. verb. ab erfa 2), *it. silius:* Odda erfir Thorgils Oddii f., *Sturl.* 1, 11, 2, ubi erfi dat. est, (*lectio Cod. EV.*)

ERFIVÖRÐR, m. heres, (qs. custos hereditatis, patrimonii, erfi 2, vörðr), *it. silius,* *Ghc.* 12, *Gho.* 13, *F.* X 422, 3. 424, 15, *FR.* III 26, 1.

ERFÐI, n., labor: höfum erfði, ok ekki örendi, defuncti sumus itineris difficultatibus, et negotium minime absolvimus, *H. kat.* 5, cf. *Hamh.* 10; de molestia itineris *Harbl.* 56. Erfði dvergja, onus nanorum, cælum,

SE. I 314, *ut c. Austr.*, *SE.* I 316, 2. De vi externa: drýgja erfði, laborem sustinere, vim externam diu perpeti, *Grm.* 35; fá hjálmum erfði, laborem facessere galeis, galeas crebris ictibus violare, *Hh.* 19, 2.

ERFIBR, adj., molestus, laboriosus: erfitt lif vita misera, *Skaldh.* 6, 55.

ERFÐ, f., hereditas, (erfa), *Mg.* 6, 2; jöfra erfðir, heredia regum, regnum avitum, verja jöfra erfðir regnum avitum defendere, *F.* VI 39, 3. Erfð, *Am.* 65, quod ad verum sensum adinet, recte videtur explicari *FR.* I 220 de ipsa Godruna: ea mihi sola (fratribus parentis) hereditas reliqua erit, ut te (*Attium*) capitali odio persequar.

ERGL, f. character magicus, (animi impotentia), *Skf.* 36; *Ý.* 12, en þessi fjölkyngi (seið), er framíð er, fylgir svá mikil ergi, at eigi þótti karlmönnum skámmlost við at fara, nefaria agendi ratio; junguntur ergi et skelmisskapr, feritas ingenii, *GS.* c. 18; hverr þik ól | til ergi alikrar, | at þú vill Óðin | ekki blóta, quis te tam barbarum genuit, qui nolis, *Órvarodds. msc.* (*FR.* II 289, 3). De impotentia venerea, *FR.* III 390.

ÆRI, junior, compar. ab örr, parvo natu, *F.* IV 214, id. qu. eri, ori, pri. Eadem forma cum duplici r, *F.* XI 93, miklu ærri madr at aldri ætate multo minor.

ERINN, id. qu. ærinn, magnus, ingens: e. elding, *Ha.* 293, 1, ubi *F.* X 81, 1 habet örinn; vel = errinn, rapidus, celer.

ÆRINN, adj., qui satis est, abundans, copiosus, multus, nimius: ærinn auðr opes copiosæ, *Sk.* 1, 12; ærinn sér sibi sufficiens, *Lil.* 6; mjök fár er sér ærinn einn, valde pauci sunt, qui sibi soli sufficiant, *A.* 12; ærin naut, boves abundantes, sat boum, *Am.* 92; eiga alls erit, omnium rerum copia abundare, de deo, *Lb.* 1; erit háttar bann magnus, vehemens luctus, *A.* 9, ubi scribitur aurit i. e. erit. Árr ærins gulls, copiosi auri possessor, vir prædives, *ÓT.* 43, 1; ná ærna freka hveiti, largam prædæ copiam nancisci, de lupo, *SE.* I 480, 1; sæll af ærna fé opum copia beatus, *Hávam.* 69; mæla ærna staðlausu stafi nimum futilium verborum loqui, *Hávam.* 29; með ærnri giptu magna cum fortuna, *F.* III 93; ærnar raunir nimis ærumnæ, *Og.* 17. — β) adverb., erit gjarn valde cupidus, *Jd.* 2; ærnar soltnar, adv. pro erit soltnar nimium famelicæ, *Bk.* 2, 47; at ærnu ad satietatem, *Mg.* 34, 8. Vide vatnærinn. — 2) ærnir, plur., octodecim viri, *SE.* I 532—34, cf. ærir sub ærr.

ERJA (er, arða, arit), arare, *SE.* II 148, 2 (*Norv.* ar, aratum, *Trondhj. Selsk. Skr.* V 518); e. úrgu barði navigare (qs. mare prora arare, sulcare), *Orkn.* 82, 13 (*AR.* II 220); sá er af Íslandi arði barði qui ab Islandia navigavit, *SE.* II 413, 6. — β) reciprocare, sursum deorsumque trahere: e. agngagli hamum reciprocare *F.* IV 89, cf. láta erja skóinn við legginn ofan calceo perstringere, *pros. F.* V 230; (blóðrefillinn) arði niðr um nefit mucro nasum radebat, *FR.* II 126.

ERKISTÖLL, m., cathedra archiepisco-

palis, pro erkibiskups stóll, *F. XI 300, 2*; höfuðmenn erkistólar antistites sedis archiepisc., *G. 62. Metaph., e. els, sedes procella, aer, calum, und erkistóli els, sub caelo, in terris, F. VI 419.*

ERLENDIS, *adv.*, peregre (er = or, lendis a land), in alias, exteris terras, *Mg. 6, 1, GS. 22.*

ERMAR, *f.*, manica, *Rm. 25*; ermar víðr, lignum manicæ, brachium, *SE. I 542*; erma ilmr, dea manicarum, femina, *Korm. 3, 6. 11, 7 (armr). Nom. ermr, in pros. F. V 207.*

ERMVÁNGR, *m.*, solum manicæ, (ermr, vángr), brachium, brandr ermvánga, ignis brachii, aurum, eyðir ermvánga branda, consumtor auri, vir, *Isl. II 12, 1.*

ERN, *adj.*, strenuus, fortis, impiger: de vinculo, brestir ern sili Hernar, validum Hernæ vinculum (mare) rumpitur, fatiscit, *SE. Eg. 233.* Ern allvaldr, stillir, jarl, rex, dynasta potens, strenuus, *Ha. 66, F. VI 41, 1, SE. I 696, 1*; de deo: ern er hilmir hlýrna rex calorum potens est, *Lb. 25*; ern skóp haudr ok hlýrni | heims valdr, sem kyn beima, *Has. 20*; margríkr, ern miskunnandi ýta, *id., Has. 63*; de muliere, ern auðnorn strenua illa mulier, *Grett. 19, 1*; ornir atbláendr strenuú incendiarii, *Mg. 34, 8*; hvern ernan þjóf quemque strenuum furem, *ÓH. 192, 2*; ernu sinni, strenuo comitatui, strenuis comitibus, *Hm. 12*, (ern forte contractum ex errinn, vide enn, *adj.*). Confundi potest cum errinn, sufficiens, multus; ernu beitu escam sufficientem, *Hh. 83, 1 est id. qu. ernna F. VI 403, 1, Morkinsk. 9na, sed ernan krók or járni, Hh. 32, 1 est id. qu. ernan, firmum, validum, sec. F. VI 254, 1, var. 2. Superl. ernastr, F. V 300. Hinc Erna, nomen mulieris, qs. vegeta, strenua, *Rm. 36.**

EROM, **EROMK** vide erum erumk.

ERONK, sunt inter se: e. gagnhollir inter se admodum benevoli sunt, *Hávam. 32.* Erost, *id.*: e. lengat vinir inter se diutissime sunt amici, *Hávam. 41* (ero, sunt, sk et st reciprocum ex sik). Sic in prosa, *F. XI 39*, vorost góðir vinir inter se amicissimi erant, *id.* várost góðir vinir, *ibid. 89*, þeir várost fóstbróðr, *ibid. 55.*

ERR, *adj.*, *id. qu.* errinn: ær auðvæn magnum discrimen, i æra auðvæn, *ÓH. 48, 4* (ubi *F. IV 100, 2*, ora = øra); at eru satis, *F. VI 87, 3 (Mg. 34, 8)*. — 2) errir, plur., undecim viri, *SE. I 532*, cf. errir sub errinn 2.

ERR, *adj.*, delirus, (órar, vide 0rr): ær ertu delira es, *Og. 10*; errir ýtar, homines vesani, vecordes, amentes, *SE. II 216, 1. In compos., andærr, háfærr.*

ERR, in composito skammærr, derivatum ab ær, atas.

ERRI, insula Daniæ, *Æroa, SE. II 492.*

ERRILIGR, *adj.*, atrox, vehemens: errilig snerra atrox et vehemens prælium *F. VI 169, 2 (AR. II 57, 1)*. In prosa *F. III 222*, errilig kona, mulier vegeta, strenuitatem vultu indicans.

ERRÍNG, *f.*, contentio, pugna, *Fbr. 13 (GhM. II 294, 1)*. 22, 2; ofra erring,

contendere, pugnare, pugnam ciere, *SE. I 350, 1*; erringar lið copia strenua, *ÓH. 27, 1. Hinc et nomen viri, Erringar-Steinn, SE. I 440.*

ERRINN, *adj.*, strenuus, impiger, contentiosus, bellicosus; de rege, *Ód. 5, Ha. 176. 290*; de viro, *Nj. 24, 2, F. II 181, 1, Gv. 5*; errinn kappi athleta pugnaz, *Eg. 67, 4*; de deo, efficax, potens: errinn hreinskaþaðr himna, efficax, potens calorum creator, *He. 11. Cum genitivo construi videtur, Sturl. 7, 41, 1, ubi sic verba intelligo: herr man reka niðs (verba contumeliosa ulciacetur), þjóð, errin grettis strindar, dregst víða á veg, homines, aurum strenue colligentes, vel, auri appetentes, præda cupidi. In his locis semper in nom. et acc. occurrit, nisi errins in gen. Gv. 5. Vide compos. fjólerinn.*

ERRÓTRR vide orrótrr.

ÆRSKA, *f.*, atas juvenilis (vide orska), *F. VII 70.*

ÆRSL, *n. pl.*, immanitas, vehementia (*H. 25, F. X 379*): ærslamikil hræðsla, immanis timor, insania timoris, *GhM. II 339 (Fbr. 32, 2)*.

ERT, *es*, 2. s. præ. ind. v. vera. — 2) supinum et part. pass. v. erta, irritare. — 3) sec. pronuntiationem, pro erft, a verbo erfa, *qu. v.*

ERTA (erti, erta, ert), *v. a.*, irritare, ægre cui facere: snót man ert, ægre fiet femina, dolori erit femina, dolore adficietur, *F. VI 309, 2.*

ERTATTU, non es, (ert-at, þú), *Alom. 2, Vegtk. 18, H. kat. 10.*

ERTLA, *f.*, motacilla alba, *SE. II 489, (Dan. et Nord. Erle, Thronth. Selsk. Skr. III 445, Undal. Descr. Norv. p. 123, id. qu. Island. máriuerla, motacilla alba, Faberi Prodr. der Isl. Ornithol. p. 17; forte dimin. vocis arta).*

ERTU, *es*, 2. s. præ. ind. v. vera, *Alom. 2, Húð. 30, 2.*

ERUM, est mihi, pro erumk; erum hugr á Gunni sunns herkis, est mihi cupido femina, amore puellæ teneor, *Korm. 5, 2*; noru erum grim Parca in me crudelis est, *Eg. 24. var. r*; erum tregt difficile mihi est, *Sonart. 1*. — 2) mihi sunt: vånir erum rómu, est mihi spes (ad verbum, sunt mihi spes) pugna, pugnam exspecto, *Hund. 1, 23, quo loco interpp., vanir erum rómu assueti pugna sumus.*

ERUMK, est mihi (v. umk): sú erumk líkn *id* mihi solatium est, *Lokagl. 35*; þat e. sent *id* mihi relatum est, *SE. I 242, 5*; e. títt solenne mihi est, *Eg. 74, 2*; tíð e. vitnis váða vingerð versificatio mihi familiaris est, *SE. I 612, 1*; vån e. hreggs tempestatem exspecto, *ÓH. 193, 1*; ólmr e. harmr, *ÓH. 236*; e. auðskæf mærdar efni, *Ad. 16 (SE. II 98, 1)*; e. leið sonar reiði, *F. II 53, 3*; leitt e. randa regn molesta mihi pugna est, *Eb. 9, 10*; alin e. björk at bölvi banda femina in dolore meum nata est, *F. V 227, 1, vide várumk*. — 2) sunt mihi: leið e. fjöll tædium mihi creant montes, *SE. I 94, 1*. — 3) cum negatione, erumka non

est mihi, *Eg. 64, 1, Sonart. 17.* — 4) idem valde erumsk mihi est, *F. VI 256, ubi Moriskisk erumk; erumz, id., Eg. 89, 1; vān erumz slík, ea mihi spes est, id expectarim, Vitis Halfr. sec. membr. 132; trautt erumst, inuitus facio, nolo, F. IV 282; erumz, SE. II 405, 1 pro erumk.*

ERUB. non sunt, (eru, ð neg.), *Sk. 1, 43, slíka erub dæmi talis rei non extant exempla.*

ERVITA, adj. indecl., furibundus, (er=or, vit), *Völs. 21 Holm. (Hafn. Hund. 2, 32 árvita).*

ES, pro er, est, 3. s. præ. ind. v. vera: svá es, þá Rauma ræsir, ita (perinde) est, *quom. Sic. 22. Cum negatione, esat non est, Si. 10, 1.* — 2) pro er, relat. qui, per syncopea in sús (sá es, is qui), sús, þats, þeims, þannas, þeirs, þers. — 3) est pro er, es, in prosa *Vigagl. 20: þat þiki mér at, er þú est lausmáll.*

ÆSA (æsi, æsta, æst), v. a., excitare, incitare, concitare: æ. sævar þut, fremitum maris excitare, de unda, *SE. I 500, 2; æ. fleina duna, hjálms hregg, ciere pugnam, accendere prælium, alacriter pugnare, Ísld. 13. 21. Cum præpos., æ. hviðu upp úr brjósti anhelitum ex imo pectore erumpere, Sturl. 1, 13, 4; æ. fram fleina telum cum impetu conjicere, Lil. 42. Pass., æsaz, incitari, exasperari, de mari, SE. I 254, 2: æsaz fram, prouere, de ruente unda v. mari, SE. I 502, 4; elja fold æis, caelum concitatur, commouetur, concutitur, *Has. 31; æstuz, a) id. qu. ærðuz panico terrore correpti sunt, H. 19, 5, b) pro æstuz v. æstuz: æstuz undir, vulnera gliscebant, ingeminabant, increbrescebant, Höfuðl. 6 (hoc verbum derivatur ab ærr, qz. ærsa, vide formas ausasc, øsa, øssa). Part. pass. æstr, incitatus, percitus: de unda, Mg. 31, 9, F. I 165, 2; de fulmine, SE. II 196, 4; de pugna, Ha. 232, 3; de Thore, SE. I 294, 1; æstr maninn corvus (fame) percitus, Nj. 30, 1 (AR. II 241). Neutr. æst pro adv., ríða æ., fara æ., citato cursu celi, ferri, *Grett. 49, 5. 50; vide æst.***

ÆSFREYR, m., SE. I 414, 5, dubius interpretationis; possit esse 1) dominus, possessor equi, (ess, Freyr), vir. 2) possessor annuli (ab hess, Dan. Es, circulus ferreus, forma litera S), idem. 3) dominus Asarum, Odín (id. qu. ásfreyr, quod h. l. habet Cod. Worm.), tum æsfreyr mutandum in æsfreys (Cod. U. tó s h. l. in fine habet, legens eggþeys) et construenda gjöf æsfreys, donum Odínis, poesis (SE. I 244, § 3), æsfreys gjöftrif, adj. pro subst., poeta.

ÆSI, dat. s. ab æss, Mg. 20, 3, F. VI 51, 1. ÆSIDÝR, n., animal incitatum, celeris curus ruens, (æsa, dýr): æ. fljóts, animal fluminis, navis, ejus styrir, rector navis, vir, *Fbr. 11. Cf. auaidýr.*

ÆSIKALDR, adj., perfrigidus, (æsi-, vehementer), epith. navis (unnar meidr), *Ha. 289.*

ÆSILIGA, adv., vehementer, (æsa) geisa æ. vehementer furere, *Gd. 42.*

ÆSIR, m. plur. a sing. æss, Asa, deus.

ÆSIRUNNR, m., qui incitat, concitat,

(æsa, runnr): æ. eggþeys, concitor pugna, præliator, *Sturl. 3, 21, 1.*

ÆSIÞRÖTTR, m., qui incitat, deus incitans, (æsa, þrötttr): æ. annar breina, incitator navium, naves in cursum incitans, navigator, vir, *Ísld. 15.*

ÆSKA, f., ætas puerilis, infantia, (id. qu. ærška, qu. v.), *Korm. 16, 3. Cf. øska. — 2) — æska, term. substant., vide ljóðæska=ljóð, hljóð.*

ÆSKL, n. frazinus, (propr. collectivum tou askr): elris garmr, eski mettr, ignis, devorator frazini, ligni, *Ha. 114, 1. — 2) ensis, ut askr, in appellatione ensiskr. — 3) vasculum cibarium: hafit maðr ask nè eski með sér þíngat ne quis secum huc afferat chæniscem aut vasculum, Hg. 16, sed Cod. membr. E legit h. l. eskis, ut construi possit eskis askr vasculum frazineum, o: hafit maðr þíngat með sér eskis ask, nè afsþríng fæs, at færa fæwærandu. — 4) pyxis, cistella, qua poma vitalia asservabantur, SE. I 98; servando ornatus mulierum, ibid. I 114, unde eskimær, cistellatrix, famula caparia, a cistella vel pyxide cosmetica, Grm. præf.*

ÆSKLASKR, m., frazinus gladius, (eski 2, askr), pugnator, vir, *Fbr. 49.*

ÆSKIBALDR, m., optatus strepitus, (æskja, baldr, ut óskafundur): æ. stála, optatus chalybum (telorum) strepitus, pugna, *Ód. 3.*

ÆSKIBJÓÐR, m., qui libenter offert, qui offerre optat, (æskja, bjóðr), *Gv. 6, in loco mutilo, ubi sic: Nærr. f... z jafnt ok aurar | æskibjóðr frá þjóðum | virðing... se... da | valstafni... jafnan, quorum sensum esse puto, nærr (strenuus) æskibjóðr valstafna furz vissi þá jafnan virðing skerða (v. æskibjóðr valstafns furs vissi jafnan sína virðing skerða) hjá þjóðum, jafnt ok aurar, ubi æskibjóðr valstafns furs, qui ignem manus (aurum) libenter offert, vir liberalis.*

ÆSKIJÖRÐ, f. terra exoptata: æ. urðar lax (serpentis), aurum, *HR. 4.*

ÆSKIMEIÐR, m., qui flagitat, poscit, (æskja, meiðr): æ. hjaldrskíða, flagitans enses, pugnator, *H. 9, 1; æ. hjörþings, poscens pugnam, præliator, Nj. 24, 2.*

ÆSKINJÖRÐR, m., deus poscens, flagitans, optans, (æskja, njörðr): æ. (undlinns), poscens gladium, pugnator, vir, *Plac. 52, ubi øskinjörðr.*

ÆSKIRUÐR, m., qui optat, poscit, (æskja, ruðr): æ. örveðrs, optans, poscens pugnam, præliator, vir, *Grett. 80, 1.*

ÆSKIRÝRIR, m., qui minuere amat, (æskja, rýrir): æ. auðs, vir liberalis, *Nj. 93, 1.*

ÆSKIÞRÖRR, m., qui optat, deus optans, (æskja, þrörr): æ. unnröðla, optans aurum, vir, *Has. 64, ubi sic: mér biði hverr er heyrir | heimspenni brag þenna | eskiþrórr ok eirar | unnröðla miskunnar, i. e. hverr æskíþrórr unnröðla, er heyrir þenna brag, biði mér miskunnar ok eirar (af) heimspenni.*

ÆSKJA, f., terra, *SE. I 585, 3.*

ÆSKJA, (æski, æskta, æskt), v. a., optare (óska), *G. 18. 21, Ha. 258, 1.*

ÆSLA, *adv., contr. pro æsila, æsiliga, vehementer, valde, (æsa), vel potius pro æsila ab æsrl, Fbr. 32, 2 (æsiliga, furenter, Eg. 25, ÓH. c. 6.).*

ESS, *n., jumentum, equus exoticus, asinus vel mulus; junguntur in Ed. Lóvasina: asni, leon, úlfaldi, ess, múll. — F. X 139 junguntur brynjaddir hestar et spænsk ess, asini Hispanici; Angl. ass, asinus, Dan. ðrs, equus; hinc stranda ess, jumentum littoreum, navis, Kring. — 2) J. Olavius, in NgD. p. 81, adfert ess vel hess, cor (Edda non habet), vide hess; nunc auditur, at vera i sinu essi, suo ingenio indulgere, natura instinctum sequi, inprimis, ut videtur, de gestiente lætitia (Dan., være i sit Es, Francog., etre a son aise).*

ÆSTA, (æsti, æsta, æst), *v. a., petere, rogare, optare, it. poscere, flagitare, cum acc. pers., gen. rei: w. hal' vistar hospitium petere ab aliquo, ÓH. 92, 9; allir kenir menn æsta Krist eilifrar vistar, Lv. 40; w. gulls þolla gríða, pacem viros poscere, ad pacem hortari, Fbr. 22, 1 (GhM. II 288); æstir okkarrar kvámu optasti nostrum adventum, Hm. 23; Danir æstu meltrar stefnu conditum conventum poposcerunt, Hh. 73, 3; æsta vandliga þess, er þikur vant vera, id magno studio petere, quod tibi deesse putes, Söll. 28, ubi pro æsta intulerunt interpr. restanda; potius putarim in mendo cubare vocem þikur in v. 1. Part. pass., æstr bragr, carmen expetitur, mandatum, G. 68 (Eysteinn konúnger hafi hann til at yrkja Ólafsdrápu, F. VII 355). In Legibus sæpius occurrit: æsta þingmenn liða, hann skal æsta bændr at færa fé hans úr haga sinum; æsta taks fyrir (mann), poscere, ut aliquis recipiatur (v. cautionem pro aliquo exigere), Jus eccl. Vic. c. 14 p. 52.*

ET, *neutr. pron. adj. enn, id. qu. it, ið, ed: þorð et breiða, F. XI 141. — 2) relat., id. qu. ed, er: þá et, guum, quando, F. IV 136, 1; þar et ubi, Isl. I 231, var. 12.*

ETA (et, át, etit), *v. a., comedere, edere: ek hafða etitð comederam, Hávam. 67; eta frá e-m escam alicui ablatam vel surreptam comedere, Nj. 62; consumere, haurire, de igne: lætu eid eta jófna bygðir habitacula principum igne absumsisti, H. hat. 10; aurr etr iljar sordes pavimenti plantas pedum adterunt, violant, SE. I 386, 2. Eta sér aldr-trega voracitate sibi contrahere gravem valeditudinem, Hávam. 20; mein eta e-n, pestes hominem devorant, damno adficiunt, ei nocent, Hávam. 154; sorg etr hjarta cura depascitur cor, Hávam. 123. Reflexive, láta etaz af, pati se spoliari, possessione exuti, ÓH. 159, 2. Reciproce est, Isl. II 165, þer haft lengi úlfs munni afetixt vos diu lupina rabie alteri alteros devorastis.*

ETA, *f., esus, comestio, it. edulium; plur. etur, edulia, cibaria, gen. etna: etna eyðir, consumtor cibariorum, vir delicatus, helluo, Hild. 17, 1, ubi scribitur etna. Hinc in prosa, etustallr, præsepe (in equili), Orkn. p. 164; plur. etur, carcinoma: sem etur i*

andliti gera manningum því meira meia, sem þær lengr i liggja, Magn. p. 480.

ÆTA, *f., esca, cibus, (id. qu. eta): gen. pl. etna eyðir, consumtor eduliorum, minus honesta viri appellatio, Hild. 17, 1, ubi legendum videtur, traudr er etna eyðir einvigis, excluso ek, et etna eyðir de Thordo Kolbeinis intelligendum.*

ÆTI, *n., frumentum (prop. edulium, eta), Alvm. 33.*

ETJA, *f., pugna, SE. I 563, 1, (propr. incitatio, contentio): etjuhund animus bellicosus, HS. 6, 3. Hinc in prosa, etjuhundur canis venaticus, Sturl. 5, 45; etjufærr hestr equus ad certandum idoneus, sec. chart., ubi membr. habet útufærr, Vem. 23; etjukotr, Isl. II 89.*

ETJA (et, atta, att), *v. a., incitare, concitare, immittere, propellere: öttu meinþjóf markar á sinn föður, concitavunt noxium silvæ raptorem (ignem) adversus patrem suum, i. e. patrem vicium in odibus concremavunt, Ý. 17; sá er atti hrefnis stóði hot á lög qui navea in altum mare deduxit, ÓT. 41; öttuð flautum i salt með árum navea remis in mare propulstis, ÓH. 42; it. absolute, etjum á kaldan sjá propellimus (navem) in mare frigidum, ÓT. Skk. II 195. Atta ek jófrum, reges inter se concitavi, in certamen commisi, Harbl. 23; ahi minú atta ek við orms megin robore meo contendebam adversus anguinam vim, Fm. 28; etja við e-n, certare, in certamen descendere cum aliquo, FR. II 48, 4; e. fram hrömmum protendere chelas, FR. III 484, 2, ut etja fram skalla calvum caput icibus objicere, F. XI 132 (id. qu. eta). Att haft er með þrettum oddrjóð, Isl. II 224, 1, si construitur er hafti att oddrjóð með þrettum virum fraudibus petisti (dolo circumvenisti), conferrí potest at heita e-n brögðum, pro quo et dici potest at heita brögðum við e-n, sicuti in loco Ormsi. constructi possent, er hafti att þrettum með (i. e. við) oddrjóð, intendisti dolos adversus pugnatorem (me). Imperf. conj. etta: þó etti etsi offerret (annulum), SE. I 436, 2.*

ETLA, *id. qu. etla, cogitare, statuere, putare: þó hafða ek þat etlað tamen ego illud cogitaveram, Skf. 37, Selk. 13.*

ÆTLA (-aða, -at), *cogitare, animo propositum habere, decernere, destinare: cum inf., spilla etla ek háðum utrumque nocere in animo est, Am. 73; alls þó er fara etlað quandoquidem decreta profectio est, Am. 26; cum acc. rei: w. e-m andrán, alicui mortem decernere, aliquem neci destinare, F. VII 35; dægr eitt er þær dauði etlaðr mors tibi destinata est, Sk. 1, 25. — β) etlas, id. qu. etla sér, cogitare, constituere; þángat ek etlams, eo (ire) cogito, Söll. 29, ubi interpr. malunt, inde bonum exspecto; etlas at móti e-m aliquem adoriri (alicui adversari) statuere, Mg. 17, 8 (etla, F. VI 11, 2). Sic in prosa F. XI 62, haan etlas at fara orlandi. — γ) etlig, 1. pers. præ. ind., pro etla ek, Hyndl. 7, sec. dialectum Borealiun, etli, hugni, 1. s. = -a, vel = etl' ig, ut þorðeg, Eg. 56, 1.*

ÆTNA, gen. plur. a nom. æta.

ÆTT, f., id. qu. ætt, genus, familia, Hund. 2, 16, membr., F. VI 423, var.

ÆTT, f., familia, prosapia, genus, (ætt): æta ætt, ættir, familiam amplificare, genus propagare, Rm. 37, Gha. 27. — β) cognati, consanguinei, Hund. 1, 44, ubi jöreið ættar sissar. — 2) progenies, periphrastice, ut kind, þjóð, öld; ætt manna, seggja, skatna, homines, ÖH. 159, 2, ÖT. 118, Ód. 18; ætt síklinga, regia progenies, reges, ÖH. 14, 1; eusk ætt Angli, ÖH. 14, 4; ætt Gjúka, præte, reguli maritimi, F. VI 47, 1; ætt jöta, genus giganteum, gigantes, Skf. 8; ætt jötunn gigas, Vsp. 23, gigantes, Hamh. 21; ætt andskota, diaboli, demones, Lb. 38; ætt ara, arnar, aquilæ, Hund. 2, 7, F. VI 355, 1; — β) de singulis hominibus: ætt gæðinga, filia viri illustris, virgo nobilis, Jd. 14; ætt Eiríks, filius Eiríki, Ólafus Eiríki f. rex Sveionum, ÖH. 92, 17; ætt Haralds, Ólafus Sanctus, Haralds f., ætt Ólafs, filius Ólafi, forte Magnus Nudipes, SE. I 424, 4; ætt Sværris, Hakon Senior, Norvegia rex, nepos Seerrius, Ha. 235, 2. — 3) posteritas, posteri: gengr í ætt, inter posteros celebratur, in secula it, ÖH. 129; cf. þat spyr fram í ætt, SE. I 706, 2.

ÆTTAK = ÆTTAK, 1. s. impers. conj. e. eiga, Lokagl. 27; ettið, 2. pl., Ghv. 3. — 2) etti, 3. s. impf. conj. v. etja.

ÆTTARSKARI, m., damnum familiae, (id. qu. ættkarð), Ad. 12.

ÆTTARSKJÖLDUR, m., clipeus (i. e. columen) familiae, Sonart. 10.

ÆTTBARMR, m., id. qu. ættbaðmr, (ætt, barmr), SE. I 34.

ÆTTBAÐMR, m., familia, stirps, (ætt, baðmr), SE. I 561, 2.

ÆTTBÆTIR, m., qui familiam illustriorem reddidit, decus familiae, (ætt, bætir): æ. allríks Torveinar, decus familiae Torveinarianæ, Thorfaanus Craniseca, Torveinarius f., SE. I 464, 1.

ÆTTBOGI, m., gens, familia, SE. I 534, 561, 2 (ætt, bogi).

ÆTTERNI, n., genus, (ætt, erni, term. ut in fæðerni, móðerni), SE. I 382, 1, Fm. 4.

ÆTTGÖFUÐR, adj., nobili genere ortus, generosus, (ætt, göfuðr): superl. ættgöfgastr generosissimus, Gha. 30.

ÆTTGÖÐR, adj., illustri genere, (ætt, göðr). Jd. 1, ÖT. 131, 1, ÖH. 187, 1.

ÆTTGRUND, f., patria, (ætt, grund): æ. Eglia, patria Anglorum, Anglia, Orkn. 13, 2.

ÆTTIMA, 1. pl. impf. conj. v. eiga, cum a neg., Ghe. 6.

ÆTTINGI, m., cognatus, Sk. 1, 10.

ÆTTILAND, n., terra gentilitia, hereditaria, (ætt, land): breið ættlönd, latæ terræ gentilitiæ, hereditariæ, ÖH. 74, 3; ættlönd eyja drottar, terræ hereditariæ insulanorum, de Hebudibus, F. VII 44, 2.

ÆTTLEIFÐ, f., hereditas, patrimonium, patria, (ætt, leifð): æ. Ellu, patria Ellæ, Anglia, F. XI 187, 2; plur., mér byrjar eigi at herja á orar ættleifðir non decet me arma inferre patriæ meæ (Islandiæ), Ha. 59.

ÆTTNIÐJUNGR, m., cognatus, ex eadem familia oriundus, (ætt, niðjúngr), Sturl. 9, 34, 2.

ÆTTNIÐR, m., familia oriundus, prognatus, (ætt, niðr): æ. Játmundar, familia Edmundi (Sancti) prognatus, de rege Angliæ, F. XI 194.

ÆTTRYRIR, m., exstirpator generis, (ætt, rýrir): æ. jöfra, regiam progeniem minuens, exstirpans, de Hakone dynasta, ÖT. 28, 3.

ÆTTSKARÐ, n., damnum familiae, (ætt, skarð): höggva ættakarð cladem familiae adferre, SE. II 192, 1, Isl. II 390.

ÆTTSLÖÐ, f., prosapia, (ætt, slöð, ut kynslöð), SE. I 561, 2.

ÆTTSTAFR, m., cognatus, prognatus, (ætt, stafr): æ. Endils, Endile prognatus, de ezimio bellatore, Orkn. 15, 3, cf. Ella, Eynefr.

ÆTTSTUÐILL, m., columen familiae, (ætt stuðill), SE. I 534, 561, 3; æ. Skylja, regia familiae columen, vel Skylio, Halodanis Grandævi filio prognatus, rex, SE. I 600, 1; absol., regia familiae columen, rex, F. IV 50, 2. XI 185, ubi tamen subintelligi potest Játmundar, vide ættniðr. Etiam ættstuðull, Gd. 6, ubi æ. firða pro stuðull firða ættar, columen hominum, vir de hominibus bene meritus.

ÆTTUMGÓÐR, id. qu. ættgöðr, epith. regis: j. jófra hneitir, Ha. 285, 1; dynastæ, æ. gætinjörðr geirbrskar, Fsk. 37, 3, locum vide sub Fróði.

ÆTTVÍG, n., cædes cognati a cognato patrata (ætt, víg), ÖH. 186, 7 (in prosa frændvig).

EVA, adv., id. qu. æva, nunquam, Skf. 26. Cum negatione gi, evagi, id., Hávam. 21, Hým. 32, ubi adponitur verbum cum negatione, knákat ek evagi segja aprtr nunquam rursus (postea) dicere possum (potero).

ÆVA, adv., (id. qu. eva), non, neque, Hávam. 54, 55, 56; æva fljóð ekki gáði fjarhúsa, neque thesauris (vel fanis, cf. fjarhúsa) quidem pepercit, Ghe. 41, ubi altera negatio intendit. — β) nunquam (Mæs. aiv, unquam, ni aiv, nunquam), Vsp. 31, Hávam. 29, 166, Gha. 45 (Gk. 3, 1), Ghe. 40, FR. I 482, 4; æva skyldi, quod utinam factum nunquam fuisset! Völk. 39 (hodie diceremus, hvad aldrei skyldi verið hafa!). — γ) nusquam, tam in loco, quam ad locum: jörð fannz æva terra nusquam reperta est (exiit), Vsp. 3; far þú nú æva, þar, igitur nusquam eas, ubi, Grg. 15.

EVFRATES, fluvius Euphrates, SE. I 576, 3.

ÆVI, f., id. qu. ævi, ævum; ut synonyma ponuntur ævi ok aldr, Fjölsm. 51, in slíta ævi ok aldri saman ævum ætatemque una viventes consumerent.

EX, f., securis (id. qu. öx, eyx); nom. sing. cum art., exin, SE. II 122 pros.; II 412 xeyxin; dat. sing. exi, Eg. 38; plur. exar secures, Am. 38.

ÆXLA (-aða, -at), v. a., augere, (vaxa, vaxa): de propagando genere et multiplicandis nepotibus, Bk. 2, 18; æ. hrelinnz fors, augere

sanguinem, i. e. effundere sanguinem, stragem edere, *OH.* 50, 3; æ. kyn, vell, vegsmuni, genus propagare, divitias et honores augere, *Merl.* 1, 39, 52; *pass.*, honum ætlaðiz sterk eljun til góðra verka ei crevit firma constantia in bonis operibus, *Gd.* 7. — β) efficere: æ. allt gott nihil non boni efficere, *Lb.* 39, de Sancta Cruce. Vide ægsla, øsla.

ÆXTI, ÆXTU, 3. s. et pl. imperf. v. inusitati æxa, (id. qu. vexa, per aphæresin τού v), crescere facere, augere; it. agere, efficere, maturare, ad maturitatem perducere: æxti öldrykkjur, computationes auxilii, magnum convivium instituit, *Am.* 71; æxti stríð niðjum, auxilii dolorem cognatis, i. e. magnum dolorem eis morte sua adtulit, *Am.* 102; æxtu einmæli, augebant colloquia solitaria, i. e. proluxa colloquia secreta agitarunt, *Am.* 1; æxtu sköp skjöldunga, illi futa regum accelerabant, maturabant, ad maturitatem perducebant, *Am.* 2, quocum conferri potest, sköp lét hon vaxa, *Ghe.* 41. *Part. pass.*, æxtr, auctus, it. magnus, ingens: æxt vald, magna, insignis potentia, vis, efficacia (*Sancta Crucis*), *Lb.* 41, ubi sic: æxt ferr valld til vaxtar | vegr þinn er berr fegri | hreinn en hugðu vinnim | hverja dýrð or skýrða, quod sic intelligo: æxt vald ferr til fegri vaxtar, en vinnim hugðu or skýrða hverja dýrð, i. e. insignis potentia (*Crucis*) in pulchriora incrementa adsurgit, quam ut cogitatione possimus unamquamque excellentem ejus virtutem explicare.

EY, ado., = ei, non; cum gen., ut subst., ekki: ey manns þat veit nemo hominum id novit, *Vafpr.* 55. Forte et hæc forma occurrit *Hávam.* 28, 94, vide eyvitar; it. *Sturl.* 7, 42, 5; lásk ey = láskat (*Hít.* 33, 4).

EY, ado., semper, perpetuo, continenter: er ok æy eða ei þat er aldregi þrýtr, i. e. æy sive ei significat id, cuius nullus est finis, *SE.* II 50, 366, *Isl.* I 45. *Frequenter* occurrit, *Hávam.* 16, 35, 70, 148, *Vafpr.* 12, *Hund.* 1, 4, 49, *Gk.* 24, *Ghe.* 28, *Sk.* 3, 17 (*Bk.* 2, 13), *Krm.* 23, *SE.* I 436, 2, *F.* VII 92, 1, *Lb.* 29, *Has.* 15, 38. Vide ei, ea, æ. — 2) interdum in compositis videtur emphaticum esse, de eo quod ut semper duraturum cogitatur, vide eydraupnir, eykvæn, eyviti; hodie apud *Austfjordenses* eyllitíð s. eillitíð, id. qu. dálitíð, paululum, paucillulum. *H.* 9, 1 τὸ ey *Olavius* jungit cum óðr, o: eyðbr semper ferox; possit et jungi cum vebrant, ut eyvebraut locum sacrum perpetua religione colendum significet.

EY, f., insula, *Hund.* 1, 13; *dat. sing.* eyja, *Eg.* 24; *plur.* Eyjar, de *Orcadibus* et *Færois*, *Rékst.* 11. In appell. femina: hringa ey insula (i. e. *Tellus*, *dea*) annulorum, *Skaldh.* 1, 34, vide silkiey, Ráðey; forte et *Isl.* II 249, 1, ey orms döggar, femina, si orms dög, pluvia serpentis, pro auro capi potest; vel forte scribendum dogg var, a dogg, pulvinus (nunc dicitur at liggja upp við dogg pulvino reclinem sedere), satis enim orms dogg, pulvinus serpentis, satis apte auro significaret; vide et in eybaugr.

EYBARMR, m., margo, ora insulæ exte-

rior, (ey, barmr), *FR.* I 437, 2, allr er í eldi | eybarmr at njá; barmr eylands, id., *Merl.* 2, 40. — 2) id. qu. eyland, ey (cf. barmr 3) *Merl.* 2, 86.

EYBAUGR, m., circulus insulæ, (ey, baugr), mare: eybaugs andrar, xylosoleæ maris, naves, *Fbr.* 26, 1; eybaugs vigg, jumenta maris, id., valdr e. viggja, dominus navium, vir, *F.* XI 145. — *Hk.* 32, 1 *Olavius* construxerat, eybaugs jasti (= jostr), lignum maris, navis; *Hk.* T. VI *Dana* eybaugr, archipelagus *Danicus*, et meyjar *Dana* eybaugs, puellæ archipelagi *Danici*; *F.* XI 150, eybaugs *Danir Dani* maritimi, et meyjar eybaugs *Dana* virginis *Danorum* maritimorum. Mihi nunc simplicissima videtur ratio *Pauli Vidalini* (*Fornyrði* sub voce þíng), divisiis legentis, ey baugs o femina! et *Dana* meyjar virginis v. femina *Danicæ*.

EYBÚA, f., quæ in insula habitat, (ey, bú a f. a bú, m.), *Gullk.*

EYBÚI, m., insulæ incola, (ey, bú), *insulanur*, *Öh.* 46.

EYDANIR, m. plur., *Dani* insulares: haudr *Eydana*, terra *Danorum* insulanorum, *Ólandia* dicitur, *F.* XI 307, 2; ægir *Eydana*, terror *D. insulanorum*, de rege *Hakone Bono*, *Hg.* 33, 3; meibir *Eydana*, de *Haraldo Severo*, *Norvegie* rege, *SE.* I 508, 3; *Ásbjörn* *Eydana* jarl, *F.* XI 216; vide eyða, *fn.*

EYDRAUPNIR, m., id. qu. draupnir, (ey, draupnir, qs. continenter destillans): eydraupnia dis, dea annuli, femina, *Fbr.* 16.

EYDÖGGVAR, *Isl.* II 249, 1, divisiis videtur legendum, et construendum ey orms döggar femina, vide supra sub voce ey.

EYFIT, f., limbus insulæ, (ey, fit), mare, sikr eyftjar, ignis maris, aurum, njóran eyftjar sika, dea auri, femina, *SE.* II 633, 2, quem locum vide sub akr.

EYFIT, ado., nihil, id. qu. eyvita, eyvið, ívið (vide locum *Fbr.* sub eyvið); eyft týr, þótt skyndi seinn, nihil juvat, si tardus properet, tardus frustra properat. *A.* 12; cf. *ibid.* 29.

EYGARÐR, m., agger, septum insulæ, (ey, garðr), mare: skjóta eygarð barði mare prora repellere, i. e. navigare, *F.* VI 171, 2 (*AR.* II 58, 2).

EYGIR, m., qui terret, terror, (id. qu. ægir): e. óflugbarða, terror gigantidum, *Thor*, *SE.* I 256, 1; cf. eygja. — 2) gladius, *SE.* I 566, 3.

EYGJA (-i, -ða), metuere, *Cod. Reg. SE.* I 310, 3, pro ægja.

EYGLO, f., sol (quasi, perpetuo splendens, ey, glóa), *Álm.* 17.

EYGLÓA, f., sol, (id. qu. eygló), *SE.* I 472. — 2) luna, *SE.* II 485.

EYGR, (derivatum ab auge oculus), oculis præditus, in compositis báleygr, bíleygr, eineygr, fráneygr, hvíkeygr.

EYGR, forma recentior pro eygr, v. klápeygðr, hundeygðr.

EYHJÁLMR, m., clipeus i. e. lacunar insulæ, (ey, hjálmr), aer, calum: eyhjálmur konúngr, rez celi, *Christus*, *Lb.* 21.

EYJARSKEGGI, m., incola insulæ, inou-

laus, (ey, skeggi), *FR. I 433, 2. 519, 1; plur. eyjarskeggjar insulani, FR. II 83.*

EYKR, 3. s. *præs. ind. act. v. auka, qu. v. EYKR, m., jumentum, (aka; Gfl. 137 ukr, Dan. øg); de equo: keyra eyk or garði, equum domo abigere, i. e. domo avehi, F. IV 196; eykja gervi, adparatus equorum, frena, Y. 23, 2; hinn er um eyki annas, cui jumenta curæ, minus honesta viri appellatio, Hld. 17, 1; de jumentis Thoris, hircis, SE. I 256, 5; eykir aurborðs, jumenta tabularum, saes, OT. 26, 1; eykr Ekkils navis, Nj. 30, 2; unnar (maris), id., loptbyggir u. eykja, dux, imperator, OH. 56; Jötuns e., jumentum gigantis v. giganteum, de tauro fero, Y. 30.*

EYKRÍÐR, m., id. qu. eykriðandi, (eykr, ríðr): e. ekkils, navigator, vir, Eg. 74, 3.

EYKTEMJANDI, m., jumentum domans, (eykr, temja): e. öldu, domitor jumenti eynorei (navis, öldu eykr), vir, Has. 42, ubi sic: úngr skyldi þat öldu | eyktemjandi fremja, | gífrs er gömlum hæfir | gunntjalds boða at halda, i. e. öldu eyktemjandi skyldi fremja þat úngr, er gunntjalds gífr boða hæfir at halda gömlum.

EYKVÆN, f., femina, (ey, kvæn): e. Hóbins þeyjar, femina pugna, vel pugna dedita, Bellona, Drþs.

EYKYNDIILL, m., fax, lux insulae, (ey, kyndill), cognomen Oddnyæ, in insula Hjörtseyja habitantis, Hld. 4.

EYLAND, n., insula, (ey, land), qs. terra insularis, Mb. 11, 1; eylands jarlar dýnasta insularis, Y. 31; eylands barmr, jadar, ora insula, Merl. 2, 5. 40. In prosa, Eb. 63. St. 182.

EYLEGGR, m., crus, os insulae, (ey, leggr), lapis, item id. qu. sörfvi, steinasörfvi (SE. I 334); eyleggjar Freyja femina, Grett. 80, 2.

EYLIMAFJÖRÐR, m., id. qu. Limafjörðr, quasi sinus perpetuorum brachiorum (ey, limar), OT. 13, 2; Hkr. T. VI nomen ab heroe Eylimio ducit.

EYLÚDR, m., Odin, SE. II 472. 556.

EYLÚÐR, m., capsus insularum, (ey, hðr), mare: eylúðrs níu brúðir novem virgines æquoreæ, novem Ægeris filia, unda, SE. I 328, 4.

EYMD, f., miseria: eymdar verk, facta misera, i. e. prava, Gd. 41, ut aumligr lífsaðr prava vita, Magn. p. 432.

EYMUÐI, m., res, cujus perpetua durat memoria, (ey, muða), Hld. 12, 2, ubi, þat mu þer e., er þín sveit mætti líði mínu, id. perpetua tibi memoria, puto, erit, cum tua cohors incidit in copias meas. Scribitur per ei, OH. 120, þat er þeim eimuni sú yfirfær, er Ólafr hafði þar farit. Eymuni enn mikli hiems mala, Félag. XIV 50.

EYMYLINN, m., forte clavus, SE. II 494 habet „Eymylinn (i. t.)“

EYMYRJA, f., ignis, SE. II 570, vide eimyrja.

EYNDR, m., xylosolea, id. qu. andr, öndr, OH. 155, 3.

EYNEFR, m., regulus maritimus, SE. I 547 var. 2, pronepos Halvdani Præsti, Saxoni Ænevus, p. 89, Onel 142. Eynefs synir de eximiiis pugnantibus, FR. II 47, 1 ut vikings niðr, FR. I 440, 3; Eynefs öndr, xylosolea Ænevi, navis, SE. I 254, 1, Krm. 11, ubi Eynefs pro Eynefs. inserto i; habet tamen SE. II 468, 2 formam Eynefr = Eynefr.

EYNEGLDR, p. p. comp., insulis, veluti clavis, distinctus, (ey, negla), epith. maris (jardar gjörð), Eg. 82, 2.

EYRA, n., auris: koma við eyra e-m, auribus allidi, de clava, Korm. 7; koma til eyrna, ad aures pervenire, de verbis, Korm. 24, 2; hlýða eyrum auribus auscultare, Hávam. 7; liggja e-m nær við eyra cervicibus alicujus imminere, Ag.; mæla, segja e-t i eyra e-m, cui quid in aurem dicere, in aurem alicujus insurrare, Vafþr. 54. 55; vera e at eyrum e-s, ad aures alicujus adsidium hærere, quod calumniantium est, Lokagl. 45. Eyra land, terra aurium, caput, SE. I 538; eyrna viðr, arbor aurium, cornu, eyrna viðr öðs dýrs, cornu feri animalis, poterium, poculum, Eg. 44, 2 — 2) plur., eyru, aures, i. e. ansæ, in navi, SE. I 583, 2, quo nomine hodie veniunt stafnoks eyru, kinnúngs eyru. Hinc formatum buseyra, duneyrr.

EYRA in voce compos. sorgeyra. adj. indecl., qui dolori medetur, pertinet ad verbum eira, parcere, quod verbum per y (eyra) scribitur FR. I 214, et adj. eyrarsamr, F. X 47, eyrarlauss, var. lect. ad Eg. 70.

EYRARÚNA, f., confabulatrix auricularis, (eyra, rúna), i. e. arcanorum socia vel conscia. Sic recte, ut pulo, explicatur et constituitur hæc forma in Gloss. Ed. Sæm. Tom. I, p. 476, sub voce eyra. Est vox poetica, cui, ad sensum quod adinet, non absimile est hjalskona, femina, quacum quis sermones crebro miscere amat, pros. Vita Droplögida-rum msc. c. 29: Tófa Hliðarsól, hon var hjalskona Helga Droplaugarsonar. Occurrit Vsp. 35: þann annars glepr eyrarúnu, eum, qui alterius arcanorum sociam (i. e. uxorem) vitiat; et Hávam. 117: annars konu | teygðu þær aldri | eyrarúnu at, i. e. teygðu aldri konu annars (manns) þær at eyrarúnu, cave ne pellicias alterius uxorem, ut tecum arcanos sermones misceat. Minus arridet constructio Ed. Sæm. Tom. III, teygðu þær aldri eyra annars konu at rúnu (dat. sing. a rún), quanquam bene dicitur, Hávam. 122, góðan mann teygðu | þær at gamanrúnum.

EYRENDR, adj., id. qu. örendr, mortuus, ezanimus (ey = 8), Fbr. 49, var. lect.

EYRIR, m., uncia, plur. aurar; hvert hagl vâ eyri singuli globuli grandine unciam pendebant, F. I 175, 3; hálf e. semuncia, meta hálfs eyris, semuncie æstimare, unius assis æstimare, non teruncii facere, Vigagl. 16, 1; leigja skip þrimr aurum naviculam tribus unciis conducere, Korm. 8, 2. Eyri, uncia, sex panni ulnis æqualebat. — 2) opes, facultates, divitiæ, bona, pecunia, Bk. 2, 35. 37; in sing., læri eyrir, minus pecuniarum, pauciores numi,

Bk. 2, 49; *alias in plur., ut Völk. 12, ubi de annulis sermo est; illr af aurum, parcus, tenax, avarus, Jd. 35; fœtta aura e-s facultates alicujus deminuerē, pauperem reddere, SE. II 226, 3; gefa grað ok aura incolumitatem fortunasque concedere, F. I 182; gefin til aura (= til fjár) divitiarum ergo nupta, Ísl. II 252, 1. 254, 1; leggja aura, opes reponere, i. e. rem facere, lucrari, Eg. 39; ljósir aurar, splendida divitiá, lucidi numi, Söll. 34; aura mein noxa divitiarum, facultatum, consumtor rerum, ignis, GS. 9; aurar sævar, bona pelagi, de halecibus, HS. 18, 2, sec. membr. E; aura eik, eir, arbor, dea divitiarum, femina, SE. I 412, 4, GS. 15. Vide landaurar.*

EYRLUGI, n., pugna (id. qu. örlygi), Eg. 67, 2, var. lect. membr.

EYRR, f., arena; locus arenosus, fluvio adjacens: lingula arenosa, in mare procurrens (aurr): hinc nomen loci Hrafnseyrr, F. VI 427, 2, quo loco vetustissima forma eyrr (id. qu. eyri) visitur; de lingula arenosa insulæ, ÓT. 96, 2; litus maris, við eyri juxta litus maris, F. VI 140, 2. — In specie, de loco pugna, arena; bar ek með drengjum dýrum | dreyrugt sverð á eyri, Korm. 27, 4, sic et capiendum videtur ibid. 22, 1, Vigagl. 27, 3; uppsátr viggjar bóði, orr á eyri, vir in prælio strenuus, ÓT. Skh. II 305 (Vita Halfr. sec. membr. 132). Hinc, mēr hefir stillir steykt til eyrar, in arenam descendere me coegit, ad pugnam provocavit, H. hat. 33. De terra, in genere, hinc aura eyrr, Tellus divitiarum, femina: hann mana aura eyrar áu ille non recordatur perpetuos mulieris labores, ÓT. Skh. II 248 (Vita Halfr.), vide vopneyrr.

EYRR, adj., id. qu. ørr, yrr, alacer, promptus, SE. I 698, 1, var. 2, sed h. l. Cod. Reg. habet hróðrs avrum.

EYRSKR, adj., ferus, ferox (quasi ørskr, ørskr, Norv. ørskén, ørslén, ab øra, æra, effrenem reddere), de equo, jó eyrskan equum ferocem, Ghe. 34. — Interpp. accipiunt pro voce composita, eyrskán, ab eyrskárr, æris contritor (eyr = eir, skera), vel arenam terens (eyr = aur).

EYSA, verb., id. qu. øsa, øsa, incitare: eysandi unda funda, incitans congressus vulnerarios (i. e. prælia, cædes), Sturl. 6, 15, 6.

EYSS, præs. ind. act. v. ausa.

EYSUND, n., fretum insulare, mare insulas interluens, (ey, sund), Hh. 73, 2.

EYSYSLA, f., Osiãia, insula maris Baltici, ÓH. 6. 7, AR. I 290. 291 (ey, sýsla, quasi præfectura insularis).

EYVANI, m., Söll. 80, vertunt cacoethes, mos malus, mala consuetudo (ey = ei, non, vani); possit et significare morem perpetuum (ey semper). Sed interpretatio loci est omnino incerta.

EYVEBRAUT vide supra in voce ey, semper.

EYVERSKR, adj., insulanus, in insula habitans aut se continens, (derivatum ab eyverjar, m. pl., insulani): eyverkr herr, populus insulas (maris occidui) incolens,

de incolis Orcadum, Hebudum etc., ÓT. 31, 2; eyverskir ormar serpentes insulares, Merl. 2, 50. Occurrit et ut cognomen hominum ab insulis (Orcadibus vel Hebudibus) oriundorum, Ísl. I 274. 298.

EYVITAR, Hávam. 94, et eyvita, ibid. 28, vertitur ignorantia, insipientia, ab eyvit, eyvita, f. (ey, neg., vit intelligentia). Forte separatim utroque loco scribendum, in priori loco: ey vítu leyra megu fta synir, þvi (malo þeirri v. þess, ut 94) er gengr um guma, haud possunt filii hominum tacere de vitis, quæ per homines pervagantur; in loco posteriori: ey vitar sína er maðr annan skal, þess, nemo in altero id vitium reprehendat, quod. Utrumque casum, vitu et vitar, refero ad vit, f., culpa, crimen, vituperatio, vitium. Ceterum ey h. l. idem esse debet atque ei, non, quemadmodum inter se variant ei et ey, semper. Sed confer GHM. III 318, ubi forma evvitar (i. e. evvitar, eyvitar), nunquam, vel potius, haudquaquam, minime, nihil omnino (ey, non, nihil; vit aliquid, cf. Norv. ikkje vite nihil omnino, AS. viht aliquid, hodie ekki vitund), proxime accedit var. 1, ei vetto, Hávam. 28; vide mox eyvið.

EYVITI, m., ignis perpetuus, (ey semper, viti), vel simpliciter, ignis (ut ey, quoad sensum, redundet): e. drafnar, ignis undæ, aurum, örviðill dr. eyvita, vir, homo, Eg. 56, 2, hoc ordine: ek fel sjaldan nafn dr. eyv. örviðills í niðerfi Narfa (i. e. ek fel sjaldan nafn manns í visu), raro soleo nomen hominis (cujusquam) carmine occultare (poeticis ambagibus obscurum reddere).

EYVIÐ, adv., nihil, nulla in re, Merl. 1, 57, cf. Gloss. Ed. Sæm. sub v. svagvi, ex Fbr. membr., eyfið hefi ek fé ni-hil habeo facultatum. Idem est ivið, quod vide suo loco.

EYX, f., securis (id. qu. ex, øx), H. 17, 2, quo loco membr. E. habet øxa; it. SE. I 420. pros., plur. eyxar secures. Bl. øx, Dan. Øxe.

EYXN, m. plur., boves, id. qu. øxn, yxn, Hým. 15, ubi quidam scribunt eyksn, sed egeg. fragm. U, yxn. Occurrit in prosa, F. XI 6, 7.

EYÐOLINN, m., clavus, (cultelli, id. qu. þolinmóðr), SE. II 494: „eyþolinn (i. k.)”, quod significare videtur i. knúf.

EYÐREYJANDI, semper desiderans (o: viros), Hým. 43 (ey, þreyja).

EYÐVARI, m., bos, taurus, SE. I 587, 1; v. eiðvari.

EYÐA, f., mater, Ag., rectius eiða.

EYÐA (eyði, eydda, eydt), v. a., vacuofacere, vacuum reddere, fésjóðar eyðas crumenæ exhauriuntur, Nj. 73, 1; vastare: eyða land brandi terram armis vastare, ÓT. 97, 1; part. pass. eyðdr, vastatus, de terra, ÓH. 7 (AR. I 291, 2); de nave, defensoribus nudata, Ód. 21 (= hroðinn); delere, perdere, e. landi lýða, patriam perdere, patriæ perniciem adferre, Gk. 20; e. áræði e-s impetum alicujus refringere, Orkn. 22, 3, Mg. 37, 1; e. fjörvi e-s, alicui vitam adimere, vitam extinguere, interficere quem, F. VI

386, 2; e. *hæstam, vitia tollere, it. vitia fugere, vitium renuntiare, Has. 23, et cum accus., e. illi andarmeia omnem animi labem tollere, pravam agendi rationem abjicere, Has. 41. Cam acc., e. jöfra setr, sedem regiam deserere, deserta sede regia fugere, Mg. 32, 3. Pass., de re, quæ ad exitum non perducitur; ulli hanc, at eyddis þetta, effecit, ut ea res non conferet, Skáldh. 5, 9; hinc, hitt eyðiz, et, nunquam accidet, ut, i. e. minime gentium, F. XI 301. Part. act., eyðandi, qui tollit, vastat: eyðendr arnar húngrs, tollentes aquila famem, præliatores, Sic. 17, vide húngrýðandi; eyðendr geima vals, vastatores navis, bellatores, de regibus, F. VI 197, 3; qui, quæ consumit, erogat, expendit, distribuit; v. fengýðandi. Eyðöndom, ÖT. 43, 2, rectius in Hkr. T. VI eyðönum, Danis insularibus, de piratis Jomensibus; membr. E. h. l. habet eyrindom, quod huic loco minus aptum videtur.*

EYÐLIGR, adj., inanis, exilis, minus spectabilis vel conspicuus, (eyða): eyðilig för var minns conspicuum, ÖH. 182, 5, cf. auðligr.

EYÐING, f., desolatio, Lil. 90; e. laeta, exstirpatio vitiorum, studium honestatis, Nik. 33.

EYÐIR, m., qui vastat, delet: e. álma, arcus inutiles reddens, adsiduus jaculator, vir, Skáldh. 1, 34; sic et e. baugvalla, hjaldbrliks, qui clipeos, gladium (cædendo) inutilem reddidit, pugnator, bellator, vir, SE. I 700, 2, Mb. 6, 2; e. úrsættis (clipei), id., vir, de episcopo, Pál. 19, 3; e. heidíngja sitar, úlfa gráðar, qui dolorem lupi expellit, exciditatem luporum eximit, i. e., qui lupos exciditatem, saturat, præliator, vir, Hk. 14, 2, F. V 119, 3; e. villa, qui errores exstirpat, veræ religionis doctor, de episcopo, Gd. II; e. Sælundabyggja, vastator Sælendorum, hostis Danorum, de rege Norvegico, Hh. 104, 1; e. Dana, id., de Hakone Sigurdi f., F. XI 138, 4; e. armglóðar, unnar glóða, orma setra, qui erogat, distribuit aurum, vir liberalis, Dropl. min. 3, F. I 179, 2, Grett. 86, 4; þiur. eyðar hella mildings máls, auri consumptores, viri, F. V 170; ógnar eyðir, qui terrorem delet, averruncator malorum, de Olavo Sancto., G. 51; e. banna, episc., de Gudm. Bono; dat. eyðir, Gdß. 30; ilzku e. vir bonus, Ag.; tala, id. Ag.; e. göðverka bonorum operum perditor, vir malus, Isl. II 48.

EYÐIRUNNR, m., qui consumit, liberaliter distribuit, (eyða, runnr): e. ima hjóðs, consumtor auri, vir liberalis, Gd. 22.

EYÐBL, superior, excellentior, præstantior, compar., id. qu. wðri, þðri, SE. I 414, 2.

EZLLI, n., esca, (ets): ernir| ezlli fegair apala esca gestientes, Gha. 7. In prosa, ezli, id., GAM. I 656.

EZTR, superl. a comp. wðri, (vide wðstr, wðtr), summus, excellentissimus, præstantissimus: e. manna summus virorum, ÖH. 5, Hyndl. 14; æzt kvinna, brúðr, femina excellentissima, Hyndl. 14, Sk. 1, 40; æztir kappar, Hyndl. 17; æztar hallir, aulæ celsissima, aula celestis, G. 5; æstr þrifnaðr summa fortuna, G. 3. Vide østr.

EÐ, neutr. pronominis enn (= hinn), id.

qu. et, id; allt eð góða omnia bona, Lb. 29; víf eð hæsta excellentissima illa femina, Lb. 18; eð manúnga man puella illa adolescentula, Hávam. 165.

EÐ, aut, id. qu. eðr, Skf. 31, SE. I 684.

EÐA, aut, vel, sive, Lokagl. 7, Vegtk. 15, Fjölsm. 2, Hávam. 17. 166, Vsp. 25 (alias semper eðr). [Vsp. ed. Holm. (præter 29) et fragm. Bl. semper habent eða, nunquam eðr].

EÐA (wði, wða, wdt), v. n., furere, sævire, (óðr), de tempestate, ek frá hit illa el wða auðivi malam sæviisse procellam, Jd. 31; wðaz, id., F. I 175, 2; wðaz in furorem agi, w. fyrir konu, Söll. 11, immodico amore feminæ in furorem agi. In prosa, de equo ob acceptum vulnus furente et consternato, hestrinna wðiz (al. wætiz, wæðiz), F. VIII 352, var. 22.

EÐI, f., furor, rabies, insania, (óðr, adj.): renna at wði fugere usque ad furorem, Hyndl. 44; character magicus, insanie effe-cax; þurs rist ek þær, ok þrjá stafr: ergi, wði ok óþola, Skf. 36 (de genere v. H. c. 41, skjót wði subitus furor) með djöfulligri wði, Thomass. membr. opt., citata in Gloss. Ed. Sem. T. I. ed. Hafn.)

EÐI, n., animus, natura, indoles, ingenium, (óðr, m.): grunlaust w. animus intrepidus, Ad. 2; þörf er góðs wðis opus est benigno animo, Hávam. 4; fremdar wði, indoles egrigia, animus generosus, F. III 27, 2; dauði spillir öllu wði andar, mors omnem animi indolem corrumpit (facultates animi perimit), SE. II 236, 1. — 2) ingenium, sapientia, intelligentia: munnát semr wði, cerevisia facit, creat, excitat ingenium, FR. I 465, 2, in var. lect. semr vit margra; vide formam wði.

EÐIREGN, n., imber effusissimus, (wða, regn), Eb. 19, 12.

EÐIVEÐR, n., furens tempestas, ventus sæviens, (wða, wædr), F. VI 196, 2 (SE. II 498, 3); in prosa, Eg. 40, ÖH. 8.

EÐLI, n., patrimonium, possessio a majoribus relicta, id. qu. aðal, óðal, AS. wæp, patria, natale solum, Völs. 7 (Hund. 2, 23). — β) natales: eðlum göðir natalibus generosi, Bk. 2, 65 (vel liberali ingenio præditi). — γ) conditio, sors, una eðli suæ sorti adquiescere, Fjölem. 5; bæta eðli manna conditionem humanam meliorem reddere, Ód. 28. — δ) indoles, ingenium, H. Br. 3; guðdóms eðli natura divina, Hv. 4, ubi sic: glöð lætr guddóms eðli | guma kyn föður skynja, i. e. lætr glöð guma kyn skynja guddóms eðli föður, (panis intelligentiæ) facit, ut lætum genus hominum divinum patris (dei) naturam intelligat. — ε) recta ratio: eðlis lög eru eingi í stuðlum | orða, nema úr spektar skorðum, Nik. 3, ubi construo: eingi orða lög eru í eðlis stuðlum, nema (sed) úr spektar skorðum, hic eðlis stuðlar, literæ metricæ servæ rectæ rationis, i. e. recta ratio literarum metricarum servarum, secundum quam voces in carmine disponuntur. — ζ) eðlis brúðir, var. lect. FR. I 478 not. 5, vide sub eldir, cf. et eðlvina.

EÐLVINA, *f.*, *Hyndl.* 43, *vertitur genuina, ingenua, germanissima amica*, (eðli, vina), *per ironiam: vel viperina amica, viperarum socia* (eðla vipera, vina), *aut venefica*.

EÐR, *adhuc, etiam nunc, hodieque, id. qu. enn.* *SE. I 278, 1. 282, 3. — 2) olim, id. qu. endr.* *SE. I 370, 2, Eb. 29, 2 (GhM. I 748; conjunguntur eðr fyrir laungu olim, longo ante tempore, Grett. 30, vide endr fyrir laungu sub voce endr (cf. Gloss. Njalssagæ sub voce id. ubi phrasis eðr fyrir laungu ex Grett. citatur).*

EÐR, *aut, Vsp. ed. Hafn. ubique, præter 25 (eða), Vsp. ed. Holm. tantum 29, Skf. 10; hvært — eðr, utrum, an, Skf. 12, Vsp. 21; particula transeundi, autem, vero, eðr hverr á skipit cuja autem navis est? Harbl. 6.*

EÐR, *f.*, *anas mollissima, SE. II 489; gen. eðar, eðarfugl, id., FR. I 485, 2; homonymice circumscribitur blóðs hold (malo hol), cavum sanguinis, allusione facta ad vocem eðr, vena; ut in Fd. Lóvasina (SE. Eg. 239), in ænigmatæ atium nomina continente, per ben bildskorin, vulnus scalpro incisum, vena secta.*

EÐR, *f.*, *vena: eða þerrir, siccatio venarum, de sistendo sanguine, Cod. Worm. SE. I 436, 1, vide óskrán. Líknar eðr, vena, fons solatii, de S. Maria, Gd. 28.*

EÐRA, *f.*, *timor, formido, Nj. 146, 2,*

Hít. 12, 3; eðra fullr ignavus, timidus, FR. II 83; eðru styggr intrepidus, F. XI 353. Eðru orð, sing., crimen ignavia, fama ignavia: verða fyrir eðru orði ignavia insimulari, ÓH. 178, 2; eigi kem ek með eðru orð til Viðris hallar, Krm. 25; it. verbum meticulousum, quod timore prodit: mæla eðru-orð, FR. II 53, 3 (F. XI 76). Hinc eðrast, timere, percelli, metuere, ÓH. 73, Mg. 1, ÓT. 100, Vigagl. 4.

EÐRI, *compar., superior: verða eðrum eðri superiore eadere alio, Bk. 2, 11 (F. X 412 prosa); lát þú Á. eðri, en sjálfa þik Á. te ipa superiore esse, agnoscas, Mg. 10, 3. — 2) præstantior, melior, H. Br. 3, Óg. 14; æ. hugr, Sk. 2, 12; æ. gjöf, nest, Eg. 64, 1. 74, 1; æ. óðal præstantius patrimonium, Rm. 45; æ. vegr via melior, Söll. 52. Si gjöld, Eg. 74, 2, sumitur pro sing. gjald, quod h. l. alii habent, commode junguntur, margr gestr velr eðra gjald, meliorem, præstantiorem remunerationem (hospitalitatis). Nam h. l. eðra interpr. accipiunt pro yðra, ytra, jungentes eðra í skeggi in summa vel extrema barba. — 3) vide formam eðri.*

EÐSTR, *summus, id. qu. eðtr: eðstr manna, F. II 40; eðstra unað summa voluptas, Söll. 71.*

F.

F *syncopen patitur, proxime sequente r, in hár (= háfr); sic júr, SE. II 24, Svec. et Norv. jur, quam formam hodie quoque audio in Islandia, pro tritissima júgr, júfr, uber; þarnaz = þarf naz carere, SE. II 34. — 2) vicem sustinet toð v, in gjörfa, gjörfallr, háfærr (i. e. gjörva, gjörvallr, háværr); it. initio syllabæ, v. c. svanfánger (= svanfánger), hjörfánger, ut vefþánger locus pugnæ (valfalli pro valvelli = vigvelli. FR. I 385?); torfælt = torveldt, FR. III 51; Daðinn = Davíðs, ut contra þorvinni pro þorðinni, F. VIII præf. 25. — β) pro p: variant gallofær et gallopnir. — γ) pro m: naf = nam (a nema, SE. pros. I 184; hifunn, hifneskr (himinn, himneskr), Bl.; gafni = gamni, F. X 328 pros. — 3) fr et rf transponuntur, ut tyfri pro tyfri, confer dialectum Færoensium; — β) fl et lf inter se permutantur, sec. dialectum Færoensem, kylfdi et kyfdi (F. XII Gloss.), ylfði et yfði, kylf = kuð, innýlf = innýfli, F. IX 467.*

FÁ, *ab adj. fárr paucus, 1) acc. plur. masc., contr. pro fáa paucos, Hávam. 25. 59. 63; — 2) dat. sing. neutr., contr. pro fáu, pauca, Hávam. 33.*

FÁ, *1. sing. præ. conj. act. v. fá, capere, it. posse, Lb. 49, ubi sic: áðr hefi ek önnur gæði, | eirsamr, hlotið meiri | þín, en ek þer fá launat, | þat öttumz ek, drottinn, i. e. eirsamr drottinn! ek hefi hlotið önnur meiri gæði þín, en ek fá launat þer; ek öttumz þat. Sic in prosa, Vem. 16.*

FA (fáða; fád, fáit, fátt), *v. a., pingere; distinguitur a rista, incidere, insculpere: stafi, er fáði F., ok reist H., literas, quas pinxit F., sculpsitque H., Hávam. 80. 145; infn., Hávam. 147; svá ek rist ok í rúnaum fák sic ego (literas) incido et characteres depingo, Hávam. 160; it. Ísl. I 248, vèr höfum um fáða unga brúði á vegg faciem adolescentulæ in pariete depinximus, in prosa anteced., þá dró (Angl. draw) Tjörð líkneski þeirra á vegg; cui opponitur, nú hefik ristit ölbækis Hlin á hepti mínu; in prosa: eptir þat skar T. þau á hnífskepti (knífshepti) sínu. Rítam in prosa usurpatur: þar var á fáit slúur ok víðir ok allskyns blóm, F. V 345, quod sequi pag. effertur, þar var á markaðr jarðar ávöxtr. Part. pass., fád, fáinn, pictus, notatus, obductus, illitus: fádfr feiknstöfum diris literis notatus, Söll. 60; fádfr bifum tincturus (colore) pictus, coloratus, de clipeo, SE. I 284, 1. 314, 3; gulli fádfr auro ornatus (puto, de manibus), Krm. 7, et in prosa, GS. 12, munnlaug fád með gulli peluis inaurata; eggjar, citrdropum innan fádfr, acies, veneni guttis intus illitæ, i. e. veneno tinctæ et induratæ, Sk. 3, 19; valarípt vel fád, aulæum Vallicum s. Gallicum, ezimie pictum, Bk. 2, 61; fáinn, ut adj., splendidus: vopn harða fáinn arma valde splendida, G. 50. In compos., dreyrfáðr.*

FÁ (fæ; fekk et fékk, plur. fengu, finga, et fengu Gd. 59; part. pass., fenginn, finginn, fänginn), *v. a., capere, prehendere,*

comprehendere; 1. *præs. conj. act.*, fá, vide supra; 1. *imperf. conj. act.*, fengja, *Si.* 28, 3, sed fengja, *F. VII* 153, 2. *Construitur cum acc. et gen. rei, dat. personæ, cum præpositionibus, et adverbis.* 1) *cum accusativo: capere, prehendere*, fengu þeir Gunnar, ok í fjótarsettu *comprehenderunt* Gunnarem, *Gðe.* 19; *pass.*, buin skip fenguz ornata naves captæ sunt, *ÓH.* 48, 2; vide fánginn, fenginn, fánginn. — b) *capere, accipere, tenere. obtinere* — fá vísan váða. in *certum periculum incurrere, manifesto pœnas dare*, *Hh.* 12, 2; drótt fekk ótta *populus metu percussus est*, *Hh.* 33; de *obtinenndo portu: fýrr en fengi Noreg, antequam Norvegiam teneret, ad N. adpelleret*, *Ód.* 5; fá reiði gæða, iram *deorum nancisci, in iram deorum incurrere*, *Skf.* 34; fá gagn *victoria polítri*, *Hg.* 10; fá Njóðs ást *amorem mulieris obtinere*, *Hávam.* 92; *it. absol.*, sá fær, er friar, ú (*femina*) *politur, qui eam ambit, ibid.*; fæ opt svikinn, *Am.* 52, *vertitur: sæpe reperio r. sentio, me circumveniri; forte sœ h. l. est id. qu. fê, pecunia, hoc sensu: pecunia sæpe dolo me spoliasti (spoliatum dedisti).* — c) *dare, tradere, suppeditare, adferre cui quid: fá e-m fê, pecunias (munera) dare alicui*, *Fbr.* 44, 1 (*GðM.* II 398, 1); fá e-m lífsgrand *mortem cui adferre*, *Hh.* 1, 2; fá yrkisefni *laudum materiam (poetæ) suppeditare, i. e. res memoria dignas gerere*, *Mg.* 36, 2; fá e-m hróðrs hlít, *magna laude aliquem celebrare*, *ÓH.* 11, 1; hjórr fær Sigurði *hjarl gladius Sigurdo conciliat principatum imperií*, *SE.* I 113, 2; fá e-m stef, *conciliare cui carmen, i. e. carmen in aliquem scribere, facere*, *Si.* 28, 3; fá vargi verðlupo *escam suppeditare*, *Krm.* 24. *Passivum, mër fæst, mihi contingit, i. e. obtineo, nanciscor, consequor, v. c. fekkst tafn blám hrafni líviodo corvo præda obtenti*, *Ha.* 69, 2; tafn fekkst vörgum, *id.*, *Krm.* 10; hrœ fenguz hröfnum, *Orkn.* 22, 2; strúum fékz harmr *dolor hominibus accidit*, *Si.* 20, 4; þráðum Þörtum fékz mart sorgar þort, *animosis Partis multis locis eritus luctuosus contigit, i. e. Parti non sine magna clade ex oppido elapsi sunt*, *ÓH.* 14, 2; þrændum fékz þrályndi, *Thrandos incensit pertinacia, i. e. pertinaces fuerunt, pertinaciter se Eiriko opposuerunt*, *ÓT.* 57, 2; þlíngi fékz geirveðr *principi pugnare contigit*, *HS.* 14; þer fékz hæri gipta tu *meliori fortuna usus es*, *Si.* 2, 2; horskum seggjum fæz hvergi þat hald, er aldri brestri, *refugium, quod nunquam frustretur, hominibus usquam incenire datur*, *Has.* 45. — 2) *cum genitivo: capere, sumere, fá árliga verðar cötum mature sumere, mature jentare*, *Hávam.* 33; *parare, comparare, adquirirere cui quid, cum gen. rei, dat. personæ: fá sêr lángs tírar perennem sibi gloriam parare*, *Hh.* 76, 4; fá e-m máls ok heilsu *usum linguæ et sanitatem alicui restituere*, *G.* 38; þat fær þjóðar snyttri tírar *id principis gloriam parat*, *HS.* 15; fá mögum *móðernis maternum genus sibi conciliare*, *Krm.* 26; brandr fær logs ok laða | lands Eiriki banda, *i. e. brandr*

fær E. landa ok logs lands banda *gladius Eiriko terram et aurum conciliat*, *SE.* II 144, 3; manndýrdir fá fira gæti *mærdar virtutes gloriam pariunt principis*, *SE.* I 618, 1; orð fær mër ekka *dolorem mihi adfert*, *Sk.* 1, 20; fékk þat ángrs Fr. ok Svafni, *id.*, *Veglk.* 3; fá sêr vers, felaga, *amasium, sodalem sibi parare*, *Lokagl.* 33, *Hávam.* 52; magi fær heimskum manni *hlægis voracitas stultum hominem aliorum risui exponit*, *Hávam.* 20; Rata munn létumk rúms um fá, *feci Ratii rostrum viam mihi parare, (terebra) Ratio viam mihi aperuit*, *Hávam.* 107; sine *dat. personæ: ónauidigr fékk ek auðar opes libenter comparavi, opum parandarum cupidus fui*, *Hh.* 82; hilmir fékk hrafns verðar (með) sverðum, *rex, ope gladium, stragem edidit*, *Si.* 2, 1; in *passivo, arnar matr fékz (o: með) járnum strages telis edita est*, *SE.* I 490, 3, *quo utroque loco intelligendus est dat. vörgum; fá gamans deliciis frui*, *Húid.* 5; fá drykkja (*gen. pl.*), *potum obtinere*, *Skf.* 36; fá konu *uzorem obtinere*, *Krm.* 1. *Hinc et fá cum supino vel part. pass., posse, v. c. fá launat, obtinere ut remunereris, i. e. remunerari, rependere posse*, *Lb.* 49, vide supra sub fá, 1. s. *præs. conj.* — 3) *cum præpos., a) cum á: fá á, c. dat., manu prehendere: fékk á þremi labrum (lebetis) apprehendit*, *Hymk.* 34; c. *acc., animum alicujus mœvere, capere, lostfagrir litir fá á horskan sapientem capiunt venusti vultus*, *Hávam.* 93. — b) *cum i: fengu í sneri, amenta hastarum arripuerunt, vel manus admoverunt amentis*, *Am.* 41; sic in *prosa, F. VIII* 75, hann fékk í öxl konungi, *i. e. hann tók í, et FR.* I 318, drukkir hefir í höfuð fengit, *potus caput tentavit, inebriavit.* — c) *cum at: fástu at virði vel largum tibi victum (viaticum) prospice*, *Hávam.* 118. — d) *cum með: fást meðr = fást við, agendum suscipere, tentare aliquid*, *Skáldh.* 3, 5. — e) *cum til: fám til fornra vápna vetera arma prehendamus*, *F.* I 41, ubi fá til, *cum gen., est id. qu. taka til, manum admovere, apprehendere (tók hann þá til sverðsins Kettlings, Sturl.* 5, 46, 8, 17). *Aliud est fá til, contribuere: fengu til margir multi contribuebant*, *Am.* 92, *plena phrasi, margir fengu til fê til veizlunnar multi contribuebant pecora ad convivium.* — 4) *cum adverbio: fá verr inferiorem ducedere: álmr hjálma funa fær enn verr oss præliator (vir) multo quam nos deteriore fortuna utetur*, *Nj.* 24, 2; *propr. videtur esse, in deterius labi, pejus se habere, de ægrotis, nam oppositum est: „fá bætur“, convalescere, Harpestr.* 82, et „fangv bætræ“, *id. ibid.* 146; *quanquam non nego, tò fær h. l. sumi posse pro ferr a fara, commodo et simili sensu. Cum neutro adjectivi: fá illt or deildum v. deild.*

FÁÐÆMI, *n. plur., exempla insolentia, de vitiiis vari exempli*, *Söll.* 14. Sic in *prosa de rebus rarissimis exempli: var þat nær með fádæmum, live skjótt þeir fóru svá lánga leið*, *Sturl.* 9, 46.

FÁDYGGR, *adj., male fidus, perfidus,*

(fár, dyggr): fádygt höfuð, *animal perfidum, de vulpe*, Merl. 1, 39.

FÁDYRR, *adj.*, *invisus, odiosus, inamatus*, (fár, dyrr), *epith. piratarum*: fádyrir víkingar *invisi prædones*, Si, 4, 2, *oppos.* fjöldýrr, margdýrr.

FÁFNIR, *m.*, *Fosner, filius Reidmaris in serpentem conversus*, SE. I 352—370. — 2) *serpens*, SE. I 484; fáfnis ból, bygg, aurum, SE. I 360. — 3) *navis Olavi Tryggvídæ*, *Serpens longus* (Ormr hinn lángi) *dicta*, ÓT. 124, 2; *hinc de quavis nave bellica grandiori, ut dreki, naðr*, Hh. 65, 3. — 4) *gladius*, SE. I 567, 2.

FÁFRÖÐIGR, *prava lectio*, ÓT. Skh. I 185, *momente Gloss. Ed. Sæm. Tom. I, p. 590, vide fáfröðigr et fárhugaðr*.

FÁGA (-aða, -at), *v. a.*, *splendidum reddere, polire, vide logfágandi, a fá, pingere, splendidum reddere; sic F. V 345, gjörð, fágud með brögðum ok undarligum hagleik cingulum artificio et mirabili solertia putum (ornatum, cælatum); cfr. et fægirjóðr et fægipella.* — 2) *colere; in prosa de cultura terræ et arborum: at fága jörð með verknáði terram labore colere*, Sks. 549: þá skal eik fága, sem undir skal búa colenda est arbor, *sub qua habitandum est*, Eg. 71; *metaph. f. idn certum vitæ genus sequi: Þorsteinn var því leidari, sem hann fágæði þá idn lengr*, St. 1; *de cultu religioso: fága ok dýrka heilaga menn*, Hist. eccl. Isl. I 243, *unde fagan cultus*, F. V 163. *Hinc fága dul, dissimulationem colere, i. e. dissimulare, quid sentias occultare*, Eg. 45; Korm. 19, 9, *vide dul. Metaph.*, fága heidinn síð við (= hjá, fyrir) *e-m religionem paganam coram aliquo commendare, laudare*, Plac. 8. Cf. fægir.

FÁGARI, *m.*, *cultor, (fága); f. dygða, cultor virtutum, studiosus honestatis: Frægðarmaðr var fágari dygða | fyrir vegliga postularans reglu*, Ník. 33. *Sic fágari góðra verka ok sémiligra síða*, Magn. p. 474.

FÁGLYJADR, *adj.*, *qui raro ridet, parum lætus, tristis, (fár, glýjadr): fúglýjadr þjjar tristes ancillæ*, HS. 1, 3; *vide fjölglyjadr*.

FAGNA (-aða, -at), *v. a.*, *lætari, gaudere (cf. feginn, a fá), cum gaudio accipere, c. dat.*, *fagna áttleifð hæreditatem (regnum hæreditarium) cum gaudio capessere*, Mg. 1, 40; *f. löndum sem mönnum regnum civæque cum gaudio recipere*, Mg. 10, 1; *f. líú e-s, gaudere de vita, salute, incolunitate alicujus*, Mg. 10, 2; *bragningr fagnar sigri rex victoria triumphat*, Si. 11, 2; *fögnumð dád silkri re tam fortiter gesta latali sumus*, SE. I 236, 1; *fagna (F. IX falla) fylkis tign majestatem regiam gratari*, Ha. 25, 4; *f. rekka dreyra, hominum sanguine lætari, stragere hominum edere, pugnare*, F. IV 12; *vargr fagnaði tafni*, Krm. 9; *f. sælu felicitate frui*, Gd. 20; *absol.*, *gaudio frui, lætari*, Merl. 1, 52; *fagnaði maðr lætus*, Hugsrn. 23, 3. — β) *advenientem cum gaudio excipere: fagnaði komnum*, Am. 44; *c. accus.*, Gd. 76, *ubi sic: Heilög, fagnaðu hirði sælan, | Hóla*

kirkja, segra sölu, | veittan þær af valdi drottins | vist Guðmand, á hverri standu; it. de adblandientibus canibus: hundar fagna canes advenientem blando latratu salutant, Fjölm. 45. — γ) *celebrare, festum agere: f. Ólafa messu*, Mg. 11, 2; *absol.*, *convivium agitare, apparare*, Hg. 16. — δ) *experiri, sentire (id. qu. fá, capere, percipere): látum ýmsu illu Agnars bana fagna*, FR. I 350, 3. — ε) *part.*, *fagnandi, m.*, *qui lætatur, fagnendr jötuns sagna auro gaudentes, viri*, F. II 249, 2.

FAGNAÐR, *m.*, *gaudium (fagna): f. var þá yfrinn bragna tunc homines vehementer gavisunt*, Gd. 27; *fagnað myrknar gaudium obscuratur*, Gd. 78; *andar f. gaudium spirituale*, Gd. 79, *v. andar gleði; festum fagnaði, inter plurimas delicias, legendum putant Og. 12 pro flestr fagnaði. Fagnaðarlæus, gaudii expers, miser, ut homo sceleratus (ut F. XI 445), f. niðr í þel, animo scelerato, malevolo, homo sceleratissimus (vide munadlaus), Skáldh. 3, 41. Vide fögnubr.*

FAGR, *adj.*, *lucidus, splendidus, pulcher: gen. plur. fagra, Merl. 1, 19, Hamh. 3 (ut gen. s. fem. fagrar, Grett. 13, F. II 187, dat. s. fem. fagri, F. VIII 236); comp. fegri, superl. fegratr. Fagrtr hlýrtúngl, splendens luna proræ, clipeus splendidus, politus*, SE. I 424 6; *fagr hjartleygr Rinar aurum splendendum*, Ód. 1; *fögr sverð*, F. VII 93, 2 (*fögur*, Si. 11, 2); *fögr járn tela corusca*, F. VII 14 var.; *sálr sölu fegri ædes sole clarior*, Vsp. 57; *fögr tún fulgida domicilia*, Hamh. 3. *Metaph.*, *fegrat at lifa, víta pulcherrima, jucundissima*, Hávam. 55; *biðja fagrtr, speciose, blande petere aliquid*, Am. 36; *heita fögru, splendide polliceri, splendida promissa dare, maria montesque polliceri*, Eg. 88, Mg. 24, Hávam. 132; *mæla fagri blande loqui*, Hávam. 92; *mæla fegrat splendidissime loqui*, Hávam. 91; *f. vinr röðuls tiggja, illustris Dei amicus, de Ol. Sancto*, G. 9; *fögr trú, sincera fides, casta religio*, Has. 43, *vide einsött. In compositis: harmfagr, brennfagr, böllfagr, gángfagr, grátfagr, hamfagr, handfagr, hárfagr, hoppfagr, litfagr, lostfagr, munnfagr, sjónfagr, skararfagr, skarfagr, skautfagr.*

FAGRAHVEL, *n.*, *sol, (orbis fulgidus, globus splendidus, fagr, hvel)*, Alom. 17, SE. I 472. 593.

FAGRARÆFR, *n.*, *cælum, (splendidum laquear, fagr, ræfr)*, Alom. 13.

FAGRBLÁINN, *m.*, *clipeus, (qs. splendide cæruleatus, fagr, blár)*, SE. I 572, 1.

FAGRBUINN, *p. p. comp.*, *splendide ornatus, (fagr, búa)*, SE. I 402, 3. *pulchre vestitus, de femina*, SE. I 412, 3, Am. 29, Fbr. 25, 2; *fagrúinn flaustr naves splendide ornatæ*, F. VII 16.

FAGRBYGG, *n.*, *hordeum splendidum, (fagr, bygg), messis splendida: f. Fróða, splendida messis Froðii, aurum*, Ód. 25 (cf. SE. I 376). *Fortis hinc fagrbygg Yggjar, Odinis splendida seges, jactus splendidorum telorum, pugna*, Sturl. 9. 45, 2, *hoc ordine, öld seggja eggjar Yggjar fagrbyggja (malim fagrbyggva,*

gen. plur.), homines ad pugnam faciendam hortantur, pugnas conciliare conantur.

FAGRBYRÐR, *f.*, onus splendidum, (fagr, byrðr): *f.* Grana, onus splendidum Granii, aurum, *SE. I 400, 3.*

FAGRDRASILL, *m.*, equus splendidus, (fagr, drasill): *f.* lögatiga, splendidus maris equus, navis splendida, *SE. I 632, 1.*

FAGRDRIFINN, *p. p. comp.*, pulcre adpersus, conspersus, (fagr, drifa): lauku gæsdyr, fagrdrifin steini, splendidæ naves, pulcro colore pictæ, *Hh. 34, 2.*

FAGRÐIM, *m.*, ignis splendidus, (fagr, ðim): *f.* hreggrannus, splendidus cæli ignis, sol, harri hr. fagrðims, rex solis, deus, *Lo. 2, ubi sic: Fyrr kveð ek frægjan harra | fagrðims þann er ræðr himni | háss at hróðri þessum | hreggraðns en kyn seggia, i. e. ek kveð frægjan harra háss hreggrannus fagrðims, þann er ræðr himni, fyrr at þessum hróðri, en kyn seggia.*

FAGRGLÓA, *adj. indecl.*, splendide nitens, (fagr, glóa), *epith. formosæ mulieris*, *Alm. 5.*

FAGRÐOTI, *m.*, equus splendidus, (fagr, ðoti): *f.* hlýrs, splendidus proræ equus, naris splendida, *Scerr. 63, 2.*

FAGRLA, *adv.*, pulcre, splendide, *contr. pro fagrliga: f.* gyldr, nitide inauratus, de petica vexilli, *ÖH. 224.*

FAGRLEITR, *adj.*, pulcra facie, pulcris faciei lineamentis, (fagr, leittr), *epith. mulieris*, *GS. 33, Sturl. 9, 19, 1.*

FAGRLIGR, *adj.*, splendidus, fulgens, (fagr, term. ligr): stet fagrlig, flóð i gulli, lecti fulgentes, *Vegth. 11, ShI. VI 185; hinc deflexum fariigr, falligr, pulcher, splendidus.*

FAGRLIMI, *m.*, silva, (*qs. pulcre brachiatus, ramis frondosis fulgens, fagr, limar*), *Alm. 29.*

FAGRLOG, *n.*, lumen splendens (fagr, log): *f.* gjálfrs, fulgens lumen maris, aurum, fridr (freyja) gjálfrs fagrlogs femina, *Grett. 90, 1.*

FAGRMJÖL, *n.*, farina splendida, (fagr, mjöl): *f.* Fenju, Fenicæ splendida farina, aurum, dis *F. fagrmjöls, dea auri, femina*, *Nj. 78, 1 (cf. SE. I 376).*

FAGRRAUÐR, *adj.*, nitide rutilus, (fagr, rauðr): *f.* hani, *Vsp. 38.*

FAGRREGN, *n.*, pluvia splendida, (fagr, regn): *f.* hvarma, splendida palpebrarum pluvia, splendentis lacrimæ, fagregn Mardallar hvarma, lacrimæ Mardalla (Freyæ), *aurum, SE. I 654, 1.*

FAGRRENDADR, *adj.*, pulcro circulo ornatus (fagr, rendadr), *de clipeo*, *Fsk. 5, 4.*

FAGRSILI, *m.*, circulus splendidus, vincalem splendidum, (fagr, sili): *f.* rás, terræ splendidus circulus, serpens, *Merl. 2, 21.*

FAGRSKAPADR, *p. p. comp.*, pulcra specie, forma splendida, *de sole et luna*, (fagr, skapa), *Merl. 1, 58.*

FAGRSKJALDADR, *p. p. comp.*, splendido clipeo ornatus, (fagr, skjalda), *SE. I 644, 3.*

FAGRSKYGÐR, *adj.*, pulcre politus, *de lapide (fagr, skygðr)*, *Gd. 43.*

FAGRSLEGINN, *p. p. comp.*, pulcre fa-

bricatus (fagr, sleginn a slá), *de securi*, *Sturl. 1, 15, 1.*

FAGRSTRYKKVINN, *p. p. comp.*, pulcro colore illitus, pulcre coloratus, (fagr, strykkvinn = strokinn, a strykkva). *epith. navis: f.* ata marr navis splendido colore picta, *Ísl. II 351, 2.*

FAGRTJALD, *n.*, pulcrum, splendidum tentorium, (fagr, tjald): *f.* fróns, pulcrum terræ tabernaculum, cælum, fagrtjalda frónspennir, pulcra terræ tentoria (cælos) expandens, deus, *Has. 44, vide locum sub voce dúnmeidr.*

FAGRVARINN (fagrvaridr), *p. p. comp.*, pulcre ornatus, amictus, (fagr, verja), *Völk. 37.*

FAGRVAXINN, *p. p. comp.*, corporis membrorumque concinna structura præditus, pulcra membrorum proportione, (fagr, vaxa); *epith. venustæ feminae*, *Band. 6.*

FAGRVITL, *m.*, ignis splendidus: *f.* mundar aurum, *Ag.*

FÁHRÖÐIGR, *adj.*, parum laudatus, parva cum gloria, inglorius, (fár, hröðigr), *var. lect. F. XI 141.*

FÁINN (*part. pass. v. fá, pingere*), splendidus, pictus, colore aliquo obductus, eff. fáinn, gunnfáni; *in compos.*, eggfáinn, gulfáinn, miðfáinn; grönfáinn colore viridi, *GhM. III 330, et not. 12. — 2) nanus (qs. pictor)*, *SE. II 470, 553.*

FÁK, *1. s. præc. ind. act. v. fá, cum pron. ek, pingo, literis noto*, *Havam. 160.*

FÁKHLAÐANDI, *m.*, equum onerans, (fákr, hlaða): húfs *f.*, onerans navem (húfs fákr), *vir, F. II 316, 1.*

FÁKNISTANDI, *m.*, equum alens, pascens, (fákr, nista): flagðs *f.*, equum gigantidis (flagðs fákr), lupum pascens, saturans, vir, *Gv. 8, ubi sic lego: Fljótr var flagðs at veita | fáknistanda kristnum | auð. . . . | ættingi Gyðinga, i. e. ættingi Gyðinga (homo Judæus) var fljótr at veita auð kristnum flagðs fáknistanda.*

FÁKR, *m.*, equus, *SE. I 480, 2. II 172, 1, Korm. 9, ÖH. 70, 4, AR. I 305, 1 (Dan. Fag, equus, qui unum tantum testiculum habet; in prosa, Sturl. 1, 21); f. haka (piratæ) navis, SE. I 686, 2. — vika (sinuum), id., Ha. 195; f. gríðar, trólfs, equus gigantidis, lupus, Me. 3, 2, Hh. 85. In compositis: hlunnfákr, hnigfákr, lögfákr, ráfákr, verfákr.*

FÁKRENNANDI, *m.*, *vide fönn.*

FÁLA, *f.*, femina gigas, oreas, lamia, *SE. I 552, 2, H. kat. 13, 16; fála gánger grassatio gigantidum, Selk. 20; fálu blakkr, equus gigantidis, lupus, fæðir fálu blakks, saturans lupum, præliator, vir, Sturl. 5, 5, 1; fálu hestr, id., Krm. 8; bræðendr fálu hests, lupo prædam dantes, præliatores, viri, RS. 24; fálu sóti lupus, Od. 24; fjörnir fála, gigantis gateæ, securis, F. I 181, 1. — 2) securis, SE. I 569, 1, Sturl. 1, 15, 1. Vide eisurfála, tvífála.*

FALDA, *f.*, velamen capitis muliebre, linteam capiti velando, peplus, *id. qu. faldr*, *SE. II 494. Frigg fornrrar földu, dea eustæti pepli, anus vetula, Korm. 26, 2; haldir*

földu, *peplum tenens, servans, possidens, femina*, Korm. 22, 3. — 2) *terminatio fig., caput panno velata, in compos., aldinfalda, sveipinfalda.*

FALDA (-aða,-at), v. a., *caput linteo redimere*: sölggrund Siggjar linda — sjaldan hefir um faldit — jafnhátt *femina caput raro tam alte redimitit, sic membr.* Eb. 28, 2, *quo loco in textu est faldit. Eadem forma* (hefir faldat), GhM. II 334. not. *Hæc forma verbi, quæ hodie sola in usu est, apud Veteres est rarissima. Ad eam pertinet compos. hvít-faldadr.*

FALDA (feld; felt; faldit), v. a., *caput linteo redimere; impf. indic. etiam fuisse videtur feld et fell, cf. Eg. p. 382, not. i, sed Ha. 236, 3 et F. IX 521, 3 prave scribitur fell pro fell (i. e. felt): imperf. conj. felda, Orkn. 75, 2. Conjugatur hoc verbum eodem prorsus modo atque verbum halda (held, helt et hell, haldit); hodie tantum in usu est falda (-aða,-at). Mævog., faldan, imperf. faifald. — Nj. 130 verbum falda exponitur per vefja, circumplicare, obvolvare. Falda blá, caput atro (linteo) redimere, signum luctus, Ísl. I 351, 1; aldr hef ek frétt þat, er allar framstalls konur feldi höfuðúkum semper audivi omnes matronas honoratiores caput redimere linteolis solitas esse, Orkn. 75, 2. Etsi autem hoc verbum speciatim usurpetur de ornatu muliebri, tamen ad viros quoque transfertur, in metaphoris, v. c. falda hjálmi, caput galea velare, i. e. galeam capite gestare, Fsk. 76, 5; Hirð Ólafs vann harða | hirð en svá varðk bíða | peitneskum féllt ek páska | pálmunnudag hjálmi, i. e. hirð Ólafs vann harða hirð pálmunnudag: ek féllt peitneskum hjálmi, en svá varðk bíða páska; quæ semistropa citatur et vertitur in Eg. p. 384; falda huldar hetti, pileo dissimulationis caput tegere, i. e. ignotum esse alius, Fbr. 33, 3; gott er þat, at huldar hetti hefir faldit smíðr stefja, quo loco GhM. II 334 not. habet faldat; Fenris nipt (Hela) fell feigum hausi fylklis dólga (: með) heiptar blóði, capita hostium sanguine obnupsit, i. e. leto dedit, Ha. 236, 3, ubi recte S. Thoriaci-us, minus recte Hkr. T. VI; falda jörð blóði e-s, terram sanguine alicujus velare, est hominem letaliter vulneratum sternere, Eg. 60, 1: Borðs niðjar féllt ek beðju | blóði Haddis ok Fróða, uxorem Odinis (i. e. Tellurem) velavi sanguine Haddi ac Frodii. Falda rauða, caput rubro velare, letali ictu vulneratum cadere, prælio occumbere: er segðauðigr Sleitu-Helgi féllt rauðu, quo loco Sleitu-Helgius criminibus abundans rubro velavit caput (suum), i. e. cecidit, Ísl. I 166, 2, citatum et explicatum in Eg. p. 384; Eiríks hirð féllt rauðu, ádr jarls ráð yrði fyrir hjarli, i. e. satellites Eiríki ceciderunt, antequam imperio terræ ipse dynasta potiretur (Eiríkus dynasta, nisi multis suorum amissis, principatum Norvegiæ obtinere non potuit), Od. 19; láta e-n falda rauðu, facere, ut quis caput (suum) rubro velet, letaliter aliquem vulnerare, Ísl. II 338: nema lýbrautar látir | láðs valdandi falda | lýðr nemi*

ljóð sem kváðum | laudrhyrs bóða rauðu, i. e. nema (þú), lýbrautar láðs valdandi, látir laudr-hyrs bóða falda rauða; lýðr nemi ljóð, sem kváðum! nisi tu, auri possessor, facias, ut oblatores ignis marini (homines, adversarii) caput suum rubro velet (prælio occumbant); kenna e-m at falda rauðu, docere vel cogere aliquem caput rubro velare, i. e. aliquem leto dare, SE. I 676, 3. (Ha. 74). Part. pass., faldinn redimitus, caput tectus vel obvolutus: hjálmi faldinn galea tectus, Hund. 1, 44, Nj. 79, Eb. 19, 8, ÓT. 20, 3; faldinn hölmfjöturs hjálmi, galea terrificæ tectus, terrorem alius incutiens, ÓT. 26, 1, SE. I 620, 2. Vide composita: eldfaldina, hag-faldinn, hjálmfaldinn, járn-faldinn, ógn-faldinn. FALDR, term., derivata a falda vel fella, plicare, vide háfaldr, margfaldr, einfaldr, fersfaldr.

FALDR, m., linteum velando capiti (vide höfuðúkr, motr), calyptra, Rm. 26; falda fold, dea calyptrarum, femina, Eb. 40, 2; f. orustu, Öðins, valmeyja, herkonunga, galea, SE. I 420. Snáks faldr, calyptra serpentis (Fosneris), galea terrificæ (ægishjálmr, Ægis): geðsnjallr foldvörðr berr snáks fald of skarar fjalli, animosus princeps capite gerit galeam terrificam, i. e. alius terrorem incutit, SE. I 454, 2; faldr hölmreiðar, id., gánga und h. faldi, procedere, galea terrificæ tectum, eodem sensu, Ha. 69, 2. Vide faldruðr.

FALDRUÐR, m., lucus (arbor) calyptræ, (faldr, ruðr): faldruðr Hamdis, lucus galeæ (ab Hamdis faldr, calyptra Hamderis, galea), pugnator, vir, Jd. 13.

FALHÓFNIR, m., unus ex undecim equis Asarum, Grm. 30, SE. I 70. 482, 1.

FALL, n., casus, (falla), impetus: breka f. impetus undæ, SE. I 694, 1; rastar f. impetus voriticiis, SE. I 296, 3; casus: hljóta fall til vallar, id. qu. falla at velli, in prælio cadere, Hk. 85; fall flotna, casus, cædes, interitus virorum, SE. I 374, 2; bragna f., id., beinir bragna falls, auctor cædis virorum, pugnator, SE. I 450, 2; valda falli e-s, auctorem esse cædis, cædem patrare, interficere aliquem. OH. 57; frænda f., mors consanguineorum, Sonart. 10; vann fall fólk-stara edidit stragem in gratiam aquilæ, Ste. 5, 5. Vide composita: áfall, bakfall, blóðfall, forfall, grunnföll, herfall, mannfall, niðrfall, valfall, fúðurfall. — 2) id. qu. háttaföll, aberratio a certa metri specie et in aliam transgressio: þula verðr at drápu | með Dönum verri; | föll eru fjórtán, | en faung tíu, Snegl.

FALLA (fell; féll, it. felt, Hund. 2, 43, Dan. faldt; fallit), cadere, labi; decidere, de rore, Vsp. 17; de catarracta, falla forsar defluunt, Vsp. 52; ruere, de fluctu, hrannir félla fluctus ceciderunt, F. II 259, 2; fallandi bára fluctus cadens, Hávam. 86; fuere, de amne, Vsp. 33, Grm. 28; de unda, hrönn féll í kné mönnum unda in sinum nauarum irruerat, Selk. 18; cadere, occumbere (prælio), Hávam. 165, Am. 77; aquis perire, submergi, Korm. 26, 1. — β) dömr féll svá ea sententia lata est, Gd. 54. — γ) gauts gjálfr

fell mér á góma *carmen mihi ore excidit* (ú verðr á manni), *Orkn.* 79, 5; mér fellr hegr til hringa *animus mihi ad annulos inclinatur, Volsap.*; fellumz hálfaudvæn *dimidias spes commodorum mihi intercidit, ÓT.* 17; falla í þaðm konu in amplexus ruere, *F. XI 141.* — *δ)* fallaz, *id. qu. falla:* opt sitjanda sögur um fallaz *sape sedenti narrationes deficiunt (abruptuntur), Hamh.* 10; félakat sadr sviðri, *aquitas non defecit cordalam illam mulierem, i. e. hospitalitatis officia non neglexit, Am.* 6; láta fallaz, *sternere se, prosternere se:* þær láta fallaz fust, *es (undæ) magna vi incumbunt, FR. I 479, 3.* — *ε)* part. *pass., fallinn caducus;* fallinn at frændum *cognatis orbatus, Hm.* 4, vide eggfallinn, valfallinn. — *ζ)* falla vel, *hæc exire, prospere cadere, bonum eventum habere, Sturl.* 4, 46, 1; ekki vel fallinn, *minus probatus, minus acceptus, inoivus, Skáldh.* 3, 44; opp. vel fallinn, *gratiosus, acceptus, probatus, pros. F. XI 422.* — *η)* cum *præpositione:* f. í frá *de loco suo cadere, Grm.* 38; f. fram *procumbere, falla fram við árar remis incumbere, FR. II 81, 2;* falla fram fyrir e-m, *id. qu. falla fyrir e-m, cadere, occidere ab aliquo:* fell fyrir fræða spilli frammi Þórarían rammi *robustus ille Th. a poeta (æ) prostratus occubuit, Korm.* 16, 1; inn, dröpar falla inn um ljóra *impluunt per fenestras, Vsp.* 34; of, falla of = falla yfir, yfirfalla, *incadere aliquem:* bodar elda vers féllu of alarmenti auri *præbitores oppresserunt vitrum præpotentem, Ha.* 241, 2; glygg féll of (um) *tyggja tempestas ingruit, Hk.* 18 (*F. VI 173*); undir: jörð fellr undir Ellu nið in *potestatem venit, Eg.* 55, 5; upp: de *jactu telorum, öll kvæðr upp at félli áss ok dauss æjunt homines, unionem et binionem cecidisse, exiisse, Sturl.* 4, 46, 1, *it. absol.,* at þú, Fjöltnir, falla látir, þat er ek kaeta kann, *ut tu, F. (Óðin), eveneri facias jactum, quem jacere potuero (felicitissimum), Lex. Mythol.* p. 626; út, *recedere ab loco, de æstu maris:* en þá er hrannir taka falla út um sker ubi *vero fluctus incipiunt ab litore per scopulos recedere, Hiid.* 15.

FALLGERÐR, *f., dea calyptra, femina, pro faldgerðr, (faldr, Gerðr), Korm.* 3, 1, *quando sequi. svarra est appositum; vel 2) fallgerð, f., compositio calyptrae, actus cæpytrae rite componendi, adornandi, accommodandi, (faldr, gerð, certa ratio, modus); tum jungenda fallgerðar svarri femina ornatus studiosa.*

FALLHADDR, *Eg.* 83, 2, *sec. G. Magn., pro faldhaddaðr, vel haddfaldaðr, galeatus (haddr, faldr; v. faldar), epith. Odinis, qui hildmæri, galeæ gestor, appellatur: fallhaddr stalla vint, galeatus pulvinarium amicus, Oðin.*

FALLHEYGJADR, *m., cædem patrans, cædem auctor, (fall, heygjadr), vir homicidii adsoletus: f. fleinapollr præliator patris cædibus celebr, GS.* 20.

FALLINN, *perf. part. v. falla, qui cecidit, SE. I 240, 3; v. falla. — 2) pro faldinn, part. pass. v. faldar; vide ógnfallinn.*

FALLJÖTUNN, *m., gigas prostratus, (fall, jötunn, vel id. qu. fallinn jötunn), de interfecto gigante Geirrodo: bekkrekkr falljötuns, sodales prostrati Gigantis, ceteri gigantes Geirrodo opem ferentes, SE. I 302, 2.*

FALLR, *adj. deriv. a falla, qui cadit, in compos. váfallr.*

FALLSÖL, *f., pro faldsól, sol calyptrae, (faldr, sól), vitta aurea: f. bráavallar Fýllar (Fullu), id. qu. höfuðband Fullu, aurea Fullæ vitta, aurum, HS. 1, 5, SE. I 316, 1.*

FÁLMA (-aða.-at), *v. n., incerto motu ferri: lét ryðskálm f. of mér, fecit telum incerto motu circa vel supra me ferri, ictum mihi incerta manu intendit, Korm.* 23, 1; fálmar hlummr við hilmis hendr *manubrium remi manibus regis tremulo motu agitur, ÓT. Skh. II 195, ubi al., forte rectius, jálmar, crepat. — β) trepidare: höldar skyldut fálma, ne trepidanto viri, ÓH.* 218, 3; láta geð fálma *facere ut trepidet animus, abjicere animum, HS. 1, 2, SE. I 432, 2;* kvæðu fjandmenn yðra fálma *dicebant homines, hostes tuos animum despondisse, Mg.* 2, 2 (*F. V 119, 3. VI 24, SE. II 498, 1.*) — *In prosa: jötuninn fálmaði höndunum gigas manus incerto motu circumferebat, Dropl. maj. c. 5; jötuninn fálmaði til agnasaxinu litubante vel caeca manu cultellum vibravit, SE. I 170; trepidare metu, F. VII 260. 297.*

FALOFNIR, *m., equus, id. qu. fálhófnir, SE. II 487. 571.*

FALR, *m., nanus, SE. I 68, 1; fals veig, latex nani, poesis, vena poetica, SE. I 240, 1. Huc quoque referrí potest fals, GS. 33 (NgD. 183, 1), o: fals höll, aula, domus nani, lapis, it. gemma v. torques, fals hallar Fýlla, dea torquis, femina, remanente tamen difficultate circa regns rökkvi. Olavius l. c. refert hanc vocem ad sequ. falr.*

FALR, *m., tubus hastilis, cui spiculum inseritur (Ol., NgD.); palus s. scapus hastæ, ferrum hastæ inter cuspidem et hastile, ita dictum, quod postrema ejus pars ligno hastili inseritur et eo quasi velatur, a fela (Gloss. Nj). Vocem falr vide Eg. 53, F. VI 198 (SE. I 398), F. IV 278. 338. VII 143, Dropl. maj. c. 19, hann skaut frá sér spjótinu, en falrinn lá í knjúm honum. Videtur usurpari tam de extremo ferro hastæ, quod manubrio (hastili) inseritur, quam de cavo hastili, cui extremitas ferri immittitur, quodque eam quasi condit; sic falr, de theca s. tubulo, FR. III 388. 396. — 3) pro ipsa hasta, SE. I 614 1. 626, 1; hinc Ol., NgD. 183, fals rakkr bellicosus, GS. 33, ubi quoque construi possunt fals regn, pluvia hastæ, pugna, ut naddregn, hjörregn; rökkvir fals regns, qui pluviam hastæ nigrescere facit, concitator pugnae, præliator, quæ forte h. l. optima ratio est.*

FALR, *adj., venalis, HS. 18, 1; láta falt, venum exponere, vendere velle, yndit láta óngir falt animus contentus nusquam venalis, A. 21; finna e-m e-t falt at gjöf cui diu muneri dare, SE. I 638, 1, quod una voce composita gjaffalt (gjöf, falr) est F. VII*

124; kaupa falt rem venalem emere, *Sturl.* 4, 45, 1. In compos., ófalr.

FALSA (-aða,-at), v. a., *dolo agere, c. acc., aliquem malo dolo circumducere, decipere; f. e-n i burt af ráðum alicui conjugium dolo prohihere, Skaldh. 6. 44. In prosa Ý. 4, ÓT. 66.*

FALSKR, adj., *falsus, subdolos*: falskir grannar homines subdoli, *Skaldh. 5, 47.*

FALSTR, n., *Falstria, Dania insula, SE. II 492, F, VI 255, 2. Falstrbyggjar, m. plur., incolæ Falstria, F. VI 89, 2.*

FAMBI, in voce *fimbulfambi, cum voce Dan., Fjambe, commode confert Raskius, Gram. Isl., Holm. 1818, p. 290.*

FAMÁLUGR, adj., *qui pauca loquitur, parci sermonis, (fár, málugr), Grett. 17, Hugs. 25, 4.*

FÁN, acc. sing. masc. adjectivi fár, pau-cus, *Fjölm. 5.*

FÁN, Rm. 29, *ferculi genus nescio quod. Vertunt carnes ferinas, conferentes fáng captura, sjófáng pisculentia; Notandum est, in Cod. Worm. scribi faan (i. e. fán, fán), et locum haud dubie mutilum esse. Interim conferri possit Gall. faon, hinnulus, unde forsitan fán est caro cervina.*

FÁNG, n., *tunica, SE. II 494 cum supra-scripto „kyrtill”, explanationis ergo. Hinc fángs Fulla, dea tunicæ, mulier, Ísl. II 253, 1; plur. faung: Hamdis faung, tunicæ Hamderis, lorica, SE. I 600.*

FÁNG, n., *complexus, amplexus, (fá, ca-pere): fáng háls (gen.), complexus colli, simpl. amplexus, Korm. 24, 1, id. qu. alias hálsfáng, qu. v. — 2) certamen Sk. 2, 13; eiga fáng við launga, certamen habere cum gado molua, de piscatore, F. VI 385; dólga fáng, certamen cum hostibus, pugna, ÓT. 120, ubi Cod. membr. E habet dólga vángs bör. Proprie est lucta, a complexu luctantium, unde metaph. in prosa, hafa fullt fáng at berjaz við e-n, SE. I 190, pro quo hodie dicimus, að hafa fullt í fángi að &c. — 3) difficultas: firða faung eru stór við gaungur, magnæ sunt proficiscentium difficul-tates, molestiæ, ÓH. 92, 10. — 4) piscatura, captura, venatio: á vit fána, piscatum, ve-natum, FR. II 128, 2; fúss til fódrs fána cibi sumendi cupidus, Ag. — 5) præda, victus, cibaria, alimenta: geta gríðar sóta gólig faung opimam prædam lupo comparare, ÓH. 187, 2. — 6) vitium aliquod in versificatione, forte collisiones literarum; exemplum vide sub v. fall. — 7) vide composita, andfáng, brúdfáng, herfáng, sæfáng, verfáng.*

FÁNG pro vángur, campus, v. hjórfáng, svanfáng, vetfáng s. vetfáng.

FÁNGA (-aða,-at), v. a., *adsequi, conse-qui, potiri: f. geir hasta potiri, Nj. 30, 2; f. dauða mortem obire, mori, Ólafsr. 39; sic ÓH. 119 sub fán, skada mikinn höfum vér nú fángt grave damnum passi sumus (F. IV 249, skada m. h. vér beðit, id.).*

FÁNGBOÐI, m., *qui certamen offert, ad-versarius (fáng, boði): f. forns litar flotna, hostis gigantum, Thor, SE. I 370, 1.*

FÁNGINN, captus, *Hk. 65, 6 (forte id.*

qu. fenginn, fingirn, a fá, vel a fána, sic enim F. I 222, „hefði Gunnh. þá fángit mik með avikræðum”, et F. II 166, „at ek hað þik með svikum fángit”).

FÁNGREMMI, f., *vehementia, difficultas collectationis, vehemens, difficilis collectatio, (fáng, remmi a rammr): þá er fángremmi mætax (malo mætae) við strengmara stýri, ubi incidebam in vehementem (difficilem) collectationem cum navium rectore (gigante Scotico), Korm. 27, 1, quo loco charta ha-bent fángrenno, a fángrenna, impetus v. con-cursus luctæ; sed lectio membr. fángremmi, si scripta fuit fángrenni (fáng, remi a ramr, ut gremi a gramr), facile potuit in fángreðu abire.*

FÁNGSÆLL, adj., *in præda agenda for-tunatus, qui in prædis agendis magna for-tuna utitur, (fáng, sæll), id. qu. fengsæll, ÓT. 18, 4, ubi Cod. membr. E (Cod. Frisi-anus) habet feingsæll, it. SE. I 310, 4; fángsæl dvalnis hánga biðkvæn, DrþS. Prima significatio, in apprehendendo fortunatus, qui feliciter rei alicui manum injectit eamque retinet (beati possidentes), occurrit in Eb. 47 (GhM. I 766): þann veg hefir þú orðit fángsæll á fundi vârum, de Björne Breidvi-kensi, de quo antea: þat var fángarôð Bjarnar, at hann greip upp tálguknifinn, ok greip hnefanum fast um skaptit, gekk snóðigt í móti þeim, ok er þeir funduz, greip hann annarri hendi í kápuknappana framan á brjóst-tinu, en annarri hendi hnefabi hann knifinn, et mox, Björn hélt þeim tókum, sem hann hafði fengit í fyrstu.*

FÁNGVINA, f., *quæ collectatur cum ali-quo, collectatrix, (fáng, vina): f. Þórs, collectatrix Thoris, senectus, Eg. 24, cf. SE. I 164.*

FÁNGVINR, m., *collector, (fáng, vinr), adversarius: f. hafla, adversarius gigantis, Thor, per homonymiam quandam pro Þorbjörn, quum Björn etiam unum e nominibus Thoris sit, Grett. 50. Olavius, in NgD., p. 110, construit affáng et vinr hafla, amicus gigan-tis (nebulo), quod minus placet.*

FÁNI, m., in compos. gunnfáni, vide Gloss. Ed. Sæm. T. I, sub hac v., unde sequ. excerpo: Germ. faue, pannus lanceus v. lineus; Vet. Alemann., hanhifano (hanthfane), mappa (handklæði), Tischfano, mappula (borðdúkr).

FANKA, non reperi (ex fank = fann ek, cum a neg.): fanka ek, id., *Hávam. 39, Fm. 16, ÓH. 92, 9.*

FÁNN, m., *serpens, SE. II 487. 570. con-tracte (ut videtur ex fáinn, splendidus, corus-cus, part. pass. v. fá, cf. fáinn, fátt.)*

FÁNNHVÍTR, adj., *niwis instar candidus, (fönn, hvitr), epith. mulieris: fannhvít falda fold candida femina, Eb. 40, 2 (AA. 232).*

FANNIGS, f. *VI 316, 2, in var. lect. fannings, qs. a fannigr v. fannigr (fánigr?), serpens (fánn, fáinn); pro quo Hkr. fofnis; potest vero hæc vox depravata esse ex fánis v. fannis (i. e. fánis).*

FANNZ, ÓH. 159, 2, 3. s. impf. ind. pass. v. fanna, qu. v.

FANTR, m., *nebulo, Soerr. 68, oppositur*

perfectis et aulicis (lendir menn, hirðmenn),
et *jungitur cum liris* (mataveinar).

FAR, n., *gressus, incessus* (fara): far
flau *incessus immodesta mulieris*, *Grett.*
80, 1. — 2) *iter, profectio, vide offar.* — 3) *navis, navigium*, *ÖH.* 27, 2, 92, 3, *SE.* I 632,
1, *Hávam.* 157, *Am.* 34; far eða lið, lið
heitir skip, *SE.* I 252; far et far quomodo
distinguantur, SE. I 544. II 20. In *composi-*
tis: eggfar, naglfar, vinfar, vistfar. — 4)
vectura, Harbl. 52, v. *farsynjon.* — 5) *res, it.*
status rei, conditio; svá dæmi ek um slíkt
far sic de hac re *judico, Harbl.* 44; sic in
prosa: of it sama far eadem de re, *Isl.* I 3;
í einu fari nulla in re, *Sturl.* 7, 62 (p. 121,
not.); at fornu fari, olim, antiquitus, *ÖH.*
80, 150; *res domestica*: muna yðvart far
allt í sundri, *Bk.* 2, 50, *Holm.*, non *dissipa-*
bitur (pessum ibi) tota res vestra domestica;
sed Hafn. h. l. legit i sundi, q. v.; greppa
far, *conditio poetarum, res, quæ ad poetas*
pertinent, Fsk. 5, 3; óðar far, *res poetica, i.*
e. poësis, carmen (exemplum vide sub deili);
e. vigafar homicidia, et pl. vigaför, Orkn.
380 = *vigafærlí*; sárafar *vulneratio* (*Nj.,*
Orka. p. 394), *vistarfar, mansio annua vel*
temporaria in domo aliqua, Eg. 85; *veidifar,*
captura, venatio, piscatio, Sturl. 6, 4; *aldar-*
far v. supra.

FÁR, n., *malum, periculum, noxa, pernici-*
cus; de vehementi et periculoso morbo, þú
feldir mér f. af höndum, tu dejecisti mihi
perniciem corpori incumbentem, periculoso
morbo (difficili partu) me liberasti, Og. 8;
sic Arn. 60: féll á hann svá áköl sótt,
at hann mátti ei annat en leggjast í rekkju,
því at hann fékk varla stýrt sér, ok lá hann
í þessu fari nær viku; *de peste, lue:* at hon
lækningar | leiti firðum | ok hon firri
mæna | fari sliku, *Merl.* 1, 9. *Metaph.:*
peccis, noxa, lues: far randa, *noxa scutorum,*
gladius, F. I 172, 3; far gunnar grimu, *pes-*
tis galæ, ensis, ejus sannmíðjungar, homines,
Öd. 15, *vide compos.* gaglfar, morðfar, naddfar.
Urðar far *fatalis pernicius, Sturl.* 6, 15, 5,
ubi *consonant far — vðarar; far SE.* II 20
definitur latissime per nokkurskonar nauð,
dicrimen (Dan. Fare); fars stytjandi, pernici-
em apportans, i. e. regis mandatum exitiale,
vel characteres depravatos, fratribus exilio
 futuros, Am. 4; *verba e-m at fari noxam*
alicui facere, incommodum afferre, de effectum
impotentis amoris, Korm. 3, 1; *periculum,*
i. e. malum omen, oppos. heill: þat er far
mikil, ef þú fæti drepr, *Sk.* 2, 24; *dæra,*
imprecatio, vel malum, imprecationibus effec-
tum: ef ek víska þat far far, Sk. 2, 7; *mal-*
lum senescis effectum: full skal signa, ok
við fari sjá, Bk. 1, 8; *pestifera convicia,*
maledicta, lesa far um e-n, Hávam. 24; *animus*
infestus, iracundus, ira; definitur SE.
I 544, c. 73, far er reiði, et I 542 iusta po-
nantur reiði, fandskapr, far, grimð. Hugar
far acerbitas animi, Eg. 44, 1, *ad quem lo-*
cum G. Magnus: far proprie est periculum,
meton. clades, et in specie lues animalium;
ad animum translatum, iracundiam cum no-
condi studio conjunctam denotat; af fari,

animo iracundo, infesto, hostili, Hávam.
153; *Og.* 10, *quo loco citant e GS. farskona*
í skapi, femina quoad ingenium periculosa,
i. e. vehementi et impotenti ob iracundiam
ingenio, furia.

FÁR, term. *formata a verbo fá, tingere,*
pingere, non occurrit nisi in compositis (ne-
que tamen in nominativo), bláfár, dreyrfár,
citrfár, málfár. AS. fah, fulgidus, coruscus,
Epos Bjovulvi 607.

FÁR, adj., *paucus, rarus, comp. færri,*
superl. færstr. Nom. sing. far sæpe pro plu-
rati, v. c. far jótunn, pauci gigantes, v. haud
facile quisquam ex gigantibus, Isl. I 84; *sic*
absol. Krm. 19, 24, *A.* 11, *ÖH.* 7; *gen. neutr.*
fáss et fás: fáss er fróðum vant parum pe-
rito (docto, sapienti) destit, Hávam. 108; *gá*
mjök fás, admodum pauca curare, parum
circumspectum esse, A. 20. *Plur. masc. fáir*
pauci, Grm. 18, 22, *Fjölsm.* 21; *contr. far*
pro fáir, pauci, ÖT. 131, 3, *pro fásar, paucæ,*
fár systur paucæ sorores, sec. correct., Sk.
2, 10. *Neutr. sing. fátt, paucum, res paucæ,*
parum, Hávam. 104, 105; fátt er til, nema,
nulla datur conditio, nisi, vel nihil reliqui
est, nisi ut, Hh. 43, *ubi intellige fátt kosta;*
fátt eitt (∴ skip), pauculæ naves, Sie, 6,
4, *sic et in masc. in prosa, FR.* I 173; *far*
einn þorði at líta undir hans brún perpauci
supercilia ejus suspicere (oculos ejus inspi-
cere) audebant. Fátt negationi inservit,
syrgja fátt non tristem esse, Skaldh. 4, 3;
leika fátt, parum ludere, ludo non indulgere,
FR. I 481, 2; *sofa fátt, parum dormire,*
quiete non frui, ÖH. 92, 14, *vide compos.*
allfátt, svefnfátt, dagfátt (F. XI 142); in
compositis abii in fá, v. c. fádýr, fáglyjadr
etc. Superl. færstr, pro plur., er fæstan (∴
mann) varir quod paucissimi opinantur,
Fjölsm. 21; *sem fæst quam paucissima, Vig-*
gl. 23, 1; *it fæsta, cum numeralibus, ad*
minimum, sjötígir, fimn it f., ad minimum
septuaginta, quinque, Hh. 65, 5, *RS.* 7; *fæst,*
negat., sèz fæst at lífi minime de vita sua
sollicitus est, H. hal. 11; *spróðumz fæst mi-*
nime nobis pepercimus, ÖH. 92, 10. In *com-*
positis: hringfár, ófár.

FARA in *compos.*, blóðfara, dynfara, logn-
fara.

FARA, f., *amnis, SE.* I 576, 2.

FARA (fer, fôr, farit), v. n., *ire, profici-*
cisci, iter facere, it. expeditionem suscipere,
ut fara heiman domo in expeditionem profici-
cisci, F. XI 186, 1; faræ tírarfôr glorio-
sam expeditionem suscipere, F. XI 138, 3;
ponitur cum accus., subintellecta præpos.
um, v. c. fara Halland brandi, fara eyllönd
brandi, i. e. f. um H. með brandi, Ha lan-
diam, insulas armata manu obire, bello vas-
tare, Mb. 3, 11, 1; *f. Upplönd bröndum, id.,*
Ha. 104; *additur præpos. um, Mg.* 25, 2,
fara eldi um óþjóð barbaros incenditis vas-
tare; simili ratione in prosa dicitur, at fara
eldi um landnám Eb. 4, Isl. I 276. *Sic f.*
stóran sjá turgidum mare percurrere, ÖH.
27, 2; *f. víðan völl per latum campum ire,*
Eg. 67, 5; *þau Högni fóru sína sæng, illa*
et H cubile suum adibant, cubitum ierunt

Am. 10, ubi subint. *præpos. i.* — β) *moovere se, ferri, labi, colvi*; reidar fara með himnum rhedea per caelos feruntur, Söll. 74; sem fari ketli ut si baculus teres (cylindrus) volvatur, Nj. 126; kjöll ferr austan navigium ab oriente labitur, Vsp. 45; de hieme et æstate labentibus, ár of bæði þau | skulu ey fara, Vafþr. 27. *Meton. de gloria*: vítt för Völsungs heiti nomen (fama) regis late divulgatum est, F. VI 422; fara dauða orði, decedere, mori, Ý. 21; dýrð ferr hátt. gloria sublimis it, i. e. summis laudibus effertur, celebratur, Mk. 12, vide sub dýrnenninn, cf. at gánga hátt. — γ) fara verka, fara máli, carmine, oratione persequi, G. 8, ÖH. 13, 1, elleptica locutio est, orta a phrasi vulgari fara mörgum orðum um e-t de re aliqua multis verbis disserere (Orkn. p. 206). — 2) *active, a) cum dativo, perdere, interimere, e medio tollere*: fara sjálfr fjörvi sinu mortem sibi ipse consciscere, Ý. 44, 2; f. fjörvi e-s interficere aliquem, Fm. 5; nú hefir þú Fáfni um farit nunc F. e medio sustulisti, Fm. 23; farit hafði hann allri sett Geirmimis totam familiam exstirpaverat, Hund. 1, 14; knegut oss fálur fara non possunt nos perdere, H. hat. 13, adde SE. I 302, 2, ubi tamen jungi possunt fara gjörva, absol., magnopere grassari; láta farit öndu, fjörvi e-s, animam, vitam alicujus perdere, aliquem e medio tollere, Bk. 1, 25, Söll. 22; nú tel ek fjörvi farit þínu de vita tua actum esse censeo, FR. I 426; verðr þá þínu fjörvi um farit, tum vita tibi interimitur, tum de vita tua actum erit, Lokagl. 58; menn, er mjök höfðu hungri farit hörund, homines, qui corpus jejunio perdididerant (macerarant), Söll. 71; maðr, sá er afskurðr hafði farit orða hlýru, vir, cujus linguam abscisio perdididerat, i. e. cui lingua præsecta fuerat, G. 26. *Pass.*, faraz, interire, perire: þjóð fórsk i móðu homines in fluvio perierunt, Hh. 88, 1; vangleði fersk, tristitia perit, decedit, Korm. 12, 6. — β) *active pro láta fara v. láta koma, facere ut quis eat v. veniat, cum dat. rei, hinc fórsk, pro för sér objective*: allvaldr fórsk undir gunnhörnga slög, i. e. för sér undir g., *subjecti se clipeorum ictibus*, 3: pugnae se objecit, F. I 30 (Hg. 10. sec. membr. E); *reflexive, fórsk hamri i hægri hönd, i. e. för hamri i h. h. sér, inseruit malleum dextræ suæ (pro, malleum dextra arripuit)*, SE. I 256, 1; *forte et hinc explicari possit phrasis supra allata, fara eldi um óþjóð, et fara eldi um landnám, cui prope accedit at koma eldi á land, Vigagl. 26.* — b) *cum accus., assequi, consequi præcedentem vel fugientem, Vafþr. 46. 47, SE. I 204, 2; H. hat. 13 ambiguum est, vide supra 2, a. Sic haud raro in prosa at fara e-n id. qu. at ná e-m: hann gat farit þá út frá Svelgsá assequi eos (fugientes) potuit, Eb. 35, F. XI 377, var. 3, farit þá idem prorsus est ac náð þeim, quod receptum in textum est. Gullþ. msc., Þórir varð skjótastr, hann gat farit fjóra menn af liði Steinólfs, ok drap þá alla, et mox, sá þeir þrjá menn ríða frá Bæ.... Þórir keyrir þegar heitinn*

sporum... hann gat farit þá hjá Steinólfsdal. — 3) *cum præpositionibus, a) á: f. á bekk, scamnum adire, concendere, Vafþr. 19; grjót för fast á fylking saxa cum impetu irrue-runt in aciem, Mg. 31, 10; tákna ferr hvert á annat, miracula se invicem excipiunt, continuo, sine intermissione patrantur, G. 43; sic et Selk. 21: þviat verk sem drótt dýrkar | dáðvaldanda aldar, vide sub dáðvaldandi.* — b) *at: f. at e-m, vulgo, aggredi, invadere aliquem, ferr særoka at knerri pelagus effervesces navem invadit, F. II 17, 1; it., adire aliquem: fóra ek at þér i Garða Gardos ad te profectus non sum, Mg. 10, 1, ubi at þér idem valet ac til þin; sic farid er at meyju itur ad virginem, Merl. 1, 9; sed, fara at fuglum aoes venatum ire, Orkn. 96, 1. — c) fyrir: f. fyrir, præcedere, cum dat., it. cedere alicui, gradum referre, Eg. 67, 5; it. perdere, interimere, de medio tollere, ut fyrirfara e-m, fyrirkoma e-m: eldis brúdir fara mörgum fyrir sponsæ Elders (undæ) multos opprimunt, FR. I 478, 2. — d) fram: fara e-u fram, sequi institutum aliquod: Fsk. 37, 1: varðat freyr sá er færi | fólkskiðs nè man síðan | þvi bregðr öld við aðra | jarls ríki fram slíku, i. e. varðat sá fólkskiðs Freyr, nè man síðan (verða), er færi fram slíku jarls ríki, non extitit, nec postea existet, ullus bellator (vir), qui tantum dynastæ potestatem usurparet, 3: non fuit, nec erit, ullus dynasta, qui potestatem tantum valeret. — e) i: f. i vápn, brynju, induere arma, loriam, Mg. 17, 1, Ghe. 16; f. i fadum móður conferre se in sinum matris, Am. 73; f. i sess, sedem adire, occupare, Vafþr. 9. — f) með: f. með e-t, manibus aliquid tractare, tenere, gestare, sic för með Gridar vól baculo Gridæ inter gradiendum nitēbatur, SE. I 296, 2; för með fjörnris fálu, securim manu gestavit, tractavit, ad cædendum vibravit, F. I 181; för Hroptr með Gúngni Odin Gungnere (pro telo) utebatur, SE. I 242, 2. — g) meðal: f. á meðal, intercedere, intervenire, Vsp. 24. — h) saman: f. saman, in arctum contrahi, corripi (terrore aliquo incidente, ut Dan. fare sammen af Skræk): för en forna fold öll saman, Hjmk. 24. — i) um: f. um fjall montem transire, Hævam. 3; hennar hvítar hendr fóru um þessar gervar ejus candidæ manus ista tegumenta pertrectarunt (has vestes confecerunt), FR. I 248, 1. — k) úr: f. úr brynju lorica se exuere, Hg. 30, 1. — l) við: fara þannveg við e-n, ita agere cum aliquo, hoc modo se gerere erga aliquem: hve við mik fóru quomodo mecum egerint, Bk. 2, 54; fátt er fullilla farit við gram slíkan pauca satis male aguntur cum tali rege, Am. 82. — m) yfir: f. yfir, superferri, superlabi; de vento, vindr, svá at ferr vág yfir, ventus, qui spirat super mare, Vafþr. 36; de luna, máni, svá at ferr menn yfir, luna, quæ homines superlabitur, Vafþr. 22; de die, dagr, sá er ferr drótt yfir, dies, qui super homines labitur, Vafþr. 24. — 4) *cum infinitivo: ire, accedere, aggredi ad aliquid faciendum; Óðinn ferr við úlf vega O. pugnam init cum lupo, Vsp. 48; þeir fara**

við vitai at vega contra lupum pugnatum eunt, Grm. 23; er hann dýma ferr, er þeir dýma fara, quum jus dictum it, quum habitum contentum eunt, Grm. 29. 30; fara sér at spilla abire semet infectum, Am. 107; för leggja und sik Jörsali sibi subjectum vit, Hk. 12, 1; kennir krapti för keykja sitt lik með önd til graptar Christus corpus suum in sepulcro animavit (in vitam revocavit), Lb. 23. — β) cum part. act., för rifandi bódvar ský íbat dirumpens clipeos, Ha. 233; fjöd för leitanda at fædu cibum quærebat, Ag. — 5) cum adverbio, cadere, evenire, it. hoc vel illo modo comparatum esse: fari, sem ek fur mælik, eveniat, uti ego adprecor! Am. 32; svá fara ráð röglinnis þrjóti, ita se dat ratio homini, i. e. talis esse hujus hominis (v: Thordi) agendi ratio, Korm. 13, 1; far vel tale, FR. I 442, 1. — 6) interdum explicari potest per vera, esse, subjecta tamen eundi notione: létt er lauss at fara leve (facile) est vacuo ire, Söll. 37, proverbium a viatoribus sumtum; laðar þurfi hefi ek lengi farit hospitalitatis indigens diu vagatus fui, Vafþr. 8; því furum ver aprir ideo tristes incedimus, F. VI 237; fara ek andvigr Ægis mani, adgrederer pugnando par filias Oceani, i. e. filias Oceani facili negotio superare possem, Sonart. 8; fara duldr, ignarum ambulare, i. e. ignarum esse, SE. II 124, 2; it. esse, versari, constitutum esse aliquo loco, quo sensu vera farinn usurpatur: þött hann sé firr ferinn etsi ille (bonus amicus) loco remoto (procul) habitet, Hávam. 34; þar er varnendr goða voru farinir quo loco defensores deorum versabantur, SE. I 308, 2; ita quoque capi possit, Og. 27, var ek enn farin e-a sinni til G., aliquando, uti sapius, apud G. versabar; sed h. l. necessarium non est.

FARALD, n., res, quæ multis accidit; malum, incommodum, ad multos pertinens: ekki varat forðum farald ægritudo animi olim non fuit vulgaris, raro accidebat, A. 11 (F. X 208, 2); in prosa, res quæ accidit, eventum, casus, (fara): spyrja hann, með hverju faraldi hann hafði þar komit, per quos casus vel quo miraculo illuc evasisset, GhM. II 120, Fem. 2, Sturl. 9, 20. In AS. fareld est iter, id. qu. fdr, v. c. gesvino þæs langsumes fareldes, fatigatio (labor) longinqui itineris.

FARALDR, m., grassator, (fara), Sturl. 4, 14, 2: faraldr ek heiti, fer ek of aldar kya, Grassator vocor, eo quod pertagor humanum genus; quo loco RS. habet farrvaldr.

FARANDI, m., viator (propr. part. act. v. fara), Fjölsm. 11; SE. I 30, farandi kona, femina vagabunda, circulatrix; Orkn. p. 300, farandi menn, mercatores, negotiandi causa commeantes. — 2) ventus, (fara 3, m), SE. II 459.

FARABROUÐR, m., primum agmen, (fór, bróðr), Hund. 2, 22.

FARARTÍMI, m., iter faustum, (fór, timi), fortunatum, Háv. Ísf. 3.

FARBAUTI, m., gigas, pater Lokii, SE. I 104, (qs. navem confringens, far, bauti); Farbauta sonr, mōgr, Lokius, SE. I 268. Vide FR. I 392, F. XI 146.

FÁRBJÓÐR, m., qui periculum, noxam, cladem adfert, (fár, bjóðr): f. morðelds, noxam ensi adferens, i. e. gladio non parcens, strenuus præliator, SE. I 346, 2; f. Skota, clade Scotos adficiens, hostis Scotorum, qui cum Scotis bella gerit, Höfuðl. 9.

FÁRELDÍNG, f., fulmen periculosum, (fár, elding): f. meginsára, periculosum fulmen gravium vulnerum, infestus gladius, Ha. 234.

FARELFR, f., fluvius, lect. Wchart. SE. I 576 var. 13 pro saxelfr.

FÁRGJARN, adj., nocendi cupidus, (fár, gjarn), it. nozius, nocens, de igne, FR. I 474, 2; fárgjörn kona, de sacerdote ethnica, FR. II 289, 2; fárgjarnt höfuð, id., ibid. 556, 1; de serpente, Ag.

FÁRHUGAÐR, adj., animo infesto, nocendi cupidus, (fárhugi), de vulpe, Merl. 1, 41; f. fnauði mælerolus homuncio, F. XI 141.

FÁRHUGI, m., it. fárhugr, pl. fárhugir, animus infensus, infestus, odium, (fár, hugi et hugr, vide hugarfár sub fúr): sendas fárhugi, infensis animis se invicem petere, mutuis odiis certare. Am. 85; SE. I 436, 1, videtur fárhugi poni pro periculo: hugði, at þat bóða (boga) veðr færi til fárhuga feðr sinum, (Hilda) putabat, id prælium patri suo periculosum fore.

FARI, derivatum a fara, ire, ruere, vide dynfari, gnýfari, et in prosa harðfari, snarfari (Sturl. 8, 1), signif. activa; signif. pass. a farinn, obductus, circumdatus, v. ljósfari, miðfari, nagfari.

FARINN, (part. pass. v. fara obire), obductus, circumdatus, v. steinfarinn; it. niðfarinn, sjaldfarinn, vanfarinn.

FARIT ER, ne profisciscamini, H. 37, pro farit-at er (þér), 2 pl. præs. imper. act. v. fara, cum neg. at, et pron. er = þér, vos.

FARKOSTR, m., navigium, natis F. VI 319, 1, (far, kostr); f. dverga, mulsum poeticum, ars poetica, SE. I 218, addita ratione: fyrir því at sá mjóðr flutti þeim fjörlausn or skerinu. Norr., farkost, cymbula; Svec., farkost, navigium quodvis. Vide farkostr.

FARLAND, n., terra navis, (far, land), mare, farlands fasti, ignis marinus, aurum, farlands fasta týr, deus auri, cir, ÓT. 131, 2; plur. farlönd, alia forma farlünd, maria (ut stundum pro stöndum), Og. 29, ubi létum (subint. skip) fljóta farlünd yfir fecimus (navem) nature per maria.

FARLI, m., nanus, SE. II 470. 553.

FARLIGR, adj., id. qu. hodiernum falligr, (ut felligr = ferligr), contr. ex fagrigr (Far. p. 138), pulcher: farlig sæving pulcrum tegumentum, ÓT. 43, 3; farlikt eiki pulcra navis, F. VI 196, 2.

FÁRLUNDAÐR, adj., infesto, hostili animo, (fár, lundaðr), Lb. 16, ubi sic: Nisti ferð i frosti | fárlunduð við trè sáran (vara hann verðugr pisle) vörn græðara jarnum.

FARMA (-aða, -at), v. a., id. qu. ferma, onerare (farmr): f. arm, brachia onerare, amplecti brachiis, Vigl. 17, 6.

FARMAGNUMR, m., augens iter, (far, magnuðr), longinquum iter suscipiens, Óðin,

ob institutum celebre iter ad montes Hniticos, item longas ad orbem perlustrandum susceptas peregrinationes, SE. I 242, 4.

FARMAGUÐ, n., id. qu. farmatýr, Odin, (farmr, guð), SE. I 84.

FARMATÝR, m., deus onerum, onera ferrens, (farmr, Týr), Odin, ob advectionum multum poeticum (quod ideo farmur Óðins, onus Odinis dicitur), Grm. 46, SE. I 86. 230. II 160, 1; svanr farmatýs, cygnus Odinis, corvus, HS. 6, 1, SE. II 160.

FARMR, m., onus, (ferja, farða), in specie onus navis, Hh. 17, 2, F. VII 357; etiam de onere equi: hann ríðr Grana með öllum sínum herbúnaði ok farmi, FR I 181. Farmr sjóða, onus crumenæ, pecunia, Eb. 17, 1; legjar f., onus brachii, armilla, ejus lyptimóði, vir, homo, Plac. 31; f. Óðins, onus Odinis, multum poeticum, poesis, SE. I 244. De persona: f. Gunnlaðr arma, onus brachiorum Gunnlaðar, Odin, quippe qui amplexibus Gunnlaðar fruitus sit, SE. I 238, 1; sic et f. Sigynjar arma, Lokius, SE. I 310, 3; sed arma farmr meinsvarans haptis, onus brachiorum perjuri divi, femina gigas, gigantís amplexibus fruens, SE. I 292, 2, ubi in specie de Gjalpa sermo esse videtur. Gálga farmr, onus patibuli, Odin, lect. Cod. Reg., SE. I 248, 2. I 252, 1. In compositis: dígulfarmr, hliðfarmr, þúngfarmr.

FARNAGLI, m., clavus navis, (far, nagli), SE. I 583, 2, puto id. qu. hod. negla, f., obturamentum sentinæ (Græc. χεῖμαρος, ἔβδης, εὐδατοῖς).

FARNADR, m., prosperitas, prosper successus, (farnaz succedere, a fara), Sk. 1, 8. 16. Vide farnuðr. Hinc úfarnadr infortunium, Vigagl. 19. 22.

FARNEST, n., viaticum, (fór, nest), in prosa Eb. 39. De sacra cæna, Nik. 59: síðan skipar hann sínu ráði | ok sér veitaz með ástúð heitri | farnest sætt ok friða smurning, fríðar koss gefr með tára fossi; sic et SE. II 60: ok þat hans (i. e. Guðs) hold ok blóð, er í messunni er framflutt, er vart farnest, þá er vèr fórum af þessum heimi. — 2) farnest, Ha. 324, 1, fíbula navis, de ancora, (far, nest = nist); farnestum flestum (plurimis ancoris) est lect. Cod. Flat., pro frónlestum (frónlestum) festum retinaculis (oris) terræ adfixis.

FARNÍNG, f., vectura, (ferja, farða), id. qu. flutningr: veita e-m f. vecturam alicui concedere, Plac. 16. — In prosa: þar þarf skip ok farning at hafa yfir fjörðinn, eo loco ad trajiciendum sinum nave et vectura opus est, Fbr. 34; de vectura, ezulibus publice præstita, Isl. II 302, Vigagl. 19, Grág. II 267.

FARÖFLUGR, adj., immani robore, (fár, öflugr), f. djöflar, Mk. 4.

FÁRR, m., nanus, SE. II 470. 553.

FARRI, m., bos, taurus (AS. fear, Germ. der Farr, id., Græc. πάρις, πάρις, juveneus, juvenca, Hebr. פָּר, bos juveneus): farra trjóna, rostrum (telum coniforme) tauri, cornu, Ý. 30, vide in flæmingr. — 2) ignis, SE. II 486. 570.

FARSÆLA, f., prosperitas navigandi, prospera navigatio, (far, sæla): geyst súð varð treystaz farsælu í græðis gnyf felicitate navigandi confidere coacta est, F. VII 67, 2.

FARSÆLL, adj., prospere navigans, qui in navigando secundam habet fortunam; sic Korm., hann hafði verit lengi í fórum, ok svá farsæll, at hann kaus sér jafnan höfa, þar sem hann vildi; Band. (ed. Hafn. 1850) p. 5: hann var ok farsælli en adrir menn. De nave, farsæl skeið naris magna utens navigandi felicitate, Lb. 33, ubi sic: skeið ertu fróns and fyrðum | farsæl konúngs þrælum | fljót ok frami ítrum | fósturlands á vit strandar, i. e. ertu farsæl, fljót skeið and fyrðum, ok frami ítrum þrælum fróns konúngs á vit fósturlands strandar, tu (Sancta Cruz!) es navis, homines vehens, celeris ac secundo cursu beata, quæ eximios servos terrarum regis (dei) ad litora patriæ feliciter perahas.

FARSÆTANDI, m., insidians proficiscenti, (far, sæta), insidiator, hostis, adversarius, Grett. 33. Conferri potest phrasis, F. XI 46, það þá fara ok sæta þvi, er Áki fœri aprt frá boðiau.

FÁRSKERÐANDI, m., malum avertens, (fár, skerða), f. fyrða, averruncus malorum humanorum, promotor felicitatis hominum, de rege Olavo S., G. 60.

FÁRSKERÐIR, m., qui noxam imminuit, (fár, skerðir): f. fríðar, id. qu. skerðir fríðar fárs, qui noxam pacis imminuit, qui omnia, quæ felicitati officiant, removet, deus, Lc. 11.

FÁRSKOSTR, m., navis (id. qu. farkostr), Hh. 65, 4, F. VI 319, 1 sec. Morkinsk., SE. I 218.

FARSYNJUN, f., negatio vecturæ, denegata vectura, (far, synjun), Harbl. 57.

FARTÍÐR, m., navis (qs. crebro commensans, far, tíðr), SE. I 582, 3.

FARVALDR, m., auctor calamitatis, (fár, valdr), RS. 26, v. faraldr.

FARVEGR, m., via, quæ vulgo itur, via publica et communis, callis, (fara, vegr): pl. farvegar, via, tramites, Grg. 4; acc. pl., farvegu, Selk. 7, ubi sic: Svá lét gýgr fyrri gautum | grimmi hángatýs rimmu | ferð var af hálu harðri | hremd farvegu stemda, i. e. grimmi gýgr lét svá stemda farvegu fyrri gautum hángatýs rimmu (ferð var hremd af harðri fálu), sæva gigantís publicæ itinera hominibus adeo obstruzerat. In sing., koma á réttan farveg rectam viam ingredi, Sks. 565; lángr farvegr fyrir hendi longum via spatium emetiendum, F. XI 316. Vatns farvegr alveus amnis, Merl. 2, 18.

FÁRVERK, n., facinus malum, periculolum, atrox, infesto et hostili animo patratum, (fár, verk), SE. II 499, 1.

FARÞEGI, m., vector, qui docum in navi conduxit vel impetravit, (far, þiggja), Skáldh. 4, 18; Ld. msc. c. 24, f. annara qui aliorum beneficio locum in navi impetrat; vox hodieque in communi sermone vulgaris.

FARÞIR, f. plur., negotia, eventa, res gestæ (a fara evenire, part. farinn, fariðr

comparatus), SE. I 284, 1, ubi þeir of fardir = þer (i. e. þær) of fardir eas (ante memoratas) res gestas.

FASKRÚÐIGR, adj., parum ornatus, instructus, (fár, skrudigr), pauper, inops, Hugs. 14, 3.

FAST, adv., vide sub fastr. — 2) fast, Sonart. 18, est conjectura G. Pauli. Omnes Codd. h. l. habent sanz, unde G. Magnæus conjecit fins, v: Finns, nani, Finns hrosti poenis. Sic Si. 7, 2 variant Finns et fannz.

FASTA, adv., vehementer, (fastr): blása f., vehementer stridere, de incendio, Mb. 3; firmiter, constanter, audacter: standa fasta, SE. I 298, 2 firmo gradu stare (inter præhendum).

FASTA (-aða,-at), v. n., esurire, jejunare: fastaandi bar freistin jejunans tentationem sustinuit, SE. II 234, 1 (de Salvatore). — ð) lét ei örn né ylgi fasta, nec aquilam nec lupos esurire passus est, magna edita hominum strage feras pavit, Krm. 16. De voce fasta, christianismo antiquiore, vide Krm. p. 63.

FASTA, f., jejunium, fames: banna ara fasta, famem aquilæ expellere, aquilam saturare, F. VI 86, 1; bregða fösta gifrs heita, ara hlýra, munins, sedare famem luporum, aquilæ, corvi, Jd. 34, F. V 228, 3. VII 350; valr slitr föstu accipiter famem sedat, Sturl. 6, 15, 12.

FASTHALDR, m., clavus, SE. II 494. — 2) vinculum, compes: fasthaldr var á Fenri hagr, síkjum var hann mër ramli gr sagðr, A. 20. Fasthaldi, firmiur tenens, (halda fast), cognomen viri, Isl. I 169; fastaldr (= fasthaldr), adj., firmiter retinens, F. X 409.

FASTI, m., ignis: f. barðs túna, ignis narium, aurum, Fbr. 25, 2; f. farlands (maris), aurum, ejus Týr, vir liberalis, ÖT. 131, 2; bandar fasti, ignis manus, id., ejus hristir, vir, Hít. 5; glymrastar fasti, ignis undæ, aurum, Gd. 18, ubi sic: Kind (malo: lind) almeidd af greypu grandi | glymrastar kom apr fasta, i. e. lind glymrastar fasta (femina) kom apr almeidd af gr. grandi. Unnar fasti, ignis undæ, aurum, Ha. 291, 2, ubi construe: unnar fasti rauð flesta rönd yfir glæstum flota, aurum rubefecit plurimos clipeos super splendida classe, i. e. plurimi clipei, quibus erimia illa classis ornata erat, aureo colore fulgebant; vala strætis fasti, ignis manus, aurum, tynir vala strætis fasta, consumtor auri, vir, G. 25. Vide composita: valfasti, velanfasti, líðfasti, benfasti.

FASTI, m., locus angustus, angustia, incita: færðr í fasta, in locum angustum, unde citius non datur, redactus, multitudine adversariorum undique circumdatus, SE. I 298, 3, quo loco cogitari potest, tò færa e-n í fasta, aliquem in locum angustum compellere, opponi tò færa e-n í reikuð, libero campo aliquem ultro citroque exagitare; nisi sumere velis, færðr í fasta, proprie esse „indutus amore vel constantia“, Hom. ἐπιτεμνωσ ἄλχι. — 2) firmitas, firmitudo, constantia; hinc til fasta, firmiter, certe, it. omnino omni ex parte, plene ac perfecte (hodie til

fulls, fyrir fullt og fast): hét ek opt fir líð láta | lasta verk til fasta, sæpius ego fueram sancte pollicitus, me vitii renunciaturum, Has. 15, et tregr em ek ljót at láta | lasta verk til fasta, Has. 56; in prosa F. IV 134. II 125 (Fær. 143), Hít. msc. c. 31. Síðmínnigr fær sannan | seima þróttir af drottni | Kristr gefr fyrðum fasta | friðar vån þeim er ann hánun, Lv. 37, ubi sec. verba cohærent, síðmínnigr seima þróttir (vir bene moratus) fær sannan fasta (veram constantiam) af drottni, þeim er ann hánun; Kristr gefr fyrðum friðar vån. Jungi quidem possunt fasta friðar vån, firmam spem pacis (a fastr), sed tum deest substantivum, ad quod referri possit tò sannan; mulato friðar in frið, construi possunt sannan frið veram pacem, et fasta von firmam spem. Eadem sententia occurrit Lv. 42: Kristr gefr fyrðum fastan | frið Christus hominibus firmam pacem concedit.

FASTLA, adv., contr. pro fastliga, firmiter, arcte, stricte: binda fastla, Ghe. 19.

FASTLIGA, adv., constanter, firmiter: biða f. constanter prætolari, Nik. 29; neita f. constanter negare, Nik. 36. Vide fullfastliga, geðfastliga.

FASTLIGR, adj., firmus, validus, de securi, Sturl. 1, 5, 1; vehemens, de vento, f. ffyrir garmr, ventus validus, vehemens, Mg. 20, 2.

FASTMÁLL, adj., constans in dictis et promissis, promissa cum fide servans, (fastr, máll), compar. fastmálari, F. VI 258, 1.

FASTNA (-aða,-at), v. a., despondere: f. e-m konu despondere alicui mulierem, Sk. 1, 39, Korm. 17, 1.

FASTNÆMR, adj., vehementer tangens, adficiens, (fast, næmr): f. tregi, dolor acerbus, animum graviter adficiens, FR. II 218, 2. 219, 2 var. pro hjartnæmr.

FASTOFINN, p. p. comp., dense textus, FR. II 202, 2, ubi tamen jungi possunt sec. var. lect., þá er gulli saumuð silkiskyrta gekk fast ofan um síður.

FASTORÐR, adj., promissorum servans, fidei constans, (fastr, orð), Mg. 17, 5.

FASTR, adj., fixus, firmus, stabilis, constans: fúst fold firma tellus, Sk. 1; verða f. við e-n adhærescere ad quem, SE. I 310, 3; glóð varð fúst í trúði ignis tecto adhæsit, Hh. 76, 2; fúst fleindrifa, pugna stabilis, stataria, ÖH. 246, cf. festa et festir; fastr þokkr animus obfirmatus, Sonart. 18; fast heit firma fides, Altn. 3; fúst trú firma persuasio religiosa, Gd. 21; fögru skaldu heita, ok láta fast vera, pulcrum spondeas, et id firmum esse facias, Havam. 132. — ð) fast, neut., pro adverbio: firmiter, firmo gradu, standa t., Hh. 63, 3, cf. fasta; gánga f. mascule procedere, Hh. 76, 1; vaða f., strenue pedibus transire (fluvium), vadare, SE. I 294, 4; vega f. acriter dimicare, Eg. 67, 5; drekka fast avidè bibere, Sturl. 7, 42, 2; ástum leiddi oss fast (femina) me intimo amore prosecuta est, Eb. 40, 4 (AA. 236, 2). In prosa, at eldaz fast in multam etatem provehi, Eb. 30; hyrnr fast, magnis cornibus, bene cornutus, Ljósv. 21. Vide compo-

sita: eiðfastr, geðfastr, gimfastr, gríðfastr, heitfastr, hugfastr, jarðfastr, liðfastr, sólfaster, timbrfastr, vinfaster.

FÁSÝNN, *adj.*, *rarus visu, insolitus*, (fásýnn, *id. qu. fásæðr*): fásýnir fróns baugar *immanes serpentes*, *Merl. 2, 15*.

FAT, *n.*, *vestis*: hrein fót *vestes puræ*, *SE. I 410, 4*; fót Óðins, *sækonunga, vestes Odinis, regulum maritimum, armatura*, *SE. II 428*; fót Sörla, *vestes Sörlis, lorica*, *SE. I 422, 5*; *vestes stragulæ*: fót nam at hræra, *Sk. 3, 17*, *sed Hafn. Sk. 3, 13*, fót *pedem*. *Vide ilfat*.

FAT, *imperf. ind. act. v. feta, qu. v.*

FÁTALADR, *adj.*, *pauca loquens, taciturnus*, (fár, talaðr), *Lil. 52*.

FATÍÐR, *adj.*, *rarus, insolens*, (fár, tíðr), *SE. I 300, 2 in prosa, F. V 211, FR. I 183, Sturl. 4, 8 (ex epistola, dat. 1211)*.

FATLAÐR, *impeditus, part. v. fatlaz impediti*, (fetill): fjútri fatlaðr, *compede impeditus, vel forte, fatali necessitate prapeditus*, *Sk. 3, 16 (Hafn. Bk. 2, 16)*.

FÁTT, *n. adj. fár, paucus*. — 2) fátt *pro fáit, neutr. part. fáinn v. fáðr, pictus (v. fá, pingere)*: þat er fátt á laufi leifa landa runna hæc in clipeo depicta sunt, *SE. I 372, 2*.

FÁTT, *ÓT. 131, 3, accipio pro fát, n., vires, vel potestas, potentia (a feta, ut gát a geta)*: fátt flestra ýta bilar, *vires vel potestas plerorumque hominum deficit, ratione habita mortis vulgo creditæ Olavi Tryggvís f.*

FÁTÆKR, *adj.*, *pauper*, (fár, tak v. taka), *Söll. 70*.

FAX, *n.*, *juba, seta*: orms föx, *jubæ serpentinæ, de rostris navium, Hb. 62, 1*. Jarðar fax, *seta v. coma telluris, gramen, plur. jarðar föx, id., Esp. Arb. I 94, ubi mjök eggþunn ðx sveik lýða lif í jarðar föx securis acie prætenus vitam hominum dolose in gramen dejecit (homines humi prostravit)*. Vallar fax, *seta campi, arbor, Alrn. 29*. In *AS. feax est coma, et de homine dicitur æpelicæ gefæxod pulcre comatus (Isl. hærðr vel)*. Foldar f., *gramen, pro solo graminoso, Gðþ. 44*.

FAXADR, *comatus (fax), vide hrímfaxaðr*.

FAXI, *m.*, *aliquis comatus, (fax)*: lautu faxi, *pilosus inguinis incola, de membro virili, Grett. 80, 2*. — 2) *equus (qs. jubatus)*: hamr faxa *species equi, ÓT. 31, cui opponitur jöldu líki forma equæ; járnsvöxu f., equus gigantidis, lupus, SE. I 490, 3; sæfar f., equus pelagi, navis, Fbr. 13. Vide composita*: gullfaxi, haffaxi, harðfaxi, hrímfaxi, skínfaxi, sundfaxi.

FADERNI, *n.*, *opes a patre datæ, (faðir)*, *Bk. 2, 65. Vide Gloss. Diatribes. Vulgo faðerni est genus paternum (Eg. 51), ut mōderni maternum*.

FADIR, *m.*, *pater*; *gen. sing. föður et feðr, it. föðrs, in aldafaðir, herjafaðir, SE. I 242, 5, Grm. 25, 26; dat. föður et feðr; acc. föður*. Faðir galdrs, *pater carminum magicorum, Odin, Vegtk. 7, cf. Ý. c. 7, ubi Asæ vocantur galðra smiðir artífices incantationum; faðir vigs, pater certaminis, equus ad certamen equestre institutus, Volsaþ. —*

Þ) de Deo opt. max., hinn máttki faðir, Söll. 75; absol., F. II 53, 4; f. Þjóðar pater hominum, Gðþ. 41. — γ) in compositis: guðfaðir, herjafaðir, aldafaðir; höfuðfeðr, lángfeðr.

FADMA (-aða, -at), *v. a., amplecti, Grg. 3; v. umfaðma, et feðma*.

FADMBRÖGD, *n. plur., amplexus, (faðmr, bragð)*, *Skáldh. 5, 31*.

FADMBYGGVIR, *m., qui in sinu alicujus habitat, (faðmr, byggvir), maritus: f. Fryggjar, maritus Fryggæ, Odin, SE. I 236, 1*.

FADMINS, *F. X 425, 24, et faðmis, F. X 359, 1, utrumque tantum variatio est formæ fámnis, gen. sing. a fámnr = fásnir, fofnir, ærpens, et utroque loco cit. videtur scribendum esse faðmis, per metathesin et mutato n in ð, pro fámnis, nusquam enim occurrit faðminn aut faðmir in serpentum vocabulis; faðmis láð aurum, HR. 4; setr, ibid. 24*.

FADMLAG, *n., amplexus, (faðmr, lag), Band. 6*.

FADMR, *m., sinus: breiða faðm extendere brachia, Rm. 16; fara í faðm móður conferre se in sinum matris, Am. 73; sofa í faðmi konu in sinu dormire Hávam. 115; hafa í faðmi sér, in sinu habere, gestare, Korm. 27, 1; falla í faðm konu in amplexum ruere, F. XI 141; missa meyjar faðms amplexu virginis privari, Mg. 9, 3; bjóða miskunnar faðm extentis brachii pacem et clementiam offerre, Lb. 45, ubi sic: því byð ek faðm at feðmig | fúss ok glaðr með saðri | ást hvern er yðraz lasta | unninna miskunnar, i. e. því byð ek miskunnar faðm, at ek feðmig fúss ok glaðr með saðri ást hvern er iðraz unninna lasta*.

FADR, *part. pass. verbi fá, pingere; vide et fátt*.

FÆ, *n.*, *pecus, pecunia, possessio, opes; gen. sing. fjár, Lokagl. 12, Hávam. 39, 40; dat. fê, Hávam. 69, Söll. 1. 34. 64; deyr fê moriuntur pecora, Hávam. 76, 77; til fjár, pecuniæ gratia, pecuniarum ergo, Bk. 2, 16. Alias gen. sing. etiam est fês et fjárs (F. V 326. F. XI 82). AS. feo, gen. feos. In compositis: brúðfê, búfê, heidfê, skáldfê, tannfê*.

FÆ, *Am. 52, accipio pro fê pecunia; v. supra fá, it. fæz infra*.

FÆFÆRANDA, *Hg. 16, observante Raskio in metrum peccat, dum adferat tres literas metricas servas, loco duarum; quare apte proponit Raskius fêsærandu, ut habet ed. Þeringskjöldiana (B). Membr. E h. l. habet fêfærandi, quod, si in fêsærandi mutatur, in vocativo sumendum erit, ut apostrophe ad lectorem, ∴ sec. lect. Cod. E, Fêsærandi! hafit maðr með sér eskis ask nê afspring fæs (fês), at færa þingat*.

FÆGIFREYJA, *f.*, *dea tergens, poliens, politum reddens (fægja id. qu. fægja; Freyja): f. hodda, femina, aurum v. cimelia aurea poliens, adeoque ornata studiosa, Korm. 3, 7, quocum ferri potest Gha. 26: húnskar meyjar, þær er hlada spjöldum, ok góra gull fagrt, svá at þér gaman þikki*.

FEGINN, *adj., lætus: vera feinn; gaudio exsultare, Am. 65; nótt (dat.) verðr feinn,*

sá er nesti trúir, noctis adventu lætatur, qui, *Esæm.* 74; illu f. ver þú aldregi ex malo voluptatem nunquam ceperis, *Hævam.* 130; læs feginn lætum se prædicavit, *Am.* 59; vera gagna f. victoria triumphare, *Fm.* 25; verða gagna f. successu rei lætari, *Harbl.* 28; víða fegin Yggis gögl volucres Odínias (corros) lætos reddere, *SE.* I 512, 2; urðu allir fyrðar ángrhegnanda feguir omnes homines Saloatore (i. e. ejus in vitam reditu) lætati sunt, *Lb.* 23. *Superl.* fegnastr, v. alfeqin, ófeginn. *Adnotatur in Gloss. Ed. Sæm. T. I.*, feginn interdum poni pro fenginn, captus, quod idem repetit *G. Magnæus* alicubi in notis ad *Egilsægam.* Cujus idonea exempla nondum reperi, sed suspicor, sicuti feginn hoc sensu occurrit, locum habere g gaturale, quod vicem ng sustinet.

FEGINN, m., serpens, (qs. splendidus, a fæga v. fagr), *SE.* II 487: fræningr ok ðill, feginn ok ornir; quo loco *SE.* II 570 corrupte habet: fréningr, allfeg..... oinn; vide fegrigr 2.

FEGINSÐAGR, m., dies lætabilis, (feginn, ðagr): hittaz munum á feginsdegi sira conjungamur (iterum) in lætabili die viventium (i. e. in altera vita), *Söll.* 82. Sic *Magnus rex Erlingides* patri morienti: sinnum á feginsdegi, fadir! *F.* VIII 98.

FEGINSLUÐR, m., mola lætabilis, (feginn, luðr), de mola Grottió, *SE.* I 380, 2.

FEGINSMORGINN, m., lætum mane, mane exoptatum, lætabile, *Si.* 10, 1. In prosa occurrit feginsaga, lætus, optatus nuntius, *Hkr. Hálfð. Svart.* c. 8; feginsþokki, lætus, hilaris animus: verða frændr hans (Þiðrandi) hozum feguir..... ok sýndu á sér mikinn feginsþokka, er hann var aprt kominn með virðinga, *Dropl. maj. msc.* c. 14.

FÆGIR, m., qui politum, splendidum reddi (fægia id. qu. fægja, fæga): f. ósa elds, aurum splendere faciens (usu), vir liberalis, *Íd.* II 67, 1; it. qui rem aliquam excolit, operam dat studio alicui (cf. fæga): joru f., rei militari operam navans, vir v. princeps bellicosus, *Höfuðl.* 19; f. Fjölnis veigar, poeni operam navans, artis poeticæ studiosus, poeta, *Korm.* 23, 1; f. fólkska ságu, vir, *Ísl.* II 253, var. 11; vide fólski.

FÆGIRJÓÐR, m., id. qu. fægirjóðr, (fægja = fæga, fægja), lectio *Morkinsk. F.* VII 137.

FÆGIRJÓÐR, m., lucus poliens, (fægja = fæga): f. banga, annulos splendidos faciens (usu), vir liberalis, *F.* VII 137; rjóðr h. l. = røðr, runar.

FÆGIRNI, f., lucri amor, avaritia, (fè, -gini), *Hugs.* 19, 4.

FÆGIFËLLA, f., pinus poliens, (fægja, fæða): f. fjallrifs, quæ lapillum, gemmam (globulos torquium) polit, splendidum reddit, femina, *Orka.* 81, 4.

FÆGJA (fegi, fegir), v. a., id. qu. fæga, fægja, lægra, politum, splendidum, pulcrum reddere; it. excusare, *F.* VI 336. *Gloss.* Njalsæga affert lectionem, at fægja orðum um nokkut, speciosum sermone excusare, purgare quid. *Fegir*, m., cognomen est *F.* VII 349, Dan.

Fæger, Fejer in voce Sværdfæger, Sværdfejor, samiator.

FÆGJAFAGUÐ, n., deus, bonorum dator, de Njordo et Freyo, *SE.* I 262. II 310, (fægjastr, f. pl., datio divitiarum).

FÆGJARN, adj., avarus, (fè, gjarn), *Hugs.* 27, 1. Fægjarns borg arx pecunias cupidi (Plutonis), *Söll.* 63.

FÆGRA (fegri, fegrir), v. a., pulcrum, speciosum reddere (fagr), it., purgare, excusare quid, *Hh.* 74, et *Morkinsk. F.* VI 336 (fegraði, *F.* X 320, ubi a additum videtur).

FÆGRIMMR, adj., pecunias non parcens (fè, grimmr), liberalis, *Ad.* 23.

FÆGRINGR, m., gallus, *SE.* II 488 (II 572 tantum legi potest Fè .. nng), a fagr, pulcher. — 2) serpens, in þ. *Hræð.* c. 8, ubi quid. *Codd.* addunt stropham: fætt kann ek fleygi hrotta | Fegrings um vig ægja pauca possum missori gladiatorum de cæde Serpentis (i. e. Ormi, nom. propr. viri) narrare. *Mælius* sonaret Fegins, gen. a feginn, serpens.

FÆGRIR, m., qui pulcrum facit, qui ornat, (fegra): f. síða, ezornator, ezcultor morum, de *Spir. Sancto*, *Hv.* 15; fegrir vagns hallar, ezornator cæli, ornamentum cæli, idem ibid. dicitur str. 14, his verbis: hagr efi hallar fegrir | hverr er leystr er þær treystiz | vörn líkama veykan | vagns eillfu gagni, i. e. hagr vagns hallar fegrir! efi vörn veykan líkama eillfu gagni; hverr er leystr, er treystiz þær.

FÆHIRÐIR, m., custos pecoris, opilio, (fè, hirðir), *FR.* I 519, 4. — 2) fèhirðir, *Harbl.* 50, legendum videtur farhirðir, portitor, (far, hirðir), quæ vox sapius occurrit in *Gragasa.*

FÆGLIGR, adj., qui speciem habet brevis morituri (feigr): dýr er fiska færa | feigligt, þat er vér eigum, equus, quo utimur, morti propinquus esse videtur, *SE.* II 633, 3.

FÆIGR, adj., propere morti devotus, *Harbl.* 11, *Vegth.* 3, *Skf.* 12, *Bk.* 2, 29, *Hm.* 10; mæla feigum munni ore mortem præsaگو loqui, *Vafþr.* 55; frammi eru feigs götur, prorsum tendunt ad mortem properantis viæ, i. e. instanti morti devotus directe urget suum casum, *Söll.* 36; verða feigr, occupari a leto, *Skf.* 25; comp. feigri, mortem propior, *Krm.* 22. — β) mortalis, vel mortuus: fylliz fjörvi feigra manna, *Vsp.* 37, quod explicat *SE.* I 58—60 fylliz með fjörvi allra þeirra manna er deyya. In compos., alfeigr, hræðfeigr, vide feiks.

FÆIGÐ, f., mors brevis (propere) instans, præsentia fati, (feigr), *SE.* I 388, 4; hljóta feigð subita morte perire, *Korm.* 16, 1; feigðar orð, ut banaorð, præsens fatum, *Ý.* 14; cf. *AR.* I 258 not. a; feigð of byrjuð instans fatum, *Hh.* 85.

FÆIKN, f., immanitas: feikna fæðir auctor scelerum, *Bk.* 2, 29. Gen. pl. cum substantivo adjectivi vicem sustinet, ut feikna líð, copia immanitatum, i. e. ingentes copia, *Hund.* 1, 29, 2, 17; dat. feiknam cum adjectivo, loco adverbii: feiknum froetharðr incredibili frigoris patientia, *FR.* II 134, 1.

FÆIKN, adj., immanis, atrox, in positivo quidem non occurrit, sed olim existisse, vero-

simile facit altera forma feikr, inde derivata, mutato n in r, ut dægr a dægn. Superl., feiknastr, Hyndl. 36, ubi skara allra feiknastr furia omnium immanissima.

FEIKNSTAFIR, m. pl., *diræ, immanitas, (feikn, stafir): á því landi, er ek liggja veit fæsta feiknstafr, in ea regione, ubi exstare novi paucissimas immanitates, Grm. 12, quod SE. I 92 sic exprimit, í þeim stað má ekki vera óhreint eo loco nihil impurum versari potest (fas est). Stjórnur fæðar feiknstöfum stælla diris characteribus notatæ, Söll. 60. Full feiknstafr, diris plena, de Hervara, quæ diris impræcationibus gladium efflagitarat, FR. I 436, 2.*

FEIKR, adj., *immanis, immensus (cf. feikn et fikr): feikt ofbeldi immensa violentia, Lil. 9, ubi, blindan faann þar fœður sinn fjandann, feikt ofbeldi er kvælr í eldi. Hinc hodie feikilegr, enormis, prægrandis.*

FEIKS pro feigs (k = g) a feigr, adj., Söll. 36. var. lect.

FEIMA, f., *rustica, Rm. 22; femina, SE. I 558; explicatur per femina pudibunda, timida (a feiminn), ibid. I 536; lauka feima, mulieris appellatio, F. XI 130 var., et Fsk. 49, 2.*

FEITA (-ti, -tta), v. a., *saginare, Hævam. 83, f. hest, hund.*

FEITI, f., *pinguedo, (feitr pinguis): oliva-træ... heitir þú fyrir ilm ok feiti, olea vocaris, fragrantia et pinguedine insignis, Nik. 78; (cedrus) ilm ok feiti jafnan sveitir, cedrus sudat odores ac pinguedinem, Nik. 79; in quatuor cedri virtutibus, præter altitudinem et incorruptibilitatem, etiam ponuntur ilm ok feiti, Gd. 70 (sic et Nik. 79).*

FEITIR, m., *qui pinguem reddit, saginat (feita), SE. II 497: karlmann má kalla feiti eða fæði hræfugla eða varga vírum appellare licet saginatorem aut altorem avium carnivorarum aut luporum; f. fólkstara, saginans corvum, præliator, Hh. 43; f. hrægeitunga vír, ÓT. 116.*

FEKK, imperf. ind. act. verbi fá, capere, accipere.

FELA (fel, fal, fölgit), v. a., *condere: þær austr ok vestr enda fálu, extremitatem (florum fatalium) in plaga orientali et occidentali condiderunt, Hund. 1, 4; hinc, fölginn endi lokins lifs, vitæ consummata finis conditus, finis vitæ impositus, Y. 35; felas í fæðmi e-m amplexu alicujus includi, Völs. 16 (Hund. 2, 21); eldr í arni fölginn ignis foco conditus, FR. I 474, 3. — β) humo condere, humare, sepelire, sigrhafendr fálu buðlung á Borróe, Y. 52. — 2) asservare: er und einum mæri öll um fölginn hodd Niðunga apud me solum adservatur, Ghe. 27; sensum recte exprimit FR. I 219, nú veit ek einn, hvar gullit er; reservare: nú er sá ormgarðr ykkur um fölginn vobis ambobus reservatus, Ghe. 17; örlog, Baldri fölginn, fata B. repõsita, destinata, Vsp. 29; tradere: mey fram-unga fal hann megi Gjuka, tradidit, integram intactamque reliquit Gjuki fliu, Bk. 2, 4. — β) collocare: heftig illa fölginn auð minn, male collocasi, indignis largitus sum divitias*

meas, Orkn. 30, 2 (F. VII 49, 2). — 3) celare, abscondere: fela löstu celare vitia, Hugsm. 18, 1; felast latere: leyndir lestitir, er lengi felast, Hugsm. 28, 1; nè svik fálu non latebant doli, ÓH. 7; fela nafa (i visa), abscondere nomen (poeticis ambagibus et circumductionibus), Eg. 56, 2; Æsir fálu isarnkol und bögum (hestanna) sub armis equorum absconderunt, Grm. 37; horna fölgit und baðmi, Vsp. 25; veit ek, hvar þú falt auga þitt, scio, ubi oculum tuum absconderis, Vsp. 26; hefir þú hamar um fölginn? an malleum abscondisti? Hamh. 7, 8; fölgit skap animus occultus, Orkn. 67, 1; vík fal eiki mare abscondit naves, Mg. 20, 1, vel eiki skar vík navis mare secuit. — 4) tegere, velare: deilir gulls feir heila þes holt hildigelti liberalis princeps caput galea tegit, SE. I 600, 1; min svört skör falak und hjálminn valska galeð Vallicæ (Gallica) tegebat, ÓH. 47, 4; bæk fölgnafr í valblöði, acupictilia cruore cooperta, Gho. 4.

FELAGI, m., *sodalis, socius, (félag, societas, a fé, leggja), SE. I 560, 3, Hævam. 52; f. harra, socius, familiaris regum, vír princeps (ut máli, spjalli), RS. 18; f. fróas, satelles terræ, luna, SE. II 242, 1.*

FELLAZ (-is, -dis, -fals), v. dep. n., *consternari, trepidare: f. við e-t, aliqua re consternari, perterreferi, FR. I 519, 6.*

FELDARSTINGI, m., *clavus argenteus pallii, id. qu. feldardálkr, (feldr, stangi; vide dálkr), HS. 18, 2.*

FELDR, m., *pallium, toga, amiculum, Skaldh. 2, 41; nom. pl. feldar et feldir; acc. pl. felda, Mg. 17, 8, sed feldi, F. VI 43, 2; permutatur cum löbi, Grm. 1, ut cum skikkja, cui opponitur stuttur feldr, Si. 28, 2; hann tók einn gráfeldinn ok skitti sik, pres. HS. c. 7; stinga nösuum (= háfði) í feld caput in pallium demittere, Mg. 17, 8; do palla muliebris, Fm. 43. — β) pannus promercalis (varar feldr), id. qu. landaurar, portorium, vectigal ex portu, quod vulgo pannu promercalis solebatur, ÓH. 41, 3. — γ) pannus quadratus, quinque ulnas latus, singulari certamine dimicantibus substratus, Korm. 11, 2, pro quo in Eg. 67 occurrunt markateinar. — δ) vide skinnfeldr.*

FELDR, part. pass. v. fella (felli, felda). — 2) feldrat, SE. I 392, 1, vide sub verbo fella.

FELINN, adj., *trepidus, animo consternato, v. ófélina.*

FELL, 3. sing. imperf. ind. act. verbi fald, qu. v., Ha. 236, 3, ut höll pro höldt v. hölt; ceterum tò fell prodire videtur em imperf. feld, quod pro felt plures Codd. habent Eg. 382 not. i.

FELL, n., *monticulus, (fjall): hattar fell, monticulus pilei, caput, Vigagl. 21, 1.*

FELLA, SE. I 674, 2 forte pro ferliga, immaniter, atrociter, ut valla (varia) valga est pro varliga. — 2) Söll. 54 videtur esse = ferla (a ferill), insistere eiam.

FELLA (felli, felda, felt), v. a., *demittere, dejiocere, sternere (facere ut aliquid cadat, a falla): f. tár, vígtár, lacrimas fundere, Mg. 9, 3, Hh. 28; f. mældropa, de lupatis stillare*

gallus facere, Vaffr. 14; felt járn telum amissum, F. VI 419; fella rünn ofan, ædes destrueri, de igne, Hk. 19, 3; f. stod colu- men dejicere, Am. 2; sternere, leto dejicere, interficere, Am. 40, G. 17; fella her, val, exercitum sternere, corpora leto dare, Harbl. í. Rm. 44; vera feldr til moldar, Fbr. 44, 2 (GKM. II 400, 1). Fella får af höndum, per- niciam corpori incumbentem dejicere, morbum periculosum auertere, Ug. 8; hverr feldi af mér folvar naðir, quis me tristi calamitate (stali miseria) liberavit, exsolvit, Bk. 1, 1. — 2) construere, compingere, aptare: feld stöð, tabula navis compacta, coagmentata, coenata, F. VI 387, 1; hinc feldr eldhúss víðr, ligna culinaria, in struem condita, constructa, id. qu. skidahlæði, strues ligno- rum, Korm. 3, 2; sic feldr eldhúss matr mat ligna igni imposita ibique constructa, id. qu. bálf pyrra, FR. II 334. — Feldrat, SE. I 392, 1 aut legendum est feldrar aut feldan, si prius, construere, fúgr hlýr minnar óxar, feldrar við hlyn, bera þann Fenju meldr, pulera latera mea securis, platano (plata- nino, ligno manubrio) aptata, eam Fenia farina gestant, unde sequeretur, ferrum securis utriusque fuisse inauratum, vel aureis bracteis ornatum; sin vero posterius, fúgr hlýr minnar óxar bera þann Fenju meldr, feldan við hlyn, quod contradictionem aliquam adfore videtur; nam si constructur, minar óxar bera þ. F. meldr, feldan við hlyn, quod (exceptis mentione plurium securium) bene procedit, tò fúgr hlýr niðil habet, quo com- mode referatur. — 3) in compositis: mög- fellandi, breiðfeldr, hraðfeldr, hriðfeldr, hryf- feldr, nýfeldr, tranfeldr; ljúffeldr, id. qu. ljúfr, carus, amatus, amabilis, occurrit in Vissabók ed. Holis 1748 p. 4.

FELLIDÓMR, m., sententia damnatoria (qu. fellandi dómr, id. qu. áfellisdómr con- demnatio, Gþl. 174), Mg. 17, 9. Alias dicitur at fella dóm á (= veita orskurð um máli), sententiam dicere, pronuntiare, F. VII 11. XI 234.

FELLIGARÐR, m., turbo (= fellibylr), v. sub hnitól.

FELLIGR, adj., id. qu. forligr, immanis, horrendus, de gigantide, FR. II 129, 3.

FELLIGUÐR, f., bellona emittens, (fella, guðr): f. fólkvandar, femina, gladium emit- tens, bellona (de dea tutelari), Vigafl. 9, 1; cf. járrait felda, ferrum emissum, tela, jacu- latio, F. VI 419.

FELLIHRYN, n., ruina sternens, protur- bens, vehemens, turbulenta, (fella, hryn): f. falla, aqua montana, amnis obvia quævis proventus, SE. I 294, 2.

FELLINJÖRÐR, m., deus profligans, pro- sternens, (fella, Njörðr): f. stötta, intersector fugientium, bellator, ÓT. 23, 1.

FELLIB, m., qui sternit, dejicit, profligat (fella): Jöta fellir, percussor Cimbrorum (Danorum), rex Norvegicus, Mb. 11, 1; dólga f., prostrator hostium, bellator, SE. I 640, 2; f. fjallgauts, prostrator gigantis, Thor, SE. I 258, 3; f. fornjótts, id., SE. I 290, 1, mót fellir accusationis est, cf. fontúr, hærir.

Metaph., f. lífdvalar, deletor vitæ, pernicies vitæ, mors, Ha. 323, 3; f. orms, pernicies serpentis, hiems, Orkn. 7, 1; fellir flærðar, fraudes destruens, vir probus, bonus, Plac. 13; fellir synda, de Gudm. Bono, Ag. Vide gagl- fellir. — 2) ensis, gladius, SE. I 566. 567, 2.

FELLITYR, m., deus sternens, (fella, Týr), id. qu. fellinjörðr, Fsk. 40, 1.

FELLIVEÐR, n., tempestas sternens, veho- mens, sæva, turbo, (fella, veðr, ut fellibylr, turbo): fjallrænt f., F. I 286.

FELLSKAT, non intercidit, non excedit (animo), 3. sing. imperf. ind. pass. (medii) v. falla, cum negativa at, Am. 6.

FELLUMZ, mihi cecidit, mihi collapsa est (spes), id. qu. fell mér, 3. sing. imperf. v. falla, ÓT. 17, vide umk.

FELMIÐLENDR, m. pl., tabulam tractan- tes vel donantes, (fel = fjöl, miðla): Þróttar f., tractantes clipeum, vel datores clipei, viri, a Þróttar fel, tabula Odinis, clipeus, Korm. 21, 2.

FELMTR, pavidus, perterrefactus, FR. I 501, 4, videtur esse part. pass. v. óbsol. felma, -da (-ta), felmt, perterrefacere (a fálma, trepi- dare). Neutr. hujus participii in usu est in phrasi, þeim varð felmt, pavefacti, consternati sunt (Gloss. Njallssagæ sub voce felmt), quod etiam (sicut felmtr, n.) ut substantivum usurpatur: slær þá í lið Eiríkssona felmt, ok flötta þvi næst, Hg. 31; unde verbum felmta, trepidare, consternari, F. VII 262; felmtandi maðr, homo perterrefactus, pavidus, Sks. 383.

FELT, 1. et 3. sing. imperf. v. felda, cap- put velare, redimire, Eg. 60, 1, Ísl. I 166, 2, Ha. 236, 3. — 2) 3. sing. imperf. ind. act. v. falla (ut Dan. faldt), pro fell, Völs. 32 (Hund. 2, 43).

FÆLT, adv., pavide: fóra f. þeygi neuti- quam pavide incessit, Am. 44.

FEMIKILL, adj., pretiosus, qui magno constat, (fè, mikill); comp. fèmeiri carior, Korm. 24, 1, de basis.

FEMILDI, f., liberalitas, munificentia, (fè, mildi), HR. 27.

FEMILDR, adj., liberalis, munificus, (fè, mildr) ÓT. 26, 2, Si. 28, 3, Rkst. 9, SE. I 640, 1.

FEN, n., palus SE. I 478, 4; locus palustris, Hk. 88, 2; brennr fold ok fen, ardent tam campestris quam palustris, FR. I 519, 5. — 2) mare, SE. I 574, 2: þá er vèr of fen fórum quum mare transivimus, Korm. 26, 1; hinc pro quovis liquore: fen bens, benja, mare vulnerum, sanguis, cruor, HR. 31, Ísl. II 271, 1, Sturl. 7, 42, 2; fen hrosta, liquor easis hordearii, cerevisia, Orkn. 7, 1; funi fens, ignis maris, aurum, sunrögnir fens, deus auri, vir liberalis, Hg. 16; fens eisa aurum, SE. I 636, 2. — 3) Völk. 22. 32, videtur esse locus depressus in solo officinæ fabricæ pone ustrinam, cf. fjöturr. Vide sverðfen.

FÊNADR, m., pecus (fè, term. naðr): fènaðar líf, vita, qualis pecudum, brutorum, Merl. 1, 55. In prosa, Eg. 60.

FENGARI, m., luna, SE. I 472.

FENGEYÐANDI, *res consumens*, (fengr, eyða): f. fjóða, *res muliebres, cimelia erogans, de femina liberali*, SE. I 438, 3.

FENGI, n., *præda, id. qu. fengr, (fá)*, Si. 4, 2. In prosa, F. VII 213. XI 83, ÖH. 143 (F. IV 302 fengi sínum in gen. masc.). — 2) *derivatum a term* fengr, v. málfengi.

FENGINN, *part. pass. v. fá capere, captus*, ÖH. 16, 3, Hh. 19, 4; v. herfenginn. 2) *datus, traditus, v. misfenginn*. — 3) *terminatio derivata a fá, in compositis*, dáðfenginn, gaffenginn, gnyfenginn, harðfenginn, snarfenginn, styrfenginn. — 4) *sigrí fenginn (= feginn)*, FR. II 280 var. 9.

FENGLIGR, *adj., derivatum a fengr, res aliquanti pretii, v. síðrfengligr; idem valet fengiligr (hodie faungulegr), magna corporaturæ, grandis et pinguis, de vervece, gregis ductore*, Sturl. 3, 21, unde úfengiligr, *tenuis, æzilis, parvi pretii*, F. VI 367.

FENGLÓÐ, *f., pruna maris, aurum*, (fen, glóð). Plac. 55.

FENGR, m., *præda*, F. VI 264, 1, *de rebus captivis; til fengjar, ad prædam capiendam, prædatum*, Ód. 4, ÖH. 154, 1, Orkn. 82, 3, Merl. 1, 22; f. Óðins, Viðura, *præda Óðinis, vel res ab Odine adquisita, mulsum poeticum, it. poesis, carmen*, SE. I 244, 250, 3, *vide fleytifengr, ránfengr*. — 2) *res magni pretii, res pretiosa: f. fjóða cimelia, vide fengeyðandi*. — 3) *Odin*, SE. II 472 555, Sk. 2, 18. — 4) *equus*, SE. II 487 555.

FENGR, *term. a fá, in compositis auðfengr, bráðfengr, fimafengr, grunnfengr, harðfengr, ljúgfengr, misafengr, nýfengr, snarfengr, orfengr*.

FENGRANI, m., *piscis nescio qui*, (fen, grani a grön), SE. I 579, 2, *quod in vadis lutosus se contineat*.

FENGSELL, *adj., in prædis agendis felix, (fengr, sæll)*, Mg. 17, 5, *ubi Olavius sine necessitate et viz recte construit fengsæll sírða in acquirendis civibus felix, quem secutus Raskius in Gram. Isl. Holm. p. 255 vertit, den kung, som tillgifna män skall fá. Fjörð mun flestum hersi | fengsæll Dana þengill | .... synja, i. e. fengsæll Dana þengill mun synja flestum hersi fjörða victoriosus Danorum rex plurimos subregulorum e medio tollet*, Fsk. 123, 2. *Vide supra fánguæll*.

FENGUNNAR, SE. I 296, 1, *ubi „sverðrunnar fengunnar“, construendum videtur sverðfen, flumen, et gunnar runnar, viri, in casu vocandi (apostrophe ad auditores)*.

FENJA, *f., Fenia, ancilla Frodii Danicæ regis, giganteæ (jotnicæ v. Finnicæ) originis*, SE. I 376—390; Fenju melder, *farina Fenia, aurum*, SE. I 392, 1. 654, 2 — *fagr mjöl, id.*, Nj. 78, 1; — *forverk, id.*, SE. I 400, 3. — 2) *ancilla vel femina: mæðir marga munngát fenju complures feminas*, FR. I 427, 3 *sec. var. lect., in textu marga sírða multos viros; cf. fenna 3, it. feþja*.

FENJA, *f., sagitta*, SE. I 570, 2, *cf. fenna 1*.

FENLOGI, m., *flamma maris*, (fen, logi), *aurum*, FR. II 274, 2.

FENNA, *f., sagitta*, SE. I 570, 3. *Sed*

h. l. haud dubie scribendum Fenna, gen. plur. a Fennar, id. qu. Finnar, Fenni, Finni, et Fenna smðli, opus fabrilis Fennorum, sagitta. — 2) semita (gata), Edda Lóvasina. — 3) femina, SE. II 629, cf. feña 2.

FENNA (fenni, fenta, fent), *nive obruere; part. pass. fentr, nive obrutus, cumulis nivium lectus; metaph. holdi fentr carne obductus*, SE. I 680, 1.

FENRÍNG, *f., Fenringus, insula Hordia borealis in Norvegia, e regione Bergarum (hodie Askerö v. Askeland a prædio Ask): Fenringar beltí, cingulum Fenringis (insulæ), mare*, SE. II 491, 4. *Alias est masc. gen., Fenringr v. Fenhringr, ut videre est ex Eg. 60: þeir komu um kveldit inn til Fenringa*.

FENRÍR, m., *gigas*, SE. I 555, 1. — 2) *lupus Fenrer, filius Lokii ex gigante Angrboda*, SE. I 104; *Fenris nipt, soror Fenreris, Hela, dea mortis*, Ha. 236, 3. — 3) *lupus Mánagarmr, Vafþr. 46. 47, SE. I 204, 2. — 4) lupus in genere*, SE. I 591, 2; *fenris kindir, gigantes, lupina specie, Vsp. 36, cf. SE. I 58; fenris brunnr, fons lupi, sanguis, Eb. 40, 1; fenris fóðr, pabulum lupi, cadaver, Ísld. 29; fenrir sjófar serpens marinus, Merl. 2, 79. Ísl. I 352—53: þat varð mér: mian hvítvöndr rítar, hin mæra randa fenris hólma hjálm, braut í tvan: ek vanda brag, a randa fenrir, lupus clipeorum, ensis, randa fenris hólmar, insula (terra) ensis, clipeus, randa fenris hólma hjálm, gubernaculum (clavus) clipeorum, gladius*.

FENSALIR, m. pl., (fen, salr, cf. Sökkvabekkr), *palatium Friggæ*, SE. I 114, *Vsp. 31; sing. Fensalr, SE. I 172. Drottning Fensala Friggæ, SE. I 304*.

FENSKÚFR, m., *catarrhactes liquoris (fen, skúfr): f. vala benja (benja vala fenskufr), i. e. skúfr benja vala fens, catarrhactes sanguinis (a benja vala fen, liquor gladio-rum, sanguis), corvus v. aquila, sæðir benja vala fenskufrs, saturator corvi, puginator*, Ód. 27.

FENSTIGI, m., *qui paludem pervadit, (fen, stiga): fenstigi benja, qui in paludem vulnorum ingreditur, sanguine imbutus, sagitta*, Fbr. (ed. Hafn. 1852) p. 112.

FENTÖNN, *f., dens maris, (fen, tönn), lapis (ut sævur bein), it. mons, Sýr sentanna, Freyja (dea) montium, femina gigas (ut bjarga Freyja), greppar sentanna Sýrar, mariti feminae gigantis, gigantes, jastria sentanna Sýrar greppa, cerevisia gigantum, mulsum vitæticum, it. poesis, carmen*, SE. I 460, 5.

FENVIÐR, m., *arbor maris, (fen, víðr): f. elgs pro víðr fen-elgs, arbor navis, vir, a fens elgr, alces maris, navis, Ísld. 16*.

FER, *præpos., id. qu. firir, fyrir, præ, ante, coram*, F. X 187, 3.

FERA, *f., id. qu. ferja inserto j, comitatus, agmen (ut ferð)*, FR. II 27, *ubi heldr hundmargir Heklings feru, immensa multitudo Heklings agminis (Heklingianorum); aliter hæc leguntur in FR. I 298—9*.

FÆRA (færi, færða, fært), v. a., *ferre, adferre, offerre, proferre (læra a fóru, imperf.*

ind. act. v. fara, notione transitiva). 1) adferre, adportare, cum acc. rei, dat. personæ: f. e-m gull, HBr. 9; f. e-m full at drekka, Gls. 21; muneri adferre quid, Fjölsm. 29; commedere, Korm. 11, 5; reddere alicui rem commedatam, Korm. 11, 8; joll ok afu færi ek Ása sonum clamorem et incommodum porto Asorum filiis, Lokagl. 3; f. e-m Hlakkar veit provocare quem ad pugnam, Korm. 14, 2, id. qu. bjóða hölmgaungu. — 2) movere, loco movere; ducere: f. lið at landi exercitum ad terram adducere, Hund. 1, 29; f. herðrúka á Budla slóðir classem per mare ducere, Hh. 34, 2; f. festar, retinacula navis loco movere, navem ab uno loco in aliam stationem transferre, F. II 17, 1; fjöll færar í egi, in mare deserentur, migrabunt, Korm. 19, 8; færar í ásmegin, robur divinum induere, Hjmk. 31; admovere, færðir var fleinn meðal herða ala ancora humeris adligata, Ne. 20; f. starf til króks, finem labori (expeditioni bellica) imponere, Hh. 76, 3; f. bramerki or Heimdalls hjörvi, oculos e capite movere, eruere, SE. II 499, 1; indere, f. í sik hjarta or leiri luteum cor pectori indere, Korm. 21, 1; reducere, f. e-n á vit fríðlands in terram pacatam reducere, F. XI 165; f. seggi frá svikaráðum a fraudulenta ratione (falsa religione) revocare, FR. II 556, 2; cohibere, coercere, f. e-n í hóf in ordinem cogere, ad frugem reducere, Hh. 76, 1; færðir í lið ordinatum instructi, Lb. 35, ubi: fæ..ir gánga þik fyrðar fimir í lið til himna, ∅: fimir fyrðar, færðir í lið, gánga þik til himna, sollertes homines (pii), ordinatum instructi, per te (pontem crucis) in caelos ascendunt; færðir í fæta vide sub fæti; dieulgare, f. fimtr un e-n cavillationem de quo dieulgare, Skáldh. 3, 8. — 3) ferre, offerre: færa ávöxt fructum ferre (= bera), Lb. 5, ubi sic: ár svo at ávöxt færag | allakannandi sannan | elsku kuðr af yðru | öþornuð korni. F. fórn sacrificium offerre, Lil. 40 (f. fórn Guði, F. XI 38); fórnarkald fót til fremdar sacrificia rite celebrata, SE. II 246, 1. — 4) proferre: f. fram Yggjar björ fyrir öldum carmen coram hominibus recitare, Jd. 1; f. fram varnir argumenta ad se defendendum proferre, Has. 34; f. fram fóluku ineptias agitare, Seerr. 85, 3; addere: færa glæp yfir sektir reitibus magni facinoris crimen superaddere, Gd. 45. — 5) færa at, adferre, admovere: f. söt at geira móti procederere in pugnam, FR. II 337; fótir rétt færðir, pes recte solo impositus, certum vestigium, Gd. 56, ubi, aldri stökk haas fótir á foldu | færðir rétt af beðrða stöttum; — f. fjörtál at e-m, necem intendere cui, vitas alicujus insidiari, F. II 84, cf. draga (sic in prosa, færa meizl at skipi necem vulnerare, F. X 320); f. prantir at e-m molestias alicui adferre, Gd. 37 (sic in prosa, f. fjaðskap at e-m iras in aliquo vindicare, var. lect. Nj. vers. Lat. 181. not. u; f. skómm at e-m contumeliam inferre, Eg. 44); f. orð at e-m, adferre alicui carmen, recitare carmen coram aliquo, F. VI 288 (cf. bera mærd fyrir e-m, Korm. 11, 8,

it. F. VII 355, ubi distinguuntur, orti composuit carmen, et færi recitavit, = flutti); it. F. V 174.

FÆRÁN, n., directio bonorum, rapina (fæ, rán), F. III 103.

FERFALDR, adj., quadruplex, quadrivestis, FR. II 343.

FERGIR, m., consumtor, SE. II 498, máðr er kendr fleygir ok fergir appellatur vir conjektor et consumtor; málm fergir, consumtor, largitor auri, vir liberalis, Ha. 331; vide baugfergir, menfergir. — 2) deletor, extirpator: fergir Vinda, deletor Vendorum, de rege Danico, F. XI 298, 1. Propter hunc significatum malo vocem derivare a farga, perdere, consumere, it. abalienare (ut lóga), quod puto originem ducere a fara, quam a farg, n., pressio, pressus, grave pondus, unde fergja, premere gravi imposito pondere, comprimere.

FÆRI, compar. adj. fárr, paucior; sing. fem., mæð hlær at því færi id pauciores femina ridebunt, Hh. 32, 1; nú er vör kona færi mulieres placide nunc sunt rariores (quam antea), SE. II 218, 2; neutr. sing., færa minus: ráða færa minus valere auctoritate, SE. I 244, 2, cf. fleiri; nom. pl. masc., Ísl. II 349, 1, ubi construendum: þó getum hins, at (∅: vör) munim nokkuru færi sunnan, illud tamen opinamur, nos aliquanto pauciores a meridie redituros; acc. plur. masc., F. II 274.

FÆRI, n., instrumentum, utensile; in sing., hefnda færi, instrumentum ultionis, quo vindicta de aliquo sumitur: henni var þat hefnda færi, id (∅: nomen domini) fuit illi instrumentum ultionis (i. e. ei perniciosum exitiit), Skáldh. 5, 34. Sic in prosa, de telo: risinn hafði skotit í eldinn járteini, ok var klofnn (i) annan enda; svá sem þat væri tveir fleinar; þat færi var geigvönligt, FR. III 123. Sepissime usurpatur in compos., v. fiskafæri (sub fiskr), veiðarfæri. — 2) plur., facultas, occasio, materia: selr of sigr at þylja | sóknstærir mér færi materiam mihi præbet victoria celebrandæ, Mg. 36, 3; færaglöggr occasioni imminens, Lil. 60.

FERILL, m., via, semita, (far, fara), Mg. 31, 6; f. flausta, via, tractus navium, mare, SE. I 496, 3; f. mána, curriculum lunæ, cælum, und mána ferli, sub cælo, in terris, ÓT. 56. — 2) vestigium, v. bláferill, máferill. — 3) gressus, itio, ambulatio: á ferli, iens, ambulans, FR. II 32, 3. — 3) subst. verbale, (ferja, færða), qui portat, vide hángferill, húnferill vinferill; it. a fara, ire, qui it, iter facit, ut vegferill, viator, Gpl. 415; Rómferlar religionis causa Romam proficiscentes. *

FÆRIÖNDR, m., xylosolea mobilis, ab uno loco in alium transmeans, (færa, öndr, ad formam toú færikvjar, færiykkja): f. frónbanda, mobilis xylosolea maris, navis, Rokst. 7.

FÆRIR, m., qui fert, adfert (verb. agentis a færa), vide skattferir.

FÆRIVÓN, f., spes occasionis, (færi, vón id. qu. vón), occasio: átt fyrða mun frætta

f., *proles virorum occasionem quaeret, arripit, GS. 17.*

FERJA, f., *ponto, navicula* (ferja, farða), *SE. I 582*; hauka f., *vehiculum accipitrum, manus, hauka ferjur hlaðnar hañeyg manus auro onusta, Ha. 258, 4. — 2) id. qu. fór, ferð (a fara), ut fylgja = fylgd: ferju fróðr, itinerum peritus, itineribus (expeditionibus bellicis) advetus, Hg. 5, 1; cf. formam fera.*

FERJA (ferr, farða), v. a., *portare, transportare, vehere, trajicere: ferja e-n um vág trans sinum vehere quem, Harbl. 53; imperativ., ferða mik um sundit vehe me trans fretum, Harbl. 2; imperf., farði (skip) of sjó navem per mare deduxit, ÓT. 16, 2; farðir gull or Górdum aurum Gardis adveezisti, Fsk., 113, 1, pro quo Hk. 17, 2 habet færðir a færa. In prosa, Grág. I 272, ef maðr ferr mann til hingat, si quis hominem in hanc terram (ab Norvegia) transvezerit; imperf. conj., ferða: Gorr skyldi hafa eyjar allar, þær er lágu á bakborða Elliða hans, er hana ferði norðan með landi, FR. II 4—5, quo loco SE. Holm. p. 359 habet færði; part. pass., sá er færðr var, Grág. II 267.*

FERKLAUF, f., *F. VI 309, 2. potest esse appellatio manus, quasi quadrifida, (fjórir, klauf), i. e. quatuor intervallis (digitorum) instructa; unde þöll ferklaufa, pinus manuum, recta et plena semine appellatio prodit. in caeteris ordo sic instituendus: ert mun snót, ef svörtu (sortot) sæfng ganga i tvö; þat leyfi leggur ferklaufa þöll við fullan fríð, ægre feret femina, si atrata instrumenta nautica (remi nigro colore obducti) diffracta fuerint: eam (demum) veniam dabit (id fieri æquo feret animo), integra manente pace.*

FERKLEIF, *F. VI 309, 2, sec. lect. Cod. H, idem valet ac ferklauf, unde ferkleifsa þöll femina; sed ferkleif, Hk. 62, 3, est neutr. pl. adj. ferkleifr, quadrifidus, qui in quatuor partes discuneari potest, et ferkleif sæfng crassam fissilemque remorum materiam significare possunt.*

FERLIGR, adj., *immanis, monstrosus: ferlig sögð, FR. II 128, 2; malus, improbus, scelestus, Hugs. 24, 5.*

FERMA, f., *onus, id. qu. farmr: hugins ferma, satieta corvi, esca corvi (ut fyllr), cadaver, SE. I 488, 3.*

FERMA (fermi, fermda, fermt), v. a., *onerare, (farmr); part. pass. fermdr, onustus, de navi, Skáldh. 5, 2, vide itrfermdr.*

FARMA, f., *vestimenti genus, SE. II 494, fërma (f)².*

FÆRR, adj., *qui ire potest, (a fóra, plur. impf. v. fara): hvergi fær, qui nusquam ire potest, imbecillus, debilis, Korm. 16, 3. — 2) artibus instructus, peritus: f. á hesti peritus equitandi, F. VI 170, 3; f. i hamri scandendarum rupium peritus, F. II 276, 1; vel fær ab artium peritia bene instructus, Skáldh. 3, 41 (sic, er hann vel fær, Ísl. II 357). Vide composita: hjartfær, hraðfær, hvatfær, léttsfær, meinfært, sundfær, vandfært.*

FERRI, compar. adj. fær. id. qu. færri, plur., *paciosiores, Eg. 82, 3, Korm. 23, 1.*

FERRI, adv., id. qu. fjarri, *procul, comp. fírr, superl. frát, (hodie fjarri v. fjærri, fjær, fjærst), tanquam præpos. dativum, adsciscit: f. skipum procul a navibus, ÓH. 13, 2; f. þær procul a te, ÓH. 74, 2; f. Dönum procul a Danis (i. e. Norvegia), ÓH. 70, 4 (AR. I 304, 4); geta f. máli sönnu conjecturam a vero remotam facere, ÓT. 130, 3; hverr er mælingum ferri quis a tenacitate remotior est? SE. I 652.*

FÆRRI, compar. adj. fær. paucus. — 2) compar. adj. fær, pro færari peritior, F. II 276, 1, ut hvatfærri, Eg. 18.

FERSK, 3. sing. imperf. ind. pass. v. fara, *Korm. 12, 6.*

FERSKEYTTR, adj., *quadratus, (fjórir, skeyttr), f. steinn, Gd. 43.*

FERÐ, f., iter, (fara): pl., orar ferðir nostra itinera, *Am. 91; koma i harða ferð in difficultates incidere, F. X 359, vide fjörðr. — 2) motus: flytja e-t (með) hægri ferð leni motu provehere, Gd. 72, ubi sic: hægri ferð meðal himins ok jarðar | hefir þenna flutt elsku tvennar | stigi sendimann stórvel reyndan | sterkr af fjölda mildiverka, i. e. stigi tvennar elsku, sterkr af fjölda mildiverka, hefir flutt þenna stórvel reyndan sendimann (með) hægri ferð meðal himins ok jarðar. — 3) agmen: ferðar broddr primum agmen, *Sturl. 1, 20, 1, id. qu. farar broddr (Hund. 2, 22), vide broddr, cui opponitur halafærð, Sturl. 7, 10, novissimum agmen, i. Dropl. maj. msc. c. 15 (Svo snæri hann i halafærðinni, tekr geirnaðlann or spjóti sínu, ok skaut til hans með hlátri miklum, de extremo equitantium agmine). — β) multitudo, agmen: ferð glamma, gyldis, úlfra, agmen luporum, H. 9, 2, Sic. 20, 6, Mg. 2, 1 (F. VI 23, 3); ferð brodda volantium telorum vis, SE. I, 428, 1; ferð brotta volantium gladii impetus, Nj. 45, adjuncta signif. 2; himnesk ferð, cætus cælestis, cælites, superi, G. 39; ferð heims, cætus terrestris, homines, SE. I 448, 3. — 4) homines, tam collect. in sing., quam in plurali: in sing., F. I 178, Hk. 55; de proficiantibus, ferð var af hálu harðri hremd, *Selk. 7, vide farvegr. Færlundot ferð, homines atroces, crudeles, Lb. 16, vide færlundaðr; in plur., lífs ráð varð ferðum at raunum homines jacturam vitæ experti sunt, SE. I 644, 2; sed ferða engi, Söll. 83, videtur esse id. qu. sírða engi nemo hominum. — β) milites, sverð ferðar enses militum, SE. I 608, 2; at sverðtogi ferðar militibus gladios stringentibus, SK. I 668, 1; ferð jarls, þjóðkonungs, milites dynasta, regis, Mg. 31, 6, H. 17, 2; acies militum, ganga allí gegnum ferð aciem hostium perrumpere, F. VI 39, 3; snjóll ferð animosi milites, G. 15; cives, ÓH. 178, 1; comites, Y. 21, 2. — γ) quatuordecim viri, SE. I 532. — δ) periphrastice: Engla ferð, *populus Anglicus, Angli, ÓH. 13, 2; Hallanda ferðir incolæ Hallandiæ, Ha. 278, 2; málmregna ferðir, pugnatrices, bellatores, F. V 227, 2; ferð hölda, lýða, fta. homines, viri, Has. 27, Gp. 15, Ha. 74, 1; ferðir guña,****

id., *Has.* 27. *In compositis*: áloferð, herferð, óferð, reginferð.

FERÐAZ (-aðis, -ast), *v. dep. n., proficiendi, ut facere, Skáldh.* 6, 37 (*pros., Ísl.* II 350), *FR.* I 465, 3.

FERÐI, *n., terminatio derotata a farinn, hoc vel illo modo comparatus, naturam et indolem rei significat. Vido skapferði.*

FERÐR, *id. qu. færðr, perf. pass. v. færa, SE.* I 298, 3; *vide fasti, locus angustus, et færa.*

FERÐSKUNDILA, *adv., ingenti celeritate, (ferð, skundila), lectio Morkinsk. F.* VII 84, 2, *pro ferðskundliga.*

FERÐSKUNDLIGA, *adv., præcipiti itinere, festinanter, (ferð, skundliga), F.* VII 84, 2.

FERÐUGR, *deriv. a ferði, vide hreinferð-ugr, réttferðugr, drambferðugr.*

FERÐVANDR, *adj., præstantium comitum studiosus, comites militesque magna cura deligens, (ferð, vandr), Hk.* 63, 3.

FÆSALA, *f., opum abundantia, (fæ, sæla), Hugm.* 28, 6; *prosperitas in re faciunda, Y.* 11; *adj. fæszill, in pecoribus tuendis secunda fortuna utens, in re pecuaria felix, Eb.* 30.

FÆSÆRANDI, *m., largitor opum, vir liberalis, (fæ, særa, ut særir auðs, cet.), Hg.* 16, *vide supra in fæfærandi.*

FÆSJÓÐR, *m., crumena (fæ, sjóðr), Nj.* 73, 1, *pl. fæsjóðar.*

FÆSK, *3. s. præf. ind. pass. v. fæ, accipere; fæsk gagna victoria comparatur, SE.* I 614, 1.

FÆSNÚÐR, *m., copia pecuniæ, grandior pecuniæ summa, (fæ, snúðr), Gv.* 7, ubi sic habet locus mutilus: heiddi blárna odda | braknjóðr... | hoddá láns af hánum | hægþróðr ok fæsnúðar.

FÆSPJÖLL, *n. pl., formula vel carmina thesauris indagandis, (fæ, spjall), Vsp.* 27.

FESTA (festi, festa, fest), *v. a., firmare, figere, religare, (fastur). Sæpius de navi ad terram religanda: f. flotbrúsa (acc.), navem retinaculis ad terram destinare, Hymk.* 26; *f. far, id., Am.* 34; *lata hórð fest við borgar arm, proras navium ad brachium oppidi religere, ÓH.* 156, 1; *festa skip við borg, Si.* 10, 1; *f. sækkju við nos, Sic.* 5, 3 (*F.* VII 340, 3), *cf. binda; festandi lagar hesta, qui novos retinaculis firmat, religat, appellatio viri, Sturl.* 4, 31, 1, *vide áfestandi. — Kuggr festur ok knýttur böndum, Skáldh.* 5, 2. Festa skálmir *firmas (lateri) adfigere, Hm.* 16; *f. hendr (á e-u), manus firmiter adplicare, Am.* 46; *f. e-u á gálga patibulo suffigere, Am.* 55, *Hm.* 20; *f. með járnri clavis ferreis adfigere, Krossk.* 4; *f. leparðs höfuð á sik, caput leopardi sibi adfigere, id. adsumere, indare, Meri.* 1, 44. El festis *procella densatur et cogitur, F.* III 97; *festa klausur, literas memoris mandare, discere ac tenere, Nk.* 18; *festur með sorgar limi dolore captus, Skáldh.* 7, 11; *f. sér ráð ooncilium constiturere, Vegtk.* 3. — 2) *spondere: öld festi auð, populus pecuniam spondit, se daturum destra data vel interposito iurajurando pollicitus est, Sic.* 19, 2; *f. gjald, c. dat. pers.,*

SE. I 648; *stipulari sibi uxorem: hjaldremmir tekr festa Hildi, bellator Hildam sibi uxorem stipulatur, Hildam uxorem deligit, i. e. militiæ se totum consecrat, SE.* I 662, 1; *de femina, despondere se alicui uxorem, festa sik e-m, Korm.* 6, 3. *Vide composita, rótfesta, sjaldfestur.*

FESTIR, *m., qui firmum, stabilem reddit, (festa): f. fróns musteris ritur, qui clipeum æthereum (solem) stabilem reddit, qui soli certum locum in cælo adsignavit, deus, de Christo, Has.* 50, ubi sic: Hitti (*leg. Nitti*) einn við ótta | itr postuli ritur | fróns musteris festir | forðum þýjar orða, i. e. Einn postuli nitti forðum fróns musteris ritur festir (*dat.*) við ótta þýjar orða, ubi sermo est de abnegatione Petri. *In compos., elfestir; cf. phrasin el festiz, sub voce festa, quo adde, quod de prælio dicitur, orrusta, bardagi festiz, ubi tota acie res geritur, aut copulatis navibus dimicatur: ea er festiz orrustan ok skipin hafa saman bundiz, ÓH.* 46; *höfst bardaginn fyrst með grjóti ok skotum.... eggjar Þórðr þá sína menn fast, at þeir skyldu greiða uppgangur.... Eptir þetta tekr bardaginn at festaz, Sturl.* 7, 30.

FESTR, *f., gen. festar, vinculum, catena, Vsp.* 40 (*eadem forma in prosa F.* IX 219 et in þingfestur, *Grág.* I 471; *forma hodierna festi, cum artic. festin, occurrit F.* IX 3); *de armilla: lesta liða legu festi armillam auream dissecare, HR.* 10. *In plur., festar retinacula navis, F.* II 17, 1; *fljóta or festum solutis retinaculis exire, de nave, 'Ha.* 195; *hinc hestr festa, equus retinaculorum, navis, SE.* I 688, 1; *björn undinna festa ursus tortorum funium, id., SE.* I 494, 4. *In compos., svarðfestur. — 2) plur., festar, sponsio, stipulatio, pactum, Vegtk.* 4, *Am.* 1, *quo sensu in singulari non usurpatur, excepto genitivo festar in compositis, v. c. festarkona, festarmær, festarmál, festaröl, cet.*

FÆSTR, *paucissimus, superl. adj. fárr, paucus.*

FÆSTRÍÐIR, *m., inimicus opum, (fæ, stríðir), vir largus, munificus, SE.* I 654, 2.

FET, *n., passus, Vsp.* 50; *feti framar pede alterius, Hávam.* 39; *pro pede accipi potest, F.* XI 202, *meta feril fetum viam pedibus metiri; it. Ghe.* 13, *lata mari þyrja fetum um fjöll, facere, ut equi montes pedibus transcurrant.*

FETA (fet, fat), *v. a., id. qu. ná, et simili modo periphrastice usurpatur cum infinitivo, v. c. ek fat yrkja, þýlja = ek orta, þulda, Hófuðl.* 3. 18; *ek fet at smíða = ek kann, versus facere calleo, F.* VI 170, 3; *ek fet inn = ek inni, F.* II 279; *fat gerða = gerði óingobat, oddherðir fat gerða land síns fóðar randum, Fsk.* 48, 1; *vide F.* XII 40 ad bls. 165, 1; *fat ek drós ok man kjósa, elegi drós et man (feminam et virginem), SE.* II 363, 2. 490; *2. pers. imperf. fastu opt at árna góðs fur mér = þú árnaðir, sæpe pro me intercessisti, Sh.* IV 133. not. 2. a (*AR.* I 304); *cum accus., ek fat illa braut víam ægre invenire potui, Eb.* 40, 5 (*AA.* 238); *forðum fat ek várkunnar vinnur, olim (antea)*

opera ignoscentiæ inveniebam, i. e. æquilateralē erga alios ostendere, aliis facile ignoscere solebam, SE. I 226, 3; feta burt úr völundarhúsi, víam þvenire, qua ex labyrintho evadas, Lil. 92, ubi 3. sing. præ. conj. feti. Hinc in prosa, feta leið, Græg. II 44, id. qu. hitta leið víam invenire (uno verbo rata); hann fat af því heim, er hann sá ljósið, víam domum invenire, vel domum invenire potuit, quia lumen conspiciebat, Grett. ed. Hafn. 1853, c. 19; plur. imperf., fátu: hvarfla þeir aptr ok fram, ok fátu hvergi, i. e. rötudu ekkert, víam nusquam invenerunt, qua exirent, FR. III 401; 1. præ. conj., en svá fjarri ferr, at ek feta þangat, multum abest, ut eo pertinere (víam invenire) possim, FR. II 284; feta til víam aliquo ducentem invenire: Austmaðrinn sann grásilfr, er hann fór heim, ok tók af 20 peninga, ok ætlaði at hann mundi feta til síðar; en er hann leitaði, sann hann eigi, Ísl. I 146. Inde formatum ek feta, fetaða, v. c. FR. III 442, laust á svá mikilli þoku, at enginn sá annan, . . . fetudu þeir þá hvergi, id. qu. fátu hvergi, ib. III 401.

-FÆTA, deriv. a fót, in compos. háfæta, Vigagl. 4: gekk fæta af berserknum. Fætóm, Gha. 13, Gloss. Ed. Sæm. accipit pro fótóm, pedibus; sed referrí commode potest ad fet, n., qu. v.

FETBREIÐR, m., gladius, SE. I 564, 2 (qs. pedem latus, fet, breiðr); ensis Thorvalvi Skolmi f. Íslandi, Hg. c. 30, F. I 43.

-FETI, derivatum a feta, gradiri, (fet), qui certo gradu incedit, gradiens, gradivus, in compos., gnýfeti, háfeti, léttfeti, málfeti.

FETILHAMS, m., exuvie baltei, vagina, (fetill, hams), SE. I 606, 1.

FETILKJÖLL, m., carina (spina) lori (baltei), gladius, (fetill, kjöll = kjöll): hrið fetilkjöla, procella gladiatorum, pugna, herðendr fetilkjöla hriðar, pugnatōres, viri, Has. 4, ubi sic: Létum hróðr, þann heitir | Harmsól, fetilkjöla | fir hugprúða hriðar | herðendr borinn verða, i. e. (vèr) létum borinn verða hróðr, þann (er) heitir Harmsól, fir hugprúða herðendr fetilkjöla hriðar.

FETILL, m., vinculum, lorum (hebr. פֶּתִיל, fatil, funiculus), in circumscriptione frenorum, vide höfufetlar. — 2) balteus, i. e. lorum, a quo arma dependent, differt a gjörð, beltí, ut balteus a cingulo, Virg. Æn. 12, 941—2, „infelix humero quum adparuit alto Balteus, et notis fulserunt cingula bullis“. Occurrit búklara fetill, lorum v. habena parmæ, Sturl. 3, 16, 7, 21; skjaldar fetill, lorum v. habena clipei, Sk. 407, et sverð-fetill, Sturl. 8, 17, FR. III 643. Hæc lora a cingulo pro obliquum pectus super humerum transiisse, vero simile faciunt sequ., Hít. msc. c. 17 (ed. Hafn. 1847, p. 36), Eyvindr var þeirra bræðranna elli, ok veitti hann Birni tilræði, ok hjó til hans með breiðöxi, ok kom í hjálminn, ok sveif ofan, ok tók hyrnan skjaldar-fetilinn, ok varð Björn sárr á bringunni, ok á fæti í öðrum stað; hvárkti var þetta mikít sár; FR. III 643, hann var í brynju, ok hjálm á höfði, en sverðfetillinn hækk við brjósti

framan. Itaque respondent fetlar τελαμῶσι Græcorum, de quibus Il. 14, 404, δὴ τελαμῶνε πρὸς στηθεσσι τετασθῆν, ἤτοι ὁ μὲν σάκεος, ὁ δὲ φαργάνου. In plur. haud raro usurpatur, etsi de uno gladio sermo sit: búa skula þeir umgjörð ok fetla af gulli, Hervarars. c. 2, quo loco FR. I 414 habet fetla, quod mendum esse puto pro fetla; it. SE. I 606: þat eru nýgjörvingar at kalla sverðit orm, ok kenna rétt, en slíðrinnar götur hans, en fetlana ok umgjörð hams hans. Hinc fetla svell glacies balteorum, HS. 1, 3, et fetils svell, glacies baltei, gladius, Höfuðl. 8; fetla stigr, trames lororum, id., vig fetla stigs vibratio gladii, it. pugna, Ísl. I 163; fetils drafnar skerðir, nsis, Korm. 11, 5, vide sub drafnar; fetils storð, terra lori v. habenæ (scutariæ), clipeus, fetils storðar strönd, ora, margo clipei, naðr fetils storðar strandar, gladius, Korm. 11, 5; fetils gerð cingulum, herðandi fetila gerðar, cingulo se accingens, puginator, vir, Grett. 95. Vide annatlar.

FETILÖR, nomen insula, (hod. Fetlar in Heilandia, AnO. 1846, p. 90), SE. II 492, ubi scribitur Fætillör.

FETILSTÍGR, m., qui in balteo incedit, veluti in tramite, i. e. gladius a balteo dependens, (fetill, stiga), Fbr. 8, cf. fetla stigr supra in fetill.

FETILSTÍNGR, m., ferrum acutum, vel subula baltei, (fetill, stíng), gladius. Fetilstínga þing, conventus gladiatorum, pugna, fetilstínga þingálmr, puginator, vir, Nj. 30, 1 (AR. II 241); fetilstínga drótt, homines gladii armati, pro viris in genere (ut geir-drótt, hjörðrött), cohæere videtur Sturl. 5, 4, 2, nam svertíngs legendum videtur sverðing i. e. sverðþing; fetilstínga áss, deus gladiatorum, bellator, Mg. 20, 3; fetilstínga hvass, id. qu. vâpndjarfr., in tractandis gladiis acer, animosus, bellicosus, pugnaz, Hg. 28, 1; baldr fetilstínga, deus gladiatorum, puginator, F. VI 257, 3. — Gloss. Njalsagæ: fetilstíng, qui balteo inseritur, i. e. gladius, (fetill, stínga).

FETILÞÉL, f., lima baltei, (fetill, þél), gladius, fetilþélar el, procella gladii, pugna, fetilþélar elmeiðr, puginator, vir, Gv. 5, vide locum sub voce elmeiðr.

FETMELI, m., lectio Cod. Reg., SE. I 308, 2, id. qu. lectio Cod. Worm. Fetmeili, deus longipes, deus gradivus, (fet, Meili), Hæmer, qui lángi fóttr appellatur SE. I 268, Óðinis in hoc itinere socius, SE. I 208.

FETMÖÐR, m., equus (qs. gradiendo fesus, fet, möðr), SE. II 487 571.

FETRJÓÐR, m., qui pedem (sanguine, cruore) rubefacit (fet, rjóðr): f. hugins, fentris jóða, pedem corvi, luporum rubefaciens, præliator, vir, Orka. 5, 2, Plac. 16.

FETRUNNINN, p. p. comp. pedibus emensus, (fet, runninn a renna): vann setrunnar hlaupár, rapidos amnes pedibus transiit, SE. I 292, 4.

FÆTTA (-tti, -tta, -ti), v. a., pauciores reddere, (fár, fätt, paucus, paucum), deminuerre, imminuere: trautt má fætta þat tal,

er hittum, or því, numerus, quem indicavi-
mus haud facile potest plus imminui (infe-
rius deprimi), Sturl. 7, 42, 6; þær sakir,
sem setta þína aura, lites, quæ pecunias
tuas deminuent, SE. II 226, 3. Pass.,
fættas, pauciores fieri, imminui; impf. lýðr
fættis í bý numerus incolarum urbis immi-
natus est, SE. II 194, 2; þræs., áttu þann,
er aldri fættis, auð, possides divitias, quæ
nunquam imminuuntur, Hv. 4.

FÆTTIR, m., qui imminuit, deminuit, pau-
ciores reddit (verb. agentis a fætta): menja
fættir, imminutor monilium, vir liberalis,
SE. I 658, 1.

FÆTTKA (-aða,-at), v. n., pauciores
feri, imminui, (fár, fát): fólk hans fættkar
mi pauciores fiunt, Lil. 47; orð fættkar verba
variosa fiunt, Lil. 58 (in prosa, pass. fættkas,
id., eldiviðr tekr fættkas, Orkn. p. 74; cf.
smátka imminuere, a smár, smátt, Sks. 491).

FETVIÐNIR, m., ursus, (fet, viðnir), SE.
I 478. 590, 2.

FEYJA (fey, -ða, -ð), v. a., putrescere
pati: meðkr feyjandi sár vulnera corrumpens,
Gðp. 48 (En ef hann feyr hús niðr fyrir
varrektar sakir, Gðp. 332), a fúi, putredo.

FEYKIR, m., ignis, SE. II 486. 570.

FEYRR, m., id. qu. fyrr, furr. ignis: forsa
f., ignis aquarum, aurum, eiðr forsa feyrs
vir, Eg. 83, 2.

FÆZ, Hg. 16, accipio pro fæs v. fæs,
gen. sing. a fæ, pecus.

FÆZK, id. qu. fæðs, sup. pass. v. fæða,
G. 13.

FÆZLA, f., nutrimentum, alimentum,
(fæða), Merl. 2, 81, ubi fæzla; vide fæzla,
id., sub fæða.

FÆÐA, pro fæða (fæða), alere, cibare,
cibum dare, Harbl. 2. Sic et Bl., „þa kallaði
Abbauc á Daniel: tak þú við fæslu þessari,
er guð sendi þér“, quæ alias præferat fæsla
ei fæða.

FÆÐA (-ði,-dda,-tt), v. a., alere, cibare,
cibum dare (fæða, a fæðr): gramr fæðir val
viga, rez alitem pugna cibati, pascit, i. e.
homines (sontes) vita multat, Mh. 4 (F. VII
181); úlfs fæðandi, pascens lupum, præliator,
vir, dat. pl. fæðundum, Gv. 1, vide compos.,
glæðfæðandi, vargfæðandi. — 2) progignere,
procreare, progenerare: f. jöð, sonu, Am.
103, Gha. 28; móðir fæðir mater (gnatam)
perit, Bk. 2, 52. Fæðaz nasci, H. Br. 13,
G. 11; hefi fæzak natus sum, G. 13; var
fæðr natus eram, Söul. 46; Mg. 10, 2 co-
herant, metti fá þjóð fæðaz, er etti slíkan
hóning, pauca gentes nascerentur (exsiste-
rent), quæ tali rege uterentur. — 3) nutrire,
educare, Sk. 1, 27; f. upp, id., FR. II 289,
t. — 4) metaph., f. harm, dolorem alere,
dolori indulgere, animo fovere dolorem, Skáldh.
2, 23. 7, 3, ut ala, nara: f. sorgir, id.,
Skáldh. 7, 10; f. aldr, ut ala aldr, tempus,
etatem consumere, degere, F. VI 196, 2
(SE. II 498, 3). Vide fæða, fæða.

FÆÐGIN, n. pl., parentes, Nik. 20, et
haud raro in Stjórn. In hodierno sermone
fæðgin significat „patrem et filiam“.

FÆÐIR, m., qui alit, nutrit, pascit (fæðir,

Plac. 43, a fæða): hvera karlmann má kalla
fæiti eða fæði hræfugla eða varga, SE. II
497; f. dólgsvölu barma, altor corvorum,
præliator, vir, Eb. 17, 1; f. fólkatar, id.,
Orkn. 82, 5 (AR. II 217, 2); f. úlfs, id.,
Plac. 43; frenju fæðir, cibator vaccæ, bubul-
cus, Korm. 4, 4. — 2) metaph., feikna fæðir,
procreatrix diritalum, immanitatum, de fe-
mina (cf. læknir, ÓH. o. 247), Bk. 2, 29;
f. fremdar ráða, auctor egregiorum consilio-
rum, rex prudens ac benevolus, F. XI 295,
1; f. fremdar ráðs, promotor virtutis, Chri-
stus, Lb. 26; elsku f. auctor amoris, id.,
Lb. 23; gróðar f., vir lucri, questus studio-
sus, de fabro, Selk. 4, ubi tamen lectio gróðar
incerta et dubia est. 3) in compos., hrafn-
fæðir, líkafæðir, vargfæðir. — 4) ignis, SE.
II 486. 570.

FÆÐJA, f., id. qu. Fenja, ancilla Froðii:
Fæðju steði, incus Fenia, lapis molaris, it.
saxum, SE. I 294, 2. 384.

FÆÐMA (fæðmi, fæðma, fæðmt), v. a.,
amplecti, (fæðmr), id. qu. fæðma; 1. sing.
þræs. ind. act., fæðmig amplector. Lb. 45,
locum vide sub v. fæðmr; sup. fæðmt, FR.
II 149, et 3. sing. imperf. conj. fæðmði, íbid.
not. 1.

FÆÐMIR, m., qui manus, brachia exten-
dit, vide víðfæðmir.

FÆÐR, m., id. qu. fæðir, pater, 1) nom.,
Jóns fæðr, pater Jonis, Snorrius Sturlaus,
Sturl. 5, 5, 5. — 2) gen., bekkir Baldrs
fæðr, scamna Balderis patris (Odinis), Krm.
25; í húsi Ólafs, Magnús fæðr, in æde Olavi,
Magni patris, Mg. 11, 2, ubi Hkr. T. VI
et F. V 121, 1 habent fæður. — 3) dat., Bk.
2, 12, ÓH. 260, 2 (F. V 114, 2), SE. I
436, 1. 462, 1, Hv. 17, Nik. 66; utraque
forma dativi, fæðr et fæður, conjungitur in
prosa, F. VII 352: ekki máttu fæðr mínum
jafna við þinn fæður eða þræl, þviat lítils
var þinn fæðir verðr hjá mínum fæður. —
4) acc., Skáldh. 6, 30: alla var heani illa
meðr | settmenn sína ok grimman fæðr
omnes cognatos suos crudeliterque patrem odio
habuit. — 5) v. allfæðr, aldafæðr.

FÆÐRMUNIR, m. pl., patrimonium, (fæðir,
munir), Fm. 8.

FÍF, n., terra, SE. II 482. 566; proprie,
ut videtur, id. qu. Fífi. SE. I 586. var.
2. h. l. habet Síf.

FÍFA, f., sagitta, SE. I 570, 3; una ex
tribus sagittis Gussii, Finnoorum regis, FR.
II 122, cf. flaug et hremsa.

FÍFL, n., provincia Scotiæ meridiana,
Fivium, nunc Fife-Shire, Gha. 15, ÓH. 140, 2.

FÍFL, n., homo fatuus, SE. I 532, F. V
209. — 2) gigas (ut api), id. monstrum gi-
gantei ortus, de Hela filia Lokii, Vsp. 45,
ubi sífla megir, filii monstri gigantei, sunt
ídem ac quos SE. I 190 vocat Heljar sinna
socios Helæ, vide infra síflmegir.

FÍFLI, m., homo stultus, fatuus, SE. II 496.

FÍFLMEGIR, m. pl., filii monstri gigantei,
(sífl, mögr), Helæ, i. e. mortui, id. qu. Heljar
sinnar, SE. I 194, 3.

FÍFLSKAPR, m., vanitas, de vanis som-
niis, FR. II 41, 4. Hodie vulgo usurpatur

phrasis, ad hanc e-t i fískapar málm, miscere sacra profanis, res religiosas profano sermone polluere.

FÍKINN, *adj.*, avidus, cupidus, vide composita bóðfikinn, gunnfíkinn, helpfíkinn, móðfikinn, morðfikinn, sárffikinn, sigrfíkinn. *Sturl.* 5, 17, 2 tó fykins *sec. var. lect.* legendum videtur fíkinn et referendum ad arnsprengi, o: fíkinn arnsprengi pro sprengi fíkinn arnar, avidam aquilam agnanti, i. e. præliatori; haud ab simile est *Ad.* 15, fyrir mannþjöld margra újónr, i. e. fyrir újónr fjöld-margra manna coram magna hominum multitudine.

FÍKJAZ (fíkiz, fíktiz, fíks), *v. dep. n.*, appetere, concupiscere, (fíkr): f. á fè pecuniam adpetere, *Söll.* 34.

FÍKJUM, *adv.*, valde, vehementer, vide sub fíkr.

FÍKMÓINN, *m.*, galea, *SE.* I 573, 1. cf. fískmóinn.

FÍKR, *adj.*, id. qu. fíkinn, avidus, de gigante: fákr fíks trolls equus arida gigantidis, lupus, *Hk.* 85 (*F.* VI 404, 2); vehemens, gravis: fíkar sleggjur vehementes mallei, *var. lect.* *Eg.* 30, pro frekar. Hinc subst. helfíkr, *m.*, *FR.* I 385, id. qu. helgrádr, quod vide sub grádr. *Dat. plur.* fíkjum (ut rikjum pro rikum, inserto j, ab *adj.* ríkr) pro adverbio ponitur, valde, vehementer, graviter: cum adjectivis, fíkjum rammliqr valde firmus, *A.* 21; f. haukligt valde animose, *F.* I 180; f. illr, grimmr, *F.* I 172, 1. 176, 1; f. ólíkr valde dissimilis, *Has.* 47; cum verbis: hepta f. potenter reprimere, *F.* XI 298, 1; heitaz f. graviter minari, *Jd.* 11; sveima f., vehementer grassari, late se diffundere, de flamma, *SE.* I 508, 5; leika f. magno impetu volitare, de flamma, *Mb.* 9, 1; sækja f. saman, *Merl.* 1, 23.

FÍKULA, *adv.*, vehementer, graviter: bita f., graviter urere, de catenis, *Hk.* 19, 4.

FILAR, *m. pl.*, Fjalenses, incolæ provincie Fjalarum in Norvegia, *Sverr.* 44. Usitatus est Filir, qu. v.

FILL, *m.*, nanus, *Vsp.* 12, *SE.* I 66, 2.

FILIR, *m. pl.*, id. qu. Filar, a Fjalir provincia Norvegiæ; hinc Fila drottinn, dominus Fjalensium, de rege Norvegico, *Hk.* 32, 2. 88, 1.

FILL, *m.*, elephantus: öldu fill, elephantus undæ, navis, *F.* III 92; fíllinn gat hann í fylking sótt, fullstraung hefr sú mannaun þótt, elephantum in acie expugnare potuit, quod exactissimum fortitudinis virilis specimen judicatum est, *A.* 6.

FIMAFENG, *m.*, Fimafengus, famulus Ægeris, *SE.* I 338, *pref.* Lokagl. (qu. manu promtus = handþjótr, a fímr et fá, capere,prehendere).

FIMBUL, *f.*, amnis, *SE.* I 40, ubi distinguitur a Þul, quocum alias conjungitur, vide fimbulþul.

FIMBULFAMBI, *m.*, homo summa stoliditatis, fatustatis, stultitias, *Hávam.* 104, (fimbul, fambi); fimbul in compositione aliquid magnum et grande sonat, ut mihi apparere videtur ex voce Germ., Fimmelfäustel, mal-

leus prægrandis, 20 vel 30 librarum, in metallis usurpatus; ut. ex Svec. Anmelotång (qu. fimbulstaang), lígnum oblongum, quod inter ac temonem equus jungitur. Ceterum de etymologia tóu fimbul adi *Lex. Ed. Sam. Tom. III.*

FIMBULLJÓÐ, *n. pl.*, carmina præstantissima, (fimbul, ljóð), *Hávam.* 143.

FIMBULTYR, *m.*, deus celerrimus, vel summus auxiliator, (fimbul, Týr), de Odino, *Vsp.* 53.

FIMBULVETR, *m.*, hiems maxima, lentissima, (fimbul, vetr), *Vafþr.* 44, *SE.* I 186.

FIMBULÞUL, *f.*, amnis, (qu. valde sonorus, fimbul, þylja), *Grm.* 27, *SE.* I 139. 577, 3.

FIMBULÞULR, *m.*, summus orator, (fimbul, þulr), *Hávam.* 80. 145.

FIMI, *f.*, dexteritas, agilitas, velocitas, peritia, (fímr), v. skjaldfími.

FIMLIGR, *adj.*, dexter, agilis, peritus, (fímr): fimligt stjód, *RS.* 9.

FIMNI, *f.*, id. qu. fími, vide fínni, f.

FIMM, *indecl.*, quinque, *Grm.* 23, *Korn.* 3, 7. 19, 7.

FIMMR, *adj.*, id. qu. fímr; fímm hirð, *Cod. Fris. Mg.* 1, 2.

FIMR, *adj.*, dexter, peritus, sollers: fímr gramr, *ÖH.* 182, 2; fímr hirð, *Mg.* 1, 2; fímir fyrðar, *Lb.* 35; fímr Krístr, *Lb.* 15; cum gen., stjórnar fímr imperandi peritus, *G.* 15; gæzku fímr benignus, *Lb.* 17; heidra f., honestus, dignus, it. probus, ut satis est: biðju h. fímrar ólmusu, *Ag.* = sæmiligr. In compositis: dáðfímr, eljunnfímr, hljóðfímr, hriðfímr, orðfímr, ráðfímr, ristnífímr, snillífímr, vígfímr.

FIMTÁN, quindecim, *Og.* 19.

FIMTANDI, *adj.*, decimus quintus, *Hávam.* 163.

FIMTI, *adj.*, quintus, *Grm.* 8, *Vafþr.* 28.

FIMTIGU, *adj.*, *indecl.*, quinquaginta, gjöld fimtigu marka, þeirra er, remunerationem 50 selibrarum, *F.* XI 204.

FINGINN, *id. qu.* fenginn, captus, part. pass. v. fá, *ÖH.* 187, 3, *Mb.* 10, 2.

FÍNGR, *m.*, digitus, *SE.* I 542; *pl.*, fingr, *Rm.* 8; leika fingrum, digitis ludere, i. e., ut puto, digitos celeriter movere, de iis qui opus properant, *Rm.* 24, ad quem locum *Ol.* confert phrasin, „at leika við fingr sér, digitis sibi ludere, quum quis pro gaudio et hilaritate diuersos editi memborum exultantium“, quæ phrasis occurrit *F.* IV 167: Hrærekr gerði nú fímiat, at hann var einsteiti, ok svá gládr ok hátr, at hann lék við fingr sér, ok fékk hvatvitna til skemtunar. Þreiftu fingrum at verkum e-s diligentius inquirere in poemata alicujus, *Eg.* 56, 2, *GM.* veritú carpere, ductam metaphoram patens a floribus, qui contractando marcescunt. De Spirítu Sancto, *Hc.* 13, ubi sic: þinn er salkonungu úolar | aðskiptir frami gíptu | vandaz hægri handar | hreinu fingr bragar greinir, hoc ordine: bragar greinir vandaz; þinn gíptu frami er aðskiptir, breina fingr hægri handar sólar salkonungu, quo loco *Sp.* 8.

appellatur purus digitus dextræ regis cales-
tis (dei). Eodem modo haud dubie intelli-
gendum est finger guds digitus unius dei, *SE.*
II 192, 3, de Sp. Sancto, v: fingr eins guds
vann víða at því sinni eigi engan vinnung
á virðum með hreinu vatni.

-FINGRA, term. adj. indecl., a fingr, di-
gitus præditus, vide loðinsingra.

FINGRGULL, n., aurum digitale, (fingr,
gull), i. e. annulus aureus, qualis digito
gestari solet, *Korm. 19, 10.*

FINGU, 3. plur. imperf. ind. act. v. fú,
SE. I 438, 1.

FINN, adj., subtilis, de pallio, *Nik. 67:*
kerteisa maðr í kaðnu niðri | kom til mln
í mottli sinum. *Afferunt hanc vocem in*
Gloss. Ed. Sam. T. I, ad Söll. 82, ubi eam
in Sturl. occurrere confirmant. Ýtam stýrði
flaum, Skidaríma 19, vide vendr.

FINNA, f., femina Finnica, Lapponica,
cum art. Finnan, *A. 10 (F. X 208, 2).*

FINNA (fann, faun, fundit), v. a., invenire,
reperire *Vsp. 15;* f. ord við máli e-u, verba
(commoda) invenire ad orationem alicujus,
i. e. alicui respondere, *Hamh. 26, 28;* þar
var mestr landherr saman fundinn (i. e.
fundian vera saman kominn), convenisse re-
pertus est, *Jd. 17;* þat er sjálffráðligt sílfra
smáthreyti er fundit, quod repertum est, in
libera hominis potestate situm esse, *Nf. 7, 1;*
intrans., finnat mildara mann non reperie-
tur vir magis liberalis, *SE. I 708, 3,* ut
eigi hittir vðra mann, *SE. I 708, 2,* quibus
locis subaudiri potest subjectum maðr, v:
faarat maðr, eigi hittir maðr. *Pass.,* verða
fundian at e-u, v. e. at illum ordum, depre-
hendi in aliqua re, culpam exsecrationum
committere, dira verba aperte efferre, *Sturl.*
4, 35, 3; finnas, reperiri, pro esse, existere:
Haralds arfi finnst margþarfr, G. 48; jörð
fann vva, nusquam reperta est, nondum ex-
stitit, *Vsp. 3. Recipr.,* finnas, convenire,
congradi inuicem, inter se, *Vsp. 53, Vafpr.*
17, Skf. 24, Harbl. 57; act., evisere, visum
ire aliquem, *Hóvam. 44. 121. — 2) cum dat.*
pers., acc. rei, comparare, conciliare, ad-
quirere alicui aliquid: f. sêr atvinnu victum
nibi comparare, Gd. 69; f. e-m auð ok veg
conciliare cui honorem et divitias, *Plac. 37;*
fau mër linnar loga, *Sk. 2, 1;* ord finnaz mër,
verba mihi adquirentur, mihi succurrunt,
copia dicendi suppetit, *G. 38. Sic in Grág.*
pro solvere, pendere pecunias: fê, er ek fann
þêr fyrir landit (= galt þêr), II 206; fê,
er með var fundit (= galtit með barninu),
I 267, 276; it. finna pro fâ accipere, hann
skal eigi fana meira af fœnu, *I 207. Sic*
et, lêt þêr fundna sold, i. e. veitta, tibi con-
cessit, ÓH. 194, 2; it. finna e-m e-t at gjöf
manri dare, *SE. I 638, 1. — 3) experiri,*
sentire, animadvertere: gramr fann gers, hve,
optime expertus est, quam, ÓH. 240, 1; f.
manran aduersam fortunam experiri, *Plac.*
1; þá faant, at ek lauss lifi, sensit, *Fm.*
8; allt mun þat Atll optir finna post hæve
intelligit, *Bk. 2, 38;* finna eik fremstan se
omnum primum ponere, *Bk. 3, 17. Mër*
fann at því, id. qu. nunc dicimus mër finnat

til þess, próbe, laudo, admiror: vitt (dat).
manna fann at því, id hominibus admira-
tioni fuit, id homines vulgo collaudabant,
ÓH. 159, 2. Sic et resolvi potest, ÓH. 248,
5: ok rækin gramr lêt lanþrændum finnas
at járaaleiki, rauð brúna hjör á reikar
tánum, atqvs rex, vindictæ cupidus, fecit,
ut Thrandi Interiores ludum telorum (ipsius
in prælio fortitudinem) admirarentur, dum
atrum enses capitibus inflicto rubefaceret.
Quaquam et sic sententia ordinari potest:
ok rækin gramr lêt, at jára leiki, rauð-
brúna hjör finnas á reikar tánum lanþrænd-
um, fecit, ut gladius inveniretur in capiti-
buss Thrandorum. In priori acceptione vocis
phrasis, at láta e-m finnas at e-u, proprie
est, aliquem sensu vel notione rei imbueri;
quin et, at finna at e-u, occurrit pro fana
till e-a, sentire, sensu alicujus rei tangi, mo-
veri: Juddas fann at glep sínum, sensit sce-
lusi suum, sensit se proditorem esse, Post. 238.

FINNANDI, m., qui invenit, accipit, sibi
comparavit, possidet, vide compos., audfin-
nandi, hoddfinnandi, valfinnandi, viggfinnandi.

FINNAR, m. pl., Finni, *HS. 17, FR. II*
119, 2; Finna bygðir, territoria Finnorum,
Finnmarkia, *Ha. 291, 1, id. qu. Finnbygðir.*
Finna vâpn, arma Finnorum, arcus et sa-
gittæ, Finna vâpnglymr, sonitus arcus v. sa-
gittarum, jaculatio, pugna, virðendr Finna
vâpnglyms, pugnatores, viri, *Ha. 221, quo*
loco Hkr. T. VI pro finna suscepit lect. Cod.
Flat. fima, unde forte transit in F. IX
494; cum hac pugna appellatione ferri
potest Egils vâpna hryagrap, SE. I 422, 4;
Finna gjöld, tributa Finnorum, sagittæ, *Hk.*
65, 3. Vide búfinnar, tyrffinnar. Sing. Finnr
vide infra. Vide supra Fenna.

FINNBYGÐIR, f. pl., Finnorum territoria,
Finnmarkia, *Ha. 318, 1.*

FINNI, f., pro finni, sollertia, peritia
(finr), vide málfinni.

FINNLENDINGAR, m. pl., incolæ Finn-
landiæ, Finlandi (Finnland), *ÓH. 8 (AR.*
I 292).

FINNOMK, id. qu. finnumz, convenimus,
congregidimur inuicem, a v. finna, *Harbl. 57.*

FINNR, m., nanus, *Vsp. 14, vide fðr;*
finns hrosti, cerevisia nani, poesis, hilmir
finns hrosta, rex poeseos, Odin, *Somart. 18,*
sec. emendationem G. Magnæ, vide fast;
finnr linna setbergs, nanus auri, vir libera-
lis, princeps, de rege *Haraldó Gormi f.,*
ólknarrar sjávar-naðr linna setbergs finns,
mensa principis, mensa regia, convivium re-
gium, *ÓT. 20, 3; nanus h. l. pro genio ad-*
habetur, quum Edda permittat, viros per ge-
niorum nomina circumscribi (vel þikkir kent
til álfa, SE. I 334). Sic fjalla finnar,
genius montium, gigas, ilja brú fjalla finns,
clipseus, SE. I 314, 3, sec. lect. Cod. Reg.,
unde præva lectio Finn-stilla prodiit. —
2) Finnus, Finnmarkia incola, FR. II 119,
4. Finns gjald, tributum Finni, sagittæ,
láta Finns gjald verða, pendere tributum
Finni, i. e. mittere sagittas, tela conjicere,
Sí. 7, 2, sed sec. F. VII 85, ferð gramu
rauð Finns gjöld, regii sagittas rubefecerunt,

eruentarunt. Nota: in declinatione nomen Finnar, -s, commutatur cum Finni, -a, v. c. Fem. 14: Steinflór hét maðr.... honum Steinflanna var boðit til bóðsins.

FINNUMSKRÍÐINN, p. p. comp., xylosoleis a Finnis permensus, (Finnar, skríða): Finnnum-skríðit láð, terra a Finnisperagrata, Finnmarkia, SE. I 496, 3.

FINNZLEIF, f., lorica, SE. I 573, 2; propr., lorica Adilnis Svionum regis, SE. I 394 (qs. cimelium a nano Finno relictum, Finnar, leif).

FIR, prapos., id. qu. firir, fyrir, fere semper scribitur in Has., cf. formam fer.

FIRAR, m. plur., homines, viri, id. qu. menn (AS. fira, id.), Vsp. 1, Hávam. 26, Skf. 27, Lokagl. 25, Alm. 2. 3. 10, Hynd. 3, Fjölsm. 33, Söll. 82, SE. I 388, 4, FR. I 262, 2, G. 56; fōgr mæR fira, virgo, juvenum judicio formosa, vel formosa virgo, a juvenibus expetita, Völk. 2, quo loco G. M. construzerat, ein fōgr mæR nam ljósum armi verja Egil þeirra fira una formosa virgo ex iis juvenibus Egillum lucido sinu amplexa est. Fira synir, börn, hominum nati, homines, Fm. 2, SE. I 410, 1; fira gætir, custos virorum, rez, SE. I 618, 1; firar drottins, homines pii, beati (ut guðsmenn), Has. 37; ráns firar (= ránsmenn), prædones, ÓH. 192, 1; þrasíðariir, SE. I 528, "firar heita landvarnarmenn,."

FIRINGMIKILL, adj., immaniter magnus: f. hætting, summum periculum, res periculosissima, SE. I 258, 2 (fring, mikill); illud fring idem prorsus est ac firin in voce firinverk, addita litéra g, quoniam præcedens n haud dubie nasale sonum habuit. Firin, excluso g, scribitur in Lex. mythol. p. 460. Vide fyrinillr.

FIRINVERK, n. pl., facta prodigiosa, Hund. 1, 38 (Raskius in ed. Holm. Hund. 1, 40 edidit firinverk); optime illustratur voce Alem. firina, scelus, unde firintat, crimen; AS. firen, causa, crimen, peccatum, io firinade peccavi (ex Gloss. Ed. Sam. T. I., sub voce fyrir). Cf. et fyrinillr.

FIRIR, prapos., id. qu. fyrir, (vide fir), sæpe in Cod. Reg. SE. (observante jam Raskio in Anvisn. till Isl. p. 39)

FIRNA (puto firni, firnda, firnt), v. a., mirari, (firn, firnar), it. vitio dare, vertere, cum acc. pers., gen. rei: firna annan ástar, vitar, amorem, crimen vitio vertere alicui, Hávam. 93. 94; firnattu mik, þó ek vera seinn at fara þér dreyra mæri, ne mihi vitio des, quod gladium tibi tardius adtulerim, Korm. 11, 8. Forte propr. est remove, rejicere aliquem, cf. firnaz sub voce firnar.

FIRNAR, f. plur., portenta, Sk. 3, 10. Hinc gen. pl. firna, vice adverbii: firna slægr, admodum versutus, SE. I 268, 1; firna margr permultus, Rekst. 9; it. dat. pl. firnum, impense, valde, mirum quantum, SE. I 238, 1. In prosa firn, n., res portentosa, F. VII 21, et cum i paragog. firni, Gullþórissaga msc. c. 9, Þorgeirr vildi drepa bóðsmannina, ok kváð firni, at þeir voru leyndir svikum slíkum. Proverb., firnum nýtr, þat er firnum fær,

male paria male dilabuntur, Fbr. 6. Forte a fjarri, firr, procul, nam firnari, compar., remotior, occurrit F. XI 333, et firnaz e-n augum = firraz, e conspectu abire, FR. II 200; est quoque firnaz var. lect. pro firraz, Lokagl. 25.

FIRNATTU, 2. imper. verbi firna, suffixa neg. at et pron. tu = þú.

FIRNIVERK vide supra in firinverk.

FIRR, compar. adverbii fjarri, remotius, longius, (hod. fjær): nær ok firr (hod. nær og fjær), Líl. 24; firr fariann, qui in loco remotiori versatur, Hávam. 34; cum dat., farðu firr sunði facease a freto, Harbl. 52; farið firr húsi íte procul a domo Am. 36; Eb. 40, firr er þat mínu skapi; GkM. I 248, firr sjónum a mari remotius; gánga firr discedere, göngumk firr, discedamus ab invicem, Grm. 1; quibus locis tó firr idem valet ac burt frá. — ß) = síðr, minus: því firr eo minus, Grg. 13, ut Eg. 14 pros. — Superl. firrt, remotissime, longissime: hann er firrt bliknarþmanni, longissime abest a sordido homine, plurimum ab avaritia v. tenacitate abest, SE. I 652, 1; firrt á fjalli in monte remotissimo, ÓH. 156, 3. In prosa, ÓH. 72, F. XI 102, Vigagl. 22.

FIRRI, compar. adj. fjarr, remotior, vide formam ferri. Superl., firatr, remotissimus: svaf hann þeim firatr, er næstr hann vildi, Skáldh. 5, 40.

FIRRA (firri, firða, firr), v. a., remove, (fjarri, firr): hjórr firði haas við herðar gladius caput ab humeris removet, Ód. 18; privare, spoliare, f. e-n lífi víta privare, Am. 39, ÓH. 248, 1; audi bonis spoliare, Isl. II 47, 2; gamni voluptate privare, Sk. 1, 29; grandi, fári, calamitate, periculo liberare, Lo. 32, Merl. 1, 9. Firraz, remove, se: firraz of fjangarði evadere ex hostica domo, Bk. 2, 24; hlumr firraz hönd, manubrium remi removet se a manu (o: remigis), i. e. classiarum vel nauta labore remigandó liberantur, SE. I 632, 2; firraz, inter se remove, longius longiusque alterum ab altero distrahi, de sideribus: sumar sökjas at, em sumar firraz, quædam (alia) inter se adpropinquant, alia inter se remove, Merl. 1, 60; firraz gram, regem deserere, fidem erga regem fallere, Mg. 9, 6; vitare, refugere, f. forn rök, recensere refugiant, vereantur, Lokagl. 25; mik mun seint firraz ið maðnga man me non vitabit, Hávam. 165; abhorrere a re aliqua, aversari, detestari, detrectare, subterfugere: firraz dvöl, moram detestari, morari nolle, non morari, SE. I 630, 1; firrumsk þat, eam rem detestamur, ea res mihi ingraticissima, molestissima est, Isl. I 152; firraz við bekkðóm Hèðins rekka, abstrahere se a pugna, pugnam subterfugere, F. II 322, 1. Pass., grand firris (brögum), malum, noxa remove, tur ab hominibus, i. e. homines calamitate liberantur, Gd. 14. Carere, expertem esse: firraz kulda frigore carere. Líl. 35. Part. pass., firðr, privatus, spoliatus: f. lýðum ok láði, civibus regnoque privatus, vel potius, abstractus a civibus imperioque, F. III 6; f. frændum, Am. 52;

fjörvi, Sk. 2, 7; *destitutus*: f. Volsung, Volungo (Sigurdo) *destitutus*, Bk. 2, 13; *expers*: fjótt vammí firð ars vitii *expers*, SE. I 238, 4; *negationi inseruit*, bleyði firðr, *intrepidus, animosus*, F. II 322, 1; f. fremd, *sine gloria, inglorius*, Grett. 61; f. vilja, *occupate spoliatus, tristis*, Bk. 2, 22; láta e-a firðan e-a *spoliare aliquem aliqua re*: f. lætr ferð (acc.) firða einörð (dat.), *pecunia homines fidelitate spoliat, a fide abalienat*, ÓH. 178, 1. In compos., ángfirðr, beyðfirðr, saurfirðr.

FIRST, FIRSTR, *vide sub firr, firri.*

FIRÐAR, m. pl., *homines, viri, cf. fyrðar. In Ed. Sam. non citatum reperio; recte vero se hanc formam habere, docet SE. I 634, 2: 4 virði ek svá firðum; huc et referendum pato Söll. 83, ferða eingi, nemo hominum (var. lect. est fyrða), potius quam ad ferð. Adde Höfuðl. 6. 7.*

-FIRÐÍNGAR, *terminatio derivata a fjörðr, gæole sínds*: ránar-rástráðringar, id. qu. lárðringar, *accolas sinus Glacialis (Isafjörði) in Islandia occidentali, Sturl. 5, 17, 1, eadem homonymia atque Íslendingar poetice appellantur álhimins-leendingar.*

FIRÐIR, m. pl., *Fjordenses, incolae Fjordorum, Norvegiae provinciae*: Firða lið *Fjordensium copia, Sverr. 44. Nom. Firðir occurrit F. I 301. V 74, var. lect. 2.*

FÍSA, v. n., *pedere, Harbl. 25; part. fandi, Grett. 61: físaandi rann hann Gíslí.*

FÍSKI, f., *piscatus, piscatura*: fara til fiskjar *piscatum ezire, FR. II 127, 3. Hinc in prosa, at sitja fast á fiskinni in piscando adsidium hærere, F. VIII 231, et compos., smáfski. f., piscium parvulorum captura, Grm. præf.; silðfski, f., hælcum captura, ÓH. c. 22, Eg. 1; missa silðfiskjar, Knyttl. 28, sed silðfskis (qs. a silðfski, n.), F. XI 225, hælcum captura prohiberi.*

FÍSKIMADR, m., *piscator, (fski, madr), F. V 177, 2.*

FÍSKMÓINN, *galea, SE. II 478. 562, pro fiskmáinn.*

FÍSKR, m., *piscis, Vsp. 52; de angue Midgardensi, Hymk. 24; fiskr unír í flóði piscis in fluvio versari amat, Grm. 21. Fiskr láða, vidar, rauns, grass, grjóts, gljúftra, heida, serpens, SE. II 429; Sic f. foldar, piscis terre, serpens, FR. I 240; f. grundar, id., SE. I 256, 2; f. lyngs, piscis ericeti, serpens, de Serpente longo, nave Olavi Tryggvide, ÓH. 154, 1. In circumscriptione telorum, quibus punctum res geritur, SE. I 420, Ísl. II 271, 1. Fiska færi, funis piscatorius, = taumr, per homonymiam, habena fremi, nam taumr et funem piscatorium et habenam significat, unde dýr fiskafæra, animal habenarum, equus; locum vide sub voce feigigr. Vide composita dalðfskr, eitrfiskr, hryðfskr, sverðfskr.*

FÍSKREKI, m., *in scis numeratus, SE. I 560, 3; vide Sk. 125, GþM. III 292 cum nota. Sec. Lez. B. Haldorsonii id. qu. silðreki (quod non affert Edda), mysticellus (veterum); ad verbum sonat, „agitor pis-*

cium”, (fskr, reki), ut silðreki, agitor hælcum.

FIT, f., *planta pedis, τασοῦ ποδός*: framkló fitjar *anterior vel extremus unguis pedis (lupini), SE. I 670, 1. Sic fitjar á hrein-stökum planta pellium maclidum, F. IV 336; fitjaskammr, curtis pedibus v. vestigiis, de phoca (id. qu. hreifasmár), Ld. mec. Hinc, hnd firða fit succubuit virorum pes, Höfuðl. 6, i. e., explicante G. Magnæo, viri, pedibus succisis, ceciderunt, aut pedibus amplius in sistere non valentes præ lassitudine se dejecterunt. Verða á fitjam, pedibus insistere, in pedes se erigere (pr., pedum plantis, in pedum plantas), Völk. 27, ubi, verða á fitjum, idem est ac komaz á fætr; sequentia: þeim er mik Niðaðar náma rekkar, quibus (i. e. quorum usu, poplitiibus succisis,) ma destituerunt. — β) membranula inter digitos avium, unde fitfluglar aves palmipedes, Sks. 169. — γ) palma manus, Tellus auri, fominæ, F. V 229, 4, it. hörfit, Korm. 11, 7. Vide et geirfit. — 3) limbus in opere nazulí, it. opus nazile, vestis, Hæðins fit, vestis Hæðinis, lorica, litvöndr H. fitjar gladius, Ísl. I 162, 2. Forte eodem modo explicanda sit circumscriptio, quæ occurrit Sv. 18, 2: halt-sól Ara fitjar, si Ari pro Odinis nomine sumere liceat, α: Ara fit, vestis Odinis, lorica, hñitsól A. f., gladius, ut brynju hryealdar, SE. I 428. — 4) in compositis: geirfit, hörfit, eyfit, dýrfit.*

FITJUNGR, m., *vir dives (propr. homo obesus, fita, feitr; Angl. fat et pinguem et divitem, et to fat, pinguefacere, pingueferi et ditescere significat): fitjúnga synir dicitis flíi, Hávam. 78.*

FÍDLA, f., *pandura, fides, F. XI 358; slá flölu panduram pulsare (plectro), fidibus canere, F. VII 356. (Angl. fiddle).*

FÍÐR, pro finnr, 3. et 2. præf. ind. act. v. flana, invenire, reperire, Hávam. 24, Sk. 1, 45, Völk. 32, ÓT. 123, 1.

FÍÐR, m., *nanus, id. qu. finnr, SE. I 68, 1.*

FÍÐRADR, adj., *plumatus (fðr, n.) vide bláðfðradr.*

FÍÐRI, n., *id. qu. fðr, n., cum i parag., pluma, F. VI 85, 2. XI 210; eadem forma paragoga est in prosa SE. I 212, laust þá eldium í fðri arnarins.*

FÍÐRIRJÓÐR, m., *plumas rubefaciens, (fðri, rjóðr): Yggjar máa f., plumas corvi rubefaciens, bellator, SE. II 498, 1 (Mg. 2, 2, F. VII 119, 3).*

FÍÐRVARINN, p. p. comp., *plumatus, (fðr, n., verja), FR. I 477.*

FJÁ, v. a., *odio habere, aversari, detestari; tantum occurrit in præf. ind., et quidem his locis: þá ek mög gat, þann er mangi fjár, gnatum procreavi, quem nemo hominum aversatur, Lokagl. 35 (de Freyo);*

umgjörð allra landa, sú er goð fjá, *serpens circumterraneus, diis exosus, Hymk. 22.* — ß) fjásk, *deponens, id., tantum Skf. 33.* Þik skal Freyr fjásk te Freyus aversabitur. *Hinc fjandi, fjón.*

FJALARR, m., *nanus, Vsp. 14, SE. I 216.* — 2) *gigas, SE. I 549, 3; de Skrymore s. Lokio Utgardensi, Harbl. 25; forte de Suttungo, Hávam. 14.* — 3) *gallus, Vsp. 38, SE. II 488. 572.*

FJÁLBR, n., *mons, id. qu. fjálfr (b = f): f. ólágra gjálbra montis resonans, bólmr fjálbrs ó. gj. ursus montis altisoni, gigas, SE. I 282, 2, de Rungnere.*

FJALFR, n., *mons: fjálfrs blika, fulgor montanus, fulmen, SE. I 302, 3, ubi Cod. Reg. habet fjálfrs, puncto sub priori f notato, quasi exscriptor voluerit jálfrs, a jálfr, n., sonitus (= jálmr). Ceterum l. o. jungenda videntur undir-fjálfr, mons subjectus, monticulus inferior, altiori monti subjectus.*

FJÁLGR, in compositis glöðfjálgr, innfjálgr, inclusus, absconditus; *Mæsoq. gasfjalgin, occultus: gasfjalgin ist, exupst, Luc. 19, 42; Fær. fjála (Fær. 176), Dan. tjele, = Isl. fela, tegere, fölginn, tectus, conditus.*

FJALL, n., *mons, Vsp. 52; plur. fjöll: fjalla vötn, aqua montium, fumina ex montibus delabentia, Söll. 45, quod de celo accipit G. Magnus, per hypallagen, pro vatna fjöll, tegumenta aquarum, a fjall, amictus, tegumentum. In circumscriptione manda: hauka fjöll, montes accipitrus, manus, HS. 1, 3 (SE. I 398, 1), sed hauks fjöll, F. I 174, 1 videntur esse humeri vel avillæ, quibus domiti accipitres insidere solebant; fjöll Ullar kjöls, montes scuti, manus, HS. 1, 4 (SE. I 346, 1); boga fjöll, montes arceæ, id., Ha. 258, 3. In circumscriptione undæ: fjöll fyllar skíða, montes navium, fuctus, SE. I 502, 4. In compositis: geðfjall, grjáfjall, háfjall, himinfjöll, marfjöll, meginfjall, meðfjall, reginfjall, rymfjall, þáfjall.*

FJALL, n., *pellis, cogn. tǫp fell in voce compos. bókfell, membrana, vide berfjall; cutis, in compos. blakkfjallr, bláfjallaðr, gráfjölludr, sléttfjallaðr, þurfjallr; potest tamen in postrema voce fjall accipi de tegumento corporis, amictu, ut cognatum sit feldr, vestis pellicea, it. toga. Alio haud dubie respiciunt gullfjallaðir glófar manica auro intertextæ, FR. II 239, et örvar gulli fjallaðar, var. lect. Cod. chart. pro áðraðar, FR. II 173, id. qu. gulli reyðar, ibid. 511, sagitta auro revinctæ, forte a fjaþla, fetill, filum, vinculum.*

FJALLBÚA, f., *quæ in monte habitat, (fjall, bú), Gullk.*

FJALLGARÐR, m., *catena montium, dorsa, jurga montium, (fjall, garðr), rokur fjallgarðs turbines montani, SE. I 326, 1.*

FJALLGAUTR, m., *Odin (deus) montium, (fjall, gautr), gigas: folliir fjallgauts Thor, SE. I 258, 3.*

FJALLGEIGUÐR, m., *nomen Odinis, SE. II 555 (II 472, fjallgeiguðr), a fjall et geiguðr.*

FJALLGESTILL, m., *regulus montanus,*

(fjall, gestill), *gigas: orð fjallgestills, sermo gigantis, aurum (SE. I 214), beidir fjallgestils orðs, flagitator auri, vir, Ísl. 4.*

FJALLGYLDIR, m., *lupus montium, monstrum montanum, (fjall, gyldir), gigas, de Thjassio, SE. I 308, 2.*

FJALLHVÖNN, f., *angelica montana, (fjall, hvönn), FR. I 472, 1.*

FJALLRAPI, m., *betula nana, SE. II 483. 566, F. I 268; Thoro. c. 5 scribitur fjallrapi, et in var. lect. fjalldrapi, quæ forma nunc vulgaris est, v. Eggerti itin.-Norr. Rape, id. qu. Dvørgbirk, betula nana. Quoad formam fjalldrapi cf. Lundrap in Lex. Dan. Soc. Scient.*

FJALLRÆNN, adj., *a montibus oriunda, (fjall, rænn): fjallrænt veðr, ventus a montibus spirans, F. I 286, cf. hafræna með voce hjartveggjaðr.*

FJALLREYÐR, f., *balæna montis, serpens: glósiállr fjallreyðar, aurum, HR. 36.*

FJALLRIF, n., *costa, os montis (fjall, rif), lapis: fægipella fjallrifa, lapillum (gam-mam) poliens, femina, Orkn. 81, 4.*

FJALLROTA, f., *avis (SE. II 489), verosimiliter id. qu. Norr. Rutto (= Dan. Skovsneppe), scolopax rusticola.*

FJALLVANDR, adj., *montibus advetus (fjall, vandr = var), in montibus degens, epith. corvorum, SE. I 488, 2.*

FJALLVARGR, m., *lupus montanus, (fjall, vargr), SE. I 666, 1.*

FJANDGARÐR, m., *domus hostica, (fjandi, garðr), Bk. 2, 24.*

FJANDI, m., *hostis (propr. part. act. v. fjá, ex fjáandi pro fjáandi, ut sjáandi pro sjáandi a sjá, videre), SE. I 536; plur. fjandr hostes, Sonart. 23, SE. I 420, 2, Hund. 2, 35, Gd. 61, ÓH. 178, 2; fjandur (Holm. fjandur), Grq. 9; dat. pl. fjandum, F. XI 208, Gha. 20, Hávam. 129. Sigarus fjandi, hostis Sigaris, Hagbardus, Mh. 4. — 2) *diabolus, malus daemon: kalla fjanda, diabolum nominare, dira verba proloqui, diras imprecari, execrari, Sturl. 4, 35, 3; vísa vondum lýð til fjanda, malos homines ad diabolum ablegare, ut pænis æternis adficiantur, Lb. 28; tröll ok fjandr gigantes et mali demones, Gd. 61; mektar fjandr potentes demones, Gðþ. 4.**

FJANDMAÐR, m., *hostis, (fjandi, maðr), Mg. 2, 2.*

FJANDSLIGR, adj., *hostilis, F. II 250, 2.*

FJAPPA, f., *mala mulieris appellatio, SE. II 625.*

FJARA, f., *recessus maris, cujus mytþicam originem exponit SE. I 156—158, quocum ferri potest græcum vocabulum ἀραιος. — 2) *litus, Hg. 33, 7; eybarms fjara, litus insule, Merl. 2, 85; fjörusteina, lapis litoralis, in disticho: kreisti knútu lostna | klifis þein fjöru steina, SE. Eg. 238. Fjörva þjóð, gens litorea, gigantes, scupulos Jötunheimi incolentes, SE. I 298, 1, ut fleadrótt, fjöru þjóðar hrjóðendr, castirpatores gigantum, Thor ac comites.**

FJABA (-aði,-at), *recedit æstus, verb. imp. c. dat., ópi fjabar, sinus recedit, A. 19.*

FJÁRAFL, n., *vis opum* (fb, afl), *opulentia, opes, divitia*, Ad. 18, SE. I 262, 2.

FJARGHÚS, n., Ghe. 41. 44 *vortitur ab instr. ararium, gazophylacium, a fb, gen. fjár, addito g, et hús; simili ratione AS. est máðmbán* (qa. meidma hús), *gazophylacium. Forte fjarghús est fanum, delubrum, qa. aedes deorum, si modo status non sine ratione posset, fjörg, n. pl., esse deos, numina, sive a fjör, vita, qa. vitalia, æterna* (fjörgr, *vegetus, vivax*), *sive numina auxilioria* (a hjörg, *auxilium, permutatis labialibus b et f, vel a Noro. fjörug, opem et auxilium ferens*). Ita Gudruna putanda est sacros thesauros, in sacellis aula reconditas, surripuisse et aulicis dispersivisse. An vox Mæsoq. fairhvus, mundus, significare possit domicilium deorum, alii videant.

FJARGVEFR, m., *bombyx, id. qu. gudvefr* (a fjörg, *dii, vide sub fjarghús, et vefr*): *fridr fjargvefjar femina, Hild. 34.*

FJARNÁM, n., *occupatio bonorum, divitiarum, rapina, (fb, nám), id. qu. fjarán, Hund. 1, 11. Idem est fjárna, Orka. p. 24, fjártaka, Sturl. 9, 24.*

FJARR, adj., *remotus, longinquus: f. háinn telum ex longinquo accidens vel emissum: kanna e-n fjarra fleina longinquoarum telorum accusare quem (aliovius jaculandi peritiam prædicare), Alom. 5, vide kanna. Acc. sing. masc. hujus adj., fjarran, pro adverbio usurpatur, OH. c. 34, „átlendir háfingjar voru þeim jafnan fjarran, ok vandaða litt um síðu manna”, quod F. IV 84 ratione magis vulgari exprimit, átlendir háfingjar voru jafnan Jarri um at vanda háttu m. Superl. fratr. v. sub firri.*

FJARRI, adv., *procul: deya f. procul (a domo sua) mori, Hm. 10. — ð) præpos. cum dat., procul, remotus: f. sólu procul a sole, Vsp. 34; f. angam procul a conspectu, Ghe. 27; vera f. fedr-munum procul abesse a patrimonio, Fm. 8; f. vinum procul ab amicis, OH. 186, 3; f. féstrandi procul a terra patria, F. VI 385, 2. Compar. frar, superl. fratr, qu. v. Vide composita, megin-fjarri, of-fjarri, stór-fjarri.*

FJARNKI, m., *locus remotus, vel distantia loci (fjarr): í fjaraka, procul, loco remotiore, Nik. 41.*

FJARDBÁL, n., *flamma maris, (fjörðr, bá), aurum: hjóðr fjarðbáls, offerens aurum, dator auri, vir liberalis, SE. I 504, 4.*

FJARDBEIN, n., *os maris, (fjörðr, bein), lapis il. lapilli pellucidi vel globuli vitrei, collo appensi, monile (SE. I 334—36): skorða fjarðbeins femina, SE. I 410, 4.*

FJARDBYGG, n., *hordium maris, (fjörðr, bygg), lapis, gemma, monile (SE. I 334—36): fjarðbyggja skögul femina, Merl. 2, 39.*

FJARDELDR, m., *ignis maris, (fjörðr, eldr), aurum, Sbl. III 227, 2, vide fleygijörðr.*

FJARDEPLI, n., *pomum pelagi, (fjörðr, plá), lapis, saxum: fjarðeplis jörð, terra lapidosa, montes, montana, konr fj. jarðar, vir terra saxosa, monticola, gigas, SE. I 300, 2.*

FJARÐLEGGJ, m., *crus (os) pelagi, (fjörðr, leggr), lapis, saxum: fjarðleggjar fyrðar, nani saxicola, dreggjar brim fj. fyrða, cerevisia nanorum, poesis, carmen, SE. I 246, 1.*

FJARÐLINNI, m., *serpens maris, (fjörðr, linni), navis: fönn fjarðlinna, albescens spumantium undarum cumulus, SE. I 442, 2.*

FJARÐLOGI, m., *flamma maris, (fjörðr, logi), aurum: runar fjarðloga vir, SE. II 194, 1.*

FJARÐMÝVILL, m., *larus pelagi, (fjörðr, mývill), navis, quemadmodum sæfar hrafn, vágfylvingr; mið fjarðmývils, locus, statio navis, mare, F. II 328, 1, cf. F. X 359, 3, ubi pro fjarðmývils est fjarðreñl. Hæc interpretatio supponit, tó mývill formam derivatam vel deminutivam esse a mår, larus, et propius accedere ad formam vocis Germ. Mewe, et Angl. mew (pron. mjú). Quodsi quis tó mývill accipere malit pro alia forma tóu meñll, meñfill, regulus maritimus, construere poterit fjarð-barða, cetum pelagi, navem (Eiriki dynasta), et á Mývils mið, in stationem pirata, mare. Eadem ratione, F. X l. c. construenda forent fjarð-barða et á reñl-tröð, in semita pirata, mari.*

FJARÐÖLNA, Eg. 60, 1. *Locum sic construo: sátum til lengi yfir þeima akarða lut, lýngs fjarðölna ljósheims börr! Appellationem sic resolvo: lýngs fjörðr, sinus erica, ericetum (silva), lýngs fjarðölna, piscis ericeti (silva), serpens, lýngs fjarðölna ljósheimr, domus lucida serpentum, aurum, cuius börr, vir, comitum aliquis a poeta compellatus. G. Magnæus tó fjarðölna dijungit, sumens fjarð pro dativo tóu fjarðr, detrimentum, deminutio, citans indicem Kristnisaga et illud Hallfredi, fjarð legg ek á dul Njarðar, de quo loco vide sub voc. dul et fjarðr. An unquam exstiterit subst. fjarðr, detrimentum, valde dubito.*

FJARÐR, remotus, alienatus (a fjarr, id. qu. frðr a frra): ek læt fjarð adul Njarðar, removo, rejicio liberos Njörði (cultum Freyja ac Freyja), F. III 53, 3. Cetera construe: Freyr ok Freyja, ok Þórr enn rammi við Grimni, skyli mér gröm; líknist gramr!

FJARÐREFILL, m., *vulpes pelagi, (fjörðr, reñll), navis, F. X 359, 3; sic reñll accipitur pro derivato vel deminutivo a refr, vulpes (cf. Raskii Anvisning till Isl., p. 166. § 325). Hac ratione fjarðreñll intelligendum est de nave Eiriki, Barbone dicta. Possit et fjarðreñll sumi pro fjarðriñll (a rif, reif, rift), mars dirumpens, secans, i. e. navis, coll. sundvarpaðr. Vide supra in voce fjarðmývill, ubi vulgaris significatio tóu reñll, pirata, adhibita fuit.*

FJARÐRADR, adj., *pennis instructus, (fjörðr), vide composita hvitfjarðadr, aporð-fjarðadr.*

FJARÐDEKKR, adj., *nigris plumis, (fjörðr, dekk), opit. corvi, Od. 22.*

FJARÐHAMR, m., *pennatum involutum, (fjörðr, hamr), exuvia aviaria cum plumis, pennis et alis, alata exuvia, Hamk. 3. 4. 9.*

-FJADRI, m., *plumatus*, v. *compos*. hausfjæðri.

FJÆRRI, adv., *procul*, id. qu. *fjarri*: nær sem *fjarri*, tam *prope*, quam *procul*, Gd. 17.

FJÖL, f., *tabula lignea*, asser, *asserculus*, Sturl. 5, 4, 1, in *prosa* antec. borðfjöl. Sic etiam accipiunt Höfuðl. 16, „gladdis botna fjöl; við Fróða mjöl, lætatus est” *navarum asser*, „i. e. *navis auro ornata est*; ad quem locum G. Magnæus provocat ad Fsk. 9, 1:” Östuz austkylfur (*naves*). SE. h. l. habet fjöld, I 392, 2, quod nescio an in proxima linea, monente G. Magnæo Eg. 450. not. q, tam requirat mjöld, quam indicet, fjöl idem esse ac fjöld, suppressa aspirata ð, etsi fjöl alias, in notione multitudinis, nusquam occurrat nisi in compositis. Ceterum, quod adinet ad fjöl, tabulam, cf. felmiðlandi.

FJÖLBLÍÐR, adj., *perquam comis*, affabilis, Mg. 17, 2.

FJÖLBYRJA, f., *insula Norvegia in Hordia meridiana, ab regione Stavangria in meridiem versa*, SE. II 492, Norv. Fjelberð, (ad verbum significat „varii ventis expositam (fjöld, byrr)”, quocum conferri potest nomen insulæ Islandicæ Alviðra”, in Dyrafjordo, in quadrante occidentali.”

FJÖLD, f., *multitudo*, magnus numerus, vox poet., id. qu. fjöldi, tantum sing. num.; genus, ut ex forma vocis judicare est, femininum, (Olavius in Gloss. Synt. Bapt. statuit femininum esse, et sic usus est hac voce celeb. poeta J. Thorlacius in Messiadæ, p. 82. col. 2. lin. 41). Usurpatur tam substantive, quam adjective: a) substantive, cum gen. tantum in nom. et acc.; nominal., for þar fjöld horna circumsit ibi multitudo cornuum (*poculorum*), Am. 8; þar var fjöld fjár magna rerum copia, Am. 92; accus., f. alla fjár copia omnimodæ pecuniæ, Gha. 25, SE. I 380, 2; meidma fjöld, thesaurorum, gasarum copia, Bk. 2, 2, Am. 93; hringa f., Hamk. 32; fjöld fróða multæ scientiæ, Vsp. 40; fjöld bölva, harma, multum calamitatum, luctuum, Gho. 17; fjöld sagna, multæ relationes, SE. I 374, 2. — ß) adjective: neutr., multum, multa fjöld ek þær sagða multa tibi dixi, Grm. 51, FR. II 558; fjöld ek fór, fjöld ek freistada, multa obii, multa expertus sum, Hávam. 18, Vafþr. 3, 44, seq.; tekr hon at reyna ok at ráða fjöld, Merl. 1, 10; fjöld um víðir multum variat tempestas (= mörgu víðrar), Hávam. 74; fjöld ek reynda regin multas tentavi divinas naturas, Vafþr. 3, 44, sequ.; öllu gulli — fjöld því er und Fáfnir lá (pro öllu því hina mikla gulli), omni illa ingenti auri copia, Fm. 34, ex quo loco ad genus neutrum tou fjöld, ut substantivo, non tuto conclusio fit; FR. I 164 ad h. l. sic habet, „ok má hann þá ráða gullinu því enu mikla einn”. Sic herfjöld ingens numerus, adjective ponitur, SE. I 656, 1, höldar bera herfjöld svalla vallands branda viri gestant ingentem numerum frigidorum brachii ignium (*permultos annulos v. armillas*). Vide composita, her-

fjöld, hrossfjöld, mannfjöld, seggfjöld, tannfjöld.

FJÖLDI, m., *multitudo*, magnus numerus: fátt í fjölda pauca ex multis, G. 64. Vide meginfjöldi.

FJÖLDRIFINN, p. p. comp., *valde conspersus*, (fjöl-, drifa): f. grandi, malis obrutus, calamitate oppressus, de homine cæco, Selk. 9.

FJÖLDYGGR, adj., *multis virtutibus ornatus*, (fjöl-, dygg), bonus, probus; de rege, F. VII 92, 2 (AR. II 67, 1); it. valde strenuus, fortis, de viris in universum: framur en flestir gumnar | fjöldyggir megi hyggja, Lb. 14.

FJÖLDYRR, adj., *perquam carus*, plurimi æstimatus, (fjöl-, dyrr), Sic. 13.

FJÖLERRINN, adj., *perquam strenuus*, gnatus, sedulus, (fjöl-, errinn), F. III 27, 2, de femina.

FJÖLGEGN, adj., *perquam facilis*, comis, (fjöl-, gegu), vel multorum negotia libenter expediens (sá er gegnir mörgum), vel multa negotia administrans (sem gegnir mörgu), de rege facili et liberali, Mg. 17, 2; de viris strenuis, F. II 249, 2.

FJÖLGLYGGR, adj., *multivoidus*, multa accurate notans, (fjöl-, glygg = glögg), epit. Christi (vel Mariæ), SE. II 500, 2.

FJÖLGLYJADR, adj., *perquam lætus*, (fjöl-, glyjadr), F. I 50, 1, Fsk. 29, 2, pro fáglyjadr.

FJÖLGÓÐR, adj., *perbonus*, (fjöl-, góðr): f. konúgr, F. VI 436, not. 1; f. fornuðr eximia fortuna, G. 24.

FJÖLHRESS, adj., *valde alacer*, strenuus, (fjöl-, hress): de deo omnipotente: fjölhress tunglbryggju tíggi potentissimus cæli rex, Lv. 19.

FJÖLHÖFÐADR, adj., *multis capitibus*, multiceps, (fjöl-, höfðadr), Hymk. 35, quo loco Cod. Reg. et al. habent fjölþhöfðadr.

FJÖLJÁINN, adj., *magnopere consentiens* (fjöl-, jáina): aldrteigr, f. friði spjöllum, vita studii militaribus dedita, bellicosa, Ad. 23.

FJÖLKALDR, adj., *præfrigidus* (fjöl-, kaldr): nomen fictum, Fjölm. 7.

FJÖLKÆNN, adj., *multiscius*, multarum rerum peritus, (fjöl-, kænn), de Noacho: ... úðr foldu næði | fjölkænn Nóa grænni antequam Noa adtingeret (adpelleret ad) viridem terram, Lv. 16.

FJÖLKOSTIGR, adj., *multis virtutibus ornatus*, (fjöl-, kostigr), SE. I 224, 2, Plac. 55.

FJÖLKUNNIGR, adj., *magiæ peritus*, veneficus, (fjöl-, kunnigr), de femina, Hávam. 115; rammir galdrar fjölkunnugra Finna, ÓH. 240, 1.

FJÖLKUNNR, id. qu. fjölkunnigr, (fjöl-, kunnr), F. III 101.

FJÖLKYNGI, f., *veneficium* (fjölkunnigr), Hávam. 140.

FJÖLKYNNR, adj., *perquam notus*, omnibus notus, (fjöl-, kynnr = kunnr); occurrit tantum in neutro, fjölkynnt, Ý. 26, 2.

FJÖLLAMI, m., *læsis vitæ*, (= fjörlami, fjör, lami, permutatis liquidis r et l), mors,

caedes; tíðr fjöllama, *avidus in caedes*, SE. I 262, 1.

-FJÖLLUÐB, *cute instructus* (fjall), vide grifjöllaðr.

FJÖLMAGNADR, *adj.*, *valde fasciatus, arte magica potenter effectus*, (fjöl-, magna): fjölmagnat hregg tempestas vi magica effecta (galdraveðr. gerningaveðr), F. X 137, 1.

FJÖLMARGR, *adj.*, *permultus*, (fjöl-, margr), SE. I 388, 4.

FJÖLMENNI, *n.*, *multitudo, magnus hominum numerus*, (fjöl-, maðr, pl. menn): f. kom í fandaus sveitir auctus est numerus diaboli sectatorum, Krossk. 6.

FJÖLMENNR, *adj.*, *numerous, multis hominibus stipatus*, (fjöl-, maðr); de rege milites aulicos habente, SE. I 640, 1. 684, 2; f. hellir specus vel antrum multo praesidio munitum, Si. 6, 3.

FJÖLMÆTR, *adj.*, *perquam carus, permagni estimatus*, (fjöl-, mætr) Gv. 2.

FJÖLMEÐR, *adj.*, *id. qu. fjölmennr, de rege multis militibus stipato*, Hh. 19, 2.

FJÖLMÓÐI, *m.*, *tringa maritima*, SE. II 489, (q. *perquam animosa*, fjöl-, móðr, cf. corvi appellationem borginmöði). Haec avis vulgo hodie vocatur sendlingr, sed apud Austfjordenses fjölmóðir, f., plur. fjölmóður, quasi derivetur a móðir, mater, ob secunditatem.

FJÖLNENNINN, *adj.*, *perquam strenuus, de rege*, Mh. 3, 3 (fjöl-, nenninn).

FJÖLNIR, *m.*, *Odin, Grm. 46, Sk. 2, 18, SE. I 38, 86, 1; hús fjölnis, palatia, ædes Odinis, Valhalla, Krm. 25; Fjölnis kind, presapia Odinis, Asæ, Vsp. ed. Holm. 10, abest in Cod. Reg. et Cod. 544. Fjölnis eldr, ignis Odinis, gladius, geymir F. elda, custos gladiatorum, vir, Isl. 8; — fleytifengr, multum poeticum, poesis, carmen, RS. 11; — furr, ignis Odinis, ensis, gnyr F. fura, fremitus gladiatorum, pugna, ÓT. 43, 3; — glóð gladius, rjéða F. glóð gladium rubefacere, Isl. 14; — hrót (rót), procella Odinis, pugna, F. hróts ríkr, bellipotens, bellicosus, F. VII 79, 1, Si. 4, 2; — veig, potus Odinis, multum poeticum, poesis, fægir F. veigar poeta, Korm. 23, 1; — þing, pugna, Isl. I 164, 2, vide furrviðr. Fjölnir fjalla, *Odin montium, gigas, fyll f. Fjölnis, potus gigantis, poesis, carmen, SE. I 340, 1. — 2) id. qu. fjörnir, galea, permutatis labialibus l et r: fjölnis land, solum galeæ, caput, F. I 172, 3, quo loco Cod. B C habent fjörnir.**

FJÖLNÝTR, *adj.*, *ad multas res aptus, perutilis*, (fjöl-, nýtr): sjá in fjölnýta fold tellus polychresta, Bk. 1, 4; f. galdr cantio multimodis utilis, Gr. 6.

FJÖLSNERRINN, *adj.*, *perquam bellicosus, (fjöl-, snerrinn), Fsk., 38, 1: nê fjölsnerrinn fyrri | femildir konúgr víldi (vægdit jarl fyrir jöfri | Yggs niðr) friðar biðja.*

FJÖLSNÆÐR, *adj.*, *valde ligatus, variis modis connexus* (fjöl-, snærðr); fjölsnærð mæð carmen variis metri generibus artificiose compositum, SE. I 682, 2.

FJÖLSTÝGGS, F. III 24, legendum flugstyggis sec. membr. 132. *vita Halfredi.*

FJÖLSVIÐR, *adj.*, *perquam prudens, (fjöl-, sviðr). Sturl. 4, 45, 1. — 2) Odín, SE. I 86, Grm. 46. — 3) nanus, SE. II 470 (II 553 tantum apparet ex hac voce.... ðr). — 4) custos arcis Menglada, vide Fjölsm.*

FJÖLVARR, *adj.*, *in multis cautus, providus, multarum rerum sagax* (fjöl-, varr), Söll. 5. — 2) *nomen, ut videtur, gigantis, Harbl. 15, cf. fjölvör, f., quod nomen est feminae gigantis.*

FJÖLVERKR, *m.*, *gigas* (fjöl-, verkr, deriv. a verk), SE. I 549, 3.

FJÖLVINJADR, *adj.*, *multos amicos habens* (fjöl-, vinjadr deriv. a vinr), *multis amatus, epith. auri* (Fenju mældr), SE. I 654, 2.

FJÖLVITR, *adj.*, *magna sapientia, prudentia praeditus*, (fjöl-, vitr), *id. qu. margvitr, SE. I 668, 2.*

FJÖLVÖR, *f.*, *femina gigas, SE. I 552, 2, (gen. fjölvarar; propr. fem. adjectivi fjölvarr).*

FJÓN, *n.*, *Fionia, insula Daniae, SE. II 492.*

FJÓN, *f.*, *odium (a fjá, odisse, ut sjón, visus; a sjá, videre). De genere: hörð f. grave odium, G. 56, Grett. 69, 1; gram (grimm) fjón atrox odium, F. I 163, Jd. 11; ljóttlig f., turpe, fadum odium, RS. 33, adde Eb. 19, 13, Fbr. 35. Vekja f. með flrum excitare odia inter homines, Söll. 76; leggja f. á e-n odio habere aliquem, F. II 53, 1; fjón Braga kvónar odium Bragii uzoris (Idunnæ), homonymice, rapiditas vorticis (iðunnar), Grett. 69, 1. Plur. fjónir, Fbr. 11; hefja e-n frá fjónum, odium avertere ab aliquo, aliquem in gratiam reducere cum aliquo, Ad. 11. Sic et Rb. 388: en þeir (Gyðingar) ráku fjónum alla guða apámenn odiis persecuti sunt; qui locus minus accurate redditur, „inimicos sibi effecerunt“. Vide composita guðfjón, ryðfjón.*

FJÓNA, *v. a.*, *odio habere, aversari, (fjón), c. acc., f. sinn föður, Söll. 27.*

FJÓNBYGGJAR, *m. pl.*, *Fionienses, incolæ Fioniae, (Fjón, byggi), Hh. 54, 1.*

FJÖR, *n.*, *vita, vigor vitalis: meðan okkat fjör lifr dum vita nostra superest, Skf. 20; hyrr gaf hrími fjör calor prunæ vitam dedit, Vafpr. 31; vilja fjör e-s (s: hafa), appetere vitam alicujus, interficere conari, ÓT. 28, 1, plene dicitur, at vilja hafa fjör, lif e-s, Ljóv. 20 in prosa; dat. fjörvi, Söll. 1; fylliz fjörvi feigra manna impletur vita (vigore vitali) morientium hominum, Vsp. 37, ad quem l. SE. I 58: hann (Mánagarmr) fylliz með fjörvi allra þeirra manna, er deyya. Sækja fjör at e-m interfectendi consilio adgredi quem: þá er, sem er at úlf | óræknunum fjör sækhi tunc est perinde ac si ovis femina lupum pelli nascium interficere conetur, Korm. 5, 3. Plur., eiga þrennin fjör, tres vitas habere, quasi triplici vita gaudere, Ód. 20. — 2) partes corporis vitales, vitalia: fleinn hitti fjör, solum vitalia tetigit, hausit, Höfudl. 9; meidda fjör, vitalia ledere, de saxis ac spiculis, F. I 171, 1; sic et, lutu lángbarðar at ljóða fjörvi, Hg. 33, 7; heit*

egg við fjör seggja, *F. VII 71*; meilregni rignandi of hersa fjör, *HS. 6, 7*; ormar skriðu til fjörs serpentes vitalia (viscera) adrepserunt, *Gko. 16, HR. 29*.

FJÖRBANN, *n.*, impedimentum vitæ, (fjör, bann), mors, *ÖH. 16, 2*.

FJÖRBRAUT, *f.*, semita vitæ, (fjör, braut), cor vel pectus, plur. fjörbrautir, pectora, *Dropl. min. 4*.

FJÖRBRÖT, *n. pl.*, agonia, *Fm. 21*.

FJÖRGRAND, *n.*, noxa vitæ, (fjör, grand), mors, *Sturl. 6, 36, 3, Hild. 18*.

FJÖRGRÍÐ, *n. plur.*, gratia vitæ, incolumitas, salus, (fjör, gríð), id. qu. lífsgríð in prosa, *Mg. 31, 6*.

FJÖRGVALL, *Lokagl. 19*. Recte statuere videtur Raskius (ed. Holm. p. 62. not. 2), *G. Magnæum secutus*, tó fjörgvall errore librarii depravatam esse pro fjörgavill, quod derivat a fjör, vita, et göll, *f. in sing.*, neutr. in plur., id. qu. galli, noxa, sc. nocumentum vitæ, mors. Locus est: Lopzci þat veit, | at hann leikinn er, | ok hann fjörgvall fría, Loptus id nescit, quod ludificatus est, atque eum facti necessitas provocat (impellit, ∴ ad discaletam). Forte legendum sit: ok hann fjörg öll fjá, atque eum omnia numina auxiliaria odio habent, avergantur; de qua voce conjecturali, fjörg, cf. supra fjarghús et fjargvefr. Illud autem fría depravari potuit ex minus recta descriptione fya pro fjá, quemadmodum est in var. lect. ad *Hymk. 22*.

FJÖRGYN, *f.*, terra, tellus, *SE. I 476, 585, 3*; ut mater Thoris, *Harbl. 54*; gen., fjörgynjar burr, telluris filius, *Thor, Vsp. 50*; dat., á fjörgynja in tellure, *Og. 10* (pro fjörgyn, ut *Sifju, dat. a Sif*). Steði fjörgynjar, incus telluris, lapis, áll f. steðja, anguilla lapidis, serpens, hrynböð f. st. áls, sonora culcita serpentis, aurum, árr fj. st. á. hrynböðs, minister auri, vir liberalis, *SE. I 476, 2*. Propter formam fjörgvinn (vide sub fjörgynna) et formas variantes Björgyn et Björgvin, sumi potest tó fjörgyn proprie esse „amicam vel amicam sedem deorum, a voce conjecturali fjörg et vinr, vina, amicus, amica, quod cum verbo unna et una arcte videtur coherere. Voci fjörgyn respondere videtur Masog. fairgani, mons, it. fairhvas (fairgvus), mundus, terra; *AS. firgen, terra*. Quod adinet ad terminationem vocis, yn, conferatur foldyn, hlöðyn, telluris quoque poetica vocabula, it. nomen oppidi Björgyn (it. Björgin, á Björgin, *F. X 431, 71, dat. Björginju, F. VIII 439, var. 5*), gen. Björgynjar, et Björgvin, Björgvinar. Cum ceteris nom. opp. in yn, v. c. Skotyn, þoptyn, Hornyn, Gullyn, conferrí meretur observatio *N. Petersen* in Nord. Tidsskr. f. Oldk. II 57.

FJÖRGYNN, *m.*, Fjörgynus, pater Friggæ: dóttir, mör Fjörgyns, *Frigga, Lokagl. 26, SE. I 304*; eadem *SE. I 154* dicitur Fjörgvins dóttir (Fjörgynn, *qs. amicus deorum*).

FJÖRHARÐR, *adj.*, sævus in vitam, nocens vitæ, letalis, (fjör, harðr, *qs. fjörvi harðr*), lectio *Fsk. 35, 2* pro fjörharðr, epith. gladii, cf. herða, herðinn, it. lífkaldr.

FJÖRIR, -AR, **FJÖGUR**, quatuor, *Grm. 23, 33, 24*.

FJÖRLAG, *n.*, finis vitæ, mors, nex, cædes, (fjör, lag, ut aldrag), verða e-m at fjörlagi, perniciosum adferre cui, cui perniciosum esse, *Hávam. 120*; vera at f., interesse cædi, socium et administrum cædis esse, *Lokagl. 51, 52*.

FJÖRLÁT, *n.*, jactura vitæ, mors, (fjör, lát): at fjörláti ad mortem usque, *F. V 15, 1* (*F. XII 95*).

FJÖRLAUSN, *f.*, redemptio vitæ (fjör, lausn): verða flestir f. þola, coguntur plerique vitæ redemptionem pati (i. e. omnes vitam suam servare oportet, vel sub iniquissima conditione); vel, solutio vitæ, mors, hoc sensu: omnibus moriendum est, *Hyndl. 45*. Alias fjörlausn in prosa est vitæ redimendæ pretium, conditio vitæ redimendæ, *SE. I 352—4 Ed. Sæm. ed. Hafn. II 152*.

FJÖRLAUSS, *adj.*, vitæ spoliatus, mortuus, (fjör, lauss), gjöra fjörlausan, interficere, vitæ privare, *F. XI 194*.

FJÖRLEIGI, *Höfuðl. 18, dat. a fjörleigr*, vitæ liquor, i. e. liquor ex partibus vitalibus corporis manans, (fjör, leigr), sanguis, unde rectius scribitur fjörlegi, ut vult *G. Parli*. Locus est: stöðz fölk eigi | fyrí fjörleigi non consistebat miles præ vitæ liquore (i. e. præ sanguine copiose effuso). Duo *Codd. habent h. l. fjörleygi, dat. a fjörleygir, m.*, id. qu. fjörlegr, a leygir, id. qu. legrir, legrir, liquor, mare. Hæc autem lectio supponit in versu præced. eygi id. qu. eigi, non. *G. Magni putat, fjörleigir, m.*, accipi posse de ense, bellatore aut morte, ∴ fjörleigir = fjörlegrir, depressor vitæ.

FJÖRLESTI, *dat. sing. a fjörlestir, qu. v.*

FJÖRLEYSTR, *p. p. comp.*, qui vitam suam pretio redemit, vitæ donatus, (fjör, leysa, cf. fjörlausn), *F. X 125*.

FJÖRLÖSTR, *m.*, defectus vitæ, mors, (fjör, löstr): at fjörlesti, exiitio, habet *Ed. Sæm. ed. Holm.*, pro at fjörlagi, *Hávam. 120*. Acc. fjörlost occurrit *F. XI 135*, at veita e-m fjörlost necem adferre cui, et *Grág. I 187*, ráða eða gjöra manni fjörlost necis svasorem aut auctorem esse. Cf. fjörvan.

FJÖRLOT, *n. plur.*, exiitio vitæ, exiitium, (fjör, lot): at fjörlotum, exiitio, in perniciem, *Grg. 8*.

FJÖRM, *f.*, amnis Fjorma, *Grm. 27, SE. I 40 var. 7. II 255*. (sec. *Cod. Worm.*, *Reg. h. l. habet Form*). 128. 577.

FJÖRN, *f.*, amnis, lect. *Cod. Worm. SE. I 577 var. 19* pro fjörn. — 2) terra, *NgD. 81, id. qu. fjörn*. — 3) fjörn-harðaa *SE. I 428, 5*, mirum quam strenue, fortiter, puto = fyrna harðaa; sic etiam altera recensio *Fagrskinæ*. Ipsa *Fagrsk. 35, 2* habet *h. l. fjörharðaa, vide fjörharðr*.

FJÖRN, *f.*, terra, *SE. I 585, 3, vide fjörn*.

FJÖRNAM, *n.*, mors, vide fjörvan.

FJÖRNÆMR, *adj.*, vitæ noxius, vitam eripiens, (fjör, næmr a nema), epith. gladii, *Plac. 23. v. fjörnám*.

FJÖRNEPPR, *adj.*, vitæ contractæ, vitæ

brevis (fjör, neppr = hneppr), *brevis moriturus*, *propera morti devotus*, *id. qu. feigr*; tvændi fjörnepps, *vita hominis, propera morti destinati*, *Fbr. 33, 1 (GhM. II 340)*.

FJÖRNIR, *m., galea*, *SE. I 573, 1*. In *circumscriptione a) praeliatoris*, fjörnir freyr, *álfr, deus galeæ, bellator*, *Korm. 11, 8, Ha. 311*. — *b) praelii*, fjörnir gnýr, *fremitus galeæ, pugna*, *Ísl. 17*. — *c) telorum*: fjörnir fála, gríðr, *norm, securis (telum)*, *F. I 181, 1, SE. I 430, 2, Ód. 18*. — *d) capitis*: fjörnir fold, hlið, reitr, stallr, *terra, clivus, arca galeæ, caput*, *SE. I 676, 2, 678, 3, HR. 9. F. I 174*. — *e) cæli*: foldar fjörnir, *galea terræ, cælum*, valdr f. fjörnir, *dominus cæli, deus*, *Plac. 1*; fjörnir sunna hvels, *galea orbis solaris (solis), cælum*, *konungr sunna hvels fjörnir, rex cæli, deus*, *Has. 36, ubi sic: spönd lætr öll til yndis | öttlaust af því móti | sunna hvels ok sælu | sin börn konungr fjörnir*. Landa fjörnir, *galea terrarum, cælum*, buðlung (*pro* buðlagr) landa fjörnir, *rex cæli, deus*, *Sturl. 7, 42, 8, ubi verba sic construenda videntur: æstr, mæstr elgrundar þjóðkonungr! hjarg þá við (= hjálp þú við) öndu Brands. Góðsámir (= menn) beiða, (at) allviss buðlung landa fjörnir, sá er léttir prútt þinslum aldar, fíi Páls bróðr hvíld Paradísar, (ok) friði sílu öðlings. Vel forte rectius, sec. textum: Góðsámir (=menn) beiða buðlung landa fjörnir: allviss öðlingr fái prútt hvíld Paradísar; sá, er léttir þinslum aldar, friði sílu Páls bróðrur! In compositis v. haudr fjörnir. — 2) pirata, qs. galeatus, sec. SE. II 162, 3, ubi fjörnir fjöll, montes (terra) pirata, mare, addit enim commentator, „en i fyrri visu var hæft kallat fjöll sökundings“. Hinc explicari possit fjörnir máni, luna pirata, clipeus, F. II 315, 2, quanquam haud inepte explicatur per splendorem galeæ, ense, ut F. XII 59 ad h. l.*

FJÖRNUMINN, *p. p. comp., vita privatus, mortuus*, (fjör, numinn a nema), *Eb. 56, ubi in pl. fjörnuminn, ut fjörvi numna in acc. GhM. I 698*.

FJÖRR, *m., arboris vel fruticis genus aliquod; fjorr eða borr*, *SE. II 497*. *Collective in sing. fjorr, homines*, *SE. I 560, 1*. In *plur. fjorvar, viri, occurrit in altera recens. Fsk. msc. (impress. 38, 3 fjörvar)*, *fjorfa fór, iter virorum, i. e. expeditio militaris. Vide fjört et fyrvar, quæ ad hanc vocem pertinent*.

FJÖRR, *m., arboris genus, v. fjorr; fjörr hjarrar, praeliator, vir*, *Fbr. 22, 5 (GhM. II 298)*. *Plur. fjörvar, viri, absol., dat. fjörum, viris*, *SE. I 696, 2, ubi construo: nè spörum fjörum spurð spjöll, neque parcimus, quin hominibus res gestas, fando auditas, exponamus; v. fyrvar*

FJÖRRAN, *n., jactura vitæ, mors, id. qu. fjörtjón*, (fjör, rán) *biða f., oppetere mortem*, *Ód. 24. Fjörránsdómr, sententia condemnatoria, poena capitalis (i. e. dauðadómr). vox formata ad modum toú feránsdómr, quod etiam var. lect. est, Skáldh. 3, 19*.

FJÖRRANN, *n., domus vitæ, (fjör, rann)*,

pectus: *averð bitu fjörrönn gladii pectora perrugerunt*, *F. III 3, 1; vide legmann*.

FJÖRSEGL, *m., pulpa, musculus vitæ, (fjör, segi), cor*, *Fm. 32 (SE. I 358, 1)*.

FJÖRSELDR, *p. p. comp., qui vitam amisit, (fjör, selja), cæsus, prostratus*, *F. X 140*.

FJÖRSJÚKR, *adj., morbo letali agrotans, id. qu. hodie dauðajúkr, dauðveikr, vet. banvæn, (fjör, sjúkr), de puerpera*, *Og. 7, ubi vertitur, „vigore vitali debilitata“*. Cf. *fjör-sótt, et AS. feorh-seoc, Epos Bjovulvi 1633*.

FJÖRSÓTT, *f., morbus letalis, (fjör, sótt, cf. fjörsjúkr); hafa fjörsótt, kenna sér fjörsóttar* *FR. II 98, 2 et var. lect.*

FJÖRSÓÐNIR, *m., gladius*, *SE. I 564, 2, cf. fjörsváfnir*.

FJÖRSPELL, *n., jactura vitæ, (fjör, spell, mors: vinna fjandum f. necem adferre hostibus*, *F. XI 208; gera mðannum f., id., Merl. 1, 8. 46*.

FJÖRSPILLIR, *m., perditor vitæ, (fjör, spillir). interfector, percussor: f. Belja bölverðungar, percussor, deletor gigantum, Thor*, *SE. I 282, 2*.

FJÖRSÚNGR, *m., piscis species aliqua, SE. I 579, 2; cf. Fjörsing, draco marinus, Lex. Soc. Scient. — 2) accipiter, SE. II 488 571*. — 3) *Fjörsúngar, m. pl., puto fuisse adpellatam familiam Hundingianam, quemadmodum Volsungi etiam dicti sunt Ylvingi (Ylfingar); hinc arfr Fjörsúnga, hærditas (regnum hæreditarium) Fjörsungorum, Hund. 2, 23 (Völs. 7), ubi synonyma esse puto eðli öttar þinnar et arf Fjörsúnga*.

FJÖRSVÁFNIR, *m., SE. II 619, 5, qs. qui vitam consopit, interfector, gladius. Fuit Fjörsváfnir nomen gladii, a Kario Sölmundi f. possessi, Nj. 131, ubi hæ var. lect. sunt, Fjörsöfnir, Fjörsöfnir, Fjörsöfnir (fjör, svæfa et svefja, svafna)*.

FJÖRSVATNIR, *m., equus Noctis (id. qu. Hrímfaxi), SE. I 484 var. 9; Cod. Worm. ii. fragm. 748 (SE. II 459) et 1eð (SE. II 595) hæbent fjörsvartnir*.

FJÖRTÁL, *n., noxa vitæ, (fjör, tál), mors; særa f. at manni, necem alicui intendere, insidias moliri vitæ alicujus, F. II 84, vel h. l. fjörtál, de telo, h. l. securi, intelligendum, ut sensus sit, intentare cui securim*.

FJÖRTÁNDI, *decimus quartus, (fjörtán, 14), Hávam. 162*.

FJÖRTJÓN, *n., jactura vitæ (fjör, tjón), mors, Fbr. 6; fá f., mortem oppetere, mori, Grell. 39; gera f. inferre mortem, gervis fiskum | fjörtjón at því, inde piscibus nex paratur, Merl. 2, 89*.

FJÖRVALTR, *adj., vitam habens caducam, (fjör, valtr); gera mann fjörvaltan vitæ alicujus insidiari, ÓH. 156, 3*.

FJÖRVAN, *f., defectus vitæ, (fjör, van), mors, ut fjörlostr; í fjörvan, ad necem, Y. 44, 1 (AR. I 266), quo loco membr. E. hæbet fjörvám, id.*

FJÖRVANR, *adj., expers vitæ, (fjör, vanr), mortuus: hnigu fjörvanir, exanimis ceciderunt, H. 11*.

FJÖRÐ, *HS. 18, 2, F. II 328, 1, Mg.*

34, 9; *his locis tmesis locum habet, nam construenda sunt fjörðhjörð, fjörðjörð, fjörðfylkir, quas voces seorsim vide.* — 2) fjörð, *ÓT. 124, 2; hic ita variant lectiones: ÓT. l. c. et Fsk. 62, 1, var. 2 fjörð kom heldr í harða; fjörð kom heldr í harðan, F. II 318, 3; F. X 359, 1, it. Cod. C. F., citati F. II 318, 3, ferð kom heldr í harðan; ubi duplex phrasis confusa esse videtur, sc. at koma í harðan fjörð in durum sinum maris incidere, et at koma í harða ferð, in durum iter incidere, i. e. in angustias, difficultates incidere, vide ferð et fjörð.*

FJÖRÐFYLKIR, in tmesi, Mg. 34, 9, *rez Fjordensis provinciae, pro Fjarða fylkir, vel rez Fjordensis provinciae incolarum, pro Fjarða fylkir, i. e. rez Norvegicus, a Fjörðir, m. pl., Fjörð, provincia Norv., vel Fjörðar, hujus provinciae incolæ, Fjordenses.*

FJÖRÐHJÖRÐ, f., *grez sinus, (maris), pisces, de halecibus, pro fjarðar hjörð; per tmesin, fjörð ok gallt við hjörðu, i. e. ok gallt við fjörðhjörðu, et vendidi (eam) halecibus, permulavi, HS. 18, 2.*

FJÖRÐ, quartus (fjörir), *Hávam. 152, Vafþr. 26, Grm. 7.*

FJÖRÐJÖRÐ, f., *terra sinuum, pro fjarða jörð, i. e. terra sinuosa, Norvegia, F. II 328, 1, per tmesin, fjörð komst jarl at jörðu, i. e. jarl komst at fjörðjörðu, dynasta terrâ sinuosa (Norvegia) potitus est. Sic Norvegia dicitur víðra sunda lond, terrâ latorum fretorum (sinuum), Hg. 20, 1 (F. XII 27); et Raskius, in Rasks saml. Aftandl. I, 366, docet „Norvegiam a Lapponibus Vuodn (i. e. sinum) appellari“.*

FJÖRÐUNGR, m., *quarta pars (fjörði): at minimum fjörðungi, ex mea parte quarta (quatenus unus ex quatuor fratribus sum), H. 31, 2.*

FJÖRÐR, m., *sinus, Am. 29; dat. sing. fjarði i. e. fjarði (qs. a fjörðr v. fjarðr), pro fjörð, Ag. 16. Metaph., koma í harðan fjörð in difficilem sinum (i. e. angustias) venire, F. II 318, 3. l. fngs fjörðr, sinus ericæ, ericetum, vide sub voce fjarðölva. — β) mare, SE. I 504; fjarðar logi, flamma maris, aurum, skreyttir f. loga, auro ornatus, de manu, Ód. 10. — γ) liquor: dia fjörðr, vea fjörðr, liquor deorum, poesis, carmen, SE. I 236, 4, Nj. 103, 3. In compositis v. geðfjörðr, sverrifjörðr.*

FJÖSNIR, f. pl., *vide hvalfjósir.*

FJÖSNIR, m., *servus (propr., bubulcus, a fjós, bovine, SE. I 532, vide fjösnir.*

FJÖSNIR, m., *servus, Rm. 12 (a Norv. fjós = fjós, bovine), v. fjösnir. Fjösnir nomen viri est FR. II 242.*

FJÖT, Eg. 57, 2, *per apocopen pro fjötr, vinculum: foldar fjöt, vinculum terræ, mare, deila foldar fjöt, mare dividere, i. e. pernavigare. Verba, verè deildum fjöt foldar, parentesis est, quæ ad ipsum spectat Egilem, citato remigio e conspectu regis aufugientem.*

FJÖTR, m., *vinculum, sic scribitur ÓT. 26, 1 (F. VIII 341, FR. II 456), sapius fjöturr, quod vide.*

FJÖTRA, f., *in seminarum appellationibus*

non circumscriptis (ökend heiti) affert SE. II 490; puto esse nomen Bellonæ, id. qu. herfjötur; absol. de femina occurrit in Vigl. 17, 2; ut nom. propr. femina, FR. III 7; fjötra móins mærar, dea auri, femina, SE. II 632, 2: ok enn, sem kvæð bróðir Árai: Fjötra var sú móins mætt | mærar ok guði kær.

FJÖTRA (-aða,-at), v. a., *impedire (fjötr): fjötradr, impeditus, Hávam. 13; it. fato impedire: þat verðr, at sé fjöturr fjör þitt, eveniet, ut pecus (taurus ille) vitam tuam fato implicet, Eb. 63, 1, cf. fjöturr, fjötri falladr, it. Norveg. fjatre, fjætre, fjötre, arte magica retinere, impedire, de venatoriibus, qui carminibus creduntur feras impedire, quo minus ictum effugiant.*

FJÖTUR, n. pl., *vincula, Grg. 10.*

FJÖTURR, m., *vinculum, gen. fjötura, dat. fjötri; sleða fjöturr vincula rhedæ, Bk. 1, 15; compes, Hávam. 152, Fjölgm. 11, Völk. 11. Metaphorice: fjöturr handar annulus, SE. II 429; f. foldar, vinculum terræ, mare, fyrr foldar fjötra, ignis marium, aurum, Isl. II 366, 1, vide fyrrelynr; f. laufvöðr, lundar, vinculum silvæ, serpens, Merl. 2, 42. 44. — 2) id. qu. in prosa, herfjötur, n., consternatio et consilii inopia hominis fato præpediti: en þú, gramr, ridir | gleams andvani | fjötri falladr | í fjanda lið, Sk. 3, 16. — 3) fjöturr, Völk. 22. 32, de vinculo foliis fabrarum, puto, duo illa ligna verticalia, quibus inferior pars foliis sustinetur, et sena fjöturs, foveam sive locum depressum sub ipso folle. 4) composita: glymfjöturr, herfjöturr, hölmfjöturr, leggfjöturr, svalfjöturr.*

FJÖÐR, f., *penna; fjadrar blað, palma pennata, ala, v. leikblað; hana, fugls fjadrar, pennæ galli, alitis, ÓH. 220, 1, Hávam. 13; ala: bera í fjöðrum alis gestare, Vsp. 59. — 2) spiculum hastæ: fjöðr náði þá bita, Krm. 4; in prosa Eg. 153; fjadrar spjót, Grett. c. 47.*

FJÜK, n., *niz leni vento acta; kyllings fjúk, procella Kyllingi, pugna, Skaldh. 6, 14; f. lasta vehementia vitiorum, Lil. 78, cf. frost.*

FLÁ (flæ, fló, flegit), v. a., *pellem detraxere: fló ek af gyltar grisi geitbelg pellem caprinam porcello detraxi (i. e. coegi hominem se virum prestare), F. II 249, 2. — 2) lædere, violare: flærat hann eldr né járn eum neque ignis, neque ferrum violat, Fjölsm. 21. 22.*

FLAGÐ, n., *femina gigas, etsi non afferat SE. in nomenclatura gigantidum: flagðs goti, heatr, equus gigantidis, lupus, Höfuðl. 9, F. VII 354, 2; hlifar flagð, gigantis clipei, securis, ÓT. 18, 3, vide hlymnarð: hristandi hlifar flagða, securis (tela) concutiens, pugnator, GS. 30. — β) flagð, plur., id. qu. tröll, gigantes: ek bað f. deilu við þau, ÓH. 92, 5 (AR. I 325, 1); f. hvöttu mik til Fyrileifar, Mh. 2; f. ollu þvi, FR. III 35. — γ) monstrum: homo portentosus, belluæ instar, hvat er þat flagða? quid istoc monstrorum est, Fjölsm. 2. 3; monstrum mulieris, pessimæ indolis femina, Hlyndl. 38. — δ) furia: at mun flagði in gratiam furæ (Erinyos), Hm. 15, vel h. l. una voce composita scribendum*

munflögð, atrocitas animi, ira, odium. Sic sverriflögð, monstrum atrox, pro summa malitia ponitur, Eg. 44, 1. — c) vide composita brynflögð, munflögð, oddflögð, sverriflögð.

FLAGDVIGG, n., jumentum gigantidis, (flögð, vigg), lupus, Hk. 100.

FLÁHUGADR, adj., subdolo animo, (flár, hugadr), de vulpe, var. lect. pro fárhugadr, Mál. 1, 41; videtur tamen rō fláhugadr, etsi contextus perbene aptum, correctionem sapere.

FLÁHUGULL, adj., subdolos, dolos animo agitans, (flár, hugull), Gullk.

FLAKA (-ki,-kta), v. n., extendi, extenso corpore jacere: ulla falsi flakir innan of alla meing vir per totum lectum se extendit, Hít. 14, 3.

FLAKKR, m., lupus: fylkir gleðr í fólki | flakk ok svan flakkar rex in acie lupum corvumque exhilarat (saturat), SE. I 512, 2. Huc et pertinet var. lect. F. X 187, 1, þá flakkr, lupus unda, navis. Propr. est oberrans, vagus, a flakka, oberrare, vagari (F. VIII 240; flakka land af landi, FR. II 228; flökkunarmaðr erro, Th. Síðuk).

FLÁNGI, m., vir procaz, petulans, immodestus, SE. I 532.

FLÁR, adj., subdolos, astutus, vaser, fraudulentus. Compar. flárrí, superl. flástr. Flár til flár, callidus in parandis opibus, vel fraudulentus in oves, FR. I 476, 2; flá erin subdola es, Hyndl. 6; flá tunga lingua fraudulenta, Lokagl. 31; flá ulit (neutr. pl.), subdola amicitia violatio, Hávam. 123. Neutr., flátt var undir dolus suberat, flátt er tilsejka periculosum est locum accedere, Am. 36; advorb., hyggja flátt, mentem subdolum gerere, vafre cogitare, Hávam. 45. 90; hyggja flátt vaferrime cogitare, ibid. 91.

FLÁRÁÐR, adj., fraudulentus, subdolos, (flár, ráðr): orð fláráða verba hominis s. b. doli, Hugom. 14, 2; fláráð tunga lingua fraudulenta, Hávam. 120; fláráðir gríðniðingar subdoli proditores, Gd. 42.

FLÁRÁÐUGR, adj., id. qu. fláráðr, (flár, ráðgr): fláráðugt dýr, animal versutum, vafrum, Mál. 1, 22.

FLÁRÆÐI, n., dolus, fraus, (fláráðr), Ha. 199, 1.

FLÁRÆÐINN, adj., id. qu. fláráðr (fláræði): fláræðin þau bæði (neutr. pl.), illi ambo (vir et femina) subdoli, Selk. 2.

FLASA, f., mulier petulans et immodesta; gen. flasa: vaskeytt er far flasa, Grett. 80, 1. [Grett. ed. Hafn. 1853, c. 77 pro flasa habet flaski s. flákki, m., cujus significatus incertus est].

FLASA, f., fissura, rima, plur. flásur: margar flásur í eggju mulla fissuræ in acie, Eg. 38.

FLATR, adj., planus, epith. annuli: flatr baugar, SE. I 706, 3. — 2) supinus: draga mann flatan inn í béd, Nj. 146, 2.

FLATSLÓÐ, f., via plana, (flatr, slóð): f. Fréða, plana semita pirata, mare, pelagus, ÓH. 168, 2.

FLATSÆNG, f., lectus in pavimento stratus, (flatr, sæng), Nikuláskvæði. 4.

FLATVÖLLR, m., planus campus, aquor

(flatr, völlr): fl. flейja, mare, H. 37; fl. bauga (circularum), clipeus, draugr flatvallar bauga, arbor clipei, vir, Ísl. I 162, 2. (F. III 149).

FLAUG, f., volatus: (fljúga): arnar flaug volatus aquila, nú er ægis jódraugum arnar flaug of vangi, nunc viris aquila volatus est super campo, i. e. nunc in conspectu virorum aquila campo supervolat, unde pugnam instare colligit, cf. Sk. 2, 20, Sturl. 9, 19, Hít. msc. c. 33. SE. I 232, 2; cf. godreið. Sic in prosa, de volatu: þessi flaug vannst um eina eykt daga híc volatus avium per trihorium duravit, GkM. II 664; stórfjadrar, er flaug megi af taka, pennar majores volando utiles, Sk. 114. De volatu, jactu telorum: brodda flaug volatus telorum, F. II 311, 2; fleins flaug, HR. 35; flaugar dörr hasta volans, Mg. 32, 2. In prosa: at þat (leirit) þoli vel flaug, meðan því er kastað, Sk. 423; grjótfaug conjectus sazorum, Sturl. 2, 110, F. VI 156. VIII 223; at sigra fugl á flaug, GkM. III 284. De repentino motu hominum, vera á flaug, flaugum, Nj. 196; de vago rumore, geyrðis nú orðflaug mikil af Þorhaddi ok sonum hans til Þorsteins, Th. Síðuk. — 2) fuga, id. qu. flug. in compos. flaugtrauðr. — 3) una ex sagittis Guseris, FR. II 122. — 4) in compositis: harmflaug, hjörflaug, málmflaug, svanflaug.

FLAUG, f., SE. I 583, 2, et flaugarskegg, ibid., vox mihi ignota. Occurrit et Sturl. 3, 2: í því kemr annat áfall svo mikitt, at yfir gekk þegar ukipit, ok drap ofan flaugina, ok af vigin bæði, ok utanborðs allt þat er laust var á bálkanum. Forte flaug est id. qu. barð, pluteus ad utrumque latus proræ, et flaugarskegg id. qu. skegg in tō barð (þar var skegg á ofanverðu bardina hváru-tveggja. ÓT. 119, sn.) Vel flaug est id. qu. ennisþánn, tabula puppi vel proræ affixa (aplustre), ornamenti causa vel tanquam insigni; tum flaugarskegg respondet pinnis ac cristis, quæ ex apice aplustrium eminebant.

FLAUGTRAUÐR, adj., fugæ nescius, intrepidus, (flaug, 2, trauðr), Hund. 1, 32, id. qu. flotta trauðr, Hund. 2, 23.

FLAUGUN, f., volatus: goira flaugun, volatus lancearum, Am. 23 (flaug); prope accedit forma flugan = flaug, flug, var. lect. Nj. Vers. p. 430, not. s. it. fléinn á flaugun, Mál. 2, 66.

FLAUMR, m., impetus: sverða f., pugna, SE. I 372, 1; göndlar f., id., Vigagl. 27, 4; hildar f., id., fólgr hildar flaums miðtes, SE. I 374, 1; herja f., id., gautar herja flaums viri, Ag. vide oddflaumr. — β) præcipitatio: fellidómr flaums, sententia præceps, temeraria, Mg. 17, 9. — γ) multitudo, turba: kvenna flaumr cætus mulierum: en þá er sér á Ságu | saums í kvenna flaumi quum vero conspicitur femina in cætu mulierum, Vita Halfr. (ÓT. Skk. II 306); vide sjóðflaumr, turba crumena, pecunia. — δ) lætitia, ut glaumr: flóðhyrs fold nemr flaum af skáldi, Ísl. II 252, 2; seima Guðr rænir mik flaumi, Jd. 5.

FLAUST, n., navis, SE. I 582, 3, Hund.

1, 28, *ÓH.* 27, 2; en fljóta flaustr, *F.* VI 427, 2; *dat.* flauasti, *SE.* I 254, 4; flauz = flaustr, *SE.* I 494, 3 var. 11; áyr flaustr *naves ornata*, *Hh.* 22; hlaðit flaustr, *Éb.* 40, 4 (*AA.* 236, 2). Flaustra veigr, *via navium, mare*, *Hh.* 35, 2; íða flaustr, *navis accipitrum, manus, jörð íða flaustr, Tellus manus, femina*, *ÓH.* 168, 2. Vide sigrflaustr.

FLAUSTR, *n.*, *navis* (*id. qu. flaustr*), *Höfuðl.* 5; *dat.* flaustri, ferðaz vill hún flaustri 1, *Skáldh.* 6, 37; tíða flaustr, *naves rei divinæ, templa*, *F.* XI 311.

FLEGGM, *m.*, *gigas*, *SE.* I 549; flegr, *id.*, *Cod. Worm. SE.* II 470.

FLEINBÖRR, *m.*, *deus teli, puginator* (*fléinn, börr*), *pl. fleinbörvar*, *F.* I 172, 3.

FLEINBRAG, *n.*, *id. qu. fleinbrak*: „þat er kenning at kalla fleinbrag orrostu“, *Cod. Reg.*, *SE.* I 600, var. 13.

FLEINBRÆK, *n.*, *fragor teli, pugna, fleinbraks furr, ignis pugna, gladius*, *Sf.* I 600, 1.

FLEINDÖGG, *f.*, *pluvia telorum, nimbus telorum*, (*fléinn, dögg*). *pugna, gen. fleindöggvar*: fleindöggvar stafr, *præliator, vir*, *Eg.* 67, 5.

FLEINDRÍFA, *f.*, *nimbus telorum*, (*fléinn, drífa*), *pugna*, *F.* V 91, 1, *Merl.* 2, 68.

FLEINGALDR, *m.*, *sonus telorum pugna; fleingaldr-völr gladius*, *Ísl.* 7.

FLEINGLYGG, *n.*, *ventus telorum*, (*fléinn, glygg*), *pugna*: heyrja fleinglygg, *pugnare*, *Ísl.* 9.

FLEINHREGG, *n.*, *procella telorum*, (*fléinn, hregg*), *pugna*, *Sturl.* 7, 30, 3, *ubi sec. var. lect. construere præstat, Þórðr vann flest fleinhregg = Sighvata sun gat at semja vigra dunur.*

FLEINHVESSANDI, *m.*, *acuens telum*, (*fléinn, hvessa*). *pugnator, vir*, *Grett.* 10.

FLEINLUNDR, *m.*, *arbor teli*, (*fléinn, lundr*). *pugnator, vir*, *Orkn.* 82, 1.

FLEINMÓÐI, *m.*, *deus teli*, (*fléinn, móði*), *pugnator, vir*, *SE.* II 166, 4. 422, 3; *vide sub voce deilli.*

FLEINN, *m.*, *spiculum, telum, sparus*, *SE.* I 569, 2, *Höfuðl.* 10. 13, *Atom.* 5, *Hávam.* 153; *dat.* fléini, *Hávam.* 86, *sed flein, Rm.* 32, *ubi flein at fleyrja telum con-jicere.* „Ór ein, er fleinn er kalladr“, *Hg.* c. 31, *F.* I 45; *rjóða flein. telum cruentare, pugnare*, *Sturl.* 5, 4, 4; *sóð fleina sanguis, Hg.* 33, 7; *land fleina, terra spiculorum, cli-peus, meginskíð fleina lands ingens gladius*, *SE.* I 678, 3; *fleina smar, mare spiculorum, sanguis*, *ÓT.* 97, 2, *vide furherðir*; fleina skóll pugna, *þ. Hrað.* 11, 1. — 2) *bra-chium ancoræ, dens anchoræ*, *Me.* 20, *Hh.* 31, 2, *FR.* I 481, 1; *plene: akkeris f.*, *Ag.* *Composita: rennfleinn, (snamfleinn), und-fléinn.*

FLEINRJÓÐR, *m.*, *rubefaciens telum*, (*fléinn, rjóðr*), *præliator, vir*, *Plac.* 8. 22; *in vocativo*, *F.* II 274.

FLEINRYRIR, *m.*, *qui pauciora reddit tela*, (*fléinn, rýrir*) *adividuus puginator*, *Sturl.* 4, 41, 1 (*AR.* II 360).

FLEINSTÖKKVANDI, *v. furr.*

FLEINSTYRANDI, *m.*, *dirigens telum,*

rector spiculi, (*fléinn, stýra*), *pugnator; pl. fleinstýrandar, acc. stýranda: vör höfum felða fjóra dýra fleinstýranda quatuor eximios præliatores dejecimus*, *Nj.* 80.

FLEINSTYRIR, *m.*, *rector teli*, (*fléinn, stýrir*). *pugnator, vir*, *SE.* I 640, 1.

FLEINSYNDI, *m.*, *ostendens telum*, (*fléinn, sýna*), *pugnator, þ. Hrað.* 9, 2.

FLEINVARPAÐR, *m.*, *conjector, missor teli* (*fléinn, varpaðr*), *præliator, vir; plur. fleinvarpaðir homines*, *Merl.* 2, 103.

FLEINVEDR, *n.*, *tempestas telorum*, (*fléinn, vödr*), *pugna, allstakkr fleinvedro-lorica, ejus boði, puginator, vir*, *Sturl.* 4, 20, 1.

FLEINÞEYRR, *m.*, *tempestas teli*, (*fléinn, þeyrr*): *gen. fleinþeyrs árr, minister pugna, vir*, *Selk.* 17.

FLEINÞING, *n.*, *conventus teli*, (*fléinn, þing*), *pugna: fleinþings boði. puginator, vir* (*in vocativo*), *Krm.* 28. *Fleinþingasamr, adj., bellicosus*, *F.* VII 328, 1. *Fleinþings vörðr, vir. Ag.*

FLEINÞOLLR, *m.*, *pinus teli*, (*fléinn, þollr*), *præliator, vir*, *SE.* I 692, 1, *Ha.* 321, 3.

FLEIRI. *compar. a marer; construitur cum sing., sec. Cod. Worm. SE.* I 410, 3, var. 17, *sem fleiri tíða Hjaðninga grjóða, ut plures feminæ, quo loco Cod. Reg. habet tróðar, q. plur. a tróð, f., alii tróðar, pl. a tróða. Cf. superl. flestr, quod sæpissime in singulari numero usurpatur. Neutr. fleira pro meira, plus: því at færri veit, er fleira drekkur, quo plus potat, Hávam. 12; sic et Fbr. 44, 1 (GM. II 398, 1) fleira fê (= meira fê), plus pecuniæ, o: þær fengu mér færa (minus), ok Grími miklu fleira fê, en þúrf væri. Sic in prosa fleiri in sing. pro meiri, F. IX 379, fleiri vásbúð hafði hann (Sverrir), en vör höfum haft, et ÓT. c. 26, miklu fleiri fótgaungu herr multo plus peditu-m; fleiri skipun plures variationes, SE. I 676.*

FLÆJA (*flæ, flæða*), *v. a.*, *fugere* (*i. e. fljaja id. qu. fljaja*): *munka ek flæja ego non fugiam*, *Bk.* 1, 21, *H.* 22; *flærat eld non vitat (vitabit, timebit) ignem*, *F.* VI 363, 1; *flæði fugiebat*, *Hb.* 11, 2; *flæðu fugiebant*, *G.* 49, flæðu, *id.*, *Plac.* 47; 1. *pl. conjunct., flæðim fugeremus*, *F.* II 181, 1; *perf. inf. flæðu: ek frá jarl flæðu af hjarli audívi dy-nastam e regno aufugisse*, *Ód.* 9.

FLÆKJA (*flæki, flækta, flækt*), *v. a.*, *in-tricare, perplexum reddere: f. skil veritatem perplexam reddere, mentiri*, *Eb.* 19, 7.

FLEKKLAUSS, *adj.*, *sine labe, labis expers*, (*flækk, lauss*), *Lil.* 65.

FLEKKR, *m.*, *macula, labe, nota; plur. -ir, sed flekkar, GM. III 292: sár fell flekkum á hvára il vulnus latis plagis illatum est utrique pedum planta*, *ÓH.* 92, 4, *i. e. utraque planta pedum (ambulando) latus vulnerata est (detrita cute)*. Sic in prosa, *id. qu. dilli, blettr, F.* III 125; *branaflækkur, nota igni inusta*, *F.* XI 38: *flækk á virðing, macula, nota honori (nomini) inusta*, *þ. Stang.* 4. — 2) *labes animi, vitium morale: hrein-lifr var alla æfi, í áa þeim flekk, sem*

marga blekkir, in omni vita castus, expers erat vitii illius, quod multos homines corrumpit, Ník. 34.

FLÆMA (-i,-nda,-mt), v. a., *pellere*, vide útlæma: f. mann af ríki regno expellere, F. VIII 301.

FLÆMÍNGJAR, m. pl., *Flandri, Flandria incola*, ÓT. 30, 2. Flæmingja veldi Flændria, Krm. 10. Flæmukr Flandricus, Isl. I 200.

FLÆMÍNGR, m. vir *sapius expulsus*, vel in fugam coniectus (flæma), Ý. 30, ubi constructus: jótans eykr rauð farra trjónu á Agli flæming. Cf. Grett. 21. — 2) gladius, SE. I 566, 2.

FLÆNGJA (-gi,-gda,-gt), v. a., *flagellare*, Líl. 65.

FLENNNA (-ni,-nta,-nt), v. a., *raptim retrahere, tumultuarie rapere*: f. upp, raptim versum retrahere, expandere, fl. leðr upp at emi (o: eadi), corium, quantum quantum est, versum retrahere, Snegl. Cf. Eg. p. 305, var. s; hinc flænneygr diductis oculis, FR. I 393.

FLÆR, 3. s. *præs.* 1) v. flá. 2) v. flæja; cum aeg. flærat.

FLÆRÐ, f., *fallacia, fraudulentia, dolus*, (e flár, unde flærðr drykkir potus venenatus, FR. I 142), *Spec.* flerd, id. Plur. flærðir doli: „en á fundi þeim í flærðir reynaz”, Merl. 1, 43; teygja fljód & flærðir ad fraudes adlicere, Hávam. 102. — β) noxa, detrimentum: tjörnir norn kom flærð at skjaldum securis (telum) noxam clipeis adtulit, Ód. 18.

FLÆRÐARAUKINN, p. p. comp., *fallax, fraudulentus*, (flærð, auka), Has. 39.

FLÆRÐARFULLR, adj., *astutius plenus*, (flærð, fallr), de diabolo, Ník. 40.

FLÆRÐARKUNNR, adj., *fraudibus notus*, (flærð, kunnr), SE. II 228, 1.

FLÆRÐARLAUSS, adj., *sine fraude, innocens*, (flærð, lauss), de corpore Christi, Krossk. 14.

FLÆRÐARSTAFIR, m. pl., *fallacia, dolus*, (flærð, stafir), Bk. 1, 32.

FLÆRÐVARR, adj., *fraudibus abstinens*, (flærð, varr), Plac. 8, ubi flærðvar; dat. sing. flærðvörum, Hugsm. 29, 6.

FLES, f., *scopulus planus in mare procurrentis; in plur. flesjar, et fles, neutr.; fles galdra, scopuli sonorum, dentes vel labia*: Óðreris alda þýtr við galdra fles, unda Óðreris fremit ad scopulos sonorum, i. e. carmen in primoribus labris versatur, SE. I 248, 3.

FLESDRÓTT, f., *incolæ scopulorum litoreorum*, (fles, drótt), gigantes, SE. I 298, 2. cf. fjörþjóð sub voce fjara.

FLESK, n., *lardum, it. fleski, n., id.* Rm. 29. Plur. gen. fleska, Grm. 18.

FLESTR, superl. a margr, plurimus; sæpe in sing., ut flestr madr of frá plurimi homines audiverunt, Höfuðl. 3; it. omisso madr: þat tel ek fyrst, er flestr um veit, quod plurimi norunt, Ad. 17; flestr var reyndr í fastri fleina drífu, plurimi militum, ÓH. 246. Similiter Fsk., 152 „ok gekk lýðr allr á móti (líkinu), ok flestr allr grátandi,”

quod F. VI 3 exprimit, „ímóti líki hans gekk allr lýðr, ok flestr grátandi”. Þá er flestum hal fjörþjóð gera. (putei), qui plurimis hominibus necem adferunt, Merl. 1, 8; flestr fagrbygg Fróða plurimum auri, Ód. 25; flestan dag, flestan aldr, perpetuo, Grm. 15, F. VI 196, 2; flestan, elliptice, ut plurimum, sæpe: þá kysta ek meý daglengis flestan eam ego virginem sæpe totos dies sum osculatus, Korm. 8, 1. — 2) maximus, plurimus, id. qu. mestr: eiga flestr ráð brúðar plurimum potestatem virginis habere, Alm. 4.

FLET, n., *scamnum, sedile*; setjaz miðra fletja in medio scamno considere, Rm. 4; flets strá, stipula scamni, scamnum stipula constratum, Lokagl. 47; flet fngrlig flóð í gulli splendida scamna auro inuncta, Vegtk. 11; láttu á flet vaða gullskálir fac ut in sedilia grassentur, Ghe. 10. — 2) domus, ædes, domicilium, fundus: á fleti brúðar in domo fratris, Bk. 2, 32; á fleti fur in ædibus præsens, Hávam. 1; ef lengi sitr annars fletjum á in alienis ædibus, Hávam 35; vaxa upp á fletjum, Rm. 32; þars fóstri minn fletjum stýrði, domibus præerat, i. e. habitavit, H. Br. 10; ör Gýmis fletjum, ex domiciliis Gymeris, i. e. e mari, FR. I 475, 2. — 3) lectus: sá er kögla ber frænda hrærs af fletjum niðr qui artus cognati cadaveris (mortuum cognatum) fert deorsum de lecto (nam alti erant), Sonart. 4, ubi GMagn. jungit hrærs flet lectus funebris. Fletju þöll pinus lecti, pro fletja þöll, i. e. femina in lecto se continens, Skaldh. 6, 20. — 4) locus, ubi quis se continet, aut continere solet; stafns flet, locus vel sedes navis, mare, stafns flet-hrafn, corvus maris, navis, stafns flet-hrafn hlakkar-dynr, pugna navium, pugna navalia, ÓT. 20, 2, vide dymbeidir; vel sec. var. lect., fletbálkr stafns, id. qu. lypting, celsa puppis, stafns fletbálka hrafn navis, etc. — 5) vide composita broddflet, geirflet, heinflet, líflet.

FLETBJÖRN, m., *ursus scamni vel lecti*, (flet, björn), domus (ut fletvargr), fótleggfr fletbjarnar veggja, crus parietum domus, columna lateralis domus, id. qu. súla, SE. I 302, 1.

FLETTA (-tti,-tta,-tt), v. a., *spoliare, exuere; in prosa absol., vestibus exuere*, Sturl. 5, 29. 9, 20; f. menn vápnum ok hestum armis equisque spoliare, Sturl. 7, 10. Hinc flettr frygðum heims hujus vitæ amoribus (deliciis) privatus, Skaldh. 7, 3.

FLETTUGRJÓT, n., *sing. tant., lapides discuneati, scissi*, (fletta, saxa discuneare, grjót): fundr flettugrjótis, conventus scissorum lapidum, pugna, ÓH. 187, 2. Occurrit vox Sk. 422, ubi sic de missilibus: „smágrjót hart, bæði flettugrjót ok aðra harða steins”. Flettugrjót est = klost af grjót, hleypt grjót, ad formam flettiskepta, palus diffusus.

FLETVARGR, m., *lupus scamnorum vel lectorum*, (flet, vargr), domus SE. II 196, 1, cf. fletbjörn.

FLEY, n., *navis*, SE. I 582, 3, Hund. 2, 4. Flátvöllr fleyja mare, H. 37; bergsaxa fley, navis nanorum, poesis, carmen, SE. I

248, 4, ubi fley dat. sing. est, hlyða b. fley (pro fleyi), aures præbere carmini. Vide fleybraut.

FLEYGA, id. qu. fleygja, jacere, mittere:

FLEYBRAUT, f., via navis, (fley, braut), mare; plur. fleybrautar: sem fleybrautar fljóti fley meðal tveggja eyja ut si navis (navigium, navicula) per vias maris fuitet inter duas insulas, Vita Halfr. (ÓT. Skh. II 306), ubi fley, navis minor, lintrculus, distinguitur a skeið, navi majori longa, in hemistichio sequi. Vide fleyr.

FLEYGA, id. qu. fleygja, jacere, mittere: fleygendr þrimu leygjjar, missores gladii, viri, homines, Has. 39. Vide lit. j.

FLEYGARÐR, m., agger navis, clipeus, (fley, garðr), Vigagl. 27, 1, Plac. 12, vide furviðr et furlestir.

FLEYGLÁRR, m., qui jacit, mittit, (fleygja, árr): plur. fleyglárar fræningsa fura, missores auri, viri, Eb. 22.

FLEYGINJÖRÐR, m., deus jaciens, (fleygja, njörðr); plur. fleyginörðir fjarðelds, missores auri, viri, SHI. II 227, 2.

FLEYGIR, m., missor, qui jacit, mittit, (fleygja): f. hrotta (ensium), pugnator, þ. Hrað. 8, 1; f. hjálms ok borða missor galea et clipei, id., Skáldh. 1, 14. — 2) ver-veiz, dux gregis, Ísl. II 330.

FLEYGIÐOLLR, m., pinus jaciens, (fleygja, þollr), i. e. qui jacit: f. Niðar branda, missor auri, vir, Hiid. 18, ubi co-hæret: fleygiþolli N. br. varð fjörgrand falls, viro accidit mors casus, i. e. mors, casu effecta, o: casus viro necem adtulit.

FLEYGJA (-gi, -gða, -gt), v. a., jacere, conjicere, mittere: f. flein, kólfi, spiculum projicere, Rm. 32. 43; absol., telum projicere, mittere, Vsp. 22; f. hauki, accipitrem projicere (ut viri principes inter venandum facere solebant ÓH. c. 90), Gha. 18. — ß) neutr., citato cursu ferri, projici: personaliter, fleygir hart of hauga hestr equus per colles cito cursu fertur, Mg. 34, 6 (pros. F. VIII 418); impers., slum fleygði or sudrheimi scintilla projecta sunt ex plaga meridiana, Vafþr. 31; þá fyrir geislum grjóti fleygði tum þrá radiis saxa volabant, Krossk. 18; fleygir Bólmar baugi, mare, unda ruit magno impetu, SE. II 491, 4. — γ) part. act., fleygjandi, m., missor, plur. fleygjendr: f. auðs, alinleygjjar, missor divitiarum, auri (v. sagitta), vir, SE. I 322, 4. 424, 5; fleygjendr fjörnís mána, missores gladii, pugnaiores, F. II 315, 2.

FLEYGR, m., ala (id. qu. flugr): fleygs hjórr, gladius v. telum ala, unguis avium, Ha. 321, 2, tum construendum: hrafn hraðföiz kleyfðan fleygs hjórr of valtafni í Sudreyjum corvus movit sibi fissum ala telum (ungues suos) super cadaveribus. Sed adsumta lectione fleygr, sec. var. lect. F. X 130, 1, sic legenda sententia est: fleygr hrafn hraðföiz of hjörkleyfðu valtafni í S., alatus corvus movit se (lætatus est) super cadaveribus gladio dissectis, ab adj. fleygr, volucris, quod optimum sensum parit. Compos. hvassfleygr, varfleygr. — 2) difficile est Has. 56: þess

á ek mér at meiri | margrikr jöfurr líknar |... leys ok foldar egis | fridar sjálfan þik biðia, ubi literarum metricarum ratio soadet, legendum esse fleygs, forte hoc ordine: margrikr jöfurr fleygs foldar egis! ek á at biðja þik sjálfan þess at meiri líknar ok fridar mér (til handa); si fleygr, adj., accipi posset pro mobili, fleygr foldar egir, mobilis galea terræ, foret cæli appellatio, cujus jöfurr, deus, cæli rex.

FLEYMARAR, Vigagl. 26, 2. Vide mari et mögrennir.

FLEYR, ÓT. Skh. II 306, in „fleyr át meðal skerja“; hunc versum Vita Halfredi, sec. membr. 132, sic habet: fley meðal tveggja eyja. Forte fleyr (etsi minus metro aptum) sit id. qu. freyr (alias fraud). et fleybrantar (gen. sing.) freyr, spuma maris arefacta; vel fleyr id. qu. Norveg. flæ, plur. flærar (nobis flá, plur. flár), suber, cortex. Sed imitatus est hunc locum auctor Viglundarsaga (ed. Hol. 1756, 4°) sic: Svo list mér, hin mjóla, | maðr þinn, en brýnþagra, | sem flæytr fljóti | ferjubátr með skerjum. En þá ek sé þik sjálfa | átrángvaxna framganga, | er sem skrautlig skriði | skeið yfir máva heiði; imitatus est et E. Olavius, Kvæðabók, p. 225.

FLEYSKIP, n., celox, navigium leve, (fley, skip, qu. fleygiskip = lottiskip), F. II 218.

FLEYSTÈTT, f., via navis, mare: fleystèttar hernirðir classiaris, HR. 27.

FLEYTIFENGR, m., adquisitio fluida, res fluida adquisita, liquor adquisitus (qu. fljótandi fengr, ad formam fleytifullr, a fljóta), vel res adportata, adportando adquisita (fleyta = flytja): f. Fjölneis, res ab Odine adportata et adquisita, mulsum poeticum, poesis, carmen, RS. 11, ubi alii flytifengr.

FLEYVÁNGR, m., campus navis, (fley, vángr), mare: fleyvángs furr, ignis maris, aurum, fleyvángs fura lestir vir liberalis, Ha. 280; fl. fura njörun (ut legendum videtur, pro mörum, mærin), femina, Sturl. 4, 20, 2; fleyvánga árr, minister maris, vir, Sturl. 4, 31, 2, ubi sic construo: örfengr Eyjúlfr hefir varist lengi niu fleyvánga árum í Grimseyju díu se a novem viris defendit. Sic construendum videtur GS. 21 fleyvánga menn (= sjómenn, nautar), homines: fleyvángs menn segja, at elgs fjarðar menhlin haði, etc. Fleyvángs, Orkn. 81, 4, aut est gen. absol., per mare, aut, quod malim, construendum cum seggr vel itr drengr in hemistichio sequi, o: itr fleyvángs drengr, berit Skögul borða, fægipellu fjallfriss, aprt þaa orð til Orkneyja, er orar, at, etc.

FLÆÐA (flæði, flædda, flæði), v. n., inundare (flóð): imperf. flæði pro flæddi: dik flæði of líkum flævius corpora casorum inun-davit, F. X 191.

FLÆÐABÁL, n., ignis maris (flæðr, bál) aurum, þ. Hrað. (ed. Hafn. 1848) str. 5.

FLÆÐR, f., venilia, ut flóð, (Eg. 80 flæðrin, 27 biða flæðar). — 2) mare: fram at flæði usque ad mare, Mg. 32, 2; flæðar eldr aurum, flýtir flæðar elds vir, Plac. 42

(ubi flæbar); flæbar bál aurum, meidar flæbar bál riri, *Gþ. 16*; flæbar hlynr, *platanus maris, navis, SE. I 504, 4*; flæbar brik, *tabula maris, navis, Hg. 20, 2, sed flæðubrik, id., F. I 39, 2, ubi flæðu in voce compos. et id. qu. gen. flædar, ut búðunautr pro búðarnautr, etc., vide búðakir; flæðar stjarna, stella maris, Sancta Maria (vide stjarna), G. 2. Vide hornflæðr, bensflæðr, bálflæðar.*

FLÆÐU, *perf. inf. v. flæja. qu. v.*

FLÆK, *f., pannus; exprimitur per hédinn, Ha. 83*; vefja hattar land sikum, *caput pannu obvolvere, i. e. dolo circumvenire, decipere, Band. 5, ut vefja heðn' um höfuð.*

FLIM, *n., cavilla, contumelia, de probroso carmine: sim er opt kveðit, Fbr. 44, 1 (GkM. II 398)*; in prosa, *kveða f. um mann carmine quem cavillari, Nj. 45.*

FLIMTR, *n., calumnia (sim): fara f. um mann aliquem publice calumniari, diffamare quem probroso sermone, Skáldh. 3, 8.*

FLIMTUN, *f., cavilla, calumnia: fara með flimtun carmina probrosa jacere, A. 2*; ciam de carmine, in prosa *Eg. 44.*

FLITA *pro fljóta, natate, aquis innare, de navibus, Hund. 1, 28, ubi ed. Holm. fluta. Notante Raskio adhuc Svecis flyta est id. qu. fljóta.*

FLJÓTA (*fljt, flaut, flotið*), *innare aquar, innare, flutare (unde, flutantia arma, Liv. 1, 37). akip flaut und Norðmanna nið, navis flutabat sub rege N., regem vehebat, Mg. 9, 4; létum (o: skip) fljóta farlund yfir fecimus nactem per maria transire, Og. 29*; cum ecc., *sem fljótí fljeybraut, ut si navicula per maria fluitet; v. fljeybraut. Sekorn fljóta á vatni, lapides aquar innatit, de re impossibili, Korm. 19, 8; svá at steinar fljóti, ita ut lapides fluitent, de efficacissima vi probrosi carminis, Korm. 17, 2, 20, 2; grótt náa flaut fyrir nesjum, ÓT. 18, 2; de fusio: sverðfen flaut flumen profluebat, SE. I 294—96. — β) natate, manare (liquore alioque perfusum): hon flaut i dreyra, cruore uteretur, Bk. 2, 22; bekr flautu i dreyra stragla cruore manarunt, Hm. 6.*

FLJÓTLIGA, *adv., cito, confestim, propere, (fljótligr, a fljótr), Sk. 1, 2, 35.*

FLJÓTMÆLTR, *adj., eloquio citus, lingua volubili, disertus, (fljótr, mæla), Mh. 3, 2 (Hh. 65, 4, ubi F. VI 319, 1 fljótmaltr, id., quocum conferatur forma Færoica malti = mælti, locutus est).*

FLJÓTR, *adj., celer, citus: fljót flaut, naves celeres, celeriter currentes (Hom. νῆες ἄκυρατοι), F. VI 427, 2; fljót skeið, id., Lb. 33; ú. celeriter factus, fljót kvæði, carmen celeriter compositum, vel celeriter pronuntiatum, F. VI 196, 1, ut skjótgert kvæði, snöggr verti (G. 8). Vide örnfljótr. Cum gen., lymkafljótr, celer ad fraudem, fraudulentus, Gþ. 4.*

FLJÓTRENT, *n. part. pass., quod cito, facile pellitur (fljótr; rena, rendu), cum dat. personarum: döglingi vara fljótrent, rex haud facile repellit, regi haud facile resisti potuit, F. VI 133 (AR. II 21, 1).*

FLJÓÐ, *n., mulier, femina, SE. I 558,*

1, *Alom. 5, Hávam. 79. 92, Sk. 1, 27. 3, 15, Ghe. 41. Spec., femina nuptum data, SE. I 536; rustica, Rm. 22; flia, Onars fljóð, gnata Onaris, terra, Hg. 9 (SE. I 54). Vide sigfljóð.*

FLJÚGA (*fljg, fló, et flaug flogit*), *volare, fugere; regularis et usitatissima poetis forma imperfecti est fló, occurrit tamen vulgaris et hodierna flaug, Söll. 46, F. II 317, 2, ubi pro flaug Rekt. 20 habet beiti; sed forma flo apocopata est ex flog, impf., volabat, id. qu. flug, SE. I 314, 2, unde plur. flugu; ex flo variatum impf. flý (i. e. flu), fugiebat, Cod. Worm. SE. I 18. Forma usitata infinitivi, fljúga, alterum j in postrema syllaba adsumit, fljúgja, volare, SE. I 126 bis, et I 344 pros., sed utrumque j ejicitur in infin. fluga, qu. v. — 1) volare, de avibus, Vsp. 52, Am. 18, Hamh. 4, 9, Söll. 46, Grm. 20; volare, magno impetu ferri, de telis, Hávam. 153. 96, Bk. 2, 20, F. II 316, 2, 317, 2, Hh. 65, 2, Höfuðl. 13; de signis, merki flugu, ferebantur, rapiebantur, Mg. 32, 2; de navibus, borð flugu um haf, Ha. 176; de rebus magna vi conjectis, randa lsu fló und iljar, clipeus plantis pedum subjectus est, SE. I 280, 3; höggvin hró flugu á sæ, Eg. 27. Part. act. fljúgandi volans, Vsp. 59, Hávam. 96, SE. I 242, 4; perf. part. act., floginn, qui volavit, de telo emisso, Höfuðl. 13. Metaph., harrm fló til hjarta, dolor ad cor volavit, penetravit, Gho. 16. — 2) fugere, id. qu. flýja; sed duæ illæ notiones, volandi et fugiendi, diversis verbis distinguuntur in lingua Germ., fliegen, flog, volare, fliehen, floh, fugere. Fló Tunna riki or landi potentia Tunni pulvis e regno auferunt, Y. 30; fjandr flugu hostes terga verterunt, Hg. 33, 12. Vide subst. flug 2.*

FLÓA (flói, flóða, flóð), *v. n., inundari; flóði vóllr blóði, campus sanguine inundatus, perfusus est, Am. 50; flet, flóð i gulli lecti auro inundati, Vegtk. 11, ubi Cod. U habere videtur flóðir gulli (o: bekkir); id. qu. fljóta; höggvin (i. e. höggvin) lýða ferð flóði i skra döggu cæsi homines sanguine erant perfusi, Gþ. 15.*

FLOG, *n., volatus, i flogi vápna, HR. 19.*

FLOG, *3. s. imperf. ind. act. v. fljúga, volavit, SE. ed. Holm. 121, 4, quo loco Cod. Reg. habet flvg, id., Cod. Worm. flug, id.*

FLÖGULL *vide víðflögull; a flaga, errare, oblique ferri, flöggra volitare, fljúga volare.*

FLÓKL, *m., pleuronectes, passer, solea (Lex. B. Hald.), SE. I 578, 2.*

FLÓKL, *m., cento: hrókr saurugra flóka longurio, sordidis centonibus vestitus, Korm. 4, 4. Vide dýnflóki.*

FLOKKR, *m., caterva, turba, multitudo; dat. sing. flokki, sed flokk Ólafsr. 20, „náðuz menn i niðlungs flokk" reperti sunt in regia cohorte homines quidam. Dat. plur., flokkum cateroatim: fara, fljúga flokkum, cateroatim ire, volare, Söll. 63, Ód. 22; rena flokkum at manni cateroatim adgredi quem, Korm. 26, 1. — β) quinque viri, SE. I 532. — 2) carmen encomiasticum brevius, non intercalatum, differt a drápa, encomio intercalato,*

Rekst. 34. De flokkur vide ÓH. c. 82, F. VI 391. XI 203—4, Isl. II 237; tólf visna flokkur, *carmen brevis*, *duodecim strophis constans*, Sturl. 10, 18.

FLÓR, m., *pavimentum, solum stabuli, bobilis*, FR. II 341.

FLOT, n., *aqua satis alta ad navim sustinendam* (fljóta *aquæ innare*), *tantum occurrit in phrasi, & flot in aquam, & floti in aqua, utrumque de navi in aquam deducenda, vel in aqua satis alta versante; far & floti navis in salo* (in aqua, Cic. *epist. ad Fam.* 12, 15, *naves instructas et paratas in aqua habere*) *versans, Havam*. 157.

FLOTBRÚSI, m., *hircus aquaticus*, (flot, brúsi), *aquæ innare amans, navis, navigium*, Hjmk. 25.

FLOTGRÍÐR, f., *gigantis liquaminis*, (flot, liquamen, gríðr), *femina prodiga et negligens rei familiaris*, SE. II 634, vide hjúgr.

FLOTI, m., *ratis*, (fljóta); *otrheimis f., ratis pelagica, navis, classis*, ÓH. 182, 2. — 2) *classis*, Hund. 1, 25; *stýra flota ducere*, Hund. 2, 17.

FLOTNAR, m. plur., *classarii*: (floti) *flotnar, þat er skipaherr*. SE. I 528. — 2) *virii, homines*, SE. I 374, 2, Höfuðl. 17, F. I 171, 1, ÓT. 13, 1, Gþ. 9, Merl. 1, 3 SE. I 558, 2; *tóptar nokkvi flotna fullr domus virorum plena*, Ý. 35; *flotna gildir, vörðr, rez*, ÓH. 6, SE. I 318, 3. — 3) *Flotnar forns litar, commilitones, socii veteris gigantis, gigantes*, SE. I 370, 1.

FLÓTTI, m., *fuga*, (flýja) *sine plur.*; *drífa & flótta in fugam se conjicere*, Si. 5, 3; *taka flótta capessere fugam, Hávam*. 31, *de eo dicitur, qui ipse advena alios advenas irridet, ipse vero se subducit, ne ignorantia sua prodatur*. Framíðr flótta, *auctor fugæ, gladius, adversarium in fugam compellens*, Korm. 11, 9. — 2) *fugientes, collective*: *reka flótta fugientes persequi*, Mb. 16, 4, SE. I 478, 3; *Vinda flótti Vendi in fugam conjecti*, Mg. 29, 2; *týmargr flótti magna fugientium turba*, Mg. 32, 1, adde ÓH. 16, 3, ÓT. 28, 1. Vide bakflótti.

FLÓTTSKÆRR, adj., *fugam aversans*, (flótti, skærr), *intrepidus*; sic J. *Olavius in NgD.* 157 legit ÓH. 260, 2. *Optima forma est flótt skjarr, quæ prodit ex var. lect. flótt skjorrám (= flótt skjörum)*, F. V 114, not. 17.

FLÓTTSTYGGR, adj., *fugam detestans*, (flótti, styggr), *intrepidus, animosus*, Mg. 9, 3.

FLÓÐ, n., *fluidum*, (flóa): *fold skal við flóði taka, telliú fluidum excipiat, oporet*, Hávam. 140, uti *ibid.* jörð tekr við öldri. — β) *flumen, aqua*, Grm. 21, Sk. 2, 1, FR. I 483, 2; *meðan jörð heldr flóði, dum terra aquam continebit, vel potius, accessum maris sustinebit, i. e. dum mari cincta erit*, Ha. 199, 1. — γ) *de fluza sanguinis, flóð hnè um reik sóknar eski*, Eb. 18, 2; *ut in circumscr. sanguinis: unda flóð, flumen vulnærum, sanguis*, GS. 14; *flóð fleina, flumen vel liquor telorum, sanguis*, Hg. 33, 7, ut hjörflóð, ræflóð, sárflóð. — 2) *mare*, SE. I 494, 574, 2; *flaust klufu flóð mare secabant*, Hh. 22; *syjar kúnaðu flóð*, Ód. 4; *flóð*

flaustum ristit, Mg. 25, 1; *flóðs björn, ursus pelagi, navis*, SE. I 442, 2. II 160, 3; *elgr, id., ibid.* I 444, 2; *glóð flóðs, pruna maris, aurum*, SE. I 494, 3.

FLÓÐBUNDINN, p. p. comp., *aquis adsvetus, ad aquas damnatus*, (flóð, binda), *epith. navis*, Sturl. 3, 28, 1.

FLÓÐHYRR, m., *ignis aquæ*, (flóð, hyrr), *aurum, flóðhyrs fold femina*, Isl. II 252, 2.

FLÓÐKORN, n., *granum maris*, (flóð, korn), *saxum, lapis*; f. *jötuns móður, lapis gigantidis, saxum a femina gigante dejectum, de scopulis Löndrängar dictis* (Egg. itin. p. 274), *Isl.* I 84.

FLØÐR = FLÆÐR, Plac. 42.

FLÓÐRIF, n., *costa, os maris*, (flóð, rif), *lapis, saxum, mons: flóðrifs Danir, natio montana, gigantes*, SE. I 298, 2.

FLÓÐSKÍTR, m., *inter aves recenset SE. II 489, puto esse id. qu. flóaskitr, sefönd, podiceps cornutus, Fabri Prodrom. p. 61; aliud est flórgöðí podiceps auritus, ibid. 62.*

FLØÐU = FLÆÐU, impf. ind. v. flæja. qu. v.

FLUG, 3. sing. imperf. ind. act. v. fljúga, *volare* (id. qu. fló), *lect. Cod. Reg. et Worm.*, SE. I 314, 2; cf. sug.

FLUG, f., *sagitta*, SE. I 570, 2; *id. qu. Flög. una ex Guserianis sagittis*, FR. II 122.

FLUG, f., *id. qu. flang, volatus, conjectus* (fljúga); *at flug fleina, in conjectu telorum, in prælio*, ÓH. 47, 4; *jörða flug, volatus sagittarum, pugna*, G. 51, ubi *subint. præpos. i. — 2) fuga: traúðr flugar imperterritus, Hund.* 1, 49. 51, F. XI 186, 2; *gleyggr flugar, id., Sk.* 1, 7.

FLUG, n., *præcipitium, abruptum; huc referendum videtur vettiflug, qu. v. Flug hoc signif. occurrit FR. III 7: „hann (Ætterna-istapi) er svá há, ok þat flug fyrir ofan, at þat kvikindi hefir ekki líf, er þar gengr fyrir niðr“*, hinc *flugabjörg rupes præruptæ altitudinis*, FR. II 231, *quin etiam flugabjör mare ingentis profunditatis, ibid.* Vide et flugestalle.

FLUGA, f., *musca; ut. esca animalibus capiendis; hinc pro nocendis illecebris: koma flugu í munn e-m, muscam in os alicujus indere, i. e. nocendi illecebra aliquem inescare, aliquem ad consilia alius perniciosam perducere, pros. Nj.* 42; *gina at flugu, muscam aperto ore admittere, i. e. pernicioso consiliis ab alio suggestis se venditare, Nj.* 103, 3. — 2) *Hund.* 1, 50, *de volatili quouis, ut. de casilega volucris, vulgo accipiunt, etsi satis insolenter. Interea tamen conferri potest nomen vexilli Svæveris, sigrfluga. Rectius, puto, fluga h. l. est gen. plur. tou flug, volatus, vide sárvittr.*

FLUGA, præf. inf. v. fljúga, *eliso j, Gha.* 42, *et Merl.* 1, 24, *sec. membr.*, *fugl flugaða (pro flugandi in nom.)*, *ut. 3. plur. præf. conj. flúgi, volent*, Mg. 9, 8 *Cod. Fris.*

FLUGASTRAUMR, m., *rapidus æstus maris*, (flug, traumar), *id. qu. flug-traumar*, SE. I 328, 5. *Sic hodie flugastormr, ventus rapidus, vehemens.*

FLUGBEIDDR, p. p. comp., *ad volandum*

incitatus (id. qu. flugar beiddr, flug, beiða),
ei *emissus*, *epith. hastæ*, H. 17, 2.

FLUGDREKI, m., *draco volans*, (flug, dreki), in *serpentium nomenclatura habet* SE. II 486. 570; fl. sára, *draco vulnerum, hasta*, Krm. 21; fl. slíðra, *draco vaginarum, id.*, Drþþ., ubi sic: þora man ek reidr at rjóða | nanda skóð í blóði, | hvergi er rekkus með rekkum | ríðr flugdreki slíðra.

FLUGGLÖB, f., *sagitta*, (qs. *volatu gaudens*, flug, glöðr), SE. I 570, 3.

FLUGR, m., id. qu. flug, volatus, (fljúga): flugr vigra ós. *volatus hastarum* (jaculatio, pugna) *increvit*, Hk. 65, 3. Sic in *prosa*, SE. I 212, þá tók af fluginn tum volatus (*aquila*) *est inhibitus*; et II 102, 2 vindara ríðr, *remigium alarum, explicatur per flugr, volatus. De alis occurrit*, at beina flug, *expandere, expandere alas*, SE. I 80. 284, nisi forte *rectius hic quoque ipse volatus vel nimis volandi intelligatur, uti dicitur greiða ríðr, etc.*; cum *art. in dat.*, í flugnum, in *volatu, inter volandum*, SE. I 212.

FLUGREIN, f., *area volatús*, (flug, rein), *aer, caelum*: jöfurr flugreinar, *rex caeli, deus*, Has. 44, ubi sic: Leygs hefir dánar dægri | dæðreynd jöfurr leynda | svona flugreinar sínu | sviptendyr jöru skriptar, i. e. dæðreyndyr jöfurr flugreinar hefir svona leynda sviptendyr jöru skriptar leygs (*homines*) sínu dánar dægri.

FLUGRÖÐU, f., *strepitus inter volandum aditus, susurrus*, (flug, röðu): fl. fleins, *susurrus volantis teli, vel pugna, fleins flugraddar bágtundar homines*, Ló. 9; vide báglundr.

FLUGSKJARR, adj., *fugam aversans, detestans, fugere nescius, intrepidus*, (flug, skjarr), Ha. 323, 2.

FLUGSTALLR, m., *abruptum montis scamnum*, (flug, stallr), *præcipitium montis, mons abruptus et altus*: goði flugstalla, *prases montium*, SE. I 290, 1, ubi *construenda puto fellir* (*acc.*) Fornjóts, goða flugstalla, *victorem gigantis, montium præsidis, i. e. Thorem*.

FLUGSTIGR, m., *via volando perovia, semita aëria*: láta solvan jó flugstig troða *equo aëra pervehi*, Hund. 2, 47.

FLUGSTRAUMR, m., *rapiditas fluminis*, (flug, straur, id. qu. flugstraumur supra), Gretl. 69, 1.

FLUGSTYGGR, adj., *fugam detestans* (flug, stygg), *intrepidus, imperterritus, id. qu. flöttstygg*; nom. Orkn. 5, 3; gen. flugstygg, ÓH. 154, 1; dat. flugstygg, Plac. 16. Vide quoque sub flöttstygg.

FLUGSTÆRIR, m., *volatum incitans*, (flug, stærir): fl. fleins, *incitator, missor teli, puguator*, Ha. 318, 2, ubi gen. flugstærir.

FLUGSVINN, f., *sagitta*, (qs. *celeriter volans*, flug, svinn = Germ. geschwind), SE. I 570, 3.

FLUGTRAUÐR, id. qu. flugstygg, *intrepidus*, (flug, traubr), Fbr. 22, 5.

FLUGVARR, adj., *imperterritus*, (flug, var), Hg. 27.

FLUGÞVERRIR, m., *fugam sistens, milites fuga prohibens*, (flug, þverrir), *imperator, rex*, F. II 305.

FLUR, n., *fos*, SE. II 493; in plur., Gd.

8: rót er sterk, en leggr lítill, | listag flúr ok grænir kvistir, *amœni flores* (*de palma*). *Etiã in prosa*, F. V 345: þar var á fáit flúr ok víðir, ok allakyns blóm. Cum *art.*, flúrin renna flores se *diffundunt*, Gd3. 40.

FLYGR, m., id. qu. flugr, volatus, F. VI 316, 2.

FLYGRA, non volat, 3. s. *pres. ind. act.* v. fljúga, cum a *neg.*, Hávam. 153.

FLÝJA (flý, flýða, flýti), v. n., *fugere*; flýra non fugit, SE. I 396, 2; flýði, flýðu, fugit, *fugerunt*, Mg. 6, 1, Hk. 34, 3 (F. VI 258, 2), F. II 316, 2; cum *inserto g exstat in Vita Thorst. Siduh.*, „eigi skaltu flýgja or héraðinu án minna ráði”, it. F. X 258.

FLYKKJAZ (flykkiz, flykkis, flyksti), v. *dep. n.*, *catervatim congregari*, (flokkr). Am. 39; *catervatim ire, procedere*: rekkar flykkjaz, Ísl. II 360, 1; flykkiz fram á brekkur ferð, Orkn. 82, 11; flykkjaz fuglar, fara þeir í sæði, Merl. 1, 25.

FLÝTA (flýti, flýtta, flýtt), v. a., *propere: cum acc.*, hugsan flýtir lysting ljóta *cogitatio cito gignit pravam cupiditatem*, SE. II 234, 3; sá er skrókmál flýtir qui *vanos sermones jactat*, Sturl. 10, 10, 1 (nam lect. flytr metro non *satisfacit*). Flýti ek því kvað sættir sveita | sveitum þekkr af vigslum rekka, i. e. sveitum þekkr sveita sættir kvað: ek flýti því rekka af vigslum *sacerdotes a muneribus* (*ab officio*) *removeo*, Gþ. 6.

FLÝTIFENGR vide sub flýtifengr.

FLÝTILEYGR, m., *ignis celer, properans, celeriter procedens*, (flýta, leygr): fl. hriðtjalds, *celer ignis caeli, sol, ejus hilmir, deus*, Has. 28, ubi sic: Hilmir reis þú ens hvesta | hriðtjalds or grófr síðan | flýtileygs á frægjum | fríðsamr degi þriðja, i. e. fríðsamr hilmir flýtileygs ens hvesta hriðtjalds, þú reis síðan or grófr á frægjum þriðja degi.

FLÝTIR, m., *qui aliquam rem cito facit, conficit, ad effectum perducit* (flýta): f. flokka sennu, *incitator pugnae, præliator*, Nj. 62; f. flæðar elds, *liberaliter aurum erogans, vir liberalis*, Plac. 42, ubi *scribitur flutir*; f. fríðdragða *vir pacis studiosus*, Plac. 12 (in dat. flýti); fremdar f. *vir honestatis studiosus*, Plac. 16 (in dat. flýti); skemda flýtir, *contumelias inferens, hostis, inimicus*, SE. II 216, 1. In *compositis*: herflýtir, morðflýtir, ógnflýtir, óðflýtir.

FLÝTJA (flyt, flutta, flutt), v. a., *vehere, deportare* (*ab incolis Islandiæ occidentalis vulgo pronuntiat*ur flutja): fárs flýtjandi, *perniciem adportans*, Am. 4; lof er flutt *carmen laudatorium prolatum est*, SE. I 696, 3, ubi *flýtja est recitare carmen, id. qu. bera fram* (F. VI 35); oss er flutt, *traditum nobis est, accepimus, audivimus*, Líl. 60. Flytr, Sturl. 10, 10, 1, in *fine versus metri dróttkvætt, legendum est flýtir sec. var. lect.*, a flýta, qu. v.

FNANA (-a, -aða, -at), v. n., *fremere, de irato*, Hamh. 13, „reið var þá Freyja, ok fnasaði”. *De indignabundo, cum indignatione fremere*: fnasi hann veslstr manna! Korm. 23, 1.

FNAUÐI, m., *homuncio, vir ignavus*, SE.

II 496. Framreiðar var fnaudi fulltrauðr, Mb. 16, 2; fárhugaðr fnaudi, F. XI 141.

FNÆSTA vide sub fnyssa.

FNÖSUN, f., fremitus, de stridore ignis, (fnaasa): hirðumat felaz við fnösun silka, þótt um alla ey eldar brenni, FR. I 519, 6. Pro fnösun est þrösun, *ibid.* 434, 2.

FNYKR, m., fetor, odor gravis, Has. 39, ubi de cruciatibus infernalisibus: Fnyk þola flærðar auknir | fleygendr þrimu leygjjar. In prosa fnykr, F. X 213; fnykr, *ibid.* 379; fnykr, H. c. 25.

FNÝSA, cogn. Dan. fnyse, tantum exstat in imperf. fnysta, effudi, evomui, eructavi, de vulnere sanguinem cum strepitu ejaculante: rauð fnystu þen blóði, H. 11. sec. membr. E, et F. X 187, 2; quo loco SE. I 418, 1 fnaustu, *id.*, variantibus 748, 1eþ, U; Cod. Worm. in sing. fnysti. Idem est fnausta, efflavi: eitri ek fnausta, venenum efflavi, de Fofnere serpente, Fm. 18; *id.* de fremente Brynhilda, eitri fnausti, Gk. 25; de fluoio, provolvare, prorumpere, Þjóðár fnausta eitri ingentia flumina virus (lutum virulentum) proruperunt, SE. I 294. Qui postremus locus probabile facit, rō fnausta esse *id.* cum fnysta i. e. fnysta, fnausta. inter se respondentibus æstr (i. e. æstr), fnausta.

FÓA, f., vulpes, SE. II 490.

FOFNIR *id.* qu. Fafnir, qu. v. Fofnis myrr, terra F., aurum, Grett. 20, 1. Fofnis st, *id.*, ýtir F. stjar, vir, þ. Hræð. 6.

FOGLHEIMR, m., domicilium avium, (fogl = fagl, SE. I 148, heimr), aer, SE. I 486. Eadem forma, fagl (Germ. Vogel), in voce faglveidr, captura avium, Grág. II 337, et sæfagl.

FÖGNUMÐR, m., gaudium, *id.* qu. fagnaðr, (fagna): fá fögnuð af e-u gaudium ex re aliqua capere, Hávam. 132; de colorum gaudiis: fara í fögnuð gaudia immigrare, Söll. 24.

FOLD, f., planities, campus, (cogn. cum mold, ut foldvegr et moldvegr; Foldi, annuli nomen e terra effossi, F. I 51, qui Moldi dicitur HS. c. 1; plur. Foldir, nomen loci graminosi in via montana þingmannahéði in tractu Barðastrandensi, notante G. Pauli). Poetice, terra, SE. I 316, 2. 472. 586, 1) Vsp. 51, Alm. 11, Hjmk. 24; dat. fold, Sk. 1, 1, sed foldu, Hyndl. 37, Söll. 55, Ogr. 4; gen. foldar, sed anomale folds, ÖH. 74, 1 (vide infra skák, lind. Term. s in femininis non insolens est in compositis, ut Hlísingsbáar, F. XII; hjálpsmaðr, Hist. eccl. Íst. II 93; in sermone quotidiano vons heldr, supra spem). Foldar fiskr, piscis terræ, serpens, FR. I 240; foldar þein, negg, lapis, Y. 39, Skl. III 227. Vörðr foldar, custos terræ, rez, SE. I 246, 1; vide fylð skerja fold, terra scopulorum, mare, sk. foldar skið, navis, HS. 1, 16, v. skiðrennandi; els fold, terra procellæ, aer, cælum, els foldar valdari, deus, Plac. 26; ifla fold, terra accipitrum, manus, brandr ifla folds aurum, lýtandi i. f. branda vir líberalía, ÖH. 74, 1. — 2) Tellus (dea), in appell. femina: f. falda, dea calyptrarum, femina, Eb. 48, 2; f. flóðhyrs auri, *id.*, Íst. II 252, 2. — 3) amnis, SE.

I 578, 1. — 4) stans (i. e. sinus Foldensis, *hod.* Christianiensis, in Norvegia sive potius Folden, sinus Nummedalia, AnO. 1846, p. 84), SE. II 493. — 5) in compositis: álfold, svanfold, vigfold.

FOLDGNÁR, adj., terripotens, terram gubernans, (fold, gnár = knár), Eg. 55, 5, constructionem vide sub höfubáðmr.

FOLDSALR, m., camera terræ, (fold, salr), cælum; gætir foldsala, custos colorum, deus, *id.* Christus, SE. II 232, 3.

FOLDSILI, m., vinculum terræ, serpens, (fold, sili), ríki foldsila, terra serpentis, aurum, brik foldsila ríkis femina, Ag.

FOLDVEGR, m., solum, terra, (fold, vegr), Vegtk. 8, v: superficies terræ, ut jarðvegr, pro ipsa terra.

FOLDVÆRINGI, m., defensor terræ, fundi, ruris, (fold, væringi), de viro, jus possessionis strenue defendente, Eg. 57, 2.

FOLDVIGG, n., jumentum terræ, (fold, vigg); Revils foldvigg navis, a Revils fold, terra piratæ, mare: ríðendr R. foldvigg, navigatores, viri, SE. I 432, 2.

FOLDVÖRÐR, m., custos terræ, (fold, vörðr), rez, SE. I 454, 2, F. XI 318.

FOLDYNN, f., gen. foldynnar, nullo alio loco occurrit, quem ÓT. 26, 2, quo loco F. I 123, 2 pro foldynnar habet hlöðynjar, quod terræ nomen est. Accipio itaque foldyn (si modo vera lectio est) pro terra, ut hlöðyn; myrk-markar f., terra silvæ opacæ, Norvegia, densarum silvarum ferax (eadem eihigraent Onars fljóð dicitur Hg. 9), álfr myrk-m. foldynjar, præfectus Norvegiæ, de Hakone dynasta. Construo: ok fémlidr konágr vildi at freista þess myrk-m. fold. álfs, er kom norðan, við morðfrost. Hkr. T. VI foldyn vertit septum, conferens vocem Teutonicam feldsaun (Germ. Feld campus, Zaan septum; Belg. veldtuyn, Lat. Barb. veltesunius), septum, et construit „við myrkmarkar foldynjar (acc. plur).“, ad opacæ silvæ septa, i. e. ad munimentum Danorum (Danavirki), et myrkmörk de silva Myrkvöid, Slesvicæ vicino, accipit.

FÓLG *id.* qu. fólk, homines, (permutatis g et k): fólg hildar flaums, homines milites, SE. I 374, 1; hinc fylgja pro fylkja.

FÓLGINN, perf. part. pass. v. fela; vide ófölginn.

FÓLI, m., homo stultus, (sapius in prosa fóli, n.), SE. I 532. Occurrit et in prosa, Sv. 23, et in Ld. mac. Thorkel ab Hafstráindis opilioni, hortanti, ut de insidiis Kjartanem certiores facerent: man fóli þinn, inquit, nokkurum manni líf gefa, ef bana verðr auðit?

FÓLK, n., acies militum (unde fylkja): plur. fólk, fólkum, fólka. Skjöta i fólk telum in aciem mittere, Vsp. 22; fleian vöðr i fólk per aciem vadit, Hávam. 153; Búi gekk fram i fólk sínu in acie sua procedebat, Jd. 24; fram skulum gánga, ok i fólk vaða procedamus et in aciem ruamus, Nj. 158, 4; koma i fólk in aciem venire, Hávam. 161; gánga i fólk, FR. II 228, 2; stiga i fólk, SE. I 384, 3; i fólk i acie, Hund.

1, 49; SE. I 512, 2. In nonnullis ex locis supra allatis fólk de pugna ipsa accipi potest; praelium, pugnam ipsam (non aciem militum) significat fólk Ý. 23, 2: hafa eykja þarvi í fólk frenis in pugna (pro gladii) uti — 2) homines, vario respectu, tam milites, quam cives, tam in sing. quam plur. Fólkis jafnarr, oddviti, princeps, dux populi, SE. I 668, 2, Hund. 2, 11. 40; brynjat fólk mílites loricati, ÓH. 238, 1; með fylktu fólkum cum instructa acie, Mg. 33, 2; stóðs fólk eigi mílites non consistebant, Höfuðl. 18; vegit fólk, homines cæsi, prostrati, SE. I 242, 1; hála fólk á velli cadunt in campo milites, SE. I 614, 2. Hinc fólkta fellir, herðir, reynir, treystir, profigator, incitator, explo-rator, confirmator hominum vel militum, SE. I 406, 1. 648, 2. 414, 1. 644, 3, F. II 307, 2; stýra fólkum, cohortibus præesse, agmina ducere (in exsequiis Balderi), de Frey, SE. I 264, 2, cf. fólkstýrir. Fólkum gnaar, Hyndl. 23; familia, ráða fólkí fami-lia præesse, = búa villicationem admini-strare, Salk. 4. — β) homines, gentes, nationes: fara með fólkum, inter (varias) gentes ire, Grm. 46; hvert var fólk í hópn þann, quinam homines in isto cætu fuerunt? Skáldh. 6. 47; bæði ætla ek fólkí friðu | seginn ok rygg af slíku segja, Gd. 24; frægðar fólk homines illustres, Ha. 255, 5. 267, 1; hrygðar fólk homines tristes, Ha. 285, 2. — γ) co-hors, multitudo hominum: smtán fólk quin-decim cohortes, Hund. 1, 46, pro quo FR. I 140 habet duodecim millia. Fólk, quadraginta homines, SE. I 534; sic in prosa fólk de multitudinē, mikit fólk Hrimþursa magna Rímh. multitudo, SE. I 176. — δ) id. qu. fylki, provincia: öndvert fólk provincia mari ob-terea, de Hórdia mari adjacente, qua Storda insula est, F. I 46, 1; Mæra fólk, provincia Heria, vide fólkverjandi, F. I 94, 1. — 2) gladius, SE. I 568, 1, cf. Gloss. Njal-saga sub voce fólk. Forte hinc, SE. I 674, 2, fróttillir lætr anda sund fylla stinn fólk þjarar lunda lætus rex facit mare vulnerum implere duos hominum gladios, i. e. gladios humero sanguine madefacit. Ad hunc signi-ficatum trahi possunt fólkbeitir, fólkmeiðr, fólkvear, fólkroð, neque tamen necessario. — 3) vide composita: karlfólk, landfólk, lands-fólk, sviðfólk, valafólk.

FÓLKBALDR, m., rector populi, (fólk, baldr), rez, SE. I 472, 2, F. X 426, 30.

FÓLKBEITIR, m., adplicans gladium, ad-petens gladio, (fólk 2, beitir), vel incitans mílites, (fólk 1), pugnator, vir, Fbr. 22, 3 (Ghm. II 294, 2), ubi var. lect. fólkhneitir.

FÓLKBRÁÐR, adj., promtus in acie, in pugna, (fólk, bráðr), Svorr. 63, 2.

FÓLKDJARFR, adj., audax in acie, bellico-sus, in prælio intrepidus, (fólk, djarr), de rege, Sk. 2, 14; de bellona, fólkdjarr, Hund. 1, 27.

FÓLKDRÓTT, f., multitudo populi, cætus populi, (fólk, drótt): fjólhöfuð f., multitudo multiceps i. e. multitudo gigantum, Hymk. 35.

FÓLKEFLANDI, m., pugnam augens, (fólk, efla), bellicosus, ÓT. 18, 4.

FÓLKGLAÐR, adj., lætus, hilaris in pugna, vel erga milites, (fólk, glaðr), SE. I 684, 2.

FÓLKHAGI, m., sepimentum præliare, (fólk, hagi), clipeus, var. lect. Höfuðl. 18, cui in proximo versu respondet fjóllagi, a fjóllag crebri ictus.

FÓLKHAMLA, f., tigillum pugnae, (fólk, hamla), gladius: fólkhömlu víðr, miles, pug-nator, vir, SE. I 634, 1.

FÓLKHERÐR, adj., strenuus, fortis in prælio, (fólk, herðr), F. II 328, 1.

FÓLKHERÐIR, m., animos militum con-firmans, milites ad pugnam cohortans, (fólk, herðir), vel prælium ciens, pugnator, bella-tor, Hk. 2, 1.

FÓLKHNEITIR, m., agmina, cohortes, (hostium) pellens, bellator, (fólk, hneitir), var. lect. pro fólkbeitir.

FÓLKHVÖTUÐR, m., incitans milites, (fó k, hvötuðr), imperator, rez, F. VII 57, 3.

FÓLKJARA, f., id. qu. fólkorosta, pugna, instructa acie commissa, (fólk, jara), SE. I 562, 2. II 475 (II 559 fólkara; 619, 1 folk iara, divarim).

FÓLKLAND, n., provincia, (fólk, land), id. qu. fylki, ÓT. 18, 1.

FÓLKLEIKR, m., ludus universalis, (fólk, leikr): f. Hæðins reikar fars, ludus galeæ universalis, i. e. prælium justum, acie instructa commissum, id. qu. fólkorosta, ÓT. 50, ubi sermo est de prælio cum piratis Jomensibus commissio.

FÓLKLÍÐANDI, m., per gentes transiens, (fólk, líða), peregrinator: fram visa sköþ fólkliðndum, viam monstrant fata peregrin-antibus, i. e. eo singulos, ubi cuique degen-dum, ferunt. Fm. 41.

FÓLKMEIÐR, m., arbor gladii, (fólk 2, meiðr), pugnator, vir bellicosus, ÓT. 97, 2 (AR. I 287, 2), F. X 424, 15; acc. plur. fólkmeiða viros, Ísl. 4, ubi: úlfum hollr beiðir fjallgestils orðs vá flesta fólkmeiða, þá er olla morði föður hans.

FÓLKMYGIR, m., oppressor populi, ty-rannus, (fólk, mygir) Eg. 58, 2.

FÓLKNÁRÚNGAR, m. pl., principes, pro-ceres (quasi, altores populi, fólk, nárungr, explicante Jonsonio in Ísl. Vaka, str. 43, „höfþingjar, er skulu næra ok efla fólkít með ráðum ok göðri forájon”), Ísl. I 161, F. III 148, 1.

FÓLKNABRA, f., vipera pugnae, (fólk, nábra), hasta, FR. II 126.

FÓLKOROSTA, f., prælium justum, in-structa acie commissum, (fólk, orosta), Krm. 28, ÓH. 260, 2, Mg. 17, 1.

FÓLKPRUÐR, adj., animosus, fortis in pugna, (fólk, pruðr), Ha. 176.

FÓLKPRYÐANDI, m., populi honorem promovens, (fólk, pryða), vir populi amans ejusque commodis inserviens, RS. 34.

FÓLKRAKKR, adj., animosus in pugna (fólk, rakk), Si. 28, 3, Ha. 323, 3, Eb. 37 (Ghm. I 662).

FÓLKREIFR, adj., lætus, hilaris in pugna, (fólk, reifr), id. qu. fólkgláðr, F. II 321.

FÓLKREKKR, adj., fortis in pugna (fólk, rekk), id. qu. fólkkrakk, pro subet.

bellator, rex bellicosus: drekka 8l fólkrekks cerevianum regis potare, ÓH. 50, 3.

FÓLKRÖGNIR, m., *deus pugnae*, (fólk, rögnir), *praeliator, it. quisvis homo, Hh. 34, 5.*

FÓLKROÐ, n., *rubefactio gladii*, (fólk, roð, *potius quam internecio militum v. populorum, a fólk, roð = hroð*), *pugna: féllu firðar í fólkroði, homines in praelio ceciderunt, FR. II 273, 2. 280, 2. Sic et Sk. 3, 8: er hann fimm sonu | at fólkroði | gunnar fúsa | getna hafði, quum 5 filios praelii adpetentes, ad gladios rubefaciendos (vel in perneciem virorum) progenisset.*

FÓLKRUNNR, ÓT. 56, *sec. Olavium, arbor gladii, pugnator (NgD. 163); vel construe ránar fólk pugna maritima, ránar fólk-runnr bellator maritimus (F. XII 47); fólkrunn hjarar = runnr fólkhjarar, lucus gladii in pugna usurpati (fólk, hjörr), vir, pugnator, GS. 4.*

FÓLKSKÁR, adj., *hominibus infestus (fólk, skár); in acc., fjanda inn fólkská, Fm. 37.*

FÓLKSKÍÐ, n., *lignum praelii*, (fólk, skíð), *gladius: fólkskíðs Freyr, deus gladii, bellator, Fsk., 37, 1, quæ sic: varðat Freyr sá er færi | fólkskíðs né man síðan | því bregðr öld við aðra | jarls ríki fram slíku, i. e. varð-at fólkskíðs Freyr, né man síðan (verða). sá er færi fram slíku jarls ríki.*

FÓLKSNARR, adj., *celer in pugna*, (fólk, snarr), *bellicosus, Hh. 96, 2.*

FÓLKSTAFN, m., *frons aciei*, (fólk, stafn), *prima acies: fólkstafns Freyr duz militum (id. qu. oddviti), F. XI 198, 2. Cf. höfudstafn.*

FÓLKSTAFR, m., *columen pugnae vel gladii*, (fólk, stafr), *praeliator, vir: or fólkstafs fornu kvæði ex vetusto viri (i. e. Merlino) carmine. Merl. 1, 62.*

FÓLKSTARI, m., *pica pugnae*, (fólk, stari), *corvus: feittir fólkstara, saginans corvum, pugnator, Hh. 43; fæðir fólkstara, cibans corvum, id., Orkn. 82, 5 (AR. II 217, 2); vann fall fólkstara fecit stragem corvo (in gratiam corvi), Sic. 5, 5, quo loco in Morkinsk legi potest fólkskára (F. VII 341, 2. not.) a fólkskári, larus pugnae (fólk, skári), corvus.*

FÓLKSTERKR, adj., *fortis in pugna* (fólk, sterkr), *G. 26, in gen. fólksterks Egða fylkis.*

FÓLKSTJÓRI, m., *rector militum, populi* (fólk, stjóri), *duz, praefectus, SE. I 454.*

FÓLKSTRÍÐIR, m., *inimicus, offensor populi*, (fólk, stríðir), *tyrannus, HS. 1, 4.*

FÓLKSTUÐILL, m., *columen aciei, militum*, (fólk, stuðill), *duz, imperator, H. 31, 2.*

FÓLKSTYRIR, m., *duz militum*, (fólk, stýrir), *id. qu. fólkstjóri, ÓT. 20, 3.*

FÓLKSVELMADR, m., *in acie grassans, vel ruens in aciem, praelium*, (fólk, sveimadr), *pugnator, vir bellicosus, rei militaris studiosus, F. XI 186, 1.*

FÓLKSVELL, n., *glacies pugnae*, (fólk, svell), *gladius: per tmesin et in plur., fólk brastu svell, i. e. fólksvell brustu, gladii fracti sunt, Sic. 20, 2.*

FÓLKSYBAR SKERÐENDR, Korm. 11,

7, *pro skerðendr Sýrar fólka. Sýrar fólk homines Sýra (i. e. Freyæ), sunt homines bellicosus, qui in praelio cadunt; nam, sec. Grm. 14 et SE. I 96 eorum, qui praelio ceciderunt, pars dimidia Freyæ cederet. Ita- que fólkSýrar skerðendr, dejectores virorum bellicosorum, sunt pugnatores, et in genere, viri, homines, haud absimili ratione atque valsefendr.*

FÓLKVALD, n., *velum pugnae*, (fólk, tjald), *clipeus: rjóða f. blóði clipeum cruci- tare, Sic. 13; eggjar rufu f., Ód. 18.*

FÓLKVALDI, m., *duz populi, princeps populi*, (fólk, valdi), *de Snorrio Pontifice, Eb. 26. Fólkvaldi goða, populi divini (deorum) princeps, de Freyo, Skf. 3, cf. SE. I 264, 2; vide mox fólkvaldr.*

FÓLKVALDR, m., *princeps populi*, (fólk, valdr), *rex, G. 14. Fólkvaldr goða princeps deorum, Vsp. 54, omitt. Cod. Reg. et membr. 544.*

FÓLKVÁNGR, m., *domicilium Freyæ*, *Grm. 13, SE. I 96, 1, ubi in præced. proca est in plur. Fólkvángar*, (fólk, vángr).

FÓLKVEGGR, m., *paries pugnae*, (fólk, vegg), *clipeus: fólkveggs drifar hregg (drifa hregg, id., F. IV 54, 1), vesaniens tempestas clipei, pugna; tægr var fallr fólkveggs dr. hreggi, decas plena fuit (impleta est) pugna, i. e. decimum praelium commissum est, ÓH. 15.*

FÓLKVERJANDI, m., *provinciam defen- dens*, (fólk = fylki, verja), *f. Mæra, præ- fectus provincia Mariensium, de Hakone dy- nastæ, ÓT. 18, 1.*

FÓLKVIG, n., *cædes hominum* (fólk, vig), *Vsp. 19. — 2) praelium justum, quod acie instructa fit*, (fólk, vig), *id. qu. fólkoreuta, Vsp. 22, Hyndl. 13.*

FÓLKVIR, m., *nomen equi, quo Haraldus vehi solitus est, SE. I 484, 2. Cognatum est nomen equi rufi, Fólaki, Sturl. 6, 11, 1. Quoad formam cf. hölkvir.*

FÓLKVITR, adj., *pugnae peritus*, (fólk, vitr), *puto loco substantivo pro pugnatore sumendum esse in casu vocandi, Fm. 43.*

FÓLKVOPN, n. plur., *arma bellica, arma justa, legitima, quibus in bello usus*, (fólk, vopn): *þar er f. glamdu, F. XI 305, 3; de femina: tók at skryðas | fólkvopnum, sem frægðar kappi | fús í stríð, Nik. 11. Jus- tam equitis armaturam recenset, Gd. 3. Lex Frostensis reprehendit, quod, menn kalla boltærgildar, en vilja eigi öll fólkvæpn eiga.*

FÓLKVÖNDR, m., *virga praelii*, (fólk, vöndr), *gladius: felliguðr fólkvandar, dea gladium emittens, bellona, dea tutelaris, Vig- ahl. 9, 1.*

FÓLKVÖRÐR, m., *custos populi*, (fólk, vörðr), *princeps, Gha. 5, F. VII 44, 2, Ha. 3, 2.*

FÓLKÞEYSANDI, m., *milites ad pugnam rapiens, celeriter ducens*, (fólk, þeysa), *præ- liator, bellator, Si. 5, 2.*

FÓLKÞORINN, adj., *audax in acie, praelio*, (fólk, þorinn): *f. fylkir, F. V 234, 2.*

FÓLNA (-aða, -at), v. n., *pallere, palles- cere*, (fólr): *de arbore, opp. vlanda algranna, F. V 227, 1; fólnar skinn cutis pallet, Lil. 8.*

FÖLNIB, m., *gladius, lect. Cod. Worm.* þr fölvir; vide et vedrfölnir.

FÖLR, adj., *pallidus, luridus*: fölr um nasar, naso pallido, *Atom.* 2; i dys fölvir, in tumulo pallidi, de mortuis, *FR.* I 438; sítra hausa pallida capita (casorum), *Mg.* 29, 1 (*F. VI* 65); kvöl vann bōðvar tý sítra pallidum reddidit, *Ag.*; hin fölva gygr lurida gigas, *Fjölsm.* 30; fölvar nauðir lurida sati necessitas, *Bk.* 1, 1; de homine dris, *Eg.* 44, 3. — β) de equo: fölvan jó pallidum equum, *Hund.* 2, 47; de telis, fölvir eiddar fusca cuspides, *Hund.* 1, 49, ut grár; de unda, fölvar bárar albicantes undæ, *SE.* II 170, 3. In prosa, úfölr belgr pellis non grisea, *AA.* 151. In compositis: allfölr, lausfölr (quod forte rectius separatur), saufölr, veðfölr, niðfölr.

FÖLSKA, f., *stultitia, (fól), it. ineptia, deliria*: færa fram stóra fölsku magnas ineptias agitare, *Sverr.* 85, 3. In prosa fölkaværk imprudenter factum, *SE.* I 272.

FÖLSKI, m., *cineres albicantes (fölr)*: ni eru allir eldar þeir, upp at fölska brunni, ignes illi omnes jam deflagarunt, ut nil nisi cineres albicantes restent, *Skáldh.* 7, 20. Hinc pro igne domestico videtur sumi, *Isl.* II 253, var. 11, ubi fölska Sága, dea, ignis domestici custos, est femina, et fugit fölska Sága. colens, ornans mulierem, amator. In *SE.* I 182 est forma rei exustæ: hann sá á eldinn fölskann, er netit hafði brunnit, formam (vestigia) exusti retis in superficie ignis minadvertit; ubi etiam visitur hæc vox sine inserto v. Fölskvaðr eldr, *Vd.* 5; fölnaðr eldr, *Fk.* 54. Fölski, nomen equi rufi, *Sturl.* 6, 11.

FÖLSKN, f., *insula (Nordmæria) hodie Foen, extra Grælandiam, ad ostium sinus Thrædhæmensis, SE.* II 492.

FÖLVIR, m., *gladius, Cod. Reg. SE.* I 567, 2, ubi *Worm.* fölnir.

FÖNN, f., *cumulus nivium, niz cumulata (Curt.* 5, 4, 18): fönn Ata mars, niveus cumulus navis (per quem navis labitur), unda, Ata mars fannar fák, equus undæ, navis, Ata m. fannar fákrennandi, navigator, vir, *Isl.* I 351, 2; arms fönn, niz brackii, argenteum, armviðr fannar vir, *Ísld.* 12; fönn brannvalar, niveus cumulus navis, unda, braut brannvalar fannar, semita unda, mare, salr hr. fannar brautar, camera maris, cælum, vald salar hr. f. brautar, imperium cæli, tann valdi salar hr. f. brautar cælipotens, epít. Odinis (Valgautr) *SE.* I 240, 1; plur. fannir: heidda fannir, nivei piratæ cumuli, fuctus, mare, *SE.* I 446, 1.

FÖR, *prop.*, id. qu. fur, fyr, fyrir, fyrir; ante, præ, pro: hafa gull för gamni aurum in ludibrium (pro ludibrio) habere, *Soll.* 18; post casum, arðsi for ante amnis ostium, *Lokagl.* 41; it. *Harbl.* 1, *Fjölsm.* 2, 38.

FÖR, f., *itio, iter, profectio, (fara)*: vera i för, in itinere esse, adventare, *Lokagl.* 56; verða fyrri i för, priorem se in viam dare, antecurrere aliquem, *SE.* I 292, 2; þeim er bróðir B. í f.ör (o: i för með þeim), hic comes adhaeret frater B., *Vsp.* 45; gesta

för, adventus hospitem, *F.* II 9; dat. sing. föru, pro för, *F. VII* 40; plur. farar, gleþja e-m uni farar itinera alicujus impedire. *Harbl.* 50; fúss fara itinerum cupidus, *Skf.* 13. — β) de expeditione bellica: fyra för expeditionis militaris, *ÓT.* 18, 1; for beima, *Mg.* 31, 9; fara for til Skáneyjar, *Hg.* 5, 1; gjöra för til Sogns, *ÓT.* 18, 1; sic *HS.* 14, *F. VII* 14, 1, 40. — γ) de peregrinationibus et itineribus mercatoris: skrautligt köllum vér nafnit farar splendidum (gloriosum) ducimus nomen peregrinationis, *A.* 19. — 2) vífa för consuetudo cum mulieribus, id. qu. kvennasfar, *Jd.* 2. — 3) plur. farar, id. qu. víðfarar, tractatio: harðar farar, dura, violenta tractatio, *Lb.* 15. — 4) in compositis: bálför, brúðför, gagnför, helför, herför, leygför, morðför, mótför, saumför, skrautför, svefnfarar, sæför, vásof, víðfarar. — 5) sub-auditur: Eiríkr var til Róms í þeirri, o: för, ex anteced. verbo för: *F.* XI 300, 1; úr rauð úngi í þeirri — branda, *Ód.* 5, ubi præcessit hölt vestr; heilir kvomum heim úr þeirri, *FR.* II 307, 4; sic et in prosa, sagði eigi sína (o: för) slétta, *FR.* II 349, ubi in var. lect. sínar ferðir sléttar; fymar verðr, er margar ferr, *Eg.* 38; at fara nokkra (o: för, v. ferð, quod sequitur), *F.* X 124, var. 6.

FÖRA = **FÆRA**, ferre, adferre, *SE.* I 312, 2.

FORAT, **FORAÐ**, n., *pestis, perniciæ*: allt er feigs forað omnia jam morituro perniciem afferunt (quando cuiquam moriendum, nihil non morti occasionem dat), *Fm.* 11; etiam de re, cui summum periculum vel summa difficultas adjuncta est, *Fjölsm.* 10, 12, 41. Sic in prosa, vera i foraði in summum vitæ periculum incidere, *F.* IX 517. — β) tentorium Helæ, *SE.* II 494. — 2) femina gigas (id. qu. forrat), *FR.* II 127, 2 et *Cod. Worm.* *SE.* I 552, 1; hinc in prosa de re perniciosa, quæ summam perniciem affert: hundriðan Garmr — hann er it mesta forat, *SE.* I 190; it. de malis hominibus: foruðin sjáz best við, mali homines optime inter se cavent, vulpes culpam deludit, *Orkn.* p. 248. — 3) vide et forráð.

FORBERGIS, adv., per montis declivia, (for, berg), *Hund.* 1, 38, per præceps, ut forbrenkis, per declivia, a for, brekka (*Sks.* 1, *Grett.* 61). Alias occurrit forberg, *Grett.* 69.

FORBRENNIR, m., *ignis (brenna for, qd. omnia obvia urens), Alcm.* 27 (acc. forbrenni), *SE.* II 486 forbrænnir, II 570 forbrennir.

FORDÆMA (-i, -da, -t), v. a., *devoere, exsecrare*, (for, dæma), id. qu. fyrirdæma, *ÓT.* c. 56, quod *F.* VII 293 exprimitur per at dæma til fjandans. Hinc taka fordæmt ráð malam, perniciosam agendi rationem insistere, *Skáldh.* 6, 44.

FORDÆDA, f., *malefica, venefica* (for, male, perperam, dæð), *Lokagl.* 32, *Bk.* 1, 26; fordæðan gerði mitt sverð slmt venefica ensam meum hebetavit, *Korm.* 22, 4, quod pestiferis feminis (bólvism konum) adscribitur *Bk.* 1, 27; de Hilda, cæsos resuscitante, *SE.*

I 438, 3. *Jus eccles. Vicensium c. 16*: „nú er forðæða verst, er fyrirgerir kú eða kálfi, konu eða barni. En ef forðæðuskapr verdr funninn í beðum eða bólistrum, hor eða frauða sótr, manna hár, negl, eða þá luti, er vænir þykkia til gerninga“, etc. *KþK c. 16*: „þat er forðæðuskapr, ef maðr gerir í orðum sínum eðr fjölkyngi sótt eða bana fe eða mönnum.

FÖRF, *OT. 18, 3*, *Olavio est id. qu. for, naves, plur. a far, τῶ f euphonia causa adjecto*, o: öndor-jálks för, *navigia Ulleri, clipei, et leggja önd. j. för, id. qu. leggja randir. Membr. Hkr. E. h. l. habet þörf, F. I 95, 1 vorp (consent. Codd. B et C, Skl 116)*, vide seorsim suis locis sub þörf et varp.

FORFALL, n., *pulvinus, in quo procumbitur, (for, fall), vel gradus (qs. forfallr), scammum Helæ; fallanda forað forfall, SE. II 494 (m., rekkja, er af gulli var forfallinn o: skörin upp í rúmit).*

FORFLÖTTI, adj., qui ab alio pulsus fugam capessit, *Merl. 2, 16 (F. X 269).*

FORGARÐR, m., *vestibulum, propylæum; dat. s. forgarði, dat. pl. forgarðum, Fjölsm. 2. 3.*

FORHRAUSTR, adj., *insigni fortitudine, (for, intens., hraustr), F. VI 319, 1.*

-FÖRL, in compos., v. mundilföri, svadilföri (fara, færa).

FORKR, m., *contus, de conto ferreo, Isl. I 212, id. qu. mox järnstafur, baculus ferreus, et prosa anteced. järngaðr spiculum ferreum.*

FORKUNNR, f., *curiositas, (for, kunnr, ut forvitni), in prosa occurrit Orkn. p. 100, „er þeim er forkunni (forte rectius forkunnr) á at vita“, quod scire cupiunt. Simile est forkuðr, novum quid et exoptatum, id. qu. hodie nýnæmi, Isl. II 326 „var mönnum nú forkuðr á skemtan, er lengi höfðu niðr verit lögd mannamót“. Forkunnar sfn, spectaculum diu exoptatum, Fjölsm. 49. Alias tò forkunnar apud Veteres, ut adverbium, ponitur cum adverbis et adjectivis, ut f. vel, góðr, mikill, margr.*

FORKUNNLIGR, adj., *admirabilis, egregius, eximius, (forkunnr), Nik. 29: Gleymir því, er hún gjörði at fremja, | glæðliga rennr við fögnuð þenna | forkunnliga, ok fram til kirkja, | fastliga bíðr út allar tíðir, ubi construo, við þenna forkunnliga fögnuð propter hoc eximium gaudium. ÖH. c. 64 est forkunnligr borðbúnaðr, quod F. IV 125 est ágætr borðbúnaðr. Inde formatur adv. forkunnliga: f. gott veðr. Hk. 90 (F. VI 411, veðr forkunnar gott); biðja forkunnliga, enize, impense orare, Sks. p. 616.*

-FÖRLADR, in compos., v. þrekförladr (a mèr förlar labant mihi vires animi vel corporis).

FORLJÓTR, adj., *valde turpis, deformis, horrendus, (for, intens., ljótr): flagd hit forljóta, F. I 176, 1; superl., Kolbeinn reisti flokk í fyrstu | forljótastan sínum móti | herra, Gd. 41.*

FORLÖG, n. pl., *fata (for, lög): fylgja forlögum sequi quo fata trahant, Krm. 24; halda forlögum annars sortem cum aliquo communicare, FR. II 53, 2.*

FORM, n., *forma; Gd. 43, ferskeyttir þó formi sléttu | fagrskygðr er sjá steinn meðr dygðum, lapis ille, formð quadrata, sed plana; Gd. 69, heita máttu heilagt sæti | heims stýris með formi dýru, sedes sancta, egregie formata. Abstr. pro concreto, síðana form, conformatio morum (reformator morum), Gd. 67.*

FORMA (-aða, -at), v. a., *formare, facere, fingere: f. mál verba facere, tók svo mál at forma ita loqui caput, Lil. 15. Cum dat., collineare, destinare: opt nam kólfi | Ormr hagliga at forma, sæpe telum dextere collineavit, F. III 219, 3. Hinc áform, propositum.*

FORMAN, f., *institutum: Ormr biskup veldr þeirri forman, Ag.*

FORMANN, m., *id. qu. formadr; de profecto navis, Skáldh. 6, 36. 37.*

FORMAÐR, m., *praefectus, (for, maðr), Gd. 54.*

FORMÆLANDI, m., *patronus, defensor (for, mæla), pl. -endr, Hávam. 25. 63.*

FORN, adj., *priscus, antiquus, vetus: forn jötunn, vetus gigas, de Hymere, Hymk. 13; flotanar forns litar, sodales veteris Liti (gigantis), gigantes, SE. I 370, 1; hin forna fold illa vetus Tellus, Hymk. 24; en forna mold, id., Merl. 1, 61; fornir staðir, antiqua litera (scientia), antiquitates, Vafþr. 1, 55, Alom. 36; forn rök priscorum operum recens- us, Lokagl. 25; fornt kvæði vetus carmen, Merl. 1, 62; fornar tóptir prisca domus, Grm. 11; forn grind vetus claustrum, Grm. 22; forn timbr veteres fabricæ (ædes), Ghe. 44; fullr forns mjadar plenus vetusti malvi, Skf. 37; Frigg forn: ar földu, dea vetuste calyptra, femina, Korm. 26, 2. Compar., er fátt fornara pauca existunt magis antiqua, Hm. 2. Compos., v. hundforn, síðforn.*

FORN, f., *munus oblatum, (færa), pl. fórnir, Am. 5. — 2) apud seriores: sacrificium, fórnar hald, observatio sacrificii, cultus sacrificiorum, ritus sacrificialis, SE. II 246, 1; blót nè fórnir (sic leg.), neque victimæ, neque munera (incrementa), Hugsrn. 28, 5; færðar fórnir oblationes allatae, Lil. 40. De eucharistia, sacra cæna, hreinust fórn ok heilug smurning | honum greiddis, Gd. 62, ut F. XI 38, sýngja messu ok færa fórn almáttum guði. Lifsa fórn, hostia vitæ, Christus, qui pro hominum salute vitam suam obtulit: því at lastbundnir liana lautviðir létu borna á þik (in te, Cruz! sustulerunt) þá helgasta lifsa fórn, er gaf mönnum lausn, Lb. 37; lifandi fórn viva oblatio, de Sto Nicolao inaugurando: sökja, gripa lærðir ok leikir | lifandi fórn til vege ok stjórnar, Nik. 26.*

FORNBAUGR, m., *annulus vetustus, (forn, baugr): fornbaugur, pl., annuli antiqui, fornbaugr fe opes a majoribus relicta (annulis præcipue constantes), SE. II 497, 2.*

FORNBOGI, m., *nanus, (forn, baugr), lectio membr. 544, Vsp. 12, pro hornbogi (quid. hornbogi).*

FORNGERR, adj., *antiquus, vetustus, (forn, gerr): forngervan, acc., SE. I 238, 1 legendum, sec. Cod. Upsal., forngervan,*

coherent enim at hrósa forngervom (horna fous), ok þó liclum.

FORNHALUINN, p. p. comp., ab antiquis inde temporibus observatus (forn, halda), F. II 53, 4.

FORNI, Eb. 17, 1, pro Odinis nomine accepit G. Pauli, fœus auctoritate hist. Ol. Trygg. ed. Skálh. II 229. Sed Forni h. l. ut nomen viri, alias Tinforni, et farmr Forna tjóðs, onus crumenæ Forni, sunt pecuniæ a Tinfornio solutæ. J. Olavius etiam Forni pro Odine accepit in Gloss. ad NgD. in explicanda strophæ F. XI 197, 3 (F. V 227, 3), ubi ipse Ol. videtur mutasse forman in forna. Sed h. l. opponitur otium vitæ militari, et illr forn serkr, mala (lacera) vetusta tunica indusio, malleo consulto (i. e. lorica). Hos forte secutus F. Magnusenius rō Forni nominibus Odinis inseruit in Lex. Mythol.

-FORNIR vide in voce composita miðfornir.

FORNJÓSN, f., circumspectio, exploratio, (for, njósn): fornjósnar augu, oculi speculatoris, i. e. cauta et circumspecta agendi ratio, Bk. 1, 27.

FORNJÓTR, m., gigas, SE. I 549, 3; var Fornjótis ventus, SE. I 330; ignis, Ý. 47; barr Fornjótis ventus, FR. I 475, 2. Fellic Fornjótis, dejector gigantis, Thor, SE. I 290, 1. S. Thorlacius deduxit Fornjóttr a forni jóttr, gigas vetustus, primarius. Pronuntiatio favere videtur compositioni ex for, njóttr.

FORNOLFNR; Edda Lóvasina hanc vocem effert inter Odinis nomina, sed depravate forma videtur ex fornolfr (fornólfr).

FORNOLFR, m., Odin, SE. II 555, pro quo SE. II 472 habet Fornólfr, qu. v.

FORNÓLVER, m., Odin, SE. II 472 (scribens Fornávler), vide Fornólfr.

FORNSPJÖLL, n. pl., prisici, antiqui sermones, (forn, spjall), Vsp. 1.

FORNTRADUR, p. p. comp., antea, prius calcatus: f. mór campus antea pedibus calcatus, Mg. 34, 9. Sic forntróðinn gótustigr semla olign calcata, FR. III 499 (forn, tróða).

FÖRNUÐR, m., prosperitas, fortuna, salus, id. qu. farnadr, F. VI 68, 1, G. 2. 24, quibus locis in nom. occurrit.

FÖRR, adj., promptus, alacer (notante Jonsonio ad Isl. Vakam str. 10); hugstór verðung forr jöfare animosi satellites alacris regis, ÓH. 92, 14. In Thomassaga occurrit: ferr ok framgjarn, of forr eða of skjófr. Hinc hodie: að fara of fort, nimis alacriter, præcipitanter; fort um fjarri, plurimum abest, minime!

FÖRR, m., ignis, id. qu. furr, fyrr, vide unferr.

FÖRR, pro ferr, 3. s. præ. ind. act. v. fara, Vafpr. 36, vide fara, 3) m.

FÖRR, adj., id. qu. ferr 2: f. jöfurr, ÓH. 92, 14.

FÖRRAT, n., femina gigas, id. qu. forat, SE. I 552, 1 sec. Cod. Reg.

FÖRRÁÐ, n., negotii curatio et administratio, auctoritas, auspicius, (for, ráð), Eb. 17, 2, FR. II 303, 3; forráð, id. qu. algerðir, Grág. I 27. — 2) id. qu. forat,

perniciæ: far þú nú æva, þar forráð þikir nunc tu eas nunquam, ubi perniciæ sentitur Grg. 15; forráðs tungur, lingua perniciosa maledicæ, Svær. 106, 2 (F. VIII 257, forað tungur, id.). Hinc forráðs veðr fæða tempestas, Sturl. 4, 23. 5, 34 (var. lect. forrate veðr et foráttu veðr). In Post. etiam de perniciæ usurpatur: p. 171, leiða frá forráði, steypa í forráð, et p. 172, sá er hreinlifi heldr, hann ferr frá forráði til heila, ok frá myrkri til ljóss. Ibidem p. 81. de impervia palude: en í öllum þessum hlutum, þá er svo mikit forráð vor á milli, at sá má ei hingat koma, ok einginn hëðan þángat fara (Luc. 16, 26).

FORRAUSTR, adj., valde strenuus, fortis, (for, intens., raustr), Hk. 65, 4, id. qu. forhraustr.

FORS, m., catarracta (forn, adj., præceps): falla forsar defluunt catarractæ, Vsp. 52, vide foss; it. de aqua, flumine: forsar augna, kinna, hlýra, brá, hvarma, lacrimæ, SE. II 500. Fors lopt videtur per tmesin cohæreere SE. I 450, 1, tabulatum aquæ, aer, cælum, sendi engla or forslopti angelos de cælo misit, vel h. l. fors, dat., þó fors skopt lavit aquá comam; horna fors, flumen cornuum, cerevisia, h. f. arma farms Gunnlaðar, cerevisia Odinis, poesis, vena poetica, SE. I 238, 1, ubi fors dat. est, pro forsi; forsar feyrr, ignis aquarum, aurum, ejus eidr, vir, Eg. 83, 2; hyrr fors, ignis aquæ, aurum, Selk. 16, vide hyrfors; hælinn fors, flumen gladii, sanguis, ÓH. 50, 3; blestu niðs forsar, id., Korm. 12, 7, v. blesta. Vera und forsum, sub catarractis (ubi genii indigetes, landvættir, habitare credebantur, Kristind. B. Gþl. c. 1) esse, versari (ad magiam exercendam, FR. II 211), Jd. 4, conjungitur cum fara at göldrum incantamenta exercere. — 2) mare, SE. I 575, 1; staust ratt af sér brattum forsi navis ab se arduum fluctum repulit, ÓH. 27, 2.

FORSETI, m., Forsetius, Asa, Grm. 15, SE. I 102. 208. 556, 1; faðir Forseta Balderus, ibid. I 260. — 2) accipiter, SE. II 488. 571.

FORSIMI, m., bos, (for, simi et simir), SE. I 587, 2.

FORSJÁLL, adj., prudens, Hugsm. 20, 5 (forsjá, f., for, sjá).

FORSK, 3. s. imperf. pass. v. fara, sensu reciproco et neutro.

FORSKÖP, n. pl., dira fata (for, sköp): biðja manni forskapa dira fata alicui impreari, Hund. 2, 32.

FORSLOPT, n., tabulatum aquæ, cælum, vide sub fors.

FORSNJALLR, adj., perquam fortis, animosus, (for, intens., snjallr). HS. 15, FR. I 397, Sturl. 4, 10, 1; forsnjöll fira kyn viri fortissimi, HR. 25.

FORSPELL, n., jactura, damnum, (for, spell): hefi ek fimm vera f. beðit 5 maritorum jacturam passa sum, Gk. 3. — 2) profusio, nex, mors; Fsk. 173, 1: allu engi þarf Inga | úlfgrënnir þat kenna, (hverr apyrri satt af snerru | seggr), at

gram bitu eggjar. Bóð gatat stillir stöðvat | styrjar mildr, þó at vildi; fús var forapell ræmi | fylkis sveit at veita. *Tamen potest forspell h. l. de cæde, necesse intelligi, ut veita manni skaða noxam (i. e. necem) afferre cui, Isl. II 370, unde skadamadr = bana-madr, F. IV 310.*

FORSTÁ, v. a., intelligere, sentire (pro for-standa, Dan. forstå): f. frygðir, amoris peritum esse, amoris lenocinia nosse, Skáldh. 3, 2.

FORSTJÓRI, m., præfectus (for, stjóri); pl. forstjórar, principes populi, proceres, Gd. 67.

FORSÖGN, f., institutio, monstratio: af forsögn þinni, te jubente, vel te verbis præeunte, Gþ. 17. Plur. forsagnir, id. qu. leidsögn, monstratio viæ: forsagnir þraut bragna víri nullum certum cursum navigandi præmonstrare potuerunt, RS. 13.

FÖRU, perf. inf. act. v. fara: hykk fleygards furviðu fóru miklu harðara þuto præliatores (víros) multo celeriori gradu ióisse, Vigagl. 27, 1; nú frá ek Þórólf und lok fóru, Eg. 24.

FÖRULL, adj., qui ítat, sæpius ít, (fara), vide kveldförull, náttförull, síðförull, víðförull.

FÖRUNAÚTR, m., socius itineris, (fór, nauþr), comes, socius, Mg. 31, 9; fúrunauþr í veraldar þrautum, Nik. 17.

FORVE, m., nanus, SE. II 470.

FORVERK, n., opus, res ab aliquo confecta, (for, verk): f. Fenja, opus Fenias, aurum, SE. I 400, ut verk. *Usurpatur in prosa de administratione operum rusticorum (hod. verk, vinna): Vápn. msc. cap. ult., sumar þetta var lítið forverk í Krossavík, því Þorkell var lítt færri til umsýsla; sic et Sturl. 3, 12; de strenuitate in opere faciundo, F. XII, unde forverksmadr, Eb. 30, Sturl. 3, 35, var; de opere, quatenus confert ad familiam sustentandam, forvirki, Rafnk. p. 6, unde forverk heys copia feni, KþK.*

FORVISTA, f., ductus, it. duz, (for, vera): best fallinn til göðrar forvistu ad munia ducis rite obeunda maxime idoneus, RS. 12, ubi rð forvistu pronuntianðum videtur forysta propter præcedens gángnystir, quæ forma (forysta) occurrit, Vigagl. c. 7, K. VII 19. Est etiam forvist, F. VII 25, et forista, Gullþóris S.

FORVITNI, f., cupiditas, aviditas: f. mikil á fornum stöfum magna cupiditas de scientia antiquitatis contendi, Vafþr. 1. Sic forvitni á at reidaz cupido irascendi, F. VI 213; at forvitni föður, cupiente patre, cum bona voluntate patris, FR. I 477, 4. 478, 3. 479, 2. — β) curiositas, Lil. 60 (forvitnann sciendi cupidus, for, vita).

FORYNJA, f., monstrum, FR. II 129, 2.

FORYSTA, f. = FORVISTA, RS. 12, ubi farar f., ducem esse itineris.

FORÐA (-aða, -at), v. a., primo significasse videtur amovere, removere, amandare, ablegare (Angl. forth, a, ab, ex, de): forða fingum extendere digitos (ut eos amentis hastarum admoveas), Am. 41 (cf. sóna höndum supinas manus tendere). *Metaph. forða fjörvi vitæ (suæ) consulere, Mg. 2, 2,*

Harbl. 11; f. snöru hjerta, id., Hh. 65, 6; f. dauða sinnum, avertere mortem, i. e. effugere mortem = bægja aldragi, Sturl. 7, 42, 7, ubi sic legendum: fár má fleima ukúrur | frægr aldragi bægja | seiðs né sínum dauða | svipskórðandi forða, i. e. frægr fleima ukúrur seiðs svipskórðandi | fár má bægja aldragi, né forða sínum dauða; defendere, tueri c. dat. SE. I 516, 1; forða manni, aliquem servare, incolumitatem concedere, vitæ gratiam facere, Am. 57; f. sér ráagri fegirni auvaritias crimen fugere; Hugsm. 19, 4; f. manna grandi malum avertere ab aliquo, Lb. 39. Pass. forðaz, cum acc., fugere, vitare: f. háðulig orð varba þrobraz evadere, Nj. 44, 1; f. hörð sektar orð poenam effugere, Has. 33; f. florb, Lv. 39; f. fornhalðin sköp abstinere a veteribus institutis, F. II 53, 4; forðamz vætr minime (sortem nostram) subterfugimus, Korn. 27, 2; forðamka fôr non defugimus iter, Am. 26; forðaz = forða sér sibi consulere, Hjmk. 12. Ad primarium significatum pertinet: forða bréf curare epistolam, perferre literas, Hist. eccl. Isl. II 581, et forða biskup í aðra kirkjuséka episcopum deducendum curare, ibid. 582. Hinc Dan. befordre.

FORÐAR, m. pl., qui arcent, avertunt (forða): forðar reifa (hreifa) elds, aurum erogantes, viri, Fsk., 76, 4: að hæðlig hreifa | hygg ek dróttins avik þóttu | elds þeim er allvel hældu | orð sín víðer gram forðum, i. e. forðum hreifa elds, þeim er allvel hældu orð sín víð gram, né þóttu dróttins svik hæðlig. *Quod ita mox explicat auctor Fagrsk., þetta vísar til, at þrændir höfðu svarið honum (Ólafi konungi) eiða, ok hældu eigi, fyrir því at þeir börðusk á móti honum með Sveini jarli.*

FORÐAÐR, m., subst. verb. a forða, qu. promovet, vide herforðadr.

FORÐUM, adv., olim, Vsp. 2, Hávam. 47, Vigagl. 23. 26, 1; occurrit et in prosa forðum daga prius temporibus, F. IX 497. VI 143.

FOSS, m., id. qu. fors, catarracta, Vsp. 25, dat. fossi; tára foss effusa lacrimæ, fridarkoss gefr með tára fossi, Nik. 59.

FÓSTR, n., educatio, Rekt. 2. Junguntur fóstr ok kennsla, educatio et institutio, pædagogí et magistri officium alicui præbentum, Sk. 2. præf.

FÓSTR pro fæstr, paucissimus, superl. røu færr, paucus, Grw. 12.

FÓSTRA (-aða, -at), v. a., nutrire (fóstr): skilningar braud fóstrar oss brjóst þanniz intelligentia pectora nostra nutrit, Hs. 4, ubi sic: því er oss með hug hvössum | hrein brjóst ok trú fóstrar | glæð lætr guðdóms eðli | guma kyn föðar skynja, i. e. því (skilningar brauði), er fóstrar oss hrein brjóst með hvössum hug: ok glæð trú lætr guma kyn skynja guðdóms eðli föðar.

FÓSTRA, f., nutrix, Gk. 11; alumna, Sk. 1, 29.

FÓSTRGÆÐANDI, m., nutritor, alter, (fóstr, gæða): f. gunnar svans, nutritor corvi, pugnator, rex bellicosus, SE. I 348,

abi, fóstrg. g. u. unni mór Fróða sáðs rex
bellicosus me auro donavit.

FÓSTRIL, m., nutritius, H. Br. 10.

FÓSTRJÖRD, f., terra, ubi quis educa-
tur, (fóstr, jörð). Ód. 4. Fóstrjörð Olavi
Tryggvída erat Gardaríkia, patria (fóður-
land) Norvegia. Sed utraque sæpe syno-
nyma est.

FÓSTBLAND, n., id. qu. fóstrjörð (fóstr,
land), patria, F. VI 385, 2, FR. II 52, 3;
de regno caelesti, Lb. 33, vide frami.

FÓSTRMAN, n., mancipium coaluminum,
(fóstr, man) Bk. 2, 65.

FÓSTUMÓÐR, adj., jejunando fessus,
(fasta, móðr), Lil. 45.

FÓSULL, adj., perreptans, pervagans: gljúf-
ra fésull, montium fauces ac prærupia perrep-
tans, draco, sæti gljúfra fésula, sedes draco-
num, aurum, gætir gl. fésula sætis, custos
auri, vir, Nj. 73, 2. Fósull forte cohæret
cum Germ. faseln, quatenus significat, volare,
ruere, discurrere; vel nom. est fésli, derivat.
a fótr, qs. fésli, pedibus se protrahens, ut
Nora. Firsföle et Fjörðföle est lacerta, Dan.
Firbeza.

FÓTALUTR, m., pars corporis, pedibus
juncta, inferior pars corporis, (fótr, lutr),
Bk. 2, 21.

FÓTGULR, adj., fulvis pedibus, (fótr,
gulr), de aquila, Krm. 2.

FÓTHRUMR, adj., pedibus infirmus, Sturl.
I 17, 1.

FÓTLAUG, f., pedum lavacrum, (fótr,
laug), Hund. 2, 37.

FÓTLEGGR, m., tibia pedis (fótr, leggr),
crus: f. flethjarnar veggjar, crus parietis
domus, columna domus lateralis, SE. I 302.

FÓTR, m., pes, Vafþr. 33, Hm. 15; dat.
fötu (i. e. föti), Vafþr. 33, sed fötu (quod
et accipi possit pro föti, föti), Hm. 15. Plur.
fótr, pedes, Korm. 3, 1. 6, 1; nom. pl. cum
artic. fótrnar (hæud dubie præve pro fætrnar,
ÓM. c. 86, ed. Holm.); acc. fætrnar, Sturl.
I, 31, pro fætrna, quod est 9, 20. Kominn
af fötum decrepítus (quasi qui pedibus non
amplius insistere valet, opp. kominn á fætr =
kominn á legg ætate viribusque adultus, Sturl.
I, 26), Korm. 16, 5, quod F. XI 155 est
kominn af fötum fram fyrir aldra sökum;
bræva fót, movere pedem, obambulare, Sk. 3,
13; malo hræra fót cum Raskio. Færa fót
at geira móti procedere in pugnam, FR. II
337; fótr axlar, pes humeri, brachium, ma-
nus, SE. I 542, Grett. 95. Bragar fætr, Ad.
15, de luteris metris servis (studlar) accipit
G. Magnúsus, sine quibus poesis offendet et
caduca sit: hróðr, brattstíginn (o: á) bragar
fótum, læus, carminis pedibus ardue incedens
(alts evocata), laudatio (carmen laudatorium),
ars poetica altius ezsurgens (exquisitius ez-
ornata). Vide composita, hardfótr, lángfótr.

FÓTSPOR, n., vestigium pedis, (fótr, spor):
stíga í f. fyrri manna, Skáldh. 1, 14; fram
glögandi fótspor tungu (o: Johannis), insis-
tens lingua vestigiis, i. e. Johannem Baptis-
tum dicitis (ut factis) referens, Nik. 17.

FÓTTROÐA (-træð, -træð, -tróð, -tróðit), v.
a., pedibus calcare, (fótr, tróða), FR. II 122.

FÓTVERKR, m., dolor pedum, (fótr,
verkr), Ý. 54.

FOX, n., dolus, fraus; fox er illt í exi
fraus mala inest securi, Fg. 38. Gþl. 492:
engi skal selja öðrum fox né flærd (hinc
kaupfox, veðfox). Saxa fox, fraus, noxa
machærarum, pugna, gautar saxa fox viri, Ag.
FØZLA v. sub fæzla.

FØÐA, v. a., id. qu. sæða, procreare, gignere;
fóðdr, Vsp. 2; fópdi procreavit, ibid. 36.

FØÐIR m., nutritor, (føða): f. úlfs vir,
Plac. 43.

FØÐOR, m., id. qu. faðir, pater, in nom.
SE. I 310, 4, ubi Cod. Reg., svá at slitna
sundr úlfs fýðor mundi, ut parum abeset,
quin pater Lupi (Lokius) divelleretur; vide
et hefður, herjafður.

FØÐR, n., pabulum: fentris f., pabulum
lupi, sanguis cadaver, Islđ. 7, ubi, teðr Helgi
raud flæingaldr-völu í fentris fýðri gladios
sanguine tinxit; fúss til fýðris fanga cibi su-
mendí cupidus, Ag.

FØÐR, m., id. qu. faðir, in compositis,
alfóðr, allfóðr, herjafóðr, sigfóðr, valfóðr;
vide fýðor.

FØÐURARFR, m., patrimonium, hæreditas
a patre relicta, (faðir, arfr), Vigagl. 7, 1,
F. V 176, 1.

FØÐURÆTT, f., genus paternum, (faðir,
ætt), Lil. 41.

FØÐURFALL, n., casus, mors patris,
(faðir, fall), Sonart. 5.

FØÐURJÖRD, f., terra patria (faðir,
jörð): vörðr fýðurjardar custos patriæ, FR.
I 247, 2.

FØÐURLEIF, f., patrimonium, (faðir,
leif), F. V 131, 2; sic et hæud dubie legen-
dum Mg. 17, 9 (SkI. VI 38), sec. lect. Cod.
Flat. g. eifum, o: fýðurleif kónungs greifum.
Occurrit fýðurleif F. X 386, „Hocunar iarla,
er þa var iarl í Norege at fýðurleif sinni“.

FØÐURLEIFÐ, f., patrimonium, (faðir,
leifð), Hyndl. 9, Sie. 5, Mg. 17, 9.

FØÐURMÖRD, n., cædes patris, parrici-
dium, (faðir, mörd), Islđ. 4.

FØÐURPERSÓNA, f., persona patris,
(faðir, persóna), Lil. 24.

FØÐURTÚN, n., fundus patrius, solum
patrium; plur., patria, FR. II 302, 2.

FRÁ, præp. cum dat., a, ab. Frá Njarðar
niðjum, posthabitis Njörðs líberis (Freyo ac
Freyja), F. II 54. Separatur a casu, quem
regit: frá — ungum erlingjum, F. VI 417, 1;
frá — fóstrjörð, ab terra, in qua educatus
fuit, Ód. 4. Frá því sem fyrri var præquam
prius erat, Söll. 40.

FRÁ, imperf. ind. act. v. fregna, qu. v.

FRÁBÆGT, Am. 20, obstaculum, impedi-
mentum, conjectura interpretum, quum hæc
vox in msc. non inveniatur.

FRÁGU, perf. inf. v. fregna, samá acce-
pisse, fando audivisse: þat kveð ek mik
frágu, OH. 240, 3.

FRÁK, audivi, 1. s. imperf. ind. act. v.
fregna, cum suffixa 1. pers. ek, Mg. 25, 1.
31, 2.

FRAKKA, f., hasta, SE. I 570, 1, Rm.

32 (num, hasta Francica? ut peita, hasta Pictavica; (franca AS. est framea).

FRAKKAR, m. pl., Franci (pro Frankar), ÓT. 26, 3, F. VI 133. 426, 1; hinc Frakland Gallia, Ísl. I 15.

FRAKKI, m., vir strenuus; vox formata ab adj. frakkr (ut rakki a rakk) in nomine ficto Akkerisfrakki vir strenuus in trahendis ancoris, F. II 17, 1. Vide et hræfrakki.

FRAKKR, adj., citus, agilis, promptus (forte a frank, liber; in Gloss. Ed. Sæm. I. sub v. frækn, refertur ad rakk per prosthesin τού f): Aron gekk a frakki; opt framn i bók ramma, Ar. Hjört. 6, 4, ubi tamen τó frakkr in sine versus suspectum, forte frakki vel inn frakki.

FRAŁIGA, adv., celeriter (frár), F. I 433, 3 (519, 2), Merl. 1, 32.

FRAM, adv., protenus, prorsum, porro, ulterius (de spatio); in futurum, in posterum (de tempore). Comp. framarr et fremr; superl. framast et fremst. Posit. fram, de spatio, vide verba fara, fylgja, gánga, hverfa, sekja, etc. Fram lágu brautir prorsum tendebant via, Hm. 16; stattu fram, coram consiste, i. e. in medium procede ibique consiste, per brachylogiam, SE. I 36, 2, vide fram. De tempore: fram var kvelda vespéra declinaverat, Sk. 3, 12, ubi gen. pl. kvelda regitur ab adv. fram; fram sè ek lengra longius praveideo, Vsp. 40; vissi hann vel fram futúra exacte prospiciebat, Hamh. 15. — Compar., a) framarr (framarr), de spatio, longius, ulterius: vopnum framarr, longius, ulterius armis (quam arma sunt), ab armis suis procedere, Hávam. 38; framarr merkjum ante signa, Ha. 234; gánga framarr ulterius procedere, Orkn. 79, 7; longius in pugna progredi (ut exemplum virtutis bellicæ), Orkn. 81, 4; de præstantia, heilsa er holdum framarr sanitas corpulentia præstat, Hugsm. 27, 3. — b) fremr, porro, amplius, in posterum: hygg ek at þér fremr muni (túnga) ógott um gala, Lokagl. 31; vita frenir amplius (certius) nosse, FR. I 264, 1; fremr en svá amplius quam sic, Sk. 1, 19; prius, fremr var þat hálfu istud dimidio prius accidit, Hm. 2, vide fremst. — Superl., a) framast, de spatio, standa framast manna i hundradsflokki ante ceteros in acie stare, Mg. 29, 2; de tempore, muna framast, primum, ultimum recordari, ab ultima memoria repetere aliquid, Plac. 52; de præstantia, þeir er framast þóttu viri præstantissimi, Mh. 13 (F. VII 200. 329, 2), Gha. 30, quibus duobus postremis locis est framarr; vide alframast. — Þórr er þeirra framast Th. eorum præstantissimus est, SE. I 88, Cod. Reg.; vera framarrast lendra manna, F. VII 362. — b) fremst, de tempore: muna fremst primum recordari, Vsp. 1; vita fremst primum nosse, Vafþr. 34, vide mox ante framast; cum gen., f. helgra þjóða, Gd. 10.

FRAMA, -aða, -at), v. a., honorare, decorare, ornare, ut fremja: Ólafur lét mik framaz með hringum, annulis me ornavit, donavit, F. VI 44, 2. In Grág. II 50 cum dat., at

frama kvðð sinni testium evocationem absolere.

FRAMAN, adv., in adversa parte: um brjóst f. in pectore adverso, Vegtk. 7.

FRAMARLA, adv., contr. pro framarlíga; Hugsm., 17, 4, fengins fjár neyt þú f., ubi alii framlíga liberaliter, alii framarlíga, quod adv. etiam occurrit Arn. 2, rækja e-t fr. við e-n acceptum ab aliquo beneficium grato animo recolare; it. magnopere, treyztaz of framarla af sigri sibi nimium confidere ob victoriam reportatam, F. VI 151.

FRAMAÐR, m., (subst. verb. agentis, a frama), qui curat, alit, it. ornat, honorat, id. qu. framidr, frömuðr; vide kynframaðr, ljóðframaðr, margframaðr, vígframaðr, quæ varia signif. repetuntur a verbo fremja.

FRAMBURÐR, m., pronuntiatio (bera fram): predicator glöggur ok gættinn | grundvöll hafði hann klerkdóms fundit; | hitað ást i helgu brjósti | honum kennandi framburð þenna Nik. 35.

FRAMGENINN, p. p. comp., vita defunctus (qs. vita spatium emensus, gánga fram), Vsp. 35 (SE. I 200, 3), Skf. 12, FR. I 431, 3; nú er þengill f. nunc rex vita excessit, Fsk. 67, 5, vide lok.

FRAMGENGR, adj., ad finem perductus, confectus, peractus: framgengr. ratum, quod evenit, eventu probatum, Y. 14 (AR. I 257).

FRAMI, m., profectus, progressus, promotio; it. de re, quæ facit, ut quis ad metam propositam perveniat: sic sancta cruz dicitur frami ítram þrælum fróns konungs á vit strandar fóstlanda, quod pius hominibus iter secundum ad patriam cælestem, Lb. 33. Veita fátækum frama, pauperibus conditionem promovere, beneficia prestare, Söll. 70. Commodum, emolumentum: mörgum orðum mæltu ek i minn frama multa verba locutus sum in meum emolumentum, Hávam. 105. In plur., hirðattu at vinna minna frama, subint. til, noli quidquam in meum emolumentum facere, noli mihi quodquam officium prestare, Korm. 26, 2; sic et SE. I 656, 1, gram (acc.) skotnar mikla frama regi magna gloria contingit. — 2) præstantia, Hávam. 163; frama dáðir præclara facinora, FR. II 56, 2; frama verk, res insignes, facta insignia, i. e. miracula, Ló. 20; frama bragð facinus præclarum, Ar. Hjört. 6, 2; virtus, excellentia, freista sins frama, suá virtutis experimentum dare, ostendere qua in re excellentia, Hávam. 2, Vafþr. 11; it. de virtute bellica: at Hálfu frami heimsku sætti quod virtus ab Halvo exhibitá temeritatem prodiderit, FR. II 53, 1, quod mox dicitur heimsku þróttir fortitudo temeraria. — 3) honor, gloria, SR. I 454, 2. 656, 1, ubi quoque intelligi potest de factis gloriosis; þat er oss frami honori mihi est, SE. I 682, 1; frami veitiz þér tibi contingit gloria, Hk. 17, 2 (AR. II 59, 2); frama græðir princeps gloriosus, SE. I 698, 2.

FRAMIDR, m., gestor, præstator, tributor, dator (subst. verb. agentis a fremja), id. qu. framadr, frömuðr: fr. mildi, exhibens clementiam, clemens, gæð, framiðr mildi (gen.),

deus clementissimus, Ha. 235, 2. Flóttá framidr, qui fugam efficit, qui facit ut aliquis in fugam se coniciat, de gladio, Korm. 11, 9, ek þóttums halda mínum blóðfrekum flóttá framit putavi me gladio meo fortiter esse fuisse, ubi framit est pro framid, dat. a framidr; alii hoc loco legunt frömud (pro frömuð, dat. a frömudr).

FRAMKEYRIR, *m.*, qui projicit, conicit, incitat, (fram, keyrir): *f. brodda, incitator, conjector spiculatorum, pugnator, vir, FR. III 510.*

FRAMKLÓ, *f.*, unguis anterior, (fram, kló). *SE. I 670, 1.*

FRAMKOMA. *vide koma fram; framkominn id. qu. fullkominn. perfectus: framkomit vald plena potestas, Ha. 310, 1.*

FRAMKVEÐINN *vide kveða fram.*

FRAMKVÆMD, *f.*, effectus, efficacia, (fram, koma); *it. potestas efficiendi quid, virtus ad efficiendum, Lb. 6, þann er af mínum munni | margr til andar bjargar | sér megí randa rýrir | röðuls framkvæmd öðlas, i. e. þann (ávöxt), er margr randa röðuls rýrir megí öðlas framkvæmd af mínum munni, sér til andar bjargar, eum (fructum), et multi homines meis dictis excitari ad studium virtutis possint.*

FRAMLA, *adv.*, *contr. pro framliga, gloriose: hárf gramr lifr fr. excelsus princeps gloriose vivit, SE. I 602, 2, quod in sequ. explicatur, lif konungsins er framlekt; líberuðit, gefa framla largiri, SE. I 634; magno studio et cura, stuða ðæn manns framla voto alicujus studiose obsequi, G. 68; framla dreif til hverrar hömlu hilmis þjóð, Ea. 278, 2, cf. framarla. Vide raunframla.*

FRAMLEITH, *vide fráncleitr.*

FRAMLEIDA (fram, leida), *v. a.*, *producere: f. vitni testes producere, Gd. 39.*

FRAMLIGA, *adv.*, *studiose: leita sér f. fríðar amicítam alicujus studiose petere, F. VII 340, 4 (Sic, 5, 4), FR. II 56, 1; fortiter, Ísl. II 270, 1, vel honeste, gloriose, vide óframliga.*

FRAMLIGR, *adj.*, *insignis, præclarus, eximius: vinna framlikt (o: verk), præclarum facinus patrare, vel rem præclare gerere, ES. 1, 1; framligt gengi, egregie, eximia copia, Ód. 21. Sic framlekt lif, vita præclara, gloriosa, SE. I 602; framligir menn, viri strenui, fortes, F. XI 56, sed framligir máðr, Sturl. 5, 16 videtur esse idem fere, quod sómagóðr.*

FRAMLUNDAÐR, *adj.*, *animo promptus, (fram, lundaðr), de signifero, ÓH. 224; de femina, Sk. 1, 39. Adde Vigl. 17, 2.*

FRAMLYNDR, *adj.*, *promptus animi, (fram, lyndr): epith. regis, Sk. 1, 14, H. 16, G. 28, 39; framlyndir, animo prompti, adj. pro mult., viri animosi, SE. I 502, 3.*

FRAMM, *adv.*, *prorsum, in partem anteriorem; per brachylogiam construitur at vera fram in primore acie versari: verum með fylkte fólki fram in vápna glamma, Mg. 33, 2, quod absolute dicitur at vera frammi, pros. F. VIII 422. IX 47. not. 1. Vide fram.*

FRAMMI, *adv.*, *in parte anteriore: standa*

frammi coram consistere, Lil. 88; in primore acie, in fronte aciei, Ha. 326, 1; in anteriore parte navis, byggja þitjur frammi, SE. II 42 pros. Frammi pro fram, Orkn. 5, 3, ubi, rausnarmaðr hélt fimf snekkjum frammi at ellifuskeiðum resis quinque phaselos in aciem produxit adversus undecim celoces regias; frammi eru feigs götur prorsum tendunt, Söll. 36, ubi G. Magnæus sine caussa reposuit frammi. Sic F. XI 88 pros., þá gánga þeir frammi á steinbogann tum procedunt in arcum lapideum.

FRAMR, *adj.*, *proprie is, qui in medium (fram) processit: sic Nik. 13, nú sem framr er frúinnar tími. fæddi hún svein með giptu hreina quum aderat tempus pariendi. — 2) præstans, excellens, qu. primo loco positus, compar. fremri, superl. fremstr. Posit. framr konúgr, gramr, rex excellens, Ód. 4, SE. I 472, 2; frömum hersi egregio duci, ÓT. 20, 1 (SE. I 441, 5); frömum svanna, excellenti femina (María), Lc. 22; hlýri frams grams ens helga, frater excellentis illius sancti regis (Olavi Sancti, Haraldus Sigurði f.), SE. I 462, 2; framt líð præstans exercitus, Si. 3, 1 (F. VII 76, 2); framt líf, vita gloriosa, excellens: frömu líf, Ha. 199, 3, Sturl. 9, 32, 3. Framir, *m. pl.*, *absol.*, *præclari heroes, Hyndl. 13; viri excellentes, G. 6. Cum gen., gunnar framir, bellicosi, strenui in præliis, SE. II 198, 1; snildar framr, præstantið eximius, vir excellentissimus, præstantissimus, Plac. 7. 33; giptu framr, de Spir. Sto, Hv. 15. — ð) fortis: framr í freistni in tentatione fortis, Plac. 1; AS. et vet. Soc. from, fortis, strenuus, vide mox ante gunnar framir (cf. Gloss. Diatribes, v. framr). — γ) in malam partem, licentiosus, protervus, audax, impudens; ita SE. II 20, miök eru þeir menn framr, er eigi skammaz at taka mína konu frá mér. Forte et sic capiendum, SF. I 622, 2: reidr ræsir stöðvar ránsið frömum röðul-sævar meidam iratus rex hominum licentiosorum rapinas coerceat; et SE. II 198, 1, lagagánga framr in exsequendo jure nimis severus. Compar., fremri præstantior: hvern fremri landreki quis præstantior rex, ÓH. 260, 1; eingi máðr veit fremra þengil, SE. I 528, 1; vitum hvergi fremra jarl Hákonu, ÓT. 56; fremra mann Óleif, F. II 321; gramr á gipt at fremri rex eo præstantiore fortuna utitur, SE. I 596, 1; cf. Gd. 26. Superl., fremstr, summus, præstantissimus, excellentissimus: fremstr höfnjófarr, ÓH. 159, 1. 2; en fremsta brims branda björk femina eminentissima (S. Maria), Lc. 22; sá er fremstr var manna hominum excellentissimus, ÓH. 129; fremstr konungmanna, ÓK. 9, 5; fremstr varð skúlli, SE. I 682, 2. In prosa, fremstu menn viri majoris notæ, Orkn. p. 364; Steinþórr var fremstr barna Þorláks, GhM. I 592—4, ubi impr. bene habet framast. Occurrit superl. framast, 1) HS. c. 9, melti máðr, at H. konúgr væri framast þeirra bræðra at öllum lutum, quo loco F. I 59 præfert adv. framast. — 2) SE. I 88 var. 14, Þórr er þeirra framast, sed Cod. Reg.**

framast. — β) af fremsta motti, totis viribus, quam maxime fieri potest, Gd. 27; fremstan aldr tempus diutissimum, SE. II 498, 3, ubi F. VI 196, 2, flestan aldr plurimum temporis. In compositis: allframr, allframr, dáðframr, fullframr, gedframr, haldframr, huzframr, óframr, týframr.

FRAMRÁÐR, adj., ad res gerendas promtus, ad pericula et res arduas suscipiendas audax (ráða fram), H. 19, 3, ÓH. 260, 2, F. VIII 409, 1, Ha. 3, 1.

FRAMHEIÐ, f., aequitatio in pugna, impetus equestris, procursus equestris, (fram, reið), Mð. 16, 2.

FRAMRÆÐI, n., ad pericula subeunda audax animus, in rebus arduis strenuitas, (a framráðr, ut hardræði ab hardráðr): in plur. occurrit (ut vinræði, et aliquando hardræði), SE. I 406, 1: fólká fellir víðr öll framræði rez ille bellicosus summam in rebus arduis strenuitatem ostendit; ubi tamen framræði in plur. sumendum esse videtur de singulis facinoribus, quibus animi praesentia ostenditur.

FRAMSI, m., qui prorsum tendit (a fram): ek rið framsi prorsum equito, Sv. 22, 1.

FRAMSTAÐN, m., prora navis, Mg. 31, 5, SE. I 496, 2, ubi visa framstafni í haf, proram pelago obvertere, in altum vela dare (fram, staðn). — 2) pars anterior: f. fræðiu primum carmen, HR. 2.

FRAMSTALLR, m., pars rei anterior, (fram, stallr, cf. lólkatafa), id. pars potior et dignior: framstalls konur matrona honoratiora, Orkn. 75, 2.

FRAMSTIKLIR, m., qui projicit, dispersit, (fram, stiklir): f. auðar, distributor opum, vir liberalis, rex liberalis, F. X 136.

FRAMSYNN, adj., providus rerum futurarum, (fram, sýnn): háttir framsýnna fyrða, Merl. 2, 95.

FRAMVISS, adj., praesagus futuri (fram, viss): framvisar tvær dúa feminae praesaga, de Fenia et Menia, SE. I 378, 1. 384, 3; framvisar disir dea (tutelares) futurorum provida, Húð. 34; framvisar spár vaticinia futuri praenuntia, Vegik. 2.

FRÁN, n., id. qu. frón, terra: fráns fólk incolae terræ, reynir f. fólká, tentator terræ incolarum, Thor, SE. I 414, 1, quo loco rð fráns cerni nequit in Cod. Reg., sed I 476, 1 h. l. est fróns; fráns öluna, piscis terræ, serpens, ejus mörk, aurum, Fbr. 25, 1.

FRÁN, adj. masc., pro fránn, Merl. 1, 35, „bitr fránn freki ferð helsgærðar“, i. e. fránn freki helsgærðar bitr ferð coruscus gladius homines secat; sed omissa forte est virgula transversa supra n, o: fránn pro fránn, ut Völk. ed. Holm. 17 est fránn mekir, pro quo ed. Hafn. habet fránn mekir. — 2) subst., serpens, Merl. 2, 16, fránn en rævði, i. e. fránn enn rævði.

FRÁNEYGR, adj., acribus oculis, acri oculorum acie, (fránn, eygr): f. fylkis niðr, ÓH. 157, 1; hinn fráneygi sveinn, Fm. 5, ubi vertunt oculis coruscum; de lupo, fráneygjum vargi, F. VI 39, 1, cf. skygn.

FRÁNBVÍTINGR, m., piscis fulgidus,

(fránn, hvítíngur), f. ritar, fulgidus piscis clipei. gladius, Grett. 13.

FRÁNLEITR, adj., acri oculorum acie, (fránn, -leittr), de serpente, SF. I 414, 5; ídem fere est ac hvassleittr. quod de corvo usurpatur. De virgine: þykkir enni frángleitu, sem fugls rüdd kunni, Fsk. msc. (Fsk. impressa 3, 2 habet þekkirrea non hinni framleitu, quod nullum sensum præbet).

FRÁNLÝNDR, acri ingenio, bellicosus, de præliatore (fránn, lýndr), Jd. 24.

FRÁNN, m., serpens (fránn, adj.), SE. II 458. Sic Merl. 2, 17, forfótti var fránn enn rævði inferior cedebat (instanti adversario cedebat) serpens ille ruber. Vide fronn.

FRÁNN, adj., sæpe vertitur, nitens, coruscus, fulgidus; forte rectius, acer, acutus. Epith. serpentis, fránn naðr, Vsp. 59; enn fránn ormr, Skf. 27, Fm. 19. 26; ormr inn frána angum illum coruscum, Sk. 1, 11; þeir fránnir ormar illi corusci angues, Gho. 16; fránum naðri, SE. I 258, 4. De leone, acer, acri indole: et frána fróna djr acre illud animal terrestre, i. e. leo, Plac. 22, Homeri ὄφις χρατερόφων, Il. 10, 184; cum fránn h. l. comparari potest hugstæðr leó, Plac. 23 et frókt djr, ibid. 53. De hominibus, fránn sveit, populus acer, fortis, bellicosus, de Norvegis, ShI VI 261, not., ex Fsk. De telis: fránn mekir, gladius acutus v. coruscus, Völk. 16: þinn inn frána meki coruscum illam macharam tuam, Fm. 1; fránn freki helsgærðar, Merl., vide fránn, adj.; fránn lögdís mána lind, acuta hasta, videtur coherere Eb. 19, 11; fránn leggbiti acutus ensis, runnar fráns leggbita præliatores, milites, ÓT. 124, 1; de acie toli: fránn egg beit, G. 29; tyggi rauf frána egg, Hh. 54; taka hæruf (með) fránni eggju, F. VII 53, 1; rjóða fránnar eggjar ölfu tuggu acutum gladii aciem cruentare, Orkn. 6, 1. Epith. cordis serpentini, seta serpentum, id. oculorum, nitens, fulgens: et hann sjörsega fránnan æti si vita pulpam (cor) nitentem ederet, Fm. 32; fránn ormr fox glóa coruscæ seta serpentis fulgent, Hh. 62, 1; fránn merki splendida vexilla, F. VI 89, 3, dub., cf. Mg. 35, 2 et rjóða, verb.; sá hon fránnar ajónir fylkis liðnar vidit coruscus oculus principis languifactus, Gk. 13; brögnum leixt dóttur mögr Brynhildar hafa fránnar brúnstein nepos ex filia Brynhildar visus est viris nitentes habere oculos, FR. I 258, 2. Fránnu höfði, F. VII 58, 2, sed A et Morkinsk, fránnum, unde leg. puto frána um, et construendum, fránn hugina gladdis acer corvus latatus est. Hac voce usus est Jonsomius in Íslandsvaka, str. 6, búna fránum faungum splendidis rebus (viatico) instructos, ubi ipse fránum explicavit fogram. Vide composita: eggfránn, haakfránn, ormrfránn, örfránn.

FRÁNSKEIÐ, n., campus serpentis, (fránn, m., skeið), aurum: vörðr fránskeiða, custos auri, vir, Plac. 9.

FRÁNDVENGR, m., lorum fulgidum, lucidum, (fránn, adj., þvengr), f. lfangva (ari-

cati), serpens, heðr l. fráþvengjar, culectis serpentis, aurum, Eg. 31, 1.

FRÁBÍÐR, m., nomen Odinis, SE. II 472. 555. cf. atriðr; Lex. Myth. affert et nomen Odinis santriðr, quam vocem nondum in monumentis priscis inveni.

FRÁR, adj., velox, celer, it. promptus, paratus, cum gen., frárr flestra dáða. plurimorum artium peritus, vel ad plurimas res proclares promptus, F. VII 274, cf. itr lista, snarr lista. — 2) nomen nani, Vsp. 12.

FRATA, crepitem ventris edere, Lokagl. 32. Est id. qu. freta, qua duo verba coniunguntur in vulgari anigmate: hvat er þat, sem fretar ok fratar, ok neytir aldreis sins matar? quidnam est, quod crepat et crepitat, nec unquam cibo suo vescitur? i. e. turbo lactarius (flautapyrill).

FRÁTTU, 2. s. impf. ind. act. v. fregna, cum suffixo. pron. þú.

FRÁVR, adj., id. qu. frárr, latus: f. stillir hláris rez, SE. I 674, 2, sec. Cod. Reg. Vide frárr a fráa. Forte rectius = frárr, vide frárr.

FRÆ, n., semen (dan. Frø): frá Fýria-valla, semen campi Fýrensis, aurum, HS. 1, 3, SE. I 398.

FRÆGAK, 1. s. impf. conj. v. fregna.

FRÆGIR, m., celebrator: f. sólka ságu, celebrator bellonæ, pugnator, Isl. II 253, 1.

FRÆGJA (frægi, frægða, frægt), v. a., celebrare, celebrem reddere, (frægr): pass., taka frægðast, miracula celebrantur, insignia miracula patrata sunt, Gd. 14. Act., in pros. SE. II 208, opp. frægja et úfrægja.

FREGN, adj., id. qu. frægi, frægr (n pro r). celebr., famâ notus, vide allfregn, Lv. 6, ubi sic: tek ek til orða, þar er orða | allfregnar jarteignir, miracula perquam celebra. Occurrit et in Fsk. frægn, sed pro frækn (g = k), it. in hist. Knútidarum, ed. Hafn. fol. c 41, frega pro frækn.

FREGNA (fregn, frá, fregit), v. a., percontari, audire; 1. s. pres. ind. act. fregn ek, SE. I 422, 5, Ha. 59, Dropl. min. 2, F. VI 197. var. 6; 2. s., þú fregn, SE. I 36, 2; 3. s., hann fregn, Vsp. 24, ÖH. 198, 1, Grág. I 423; 1. plur. fregnun. SE. I 248, 1; 2. plur., fregait, Vsp. 26. Forma fregai ek, 1. s. ind., occurrit F. V 128, 1, quo loco Mg. 17, 1 habet frega ek; 3. s. in pres. fregnir: síðan fregnir hann samnáðinn, F. XI 42; þetta fregnir Har. konúgr, Jómso. 3. ed. Hafn. p. 2; 3. s. pres. ind. pass., fregnis, F. VI 41, 1; 3. s. impf. conj. pass., en et tíðindi fregnist, Jómso. S. p. 14; quæ forma respondere videtur Mæsogotia. fraihnaa, Pres. ind. 2. s. fraihnis, 3. s. fraihnit; impf. 3. s. frah, 3. pl. frahun. Simplicissima forma 1. s. freg, tantummodo occurrit in var. lect. F. VI 132, quod forte est prava scriptio pro frag i. e. frá. Imperf. 1. 3. s. frá, 2. frátt, cum suffixo pronome þú, fráttu, num audisti? Mb. 6, 3, et cum negatione, fráttu-ð, i. e. fráttu-að pro fráttattu, num audisti? Korm. 12, 7, ubi forte simpl. legendum fráttu; plur. frágam, fráguat, frágu. Perf. inf. frágu vide supra. Imperf. cony., fraga, plur.

fregim, Gha. 5, Am. 99. Part. pass., freginn, Hávam. 30, unde perf. act. ek hef fregit, G. 15, Ý. 19, et ek hef fregna ógn, Húid. 34. Vide sannfregit.

1) audire, famâ accipere, resciscere; a) cum acc., frágam þat görva id certo audivimus (id exacle novimus), Mb. 6, 1, ÖT. 96, 3 (F. II 288, 1); quæ phrasis poetis valde familiaris est, etiam tum, quum ipsi præsentis rei interfuerunt, ut HS. 1, 1 (F. I 48, 1, nam interfuit pralio Stordensi Glumus Geirui, ut ex Islð. 11. patet, id quod observo contra ea, quæ dixeram SH I 58. not. e); fregn ek gerla þat, SE. I 422, 5; fráttu(-ð) þat, (nomine) id audivisti, Korm. 12, 7; frá ek orð ýta, F. I 162; f. ógn terrorem audire, Am. 13, Húid. 34, Mg. 31, 8; þóttú njú um dag fregnir, etsi uno die de septem (conviviis) famam accipias, Korm. 7. — ß) sequi. at: ek hef fregit, at konúgr sagði draum sinn, G. 15, F. VI 197, 3; ek frá, at þjóð rægði Guðmund, Gþ. 1; cum acc. et at: er vér þat frægim, at þú sök sóttir, ut resciremus, te injurias persecutum esse, Am. 99. — γ) cum part. pass., ek frá benja reyrr roðin, HS. 1, 1; fregn ek auðskata dauðan, Dropl. min. 2. Cf. Korm. 19, 4. — δ) cum acc. et inf., frátt madr áðr eykja gervi Freys afsprag i sólk hafa. Ý. 23, 2; ek frá þeim seggjum líka vel snerreidi, F. I 164, 1; nom. cum inf. dubius est: ek frá fridr greiðir vells biðja, pro fríðan greiðir (v. greiði), Gþ. 2. — e) cum sententia objectiva: fráttu, hve fylkir mátti leida drottinavik, audistin, ut potuerit rex proditorem ulcisci? Mb. 6, 3, Mg. 37. — ζ) cum præpos. til: ek frá görva til þess, er forut norðan, certo audivi, te a septentrione profectum esse, ÖH. 4, 1 (F. IV 39); hvat hafu skatnar til fregit, hve ráfaka rennend ráka Njáls brennu, quid ea de re audierant homines, quomodo viri navigatores incendium Njalinum vindicarint? Nj. 156, 1.

2) percontari, sciscitari, quære, rogare, interrogare; distinguuntur fregna percontari, et segja narrare, Hávam. 28. 62. Persona, quæ de aliquo re interrogatur, ponitur in acc., ut: skala fremr en svá fregna Gripi, non fas est amplius, quam sic, percontari Griperem, Sk. 1, 19; segðu mér þat, er ek þik fregna man, Fjölsm. 8, Hh. 34, 5; id, de quo quæritur, genitivum requirit: jó frá ek spjalla, equum interrogavi, quid novi adferre haberet, Gha. 5; interdum superadditur sententia objectiva: ek hafða opt of fregit fróða menn þess of Yngva hrer, hvar Dómarr væri of borinn á dynjanda Hálfis bana, Ý. 19; þess at fregna, hveim enn fróði at, etc. Skf. 1; fregna Háva ráða de conditione (sorte, fato) Odinis sciscitari, Hávam. 110; cum sententia nude objectiva: ef (menn) fregna, hvat mik teitir, si quærent homines, quid me delectet, F. II 249, 2. — ß) cum præpos. at: áðr en ek of frægak fólkvörð at gram, antequam ego sciscitarem populi custodem de principe, Gha. 5; fregna at fá pauca sciscitari, Hávam. 33; gram fregn at því gegnan percontor en de re popularem principem, Ha. 59.

FRÆGR, m., nanus, Vsp. 12.

FRÆGR, adj., fama celebr, (fregna, frágu), inclitus; compar. frægri, superl. frægstr. Hvat er frægst á foldu? quid fama celeberrimum est in (hac) terra? Og. 4; casus obliqui formæ determ. adsumunt j, v. c. enum frægja, Hávam. 143; þik frægja te præstantem (virginem), Korm. 17, 1. 19, 7; en stóru fræg fjöll, magni illi montes, fama celebres, Korm. 19, 8; frægt, fama notum, Ha. 241, 1; epith. diei resurrectionis Christi: þú reis or grúf á frægjum þriðja degi, Has. 28; frægr förnúðr, insignis fortuna, commodum, G. 2. Cum gen., mannvitu frægr ob sapientium insignis, SE. II 210, 1; en frægja sjarðar leggja femina ornatu gemmarum (torquium) conspicua, Korm. 19, 7. Composita: kynfrægr, nafnfrægr, víðfrægr.

FRÆÐ = FRÆGÐ, SE. I 462, 4.

FRÆGÐ, f., gloria, celebritas nominis (frægr); it. fama, id. qu. fregu. — 1) fama, rumor: ferr suðr um fjall fræð af smíði fama fabrica (exstructa et munita urbis) meridiem versus trans montem perfertur, Merl. 1, 20. Sic accipi potest G. 26, fræð af því verki fólksterks Egða fylkis ríðr á (= of) alla danska tungu fama de hoc facinore (miraculo) bellicoso Agdensium principis divulgatur inter omnes Danica lingua loquentes (per omnia regna borealia); etsi aliter construxerim F. XII, Skl. V. — 2) gloria, honor: byrjag fræð, inclarescere incipio, i. e. honestam victoriam (ex lite forensi) reportabo, Korm. 21, 2; fræðar maðr, vir inclitus, celebr, magni nominis, Ha. 199, 3; fræðar fólk viri illustres, Ha. 255, 5. 267, 1; fræðar son, filius illustris, inclitus, Ha. 3, 2; fræðar dygðir vírtutes ezimíæ, Gd. 70; fræðar súss gloriæ cupidus, Ý. 21, 1; fræðar mildr gloriosus, Mb. 1. Gra-anna fræð. honor herbarum, i. e. herbæ (medicinales) ezimíæ, Nik. 80. In plur., Ha. 313.

FRÆISTA (-aða.-at), v. a., experiri, periculum facere, tentare; cum gen., alls freistudu omnia tentabant, Vsp. 7; hvi freistit mín quid me tentatis? Vsp. 26; mín at freista, me tentatum, de me speculatum, Og. 23; þíns um freista frama tuæ virtutis experimentum dare, Hávam. 2, Vafþr. 11; at freista orðspeki jótuns tentare sapientiam gigantis, Vafþr. 5; ef hans freista firar, si homines tentent, quid ingenio et eloquentia valeat, Hávam. 26; experiri, quid quis virtute valeat, H. 19, 3, ÓT. 26, 2; f. alls við e-n, experiri vires suas adversus aliquem, de virium magnitudine cum quo contendere, SE. I 244, 1; sic SE. I 152 pros., freista sín í móti Loka, cum Lokio contendere, experiri vires suas in certamine cum Lokio. Absol., fjöld ek freistaða mulla expertus sum, Vafþr. 3, Hávam. 147, Alom. 9; cum sententia objectiva: þá skal freista, hvárr fleira vilji. tunc experiundum erit, uter plura sciat, Vafþr. 9. — β) cum dat., vist em ek súss at freista — orðspeki minni, sane cupidus sum experiundi, quantum valeam facundia, Lo. 4, cf. fagna. Vide compos., atfreista.

FRÆISTADR, m., qui explorat, tentat,

consulit, (subst. verb. ag. a freista), vide hrafnfreistaðr.

FRÆISTNI, f., tentatio, peccandi illecebra, Lb. 40; v. frestni.

FRÆKA, f., amnis, SE. I 576, 1.

FRÆKI, m., Lupus Fenrer, Vsp. 40. 45; de lupo Odinis, Grm. 19 (SE. I 126); lupus in genere, Höfuðl. 10 (SE. I 476, 4), SE. I 591, 2; hinc in appell. gladii, freki hellsgerðar, lupus loriceæ, ensis, Merl. 1, 35. (frekr). — 2) ignis, SE. II 486. 570, ut frekr. — 3) navis, SE. I 582, 2. — 4) nomen virorum, ut úlfr, Hyndl. 17.

FRÆKLIGR, adj., fortis, animosus, generosus: frækligt hjarta, animus generosus, generositas, F. XI 298, 2, quo loco var. l. est fræknligr. In prosa occurrit ado. fræknliga et allfrækiliga, Ísl. II 267. Videtur frækligr esse pro fræknligr, extruso n, i vero prius in frækiliga, epentheticum esse.

FRÆKN, adj., fortis, animosus, generosus; compar. frækna, SE. I 708; fræknt fjör vita generosa, dat. fræknu fjörvi, Ý. 41, 2 (AR. I 267); frækni riddari, Gd. 56; epith. bellatoris, F. I 178; regis, Eg. 82, 3, SE. I 664, 2, FR. II 56, 2; absol., vir fortis, in nom. Ghe. 20; frækni menn, Hávam. 48, F. I 163. Nom. in pros., FR. I 161. 162. In Gloss. ad Nqd. et ad Ormst. referitur ad frækinn, quod hodie strenuum, vegetum, alacrem, fortem significat, quam formam vide F. II 276. In compositis: bðð-frækni, eljunfrækni, geðfrækni, hildfrækni, landfrækni, vígfrækni, víðfrækni, þingfrækni. Scribitur et frækni, frökn, q. v.

FRÆKNLIGR, adj., fortis (frækni), var. lect. F. XI 298, 2, pro frækligr. ado. fræknliga fortiter: láta f. fortiter se gerere, H. hat. 12.

FRÆKR, m., ignis, Alom. 27, ubi acc. frekan, term. adjectivi. — 2) ursus, SE. I 478. 590, 1.

FRÆKR, adj., avidus, epith. lupi: frekum úlf, Sk. 2, 13; frekum vargi, Krm. 2; granrjóðr freks gífræks, Mh. 3, 3; corvi: frekum hrafn, ÓH. 220, 3; aquilæ: frekir ernir, Mg. 9, 4. — 2) cupidus, frekr at reyna cupidus experiundi, Alom. 9. — 3) ingens, nimius, copiosus: frekir brekar, fluctus violenti, vehementes, magno impetu irruentes, SE. I 650, 1; frek Óðins alda, carmen petulans, probrorum, Nj. 92; sic in prosa, frekr harðsteinn improba silex, F. XI 223; frekt korn, copiosum frumentum, abundantia frumenti, F. V 220. — 4) in compositis: allfrekr, áttfrekr, blóðfrekr, vígfrekr.

FRÆLSA (-aða.-at), v. a., liberare: at frælsa eð fyrra orð, pristinam existimationem recuperare, læsam existimationem restituere Skáldh. 1, 42; cf. selja orðit ljóta, ibid. 44; fræla jörð, SE. II 596 (AR. II 496).

FRÆLSI, n., libertas (frjáls), Hh. 19, 3; tyna f. sínu libertatem amittere, Ha. 286, 1. Frælsi Vinda vals, Vendicorum militum perfugia, naves bellicæ vel arces Vendorum, Hg. 8.

FRÆLSIR, m., liberator: f. fyrða, libe-

retor hominum, episcopus, absolutionem peccatorum concedens, Gþ. 12.

FRÆMD. *f.*, 1) = frami, framkvæmd, effectus: ferðir til fremdar, ad effectum adductus, rite institutus, SE. II 246, 1; gloria (fram): frægr með fremd ok sigri gloria et victoria clarus, Orkn. 82, 1, F. VIII 166; sáttak fremd honorem quæsitum iwi, SE. I 714, 4; fremd Ólafs digra gloria Olavi Crassi, ÓH. 192, 3; vega sigr til fremdar parts victoria gloriam suam amplificare, Hk. 85. Gen. fremdar sæpe cum adjectivis et substantivis construitur, ut fremdar gjarn cupidiu honoris, ÓH. 28, 2, F. VII 345, 3; f. lýstr, id., Plac. 9, G. 25; f. mildr honori inservens, Fbr. c. 20; f. styrkr gloriosius, de Spiritu S., Lv. 31; f. snauðr honoris expert, Lil. 65; fremdar menn. viri eximii, excellentes, G. 10; fremdar þjóð, homines probi, pii, G. 27; fremdar ræsir rex egregius, Si. 7, 1; f. verk præclara facinora, Rekst. 10; f. ráð egregium consilium, sæðir f. ráðs, auctor virtutis, Christus, Lb. 26; sæðir fremdar ráða, virt probus, pius, virtutis studiosus, F. XI 295, 1; stjýr fremdar, Plac. 16; fremdar aði indoles egregia, F. II 27, 2.

FRÆMJA (frem, framda. framit), *v. a.*, *promoveo, profero* (fram); *part. pass.*, framíðr (et framinn), *vertente* SE. I 628, sá er framíðr er framarr er settir; *hinc*, hollr gramr lætr framðan hvítan rekinn fal of her rez pretendit splendidam, inauratam gladii laminam in acie, SE. I 626, 1, ubi lætr framðan. ante se pretendit, porrigit. Huc et referendum videtur, höfum framðan kera laminam auro (nudam) protendo, F. II 52, 1. *Metaph.* fremja sik, se ipsum proferre, i. e. honorem sibi parare pros. Nj. 147, Vigagl. 7; f. heilagt veldi, promovere s. ecclesiam, F. XI 314, 1; úngr framdi hann sik, F. VII 6; gramr framdið á Svíadrottini rez honorem sibi paravit ex (in pralio cum) rege Scioinum, F. VII 53, 1; sic in prosa fremjaz gloriam consequi nominisq; celebratam, FR. I 136, F. V 345; sára sogns mágrénnir framak bellator inclarescit, Si. 20, 1. — β) honorare, celebrare, laudare: móts raublíkar rækir fremz sliku bellicosus princeps propter talia celebratur, ÓT. 16, 3; snilli jófura fremz á alla danska tungu virtus resp. ab omnibus Danica lingua loquentibus predicatur, G. 26; grams verk frúmdust res gesta principis laudibus efferebantur, SE. I 646, 1; öll engla þíng boða framda (a framíðr) eialing í þreaningu omnes angelorum cohortes celebrari jubent unitatem in trinitate, SE. II 208, 2; konungr framdi mik ordum rez me verbis cohonestavit, Eg. 89, 2; guð framdi óðd (hann) með sér, deus animam ejus apud se honore adfecit, beavit, G. 20. — γ) ornare muneribus, donare: fremja e-n samþykkjar aðkkvi, rauðum aub, bangum, divíus, auro, annúlis donare aliquem, SE. I 654, 2. 658, 2. 660, 1; skip framit gulli namis auro ornata, ÓH. 182, 3; gramr ok jarl hefr framðan mik gulli auro me donarunt, F. III 23; framdið úngr sigri juvenis victoria potibus est, Eb. 37 (GHM. I 662);

Kraki framdi stotna eirum homines pace donavit, SE. II 226, 2; helgat líð fremz skrauti sancti homines decore ornantur, Hv. 7; drottinn sólarfróns fremr rekka sliikum ástgjöfum, Hv. 10; *absol.*, honore et muneribus ornare, grams þess, er framdi verðung, qui aulicos satellites ornavit, SE. II 170, 2; sic et, stillir Fróða stóls framdi svá frða kyn, at flestir unðu góðir af honum. F. XI 297. — δ) cibo donare, alere, sustentare: blóð fremr vitni, sanguis lupum alit, lupus sanguine satiat, SE. I 626, 1, v. kynframadr. Grág. I 299, er hann hefr framðan fóður sustentavit, id. qu. framfórðan (B). — ε) facere, efficere, gerere, Has. 3: alls megu ekki þollar | án fremja þers hánum | súðaviggis er seggjum | síðabót af því hljótiz, i. e. alls þollar súðaviggis (homines) megu án hánum ekki þessa fremja, er seggjum hljótiz síðabót af því, nam sine eo (Spir. Sancto) homines nihil possunt efficere, quod ad mores emendandos valeat. Fremja íþróttir artes exercere, F. II 274. 276, 1, Merl. 1, 10; f. leik ludum patrare, Am. 60; f. sund natationem exercere, Rm. 32; f. orustu. (bardaga). gunni, pugnam facere, pralium committere, Krm. 28, (F. III 163, pros.), ÓT. 123, 1; læstu framda gunni pralium commisit, F. XI 188, 4; ek kveð flestan sigr frömdu fremd Ólafs digra, ajo plurimas victorias honorem Olavi Crassi auxisse, honorem Olavo conciliavisse, ÓH. 192, 3, ubi frömdu est perf. inf. — FR. II 51, sist mér í æsku Óðinn framdi, forte leg. sýst, α: Óðinn framdi mér sýst í æsku, Óðinn mihi in pueritia negotium conciliavit, me muniis bellicis destinavit.

FRÆNDGARÐR, *m.*, domus gentilitia, (frændi, garðr), i. e. gens, familia, Sonart. 6.

FRÆNDI, *m.*, cognatus, pl. frændr, Hávam. 69. 76; f. Frísa kyns, cognatus gentis Frisæ, Friso, F. VI 363. — β) filius, f. Serks, Serki filius, Si. 28, 3. — γ) nepos: Dags frændr nepotes Dagi, Ý. 23, 1.

FRÆNDSEKJA, *f.*, damnum cognato illatum, (frændi, sekja), cædes cognati, id. qu. frændvig, vttvig: auka frændsekju cognatum de medio tollere, ÓH. 186, 7.

FRÆNÍNGR, *m.*, serpens (fránn), SE. II 458. 487; *hinc* et Norv. Gulfræningr aspis Auctorum. Frænings furr, ignis serpentis, luz serpentis, aurum (ut ormdagr), frænings fura fleygjár vir, Eb. 22. Vide compos., úrfræningr.

FRÆNJA, *f.*, vacca, SE. I 588, 1; frenju sæðir, altor vacca, bubulcus, Korm. 4, 4.

FRÆNUSKAMMR, *adj.*, A. 13, dubii significatus, videtur significare, acumine brevis, i. e. cujus acumen brevi durat, de ferro non satis indurato, cujus acumen cito obtunditur et hebescit (id. qu. hodie skammbeitur, qs. bitskammr), quomodocunque coherens cum fránn, acer, acutus.

FRERAR, *m. pl.*, gelicidia, congelationes, glacies: þegar frerum létli, soluta glacie, vel positus gelicidiis, FR. II 308, 1; vide stórrerar. In Lex. B. Hald. est frer et freri, *m.*, glacies, terra congelata; in Gloss.

ad NgD. frori, pl. frorar, frigus; Gloss. Ed. Sam. T. I. frer et freri, pl. frerar. *Apud orientales Islandos hodie hölmfrer, n. glaciæ ad crepidinem litoris concreta, in salis magnam altitudinem exurgens, et fluctibus accessu maris subitus exedentibus prominens (forte rectius holfre); idem fjörumödr, m., appellat cursor publicus (Gestr. dictus Glimu-Gestr), 21. Martii 1843. Exstat impf. v. freri: freri at þeim klæðin vestes congelatæ corpori adhærebant, Fbr. 5; et part. pass. frerinn congelatus, pros. SE. I 276; vide frörina.*

FRÆS, f., sibilus, sibilatio (Sec. frasa, strepitum edere, stridere, de flamma et serico fricto v. colliso): inn fráni ormr, þú gürðir fræs mikla magnum sibilum edidisti, Fm. 19.

FRESS, n., felis mas: fressa (forte, tigrum) eigandi, Freya, SE. I 304. — 2) urrus, SE. I 478. 590, 2, cf. dres et þres. Fress ata varar húsa, urrus clipeorum (fera, clipeos depascens), gladius, Korm. 11, 6, metaphora, ducta ab ursis in nubilaria piscatoria et casas litorales irrumptibus.

FREST, n., mora, tempus, dilatio; in sing. rarissime (FR. III 214): á akömmu fresti, brevi tempore, subito, F. V 178, 2; frest urðu þess, ea res dilata est, i. e. in cassum cecidit, ÖH. 194, 2; eiga á frestum (= i vöndum) habere quod expectes, Eg. 74, 1.

FRESTA, id. qu. freista, tentare, Mg. 17, 1 (freista, F. V 128, 1); sic in prosa c. gen., F. X 392, fustisc Olafs at fresta þess, id. explorare, tentare cupit; c. acc. FR. II 479, albuinn em ek at fresta þetta vig við ykkv tvá.

FRESTNI, f., id. qu. freistni, tentatio, Plac. 1. 9.

FRÈTT, f., fama: at frètt, secundum famam, ut fama fert, ÖH. 155, 1; at frèttum, id., Hh. 33; hafa frètt eina solam audicionem habere, Fjölsn. 33. — 2) consultatio oraculi: reka frètt forlaga sinna, oraculum de fatis suis consulere, fata sorte perquirere, Hugsm. 18, 4; it. oraculum, gánga til frèttar oraculum adire, ÖT. 28, 1; pl. frèttir sögðu oracula denuntiabant, Vegt. 3; beiða frétta, Vegt. 9.

FRÈTTA (-tti,-tta,-tt), v. a., audire, cum acc. rei: öld hefir frètt þá ofu mortales fando inaudiverunt eas turbas, Am. 1; átt þú slíkt at frètta simili de re certiorum te fieri oportet, Am. 77. — β) f. at e-m, audire ex aliquo, cum sententia objectiva: gott er at frètta gerva at þarmönnam, hvern rekka randláds víðir kváðu fylgja Ólafi rakklígaast, jvat exacte ex viris ibi constitutis audire (cognoscere), quinam viri Olavum fortissime testati sint, F. III 3, 1. Sic et sumi possit absol., ferð at frèttum, Sturl. 7, 42, 1, pro frèttum at ferð, (id) audivimus ex viris, ceteris ita coherentibus, fundr sá, er höldar áttu á Haugness grandu, varð brátt hættir síra líf, hlíf raudst; sed h. l. etiam potest construi, hlíf raudst ferð, clipei virorum violati sunt, et at frèttum, ut fama fert, cf. frètt, f. — γ) frètta, sequi conjunctione at: ek hefi frètt, at sá málima stríðir sötti heim

þann, er gefr ænum ferðum hjálp, G. 35. — δ) frètta til manns, de aliquo audire, famam de aliquo accipere, ÖT. 130, 2. — 2) interrogare, quærere, percontari, rogare; cum sententia objectiva: frèttu, hvat þá skyldi, rogarunt, quid tum faciundum esset, Am. 73. Atli frètti, hvert sveinar haans veri farnir leika, quasivít A., an gnati sui lusitatum abissent, Am. 75. — β) f. at e-a, quærere, sciscitari de re aliqua: ek frètti at för smás fylkis niðu percontor de úinere parvuli regis gnati, Mg. 9, 8; hon frètti at því, hvern fara vildi, ea id rogavit, quis ire vellet, Gha. 18; it. circumspicere, scrutari, frètta at syndum, ef nokkur væri, scrutari, ecqua existant peccata, Lil. 60.

FRÈTTINN, adj., curiosus, sciolus, Korm. 4, 4, (frètta); junguntur fróðr ok frèttinn, sciendi cupidus, F. V 299 pros. In compositis: margfrèttinn.

FRÈVA, v. n., adolescere: láta trjár smði fræva, Ag.

FRÈVAZ, Hávam. 144, vide frævas.

FREYGJA, f., id. qu. Freyja, inserto g, Freya, dea Asis: bjarga Freygja, dea, domina montium, femina gigas, FR. II 519, ubi FR. II 185 habet Freyja.

FREYJA, f., Freya, filia Njordis, uxor Odis, SE. I 96. 114. 304. 556, 2, Grm. 14; in convivio Asarum pocillatricem agit, SE. I 240, 2, cf. I 272, vide Fræja. Fadir Freyju Njordus, SE. I 260; bróðir Freyju Freyja, ib. 262; tár, grátr Freyju, lætus, lacrima Freyja, aurum, SE. I 336. 346. 346, 2, cf. I 114. 556, 4. Bjarga Freyja, dea montanorum, femina gigas, FR. II 185, vide Freygja. In appell. femina: drafnar Freyja, dea maris, femina, Korm. 19, 6; Freyja hornþeyjar, dea cerevisia, id., Korm. 19, 7. Composita: fagifreyja, snyrtifreyja, valfreyja, hádfreyja. Inde variatum in vet. prosa, frauva domina, F. X 421, frova matrona, SE. I 96, see. Cod. Reg. (af hennar nafni er þat nafn, er ríkkiskonar eru kallaðar frovor), frauva, id., Y. c. 13, it. frá, qu. v.

FRÈYJAN pro fragjan, celebrem, v. sann-freyjan.

FRÈYR, m., Freyus, deus Asa, filius Njordis, SE. I 96. 120—24. 176. 190. 262, F. II 53, 3; fadir Freys Njordus, SE. I 260; systir Freys Freya, SE. I 304. 348. Freys vinr, amicus Freyi, Freyo dilectus, vel Freyi cultor, dicitur Sigurdus Fofnericida, Bk. 2, 22; Freys leikr, ludus Freyi, pugna, heyrja F. leik et F. leika, prolium facere, gerere, H. 16, FR. I 284, 2, cf. Ullar el súb Ullr. Freys afspringr, áttungur, progenies, cognatus Freyi, de regibus Soecicis, gente Yngvia oriundis, it. de Hakone dynasta Grjetgardi f., qui originem ab Yngvifreyo duxit (Hkr. prof. Snorri), Y. 23, 2. 33, H. 13. Appellative de domino usurpatur: freyr foldar, dominus terra, rez, Hg. 5, 2, ut in prosa Dala Freyr, dominus Dalorum, de Sturla Sigvati f., Sturl. 5, 3. 17, qui significatus obtinet in AS. fréd moneynnes dominus hominum, deus. In appellatione virorum: Freyr fjörnir, deus galææ, pugnator, Korm. 11, 8; randa, clipeorum,

id., Korm. 11, 2; skjaldar, elipes, id., Sturl. 4, 41, 1; viga, pugnarum, id., Mg. 33, 2; Gests galds, pugna, id., Korm. 11, 9; Bættis byrjar, praelii, id., ÓT. 18, 1; linna foldar, auri, vir liberalis, Ísid. 8; lðja dóms, id., Ar. Hjört. 6, 2 (ubi dat. Freyr); mundar fara, id., F. V 308; fallar mars, navis, vir, possessor, dominus navis, Dropl. min. 2, citatum in Nj. Vers. Lat. p. 552. Freyr Saxoni Grammatico est Frør, puto proprie consolator, solatium, voluptatem adferens, a fróa (frs. frór), solari, consolari, ut Týr = tór, auxiliator, opitulatur, a tjóa, tjoja. In compositis: döggrfreyr, elffreyr, esfreyr, galdrfreyr, glyggfreyr, guannfreyr, Ígunnarfreyr, jálmfreyr, myrdilreyr, yngvifreyr.

FREYR, m., bos, SE. I 587, 1; þóptu freyr, bos transtri, navis, Sturl. 3, 28, 1.

FRÆÐI, n., carmen, tam in sing., quam plur.; dásamligt fræði carmen admirabile, Sell. 83, = kvæði. 81; fluttak fræði carmen recitavi, SE. I 698, 2; yrkja skaltu um ykka dygd | eitthvert snildir fræði, Skáldh. 2, 30; kraptandigr, sem fyrr í fræði | sagrt skjóðis, uti antea in hoc carmine demonstratum est, Gd. 39; vanda orð fræðis þessa verða þess carminis artificioso condere et digne elaborare, Merl. 1, 3, 4. Etiam in prosa, fræði þat, er Grettisfarsala heitir, Grött. In plur., kuggr Hára, fernadr vöndum fræðum, elaboratis carminibus onustus, Skáldh. 5, 2; veita fræðum um her dídere carminis in vulgus, Si. 28, 4 (F. VII 154); nauðr lagar nú til fræða necessitas me ad carmen fundendum impellit, Korm. 13, 1; hinc fræða spiliir, carmina proloquens, proferens, poeta, Korm. 16, 1. Hic significatus, quo fræði carmen denotat, a sequi. notione ducitur, carmine enim res ad cognitionem frugiferas continebant, quom essent argumenti vel historici vel mythologici vel philosophici. — 2) plur. fræði, præcepta moralia, Hugsm. 26, 3; præcepta, de legibus militaribus, holl fræði salubria præcepta, FR. II 56, 4, ubi respici videtur ad præcepta militaria, 53, 1-4. — β) literæ, scientiæ, id. qu. rúnir, Sk. 1, 18, vide fræði. — γ) formulæ magicæ, Veytk. 9, þýlja fræði formulæ magicas recitare.

FRÆÐISÆKR, f. pl., libri poetici, (fræði, bók), Gd. 78, ubi, yfirmeisterum eddu listar, þeim er vilja so grafa ok geyma grein klókasta fræðibóka.

FRÍ, m., amator, amarus, maritus, Hymk. 9, ubi mian fri, meus maritus, in nom. Adnotat Gloss. Ed. Sæm., formam frír magis esse regularem, fri insolentem; recte. Quam ob rem puto scribendum fri, m., quæ forma vetusta deflexa esse potest ex primaria forma fric, m., nam sunt apud Vel. nomina masculina in e, v. c. le (Dan. Læ, nunc ljår), fuk, et kie, lapis telæ adpensus. — 2) Höf-edl. 15, in loco vezato: lætr snót saka | um súð fri vaka, | en skers aka | akíð gæra braka, quo loco al. frí, libere, sed G. Magnus: facit bellona amatorem (suum, i. e. regem Eirikum Blodaxam) in navibus vigilare, aut excubare. Legunt h. l. duo Cod.

fry (pro fri), quod forsitan nil sit nisi frey (sec. similem pronuntians modum roū y et ey), unde prodiret appellatio súdfreyr, bos tabularum, navis, ut supra þóptu freyr, sub freyr, bos, o: facit (rex) virginem præliorum (Hildam, Bellonam) circa navem vigilare, i. e. pugnam adversus hostes, circa navem regiam dispositos, excitat (lætr vaka = vekr, ciet); At nonn. Cod., pro um súð fri, habent sverðfrey, bono sensu: Bellona facit (regem) bellatorem vigilare, naves autem maris adversantibus crepare (concuti). Conjici quoque potest tò súðfri maris adpellationem esse; tum súð, navis: fri, fre, n., locus, ubi quis se continere amat, uti gríð, securitas, id. domicilium, ubi quis se tuto continere et pace domestica frui potest, et ve, locus sacrosanctus, id. domicilium.

FRÍA, verbum, vide frjá.

FRIGG, f., Frigga, uxor Odinis, filia Fjörgvini, SE. I 54. 82-84, Fensalis habitans, I 114; ejus appellationes, ib. I 304. Angantýr Friggjar, Odín, Vsp. 48; Friggjar ellda avis nescio quæ, SE. II 489. Lex. Mythol., 376, alumna Friggæ; forte tò ellda est = ella, erla, ertla, ut Friggjar ella (erla, ertla) sit id. qu. hodie Máriaerla, motacilla alba. Friggjar sonr Baldrus, SE. I 260; — stjúpnr Valius, I 266; elja Tellus, ib. I 320. In appell. feminæ, Frigg fornarar földa, dea vetusta calyptra, femina, Korm. 26, 2, vide auðfrigg. — 2) nomen insulæ, SE. II 492. Ignota Munchio (AnO., 1846, p. 90). FRÍKN, f., nomen insulæ, SE. II 492. „Forte Fróko in Maria boreali”, AnO., 1846, p. 91.

FRILLA, f., amica, concubina, (pro fríðla, a fríðill), Hymk. 30; in pros. Gk. 3. præf. FRILLIGA pro fríðliga, vide allfrilliga (Hk. 24).

FRÍSIR, m. pl., Frisii, Frisones, Frisia incolæ, F. XI 194, ubi in exercitu Adalradi filiorum occurrunt; Frisa kyn, genus Frisonum, frændi Frisa kyns, cognatus Frisonum, vir gente Frisia, F. VI 363 = frískr at mt, 362; blóð margra Frisa, ÓT. 30, 1; fylki Frisa cohortes Frisonum, ÓT. 26, 3; Frisa dólgr hostis Frisonum, de Eiriko dynasta, F. II 311, 1.

FRÍÐ, f., nomen nymphæ, coram Men-glada famulantis, Fjölsm. 39; vide fríðr, f., quæ voces eadem sunt, apocopata vel additis term. r.

FRÍÐA (-aða, -at), v. a., pacare, pacatum reddere, (fríðr): fríðum land jófurs paca-tam reddamus terram regis, Sverr. 106, 1; fríða numinn aldri drifunctum pace (aterna) pacare, G. 59; fríða sálu manns, quietem, pacem dare animæ, Sturl. 7, 42, 8; constructionem vide sub fjörnir. Fríðas, quietum esse, quiete agere: flokk(r), sá er vildi enn ekki fríðas, factio, quæ nondum quæta esse voluit, Ha. 146; hagbál lagar fríðas sjaldan við stála valdi aurum raro quietum manet apud bellatorem, i. e. bellicosus rex opes liberaliter distribuit, SE. I 656, 1. In prosa, fríðas við e-n, pacem facere, in gratiam redire cum aliquo, ÓH. c. 237.

FRÍÐA (-ði,-dda,-dt), *v. a., ornare, spectabilem, conspicuum reddere, pulcrum, splendidum facere* (fríðr, adj.): sátt hygg ek þann fríða hunc hominem paucis virtutibus ornatum esse puto, *Sturl.* 5, 44; vide stálfríðandi. In prosa haud raro de virtutibus quibus quis ornatus est: alla þá hluti, er konúng fríða, *F. VII* 276. *XI* 217; imperf. fríddi, eodem nexu, *F. IX* 535. not. 8; ek ætlaða, at higr mundi þik fríða, *putaveram, te animi fortitudine præditum esse, FR. II* 338.

FRÍÐBANN, *n., violatio pacis, impedimentum pacis*, (fríðr. bann), *turbæ, motus civilis*, *Ha.* 199, ubi þá hófz f. tum motus civiles exorti sunt, pax resp. turbari cæpit; þat var mðnnum f. hoc pacem inter homines dirupit, *ÓH.* 238, 1.

FRÍÐBEIÐIR, *m., vir pacificus, pacis amans*, (fríðr. beiðir), *Plac.* 39.

FRÍÐBRÖÐ, *n. pl., studium pacis* (fríðr, bragð): sýtir fríðbragða, *vir pacis, studiosus, pacificus, pius, Plac.* 12.

FRÍÐBYGG, *n., hordeum pacis*, (fríðr, bygg): f. Fróða, *hordeum pacis Frodianæ, aurum, SE. I* 654, 2, cf. *SE. I* 374.

FRÍÐRÞJÚGR, *adj., pacis, tranquillitatis plenus*, (fríðr, drjúgr): fríðrþjúgr fôr profectio prospera, *Grg.* 11.

FRÍÐGEGN, *adj., pacis amans, pacis studiosus*, (fríðr, gegn), *G.* 64, ubi gen. masc. fríðgegns.

FRÍÐGJÖF, *f., data pax, concessa victoria*, (fríðr, gjöf): merki fríðgjafar monumentum concessæ victoriæ, *G.* 31.

FRÍÐI, *m., qui pacem, quietem, tranquillitatem conciliat, parat, adfert* (verb. agentis a fríða v. fríðr): non occurrit nisi in plur., fríðar: fríðar vargs, *placantes lupum, famem lupi sedantes, præliatores, de Thore ac comitibus, SE. I* 292, 3, ubi construo, ok gunn-gagns vanir vargs fríðar genu et victoriis (vel præliis) adsuæti pugnatore iter fecerunt. Sic *I* 294, 4, fríðar Ganta setrs, *defensores sedis Odiniæ (Asgardis), Thor comitesque Asiani, de quibus SE. I* 256, 3, Þórr hefir Yggs með árum | Ásgard af þrek varda; *construo autem sic: anotrír eíðavara víkingar, fríðar Ganta setrs, óðu fast, en sverð-fen flaut. Neutro loco sumi placet tò fríðar pro gen. substantiúi fríðr. Quod ædinet ad derivationem hujus subst. verbalis fríði a fríðr, conferri potest nomen Hattargríði, qui Hötto securitatem præstat, tutor Hötti, ab Höttr et gríð, FR. I* 68.

FRÍÐILL, *m., amasius*, (fríðr, amor), *Völk.* 27, ubi tregði fôr fríðills luzit abitum amasii.

FRÍÐKAUP, *n., pretium, quo pax, securitas, vita redimitur*, (fríðr, kaup), *ÓH.* 140, 2; bjóða til fríðkaups mðnnum conditiones proponere ad vitæ securitatem aliis impetrandam, *RS.* 34, ubi sic: baud til fríðkaups fróðum | fólkrþjóandi lýðum: hana baud sveit fyrir sinni | snjallri einn at falla, *de Rafe Sveinbjörns f., quibus verbis respicitur ad Sturl.* 4, 17: Rafn kvað Þorvald skylða ráða aðálfan fyrir sættum, ef hann

vildi gefa mðnnum gríð öllum þeim er þar voru inni.

FRÍÐKENNANDI, *m., nuntius pacis, doctor pacis*, (fríðr, kenna), *Christus, Lø.* 27, ubi sic: röskr fríðkennandi vann stjött reifa vel fjólda lýða af tvennum fiskum ok ömum fríðum hleifum.

FRÍÐLAND, *n., terra, regio pacata*, (fríðr, land): smra á vit fríðlands aliquem in pacatum regnum restituere, *ÓH.* 12, 2; alias in prosa fríðland est terra, ubi quis tuto vivere potest.

FRÍÐLÆ, *n., frustratio, violatio pacis*, (fríðr, læ), *tumultus, motus civilis, SE. I* 622, 2.

FRÍÐMAL, *n., pl. verba ad pacem spectantia*, (fríðr, mál): mæla fríðmálum við mann, *petere pacem ab aliquo, blanditias alicui dicere, FR. II* 119, 4; verja land fríðmálum ok ógnarordum blanditius verborum et minis, *Hk.* 106, 1; kúga þegna til fríðmála homines ad pacem petendam cogere, *ÓK. I.* Vetur Dan. frithmaal, *pax, Gloss. Harpestr. Lægb.* Simile gríðmál = gríð, *F. VII* 62.

FRÍÐMENN, *m. pl., domestici regii, id. qu. húskarlar, gríðmenn*, (fríðr, maðr): gríðfastir fríðmenn, *satellites, in aulicorum numerum adscripti, ÓH.* 182, 5. In prosa, fríðmenn homines pacate iter facientes, oppos. hermenn; fríðmenn konúngs, *vert. socii regis, Hist. eccl. I* 243, *epist. archiepiscopi Egstenis (1161—88)*, ubi forte sumendum est de satellitibus regis; *locus ita se habet: sama mál er um þá, er ræna þá menn, er taka staf ok skreppu ok fara til Jörtsala eðr til Róms, eðr til annara heilagra staða, utanlands eðr so innanlands, til heilagra manna þeirra, er vèr fágum ok dýrdkum af guða álfa, ef þeir eru ei fundnir ok sannir at svikrøðum við lenda kóng ok hans fríðmenn.*

FRÍÐNAR, *f. pl., insula nomen, SE. II* 491, 3: Hvæðn, Vað, Hising, Fríðnar, | Havð, Borgand, Smyl, Torgar. *Observante Munchio, mendum pro Fríðnar (vide Fríðna), AnO.* 1846, p. 88.

FRÍÐR, *m., pax; gen. fríðar, sed fríða, F. IV* 187, 3 (*ÓH.* 92, 8); *dat. fríði, et etiam fríð, F. V* 249. *VI* 39, 2, *Hk.* 73, 6; in prosa *FR. III* 558 (sítið í guða fríð, *Nord. Tidsskr. f. Oldk. II* 148). Fríðar deilir, *dator pacis, deus v. Christus, SE. II* 196, 2; fríðar kennari, *monstrator, annunciator pacis, Christus, SE. II* 234, 1, cf. fríðkennandi; fríð seginn *pace latus, F. VI* 39, 2; gefa fjanðum fríð *adversarius pacem concedere, Hávam.* 129; biðja mann fríðar *pacem ab aliquo orare, Harbl.* 28; gefa manni fríð *pacem indulgere, Hávam.* 16. — β) *quies, securitas, tutum: gefa fríð eignum manna, possessiones civium securas esse jubere, Mg.* 17, 3; hauks vara fríðr *fjollum manibus et azillis humerorum nulla quies data est (prop-ter impetum telorum), F. I* 173, 3. — γ) *in descriptione pugnae (cf. sátt et sætt): granda fríð, pacem violare, i. e. pugnam facere, ná er fríð grandar vir bellicosus, F. V* 249; eyða fríð, *id., Sic.* 20, 2; gánga á fríð *manna pacem turbare, hostili manu invadere aliquem,*

F. VI 133; *slita frið, rumpere pacem, pug-
nare, bellum gerere, Hg. 31, 3, ubi svá skal
frið slita, úa gerenda pugna est*; *slita drengir
frið lengi dju pugnant, ÓT. 124, 1. Þverra
frið, id., hann þverði frið manna = fór
herkildi of allar systur, ÓT. 97, 3*; *ólitill
friðr gekk sundr á miðli jöfra liðs copia
principum magnum prælium inter se commi-
serunt, ÓH. 9*; *sleit Fróða frið, intrans.,
id., atrocissima pugna facta est, Hund. 1,
13*; *friðr var loginn. paz frustrata, rupta,
violata est, i. e. pugna gesta est, Höfuðl.
13*; *sejga e-m lausan frið, pacem cui renun-
ciare, bellum inducere, Ód. 18, v. lauss. ---
2) id. qu. grið, hospitium, tuta, certa man-
no: friðs vatta ek mér, speravi, me hospitio
receptum iri, ÓH. 92, 8 (F. IV 187, 3). ---
3) amicitia, Hávam. 51, id. qu. mox vinskapr;
leita sér friðar við mann, amicitiam alicujus
captare, insinuare se in familiaritate alic-
ujus, Sic. 5, 4, F. VII 340, id. qu. in prosa
preced., gera sér at vin. --- 4) amor: f.
kvama amor mulierum, Hávam. 90; friðr at
kaupa, at þú þér Frey kveðir óleiðastan at
lið, enorem mercaturus, ut tibi Freyrum di-
cas gratissimum (omnium) vivere, Skf. 19. ---
5) lætitia, gaudium: allr gleps friðr af falli
flugtyggs sonar Tryggva omnis lætitia in-
terit, F. III 24, Fsk. 67, 5; friðar sýn
adspæctus jucundus, hæst friðar sýn himna
valds jucundissimus adspæctus dei, G. 60.*

*FRIDR, adj., pulcher, venustus, ornatus,
conspicuus*: hin friða frilla pulcra illa
amica, Hymk. 30. — *Þ) friðar eyjar,
amœna insulae, v. bonæ, præstantes, v. cele-
bres, de Orcaidibus, Orkn. 22, 5*; *friðr dauði,
aeri pulcra, honesta, gloriosa, Am. 84; f.
dagr, dies pulcra, lata, SE. I 424, 5. ---
γ) præclarus, bonus, præstans, eximius: de
vris, Ód. 2. 28; fritt fólk, Gd. 24; de rege,
F. VI 196, 2, Rekst. 1. 5. 7, Has. 49, Am.
5 (quibus locis etiam verti potest, fortis, vide
Gloss. Nj.; F. VI 196, 2 var. lect. est fregri,
quod tamen metro minus congruit); *epith.
cavis (pulcher, splendidus, ornatus)*; *frið
Fjölais glóð, Isld. 14; de tunica (pulcrior,
speciosior), jafa eða friðri, F. II 280, in
pres., skikkjan at öllu slík eða betri; f. höll,
aula eximia, eximie ornata, Skáldh. 2, 26;
friðar gjaðr, nossir, eximia munera, cimelia,
H. 190, FR. I 519, 3; f. farmr, onus exi-
mium navis, res pretiosæ navi impositæ, Hk.
17, 2; fritt vín vinum præstans, Lo. 26; f.
kost, bonum alimentum, bonus cibus, Gd.
60; frið sæðinjurð ærum eximium, Gd. 1;
frið erð verða concinna, Lo. 13; fritt stef,
Plac. 11; frið blessan, benedictio pulcra,
verbis concinnis concepta, Gd. 62; f. fagnadr
eximium gaudium, Lo. 23; friðir síðir, ho-
nesti, boni mores, Has. 60; friðir kostir
bonæ res, Hymk. 42 (Cod. Flat.). Compar.
friðri. Ód. 2. 28, Am. 84, F. II 280. VI
196, 2; superl. friðstr, Hk. 17, 2. Compo-
sita: alfríðr, kynfríðr, margfríðr, ófríðr.**

FRIDR, m., clavi genus, SE. II 494.

*FRIDR, f., nympha, id. qu. frið; gen.
friðar: gullhrings friðar, femina, Korm. 3,
3; f. fargvofjar, menja, id., Hitd. 34, Skáldh.*

7, 35, ubi in dat. friði; acc. frið (pro friði,
vel a nom. frið): gipti Helgi gullhláða frið
H. feminam in matrimonium collocavit, Skáldh.
7, 54; friðr, absol., femina, SE. II 490.

*FRIDRASKAÐR, m., pacis turbator, pug-
nator, bellator, (friðr, raskaðr, cf. friðr
γ), F. VII 83, 3. not. 9, ubi dat. friðrask-
aði, gen. friðraskaðar, ex Si. 6, 2.*

*FRIDROF, n., rupta paz, violatio, distur-
batio pacis, (friðr, rof), tumultus, rebellio:
friðrofs ofsi, furor rebellantium vel vehemen-
tes motus reip., SE. I 596, 1 (AR. II 496).*

*FRIDROFI, m., violator pacis, (friðr,
rofi): f. ljóselds lagar, qui splendido auro
quietem non dat, liberalis princeps, SE. I
684, 2.*

*FRIDSAMR, adj., pacis amans, Hugsm.
18, 3; epith. Christi, Has. 28.*

*FRIDSEIN, mora pacis, (friðr, sein),
pugna, SE. I 298, 3.*

*FRIDSKERÐIR, m., ruptor pacis, (friðr.
skerðir), puginator, præliator, bellator, F. V
89, 1. VI 132, 1 (AR. II 19), ubi friðskerðir
acc.; gen. friðskerðis, Ha. 321, 2; qui quietem
non dat, qui consumit: f. hringa libera-
lis princeps, Ha. 319, 1, ut friðrofi; f. randa,
qui clipeis quietem non dat, consumtor cli-
peorum, præliator, vir bellicosus, F. XI 194.*

*FRIDSKÝRÐR, p. p. comp., pace irrigatus,
roratus: f. vits brunnr, fons intelligentia, pace
irrigatus, de Spir. Sancto, Hv. 16, exemplum
v. sub brunnr.*

*FRIDSLIT, n., violatio pacis, (friðr, slit),
pugna, fúss friðslits, pugna cupidus, Si. 7,
1; plur., id., friðslit kvama flotnum fram,
prælia eveniunt viris, homines in bellicosa
tempora incidunt, Sturl. 4, 46, 1.*

*FRIDSPILLIR, m., turbator pacis, (friðr,
spillir), Sværr. 116, 2.*

*FRIDSTÖKKVIR, m., pacem expellens,
(friðr, stökkvir), inimicus, f. hauga, inimi-
cus annuli, vir liberalis, SE. I 444, 2, ut
friðrofi, friðskerðir.*

*FRIDVÁN, f., spes pacis, (friðr, vån),
Sturl. 9, 19, 1.*

*FRIDVANDR, adj., pacis studiosus, (friðr,
vandr), F. VI 314, 2, pro ferðvandr.*

*FRJÁ, v. a., amare; una syllaba legendum
esse soadet A. 5, annars barn er sem úlf at
frjá, óðfúss mun i brjósti at sjá, quocum con-
ferri potest, Bk. 2, 12, skalat úlf ala úngan
lengi, et Bk. 1, 35, úlf er i úngum sýni;
sá fer er frjá, is potitur, qui amat, Hávam.
92; frjá sína kvæn uzorem suam amare, Bk.
2, 8. --- 2) Lokagl. 19, legendum videtur tjá
pro fria, o: at hann fjörg öll fjá quod eum
omnes dii odio habent.*

FRJÁFADR, v. alfrjáfadr.

*FRJÁLS, adj., liber, opp. ánaudigr, servus,
Hugsm. 24, 1. Hinc frjálsi, n., id. qu. frelsi,
libertas, „taka af oss fé vart ok frelsi“,
Anecd. 14; „hafa frið ok frjálsi“, Fsk. mac.;
id. verbum frjálsa, liberare, Sk. 349, 678.*

*FRJÁLSAHL, m., liberator, servator
(frjálsa = frelsa, vide sub frjáls), Nik. 44,
ubi, frjálsara sinn þeir fullvel kenna, | falla
á knè, ok þakka honum allir.*

FRJÁMORGINN, *m.*, *mane diei Venoris* (cf. frjádagr). Orkn. 82, 5 (AR. II 317, 2).
FRÓA (frø, 3. s. frør), *v.a., solari, consolari* (a fró, *f., solatium*): kristr frór (i. e. frør) hódða hryti *Christus consolatur auri disper-sorem (virum)*, Plac. 11.

FRÆJA = **FREYJA**, SE. I 240, 2 Cod. Reg.

FRÖKN, *adj.*, *id. qu. frökn*: fröknu dýri, *animali animoso, feroci, de leone* (ἄγρ xpatc-πόρω). Plac. 53. *Scribitur frökn pro frökn, Grm. 17, frökn (at) hefna söðor.*

FRÖMDU, *perf. inf. act. v. fremja. pro-movere, augere*: ek kveð flestan sigr frömdu fremd Ólafs digra ajo plurimas *victorias auzisse gloriam Olaui Crassi*, ÖH. 192, 2.

FRÖEKORN, *n.*, *id. qu. frw, Öh. 75.*

FRÖMB, *adj.*, *bonus, probus, innocens*; Skáldh. 3, 22, *seggrinn skilat ök svanninn frómfr*; | *segir þat einginn dygðar tómr, hvörnu, etc.*; frómum, G. 30, *est frómum, F. VI 70.* *Sic J. Olavius in Gloss. ad Dia-triben, sub voce framr: affine (rø framr) est frómfr, olim fortis, sicut AS. et vet. Svea. from, fortis, strenuus, hodie frómr, bonus, innocens. Idem in Gloss. ad Syntagma: frómfr, pius, probus; olim latius, azimius, præstans, AS. from, præstans, fortis, nobis framr, insignis, excellens.*

FRÖMUÐR, *m., verb. agentis, qui proten-dit, auget, ornat, (a frama. id. qu. fremja; cf. framaðr, framíðr).* — 1) *protendens (te-lum)*: frömuðr Högna hreyrs, *gladii proten-sor, præliator, bellator*, Y. 39; *vide et spak-frömuðr.* — 2) *qui perficit, gerit, exsequitur*: f. styr snilðar frægða, *qui egregia bellica facinora exsequitur, res magnas in bello egregie gerens, bellator excellens*, Ha. 177. — 3) *qui auget, incitat*: hjórelsi frömuðr, *cicns, incitans pugnam, pugnator*, Ha. 114, 3; frömuðr ástar, *amorem promovens, instillans, de Spir. Sancto*, Hv. 1. — 4) *qui ornat*: frömuðr regns hátunnu ranns, *exornator celi, ornamentum celi, dicitur Spir. Sanctus*, Hv. 5, *ut fegrir vagns hallar, ibid. 14. Vide composita: heidfrömuðr, skapfrömuðr, spak-frömuðr. Acc. sing. frömuð, v. skapfrömuðr.*

FRÓN, *n., terra, SE. I 474, 586, 1; lenda á fróni ad terram navim adpellere, Si. 5, 1; hauka frón, terra accipitrum, manus, h. fróns leyghati vir liberalis, Si. 10, 2; forte frón (Græc. πρών, collis, promontorium) proprie sit terra montosa, unde fróns fyrðar, gigantes, quorum reynir, Thor; linns frón, terra serpentis, aurum, ejus rækjandi, vir, Ag. Vide supra frán, et hvalfrón. Yta frón, terra hominum, orbis habitatus, Gd. 6, ubi: í nyrðsta Jaðri yta fróns, þar er Ísland heitir. Konúngr fróns rezi terra, deus, Lb. 33.*

FRÓN BAND, *n., vinculum terræ, (frón, band), mare, frónbands færiúndr naves, Rekst. 7.*

FRONHVÍTINGR *vide fránhvitingr.*

FRÓN LÆSTR, **FRÓNLESTR**, *terræ in-fæzus, (frón, læsa)*: frónlæstar festar, *id. qu. laudfestar, retinacula terræ affixa, oræ na-vium*, Ha. 324, 1.

FRÖNN, *m., id. qu. fránn, serpens: frons stiggr, semita, trames serpentis, aurum, frons*

stigverjandi vir liberalis, Go. 3, ubi sic: fekk strandlöga stökkvir | stigverjanda hverjum | frons af fjarhlot sínum | fellar hendr, meðan endis.

FRÖNSPENNIR, *m., complectens terram, (frón, spennir); sed f. fagrjalda pro spennir fróns fagrjalda, qui splendida terræ tentoria (cælum) complectitur, deus, Has. 44, quem locum vide sub dánmeidr.*

FRÖR, *Sub. velitur esse id. qu. frár v. frárr, celer, velox, promptus, agilis, epith. viri, fror, bragðviss, beiðir stóðs bjartglóða. It. epith. regis bellatoris, fror fleinþollr, SE. I 692, 1, ubi Cod. Reg. habere videtur fror mal (Cod. Worm. floðmal), pro quo Raskius dedit fryggmal; sic cohærent, þá er máll frára ubi tempora opportuna adsunt. Possent tamen frór, h. i. utroque, verti, lætus, hila-ris, a subst. fró, solatium animi, gaudium, ut adj. rór a subst. ró, quies.*

FRÖR, *Plac. 11, pro frør, 3. s. præ. ind. act. v. frón, qu. v.*

FRÖRINN, *p. p., gelatus, congelatus, con-glaciatus*: kinnakógr frörinn barba conglaciata, *Hým. 10; formæ cognatæ sunt, frer-inn congelatus, de digito pedis, SE. I 276, (vide supra frerar), et freyrinn (= frósiar), de vino, F. IX 355, var. 4. Imperf. fröri occurrit in Fragm. Annalium (Félag. XIV 58, not. 77): frostavetr svá mikill, at sjóinn fröri svá um allt land, at, hiberna gelicidia tam acria, ut mare totam insulam circumja-cens adeo glaciaretur, ut, etc.*

FRÖSKR, *m., rana (Germ. Frosche, dan. Frø), A. 5, ubi scribitur frauskr: auðlingr skyldi einkar röskr, | sœpa kann í mætram frauskr rana in paludibus coacare solet (Nore. Frosk).*

FROST, *n., gelu, Söll. 18; in cruciatibus infernalibus, Has. 39. (F. X 277); poet. pro procella: odda frost, procella mucronum, pugna, kennir odda frosts præliator, ÖH. 47, 2; frost mistar, procella Mistæ (bellonæ), pugna, qs. gelu Bellonæ, SE. I 674, 3, ubi, frost Mistar nemr herkaldan skjaldar þröm aldar, gelu Bellonæ tangit perfrigidam marginem clipei virorum, i. e. telorum vis cli-peos adterit. Frost, F. I 123, 2, ÖT. 26, 2, sec. membr. E, per tmesin pertinet ad morð, vide morðfrost. It. de vi, vehementia: frost ágirni vis avaritiæ, Lil. 78; glæpa frost, vehementia vitiorum, summa perversitas, Lil. 81.*

FROSTA, *f., insula Norvegiæ, SE. II 492. Peninsula Frosten, v. F. XII.*

FROSTHARÐR, *adj., frigoris gelusque patiens, (frost, harðr), FR. II 134, 1.*

FROSTI, *m., nanus, Vsp. 14, SE. I 68, 1.*

FROSTOPNA, *f., arca Hala, SE. II 494, pro forstapna.*

FRÖVAZ, *flouescere, efflorescere, loc. membr. Hævam 144, id. qu. frvaz (frw, frø).*

FRÖGBEJABR, *adj., sagacimènte præ-ditus, (fróðr, geðjaðr), Vafþr. 48, ubi forte construemus, er líða yfir mar, fróðgebjadar fara, quæ labantur super mare, itinerum perita.*

FRÖBHUGAÐR, *adj., sagaci animo præ-ditus, sagaz, vorum peritus, (fróðr, hugaðr):*

l. tugi ovis sagaz, H. kat. 2; de duos, hver sem f. frama kostaði ubicunque peritus ille das ad proclera facinora adspirabat, FR. II 52, 3; fœdur ok móður uma þá fróðhugaðr, Hugsm. 7, 3. 26, 2. 27, 4.

FRÓÐI, m., Frothius Fridleides, Danicus, SE. I 374; Fróða friðr, paz, quæ regnante Frodio viguit, SE. I 374, de pace stabili, frma, Hund. 1, 13. Fsk. 37, 3: Engi varð á jörðu | stttan góðr, nema Fróði, | gvinjörðr sá er gerði | geirbrikar frið stika. Fróða mjöl, sáð, farina, fruges Fróði, aurum, SE. I 348, 2. 376. 392, 2. Hífuðl. 17. — 2) regulus maritimus, SE. 1546, 1; Fróða bógr brachium Frodii, Fróða bógr hjúgróðull clipeus, Eb. 19, 5; Fróða gerði, septum Frodii, clipeus, Fróða gerðis hæglatir, praliator, vir, Korm. 6, 3; Fróða fatalóðir mare, ÓH. 168, 2; Fróða hrið, procla Frodii, pugna, Fróða hriðar ása, pugator, bellator, ÓT. 28, 3.

FRÓÐI, id. qu. fróði, f., scientia, (fróðr), ú. peritia, ars, de jaculandi peritia, fátíð troði, rara, singularis peritia, SE. I 300, 2; vide fróði, fróði.

FRÓÐI, n., scientia, in pl., fjöld veit þou fróða permultas novit illa scientias, Vp. 40, id. qu. fróði, fróði.

FRÓÐLIGR, doctus, ad cognitionem pertinens (fróðr): fróðligt orð, Bk. 1, 14. Adv. fróðliga; vide raunfróðliga.

FRÓÐR, adj., sapiens, prudens, callidus, sciens, peritus, doctus, eruditus; epikh. deorum, fróð regin sapientia numina, Vaffr. 26; giganteus, Vaffr. 33. 34. 35; hominum, fróðir menn, lýðir, viri scientes, rerum periti, I. 19, RS. 34; regis, Ha. 319, 3; reginae, Am. 102; fróð tunga, lingua docta, doctrina, institutio, Nik. 16, ubi, með fingri sin ok fróðritunga | fyrirrennari guds nafa kennir; fróðir keitir, scientia, res scitu digna, var. lect. Hymd. 42; vera fróðr, multiscium evadens, multarum rerum cognitionem adipisci, Hávam. 144; þikkjaz fróðr doctum, eruditum se putare, sibi videri, Hávam. 28. 30. 31. Pro substantivo: fróðra hverr prudentium quisque, Hávam. 7. 62; ú. Söll. 5, in sing. — β) cum gen., ferja fróðr, peritus itinerum, late peragrans, Hg. 5, 1; mörðar fróðr, peritus facundia, facundus, F. X 54, 2; þurðar fróðr, astutus, subdolan, de diabolo, La. 31; tírar fróðr, celebrer, insignis celebritate nominis, Plac. 15. — γ) composita: bóðfróðr, eljunfróðr, kynfróðr, ófróðr, samfróðr, vögfróðr.

FRÓÐUGR, prudens, callens, callidus: l. útr, deus callidus, de Lokio, SE. I 310, 4 (fróðr), ut vitagr = vitr.

FRÓ, f., domina, ú. matrena, femina magna motoritatis magnique nominis; in sing. sine articulo indeclinabile (alias in gen. fróar), Nik. 13. 16, ubi fróinnar tími, fróinnar son (FR. I 444); cf. trú. De sancta Maria: fróttignað, máttu saga, | frá mín, lofi þínu, Mk. 20; frá röðuls rúin, id., Ag.

FRUMGETINN, p. p. comp., primogenitus, (frum-, geta): f. sour, Nik. 14. 16. Frum-, paritio. insep., primum, prius, AS. frum, id.,

Mærog. fram primus; constructur cum substantivis, ut framgögn, primaria et præcipua argumenta; framhending, syllaba harmonica prior (oppos. viðrhending, posterior); framblaup, incursio, primum v. prius facta; framsmíð primum tentamen operis faciendi; frumskak actio s. causa principalis (ex qua alia lites s. actiones oriuntur); framtíga prægatíva; framváttr primus testis, Grág.; cum verbalibus: frumferlar qui prima vice aliquo eunt v. veniunt; frumkvedi auctor; cum adjectivis: frumvaxinn, frumvaxta, adultus, maturus, justa statura maturaque ætate.

FRUMKVÖÐULL, m., qui primus enuntiat, (frum-, kvöðull formatum a kveda): flærðar frumkvöðull, primus malorum enuntiator, qui res malas, infausta eventa, primus enuntiat, Hugsm. 17, 6, id. qu. ante, illi tóbíndi ræð þá ei fyrstr með frum malas res ne loquere primus inter homines. — 2) hodie, auctor, ut frumkvedi, m., SE. I 104, pros., ubi frumkvedi flærðar, auctor fallaciarum, de Lokio.

FRUMSEYRIR, m., primus perditor, delector, (frum-, seyrir): f. himintörgu, primus lunæ perditor, proprie lupus Managarmus, lunæ devorator, gigantei ortus, formaque gigantea; hinc, quemadmodum elbúl sólar, hvelsvelgr himins, pro gigante ponitur: fljóð himintörgu frumseyris feminæ gigantes, SE. I 292, 3.

FRUMSMÍÐR, m., primus conditor, fabricator, (frum-, smíðr): f. bragar primus carminis (poeseos) artifex, Bragius, SE. I 266.

FRUMTIGNAÐR, p. p. comp., præ ceteris honoratus (frum-, tigna), Mk. 20; exemplum vide sub frá; cf. frumtign dignitas primaria, Magn. p. 512, prærogativa, F. I 258.

FRUMUNGR, adj., ætate florens, adolescentulus, (frum-, ungr): frumung mey, bróðr, puella, uzor adolescentula, Bk. 2, 4. 23; frumungr múgr vir ætate florens, Bk. 2, 6.

FRUMVERR, m., primus maritus, (frum-, verr); dat. frumver, Bk. 2, 57; f. Friggja primus Friggæ maritus, Odin, F. II 53, 1, ubi acc. frumver; nom. frumverr, pros., FR. I 187. 188.

FRYGÐ, f., amor: frygðar greinir consuetudo venerea, Skaldh. 5, 38; frygðar ker, vasa amoris, corda, ibid. 2, 47; plur. frygðir amores, ibid. 3, 2; fljóða frygðir amor erga mulieres, ibid. 5, 1. — 2) gaudium, lætitia: fletr öllum frygðum heims omnibus hujus mundi deliciis spoliatus, Skaldh. 7, 3 (Secc. frögð. hilaritas, lætitia, Belg. vreugd, Germ. Freude, Dan. Fryd).

FRYGÐUGR, adj., amore captus, (frygð 1); frygðug mælti falda Bil, fest með vögar lími, Skaldh. 7, 11.

FRYJA, f., crimen ignavia, exprobratio ignavia: verja sik kvenna frýja, crimine ignavia, a feminis objecto, ss liberare, Eb. 18, 1, et in prosa, þá ver þú þik frýju, ef þú fellir þá báða, ignavia crimine te liberabis (partes tuas pro virili peregrisse existimaberis), si, F. V 203. — β) ignavia, timiditas: leggja manni frýju til handa ignavia aliquem insimulare, ÓH. 178, 2; vöndr frýju, insi-

mulatus ignavia, imbellis, Fbr. 26, 3 (G&M. II 304), ubi construo: fáir eru vér frændr, konungdjarfr nè vorum þá (þó) vendir frýja; minnumst meir á annað starf mitt.

FRÝJA (*frý, frýða, et frúða, FR. I 142*), v. a., *aliquid in aliquo requirere, putare aliquid alicui deesse, negare aliquid in aliquo; cum dat. pers., gen. rei: nú frýr-at mér nenningar nunc nemo ignaviam in me reprehendit, F. V 177, 2; nema þú frýðir mér hvats hugar, nisi negasses, me animositate præditum esse, i. e. nisi animi fortitudinem in me excitasses, me ad patrandum forte illud facinus stimulasses, Fm. 26; sverða sverrifjarðar svangljáði varat at frýja ofbyrjar odda vífs nè övra drífu, non opus erat bellatorem ad prælium aut jaculationem excitare, vel, non erat, cur quis negaret bellatorem in pugna adfuisse, HS. 6, 4. Insolenter cum acc. rei: var-at þörf at frýja öldum hildar leik non opus erat viros ad pugnam ciere, Krm. 14, ubi legendum videtur hildar leiks, haud erat, quod negares, viros prælio interfuisse. Jóan man eigi frýja elds nè ráns, non putabit, ignem rapinasve deesse, non conqueretur, haud satis se igne rapinisque voratum esse, F. VII 10, ubi subaudiendum puto dat. pers. sér, quæ diserte additur in prosa, Nj. 149, hvárki frý ek mér skyguleiks nè áráðis eða nokkurrar karlmennsku, i. e. neque mihi deest visus lynceus, neque audentia, etc. — β) cum solo dat. pers., subint. hugar, ignavia arguere aliquem: er frýr Þóri qui Thorerem ignavia arguit, ÓH. 240, 2; frýra maðr þér, Gunnarr! hefr þú fullvegitt, nemo te ignavia arguit, Gunnar, (nam) satis eadem patravisti, Bk. 2, 31; perf. inf., hygg engan þá at frýðu (o: oss), Krm. 5, in parenthesis; snotr ianþrænsk mér frýr oss eigi í ári, þó at lið konungs væri minna, ÓH. 50, 2, ubi mox opponitur, brúðr man heldr hafa þá drótt at háði, er sótti fram skeggi. Hvat skaltu at frýja oss, þótt rynnim, quid est, cur nobis objicias, quod aufugerimus? Nj. 146, 1. In prosa, frýja e-m grimmeiks, vits, sléttmælis, efnda, Eg. 48, Sturl. 2, 37, F. VII 120, 121; frýr nú skutrinn skrifaðr, Grett. 52; frýja e-m með mörgum orðum, FR. I 142, ubi 3. s. imperf. fráði.*

FRÝÐR *pro prudr, vide skjaldfrýðr.*

FUGL, m., *avis, vide et fogl: fugls fjarðr, Hávam. 13; fróðhugaðr fugl, H. kat. 2; kyrra fugla, Rm. 43, 44; steiktir fuglar, Rm. 29. Angr, sótt fugla, nox, SE. II 429; út, stríð fugla, hiems, Ed. Lóvasina; gleði fugla ástas, ibid. Þó smæstir fuglar stjúgi í miðli, si vel minima avicula intervolet, i. e. minima quavis occasione, Mg. 9, 8. Composita: geirfugl, snæfugl, útifuglar, valfugl.*

FÚINN, *adj., putridus: fúnir draugar, lemmes putrefacti, i. e. spectra mortuorum, sepulchrorum et putrefactorum, Gdð. 11, cf. FR. I 438, var. 6.*

FULL, n., *poculum (potu plenum, fullr), stærði mér Grimhildr full at drekka, Gha. 21; billinga burar f., poculum v. potus nani, poesis, carmen, SE. I 412, 2. Dvalius f.,*

id., allir hlýði ossu Dval. fulli omnes carmini nostro aures præbeant, Isl. I 320 (G&M. I 194). Svöluis f., poculum Odinis, carmen, at S. fulli in carmine, Korm. 8, 2; Yggis f., id. Ad. 6; víðris f., id. Ad. 14; heilagtt full, poculum sacrum, id., SE. I 232, 4, vel potius full Hrafnásar, id. Vide bragarfull, et fyll, infra.

FULL, *adj., putridus, fetidus: súl mýrr palus putida, Gha. 54 (Gk. 3, 10); fútt egg, ovum putridum, urinum, irritum, GS. 7; metaph. fútt grand turpe flagitium, Gd. 2; kenna fútt af e-m, fatorem, Vita Halfr.*

FULLA, f., *Fulla, samula Friggæ, Asidum una, SE. I 114, 180, 208, 556; drottning Fulla Frigga, ibid. 304; höfuðband Fullu aurum, SE. I 336, 346, et fallsól brávallar Fullu, id., ibid. I 346, 1. In appell. femininarum: lángs F., dea tunica, femina, Isl. II 253, 1, höfuðgullis F., id., SE. II 120, 1. Alia formæ Fallr, Fylla, Fyllr.*

FULLA, v. a., *id. qu. fylla, implere: fulla vef vestit telam subtemine replere, Nj. 158, 1.*

FULLAFLLI, m., *vir potens, opibus multum pollens, (fullr, aði) Hk. 44, 1, SE. I 458, 1; nom. propr. FR. II 423. Cf. fullhugi, id. adj. fullasta, qui satis habet virum (auxilii), ad efficiendum aliquid, Gpl. 265, 371, ut, verba fullasta til at setja upp skip.*

FULLAN, SE. I 308, 2, *sec. Cod. Reg., videtur esse id. qu. fyllr, f., satietas, quantum ad satietatem sufficit: það deila sér fallan af helgu skutli; nam hlut huc pertinerere non videtur (fullan hlut), sed verbum esse pro hlaut. Forma fullan, f., impletio, satietas, conferri potest cum forma vinon pro vináttá, amicitia.*

FULLÁNGR, m., *nanus, SE. II 470, 553.*

FULLDRENGILA, *adv., contr. pro full-drengilla, satis strenue, perquam strenue, fortiter, (fullr, drengila): gánga f., ÓH. 92, 12 (AR. I 327, 1).*

FULLDRUKKIT, *satis potatum (est), Am. 8; fór þar fjöld horna, uns þótti f., domes satis potatum esse visum est (fullr, drekkja),*

FULLEGGR, *adj., perquam acutus, (fullr, eggr = eggjaðr), HS. 1, 2.*

FULLFASTLIGA, *adv., perquam firmiter, (fullr, fastliga), Sk. 1, 31.*

FULLFRAMR, *adj., perquam præstans, excellens, (fullr, framr), SE. I 702, 1.*

FULLGÆDDR, *p. p. comp., satis ornatus, donatus, (fullr, gæða): fullgædd f. pecuniam satis dotata, Bk. 2, 32.*

FULLGERVA, *adv., plene, exacte, (fullr, gerva), Lokagl. 30.*

FULLGÓLIGA, *adv., perquam hilari animo, (fullr, góigr), SE. I 390, 4. Forte rectius, perquam bene, graviter, strenue.*

FULLGÖÐR, *adj., satis bonus, (fullr, göðr): fullgott fylgi satis bonus comitatus, FR. I 247, 1.*

FULLHARÐR, *adj., perquam strenuus, acer, fortis, (fullr, harðr): fylkingar fallharðra fyrða, Sturl. 7, 42, 1.*

FULLHUGAÐR, *adj., perquam animosus (fullr, hugaðr), Mg. 35, 1, G. 14.*

FULLHUGI, m., *vir perquam animosus*

(fullr, hugi), *Mg.* 9, 3, *Jd.* 28; tveir meiri fullhugar duo viri majori animi fortitudine præditi, *F.* XI 215, 1.

FULLHVATR, *adj.*, perquam fortis, animosus, (fullr, hvatr), *SE.* I 604, 1. II 497.

FULLHYGGJA, *v. a.*, amare, bene cupere, (fullr, hyggja), cum dat., er ek minna barna baxt fullhugðak cui ego meorum liberorum optime sane cupiebam, *Ghv.* 14.

FULLIGR, *adj.*, tetricus, austerus, superciliosus, (fúll) : fúlligt andlit, facies vultu tetrico, austero, *Rm.* 8.

FULLILLA, *adv.*, satis male, (fullr, illa), *Am.* 82.

FULLKÁTR, *adj.*, perquam lætus, (fullr, kátr), *Vigagl.* 26, 2.

FULLKERSKR, *adj.*, valde strenuus, fortis, (fullr, kerskr), *F.* VI 38.

FULLKVÆNI, *m.*, plene uzoratus, (fullr, kvæn), se dignam, sibi que parem nactus conditionem uzoriam : f. þá fylkir væri, ef, *Sk.* 1, 34.

FULLÁNGT, *adv.*, satis diu, satis longe, (fullr, lángt), *FR.* II 41, 4.

FULLMALIT, *p. p. n. comp.*, satis (diu) molitum, (fullr, mala), *SE.* I 386, 3.

FULLMÆLI, *n. pl.*, perfecta transactio, (fullr, mæli) : f. friðar = full friðmál, fullkomin grið, *Ghm.* II 288.

FULLMIKILL, *permagnum* : vel f. justo major, (fullr, mikill), *Hým.* 16.

FULLÖFLUGR, *adj.*, perquam robustus, (fullr, öflugr), de Thore, f. fellir fjallgauts, *SE.* I 258, 3; de femina gigante : fullöflug fjalla Hildr, *SE.* I 428, 4.

FULLR, *f.*, mare, id. qu. fyllr : fullar nærr, equus maris, navis, Freyr fullar mars, vir, *Dropl.* min. 2 (Nj. vers. Lat. p. 552). — 2) id. qu. Fulla, Fyllr, Fulla : fallsól brávallar Fullar aurum, *F.* I 50, 2.

FULLR, *adj.*, plenus : fullr flotna viris plena (domus), *Y.* 35; f. mjáðar, mulso repletum (poculum), *Lokagl.* 54; full horn plena cornua, *Söll.* 56. — β) integer, cui nihil deest : tógr var fullr inpleta est decas, *OH.* 15, ef. fylla tog; fullr verðr largæ dapes, *Krm.* 8; fullir dómar, judicicia plena, perfecta, i. e. juste constituta judicicia, vel, frequentata comitia, *Bk.* 1, 12. — γ) satur, satiatus : dreyra fullr, cruore satiatus, de corvo, *Eb.* 18, 2. — δ) vinna fullt partibus vis satis facere, *OH.* 224; halda fullara, se melius (adversus inimicos) tueri, dignitatem suam plenius tueri, *OH.* 186, 6; halda til fulls við alla dignitatem suam adversus omnes pleno jure tueri, *Ísl.* 22, ut in prosa, *OH.* c. 150; idem est, in prosa, at halda fullu til móts við e-n, *OH.* c. 50. At fullu, plene, perfecte, omnino, omni ex parte, *FR.* I 427, 2, *Gþ.* 14; með fullu, id., *SE.* I 426, 3, *Ld.* 64; tandem, *GS.* 20. — ε) in compositis : bláfullr, eitrfullr, geiskfullr, hugfullr, munafullr, ófullr, sorgfullr, sorgsfullr, vanafullr. — ζ) hinc in compositione full-, satis, plene, perfecte, perquam, magnopere.

FULLRÁÐA, *adj.*, indecl., qui animo firmiter decrevit, cum animo statutum habuit, (fullr, ráða a ráð) : fyrr várum fullráða at

firra yðr lífi, antea consilium obstinavimus vitam vobis adimendi, *Am.* 39.

FULLRÝNINN, *adj.*, perfecte callens characteres runicos, runarum perfecte peritus, (fullr, rýninn) : fár er f., *Am.* 11, ad quem locum *FR.* I 212, „ok eigi mantu vera glöggrynn, ef þér þikkir, sem hún hafir í þetta sinn boðit þér, systir þin, neque sane runarum exacte peritus es, si existimas, te hac vice invitatum esse a sorore tua.

FULLRÆTT, *p. p. n. comp.*, satis dictum, commemoratum, (fullr, ræða) : f. er um þetta, *Ghe.* 45.

FULLSEÐJAZ, *omnino satiari*, ad satietatem impleri, (fullr, seðja) : f. húngrs sedata fame expleri, *SE.* I 664, 1.

FULLSNART, *adv.*, perquam celeriter, strenue, (fullr, snarr), *Rekst.* 5.

FULLSPAKR, *adj.*, satis prudens, (fullr, spakr), *SE.* I 380, 5.

FULLSTADIT, *p. p. n. comp.*, satis diu statum, (fullr, standa) : hafa f. at meldri, satis diu molæ adstitisse, molendo immoratum esse, *SE.* I 390, 3.

FULLSTERKR, *adj.*, satis robustus (fullr, sterkr), *Grett.* 42, 2; valde vehemens, semja fullsterk herfaung valde vehemens prælum committere, *SE.* I 648, 1.

FULLSTÖRR, *adj.*, prægrandis, (fullr, störr), *OH.* 240, 1.

FULLSTRANGR, *adj.*, perquam rigidus, severus, (fullr, stránger) : fullstraung manna-raun, rigidissimum fortitudinis examen, summum periculum, exactum tentamen fortitudinis, *A.* 7.

FULLSÆLA, *f.*, abundantia opum, (fullr, sæla), *Hugsm.* 27, 1.

FULLSÆLL, *adj.*, perquam beatus, perfecte beatus, (fullr, sæll) : árstillir vann oss alla fullsæla nos omnes beatos reddidit, *Lb.* 17; fullsælir þrælur guðs, *Lb.* 35.

FULLTEITR, *adj.*, valde lætus, (fullr, teitr), *Grett.* 20, 1.

FULLTING, *n.*, auxilium, (fullr, tjá, unde tenaðr, ténaðr) : biðja e-n fulltings auxilium alicujus implorare, *G.* 27; veita frændum f. opem ferre cognatis, *Hm.* 14; biðja fulltings, *Plac.* 10.

FULLTINGJA (-i,-ða), *v. a.*, opem ferre, (fullting), *Hm.* 13; honum fulltingir fœnir skjófar, *Merl.* 2, 29.

FULLTRAUÐR, *adj.*, invitus, nolens, (fullr, trauðr), cum gen., f. framreiðar, qui invitus equo (in pugnam) provehitur, *Mb.* 16, 2.

FULLTRÚI, *m.*, consiliorum fidus participes, (fullr, trúa, trú), cujus fidem intima consilia committas : þar átti hann alls fulltrúa cum habuit omnium consiliorum fidissimum participem, *Bk.* 2, 14; de amico jurato, þá varð ek skiljaz, á skapadægri, við þann hinn mesta minn fulltrúa, *FR.* II 315, 1; allra eida einn fulltrúi omnium juramentorum servator unice fidus, *Sk.* 3, 2, ad quem locum interpr.: fulltrúi, amicus, cui omnino et penitus fidimus, hic, qui fidem servat, datis promissis et juramentis firmiter stat. Jun-

guntur trúnaðarmaðr, vinar, fulltrúi, *Hugsm.* 28, 6: trúnaðarmanns | leita þú trúliga, | ef þú vilt góðan vin geta; | at fésölu | kjós ei fulltrúa, heldr at sönnum síðum.

FULLTYJA, v. a., *plenum auxilium præstare* (fullr, týja = tjá): *imperf.*, hendr mér fulltýðu manus mihi satis auxiliata sunt, *Fm.* 6.

FULLVEGIT, p. p. n. comp., *satis pugnatum*, (fullr, vega): fyrr var fullvegitt, *Am.* 50; hefir þú f. satis occidisti, *Bk.* 2, 31.

FULLVINNA, id. qu. vinna fullt, vide in fullr, *F. V* 65, 1; dici possit, ut fullhyggja, fulltýja.

FULLVÍÐA, adv., *locis permultis*, (fullr, víða), *Si.* 28, 4.

FULMÁRR, m., *larus fetidus, graveolens*, (fúll, márr, cf. hodiernum fúlegg = fúlt egg), *Vita Halfr.*

FULNIR, m., *servus (qs. tetricus, fúll)*, *Rm.* 12.

FÚNA (-aða,-at), v. n., *putrescere (fúinn)*, *Grm.* 35, *Grett.* 90, 1.

FUNDINN, m., *nanus, Vsp.* 12, *SE.* I 66, 1 (id. qu. fyndinn, *sollers, ingeniosus, a finna*): fundins vín, vinum, potus nani, *poetis*, veitir fundins vins *poeta*, *Ag.*

FUNDR, m., *inventum, res inventa (finna)*: f. Óðins, *inventum Odinis, res ab Odine inventa, nulum poeticum, poesis, carmen, SE.* I 244; f. Þundar, id., *SE.* I 250, 2, vide Þagnafundur. — 2) *conventus*: hinnztr f. í heimi *supremus in vita congressus, H. kat.* 40; f. e-s *congressus cum aliquo, pros. FR.* I 246; biða Dana fundar *congressum cum Danis exspectare, F. VI* 313, 2; hans fundr, skyldr hrófum, *congressus cum eo, corvis debitus, F. VI* 311; til konungs fundar *ad regem conveniendum, F. VI* 331, 2; arnar fundr *congressus cum aquilis, F. VII* 350. *De pugna*: brimis fundr, *conventus gladii, pugna, G.* 52; lagar fundr húnhreina, *conventus navium maritimus, pugna navalis, ÓT.* 118; snjallr konúgr, sá er olli þeirra fundi, *qui auctor erat, ut congregarentur (prælio), ÓH.* 47, 1; harðr var sá fundr *acre certamen erat, F. XI* 185. — 3) *quindecim viri, SE.* I 532. *Vide composita*: hjörfundr, ástafundr, óskafundr.

FUNDUZ, *perf. inf. pass. v. finna*: farar vanda hygg ek funduz *puto itineris difficultates repertas esse (i. e. incidisse), RS.* 14.

FUNI, m., *ignis (Mæsg. fön, ignis, gen. funins), SE.* I 508, *Alcm.* 27, *Grm.* 1, 41, *Söll.* 18; funi kveykiz af suna *ignis accenditur igne, Hávam.* 57; funi kyndiz *ignis accensus est, SE.* I 508, 4. Hjalma funi, *ignis galearum, ensis, álmr h. funa vir, Nj.* 24, 2; ýstéttar f., *ignis manús, aurum, kleif f. funa femina, ÓH.* 193, 1; vide sæfuni. — 2) *equus, eldr ok funi heita hestar, því kallaz hestr reidarbrimi, því brimi er eldr, SE.* Eg. 234.

FUNRISTIR, m., *ignem contorquens, ex-cutiens, (funi, ristir = hristir), Thor, deus fulminator; ættir funristis, cohortes Asiana, Thorem in expeditione adversus Geirrodum comitata, SE.* I 298, 2, *ubi coherent*: þá er ættir funristis stöðu fasta, knáttu flóðrifs

Danir útes jólnis lúta fyrir, *quando comites fulminatoris firmo gradu restiterunt.*

FUNRÖGNI, m., *deus ignis, (funi, rögni): f. fens, pro rögni fens funa, deus auri, vir liberalis, Hg.* 16, *a fens funi, ignis aqua v. maris, aurum.*

FUR, *præpos., id. qu. fyr (= fyrir), præ, propter, etc.; non positum videtur pro præpositione for, eo quod occurrit forma furir (a fur, ut fyrir a fyr), F. X* 378, *furir dur ante fores, et ibid.* 379, 389; 403, eigi furir því at sífr, *nilominus, quæ forma productio a præpos. for nunquam, puto, occurrit. Sic occurrit uf, ufr, et yfir (non vero yf, ut videtur); at of formam suam non producit. Plenis literis fur occurrit in libello datico templi Reykholt. (1224), Ísl.* I 389, *lin.* 3, *it. Plac.* 28, 5, 52, 6. — 1) *cum accusativo: a) ante, de tempore, fur dag ante lucem, Sk.* 3, 14, *Gha.* 44; fur þjóða rök *ante populorum primordia, Hávam.* 148; *de loco, sá skal fur heida brúði himina, cum (ire) oportet ante, o: præcedere, solem, Grm.* 39. — 2) *præ, plus quam*: mér unni mér fur manni hvern *præ ceteris hominibus, Bk.* 2, 26, *sec. membr., ubi edit. yfr.* — 3) *in medium, in conspectum*: ok fur jötna öl fram borit et *cerevisia gigantibus prolata, Hamh.* 24. — 4) *ob, propter*: á hölm þeir gengu | fur ið horska víf, *Söll.* 14. — 5) *pro, vice, loco*: fur skillinga, fur hringa sjöld, *pro numis, pro annulorum copia, Hamh.* 32. — 6) *sic et cum acc. positur fur, adjuncto adverbio in an, v. e. fur innan, utan, neðan, ofan, handan*: koma fur innan jötna heima, *Ása garða, Ægis höll, intra, ingredi, Hamh.* 4, 9, *Lokagl.* 14; koma fur utan j. heima, *Á. garða, Á. höll, extra, egressi, ibid.*; vera fur utan eida, *extra sacramenta esse, legibus sacramenti non obstringi, teneri, Bk.* 2, 19; fur utan, *præter*: fur einn utan *præter unum (annulum), Völk.* 8; fur jörð neðan *infra terram, Hamh.* 8, *Lokagl.* 23, *Alcm.* 3; fur nágrindr neðan, *Skf.* 35; fur mold, jörð ofan, *supra terram, Ogr.* 1, *Sk.* 1, 22; fur handan ver, *ultra, trans mare (flumen), Gha.* 6. — 7) *cum dativo: a) ante, de loco*: fur helle ante aulam, *Am.* 42; fur durum, *ante fores, pro ostio, Hávam.* 70, 163; fur neajum *ante promontoria, Fm.* 11. — 8) *in conspectu, coram*: fur Ásum, *Ása sonum, alda sonum, coram Asis, etc., Lokagl.* 65, *Alcm.* 10; ef ek skal fyrða liði telja tiva fur si miði *recensendi sunt dii coram multitudine virorum (in hominum concilio), Hávam.* 162; fur álfum, *dvergum fur, jötum fur, coram Alois, etc., i. e. inter, apud Aloos, Hávam.* 146, *ut með Ásum; brann víðr fur Völundi, ardebat lignum coram V., Völk.* 9. *Forté et Hávam.* 70: eld sá ek uppbrenna (num upp renna?) *audgom manni fur vidi ignem exardescere (accendi) coram divite (vel, apud divitem, in domo opulenti); fullar grindir sá ek fur F. sonum, coram opulenti filis, apud o. filios, Hávam.* 78. — 9) *de signo rei futura: vora mun þat fur nekkvi (dat.), portendet aliquid, ea res aliquid ominis habet, credo, Am.* 24; þat er fur eldi, fur dul ok vil, *portendit ig-*

sem, *fastum et voluptatem*, *Gha.* 40; fur händum *præ manibus*; eiga fur höndum, sibi *prestitutum habere*, aliquid in futurum *expectandum habere*, *Sk.* 1, 26; mein eru fur höndum mala impendent, *Sk.* 1, 36. — d) *propter*, per: fur sköpum norra per decreta *parcarum*, *Fm.* 44; fur hræzlu þinni *præ formidine tua*, *Harbl.* 25; fur því nihilmis, *Sk.* 1, 42. — e) *pro*, loco: hugðak mér fur betra, *putavi*, id mihi *melius fore*, i. e. *eam mihi melioris fortunæ occasione speravi*, *Gho.* 13; ut in *prosa*, *præf. Hkr.*, tákum vér þat allt fyrir satt *ea omnia pro veris habemus*, *ít. ÓT.* c. 51, halda e-n fyrir kóning; *Hk.* hafa e-n fyrir hertoga. — f) *adversus*: forða fjörvi sínu fur e-m, *vitæ suæ consulere adversus quem, vitam suam ab aliquo defendere*, *Harbl.* 11. — g) *ab*, de *instrumento*: falla fur hjörum ab *ensibus cadere* (c: *ensibus confossum*), *Hávam.* 161. — h) *obviam*, de *impedimento*: þú vart fur skipum, *objecisti te navibus*, ad *eas interceptandas vel evertendas*, *H. hat.* 18, ubi quoque, at *liggja fur in insidiis jacere*. — i) *adverbium*: sjá, *vita fur, prospicere*, *Sk.* 1, 10, 19, 28, *Harbl.* 3; sitja fur *coram adidere*, *Hamk.* 26; sitja inni fur *intus in adibus præsidere* (*alio adveniente*), *Hávam.* 131; nýsas fur *speculari*, *Hávam.* 7. — j) *Quod adinet ad significatum*, cf. *fyr*, *fyrri*, *fyrir*, *ít. for*.

FURA, f., *abies*, *SE.* II 566, *Völk.* 9, *Ísl.* 4; in *prosa*, *Ísl.* II 381, *FR.* III 33. In *appell. Feminae*: mjöðkarms fura, *abies pæuli, mulier, de Sancta Maria*, mörg hvarma hryregu mjöðkarms furu *multæ lacrimæ mulieris*, *SE.* II 500, 1. — 2) *navis*, *SE.* I 582, 3, *glæst* (geyst) fura, *navis splendide ornata* (*celeriter currente*), *Mg.* 20, 2, *F. VI* 47, 2); kaldnefr skal halda furu *ancora nactem tenebit*, *Hk.* 31, 2 (*F. VI* 252, 2); Háleyrak fura *navis Halogica*, *Sie.* 6, 4 (*F. VII* 216, 2). In *prosa*, *Þjóttandi fura, abies satens, de nave aquis innatante*, *Grág.* I 46, II 59. *Vide fura*.

FURAZ (-aðiz,-ast), *atteri*: ítr rönd furas *undrum splendidus clipeus (margo clipei) mirum quantum adteritur (conflictu armorum)*, *SE.* I 602, 2, *qui locus sic explicatur in sequ. commentario*: röndin var kostig ok furaðis undarliga skjótt. Cf. *vocem Norveg.*, *fure, fricare, terrere*; *Dan.* *Fure, sulcus. J. Olavus in Mant. ad NgD.* fura, *incidere, crenas facere*.

FURBJÓÐA (furbjóð), *interdicere*, (fur, bjóð), *Skf.* 34.

FURBRIGÐIR, m., *ignem vibrans, spargens*, (furr, brigðir): f. hles, *ignem maris (aurum) spargens, vir*, *Gv.* 2, ubi sic *legendum videtur*: furbrigðir vann frægðar | fjölmætr ok ágætis | hles við hirdiásu | hafseygjær sér ást, i. e. fjölmætr hles furbrigðir vann ást sér frægðar ok ágætis við hirdiásu hafseygjær, *sparsor ignis marini comparavit sibi gloriam et amplum nomen apud servatores (custodes) famæ pelagica*.

FURGFJAFALL VÁGA, *pro gsjafall vága*

fura, *largus auri, a vága furr, ignis sinuum, aurum, et gsjafall*, *ÓT.* 97, 2 (*AR.* I 287, 2).

FURHERÐIR, m., *ignem incitans*, (furr, herðir): f. fleina sevar, *incitans ignem sanguinis (gladium), pugnator*, *ÓT.* 97, 2 (*AR.* I 287, 2).

FURHNÍGA, v. n., *succumbere*, (fur, hníga), *Harbl.* 14.

FURIL, m., *nanus*, *Cod. Worm.*

FURLESTIR, m., *ignem consumens, frangens*, (furr, lestir): f. fleygdæðs, *ignem maris (aurum) distribuens, vir liberalis*, *Plac.* 12.

FURMUNA (furman, furmunda, furmunat), v. a., *intidere* (fur, muna), *cum gen. rei, dat. personæ*: furman hon Guðrúnu göðra ráða *intidet ea Guðrunæ bonum conjugium*, *Sk.* 3, 3; bræðr mínir furmundu mér, at ek ætta ver öllum fremra, *fratres mei mihi invidabant, quod possiderem virum cunctis præstantiorem*, *Gha.* 3. *Eadem forma exstat in prosa, F. IV 147*, nú ef hann vill furmuna hverjum vorum þess hins litla ríkis, *ubi ÓH.* c. 73 *habet formam fyrirmuna, quæ hodie usitata est*.

FURMÆLA (fur, mæla), v. n., *adprecari*: fari, sem ek furmælik. *eveniat, quemadmodum ego adprecor*, *Am.* 32.

FURNEMA (fur, nema), v. a., *demere, adimere, eripere*: þér skal minn þrúðhamarr mál furnema tibi *meus malleus loquentiam demet*, *Lokagl.* 58.

FURNIR, m., *gigas* (*id. qu. fyrnir*), *SE.* II 470, 7.

FURR, m., *ignis*, *SE.* II 486, 5; flóðs furr, *ignis fluvii v. maris, aurum*, hirdisif flóðs furs, *dea custos auri, femina*, *SE.* I 410, 3; Þröttar furr, *ignis Odinis, gladius*, Þröttar furs skúrir, *pluvia gladii, pugna*, *HS.* 15; Hédins reikar furr, *ignis capitis Hedinis (in capite Hedinis ardens), galea*, fólkleikr H. r. furs, *ludus galeæ, prælium*, *ÓT.* 50. *Gen. pl. fura, ignium, sæpius occurrit*: mundar furr, *ignis maris, aurum*, Freyr mundar fura vir, *F. V 307*; fleinbraks furr, *ignis prælii, ensis*, stillir fleinbraks fura, *moderator ensium, præliator*, *SE.* I 600, 1, *sec. SE.* I 600, c. 79, „þat er tví-kent, at kalla fleinbraks fur sverðit“. Fjöltnis furr, *ignis Odinis, gladius*, gnýr fjöltnis fura, *strepitus ensium, pugna*, *ÓT.* 43, 3; fleyvángs furr, *ignis maris, aurum*, fleyvángs fura lestir, *læsor auri, vir liberalis*, *Íla.* 280; fleyvángs fura njörunn *femina*, *Sturl.* 4, 20, 2; frænings furr, *ignis serpentis, aurum* (ut ormdagr), fleygiárar frænings fura, *missores auri, viri*, *Eb.* 22. Fleins furr, *ignis telii (gladii), aurum esse videtur, eo quod capuli gladiatorum sæpe fuerunt inaurati vel aureis bracteis ornati*; hinc fura fleinstökkvandi (*pro stökkvandi fleins fura*), *sparsor auri, vir, in casu vocandi*, *Eg.* 67, 5; *de hac auri appellatione conferantur blikskerðir sverða*, *Íla.* 325, furskerðir hjörva, *F.* II 84, et fyrþollr fjöltnis seiðs, *Ísl.* II 389, 2. *Ceterum alia forma vocis furr sunt forr, feyrr, fyr, fyrr. Vide composita*: álfurr, (eikin-furr), handfurr, ofurr, ríafurr, unnfurr. — 2) *serpens*, *SE.* II 486, ut fyrr.

FURR, *adv.*, prius, *id. qu.* fyrir, *Humd.* 2, 23.

FURRI, *compar.*, prior, (*id. qu.* fyrri): at minnask ens furra vegs priorem (*pristinam*) dignitatem recordari, *Plac.* 36; *nom.* furri, prior, *F. I* 181, 1. *II* 305.

FURRÖGNI, *m.*, *id. qu.* funrögn, (*furr*, rögni), *Cod. Fris. Col.* 61, 26.

FURRUNNR, *m.*, lucus ignis, (*furr*, runnr): f. fylla, pro runnr fylla furs, lucus auri, vir, a fylla furr, ignis marium, aurum, *Ísld.* 22, ubi construendum: Síðuhallr, sá er kunní sónar lög, hélt til fulls við alla fylla furranna.

FURSENDIR, *m.*, missor ignis, (*furr*, sendir): f. haakstórða, ignem manus (*i. e.* aurum) mittens, vir liberalis, *F. XI* 208.

FURSKERÐANDI, *m.*, ignem minuens, adterens, (*furr*, skerða): f. fjarðar (*pro* skerðandi fjarðar furs), minuens ignem maris (aurum), vir, a fjarðar furr. *Vita Halfredi sec. membr.* 132 (*ÓT. Skh. II* 248).

FURSKERÐIR, *m.*, *id. qu.* furskerðandi, (*furr*, skerðir): f. hjörva vir aurum erogans, a hjörva furr, ignis gladiatorum, aurum, v. furr, *F. II* 84.

FURVIÐR, *m.*, columen ignis, (*furr*, viðr): f. Fjölnis þings, vir, præliator, a Fjölnis þings furr, ignis pugnae, gladius, *Ísl. I* 164, 1; f. fleygarðs, vir, a fleygarðs furr, ignis clipei, ensis, *Vigagl.* 27, ubi *acc. plur.* furviðu.

FURÞVERRANDI, *m.*, deminator ignis, fleina brautar furþverrandi *id. qu.* þverrandi furs fleina brautar, consumtor gladiatorum, a fleinabraut via telorum, scutum, cuius ignis, gladius, *GS.* 11.

FURÐA, *f.*, portentum, miraculum: drjúg f. varð á því dægri ea die magnum portentum accidit (*de eclipsi solis*), *ÓH.* 239, 2; undraz áraburð, sem furðu, versationem remorum (*remigium*), veluti rem stupendam, mirari, *Hh.* 62, 3. — 2) furðu, *ut adv.*, perquam, mirum quam, magnopere, mirifice: furðu tíðr á smíðir artís fabrilis studiosissimus, *Selk.* 4; f. jafn í heitum, *ib.* 16.

FURÐAR, *m. plur.*, viri, *id. qu.* fyrðar (*cf.* forðar), *F. I* 163, fjón frækna furða odium fortium virorum.

FÚSI, *f.*, cupiditas (fúss), *id. qu.* fýsi; *plur.* fúsir, *id.*, erumk fúsir, at finna Hörn, sunt mihi cupiditates (*i. e.* cupio), feminam convenire, *Korm.* 5, 2, ubi *G. Pauli* vertit erumk fúsir cupidi sumus, ab *adj.* fúss, capiens erumk pro erum, sumus.

FÚSS, *adj.*, cupidus; differre *masc.* fúss a *fem.* fús docet *SE.* *II* 42; *cum gen.*, fúss fara cupidus proficiscendi, *Skf.* 13; *cum* á *præpos.*: fús er hönd á venju manus in morem prona est (*cui rei se quis advesfecit, eam cupide exercet*), *Nj.* 78, cui oppositum est, hönd verðr traud af venju, *Has.* 42; vilt var ferð á flotta fús multus locis homines fugæ cupidi erant, *legendum est Mb.* 9, 1 *sec. F. VII* 41; *cum præpos.* til: fár randa var fúst til fjölais (fjörnais) landa ensis capita appetebat, *F. I* 172, 3, *cf.* fyrstr et ófúss; sic et in *prosa*, allfúss vera ek til þeirra, eorum (*recipiendorum*) sane quam cupidus sum, *F. XI* 89, *Sturl.* 7, 36, *it. in*

vulgari proverbio, fúss er hverr til fjörnais; *cum infín.*, fúss at deyja moriendi cupidus, *Mg.* 9, 3; fúss (at) vanda stef cupidus versus intercaleres elaborandi, *G.* 18. In compositis: böðfúss, dynfúss, helfúss, hildarfúss, hróðrfúss, hvárfúss, kappfúss, óðfúss, ófúss, ógnfúss, sóknfúss, sæmdarfúss, vígfúss, mífúss.

FUSSA (-aða,-at), *v. n.*, abominari, horrescere: fussa þeir við fletju þöll, *feminam in lecto cubantem horrescunt, abominantur*, *Skaldh.* 6, 20; ab interjectione abominantis, *fuss!*, *qly.*, *Græc.* *φῦ, φεύ, quod fustum est FR. II* 425, *cf.* *ff.*

FUÐRYSKILL, *m.*, cottus alepidotus, *SE. II* 480; 564 non cernitur nisi fuð...; *SE. II* 623 fyðriskyll; vide fyðriskyll.

FÝ, *interject.* abominantis, *phy*, *Græc.* *φῦ, φεύ*, *Sturl.* 1, 13, 5.

FYGLI, *n.*, derivatum a fugl, avis, tantum in compositis, ut illfygli, avis mala, noxia; pleonastice adhibetur in andarfygli (*id. qu.* önd, anas), *qu. v.*

FYL, *n.*, equuleus, pullus equinus (*Dan.* Føl; foli, manulus); öldu fyl, manulus undæ, navis, *ÓT. Skh. I* 203, quo loco *F. II* 92 præfert öldu fil, vide fill. Hinc fylja equa feta, *GS.* quam vocem vide in kinneatr.

FÝLA, *f.*, sætor, (fáll), *Lil.* 73, ubi de cruciatibus infernalibus: gnista tennr í fylu ok frosti; *cf.* fýkr ok frost, *Has.* 39.

FYLD, *f.*, terra, *id. qu.* foid; fylðar vörðr, custos terræ, rex, *SE. I* 428, 5, *sec. Cod. Reg.* Hinc fylfar = fylðar, *gen. s.*, *Ísl. I* 306, 1.

FYLDÍNGR, *m.*, piscis nescio quis, *SE. I* 579 (*it. II* 480. 564; *SE. II* 623 habet fylvingr, quod conferri potest cum fylvingr).

FYLGJ, *n.*, comitatus: fullgott f., *FR. I* 247, 1, *sec. Morkinsk.* construendum est stafas fylgi comitatus navalis (o: acium carneoraram a puppi subsequantium), *F. VI* 403, 1. — 2) pro fylki, fólki, *dat. a* fólk: var ek í fylgi með feðr þínum, fui in acie, in prælio, *F. V* 125; forte legendum fylgliði (*i. e.* fólkiði) pro fylgr liði, *F. V* 228, 2, ubi aut construendum: þá er vikiogar kúða harða fylgliði, ubi hostes in instructam aciem acrem impetum dederunt, aut, fylgliði varð hörð hrið á heidi acer impetus in instructam aciem factus est in saltu.

FYLGJINN, *adj.*, sequax (fylgja): hana (atgeirinn) skal mér hendi-fylgjinn til lífs enda, illa (þipennis) manni meá adharebit ad finem vitæ, nunquam eam, quoad vivam, e manu mea dimittam, *Nj.* 30, 3. Rectius una voce hendifylginn, ut hendilágr. In compositis: herfylginn, straumfylginn.

FYLGJA, *f.*, comitatus, *id. qu.* fylgd: vera í fylgju með e-m, comitari, una sequi, *Mg.* 14, 1; beiða e-n fylgju itineris comitatum poscere, *H. kat.* 35, de quo in *prosa paullo ante*, ok (tröllkonan) bauð fylgd sína Hédni comitatum suum ultro pollicita est Hédni; quod de concubitu accipitur in *Gloss. Ed. Sæm. T. II.* Dygg fylgja hrafns fidelis corci comitatus, *Sk.* 2, 20; hilmis fylgja comitatus regius, *Gha.* 14, *id. qu.* mox ante hilmis

þegar, et appositum hjördrótt, hjálmdrótt; in Gloss. accipitur de genio tutelari s. familiaris; ek fylgða vel þeim femildum gram, er vildi fylgja mína, qui comitatum meum (operam a me comitandam præstitam) magni fecit, F. VI 39, 2. In prosa: er þat skömm mikil, at fá slíkt til fylgju við dugandi konur, Ísl. II 340, cui constructioni convenit, fylgja bráfas at hrotta meidi (= við mann, cum bellatore), Sk. 2, 20; et takaz á hendr fylgju við konu ducem esse feminæ, Grág. I 343.

FYLGJA (fylgi, fylgða, fylgt), v. a., comitari, ducere, cum dat., Hým. 11 (cum acc. insolent, Esp. Arb. I 94, 4); sequi, oppos. fara fur præcedere, Grm. 39; þat fylgir ljóða lokum id clausulam carminum constituit, Hávam. 166; fylgja e-m fram at bólgá semnu in prælio procedentem sequi, F. II 318, 1; reasir hiro knátti þar fylgja fram rómu stýri, F. IX 514, 2; et in prosa, þviat ek þótti þá þeim fram fylgja, er i fræknara lagi voru, F. V 300; f. vigdum staf, baculum consecratum sequi, suscepto, sumto baculo sacro iter religiosum ingredi, Mg. 9, 1. Fylgja forlögum, fata sequi, quo fata trahant sequi, Krm. 24; f. vigum pugnas sequi, Harb. 23, id. qu. reka hernað; f. ofmetnaði ærþerim sequi, Söll. 15; f. göðu, bonum uelari, virtuti studere, Hugs. 7, 4. — 2) cursu aquare: fátt eitt fylgir faru háleykri þauca tantum navigia abietem Halogicæm cursu aquare possunt, Sie. 6, 4. — 3) part. act. fylgjandi, qui comitatur: fylgjandi vitrar, apostoli, Christi comites, Has. 29; vide compos., tiryfylgjandi.

FYLGJA pro fylkja (v. fölg), aciem instruere: hiro fylgdiz holl, Sie. 20, 3 (F. VII 236, 1); þeim er hamalt fylgja, FR. II 40, 3.

FYLGJARI, m., comes, assecla (fylgja), Mg. 32, 4, FR. II 279; in prosa GhM. II 620; f. réttinda, Vita Thorlaki Sancti c. 19.

FYLGRI, F. V 228, 2, vide supra fylgi.

FYLGÐ, f., comitatus (fylgja); plur., fylgðir, viri, SE. I 560, 3.

FYLING, f., procellaria glacialis (id. qu. fylíng, v. fylvíng), SE. II 489; fylíng, m., id., vide vágfylíng, F. VII 232.

FYLKI, n., acies instructa, (fólk): f. Frisa, Frakka ok Vinda, copia, ÓT. 26, 3; Gannþjófr, er ek gekk at fylki, G. vocatus am, gusum in aciem (vel, per hostium aciem) processi, FR. II 92. — β) caterua: i fylki hverju 5000, FR. I 502; 50 homines, SE. I 534; engla fylki, caterua, cohortes angelorum, F. VI 197, 2 (cf. 10 fylki guðs engla ok manna, SE. II 60; 9 fylki engla, F. II 199; 5 fylki dauðra manna, SE. I 178). — 2) provincia, præfectura; singula provinciæ (fylki) duodenas naucrarias (skipreiður) continebant, F. X 306.

FYLKIR, m., princeps, de imperatore, rege, dynasta, SE. I 512, 2, H. 16, H. hat. 3. 11. 14, Hæud. 1, 10. Fyrir því er fylkir kallaðr keisíng, at hann skipar i fylkingar herliði sin, SE. I 512 (fylkja).

FYLKJA (-ki, -kta, -kt), v. a., ordinare, instruere aciem, (fólk): i fylkta fólk i instructa acie, Mg. 33, 2.

FYLL, n., poculum, id. qu. full; fyll fjalla Fjölnis, poculum, potus gigantis, poesis, carmen, með fylli f. F. pro carmine, tanquam præmium carminis, SE. I 340, 1. — 2) f. = fold, Ísl. I 306; cf. fyld.

FYLLA, f., Fulla, dea Asis, id. qu. Fulla: gyls fylla vill-at mitt fé auri dea (femina) munus meum accipere non vult, Korm. 19, 10; hallar Fylla, dea domus, femina, GS. 33.

FYLLA (fylli, fyllda, fylld), v. a., implere (fullr, v. et formam fulla): herskyldir fylldi annan tog, præliator alteram decadem implevit, viginti annos complevit, Mg. 35, 2 (F. VI 90, 1); fylli ek flokk þinn, numerum civium tuorum impleo, partes tuas sequor, HS. 1, 6, F. VII 57, 1. 2; fylla himneska ferð cætum cælicolarum implere, G. 39. — β) implere, satiare: f. sik satiari, ðrn fylldit sik sjaldan aquila haud raro satiata est, Sie. 2, 3; (þú) vant hrafn of fylldan hrás holds corum cruda carne saturasti, Hk. 2, 1; fylla skaptker mjáðar craterem mulso implere, Grm. 25; it. cum dat. rei, qua quid impletur: valgammar fyllduz fjörseldum auðstefni corvi se satiabant carne mortui hominis, Ha. 326, 1, forte et F. VII 354, 2, fylldum flagðs hest flestum höfðum plurimis capitibus (hominibus) saturavimus. Fyllas fjörvi vitá (vi vitali) impleri, Vsp. 37; it. cum præpos. á; f. hrafn á holdi, Nj. 93, 2. — γ) intrans. cum acc. subj., skip fylfir, navis aqua, undis, impletur, FR. II 73, 1. — δ) part. pass., fylldr, plenus, oppletus, cum gen.: illis um fylld, malo oppleta, mala mente agitans, Bk. 2, 8; bóls of fylid, id., SE. I 436, 1; ángrs fylldr, miseria plenus, miser, G. 55; grimdar fylldr crudelitate pleni, Sturl. 5, 17, 2; gæzku fylldr guð deus benignissimus, Has. 35; cum præpos. af: fyldr af ást ok mjúkri mildi, Gd. 9; vide hugfylldr.

FYLLING, f., plenitudo, complementum; it. effectio, perfectio; it. abstr. pro concr., effector, effectrix: fylling ens fulla fríðar geisla grundar, effectrix plenæ cælestis pacis, de Sancta Maria, Mk. 16, ubi sic: þviat fylling ens fulla | fríðar af þínum iðrum | sýndir þú geisla grundar | (guð) ok manna borinn sannan, i. e. þviat þú, fylling eas fulla geisla grundar fríðar, sýndir sannan guð ok manna borinn af þínum iðrum. Sic Muretus de B. Virgine: Tu clausas miseris heu nimium diu | cæli prima aperis fores, Pœm. variorum, Lib. 1, 33.

FYLLLR, m., qui implet, (fylla): varga fylfir, saturans feras, pugnator, vir, Sturl. 7, 39, 1; úlfa f., id., Nj. 30, 3, ubi dat. fylli. — 2) qui facit, patrat, perficit: meina fylfir, patratro scelerum, Nikuláskv. 4.

FYLLR, f., Fulla, dea Asis, famula Friggæ, id. qu. Fulla, Fullr, Fylla: fallsól bráa vallar Fyllar, sol capitegminis Fullæ, aurum, id. qu. höfuðband Fullu, HS. 1, 5.

FYLLR, f., satietas, quantum ad satietatem opus est, (a fullr; forma fyllr occurrit in voce compos. handfyllr, ÓH. c. 227, F. V 67): falla til fyllar fjölvargs ad saturandum lupum montanum, SE. I 666, 1; til fyllar, = til fylðar, foldar, ad terram, vide fyll

2, et fylđ. Gefa hröfnum fylli, saturare corvos, edita strage, SE. I 488, 2; plur. fyllar, id., gefa fyllar fákum trólls lupos saturare, Hh. 85; sic et SE. I 308, var. 7: það deila eðr fyllar, rogavit, ut sibi daret, quantum ad satietatem opus esset, sed Cod. Reg. h. l. habet fullan, qu. v. — 2) quod implet, vacuum locum occupat: hjálms fyllr, quod cavitatem galeæ implet, i. e. caput, hj. fyllr Vindhlaes, caput Heimdali, gladius (sec. SE. I 264, „Heimdalar höfuf heitir sverð“, Cod. Reg.), SE. I 608, 1, ubi construe: hvatr hilmir spekr skatna hjálms fylli Vindhlaes fortis rex homines gladio domat; fyllr hilmis stóls occupatio sedis regie, biða fyllar h. stóls regium imperium occupare conari, Hh. 44, 1, SE. I 458, 1.

FYLLR, f., mare, SE. I 502 (id. qu. fullr, f.): fyllar skíð, xylosolea maris, navis, fjöll fyllar skíða, montes navium, fluctus, SE. I 502, 4, ubi construo: fjöll fyllar skíða hrynja á skauthjórn (navem) Gúsis nauta (sagittarum, clipeum), Glamma skeið (mare) æsiz nú fram, Vetrliði! — Fyllar dagr, lux maris, aurum, fit fyllar dags femina, F. V 229, 4; gen. plur., fylla farr, ignis marium, aurum, fylla furrunnr, Íslđ. 22.

FYLSKNI, n., latebra (fela, fól; Mæsoğ. fulhsni, id.): hugar f., latebra animi, pectus, Sonart. 1.

FYLVÍNGR, m., gladius, SE. I 566, 2 (qs. vaginā conditus). — 2) avis, procellaria glacialis, id. qu. fýling, hodie fýlúngr, in voce vágfýlvingr, procellaria sinús, navis, Sic. 17. — 3) plur., fýlvingar, m., latebriones, tenebriones: hallvallar f., latebriones regionis sazozæ, qui in montibus delitescunt, de gigantibus, SE. I 298, 4. S. Thorl. vertit „monticolæ“ a fjálfr regio montosa; Lex. Mythol. jungit hallfýlvingar, luridí monticolæ (qs. a fölr, fölvir). — 4) fýlvingar, f. pl., glandes; „hneit heita fýlvingar“, SE. II 430. — 5) fýllvingr, m., piscis, id. qu. fýldingr, SE. II 623.

FYLVÍNGUM, adv., clam, NgD. 165, ubi in Gloss. derivatur a fýlving, f., occultatio; itaque fýlvingum, id. qu. á laun in strophæ antecedente, GS. 3, unde hæc str. desumta est.

FÝNIR, id. qu. fúnir, plur. a fúinn, qu. v., FR. I 438 var. 6.

-FYNDR, derivatum a finna (fann, fundu, fyndi), v. torfyndr.

FYR, præpos., id. qu. far, ante, propter, cum dat. et acc. — 1) cum acc., ob, ante: siga lætr brýnn fyr brár demittis supercilia ob cilia, H. kat. 19; præter: f. Agðir, F. VII 343, 1; ad, ob oculos, in conspectum: báru kalk fyr Hými, portarunt calicem ad H., Hým. 29; in usum: fyr konur, Fjólsm. 23; höggva ná fyr hauka, accipitribus, in gratiam accipitrum, Krm. 12. — 2) cum dativo: ante, fyr helli, lundí, dyrum, ante antrum, etc., Vsp. 40, Hund. 1, 36, Grm. 22, Vsp. 46; fyr augum, in conspectu, ante oculos, Bk. 2, 30; hné fyr eggju acie cecidit, F. VII 340, 6; renna fyr e-m, pulsum aufugere, gradum referre, Mg. 34, 10, F. VII 343, 1, 2; telja fyr coram recitare, Vsp. 1. — 3) fyr neðan, infra,

Vsp. 39, Lokagl. 64, Vafpr. 43, Fjólsm. 27; fyr utan, extra, F. VI 436, var. 1, Lokagl. 14; fyr norðan ab regione in septentrionem versa, Vsp. 33.

FYR, m., ignis, cum uno r, forte altero absorpto, pro fyrr, SE. II 486. 570; gen. fýris, cum i epenthético: hafnar fyr, ignis maris, aurum, stýrir hafnar fýris, rector auri, vir liberalis, Gþ. 8; rýrandi kafs fýria, imminutor auri, vir, Ag.; möðu fýris meidr id., ibid.

FYRA, f., abies, id. qu. fara, SE. II 483.

FYRI, n., Fyria, annis Seccia, Upsalos interfluens, Y. 19, SE. I 396, „hann kom skipum sínum í ána Fýri“. Hinc Fýriavellir, campi Fyrenses, unde Fýrisvalla fræ, semen camporum F., aurum, SE. I 398, Y. 33.

FYRI, n., abietes, collect. a fara, ut greni, beyki, birki, a gran, bók, björk: fýris garmr, ángur, canis, noxa abietum, ventus, Mg. 20, 2, F. VI 48.

FYRI, præpos., ante, cum acc. et dat. — 1) cum acc., a) ante: f. merkistángir, ante signa, Eg. 55, 2; de tempore: f. þat ante illud, Grm. 53, disting. a nú, áðan. — b) f. þá hvítu meý propter candidam illam virginem, Söll. 12. — 2) cum dat., a) ante, præ, coram, in conspectu: f. Jóllands síða, f. sandi, ante litus, Eg. 49, Fjólsm. 3; sólu f. ante solem, Grm. 38, Hund. 1, 46; coram: kveða f. kvikum coram viventibus, Söll. 81; luktuz f. mér saman, oclusa sunt coram me, vel, mihi, Söll. 45. — b) causale, ex, ab, per, præ, propter: þeir æddus f. einni konu, in furorem acti sunt ob unam feminam, Söll. 11; súla stökk sundr f. sjón jötunn, ad aspectum gigantis, Hým. 12; hniga f. eggjum ab aciebus cadere, Skf. 25; etiam subaudito nomine: allir f. skjálfa garðar Gýmis, propterea, ea de causa, inde, Skf. 14; steykkir lúðr f., Hund. 2, 2; brennumk feldr f., urituf mihi vestis præ (igne, vi ignis), Grm. 1; f. greyjum Gýmis per canes G., Skf. 11. — c) de imperio: f. lángekipum bellicis navibus præfectus, Hund. 2, 12. — d) pro, ad, in: hafa annars víti f. varnaði, malo alieno sapere, alterius damno uti in cautelam (sibi), Söll. 19, quæ sententia Nj. 30 sic exprimitur, „at láta sér annars víti at varnaði. — 3) cum adverbis loci in an: fyri neðan infra, Vsp. 2; f. utan extra, Söll. 58; f. innan intra, Fjólsm. 34, ubi trajectio est, er ek fyri garð sák innan; fyr austan ab regione in orientem versa (Liv. 27, 15), Hým. 5, Vegtk. 8; f. vestan, Grm. 10, Hund. 2, 7; quæ partim cum accus. ponuntur, partim ut adverbia usurpantur. — 4) adv., cum verbis: vita f., providere, Söll. 35; sjá f., prævidere, Sk. 1, 28; liggja f., jacere ante (currum), Hým. 37; sitja f., cominus adsidere, Hamh. 28, Hým. 2; standa f., Hým. 12. 18. 33.

FYRIBORD, n., tabula abiagna, (fyri, n., borð), de navi, F. X 65, 1, var. 2.

FYRILUNNR, n., falanga abiagna, (fyri, n., hlunnr), Ha. 278, 1.

FYRINILLR, adj., mire pravus, v. culpose pravus, (fyria, illr), Skf. 33; vide flin.

FYRIB, *præpos., cum acc. et dat., id. qu.*
 fyrir, fyr, in *Cod. Reg. SE. fere semper firir.*
 1) *cum acc., — a) præter, de prænavigatione:* f. Siggju, f. Lista, *SE. I 442, 1*; leggja (land) fyrir skut, *terram a puppi relinquere, i. e. terram prætervehi nave, ibid.*; suðr f. Aumar, f. lönd suðr, *SE. I 442, 1. 528, 2*; f. Yrjar, *F. VII 7, 2. — b) ex, de, deorsum ex:* fyrir brekku, *ex clivo (descendere), SE. I 422, 1 (Vigagl. 27 pros. 27, 3 fyrir brekku)*; gönga f. borð *ex navi in mare descendere, ÖH. 48, 2*; steig f. húf hesti hrófs, *id. F. I 178. — c) pro:* gjalda f. sik, *pro se (ad se redimendum) pecuniam solvere, Korm. 11, 1*; gjalda börn sín f. e-t, *liberos suos ad damnum aliquod resarciendum in alterius potestatem tradere, illati damni poenas pendere traditis liberis, Hymk. 28*; firir mik, *pro me, pro virili, SE. I 386, 3, id. qu. sequi. mitt of leiti pro mea parte*; vica, *loco:* helli f. kona þing, *antrum pro lecto femina, Eb. 40, 4 (fyrir, GhM. I 758, 2)*; *id. in comparatione:* átt f. brynju, spjót f. þenir, *brynhosa f. heilagar gaungur, amor cum hasta comparatur, etc., Gd. 35. — d) per, operá, auxilio, beneficio alicujus:* táka vordit f. þenna Guðs vin *miraculum per hunc dei amicum patrum, Gd. 16*; f. innblástr guðligs gæstira *per inspirationem, Nik. 76*; v. *sub lífstrá.* Vinna manni hjartans náð f. hjart táka *insignis miraculi beneficio solamen animi præstare, Gd. 41*; líf skirist f. glösu vita *comparatione (per parabolam) illustratur, Gd. 36. — e) propter, ob, præ:* f. málna kvedju (kvedjur, *F. IV 99, 1*), *ob pugnam, i. e. talis erat pugna, ut tum esset perinde, ac si, ÖH. 48, 1. — f) in commodum alicujus:* brytja eigi smátt f. úlfa *escam non minutim concidere in luporum gratiam, Krm. 18*; hlada valkøstu fyrir þrau, *SE. I 416, 4 (Mg. 35, 1). — g) sine, contra:* rasa f. ráð, *sine ratione ruer, præcipitanter agere, Hugsm. 7, 4, sec. 2. etc., pro fyrir ráð fram; sic f. vart lof, sine venia nostra, nostris ingratiis, pros. F. VI 220; est tamen f. lög fram, præter jus, modo injusto, non legitimo, Sturl. 2, 21. — h) cum adverbis in an, fyrir haf sunnan a regione maris in meridiem versa, H. 17, 1*; fyrir Mön sunnan, *SE. I 462, 5*; fyrir kjöl sunnan, *ab regione Carinae (montis) in meridiem versa, i. e. in Islandia parte meridiana, Nj. 78, 2 (sic f. norðan land = i Norðriandi in boreali quarta Islandia, F. VI 368)*; f. sunnan hrund, *SE. I 504, 3*; f. Stað norðan, *F. VI 437, 2*; fyrir austan borg, *SE. I 388, 2*; f. vestan, *adv., Hh. 73, 1*; f. innan, *intra, c. acc. Mg. 9, 4, G. 14, F. VII 9, 1*; f. utaney *extra insulam, ÖH. 168, 2*; præter, f. utan Erling præter Erlingum, *ÖT. 131, 2*; *adv., extra, ab exteriori parte, Söll. 44, it. foris, id. qu. úti, foris, extra foris, ÖH. 92, 5. 156, 2*; f. jörð *nedan infra terram, SE. I 362, 4. — 2) cum dat., e) ante, de loco:* f. neajum, *ante promontoria, ÖT. 18, 2, it. Krm. 8. 9. 13. 19*; austr fyrir Djón mynni, *Krm. 3*; *adv., fyrir i jöldu líki progressus, ÖT. 36. De tempore:* fyrir

lanagu *longo ante tempore, Krm. 1, SE. I 328, 4, F. VI 386, 1. 2*; f. skömmu, *F. VI 385, 1. 387, 1*; *subauditur, ibid. 385, 2. 3. 387, 2. De portentis:* fyrir valfalli, *stragem portendens, stragis anteludium, Nj. 158, 1*; þat var auðþinnendum fyrir (ljósi) annars röðuls *id portendebat hominibus lumen alius radii, G. 3. — b) coram, in conspectu, præsentem vel audiente aliquo:* mæla hól f. e-m, *Eb. 18, 1, Söll. 19*; greppr telr frama konungs firir gumnum *coram hominibus recenset fortia facinora (v. laudes) regis, SE. I 554, 2. 696, 3*; hníga, *renna f. e-m, Hund. 2, 9. 35*; mér lá f. (o: augum), *Sk. 1, 21*; *it. sensu biblico, lýða ráð er ljótt fyrir drottini coram domino, יָדָהְ, Merl. 2, 78. Apud: f. öðrum apud alios homines, Grett. 80, 1, vel circumscribit genitivum; dativum incommodi exprimit:* mundar vöndr brast fyrir mér i hendi, *Korm. 11, 4*; brenna öldu fil f. skáldi, *F. III 92*; skar f. Þóri, *SE. I 504, 2, quantum potest his locis per gen. exprimi: manu mea, navem poetæ, funiculum Thoris. Adversus: varða virki f. hlymnröðum Hagbarða munimentum ab hostibus defendere, ÖT. 26, 2*; halda landi f. manni *terram tueri adversus quem (alio oppugnante), H. 19, 4*; héltu láði f. tveim jöðrum *regnum retinuiti adversus vim duorum principum, ÖH. 160, 1. — c) causale, propter, ob, præ:* fyrir því, at, *ideo, quod, Nj. 24, 2*; f. trú tündri, *propter amissam fidem, i. e. infideliter, perfide, G. 37*; ryðja Valhöll fyrir vegnu fólki *ad casus recipiendos, SE. I 242, 1*; fyrir eldi áls hrynbrautar *propter aurum, SE. I 404, 4*; hús lutu fyrir eisum *domus incendiis corrueunt, SE. I 524, 4*; hjálmr springr fyrir egghrið, *SE. I 474, 1*; rjóðaz i blóði f. ben meil skúrum, *SE. I 424, 1, var. 2*; grjóti fleygði f. geislum *propter radios, Krossk. 18*; hausu gein f. steini *lapide ictum, Mg. 31, 10*; hníga f. averðum, *Krm. 11*; Eysteinn fór til heljar f. ási *perlicá percussus, Ý. 51*; *de auctore: sáttir hafa rofz f. jöfri auctore rege, Hh. 11*; brunna bygðir f. buðlúngi *jussu regis, Ste. 6, 1*; mörg benkneif óð i blóði f. Óleif, *F. III 9, 2, adde F. VII 9, 2. 45, 2. Interdum omittitur casus: svá at feld fyrir fór skjálfsandi (i. e. fyrir grjótninu), terra ea propter (propter devoluta saxa) contremuit, SE. I 384, 2, ut sæpe in prosa, v. c. F. VII 45. Huc refero phrasin, mér verðr lítið fyrir því, parum (laboris) mihi successit propter rem aliquam, i. e. facile mihi est factu, v. c. fyrir kveð ek mér minna, at fremja leik þenna (i. e. ek kveð mér minna verða fyrir því, at), mihi minoris (negotii) esse ajo, hunc ludum patrare, Am. 60*; hælibaldi hrælinns mun minna fyrir því, at sleikja sinn blóðtrygil innan, *minus molimenti fuerit præliatori (isti homini), intus lingere sacrificalem suum alveolum, Vita Halfr. sec. membr. 132 (citatum in Ed. Sæm. Hafn. II 470. not. 234). Item, quando tó fyrir e. dat., valet, pro, ut hefja þenir fyrir e-m, preces facere pro aliquo, fausta alicui adprecari, precari pro aliquo, SE. I 450, 2; deysja*

fyrir e-m *mori pro aliquo*, *Lb. 21*, ubi sic: Lýsti mildi mesta | mildr þá er saklauss vildi | einn fyrir öllum mönnum | eyhjálms konúgr deyja. Sic in *prosa*, *F. VII 172*, láta líft fyrir heilagri kristni. *Vide hverfa, h).*

FYRIRBANNA (-aða, -at), v. a., *prohibeo* (fyrir, banna), *Skf. 34*.

FYRIRBURÐR, m., *portentum, visum oblatum (in somnis)*, *SE. II 246*, 2 (fyrir, burðr, a verbo bera fyrir, objici, offerri, de visis).

FYRIRLEITINN, adj., *cautus, circumspetus, (leitaz fyrir)*, *Sturl. 4, 14, 5; in pros. vitr ok fyrirleitinn, ÖH. c. 148 (F. IV 321, furleitinn)*, úfyrirleitinn, *F. III 206, Orkn. p. 230; bráðr ok úfyrirleitinn, FR. II 429*.

FYRIRMAÐR, m., *praeses, praesul, praefectus, (fyrir, maðr)*: f. kristni, christ. religionis praeses, de *cardinali Romano*, *Ha. 255, 1*.

FYRIRRENNARI, m., *praecursor, (fyrir, rennari)*, *Nik. 16*.

FYRIRSKYRTA, f., *perisoma, praecinctorium, succinctorium, semicinctum (fyrir, skyrta)*, *Hyndl. 43; de perisomate fabrorum occurrit in Vita Thorst. Siduhalli f., ubi sic: Þórháðr mælti: sá var enn 10. draumr minn, at ek þóttums koma á mót fjölmennt, ok þótti mér sem kastat væri í fyrirskyrta mér járnum þeim, sem rær heita; quoad formam opponitur bakskyrta, F. VII 21*.

FYRISKÓGR, m., *silva abiegna, (fyri, n., skógr)*: fyrirskóga garmr, *canis silvarum abiegnarum, ignis*, *Sie. 20, 4 (F. VII 236, 2 leg. fyrirskógar)*.

FYRISVELLIR, m. pl., *campi Fyrensens, v. Fýri*.

FYRITIGNARI, m., *Hv. 13, vide kverk*.

FYRIVERÐA, v. n., *offendere, peccare, (fyri, verða)*: mjök fyrirverðr manna hverr, er sinn fjóna föður, *magnum dedecus (magnam noxam) incurrit hominum quisque, sum qui oderunt patrem, Söll. 27. Hinc hodie vulgo, ek fyrirverð mik, me pudet, verecundor*.

FYRNA, adv., *miro, magnopere, Fbr. 32, 2, v. árna sub árn*.

FYRNAZ (fyrniz, fyrndiz, fyrnz), v. dep. n., *vetustate obliterari, aboleri (for)*; e *memoria excidere, memoria dilabi, ÓT. 128, 1, Nj. 158, 8, G. 24; fyrnd er sú mægð obsolevit ea adfinitas, Hyndl. 19. Vide seinfyrndr*.

FYRNIR, m., *gigas, SE. I 549, 3; cf. forn*.

FYRNASKA, f., *vetustas, (for)*, *Lil. 94. — 2) magia, ars magica (ut forneskjá), Skáldh. 3, 40*.

FYRR, m., *ignis, id. qu. furr, fýr, vide fyrrleynir, stekkvifyrr, unnfyr; vide valklif. — 2) serpens, SE. II 570, ut furr, m. 2*.

FYRR, adv., *prius, Hund. 2, 25; f. en, prius quam, Korm. 16, 5, Hund. 1, 40, 2, 42; fyrr, nema, id., Hund. 1, 19. — β) olim, hitt var fyrr, at, id. olim accidit, ut, Ý. 18; áðr fyrr, antea, olim, F. V 170. Superl. fyrst primum, Sk. 1, 9, F. V 100, æbi fyrst at upphafi, ut in *prosa F. X 273; Vafþr. 20, 26, 30. — 2) pro fyrir, ante, præ: greina fyrr, praedicere, praesignificare, Gd. 17, ubi: spádomr, nær greinandi fyrr sem fjærri, hvað verða mundi, facultas divinandis, praesignifi-**

cans, non solum quid in propinquis locis, sed etiam quid in remotioribus eventurum esset; hniga fyrr = hniga fyrir cadere (ab aliquo percussum), Krm. 15; sic et accipiendum videtur SE. I 502, 3, finna fyrr, praesentire, ante animadvertere.

FYRRI, adj., *prior, superl. fyrstr: vin þinum ver þú aldregi fyrri at fláam slitum erga amicum tuum nunquam sis prior ad fallacem amicitiam ruptionem, Hácam. 123; vald þú eigi vígi fyrri ne tu prior caedis auctor existas, GS. 12; stauung ein var fyrir gram sola peritica vezilli erat rege anterior, F. V 79, 1; fyrri nótt (acc.) nocte praeterita, H. hat. 26; orð ið fyrra, Og. 7, SE. I 380, 4, in phrasi, en hann kvað ekki orð ið fyrra, svá at hon ekki kvað orð ið fyrra, ita ut nullum verbum prius proloqueretur, eodem sensu atque ok hann þat orða allz fyrst um kvad (Hamh. 3. 9, Óg. 3); sic Bl. membr. p. 14: „þá mælti konúgr ok kvad þat hit fýsta orð. Einn er guð almáttigr sá er Daniel trúir á etc. Biðja fyrri fríðar, prior pacem petere, Harbl. 28. Fyrrum, dat. pl., pro adv., olim, ÖH. 57, Krossk. 27. Fyrstr, primus, Grm. 42; Vsp. 19, Vafþr. 34. 35; í fyrstu primo, Gd. 41. — 2) fyrri, adv. = fyrr, prius, antea, Vegtk. 17, Hyndl. 13, Söll. 40, Gha. 28, Sk. 3, 18, Gd. 22, 26, SE. II 226, 3. — b) fyrri = fyrir, præ, ante (ut fyrr, 2): ráða fyrri praesae, Selk. 4; fara fyrri praecedere, Sk. 2, 22; riða f., Sk. 3, 5.*

FYRRLESTIR, m., *violator ignis, per tmesin cohaeret Ag.; vide valklif*.

FYRRLEYNIR, m., *custos ignis, (fyr, m., leynir)*: f. foldar fjótra, *custos ignium marinorum, auri, vir, Isl. II 366, 1, pro leynir foldar fjótra fyra, a fyrr f. f., ignis maris, aurum*.

FYRRUM, adv., *olim, vide sub fyrri*.

FYRSTLUNDAÐR, adj., *animo prompto et alacri praeditus, (fyrst = fýst, f., cupido, cupiditas, landaðr), Gd. 17, ut fyrstuz pro fýstuz, SE. I 290, var. 14*.

FYRSTR, primus, superl. a fyrri. qu. v.

FYRVAR, m. pl., *viri, ÓT. 18, 1 (F. I 94, 1), ubi fúr fyrrva, profectio virorum, id. qu. leiðágr, expeditio militaris. Fyrvar videtur esse plur. a fjorr, qu. v., et Fsk. msc., h. l. habet fjorva, gen. pl. a fjorr, ut bórvar a bórr. Fjórvi et Fyrvi virorum nom. propr., FR. III 16, not.*

FYRÞOLLR, m., *thallus ignis, (fyr, þollr)*: f. Fjölnis seids vir, pro þollr F. seids fyrr thallus auri, a Fjölnis seidr, ignis Odinis, ensis, F. seids fyrr, ignis gladii, aurum (cf. furr, m.), *Isl. II 389, 2*.

FYRÐAR, m. pl., *viri, finium custodes, milites praesidiarii, SE. I 528. In genere, viri, homines, SE. I 558, 3, Krm. 1, Fm. 10, Jd. 11, Has. 19, Merl. 1, 55. Lb. 15, 35, ÓH. 186, 1 (F. V 12, 1), Si. 4, 2 (F. VII 79, 1, AR. I 149, 2); jarðar fyrðar, homines terrestres, terrigenae, mortales, G. 3. Cf. furdar, frðar (AS. fyrð, id. qu. ferð).*

FYSA (fýsi, fýsta, fýst), v. a., *hortari, incitare, prop. cupidum reddere (fúss), cum gen. rei: f. landráða, hjaldrs, ad rebellionem,*

prælium hortari, Ha. 146. 177; c. inf. Sk. 1, 35. Fýsas *cupere*, cum infn., Völk. 3, SE. I 290, 2, Si. 5, 2, Nj. 62, Merl. 1, 3, Rekst. 24; cum gen. et infn., fýsumz hins, at hætta, Krm. 29, ut in pros. F. VI 398, þess fýsumz ek, at fara. Impers. mik fýsir, cupio, cum acc. subj., Ísl. II 47, 1; skip (acc.) fýsir varar, naves portum cupiunt, petunt, SE. I 630, 1; sed fán fýsir aprt augnagamans pauci cupiunt retro ab oculorum deliciis (juvando spectaculo) recedere, Fjölsm. 5. Part. pass., fýstr, cupidus, avidus, c. gen., göndlar fýstr, avidus pugnae, bellicosus, Rekst. 32; cum prop. til, fýstr til fengjar, avidus prædæ, de erinaceo, Merl. 1, 22; it. promtus, alacer,

strenuus: fýst gifrs veðr, animus alacer, strenuus, fortitudo animi, F. VI 23, 1. Vide verb. compos. kaldfýsa.

FÝSI, f., *inclinatio animi, voluntas, cupiditas*, (fúss): litla fýsi lengra at róa ezigum cupiditatem ulterius remigandi, Hymh. 20; it. *adhortatio* (fýsa): at allvalds fýsi, adhortante, jubente rege, F. VI 318, 1.

FÝSINN, adj., cupidus. (fúss): ek sótta gram hinnig fýsinn cupidus huc principem visum ivi, Eg. 82, 3.

FYÐRUSKILL, m., *cottus alepidotus*, SE. I 579, 1; hodie apud Austfjordenses appellatur fýðruskillir id. qu. marknútr; cf. fýðruskill.

G.

G *adhibetur* — 1) pro k, a) in initio syllabæ, ante l, n, v. c. gleif, foldgnár; b) in fine syllabæ, post l, n, ut fölg, jálg, gálga, einga; it. ante n, in rögn pro rökn; c) in primis sequi. s. brag, dúga, lauga, haugskýaðr; it. ante ð (ex t), ut, segð-aðigr; d) gg pro kk, in hrayggviglópr, hryggi. — 2) pro ð vel þ leni, ut vegreygr pro vedreygr, i. e. ve-þreygr, Völk. 4, bóði = bogi; hinc consonantiæ metricæ, skriðr — frega, F. VI 196, 2, not. 9; hinc Borgung pro Borgunþ (Borgund), F. X 398, flogongr = flogongr, Lib. dat. templi Reykh. in Hist. eccl. Isl., qua de re conferatur præfatio Fœrengasaga, Hafn. 1832, ed. C. C. Rafn., p. XXVI. — 3) omittitur ante g, k, ut margullian, markunnr (marlátr, marlæti pro marglátr, marglæti, dicunt hodieque Rangvellenses); inde sæpius in Codd. g pro gg, sequi s, ut legs, ygs, glygs (F. VII 92, 2. 87). — 4) præfigitur a) liquidis l, n: gnaddr, gnaga, gnægg, glikr, glíking (F. VII 100), gnógr; quod g respondet Masog. ga, Germ. ge, nonnullis vocibus præfixo. b) literæ jod, ut heygja, heygjadr, pro heyja; eygiu = eyja, Krm. 21, fýgja = fýja, F. X 258.

G, *suffixum verbis*, id. qu. eg (ek), ego, v. c. bjargigak, kennig, Hávam. 155. 166; ætlig, Hyndl. 7; þorðeg pro þorðag, þorða eg, Eg. 56, 1; rækag, mættag, Sonart. 8; mðag, rög (róa). (in prosa, at ek vitjag, Eg. 55).

GÁ, *verbum defect.*, id. qu. gánga, ire; occurrit præf. inf., gá, Söll. 25, man þér vilja þins allt at aðnu gá tibi tuæ voluntatis omnia fortunate cedent; hær skulu vær sem heima gá, huc, veluti domi nostræ, libere ambulabimus (proprio arbitrio vivemus), Skáldh. 6, 7; 3. s. præf. ind. act., gár: kom til Noregs ed næsta ár, norðr þegar í kaupstað gár, se illico in emporium confert, Skáldh. 3, 35, it. in prov. vulg., taka ár, sem þat gár (= taka ár, sem gengr, Sturl. 6, 36). In prosa, 3. pl. præf. ind. pass. gáz, sensu reciproco: síðan gáz á fylkingar deinde congregantur acies, Eg. 54.

GÁ (gái, gáða, gáð), v. a., *observare, curare, adtendere, animum advertere, respicere*. — a) cum gen., hon svá gðrir, at þú gáir eigi þings, ea (venefica) efficit, uti ne cures conventum publicum, Hávam. 116; at hann ei gæða sins gái ut mentis non compos sit, Hugsm. 20, 1 (FR. I 196); contr., gára (pro gáir-a) þú manna, homines non observas, curas, Sk. 1, 29; litt gáða ek þá þin, yngvi þjóðar, tunc ego te, rex hominum (deus!), parum curavi, Has. 7; glfja þú nõ gádir neque risus curabas, Hm. 7; guðs hann gáði deum respexit, Söll. 4; fjóð gáði ekki fjarghúsa, non curavit, eis non pepercit, Ghe. 41; imperf. conj. gáða: ef hann sín gáði si sibi cavisset, Am. 70; ef þeir sín gáði si rem suam advertissent, Am. 7 (etiam in hodierno sermone audivi imperf. conj. gáði, animum adverterem, etsi rarius occurrat). — b) cum infn., búendr, þeir er gáðu verja bói, quibus curæ erat, ut prædia sua defenderent, F. XI 188, 3. 199.

GADDR, m., *clavus trabalis, clavus major et crassior, spec. clavus grandior navium*: gadd svelr Blóðughadda unda clavum trabalem frigidum (gelidum) reddit, SE. II 493, 4; dígr gaddr, clavus crassus, de crure vel brachio ancoræ, Hh. 62, 6; vide regingaddi.

GÁFAGR, adj., *pulvere incedens*, (gá, ire, fagr): gáftgr kona, FR. II 495, 4, quod est gángftgr, ib. 82, 1.

GAFFENGINN, var. lect. Grett. 33 pro gnyfenginn, tumultuosus, epith. pugnae (forte a gafi, homo improbus, v. gapi, homo præceps, et fenginn).

GAFI, m., *vir malus, improbus*: fregna eigm langt til gafa, adag., A. 6, fama de malis hominibus e longinquo nobis veniat, i. e. homines mali, improbi et facinorosi a consortio nostro excludendi sunt; quod adagium idem esse videtur, atque spyrja er best til voligra þegna, Ísl. II 142. Ceterum A. l. c. scribitur gavi, v: Fylki skal til frægðar hafa, fregna eigm langt til gava.

GAFL, m., *fnis, extremitas domus, paries terminalis*, vide salargaf.

-GAFLA, *f.*, *formatum a gafi, vide risn-gafa.*

GAFSLAK, *n.*, *hasta, SE. I 570, 1; gaffok, Merl. 2, 65, ubi, en geyst hinnig — gaffok fara sed ab altera parte missilia impetuose feruntur. Inter missilia, ponitur, F. VI 76—7: en allir þeir, sem aptarr voru, skutu snærisspjötum eða gafflakum. Gafflak: „hann þreif upp gafflak eitt, ok skutu þeir eptir honum, FR. II 224; Geirþjófr, er ek gafflakum fleygða, FR. II 92. Adde ÓT. c. 127 (F. II 321); Sks. 386—7, ubi putatur esse genus hastæ amentatæ. Angl. Gavelocks, omnis generis ferramenta, tela; Gall. javelot, genus hastæ, pilum, spiculum (unde gaffok, ut skarlak et skarlat).*

GÁFUMK, *dedit mihi, id qu. gaf mér (vide umk), SE. I 238, 4. 374, 2. Gáfumz, id., Sonari. 23.*

GAGARR, *m.*, *canis: gagarr er skaptr, því at geypja skal, canis factus est, ut lairet, adag., A. 4. In compos., hjálmgagarr, hrögagarr, sólgagarr.*

GAGHÁLS, *adj.*, *collo flexo, incurvo (gagr, háls); plur. gaghálsir, epith. cervorum, Grm. 33. Substantive, de cygnis: á (forte oc) gaghálsum egg við gátu et ex colla-flexis ova pepererunt, FR. I 471, 2; sic Norvegis Blaae-Halse, anates (= Græs-vænder), Ström. Descr. Söndmör. I 219.*

GAGL, *n.*, *pullus anseris, anserculus (gagl fyrir gás pullum anseris pro ansero, ÓH. c. 96, F. IV 202), SE. II 488. Pro volucris in genere: gags leið, via volucris, alitis, calum (leg. pro galga), arfstillir gags leiðar, rex cæli, Christus, Plac. 28. Gögl gunna systra, aves sororum bellatricum, aves carnivoræ, corvi v. aquilæ, Hund. 2, 6; hánga gagl, ales suspensorum, corvus, húngreyðandi h. gags, præliator, vir, SE. I 432, 1; hriðar gagl, id., húngurverrir hr. gags, bellator, Mb. 9, 2; unda gagl, avis vulnerum, corvus, Egill fékk unda gagli úlfs verð, Íslid. 10; sára gögl, corvi, aquilæ, Cod. Fris. Col. 216, 9; yggs gögl, aves Odinis, corvi, SE. I 512, 2; gagl strengjar, volucris nervi, sagitta, hagl strengjar gags, grando sagittæ, jaculatio, nimbus sagittarum, Fsk. 173, 2: hniga menn í gny gunnar | gags fyrir strengjar hagli, | bræðr hafa barzk í miðri | Björgvin fyrir ósynju, de prælio Ingii et Sigurði Bronchi. In compositis: bengagl, blóðgagl, bryngagl, drifgagl, hjaldrgagl, uágagl, sár-gagl, undgagl. — 2) gör sè ek gildra sára gögl, Grett. 16, 2; puto h. l. intelligi aut hamos carminis lanarii, aut plagarum vestigia, vibices; prius, aut quod sáröggl, aves vulnerum, proprie sint sagittæ, ac deinde, ob similitudinem, hamis carminis, quemadmodum pecten vocatur geirr háðyrnis et geirr skarar teins (Korm.), quanquam remotiore inter hastam dentesque pectinis similitudine: aut quod gagl calcar significat (quocum forte cohæret gallspori, qs. gagsspori, quæ vox citatur in Gloss. Ormsi. sub v. blóðgagl), adeoque sáræggl, calcar vulnificum, de hamo carminis h. l. accipi potest; posterius per homonymiam, quum gagl sit = spori, atque*

adeo sára gögl = sára spor (= sára fór). Huic notioni tóu gagl, calcar, convenit compos. agngagl, qu. v., forte et drifgagl.

GAGLEBJARTR, *adj.*, *cygnei pulli instar candidus, (gagl, bjartr), epith. feminæ, Ghe. 41.*

GAGLFAR, *n.*, *noxa, pernicies anserculorum, (gagl, fár), accipiter, cf. gaghati: gaghfárs andrar, xylosolea accipitris, manús, Hn. 258, 3.*

GAGLFELLIR, *m.*, *dejector, intersector volucrum, (gagl, fellir): löns (ut legendum videtur pro löms) g., dejector volucrum stagnatilium (minorum), accipiter, laustir löns gaghfellis, loca, sedes accipitris, manús, iz. digiti manús, Orkn. 79, 1.*

GAGLHÁLS, *adj.*, *id. qu. gagháls, AR. I 180, 2.*

GAGLHATI, *m.*, *hostis anserculorum (gagl, hati), accipiter, SE. II 488. 571. G. Magnæus gagl in hac voce perdicem significare putat, Eg. p. 153, not. 1.*

GAGLVIBR, *m.*, *silva aviaria, (gagl, víbr), silva avibus plena, Vsp. 38.*

GAGN, *n.*, *usus, utilitas, commodum (per contractionem ex Masog. gageigan, lucrari): hafa g. kvæða utilitatem ex carminibus percipere, Rekst. 35; koma at gagni unni esse, Krm. 22. — β) commodum, officium, beneficium: veita e-m mart gaga multa cui beneficia præstare, Ad. 13 (ex SE. II 152, 3); vinna gjöld gagns beneficia remunerari, Ad. 14. — 2) victoria: fá g. victoria potiri, ÓH. 189, 4. 236; g. fæz, paritur, comparatur, SE. I 614, 1; þiggja g., id. qu. fá, SE. I 674, 1; vinna g., id., ÓH. 18, 2; vega g. pugnando potiri, SE. I 254, 3; ráða gagni comperet ferri victoria, ÓH. 14, 1; með gagni, victoria, per victoriam, eo quod victoriam reportavit, ÓH. 186, 6, sed valda gagni, auctorem esse victoria, victoriam reportare, F. V 15, 1; remma e-a miklu gagni, ÓH. 74, 3; verðr gagns victoria dignus, Hg. 33, 12; hafa g. or gunni, F. VI 141, 2; gagni feginna, victoria latus, ovens, Fm. 25; gagni litt feginna successu parum triumphans, Harbl. 28. — 3) instrumentum, suppellex, in sing., gaga brann greypra þegna, Hk. 76, 2. — 4) vide gögn et composita: málgögn, ógögn, ölgögn. — 5) gaga, intendit, in gagnaollr, gagnhræddr.*

GAGNAUÐIGR, *adj.*, *commodis dives, (gagn, auðigr), it. beatus, superl. — igatr: þar er göðar andir | gagnaúdigstar vætu fagna, ubi bonæ animæ beatissimæ felicitate gaudent, Gd. 20. In prosa de fructuosius fundis, Ld. msc. c. 15, Bjarneyjar.... voru mjök gagnaúðgar í þann tíma, sóttu menn þángað mjök til veiðifangs; et cap. 26, þat vāru víðar lendur fagrar, ok miök gagnaúðgar, miklar laxveiðar ok selveiðar fylgdu þar, þar vāru ok skógar miklir.*

GAGNFLAUG, *f.*, *sagitta, Cod. Worm. = gögnflaug, (gaga, id. qu. gegn, gögn, contra, per, trans, flaug a fljúga).*

GAGNFÖR, *f.*, *obvium itio, occursus, (gaga, contra, fór), it. confictus, collisio; gagnför vāpna, collisio armorum, pugna,*

Ná. 232, 2. Sic gagnaða = mótstaða, Fsk. 137, mesti hluti hers hafði orðit svá hræðr at eigi þorði gagnstöðu at veita.

GAGNHOLLR, *adj.*, *admodum benevolus (gaga, intens., hollr), Hávam. 32.*

GAGNHRÆDDR, *adj.*, *magno timore adfectus, perterritus, (gagn, int., hræðr), Sturl. 5, 4, 1.*

GAGNMÁLUGR, *adj.*, *aliis obloquens, contradicens, oblocutor (gagu, contra, mál-ugr), Hugsm. 21, 2.*

GAGNPRÚÐR, *adj.*, *victoria clarus, (gagu 2, þrúðr), vel admodum fortis, animosus (a gaga, intens.), SE. II 118, 2.*

GAGNPRYÐANDI, *m.*, *qui alios commodis ac beneficiis ornat, (gagn, þryða), rex populi commoda promovens, ÓH. 129.*

GAGNRÁÐR, *m.*, *nomen Odinis, Vafþr. 8, 9: viliðr consulens, vel victoria arbiter, (gaga, ráðr), sec. Gloss. Ed. Sæm. ed. Hafn. T. I. Melius, ut puto, Raskius, in Indice ad Ed. Sæm. ed. Holm., ubi tó gagnaráðr explicat per getsþakr at gagni, i. e. conjectandi bene peritus, a gagu intens. et ráða.*

GAGNSMADR, *m.*, *viri opulterior, qui opera sua alios ex imminente periculo eripit, servator, salutaris, salutifer, (gagu, madr): Ráfa (i. e. Rama) varð, sem ek get, gumnam | gagnsmadr, Ráfa exiitit, id quod commemoro, viris salutifer, RS. 15, nam sequitur, hoggf fékk hvorutveggja | hugtorgs vita borgit | ... skipi ok mönnum.*

GAGNSTIGH, *m.*, *via compendiaria, rectissima, brevissima (a gaga = gegn, rectus, directus, et stigr), vel trames: gótar allar ok gagnastigar via et tramites, FR. III 204, 3; g. gýgjar, trames gigantidis, prærupta montis, Si. 6, 3. In prosa, Sks. 2, vide gagnavegr.*

GAGNSVANR, *adj.*, *vincere solvens, victoria adsolvens, (gagu, vanr), SE. I 292, 3. Cod. Worm. habet gánga vanr, quod bene procedit et ad metrum optius est, 3: gunn-gánga vanr, pugna peritus, quo cum conferri potest locutio: kunnir gramr at gunni gaung (v. gaung); et forte gánga h. l. idem valeat ac gánga, si g pro nasali (j) accipitur.*

GAGNSÆLLI, *f.*, *felicitas in reportanda victoria, (gagnsæll): veitat greppr, hvárr greppa | gagnsæli hlýtr fagna, nescit poeta, utri poetarum contingat victoria potiri, Ísl. II 257, 1, var. 4.*

GAGNSÆLL, *adj.*, *in potiunda victoria felix, victoriosus, (gagn, sæll), ÓH. 3, SE. II 156, 1, Ísl. II 257, 1.*

GAGNVEGR, *m.*, *via compendiaria, trames, via directa, brevissima (gagu = gegn, rectus, vegr; Dan. Gjenvej, Svec. Ginväg, id), Hávam. 34.*

GAGNVERT, *præp. c. dat., ex adverso, e regione (gagu, contra, -verðr): sáttum g. hrafas verðgjafa contra regem bellicosum accubuitis, F. VI 439, 2. In prosa, Vig-egl. 27, g. húð þeirri e regione tabernæ illius.*

GAGR, *adj.*, *intortus, de concha: gaf Agli þrjú gagra brimróta dedit Egili tres intortas conchas, Eg. 31, 2.*

GAKK, *2. s. imper. v. gánga i, ito, FR.*

II 29, 1; gakkattu, id., cum neg. at, et pron. þú, ne tu eas, ÓH. 92, 6.

GALA (gel; gól. gøla; galat), *v. n. et a., canere, de gallo gallinaceo, Vsp. 38. 39; garrire, frugilare, de cornice: galandi kráka, Hávam. 85; clangere, de aquila, H. hat. 6; canere, crocire, de corvo, F. III 147; ululare, baubari, de cane, Vegik. 7. — 2) carmen (magicum, boni malive efficacæ) pronuntiare: gala galdr carmen magicum canere, Hávam. 155, Grg. 15; g. bitra galdra at e-m efficacia carmina super aliquo canere, Og. 6; galdra þú mér gal, þá er góðir ro, cantiones tu mihi cane, quæ bonæ sint, Grg. 5; absol. carmina magica canere, Hávam. 152. 163; gala undir randir clipeis succinere, Hávam. 159. — 3) carmine aliquid efficere: gala e-m að, frama, hyggju, potentiam, excellentiam, prudentiam alicui carmine magico conciliare, Hávam. 163; ádr ölgefjun göli ryðs býl or hára hlíðum priusquam femina colem e capite incantationibus amoveret, SE. I 294, 1. — 4) loquendo aliquid efficere: tunga gelr sér ógott, lingua sibi importunum garrat, i. e. nimia loquacitate homines sibi malum arcessunt, Hávam. 29, Lokagl. 31. — 5) pro gæla, mulcere blandis verbis, delinire, solari: gröttan gala skaltu með góðum hlutum, luctu (abs te) adfectum delinias (soleris) beneficiis, Söll. 26. — 6) galinn, quod proprie videtur esse part. pass. hujus verbi, qs. incantamentis adfectus, extra te raptus, vide suo loco.*

GALARR, *m.*, *nanus, SE. I 216. — 2) gigas, SE. I 549, 3.*

GÁLAUSS, *adj.*, *negligens, incuriosus, (gá animadvertere, laus). Hugsm. 7, 2; g. madr, Merl. 1, 52, Hugsm. 27, 2.*

GALDNIR, *m.*, *Odin, SE. II 555 (gollnir, II 472).*

GALDR, *m.*, *cantus, (gala): galdrs Gerðr, diva cantus, femina, F. VI 252, 1, aliter Olavius et Hkr. T. VI ad Hh. 31, 1; galdr galdra, cantus incantamentorum, recitatio carminum magicorum, carmina magica incantata, Ísl. II 108, 1, vel sec. signif. 2, intensio, incantatio incantationum, efficacissima incantatio. — 2) incantatio, incantamentum, carmen magicum, carmen efficacæ, Hávam. 155, Og. 6, Grg. 5. 15, Bk. 1, 5. Vide supra gala; adde ÓH. 240, 1. — 3) sermo, SE. I 544, ubi tamen vocc. sermonis et soni simul adferuntur: lðja g., sermo gigantis, aurum (ut jötna mál), gunnr lðja galdrs, dea auri, femina, Nj. 131, 2; g. heidar jöfra, sermo gigantum, id., hlíðrækjandi galdra h. j., vir liberalis, auro non parcens, F. VII 167. — 4) sonus: Gunnar galdr, sonitus bellonæ, pugna, valda G. galdr-upphöfum, committere prælium, ÓH. 9; hjörva g., id., Sie. 20, 4; skjaldar g., id., SE. I 672, 1; at vápna galdri, in pugna, in pugnam, G. 40, Eb. 19, 8; galdra þruma, pugna sonora, tonitru sonorum (sonituum), H. 9, 1; fles galdra, scopuli sonorum, dentes v. labia oris, SE. I 248, 3; galdra smíðja, officina sonorum, ois, F. VI 362, 1. — 5) absol. pugna: galdrs gríma, persona pugna, galea (vel, sec. signif. 4, persona sonora, ut hrynshóðal (lorica),*

geymir galdra grimu, *custos galeæ, vir*, Eb. 19, 14. — 6) In compositis: fleingaldur, herðingaldur, hjörgaldur, líknargaldur, oddgaldur, stál-galdur, valgaldur.

GALDRFREYR, m., *deus sonitus*, (galdur, Freyr): g. Sigars tjalda, *deus prælii, præliator*, a galdur S. tjalda, *sonitus clipeorum, pugna*, Sturl. 7, 30, 1.

GALEID, f., *navis*, SE. I 582; plur. galeidr, F. VII 79, 1, galeidar, *ibid. not.* 1.

GALGAVALDR vide sub gálgi.

GÁLGI, m., *patibulum*, Am. 21, 36, Fjölsm. 46; gálga farmur, *onus patibuli*, Odin (Hávam. 141), hverflögr gálgaframs, *mulsum poeticum, poema*, SE. I 248, 2; gálga valdr, *dominus patibulorum*, Isl. I 307; ut hánga drottinn, Y. 7 pros.; gálgi ginnungs brúar linna, *patibulum annuli, manus vel digitus*, ex quo *annulus quasi pendet*, Orkn. 79, 1, ut agngálgi, *hamus, qu. v.*; elgjar gálgi, *glacies, vide in elgr*.

GÁLGN pro gálkn, Edda Lóvasina sub voce hundr, *Ind. voc. Ornat. sub v. gálkn*.

GÁLVEGR, m., *via patibuli*, (gálgi, vegr), *metaph. via perniciosa*, Grg. 9; vel per „*viam patibuli*“ intelliguntur loca avia, quibus fere locis erigi patibula solebant, adeoque gjörvir á galgvegi in insidiis collocati.

-GALI, verb. agentis, qui canit, (gala), vide árgali.

GÁLIGR, adj., *circumspectus*, (gá, gáða): kona kapps gáligr femina *admodum circumspecta*, Am. 6.

GALINN, mente captus, efferatus, rabiosus, SE. I 532 (*prop. part. pass. v. gala, qs. incantatus*): g. glópr, *de homine inebriato*, Sturl. 7, 2, 1; it. amore insanians: gana galinn fyrir hverri klessu *quamlibet feminam insano amore deperire*, Skáldh. 2, 57; sic Dropl. maj. c. 13, þú ert svo galinn fyrir henni (konunni), at þú gáir engis. In prosa, galnir sem hundar rabiosi instar canum, Y. 11, Eb. 25; junguntur óðir eða galnir, Hg. c. 31.

GÁLKN, n., *fera* (Lapp. Galko, *fera bestia decolor*, Gloss. Ed. Sæm. ed. Hafn. T. I. sub hac voce); scribitur in Ed. Lóvasina gálgn, „hvat sem óðru þýðr ofríki, þat má kalla tröll eðr gálgn þess, er minna má eðr lægra lut berr. Hlifa gálkn, *feræ clipeorum (clipeos diserpentes), gladii*, F. II 315, 3; gálkn Þriðja haudrs, *id.*, ÓT. 130, 1 (F. III 4). In prosa occurrit in voce composita flnngálkn (*qs. bestia Finnica, quam vocem Jonsonius in Gloss. Njalssaga derivat a σφιγξ*), Nj. c. 120, FR. II 243. 244. III 473. 516, quibus duobus postremis locis etiam scribitur flnngálp; describitur ut bestia monstrosa et fabulosa. Vide composita hreingálkn, randgálkn.

GALL, n., *fel*, vide reidigall.

GALL, SE. I 292, 2, per tmesin pertinet ad opnis, vide gallopnir.

GALLI, m., *nævus, vitium*: erat maðr svá góðr, at galli nê fylgi, *nemo adeo bonus est, quin ei nævus (aliquis) hæreat*, Hávam. 135; allr fylgir þeim galli, *nihil non vitii eis adhæret, vitium scateni*, Sturl. 4, 20, 1; at heita líkn ok sýknu sír vos ok galla, Has. 5, cle-

mentiam et impunitatem vitiorum et peccatorum. — 2) de quacunq; re nociva, noxa: galli Gauts burðar, *noxa clipei, ensis*, SE. I 346, 3; Hálfu galli, *res Halvo noxia, res, quæ Halvo perniciem adtulit, incendium, ignis*, Hk. 76, 2; orms galli, *noxa serpentis, hiems*, SE. I 700; storðar galli, *noxa siloæ, tempestas, ventus*, F. VII 51, 1; strúga galli, *res fastus nociva, vinum*, SE. I 636, 1. — 3) ad personam agentem transfertur (ut ótti): galli grjóttölnis vir liberalis, F. V 226. — 4) Vide composita árgalli, lífgalli. — 5) galla, SE. I 306, 1, forte est pro gjalla, ab adj. gjallr, *sonorus, clangens, extruso j*, vel a gallr, *adj. formatum a göll = gjöll, sonitus*; leggja gjöldum galla raums brá *sonorum clipeum remunerari*.

GALLOFNIR, m., *aquila*, SE. I 490. II 488. 572; gallopnir, *id.*, lect. Cod. Worm. SE. I 490, *id. per tmesin*, SE. I 292, 2, ubi gallopnis höll, *palatum aquila, prærupta montium, ubi aquila nidificare solent*, gallopnis hallar menn, *homines monticola, gigantes, vide maantelir. Forte, clamorem edens, clangens, a gall, n., clamor (cf. gallr; gella)*, et opna, *aperire, edere*.

GALLB, adj., *sonorus, stridulus, clangens*, (gall, n. clamor, a gella, *impf. gall; göll, f., sonitus, id. qu. gjallr, epith. clipei (raums brá)*, SE. I 306, 1.

GALLSÚRR, adj., *fellis instar acerbus* (gall, n., fel, súrr), Nik. 40.

GÁLMR, m., *gladius*, SE. II 476. 559, ubi priore loco kyrr, gálmr, *posteriore hyrr, gálmr (Num hinc appellatio ensis apud recentiores postas, kyrglámr?)*.

GALTÍ, m., *aper*, *id. qu. göltr*, Merl. 1, 30, 37, 38.

GAMALL, adj., *senex, ætate provecus, grandis natu*; gamlir menn, *senes, grandes natu*, F. X 178, 1, 2, et absol. gamlir, Hávam. 136; inn gamli þulr, Vafþr. 9; gamall at leysa Hlakkar veðr, *qui longo usu pugnas facere didicit, veteranus*, Korm. 12, 2. — 3) qui certum numerum annorum complevit, cum gen., flmtán vetra gamall *quindecim annos natu*, FR. I 240; quo sensu omittitur, Nj. 1, 1. — 4) vetustus, priscus: gamalt vígi munimentum vetustum, F. VII 84, 2; g. land prisca terra, F. XI 43 (AR. II 496); gamlir geirar, OH. 18, 2; af enni gömlu gaungu sinni ex prisco suo curriculo (excedere), Merl. 1, 59. — 5) compar. et superl. vide ellri.

GAMALMENNI, n., *senex, seniculus* (gamall, menni), Íst. II 8, 1.

GAMAN, n., *jocus, oblectamentum, gaudium*: at gamni mér, *michi in deliciis, mihi oblectamento, ut ea re delectarer*, Gha. 13; gramr hafði orð mín at gamni rez *verbis meis delectatus est*, Eg. 89, 2; hafa reyrt at gamni tumulo se oblectare, Y. 20; kveða ljóð at gamni e-m cantu quem delectare, Y. 36 (AR. I 263, 2); hafa brennu at gamni, *incendium pro ludibrio habere, cavillari*, Nj. 146, 3; maðr er manns gaman homo *hominis est oblectamentum*, Hávam. 47; hafa gull for gamni aurum in ludibrio habere Söll. 18. —

2) voluptas, amor: hafa manns gaman við meyrar, voluptas venerea, FR. III 205; hafa góð allt ok gaman (konu), toto adfectu ac voluptate mulieris potiri, Hávam. 99. 163, Harbl. 17; hafa gýgjær gaman amoribus feminae giganteæ frui, Vafþr. 32; unna manni gamans gaudia alicui concedere (i. e. concubitum), Skf. 39; una gamni, amore (concubitu) acquiescere, delectari, Harbl. 29; vilja (o: hafa) gaman manns, amores alicuius cupere, Fjölsm. 44; eggja of gamans ad amores sollicitare, Bk. 1, 32; þrjár til þins gamans desideria tuarum deliciarum, Fjölsm. 51. — 3) leuamentum, medela, Fjölsm. 37. — 4) in compos., augnagaman.

GAMANDRYKKJA, f., jucunda compotatio, (gaman, drykkja) Sic. 6, 3 (F. VII 216).

GAMANFERÐ, f., iter animi causa institutum, iter amatorium (gaman, ferð), FR. II 71.

GAMANLEIKR, m., ludus jocularis, joci causa institutus, ludicrum, (gaman, leikr), Eg. 67, 6.

GAMANMÁL, n. plur., sermones jocosii, jucundi, (gaman, mál), FR. II 303, 1. 308, 1.

GAMANRÚNAR, f. plur., sermones jucundi, (gama, rúnar). Hávam. 122. 132, Bk. 1, 5.

GAMANSAMLIGR, adj., oblectatorius, ad alios oblectandos pertinens, (gamansamr, adj., jocosus): gamansamlig orð, Hugsm. 25, 3. (Sks. 72. 73. 74. 621).

GAMANÞING, n. pl., jucunda colloquia (amantium), F. VII 70, ubi Morkinsk., gamans þinga (gaman, þing).

GAMBAN, in compositis quibusdam, intendit significatum; interpr. contulerunt kamban, Isl. I 47, var. 2, „Grims þess, er blótinn var dauðr fyrir þokkaseld, ok kallaðr kamban“, etsi significatus tóu kamban haud in liquido sit, forte sacer, sanctus, divinus. Raskius, in Anvisn. till Isl. p. 290, confert Anglos. gamban, thesaurus.

GAMBANREIÐI, f., ira gravis, immanis, (gamban, reiði), Skf. 33.

GAMBANSUMBL, n., ampla cæna, exquisitum symposium, (gamban, sumbl), Lokagl. 8.

GAMBANTEINN, m., virga sacra, divina, (gamban, teinn), Skf. 32, forte id. qu. tamsvindr, virga domitoria, ib. 26; baculus mirificus, virga magica, Harbl. 19, quæ in eximius muneribus ponitur, ib. 20.

GAMDIR, m., accipiter, SE. II 498. 571; cf. hamdir.

GAMLÍ, m., regulus maritimus, Cod. Worm. SE. I 546, var. 6; hinc gamla sóti, equus reguli maritimi, navis, garðr gamla sóta, clipeus, cuius gætir, custos clipei, præliator, bellator, F. I 88, 2. — 2) accipiter, id. qu. gamdir, gelmir; gamlar, accipitres, juxta ponuntur cum úlfr, birmir, greystöð, Ghe. 11.

GAMMI, m., domus Finnica, Sic. 6, 3; Norv. Gamme, domus Finnica, rotunda, intus ex asseribus lignis, extra ex cespitibus constructa, fenestra (Ujvre) in summo medioque tecto membranula tecta, Trondh. Selsk. Skr. II 126.

GAMMLEIÐ, f., via vulturis, (gammr, leið), ær: gammleið in accusativo, per homo-

nymiam idem est ac lopt, i. e. Lopt, acc. a Loptir, nomen Lokii, SE. I 290, 2, ubi construe: Þórr lét gammleið skömmu biðja sik gebstrángerar göngu, Thor se haud diu passus est ab Lokio instigari ad difficile iter, i. e. facile se passus est exorari, ut iter susciperet.

GAMMR, m., vultur, SE. II 572 (gamr, II 488); g. nás, vultur cadaveris, corvus vel aquila, ÓT. 18, 4, ubi dat., und hramma nás gammi, sub ungue aquilæ. In compositis, blágammr, hergammr, hrægammr, sárgammr, valgammr.

GAMMTEITANDI, m., vulturem delectans, (gammr, teita): gunnar g., vulturem pugnae (corum) delectans, præliator, vir, ÓH. 41, 3, dat. plur. — teitöndum (teitundum, teitandum, F. IV 90, not. 12).

GAMNA (-aða,-at), v. a., delectare, oblectare, (gaman), c. dat., g. greystóði canes oblectare, Ghe. 11, quo loco Raskius conjicit glamma v. gamma pro gamna.

GANÁ (gani, ganda, ganat), v. n., ruere, temere et præcipiti cursu: bani hvers víðar gandi um bol hjarkar ignis grassatus est per truncum arboris, SE. II 202, 2; gandi uppi á sundi inter natandum (i. e. mari) emergbat, Fbr. 35, in prosa, skaut upp þjónum (GhM. II 356—8, 354); præv., þóttu ganir galinn, etsi insano amore ruas, præceps feraris, Skáldh. 2, 57; in prosa, hann ganir at honum ok höggur til hans, Jömsv. p. 49; hann spurði Mána, hvi hann gandi svá, cur sic rueret, Sturl. 3, 29.

GANDÁLFR, m., nanus, Vsp. 11, SE. I 66, 1. II 470 (II 553 non apparet nisi pars vocis posterior ... álfr).

GANDIS, Korm. 8, 3, gen. sing. a gandr, serpens, per epenthesin tóu i; occurrit et hæc forma Nj. vers. Lat. p. 299, var. 6.

GANDR, m., lupus (SE. non habet hanc vocem, præterquam in compositis jörmungandr et vánargandr), a gana (gani, ganda), ruere; Lapp. gaine, lupus; vittu hon ganda lupos incantamentis (fascinatione) domust, Vsp. 20; in prosa Fbr. (GhM. II 362, víða hefi ek göndum rent í nótt hac nocte multa loca obii lupis vecta). Metaph., ut vargr, de re noxia: hallar gandr, noxa ædificii, ignis, Ha. 286, 4; selju gandr, noxa salicis, ventus, Eg. 60, 3. — ß) ut vargr, ezul, proscriptus: reka gand úr landi aliquem proscriptum ejicere e regno, H. 24. — 2) serpens, vide jörmungandr, i. e. miðgarðsormr; gen. gandis, inserto i, pro gands: gandis vángr, campus serpentis, aurum, snyrtifreyja gandis vángs, femina, Korm. 8, 3; stórðar gandr, serpens terræ, serpens circumterraneus (= jörmungandr), pro oceano vel mari, F. X. 76, 2 (Hkr. T. VI ad Ha. 291, 1, et F. XII de vento, tempestate sumitur, quod nunc minus placet). — 3) baculus, vide spágandr.

GANDREIÐ, f., equitatio luporum magica, (gandr, reið, vide renna göndum, súð gandr); it. grassatio, impetus luporum, gandreid skjalda, grassatio, impetus gladiatorum, pro reið skjalda ganda, a gandr skjalda, lupus (noxa) clipeorum, gladius, Ha. 236, 2. Gandreiðr, f., id. qu. gandreid, RS. 5, ubi

constructio esse videtur: gandreidr þramu landa liðr, þetta gróðrar sumar, hæc æstate, frugum pabulique lata, lupi per aerem lapsi advehuntur (Ingolvus enim lupis vectus advenire representatur); a þramu land, terra tonitruum, aer, unde gandreidr þr. landa, advectus luporum per aera. De lupis vectariis v. Hyndl. 5, SE. I 176, H. kat. 35.

GANDVÍK, *f.*, mare album, pars oceanus glacialis; hinc Gandvíkr skatar (v. Skotar) reges Gandvíka, ad mare album habitantes, i. e. reges Jötunheimia, SE. I 290, 2. — 2) sensu latiori, oceanus glacialis; hinc þokuland Gandvíkr, terra nebulosa in oceano glaciali sita, de Islandia, F. XI 43 (AR. II 496). In ind. geogr. F. XII, sub voce Gandvík, Gandvíkr land de Norvegia accipitur (spec. de Finnmarkia). Sensu strictiori Finnmarkia dicitur jacere prope Gandvíkam (mare album): Finnmörk, þat er hjá Gandvík, Symb. 12; sensu latiori Gandvíka (oceanus glacialis) Norvegiam ab regione in boream versa terminavit, F. V. 238. F. XII l. c. verba, vèr skulum biða explicantur per vèr meguum vænta, quæ phrases diversi significatus sunt.

GÁNGA (geng, gekk, gengit), *v. n.*, ire, ambulare, procedere; gangat, gengu, gingu, vide suis locis; imper., gakk þú, Nj. 63, FR. II 29, 1, Skf. 1. Incedere, Hávam. 160; procedere, Hávam. 38; discedere, Hávam. 36; pergere, Bk. 1, 26; de nave procedente, gekk skeiðr and vef breidum, Hh. 18; circumambulando victum quærere, gestr gágangandi circumculando victum quærrens, Söll. 2; gest nê gáganganda hospitem mendicunio, Havám. 134. Pass., hugr mun gángaz hilmis dóttur animus ejus commovebitur, FR. II 218, 3 (OH. c. 196). Genginn, *a*) perf. part. act., qui ivit, abiit, discessit, decessit: moldar gengnir, in humum profecti, humati, Söll. 60; et absol. genginn, qui vita decessit, defunctus, mortuus, eptir genginn guma, post defunctum hominem (patrem), Hávam. 72, vide helgenginn, nýgenginn. — *b*) part. pass., desertus, defectus: aili genginn viribus defectus, Sk. 3, 16; vide drjúggenginn, undgenginn. — 2) cum præpositionibus, *a*) á: g. á haukjóðs bý, in partes alicujus transire, alicujus fidei se committere, Rekst. 8, ii. Od. 10, id. qu. gánga á hönd e—m; g. á frið, pacem violare, it. bellum inferre, prælium facere, g. á frið Frakka Francos præliis lacessere, F. VI 133; g. á særi juramenta violare, Orkn. 83, 1; pass., á genguz eidar juramenta rupta sunt, Vsp. 24 (varð eigi þyrmt eidunum, SE. I 136). — *b*) af: g. af, intr., reliquum esse, superesse, (menn) segja, at tólf fullir vandraupar gengi af ferunt 12 corbes (cibi) plenas reliquas fuisse, Lø. 28; discedere, remitti, vide afgangá; g. af e—m vápnundadum, ab aliquo (letaliter) vulnerato abscedere, i. e. prosternere, interficere quem, Hg. 20, 1, cf. stiga. — *c*) at: lykkill gekk at lási, clavis ad seram accommodata, aptata fuit, i. e. fores clavi aperiri potuerunt, Krossk. 15; g. at hvótum e—s ex instigationibus alicujus rationes suas in-

spitnere, Sk. 1, 50; g. at snerra is prælium descendere, Mg. 31, 7; at geira þingi, id., Korm. 11, 2; at vängroði, id., Korm. 22, 2; gángaz at congedi in prælio: fylkingar atgenguz, Sturl. 7, 42, 1; atgenguz þá skatnar, Sturl. 7, 42, 4. — *d*) fram: g. fram progredi ulterius, Hávam. 1; g. drjúgt fram i dul multum proficere in arrogantia, Hávam. 79; g. fram i fylking in aciem procedere, Sturl. 7, 42, 3, i dyn geira in prælium, Nj. 63; absol. F. II 316, 1, jungitur cum vada i fólk, Nj. 158, 4; mori, decedere, v. framgenginn. — *e*) fyrir: præcedere, de jumentis, Y 5; g. lítt fyrir skjöldu parum ante clipeos (signa) procedere, Nj. 146, 2 (quo loco subjectum, skáld, Skaptium intelligo, cf. OH. c. 148). — *f*) gegnum: g. i gegnum orrostur, per acies hostium pervadere, F. VI 419. — *g*) i: gánga e—m i drauma, svefna, alicui in somnio, per quietem apparere: seima Sjöfn gengur mér i svefna, GS. 13; svekkvir (sókkvir) straums sólar gekk sinum bur i drauma, G. 28 (F. VI 66). — *h*) með: g. með veri, nubere viro, qs. consortium inire cum viro, Gha. 27, F. II 13, in prosa Sv. 20. — *i*) of: eoadere, elabi, fár gengur um skúp norna, de fato ineluctabili, Krm. 24; superare, mátt ok ríki jarðar varðanda (dei) gengr of allt vit maana omnem superat intellectum humanum, Has. 40. — *k*) saman: committi, de pugna, odda þing gengu saman, F. XI 138, 5. — *l*) sundr: dissilire, rumpi, fatiscere, de terra, SE. I 280, 1; de galeis, F. I 173, 3; de pugna, friðr gekk sundr, paz rupta est, pugna commissa est, OH. 9; sætt gekk sundr, id., OT. 118. — *m*) i tvö = i sundr, rumpi, diffringi, de remis, Hh. 62, 3. — *n*) um: usu venire, accidere, þess er um margan gengr guma, quod multis mortalibus usu venit, accidere solet, Hávam. 94, cf. gánga yfir; ii., því er genguz um guma, id., Hávam. 28; peragere, transigere, perficere (qs. obire), vide umgenginn. — *o*) undan: eoadere, salvum elabi, Am. 60. — *p*) út: g. út ok inn með e—m, cum aliquo intrare et exire, i. e. adsidium alicui herere, a latere alicujus non discedere, Skáldh. 7, 53 (pros. Ljósv. 9). — *q*) yfir: mikit er þat yfir margan gengr, gravia sunt, quæ multis accidunt fata, Skáldh. 6, 41. — 3) subauditur præpositio: of, gánga grænar brautir, miðjar brautar, réttar brautar, Rm. 1. 2. 14. 23; i, á: gánga oddafund in prælium ire, OH. 248 1; ek hefi grjóti of gengit, i. e. of-gengt á grjóti, vel grjót of-gengt, per saxa ambulavi, FR. I 248, 2; til gengu þeir fagra túna, Hamk. 3; gánga stefnu við e—n, id. qu. til fundar við e—n, in congressum alicujus venire, adire quem, FR. I 246-7; moldar genginn, Söll. 60. — 4) cum adverbis: evenire, accidere, succedere, gengr sem guð vill evenit quod deo placitum est, Hh. 94, 3; svá gáangi þér, sem, ita res tibi cedant, ut, Ghe. 31; at svá hað gengit cur ita eveniret, Am. 64; þó honum gáangi greitt etsi res illi suant prospere, Söll. 8; gánga mun ykkir anderra, vos adversum res cedet, adversa fortuna ute-

mini, *Am. 14*; hregg mækis eggja gekk Sveini meinilla *prælium Sveini infelicissime cecit, F. II 314, 1*; mart gengr verr en varir multa opinione pejus eveniunt, *Hávam. 40*; ú gángas, þér gengz illa res tibi male succedit, *Am. 53, sed 65*, illa gengz þér aldri nunquam malum abs te decedet. —

β) cum neutr. adj., gánga hátt, *alte incedere, sublimem incedere, se efferre*; gekk hátt Skota stekkvir, *hostis Scotorum se aliis excellentiorem ostendit, celebratam nominis adsecutus est, Mb. 9, 2*; randa hregghjóðr gekk hmat, hvar lands er kom, *Ód. 8*; sá er hest gekk maana hominum excellentissimus, *Rekst. 2*; dýrð vegr hátt, gloria (miraculum) eximie celebratur, *Lv. 28*, vide döggladr; stopalt munuð gánga varie (infelicit) vobis eveniet iter, *Am. 14. — 5*) verti interdum potest per „esse”, subjecta tamen significatione propria, ut fara 6): g. steiðliadr prorsus cæcum esse (propr. ambulare, circumire), *Hh. 14, 1*; g. hræddr við e-a metuere quem, *Ísld. 3*; ek geng vön beggia, vers ok vilja, utroque orbata sum, et viro et voluptate (animi solatio), *Bk. 2, 9*; ek gengit hefk inn móðurlausi mögr matre destitutus vitam egi, *Fm. 2. — 6*) cum infinitivo: g. at sofa dormitum ire, *Hávam. 19*; gengr vega procedit dimicatum, *Vsp. 50, Lokagl. 15*; gengu hitta vizum iverunt, *Hamk. 12*; gakk at beiða, at fregna, i postulatum, rogatum, *Skf. 1*; gengu at skapa adgressi sunt fabricare, *Grm. 42*; g. at hánga ad suspendium ire, *Am. 21*; adde *ÓH. 7, Hh. 5, 1, Nj. 103, 1, Ók. 3, ÓH. 225*.

GÁNGA, f., iter, *SE. I 200, 2*; ek var of gengian göngu iter susceperam, *Korm. 11, 7*; kominn af göngu de via vens, *Vafpr. 8*; de cursu siderum, *Merl. 1, 59. — β*) plur., gángar, itiones amatoriam, *Korm. 5, 4*; halagar göngur processionis sacrae, *Gd. 3. — γ*) löng gánga, longum iter, de migratione e vita, morte, *Bk. 2, 40. 42. — δ*) compos., vide hjaldrgánga.

GÁNGARI, m., iter faciens, piator (verb. euentis a gánga), nomen Odinis, *SE. I 84 var. 19, sec. Cod. Reg.*

GÁNGAT, non eo (pro geng-at); gangat ek einn út non solus exeo, *Fær. 257* (imper. gáng þú pro gakk þú, in prosa, *Sturl. 7, 42*).

GANGES, Ganges, amnis Indiae, *SE. I 577, 3*.

GÁNGFAGR, adj., scite, pulcre incedens, (gágr, fagr), *epith. feminae, Eb. 28, 1, FR. 82, 1, Kringilm.*; sic in prosa gánggrúðr, *Ska. 291. 435*.

GÁNGLATI, m., servus Helæ (præ pignis tarde incedens, gánga, latr), *SE. I 106. — 2*) gigas, *SE. I 555, 1*.

GÁNGLERI, m., nomen Odinis, *Grm. 45 (SE. I 84, var. 19, Cod. Upsal. SE. II 265, Gángleri, Cod. Worm. Gángleri), SE. II 472 Gángleri, II 555 Gángleri, qs. ambulando ferus. In SE. I 34 nomen fictum Gylovi, Sæccia regis: „hann nefndist Gángleri ok kominn af rellistigum”; Gángler, quod habet SE. II 472 in Odinis nomenclatura (Glap-*

sviðr, Gángler | ok Gángleri), id mendum esse videtur pro Góndler, nam *SE. II 555 h. l. habet, Glapsviðr, Góndler, ok Gángleri*.

GÁNGLÖT, f., ancilla Helæ, *SE. I 106 (propr., fem. gánglatr, qui ob segnitatem tardius incedit, gánga, latr)*.

GÁNGNYSTIR, m., qui vias speculatur, (gángr, nýstir): gángnýstir geira vedrs pro nýstir geira vedrs gánga, speculator itinerum ad prælia ferentium, qui varias pugnantis rationes excogitat, vir præiandi peritus, it. simpliciter vir, *RS. 12, phrasin, quæ adferretur sub voce gaung, n. pl.*

GÁNGR, m., gressus, incessus; motus, cursus; impetus, grassatio (gánga): harðr gacer impetus, *Eg. 48, 2*; hárr g., magnus impetus, *Mb. 16, 4 (F. VII 60)*; öldu gángr impetus undarum, æstus maris, *F. XI 304, 1*; kólgu gángr, id., *Skáldh. 4, 18*; brims g. vehementia æstus, *F. VII 357 (VI 427, 2)*; motus: raung mál eru á gáangi injusta negotia in motu sunt (i. e. aguntur, tractantur, agitantur), *Nj. 103, 3 (F. II 204, 1)*; rotatio, *SE. I 378, 2. — β*) sonus, sonitus, strepitus, *SE. I 544*; g. sverða, brodda, strepitus ensium, fremitus armorum, *ÓT. 124, 1, Grett. 42*, skildir höfðu gánga strepuerunt, crepuerunt, *ÓH. 12, 1 (SE. II 26, 1)*. — γ) dat. gáangi, *Nj. 103, 3, F. XI 304, 1, sed gáng SE. I 56*, hversu stýrir hann gáng sólar, et *I 188*, i þessum sæfar-gánga úftr Naglfar. — δ) in compositis: hergánger, lagagánger, ofrgánger, uppgánger.

GÁNGR, m., Gangus, gigas, filius Olvaldi, frater Thjassii et Idii, *SE. I 214*; de quolibet gigante, *SE. I 549, 1, it. Grett. 69, 2*, ubi sic construe: bjarttr gunnlogi klauf brjóst ok svartar bringu gánga (gigantis).

GÁNGRÁÐR, m., nomen Odinis adscititium, (gánger, ráðr), *Vafpr. 8*, ubi Gángeráðr ek heiti, nú emk af göngu kominn þyrstr til þinna sala. *It. SE. II 472. 555*.

GÁNGTAMR, adj., cursui advetus, curriendo spetus, (gánger, tamr), *epith. eorum, Hm. 3, Ghv. 2*.

GÁNGVEGR, m., via, qua transitur, (gánger, vegr), pervium; *Korm. 2, 1 videtur construendum esse: mér sýndis taura týr bæri af þeima tveim gángvegum visa mihi est femina hos duos anseres superasse (necasse); ita ut gángvegr per homonymiam sumatur pro gás, quod et anserem et volvam (F. XI 52) significat.*

GANREKR, m., tempestas, ventus vehemens, *SE. II 569; SE. II 459. 486*; ganrekr, id. cf. elreki (qs. vehementer ruens, gana, rekr).

GAP, n., hiatus: gap ginnúnga chasma inane, *Vsp. 3. — 2*) mare, sec. lectionem haud dubie pravam, *SE. II 479. 562*, nam ad *SE. I 574, 1* (giallr, gnapp, geimi), *SE. II 479 habet „gialldr, gnapp, gap, gæimi”, II 562 „gialldr, gna.., gap, geimi”, quibus locis tò gap accipi posset ut prava repetitio antecedentis vocis gnapp, nisi scriptor cogitaverit gappgeimi, mare vastum, ut Cod. Worm. h. l. habet „giallr, gnappheimi”.*

GAPA (gapi, gapta, gapat), v. n., hiante ore intueri, torvo et minaci vultu intueri:

gapir hann (Íngólfr) á sjöt manna, RS. 5; *it. cum stupore spectare: gapi þú grindum frá cum stupore mentis faciem a foribus (domus tuæ) avertas, Skf. 28; utroque sensu accedit ad Dan. gabe, Germ. gaffen.*

GAPRIPUR, *f. pl., oris diductio, qualis stupore intuentium, id. qu. var. lect. gaprifur (gapa, rifa), Nj. 34.*

GAPÞROSNIR, *m., homo stultus, dissolutus, præceps, temerarius, SE. II 496, var. lect. — 2) nomen Odinis, SE. II 472. 555.*

GÁRA, *pro gair-a, non curas, 2. s. præ. ind. act. v. gá, cum neg. a, Sk. 1, 29.*

GÁRAÐR, *vide sólgáraðr, (a gári, virga, lineæ, Norv. Gaare, Vel. Dan. garæ, Harpestr., itaque gáraðr, virgatus, lineatus).*

GARGAN, *n., serpens, SE. II 487.*

GARMR, *m., Garmus, canis, ostio antri Gnipensis præjacens, Vsp. 40 (SE. I 190), canum præstantissimus, Grm. 43 (SE. I 132, 2). Garmar, canes custodes, Fjölsm. 14. In appell. navis: borða garmr, canis tabularum, navis, Skáldh. 3, 53; in appell. gladii: g. slíðra, canis vaginarum, ensis, Merl. 1, 35, ubi „grenja gránir garmar slíðra“; in appell. ignis: glóða garmr, canis prunarum, ignis, incendium, Ý. 17; in his exemplis genitivus prædicati locum obtinet, in sequ. genitivus objecti. — β) de re, quæ aliis nocet: mána garmr, perditor lunæ, lupus Managarmus, SE. I 58; g. bliksólar, canis clipei, gladius, SE. I 488, 3; fyrir g., canis abietum, ventus, Mg. 20, 2; g. fyriskóga, ignis, Sie. 20, 4; elris g., canis alni, ignis, Ha. 114, 1. 286, 5. Vide composita: hrótgarmr, limgarmr.*

GARPR, *m., vir fortis, heroicæ indolis, SE. I 530; plur., garpar, viri, SE. I 558, 2; blámanna garpar, athleta Maurorum, Saracenororum, Orkn. 82, 1. — 2) verres (conf. Lez. Njal. sub voce börgr), vide sýrgarpr.*

GÁRR, *m., gladius, SE. I, 567, 5 (SE. II 477 pro gárr habet gramr; II 620 gaar), cf. gora. — 2) vide svipgárr*

GARTI, *m., insula: stórt fellr gyrdill Garta, vehementer ruit-vinculum Gartii (insulæ), i. e. mare, Ed. Lðvasina (AnO. 1846, p. 366). Est insula Norvegiæ, hodie Garten in provincia Fosen, ab regione Órlandiæ in occidentem versa (Pontopp. Geogr. Norv. 91, AnO. l. c.).*

GÁRÚNGR, *m., scurra, morio, FR. II 278, 3, vel in genere homuncio, ut Sturl. 3, 26, a gár, ludibrium, contumelia (leggja þar á ofan gár ok gis, Sturl. 1, 14).*

GARÐR, *m., agger, a) murus, sepes, domum vel arcem vel palatium ambiens, Am. 39, Fjölsm. 12; ek hefki gjörvað garð, ekstruzi, æðificavi murum, Fjölsm. 13; de munimento Danavirkri, ÓT. 26, 4; etiam in plur., garðar of sali murus v. septa circa aulas (palatia), Fjölsm. 1, 4; kirkjugarðar cæmeteria, Gd. 42. — β) spatium inter murum v. aggerem et ædes, area domus: riða i garð in aream (palatii) equitare, Gha. 37; etiam in plur., miðra garða, in mediis arci., in medio vestibulo, atrio subsidiati, Hamh. 9. — γ) agger, pratum stercoratum villamque*

ambiens: in sing., = túngarðr, Vigagl. 7; in plur., leggja garða, aggeres construere, exstruere, Rm. 12. — δ) ipsum pratum stercoratum, villam ambiens, id. qu. tán: hleypa or garði ex area domus equo admisso avehi, Nj. 54; pratum circumseptum: teðja garða prata (vel hortos) stercorare, Am. 59. — 2) villa, prædium; it. domus, ædes, Rm. 10, Hamh. 23; konunga garðr domicilium regium, H. kat. 2; Serkja garðr, collect., domus Saracenorum, F. VI 385, 2; Gunnlaðar garðr, ædes Gunnlaðe, Hávam. 13; nú er á enda öll þín vist | út af þessum garði, Skáldh. 7, 9. — β) in plur., heimis garðar hospita domicilia, Hávam. 6; Gýmis garðar, Skf. 6. 14. 22; Ása garðar, Hamh. 4. 9; jötna garðar, Hávam. 109, SE. I 284. 288, 1; vide et Grjótnagarðr, Geirróðargarðar, Brunnakrs garðar. — γ) Garðar, plur., regnum Russicum Od. 3, Rekst. 2, F. I 101 (AR. I 278); it. Constantinopolis, id. qu. Mikligarðr: vörðr Grikkja ok Garða, custos Græcorum et Constantinopoleos, Christus, SE. I 450, 2. — 3) translate: gera garð um hestredr, præstruere, obstruere, circumligare equi genitalia (ad coitum prohibendum), F. VI 193. — β) de pectine: raðar garðr, agger seriei, agger dentatus, pecten, SE. II 500, 3 (ut vallus pectinis, Ovid. Amor. 1, 14, 15). — γ) series teniarum auro distinctarum, id. qu. hláð: garða gerðr, femina, GS. 31. — 4) in variis appellatiombus, α) pectoris: garðr hjarta, anda, lifrar, sepimentum cordis, spiritús, jecinoris, i. e. pectus, SE. I 540; minnis g. pectus, Gdß. 3; similis appellatio cordis est Hos. 13, 8, ubi

פֶּקֶדוֹן סִנְרוֹר, pectus eorum. — β) maris: grundar garðr, sepimentum terræ, oceanus terras ambiens, mare, RS. 1. — γ) clipei: g. harða, agger navis, clipeus, SE. I 426, 2; — glamma sóta (navis), id., gátir. gl. s. garða, custos clipei, pugnator, ÓT, 13, 2; — þundar grindar jaðra, series consertorum clipeorum, testudo, SE. I 672, 1; — randa (circulorum), clipeus, regu ens harða randa garða, imber duri clipei, jaculatio, pugna, ÓH. 218, 2; garðr skips, agger navis clipeus, SE. I 420. 426; garðr Óðins, orustu, sækonunga, agger Odinis, prælii, regulum maritimorum, clipeus, SE. II 438; oddridar g., agger pugna, clipeus, grand oddhr. garða, noxa clipei, gladius, G. 47; g. hildar, id., HR. 34; hildar garða hrið, procella clipeorum, pugna, F.V 228, 4; hildar garðu svipknýjandi, urgens pugnam, præliator, Sturl. 7, 30, 4; Góndlar garða runnar, pugnatore, viri, Islid. 20; geitis garðr, agger reguli maritimi, clipeus, SE. I 284, 1. — δ) pugna, quo nezu garðr procellam significat (ut bákr): geira garðr, procella hastarum, pugna, at stöðva geira garða, procellas hastarum sistere, pugnas (pugnantes) dirimere, de femina pacis amante, Korm. 20, 1; styrjar garðr procella pugna, rauf styrjar garð pugna deserbuit, cessavit, finis pugnandi factus est, F. VII 237, 1; geira garða hlórríði, deus pugna, bellator, ÓT. 16, 2;

garð Sválnis, *procella Odinis, pugna*, *unkilvar Sv. garða, urgentes pugnam, pugnaturos, viri*, *Isl. I 164, 2, vel Sválnis garðr k l. clipous, sec. 4, γ; vala garðr, procella pirata, pugna, vala-garðr virvils strandar vala pugna navalis*, *ÓT. 96, 1. — 5) in compositis: ásgarðr, eygarðr, fjallgarðr, fjaðgarðr, fleýgarðr, forgarðr, frændgarðr, bergarðr, hlymgarðr, hlýrgarðr, hranngarðr, hrosgarðr, laudgarðr, ljósgarðr, meingarðr, miðgarðr, raandgarðr, raangarðr, salgarðr, skergarðr, taangarðr, vestrgarðr, viggarðr, þvergarðr.*

GARDROFA, *f.*, *nomen equae (qs. aggerem perumpens, garðr, -rofa a rjúfa)*, *SE. I 118, 2.*

GARÐRÖGNIR, *m.*, *deus tempestatis, procella, (garðr, rögnir: g. geirrásar, deus pugna, præliator, ÓT. 26, 3, a garðr geirrásar, procella volantis hastæ, prælium.*

GARÐRÖKNIR, *id. qu. garðrögnir (k pro g)*, *F. I 123, 3.*

GARÐVITI, *m.*, *ignis sepimentis, (garðr, víti). grandar garðviti, ignis sepiis terrestris (maris), aurum: stökkví, gr. garðvita vir, Hvd. 13.*

GÁS, *f.*, *anser, plur. gæss, (Dan. Gaas, pl. Gæs): gulla við gæss í túni anseres in area adclamarunt, Gk. 1, 15, Bh. 2, 27; gesa plur. gása, Korm. 22, 1. Vide compositis: brandgás, heimgás, hroðgás, nðsgás.*

GASSI, *m.*, *vir stultus et imprudens, SE. I 532, Band (ed. Hafn. 1850) str. 1; de lemmre, Skáldh. 4. 22 (prop. anser mas, Dan. Gasse, unde de homine procace et garrulo, Baskólagassi, GS.).*

GANTROPNIR, *m.*, *nomen aggeris v. domus, Fjölsm. 13.*

GÁT, *n.*, *cibus, alimentum (geta): una pát, cibo frui, corpus curare, Sturl. 5, 11, 1, ubi pro una leg. unir; láta gyldis kyn una pát, lipos cibare, lupis escam dare, stragem edere, SE. I 616, 1.*

GATA, *f.*, *via, iter, semita: fella (o: ferla) götu víam insistere, Söll. 54; gánga glæddar götur, incedere per vias prunis candentibus parvas, Söll. 31; varða götu insidare víam, Söll. 1; koma af götu ex via (itinere) advenire, Söll. 2; eiga götur til guðs, habere itinera ad deum, de rhedis, quibus martyres veniunt, Söll. 74; fara götu illa, víam male insistere, incedere viz posse, de cæco, Hh. 14, 2, de recta ratione: lora e-n götu sinnar tré monstrare alicui víam religionis, Plac. 8 (komaandi þeim rétta götu, sem þau rata þurftu til eyllifrar dýrðar, Post. 158). Dreyra gata, via, semita sanguinis, via sanguinea, cruore plena, de campo prælii, mót dreyra gata, congressus in loco prælii, pugna, Korm. 11, 9; gata heinar, semita colis, gladius, SE. II 162; gata eggjar birkis, semita gladii, vestigia gladii, vulnera, SE. I 374, 1; sic a leygs gata, via ensis, vulnus, ginnviti leygs götu, ignis vulneris, gladius, ejus grap, pugna, SE. I 408, 2. Vide composita: leynigata, lýrgata.*

GÁTT, *f.*, *janua, ostium, pl. gáttir: gáttir álar, tota ostia, lotus introitus domus, Há-*

vam. 1; höll skipas þraungt at gátt, æða dense stipatur (convivis frequenter) ad ostium usque, ad introitum usque aula, SE. I 706, 2; hinc pro ipsa domo, æde: Gauts gátt, ostium Odinis, ædes Odinis, Valhalla: gunnavells lundr mundið þá Gauts gáttar, ef ek féllag þar, si eo loco perissem, præliator (o: ego) in Valhallam venturus non esset, Korm. 26, 1. In prosa, Hist. eccl. Isl. I 496, distinguuntur in foribus domus, þreukjöldr limen inferius, ofdyri limen superius et gáttartre, arrectarii, i. e. postes (qs. ligna ostii); itidem Gpl. 345, cf. Post. 229. Jónsv. p. 12: hann geingr fyrat innar frá sæti konungs, þá utar frá kóngi til gáttar; Eb. 60: þat er innan gáttu var, intra lectum. — 2) foris, qua janua v. ostium clauditur, tabula: gátt Óðins, orrosta, æskonunga, tabula Odinis, prælii, regulorum maritimum, clipeus, SE. II 428; Hððinn gátt, tabula Hððinnis, clipeus, herhandi H. gáttar, puglator, vir, Nj. 24, 1; cf. hurð, þili. — 3) id. qu. Norv. Gad, vetusta abies, vel truncus vetulata abietis; in circumscrip. seminarum: gátt glymránar, abies streperi maris, femina, Korm. 11, 9; bauga gátt, abies annulorum, id., Skáldh. 1, 27; in compositis: ringátt, snyrtingátt.

GÁTUD, *non potuerunt, pro gátu-æð, 3. pl. impf. ind. v. gata, cum neg., Korm. 24, 1.*

GAUKR, *m.*, *cuculus, coccyz, SE. II 488 572, Eg. 67, 1; g. Gauts bragða, cuculus præliorum, corvus, Isl. 161; g. hreva, cada-verum, id., Isl. I 162, 1; g. munna tuggu, cuculus cadaveris, corvus, huggandi munna tuggu gauka, præliator, vir, Fsk., 25, 3: ok hjörkrafiðr höfðu | huggendr munna tuggu | gauks um gjalfrumleikna | grunnu sand í munni, i. e. ok hjörkrafiðr huggendr munna tuggu gauks höfðu sand í munni um gjalfrumleikna grunnu. Vide composita: hrossagaukr, salgaukr.*

GAUKÞJÖRR, *m.*, *avis, species quædam cuculi, SE. II 488 572.*

GAUMR, *m.*, *animus adtentus, adtentio animi (Næsog. gaumjan augam videre oculis, Joh. 12, 40); gefa gaum at e-n. rem curare, pensi habere, Hugm. 25, 5. 34, 8 (ut F. V 86. 95; gefa e-n gaum, omisso at, ÓH. c. 243. 248).*

GAUNG, *n. pl., aditus, (gánga): kunna gaung at Gunn, aditus Bellonæ nosse, Bellonæ intimum esse familiarem, vel pugnantem rationem callere (vias præliorum, Tac. Ann. 2, 5, 2), locutio Haraldo Severo inprimis probata, F. VI 387, 2.*

GAUNGULL, *adj., qui saepe it, (gánga), vide nauðgaungull; neutr. occurrit Ljósv. 12: gaungult verðr þer um þingit.*

GAUPA, *f.*, *lynx (Norv. goupe): gaupu ver, mars lynxis, terra, SE. I 292, 4. Vide gaupi. (Lex. Dan. Soc. Scient.; Røvegoupe, Söndm. Beskr. II 292).*

GAUPELDR, *m.*, *ignis mandis (gaupn, eldr), aurum: gaupels (i. e. gaupells) þráðr, filum aureum, id. qu. gullseimr, þráðr gaupells þráða, dea florum aureorum, femina, Korm. 20, 1.*

GAUPI, m., *regulus maritimus*, SE. I 547, 1. II 468, 2. 552, 2.

GAUPI, m., *lynx (gaupa)*, Merl. 2, 61, glíkt man gaupa gramsjóð vera proles regia similis erit lynxi.

GAUPN, f., *cava manus*, SE. II 490; horfa sér í gaupnir *cavas manus (volas manuum) inspicere*, Grett. 65, 2 (*dolore tacitum*); líta í gaupnir sér, *de precante*, Sturl. 7, 57 pros.; ilja gaupnir, *volæ pedum, plantæ pedum*, SE. I 292, 2. Egils gaupna hlaupsildr, *currens halec Egilis manuum (manibus Egilis emissis)*, sagitta, HS. 18, 2. In pros. gaupnir silfrs, moldar, *tantum argenti, terræ, quantum cava manu includi potest*, FR. II 176. 513.

GAUPNA, v. a., *cava manu colligere, includere (gaupn)*: gaupnandi saman skepna, *res creatas manu includens, deus*, Lil. 28. Vide *geypna*.

GAUREKR, m., *regulus maritimus, lect. Cod. Reg. et Worm. SE. I 548 var. 10, pro qua Raskius recte substituit gautrekr (Gautrekr h. l. habet SE. II 614; Gavør, II 469; Gauer, II 552)*.

GAURR, m., *homo imprudens, stultus*, SE. I 532; *plerumque de homuncione, vappa, nequam usurpator: slægr gaurr, callidus homuncio, de ludione, Svær. 85, 2; gaurr setti við mér sjónir ok glotti, Fbr. 35 (GhM. II 358); gaurr var grands gjarn. Selk. 1; dat. s. gauri, Korm. 26, 2, Hild. 12, 5, Sturl. 8, 2, 1; dat. pl. gaurum, Sturl. 7, 41. De viro magnæ proceritatis, longurione, pros. FR. III 6, qui significatus nunc fere obtinet.*

GAUTA (-aða,-at), v. n., *sermocinari, nugari (propr., aliquid leviter sermone tangere, incertum sermonem jactare), vox hodieque apud incolæ toparchiæ Mulensis usitata: er þú gautar of giltu quando nugaris de porca, FR. I 485, 4; ek em at gauta um rjóða reiðisif ullar at Svðlnis fulli, tempus consumo, dum de ista rubicunda lanifica nugor carmine, Korm. 8, 2. Hinc subst. gautan nugatoria jactatio, Ljós. 53; illsku gautan, malitiosa sermocinatio, calumniatio, Gðþ. 16.*

GAUTAR, m. pl., *Gothi, incolæ Gothiæ in Suecia, ÓT. 28, 1; annskoti Ganta, hostis Gothorum, de rege Norvegico, H. 17, 2. — 2) populus Gothicus: Gauta týr, auxiliator, numen auxiliare Gothorum, Odin, Hg. 33, 1; Gauta spjalli, id., Sonart. 20.*

GAUTI, m., *regulus maritimus, SE. I 546. II 469. 552; gauta hófn, vestis reguli maritimi (piratæ), lorica, víðir gauta hafnar, sáliz lorica, gladius, runnr gauta hafnar víðis, pugnator, vir, Gþ. 13. — 2) nomen Odinis (id. qu. gautr), Ed. Lövasina; Gauta setr, sedes Odinis, Asgardus, víkingar Gauta setrs, defensores Asgardi, Thor et Asa comites, SE. I 294, 4; Gauta gildi, potus (cerevisia) Odinis, poesis, carmen, Korm. 21, 2. Cf. Goti, SE. I 530.*

GAUTR, m., *nomen Odinis (puto, sermones serens, sermocinator, a gauta), Grm. 53, SE. I 86 (Ha. 194, SE. I 530); senda Gauti sverðbautinn her, F. I 25, 1; vöpnbautinn herr, eignaðr Gauti, Ód. 7. Gauts bragð,*

ars Odinis, pugna, gaukr Gauts bragð, cuculus prætorum, corvus, Ísl. I 161; galdr Gauts, sonitus Odinis, pugna, Freyr G. galdrs, prætoris, Korm. 11, 9; regn Gauts, pluvia Odinis, jaculatio, tela, regn drepr Gauts í gögnum... Háls verk, Fsk., 123, 3; Gauts himinn, cælum Odinis, scutum. Ha. 233; Gauts þekja, tectum Odinis, Valkalla, sunna Gauts þekju, sol Valhallæ, gladius (SE. I 206—208), sannvitendr Gauts þekju sunnu, periti gladiatorum, pugnatores, Eb. 22; Gauts gátt, ostium (domus) Odinis, Valkalla, Korm. 26, 1; Gauts sigbr, secula Odinis, gladius, SE. I 488, 1; Gauts tafn, victima Odini sacra, Ísl. I 307; Gauta gjálfr, mare Odinis, poesis, carmen, Orkn. 79, 5. — β) in appell. Thoris, herþrumu Gautr, Odin tonitruis bellici, deus bellitonans, Thor, SE. I 290, 1. — γ) homonymice, id. qu. nomen propr. Gizurr, Sturl. 10, 10, ut Óðinn in ead. strophæ. — δ) vide composita: aldagautr, fjallgautr, hergautr, siggautr, valgautr. — 2) in appell. virorum, α) sing. Gautr gunnbliks, deus gladii, pugnator, GS. 5 (NgD. 170), et in compositis, hergautr, hjálmongautr. — β) plur., gautar foldar lumra (serpentum) leiðar, dui auri, viri, Lb. 51. — adde Has. 13, Selk. 12, Gþ. 13, — geirróta gnyþings præliatores, Eg. 56, 2; hellis gautar dui antricolæ, gigantes, glóródd hellis gauta aurum, ejus þella femina, Orkn. 79, 1; hlátr hellis g. aurum, ejus deilir vir, Ag. — γ) absolute: grjótt fló ört á móða Gauta lapides vehementer in fessos viros involarunt, F. VI 409, 1, ubi de copiis Anglorum sermo est; spjótt drifu grónn (grán) á Gauta, Sturl. 6, 15, 1; Gauta spjalli, amicis familiaris virorum (civium), rez, F. VI 172, 1, ubi Hh. 17, 1 habet gumna spjalli. — δ) vide composita: dalgautr, gegnigautr, gætigautr, málmgautr, seimgautr, sverðgautr.

GAUTR, in appell. gladii, hrævagautr, referendum videtur ad götva, fodere, perfodere.

GAUTREKR, m., *regulus maritimus, SE. II 614. 548, 3. Svanr Gautreks, cygnus Gautreki, navis, braut G. svana, via navium, mare, glóð G. svana brautar, aurum, SE. I 350, 1, ubi Gefnar mey, drifin glóðum Gautreks svana brautar, cimelium, auro perfusum, de gladio inaurato; nisi construi placeat Gefnar mey Gautreks, cimelium, res pretiosa Gautreki, de gladio. De hoc Gautreko hæc habet clavis metrica HR. 28: Gættu, at Gautrekr þótti | göðr illr kyni þjóðar; sáðr varð svanr, en reiddist, | seint, skjótt konúgr, Þróttar. Frá ek, allvald þann æðutan, | opt, sjaldan styr valda; | vörðr gekk fróna, nér ferðist, | fram, apr, í bód ramri. Morð óx, mildingr sparði, | mjök. lítt díguljökla; | lét ósa róf ræsir | rétt bjúg á her síjúga. | Fíra settir rak flotta | fúss traubr vita laudar; | þollr var geirs, en gulli | göðr, illr kyni þjóðar.*

GAUTSKR, adj., *Gothicus, ex Gothia Suecicæ provincia: gautskr maðr, Ha. 267, 2; í. gauzkr: g. skjöldr, F. VI 86, 2 (Mg. 34, 5). — 2) gente Gothica oriundus, de*

rege ex familia *Yngvia*: gauzkr konungr, *Y. 51*.

GAVÆR, m., *regulus maritimus*, *SE. II 469* (gaucr, *II 552*), pro gaurekr.

GAVI, m., vide supra gaf.

GÁÐI, m., *homuncio*, *SE. II 496*; göðleidr g. *homuncio diis invisus*, *Korm. 19, 2*.

GE, n., *tempestas, vent s*, *SE. II 486. II 569* (lacuna est h. l.); forte proprie sit id. qu. *Norv. gið, nix auctumni recens, et inde derivandum sit mensis góí (SE. I 510)*; nam *Norv. gið significat 1) nivem auctumnalem recentem; 2) novilunium, quod proxime sequitur novilunium anni incipientis; unde Norv. giðstære. maximæ æstus marini, incidentes mense Martio (nobis góístraumar), et giðmaaned, mensis Martius, qui ex parte majori respondet nostro góí. Mensis góí diem scribitur gie (i. e. ge). Isl. I 154. not. 3. Hinc derivandum gæheimr. qu. v.*

GÆBRÚÐR. *Eb. 40, 4, vide gæibrúðr.*

GEDDA, f., *lupus piscis*, *SE. I 580, 1, FR. I 489.*

GEFA (gef, gaf, gefit), v. a., *dare*, *Hyndl. 2, 3, Skf. 8, 21, cum dat. pers., acc. rei; additur et infn., gaf hann Sigmundi sverð at þiggja esum muneri dedit, Hyndl. 2; sá er gaf gumnum armglöðr in homines liberalis, G. 42, et absol., sá er gaf skáldum in poetas liberalis, Hg. 10. Part. act. gefandi, plur. gefendr, dantes, datores, hospitio advenam excipientes, Hávam. 2, vide auðgefandi, eðrgefendr, læðgefandi, viðrgefendr. — β) gefa eldi, igni tradere, comburere: eldi gaf hon þá alla ea illos omnes vivos in ædibus concremavit, Ghe. 44; gefa rónn eldi, domos ignibus tradere, incendio absumere, Mg. 32, 4; öld gefin helju cohors morte (neci) data, Hk. 74. — γ) id. qu. veita, præbere, it. inferre, adferre, adficere quem aliqua re: g. hjálþ sumum ferðum opem ferre miseris, G. 35; gefa e-m herþrángit kveld tristem vesperam alicui conciliare, Ha. 130, al. (F. IX 374, var.) g. e-m slag, cladem inferre, clade adficere, ut in prosa ibid. 452. 530; gefa sár útrum gravibus vulneribus adficere quem, Nj. 78, 3; g. e-m sumbl computationem præbere cui, Hymk. 2. — δ) nuptum dare (pros. Isl. I 110): gefin mæ, Hávam. 81, Vsp. 24 (Korm. 17, 1); láta gefaz, sinere se nuptum dari, connubium non detrectare, Bk. 2, 35; gefinn Ódni, sjálftr sjálfum mér, addictus Ódini, egomet mihi ipsi, Hávam. 141; g. upp (ey), insulam in potestatem alicujus dedere, Ha. 320, 1. — 2) pass., a) þeim gafz rausn ok ríki, illis tributa, concessa est liberalitas et potentia, i. e. et magnificentiam et potentiam ostenderunt, magnifici et potentes fuerunt, Jd. 9; þrályndi gafz þrændum, Thrandos pertinacia incessit, pertinaces fuerunt, obstinate restiterunt, F. I 233, ÓT. 57, 2 sec. membr. E. þat gefz allsheri at undri, id miseræ genti mirandum evenit, miraculo est, Ad. 18. — β) cum adverb., cedere bene vel male: girndar ráð gefaz illa connubia, sola cupiditate contracta, male cedunt, infelicem exitum habent, Skáldh. 1, 44; svá mun hœnam gafz ita illi cessit, Söll. 20; svá mun*

gefaz ita eventu probabitur, Söll. 31; mér er gefit, fortuna utor, fortunam mihi adspirantem habeo: erat þer at öllu gefit non omni ex parte secunda uteris fortuna, Hund. 2, 19. — γ) it. act. pro pass., ef henni gæfi göðra ráð si ei bonorum consilia contingerent, pro gæfiz, Bk. 2, 57; þá man reyna ok raun gefa, tum experientia et eventus docebit, FR. II 57, 3. Sic pros., F. VII 163, þá gaf mér sýn þá tum mihi id oblatum visum est, pro gafz mér sýn sú.

GEFINN, part. pass. v. gefa, *saginat*, inde subst. örgeflinn.

GÆFA, f., *fortuna, (gefa): gæfufullr, fortunatus, Gd. 52; gæfubati, m., quod fortunam meliorem reddit, gæfubati aldar, terra (quod conditionem hominum meliorem reddat), Ed. Lövasina. Vide ógufa.*

GEFJA, f., *hasta*, *SE. I 570. II 561. 621 (II 477 gæfja)*. *Celt. gwayw (NgD. 87)*. *Glævia, quod occurrit Skv. 373, est Angl. Glave, gladius, it. harpe.*

GEFJON, f., *dea Asis, Lokagl. 20. 21 (SE. I 556; Gefjun, SE. I 111. 208. 336)*; þess sver ek við Gefjun, ok við goðin önnur, *Volsap. 7. De eadem sermo esse videtur SE. I 30-32, Y. 5. — 2) nomen sagæ Norvegiæ Dropl. c. ult. — 3) in compos., vide ölgefjon.*

GEFN, f., *cognomen Freyæ (qs. datrix, a gefn)*, *SE. I 114. 350. 557, 1; dat. Gefni, Eb. 19, 13. Gefnar mæ, filia Freyæ, Hnossa, i. e. res pretiosa, de gladio pretioso, muneri dato, SF. I 350, 1. Valgrindar Gefn, dea scuti, Bellona, valgrindar Gefnar veðr, tempestas Bellonæ, pugna, valgrindar Gefnar veðrheyjandi puginator, Hg. 31, 1; hjaldrskýja Gefn, dea scutorum, Bellona, it. pugna, hjaldrskýja Gefnar sýja, crimen imbellitatis, ignaviæ, Eb. 19, 4. — β) in appell. feminarum: linnvengis gefn, dea auri, femina, GS. 2; g. sörva (torquium), id., Korm. 19, 3; g. toddu datrix munerum, nymphæ munificæ, Hild. 14, 3; g. vala klóðar (manus), femina, F. IV 196; öldrukkju gefn, dea cerevisiæ, femina, Eb. 19, 13, ubi dat. gefni, talisque ordo: hoppfögr ekkja skal ei skopa at því af (malo of v. at) öldrukkju Gefni. at, pulcre saltans mulier id non ridebit coram nymphæ symposii (femina), quod, etc. In parenthesi sunt: ek veit, at hrafn gat hræva beitu. — γ) absolute, de femina, GS. 140, Korm. 11, 7; et in plur., Gefnar (in vocativo), Vigagl. 27, 4. — δ) vide composita: árgefn, eldgefn, hoddgefn, hörgefn, lingefn, mengef, oddgefn, vesgefn, vingefn, ölgefn. — ε) gefn, cognomen feminæ, Isl. II 322.*

GÆFR, adj., *salutem afferens, salutifer, (gæfa): gæf reynduz þau þjóð | þin heit, i. e. þau heit þin reynduz þjófi gæf ea promissa tua latroni salutifera exstiterunt, Has. 24. Vide úgæfr.*

GÆFT, neutr. adj. gæfr, qui datur, vel qui dari potest, oportet: kv-ða lauki lítit gæft til auka (at auka, F. VI 295), ajunt, parum (lataminis) dari oportere alio ad incrementum, Hk. 55, proverb., eodem fere sensu atque „facile est volentem instigare“, allium enim vel minimo crescit. Alias gæft

etiam significat id, quod placet, ita ut etiam verti possit: allium parvo contentum est, ut crescat. Sic Bárðar s. Snafellsáss, c. 7: ekki kvað Gestr sér vera mikit til hans gæft eum sibi non magnopere placere; F. V 175. not. 3: mér mun lltligæft vera um vinfengi ykkat, parum mihi placet familiaritas, quæ vos intercedit; et in superl., F. II 261, þat er mér ok gæfast, hoc quoque mihi maxime placet, adridet.

GÆFULEYSI, n., infortunium, Grett. 54, 1.

GÆGJAZ (-iz, -ðiz, -gægzi), v. dep. n., furtim prospectare, curiosis oculis inspicere (gá, cf. gegr), Lil. 60.

GÆGN, adj., cordatus (i. e. prudens, fortis), strenuus, gnævus, qui operam navat: g. fadrir Magna, de Thore, SE. II 156, 1; g. hjðrels frömuðr foris bellator, Ha. 114, 3; g. Gunnar fortis ille G., SE. I 426, 2; g. gramr rez cordatus, SE. I 404, 1; g. döglingr, Sia. 20, 5; g. konúgr, Sk. 1, 8; acc., gegnan gram, Hk. 65, 5, Ha. 59; plur., gegnir fyrðar, Ha. 311; gegn eru, ÓH. 108, forte legendum gegner'ro, ut cohæreant gegnir Hjalteendingar; bonus, benignus, de Spir. Sancto: gegn hirtir sjúks hugar benignus repressor ægritudinis, Hb. 8. In prosa: jukguntur gegn ok vitr, F. V 194; gegn ok úskapbráðr, moderati, placidi animi, Sturl. 8, 2; gegn ok góðsiddaðr, Grett. 17; sannorðr ok gegn verax et promptus in respondendo, Band. (ed. Hafn. 185Q) p. 28. Lex. B. Hald. vertit, cordatus, conveniens; hodie fere est, facilis, comis. Radix est Soc. gin (præ-ludente g', ge), quod et rectum, directum, et facilem significat, v. c. den wágen er gin hæc via est brevissima (cf. gagnvegr, et stefna hit gegnsta brevissimo itinere contendere, Korm.), et han^oar ikke sá gin, aditu difficilis, morosus est. In compositis: bráðgegn, byrgegn, sjólgegn, fríðgegn, hvárgegn, hygrjugegn, líðgegn, ráðgegn, úgegn.

GÆGN, adv., contra, vicissim (Germ. gegen, v. gen. gin): hétu honum gulli gegn aurum ei contra sponderunt, Söll. 21. Cf. gögn.

GÆGNA (-i, -da, -gegnt), v. a., obviam ire, contra ire, occurrere, il. resistere, contra pugnare (gegn, adv. et præp., contra): svá at ellifu einum gegndi ita ut undecim contra unum pugnarent, FR. II 54, 2; synon. est verbi mæta occurrere, Sks. 540: ekal höfuð þitt (de serpente sermo est) gegna manna sótum ok mæta þeirra ástigin. — β) hví gegnir þat, quo illud adinet? Sk. 1, 38; ek veit, hví gegnir nú, scio, quo hæc res spectet, Bk. 2, 25; prodesse: þik, er gjörzt kannat líta, hvat er mér gegnir, Lb. 50; þat skaltu gjöra, er þer gegnir vel, quod te facere convenit, Hugsm. 27, 5.

GÆGNIGAUTR, m., deus curator, custos, (gegna, curare, gautr): gegnigautar geirfítjar, custodes clipei, præliatores, Korm. 16, 5.

GÆGNIM, adv., et præp., per, trans (gegn, id. qu. gegnum); præp. cum acc.: hrytr hagi boga | hlifar gegnim sagittæ clipeos transvolant, Merl. 1, 34. Sic variat millum et millim, maximus et mazumus.

GÆGNINN, adj., qui operam dat alicui rei (gegna, curare), vide hjaldrgegna, ráðgegninn.

GÆGNIB, m., qui operam dat, curat, obit, administrat (gegna), vide byrgegnir, hjaldrgegnir.

GÆGNUM, adv., et præp., per, trans, (gegn, um), præp. cum acc.: rögskjýja ryglar regni hêlt haustnótt gegnum, prælium per totam noctem auctumnalem duravit, Mg. 34, 1 = Dan. Natten igjennem; Högna veðr í gegnum durante prælio, F. VI 84, 1. Sic F. XI 27, þeir berjaz allan dag í gegnum. Præta allt í gegnum de omnibus rebus disceptare, Hh. 73, 4. Cf. gegnim, gjögnum, gñgnum.

GÆGR, m., obliquitas, pravitas, fraus, (gagr, pravus, obliquus): g. í augum límis oculis adspicere, Nj. 34; cogn. gægjar, f. pl. a gá.

GÆGÐA, f., femina morosa, austera, difficilis, vel curva, torta, deformis, (gagr, cf. megða a magr, it. snegða), SE. Eg. 236.

GÆHEIMR, m., domicilium procellorum, vel regio procellosa, ventosa (gæ = ge, heimr), mare, F. I 170, 2, pro glæheimr.

GÆIBRÚÐR, f., femina diligens, sedula (gá, brúðr), GhM. I 758, 2 (Eb. 40, 4 göbrúðr, AA. 237 not. a); cf. gæimadr, gæiþrúðr.

GÆIGA (-aða, -at), v. n., oblique ferri (gagr): geiga létuð gyltar sjýur at Eyrarsundi, obliquo vento ferri, Ha. 293, 1; item simpliciter, ferri, circumferri, de poculis, var. lect. Ha. 255, 6. In prosa, de telo, aberrare, incerto casu ferri, F. VII 262, Sturl. 5, 17.

GÆIGR, m., damnum, læsio vi illata: gjörva e-m geig, damnum, nozam telo inferre, Nj. 73, 1; vinna geig, id., Orka. 79, 8, Fbr. 44, 3 (GhM. II 402); KþK. c. 4: „ef kirkju veðr geigr af eldi“; veita geig necem adferre, GS. 5 (NgD. 170); oss stóð geigr af gygi telum nobis nozam adtulit, Grett. 4, 1, Sturl. 1, 26, 1. In prosa, de illato vulnere: hverr veitti þer þenna geig, F. XI 119, quo loco Jónsv. 34 habet sár, vulnus. — β) damnum, detrimentum, incommodum: geigr er í slíku, hoc incommode, male accidit, Merl. 1, 49; sic Ld. msc. c. 67, er þat hinn vesti geigr, er þit frændr skulut drepoz niðr á leih fram, it. F. VII 270. — γ) de vitio morali, peccato: hæfir, at of risjak hvern geig, þann gördag, oportet me singula, quæ patravi peccata, recensere (confiteri), Has. 16. — δ) terror, timor, vide compos, et derivata geigrþing, geigruligr.

GÆIGRÞING, n., conventus periculosus, nozius, vel terribilis, (geigr, þing): g. geirs, periculosus hastæ confictus, pugna periculosa v. terribilis, F. II 316, 1.

GÆIGURLIGR, adj., terribilis, formidabilis, (geigur): g. hræðgr cruor formidabilis, Ha. 236, 1; geigruligr hræleiþr terribilia cadaverum fulmina (gladii), Ha. 233.

GÆIGURR, adj., terribilis (geigr): geigart gaglþár, terribilis anserculorum pernicies, accipiter, andrar geigurs gaglþárs, xylosoles accipitris, manus, Ha. 258, 3.

GEIGURÞING, n., *terribilis conventus*, (geigurr, þing): g. Gunnar logs, *terribilis conventus gladii, pugna*, Ha. 293, 4.

GEIGUÐR, m., *nomen Odinis*, (*terrorem vel noxam inferens, geigr*), SE. II 555 (geigubr, II 472). — 2) *ventus, tempestas*, SE. II 569 (*ubi tamen non apparet nisi geig..... quo loco SE. II 486 habet gnæggrivdr*). Vide fjallgeigubr.

GEIMADR, m., *vir diligens, attentus*, (gá, madr), SE. I 536. Vide geimbrúdr.

GEIMI, m., *mare*, SE. I 574, 1; bæði um höð ok geima, *per terras et maria*, i. e. ubique, Ólafar. 64; skaut jörð or geima terra e mari emerit, SE. I 618, 1; drukna i geima in undis submersum perire, Gðþ. 57; þrítian g. mare turgidum, Ha. 290; geisar g., gengr hann upp i lopt, Merl. 1, 61; de Ægæ (Neptuno): baud heim með sér geimi Æger (me) ad se invitavit, SE. I 502, 5; geima slóð, *vis maris, mare*, SE. I 686, 2; geima hyrr, *ignis maris, aurum*, g. hyrbrijótr, *vir liberalis*, Sturl. 7, 39, 2; geima valr, *accipiter maris, navis*, eyðendr geima vals bellatores, F. VI 197, 3; sárs geimi, *mare vulneris, sanguis, sárjökull geima, glacies sanguinis, gladius, þrymr sárjökuls geima, pugna, sárjökuls geima þrymsvellir pugnator*, lild. 14. Geyma, F. II 313, 1, *legendum est geima: skævaðr geima, equus maris, navis*. Þolle geima skævaðar vir.

GEIMA, m., *locus, ubi aliquid reponitur*: g. bjarga blóðeisu, *locus, repositorium auri, nandi*, tveim megin geima bjarga blóðeisu, id. qn. á báðar hendr ab utroque latere, SE. I 404, 3.

GEIPUN, f., *nugæ, garritus*: gleði minnar veit geipun eja ista nimia loquacitas lætitiæ nomen prodit, A. 15. In prosa, Ljósv. 18, Vigagl. 7, Sturl. 3, 6; *verb. geipa, nugari*, Sturl. 3, 6.

GEIR, adv., 1) *id. qu. gær, heri*, Isl. I 162, var. 14, F. VI 79, var. 9. 80, var. 8. — 2) *plene, omnino, penitus* (*id. qu. gjörva*): geir i gegnum, FR. I 261, vide geira, adv.

GEIRA, *id. qu. gera, facere*: geira gny geira pugnam facere, F. VI 76; geira e-n leðna, *alicui fundum, quem incolat, dare*, Gð. 5; *imper. geir fac*, Mk. 34. Part. *pass.*, geirr, v. s. l.

GEIRA, adv., *perfecte, plene, penitus* (geir 2): *hverr er greppr sá er geira | grunnuðigr þær unni, i. e. hverr er sá grunnuðigr greppr, er unni þær geira qui te ex animo amet*, Has. 17.

GEIRAHÖÐ, f., *bellona*, SE. I 120, 1, *id. qu. geirólul* (Grm. 36); *quasi dea hastarum, geirr, höð f. respondens masc. höðr*. — 2) *pugna*, SE. I 562, 2.

GEIRAVOR, f., *bellona*, SE. II 490.

GEIRBRIK, f., *tabula hastæ*, (geirr, brik), *clipeus*: gætinjörðr geirbrikar, *custos clipei, præliator, bellator*, Fsh., 37, 3; vide Fróði.

GEIRBRÚ, f., *pons hastæ*, (geirr, brú), *clipeus*: geirbrúar árr, *minister clipei, pugnator, vir*, ÓT. 16, 3; *kraptr geirbrúar,*

ligna clipei, crates clipei, megingröndubr geirbrúar krapta pugnator, Ha. 326, 4.

GEIRDRIFUL, f., *bellona* (*qu. spargens hastas, geirr, driful*), SE. II 490, vide geirþriful.

GEIRDROTT, f., *gens hastata*, (geirr, drótt), *milites*: varð i gegna at gánga | geirdrótt Haraldr þeirri, Fsk. 35, 3.

GEIRFIT, f., *terra hastæ*, (geirr, fit), *clipeus, qui eddico vâpna laud dicitur*; gegnigautar geirfítjar, *custodes clipei, pugnatores, viri*, Korm. 16, 5.

GEIRFLET, n., *solum hastæ*, (geirr, flet), *clipeus, ut geirft: hretivðri geirfletja, tempestas clipeorum, pugna*, Sturl. 7, 30, 4.

GEIRFUGL, m., *alca impennis* (Fab. Prodr. p. 40), SE. II 488, *Norv. garfugl, Throndhj. Selsk. Skr. I 237*.

GEIRHLJÓÐ, n., *carmen bellicum*, (geirr, hljóð): geirhljóða fjöld multa carmina bellica, Nj. 158, 10.

GEIRHRÍÐ, f., *procella hastæ* (geirr, hríð), *pugna*, F. VI 64, 2, Jd. 17; vide geirrið.

GEIRHVALB, m., *species balæne*, SE. I 580, 2, GðM. III 292 et not.

GEIRHVESSANDI, m., *acuens hastam*, (geirr, hvessa), *pugnator, vir*, Nj. 7, 1.

GEIRI, m., *ignis*, SE. II 570 (geiri, II 486); *gestils g. ignis piratæ, gladius* (vide eldr), *njótr gestils geira, pugnator, vir*, Vigagl. 27, 2; *Syn geira, dea ignis (domestici), femina*, Eg. 89, 2; *Gnâ geira, id.*, Vigl. 17, 11. — 2) *segmentum panni vel terræ, figurâ triquetra*, Germ. Gehre. — a) *braccæ (pars braccarum, quæ lumbos tegit, vocatur setgeiri)*: leirr fellr grár of geira, Orkn. 82, 12. — ß) *terra, Svighiðs geiri, terra Sveigðeris (Odinis), Sveicia, Ý. 14 (AR. I 258)*.

GEIRIR, m., *qui facit*, (geira, id. qu. gera, gjöra), *auctor*: g. bragar, *compositor carminis, poeta*, GS. 13.

GEIRJALMR, m., *strepitus hastæ*, (geirr, jálmr), *pugna*, F. VI 318, 2.

GEIRLAUKR, m., *allium capitatum*, (geirr, laukr, AS. Garleac, Angl. Garlic, Dan. Hvidløg, Félag. V 12), Gk. 17.

GEIRLEIKR, m., *ludus hastæ*, (geirr, leikr), *pugna*: geirleika stafr, *pugnator, vir*, Nj. 73, 1.

GEIRLOÐNIR, m., *accipiter*, SE. II 488. 571. — 2) *nomen Odinis*, SE. II 472. 555. GEIRMÍMIR, m., *gigas hastæ*, (geirr, mímir), *pugnator*, Hund. 1, 14.

GEIRMOT, n., *pugna*, HR. 25.

GEIRNET, n., *rete hastæ*, (*qu. rete ad excipiendam hastam, geirr, net*), *clipeus, geirnets hyrr, ignis clipei, gladius, geirnets hyrjar hregg, procella gladii, pugna, geirnets hyrjar hreggmíðl, bellicosus*, Ha. 59. Cf. oddnet, hrænet.

GEIRNIFLUNGR, m., *eximius Niflungus*, (geir-, *intens.*, ex gerr, gjörr), *eximius princeps ex genere Niflungorum, de Gunnare Gjuki f.*, Ghe. 26.

GEIRNJÖRÐR, m., *deus hastæ*, (geirr, njörðr), *pugnator*, Ghe. 8.

GEIRÖLNIR, *m.*, *caper*, SE. I 589. —
2) Odin, SF. II 472. 556.

GEIRÖLUL, *f.*, *bellona*, *poecillatrix* Odinis, Grm. 36.

GEIRONUL, *f.*, *bellona*, SE. II 490.

GEIRR, *m.*, *hasta*, SF. I 570, 1 (*Germ. Gehre*): rjóða geir, *hastam rubefacere*, *cruentare*, Harbl. 38; geiri undaðr, *hastá vulnerratus*, Hávam. 141; gjallanda geiri lanced *clangenti*, Gke. 5; verðr geirs þörf *hastá opus est*, Hávam. 38; gott er til geirs at taka, *vulgo vertunt, expedit, lanceam ad manum habere*, Hg. 33, 17; sed vide *geyrr*. Plur., geirar, Hávam. 16, ÓH. 18, 2; leika geirum *hastis ludere*, Fm. 15; styðja geirum *hastis perfodere*, Vsp. 19. Geira drottinn, *dominus hastarum*, Odin, Sonart. 21; geira-höð, geiravör, *bellona*, vide supra; geira garðr, *procella hastarum, pugna*, hlórríði geira garðs *bellator*, ÓT. 16, 2; gætigautr geira, *custos hastarum, pugnator, vir*, Hg. 27; geira hregg *pugna*, H. 11; geira hrið, *id.*, geira hriðar gjöðr *corvus*, ÓT. 31, 2; geira lögr, *liquor hastæ, cruor, sanguis*, geirs löghreytandi, *spargens sanguinem, præliator*, ÓH. 238, 4; geira mót, *conventus hastarum, prælium*, F. VI 385, 3; geira stigr, *semita hastarum, clipeus, gætir geira stígs, custos clipei, vir*, Eb. 19, 9, Sturl. 4, 31, 1; geymir geira stígs, *id.*, Eb. 19, 3; geira veðr, *tempestas hastarum, pugna*, geira veðrmíldr *bellicosus*, SE. I 468, 4, ÓT. 96, 1. 97, 2. — β) geirr háðyrnis, *hastæ comæ, pecten, plur. geirar háðyrnis, ratione habita dentium pectinis*, Eir háðyrnis geira, *dea pectinis, femina*, Korm. 3, 8; geirr skarar teins, *id.*, Korm. 3, 10, ubi in acc. geir (teins skarar), *pectinem*. Jarðgöfugr Hamdis geir = Adalsteinn, Eg. 89, 2, ubi nota 1) geir pro geirr, *exclusa nota masc. r.* 2) geirr Hamdis, *gladius Hamderis, i. e. res Hamderis exitialis, v: lapis, id. qu. steinn, in nomine Adalsteina, sicuti caput appellatur sverð Heimdalar; aliam rationem videtis sub Hamdir.*

GEIRR, *id. qu. gerr. geyrr, gjörr, factus, il. magnus*: geir ángröðgg *vehementes lacrimæ*, GS. 2; hauga, grónum geira, *tumulos, in gratiam sepultorum factos*, FR. I 439, 1.

GEIRR, *m.*, *regulus maritimus*, SE. II 614; skíð geirs, *aylosoleæ reguli maritimi, naves, Höfudl. 15.*

GEIRRÁS, *f.*, *volatus hastæ*, (geirr, rás): garðr geirrásar, *agger, volantibus hastis objectus, i. e. clipeus*: garðrögnir geirrásar, *pugnator*, ÓT. 26, 3.

GEIRRÍÐ, *f.*, *procella hastæ*, (geirr, ríð = hrið), *pugna*: gæðir geirríðar, *præliator, vir*, Sturl. 3, 17, 2.

GEIRRÖDU, *f.*, *sonitus hastæ*, (geirr, rödd), *pugna*: háukr geirraddar, *cuculus pugna, corvus, ísld. 19.*

GEIRRÓTA, *f.*, *procella hastæ*, (geirr, róta), *pugna*, gen. geirrótu götvar, *indumenta bellica, militaria, i. e. lorica, SE. I 432, 1, vel forte rectius geirróta, f., derivatur a geir, intens., et róta, Bellona, ut sit Bellona*

propotens, ut geirakögul, vel Bellona hastigera, a geirr et róta; ita götvar geirróta, indumenta Bellonæ propotentis vel hastigera, lorica, ut ante; gnýþing geirróta, tumultuosus conventus Bellonarum hastigerarum, pugna, gautar geirróta gnýþings, præliatores, homines, Eg. 56, 2.

GEIRRÖÐR, *m.*, *gigas*, SE. I 284. 549, 3; gen. Geirröðar; heimsekir Geirröðar Lokius, SE. I 268; kistuskruð G., *id.*, *ibid.*; vegandi G., Thor, *ibid.* I 252; Geirröðar garðar, *ibid.* I 258. 281; Saxonis „*sedes Gerulhi*”, ed. Steph. 160; veggjar vigg Geirröðar, *domus, aula Geirvodi, SE. I 290, 1.* — β) Geirröðr húða hrökkviskafls, Geirrodus circuli coriarii, sutor, F. VI 362, 1.

GEIRRMUL, *f.*, *fluvius* (geirr-, *intepa*, ramul a rymja, *fluvienter strepens*), *lectio Cod. Worm. SE. I 130 var. 3 pro geirvimul.*

GEIRSL, *n.*, *halec*, SE. I 580, 1 (geirr, *intens.*, *sll. qs. halec ingens*).

GEIRSKAPT, *n.*, *manubrium hastæ*, (geirr, skapt), *hastile*, Hg. 33, 10.

GEIRSKÖGUL, *f.*, *Bellona* (*Skogula propotens, id. qu. hin ríka Skögul, Hg. 33, 13, a geir intens., vel Skogula hastata, a geirr*), Vsp. 28, Hg. 33, 12; geirskogvi, SE. II 490.

GEIRTRÉ, *n.*, *lignum hastæ*, (geirr, tré), *hastile*, FR. I 261.

GEIRTYR, *m.*, Odin (geirr, týr, *ut geira drottinn*): geirtýs mála, *conjug. Ódinis, Telus, Ha. 235, 1.*

GEIRVÁNGR, *m.*, *solum hastæ* (geirr, vángr), *clipeus, Höfudl. 5, ubi G. Magnæus constructi, geirvángu raðar, aut margines, oræ clipeorum a röð = rönd, margo, aut naves clipeis instructæ, munitæ, a röð. navis; potest et constructi h. l., of raðar gramu, geirvángs gladar, super naves (in navibus) regis, clipeis splendentes; quæ constructio mihi maxime placet.*

GEIRVANR, *adj.*, *hastæ advoctus, pugnas, bellicosus*, (geirr, vanr), Merl. 1, 49.

GEIRVAÐILL, *m.*, *puto, clipeus, a geirr, hastæ, et vaðill, locus qui vado transiri potest, eo quod clipeus a telis sapius pertranscatur*: Ullr geirvaðils, *deus clipei, bellator, præliator*, Fsk. 37, 4: Nú er afrendra jöfra | Ullr geirvaðils þeirra | söknað hvatr at setri | settr hverjum gram betri, *quod sic constructi potest: nú er söknað hvatr Ullr geirvaðils, hverjum gram betri, settr at setri þeirra afrendra jöfra, nunc bellicosus deus clipei (Hakon dynasta), quocunque rege præstantior, sedem occupavit potentium illorum regum (Gunnildæ filiorum); Verum potest et geirvaðill de gladio accipi, a geir-intens., et adj. verb. vaðill, qui grassatur, qs. vehementer grassans, vel a vaðill pro vannill, vandill, ad formam dagvandill ágrvaðill, quæ nomina gladiatorum sunt; tum apte construuntur, geirvaðils setr, sedes gladii, clipeus, et Ullr geirvaðils setrs, deus clipei, ut ante.*

GEIRVEÐR, *n.*, *tempestas hastæ*, (geirr, veðr), *pugna*: geirveðra lof laus *bellica*, Eg. 55, 3, ubi gunnvala bræðir ræðr at meira lofi geirveðrs, *præliator eo majori laude*

bellicæ gaudet. Öðlingi féks geirveðr rex sculaculæm pugnandi nactus est, HS. 14 (AR. 1272); gullskýfir vann geirveðr rex liberalis prælium commisit, Hg. 8.

GEIRVÍF, *f.*, *femina hastigera*, (geirr, víf, *ut sverða snót*), *bellona: snerra geirvífa, impetus, grassatio bellonarum, pugna, Hg. 26; at sec. E, geirvífa máni clipeus, g. mána snerra prælium.*

GEIRVIMUL, *f.*, *fluvius, Grm. 27, SE. I 130. 578, 1 (geirr, intens., vimul, qs. vehementer volvens (fluctus), rapide se torquens).*

GEIRVIÐR, *m.*, *arbor hastæ, (geirr, víðr), præliator; plur. geirviðir, pugnatores, víri, Jd. 24. Geirviðar grand, noxa militis, pugna, Grett. 9, vel geirviðr, lignum hastæ, pro clipeo sumi potest, et geirviðar grand, noxa clipei, gladius (vel pugna); Alii h. l. legunt (pro geirviðar) geirþrúðar (bellonæ), alii (Grut. ed. Hafn. 1853, c. 8) geirhríðar (pugnæ).*

GEIRVÖR, *f.*, *nomen ruinae montis, (qs. quæ sentiat hastas, geirr, vör a varr, ob commissam eo loco pugnam), Eb. 43 (GhM. I 680).*

GEIRÞEYR, *m.*, *ventus v. pluvia hastæ, (geirr, þeyr), pugna: gera geirþeyr, facere pugnam, pugnare, OT. 25 (AR. I 282); heyja geirþeyr, id., Korm. 11, 3; plur., herkatnar eyddu eyjar geirþeyjum milites incolas armis (igne ferroque) vastarunt, Ha. 323, 2.*

GEIRÞING, *n.*, *conventus hastarum, (geirr, þing), pugna: heyja geirþing prælium committere, SE. I 523, 1; at geirþingi in prælio, ÖH. 218, 3; gæðir geirþings vír, Selk. 9; meidar geirþings víri, SE. II 194, 1; geirþinga gautar víri, Ag.*

GEIRÞORINN, *adj.*, *audax ad arma, (geirr, þorinn, id. qu. vápndjarfr), F. VII 340, 7.*

GEIRÞORP, *n.*, *area hastæ, (geirr, þorp), clipeus: geirþorpa bóði, oblatores clipei, vír, F. V 232.*

GEIRÞRIFUL, *f.*, *pugna, (proprie videtur esse bellona, qs. hastas arripiens, geirr, þrifal a þrifa v. þrifa), SE. I 562. Cf. geirdriful, gerrþrifal.*

GEIRÞRÚÐR, *f.*, *dea hastæ, dea hastigera, (geirr, þrúðr), bellona, var. lect. Grett. 9, unde geirþrúðar grand pugna.*

GEISA, *f.*, *femina gigas, Cod. Worm. pro geysa; cf. gessa.*

GEISA (-aða,-at), *v. n.*, *cum impetu ferri, ruere (scriptio anceps est, geisa et geysa, qu. vide). sævire, furere, de igne: geisar cimr sævit ignis, Vsp. 51; geisar eldr or moldu ignis e terra erumpit, Has. 31; læstu gim geisa, ignem sævire fecisti, ignem excitasti, F. IX 356, 3; de mari: geisar geimi offerrescit pelagus, Merl. 1, 61; de fluvio, geisar á með ívi, amnis proruit, glaciem volvens, F. I 286; de nave currente: ek frá léag geisa, SE. I 630, 2; far geisar, navigium ruit, magna celeritate fertur, SE. I 632, 1; látum geisa Gamminn faciamus Vulturem (navem) cito cursu ferri, Nj. 89; de poculo: ferri, circumferri, þar gullker geisa*

knáttu, Ha. 255, 6, ubi al. geiga; de pugna, grassari, guðr geisaði, grassabatur bellona, arsit pugna, F. VII 348, 4; de homine, þú geisaðir til sængr þýjar ad lectum ancillæ cupide ruisti, FR. II 278, 3. Pro scripture tóu geisa per ei stant syllabæ metricæ, reis — geisa, SE. I 630, 2; eisa — geisar, SE. I 632, 1.

GEISKAFULLR, *adj.*, *pavoris plenus, de capris, Hund. 2, 35, (geiski, timor, forte a geigr, qs. geigski; forte cognatum sit gyzki, FR. I 193; Guðrún spyrr skemmumeyjar sínar, hví þær sé svá úkátar, eða hryggar: eða hvat er yðr, eða hví fari þær sem vitlausir menn, eða hverr gyzki (var. l. undr) er yðr orðinn?)*

GEISLA (-aða,-at), *v. n.*, *radiare, radios spargere, (geisli): sól geislaði sol radiabat, Soll. 42. Vide lect. Cod. Flat. hallgeislaðr.*

GEISLI, *m.*, *radius (cognatum est geisl, m. baculus, quo utuntur xylooleis labentes, ÖH. c. 151, quod F. IV 337 est skíða geisli et gisli, cf. gislaðr): plur. geislar radii, Hund. 1, 15. Geisla njótr, qui fructur radiis, radios possidens, radians, i. e. ignis, hrærvindr geisla njóts, aura, ignem suscitans, Eg. 30; geisla grund, terra radiorum, cælum, gramr geisla grundar, rex cæli, Christus, Lb. 30; friðr geisla grundar paz cælestis, Mk. 16. Geisli brá, brúna, hvarma, ennis, radius ciliorum, superciliorum, palpebrarum, frontis, oculus, SE. II 499; sed geisli hvarma tungls, radius oculi, acies oculi, vel adspectus, Korm. 3, 3; geisli gnýjarðar girðis, radius, lumen maris, aurum, ejus græðandi, vír, Nj. 73, 2; gunnar geisli, radius bellonæ, gladius, F. V 234, 2. — β) Olavus Sanctus appellatur gunnóðligr geisli ezimii roboris radius, G. 1, et allstyrkr geisli guðs hallar þræpotens radius aulæ divinæ, G. 7, cf. F. III 174, F. V 226; unde nomen carminis, miracula Sancti Olavi celebrantis, Geisli. (Ormat. ed. Hafn. 1775 p. 16. not). Geisli Íslands, radius Islandiæ, appellatur episc. Guðmundus Bonus, Gd. 67. — γ) geisli, luna, SE. II 485. 569. — δ) in compositis: brágeisli, himingeisli, róggeisli, sólargeisli, æjigeisli.*

GEIT, *f.*, *capra, Grm. 25; gen. s. geitr, Ísl. I 91. Plur., geitr, Havam. 36, FR. I 248, 2; gen. pl., geita: gæta geita capras custodire, Rm. 12; geita hlant urina caprarum, Skf. 35.*

GEITAKYRTLA, *f.*, *rustica, (qs. induta veste, e pilis caprinis confecta, geit, kyrtill), Rm. 20.*

GEITBELGR, *m.*, *pellis caprina, (geit, belgr); metaph. de mollitie, ignavia: síð ek af gyltar grisi geitbelg, detraxi porcello pellem caprinam, i. e. coegi hominem mollitiem deponere, F. II 249, 2.*

GEITIR, *m.*, *gigas, SE. I 549, 3, vide eimgeitir, eingeitir, þrigeitir; geitis blakkr, equus gigantis, lupus (qui alias fere solis gigantidibus tribui solet), veita sylg gráðgum geitis blakki javido lupo potum præbere, F. III 219, 2, quo loco epith. gráðgum satiss clare docet, de lupo sermonem esse (cf. vero „gefa hafnar heati drykkju”, FR. I 296, 2*

et Ghe. 43); comparari potest fíkr trölls lupus, etsi tröll promiscuus de utriusque sexus gigantibus usurpetur. Eodem modo accipi gaitis gnyfeti. sonipes gigantis, lupus, F. II 203, 2, in SM. ad h. l., sed in F. XII aliter accipi, vide gnyfeti; similiter et Nj. 103, 2; vide gnyfuti. — 2) regulus maritimus, archipirata, SE. I 546; gládr geitis, equus archipirata, navis, SE. I 656, 2; garðr geitis, septum, agger archipirata, clipeus, SE. I 284, 1; geitis marr (equus), navis, SE. I 440, 2; geitis rúst, via archipirata, mare, skjaldr galdr geitis rastar prælum maritimum, ejus miðjúngr, præliator, vir, Isl. II 300 not. 1 (SE. II 498, 6); geitis vegr. id., H. 37.

GEITLA, f., femina gigas, SE. I 551, 2. GEITUNGR, m., crabro, insectum volans, vespa omni fere ex parte simile, sed duplo majus (Soec. geting. Dan. Geding); inter aves recenset SE. II 488. Geitungr Ellu, volucris archipirata, corvus, litgjafi Ellu geitunga, altor corvorum præliator, bellator, F. VII 196. not. 6. In compositis: hrægeitungr, úrgeitungr. Occurrit ut cognomen viri, Sturl. 6, 28.

GÆIÐRÚÐR, f., dea diligenter inspicens, attentia, sedula (gá, þrúðr, cf. gæiðrúðr), SE. I 502, 1, ubi coherent haukgæiðrúðr, dea diligentissime inspicens, curans, haukgæiðrúðr hrosta lúðra, diligentissima inspectrix vasis cerevisiarii, femina, cui vasa et suppellectilia curæ sunt.

GÆLA, f., ventus, (id. qu. gæla), SE. II 569.

GÆLA, f., ventus, (cogn. gola, kæla, aura lenior, frigidior), SE. II 486, vide gæla. — 2) insula nomen: gæla gyrði, cingulum insula, mare, SE. Eg. 233, ubi: þarð ristur Gælu gyrði þrora navis secat cingulum Gæla (mare). „Vistnok Gjørð i Helgelands Fogderi”. AnO. 1846, p. 366.

—GÆLA vide compositum hornæla.

GÆLA, v. a., delectare, (gel. gól, gæla, gala), non occurrit nisi in pras.; verð ek mik gæla af grimmum hug cogor mihi quarere delicias ex animi iracundia, Bk. 2, 9; þat gælar mik id me delectat, Band. 5. — In prosa gæla, F. XI 221; unde gælingarorð id. qu. fagrælli, F. VIII 23.

GELDA (geldi. gelda, geldr), v. a., castigare, evirare; impf., síst þik geldu postquam te evirarant, Hund. 1, 36; part. pass., geldr castratus, H. kat. 20.

GELGJA, f., funis, qui dependebat ex compede Gleipnere, qui funis per petram Gjallan trajectus fuit, SE. I 112. — 2) sec. SE. II 431, paxillus vel obex, tigillum transversum: hræða hmitir fæstr, ær Fenriavlf ær þvndinn með ok ær henni drepit i gegnum fardna, æn Gælgja sþyta, ær fyrir ærstvngit; Rivtverinn hmitir Gleifnar, ær honvm hælldr. — 3) gelgja gálgi brachium, Eg. 55, 3, forte sec. signif. 1, quo gelgja funem notat, ut adeo de annulo capti possit, ut seil, simi; sic gelgju gálgi. patibulum annuli, brachium, ratione habita annuli inde penduli; locus est: ek hna reida ryðmoldis seil á gelgju gálga

aurum annulum brachio sublimem gesto. G. Magnus vertit gelgju gálgi, osseum patibulum, i. e. brachium, a gelgja, eo quoddam in capite piscium, post. per Synecdochen, quodvis os; ista autem gelgja est valva brachiarum, quæ hodie quoque baula dicitur.

GELLA (goll; gall, gulla), v. a., sonare, sonitum edere; 3. s. pras. ind. gellr, F. VII 66 (ubi Cod. Fris. 235, 26, gellr, a gala), Vigagl. 21, 1; inf. gella, SE. I 674, 2. — a) de animalibus: de corvo, crocitare, gulla hræsa haukar, F. I 173, 3; hrafnar gulla, F. II 312, 1; de aquilis, olangere: arar gulla, Hund. 1, 1; de anseribus, acutum olangere, gingrre: gæss gullu við adclamarunt, Bk. 2, 27, Gk. 1, 15; de homine, gall við skáldi, obganniit, oblocuta est, F. I 267. — ß) de rebus inanimis: de gladio, hjórr gall sonuit, H. 11; brandr gall, F. I 143, 2; gall bál Hárs, ÓH. 239, 1; tsara gulla, H. 19, 2; fetla svell gullu, HS. 1, 3; spjór gullu, ÓT. 124, 1; grindlogi Góndlar gellr i hattar fellu gladius sonat capiti impactus, Vigagl. 21, 1; jófurr lætr hjálmovell gella. SE. I 674, 2; de arcu, álmr gall, F. I 171, 3; de nervo arcus, strengr gall, F. VI 386, 2; de fidibus, atrengir gallu chordæ sonnerunt, Og. 28; de funibus, impers., gellr i reipum strident funes, F. VII 66, ubi Morkinsk. habet gellr i reipum (a gala), funes sonitum edunt. Cf. gjalla. In prosa occurrit: de corvo, ÓT. c. 28; de taurro, ÓT. c. 37, Eb. 63; de homine, F. VII 171.

GELLIR, m., taurus (gella), SE. I 588, 1. — 2) gladius, SE. I 563, 2. Cf. gillir.

GELMINGR, m., pars aliqua gladii, SE. I 568, 3; quo loco SE. II 620 habet una voce sverðgellingr.

GELMIR, m., accipiter: gælmie stallr, statio accipitris, manus, SE. I 600, 1, vide gælmir 2. Per metathesin prodiit e gamall; vide composita, bergelmir, eingelmir, þrúðgelmir, úrgelmir; hvergelmir, vaðgelmir; (skalgelmir?).

GELMIR, m., aquila (qs. vetustus, annosus, a gamall), SE. I 490; gælmis hamr æzvæa aquilinæ SE. I 306, 2. 492, 2. — 2) accipiter: gælmis stallr, statio accipitris, manus, SE. II 499, 4, vide gælmir. Sic variant hodie gæmlingr et gæmlingr, agnus annotinus.

GEMSEIÐR, m., gladius, SE. I 600, 1, forte a gem = gim, ignis, de splendente clipeo, et seidr, ignis, nam ignis clipei est ensis; vel potius mendum est pro gannseidr, piscis pugna, gladius, quæ lectio est SE. II 499, 4, et lect. Cod. Worm. ad SE. I 600, 1.

GEN, id. qu. gegn (Germ. gen, unde redupl. gegen): i gen vicissim (Dan. igjen), var. leot. Söll. 21. Vide gin, præpos.

GENGI, n., comitatus, (gánga): rámr or þetra, on illt of gengi præstat locus vacuus malo comitatus, Isl. I 82. Hinc in prosa proverbium, án er illt gengi, nema heiman háfi malus ábest comitatus, nisi adhibitus domo, Nj. 17; quod sic effertur Dropl. maj. c. 30, er ills gengis án, nema heiman háfi. — ß) comitatus auxilii ergo, copia: smkja netan

at höf með gengi *cum copiis ad antrum succedere*, *Si. 6, 3*; fór móti hersi með jöfna gengi, *peri numero copiarum stipatus*, *ÓT. 20, 1* (*SE. I 442, 5*); njóta marga gengis *negnum habere copiarum numerum*, *Mh. 2* (*F. VII 178*); hraust gengi drengja *fortium virorum comitatus*, *Mh. 3, 2*; gott gengi Norðmanna *strenuus comitatus Norvegorum*, *Hg. 33, 3*; plene, líðu gengi heidíngja *copia auxiliare paganorum*, *G. 52*; gengi góða, *comitatus deorum*, *numerus Monoheroum in Valhalla*, *Hg. 33, 10*. *Adde*: stiga á skip með framlikt gengi *cum ezimiss copiis*, *Ód. 21*; reka hernað með gengi þjóðar, *Ód. 6*. — γ) *auxilium*: missa gengis þrænskra drengja *auxilio destitui*, *ÓT. 123, 2*; hugginn gengi *auxilio defectus*, *Grm. 50*. — δ) *successus*, *fortuna*: gengi þengils vöx, *successus regis erui*, *rex magna fortuna usus est*, *Mg. 31, 5*; vex hverr af gengi *quisque successus crevit*, *SE. I 636, 2*, *quod A. 12 est góðgas hverr af gengi, quisque adspirante fortuna celebratur, nobilitatur, ornatur*.

GENGILBEINA, *f.*, *serua, ascilla* *Rm. 10*, (*qu. pedambula, ambulatrix, a gengill = gangul et bein, crus, pes; quoad compositionem cf. hodiernum hengilmæna, ab hánga et mæna*).

GENGILEYST, *n.*, *defectus comitatus*, (*gengi, leysi a laeus*), *solutio*, *Sonart. 9*.

GENGILIGR, *adj.*, *transitu facilis*, (*gínga*); *sic* *Sks. 2*, *villistigar sýnduz gengiligastir*. *Neutr.*, *gengillikt iðu facile: vax gengillikt at gánga í gógu her þeirra haud facile fuit obviam ire copiis eorum*, *ÓT. 26, 3*.

GENGINN, *perf. part. act. et pass. v. gínga. Sensus pass., permensus, permeatus, perfusus, vide undgenginn, it. in prosa, ryðgenginn rubigine obsitus, Eg. 36*.

GENGN, *m.*, *antiqu. id. qu. gánger, gengi* (*cf. gengr, m.*), *itio, it. exitus, successus*: varst mér at kenna um þann gengn sverða senna, míki *non imputandus erat ille pugna ausus, ego in causa non fui, quare pugna talem exitum haberet*, *Korm. 11, 3*. *Est in vulgari sermone similis forma, sed sem. gen., gengr, quod dicitur de gregibus piscium terris adnatantium. (cf. sólmn, sólmr)*.

GENGR, *adj.*, *a gánga, 1) act., qui ire potest, v. c. hann var illa gengr, meðan hann lífti, agre incedere, gressum facere potuit, F. VII 208*. — *2) pass., qui transiri potest, vide torgengr; it. impers., traulla er gengt í is af vár glaciás verno tempore agre (non sine periculo) transiri potest, A. 12*.

GENGR, *m.*, *id. qu. gánger, gengi, successus, fortuna: gengr fæst af því inde fortuna pariter, Pál. 12, 1; cf. gengr*.

GENGU, *perf. inf. act. v. gánga*: þar bykk fæst inn frwka | fylking Haralds gengr, *Hk. 76, 1* (*F. VI 340, 1*).

GENJA, *f.*, *securis*, *SE. I 569, 1*, *a gana rure; eadem forma est in voce composita þrúdgengja, nomen navis, Sturl. 5, 36; cf. Hgð. 81*.

GER, *adv.*, *id. qu. gerva, omnino, Ísl. II 200, 1. 256, 1*.

GER, *adv.*, *heri, Mg. 31, 10. 32, 2; it. 1 ger, id., Hm. 2. 29; cf. gor, gorr*.

GERA, *f.*, *fluvius, SE. I 575, 3*.

GERA (*geri, gerða, gert*). *v. a., facere; perf. inf. act. gerða; part. pass., gerðr, gerr, vide suis locis*. *Gera styr, facere pugnam, pralium committere, pugnare, ÓT. 97, 2, ÓH. 14, 2; g. sverðleik, id., ÓT. 31, 1; g. geirþey, id., ÓT. 25; g. snertu, id., F. VI 169, 2; g. hugins drekka parare convivium corvo, Hg. 31, 4; g. snertu, acrem pugnam facere, acriter dimicare, ÓH. 50, ubi nota, gert hugðak svá snertu, pro hugðak menn hafa gert snertu svá puto tam fortiter pugnatum esse; gerði, in versibus paribus, ÓT. 97, 2, ÓH. 14, 2, Mg. 15. Gera sér vað lineam (piscatoriam) sibi adornare, Hým. 21; g. sér ánger at e-u agre ferre aliquid, Korm. 14, 2; gerir eyvið sér | öld at móti, nihil contra se facit, i. e. nulla in re cupiditatibus resistit, Merl. 1, 57. — β) *mittere, láta gera eptir lækni medicum arcessere (prop., curare mittendum, qui arcessat), Hugs. 20, 2. — γ) gera hróðr of e-n carmen laudatorium facere in aliquem, SE. I 466, 3: orð geri ek drós til dýrdar, Mg. 1, 5. — δ) geraz, feri, accidere, G. 20; geraz gláðrlatari, G. 44; geraz verðr dignum esse, Mg. 15. Þenna mann hefir of gervan glíkan Steinari hie vir similis est Steinari, Korm. 12, 1, quæ phrasis forte ducta est ab usu hujus verbi impersonali in activo, v. c. hann gerði sólvan, pallidus factus est, palluit, Vigagl. 7; sjá gerir úferan, FR. I 122. — 2) periphrastice, cum infinitivo: gerði glymja = glumdi, H. 9, 2; gerðat vægjaz við sibi non pepercerunt, ÓT. 125; ef hon koma gerði (i. e. kæmi), si veniret, Völk. 5; ef okkr góð um sköþ gerði verða si nobis bona fata evenissent, pro ef sköþ yrði okkr góð, Bk. 2, 55; gerðit vatu vægja nihíl aqua (de violentia sua) remittebat, Am. 21. Interdum et in prosa, ut FR. I 122; eigi gerir hugr minn hlægja (pro hlægja) við honum. In pass., eodem sensu: gerðis hann at huggva, i. e. hann hjó ictum intentavit, F. I 181, 1, ubi tamen gerðiz resolvi posset in gerði sík, paravit se, paratum se ostendit ad cadendum; geriz at smíða fabricare instituit, Merl. 2, 6. — 3) in compos., misgera. — 4) vide formas: gerva, geira, geyra, geyrva, gðra, gðrva, gðora, gðorfa, gðörva.**

GERFA, *adv.*, *penitus, omni ex parte (a gerr), plene, perfecte: gerfa allr, penitus omnis, universus, id. qu. gerfallr: léstu herjat gerfa alla Sælund, F. VI 175, 1, vel léstu gerfa herjat penitus vastasti; nita gerfa, penitus negare, denegare, pernegare, F. VII 80, 1*.

GERFALLR, *adj.*, *omnis, universus, cujus-cunque generis: blómi heilagra dóma | gerfallra má hon kallaz flos sacrarum rerum illa (S. Maria) merito appellatur, Mh. 6. Neutr. gerfallt cum compar., multo: guð er eun gerfallt vðri | gæakufylðr deus vero optimus multo (v. omni ex parte) prastantior est, Has. 35*.

GERFAR, *f. pl.*, *v. gervi*.

GERFETR, *m.*, *in SE. II 494 supra scrip-*

tum est voci hrygr, (equus Helæ); ibidem vacuum est spatium post dŕna et ante hani, ad quod spatium si referendum est gersetr, gallus Helæ est.

GERI, m., lupus Odinis, SE. I 126, Grm. 19; lupus in genere, SE. I 476, 3. 591, 2, Sk. 3, 4, Krm. 3; gera beita, esca lupi, cadaver, OT. 130, 1; gera ildr, potus lupi, cruor, SE. I 480, 1. — 2) corvus, SE. II 488. 571. — 3) nomen canis custodis, Fjölsm. 15. — 4) a gerr, cupidus, avidus, quod et in compar. usitatur in phrasi, þær eru augn gerari en maginn, oculi tui ventre sunt avidiores; in eos, qui pransuri superfluam ciborum copiam requirunt (ex Synt. Bapt. sub v. gjarn).

GERJUMZ, Korm. 11, 7, proprie videtur significare, concupiscimus, adpetimus, a verbo absol. gerjaz, (gerr, avidus). Sed contextus postulare videtur notionem sperandi, cum cupiditate voti potuendi conjunctam: gerjumz hins, at heima hörfit munak sitja, spero fore, ut feminam domi suæ visum eam.

GERKIR, m. pl., id. qu. Girkir, Græci, G. 41 (F. V).

GERLA, adv., omnino, plene, perfecte, F. I 169 (gerr).

GERNINGAR, f. pl., veneficia, Ha. 324, 1, id. qu. gjörningar (a gera, incantare, fascinare); junguntur galdrar et gerningar, OT. 69.

GERR, part. pass. v. gera, factus, inserit v ante i, a, u, v. c. gervir, gervar, gervum: eskiaskar hafa nær gervan mik őrvendan, haud multum abest, quin me vita spoliarint, Fbr. 49; hefir sér um gerva sali fecit sibi palatia, Grm. 5. Fem., ger, GhM. II 358; (gervir máleldr ignes accensi, GhM. I 678). It. neutr. pl., ger munu gjöld þeim, er byrjar őrflugmæli calumniator poenas dabit, G. 58, sed gerr, Has. 42, ubi: őrngum má hlýða, nema bæti gerr verk, patrata facinora, commissa peccata. Forma gertr occurrit GhM. I 680. not. 3, ubi in textu gōrr. qu. v. — β) ut adjectivum, cum gen., gerr galdrs ab incantationibus instructus et paratus, SE. I 292; it. in prosa, fem. ger at sér um mart multarum rerum perita, GhM. II 358, vide gjōrr, geyrr; cum inf., gerr at bjōða gull paratus aurum offerre, Gha. 17. — γ) perfectus, absolutus, consummatus, adcoque totus: gerntan dag toto die, Skf. 30; geratr grefs gertir, custos rutri absolutus, i. e. veri nominis rusticanus, OH. 92, 8. — δ) in compositis: algerr, bráðgerr, forngerr, hálfgerr, skjótgerr, sanngerr. — ε) gerr, compar. adv., vide sub gerva

GERRA, 2. et 3. s. præs. ind. act. v. gera, cum a neg., pro gerir-a; non facis, facit: þú gerra sekja eloqui detrectas, Sk. 1, 20; gramr gerra hlifa sér rex sibi met non parcat, Hg. 26; it. cum unico r, gerat Þráinn vægja non cedit, Nj. 89. Gerr pro gerir, Grág. I 413. 484; vide gerra.

GERJÁLMR, m., strepitus hastæ, pugna, (gerr = geirr, jálmr), id. qu. geirjálmr, lectio Morkinsk., F. VI 318, 2.

GERRÞRIFUL, f., pugna (= geirþrifal), SE. II 619.

GERSIMI, f., Gersimia, filia Freyæ, SE. I 557, 1, Y c. 13.

GERSKATTU, ne fueris, imper. pass. v. gera, cum neg. at et suff. þú, GS. 11.

GERVA, id. qu. gera, facere, inserto v, tantum in præsenti; infn., g. fjörvaltan vita privare, OH. 156, 3; at gerva ból malum committere, Sk. 3, 3; ind., gervi ek slikt at málmum id commemoro, Mg. 36, 2 (Cod. Fris). gervir þurra, siccos facit, siccat, exsiccat, Merl. 1, 10; gerva svá færri pauci sic agunt, Am. 60; pass., gervis (i. e. gervis) fiskum fjörtjón at því ab eo exitium paratur piscibus, Merl. 2, 89; inf. act., gramr bjóst at gerva zunni paravit se ad faciendum pugnam, F. VI 437, 2. Vide hriðgervandi.

GERVA, adv., omnino, omni ex parte, plene, perfecte, exacte, (gerr): frétta g. certo audire, F. III 3, 1; muna g. probe meminisse, Am. 77; reyna g. ad plenum experiri, Am. 76; segja g. plene narrare, Sk. 1, 25; kunna g. probe nosse, Harbl. 7; ráða ölla g. plenam potestatem omnium rerum habere, OH. 140, 1; gánga g. upp í borg, OH. 16, 3, ubi forte est cito, cf. gjörva. Compar., gerr, amplius: segja g., Sk. 1, 8; superl., gerst, exactissime, diligentissime, penitus: sjá sem gerst við grunum quam diligentissime sibi cavere a suspicionibus, Hugs. 32, 4; finna gerst optime sentire, OH. 240, 1; láta gerst penitus amittere, Bk. 2, 10. In compos., fullgerva. ózerva. Vide et gōrva, gjörva.

GERVALLR, adj., omnis, cunctus, universus, (gerva, adv., allr), Am. 43.

GERVI, f., pl. gervar, ornatus, apparatus, habitus, amictus: brautintja gervi, habitus circulatorum, Harbl. 5; eykja gervi, ornamenta jumentorum, frena, Y. 23, 2; pl. þesvar gerfar hæ vestes, FR. I 248, 1, de tunica. In prosa, fargervi, f., instrumenta itineris, apparatus equorum et navium, SE. I 544; létu þeir Egill bera inn fargervi sína í búð, Eg. 84; handagjörvi sína chirothecas suas, So. 12. 23, Fbr. 30 (GhM. II 322); kaupmanns gervi habitus mercatorum, F. V 285.

GERVIDRAUGR, m., qui facit, (gerva, facere, draugr): gervidraugar Ekkils els, gestores pugnæ, præliatores, viri, Fbr. 44, 3 (GhM. II 402).

GERVIR, m., qui facit, efficit, (gerva): himna g., creator calorum, deus, Christus, þingarr kross himna gervis, cruz Christi, G. 62.

GERZKR, adj., Russicus, (Garðar), F. VI 47, 1; vide girzkr.

GERÐ, f., factio, confectio, effectio (gera). — α) fabricatio, ædificatio: ok þángat | til þeirrar gerðar | samnar mörngum | mildingr smidum, Merl. 2, 6, ubi præcesserat, geriz traustan tara | tiggj at smíða. — β) plur., gerðir, facta, facinora, res gesta: gullvörpuðr viðr grams hrið holla sér með gerðum rebus præclare gestis favorem sibi conciliat aulicorum regionum, SE. I 406, 5; drengilligr í gerðum ad res gerendas fortis, Skáldh. 1, 13. — γ) in composi-

tis: eldgerð, heimangerðir, lofgerð, málsgerðir, óðgerð, ölgerð, tilgerð, undirgerð, viangerð. *Vide et formam gjörð.*

GERÐ, *f.*, *Gerda, dea Asis* (*id. qu. Gerðr, abjecto r*): Gerð hánga leygjar líðar, *dea anxuli, femina, Eb. 28, 1. Sic in prosa saepe Sigríð, Astríð, etc., pro Sigríðr.*

GERÐ, *f.*, *id. qu. gjörð. cingulum, (gerða), uona, vide composita, bűðgerð, fertilsgerð, helsgerð, hólmgærð, umgerð.*

GERÐA, *f.*, *tunica muliebris (Norvegis giarda; vide giarða): gerðu eik, arbor tunicae, mulier, Hít. 19, 2.*

GERÐA (*gerði, gerða, gert*), *v. a., sepire, sepimento munire, circumdare, (garðr): gramr, sá er gerðir grund, rex, qui terram (classe) circumdat, Hh. 73, 1 (F. VI 331, 1); gerðut skeiðum fyrir jörðu terram navibus circumdediati, Hh. 73, 2; oddherðir fat gerða lönd sins föður rűndum puginator provincias patris sui clipeis (navibus armatis) cingere instituit, Fsk. 48, 1 (vide Skl. I 188).*

GERÐAR, *f. pl., apparatus, ornatus, inpr. ornatus militaris, armatura, Hg. 33, 17; vasa hafa þeir ok allar gerðar, Skaldh. 5, 43; Hárs (Hálfs) gerðar, ornatus Odinis (Hálvi), lorica, F. VI 448, 1 (OK. 9, 4); gerða el. procella armaturæ, prælium, elherðir gerða puginator, ÓT. 40, 2, sed vide F. XII ad h. l. et lect sub gerða, sepire. Cf. gervi, f. et görvar. Vigagl. 8: gerðar hans, er hans hafði bæði feld ok spjót.*

GERÐI, *n., sepes, sepimentum: Fróða gerði, sepes Frodií, clipeus, baugr Fróða gerðis, ora, margo clipei, Fróða gerðis hauglestur, marginem clipei dissecans, præliator, Korm. 6, 3, vide garðr 4 y.*

GERÐIHAMARR, *m., rupes cingens, (gerða, cingere, hamarr); sic gerðivűndr, sepimentum, sepes virgoa, Gþl. 379; gerðihamarr ársíma grundar, rupes frontem præcingentes, supercilia, Eg. 55, 4 (SE. I 518, 3), cf. ársími.*

GERÐR, *f.*, *Gerda, Gymeris f., Freyo nupta, SE. I 120, Hyndl 28, inter Asidas numerata, SE. I 208. 556, 2; elja Gerðar Frigga, SE. I 304; Gerðr með brugðnu sverði, dea stricto gladio armata, Bellona, DrþS. ut geirvíf, sverða snót. G. garða, dea corollarum, femina, GS. 31; G. svarðar (comæ), *id.*, SE. II 500, 3; G. gims (ignis), *id.*, ÓT. 43, 3; G. gollhrings, *id.* Hh. 15, F. VI 169—71; G. ins gjalla gulls, *id.*, Eb. 63, 2, Sturl. 1, 23, 1; G. greipa glóðar (æuri), *id.*, Korm. 27, 4. In compositis: amgerðr, eldgerðr, fallgerðr, hűrgerðr, hrimgerðr, imgerðr, mjófsingerðr, ölgerðr, snyrtigerðr.*

GERÐR, *perf. part. pass., v. gera; hinc harðgerðr. — 2) F. II 324, 2 (ÓT. 128, 1), acciperam (F. XII) pro gerr, fortis, strenuus; forte jungenda: Hyrníngur, er gerði vűr blám hjűrvi, fekk gott orð, H., qui aciem lividi ensis inflexit (fortiter pugnavit), egregiam famam consecutus est.*

GERÐU, *perf. inf. act. v. gera: ek frá gullakerði gerðu geirþey audívi regem commisisse prælium, ÓT. 25; hykk gram gerðu*

gága upp í skip naves conscendisse, ÓH. 48, 3; ek frá Mörð Gþju gerðu gunnhríðir, Nj. 23, 1; veitk hílmi gerðu hűrd hugina jól scio acre prælium a rege factum, F. VI 255, 1.

GERÐU, *Hít. 19, 2, gen. s. a gerða, f., quod vide.*

GESNI, *f.*, *animus, SE. I 542 (SE. II 467 gəsni; II 550 gessni; II 613 gersi), vide geðsni. Num = geskni, f., animus mordax (B. Hald. Lex.)? v: = keskni.*

GÆSS, *f. pl., a gaa. vide supra.*

GESSA, *f., femina gigas, SE. II 615.*

GENTILJA, *f., femina gigas, Cod. Reg. SE. I 551, 2 (omissum in ed. Holm), a gestill. Vide gestþilja.*

GESTILL, *m., regulus maritimus, SE. I 546. II 154, 2; gestils álftr, cygnus reguli maritimi, navis, Eg. 60, 3; gestils hestr (equus), *id.*, Ha. 318, 3; gestils geiri, ignis piratæ, gladius, njótrr gestils geira, vir, Vigagl. 27, 2. Occurrit et in nomine loci Gestilreindir, prope Lenam in Gothia occidentali, Sturl. 4, 22. Vide compos., fjallgestill.*

GESTMÓINN, *m., gladius, SE. I 567, 2 (II 560 gestmórenn).*

GESTR, *m., advena, hospes, Vafþr. 9, Söll. 2, Fjűlm. 45, Hávam. 2. 7, ÓH. 92, 7; dat. gesti, sed gest, Hávam. 31 (cum art. gestnum, F. XI 193); F. II 9. 250, 2; plur. gestir, viri, SE. I 560, 2 (emissarii, speculatores).*

GESTRISINN, *adj., hospitalis, (gestr, risinn), Nik. 31.*

GESTUMBLINDI, *m., nomen Odinis, SE. II 473. 556. = Gestr hinn blindi, cæcus ille hospes, FR. I 463—87. 531—33. Gestblindus, Saxo, ed. Steph. p. 90.*

GESTÞILJA, *f., femina gigas, id. qu. gestilja, Selk. 5, ubi: sotti sidan reitti | seims gestþilja heima | vűst, svá at fűtir misti | undfleins þegar greina dein furiosa gigantís hominem domi visitavit.*

GETA, *f., alimentum, cibis, esca, dapes, (geta, largiri): gláðr varð gera bróðir getu frater lupi esca delectatus est, Krm. 16, cf. gát. Hodie usurpatur aukageta cibis extraordinarius; harkageta cibis rűlior, Sturl. 3, 24; verðgetur, f. pl., hospitalítas, cibaria, Vigagl. 12, Fbr. 8.*

GETA, *f., conjectura, (geta conjectare): sanna getu e-s conjecturam alicujus veram esse comprobare, Eb. 40, 2 (AA. 232), Hít. 12.*

GETA (*gect, gat, getit*), *v. a., adipisci, nancisci, potiri, obtinere, percipere, accipere. Forte prima notio est, manu capere, arripere, in manus sumere (Lap. kăt, manus): en hann Brynhildi bað hjálml geta Brynhildam jussit galeam capere, Ogr. 18. — 2) nancisci, adipisci: geta vűpn, arma nancisci, obtinere, Mg. 34, 5, = fá; g. kű. Hávam. 70; g. tein virgam acquirere, Skf. 32; g. hver lebetem, Hymk. 4; g. lær femore (esca) potiri, de lupo, Hávam. 58; g. sylv, haustum accipere, Hávam. 17; g. (drykk), *id.*, Gha. 24; g. drenzi, húskarl. ÓH. 27, 2. 41, 2; g. aura divitiis potiri, Vűlk. 12; g. gűaford conditionem uxoriam adipisci, Alo. 6. 7 (geta konu nuptiis femina potiri, Jűmsv.*

3, et g. konu til handa e-m conciliare cui uxorem, Vigagl. 11); g. mægð adfinitatem (adfinis) obtinere, Am. 52; g. orðstír samam consequi, Höfuðl. 6; g. sér orðstír, Hávam. 76; g. hróðr, F. I 267; sine objecto, Hávam. 4; g. sér lof ok líknaði sibi conciliare laudem ac propitios sermones, Hávam. 8; g. sér góðan heimiskvið, Bk. 1, 25; g. sér slíkan sefa, Hg. 33, 19; g. hug, Fm. 19, Hg. 26; g. gjöfund liberalem esse, SE. I 708, 1; g. fremdar vði eximíæ indolis esse, F. III 27, 2; g. beata vit optimo genere natum esse, ÓH. 28, 2; g. þögn silentium nancisci, Höfuðl. 3; g. orð af e-m responsum ferre ab aliquo, ÓH. 92, 5; geta gott af e-m, bonum adipisci, commodum obtinere ab aliquo, Hávam. 44, 45; g. lát þegjandi, Hávam. 105; g. vásbúð udos labores perpeli, Eb. 40, 4 (AA. 236, 2); g. gjöld drykkjar potionis præmium reportare, Grm. 3; g. góðs laun af manni benignitatis præmia ab aliquo referre, Hávam. 125 (= fá, 119); g. gjöld orta verborum poenas auferre, Hávam. 65. — Part. pass., getinn, adquisitus, paratus: et hrafni af ná getnum, ÓT. 56, ÓH. 187, 1. — β) adsequi, accidere, incidere, c. acc., de telo accedente, er þann gram of geta skyldi sleyngrúprel sleipnis verðar, in satis fuisse, ut ille rex a coniecta fæni furcula percute-retur, Ý. 21, 2. — γ) gignere, procreare, suscipere liberos (quasi prolem adipisci): de femina, óndrís gat sonu við Óðni ex Odine genuit, Ý. 9, Ghe. 41; g. börn liberos procreare, Vafpr. 32; sonu, er hann hafði getna quos progenuerat, Sk. 3, 8, Lokagl. 35. 36, Vafpr. 33, SE. I 118, 2, Hyndl. 36; getinn, natus, Hyndl. 18; vide raungetina. — 3) dare, præbere, largiri, cum dat. pers., acc. rei: g. manni sumbl cænna præbere cui, Lokagl. 8; gátut gríðar sóta gólig faung largam prædam lupo dedisti, ÓH. 187, 2; þeim, er hana gat seima quibus opes largitus est, Hh. 28; get þu völdum vel egenis largi-gier præbeas, Hávam. 137; geta e-m heiti nomen alicui dare, Nj. 44, 3; in prosa: get þer vel at borði þínu mensam tuam laute exstruas, Sks. 20; þau biðja goðin, at þau gæti (i. e. gæfi) sér barn, ut sibi prolem darent, FR. I 117. — β) impers., cum acc. subjecti: milding síst getr, rex minime datur, est, existit, SE. I 702, 1 (Ljósv. 17); absol. cum infn., þýja getr fugere licet, ÓH. 178, 2. — 4) geta illa male cedere: ofrmæligi hygg ek at illa geti nimiam loquacitatem opinor male cessuram esse, Vafpr. 10, cf. Orkn. p. 194, geta sér illa i e-u male sibi consulere aliqua re; geta illa frá e-m fyrir e-t graviter puniri ab aliquo ob aliquid: þjóð gat illa frá stilli fyrir sanna afgjörð homines justorum criminum graves regi poenas dederunt, Hh. 12, 2 (F. VI 162). — 5) facere, curare, administrare: g. vidrnám resistere: g. vidrnám vöru, timori resistere, metu abstinere, intrepidum esse, F. XI 137, 2; g. manni fótlaug, pedum lavacrum procurare cui, pedes lavare cui, Hund. 2, 37; vér gátum stillis lof sem steinabrú fecimus laudem regis (durabilem) sicuti pontem lapi-

deum! SE. I 470, 3; ek gat gullskata tög-drápu feci de rege carmen productum, SE. I 408, 2; þat getr mörum Rafni lík hoc illustri Ravni funus (mortem) procurat, Ísl. II 249, 1. — 6) impers. pass., cum dat. pers., mér gett at því mihi placet, hinc: lát þer gett at göðu, fac, bonum tibi placeat, Hávam. 130. Sic et Hugm. 29, i lo-gendum est, sé þer (non þin) v at göðu getit. Ceterum de hac phrasi in prosa vide F. II 25. VI 270. VII 104. — 7) contingere, cum infn.: hvars hann getr svást at sjá sicubi ei contingit suave quidquam cernere, Fjölsm. 5; þeim er eiga getr, illi, cui possidere (gladium) contingit, H. kat. 9; ok þá eiga gat Rígr at heita atque tunc ei conti-git nomen Rígi, Rm. 42; er slíkt getr fæða jóð cui talem gignere prolem contingit, Am. 103. — β) periphrastice, v. c. gatk unna, i. qu. unnak amari, Og. 18; sic Söll. 6, Korm. 3, 2, 24, i, Krm. 8, FR. I 484, 1, F. II 52, 2, Mg. 1, 3, ÓT. 17, 41, Hh. 34, 5, Nj. 156, SE. I 254, 5, 322, 1, Sturl. 7, 30, 3. — γ) cum part. pass. v. supino: posse, gátat spanit Danmörk und sik non potuerunt De-niam sibi subjicere, ÓH. 159, 1; hann getr þegit illum mönnum ák ok fríð af Guði ille omnibus hominibus annonam et pacem a deo impetrare potest, ÓH. 259, 9; bód gátat utillir stöðvat, þó at vildi, Fsk. 173, 1; engr gat lokit hánun svá ferán, F. III 103 (F. XI 21). — 8) cum genitivo: a) memorare, commemorare, mentionem facere: opt skal góðs geta cræbro boni mentio faciendaa, Há-vam. 103; Am. 53, Harbl. 14, Lokagl. 20, 53, Hg. 33, 19, ÓT. 120. — b) conjicere, conjecturam facere, Skf. 24, ÓT. 130, 3. 4. Vide ofgetinn.

GETA (geti, getta, gett), v. a., id. qu. gæta, observare: g. segls, F. VII 340, 1, v. gæta. — Getaz bis occurrit, Am. 20, 60, o: gettiz þess Glaumvör, at veri grand svefna, observavit id Gl., quod esset noxa somniorum, Am. 20, ubi FR. I 213, Glaumvör segir drauma sína marga. Gettiz þess Högni, (gerva svá færri), at árna ánaudgum at undan gengi, animum induxit Hognius (sic sane pauci agunt) pro servo intercedere, ut, Am. 60, ad quem locum FR. I 218: þá mælti Högni, sem færrum er tíðt, þá er i mannaun koma, hann árnadi þrælaun lífs. Cf. gætas svó gæta.

GÆTA (gæti, gætta, gætt), v. a., curare, observare, custodire, (gá, unde gát, n., cura): gættu geita (gen. pl.), capras custo-dierunt, Rm. 12; gæta segls völu curare, de nautis, Sic. 5, 2, ubi F. VII 340, 1 gæta, sec. Morkinsk.; gæta varð hon tængu i góma báða necesse illi erat caute lingua uti, Am. 9, cf. gómr. — β) cum acc., gæta fríð pa-cem servare, Ha. 293, 3; sá er gætir lands-fólk qui hominum curam gerit, G. 16 (F. V), ubi Hkr. habet landsfólks (gen). Bl. membr., gúð baud þeim boðorð sín at geta deus illos jussit præcepta sua observare. Gæta fótur (acc. pl.), jejunia observare, Ag. — 2) gætas, de diis, qui concensis tribunalibus, um þat gættuz (gettuz, SE. I 64, 1) de ea re dísi-

berabant, *Vsp.* 6. 9. 21. 23; *Sf.* hoc contextu vario modo eandem rem exprimit: leita ríða I 134, ráða ráðum sínum I 134, rétta löma sína I 62. Vide mox ante getas, sub geta (*zeti. zetta*).

GÆTIGAUTR, m., qui custodit, (*gæta, gautr*). *custos, possessor*: *gætigautar geira, custodes hastarum, præliatores, milites, viri*, *Hg.* 27, quo loco construendum est *sec. lecti. membr. E.*, et *Fsk.* 28, 1: þá er ústírflinn of rak Eiríks arfa á sjá; nú tregr grams fall alla gætigauta geira nunc mors regis omnes homines (*cives*) contristat.

GÆTIMADR, m., vir diligens, attentus, *SE. II* 611, pro *gæimadr*.

GÆTINJÖRÐR, m., qui custodit, (*gæta, Njörðr*), *custos, possessor*: g. *geirbrikar, custos clipei, præliator*, *Fsk.* 37, 3, vide *Fróði. G.* hlunnviggs, *custos navis, gubernator navis bellicæ, dux, imperator*, *ÖT.* 97, 3 (*AR. I* 287, 3).

GÆTINN, adj., *circumspectus*, (*gæta*), *Hæm.* 65; g. *at gæti, animo circumspectus, Hæm.* 6; *gætin sveigar, v. sveigr* 3.

GÆTIR, m., *custos*, (*gæta*): g. *hjarza (montium), gigas*, *SE. I* 280, 3; g. *geira síka (clipei), puginator, vir*, *Eb.* 19, 9, *Sturl.* 4, 31, 1; g. *glamma sóta garðs (clipei), id.*, *ÖT.* 13, 2; g. *grafs (rutri), rusticus, ÖH.* 92, 8; g. *gullhrings, vir, Vigl.* 5; g. *gama, custos virorum, rex, ÖH.* 118; g. *háseta (solitorum), rex, Ha.* 318, 1. 326, 2; g. *lands, præfectus terræ, dynasta, F. III* 99, g. *Noregs rex Norvegicus, F. II* 312, 2; g. *nórðsetra, id., Ha.* 319, 3; g. *vegmæta, custos, possessor rerum pretiosarum, de rege, Ha.* 321, 1; g. *hjolla (sistri), sacerdos, Nj.* 103, 5; g. *sálma, custos animarum, episcopus, Gd.* 61; g. *himna deus, Gd.* 56; g. *glyggrann (cæli), Christus, Lb.* 28; g. *vegs vira hólta, id., Lb.* 13. In compositis: *hver-gætir, víðgætir (kerra gætir, auriga, SE. II* 160, *pros*). In plurali non occurrit.

GÆTNADR, m., *conceptio* (*gæta 2, γ*); *id. proles*: þágu *getnað af Kristi, (parentes) Christi beneficio prolem nacti sunt, Nik.* 7.

-GÆTR, *term. adj. derivati a gæta, vide* *igætr, sjallgætr, torogætr*.

GETTA, f., *puella, puellula, vox blandientis*: *Geirhildar getta, gott er ðil þetta, FR.* II 26 (*id. qu. genta, FR. III* 382. 389. 393, *u = at. Norv. jente puella*).

GÆTTI, n., *postis* (*gätt*): *hurð var á gætti, jausa v. foris adplicata erat posti, i. e. fores clausæ erant, Rm.* 2; *lukt var hurð á gætti, id., Skaldh.* 7, 15; *hné hagliga hurð at gætti, svá at inn komas eingi mátti, Kölludr.*; *hristum grindr, hjuggum gætti, FR. III* 21, 1, *concussimus fores, concidimus postes, in prosa anteced.*, þeir *hristu grindr ok hurðir, ok hjuggu á gættin, svá at frágengu lokur ok slagbrandar, er innan voru fyrir hliðunum. Distingvantur hurð et gætti, ÖH. c.* 151: *Arnljótr setti fyrir skálan hurð ok gætti, því at hon (trüllkonan) hafði þat allt frábrætt. Sed Rm.* 23 *videtur poni pro fore, jausa v. hringr var í gætti circulus inerat jausa.*

GETTIZ, GÆTTUZ, *vide sub* *gæta, gæta*.

GEYJA (*gey, gó, geyjat*), *v. n. et a., latrare, de cane*: *geyr Garmr. Vsp.* 40; *g. á móti e-m obgannire, Vegth.* 7, *ubi gó; infin., Am.* 23. — 2) *irridere*: *geat þú nð geyja ne hospitem irrideas, Hævam.* 137, *ubi geyja est 2. s. imper. cum neg., pro geyi-a. G. goð deos irridere, Nj.* 103, 4, *unde goðgá.*

GEYMA (*geymi, geymda, geymt*) *v. a., tueri, custodire, servare* (*gaumr*), *cum gen.: g. jarðar, terram tueri, defendere ab hostibus, ÖH.* 186, 5; *metaph., g. ein við löstum, cavere sibi a vitiiis, fugere vitia, Nik.* 41.

GEYMA, *F. II* 313, 1, *legendum est* *geйма, a geiml. qu. v., nam in hoc versu plena consonantia esse debet*: þeim *skævaðar geйма, quemadmodum, þeim sárjökuls geйма, Íslid.* 14.

GEYMIÁRR, m., qui custodit, *servat*, (*geyma, árr*): g. *geirs, custos hastæ, præliator, vir, Öd.* 27.

GEYMIÐIL, f., *dea custodiens, servans* (*geyma, Bil*): g. *salda, custos calyptrarum, femina, Eb.* 29, 2 (*GkM. I* 748).

GEYMIÐUNDUL, f., *dea servans, custodiens*, (*geyma, Góndul*): g. *gunnelða, servatrix, custos ensium, femina, de Bellona, GS.* 24.

GEYMINN, adj., *qui servare solet*, (*geyma*): *secreti servans, Hævam.* 65. In prosa, *F. IV* 46. 112. V 240.

GEYMIR, m., qui custodit, *servat, possidet*, (*geyma*), *custos, possessor*: g. *galdrs grimu, grimu, custos galeæ, puginator, vir, Eb.* 19, 14. 9; g. *geira stígs (clipei), id., Eb.* 19, 3; g. *hafhyra (auri), vir, Nj.* 99; g. *gullhringa, id., Ísl. II* 67, 1; g. *tjölnis elda (gladiatorum), id., Íslid.* 8; g. *brúna grundar silkis síma, custos vittæ sericæ frontalís, vir princeps, de Hakone dynasta, ÖT.* 16, 1; g. *sauða, custos ovium, opilio, Gd.* 31; g. *klerka, höfuðkirkju custos clericorum, episcopus, Gd.* 33, *Ag.*; g. *galdra, custos incantationum, de lemure, Ísl. II* 50, 1; g. *happs vir fortunatus, Plac.* 43; g. *gipta, id., Gdþ.* 35; g. *hygju vir prudens, Gdþ.* 37. In compositis: *dáðgeymir, hoddgeymir.*

GEYMIRUNNR, m., qui custodit, *servat*, (*geyma, runnr*): *geymirunnar gunnelða, custodes gladii, viri, Rekst.* 32, *F. II* 274; *geymirunnar undgjálfrs grálinna, id., Has.* 11.

GEYMIÐELLA, f., *quæ custodit, servat*, (*geyma, þella*): g. *gullhlada, custos vittæ aureæ, femina, Korm.* 17, 1.

GEYRNA (*geypni*), *v. a., manu includere*, (*gaupa*): *geypnr skjöldungr skepnu | skrins styrkliga sína | eru er hilmir hlýrna | heidþjalls saman alla, i. e. skjöldungr heidþjalls skrins geypnr styrkliga saman alla sína skepnu rex cæli omnes res ab se creatas manu fortiter includit, Lb.* 25. *Geypnandi skýstalls skrins, cælum manu includens, deus, Has.* 29, *vide skringeyppnandi, umgeypnandi.*

GEYRA (*geyri, geyrða, geyrt*), *v. a., facere, id. qu. gera; absol., versus condere*: *ok geyrða um vírða vörð feci carmen de rege, Eg.* 82, 3.

GEYRBÆNN, adj., *qui sæpe, adsidue rogat, flagitat, adsiduis rogator, id. qu. gjör-*

bæna, ÓH. 41, 3. Minus recte Hk. T. VI preces non irritas faciens, et NgD. 77, facile exorabilis. (geyr id. qu. gerva, görva, adv., bön, böna).

GEYRR, adj., id. qu. gerr, gjörr, etc. paratus, promptus: gott er til geysra at taka facile est arripere quod in promptu est, Hg. 33, 17 (Cod. Fris.), unde scriptio geirs, non a geirr, hasta, sed ad geirr, part. pass., factus, paratus, promptus, referendum est; geyrr (gerr, U.) illis hugar pronus ad iram, Hymk. 9. Vide sanngeyrr; excellens, Cod. Fris. Hk. 14, 1: g. jófurr. Geyrr, Eg. 44, 3, incerta lectio est, et debet esse getr, sec. plurimos Codd., vide rigna.

GEYHVAR, f. pl., = görvar, lectio membr. E., Y. 47, (AR. I 268).

GEYRVIR, m., qui facit, (geyra), var. lect. tou gjörvi, Eg. 62, ubi, bráð hykk þar fengi (malo fengu, fingi) geyrvi gnóga styrjar gjóðum sigfjóða, i. e. hykk geyrvi (acc.) gnóga styrjar fengu þar bráð gjóðum sigfjóða puto gestorem nullis prælii eo loco prædam comparavisse bellonarum volucris.

GEYRÐA, id. qu. gerða, cingere, circumdare, lect. membr. E, Hh. 73, 1. 2.

GEYRÐU, perf. inf. act. v. geyra, id. qu. gera. I 282.

GEYSA, f., femina gigas, SE. I 552, 1. II 554. (II 471 geysa). Vide geisa, gessa.

GEYSA, (-aða,-at), v. n., cum impetu ferri, ruere (id. qu. geisa), de vexillo: geysa vè fyrir visa vexilla ante regem feruntur, SE. I 664, 2.

GEYSA (geysi, geysta, geyst), v. a., vehementer in cursum concitare (ut þeysa): vantú geyst herskip af hlunni naves bellicas raptim ex falanga detrusisti, F. VI 23, 2; sic in prosa, de rogo: bálinu, er þeir höfðu áðr ákalliga uppeyst, F. XI 435. Geysaz, ruere, cum impetu ferri: hlýr geystiz prora ruebat, F. VI 23, 2; geystuz geirar traustir — fast af (malo at) firða brjóstum valida hastæ pectora virorum celeriter involarunt, Sturl. 7, 42, 2. Hinc part. pass. geystir, qu. v.

GEYSIHARK, n., strepitus vehemens, (geysa, hark), Sturl. 4, 26, 2.

GEYSILGR, adj., immanis, vehemens: g. róg, Gðß. 33.

GEYSITÍÐR, adj., valde frequens, permultus, (geysa, tíðr): geysitíðar dáðir permultæ virtutes, Rekst. 24.

GEYSLA, adv., contr. pro geysiliga, immaniter, vehementer; magnopere, Ísl. II 390.

GEYSTA, adv., a geystir, vehementer, ferociter, furiose: þeir gengu geysta at gunni furibundi in prælium ibant, Jd. 24.

GEYSTA, f., ventus, id. qu. gjósta; it. tempestas, F. VI 23, 1.

GEYSTR, perf. part. pass. v. geysa (geysta), vehementer incitatus; it. impetuosus, acer, promptus, epith. viri bellatoris: geystir, bððhraustr Knútr, Ha. 146; geystir vinn ek geira rósta sævus hastarum tumultum excito, Nj. 44, 4; fella geystan hjálmángrs gnýsvellanda impetuosum præliatorem, Nj. 30, 2 (AR. II 242); frá þessum geystum geirhessanda de

hoc feroce viro, Nj. 7, 1; propr., geyst stóð navis, magno ruens impetu, F. VII 67, 2; metaph., g. gráðr, percia fames, immanis aviditas, Nj. 59; geyst gaslok spicula magno impetu volantia, Merl. 2, 65.

GÆZKA, f., bonitas, virtus, (góðr). Hugsm. 26, 4. 34, 1; hafna hverskonar gæzku (scribitur gæzku), omnigenam virtutem rejicere, spernere, Merl. 1, 55; leyna gæzku, G. 13, ubi consonant sæzk — gæzku, i. e. fozk — gæzku. Vide goska.

GÆÐ, n., animus, indoles animi, ingenium: sá einn veit, er víða ratar, — hverju gæði stýrir gumna hverr, quo quisque ingenio præditus sit, Hávam. 18; uppi er þá gæð guma exserit se ingenium hominis, Hávam. 17. Hinc in plur., lítill eiu gæð guma minuti sunt animi hominum (ment minimis afficiuntur, Alectantur), Hávam. 53. — β) quoad intellectum, mens sana, ratio, prudentia, id. qu. vit: gættinn at gæði animo circumspectus, Hávam. 6; óminnis hegri stelr gæði guma suffuratur mentem hominum, Hávam. 13; heimta aprt gæð sitt rationem recuperare, Hávam. 14; vita til síns gæðs mentis suæ conscium esse, Hávam. 12; vita gæðs, Hávam. 20, id. qu. gá gæðs síns, Hugsm. 20, 1 (= gæta vits, gá sin, FR. I 196); sic gá einkis síns gæðs fyrir ofrátt, F. X 207; prudentia: ok þat gæð, er ek eijörða mér visa fjandr af vélöndum, sec. G. Magnæum, sagacitas indagandi, quinam veri sint hostes sub specie amicitia, Sonart. 23, ingenium, quo feci mihi certos (apertos) hostes ex deceptoribus (insidiatoribus); adtentio animi: deila e-m gæð animo adtento auscultare, Ísl. 2. — γ) quoad sensus et adfectus: blanda gæði við e-n, adfectum suum cum alterius adfectu contemperare, de coalescentibus animis amicorum, Hávam. 44; grunn at gæði, suspicio de sincero adfectu alicujus, cujus adfectus tibi suspectus est, Hávam. 46; de adfectu amoris: hafa gæð allt ok gaman toto adfectu ac voluptate (mulieris) potiri, Hávam. 100. 164, Harbl. 17; glerja (konu) at gæði ad amores pellicere, Lokagl. 20; grípa gæð sensus adficere, Skf. 31; grams dauði brá gæði | góðs úfárar þjóðar, i. e. dauði góðs grams brá gæði úfárar þjóðar, sensus mutavit, animos hominum tristes reddidit, Fsk. 67, 5. — δ) quoad voluntatem et constantiam animi: hildar gæð, animus bellicosus, virtus bellica, SE. I 250, 4; sed v. mörðr. Láta gæð fálma animum abjicere, HS. 1, 2, SR. I 432, 2.

GÆÐA (gæði, gædda, gædt), v. a., probare, laudare, celebrare (qs. bonum dicere, a góðr): gæði ek hárvæxt konúngrs, ÓH. 259, 1. — 2) augere, ornare (qs. bonum facere); a) ornare muneribus, donare: gæddi hirð (gulli), satellites auro donavit, SE. I 400, 3 (FR. I 111, 1); mik það hann gæða gulli rauðu, Og. 14; gæddi okkr gulli, Am. 68; hirðmenn gæddu hólí, laudibus ornati sunt, vel ornarunt se laude, i. e. multum gloriati sunt, sed prius præfero, Ha. 182, 1; Freyr hefur of gæddan Grjótbjörn at tjárafli opibus ditavit, SE. I 262, 2 (ubi Ad. 18, gnegðan); part. pass., Svafnis dóttur hringum gæddrar

annulis decorata, H. kat. 5. — In prosa, Grág. I 204, gæða dótr filias numeribus donare. — β) augere : gæða skjaldar gylm, augere strepitum clipeorum, pugnare, SÉ. I 668, 2 Cod. Reg. ; g. geirrið, id., Sturl. 9, 19, 2; vígs gæðendr, pugnam cientes, præliatores, viri, Nj. 40, var.; gæða gláum, augere lætitiám, lætum esse: traudr mun gláum at gæða grams herr, RS. 19. Intrans., í ma þú gæða nunc eo nonnihil accedet, Am. 67; sic GS. c. 12, et á mætti gæða, si quid ad id accedere posset. — γ) cibare, saturare, saginare : gæðdr varð hrafn, Hh. 33 (Cod. Fris. col. 180); Svoc. gæða signífest : 1) saginare (animal); 2) saturare, stercoreare (agrum), Dan. gæde. — δ) hospitio excipere : hneigisól hornflæðar kvæðat mæða gæða mik af heilu dízit se sincero animo me excepturam hospitio, GS. 18, ubi processerat, saumhlökk baud lofskreyti at ríða heim með sér. — ε) Vide composita : flæðgæðandi, fullgæðdr, úlfgæðandi.

GÆÐÆTIR, m., animorum confirmator, (gæð bætir); it. homonymice, id. qu. nomen propr. Tryzeye. Hg. 9.

GÆÐJARTR, adj., animi candidi, integri, generosus, Ag.

GÆÐBRÁÐR, adj., animo fervido, bellicoso, (gæð, bráðr, sed bráðgæðr, F. VI 195. 220): gæðbráðir Gautar, Ha. 146.

GÆÐFASTLIGA, adv., constanti animo, (gæð, fastliza), Nik. 41, ubi, geymdi hann sá g. við ofraun lasta.

GÆÐFASTR, adj., animo constans, fortis, (gæð, fastr) : gæðfastir rekkar, F. I 166, 1. Gæðastr í góðum verkum, Post. 163. Absol., pro viro forti : Get ek þess, er gæðastr gekk af blakki blás vandar (e naui), at lúta cum helgasta bólnekkjanda. Tómasi, RS. 2.

GÆÐFJALL, n., mons animi, (gæð, fjall), pectus, Hv. 3, ubi sic : Sú hefir einkagjöf grænkat | gæðfjöll líði öllu | erat seggja trú tryggva | tóm síðferðar blómi, i. e. sú tryggva einkagjöf (donum Spiritus Sancti) hefir grænkat öllu líði gæðfjöll (með) síðferðar blómi: trú veggja er-at tóm, pectora hominum virescere fecit flore virtutum.

GÆÐFJÖRÐR, m., sinus mentis, (gæð, fjörðr), pectus : gæðfjörðar lá, liquor pectoralis, g. lá Hildar-hj. gegnis (Odinis), carmen (ut Viðris munstrandar marr), SE. I 250, var. lect. sec. U. Vide hjaldregnir.

GÆÐFRAMR, adj., generosus, animosus, HR. 39.

GÆÐFRÆKN, adj., animo forti (gæð, frækn), in nom. Orkn. 5, 2, ÓH. 99.

GÆÐHARÐR, adj., animo asper, bellicosus, (gæð, harðr) : g. konúngur, ÓH. 92, 2 (AR. I 324, 1); gæðharðir landrekar, F. IV 13.

GÆÐHOSKR, adj., cordatus, (gæð, hoskr), FR. I 169, 1, pro gæðsvinnr, Bk. 1, 13.

GÆÐHRAUSTR, adj., animi fortis, (gæð, hraustr) : g. zunnána grennir, fortis præliator, vir, Sturl. 4, 10, 1.

— **GÆÐI**, n., derivatum a gæð, vide compos., hraðgæði, þunngæði.

GÆÐI, 3. pl. impf. conj. act. v. gá, animum advertere, Am. 7.

GÆÐI, 3. pl. impf. conj. act. v. gá, qu. v., Am. 70.

GÆÐÍNGR, m., vir illustris, Sturl. 3, 28, 1; princeps, rex, F. III 10, 2, Y. 22, 1 (AR. I 262); ræðit gæðlings remus v. remigatio regis, ÓT. Skh. II 195; g. inndróttar, princeps, præfectus aulicorum, rex, Orkn. 22, 5; de viro liberali : g. sofnis landa auri munificus, Vigl. 17, 7, ut öðlingr, höfðingi (vel forte rectius h. l. gæðingr est subst. verb. a gæða, largitor, dator, cf. bændingr). Plur., gæðingar, proceres, optimates, præfecti provinciarum et satellites aulici, Orkn. 83, 1, Hb. 11, 2; vinr gæðinga, amicus procerum, rex, Mg. 32, 4.

GÆÐIR, m., verb. agentis a gæða, 1) qui auget, incitat, ciet : g. zeirfirðar, zeirþíngs, odda regns, ciens pugnam, præliator, vir, Sturl. 3, 17, 2, Selk. 9, Gv. 5 (vide elmeiðr); g. ritorms, missor hastæ, vir, Sv. 18, 2; in plur. occurrit, G. 66, ubi hræslika þrimu gæðum, pugna concitoribus, viris. — 2) qui cibatur, satiat, pascit : g. gunnskára, pascens corvum, præliator, F. I 178. — 3) vide composita : böðgæðir, hjöræðir, hrafnæðir, rymgæðir, rymgæðir, sigrgæðir, sóknæðir, svangæðir, svörgæðir, veðrgæðir, þrifæðir.

GÆÐJADR, adj., indole præditus, animo hoc vel illo modo adfectus, (gæð, vide compos., fróðgæðjadr, harðgæðjadr, hundgæðjadr.

GÆÐKNÖRR, m., navis animi, (gæð, knörr), pectus, Ha. 255, 7, ubi acc. sing. gæðknörr.

GÆÐLEYSI, n., levitas animi, inconstantia (gæð, leysi a lauss), Sk. 1, 32, SE. I 542.

— **GÆÐR**, adj., derivatum a gæð, animo præditus, in compositis : blíðgæðr, dýræðr, harðgæðr, hraustgæðr, itræðr, lömgæðr, mildgæðr, stinnæðr, stórgæðr, svinnæðr, þunngæðr.

GÆÐRAKKR, adj., animo forti, (gæð, rakk), Grett. 95; var. lect. Ha. 326, 2.

GÆÐREIN, f., area animi, (gæð, rein), pectus; plur. gæðreinar pectora, SE. I 446, 4, sed vide sub mörðr 2.

GÆÐREYNIR, m., explorator, tentator animi, (gæð, reynir), sodalis, amicus, familiaris : g. herþruma Gauts, socius dei bellitonantis (Thoris), Lokiur, SE. I 290, 1.

GÆÐSKJÓTR, adj., animi promptus, animi fervidus, (gæð, skjótr), epith. Odinis, F. II 52, 2.

GÆÐSNARR, adj., id. qu. gæðskjótr, (gæð, snarr), Sturl. 3, 26, 1.

GÆÐSNI, n. vel f., animus, SE. I 542 var. 8. Vide genni.

GÆÐSNJALLR, adj., cordatus, (gæð, snjallr) : g. foldvörðr rex cordatus, SE. I 454, 2; de deo : g. guð deus sapiens, Lv. 7.

GÆÐSPEKI, f., animi sapientia, (gæð, speki), Vafþr. 19, cf. orðspeki.

GÆÐSTEINN, m., lapis animi v. sensuum, (gæð, steinn), cor, Ha. 267, 2, HR. 19.

GÆÐSTIRÐR, adj., animo aspero, acer, fortis, bellicosus, (gæð, stirðr) : g. skjálga hefnir, de Erlingo, ÓH. 186, 4; de aulico, Mb. 16, 3; gæðstirðir virðar, de militibus, Ha. 323, 3.

GÆÐSTÖRR, magnanimus, generosus, (gæð,

rice, regnum vastum (de *Ethiopia*); ginnan byrje urbs ampla; ginfæstum gifum donis amplissimis; ginfæst god, deus firmissimus, immutabilis, veracissimus (Ed. Sam. T. I Gloss.); in vulgari sermone hodierno ginfjara, maximus recessus maris, maxima salacia.

GIN, n., os hians, rictus, (gina); de rictu feræ: fell margr í gin úllf, multi in rictum lupi ceciderunt, a lupis discerpti sunt, i. e. in proelio occubuerunt, lupis præda futuri, Krm. 19; de hiantibus animalium capitibus (rostris inauratis), quæ navibus præfigebantur: gjálfr ljóp í gin gollna höfði, F. VII 51, 2.

GINA (gin, gein et giada, ginit), v. n., hiare; 3. s. præ. ind., ginn hial, SE. I 502, 2; 3. s. impf. gindi, Orkn. 11, 1; 3. pl. gindu, ÓT. 130, 1, G. 29. — α) de animalibus: lupo, ginandi úlfr lupus hians, Hávam. 85; vargar gindu of hræ, hiabant super cadavere, inhiabant cadaveri, G. 29; úlfr gindi um ná, id., Orkn. 11, 1; vargr gein um mergjar sal inhiabat ossibus, Jd. 30; de cane, Vegt. 7; de serpente, esca inhiante: gein við agni, Hymk. 22; gein við raubita, SE. I 256, 6; de homine: gina at flugu aperto ore muscam admittere, Nj. 103, 3; vide fluga. — β) de rebus inanibus; de navibus et rostris navium: ginandi höfuð rostra navium hiantia, H. 19, 1; hlunnvísundr ginn zulli búnum gians munní. navis pineo ore inaurato hial, i. e. pineum rostrum navis, auro ornatum, hial, SE. I 502, 2; de mari, SE. I 474, 4, ubi forte cohærent, myrkdanar lenda (v. senda) gein við gröfnum munní. mære exsculptis rostris inhiabat. Aliam, forte veriore, rationem vide sub munnr. De vortice, veliðflug steina gein úrsvölum munní við hjörgæði hriðar hlunnvortæz aquarum frigido ore inhiabat præliatori, Gretl. 69, 1; de domo, salhjartr þeirra súkmimis gein við jöfri, domus lapidea aperto ore (ostio) regem recepit, eum quasi ore hianti deglutivit, Ý. 15, cui simile est illud, leygis gjúgtanni svelgr lið manna. SE. II 194, 2; de gladio: gákn Þriðja haudra (gladii) gindu járvmunnun á þjóðir, ÓT. 130, 1, hiantibus rostris ferreis ferebantur adversus viros; oss gein hjörr um hjassu, vertici nostro inhiabat, imminebat, GS. 30; fatiscere, dirumpi, hauss gein tyrir steini, cranium lapide disruptum est, vel ictum lapide patuit, Mg. 31, 10; sic et de clipeo, Korm. 11, 9, ubi construo: nè máttíð hlíðs hlunnvól gina við bannmunní non potuit clipeus letifera (gladii) acie diffringi.

GINDYR, n., animal rictus, (rostri, gin, dýr), navis bellica rostrata: stýrir gindýra, rector navium bellicarum, rez, Ha. 320, 2.

GINGU, 3. pl. impf. ind. act. v. gánga, ioverunt (Dan. ginge), SE. I 524, 1, 298, 3; sic et legendum F. II 316, 1. — 2) vísse, perf. inf. act., Hh. 76, 1 (F. VI 340, 1).

GINHAFFRI, m., avenæ species, (gin, intens., hafri), SE. II 493.

GINHEILAGR, adj., sanctissimus, (gin intens., heilagr), Vsp. 6. 9. 21. 23; vide ginnheilagr.

GININN, Korm. 12, 4, posset accipi eo-

dem sensu ac ginandi, hians, inhians, epith. gladii, per lupum circumscripti: ginn Óðins hurðúlfr. Sed aptior videtur lectio Cod. msc., qui pro lectione membrana „á hurdir“ et „gininna“ habet „á herdir“ et „gunum (id. qu. gumnum), i. e. in humeros virorum, sec. quam lectionem bene cohæret hlakkar njóðr, præliator.

GINLJÓTR, adj., sædo rictu, (gin, n., ljótr), vel valde deformis, (gin intens.): ginnljót zneip torva gigantia, Selk. 10.

GINN, n., fallacia, F. VI 295. — 2) scurritulus, Sværr. 85, 2.

GINN. 3. s. præ. ind. act. v. gina, qu. v., SE. I 502, 2.

GINNA, f., gigantis, Cod. Worm. pro guma, quod cel. omnes Codd. habent. SE. I 551, var. 9.

GINNA (ginni, ginta, gint), v. a., decipere: g. brúvi feminam pellicere ad amores, Skaldh. 1, 22 (id. qu. lokka í ordum. ib. 24).

GINNARR, m., nanus, Vsp. 14, SE. I 68. 470. — 2) Odin, SE. II 472. — 3) aquila, SE. I 490. — 4) accipiter, SE. II 488.

GINNHEILAGR, adj., sanctissimus, (ginn = gin intens., heilagr): ginnheilög god ampla sanctitatis numina, Lokagl. 11; v. ginheilagr.

GINNIR, metri causa pro girnir, lubet: golls lýtendr z. enn inna gráleik etiam nunc cupiunt homines malitiam ostendere, Hh. 55. (Cod. Fris. col. 203, 1, þess ginnir mig at fara til Englands).

GINNIR, m., Odin, SE. II 555, quo loco SE. II 472 habet grimnir.

GINNREGIN, n. pl., magna, ampla numina (ginn — gin, int., regin), Hávam. 145, Hymk. 4, SE. I 314, 3. Vide ginregin.

GINNÚNGAGAP, n., aër: lopt heitir ginnúngazap, SE. II 459; Cod. Reg. h. l. habet formam Gvnnvngazap; chaos, chasma inane, SE. I 42. 48. 68; et divisim Vsp. 3, gap var ginnúnza erat inane chasma. J. Olavius in NgD. Mant. sub voce ginnúngz derivat ginnúngazap a ginnúngar, m. pl., magna et sancta numina, rebus creatis prææssistentia, (qs. derivativum a part. gin intens.), et sub v. gap vertit hiatus v. inane deorum, chaos, et gap var ginnúnge (p. 26), dii inhabitabant inane. G. Pauli accipit ginnúngar pro ginnvngar, hiantes vel vastæ regiones, et ginnvnga gap, chasma hiantium vel vastarum regionum. Apud seriorez ginnúngazap est oceanus Atlanticus: fyrir vestan hit mikla haf frá Spania. er sumir kalla ginnúngazap, þat rengr landa í milli, AA. 296; it. sinus Bassinius, ibid., milli Vinlands ok Grænlands er Ginnúngazap, þat gengr úr haf þvi, er mare oceanum heitir. Ginnúnnga himinn, chasma cæli, cælum vastissimum, SF. I 50 (vel cælum deorum, sec. acceptionem J. Olavii). Ginnunza ve, Cod. Worm. SE. I 278, 2, sed Cod. Reg. ginnvnga ve, id., aër, qs. vastæ regiones, id. qu. mána vezr, SE. I 278, 1.

GINNÚNGR, m., accipiter, SE. II 488. 571; ginnúnngs brú, pons accipitris, manus, ginnúnngs brúar linní, serpens mantis, anmu-

lus, gálgi ginnúngs brúar linna, *patibulum annuli, manus vel brachium*, Orkn. 79, 1. — 2) ginnúgr, komuncio, *il. vir stulte credulus*, SE. II 496, *ubi juxta ponuntur gáði, ginnúgr, gapprosnir, ginnúngur*.

GINNVITI, *m., ingens ignis, incendium*, (*ginn = gin intens., viti*): leygs götu g., *ignis vulneris, gladius, grappleys götu ginnvita, procella gladii, pugna, börr leygs götu ginnvita graps, pugnator, bellator*, SE. I 408, 2. Cod. Worm. h. l. legit *gunnviti, quo. v.*

GINREGIN, *n. pl., magna et sancta numina, (gin intens., regin)*, Alem. 21. 31, Hásem. 80. Vide *ginnregin*.

GIPT, *f., donum, (gefa)*: andar giptir, *dona spiritualia, alvaldr andar gipta, rex donorum spiritualium, deus*, Gþ. 7; sic *jarðligar, líkamligar giptir, bona terrena, corporea*, SE. I 4. 10. — 2) *fortuna*, Sk. 1, 52, F. IX 266, 1, SE. I 596, 1 (AR. II 496); *felicitas vitæ futuræ*, Lb. 28. — 3) *sors, fatum*: aldar gipt, *fatum humanum, sors humana*, Ha. 199, 3.

GIPTA, *f., fortuna*, F. II 52, 2, *skipt er á gamla giptu, variabilis est fortuna hominum; sú kom gipta af Guðs syni yfir Hákon*, F. X 18, 1. Vide *aldrgipta*.

GIPTA (gipti, gipta, gipt), *v. a., feminam viro nuptum dare, (gefa)*, Rm. 20. 37.

GIPTUFRAMR, *adj., felicitatem promovens, salutifer, (zipta, framr)*: g. ángriþverrir, *de Spir. Sancto*, Hv. 15.

GIPTUFULLR, *adj., fortunatus, (gipta, fullr)*, Gd. 8.

GIPTUMADR, *m., vir fortunatus, (gipta, madr)*, Gd. 12.

GIPUL, *f., fluvius*, Grm. 27, SE. I 130. GIRKIR, *m. pl., Græci, G. 41 (Hkr.)*, SE. I 450, 2 (sec. Cod. Worm).

GIRNA (*girnir, girndi, girnt*), *impers. cum acc. pers.*: mik *girnir, cupio, opto (a girn = girn, cupidus, superl. girnastr. Vigaðl. 25, ubi lsd. (ed. Hafn. 1830) II 389 gjarnastr; Mesog. gairnjan, desiderare, cupere)*: hana *girndi optavit*, Sks. 534; *vide ginnir. Usitatus est girnas (-iz, diz, -zt), concupiscere*.

GIRND, *f., cupiditas: girndar ráð, concubia, solâ cupiditate contracta*, Skaldh. 1, 41 (*girnda ráð*, Nj. 33); *óhrein girndar aði, impurus cupiditatis spiritus (spiritus immundus, illicito concubitu excitatus)*, Selk. 2, *ex quo loco adparet tó girndar pronuntiatum fuisse ut zindar, suppresso r, ut sæpe hodieque; girndar villi studium propriam cupiditatem sequendi*, Hk. 73, 5, *vel avaritia studium (ut egingirnd, FR. I 396)*, *vide slagirnd*.

-GIBNI, *f., cupiditas, deriv. a gjarn, vide slzirni, þrázirni*.

GIRZKB, *adj., Russicus, (Gardar)*, F. VI 23, 2. 47, 1, *var.*; *v. gerzkr*.

GIRÐA (*girði, girða, girt*), *v. a., cingere; part. pass. girðr, cinctus*: *girðir skálmum framis (machæris) cincti*, Gha. 19. Vide *gyrða*. *In prosa, bolli, girðr með silfri*, F. VI 184.

GIBÐI, *n., cingulum, circulus*: g. *Gizka, circulus Giskii (insula), mare*: þorð þkera

Gizka girði prora secant mare, SE. II 492, 1. Gælu g., id.: þarð rístr Gælu girði, SE. Eg. 233; grundar g., cingulum terræ, mare, Sturl. 4, 35, 2, ubi plena harmonia consonant frði — girði in metro homoteleuteo; gný-jarðar girði, strepens mare, geisli enýjarðar girðis, radius (lux) maris, aurum, ejus zræðendr, viri, Nj. 73, 2; Þrumu g., cingulum Thrumæ (insula), mare, Þ. girðis ildi, ignis maris, aurum, Þ. Hræð. c. 2; handar g., circulus manus, armilla, handar girðis Hlin femina, Korm. 26, 2. In compositis: umgirði.

GIRÐIÞJÓFR, *m., fur torquis, qui torquem furtim surripuit, (girði = men, torques, þjófr)*: *ziðipjófr Brisings pro þjófr Brisings-girðis, Lokius, a Brisings girði id. qu. Brisings men, SE. I 312, 2.*

GISKI vide *Gizki*.

GISL, *m., equus Asarum, Grm. 30 (qs., radians, cogn. geisli)*; Cod. Worm., SE. I 70 *var. 17. II 458. 487. Vide gils*.

GISL. *m., obses, Lokagl. 35 (pros. F. I 151); pl. gislar obsides*: *setja gisla, gjalda gisla, obsides dare, Hk. 73, 6, F. V 171 (gen. Gisl, F. VII 30. 33. II 87, 1).*

GISLAR, *f. pl., obsides, (gisl)*: *taka gislar obsides accipere, Sic. 19, 1, frequenter in prosa; genus certo apparet ex F. V 8: var honum þar svarit land, ok gefnar gislar. et ex forma gislir, id., F. IX 313, ubi taka gislir.*

GISLAÐR, *id. qu. geislaðr, (gisl = geisli), v. hallzisladr*.

GISLÍNG, *f., datio obsidum, obsidatus: selja e-n e-m at gistingu aliquem obsidis loco (obsidem) tradere alicui, Vafpr. 39.*

GISTA (*gisti, gista, gist*), *v. n. et a, hospitari apud aliquem, (gestr)*: *á'sol., margr gestr velr þar zjóld, er gistir. multi hospites, quo loco hospitantur, talionem reddunt, Eg. 71, 2; cum acc.: g. Óðin hospitari apud Óðinem, FR. I 423, 1. 2; g. lýsu hospitari apud alburnos, F. VI 376; gista mann heima domi apud aliquem hospitari, Nik. 35. In hospitium concedere, Bk. 1, 26.*

GISTÍNG, *f., hospitium, (gista)*: *geta gisting hospitium nancioci, FR. II 134, 2; gánæ til gistingar aliquo ad hospitandum se conferre, FR. I 515; þurfa gistingar, FR. II 78, 2; bjóða e-m gisting dauða, invitare aliquem, ut apud mortem hospitetur, i. e. aliquem leto dare, Þ. Hræð. c. 6; sic et Nik. 21: Guðs son býðr greindum hjónum | gisting til Paradisar vistar, invitat eos, ut in Paradiso hospitentur. — 2) *cibus, esca, epulæ, dapes: gera var gisting byrjuð znóg largæ dapes lupo paratæ, SE. I 476, 3 (sec. II 593, 6); gera fengum þá gnóga gisting, Krm. 3.**

GIZKI, *m., Giskius, insula Sunnmöræ in Norvegia (hodie Giske, Giskö), SE. II 492, 1; Gizka girði, circulus Giskii, mare, ibid.*

GIZURR, *m., nomen Odinis (puto a geta, ob conjectandi sollertiam), SE. II 472. 555. Cf. Sturl. 9, 10, 1, ubi Óðinn est id. qu. Gizurr (dynasta, Thorvaldi filius).*

GIDLI, *id. qu. gjóðr, vide bengiði*.

GJAFALL, *dj.*, *liberalis, largus, munificus*, (gjöf), *id. qu. gjöfull, vide forgjafall.*

GJAFARI, *m., dator*, (gjöf), *vide lif: jafari.*
-GJAFI, *m., dator, largitor*, (gjöf), *in compositis: auðgjafi, lifgjafi, liðgjafi, ráðgjafi, verðgjafi; forte per se ponendum in linnbóls gjafi, dator auri, F. VII 114. Fem. -gjafa est in nom. propr. Örgjafa, Hyndl. 34.*

GJAFLI, *f., munificentia, liberalitas*, (*id. qu. gjöfi*), *F. X 187, 2.*

GJAFMILDR, *adj., liberalis, munificus*, (gjöf, mildr), *Sie. 19, 1.*

GJAFORB, *n., matrimonium*, (gjöf, orð), *it. conditio uxoriarum: geta g. conditionem adipisci, Alm. 7. Sic Fig. 80, þat gjaford var göfust ea conditio erat præclara.*

GJAFRÖTUÐR, *m., muneris particeps*, (gjöf, rötudr) : *Gauts g., particeps muneris Odini, i. e. poseos, poeta, SE. I 466, 2.*

GJAFSTÓI.L, *m., sella liberalitatis, munificentia*, (gjöf, stóli) : *sitja á gjafstóli, in sella liberalitatis sedere, i. e. liberalem esse, opes distribuere, Ha. 258, 1. Cum hac phrasi conferri potest altera, at sitja á fríðstóli, in sella pacis sedere: kölluðu menn Óundar, at Guðmundr sæti á fríðstóli upp í Yxnadal, Sturl. 3, 19, et mox 20: ætlum vér, at Guðmundr manni fast sitja á fríðstóli sínum. Verbo convenit hæc vox cum AS. gifstól (Beov. 334).*

GJAFVINR, *m., amicus, qui missis muneribus amicitiam colit*, (*id. qu. gjöfvinnr*) : *g. Sygna liberalis Sognensium amicus, de rege Norvegico, F. VI 409, 2. In prosa, Fbr. 49, Sturl. 2, 29, ubi Cod. EV habet, þingmaðr Þorleifs Beiskalda ok gjafarmaðr pro gjafvinn. Cf. AS. goldwine gumena (q. gullvinnr gumna).*

GJÁLBR, *n., id. qu. gjálfr, sonitus: fjálbr elágra gjálbra mone alle resonans, SE. I 282, 2. Vide hágjálbr.*

GJALD, *n., tributum: komtu gotneskum her at gjaldi Gotlandos ad tributum pendendum coegiati, ÓH. 6 (AR. I 290); Finnus gjald et gjöld, tributum Finnoorum, sagitta, Si. 7, 2, F. VII 85, vide Finnur 2. — 2) pæna: eldr var gerr at gjaldi ignis ad panam inferendam excitatus est, Hh. 76, 1. Sic et in sing. Nj. 86, ella mun þér gjald at verða. sin aliter, tibi fraudi erit; et Dropl. maj. c. 6, þitt gjald mun verða, ef nokkut brest þar um, tua merces erit (proprio incommodo lues), si quis in ea re defectus accidat. Plur., geta gjöld orða verborum panam auferre, Hávam. 65. — 3) præmium, in plur.: geta gjöld drykkjar, præmium (præbita) potationis reportare, Grm. 3; glik skaua gjöld gjöfum similita sint præmia (rependia, remuneratio) muneribus, Hávam. 46; gjöld ens góða huzar benevolentia (sinceri animi) præmia, Hávam. 119. De præmio carminis: ek vilda eiza gjöld af þér fyrir óðzerð mína, Lb. 49; it. de carmine, gjöld 50 marka, præmium 50 selibraum, carmen pro datis 50 selibris, F. XI 204. At gjöldum præmii loco, F. VI 91, 2. XI 299, 2; construxeram F. XI 138, 3, (at hildargjöldum in præmium certaminis, ut at*

hildargjöldum, *id. FR. I 508, 1; sed esse potest (i) gjöldum hjaldr in sonora pugna, a gjaldr — gjallr. F. á illt or gjöldum mala præmia auferre, F. V 17, 3 (pro quo deildum, ÓH. 187, 3); vide compositum ofrgjöld. — β) remuneratio, talio: nema ek þess gagnar gjöld um vinnag nisi id beneficium remunerer, Ad. 14; velja gjöld talionem reddere, Eg. 74, 2; leggja e-t gjöldum aliquid remunerari: hve skal raddsvelf leggja gjöldum raums brú quo modo lingua remuneretur clipeum? SE. I 306, 1. — γ) reifa gjöld rögnis debita regi officia exhibere, Ghe. 35; vide rögnir. — 4) multa cadis; gjöld Gillings, multa pro cæde Gillingi, mulsum poeticum, poesis, it. carmen, SE. I 248, 2; gjöld Hneitis multa pro cæde Hneiteris, Sturl. 1, 11, 2. — 5) in compositis: iðgjöld, naðgjöld, nefgjöld, niðgjöld, ofrgjöld.*

GJALD, *SE. I 620, 2; vide gjaldseibr.*
GJALDA pro gjalla, sonare, Brokkinnsk. msc. (ad F. VII 53, 2), sc.: *hraustr lét Ell austarr alvaldr saman gjalda — valkan braud ok randir cum sonitu collidere fecit gladium et clipeos; quæ lectio pleniorum consonantium metricam dare videtur, quam gjalla, etiam si legas allvaldr, ad eam quodam modo sustinendam. Ad hanc formam referri potest imperf. conj. gyldi = gylli, Eb. c. 63, p. 318 (ed. Hafn. 4°): beljafi hátt, sem gríðungr gyldi. It. Isl. II 170: þeir kváðust eingin segja kunna, ónnur en þau, at sá maðr var einn kominn vestan or Breiðafirði, at svara kunnri Tungu-Oddi, ok var hans hljómr ok rödd, sem gríðungr gældi. Sic etiam Cod. Fris. col. 100: þar kom móti honum gríðungr mikill, óð hann á sjáinn út ok gældi ógarliga.*

GJALDA (geld, galt, goldit), *v. a., solvere, persolvere, pendere c. acc.: g. afráð, tributum pendere, Vsp. 21; it. dare, tradere, reddere: mund galt ek mærrí dotem dedi illustri (virgini), Am. 93; g. gisla, obsides tradere, dare, F. 5, 171; hann gefr ok geldr gall verðungum, ille dat et reddit aurum dignis (merentibus), Hyndl. 2, Hund. 1, 9; g. hröfnum hold carnem corvis (laniandam) dare, ÓT. 30, 2; g. gjöf við gjöf, donum pro dono reddere, donum dono remunerari, Hávam. 42; eiga at gjalda e-m e-t cui quid acceptum referre: þær, Valgautr, eigu vér gjalda fals veigar, tíbi, Ódin, acceptam referimus venam poeticam, SE. I 240, 1; Magnús á at gjalda Ástríði mennsku M. Astríða pro suo in se studio gratiam debet, Mg. 1, 5; báendr áttu sitt fjör fötum gjalda vitam (servatam) pedum velocitati debebant, ÓH. 7; gjalda upp persolvere: upp e. ek Gauta gjaldi Korm. 21, 2 (ut F. X 199), ubi alii, upp held ek. — β) facere, præstare, exhibere, cum acc.: g. glaum hjalta skers facere pugnam (ut greida), F. XI 188, 3. 199; g. hardan hug. fortem animum præstare, fortem esse, animi fortitudinem ostendere, H. hal. 6; g. mönnum meina. damnum, noxam inferre, Orka. 6, 3; gjalta þu mér reiði, ne iram mihi ostenderit, ne mihi iratus sis, Plac. 28; g. Ásum ófund mælovolentiam exhibere, Lokagl. 12; g. Dönnum rán*

rapinis vexare, F. X 57, it. in prosa, gjald-it þeim bakaletta eos a tergo invadite, F. VIII 410; g. varhuga við cautionem adhibere contra aliquid, Mg. 17, 7. — γ) cum acc., ulcisci, Hund. 1, 11, Sturl. 5, 5, 4. — δ) e. acc., perferre, tolerare: g. vās mala perferre, Am. 58, ut vinna vās, Orkn. 79, 2. — 2) cum gen., incommodum, noxam, perniciem accipere ex re aliqua: muntu Grimhildar gjalda ráða, perniciem accipies ab consiliis Gr., consilia Gr. tibi perniciem afferent, Sk. 1, 35; hann galt húsþinga mála, consilia in concione agitata (a regis) perniciem ei adulerunt, F. VII 181 (Mh. 4); Hjalti galt þess, er gríð grenduz, Hjaltio perniciosum fuit, quod pugna gesta est, i. e. Hjaltius in pugna cecidit, Sturl. 7, 30, 5; þjóð galt ræsin reiði regi irato pœnas dedit (ira regis hominibus pernicioza fuit), ÓH. 129; rás galt herr frá hánum, populus rapinis ab eo passus est, rapinis ab eo vexatus est, F. VI 89, 4. Sic in prosa, F. IX 477, konungurinn bað hana vera káta, ok sagði ut hún skyldi ekki gjalda frá honum til tækja fífar stas, rex eam bono esse animo iussit, nihil enim incommodi ad ipsam ab se ob incepta patris ejus profecturum; cf. et verbum oppositum, nióta e-s frá e-m, F. VII 103, Orkn. pag. 102.

GJALDRÓINN, m., aries, SE. I 588, 3. II 483. 567.

GJALDKERI, m., quæstor, (gjald, ker), Orkn. 81, 2.

GJALDR, m., mare, id. qu. gjallr, (a gjalda = gjalla). SE. II 479. 562.

GJALDR, adj., id. qu. gjallr, sonorus, (gjald = gjalla): gjöldum hjaldr in sonora pugna, subint. i v. at, F. XI 138, 3.

GJALDNEIÐR, SE. I 620, 2, ubi gjaldveithr grundar grima per imesin pro grundar veithr (serpentis) gjaldgrima, sonora vel tinula persona serpentis (v. Fafneris), galea terrificæ, Ægishjálmr, a gjaldr = gjallr. sonorus. Construo: drótt man ok enn þannar var faldina grundar veithr gjaldgrima, populus etiam tunc recordatur eum, qui galea terrificæ tectus erat.

GJÁLFR, n., sonus, sonitus, fremitus; gen. gjálfrs, sed gjálfa, Eb. 37, SE. I 348 var. 8, Greit. 90, 1; de fremitu maris: gjálfr jarðbeltis, resonantia maris, mare sonorum, astu fremens, Ha. 318, 1; gjálfr eyja hjálfa, id., Korm. 19, 3; i miklu gjálfri, magno maris fremitu, pelago astuante, Ísl. II 233. — 2) mare, SE. I 574, 2; hér er ok gjálfr kallat úsrinn SE. I 498; g. bljöp i gin gollou höfði, F. VII 51, 2; rísta e. secare mare, Hh. 73, 1; cum articulo, ei var gjálfrít grímdarlaus, Skaldh. 6, 38; hjá gjálfri, juxta mare, ad mare, in litore, Greit. 21. Vindkers botn kringdr gjálfri terra mari circumflua, Ha. 25, 4; elkers botn kringdr gjálfri, id., SE. I 318, 3; elygeza varðkers botn, leydr gjálfri, id., SkI V 18 (ed. F. V 13, 1, ÓH. 186, 4). Gjálfrs grind, tubula maris, navis, þjuz ríðandi, navigator, vir, G. 37; fagrlog gjálfa, pulcra maris flamma, aurum, Greit. 90, 1; gjálfrs eldr,

id., lundr gjálfrs elds vir, Plac. 2; brandr gjálfa aurum, SE. I 348 Cod. Worm.; v. gjálfrbrandr. — β) liquor, fluidum quoddam: roðinn unda gjálfri, rubefactus vulnere liquore (sanguine), cruentus, Krm. 4; unda gjálfa eldr, ignis sanguinis, gladius, Eb. 37 (GhM. I 662); Gauts gjálfr, liquor, potus Odinis, poesis, carmen; Orkn. 79, 5. — γ) vide composita: bengjálfr, hafgjálfr, undgjálfr.

GJALFRBRANDR, m., ignis maris, aurum, (gjálfr, brandr), SE. I 348, 2, quo loco Cod. Worm. habet brandr gjálfa, id.

GJALFRDAGR, m., lux maris, (gjálfr, dagr), aurum: greiðir gjálfrdags, dator auri, vir, Nj. 30, 1 (AR. II 241).

GJÁLFRDÝR, n., animal maris, (gjálfr, dýr), navis, Hund. 1, 27.

GJÁLFRELDUR, m., ignis maris, (gjálfr, eldr), aurum: gunnr gjálfrelda femina, Eb. 40, 2 (AA. 233).

GJÁLFRMARR, m., equus maris, (gjálfr, marr), navis: rána til gjálfrmara ad naves descendere, FR. I 441, 2.

GJÁLFRNTÓÐ, n., equitium maris, (gjálfr, stóð), naves, classis, Hh. 31, 3, SE. I 498, 2.

GJÁLFRTAMÍÐR, p. p. comp., mari ad-vetus, (gjálfr, tamíðr a temja), opih. navis, Ha. 318, 2.

GJÁLFRTEIGR, m., campus sonorus (gjálfr, teigr), mare: gjálfrteigs mörk. síva (arbor) maris, femina, in vocativo, F. III 23.

GJALFRUMLEIKINN, p. p. comp., mari circumfusum, perfusus, (gjálfr, umleikinn a leika um): e. grunnr, fundus, arena mari inundata, Fsk., 25, 3; vide locum sub v. zaukr.

GJÁLFRUNDINN, p. p. comp., sonitus circumdatus, (gjálfr, nadin a vinda), sonorus, stridens, de tempestate, Ha. 324, 2.

GJALLA, sonare, clangere, id. qu. gella (ut skjalla = skella), tantum in pros. usurpatur, neque nisi gjalla, inf. et 3. pl. ind., et gjallandi, part.; de voce animalium: fuglar sýngja eða gjalla eða klaka — sækvikendi blása eða gjalla (var. gella), SE. II 46; sic de corvo, Gha. 7, Eg. 48, 1, Ísl. I 161 (F. III 147); de aquila, Gha. 7, Mg. 9, 4; de ense: gjallandi zeirr, Ghe. 5, Eg. 48, 2 (gjalla, F. VII 53, 2, vide gjelda); hátt gjalla spjör hasta acutum clangunt, Merl. 2, 68; de malleo, incudi inflicto, Nj. 103, 1, Eg. 30, ubi construo, ek lét frekar (fíkar) stægjur gjalla á gulli facio vehementes v. ingentes malleos auro (i. e. candenti ferro) insonare; gnýpolli lét ek gjalla ictum infixi viro, GhM. II 344. Variant in prosa gella et gjalla, de tauro; quod gjalla est ÓT. c. 110 (AA. 59), gella est ÓT. c. 37.

GJALLANDI, f., janua Orci (Hela), SE. II 494.

GJALLARBRÚ, -horn, -man, etc., vide sub gjöll.

GJALLHARÐR, adj., soni acuti, (gjöll, harðr), Háv. Ísf. 4.

GJALLINN, id. qu. gjallr, sonorus, timulus: framdr gjöllou gulli tímulo auro donatus, F. III 23.

GJALLIB, m., mare, SE. I 574, 1. —

2) *gladius*, SE. I 563, 2. — 3) *clipeus*, SE. I 572, 1 (*propr. sonorus, stridulus*). Vide mundgjallr, munnngjallr.

GJALTR, *adj., sonorus, tinnulus, clangens*; *ex quo adj. tantum occurrit gjalla, gjallan; epith. tubæ: at enu gjalla Gjallar horni, Vsp. 42; de flctu: gjallan grát clarisonum ploratum, Bk. 2, 28; de gladio: gjallan Gauts eld sonorum ensem, SE. I 428, 3; de clipeo: ins gjalla Hönga meyjar hjóls clangentis clipei, SE. I 426, 5; de auro: ið gjalla gull aurum tinnulum, Fm. 9. 20; Gerðr ins gjalla gulls, dea tinnuli auri, femina, Eb. 63, 2, Sturl. 1, 23, 1; Gefn hins gjalla greipar svells, dea tinnuli argenti, femina, SE. II 630.*

GJALP, *f., femina gigas, oreas*, (vide formas gjolp, gjölp), 1) *una ex novem matribus Heimdali, Hyndl. 34. — 2) filia Geirrodri gigantis, SE. I 288, 1. 258, 5. Gjalpar skær, equus gigantidis, lupus, Höfuðl. 12; gjälpar stóð lupi, SE. I 480, 1. Gjalpar nafna, cognominis feminae giganti, securis, eo quod utrique commune est nomen Gríðr, Nj. 93, 2; snæra gjálp, gigantis pugnae, securis, snæru gjálpur brjótr, fractor securis, pugnat, it. vir, Grett. 5, 2; Eg. 67, 1 videtur jungendum hjallr-gjálp, gigantis prælii (pro hjallr-gj.), securis, fór hjallr-gjálpar, grassatio securis, pugna.*

GJALTI, *dat. s. a. góltr, aper, sed tantum in phrasi, at verða at gjalti, in aprum verti, transformari, quod de iis dicitur, qui aut panico terrore corripiuntur, aut extra se rapiti insolita provolant celeritate. Gjalti glíkir verða gumna synir apro similes sunt (panico terrore rapi solent), Hávam. 131. Vide Skv. 113: þeir menn, er geltir eru kallaðir; it. íb., þessi er sök til ef menn verða at gjalti; Vd. c. 41, eraz ok verða at gjalti á vegum úti með villudýrum. Adde F. IV 56. V 162, FR. II 18, GkM. II 594, Eb. 18.*

GJARN, *adj., cupidus, cum gen., infn., et præpos. á et til: g. hjálþrymu cupidus pugnae, Ísld. 4; gjarn máls um mering qui regis laudes celebrare cupit, SE. II 498, 4; óð em ek gjarn at greiða carminis expromendi cupidus sum, sic membr. 132 (ÓT. Skk. II 219); g. á hernað bellandi cupidus, Jd. 16 (ut hönd er gjörn á venju, Grett. 83, et gjarn á líf e-s, Sturl. 7, 62. not.); gjarn til fjörs e-s qui alicui adimere vitam cupit, H. 31, 3, cf. Sturl. I. c.; g. til gjálfrelða Gunnar. cupidus feminae, captus amore feminae, Eb. 40, 2; absol., vera gjarn, cupidus (rei alicujus) esse, lubenter aliquid facere, Sonart. 22 (SE. I 238, 3). Compar. gjarnari. c. inf., SE. I 668, 2.*

GJARN in compositis: árgjarn, átgjarn, barngjarn, bilgjarn, bölgjarn, húðgjarn, dáðgjarn, dýðargjarn, dýrdargjarn, fargjarn, férgjarn, heiptargjarn, heiptgjarn, hergjarn, hróðrargjarn, illgjarn, lægjarn, meingjarn, mjóðgjarn, morðgjarn, námgjarn, óbilgjarn, óbrotgjarn, ófundgjarn, óttargjarn, óðgjarn, sigrgjarn, sinkgjarn, skrautgjarn, valgjarn, vergjarn, ýmisgjarn, þrágjarn.

GJARNA, *adv., libenter, Nj. 59; compar. gjarnarr, potius, magis, FR. II 58, 3, ubi hálfu gjarnarr, multo potius, multo magis; in prosa etiam gjarnara, F. VI 324, et hálfu gjarnara multo libentius, multo potius, magis, Arn. 63.*

GJARDA, *f., tunca muliebris, indusium mulieris, SE. II 494 (Norv., gjarda).*

GJARÐVENJUÐR, *m., balteo, cingulo adsvetus, (gjörð, venjuðr), Thor, cingulis roborificis uti svetus, SE. I 290, 2; vel si gjärð positum sit pro garð, inserto i, garðvenjuðr erit, domum sæpius visitans, tumque commode junguntur garðvenjuðr ymsa kindar, domum gigantearum visitator, Thor.*

GJÖF, *f., donum, munus, (gefa), Hávam. 43. 148; g. Óðins, Grimnis, poesis, carmen, SK. I 244 (c. 3). 250, 4; plur., gjafar: góðar gjafar, bona, eximia munera, Harbl. 20; et gjafir: gjafir máttiga anda dona Spiritus Sancti, G. 6. — β) gjöf dóttur, donum filiae, gnatus primogenitus, homonymice = niðr (filius), Korm. 21, 2, ubi, nú emk sóttir um gjöf dóttur, homonymice est id. qu. nú emk sóttir um nið, et mutato accentu, id. qu. nú emk sóttir um nið, nunc actio contra me instituta est, nunc accusor de probroso carmine. — γ) vide composita: ástgjöf, friðgjöf, heiðgjöf, stórgjafar, vinkjafar.*

GJÖFIR, *m., dator, spec., mulieris in matrimonium collocator, (gjöf, gefa), Alcm. 4, vox nusquam alias occurrens; idem in Legg. Jónsbók et Grágás vocatur giptandi et giptingarmaðr. Gjöfir potest considerari ut forma cognata τῷ gjafi.*

GJÖFLATI, *m., vir parcus, tenax, (gjöf, lati), SE. I 532.*

GJÖFLÁTI, *m., liberalis, munera liberallyter promens, (gjöf, láti): g. seims ok hnósa vir, aurum et res pretiosas liberaliter distribuens, SE. I 712, 2.*

GJÖFLI, *f., munificentia, liberalitas, (gjöf-ull): fyri gjöfli sína propter liberalitatem suam, Gv. 4, ubi sic: ofs fékk orðstír hæfan | auðar mildr sem vildi; gráns fyri gjöfli sína | grafþvengs bóði vengis, i. e. auðar mildr bóði gráns grafþvengs vengis fékk ofs hæfan orðstír, sem vildi, fyri gjöfli sína. Venr hann gjöfli (dat.) sík adsvefacit se liberalitati, Ísl. II 230, 1. Vide formam zjafli.*

GJÖFLUND, *f., animus ad dandum pronus, (gjöf, lund): ek veit, at grundar vörðr zat-a aðri gjöflund scio nullum regem animum magis liberalem nactum esse, SE. I 708, 1. Idem est in prosa zjaflyndi. n., F. V 188. — 2) pro gjöflundr, F. VI 448, 2.*

GJÖFLUNDR, *adj., animo ad dandum prono, liberalis, (gjöf, lundr = lundaðr), Ók. 9, 5; F. VI 448, 2 gjöflund, id., apocopato r.*

GJÖFMILDR, *id. qu. gjafmildr, F. VII 234, 1.*

GJÖFRÍFB, *adj., munificus, (gjöf, rífr), SE. I 414, 5.*

GJÖFULL, *adj., largus, liberalis, (gjöf): g. af gulli largus auri, Sk. 1, 7; determ.,*

hina gjöfi, *Hg.* 33, 3; *superl.*, gjöfnastr, *Hg.* 8, *determ.* hina gjöfnastr, *SE.* I 400, 3.

GJÖFVINN, *m.*, *id. qu.* gjafvinn, *F.* VI 409, 2, *lect. Morkinsk.*

GJÖGNUM, *id. qu.* gegnum, gögnum, *per. trans. prepos. c. acc.*; regn Gauts drepr i gjoenum Hofls serki fluvia Odinis loricas penetrat, *Fsk. msc.* (*Fsk. impressa*, 123, 3) *Ferrice*, igjögnun (*Fær.* 7).

GJÖGRA (-aða, -at), *v. n.*, *vacillare*, *infrmo gressu ire*, reptare (*id. qu.* hodie skjagra), *FR.* II 550, 5.

GJÖLL, *f.*, *sonus*, *sonitus*, *SE.* II 551 (*id. qu.* göll), a gjalla: hinc gjallar koss, osculum sonorum, labiis vehementius illisum, *Kerm.* 24, 1; gjallarhorn, cornu sonorum, de poculo, *SE.* I 68; *de tuba Heimdali*, *Vsp.* 42, *SE.* I 100, 190; gjallar vöndr, virga sonora, gladius, *Mg.* 9, 1 (*F.* V 121, 2), vel virga prælii, a gjöll *id. qu.* göll, pugna; gjöll vopas, sonitus telii, fremitus armorum, *Eb.* 19, 5. — 2) lapis planus, per quem funiculus ex compe de Gleipnere dependens trajectus fuit, *SE.* I 112. — 3) amnis infernalis, *Grm.* 28, *SE.* I 40, 178; hinc gjallarbrú, pons amnis Gjallæ, pons infernalis, *SE.* I 178 (*cf.* Gjallandi brú locus in Jötunheimis, *FR.* III 398); gánga of Gjallar brú pontem orci transire, mori, *Ha.* 241, 2; Gjallar man, puella Gjallæ, custos amnis Gjallæ et pontis Gjallæi, *Modgunna* (*SE.* I 178): (með) greypri hendi Gjallar mans, sors manu puellæ Gjallæ, *i. e.* manu Stygia, *Ha.* 236, 3, ubi hönd Gjallar mans, manus *Modgunnæ*, *Helæ* adtribuitur. — β) amnis, in genere, *SE.* I 575, 3; gjallar eimr, ignis amnis, currum, *Ag.* *Vide* viggjöll, þrymgjöll.

GJÖLNAR, *f. pl.*, labia Lupi Fenris, de quo *SE.* II 432: „önn Gjölнар heita granar haug”. De rostro navis: gjölнар, rostrum mōlna gulli rostra, auro comminuto rubentia, *ÖH.* 154, 1.

GJÖLNIR, *m.*, piscis, nescio qui, *SE.* I 580, II 623; II 564 non cernitur nisi giol....

GJÖLNIB, *m.*, *id. qu.* gjölnir, *SE.* II 480 (α: giölnir).

GJÖLP, *f.*, femina gigas, *id. qu.* Gjälþ (quod habet *SE.* II 471, 554, 615), *SE.* I 551, *ver.* 10, *Cod. Worm.* habet gjolþ.

GJÖB, *n.*, cibus, saturitas: þat var hrafna gjör, is verus erat corvorum pastus, ea vera strages fuit, *i. e.* maxima edita strages est, *Höfuðl.* 10; cui notioni toú gjör convenit *Sks.* 140, fylgir þeim ropa gjör mikit ok íta, ubi íta est cibus manducatus, gjör cibus semiconfectus *s. semiconcoctus*. Accipiunt autem *interpr. h. l.* gjör in sequ. signif. de corvorum frequenti ad prædam confuzæ. — 2) *id. qu.* hodiernum gær, avicularum multitudo, *escæ* (*v. c.* haledibus) inhiantium (*sec.* *G. Pauli*, *Eg.* p. 440, *not.* 35), *v. c.* fuglager; hinc de immensa multitudo: rupa ræfa gjör, corruunt ingentes cadaverum cumuli, *Merl.* 2, 68. In loco priori *J. Olavius* (*NgD.* 70 et *Nent.*) vertit gjör (*ger*), magna libido (*prædæ*).

GJÖRA (gjöri, gjörða, gjört), *v. a.*, *facere* (*id. qu.* gera); *de part. pass.* gjörðr vide

gerðr: *g. sumbl symposium instruere*, *Lokagl.* 66; gjörðum róstu fecimus prælium, *Eg.* 48, 2; *g. randa drifu*, *id.*, *F.* II 316, 2; gjöra för iter facere, *Fjölsm.* 47; hvert haft ofgjörva för þina, quo iter tuum instituiti, quo ire cogitas, *Eb.* 28, 1; *g. rekkju lectum parare, sternere*, *Rm.* 11, 30; *g. skjákan líð vila privare*, *F.* V 94, 1; gramr vann gjörvan kaupmönnum frið rex mercatoribus securitatem præstitit, *F.* VII 16. — β) *periphr.*: gjörðis at segja, *addressa est dicere, dixit*, *Sk.* 3, 15. — γ) *intrans. cum acc. subj.*, gjörði svarta sól i heidi, sol sudo celo obscuratus est, *Krossk.* 13. — δ) *ε.* fyrir sik peragere partes suas, *GhM.* II 311.

GJÖRBÆNN, *adj.*, *id. qu.* geyrbænn, *adsi-duus rogator*, *F.* IV 90, 3; *acc.* gjörbænan, *Lb.* 48, ubi sic: skjálfr ekkjar þú seggja | sveit á þik at heita | þat viðr gumna gætir | gjörbænan mik hverja, *i. e.* gumna gætir (*Christe!*), þú ekkjar skjálfr hverja seggja sveit at heita á þik; þat viðr mik gjörbænan, α: *id me facit adsiiduum rogatorem, id facit ut te precibus sapius adire audeam. Sic in prosa*, *F.* V 265: nú kann vera, at þær þiki ek geraz gjörbænn við þik, ok biðja dóttur þinnar mér til handa. *Composita est vox ad. gjör* — gjörva et bona rogare, cum qua compositione conferri potest vox gernytinn in *Lex. B. Haldorsonii*.

GJÖRFA, *id. qu.* gjöra, *facere*, *Rm.* 19; *ef* við gjörfum vélar til si dolos intenderimus, *Hymk.* 6; tantum in præsentia, ut gjörva.

GJÖRFA, *adv.*, plene, perfecte: vita *g. probe, exacte nosse*, *F.* VI 21 (*AR.* II 17); *id. qu.* gjörva, *adv.*

GJÖRFALLR, *adj.*, universus, omnis, *Nj.* 73, 1, 99 (*id. qu.* gærfallr, gervallr, görvallr).

GJÖRLA = GÖRLA, *Söll.* 32.

GJÖRNINGAR, *f. pl.*, veneficia, *id. qu.* gurningar: ordinn fyrir gjörningum tactus fascinatione, *Nj.* 7, 1; gjörninga víf venefica, *Eb.* 40, 5 (*AA.* 238).

GJÖRR, *id. qu.* gerr, görr, geyrr, *perf. part. pass.* *v.* gjöra; factus: of her gjörum bello incidente, *Sonart.* 14, *sec.* *GM.* Sapius ut *adj.*, plenus, perfectus, bonus, probus, verus: haukr gjörr at hug, verus accipiter, quoad fortitudinem, *i. e.* animi fortitudine accipitrem vere referens, *FR.* II 51, 2; gjörr matr cibus bonus, *F.* VI 363, 2; gjörvar hlífar firmi clipei, *F.* I 172, 3; gjört víg, pugna perfecta, veri nominis, *i. e.* acris, vehemens, *ÖH.* 224; gjör sverða gnfs hrið vehemens impetus prælii, *ÖH.* 47, 3, ubi est at sífja e-m gjörvar sverða gnfs hriðar. In prosa est, gjörr at sér i mörgu, multis rebus bene a natura instructus, multarum rerum gnarus peritusque, *GhM.* II 316; cum *gen.*, þreks gjörr, fortitudine præditus, vel præstans, *SE.* I 518; nam et gjörr est paratus, instructus, ornatus, armatus: vissak okkr svá gjörva við her íta nos armatos (*itali armatura instructos*) in acie novi, *ÖH.* 47, 4; cum *infin.*, gjörr at verja grund, promptus, paratus ad tuendam terram, *Orkn.* 5, 2, *F.* IV 214. Sic *AS.* þat he syll geare være, þat veoro to gefremmenne (*Angl.*

that he ready was, etc.). — β) *perfectus*, *totus*: gjörstan dag *तोतो die*, *Rm.* 9. — γ) *in compositis*: algjör, harðgjör, skrautgjör, þunngjör, þreksgjör.

GJÖRRÆÐI, *n.*, *factum illicitum, proprio motu, nulla auctoritate commissum, de rebellionē, Sic.* 19, 1 (*F. VII* 234, 1). *Grág.* II 396. at gjöræði sínu proprio instinctu (*sine venia*), *cf.* gjörtæki, *ibid.*, *furtum rei minimæ*, (gjör. ræði a ráð).

GJÖRVA, *id. qu. gjöra. facere, inserto v, tantum in præ. usurpatum, Ok.* 9, 5 (*F. VI* 448, 2); *g. byrðar onera parare, Rm.* 9; *g. geig noxam inferre, Nj.* 73, 1.

GJÖRVA, *adv.*, *id. qu. gerva, gërva, accurate, perfecte, probe*: telja *g. accurate commemorare, Lokagl.* 53; *minnst g. á e-t, id., F. VII* 153, 2. — β) *sine mora, cito, confestim*: liðu örvar fram gjörva, *F. II* 311, 2; *gramr lét gjörva gengit upp í borg, F. IV* 55, 2.

GJÖRVALIR, *cunctus, universus*, (gjörva, allr). *Hyndl.* 39.

GJÖRVIR, *m.*, *qui facit*, (gjörva = gjöra): *g. styrjar pugnator, Eb.* 62, *ubi al. geyrvi, vide geyrvir.*

GJÖRVIR, *m.*, *qui facit*, (gjörva): *gunnar g. qui pugnam facit, pugnator, bellator, F. VII* 14, 1, *ubi gen. gjörvis; vide görvir.*

GJÖRD, *f.*, *factio, confectio, effectio; it. factum, institutum*: ljótar gjörðir, *ratio turpis, minus decora, Gf.* 12; *sæmdar gjörð præstatio honoris, honor præstitus, Skáldh.* 2, 36. — β) *arbitrium, sententia, iudicium*: ek hætti gjörð um alla breytni á drottins dýrðir *sententiam de omni agendi ratione Dei gloriæ committo, Gf.* 5; *gjörð man ek gumnum herða, severam sententiam de hominibus feram, metaph., sæviam in homines, Sturl.* 6, 15, 5. — γ) *in compositis*: hróðrgjörð, tilgjörð.

GJÖRD, *f.*, *cingulum, cingula, circulus*: jarðar g., *cingulum terræ, mare, fyrri handan jarðar gjörð, trans mare, ultra mare, Eg.* 82, 2. *Vide composita*: megingjarðar, sikulgjörð, svikulgjörð, umgjörð. *SE. I* 294, 3 *coherent njarð-gjörð, qu. v.*

GJÓSA (gýs, gaus, gosit), *v. n.*, *erumpere, de flamma*: logi, eldr gaus or húsum, *ex domibus erupit, effusa emicuit, Hh.* 34, 4, *Mb.* 9, 1, *Jd.* 18.

GJÓSORÐR, *adj.*, *verba effundens, immodice garrulus*, (gjósa-orðr ab orð), *epith. feminae gigantis, Selk.* 4, *ubi: kemr í hús en hamra | hlyns olli þat kynjum | gríðr við grandar fæði (al. við grimdar fæði [æði?])* gjósoðr um dag ljósan. *Quod adinet ad priorem partem vocis, conferri potest subst. gjósað, f., arteria magna, Sturl.* 7, 48.

GJÓSTA, *f.*, *ventus acrior, SE. II* 486, 459, 569. *I* 486; *geira g. ventus hastarum, pugna, RS.* 31, *ubi, koma mun geira gjósta, gánga fram sem Rósta.*

GJÓÐR, *m.*, *avis species, SE. II* 489; *puto id. qu. hodierna avis kjói (kjófi), quæ vox in SE. fragmentis non occurrit, quam vocem respondere puto Norv. Jó ú. kive v. kyve (Thrond. Selsk. Skr. III* 103, 105, 109—110, *Ström, I* 239). *Kjóvi, kjói, Félag.*

I 16, *plautus stercorarius, sed Faberi Ornithol., lestris pomarina et parasitica. Vox Norv. Jó est onomatopœtica a sono avis i-jó, kive et Kyve (Kjuve) = Tjnv, fur, a qua forma nostrum kjófi prodiit. Aliud puto esse Norv. Gjõe in voce Wiskegjõe. Ström I* 225 (*Wiskejõe, Thrond. Selsk. Skr. III* 139), *parva aquila, nigris s. fuscis (non fulvis) pedibus, Halietus s. Falco, pedibus caudaque caruleis, corpore supra fusco, capite albo; in sibus proprie degit, sæpe mari et aquis pisces venatur. Dikar g., lestris bellonæ, corvus, Hg.* 5, 2; *gjóðar sigljóða, lestris bellonarum, corvi, Eb.* 62; *g. Hnikars, lestris Odinis, id., F. XI* 197, 3 (*F. V* 227, 3); *g. Yggv, id. ÖH.* 48, 4; *g. geira hriðar, lestris pugna, id., ÖT.* 31, 2. — 2) *ÖH.* 47, 3, *jungit Hkr. T. VI gunngjóða reifr, in corum liberalis, sed cum reifr liberalem non significet, construentium puto: vara Sveini at frýja sigmána gjóðs, nè gunnréifum Óleifi gjóðrar sverða gnýs hriðar, ut gjóðr non de ave sumatur, sed de vento, aura frigidiore (vide Lex. B. Hald.), et sigmána gjóðr, tempestas clipei, de pugna. Eodem loco, F. IV* 98, 1, *construxi gunngjóða reifum, corvi ex hilaratoribus, præliatoribus, a reifr. — 3) vide composita: bengjóðr, blágjóðr.*

GJÚKI, *m.*, *Gjukius, regulus maritimus, SE. I* 548, 3; *Gjúka stóð, equi Gjukii, naves, classis, Hh.* 83, 1; *klæði Gjúka ættar, arma, armatura, F. VI* 47, 1.

GLAM, *n.*, *tinnitus, sonitus: vǫpna g., sonitus armorum, pugna, FR. III* 28. *la prosa: at glam þat varð af ut aliquantulum sonitus inde existeret, F. XI* 129, *it. Fsk.* 131 *eða hverju gegnir glam þetta, er vér höfum eigi ró fyrir haft í nátt?, quid sibi vult strepitus iste?*

GLAMA, *v. n.*, *garrire, obstrepere; þótt hann með gróum glami etsi inter indignandos garríat, Hávaag.* 31. *Cf. Svec. glam confabulatio, glamma confabulari.*

GLAMM, *n.*, *strepitus, crepitus, fremitus: g. grjóts crepitus (conjectorum) lapidum, Mb.* 6, 1; *lagar g., fremitus maris, stridens mare, SE. I* 630, 1; *vǫpna g., strepitus armorum, pugna, Mg.* 33, 2; *randa g., crepitus clipeorum, pugna, Ólafsr.* 38, *ubi reisa randa glamm prælium committere. Orða glamm, crepitus verborum, verba inania, Has.* 34, *locum vide sub dáðgeymir; plur. glamma hamr, exuvia, ala stridula, de induitiis v. alis aquilinis, SE. I* 306, 2, 492, 2, *ut fjálar ólágra gjálbra; glómm harða geira crepitus hastarum, Cod. Fris. col.* 216, 16.

GLAMMI, *m.*, *lupus, SE. I* 591, 2; *glamma ferð agmen luporum, glamma ferðar tróð, callis luporum agminis, saltus montanus, H.* 9, 2, *id. qu. heidr in strophæ præced. parallelæ. Glamma stóð. statio luporum, montana, glamma stóðvar vámr, nebulo montanorum, gigas, cunus stríðkviðjendr, Thor ac comites, SE. I* 296, 3.

GLAMMI, *m.*, *regulus maritimus, SE. I* 546, 1. *II* 154, 2. *Glamma jór, equus pirata, navis, SE. II* 220, 1; *glamma sóti, id., garðr*

glamma sóta, *aggronavis, clipeus*, gætir gl. sóta garða, *custos clipei, pugnator*, *ÓT. 13*, 2. Glamma skeið *curriculum piratæ, mare, SE. I 502*, 4; þjóðtrúð glamma, *via publica pirata, mare, ramn þjóðtráðar glamma, corvus maris, navis, Lv. 16*; ramþing glamma, *durus piratæ conventus, pugna, F. VI 55*, 2 (*Mg. 30*, 1). Glamma gammr, *vultur piratæ, aquila, Eg. 67*, 1, *sec. G. Magnæum*; vel glamma gammr, *vultur stridorum*. (a glamm, n.) *vulturius stridens, aquila, ob stridentem ejus volatum, cf. glamma hamr sub glamm.*

GLÁMR, m., luna, *SE. I 472* (unde glámskygja et glámsfni, *Ólkofr. ed. Hol. p. 36, Sturl. 3*, 30). — 2) *gigas, SE. I 554*, 2.

GLAMRANDI, „at glamrandi“. *Ísl. I 212*, 1, *haud dubie prava lectio; multo præstat var. 10, allranr jöfurr; vide jöfurr et hamarr.*

GLAMRA (-ada, at), *id. qu. glumra, qu. v. GLANNI, m., vir petulans, procaz, SE. II 496; Sturl. 5*, 48, 1.

GLANNKENNANDI, m., *noscens tumultum: g. Gunnar, noscens tumultum bellonæ, pugnator, G. 43*, a glann, n., *tumultus, grassatio, unde Gunnar glann, grassatio Bellonæ, pugna.*

GLAP, m., *Eb. 22*, ubi pro glaps fyrir glæpi membr. *habet greips (garps) fyrir glæpi (i. e. glæpi); malo pro greips v. garps legere grepp v. garp, et sic construere: fôgr grand mundar vita! erat sem heygjárar fræðinga fara ræni grepp (poetam, i. e. me) lögm fyrir glæpi. In impr. glaps glæpr. vertitur stultum facinus.*

GLAPMÁLL, adj., *incuriosus in sermone v. carmine, (glap-, a gleþja, máll), Ad. 1.*

GLAPSKULD, f., *debitum pro errore solvendum, (glap, skuld), i. e. mulcta: gjalda glapskuldir fyrir verka, mulctas pro carmine (proboso) solvere, pendere, F. III 23. (Lex. B. Hald., debitum casuale).*

GLAPSTIGR, m., *via fallax, incerta, in errores ducens, (glap, stigr); cf. proverbium Danicum: Gjeastu bliver ofte Glapsti via compendiaris sæpe in errorem ducit. Hinc, pernicies, exitium: stökkva á glapstigu in perniciem ruere, de iis qui in prælio cadunt, Ha. 69*, 1; láta trúða gnóga glapstigu á mó in præsentissimum fatum incurrere, eodem sensu, *Eg. 52*, ubi *G. Magnæus vertit: scæva (infelicia) satis vestigia arenæ dedit impressa; koma hervígs höldum á glapstigu hominibus rebellibus exitium adferre, Ha. 130, sec. var. lect.*

GLAPSVÍDR, m., *Glapsvidus, nom. Odinis, Grm. 46, SE. I 86, qu. sagax fallaciarum, vel fallendi peritus, (glap, vídr).*

GLASIR, m., *Glaser, lucus ante fores Valhallæ, arceis frondibus, SE. I 340; hinc Glasir barr, frons Glaseris, aurum, SE. I 336, et Glasis glóðarr, ibid. I 400*, 3, (glasir, splendens, fulgens, a glóa, ut þrasir a þreyja). — 2) Glasis lundr, *nomen loci, aula regia Hjörsvardi, H. kat. 1*. — 3) *vide composita: veðrglasi, örglaur.*

GLATA (-ada, -at), v. a., *perdere, necare, cum dat., þú hefir Gjúka um glatat börnum, E. Br. 4; g. þjóftum fures extirpare, F. VII 16; andar sár, þau er glata voru líf*

vita nostræ pernicioza, Has. 54. mein hölda líðs glatas af því eam ob rem incommoda humani generis averruncantur, Has. 18; obliuisci: gjörla þú nem, ok glata aldri, probe percipe (præcepta), nec unquam obliuiscere, Söll. 32; glata reiði, abstinere ab ira, iram deponere: hrindi seggir sér úr brjósti grimd gjörvallri, en glati reiði, Krossk. 1.

GLAUMARR, m., *gigas, SE. I 554*, 2, (*qu. strepitum excitans, strepens, glaumr*).

GLAUMBERG, n., *SE. I 250*, 2, *videtur esse nomen prædii, unde Glaumbergs Egill Egil Glaumbergensis.*

GLAUMBRÚÐR, *id. qu. glymbrúðr, Cod. Fris.*

GLAUMHERÐANDI, m., *strepitum augens, (glaumr. herða): g. sverða pugnator, Sic. 2*, 3.

GLAUM-MÖNUM, *Ghe. 30, derivant interpp. a Glaummani, m., sonipes mannus, a glaumr, sonitus, et mani, m., jubatus, it. equus, voce formata a mön, juba. Puto divisim legendum Glaum mönum, jubato illo Glömo, a Glaumr, nomen equi Atlii, quam vocem vide, et manr, adj. formatum a mön, pro manaðr, juba decorus.*

GLAUMR, m., 1) *strepitus, sonus: g. hunda, garritus canum, latratus, Am. 23; sverða glaumr, sonitus ensium, pugna, sverða glaumherðendr, præliatores, viri, Sic. 2*, 3 (*F. VII 210. 337*); g. Göndlar skíða, *strepitus gladii, pugna, Sturl. 7*, 30, 6; g. geira, *id., F. XI 138*, 3; g. Göndlar börða nauma, *strepitus securis, pugna, F. XI 138*, 4. — 2) *sermo, SE. I 544*. — 3) *strepera hilaritas: g. var i höllu, Hm. 17; de strepero lusu et lascivia catulorum, glaumr andvana lascivia destituti, Gha. 43; hilaritas, lætitia, gaudium: Vigagl. 7*, 1; bella glaumi hilaritate frui, *Gha. 29; glaums andvani lætitiæ expers, Sk. 3*, 16; manna glaumr gaudia hominum, *Skf. 34; gefu drepr glaumi fyrir mör femina me lætitiæ priat, GS. 14; gæða glaum, augere lætitiæ, lætitiæ ostendere, prodere, RS. 19*. — 4) *turba, multitudo (ut flaumr), v. valglaumr*. — 5) *Glömus, equus Atlii, SE. I 484*, 2, *cf. glaummönum; dat. Glaumi, sed glaum, Hb. 11*, 1; *de quouis equo: Gylfa rastar g., equus maris, navis, SE. I 442*, 1; gfgjar g., *equus gigantidis, lupus, Hb. 11*, 1. — 6) *glaumr, Eg. 82*, 5, *puto esse id. qu. glaumng, piscis, hinc g. gilja grundar, piscis montium, serpens, jörð g. glaums, terra serpentis, aurum, vide jarðgróðan. G. Magnæus gr. g. glaumr homonymice accipit pro cognomine Skálaglam, a grundar gil = skál (lacuna montis), et glaumr = glam. F. Magnæus in Lex. Mythol. p. 885 glaumr accipit pro glaumarr, glamr, gigas, glaums grund, terra gigantis, clipeus (cui Rungner insistebat cum Thore pugnaturus), gil glaums grundar, incisuræ, characteres v. picturæ, clipeo insculpti. — 7) *glaumr, SE. I 302*, 2, *construendum puto glaums Sölvi, gigas, aut regulus strepitus, tumultus, aut rex tempestatis (a glaumr = glymr); niðjar glaums Sölva, progines gigantes. Sed sec. lect. Cod. Reg.**

et Worm. salvanið, sumendum est, cum S. Thorlacio, glaumr h. l. esse gigantem.

GLAUMÜNDR, m., piscis, SE. I 579, var. 13; vide glömmugr.

GLAUMVARR, m., id. qu. glaumarr, gigas, SE. I 471.

GLAUMVINDR, m., ventus stridens, id. qu. glymvindr: g. gríðar animus, SE. II 363.

GLAUPSA. v. n., fusius de re aliqua loqui, fabulari, nugari, crepare, jactare: heimult á ek at glaupsa of því, hve hon fór við mik, íntegrum mihi est, liberius de eo loqui, quomodo illa se erga me gesserit, A. 3. Cognatum est gleipa, Vigagl. 26.

GLAÐA pro gleiða, lætum facere, delectare, (gláðr), tantum in præsentí: þengill gláðr herdrengi mílites delectat (muneribus ornat), SE. I 406, 4; gláðr flotna fjöld við Fróða mjöl, auro delectat, SE. I 392, 2 (Höfuðl. 17); forkunnar sýn mun flestan gláða, plerosque, credo, hilarat, Fjölsm. 49; gláða örnu aquilas pascere, Hund. 1, 41. 2, 26; impers., þik mun minzt gláða mínimast tibi afferet lætítiam (res a me nuntianda), Am. 76. In prosa, ek mun gláða þitt hjarta, FR. I 221; unde sólargláðan occasus solis, FR. I 518.

GLAÐDRIPT, f., nix splendida, (gláðr, dript): g. Gróttá aurum, SE. I 653, 2.

GLAÐFÆÐANDI, m., a. glens, saginans equum, (gláðr, m., fæða): g. gríðar, equum gigantidis (lupum) saginans, præliator, SE. I 428, 3.

GLAÐMÆLTR, adj., festive loquens, facetus, hilaris in sermone, (gláðr, mæltr), Sic. 22, Hugsm. 23, 3.

GLAÐNIR, v. ógláðnir.

GLAÐR, m., equus Asarum, (qs. splendidus, gláðr, adj.), Grm. 30, SE. I 70. — 2) id. qu. Skinfaxi, equus diei, SE. I 484. — 3) pro quovis equo: g. Geitis, equus piratæ, navis, SE. I 656, 2; g. gylva, id., Isl. I 164, 1, vide gláðfæðandi, gláðríðandi.

GLAÐR, adj., lætus, hilaris: de bibentibus, Grm. 7. 13; gramr drekkir vannþaug-kaða gláða rex viros potu hilares reddit, SE. I 704, 1. Junguntur gláðr ok reifr, hilaris et alacer, Hávam. 15; glatt hjarta cor lætum, Hávam. 56; gláð trú læta persectio religiosa, Hv. 4; it. lætítia nimium indulgens, luxurians, lascivians, Sóll. 35. De brutis: gláðr varð gera bróðir, Krm. 16. Neutr. glatt lætítia: mér era glatt, mihi lætítia non est, lætítia non fruor, Grett. 4, SE. I 700, 2. Pro adv.: meðr stígu glatt af græði grund homines læti in terram escenderunt, RS. 1. — β) splendidus: gláðast gull aurum splendidissimum, Gd. 48, ubi sic: svá prófaðist hann sjálfir í lífi | sémiligr til eptir-dæmis, | gull jafnan sem gláðast í ofni | grandalaust kemr smíðum til handa; de navibus splendide ornatis, Höfuðl. 5. — γ) cum gen.: g. armgrjóts auro lætus, F. X 354. — δ) vide composita: fólkgláðr, heiptgláðr, sigrgláðr, veðrgláðr, vígglaðr; it., flugglæð, menglæð, vígglæð, ýglæð.

GLAÐRÍÐANDI, m., qui equo vehitur, (gláðr, m., ríða), gylva grundar g. qui equo

maris (navi) vehitur, vir, Plac. 35, a gylva grund, terra piratæ, mare, gylva grundar gláðr, equus maris, navis.

GLAÐSENDIR, m., qui splendidam rem mittit, (gláðr, sendir): g. handa hrauns, id. qu. sendir handa gláðhrauns. qui manuum splendida saxa (i. e. aurum splendidum) mittit, vir liberalis, SE. I 406, 2, ubi in vocandi casu sumo.

GLAÐSHEIMR, m., mundus splendidus, vel regio lucida, SE. I 62, Grm. 8, (gláðr, heimr).

GLAÐSÍSTANDI, F. V 174, negotia libenter obiens, (gláðr, sísta); construo: mist-ag ok gláðsistanda Gauta grams, amisi quoque (i. e. inprimis quum amiserim) Gothorum (Svionum) regem, negotia libenter obeuntem (in rebus gerendis strenuum). Postest vero non minus commode τὸ gláðsistanda construi cum döglinga, et hoc modo ad ipsum regem Olavum Sanctum referri. Quam antea rationem proposueram, ο: gauta gláðsistandi, equum piratæ (navem) adornans, ea nunc minus placet. Nonne legendum gláðlistanda. cf. dáðlistandi?

GLAÐVÆRR, adj., animo hilari ac læto, (gláðr, værr), Hg. 30, 3; hinc subst. gláðværi. lætítia, oblectatio, Sturl. 3, 6. 8, 2.

GLÆFA, v. himinglæfa.

GLÆFIR, m., galea, SE. II 562, v. glævir.

GLEGGVINGR, m., homo tenax, ad rem adentior, (id. qu. glöggvíngr, qu. v.), Ad. 1.

GLÆGHVARMA, adj., indecl., oculis puris, pellucidis, palpebris candidis, (glægr = glær, pellucidus, nitens, a-glóa, et hvarmr), epilh. femina: hin kverkhvita ok hin glægghvarma, Fsk. 3, 2; unum exempl. h. l. legit glæghvarma, id.

GLÆHEIMR, m., regio splendens, fulgida, (glæ-, a glóa. gljá; heimr), mare: glæheims mear (mævar), mergi maris, naves, ÓT. 43, 1, F. I 170, 2, sed sec. lectiones Fagrskinnæ, glæheims gunnr prælium maritimum.

GLÆHVARMA, vide sub glæghvarma.

GLEIF, f., id. qu. kleif, clivus, terra, (g = k), in appellatione cæli, SE. II 499, 3, vide dýrgleif, cf. bryggja, stètt.

GLEIFNIR, id. qu. gleipnir, sec. Cod. Worm., SE. I 108, var. 18.

GLEIPA (-i, -ta), v. n., garrire, nugari: hvat sem ferlig sígð um g. FR. II 128, 2. Sic in prosa Vigagl. 26: mælti, at hún skyldi gleipa kerlinga órmust, ubi var. fleipra idem valet.

GLEIPNIR, m., compes, qua lupus Fenrer vincitur est, SE. I 98. 108—112. Vide harðgleipnir. Gleipnis tugga, lupus Fenrer, vide hnyggja.

GLENR, m., Glenus, maritus Solis, SF. I 56; kona Glenn, uxor Gleni, sol, SE. I 330; Glens beðja, id., SE. I 330, 2.

GLÆPAFULLR, adj., periculorum plenus, periculosus, Gd. 3. — 2) sceleratus, scelestus, flagitiosus, (glæpr 1. 2, fullr).

GLEPJA (glep, glapta, glapit), v. a., impedire, corrumpere, vitiare, it. decipere, infatuare: g. farar, itinera impedire, itineribus officere, Harbl. 50; friðr glepat lætítia im-

peditur, corrumpitur, deficit, cessat (morte regis), F. III 24, ubi Vita Halfr. leuz. Sic Gld.M. I 612, hugði hann at gleþja mat mundi þerririna, putavit siccitatem mutatum iri, vel in deterius lapsuram. Gleþja e-n nat geði, animum aliquid decipere, aliquem ad amores illicere, Lokagl. 20; g. annars eyraránu al-terius uxorem ad stuprum sollicitare, Vsp. 35; qui significatus in prosa frequens est, v. c. Eg. 87, Gld.M. II 156, Sks. 340.

GLÆPR, m., *periculum*: vér stiltum svá til gleþs á báti, at óðumz apthvarfs, ita nos objecimus periculo in cymba, ut de re-*diu desperaremus, ÓH. 92, 3 (AR. I 324, 2);* gleþr er gests kváma periculo non vacat adventus hospitis, Am. 30. — 2) *scelus, piaculum, delictum, peccatum*: greipa stóran gleþ magnum in se piaculum admittere (car-nem filiorum comedendo sanguinemque eorum bibendo), Am. 82; mik hefir miklu gleþr meiri sóttan multo majus scelus accidit mihi, H. kat. 32; ræna e-n lögum fyrir gleþi ob scelera aliquem exilio multare, Eb. 22; sekr gleþs sceleris reus (ob carmen probrosum), Hld. 30, 2; iðraz gleþa, Has. 53; þvá gleþ með gráti (de Sancto Petro), Has. 50; við-rjá gleþa, vitatio vitiorum, tò fugere vitia, Hugsm. 26, 4.

GLÆPSKA, f., *scelus, piaculum*, (gleþr): taka bót fyrir ljóta gleþska, SE. II 200, 1; gleþsku þrðar homines scelerati, SE. II 196, 4, ubi *cohærent*: rángri þjóð ok hörðum gleþsku þrðum at ángri ad puniendam gen-tem percussam hominesque sceleratos. Gleþska ok skaði *scelus et damnum*, pros. F. III 112; gløpska mikil, er þeir hörðu Ólaf kon-ung tekít af lífi ok láði, ÓH. c. 261.

GLER, n., *vitrum*, Bk. 1, 17, Hyndl. 9, Hymk. 29 sec. *fragm. U.*, de vitreo calice, brátt lét bresta brattstein í gleri. Gler brá, brúna, hvarma, ennis, oculus, SE. I 538, Lil. 33. In prosa: heitt gler. Sks. 424; gler-glaugar fenestru vitrea, Fær. 102, F. XI 271, 273, Sturl. 4, 20; glertókur globuli vi-trei, AA. 106; glersteinar, SE. I 334.

GLER, m., *equus Asarum*, (qs. *splendidus*, gler), SE. I 70, Grm. 30; v. gler.

GLÆB, m., *equus Asarum*, id. qu. gler, SE. I 482, Grm. 30 sec. *fragm. U.* — 2) *arcus*, SE. I 571. II 478. 621; vide glærr. — 3) *mare*: gler hræs, mare cadaveris, sanguis, dynbrimi hræs glæs, strepens ignis sanguinis, gladius, SE. I 662, 2; verpa orðum á glæ, verba incasum proferre, vana verba jactare, Mb. 18, 3 (F. VII 62); cf. verpa á mar, SE. I 682, 1; verpa gagni á márkæið, Ad. 13; it. Ld. msc. c. 36, þat kalla menn á svo kaatat, er maðr lætr eigu sína ok tekr ekki í móti; F. IV 96: gætum vápna várra, at vér kastim eigi á glæ til ónfts; B. Hld. msc. c. 30: eigi skal hann enn þessi vísu hafa á glæ kaatat, heldr en öðrum.

GLÆRR, m., *arcus*, (glær 2), SE. II 561.

GLÆSA (glæsi, glæsta, glæst), v. a., *splendidum facere, splendide ornare*: naves clipeis splendide ornare, SE. I 688, 3; g. herskip, splen-dide ornatas naves bellicas educere, F. VI

197, 1, ÓT. 21, 1 (AR. I 278), Mg. 1, 1, ÓT. 131, 1; cf. skreyta. Part. pass. glæstr v. infra.

GLÆSÍDÝR, n., *animal splendidum*, (glæsa, dýr): g. lauks (mali), navis splendida, splen-dide ornata, Hh. 34, 2.

GLÆSÍLIGR, adj., *splendidus adspectu, splendorem præferens*, (glæsa), de flumine, Hh. 267, 1; glæsiligsem roðnust rósa splen-dida rubra instar rosæ, Lil. 25.

GLÆSÍMAÐR, m., *vir splendidus, elegans*, (glæsa, maðr) SE. I 532. 536.

GLÆSTR, part. pass. v. glæsa, splendide ornatus, splendidus, (vide glestr, gløstr): g. gulli auro ornatus, de nave, Hh. 73, 1, Ha. 227, 2; gl. halli, colore splendidus, splendide coloratus, de nave, Orkn. 81, 7; g. gulli. de femina, Ha. 274; g. hörvi lino ornatus, Korn. 3, 3; epith. navium, ÓH. 157, 1, Mg. 20, 2, Hh. 31, 3 (SE. I 498, 2). 65, 5, Ha. 291, 2; epith. manús, auro ornata, SE. I 404, 1; epith. lecti (bingr), Korn. 19, 2; metaph.: glæstr góðleik, benignitate ornatus, benignissimus, de Sancta Maria, Gd. 10. epith. pectoris, glæstr gollorheimr, Merl. 2, 82.

GLÆSTR, id. qu. glæstr: gleatr göndlar himinn splendidus clipeus, Merl. 1, 34; ker, gleat með allri list, summa arte ornatum, elab-*oratum, Mh. 10.*

GLETTA, f., *ludibrium*: þat var sett við glettu id ludibrii causa factum est, Ísl. I 248. — 2) *lusus*: geira g., ludus armorum, pugna, Háv. Ísf. — 3) gletta littu, FR. II 29, 1, legendum videtur glettzattu, ne me laccasas, irrites, a glettas við e-n, ÓT. c. 87, F. VI 151.

GLÆVALDR, m., Söll. 54, vertitur igni-potens, glævalds gata, via ignipotentis, o: infernus aut æther. Forte glævaldr, dominus lucis, vel effector lucis, (glæ, a glóa, splen-dor, valdr), est sol, et glævalds gata, semita, trames solis, et fella (pro ferla) glævalds götu vestigia solis legere.

GLEYGGR, adj., *parrus, restrictus, ad rem attentior* (id. qu. glöggr): sýtir æ gleyggr við gjöfum, Hávam. 48. Negat., cum gen.: gleyggr fugar, parvus fugæ, fugere nescius, intrepidus, Sk. 1, 7.

GLEYMA (gleymi, gleymda, gleymt), v. a., *oblivisci, cum dat.; sed in loco vexato Gha. 24 cum gen. construi videtur*: en þá gleymda (ek) jöfura, tum regis (o: Sigurdi Fafneri-cida) oblita sum. Sic Stjörn: Orrinn — gleymir sinnar tegundar ok náttúrligs eðlis.

GLEYMAZ, v. dep. n., *latari*, (glaumr): þá munu gleymaz gálausir menn, ok sellifir seggir drekka, Merl. 1, 52.

GLEYMING, f., *oblivio*, (gleyma): g. sorga oblivio luctus, de Sancta Maria, Lil. 90.

GLEYMR, m., *lasciva garrulitas*, (glaumr): g. við gríðkonur, Hld. 11, 2, vel etiam *lætitia gestiens*, unde adj. allgleymr = allglæðr, Sturl. 8, 13, Eb. 13, et subst. allgleymingr, Sturl. 8, 2.

GLEYPA (-i,-ta,-t), v. a., *devorare*, Vafpr. 53, Vsp. 43 sec. membr. 544, str. 37.

GLÆÐA, f., *falco milvus*, SE. II 488;

AS. glida, *Angl. glæda, Dan. Glæde (et Glente), Svæc. glada; Lex. B. Halð. glæðra.*

GLÆÐA (glæði, glædda, glædt), v. a., *accendere, succendere, (glóð): meðan glæðat hefir eldr, dum accensus fuit, dum arsit ignis, Skáldh. 7, 32; it. neutr., ardere: eldr glæddi af oddum ignis ex mucronibus arsit, F. VI 84, 1, ut impers. Gullþ.: glæddi or forsinum ignis ex cataracta emicuit; inar glæddu gøtur við prunis obsitæ Söll. 31. 59.*

GLÆÐI, f., *gaudium, lætitia, voluptas, (glæðr), G. 60, vide vangleði. — 2) ludus, oblectatio, de exercitio natandi, F. VII 167.*

GLÆÐILIGR, adj., *splendidus, (glæðr), vel eximius, præstans: glæðiligt gullker, Gd. 7, ubi al. geðligt, bonum, præstans. Construi possunt glæðiligr sólar geisli splendidus solis radius, Lil. 27, sed jungunt g. Gabriel gaudium adferens; glæðiligt jóð proles exoptata, Lil. 33.*

GLÆÐIR, m., *mare, (pro græðir, permutatatis labialibus r, l): glæðis glóð aurum, glæðis glóða (glóðar) býrvar viri, Mg. 31, 1, F. VI 76.*

GLÆÐJA (glæð, glædda, glædt), v. a., *lætum facere, ex hilarare, delectare, (glæðr): von bergstjóra hug, G. 22; báru blikatríðandi glæðr bergstjóra hregg, vir liberalis animum (suum) lætum reddit, i. e. vir delectatur animo, Sturl. 9, 8, 1; g. fyrða homines (carmínibus) delectare, de poetis, F. X 422, 1; g. huginn, corum (præddá) delectare, Fm. 35, Sk. 2, 18. 26. Glæðjaz, recipr., se mutuo delectare (muneribus): vápnum ok völdum skulu vinir glæðjaz, Hávam. 41; pass., delectari: glæddiz flotna fjöl við Fróða mjöl, Höfudl. 17. Part. pass.: glæddir sigri victoria lætus, Ód. 21; glæddir við möð mulso hilares GS. 1, ut glæddir af drykk, F. VI 58; glæddir með miði, F. X 311; drykk glæddi menn, F. II 133. Vide dáðglæddr.*

GLÆÐR, f. pl., a glóð, qu. v., SE. I 506, 5; glæðr, id., II 537, 2.

GLÍKLIGR, adj., *vero similis, (glíkr): glíkligt, veri simile, veri indicium, Am. 26; geta glíkligs probabilem conjecturam facere, ÓT. 130, 4; þikkira mér glíklíkt, Morkinsk. F. VI 447, not. 4.*

GLÍKR, adj., *similis, (líkr, præfixo g; Mæsoq. galeiks, Germ. gleich). Hávam. 46. 131, Gho. 3, Korm. 12, 1, F. III 10, 2, Mg. 20, 2, Ók. 9, 5; vide iðglíkr.*

GLÍÐR, mare, v. glýjoðr.

GLISSA (glissi), v. n., *subridere, irridere, renidere: sá er um verði glissir, qui inter canam renidet, subridet, Hávam. 31. Novo. glise, id.; Svæc. glisa át någon, aliquem risu excipere, nudatis dentibus, ergo id. qu. glotta.*

GLIT, f., *annis, SE. I 575.*

GLITA (-aða,-at), v. n., *renitere, resplendere: glita við skallinn, calovities, calvum caput renitet, Sturl. 1, 13, 3 (GhM. I 433, not. 10).*

GLITNIR, m., *Glitnor, ædes celestis Forseti, Grm. 15, SE. I 78. 102, 2, (qs. coruscans, resplendens). — 2) vatum, sec. interpretationem Raskii: gná Glitnis, dea cæli, sol, Y. 20, ubi Glitnis gná hefir Dyggva reyfr at*

gamni, sol se delectat tumulo Dyggvöi, i. e. collustrat tumulum ejus; cf. Y. 36, aasetmarr jöfri smenskum gýmis ljóð at gamni kvæðr. — 3) equus, SE. II 487. 571. — 4) vide composita: siglitnir, valglitnir.

GLITRA (-aða,-at), v. n. et a., 1) *neutr. fulgere, refulgere, GhM. I 432. — 2) act., coruscare gladium, fulgidum efferre gladium: glitra upp sverðum, Eg. 47 (SE. I 532, 3).*

GLJÚFR, n., *rupina, prærupta rupes, alveum amnis cingentes: gljúfra fersull draco, Nj. 73, 2, v. fersull, (gljúfrá a kljúfa fndere, unde kljúfrá = Gljúfrá, nomen amnis, Eg. 84 cum nota h). Sturl. 5, 17, 2 per imesia coherent gljúfr-stræti, stratum præruptorum, scamna prærupti montis, vel etiam antra montana, gljúfrstrætis bestingr, serpens, gljstr. bestingja laut, aurum, ejus stikleðr, viri. SE. I 256, 2 construo gljúfr skeljángs, rupinæ v. prærupta celi, mare, hoc ordine: Bilekirmis gramr, hina er samdi svik, nam rjúfa skeljángs gljúfr, meðan snart grundar fisk með hjarta grandi, dirupit (malled) mare, dum serpentem adtingere conaretur.*

GLÓ, in compos., *vide eygló; glóa, f., vide eyglóa, fagrglóa.*

GLÓA (glóa et glói, glóða), v. n., *fulgere, splendere, coruscare, micare: sól glóar, sol splendet, Lil. 33; gull kná glóa aurum fulget, SE. I 688, 2; glóanda gull, Lil. 3; allr hann við gulli glóir totus auro fulget, Fjölsm. 24; vopn glóa á lopti, sublimia coruscant, micant, F. V 229, 2; góltr glóar gullinbursti fulget verres, Hyndl. 7; gardar glóa of gullna sali septa splendet circa aurea palatia, Fjölsm. 5; horn glóa við himin calum versus elata resplendet, Hund. 2, 36; orms fœx glóa, de auratis rostris, Hh. 62, 1; uppi glóðu elmars typpi, de aureis malorum apicibus, Mg. 20, 2; (hrafstinna) glóði geisla mót, FR. I 470, 2; In prosa: vopna glóðu Hkr. Hk. p. 158; glóaði á, id. Mb. p. 201; glóaði allt í gulli ok silfri, de fano Bersii, Dropl. maj. msc. c. 26; 3. s. præ. ind., gléor, resplendet, GhM. III 348 349. var. 23, cf. tjóa.*

GLÓBARR, n., *frons splendida, (glóa, barr): g. Glasis aurum, SE. I 400, 3.*

GLÖGGHVARMA v. glæghvarma.

GLÖGGR, adj., *parcus, restrictus, tenax: g. við gesti erga hospites, Hymk. 9. — Negat., hugar glöggr, fortitudinis expertus, ignavus, Fbr. 35 (GhM. II 358). — 2) diligens, distinctus, accuratus: glögg grein accurata descriptio, SE. I 714, 3.*

GLÖGGVÍNGR, m., *vir parcus, restrictus, (glöggr). SE. I 532.*

GLÖGGÞEKKINN, adj., *rem accurate nocens, (glöggr, þekka), Hugs. 20, 5; in prosa, Isl. II 341, FR. II 477; Vápa: Þorkell var maðr eigi vel skyga, ok þó vítr ok glöggrþekkin. Subst. glöggrþekki, de deo, Sk. 559.*

GLÓI, m., *nanus, (qs. splendidus, glóa), Vsp. 14. — 2) qui splendet, fulget, (glóa), in compositis, eyglói, hernglói.*

GLÓINN, m., *nanus, id. qu. glói, SE. I*

662. II 470, 3. 553. — 2) in compos., horn-glóina.

GLÓJÖRÐ, *f.*, terra splendida, (glóa, jörð): g. gylfa skíða, navis terra splendida, splendidus mare, hreinn gylfa skíða glójarðar, naclis maris, naris, Ód. 23.

GLÓLISTI, *m.*, limbus splendidus, (glóa, listi): g. lautar, splendidus terræ limbus, mare, birnaandi (brinnaandi) lautar glólista, ignis maris, aurum, Ód. 11, ubi consonant glólista — kristina.

GLÖMMUGR, *m.*, piscis, SE. sec. Cod. Reg. I 579; glömmvgr. II 480; glauummgr, II 623. II 563 non apparet nisi... ngr.

GLÖN, *f.*, insula nomen: hart veltr Glanar heli cingulum Glanæ (i. e. mare) vehementer voluit, SE. Eg. 233.

GLÖNN, *m.*, homo stultus, SE. II 496 (Dan. gløe stulte intueri, = góna).

GLÖP, *f.*, error, (gleþja), vel impedimentum: ein glöþ sækir hvern jarl uinu error hominem quemque adpetit, F. V 200, 1; in eodem str. F. IV 196, eitt mein; = allir eiga glöppaskot á æði sinni semel insanivimus omnes (Lex. B. Hald.). In Grág. I 10, glöþ, *f.*, collective sunt homines legitima præstare recusantes: or várþingi þvi, er glöþin kömr.

GLÖPR, *m.*, homo stultus, fatuus, SE. I 532; glöþr, vanr at grina grönum fatuus, labia distorquere stultus, Hítid. 30, 1; galinn g., Sturl. 8, 2, 1. Vide hrayggviglöþr.

GLÖRÖDD, *f.*, vox splendida, (glóa, rödd): g. hellis gauta, gigantum splendida vox, aurum, þella hellis gauta glóraddar, pinus auri, femina, Orkn. 79, 1.

GLÓSA, *f.*, figura, oratio figurata (Lat. glossa, γλωσσα): gott líf Guðmundar skýrist fyrir setta glósa, Gd. 36; cum art.: guðs orð líkir glósan sverði tropus verbum dei comparat cum gladio, Gd. 35.

GLÓSA (-aða, -at), *v. a. et n.*, explicare, exponere, interpretari: bátrinn blessaðs Petri (þat glósaþ hjórt christni), navigium Sancti Petri, i. e. sancta ecclesia christiana, Gd. 26. — β) ostendere, demonstrare: sem glósa ymnar, quemadmodum hymni (sacræ cantilenæ) demonstrant, Gd. 43. — γ) condere carmen: ljóða háttu, þá er ek hefi nú glósat, Gd. 77; g. saung carmen condere: fyrir innblástr guðligns gaeista glósar hann saung með lángrí prósa, Nik. 76.

GLÖSPÝR, *m.*, splendorem evomens, (gló, splendor, spýfir), Ísl. II 211, 1, quod jungendum cum ranna (quod legendum puto pro tæna, quod in metrum peccat), itaque ranna glöspýfir, splendorem undarum (i. e. aurum) evomens, cum nausea, sordide erogans, vir parvus, avarus.

GLÖSTALLR, *m.*, fulgida sedes: g. fjallreyðar (serpentis), aurum, HR. 18.

GLÖSTR, *id. qu.* glöstr, ornatus, præditus: þöppom glöstr, felicitate præditus, felix, beatus, Plac. 39.

GLÖSTRÆTI, *n.*, via splendida, (glóa, stræti): g. naðrs, aurum, njótar naðrs glöstræti, víri, Ha. 293, 3.

GLÖTKULLIR, *m.*, uter, aqua replatus, Ísl. I 212, *id. qu.* nautabelgr vatnufullr ín

prosa præced., a kyllir, cullens, uter, et glöt, cogn. glæta, humor (Lex. B. Hald.), vel a Dan. glat, levis, nitidus, lubricus; var. lect. glötkyllir, glatkylir, idem innuunt, quin et glegkyllir, a glægr = glær, pellucidus, cf. glæghvarma.

GLOTTA (glotti, glotta, glott), *v. n.*, nudatis dentibus ridere, subridere, renidere, Fbr. 35 (GhM. II 358), cf. Angl. glote, glout.

GLÖTUÐR, *m.*, qui perdit, (verb. agentis a glata): hrannbáls g., qui aurum consumit, erogat, vir liberalis, Mh. 4. In compositis: herglötuðr, hoddglötuðr, menglötuðr.

GLOVIR, *m.*, galea, SE. I 573, 1 sec. Cod. Reg.

GLÖB, *f.*, amnis, SE. I 575. II 479 glöð, II 622 glauð, II 563 non cernitur.

GLÖÐ, *f.*, pruna, candentes carbones, pl. glæðr (glöðr): þar er vísi um-kom glöðum ubi rex candentes carbones adportavit (ædibus ignem subjecit), Ód. 6; regg rindr glöðum í lopt upp ventus candentes favillas in sublime jactat, Mg. 33, 1; glóða garmr, canis carbonum, prunarum, ignis, Ý. 17. — β) pro igne: hafa glöðr ignis fatuus, SE. I 500, 1. II 174, 1, ubi explicatur per wörueidr (minus recte Nj. Vers. Lat. p. 195, not.); in appell. auri: glöðr handa aurum, Hh. 14, 1; glæðr glamma slóðar, (v. gömul), pruna maris, *id.*, SE. I 506, 5; glæðr slóðs aurum, de auratis navium rostris, SE. I 494 3; greipa glöð, ignis manuum, aurum, greipa glóðar Gerðr femina, Korm. 27, 4; in appell. gladii: hlakkar glöð, ignis Lakka (bellona), gladius, SE. I 662, 2; Fjölnis, Odinis, *id.*, Íslid. 14; gunnlátrs glöðr, ignes clipei, gladii, Sturl. 7, 30, 4; hrafna vína, sanguinis, *id.*, hrafna vína glóða hneigendr pugnatores, Íslid. 1. — 2) in compositis: armglöð, hafglöð, harðglöð, marglöð, unnglöð, verglöð.

GLÖÐEIMR, *m.*, ignis amnis, aurum, (glöð, eimr): greppr glödeims, vir, Ag.

GLÖÐFJÁLGR, *adj.*, prunis inclusus, (glöð, fjálgr), epith. ignis: g. sonr Fornjóts, Ý. 47. Nisi sit *id. qu.* glöðheitr, candens, fervens, a Norv. fjelge søg se calefacere.

GLOBHEITR, *adj.*, prunarum instar calidus, fervidus, (glöð, heitr): g. sveiti sanguis calidus, F. VI 409, 1.

GLÖÐRAUÐR, *adj.*, ignis instar rutilans (glöð, rauðr), epith. auri: glöðraut gull, Gha. 2, Am. 13, Ha. 319, 2; ið glöðrauda fè, rufila pecunia, *id.*, Fm. 9, 20.

GLÖÐUÐR, *m.*, qui delectat, (verb. agentis v. gláða), qui muneribus ornat: g. hersa, rez, SK. I 322, 3.

GLÜGG, *n.*, ventus, *id. qu.* glygg, Skáldh. 4, 13, in var.

GLÜGGI, *m.*, fenestra: í glugga nokkurn gjörði at leggja | gull á laun, Nik. 22. Eadem forma FR. II 368.

GLÜGGR, *m.*, fenestra, it. apertura, foramen, Sic. 17 (sic et F. VIII 342), plur. gluggar, sed acc. etiam gluggu, c. art. glugguna. F. IX 55; gedveggar gluggar, fenestra, apertura pectoris, SE. I 662, 2.

GLUMR, *m.*, ursus, (qs. strepens, glaumr, glymjá) SE. I 478.

GLUMRA, *f.*, *gigantis*, SE. I 551, 2 (*strepens*).

GLUMRA (-aða,-at), *v. n.*, *strepere, crepare, clangere, de lorica*: glumruða glymríngar, *Hg. 33, 5, ubi Cod. Fris. col. 69, 30, glumruða a glamra. id. In Sks. de tonitru, glumrandi reidarþrumar, 219.*

GLÚPNA (-aða,-at), *v. n.*, *contristari*: glúpandi tristis, *oppos. gladr, Fm. 31*; þá glúpnaðu, er gleðjas skyldu, *GS. 7þ*; glúpnaðu, en grætu þeygi, *Am. 73.*

GLÝ, *n.*, *lætítia, gaudium*, SE. II 494, „glý (gleði)“; *plur.*: glýja þú nē gádir gaudia non curabas, *Hm. 7*; *AS. gleó, Angl. glee, gaudium.*

GLYGG, *n.*, *ventus*, SE. I 486. II 459, *FR. I 475, 1; dat. s. glyggvi, Hh. 17, 2, F. VI 417, 2. 172 var. 7, ubi in textu glyggi, SE. I 674, 1, sed glyggi, SE. II 628 ex drápa Gnóðar Ásmundar, in his: megn'í gegn glyggi | kvæð grefja tregi | há ft nam hann þat ljúga | hrafnar trautt fjúga; cum artic., glyggit, Skaldh. 4, 13. Glygg náir greiða váð ventus velum explicat, SE. I 694, 1; glyge féll of tyggja, Hh. 18, 1; glyggs salr, ædes ventis, aer, calum, und víðum glyggs sal, sub caelo, in terris, Si. 10, 2; glyggs varðker, receptaculum ventis, aer, ejus viðbotn, terra, *SKÍ. V 18 (ad ÓH. 186, 4); glyggs haudr, terra ventis, calum, glyggs haudrs gramr, rex cæli, deus, Has. 60. In descriptione pugnae: g. eggja, ventus acierum, pugna, Jd. 22; geira, hastarum, id., ejus glymstærir pugnator, Ha. 318, 1; darradar (bellonæ) id., SE. I 664, 2; göndlar (bellonæ), id., SE. I 674, 1; gunnranna þvergarða (testudinis clipeorum), id., ejus Þróttir, præliator, ÓH. 240, 2; vápna g., id., F. VI 417, 2. Vide composita: fleinglygg, rammglygg.**

GLYGGFREYR, *m.*, *deus tempestatis*: g. göndlar veggjar (*scuti*), bellator, *HR. 41.*

GLYGGR, *id. qu. gleygg, glögg, diligenter animum advertens, perspicax, vide compos. fjúlglygg.*

GLYGGRANN, *n.*, *domus ventis, (glygg, rann), aer, it. calum*: gramr glygggrann, rex cæli, deus, SE. I 448, 2; Christus: gættir glygggrannus custos cæli, *Lb. 28, Mk. 21.*

GLYJADR, *adj.*, *latus, (propr. part. pass. v. glýja lætum facere)*: þeygi vel glýjadr non multum læta, *Vsp. 32*; veig vel glýjadr þýja potus probe exhilaratorum servitiorum, *Eg. 44, 2*; grimmliga glýjadr furialiter lætus, *de eo qui publica calamitate lætatur, hann gapir á sjöt manna, gr. glýjadr, de Ingolvo, RS. 5. Vide compos. fáglyjadr, fjúlglyjadr.*

GLÝJADR, *m.*, *qui lætum reddit, (verb. agentis v. glýja), vide evanglyjadr.*

GLYJODR, *m.*, *mare, SE. I 574, 2 (SE. II 479 glyjóvðr; II 562 glýróðr; II 622 glióðr); verb. gleó, glýja, gljá, glía, GkM. III 348.*

GLYMBRÚÐR, *f.*, *mulier fremebunda, (glymjá, brúðr)*: gl. hafs, femina fremebunda pelagi, *Ægeris flia, unda*; braut dyrr dreki und Dana skelá hrygg í hverri hafs glym-

brúði (glavmbrúði, *Cod. Fris. 232, 25*), *F. VII 51, 1, allusionis facta ad FR. II 79.*

GLYMFJÖTURR, *m.*, *vinculum streperum, (glymjá, fjöturr)*: g. skers, scopuli vinculum strepens, mare, SE. I 442, 2; g. landa, terrarum, id., blik landa glymfjöturs, fulgor maris, aurum, *Sturl. 7, 39, 2; glymfjöturr gestils mare, RS. 1, ad verbum, vinculum strepens piratae, vinculum quod piratam continet vel circumdat, quæ appellatio regulis poeticis non satisfacit, neque vero si glym ducatur a glymr, bos, gestilus glymr, bos piratae, navis.*

GLYMRÍNGAR, *id. qu. glymríngar, Cod. Fris. col. 69, 30.*

GLYMRÍÐ, *f.*, *procella strepens, (glymjá, hríð)*: g. borða, strepens clipei procella, pugna, njóðrðr borða glymríðar, deus pugnae, bellator, *F. VI 258, 1; vide glymríð.*

GLYMR, *m.*, *taurus, bos, Cod. Worm. pro glymr.*

GLYMJA (glym, glumda, glumit), *v. n.*, *strepere, stridere, crepare, clangere, resonare*: glymjá í orrosta, strepitum in pugna excitare, i. e. fortiter pugnare, acre prelium committere, *H. 9, 2*; allr Noregr glumdi resonabat, *ÓT. 18, 2*; ógnir glymjá, terrores fremunt, exaudiuntur, *RS. 27 (Sturl. 4, 14, 3). De aqua: strauðar glymjá, SE. I 250, 2; unnir glymjá, Grm. 7; bára glymr, SE. I 246, 4; njár glymr, SE. I 316, 2; haf glymjanda pelagus strepens, Sk. 2, 16; glymjandi bára, Ha. 255, 7; glymjandi lögr, Ha. 236, 1; de igne: glymjandi glóða garmr, Y. 17; de grandine: glumdi hagi á hlífum, increpuit, insonuit, *Jd. 31; glumdu jökklar intonnuere montes glaciales, Hým. 10; de lorica: grams rúni lætr Högna váðir glymjá of sik, i. e. tinnula lorica se induit, SE. I 460, 1; de hastis: spjórn knátta glymjá, H. 17, 2, F. II 314, 2; geirr glumdi, *Krm. 17. 21; de signis, ventorum indicibus: vedrvtitar glymjá, SE. I 494, 3; de usadem capiendum videtur Ha. 318, 3, ægis eldr glumdi á gestilus skeiðhestum, aurum (i. e. signa aurata) crepitabat, cf. F. VI 48, Mg. 20, 2.***

GLYMR, *m.*, *bos, taurus, (qu. strepens, rudens) SE. I 558, 1.*

GLYMR, *m.*, *sonus ventis, aquæ, maris, saxorum, montium, terræ, metallorum, turbæ, SE. I 511. II 46; sonitus, crepitus, strepitus, fremitus: g. járna, ferri clangor, fremitus armorum, Hund. 1, 24; g. unnar, stridor maris, fremitus undæ, SE. II 451, 4 (ad SE. I 500); glymr varð hárf af hömrum sonitus malleorum, *Lb. 16. De pugna: g. Göndlar, SE. I 420, 2; g. járna, Jd. 6; g. skjalda, SE. I 668, 2. Vide vápnglymr. — 2) ventus, tempestas, SE. II 596.**

GLYMRÁN, *f.*, *unda strepera, (glymjá, rán)*: gátt glymránar, abies strepentis undæ, femina, *Korm. 11, 9.*

GLYMRÍNGAR, *m. pl.*, *annuli tinnulí, (glymjá, ringr = hringr), kami v. annulí lorica, lorica annulata, kamata: glumruða glymríngar (brúkuðu broddar í gotna haussum), Hg. 33, 5. Vulgo accipiunt de casibus tinnulis, a hringr, gladius, et construant, glumar-*

áa glymríngar í gotna háusum, vide Gloss. Ed. Sem. T. I. sub voce glymjá, et Hkr. Vide formam glymhringar.

GLYMRÍÐ, f., id. qu. glymhrið: njörðr borða glymríðar þralíator, Fsk. 123, 4.

GLYMRÖST, f., unda strepera, astus fremens maris, (glymjá, röst): glymrautar fasti, ignis maris, aurum, lind glymrautar fasta, illis auri, femina, Gd. 18 (ubi lind est mea conjectura pro kind).

GLYMSKÚR, f., stridens imber: g. geira pugna, HR. 15.

GLYMSTÆRIR, m., augens strepitum, (glymr, stærir): g. geira, strepitum hásta augens, ciens pugna, þralíator, Sturl. 4, 45, 1; g. geira glyggs pugna strepitum augens, id. Ha. 318, 1.

GLYMVINDR, m., ventus stridens, (glymjá, vindr): g. göndlar, stridens ventus Bellonæ, pugna, SE. I 418, 4. Vide glaumvindr.

GLYMVÖLLR, m., campus strepens, (glymjá, völlr): g. röða, strepens pirata campus, mare, Svorr. 63, 1.

GLYRÖÐR, m., mare, vide glýjuðr.

GLYSLIGR, adj., splendidus, (glys, n., mors delicata, splendida, F. VI 263. X 30, not.): Mardallar var glysligr grátr lacrimæ Mardalla (Freyja) splendida erant (utpote aures), A. 8. Glys habet et SE. II 430 in appell. feminarum, „ok kænna iafnan við gyll eða glys þeirra“. Glyslig orð. verba splendida, speciosa, Hugsm. 14, 2; glysligir garðar ædes splendida, Snjársk. Alias sæpe in chart. scribitur per i, glissamlig flærð, Skz. 528. 30.

GLYSMÁL, n. pl., sermones splendidi, loquela splendida, (glys, mál): g. lþja, Idii splendida loquela, aurum, SE. I 402, 2 (cf. I 214). In prosa Hítid. c. 14 mac.: honum (Birni) þótti heimboðit Þórdar verit hafn með glysmálu einum, en veitt kotmannliga.

GLYSTAMR, adj., lætitid exclusus, prohibitus, privatus: (gly, stamr), tristis: græti illt in glýstömu tristi illa luce matutina, Hm. 1.

GLYÐRA, f., femina lasciva, procaz, SE. II 629. (cf. B. Hald. Lex. gleðra ancilla procaz, glíðrulligr lascivus).

GNÁ, f., Gnaa, dea una Asidum, SE. I 116. 118. 556, 2. Glituis gná, dea cali, sol, Ý. 20. Alias sapiissime in appell. feminarum: gná bauga, dea annulorum, femina, GS. 3; — borða (stragula), id., Korm. 5, 4; — geira (ignis domestici), id. Vigl. 17, 11; — hringa, id., F. I 181, 1; — linnbeðjar (auri), id., Korm. 18; — skers (lapilli, gemma), id., Ísl. II 24, 1; — steina (lapidum), id., Korm. 5, 4; — öldu ljósa (auri), id. Þ. Hræð. 8, 1. Vide hjaldrgná, málmgná.

GNADDUR, m., spiculum, pl. -ar, Ghe. 35, cf. naddr; malleum opes, divitias, res pretiosas (de filiis Atlii, a Gudruna interfectis).

GNAGA, id. qu. naga, v. a. et n., rodere, mordere, dente carpere, depasci, de cervis: Grm. 33; de terebra Ratio: gnaga um grjótt saza þerroderer, Hávam. 107. — 3. s. pras. ind. gnagar, SK. I 68, sed gnegr, Hb. 62, 6, ubi leg.: grjótt gaegr af digrum gaddi saza

crassam ancoræ alam deterunt, cfr. F. VI 310, 3. — 2) var. pro geisa, FR. II 278, 3.

GNAP, n., mare, (qs. sublimate, eminens v. apertum, gnapa, v. ventis expositum, frigidum), SE. I 574 1; á gnapi mari, ÓT. Skk. II 195.

GNAPA, f., amnis, SE. I 577, 2.

GNAPA (gnapi, gnapta), v. n., hiare, de rostris navium: skoltar gnöpta, F. II 259, 2. — β) capite nutare: jör gnafir yfir gram capite nutat super rege, Sk. 3, 6; örn gnafir á mar nutanti capite in mare prospectat, Hávam. 63; gnafir með hettu, ok hygr at gumna mengi, FR. III 494, 1. — γ) manere, hætere immotum; de navibus subductis: hestar svanfjalla gnapa alla naðræ ógn of hástalla hlunnu, SE. I 700, 2. — δ) in prosa, eminare, prominere, de alto monte: en fjallit sýniz mjök yfirgnapa aðrum fjöllum, oc náliga skúta yfir fram sjóinn, F. X 313; ú. imminere, de periculo: ef hon sæi eða vissi nocquorn háska eða scaða yfir gnapa sínu ríki eða nolgas með nocquorum úfriði eða ótta, F. X 223.

GNAPHEIMI, n., domicilium altum, eminens, (gnap, heimi), mare, Wehart. SK. I 574, 1; vel gen. msc., regio alta, eminens, (heimi = heimr).

GNAPHJARL, n., terra alta, eminens, (vel ventis exposita, frigida, ab hod. gnapa et napa), mare: ramblik gnaphjarls, fulgor maris, aurum, skaparðr gnaphjarls rambliks, aurum parans, comparans, præbens, vir liberalis, Sturl. 4, 25, 2.

GNAPSALR, m., domicilium altum, vel habitatio ventis exposita, (gnapa, salr), mare: riðvigg gnapsalar, jaetabundum maris jumentum, navis, rimma gnapsalar riðviggs prælium maritimum, H. 9, 1.

GNAPSTÓLL, m., sella excelsa, (gnapa, stóll): g. sóla, sedes excelsa siderum, cælum, koma und gnapstól sóla, sub cælum venire, i. e. in terras venire, nasci, exsistere, F. X 187, 2.

GNAPTURN, m., turris celsa, (gnapa, turn), pl. -ar: g. aldræ, celsa turris vitæ, pectus, slætta gnapturna aldræ, solo æquare celsas vitæ turres, pectora dejicere, leto dare, SE. I 662, 2; cf. aldrklif.

GNÁR, id. qu. knár, fortis, strenuus, v. foldgnár, hjaldrgnár.

GNARR, m., mare, SE. I 574, 1. II 479. 562. 622. Angl. to gnar murmurare; gnerr, m., murmuratio, F. VIII 263.

GNAT, n., collisio: eggja gnat collisio acierum, Höfuðl. 9 (cf. hnta); de punctione serpentum, FR. I 282, 2 var. vide gnot. — 2) mare, SE. I 574, 3 (qs. collisio fluctuum).

GNATA (-aða,-at), v. n., collidi inter se: grjóttbjörg gnata, rupes colliduntur, corruunt, Vsp. 47 (SE. I 194, 4). In ruendi notatione usus est Egg. Olavius in Búnaðarbálki, 34, gnataði hrygd = hrapaði evanuit dolor.

GNAUST, n., confictio, collisio, (gnaeta): grimt gnaust göndlar borða, vehemens clipeorum confictus, atrox pugna, F. II 312, 1.

GNAUSTAN, f., id. qu. gnaust: málma g.,

collisio armorum, pugna, F. II 311, 2, ÓT. 130, 5 (F. III 8, 2).

GNAUÐ, *f.*, *fremitus, strepitus*: hræðilig var hjörva gnauð pugna *terribilis, Ólafsr. 56.* (skipa gnauð *strepitus navium, Cod. Fris. col. 193, 17).*

GNAUDA (-aða, -at), *v. n.*, *strepere, stridere*: de igne: eldr gnauðaði víða um eyjar ignis *cum stridore pervasit multa loca insularum, Jd. 18*; de nave:    r gnauðaðu s   r *cum strepitu ferebantur, Mg. 20, 1*; de sanguine: *decidere, manare, labi cum murmure, SE. II 499, 2*; l  ta gr  n gnauda, *facere, ut labium murmuraret, i. e. morsicare, Snegl., ubi*: hir  i ek eigi, hvat Haraldr klappar, l  t ek gnauda gr  n, geng ek fullr at sofa.

GNAUFA (gn   , gn   fa, gn   f), *sublimem ferri (SE. I 118 t   gn  fa explicatur per at fara h  tt), de vexillo*: gullsett ve knáttu gn  fa, *Ha. 232, 1.* Logskrinns gnæfandi, *calis superior, vel sublimis in celo, deus, Has. 58.*

GNEFJA, *f.*, *femina gigas, Cod. Worm. pro gneþja. — 2) securis, SE. II 477. 561.*

GNEFTR, *adj.*, *sublimis*: gn  ftr gunn  fnar, *clipei sublimes, alte elati, Harbl. 38. FR. I 501, 4 legendum gn  ftr er y  r gunn  fni imminet vobis clipeus (signum indicendi belli); cf. AR. I 202, 3.*

GNEGGJA (-aða, -at), *v. n.*, *hinnire, H. kat. 20* (de equo ad equam adhinniente).

GNEGGJUÐR, *m.*, *ventus, SE. I 486, 1, II 486*; vide gnegju  r.

GNEGJA (gnegi, gneg  a) *v. a.*, *ditare abunde*, (gn  gr): hann gnegir urþj   d audi *genus humanum pecunia abunde ditat, Ad. 18.* Freyr hefir gneg  an Grj  t  j  rn at fjarafli, *Freyus Arinbj  rnem opibus abunde ditavit, ibid. Part. pass., gneg  r, abunde ditatus, copiosus, abundans*: skaupi gneg  r ironi   abundans, *Ad. 2*; vide gn  g  r, gn  g  r.

GNEGJU  R, *m.*, *ventus, Alm. 21.*

GNEGR, *3. s. præs. ind. act. v. gnaga, qu. v.*

GNEG  R, *abundans, part. pass. v. gn  gja id. qu. gn  gja, (gn  gr)*: skatti gn  g  r, *tributis ditatus, opibus abundans in piratica adquisitis,   H. 28, 1 (F. IV 72)*; kappi gn  g  r, *plenus contentionis, strenuus, FR. III 28. Vide gn  g  r.*

GNEIGA, *var. lect. F. X 20, not. 8, puto id. qu. hneiga, intrans., inclinare se, vel inclinari, de poculis.*

GNEIP, *f.*, *femina gigas, SE. I 551, 3. II 471*; sv  rt gneip, *Selk. 3*; ginlj  t gneip, *Selk. 10.* (a gneipr, *atrox, savus, id. qu. greypr*; sic *FR. I 216, ver  r h  n vi   gneip, quod Am. 43 est   tul var þ   Gu  r  n animo concitata).*

GNEISTI, *m.*, *scintilla, Ha. 286, 5, (gnea-sta). — 2) ignis, SE. II 486* (de annulo, ob splendorem, *in prosa F. V 175, not. 1).* — 3) *bos, SE. I 587, 3, Greti. 50.*

GNEPJA, *f.*, *femina gigas, SE. I 551, 3. II 471. — 2) securis, ibid. I 569, 1*; vide gneþja.

GNESTA (gneat, gneast), *v. n.*, *crepare, cum crepitu collidi vel frangi*: þat er vi  r brotna

  a gneata, þat heitir brak   r brestir, *SE. II 46*; skapt mun gneata hasta crepabit, *Nj. 158, 3*; m  lmr gneast, *ibid. 12*; hj  rr gneastr, *SE. I 418, 4*; m  lmr gaustu, *F. I 173, 3*; geirr i gumna s  rum gneast, *GS.*; hl  f gneast vi   hl  f clipei inter se collidebantur, *SE. II 150, 1. In prosa: gaustu þ   saman vopna, Sturl. 8, 23.*

GNEYPA, *v. a.*, *Skf. 30, puto id. qu. greypa duriter tractare.*

GNEYPR, *adj.*, *id. qu. greypr, savus, durus*; gneypt er *periculosum est, F. X 402.*

GNIA (gn  , gn  a), *v. n. et a.*, *stridere, strepere, id. qu. gn  þja* (ut kula et kn  þja): beng  gl gn  a volucres vulnerum (*sagittae*) stridebant, *membr. E, H. 11. — 2) urgere*: gn  a atr   r remigium urgere; strenue adremigare, *Jd. 23.*

GN  PA, *f.*, *rupes prærupta, præcipitium montis*: gn  pa hreinn, *maclis pr  ruptorum, montium, gigas, SE. I 298, 3*; heyra gn  par, *rupes aurium, caput, Eg. 56, 1. Est id. qu. gn  þja, qu. v.*; *in prosa, F. II 154*: brjóta steina   a gn  par; *GAM. III 314. Vide composita hn  pgn  pa, hrj  pgn  pa, hvitagn  pa, s  gn  pa.*

GN  PAHELLIR, *m.*, *antrum pr  ruptorum, ante vesp. osium canis infernalis Garmus jacet, Cyp. 40 (SE. I 190). Vide Gn  pahellir.*

GNIPALL, *m.*, *ignis, SE. II 468. 570* (propr., ut videtur, *adj., savus, saviens, cognepir, gneypr).*

GNISSA, *f.*, *femina gigas, SE. I 551, 2. II 471. 554 (SE. II 615 habet griula), cf. Dan. Nisse, spectrum.*

GNIST, *n.*, *frenditus*: tanna gnist *Nik. 56.*

GNISTA (gnisti, gnista, gnist), *id. qu. nista*: g. tennr *dentibus frendere, Lil. 73*; *in prosa F. VII 192.*

GNITAEI  R, *f.*, *saltus Gniticus, Sk. 1, 11, Ghe. 5. 6 (SE. I 356)*; m  lmr Gaitahei  ar, *metallum saltus Gnitici, aurum, SE. I 360.*

GNID, *strepitus, fremitus (gnia), vide randgnid.*

GNIDR, *m.*, *mare, SE. I 574, 2 (id. qu. nidr, stridor, susurrus aquae, v. gnia)*

GNIDUGLIGR, *adj.*, *immanis, horrendus, (cf. nidugligr)*: g. geispi, *oscitatio immanis, horrenda, Skáldh. 5, 27. Idem h  ud dubie est, at geispa ni  rkliga, F. III 128 Var. lect. est gridugligr.*

GNJOLL, *f.*, *foramen in palo, cui adligatus est Lupus Fearer, SE. II 431*: „*omni Gnioll heitir ravf   r borv     r a h  liavm*”.

GNJOSTR, *m.*, *qui frendet, (gnista), vide tanngnjost.*

GNJ  ÐI, *m.*, *inter segetis vel frugum nomina recenset SE. II 493.*

GN  GA, *adv.*, *abunde, satis, (gn  gr)*; cum gen.: gn  ga m  ls ok maanvita, *abunde, satis eloquentia ac prudentia, Grg. 14.*

GN  GR, *adj.*, *sufficiens, satis magnus, (Germ. genug)*: f   s  rorra gn  gr ver  ar esca quantum satis est, *E  . 37*; gn  gr t  l feig  ar, *sufficiens ad necem, vitis noxius, letalis, F. II 315, 3*; nakkvat at g  ga sic satis, *Dropl. 3. — 2) magnus, ingens, imsig-*

nis : gnóg raum magna liberalitas, SE. I 316, 1; gnógr landsmenn multi incolarum, Hk. 19, 3; gnógr stýrr prælum ingens, acre, Eb. 62, ÓH. 238, 3; gnózt eldi magna escæ copia, Hk. 11, 1; gnógr hamra vífs byrr insignis fortitudo, Ísld. 2; at gnógu magnopere, insigniter, Sturl. 4, 41, 1. Vide ngr. In compositis: idgnógr, ordagnógr.

GNÖGÐR, abundans (part. pass. v. znögja, id. qu. znægja, znegja) : g. blótum sacrificiis abundans, paganus, ethnicus, Plac. 24.

GNÖT, n., punctio, compunctio (id. qu. gnat) : mēr er gnot at grandí punctio (serpentum) nozam mihi adfert, FR. I 282, 2.

GNÓTT, f., copia, (gnógr) : g. eldis larga cibi copia, G. 28; gæfu g. copia fortunæ, magna fortuna, Ha. 310, 2; g. grunnýðgi satus animi imprudentia, magna animi imprudentia, Am. 70; g. harms magnus dolor, magna miseria, Has. 27, ubi : or harðri harms gnótt; g. gullis copia auri, Hk. 17, 1; per ímesin cohæret : hróðrgnótt, copia laudis, laus copiosa, SE. I 684, 1. — β) multitudo, magnus numerus : g. hers magna multitudo, magnus numerus, Rekst. 1; Engla g. multitudo, copiæ Anglorum, F. V 227, 2; reiðmanna gnótt copiæ equestres, F. VII 237, 1; þeas g. multitudo civium, HS. 6, 7; g. nás mulla cadavera, ÓT. 18, 2. — γ) vide composita : idgnótt, ordgnótt.

GNÖÐ, f., navis, SE. I 582, 2; proprie navis Asmundi, inde dicti Gnoðar-Asmundr (de hac nave v. FR. I 396. II 153. III 306—7). unde A. 7 : Asmundr tamdi Gnoð við gjálfr Asmundus Gnodam sonanti pelago adtesfecit. In circumscptione lecti : hylketils stafna gnoð, lectus, Korm. 19, 7 v. hylketill. Vide vngnoð.

GNÖÐ, pro gnaud, 3. s. impf. ind. act. v. ósól. gnjóða — gnauda, gnýðja, fremere, vide sub gráð; vel pro gnúði a gnýja. Vide nauð, 3. s. impf.

GNÚA (gný, gnera, imper. gnú, sup. gnúit, gnúð), fricare, conficcare, defricare : ek nun gáa þer defricabo te, FR. II 130, 2 (cf. Sturl. 7, 57); hinc gnýandi, pro gnúandi, vide infra.

GNÚPAHELLIR pro Gnúpahellir, Vsp. Cod. 541 str. 29.

GNÚÐI, 3. s. imperf. ind. act. v. gnýja. GNÝANDI, m., qui fricat, tergit, polit, acuit (part. act. v. gnúa, pro gnúandi) : stála g. poliens, acuens chalybes, gladius, præliator, vir, Has. 1, ubi sic : mjúk svo at mættig (malo mætti, nisi g sit ephelcysticon ad citandum hiatum) auka | mál gnýfundum stála | miskabót af mætu | mín fulltingi þina, i. e. svo at mín mjúk mál mætti auka stála gnýfundum miskabót af þínu mætu fulltingi.

GNÝBJÓÐR, m., strepitum offerens, (gnýr, bjóðr) : g. geira, pro bjóðr geira gnýs. offerens strepitum hastarum, ad pugnam provocans, præliator, bellator, Rekst. 24.

GNÝFARI, m., ventus, (qs. cum strepitu ruens, gnýr, fari), SE. I 486, 1, pro quo Alom. 21 dyafari.

GNÝFENGINN, adj., streperus, tumultuosus, (gnýr, fenginn), de pugna, Grett. 33.

GNÝFETI, m., F. II 203, 2, duplici modo resolvi; 1) SHI. II 189, gnýfeti, sonipes, equus, ad formam málfeti, háfeti : geitis gnýfeti equus gigantis, lupus, etsi insolita pene sit lupi talis circumscriptio; unde at reka c-n fyrir geitis gnýfeta lupo aliquem objicere, feris laniandum dare, i. e. interficere, e medio tollere. — 2) F. XII ad l. c. gnýfeti, m., qui sermonem invenit (gnýr, sonus, il. vox, sermo : feti, m., verb. agentis, a feta), geitis gnýfeti qui sermonem gigantis (aurum) invenit, comparat sibi, vir; tum per ímesin construenda, fyrir-reka id. qu. fyrirfara, perdere (vel, ad verbum : in perniciem agere).

GNÝHREGG, n., procella cum strepitu ruens (gnýr, hregg) : g. Yeggs strepera procella Odinis, atrox prælium, Sturl. 7, 42, 4.

GNÝJA (gný, gnúða, gnúð), strepere, stridere, fremere (vide gnýr) ; de mari : fremere, ýmis blóð gnýr, SE. I 324, 1; brim gnýr Korm. 19, 3; sjár gnúði, Jd. 15; de unda : oddbreki gnúði á höfudstafni flactus mucronis (sanguis) cum murmure decidebat in rostrum, Höfuðl. 11 (SE. I 476, 4); de sagittis : bryngðgl gnúða sagitta stridebant, H. 11, quo loco SE. I 418, 1 loquitur de corvois vel aquilis; de pugna : geirviðar grand gnúði, Grett. 9; gnýr allr jötunheimr, strepit vel contremiscit, Vsp. 46. In prosa, de vento : vindar eru þá ókyrrir ok gnýja heðan ok handan, SE. I 58; kvað gnýja bana þorkell, dixit interfectorem Thorkelis (i. e. procellam venti Thorkeli necem allaturam) fremere, Ld.; af gnýjanda gjálfrs vis frementis pelagi, Sk. 148; metaph., de culpa in aliquem recidente, Sturl. 8, 15.

GNÝJÖRD, f., terra strepera, fremens, (gnýr, jörð), mare, girði gnýjarðar, circulus maris, serpens Midgardicus, pro serpente in genere; geisli gnýjarðar girðis radius serpentis, aurum, Nj. 73, 2; vel, quod magis placet, gný referendum est ad girði, nam jarðar girði, circulus terræ, est mare, et jarðar gnýgirði, mare streperum, hujus geisli, aurum, cujus græðendr, eiri (h. l. in acc.). Jonsonius tō gný h. l. refert ad flosa.

GNÝLINNR, m., serpens strepitus, (gnýr, linnr), gnýlinnr göndlar pro linnr Göndlar gnýs, serpens strepitus Gondula (Bellona), gladius; runnar Göndlar gnýlians arbores gladii, viri, Rekst. 24.

GNÝLJÓMI, m., gladius sonorus, (gnýr, ljómi ensis), vel splendor pugna (gnýr 2, ljómi 1), gladius, Eb. 19, 3, ubi : gnýljómi beit geymi | geira stígs at vígi sonorus gladius momordit custodem clipei in prælio.

GNÝMIKLANDI, m., augens strepitum, (gnýr, mikla) : gnýmiklandi geira strepitum hastarum augens, pugnam ciens, præliator, Jd. 34.

GNÝPA, f., prominentia, (gnúpr, mons prominens, Nj. c. 134), cogn. gnipa, vide voc. compos. höfudgnýpa. Gnýpahellir. Völuspa ed. Holm. 41 pro Gnúpahellir, Gnúpahellir.

GNÝR, m., vox, SE. I 544 (scribitur gnýrr

F. I 176, 1, sed gnyr ÓT. 43, 3, F. I 173, 1, SE. I 544. II 46). — β) sonitus venti, aquæ, maris, saxorum, montium, collidentium metallorum, turbæ, SE. II 46; grimmligr gnyr dirus sonitus, de stridore circumactæ molæ, Söll. 57. — γ) in circumscriptione prælii: g. darra strepitus hastarum, Jd. 29; -Fjölfnis fura (ensium), ÓT. 43, 3, F. I 173, 1; -geirs (hastæ), Mg. 31, 1; -geira (hastarum), SE. I 452, 2; -hjörva (ensium), pugna, hjörva gny's ský nubes pugna, clipeus, ÓT. 21, 1; -hlifa (clipeorum), F. I 176, 1; -málma (metallorum), Hh. 94, 2; -odda (mucronum), H. 13; -randa (clipeorum), ÓH. 13, 2; -skjalda, id., F. II 86, 1; -sverða (gladiatorum), ÓH. 47, 3; -Gunnar (bellonæ), ÓT. 131, 1, ÓH. 187, 1. 239, 1, SE. I 422, 2; -Löðurs vinar (Odinis), H. 13; -þundar, id., Eg. 55, 1. — δ) absol. de prælio accipi potest, Nj. 78, 2, vide gny'stærandi. gny'pollr.

GNÝSKERÐANDI, m., qui cum strepitu v. crepitu dissecat, (gnyr, skerða): g. Gündlar röðla clipeos dissecans, præliator, vir, Sturl. 9, 6, 1.

GNÝSKUTI, m., Nj. 103, 2, bifariam explicat Jonsonius: a) gny'skúti, rupes strepitús, (gnyr, skúti, rupes prominens), g. geitis, rupes tumultus piratæ (rupes pugna), clipeus; reka fyrir g. gny'skúta aliquem infesto clipeo abigere. — β) gny'skúti (gnyr vox, skúti = skytti, skjóti, qui jacit) geitis spargens loquelam gigantis (aurum), vir; tum jungit fyrirreka. Potest vero. — γ) geitis-gny'skúti, gigantis strepera rupes, simpliciter accipi de præruptis saxis, et reka fyrir geitis gny'skúta, ex præruptis saxis dejicere, uti nunc dicitur at reka fyrir hjörg, et in Anecd. 28, reka sauði fyrir fjall.

GNÝSTAFR, m., columen sonitus, (gnyr, stafr): g. hjörva, pro stafr hjörva gny's, columen sonitus gladiatorum (pugna), præliator, Mg. 31, 7.

GNÝSTÆRANDI, m., strepitum augens, (gnyr, stæra): grinnis g., augens strepitum Odinis, pugnam ciens, præliator, H. 9, 1. — 2) pugnam ciens (gnyr, absol. pugna): kjalar slóða g. pugnam maritimam ciens, bellator maritimus, Nj. 78, 2.

GNÝSTÆRIR, m., augens strepitum, (gnyr, stærir): geira g. augens strepitum hastarum, ciens pugnam, præliator, vir, SE. I 426, 2; gráns geirs g., id., F. VII 92. var. 3. Quod NgD. 170 est gny'stærir (GS. 5), potiores Codd. habent gunnstærir, qu. v.

GNÝSTYRIR, m., augens strepitum (id. qu. gny'stærir, styrir = stærir, y = ø): gráns geirs g. augens strepitum leucophææ hastæ, præliator, F. VII 92, 1 (AR. II 66).

GNÝSVELLANDI, m., qui strepitum tumescere facit, (gnyr, svella-i.): hjálmángrs g. strepitum gladii (pugna) tumescere, exardescere faciens, pugnator, Nj. 30, 2 (AR. II 242).

GNÝVIRDIR, m., strepitum magni faciens (gnyr, virðir): gönnla stígs g. pugnator, Dropl. min. 5.

GNÝVIBR, m., arbor strepitús, (gnyr,

viðr): hjálms gny'viðir arbores strepitús galeæ (pugna), pugnatores, viri, Lb. 16.

GNÝVÖRÐR, m., custos strepitús, vel custos pugna, (gnyr, vörðr): pl. gny'verðir præliatores, viri, Isl. II 390. sed SE. II 192, 1 h. l. habet geirnirðir. Forte legendum est geirnirðir.

GNÝÞING, n., streperus, tumultuosus conuentus, (gnyr, þing): geirrota g. tumultuosus conuentus Bellonarum, pugna, geirrota gny'þings gautar præliatores, viri, homines, Eg. 56, 2.

GNÝÞOLLR, m., pugnator, vir, GkM. II 344.

GNÝÞRÓTT, m., Odin, deus strepitús, (gnyr, þrótt): dróttar g. deus strepitús militum, deus strepitús militaris (i. e. pugna), bellator, H. 9, 2; göndlar þings gny'þrótt, Si. 6, 3, aut deus pugna streperus, tumultuosus, aut deus tumultus præliaris (göndlar þings gny's), bellator.

GNÝÞJA (gnyð, gnudda), v. n., grunnire, de porcellis (de adultis suis), rita): gnyðja mundu grisir, ef galtar hag vissi, FR. I 282, 2, et in prosa ead. pag. Metaph., in prosa, fremere, murmurare: herrinn gauddi nú illa, F. VI 156.

GÓ, imperf. ind. act. v. geyja.

GÖFGA (-ada,-at), v. a., spectabilem facere, ornare, decorare, (göfugr): hlertjóld, hlustum göfugð aures, meatibus ornata, Ad. 9; skrin göfugð hnossu scrinia rebus pretiosis ornata, F. XI 315, 2; gulli göfugð auro coonestata, de femina, Gha. 26. Vide composita: áttgöfgaðr, láðgöfgaðr. — β) illustrem, augustum facere: göfgaz mætti af gengi hverr quisque comitatu illustrior fieri posset, i. e. quo quis honestiores comites adhibet (secum adducit), eo se ipse augustiorem facit, A. 11; þik hefir göfgaz guð drottinn svo, at þú hjálpa mátt hverjum manni. te (cruz)! íta augustam (sanctam) reddidit deus dominus, ut, Krossk. 2, nam mox sequitur v. 3, þviat krúcius var af Kristi helgadr. — 2) gavgfa, Gk. 8, forte scribendum gavgfa, rimari, manibus palpare, contrectare (deriv. a gausa, id., cogn. gaupn. manus), hinc gavgfa herfór funera, cadavera manibus contrectare.

GÖFNIR, m., in voce composita salgofnir? GÖFUGLÁTR, adj., magnificus, augustus, (göfugr,-látr): Guðröðr hinn göfugláti. id. qu. mikilláti, Ý. 53; tign göfugláts fylkis dignitas, majestas augusti regis, Ha. 25, 4, sec. var. lect.

GÖFUGLUNDR, adj., generosa indole præditus (göfugr,-lundr). Eg. 63, 1.

GÖFUGLYNDR, adj., generosæ indolis (göfugr,-lyndr), F. X 432, 75.

GÖFUGMENNI, n., vir excellens, amplius, (dignitate, natalibus): ít. collective, viri excellentes, amplissimi (göfugr,-menni), Ha. 227, 2, ut in prosa, ÓH. c. 91, er hér samansamnat ríkmenni ok göfugmenni, quo loco F. IV 183 habet ríkm mōnnum ok göfugum.

GÖFUGR, adj., generosus, præclarus, excellens, amplius, insignis; mejum göfugr auro decorus, de matrona, Hyndl. 12; de

familis, Bk. 2, 62; de aulicis, FR. I 427, 3; g. geisli radius illustris, G. 7: gödfugt ljós lumen augustum, G. 1; göfug ferð it er illustre, splendidum, magnificum, SE. I 328, 1; dat. s. fem. göfgrí ferð honestis viris, Ag. qs. a göfgr, contr.; g. lið, eiki, navis splendida, ezimie ornata, pulcra, F. VI 47, 1. VII 49, 3; gödfugt leiði, de sepulcro Christi, Krossk. 23; stef sem göfgraz mætti, versus intercalaris quam feri potest excellentissimus, decentissimus, Has. 20; gödfugr mátr ezimia virtus, potentia, SE. II 116, 1, Lb. 38; gödfugt dýr animal generosum, Fm. 2; g. allvaldr rex egregius, excellens, SE. I 602, 1; g. spámaðr ezimius vates, Merl. 1, 1; de Christo: g. þrifvaldr ezimius auctor salutis, Has. 22; g. guð deus optimus maximus, Söll. 41. Vide composita: alldáðgöfugr, lítgöfugr, röttgöfugr, hjálmgöfugr, hornögöfugr, jarðgöfugr, láðgöfugr, morðgöfugr, naddgöfugr, naðgöfugr, vápngöfugr (ex vulgari sermone G. Magnæus, Kg. 661. not., adfert kleðgöfugr). In prosa: göfugr þær villa nobilis, ampla, Eg. 67; fegðöfugr divitiis nobilis, Isl. II 322.

GÖGN, f., sagitta, SE. I 570, 2.

GÖGN, id. quod gegn: i g., præpos. c. dat., a) contra, adversus: vega i gögn systur mína adverso sole pugnare, Sk. 2, 23; gánga i g. her adversus exercitum ire, ÓT. 26, 3. — ß) obviam: gánga i g. obviam ire, occurrere, Ghe. 35, Hg. 33, 14. — 2) adverb., vicissim: hafa i g., Skf. 30.

GÖGN, n. pl. a gagn, qu. v., instrumenta litis, argumenta, documenta (id. qu. sakargögn): upp held ek gauta gildi gögnum, i. e. ek held upp gögnum (með) gauta gildi, instrumenta causæ præsto per carmina, i. e. causam meam defendo carminibus, carmina (probrosa) adversariis meis oppono, Korm. 21, 2.

GÖGNFLÖG, f., sagitta (qs. transvolans, percolans, id. qu. gagnflaug), SE. I 570, 2.

GÖGNUM, id. qu. gegnum, gjoenum: i g., præp. c. acc., per, trans: i g. báða garð per clipeum (trajicere), SK. I 426, 2; i g. garða, hús, per ædes, domos, H. Br. 1, Am. 15; de tempore: i g. allan ormsfelli per totam hiemem, Orkn. 7, 1, vel potius h. l. allan orms fellu i g., ut Danis: hele Vinteren igjennem, v. gegnum.

GÖGB, m., mala viri appellatio, SE. II 496, forte a gagt, tortus, pravus, perversus, vel id. qu. gökr.

GÖINN, m., serpens, Grm. 34, SE. I 176, 1, 484, Krm. 27; göina villr campus serpentis, aurum, ejus ygr, deus auri, vir, Korm. 13, 1; göins leiti, id., veitendr göins leita viri, SE. II 198, 2. Sic göins sker, stétt, aurum, gautar göinn sker et hreytendr göins stéttar viri, homines, Selk. 12. 18; göins sit terra serpentis, aurum; gátt göins þjar abies auri, femina, GS. 21, constructionem vide sub ölan, f. — 2) gladius, SE. I 567, 2.

GÖIR, m., regulus maritimus, SE. II 468, 532 (SE. II 614 habet geirr), pro goir. Forte hoc nomen masc. respondeat feminino

Göi, indecl. (FR. II 3. 4. 17. 20), quod Raskius (Saml. Afhandl. I 94) refert ad voc. Finnicam koi, aurora.

GÖIR, m., regulus maritimus, SE. I 547, var. 1, cf. göir.

GÖKR, m., mala viri appellatio, SE. II 496. Est id. qu. gaukr (B. Hald. Lex. signif. 2), homo arrogans et stultus, et Germ. Gauch, juvenis imberbis, it. scurra, vir stultus.

GÖL, n., aura, ventus, SE. II 486, 569 (id. qu. gola, f., Eg. 59. 60 in hafgola).

GÖLA, adv., bene, contr. pro göliga, SE. I 632, 2, o: copiose, liberaliter.

GÖLA, delectare, vide gæla.

GÖLANSTR. superl., contr. pro göligastr optimus, præstantissimus: ból, þat er ek veit gölast, prædium quod præstantissimum esse novi, Mb. 5 (F. VII 10), cf. göligr.

GÖLDINN, adj., inauratus, auro obductus vel bracteatus (id. qu. gollinn, gullinn, gyldinn): goldnir grans spæmir assulæ e pino, auro bracteata, SE. I 328, 1.

GÖLDR, m., Odin, Ed. Lövasina (forte depravatam ex gollorr).

GÖLF, n., pavimento domus, solum, Rm. 2. 14. 15, Vafpr. 9. 11, Hýmkr. 34, Völk. 14. Isl. I 293: vedra halla gölf solum aulae aeriae, terra (ut botn), SE. I 320. — 2) cubiculum, ædes, pars domus, id. qu. herbergi: Grm. 24, fimr hundruð gölfa quingenta cubi-cula; sic et SE. I 88, i þeim sal eru 500 gölfa. et I 34, þar sá hann mörg gölf; hinc gölf in appell. clipei, SE. I 420. In compos., vingölf. (Cf. Lex. Dan. Molbechii sub Gulv, signif. 2; hinc hjúkólf, qs. hjúk-gölf, cubiculum recreationis, deversorium, caupona, taberna; hvitugölf, qs. conclave quietis, lecti clausi, lokhvilur; rekkjugölf, FR. III 511, lokrekkiþjólf, Vápn. c. 2; adde gölf, id. qu. hólf, hvolf, cavum poculi, FR. II 390).

GÖLFHJÖRTR, m., cervus pavimenti, (gölf, hjörtr), domus, þórol.

GÖLFHÖLKVIR, m., equus pavimenti, domus, de cubiculo dormitorio, SE. I 372, 3, gölf Hólkvis sár lectus cubi-culi dormitorii; construo: þar svá at naglfara siglur fylkis (sec. 1eð), annvanar saums segls, gerðu standa gyrdan gölfhólkvis sá.

GÖLL, 3. s. impf. conj. act. v. gala (= gölli), SE. I 284, 1.

GÖLIGA, adv., bene, magnopere, it. gnaviter, strenue, (göligr), vide fullgöliga, cf. et göla.

GÖLIGR, adj., bonus, præstans, ezimius: göligvz ból, prædium excellentissima, Merl. 2, 80, ubi sic: lætr hann byggja þá i brekkar jarðir | borgir eyddar | ból göligus. tum incolenda curat rura Britannica, oppida vastata, villas præstantissimas; vide gölastr; copiosus, largus: gátut gríðar sóta | gölig faung til jóla comparavisti lupo copiosas dapes ad festum jolense, ÓH. 187, 2 (F. V 17, 2); bellus, venustus: ek hygg, at mágr þengils þætti þá litt göligr, er hann rengdiz, de homine in lutum prolapso, qui se. ex cæno difficulter extrahere potuit, Orkn. 82, 12 (AR. II 219, 2).

GOLINHORN, *m.*, *bos*, *SE. I 587, var. 20 pro gollinhorni, cornibus auratis* (gollinn, horn, v. gullhyrdr). *et omnia tria fragm. SE. h. l. habent gullinhorni.*

GÖLIR, *m.*, *qui delectat* (verbum agentis a gøla): *g. holunda vals qui corvum delectat, præliator, vir, Fsk. 143, 3: þeygi dyl ek nema þykki þar sló ár af sárum hræva valr um hóima* holunda vals göli, i. e. þeygi dyl ek, nema holunda vals göli þykki. *haud inficias eo, proeliatorem (regem Haraldum) ægre ferre (mortem filii). Vide composita: hrafgölir, svangölir, svörgölir.*

GOLKINNGR, *m.*, *accipiter*, *SE. II 571 (gollúngr, II 488).*

GOLL, *n.*, *id. qu. gull, aurum: OH. 171, 1, Hh. 55, SE. I 500, 3 (F. VI 180, 2), G. 31; in plur., OH. 14, 4 (F. V 53, 2).*

GÖLL, *f.*, *sonitus, vox, SE. I 544 (gella, gall): göll geira sonitus hastarum, pugna, G. 49, F. I 175, 1. — 2) pocillatrix Odinis, Grm. 36, eademque Bellona, SE. I 120, 1. — 3) pugna, prælium, SE. I 562, 2. — 4) Vide composita: hjalmgöll, hjörgöll, stál-göll, þrumgöll.*

GOLLHRINGR, *m.*, *annulus aureus, (goll, hringr): gollhrings Gerðr femina, Hh. 15, F. VI 170, 1. 171, 1. 2. 3. 172, 1. 2.*

GOLLINN, *adj.*, *id. qu. gullinn (goll), auratus, inauratus: gollin spjör, F. II 318, 1; gollit höfuð rostrum navis auratum, F. VII 51, 2.*

GÖLLMEVILL, *m.*, *nanus, SE. II 553 (ubi scribitur divise Göll, Mèvill); SE. II 470 junctim habet gvlmæfill.*

GÖLLNIR, *m.*, *Odin, SE. II 472 (II 555 gollnir). Gollnir, gigas, occurrit FR. I 140, vide Gullnir.*

GOLLORHEIMR, *m.*, *domicilium cordis, (gollorr, heimr), pectus, Merl. 2, 82, ubi sic: þær (ár) munu döggva | dýrar jarðir | geðs | glæstum | gollorheime i. e. illi (annes) irrigabunt eximia animi rura in splendido cordis domicilio (pectore).*

GOLLORHÖLL, *f.*, *aula pericardii, (gollorr, höll), pectus, Merl. 1, 35, ubi sic: rýr gramr guma | gollorhallir, i. e. destruit gladius pectora virorum.*

GOLLORR, *m.*, *pericardium, adeps cor ambiens, omentum cordis, SE. II 430: „gollorr hœitir þat, ær næst ær hiarta manns”. — 2) cor, SK. II 490 „geð, heil, sjafni | gollorr ok elivn”, II 467 hjarta heitir nægg, eisköld, gollorr.*

GOLLORR, *m.*, *Odin, SE. II 472 (gollor, II 555).*

GOLLÚNGR, *m.*, *accipiter, SE. II 488. — 2) Ódin, SE. II 472. 556.*

GOLR = **GULR**, *flavus, F. VII 53, 2. not. 9.*

GÖLTR, *m.*, *porcus, sive castratus sive non (majalis, verres), SK. I 486; dat. s. gelti (v. gjalti), pl. geltir, Hyndl. 7, Hund. 1, 40; ála göltr porcus piratæ, navis, ála galtar eldraugr pugnator, Hg. 31, 2. In compositis: brimgöltr, hildigöltr, valgöltr.*

GÓMLITUDR, *m.*, *palatum tingens, (góm, litudr). Sic SE. II 429: Hvern karlmann*

má kalla feiti eða bræði hræfvgla ok varga, svá lírið þeirra eða gómlitvt.

GÓMR, *m.*, *pars manus, SE. I 542, sc. extremas digiti. — 2) palatum, quod duplex est, superius et inferius (efri góm, neðri góm): tver tenn i efra gómi, F. II 13 (vide hvæþr); h., gæta varð hon tungu i góma báða oportuit eam linguam caute adplicare ad utrumque palatum (o: ne vel legato Atlis, neque Gudrunæ injuriam faceret), Am. 9, cf. phrasin sub hvæþr ex Vita Thorsteinis Stángarhöggs citatam. Góma sker scopuli palatorum, dentes, SE. I 250, 2; góma sverð ensis palatorum, lingua, SE. I 702, 2, cf. Vitam Thorst. Siduh.: „þat eru gómaspjöt yðr, ok orð þau er þær mælit” hæc significant linguas vestras ac verba quæ loquimini. Mær fellr á góma in buccam mihi venit (id. qu. mær veidr á munni), ore meo excidit (verbum, carmen), Orkn. 79, 5; et in prosa: mart ber á góma multarum rerum mentio injicitur, Grett. ed. Hol. p. 148.*

GÓMRJÓDR, *m.*, *palatum rubefaciens, (góm, rjódr), in appell. virorum, SK. II 497.*

GÓMSKER, *n.*, *scopulus palati, dens, (góm, sker), Ha. 255, 7.*

GÓMSPARRI, *m.*, *tigillum palato injectum ad os dioricandum, tendicula rostri, (góm, sparri), SE. I 112; g. gyldis kundar tigillum ori Lupi (Fenreris) injectum, gladius, G. 45, cf. SE. I. c.*

GÖMUL, *f.*, *amnis, Grm. 27, SE. I 130. 578, 1. Gloss. Ed. Sæm. T. I. G. Magnæus sumit: genitivum hujus vocis esse gamlar, citans fragm. poetæ veteris in SK.: glóðr hygg ek gamlar slóðu; sed frustra: locus est SK. I 506, var. 15, quo loco Cod. Worm. legit, glóðr hygg ec gamlar slóða, SE. II 454, 1, glæðr hygg æk gamlar slæðar | gramr elldi svá fælldv, II 537, glæðr hygg ec gamlar slæðar | gramr elldi suo felde; unde apparet h. l. construendum esse glæðr (glæðr) slæðar (slæðar), prunæ maris, aurum, et in Cod. Worm. glóðr slóða (i. e. glæðr slóða, pro slóða, id.), prunæ fluminum, id., et τὸ gamlar esse a gamall, adj., vetustus, nam fellða potest esse perf. inf. act. v. faldá, tegere, velare, cujus objectum in versibus desperditis latet.*

GÓNA (góni, gónða), *intentis oculis spectare, defigere oculos in aliqua re; nunc vulgo cum præp. á et acc., sed cum acc. sine præp. Ísl. II 211, 1: skaltu góna þat in eo (o: auro) defigere oculos tibi licebit.*

GÖNDLER, *m.*, *nomen Odinis (cf. göndul), Grm. 18, SE. I 86; occurrit ut cognomen viri, Sturl. 6, 17.*

GÖNDUL, *f.*, *Göndula, Bellona, Vsp. 28, Hg. 33, 1, SE. I 557, 2 (FR. I 398 sequ.); in appell. fem.: borða göndul dea stragularum, femina, Vigagl. 27, 1, vide greymigöndul. In appell. armorum, pugna: borð göndlar tabula Göndulæ, clipeus, G. borða gnaust pugna, F. II 312, 1; G. borða nauma gigantís clipei, securis, ejus glaumr pugna, F. XI 138, 4; — eldr (ignis), gladius, G. elda þröngvir præliator, OH. 74, 3; — flaumr (grassatio), pugna, Vigagl. 27, 4; — dömr*

(*decretum*), pugna, F. XI 138, 3, cf. FR. I 402; — garðr (*procella*), pugna, G. garða runnar, præliatores, Isl. 20; — himinn (*caelum*), clipeus, Ha. 234; — serkr (*tunica*), lorica, G. serks gnyr streptus lorica, pugna, eju greiddendr, præliatores, ÖH. 48, 1; — skild (*assula*), clipeus v. ensis, G. skilda glaur pugna, Sturl. 7, 30, 6; — skúr (*pluvia*), jaculatio, G. skúra gnyr pugna, Sturl. 5, 4, 1; — stigr (*grassatio*, cf. flaumr), pugna, G. stigs gnyrvíðir pugnator, Dropl. min. 5; — veðr (*tempestas*), pugna, HS. 6, 3; — þeyr (*ventus*), prælium, G. þeys el pugna impetus, Rekst. 11; — þing (*conventus*), pugna, G. þings gnyrþótr præliator, Si. 6, 3. — 2) pugna, tantum in appell. Góndlar njóðr bellator, pugnator, Hg. 31, 4, Hk. 2, 3, ut gunnvíðurr, hlakkar njóðr, hlakkar runnr, hristartýr, mistar runnr (*quæ exempla adferuntur aduersus Hk. T. VI p. 148 ad Hk. 2*).

GÖNGUMK, 1 pl. præ. ind. pass., v. giaga, discedamus ab invicem, digrediamur, Grm. 1; fragm. egreg. U gönzumz, id.

GÖNNLAR, pro göndlar, gen. s. a göndul, Rekst. 11.

GÖNNSEIÐR, m., id. qu. gunnseiðr, piscis pugna (ð — au, scribitur gunnseiðr), gladius, Cod. Worm. SE. I 600. var. 10.

GÖNNURR, m., ventus, SE. II 486. 569.

GÖNSUÐR, m., ventus, SE. II 486. 569.

GÖPA vide hergopa.

GÖPI, m., mala viri appellatio, SE. II 486, pro gapi.

GÖPUL, f., amnis, Grm. 27, SE. I 130.

GÖR, m., pirata, SE. I 547, 1. II 468.

352: Gorr. cf. Rasks saml. Afhandl. I 94.

GÖR, i gor, heri, Hm. 31. ed. Holm.

(*exemplar msc., quod habeo, h. l. in textu habet i ger, in var. lect. i gor*). Vide gær, görr.

GÖRA, f., gladius, SE. I 563 var. 12

(*Cod. Reg. habet abbreviate g^a*), it. SE. II 476; sed II 559 gróa. Cf. verb. gyrja.

GÖRA (göri, görða, göri), v. a., facere

(id. qu. gera, gjöra, etc.): g. löst admittere

scelus, Og. 21; g. geig peccatum committere,

Hæ. 16; g. þakkir gratias agere, Plac. 57;

g. efnd = efna efficere, perficere, præstare,

F. VII 354, 1; g. skírsla, F. VII 329, 2;

g. hvílu sternere lectum, Am. 9; g. hræ stragan edere, dare, ÖH. 48, 4; ef i göriz nak-

kvæð si quid dissidii intervenerit, Am. 30;

de formandis literis, Hávam. 145; gördum þar svá, at, ibi id effecimus, ita operam nacerimus, ut, Mg. 31, 5; imper., gör age, Am. 56.

Göræz heiman domo proficisci, Am. 11, SF. I 290, 2, ut in prosa, F. V 140,

spáði, hvert hann gjörðiz, interrogavit quæ cogitaret, ire intendere. Görðiz at deýja parata erat, paravit se ad moriendum, mortem sibi consciscere parabat, Gk. 1. Görðumz at vígi, Hm. 27, ubi gumi inn gunnhelgi görðumz at vígi, id. qu. ina gunnhelgi gumi görði vígi at mèr, vir, Bellonæ sacer (Jormunrekus), excitavit pugnam contra me (fecit, ut in me hostilis in petus feret).

GÖRLA, adv., contr. pro görliga, plene, perfecte, exacte: líta g. exacte cernere, SE.

1284, 1; 'vita g. probe scire, nosse, Hávam. 31; bjóða greppum g. til geirhríðar omnes omnino, univeros cives ad pugnam (militiam) evocare, Jd. 17. Vide gjörla, gerla.

GÖRLIGA, adv., penitus, omnino, in totum, (görr): ratar g. ráð res penitus corrui, evertitur, fortuna penitus labefactatur, Sk. 1, 36.

GÖRN, f., intestinum, Lokagl. 50.

GÖRR, adv., id. qu. gær, heri: varat mèr áðr of ráðinn dauði i dag nè görr neque hodie neque heri mors mihi predestinata fuit, i. e. longo ante tempore, F. III 149.

GÖRR, m., pirata, SE. II 552 v. Gor.

GÖRR, factus, v. görr, et compos. hrein-görr.

GÖRR, part. pass. v. göra, factus, perfectus, absolutus, consummatus (etiam gorr, SF. I 292, 2, sec. Cod. Reg. gort, factum, ichnogr. Morkinsk. F. VII lin. 10): forma

gürfr occurrit in compos. bgörfr, adj., 'húskall, heldr bgörfr ok vinnultill', Grett. membr. Hafn. (omitt. membr. upsal. c. 43);

eldr var görr ignis paratus, accensus est, Hh. 76, 1; (hun, drápan) er gör of bör

leygs götu ginnvita graps carmen factum est de bellatore, SE. I 408, 2. — β) adj.,

perfectus, justus, qui talis est qualis esse debet: gört víg pugna perfecta, justa, i. e.

acris, vehemens, F. V 65, 1; hefndr snar-ráðs Haralds eru görvir haukar filii Haralds sunt veri (veri nominis) accipitres, Hh. 94,

3, ut: haukr rættir ertu, Hörða drottinna (F. VI 196, 1); görr jófurr rex excellens, Hh. 14, 1; id. qu. búinn instructus, armatus:

fóru i brynju, gengu svá görvir, ita armati, Am. 39; paratus, c. gen.: skuluð þess görvir

ad eam rem parati estote, Am. 55; gorr galdrs magia peritus, SE. I 292, 2, quod re-

fertur ad arma farmr meinsvarans haptis

(collective, de Gjalsa et Greipa); cum infm.,

görr at verja grund ok tilækja, aptus, idoneus ad defendendum repetendumque regnum,

ÖH. 99; görvar at riða parata ad equitandum, Vsp. 28; görvir at eiskra ad frem-

dum parati, Hm. 11.

GÖRRA, pro görira, non facit, Sk. 1, 20 ed. Holm., vide gera. Sic görr (pro görir), Grág. I 211. 468.

GÖRST, superl. adv. görva, (vel görla), plenissime, exactissime: heyra görst plenissime audire, Am. 62.

GÖRVA, id. qu. göra, gjöra, sed tantum in presenti, facere, reddere: g. geirs gny prælium facere, Mg. 31, 1; g. hleyti societatem facere, inire (cum aliquo), Sk. 1, 34;

g. hljóð silentium servare, facere silentium i. e. silere, SE. I 248, 4; g. e-m hvílu lectum cui sternere, H. hat. 41; g. drykkju symposium adparare, adornare, Og. 27, Am. 71; g. mann líknfastan at lofi, reddere, Há-

vam. 125; g. e-n at vígi ad cædem delegare quem, Bk. 2, 19; hvegi er þat görviz quomodocunque res evenerit, Am. 33. (Pros., Isl. I 17. ubi görva).

GÖRVA, adv., plene, perfecte, omnino, probe, bene: kanna g. exacte inquirere, Há-

vam. 102; segja g., Sk. 1, 28; muna g.

probe meminisse, Sk. 3, 17; minnaz g., Si. 28, 3; vita g., Mg. 1, 1; neita g. pernegare, Si. 4, 3; fregna g. certo audire, ÖH. 4, 1; fara g. penitus delere, SE. I 302, 2; gürva allr univcrsus, = gürvallr, Hh. 19, 2.

GÖRVALLR, adj., omnis, cunctus, universus, Hávam. 149, (gürva, allr); vide gervallr, gjörvallr.

GÖRVAR, f. plur., vestitus, ornatus (v. gervi, f.). Y. 47.

GÖRVIR, m., qui facit (verb. agentis, gürva): gunnar g. qui praelium facit, pug-nator, Mb. 6, 4.

GOTAR, m. pl., Gotlandi, incolæ insulæ Gotlandiæ, ÖT. 25 (F. I 125. X 375, 2); pros. F. I 250. Vide gautar et gotar sub Goti 2, et Reidgotar.

GOTI, m., Gotius, rex, a quo Gotlandia nomen traxit, SE. I 195. adeoque etiam Gotar, v. supra. — 2) pl. gotar, viri: gota mengi multitudo virorum, Sk. 3, 8; læspjöll gota bellum virorum, Nj. 158, 8. Vide gautar, viri, sub gautr 2 ß. Jonsonius putat gotar et gotnar eandem vocem esse, sicuti gumar et gumnar (Nj. Vers. Lat. p. 618).

GOTI, m., Gotius, equus Gunnaris Gjukidæ, SE. I 360. 480, 2. 484, 2, hinc de quolibet equo; gotar equi, Hm. 17; g. hlýrs equus proræ, navis, F. III 13; hrefnis g. equus tabularum, id. RS. 18; flagðs g. equus gigantidis, lupus, Höfuðl. 10. Vide fagrgoti, hlunneti. — 2) Lupus, SE. I 591, 2.

GÖTIÐ, pro getið v. getit, a geta, nancisci, obtinere, lect. membr. Gha. 24, er götið höfðu quum (potionem) sumserant (sumseramus).

GOTNAR, m. pl., milites, SE. I 530; gotna hross equi militum, equi bellici, Hm. 3, Gho. 2. — ß) viri, homines, SE. I 558, 2. II 216, 2, Hm. 21. 22. 29, SE. I 656, 1. 708, 2, Krm. 13, Hh. 43, ÖT. 130, 4, Sturl. 3, 26, 1, Gd. 3; hildar gotnar milites, Eb. 19, 6; gotna vinr amicus virorum, rex, SE. I 616, 1; gotna þjóðann rex virorum, Ghe. 21; Gotna land regio virorum, Grm. 2; him-ins gotnar cælitcs (angeli v. Sancti homines), drottinn himins gotna dominus cælitum, deus, Lv. 25.

GÖTNEKR, adj., Gothicus, (gotar, gautar) Gha. 16, ÖH. 6 (AR. I 290), ubi de Gotlandiæ incolis proxime sermo est.

GÖTS, n., bona, facultates, fortunæ, opes, divitiæ, Skaldh. 6, 24, því fékk Helgi heidr ok göts, at honum stóð einginn þar til móts. Derivatium a gott, n. a göðr, bonum, sic Njalssaga p. 236: spurði hann, hvat þeir etti sér göts, quærit, quid bonorum possideant; et 267: bauð fyrir Mlosa allt þat göðs sem hann átti, omnes facultates.

GÖTVA, v. a., Gk. 7, sepelire, tumulare, sepulturam curare, sec. interpp.; götva e-n í grjóti aliquem mortuum saxis ingestis sepelire, id. qu. urða, dysja, occurrit GS. ed. Hafn. 1849. p. 72, et götvaðr (= heygðr, tumulatus) affertur in indice Olavii Grunnar. ad Vigastyrssagam deperditam. Forte götva, Gk. l. c. potius est, sumus habitu ferali induere, velare, a sequenti götvar.

GÖTVAR, f. pl., habitus, vestitus, ornatus: geirrotu götvar vestimenta Bellonæ, lorica, SE. I 432, 1. Convenit AS. guþ-geatawe (qs. gunnar götvar, ornatus Bellonæ, armatura), et hildegeatve (qs. hildar götvar), epos Bjoov., 1342. Götvar, var. pro gürvar, Y. 47.

GÖTVADR, m., interfector, percussor, Sk. 3, 10. (forte a götva, fodere, quod metaph. superest in uppgötva et götva upp, qs. effodere, i. e. indagare, investigare. Cf. AS. gærum ageted hastis transfusus, qs. geirum götvaðr, Bosworth. Gram. Anglos. 324. cf. AR. I 23. not. 6.

GÖZKA, f., ingenii bonitas (göðr): af g. þinni ex tua ingenii bonitate, si quid in te est virtutis, Am. 100.

GÖÐ, n., deus; sæpissime in pl. god, dñi, Vsp. 6. 9., (cum artic., godin, Vsp. 21), Skf. 3, Lokagl. 56, Am. 53, Alec. 13; atgeirs god dñi hastigera, numina hastigera, Asæ, Hild. 31, ubi atgeirs god, þau er sköpu hlýrn; goda dólgr hostis deorum, Lokius, SE. I 268. — ß) sing., in appell., god sverða, numen ensium, praeliator, Hild. 18, ubi construo: nê kviddum ræddu kappi sverða gods neque formidabamus meticulousam praeliatoris contentionem; vide hjaldrgod, stálgod; sing., collectiœ: numina, dñi, gods jaðarr princeps deorum, Odin, Sonart. 22; speciatim de sole, skirleita god, Grm. 39 (vide gud). — a) plur., geira god voru gröm Dönum, F. VI 385, 3; aliter Cod. Fris. vide rjóða; god veltu þjaza dñi Thjassium dolo oppreserunt, HS. 16. — ß) sing., de deo opt. max., ÖH. 54, 1, F. VII 80, 1, VI 257. not. 4; sic quoque legendum Ód. 9; oss magni god gagni. Eb. 22.

GÖÐA (göði, gödda), id. qu. gæða, Gho. 15.

GÖÐBORINN, diis procreatus, ortus, (god, borinn a bera), de viris illustribus, Hund. 1, 29, Hm. 16.

GÖÐBRUÐR, f., sponsa deorum, de Skadea (forte quod nuptias cum Njördo pacta fuit, Sk. I 212—214) SE. I 262, 1, id. qu. skir brúðr göða, Grm. 11.

GÖÐGJARN, adj., benevolus, (göðr, gjarn), Gd. 9.

GÖÐHEIMR, m., regio deorum, sedes deorum, (god, heimar), Sonart. 20, cf. Y. 10. 15.

GÖÐI, m., sacerdos, pontifex simulque prætor (de pontificibus Asarum, Y. 2; Islan-dorum, Isl. I 259), Ulph. gudja, sacerdos. — 2) præfectus territorii, Sturl. 1, 13, 3. 7, 42, 3; hinc: göði flugstalla præses montium, appos. ad fornjótr, gigas, SE. I 290, 1.

GÖÐKONUNGR, m., rex, diis ortus, (god, konungr), Y. 44, 1 (AR. I 267, 1), vel simpl., prognatus diis, progenies deorum, a konungr, cognatus, prognatus, a konr (vel kya, kon, kón, genus), ut áttúngr ab átt, familia. Idem haud dubie valet var. h. l., godkynn-ingr, quod propius accedit ad adj. godkunn-igr, dicini generis, originis, v. c. g. ött, de familiis Asarum, SE. I 54, gudkunnvgir æsir, duodecim dii Asarum, ib. I 82, godk. normir = áskunnar, ib. I 72.

GÖDLAKS, m., *salmonis species*, *SE. I* 580, 1, vide *gudlagu*.

GÖDLÁTR, adj., *bonus, facilis, humanus, comis*, (göðr, látr), *F. IV* 196. *V* 200, 1.

GÖBLEIKR, m., *bonitas, benignitas*, (göðr.-leikr. term.): glæstr göðleik ornatus *bonitate, bonus, benignus, Gd.* 10.

GÖBLEIÐR, adj., *diis invisus*, (göð. leiðr), *Korm.* 19, 2, *id. qu. gudleiðr et goðumleiðr*.

GÖBLIGR, adj., *id. qu. göðr, bonus, præstans, eximius, vide jafngöðligr*.

GÖDMÁLUGR, adj., *theologus, mythologiæ sciens* ('göð, málugr). *Hymk.* 38; *cf. gudmáli*.

GÖDMARR, m., *Godmar, sinus Rannikie in Vikia, Norvegiæ provincia; hod. Gulmaren in Bahusia Sveciæ; SE. II* 493 (*F. VIII* 325). *Alius haud dubie sinus est Godmarr (quod pro Godinar legendum puto), F. XI* 140, 2, *forte sinus Storfjord, qui est pars meridiana sinus Jorgenfjord in Sunnæria (Pontop. Geogr. Oplysn. p. 76)*.

GÖDMENNI, n., *collective, viri fortes* (göðr.-menni a maðr), *SE. I* 406, 2, 458, 4, 508, 1; *distinguuntur göðmenni, viri fortes, et göðgmenni, viri ampli, natalibus et honoribus illustres, F. VIII* 136, *sec. var. 11*.

GÖÐMUNDR, m., *regulus maritimus, SE. II* 614; *v. gudmundr*.

GÖÐR, adj., *bonus, præstans: göðar sýjur færa tabulæ navis, Ód.* 4; *g. mjöðr bonum mulsum, Grm.* 13; *g. hestr, Hávam.* 61; *g. fór lucrosa v. gloriosa expeditio, Hg.* 5, 1, *sed Mg.* 9, 1, *iter religiosum; g. mætr præstans puella, Skf.* 12; *göðr mankynni bona copia feminarum (amasiarum), Harbl.* 30; *de præstanti pugnatore, Bk.* 2, 53; *göðar gjafir, Harbl.* 20. — β) *benevolus, favens; yrði göð ok aköp göð mér si mihi dii fataque faverent, Korm.* 6, 3; *g. hugr benevolentia, vel sinceritas animi, Hávam.* 119. — γ) *benignus, liberalis: gott æði animus benignus, Hávam.* 4; *matar göðr cibi largus, Hávam.* 39; *orms armgöðr auri liberalis, Id.* II 275, *ab arms ormr serpens brachii, armilla; menjugöð, de liberali femina, Bk.* 2, 49. — δ) *utilis; junguntur göðr, nýtr, þarftr. cum dat., qui predest, commodus, utilis, Hávam.* 165; *þú hefir verit betri hrafnri, en sjálfum þér, corvo quam tibi ipsi utilior fuisti, c: corvo satietatem, tibi lassitudinem comparasti, Nj.* 30, 1. — ε) *dives, beatus: verða göðr af e-m, beari, divitem reddi ab aliquo, F. XI* 297. — ζ) *neutr. gott bonum: er gott útille est, expedit, Hávam.* 11; *gott er vinna þrek manni expedit homini, animi fortitudinem ostendere, Fsk.* 143, 3; *gott er at frétta auðire juvat, F. III* 3, 1; *fæst gott þerparum boni, paucissimæ virtutes, Svær.* 116, 2; *zott var i gamma vita jucunda, Sic.* 6, 3; *honum var betra lætiore sorte usus est, GS. I.* *Subst., gott, bonitas: glíkr e-m at göðu bonitate par, F. III* 10, 2; *haas var menskra manna mest gott bonitate omaes mortales superavit, F. III* 10, 2; *benignitas: göðs laun benignitatis præmia, Hávam.* 125; *facultas, copia: gott til vista cibæriorum copia, F. XI* 138, 5; *hér erat gott til kaupna hic magna est rerum necessarium*

difficultas, F. VIII 172; *amicitia, familiaritas: eiga gott við e-n amicitiam colere cum aliquo, amicum aliquem habere, Sonart.* 21, *OH.* 70, 1. *Segja gott frá e-m laudare quem, Nj.* 7, 1; *beneficium: vinna til göða við e-n bene mereri de aliquo, beneficium alicui præstare, F. II* 84, *sec. var. ut gjöra til göðs við e-n, id., pros. F. II* 55; *gjöra hrafnri til göðs corvo gratificari, escam parare, stragem edere, OH.* 48, 4. *Plur. göð, commoda, emolumenta: hrafnns göð er þat id corvi commodo accidit, SE. I* 526, 1, *citatum in Eg. p. 699. not. Sic Pál. c. 15: hann unni betr sinum mönnum at hafa tvö göð duplici bono frui; it. bona, facultates: göðum á varði með gumna fjöld facultates suas semper in multos homines impendebat, Ad.* 20. — 2) *In compositis: aßgöðr, allgöðr, armgöðr, áttgöðr, áttumgöðr, ægöðr, ættgöðr, ættumgöðr, fjölgöðr, greinagöðr, jafngöðr, kappgöðr, kostangöðr, matargöðr, nißgöðr, ógöðr, orðgöðr, vingöðr, þjögöðr.*

GÖÐRÁÐR, adj., *benevolus*, (göðr, ráð), *Söll.* 20 (*pros. F. IV* 83; *hinc subst., göðræði benevolentia, Ljov.* 31, *F. II* 150).

GÖÐREIÐ, f., *equitatio deorum*, (göð, reið): *menstíklir sá mikla goðreið of tröð, Vigagl.* 21, 3, *cf. GkM. I* 277. *not. 73*.

GÖÐSAMR, adj., *bonus, benevolus, Sturl.* 7, 42, 8, *vide locum sub fjörnir*.

GÖÐUMLEIÐR, adj., *diis invisus*, (göð, leiðr), *Isl. I* 166, 3.

GÖÐVARGR, m., *hostis deorum*, (göð, vargr), *Nj.* 103, 2.

GÖÐVEGR, m., *via deorum, via divina*, (göð, vegr), *Hymdl.* 5.

GÖÐVERK, n., *bonum factum, bene factum, virtus*, (göðr, verk). *Isl. II* 48, 2, *Hugsm.* 7, 1 (*idem est göðvirki, n., Anecd.* 96).

GÖÐÞJÓÐ, f., *regio deorum, diis habitata vel peragrata*, (göð, þjóð): *in nom. FR. I* 499, 1; *gen. -ar, Vsp.* 28, *Ghv.* 15. *FR. I* 495, 1., *dat. göðþjóðu, Ghv.* 8, *H. Br.* 7, *FR. I* 493 *var. 7*.

GRÁBAKR, m., *serpens, Grm.* 34, *SE. I* 76, 1, 484. (*qs. griseo tergo, grár, bakr a bak*). — 2) *de serpente longo, nave Olavi Tryggveida, Ód.* 21.

GRÁDÝRRI, n., *lupus, (qs. animal cinereum, grár, dýri = dýr), SE. I* 591, 2. *AS. grægedeor = vulf. Bosworth. AS. Gram.* p. 327.

GRAFÁ (gref, gróf, grafit), *fodere: g. torf effodere cæspites, Rm.* 12; *Harbl.* 17; *g. til hjarta cor telo perfodere, de Grimhilda, Og.* 30. *Metaph., g. upp effodere, it. patefacere: upp grafað ill ráð mala consilia patefunt, Orkn.* 83, 1; *g. undir suffossiones facere, it. machinam struere, subdole agere, Am.* 94; *grafa rimari, scrutari: þeim er vilja so grafa ok geyma | grein klókasta fræðihóka, Gd.* 78, *ut grafa um, Vigagl.* 24. *Part. pass., grafinn exsculptus, g. tingl, de assulis frontalibus (aplustribus) navium, H.* 19, 1; *g. munnr exsculpta navis rostra, SE. I* 474, 4; *grafnir stafnar prora puppesque exsculptæ, Gha.* 15; *grafinn humatus, FR. I* 439, 1. — 2) *grafins, SE. II* 198 *var. 3, potest esse a grafinn, exsculptus, et*

subst. m., clipeus. Unum exscr. h. l. habet grafnis a nom. grafnir; Olavius, in NgD. 61, secundum harmoniam restituit gramnis a gramnir, id. — 3) grafna sepultam, Korm. 9, forte legendum gefna (grafna?), datam nuptui, matrimonio collocatam.

GRAFNINGR, m., serpens, SE. II 487. 570 (qs. fodiens, grafa). — 2) clipeus (qs. exsculptus, grafinn) : grafnings gnýr strepitus clipei, pugna, Mg. 19, 1; grafninga þél lima scutorum, gladius, el grafninga þélar procella gladii, prælium, Hh. 2, 3.

GRAFNIR, m., clipeus, vide grafa 2, et gramnir.

GRAFVITNIR, m., serpens (lupus, fera fossæ, gróf, vitnir), Grm. 34, SE. I 76, 1. 484, Krm. 1; beðr grafvitnis culcita serpentis, aurum, SE. I 390, 4; dún grafvitnis, id., ibid. I 402, 1.

GRAFVÖLLUÐR, m., serpens, Grm. 34, SE. I 76, 1. G. Magnæo, qs. foveæ potens, i. e. in fovea habitans (gróf, völluðr pro völduðr, a valda), cui derivationi favet lectio Cod. Upsal. (SE. II 263, 3), grafvölduðr. Vel, fossam perreptans, a valla, ire (Germ. wallen, vet. Germ. vallen, vahlin), unde vallari, m., peregrinator, it. circulator, de ezule, Stjórn c. 13 (ed. Christianæ 1853, p. 43) de Caine : vallari ok forhöttamaðr, et mox : sem einn vallari eða forhötti, et mox : hann rakz víða veraldar svásem vallari.

GRAFÞVENGR, m., serpens, (lorum fossæ, gróf, þvengr), SE. II 487 (scribens grafþvengr) II 570 (graffueinng). Gránn gr. cinereus serpens, vengi gráns grafþveings campus cinerei serpentis, aurum, ejus bōði, vir, Gv. 4, locum vide sub gjótti : grafþveings land terra serpentis, aurum, gautar grafþveings lands homines, Gþ. 13, ubi : dognat hljóta : grafþveings gautar Gauta lands af yðr í þrautum ; gr. grund aurum, lind grafþvengs grundar femina, Ag.

GRÁGÁS, f., anser griseus, (grá, gás), i. e., 1) anser segetum ; 2) anser albifrons, (Fab. prodr. Ornithol. p. 78. 79) SE. II 488.

GRÁLEIKR, m., vafrities, malitia (grár, leikr term.) : heldr var gráleikr goldinn gauri homuncioni malitia impense repensa est, Hitd. 12, 5 ; inna gráleik vafritiem ostendere, exercere, Hh. 55.

GRALEITADR, adj., = gráleitr, cinereus, de lupo ; superl.-aðastr, HR. 32.

GRÁLIGA, adv., male, malitiose, it. atrociter : gjalda g. atrociter ulcisci, F. III 99.

GRALIGR, adj., malus, atrox : grálígt mark nota fæða, Hh. 14, 2 (F. VI 168, AR. II 55).

GRÁLINN, m., cinereus serpens, (grár, linn) : g. undgjálfrs cinereus serpens sanguinis, hasta, geymirunnar undgjálfrs grálinns custodes hastæ, viri, homines, Has. 11, ubi sic : litt bar ek ann ok ótta | undgjálfrs fir mér síðlfum | grálinns geymirannum | gláðr þá ek dæmda'g aðra, i. e. ek bar litt ónn (fir) undgj. grálinns geymirannum, ok ótta fir mér sjálfum, þá ek gláðr dæmda'g aðra.

GRÁMAGI, m., cyclopterus lumpus mæz (Félag. I), Hitd. 19, 1 (grár, magi).

GRAMNIR, m., lectio Olavii, NgD. 61, postulante consonantia, pro grafnis, grafns, SE. II 198, 1. Olavio est serpens, gramnis seiðr pulpitem serpentis, aurum ; malo gramnir, clipeus, ut grafningr 2 ; gramnis seiðr ignis clipei, gladius, gramnis seiðs meidar viri, homines.

GRAMR, m., Gramus, gladius Sigurdi Fasnericidæ, Fm. 25 ; pro quovis gladio, SE. I 563, 2 ; skin grams splendor gladii, So. 22, 1.

GRAMR, m., regulus maritimus ; Ý. 21 : „í þann tíma var sá höfðingi gramr kallaðr, er herjaði, en hermennirnir gramir“. It. nomen unius filiorum Halodani Grandævi, incliti ballatoris, SE. I 516. — h. grams bjálfr mastruca piratæ, lorica, meginnjóðr grams bjálfa pugnator, Dropl. min. 4. — h. grams ætt familia reguli maritimi, piratæ, prædones maritimi : Sigurðr berr magni grimma grams ætt S. (puto Hierosolymip.) sævos prædones potenter superat, SE. II 118, 2 ; grams grjótt saxa piratæ, tela (cfr. Hjaðninga grjótt) ; grimmi grjótrið grams sæva telorum procella, pugna, Sturl. 6, 15, 10. — 2) rez, SE. I 512, 1 ; gramr lofða rez virorum, id., F. II 7 ; g. haukstalda princeps nobilium, id., Bk. 2, 29 ; g. Hliðskjálfar Odin, SE. I 242, 3 ; g. gilja grundar rez montium, gigas, SE. I 282, 2 ; hellis g. rez antri, id., mella hellis grams femina gigas, Selk. 14 ; mitra gr. episcopus, Selk. 15 ; ormbekks gramr rez auri, vir liberalis, Ag.

GRAMR, adj., iratus, insensus, sævus : glama með grómum inter iratos strepere, crepare, indignabundis obstrepere, Hávam. 31 ; cum dat., gifrum gramastr atrocissimus erga oreades, H. hal. 15 ; gróm vark nornom irata deabus satorum arbitris, Ghv. 12 ; g. er frilla grom sverv pellex socrus irascitur, SE. II 491, 2. 363, 1 ; cum præp. at : gróm at veri severa circa maritum, o : in servanda fide conjugali, Lokagl. 55. — ß) spec. de diis : Freyr ok Freyja, ok enn rammi þórr við Grímmi, skyli mér gróm, F. II 53, 3 ; gramr er yðr Óðinn, FR. I 501, 4 ; Dönum voru goð gróm, F. VI 385, 3, hinc : — γ) absol., gramir (o : guðir v. Æsir), gróm (o : goð), dii irati : gramir hað Gunnar dii irati Gunnarem capiant, rapiant, i. e. male sit Gunnari, Sk. 3, 10 : farðu nú þars þik hað allan gramir nunc abi, qua te potiantur totum irati dii, i. e. abi in malam rem, Harbl. 58 ; deili gróm við þik irata numina tecum contendant, Hund. 1, 40. Eadem formula in prosa : Dropl. maj. c. 30, sari þér svá at yðr taki gramir allir ; F. VI 215, gramir muna taka þik ; GkM. II 120, taki nú allir gramir við honum (o : fuglinum). Vide goda gremi, Óðins gremi, sú v. gremi.

GRAN, n., pinus, (Dan. Gran ; unde greni, n., collect.) : grans spærir assula pinea, de aplustribus (assulis frontalibus) navium, SE. I 328, 1 ; grans mannr rostrum pineam navis, SE. I 502, 2. Plur. hujus vocis vi-

datur esse gron, quod adfert SE. II 483 in arborum nomenclatura: „mōsvir ok gron tvean ok marbrista”, i. e. duæ pinus, vel duplex pinus.

GRAND, *n., noxa, damnum, clades: grimt grand stendr af naðri sæva noxa proficisci- tur ab serpente, Krm. 27; vinna e-m grand noxam, cladem adferre alicui, H. kat. 13. 38; beita e-n grandi, id., Gha. 31; lifs grand jactura vitæ, SE. II 236, 1, Hh. 1, 2; grandi firðr ab omni noxa immunis, sanctus, de deo perfectissimo et supra omnia æcto, Has. 16; g. munar labes animi, vitium, peccatum, Has. 3; glæpa g. noxa scelerum, Mk. 8; vinna konu grand vitium adferre mulieri, Sk. 1, 49; grand svefna noxa somniorum, periculosa insomniæ, somnia periculum portendentia, Am. 20, draumar lík- ligir til svika, FR. I 213. Grand húsa, víðar, noxa domuum, ligni, ignis, SE. I 332; g. grandar noxa terræ, ventus, Ha. 324, 2: g. markar noxa sílæ, ventus, meidr markar grands navis, ejus merkir eir, Gþ. 2; geir- víðar grand pugna, Grett. 9; g. hliflar noxa clipei, ensis, SE. I 430: g. oddhríðar garða (clipei), id., G. 47; grand hlíðar noxa lateris, gla- dius, SE. I 348, 2, ubi forte legendum hliflar pro hlíðar; g. hjarta noxa cordis, de telo leiðero, Mjólnere, SF. I 256, 2; grand Ham- dis, Sörla. noxa Hamderis, Sörlii, lapis, SE. II 428. Vide fjórgrand, lifsgrand. — β) cura, sollicitudo, ægritudo animi: koma grandi at e-m adferre alicui noxi ægritudi- nem, curam, de amasia, niðrunnit kemr svanna ' serkland at mér grandi. SE. II 632, 1; fú grand curá affici, Gm. I 746. — γ) sensu morali: crimen, scelus, vitium: fúlt grand turpe flagitium, Gd. 2; vœna e-n grandi sceleris aliquem insimulare, Gha. 53 (Gk. 3, 9); at aldralgi ekki grand, scelus, quod exi- tium adferat, Bk. 2, 5; vinna grand við e-n crimen in aliquem committere, Bk. 2, 26. Granda bil, Eg. 59, femina scelestæ, sec. G. Pauli, vide Bil et granda.*

GRANDA (-aða Gd. 32, -at), *v. a., nocere, violare, cum dat., Vegh. 4, g. Baldri; g. billi moras rumpere, aliquid sine cunctatione facere, Eg. 59, v. Bil; g. hoddum, liðbröndum, æro nocere, aurum erogare, largiri, libera- lem esse, SE. I 472, 3. 404, 2. Cum acc.: g. ve pacem juraque sacrosancta violare, Eg. 58, 2. — β) curam injicere, ægritudi- nem animi adferre alicui: auðar þella, sú er mér grandar. Korm. 3, 8, vide grand β.*

GRANDALAUSN, *adj., sine noxa, vitio, innoxius, innocens (a grandi. m.), pius, probus, epith. Johannis Baptistæ, Gþ. 10, ubi sic: Jórdan varð þá er skíöldung skírði | skíran Jón sá er hjálpar honum | blexud eðr ok geisla grandar (lege grandar) | grandalauss af helgum anda, i. e. þá er grandalauss Jón skírði skíran skíöldung geisla grandar, varð Jórdan ok endr blessuð af h. anda. Grandalaust gull aurum incor- ruptum, purum, Gd. 48 (vide locum sub glæðr); grandalaussar gjafir munera innoxia, in proverbio: illa manas kveð ek aldregi gr.*

gjafir, FR. III 9. (g. vinfengi, Dropl. maj. c. 13).

GRANDAUKINN, *læsus, violatus, adflic- tus, (grand. aukinn ab auka), epith. litoris (röð), fluctibus adflicti: at grandauknun rauðum secundum litora undis adrita, SE. I 478, 2.*

GRANDI, *m., noxa, id. qu. grand, vide hlífgrandi; sóttar grandi noxa morbi, res quæ morbum (letalem) avertit, quæ facit, ut morbo non moriaris, Korm. 27, 2, ubi con- struo: ek ræð þessa ei, at sverð skyldi verða mér sóttar grandi, semper opinatus fueram, gladium impediturum, quominus morbo more- rer, i. e. me gladio periturum.*

GRANDILL, *m., vide grindill.*

GRANDLAUSS, *adj., sine noxa, innoxius, (grand. lauss), id. qu. grandalauss; it. sanc- tus, de Sancto Petro: Pétur vann glæp með gráti | grandlauss þvegið vandla, Has. 50; epith. Christi, Has. 20, ubi sic: skíöldungi erum skyldir | skýia tialds ok aldar | greitt sem gðfgaz meiti | grandlaussun ste vanda; de Gudm. Bono: g. maðr, Gdþ, 28.*

GRANDLEYSI, *n., innocentia; it. sanatio, grandleyis kræptr vis medica, Gdþ. 6.*

GRANDMEIÐR, *m., lignum noxiarum, (grand, meidr): g. Sigars fjanda lignum, arbor Si- garris hosti (Hagbardo) exitialis, patibulum, Mh. 4.*

GRANDNES, *n., promontorium noxæ, (grand, nes): gífrs grandnes promontorium noxæ gigantidum, i. e. þórsnes, Thorsnesum, a gífrs grand noxa feminae gigantis, Thor, Eb. 56.*

GRANDRÁÐR, *m., auctor noxæ, exitii, (grand, ráðr): g. Dana auctor calamitatis Danorum, Danis cladem inferens, hostis Danorum, de rege Norvegico, Hg. 31, 2.*

GRANDUÐR, *m., qui nocet, noxam adfert, (granda), id. qu. grönduðr, vide bilgrandaðr.*

GRANDVARR, *adj., labis expers, a vitio abstinens, probus, (grand, varr), epith. Ha- konis dynastæ, ÓT. 16, 1, cf. ráðvandr.*

GRANHÖTTR, *m., pileus labiorum, (grön, hüttr), cranium, caput: listi á granhött in caput præcipites (gigantes) dejecit, vel caput gigantum percussit, SE. I 298, 3.*

GRÁNI, *m., Granus, equus Sigurði Faf- nericidæ (Sk. 1, 5. 13, Gk. 21, Bk. 2, 34, H. Br. 10, Gha. 4. 5), a cinereo colore sic dictus (gránn; grár jör, Sk. 3, 6, FR. I 150); (nunc vulgo effertur Gráni, ubi de equo Eddico sermo est, quemadmodum Færo- ensibus dicitur Greani, quum tamen equus grisei coloris communiter dicatur gráni). Grána byrðr, onus Granii, aurum, SE. I 360. 400, 3; Grána farmr, hliðfarmr. id., SE. I 408, 1, Og. 19; Grána leið via Granii, Völk. 13. id. qu. Gnitaheiðr saltus Gniticus, Ghe. 6. — 2) equus in genere: grána brjóst pectus equi, Bk. 1, 17; brúðr grána concu- bina equi, equa, Hund. 1, 38.*

GRANI, *m., derivatum a grön, barbatus; v. composita: fengrani, hrosshágrani, kall- grani, síðgrani, skálþgrani.*

GRANN, *adj., id. qu. grár, canus, gri- seus, cinereus: hólmr inn gráni, id. qu. Hólmr*

inn grái, *insula in Agdia orientali, SE. I 524, 1 (F. VII 222)*; strútr inn gráni *canis cinerei coloris, Vita Halfredi sec. membr. 132 (ÓT. Skh. II 248)*; at gránu gíjói *in grisea saxa (mutatus est), G. 32*; gránum vargi *cinereo lupo, F. VI 39, 1*; gránir garmir slíðra grisei, *leucophæi enses, Merl. 1, 35*; grána fætr *cinereos pedes (de pedibus lupi), Ód. 24*; grán skinn *canæ pelles, F. II 280*; gráns geirs gnýr *strepitus leucophææ hastæ, pugna, vide gnýsterir, F. VII 92, 1 (AR. II 66)*; vengi gráns grafþvenga *area cinerei serpentis, aurum, Gø. 4, vide gjöfi.*

GRANNFENGR, *adj., tenuis, in tenuem et acutam aciem procusus, de gladio: g morðvöndr acutus ensis, Korm. 11, 6 (propr. tenuis ad tactu, grannr, fengr a fá, capere, tangere).*

GRANNI, *m., id. qu. grandi, noxa, qui nocet, vel id. qu. grennir, qui consumit: grjúp-áns granni qui nocet farcimini, i. e. qui consumit, comedit farcimen, rusticus, Orkn. 75, 1. Huc respiciunt sequentia Ed. Lövasinæ (SE. II 629): ef illa skal kenna, þá má kalla mann grenni, granna eða gæti svína eðr hunda ok annars ills fænaðar.*

GRANNI, *m., vicinus, Korm. 11, 9 (a g præf. et rann, domus; Mæso-g. garaznans, vicini, a razn, domus = rann). — β) socius, Lil. 9; sodalis, amicus, FR. I 298, 2; pro homine: falskir granrar homines vafri, Skáldh. 5, 47.*

GRANNR, *adj., tener, de femina: grönn flóðs furs hirdisif tenera femina! SE. I 410, 3; de clipeo: grön (i. e. grönn) lind tener (non crassus) clipeus, SE. I 524, 1; grönn spjót hastæ teneræ, tenuous, acutæ, Sturl. 6, 15, 1, ubi alii grán, leucophææ, a gránn. — β) adtritrus, adtenuatus: vinna granran gunnmána clipeum cædendo adterere, Sturl. 7, 30, 1 sec. var. lect., vide grenna et grennir. — γ) exiguus, parvus: grönn hrönn fluctus exiguus, SE. II 493, Hrönn dregr gíjonn or grunni tenera Hranna e fundo emergit; grönn fríðvæn exigua spes pacis, Sturl. 9, 191. 1. — δ) neutr. grant, diligenter, exacte, accurate, vide örgrant.*

GRANRJÓÐR, *m., labia rubefaciens, (grön, rjóðr): g. gífrækæus labia lupi rubefaciens sanguine, i. e. stragem edens, puglator, bel-lator, Mh. 3, 3.*

GRÁNSERKR, *m., tunica leucophæa, (gránn, serkr): g. hamdis leucophæa Ham-deris tunica, lorica, Krm. 17.*

GRÁNSERKR, *adj., cana veste indutus, (pro gránserkjáðr, cf. bláserkr, dreyrserkr), it. canus, pallidus, de luna: ve gránserks mána domicilium pallidæ lunæ, cælum, SE. I 330, 2 (gránn, serkr).*

GRANSÍÐR, *adj., promisso mystace decorus, (grön, síðr): gumar gransíðir, Ghe. 36.*

GRANSTÓÐ, *n., equitium cinereo colore, (gránn, stóð): g. gríðar equi cinerei femina gigantís, i. e. lupi, Hund. 2, 18. vide hreifa.*

GRANUNGR, *m., taurus, (id. qu. grað-úngr, Eg. 506): g. Gunnar taurus Bellonæ, lupus, Ísld. 3, ubi sic: áðr graðungi gunnar |*

Geitir ræð at beita | askr féll álms hinn rökvi | örlyndr föður Sörla, i. e. áðr hinn rökvi Geitir ræð at beita föður Sörla graðungi gunnar, antequam Geiter patrem Sörlæi (Broddhelgium) lupo objiceret, neci daret.

GRANVÖRÐR, *m., custos pini, (grau, vörðr), i. e. qui in pinis vel silvis pineis habitare amat: gamlar granverðir, accipitres, pinuum custodes, Ghe. 11. Eodem modo Germ. describuntur quædam aves ex arboribus, vel silvis, ubi degere amant, v. c. Tannenflink, Tannenkråbe, Tannenmarder, Tannenmeise, etc.*

GRAP, *n., procella, SF. II 486. 569; grund var grapi hrundin terra tempestate erat percussa, SE. I 278, 2 (ubi cognatum est cum krap); þundar grap procella Odinis, pugna, þundar graps vopn arma bellica, Hild. 20; grap leygs götu ginnvita procella gladii, pugna, börr leygs götu ginnvita graps deus pugna, bellator, SE. I 408, 2; g. smíðaðra vapna pugna, HR. 30. Vide composita: hjálmgrap, hjörgrap, hryngrap. AS. gráp impetus, miþ grápe cum impetu (Bjov. 871).*

GRÁR, *adj., canus, cinereus, cineraceus, glaucus, glaucinus, griseus, leucophæus (cum duplici r in nom. masc. F. IX 518, 1. II 316. 2. not., sape lumen cum unico r, Sk. 3, 6, Ód. 22, A. 11, Eg. 27, Nj. 158, 1, Orka. 11, 1); in motione et declinatione a et u (non i) exacidunt post á, v. c. grám vargi, grám hrossum, grá hjálma, sed gráir málmar, gráir oddar. De lupo (cani lupi, Ovid. metamorph. 7, 550): grár úlfr. Orka. 11, 1; grár tröllumarr. F. 2, 316, 2; grám vargi. Ód. 8; de aquila: grár ari, Eg. 27; de equo: grár jór, Sk. 3, 6; grám hrossum, Ghe. 2; de mari: grár regir, Ód. 22, Hom. ἀλκ κολοζ; de armis: gráir málmar, oddar, F. I 171, 1. 173, 3; með grá hjálma, FR. II 52, 3; et mikla veðr grártra geira sæva procella glaucarum hastarum, Hund. 1, 12; de tela: vefr grár fyr geirum tela hastis leucophæa, Nj. 158, 1 (þær höfðu sverð fyrri skeið, — „dótt at sköptum”, — „skulum slá sverðum sigrvef þenna”); grár regnbóði Hnikars leucophæa Hnikaris iris, ennis leucophæus, Ha. 234. — β) vaser, subdolos, malefidus: skipu láta menn skammar rár, skatna þykir hugrinn grár, A. 12. — γ) sævus, atrox, berjast grátt atrociter, hostili animo pugnare, Si. 4, 3; sod, sec. F. VII 80, 1, mér geriz grátt periculosum, minus tutum; gjalda grá (= gráu), atrociter ulcisci, Cod. Fris. col. 161, 8. — δ) in compositis: járngrár, kinngrár, úlfgrár.*

GRAS, *n., gramen, herba, Vsp. 3, Hávam. 121, Gha. 2, Gk. 17, Grm. 17; de pascuis, Hávam. 21, ut in prosa, færa heest á gras equum in locum graminosum ducere, Sturl. 7, 57, et pl. grös, Sks. 191; hniga i gras hami cadere, SE. I 620, 3; lúta i gras, id., Ísld. 25 (Ghm. II 342); höggva börðum i gras, id. Ísld. 12; gras hvarma, augna, gramen palpebrarum, oculorum, id. qu. brár, cilia, SE. II 499.*

GRASBÍTR, *m., gramen depascens, (gras,*

bltr), pecus, brutum; grasbita skyn sensus brutorum similis, Nj. 44, 4.

GRÁSENN, *aspectu griseus, grisei coloris* (grár, sénn): grásen mörk semilíbra argenti grisei coloris, Isl. II 211, 1, i. e. argenti vulgaris, lege recepti. Argentum, quod ad multas persolvendas valeret (sakeyldt silfr), in Gragasa appellatur bleikt silfr ok skyldi halda skör ok vera meiriluti silfrs, argentum pallidi coloris, quod scissuram ferret cujusque major pars argento (puro) consisteret; tale argentum in quibusdam Codd. Legum vocatur grátt í scor, i. e. cum scinderetur vel frangeretur, gráseum, cum purius argentum esset hvítt í skör (HS. c. 18). Vide mox grásilfr.

GRÁSERKJADR, *adj., leucophaea tunica indutus*, (grár, verkjadr), i. e. loricatus: gráserkjat lið exercitus loricatus, SE. I 384, 3.

GRÁSILFR, *n., argentum griseum, grisei coloris, vide grásenn, Gha. 2, ubi rectius in ed. Holm. dicisim scribitur of grá silfri, nam grá est dat. s. neutr. a grár, contr. pro gráa. Similis error est in Gloss. Ed. Sem. T. I. sub voce gras.*

GRÁSILI, *m., vinculum griseum, canum*, (grár, sili): g. Stólmar griseum Stolmæ (úsulæ) vinculum, canum mare, SE. II 491, 4, ubi: Ólmr er grásili Stólmar mare furit, sevit.

GRÁSKYRTA, *indusium leucophæum, conjert.*, v. hamarr 2.

GRÁSTÖÐ, *n., cinereum equitium: g. flögða lupi*, HR. 6; g. gríðar, id., HR. 20.

GRÁTA (græt, grèt, grátit), *v. a. et n., flere, lacrimari; it. lugere. Cum acc., g. bræðr, buri, fratres, gnatos lugere, Hm. 10; Frigg græt vá Valhallar damnum Valhallæ febat, lacrimabatur, Vsp. 31. Cum præpos., ut, eptir: Freyja græt gulli at Óði Odum (amisum) aureis lacrimis deflevit, SE. I 556, 4; g. eptir oflátinn mortuum deflere, Mg. 9, 3, ut in prosa Sturl. 4, 22. Pl. part. act. grátendr flentes, Ghe. 12.*

GRÁTAGUÐ, *n., deus fletus, defletus, ploratus* (grátr, guð, qs. deus fletuum, ploratum), Balderus, SE. I 260.

GRÁTFAGR, *adj., pulcris, splendidis lacrimis*, (grátr, fagr): it grátfagra goð Freya, aureas lacrimas fundens, SE. I 304.

GRÁTINN, *adj., lacrumans, lacrimabundus, fletu oppletus*, (gráta), Am. 94: harmr af grátinu vífi dolor feminæ, lacrimas fundentis, Skaldh. 7, 26.

GRÁTR, *m., fletus, lacrumæ, Skf. 30; at gráti propter lacrimas, Hm. 9. Grátr Oddrúnar lesus Oddrúnar, Og. 32; grátr Mardallar lacrimæ Mardallæ (Freyæ), A. 8, vide glysligr; g. Freyja aurum, SE. I 336, 346; g. Mardallar, id., SE. I 346, 2. Compos., benzrátr.*

GRÁÐ, *f., annis, Grm. 47, SE. I 130; blóð féll á grön gríðar gráð fyrir stundu áðan, = blóðgráð féll á grön gríðar annis* (i. e. fluxus) sanguinis cecidit in labium gignentis (aciem securis), Grett. 18.

GRÁÐ, *n., levis aura, superficiem aquæ crispans* (cf. gráði; venti notionem in tō

gráð agnoscit G. Magnæus in Gloss. Ed. Sem. T. I. sub voce gráp). Öll. 155, 3, ubi construo, partim sec. Olavium: gráð-lá (= vindalda) gnoð (= gnauð) fyrir grám hömlum of húms eyndri unda vento mota fremebat ante cinereos scalmos circa pelagi xylosoleam. Olavio: gráð lá gnoð (= gnauð) fyrir grám hömlum vorax unda murmurabat ante subnigros scalmos; ei gráð est sem. adj. gráðr, vorax, quod adj. an existat nescio, NgD. 151.

GRÁÐI, *m., ventus, SE. II 486. 569, vide gráð n.*

GRÁÐR, *m., aviditas: g. gyldis jöða þvarr aviditas luporum cessavit, lupi saturati sunt* (edita strage), Jd. 30; vist tem ek gráðinn geysta yljzar barni sedo aviditatem lupi, Nj. 59; gráðr þvarr geira hríðar gjóði, ÓT. 31, 2; eyðir úlfa gráðar qui sedat aviditatem lupi, bellator, F. V 119, 3 (Mg. 2, 2, var.); gilda vargi gráð excitare aviditatem lupi, stragem edere, SE. I 670, 1, sec. Cod. Reg.; hncykja hvasan hözgorms gráð vehementem serpentis (Diaboli) aviditatem refringere, Gdþ 9. — Hinc helgráðr, m., moriendi aviditas, de homine in præsens factum ruente, FR. I 372 (c. helfikr, sub fikr). Vide goðr, it. composita: heigráðr, málsgráðr, úlfgráðr. — 2) vehementia, impetus: at gnýfengnum gúngnis gráð in strepero impetu gladii, in impetuosa pugna, Grett. 33.

GRÁÐTAPADR, *m., sedans aviditatem, saturans*, (gráðr, tapadr): vargu g. bellator, HR. 30; úlfs g., Óh. 53, 2.

GRÁÐUGR, *adj., avidus, vorax*, (gráðr): de helluone, Hávam. 20; de serpente, Sk. 1, 11; de lupo, Hm. 28, F. III 219, 2; de aquila, Fbr. 25, 2, ubi pro graðungs legendum gráðugs. Vide nágráðugr.

GREIÐIR, *m., qui avidum facit, qui aviditatem excitat*, (id. qu. grennir, a gráðr): g. hrægams, úlfa, præliator, excitans corvi luporumque aviditatem, edita strage, SE. I 488, 1, ÓT. 31, 2. Vide composita: arngreiddir, hrafngreiddir, svangreiddir.

GREF, *n., instrumentum fossorium, rutrum*, (grafa; Dan. Greb, vide Félag. II 45; Norveg. Græv, v. Ivar Aasens Odb.); grefs gætir custos rutri, rusticus, servus, ÓH. 92, 8 (AR. I 326, 1); grefja tiggj rex rutrorum, servus vel rusticus, vide sub glygg. In prosa, Isl. I 141, ljósta með grefi til bana, ib. 293, hvefja gref, vide not. a.

GREFILL, *m., instrumentum fodiendo aptum*, (id. qu. gref, Isl. I 293 not.), vel id. qu. grafalh, cælum, vide compos. benzrefill. Subst. verb. agentis a grafa est Post. 227 in voce compos. undirgrefill, eradicator, exstirpator.

GRÆFR, *FR. I 501, 4, videtur legendum aut gnæfr, imminet, aut gnæfr er, imminens est. Græfr (a grafa), adj., qui sepeliri potest, qui jus sepulturæ habet; etiam qui sepeliri debet, sepeliendus, humandus, itaque synon. tou feigr; sic græfr gunnfari ballator libitina destinat.*

GREIFL, *m., præfectus oppidi vel territorii*, ÓH. 14, 2, F. V 131, 2; id. qu. lendr maðr in Norvegia, præsertim apud Sazones, SE.

I 456, vide et epistolam Eysteini Archiepiscopi, Hist. Eccl. Isl. I 254 5.

GREIL-LIGA, adv., cito, statim, (= greid-liga, a greidr), FR. I 518.

GREIN, f., ramus; metaph., visa grein ramus regis, regia progenies, regius filius, Ha. 25, 1; lifs grein ramus vitæ, Christus, eik lifs greinar Sancta Maria, Mk. 34. — 2) discrimen: grein var liða & midli discrimen intercedebat inter milites (dum alii christiani, alii pagani essent), ÖH. 260, 2. — 3) distinctio: glögg grein accurata distinctio, descriptio, glöggva grein ek heð gert til bragar metrorum genera accurate distincti, descripsi, SE. I 714, 3. — 4) plur., greinir mens sana, ratio: ýtir undfleins misti þegar greina vir exemplo mente deturbatus est, demens factus est, Selk. 5; hinc greina góðr intelligens, prudens, Gd. 32 (ubi, pro greina góðum, minoris auctoritatis variatio est greinak góðan). — 5) res: ugga aungva grein nihil timere, nihil tereri, omnem pudorem abjicere, Selk. 1; dýrligar greinir ezimie virtutes, hirðir dýrligra greina vir excellens, Ag. vel ezimia prudentia, sec. 4. — 6) periphrastice usurpari videtur, cum gen., t. c. fagnaðar grein res lætabilis, animum voluptate perfundens, Nik. 14; eingin yndis grein nulla voluptatis species, nulla voluptas, Skaldh. 7, 17; sex daga grein distinctio sex dierum, i. e. sex dies, Lil. 36; mála g. dictio, mjúk ok sæt mála g. soavis et dulcis dictio, eloquentia, Gd. 2; g. fræðibóka, Gd. 78. — plur., bragar greinir carmen, Hv. 13; meydóms greinir virginitas, Lil. 33; greinir góða vitnis = gott vitni, Mk. 22; greinir illra orða, id. qu. ill orð, probrose, contumeliose dicta, Nj. 44, 2; mál ok greinir, dicta et effata, tanquam synonyma ponuntur, Nj. 73, 1.

GREINA (greini, greinda, greint), v. a., discernere, vide lið, 1 ð, it. intelligere: mildingr sér mána foldar | manna verk, sem gjörvallt annað: | greinir hann því glögg, hvað þjónar | gamma hverr í Péturs kerri, Gd. 4. — β) dicere: greinandi fyrr prædicens, Gd. 17; greinir sik hafa gjört í mót guði dicit se erga deum deliquisse, Skaldh. 3, 29; c. acc., exponere, enarrare: þ. greindi drenzjum hroð þengils exposuit viris de rapina regis, F. III 99; g. orð verba facere, de condendo carmine: orðin vilda ek öll til dýrðar | einum guði með sannleik greina, Nik. 1; at vísan greiniz ut carmen profertur, sub manu succedat, Nik. 5.

GREINAGÓÐR adj., intelligens, sapiens, prudens, v. grein 4.

GREINDR, adj., sapiens: greindr skinn orð ok andi sapiens ille spiritus (Sanctus) et verbum splendet, Hr. 18 (in versu interc.), ut ib. 10: sýngr óskalof lengi landherr spökum anda.

GREIP, f., intervallum digitorum (Svet. Domitian. c. 19) (a gripa) : greipar rann domicilium intervalli digitorum, manus, Korm. 11, 6. — β) manus, ad sumendum velprehendendum aliquid dispansq: gripa greipar in manus sumere, manibus prehendere, Hg.

28, 2; greipum mæta dragreip, SE. I 694, 1; greipum metir gullin skál, SE. I 708, 2; stög verða spend greipum, SE. I 326, 5. — γ) manus: bera gull & báðum greipum, Fbr. 25, 2; greipar bál flamma manús, aurum, greipar báls skálar pateræ auri, manus, gengin or greipar báls skállum elapsa e manibus, Korm. 5, 4; meðan (drápan) hryr fram or Dvalinis greip dum (carmen) e manu Dvalinis excidit, dum Dvalin (nanus) mihi aliquam præbet materiam carminis, F. X 208, 1; greipa glóð ignis manús, aurum, greipa glóðar verðr femina, Korm. 27, 4; greipar svell glacies manús, argentum, gefa him gjalla greipar svells femina, SE. II 630, 2. — δ) de unguibus aquilinis: ara greipar, Ý. 31; erni eru greipr sunt aquilæ ungues. Ísl. I 166, 2. — ε) plur., greipar, Ý. 31, Hg. 28, 2; greipr. Ísl. I 166, 2 (F. VI 210).

GREIP, f., Greipa, filia Geirrodi gigantis, SE. I 288, 1; Greip, hrimanis drósa, Greipa, gigantis filia: örþrasir Greipar, hrimanis drósar, pater Greipa gigantidis, Geirroðus drósa, SE. I 300, 3; de quavis femina gigante: Greipar biðill procus feminae gigantis, gigas, son Greipar biðils filius gigantis, de Thjassio gigante, SE. I 314, 3. — 2) Greipa, femina gigas, una novem matrum Heimdali, Hyndl. 34, cf. 33. — 3) vide Harðgreip.

GREIPA (-aða, -at), v. a., manu includere, comprehendere, (greip); it. includere, comprehendere: nú hefi ek greipat mart í miði borar Bors, arfa Bura, nunc multa mulso Odinis (i. e. carmine) inclusi, comprehendi, SE. I 244, 3. Vide harðgreipaðr.

GREIPA (greipi, greipta, greipt), v. a., atrocem facere (greipr): þú hefir greipt stóran glæp admisisti in te atrox facinus, magnum piaculum, Am. 82.

GREIPR, adj., rapax, rapidus, (gripa): greipr straumur astus rapidus, Nik. 53; it. tenax, pertinax, contumax: greipir þexnar cives contumaces, de rebellibus, F. VI 340, 2 (Hh. 76, 3). In compositis: harðgreipr, hljóðgreipr.

GREIZLA, f., solutio, præstatio, pensio: it. datio muneris, (greiða): búin er gjöf til greizlu munus paratum est, ut donari possit, SE. I 706, 1.

GREIÐA (greiði, greidda, greidt v. greitt), v. a., explicare: þær un greiddu gullin-lmu illæ aurea fila explicarunt, Hund. 1, 3; klyxx náir greiða vðd ventus velum explicat, SE. I 694, 1. — β) pectere, pectine comere: haddr, er hörbeiddisif greiðr, coma, quam femina pectit, Korm. 3, 7. — γ) solvere, pendere, expendere: g. út mund dotem numerato solvere, Nj. 24, 1. — δ) g. róðr remigationem instituere vel accelerare, navem remis propellere: róðr var greiddr, Hh. 63, 4. — ε) promere, proferre: greiða tölur orationes habere, verba facere, Sic. 22; óð em ek gjara at greiða carmen expromere, fundere, Vita Halfr. sec. membr. 132 (ÓT. Skk. II 209); bragr verðr greiddr, G. 37; fram greiði ek ljóð carmina fundo, RS. 9. — ζ) juvare, sublevare; g. nakkvat fyrir e-m necessitatibus alicujus subvenire, aliquem beneficio ali-

quo juvare, *Sturl.* 4, 2, 1; húnskript greidda til frama fylkis vela (vento inflata) gloriam regis promovebant (splendore suo), vel iter regis secundabant, *Ha.* 227, 1. *Pass. impers.*: greiðiz ör (= or), negotium explicatur, res ad exitum perducitur, *Gðß* 12. — η) idem verbum est reiða, unde, præfixo g, ortum greiða.

GREIÐANDI, m., qui instituit, accelerat, (greiða ð), vel simpl. qui præstat, facit, efficit: greiðendr göndlar serks gnýs, facientes pugnam, præliatores, *ÖH.* 48, 1.

GREIÐIR, m., qui promit, expromit, explicat, (greiða): g. gjálfríðags dator auri, vir liberalis, *Nj.* 30, 1 (*AR.* II 211): g. vells, id., *Gþ.* 2; g. bragar poeta, *Korm.* 22, 5 (de Thorvaldo Tintine); g. sólar grams laga explicator legum divinarum (ecclesiasticarum), episcopus, *Pál.* 19, 1; g. guðs laga, id., *Ag.*

GREIÐB, adj., expeditus, facilis: greiðar gísar iter expeditum, *Söll.* 52; greiðar tölur dætur orationes, *ÖH.* 92, 15; greitt stef verrus intercalares, libere fluentes, *Has.* 20, v. grandlauss. Greitt, n., pro adverbio, facile, *Me.* 3, 2, *F.* I 175, 1, *G.* 18. 21. 24 etc.; certe: greitt ertu líkr honum certe ei similis es, *FR.* III 512, 2; prospere, þó honum gangi greitt etsi ei res prospere fluant, *Söll.* 8.

GREIÐVIRKR, adj., benignus, *Ag.*

GRELLZKAP, n., animus furore incitatus, furor animi, *SE.* I 544 *Gern.* *Groll.* ira incoerata, odium occultum.

GREMI, f., ira, (gramr): fá sér e-n at gremi íram alicujus sibi accessere, *Lokagl.* 21; gremi Óðins ira Odinis, *Hund.* 1, 12. Sic in prosa: goða gremi íra deorum, *Eg.* 57; gæðs gremi íra dei, *Ísl.* II 382, *AS.* gæðs grama.

GREMJA (grem, gramda), v. a., infensum reddere, exasperare, (gramr): grem þú eigi góð at þér noli deos in te exasperare, tibi deos infensos reddere, *Lokagl.* 12. In prosa: gremja gæð at sér ok goða menn, *F.* XI 364; gremjas e-m, succensere, irasci cui, *F.* V 238.

GRÆNA, v. a., i. e. græna, id. qu. grænna, minuere: græniz friðr paz minuitur, violatur, pugna geritur, hostilia sunt, *Sturl.* 3, 26, 1. Idem sibi vult var. lect. *Völs.* 37, ed. *Holm.* grænaz vånir = grænnaz vånir, *Hund.* 2, 48.

GRENBÚI, m., incola foveæ, (gren, fovea, lutrum vulpis; báí). vulpes, *Merl.* 1, 28.

GRENJA (-aða,-at), v. a., ululare, fremere; de athletis furiosis, *H.* 19, 2, *FR.* I 422; de flumine: strepere, mugire: Gilvar straumar grenjuðu, *Söll.* 42; de igne: selju rakki fór grenjandi canis salicis ululans ræbat, *Ha.* 114, 2; de gladio: grenjandi braedr við brynjar gladius loriceis illius rugiebat, *Krm.* 4; hátt grenjuðu hrottar, *Krm.* 7, in quo utroque loco occurrit forma greinir, greiðuða, quod potius mendum esse pulo, quam formam Germanicam (greinen, Angl. green); grenjar skálm, gengr úr sílðrum, *FR.* I 57, 1; sverð tók at grenja, *So.* 18, 2. grenja grámr garmar sílða ululant grisei pugnarum canes (censes), *Merl.* 1, 35. Sic

et de Sköfningo, *Korm.*, „Sköfningr grenjar við ok gengr ekki or sílðrum“ et „þat (sverðit) gekk grenjandi or sílðrum“; et *FR.* II 484: fór brandinn grenjandi niðr í ána.

GRÆNKKA (-aða,-at), v. n., viridem reddere (grænn): grænka geðsjíll síðferðar blómi montes animi virides reddere virtutum floribus, virtutum semina pectoribus humanis instillare, *Hv.* 3, vide locum sub geðsjáll.

GRÆNLAND, n., Grenlandia, Norvegia provincia v. præfectura, nunc continens maximam partem Thelemarkis inferioris et præfecturam Bambljensem (qs: terra pinuum, terra pinis consita, a gran); h., Grænlands drottinn, de rege Norvegico, *Mb.* 9, 2 (*F.* VII 42, 1).

GRÆNLEIKR, m., viror, viriditas, (græna), it. splendor: g. vínu splendor Vínæ (Ásvii), aurum, hlin vínu grænleiks nympha auri, femina, *Ag.*

GRÆNMARR, m., sinus nomen, sec. Munchium sinus Norv. Skjensford. *SE.* II 493. Usurpatur de parte maris ad meridiem insulæ Auræ (Aroæ), cf. *F.* IX 503: „ok er þeir komu á Grenmar fyrir sunnan eyna Aur“. De Grenmare, ora maritima Bambljensis, vide *AnO.* 1836—7, p. 71.

GRÆNN, adj., viridis, (i. e. grænn, grønn, a gróa; vide formas grön, gronn, grunn): g. laukr, *Gha.* 2; g. ænir heimar, *Hg.* 33, 13; grænar brautir víæ virentes, amænæ, *Fm.* 41; *Rm.* 1, *SE.* I 290, 1, ubi *Cod. Reg.* habet greinar i. e. grenar (= gronar); grænn garðr sepes virens, e cespite vivo, *Vigagl.* 7, 1; Græna veldi regio viridis, id. qu. Grænland, Gronia, Grönlandia in America, *Rekst.* 11, quæ et Grænaland. *Grág.* II 112, *F.* VI 298. 300. et constanter *GhM.* 308 sequi. *Epith. maris*: g. grævir, *SE.* I 478, 2; g. salt, *ÖH.* 92, 19; clipei: þollr grænna skjalda vir, *SE.* I 640, 2; rista skjöldu græna, *Ólafsr.* 38, ubi consonant græna — væna (i. e. græna — vena). In compositis: algrænn, eikigrænn.

GRÆNNA (grænni, grænda, grænt), v. a., tenuare, adtenuare, terere, deterere, minorem reddere, (grannr): grænna gunnmána, clipeum adterere, cædendo inutilem reddere, discindere, de strenuo pugnatore, *Sturl.* 7, 30, 1; grið grenduz paz evanuit, i. e. pugna ferbuit, *Sturl.* 7, 30, 5; vånir grænnaz spes (fore, ut redeat) evanescit, *Hund.* 2, 48, vide grannr. Þorleifr grendi hrjóð Th. mensam evacuavit, vastavit, cibis nudavit, *ÓT. Skk.* I 207 (*F.* III 99). — β. intrans., cum acc. subj., grænnir mjök spár hennar vaticinia ejus admodum irrita sunt, *F.* III 215. — 2) desiderium cibi excitare, (gráðr), c. acc., hirðmenn, þeir er grænna bens svan, *ÖH.* 92, 13; frekir ernir, þeir er Ólafsr grendi, *Mg.* 9, 4.

GRÆNNIR, m., qui adtenuat, adterit, (grænna, 1): g. gunnmána tritor clipei, pugnator, vir, *Sturl.* 4, 10, 1. — 2) id. qu. greddir (grænna 2); g. ara desiderium cibi aquilæ excitans, præliator, *Mg.* 35, 1; g. gunnmáss, id., *H.* 17, 1, *F.* II 84; g. göndlar skúfs, id., *SE.* II 451, 4; g. úlfa, id., *Korm.* 16, 1. Vide composita: arngrennir, áttgrennir,

eldgrennir, hrafngrennir, mágrennir, úlfgrennir.

GREPPR, *m.*, poeta, *SE.* I 466, 2. 528. 454, 2. 686, 1. *Korm.* 3, 10. *ÓH.* 221, *Eg.* 75, 1, *F. X* 422, 1. — 2) *vir*, in *universum*, *SE.* I 528. 558, 2, *Söll.* 1, *Ghe.* 10. 14, *SE.* I 688, 2; grepps æði *animus virilis*, *Ad.* 2. — 3) *maritus*: greppar fentanna *Sýrar mariti feminae gigantis, gigantes, quorum jastrin, poesis, carmen*, *SE.* I 460, 5. — 4) in *appell.*: glóðeims greppr *vir*, *Ag.*

(*GRERR.* *m.*, nanus, *FR.* I 391).

GRËT, *impf. ind. act. v. gráta, flere.*

GRÆTA (græti, grætta, grætt), *v. a.*, lacrimas *movere, fletum facessere* alicui (gráta), *c. acc.*; mey hann né grætir virgini fletum non *facessit*, *Lokagl.* 37; ek hefi grætta nipti *feminae lacrimas commovi*, *Hund.* 2, 28; hann lét grætta *Gunnlöðu contristatam dedit Gunnladam*, *Havam.* 111; Grænlands drottinn grætti meyrjar súðr í eyjum *virgines Hebudenses dolore adfecit*, *Mb.* 9, 2, *FR.* II 53, 4; hvat megi heldr of græta | hvern mann, er þat kannar, | röðla býs en ræsis | ríks þíningsar slíkar? *Lb.* 19; ey græter þar ýta | uggr, en vætke huggar, *Has.* 38. *Part. pass.* grættir, *luctu, dolore adfectus*, *Söll.* 26. *Cf. græta.*

GRÆTI, *n. plur.*, *causa doloris, causa lamentorum*, (græta): eru Guðrúnar græti at fleiri, *Bk.* 2, 59; þess áttu, Guðrún, græti at fleiri, *Gha.* 9; græti álfa *dolor Alvorum (lucifugarum), lux matutina*, *Hm.* 1, *ubi est acc. temporis*: (um) in glýstömu græti álfa *tristi i la luce matutina.*

GRÆTIR, *m.*, *qui dolorem adfert*, (græta): gygjar grætir *contristator gigantidis*, *Thor*, *Hým.* 14.

GRETTIR, *m.*, *serpens*, *SE.* II 487. 570; grettis sótt hiems, *Isl.* II 67, 1, *ubi grettis sótta est gen. temporis, per hiemes*; grettis atrind *terra serpentis, aurum*, *Sturl.* 7, 41, 1, *si lectio certa est. Nomen proprium Grettir homonymice exprimitur per þvengr þundar beðju, lorum terræ, i. e. serpens*, *Grett.* 54, 4.

GREY, *n.*, *canis, canicula*, *Havam.* 101, *Skf.* 11, *Hamh.* 5; grey Vidris *canes Odinis, lupi*, *Hund.* 1, 13, *cf. SE.* I 126, *ex quo loco concludi posse videtur, lupos, Germanum ac Frekium, Odini fuisse tanquam xúναξ τραπέζης*; grey *norma canes pariarum vel Erinnyum bellicarum, lupi*, *Hm.* 28, *quemadmodum corvi vel aquilæ vocantur gögl gunna systra, anserculi sororum bellatricum* (*Hund.* 2, 6). *Haud absimili ratione Græcis aquila et vultur dicitur Διός xúων, Harpyiæ Διός xúνας. Eumenides Διδου xúνας.*

GREYFAZ (-iz, -föiz, -fæt), *v. dep. n.*, *primum incumbere*: g. niðr at e-m *primum se inclinare super aliquem*, *Skáldh.* 5, 33 (*in prosa*, *Eg.* 508, *F.* III 127); *act. occurrit per í, greifa e-m undir sik aliquem sibi primum subjicere.*

GREYPA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *duriter, sæve, crudeliter tractare*, (greypr): þá greypi guð gyðju! *F.* I 267, *quo loco Hungro. habet greipi incurvet (a groipr, pronus, incurvus,*

Dropl. maj. c. 12, id. qu. gneipr, GhM. I 712), ÓT. Skh. kreppi, contorqueat.

GREYPILLIGA, *adv.*, *crudeliter, sæve, inclementer*, (greypr): Guðmundr þeim grimmeleiks fjanda | greypilliga í jörð nam steypa, *Gd.* 59, *de eadem re sic Selk.* 14: *well nam sökka tröllu | sönga meistari ströngu. Adv. greypilliga, immaniter, F. VI 367, Sturl.* 1, c. 25 (p. 44 *var. lect.* 6): *severe, cum severitate, inclementer, F. VII 134.*

GREYPR, *adj.*, *ferox, crudelis, sævus, intractabilis*; *scribitur graupr, F. X 380. 385; ubi junguntur ofstopamadr ok graupr, vir violentus et ferox, et: svá grimmr ok graupr víþ luþ sinn, at hann þóttise varla bera mega, tam crudelis et ferox in populum, ut viz ferendus esse videretur. Greypt skap, ingenium atroz, crudele (Gunnildæ), Eg. 59; de gigantide: greypt flagð í jörð steypitiz, Selk. 11; Isl. II 50, 1; de mari: greyp geima slóð, sæva maris via, mare æstuosum, SE. I 686, 2; de vento: greypr elreki ventus sæviens, Hv. 5; greyp vopn sæva arma, F. IX 514, 2; greyp hönd Gjallar mans sæva manus Styggæ puellæ, F. IX 522, 1; epith. capitis gigantei: greypr granhöttir caput durum, contumax, SE. I 298, 3; de carmine junguntur: greypr verki, harðanúinn hróðr, FR. II 272, 1; greyp þjóð *populus ferox*, *F. X 67, 2; greypir glepir gratia peccata*, *Mk.* 34; greypst grand noza *gravis*, *Gd.* 18, *Lb.* 45; greypast glæpa grand, *Mk.* 8; greypst er *periculosum est*, *F. VI 43, 2. Vide ariagreypr, dulgreypr, mælgreypr.**

GREYSTÖÐ, *n.*, *canum collegium*, (grey, stöð), *Ghe.* 11; *per grey, canes, canicula, h. l. feræ silvestres nescio quæ intelligendæ sunt, nam opponi videntur birni et greystöð, ut in priore hemistichio úlftr et gamlar granverðir; forte martes aut gulones (cf. askraki, vel sec. conjecturam G. Magnæi askraki, in Eg. c. 14 pag. 57).*

GRÆÐA (græði, grædda, grædt), *v. a.*, *creocere facere, augere*, (gróa): g. skjaldta glym *augere gremium clipeorum, pugnam ciere*, *SE.* I 668, *sec. Cod. Worm. (C. Reg. habet græða). Ssensu proprio, Merl.* 2, 44: (*landnyrdingr man*) blóma þá á brott reka, er *vestrævir vindar græddu, flores, quos venti ab occidente spirantes (sephyri) crescere fecerunt. — 2) sanare, vide högggræddr. — 3) ungere, Krossk.* 19: *genzu itran (malo itrar) | ár í myrgin | þrjár Maríur þess erindis, | at þær ljósan | at lofi Drottins | guðslikama | græða vilda. — 3) lucrum facere (gróðr, *m.*, *lucrum*), *comparare, adquirere*: græðendr gnyjarðar girðis *geisla comparantes aurum, adquirentes auri, viri*, *Nj.* 73, 2.*

GRÆÐARI, *m.*, *sanator, medicus*, (græða): g. alls meins *omnium malorum, Christus*, *SE.* II 188, 1; g. allra *manna, de Christo*, *Gdþ* 9; g. heims (*mundi*), *id.*, *Krossk.* 9: *várr græðari, id.*, *Lb.* 16, *vide fárlundaðr; de deo: alle g.*, *G.* 21; *de Spiritu sancto: g. aldar sanator hominum, Hv.* 6, *ubi sic: en móð í styr stríðum | sterkr græðari sköðu | eðit ýgra djöfna | aldar mest strir*

váhi. *De episcopo*: bóls g., *Selk.* 16, vide dæðlistandi.

GRÆÐGI, f., voracitas, aviditas, (græð-
ugr). *Lil.* 78.

GRÆÐING, f., sanatio (eræða): g. auzna
oculorum, *Lil.* 46; g. manna hominum, *Lil.*
56; g. sjákra ægrotorum, *Gd.* 46; hollða
g. sanatio corporis, *Gd.* 65.

GRÆÐIR, m., qui auget, incitat: g. geir-
ridar ciens pugnam, *Sturl.* 3, 151, 2, ubi plur.
Codd. grædir. — 2) qui comparat, adquisit,
visdóms e. qui scientias sibi comparat, cul-
tor scientiæ, *F. XI* 311; frama g. cultor ho-
noris, studiosus honoris, qui gloriam sibi
comparat, rex gloriosus, *SE.* I 698, 2. Vide
græðir. — 3) sanator, medicus; de Christo:
botnaum gerði vin or vatni | vatn blezandi
græðir skatna, *Gþ.* 9; Er megut undir stórar |
yðvars græðis sjá blæða, *Lb.* 44. *De epi-
scopo Gudm. Bono*: græðir þegna sanator
hominum, *Gþ.* 5, græðir svarar þegna þýðum |
þýðr biskupi (v: archiepiscopo Thoreri) rétt
af þryði; ú. g. hollðs, andar, sanator cor-
poris et animi: Beimum vann í biskupsdómi |
bæði hollðs ok andar græðir | fleiri tákn.
en fyrðum reikniz, *Gd.* 58.

GRÆÐIR, m., mare (vide formas: groðir,
groðir), *SE.* I 574, 2, *Hb.* 31, 3 (*R.* VI
252, 3); grænu græðir mare viride, *SE.* I
478, 2; græðis gnyr fremitus maris, *F. VII*
67, 2; græðis hestr, dýr, equus, animal ma-
ris, navis, *OH.* 23, 2, *Hb.* 11, 2; græðis
elgr alces maris, id., græðis elgs rennendr
viri, *Nj.* 146, 3. Vagna græðir mare cur-
rum, terra, dólgar vagna græðis hostes
terra, gigantes (cf. jörmunþrjótr), *SE.* II
156, 1. Græðis meldr farina maris, aurum,
F. II 259, 1, vide meldr. Homonymice =
hlé: draga e-t á græði id. qu. draza í hlé,
occultare, celare, dissimulare quid, *Sturl.* 6,
36, 3, ubi legendum est et construendum:
ek man vinna skjótt svar at skókkum sáttum
(orðskæðr skjaldlinns elsveigir dregr þat
agi á græði): várr landrekstr kvámi þeim
at fjörgandi eðr verra, etc.

GRIKKIR, m. pl., Græci, *G.* 49; vörðr
Grikkja ok Garða custos Græcorum et Con-
stantinopoleos, Christus, *SE.* I 450, 2, cf.
ú. I 446 (*NgD.* 141-2). Grikkja land, id.
qu. Grikkland, terra Græcorum, Græcia:
geitir Grikkja lands custos Græciæ, deus,
OH. 182, 1. (acc. Grikki, *F. VI* 137; nom.
Grikkjar, tantum *F. XI* 315).

GRIKKLAND, n., Græciæ, (Grikkir, land):
geitir Grikklands, deus v. Christus, *F. V* 5,
acc. var. lect. — Grikklands jöfurr rex Græciæ,
de imperatore Constantinopolitano, *F. VI*
167, 1 (cf. *SE.* I 452).

GRIKKSALT, n., mare Græcum, mare
prope Græciam, *F. VII* 86 (*AR.* II 62, 1);
Griksalt, id., *St.* 10, 1.

GRIILLIR, m., gigas, *Wchart.* pro grim-
liogr, *SE.* I 555 var. 3.

GRÍMA, f., persona, larva, (*FR.* II 90,
295; *Íst.* II 378: Riðr Barði at Snorra goða,
ok hefir grímu á höfði sér; grimur of augum,
persona oculis obducta, demissa ob oculos
speculicis, *Eg.* 55, 4; gunnar g. persona

pugna, galea, gunnar grímu fær noxa galeæ,
pugna, ejus sannjörðungar pugnatore, *Ód.*
15; galdrs g., id., geymir ealdrs grímu
custos galeæ, puginator, vir, *Eb.* 19, 14; g.
grundar seiðs persona serpentis, galea terri-
fica, *SE.* I 620, 2, vide gjaldseiðr, et faldr
snáks sub voce faldr. — 2) galea (propr.
clausilis, vide uppsentr hjálmr), *SE.* I 573;
grímu geymir custos galeæ, vir, *Eb.* 19, 9;
grímu þróttir Odin galeæ, vir, *GS.* 5, ubi
construo: branda lundr (vir, i. e. ego) lét
geira (= gera) þann grímu þrótt um lendan
ego huic viro certam sedem, territorium (in-
telligit tumulum sepulcralem) adsignavi; ali-
ter *J. Olavius* in *NgD.* 169 170. — 3) sculpta
et inaurata capita, rostris navium imposita:
búnar grímur nam sjúkkva niðr ornata (na-
vium) capita in undas demersa sunt, *F. VI*
23, 2 (*AR.* II 18, 3): gyltar grímur, graf-
nir stafnar, aurata capita, exsculptæ proræ
puppisque, *Gha.* 15. — 4) nox, *Alm.* 31,
SE. I 510, 2; marga grímu multas per
noctes, *FR.* II 56, 3; í örðar grímu per
noctem inquietam, *Sonart.* 18; þrjár grímur
per tres noctes, *G.* 46; myrkvar grímur per
tenebrosas noctes, *FR.* I 431, 5. 519, 5; um
allar grímur, *Nj.* 133; þessa grímu hac
nocte, vel somnium hac nocte oblatum, *Sturl.*
9, 37, 7. 5) femina gigas, *SE.* I 551, 3.

GRIMARR, m., nomen Odinis, (qs. per-
sonatus), *Grm.* 46; hanc vocem G. Magnæus
substituit l. c. pro grimr, quæ vox jam in
str. 45 præcesserat, fatens se eam ex nomen-
claturis Eddicis arcessivisse. Non habent
hanc vocem fragm. *SE.* 748. 757, sed no-
men Grimr bis repetunt in eadem nomencla-
tura, nempe Grimr, Gapprosnir, *SE.* II 472.
et post Grimr ok Loðungr II 473 (*Lönduungr*
II 556), unde viz dubito, quin alterutro loco
forma Grimarr olim scripta fuerit.

GRIMI, f., crudelitas, sævitia, (grímmr):
leggja grimd fyrir elsku amorem crudelitæ
rependere, *Gd.* 46, ubi in uno exempl. scri-
bitur grimnd. propter sonum nasalem. Grimd-
arlaus sine sævitia, de mari: ei var gjálfrít
grimdarlaus, *Skáldh.* 6, 38.

GRÍMHILDR, f., Enyo noctis, Furia noc-
turna, (gríma 4, hildr), incubus nocturnus,
Y. 16: (*AR.* I 260), ubi membr. E habet
grímildr, exoluso h; cf. *FR.* II 241. 243.

GRIMLÍNGR, m., gigas, *SE.* I 555, 1.

GRIMMAZ (grimmis, grímdiz), v. dep. n.,
exasperari, crudelens se et sævum ostendere:
g. á e-n in aliquem sævire, *Gd.* 41, ubi:
síðan grímdiz öld með æði | á meinlausan
föður ok hreinan. Grimmaz við e-n id.,
Háv. Isf. p. 39.

GRIMMUGAÐR, adj., animo sævo, cru-
deli, (grímmr, hugaðr), de Thore, *SE.* II
422, 1. in antonomasia, v. grjótmóði.

GRIMMLEIKI, m., sævitia, (grímmr, -leiki,
term.): gjalda grimmeikann stáls rimmu,
atrox, sævum prælium committere, *Sturl.* 6,
15, 15.

GRIMMLEIKR, m., sævitia, crudelitas,
(grímmr, leikr, term.): grimmeiks fjandi,
sævus, crudelis, immanis hostis, de gigante
Selkolla, *Gd.* 59.

GRIMMLIGA, *adv.*, atrociter, immaniter, vehementer, (grimmligr): gráta g., Bk. 2, 23; gjalda g. atrociter vindicare, Söll. 14; skera g., G. 37, vide glýjaðr.

GRIMMLIGR, *adj.*, dirus, immanis, enormis, (grimmr): g. gnýr dirus sonitus, fremitus, stridor, Söll. 57. — grimmlíkt, formidabile, ÖH. 238, 4. Vide hvargrimmligr.

GRIMMLUNDAÐR, *adj.*, sævo, crudeli animo, ingenio, (grimmr, lundaðr), FR. II 44, 1; g. fjandi dæmon sævus, crudelis Gd. 18.

GRIMMR, *adj.*, sævus, crudelis: grimmu noru sæva parca, Eg. 24; grimmu orð sæva verba, Gho. 1; c. dat., fólku grimmr cohortibus sævus, bellicosus, Hyndl. 23; ýtum g. sæviens in viros (hostes), F. I 174, 2; g. hjálmum in galeas sæviens, pro subst., bellator, FR. II 315, 2; z. bauzum, gulli, auði, vellum, qui annulis, auro, dicitis non parcat, liberalis, munificus, Ok. 3, Ha. 258, 1, F. XI 138, 4, G. 67; c. gen., g. móins akra, Od. 21. — 2) noxius, periculosus: vopn eru grimmu lörgum arma clipei noxia, F. I 166, 1; hjálmum grimmt víz pugna galeis nociva, ÖH. 10; auðkunda valgazls varð grimmu vargi lupo periculosus extitit congressus aquilæ, F. XI 138, 1. — 3) acerbus: grimt er, fall frænda at telja, acerbum est, Sonart. 10; grimmar nætr noctes acerbæ (quod curas animi incenderant), Korm. 19, 7; grimt í svefni acerba in somnis conditio, Sk. 3, 16. — 4) immanis, dirus, vehemens: grimt grand dira noxa, Krm. 27; grimt hlið, dira; immanis, vasta apertura, ruptura, Sonart. 6; grimmu tár vehementes lacrimæ, Hund. 2, 43 (Völs. 32), cf. gráta grimmliga, Bk. 2, 23. — 5) in compositis: auðgimmr, bálgimmr, hauggimmr, férgimmr, hergrimmr, hoddgrimmr, mállgrimmr, manngimmr, meingrimmr, vezzgimmr, vezzimmr.

GRIMMSETTR, *p. comp.*, crudeliter positus, duriter premens, (grimmr, settr): grimmsett il gera fótur duriter premens planta pedis lupini (vel grimmsett, duriter munita, unguibus horrida), SE. I 678, 2 (Ha. 73, 2).

GRIMMÚÐUGR, *adj.*, animo sævus, ferox, crudelis, (grimmr, úðugr), Am. 55; superl. grimmuðgastr ferocissimus, Hund. 2, 19 (Völs. 17); crudelissimus, Lb. 14.

GRIMNIR, *m.*, gigas, SE. I 549, 1. 553, 2; væna grimnir gigas rhedarum, i. e. gigas rheda vehi amans, Odin (qui ipse gigantea originis Vagna runni et kjalar dicitur), væna grimnis röðull Títan Odinis, gladius, F. XI 137, 2 vide mótröðull. — 2) Odin, SE. I 86, Grm. 46. 47; þórr enn rammi við Grimni Thor ille robustus unacum Odine, F. II 53, 3; Grimnis gnýr strepitus Odinis, pugna, H. 9, 1, vide gnýstærandi; Grimnis gjöf munus Odinis, poesis, carmen, SE. I 20, 4; grunnstraumar Grimnis latices Odinis, id., SE. I 292, 2. — 3) caper, ut grimr, SE. I 589, 2. — 4) In compositis: hallgrimnr, (-hrimnir), hergrimnr, hrimgrimnr, hrisgrimnr, örgrimnr, sefgrimnr, sægrimnr, sylggrimnr.

GRIMR, *m.*, nanus, SE. II 469. — 2) Odin (qs. personatus, grima), Grm. 45, SE. I 84, 2; Grims eld prócella Odinis, Grims eltherðandar procellam Odinis (pugnam) incitantes, pugnatores, viri, legunt quidam So. 153, ubi tó brims elskir dauðar haud dubie legendum est brims elskirðandar. — 3) serpens, SE. I 484; sjófar grimr serpens marinus, Gd. 58, locum vide sub Gullbúi. — 4) caper, hircus, SE. I 589. Sic Dropl. maj. c. 32: „hafu várn kalla þær Grim, ok er honum brynnt í skjólanni”; lýngs grimr caper ericeti, serpens (ut dikis bokkar angullæ), lýngs grimr álvar serpens brachii, armilla, land álvar lýngs grims tellus armilla, femina, Isl. II 245. — 5) bos, SE. 484. var. 19 Wechart.

GRINA (grini, grinda), *v. n.*, dentes nudare ridendo (Dan. grin. Angl. grin, Germ. greinen, grinsen): glópr, vanr at grina grönnum, fatuus ille, labia distorquere sœtus, Hild. 30, 1, ubi alii pro grina habent zryna, al. g.ípa. — 2) ejulare, ululare, de porcellis (pro gnyðja), FR. I 282, var. lect. 8: grina mundi grisir, ef galta ból vissu; quem significatum etiam habent greinen et to grin.

GRIND, *f.*, plur. grindr, it. grindir, Hávam. 78: foris clathrata, cancellata, septum clathratum, it. foris, claustrum, porta; Fjölsm. 10, Grm. 22, Skf. 28; lúka upp g. forem aperire, Gha. 37; hrekja á grind porta extrudere, Hávam. 137. — 2) septum ovium, Hávam. 78 (id. qu. kvíar: fé byrgt í grindum pecus septis inc usum, Eg. 60, FR. I 71). — 3) statio navalis cancellata, Hund. 1, 46. — 4) In appellationibus: a) clipei: grind Odinis, orrosta. sækonunga, foris v. tabula Odinis, pugna, piratarum, clipeus, SE. II 428; þundar g. tabula Odinis, clipeus, jáðarr þundar grindar margo clipei = rönd, garðr þundar grindar jáðra id. qu. randgarðr, testudo clipeorum, SE. I 672, 1. — b) navis: gjálfrs g. tabula maris, navis, gjálfrs grindar ríðandi navigator, vir, G. 37. — c) amnis, fluvii v. aquæ: ár ok vötn má kalla grind jáðarr amnes et flumina appellari possunt claustra terræ, Ed. Lövásina. — 5) in compositis: ásgrind, helgrind, nágrind, valgrind.

GRINDILL, *m.*, tempestas, ventus, SE. II 486. 569. Cf. Grendel. in epo Ejóvntvi, ubi aliqua cum Hrasvelgo similitudo innuitur.

GRINDLAGI, *m.*, gladius, SE. I 564, 2, idque distinguit a grindlogi, gladius, ibid.; Fram. 748. 757 (Sk. II 476. 560. 559) utroque loco, itaque bis in eadem nomenclatura habent grindlogi; 1eð in priori loco (II 619, 5) garinlagi, in posteriori (II 619, 7) grindlogi, qu. vide.

GRINDLOGI, *m.*, gladius, SE. I 565, 2. cf. grindlagi; utrumque eadem vox esse videtur, desumta ex gladii appellatione Vigagl. 21, 1: grindlogi Göndlar gladius, a Göndlar grind tabula Bellonæ, clipeus, Göndlar grindlogi flamma clipei, gladius.

GRINIR, *m.*, gigas, SE. II 616, 5 pro grimnir; aut rugiens, rudens, a grina 2, aut lapsu calami pro grinir i. e. grimnir.

GRÍPA (grip, greip, gripit), v. a., manu prehendere : g. gunnbörð í greipar clipeum in manus sumere, prehendere, Hg. 28, 2; gripu í hæg snærum digitos applicuerunt sinui amentorum, Jd. 26; greip á stafni proram adprehendit, Hymk. 27; greip við orði verbum adprehendit, excepi, Gha. 33; g. enda, id. qu. taka enda, finem adtingere, greindr bragr mun gripa enda prolatum carmen fini adpropinquat, Nik. 57; (morn) gripi þitt geð *agritudo animum tuum occupet*, Skf. 31. Vide *vungulgripinn*.

GRÍPLUT, A. 1 : griplut er sem hendi þá, forte a griplatr, res pretiosa, id. qu. grip.

GRIPNIR, m., gigas, SE. II 471 (qs. rapax, gripa).

GRÍPR, qui rapit, (gripa), in compos. *viagripr. viðgripr.*

GRÍPR, m., gryphus, vultur, SE. II 572 (SE. II 488 h. l. habet cripr); *Swec. grip, gryphus; Germ. Greif, gryphus, it. vultur gryps (ut Grebe).*

GRÍSLA, f., femina gigas, SE. II 615, pro *guissa*.

GRÍSLÍNGR, m., porcellus, SE. II 458.

GRÍSNIÐR, vide *hrisgrísniðr, sefgrísniðr, tanngrísniðr.*

GRÍS, m., porcellus, plur. grísir et grísar, SE. I 486. 590, 4; gyltar e. porcellus porcæ, F. II 249, 2; pl. -ir, FR. I 282, 2. 486, 1. — β) *gamlið grísir (var. lect. grísar), de rusticis, Grett. 54, 1; permutantur et grísar et galti, Gullþ. : „sá þeir þórir at svina tvö hlupu eins vegar frá húsunum, gylltr ok grísar. þórir.... skaut logbrandinum á lær galltaum.... en gyltrin hlöp í skóg. — γ) vide Svágríss, nom. annuli, SE. I 394.*

GRÍÐ, n. pl., pax, securitas, incolumitas, quies : beitha gríða, pacem, incolumitatem orare, Vegtk. 4; selja e-m gríð incolumitatem concedere cui, Söll. 21; hyggja á gríð pacem violare, datam fidem fallere, Am. 31; Einherja gríð securitas apud Einheros (Mönskeroas), Hg. 33, 16; metaph. : láta slíta gríð galli auro quietem non dare, auro non parcere, liberalem esse, SE. I 390, 4, cf. friðr. In compos. *fjörgríð.*

GRÍÐ, f., vehementia (hodie vulgo usurpatur : í gríð, cum vehementi appetitu, unde gríðarlíga, vehementer) : gríðar skap animus vehementia, animus vehementer commotus, dolor animi, GS. 2. In compos. *siangríð, uríðgríð. — 2) abjecto r finali, pro gríðr, in compos. raðgríð, rangríð, raðgríð.*

GRÍÐBITR, m., pacis (publicæ) violator (gríð, bitr), Isl. 165, 1, Merl. 1, 18, Sturl. 4, 31, 3; de exule : höfuð gríðbitis caput proscripti hominis, Grett. 90, 1. In prosa : Grág. II 166; vide *gríðbjartar*.

GRÍÐBJARTAR, Merl. 1, 18 : munu gríðbjartar | gjörla drepnar, sic membr. a sec. manu, forte pro munu gríðbitar gjörla drepnir.

GRÍÐFASTR, adj., pacem aliis concessam servans, (gríð, fastr, ut eidfastr, heitfastr), data fidei servans : gríðfastir fríðmenn, ÖH. 182, 5; derivari etiam potest a gríð, quod in sing., de certa mansione, id. qu. vist,

itaque id. qu. vistfastr, certo domino adscriptus, et sumi de domesticis regis, regio famulatus et ministeriis adscriptis, cf. húsfastir menn, F. VI 13.

GRÍÐMILDR, adj., facilis in induciis concedendis, inimicis victis parcens, (gríð, mildr), Ha. 319, 3; in prosa : göðr af gríðagjöfum, Sturl. 9, 33.

GRÍÐNÍÐINGR, m., *sædifragus*, (gríð, níðingr), Gd. 42.

GRÍÐR, f., femina gigas, SE. I 551, 2 (nom. propr., Gríða, mater Vidaris Taciti, SE. I 286, unde Gríðar völr, baculus Gríðæ, ib. I 286. 296, 2); gránstöð gríðar lupi, Hund. 2, 18 (Völs. 12); gríðar fákr, sóti, gláðr, equus gigantidis, lupus, Me. 3, 2, ÖH. 187, 2, SE. I 428, 3; gríðar byrr, glaumvindr, ventus gigantidis, animus, Ök. 3, SE. II 363, 3. Cod. ups. (sec. SE. I 540); fjörnir gríðr gigantís galeæ, securis, tanquam instrumentum fabrilis, SE. I 430, 2. — 2) absol. securis : gríðar læ latex securis, sanguis, Höfuðl. 12, et in notione ambigua Grett. 18, quod agnoscit Jonsonius in Gloss Njalssaga sub v. bengríðr, cf. *eygr 2. — 3) in compositis : bengríðr, flotgríðr, hjálmgríðr, sanngríðr, cf. formam apocopatam sub gríð 2.*

GRÍÐUGLICR, adj., vehemens, immanis, var. lect. pro *gníðugligr*, Skáldh. 5, 27.

GRÍÐUNGR, m., bos, taurus, SE. I 486, 558, 1.

GRJÁ, SE. I 378, 2. 382, 3, vox ignota, neque constat legendumne sit grjá an gría; formam habet adjectivi *determ.*, forte grjár = grár, inserto j : ok grjóts grjá gangs of beiddu, griseorum saxorum, pro grjóts ins grá, de lapidibus molaribus; or grjá fjalli ex gríðe monte.

GRJÓN, n., orysa, SE. II 493. Norv. grjon, frumentum et quicquid ex eo conficitur, ut farina, panis. — 2) farina, de pane ex farina confecto, G. 32.

GRJÓT, n., tantum sing., saxa, lapides, Hávam. 108, Hyndl. 9; grjóti studdr saxis suffultus, H. Br. 1; berja e-n grjóti saxis incessere quem, Harbl. 28, saxis percudere, H. 19, 5; verpa grjóti at e-m corpus mortui saxis obruere, H. 31, 2; geitis vegr verpr grjóti mare saxa volutat, H. 37; grjóti vorpit fyrir höfn portus saxis obstructus, F. V 232. In appellationibus : Hjäðninga g. saxa Hædiniorum, arma (SE. I 434), hirdisif Hjäðn. grjóts, dea servatrix armorum, femina, SE. I 410, 3; skýja g. saxa nubium, grando, Jd. 31; g. orða, munns, tungu, dentes SE. I 540; g. handar saxa manus, aurum vel argentum, SE. I 336. 402; g. mundar, id., hlynr mundar grjóts, vir, Gþ. 3; ólna g. saxa ulnarum, id., ullr ólna grjóts vir, Korm. 16, 5; idem est grjót aulnis galli, pro galli ólna grjóts, vir, F. V 227; grjót ólnu, GS. 21, pro voce compos. ólungrjót, saxa ulnæ, aurum, pecunia; g. hugar seus (pectoris), cor, HR. 15; Rinar grjót aurum, SE. I 404, 2. In compositis : armgrjót, ólungrjót, regingrjót, valgrjót.

GRJÓTBJÖRÐ, n. pl., montes, saxis consistentes v. pleni, montes saxosi, lapidosi

(grjót, hjarg), *Vsp.* 47 (SE. I 194, 4). Sic Steinhjörg (qs. *rupes lapidosa*), nom. pr. *montis hauri procul ab Nidrosia Norvegia*.

GRJÓTBJÖRN, m., homonymice id. qu. nomen propr. Arinhjörn, *Ad.* 18 (SE. I 262, 2), cf. Grjótvr.

GRJÓTMÓÐI, m., *deus saxorum*, (*montium*) *gigas* (grjót, móði), SE. II 422, 1, in *antonomasia*, ubi sic: Ádr grimmhugaðr gengi | af grjót móða daudum. Hér er grimmhugaðr settir fyrir þór, þar er óeiginlig (líking), því at margir menn aðrir en þórr voru grimmhugaðir.

GRJÓTNÍÐAÐR, m., *rex montium, gigas* (grjót, níðaþr), SE. I 312, 2; a Níðaþr, *rex Svecia*, *Völk.* 59, *gen. Níðaþar*, *ib.* 18. 27. 28. 33; *dat. Níðaþi*, *ib.* 16. 18. 22. 33.

GRJÓTÖLD, f., *gens montana, monticola*, (grjót, öld), *gigantes*: grjótaldar gildi, *symposium*, *potus gigantum*, *multum posticum*, *poesis, carmen*, SE. I 246, 4.

GRJÓTRÍÐ, f., *procella saxorum*, (grjót, ríð): *grams g. pugna*, a *grams grjót, saxa pirata*, *tela*, *Sturl.* 6, 15, 10.

GRJÓTUNAHAUGR, m., id. qu. Grjótunagardar (SE. I 272–274), *locus in confinis regionis Asarum et Jotunheimia*, SE. I 273, 1 ubi *construe*: ótti jötna lét of sóttan hellis blaur (braur) á Grjótunahaug, *Terror gigantum ad collem Grjótunensem profectus est, ut cum gigante congrederetur*.

GRJÓTVARP, n., *conjectus saxorum*, (grjót, varp), *Ísl.* I 163, 3.

GRJÓTVÖR, f., *homonymice id. qu. nomen propr. Steinvör, Steinvora*, *F.* V 229, 3.

GRJÚPAN, n., *farcimen*: grjúpan granni *consumtor farciminis, rusticus*, *Orkn.* 75, 1.

GRÓA, f., *gladius*, *Wchart.* SE. I 563, 2. II 559. 619.

GRÓA (græ, græra et greyra *F.* II 244; gróit), v. n., *crescere, germinare, virescere, florere*; jörð grær of minum barma *terra florēt (gramina terræ succrescunt) super fratre sepulto*, *Eg.* 55, 1; *metaph. crescere, pullulare, gliscere*: hörð græri fjón með fyrðum, *G.* 56; fjón græri ljóttlig ljóna miðlum, *RS.* 33; oss grær orða sáð Sónar á sefneinu, *SE.* I 251, 1; *de vento, gliscere*: bliðr glaumvindr gríðar grær í þindar sal, *Cod. ups.* SE. II 363, 3. *Part. perf. gróinn, qui crevit, consitus, florens*: grund gróinn lauki *terra herbis florens*, *Vsp.* 4; víði gróinn *arboribus consitus*, Onars dóttur víði gróna, *Onaris filiam (terram) arboribus consitam, de Norvegia*, *SE.* I 320, 5. *Vide composita*: bölgróinn, holdgróinn, hreingróinn, jarðgróinn, lofgróinn.

GRÓANDI, f., *terra*, *Alcm.* 11, (gróa, *propr. status vernantis agri, terræ, ut cetera subst. fem. kveðandi, hyggjandi, etc.; hodie gróandi, vernatio terræ, masc. est*).

GRÖF, f., *sepulcrum*, *Korm.* 16, 5, *Hk.* 28, *G.* 61.

GROMB, m., *homuncio*, SE. II 496.

GRÖN, SE. I 524, 1, id. qu. grönn, nom. sing. fem. adj. grannr, vel = græn, græn, *viridis, epith. clipei*.

GRÖN, n. pl. a *græn, pinus*: *græn tvæna dæa pinus*, SE. II 483.

GRÖN, f., plur. granar, (granir, *FR.* II 29, 1) *barba labiorum, mystax*: skegg heitir barð, grön eða kaapar, er steandr á vörvm, SE. I 540; ek lét ýra atgeira ýring skýra um grön, *facio*, ut *cerevisia mihi mystacem madefaciat*, *Eg.* 44, 3; kápu, þeirri er gjör var af grön jófra, *FR.* II 255, 1, *de quo in prosa præced.* 253: Ögmundr skattgildi alla konunga í Austrvegi á þann máta, at þeir skyldu allir senda honum á 12 mánuðum hverjum kámpinn efra ok neðra af sjálfum sér. Þaraf hafði Ögm. látið gjöra sér þá sömu kápu. — Sverð, dregit of grána grúa, *per canam barbam*, *FR.* I 284, 2; *hinc*: grön svarðar *barba capitis, coma*, SE. II 500, 4. *De grön in lingua veteri Gothica, vide locum Isidori sub voce barð allatum.* — 2) *labium*: leggja munn við grön *os labio adplicare (pro osculari)*, *Gk.* 12; in *Sinfjöllalok*: láttu grön sía þá *fac labium colet (positionem)*, *it. grana háir pilus labiorum*, SE. I 354; *de rostro ferarum*: þennás granar *labia corvi v. aquila, i. e. rostrum corvinum*, *Höfuðl.* 11, SE. I 478, 4. 616, 1. 712, 1; *g. gríðar rostrum securis*, *Grett.* 18, ubi blöðgráð fell á grön gríðar; *sed*: komað vía á grön mína *vinum non adtigit labium meum, vinum ne primoribus quidem labiis adtigi, gustari*, *GhM.* I 418, 1 (AA. 145).

GRÖN, f. adj. grönn = grænn, *viridis, vide subst. igrön, algrön*.

GRÖNAZI, *virescere*, (grönn, *viridis, v. grænn, grönn, gruna*): grönaz öflgar eikr *Kornbræta*, *Mérl.* 2, 70.

GRÖNDUGR, adj., *nocens, nocivus, nocuus; it. vitiosus, flagitiosus, scelestus (grand)*: gröndag önd, *anima vitiosa, vitios plena*, *Mas.* 9, ubi sic: þræll hefir þinn í allan | þann lífgíafa manna | oss gröndugrar andar | ástanauðr hratat dauda, ubi *legendum pote lífgíafi et ofs (pro oss)*, o: þína ástanauðr þræll, manna lífgíafi hefir hratat í allan þann dauda ofs gröndugrar andar.

GRÖNDUÐR, m., *qui nocet, noxam adfert*, (granda), *vide megingrönduðr, it. grandaðr v. granduðr*.

GRÖNN, adj., *viridis, (id. qu. grænn, grunn, itaque = grænn, v. grönaz)*; SE. I 474, 4, *Vsp.* 4. 17. 52.

GRÖPTR, m., *sepultura*, (grafa). — 2) *sepulcrum, id. qu. gröf*; til graptar, in *sepulcro*, *Lb.* 23.

GRÖSKA, f., *proventus herbarum*, (gróa), *vel gramen vernans (Lea. B. Hald.)*, *vel Isium (Germ. Grünsch)*, *inter segetes recenset* SE. II 493.

GRÖTA (gröti, grötta, grött), id. qu. græta, *F.* VII 42, var. 3.

GRÖTTI, m., *Grottius, mola Frodis*, SE. I 376, unde *nomen carmini Grottaaungur. Metaph. skerja grotti, mola v. capsus sepulorum, mare v. maris astus, hræra skerja grotta, mare commovere, maris astum cedere*, SE. I 328, 4.

GRÖTTINTANNA, f., *femina gigas*, SE. I 551, 2.

GRÓÐI, m., proventus frugum, herbarum, feracitas, fertilitas, (gróa): grund hafnar gróða terra feracitatem abjicit, amittit, infertuosa fit, Merl. 1, 58.

GRÓÐIR, m., mare, SE. I 492 = gróþir, F. VII 67. var. 8.

GRÓÐR, m., aviditas (id. qu. gráðr): gróðr var kjóts á kauda homuncio aviditate carnis (edendae carnis cupiditate) agebatur, F. VII 356.

GRÓÐR, m., feracitas, fertilitas (gróa): gróðrar sumar, ástas, frugum pabulique laeta, RS. 5 vide sub gandreid. — 2) ástas, SE. I 332.

-GRÓÐI vide ásgreði, ausgreði, osgreði.

GRUNA (-ada, -at), suspicari, it. dubitare; gruna tek ek nokkut, at þat gott viti, nonnihil incipio dubitare, istud (somnia) mihi quid portendere, i. e. timeo nequid mali portendat, FR. II 41, 1.

GRUND, f., planities campestris, Haugness g., flanties Haugnesia, Sturl. 7, 42, 1 et pros. ante. — β) terra, SE. I 472, 585, 3, Fsp. 4. 28, Harbl. 17, Vafpr. 16, Y. 54, Hg. 10. (Angl. ground); lagðr í grund hmanus, F. X 429, 53; huldur grunda, id., SE. II 230, 2; ausinn grunda, id., F. X 431, 65; grundar grand noxa terræ, ventus, Ha.; grundar sveinn terræ filius, Thor, SE. I 282, 3; grund heila terra cerebri, caput, Ha. 74, 1 (SE. I 678, 1); grundar flekr piscis terræ, serpens, SE. I 256, 2; vals grund terra accipitris, manus, Krm. 7; grundar vörðr cuslas terræ, rex, SE. I 452, 2. 708, 1, Ha. 293, 1. — γ) Tellus (ut Dea = Jörð), in appellationibus feminarum: grund bauza, hoda, hringa, mundar vita, gulls, reflu, femia, Hild. 12, 1, Grett. 16, 2. 95, Eb. 2. 29, 1, Nj. 24, 1. — δ) in compositis: úgrund, auggrund, bifgrund, borðgrund, elgrund, sttgrund, hlaðgrund, hnigggrund, hoddgrund, jörmungrund, lýsigrund, mágrund, megrund, nálgrund, snyrtigrund, snægrund, sólgrund, sægrund, þorngrund.

GRUNDVÖLLR, m., fundamentum, (grund, v. grund = grunnar, völr): sterkr g. firmum domus fundamentum, Gd. 32; stöðugr g., id., Hs. 9; setja grundvöll at óði fundamentum ponere carminis, Lv. 43; g. klerkdóms fundamentum doctrinæ, Nik. 35.

GRUNLAUSS, adj., intrepidus, (grunnr, lauss): grunnlaust grepps óði animus virilis intrepidus, Ad. 2. Cf. grunntrauðr.

GRUNN, n., locus vadosus, vada, brevia: hvert grana quisque locus vadosus, i. e. loca maritima, ora maritima, SE. I 488, 1; Hrönn dregr or grunni unda ex vadis emergit, vel ex fundo, imo mari, SE. II 493, 4. — β) fundus, innum: af monar grunni ex animi vado, i. e. ex pectore, a monar grunn, fundus animi, pectus, Höfuðl. 19; hlusta grunn fundus meatuum auriculariorum, caput, SE. I 258, 4. Possunt autem ex his quaedam referri ad grunnr, m., qu. v.

GRUNN, adj., viridis (id. qu. grønn, grœn), SE. I 76, 2.

GRUNNFÖLL, n. pl., fluctus, syrtium indices, fluctus ex locis vadosis emergentes,

(grunn, fall), per imesin coherere videtur SE. I 628, 1, ubi djúp grunnföll Huglar hata unna gulli, alti fluctus vadosi Hugla (insulae) vexant navim. In prosa grunnföll, Eg. 62, Sturl. 3, 17.

GRUNNIR, m., gigas, Cod. Worm. pro grimnir, forte mendum.

GRUNNLÁ, f., latex humilis, g. bergs humilis latex rupis vel liquor ex imo monte profluens, fons, bergs g. dverg, fons, liquor nanorum, poesis, carmen, SE. I 246, 2.

GRUNNLAUSS, adj., immensus, (grunnr, lauss): grunnlaust gull, immensa vis auri, F. V 172, 2 AR. II 59, 2 (Hh. 17, 2 habet grunnlaust, quod verti potest: indubie, certe, ut adv., a grunnr, m., dubium, hæsitatio).

GRUNNLEITR, adj., vultu demisso, dejecto (grunnr, adj., humilis, -leitr), epith. feminae, Korm. 19, 2, vel potius, facie macilentata, id. qu. grunnleittr, cf. ÓT. c. 58, ubi Cod. Fris. et alii habent grunnleit.

GRUNNR, m., fundus, innum: til grunnna, ad innum, pessum, ÓH. 50, 1, F. VI 436, 2; um gjálfr-umleikna grunnu, per ima maris, per fundos, aqua marina circumfusos, Fsk. 25, 3, locum vide sub gaukr; á sanda grunni in fundo maris arenoso, Mg. 31, 9. In prosa, SE. I 170, setja menn, at hann lýsti af honum höfuðit við grunninum. Vide gruna, n.

GRUNNSÆFI, n., vadosum mare, brevia, syrtes, (grunnr, adj., de mari, vadosus, non altus, humilis, tenuis, Liv. 1, 4): mæta gilda grunnæsfi, in magnas syrtes incidere, deferri, FR. II 316, 1. In prosa, AA. 31. 41.

GRUNNSTRAUMR, m., flumen breve, non altum (grunnr, adj., straumr): grunnstraumar Grimnis tenuia Odinis flumina, tenuous Odinis latices, i. e. carmen tenue: ek þyl grunnstrauma Grimnis tenue carmen profero, recito, SE. I 292, 2.

GRUNNÚNGR, m., fundulus (piscis, Dan. Grundling; Germ. Gründling, cyprinus gobio, it. cobitis barbatula; Angl. groundling, piscis, in imo maris se continens), SE. I 580, 1.

GRUNNÚÐIGR, adj., animi humilis, (grunnr, adj., úðigr ab úð), Has. 17, vide geira; in prosa: imprudens, Isl. II 339.

GRUNNYÐGI, f., imprudentia animi, (grunnr, adj., ýðgi, ab úðigr), Am. 70.

GRUNR, m., suspicio: g. at geði e-s suspicio de alicujus animi adfectu vel fide, Hávam. 46. Plur. grunnir suspensiones, sjá við grunnu, Hugsm. 32, 4. — 2) timor, vide grunnlauss, grunntrauðr.

GRUNSAMLIGR, adj., suspectus (grunnr), Hugsm. 28, 1.

GRUNTRAUÐR, adj., timoris expers, (grunnr, trauðr), intrepidus, inperterritus, id. qu. grunnlauss, F. VI 365.

GRÝLA, f., terricula, it. homo terribilis, Sturl. 5, 1, 1; plur. grýlar, formidables, terrores, Sturl. 9, 30. — 2) femina gigas, SE. I 551, 2. — 3) vulpes, SE. II 490 in vulpium nomenclatura (Grýla heiti).

GRÝNA vide supra sub grina.

GRÝTA, f., clipeus, SE. I 572, 1.

GRÝTA (grýti, grýtta, grýtt), v. a., lapi-

dare, lapides conijcere, (grjót): g. á e-n lapides in aliquem conijcere, *Hm.* 26.

GRYTTINGAR, *m. pl.*, homines seditiosi, factiosi (forte proprie lapidatores, a grýta, lapidare), *Ha.* 69, 1.

GRYTTIR, *adj.*, lapidosus, saxosus, (grjót): grýtt grund terra lapidosa, *Orkn.* 82, 7 (*AR.* II 218, 1); grýtt buðlúnga setr sedes regia, caput regni, in regione saxosa situm, forte de Bergis Norvegiae (Björgyn), *SE.* I 620, 2, ubi coherent: gunnhættir kná stýra grýttu buðlúnga setri.

GUFA vide hafgufa.

GUGNIR = GUNGNIR, *SE.* I 190. 242, 2. 895 (o: Gugnir).

GULL, *n.*, aurum, *Vsp.* 8. 33. 57, *Skf.* 27, *Lokagl.* 42, *Grm.* 15, *Vegth.* 11, *Fjölsm.* 14; de pecunias, *Söll.* 21; de trabibus auro exornatis, vel forte rectius de auratis malorum apicibus, *Mg.* 20, 2; de ferro candenti: ek læt frekar seggjur gjalla á gulli, *Eg.* 30; gull brá, brúna, hvarma, ennis, oculi, *SE.* II 499, ubi gull de splendore radiante usurpatur. Gulls brjóttandi, vir liberalis, *SE.* I 406, 3; deilir gulls, *id.*, *SE.* I 600, 1. In compositionibus: höfuðgull, lýsigull.

GULLAÐ, *n.*, *id. qu.* gullhlað, vitta aurea: gullaða grund femina, *Skáldh.* 6, 50.

GULLBAND, *n.*, filum aureum, vinculum aureum, (gull, band); *pl.* gullbúnd, 'torques aureae, *Hamb.* 5.

GULLBAUGR, *m.*, annulus aureus, (gull, baugr), þella gullbaugs, pinus annuli aurei, femina, *þ. Hræð.* (ed. Hafn. 1848) str. 9.

GULLBITLAÐR, *adj.*, aureo capistro præditus (gullbitull), *Hund.* 1, 38.

GULLBITULL, *m.*, aureum capistrum, (gull, bitull): gullbitli var auræo capistro adsuetus, *Hund.* 2, 34 (*Völs.* 23).

GULLBJARTR, *adj.*, auri instar fulgidus, (gull, bjærtr), de Valhalla, *Grm.* 8; de virgine: gladdak ena gullbjörtu, *Harbl.* 29.

GULLBÓKA (-aða,-at), *v. a.*, aurum stragulis intexere, acu pingere (gull, bóka), *c. acc.*, hon mér at gamni gullbókadi sali súðræna ok svani danska, *Gha.* 13.

GULLBRJÓTR, *m.*, fractor auri, (gull, brjótr), vir liberalis; *pl.* gullbrjótar, *SE.* I 454.

GULLBROTI, *m.*, fractor auri, (gull, broti), vir liberalis, *SE.* I 660, 1. 706, 1.

GULLBÚI, *m.*, Buius aurosus, auri dives, (gull, búi), *Jd.* 25. 36, ut Gullþórir, Gullharaldr. Hic in serpentem conversus auro suo incubuisse traditur, *F.* XI 158, *Jónsv.* 51—2; unde orta auri appellatio: Gullbúa stóll, sella Buii aurosi, aurum, et sól Gullbúa stóla, sol auri, femina, *Grett.* c. 66. De eodem serpente haud dubie sermo est in *Encomio Gudm. Boni* str. 58, ubi sic: Sundr sprakk fyrir signan handar | sjófar grimr, er lángan tíma | þrúða gat með þrettum lýði | þlágað mest í Hjórúnga vági.

GULLBYRSTR, *adj.*, auro sævus, in auro sævens (gull, byrstr 2, ut gulli grimmr), *i. e.* auro non parcens, auri largus, hinn gullbyrsti veltir valgaltar vir liberalis, *Kb.* 26.

GULLFÁINN, *m.*, galea (qs. auro picta, gull, fáinn), *SE.* I 572, 2.

GULLFAXI, *m.*, *Gulfaxius*, equus Rungrneris (qs. aurea juba, gull, faxi), *SE.* I 270, in possessionem Asarum venit, victo Rungrneri, *SE.* I 276. 480, 2.

GULLHÆTTR, *adj.*, auro periculosus (gull, hætrr), liberalis auri, *SE.* I 660, 1.

GULLHJÁLMR, *m.*, galea aurea, membr. *E.* *Hg.* 33, 4 (*SE.* I 190), *HR.* 27.

GULLHJALTADR, *adj.*, aureis bullis v. pomis instructus, (gull, hjaltadr), de gladio, *Hg.* 31, 2.

GULLHLAÐ, *n.*, vitta aurea, (gull, hlað): gullhlaða geymipella femina, *Korm.* 17, 1;—fríðr, *id.*, *Skáldh.* 7, 54;—skorða, *id.*, *Vigl.* 17, 5.

GULLHRINGR, *m.*, annulus aureus, (gull, hringr): gullhrings fríðr, Gerðr, femina, *Korm.* 3, 3, *Mb.* 18, 3.

GULLHYRNDR, *adj.*, auratis cornibus, (gull, hyrindr): gullhyrindr kyr vacca cornu aurata, *Hamb.* 23, *H. hat.* 4. *Cf.* *FR.* III 30, ubi sic de bove Renneris coloni: ristia voru horn á honum, ok rent gulli í atiklana, ok svá af silfri, var festr meðal horna uxanum, ok þar á þrir gullhringar. *Sturl.* 2, 38 de Paulo sacerdote (anno 1181): síðan dró hann gullhring á horn uxanum. *Cf.* et golinhorni, gullinhorni.

GULLI, *3. pl. impf. conj. act. v.* gella, pro gylli (u = y), *Gha.* 43.

GULLI, *m.*, qui blanditur, qui blandis alloquitur mulcet, (cogn. gøla, zøla), *id.* intimus amicus et familiaris: gulli Ullar blanditor Ulli, Thor, utpote Ulli vitricus, *SE.* I 302, 1, ubi gulli est subst. verb. agentis; forte gulli, in phrasi: at gripa galli á við e-n, blanditúis aliquem devincere studere, sit subst. neutr. gen., vide *Nj.* c. 3. et *F.* XI 112, var., quo posteriori loco idem valet ac taka gláðan á við e-n, et in sequ. at gala um e-t, aliquid blanditúis, blandis verbis expetere.

GULLINBURSTI, *m.*, verres Freyi, aurea seta insignis, (gull, burst v. bust), *SE.* I 176. 262. 340—344, alio nomine Slíðrugtanni.—2) ut *adj.*, aureis setis præditus, epith. Hildisvíni, verres Freyæ: þær er góltr glóar gullinbursti Hildisvíni, *Hyndl.* 7.

GULLINHORNI, *m.*, bos (auratis cornibus, gullinn, horn), *SE.* II 483. 567. 626 pro golinhorni.

GULLINKAMBI, *m.*, gallus Asarum, (aurea crista præditus, gullian, kamb), *Vsp.* 39.

GULLINN, *adj.*, aureus, auratus, (gull): gullnar töflur, *Vsp.* 54; gullnaum kerum aureis vasis, *Grm.* 7; of gullna sali circa aurea palatia, *Fjölsm.* 5; gullnaum stóli á Hevöum. 106; gullinn gunnfáni vezillum auratum *Hund.* 2, 22 (*Völs.* 6); gullit ker poculum aureum, *Hm.* 19, *SE.* I 704, 2. In compositionibus: algullinn, höfgullinn, margullian.

GULLINSÍMI, *m.*, funis aureus, filum aureum, (gullinn, sími); *acc. plur. anom.* gullinsímu (qs. a gullinsímr), de filis Parcarum: þær um greiddu gullinsímu, *Ilæ* (*Parca*) explicarunt aureos funes (*id. qu.* in anteced. örloðþátta), *Hund.* 1, 3.

GULLINTANNI, *m.*, *nomen Heimdali*, *qs. Auridens (aureis dentibus præditus, gullina, ðen)*, *SE. I 100.*

GULLIR, *m.*, *equus, id. qu. gyllir*, *SE. I 462, 1*; *unna g. equus undarum, navis, djúp grunnföll hata unna gulli vexant navim*, *SE. I 628, 1, sec. Cod. Reg.*

GULLKENNIR, *m.*, *qui novit aurum, auro fructur, utitur, æstimator auri (gull, kennir)*, *vir*, *ÖH. 23, 2.*

GULLKER, *n.*, *poculum aureum*, (*gull, ker*), *Ha. 255, 6, Gd. 71, Nk. 63.*

GULLKNAPPADR, *aureis fibulis obstrictus, (gull, knappaðr)*: *gullknappaðar slæður*, *Æg. 70.*

GULLMARKADR, *auro distinctus (gull, marka)*; *de vezillo: gullmörkuð ve vezilla auro distincta, Fsk. 123, 3, ubi sic: skulla ve þar er völlu | vápnauðri drifr rauðu | regn drepr gauts í gögnum | gullmörkuð Hálsa serki.*

GULLMEN, *n.*, *aurea torquis (gull, men)*, *Í. 22, 1 (AR. I 662) Ísl. II 261.*

GULLMERKTR, *id. qu. gullmarkaðr*, (*gull, merkja*): *gullmerkt tjöld, tentoria v. vela, olesa, auro distincta, Kölludr.*

GULLMILDR, *adj.*, *auri largus*, (*gull, mildr*), *Rekt. 11.*

GULLMIÐLANDI, *m.*, *præbitor auri, distribuens aurum*, (*gull, miðla*), *vir liberalis*, *H. Br. 10.*

GULLMUNNAÐR, *adj.*, *aureo rostro præditus, (gull, munnaðr)*, *epith. navis: gullmunnat glesidýr lauks, Hk. 34, 2.*

GULLMÆFILL, *m.*, *nanus*, *SE. II 470*, (*gull, mæfill*); *SE. II 553 habet h. l. Góll Mævill.*

GULLNIR, *m.*, *nomen gigantis*, *Hund. 1, 39 (Góhvir, FR. I 140).*

GULLRENDR, *adj.*, *aureo orbe circumdatus, epith. manus: fagrvti gullrendrar mundar, Ag.*

GULLRÖÐINN, *adj.*, *auro illitus (gull, rjðla)*: *g. geirr hasta inaurata, Krm. 21.*

GULLSEIMR, *m.*, *filum aureum*, (*gull, seimr*): *gullseims njórun, dea fili aurei, femina, Korm. 19, 2.*

GULLSENDIR, *m.*, *missor auri*, (*gull, sendir*), *vir liberalis*, *SE. I 406, 4. 674, 3.*

GULLSETTR, *adj.*, *auro obductus, auratus, deauratus*, (*gull, setja*): *gullsett ve vezilla inaurata, Ha. 232, 1.*

GULLSKAFINN, *m.*, *galea*, (*gull, skafa*), *Ed. Lévas.*

GULLSKÁL, *f.*: *phiale aurea*, (*gull, skál*), *Ghe. 10, = gullin skál, SE. I 708, 2.*

GULLSKATI, *m.*, *vir liberalis, auri largus*, (*gull, skati*), *SE. I 408, 2. 532, HR. 26.*

GULLSKERÐIR, *m.*, *imminuens, distribuens aurum*, (*gull, skerðir*), *vir liberalis*, *ÓT. 25 (AR. I 282).*

GULLSKÖGUL, *f.*: *dea auri*, (*gull, skögul*), *femina, Merl. 1, 13.*

GULLSKBÍN, *n.*, *scrinium aureum*, (*gull, skria*), *Mg. 11, 1.*

GULLSKÝFLIR, *m.*, *spargens, dividens aurum*, (*gull, skýflir*), *vir liberalis auri*, *Æg. 8.*

GULLSMIÐR, *m.*, *aurifex, (gull, smiðr)*, *Merl. 2, 87.*

GULLSTAFIR, *m. pl.*, *litera aurea*, (*gull, stafir*): *bréf gullstöfum sullst, bók gullstöfum ritin, Lv. 6. 7. De hac epistola, literis aureis scripta, vide Symbolas ad geogr. medii ævi, ed. Verlauff., p. 56, et 60, not. 3. Cf. F. VII 156.*

GULLSTRÍÐIR, *m.*, *inimicus auri*, (*gull, stríðir*), *vir munificus*, *Ha. 280, SE. I 408, 1.*

GULLSVIPTIR, *m.*, *projector auri*, (*gull, sviptir*), *vir aurum liberaliter distribuens*, *Ha. 293, 5.*

GULLTOPPR, *m.*, *equus Heimdali*, (*qs. aureis capronis, gull, toppr*), *Grm. 30, SE. I 70. 100. 176. 480*; *eigandi Gulltops = Heimdalus, SE. I 264.*

GULLVARIÐR, *auro ornatus*, (*gull, verja*), *de femina, Hund. 2, 43 (Völs. 32).*

GULLVARPAÐR, *adj.*, *auro obductus, deauratus, inauratus*, (*gull, varpa*): *gullvarpaðar slíðrtíngur lamina ensium deaurata, F. I 30 et Hg. 10 sec. membr. E. (AR. II 111).*

GULLVEIG, *f.*, *dea auri*, (*gull, veig*), *femina, Vsp. 19, saga v. incantatrix, cujus nomen proprium fuit Heiðr, ib. 20.*

GULLVIVIÐR, *adj.*, *auro obductus, inauratus*, (*gull, viviðr*), *epith. gladii, SE. I 348, 2, cf. svellvifaðr.*

GULLVÖRPUÐR, *m.*, *missor auri*, (*gull, vörpuðr*), *distribuens aurum, vir liberalis*, *SE. I 406, 5.*

GULR, *adj.*, *flavus: hár, gult sem silki, coma, bombycis instar flava, Orkn. 80, 2*; *de clipeo: gular ritur flavi clipei, SE. I 610, 1. Vide fótgult. Epith. unguis aquilini: und gulri kló arnar, F. VII 53, 2, v. golr.*

GULTA, *f.*, *porca, Cod. Reg. SE. I 486 (scribitur gulta).*

GUMA, *f.*, *femina gigas*, *SE. I 551, 2. II 471. 554. 615; Wchert. habet ginna.*

GUMARR, *m.*, *aries*, *SE. I 588, 3 (v. kumarr).*

GUMI, *m.*, *homo, vir, Hávam. 12. 14. 17. 38. 72. 103. 160, Merl. 1, 1. (Finnlapp. guojome, socius, a guojm, cum). Gumi, vir, feminam ducens in pompa nuptiali, unde brúðgumi, qui ipsam sponsam ducti, it. sponsus, SE. I 530. Plur. gumar, doctores manipulorum, SE. I 530; viri, homines, SE. I 558, 2, Hávam. 28. 53, ÖH. 260, 2, Si. 6, 4; goð öll ok gumar dsi hominesque, Lokagl. 46. 56; heroes: gumar, er frá goðum kvomu, Hyndl. 8; gumar, goðum signaðir, Hyndl. 26; gumar gransíðir, Ghe. 36. Vide húsgumi.*

GUMIR, *m.*, *mare (id. qu. gymir)*, *SE. I 492.*

GUMNAR, *m. pl.*, *homines, SE. I 558, 2 (ductores catuum, I 530), Hávam. 15. 18. 32, Grm. 28, Söll. 35, Ghe. 10, Eb. 56, F. II 52, 2, ÓT. 26, 4. 96, 4; ÖH. 170, 2, SE. I 454, 2. 610, 1. 708, 2. gumna synir homines, Hávam. 131, Skf. 26; gumna gætir custos virorum, rex, ÖH. 118; — epjalli, id., SE. I 700, 2, Hk. 17, 1; — sættir, id., HS. 14; — vinr, id., Hg. 5, 2.*

GÜNGNIR, *m.*, *hasta Odinis, SE. I 190. 340. 342; fór Hroptr með göngni, ib. I 242*

2. — β) *hasta*, SE. I 570, 1; *gúngnis oddr cuspis hasta*, Bk. 1, 17; *varrar gúngnis acies hasta*, SE. II 132, 2; *gúngnis gráðr impetus hasta*, *prælium*, Grett. 33; *vavaðr gúngnis*, *deus hasta*, *pugnator*, SE. II 134, 2 Cod. Reg. SE. I 190. 242, 2 *habet gvgnir*, *sed in loco posteriori contra metrum*, *et haud dubie ex g nasali (g = ng) ortum*. Mlymr *gúngnis sonitus hasta*, *pugna*, SE. I 664, 2. GUNN, SE. I 292, 3 *commodissime referatur ad gagnsvanir*, α : *gunngagnsvanir*, *adsveti itineribus ad prælia ferentibus*, *i. e. periti præliorum*, *bellicosi*: 2) *gunn*, *apocopatium pro gunnr*, *f.*, *Bellona*; *gunn hvitings femina*, F. V 232.

GUNNAR, *m. pl.*, (*a sing. gunnr, m., qu. v.*), *vir, homines*, *var. lect. Wchart. SE. I 558*, 2 *pro gumar (haud dubie sec. pronuntiationem vox deflexa est ex gumnar)*; *siklingr gunna*, *rex virorum*, G. 13; *metrum postulat gunnum G. 42*, *ubi est gunnum*; *gunnar seima*, *homines auri*, *vir opulenti (vocat.)*, *est plurium (vold. lectio Sturl. 7, 30, 6. Agnoscit Jonsónius formam gunnar pro gunnar, Islands Vaka str. 16. Ægir gunna territor virorum*, *rex bellicosus*, ÓT. 97, 1, *sed h. l. tam l. II 289*, *quam membr. Hk. E legunt oss nunnaz skil gunna. Vide compositum eldgunnar.*

GUNNAR, *m.*, *nomen Odinis*, SE. II 555, *pro ginnarr*. 2) *bellator*, Isl. II 271, 1.

GUNNBLIK, *n.*, *fulgor Bellonæ (gunnr, blik)*, *gladius*: *gunnbliks el procella gladii*, *pugna*, ÓT. 116, *vide elmóðr*; *gautr gunnbliks*, GS. str. 5.

GUNNBINDI, *m.*, *nomen Odinis (homines in pugna occæcans*: *gunnr*, *blindi*, *sensu act.*, *qui cæcitate adfert)*, SE. II 473. 556. *Vide Y. 5: Óðinn kunni svá gera*, *at í orustu urðu óvinir hans blindir eða daufrir eða óttafullir.*

GUNNBÍÐR, *adj.*, *hilaris, lætus, comis in pugna*, *vel inter pugnam (gunnr, bíðr)*, ÓT. 96, 4. 97, 3 (AR. I 287, 3); *cf. Fagrsk. 23: eggjar alla sína menn til framgaungo læjandi*, *oc gladdi svo liðit með síno blíðligi ivirbragði*, ÓH. 221, Od. 12.

GUNNBORÐ, *n.*, *tabula bellonæ (gunnr, borð)*, *clipeus*, Hg. 28, 2: *svegir gunnborðu*, *vibrator clipei*, *præliator*, *vir*, F. V 229, 3; *lundr gunnborðs arbor clipei*, *vir*, Fagrsk. 37, 4: *Bygði lund en lunda | læc orð á því forðom | Gamla kind sú er granda | gunnborð veum þorði*, *i. e. en Gamla kind*, *sú er forðom bygði lund*, *þorði granda veum gunnborðs lunda*, *orð læk á því*, *sacrosanctam religionem (vel sacrosancta loca, fana) civium violare ausa est.*

GUNNBRAÐR, *adj.*, *promptus in arma*, *acer in pugna (gunnr, bráðr)*, Hk. 2, 3. Orkn. 15, 3; *æt gunnbraðs grams ok guma familita regis bellicosus ac civium*, Isl. II 222, 1.

GUNNDJARFR, *adj.*, *audax in prælio (gunnr, djarfr)*, Y. 54, SE. I 422, 2; *gunndjarfa*, G. 41; *gunndjarfra gunna*, Plac. 34.

GUNNEL, *n.*, *procella Bellonæ (gunnr, el)*, *pugna*: *grimmt gunnel sæva*, *acris pugna*, Isl. II 389, 2.

GUNNELDR, *m.*, *ignis Bellonæ (gunnr, eldr)*, *gladius*; *gunnelða runnar luci gladii viri*, Grett. 21; *gunnelða geymirunnar custodes gladii*, *id.*, F. II 274; *gunnelðs gautr deus gladii vir*, F. III 101; *gunnelða bœrr deus ensium vir*, Grett. 86, 5; *geymigöndal gunnelða dea custos ensium*, *femina*, GS. 24.

GUNNÆRÍNGR, *Háv. Ísf. 10*, *id. qu. gunnorungr.*

GUNNFÁNI, *m.*, *clipeus (videtur esse forma determ. adjectivi gunnfáinn, splendidus in pugna, a gunnr, fáinn)*: *darradar glygg hriður gunafána af fræknum grundar tigja*, *tempestas Bellonæ clipeum e manibus regis excucit*, SE. I 664, 2. — 2) *vezillum militare (ruber clipeus, signum belli, vide skjöldr)*; *kominn und gunnfána sub vezillo militari constitutus (vel forte rectius, sec. 1., sub clipeo constitutus, prætenso clipeo se protegens)*, Hg. 30, 1; *gnæfa gunnfána sublimes clipeos*, (*acc. pl.*, *ut puto*, *objectum tóu rjóða*), Harbl. 38; *gullinn gunnfáni*, Hund. 2, 22 (Völs. 6), *id. qu. rauðr skjöldr*, *rönd var or gulli (Hund. 1, 30)*. *In Hist. Alex. Magni est: hún gaf honum gunnfána clipeum (vezillum) ei dedit. Alem. Gundfano laborum; Dano-Sax. Gupfana vezillum, que forma superest in gúdfáni, var. lect. Hg. 30, 1.*

GUNNFARI, FR. I 501, 4, *in prælium iens (gunnr, fara)*, *dux, imperator*: *græfr er yðurr g.*, *busteus est vester imperator. Sed videndum est, an legendum sit h. l. græfr er yðr gunnfáni*, *imminet vobis vezillum militare, signum belli.*

GUNNFÍKINN, *adj.*, *avidus pugna (gunnr, fíkin)*, F. II 259, 2.

GUNNFREYR, *m.*, *bellator*, HR. 58.

GUNNGJÓÐR, *m.*, *corvus*, *vide gunnreifr.*

GUNNHAGR, *adj.*, *peritus pugna (gunnr, hagr)*: *g. gramr*, Si. 6, 4.

GUNNHEILAGR, *adj.*, *Bellonæ sacer (gunnr, heilagr)*, *vel bello s. armis inviolabilis*: *gumi inn gunnheilgi*, *de Jormunreke*, Hm. 27, *ubi gumi subjectum est verbi górfums*, *vide góra.*

GUNNHETTIR, *m.*, *qui prælium audet, ad committendum prælium audax (gunnr, hettir)*, SE. I 620, 2, *ubi gunnhettir kná stýra grýttu buðlunga setri.*

GUNNHÆTTIR, *m.*, *audax bellator, id. qu. gunnhettir*, SE. I 654, 2.

GUNNHÖÐ, *f.*, *Gunnlada, id. qu. Gunnlöð*, SE. I 304, *ubi elja Gunnhlepar, Frigga, I 320 terra.*

GUNNHÖRGR, *m.*, *fanum Bellonæ, ædes Bellonæ sacra (gunnr, hörgr)*, *clipeus*; *gunnhörgra slög iotus clipeorum*, *pugna*, *fórak undir gunnhörza slög*, *ictibus clipeorum (pugna) sec. objecit*, F. I 30, *et Hg. 10, sec. membr. E. (AR. II 11).*

GUNNHRÍÐ, *f.*, *procella Bellonæ (gunnr, hríð)*, *pugna*; *plur. gunnhríðar, prælia*, Njal. 23, 1.

GUNNHVATI, *m.*, *concitor pugna (gunnr, hvati)*, *pugnator, præliator*, Ghs. 12.

GUNNHVATR, *adj.*, *velox, acer, fortis in*

pugna (gunnar, hvatr), *Hk.* 88, 2. *FR.* II 81, 2 *HR.* 11.

GUNNHVÍTINGA, *F.* V 232, *legendum* *gunna* (pro *gunnar*) hvítínga, vide *guna* 2, hvítíngur.

GUNNKÝLIR, *m.*, *clipeus*, *SE.* II 478. 562. *potius mendium esse puto pro gunnskýlir, quam tò kýlir coherere cum kýla, hylja; vide ceteras formas: gimskýlir, gymskýlir.*

GUNNLÁTR, *n.*, *scopulus pugnae* (gunnar, látr), *clipeus: gunnlátrs glæðr, ignes clipei, ensis, Sturl.* 7, 30, 4, *ubi construo: hjaldra reitar gautar rúða gunnlátrs glæðr, praeliatoris gladius rubefecerunt.*

GUNNLOGI, *m.*, *flamma Bellonæ* (gunnar, logi), *gladius, Grett.* 69, 2; *it. nom. propr. gladii Skeggii Monomachi de insula Saza in Norvegia, unde GS. c. 2: gall Gunnlogi, gunna varð Söxu.*

GUNNLÖB, *f.*, *Gunnlada, filia Suttungi gigantis, mulsi poetici custos, SE.* I 218. 22. *Hávam.* 13. 106. *Forma Gunnhlöb bis occurrit, SE.* I 304. 320.

GUNNMÁNI, *m.*, *luna pugnae v. Bellonæ* (gunnar, máni), *clipeus, Sturl.* 7, 30, 1; *greunir gunnmána tritor clipei, aduenans clipeum, praeliator, vir, Sturl.* 4, 10, 1.

GUNNMÁR, *m.*, *larus pugnae* (gunnar, már), *corvus; gall gunnmár um her sárum, Orku.* 5, 5; *gen. gunnmás et gunnmárs: gunnmás greunir desiderium ensæ corvo excilians, praeliator, H.* 17, 1; *gunnmárs greunir, id., F.* II 84.

GUNNMILDR, *adj.*, *bellicosus* (gunnar, mildr), *Sturl.* 9, 82.

GUNNÖFLIGR, *adj.*, *eximio robore praeditus (aut pro gudöfligr, divini roboris, aut gunn h. l. intendit); g. geisli radii eximii roboris, G.* 1, *de Olavo Sancto, qui ibid. 7 vocatur alstyrkr geisli guða hallar; confer et gunnstyrkr.*

GUNNORÚNGAR, *m. pl.*, *alentes pugnam, cientes praelium* (gunnar, norúngr), *praeliatores, viri, Isl.* II 390. 361, 1. *vide gunnörir.*

GUNNÖRIR, *m.*, *altor pugnae, concitor praelii* (gunnar, örir), *praeliator, vir, SE.* I 696, 3 *ubi construo: lof grams er flutt þrir möðrum gunnörum, laus regis prolata est coram strenuis pugnantibus; metri autem genus (perpetua homoteleuta) h. l. svadet lectionem gunn-örum, non gunn-örum (q. ad adj. gunnör).*

GUNNÖRDIGR, *adj.*, *validus in pugna* (gunnar, ördigr): *g. geirr hasta in praelio valida, hasta bellipotens, garðar gunnörðigra geira tempestates hastarum bellipotentium, praelia, Kern.* 20, 1.

GUNNR, *f.*, *id. qu. gudr, bellona, Vsp.* 28; *pler.*, *gunna* *systr* *sorores bellonarum, bellonæ, Hund.* 2, 6, *nisi h. l. potius legendum sit Gunnar* *systr, sorores Gunnae (bellonæ), nymphæ praeliores. β) in appell. femininarum: g. gjálfrelða dea auri, femina, Ed.* 40, 2 (*GAM.* I 756); *g. iðja galdru dea sermone gigantæ (auri), id., Njal.* 131, 2; *g. nytja logs, id., SE.* II 194, 1. *In compositionibus: laugunnar, mengunnar, silkigunnar, sölgunnar. 2) pugna, praelium: gánga at gunni*

in praelium ire, SE. II 114, 1. *ÓT.* 43, 1. *ÓH.* 10; *at gunni in praelio, H.* 17, 1. *ÓT.* 129. *Isl.* II 108, 1, *sunnr hélt gramr til gunnar, ÓT.* 116; *gunnar svall pugna instummit, ezarsit, SE.* I 428, 3; *app hófa grimmi með gunnum gunnar, Mg.* 36, 1; *vega gunni til landa praelio certare ad terras obtinendas, ÓH.* 23, 2; *skipta gunni exitum certaminis decernere, Hg.* 33, 12. *Gunnar fúsa pugnae cupidus, Sk.* 3, 8; *gunnar gjarn, id., Hund.* 1, 31; *gunnar rekkir animosus in pugna, F.* I 174, 2; *gunnar örr bellicosus, Fbr.* 13; *gunnar tamdr pugnae adsvetus, bellicosus, Jd.* 13. — β) *ránar gunnar pugna maritima, ÓT.* 56; *gunnar galdr sonitus Bellonæ, pugna, gunnar galdr upphöf iníitium pugnae, ÓH.* 9; *gunnar gammr vultur bellonæ, corvus, ÓH.* 41, 3, *vide gammteitandi; grauúngr gunnar taurus bellonæ, lupus, Isl.* 3; *gunnar gnýr, fremitus bellonæ, pugna, vinna, heyja gunnar gný, praelium facere, committere, ÓH.* 187, 1. 239, 1; *gunnar lög flamma bellonæ, gladius, gunnar logs geigurþing, terribilis gladii conventus (pugna), Ha.* 293, 4; *gunnar már larus bellonæ, corvus, G.* 49; *gunnar ræfr tectum bellonæ, clipeus, gunnar ræfs hyrr ignis clipei, gladius, Isl.* I 165, 1, *vide hyrbriði; gunnar serkr indusium bellonæ, lorica, Isl.* I 163, 2; *þreyngvi-meidr gunnar urgens pugnam, bellator, ÓT.* 18, 4.

GUNNRÁKR, *adj.*, *animosus in pugna* (gunnar, rákr), *Ha.* 326, 2; *superl. gunnrákkastr, Jd.* 26.

GUNNRANN, *n.*, *tectum bellonæ* (gunnar, rana), *clipeus, gunnranns glygg tempestas clipei, pugna, þvergarðar gunnranns glyggs objectæ praelii moles, testudo clipeorum, gunnranns glyggs þvergarða þróttir deus testudinis clipeorum, praeliator, ÓH.* 240, 2.

GUNNRÆFR, *n.*, *clipeus, Isl.* I 165, 1 *var. l. 3.*

GUNNREIFIR GJÓÐS, = *reifr ganngjóða, vir, ÓH.* 47, 3.

GUNNREIFR, *adj.*, *hilaris in pugna* (gunnar, reifr), *ÓH.* 218, 3. 238, 4.

GUNNRÍKR, *adj.*, *potens in pugna* (gunnar, ríkr), *SE.* I 460, 1.

GUNNRJÓÐR ÍSS, *ÓH.* 70, 1 (*AR.* I 3 04, 1), *pro gunniss rjóðr, rubefactor ensis, a gunniss, glacies bellonæ, gladius, et rjóðr; cf. gunnsvell.*

GUNNSEIÐR, *m.*, *picis pugnae* (gunnar, seiðr), *gladius, SE.* II 499, 4. (*I* 600, 1).

GUNNSKÁRI, *m.*, *larus bellonæ* (gunnar, skári), *corvus; gæðir gunnskára saturator corvi, praeliator, F.* I 178.

GUNNSLONGVIR, *membre. E.* *Hg.* 30, *prava lectio (gansl. ex gimsl.).*

GUNNSNARR, *adj.*, *agilis, velox in pugna* (gunnar, snarr), *SE.* I 616, 1.

GUNNSPELL, *n.*, *noxa Bellonæ* (gunnar, spell), *pugna; gunnspelli, subiatell. i. in pugna, Ha.* 323, 3.

GUNNSPJÓT, *n.*, *arundo bellonæ* (gunnar, spjót), *gladius, Isl.* II 271 *cf. Blakkar spjót, F.* V 227, 2.

GUNNSTARI, *m.*, *sturnus Bellonæ* (gunnr, stari), *corvus*; fæðir gunnstara *altor corvi*, *præliator*, *SE. I 708*, 3; *gildi g. sanguis*, *HR. 52*.

GUNNSTERKR, *adj.*, *prælio validus*, *robustus* (gunnr, sterkr) *vel immani robore* (gunn intens.), *Hid. 16*, 2.

GUNNSTÆRANDI, *m.*, *agens*, *ciens pugnam*, *præliator* (gunnr, stæra), *Korm. 14*, 2.

GUNNSTÆRIR, *m.*, *ciens pugnam*, *præliator* (gunnr, stærir) *optimorum Codd. lectio GS. str. 5* (*pro quo gnýstærir*, *NgD. 170*); *Ordo est*: Nú hefir gunnstærir um sóttan landskost-ár, *nunc concitor prælii* (*i. e. Thorgrimus*) *visum vót fertilitatis datorum* (*ad Freyum se contulit*).

GUNNSTYRK, *adj.*, *eximio robore præditus*, *præpotens* (*qs. gudstyrkr. vel a gunn, intens., propr. Bellonæ instar robustus*, *i. e. robustissimus*); *kræptr guða*, *gunnstyrks* heims læknis, *potentia dei*, *orbis terrarum medici potentissimi*, *G. 54*.

GUNNSVELL, *n.*, *glacies Bellonæ* (gunnr, svell), *gladius*; *landr gunnsvels præliator*, *Korm. 26*, 1.

GUNNTAMIDR, *adj.*, *pugnis aduetus* (gunnr, tamiðr *a* temja), *epith. Odinis*, *Grm. 19*.

GUNNTAMR, *adj.*, *adsuetus pugnae* (gunnr, tamr), *SE. I 702*, 1.

GUNNTJALD, *n.*, *velum pugnae v. Bellonæ* (gunnr, tjald), *clipeus*; öld gunntjalda *gens clipeorum*, *gens clipeata*, *milites*, *virii*, *homines*, ódyggvar aldar gunntjalda *perfidii homines*, *Ha. 326*, 3; *gunntjalds gífr gigantis clipei securis*, *boði gunntjalds gífrs*, *offerens securim*, *præliator*, *vir*, *homo*, *Has. 42*, *locum vide sub eyktemjandi*.

GUNNUNGAGAP, *n.*, *aer*, *SE. I 486* (o: gynnagap, u = i), *id. qu. ginnungagap*.

GUNNUNGR, *m.*, *vir stultus*, *SE. II 496*, *ubi eáði*, *ginnungr*, *gapprosnir*, *gunnungr*. *Videtur esse alia forma vocis ginnungr*, *ginnungr* (u = i). — 2) *J adsfert ginnungr*, *piscis*, *quam vocem neque Cod. Worm., neque ullum ex tribus fragm. SE. habet*.

GUNNVALR, *m.*, *accipiter pugnae v. Bellonæ* (gunnr, valr), *corvus*; *gunnvala bræðir saturator corvorum*, *præliator*, *Eg. 55*, 3.

GUNNVEGG, *m.*, *paries pugnae v. Bellonæ* (gunnr, vegr), *clipeus*; *in gen. gunnveggs et gunnveggjar*: *gunnveggs staflr columina clipei*, *præliatores*, *virii*, *SE. I 674*, 3; *gunnveggjar rekkr virii clipei i. e. clipeati*, *milites*, *sæmir gunnveggjar rekka princeps militum*, *SE. I 306*, 1, *ubi construo*: *raums brú*, *er* (ek) þá at þorleif, *sæmi gunnveggjar rekka*, *clipeum*, *quem a Thorleivo*, *principe virorum*, (*dono*) *accepi*. *Cf. aldar gunntjalda*, *Ha. 326*, 3 *sub gunntjald*.

GUNNVEITI, *m.*, *offerens pugnam*, *bellum inferens*, *præliator* (gunnr, veiti = veitir), *SE. I 402*, 3, *cf. gefa* γ.

GUNNVERS, *n.*, *carmen bellicum*, *clamor bellicus* (gunnr, versa); *kveðja hölda gunnversum viros carminibus bellicis compellare*, *bellum iis inferre*, *Ha. 326*, 2.

GUNNVITI, *m.*, *ignis pugnae v. Bellonæ*,

gladius (gunnr, viti); *gunnvita rennar columen gladii*, *vir*, *Sturl. 4*, 46, 1; *Cod. Worm. SE. I 408*. v. l. 11.

GUNNVÍÐOR, *m.*, *Odin* (*deus*) *pugnae*, *bellator* (gunnr, víðor), *ÓT. 26*, 3, *id. qu. gunnvíðurr*.

GUNNVÍÐURR, *m.*, *id. qu. gunnvíðor*, *præliator* (gunnr, víðurr). *F. I 124*, 1.

GUNNÞEYNSANDI, *pugnam concilians*, *bellicosus* (gunnr, þeyna), *Korm. 12*, 2.

GUNNÞÍNG, *n. plur.*, *apparatus Bellonæ*, *apparatus bellicus*, *arma* (gunnr, þíng); α) *de gladiis*: *járnmunnar gunnþinga ora ferrea gladiorum*, *SE. II 493*, 6, *ubi sic*: þat er sarkat, er roðit er, sem Hallfræðr kvæð: *Kvani gramr at gvni | gvonþinga iarmvnm*; *margr lá herr vm hoggvina | hollbarkat ra sarkat*, o: *margr herr lá um höggvinn járnmunnar gunnþinga*. *quanquam herr h. l. metro adversatur*, *cf. F. II 313*, 2, *ubi hæc aliter leguntur*. — β) *de lorica*: *járnhringar gunnþinga ferrei annuli loricae*, *ÓH. 12*, 1 (*cf. SE. II 26*, 1). — 2) *in singulari*, *forte potius*, *conventus Bellonæ*, *pugna*: *gunnþings hegg arbutus pugnae*, *pugnator*, *miles*, *vir*, *margr gunnþinga hezgr lá hoggvinn á* (*super*) *þunnum hjör*, *F. II 313*, 2; *eárnhringar gunnþings ferrei annuli pugnae* (*præliares*, *in prælio habiles*), *lorica*, *SE. II 26*, 1.

GUNNÞORIN, *f.*, *amnis*, *Grm. 27*: *Cod. Worm. SE. I 130*. v. l. 7.

GUNNÞORINN, *adj.*, *audax in pugna* (gunnr, þorinn), *ÓH. 12*, 1. *F. VII 345*, 1. *HR. 58*.

GUNNÞRÁ, *f.*, *amnis*, *SE. I 40* (*qs. Bellonæ instar pertinax*, *i. e. pertinacissimus* (gunnr, þrár).

GUNNÞRAIN, *f.*, *amnis*, *SE. I 130*.

GUNNÞRÓ, *f.*, *amnis* (*id. qu. gunnþrá*), *Grm. 27*; *SE. I 128*. 577, 3.

GUSIR, *m.*, *gigas*, *SE. I 555*, 1. — β) *Guser*, *rex Finnoorum*, *etiam Gusi*, *FR. II 118*—122, *hinc Gusionautar*, *sagitta* (*a Gusere possessæ*), *SE. II 621* *vide FR. II 173*. 511; *skautþjörn Gúsir* *nauta navis sagittarum*, *clipeus*, *qui aqua marina adspersa dicitur*, *SE. I 502*, 4; *Gusis smíði* *res a Gusere fabricatæ*, *sagitta*, *SE. I 570*, 3. *II 478*. 561, *quorum nomina Flög*, *Hremsa*, *Fífa* (*FR. II 122*); *hæ a* *návis fabricatæ* *dicuntur FR. II 173*.

GUSTR, *m.*, *nanus*, *Sk. 2*, 5, *ubi Raskius maluit Gúsir*. *Hoc nani nomen in SE. ejusve fragm. non reperitur*.

GUSTR, *m.*, *ventus*, *aura*, *status*, *SE. I 442*, 1. *II 486*. 569; *de aura follium*, *FR. I 468*, 2; *gustu*, *Eg. 60*, 3, *forte pro gustum*, *tum jungendum*: *adr* (óðr) *gustum*, *statibus furens*. *Metaph.*: *gustr Mistar ventus Bellonæ*, *pugna*, *Sturl. 7*, 30, 2; *g. geirs*, *sverða*, *ventus hastæ*, *ensium*, *id.*, *Od. 17*, *Krm. 15*. *In compos. stálgustr*.

GUD, *n.*, *deus*; *sól*, *skínanda guð*, *sol*, *deus fulgens*, *Grm. 38*; *guð jarðar* *deus terræ*, *de Odine*, *SE. I 238*, 3. *Vide árguð*, *farna-guð*, *fægjalaguð*, *grátaguð*, *óndrguð*. *In pros. ÓH. 119* *variæ genús*: *þú óguar oss guði*

þino, er blindt er ók dauft — ok kemt engan veg or stad, nema borinn sè, ok vænti ek nú, at honum sè skamt til illa. Cf. F. V 197, ubi mase.

GUD, m., *deus optimus maximus*, Söll. 7. 10. 17. 24. 27. 41. 48; guðs vinr *amicus dei*, *deus*, *sanctus*, SE. I 448, 5; guðs maðr, id., ÓH. 259, 9. Gd. 25, ubi: guðsmann kalla þannar þenna | Gregoríó líkan stórum; guðs lýðir þá homines, Ag; guða árr minister *dei*, *propagator christianæ religionis* Od. 9; guðs mark *signum dei*, *signum crucis*, Krossk. 3; guðs lög *leges divinæ*, de *rel. christianæ*, Od. 13. Guð, *sec. metrum*, *promotiandum ut god*, Ód. 9. St. 4, 3.

GUDBLÍÐR, adj., *divinæ serenitatis* (guð, blíðr), de *sole*: guðblíð Glens beðja veðr síðan í gyðju ve, SE. I 330, 2; de *Christo*, Lk. 24, ubi sic: Landz ste gramr af grundu | guðblíðr dögum síðarr | eyks ok af öllu slíka | vor hjálp tagum fjórum, i. e. Guðblíðr gramr lands (*Christus*) sté af grundu fjórum tagum dögum síðarr: vor hjálp eyks ok af öllu slíka.

GUDDÓMR, m., *divinitas, natura divina*, (guð, dómr), Has. 18. 37; guðdóms eðli fóðr *dei patris divina natura*, Hv. 4, *locum vide sub fæstra*.

GUDDROTTINN, m., *deus dominus*, Ód. 1. F. V 120. Krossk. 2. In *gen.*, *sec.* Njórna, guðdrottinn, sic de *Adamo et Eva*: ok sem þau heyrðu Guðdrottinn orð, sem hann fór ok stuttiz eftir miðjan dag um Paradis, þá fóla sík bæði Adam ok hans húsefrú milli þeirra trjá, sem voru mjök í miðri Paradis, at þau tryði ekki fyrir Guðdrottinn augum.

GUDFADIR, m., *pater lustricus, testis baptismatis, compater, patrinus, acc. guð-fóðr*, F. II 40, *sponsor baptismatis*.

GUDFJÓN, f., *odium in deum* (guð, fjón), *impietas*; Orkn. 83, 1: nú hafa gæðingar ljóna gengit á writ mörg særi, þat er guðfjón, de *perjurio, summa impietatis*; Fbr. 35 (GkM. II 358): ek leit alla guðfjón á hegar glöggum eggevedrs Ulli, *vnde omnem impietatem in ignavo homine (ex ignavi hominis vultu elucere)*.

GUDLAGS, m., id. qu. *godblaks*, SE. II 480; *godlax*, id., II 564. 623.

GUDLEIÐR, adj., *deo inuisus, impius, sceleratus* (guð, leiðr), Ha. 321, 2, *vide godleiðr*.

GUDLIGR, adj., *divinus* (guð); guðlig ráð *divina consilia*, vitr guðligra ráða *divinorum consiliorum peritus*, de *Guðm. Bono*, Salk. 11; guðlegt stríð *certamen dei causa susceptum*, Gd. 33, ubi: búnliz átti biskup vana | blíðr að hafa í guðlegu stríði, | bítrligt sverð með hjálmi hörðum, | hrauntan skjöld ok brynju trausta.

GUDMÆLI, n., *dictum, effatum, oraculum divinum* (guð, mæli), Söll. 47.

GUDMUNDR, m., *regulus maritimus*, SE. I 546, v. *godmundr*.

GUDR, f., *bellona*, SE. I 120, id. qu. þannar; *in appell. fem.* seima guðr, *dea divinarum, femina*, Jd. 5. *Vide composita*: felligubr, hláðguðr, móðguðr. — 2) *pugna*: g. 6t. Hsfuðl. 4; straung g., ÓT. 18, 4; g.

geisabi, gekk eldr um bæ, FR. II 271, 1; H. 19, 2 *Bellona*.

GUDRÚNAR, f. pl., *decreta deorum* (guð, rúnar), GS. 22.

GUDSPJALL, n., *evangelium* (guð, spjall, ÓH. 127, *Angl. gospel*); plur. *guðspjöll evan-gelia*: er guðspjöllin votta öllum, Gd. 64.

GUDVEFR, m., *vestis, stragula pretiosissima, forte purpura* (guð, vefr, *qs. textile divinum*, AS. *godvebb v. zodvebe, sindon, purpura*); *guðvefr explicari videtur per purpuri*, F. V 160. Smjðga í guðvef induere *vestes pretiosissimas (purpureas)*, Hm. 16; góða gulli ok guðvefjum auro et *purpura beare*, Gho. 15; guðvefr, de *toga purpurea*, F. II 280; *gen. sing. guðvefjar et guðvefs*: guðvefjar hlin *dea purpura, femina*, Eb. 19, 7. Isl. I 90; guðvefjar þópta, id., Mb. 18, 3; guðvefs þella, id., FR. II 155, 2. *Vide sequentia loca, in quibus videri possint guðvefr et purpuri synonyma*: de *toga regis Magni, Sveini Estrithio data*, skikkja, nýskorin af hinum dýrasta guðvef, F. VI 52; sed de *toga Haraldí Severi, Thoreri Stigensí data*, hann gaf honum ok skikkju sína, þat var brúnn purpuri, ok hvít skinn undir, F. VI 184; de *toga Thrandi Uplandi, regi Magno data*, hin besta guðvefjar skikkja, ok góð skinn undir, F. VI 186; líkkista, ok tjaldat yfir purpura, F. VI 157, de *loculo funebri Haraldí Severi*; var kistan sveipt pelli ok tjaldat allt guðvefjum, de *loculo Olavi Sancti*, ÓH. 258 fn. *Distinguuntur silki, pell, guðvefr*, F. XI 385; *junguntur guðvefjarpell*, F. V 274. XI 2: rekkja, tjöldut borða, ok breiðt yfir guðvefjarpell, Dropl. maj. c. 5.

GÝFÍNGR, m., *lapis*, SE. II 494, cf. Finn. kivi, *Rask. saml. Afh. 1, 25, it. 33. 187, et NgD. 88.*

GÝGR, f., *femina gigas, acc., dat. gýgi, gen. gýgjar*, SE. I 58. 104. 180. 276. 286. (Selk. 7). *Vsp. 38*: gýgjar hirðir *custos Oreadis*; *Vafþr. 32. Hymk. 14. Fjölsm. 30*; gýgjar kyn *progenies gigantea, femina gigas*. H. Br. 13, *quæ ibid. 3 vocatur brúðr or steini, femina saxicola, cui grjóti studdir garðar, ædes saxis suffulta, id. 1*; gýgjar sól *sol gigantidis, vocatur sol infernalis*, Söll. 51, *quod quidam de luna intelligunt*; *gagnutigr gýgjar trames gigantidis, Oreadis, mona*, Si. 6, 3; gýgjar glaurr *equus Oreadis, lupus*, Hb. 11, 1. *Vide compos. broðgýgr. — 2) securis*, SE. I 569; *Rimmugýgr, nomen securis a Skarphedine gestata, qs. clamosa Oreas, quæ dicitur Gjalpar nafna, cognominis Oreadi*, Nj. 93, 2; gýgjar sker *scopulus securis, clipeus*, gýgjar skers skúrir *pluvia clipei, telorum nimbus*, ÓH. 186, 4; *telum in genere*: oss stóð geigr af gýgi *telum mihi noxam adtulit*, Grett. 4, 1.

GYLDINN, adj., *inauratus, deauratus* (id. qu. *goldinn, Dan. gylden*); *gyldnar brynjar lorice aureæ*, FR. II 40, 3.

GYLDIR, m., *lupus* (*vide gylþir, it. gildir, gildir*), Ha. 286, 3. G. 28; *gyldis ferð, agmina luporum*, Sie. 20, 6; *gyldis kandr prognatus lupo, lupus*, G. 45, *vide gómssparri*;

rjóða gyldis góma lupi palata rubefacere, stragem edere, Orkn. 82, 13. Vide composita: hárgylDIR, hofgildir.

GYLDIR, adj., auratus, inauratus (vel part. pass. v. gylla): gylD ve vexilla aurea, F. I 175, 3; gylD horn cornua (pocula) aurea, F. II 259, 1. In prosa frequens, v. c. F. XI 128.

GYLFI, m., Gyloius, rex nobilis et bellicosus, filius Halvdanis grandævi, SE. I 516, hinc 2) rex maritimus, SE. I 546; gylfa röst terra Gylfi, mare (quod explicatur Gylfa land, SE. I 442), glaumr Gylfa rastar equus maris, navis, SE. I 442, 1; Gylfa skíð xylosolea Gyloii, navis, glóbjörð G. skíðs mare splendidum, Od. 23; Gylfa reinn, hreinn, maclis Gyloii, navis, Nj. 103, 5. F. II 205, 2. — 3) rex, Hund. 1, 45. — 4) alia formæ gilfi, gylvi, qu. v.

GYLFRÍNGAR, Fagrsk., 23, 3 pro glymringar, qu. v.

GYLJADR, m., qui delectat (cogn. gøla), F. I 27, 1, pro giljadr, qu. v.

GYLL, n., aurum (id. qu. gall, y = u); gyls Fylla dea auri, femina, Korm. 19, 10.

GYLLA, inaurare; part. pass. gyltr, auratus, inauratus: gylti staung aurata vexilli perlica, ÖH. 224; gyltar grimor aurata rostra, Gha. 15. Vide silfrgyltr.

GYLLING, f., insula, SE. II 492; insula Gyllinga in sinu Salptio, in Halogia Norvegia, ÖT. c. 87. F. II 179—180, ubi scribitur Gylling, sed Gylling Cod. Fris. col. 128, 24.

GYLLINGR, m., gigas, SE. II 471, pro grimlingr. — 2) clavis Helæ, SE. msc. Vide gillingr.

GYLLIR, m., nomen equi Asarum (id. qu. gullir), Grm. 30. SE. I 70; unna gyllir, equus undarum, navis, Cod. Worm. SE. I 628 v. l. 15. — 2) gigas, SE. I 554, 2.

GYLLUNGR, m., id. qu. gollungr, accipiter; g. styrjar accipiter pugna, corvus, hollr styrjar gyllungum corvis favens, propitiuss, insignis bellator, Islð. 23, ubi sic: Hallz arfa frá ek hollan | hyr gyllungum styrjar | þann er óligaz unnar | illmælis rak tællir, i. e. unnar hyr-tællir! ek frá arfa Halle, þann er óligaz rak illmælis, hollan styrjar gyllungum.

GYLMIR, m., gallus, SE. II 488 (cf. Angl. guillam, juvenca gallina aquatica).

GYLTR, f., porca (vide gylta, gilta): gyltar griss porcellus porcæ, F. II 249, 2, it. in prosa, Gullþ. vide sub griss.

GYLVI, m., regulus maritimus, SE. II 468, 1; gladr gylva equus piratæ, navis, Isl. I 164, 1; gylva grund terra piratæ, mare, gladr gylva grundar equus maris, navis, Plac. 35, vide gladríðandi. Alia formæ: gilfi, gylfi.

GYLÞIR, m., lupus, SE. I 591, 1. 480, 1. 616, 1. Merl. 2, 52, v. gylDIR.

GÝMA, f., terra, SE. I 585, 3.

GYMAR, m. pl., id. qu. gumar (y = u), homines; in prosa: guda hús ok gýma ædes divina humanaque, Isl. II 381; vide gymskýlir.

GÝMIR, m., Gymer, gigas, Gerða pater, SE. I 120. Skf. 6. 14. 22. Hyndl. 26. — 2) gigas, SE. I 549, 1. — 3) id. qu. ngrir, Æger, deus maris, FR. I 478, 4; Gýmis völvu Rana (Amphitrite), SE. I 326, 2. 496, 1; Gýmis stet domicilia Gymeris, mare, FR. I 475, 2; Gýmis ljóð cantilena Gymeris, fremitus marinus, Ý. 36. AR. I 261, 2. — β) mare, SE. I 574, 2; vide gumir, et compos. sárgýmir.

GÝMNIR, m., id. qu. gýmir, in compos. viðgýmnir; altera recessio Fagrskinnæ habet sárgýmnir pro sárgýmir.

GÝMSKÝLIR, m., clipeus, Cod. Worm. pro gimskýlir (protegens hominem, gymar, skýlir). Cf. gunnskýlir.

GYRJA, v. a., FR. II 29, 2: man ek senda þér sveidda spjót, þat ergyrja mun granir þinar; sunt qui h. l. vertant: distorquere labia; B. Hald. in Lexico adfert girja, dilatare. Puto idem esse ac Angl. to gore, quod significat a) transfodere, transfodere hasta; β) cornu petere, de tauro.

GYRÐA (gyrði, gyrða, gyrt), cingere, cingulo circumdare, constringere (gjörð, vide aliam formam girða); gyrðr gólfbólkvis sár lectus clausus = lokhvila, SE. I 372, 3; gyrða miðja rá við (o: siglu) mediam antennam (malo) adligare, Orkn. 81, 8; F. VII 355 construendum puto: abbadiusa lét en vigþe víf gyrþa (mik) um-svángan, abbatisa fecit, ut sacra femina (moniales) se esurientem circumdarent, sec. F. XII; gyrðr hjörvi gladio cinctus, Hh. 65, 1 (F. VI 315, 2). In prosa: gyrðr í brækr, F. VII 143; gyrði æsk með dákí, F. X 314; sverþi gurþr, F. X 415.

GYRÐILL, m., cingulum, zona (gyrða), vide composita: bigyrðill, bólmgyrðill, brúgyrðill, hólgyrðill; in prosa: fégyrðill, zona.

GYRÐINGR, m., qui circumdat (verb. agentis in ingr, a gyrða), vide vocem compositam haudrgyrðingr.

GYSS, m., sermo, loquela, SE. I 544; de hac voce vide F. IX 494; Sturl. 13. 14. 4, 42, ubi in var. guss; hinc Vita Thorst. Siduk. msc.: fór þórhadri heim ok gussaði eigi, i. e. nullam de hac re mentionem fecit.

GYÐINGR, m., Judæus, Nik. 68. 69; SE. II 186, 1.

GYÐJA, f., dea, de sole, SE. I 330, 2, ubi gyðju ve, domicilia dea, sunt domicilia ipsius solis, quo se sub occasum confert, si modo h. l. sermo sit de occasu solis; si de oriente sole sermo sit, construe: guðblið Glens beðja (sol) veðr síðan i ve gránserka mána (in cælum progreditur); gott ljós gyðju kemr ofan með geistum. — 2) femina sacerdos, antistes sacrorum, Hyndl. 12. F. I 267. FR. II 289, 1. 292. — 1) de dea Diana, Nik. 40.

H.

Litera h patitur 1) *aphoresin*, a) in initio vocis, varf pro hvarf, *Plac.* 10: Valnes, *F. VII* 345, 2, id. qu. Hvalsnes mox ante in prosa; it. ante vocalem, ádo pro hádo, *SE. I* 296, 2; et in prosa, vattvísi id. qu. hvatvísi, *F. II* 270: orfpu = horfðu, *GhM. II* 708: *Verlauffius de Ario multiscio*, p. 33, *Isl. I* 385 ann droympi at hann veri at logbergi, i. e. hann dr. — b) in medio vocis: varði = varhugi, *F. VI* 42, 2, var. lect.; elskugi, elskugi; hárramr = hárharmr; umbvervis, *Plac.* 49; kinnestr = kinnhestr; veggundur, blaðsundur sub blað; et in prosa sape: ut þingá (= þinghá), *F. V* 42; hrossali, *F. IX* 18, skaufali, *cogn. F. VIII*: fastald, *F. X* 409; skinnjúpr, *Fagrsk. (F. VI* 422); attvoru, vide hvárr; vandæfi, *Korm. c.* 12. p. 118 = vandhæfi; atæfi, *hodie vulgo pro athenæ*, ut *F. VIII* 211. var. lect. 8. — c) *præcidendum in pronuntiatione*: hreinn, bljóðsmr (*lege reinn*, ljóðf.), *Lv.* 20. 35; hjódrifar, *Korm.* 19, 2; hvóttumk, *Hm.* 27; hrægagar, *Krn.* 6. — 2) *prothesin*, v. c.: brammastr, hraann, hreyr, hrær, hroðinn, hjarteiga, hveðr; et in prosa: hrani (= rani), *FR. I* 380; hilmr (= ilmr), *F. X* 280. 281. 316. — b) *præfigendum in pronuntiatione*, v. c. lfttu (*lege hlýttu*), *FR. I* 521, 2.

HÁ, ab adj. há, altus, 1) *contr.*, *dat. s. fem.*: á borg inni há, in arce illa sublimi; *dat. s. neutr.*: á há fjalli, in celso monte: há grasi alto gramine, *Grm.* 17. — 2) há-, in compositis, vide sub há.

HÁ, f., *pellis*, *dat. pl.* há; belg, þeim er hángir með há, folle, qui apud pelles (*inter ceteras pelles*) pendet, *Hvaam.* 136, *que loco interpr.*: to ham capiunt pro *dat. sing. tov hamr*, et *vertunt*: qui corpore pendulus est; vide skrá. *Propr.* há est *pellis equina*.

HÁ, f., pugna (ab heyja, ut þrá, f. a þreyja); at há, in pugnam, *OH.* 155, 2. *Neutr. est FR. I* 502, 1: at há hverju, in quaris pugna; sed locus *mancus esse videtur*, et há h. l. *possit esse verbum há, cum dat.*

HÁ (há, háða, háð), *premere, vexare, adfigere*, *cum dat.*: nú vill oss hvervetna há, *nunc nos omnia vexant*, i. e. *rem nostram omnia nunc adterunt*, *FR. III* 12, ubi *tò háa scribendum puto* *haa* i. e. *haa* = há, há. *Sic Merl. 2*, 31: há snarpt at þat sultr mankynti, *postea acris fames genus humanum adfigit*; ubi há *contr. est pro háir*.

HÁBEINN, adj., *altis cruribus præditus* (há, beinn *form. a* bein, *crus*, *Dan.* Been); h. hjótr cervus *celsipes*, *Gha. 2*. In prosa, *Isl. II* 194, var. lect. 16 *quid. Codd. habent*: álpt hábeina, *olorem altis cruribus*.

HÁBJÓSTR, *Y.* 28, *epith. equi*, h. hörva sleipnir; *J. Ol.* in *aerem eminens*, a verbo háva, *flare* (*NgD.* 74), *de cuius verbi auctoritate valde dubito. Forte hábjóstr est*

forma dilatata pro hábystr. alta juba præditus (jo = y). *Raskius et Hk. T. 6. præferunt var. lectionem hábrjóstr, elato pectore.*

HÁBORG, f., *arx excelsa* (há, borg); h. hreggs *arx excelsa venti, cælum*, hreggs háborgar jófurr, *rex cæli, deus*, *Has.* 45, ubi *sic*: Háborgar fész huerge | halld þat er bresti allðri | hreggs nema horskum seggjum | heitfastr jófurr veite, i. e. *Hvergi fész þat halld, er allðri bresti, nema heitfastr hreggs háborgar jófurr veiti horskum seggjum.*

HÁBORG, f., *arx squali* (há, m., *squalus*, borg), *mare*: Hlökk háborgar *nympha maris. femina*, *Hild.* 34.

HÁBRAUT, f., *via alta* (há, adj., braut): hreggs h. *via alta venti, cælum*, *Has.* 5, vide hreggvörð.

HÁBRJÓSTR, adj., *elato pectore, pro hábrjóstaðr, vide sub hábjóstr.*

HÁBRÖK, f., *accipiter*, *Grm.* 43. *SE. I* 132 2. *II* 487. 571. (*etymon incertum*, a broka = brokka, *succussare*, an a broka = braka *crepare*, an...; *vix enim est a brök, bracca*; inde *tanen formatum at hábrökas, elate se gerere*, *F. X* 200).

HÁBRYNJADR, adj., *sec. J. Ol. alte lorica-tus* (há, adj., brynjaðr); forte = *haliga brynjaðr eximie ornatus, eximio apparatu bellico instructus, egregie armatus, cf. skeiðr skrautla brynjaðar*, *Hk.* 2, 4. — *Hk. T. 6*: *ferro circa scalmos munitus*; hábrynjað skip, *Ök.* 9, 2. *FR. II* 549, 1; *it. altera recensio Fagrsk.* 123, 2 (*reiðr hefr hann firir haudre hábrynjað skip*) *synja*, v. fengumell; hábrynjaðar skeiðar, *Hk.* 62, 5. *Cf.* brynjaðr, harðbrynjaðr.

HÁBYRÐADR, adj., *altis lateribus instructus* (há, adj., byrðaðr a byrða, borð), *de nave: hábyrðuð skip*, *FR. II* 275, 2.

-HADDA, comata, ab haddr, coma, v. blóðughadda.

HADDA, f., *circulus ferreus, ansis lebetis utrimque insertus*, *F. VI* 364; heyrði til höddo, þá er þór bar hverenn, *audiebatur sonitus circuli ferrei, quum Thor lebetem portaret*, *SR. II* 42, quod *Hým.* 34 *exprimitur*: en á hælom hringar skullo. *Hadda autem puto esse formam Norvegicam, id. qu. halda, f., ansa orbiculata, ab ek held, teneo.*

HADDADR, comatus, coma præditus (*deriv. ab haddr*) vide barrhaddaðr, þjarthaddaðr, bleikhaddaðr, hvithaddaðr, *cf.* haddr, adj.

HADDEJARTR, adj., *coma lucida, candida præditus* (haddr, þjartr), *de femina*: mey heyrðak hvíta, haddþjarta, við hrafn ræða, *Fagrsk.* 3, 1.

HADDÍNGR et HADDÍNGI, m., *Haddingus Grami f.*, *de quo Sazo 1*, 10—19 *ed. Steph., insignis pirata. Hinc harðel Haddinga, dura Haddingi procella, prælium, herðir harðela Haddinga, pugnator*, *Mh.* 3, 2. *Haddingja val delectus Haddingi, miles*, *HS.* 6, 1 (*SE. I* 234, 1), *ubi coherere puto*

hrokr Haddingja vals, *pelecanus militum, corvus, et hroka hjör Haddingja vals, cerevisia corvorum, sanguis*. Vide Hadingi. *Præter hunc Haddingum Saxonis memorabiles sunt duo Haddingi, Arngrimi filii, FR. I 416. 417. Hyndl. 21, it. plures Haddingi, reges Haddingjadali et Thelamarkæ in Norvegia, a quibus forte cognomen traxerit Helgius Haddingjaskati, FR. II 8.*

HADDR pro haddaðr, vide fallhaddr.

HADDR, m., *coma muliebris, SE. I 540, ubi: Hár heitir lá, haddr þat er konvr hafa; Korm. 3, 7: þann haddr, er hörbeidi-uif greiðir, met ek fimm hundruða, comam, quam mulier pectit, quingenorum æstimo; hvitr haddr coma candida (Svanhildæ), Ghv. 15. In SE. pros. I 362: bleikja hadda comas lavare, quod I 368 vocatur haddblik, n., crinilavium, comæ lotio. Coma redimita: haddr losnaði redimiculum capitis laxatum est, Gk. 14; bleikir haddar comæ candida (virginum), FR. I 478, 3; haddr Sifjar coma Sivæ, aureum Sivæ capillamentum, poet. pro auro, SE. I 336. 340; haddr jarðar coma telluris, gramen, hníga í hadd jarðar, id. qu. hníga í gras, humi cadere, FR. I 112 ex Bjarkamalís. Eb. 63, 1. G. Magnæus (Eg. p. 675, not. 54 fm.) construit: haddis holl, aula comæ (muliebris), caput, mjöll haddis hallar, nix capitis (o: muliebris), argentum (propr. vitta argentea, cf. silfrband), itaque hristir haddis hallar mjöllar sparsor auri, vir. HADDR, m., *annulus; haddis vegandi, pensator, adpensor annuli, vir liberalis, Ad. 23. G. Magnæo id. qu. hodds, a et o alternantibus. Forte haddr propr. uncus (respondens feminino hadda).**

HADINGJALAND, n., *Gha. 22 (Haddingjaland, FR. I 207, 1). S. Thorlacius accepit hadingja pro heidingja, ab heidingi, lupus, et land hadingja, terra lupi, saltus, montana. Forte land Hadingja, terra Haddingi, sunt loca subterranea, inferna, et ex Hadingja lands, arista infernalis, cicuta, secundum fabulam Saxonis de professione Hadingi ad inferos, Saxonis Lib. 1. p. 16, ubi: „Cœnante eo femina cicutarum gerula propter foculum humo caput extulisse conspecta, porrectoque sinu percunctari visa, qua mundi parte iam recentia gramina brumali tempore fuissent exorta”, et post: „loca demum aprica subeunt, quæ delata a femina gramina protulerunt”.*

HÁDÝR, n., 1) *animal procerum (hár, adj., dýr); h. hranna alta undarum animalia, naves, stýrir hranna hádýra rector navium, vir, SE. I 612, 1. — 2) animal scalmi (hár, m., dýr), navis; víðir hádýrs malí navís (o: regiæ), ÓH. 182, 4; sec. J. Ol. ab hádýrr, adj., valde excellens o: rex; quod nunc minus placet ob infrequentiore usum particula há- intensivum.*

HAF, n., *altum, mare (hefja), SE. I 492. H. kat. 19. Hyndl. 38; hafs bragnar nauts, classiarii, F. I 95, 2; hafs hyrr ígnis maris, aurum, Ha. 59 vide hysrveigir. Metaph. haf hugtúns, altum, imum pectoris, SE. I 662, 2. — 2) vide upphaf.*

HAFÁ (hefi, hafða, haft), *habere. 1 pers.*

a) *ek hefi, cum suffixo 1. pers. hefik, Fjölm. 49; sed ek hefir, Fjölm. 50. — ß) hef ek, G. 35. F. III 10, 1. 23, et cum suff., hefk, F. III 23; it. hefr ek, Skáldh. 7, 46. — 3 pers. s. hefr pro hefir, F. VI 159. 259, 2. — 1) cum accusativo: hafa annan at augabragði, alterum spectaculo habere, Hávam. 30; h. e-t sér at mat vesci aliqua re, Vafpr. 45; h. at ölskálum, pro crateribus adhibere, Am. 78; frui, h. gaman amoribus (feminæ) frui, Vafpr. 32. Hávam. 99. Harbl. 17; gestare, uti, de ornatu, Hamh. 15: h. gunnar guý facere pugnam (id. qu. heyyja, eiga), F. V 80, 2, cf. FR. I 145. not. 3; vel h. erfði, erendi, laborem, negotium confecisse, Hamh. 10. 11; committere prælium, ut F. XI 184 = hefja; — capere, ad se recipere, rapere: Hel hefir hálfá, Am. 51. Fm. 21; tröll haf Tré-fót, Gretl. 5, 1; tröll haf líf, Korm. 16, 2, it. Skf. 36; — potiri, nancisci, obtinere: h. val stragem nancisci, Grm. 52; h. vetki vífa, non quidquam feminæ obtinere, Hávam. 102; vilja hafa fund e-s, fjör e-s, alicujus congressum optare, necem cupere, Sk. 1, 4. Hávam. 58; portare: þú heim hvali haf til bæjar, Hým. 26. — 2) omittitur verbum hafa, nudo remanente objecto accusativi: Rm. 15, 5. 26, 3. 4. 41, 5. Am. 52. F. V 79, 3. — 3) cum infinitivo, v. c. hafa vil at vinna, laborem habere, quem sustineas, quo desungaris, Korm. 5, 4. GS. 28; ek hefi hjör at færa habeo (adporto) enseme, quem adferam, Korm. 11, 3; et Lb. 43, mín hefi ek sár at sýna. — 4) verbum auxiliare, cum acc. part. pass., v. c., ek hefi hafðar þrjár desideria habui, Fjölm. 51; hafði farna fór iter fecerat, Hg. 5, 1; höfðu sædda mik me (feminam) genuerunt, Vsp. 2; þú hefir okkr hvatta nos (fratres) stimulasti, Ghv. 6; hefir þú hamar um fölginn an malleum abscondisti, Hamh. 7. 8. Cum nom. part. pass.: hefir um orðinn þarfastr utilissimus extitit, Ód. 14. In hac constructione etiam impersonaliter adhibetur verb. hafa, v. c. þenna mann hefir of gervan glikan Steinari, hic vir similis factus est (i. e. similis est) Steinari, Korm. 12, 1, et: vigr hefir of skepta vel, hasta bono (firno) manubrio instructa fuit, Korm. 25, 2, nisi legere malis hefir pro hefir, o: hefir vel of skepta vigr, hastam firno manubrio instruxi. — 5) Cum prepositione: a) fram: hafa fram, agere, capere, agere instituere, cum acc.: hafpu þat fram skjaldan, id negotium parce exhibe, Am. 37. — b) at: hafaz at, in aliquo agendo occupatum esse, aliquid agendum adgredi, c. acc.: eitt höfðu-uz at in una re occupati erant, uni rei intenti erant, Hb. 2, 2. — c) í: hafaz í hildileik, í heimi, in prælio, in mundo versari, Fm. 31. Hugs. 17, 2; propr. = hafa sik continere se. — d) fyrir: hafaz fyrir = hafa fyrir sér, sibi pretendere aliquid, se objecto aliquo (v. c. clipeo) tegere: hefir lind fyrir þrændit sibi clipeum, Vsp. 44; höfðos hlifar fyrir, Hg. 33, 11. — e) of: Kristur hafði hulishjálm of konungsefni, ubi to hafa idem significat quod halda, temere, Christus tenuit galeam invisibilem super regio*

principe, principem galea occultente protegit, Ha. 3, 2. — f) uppi : *id. qu. halda uppi sustinere, it. sermone celebrare, memoriam alicujus rei colere*: þjóðir hafa þau (þröttar orð) uppi homines ea (fortiter dicta) celebrant sermone, F. I 180; þat lánngiða tal Lofars man hafat (pro haft) uppi, meðan öld lifir, ea Lovaris genealogia celebris habetur (memoria coletur, sermone celebrabitur), quamdiu homines vivent, Vsp. 14. — g) út: hafa sik út, exire, Gðß, 49. — h) úti: hafa úti vide præpos. úti, infra. — 6) Cum adverbio: hafa vel, beatum, felicem, fortunatum esse, felici sorte uti; vel hefir sá, er þat líða lætr, felix est ille, qui sortem suam equo feri animo, A. 6 (in prosa F. V 145); dlfgi hefir ok vel neque bene cum lupo agitur, Lokagl. 39; hafaz vel bene se habere, it. adolescere, nitere, corpus facere, vaxa ok vel hafaz (uti nunc de pueris adolescentibus: vaxa og vel dafna), Hávam. 144. Betr hefðir þá, meliøre sorte usus fuisses, v. rectius egisses, fecisses, Ghe. 16; þá hefir hann best, ef hann þegir, res ejus se optime habet, si taceat, Hávam. 80. Hafa illa male, prave agere: illa hefir sá, er annan sýkr, prave agi, qui alios fallit, A. 18; hafa verr de- teriore conditione esse, infelicem esse; verr hafa þeir, er trygðom slitu, infelices, qui fidem datam violarunt, A. 3, quod Bk. 1, 23 scribit: armr er vara vargr, infelix fidei datæ violator. Sic et SE. I 508, 4. GS. str. 15. Kjarri hefir, at, procul abest, ut i. e. minime gentium, SE. I 318, 3. 322, 2. Haud aliter in prosa: hafði svá nær, tam prope abfuit, Isl. I 11. F. II 272. VIII 281. IX 357. 387. — 7) impersonaliter: hefir fjóð, ef vill (þ: hefir maðr fjóð), copia datur mulieris, si placeat, SE. II 102—104, ubi homonymice explicatur: konu má ná, i. e., mutatis accentibus, konu Mána, uxorem Manii. — 8) part. act. hafandi, vide compositum sigrhafendr.

HÁFALDR, adj., pro háfaldadr (hár, adj., faldr = faldadr), alta calyptra caput velatus; háfaldar bládufir lángrastar cœruleæ undæ vasti maris, sublîmi fastigio eminentes, Ha. 319, 2 sec. Cod. Flat.

HAFAT, pro haft, Vsp. 14, vide hafa 5, f; sic sagaðr pro sagðr, Merl. 2, 4. Alio respectu tó hafat refert formam mæsogethiscam, v. c. bairandans usliþan hafanana fram þévorim, Marc. 2, 3; ushafan varþ þatei aðifnoda im gabruko, Luc. 9, 17, quod in Gloss. Mæsoq. ad Ulphil., Holmia 1671, refertur ad verbum hafjan (isl. hefja), tollere.

HAFBÁRA, f., fluctus marinus (haf, bára), FR. III 205; pl. hafbáru, FR. II 75, 1.

HAFBEKKR, m., scamnum maris (haf, bekk), navis: hniggrund hafbekks mare, SE. I 690, 3.

HAFÆRR, adj., clamorosus, de homine vociferatore (hár, adj., ærr), Korm. 21, 1, ubi consonant plenâ harmoniâ: háfærr-æra.

HAFÆTA, f., alto pede, altipes (hár, fæta deriv. a fôtr), id. qu. hálegg, cogn. Halodani, H. 31, 2; F. X 378 scribitur hælæta, quod valet háfæta.

HAFÆTLI, m., equus Hjalmi (id. qu. háfeti,

aut altis cruribus, aut pedes in gradiendo altius tollens, ἀσπίτους, ab hár, adj., fæta, gradum facere, gradiri, cf. hástigi), SE. II 459, ubi Hjalmr Háfæta pro Höð Hjalmsþer (SE. I 482).

HAFFAXI, m., equus oceani (haf, faxi), navis, hjaldviðurr, haldviðr haffaxa. praliator maritimus, possessor navis, F. I 57. HS. 6, 7.

HAFGEYMR, m., Nj. 99, ubi hafgeymir hyra pro geymir hafsa hyrs, custos ignis marini (auri), vir, ab hafsa hyrr, ignis pelagi, aurum, et geymir, custos.

HAFGJÁLFR, n., fremitus maris, mare strepens (haf, gjálfr), var. lect. F. V 6, 3, ubi víðir hafgjálfrs, ligna streperi maris, navis.

HAFGLÓÐ, f., pruna maris, ignis maris, aurum (haf, glóð), F. II 258, 1.

HAFGUFA, f., ceti species, SE. I 580, 2, vide Sks. p. 138, GlM. III 304. inter monstra marina recensetur FR. II 219, ubi: hafgufa er mest skrímsl skapat í sjónum; er þat hennar náttúra, at hún gleypir bæði menn ok skip ok hvali, ok allt þat er lúdn náir, etc.

HAFHREINN, m., maclis pelagi (haf, hreinn, m.), navis, SE. I 628, 1 ubi construe: nè rán víð hafhreinum fríð, neque Rana pelagi maclibus quietem dat.

HÁFL, m., Odin, vide hávi. SE. II 472 scribit hafl, Odin.

HÁFJALL, n., mons altus (hár, adj., fjall): h. skatar altus comæ mons, caput, Hjmk. 23; plur., háfjöll hauks alti montes accipitris, manus, Eg. 82, 2.

HAFKALDR, adj., oceano algens, aquæ marinae algidus (haf, kaldr): h. háfr latus navis, oceano algidum, Si. 10, 1. (F. VII 86. AR. II 62).

HAFLA (-aða,-at), GS. str. 16, ubi hafsa hlýrs skafsa est: undas percurrere; tó hafsa aut est cogere, premere, id. qu. hefða, ab hefill, quod in sermone Norv. est instrumentum butyri cogendi; aut runcinare, id. qu. hefða, ab hefill, runcina, sed runcinare cumulos proræ est undas maris percurrere, tropo a re fabraria (cujus Gilius erat peritissimus) desumpto.

HAFLEYGR, m., ignis oceani (haf, leygr), aurum, SE. I 404, 4, 5; dat. hafleyg, hauka ferjur, hláðnar hafleyg, manus, auro onustæ, Ha. 258, 4; Hlin hafleygjær dea auri, femina, Eb. 40, 3 (AA. 235).

HAFLI, m., gigas, SE. I 549, 1 (Saxo ed. Steph. p. 9).

HAFLOÐR, n., spuma maris (haf, loðr), SE. I 692, 2; Hefring stærir hafloðr of rauðan víð, Hefringa (Ægeria filia) auget spumam maris super (vel circa) rubrum mælum, SE. msc., ad SE. I 500, 2, ubi SE. II 534, 5 exhibet: h. ýr skilr he.... er haf-lauðr of víð rauðan; II 451, 4, hlýr þar er Hæfring stærir hafloðr vnd víð rauðan.

HAFNA (-aða,-at), repudiare, abjicere, recusare, cum dativo; hvi hafnar þú inom hvíta lit cur abjicis candidum colorem, Bk. 2, 29; amasiam repudiare, Korm. 6, 1; uxorem repudiare, H. 21; h. eða leiðaz holl-

vini recusare aut aversari fidos amicos, *ÓH.* 48, 7; höfnum opt góða sape utilia repudiatus, *Am.* 66: h. gæzku virtutem rejicere, *Merl.* 1, 55: h. himni caelestia spernere, *Merl.* 1, 56; h. fjórvi vitam amittere, *HS.* 1, 1; hänga valr vann hafna húngri corvus famem expulit, forte leg. *F. XI* 138, 5; grund hafnar gróða terra feracitatem abjicit, infructuosa fit, *Merl.* 1, 58; h. hjórdóm a pugna abstinere, *Ha.* 194; h. góða nafni hrafnblóts divinum Odinis nomen (divinitatem Odinis) repudiare, vel h. nafni hrafnblóts góða, nomen deorum Odiniorum (Asarum) rejicere, abnegare, *F. II* 53, 2; h. nafni eins nomen alicujus spernere, *F. VI* 197, 1; hafnið Neþjo nafna cognominem Nasonis repudias, ejicis, abigis, *H.* 24; hafna ljóðum, dvalins veigum, carmina spernere, carminibus aures præbere nolle, *Hugsm.* 22, 1. *Ild.* 1.

HAFNA (-aða,-at), navem in portum adpellere (höfn), *F. V* 231; cum acc.: ek má sfa hafna sæfar hlun nunquam mihi licet navem in portum adpellere (ob molem objectam).

HAFNARMARK, n., signum, indicium adeundi portus (höfn, mark), *H. hat.* 30. Tale signum, quod erecta arbore aut meta lapidea constabat, erigebant, antequam navim ad terram adpellerent, eoque erecto vadisque exploratis navim in stationem adpellebant. *Hinc RS.* 18: reisti sjálfr ok sýsti | snarr fêlagi harra | hafnar mark fyrir hrefnis | happs verk gota sterkan, i. e. snarr fêlagi harra reisti hafnarmark fyrir happs sterkan hrefnis gota, ok sýsti sjálfr verk; et *ibid.* 19: Hér náðu val víðis | víglundur með Guðmundi | sterkr at stöðva merki | stefnu biskups efni, h. e. sterkr víglundur (*Rafn Soeinbjörn* f.) með Guðmundi biskups efni náðu hér stöðva víðis val | at stefnu merki, ubi, erecto portus indicio, navis ad hanc ipsam metam, quæ h. l. stefnu merki, signum recti cursus, audit, constituta esse dicitur. Tale signum erecta salice constabat, *FR.* II 337, ibique in prosa hafnarmerki adpellatur. *Clarius Rymbegla* p. 468: settu hafnarmark, hátt tré eða vörðu, á einhverja strönd, röðu síðan undan landi, þar til er þú mátt eigi sjá þat hafnarmark; far síðan upp í siglu-topp, ok mun upp koma nokkurr lutr af því hafnarmarki. *Occurrit hæc vox in Hitd. msc. c.* 16: þess er nú getit, at hlutr sú fannz í hafnarmarki þórdar, er þó eigi vinveitligri þótti, þat voro karlar tveir, etc.

HAFNÝRA, n., ren oceani (haf, nýra), lapis, lapillus, *SE.* I 268, 1, ubi torques *Freyæ*, *Brisingamen*, dicitur facti hafnýra, splendendus lapis, forte quod globulis lapideis pellucidis constabat.

HAFR, m., caper, hircus, *Hymk.* 37. *SE.* I 589, 2; plur. hafrar, acc. hafra, *Hymk.* 7, sed hafrir, *SE.* I 280, 1; de capris, rheda Thoris junctis, *Hymk.* 7, 37, qui hafrir hogreidar, capri rheda commoda, dicuntur, *SE.* I 280, 1; unde hafra drottinn, dominus caprorum, *Thor, Hymk.* 20. 31, et hafra njótr, possessor caprorum, id., *SE.* I 258, 2.

HAFR, m., avena, it. sorbitio avenacea, pl. hafrar, avena, *Harbl.* 3. it. afr, *Eg. c.* 43 p. 204, vide hafri.

HAFR, m., squalus acantias, *SE.* I 580, 2 (hafrhvalr, una voce II 481. 564).

HAFR, m., id. qu. hófr, ungula; metaph. de ferro baculi (cf. harðfótr); háfr skotnaðra ungula jaculorum, i. e. ferruz baculorum spiculatorum, *SE.* I 294, 2, ubi mállhvettr, sonorum, stridulum, argutum, dicitur.

HAFRAKA, f., gladius, *SE.* II 476. 559.

HAFRAKAN, n., gladius, *SE.* I 564, 1, quo loco *SE.* II 476. et 459 habet hafraka II 619 hrafrakki. Quoad formam vocis cf. Jadrakan cum variationibus.

HAFREID, f., rheda oceani (haf, reið), navis; leiðendr hafreidar, vectores, ductores navis, navigatores, viri, *Eb.* 62. — 2) hafreið, rheda aquorea, vel rheda elevationis, rheda elata, alta (haf, n., elevatio, ab hefja); hafreið hlunnz alta rheda falanga, navis, hloþir hlunnz hafreiðar, vir, *SE.* I 446, 2.

HAFRHVALR, vide sub háfr.

HAFRI, m., avena, id. qu. hafr, vide ginhafri.

HAFRÖKN, n. pl., jumenta maris, naves (haf, rökn), *Ha.* 228, 2.

HAFRÖST, f., vortex maris (haf, röst), *SE.* I 690, 2.

HAFRÖBULL, m., sol oceani, aurum (haf, röðull), *Ha.* 266, 3.

HAFSÆTR, n., sedes maritima, regio mari adjacens (haf, sætr); bygðir hafsættra territoria mari adjacentia, *Ha.* 321, 3 (*F. X*).

HAFSKIP, n., navis major, oceano idonea (haf, skip), *SE.* II 160, 3, ubi legendum hafskipa slóðir (non glóðir), tramites navium pontigradurum, maria, ut *SE.* I 442, 2.

HAFSKÍÐ, n., xylosolea oceani, navis (haf, skíð); hafskíða hléðir oneratur navis, vir, *ÓH.* 92, 7 (*AR.* 325, 3); hljóðendr hafskíða possessores navium, viri, *Eg.* 83, 1; hafskíða slóðir tramites navium, maria, *SE.* I 442, 2; hafskíða stafr columina navium, navigatores, viri, *SE.* II 500, 4.

HAFSLEIPNIR, m., equus oceani, navis (haf, sleipnir), *SE.* I 428, 4, de Hringhornio, nave Balderi, cf. *SE.* I 176.

HAFSMEGIN, n., vis pelagi, robur oceani (haf, megin), *FR.* II 494, 3.

HAFSMEGN, n., id. qu. hafsmegin (haf, megn), *FR.* II 81, 1. Separatim: i hafsins megni, in maris violentia, *Nik.* 43.

HAFSTÓÐ, n., equitium maris, naves, classis (haf, stóð); hafstóðs móði, deus navium, vir, *Fbr.* 3.

HAFSTRAMBR, m., cetus, *SE.* I 580, 2, vide *Skuggs.* 166—167. pl. -ar, *Ghm.* III 308 cum nota; it. p. 377 (*Ann. Isl.* 1305).

HAFSTRAUMR, m., æstus oceani (haf, straumr), pl. hafstraumar, vortices maris, *Ha.* 319, 1.

HAFTYRÐILL, m., uria alle (*Faberi prodromus Ornithol.* 44), (haf, tyrðill), *SE.* II 489.

HAFUR, f. pl. thesauri; *Kring.*: þar voru gullkistur | á gólf dregnar | ok gefnar háfar | hverjum manni; *Nik.* 72: reyfaði

ft ok ríkar háfur, opes ac divitias prædatus est. Eadem vox occurrere videtur in Fagrsk., quæ sic de initiis Olavi Tryggvída: þeirra sva var Ólaftr, er á barnsaldri fór með möðor sinar í ókunn lond frá haugum oo ellum ættmóttam sinum, relictis facultatibus et omnibus cognatis suis. (Fagrsk. impressa p. 55 habet hánum).

HAFVIGG, n., jumentum oceani, navis (haf, vigg); hirðipollr hafviggus custos navis, vir, *Eb.* 40, 3 (AA. 236).

HAFVIGGR, m., equus oceani, navis (haf, vigr); hneygir hafviggjar oppressor navis, vir, *Hít.* 24.

HAFVITL, m., ignis oceani, aurum (haf, vitl); hafvita snjallr auri largus, munificus, rectissime construitur ÓT. 128, 2. Construenti modi in *Hkr. SH.* II 326, F. XII nunc minus placent; cf. itr, snjallr.

HAFÞORN, m., id. qu. hagþorn, Angl. hawthorn; hafþorns mór, campus corneus, F. IV 136, 1.

HAGA (-aða,-at), adcommodare, adcommodare facere, curare, temperare, ordinare, a) cum dat.: haga maga temperare ventri, modum observare in sumendo cibo, *Eq.* 74, 1; haga hróðrsmíð facere carmen (secundum leges poeticas), *SE.* I 250, 3; h. hálfyrkjom, dimidium opus facere, mandatum non nisi ex parte dimidia perficere, *Am.* 57; haga sér til sess componere se, collocare se in sede, sedem occupare, *ÓH.* 259, 2. — b) cum præpos. til: occasionem dare, suppeditare, alicujus rei: naudr hagar nú til fróða, necessitas nunc occasionem dat carminum (faciendorum), necessitas carmen fundere jubet, *Korm.* 13, 1. Sic in prosa, *Hungro.* p. 106: ei hefir meir verit til óydis hagam major nunquam data est maroris occasio; *Hist. eccl. Isl.* I 237: skyldu kennimenn víðajá, til slíks at haga, er hvorumtveggja má koma til eyflra meina, cavendum est sacerdotibus, ne occasionem suppeditent damni æterni in utrosque redundaturi. *Neutr.*, cum dat. pers.: þat hagar okkr til auðar, id fortunam nobis adfert, felicitatem nobis ambobus conciliat, *GS.* str. 20. Sic F. VIII 17: þetta sama hagamí honum til mikils háka; F. X 239: þat hagamí Ólaftr til mikils harms; *FR.* II 225: þær er lítt til gamans hagam (þú ert í fjótrum, en ætlaðr til dráps á morgun); F. IV 31: var fénu hagam til gæla, pecunia custodia mandata. *Grág.* 2, 106, active: haga sér til óhelgi capitale facinus in se admittit; it. absol. haga, id. qu. gera, *Grág.* 2, 129, 132.

HAGALL, m., dat. hagli, *FR.* III 19, puto ligni genus aliquod, forte arbutus, pro ligno, cremis, loco citato, ubi legendum: en hýmaldi | at hagli sat | fáss forvitinn | í fleti niðri; at hagli, collect., juxta ligna culinaría, nisi hagall, quamvis tacente *Edda*, ut ignis nomen, ad formam gnipall. In prosa est *FR.* III 18: hann var hýmaldi ok kalbitr, ok lá í fleti við eld.

HAGBÁL, n., flamma artificiosa (hagr, adj., bál); h. lagar flamma maris artificiosa,

aurum affabre factum (i. e. cimelia aurea, annuli, armillæ, torques, cet.), *SE.* I 656, 1.

HAGBARDL, m., id. qu. Hagbardr (ut variant Tannr et Tanni, cet.), regulus maritimus; hagbarða hurð tabula piratæ, scutum, hlunnr hagbarða hurðar falanga scuti, gladius, F. I 123, 2, vide hlunnjörðr. Eodem modo explicari potest et construi: hagbarða hörða (hurða, hurðar) hlymjuörðr, puginator, ÓT. 26, 2.

HAGBARÐR, m., regulus maritimus *SE.* I 547, 1., gener Sigaris, a quo suspendio necatus est, *SE.* I 522, *Saxo Lib.* 7 (vide Sigarr, Signý); hinc: hauðnu leif Hagbarðs, laqueus, Y. 28, vide hauðna. Hagbarðs háls collum Hagbardi, *Korm.* 3, 4, in prosa Hagbarðs höfuð, caput Hagbardi exsculptum, quod ex glossa addita adparet: þar var hláði fyrir dyrum ok Hagbarðr á vegg, þat var líkneski Hagbarðs.

HAGDREYRINN, adj., liqorem (vinum sive cerevisiam) commode emitens, præbens (hagr, dreyra) h. útstafn, *Isl.* II 249. cf. hagnyrir.

HAGFALDINN, pascuis vestitus (hagi, faldinn a falda), epith. terræ, F. VI 140, 1.

HAGL, m., sepes (Germ., der Hag; Svec. fârhag, septum ovile), vide fólkhagi. — 2) pascuum, quod pascua sepibus vel aggeribus circumdata fuerit, cf. hagnaldinn. — 3) vide einhagi.

HÁGJÁLBR, n., mare resonans (hár, adj., gjálbr = gjálfr); víðir hágjálbrs ligna maris (ut sotrè), naves, F. V 6, 3.

HAGKENNANDI, m., modum et rationem rei callens (hagr, kenna): h. hróðrar, peritus poseos, poeta, *ÓH.* 48, 5.

HAGL, n., grando; h. boga, strengjar, hlífa, orosto, grando arcus, nervi, armorum defensoriorum, pugna; sagitta, *SE.* I 430; sic h. boga, *Merl.* 1, 34; h. bogna *SE.* I 430. *HS.* 6, 4; h. brynju grando loricæ, sagitta, *SE.* I 432, 2; h. strengs nervi, id., *Mb.* 11, 2; h. strengjar, id., *SE.* I 418, 4. 432, 1; etiam benja hagl, grando vulnerum, vel grando vulnificus, sagittæ, *HS.* 1, 3, sec. membr. E. — β) absolute, pro sagittis, F. XI 138, 1: skarpt hagl, *Nj.* 146, 1. — γ) procella, nimbus: h. brodda nimbus spiculatorum, telorum, *Sverr.* 151, 1; strengjar gagls hagl *Fagrsk.*, locum vide sub gagl. — 2) hagl kinna, hlýra, brá, hvarma, grando genarum, ciliarum, palpebrarum, lacrimæ, *SE.* II 500, it. absol., gutta lacrimæ, *Skáldh.* 7, 29, hrjóta þótti hreystimanns | hagl á kyrtill rauðan, ut pros. *Nj.* 143: en stórt hagl hravt or avgvn honom.

HAGLFALDINN, adj., grandine velatus (hagi, faldinn a falda), *AR.* II 28, 1 (F. VI 140, 1 h. l. habet hagnaldinn).

HAGLIGA, adv., apte, commode, congrue, dextre, decenter, scite (hagligr): h. um höfuð typpom, dextre caput apice redimimus, *Hamb.* 16. 19; hvílur, hafþar hagliga, cubilia, commode sublata, vecta, *Söll.* 72, ubi quoque accipi possit pro hógliga (a = o), molliter.

HAGLIGR, adj., aptus, dexter, sollers, commodus (hagr, adj.); haglig myndan apta

formatio, *Lil.* 30; *haglig ráð consilia com-
moda, utilia*, *Mb.* 4; *de femina: hagligar*
konor, uzores lepidæ, venustæ, H. kat. 1.

HAGNA (-aði, -at), *impers.*, *succedere*
(haga); *ef vel hagnar si res prospere cadet,*
si fortuna fauebit, Ha. 221; *cum dat. pers.*,
mér hefir hagnat, mihi successit, sequ. infi-
nitivo, F. V 233, 1. *XI* 212.

HAGNADR, *m.*, *commodum, lucrum; uti-*
litas, emolumentum; successus, fortuna
(hagna), *ÓT.* 18, 4.

HAGORÐR, *adj.*, *diserti oris, verbis con-*
cinetti utens (hagr, orð), epith. virorum,
Grett. 77, 1. *Vide orðhagr.*

HAGR, *adj.*, *dexter, sollers, artificiosus,*
in fabricando artifex (haga): hagir
dvergar nani artifices, Hyndl. 7; *epith.*
Spiritus Sancti: hagr fegir vagus hallar
sapiens ornator calis, Hv. 14, *locum vide sub*
fegir. Hagr at mánga við hrings hörn
peritus captandi feminae amoris, Korm. 3, 6.
Adv. superl. hagaz, dexterrime: þat er ek
hvesta, sem ek h. kunna, quem (ensem) acue-
bam, quam poteram dexterrime, Völk. 16.
In compositis: gunnhagr, orðhagr, skurðhagr,
vighagr.

HAGR, *m. pl.*, *hagir, status, conditio:*
mein giðvix á mínum hag, mali quid evenit
meæ conditioni, Sk. 1, 22; *þinn hagr batnar*
stórum, tua conditio multo melior fit, Mg.
10, 3. — 2) commodum, utilitas: þat er til
haga skyldi (o: horfa), quod utilitatibus
inservire oportuerat, Am. 95. — 3) *vita,*
vita ratio, agendi ratio: hagr geriz havlda
hættir vita ratio hominum periculosa fit,
Merl. 1, 53; *hreinsa vel hag sinna með fagri*
trú vitam suam emendare, Has. 43; *þungur*
hagr grave delictum, Has. 49, *it. in plur.*
Has. 12, *ubi sic: þó sé ek þeingill skýja |*
þrifskjótr meginljótr | hagir sýnas mér
mínir | margir þar til bjargar, i. e. margir
mátr hagir sýnas mér meginljótr. Sic,
Hrólfs spurða ek hag, HR. 47.

HAGSLEPT, *Has.* 14, *ubi sic: miðr óttuð-*
ums yðrar | ósalldan gramr tiallda |
því vara hagslept hyriar | heiðr en gumna
reiði, quæ sic construo: gramr heiðar tjalda
hyrjar, óajaldan óttuðums (ek) miðr yðra
reiði, en gumna: því vara hagslept, i. e.
1) ideo non erat amissio commodi, ideo com-
modis (terrenis) non excidebam, ideo commo-
dis fruebar, ab hagsleppr, adj., qui commo-
dis excidit (hagr, m., -sleppa), unde neutr.
hagslept, vice substantivi, amissio commodi;
2) id non facile abijci potuit, o: a tali
agendi ratione haud facile me potui abstinere,
ab hagslept pro hógselept (hógr = hægr,
sleppa), quæ ratio forte præstat.

HAGSMÍÐR, *m.*, *faber dexter, sollers*
(hagr, *adj.*, smíðr); *h. bragar poeta, SE.* I
466, 2.

HAGSPEKI, *f.*, *prudentia (hagr, adj.,*
speki); hafa hóf ok hagspeki á aura veiztu
modum et prudentiam adhibere in largiendo,
Hugsm. 25, 6; *neyta með h. prudenter uti,*
frui, Hugsm. 16, 1. *Pros. FR.* III 7: *hún*
vill aldrei ónnur klæði hafa, en þat sem áðr

er slittit ok at spjörum orðit, ok þikir henni
þat mikil hagspeki.

HAGSTARI, *m.*, *nanus, SE. msc. (SE. II*
470: hogstari; II 553 hugsta...).

HAGSTÆRIR, *m.*, *qui commode, sollenter,*
ingeniose auget (hagr, adj., stærir), vel qui
facile auget (hagr = hógr, adj.); h. hjálma
þings prælium arte ciens, vel facile ciens,
pugnator, vir bellicosus et fortis, Sturl. 5,
11, 1, *hoc ordine: meðan kátr hagstærir*
hjálmna þings unir sér gáti, í þingi hjá sinni
hýri skaka leiku.

HAGSTÉTT, *f.*, *Go.* 1, *pro hogstétt (i.*
e. haugstétt, o: haukstétt, a = o, o. = au, g =
k), stratum vel statio accipitris, manus;
hagstettar hyrr, ignis manus, aurum, vide
hymreðir.

HAGVIRKI, *n.*, *opus artificiose factum,*
arte elaboratum (hagr, adj., virki); h. holds
artificiosum tegimen corporis, de tunica præ-
tiosa, Ormst. (ed. Hafn. 1775) 11, 3. — Isl.
II 252, 2 h. l. habet: hagvirki hölds ok
svarra, artificiosum opus viri et feminae.

HAGYRKUR, *m.*, *Odin, SE. II 472. 555*
(carmina dextere fundens, hagr, adj., yrkja).

HAGÞEKKR, *adj.*, *commodus, facilis*
(hagr o. hógr, þekkr); *eigi er hegra kyn*
hagþekkt firum, soboles ardeæ non facilis (i.
e. perniciosæ) est hominibus, Merl. 1, 27.

HAGÞORN, *m.*, *cornus, crataegus, Linn.*
(Soec. hagtorn. Angl. hawthorn, ab hagi,
sepes, þorn), SE. II 483. 566; hagþorn
mór, campus virgultis corneis obsitus, ÖH.
70, 3, de terra, ubi construendum puto: þars
ekkiils hestar sporna á hagþorns mó, quando
quidem naves in siccum subducuntur, vel
quum naves in siccum subductæ sint; J. Ö.
construit: þars hestar sporna á hagþorns
mó, ubi equi corneum campum calcant, et
ekkiils iðir, de negotiis regis calidibus (Olavi
crassi) intelligit. Antea junxeram: þars hag-
þorns hestar (naves) sporna á ekkiils mó
(mare), quod nunc minus placet, propter ap-
pellationem navis hagþorns hestir. Puto itaque
retinendam constructionem Olavii, sed ekkiils
iðir, studia piratæ, intelligenda tam de vitæ-
ribus maritimis quam terrestribus. Vide
hagþorn.

HAGÞYRNIR, *m.*, *id. quod hagþorn, cor-*
nus (hagi, þyrnir), Isl. II 249 var. lect.
ubi G. Pauli construit hagþyrnis laukur, allium
campestre, et lind hagþyrnis lauka, tilia
alliorum campestrium, femina. Forte jun-
gendum: hagþyrnis úlstafn, poculum corni,
i. e. poculum corneum (nam sec. Ströms
Sündmórs Beskr. 1, 84 ex corno, hagþora,
conficiuntur lignea colearia aliaque parvas
instrumenta), et lind hagþyrnis úlstafn,
tilia poculi cornei, femina. De parentesi
hujus semitrophæ vide lík.

HÁKESJA, *f.*, *gasum longo manubrio in-*
structum (hár, adj., keaja), pl. hákeajar,
Hh. 63, 4.

HAKI, *m.*, *regulus maritimus, SE. I 547.*
II 154, 2 (de Hakio vide SE. I 506, 4. II
224, 1. Ý. c. 25. 27): Haka blakkr egnes
Hakii, navis, SE. I 65, 1; Haka vegr via
H., mare, SE. I 692, 2; Haka strönd terra

H., mere, hamrar Haka strandar, grandes factus, Korm. 19, 3.

HÁKLIF, n., *alta rupes* (hárf, adj., klif); h. hauka, *alta rupes accipitrum, manus*, eldr hauka háklifs *ignis manus, aurum*, erir hauka háklifs elds *ministri auri, viri, homines*, F. III 6.

HÁKUN, m., *nom. propr., Hakon, gen. Hakunar*, SE. I 594. 346, 1. Jd. 11; in *prosa F. X 411 (al. Hokon in illa particula)*. *Metrum postulat*: Hákonun saman bunnit, ÓH. 156, 4, et Hákonun fyfar unno, Mg. 17, 2, *duplicato n. cf. ShI. V 137 not. a.*

HÁLA, f., *femina gigas, oreas*, SE. I 552, 1. H. hal. 16; ferð var af hálu harðri hremd *homines a sæva oreade correpti sunt*, Selk. 7; h. hlýrsólar *oreas clipei, securis*, SE. II 122, 3, *ubi acc. hálu.*

HÁLA, *adv., contr. pro háliga (háligr), valde, magnopere, insigniter, splendide, ornate, egregie, eximie*; h. búinn *eximie ornatus, de nave*, ÓH. 154, 1; h. feginn *admodum lætus*, Hh. 22; unna h. *optime favere*, Hh. 106, 2; hyggja h. *magni facere*, Mb. 18, 3; tjáðu (tjéðu) hála *strenue opem ferebant*, Mg. 35, 1. SE. I 416, 4; h. herðr *valde induratus, magnæ duritiæ, de gladio indurato*, G. 44; h. törgut (tjörgut) snekkju bórð, *naves, latera clipeis eximie ornata*, F. I 143, 1. Rekst. 4 (ÓT. 21, 2, h. l. ha- bet hala urgur, *dub., vide urga*). — 2) *cum compar., multo*: hála fastmálari ok fremri, *promissorum multo servantior et præstantior*, F. VI 258, 1.

HÁLBR, adj., *id. qu. hálf, dimidius*; hálf er öld hvar *mortales in duas classes (prudentium et imprudentium) ubique dividuntur*, Hávam. 53.

HALD, n., *observatio*; boðorða hald *observatio preceptorum divinatorum*, Gd. 10; laga hald *obs. legum*, Gd. 55, *vide kristni- hald, fórnarhald* — 2) *auxilium, tutela, patrocinium*, Has. 45, *vide háborg, it. Has. 62, ubi*: Hvern bið ek hald ok árnan | helgan mann hins sanna | trúss við tírar ræse | trausts leita ek mér veita, i. e. ek bið hvern helgan mann veita mér hald ok árnan við ræsi hins sannatírar: ek leita trúss trausts; *de patrocinio principum, quo viros ad se venientes et hospitantes tumentur*: seggr fækk it hesta hald tveggja döglinga, Isld. 12, *de Hallfredo*; álmr skjaldar, *sá er hlaut hilmis hald*, *de Kormako*, Isld. 25; eiga hald und e-m *alicujus patrocinio ac tutela frui*, ÓH. 92, 16. — 3) *utilitas, usus*; opt at haldi hefir ýtum komit, at leynaz spakr at speki, *sæpe sapientibus utilis fuit dissimulatio sapientiæ*, Bugm. 19, 3; kæti eingi kappann gleðr, kom bonum fátt at haldi, *pauca ad eum exhilarandum profuerunt*, Skáldh. 2, 31.

HALDA (held, hélt, haldit), *tenere; impf. etiam héll (ex héld)*, pro hélt, F. VII 329, 4 (*sec. Morkinsk., quemadmodum in prosa F. VII 81, var. lect. 1; 341. lin. 9, sec. eandem Cod., cf. verbum faldar, felt et fell*). *Construitur cum dat., acc., absolute, et cum præpositione*. — 1) *cum dativo*: a) *manu tenere, portare, gestare*; Skuld hélt skildi

scutum manu tenuit, gestavit, Vsp. 28; gramr hélt mörgu spjóti í snæru *rex multas hastas manu tenuit (libravit) in pugna*, Mg. 34, 2; heldum hátt hlakkar *gladium sublimis extulimus clipeos*, Krm. 13; halda slóttá framit *gladium manu tenere, per litoten pro: gladio fortiter uti, strenue pugnare*, Korm. 11, 9; h. herskildi *clipeum bellicum gestare*, F. VI 317; h. ýs bifvángi of e-m *manum super aliquo tenere, manu quem protegere, tueri, υπερέχειν χεῖρα τῷ*. SE. I 242, 2; h. heiddis stalli yfir e-m *id., GhM. I 208 (AA. 19)*. — *Metaph.*: h. sakmálum eins *causam alicujus in se recipere, defendendam suscipere*, Eb. 19, 14. — b) *retinere, manu non dimittere*; h. fast hesti ok skjaldi *equum clipeumque firmiter retinere*, Korm. 7; h. velli *tenere campum (pulso hoste), arena potiri, hostem campo exuere*, Hg. 33, 12. Njal. 158, 12; h. rúmi *locum retinere, posse se loco quietum continere*, Am. 58; h. láði *terram obtinere, regno potiri*, Hh. 35, 1; h. fast foldu *locum pugnae firmo gradu tenere*, Isl. II 361, 2; h. landi fyrir e-m *retinere regionem alio postulante, prohibere quem a terra v. regno potiundo*, H. 19, 4; h. gulli við flra *aurum aliisulantibus retinere, homines ab occupando auro prohibere*, Ghe. 33. — c) *continere, detinere*: lás hélt liki drósar *catena feminam cohibuit, detinuit*, Hh. 19, 4; (honum) halda njarðlásar niú, *Fjölsm. 27; kaldnefr heldr furu ancora navim detinet*, Hh. 31, 2; urðarloknr haldi þær öllum megom *te undique contineant, servent*, Grg. 7; út- nyrðingr heldr fyrðum, *Sværr. 85, 1; halda brávegni lacrimas continere, lacrimis temperare*, Njal. 131, 2; h. vatni, *id.*, Hh. 28. — d) *servare*: h. eidum, særum, *juramenta servare*, Sk. 3, 18. Hh. 73, 6; h. sáttum (*gríðum*, Ha. 293, 3; h. sáttum, *Plac. 30*) *pacem servare, colere*, Sonart. 17; h. guðs lögum (*boðum*, Has. 6) *divina præcepta observare, religionem divinam colere*, Ód. 13. (*pros. Vigagl. 4. F. VI 40*); h. illa orðum við e-n (*h. máli við e-n Plac. 26*) *fidem cui datam male servare*, Mb. 4 (*Gþl. p. 84*). — e) *dirigere cursum navis, id. qu. stefna*; h. hlunngetum norðan *naves a borea ducere*, Hh. 20. — 2) *cum accusativo*: a) *custodire*: h. geitr, capras, Hund. 2, 25 (*Völs. 9*); h. guðs lög, F. XI 298, 1. — b) *tenere, obtinere, retinere, in possessione retinere, quod occupaveris*: h. veginn arf, SE. II 198, 1. — c) *agnoscere quem (pro rege), vel tueri, defendere*: Norðmenn þorðo halda Harald, *sec. Fagrsk. 129, 4 (F. VI 317)*, ShI. VI 294. *Plene est ÓT. 51*: at halda e-n fyrir kon- úng. — d) *præstare, exhibere*: halt mér beiðni eina, unum, *quod rogo, mihi præsta, uni meæ precationi annue*, Skáldh. 7, 12. — e) *celebrare, festum agere*: h. helga daga *sacros dies colere, agitare, festos agere*, Sóll. 65; h. hátið *festum celebrare*, G. 33; h. helgi skilfings *sanctitatem regis colere*, Mg. 11, 2, *vide fornaldinn*. — 3) *absolute*: a) *personaliter*: a) halda illa, *in retinenda re aliqua sinistra fortuna uti, subintellecto dativo objecti*: öllúngis hefir þinn faðir haldit

illa, ef skalt deya, in (te) retinendo pater tuus pessima fortuna usus est, si moriendum tibi erit, F. XI 145. Jomsö. 45; öld hefir illa haldit cives in retinendo (rege) infelices fuerunt, regem infeliciter amiserunt, F. VI 236, 1; höfðum vit Hjalmar haldit illa, þá er Glámi stóð í gegnum spörr, FR. II 314, 1. In prosa de pecoribus, quæ per hiemem incolumes seruantur, Sturl. 5, 20: þessi vetr var harðr ok illr, ok héldu menn illa (o: fê sinu. quod add. al.) víðast um sveitir; unde illt fjárhald, SE. I 220; Hrafnk. p. 32: hann hélt vel, svá at nær lifði hvatvetna. — ð) pass., haldaz incolumem servari: de persona, ÓH. 156, 3. 260, 1; de rebus inanimatis: skjaldagi haldaz clipei non seruantur integri, SE. I 666, 2. — γ) jus suum retinere, persequi, oppos. vægja, cedere: vildir ávalt vægja, en vætki halda, semper voluisti cedere, sed minime persequi jus tuum, Am. 99; halda fullara, et: halda til fulls við e-n, dignitatem suam et auctoritatem tueri aduersus aliquem, vide sub fullr 8. — δ) iter tendere, cursum dirigere, ire, proficisci: haltu heim héþan recipe te domum hinc, Fjölsm. 3. Sk. 2, 9: haltu til vinstra veggins viam insiste sinistrorsum, Harbl. 54; h. til búðar tabernaculum petere, Njal. 146, 1. — b) impersonaliter: cum dat., durare, tenere: rögskjá regni hélt haustnótt gegnum imber clipeorum per totam noctem autumnalem tenuit (Liv. 23, 44), Mg. 34, 1; því hélt, uns, id tenuit, usque eo donec, Mg. 15; forte et: því skapi hefir haldit oss um itra eldreid dorgar vängs, is mihi affectus in excellentem feminam huc usque duravit, Jd. 3. — 4) cum præpositionibus: a) á: manu tenere; h. á kerri, poculum. Hávam. 19: h. á rýslu opus manibus versare, Rm. 14; h. á för (dat.), iter ingredi, Mg. 9, 1; sic Sturl. 8, 13: gengo síðan brott ok héldo á ferð sinni, ok þóttuz allt til lengi dvalit hafa; halda á búnaði sínum iter comparare, Sturl. 6, 32; h. á skipabúnaði classem instruere, adornare, F. IX 215. Halda fast á lögum adherere legibus, leges constanter sercare, Mg. 17, 2; h. heft á valdi imperium moderate exercere, ÓH. 108. — ð) af: h. af e-u libenter facere aliquid; hélduð af slíku hanc rem (rem bellicam) facere amasti, F. XI 187, 3; in prosa: konungr hélt mikit af honum rex eum magni astinavit, FR. III 520. — γ) fyrir: h. fyrir, absol., loco consistere, gradu non pelli, dejici, resistere, Mg. 32, 2; sed h. fyrir á flotta fugientem præcurrere, FR. II 54, 2. — δ) undan: absol., h. undan eadere, elabi, ÓH. 248, 1; effugere, profugere, Hh. 35, 2. — ε) undir: h. barni und vottir infantem in baptismo sustinere, lustrici officium infanti præstare, F. V 177, 1; (þú) hélt mér und eggjar naðs objecisti me gladii aciebus, i. e. tua opera factum est, ut vulnerarer, Korm. 13, 1. — ζ) upp: sustinere, h. upp réttiri rýnis reid, caput rectum tenere, Souart. 18; intrans., meðan upp heldr skeggi dum barba sustinetur, i. e. dum vivo vigeoque, Orkn. 83, 1. Halda upp gögnum instrumenta causæ proferre, causam defendere, Korm.

21, 2 (sic h. gjaldi upp solutionem præstare, pecunias solvere, Grág. I 384. 394, it. Jus eccl. Thork. in tit. de decimis: at því gjaldi haldi upp firir hann id. qu. sequitur er feit gjaldi af hans hendi). Hykk, at hilmis rekkr haldi upp því er valda, meritas pænas luere, Hh. 104, 2, propr. sustinere onus quod ferre possunt, ut mox: hafa slíkar byrðar, er ær brjóta.

HALDANDI, m., qui tenet; plur. haldendr skjaldar, skjalda, clipeum, clipeos tenentes, præliatores, viri, Fb. 19, 14, Njal. 23, 2; ut partic., stað haldandi locum tenens, i. e. se continens, versans, Lil. 1; ð) qui regit, præsidet, præest: drottinn, haldandi himna, Dominus, cælorum præses, Gd. 16. — γ) qui moderatur, cohibet, coerces: hraðmælt tunga, nema sér haldendr eigi, nisi habeat, qui se cohibeant, Hávam. 29.

HALDBÖÐI, m., qui aliquid geri jubet (halda, boði); h. hildar pugnam geri jubens, præliator, ÓT. 28, 1.

HALDEIR, f., dea tenens, gestans (halda, Eir); h. fúlda gestatrix calyptæ, femina, Korm. 22, 3.

HALDFRAMR, adj., auxilio præstans, qui insigne auxilium et utilitatem aliis præstat (halda, framr), G. 54, de Olapo Sancto, dat. s. þeima haldfrömu gram, huic utili, benigno, opifero regi.

HALDORÐR, adj., promissorum servans (halda, orð). Krm. 18, F. V 209, 1; de femina: haldorð valteigs hildir, Hh. 94, 2.

HALDR, in compos. v. fasthaldr.

HALDSAMR, adj., retinens, tenax, qui manu quod arripuit fortiter retinet (halda, m., tó tenere, term. samr); h. á geirfýs mála qui regnum eripi sibi e manibus non patitur, oppos. laushendr, Ha. 235, 1. Sic in prosa opponuntur: haldsamr á ríki sinu et mildr af lausafé, imperii tenax, pecunia largus, F. VI 440—441.

HALDVILLR, Korm. 11, 1, potest sumi pro adjectivo, loco substantivo, de homine infelici, fortuna destituto, vel victoria dejecto (halda, villr), vel auxilii inope, de Kormak, qui fortuito infortunio inferior et certamine discesserat; tum in ceteris coherent: hjálms þoll. G. Pauli construit hjálms haldvillr, galeam retinere nescius, quod quo spectet, non adsequor. Potius alicui in mentem venire possit, tó haldvillr substantivum esse, id. qu. haldullr (vi = u), deus tenens, gestans (halda, Ullr), et h. hjálms, gestator galeæ, præliator; ea ratione þollr absol. de viro sumendum.

HALDVÍDR, m., dirigens, regens (cursum, halda 1e, víðr); h. hafþaxa dirigens navem, navigator, imperator classis, bellator, vir, HS. 6, 7.

HÁLEITR, adj., vultu erecto, alte suspiciens (hárr, adj., leittr, propr. de facie hominis); Lb. 36 construendum puto: haleitr himna ljóss, cum gen., alle in solem suspiciens, de Sancta Cruce, o: Háleittr himna ljóss, læstu verð heims ok virða, fegra gimsteinum, veget í hvóssum fríðar skálum, i. e. tu, cæleste lumen supino vultu suspiciens, pretium mundi

hominumque, gemmis splendidius, in accuratis pacis lancibus ponderasti. Háleit hrönn unda sublimis, *alla*, Orkn. 80, 1; *de rege: excelsus, excellens*, h. geira glymstærir, *excellens prædicator*, Ha. 318, 1; háleit hirð ezimii satellites, F. IV 377, 3. var. *de poesi*; — *sublimis*, SE. I 492, 3; *de anima: sálin var til himna heilög* | háleit borin af engla sveitum, Nik. 59; háleit ást, gæska, amor, *bonitus excellens*, Nik. 50, G. 13; háleit vitai egregium testimonium, Gd. 75; h. jarlegna gjörð, Gðß. 11; h. verk opus excellens, háleit verk eru slík stórmerki talia *miracula sunt opera excellentia*, Nik. 55.

HÁLEYSKR, *adj.*, *Halogicus*, ex *Halogia* *Norvegia* provincia (pro Háleygskr, *excluso* g, ab Háleygir, m. pl., *Halogia incolæ*); háleyk fara abies, *navis Halogica*, Sic. 6, 4.

HÁLFBRUNNINN, *semiustus* (hálftr, brenna brann); hálfbrunnit hús domus semiusta, *Hesam.* 89.

HÁLFGER, *adj.*, ex *dimidio structus, imperfectus* (hálftr, gerr); hálfger inni *ædes imperfectæ, nondum absolutæ*, OH. 42.

HÁLFR, *adj.*, *dimidius*; h. auðr *dimidia pars opum*, *Havam.* 59; h. valr *dimidia pars cesorum*, *Grm.* 14; Hel hefir hálfu *Hela dimidiam partem* (fratrum) *habet*, Am. 51; h. fjórði tógr *decas quarta dimidiata*, i. e. *triginta quinque*, *Korm.* 16, 2; *neutr. hálftr, pars dimidia*, Am. 95. — β) hálftr, *dat. neutr., duplo, cum compar.*, hálftr hærrí gipta, *duplo major fortuna*, Sic. 2, 2; h. höglígra rið *consilium duplo commodius*, Am. 66; h. heidr *duplo magis*, *Og.* 25, *Korm.* 9; h. betr, *Korm.* 24, 2.

HÁLFR, m., *Halvus, rex Hordalandia* (*sec. 6to, FR. II 35—60*), *insignis pirata*; Hálf gerðar *adparatus, ornatus Halvi, armatura, lorica*, OK. 9, 4; Hálfu bani *intersector Halvi, ignis*, SE. I 332, Y. 19; Hálfu galli (*noxa*), *id.*, Hh. 76, 2. *Vide formas* hálftr, hálftr.

HÁLFSVIÐINN, *semiustulatus* (hálftr, sviða), *Hyndl.* 37.

HÁLFRYKKI, n., *opus dimidium* (hálftr, yrki = virki, verk), *opus imperfectum*; plur., haga hálfyrkjom *opus dimidium facere, jusis non nisi ex parte satisfacere*, Am. 57.

HÁLI, m., *cauda*; leika lausum hala *libera cauda ludere, liberam caudam movere, libere quoquo velis vagari, licenter se gerere*, *Lo-hagl.* 50, *metaph. ducta a canibus, quorum caudis furca lignea imponitur, ut ab aliena domo ad propriam recurrant*. Sic *Sturl.* 7, 30, skaltu ekki svo lausum hala um veifaz, ek það sína menn höndla hann, non adeo liberam vibrabis caudam (inquit), suosque jussit manus illi injicere. Bretta hala erigera caudam, H. hak. 20, *oppos. sveigja demittere*, ib. 21. Sic *Isl. II 329 (sec. msc.)*: Barði mætti: dregtr melrakkii eptir sér halann sinn að. Svá er, segir hann þóðrð, at ek dreg eptir mér halann mian, ok ber ek litt upp eða ekki; et *moz. p.* 330: en ef eigi er unnit, þá meuta reyna, hverr halann sinn berr brattara þáðan frá. It. *Ólofra þ. ed. Hol. p.* 36: sá ek at þú heidr nú nokkuru rakkara

halanum, en fyrri öndverðu, quibus locis usurpatur de alacri gestu. De cauda vacca: hali kollu cauda vacca, *Hid.* 16, 1, ubi: greiptu saargan kálflinn und hala kollu sustulisti sordidum vitulum sub cauda vacca jacentem. Úlfs hali cauda lupi: nú er úlfs hali einn á króki nunc sofa cauda lupi ultima restat, *Bundam S.*, quod in anteced. explicatur: mér hefir farit sem varginum, þeir etaz til þess er at halanum kemr (*citatum et explicatum in Ed. Sæm. T. 2, p. 516*). Skammr er orðinn hali okkar curta nobis cauda extitit, *Sturl.* 6, 36, 2, i. e. *comitatu nostro spoliati sumus, quæ metaphora aut ducta est a decurtata animalium cauda, aut a novissimo proficiscentium agmine, quod dicitur hafaferð (vide sub ferð), quo forte respicit var. lect. in prosa anteced.*, skammr er nú hali okkar í dag, ubi 3 *Codd.* pro hali legunt dalshali, cauda vallis, i. e. *extremum agmen per vallem transiens*.

HÁLIGR, *adj.*, *honorabilis, laudabilis* (hár, *adj.*); hálig iðja *laudabile studium*, *Orkn.* 75, 1; *it. cum dat.: hans hirð (dat.) ernt hálikt at verða fyrir því máli ejus satellitii non honorabile est, hujus criminis reos agi*, OH. 171, 3. — β) *sanctus, cogn. heilagr: meðal okkar er allt svá hálikt omnia, quæ nos intercedunt, tam sancta sunt*, *Mg.* 17, 10, ubi *intelligitur sancta necessitudo compaternitatis (guðsifjar)*. — γ) *magnus, gravis: háligt róg gravis pugna*, *Orkn.* 22, 4, ubi: þá er háligt róg kendi mörgum at hniga, quum graee, *ingens praelium multos cadere didicit (humi prostravit)*.

HÁLL, f., *id. qu. höll, aula: Kristis lífr hann í hœstri hall*, G. 11, *et sape in prosa (Angl. hall, Germ. Halle, Dan. Hal)*. — 2) *pro höll, n. pl. adj. hallr, declivis: há hall klif, alti, declives colles*, *Mg.* 9, 7. — 3) *hall, Korm.* 5, 1, *per tmesin pertinet ad ilmr, o: hall-ilmr, dea lapilli, femina, ab hallr, m., lapis, qu.*

HÁLL, *adj.*, *lubricus*; á ísi hálom, *per glaciem lubricam*, *Havam.* 90; hálar hvelvölur *markar lubrica saxa*, SE. I 294, 2.

HALLA (-aða.-at), *inclinare* (hallr, *adj.*); *intrans. cum dat., de inclinante praelio: stirðum Sköglar fors hreggulli tók halla á skíra Skagftrönga, durus praelii tumultus cepit se inclinare in prudentes Skagfjorden-ses, i. e. acies Skagfjordensium in praelio inclinari cepit*, *Sturl.* 7, 42, 6. *Hallas, inclinare se, nutare: lengi ek hölluðums, diu nutabam*, *Söll.* 36; *recumbere: en þú hallaðiz heima á milli kálfs ok þýjar, tu vero domi recubuisti vitulum inter et ancillam*, *FR. II 275, 3 (549, 2)*. *Hallas af de via declinare, aberrare*, *Lb.* 35, ubi, *hallaz af þær, er illrar | övenju til spennazth, ex te (ponte calesti, o: Cruce) declinant, qui etc.*; *hallas fram proclinari; de flumine: per declivia ferri, devolvi, allstrángir álar hallaz fram, rapidi gustites per declivia prorumpunt*, SE. II 216, 2.

HALLAND, n., *terra saxosa, mons* (hallr, m., land); *mar hallands unda montana, vis aquarum ex monte defluens*, SE. I 294, 3, ubi *quoque verti potest, solum declive* (hallr,

adj.), eodem sensu. Halland hattar declive solum pilei, caput: vinna hattar halland grandi caput cum periculo sui recuperare, se ex presentissimo vitæ periculo eripere, *Hist.* 12, 3. — 2) Halland, pro Hadland, Haðaland, Hadalandia, Norvegia provincia, unde Hallands gramr, rex Hadalandia, de Olavo Tryggvída, N. R., ÓT. 128.

HALLARMADR, m., aulicus satelles (höll, maðr), *Nik.* 72.

HALLARR, m., arboris species, *SE.* II 483 (cf. *Gall.* hallier, m., dumus).

HALLÆRI, n., annonæ gravitas, *HS.* 18, 2 (hallr. ár).

HALLGARÐR, m., homonymice id. qu. Grjótgardr, nom. propr. viri, ab hallr, lapis, = grjótt. *H.* 13.

HALLGEISLAÐR, adj., colore radians (hallr, m., geisla); hallgeislat hildar túngl luna Bellonæ, colore radiata, i. e. clipeus pictus, coloratus, *Ha.* 232, 3, sec. *Cod. Flat.* Verbum geisla, radiare, eradiare, in signif. activa, occurrit in *Hist. Magni Orcað.* p. 328: Jóhannes ok Thorlacus, liverir Ísland hafa geislat með háleitu skini sinna bjartna verðleika.

HALLGÍSLAÐR, adj., id. qu. hallgeislaðr, qu. v., *F.* IX 514, 3.

HALLHRIMNIR, m., galea (omnes *Codd.* pro hallgrimnir), *SE.* I 572, 2.

HALLINSKÍÐI, m., aries, *SE.* I 588, 3. — 2) nomen Heimdali, *SE.* I 100. Hallinskíða tenor dentes Heimdali, aurum (vide *SE.* I. c.), ógnar stafr Hallinskíða tanna, terror auri, vir liberalis, *HS.* 2.

HALLOKA, adj. indecl., victus, superatus, qui alteri cedit: opt sá hefnið, er halloka verðr, sepe victus se ulciscitur, *Hugsm.* 18, 3 (ab hallr, adj., et aka, cf. phrasin: at aka höllum fæti fyrir e-m gradum referre alio instante, cedere alicui, *Lazd. msc.* c. 58, þó veit ek ekki, hvert ek nenni at aka svo höllum fæti fyrir þeim t augamönnum; sed: aka undan öllum fæti. *Ljós.* 22.

HALLR, m., adclivitas, locus adclivis; i hall per adclivia, sursum, *Si.* 6, 3.

HALLR, m., lapis; sá hinn harði hallr, de lapide molari, *SE.* I 382, 3, it. 386, 3: hendr skvlo hvilaz, hallr standa myn, et 390, 2: hrætt hin havsgr hallr svndr ítvav. *Plur.* hallir (pro hallar, ut hafnir pro hafnar), lapides, saxa, *SE.* I 384, 2. — β) metaph.: hallr hugstrandar lapis pectoris, cor, harmsfullum ræð ek halle hugstandar, cor dolore plenum gero, *Lv.* 42. — 2) color, ut steinn: halli glæstr hlunnr hestir navis colore ornata, picta, colorata, *Orkn.* 81, 7. — 3) per tmesin jungenda: hall-ilmr, *Korm.* 5, 1, dea lapilli (gemmæ v. globuli vitrei, steinasörvi), femina, vel homonymice = Steingerðr. ubi hallr — steinn, ilmr et gerðr, dearum nomina. — β) hall-völlr, *SE.* I 298, 4, campus lapidosus, saxosus, montana, hallvallar fylvingar latebriones montanorum, gigantes. — γ) forte et sic jungi per tmesin possent hallklif, *Mg.* 9, 7, clivus saxosus.

HALLR, adj., inclinis, inclinatus, reclinis; cum gen.: Visundr hléborðs hallr, bisons, in

latus a vento aversum inclinatus, *Mg.* 20, 3; it. cum præpos.: skeið, höll á hléborð, navis inclinata, *Hh.* 18; með hóllo kerri poculo inclinato, i. e. semipieno, *Hávam.* 52; hæð Guðrún höll við bóletri reclinata est in culcitam (cervical), *Gk.* 14; hallr or heimi e mundo vergens, inclinatus ad casum fatalem, jamjam moriturus, *Söll.* 40, 44. Vard þannok hallt eo se inclinavit (fortuna v. victoria), *Sie.* 19, 1. In compos., suðr-hallr.

HALLVARPR, Y. 49, hallvarps hlífnauma (membra legit hallvarps, 2 *Codd. chart.* hallvarðs), vertunt: senectus, ab hallvarpr, in præceptis vergens (hallr, verpa). Forte vera lectio fuerit hallvarþs, ab hallvarþr. m., custos montis (hallr, m. lapis, pro monte, varðr = vörðr), gigas, et hallvarþs hlífnauma, Hela, ob gigantem originem, sicut hvedrunga mætr.

HALLVITINDUM, *Korm.* 5, 1, puto separatim esse scribendum, hall vitindum, et construendum: ek var inn at fonna hall-ilmi (vide hallr, m., 3), et: vitindum hneit við Hrungrnis fóta stalli (vide verb. vita).

HALMELDR, m., ignis, qui stipula alitur (hálmr, eldr), *FR.* III 205. Var. lect. est stráeldr, id.

HÁLMR, m., stipula, culmus, *SE.* II 493. Hálm ein, *SE.* II 158, 1. Num hálmeyi, noxa stipulæ (hálmr, mein), ignis?

HALR, m., homo, vir; grádugr h. homo heluo, *Hávam.* 20; úkristinn h. homo non christianus, paganus, *ÖH.* 92, 9; hjaldmóðr h. vir militando fessus, *Mg.* 34, 9; halr enn hugblaudi homo effeminate! *Harbl.* 47; móðugr halr vir animosus, *Ghv.* 18; de puero, *Hávam.* 161. — β) rusticus, *Rm.* 21, *SE.* II 496. — γ) herus: halr er heima hverr herus est domi suæ quisque, *Hávam.* 36, 37. — 2) plur. halir tiri, homines, *SE.* I 560, 3; tvoða halir helveg homines calcant letiviam, *Vsp.* 47, id. qu. munu halir allir heimstóð ryðja, cuncti homines mundanas mansiones deserunt, *Vsp.* 50. — β) Helæ cires (Heljar sinnar), infernicolæ, *Alm.* 29: kalla halir (id. qu. kalla í Heljo, *Alm.* 19, 27, 33, 35); hinnig deyja or Heljo halir, huc (in Nifheimum) infernicolæ ex Hela morte demigrant, *Vasfr.* 43, cf. *SE.* I 38: en vándir menn fara til Heljar oc þáþan í Nifhel, þat er niðr í en nívnda heim. Huc refert G. Magnæus *SE.* I 384, 2: svá slöngþvæ vit snýðga strini, hólga halli, at halir tóev, ita jactavimus versatile saxum, — ut (telluri immersum) inferi illud caperent. Sic et accipit bleikr halr, qs. morticinum aut Orcinum, *Eg.* 67, 3, 4, 6, de *Ljoto.* Sed malo his locis simpliciter de viris hanc vocem accipere, ut et halvinn hviti, vir ille candidus, de *Krölingo*, *F.* V 16, 3; et *SE.* I 384, 2, tó at pronominis vicem sustinere videtur, o: sic (tanto impetu) vel svá, tali impetu (uti nunc molam versamus) conjecimus versatile saxa, ponderosos lapides, quos viri sustulerunt (ad quos tollendos opus erat robore virili); vel, si at = svá at ut homines eos tollere possent (in frustra comminutos).

HALR, m., per syncopen τού γ, id. qu.

hvalr, *caesus*; háls búð *taberna v. mansio ceti, mare*, háls búðar húð, *cutis, tegimen maris, glacis, Isl.* 2 vide húflendingar. *In Gual. Ornat. S. (Havn. 1775), præf. pag. 27 not., it. in Epistola J. Eriicii ad Finnum Jonarum, Havn. 1778, p. 24, scribitur hvals. — 2) Forte et F. VI 39, 2, & hál est id. qu. á hvál, a hváll (= hvoll), collis: þjokkva skal hræsinn við á hál með hrísi, arbores in colle nascentes frutice (intersito) densandæ sunt.*

HÁLS, m., *collum, cervix*; dúkr var á hálsi *ocale erat circa collum*, *Rm. 16*; drepa herðaklett af hálsi e-m *decutere caput a cervicibus, Lokagl. 58*; skar hon á háls báða *cervices amputavit ambobus, Am. 74. In appe l. capitis: erðið, byrðr háls, labor, onus cervicis, caput, SE. I 538*; fáng háls *amplexio colli, amplexatio, amplexus, fáng háls (gen.) myíla spángar, amplexatio femine, quod feminam amplexatus sum, Korm. 24, 1; sic bráð háls præda colli, esca, bráð háls tíarú esca gruis, serpens, FR. I 259, 2. Hálsa skaut cervices exentæ, colla sublata, Vegtk. 17. Standa á hálsi e-m superstore collum alicujus, victum opprimere, Hund. 2, 28 (Völs. 17)*; liggja e-m á hálsi um e-t *incusare, culpæ, reprehendere aliquem de aliqua re, Sturl. 3, 21, 1 (F. XI 336). — 2) terra (c: collis), SE. I 586, 2 — 3) prora navis (intra navim), SE. I 583, 1; pl. hálsar, munimenta lignea ad utrumque latus proræ, vel margines lignei in summa ora lateris navalis: brustu báðir hálsar í báru hafu stórrí, FR. II 78, 1, in prosa anteced. p. 77: þá kom áfall svá mikít, at frá laust vígin ok hálsana báða, ok sló áþbyrðis fjörum mönnum. — 4) háls, term. adj., *collo præditus, vide gagháls.**

HÁLNA (*aða, -at*), *amplecti collum alicujus, amplexari quem (háls), cum acc.:* sem þá hálsaðir heilan stilli. *tangum amplexaveris vitum principem, Gk. 12*; ek hálsaða herja stilli. *Gha. 48 (Gk. 3, 4).*

HÁLSBAUGH, m., *torques* (háls, baugr), *id. qu. men, hálsmen, SE. I 436, 1.*

HÁLSDIGR, adj., *crasso collo præditus* (háls, digr), *H. 19, 4.*

HÁLSTFANG, n., *amplexatio colli* (háls, fáng), *amplexus*; pl. hálsfaug, *Skátdh. 7, 25. ubi est var. l. hálsfadmlög; et junguntur hálsfaug ok fadhmlög, amplexatio colli et sinus, Sks. 513*; Stjórn de Dalila: lokkandi haan með blaatum kossum ok sætum hálsfaugum. *Occurrit et divisim fáng háls, vide hæ voces.*

HÁLSTHÖGG, n., *ictus cervicis infictus* (háls, högg): hólða hildingr þóldi hálsþögg, *rex hominum (Christus) perpassus est ictus cervicis infictus, Lb. 15.*

HÁLSTMEN, n., *torques* (háls, men); hláðin hálsmenjum *torquibus collum onerata, Am. 43*; gæða gulli ok hálsmenjum. *Am. 68.*

HÁLSTEMNI, n., *pars carinæ ad proram surgens* (háls 3, stemni = stefni), *SE. I 583, 1.*

HÁLSTUND, f., *vulnus juguli* (háls, und): hálsundir jötunn, *vulnæra juguli gigantis, i.*

e. vulnæra Ymeris, meton., pro sanguine ex vulneribus Ymeris emanante, i. e. mari; hálsundir jötunn þjóta mare fremit, Sonart. 3.

HALTR, adj., *claudus, Hævam. 71. 90. metaph., de navi debili, adlicita, vulnerata, vel vacillans, instabilis, id. qu. valtr, Selk. 18, ubi: Båtr sig, borð var litid, | brast súgr um lið drjúgan, | salt þó hálf hülltum (Cod. Holm. heiltum, v. hæltr) | hraunn fell í kné mönnum.*

HAM, SE. I 298, 4 *construxit Sk. Thorlacius hamtröð, pressio corporis, ab hamr. Melius F. Magnusenius accipit pro hám (Lex. Myth. p. 910), dat. s. adj. hár, altus. Construo und hám loga himni, sub alto tecto. Sic hám, dat. s. adj. hár: á bekk hám, in scamno cæso, Ghe. 2; & hám gálga in alto patibulo, Fjölsm. 46.*

HAMALT, adv., *acie cuneata, cuneatim*; fylkja h. *aciem cuneatam instruere, Sk. 2, 23; Há. 2, 2; FR. II 40, 3*; hildingr fylkti hamalt liði miklu. *F. XI 301, 2, in prosa anteced.: fylkti liði sínu svá, at rani var framan & fylkingar brjóstinu. Idem quod svínfylkja, FR. I 380, ubi sic: hann (Hringr) hefir undarlíga fylkt: hann hefir svínfylkt her sínum, ok mun eigi gott at berjaz við hann. Þá segir Haraldr kondgr: hverr mun Hringi hafa kent hamalt at fylkja? ek hugða engan kunna, nema mik ok Óðinn; et mox: Svá var, sem Bruni hafði (sagt), at Hringr hafði svínfylkt öllu liði sínu; þá þótti þó svá þykk fylkingin yfir at sjá, at hrani var í brjósti. Vide Sks. de acie cuneata veterum. — β) hamalt sýndir mér hömlur hildinga vinir skilda, interscalmia clipeorum testudine (conserto ordine, v. imbricatim clipeis) munire, Há. 63, 3, quod in sequ. hemistichio explanatur per: lauk röndum, svá at hver tók aðra, cingebat (rex navim) clipeis ita, ut inter se contingerent, ut invicem cohererent. — γ) propr. hamalt est neutr. adj. hamall, cujus significatio latet, sed tamen hæc forma superesse videtur in nom. propr. Hamall, m., Hund. 2, 1. 5.*

HAMÁNI, m., *luna scalmi, clipeus* (hár, máni); naddr hámana gladius, *Hg. 20, 1, v. naddr.*

HAMARR, m., *rupes*; pl. hamrar: brim rak hest húns við hamra, *Orkn. 79, 3*; hamrar Haka strandar (eru) brattir *rupes marinæ (i. e. undæ) arduæ sunt, Korm. 19, 3*; hamra víf *femina rupum, femina gigas*, byr hamra vífs, *ventus feminae gigantis, animus, animositas, fortitudo animi, Isl. 2. In compos., gerðihammurr. — 2) malleus*: glymr varð hár af hömrum *altus sonitus extitit ab malleis (de crucifixe Christis), Lb. 16*; slá hamri cudere malleo, *Völk. 18; de Mjölnæra, Hamh. 1. 2. 3. 30. 31. 32. Harbl. 45. Hymk. 23*; hamra jöfurr, hlynr, *rex malleorum, faber ferrarius, Isl. I 212 var., Selk. 4*; hamri kringdr malleo rotundatus, *de annulo, Orkn. 79, 1*; hamri ofair hildar serkir *industria Hildæ, malleo contexta, toricæ ferreæ, Ha. 234*; hamri þæðar svelnis skyrtur *industria Svælnis (Odinis), malleo densata, id., Krm. 12*; hamri þæðar hringa skyrтур, *id., F. II*

316, 1; hinc haud dubie legendum RS. 30: hamri þæfðar hringa gráskyrtur leucophæa india annulorum, malleo densata, lorice ferreæ anulata; quo loco unum quod vidi exscriptum habet: hðfði þæfðar grá skotru hringa, aliud: heima þæfðir.... skyrta hringa. — 3) instrumentum aliquod navale, SE. I 584, 1, aut malleus, aut forte potius „uncus”, vide Gollands Lagen, cap. 36, vide compos., morðhamarr, þrúðhamarr. — 4) piscis, squalus sygæna, SE. I 579, 2, vide amarr. Hodie hamar, Dan. Hammerfisk, Germ. Hammerfisch.

HAMARTRÖLL, n., Grett. 18, vox ambiguis sensus: a) gigas rupicola (hamarr 1, tröll); b) securis (hamarr 2, malleus, it. malleus securis vel aversa pars securis, aciei opposita).

HAMDI, 3. s. impf. ind. act. v. hemja, qu. v.

HAMDIR, m., accipiter, SE. II 487. 571 vide sub Hamdir.

HAMDIR, m., Hamder, filius Jonakeri et Gudrunæ Gjukiadis, SE. I 366—370, Hm. 1—30; kvöþat Hamþi hjarleik spara, dize-runt, Hamderem prælio non abstinuisse, SE. I 262, 1. Hamdis grand noxa Hamderis, lapis, SE. II 428; sic et accipit G. Magnæus Hamdis geirr, gladius Hamderis, = steinn (lapis) in nom. propr. Adalsteinn; nunc vero mihi in mentem venit, possitne geirhamdis jarðgöfugr pro adjectivo sumi, hac ratione: hamdir, accipiter, vide supra, hamdis jörð, terra accipitris, manus, hamdis jarðar geiri, ignis manus, aurum, indeque hamdis-jarð-geir-göfugr s. geir-hamdis jarðgöfugr, auro nobilis, Eg. 89, 2; gránserkr Hamdis lorica, Krm. 17; Hamdis klæði lorica, ÓT. 21, 1; brið Hamdis klæða procella loricearum, pugna, G. 49; Hamdis faldr galea, v. faldrúðr. Hamdis serkr lorica, F. I 171, 1; Hamdis skyrta indusium Hamderis, id., SE. I 422, 4; Hamdis veðr tempestas H., pugna, Hamdis veðr baglar pugnatore, viri, Sturl. 4, 31, 1; Hamdis fæng vestes H., lorica, SE. I 600, 1; H. brikar (clipei) runnr, vir, Gv. 4.

HAMDÖKKR, adj., nigra, fusca pelle, niger (hamr, dökk), nigris alarum induviis, nigris plumis, de corvo, SE. I 604, 1.

HÁMERR, f., squalus glaucus (hárr, m., = háfr, merr), SE. I 579, 1. Norv. Haamer (Brugde), Thronðhj. Selsk. Skr. 2, 339, 3, 37. 49.

HAMFAGR, adj., speciosus, externa specie pulcher (hamr, fagr); hamfagr skáldfö caput pulchrum, Ad. 7, cf. hamljótr.

HAMINGJA, f., genius tutelaris (feminei sexus), tutela; plur. hamingjor, Vafþr. 49. Vegtk. 5. In sing., Vigagl. 9: ok mundi kona sjá hans hamingja vera, et haud dubie femina ista est ejus genius tutelaris; distinguat a gæfa, fortuna, geniorum tutelarum munere vel sati beneficio; F. VI 165: ek treystumz minni hamingju best og svá gæfunni. Cf. dis.

HAMLA (—aða,—at), mutilare, ledere, G. 57. Angl. hammel. hamble, nervos poplitum succidere.

HAMLA, f., strophus remi („remi, ostra scalmas strophis religati”, Vitruv. 10, 8), pl. hömlur, SE. I 584, 2: havmlor slitnoþo, hálr brotnoþo, strophí remorum disrupti sunt, Am. 34, quo loco FR. I 215 habet: svá at brota-ðu hlumir ok háir. In proæ: leggja árar í hömlor, F. XI 70; dicitur etiam hömlabönd, n. pl. (hamla, band): lágu þar árar í hömlu-böndum, Eg. 58; era árar í hömlaböndum, Fbr. 41; hinc et stýrihamla, ÓH. c. 4, quod vertitur habena clavi, Gpl. 122, nisi sit id. qu. stjórnuvölr (vide hanc vocem), sec. signif. 3. — 2) interscalmium navis: skilda hömlur interscalmia clipei munire, i. e. præ-tentis clipei latera interscalmiorum defendere, Hh. 63, 3; þjóð dreif til hverrar hömlu komines að sua quique interscalmia confus-bant, Ha. 278, 2; hirð bar hervæðr at hömla, Mg. 1, 2, nam classarii in sua quique interscalmia navium describentur, unde de pa-tribus interscalmia sumum in classem facien-tibus: at eiga hömlor, ÓH. c. 253, habere sua interscalmia ornanda, arnanda, rebus ad militiam necessariis instrunda: safnas það til hverrar hömlu... Þeitu hjálma, jussit (rex) galeas Pictavicas ad quodque interscal-mium conferri, F. VI 47, 1. Hinc, ut puto, hömlu þrumla, falanga (arbos) interscalmii, navis, hömlu þrumla heiðr, saltus navis, mare, fold hömlu þrumla heiðar, Tellus (dea) maris, femina, Isl. I 84. not. — 3) tigillum, lignum (qui significatus proficiscitur ab hamla, Dan. Hammel, jugum transversum in temone, metaphor. F. XI 98): víga hamla tigillum cædis v. pugnæ, gladius, víga hömlu herr, multitudo gladiis instructa, milites, F. XI 305, 4; potest tamen h. l. tò víga accipi pro viggs, tum sec. signif. 2. hömlu vigk, jumen-tum interscalmii, navis, et hömlu viggs herr, navigatore, de Vendis piratis. In composi-tis: fólkhamla, strenghamla.

HAMLJÓTR, adj., externa specie defor-mis, turpis, aspectu fædus (hamr, ljótr), SE. I 312, 3, hamljót regin, de diis sensu marcescentibus; cf. hamfagr.

HAMR, m., induviæ, exuviæ, pl. hamir; spec., induviæ plumatæ, pennatæ v. alatæ, quibus vestiuntur alites, vide fjadhrhamr, vald-hamr; it. arnar hamr, induviæ aquilinae, Vafþr. 37; gemlis h., id., SE. I 306, 2. 492, 2; it. de pennatis induviis volantium Bellatricum, H. Br. 6; de induviis cygne-rum, FR. I 471, 2; exprimitur per bjáll, pellis: hauks bjáll id. qu. hauks hamr, SE. I 314, 2. — ß) forma, præsertim advicitiva: trólis hamr forma gigantia, Vsp. 36; h. faxa forma equi, ÓT. 36; hinc: at hamar í arnar líki forma aquilæ se induere, Ed. Sam. T. 2, 31; vísla hamom formas permutare, de hominibus, Sk. 1, 42, id. qu. vísla lítum, viduus, species permutare, ibid. 37; h. Atla, forma, phantasma Allis, Am. 18. Metaph.: hláttra h., indumentum, involuorum risuum, pectus, Höfudl. 20. Dat. sing. ham, Vafþr. 37. Höf-udl. 20. SE. 306, 2. 492, 2. ÓT. 36, sed ham, Vsp. 36.

HAMS, m., id. qu. hamr (form. s pro r, ut in Mæsoj.), exuviæ, vestis suspendum:

ormar skríða or hamsi á vár, *serpentes tem-pore verno ex impedimento repunt*, A. 6, vide fættihams, *SE. I 606*, ubi in prosa: þat eru sýgjörvingar at kalla sverþit orsa — en fellaa ok umgjörð hams hans. *Norr. hams, id., it. crusta, Throndh. Selsk. Skr. 3, 23.* — 2) *habitus corporis, externa species: hams er göðr á stjódum feminis donus est habitus corporis, pulchra species externa, F. II 249, 3.*

HAMSKARPR, m., *equus* (hamr, skarpr), *SE. II 487, 571.*

HAMSKERPIR, m., *equi nomen* (hamr, skarpr. *qs. duro terгоре*), *SE. I 118, 2.*

HAMVÁTR, *adj., malida cute, it. madi-dus, madens, de navi: fár jötun gerir sífiri bíta hamváta mér, pauci gigantes plures, quam ego, scaphas madidas reddunt, adspersis maris implent, submergunt, Isl. I 84, var. lect.*

HAMDIR, *id. qu. Hamdir, SE. I 262, 1. 422, 1. 600. 372, 3.* Vide supra in Hamdir.

HANARR, m., *nanus, Vsp. 12; vide hann-arr, hannerr.*

HAND, f., *id. qu. hönd, manus, GS. str. 23, ubi cohærere videntur hand vala slóðar hraunkæifar. manus mulieris.*

HANDA, *pro henda. manu arripere* (hand); *capere, intercipere* (fugientes), *F. V 251.*

HANDAN, *adv., ultra, ab ulteriori parte, regione, in locis qui ultra sunt, vel ex loco opposito; anda h. ex scamno adverso vel opposito anhelare, Sturl. 1, 13, 1; sendi mér hætr hingat handan, glandes mihi huc misit ex loco ulteriori (i. e. ex mensa regia), F. V 176, 2; þusto vestan Vatnaskarð ok svá handan, Sturl. 7, 41, 2, ubi sensum esse puto: a regione Vatnskardi in occidentem versa atque ab ulteriore parte (fluvii Héraðsvötn).* — ek met auðar þella alla Islands. sem Dan-markar ok Húnaíands handan, *testimo feminam pretio totius Islandiæ, ut et Daniæ nec non Húnaíandiæ ab ulteriori regione (oceanis), Korm. 3, 8.* — *cum præp. fyrir, fyrir handan, ultra, præpos. cum acc., v. c. fyrir h. jarðar gjörð, ultra mare (Atlanticum), i. e. in Norvegia, Eg. 82, 2; fyrir ver handan, id., SS. 1, 1; for h. ver, vert. ultra suvium (prop. mare vel lacum), Glæ. 6; for sundit handan ultra fretum, Harbl. 1.*

HANDARBAK, n., *dorsum manús* (hönd, bak), *Bk. 1, 7.*

HANDARMEIN, n., *vittum manús, panari-tum manús* (hönd, mein), *Gd. 13, cf. Sturl. 3, 36, ubi de hoc morbo sic: hann hafði hönd vísaða ok lá verk í, svá at hann mátti ei skera mat fyrir sik.*

HANDARVANR, *adj., mancus* (hönd, vanr), *Hávam. 71.*

HANDARVÆNI, n., *expectatio manús* (hönd, væni), *in loco dubio: er mér í heðin hverá h., mihi est in quacunq. tunicam expectatio manús, Hávam. 73.*

HANDGÁL, n., *flamma manús, dærum* (hönd, ból); *hnykkilónðar hreins handbáls spærers þuri auri, víri, Rekst. 34.*

HANDBANI, m., *percussor* (hönd, bani), *Cod. Flat. Hyndl. 27, pro havföðbani, oppos. röðbani, vel contr. havðbani pro havföðbani.*

Cf. Epos Beow. 101: to handbanan, Græc. αὐθέντης (ab αὐτὸς et hönd) = αὐτοχτείρ.

HANDBÆRR, *adj., qui manu gestari potest, portatilis* (hönd, bærr), *it. qui manu gestatur; ráða handbærum ringum possidere annulos manu portatiles, i. e. annulos manu (brachio) gestare, Fagrsk. 5, 4.*

HANDFAGR, *adj., pulchra manu præditus* (hönd, fagr), *epith. feminae: handfögr konan svinna, Korm. 27, 3. Sic quoque Jd. 2 legendum handfögr kona, pro harðla fögr kona, postulante metro.*

HANDFURR, m., *ignis manus v. brachii, annulus, armilla* (hönd, furr); *hreytir hand-furs, sparsor auri, vir, Nj. 7, 3.*

HANDLAUG, f., *aqua, qua quis manus lavit* (hönd, laug), *Ag.*

HANDLAUSS, *adj., manu mutilus, truncus, mancus* (hönd, lauss); *handlausum tý granda hominem manu mutilum ne lædas, GS. str. 12.*

HANDLEGGR, m., *brachium* (hönd, leggr); *handleggjar brandr ignis brachii, armilla, aurum, Týr handleggjar branda, deus auri, vir liberalis, F. V 176, 2.*

HANDRJÓTR, *Eg. 55, 5, mendum pro hannrjótr, vide var. lect. o.*

HANDSAX, n., *gladiolus* (hönd, sax, *qs. sica manuarum*); *leika handsöxum gladiolis ludere, F. II 274.*

HANDSTERKR, *adj., manu fortis, eximio manuum robore præditus, lacertosus* (hönd, sterkr), *epith. regis, SE. II 196, 4.*

HANDVINS, *adj., certus manu, it. certa manu factus* (hönd, vinn): *handvist högg ictus certa manu datus, infictus, Si. 24; neutr. handvist, pro adv. certo, haud dubie, Rekst. 11. Gd3. 37.*

HANDVIÐRIS, *Korm. 5, 1, vox dubia interpretationis. Forte handviðrir, m., Vidrer (Odin) manús* (hönd, viðrir), *deus uni-manus, Týr, cui lupus Fenrer manum præmorderat, handviðris grandr, truncator, mutilator Tyrís, noxam adferens Tyrri, lupus Fenrer, it. lupus in genere, et metaph., insidiator vel periculosus adversarius, hostis (cf. Korm. 12, 1. F. VIII 303): hann, handviðris grandr, hic, infestus ille adversarius. Vel handviðri grand, noxa Tyrís, i. e. mutilatio.*

HÁNG, n., *cupiditas, studium, adpetitus, propensio* (Dan., Germ. Hang, Angl. hank); *sögnum skógs var háng hingat lupi eo (ire) cupiverunt, magno studio eo accurrerunt, Od. 22, cf. fusi, lyet.*

HÁNGA (hángi, hëkk et hángði *SE. I 363, hángit), pendere, pendulum esse, Hávam. 68. 136. 141. Grm. 10. Nb. 6, 2.*

HÁNGAGÖÐ, n., *numen suspensorum* (hángi 2, göð), *Odin; heimboð hángagöðs invitatio Odinis, SE. I 232, 2; hángagöð, id., SE. I 84. Cf. hángadrottinn, Ý. c. 7, vide heimþingadr hánga.*

HÁNGATÝR, m., *deus suspensorum, Odin* (hángi 2, Týr), *SE. I 230, ubi acc hángatý; gen. hángatýss; höittr, hætta hángatýss, pileus, cucullus Odinis, galea, SE. I 232, 3. Vigagl. 27, 3; hángatýrs, Selk. 7: hánga-*

týrs rimma, ríza Odinis, pugna, gautar hängatýrs rimmu, *præliatores, viri*.

HANGFERILL, *m., portator suspensorum, patibulum* (hánga 2, ferill 3), *ut náreiðr; h. hringa, patibulum annulorum, manus, e qua annulus quasi pendet, SE. I 426, 1.*

HÁNGI, *m., qui pendet, pendulus* (hánga); *h. rjúpu sylggrimmis tångar manu pendulus, annulus, Orkn. 79, 1; hánga leygr ignis pendulus, hánga leygr liðar pendulus articuli ignis, annulus, Gerð liðar hánga leygiar dea annuli, femina, Eb. 28, 1; h. agnágla hama pendulus, piscis, F. V 233, 1. — ß) absol., Odin, *qs. pendulus, suspensus ex arbore* (*Hávam. 141*), *unde hrynserkr hánga, tinnulum Odinis indusium, lorica, ÓT. 43, 3. SE. I 422, 3 (de funeribus virorum, quæ pellibus insuta arboribus apud Colchos suspendebantur, vide Apoll. Rhodii Argonaut. 3, 202—209). — 2) homo suspensus, corpus suspensi* (*Dan. Hange, Lex. Dan. Soc. Scient., it. F. V 212*); *it. cadaver, funus: már, svanr hánga, larus, olor cadaverum, corvus, F. XI 197, 2 (F. V 229, 3). F. I 175, 1; svánger staug ðrn til hánga, Mb. 7; huginn til hánga, en á hræ muninn, SE. II 112, 1; hánga gagl anserculus cadaveris, corvus, ejus húngreyðandi, præliator, SE. I 432, 1; hánga valr accipiter cadaveris, id., legendum forte F. XI 138, 5. Hánga heimpíngaðr, Odin, vide heimpíngaðr.**

HÁNGINLUKLA, *f., pendulos claves gestans* (hánga, lukla á lykll), *femina, materfamilias, ob jus clavium, Rm. 20.*

HÁNGR, *adj., pendulus, pendens, it. demissus, promissus; hángar tjálgur manus longæ, brachia promissa, FR. III 37.*

HÁNGRVALR, *m., accipiter cadaveris, vel Odinis, corvus, id. qu. hánga valr, Isl. I 165, 2.*

HANI, *m., gallus gallinaceus, Vsp. 38. 39. Fjölsm. 24. ÓH. 220, 1.*

HÁNKI, *m., nomen insulæ, SE. II 492. Hakköe, Pontoppid. Oplysn. p. 52. Hodie Hankö, a regione Mossi in meridiem versa, secundum Munchium.*

HÁNKI, *m., spira funis nautici; ligula, habena orbiculata, SE. I 584, 1; Gulaþ. I. eldri: cyri fyrir hánska hvern, uncia (penditor) pro quovis fune orbiculato, Útgerðarb. c. 14, unde hánskagjöld, Frostþ. L. Útgerðarb. c. 4. Hinc hánska hlæbarðr navis, SE. II 126, 1; hánski handar spira manus vel brachii, annulus, armilla: bægr ær stjóturr handar ok hanksi ok virgill, SE. II 429.*

HANN, *hon* (hun), *pat, ille, illa, illud, is, ea id, Pronomen; neutr. pat vide suo loco. Emphatice additur nomini proprio, v. c. hann Gisli, Gret. 61; á vald hans Vigðólfs, Söll. 20. Sæpius separatur a nomine: svá hánum gafz. Sörla inum góþráþa, Söll. 20; út bar hann af húfum | hraustr Gullbúi kistur, Jd. 36; sic hann — Ólafr, Rekst. 2. Occurrit et post nomen propr.: Guðrún grátandi | Gjúkadóttir | gekk hon tregliga | á tái sitja. Ghv. 9; seldi Ólafr aldri — háus i heimi þvísa | hann eingom svá manni, ÓH. 140, 2. Sic in prosa: þat ugge*

ek, segir hann Pálnir, *F. XI 47; svá þykke mér ok, segir hún Ingibjörg. ibid. 49, et in hodierno sermone vulgari frequenter. Additur appellativis: þess galt hún gedda, FR. I 489; vita skal hitt, ef hann hettir | handviðris mér grandi | —meira vátis, i. e. hitt skal vita meira vátis, ef hann, handviðris grandi, hettir mér, *Korm. 5, 1; hans dráp, dýrmennis, F. V 235; af líki hans, dýrs döglingis, G. 22; hann, tiggj, skildiz træaðr við Ólaf dauðan, Hk. 1, 1. Hæc constructio etiam ad pluralem extenditur, vide sá, 1b. De re antecedente, tanquam nota: Glitair er hinn tíundi, hann er gulli studdr, *Grm. 15; svá er auðr sem augabragð, hann er valtastr vina, Hávam. 78; hoc nezu respondet lat. „is”, cui superadditur interdum sá, ille, quum ad prius se referat, ut Grm. 38. 39; Hávam. 44. 45. 46. Cum adjectivo, fere ut sá: hann vestr enn efsti, *Hörd. 6, 1. Dat. sing., hanum* (hánum), *FR. II 280. SE. I 278, 1. ÓT. 57, 2; et honum: skiran Jóna sá er hjálpar honum, Gþ. 10, vide grandalausa.****

HANNARR, *m., nanus, SE. II 553, vide hanarr, anarr.*

HANNERR, *m., nanus, SE. II 470.*

HANNLOG, *n., flamma manus, aurum* (*pro handlog, hönd, log*); *hæliþræcka haanloga, laudatrix auri, annuli v. armillæ, femina, GS. str. 21.*

HANNRJÓTR, *m., Eg. 55, 1, pro handrjótr* (hönd, rjótr — hrjótr), *sparsor manus: h. hyrjar, i. e. rjótr handar hyrjar, spargens ignem manus, aurum distribuens, vir liberalis.*

HANNYRÐI, *n. pl., artificia manuata mulierum* (hönd, verða, fieri): *hafa á hannyrðum, artificiose elaborare, effingere, Gha. 14. In prosa, FR. I 174: hún hafði heima verit, ok numit hannurði. Fuit et scriptum per i, hannirði, nam Bl. sic habet: Sumir gerðu manlikan með miclum hannerrðum, quidam simulacra humana (humanas effigies) magna arte elaborant.*

HANNZKI, *m., chirotheca, manuleum, manica, Harbl. 25, qs. handskinn* (hönd, skinn *cf. Germ. Handschu*), *ut geiskki, pellis magica, haud dubie idem est ac geitskinn, pellis caprina* (fótaskinn, *Vem. 14*).

HANSKI, *m., id. qu. hanzki, chirotheca, Lokagl. 61.*

HAPP, *n., fortunæ munus, fortunæ beneficium, successus; taldi happ hánom fortunatum illum prædicavit, Am. 87; h. dauða mors salutifera, G. 19. Vinna sjaldan hlífum happ á hólmni clipeis in pugna (singulari certamine) noxam adferre, *Isl. 26; happs dáðir res prosperæ gestæ, G. 66; happs steiðr fortunatus, de nave, RS. 18, ubi quidam: húfs steiðr. Plur.: með sigr ok höppum, Gd. 6; valda höppum prosperitatis auctorem esse, res prosperas efficere, Rekst. 10; höppum studdr fortunatus, Eb. 17, 1; höppum reiðr, id., *Has. 49. Plac. 15. In compos., óhapp.***

HAPPAUÐIGR, *adj., fortunâ beatus, fortunatus* (happ, auðigr), *Fbr. 17 (FR. III 619, not.).*

HAPPKUNNIGR, *adj., fortunatus, beatus* (happ, kunnigr); *de Sancta Maria: happ-*

kunneg Mária, beata, *Has.* 59, ubi sic: Hlut megat huern til gotna | happ kunnegh miskunnar | ramlegs buss af rése | röðuls Maria öðlaz, i. e. happkunnig Mária, (þær) megat öðlaz, til hværn hlut af rése ramlegs röðuls buss, til miskunnar gotna.

HAPPMILDR, *adj.*, benignus (happ, mildr): h. láðhofs konongr rex caeli (Christus) benignissimus, *Plac.* 31.

HAPPREYNIR, *m.*, vir fortunatus, *Ag.*

HAPPSAGA, *f.*, lætum nuntium, (happ, saga), *Grett.* 49, 5, sed alii melius h. l. legunt: Færþa haðloza hirði (hær fer braut grjpr lauta) allvelborin vella | vigðis (vedis) gamanvísó.

HAPPSNAUÐR, *adj.*, infelix, infortunatus (happ, snauðr), *Sturl.* 5, 5, 2.

HAPPVINNANDI, *m.*, salutem adferens, concilians (happ, vinna), fortunam et commoda promovens: h. hölda effector salutis humanæ, Christus, *Has.* 57, ubi sic: Hellrðr dæmdu mie höllda | happvinnando þinne | mein af miskunn dýrre | métaþz en réttléti, quod sic intelligo: métaþr happvinnandi höllda, dæmdu mik heldr af þinni dýrri miskunn, meirr en réttléti.

HAPPVÍSS, *adj.*, fortunatus (happ, viss), *Sturl.* 1, 11, 1.

HAPPÞÆGIBIL, *f.*, dea dextre movens, operiens (happ, þægibil); h. krappra hjarra háknarrar, dea dextre movens (i. e. operiens) aretos cardines tabulæ latrunculariæ, femina, *Korm.* 3, 4. Quod adinet ad circumscriptionem, conferri potest húnus vángs hirðidís, dea custos tabulæ latrunculariæ, *Eb.* 28, 1.

HAPT, *n.*, vinculum, catena; *spec. de manica, vinculo manibus injecto:* sprettr mér af fótum fjóturr. en af höndum hapt, dissiliú mihi a pedibus compes (pedica), at a manibus catena (manica), *Hávam.* 152; *gen.*: ef mér verþr þörf mikil haptz víþ mína heiptmágo, si mihi magnopere opus sit, ut vinculum injiciam hostibus meis, *Hávam.* 151; traubr haptz, qui intercepti non vult, vel qui ab itinere retrahi non vult (ut hapt de impedimento sumatur), *ÓH.* 48, 5. *Plur.* höpt, vincula; hardgjör höpt, firma, dura vincula, *Vsp.* 28, *sec. Cod.* 544; leysa einn or höptom aliquem vinculis exsolvere, *Lokagl.* 37; opt ertu els í höptum | ítrlausn víðum rítar, i. e. ertu opt ítrlausn rítar els víðum í höptom, sæpe eximia liberatio es hominibus in vinculis, de sancta Cruce, *Lb.* 39. — β) impedimentum: margt varð Skapta at hapti multa Skaptio impedimento fuere, multa res erant, quæ Skaptium præpedirent, *Nj.* 146, 2. [sic *Ag.* Pauli et Johannis; malo: víganþördum varð margt at hapti, multa vís (qui Skaptium comitabantur) impedimento fuerunt, vide þrjóta]. — 2) deus, nomen, in *sing.* raro, potest tamen eo trahi *Fegtk.* 2: mjök var hapti höfugr blundr, deo (Baldero) valde molestus erat somniculus, et *SE.* I 292, 2, meinsvarans h., numerus perjuri, deus perjurus, de gigante Geirrodo, unde arma samr meinsvarans haptis, filie gigantis, de Gjalsa et Greipa, filibus gigantis Geir-

rodi. *Plur.* höpt, dii, ut bünd, *SE.* I 468, in appellationibus deorum, allato hapta snytrir, ornator deorum, Odin, *SE.* I 308, 1 (470, 1); hapta guð deus deorum, Odín, *SE.* I 84; hapta ve sancta loca deorum, fana, templa, *ÓT.* 6, 3.

HAPTA, *f.*, femina vincula, nexa (hapt); þá varþ ek h. ok hernuma tum fiebam vincula et bello capta, *Gk.* 8; áþr hana Helgi havpyto gorþi, donec H. nexu eam adfecit, *Hund.* 2, 3. — 2) serva: opt finnr ambátt hoptv sæpe ancilla servam convenit, *SE.* II 491, 2.

HAPTÖND, *n. pl.*, vincula, manica (hapt, bünd): Egða drottinn öndu rænti, en hans sonum haptönd sneri, filiis ejus vincula torquebat, i. e. vinculis constrinxit, victos abduxit, *FR.* III 17, 2. Exhibent hanc vocem *Codd. chart.*, ad *Vsp.* 32, etsi invito metro: þá kná Vala haptönd snúa, pro quo membr. 544 habet vígbünd.

HAPTR, *m.*, vinculus, nexus (hapt, cf. hapta, *f.*); nú ertu haptr ok hernuminn nunc tu vinculus es et bello captus, *Fm.* 7; eigi em ek haptr, þótt ek vera hernumi, non sum vinculus, etsi fuerim bello captus, *Fm.* 8. Haptr er nú í böndom captus nunc est in vinculis, *Ghe.* 29; *acc. sing.*: hapt sá hon liggja und hvera lundri vincnum (aliquem) jacere vidit, *Vsp.* 32. — *FR.* II 53, 5 legendum hapt um.

HAPTONI, *n.*, pacificatio deorum, pax a diis facta (hapt, plur. höpt, dii, soni a sön); puto hac voce intelligi poesin, cujus initia et origo repetuntur a pace inter Asas Vanosque facta, *SE.* I 216; — haptsonis heidr honor carminis, carmen laudatorium, *SE.* I 466, 3.

HÁR, *adj.*, altus, vide hárr, há, hátt.

HÁR, contracte, *acc. plur. fem. ab adj.* hárr, altus: hárr bylgjur, bárrur, *SE.* I 500, 4. *Isl.* II 233. — 2) 3. *s. præ. ind. v. há, qu. vide.*

HÁR, *m.*, nomen equi, *dat. há, SE.* I 482 v. l. 9 *Wchart.* — 2) nomen Odinis, *SE.* II 555; Hær, *F. X* 377; vide hárr, hær. — 3) nomen nani, *Vsp.* 14, v. hárr.

HÁR, *m.*, squalus acanthias (id. qu. háfr), *SE.* I 580, 1; tantum sono nasali differt ab hárr, *n.*, coma, *SE.* II 18.

HÁR, *m.*, scalmus, vide hárr.

HÁR, *n.*, coma, crinis, pilus, capillus, *Grm.* 40. *Korm.* 3, 5; land hárs terra capilli, caput, *SE.* I 538; hneighlíðar hárs, id., *SE.* I 282, 4.

HARA (hari, verb.), *Skf.* 28, á þik Hrimnir hari, á þik hotvetna stari, in te Rimmer fixo hæreat obtutu, in te omnes res intentos defigant oculos; ita ut hara et stara similem sensum involvant. Comparant hanc vocem cum phrasi: honum harir ekki (aldri) uppi, perpetuis premitur adversitatibus, ex ærumnis nunquam levatur. Sed hara hoc sensu idem est ac hjara. ægre vitam tolerare, ut videre est ex *Lex. B. Hald.* Forte cognata est cum Angl. to hare, perterrefacere, perturbare, ut hara á e-n sit obtuitu aliquem perterrefacere, truces in aliquem oculos conjicere, unde haraligt, sævus, asper, concitatus,

HÁRANN, *n.*, domus alta, celsa (hárr, rann), *SE. II* 498, 2, ubi: heiðs lofa ek hjálmi (malo hilmi) bliðan háranz, i. e. ek lofa bliðan hilmi heiðs hárans, laudo serenum regem caeli (deum), ab háran heids, celsa domus serenitatis, caelum.

HARBARÐI, *m.*, Odin, id. qu. harbarðr; veelfjörðr Harbarða, Odinis dolo adquisitus liquor, poesis, boð Harbarða veelfjarðar, nuntium carmine missum, *F. II* 203, 3, not. 10. 11 cf. sub v. sequ.

HARBARÐR, *m.*, nomen Odinis, *SE. I* 86. *Grm.* 48. *SE. II* 472. 555. *Harbl.* 9. (asper, hispiddá barbá, pro harðbarðr, harðr, barð); harbarðr vea fjarðar deus poeseos, poeta, *Nj.* 103, 3, ubi construendum puto: tanna hvarfs hleypiskarfr vea fjarðar Harbarðs, musca a poeta admissa (v. fluga). *Johnsonius h. l.* construit Harbarðs el, pro-cella Odinis, pugna, Harbarðs elboði, præliator, vir, nam veafjarðr rerum sacram turbatorem interpretatur.

HÁRBADM, *m.*, *Vsp.* 17, una voce in *Cod. Reg.* scribitur, sed *Editt.* melius divisim hár badmr. alta arbor, ut *h. l.* *SE. I* 76, 2, nam si derivoanda vox esset ex hár, altus, in voce composita scribendum esset hábaþmr, excluso r, quod adnotavit doct. *H. Schevini-gius* in notis suis ad *Hrafng.* Óðins, 7 (ed. *Videyæ.* 1837), etsi interpret. *h. l.* vertunt „arborem comatam”, ab hár. coma.

HÁREIÐ, *f.*, scalmus (qs. vehiculum scalmi, hárr, *m.*, reid, qua tenus scalmus cogitari potest ut vehiculum o: remi); þar er baugtúngl blikja knáttu yfir háreið hvert við annat, ubi clipei concertati super scalmis (o: super summis lateribus navium) fulgebant, *Ha.* 266, 2. Incertum vero est, utrum háreið sit id. qu. hömlur, an háborur, columbaria (in summis lateribus navium loca concava, per qua eminent remi, *Isidor.*), nam cum utraque hac voce variat, v. c. *Sturl.* 7, 30: var þat (skipit) svá hláðit ok þraungt, at inn fell om súxín ok háreiðarnar (7 *Codd.* háborúrnar); *F. X* 285 (*XI*, 101), de *Sigvaldio*, dynasta Jomensium: *Sigvaldi* snýr framstafnum frá landi, oc tengir saman hvert af stafni annars, oc leggja árar allar í háreiðar. *Jónsv. S. p.* 11, de *Palnatokio*: þeir endá skipum sínum, ok bera upp skutfestar, ok leggja árar í háreiðar, quo loco *F. XI* 70: ok leggja árar allar í hömlor (2 *Codd.*, háreiðar). *Radem* variatio in *Eg.* 58: ok lágu þar árar í hömluböndum (hömlur, háreiðum).

HÁREKR, *m.*, regulus marítimus, *SE. I* 347, 1. *II* 468.

HÁRFAGR, *adj.*, pulchra coma, pulchre comatus (hárr, *n.*, fagr); *h.* meyjar drengr pulchre comatus puellæ amasius. *Krm.* 20; ít hárfagra goð numen pulchre comatum, *Siva*, *SE. I* 304. — *Epith. Haraldi*, *N. R.*, *H.* 39, de quo *Fagrsk.*, 9, 5: þá var lofðöngr | Lúva kallaðr | er í fylkis l. ... | ... ovum valit | síðan var Háraldr | (enn) hárfagri | kallaðr | með konongs nafni.

HÁRI pro hárr, *dat. sing. fem. adj.* hárr, altus: fyrir hári Kinnlima síðu, *ÓH.* 10; sitr jöfurr náði hári foldu, *F. VI* 438.

HARK, *n.*, strepitus, tumultus; de tumultu belli: hark vóx, *Mg.* 34, 6. *Vide compos.*, geysihark.

HARKADRENDR, *m.*, vir inops, miser, *Skaldh.* 4, 10, et *harkamaðr*, *id.*, *Skaldh.* 4, 16. In prosa: harkamenn, þeir er vistlausir voru, *Sturl.* 3, 28; harkagetta cibus vilis, qualis in difficultate annonæ apponi solet, *Sturl.* 3, 24, ab harki, *m.*, inopia, i. res vilis, sine delectu adquisita, v. *Sturl.* 3, c. 24 p. 166, var. lect. 3; verb.: harka saman miklu liði, magnum hominum numerum undique colligere nullo cum delectu, colluvie hominum corradere, *Knytl.* c. 46 (in *F. XI* 252 hæc phrasia non existat). *Radix est harðr, durus, difficilis.*

HARKR, *m.*, ignis (qs. strepens, stridens, hark), *SE. II* 486. 570. *Inde* herkir ignis, qu. v.

HARLA, *adv.*, id. qu. harðla, sedulo, magna cura, *ÓH.* 259, 4.

HARMASTR, *superl.*, sine posit., acerbissimus: þat er mér harmast handaverka, hoc meorum facinorum est acerbissimum, cuius me maxime pœniteat, *FR.* III 35, 3 (harmr).

HARMBRÓÐ, *n. pl.*, doli perniciosi, noxi (harmr, bragð), *Ghe.* 15.

HARMDAÐI, *adj.*, *m.*, qui febilis occidit, cuius mors luctuosa extitit, qui mortuus desideratur (harmr, dauði); helgi þessa harmdauða skíffings sanctitas desiderati regis, *Mg.* 11, 2. *Ut subst.* occurrit in prosa *F. X* 406, de morte luctuosa: oc var þetta hœro-tvegja landino mikil harmdauði, cuius mors utrique regno (Danicæ et Norvegiæ) perquam luctuosa extitit.

HARMDÖGG, *f.*, ros, pluvia doloris (harmr, dögg), vel lacrimæ, id. qu. hvarmdögg, extruso v. ros palpebrarum (hvarmr), *Hund.* 2, 43 (*Völs.* 32).

HARMFLAUG, *f.*, deplorandus volatus (teli), infelix tetus (harmr, flaug); varð af þeim meidi — harmflaug hœttilig, *Vsp.* 30. alii *h. l.* habent harmslaug.

HARMKVÆLLI, *n. pl.*, cruciatus, dolor acerrimus (harmr, kvella); *Lb.* 14, de cruciatus Salvatoris: Ueittu menn sém máttu | marga laud á granda | grimmdögubtir gamnar | guða sélum harmkvæle.

HARMLJÓTAN, *n.*, sæda molestia (harmr, ljótr): *h.* mér þiccir í því, at vafa ein váginn til þín, oc vœta avgr minn, *Harbl.* 12; quod adtinet ad genus et fórnitum, v. óljúfan, *n.*, sed cf. *SE. I* 276.

HARMR, *m.*, dolor, animi ægritudo, utror, luctus; luctus ob amissum ducem, *Krm.* 15; ægritudo animi ex amore, *Sölk.* 13; vinnu e-m harm dolorém facessere tui, noxam adferre cui, *Hk.* 34, 4; bregða harmi dolorum expellere, lætari, de corvo, *SE. I* 488, 3. — ß) dolor, noxa, res noxia: *h.* Jónakra batu noxa Jónakæri flitorum (*Sorki et Hamderis*), *lapides*, *Y.* 39, de ruina montis. — γ) res acerbæ, dolenda: hoskri harm sagði, *corðlatu* mulieri luctum narravit (o: eodem fratrum), *Am.* 64, ut ekki. *ibid.*, 43: ótal var þá Guðrún, er hon ekki heyrði. — δ) ægritudo animi ex injuria: junguntur sakar, heiptir,

harmr, infirmitas, iris, animi dolor, Bk. 1, 36; *it. ipsa injuria: gjalda harm heiptum injuriam atrociter ulcisci, Bk. 1, 12; reka harmsins injuriam sibi factam ulcisci (ut: dolorem suum ulcisci, Bell. Alex. c. 87), Sk. 2, 11. — c) acerbum facinus: harmr hlýra acerbum facinus fratris, i. e. parricidium a fratre commissum, Sk. 2, 10; malo: dolor fratrum, ægritudo fratrum ex cæde patris contracta, vel ex meton. effecti, ipsa cædes patris. — 2) harmr pro hvarmr, palpebræ, excluso v: harma tûn area palpebrarum, oculus, FR. I 259, 2, id. qu. hvarma tûn, quod h. l. var. lect. est; hnúgnipur harma rupes prominentes palpebræ, supercilia, Eg. 55, 4, ubi quoque var. lect. est hvarms.*

HARMR, m., accipiter, SE. II 487. 571. h. huginus ferma accipiter cadaveris, corvus v. aquila, SE. I 488, 3. — 2) Harmus, sinus in Halogia Norvegia SE. II 493. Mb. 6, 4, hodie Brönöfjord, sec. Munchium.

HARMSLAUG, f., ictus dolendus, deplorandus, infelix (harmr, slaug), Vsp. 37 ed. Holm., pro lect. Cod. Reg. harmslaug.

HARMSÖK, f., causa doloris (harmr, sök): oddrunnartina harmsakir homines solent memorare, recensere causas doloris sui, Nj. 136. Sic in prosa, Dropl. maj. msc. c. 12: tel ee mér oc eigi þetta harmsök, neque ego hanc rem mihi causam doloris existimo, i. e. non est cur hac re magnopere doleam; *it. c. 17: vil ee vita, ægir hann, at ee komiz nokkut i sporð um við þenna Gunnar, er nú er kalladr þiðrandabani, oc oss hefir miela harmsök unnit, quique nobis gratem causam doloris facessivit. — β) injuria: minnaz harmsakar injuria sibi illata meminisse (et ulcisci), Sturl. 5, 4, 2. 3. Sic reka harmsakir injurias ulcisci, Ljósv. 32.*

HARMSÓL, f., sol doloris, i. e. sol dolorem expellens, solatium doloris (harmr, sól), nomen carminis, a Gamlijo Canonico compositi, Has. 64, vide Yetilkjöll.

HARMTVISTR, adj., dolore mœrens (harmr, tvistr), Plac. 26.

HARMVESALL, adj., dolore miser (harmr, vesall), HA. 19, 3.

HÁRÖUD, f., vox alta, sonus altus (hárr, rödd); h. hringa sonus acutus gladii, pugna, þollar hringa háradar pugna, viros, *Isd. 14; h. hildar vociferatio Bellonæ, strepitus præliaris, pugna, kveðja einn hildar háradar, provocare quem ad pugnam, Korm. 11, 2.*

HÁRÖST, f., altus cortex, altum mare (hárr, röst), h. skapar flautum deilu, lítem moct navibus, SE. I 628, 1.

HARPA, f., cithara; slá hörpu pulsare, Vsp. 38; svegja hörpu torquere, intendere fides, Og. 27; hræra h. ilkvistom, slá h., Am. 62. — 2) vide mannharpa.

HARPSLÁTTI, m., ars citharizandi (harpa, slátti), Orkn. 40. F. VI 170, var. lect. 6.

HÁRR, HÁ, HÁTT, altus, -a, -um; in masc. hárr (háa), Has. 18. SE. I 452, 3. Lb. 16, sed sape quisque hárr, v. c. Vsp. 17. 51. SE. I 96, 2. H. 17, 2. F. VII 59, 2. SE. I

602, 2. 674, 3; F. V 228, 3; haor (i. e. hárr), Plac. 38. In declinatione formæ indetermin. v vel f inseritur ante casus incipientes ab a, o (u), i; de syncope harum vocallium vide há, háam, hárr. [Est tamen háan, háum, FR. I 492, 1]. Compar., hærri (hæri), hæstr (hestr). — 1) altus, celsus, sublimis: hátt fjall, F. II 276, 2; hári foldu (dat.), F. VI 438; hárr bárar, Isl. II 233; hávar báror, Gkv. 12; háfar rastir, Háttal. 35; háfan Hlesseyjar hlymgarð arduum mare, Hk. 62, 6; hárr hiti alta flamma, Vsp. 51; há sverð sublimis gladii, Krm. 21; há grasi alto gramine, Grm. 17; havo grasi, id., Hávam. 121. — β) magnus, ingens, immanis, gravis: hárrar gipta magna fortunæ, G. 54; hærri (hæri) gipta major fortuna, Sic. 2, 2. F. VII 336, 2; hárr vigra saogr, gravis, acutus hastarum sonitus, H. 17, 2; haor harmr grayis dolor, Plac. 38; hestr harm maximus luctus, Krm. 15; hæstr regishjálmr maximus terror, Mg. 2, 2; hátt foraf ingens perniciæ, Fjöls. 41. — γ) excelsus, excellens, eximius, præstans: hárr guð, Has. 18; háfan lífs ávöxt fetum ezimium, Mk. 17; víf eð hesta femina excellentissima, de Maria, Gv. 1. Lb. 18; hæstr skjöldungr rex summus, de deo, G. 6; hárr gramr, SE. I 602, 2., ubi explicatur per mikill: hárr jarl, F. V 228, 3; dýrð háss jöfns, G. 63; há þjóð viri nobiles, Ha. 258, 3; hjórr ens háfa hringstríðanda gladius ezimii viri, G. 41; há æfi, hæst líf, vita ezimia, SE. I 318, 3. Gd. 75; hljóta háfan sigr ezimiam victoriam nancisci, Merl. 2, 69; með hæstum krapti summa virtute, G. 4; verðr háss sóma ezimio honore dignus, G. 39; hæst lof summa laus, F. XI 316; hæst fríðarsýn, G. 60; hátt stef ezimius (magna cura elaboratus) versus intercalaris, Lv. 13. 25; hátt kvæði, G. 35; hárr í heilagleik sanctitate excellens, æ því meir sem hann var hærri í heilagleik, Nik. 41; sic in prosa: hárr kostr ezimia conditio uzoria, FR. I 364; cum gen.: auðar hæstr fortunatissimus, Ha. 319, 2. — δ) hátt, neutr., pro adverbio; blása h. altum intonare, inflare buccinam, Vsp. 42; hlæja h., Sk. 2, 15; grenja h., de gladii, Krm. 7; hátt á lög longe in altum, vide hot; gánga h., vide gánga 4β; hátt dýrkaði hann heilaga kirkju, sancte, religiose coluit, Nik. 39. — e) in compositis: jafnhár, kappshár, krapthár, sylghár. — ζ) hárr in præformativis abicit r et abii in há: 1) in subst.: hábrók, hádyr, háfæta, háfeti, háfjall, hákesja, háklíf, háran, háródd, háróst, hásalr, háskrauti, hástallr, hástigi, háseti, hátíð, hátún, hátúnga; 2) in adject.: hábeinn, hábjóstr, hábrynjaðr, háfaldr, háleitr, hálligr, háseymdr; 3) in verbis: hátimbra.

HÁRR, adj., canus, incanus; masc.: hárr austrkonungr, de Anio grandævo, Ý. 29, 3, et in prosa F. VII 321, *it. hárr í skeggi, cand barba, de Lambio Thorbjörnís f., Laxd.; neutr. pl., hárr, Rm. 2; inn hára þul canum illum sapientem, Fm. 34; három þul Hávam. 136; hárum Hrdngnis spjalla cano giganti, Hjmk. 16; plur.: hárir menn, cani viri, se-*

nes, seniores populi, *Mg.* 17, 8. *F.* II 181, 1; áttir Íngifreys gorðoz gamlar ok hárar, *SE.* I 312, 3. — β) *comatus* (hár), in prosa: hon — fea lavshár, illa passis crinibus incedit, *SK.* I 114.

HÁRR, *m.*, *scalmsus*, *pacillus*; hárr veit sorgar *scalmsus adfectionem patitur*, *F.* VI 309, 3, *sed* hár. *id.*, *Hh.* 62, 4. *Plur.* háir, *scalmsi*, *pacilli*, *SE.* I 584, 1; háir brotnoþo, *Am.* 34 (*sed* háfir, *inserto* *f.*, *pros.* *Grett.* p. 125); háfa rafn *corvus scalmarum, navis*, *ÓT.* 41, *sec. membr.* E, hoc ordine: ógnfróðr jarl, sá er setti háfa rafna (*naves*) hót á lög, atti hrefnis stóði at móti Sigvalda. — β) in *præformativis* *abit* in há, *v. c.* háðýr, hárcíð, hámani, hásléipnir.

HÁRR, *m.*, *Odin*, *Grm.* 45. *SE.* I 36, 84, 2 (*vide* hár, *horr*); höll Hárs aula *Odinis*, *Vsp.* 19; bál Hárs flamma *Odinis, gladius*, *ÓH.* 239, 1 (*sed* bál Hárs, *id.*, *F.* V 80, 2); Hárs veðr *tempestas Od., pugna*, *SE.* I 418, 2; harð Hárs *tabula Od., clipeus*, *Sturl.* 7, 30, 2, *ubi*: hurðir Hárs meidduz. *F. X* 171 *sic derivatur*: Hárr (er Óðinn kallaðr) af því at þeir (heiðnir menn) sögðu, at hverr yrði hárr af honum. — 2) Háa. *nanus*, *SE.* I 66, 2. *vide* hár; kuger Hárs *navis nani, poesis, carmen, poema*, *Skuldh.* 5, 2.

HÁRRAMR, *m.*, *pellis, pars pellis pilosa* (*sec. pronunt. pro* hárhamr, *FR.* I 353); í hárram ok hunde belg kominn, *hirsuta pelle canina indutus*, *Hyndl. ný.*

HARRI, *m.*, *princeps* (*Færoice*: *Harri* = *herra, dominus*, *Fær.* 138); harri eþa herra, *SE.* I 514, 518, *filii Halodanis Prisci*; inde *de imperatore, rege, dynasta*: hani Hjaltdands *princeps Hjalldandæ, aut rex Norv., aut dynasta Orcadensis*, *SE.* I 514, 2. Harri búþegna *dominus colonorum, rex* (*Olavus Tryggvæi*), *ÓH.* 21, 1; h. Hliðskjálfar *dominus Lidskjalvæ, Odin*, *F.* II 52, 2; *absol.*, *rex*, *ÓH.* 171, 1: harra drottinn *dominus regum, deus, G.* 25; harra slaugvir, *oppressor, fugator regum, monarcha*, *F. XI* 296, 2; drengja harri *dominus virorum, rex*, *F. VI* 84, 1; harri hers *dominus populi, de dynasta*, *SE.* I 684, 1.

HARSÍMI, *m.*, *filum e pilis, villis*, *FR.* I 279 (*hár, sími*).

HARSÍÐR, *adj.*, *capillis promissis* (*hár, n., síðr*), *Hugsm.* 34, 2.

HARSKAÐI, *m.*, *læsor comæ* (*hár, n., skaði*); h. Sifjar *qui comam Sivæ detondit, Loki*, *SE.* I 268.

HARSKERÐANDI, *m.*, *qui comam sibi detondit* (*hár, skerða*), *de supplice*, *G.* 35; *cf.* *F.* V 311.

HÁRVÖXTR, *m.*, *incrementum comæ, crescentes capilli* (*hár, n., vöxtr*), *ÓH.* 259, 1 (*AR.* II 113).

HARÐA, *adv.*, *duriter, acriter, violenter* (*harðr*): reka h. *acriter vindicare* (*cædem*), *Ha.* 70; svifa h. *violenter, magna vi ferri*, *SE.* I 630, 1; hnykkja h. *violenter avellere*, *SE.* I 670, 2. — β) *valde, magnopere, perquam, cum adjectivis*: *ÓH.* 50, 1. *F.* V 177, 1. *ÓT.* 20, 2. *Ha.* 236, 4. *F.* I 165, 2. 175, 2. *SE.* I 602, 2. 618, 1; *cum adv.*: h. langt,

ÓH. 70, 5 (*AR.* I 305, 2). In prosa: ámr sínar harða vel búnar, *F. X* 101.

HARÞÁNGR, *m.*, *sinus inter Hordiam borealem et meridianam Norvegiæ*, *SE.* II 493.

HARÐBARÐR, *m.*, *Odin* (*qs. hispida barba, harðr, barð, id. qu. Harbarðr*); H. vea fiarðar, *poeta*, *F.* II 203, 3.

HARÐBROTINN, *adj.*, *vi diffractus* (*harða, brotinn a brjóta*), *SE.* I 282, 3.

HARÐBRYNJADR, *adj.*, *firmiter loriceatus, munitus* (*harða, brynjaðr*), *de navibus*, *F. XI* 186, 1. 187, 2.

HARÐEFLDR, *adj.*, *magnis viribus, valde robustus* (*harða, eflr ab afl*), *Hugsm.* 18, 2.

HARÐEGGJADR, *adj.*, *valde acutus* (*harða, eggjaðr ab egg, f.*); *harðeggjat heptisax*, *Grett.* 69, 2.

HARÐEL, *n.*, *dura procella* (*harðr, el*): h. hramma *dura Odinis procella, pugna, hramma harðels víðir, pugnatores*, *Mg.* 31, 7; h. Haddingrs, *id.*, Haddingrs *harðela herðir, præliator, bellator*, *Mh.* 3, 2.

HARÐFARI, *m.*, *bos* (*qs. celeri gradu, strenue incedens, harða, fari a fara*) *SE.* I 587, 2. II 483, 566. *De viro gnavo, strenuo*, *Sturl.* 8, 1, *pros.*

HARÐFENGINN, *adj.*, *id. qu. harðfengr, fortis*, *Esp. Arb.* 1, 94, 1, *ubi* *harðfengit lið*; in prosa: eru þeir svá *harðfengnir*, *FR.* I 260.

HARÐFENGR, *adj.*, *fortis, strenuus* (*propr. qui valida, dura manu rem arripit, strenuus quid adgreditur*; *harðr, fengr a fá, capere*), *Mg.* 34, 5.

HARÐFÓTR, *m.*, *pes durus* (*harðr, fótr*); hjalta *harðfótr, duri pedes capulorum, laminæ ensium, gladii*, *Hg.* 33, 6.

HARÐGERÐR, *adj.*, *fortis, strenuus* (*harðr, gerðr*), *Vigagl.* 21, 2.

HARÐGEÐJADR, *adj.*, *duri, asperi ingenii* (*harðr, geðjaðr*), *de lemure*: h. drauzr, *Orkn.* 52; *de rege, superl.*, — *geðjaðastr.* *HR.* 63.

HARÐGEÐR, *adj.*, *duri, asperi ingenii* (*id. qu. harðgeðjaðr*), *de serpente*, *SK.* I 256, 4; *id. fortis, strenuus, bellicosus, epüh. principis viri*, *Sturl.* 5, 9, 1; *regis*, *F. VI* 423, 2. *G.* 28; *duri pectoris, immisericors*, *Has.* 26, *ubi*: hverr mundi svá *harðgeðr*, at mætti standa ógrátandi hjá þinni kvöl?

HARÐGJÖRR, *adj.*, *firmiter factus* (*harðr, gjörr*), *firmus*; *de vinculis*: *harðgjör höpt, Vsp.* 40. *ed. Holm.* (*Vsp. membr.* 549, *str.* 28); *de pugna*, *F. III* 9, 2, *ubi legendum et construendum puto*: *Sverða tír lét verða hjörum harðgjörvan vigeþey Hédins meyar á víðu vind-hólms suði, deus ensium gladiis fieri curavit acrem pugnam navalem in lato Vendicæ insulæ* (*Vind-hólms, vel: ventosæ insulæ, vind-hólms, i. e. Svoldræ*) *fröa. De viro: gnavus, strenuus, fortis*, *Sturl.* 5, 9, 1. In prosa *junguntur hrasntr ok harðgjörr, fortis ac strenuus*, *Sturl.* 8, 1; *robusta valetudine præditus*, *harðgjörr. Ed. Sam.* 2, 119 (*ed. Holm.* 170), *quod máttugr dicitur* *SE.* I 370; *skip ákallera harðgerti, navis summa firmitatis*, *F. X* 355 (*cf. F.* II 250, *var hann allra skipa rammgervast*).

HARÐGLEIPNIR, *SE.* I 298, 1, *ubi com-*

strus: gerþv dyn við barði harðgleipnis borðs harpa, fecerunt strepitum ad terram gigantum, i. e. terram gigantum sonoro gradu pervaserunt (Asa, duce Thore). Harðgleipnis borðs hárðar. gigantes, duplici modo resoluti potest: a) harðgleipnir, durus Gleipner (vinculum illud, quo lupus Fenrer vinctus fuit), ideo minus commode construitur, quod Gleipner, teste Edda I 108—110, erat sléttir oc blávtr sem silkiræma, et appellatur I 110 drezill, mjótt band, mjótt silkiband; quare tō harð referendum est ad borðs, c: harðborð gleipnis, durus asser Gleipneris, i. e. ipse lupus Fenrer, a vinculo Gleipnere constrictus et circumdatus; hórðar gleipnis harðborðs, homines lupi, homines lupini, gigantes, tam ob rapacitatem et feritatem ingenii, quam ob originem (Vsp. 36. SE. I 58). — b) harðgleipnir, durus, sævus lupus, ab harðr et gleipnir, quod quomvis tacente Edda potest significare eum qui devorat, a gleipa, adeoque etiam lupum; tam borð de terra capiendum, eodem sensu atque harð, itaque harðgleipnis borð, terra sævi lupi, sunt saltus, montana, et hárðar harðgleipnis borðs, homines monticolæ, gigantes.

HARÐGLÓÐ, f., durus ignis (harðr, glóð); h. borða blik, durus ignis clipei, durus ensis, Móði borða blik harðglóðar, deus duri gladii, præliator, vir, Islð. 24.

HARÐGRAMR, Dropl. 4, ubi tō harðr aut referendum ad bjálfa, ut meginnjörðr gramr harðbjálfa, potens deus duræ piratæ pellis (duræ loricæ), præliatorem significet, aut voram capiendum pro harðr, apocopatō r, c: harð úlfr beit enn í mezinjörðu grams bjálfa, sævus lupus etiam nunc dentibus appetit præliatores.

HARÐGREIP, f., femina gigas, SE. I 552, 1 (harðr, greip, dura manu, vel duriter arripens, harða, gripa; Saxonia Harthgrepa, filia Vagnþóti [= Vagnhöfði], ed. Steph. p. 10).

HARÐGREIPADR, adj., duriter, firmiter prehensus (harða. greipa); hestr rastar, harðgreipadræstr reipum. navis, junibus firmissime instructa, munita, constricta, lect. Cod. Reg. SE. I 646, 1.

HARÐGREIPR, adj, manu fortis, FR. I 110, 2 (OH. 220, 2; F. V 60, 2), id. qu. harðfengr. — 2) subst., gigas, SE. I 554, 3 cf. harðgreip.

HARÐHENDIT, F. II 148: hugða ek hitt, at ek hefða harðhendit þat stundum, at illud existimarem, me interdum tam dura usum manu fuisse, i. e. tantum robore valuisse, ut. Haud satis scio, verbumne sit ab harðhenda. pro harðhendit, an neutr. adj. harðhendinn, qui violentas manus rei injicit, qui magna strenuitate et magno robore nisique rem aliquam adgreditur (harðr, hönd cf. gera e-m harðleikit, Grett. 54, ab harðleikinn, adj.), pro substantivo, ut hafa harðhendit sit: habere robur manuum, robore manuum valere. Cod. C. h. l. habet harðhendat, vocem haud dubie ejusdem significatus, sed originis dubiæ, forte verbum, rem duriter tractare, a subst. harðindin, dura tractatio. Lectio ÓT. ed. Skálh., harðhendr verit pro

harðhendit þat, glossa est. Cf. harðhendiliga, adv., Kg. 84, strenuá manu: þú mont þik jas h. verja land þitt.

HARÐHUGADR, adj., animo sævus, asper (harðr, hugadr ab hugr); harþhugubr Guðrún, Ghv. 1; Gk. 4. 10; harþhugaþr, de Thore, Hamh. 31.

HARÐKEYPT, n. adj., quod magno constat; honum var heldr h. magno ei stetit, constitit, SE. II 629, 2, locum vide sub auðligr; est vero harðkeypt propr. neutr. adj. harðkeypr, is emtione, tractatu vel negotio durus, difficilis, Knytl. c. 58 (etsi non inveniatur in F. XI 274—277; — harðr, kaupr).

HARÐKLJADR, adj., lapidibus stricte tensus, de tela, Nj. 158, 2 (harða, kljadr a kljá v. kle).

HARÐLA, adv., contr. pro harðliga, vehementer, magnopere, oppido, valde; stríða vèr h., magnum sibi incommodum facessere, Am. 2; h. opt sæpissime, Söll. 2; h. líðr at vèf. Krm. 27. Vigagl. 7, 1. F. V 108, 4; h. dýzgr, sterkr, Gd. 9. 30.

HARÐLEYGR, m., durus ignis (harðr, leygr); h. stírðra branda storms durus ignis asperorum ensium tempestatis (pugna), gladius, styrlundur stírðra branda storms harðleygr, præliator, Rekst. 29.

HARÐLIGA, adv., vehementer, magna vi (harðligr): kasta grjóti h., Mg. 31, 10; hrína h., de porcellis, FR. I 282, 2.

HARÐLIGR, adj., adspectu durus, terribilis (harðr, -ligr); herkuml harðligt dura, firma galea, FR. II 32. 487, 2.

HARÐMELDR, FR. I 297, 1, harðmeldri fám (malō sám) vèr herða hveðnu blóði roðna, dubii sensus: a) vèr sám hveðnu, herða harðmeldri, roðna blóði, vidimus Heednam (insulam Daniæ), induratum durâ farina (?), sanguine rubentem, ab harðmeldr, n., dura farina (harðr, meldr), vel duris nodis fagineis induratum, i. e. fagis consistam, a meldr = Dan. Meld, Mjeld, nodi faginei; b) mutato harðmeldri in harðmeldrs: vèr sám herða harðmeldrs hveðnu roðna blóði, vidimus induratum durorum nodorum fagineorum gigantidem sanguine cruentatam, ab harðmeldrs hveðna, securis dissecandis nodis fagineis, securis lignaria, it. securis in genere, etiam bellica.

HARÐMENNI, n., vir strenuus, (harðr, menni a maðr), SE. I 530.

HARÐMÓÐIGR, adj., dura indole, sævo ingenio præditus, bellicosi ingenii, F. VII 99 (AR. II 73); pl. contr. harþmóþgr, Ghe. 13. — β) metaph.: þau in harðmóðgo ský, de nubibus, Grm. 40 (harðr, móþgr).

HARÐMÚLA, adj. indecl., Sturl. 4, 25, 2, vox ambigua: a) duro rostro (harðr, múll), ad quem significatum adludit sequens parodia: oss lizt illr at kyssa, et: vör er hvíss á hara. — b) metaph., vinci nescius, prorsus ut Germ. hartmülig.

HARÐMÚLAÐR, adj., duro rostro (harðr, múll), Sturl. 4, 25, 3 cf. cognomen harðkjöpr, F. I 198.

HARÐMYNTR, adj., duro rostro (harðr, myntr a muðr), de securi, Grett. 18.

HARÐR, HÖRÐ, HART. *durus, acer, asper, strenuus, validus; epith. Thoris, Hymk. 31. SE. I 280, 3; h. Jötuna, Harbl. 19; h. maðr, Harbl. 13. SE. II 497 (pros., h. sonr, fortis, strenuus gnatus, F. VI 105); de bellatore, F. VI 423, 1. Harðr hugr strenuítas, fortitudo, H. kat. 6; h. harmr dolor acerbus, luctus sævus, Gk. 5. SE. II 108, 6; hörð mein graves adversitates, Plac. 39; harðr í tungu lingua male temperans, dicax in carmine (= niðskárr), F. III 28; h. fjörðr sinus maris transitu difficilis, metaph. angustia, v. fjörðr, fjörð, cf. vocem compos. harðsærr, ú. harðr vegr, pros. F. IX 364, via dura, difficilis; hörð für iter infelix, expeditio infelix Mg. 31, 9; hart morð mors acerba, F. V 235, 2; hörð víg sæva præliu, F. V 229, 4; harðar hefndir atroces ultiones, Og. 17; hörð freitni dura tentatio, Lb. 40; hart stríð, G. 51. — β) neutr. hart, pro adv., vehementer, magna vi, magno impetu: skunda, hrinda, kaþja, fleygja h., Me. 3, 1. F. II 279. Hk. 2, 4. Mg. 34, 6; compar., fara harðara, celerius, ocyus ire, FR. I 519, 5; pro subst.: hart er í heimi tempora difficilia, Vap. 41; eiga hart fyrir hendi, de poena, quæ aliquem manet, Has. 38, ubi: þjóð á hart sú er hlýða i hillings boðum villdat | lofða kyns meðan lífde | lýtum kenð sír hende, i. e. Lýtum kenð þjóð, sú er vildat hlýða boðum hillings lofða kyns, meðan lífði, á hart sír hendi. — γ) in compositis: berharðr, bólharðr, böðharðr, einharðr, fjörharðr, fólkharðr, frontharðr, fullharðr, geðharðr, gjallharðr, ógnharðr, óðharðr, sóknharðr, vígharðr, þingharðr, þróttharðr.*

HARÐRÁÐR, adj., acer, strenuus; de gigante, h. Hýmír. Hymk. 9; de principe, rege, Od. 10. SE. I 440, 1. Jd. 8. SE. I 616, 2 (pros. F. IV 151, 7, 280), að harðr, ráðr á ráð. — 2) nomen factum, puto Thoris vel Odinis, F. II 181, 1.

HARÐRÆÐI, n., fortitudo, strenuitas (harðráðr); harðræðis prot defectus fortitudinis, Fbr. 22, 4 (GkM. II 296); heimská harðræðis temeraria, vecors fortitudo (de tyranno, qui homini vivo cor exsecuerat), Am. 82; plur.: farinn at harðræðum fortitudine defectus; ignavus, imbellis, RS. 24, ubi quid. at harðendum, eod. sensu. (Pros. F. V 327; fem., hreysti harðræðinnar, F. VIII 448). — 2) audax et forte facinus: harðræðit hvert, SE. I 462, 1; hyggja á h., animo concipere, Am. 46.

HARÐSÆR, m., nomen sinus, in confinibus Sunnhordia et Nordhordia in Norvegia (harðr, sær), SE. II 493. Ind. geogr. F. XII.

HARÐSLEGINN, adj., firmiter fabricatus (harðr, slá), vel valido ictu percussus, de lebete, Hymk. 13; h. hjálmr, HR. 37.

HARÐSUNINN, strictè contortus (harðr, snú), ú. durus; h. hjálmstofn durum caput, Sturl. 6, 15, 7; h. hugr animus acer, impavidus, FR. I 519, 4; h. hróðr id. qu. greypr verki, FR. II 272, 1.

HARÐSTEINN, m., cos, Vigagl. 21, 2 et in prosa ante (harðr, steinn); in prosa F. XI 223, ubi oppon. hein, cos mollior, Isl. II

348: Barði spyrr sveisian, of hann hæfi brjáfi nokkut. Ek veit, segir hann, harðsteina, er fadri minnu á.

HARÐSVEIPADR, duriter constrictus (harða, sveipa), Cod. Worm. SE. I 646. v. l. 2. II 388, 2 v. harðgripadr.

HARÐÞIGR, adj., sævo ingenio præditus (harðuð; harðr, úð); harþúðikt man sæva ingenio puella, Sk. 1, 27.

HARÐVAXINN, crasso et robusto corpore (harða, vaxa); harðvaxnar herdir robustó humeri, SE. I 294, 3.

HARÐVEORR, m., nomen Thoris (forte: strenuus defensor, harðr, veorr). SE. I 553, 2. II 556 (II 473 Harðveorr. II 616 Harðveurr).

HARÐVERKR, m., gigas (harðr, verk v. virkr), SE. I 549, 2.

HARÐVIG, n., iumentum firmum, robustum, strenuum (harðr, vigg): harðvigg umbands allra landa iumentum maris, nævis, framstafr harðviggs umbands allra landa, prora navis, SE. I 496, 2.

HÁSALR, m., domus sublimis (hár, salr), gen. hásalr; h. Heljar Helæ palatium sublimæ, Eljudnar (eljúðnir), til hásalr Heljar, Eg. 45.

HÁSÆTI, n., celsa sedes, solium (hárr, sæti); gætir háseta, custos soliorum, rex, Ha. 318, 1. 326, 2.

HASEYMDR, clavis pulchre ornatus (há-, = hála, seymdr a saumr); háseymdir hjálmar, Krm. 2. Arma defensoria clavis distincta fuisse, tam firmitatis quam ornatus gratia, apparet de clipeis ex F. VII 323, de laminis quæ genua tegebant (knebjargir), ex Sks. 465. Háseymt beikl, Grell. 56.

HÁSKERÞINGR, m., squalus carcharias (háfr, skerþingr), SE. I 579, 1, id. qu. hákarl, quæ vox non occurrit inter piscium nomina in Edda (adfertur háskerþingalýsi, var. l. hákerlinga l., Hist. eccl. Isl. I 396 ab a^o 1277); hákarla haust, F. IX 434. Sturl. 5, 22; Hákarlaströnd, lílus ad Bergas, F. IX 430); cf. Ströms Söndm. Beskr. 1, 284. Tronðhj. Selsk. Skr. 2, 330—339.

HÁSKI, m., periculum, ÓT. 40, 1. Mg. 9, 6 (cf. háttung sub hætti).

HÁSKRAUTI, m., altus taurus (hár, skrauti); h. bryns altus maris taurus, navis, Mh. 7. F. VII 185.

HÁSKUTILL, m., longus contus (hárr, skutill); h. brynjo longus contus loricæ, ensis, Sturl. 4, 9, 2, ubi construo: reiðk Kálf dyn fyrir dur, ok dúðak úskjálfað brynjo háskutil (acc., sio leg. puto pro háskutils), yggs eldr lét und skildi, ostio domus Kalvi cum strepitu adeectus, loricæ prælongum contum intrepidus quassavi, ignis Yggi (gladius) sub acuto sonabat.

HASL, n., corylus, SE. II 483. 566 Nora. Hassel, Angl. hazel, hazle, haale.

HASLA, f., pertica corylacea (hawl); tali-bus perticis, vulgo heslistengr dictis, arena pugna in monomachis circumdari solebat, v. Korm.: út frá reitum skulu vera stengr fjórar, ok heita þat havslor; þat er vöðr haslaþr, er svá var gúrt; et mox: ef maðr stúgr óþrom fæti ut um háslor, fer hann á

hál; *item campus justi praelii*, *Eg. 52*: En er mena kvomu í þann stað, er vóllrinn var haslaðr, þá voru þar settar upp heslistengr allt til ummerkja, þar er sá staðr var, er orrostan skyldi vera; *item locus judicii*, *Eg. 57*: en þar er dómrinn var settur, var vóllr sleittr, ok settar niðr heslistengr í vóllian í hring. *Hinc hasla sumi potest pro circulo*, unde jarðar hasla, *circulus terræ, serpens Midgardicus*, orð jarðar höslu. = jörð j. h., *solum serpentis*, *aurum*, jarðar höslu orðbrjótr, *fractor auri*, *vir liberalis, princeps*, *SE. I 516, 1*.

HÁSLEIPNIR, *m.*, *equus soalmi, navis* (hárr, *m.*, sleipnir); háisleipnis tjald *tentorium navis*, valdr háisleipnis tjalda, *dominus v. possessor tentorium navalium*, *vir*, *Fbr. c. 6, vel: b) háisleipnir, equus altus* (hárr. *adj.*); h. tjalda *altus equus tentorium, navis*, valdr tjalda háisleipnis, *dominus navis, vir*. — *c) al. scribunt h. l. alföðrs, omnipatris, Odinis*, alföðrs tjald *velum Odinis, clipeus*, valdr alf. tjalda *gestator clipeorum, praeliator*.

HASLEY, *f.*, *nomen insulæ*, *SE. II 492*. *Puto intelligi Hesselie v. Haaselöe. insulam Daniæ in sinu Codano*; *nominatur et Asselöe, parva insula juxta Fioniam, Nord. Tidskr. f. Oldk. 2, 183*. Hasleyjarsund, *quod occurrit F. X 380, putatur esse id. qu. Karmund*.

HASS pro hvassa, *excluso v*; höss sverð *acuti enses, FR. II 275, var. lect. 10*.

HÁSS, **HÁS**, **HAST**, **raucus**; háss völvja *rauca fatidica*, *Korm. 22, 2. Masc. háss, F. I 283*.

HASTALLI, *m.*, *altus lectus, altum scamnum* (hárr. stali); h. hlunns *altum phalangæ scamnum*, *dicuntur trabes, quibus naves in navale subductæ incumbant*; hestar svaafjalla gnappa af hástalla hlunns, *naves immotæ manent super alto phalangæ scamno*, *i. e. in navalia subductæ et phalangis incumbentes*, *SE. I 700, 2*.

HÁSTIGI, *m.*, *equus (qs. alte gradens, hárr, stíga, ut háfeti)*, *SE. II 487. 571*. — 2) *gigas*, *SE. I 549, 2. II 470. 553. 614. FR. III 491*.

HÁSTÖFUM, *adv.*, *alta voce* (hárr. *adj.*, stöfum *dat. pl. a stafir*); gullskögul grætr hástöfum *mulier alta voce lamentatur*, *Merl. 1, 13*.

HATA (-aða, -at), *v. a.*, *odisse*; *a) cum acc.*: þann er hatar brynjur *cum qui odit loricas, i. e. qui loricas infestat*, *qui loricas nocet, de gladio, FR. I 439, 2*. — *b) cum dat.*: hata gulli aurum *odisse, i. e. distribuere aurum, liberaliter esse, SE. I 706, 3, ubi Cod. Reg. habet hatta cum dupl. t, minus ad metrum accommodate*; hata baugi annulum *odisse, eod. sensu, FR. I 259, 1, ubi: bráðgerr Bubla niðr, er hatar røðum baugi (sic enim leg. puto pro ráðum)*; *it. nocere, infestum esse, periculum facessere cui: djúp grunnfall hata unna gulli, altæ syrtes periculum adferunt navi, SE. I 628, 1. Etiam cum dat. in prosa, SE. I 622: eldr ok vatn hatar hvært öðru*; *FR. I 258: þat virðir Ragnarri svá, sem hann vildi hata gullinu (cet. hafna, eod. sensu), ac si aurum rejicere vellet*.

In rejiciendi, expellendi, exagitandi notione, Anecd. p. 26: sá er brott verðr hataðr frá mönnum. Part. act. hatandi, m., hostis, inimicus: smettaz við hatendr sína, F. VII 15, 3.

HATI, *m.*, *osor, qui odit (verb. agentis ab hata)*: h. ægis báls, ormláðs, ormsætra, ýsetra elds, *osor auri, vir liberalis, SE. I 600, 2. ÓH. 118. Mg. 1, 1. ÓT. 21, 1 (AR. I 278). In compos.*, gazghati, leyghati.

HATI, *m.*, *Hatius, lupus, solis præcursor*, *Grm. 39. SE. I 58*. — β) *lupus, SE. I 591, 2*. — 2) *gigas Hatius, Hrimgerðar pater, Hatafjordum incolens, H. kat. 11. 17*.

HÁTIMBRA (-aða, -at), *alte exstruere* (hárr. timbra), *cum acc.*: þeir er hörg ok hof hátimbroþo, *Vsp. 7; part. pass. hátimbradr, alte structus, hátimbroþom hörgi røþr, alte structo delubro præest, Grm. 6*.

HÁTÍÐ, *f.*, *festum* (hárr. *adj.*, (th), *G. 33*; hátíðis dagr *dies festus*, *Nik. 73. Cf. hæðstir dagar, hæðstu hátíðir, F. X 22, var. lect. 7. Jus. eccl. nov. c. 26 opp. lægri dagar*.

HATR, *n.*, *odium* (hata); hvars hatr *vox ubicunque odium gliscit, Hávam. 156*. — 2) *noxa: brynju hatr noxa lorica, gladius, beiðendr hins bitra brynju hatra poscentes acutum gladium, præliatores (in vocat.), GS. str. 15; cf. hata cum acc.*

HATTA, *id. qu. hata, duplicato t: bragna vinr kann gulli hatta, SE. I 706, 3, ubi metrum homæoteleton postulata hata. Cum dat., odisse: trauit kann hóf sá er hattar | höddlestir vel flestom, i. e. sá höddlestir, er hattar vel flestom, kann trauit hóf, vir, qui plurimos homines odio habet, modum haurd servare novit, Sturl. 4, 2, 1; sec. Ag.: sá er háttar flestu vel, qui plurima bene instituit*.

HÁTAPRÚÐR, *adj.*, *moribus elegans* (háttir, prúðr), *Skáldh. 2, 5*.

HATTI, *m.*, *osor, id. qu. hati, vide liðhatti*.

HATTNÆFR, *adj.*, *id. qu. háttprúðr* (háttir, næfr). *Plac. 30*.

HATTPRÚÐR, *id. qu. háttprúðr, Gd. 9*. — 2) *generosus: hit milda háttprúðast hjarta pectus generosissimum, Gd. 19*.

HATTR, *m.*, *pileus, vide höttir*.

HÄTTR, *m.*, *gen. háttar, pl. höttir; modus; it. res: þingr háttir res molestæ, ingrata, tristis, Has. 46; einskis háttar nallus, v. c. einskis háttar mæði nulla adveosa fortuna, nulla calamitas, Skáldh. 7, 5*. — 2) *metri genus, modus, numerus; plene: ljóða höttir, ratio carminis, carmen, Gd. 77; it. carmen: háttu nemi hann rétt hróðr míns ille adcurate attendat animum ad modos encomii mei, SE. I 520, 1; at mærd mætti gjör ast af fögnum hötti ut encomium pulchro modo (artificioso metri genere) fieri posset, Gd. 23; vanda e-m hátt metrum alicui elaborare, i. e. laudes alicujus elaborato v. artificioso metri genere celebrare v. Rekst. 8; ulikr háttir verðr sjallstundum fundinn tale metri genus rarissimum est, Rekst. 35; er svá fær alla háttu ort qui omnia metra sic numeris reddere potest, SE. I 714, 3; háttaskipti variatio numerorum, variatio metrica, Skáldh. 2, 1. — 3) höttir, pl., mores: hætta*

háttu eins mores emendare, *Rekst. 11*; fagrir hœttir pulchri mores, *Gd. 29*. — Sing. bjóða þjóð hátt. *SE. I 648, 2*.

HATTSTAUP, n., farctum pilei, caput (hötr, stauþ), *Ad. 7*.

HÁTUN, n., alta area, altus campus (hárr, tún); h. horna alta cornuum area, arx cornuum, caput tauri, *Hým. 19*.

HÁTUNGA, f., lingua sonora (hárr, tunga); hátúngur hjalta sonora lingua capulorum, lamina ensium, *Nj. 116, 1*.

HÁTUNNA, f., orca sublimis (hárr, tunna); h. regns sublimis orca pluvia, aer, atmosphæra, rann regns hátunnu, camera vel lacunar atmosphære (inferioris aeris), cælum, æther, frömuðr regns hátunnu ranns, ornator cæli, Spiritus Sanctus, *Hv. 5*.

HATURN, m., alta turris: h. hjarna caput, *HR. 40*.

HATUÐR, m., qui odit, osor (subst. verb. hata, id. qu. hati. hövður): ormtorgs hatuðr osor auri, vir liberalis, *Hh. 5, 1*.

HAUGBÚI, m., incola tumuli, tumulicola (haugr, búi); de serpente, var. lect. *Grett. 66, 3*, ubi: haugbúa stóll sella serpentis, aurum, sól haugbúa stóla dea auri, femina; vide Gullbúi.

HAUGFÁÐR, m., pars gladii, *SE. I 568, 3* (*SE. II 620* hauggfádr, *II 477* huggstaðr, *II 560* huggstaðr).

HAUGGMÆRAR, lectio membr. 132, *Korm. 3, 5*, pro haukmærar, vide haukmærr. Cf. höggsmarliga pro hauksnarliga.

HAUGR, m., collis, locus terræ editus, tumulus (*Dan. Høj*); of hauga per colles, tumulos, *Mg. 32, 2. 34, 6*; sitja á haugi, de opilionibus, *Vsp. 38. Skf. 11*; de principibus, *Hanh. 5* (cf. *F. II 59. VI, 120. H. c. 8*); skarar h. collis comæ, caput, kljúfa skarar hauga, capita findere, dissecare, *Hg. 31, 2*. — 2) Grjótna haugr, id. qu. Grjótna garðar, *SE. I 276, 1*. — 3) tumulus sepulchralis: beita e-n í haug tumulo inferre, *Korm. 10, 6*; ausinn haugi tumulo conditus, *Y. 54*; hauga herr turba tumulorum, mali dæmones, taki hauga herr hleziskip, imprecandi formula, *ÖH. 92, 3* (*AR. I 324, 2*); verpa haug exstruere tumulum, metaph. de undis: haug verpa svanflugar, undæ cumulos congerunt, undæ in cumulos coguntur, *FR. II 75, 1*. Ljós haugs lumen tumuli, gladius, *HR. 68*.

HAUGS pro hauks (haukr), *SE. I 514, 3*; haugs skyndaþr qui accipitrem (venatum) emittit, rex.

HAUGSNARR, pro hauksnarr, *FR. I 267, 2*.

HAUGSNJALLR, adj., (pro hauksnjallr), accipitris instar animosus, quid. *Cod. Fbr. 3*, ubi est hugsnjallr, animo fortis.

HAUGSPORI, m., nanus, *Vsp. 14*.

HAUGVARÐR, m., serpens (qs. custos tumuli, haugr, varðr), *SE. II 487. 570*.

HAUGÞAK, n., tectum (v. stratum) tumuli (haugr, þak); h. Hölga tabulatum, stratum tumuli Holgii, cujus tumulus allernis stratis (tabulatis) aureo aut argenteo, terreno et saxeo, structus est; hinc: sama haugþök Hölga baugum, strata tumuli Holgiani

annulis ornare, tumulum Holgii annulis consternere vel construere, est tantam vim auri argenti que lucrari, ut tumulum Holgii solis stratis aureis vel argenteis struere possis, i. e. immensam pecuniæ vim lucrari, *SE. I 400, 2*.

HAUKBORD, n., terra accipitris (bord 5þ, haukr), manus; haukbord's hyrr ignis manus, aurum, haukbord's hyrgeymir, custos auri, vir, *Plac. 27*.

HAUKJY, f., insula accipitrum (haukr, ey); h. Haralds Norvegia, ob tributum Haraldso Gormi filio solutum, quod falconibus constabat, *F. X 341* (*Mg. 17, 10*), et *Cod. Fris. pag. 152*.

HAUKFRÁNN, adj., accipitris instar acer (haukr, fránn); h. brámáni brána acer oculus, *Korm. 3, 3*.

HAUKGÆIÞRÚÐR vide gæiþrúðr.

HAUKJÓÐ, n., proles accipitris, accipiter (haukr, jóð); haukjóðs býr, territorium, terra accipitris, manus; gánga á haukjóðs bý eins, id. qu. gánga á hönd eins, in partes alicujus transire, alicujus imperio se submittere, *Rekst. 8*.

HAUKKLIF, *F. X 365, 2*, id. qu. háklif, qu. v. (hau h. l. valet hao = há, k est duplicatum).

HAUKLAND, n., terra accipitris, manus (haukr, land), *Viðl. 5*.

HAUKLIGA, adv., instar accipitris, mors accipitris (haukligr), i. e. fortiter, animose, strenue; superl. haukligast. *F. I 162*.

HAUKLÍGR, adj., accipitri similis (haukr, ligr), i. e. fortis, animosus; laukligt var þat sikjum id insigne fuit animi fortitudinis indicium, *F. I 180*; haukligr heitstrengingar fortia vota, vota animi fortitudinem testantia, *Jd. 10*. In prosa, *F. X 383*, hævligr alacrem vegetamque viri militaris speciem describit.

HAUKLUNDAÐR, adj., indole accipitris prælitus (haukr, lundaðr), i. e. ingenio forti, acri et bellicosus, epith. regis, *SE. I 520, 4*.

HAUKLYNDR, id. qu. hauklyndr, *F. VI 313*, var. lect. 1.

HAUKLÚÐR, *SE. I 502, 1*, ubi hauk construendum est cum gæiþrúðr, v: haukgæiþrúðr hrostalúðrs, vide gæiþrúðr.

HAUKLYNDR, adj., id. qu. hauklundaðr (haukr, lynðr), *F. I 181, 1. Jd. 7. Hh. 63, 1*.

HAUKMAÐR, m., vir fortis et bellicosus (haukr, maðr); haukmanna lið copiarum ex viris fortibus et bellicosus constantes, *FR. II 52, 3*.

HAUKMÆRR, f., terra accipitris (haukr, mærr f.), manus; haukmærar Hlin dea manús, femina, *Korm. 3, 5*.

HAUKNISTIR, m., cibum præbens accipitri (haukr, nistir); h. hildar accipitrem Bellonæ cibans, præliator, vir, *Plac. 19*.

HAUKR, m., accipiter; genus est, sed valr species, *Skv. 189*: þeir haukar. er valir heita, accipitres, qui falcones dicuntur; in numeribus pretiosis ponuntur: þjóðum líka þínir haukar, *Ha. 313*, ubi in præced. prosæ fálkar (cf. *F. XI 293*, not. 1). Hábrók, hauka óstr, accipitrum præstantissima, *Grm.*

43. gáshaukr, *austur*, *Hist. eccl. Isl. I 391*). Flegja hauki *accipitrem projicere, venatum amittere*, *Gha. 18 (F. IV 181)*, hinc in appell. principum: haugs skyndadr (i. e. hauks sk.), hauka beitrir. Hauks bjálbi, id. qu. vals-hamr, *SE. I 314*, 2. Haukabær = heiðabær, nam heiðir *accipiter est*, *Hk. 34*, 5. — 2) in appellatione manús, quod accipitres in manibus et humeris sedere solebant mansuefacti, unde *Frostöf. lög*: ef maðr drepr hauk á hendi manns, gjaldi mörk talda silfrmetna; *SE. II 429*: hönd er hýka iorð ok gata þeirra ok hestr, skip ok stallr manús est terra accipitrum, semita eorum et equus, navis et scamnum; hauka fjöll montes accipitrum, manús, brachia, lacertis, *HS. 1*, 4 (*SE. I 398*, 1, hauks fjöll, id., vel humeri, *F. I 174*, 1. Hauka lönd terra accipitrum, manús, videtur sumendum esse de chirothecis, *Ed. Löasina*, v. máferill. Hauka klif clivus, collis accipitrum, manus: hauka klifs Hlin dea manús, femina, *Eg. 56*, 1; hauka nes promontorium accipitrum, manus, hauka ness drifta nis manús, argentum, hirðinjótar hauka ness driftu custodes argenti, viri, homines, *Eb. 19*, 12; hauka setr sedes accipitrum, manus, hauka setrs skögul dea manús, femina, *ÖH. 247*, 1, hauka setra hildir, id., *Nj. 44*, 1. — 3) in appell. corvi vel aquilae: hræss haukar, *F. I 173*, 3; haukr hræfa böggvar accipiter sanguinis, id., *Eb. 19*, 13; h. hræfa lækjar (lækja), id., bræðir hræfa lækjar hauks cibans eorum, præiator, *Fbr. 22*, 4 (*GhM. II 296*); hlakkar haukr, acc., bellona corvus, *SE. I 604*, 1. *Mg. 36*, 2; Gunnar haukr, id., *Isl. I 161 (AS. guð-hafoc)*. — 4) absolue pro fera v. alite carnivora: *SE. II 429*. Hækar ok rafnar eru hræfeglar, ok svá ærnir; sic: hjuggu vër með hiorfe... bleikan ná fyrhavka, *Krm. 12*; havkr sleit hold með varge, *Krm. 19*; málma hjaldorr þverrir haukum húngur, *ÖH. 183*; eids haukar accipitres jurati, prædes socii, *Isl. I 162*, 1. — 5) fortes bellatores cum accipitribus comparantur: haukr réttir ertu, *Hérða drottinn, veri nominis accipiter es*, *F. VI 196*, 1; líkan ber þik hvössum hauki *Visundr, acri accipitri similem*, *F. VI 196*, 2; hefnaendr Haralds eru gjórfir haukar, sunt veri accipitres, *Hk. 94*, 3; haukr gjórfir at hag animi fortitudine verus accipiter, *FR. II 51*, 2; sic et accipio *FR. II 55*, 2: Hringr ok Hálfðan, haukar báðir (non Haukar, nom. propr.), ubi fortes præiatores intelligi puto, ut haukar Hákonar, milites Hakoniani, *Me. 3*, 1; hauka skyldir dux militum, *F. II 305*; stillis haukar milites regii, *F. VI 403*, 1, sec. *Morkinsk.*, quæ forte verior explicatio est quam stafus haukar, naves. — 6) hauks, *Vígagl. 9*, 1, forte jungendum cum hólmar, s: hauks hólmar, insula accipitris, summitas montium, ubi accipitres se continere solent, hólmar hauks hólms, galea (lacunar) montis, cadum, und hauks hólms hjálmi, sub celo; jungunt autem hauks auki, ingens magnitudo, sed et h. l. additur miklum, ut adeo rð hauks hoc sensu redundet, et haukr in composit. semper aliquam cum accipitre similitudinem indicat. — 6) In compositis: morðhaukr, sparrhaukr (gáshaukr, *austur*, *Hist. eccl. Isl. I 391*; *Dan. Maagehög*, larus qui ceteros laros persequitur). HAUKSARLIGA, adv., celeriter, acriter, fortiter, more accipitris (haukr, snarlíga): háðum hildi hauksnarliga, *FR. II 273*, 1, ubi tamen esse potest adj., acre prælium commissimus. HAUKSARR, adj., accipitris instar acer, fortis (haukr, snarr); hauksnörum, dat., *F. VII 99 (AR. II 73)*; i hauksnöra brjósti pectore animoso, *FR. I 267*, 2. HAUKSARJALLR, adj., accipitris instar animosus (haukr, snjallr), epith. regis, *F. VII 75*, Ha. 199, 2, vide haugenjallr. HAUKSTALDI, m., princeps, rex; tantum occurrit gen. plur. haukstalda: gramr haukstalda rex principum, *Bk. 2*, 29; vinr haukstalda amicus principum, *Og. 5*; konr haukstalda cognatus principum v. regum, de rege *Magno Bono*, sec. *Cod. Worm. SE. I 462*, 3., ubi *Cod. Reg. habet haukstalla*, id.; *SE. II 469*: Man eok hækstallda hæiti segia: allvalldr, fylkir ok afraki, *II 551* non cernitur in hac voce nisi h... kutall...; *AS. hægsteald, princeps, heros, nobilis, miles, Epos Bjow. p. 142*: cwom þa to flode fela modigra hægstealda hring, venit tunc ad vada multorum animosorum nobilium duz. Vertunt haukstaldi, stabilitorem accipitris, quod veteres, venationibus dediti, more orientaliu accipitribus sedem in alis suis vel humeris præbuerint. Etsi vero utraque vox, *AS. hægsteald et Eddica haukstaldi, idem valeant, dubito tamen, an AS. hægsteald habeat aliquid cum accipitre commune, qui AS. hafoc dicitur.* HAUKSTALLI, gen. pl., haukstalla konr, *SE. I 462*, 3., vide vocem antecedentem. HAUKSTETT vide sub hægstett. HAUKSTORÐ, f., terra accipitris, manus (haukr, storð); haukatorða furr ignis manuum, aurum: haukstorða fursendir, missor auri, vir liberalis, *F. XI 208*. HAUKSTRÖND, f., litus, terra accipitris, manus (haukr, strönd): haukstrandar möl saza manus, aurum vel argentum (sec. *SE. I 402*), *Höfuðl. 17*; hyrr haukstrandar ignis manus, aurum: þverrir haukstrandar hyrjar consumtor auri, vir liberalis, *RS. 21*. HAUKVÖLLR, m., campus accipitris, manus (haukr, völlr): haukvallar skorð femina, *Orka. 80*, 2. HAULKNIÐR, m., equus, pro hólkvir, *SE. II 352*, 2. HAURA (HAURI, HAURÐA), audire, id. qu. heyra, *F. X 402*. HAUSAMÖLNIR, m., gladius, *Cod. Reg. SE. I 565*, 2 (comminutor capitum, hauss, mölnir). HAUSAMÖLVIR, m., gladius, *Wchart. SE. I 565*, 2; *SE. II 476* húsamolvir; *II 559* hausa mölur (fractor craniorum, hauss, mölur); *II 619* hausa möluer, quæ lectio forte coheret cum forma mjölnir. HAUSFJAÐR, adj., caput plumatus, cor-

ous (hauss, fjöðr); reifðisk hinn housfiadri, *lectabatur ille caput plumatus, Fagrsk. 4, 2.*

HAUSMJÖLL, *f.*, *nix capitis, coma* (hauss, mjöll), *SE. II 500, 5.*

HAUSREYTI, *m.*, *calvam ruens, sulcans* (hauss, reyti); Hýmís h. *qui calvam Hymris* (Ymeris, *i. e. cælum, aerem*) ruit, *sulcat* (volando), *volucris, ales, de corvo*: kvadde hin kverkhvíta ok hin glæghvarma Hýmís housreyta, er sat á bormum (*leg. hömrum*) biargha, *Fagrsk. 3, 2.*

HAUSS, *m.*, *calva, calvaria, cranium, caput* (*acc. haus, dat. hausi; pl. -ar*): *Bk. 1, 13. Hymk. 40. Krm. 6. Mg. 31, 9; Ýmis hauss calva Ymeris, cælum, SE. I 314, cf. Vafpr. 21. Grm. 40. SE. I 48; adde Am. 78. Mg. 29, 1; unde hausamölnir, -mölvir, gladius, v. supra. — 2) caput navibus præfixum, rostrum navis: roðinn hauss, SE. I 518, 2; roðnir hausar, Ha. 291, 2; lýsa tók af herskips hausum, Ha. 285, 2. — 3) hauss, FR. I 259, 2, pro hauss = háss, háss, gen. ab hárr, Odin, vide dagryfr. — 4) haus, Ak. 11, vide höse.*

HAUSSPRENGIR, *m.*, *calvam dirumpens, dirumpens* (hauss, sprengir); h. Hrunnis, *Thor, SE. I 256, 4.*

HAUSTGRÍMA, *f.*, *nox auctumnalis* (haust, auctumnus, *F. VII 70, grima*), *Havam. 74.*

HAUSTKALDR, *adj.*, *frigidus instar auctumni vel venti auctumnalis* (haust, kaldr); haustköld hölmrónd mare perfrigidum, *quale solet esse tempore auctumnali, SE. I 328, 2.*

HAUSTNÓTT, *f.*, *nox auctumnalis, Mg. 34, 1.*

HAUÐMEN, *n.*, *torques terræ, mare, id. qu. hauðmen*; hauðmens hliðr *cævus v. bos maris, navis: hauðmens hliða beidendr poscentes navium, navigatores, viri, Isl. I 166, 3. var. lect. 19.*

HAUÐNA, *f.*, *capella, id. qu. hauða*; Hagbarðs hauða leif *laqueus, Y. 28, varie resolvable: Olavio Hagbarðs hauða est capra pirata, navis, leif id. qu. lif, hlið, munimentum, itaque Hagbarðs hauðu leif: munimentum navis, funis. Raskio Hagbarðs hauða capra Hagbarði, patibulum (ut Hagbarðs hestr, quod nescio an de patibulo dicitur, sed cf. Sigars hestr, Sigars jór, orua, nam aliud est harðbaks hestr vide B. Hald. Lex.); Hagbarðs hauða leif, reliquia, intestina hujus capellæ, funis, laqueus. Ipse conjunxerat hauðu leif, reliquia capellæ, quod ex capra residuum sit, pellis, id. funis coriaceus, hauðu leif Hagbarðs, funis Hagbarði, laqueus. Membr. E. h. l. legit Hagbarðs auðno leif, omissa sed subintellecta adspiratione, quare F. Magnusenio, leif, f., quæ destruit (ut dicitur ad leifa e-m elli, vitam alicujus finire), et leif Hagbarðs auðu: Hagbarði fortunam (vitam) destruens, laqueus. Forte rectius tó hauðu refertur ad hauða. nam Grág. I 503 promiscue scribitur hauþnor et hopnor.*

HAUÐR, *n.*, *terra, SE. I 474. 585, 3. Hymd. 45. SE. I 474, 1. II 196, 4. Eb. 40, 5 (AA. 238).* Hauðr locus editus, *NgD. 135, nam derivant ab hæð, altitudo, hárr,*

altus. Sólar hauðr terra solis, cælum, drottinn sólar hauðrs dominus cæli, Christus, Lb. 23, ubi: sitt, ok séll reis drottinn! sólar hauðrs af dauða. Himni hafna, en á havðr síá cælum rejiciunt, sed in terram spectant, i. e. cælestia contemnunt, res terrenas curant, Merl. 1, 56. Þriðja hauðr clipeus, ÓT. 130, 1. F. III 4, homonymice explicat Olavius (NgD. 169)', ab hauðr, terra editor, id. qu. bjarg, quod et montem et legimentum significet, itaque þriðja hauðr, legimentum Ódinis, lorica, et gálka þriðja hauðrs, bestia nociva lorica, gladius; hauðr h. l. esse puto tectum, lacunar, cameram, et per þriðja hauðr intelligi tectum Valkalle interius, scutis ornatum; sic lacunar Ódinis scuta sunt. Vide compos., snákhauðr, út-hauðr.

HAUÐRFJÖRNIR, *m.*, *galea terræ, cælum* (hauðr, fjörnir); gramr hauðrfjörnir rex cæli, *Christus, vatn hauðrfjörnir grams aqua Christi, eleemosyna, SE. II 200, 2, quod in seqq. explicatur: hér er sagt, at ölmu sugjöfn kalli sik vatn Krists. Sic siklingr hauðrfjörniss Christus, Lb. 19, ubi: er dyrr á sik sáran | siklingr optir kvöl mikla | hreinn til hjálpar mönum | hauðr fjörniss tók dauða.*

HAUÐRGJÖRD, *f.*, *cingulum terræ, mare* (hauðr, gjörd); hölmegla braut hilmir; hauðrgjörd fyrir börbum, *Ed. Lövasina, auctore Bjarnio, addita explicazione: hér er sjórinn kallaðr hauðrgjörd, ok sagt haan sé neglir eyjum ok skerjum.*

HAUÐRGYRÐINGR, *m.*, *cingens terram* (hauðr, gyrðingr, *subst. verb. a gyrða*), *prop. est serpens circumterraneus s. Midgardicus, terras et maria ambiens, et inde de quovis serpente, Merl. 2, 16, sed membr. h. l. divisim habet: havvas hækn? havðrs gyrðingar serpentes mutuis ictibus pugnant; quo loco si tó hækn? legi possit hæknar, gyrðingar esset a gyrðing, f., sepes, sepimentum, eodem sensu, quemadmodum in proxime antecedentibus: gapa grimlega grundar bellti.*

HAUÐRMEN, *n.*, *torques, i. e. cingulum terræ, mare, id. qu. hauðmen* (hauðr, men); hauðrmens sókn aut impetus maritimus, *impetus prælio maritimo factus, et hauðrmens úðknýrir, impetum prælii maritimi reprimens, aut cævus maritimus, prædatores maritimi, prædones, et hauðrmens sóknýrir, repressor, oppressor prædonum, præliator, Nj. 78, 2, ubi Jonsonius construit Havðr mens, dominus (divus) lunula, vir, et sóknýrir, ut oppositum. Isl. I 166, 3, vide hauðmen.*

HAUÐRTJALD, *n.*, *tentorium terræ, cælum* (hauðr, tjald); harri hauðrtjalda *dominus calorum, rex calorum, Christus: dauða happ hauðrtjalda harra mors salutifera Christi, G. 19.*

HÁVAÐI, *m.*, *streptitus* (hárr, adj.), *altus sonitus; unde nomen montium Hávaða fjöll, FR. I 489. 488. — 2) fluvius, amnis, Ed. Lövasina, propr. streptitus aquæ fluentis, ut FR. II 230: þar sem móða mikil fell í straumum með miklum hávaða.*

HÁVI, m., *Odis* (qs. *Celsus*, að hárr, ákus, id. qu. Hárr, vide háð), SE. II 555 Hávi, II 472 Háð; Háva ráð conditio Odinis, sors ejus, ut se habereant res ejus, Hávam. 110; Háva mál, sermones, sententia Odinis, Hávam. 167; Háva höll aula Odinis, Hávam. 110. 113. 167. SE. I 36.

HÁPYRNIR vide hápyrnir.

HAD, n., *ludibrium, contumelia, dicacitas*; hafu e-n at háði ludibrio habere aliquem, Hávam. 134. ÓH. 50, 2; snúa háði i Viðurs feng ludibrium, contumeliam carmini innis-core, SE. I 250, 3; háði leiddr ludibrio habitus, Ad. 22.

HADAR, m. pl., *Hadalandi incolæ* (cf. Hödr, FR. II 8); Hada drottinn dominus Hadalandorum, rez Norv., F. VII 9, 2.

HÁÐI, 3. s. impf. v. heyja.

HADNA, f., *capra (annicula)*, SE. I 589, 2. II 484. 567, v. haudna.

HÁÐR, part. pass. v. heyja; c. dat., *alicui addictus*: h. hrynivirgils brynju, lorica amulata, pro subst., bellator, Eg. 55, 3, nisi h. l. sit = Hödr, deus, sec. var. l.

HÁÐSAMR, adj., *dicax, contumeliosus* (háð, samr): h. glanni, Sturl. 5, 48, 1. Cog-
nomen: hinn háðsami satyricus, Isl. I 247.

HÁÐULIGR, adj., *probrosus, contumeliosus* (háð): háðulig orð verba probrosa, Nj. 44, 1.

HÁÐÚNG, f., *contumelia* (háð): leita einau háðungar contumeliam alicui adferre atque, Hávam. 102.

HÁÐYRNIR, m., *sentis cutis, coma* (há, pyrnir): geirr háðyrnis pecten, Eir h. geira femina, Korm. 3, 8.

HEF, **HEFIR**, pro hefi, hefir, vide hafa.

HÆFA (hæfi, hæfa, hæft), scopum adtingere, destinata ferire (hæfi, n.): hæfum ráð með brandi clipeum certo iotu gladii furiam, Eg. 67, 4. — β) metam adtingere, quo studueris pervenire: réð ek til Hofs at hafa Herann perveni, ÓH. 92, 5 (AR. I 325, 1). — γ) adsequi, consequi, æquare, exæquare: ekki hæfði mildi hildings nikit adsequi potuit liberalitatem regis, i. e. regis liberalitas fuit incomparabilis, F. II 258, 1. — 2) impers., hæfir, convenit, oportet: cum dat. pers., þér hæfir, at rjafa alári heit tibi convenit, te oportet, promissa nunquam migrare, Mg. 17, 5; it. sine persona, sequi conjunctione at cum conjunctivo, Has. 16, exempl. vide sub geigr, scribit autem membr. h. l. hæfir (i. e. hæfir), oportet; it. absol. cum conjunctione, omisso at: hæfir, hverr seggr sá mikla ást ens hæsta siklings eólar bóla, conveniens est, ut quisque consequatur, dignus est quisque, qui consequatur, G. 64.

la prosa: at hafa til skipana curare, providere aliquid (qs. pervenire ad curationem et administrationem rei alicujus), F. XI 107; kenningar, er til kirkio höfua quæ ad ecclesiam pertinent, ecclesiastica, Anecd. 40; þat hæfir honum, at sverðit er fast i umgöðumini covenit illi, at, FR. I 70; hæfus congruere, ÓH. c. 132 (F. IV 278), 175 (F. IV 362).

HÆFI, n., *modus*, vide miðhæfi (hóf); h.

in prosa: hæfs efrafi, quod non nimis vitæ superat, F. VII 117, var. lect. 1. — 2) meta, scopus, ut apud Hallgr. Petrus: á sterkum þega stendr strengir til hæfis bendr.

HÆFI, n., id. qu. höfuð, caput, forma Norvegica (vide sub höfuð plures hujus vocis formas), G. 34 (Hkr.). NgD. 83; cf. hofi. Huc minus recte referunt hæfs hjörr (gladius capitis, cornu), Y. 30, vide hæfir.

HÆFILIGR, adj., *dignus, conveniens, congruus* (hæfa); drottinsvik nè hæflig hreifa ells forðum, parricidium viris indignum, Fagrsk., 76, 4 locum vide sub forðar, m. pl.

HEFILL, m., *subst. verb. agentis ab hefja, qui tollit, vide compositum uppheill*. — 2) in *re nautica, funis tollendo* (substringendo, contrahendo) *velo, funis elevatorius*, SE. I 584, 1, Græc. τῆρσιος, Norv. Söftebaand, quos funes Ström, Söndm. Beskr. I 407, sic describit: supra medium veli ordine dependent, ab utroque latere veli, funiculi aliquot, dicti Söftebaand, quibus antenna circumligatur, ut velum minuatur v. brevius fiat, quando ad summum mali apicem tolli ratio vetat, alias enim demissum in mare pertineret; hinc hleypa segli or hestum, ÓH. c. 185 (F. III 44. V 11); láta síga (o: segl) or hestum, F. VIII 53. Hinc hefla spjüll tabula funis substrictorii, vela: harða hvast hregg knéði á hefla spjöllum F. I 165, 2; heflis hestr equus funis substrictorii, navis, var. lect. Krm. 5. — 3) heflill runcina, dolabra, Dan. Hóvl, Fær. Hóvil, unde Fær. hóvla = isl. hefla, Germ. Hobel; apud veteres non occurrat, vide tamen hafsa.

HÆFÍNG, f., Grm. 33, *elevatio, eminentia* (hefja), gen. hæfingar et sec. fragm. U hæfingjar, cum j. Mazime placet conjectura Raskii (Ed. Sæm. ed. Holm. p. 282, sub hæc voce): hæfinga v. hæfingja rá sumi de ramis eminentis, exstantibus; sic hæfning in gen. sing. et plurali promiscue usurpatur in Jure eccl. Vic.: bera barn til hafnengjar, c. 4, til hafnengja, c. 2.

HÆFIR, m., *bos, gen. hæfis*, SE. I 484, 3. SE. II 626 ad SE. I 587, ubi Cod. Reg. prave habet hevir (pro hefir i. e. hæfir), II 483 hæfir, II 566 kævir, Cod. Worm. begir; omnia mendose pro hæfir, hefir. Hinc: hæfs hjörr, gladius bovis v. tauri, cornu bovis, Y. 30: fleinn hæfs hauss telum capitis bubuli, cornu bubulum (potorium), Isld. 16, ubi: enn vegðarlausí Ása-ölbeinir laust hæfs hauss fleini á nasar Hákonar jarls.

HEFIZ, 3. s. pres. ind. pass. v. hafa, Vsp. 44, vide pag. 923.

HEFJA (hef, hóf, hæft), *tollere*: h. einn at lopti in sublime tollere (ut suspendatur), Y. 22; V. hófa at lopti in altum (alio) sublatus est v. sustulit sese, Völk. 27; h. e-n til himins ad cælum tollere, SE. I 288, 1; h. kono sér at armi in ulnas tollere, Bk. 2, 4; víf, hæft i vagna femina, in curru sublata, Gha. 36; hávar báru höfa mik me sublimem vectarunt, Gho. 12; hana manu h. hávar báru til Jónakrs óðaltorfu, sublimem vehent, Bk. 2, 58; hvílur, hæfðar á himingjalum, radiis vectæ, Söll. 72; hefjendr

hlakkar tjalda tollentes clipeos, pugnatores, *Grett.* 77, 2 (SE. I 424, 2). H. augu af e-m, *avertere, deflectere oculos ab aliquo*, *Korm.* 3, 4; h. hvera af (o: eldi, hlóðum) *amovere lebetes ab igne*, *Grm.* 41; hóf hann sér af herðum hver *deposuit sibi ab humeris lebetem*, *Hým.* 36. Hefja hendr tollere manus (*more precantium*), *G.* 9; *sed cum gen.*: h. handa tollere manus (*aut ad pugnandum, aut ad insigne aliquod facinus edendum*), *Nj.* 43, *et mox in prosa*: en hvar skal þá komit, er vér skolum handa hefja? —; h. handa, *Fær.* p. 246. *it. Lazd. msc. c. 72*: höfum vit bræpr svá mikinn þroska, at menn mono mjök sleita við okkr, ef við hefjomz eigi handa (hefja eigi hofuðs caput non ad tollere, *præ formidine*, *Nj. c. 135*), quam locutionem insolentem *adpellat Jonsonius in Gloss. Nj. sub v. hefja, G. Pauli etiam hodie sic non raro dici testatur, Eg. p. 325, ad 56, 1.* Hefja e-n frá fjönum e-s aliquem odii *alicujus subducere*, *Ad. 11*; hefja heim úr heiðna-um dómi mundum (*homines*) *ex paganismo extrahere, a paganismo liberare, christianos reddere*, *F. V 177, 1, vide Olavium, alias lectiones vel conjecturas secutum, Cogn. Spir. p. 45, Synt. de Bapt. p. 90 hæc phrasis de baptismo sic adhibetur: hefvia (barn) yr hæðinóm dómi elevare inquit ab ethnismo, Jus eccl. Gul. tit. 20. Vic. 15 (Synt. de Bapt. p. 38. 157, Cogn. Spir. p. 11; it. absol. hefja, *ibid.* p. 120. 121, unde hafneng, f., Jus eccl. Vic. (Synt. de Bapt. p. 6. 121). Nota: ut synonyma ponuntur: at vera hafðr, Jus eccl. Gul. 20, at vera skirðr Jus eccl. Vic. 4, Jus eccl. Heidsæv. 8, at vera kristinn, Jus eccl. Frost. V, vide Synt. de Bapt. 120—122. Hefja e-n ad dignitatem *evehere quem*, *SE. I 650, 2*; hefjaz honorem, gloriam *consequi: ránar fólk—runnr hefir hafiz af gunni, ÓT. 56*; hófse hlýri frams ens helga graus, *SE. I 462, 2*; herðifundur huggorma mun hefjaz á landi *auctoritatis preliatoris (mea) crescat in terra*, *Nj. 134*; hófst, cum *infm., extulit se, de sene, F. IV 12*; vegr hófst með sigri *gloria se extulit (crevit) cum victoria, victoria gloriam auxit, F. II 317, 2.* Hefja upp sursum tollere: hóf upp hver á hufuð sér *lebetem in caput sustulit*, *Hým.* 34; gauta spjalli hóf mltar ask upp í Godheim *Odin filium meum in sedem deorum suscepit, sustulit, Sonat. 20, de filio parvo natu, Gunnare, morbo mortuo, cf. Y. 10: Óðinn varð sóttidaudr—sagði hann sik munda fara í Godheim, ok sagna þar vinum sínum. G. Magnæus locum sic interpretatur: in deorum regionem Odinico sermone (o: poemate) sustulit filium meum, s. immortalē in hominum memoria reddidi, meo in illum defunctum epicedio. J. Olavii Hypno-nes: filium aqua lustratum et nomine insignitum diis consecravi certis formulis. Sed prima interpretatio, quæ G. Pauli est, præferenda, quod duæ posteriores supponant sub-jectum ek, et sing. spjall, qui haud facile apud vetustissimos poetas occurrit; h. út mor-tuum efferre, *Am. 100.* — 2) *incipere, ordiri, cum acc.*: rekastöfju tek ek hefja, *Rekst. 1*;**

h. heitstrengingar, *Jd. 10*; h. gildi *compo-sitionem ordiri, SE. I 248, 1*; h. Rómfr iter Romam ingredi, *F. X 426, 27, ubi 3. s. imperf. conj., hæf.* Hefja upp, id.: h. upp iðn opus aliquod *incipere, adgredi, Hugem. 24, 4*; start hófst upp labor (o: pugna) *ex-ortus est, Hg. 31, 3*; upp hóft gunnr, *id., Mg. 36, 1*; upp var þá hildr um haft (= of hafn), *id., Hg. 30, 1.*

HEFK, 1) *pro hef ek, incipio, ab hefja, SE. I 248, 1.* — 2) *pro hefi ek, ab hafa, F. III 23.*

HEFLA (-aða,-at), *velum sublatum anten-nis circumligare, carbasæ substringere, sub-nectere vela antennis (Ovid. Metam. 11, 483), ab heflill (pros., F. III 43. VI, 381, var. lect. 2. IX, 285. 502 var. 4; Nj. 89); metaph., impedire: manu Gullkára gaungur heflas itónes amatoria Kariis impediuntur, Gullk.*

HEFLIR, m., *rex maritimus, id. qu. hemlir (f = m); heflis hestar equi piratæ, navez, Krm. 5.*

HEFNA (hefni, hefnda, hefst), *ulcisci, vindicare: absol. Am. 87.* — 1) *cum gen. rei vel personæ, propter quam ultio fit: h. spürs, föðor, necem passeris, patris ulcisci, Y. 21, 1. Grm. 17. F. VII 354, 1. H. 31, 1. HS. 1, 1; h. morðs, Hm. 11; imperz. pass., þá er hefst föðor, tum patri parenta-tum est, Vsp. 49.* — 2) *cum gen. rei v. per-sonæ, propter quam ultio fit, et dativo per-sonæ, in quam vindicatur, adjuncta præpos. á: hefna ungrar systor á Jörmunrekki ju-venacula sororis eodem in Jörmunrekko ulcisci, Gho. 5. Isl. I 91.* — 3) *cum acc. rei, dat. pers.: þat skal ek heiptar hvesi hefna id ego in concitato irarum vindicabo, Nj. 54; hvern man heipt Heði hefst of vinna quis iræ ultionem in Höðum obtinebit? cui con-tinget, ultionem irarum ab Höðo expetere? Vegtk. 15.* — 4) *hefnaz, ulcisci se, iniurias sibi illatas ulcisci: opt sá hefnaz, er hallowa verðr, Hugem. 18, 3; opt þeir hefnaz, sem hlegnir eru, *ibid.* 23, 4.*

HEFNANDI, m., *ultor; it. filius: hefnendr Blóðoxar, filii Blodoææ, Gunnhildiaðes, Hg. 28, 1; hefnendr snarráðs Haralds, filii stren-uis Harald, Hh. 94, 3.*

HEFND, f., *ultio, vindicta (hefna); lættari h. vindicta levior, Bk. 2, 12; efna h. ultio-nem præstare, exsequi in aliquo, Eg. 27; hyggja at h., Hým. 3; — cum gen.: h. vins föðor vindicta patris, vindicata cædes pa-tris, HS. 6, 6; plur.: þess lét hon harðar hefnadr verða, Og. 17; bræpra hefnadr, Gho. 5; hefnadr harma, Bk. 2, 38.*

HEFNIASS, m., *Asa ulciscens, deus ultor (hefna, áss); h. Baldrs, Valius; h. goða, Vidar, SE. I 266.*

HEFNING, f., *ultio (hefna), id. qu. hefná, ut efnig, præstatio, pro efná, Grág. I 316; it. poema: hefna hvinu hefnig ultionem statuere levatori, edere exemplum in levato-rem, cum poema adfcere, Grett. 42, 4, ut hefná, poema, Hist. eccl. Isl. I 241.*

HEFNIR, m., *ultor (hefna); it. filius (cu-jus erat, patris eodem ulcisci): h. Hákonar, Eirikus dynasta, Hakonis f., F. III 12, 2;*

b. Ólaf, Magnus Bonus, N. R., Mg. 36, 2; h. Skjalgs Erlingus, ÓH. 186, 4. — 2) sinus, J, ∅: sinus Hevnius in *Maria boreali Norvegia*.

HEFNISAMR, adj., *ulciscendi cupidus, pronus ad vindictam* (hefna,-samr), *Hugsm.* 34, 6. In *pros.* ÓH. c. 75.

HÆFR, adj., *conveniens, congruus* (hafa): *era hæft, non est conveniens, non congruum est, dedecet, nefas est, Sk.* 2, 12. — β) *par, aequalis*: fláir munda þeim fylkis rekkum hæfr þikkja úr Haka veldi, pauci virtute pares, *FR.* II 55, 3. — γ) *præstans*: hæfri kendaigr rez melior, *præstantior, G.* 48. — δ) *fortis*: hæfra hjarta ne hugrúðara neque fortius neque magis generosum pectus, *FR.* II 52, 4; h. í hlakkr driftu, *prælio fortis, Korm.* 12, 5 (at hl. dr., *SE.* I 418, 3; hæfri í vígi *prælio fortior, FR.* II 57; hæfr at hjörtregni *strenuus in pugna, FR.* II 319, 2; in *compos.* hugunhæfr. — 2) *neutr.* hæft, *pro ad.*, *uti par est, recte, bene, moderate*: halda hæft á valdi, *imperium, uti par est, gerere, dignum esse imperio, vel imperio, uti par est (recte, moderate), uti, ÓH.* 108; hæft skiljum brag, sem leika, *poeseos, ut ludorum, bene periti sumus, vel hæft h. l. est id. qu. iafat (sec. β), ∅*: skiljum brag hæft sem leika, *poeseos æque ac (non minus quam) ludorum periti sumus, Hít.* 4 (*AR.* II 341); verbum hæft at herða hljóð *vocem moderate intendere, carmen moderate facere, F.* XI 43 (*AR.* II 496); *etiam gen. neutr. hæfs, pro ad., digne, condigne*; eggjum hæfs hildar hryssunn, *non sine causa incitor ad pugnam, Isl.* I 90, var. 6.

HEFRING, f., *Hefringa, filia Ægeris, unda, SE.* I 324. II 479; *mare, SE.* I 575, 2.

HEFSIR, m., *servus, SE.* msc. *pro kepsir*; cf. *Norr. Hafse, Dan. en Overfuser, maledictis alios incessens.*

HEFD, f., *præstantia, dignitas, honos* (hefja): hefðar vinna *factum præclarum, varna hefðar vinnu abstinere a præclaris facinoribus, var. lect. Sturl.* 7, 25, 1. — 2) *hefð, Ad.* 8, *est conjectura G. Magnæi pro höfð, quod Codd. præferunt. Sed multo præstat conjectura Raskii (Anvism. t. Isl., Holm.* 1818. p. 260), höfðlausn; cf. *lect. Cod. membr. Volsungasagæ, hefð pro höfð, citatam in Nordiske Kæmpehistorier ved C. Chr. Rafn, Havn.* 1821. 1, 254.

HEFDA (-ada,-at), *celebrare, laudibus ferre* (hefð); hefðis *contr. pro hefðadiz, Lekt.* 20, ubi: *hans vörn hefðis firnum, illius defensionis mirifice celebrata, collaudata est.*

HEGJA, *Rekst.* 23, *incerta significatio*; *sensum vero hemistichii hunc esse puto: uno ulterius, quam sic, referre potest hominibus de satis regis, parallelamque esse semistropham Od.* 20: Yggis þikkjumz ek ekki, quasi scriptum fuisset *Rekst.* 23: engr kann seggia (segja) annelda uppírunnum heggjo hilmis lengri (v. lengra), en svá. Cf. *Merl.* 2, 20.

HEGGR, m., *cornus nigra* (*Soec. hágg, Dan. Hæg, Høgebartæ, Norv. Hegg, Ström Söndm.*

Beskr. I 117, 2, 174, *prunus s. padus, SE.* II 566 (hæggr, II 483); *usurpatur in appell. virorum: h. hræsevar bertinga cornus hastarum, præliator, F.* XI 138, 4; h. avþar hreins (*navis*), *navigator, vir, Plac.* 17; h. hjórraddar (*pugnæ*), *pugnator, GS. str.* 32; *gunnþings h., id., F.* II 313, 2. *Plur.* heggir mækis eggja, *præliatores, milites, Fagrsk. de Haraldo Grafeldo: hjuzgust hvarirtveggja | heggir mækis eggja | varð í gogn at gánga | geirdróit Haraldr þeirri. In compos.: morðhegggr, sóknhegggr. Vide formas: hægr, hoggr, hōggr.*

HÆGINTRÚÐR, adj., *propr. invitus ad credendum, qui se invitus ezorari patitur* (hægr, trúa): ok em h. at lægja *haud facile ad ridendum mooter, Orkn.* 22, 2, *dub.*

HÆGJA (hægi, hægða, hægt), *mitigare, lenire, facilem reddere* (hægr); oss hægir þat eigi id nos non levat, *id animum meum (amore saucium) non mitigat, i. e. eo ipso amor magis incenditur, Korm.* 3, 2, ubi *al.*: oss hlægir þat eigi id risum nobis non movet; *hægjumst ástar releovor quoad amorem, i. e. amorem æquius fero, vel: desiderium mihi levius fit, Mg.* 9, 8.

HEGLA (hegli, heglða, hegt), *grandine tegere* (hagl), *nive oprire, Eg.* 82, 2, ubi: *hvar skal ek leita þeirra mildra manna, er heglðu mér háfjöll hauks digulanáfi ubi quæram eos munificos homines, qui mihi celso accipitris montes nive catilli operuerunt (qui mihi manus annulis ornarunt); heglðr straumr flumen grandine opertum, i. e. perfrigidum, Hh.* 62, 4. *F.* VI 309, 3. *Imper.:* þat rigndi ok heglði. *pluit et grandinavit, Artus Saga, versa jussu Hakonis Senioris.*

HEGNA (hegni, hegnða, hegt), *punire, castigare; cum acc.:* h. rán, velar, *rapinas, dolos punire, Mg.* 17, 2. *Ha.* 114, 3; svá skal sþandr hegna ita hostes puniendi, *GKM.* I 698. — β) *arcerè, prohibere*: mjóðr hegnir böl bragna *multum dolorem hominum expellit, SE.* I 634, 1; hlátr skal hildinjótum hegna *præliatores a risu avocantur, Sv.* 15, 3. — γ) *defendere*: h. jörð *terram, regnum defendere, tueri, F.* VI 41, 1; sic in *prosa, SE.* I 376: ok fyrri því at Haraldr konúngur tók mjök at eldas, setti hann Hring frónda sinn yfir her sinn, at hegna lönd sín, *i. e. ad fines regni tuendos. Et hæc primaria notio est, ∅: sepire, circumsepire, sepimento circumdare* (*Dan. hegne*), *ab hagi.* — δ) *in compos., ángrhegnandi.*

HEGNIR, m., *qui coercet* (hegna): jarla h., *coercitor dynastarum, rez, F.* XI 318, ubi *hæc lectio latet in var. 2. heyni*; h. rógs *coercitor, repressor dissidiorum, rez pacis et justitiæ amans, F.* XI 305, 3; ángrs hegnir, *qui dolorem, noxam, malum avertit, vir bonus, probus, Plac.* 47. *In compos., ránhegnir.*

HEGR, adj., *Am.* 46, ubi: *heg var at hjaldri, hvars hvar hendr festi, duplioi modo explicatur: 1) pro hög ab adj. hagr, dextera erat in præliando, i. e. dextere pugnabat; 2) pro hög, qua ratione jungenda sunt varat, non erat, ∅: non erat commoda v. facilis in præliando, i. e. strenuus præliabatur,*

ubtuncque manus adplicare firmiter posses; que posterior ratio cum permutatione vocabulorum magis convenit, et confirmatur ab FR. I 216, que sic παραρραφεται: ok gekk svá fram sem hinn hraustasti karlmadr; vide hæggr, högr.

HÆGR, m., id. qu. hæggr, cornus: hristar els h., gladius, Ag.

HÆGR, adj., commodus, facilis (vide hegr, högr): h. hróðr carmen facile, v. laus, fama facilis, commoda, ob claritatem magnitudinemque rerum gestarum: hróðr er af heidnum lýðum hæggr, carmen laudatorium de ethniciis facile est, i. e. larga suppetit materia laudis de hominibus paganis, Nj. 78, 3; sem þeim hægat þótti quemadmodum illis commodissimum videbatur, Am. 9. — 2) placidus, moderati ingenii et tranquilli: heldr var ek hæg ajaldan rarinscule quidem ego fui placida, Am. 95, quod FR. I 223 est úhæg í akapi, et ibid. 34 óhæg í skapsmunum. — 3) jucundus, gratus, acceptus, lætabilis, lætus, cum dat. pers.: Ormstungu verðr eingi dagr hæggr, sist nulla dies Vermilingui (mih) lætabilis fit, ex quo, Isl. II 251, 1; sjö dæggr muni hægri septem dies aliquanto lætiores, Orkn. 81, 7; h. auðr pecuniæ acceptæ, exoptatæ, njóta hæggs auðs, optatis divitiis (pecuniis) frui, Nj. 24, 2, quo loco Jonsonius accipit hæggs pro heggs, jungens pentaga hjörþings hæggs, numos pugnatoris; G. Pauli construit: hæggs hjörþings. — 4) compar. hægri, -a, dexter: í hægri hönd in dexteram manum, dexterae manus (inserere), SE. I 256, 1; víkja síðum til hægri handar mores emendare, Ag.

HEGRI, m., ardea cinerea, SE. II 489: Merl. 1, 24. 26. 27. Metaph. óminnis hægri, ardea oblivionis, nimia ebrietas, Hávam. 13. Vide formam héri.

HEILAGLEIKR, m., sanctitas (heilagr): hærri í heilagleik sanotitate excellens, Nik. 41.

HEILAGLEGA, adv., sancte: sykn orþin h. sancte insoens facta, Gha. 52 (G. 3, 8), i. e. solenni juramento absoluta, per solenne juramentum crimine absoluta.

HEILAGR, adj., sanctus, fem. heilög, heilog, heilag, neutr. heilagtt, heilakt (hælaet, Jus eccl. Vic., Havn. 1759. p. 51). In flexione, quando terminatio a vocali incipit, regulariter ei mutatur in e et vocalis ante g efficitur: occurrit tamen heilaga kirkju, pro helga, Nik. 39, et heilagar gaungur, Gd. 35, ubi var. lect. est helgar; (midsaptanshelgr? Hist. eccl. Isl. II 84. not.); heilagar bæor, Bl. p. 8. membr.; hinnar heilagu Sunnifu, F. X 163, sed: helgra þjóða, Gd. 10, pro heilagra. Heilagdr drottinn, Söll. 23; h. Kristr, Od. 28; h. andi, Söll. 75; Sturl. 5, 9, 1; Gd. 2; heilug goð, FR. I 250; h. röðull, jubar divinum, de Christo, G. 3; h. kirkja, Nik. 39; h. konungur, de Olavo Sancto, ÖH. 259, 8; allir helgir stjörna stillis omnes sancti stellarum rectoris (dei), Gp. 3; heilög fold regnum caeleste, F. VI 423, 2; h. hjúpá, signuð goðum, FR. I 280; heilug smarníng, Gd. 62; h. gánga processio sacra, Gd. 25; heilagtt veldi sancta ecclesia, F. XI 314, 1;

helgar kindir, Vsp. 1, sec. membr. 524, sed rö helgar abest in Cod. Reg.; heilög fjöll divini montes, Fm. 26; h. vsta, Grm. 29. Hund. 1, 1; h. land, Grm. 4; h. báðmr, Vsp. 25; valgrind heilög for helgum dyrum, Grm. 22; h. víðr, de ligno sanctæ crucis, G. 62; heilagtt fall mors sancta, quam quis religionis causa obiit, Hh. 85; h. fall poculum sacrum, de poesi, SE. I 232, 4; h. steinn, de ordalio, Gha. 47 (Gk. 3, 3); helgar bækr, Söll. 70. Neutr. heilagtt, festum, dies festa, ÖH. 92, 5. Vide composita: ginnheilagr, gunnheilagr, stallheilagr.

HEILL, m., cerebrum, Grm. 40; land heila terra cerebri, caput, SE. I 538; heila grund, id., SE. I 678, 1; heila bar ædes cerebri, calva: heila bæs holt tumulus calva, caput, SE. II 499, 4 ex I 600, 1; heila borg arz cerebri, caput, Nj. 134; eru brotaar mjök borgir heila, Merl. 1, 35; heila himin caelum cerebri, calva it. caput: himintúgl heila astra cæli cerebri (capitis), oculi, SE. II 499, 5 (G. 56). Heila líka medela cerebri, solatium, F. III 6.

HEILLANDI, n., sanitas corporis, bona valetudo (heill, adj.), tantum in sing., Hugem. 21, 3; vide heilyndi.

HEILLVÁGR, m., liquor medicus (heill, adj., unde verb. heila, sanare, Germ. heilen, Dan. hele, vágr, sinus, mare, it. latex); h. allra meina (Cod. Flat. strida), liquor, omnibus malis (animi agritudinibus) medens, vinum, Ha. 255, 6.

HEILL, adj., sanus, saluus, incolumis; sanus, virma e-a heilan meina (gen. plur.), sanum reddere quem, facere ut ex morbo, malis, convalescat, G. 58; ut. cum proposit.: at, heill at höndum, manibus integer, sanis manibus, Mb. 6, 1; illa heill male sanus, Hávam. 69; saluus, incolumis: fara h. hildar til, hildi frá, koma h. hváðan, Hávam. 159; integer, illæsus, incolumis, de calice, Hým. 29; de capite, Hým. 31; heilar sjónir vísus integer, Mg. 11, 1; heilar hendr manus illæsa, Gha. 53 (Gk. 3, 9); heilir illasi, opp. sárir saucii, Am. 56; evelta heill hungri sanum ac valentem fame perire, Lokagl. 63, id. qu. deýja heill húngri, FR. I 284, 1. — β) heill hugr animus integer, sincerus, Hávam. 106. Sk. 2, 7. Am. 94; sed: heill er hugr Atla, Atlio integer est animus, i. e. intrepidus, nihil metuens, Am. 19; em ek heill í hug animi integer sum, metui nescius, Hít. 11, 3; neutr. af heila sincero animo, GS. str. 18, id. qu. af heilum hug, Bk. 2, 39. Söll. 4. — γ) formula bene precantis: heill sá, er kvað, heill sá, er kunn, bene sit, Hávam. 167; send heill saluus mittas, bene tibi sit mittenti, gratias ago quod miseris, F. VI 365; heill þú farir, heill þú aprtr komir, heill þú Ásynjom sér, saluus eas, redeas, sis, Vafsr. 4; biðja e-a vera heilan, saluum esse jubere, Grm. 3; heill skaltu, Agnarr, saluus eris (subandi vera), ibid.; propinantis: heill ver þú, ok tak víð hrimkalki, salve, ave, bene tibi, Skf. 37. Lokagl. 54; saluamtis: kom þú heill saluus adesto, H. bat. 84; heill vertu, kross,

ave, cruz, *Lb. 31*, subint. verbo vera; heill þú, Vafþrúðnir. *salve, ave, Vafþr. 6*; gefndar heilir!, *Hávam. 2*; heilir, úsir! heilar, Ásynjor! *Lokagl. 11*; konúgr, heilli! ok svá sajjallir búskarlar þínir, *SE. I 456, 1*; *saludicantis*: sitto heill, *ÓH. 92, 1*; farit heilir ok horskir eatis sospites ac fortes, *Ghe. 12*; *cohortantis*: hrindum heilir agite, concutiamus! *FR. II 44, 2*; heill, Elliði age, Elliði, *FR. II 79, 2*, sic in prosa: heill svá, age vero, *F. XI 93*, ubi orantis est. In *compos.*, vinheill.

HEILL, n., omen, auspicium, sive bonum, sive malum: göd heill, plur., bona auspicia, *Sk. 2, 20*; bavat (bóst) heill, optima, *Sk. 2, 19*; iapr. frequens in dat. sing., v. c. göðu heilli fausto omine, auspicato, feliciter, *Mg. 36, 3. F. IX 236. X 18, 1. Has. 1*; illu heili malo auspicio, *Hyndl. 45*; heilli versto pessimo omine, *H. Br. 4*; öfgu heilli sinistro omine, *Ha. 199, 4*.

HEILL, f., felicitas, fortuna secunda, salus, incolunitas: heill hrapar felicitas rútt, *Söll. 9*, sed: hrapa þar heill fortunæ succumbere, vel fortunæ excidere, *Sk. 2, 25*. Plur. heillir: heilla auþit verþr þær bona tibi sors continget, *Sk. 2, 22*; heillir í svefni horfnar sýnduz, *Vegtk. 2*, felicitates, forte deæ tutelares, ut *Vegtk. 5*: hamingjor ættlar horfnar mundo. — þ) heillir, pl., fascina, amuleta, talismata: (rúnar ristnar) á gleri ok á gulli ok á gumna heillom, *Bk. 1, 17*. Vide *compos.*, óheill, orðheill.

HEILLA (-aða,-at), fascinare (heill, f.): afþr þitt um heilli halir eo minus (vel, ne) res tuas fascinabunt (fascinant) viri, *Hávam. 131*, ubi malum þik, te, pro þitt. Hana hefir heillat handviss jötunn, *Gullk.* — In prosa: heilluð af óvætti, *FR. III 177*; heilluð ertu, *FR. I 194*; kvad þær vera heillaðar, *F. VI 110*.

HEILNÆMR, adj., salubris, salutaris, *Merk. 2, 90*.

HEILRÁÐR, adj., salutaria consilia suspensans (heill, ráðr a ráð), *H. kat. 10. Mg. 1, 4*.

HEILSA (-aða,-at), salutare, cum dat., *Sk. 1, 5* (heill); acc., *Gdþ. 9*.

HEILSA, f., sanitas (heill): máls heilsa restitutio loquelæ, fá einum máls heilsu loquendi usum restituere alicui, *G. 38*; máls heilsa, metaph., mulsum, quod hominem lingua promtorem reddat: máls kann mildingr heilsu (mjöðr heitir svá) veita, *SE. I 636, 1*. *Sanitas corporis, Hugsm. 27, 3*.

HEILÜDIGR, adj., animo forti, intrepido (propr., integro, heill,-úðigr ab úð), epith. Christi: h. sté á helvítis stig, *Krossk. 14*. cf. heill adj. þ.

HEILYNDI, n., sanitas, (id. qu. heillindi, variantibus terminationibus formatipis -indi a -ynde), *Hávam. 63*. Sic rángyndi *F. IX 330*, sannynndi *ibid. 333*.

HEIM, *Bk. 2, 42*, id. qu. hveim, exclusio v: hratt af hálsi heim þar ser ibi unumquamque sibi a collo retrusit, quam sententiam Völs, *Saga (FR. I 202)* sic exprimit: en hán hratt hverjum frá sér, er at henni kom.

HEIM, adv., domum, *Hávam. 21. 67. Skf. 38. Krm. 29*.

HEIMA, adv., domi, in propria domo, *Hávam. 5. 83*, ubi opponuntur heima et á búi, in domo aliena; h. i gúrðom goða domi tuæ in mansionibus deorum, *Vafþr. 2*. Heima propr. subst. est neutr. gen., unde: at heima mínu, domi meæ, *Nj. 148*, et til síns heima, domum suam, *F. I 274. VI 109*; plur.: til sinna heima, *Korm. c. 23*.

HEIMAN, adv., domo (heima, n.), *Harbl. 2. Lokagl. 56. Am. 33. þ. 1. Mg. 9, 1*; biða hins verra heiman, demo (i. e. domi manentem) pejora expectare, *Nj. 99*.

HEIMANGERÐIR, f. plur., adparatus domo abituri (gera heiman, domo mittere, id. domo abiturum rebus necessariis instruere, ornare), *Ha. 290*, ubi: ferð, mðri af heimangerð, iter, ab adparatu excellentius, i. e. magnificentiori adparatu instructum.

HEIMARIKR, adj., domi potens, domi sua imperium exercens (heima, adv., ríkr), *Hítid. 16, 1*.

HEIMBOÐ, n., invitatio (boð, heim, a bjóða heim domum suam invitare quem): þiggja heimboð Hanga-göds accipere invitationem Odinis, ab Odine invitari (a: Valhallam), i. e. morti in prælio destinatum esse, *SE. I 232, 2*.

HEIMDALR, m., aries, *SE. I 589, 1*. — 2) id. qu. Heimdallr, *Isl. I 231, 2*, ubi Heimdala hjórr, gladius Heimdalli, caput, *sec. SE. I 100. 264*.

HEIMDALLE, m., Heimdallus, custos pontis Bivarastæ, Himinhjargis habitans; gen. Heimdalls,-dallar et -dalar. Megir Heimdallar filii Heimdalli, tres hominum ordines, servi, rustici, dynastæ (de quibus Rigsm.), unde dicuntur meiri ok minni, majores minoresque, *Vsp. 1*; þrætudólgr Heimdalar, Lokius, *SE. I 268*; sverð Heimdalar gladius Heimdalli (i. e. quo H. periit), caput, *SE. I 100*, ubi: Heimdalar sverþ er kallat hafut; miðtvör Heimdalar, id., *SE. I 264*, ubi: oc er síþ an kallat hafvt miðtvör Heimdalar, sverþ heitir manz miðtvör; hjórr Heimdalla, id., *SE. II 499, 1*; sed Heimdalar höfud, caput Heimdalli, gladius, *sec. leat. Cod. Reg. SE. I 264*, ubi: Heimdalar höfvt heitir sverþ, svá er sagt at hann var lostin manz höfpi í gognvm; unde et gladius, *SE. I 608, 1*, adpellatur hjálms fyllr Vindhlmæ. Heimdalar gáldr, nomen carminis de Heimdallo agentis, *SE. I 100. 264*. Vide Heimdali, 2.

HEIMDRAGI, m., vir domi desidens, cesator domesticus, de viro, qui nunquam pedem patriæ exulit (heima, adv., -dragi a draga v. dragas), *SE. I 714, 1. Bandam. 2. GhM. II 110. not. 4*; *Orkn. 82, 7*, ubi dat. pl. heimdrögum.

HEIMDREGI, m., id. qu. heimdragi, *FR. I 296, 2. GhM. II 110. not. 4*; vide Raskii Oldnord. Læsebog p. 67; a drega = draga, trahere, *Bl. msc. p. 20*.

HEIMFÖR, f., domum reditio (heim, för), id. venia domum redeundi: h. gefin hildingum heroibus concessa, *Hund. 2, 38. 39 (Völs. 27)*; þiggja h. af einum, *F. VII 49, 3*.

HEIMGÁS, f., anser domesticus (heima, gás), *SE. II 488. 572.*

HEIMHAMR et **HEIMHUGR**, *Hávam. 158, pro compositis accipiunt interpp., vertentes „proprium corpus”, „domesticum desiderium v. animus proprius”, jungentes: „at þeir fara villir sinna heimhama, sinna heimhuga, ut illi aberrant a propriis suis corporibus, a domesticis desideriis. Forsitan constructio sit: at þeir fara heim, villir sinna hama, villir sinna huga ut domum redeant (redire cogantur), aberrantes a suis formis (adscitiis), a suis desideriis.*

HEIMHUGR vide sub heimhamr.

HEIMI, m., id. qu. heimr, domicilium v. regio, vide gnaphheimi.

HEIMI, m., regulus maritimus, archipirata, SE. II 154, 2 cf. homir, hómir.

HEIMÖLL, adj., qui licet, cuius potestas fit: heimil jörð, grund, terra, regio, quæ in justam possessionem alicujus venit, quæ justo possessionis titulo alicui subicitur, Hh. 12, 1. 24; vide heimoll, heimöll.

HEIMISGARÐAR, m. pl., hospita domicilia, vel ædes domesticæ (id. qu. heimilis garðar), Hávam. 6.

HEIMISKVIÐR, m., effata domesticorum (quæ heimilis kviðr), Bk. 1, 25 (Grág. I 361). Sic heimisbúar, vicini domicilii, id. qu. heimilis búar, Grág. I 191.

HEIMISSKÖGAR, m. pl., silvæ domesticæ, silvæ familiares, i. e. tumuli mortuorum (dysjar), Harbl. 42. 43; vide de hac voce Forspjallaljóð, Videyæ 1837, pag. 39.

HEIMKVAMA, f., reditus domum (heim, kvama = koma); missa heimkvámu, heimkomo reditu prohiberi, ÓH. 50, 1. Mg. 31, 9, et in prosa, FR. I 385, de militibus, qui in prælio desiderantur.

HEIMKYNNI, n. pl., domicilium (heim, kynni), Sturl. 3, 28, 1.

HEIMÖLL, adj., licitus, id. qu. heimill, id. heimöll, id.: heimöll jörð, grund, F. VI 161. 185 (vide heimill); ek á heimolt, sequ. infn., mihi licitum est, A. 3; heimult, id., F. VI 207, prosa.

HEIMR, m., terra, regio, tractus, et spec. domicilium, habitaculum: setrs h., regio, ubi quis considet, domicilium quo quis ad habitandum concessit, de altero mundo; ullr þóptu mara man koma í setrs heim at betra, Korm. 14, 1; h. alda habitaculum hominum, terra, Söll. 41; heimar goða habitacula deorum, regiones diis habitata, Hg. 33, 13; h. háa elds domicilium v. regio alti ignis, inferi, tartara, ÓH. 171, 2; sólar h. domicilium solis, cælum: tiggi sólar heims rex cæli, deus, G. 62; h. sækvikenda domicilium bellicarum marinarum, mare, oceanus, SE. II 428; h. sals dreyna regio fluviorum, domicilium fluminum, montana, saltus (unde fluvii oriuntur), GS. str. 32; hálfir h. himidia regio, dimidium regni, Hund. 2, 33, vel Heimr h. l. nom. propr. regionis. metaph. gleðinnar heimr domicilium lætitiæ, banna e-m gleðinnar heim lætitiá interdicere alicui, ægritudinem adferre cui, Skáldh. 6, 49. — 2) mundus: nú heimar novem mundi, Vsp.

2. *Vafþr. 43. Alom. 9; heima á millum (= kod. milli heims ok helju), FR. I 442, Sturl. 4, 14, 4; heim hvern, hverjum heimi í, Vafþr. 43. Alom. 10; utan um alla heima eztra, circa omnes mundos, de celo Skatyrnere, SE. I 593, 1, quo loco tó heimr de celo intelligit Gloss. Ed. Sæm. T. I sub voce heimr, adferens fragm. membr. Eyrbyggja: þar sér hvergi utan upp í heidan heiminn, quanquam tó heiminn h. l. accipi potest pro himinn, ei = i. Umgeyppandi alls heims totum mundum (universitatem rerum) caeco manu includens, G. 16, et dómari heims judez mundi, deus, G. 39. — 3) hæc terra, hic mundus, hæc vita: í þeima heimi hoc in mundo, in hac terra, G. 2; í heimi þessum Am. 82; hinst bóni heimi úllimum in mundi (hac vita) petitum, Bk. 2, 60; fyrst fólkvið í heimi, Vsp. 19. 22. Heimr opponitur Helás (Orco), Skf. 27. Vegtk. 11, gigantum regionis, Vafþr. 49; ljós heims luz mundi, de Christo, G. 2; hart í heimi durum seculum, Vsp. 11; borin í heim in mundum (hanc lucem) ecita, H. Br. 4; nema úr heimi e mundo toðera, rebus terrenis eripere, de morbo: sóttar orimi nam son úr heimi, Sonart. 19; numinn þessa heims lífi hac terrestri vita spoliatus, G. 17; bjóða e-m af heimi aliquem ex hac vita arcessere, abducere: Kristur bauð þragnaingi af heimi Chr. regem e mundo ad se invitavit (v. concedere jussit), Reist. 33; Hvedrángs mær bauð jófri til þings or heimi mortis dea regem ex hac vita ad colloquium evocavit, Ý. 52. — 4) ær, atmosphæra, differt ab himinn cælum, sec. SE. II 430: heimr er kallaðr hys eða ker veðra, ean himin ærði dverga sögvræra, þeirra ær svá heita, N., S., A., V.; kaldr heimr sams frigida, Ha. 311. — 5) heim pro hveim, excluso v, vide suo loco. — 6) variat heims et húms, ab hóm, tenebræ, G. 2; it. heims pro húms, ab hóm v. húmr, mare, v: heims hrútr, eyndr, navis, ÓH. 92, 3 (F. IV 186, 1 hafs hrútr), 155, 3. — 6) in compositis: álheimr, borðheimr, dvalarheimr, dynheimar, ægisheimr, foglheimr, gláðsheimr, glæheimr, goðheimr, hroheimr, ísheimr, jötnheimr, kvölheimr, ljósheimr, ljóðheimar, logheimr, lýsheimr, meðalheimr, musarheimr, myrkheimr, niðheimr, otrheimr, ránaheimr, rógheimr, sandheimr, sigrheimr, suðheimr, svalheimr, unnheimr, uppheimr, veðrheimr, viðheimr, vindheimr, vinheimr, ysheimr, þingheimr, þrumheimr, þrúðheimr, þrymheimr.*

HEIMSALIR, m. pl., ædes domesticæ, domicilium (heima, salr): h. Óðins domicilium Odinis, Valkalla, Krm. 4; valdr heimsalar tjalda deus, Ag.

HEIMSBYGD, f., orbis terrarum habitatus (heimr, bygd), Od. 3. G. 36.

HEIMSÆKIR, m., qui visitat (heim, sækir), SE. I 268. 324, de Egere et Lokio.

HEIMSKÆJA (-i,-ta), visitare, convenire quem, c. acc. Gd. 65.

HEIMSELDING, f., fulmen cæleste, ætrium (heimr 4, elding), Ha. 319, 1.

HEIMSENDI, m., extremitas mundi, plaga cæli (heimr, endi): ean norðri h., regiones

berales, ÖH. 260, 1. — 2) Islandia adpel-
latur endi heims, Gd. 5, ubi: drottinn lifr af sinu
sæti sjófarngang ok básur strángar | ölmas fast
á einum hólma | enda heims er kalla beimar.

HEIMSKA, *f.*, *stultitia, vecordia, it. temeritas: heimska harðræðis vecordia crudelis facinoris, facinus crudelis et vecors, Am. 82, ubi construo: drygt þú fyrr hafþir | þat er menn dæmi vissoþ til, | heimsko harþræðis, | í heimi þessom, ad quem locum FR. I 222: verra hefir þú gert, enn menn víti dæmi til, ok er mikil úvizka í slíkum harðræðum. Heimsku þróttir fortitudo temeraris, FR. II 53; 1, id. qu. Hálsa frami heimsku sætti virtus Haloi temeritatem prodidit, ibid.*

HEIMSKAUT *vide heims skaut sub voce skaut, n.*

HEIMSKR, *adj.*, *stultus, stolidus, fatuus, incipiens: h. maþr homo vecors, Hávam. 20, ubi opp. horskr cordatus: opt fær hlægis, er með horskom kömr, manni heimskom mægi; it. Hávam. 94: heimska or horskom | gætir havlda sono | sé inn mátki munr; opponitur ósviþr, Bh. 1, 24: þat ræþ eo þer..., | at þú þingi á | deilit víþ heimska hali: þviat ósviðr maþr | lætr opt qveþin | verri erþ enn viti; it. FR. I 519, 5: h. þikki mér, in præced. prosa úvitr. Óttar heimski, Hyndl. 15. etc., Ottar stultus, ad quem locum G. Magnæus, citans cognomina virorum nobilium, ex primis Islandiæ insessoribus, Bafa hinn heimski et Ketill hinn fílski: aræderim, inquit, talibus cognomentis originem dedisse vel simulatam stultitiam (ut Junii Bruti et Reicidaris Stulti), vel tardam ingenii in pueris exertionem.*

HEIMSLIGA, *adv.*, *stulte, temere, imprudenter, Skaldh. 7, 64. FR. III 11; it. in prosa: immaniter, enormiter, F. III 126. 179; ab adj. heimsligr, stultus, stolidus (pro heimskligr, excluso k), quod in prosa occurrit FR. II 326: heldr þótti hann heimsligr (heimskligr, E.), sed ibid. 328: hvorki hafði honum þá enn vaxit vit né kurteisi; it. F. II 160: herfligr ok heimsligr, quod ibid. 161 est: hinn heimski hrotti.*

HEIMSÓKN, *f.*, *invasio, hostilis aggressio (heim, sóka, a sækja heim, aliquem domi sue hostiliter adgredi, invadere), Sturl. 5, 5, 4.*

HEIMSPENNIR, *m.*, *mundum complectens, universum includens, i. e. deus (heimr, spennir), Has. 64, exemplum vide sub æskiþrórr, p. 111.*

HEIMSTADA, *f.*, *situs, positio terræ (heimr, staða), it. ipsa terra, quatenus certo modo collocata, fundata et creata est: kóngr heimstæða rex terræ, creator mundi, deus, de Christo, Krossk. 14; heimstæðu drottinn dæmimus mæandi, de Christo, Has. 17; heimstæða hyrr ignis mundi, sol: gætir h. hyrs deus, Ag.*

HEIMSTÖÐ, *f.*, *mundana mansio, v. locus terræ (heimr, stöð): ryðja h. vacuare locum terræ, terræq. deserere, Vsp. 50. SE. I 196, 3.*

HEIMSTYRI, *n.*, *lucerna mundi (heimr, stýri), sol: heimatýriss harri rex solis,*

deus, Lo. 14, ubi sic: ok heim stýriss haas | heppenn þá er sköp skepnu, | þann setti dag drottinn | dýrðar meillr til hvílldar.

HEIMSTYRIR, *m.*, *reotor mundi, deus (heimr, stýrir), SE. II 174, 3.*

HEIMSVIST, *f.*, *mansio in domo alicujus (heimr, vist a vera): tvær heimsvistir bina apud aliquem hospitia, SE. I 640, 1. In prosa tam in sing., quam plur., præsentia apud aliquem, congressus cum aliquo; sic F. II 239: hann er oss sjarlægur at heimsvist a congressione nostra remotus est; it. de Islandis: sjarlagir öðrum þjóðum at heimsvistam a congressione vel commercio aliorum populorum remoti, Magn. p. 428.*

HEIMTA (heimti, heimta, heimi), *repeters, it. recipere, recuperare (rem amissam, desideratam, absentem): h. aprt gum sitt rationem suam recuperare, Hávam. 14; h. aprt hamar malleum, Hamh. 8, it. h. sér hamar recipere malleum, Hamh. 18; auferre, reportare, sibi comparare: hálfst fimta hundrað Nordmanna vaun þar heimtan nýstan tír summam gloriam adepti sunt, G. 52; postulare, citare, arcessere: h. e-n til heimsala Óðins ad palatia Odinis (Valhallam) aliquem arcessere, i. e. leto dare aliquem, Krm. 4 (heim, adv., et term. verb. -ta).*

HEIMTJALD, *n.*, *tentorium mundi vel terræ, cælum (heimr, tjald): ræsir háas heimtjalls (i. e. heimtjalds) rex alti cæli, deus, SE. I 318, 4.*

HEIMVANDIL, *SE. I 444, 4, vide heinvandill.*

HEIMÞER, *m.*, *accipiter, SE. II 487, vide hendir, hamdir.*

HEIMÞINGAÐR, *m.*, *qui visitat, convenit (heim, þingaðr, id. qu. heimsækir): h. hánga qui suspensus visitat, Odin, mót hánga heimþingaðar conventus Odinis, pugna: hánga heimþingaðar mótræðr puginator, vir, Isl. II 353, quo loco legendum et constringendum puto: þars á mætu móti | mótræðr iðra snóta* | heimþingaþar hanga | hnitu reyr saman dreyra, i. e. þars dreyra reyr hnitu saman á mætu móti jöru snóta, hánga heimþingaðar mótræðr (vocat.). vel: á mætu móti hánga heimþingaðar in gloriosa pugna, et jöru snóta mótræðr præliator! Confer vocem runicam heimþingi, m., socius, collocutor, citatam in Nord. Tidsskr. f. Oldk. 2, 246. not. 2.*

HEIMÞINGUÐR, *m.*, *id. qu. heimþingaðr, qui aliquem visitat, convenit (ut amicus), vel qui invadit, adgreditur (ut hostis, sicut sækja heim et heimsókn utraque ratione usurpatur); vingnis herju h. qui feminam Thori exosam convenit, amicus feminae gigantis, gigas, SE. I 282, 3, ubi construere malo: heia vingnis herju heimþingubar cos gigantis (eos a gigante Rungnere pro telo usurpata), quam i hjarna mæni ving. her. heimþingubar in capite adgressoris feminae gigantis (Thoris).*

HEIN, *f.*, *cos: beðja, gata, einstigi heinar lectus, via, semita cotis, i. e. gladius, SE. II 162, 1; heina laut terra cotium, ensis, SE.*

I 518, 5, *eo quod eos ense, dum acuitur, percurrit; sic: hurð heinar tabula cotis, gladius, heinar hurðar herðandi incitans ense, præliator. DrþS.*, ubi: allskarpt hefir orpit | — fyrir herðendum hurðar | heinar ægis heini. — β) *cos, qua pro telo usus est gigas Rungner, SE. I 282, 3.*

HEINFLET, *n.*, *cubile cotis, gladius* (heim, flet); heinflets þollr *pugnator, vir, ÓH. 92, 7 (AR. I 325, 3); rationem vide sub hein.*

HEINIR, *m. pl.*, *Heidmarkia incolæ, ÓH. 50, 3, et in prosa F. IX 312. 313. 314. 367; sed acc. pl. Heina (qs. a nom. Heinar), Hh. 76, 2. SE. I 508, 3. cf. heinverskr, heiðskr.*

HEINLAND, *n.*, *terra cotis, gladius* (heim, land): heinlands Hödr *deus ensis, præliator, bellator, SE. I 472, 3.*

HEINVANDILL, *m.*, *ramulus cotis, gladius* (heim, vandill); heinvandil *expresse legit Cod. Worm., Cod. Reg. abbreviate heinvandil, SE. I 444, 4, ubi construendum puto: heinvandil-hermðarspjöll infesta gladii colloquia, riza gladii, pugna, ut: sverða senna, hoc ordine: ek em hollr hlunnvitis runni til heinvandil-hermðar spjalla fidelis sum erga navis rectorem in infesto prælio.*

HEINVERSKR, *adj.*, *ex Heidmarkia oriundus, H. 21; derivari proxime videtur ab Heinværjar (i. e. Heiðverjar, ab Heið = Heiðmörk, quæ et Heinmörk, F. X 354, unde Heiðskr).*

HEINÞYNTIR, *adj.*, *cote tenuatus, acuminatus, acutus* (heim, þynna, tenuem reddere), h. brynju hrynaeldr *gladius acutus, SE. I 428, 5 (Fagrsk. 35, 2).*

HEIPT, *f.*, *ira permanens, inveterata, odium atrox: h. svall í Högna, SE. I 436, 3; af þeim harmi rann heipt saman ex eo dolore coaluit atrox odium, Söll. 13. Plur.: heiptom skal mána kveþja in iris atrocibus, vel, adversus iras atrox luna est invocanda, Hávam. 140; kveþja e-n heipta ad iras provocare quem, Hávam. 154; líðnar heiptir skalattu lengi muna iras (inimicitias) præteritas ne diu memineras, Hugsm. 19, 1; gjalda e-m heiptir illatas injurias ulcisci, Korm. 16, 4 (pros. H. c. 11); vinna hæði heft heipt Höðum injuriam ulcisci, patratum ab Höðo facinus ulcisci, Vegtk. 15; heptandi heiptar iram coercens, sedans, vir pacis studiosus, Eb. 11, 12; heiptar hvesir exasperator irarum, de homine malevolo et turbulento, Nj. 54; heiptar boð conditio, infesto v. hostili animo proposita, iniqua conditio: senda heiptar boð hoskum jöfri, hvort konúgr vildi gjalda hilmí skatt eða her þola, FR. III 27, 1; heiptar orð verba irato animo prolata, per iram effusa: heiptar orða vertu ei hefinsamr, Hugsm. 34, 6; af heiptum hostiliter, hostili animo, Isl. I 90, rectius quam Eb. 19, 7; heiptar blóð sanguis per iram (hostili manu) effusus, Ha. 236, 3; heiptar rán rapina hostiles, Mg. 17, 2. — 2) pæna: skipa heiptum pænas distribuere, Hh. 104, 2; metaph. damnum, noxa, calamitas: hrisúngs heipt noxa, calamitas fructifici vel fruticum, de ruina montis; Ý. 39;*

heiptir húss noxa domus, incendia, F. XI 188, 2 (vel sec. F. XII bygðir ok hús heiptarmanna domus adversariorum), ubi legendum puto: gerva herkall of húss heiptir clamorem universalem tollens ob incendia, domum incendia publico clamore significare, promulgare.

HEIPTARFÚSS, *adj.*, *nocendi cupidus, noxius* (heipt, fúss): heiptarfúsir þjófar fures malefici, Plac. 13.

HEIPTARGJARN, *adj.*, *vindictæ cupidus* (heipt, gjarn), F. II 324, 1.

HEIPTARNÝTR, *adj.*, *vindictam strenue persequens, it. vehemens, acer, bellicosus: heita á heiptarnýta drengi milites bellicosos cohortari, ÓT. 128, 2 (heipt, nýtr).*

HEIPTARSTRÁNGR, *adj.*, *in vindicta severus, in poenis exigendis rigidus* (heipt, stránger), Mg. 17, 5.

HEIPTBRÁÐR, *adj.*, *celer in vindictam, it. bellicosus* (heipt, bráðr): h. grams ráni, hinn er hvót líkar *amicus regis, cui strenuitas placet, SE. I 460, 1; h. jöfurr, F. VI 436.*

HEIPTFÍKINN, *adj.*, *vindictæ avidus* (heipt, fíkin), *it. bellicosus; dat. heiptfíknium jöfri, F. III 10, 1.*

HEIPTGJARN, *adj.*, *ultionis cupidus, it. bellicosus* (heipt, gjarn): h. konúgr Hh. 34, 5; heiptgjörn kona *ultionis cupida, Bk. 2, 29.*

HEIPTGLAÐR, *adj.*, *hilaris in pugna* (heipt, glaðr): h. hilmir, Si. 3, 2.

HEIPTKVIÐR, *m.*, *verba irarum plena, sævidicta* (heipt, kviðr), *probabilis G. Pauli conjectura Ad. 22: leiddr heiptkviðum or legvers knerri sævidictis domo deductus, ubi Codd. præferunt heiptkirðum.*

HEIPTMILDR, *adj.*, *facilis in vindictam, iram, it. bellicosus* (heipt, mildr), Jd. 11.

HEIPTMINNUGR, *adj.*, *ultionis memor, it. bellicosus* (heipt, minnugr), Mg. 37, 1.

HEIPTMÖGR, *m.*, *homo insensus alicui, hostis, inimicus* (heipt, mögr); *acc. plur. heiptmögu, Hávam. 151.*

HEIPTMÖÐR, *adj.*, *iræ æstuans* (heipt, möðr), Ghe. 32.

HEIPTÖRB, *adj.*, *id. qu. heiptbráðr bellicosus* (heipt, örr), F. I 181, 1.

HEIPTRÆKR, *adj.*, *ultionem persequens, iram fovens animo* (heipt, rækr): heiptrækt hofuð *homo vindex, ultor, v. insidiator, Ý. 53. In prosa: heiptrækr um smærri hluti, Hh. c. 55; sic skammrækr iram brevi fovens, F. V 325, opp. lángrækr, GhM. I 604; djúpsærr ok langrækr, Thorst. Siduhall. msc.; grimmr vínum, bæði með opiuberum ráðum ok leynilegum vælum, lángrækr, mildr af fæ, Fagrsk. 32.*

HEIPTSNARR, *adj.*, *id. qu. heiptbráðr, F. XI 187, 2 (heipt, snarr).*

HEIPTUGLIGR, *adj.*, *vehemens* (heiptugr, *adj. ab heipt*): h. sóttar brimi *vehemens morbi æstus, Sonart. 19.*

HEIPTYRÐI, *n. pl.*, *verba iracunda, sæva, aspera* (heipt, -yrði deriv. ab orð), Fm. 9. Am. 85.

HEIRI, *m.*, *id. qu. hegri, Dan. Heire, vide héri.*

HEIT, *n.*, *promissum: bregða föstu heiti*

frans fidem mutare, promissa migrare, Alem. 5; etiam in plur. : hras i heitoim = brást i loforðum, fidem datam sefellit, Orkn. 79, 5. — 2) minæ, comminatio: reka köld heit graves minas ætsoqui, SE. I 622; heit drinuvo, minas cesabant, SE. I 508, 3. — 3) Am. 18 vertunt gestus minaces: hugða ek af heitoim, at veri hamr Atla existimavi e gestibus minacibus, istam esse formam Atlii.

HEITA (heit, heiti, hêt; heitit), *compellere, vocare, advocare, arcessere, accire: nun hann ær Högn heita at rúnnum Hognium sibi compellavit ad colloquium, Bk. 2, 14; Húna hvassa hêt ek mér at rúnnum pueras acres accivio mihi ad colloquium, Gho. 11. Heita á einn inclamare, clamore hortari aliquem, inclamando cohortari, it. milites ad pugnam vocare: hêt á Hohmygi, Hg. 30, 2; ilfr hêt á oss alla nos omnes hortatus est (ad alacrem remigationem), Hh. 63, 4; verbis adloque: ek hêt á góðar skipasagnir fortes viros verbis allocutus sum, F. VI 439, 2. — it. invocare, auxilium alicujus implorare: ek heiti á þik invococo te, Ag. bis; á gaþ skal heita til góþra hluta deum invocare oportet ad bonas res (impetrandas), Söll. 27; it. heita til, v. c. heita menn til Hóla gætis invocant Holorum tutelam (Gudm. Bon.) Gðþ. 50. — 2) nominare, appellare, nomen imponere: fyrðar hêta mik Lodbork, Krm. 1; it. omisso subjecto menn: Grimmi mio hêto me vocarunt, Grm. 47; Urð hêto eina, Vsp. 18. 20; hve þik hêta hjú quomodo (quo nomine) te salutavi familia?, Fjölm. 47. — Part. pass. heitinn vocatus, cognominatus, Ghe. 1. Ý. 55. — 3) intrans., vocari, appellari, nominari: ek heiti vocor, H. kat. 15. 17; Sk. 1, 3. Grm. 53; heitir vocatur, Vsp. 17. 33. 38; impf. ek hêt, Grm. 53; impf. conj. hygg ek at hêti, Am. 12; adde Vafþr. 23. 25. 27. 37. Grm. 5 etc.; hve sú jörð heitir, Alem. 10. it. 12. 16. 18. 20. 22. 24. 26. 28. 30. 32. 34, et: hverna máni heitir. íbid. 14; hve þú heitir qui vocaris?, H. kat. 14. 16. — 4) hêto me vocabar, Grm. 45. 46, it. hêtumus, id., Grm. 53. — 5) censeri, haberi, aestimari: [sú gjöf var heitin gulli betri auro premiare censebatur, Ad. 9; sá er vill (v: vera) heitin hêrskr qui vult censeri solers, Hávam. 62; lavskr mun hann æ heitin illi semper ignavus habebitur, Am. 57; hêt fjölgga civilissimus existimatus est, F. VI 39. — 6) promittere, polliceri, spondere, cum dat. rei et personæ; 2. et 3. s. heitir: heitir þá fjóttu fór fylkis mþor iter promittes regis matri, Sk. 1, 35; hábrautar hreggvörðr heitir seggjum sannri líka rex vœli hominibus verum solatium pollicetur, Has. 5; 3. s. heitr, Nk. 21 ubi: Heitr glyggraanz gétir | góðr veglegre móðar | sinni sér at unna, unde apocop. heit pros. F. XI 285: optir því sem nú heit hann; hans bróðir heár heitit mér góðu bonum mihi promisit, bonam mihi spem fecit, ÓT. 17; hêt ek þér hêrðo atrociter tibi comminabar, Am. 77; þóttú hêvi heitir etoi tu malum mineris, Hýnd. 46. — 7) heitas einum viro despondere, (pros. Eg. 36): þeim hêto me þá þjóðkonungi*

et tum me despondi regi celebri, Bk. 2, 34; þá er þér heitiþ var (v: konunni) quum tibi facta est sponsio, Alem. 4. — 8) heitaz, cum infm., minari: heitaz heldr fjóta | hvatt sekorn á vatni lapides minantur, se aquis innaturos, Korm. 9, 8, quo sensu impf. est heitadiz, ÓT. c. 38. F. I 166; sed þeir hêtuz reka Hákun af haudri minati sunt, vel forte rectius, votum voverunt (ab heit, votum), se Hakonem regno expulsuros, Jd. 11. — 4) jubere abire, i. e. abigere, expellere, ejicere (domo): heitiþ mik hêðan me hinc facessere jubete, Lokagl. 7; ek var heitin ut domo abire jussus sum, i. e. domo interdictum est mihi, ÓH. 92, 9; sic Sturl. 6, 21: Vermundr hêt hann á brott abegit eum domo, unde íbid. lin. ult.: at faðir hans var á brott rekinn.

HEITA (heiti, heitta, heitt), *calidum facere, calefacere, it. coquere cerevisiam (heitr): hver, þannz ee öllom yðr öl of heiti (1. s. conjunct.) lebetem quo cerevisiam coquam, Hymk. 3; þú ert, öldr, of heitt tu, cerevisia, cocta es, Hymk. 32. Sic: heita farar mungát cerevisiam itineris coquere, Eg. 88. — 2) heitaz comburi; báli heittiz incendio combustus est, SE. II 224, 1.*

HEITA, f., *calectio, coctio; heitu hregg ventus calfactorius, calefaciendo aptus, heitu hreggs kytr domuncula vel repositorium venti calfactorii, follis, vel tubi follium, per quos aura igni excitando emittitur, Eg. 30. Sic heituketill lebes coquinarius, GkM. II 690; heitumaðr coquus, Sturl. 4, 21.*

HEITAN, f., *comminatio, minæ (heita, hêt, 3): hræðist hann ei heitan þjóða, Gd. 39.*

HEITBYRR, m., *ventus secundus, votis expetitus, vel propter vota nuncupata concessus (heit, votum, byrr), RS. 16.*

HEITFASTR, adj., *promissa firmiter servans (heit, fastr), SE. I 646, 2. G. 61. Has. 45, vide háborg; idem est fastheitinn, pros. Sturl. 8, 1.*

HEITI, m., *regulus maritimus, SE. I 547, 2. II 154, 2. Heitiuz pirata, filius Beitiuz, reguli maritimi, FR. II 5. Heita blakkr, hrafn, equus, corvus Heitiuz, navis, SE. I 328, 1. 404, 4, ubi: hlýrskildir heita blakku due navalis, imperator; Heita konr cognatus Heitiuz, bellator, SE. I 462, 4 ut: Ellu mðr.*

HEITI, n., *nomen, appellatio, Nj. 44, 2. 3. Rm. 33. — 2) nominis celebritas, fama, F. VI 422, ut nafn.*

HEITKONA, f., *pacta (heita, hêt, 3þ, kona), Korm. 8, 1; pros. Sturl. 9, 1.*

HEITLEIKR, m., *calor (heitr, adj.): h. lifs calor vitalis, Líl. 11.*

HEITR, adj., *calidus, fervidus, ardens; epith. ignis, Grm. 1. Ghe. 44; sanguinis: h. sveiti, Krm. 6. Korm. 27, 3; heitt unda gjáfr, id., Krm. 4; amoris: friðr eldi heitari caritas igne ferventior, Hávam. 51; með heitri ástúð fervido amore, Nik. 59; heit ást, Skaldh. 2, 18; heitast ást við himna gæti ferventissimus in deum amor, Gd. 56. Neutr. heitt pro adv., vehementer, ardentem: unna drottai h. impenece deum amare, Gd. 10.*

HEITROFI, m., *fidei, promissi violator* (heit, rofi), *Ad. 14.*

HEITSTRENGING, f., *votum, voti nuncupatio* (strengja heit), *Jd. 10.*

HEIÞORADR, *Ad. 10, vertit G. Pauli: „alte animatus (audax)”, derivans vocem ab heid, in compos., altum quid, = há-, et þoraðr, audens (adj., ut taladr vel, fátaladr, margtaladr etc., disertis oris, pauca, multa loquens). Var. lect. heipróadr majoris auctoritatis est (Eg. 648. not.), qs. heidþróadr honore auctus, honoratus, illustris, ab heidr, honor, vel auro auctus, dives; opulentus ab heid, aurum, et þróadr, a þróaz. Ceterum in Codd. est heiporaði et heipróaði, quod G. Pauli correxit.*

HEID, n. pl., *nom. Hítid. msc. c. 28.*

HEID, n., *serenitas, sudum; haud facile nisi in phrasi i heidi, per sudum, sudo caelo, v. c. gjörði svartá | sól i heidi, Krossk. 13; sem röðull renni upp i heidi veluti sol per sudum oriens, F. VI 197, 1; et hodie vulgo: sól skín i heidi; hinc heids háran allta domus serenitatis, caelum: (hilmir) heids háranz rex caeli, deus, SE. II 498, 2. — 2) heid et heidr, aurum, (heyðr, aurum, Ed. Lðvasina) adfert J; heid agnoscit G. Magnæus, Eg. p. 661. not. f; qd. heidr, m., id. compos. heidsé, heidgjöf, heidmaðr, heidmildir, heidsærr.*

HEIDA (heidir, heiddi, heidt), *impers., serenum fieri, serenari, de caelo et nubibus, cum acc.: heidr aldri sorgar ský nubila doloris nunquam serenantur, dolor animi nunquam decedit, Skáldh. 3, 1.*

HEIDABÆR, m., *Heidabaus, oppidum prope Slesvikum in Jotia meridiana, per tmesin, OT. 29; Heidabýr, id., per tmesin, F. I 131, 1. vide sub heidir, m., accipiter.*

HEIDARMADR, F. XI 295, 1 (AR. II 131, 1), *vide sub heidr, m., honor.*

HEIDBJARTR, *adj., serenus (heid, bjartr), metaph. epith. regis: lof heidbjarts hilmis laus sereni regis, G. 64, de Olavo Sancto; in F. XII explicatur: munificus, liberalitate clarus, ab heid, aurum; potest et reddi: honore clarus, illustris, ab heidr, honor.*

HEIDBÚI, m., *serpens (qs. incola saltuum, montanorum, heidr, f., búi), SE. II 487 (heidbvi), II 570 (heidbue).*

HEIDRAUPNIR, m., *nomen Ymeris, qs. ex alto stillans v. guttas demittens (heid = hæð, drjúpa), Bk. 1, 13, sec. Lex. Mythol.; unde: hauss heidraupnis caput Heidraupneris, caelum. Puto intelligi caput Mimeris. Vel potius heiddr. idem est ac hoddraupnir, aurum destillans, o: Mimer, sapientia thesauros possidens.*

HEIDENGI, m., *id. qu. heidíngi, paganus, ethnicus, G. 52.*

HEIDFÉ, n., *SE. I 458 pros., ubi vox composita heidþegum, sive potius heid in hac compos. voce præcedentis hemistichii sic explicatur: heidsé heitir máli oo gjöf, er hæfþingjar gefa, i. e. heidsé dicitur stipendium et donum a principibus datum. Forte heidsé proprie est munus honorarium, donativum, ab heidr, m., honor, et fé, pecunia.*

HEIDFRÖMUÐR, m., *dator auri (heid 2, frömuðr), vel auctor honoris (heidr, m.), rex liberalis, viros principes divitiis et honoribus ornans, SE. I 660, 2.*

HEIDGJÖF, f., *datio auri, munus auri (heid, gjöf), vel donativum, honorarium (heidr, honor), SE. I: 660, 2, ubi heidfravmvör verr heipar vala leiþar (o: með) heidgjöf, rex splendidas manus auro ornat, vel auro splendide ornat manus. It. simpl., munus, donum, Hv. 12, ubi Spiritus Sanctus appellatur: heidgjöf jöfra konunga, munus dei; locus sic est: Sanndyggra máttu seggja | anjallr huggari kallas, | harð... transt ens hæsta, | heidgjöf konunga jöfra.*

HEIDGRADR, m., *aviditas, cupiditas auri (heid 2, gráðr), heidgráða heidir aurum cupide sagitans, vir, Grett. 49, 3; vel heidgráð, n., tempestas pirata, pugna (heidi = heiti, gráð, n., aura, ventus), et poscens pugnam, præliator, vir. Al. h. l. apte legunt hjörgráðs boði, pugnator, v. hjörgráð.*

HEIDI, m., *regulus maritimus, id. qu. heiti: heipa fannir níves reguli marítimí, albentes et spumantes undarum cumuli, SE. I 446, 1.*

HEIDI, 3. pl. *impf. conj. v. heyja, gerere, pro hedi v. hæði, SE. I 298, 1 ubi coherent: áðr hrjóðendr fjörv þjópar heipi Hefins reikar hylrípar við skyldbreta skytíng antequam existirpatores gentis littoreæ (gigantum) committerent prælium cum gigantibus.*

HEIDÍNGI, m., *lupus, SE. I 478, 4. 591, 2 (qs. incola saltuum, montanorum, heidr, f.): váþir heipíngja integumenta lupi, pelis lupina, Ghe. 8; eyðir heidíngja sútar lupi dolore expellens, delectator lupi, præliator, Hk. 14, 2. — 2) homo paganus, ethnicus, vide heidíngi (heidínn), SE. II 186, 1.*

HEIDINN, *adj., paganus, ethnicus, profanus (Eðvoc, Masog. quino haifno, γυνή ἄληνυς, Marc. 7, 26; cono hefna, F. X 381): h. herr populus ethnicus, pagani, Od. 7; sannmiðjúngr Gunnar grimo fárs, þeir er váro heidnir, homines pagani, Od. 15; heidnir lýðir, id., Nj. 78, 3; heidnir rekkar, id., ÖH. 92, 5; vér erum heidnir, ÖH. 92, 6; h. stallr ara ethnica, F. I 267; heidnar stjórnaðr, fápar feiknstöfum, stella profana (ethnicismi symbola), Sölk. 60; heidit jóð infans ethnicus, i. e. nondum baptisatus, Selk. 1, Isl. 6 (hodieque heidinn et de non baptisatis et interdem de non confirmatis usurpatur in vulgari sermone), cf. óskírðr; heidinn de homine Judeo, s. non christiano, Ník. 71; heidinn dómr ethnicismus, ethnica religio, id. tempora ethnicismi; mörk heidins dóms terra paganismi, terra pagana, de Norvegia, F. XI 138, 5, quod carmen vivo Hakone dynasta compositum esse videtur; i heidnum dómi tempore ethnicismi, vel manente pagana religione, F. II 53, 2; in terra ethnica, Isl. II 50, 1 (quod carmen compositum est c. 969); heidim goð dii ethnici, Hg. 33, 21 (quod carmen compositum est post 961), ubi: síð Hákon með heidim goð, quam stropham Fagrskinna totam omisit, altera vero ejusdem recensio hos duos versus sic exhibet:*

elða Hákon fór | heiðin guð, *quod forte ortum est ab alia lectione: sis Hákon fór | með heiðin guð ex quo H. ad deos ethnicos abiit. F. Magnusenius h. l. vertere mavult heiðin guð: dii sereni. In compos.: allheiðinn.*

HEIÐINN, *id. qu. Heðinn, Hedin, regulus maritimus: náleið Heiðins propinqua via Hedinis, mare propinquum litori, Isl. I 84, var. l. f. cf. ib. 487.*

HEIÐIR, *m., accipiter, SE. II 487 (heißer), II 571 (heider). Heiðiss úngi pullus accipitris, item accipiter, heiðiss únga meidr arbor accipitris, axilla humeri v. dorsum humeri, qui ideo dicitur hauki troðinn, quod accipitres solebant axillis veterum principum insidere, Eg. 55, 3, ubi: láta e-m hvarmtángar hánga á hauki troðnum heiðiss únga meidi facere, ut supercilium alicui in axillis demittantur, i. e. facere, ut aliquis demissis superciliis gravissimum dolorem (vel summam indignationem) significet. Sic hlíðar had heiðis mons accipitris, de azillis, sive exactius de cervicibus sumendum, Korm. 19, 9, ubi: at axillimar yðrar muni leggja mér of hlíðar landi heiðis fore, ut brachia tua cervicis meos circumdent. Alias circumscriptio-si manus sapissime inseroit, v. c. heipis reipir vehicula accipitris, manus, brachia, SE. I 660, 2; heiðis stallr statio accipitris, manus, balda heiðis stalli of e-m = *græc. νηπιότυον χεῖρα τῶν*, aliquem protegere, tueri, ÓT. 105 (GKM. I 180, 208; AA. 19); heiðis skotjörð terra accipitris, manus, gánga einum á heiðis skotjörð *id. qu. gánga á hönd einum in partes alicuius transire, imperio alicuius se subicere, Od. 10. Permutantur Heiðabær et Haukabær, ut synonyma (heiðir = haukr), Hk. 34, 4. 5. F. VI 259, 2 cum var. 9.**

HEIÐIS 1) *gen. regularis ab heiðir accipiter. — 2) gen. anomalus, inserto i, ab heiðr, m., clipeus.*

HEIÐMAÐR, *m., satelles (heid, stipendium, maðr): tölur heiðmanns sermones satellitis (legati Russici), ÓH. 92, 15 (AR. I 328, 1); jöfva býr heiðmönnum heipis reipir rez manus satellitum (annulis) ornat, SE. I 660, 2.*

HEIÐMÆR, *adj., liberalitate clarus (heid 2, mæR = mærr), vel honore illustris (heiðr, m., honor), epith. regis: heiðmæR konúgr, F. VI 318, 2, de Haraldo Severo, cf. heiðbjart.*

HEIÐMILDB, *adj., auri largus, munificus, liberalis (heid 2, mildr): h. jöfva, hersteftir rez, imperator liberalis, SE. I 660, 2. ÓH. 48, 7.*

HEIÐNI, *f., ethnicismus, paganismus, religio ethnica: brjóta h. religionem paganam destruere, exstirpare, Od. 14.*

HEIÐÞORNIR, *m., calum primum (id. qu. heiðþornir, heiðyrnir, heiðþyrnir), SE. II 485, 569.*

HEIÐR, *m., honor; gen. heiðrs et heiðar: líkile heiðar þarvæ gloriæ, parva cum gloria, in gloriosus, oppos. frægr, Hk. 1, 2 (F. V 88, 1. VI 130); sic Bl. membr. pag. 13, en damiel sa enskium heiðar a bel nullo cum*

honore Belem adspexit; heiðarmaðr vir amplæ dignitatis, de rege, princeps, F. XI 295, 1 (AR. II 151, 1); heiðrsmaðr vir honestus, Skáldh. 6, 40; heiðrs júngfrú virgo honesta, Skáldh. 1, 19; heiðurs orð verba honorífica, mæra e-n heiðurs orðum verbis honoríficis aliquem ornare, Gd. 20; heiðuru bú amplæ villicatio, reisa h., Skáldh. 5, 5; heiðr vor noster honos, abstr. pro contr., de Sancta Maria, Gd. 3; (honur) sè heiðr laus ei sit, SE. I 476, 2. — β) de carmine, in acc. heið: haptsonis heið honos poeticus, carmen laudatorium, encomium, haptsonis galt eo hánvm heið þependi ei encomium, SE. I 466, 3, i. e. carmen laudatorium in eum scripsi; it. absol. þarmen, strophæ, versus: fram ber ek heið i hljóði tacite carmen profero, Dropl. min. 12, cf. mærd, leyfð. — 2) heiðr, Has. 14, legendum puto heiðar (ab heiðr, f., saltus), α: heiðar tjald tentorium montis, cælum, heiðar tjalda hyrr ignis cæli, sol, gramr heiðar tjalda hyrjar rez solis, deus. — β) heiðr algöfuga, Lb. 2, legendum puto heiðtjalls göfuga et construendum: merð-teitr iðfarr ens hesta göfugs heiðtjalls, i. e. deus.

HEIÐR, *m., clipeus, SE. I 572, 1. II 621; II 478 heiðr; II 562 non cernitur nisi h... Huc refero gen. heiðis et heiðiss, pro heiða, inserto i: heiðis hyrr ignis clipei, gladius, heiðis hyrtælandi gladium consumens, adterrens, præliator, F. V 211 (SkI. V 211); heiðiss hlíð, aut crates clipei, pro ipso clipeo, aut sepimentum, munimentum, tutela clipei, Korm. 11, 8, ubi construi possunt: þvi at hregg miðjunga und heiðiss hlíði vinn-a sköpum nam certamina virorum sub tutela clipei (i. e. virorum clipeiis munitorum) satis non resistunt. Sed vide hreggmiðjungar.*

HEIÐR, *m., nom. propr. gigantis, Hyndl. 30.*

HEIÐR, *f., Heida, nom. propr. fatidica et incantatrix, alias Gullveig dictæ, Vsp. 20 (FR. II 72). — 2) heid et heid aurum, J; it. Ed. Lövasina in auri nomenclatura: taurar, aurar, auðr, býanir, heyrð.*

HEIÐR, *f., saltus, montana, tesqua, SE. I 586, 2; Y. 39: Himinheiðr; F. X 403: Hlur-scogsheiðr; heiðar bær camera montanorum, cælum: heiðar bæss opþings érir apostólí, Lv. 32, vide locum sub bær; heiðar hjálmr galea, i. e. lacunar montanorum, cælum, Lb. 9, vide hjálmspenandi; vide et supra sub heiðr, m., honor, 2. Heiðar lax salmo montanorum, serpens, FR. I 240; heiðar þoskr, id., Isl. II 67, 1. Plur. heiðar montana, saltus, Korm. 3, 9; heiða salr camera montanorum, cælum, G. 7; heiða tjald tentorium montium, cælum: mildingr heiða tjalda rez cæli, Lb. 12, vide heiðtjald.*

HEIÐR, *adj., serenus h. himinn sudum, serenum cælum, Harbl. 18. Ok. 9, 5 (F. VI 448, 2). F. VI 41, 1; heiðar stjörnur serenæ stellæ, Vsp. 51 (SE. I 198, 1). Merk. 1, 59; h. dagr, Bk. 2, 52; heið brúðr himins sol serenus, Grm. 39. — heiðar, gen. s. fem. pro heiðrar, Harbl. 34. var. lect.: svas ilr heiðar suða (sunnu). — β) metonymice: heiðar vala leiðar manus splendidæ, SE. I 660, 2, ubi verr heiðgjöf (dat.) valaleiðar*

heipar ornat auro manus splendidas, i. e. ita ut splendidas fiant, vel splendide ornat; h. orðrómr fama illustri, gloria, SE. I 618, 2; heip skipreiða splendida, ampla praefectura maritima v. navalis, SE. I 638, 1; heidr at hildar vedri clarus in pugna, de praefatore, Dropl. maj. 31, 5. Heidr gramr, Hkr. T. 6, ad Si. 3, 1, est conjectura F. Magnusenii, vide F. VII 76. not. 13. In compos. súlheidr.

HEIDRA (-aða,-at), honorare (heidr, m., honor): heidra mann með offri oblationibus honorare, Lil. 36; heidraðr, svo sem skyldan býðr (rect. heidr) rite, pro officio honoratus, Gd. 27; laudare: þinn ástvinr heidrast af tungu minni tuus amicus lingua mea (sermone meo) laudatur, Gd. 3; at heidra einn í hróðri carmine laudare aliquem, Gd. 24; metaph. ornare, condecorare: höll heidrúf með drykk ok saungum, Skáldk. 2, 26.

HEIDREKR, m., praefectus montanorum (qs. obiens montana, heidr, f., reka, ad formam toú landreki), gigas, SE. I 302, 1.

HEIDRÚN, f., capra Valhallica, SE. I 128. Grm. 25; it. capra, in genere, SE. I 589, 2. Hyndl. 42. 43. 44.

HEIDSÆL, f., satio auri, distributio pecuniae, munificentia (heid, heidr, aurum, sæi a sá serere): drygja h. munificentiam exhibere, liberalem esse, SE. II 162, 3.

HEIDSÆRR, adj., serens aurum, liberalis, munificus (v. heidsæi), ÓH. 193, 2; heidsær, id., F. V 30, var. lect.

HEIDSKÍRB, adj., serenus, clarus instar caeli sereni (heid, n., skírr); metaph. heid-skirt líf heima serena vita hominum, de Sancta Maria, Mk. 11, ubi sic: Heil þú, er hjálpar sálum, | heims þrýðe ok líf heima, | dýrð himneskrar hirðar, | heidskirt.... ar deless, ubi cetera forte sic coherent: dýrð himneskrar (fríð)ar deilliss hirðar gloria caelestis satellitii pacis auctoris (dei).

HEIDSKR, adj., ex Heidmarkia, Heidmarkicus: heidskir jófrrar, ÓH. 74, 1. Forte derivatum ab Heið, FR. II 104, Kyuteinn konúgr illráði af Heið, qui Ng. c. 13. vocatur Eysteinn Upplendinga konúgr. Cf. heinverskr.

HEIÐTJALD, n., tentorium montanorum, aër (heidr, f., tjald): skrin heiðtjaldz scrinium aëris, caelum (cf. hús lopts, SE. I 316): skjöldúngur heiðtjalls skrinus rex caeli, deus, Lb. 25, locum vide súr geypna. Vide et supra heidr, m., honor, 2ð.

HEIÐVANB, adj., serenitati adstvetus (heid, vanr), de arbore Yggdrasile; forte verti potest: serenitatis expertus, quippe adspergine rotata, cf. Vsp. 17; SE. I 76.

HEIÐVINDR, m., ventus sereno aëre spirans (heid, vindr): sem þá í hörðum | heidvindi blæs | miklu myrkri | af mannkyni, Krossk. 26, vide blása 4ð.

HEIÐYRNIR, m., primum calum, SE. I 592, 2. id. qu. heidornir.

HEIÐDEGI (heidþegi), m., accipiens aurum (heid, þegi a þiggja, ut farþegi), satelles, SE. I 458, 3 (ÓH. 48, 1).

HEIÐÞORNIR, m., calum, SE. I 470.

HEIÐÞYRNIR, m., calum, SE. II 697.

HÆKINGB, m., gladius (id. qu. hækigr): hækings viðr arbor gladii, praefator, vir, Isl. I 166, 1. Scribendum h. l. esse hækigr svadet consonantia: hækings viðir þki (ab öku). — 2) regulus maritimus, archipirata, SE. II 154, 2, cf. mox Heklingr, Heklingr.

HEKLINGR, m., id. qu. Hæklingr, nom. propr. piratae: Heklings megir, comites, socii Heklingi, Heklingiani, FR. I 298.

MÆKLINGR, m., Heklingus, pirata (seculi quarti, FR. II 26): Hækings fera comitatus (socii) Hæklingi, hundmargir Hækings fera magna multitudo Heklingianorum, FR. II 27.

HEL, f., Hela, dea mortis; it. Orcus, locus mortuorum; utroque sensu in dat. est Hel et Heljo (ut Sif et Sifju, dat. a Sif, SE. I 340), v. c. bjóða Helju útlásum, ef hon vill láta fara Baldr heim í Asgarþ, SE. I 174; heidaz af Helju, haldaz með Helju. ibid. I 178; grata Baldr or helju, leyst frú helju ez orco, ibid. I 180; dat. Hel, ibid. I 106. — 1) Hela, flka Lokii et Angrboda, SE. I 104. Grm. 31; Heljar faðir, Lokius, SE. I 268; Heljar sinni socius Hela, Balderus, ibid. I 260, Hódus, I 266; plar. Heljar sinnar socii, comites, contubernales Hela, mortui, SE. I 190; hásalir Heljar alta Hela palatia, Eg. 45 (SE. I 106); salir Heljar, Vsp. 39; Heljar grind porta Hela, Söll. 39 = helgrind; Heljar rann domus Hela, Vegtk. 8; Heljar sjót domicilium Hela: huga á H. sjót ad Hela domicilium delabi, mori, Fjölm. 26; Heljar diskir patina Hela, fa-mes, SE. I 106. II 494; hinc Sturl. 6, 11, 1, verð ek helst til harðan | Heljar disk at velja minnum quam duram Hela patinam elögere cogor, i. e. improbam famem pati cogor. Heljar askr vasculum Hela, id., Sturl. 6, 15, 6: harmþrúngin fór ek hingat | heljar ask at velja, i. e. ad esuriendum; Heljar epli pomum Hela, puto mors, Isl. II 351, 1: útselja ann mér heljar eplis mulier concedit mihi pomum Hela, i. e. mihi mortem optat, minime aere ferti, si morte peream; videtur nempe per Heljar epli intelligi pomum mortem adferens, mortiferum, quemadmodum poma Idunna vitam adferabant; itaque parallelia h. l. sunt: útselja ann mér Heljar eplis, et: foldness vill minn aldr í molda. Heljar meyjar Hela virgines, famulae, ministrae, Söll. 38, de morbis adgravescentibus; Heljar hrafnar corvi tartarei, Söll. 67; Heljar reip vincula Hela, Söll. 37, de atrocibus doloribus. Harmar færir mik heim til Heljar delar me domum ad Helam adducit, mortem mihi adfert, Skáldk. 7, 27; harmar vöfna breiða Heljar skauti at henni dolores lato Hela sinu eam involverunt, Skáldk. 7, 34; þar er þik Hel haf, Km. 21; Haldi Hel þvi, er hefir retineat Hela, quod obtinuit, SE. I 180, 1; hefir nú Hel hálfá dimidiam partem (stratum) obtinet Hela, Am. 51, ubi opponuntur: höggvair tveir liggja. De morte naturali Thjedolous Hviniensis: jódis Úlfs ok Narfa skyldi kþóan konungmann in fatis erat, ut soror Lupi et Narvi (i. e. Hela) regium principem oligerat,

Ý. 20; Loka mör hefir ofeikinn allvald *filia Lokii (Hela) decepit rectorem populi*, *ibid.*; Eysteina fór til meyjar Byleistis bróður *ivit ad filiam fratris Byleisti (Lokii, s. Helam)*, Ý. 51; Hvedrunga mör bauð jöfri til þings or heimi *puella gigantea (Hela) regem ex hac vita ad colloquium evocavit*, Ý. 52. — 2) *orcus, locus mortuorum, inferi*, *Alom.* 15. 19. 21. 27. 33. 35; hvílas í helju, *F. III 101*; fara til heljar heðan, *Fm.* 10; láta e-n fara til heljar heðan *curare, ut quis hinc abeat in orcum*, *Fm.* 34; horfa heimi or, sanna heljar til *adspectum a mundo avertere, seque convertere ad orcum*, *Skf.* 27; gánga til heljar *decedere ad orcum*, *Am.* 95; láta e-n gánga heljar *facere, ut quis ad orcum eat*, *H. Br.* 7, *ubi subauditur præpos. til*; ár falla til heljar heðan *annes hinc orcum versus defluunt*, *Grm.* 28; *acc.* heljo, *cf. Sturl.* 9, 34, 3; sendoþ systor heljo *missis-tis sororem ad orcum*, *Am.* 52; í heljo hon þann hafði *eum quidem detrusit ad orcum*, *Am.* 48; öld, gefin heljo *homines, orco dati, in orcum missi (necati)*, *Hh.* 74; koma or heljo, *Vegtk.* 6; segðu mér or helju, ek man or heimi, *Vegtk.* 11; deyja or heljo hinnig *huc ex orco morte transire*, *Vafþr.* 43; höfuð þitt leysto heljo or *redime caput tuum ex orco, i. e. vitam tuam redime*, *Sk.* 2, 1; til heljar *orcum versus, i. e. deorsum*, *Grq.* 8; sjá til heljar, horfa til heljar, *deorsum spectare*, *FR.* I 480, 3. 481, 1, *id. qu.* í fold niðr, *ibid.* 481, 1, *et:* í hlöðynjar skaut, 469, 4. *Vide niðhel.* — 3) *mors, nex*; drepa í hel ad *necem usque verberare, cadere*, *Harbl.* 26. *Am.* 38; lemja til heljar, *id.*, *Am.* 40; bíða heljar *mortem expectare*, *Sonart.* 24. *In prosa:* rasa í helina opna (*hodie: i. opinn dauðan*) in *præsentem mortem ruere*, *F. VIII 437.* — β) *pernicies, exitium*: hel kastar *pernicies struis lignæ, ignis, flamma*, *Nb.* 3. — 4) *Hela, nomen securis Olavi Sancti*, *Mg.* 29, 1.

HÆL, *f.*, *nomen insulae*, *SE. II 492*: Hæl, Rokstr ok Falatr. Forte Helö sive Hilö in *Agðis, sec. Munchium.*

HÆLA, *f.*, *pruina*: h. handar, liðs, leggjar, *pruina manús, articuli, brachii, argentum*, *SE. I 402*; *it. ros algidus*: hár hëlo þrúngit *crines algido rore tumidi*, *Hund.* 2, 42, *vel adspergine turgentes. Hodie apud Islandos orientales de levi adspergine maris*: hann hëla-rýkr, *i. e. mare levi adspergine vaporat (um lágarak, þegar skefr úr báru)*, *it. sjóinn, fjóðinn hëlar, id.*

HÆLA (hëilir, hëldi), *intrans.*, *pruina tegi (hëla, f.)*: hëilir hlýr at stáli *proræ latera ab utraque parte surgentis carinæ pruina albescunt*, *SE. I 630, 1, ubi de hiemali navigatione sermo est, cf. ib. 632, 1. 2.*

HÆLA (hæli, hëlda, hëlt), *laudare, laudibus efferre (hól), cum dat.*: hún hëilir presti sjólf *ipsa (Maria) sacerdotem collaudat*, *Gd.* 15; *it. gloriari re aliqua*: baldr hëilir þvi skjaldar *vir ea re gloriatur*, *Fbr.* 32, 1 (*GdM. II 330*); hælaz, *gloriari*: foráðstungur Kuffingahælduz *linguæ maledicæ Kuffingorum gloriatae sunt*, *F. VIII 257, ubi*

Eyrsp. haldus (i. e. holduz, hëlduz); hælomk ekki *minime gloriör*, *Am.* 80; hælumzk minnst í máli *ne sermone gloriemur, verba gloriosa minime jactamus*, *F. VIII 254*; hælast um e-t *gloriari aliqua re*, *Band. str.* 5.

HELAGR, *adj.*, *id. qu. heilagr, sanctus, sacer*: helagt skopt *sancta coma*, *SE. I 450, 1, sec. Cod. Reg.*; sic hælakt, *Jus eccl. Vic., vide supra sub heilagr.*

HÆLBÍTR, *m.*, *morsor calcanei (hæll, bítr)*, *Harbl.* 34, *de eo, qui, quum prodesse et juvare debeat, obest ac nocet.*

HELBLINDI, *m.*, *Helblindus, frater Lokii*, *SE. I 104*; *intelligi putatur per: bróðir Byleipz*, *Vsp.* 45. — 2) *nomen Odinis, Grm.* 45. *SE. I 84, 2. Forte, permutatis liquidis l, r, pro herblindi, cæcitatem adferens hominibus*; Ý. c. 6: Ódinn kunni svá gera, at í orustu urðu óvinir hans blindir eða dauðr.

HELBLÓTINN, *SE. I 302, 3 accipio pro herblótinn, commutatis liquidis l et r, a populo cultus, publice cultus (herr, blóta), de Thore: helblótinn hneitir undirfjálfz bliku publice cultus vibrato montani fulguris, Thor. S. Thorlacius tò hel per tnesin construit cum undir, mutatum in unda, et helunda bliku pro letali fulgure accipit. F. Magnusenius, in Lex. Mythol. p. 491, vertit: „Helæ sacrificatus”, eo quod gigantes in Niðhel (tartarum) dejecti perhibeantur*, *SE. I 136 (sendi hann niðr undir Niðhel.*

HELDR, *compar.*, *potius, magis*: byþo þeir heim Havgna, ef hann þá heldr færi, *domum invitantur Hognium, si ille (o: Gunnar) tum potius íret*, *Am.* 7; heldr gekk hjálmi faldinn Álgeir at hvöt þeirri, *potius, i. e. magis strenue, majori cum virtute*, *Eb.* 19, 8. *Sequente en, potius quam*: þann eta mein heldr en mik *potius quam me*, *Hávam.* 154; í veltanda vatni lýsaz valbaugar, heldr en á höndum gull skini Húna börnom *magis quam si aurum fulgeat in manibus H.*, *Ghe.* 29; *sequente ádr, priusquam*, *Korm.* 19, 8, *ubi heldr — ádr = prius — quam; etiam prædente comparativo*: betr sœmdi þer borþa at rekja, heldr en at vitja vers annarrar *potius te deceret evolvere — quam visere*, *H. Br.* 1. — β) *cum adj., magnopere, valde, impendio, majorem in modum*: h. hundmargir *ingenti numero, immensa multitudine*, *F. II 27*; h. reidir valde *magno animi ardore*, *Am.* 34; h. kaldt *frigidius*: mër er h. kaldt *majorem in modum algoe*, *Orkn.* 79, 4; h. harðr hildar leikr, *Sturl.* 7, 42, 4; h. vant *difficilius, magna cum cautione res aggredienda*, *Hg.* 28, 1; h. ungr valde *juvenis*, *Krm.* 2; h. hörð för, *Mg.* 31, 9; h. harðgjör höpt, *Vsp. membr. 544. str.* 28; *cum part.*, h. litadr valde (*sanguine, cruore*) *tinctus, persusus*, *SE. I 608, 2; it. addito til. nimis*: h. til mikill *impendio magnus, paulo magis vehemens*, *Grm.* 1. — γ) *cum adv.*, h. horsakliga *quam prudentissime*, *Sk.* 1, 10; h. litt parum *quidem, non admodum*, litt var ek heldr í hëttu *haud equidem in admodum magno periculo versabar (constitutus fui)*,

Sturl. 5, 4, 1; h. mjök majorem in modum, hjarta mitt var h. mjök runnit sundr majorem in modum difflexerat, Söll. 43. — 8) cum verbo, quando res potius affirmatur, quam contrarium adseritur: frændr hafa heldr brugðis mér at þessum fundi, Korm. 12, 6; sár fékk ek heldr at hváru, Fbr. 49; heldr höfum vígi valdit, Eb. 29, 2 (GkM. I 748); líknúms ek heldr við hildi hvitings, Fbr. 16; réð heldr at bregða majorem in modum adjecit opprobria, Am. 64. — 9) þeygi at heldr neque tamen eo magis, Hávam. 96; it. heldr pro at heldr: létu-at heldr segjast non tamen eo magis se persuaderi sinebant, Am. 29; nó heldr neque, FR. II 121, 3. — 10) advers., verum, sed, Vegtk. 18, bis; sed potius, Hávam. 6; at vero: heldr man hælibaldi hævins fyrir því minna at sleikja sinn blóttfýgil innan, Vita Halfr. sec. membr. 132 (ÓT. Skk. 2, 304). — 11) conjunctio: quo magis, ut eo magis, cum conj.: heldr þá látir hana eina vera quo magis eam solum intactam esse patiaris, Lokagl. 54; oppos. síðr, quo minus, ne. — 12) superl. helst, potissimum, cum nominibus temporis: h. at nóni ípsa hora tertia post meridiem, SE. II 248, 1. Vide helst.

HELDUR, HELD, HELT, adj., Jd. 15: heldir húfar löndu ísugar báru; Ha. 319, 2: leysti lángrastar heldum húfum; SE. I 328, 2: haustkóld holmrænd (hefir) skotat heldvm varar avndr; his locis omnibus sumitur heldr de eo, qui aquam non transmittit, de tabulis navalibus firmiter ac dense coassatis (ab halda); sed forte rectius accipitur pro hældr, part. pass. v. hæla, pruna tectus, et meton. gelidus: heldir húfar, gelida, frigida tabulæ navales, gelida latera navium, heldr varar avndr, frigida navis; hoc svadere videtur forma hjeltr pro hældr, SE. I 498, 1: sallt skar hví hielvtm; it. hæld haf mare gelidum, F. VI 426, 2, quo loco Fagrsk. habet hæld, Hh. 101 hæld.

HÆLDRÆPR, adj., qui calcibus incedit (hæll, drepa, qs. sá er drepr níðr hælum), Fagrsk. 6, 3: Hinir 'ro ok aðrir, er um eld skulo brennanda spon bera; logandom hævom hava sér and linda drepit hældræpir halir, quo loco quodd. exscr. habet heldræpir, al. höldræpir. Firmatur hæc vocis acceptio voce: fótldræpr hestr equus sternax, id. qu. hnotgjarn, allata in Gloss. Ed. Sæm. T. I, sub voce drepa. Lex. B. Haldorsonii adfert hældræpr, delegans ad hældrægr, talaris, v. c. hældrægt fat, vestis talaris.

HELFÍNGR, m., id. qu. helmíngur, copias, comitatus auxiliis ergo, præsidium: Haraldr þeysti nú hrausta | helfing sinn at Elfi copias suas ad Albim raptavit, Hh. 62, 7.

HELFNI, incertis gen., SE. II 494: helfni, cui supra scribitur vefjar upphlutr explanationis causa; quocum conferri potest Lexd. msc. c. 68: Guðrún var í blám kyrtli, oo var vefjaðr upphlutr oo þraungr. In SE. msc. et J scribitur helfni (suprascr. vefjar upphlutr) in vestium nomenclatura.

HELFÖR, Gk. 7, est conjectura G. Magnæ pro herfor; vertunt hændla helfor þeirra:

administrare exsequias eorum. Proprie est helför, f., itis in orcum, unde veita einum helfarar (plur.), aliquem in orcum mættre, neci dare, interficere; Jd. 33 (hel, för).

HELFÜSS, adj., mortis appetens (hel, fúsa): hendi helfüssi (dat. s. fem.), manu necis appetente, Gha. 43.

HELGA (-ada,-at), consecrare (heilagr, helagr): h. vellanda hver ferventem cacabum consecrare, Gha. 50 (Gk. 3, 6). Krácius var af Kristi helgaðr, Krossk. 3. Helgat líð cætus consecratus, homines sancti, christiani, Hv. 7, v. fremja p. 201. — 2) helgda, Hh. 62, 4, unius Codd. lectio, quam suscepit Ólafus, vertens: stræum ean helgda amnem sanctum (o: Nidam). Sed h. l. vera lectio est helgda, vide helga.

HELGENGINN, in orcum delatus (hel, gánga), sive potius in tartarum (niðhel), locum suppliciorum infernalium, delatus, Söll. 68. — 2) qui morte aliquo concessit, transit: helgengnir til hásalar Heljar mortis abeuntes ad sublimem Hela domum, i. e. mortui, Eg. 45.

HELGI, f., sanctitas (heilagr): hrósk helgi résis celebri sanctitatem regis, Mg. 11, 1. — 2) festum, dies festa: halda helgi skilfings festum regis celebrare, id. qu. Ólafsmessa, quod præcessit, Mg. 11, 2. Forma helgi in nom. occurrit, Eg. cap. 49: en menn voro aller vaplauseir inni, þvíat þar var höfshelgi. Eziat tamen helgr, in manhelgr, f., securitas hominum, F. X 391: en þar var manhelgr mihil (F. I 80, ÓT. c. 7, mikil fridhelgi, manhelgi); it. Sturl. 1, 17, cum art. helgrin. Sed prævalet altera forma, v. c. in dagshelgi, Sturl. 1, c. 17; þinghelgi, ibid.; orskotshelgi, Jus eccl. Thorl. In Jure eccl. novo est helgr: heft sú helgr á þvottadag, it. ef drottins daga helgr er brotin.

HELGRIND, f., janua leti, de tumulo: hnigin er h., haugar opnar, reclusa est janua leti, FR. I 437, 2. Alias helgrindr, plur., janua, fores, clathri orci, SE. I 40, 178.

HÆLI, n., refugium, latebra; plur.: neyta hæla and vörum bægi vífs refugio frui sub tepido femina brachio, ad sinum (amplexum) mulieris confugere, F. XI 130, not. 2; Jomsö. S. p. 38, 2.

HÆLIBALDR, m., laudator (hæla, baldr): h. hævins laudator cruoris (sacrificalis), vir sacrificis ethnicis deditus, Vita Halfr. (ÓT. Skk. 2, 304) sec. membr. 132, locum vide sub heldr 1.

HÆLIBÖRR, m., laudator (hæla, börr): hælíbörvar skjóma hljóms laudantes clangorem gladii, laudatores pugnae, præliatores, viri, Isl. I 164, 3.

HÆLIBREKKA, f., laudatrix (hæla, Brekka pro Jörð, Tellus): h. hannloga laudatrix auri, femina, GS. str. 21.

HÆLIINN, adj., gloriosus, jactator, epikh. femina, Grett. 80, 2, ubi consonant: hælín satt at mæla, ut ibid. 24: alhælinn í kappmælum; it. substantive, laudator: hælíns orðl þarf ei hverju at trúa omnibus verbis laudatoris non fides habenda, Hugsö. 12, 2. Vide alhælinn. In prosa, de jactatore, Korm. de

Nærio, hann var hávaðamaðr oc skapheimskr, hælina oc þó lítilmenni; *adde Sks. 383*; sjálfhælina *jectabundus*, Nj. 149.

HÆLIR, m., *laudator* (hæla): h. hjaldr-göðs *laudator numinis præliaris, dei bellici* (Odinis v. Bellonæ), *præliator, vir*, Eb. 18, 1; h. hvitmála *splendidorum ensium laudator, vir*, Hítid. 30, 1.

HELJA, f., *sedes deæ infernalis, mundus subterraneus, citatur in Gloss. Synt. Bapt. sub helviti, et in Gloss. Mythol. p. 422. 1136, sed vide Hel et ibi adnotata. De hoc nominativo G. Magnæus in Gloss. Ed. Sæm. T. I, 558: „certe mihi nusquam, quod meminerim, in libris antiquis visus est hic Nominativus”* (helja).

HEljARMADr, m., plur. *heljarmenn*, Skáldh. 6, 4, *de hominibus proscriptis* (cf. 3, 41); *Grett.*: illt er at fást við *heljarmannian*; *hodie fere de homine, immani virium corporisque magnitudine; forte propr. vir morti addictus, destinatus, cui pro vita dimittendum.*

HElkANNANDI, m., *auctor necis* (hel, kanna): h. hleonna *qui necem raptoribus infert, extirpator malefactorum, rex in pacando regno strenuus*, H. 9, 2.

HÉLL, ísperf. ind. act. v. halda, pro hæld, hæld.

HÉLL, adj., pro heill integer, FR. I 284, 1, var. lect. 3.

HÉLL, m., *calx pedis*; plur. *lángir hælur calces prominentes*, Rm. 8; skella á hælum *calcibus adlidi, de annulis v. ansa lebetis*, Hymk. 34; — *brynja á hæl in calcem ruere, calcis adlidi, de janua*, Bk. 2, 64; cf. SE. I 34: — *lærks hvrþin á hæla honum; gánga á hæl pedem referre, gradum referre*, ÖH. 211; *drifta á hæla e-m magno numero sequi aliquem*, Hk. 44, 1. — 2) *extremities carinæ, proram et puppim versus*, SE. I 584, 1, vide kjalarhæll; *sparu höfu hæli portum (vel mare) carina calcavit*, Hk. 73, 1; *forte hinc legendum hæla v. hæla vángur campus carinarum, mare*, FR. I 297, 2. — 3) *uxor viri, ferro perempti*, SE. I 536. 558, 1, unde hæll, in prima signif., *calx pedis, Egili homonymice ekka dicitur.*

HELLA (helli, helta, helt) *fundere*: *hellir út um heiming allan | heilsu vin af likama sínum effundit vinum sanitatis, de vi mirabiliosa sanguinis Sancti Nicolai*, Ník. 61; *pass. berandi ker í hægri hendi | fullt, en af því hvergi hellis niðil inde effunditur*, Ník. 74. (h. út blóði sínu, F. IX 329).

HELLA, f., *planus lapis* (hallr, m.): *Snjallr á haug á hellu tumulum in plano saxo*, Ísl. I 327, 1; *hlaupa hart um hellur*, Fbr. GkM. II 330.

HELLIR, m., *antrum, specus, spelunca*; acc. s. helli: *helli byggir hugfullr antrum incolit animosus*, Eb. 40, 4 (GkM. I 758, 2); *dat. í helli, v. or helli*, F. V 177, 2, *liggja í steina helli in antro lapidoso, saxoso*, Eb. 40, 3 (GkM. I 758, 1); *gen. hellis börr (brörr) gigas*, SE. I 278, 1, *hellis sprund femina atricola, gigas*, SE. I 300, 1. Plur. *hellar* (pros. F. I 226; acc. hella, ibid. 227),

gen. hella mildingr rex antrorum, gigas, hella mildings mál loquela gigantis, aurum: eyðar hella mildings máls auri consumtores, viri liberales, principes, F. V 170—71.

HELLISKOR, f., *nomen insulæ (ad verbum, ruptura, fissura antri, hellir, skor)*, SE. II 492, *ubi scribitur Helliskor. Ignota Munchio.*

HELLISKRÍPR, m., *membrum virile*, SE. ed. Rask 223 ex *Edda Resenii.*

HELMERKI, n., F. VII 58, 2, *aut signum bellicum, militare, pro hermerki, permutatis liquidis l et r, aut signum Helæ, mortis deæ, signum mortis prænuntium, mortiferum, letale, aut denique signum, figura Helæ securis notatum. Var. lect. est holmerki. Aliquando leg. putaram het (hot) merki blæs, i. e. alte, in sublimi.*

HELMÍNGR, m., *copiæ, milites, præsidium militare; collect., tantum in sing.*: *mikill h. magnæ copiæ*, FR. III 28, 1; *við meira, minna helming majoribus, minoribus cum copiis*, Orkn. 13, 1; F. VI 68, 1; *með harðan helming cum strenuis militibus*, F. XI 314, 2; *vísi ræð mestum helmingi maximis copiis præfuit, maximas copias duxit*, Si. 3, 2; *helmingr Egils rauzf copiæ dilapsæ sunt*, F. VII 9, 2; *de custodibus corporis, excubitoribus: helmingi bauttu hánga custodes suspendi jussisti*, Fagrsk. 111, 3 (AR. II 107), *ubi in prosa: þeir drápu nocera Vöringja, þá er á verði hofdo verit yfir konúnginum. helmings oddr dux militum, imperator*, F. XI 295, 2. — β) *vir, homines*, SE. I 559, 3.

HELMIR, m., *Cod. Worm. pro hemilir, navis (qs. clavo instructa, Angl. helm clavus, gubernaculum).*

HELNAUD, f., *miseria mortis instar acerba*, Eg. 55, 1; *dolor mortis instar acerbus, morbus letalis: smertume höfuð við hjarta helnaud dolor letalis tangit mihi caput cum corde*, Korm. 27, 2 (hel, naud).

HELPALLR, m., *scammum Helæ; plur. helpallar subsellia Helæ: falla á helpalla in subsellia Helæ cadere, morti succumbere*, FR. I 397 (Hel, pallr).

HELREGIN, m., *gigas*, SE. I 555, 1 (II 471 Hælræginn, II 554 Helregin, II 616 Helreginn).

HELs, n., *vinculum (propr. collare, háls): hels ló sumum frelsi vincula quibusdam libertatem ademerunt*, Hh. 19, 3; in F. VI 175, 2 et in Fagrsk. 114, 2 *est hel, minus recte absorpto s. Vide helsi.*

HELsGERÐ, f., *cingulum colli (qs. háls-gjörð), puto id. qu. hálsbjörg pars lorice, quæ collum tegit; freki helsgerdar lupus lorice, ensis*, Merl. 1, 35.

HELsI, n., *vinculum collo injectum (háls, cf. hels)*; in loco obscuro, SE. II 180, *forte cohæret helsis valr equus vinculi, i. e. equus collari (quod vulgo lángeida) impeditus, et vafur helsis vals lentus gressus, quali utitur equus tali vinculo præpeditus*. Karmtar helsi *vinculum insulæ, mare*, SE. II 492, 1. Grág. II 119 *helsi appellat collare canum vel vinculum collo canis injectum: band 2. álna meðal stauris ok helsis vinculum duarum*

ulnarum (longitudine) inter palum et collare; sic et Hg. c. 13. De torque, vide helsissæmr.

HELŚINGR, *m.*, *anas erythropus*, *anas collo nigricante*, *collari albo* (helsi), *Itin. Egg. p. 548*; *anser leucopsis*, *Fab. Prodr. Ornith. p. 80* (hod. helsingi); *SE. II 488*, ubi scribitur helsingr. *Vide compos. blóð-helsingi.* — 2) *gladius*, *SE. I 567, 1* (II 477 helsingr, II 560 helsingr, II 620 helsingr). — 3) *plur. Helsingjar*, *m.*, *incola Helsingiar in Nordlandia Sveciæ*, *Krm. 4.*

HELŚISSÆMR, *adj.*, *torque ornatus* (helsi, sæmr), *epith. feminae*, *Korm. 3, 4*, ut *baug-sæmr.*

HELSTAFIR, *m. pl.*, *baculi v. virgæ exitiales, funestæ, mortem adferentes* (hel, staff): *Helgi hefir þik lostna helstöfum H. te percussit virgis letiferis, H. kat. 29*; *intelliguntur autem artes exitiales, funestæ, vel colloquium funestum.*

HELSTRÍÐ, *n.*, *collocutio cum morte, quum quis in extremis versatur animam agens* (hel, stríð): *græddi hann oss, þá er helstríð mæddi de Salvatore, Lil. 55. In pros. Dropl. maj. c. 17, de summo mærore: hann (Hróarr Túngogóði) leggð í rekkjo af harmi, ok deyr síðan af helstríða.*

HÆLT, *Hb. 101*, *neutr. adj.* *hèldr, algidus, frigidus, v. supra.*

HELTA (helti, helta, helt), *claudum facere* (haltr); *pass.*, *hestr heltiz equus claudus fit, FR. III 204, 3.*

HÈLTR, *adj.*, *metri causa pro hèldr* (ut *hveltr = hvèldr a hvel*), *algidus, frigidus*: *sallt skar hvfi hielvtm mare algidis tabulis secuit (rex), SE. I 498, 1, quo loco Mg. 1, 2 habet hveltum a hveltr, qu. v. Salt þó húfl helltum, Selk. 18, Cod. Holm.*

HÈLUGBARDI, *m.*, *jubam vel latera pruinæ adpersus vel albens* (hèlugar, bardí form. a bard), *de equo magico: ek rid hesti helvg-barda, Nj. 126, in prosa ibid. vocatur grár hestr, ut ad colorem referri possit, quasi latera pruinæ instar canens.*

HELUGBARDI, *m.*, *navis, SE. I 581, 3 sec. Cod. Reg. (qs. proram pruinæ adpersa, vel salsa maris adspersine-salthèlu-canens, hèlugar, bard)*; *II 564 helogbarde, II 481 hølugarbardi, II 624 hølungbardi.*

HÈLUGBARDI, *navis, vide sub helug-bardi.*

HÈLUGR, *adj.*, *pruinosis, it. rorulentus, roscidus* (hèla): *hèlug fjöll montes pruinosis, vel roscidi, Rm. 34; dróttó helug bórð af aléttum hlunni pruinosis (roscidas v. frigidus) tabulas ex falanga traxisti, Mg. 25, 1.*

HELVEGR, *m.*, *via ad orcum ferens* (hel, vegr): *SE. I 174, 176*; *tróða helveg víam leti calcare, Vsp. 47*; *in plur. hræðas allir á helvegum, Vsp. sec. membr. 544. str. 37* (ed. Holm. 48); *á helvegu deorsum: vísa hðfó sínu á helvegu caput deorsum convertere, declinare, FR. I 469, 3, cf. Hel 2. — 2) id. qu. hervegr, Gho. 2. sec. membr., et var. lect. Hamdm. 3.*

HELVERKR, *m.*, *dolor letalis, morbus letalis* (hel, verk): *dróttar vinr fékk helverk*

hættan rex (Magnus Haraldí f., F. VI 438) letalem morbum nactus est, SR. II 222, 2.

HELVÍTI, *n.*, *inferus, tartarus, locus suppliciorum infernalium* (hel, víti, AS. hellewite), *F. III 28*; *Lb. 22* (vide *dægr*); *Lil. 61*; *Krossk. 14* (vide *heiltdigr*).

HELZTI *nimium quantum, valde, magnopere* (helzt, til): *h. stinn högg ictus valde vehemens, Korm. 23, 2, vide Gloss. F. XII. Cf. hólsti.*

HEMARR, *m.*, *pirata, regulus maritimus, SE. msc., pro homarr.*

HEMARR, *m.*, *regulus maritimus, SE. II 614, 5 = homarr.*

HEMDIR, *m.*, *accipiter* (id. qu. heimþer), *SE. II 571.*

HEMINGR, *m.*, *regulus maritimus, SE. II 154, 2* (FR. I 323).

HÈMIR, *m.*, *regulus maritimus (= homir), SE. II 614, 3.*

HEMJA (hem, hamda, hamit), *cohibere, coercere, compescere*: *Haki hamdi geirum gotna Hakius viros hastis domuit (i. e. interfecit), SE. II 226, 2.*

HÈMLA, *f.*, *lignum, tigillum, bacillus* (hamla, f., 3), *vide compos. oddhèmla. Olovius in NgD. 129* (v. *mantissam*) *hèmla vertit impedimentum a verbo hamla, impedire; rectius habet Gloss. Ormst.*

HÈMLIR, *m.*, *regulus maritimus, SR. I 547, 1. — 2) navis* (ab *hamla, f., 1, 2*), *SE. I 582, 2, cf. hómldng. Vide helmir.*

HÈNA, *f.*, *gallina*; *heiðar h. perðiz* (rjúpa), *Orkn. 96, 1* (høna, *F. VII 116 not. 2*; *Fær. Høna*).

HÈNBULI, *m.*, *nanus, SE. II 470, pro hornbori. Prava lectio, ut Hæn pro Hörn, SE. II 274.*

HÈNDA (hendi, henda et henta, hent), *manu capere,prehendere* (hønd, cf. *hamda*), *SE. I 624, in enantiophonis, sá stöðvar er hendir is sísití qui hendir (manu excipit); cum acc., henda hrein machlidem (rangiferum)prehendere, Hávam. 90*; *rævir hendi ríp rærupem manu prehendit, ope manuum enisus est in rupem, Rekst. 28*; *it. fugientes capere: hendi Hlödvers frændi hermenn Lodvers cognatus milites intercipientat, Orkn. 6, 2, ut handa supra*; *henda ek hverjar stundir quælibet tempora captavi, Has. 14*; *h. líl vitam recipere, vitæ restitui, Gðð. 39*; *henda sorgar myndir formas dolorisprehendere, i. e. dolorem animo concipere, dolori indulgere, Skaldh. 7, 6*; *h. mula, A. 11, forte micas (particular) colligere. — 2) manu mittere, jacere, jaculari, conjicere: Helþjófr (het ek), er ek henda smábörnum, FR. II 92, ubi cum dat. est; eodem sensu est c. acc. Ísl. I 308: hann (Ölver) lét eigi henda börn á spjóta oddum, sem þá var víkingum titi; henduz heiptyrði jaculabantur inter se iracunda verba, Am. 85, ut ibid. senduz færhugi, et FR. II 191, kasta heiptarörðum á e-n. — 3) impera., accidere, contingere, usu venire, cum acc. personæ et rei; hæc constructio ex his locis in prosa adaparet: Nj. Vers. lat. p. 42 not. d, þat má vera, at eigi hendi annan bónda hennar slíka úgipti; Knyttá a*

31 (*ed. Haen. in folio*), þá skömm skal oss aldr-egi henda; *Eg. 46*, skal oss aldr-egi þá skömm henda; *F. VIII 238*, *var. lect. 17*, hverja skyldu þá henti til. *Sed etiam personaliter in prosa usurpatur, v. c. Nj. 13*: má at hana hendi eigi sliik úgípta í annat sinn; *F. XI 270*: sé skömm skal oss aldri henda. *Ad alterutram harum constructionum sequentia pertinent*: hendir enn, sem aðra, úteitan mik sítar etiam nunc mihi, sicut aliis, acerbitas tristitia accidit, *Jd. 2*; eigi verðr í orðum... tít þat er happa henti | heiders vinnanda svinnan non possunt verbis recensere ea fortuna munera, quæ viro egregio contigerunt, *Selk. 21*; Gæðmundr, er þá gíptu hendi, gott at eluka, en hafna spotti, *Gd. 6*; alíkt ætla ek sé henda mik idem mihi nunc usu venire existimo, *A. 10*.

HENDI pro henni, *dat. s. ab hon illa, Bk. 2, 57*.

HENDIFYLGINN, *adj., c. dat., qui manus alicujus adhæret, vide fylginn, ut sequens hendilágr una voce scribendum*.

HENDILÁNGR, *adj., qui operam alicui navat, ministeris addictus alicui, c. dat., ÓH. 170, 2; metaph., þeim mun helzt til hendilágr | harmrinn þessi verða hie dolor ei nimium quam diu adsiduus hærebít, Skáldh. 1, 33. In prosa: ÓH. c. 69, hendilágr bæðí um þjónustu, ok svá ef hann vilði senda þá operam navantes in obeundis ministeris, quo loco F. IV 134 habet afstéttir prompti, alacres; Sturl. 4, 23, allt lið þat, er biskupi var hendilágrt multitudo episcopo addicta. (Cf. Dan. Hændlanger minister, propr. qui manum porrigit, vel porrecta manu alicui opitulatur, officium præstat)*.

HENDIR, *m., qui mittit, jaculatur, conjicit, proficit (henda)*: h. öldu loga missor ævi, vir liberalis, princeps, *SE. I 622, 2*; hendir loga vldv er maðr, *SE. I 626*; h. fjarðar loga vir, *Has. 26*.

-HENDIS, *adv. deriv. ab hünd, vide einhendis*.

-HENDR, *adj., manu præditus (hünd), in compos. einhendr, laushendr*.

HENGI, *Isl. I 165, 2, per tmesin coherere puto cum bord, unde hengibord Hildar penalis tabula Hildæ, scutum (ab hánga; sic in compos. hengivígskörd, Sks. 417, Dan. Hængepørte)*.

HENGIKEPTA, *f., femina gigas (qs. rostro v. labiis demissis, hánga, keptr), SE. I 551, 3*.

HÆNGIKÆPTA, *id. qu. hengikepta, SE. II 471*.

HÆNGIKÆPTR, *m., Odin, SE. II 472, id. qu. hengikjöptr*.

HÆNGIKJAPTA, *f., id. qu. hengikepta (hánga, kjaptr), SE. II 554. (615 heingikiapta)*.

HÆNGIKJÖPTR, *m., Odin (qs. ore demisso, hánga v. hengja, kjöptr), SE. I 555. — Þ) nomen ejus, qui Frodidi molam Grotium dono dedit, SE. 1 376, qui forte Odin fuit*.

HÆNGILÍGR, *adj., corpore effeto et macro, SE. I 444, 3. II 154, 3, ubi junguntur h. et kinngrár (cf. Lex. B. Hald., hengla, f., animal effetum et macro, hengimæna — al. hengilmæna — animal gibbosum)*.

HÆNGIVAKR, *m., avis nescio quæ, SE. II 489, vide vakr, it. Muusvaag in Lex. Dan. Molbekkii*.

HÆNGJA (hengi, hengda, hengt), *suspenderere (hánga)*; hengdo á súlo suspenderunt (munera) ab columna, *Am. 5*; vera hengdr suspendi, laqueo necari, *Mb. 6, 4 (F. VII 14, 1)*.

HÆNGJANKEÖPTA, *f., femina gigas, a Thore necata, SE. I 261, qs. demisso rictu (hengja, kjöptr)*.

HÆNGR, *m., salmo nobilis mas, SE. I 578, 2, ubi scribitur hængr, ut et II 480; II 563 hængr; II 623 hængr. FR. II 112: sundr hjó ek einn hæng í miðju, hverr sem hrygnuuna veiðir frá, vide hrygna. Hængs mörk campus salmonis, mare: hængs markar drottinn dominus maris, archipirata, de Eriko Blodaza, Ad. 6; hængr grundar salmo terræ, serpens, Grett. 56, 1. In compos. randhængr, urðhængr*.

HÆNIR, *m., Hæner, Asa, SE. I 92. 208. 266. Hænis vir Lokius, SE. I 310, 3. Scribitur et Henir, Honir, Hönir. qu. v.*

HENKILL, *m., dat. s. henkli (hencli), Ghe. 32: en einn Gunnarr heiptmóþr havrpo hencli kníþi solus autem Gunnarr iracundia animo æstuans citharam pede pulsabat. De eodem Am. 62: havrpo tók Gunnarr, hrærþi ilkvistom, et SE. I 364: en honum (Gunnari) var fengin leynilega harpa, ok sló hann með tánum. Henkill cognatum est Dan. Ankel, talus, et Isl. hækill, extremitas rei (Lex. B. Hald.), forte olim de pollice pedis. Sed pro lectione membranæ satis perspicua, hencli, duo Codd. habent hendi, manu*.

HÆNS, *m., galli et gallinæ, collect., vide compos. línghæns; hösn scribit Cod. membr. A. Hk. T. 3. p. 62 pro hösn v. hönsn)*.

HENTA (hentar, hentaði, hentað), *impers., juvat, conducit, confert, expedit (henda): sjálfr muntu sjá, hvat hentar ipse, quid mihi expediat (utile sit), perspicis, Nik. 85. Person.: spentar hosur at fótum henta ocreæ cruribus adplicatæ jvant (equitem), Gd. 34. Eigi hentar svá, unus Cod. Nj. 4, ubi al. hentir*.

HENTR, *adj., utilis, commodus: hentara væri heima þer hjarðar at geyma commodius tibi foret, gregem domi custodire, Skáldh. 6, 10*.

HEPPINN, *adj., felix, fortunatus, secunda fortuna usus (happ): heppinn dróttu af hlunni sléttum | hægul bord, Mg. 25, 1, ubi sermo est de fortuna in navi deducenda in mare ex navalibus. Epith. dei: heppenn heimstýriss harri, Lv. 14. Epith. navis: hepnar sjýur fortunata navium tabulæ, SE. I 650, 1. In compos. allheppinn, orðheppinn (hepnir felices, Sk. 2. præf.)*.

HEPTA (hepti, hepta, hept), *pedicam injicere equo (hapt), v. c. hepta hross, Vigagl. 19; hinc: h. orðreyr lingua pedicam injicere, lingua usum adimere, lingua exsecare, ÓH. 74, 2; h. glæpi vitia reprimere, cohibere, Gdþ. 6; sistere, cursum inhibere: brodda flaug var lítt hept á lopti volatus telorum in cursu minime impeditus est, i. e. tela volantia magna ferebantur celeritate, F. II 311, 2;*

compescere, it. opprimere: heptr harmi Jónakrs bura *impeditus, compescitus lapidibus, i. e. saxis, ruina montis, oppressus, Ý. 39; part. act., heptandi heiptar compescens hostilitates, sedans dissidia hominum, vel cohibens iram suam, vir pacificus, vel moderati, tranquillí ingenii, Eb. 19, 12; heptendr laga impediéntes legum, violatores legum, de furibus, Isl. I 163, 1. — ß) cum dat., opprimere, exstirpare, delere*: víkingur hepti konúgr flkjum rez prædones studioso oppressit, profígavit, F. XI 298, 1; sic cum dat. in sistendi notione, Sturl. 7, 10; pros.: flóttamönnnum er ei hægt at hepta fugientes haud facile sistuntur, a fuga revocantur. Ita et capi potest SE. I 260, 1: heptir þú Hengjankeðptu tu profígavisti H. — γ) hepta, Fagrsk. 55, 3, opt kom hrafn at hepta blóði; hic to hepta esse id. qu. hépta, i. e. heipta, adparet ex F. X 375, 1, itaque kom at heipta blóði, venit ad sanguinem hostilí manu effusum, i. e. in campum prælii.

HEPTI, m., nanus, SE. I 66, 2; Vsp. 12. **HEPTI**, n., manubrium (Germ. das Heft); manubrium cultri, Isl. I 248, id. qu. knifa-hepti, ibid. Hepti, de manubrio hastæ, GS. p. 140; tálguknífr, hann var spannar fyrri framan hefti, Eb. c. 47 (GhM. I 764); hnifa-hepti manubria cultrorum, Sks. 127. Vide heptisax.

HEPTIFILLI (heftifíli), nanus, var. lect. SE. I 66, 2. Hæptifíli, id., SE. II 470; heptifíli, II 553; Kd. Sn. msc. pro variante hæbet heptifíli.

HEPTISAX, n., spiculum manubriatum (hepti, sax), Grett. 69, 2, quod in anteoed. proza sic describitur: jötunninn greip flein einn — ok mátti bæði höggva ok leggja með, því tréskapt var á; þat kölluðu menn heptisax, er þannveg var gjört.

HER, m., vide herr.

HÉR, ado. loci, hic, hoc loco, Grm. 2; F. VI 270, 1; Hitd. 4. 11, 3; F. II 250, 2; hér úti hic extra, ante fores, Skf. 15. 16; hér ok hvar hic illic, huc illuc, Hávam. 67; hér sem hvar hic, ut ubique, Höfuðl. 14.

HERA, id. qu. herra, i. e. herra, altius, F. VII 13, sec. Morkinsk.

HÆRA, f., femina gigas, SE. I 552, 2; II 471. 615; II 555 non cernitur; v. herja. **HÆRA**, f., canities, senectus: bíða hæru canitiem exspectare, ad senectutem pervenire, Isl. II 244.

HÉRAD, n., territorium, pagus; plur. heruð, F. VII 53, 1.

HERBALDR, m., bellipotens, dux (herr, baldr), Bk. 2, 18; Mb. 7 (F. VII 15, 1).

HERBERI, m., gladius, SE. I 564, 1; II 619 (aut pass., a militibus gestatus, herr, bera, aut act., cædens viros, herr, berja).

HERBJÖRG, n. plur., Herbjarga, nomen loci, montis v. rupium, in Veradalo: brennum öll inni fyrir innan Herbörg incendamus omnia prædia intra Herbjarga sita, ÖH. 217.

HERBLINDI, m., nomen Odinis, SE. II 472 (qs. cæcitatem inferens hostibus, herr, blinda); II 555 Helblinni, qv. v.; confer et Gannblindi.

HERBORG, f., arx, castellum (herr, borg): hálfar herborgir, er Heiðrekr átti, FR. I 493, 3. — 2) nomen loci, id. qu. herbjörg, F. V 55.

HERBRÁI, m., gladius, SE. I 565, 2; II 476. 559. 619.

HERBREKKA, id. qu. hörbrekka, femina, F. VI 401.

HERBYGÐR, adj., hominibus habitatus, occupatus (herr, byggja): herbygð brimakíð naves, militibus plena, Ha. 324, 2.

HERDRAUGR, m., qui impugnat, vim adfert (herr, draugr): herdraugur healis láða vin adferentes clipeo, deterentes clipeum, pugnatores, viri, homines, SE. II 497, 2.

HERDRENGR, m., miles (herr, drengr): glapar þengill herdrengi rez milites exhilarat (donis oblectat), SE. I 406, 4.

HERDRÓTT, f., milites (herr, drótt); plur., herdróttir svanteiga rez prædones maritimi, v. classarii, Ha. 321, 3.

HERDYGGVIR, m., vide sub hertygð.

HERFALL, n., cædes militum, strages (herr, fall): h. var þar edita ibi strages est, ÖH. 13, 1.

HERFÁNG, n., præda (herr, fang 5, a fú, capere): hirtýr herfángs præda custos, de Lokio, SE. I 310, 2. — 2) certamen exercitus, pugna (herr, fang 2): einsköpuð herfánga solus arbiter præliorum, Odin, Ha. 194 (SE. II 184, 2), v. einsköpuð; SE. I 648, 1 construo: þá er mjök lavng vestavng reistiz, hristi hvatt fólk hringserk, en samði fullsterk herfavng acria prælia commisit; alias herfáng, in sing., usurpatur de virtute bellica, strenuitate, it. de vi, violentia, v. e. líð reynt at herfángi milites probatas virtutis ac strenuitatis, FR. I 252, ubi cet. Codd. omnes habent harðfengi; juxta ponuntur ráð et herfáng, consilium et virtus, strenuitas, F. V 278: eru nú (Nordmenn) hlífskjúldr fyrir kóngi at ráðum ok herfángi; de violenta tractatione v. invasione: gripu hina h. Magnús jarl með miklu herfángi, harki ok háreysti, Magn. p. 494. — 3) captivitas, herfáng anda captivitas spirituum, i. e. spiritus captivi, tartaro inclusi: ángleyst h. anda captivi spiritus ex cruciatibus infernalibus liberati, SE. II 234, 2.

HERFENGINN, adj., bello captus, captivus, SE. I 514, 3; bello occupatus, de insula, Ha. 320, 1 (herr, fenginn a fá). In proza, herfengnar gersemar res pretiosæ bello captæ v. adquisitæ, Sks. 631.

HERFERÐ, f., profectio militum (herr, ferð): zjúra h. i gegn ire, castra movere adversus aliquem, F. XI 188, 3. 199; plur., herða herferðir i storbygðir in pagos agmine irrumpere, Ha. 323, 3. — 2) milites: reka flóttá herferpar i styr fugientes persequi, Plac. 48.

HERFI, n., occa, vide in hervi.

HERFILIGR, adj., abominandus, detestabilis: h. þrøll, FR. II 29, 1; turpis, de moribus: þó at afserðin yrðe | vör herflig stórum etsi nostra agendi ratio turpissima fuerit, Has. 53.

HERFJÖLD, f., magna multitudo, mag-

nus numerus (herr, fjöld), *SE. I 646, 2*: herfjöld brims blakka magna vis navium; *id. adj., SE. I 656, 1, vide sub fjöld in fine.*

HERFJÖTÖR, *f.*, *poecillatrix Odinis et bellona, Grm. 36, ubi term. -ör idem valet ac -ur, et SE. I 118, 3 scribit Herfjötur, dicit tamen G. Magnæus ad Grm. 36, Codicem Reg. Ed. Sn. exhibere Herfjötra. Quasi homines fato implicans, ab herfjötur, n. pl., consternatio et consilii inopia hominis fato præpediti (Sturl. 6, 24. 7, 25; Ísl. II 104; ð. herfjöturr, m., F. VIII 170). Herfjötur casilega, SE. II 490.*

HERFLÓTTI, *m.*, *fuga hominum, turba fugientium, Fagrsk. 166, 2 (ad F. VII 185): Mátti-at öld, þá er ötta | ógnfýstr konungr lýsti, ljöp fyrir hilmis vápnom | herflótti* bý verja.

HERFLÝTIR, *m.*, *exercitum properans, cito promovens, dux militum, imperator (herr, flytur, vel herflytur, a flytja, movere), ÓH. 182, 6.*

HERFÖR, *f.*, *expeditio bellica, ÓH. 159, 1; Ha. 236, 4 (herr, för). - 2) herför, plur., pro herfur (-ör = -ur), Gk. 7; FR. III 22; singularis videtur esse herfa, f., res abominanda, detestabilis (cf. herfligr), inde pl., herfür, a) cadavera, Gk. 7: sjálf skylda ek havndla herfür þeirra ipsa cogebat manibus tractare (versare) cadavera (mortua corpora) eorum; ß) facta abominanda, maleficia: var Vikari vegs um áudir, en Herþjófi herfür goldnar, FR. III 22.*

HERFORSIMI, *m.*, *bos, taurus, SE. II 626 (inde est, quod J affert herfoss, bos). Cod. Reg. k. l. (SE. I 587, 2) habet divisim hrif, forsimi; II 483 hriför, forsimi; II 567 non censitur nisi hriför, fors... e.*

HERFORÐAÐR, *m.*, *militum v. civium salutis consulens (herr, forða), vel exercitum movens, ducens (forða = flytja), dux, imperator; vel herforðar id. qu. hervörðar (f = v), custos militum, Fagrsk. 36, 1: Hvarf (-at, recte add. altera recensio) aprt adr en erfðan | ostaftr fodr hafði | herforðadr (hervörðar) red hærða (harða) | hiörvedrs konungs sförvi, i. e. ostaftr hjörvedrs hvarf-at aprt, adr en hafði erfðan fodr; herforðadr red hærða konungs sförvi.*

HERFÖÐR, *m.*, *pater hominum v. exercituum, Odin, (herr, föðr = fadir), Vsp. 27. Vide herjaföðr, herjaföðr.*

HERFYLGINN, *adj.*, *exercitum libenter sequens, rei militari deditus, bellicosus (herr, fylginn): havgþærk herfylgins Havgla, SE. I 400, 2, ubi Cod. Reg. habet herfylgnis, forte per metathesis, ut Odinis pro Odinis.*

HERGAMM, *m.*, *vultur prælians, corvus v. aquila (herr, gammr), Ý. 31.*

HERGÁNGR, *m.*, *grassatio militum, pugna (herr, gágr): við hergáng olman, Knytl. 76, 9 (F. XI 307, 2 habet við hernað olman).*

HERGARÐR, *m.*, *tempestas militum, v. bellica, prælium (herr, garðr): hættir hergarða audens pugnam, in prælia ruens, belletor, Sturl. 9, 32, 2, tum cohæret hirðir hjörva. Si hergarðr, agger militum v. agger bellicus, de clipeo intelligitur, jungi possunt*

hirðir hergarða, custos clipeorum, et hjörva hættir; sed priorem rationem præfero.

HERGAUTR, *m.*, *Odin (herr, gautr, id. qu. Aldagautr); non occurrit in recensio nominum Odinis in fragm. Ed. Sn.; Hergautz vina amica Odinis, Tellus: herdimyll Hergautz vinu duri Telluris globuli, lapides, saxa, SE. I 372, 3. - 2) Odin (deus) prælii, vel deus prælians, præliator: unns hergautz hendr of tæki donec manus præliatoris (vires præliatore dignas) nactus esset, donec ad ætatem virilem pervenisset, Sonart. 11.*

HERGENGI, *n.*, *id. qu. hergágr, FR. III 493, 3 (herr, gengi).*

HERGERÐR, *f.*, *semina, var. lect. pro hürgerðr, Grett. 16, 2, cf. herbrekka.*

HERGJARN, *adj.*, *bellicosus, bellandi cupidus (herr, gjarn), Bk. 2, 20.*

HERGLÖTUÐR, *m.*, *bellantium perditor, belligerator (herr, glötuðr), Sk. 3, 13, 18.*

HERGOPA, *f.*, *serva, ancilla, bello capta (herr, gopa), F. X 195, 1.*

HERGRIMMR, *adj.*, *hominibus infestus, noxius (herr, grimmr), epith. maris æstuosi (skerja grotti), SE. I 328, 4.*

HERGRIMNIR, *m.*, *lupus (ut puto), var. lect. tou hrisnir, Ed. Sn. msc.; qu. gigas hominum (herr, grimnir), i. e. hostis hominum, aut derivatum ex hergrimr crudelis in homines, infestus hominibus, vel prava lectio pro hregrimnir caper cadaverum.*

HERI, *m.*, *nanus, Vsp. 14; SE. II 470, 553. - 2) heri, i. e. héri, o: hegri ardea, SE. II 489, Dan. Heire. - 3) in compos., v. einheri.*

HÆRI pro hærri, compar. adj. hárr: hæri gipta major fortuna, F. VII 336, 2; hæra nafn majus nomen, major dignitatis titulus. Ha. 199, 2; verðari hæra hróðrar majori laude dignus, SE. I 714, 1; hæri sakir crimina graviora, SE. II 226, 3; adv., vera hæra altiori loco versari, Korm. 18, v. hera.

HÆRING, *f.*, *insula Norvegia in sinu Saltensi, SE. II 492 (v. F. XII indicem geogr.).*

HERJA (-aða, -at), prædari, prædas agere, populari agros, populando vastare (regionem), ÓT. 28, 2; cum acc., lét Skaney herjaba vastatam dedit, populando vastavit, ÓH. 159, 1. Part. pass. herjadr vastatus: of herjot hofs lönd, ÓT. 16, 2 (herr). H. mót oppugnare, FR. I 474, 1.

HERJA, *f.*, *bellona, casilega, SE. II 490; in circumscrip. feminæ gigantis, vingnis herja, qu. bellona, dea gigantis, femina gigas, heimþingubr vingnis herju visitans domum feminæ gigantis, gigas, de Rungerne, unde hein vingnis herju heimþingubr cos Rungeris gigantis, SE. I 282, 3. - 2) mala mulieris appellatio, Ed. Lövasina. Cf. hæra.*

HERJAFÖÐOR, *m.*, *Odin, pater hominum (herr, föðor = fadir): hróþigr H., Grm. 19; gen. Herjaföðurs, Vsp. 39. Etiam in nom. Herjaföðr, Odin, SE. II 472; acc., Herjaföðr, Vafþr. 2, Hyndl. 2; gen. Herjaföðrs, Vafþr. 40, Grm. 25, 26. SE. II 555, pro Herjaföðr, habet Herjansföðr, v. sub Herjan.*

HERJAN, *m.*, *nomen Omnipatris s. Odinis*, *SE. I 36*, ubi Herran eða Herjan. *SE. I 84*, 2, *Grm. 45*; Herjans höll aula Odinis, *Valhalla*, *Krm. 29*; Herjans nönnor *nymphæ Odinis, bellona casilegæ, Vsp. 28*; Herjans dis *bellona*, *Gk. 18*. — ß) Herjansfödr Odin, *SE. II 555*, *id. qu.* Herjafödr, *quasi herjan sit id. qu. herr.* — γ) Herjans höttir *pileus Odinis, galea*: sýt Herjans hattar *dolor (noxa) galeæ, securis*, *SE. II 122*, 3; Herjans hurð *clipeus*, *Isl. 11*.

HERJONKUNNR, *adj.*, *id. qu. herjom kunnr, populo notus, omnibus notus, membr. E. ÓT. 16*, 2 (herr, kunnr).

HERKALDR, *adj.*, *perfrigidus* (herr, kaldr): h. skjaldar þrómr *perfrigidus margo clipei*, *SE. I 674*, 3.

HERKALL, *n.*, *clamor bellicus, conclamatio ad arma* (herr, kall), *F. XI 188*, 2, ubi lætu búendr opt gjörva herkall *sæpe fecisti, ut coloni clamorem bellicum tollerent (vel clamorem universalem, publicum, qualis in incendiis tolli solet)*.

HERKIR, *m.*, *ignis* (*cf. harkr*), *SE. II 569*; sunns h. *ignis freti (maris), aurum*: Gunnar sunns herkiss *dea auri, femina*, *Korm. 5*, 2. — 2) *gigas*, *SE. I 549*, 2 (*II 470* Herkir, *II 553* Herkir, *II 614* Hriki). *Vide Rasks Samlede Afhandl. 1*, 88.

HERKJA, *f.*, *femina gigas*, *SE. I 552*, 2. *II 471*. 555. 615; sterkviðri herkju *vehemens animus, vehementia animi, i. e. gravis animi agritudo, Cod. Upsal. SE. II 363*, 3. — 2) *nomen ancillæ*, *Gha. 46*. 53. 54 (*Gk. 3*, 2. 9. 10).

HERKLÆÐI, *n. pl.*, *armatura, lorica* (herr, klæði), *F. I 164*, 1.

HERKONUNGR, *m.*, *rex bellicosus* (herr, konúgr), *de Olavo Geirstadensi, Ý. 54*; *de Magno Bono, Mg. 34*, 3.

HERKUMBL, *n.*, *galea*, *SE. I 573*. *II 562*; herkumbl, *II 479*; herkuml 1eþ. *In prosa de nota v. insigni, quo galeæ et clipei insigniebantur, ÓH. c. 216*: vör skulum marka lið vart allt, gera herkumbla (herkuml, *F. V 53*) á hjálmum várom ok skjöldom, draga þar með bleikjo á krossinn helga; *Nj. 143*: þeir gerðv hvarirtveggiv herkuml á hiálmvm sinvm suis *utrique bellica insignia galeis imposuere. FR. II 32*: Hefir sër á hufði | hjálm uppspentan, | herkuml harðligt | Hédins af létta, qui locus *partim diffeilis est, partim ambiguus, utrum herkuml Hédins de galea, an potius de insigni sumendum sit. Hjálmr eða kumbl Sks. 167*. — 2) herkuml *nota militaris, bellica, de gravi vulnere inflicto, FR. II 487*, 2: ok ek markaða | meðan á honum | herkuml harðlig | fyrir hjálm meðan, *ubi intelligenda puto gravia vulnora corpori infra galeam (i. e. trunco corporis) inflicta, cf. jötunkuml*.

HERKUNNR, *adj.*, *omni populo notus, vulgo notus, sensu act., vel forte rectius signif. pass., bello notus, rebus bello gestis notus* (herr, kunnr); herkunn þjóð, *id. qu. frægir rekkar, Isl. II 361*, 1; herkunn (ar) skeiðr *naves bellicæ, bello* (*in Dania gesto, fyrir sunnan lög*) *notissimæ, F. VI 236*, 1.

HERLEIKR, *m.*, *ludus militum, pugna* (herr, leikr), *Plac. 16*, ubi *conjeceram herleiks hyrþundr numen gladii, vir, ab herleiks hyrr ignis prælii, ensis*.

HERLIGR, *adj.*, *excellens, insignis* (*Dan. herlig*): herlig þjóð *viris excellentes, Skaldh. 4*, 4. (Herligt fólk. *F. II 135*; var þat mál manna, at eingi hefði sæt herliga manna undir vápnum né tigarliga, *F. VII 69*).

HERLUNDR, *m.*, *præliator, bellator, de rege* (herr, lundr), *F. I 283*, *cf. herradr. Vir, in voc., per tmesin, Ag.*

HERMARGR, *adj.*, *permultus* (herr, margr): hermörg snekkja borð, *F. I 143*, 1 (*ÓT. 21*, 2); *Rekst. 4*; þjóðir hermargar, *SE. I 402*, 3; hermart permulta, *Rekst. 34*; *F. II 275*.

HERMARR, *m.*, *equus bellicus* (herr, marr): h. ára *navis bellica, F. XI 138*, 3, *id. qu. herskip. Construi h. l. possunt: eam Göndlar dóms kendi jarl fórrað endr meire tírar för ára hermörum at geirs glaumi ille præliis notus dynasta olim non gloriosius iter navibus bellicis fecit ad strepitum hastæ (pugnam). Aliam rationem vide in F. XII ad h. l.*

HERMADR, *m.*, *vir bellicosus, rei militaris studiosus* (herr, madr); *plur. hermenn viri bellicosi, bellatores, Sí. 4*, 3; *F. VII 79*, 2; *de militibus Romanis, sepulcrum Domini custodientibus: Áyða heidnir hermenn þaðan, Krossk. 25*.

HERMD, *f.*, *ira* (harmr), *animus iratus, insensus: vist erumk h. á hesti sane miki est animus iratus in equum, SE. II 102*, 3, *quod verbo tenuis explicat commentator, legg ek á jó reidiþokka (ubi reidiþokki, animus iratus, = hermd), sed homonymice, legg ek á Jóreidi þokka góðan Joreidam amore prosequor. Alias fere in gen. cum alia voce conjungitur, v. c., hermdar kraptr brýtr frið vis iræ pacem dissolvit, G. 55*; hermpar hugr *animus iratus, Hund. 1*, 28, ubi en þeir sjálfir — með hermpar hug her kónaþo; hermdar litr *vultus iracundus, Hund. 1*, 44, *quem locum sic explicat FR. I 140*, eða hví eru þer svá reiduligir? Hermpar spjóll *insensa, acerba colloquia*: heinvandil hermpar spjóll *acerba gladii colloquia, prælia, SE. I 444*, 4; hermdar orð *acerbe dicta, A. 3. In prosa, hermdar orð, dicta acerba (= skaparunar orð), Fagrsk. (ad F. VII 12)*: mörg hermdar orð *multo* menn vidr þóri, þeir er hann hafði scada unit; *it. hermdaryrði, Nj. 281*; *Laxd. msc. c. 63*: þá mælti Guðrún: mikil verða hermdarverk, en misjöfn morgonverk. *Ab harmr etiam est neut. hermt (adj. sine masc.)*: honum gerði hermt við þessu (*v: gásunum ok kjúklingunum*), *Grett. membr. 551a*; honum gerði hermt til sauðanna *iræ incensus est in oves, ibid.*

HERMEGIR, *m. pl.*, *pugnatores, præliatores, bellatores* (herr, mögr), *milites, Hund. 2*, 4.

HERMILA, *adv.*, *contr. pro hermiliga, atrociter* (harmr): hefki rekit h. *harma minna atrociter ultus sum, F. II 86. In prosa hermiliga magna cum indignatione et ira, F. II 279*. Ek á hermila at gjalda Berki *injur-*

rias in Bérkum atrociter vindicandas habeo, GS. str. 8.

HERMÓÐR, adj., militando fessus (herr, móðr), Mg. 9, 1.

HERMÓÐR, m., Hermodus, filius Odinis, SE. I 174. 178—80. 554, 1; Hg. 33, 14. In appell. H. sigþis látra numen clipei, vir, SE. I 406, 2. (Nusquam occurrit Hermóðr ut nomen viri historicum). (Adde Hyndl. 2; FR. I 373).

HERMÐ vide supra in hermd.

HERN, f., insula Norvegiae, Herna, Ed. Lócasina: Hernar bringr circulus Herna, mare, skið Hernar bringr calopodium v. tabula cursoria maris, navis, Baldr Hernar bringr skiða deus navium, vir, Nj. 92; sili Hernar spira, circulus Herna, mare, SE. m. c. in nomencl. insul. auctore Einare Skulú, brestr era sili Hernar validum Herna oinaculum rumpitur. Fuit hæc insula in Hordis meridiana; citantur insulae Hernar juxta Bergas sitæ, Orkn. p. 198—200; memorantur Hernar á Hordalandi, Nj. Vers. lat. p. 7 not. o, cf. F. IV 308, not. 1. ÓH. c. 145: þeir komo at landi i Herno, unde brevi spatio Lygra distare dicitur F. IV 309.

HERNADR, m., populatio, piratica: reka hernað terras populando obire, Rekst. 3; við ólmas hernað, F. XI 307, 2, cf. hergánger.

HERNENNINN, adj., bello strenuus (herr, nennian), Si. 6, 3.

HERNJÖRÐR, m., miles: hernirðir flextittar víri, HR. 53.

HERNUMA, f., bello capta (herr, numinn o nema), Gk. 8.

HERNUMI, m., bello captus, Fm. 8.

HERNUMINN, adj., bello captus (herr, nema), Fm. 7; FR. II 276, 1.

HERR, m., populus, multitudo, exercitus; dat. et acc. her, gen. hers, it. herjar. — 1) populus, cives, incolæ: allr herr tók glaðr við öflugum stilli univfersus populus, totius regni cives, F. VI 428; allr herr varð at þessa af láði omnes incolæ, H. 22 (F. I 194); sic in prosa, allr herr unni Ólafí konungi hagastum omnes cives, F. VI 441. Hinc in prosa allsherjar, una voce, universi populi, universalis, v. c. allsherjar þing, lög (Nj. 7), góði (Isl. I 39), búð (Sturl. 4, 21. 5, 12). Herr varð at hlýða bringstriði, ÓH. 109; reidr er herr populus indignatur, Mg. 17, 6; allr, er her líkar omnia, quæ populo placeant, Hb. 73, 5; sekr er ek við her nokk-ur, GS. str. 28; íslenzkr herr Íslandi, Ód. 13; lands herr populus regni, cives regni, Mg. 17, 4, vide landherr; hilmir herjar protector populi, rex, Si. 4, 1; hollvinn herjar fædur populi amicus, id., legendum est F. XI 311. — 2) multitudo, cæsus, tantum in sing.; Mg. 1, 3 per tmesin construenda puto þingherr Svía grundar cæsus comitalis Sveciæ, concio Svionum (vide supra v. bláa e) id. qu. þingheimr; herr manna hominum multitudo, Am. 91 (in prosa, nú sé ek hér úttaligan her af landsfólki, F. X 17); mikill herr valdinn magna casorum multitudo, FR. I 386; herr hauga turba tumulorum, genii subterranei, ÓH. 92, 3; guótt hrunda

hers numerosa multitudo feminarum, Rekst. 1. Valinn hölda herr electa hominum multitudo, homines electi, ad felicitatem æternam destinati, Hv. 5, ubi sic: Ok völdum her hölda | hugar skóg frömúðr nógu | regns hátannu rennir | ranns aldini faldit, i. e. ok frömúðr regns hátannu ranns rennir völdum hölda her hugar skóg, faldit (o: faldinn) nógu aldini et ornator cæli (Spir. S.) conserit electorum hominum pectora, velata copioso semine (ita ut copioso semine contendantur). Absol., herr magna multitudo, magnus hominum numerus, ÓH. 259, 8; herr, þrúðr hörvi cæsus lino ornatus, i. e. femina, Rekst. 35. Í her in cæsu (i. e. in conventu regum, konungastefno), Völs. 3 (Hund. 2, 14). — β) centum homines, SE. I 534, hea er hundrat. — 3) homines, tam collect. in sing., quam in gen. et dat. plur. (nam nom. et acc. plur. non occurrit): þatz um her geriz hominum agendi ratio, Merl. 1, 55; hvat um her geriaz, Merl. 2, 101; þegi herr meðan interim homines (i. e. auditores) sileant, Eb. 19, 2, quæ sententia sic exprimitur Lv. 5: gega vil ek þjóð at þagne | þé stund, er ek kveð; meinlaus herr homines innocentes, Hv. 9, ubi in dat. meinlausum her; of her supra homines (i. e. nautas, classarios), SE. I 630, 2. In plur. sænsk-um herjum Svionibus, HR. 72; herjom er vœni til styrjar hjálma hryrjar hominibus prælium exspectandum est, SE. I 672, 1; herjom kunnr hominibus notus, vulgo notus, ÓT. 16, 2, vide herjonkunnr, herkunnr, herjafóðr. — 4) exercitus, milites: vér skulum hálfir herjar þessa sækja frá sjó neðan dimidia pars exercitus nostri ab litore egradiatur, FR. II 38; hers brak pugna, HR. 30; herja flaumr pugna, Ag.; dreyrgrar Hropts tóptir grams herjar cruenta acuta regiorum militum, ÓT. 128, 1; fella her exercitum sternere, milites in acie decicere, Rm. 44; cum art., eo var í hernom eram in exercitu, Harbl. 38. — β) Hávam. 73, Tveir ro eins herjar, vertunt, (vel) duo inter se sunt adversarii; per brachylogiam pro tveir eins herjar ero tveir duo unius exercitus, vel unius cæsus, sunt duo. — 5) bellum, prælium, acies, unde hermaðr, hergjarn, hernjörðr; í her in bello, in piratica, FR. II 53, 4; ÓH. 155, 1; falla í her in acie cadere, ÓH. 240, 4; okkr vissak svá gjörva við her ita nos in acie armatos (his armis instructos) novi, ÓH. 47, 4; of her gjörum inter belligerandum, vel bello existente, Son-art. 14; þola (e-m) her bellum pati ab aliquo, FR. III 27, 1, ubi in prosa anteced., þá sendi hann Vikari orð, at hann skyldi skatt gjalda af sínu ríki, eða þola her hans, sed F. XI 3, þá hugði hann, at jarl mundi (i. e. skyldi) þola honum her; at ÓT. c. 94, bjóða honum heldr víðtöko, en þola her hans (F. II 216), et absol. þola her, FR. I 329. — 6) herr alls víðar hostis, vastator omnis ligni, ignis, de flamma Váflugi, H. Br. 9. — 7) herr in compositis præfixum abít in her, et interdum intensivum esse videtur, ut þjóð,

o. c. herbygðr, herfjöld, herkaldr, hermargr, herþarfr, herþrúnginn. — 8) vide allsheri, landherr.

HERRA, *m.*, *dominus, de imperatore, rege, dynasta*: harri eða herra, *SE. I 514 (ibid. I 518 Harri eða Herra nom. pr. filii Halodanis Grandævi)*; herrar tveir, *de rege Hakone et Skulio, duo principes, Ha. 235, 2*; *de viris principibus laicis*: í Mirrea komu þá margir herrar | merkilegir til samans ok klerkar, *Nik. 23*; *de episcopo*: herra bjartr, *Gd. 39*; Kolbeinn reisti flokk móti sínum herra (*Gudm. Bonum*), *Gd. 41*; herra minn mi domine!, *Gp. 17 (sed minn herra!, F. VII 197; GkM. II 306)*. *De deo*: herra guð, *Krossk. 26, id. qu. „deus dominus“*, *ibid. 27, ubi sic*: en svo vitradiz hann | fyrir vinum sínum | deus dominus | á degi þriðja, *id. qu. guðrottinn*.

HERRAN, *m.*, *id. qu. Herjan*, *SE. I 36*.

HERREIÐR, *adj.*, *lætus, hilaris inter milites, vel in pugna* (herr, reiðr), *SE. II 307, 6*.

HERREKKIR, *m.*, *confirmator militum, animum addens militibus* (herr, rekkir), *rex, SE. II 628*: Hreinstólpa áttu hjálpar | herrekkir brag þekkja | hátt sitð hans í rétta | hnár meitr skörungur sæti.

HERRUÐR, *m.*, *columen populi v. militum, rex* (herr, ruðr = runnr), *F. II 259, 2*. — 2) *id. qu. nom. propr. Herrauðr* (u = au), *Krm. 5*.

HERSAGA, *f.*, *fama, nuntius belli* (herr, saga), *Hg. 28, 1*; vide stórhersögur.

HERSBORIT, *n. adj.*, *progenies ducum* (hersborinn, *adj.*, *ab hersir, borinn a bera*), *Hyndl. 10, 15*.

HERSÆMDA, *Ha. 325, v. dæma*.

HERSIR, *m.*, *dux, præses provincie* (herr), *gen. hersis et hersirs (uno loco, SE. I 636, 3), plur. hersar, Rm. 36; Gk. 8; Am. 97. De hac voce v. introd. ad Rigsmál, Ed. Sæm. T. 3, 163—64; Eg. p. 342 not. 2. 518 not. 2; id. SE. I 456, ubi sic*: Oc í einv landi erv mörg hært, oc er þat háttir konunga at setja þar réttara iðr svá mörg hært, sem hann gefr vald yfir, oc heita þeir hersar eða lendir menn í danskri tvngv; en greifar í Saxlandi, en barúnar í Englandi; þeir skvlo oc vera réttir domarar oc réttir landvarnar-menn yfir því ríki, er þeim er fengit til stjórnar. Hersir vocatur oddviti, *dux, Eg. 70, ubi sic*: Arinbjörn hefr árnat eirarlaust oddvita ríki eða meira A. meruit laboriosum ducis imperium, immo etiam amplius. In Ad. 3 Egil Erikum Blodaxam, quem alias vocat regem (konung, allvald, skata), Her-serem (ducem) adpellat, lét ek hersi heim um stóttan, puto ratione habita præfecturæ ab rege Adalsteine acceptæ (*Eg. 62; Hg. c. 3*). *OH. 248, 2 iuxta ponuntur ógnar skera meidar milites, et hersar militiæ duces s. provinciarum præsides. Skoptius, cui Hakon dynasta multa prædia in Mæria adtribuerat* (jarl veitti honum stórar veizlor á Mæri, *ÓT. 19*), *vocatur útvers hersir, regionis maritimæ præses, ÓT. 20, 1. Junguntur hersir dux, dólgrognaír bellator, Sturl. 6, 15, 4. Qui Am. 97 hersar, dicuntur höfðingjar princi-*

*pes, FR. I 223, et F. X 192 iuxta ponuntur hersa drótt et höfðingjar. Hersa drottinn dominus præfectorum, rex, ÓT. 25; herða stillir, id., SE. I 640, 1. Adde H. c. 6. jarl hverr skyldi hafa undir sér 4 hersa eðr fleiri, ok skyldi hverr þeirra hafa 29 marka veizlo; jarl hverr skyldi fá konungi í her 60 hermanna af sínum einom kostnaði, en hersir hverr 20 manna, cf. F. X 182—88. Thorer Steigensis et Egil, qui suere lendr menn (F. VI 276, VII, 5), vocantur hersar, F. VII 9, 2, 15, 1. De Arinbjörne Hersere, Eg. 55: hann spurði þau tíðindi, at andaðr var Þorer herser, en Arinbjörn hafði tekit við arfi ok gjörz lendr maðr. De Snorrio Sturlæwo, SE. I 636, 3: brjótr auðs þá hátt herrirs heiti, de quo F. IX 295: gaf Hákon konungr honum lends manns nafn, cf. Sturl. 4, 55. Hersar báru á hilmí dýran — salar kaldar, F. IX 432, id. qu. lendir menn, *ibid. 431. 432. Hersar = sýslumenn (= lendir menn)*: sá er vildi steypa heisum, F. IX 343, id est sýslumönnum, v. p. 290. 315—16. His addo ex epistola Erici archiepisc. ad episc. Brandum et Thorlacum Jonamque Leptidam, Hist. eccl. Isl. I 254: Enn metoð þat þér kallit sýslu út hér, þá sýnist oss ei sjarri vera, sem greinaskattir á útlöndum, eðr lends manns réttir með oss. Hersa íþrótt ars ducum, res militaris, studium militare, hugr hersa íþróttar animo bellicosus, bornir hugum hersa íþróttar animo bellicosus præditi, SE. I 298, 3, quo cum haud inepte comparaveris jarls megin súð v. jarl.*

HERSJAÐARR, *m.*, *dux exercitus* (herr, jaðarr); *acc. -japar, Fem. 36*.

HERSKAPR, *m.*, *res militaris, militia*: kunna herskap rei militaris peritum, i. e. in piratica versatum esse, *Nj. 30, 3 (AR. II 244)*; fara með herskap rem militarem exercere, bellum inferre, *Ha. 219, 1*.

HERSKÁR, *adj.*, 1) *pass.*, *bello infestatus* (herr, skár): í herská hilmis ríki, *SE. II 170, 1*; á herská Hringaríki, *F. X 422, 5. In prosa, landit var herskätt regnum erat populationibus obnoxium, bellis infestum, Eg. 47. — 2) act.*, *bellicosus*: í herskás hilmis garði in aula bellicosi regis, *Ad. 11. Sic in prosa, Orkn. p. 146: (hann var) óherskár ok sat mjök í kyrrseti ille rei piraticæ non erat deditus, sed vitam fere in otio degbat. Haraldr var h., HR. 77.*

HERSKATNAR, *m. pl.*, *milites* (herr, skatnar), *id. qu. hermenn, Ha. 323, 2*.

HERSKERÐIR, *m.*, *deletor copiarum, victor hostium, rex bellicosus* (herr, skerðir), *F. II 313, 2*.

HERSKIP, *n.*, *navis bellica, piratica* (herr, skip), *OH. 27, 1 (AR. I 278)*; *Hk. 62, 5; Ha. 285, 1, 2*.

HERSKÍÐ, *n.*, *xylosolea bellica* (herr, skíð): h. hriða navis bellica, a hriða skíð calopodium procellarum, navis, et præfæro her-, *id. qu. herskip, Ha. 318, 2*.

HERSKJÖLDUR, *m.*, *scutum militare, clipeus bellicus* (in specie signum incundi prælii, clipeus rubro colore, *Hund. 1, 30, of.*

Vsl. 6 = Hund. 2, 22, it. FR. II 354): fara herskildi of allar sýslur omnia territoria cum clipeo bellico (armata manu) obire, ÓT. 97, 3 (AR. I 288); halda herskildi, tenere gestare, absol. pro militare, stipendia facere, castra alioquus sequi, F. XI 216, sed halda herskildi austan cum armata classe a partibus orientatibus proficisci, F. VI 437, 2; bera herskjöld til grundar terram infestis signis invadere, Mg. 25, 1; plur., með herskjöldo cum acutis militaribus, Ha. 324, 2. Fylla annan tog herskildi (herskyldi, F. VI 90, 1 vdr.) viginti annos inter arma complere, Mg. 35, 2, quum a vero sensu discedat (non enim sermo est de 20 annorum militia, sed de 20 annorum ætate), præstat lectio herskyldir, qu. v. In prosa: bera herskjöld móti e-m arma ferre adversus aliquem, F. V 269. Clipeo belli (herskjöldr) opponitur fríðskjöldr clipeus pacis (signum pacis), colore albo, F. VII 23, cf. Lazd. asc. c. 94, ubi sic: haf þat at marki, at ek man snda skildi minom, ok at þér holino, ef þér er frídt, ok máttu þá fram ganga: skjöldrinn er hvítr innan. Sic halda upp fríðskildi efferre clipeum pacis, FR. II 99. 193 (fríðarskildi, FR. I 462); bregða upp fríðskildi, id., Orkn. p. 374; FR. II 207. III 94. 150.

HERSKORÐANDI, m., lustrans exercitum, dux militum, imperator (herr, skorða = skora, quod de recensendis militibus usurpatur), ÓH. 74, 1.

HERSKORÐUÐR, m., id. qu. herskorðandi (herr, skorðuðr), Hk. 5, 1 (F. VI 139, 1; AR. II 27, 1).

HERSKRIPT, f., picta tabula bellica, clipeus pictus (herr, skript), plur. herskriptir clipei, Sic. 2, 2.

HERSKYLDIR, m., exercitum, milites clipeis instruens, ornans, dux militum, imperator (herr, skyldir), F. VI 90, 1.

HERSTEFNA, f., conventus, congressio militaris, pugna (herr, stefna), F. VII 348, 3. 349, 2.

HERSTEFNANDI, m., convocans milites, præliator, bellator (herr, stefna), SE. I 488, 2; Ha. 194 (SE. II 184, 2).

HERSTEFNIR, m., id. qu. herstefnandi (herr, stefnir), ÓT. 30, 2 (AR. I 283, 2); ÓH. 48, 7; SE. I 664, 1; Ha. 234; Plac. 31, quo ultimo loco herstefnir acc. s. est, o: við (hinn) huganheva herstefnir erga animosum bellatorem, i. e. promissa animoso bellatori (Placido) data.

HERSTILLIR, m., rector militum, dux exercitus, rex (herr, stillir): hylli herstillis fæor, gratia regis, ÓH. 172; F. VI 35.

HERSTOLI, m., hominibus spoliatus, auxilio hominis privatus (herr, stoli, ad formam draumstoli, F. VI 199), per tmesin cohærere puto, KS. 33, ubi sic: stóð þann er stýrði lýðam | stola her skórránger errinn, i. e. errinn skórránger stóð þann herstola, er stýrði lýðam strenuus ille præpotens vir auxilio privatum oppressit eum, qui civibus profuit; sensus est: Thorvalds Rafnem oppressit, auxilio suorum privatum, vide Sturl. 4, 17..

HERSVALDANDI, m., imperator militum, v. præfectus populi, rex (herr, valda), SE. I 662, 1.

HERTEITR, m., nomen Odinis (qs. alacer in pugna, herr, teitr), Grm. 46; SE. I 86. II 555. herteitr, II 472.

HERTOGI, m., ductor exercitus, dux militum (herr, togi, AS. heretoga), proprie de dynasta, it. de rege, SE. I 514, ubi sic: Hertogi heitir jarl, oc er konungr avá kalladr oc, firir því er hann leifir her til orosto. De dynastis: hneykir, hristir hertoga rex, SE. I 514, 3; Hk. 76, 2; de Skulio dynasta, hieme 1221—22, cum nondum Ducis titulo ornatus erat, Ha. 75 (SE. I 680, 2); de Hugio dynasta, F. VII 45, 2; de rege Asmundo, FR. II 44, 2; de rege Halvo, ibid. 45, 2. In prosa, dux copiarum: hertogi fyri, fur, yfir liði, Eg. 26; F. I 2. X 177.

HERTRYGGVIR, vide sub hertygd.

HERTRYGD, vide sub hertygd.

HERTYGD, ÓT. 120, vertitur ordo militaris (qs. formatum ab hertogi), et hnekkir hertygdar repulsor ordinis militaris, rex bellicosus. Sed hæc lectio valde incerta est. Cod. Fris. col. 140, 10 habet herdyggvir; Fagrsk. (63, 1) hærtrygv^r; altera recensio Fagrsk., it. Codd. C & B Hk., et F. II 306, hertrygdar, unde B ad F. II l. c. hratt ygdar depravatam videtur; F. X 349 her tryggvan. Primarium et præcipuum vitium in hoc hemistichio puto latere in voce sína, quam legendam arbitror sína, i. e. Svía Svionum; qua correctione probata, cohærent hnekkir Svía rekka repulsor, oppressor militum Svecorum, rex Norvegius. Cum hæc lectione ceteræ omnes variantes, præter hertygdar, conciliari possunt, optime tamen her tryggvan, o: Hnekkir Svía rekka það-a tryggvan her hyggja á flóttu, sec. F. X 349, Svecorum militum repulsor hortatus est, ne fidus exercitus fugam meditaretur; það-a trygdar her hyggja á flóttu exercitus fidei, i. e. fidi militis, sec. C & B Hk., F. II 306, Fagrsk. var. l.; lect. Fagrsk. hertyggvir, confirmator militum, fidos sibi reddens milites, et Cod. Fris. herdyggvir, id., pro vocatio accipi possent, ut apostrophe ad principem vel regem, cui dedicatum carmen fuerit. Simili ratione defendi posset lectio hertygdar, si acciperetur divisim pro her dygdar = dygdar her = trygdar her.

HERTYR, m., nomen Odinis (auxiliator hominum, herr, týr v. týrr, id. qu. veratýr), non occurrit nisi SE. I 240, 2, ubi vingnoþ hertyss navis vinaría Odinis, i. e. poculum Odinis: at ausa austr hertyss vingnoþar vinnum (potum) Odinis haurire, carmen fundere.

HERVALDR v. HERVALINN, præ ceteris electus, eximius, excellens (herr, velja): hervaldir hersar excellentes præfecti, Ha. 326.

HERVÁDIR, f. pl., armatura, tegumenta bellica v. militaria (herr, vádir pl. a vâð), de lorica: hrauso or herváðum, hratt á völl brynjo, Hg. 33, 4. Germ. Heergewette (ab Heer et Gewette), armatura, ejusdem originis est.

HERVEGR, m., via publica, vel via mili-

laris (herr, vegr), *Hm.* 3; *Ghv.* 2. *De hac re sic SE. I 368:* þá lét Jormareckr konungr, er hana reið or skógi frá veipvum með hirð sína, en Svanhildr drotning sat at hadabliki, þá riðv þeir á hana, oc tröþv hana vndir hestafótum til bana.

HERVERK, n., *opera militaria, munia belli* (herr, verk), *F. VI 44, 2, ubi construxeram:* ok hverk (o: voru mēr) sjaldan hrygg et *opera militaria mihi raro molesta fuere; rectius:* ok sjaldan (bar ek á hendi = hafða ek á hendi | hrygg hverk raro molesta belli munia obii, militiā operam dedi.

HERVÆÐR, *Mg.* 1, 2, *accipiunt pro hervæðir, armatura, et construunt:* fim hirð ara bræðis bar út hervæðr at hömlu, *quam rationem secutus sum F. XII ad F. VI 22, 2. Nunc placet ratio in ShI. VI, 17, 2 proposita:* hervæðr, *part. pass., id. qu. hervæðr, a verbo hervæða armis induere, v. c. hervæða sik se armis induere, SE. I 132. 190, hoc ordine:* hinn ungi hervæðr eggrjóðandi baub þjóðum út: fim hirð ara bræðis bar þing (*armamenta*) at hömlu juvenis *principis, aciem gladii cruentans, armis indutus militis evocavit* (hervæðr, *ab hervæðir, ut simplex væðr vestitus (part. pass.), a væð vestis*).

HERVI, *Ghe.* 17, (létir) Húna skjaldmeyjar hervi kanna vertunt perniciem (*cf. herðligr sædus, atrox, turpis*), *vel damnum, calamitatem (ab harmr).* Puto hervi h. l. esse id. qu. herð, n., *occa, Dan. Harve, quod occurrit in Leg. Gulensis, et sensum esse: faceres, ut virgines clipeatæ (bellonæ, i. e. heroïnæ) Hunnorum occam sentirent, experirentur, tractarent, i. e. eas ad faciendā opera rustica cogeres.*

HERVÍG, n., *pugna, praelium* (herr, víg; hervíg *definitur Grág. 2, 114), Mg. 36, 3 (F. VI 91), ubi: ept þrennin hervíg tribus praeliis factis; háþi fjögör hervíg quatuor praelia fecit, F. VII 328, 5; gánga til hervígs (gen., inserto i, vel a nom. hervígi, id.), FR. II 135, 3; kenna hervíg indicere bellum, declarare pugnam, FR. I 501, 2; búinn til hervígs ad praelium paratus, armatus, F. XI 313; hervígs ramr bellicosus, Merl. 1, 49; hervígs mildr, id., F. IX 375, var. lect. 2.*

HERVIST, f., *mansio in hoc loco (hær, adv., vist); de Christi his in terris commoratione, Has. 18, locum vide sub elserkr.*

HERVOPN, n. pl., *arma militaria, bellica* (herr, vopn), *Grett. 14.*

HERVORÐOÐR, m., *custos, defensor, tutor civium v. militum* (herr, vorðoðr a varða), *lectio var. Fagrsk. 36, 1, vide herfordaðr.*

HERÞARFR, adj., *utilis civibus v. militibus, de principe populari v. bellicosus* (herr, þarfr), *SE. I 462, 4; potest et reddi, valde utilis, ut her intendat. Herþarfr, plur., bello utiles, vel ad militiam idonei, pro subst., cives, milites, v. homines, ÓT. 16* (herr, þarfr).

HERÞÖGN, f., *pugna, SE. I 563, 1. II 559. (II 476 herþögn. II 619 herþögn).*

Forte proprie bellona, qs. das exercitus v. belli (herr, þögn, *cf. valþögn).*

HERÞRUMA, f., *tonitru bellicum* (herr, þruma); herþruma *Gautr deus bellitonans, Thor, quem in conflictibus adversus gigantes tonitrua et fulmina comitabantur:* gedreyuir herþruma *Gauts socius dei bellitonantis, Lokius, SE. I 290, 1.*

HERÞRÚNGINN, adj., *valde tristis, admodum miser* (herr, intens., þrúnginn): herþrúngit *kveld vesper valde tristis (accepte clade), Ha. 130. Cf. ea quæ adnotata sunt ad h. l. in ShI. IX, 278, ubi rectior var. lect. herþrúngit slag clades valde funesta.*

HERÐ, f., *nomen insula, Ed. Lóvasina:* ber vindr Herðar linda ventus *Herða cingulum (i. e. mare) verberat v. abrupit, quo loco SE. II 491, 4 pro Herðar præfæt Raðar a Róð. Forte Herð est id. qu. Herra, quod nomen Ed. Lóvasina in nomencl. brævi insularum habet: — Bólm, Nauma, Herra, Vigr, Körmt, Sekk.*

HERÐA, f., *durities, duramentum* (harðr); h. in *prosa Fbr. 31:* herðugóð ex, skarpegg, oc seigt járn í (snarpegg, *GhM. II 328).* — 2) *fortitudo animi:* minn fadri gaf sinum sveini þá herðu eam animi fortitudinem pater meus suo filio dedit, *GS. str. 33.*

HERÐA (herði; herða, *etiam herdda, herða, herta; hert*); *indurare (ferrum, Plin. Hist. nat. ed. Bip. 34, 41):* oc eo herþæ, sem mér høgst þótti atque indurabam (*gladium*), *Völk. 16; part. pass. herðr induratus, de gladio:* glaðr herðum vetþryma naðri, *G. 44. — β) intendere; intrans. cum acc. subjecti:* svörð tekr heldr at herða *funis ancorarius, ancorale nimium quam intendi incipit, F. II 17, 1; en svörð of her herða (frá ek) funes vero super viris (nautis) intendi (audivi), SE. I 630, 2; metaph.: herða hljóð intendere vocem, de proferendo carmine, F. XI 43. — γ) incitare, augere:* h. víg *ciere pugnam, ÓH. 224; h. hjálma skúrir, id., SE. I 670, 2; it. alacriter, strenue facere aliquid:* h. mótt at morði *alacriter, magno studio in pugnam procedere, ÓH. 221; h. skot með spjóti hastam acriter, magna vi contorquere, conjicere, Ólafsr. 12; h. atróðr strenue adremigare, Hh. 85, 1, ubi pl. impf. herðo; herða hljóð augere, fundere carmen, v. supra β. herðu herferðir iter contenderunt, de militibus, Ha. 323, 3; intr., cum acc. subj.: nú tekr hregg á (i. e. at) herða nunc ventus increbrescit, FR. II 73, 1. — δ) cum dat., herða fjörvi e-s, propr., instare vias alicujus, i. e. aliquem opprimere, interficere, Fagrsk., 36, 1: herfordaðr red herða *kaungs fjörvi bellator (Hakon dynasta) vitam regis (Haraldi Grafeldi) oppressit. Hic significatio illustratur adjectivis fjörharðr (qs. durus in vitam, vita noxius) et herðinn, id. phrasi, F. X 73, söttin herði *honum acrius vis morbi cum inuasit, pro söttin herði at honum morbus ei acrius, vehementius instat; sic herða at e-m vehementius instare cui, Hg. c. 19, variatur per veita atganngu aðgredi, F. I 36. Ceterum altera recensio Fagrsk. l. cit. habet herða pro herða; tum***

locutio existit ræða fjörvi eins vide sub ræða. Part. act., herðandi, m., qui induratus, adstringit, incitat, auget, etc., v. c. h. hjörva eis incitantes, cientes pugnam, pugnatores, viri, Sturl. 3, 21, 1; h. sverða þrymu id., líd. 6; h. sverða incitator, missor gladio-rum, id., Dropl. 6; h. fetils gerðar cingulum adstringens, cingulo se accingens, id., Grett. 95; h. hedias gáttar clipeum fortiter, valide objiciens, vel firmiterprehendens, tenens, pugnator, vir, Nj. 24, 1. Vide compos.: elherðandi, glaumherðandi, leikherðandi, rög-herðandi.

HERÐAR, f. pl., humeri, vide herðr, f. HERÐIBALDR, m., deus incitans, ciens (herða, Baldr): h. valköstu vöðrbliks incitator pugna, præliator, vir, Sturl. 9, 32, 2.

HERÐIBRÖGÐ, n. pl., strenua facinora, ut strenuitas (harðr, bragð), H. 39; F. I 13. IV 12, quo postremo loco versus recte se habet, quod adinet ad lectionem et constructionem.

HERÐIGALDR, m., durus sonitus: h. dalryrar dýrfstjar pugna, Ísl. II 353, 2.

HERÐILOFÐAR, m. pl., viri firmiter tenentes, prehendentes (qs. herðandi lofðar): herðilofðar hengi-borðs Hildar pensilem Hildæ labulam (i. e. clipeum) firmiter tenentes, præliatores, viri, Ísl. I 165, 2.

HERÐILÚTR, adj., pronis humeris (herðar, lútr), de homine in ictum pronus, qui corpore inclinato ictum intentat, Orkn. 79, 8.

HERÐIMADR, m., vir fortis, strenuus, acer (harðr, madr), in nom. occurrit in prosa, Nj. 156: þessi var herðimadr mikill fyrir sér; acc. sing., Hít. 17, 2, hafa vildo þá höldar herðimann tunc homines virum fortem opprimere studebant. Plur. herðimenn viri fortes, strenui, Jd. 21; Ha. 258, 4.

HERÐIMEIÐR, m., qui incitat, auget (herða, meiðr, in appell. id. qu. herðandi); nom. sing.: h. sárgagls incitator, missor sagitta (teli), vir, Eg. 31, 2; nom. pl.: herðimeidar hringköðs missores gladii, viri, Rekst. 32; acc. pl.: herðimeida víðis mána hríðar incitatores prælii, viros, Nj. 78, 2. — 2) herðimeidr, m., arbor gladii (herðir, meiðr), præliator, vir; in voc. sing., Nj. 136; plur. herðimeidar viri, homines: goðum leiðir herðimeidar homines diis inuisi, Ísl. I 166, 3, appos. ad beidendr hauðmens hliða.

HERÐIMÝLL, m., durus globulus (harðr, mýll); h. Hergautz vinu durus globulus terræ, lapis: harþir hærþum herþimýlum Hergauts vins duris lapidibus verberati, lapidati, SE. I 372, 3.

HERÐINN, adj., plur. herðnir, Korm. 19, 2, eoz nusquam alibi occurrens, quantum scio. Constructio l. c. esse videtur: munum skjótt herðnir fjörvi brevi erimus periculosi vitæ (: adversariorum nostrorum). Repeto hunc significatum adjectivi herðinn a voce compos. fjörharðr, id. a verbo herða, supra p. 330, ubi secundum Fagrsk. construi poterat herða fjörvi eins, vilam eripere cui.

HERÐIR, m., gladius, SE. I 566 (herþir), II 560. 620; II 476 herðir.

HERÐIR, m., (subst. verb. ab herða), qui

intendit, incitat: h. böðgerðar cingulo militari se cingens, bellator, Ha. 319, 3, ubi acc. s. herði; herðir oddaskúrar ciens pugnam, præliator, SE. I 472, 1. h. gunnar, id., Hk. 12, 1 (acc. herði); h. Haddinga harðela, id., Mh. 3, 2; h. hjálmþrima, id., Mb. 16, 4 (gen. herðis); hjörva herðir incitator ensium, vir (pro pronomine „ego“), Gþ. 17; h. skölkvings, id., F. II 52, 1 (dat. herði). Vide composita: benherðir, elherðir, fólkherðir, furherðir, oddherðir, ógnherðir, sóknherðir. — 2) Herðir, Söll. 76, accipiunt de inclemente (harðr) Tartari tyranno, malorum demonum principe: Herdis dyr oatium tartarei tyranni, Plutonis, ubi Furia infernales in sella organica sedere finguntur.

HERÐIRAUNIR, f. pl., id. qu. harðar raunir (harðr, raun), res duræ, difficultates, in quibus fortitudo animi exploratur, Jd. 7.

HERÐIÐUNDR, m., deus incitans (herða, þundr; in appell. id. qu. herðandi): h. höggormi incitator, missor hastarum, præliator, Nj. 134; intelligitur Karius.

HERÐIÐUNNR, adj., aut tenui fortitudine (herði, f., fortitudo, F. XI 151, id. qu. herða), aut tenuis ab humeris (herðar, þunnr), de perfuga, Sturl. 5, 44, 1.

HERÐLA, f., insula (nunc Herló) in Hordia boreali Norvegia, prope Fenringam ad caurum, SE. II 492.

HERÐR, part. pass. v. herða indurare, induratus, de gladio, G. 44.

HERÐR, f., humerus. G. Magnæus in Gloss. Ed. Sam. T. I: „Singularis herð obvius est in Thomassaga, alias inauditus“. Hinc dat. s. herði: þurpi hræn at herþi hæðrs run ræbat vortex in humerum Telluris filii (Thoris), SE. I 296, 1 (quod in prosa: óx svá miðe áin, at uppi bræt á óxl honum, SE. I 286), quanquam potest h. l. per tmesin construi herði áss kykva nauðar! Plur. herðar, humeri, ÓH. 240, 1, sed herðar haud pauci Codd., ShI. V 86 not. d (F. V 82, 1), et herðir, SE. I 294, 3; Korm. 12, 4. var. lect. pro herðir, cf. varias formas plur. a skeið. Herða klettr rupes, arx humerorum, caput, Lokagl. 58. — 2) herðr, in gladiis, dorsum, pars aversa gladii (vulgo bakki), vel pars calybea aciei, SE. I 568, 2. II 477. 560. 620. cf. Eg. 39: exin hljóp niðr i steininn, svá at muðrinn brast or allr ok rifnadi upp i gegnum herðuna, ubi herða vertitur „duramentum, munimentum securis calybeum, involucre calybeum quo securis præferruminatur“.

HESLAR, m. pl., inter segetes v. fruges numeratur, SE. II 493.

HESLI, n., corylus (collect. ab hasla, ut greni, birki a gran, björk); pro hasta, unde heslis láð solum hasta, clipeus: herdraugar heslis lábs pugnatores, viri, SE. II 497, 2; hinc heslis staung pertica corylina, Eg. 60.

HESLIKYLFA, f., clava corylina, Völs. 9 (Hund. 2, 25, ubi membr. habet hellikylfa), de virga pastoritia.

HESS, n., unio, punctum, Dan. Es, vide ajónhess (Mantissa ad NgD). — 2) in Cod.

Leg.: hess í bandi circulus ferreus, referens formam S vel 8 (*Dan. Es*), qui significatus forme adhiberi possit ad *Eg.* 89, 1, vide mox hessir.

HESSIR, *m.*, *id. qu.* hersir, *dux*; skalla hessir, *sec. G. Magnæum*, *dux calvi capitis (hominis)*, *oculus calvi hominis (qualis Egil fuit)*: vð skalla hessis vitium oculi, *Eg.* 89, 1. *Constructio Magnæi talis est*: ek em fallr (*af, fyrir*) vð skalla hessis vitio oculi caducus sum; in quo maxime offendit *adj. simplex* fallr (*etsi existat hallr, spjallr*), quod mihi quidem magis placet in compos. váfallr. *Præfero igitur alteram rationem G. Magnæi*: ek em skalla váfallr perniciose præceps in casum sum, ut verba vafs hefi ek vafor hessis per se capiantur: 1) ek hefi vafor vafs hessis habeo gressum lentum equi impediti, *i. e. utor gressu lento, quali equus pedica præpeditus*; ab hessi, *paragog. id. qu.* hess, *ess, equus, et vaf. implicatio, fascia, etc., h. l. vinculum, pedica, et vafs hessi, equus pedica, i. e. equus pedica vinctus*; 2) ab hessi, *parag. id. qu.* hess, *circulus ferreus, cui adhæret vinculum, quo jumentum ligatur, ne longius euagetur (quod dicimus at tjóðra. Dan. tøjre)*: hessis vaf erit vinculum circulo injectum, cui alligatur pecus vel jumentum, et vafor hessis vafs, *circulio, qualis jumentis tali modo deligati; hæc enim non recta, sed in orbem gradiuntur.*

HÉSTR, *m.*, equus, *Hávam.* 83. 89. *In appell. lupi*: h. flögða equus feminae gigantes, lupus, *F. VII 354 (SE. I 176; H. hat. 35)*. *In appell. navis*: h. húna, hlunnur, navis, *Orkn.* 79, 3: 81, 7; h. hafnar, hafs, máfa rastar equus portús, maris, navis, *FR.* 1296, 2. 297, 1. 2; h. unnar, *id.*, *Eg.* 49; *Orkn.* 8, 3. *conferri potest ἀλός ἔπποι, Odys. 4, 708, et Secundi Sententiæ, ed. Cantabrigiæ 1670. pag. 25: τὸ ἐστὶ πλοῖον; .. πελαγίος ἔππος, etc. Vide composita*: borðhestr, byrhestr, eirhestr, skeiðhestr.

HÉSTR, *superl. adj. hárr, altus, id. qu.* hestr; hestr harm gravissimus dolor, luctus, *Krm.* 15; auðar hestr fortunatissimus, *Ha.* 319, 2; h. hrækðatr altissimus cadaverum cumulus, *Fagrsk.* 123, 3.

HÉSTR, *superl. adj. hárr, altus, excelsus, sublimis*: hæstir himnar calis altissimi, *Gp.* 16, v. hæstráðandi.

HÉSTRÁÐANDI, *m.*, summus imperator, qui summum imperium habet (hæstr, ráða): h. hæstra himna summus imperator altissimorum calorum, *deus, Gp.* 16, ubi sic: Treysti ek uppá hinna hæstra | hæstráðanda krapt ok náðir.

HÉSTRENNIR, *m.*, equi incitator, equum in cursum incitans, vel certaminis equestris peritus, vir (hestr, rennir), *Sturl.* 4, 31, 3; h. hlunna equum salangarum incitans, qui navim in cursum incitat, vir, *Fostbr.* 3.

HÉSTRÉDR, *n.*, genitalia equi (hestr, reðr), *F. VI 194.*

HÆTA (hæti, hætta, hætt), *minari (hót, minæ, Dan. høde minari)*: þóttu hætir hamri mér etsi mihi intermineris malleo, *Lokagl.* 63; hætta einum niði interminari cui carmine

probroso, *Korm.* 20, 2 (*cf. ib.* 17, 2). Vide hætta.

HÆTING, *m.*, abjecto r = hætigr, *minæ, (sec. Eddam hætigr)*, *SE.* II 218, 2.

HETJA, *f.*, vir fortitudine præstans, athleta (*Vigagl.* 18. 23); h. Ása, *deus Asarum fortissimus, Thor, SE.* I 553, 2.

HETLENDINGAR, *m. pl.*, *id. qu.* Hjalteendingar, *Fagrsk.* (79, 1) (*ad ÖH.* 108), scribens Hætendingar; altera rec. habet Hjalteendingar.

HËTOMC = HËTO MIC o: *mean, Grm.* 45. 46. *etsi sequatur nom.; non enim dicitur ek heitiz vocor.*

HËTTA, *Hm.* 21, in loco obscurissimo: þvíat þat hætta | at hlýðigi myni, vertunt: quia enim (illi, o: Jormunreki filii) id perreclitantur, quod procedere non poterit. *Raskius conjecit hêlt-a (ed. Holm.)*, quod exhibit exscr. chart., quod habeo.

HËTTA, = **HËTTA**, *desinere*: hætta nú, *Njörðr desine tandem, Lokagl.* 36. *In prosa*: nú hætta þeir hjalinu, *Ghm.* II 364.

HËTTA (hætti, hætta, hætt), *cessare, desinere, desistere ab re aliqua; cum dat., et reciproce*: hætto me hættingi cessemus utrimque a minaciis, *Harbl.* 51. *Insolenter cum acc.*: ne hætta | hygg ek enn tölu dyggva, *Lv.* 13, ubi tamen τὸ dyggva legi potest dyggva (*forte dyggre*); *contra*: hann hætú ræðunni, sinni tölu, tölu þessi, *ÖH.* c. 223. 230; *Eg.* 57.

HËTTA (hætti, hætta, hætt), *minari, interminari (hót), cum dat. personæ et rei*: þó at þú hætting mér Freys reiði (*dat.*) etsi mihi iram Freyi mineris, *FR.* II 289, 2; þarfaðu at hætta mér niði non est, quod mihi carmina probrosa mineris, *Korm.* 17, 2; sic et accipi potest *Korm.* 5, 1, et hann hætting mér handvindr grandis si mihi mutilationem interminatur. *In prosa, F. VII 260; IX, 18; X, 316, ubi scribitur hætta.*

HËTTA (hætti, hætta, hætt), *periculo exponere (Fær. hætta, Fær. 3. 146; hætta, f., periculum, SE.* II 218, 2; *Finnl. hætta, Leppl. hette, Finn. hättä)*; *cum dat.*: þeir er hætta fjörvi (o: sína) qui vitam suam periculo objecerunt, *Éb.* 19, 3; ek hefi hœtt mínu leyfðu lífi, *FR.* I 240; svá hætta ek höfði til ús caput meum periculo objeci, *Hávam.* 107; ungr ormtorgs hötuðr hætú sér periculo sese exposuit, *F. VI 139, 1*; þeir hafa stundum hœtt sér, *F. XI 211*; réttu at hætta skeiðum á vit Blálands in Mauritianiam profectus, celoces periculo (temperatum) objecisti, *F. VI 140, 3*; hætta elgjum æðvedra á grœði naves periculum marinis objicere, *F. VI 196, 2*. *Etiám cum præpos., omisso dat.*: er hætt opt hœtt í ótta sape te objecisti periculo, *ÖH.* 27, 1; hætta á hætta facere periculum, adire periculum, *SE.* II 218, 2; heras drottinu hætú (o: sér) periculo se exposuit, *Hh.* 64 (*F. VI 313, 2*); sic et: bjóttu skip ok hætting kyngum magno te periculo objecisti, *F. XI 186, 1*; þar er himlir hætú (o: sér), *F. II 313, 1*; hætta (o: sér) til sprunda cum periculo sui adire mulieres, *F. II 248*; at hætta (o: sér) fyri brekku periculo se

exponere de clivo descendendi, Vigagl. 27, 3. — β) hætta út bæði lífi ok sál vitam animamque periculo exponere, Skáldh. 6, 45. — γ) hætta gjörð um eitthvat á einhveru arbitrarium de re aliqua committere alicui, Gþ. 5, ubi: hætti ek gjörð á drottins dyrðir um breytai alla.

HÆTTLIGR, *adj.*, *periculosus*: þat er hættiligt, *SE. II 226, 3.*

HÆTTING, *f.*, *periculum (id. qu. hætta)*: kvæð hætting at megindrætti dixit *periculum inesse ingenti tractui (piscis)*, *SE. I 258, 2*; þat var hætting *id. periculosum fuit, ÓT. 47. Alia forma est hætting periculum, FR. I 176; F. VI 206; hætting, in prosa, F. VIII 431; ÓH. c. 68, quo loco F. IV 132 habet hætta.*

HÆTTINGR, *m.*, *comminatio, minæ, minacia (vide hættingr, ab hætta, hæta = hóta, minari)*, *Harbl. 51, ubi dat. hættingi.*

HÆTTINN, *adj.*, *qui periculis se exponit, qui pericula adire non detrectat (hætta), adeoque intrepidus, animosus, Mg. 1, 4. 10, 1; i. de femina, quæ multis adversitatibus fortiter conficitur, Plac. 24. 50, ubi scribitur hetten, hætten, in fem. ; duobus postremis locis veteram, „bene morata“, ob Sks. 239, ubi illa hætinn i atferð sinni male moratus in sua agendi ratione. Sed priorem rationem nunc præfero.*

HÆTTIR, *m.*, *qui audet, periclitatur (hætta)*; h. vigs *qui prælii fortunam periclitatur, bellator*: at vigs hættiz *apud bellatorem (regem bellicosum), SE. I 652, 2*; hættir *bergarda, id., Sturl. 9, 246, 2. Vide gunnhættir, gaanhættir. Potest vero rð hættir pari ratione explicari, qui minatur (pugnans, prælium), ab hætta = hæta, hóta minari.*

HÆTTLIGR, *adj.*, *periculosus (hætta)*: hættilig harmflav, *Vsp. 30*; hættilikt járn, *ÓH. 247, 2.*

HÆTTR, *adj.*, *periculosus, periculum adferens (hætta), comp. -ari, superl. -astr, vide et hætr: hætr logi periculosa, anceps, Fjölsm. 2. De securi: brynju hœtt loricæ periculosa, Nj. 93, 2; de sagittis: hjálmi hættar, Eb. 19, 5; de bellatore: fjörvi hætr vitæ infestus, necem adferens, ÓT. 25 (AR. I 282); Vindum, Serkjum h. Vendis, Saracenis noxius, calamitatem inferens, ÓH. 19, 2; Hk. 5, 1. De viro liberali: hoddum hætr æro noxius, aurum (annulos aureos) diffringens, fragminaque distribuens, Ód. 20, vide gullhætr, *ii. hætr. — β) neutr. hætt infestum, periculosum, fere pro periculo: haldar segja mér (o: vera) hætt við stilli periculum mihi imminere ab rege, H. 32; hætt er til hans at frétta periculosum est, audire de eo, i. e. nuntius de eo adlatus significat, aliquid periculi ipsi accidisse, ÓT. 130, 2, vel sec. 2, nuntius de eo incertus, dubius est. — γ) ÓH. 19, 2 et Ód. 20 exhibentur lecti. hætr id. qu. hætr, quod convenit derivationi ab neutr. hátt, altum, adj. hátr. — 2) anceps, dubius, incertus: hætr er heimis kvíþr *anceps est domestici effatum, Bk. 1, 25; hætt er þeirra hvært utraque ha-***

rum (tempestas et ratio) anceps est, Hávam. 88; víðis valmeiðum er hætt (at) vætta góðs friðar hominibus spes solidæ pacis anceps, incerta est, Hh. 20. — β) hætt facile eventurum: h. er þeim — at skilja við ást f. e. est, ut, Skáldh. 2, 18.

HÆTTUR, *f. pl.*, *cessatio ab labore domestico, antequam cubitum eatur (hætta cessare), gen. hætta, dat. hætturn: fólk at hætturn kallar familia ab operibus cessare et cubitum ire postulat, Skáldh. 7, 59. — 2) f. pl., a sing. hætta periculum.*

HÆTUMZ, *mihi pollicebatur, pro hæt mér, (heita, -umz), Eg. 88, 1, ubi: mögr systur minnar hætumz fögru þliu sororis meæ splendida pollicebatur. — 2) me vocabant, Grm. 53, cf. hætome.*

HÆVATEINN, *m.*, *spiculum in feriendo certum, ramus destinata feriens, certus (hæfa, teinn), Fjölsm. 27. De membro virili intelligit F. Magnusenius in Lex. Myth. sub h. v.*

HÆVIR, *m.*, *bos, vide bevir et hæfir.*

HEYGGVA, *id. qu. höggva, cadere (ey = ǝ): meþan ek heygg yþr gálga dum patibulum vobis cædo (concinno), Am. 36; h. undan succidere: ef (o: madr) heyggj tár undan si vimen arbori succidatur, Am. 69. In prosa, Grág. II 295.*

HEYGJA *pro HEYJA, inserto g: h. einvígi certamen singulare committere, Korm. 11, 2. Cf. Freygja = Freyja.*

HEYGJABB, *m.*, *qui patrat, efficit, facit, pro heyjaðr, inserto g, subst. verb. ab heyja, vide fallheygjaðr.*

HEYJA (*hey; háða; háit, hátt, háð*), *facere, efficere, gerere. J. Olavius (Gloss. Diatr., Mant. ad NgD.), B. Hald. in Lexico, et G. Magnæus (Gloss. Ed. Sæm. T. I, Eg. p. 308 not. 2) in pras. ind. adferunt ek hái, et in inf. há juxta cum heyja. Sed recentiorum esse puto illud hái, háir, a. pras. ind., pro veterum hoy, heyr; certe alicubi in Grág. est: hann heyr þingit. H. leik ludum exercere, Krm. 19; h. þing við mey conventum agere cum femina, Harbl. 29. In primis de gerendo, edendo prælio, facienda, conserenda pugna: h. Freys leik exercere ludum Freyi, pugnam facere, committere, H. 16; h. odda þing agere conventum cuspidum (telorum), id., ÓH. 7 (AR. I 291, 2); h. hjörslautar hýrjar þing, id., ÓT. 28, 2; h. benrögnu facere pluviam sanguinis, effundere sanguinem, Nj. 79; h. geira hregg tempestatem hastarum efficere, cingere, H. 11; h. þrimu stála, Eg. 55, 2; h. geirs gný, Mg. 31, 1; h. hjaldr, Mg. 31, 2; hjaldr háðiz, G. 49; hildr háðiz pugna commissa, facta est, Mg. 36, 3; Si. 11, 1; F. VI 135; hlökk háðiz, SE. I 628; snerra háðiz, F. VI 141, 2. Part. pass. háðr, v. supra, hefir háðar rimmur prælia fecit, Hh. 11; rimma vas háin (háid, F. VI 90, 2), Mg. 36, 1. — 2) ut gera. inficere, tingere: háðum rendr í dreyra clípeos sanguine tinæimus, Krm. 9, ut gera hátr í blóði, ÓT. c. 46. — 3) h. þrautir labores obire, i. e. pati, exanillare, Skáldh. 7, 7. — 4) comparare, acquirere, vide hringheyjandi; sic SE. I 224: heyja sér orþfjölda copiam*

verborum sibi comparare; sannkenningar heyja orða fjölda suppeditant, SE. II 497, quod I 606 est auka orðfjöldi, fylla mál.

HÆYJÁNGR, m., nomen sinus maris, SE. II 493, breve brachium sinus Sogniæ exterioris in Norvegia boream versus spectans (Munch), cf. Heyjángs-Björn, Ísl. I 264. 328.

HEYLI, SE. I 284, 1, jungendum puto cum sequi. ból, ut heylliból ryðs cotis appellatio-nem efficiat; heylliból potest esse aut noxa fistulosa, ab holr cavus, i. e. pumex, ut in str. anteced. cos appellata est stála vikr, aut noxa strepera, cogn. Germ. heulen eju-lare, i. str. stridere, strepere: heylliból ryðs noxa fistulosa v. strepera ferruginis, cos, de cote Rungneriana; vel heyllisár cava vul-nera, = holsár, OH. c. 247 (F. V 93), reiditýr heyllisára pugnotur, vide reiditýr.

HEYLSTI, id. qu. hölzti, valde, magnopere, nimis: heyllsti eru nú minni forn ni-mium nunc sunt memoria vetustæ, i. e. exem-pta ex antiquis historicis modo allata per-quam vetusta sunt, A. 8.

HEYRA (-i,-ða,-t), audire; a) cum acc. objecti: h. ekkra rem dolendam inaudire, Am. 43; h. kvásiss dreyra audire carmen, aures præbere carmini, SE. I 244, 4; ek vil eigi heyra þóð fyrir bróður oblatam pro cæde fratris conditionem audire (satisfactionem accipere) nolo, FR. I 261. 348, 1. Pass.: þat er opt heyrð sæpe auditum est, Nj. 23, 1. — b) cum propos. objectiva: náttu ek at heyra, — hve strengir gullo exaudiebam, quomodo chordæ sonarent, Og. 28. — c) c. acc. et infinitivo: heyrð þræl segja seruum loqui audiverunt, Am. 42. — d) omissio acc. personæ, sententia in passivum mutatur: heyrþa ek (þ: menn) segja i sögom fornorn audívi narrari in prisci relationibus, Og. 1; of rúnar heyrða ek dǫma de runis sermonem ferri, heyrða ek segja svá ita sermo-nem ferri, Hávam. 113. — e) absolute: klukko þeir karlar, er kunno gúrst heyra quibus plenissime audire (cantum citharæ) licuit, Am. 62, vel, qui artis musicæ erant peritissi-mi (quem sensum interpp. adstruunt ex Sturl. capite penultimo). — f) gnýr var at heyra sonitum audire erat, Gha. 4, quasi esset gnýr var (svá), at heyra (mátti), pro mátti þar heyra gný. — 2) cum præpositio-nibus, &: h. & skrekton lamentationem ex-audire, Am. 60; h. & dreggjar brim fjarð-leggjar fyrþa cerevisia nanorum (i. e. poemati) aures præbere, SE. I 244—46. — 3) absolute, aures advertere, animum adver-tere: sonr sannreynis Haralla heyrri & filius Sigurði dynastæ (Hakon) animum advertat, aures advertat (þ: carmini), SE. I 460, 5. Sic et capiendum videtur Eg. 83, 2: þinn eidr forsá feyrs heyri & tu, auri largitor, aures advertite. — 3) heyra e-t hugum ali-quit animum advertere, Lb. 20, locum vide sub eirsamr. — 4) h. til exaudire: til gota ekki gerþot heyra sonitum equorum haud-quaquam exaudiebat, Hm. 17; hvat er þat hlym hlymjá, er ek hlymjá heyrri nú til quid istuc est sonitus sonituum, quod sonare nunc exaudio, Skf. 14, ubi fragm. egreg. U præ-

fert: hvat er þat hlym hlymjá, er ek heyrri til quis est ille sonitus sonituum (ingens sonitus), quem exaudio, vel ex longinquo audio.

HEYRA, Eg. 56, 1, sec. G. Magnæum, id. qu. eyra auris, præfæza adspiratione; quam formam in 2 membranis Grettis Sagæ c. 88 occurere testatur: Han rak sverds-hiölltia við heyra honum. Hinc heyra gnipur mons aurium, caput, hoc ordine: ungr ókunnri þorðeg val forðum, at hlín hauka klífs, ven skænis, þóg minar heyra gnipur puer ratio-nis expers bene audax eram olim, cum culti-culd pulchra mulier caput mihi lavabat. G. Pauli admittit lect. 1 Cod. hefjaz, þ: þorðeg hefjaz haukaklífs (juvenis olim bene) ausus sui manus ad tollere (þ: ad pugnandum), ut hefjaz handa; in ceteris construens et con-jectans: hlín þóg minar ókunnar gnipur vors ennis mulier lavit meas insuetas rupes nostræ frontis. Quoniam versus primus hujus hemi-stichii literis mettricus, et tertius syllabis me-tricis caret, has mutationes et constructio-nem propono: ungr þorðeg forðum val at hevía (i. e. hefjá) ennia (i. e. ennis) gáspur minar, þóg (i. e. þó eg) vená (pro venásk, i. e. vennísk, vendisk, ut bars pro baris) ókunnri (i. e. ókunnri) hauka klífs Hlín ju-venis olim bene ausus sum tollere meas fron-tis rupes (caput meum, þ: elato capite et exporrecta fronte incedere), etsi ego adve-ferem ignota femina (etsi cum ignota fe-mina versarer).

HEYRN, f., auditus (heyra, audire): heyrn-ar spann urna auditus, urna acustica, au-ris: dragséil heyrnar spanna funis tractorius aurium, inauris, vel villa aurea (skarband), pro auro, aut funis adtrahens aures (homi-num), sama egregia, Ad. 20. — 2) auris: æyrv mannz ærv köllvð skip æða sialldr kinnu eða vaaga, heyrn eða hlvat, SE. II 430. Hneigia heyrn (at) bænum precibus aures advertere, Lb. 3, ubi sic: Hneigðu er veitir væðir | vígrunne miskunnar | hreina hugðu bænum | heyrn þína guð minum, i. e. Guð, er veitir vígrunni vægðir, hneigðu þína hreina miskunnar heyrn (at) minam hugðu bænum.

HEYRUMKUNNR, auditu notus, fando cognitus: heyrum kunn er frá honum saga narratio de eo (Balderi) vulgo nota est, A. 9. De forma heyrinkunnigt, quæ ejusdem notionis est, sic Gloss. Njala: „contractum est ab heyrendum kunnigt (audientibus no-tum), unde primum heyréndkunnigt, deus heyrén- s. heyrinkunnigt; quemadmodum fer-andkonur pro ferandi konur; insidem quoque contractum est heyrumkunnigt, noque ex eyrum kunnigt (auribus notum), ut voluit nonnulli“.

HEYÐR, aurum, Ed. Lóvasina, vide in heidr.

HÆZTR, pro hættstr, hættastr, periculo-sissimus, it. maxime noxius, nocentissimus, superl. adj. hætttr: hringum hættir annalis nocentissimi, i. e. munificentissimi, SE. I 714, 2. — 2) id. qu. hæstr supremus, summus, Sk. 1, 7, ubi cum dat. (pro gen.) construi-

tur: ok hæstr borinn hverjom jöftri et supremus natus omnium regum.

HÆÐ, *f.*, *altitudo* (hárr, *adj.*); *de statura arboris*, *Nik.* 79: signaðr þessi cedrus eignus | sannlega hæð með öllum gæðum; hæðar fullr *sublimis*, *excelsus*, *altus*, *Gd.* 70 (*ubi de quatuor cedri virtutibus*, *pinguedine*, *fragrantia*, *altitudine*, *incorruptibilitate*, *sermo est*, *ut Nik.* 79); á hæð *in excelsis*: niv eru himnar á hæð talit, *SE.* I 592, 2; himna hæðir *excelsa calorum*, *Lil.* 67, *ubi*: ádr en upp yfir himna hæðir | hóf hann blóð, þat er tók af móður. — 2) *sublimitas*, *amplitudo*, *dignitas*, *auctoritas*: hæð stóls vax dignitas *sædis archiepiscopalis augetur*, *G. IX.*

HÈÐAN, *adv.*, *hinc*, *ex hoc loco* (*hèr*), *Grm.* 28; *Skf.* 38: fari-t èr hëðan *ne profisciamini hinc*, *H. 37.* — 2) *hic*, *hoc loco*: biða hëðan *hoc loco manentem expectare aliquid*: skaltu biða vindbýsna hëðan *hoc loco manens expectato sævítiam tempestatís* (*donec desævítat temp.*), *H. 37*; hërr mun ek standa, ok þin hëðan biða *hic consistam*, *atque te hinc* (*i. e. hoc loco manens*) *opperiber*, *Harbl.* 13. *Am.* 36. — 3) *in prosa*: fyrir hëðana *cis* (*opp.* for handan *ultra*, *trans*): auugva veit ek nú meiri garpa fyrir hëðan haðt *cis mare*, *FR.* II 240.

HÈÐANKVOMA, *f.*, *abiúo ex hoc loco*, *diocessus*, *fuga* (*hëðan*, *kvoma*), *FR.* II 121, 3.

HÈÐINN, *m.*, *Hedin Hjarandii f.*, *regulus maritimus*, *de quo SE.* I 432—36; *FR.* I 398—407; *Saxo*, *ed. Steph.* p. 88—90. *Frequentur occurrit in circumscriptioibus*: a) *prælii*: Hëðins kván *uxor Hedinis*, *Hilda*, *i. e. pugna*: Hëðins kvánar varð aðit *Krm.* 4; ván Hëðins kvánar *prælium expectandum*, *ØE.* 218, 1; Hëðins man *puella Hedinis*, *Hilda*: Hëðins manserkr *lorica*, *Mg.* 31, 1; Hëðins mærr *Hilda*, þeyr *H. meyjar tempestas Hilde*, *prælium*: viggþeyr *H. meyjar pugna navalis*, *F.* III 9 2; Hëðins mála *Hilda*, *SE.* I 662, 1; Hëðins snót *Hilda*: þingmót *H. snótar conventus Hilda*, *pugna*, *Sturl.* 9, 32, 1; Hëðins byrr *tempestas H.*, *pugna*: Freyr Hëðins byrjar *bellator*, *ØT.* 18, 1; Hëðins *drifa*, *id.*: lif *H. drifu vita bellicosa*, *etas militaris*, *etas militis pugnisque idonea*, *Figl.* 27, 4; Hëðins rekkar *milités Hedinii*, *id. qu.* Hjadningar: bekkdómr Hëðins rekka *pugna*, *F.* II 322, 1. — b) *armorum*: Hëðins gátt *tabula H.*, *clipeus*: *H. gáttar herðandi pugmator*, *vir*, *Nj.* 24, 1; Hëðins vðir *vestis H.*, *lorica*: draugr Hëðins vða *bellator*, *ØT.* 28, 1; Hëðins vegg *paries*, *agger*, *tabulatum Hedinis*, *testudo*, *scutum*: ulla Hëðins veggjar *præliatores*, *viri*, *ØT.* 18, 2; Hëðins st *vestis H.*, *lorica*: litvöndr *H. stjjar gladius*, *Isl.* I 162, 2; Hëðins böga rauðmáni *vobis luna brachiorum Hedinis*, *clipeus*, *HS.* 6, 2; Hëðins reikar *furr ignis capitis Hedinis*, *ignis in capite Hedinis fulgens*, *galea*: stikleikr *H. reikar fura prælium*, *ØT.* 50, *quemadmodum Egils álmar leygr sagitta*, Fréða bögar bjágróðull, Hëðins böga rauðmáni *clipeus*: Hëðins reikar *hyllrið procella capitegeminis Hedinis*, *procella galeæ*, *pugna*,

SE. I 298, 1; herkuml Hëðins *insigne Hedinis*, *de galea*, *FR.* II 32, 3.

HÈÐINN, *m.*, *tunica pellicea*, *pallium pelliceum*; *hinc geithëðinn*, *pallium e pelle caprina*, *dat.* *geithëðni*, *Nj. pros.* 134; Ulf-hëðnar *pelle lupina*, *tunicis e pelle lupina* (= vargstakkar) *induti*, *athleta lupipelles*; *it. nom. propr.* Hëðinn (*qs. pellicus*), Skarp-hëðinna (*dura pelle vestitus*), Bjarnhëðinn (*ursina pelle indutus*), Skartheðinn (*tunica ornata indutus*). *Acc. sing. occurrit Hávam.* 73: er mér i hëðin hvern handar væni *mihé in quacunque tunica manús expectatio est*, *i. e. suspicari quisque debet*, *cuique tunica manum inesse* (o: *semper hostes cavendi sunt*). *Gen. pl. hëðna Þórir*, *id. qu.* Þórir Kílik, *Ha.* 83, *ut adeo hëðinn respondeat sliik*, *vestis*. *Eodem modo phrasis*: at vefja hëðnum höfuð e-m *caput alicujus panno obvelare*, *metaph. aliquem dolo circumvenire* (*Èb.* 20, *Grett.* 66), *exprimitur Bandam.* *str.* 5. *per* at vefja hattar land sliikum. *De homine magis perito*: Svann tók geitskinn eitt ok vafði um höfuð sér ok mælti: verði þoka ok verði skripi ok undr *etc.*, *Nj.* 12; *de homine dolis circumvento*: kastat var klæði yfir höfot honum *ØH.* c. 145.

HÈÐINN, *adj.*, *dicax et acerbis facetiis irridens alios* (háð): gestr at gest hëðinn *advena advenam irridere promptus*, *Hávam.* 31. — 2) *videtur esse staturá procera*, *procerus*, *altus* (hæð), *de Starkaðo*: heldr hëðinn ok hvitbránn *valde quam procerus et albis ciliis*, *FR.* III 36, 3.

HÈÐINSEY, *f.*, *insula Pomeraniæ „Hiddensee“ ad occidentale latus insulæ Rugiæ*, *SE.* II 492, *id. qu.* Hëðinsey, *F. XII*; *Saxoni insula Hithini*, *i. e. Hedinis*. *Occurrit et Hund.* 1, 21.

HÈÐNINGAR, *m. pl.*, *id. qu.* Hjadningar; *hinc Hëðninga vágr sinus Hedinianorum*, *Krm.* 13, *ubi var. lect. est Hjadninga*, *qui sinus in Orcaðibus ponitur*.

HÈÐRA, *adv.*, *hic*, *hoc loco*, *Mg.* 17, 7; *Gðþ.* 47. *in prosa*: hëðra nær *hic prope*, *Isl.* I 146. — 2) *huc*, *F. VI* 428; *Sturl.* 6, 1, 1.

HIFINN, *m.*, *id. qu.* himinn, *cælum* (*f* = *m*), *F. IX* 517 *var. lect. 1*, *in appell.* Gauts hiðna *cælum Odinis*, *clipeus*. *Eadem forma*, *F. X* 10 *pros.* hiðna *konungr rex calorum*, *deus v. Christus*: *X* 392, *af heilagri vitron oo hifnesore framsun*. *In Bl. membr. aliquoties*: þar la oc i manna, en þat var fösia au, er var drottenn sendi or hiðnum Moysi. þa fërdu þeir hinir heidna menn þa orc með þeim helgum dome, er or hiðnum kom, til sins hofs. En ef croussen er upp reistr, þa tacnar hann bede hifneska luti oo iarðneska. haen letr falla wíld af hiðni yfir ouini sina. þa man drottinn var gefa oss ar oc frið a iorðu, oc leiða oss eftir doms dag i eillfa dyrd með sér a hifna.

HILDARDJARFR, *adj.*, *audax in prælio* (*hildir*, *djarfr*), *F. III* 101.

HILDARFUSS, *adj.*, *cupidus pugnae* (*hildir*, *fúss*): *hildarfúss* hirð *satellites pugnandi cupiditate flagrantis*, *Ha.* 232, 2; *pl. hildarfússir*,

pro subst., bellatores, pugnatores, viri, homines, Nj. 156.

HILDFRÆKN, adj., fortis, strenuus in pugna (hildir, frækn): h. hjörva hridgervandi praliator, vir, in pugna strenuus, Ísl. 21.

HILDIBÖRR, m., vepres, arbor pugnae, praliator, vir (hildir, börr = borrh), SE. I 414, 2. ubi: meidr mordreins er eyðri morgum hildibavrvum í dyn fleina multis pugnatoribus præstantior; quo loco Cod. Reg. habet hildvum bavrvum, quod quomodo ex hildir, quod pluralem non habet, explicari possit, non video. Cod. Worm. habet hildibörrum. Vide börr et barr, ibique adnotata. Forma hildi-, in compos., apud Anglo-saxones frequentissima est, v. c. hilde-geatawe armatura, hilde-sceorp, id., hilde-wæp loricæ, hilde-weapn arma militaria, hilde-gelac (= hildar leikr), hilde-hlemma pugna, hilde-plega ludus Bellonæ, hilde-bord clipeus, hilde-wica dux belli, hilde-lioma jubar Bellonæ, hilde-tux dens Bellonæ, hilde-deor amicus Bellonæ, miles, hilde-mecg vir militaris, hilde-rinc id.

HILDIDRAUGAR, Sturl. 4, 35, 1 leg. hirdidraugar, qu. v.

HILDIGÖLTR, m., galea Adilsi, Upsalia regis, qua cæsum Alium Norvegiæ regulum spoliaverat, etiam hildisvín appellata, SE. I 394. — ß) galea, in genere, SE. I 573, 1; deilir gullis felr heila bos holt hildigelti distributor auri (rex liberalis) caput galea tegit, SE. I 600, 1. Ad verbum, aper Bellonæ, Hildæ, i. e. insigne formæ apri, galeæ Hildæ (belli deæ) impositum, quo respicere puto FR. II 32, 3: hefir uppspentan hjálm, aðétta harðligt herkuml Heðins, á höfði sér. Cf. Tac. Germ. 45, „matrem deum venerantur. insigne superstitionis, formas aprorum gestant. id pro armis omniumque tutela, securum deæ cultorem etiam inter hostes præstat“, quod ad aprum Freyæ adludit. De insignibus, porci formæ, galeis impositis, v. Epos de Scyldingis p. 85. 98. 110.

HILDILEIKR, m., ludus Hildæ, prælium (Hildir, leikr. AS. hildegelac), Fm. 31.

HILDIMEIÐR, m., columen pugnae, præliator, vir fortis (hildir, meidr), Fm. 36.

HILDÍNGR, m., rex, Hund. 2, 2, id. qu. vtsi: nú hefir havrþ dæmi | hildingr þegit, | er visi skal | valbygg mala; F. XI 314, 1; Si. 28, 2, 3; hildinga synir regii filii (vert. heroum filii), Hávam. 156; reges v. heroes, Hund. 2, 10; hildingr húlða rex hominum, Christus, Lb. 15 (v. hálsbögg). In compos., v. yfirhildingr. Plur. hildingar familia regis, ab Hildere, filio Halodanis Prisci, oriunda, SE. I 520; in genere, reges, Hund. 1, 6. 13. 16; FR. I 264, 1; SE. I 524, 1; F. VI 448, 2, ubi hildinga konr regum cognatus, regibus editus, ortus, rex. — 2) Hildingr, nanus, SE. II 470. 553.

HILDINJÓTR, m., deus pugnae, præliator, vir (hildir, njótr); pro hirdinjótum Sv. 15, 3, legendum est hildinjótum, viris.

HILDISVÍN, n., nomen galeæ Adilsi, id. qu. hildigöltr (porcus Hildæ, porcus bellicus, sus bellica, hildir, svín), SE. I 394.

HILDISVÍNI, n., vel forte m., nomen ter-

ris Freyæ, alias Gullinburstii epitheto insigniti, Hyndl. 7. Quod ad genus masc. adinet, notandum est, vocabula interdum mulare genus, quum in aliam declinationem trans-eant, v. c. sýr, f., porca, gen. sýr, sed ut cognomen Haraldí, sýr, m., gen. sýrs. De verre, Freyæ sacro, v. FR. I 463.

HILDITANNR, m., cognomen Haraldí, filii Ræreki et Audæ, Iovaris Vidfadmi filia, SE. I 463, 2, ubi gen. Hilditannz, v: Ógnherdir, nè mun settstvpill Hilditanz settar verða ina mildri (sec. Cod. Ups.), bellator (rex v. princeps bellicose), nullum fulcrum gentis Hilditanni (nullus rex ex familia Haraldí Hilditanni) magis, puto, liberalis est; dat. Hilditanni, F. IX 455, var. lect. 9; SE. II 184, 2. 426, sunt enim construenda baud Hringi ok Hilditanni hjaldrs galdra. Unita-tissima forma est Hilditönn, f., Hyndl. 26, cujus cognominis rationem adfert FR. I 375: engi maðr var sá í ött hans, at þvillkan herskap hæfi haft með ríki sem hann, ok þvi var hann kallaðr Haraldr Hilditönn. Sed haud dubie prima ratio fuit dentes prominuli, cum quibus natus erat, de quibus sic FR. I 366: þat mark var á honum, attema í tæd-verðu höfði, ok voru miklar ok gullis litr á. Talis dens vocata fuit hilditönn, dens pugnae, dens bellicus, = attdönn dens certaminis, = kod. vigtdönn. Forte et kodiernum skögultönn, dens prominulus, sit a Skögul, Bellona (ut hilditönn ab Hildir) non vero a skaga, prominare.

HILDOLFR, m., nomen propr. filii Odinis (qs. deus v. genius pugnae, hildir, olfr = álfr), SE. I 554, 1; II 473. 556. 616. Forte idem est Hildolfus ille, herus Harbardí, in freto ad insulam Radsbey habitans, Harbl. 7.

HILDR, f., Hilda, una ex deabus casti-gis, bellona, SE. I 118, 3; Vsp. 28; eadem ministra et pocillatorix in Valhalla, SE. I 118—20; 557, 2. Grm. 36. Ut Bellona sic describitur, F. V 246: Hildir stendr hverjon myrgin undir raubum hjaldrs skildi (= her-skildi); FR. II 32 vocatur Svardí filia: hér ferr sunnan | Sværðar dóttir, | um drifna dreira | frá Danmörku. Hefir sér á höfði | hjálm uppspentan | herkuml harðligt | Heðins aðétta; skamt man sveinum | Hild-ar at biða | hér á ferli; quo loco iter ar-matae Bellonæ ex Dania in Norvegiam re-præsentatur. Hildir und hjálmi bellona sub clipeo, i. e. bellona clipeata, H. Br. 7, cf. Gk. 18. Hinc in appell. pugnae: Hildar hregg tempestas Hildæ, prælium, H. 10; Hildar leikr ludus Bellonæ, id., Krm. 13; ÓH. 220, 2; Hh. 5, 1; Hildar leikmildir bellicosus, G. 67. — ß) de Hilda Högmú f., vide SE. I 432—36. unde: Hildir hefir þá oss verit Hilda nobis extitisti, i. e. belli v. præliorum auctor fuisti, Hund. 2, 21, id. qu. þú vart at rögi, íbid. 20. — γ) in appell. feminarum: H. hauka setra dea manuum, femina, Nj. 44, 1; H. horna (cornuum, poculorum), id., Eg. 74, 1; H. hringa (annu-lorum), de femina, dea tutelari, GS. str. 20; H. hrannbliks (auri), femina, Korm. 19, 3; H. fjalla dea montium, femina gigas,

SE. I 428, 4. — 2) pugna, prælium: fara hildar til, hildi frá in pugnam procedere, a pugna redire, Hávam. 159; h. var sýnt í vestri pugna manifesto in incremento erat, i. e. pugna ardebat, Krm. 10; vekja hildi ex-citäre, Hund. 2, 6 (cf. in prosa vekja vig initium pugnae facere); bjóða hildi offerre pugnam, SE. I 422, 2; semja, fremja hildi committere prælium, facere pugnam, SE. I 468, 4. 614, 2; hörð hildr með höldum, ÓT. 97, 1; gánga í marga hildi multa adire prælia, ÓH. 21, 2; upp var þá hildr of hafin prælium inceptum, initium pugnae factum est, Hg. 33, 2; hildr þróaz pugna gliscit, Sonart. 13; með hildi bello et armis, SE. I 666, 1; hildar hyrr ignis pugnae, gladius, Ísl. I 90, vide hysenna; hildar sigðr falx pugnae (vel Bellona, ut Gauts sigðr, Odinis), ennis: hildar sigðs leikir prælia, Kb. 19, 6; hildar ský nubes prælii, clipeus, SE. I 523, 5 (Sic. 20, 4); hildar ve deus prælii, Odin: hildar ves hlýr tabula Odinis, clipeus, SE. I 306, 1; hildar veggþar paries, tabulatum pugnae, clipeus, SE. I 424, 2, vide hreggjörðr. — 3) vide grimhildr.

HILDURI, m., avis aliqua, SE. II 489, 1, forte, tetrao Bellona, qs. hildori, hildar orri, corvus.

HILLAR, f. pl., portus, non procul ab Christiansandia Norv., Mg. 9, 4, cf. Undal. Geogr. Norv. p. 52—3.

HILLSERKR, m., lorica (pro hildserkr, hildar serkr). FR. II 275, var. 1.

HILMIR, m., rector, moderator, non derivandum est ab hilmá tegere, velare, quod scribendum est hylma, per y (F. VI 384), sed pertinet ad hjálm gubernaculum, Angl. helm, et to helm regere, moderari; h. herjar rector populi, rex, vel exercitus, dux, imperator, Si. 4, 1; h. hildar borðs rector clipei, præliator, vir bellicosus ac fortis, de Skulio dynasta, Ha. 219, 1; h. vebrautar præsæs fani, rex, H. 9, 1. — 2) rex, Hund. 2, 13; H. 24; SE. I 452, 2. 518, 5; Y. 53; h. lofða rex virorum, de Canuto, rege D. et A., ÓH. 23, 1; aliter Hkr. VI et F. XII.

HILMSTAFR, m., columen galeæ, vir, homo, Sk. 2, 22, sec. membr., pro hjálmstafr (Germ., Angl., helm = Ísl. hjálmr, stafr).

HIMBRIN, n., species colymbi arcticici, SE. II 488. Ísl. himbryni, id. qu. brúsi, colymbus maximus, Itin. Egg. p. 556. 710 (himbrimi colymbus glacialis, Fab. Prodr. ornithol. 57), quibusdam et heimbrimi, m., Norv. Hymbern. Imbern, Fær. imbrim (Trondh. Selsk. Skr. 3, 125. 127); Ísl. himbryni, in Olei Vormii Musæo vertitur „lorica caelestis“, Trondh. Selsk. Skr. 1, 241. In ænigmale SE. msc. circumscriptur nomen hujus avis per þung bára gravis unda (heimbrimi, ad hein cos, brim æstus, ut quidam colunt ad h. l.).

HIMIN, m., cælum, vide himinn.

HIMINBJÖRG, n. pl., rupis caelestis, vel præalta (himinn, bjarg). habitaculum, sedes Heimdals, Grm. 13; ponitur ad extremitatem pontis Biorasta, SE. I 78. 100. Cf. Y. 5; ú. himinfjöll.

HIMINBRJÓTR, m., bos, SE. I 168. II 483; cf. himinhjótr.

HIMINFJÖLL, n. pl., montes caelestes, vel præalti, celsissimi (himinn, fjall), Hund. 1, 1. Nomen montis in Suecia, Y. 39, id. qu. Himinheidr (saltus altissimus) in præced. prosa. In Cimbria (Jotia), præfectura Arosiensi, mons Danicæ celsissimus est Himmelbjerg; in Gothia occidentali Sueciæ Himmelsberg.

HIMINGEISLI, m., radius caelestis (himinn, geisli): hvíkur hafþar á himingestlum cubilia radiis ætheris vecta, Sóll. 72.

HIMINGLEFA, f., unda, una ex Ægeris filibus, unde faðir Himinglefu Æger, mare, SE. II 493. Scribitur himingléfa, SE. I 500, 2. II 451, 4. 534. 622; II 563 non cernitur nisi himingl...; (quasi in cælum micans, himinn, glerr (glærr) splendidus, glóa splendere).

HIMINHRJÓTR, m., bos, SE. I 484, 3 (II 483 est himinbrjótr, II 625 himinhrjóðr, II 566 hrjóðr); cf. himinrjótr.

HIMINHRJÓÐR, m., bos, SE. II 595, v. himinhjótr.

HIMINJÓÐÝR, n. pl., jumenta caelestia, de equis solaribus (himinn, jóðýr), Vsp. 5. Si scribitur himinjóðýr, f. pl., foret: portæ equorum caelestium, ab himinjór equus caelestis, dyr, f. pl., porta, quod minus placet.

HIMINKRAPTAR, m. pl., trabes coeli (himinn, kraptar statumina navis), extremæ partes orbis terrarum, ÓH. 46.

HIMINLJÓMI, m., splendor cæli, sol (himinn, ljómi): gætir himinljóma custos solis, de Christo, Has. 37, ubi sic: Gumar líta þá gæti | geingr allt við kíar dreingjum | heilags cristis í hestum | himinljóma guðdome, i. e. Gumar líta þá gæti himinljóma í hestum guðdómi, etc. Vide drengr.

HIMINN, m., cælum, æther, aër. Nom. himinn, Atóm. 12. 13; acc. himinn, Vafþr. 46; sed nom. himin, Vsp. 47; acc. himin, Vafþr. 23; Harbl. 18; Vegt. 17; Ha. 233. 258, 2. Propr. videtur esse tegimen, integumentum, vel lacunar, laquear: h. Óðins, orrosta, sækonunga, clipeus, SE. II 428. Gauts himinn lacunar Odinis, clipeus, Ha. 233; Gúndlar h. (Bellona), id., Ha. 234; Merl. 1, 34; h. loga laquear ignis (domestic), tectum (id. qu. rjáfr): und hám loga himni sub alto tecto, SE. I 298; megrs himinn integumentum medullæ, os, it. brachium, Ha. 258, 2; cf. áhiminn. ú. heila himinn integumentum vel laquear cerebri, calva, caput, sub v. himintúngl. — 2) cælum, aër, Vsp. 47. 51; undir berum himni sub cælo aperto, sub dio, G. 44; falla or hárm himni (hodie diceremus ú. háfa lopti) ex alto cælo (aère) cadere, de scopulis ex monte Snefello delapsis, Ísl. I 84; taka heidan himin höndum cælum digitis adtingere, prov., F. VI 41, 1. Eldr himins ignis cæli, sol, SE. I 330; himna eldr sol, Ha. 293, 2, cf. F. VI 197, 1, aut fulmen, cf. Ha. 293, 1; himna garðr aula caelestis: hirðir himna garðz deus, SE. II 196, 4; gervir himna creator colorum, deus, G. 62; konúgr

himna, *id.*, SE. I 446. Himinn randa et randa *cælum circulatorum* v. *circuli, clipeus*, F. II 314, 2; Hg. 33, 8; brúna himna *cælum superciliorum, caput*, Korm. 3, 3. — β) hringmildr himni *munificus in cælum, i. e. in pios usus, construit S. Thorlacius Sie. 2, 2; sed h. l. versus vígfnir konúgr himni intercalaris et seorsim capiendus est.* — 3) *vide composita: álhiminn, bjarthiminn, sandhiminn, upphiminn.*

HIMINRÍKI, *n.*, regnum *cæleste* (himinn, ríki), ÓH. 259, 3, 4; G. 16; Merl. 2, 103. *Occurrit et forma himiriki aliquoties in Bl. membr., excluso n., quam neglectis abbreviationum signis non deberi monstrat scriptio himiriki.*

HIMINRJÓTR, *m.*, bos, SE. I 587, 2, *vide himinhrjótr.*

HIMINRÖÐULL, *m.*, jubar *cæleste, sidus, astrum* (himinn, röðull): röðligr himinröðla *rex siderum, deus*, ÓT. Skh. 1, 204 (F. III 93).

HIMINSJÓLI, *m.*, *rex cæli, de Thore, SE. I 296, 2.*

HIMINSKAUT, *n.*, *cardo cæli, plaga cæli* (himinn, skaut): með himinskautum *per cæli cardines*, Hyndl. 13; Merl. 2, 27; Ha. 255, 4; und himinskautum *sub cæli cardinibus*, Sk. 1, 10; SE. I 710, 3.

HIMINSTJÓRI, *m.*, *rector cæli, deus* (himinn, stjóri), Krossk. 6, *de Christo in cruce pendente: mjök var ógarligt | um at litaz | heidnum mðnnum | á himinstjóra.*

HIMINSTÝRIR, *m.*, *rector cæli, deus* (himinn, stýrir), *de Christo: kross himinstýris Sancta Cruz, Lb. 38.*

HIMINTARGA, *f.*, *clipeus cæli, sol* (himinn, targa): frumseyrir himintörgu *gigas*, SE. I 292, 3, *vide frumseyrir. Drottinn himintörgu dominus solis, deus, Lv. 36, locum vide sub dáðaterkr, cf. rit.*

HIMINTÜNGL, *n.*, *sidus, astrum* (himinn, túngl): berjaz vindar, þau erv veðr mikil, ok hljóma gera meðal himintúngla *inter sidera*, Merl. 1, 60; himintúngla land *terra siderum, cælum, SE. I 316; - rann domus astrorum, id., lofþúgr h. ranns rex cæli, deus, G. 43; sikligr himintúngla, id., Gþ. 7, ubi himintúngla er siklungs sómi | sœmiligr gloria dei excellens est.* — β) himintúngl heila, *pro túngl heila himins, luna capitis, oculus, G. 56; ab heila himinn cælum vel laquear cerebri, calva, caput (SE. II 499, 5).*

HIMINTYGGI, *m.*, *rex cæli, deus* (himinn, tyggi), *de Christo, SE. II 500, 2.*

HIMINVÁNGI, *m.*, *id. qu. -vángur, campus cælestis, plaga cælestis, aër* (himinn, vángi = vángur): þá var und hjálmum á himinvánga *tum galeata cohors per campum cælestem ibat (ad verbum, tum ibatur sub galeis in campum cæl.)*, Hund. 1, 15, *vel forte rectius: silentium erat sub galeis in campo cæl.*

HIMINVIÐ, *f.*, *mansio in cælo, mansio cælestis* (himinn, við): hæstr skjöldúgr býðr höldum til himinvistar, G. 6.

HÍMALDI, *m.*, *homo, qui aliquo loco otiosus hæret, qui vitam desiderat et otiosam agit* (híma, v. *sub himleiða, -aldi, term.*). Sic hæc vox *per i scribitur in melioris nota*

Codd., v. c. ut cognomen Erlendi, patris archiep. Eisteinis, F. VI 266, 267, not.; VII, 299; Skl. X 446. In FR. III 18. 19 scribitur hýmaldi: hann (Starkaðr) var hýmaldi ok kolbitr, ok lá i fleti við eld et is sequ. carmine: en hýmaldi at hagli sat. Sic et in Lex. B. Hald. verbum híma per f scribitur, et derivatur ab hím tenebra.

HÍMLEIÐA, *adj. indecl., moræ pertæsus, qui longo tempore in aliquo loco mansit et hæsit* (híma *otiosum hætere aliquo loco, leiðr*): standa himleiða hjá miðju torgi, *de patibulis, SE. II 212, 1.*

HÍMNESKR, *adj., cælestis* (himinn): himnesk ferð *cætus cælestis, cælites, cælicola, G. 39.*

HIN, *f.*, Hina, *insula Halogia in Norvegia, SE. II 492; v. F. VII 215; gen. hæud dubie fuit Hinjar. Hodie Hinnjen, Hindø, insularum Norvegicarum maxima, Munch.*

HIND, *f.*, *cerva: h. birki-brums cerva gemmæ betulinæ, capra, HS. 17, vide brum. Hind. Hb. 19, 1, construitur cum rif, vide rifhind. Ceterum ad HS. 17 Fagrsk. hæbet birki hund um bundinn brums, i. e. canem rami betulæ frondosi, i. e. capram ramos betulæ frondosus depascentem.*

HINDRA (-aða,-at), *desinere, desistere, cessare, intermittere* (*intr., propr. videtur esse resistere, restitare, ab Angl. et Germ. hind, hinter*); Gd. 4: Stundum þarf til stjórmar senda | sterka menn i bylgjum þreanaum; hindrar eigi heimr ok fjandi | hold veykast i freistni kveikja non intermitit mundus et diabolus infirmissimam carnem accendere in tentatione. Transit., *impedire: storum ok vindar hindra ferð iter impediunt, Gðþ. 13; mál hindraz, F. VII 144. In prosa: hindra (hindraz) optir e-u immorari rei alicui, Sturl. 8, 15; ekki man hindra nulla res moram faciet, in mora erit, F. XI 423; Arn. 9. Subst. hindr, n., mikit hindr ok tálan magnum impedimentum, Stjorn ad Exod. 4, 24. Sifskapir hindra hjúnaskaps band impediunt, Diatribe p. 114.*

HINDRI, *compar. adj., posterior* (*sine posit.*, cf. Angl. hind, hinder, post, posterior, Germ. hinter): ens hindra *daga postero die, postridie, Hávam. 110, ut fyrri daga pridie, Vem. 16. In legibus Sec. Vestgoth. hindra dag postridie. Superl. est hinnztr.*

HÍNGAT, *adv., hæc, ad hunc locum, in hunc locum, in hanc partem* (*contr. ex hinga-ig at*), Harbl. 6. 38. — 2) *hic, in hoc loco: helli byrðir hugfullr hingat antrum hoc loco incolit, Eb. 40, 4 (AA. 237); þarfastr hingat norðr útíðissimus in his terris borealibus, Ód. 14; eldr læk húa fyrir höldum hingat ignis hoc loco ædes absumsit, Ha. 70.*

HINN, HIN, HITT, *ille, alter, oppos. sá is, hic: þat er válltit — hitt er undr, Lokagl. 33. — 2) id. qu. sá, hic, is, plerumque in tacita oppositione: þó veit ek hitt, at id tamen scio, quod, Nj. 7, 3, nam in str. præced. erat: vist hefir hringa hristir; veitkat ek hitt id nescio, F. II 249, 2. Hávam. 99: Vaffr. 3. 6; Skf. 24; Isl. II 225; Korm. 3, 1. hitt var fyrir, at id olim accidit, ut, Y.*

18; *F. II* 52, 2. — β) hinn or = sá or, *qui*, *Hávam.* 8. 27; *SE. I* 242, 4. 612, 1; hin ea hægri hönd = sú en hægri, *Lokagl.* 38.

HINNIG, *adv.*, *huc*, in *hunc locum* (formatum ex *hinn* *veg*, in *hanc*, *eam*, *illam partem*, cf. *F. VI* 340, *ubi* *hinnig* *synonymum est varianti lect.* *hinn* *veg*, *quemadmodum* *sinnig* *est ex sinn* *veg*, *F. VII* 222): deyja *hinig* *huc* *morte concedere*, *Vasfr.* 23; koma, *renna* *hinig* *huc* *venire*, *currere*, *SE. I* 388, 2; *Ghv.* 17, *quibus locis scribitur* *hinig* (*pro hinig*); *ríða* *hinnig*, *Fm.* 26. — 2) *ibi*, *eo loco*, *SE. II* 130, 1; *Og.* 9, *ubi certitur*, *alibi*, *damnaturque forma* *hinig*.

HINNSTR (**HINNSTR**, **HINZTR**), *postremus*, *ultimus*, *supremus*, *superl.* *compar.* *hindri*, *adeoque pro* *hindstr* (*un* = *nd*): *hinatr* *fandr* *supremus congressus*, *H. hat.* 40; *hiansta sinni ultima vice*, *Söll.* 11; *FR. I* 428, *var. lect.* 3; *hinzt* *bón* *supremum rogatum*, *petitum*, *Bk.* 2, 60; *hinzt* *kveðja*, *Am.* 44.

HÍRAR, *f. pl.*, *nomen insulae v. insularum*, *SK. II* 491 *in versu memoriali*: *Bökn*, *Körmt*, *Brisang*, *Víkna*, | *Brva*, *Hírar*, *Dvñ*, *Síri*, | *Sotr*, *Þomb*, *Selia*, *Hítar*, | *Sigg*, *Rott*, *Bataldr*, *Þiotta*, *etc.* *Munchio ignotum*.

HINSL, *m.*, *miliium*, *panicum miliaceum* (*Dea.*, *Germ.*, *Hirse*), *SE. I* 493.

HIRTA (-i,-a,-t), *reprimere*, *cohibere* (*Gall.* *heurtur impellere*, *illidere*, *pulsare*): *h. losta libidinem cohibere*, *Nik.* 37; *hirtaz se abstinere*, *cavere*: *hirtiz* *havlðar* *at* *hæða* *bökr* *caveant homines*, *ne libros (propheticos) irvideant*, *Merl.* 2, 106. — β) *punire*, *castigare*: *heimr* *er í* *hæstum blóma* | *hirtir* *mandus* *in summo flore* *punitur*, *in ipso flore mundi* *pæna* *ingruit*, *RS* 5. *In prosa*: *opinberlig* *hirting* *publica castigatio*, *pæna*, *Hist. eccl. Isl.* I 240 (*anno* 1161–88); *per y*, *hyrtaz* *óræða* *sinna* *a malo proposito detereri*, *revocari*, *ibid.* 236; *hyrta* *e-n* *verbis castigare*, *admonere*, *Post.* 4 (*ad Matth.* 18, 15).

HIRTIR, *m.*, *qui cohibet*, *coercet*, *repressor* (*hirta*): *hirtir* *bols* *qui malum*, *calamitatem avertit*, *de Spiritu Sancto*, *Hv.* 14; *hirtir* *sjúks* *hugar* *animi* *ægritudinem avertens*, *anxii consolator*, *id.*, *ibid.* 8, *loca* *vide* *sub* *elakugi* *et* *braurr*.

HIRÐ, *f.*, *satellitium*, *satellites*, *cohors* *aulica*, *aulici*, *Hyndl.* 23; *SE. I* 560, 2; *hirðar* *stjóri* *rector aulicorum*, *rex*, *SE. I* 452, 3 (*II* 335 3), *sec. Cod. Worm.*; *Cod. Reg.* *habet* *hildar* *stjóri* *rector prælii*, *dux*, *imperator*; *hirð* *himna* *satellitium caeleste*, *caelites*, *SE. I* 448, 4. — 2) *id. qu.* *hjörð*, *grez*, *armentum*: *hirþar* *geter* *custos gregis*, *opilio*, *Plac.* 23.

HIRÐA (-i,-a,-t), *servo*, *curo*, *custodio*; *condo*, *recondo*: *hjálmi* *ok* *brynju* *skal* *hirða* *vel* *galea* *loricaque* *probe* *servanda*, *Hg.* 33, 17; *hirði* *hann* *hafra* *capros* *in stabulo collocavit*, *in caulam* *introduxit*, *Hjmk.* 7; *h.* *heimdals* *hjör* *caput* *condere*, *occulere*, *i. e.* *clam circumire*, *Grett.* 66, 2 (*Isl.* I 231, 2), *id. qu.* *hylja* *hjálmsetr* (= *vulg.* *fara* *huldu* *höfði*); *sic* *hirða* *sik*, *FR. I* 532, *est id. qu.*

fela *sik*, *abscondere se* (*ib.* 464). *Adde* *Skh.* 47: *hirða* *sic* *í* *djúpum* *medal* *flska*, *et* 49: *hirða* *sic* *undir* *steinum*, *prorsus id. qu.* *fela* *sik.* *Part. act.* *hirðandi* *custodiens*, *custos*: *hirðandi* *hjörfangs* *custos clipei*, *vir*, *ÓT.* *Skh.* 2, 248 (*Vita Hallfr.* *sec. membr.* 132), *vide* *allshirðandi*; *part. pass.* *hirðr*, *vide* *hjálmhírdr*. *Curare*, *rationem rei alicujus habere*: *ek* *hirði* *lít*, *þótt* *ek* *verða* *höggvinn* *þarum* *curo*, *pensi* *habeo*, *tametsi*, *F. II* 248. *Imper. cum negatione*, *hirð-a* *noli*, *sequ. infn.*: *hirþa* *þú* *heiptir* *gjalda* *noli* *irás* *retribuere*, *Gka.* 28; *hirþa* *þú* *þjóða* *noli* *offerre*, *Gka.* 31; *hirþa* *þú* *oss* *hræða* *noli* *nos* *terrere*, *Am.* 37; *idem* *valet* *hirðattu*, *Korm.* 26, 2; *hirðumat* *fælaz* *ne* *consternerur*, *FR. I* 519, 6. *Imperf. ind. act.* *hirta* *pro* *hirða*, *Skáldh.* 6, 45: *hirtum* *eigi* *um* *hólða* *mál* *sermonem (calumniam)* *hominum* *non curavimus*.

HIRÐATTU, *noli*, *ne cures*, *Korm.* 26, 2 *ex* *hirð-at* *þú*, *vide* *sub* *hirða*.

HIRÐIÁSS, *m.*, *deus custodiens* (*hirða*, *áss*), *custos*: *h.* *hafleygjær* *custos ignis pelagici (auri)*, *vir*, *Gv.* 2, *ubi* *acc. pl.* *hirði-áss*, *locum* *vide* *sub* *farbrigrðir*.

HIRÐIBIL, *f.*, *nympha custodiens* (*hirða*, *Bil*): *víns* *h.* *custos vini*, *femina*, *Ag.*

HIRÐIDIS, *f.*, *dea servans* (*hirða*, *dís*), *dea servatrix*, *custos*: *h.* *húns* *vángu* *dea* *custos tabulæ latrunculorum*, *femina*, *Eb.* 28, 1.

HIRÐIDRAUGR, *m.*, *qui servat*, *custodit*, *custos* (*hirða*, *draugr*): *hirðidraugar* *hjaldrskýs* *custodes clipei*, *vir*, *legendum* *Sturl.* 4, 35, 1, *pro* *hildidraugar* *healdr* *skýst*; *hirðidraugar* *seims* *custodes auri*, *vir*, *Dropl.* 2.

HIRÐIGÁTT, *f.*, *quæ servat*, *custodit* (*hirða*, *gátt*): *in loco* *mutilo* *Plac.* 51, *ubi* *hirþigott*... *foldar* *elda* *custos auri*, *femina*.

HIRÐIMEIÐR, *m.*, *custos*, *Lb.* 4, *vide* *hrælingar* 2.

HIRÐINAUMA, *f.*, *servatrix*, *custos* (*hirða*, *nauma*): *hirðinaumur* *sæfar* *báls* *custodes auri*, *femina*, *F. II* 249, 3.

HIRÐINJÓTR, *m.*, *qui servat*, *custos*, *possessor* (*hirða*, *njótr*): *hirðinjótar* *hauka* *ness* *drifu* *custodes*, *possessores argenti*, *vir*, *homines*, *Eb.* 19, 2. — 2) *pro* *hirðinjótum*, *Sv.* 15, 3, *legendum* *est* *hildinjótum*.

HIRÐIR, *m.*, *custos* (*hirða*): *Gýgjar* *h.* *custos Oreadis*, *Vsp.* 38; *pastor pecoris*, *opilio*, *Skf.* 11; *plur.* *hirðar*, *Lil.* 34; *metaph.*, *pastor*, *de episcopo*, *Gd.* 31, *ubi*: *Hjarðir* *sær* *nú* *vörzum* *verða* | *virðugligr* *að* *bráðum* *hirðir*; *h.* *klerka* *custos clericorum*, *episcopopus*, *Gd.* 26, *ubi* *acc.* *hirðir*: *vígði* *þennan* *valinn* *at* *dygðum* | *virðuligastan* *klerka* *hirðir* | *Erkibiskup* *itr* *ok* *styrkti* | *Eiríkr*, *hans* *var* *gipta* *at* *meire*; *h.* *bagla* *custos lituorum*, *episcopus*, *Nik.* 25. *Hirðir* *himna* *custos caelorum*, *deus*, *hirð* *himna* *hirðis* *cætus* *divinus*, *homines vere christiani*, *Gþ.* 15; *dýrd* *himna* *hirðis* *gloria* *dei*, *Ag.* *h.* *fróns* *custos terræ*, *deus*: *framr* *hirðir*, *er* *himna* | *heldr* *eillfa* *veldi*, | *fróns* *veiti* *sá* *sínum* | *sauðum* *líf* *eptir* *deuða*, *i. e.* *sá*

framr hirðir fróna, er heldr himna eilífu veldi, veiti sínum sauðum líf eptir dauða, *Hv.* 18; allframr hirðir himna garðs omnipotens custos aulae caelestis, deus *O. M.*, *SE.* II 196, 4. In appell. virorum: h. hjörva custos ensium, puginator, vir, *Sturl.* 9, 32, 2; h. hringa (*annulorum*), *Gþ.* 5; *Vigl.* 5; h. dýrligra greina vir eximii virtutibus ornatus, *Ag.*, vel eximia prudentia. *F.* II 315, 1, legendum et construendum esse videtur: hirðir víðiss veltireyðar custos navis, dux classis, imperator. In compositis: fê-hirðir, svinahirðir, veðrhirðir.

HIRÐISÁGA, *f.*, dea servans, custodiens (*hirða*, *Sága*): h. hornflæðar custos, servatrix cerevisiae, femina, *Grett.* 63.

HIRÐISÍF, *f.*, dea custos (*hirða*, *Sif*): h. Hjaðninga grjóts dea custos armorum, femina, *SE.* I 410, 3; *Vigagl.* 23, 1, legenda et construenda sunt: hirðisif vins virkis dea, custos receptaculi vinarii (*poculi*), femina.

HIRÐITÝR, *m.*, deus custos (*hirða*, *Týr*): h. herfanga deus praedae custos, *Lokius*, *SE.* I 310, 2.

HIRÐÍPOLLR, *m.*, custos (*hirða*, *pollr*): h. hafviggs custos navis, vir rei navalis ac maritimae peritus, *Eb.* 40, 3 (*AA.* 236 ubi mik, hirðipoll hafviggs me, rei maritimae peritum).

HIRÐMADR, *m.*, aulicus (*hirð*, *maðr*); plur. hirðmenn, *F.* VI 385, 2, hirðmeðr, *F.* II 275, aulici; hirðmenn drottins aulici dei, homines sancti, divi, *Gd.* 21, id. qu. lofsælir menn. *ibid.*, et helgir menn, 20.

HIRÐSAMNADR, *m.*, qui satellites congregat (*hirð*, *samnadr*): h. himna satellites caelestes congregans, rex caelorum, angelorum, deus, de Christo, *SE.* II 500, 1, ubi construe: mörg hvarma hrynnregn mjöðkarms fura knáttu dynja á mergjar sali himna hirðsamnadr multae lacrimae mulieris (*Mariae*) decidebant in crura Christi (*in cruce pendentes*).

HIRÐSTJÓRI, *m.*, rector satellitum, aulicorum (*hirð*, *stjóri*), de rege, *SE.* I 452.

HÍŚING, *f.*, *Hisinga*, insula ad *Albim Gothorum*, *SE.* II 492.

HÍŚSIG, *adv.*, *ibi*, *il'ic* (*forte* ex *hins vegar*. *Dan.* *hist.* *hisset*); *opponitur* hêr, *hic*, *Sturl.* 5, 44, 1 (*hêr má hvergi kenna Hjalma hinn herþipunna: Sþrógr hefir hlotit at renna hissig suðr um runna*). *Vide formas hitsig, hizig.*

HISTORIA, *n.*, *historia*, *narratio*; de legendis s. vitis sanctorum, *Nik.* 75, ubi sic: kóngrinn gefr ei lífsgríð lengri, | en líðna nótt, nema hann sýni í óttu | nýtt historia um Nichulás vottat | hinn næsta dag með lofsaugn fagan; quod o. 76 sic exprimitur: fyrir innblástr guðlegs gneista | glósar hann söng með lángrí prósu.

HÍT, *f.*, *saccus*, *bulga*, *pros.*, *So.* 18., *id.* qu. belgr in str. sequ. cf. et *F.* III 94. 96. Hinc Hitardalr in *Skidarima*, str. 35, appellatur Belgjadalr.

HITI, *m.*, calor, aestus (*heitr*); *transl.*, hiti illíðis aestus voluptatis et vitiositatis,

Hv. 5, locum vide sub elreki. — 2) ignis, flamma, *Vsp.* 51 (*SE.* I 198, 1).

HITKI, non illud (*hitt*, *ki* = *gi*, *neg.*), *Hávam.* 22. 24. 26.

HITNA (-aða, -at), *caleferi* (*heita*): hitnaði hann af höfðum höggvins vals calefēbat ab capitibus caesorum hominum, vel of höfðum, super capitibus caesorum hominum tostus, crematus est, *FR.* I 293, 1; ást hitnar í brjósti ardens amor excitat in pectore, *Nik.* 50, ubi: háleít ást í helgu brjósti! hitnar enn fyrir þvílíkt vitni; hinc *perf. part. act.* hitnaðr calefactus: hitnað ást í helgu brjósti ardens amor in pectore excitatus, *Nik.* 35; *part. pres.* hitnandi fervidus, ardens: bodorða hald ok blessað mildi! bera hitnandi elsku vitni observatio praecceptorum sanctaeque clementia fervidum amorem testificantur, *Gd.* 10.

HITRA, *f.*, *Hitra*, insula Norvegiae ante ostium sinus Thrandhemici, *hod.* *Hiteren* in praefectura Fosensi (*Munch*), *SE.* II 492 in nomencl. insul.; *it. plur.* *Hitrar* in versu memoriali, II 491, vide *Hírar*. *Alia insula Hitr.* *n. pl.*, ante *Listiam* in *Agdis occidentalibus* (*F.* IX 18. 37).

HITS, *adv.*, *ibi*, *illic*, *F.* VI 318, 1, *id.* qu. *hizig*, *hitzig*.

HITTA (-i, -a, -tt), *offendere*, *incidere*, *invenire*: h. í súti in mærorem, aegritudinem, dolorem incidere, *Skáldh.* 3, 3; h. í líp tempestive adesse ad symposium, *Hávam.* 67; h. í flokk og skildi in aciem clipeatam incidere, clipeatis militibus occurrere, *F.* VI 81, 2. — β) *hittaz* congregi, convenire, *Vsp.* 7, *id.* qu. *finnaz*, 53; *Söll.* 82; *act.*: hitu fôþur Magna accede ad patrem *M.*, conveni eum, *Harbl.* 51, vide *hittomk.* — γ) *neutr. cum acc. subjecti*: eigi hittir vðra manna, en skjöldugg þann non invenitur (*existit*) vir illo principe excellentior, *SE.* I 708, 1; in talibus facile subj. maðr cogitari potest, quo facto verbum naturam activi induit. — δ) *herr* hitti at drífa á flóttu multitudo eo descendit, ut in fugam se conjiceret, *Si.* 5, 3, vel periclitata est conjicere se in fugam, *sec. signif.* 2. — 2) *hitta*, *id.* qu. *hetta*, *hætta*, *periculo* se expnere, *periclitari*, *absol.*, *F.* VI 313, var. 6, *sec. Morkinsk.* — 3) in compos.: *dýrðhittandi*.

HITTIR, *m.*, qui invenit, habet, possidet (*hitta*), *v. composita*: *dáðhittir*, *dýrðhittir*.

HITTOMK, *congregiamur*, 1. *pl. imper. pass.*, *id.* qu. *hittumz*, *v. hitta* β , *H. kat.* 22.

HITZIG, *adv.*, *illic* (*cf.* *hits*, *hissig*, *hizig*), *Mg.* 34, 2, *quo loco* *F.* VI 84, 2 *habet* *hitzik*, *id.*; *OH.* 186, 5, *ubi* *semiplena harmonia consonant* *ata* — *hitzig*. *Cf.* *hinsig* = *hinneveg*, *F.* VII 46.

HIXTA (-ti, -ta, -t), *singultire*: meðan í önd hixti, neutraliter accipio (*meðan* *hixti* í öndinni), dum anima singultebat, i. e. dum in extremo agone versabatur, *Am.* 38.

HIZI, *adv.*, *id.* qu. *hizig*, *F.* X 190, var. *lect.* 2.

HIZIG, *adv.*, *illic*, *H.* 19, 1; *SE.* I 520, 2; *F.* VI 84, var. *lect.* 6.

HIZUG, adv., id. qu. hizig, F. X 190, var. lect. 2.

HÍÐ, n., *lustrum ursi*; *it. serpentis* (alias *belli*, *ormabelli*), *Mertl.* 2, 45: man travitt taka | tálisamr dreki | híð sín mega *œgre fallaz serpens lustra sua occupare poterit. la prosa*: björninn var ungr ok nýkominn or híðinu, *Víagat.* 3, unde *híðbjörn ursus in lustro degens*; skreid or híði híðs bitykkja, *Ag. Bjarnar híð lustrum ursi*, *Grettl.* 23. *Figurate*, sliðrbyðu híð *lustrum longæ vaginae, quæ ensis anlea per ursum descriptus fuerat*: Fress Áta varar-húsa lét illa, þá er gekk or sínu sliðrbyðu híði *ursus clipeorum male ululavit, quæ e longo suo lustro prodiret*, *Korm.* 11, 6. *Norv.* Hie *lustrum ursi*.

HÍÐBYGGVIR, m., *incola lustris, ursus* (híð, byggvir), *pro nomine propr.* Bersi, *per homonymiam*, *Korm.* 11, 4: at berjæz við híðbyggvi *ad dimicandum cum Bersio, digladiatorus cum B.*

HJÁ, *præp. c. dat., apud, iuxta*: hjá þrepkeldi *apud limen*, *Korm.* 3, 2; hvíla hjá konu *cubare cum muliere*, *Harbl.* 17; sofa hjá ver *cum viro cubare*, *Korm.* 26, 2; *H. kat.* 24; *Sk.* 1, 43.

HJAL, n., *loquela, sermo, SE.* I 544.

HJALA (-aða,-at), *sermone serere, miscere, confabulari* (hjál): mæla námu ok mart hjala *sermone habuerunt et multa fabulati sunt*, *Sk.* 1, 6; þiðð hiale k'sk um kvæðe *homines alacres de carmine sermonem habebant (judicium ferant)*, *Lv.* 45. In *Heidaru. S. sapius occurrit hjala et hjalaz við et hjala við e-n* (*Isl.* II 321. 330. 332. 349. 378).

HJALD, n., *loquela, sermo, sonitus, SE.* I 544, ubi *Cod. Worm.* habet *hjaldr*. — 2) *pugna* (ut *hjaldr*): vöndr hjalds *virga pugnae, virga præliaris, gladius, Hild. msc.* c. 33, 2, nisi h. l. *sit id. qu. hjalts* (d = t), *virga capuli, id., cf. hjaldrland*.

HJALDR, m., *sonitus* (hjala, ut *galdr, m., e gala*): h. hringa *sonitus ensium, pugna, e. hjaldrmóðr*; h. skjaldar (*clipei*), *id., Sie.* 13; Yggs h. *strepitus Odinis, prælium*: gildir Yggs *hjaldrs bellator, Ód.* 20; h. skjöldungja *strepitus Skjöldungorum (bellatorum), pugna, Krm.* 18. *De genere vide Korm.* 11, 2, ubi: muna mantu *hjaldr þann, et Hildar | háraddar mik kvaddir haud dubie recordaris illum strepitum, quando me ad pugnam provocabas; ubi tamen hjaldr pro prælio accipi potest, ut sententia epezegezin quandam pleonasticam contineat, quemadmodum Korm.* 11, 3: sverða sennu, er gengum *heyja geirþey*. — 2) *pugna, prælium, SE.* I 562; fremja h. *prælum committere, SE.* I 652, 1; *heyja h., id., Mg.* 31, 2; *G.* 49; sverfa h. *abstinere a pugna, Hh.* 35, 3; at *hjaldr* in *prælio*, *Am.* 46; *Sturl.* 5, 5, 2; at hverjum *hjaldr* in *quavis pugna, Já.* 8; at stinnum *hjaldr* in *aspera pugna, Ha.* 228, 1; þröngva saman *æstum hjaldr* *vehementem pugnam committere, Ha.* 232, 3; frá *hjaldr* a *prælio*, *Mg.* 34, 5; við *hjaldr* ad *prælum*, in *prælio*, *gliscente pugna, SE.* I 488, 4; gjöldum *hjaldr* (*dat. pro hjaldr*)

in *sonora pugna, F.* XI 138, 3; *hjaldrs galdrar sonitus prælii, pugna sonora, vehemens, Ha.* 194 (*SE.* II 184, 2). *Hjaldrs eldr ignis prælii, ensis, Eb.* 19, 8; *hjaldrs hrið nimbus prælii, jaculatio, tela, nimbus telorum, Isl.* I 166, 1; *hjaldrs Njörðr præliator, Fbr.* 18; *hjaldrs orri tetrao pugnae, aquila, G.* 40; *hjaldrs advanr, id., Si.* 4, 1; *hjaldrs Þrúðr dea prælii, Bellona, hjaldrs Þrúðar vángr campus, area Bellona, campus prælii, hjaldrs Þrúðar vángs þing conventus in campo prælii, pugna: spámeyjar hins þunga hjaldrs Þrúðar vángs þings sagittæ, tela, Eb.* 19, 5.

HJALDRBLIK, n., *fulgor pugnae, gladius* (*hjaldr, blik*): eyðir *hjaldrbliks consumtor gladii, strenuus pugnator, Mb.* 6, 2 (*F.* VII 13).

HJALDRBORINN, in *pugna gestatus* (*hjaldr, bera*): *hjaldrborin Hildar hjól clipei in pugna gestati, Sturl.* 6, 36, 1.

HJALDRDRIF, n., *adsperso pugnae, sanguis* (*hjaldr, drif*): stórða stírdúrriði *hjaldrdrifs serpens sanguinis, hasta, ejus rjóðr hastam rubefaciens, præliator, vir, Ha.* 83.

HJALDREIFR, adj., *hilaris in pugna* (*hjaldr = hjaldr, reifr*), *SE.* I 560, 2 *sec. Cod. Reg.*

HJALDREL, n., *procella pugnae, pugna vehemens* (*hjaldr, el*), *var. lect. F.* IX 356, *not.* 8, *hjaldrsels frömuðr gestor prælii, bellator.*

HJALDRGAGL, n., *anserculus prælii, corvus; plur., HR.* 39.

HJALDRGÁNGA, f., *itio bellica, præliaris, profectio ad pugnam* (*hjaldr, gánga*): h. var *andrut þángat cohortes eo raptatæ sunt, F.* XI 305, 2.

HJALDRGEGNINN, adj., *ad prælia promotus, bellicosus* (*hjaldr, gegninn*), *F.* VII 114.

HJALDRGEGNIR, m., *administrator prælii, bellator, rex bellicosus* (*hjaldr 2, regnir*), *Mg.* 17, 6 (*lectiones F.* V 130, 2. VI, 42, 3 *minus sunt probabiles*). — 2) *sonitum efficiens, effector strepitus* (*hjaldr 1*): *Hildar hjaldrgegnir effector strepitus Hildæ, e: prælii, Odin, auctor deusque prælii, geðfjardar lá Hildar hjaldrgegnis liquor pectoralis Odinis, mulsum poeticum, it. pœsis, carmen, SE.* II 307, 6, *ordine*: ek tel herreifum Óleifi g. H. hj. *Olavo carmen recito.*

HJALDRGNÁR, *Isl.* I 90, *puto contr. pro hjaldrgnáir, plur. adj. hjaldrgnáir fortis, strenuus in pugna* (*hjaldr, gnár = knár*); h. l. *autem vice substituiti, præliatores, viri, et hjaldrgnár kenna mér, at si mihi homines imputabunt, quod. Potest tamen to hjaldrgnár esse gen. sing. a hjaldrgná, f., dea prælii, Bellona* (*hjaldr, Gná*), *sed hæc significatio huic loco haud facile adcomodatur.*

HJALDRGOD, n., *numen prælii, Odin* (*hjaldr, god*): *hælr hjaldr gods laudator numinis præliaris* (*Odinis v. Bellona*), *pugnator, Eb.* 18, 1; *Eg.* 76, *construit G. Magnæus: hveiti-hlífar hjaldr gods alba tegmina numinis præliaris* (*Odinis, armorum præsidis*), *albi clipei, krufar hv. hl. hjaldr gods*

exsectores alborum clipeorum, gladii, vide var. lect. hveitíknífr. Possunt et construi hlla krufar gladii, et hveiti hjaldrgoða triticum Odinis, jaculatio, pugna, in dat., o: vixla hllfa krufum (i) hveiti hjaldrgoðs commutare gladios (cum aliquo) in pugna.

HJALDRÍS, m., glacies pugnae, gladius (hjaldr, íss), *GS. 17 (GM. II 600).*

HJALDRKYNDILL, m., fax pugnae, ensis (hj., kyndill), *HR. 68.*

HJALDRLAND, Sturl. 7, 42, 6; plurimi Codd. legunt hjalds lands, unus hjalts lands, ut h. l. hjald idem sit cum hjalt capulus, et hjalds land solum capuli, terra capuli v. pomorum gladii, ensis, gladius, hjalts lands hnit collisio gladii, pugna, hjalts lands huits menn pugnaiores; itaque legendum et construendum h. l. puto: tírætt hundrað hjalds lands huits manna hefir látiz í styr decem decades pugnaorum in prælio occuberunt.

HJALDRLIÐR, m., serpens pugnae, gladius (liðr = linnr), *HR. 50.*

HJALDRMAGNAÐR, m., sonitum, strepitum augens (hjaldr 1, magnaðr): h. skjaldar strepitum clipei (pugnam) augens, præliator, de rege bellicoso, *Ód. 10, ubi in dat. hjaldrmagnaði. — 2) augens pugnam, bellator* (hjaldr 2), *F. VI 43. 3. V, 130, var. lect. 1.*

HJALDRMÖGNOÐR, m., bellator, id. qu. hjaldrmagnaðr signif. 2 (hjaldr 2, mögnoðr), *Mg. 17, 5.*

HJALDRMÓR, m., aquila (mór = már): krós hjaldrmós cadaver, *HR. 50.*

HJALDRMÓÐR, adj., in strepitu animosus (hjaldr 1, móðr): hringa hjaldrmóðr in strepitu ensium animosus, *ÓH. 224; F. V 65, 1, ubi Hkr. VI, et F. XII construit hjaldrmóðr Hringa gramr rex Ringorum (Ringaríkia incolarum) in pugna animosus, quod nunc præfero. — 2) hjaldrmóðr in pugna animosus* (hjaldr 2), *per tmesin cohæret, Mg. 38, 9.*

HJALDRÖRR, adj., promptus, alacer in strepitu (hjaldr 1, örr): málma hjaldrörr alacer in strepitu metallorum (ensium, pugna), bellicosus, *ÓH. 183. — 2) promptus ad pugnam, bellicosus* (hjaldr 2), *F. III 26.*

HJALDRREMMIR, m., pugnam augens, ciens, præliator, bellator (hjaldr, remmir), *SE. I 662, 1.*

HJALDRRÍKR, adj., potens in pugna, bellicosus (hjaldr, ríkr), *F. II 258, 1. At. hjaldríkr, id., a hjald = hjaldr.*

HJALDRSKIÐ, n., asser præliaris, gladius (hjaldr, skið): æskimeidr hjaldrskiðs flagitans ensem, præliator, vir, *H. 9, 1.*

HJALDRSKÝ, n., nubes præliaris, scutum (hjaldr, ský); hirðidraugar hjaldrskýs custodes clipei, pugnaiores, viri, legendum puto *Sturl. 4, 35, 1, pro hildidraugar hjaldr skyzt. Hjaldrskýja Gefu dea scutorum, Bellona (ut valgrindar Gefu), id. pugna, hjaldrskýja Gefnar frýja crimen imbellitatis, ignavia (propr. exprobratio, quod quis pugna non interfuert, vel se prælio subtraxerit aut id subterfugerit), Eb. 19, 4; hjaldr skýja lind*

tília scutorum, ensis, vel linds hjaldraký clipeus tiliaceus, F. XI 139, 2; v. lind, lindi.

HJALDRSNERRANDI, pugnam ciens, asperans, accelerans, bellicosus (hjaldr, snerra), *Eg. 55, 5, ubi construo: folðgoðr, hjaldrsnerrandi höfuðaðmr harra terripotens, bellicosus regum progenies (rex).*

HJALDRSNJALLR, adj., fortis in prælio (hjaldr, snjallr), *Nj. 103, 1.*

HJALDRSTRÍÐR, adj., bellicosus, pugnae, asper et atrox in pugna (hjaldr, stríðr); *metaph., hjaldrstríð lýgi atrox mendacium, G. 55.*

HJALDRSVERRANDI, pugnam graviorem, vehementiorem reddens, bellicosus (hjaldr, sverra), *var. lect. Eg. 55, 5, pro hjaldrsnerrandi.*

HJALDRTRANI, m., grus præliaris, corvus (hjaldr, trani); *pl. hjaldrtranar corvi, Höfuðl. 11.*

HJALDRTÝR, m., deus prælii, bellator (hjaldr, Týr), *SE. I 666, 1.*

HJALDRUÐR, m., lucus strepitus (hjald, ruðr = rannr): hjálma ok skjalda hjaldruðr lucus strepitus galearum scutorumque, i. e. lucus pugnae, vir, præliator, *Nj. 24, 1.*

HJALDRVIÐJABR, m., pugnam frequentans (hjaldr, víðjadr), *de principe bellicose: hver þegn hjaldrvíðjadr (gen.) quisque subditus bellatoris, Hk. 43. Sec. F. VI 269, dólgstýrandi! hverr drottinvandr þegn skyli s. ok st., sem dýrum hjaldrvíðjadr (dat., pro -ði) hugnar.*

HJALDRÞORINN, adj., audax in pugna (hjaldr, þorinn), *ÓT. 129 (F. III 3, 2. X 354).*

HJALDVIÐR, m., pugnaor, præliator, vir (hjald = hjaldr, víðr), *Rb. 19, 2, ubi legendum puto: hve hjaldvíðir heldu | haldendr við mik skjalda, i. e. hve haldendr skjalda heldu við mik, hjaldvíðir (vocat.), quo modo pugnaiores mihi restiterint (qua fortuna adversus me usi sint adversariis); hjaldvíðir apostrophen continet ad auditores.*

HJALDVIÐURR, m., deus pugnae (hjald = hjaldr, víðurr): hjaldvíðurr haffaxa deus pugnae navalis, præliator maritimus, et in genere bellator, princeps bellicosus, *F. I 57.*

HJALL, n., terra, id. qu. hjarl, Merl. 2, 68; mána h. cælum, drottinn m. hjalla deus, Ag.

HJALLR, id. qu. hjaldr (H = Id), somitus, strepitus, id. pugna, Eg. 67, 1, quo loco G. Magnæus construit hjallrför iter sonorum, impetus tumultuosus, gjálp nude pro securi accipiens, itaque of hjallrför gjálpur in tumultuoso impetu securis, o: in pugna. Æque comode per tmesin jungi possunt hjallrgjálp gigantís pugnae, securis (more poetis solito), et för hjallrgjálpur motus, grassatio, impetus securis, pugna.

HJÁLMM, f., gubernaculum (Angl. helm); hjálmr skið clavus gubernaculi, fá högg af hjálmr skiði clavo, quo regitur gubernaculum, percusi, *Korm. 25, 1, ubi in prosa ante: Kormakr laus hjálmvelinom við eyra þorvaldi, unde patet, tó hjálmr skið idem esse ac hjálmvölr, hjálmunvölr; sic variant*

forma Hjálmundalr, Orkn. 232, et Hjálm-ardalr, *ibid.* 231. Ísl. II 353 hjálm vide-ur poni pro vólr, clavo vel tigillo, bacillo, in appellatione gladii, hjálm randa fenris bóma clavus v. tigillum clipeorum, ensis; locum vide sub fenrir. *Alia vocis forma fuit hjálmr (forte fem. gen.), Farmannal.* c. 18, ef hjálmr brotnar, eða stýri, um hjálmrvöl, eða blað af stýri, ubi verba eða stýri puto esse interpretationem vocis præcedentis hjálmr.

HJÁLMÁNGR, n., noxa galeæ, telum galeæ nocivum (hjálmr, ángr): hjálmángra gáyr strepitus telorum, pugna, Nj. 30, 2 (AR. II 242). Vide gnýsvellandi.

HJÁLMAR, m., regulus maritimus, archi-pirata, SE. I 547, 2.

HJÁLMÁRR, m., minister galeæ, pugna-tor, præliator (hjálmr, árr); acc. plur. hjálm-áro, F. VI 318, 1.

HJÁLMADR, adj., galea instructus, galea caput tectus, galeatus (deriv. a hjálmr): sicut hjálmádr sedebant galeatæ, de Bello-nis, Hg. 33, 11; fundr hjálmáds jarls ok hilmis congressus galeati dynastæ et regis, F. XI 196, 3; hjálmát lið exercitus galea-tus, FR. II 271, 1. -- 2) hjálmát, ÓT. 128, 1, sec. lect. membr. E, videtur esse subst. pro jálmát, n., id. qu. jálmr, jálm, crepitus, stridor, strepitus, fremitus, hoc ordine: þar var hjálmát við dreyrgar Hropts tóptir grams herjar íbí fremitus (armorum) extitit ad cruentos clipeos regionum. Sec. F. II 324, 2: þar var herjat við dreyrgar Hropts tóptir hjálmáds grams íbí sævitum est in galeati regis cruentos parietes Odinis (i. e. in cru-entos clipeos regis).

HJÁLMBERI, m., nomen Odinis, qs. ges-tor galeæ (hjálmr, bera), Grm. 45; SE. I 84, 2; sic dictus ab aurea illa galea, quæ memoratur SE. I 190. 270 (forte gullfáinn dicta, SE. I 572, 2).

HJÁLMDRIFA, f., nimbus, procella ga-leæ, pugna (hjálmr, drifa): hjálmdrifa viðr pugnotor, bellator, ÓH. 92, 1 (AR. I 323).

HJÁLMDRÓTT, f., agmen galeatum, mi-lites galeati (hjálmr, drótt), Gha. 14.

HJÁLMELDR, m., ignis galeæ, gladius (hjálmr, eldr), vide sub hjálmöldum.

HJÁLMFALDINN, caput galea tectus (hjálmr, falda), SE. I 308, 1. 422, 2; ÓT. 131, 1; F. I 65; Sturl. 9, 32, 2; hjálmfaldin ilmr armleggjar orma nympha, caput galeæ redimita, de Bellona, Híd. msc. c. 33, 1.

HJÁLMGAGARR, m., canis galeæ, telum, gladius (hjálmr, gagarr): mun h. & hlíf koma, Nj. 158, 3.

HJÁLMGÖFUÐR, adj., galea conspicuus, decorus (hjálmr, göfugr): h. hilmir, ÓH. 193, 2.

HJÁLMGÖLL, f., lorica, SE. I 573, 2, qs. vestis tinnula, a hjálmr tegmen, göll sonus (a gjalla).

HJÁLMGRAND, n., noxa galeæ, telum, gladius, vel pugna, quatenus in prælio galeis noxia insertur: hjálmgrands halr vir ensiger, vel præliator (hjálmr, grand), membr. 132 Vita Hallfredi (ÓT. Skk. 2, 248): Litt mun

halr enn hafti | hjálmgrands fir búr skálm-as, ubi tamen membr. 132 habet hjálmgrandr, Skk. hjálmgranz.

HJÁLMGRAP, n., procella galeæ, pugna (hjálmr, grap), vel potius tela, missilia, sagittæ: hilmir vann barða fjandr sína hjálm-grapi in pugna percussit, vel potius telis ac sagittis verberavit, HS. 15.

HJÁLMGRÍÐR, f., securis (hjálmr, gríðr), Esp. Arb. I 94, 6.

HJÁLMHIRÐR, galea tectus (hjálmr, hirða): hjálmhirðir hausar capita galeis tecta (hominum prospicitorum), Ha. 320, 2.

HJÁLMHÖTTR, m., galea, Ed. Lövasina, quæ sic: Hjálmr heitir hjálmhöttir, hropts hattr, gullskafinn etc.; sed haud dubie sec. Cod. Worm., qui una voce scribit: kalla hjálma hjálmhött eða falld, pro quo Cod. Regius (SE. I 420) rectius: kalla hjálma hjálm, hætt eða falld; alias hjálmhöttir una voce exponi possent per pileum tegentem.

HJÁLMLÆÐI, n. pl., vestes tegendo corpori (hjálmr, klæði), SE. II 632, 4, quæ sic habet: Rætt er at kalla konu konunga-heitum, gramr, hilmir, oc slíkum nöfaum. Lofoúngr, sem hér er qveðit: Lönd ver lofo-úngr röndum | lauks máferils hauka: | hjálmklæðum gefr hilmir | hnitunga frið lítinn, i. e. lofoúngr lauks ver haugalönd máferils röndum, hilmir hnitunga gefr hjálm-klæðum lítinn frið rez allii circumdat terras accipitrum (manus) virgis larorum digitos referentibus, protector poculorum dat vesti-bus exiguam pacem. Quæ versio supponit, sermonem esse de operibus muliebribus. Sin vero de regina et operibus bellicis sermo est, prior sententia sic constriui potest: lofoúngr lauka ver máforils hauka lönd röndum rez allii (femina) defendit terras æquoreorum accipitrum (navium, i. e. maria defendit) clipeis (armata classe); tum hjálmklæði, vestes tegendo aptæ, vestes defensoria, de loriciis intelligenda sunt.

HJÁLMLESTANDI, m., galeam ladens, obliuens, præliator (hjálmr, lesta); dat. s. hjálmlestanda, SE. I 662, 1.

HJÁLMLESTIR, m., id. qu. hjálmlestandi (hjálmr, lestir), SE. I 672, 2.

HJÁLMNJÖRÐUNGAR, m. pl., pugnato-res (qs. viri galeati, hjálmr, njörðungar), G. 52.

HJÁLMNJÓTR, m., galea utens, pugnator, vir, Korm. 16, 4 (hjálmr, njótr).

HJÁLMOÐUM, SE. I 428, 4 (Cod. Reg. hjálm öldvm), nec metro, nec inscriptionis: hjálms eldr, satisfacit. Var. lect. SE. msc. pro hjálmöldum est hjálmeldar (sec. Ed. Lövasinam), et var. lect. Cod. Upsal. hjálms eld þá er; unde consicio legendum esse h. l. hjálmelda, gen. pl. a hjálmeldr, ignis galeæ, ensis, of-gildar hjálmelda lupi ensium, ath-letæ furiosi, Berserki, qui præ furore mor-dere arma solebant, et of-gildar hjálmelda Hrops athletæ Odinis, quibus custodia ju-menti gigantei commissa fuerat (SE. I 176).

HJÁLMPRÝÐDR, tegumento ornatus (hjálmr, prýða), Lb. 12, ubi sic: Sá er bastr frá mey mestri | millíngtr beras

villde | heiða tialldz ok hollde | hjálmprýddan sik skryðde, i. e. sá baztr mildingr heiða (tjalds, er vildi beraz frá mæstri mey, ok skryðdi sik hjálmprýddan holdi se tegumento carnis, quasi ornamento, induit, vel ut se externa specie ornaret, carnem induit.

HJÁLMR, m., tegumentum, tegmen: kalla (skal) hjálma hjálm, hætt epa fald *galeæ appellandæ sunt tegmen, pileus aut redimiculum (capitulum)*, *SE. I 420*, ex quo loco depravatam putavi vocem hjálmhöttir supra. — 2) *galea*: land hjálms (*Cod. Worm. hjálmr*) terra *galeæ*, caput, *SE. I 538*; hjálma stöð *columna galearum*, caput, beit hjálma stöð þveita securis caput abscedit, *Isl. II 299, 1* ex *Ed. Lōcasina*; eldr hjálms *ignis galeæ, ensis*, *SE. I 428*; hjálma skóð noxa *galearum*, tela, hjálma skóðs hregg *pugna*, *Jd. 19*; *F. I 170, 1*, vide hreggvíðr; hjálma mót concursus *galearum*, *pugna*, *Krm. 7*; dynr hjálma, id., *ÓT. 123, 1*; hjálms hríð, id., *ÓT. 124, 2*; *F. VII 354, 1*, njörðr hjálma hríðar *præliator*, *Nj. 78, 3*. Geta hjálm *galeam capere, sumere*, *Og. 18 (FR. I 177*, ek em skjaldmer, ok á ek með herkonungum hjálm); gefa hjálm ok brynju, *de Odine, Hyndl. 2*. Aringreyfir hjálmr, *Ghe. 3. 16*, vide aringreyfir. Hjálmr huliz *galea oculens, nubes dicitur*, *Altm. 19*. Vide composita: árhljálmr, ægishjálmr, gullhljálmr, hulizhljálmr, fjárhjálmr, ýgrshjálmr. — 3) *camera, lacunar, convæxum*: sólar h. camera solis, cælum, tiggí sólar hjálms *rex cæli, deus*, *SE. I 320, 3*; h. Austrá, Vestrá, Norðrá, Suðrá, cælum, h. lopta camera aeris, id., *SE. I 314*; h. hauks hólm camera stationis accipitrina (montium), cælum, und hauks hólm hjálmi sub cælo, *Vigagl. 9, 1*. Vide composita: eyhljálmr, loþhljálmr, vindhljálmr. — 4) *inter fruges recensetur in SE. II 493*, nempe quatenus significat acervum frumenti, vel nubilarium, in quo frumenta reponuntur; sic hjálmr *nubilaria* v. horrea, *F. IV 75. 256*; bygghjálmr *acervus hordei*, *Magn. 516*; heyhljálmr *strues feni*, *ibid. 425*; tóku sumir sundr heyhljáma nökkura ok gerðu vèr af ból, *F. VII 296*. — 5) hjálm, *SE. II 498, 2*, legendum est hilmí, nam hilmir heiðs háranns, *rex cæli, est deus*.

HJÁLMRRAUN, f., experimentum *galeæ, adfectio galeæ, p̄gna* (hjálmr, raun): hjálmraunar líðrækjandi operam in pugna strenue navans, de principe fortitudine excellenti, *Ód. 14*, vel hjálmraunar líð militēs, et hj. líðrækjandi curator militum, imperator, vel rectius a h. líðr (= linnr), hasta.

HJÁLMRÆKJANDI, m., curam gerens *galeæ, magni æstimans galeam, præliator* (hjálmr, rækja), acc. sing. -ða, *Korm. 23, 2*.
HJÁLMRREYR, n., gladius: hj. flugu hvast, *HR. 69*.

HJÁLMRÍÐ, f., procella *galeæ, pugna, hoc ordine*: ek skal bíða or stað, þó at sagt sé, (at) hjálmríð taki at herða el sunnan; ríðnom hart sverð á heiði, *Ísl. II 362, 1*. Distinguuntur h. l. ríð procella, et el impetus procellæ.

HJÁLMRÖDD, f., sonitus *galeæ, pugna* (hjálmr, rödd): hjálmraddar stafr *columnæ pugnæ, pugnator*, *Eb. 17, 1*.

HJÁLMRÖÐULL, m., jubar, sol, i. e. ignis *galeæ, gladius* (hjálmr, röðull, cf. *SE. II 624*, ræþvll er sól. oc gengr hon firir eidd í qllym kenningvm), *Höfuðl. 8*.

HJÁLMSAMR, adj., *galea decorus, conspicuus* (hjálmr, samr = sæmr), ut hjálmögflugr: at hjálmsömum lofða hilmí apud regem *galea spectabilem*, *F. IV 62, 1*. Cf. *HR. 12*.

HJÁLMSETR, n., sedes *galeæ, caput* (hjálmr, setr): hylja h. tegere caput, ne ab aliis noscaris, sese dissimulare, *Hh. 1, 1*; hinc locutio: fara huldú höfði capite tecto (clam, aliis incognitum) circumire, i. e. personatum, persona sui dissimulata, habitu ad dissimulationem sui composito, circumire, *Eq. 62*.

HJÁLMSKASS, n., gigantis *galeæ, noxa galeæ, securis* (hjálmr, skass): hvessir hjálmskassa exasperator securium, acutus secures, præliator, vir, *Nj. 136*.

HJÁLMSKÆÐR, adj., *galeis infestus, nozius* (hjálmr, skæðr): hjálmskæð hríð Hamdis kleða *pugna galeis nociva*, *G. 49*.

HJÁLMSKÚR, f., *pluvia galeæ, pugna*, *HR. 46*. — 2) gladius (= hjálmskóð), *ibid. 58*.

HJÁLMSPENNAÐI, m., *galeam complectens* (hjálmr, spennandi): heidur hjálmspegnandi *cameram montanorum (cælum) complectens, deus*, *Lb. 9*, ubi sic: Hröðr stofna ek heidar | hjálmspegnandi þenna | bæði hryggr ok blíðr (malo; blíðr ok hryggr bæði) | hjarta ok gláðr í hjarta.

HJÁLMSPJÓT, n., *calamus galeæ, ensis* (hjálmr, spjót), *F. II 313, 1*.

HJÁLMSPROTI, m., *virga galeæ, gladius* (hjálmr, sproti), var. lect. *F. II 313, 1* pro hjálmspjót.

HJÁLMSSTAFR, m., *columnæ galeæ, pugnator*, vir (hjálmr, stafr), *Sk. 2, 22, ed. Holm. pro hilmstafr*.

HJÁLMSSTALLR, m., *statio, sedes galeæ, caput* (hjálmr, stallr): bera hátt hjálmstall caput erectum gestare, tollere, efferre caput, *HR. 35*; *Hh. 94, 2*; cf. bera höfuð herra altius caput efferre, *F. V 235, 2*.

HJÁLMSTOFN, m., *basis, fundamentum, statumen galeæ, caput* (hjálmr, stofn): heill h. illasum, integrum fulcrum *galeæ, caput*, *Hymk. 31*; *GS. 30*; *Sturl. 6, 15, 7*; *Krm. 14*.

HJÁLMSTÝRANDI, m., *rector galeæ* (hjálmr, stýra): sunnu h. *cameram solis regens, i. e. rector cæli, deus, de Christo*, *Has. 33*, ubi sic: Hröð munat högligt verða | hjálmstýranda ens dýra | sunnu syndgum mönnum | sektar orð at forðaz, i. e. syndgum mönnum mun-at verða högligt, at forðaz sektar orð ens dýra sunnu-hjálmstýranda.

HJÁLMSVELL, n., *glacies galeæ, gladius* (hjálmr, svell), *SE.-I 674, 2*.

HJÁLMTAMÍÐR, adj., *galeæ advoctus, galeam gestare solitus* (hjálmr, tamja): h.

hilmir, *de rege bellicoso*, *H. 17, 1*, vide hólm-reiðr.

HJÁLMTAMR, *adj.*, *galeæ adrovetus* (hjálmr, tamr), *id. qu. hjálmamiðr*: of hjálm-tömm hilmí circa regem bellicosum, *F. V 229, 2*.

HJÁLMTÝR, *m.*, *numen galeæ, puginator*, bellator (hjálmr, Týr), *SE. I 646, 2*; *gen. s. hjálmty's*, *HR. 50*.

HJÁLMUN, *id. qu. hjálm, gubernaculum*, tantum occurrit in compositis hjálmunlá, hjálmunvölr. In nom. propr. Hjälmungaur, *Isl. I 223, 1*, abbreviatum est ex hjálmun-völr, *Gautus enim clavo gubernaculi* (hjálm-unvölr) *prædones ad necem percusserat*. Nomen vallis Hjälmundalr, *Orkn. 232*, variat cum Hjälmardalr, *ibid. 234*. Hjälmunvölr est *id. qu. stjórnavölr, stjörn vero gubernaculum*.

HJÁLMUNLÁ, *f.*, *amnis*, *SE. I 577, 2. 623*; *II 563 non cernitur nisi hialmun...*; *II 480 habet hialmunla, qu. v. Si scribitur hjálmunlá, derivandum est ex hjálmun gubernaculum, et lá mare, æstus maris, itaque vortex gubernaculi, fere idem quod varrsími tractus maris vorticosis, qui currente nave maxime a puppi, qua gubernaculum est, cernitur; unde ad vortices aquarum æstusque sequaces fluminum transfertur. Sin vero scribitur hjálmunla, hæud inepte derivatur a hjal sonus, et muðla murmurare, mussitare, qu. sonore murmurans*.

HJÁLMUNVÖLR, *m.*, *clavus gubernaculi, clavus quo gubernaculum regitur* (hjálmun, völr), *SE. I 554, 1. II 482. 625 (II 565 hjálmvölr)*. In prosa *ÓT. c. 54*: Ólafur greip upp hjálmunvölinn ok kastar at þeim manni; *F. VII 47*: haldá um hjálmunvöl. *Alia forma est hjálmvölr, et stjórnavölr. Posterior pars vocis völr respondet Norv. Voll, quod absol. significat clavum, manubrium gubernaculi* (Haandvol, Handvöl, burim, stivam aratri). *Norvegicum illud Voll sic describit Stromius in Descr. Söndmöræ 1, 404*: manubrium (ansa) gubernaculi, sive instrumentum illud, quo gubernaculum regitur, dicitur Voll; constat duabus perticis, articulatione conjunctis, quarum altera, ulnam longa, ipsi gubernaculo fixa adhæret: altera (huic conjuncta liberamque versationem habens), quadruplo vel quincuplo longior, pertinet ad gubernatorem, qui hujus perticæ auxilio gubernaculum una manu regere potest.

HJÁLMVITR, *f.*, *nympha galeata* (hjálmr, vitr = vettr, vjettr), *de amazona, bellatrice ærivola*, *Hund. 1, 50*.

HJÁLMVÖLR, *m.*, *id. qu. hjálmunvölr* (hjálm, völr), *clavus gubernaculi*, *SE. II 563*; in prosa *FR. II 21*: haldá um hjálm-völ clavum manu tenere; *Korm. c. 25*: hjálm-velinóm (v. hjálm), et skip Kormaks rendi víp, er þat misti hjálmvölar navis Kormaki, clavo (clavi moderamine) destituta, *latus deði*; *addo F. I 212*; *Orkn. 114*. Formam hjálmvölr v. sub hjálm; hjólmurvölr, *id., Sk. 479*; *quod pertinet hvalmerwol, Nord. Tidaskr. f. Oldk. I 276*.

HJÁLMÞOLLR, *m.*, *thallus galeæ, vir* (hjálmr, þollr), *Grett. 49, 2*.

HJÁLMÞORN, *m.*, *surculus galeæ, vir* (hjálmr, þorn), *F. V 210. 220, ubi in nom. legendum est*.

HJÁLMÞORNADR, *adj.*, in nubilario arefactus (hjálmr 4, þornadr), *Ók. 75*.

HJÁLMÞRIMA, *f.*, *tonitru galeæ, pugna* (hjálmr, þrima): i hjálmþrimu in pugna, *Hk. 95 (F. VI 418)*; hjálmþrimu herðir ci-ens pugnam, bellator, *Mb. 16, 4 (F. VII 60)*. Vide hjálmþryma.

HJÁLMÞRIMUL, *f.*, *bellona cassilega*, *SE. II 490*; aut bellicosa, deriv. a hjálmþrima, aut *id. qu. hjálmþriful, galeam arripiens* (hjálmr, þrifa v. þrifa).

HJÁLMÞRÖTTR, *m.*, *numen galeæ, pug-nator* (hjálmr, Þrötttr); *gen. pl.*, líð illendra hjálmþrötta auxilium militum indigenarum, *Orkn. 15, 3*.

HJÁLMÞRYMA, *f.*, *id. qu. hjálmþrima, pugna* (hjálmr, þryma): gjarn hjálmþrymu cupidus pugnae, bellicosus, *Isl. d. 4*.

HJÁLP, *f.*, *auxilium*, *Hávam. 149*; gefa aumum hjálp miseris opem ferre, *G. 35*; hjálp óðar auxilium carminis, beneficio carminis impetratum, *G. 66*. *Plur.*: vinna kono hjálpir adjumenta præstare, opem ferre mulieri, de obstetrice, *Og. 1*; it. hniga til hjálp-ar einni descendere ad auxilium alicui, *Og. 9*.

HJÁLPA (help, halp, hólpit), *juvare, opem ferre* (*Germ. helfen*, half, geholfen; *AS. helpen*, healp, holpen); *absol.*: at ek hvivetna hjálpa skyldak me usquequaque opem esse laturam, *Og. 9*; vitta, ef þú hjálpir (2. s. præc. conj.), *vide, si possis juvare, Og. 4*. *Cum dat. personæ*: svá hjálpi þér vettir, sem ita te juvent dea, uti, *Og. 8*; imper.: hjálp þú opem fer, *SE. I 318, 5. 320, 1*; *GS. 12*; et suffizo pronomine, hjálpitu, *F. V 177, 1*. Þat þér hjálpa mun við sök-om ok sorgom id tibi opitulabitur contra controversias et ægritudines, *Hávam. 149.* — β) *pass.* hjálpaz, salvom, felicem fieri, *Sis. 32 (F. VII 251)*, vel commodum, utilitatem percipere ex aliqua re. In prosa, 3. s. præc. ind. act.: ef nokkur helpr þér si quis tibi opem ferat, *F. XI 192* (hinc subst. hilpr, adjutor, it. obstetriz, *Frostþfl.*: en ef maðr nittir því, at eigi var barne útslegit, nema dauðt veri borit, þá skal sú kona vita, er hilpr var at). Imperf., 3. s. halp, *ÓT. c. 92*; 3. pl. holpu, *F. IX 382*; it. 3. s. hjalp, *F. VIII 306. 329. IX 288, var. lect. 4*; it. holp, *F. IX 288*. Impf. conj. 3. s. hælpi (pro hylpi), *F. X 368*. Est et forma hjálpa (-aða, -at).

HJÁLPAFI, *m.*, *auxiliator, opifer* (hjálpa, -aða), *Lo. 25, ubi sic: einn er salkonungur sólar | snjallr hjálpære allra*.

HJÁLPREIP, *n.*, *funis adiutorius, auxi-liaris; prædiarius* (hjálp, reip), *SE. I 584, 1. II 482. 565. 625*; *Cod. Wormm. hialpreic*.

HJÁLPREMDR, *auxilio corroboratus, ad-jutus* (hjálp, remma); *it. firmum auxilium præbens, id. qu. hjálpsterkr, Mk. 14, ubi sic: þú reiknaz lasta léknies | lamed eigi með hamre | hófat musteri ens hesta | hjálpremmdar skynsenidar, i. e. þú (María) reiknaz hófatmusteri ens hesta lasta lékniss,*

eigi læmið með hamri hjálpremdar skynsemdar *templum, malleo auxiliatricis rationis non fabricatum; quo incomprehensibilis natura conceptionis significatur.* Nota h. l. genitium sing. fem. hjálpremdar pro hjálpremdrar, *excluso r, ut stýfðar pro stýfðrar, G. 58.*

HJÁLPRÍKR, *adj.*, *potens, præsens auxilio, sospitalis, benignus* (hjálp, ríkr), *epith. dei, Húngv. 19, 2, ubi construo: hyggjum hitt, at hans önn líka (3. s. præs. conj.) vel hjálprikum guði ok mönnum: (hann) vann gagn þegga af hreinum hug.*

HJÁLPSTERKR, *adj.*, *firmum auxilium præbens* (hjálp, sterkr), *de Sancta Cruce, Lb. 32, ubi sic: Heims bartu huð.. um saame | hjálpsterkr fríðar merki | lýðr at lausn of néðe | limu Kristz við þio nísta, i. e. Fríðar merki heims! hjálpsterkr bartu limu Kristis nísta við þik hvössum saumi, at lýðr of næði lausn; ubi forte legendum et construendum: hjálpsterkt fríðar merki heims!*

HJÁLPVÆTTR, *f.*, *genius sospitalis, nomen sospitale* (hjálp, vættr), *alias bjargvætt, Gullk.*

HJÁLT, *n.*, *pomum gladii, bulla gladii, globulus ab utraque parte capuli* (Angl. *hilt capuli gladioli*), *SE. I 568, 3. Binæ in gladiis bullæ, superior et inferior* (efra hjált ok neðra); eigi skal sól skína á efra hjáltit, *Korm. msc. c. 6; i því gekk hjáltit af sverðino hit efra, ok ljóþ þá brandrinn fram or meðalkasta umgjörðinni, Sturl. 9, 52; distinguuntur hjólt, meðalkasti, brandr, bullæ, capulus, lamina, H. c. 43. Pro bulla superiori* (efra hjált) *apud recentiores usurpatur klót* (Sverðets Klodde og Haandfang, *Undalinus in Vers. Snorrii, FR. III 472. 473; GhM. II 593, var. lect. 8, quam vocem tangit G. Magnus ad Eg. 64, 1, not. a. Pro bulla inferiori* (neðra hjált) *interdum adhibitum fuit ferrum transversum* (*jugum capulare, pinna capularis*), *quod distinctionis gratia audit gaddhjált, a gaddr clavus trabalis crassior, de quo GhM. I 598: þeir (Eyjólf) skutu vapnum sínum á gólfst. Þörkr sat innar frá Eyjólf, en þá Snorri. Þórdís bar graut-artrygla á borð, ok hélt með á spónam, ok er hún setti fyrir Eyjólf, þá féll niðr spónn fyrir henni. Hún laut niðr eptir, ok tók sverð hans Eyjólf ok brá skjótt ok lagði síðan upp undir borðit, ok kom í lær Eyjólf, en gaddhjáltit nam við borðinu, ok varð þó sárít mikít. Tale gaddhjált quodammodo respondere videtur Danico Stikplade. Hinc gladius vocatur hjáltuggiðr brynju hrynfskr sonorus lorica piscis, quod distinctionis gratia describitur, sed etiam quod ferrum transversum capulare aliquam habet cum pinnis exstantibus v. extensis similitudinem. Hjált hjörs bulla, capitulum gladii, Bk. 1, 6; hjólt ok gulli bulla aurea, Ghe. 7; Sköfnúgr gerð bita Hvítung í tvö fyrir hjálti ante bullam v. pinnam capularem, Korm. 11, 5, quod latius dicitur, nam in prosa est: tók Sköfnúgr oddinn af Hvítungi fyrir framau*

vetrimina. Hjált ok skálm bulla et lamina, per hendiadyn pro gladio ponitur, SE. II 206, 1. In appell. gladii: hjalta harðfætr duri pedes bullarum capularium, lamina ensium, Hg. 33, 6; málmr mætra hjalta metalium pretiosarum bullarum, lamina ensis, i. ensis, ÓT. 13, 1, vide málmóðinn; túngur hjalta lingue bullarum, lamina ensium, enses, Ha. 232, 3; Nj. 146, 1; sker hjalta scopulus bullarum, lamina ensis, pro ense, glaumur hjalta skers pugna, F. XI 188, 3. 199, vel forte rectius hjált h. l. pro ense, et sker hjalta scopulus (terra) ensium, clipeus, etc.; vide hjald 2, et hjaldarland. — 2) transl., vorru hjált globus maris, lapis, saxum (ut undirkúla vasti), it. mons, vorru hjalta nanna femina gigas, vorru hjalts nönu vegþverrir Thor, SE. I 292, 4; sequens hjálti legendum videtur hjallit, dat. a hjallr (id. qu. hjalli, m.), scamnum montis, vel monticulus.

HJÁLTAR, *m. pl.*, *incolæ insularum Shetlandicarum, Shetlandi: Hjalta grund terra Shetlandorum, id. qu. Hjaltland, Shetlandia, Rekst. 11. Sing. Hjaltr, Shetlandus, occurrit in prosa, Sturl. 4, 21. 8, 10; acc. cum art. Hjaltinn. ibid. 4, 21.*

HJÁLTADR, *adj.*, *bullis v. pinnis capularibus instructus* (hjált): sverð silfri hjáltat gladius bullis argenteis, *Mg. 9, 1. In compos.: gullhjaltadr.*

HJÁLTAND, *n.*, *Shetlandia* (Hjaltar, land), *Ód. 12, v. Hjaltar.*

HJÁLTLENDINGAR, *m. pl.*, *Shetlandi* (Hjaltland), *ÓH. 108; vide Hetlendingar.*

HJÁLTUGGIÐR, *adj.*, *bullis capularibus, pinnarum instar, ornatus* (hjált, uggiðr): h. hrynfskr brynju sonorus lorica piscis, *pinnis capularibus instructus, i. e. gladius, Isl. II 271, vide adnotata in voce hjált.*

HJÁLTVÖNDR, *m.*, *virga bullata, gladius* (hjált, vöndr), *Eg. 67, 4, ubi dat. sing. hjáltvönd* (pro hjáltvendi, *HR. 72*): höggum hjáltvönd skygðum cadamus polito gladio.

HJARAR, *gen. sing. a hjörr gladius. — 2) at hjarar, Vsp. 39, prava lectio est in Cod. Reg., et tantum depravata repetitio sequentis vocis, at herja.*

HJARL, *n.*, *terra, SE. I 586, 1; it. regio, regnum, ut land, ÓT. 50; Isl. II 227; ráða hjarli regno imperare, ÓT. 96, 4. 97, 3 (AR. I 288); hjón fær Sigurði jarli hjarli (hjarls?), SE. I 414, 2; fýrja af hjarli e regno profugere, Ód. 9; Rekst. 7. hjarls drottnar præfecti territorii, id. qu. lendir menn, ÓH. 23, 1. hjarls strá gremen terra, Sturl. 4, 45, 2, ubi construo: hann, stála els reifandi, á meir skyldt til þeirra hjarls strá, en Sturlu magis cognatus est terra graminibus, quam Sturlæ; quanquam h. l. construi possunt, stála hjarli terra calybum, clipeus (land vopna), stála hjarls el procolla clipei, pugna. Vide stálhjarl.*

HJARLSÓKN, *f.*, *oppugnatio terræ, regio* (hjarl, sókn), *Mb. 11, 2* (hjarlsókn, *id., F. VII 46, 2*).

HJARLSTRÍÐANDI, *m.*, *bello inoadens regionem, oppugnator territorii* (hjarl, stríða),

ii. simpl. præliator, vir, Sturl. 7, 41, 1, ubi nom. plur. hjarlstríðandar (cf. baugskerðandar, Sturl. 7, 42, 4).

HJARLÞVENGR, m., *lorum terræ, serpens (hjarl, þvengr), Merl. 2, 39.*

HJARN, n., *terra congelata (H. c. 34; F. I 8); plur. hjörn congelationes, gelicidia: hjörn ok eldr, ut opposita, Lil. 10.*

HJARNI, m., *calva, cranium: ægir hjarna liquor cranii, cerebrum, Ý. 33; hjarna kleif, kleif, rupes cranii, caput, Krm. 7; Ha. 74, 2 (SE. I 678, 2); bygd hjarna sedes cranii, id.: bregðr benlogi bygðum hjarna gladius capita abscondit, Merl. 1, 35. — 2) caput, SE. I 538; hjarna mænr culmen capitis, vertez, SE. I 262, 3; þyrnir hj. silva capitis, coma, SE. II 500, 4. — 3) cerebrum aliquando significavit, ut Dan. Hjerne. cf. hjarnskál cranium (Dan. Hjerneskal), Sturl. 9, 52 bis.*

HJARRANDI, m., *nomen Odinis, SE. II 472. 555; hurð Hjarranda tabula Hjarrandii, clipeus, SE. I 434, 3; fót Hjarranda lorica, SE. I 666.*

HJARRAÐR, adj., *deriv. a hjörr, ense armatus, HR. 60.*

HJARRI, m., *cardo: krappir hjarrar húnkaarrar arcetis cardines aloe lusorii, Korm. 3, 4. Grág. I 313: lúka hurð ok hjarra um keu.*

HJARTA, n., *cor, Am. 79, pl. hjörtu; sedes animi; hugr. er býr hjarta nær animus qui prope cor habitat, Hávam. 95; h., runnit sundr í síga cor quod in lentum frustum diffuzit, Söll. 43; h. or leiri cor (hominis ignavi) e luto, Korm. 21, 1. — β) pro animo: gott h. animus benignus, bera gott h. animo benigno esse, Mg. 11, 1; góð hjörtu homines bene animati, ÓH. 224, i. e. animi fortitudine præditi; heyja þenrögn með bestu hjarta fortissimo cum pectore (fortissime) dimicare, Nj. 79; afkárt h. Ólafssonar, F. VI 22, 3; hugfull hjörtu pectora animositate plena, F. VI 39, 3; ört hjarta animus promtus, vegetus, fortis, ÓH. 246; Mg. 35, 2; snart hjarta, id., Krm. 5; Hh. 65, 6; SE. I 602, 2, ubi explicatur per fræknit hjarta animi fortitudinem; dáljótt h. animus non obtusus, i. e. acer, strenuus, F. VI 423, 1; dyggast hjarta animus fortissimus, FR. I 258, 2; mildt h. liberalitas, ráða milda h. liberalem esse, SE. I 404, 4; hrædt hjarta cor timidum, Söll. 3; blóðugt h. cor sanguinolentum, Söll. 58, metaph., acerbus animi dolor, Hávam. 37; sátt hjarta, id., vera með sáru h. acerbo dolore pungi, Lb. 18, de Sancta Maria. Inna af sönnum hjartans vilja veram animi voluntatem significare, mentem voluntatemque suam alicui aperire, Skaldh. 1, 29; hjarta hvetr, absol., animus (regem ad res gerendas) impellit, SE. I 620, 2; smotars manns hjarta verþr sjaldan glatt cor hominis sapientis raro lætatur, Hávam. 55. — γ) spec., de animi fortitudine, quatenus in corde sedem habere dicitur: hugbláudum kemr hvergi hjarta sitt at gagni tímido nequam cor suum usui est, i. e. timidus animi fortitudinem nunquam exhibere potest,*

Krm. 22; hjörtu duga animi fortitudo suppetit, animi v. pectore (fortitudine) valent, Krm. 26; þór á aðl ýrit, en ekki hjarta satts virium, nihil animorum, Harbl. 25; Heidarv. S. msc. (Isl. II 366, 1): mjök hef ek heyrð at hjarta | hug þinum viðbrugðit, ubi legendum puto þínu pro þinum, nam sensum esse puto: ek hef heyrð hjarta þínu mjök viðbrugðit at hug audivi animum tuum magnopere collaudari quoad fortitudinem. — γ) unna af öllu hjarta toto pectore (deum) amare, Lv. 37; at brosa í hjarta sinu ex animo ridere, Skaldh. 1, 3. — δ) hold ok hjarta var mér en horska mærr cor et caro, i. e. cura et desiderium, Hávam. 96. — ε) h. lagar cor pelagi, lapis, per homonymiam id. qu. Steinn, nom. prædii, Ý. 36; drápu hjarta cor encomii, id. qu. stef, versus intercalares, Nik. 27, ubi sic: Stefna vil ek af stórum ofnum | stefja part ok drápu hjarta, | at verða megi til vega ok dýrðar | vandat Nichuláó stef til handa (ubi forte pro ok drápu legendum sit í drápu, c.) ex ingenti materiæ copia deputabo partem intercalariam, encomio interserendam, ut versus intercalares in honorem et gloriam Nicolai artificiose elaborari possint.

HJARTAPRÞÐR, adj., *generosus, animo generoso (hjarta, prúðr), F. X 432, 76. In prosa, Eb. c. 37 (GhM. I 662); Flóam. S. c. 11 (GhM. II 42).*

HJARTANÍÐA, f., *latus cordis, latus qua cor est, latus sinistrum (hjarta, síða), F. III 27, 1.*

HJARTASJÚKR, adj., *animi æger (hjarta, sjúkr), Gd. 71, ubi: buðlúngur sönnu skenkir hjartasjúkum mönnum mjúka drykki í veraldar volki rex solis (deus) hominibus animo ægris mites potiones propinat.*

HJARTAÐR, corde v. animo præditus, hoc vel illo modo animo adfectus, deriv. a hjarta; v. composita linhjartaðr, órhjartaðr.

HJARTBLÓÐ, n., *sanguis cordialis (hjarta, blóð), Gha. 29. Pros., Ed. Sæm. ed. Havn. II 181.*

HJARTFÆRR, adj., *cervis tritus, calcatus (hjörtr, fær): hjartfærr hreinvastir æquora maciðum cervis calcata, i. e. montes, montana, vel terra; gen. pl. hjartfærra hreinvastra, SE. II 162, 4, in versu imperfecto; sensus haud dubie est: harri veit sík baztan (und tjaldi) hjartfærra hreinvastra, i. e. optimum sub cælo, in terris.*

HJARTHÖFÐI, m., *cervino capite præditus (hjörtr, höfði ab höfuð), Sturl. 1, 19, 1.*

HJARTNÆMR, adj., *adsciens cor, penetrans in animum (hjarta, næmr a nema): h. tregi dolor acerbissimus, luctus acerrimus, FR. II 219, 2, vide fastnæmr.*

HJARTEIGN, f., *id. qu. jartegn, miraculum, Nik. 27: Hverr heðr gjört í heimi fyrri | hjarteignir svo stórar ok hjarta? Íbid. 77: Hjarteignir hef ek brögnnum birtar | um blóma lífs ok Nichulás söma. Eadem forma FR. II 344 sec. bonum Cod. membr.: fylgi hringr þessi til hjartteg o, ubi chart, E jarteikna.*

HJARTÞR vide sub böðharðr.

HJASSI, *m.*, *vertex capitis, it. caput* (*So. hjeasa, Dan. Isse*): oss gein hjör um hjassa gladius super vertice meo hiabat, *GS. 30. In Jure eccl. Vic. p. 15* hjarsi scribitur, et sinciput vertitur; *cf. Synt. de Bapt. 46.*

HJADNINGAR, *m. pl.*, *Hediniani, milites Hedinis (Hedin)*, *cf. Hédningar; hinc Hjadninga vig pugna Hediniorum, SE. I 434; Hjadninga veðr, el, tempestas, procella Hed., pugna, ib. I 432; Hjadninga eldar, vendir, arma, ibid.; Hjadninga grjót saxa Hed., hirdisif Hj. grjóts femina, SE. I 410, 3, cf. I 434; Hjadninga sprund virgo Hedinianorum, Hilda (Bellona), SE. I 662, 1.*

HJÓ, *impf. ind. act. v. höggva, qu. v.*

HJOGGIM, *1. plur. impf. conj. act. v. höggva, Bk. 2, 30.*

HJÓL, *n.*, *rota (cf. hvel, Dan. Hjul)*: *h. Högn meyar rota Hildæ, clipeus, SE. I 426, 5; Hildar h, id., Sturl. 6, 36, 1; SE. I 426, 5; h. mundriða, id., HR. 37. Vide morð-hjól. — 2) rota, tormenti genus: morð eru hjólum hördum hegd, SE. II 212, 1; cf. F. XI 372 brjóta mann í hjóli. — 3) jarðar hjól orbis terrarum, Gd. 62, ubi: Smell biskup tók sótt í elli, | sól at hyrfi jarðar hjóli ut sol e conspectu orbis terrarum auferretur.*

HJÖLLUÐR, *m.*, *bos, SE. I 587, 2 (Cod. Reg. hiavllvör; II 626 hiolluðr; II 483 kiplvrr; II 566 non cernitur nisi .iöllurr).*

HJOLMUNLA, *f.*, *amnis, SE. II 480, pro hjálmunla.*

HJÓN, *n. plur., conjuges: hjóna nafn nomen conjugum, Bk. 2, 63 (Diatr. Gloss. p. 25); vætr hjóna neuter conjugum, Am. 94; nom. hjón, Rm. 3. 14. 24; hjón salkynna conjuges domestici, pater et mater familiæ, Rm. 4. 6. 17. 27. — 2) domestici, familia, Mg. 33, 1. Etiam, quamvis raro, in sing., pros.: ráðaz at hjóni in ministerium accipi, famulum conduci, Nj. 57. Nom. sing. etiam hjóna, *n.*, gott hjóna ertu bonus famulus es, Nj. Vers. lat. p. 213. not. z. In Jure eccl. Vic. hjún (p. 52. 53), *n. pl., it. sing. hjúna, n., ibid. 53: oc ef bóndi vill böta smect fyrer hiúna sit, þá er þæt laust at laghum (AS. hiwe domus, hiwan familiares), v. hjú.**

HJÖRBAUGR, *m.*, *forte clipeus (semita gladii): hjörbaugs víðr pugnator, Háv. Isf. 1.*

HJÖRDJARFR, *adj.*, *ensem non timens (hjör, djarfr), id. qu. væpndjarfr auzaz ad arma, Fbr. 21; ÓT. 25 (AR. I 282).*

HJÖRDÖGG, *f.*, *pluvia, ros gladii, sanguis (hjör, döggr), Eb. 19, 13, ubi construenda videntur: hræfa haukr var at hördum leiki hjördöggr var stígs accipiter cadaverum interfuit duro ludo sanguinei tramitis, o: pugna, a hjördöggr var stígr semita sanguinis, campus prælii, confer dreyra gata sub v. gata; vel per tmesin: hjörstígr semita ensis, clipeus, hjörstígs leikr pugna, et hræfa döggr var haukr corvus, aquila.*

HJÖRDÓMR, *m.*, *judicium gladiatorum, pugna (hjör, dómr); dat. hjördóm: hafna hjördóm a pugna abstinere, i. e. a turbis et motibus in rep. se abstinere, Ha. 194.*

HJÖRDRÍFA, *f.*, *nimbus ensium, pugna (hjör, drífa), ÓT. 17.*

HJÖRDRÍFR, *m.*, *enses spargens, præliator (hjör, drífr), Korm. 19, 2.*

HJÖRDRÓTT, *f.*, *milites gladiis instructi (hjör, drótt), Gha. 14.*

HJÖRDYNR, *m.*, *strepitus ensium, pugna (hjör, dyndr), ÓH. 47, 4; Mg. 29, 1.*

HJÖRÉL, *n.*, *procella gladii, pugna (hjör, el): hjörels frömuðr pugnator, bellator, Ha. 114, 3.*

HJÖRFÁNGS *pro HJÖRVÁNGS, a hjörvángr, m., area gladii, clipeus (hjör, vángr): hirdandi hjörfángs custos clipei, vír, Vils Half. sec. membr. 132 (ÓT. Skk. 2, 248).*

HJÖRFLAUG, *f.*, *volatus ensium, pugna (hjör, flaug), SE. II 110, 2.*

HJÖRFLÓÐ, *n.*, *flumen gladii, sanguis (hjör, flóð): hjörflóðs hnigreyr mobilis arundo sanguinis, gladius, hnykkimeidar hjörflóðs hnigreyrs vibratores gladii, pugnatores, víri, Rekt. 21. Constructio et explicatio, in Skl. III 261. 273 proposita, prava est.*

HJÖRFUNDR, *m.*, *conventus gladii, pugna (hjör, fundr), Korm. 23, 2.*

HJÖRGALDR, *m.*, *sonitus ensis, pugna (hjör, galdr), Fbr. 20.*

HJÖRGÆÐIR, *m.*, *augens gladium (hjör, gæðir): hjörgæðir hriðar falangas pro gæðir hjörhriðar hlunn incitans falangam præliarem, gladium, pugnator, Grett. 69, 1, a hjörhrið procella gladii, pugna, hlunnar hjörhriðar falanga prælii, ensis, gæðir hjörhriðar hlunn gladium incitans in cursum, missor gladii. Sic SE. II 128, 3 pro hyrböði hriða (at. hæyrgæði hriðar). legendum est hjörgæði hriðar, i. e. gæði (dat.) hjörhriðar auctori pugnae, præliatori. Similem trajectionem vide in hjörmóði.*

HJÖRGÖLL, *f.*, *sonitus ensium, pugna (hjör, göll), ÓH. 263, 1; Ha. 236, 3.*

HJÖRGRAP, *n.*, *procella gladii, pugna (hjör, grap): hjörgraps hrið impetus, vehementia pugnae, Rekt. 34, vide hriðsluigr.*

HJÖRGRÁÐ, *n.*, *ventus gladii, pugna (hjör, gráð): hjörgráðs böði offerens pugnam, præliator, vír, var. lect. pro heiðgráðs beiðir. Grett. 49, 3.*

HJÖRHRÍÐ, *f.*, *procella gladii, pugna (hjör, hrið), vide sub hjörgæðir et hjörmóði.*

HJÖRKLIFYÐR, *F. X 130, 1, v. fleygr et hræfa.*

HJÖRKLÖFINN, *part. pass. compos., gladio dissectus (hjör, kljúfa): hjörklöfnar geitís harðir tabulæ piratæ, gladio dissectæ, clipei, ense discuneati, F. XI 142, not. Fagrsk. (51, 1) h. l. sic habet: Varþæt hægt, þa er hurðir | hior klöfnar sa er (alt. recensio ec) rofna, | het (alt. recensio hotti) saung hogna galta (alt. recensio giætti) | hregg, til Vagns at leggja, quod sic intelligendum esse arbitror: varþæt hægt at leggja til Vagns, þá er ec sá klöfnar hjör-hurðir (tabulas gladii, i. e. clipeos) rofna: Högn gátta (Hognii tabularum, clipeorum) hregg saung hott.*

HJÖRKLUFÐR (hjörklyfúr), *var. lect. F. X 130, not. 8, vide fleygr et hræfa.*

HJÖRKRAFÐR, *part. pass. compos., gladio contusus, percussus, i. e. necatus, mor-*

tus (hjör, krefja 2), *Fagrsk.* 25, 3, *locum vide sub gaukr*. Sic etiam *Föstbr.* (*GhM.* II 286, var. lect. 12): snarfengr drengur nam hjörkraþan Gaut fjörvi gladio percussum vita privavit, i. e. gladio necavit; hjörðjarfan h. l. conjectura est.

HJÖRLAUT, *f.*, *solum gladii, clipeus* (hjör, laut): hyrr hjörlautar ignis clipei, ensis, þing hjörlautar hyrjar conventus gladialis, *pugna*, *ÓT.* 28, 2 (*F.* I 132, 1); *vide skýrann*.

HJÖRLEIKR, *m.*, *ludus gladii, pugna* (hjör, leikr); *dat.* hjörleik: í hníðum hjörleik in *duro gladii ludo*, *Sturl.* 5, 5, 1; spara hjörleik parcere *prælio*, *SE.* I 262, 1 *sec. Cod. Worm.*; hjörleiks hvati concitator *prælii, pugnatore, bellator*, *Höfuðl.* 14; hjörleiks hvatr ad *ludum gladiorum promptus*, *Sk.* 2, 23; hjörleiks mildr *bellicosus*, *SE.* II 222, 2; — s. hauk *aquila v. corvus*, *HR.* 50.

HJÖRLÖGR, *m.*, *liquor gladii, sanguis* (hjör, lögr): blanda saman hjörlegi *sanguinem miscere*, i. e. *dimicare, pugnare*, *Fm.* 14.

HJÖRLUNDR, *m.*, *lucus gladii, præliator*, *vir* (hjör, lundr), *Plac.* 17.

HJÖRMEIÐR, *m.*, *columen gladii, pugnatore, vir* (hjör, meiðr); *plur.* hjörmeiðar, *vocat.*, *ÓT.* 47 (*nom.*, *F.* I 183, 1).

HJÖRMÓT, *n.*, *conflictus gladii, pugna* (hjör, mót); *sed FR.* II 32, var. lect. 4 *videur esse obstaculum gladii, i. e. clipeus*.

HJÖRMÓÐI, *m.*, *numen gladii* (hjör, Móði): h. hriðar *pro Móði* hjörhriðar *numen prælii, pugnatore, vir* (*cf. hjörgæðir*), *Dropl.* 6, *ubi hjörmóða (acc.) hriðar aut est appositum ad seima þverri*, *v.*: *consumtorem divitiarum, numen prælii, i. e. virum illum liberalem ac bellicosum, aut legendum hjörmóðar hriðar, in voc. plur., ut sit apostrophe ad auditores; aut ab adj. hjörmóðr (ut eggmóðr) gladio defatigatus, confectus*.

HJÖRN, *n.* *plur. a sing. hjarn, n.*, *vide supra*.

HJÖRNAGLI, *m.*, *ÓH.* 182, 5, *Hjarnagli*, *F.* V 7, 1 *cum var. lect.* *Hjarnæli, Olavius accipit de monte prærupto Hornelen (veteribus Smalsarhoro, F. X 313). In Shl.* V 9, *not. d accepi de scopulo ac porta Sui Hornagle inter Rogalandum et Hördiam meridianam, sec. Undal. Descr. Norv. p. 14. 70. Cui adstipulatur N. M. Petersen in Oldnord. Sag. 12, 159, adferens portum Hornagle, sive Tiörnagle, ad prædium ejusdem nominis, octo milliaria a Bergis meridiem versus, in Hördia meridianam.*

HJÖRNJÖRÐR, *m.*, *numen gladii, pugnatore, vir* (hjör, Njörðr), *nom. pl.*, *hjörnirðir*, *Eb.* 19, 3.

HJÖRNJÓTR, *m.*, *FR.* II 32, 4, *clipeus* (*qs. qui fruitur gladio, objectus ictibus gladii*); *var. lect.* hjörmót, *qu. v.*

HJÖRÓLFR, *m.*, *regulus maritimus*, *SE.* II 468.

HJÖRR, *m.*, *gladius*, *SE.* I 563, 2. II 476; *GS.* 30; *acc.* hjör, *Vsp.* 49; *Ísl.* I 231, 2; *dat.* hjörvi, *Lokagl.* 50. 51; *SE.* II 499, 1. I 608, 1; *sed* hjör, *Ísl.* II 268, 1; *Hund.*

2, 27; *F.* II 313, 2; *gen.* *hjarar et hjöra. Dat. pl. hjöram, Hávam.* 161, et sic *legendum videtur F.* III 9, 2, *pro hjörinn; sed* *hjörmom, Hund.* 1, 42; *gen. hjörva. — a)* in *appell. virorum*: Baldr, þundr *hjarar numen gladii, pugnatore*, *SE.* I 654, 2; *Korm.* 27, 4; draugr *hjarar columen gladii, id.*, *SE.* I 660, 1; *draugr hjarar vibratores gladii, præliatores*, *HS.* 1, 1; *hjarar lundr lucus gladii, pugnatore*, *SE.* I 674, 2. — b) in *appell. pugna*: hnit *hjörva conflictus, collisio gladiorum, pugna*, *Hg.* 30, 4; leikr *hjarar ludus gladii, id.*, *Ha.* 233; *hjarra rödd sonus gladiorum, pugna*: *hjörva raddar herr multitudo præliaris, exercitus, milites*, *Hg.* 26. — c) *metaph.*: *hjör Heimdalls (Heimdala) gladius Heimdalli (v. quo interfectus est Heimdallus), caput humanum*, *SE.* I 100. II 499, 1; *Ísl.* I 231, 2 (*Grett.* 66, 2); *hæfla hjör gladius tauri v. bovis, cornu*, *Ý.* 30; *sic kleyfðr, klufðr (klyfðr) fleygs hjör fissus gladius ala vel alitis, de unguibus corvi*, *Ha.* 321, 2, *vel si construitur fleygr hrafn* (*sec. F.* X 130, var. lect. 10), *kleyfðr hjör ensis bisulcus, de rostro corvi erit intelligendum. Hjör ens hrimkalda magar gladius viri pruinæ gelidi, gladius gigantis, lapis, sazum, Lokagl.* 50. 51, *aut quod gigantes armis lapideis usi fuerint, aut ratione habita cotis Rungerianæ. — d)* *hjör pro hörr, linum, inserto j:* hrist *hjörvi* *glæst dea lino splendide ornata, mulier*, *Vigagl.* 17, 13, *cf. Korm.* 3, 3.

HJÖRREGN, *n.*, *pluvia gladii, nimbus gladiorum* (hjör, regn, *ut nimbus sagittarum dicitur örva drífa*), *pugna*: at *hjörregni in prælio*, *Eb.* 44 (*GhM.* I 698); *Njörðr hjörregns numen prælii, pugnatore*, *Ísl.* 20. — 2) *pluvia gladii, sanguis*: væri *hendr á henni í hjörregni þvegnaðr manus ejus sanguine lotas (perfusas) esse*, *GS.* 24.

HJÖRRÖDD, *f.*, *sonitus gladii, pugna* (hjör, rödd): hegg *hjörreddar cornus pugna, præliator, vir*, *GS.* 32.

HJÖRRÓG, *n.*, *riza gladii, pugna* (hjör, róg): draga *at hjörrógi in pugnam ire*, *SE.* II 114, 2.

HJÖRRUNNR, *m.*, *nemus gladii, pugnatore, vir* (hjör, runnr): *hyski hjörrunna familia domestica (domestici virorum)*, *Ísl.* II 67.

HJÖRSÁLMR, *m.*, *cantus gladii, pugna* (hjör, sálmr), *HR.* 25.

HJÖRSENNA, *f.*, *riza ensium, pugna* (hjör, senna): *at hjörseenu in prælio*, *Eb.* 56.

HJÖRSKÚR, *f.*, *pluvia gladii, pugna* (hjör, skúr), *pl. hjörskúrir*, *HR.* 81.

HJÖRSTEFNA, *f.*, *conventus ensium, pugna* (hjör, stefna): fara *hildingar hjörstefno til reges ad pugnam tendunt*, *Hund.* 1, 13.

HJÖRSTÆRÐR, *part. pass. compos.*, *gladio auctus* (hjör, stæra): *h. hjaldr prælium gladii auctum, ingeminatum, vel pro stærðr hjörva hjaldr auctus gladiorum sonitus, prælium ingeminatum, ardescens*, *Ha.* 326, 2.

HJÖRSTÍGR *v. sub hjörðögg*.

HJÖRTEINN HRÍÐAR, pro teinn hjörhríðar, ramus pugnae, gladius, ejus hreytir, vir, Ag.

HJÖRTR, m., cervus, Grm. 26. 35; Plac. 10; plur. hirtir cervi, Grm. 33; hábeinn h. cervus celsipes, Gha. 2; hjartar horn cornu cervinum, Söll. 78, quod de carmine solari dictum accipit G. Magnæus (forte allusione facta ad Grm. 26, cf. Söll. 81.); hjartar líki forma cervina, Plac. 7. Vengis h. cervus lecti, navis, Hh. 15 (F. VI 169, 1; SE. I 444, 1); stringa h. cervus funium, id., SE. I 690, 1. In compositis: gölfhjörtr, lindihjörtr, sólarhjörtr.

HJÖRUNDAÐR, part. pass. compos., gladio sauciatus, vulneratus (hjörtr, undaðr); fem. hjörundöð. Bk. 2, 45.

HJÖRVANGR, m., area gladii, clipeus (hjörtr, vängur), vide in hjörfángur.

HJÖRVEÐR, n., tempestas gladii, pugna (hjörtr, veðr): ostaftr hjörveðrs præliator, Fagrsk. 36, 1.

HJÖRÞEYR, m., ventus, procella gladii, pugna (hjörtr, þeyr), HR. 49; hjörþeys höldr pugnator, vir, Ísl. II 251; hjörþeys herðir, id., Orkn. 82, 5 (AR. II 217, 2).

HJÖRÞILJA, f., tabula gladii, clipeus (hjörtr, þilja): vættidraugr hjörþilju efferens clipeum, gestator clipei, præliator, vir, Nj. 79.

HJÖRÞING, n., conventus gladii, pugna, prælium (hjörtr, þing): dvala h. delinere prælium, Hund. 1, 47; hvetja e-n at hjörþingi ad pugnam stimulare, Ghv. 6. Hjörþings börr columnen v. numen pugnae, pugnator, vir, SE. II 218, 4; hjörþings stýrir rector prælii, id., Sturl. 5, 5, 6.

HJÖRÞRIMUL, f., nomen Bellonæ, SE. II 490 (scribens Hjörþrimul); Nj. 158, 3; aut bellicosa, a subst. hjörþrima pugna, aut corripuens ensem, qs. hjörþriful, confer hjálmþrimul, geirdriful.

HJÖRÞRYMA, f., sonitus, fragor gladii, pugna (hjörtr, þryma), Jd. 12.

HJÖRÐ, f., grex, Hávam. 21. 71; H. 24; Hymk. 17. — b) metaph. báru hjörð grez maris, pisces, captura piscium, FR. II 146, 2, vide fjörðhjörð, HS. 18, 2. — c) de cætu christiano, Gd. 31, v. hirðir; hjárðar stýrir rector gregis, pastor ovium, de Christo, SE. II 248, 1.

HJÖRÞING, n., id. qu. hjörþing (ð = þ): æskimeidar hjörðings pugnam poscentes, præliatores, viri, homines, pro pronomine ver nos, Nj. 23, 2.

HJÖRÐR, SE. II 196, 4, potest accipi pro derivato ab hjörtr, ense armatus; sed verosimilius est idem esse ac hörðum, inserto j, ab harðr durus. Ceterum coherent h. l. rángri þjóð ok hjörðum glæpsku frðum at ángri ad perversum populum contumacesque sceleratos homines puniendos.

HJÓ, ÓT. 43, 4, prava lectio pro blés a blása, vide supra p. 61.

HJÓSK, 3. s. impf. ind. pass. v. höggva, Sie. 20, 2.

HJÚ, n. pl., familia, domestici: hve þik hétu hjú?, Fjölsm. 47; familiares, Völk. 13; conjuges: hjú görpo hvilu conjuges lectum

sternabant, Am. 9, adde Plac. 5. 56. Dat. pl. contr. hjúm, Vigagl. 7, 1, ubi: nærr mér ok þillum mínum hjúm propius me et omnes domesticos meos.

HJÚFRA (-aða,-at), flere, plorare; tantum occurrit in inf.: gerþit hon hjúfra non ploravit, Gk. 1; gúrþiga ek hjúfra non ploravi, Gha. 10; quibus locis distinguitur ab at slá höndum jactare manus, plangere, et kveina un queri. Cf. Mæsoq. hjufan plorare, AS. heofan, id., vel potius AS. geomrian, id. Hodie hjúfra minutim pluere; hjúfr, n., pluvia minuta, tenuis.

HJÚKI, m., Hjukius, Bilæ frater, a Menio (Luna) raptus, SE. I 56. Var. lect. eu Hviki, quæ utraque voces idem valent, o: ovium, vovidum, vegetum, id. qu. kvíkr, kykr.

HJÚKR, Plac. 7, videtur esse id. qu. hvíkr (o: kvíkr, kykr, h = k): í líki hjúks hjartar forma vívi cervi. Notandum tamen est, appellationem dei v. Christi, quæ mox sequitur: hirðvandan gram, haud satis distinctum esse. Sed membr. h. l. habet havks.

HJÚPA, f., tegimen, vestis: heilog h., FR. I 280. Magis frequentatur hjúpr, m., F. VII 55. 56; VIII 404; skinnhjúpr vestis pellicea, GhM. I 430; F. VI 422; silkihjúpr, F. VII 69, et eliso h., silkihjúpr, F. X 415.

HLAKKA (-aða,-at), clangere, de corvo: hrafn hlakkar of höfði clangit super capite, FR. I 263, 2; de aquila: ari hlakkar aquila clangit, Vsp. 44 (ærn mvn hlakka SE. I 194, 2); hlakkar, hagli stokkinn hræs, már valkastar báru, de corvo, Ísl. I 162, 1 (F. III 148, 2). — 2) ezultare, SE. II 230, 2.

HLAM, 3. s. impf. ind. act. v. hlama (= hlamma) vel hlymja concuti, v. strepere, stridere, sonare (ut svam a svima, svamma e svimma): hlam hrynsöðul sonuít lorica, Höfuðl. 8.

HLAM, n., clangor, strepitus, sonitus: gnyr er á glestvm | gondlar himni | ok í hörðvm hlam | hlackar tíðlðvm fremitus est in splendido Gondulæ cælo, crepitusque in duris Laccæ aulæis, de crepitu clipeorum in pugna, telis accidentibus, Merl. 1, 34.

HLAND, n., urina (Angl. laant), Skf. 35, ubi geita h. urina caprarum.

HLANDTROG, n., abveolus lotii, matula (hland, trog), Lokagl. 34.

HLANNA (-aða,-at), spoliare, rapere, surripere cui quid: þian hefir höldr un hlanнат | hjaldrgegninn mik tjaldi tentorio me spoliavit, tentorium mihi surripuit, F. VII 114.

HLAPÞVARL, m., gigas, SE. II 553 pro blapþvari.

HLANS, n., onus, pl. hlöss, onera, Skáldh. 7, 64.

HLÁTR, m., risus, Hávam. 42. 134; gen. sing. hlátrus et hlátrar; hlátrar bann impedimentum risus, dolor, luctus: öll grætu þau (o: goðin) eptir hann (Baldr), aukit var þeim hlátrar bann, A. 9. Gen. pl., hlátra hamr risum involucrum, pectus: hera or hlátra ham ex pectore proferre, Höfuðl. 20. — ß) pro sono, voce: h. hellis gauta voz gígantum, aurum, deilir h. gauta hlátrar, vir, Ag.

HLÁTRBANN, n., *impedimentum risus, dolor, tristitia, luctus* (hlátr, bann): hlátrbann-hrónn wnda doloris, lacrima, *GS. 3 (NgD. 165)*; cf. hlátrrar bann, sub hlátr.

HLÁTRELLIÐI, m., *navis risus, pectus* (hlátr, elliði): kjölr hlátrelliða carina navis risus, carina pectoris, tergum, dorsum, spina dors, *SE. I 300, 1*.

HLAUN, n. pl., *nates: hlauna sverð membrum virile*, *SE. (ed. Rask) 223*.

HLAUP, n., *procuratio, prokursio, prokursus ad aliquem invadendum*, *Korm. 23, 1. Vide úthlaup*.

HLAUPA (hleyp, hljóp, hlaupit), *currere, cursare*, *Hyndl. 42; Ha. 104; F. I 165, 2*; vera ek hlaupinn á bak tergo insiliissem, tergum consendissem, *Korm. 20, 1. Impf. eñj. hlypa, sed F. X 364 löpa (ø = y)*; c. acc.: hlaupa löggarð transilire, *Grág. II 262*.

HLAUPA, f., *amnis rapidus* (hlaup, á), *SE. I 292, 4*.

HLAUPSÍLD, f., *halec currens* (hlaup, síld); pl., hlaupsíldr Egils gaupna currentes haleces Egilis manuum, sagittæ, *HS. 18, 2, vide Egils*.

HLAUPSTÓÐ, n., *equitium currens, equi currentes* (hlaup, stóð): h. jötuns móður equi currentes feminae gigantis, lupi, *Ód. 24*.

HLAUT, 1. et 3. s. *impf. ind. act. ubi hlyta*.

HLAUT, n., *sanguis sacer*, *Hymk. 1. (Fulapp. liet, id., in lingua Siametica luit sanguis esse dicitur, GhM. I 577)*. Sic describitur in quibusd. *Codd. Eb.*:... blóði því er laut (lutr) var kallat. Þat var þeskonaþ blóð er sæfð voru þau kvikindi er godunum var fórnat, *GhM. I 542, var. lect. 17; it. Hg. c. 16*: þar var ok drepinn allekonar smali, ok svá hrossa: en blót þat allt, er þar kom af, þat var kallat hlaut (ubi blót est id. qu. blóð), et mox: með því skyldi rjéða stallana öllu saman, ok svá veggí hofsins utan ok innan, ok svá stökkva hlautino á mennina, quo adde *Isl. I 336. Hinc hlautbolli, hlautteinn, Hg. c. 16; GhM. I 542. De genere hujus vocis adnotat G. Magnus, Ed. Sæm. ed. Havn. sub voce hlaut: „Est generis neutrius apud Snorrium, in fragmento autem Eyrbyggia membr. præfert speciem masc. aut fem., et scribitur lut”. Pro gen. fem. nullum adhuc certum locum reperi. Construunt quidem ÓT. 28, 1, hlautar teinhaldbóði aspergillum sacrificiale honorare jubens (Hkr. T. VI), et tyna fjör perdere vitam; sed tyna et dativum regit et h. l. in metrum peccat, habentque h. l. tres Codd. et F. I 132, 1 et Fagrsk. lautar, vide teinlaut. — 2) hlaut, SE. I 238, 2, in versu: hlaut invan svá minvm, qui iterum recurrit, I 258, 4, explicari non potest, cum hic versus sine dubio ad versus intercalares pertineat, qui deviderantur, ut cerni non possit, hlaut h. l. substantivum sit an verbum. Construunt tamen F. Magnusenius h. l. heilags tafns hlaut sære viciñæ sanguinem, GhM. I 577.*

HLAUTVIÐR, m., *ramus sacrificialis* (hlaut, víðr), =: bacillus divinatorius, *Vsp. 56, quem obigere dicitur Höner, ulpote sapientia deus*

(óð gaf Hönir, *Vsp. 16*). Cf. hlautteinn, aspergillum sacrificiale, citatum in hlaut. it. Lappon. Liet-muorak bacilli, quos sanguine animalis sacrificati oblitos Lappones adversus locum sacrificii erigebant, *Ed. Sæm. ed. Havn. T. III 228, not.*

HLAYPTUÐ pro HLEYPTUÐ, 2. pl. *impf. ind. act. v. hleypa*, *Nj. 54, ut kaypti = keypti, emit, mercede conduxit, in Schedis Arii, Isl. I 373*.

HLAÐ, n., *vitta, fimbria, lemniscus, clavus, auro vel argento ornatus, aureis vel argenteis bullis aut bracteis distinctus, vide gullhláð et garðr 3, γ, a hláða cumulare, it. construere. Hinc hláðs gunnr dea vitta, femina, Vita Halfredi sec. membr. 132 (ÓT. Skh. 2, 248); pl. hlóð aureus v. argenteus ornatus, ornamenta aurea v. argentea: hrynja hart á dýnu | hlóð Eykindils vöðva clangunt aurea ornamenta musculorum Eykindilis, Hild. 5, ubi vöðva hlóð sunt ornamenta aurea, quibus muscoli (i. e. membra, veluti brachia, lacerti, axillæ, frons) decorantur. Etiam de clavis vestium: felðr hlóðum búinn um handveginn vestis, auro v. argento clavata circa commissuras thoracis et manicarum, F. II 70. Cf. gullhláð, quo frontem ornabant tam femina quam viri: hún hafði laust hárit, ok hafði lagt gullhláð at enni sér, Orkn. 280. De Endridio Plauto: hann hafði silkihúfu gullsaumada á höfði, hann hafði spennt gullhláði at höfði sér (al., hann hafði gullhláð um enni), F. II 264. De Hakone dynasta Friski filio: hann hafði bundit gullhláði um höfuð sér, F. IV 72. De Teio Gisuris f.: ok hafði gullhláð um enni, F. VII 34. Hæc ornamenta etiam in brachiis locum habuisse, monstral cognomen mulieris hlaðhünd, quod spintherigera vertitur, Eg. 57.*

HLAÐA, f., *horreum*, *Rm. 19, smíða hlóður horrea fabricare, exstruere*.

HLAÐA (hleð, hlóð, hlaðit), *cumulare, in cumulum congerere, struere, construere; cum acc.: hláða köst rogum exstruere, SE. I 240, 3; metaph. h. lofköst, SE. II 172, 2; högrgr, hlaðinn steinum lapidibus exstructus, Hyndl. 9. h. valkøstu (rækastu, Fagrsk.) cæcos in cumulum (cumulos) congerere, maxime stragem edere, Mg. 35, 1 (SE. I 416, 4); ÓH. 13, 2. — β) onerare: hlóð ek mærdar hlut (dat.) minnis knarar skut (acc.), oneravi poematis portione puppin navis memorialis, i. e. carmen memoriae mandavi, Höfuðl. 1. Hinc part. pass. hlaðinn, oneratus, onustus, c. dat.: hauka ferjur, hlaðnar hásleyg ok digulsköflum pontones accipitrum, onusti flamma pelagica et nivibus catini, i. e. manus auro argenteoque ornata, Ha. 258, 4; hlaðin hálsmenjum torquibus collum onerata, de Gudruna Gjukiade, Am. 43; et metaph.: hæstrar spekinnar himnaríki hlaðinn cælesti regno summa sapientiae abunde ornatus, Nj. 47. 52. 56, ut hlaðinn íþróttum peritilia artium instructissimus, Fer. 157; cum gen.: knerrir, hlaðnir húlda ok hvitra skjalda, vigra vestrænna ok valskra sverða, H. 19, 2. Pass.: En it horska dýr | hleðst aldini | harðla göðu, Mær. 1, 21. Signific.*

reflexiva: hlóþuz móðgir á mara bógo, *qs. straverunt se animosi super armos equorum, oneraverunt corporibus suis armos caballorum, i. e. equos conscenderunt, Gho. 7, cf. hleða. Part. act. vide fákhláðandi. — 2) cum dat.:* hlaða seglum vela colligere, *contrahere, Ha. 285, 2; hlaða húnskript, id., Mg. 1, 6; vide síðhlaðit. Huc referendum videtur, Gha. 26, húnskar meyar, þær er hlaða spjöldum quæ tabellas (tesseras) textorias ordinant, i. e. opus textorium exercent, texta operantur. — 3) jumentum pondere deprimere, nimio onere opprimere, cum dat., in sensu id. qu. sliga, facere, ut jumentum oneri succumbat: hin þúnga þrymgöll gat hlaðit þeim öllum eos (equos) omnes gravis illa campana enervare potuit, SE. II 172, 1. — 4) sternere, necare, interficere, cum dat.: mildingr hlóð Jótom rex Cimbrostravit, dejecit, Hg. 6; vísi hlóð vígásum pugnatores leto dedit, Si. 4, 2; hringr virðar hlóðu baugnirði viri liberalem heroa prostraverunt, e medio sustulerunt, Ha. 326, 1; Gunnlaugr hlóð Óleif ok Grími með þingum hjör, Isl. II 268, 1; hlóðu vör blámanna görpum stravinus milites Maurorum, Orkn. 82, 1; impf. conj.: ek frá á hann hlóði Armóði fama accepti, Armodum ab eo interfectum esse, Jd. 28; Eiríkr hlóð öldum í dyn geira, Eb. 40, 5 (AA. 237). In prosa: H. c. 34 (F. I 10); í. Hild. msc. c. 15: reþs til síðan oc fier hláðit selnom dein adgreditur et phocam interficit. Cf. Kymr. hláð cædere, percutere, interficere.*

HLAÐBEÐR, *m., cubile vittæ, solum vittæ, frons (hláð, beðr): hlaðbeds Gunnr femina, FR. I 427, 4; solent enim feminae poetice denominari ex membris, quæ aliquo conspicuo ornata decorantur, ut ex manu. Vel forte hlaðbeðr sit id. quod bólstr, pulvinus, aut collect. cumulati pulvini, strata pulvinozum, quibus feminae insident (ab: á hlaða beþjum cumulare, sternere pulvinos, et hlaðbeðr pro hláðinn beðr pulvinostratus).*

HLAÐBJÓRT, *f., vittá ornata, femina (hláð, bjartir), Hyndl. ný.*

HLAÐBÚINN, *adj., clavatus, fimbriatus, lemniscatus, vittis aureis v. argenteis ornatus (hláð, bú): kápa, hlaðbúin á hliðar báðar, FR. II 255, 1. Sic: skikkja, hlaðbúin í skaut niðr, Isl. II 223; hlaðbúinn kyrtill, íbid. 102; hlaðbúin húfa, Vem. 12; F. VII 225, ubi Hkr. silkihúfa hlóðum búin.*

HLAÐGRUND, *f., Tellus (dea) vittæ, femina (hláð, grund), Orkn. 80, 5.*

HLAÐGUÐR, *f., nomen filia Lódveris, cognom. svanhvit, Völk. 14. Propr. est appell. feminae, dea vittæ (hláð, Guðr = Gunnr, vide hlaðs Gunnr, súb hlað).*

HLAÐNIPT, *f., femina (hláð, nipt), Orkn. 81, 1.*

HLAÐNORN, *f., dea vittæ, femina (hláð, norn). SE. II 499, 9.*

HLÆBARÐ, *n., id. qu. hlæborð, latus navis a vento aversum, it. in genere, latus navale: hlæbarðs hlíf munimentum lateris navalis, clipeus, eldr hlæbarðs hlífvar ignis clipei, gladius, Grett. 26, 3.*

HLÆBARÐR, *m., ursus, SE. I 589, 3.*

II 567. 626. — 2) lupus, SE. I 591, 2. II 568. 627. — 3) nomen gigantis, Harbl. 19. Vox hald dubie ex leopardus, Angl. libbard, id. qu. leopard (leg. leppard). FR. I 367: þá rann or skóginum einn hlæbarðr, ok þótti mef fax hans sem gull. — 4) clipeus, SE. II 561. 621.

HLÆBARÐR, *m., id. qu. hlæbarðr, ursus, SE. II 484; hánska hlæbarðr ursus funicularum, navis: árr hánska hlæbarðs minister navis, vir, SE. II 126, 1, ubi scinkun verðr ár hánska hlæbarðs, þá er tardatio fit homini, iter hominis impeditur, quando etc. — 2) lupus, SE. II 484. — 3) clipeus, SE. I 571, 2. II 478.*

HLÆBORÐ, *n., latus navis a vento aversum (hlæ, locus a vento immunis, borð): skeið, höll á hlæborð cursoria, inclinans in latus a vento aversum, Hk. 18; hlæborðs hallr, id., Mg. 20, 3.*

HLÆFRÓÐR, *m., nomen Odinis, SE. II 472 (qs. líba consumens, hlæfr = hleifr, qðr = auðr, eyðir); II 555 hleifrúðr.*

HLÆFREYRR, *m., nomen Odinis, SE. II 472. 555 (qs. hleifr-freyrr).*

HLÆFRÓÐR, *m., nomen Odinis, Ed. Lóvasina. Agnoscit hanc formam Gloss. Ed. Sæm. Tom. I sub voce hlæ, adferens Hleifróðr, sciens legendi se et alios. Vide hleifrúðr et hlæfróðr. (hleifr = hleifr, róðr = hrjóðr).*

HLÆGI, *n., irrisio, ludibrium: opt fór magi heimskum manni hlægis sape venter homini vecordi irrisionem conciliat, Hávam. 20. In prosa: látum eigi þat hlægi heada ors, at brjótax við þat, sem ekki verðr atgert, F. VI 151.*

HLÆGINSKIP, *n., navis ridicula (hlægi, skip), de inutili pontone, ÓH. 92, 3 (AR. I 324, 2).*

HLÆGJA (hlægi, hlægja, hlægt), *risum movere (hleja, hló, hlógu); it. voluptatem adferre, cum acc.: ossu hlægir þat eigi íd nobis risum non movet, voluptatem non adfert, Korm. 3, 2; gratum facere alicui, gratificari cui: drottinsvikar, er djúfal hlægðu domni proditores (perduelles), qui diabolo rem gratam fecerunt, Mg. 14, 1 (F. V 126); vide lægja. — 2) pro hlægja, ridere, hlægja fyrir e-m ridere coram aliquo, i. e. aliquem exhilarare, lætitiam alicui dare: nú sjáms hitt, at hlægja í hörgerðr mun verða [...] fyrir þrúðum þegni jam vereor, me feminae opus habeat lætitiam forti viro (mihí) excitare, Eb. 19, 10; vide lægja 2.*

HLÆGLIGR, *adj., ridiculus (hlægi): hlæglicht hafnarmark, H. kat. 30; hlæglicht mér þat þikkir, Am. 53. In prosa: hlaugligt, Víagl. 11.*

HLEIFR, *m., libum, placenta; dat. s. hleif, Hávam. 52, sed hleif, Hávam. 142; acc. pl. þunna hleifa tenues placentas, Rm. 28. Vide leifr, rúghleifr. Norv. Leiv tota placenta, totum segmentum panis. In prosa, Orkn. 80: tók til braudhleifs eins (segmentum integrum panis), braut af ok át; adde Sturl. 9, 49; ostleifr totum segmentum casei, GhM. II 116, de quo vide heill hleifr*

integra gleba casei, formam casei aequans, Nj. 76, differens ab sneid frustum, segmentum. Id. qu. braud panis, Lv. 27; v. reifa.

HLEIFRUDR, m., nomen Odinis, SE. II 55 (*qs. consumator liborum*: hleifr, rauð = roðr, rjóðr, røðr, hrjóðr).

HLEIKSVELGR, m., *devorator libi* (hleifr, svelgr): h. himina *devorator solis, propr. lupus Managarmus* (SE. I 58. 186) *forma gigantea, indeque gigas et femina gigas, a hleifr himina libum cæli, sol, lectio Cod. Worm. pro hvelsvelgr.*

HLÆJA (hlæ, hló, hlóga, hlegit), *ridere, Gha. 45 (Gk. 3, 1); Hm. 19; hló hugr í brjósti risit animum in pectore, i. e. in sinu gaudere, Hamk. 31; Gha. 53 (Gk. 3, 9). De rebus inanimis: klif hlæja colles (mih) errident, Mg. 9, 7; hlæja hlíðir við Hallsteini, Isl. I 224; de obtusa securi, Sturl. 4, 26: egginn var svá slæ, at hló á móti mör u adversus me renideret. Hlæja at e- u ridere aliquid, ad aliquid, de re aliqua, Hávam. 22; Hh. 32, 1; h. at einum ridere, deridere aliquem, Hávam. 136; hleginn derisus: opt þeir hefna, er hlegnir eru, Hugsm. 23, 4; hlæja við e-m blande adridere loquenti, Hávam. 46, vide vidhlæjendr.*

HLÆJA pro **HLÆGJA**, extruso g, risum *movere, pros., SE. I 214: þat hafpi hon (Skafi) oc í sættargjörd sini, at Æsir skyldo þat gera, er hon hvgrði at þeir skyldv eigi mega, at hlæja hana. Sic: hitt hlæir mik id me delectat, voluptatem mihi adfert, solatio est, Krm. 25; it. neutraliter cum acc. subjecti: hug minn hlæir við þat ea re animo meo voluptas paratur, id animo meo adridet, Nj. 40. Adde, in prosa, Sks 119.*

HLÆKINN, adj., iners, ignatus, (caloris amens, a hlær calidus), Ha. 83.

HLEKKR, m., catena, vinculum (Dan. Lænke): handar hlekkir catena manus, armilla, SE. I 704, 2; Manar hlekkir vinculum Mœna (insula), mare, SE. I 694, 1.

HLEMÁNI, m., luna lateris a vento aversi (hlæ, máni): *nausta blakks h. luna lateris navalis a vento aversi (pro latere navis, in genere, cf. hlæbarð), clipeus, nausta blakks hlémána gifr gigantis clipei, securis, nausta blakka hlémána gifrs drifa nimbus vel procella securis, pugna, nausta blakks hlémána gifra drifu gim ignis pugna, gladius, Hg. 30 (F. I 41), vide gimaleyngvir.*

HLEMILDR, adj., calidus (hlb calor, cogn. hlær. hlýr, mildr): *hlémildr holdi carne calidus, i. e. calida carne vestitus, epith. mœnum (hauka kálfur, hlemildar holdi), SE. I 400, 1. Cf. fjörnir hlíð, holdi fent, SE. I 678—80.*

HLEMIDRÍFA, f., nimbus percellens, vehemens (hlemmi-, in compos., cf. hlam, hlamm, hlömm, drifa): h. Hildar vehemens Bellona nimbus, vehemens jaculatio, SE. I 668, 1.

HLEMMISVERÐ, n., gladius quassans, sol vehemens, ingens (hlemmi-, vide vocem preced., verð): h. stáls gladius quassans, vehemens, ingens, carina ad proram surgentis, pertica navis, ad proram prominens, alias

brandr, SE. I 460, 2, ubi *construo, sec. Cod. Reg.*: máli buðlúnga letr húflúngau víðjar stjórn styðja hlemmisverð stáls við sér harðri dufu *familiaris regum (dynasta) facit, ut taurus funis (navis), longis lateribus pradiutus, duram sibi undam proræ gladio (perticâ) percutiat; vel, sec. Cod. Worm.*: styðja hl. stáls við harðri sæddu duram undam pelagi.

HLENNI, m., raptor, homo rapax (hlanna): *ætt hvinna ok hlenna levatores et raptiores, ÓH. 192, 2; in appell. regum: hlenna helkannandi qui raptoribus necem adfert, qui raptiores capite multat, rez, H. 9, 2; hlenna dólgr, hneigir, hneykir, soðir, þreytir, þrýstir, inimicus, repressor, oppressor raptorum, id., ÓH. 10; Ha. 130; Hh. 96, 2; F. VI 197, 1; Mg. 25, 2; SK. I 514, 5. — 2) FR. II 337, usurpari videtur de viro imbelli, ignavo.*

HLENNIMENN, m. pl., homines rapaces (hlenni, maðr); *jungetur hlennimeinn ok hronsa þjófar, Harbl. 8.*

HLEËR, m., Ler, deus oceani, id. qu. Ægir, Gýmír, SE. I 206: *einn maðr er nefndr Ægir eða Hlær; it. I 326: hær er sagt, at alt mæ eitt Ægir oc Hlær oc Gýmír. Gen. Hlæs: Hlæs dæitr filia Leris, undæ, SE. II 180, 1, quo loco talis originatio additur: hær er sjór kallaðr Hlær, því at hann hlýr allra minna; Hlæs skallar cumuli nivei maris, undæ, lectio Cod. chart. 198 AM. (ubi scribitur hlies), GS. 16, pro hlýrs proræ; etiam gen. Hlæs, vide Hlæssey. Dat. Hlæ, FR. II 18.*

HLÆR, adj., tepidus (cogn. hlýr); *hino neutr. superl. hlæs tepidissimum, metaph. jucundissimum, var. lect. Og. 4, pro membr. ález, qu. v.: hvat er hlæs Hunsanz quid est jucundissimum in Hunnorum regione? In prosa: hlær sunnanvindr tepidus auster, F. II 228; Rb. 440; neutr., hlætt veðr cæli status tepidus, egelidus, regelans (= þeyvibri, hláka), Fbr. 3. 14. Compar.: hlíðari oc hlærri viadr, Sks. 214. (Vet. Dan. la, iaa, tepidus).*

HLERTJÓLI, n. pl., tentoria auditas, aures (hlera auscultare, tjald), Ad. 9.

HLÉSEY, f., Lessoa, insula Dania, in sinu Codano (Hlær, ey, SE. I 206; FR. II 18), Harbl. 35; Og. 28; F. VII 196, 1; FR. II 275, 3. Hlæssey, in nomencl. insul., SE. II 492; Hlæssey, id., F. VI 310, 3, ubi hlymgarðr Hlæsseyjar resonans agger Lessoa (i. e. insula), mare.

HLETI, n. pl., necessitudo, arcta conjunctio, spec. adfinitas: *itr jöfra hleti þrifus præclaræ inter principes (Knutum Magnum et Kirikum Hakonidam, adfines ejus) necessitudo forebat, F. XI 196, 1. Hletamenn, m. pl., adfines: heita ok mágar, síftvngar, hletamenn, SE. I 534. Vide hlæti, naudleytamaðr, hleyti.*

HLÆTI, n. pl., id. qu. hleti, hleyti, var. lect. F. XI 196, not. 1. Hlætamaðr homo necessarius, adfines, SE. I 561, 2. In sing. occurrit in voce compos. hlæytiamaðr, vide hleyti.

HLÆVÁNGR, m., nanus, Vsp. 14.

HLEYPA (-i,-ia,-t), currere facere, in

cursum incitare (a hlaupa): hesti hleypti equum in cursum concitavit, *Rm.* 34; brandar hleyptu blóði úr undum gladii sanguinem e vulneribus emiserunt, *Ha.* 286, 2. — 2) *intrans.*, *currere*, *corripere se*, *abripere se*: þá er hleyptuð or minum garði quando te a domo mea equo abripuisti, *Nj.* 54. *In prosa sapius*, ut *Vigagl.* 11, 19; í. *FR.* I 218: þrællinn heyrir ok æpir hátt, ok hleypir undan, hvert er honum þikkir skjóls ván, íd. *qu.* hleypr undan, *curso se abripit.* II. *cum acc.*, ut *talía verba intrans.*, *SE.* II 686, 2: seima sæðir kann hleypa greypa geima slóð hniðfák háfa (Haka) deminoris divitiarum potest percurrere savam maris viam inclina-bundo scalmorum (piratae) equo.

HLEYPIBLAKKR, *m.*, equus ad cursum aptus, equus curulis, celes (hleypa 2, blakkr): *b.* hlunns celes phalangæ, navis, hnekkir hleypiblakka hlunnæ repressor navium, de principe bellicosus, *F.* XI 197, 1.

HLEYPHILUNNR, *m.*, qui in cursum incitat (hleypa 1, hlunnr = hlunr, hlynr): *h.* rastar hesta incitator navium, navigator, vir, per *imesia*, *Eb.* 40, 1 (*GHM.* I 751, 1), *ubi construe*: þrjótar mörnar vita láta þeigi (þeygi) þat barn rastar hesta hleypihlunnns kunna sinn fóður dicunt tamen consumtores ignis amnici (homines), hunc puerum navium incitatoris (viri) nescire patrem suum.

HLEYPÍKJOLL, *m.*, rheda cursoria, curulis (hleypa 2, kjoll): hleypíkjolar hæla rheda cursoriae calcanei, pedes, þrjóta hris í hæls hleypíkjola e-m cædere vírgas pedibus alicujus incutiendas, i. e. pænam vel calamitatem alicui facessero, vel cæsis vírgis gressum alicujus impedire, alicujem a conatu dejicere, consilia alicujus irrita reddere, *F.* VI 339, 1; *cf. lat.*, ipsum sibi aciam in crus impingere, = *damnum sibi ipse afferre*, *Petron.* — 2) *navigium vibratile*: *h.* randa vibratile circulatorum navium, clipeus, gnýr randa hleypíkjols strepitus clipei, pugna, *Ísl.* II 353, *ubi construo*: betr væri, at ek bæra ókostalauan benvönd ok heilan haus í gný hleypíkjols randa.

HLEYPÍMEIÐR, *m.*, qui incitat in cursum (hleypa 1, meiðr): *h.* hlunnviggja incitator navium, navigator, rei maritimæ intentus, *ÓT.* 29.

HLEYPÍRÖST, *Eb.* 40, 1, *vide supra* in hleypihlunnr.

HLEYPISKARFR, *m.*, carbo (pelecanus) volatilis, involans (hleypa 2, skarfr): *h.* tannahvarfs carbo in os involans, vel ori immittendus, íd. *qu.* fuga, tekka ek við taana hvarfs hleypiskarfi vea fjarðar Harbarðs non admitto muscam poetæ (a poetâ missam), ori (meo) immittendam, i. e. perniciosâ consilia, mihi a poetâ proposita, nullus admitto, *Nj.* 103, 3 (*F.* II 203, 3).

HLEYPISKÍÐ, *m.*, xylosola cursui apta (hleypa 2, skíð): *h.* hlunnns (phalangæ), navis, hlæðendr hlunnns hleypiskíða oneratores navium, viri, *Orkn.* 79, 8.

HLEYTI, *n. pl.*, necessitudo, íd. *adfinitas*: mun ek víþ þá Gunnar | gërva hleyti, | ok Guðrúno | gánga at eiga? an ego

jungam affinitatem cum Gunnare (et fratre), et cum G. (sorore eorum) matrimonium inibo?, *Sk.* 1, 34. *Hinc hleytamadr* (= *Cod. Reg. hleytamadr*, v. hleti), *SE.* II 475, 558; hleytamenn (= *Cod. Reg. hletamenn*, v. hleti), íd., *II* 465, 611, *quo loco* II 548 in *sing.* hleytis-madr, ut *II* 90 hleytis-madr (*II* 443 læytis-madr). *In prosa*: hleytum bundinn necessitudine junctus, *Sks.* 760; *Eb.* 16: hvargi þeirra, Snorri né Arnkell, þótti bera mega kvíðinn fyrir leyta sakir (propter intercedentem necessitudinem) við sækjanda ok varnar aðila. *Vide* hleti, hletti, nauðleytamadr.

HLÆZ. *Og.* 4, *vide supra* in hlær.

HLÆDA, íd. *qu.* hlæða, onerare, sternere (hlæða): hlæða mar equum sternere, i. a. equo insidere, vehi, *Hyndl.* 5.

HLÆÐA (-ði, -dda, -tt), *cumulare*, onerare (hlæða): hlæða gulli á Grana bógo Granni lateða auro onerare, *Sk.* 1, 13. *Part. act.* hlæðandi, qui onerat: hlæðendum hlunnns hleypiskíða er mál at settas navium oneratoribus, viris, *Orkn.* 79, 8. *In prosa*, *F.* V 305: Eindríði Einarsson var í starfi mikla, at hlæða skip sitt öðruvísi, en áðr var hlætt.

HLÆÐI, *m.*, íd. *qu.* hlæði, strues, cumulus; íd. *agger*: hlæði Óðins, orustu, sækoungæ agger Odinis, pugna, regulatorum, clipeus (ut *zardr*), *SE.* II 428. *In prosa*, hlæði strues lignorum (= skíða hlæði, *Korm.* (ed. *Havn.*) 10. — 2) *ut hlepom*, *Hm.* 21, *vert.*: gradibus celis insitens, et in nota explicatur, in re dubia, per locum aliquem ex-celsum intra aulam, vel scansiles gradus ad eum locum. *F. Magnus*, in *Gloss.*, a nom. hlapir structura lapidea, muri extracti, vel a hlep focus, juxta focum v. supra forum, in foco; conferens *AS.* hlep mania, hlede, hleða, sedile, scamnum; quod postremum maxime placet, ut sit supra v. ultra sedis, scamna.

HLÆÐI, *Mg.* 37, 1, *ubi sic*: árnði vanto eyða | oddfúss sonar Brúsa | hlæði hugr en tæðut | heiptuinnigr þorfinni (sic quoque nonn. *Codd.* ad *F.* V 141), *ubi hlæði hugr accipiunt pro hló hugr, animus risit*, i. e. letus, alacer erat, ut *impf. anomalum* a hlæja. *Sed vera lectio esse videtur, quam suppeditat Orkn.* 22, 3: hlæðirúðr en hleðut vide mox hlæðirúðr.

HLÆÐIR, *m.*, qui onerat, cumulat (subst. verb. a hlæða): *h.* hafskíða onerator navis, vir, *ÓH.* 92, 7 (*AR.* I 325, 3); *hóðda hl. coactor, coaccerator auri, vir*, *Nj.* 23, 2, *ubi íd. dat.* hlæði; *í. RS.* 11: áðr sló á hóðda hlæði hvikan trepidatio hominem cepit; *h.* hildar skóða qui multa ingerit tela, puginator, vir, *Nj.* 30, 2 (*AR.* II 242). *Cf.* hlæðir.

HLÆÐIRUÐR, *m.*, qui cumulat, coaccerat (hlæða, ruðr = runnr, *Orkn.* 22, 3; *F.* V 141. *In priori loco* construenda sunt hlæðirúðr ofuss cumulator auri (*vide ofure*), íd. *posteriori loco* hlæðirúðr álfuss, íd. (v. álfurr). *Sic et Mg.* 37, 1 *legendum et con-struendum* oddhlæðirúðr. íd. *qu.* hlæðir hildar skóða, et fúss referendum ad subjectum, vel pro oddfúss leg. ofuss, ut in *Orkn.*; *sed in utroque loco*, (*Mg.* 37, 1, *F.* V 141) *legendum*

est hlobat cum Orkn., pro tēdūt, quod ut glossa ejusdem significatus pro illa obsoleta forma a librario substitutum fuit.

HLEBJÓLFER, m., nanus, SE. I 66, 2, vide hljóðlifr.

HLEÐUT, non defendebant, tutabant, 3. pl. impf. ind. act., cum negatione at, a verbo obvol. hljá defendere, tutare, opem ferre, opitulari (ut tēða a tjá), SE. I 418, 5: fiat of-seþir Hárs serkir né hleþvt sigbjarka romv svæmíðingvym við havgna skvirr neque arcto consuata industria Haris (Odinis, 2: lorica) tutabant egregios milites adversus Hognu pluvias (vin telorum). Idem valet forma hloþvt, SE. I 432, 1, ut videre est ex lect. Cod. Worm. hlobūt et prava lect. II 431, 7 hlobvtr (pro hlobvtr), 2: oo járnri seðar geirrotv gætvtr hloþvt hungreyþvndym hánga gægla við strengjar hagli neque lorica tutabant milites adversus grandinem nervi (jactum sagittarum); quæ duo loca inter se omnino sunt parallela. — 2) hlobūt, 2. pl. impf. ind. act. ejusdem verbi, opem tulistis (tulisti): hlobūt Þorfaani opem Thorfinno tulisti, Orkn. 22, 3, quæ forma restituenda videtur Mg. 37, 1 et F. V 191 pro tēdūt, quod idem significat, vide supra hlaðirudr. — 3) hlobūt, Isl. II 366, 1 legendum videtur hlobtr, 2: rjóðr h. þudra branda = hlaðir.

HLÍF, f., protectio: á skjöld (skal orka) til hlífar clipeo utendum est ad protectionem, Hæsem. 82; veita e m hæta hlíf summam protectionem, optimam tutelam præstare alicui, Ód. 28. — 2) nomen nymphæ, qs. Tutela, Fjölsm. 39. — 3) clipeus, SE. I 571; galea: kapps vel skipuð hlíf galea bene composita, egregie facta, fabricata, F. VII 45, 2; í grand hlífar noxa galea, SE. I 430, quod in prox. sequi. carmine est grand hjálms; hlífar slagð furia clipei, securis: hlífar slagðs hlymr strepitus securis, pugna, ÓT. 18, 3, vide hlymnarf; hlífar slagða hristendr securæ, tela, concutientes, præliatores, viri, GS. 30; hlífar valdr rector, gestator clipei, bellator, H. 10. Plur., hlífar arma defensoria, clipei, galea, lorica, etc., imprimis clipei: henda hlífar, Rm. 39; hvítar hlífar albi clipei, Hh. 65, 3, quo loco F. VI 316, 2 habet hlífar, (cf. skeið), it. Cod. Fris. col. 193, 3.

HLÍFA (hlíf, hlífa. hlíft), parcere. — 2) periculum avertere ab aliquo, cum dat.: (þá) heitt mér und egjár. en hlífir öðrum Korm. 13, 1. — 3) præsidio esse, tutelam præstare, F. VI 23, 1: með björtum brenum | best hlífandi (2: sinni hjörð) í þessu lífi, de Gudmundi bono, precibus pro cætu christiano apud deum intercedente, Gd. 79. — 4) armis defensoriis tegere: hlífa sér í geirvifa sæcræ, Hg. 26, vel potius h. l. sibi non parcere in pugna; reflex.: hlífðoz skjöldum clipei se tutabantur, Am. 41; hlífað höggum se defendere ab ictibus, FR. II 217, 2.

HLÍFANDI, m., galea, SE. I 573, 1 (prop. part. act. v. hlífa).

HLÍFARSTYGGV. adj., aut qui sibi minime parcat (cf. hlíftraudr), aut qui clipeo non parcat, sapiens in clipeum ceteraque

arma defensoria (hlíf, styggv), bellicosus, SE. I 212, 3; F. VII 12, 2; Hh. 65, 2. Hlífar styggv, id., Mb. 7.

HLÍFÉL, n., procella clipei, pugna, AR. I 360, 1; F. V 88.

HLÍFELDR, m., ignis clipei, gladius (hlíf, eldr), Hh. 1, 1 (AR. I 360, 1 h. l. habet hlífel = hlífel, quod vide).

HLÍFGRANDI, m., noxa clipei, gladius (hlíf, grandí), SE. I 622, 2; hlífgrandi, þat er vápn, SE. I 624.

HLÍFINAUMA, f., Ý. 49, Olavio est id. qu. naum á lífa parca vitæ, parum parcens vitæ, et hl. hallvarps parca vitæ semis, parum parcens sensibus, senectus vel Hela, mortis dea, a hlíf = líf vitæ, et naumr, adj., parcus. Hlífináuma, sec. formam vocis, potest esse dea parcens, dea præsidium et tutelam præstans (hlífa, náuma, et. si admittitur lectio hallvarps, h. hallvarps dea, præsidium præstans giganti, erit femina gigas, h. l. Hela ob ortum gigantem, ut hvedrunga mór; vide supra hallvarp.

HLÍFINN, adj., qui sibi parcat (hlífa), vide úhlífna

HLÍFISKJÖLDR, m., clipeus tegens, defendens, tutelarís (hlífa, skjöldr), it. tutela, præsidium, id. qu. hlíf skjöldr, Lb. 40, ubi sic: ertu fyrir huers manns hiarta | hreins við öllum ucinum | hëstr ok hardre freistne | hlífe skjöldr í lífe, i. e. ertu hæstr hlíf-skjöldr fyrir hjarta hvers hreins manns við öllum meinum ok hardri freistni í lífi, ubi sermo est de Sancta Cruce. Forma hlíf-skjöldr occurrit in Nj. 151.

HLÍFNUNNR, m., armipotens, vel clipeum tenens (hlíf, nunnr), id. qu. hlífar valdr præliator, vir, Nj. 78, 3.

HLÍFRUNNR, m., lucus clipei, præliator (hlíf, runnr); it. vir, homo, Lb. 11, ubi: þviat margfalda millde, | minn launare, þína | hueria stund at höndum | hlífrunnum lætr auða.

HLÍFSKJÖLDR, m., id. qu. hlíf skjöldr (hlíf, skjöldr): Hlíf sá ek höggva höndum báðum, hafði ei hilmir hlíf skjöld fyrri sér, FR. II 52, 4; it. præsidium, tutela, tutor: h. Dana foldar tutor regni Danici, rex Danorum, ÓH. 159, 2 (F. IV 360). In prasa, F. V 278.

HLÍFTRAUÐR, adj., sibi non parcens in pugna (hlíf, traudr, id. qu. úhlífna), F. VI 407, 1.

HLÍFÞURSA, f., nomen nymphæ (tutela gigantum, hlíf, þursa), Fjölsm. 39.

HLÍMAR, f. plur., pro limar, præfixa adspirazione, rami: hlímar marka ramalia silvarum, Sonari. 4.

HLÍN, f., Hlina, dea Asis, SE. I 116. 556, 3; annar harmr Hlínar alter dolor (altera sollicitudo) Hlina, nempe exitium Odinis, Vsp. 48 (SE. I 196, 1), nam primus dolor ejus fuit mors Balderi, quorum uterque (Odin et Balderus) Friggæ maxima cura fuit, sed de Hlina sic habet SE. I 116: Hon er sett til gælv yðr þeim mavanum, er Frie vill forða víþ háska nokvorum. — 2) in appellationibus feminarum: Hlín gudvefjar

dea purpura, femina, Ísl. I 90, 1 (Eb. 19, 7); — haflægjar (auri), id., Eb. 40, 3 (AA. 235, ubi minus recte scribitur hlýn); — handar bála (auri), id., Korm. 19, 6; — handar girðis (annuli), id., Korm. 26, 2; — hauka klifa (manús), id., Eg. 56, 1, vide heyrá; — haukmörar (manús), id., Korm. 3, 5; — hrings (annuli), id., Korm. 3, 3; Grett. 17; — hvitings, id., Eb. 28, 2; — línu (lini), id., Korm. 6, 2, 17, 2; — lýsigulls (auri lucidi), id., Vigagl. 17, 13; vide compos.: baughlin, beðhlín, menhlín. Korm. 5, 2, pro hlíns, legendum puto Hlín, et construendum hlín geirs eirar femina, vide eir.

HLÍT, *f.*, quantum satis est, quod sufficit: hlít var at því lítil id quod minime satis erat (o: risisse), Dropl. 2; hróðrs hlít satis magna copia laudis (encomiorum), satis multa carmina laudatoria, ÓH. 41, 1; hlítar byggu bragðs kenn admodum prudens, Gdð. 8; hlítar kostr satis bona facultas, copia cibarium, Gdð. 16. In prosa: þat er nokkor hlít id aliquantum sufficit, F. XI 22; VIII, 91; til nokkurrar hlítar sic satis bene, F. VII 237; ÓH. 120 sub fin.; F. I 86; til nokkurrar hlítar, ok þó eigi vel, ÓH. 124; þeim byrjaði til góðrar hlítar satis opportuno vento usi sunt, Eg. 78; at nokkurri hlít, hlíto. F. IV 261; ÓT. 11; at góðri hlít, F. IV 250; syndr hlítar vel satis bene nandi peritus, FR. II 268.

HLÍTA (hlíti, hlítta, hlítt), *satis habere, contentum esse re aliqua; cum dat.: hlíti ek fyrir hvítan | hornstraums dögurð naumu, o: ek hlíti hornstraums naumu fyrir hvítan dögurð contentus sum dea cerevisia pro albo jentaculo, F. V 177, 2; it. cum præp. við a. vit: hlíta vitt svögöru re sic gesta contentum esse, Eg. 75, 1. — β) uti aliqua re, it. uti opera alicujus in negotio perficiendo, cum dat. pers. v. rei, et præpos. at, of, til, vel infn., v. c.: nè hlítir (malo hlític) k'roiv of þat ea in re opera Freya (cujus erat vinum Asis infundere) non utor, hoc negotium Freya non committo, SE. I 240, 2. Sic in prosa: hlíta öðrum at e-u aliis demandare negotium curandum, per alios rem peragere, Vall. 9; hlítir Ástríðr ekki öðrum konum at því, at þjóna honum í lauginni, F. XI 157; þeir hlítu mér til bréfaerða opera mea usi sunt ad literas conficiendas, F. IX 262; ef þú mátt ei öðrum þar til hlíta, Grett. 30; skal ekki öðrum mánnum nú at hlíta, at reka nautin, Eg. 84; eigi má því einu hlíta, sem baxt þíkkir non is solis frui licet, quæ optima existimantur, Grett. Quod Nj. 43 est: eigi þótti þeim hlítis þurfa vit hlíta existimantur necesse esse, non modicas adhibere vires, in præced. prosa est: mikils þótti þeim við þurfa; in qua phrasi tö hlítis regitur a þurfa, tö hlíta við valet, adhibere rem ad perficiendum quid. Quo accedit locutio, F. IV 297: vér höfum skip svá mikit ok liðskýlft, at þar má ekki lílu líði við hlíta habemus navim tam magnam totque homines poscentem, ut parvus numerus ad eam (regendam) adhiberi (vel sufficere) non possit; Ísl. II 358: sýnis mér sem eigi mani minna við hlíta*

mibi videtur (caedes Hallii) non minori pena expiari posse, vel, puto hostibus non minori piaculo satisfactum iri. Quo loco Hkr. in historia Sigurðs Hierosolymipetæ habet: ei munu því einu fyrir hlíta, eo loco F. VII 132 exhibet: ekki mun þá því einu við koma. HLÍTR, adj., deriv. a hlít, vide compos. einhlít.

HLÍTSTYGGGR, *adj., satis acer, asper, perquam ferox (hlít, stygggr); epith. regis bellicosi, h. hilmir, Hk. 95 (F. VI 418); epith. Odinis, SE. I 238, 1, ubi Cod. Reg. hlítstyks, in gen., pro hlítstygg: herna fors hlítstyks farms Gvnnlþar arma ceretis asperi (bellicosi) Gunnlada amassii, pœnis, vena poetica.*

HLÍTULIGR, *adj., deriv. a hlít, vide óhlítuligr.*

HLÍÐ, *n., ostium, porta: láttu hlið (neutr. plur.) rúm aperi ostia, Fjölsm. 44. Hlið heitir á garpe, SE. I 546; öðborgar hlið porta ædis poetica (initium carminis, aditus faciendi carminis), Has. 1; vide borzhlið. — β) pro fore, quæ ostio objicitur, qua ostium clauditur: hinc heidiss hlið, aut id. gn. skjaldar grind crates clipei (Homeri κρηνης τοῦ αἰχμοῦ), aut metaph. munimentum, i. e. tutela quam præstat clipeus, Korm. 11, 8, vel simpl., und hliði sub porta, ad portam, o: in ipso limine, antequam ex area domum ambiente egrediare per portam areæ (úngarðshlið). — 2) apertura ostii, it. simpl. apertura, locus vacuus: hlið á frendzardi apertura aggeris gentilitiis, i. e. damnus familie, Sonart. 6. Var at hlið, þar ek stóð í miðjum hans flokki spatium vacuum non erat, quo loco steti, F. VI 39, 2. Apertura in aggeribus determinatur in Gpl. 391: hlið heitir til þess er 10 fahna er langt usque eo apertura vocatur hlið, donec fuerit decem orggjarum longa. — 3) de temporis spatio: hvíldar hlið spatium quietis, gaf ei hvíldar hlið hardfengt lið strenua copia spatium respirandi non dederunt, Esp. Arb. 1, 94, 1. Variat cum hvíld, tanquam synonymum, F. VII 289: eptir þat varð hlið (= hvíld) á orrostunni; sic de temporis spatio accipi potest, F. X 346: nú varð enn á hlið miðk lángr, ádr þeir sjá sigla 3 skip, et sic præsentatur F. II 302, quanquam et de loci spatio possit accipi. Confer hliðrækjandi. — 4) pro hljóð, non solum in var. lect. sigrhliða pro sigrhljóða, Nj. 158, 10 (Vers. lat. 619, not. p), et í heyranda hliði (pro hljóði), ibid. 8 (Vers. lat. 27, not. o), it. liðsamir = hljóðsamir, F. VIII 81 var. 4; hlið = hljóð, SE. I 248, 2 Cod. Reg. (Eg. 207, not. a).*

HLÍÐ, *f., latus: á hlið hvára ad utrumque latus, ab utroque latere, Rm. 4; SE. I 494, 3; standa á hlið e-m alicui a latere stare, Sonart. 14; Ad. 10. Hliðo, Grm. 35, pro dat. sing. accipitur, in latere; sed potest et esse dat. plur., apocopato m, pro hliðom, in lateribus. — 2) hliþar, SE. I 348, 2, aptius ad appellationem et metrum legitur hliþar, o: hliþar grand gladius, vide exemplum sub hlíf, et hliþgrandi seorsim. Plur. -ar, de lat. navis, SE. I 650, 1.*

HLÍÐ, *f.*, *locus adclivis, adclivitas, clivus, latus montis; plur.* hliðir, *Hund. 1, 43; Ísl. I 224; F. VI 197, 2; hliðar land terra lateris montani, terra adclivitatis, mons, hliðar land heiðis mons accipitris, manus vel humeri, Korm. 19, 9; nú þikkja mér hliðir miklo óhliðari síðan latera montium multo tristiora mihi videntur, ex quo rex mortem obiit, quam quum in vivis erat, Mg. 9, 7; hliðar þáng algæ lateris montani, frutex, silva, bitótt hliðar þánga ignis, Ý. 35, vide et hliðþáng. Plur. quoque hliðar, var. lect. F. VI 197, 2, et SE. I 328, 4, ubi skipa hliðar clivo navium, unda, lið-baugskerðir ristur skipa hliðar lángr barði consumitor circuli articularis (armilæ) secat clivos navium prorá navali, uti construi posse putaram supra sub voce Amblóti; alia ratio est, ut construantur skipa hlið latus navium, latus navale, skipa hliðar bóll culcita v. lectus, cubile lateris navalis, unda, mare, et baugskerðir ristur skipa hliðar bóll lángr barði eodem sensu, ut mox ante. Meita hlið clivus vel terra piratæ, mare, unda: mildingr rennir Meita hliðir sývar skíði rex xylosolea aquorea (navi) percurrit clivos piratæ (undas, maria), F. VI 197, 2. Hárs hlið caput, vide hneighlið. — 2) terra, SE. I 586, 2; hlið er brekka, SE. I 536. Hinc in appell. femineis, in dat. hliði, v. c. auðar hlið Tellus divitiarum, femina: yta trúi ek at enginn bæti | auðar hliði þat síðan, Ísl. II 16, 1; falda hlið Tellus (dea) calypstrarum, id., Skáldh. 5, 3: en ek fékk af falda hliði | fulla hönd af grimmu stríði; vella hlið, id., Skáldh. 5, 24: víkja skaltu vísum þrimr at vella hliði.*

HLIÐA (-aða, -at), *cedere, pedem referre, recedere, refugere*: hliðu vœu fyrri hjaldi viðum (leg. hjaldviðum) cedimus bellatoribus (athletis), FR. II 213, var. lect. 7; hlær eigi at því, at ek hliða gjörði, unót svinnhuguð non ridebit prudens femina, quod cesserim, pedem retrulerim, FR. II 217, 2. In prosa, FR. I 106: ek hefi jafnan verit kallaðr fallþugi, ok hliðat fyrir öngum berserk, et 338: gygr hliðar inn í bjargit recedit, refugit. — 2) deficere: hliðar þú at hjörþingi tu (Dragsvendil?) defecit in pugna, FR. II 138, 1, ubi in textu est hliðrar. — 3) forte hinc hliða, Korm. 12, 7: ek lét fjóra ok átta fólk-yrrar skerðendr verða hliða fyrir eggjum skýrða Skrymis feci, ut duodecim præliatores cederent aciebus (vel deficerent præ aciebus) politi Skrymeris, i. e. ut caderent, occumberent, s. 12 homines gladio Skrymere interfeci. Est tamen, ut hliða capiatur pro hljóða, a hljóðr tacitus, silens, mutus, et kíta verða hliða facere ut obmutescant, pro interficere.

HLIÐUYR, *f. plur.*, *fores, portæ laterales* (hlið. dyr): h. hellis ostium antri, F. VII 83, 2.

HLIÐFARMB, *m.*, *onus laterale equi* (hlið, *f.*, farmr): h. Grana onus laterale Grani, aurum, Og. 19.

HLIÐR, *m.*, *bos*, SE. I 587, 2; hlið kalla menn oxa, SE. I 536. — 2) cervus, SE. I 500, 3; vide compos. : rökkvihliðr, þræhliðr.

Hinc in appell. navium: hliða hlunnsóll, pro sóll hlunn-hliða clipeus, a hlunns hliðr bos vel cervus phalangæ, navis, Korm. 11, 9; haudmens hliðr bos v. cervus maris, navis, haudmens hliða beiðendr qui naves poscunt, possidere cupiunt, vel = beitendr, incitatores navium, navigatores, viri, Ísl. I 166, 3.

HLIÐRÆKJANDI, *m.*, *quietem, otium expellens, adspersans* (hlið, *n.*, rækja): heiðar jöfra galdrs hliðrækjandi vir, F. VII 167, quod sic resolve: heiðar jöfra galdr sermo gigantum, aurum, heiðar jöfra galdrs hlið quies, otium auri, tenacitas, cujus rækjandi, vir tenacitatem avarans, liberalis. Cod. Fris. col. 259, 11 legit hæðar pro heiðar.

HLIÐSKJÁLFF, *f.*, *Hlidskjalva, celsa sedes Odinis s. specula, unde totum mundum oculis perlustravit*, SE. I 54. 78. 120. 182; dat. Hliðskjálffu, Grm. præf., adde Skf. præf.; cum artic. Hliðskjálffn, dat. Hliðskjálffni, SE. I 78. 182. Hliðskjálffar gramr, harri, Odin, SE. I 242, 3; F. II 52, 2. Cf. Liðskjálff.

HLIÐVÖRÐR, *m.*, *custos portæ* (hlið, *n.*, vörðr), *plur.* hliðveiðir, Gha. 37.

HLIÐÞANG, *n.*, *algæ lateris montani, silva* (hlið, þáng), *Alom. 29, cf. hliðar þáng in voc. hlið.*

HLJÓMR, *m.*, *id. qu. hljómr, sonitus: gjörðum háfan hljómr af sverðum altisonum clangorem ensibus excitavimus*, FR. II 273, 2, var. lect. 4.

HLJÓMBÓDI, *m.*, *sonitum offerens* (hljómr, bóði): h. darra (hastarum), pugnam offerens, præliator, vir, Ísl. 19, a darra hljómr sonitus hastarum, pugna.

HLJÓMR, *m.*, *sonus, sonitus, clangor; id. vox*, SE. I 543. Hljóms lof laus sonora, celebris, HS. 6, 6 (F. I 56, 4), ubi construo: ek ber hljóms lof fyrir þá hefnd sínu föður, er hranna hrafna vörðr vann profero sonoram laudem ob eam patris sui ultionem, quam exsecutus est navium custos. De fremitu tempestatis: berjas vindar, þav erv veðr mikil, ok hljómr gera meðal himintungla, Merl. 1, 60, ubi gera hljómr sonum facere, edere, sonare, fremere. De strepitu ensium: gjörðum háfan hljómr ísárna altisonum fremitum gladiatorum excitavimus, FR. II 273, 2; hrings hljómr sonitus ensis, pugna, ÓH. 48, 3, vide hrinemiðlandi.

HLJÓMSTÆRANDI, *m.*, *agens sonitum* (hljómr, stæra): h. hrotta ferðar (volantium ensium), bellator, Nj. 45, a hljómr hrotta ferðar sonitus gladiatorum, pugna.

HLJÓMVÁTTANDI, *m.*, *arbiter sonitús* (hljómr, vátta): h. hrælinns (gladii), pugnator, bellator, Rekt. 3, a hrælinns hljómr sonitus gladii, pugna.

HLJÓMVIÐR, *m.*, *columen sonitús* (hljómr, viðr): h. darra (hastarum), pugnator, Ísl. 20, ubi acc. pl. hljómvíðu, a darra hljómr sonitus hastarum, pugna.

HLJÓTA (hlýt, hlaut, hloti), *sortiri, nanciaci, adipiaci, potiri, consequi* (a hlutr sors; hlut quoque videtur esse impf. pro hlaut, SE. I 308, 2). Part. act. hljóttandi, v. infra. Part. pass. hlotinn, Lv. 12: án

mega úngir — | — Þeir er skírn hafa hlotna | þat kaup hafa skatnar, i. e. úngir skatnar, þeir er hafa hlotna skírn, mega hafa þat áu kaup. Hljóta sigr victoria potiri, *H.* 17, 2; gott orð *gloriam consequi*, *HS.* 14; skírn *baptismo initiari*, *Lv.* 12; Óðinn hlaut val *Odin stragem nactus est, obtigit Odini strages*, *ÓT.* 28, 3. Mær hlaut til þess id mihi sorte obtigit, *contigit (ut clipeum, loriceam, galeam premia referrem e pralio)*, *Mg.* 34, 5 (*F.* VI 86, 2); seggju hlýzt viðabót, *Has.* 3. Hljóta feigð mortem oppetere, *fatum excipere*, *Korm.* 16, 1; þraut, *Korm.* 22, 5; h. högg *Korm.* 23, 2; *Harbl.* 45; h. skaup ok kinnesta, *Lb.* 15; h. sorgir, *Skáldh.* 6, 27; hljóta ekkju namn viduæ nomen obtinere, *Am.* 98, id. qu. bera ekkju nafn, *FR.* I 223. *Cum infn.*: ek hlaut at sitja mihi sedere *contigit*, *SE.* I 640; konúgr hlaut fagna sigri, *F.* VII 93, 2, ubi *Hkr.* fagnar *gaudet*. *Periphrastice*: konúgr hlaut fúgr sverð lituð blóði *nactus est gladius sanguine rubefactus*, *vel = fékk lituð, litaði rubefecit*, *F.* VI 436, var. *lect.* 1. — 2) *cum infn.*, *teneri, cogi, aliquid faciendum habere (quanquam proprie est. sors fert, sorte mihi obtingit, ut faciam vel patiar hoc vel illud)*: hverr illþorna arnar undir hlýtr at láta quis succumbere cogatur, cui succumbendum sit, *H.* 31, 3; ek mun hljóta at ausa hauriendum mihi est, *credo*, *SE.* I 240, 2; konúgr hlaut skjóta stafni til Hallands *neesse habuit pro-ram advertere Hallandiam, neesse ei erat, ut eo navigaret*, *F.* VI 318, 1; ek hlaut skjóta hlýri, *id.*, *F.* VI 387, 1; *impers.*: segja hlýtr (þ: maðr) þungar þrautir, þær sem lýðrinn að honum ferir *memoranda sunt*, *Gd.* 37. — 3) *vide formam hljóta, pro hlj., præsecta adspiratione.*

HLJÓTANDI, m., *qui sortitus, nactus, potitus est, possessor*: hafskíða hljótendr *potitores navium, viri*, *Fg.* 83, 1; hljótendr sverðs *potitores, gestatores gladii, viri, homines*, *Hh.* 104, 2.

HLJÓTI, n., *necessitudo, arcta conjunctio (i. e. hlæti, hljóti, id. qu. hlæti, hleyti, quod h. l. Codd. Worm. et Upsal. præferunt)*: herþarfr Heita konr ræð eðrva hljóti við mio *arctam mecum necessitudinis conjunctionem fecit*, *SE.* I 462, 4.

HLJÓTR, m., *potitor, possessor, dominus (hljóta)*: h. grundar *potitor terræ, rex*, *SE.* I 406, 4, ubi in *acc.* hljót: gullsendir lætr grundar hljót njóta Yggs mjaðar *missor lauri (vir) facit terræ potitorem mulso Yggiano frui (regem carmine laudatorio honorat)*, *vide hlutr.*

HLJÓTT, *neutr. adj.* hljóttr, *qu. v.*, *Am.* 52.

HLJÓÐ, n., *silentium*: biðja, beiða hljóðs *silentium rogare*, *Vsp.* 1; *F.* VI 288; gürva hljóð *silentium facere, id qu. gefa hljóð silere*, *SE.* I 248, 4, *vide formam hlið* 4; þezja þunno hljóði *subtili silentio tacere*, *Hávam.* 7; tala í hljóði *clanculum dicere*, *Nj.* 23, 1; spyrja í hljóði *clanculum audire, resciscere*, *F.* VII 62; láta af hljóði eitthvat (= láta hljótt um eitthvat) *aliquid tacite habere*, *Hugsm.* 22, 4. — 2) *sonus (tubæ)*,

Vsp. 25, *membr.* 544 *str.* 21, ubi *aliu* hora. — 3) *carmen, id. qu. ljóð*: væn hljóð *kvedum þjóðum pulcra carmina viris canimus*, *Orka.* 81, 5; þessi hljóð eða þik til þrifa *æc carmina*, *Hugsm.* 22, 1; ágætlig hljóð bera ýta *sonum skáld til skemtmar*, *Hugsm.* 25, 3; *Hugsvims* hef ek nú hljóð um *kveðit*, *Hugsm.* 33, 3; herða hljóð *carmen facere, vel simpliciter, vocem intendere*, *F.* XI 43. *Hinc in prosa hljóða á e-n et hljóðaz á, carmine aliquem, inter se compellare*, *FR.* I 333. — 4) *vide composita*: geirhljóð, óhljóð, sigrhljóð, vápnhljóð.

HLJÓÐGREIPR, *adj.*, *horrisonus (hljóð, sonus, vox, greipr)*: h. að galdra *miðju horrisona ustrina officinæ sonorum, de ore vociferantis coriaru*, *F.* VI 361.

HLJÓÐÓLFR, m., *nanus*, *Vsp.* 14; *SE.* II 470. 553. *Vide Hleðjólfr.*

HLJÓÐR, *adj.*, *tacitus, taciturnus (hljóð)*: hljóðr er hygrinn maðr, *Hugsm.* 25, 4, id. qu. *fámálugr; tristis, oppos. gládr*, *Sturl.* 3, 17, 2. *Neutr.* hljótr, *pro adv., tacite*: dragaz hljótt til skóga á stóta, *Hh.* 19, 3; *pro subst.*: hljóti áttum sjaldan *res inter nos raro placida fuit*, *Am.* 52, ubi *FR.* I 217: sjaldan voru við sátt *raro concordés fuimus, eodem sensu. Vide composita*: drjúghljóðr, óhljóðr, vighljóðr.

HLÓA, *verb.*, *calere*: heilög vötn hlóa *sacri fluvii calent*, *Grm.* 29. *Angl. lowe flammá ardere (vox Scoticæ). Cognata*: hlær, hlýr *tepidus, hly calor.*

HLOBARÐR, m., *lupus, var. lect. SE. msc. pro hlebarðr, hlebarðr. Sic variat leparðr et lopartr*, *Merl.* 1, 44, 48.

HLÓM, m., *gigas*, *SE.* I 555; II 471. 554.

HLÖKKE, f., *pacillatrix Odinis, eademque Bellona cæsilega*, *Grm.* 36; *SE.* I 118, 3. — β) *in appell.* *pugna*: Hlakkar *el proceda Laccæ, prælium (Hlakkar dynr, id., v. dynbeidir, þrifreytir)*, Hlakkar *els skíð gladius, sendir Hlakkar els skíða missor gladiorum, puginator*, *F.* II 87, 2; Hlakkar *mót conventus Bellonæ, pugna*, Hlakkar *móta rauðbrík clipeus*, *ÓT.* 16, 3, *sed certior constructio h. l. est*: Hlakkar *ásmegir, vide h. v., et móta rauðbrík. — γ) in appell.* *gladii*: Hlakkar *eldr (ignis), gladius*, *SE.* I 670, 2; *is (glacies), id., Hh.* 94, 2; *áss (contus), id., vide ásmegir* 2. — δ) *in appell.* *clipei*: Hlakkar *borð tabula Laccæ, clipeus, meidrar Hlakkar borðs columina clipei, pugnatoris, viri, it. homines*, *Has.* 14; — *segl (velum)*, *id., HS.* 6, 4; — *tjald, id., hefjendr Hlakkar tjalda elatores clipeorum, præliatores, viri*, *SE.* I 424, 2 (*ex Grett.* 77, 2); *halda hátt Hlakkar tjöldum alte efferre clipeos*, *Krm.* 13. — ε) *in appell.* *corvi v. aquilæ*: Hlakkar *haukr corvus*, *SE.* I 604, 1; *Mg.* 36, 2; *svanr Hlakkar, id., SE.* I 512, 2. — 2) *in appell.* *femina*: *horna Hlökk dea poculorum, femina*, *F.* XI 197, 2 (*F.* V 229, 3); Hlökk *Kraka drifu dea auri, id., Hh.* 32, 2; *Húð. msc.* 11, 1: *hlauek miðskipar-ocqva, aut dea lapilli, gemmæ (ab ökkir skipars miða globulus maris), aut dea maris (si legatur hlökk mið skípa rökkva), femina. — 3) ab-*

sol., *pugna*: hlökk háþiz *pugna commissæ* *est*, *SE. I 626*, 1; hlakkar Njórdur *numen pugnae, puginator, vir*, *Korm. 12*, 4; hlakkar *runar lucus pugnae, id.*, *Ísld. 24*, ubi: hinn er síð of hálfan fjórða tog hlakkar runna *qui triginta quinque præliatoris superavit*. hlakkar stofn *vir*, *SE. II 497*, 1; hlakkar *mora gigantis pugnae, securis*, *Sturl. 3*, 48, 2. — 4) *vide lökk, ii. composit.*, beiðihlökk, samhlökk.

HLÖM, *f.*, *clangor, sonitus, fremitus, crepitus*: óx hjörva hlóm við hlifar þróm *in crevit fremitus ensium ad marginem clipei*, *Höfuðl. 4*. Cf. hlamm, hlymja.

HLÖMM, *f.*, *id. qu. hlóm, sonitus, crepitus, ii. crepitus plagæ, ictus sonorus, validus*: van ek of höfði hennar hlömm *validum ictum infixi capiti ejus (gadi molvæ)*, *F. VI 385*, 1.

HLÖMMUN, *f.*, *incussus, impulsus, pulsatio, verberatio* (hlamm): h. var á hlifum *sonori ictus clipeis sunt inficti*, *H. 19*, 3 (*F. X 191*, 1).

HLÖMMUÐR, *m.*, *ventus (qs. strepens, stridens, subst. verb. a hlamma cum sonitu allidi, illidi)*, *SE. I 486*, 1, *ex Alom. 21*, ubi legitur hvípuþr.

HLÓRA, *f.*, *Lora, alumna Thoris, unde Thor Hlóra föstri alumnus Loræ, SE. I 252*, *sensu ambiguo, Thor Loram educaverit, an ipse a Lora nutritus et educatus fuerit*.

HLÓRÍÐI, *m.*, *nomen Thoris, Hamk. 14*; *FR. III 37*, 2; *F. I 91*, 2, *id. qu. Hlórríði*.

HLÓRHIÐI, *m.*, *nomen Thoris, SE. I 553*, 2; *II 473*. 556. 616; *Hým. 4*. 27. 29. 37; *Lokagl. 55*. 56. Hlórríði geira garðs *Thor ensium tempestatis, præliator, puginator, de Hakone dynasta, ÓT. 16*, 2 (*F. I 91*, 2).

HLÓÐIR, *m.*, *id. qu. hlöðir, qui onerat*: hlöðir hlvnz hafreifar *onerator navis, vir*, *SE. I 446*, 2.

HLÓÐR, *m.*, *prostrator, dejector, interfectior* (hlaða): hlöðr Dana *prostrator Danorum, rex Norvegiæ, ÓH. 159*, 1 (*F. IV 350*, 1); hlöðr *res kvánar interfectior gigantis, Thor, SE. I 293*, 3.

HLÓÐUT, *SE. I 432*, 1, *id. qu. hleðut, vide hanc vocem*.

HLÓÐYN, *f.*, *terra, Tellus, SE. I 476*. 585, 3 (*SE. II 482*. 566. 625 *scribit hloðyn*); mægr hloðynjar (hloðynjar, *SE.*), flúus *Telluris, Thor, Vsp. 50 (SE. I 196*, 3); bein hloðynjar *os Telluris, lapis, Jörð grönar hloðynjar beina Tellus viridis terræ ossium, Tellus lapillarum, gemmarum, femina (in vocat.)*, *SE. I 474*, 4; markar hloðyn *terra silva, terra silvosa, de Norvegia, álfr markar hloðynjar princeps (qs. genius tutelarior) terræ silvosa, de Hakone dynasta, F. I 123*, 2; i hloðynjar skaut in *gremium terræ, deorum, FR. I 469*, 4. Cf. *deam Hludanam, a Germanis gentilibus cultam, nominatam in monumento, ará votiva, sculptis floribus, cum hac inscriptione: „Dea Hludana sacra C. Tiberius Verus“*, *vide Lex. Mythol. p. 435*.

HLÚKI, *m.*, *homo nequam: hrímagr h. homuncio fuliginosus, Korm. 4*, 4.

HLUMMR, *m.*, *manubrium remi, id. qu. hlumr: jálmur hlummr við hilmis hendr manubrium remi, manibus regis prensatum, crepat, ÓT. Skk. 2*, 195. Margr hlummr skalf, *Hkr. VI*; *ÓT. 41. Plur.*, -ar, *FR. I 215*; *II 355*.

HLUMR, *m.*, *manubrium remi (Angl. Loom): hlumr skalf tremuit, F. I 168 (ÓT. 41)*; hlumr *firriz hönd aversatur manum, i. e. manu non tractatur, versatur, SE. I 632*, 2. *Plur.* -ir, *FR. I 215*; spennna hlumi *complexi manubria, i. e. remos ducere, SE. I 692*, 1. — 2) *pro hlunnr phalanga, scutula, SE. II 182*, in: *era hlums vant, quo loco F. VII 19, sec. Morkinsk., hlús*.

HLUMUÐR, *m.*, *ventus (qs. stridens, a hlymja)*, *lect. Cod. Worm pro hlömmuðr*.

HLÜNKA (-aða,-at), *sonitum, strepitum edere, de rebus gravi onere decidentibus; intr.*, þat hlúnka innanborðs, *de adultu undæ in navem irruentis, Skáldh. 4*, 19. *De equo, F. XI 280*: hlúnkaði mjök undir höfnum *gravis sonitus excitatus est sub calcibus, quo loco ed. Havn. in folio habet hlumkaði mjök undir fótunum (itaque hlúnka pro hlumka, a hlymja)*.

HLUNNARFI, *m.*, *gigas phalangæ (hlunnr, nafsi), meton., sæviens in phalangam: h. hlif-ar flagðs sæviens in clipeum, præliator, bel-lator, F. I 95*, 1, a hlifar flagðs *hlunnr phalanga securis, clipeus*.

HLUNNBLIK, *Bk. 2*, 64, in hlunnblik hallar hringi litkop, *quod vertunt interpp., splendidæ fores aulæ, annulo spectabiles, quo loco adnotat G. M.: hlunnblik hallar, Valhallæ, aulæ Othinianæ, januas intelligo: hlunnr, phalanga, hic limen; blik, lux s. splendor micans, hic hlunnblik, janua nitens, quæ cardine ultro citroque vertitur, vel hlunnblik splendores s. splendidæ januæ subjectis phalangis adducendæ. Cui adnotationi acquiescendum opinor: hlunnblik aut est ima pars januæ, pes januæ, qua limini infero adplicatur, aut scutula s. machina quedam, qua foris Valhallica occludebatur (cf. *SE. I 34*: hvrþin lækst á hæla honum se ipsa occludebat, sponte occlusa est, quod machinamentum aliquod artificiosum significare videtur; *ii. de Valgrinda, Grm. 22*: foru er sú grind, en þat fáir vito, hve hon er í lás um lokin); sí blik h. l. non splendorem, sed lignum aliquod, (cf. *supra blikriðandi*) atque inde trabem significare posset, hlunnblik discedere potuit a hlumblik, trabs strepens, stridens, crepans (o: trabs corylaceæ, auro obductæ, quibus janua Valhallæ occludebatur).*

HLUNNDÝR, *n.*, *animal phalangæ, scutulæ, navis (hlunnr, dýr)*: hlunndýrs runnr *vir, Plac. 19*. 30.

HLUNNFÁKR, *m.*, *equus phalangæ, navis (hlunnr, fákr)*: hlunnfáks runnr *vir, Sturl. 7*, 30, 4.

HLUNNGOTI, *m.*, *equus phalangæ, navis (hlunnr, goti)*, *Hým. 20*; *Hk. 20. FR. II 495*, 2 hlunngota *legendum est pro hlunn geta*.

HLUNNINN, *adj.*, *lect. Cod. Fris. col. 57*, 9 (*Hg. 5*, 2; *Hkr. VI hlynninn, ed. Holm. hlinninn)*: á sigr (sigrs, *Cod. Fris. l. c.*) of

hlunninn *victoria studiosus, cupidus. Cf. Lex. B. Hald. hlynnna favere, favere, hlynt favens; hlynnna at e-a suffulcire, bene condere, favere quid, Gloss. Nj. sub v. hlunnr; hlynnna favere, patrocinari (forte propr., sustentare, suffulcire), Gloss. Ed. Sæm. I, sub v. hlunnvoti.*

HLUNNJÓR, *m., equus phalanga, navis* (hlunnr, jór): þollr hlunnjósa vir, *Fbr. 32, 1 (GkM. II 330).*

HLUNNJÖRÐR, *m., deus phalanga* (hlunnr, Njóðr): h. Hagbarða hurðar numen gladii, vir, *F. I 123, 2, a hlunnr Hagbarða hurðar phalanga clipei, gladius.*

HLUNNR, *m., phalanga, scutula, pulcinus* (*Cæs. Bell. Civ. 2, 10, 3, 40; Isid. 19, 2, machinamentum navale, cylindrus ligneus, navi subducenda vel deducenda subjectus; it. trabes, quibus navis in navali collocata incumbit. Hinc de navi e navalibus deducenda: setja þunnar skeiðr af fyrihlunnum tenues cursorias ex trabibus abiegnis deducere, Ha. 278, 1; draga hëlog borð af slëttum hlunni pruinosa tabulas (naves) ex planis phalangis deducere, Mg. 25, 1; ýta dreka af hlunni, Hb. 62, 1; láta festa licata (equos orarum, i. e. naves) gánga af hlunni, SE. I 668, 1; ek frá súðlaungum Dana skeiðum of þrángit á vatn af dregnum hlunni ex adtrita phalanga, ÓT. 40, 1 (F. I 164, 2); vantu geyst herskip af harða stinnum hlunni, F. VI 23, 2. Hinc hlunns hástalli altæ phalanga, quibus navis in navali collocata incumbit, SE. I 700, ubi sic: hestar svanfjalla (naves) gnapa alla náðrs ógn (per totam hiemem) of hástalla hlvæ. In prosa frequens est: at ráða skipi til hlunns navem subducere, v. c. Eg. 70; Nj. 6. 91; Íst. II 221; skip skautz af hlunni, FR. I 260; eldr braut or hlunnum, SE. I 176; F. X 74, quod sic poetice exprimitur: eldi hrauð fyrir æsiköldum unnar meid or dregnum hlunni ignis effusus est ex adtrita phalanga, perfrigida decurrente abiete marina, Ha. 289. — β) in appellationibus navium: hlunns dýr (vide dýrlozi), hafreiðr, hestr. hreinn, vagn, animal, balæna, equus, maclis, currus phalanga s. scutulæ, navis, ÓH. 92, 11; SE. I 446, 2; Orkn. 81, 7; SE. I 500, 4. 416, 1; hlunna skið xylosolea scutularum, id., SE. I 692, 2. — 2) hlunnr pro hlunr, hlynr, platanus, arbor, in appell. virorum, vide supra hlyppihlunnr, Eb. 40, 1, quæ semistropa aliter legitur Hít. c. 20, v: segja þreyngvar þeygi | þat barn vita maurnar | heiti humra brautar | hlunns síns föður kunna, i. e. þreyngvar humra brautar segja þat barn maurnar vita hlunns þeygi kunna heiti síns föður sulcatores pelagi (homines) dicunt, eum puerum platani ignis amnici (viri) ignorare nomen patris sui; auðar hlunnr vir, Gðß. 49. — β) in appell. gladiatorum: hlunnr hjórhíðar platanus, arbor pugna, gladius, Grett. 69, 1, vide hjórgæðir, it. benhlunnr. — 3) pro navali: byrjar hlunnr naustibulum ventis, aër, cælum, jófurr hreins byrjar hlunns rez sereni cæli, deus, Has. 12, locum vide sub bergja.*

HLUNNRÖÐ, *n., rubefactio phalanga, scutulæ* (hlunnr, röð): hildingar háfðu hlunnröð reges nacti sunt rubefactionem scutulæ, scutulas cruentatas, *FR. I 264, 1, quod illustratur p. 259—60: nú verðr þat, at skip Agnars skautz af lunni, ok varð þar maðr fyrir, ok fær sá bana, ok kölluða þeir þat hlunnröð.*

HLUNNSÓL, *f., sol phalanga* (hlunnr, sól): hliðr hlunnsól pro sól hlunn-hliða sol navis, clipeus, *Korm. 11, 9, a hlunns hliðr bos s. cervus phalanga, navis.*

HLUNNTAMÍÐR, *part. compos., phalanga adsvetus* (hlunnr, tenja), *epith. navis, Fagrsk. 123, 2, ubi sic: er hdnferils hreina | lunntamda rekr sunnan | við Hórná gram harðan | hundrat sex til fundar, i. e. (Þaus þenzill) er rekr sunnan sex hundrat hlunntamda húnferils hreina, til fundar við harðaa Hórná gram.*

HLUNNVIGG, *n., jumentum phalanga, navis* (hlunnr, vigg), *sing., SE. I 690, 2; plur., hlunnvigg hrapa naves ruunt, Sk. 2, 17; gætinjörðr hlunnviggs custos navis, imperator, ÓT. 97, 3 (AR. I 287, 3); hleyppiweiðr hlunnviggja incitator navium, id., ÓT. 29.*

HLUNNVÍSUNDR, *m., bisonis phalanga, navis* (hlunnr, vísunðr), *SE. I 502, 2.*

HLUNNVITNIR, *m., lupus phalanga, navis* (hlunnr, vitnir): hlunnvitnis ruoar lucus navis, vir, *SE. I 444, 4, vide heinvandill.*

HLUNNVÍÐR, *m., platanus, silva platanina, platanetum, locus platanis obsitus* (hlunnr = hlynr, víðr). *FR. II 213, 1.*

HLUNNR, *m., id. qu. hlynr, platanus: setar hlunr platanus maris, navis, F. V 231, vide hlunnr 2, hlunnvíðr; hjaldrs hlunnr præliator, vir, Ag., ubi metrum postulat hlunnr, id.*

HLUST, *f., meatus auris, cochlea auris: hlertjóld, hlustum göfgut tentoria acustica, interioribus meatibus ornata, i. e. aures, cochleis instructæ, Ad. 9; hlustar auga, sjónir, oculi cochleæ, auris, SE. II 430: æyrv mannz er kallað hlustar æga eða sjónir. Hlustar munnr os cochleæ auriculariæ, auris: drekka eitthvat hlustar munnum auribus haurire, percipere, aures advertere alicui rei, Ísl. I. Ygg. full kom at hlusta munnum ad aures pervenit, Ad. 6. — 2) auris, præsertim animalium: (refr) fær af honum (gallta) hlustiða heçri vulpes apro dextram aurem abruptum, *Merl. 1, 38. G. Pauli ad Ad. 9: „auriculæ animalium parum vel nihil pendulæ aut prominulæ non eyra dicuntur, sed hlustir, e. gr. phocarium, ursorum, vulpecularum”. In genere, hlustir, plur., aures, SE. I 538: eyru heita hlustir; et SE. II 430: æyrv mannz ærv köllvð... hæyru eða hlust. Hlusta grunnr fundus v. solum aurium, caput, SE. I 258, 4; hlusta kvistir rami aurium, capilli, SE. II 500, 4. — 3) auditus: hlust er þorin auditus defectus, *Ag. 89, 1; SE. II 180, 3.***

HLUT, *3. s. impf. ind. act. v. hljóta, pro hlaut, sorte nactus est, sorte ei obtigit, SE. I 308, 2. Hrafnásar vin hlut blása amico Odinis (Hæneri) æu provincia obtigit, ut ignem accenderet.*

HLÚT, *f.*, *id. qu. lút, lizivium, aqua per cinerem colata, sive hlot lizivium piscium, mare, Ník. 64, ubi: scilicet út at sika hluta bracia extendit ad mare, mare versus (o: ut poculum aqua marina lavaret).*

HLUTGJARN, *adj.*, *alienis rebus se immiscendi cupidus (hlutr, gjarn): h. ferr. með annara skk., A. 16; unde hlutgjarni, f., lubido se alienis rebus immiscendi, Vigagl. 11.*

HLUTI, *m.*, *sors, conditio: litt. mun. við bétaz hluti hvarigra. höfom avll skarþan, i. e. hluti hvarigra mun. litt. bétaz við (o: þetta). höfom öll skarþan (o: hluta) sors utriuslibet nostrum minime hac re in melius reparabitur, nos omnes accis utimur (sorte, i. e. damnum passi sumus), Am. 100. In prosa, eodem sensu, FR. I 223; Eg. 63. Plurali caret; vide tamen hlutar, hlutar, oracula, sortes, F. XI 128—29; Jómso. 37.*

HLUTR, *m.*, *pars, dat. et acc. hlut, gen. hlutar, plur. hlutir, -i (Grág. I 220. 221 acc. pl. hluto): fóta lutr pars pedibus juncta, pars corporis inferior, Bk. 2, 21; hne hans um dógr til hluta tveggja ejus hostis in binas partes collapsus est, i. e. dissectum corpus hostis bifariam delapsum est, Bk. 2, 21; kjaldar raddoz brýndom broddi, þar er eggjar auðbalds skífðo luti af clipei, quorum partes dissecabant acies viri liberalis, acuta cuspide vastabantur, Sturl. 7, 44, 2; tveim lutom minni duplo minor, Sturl. 7, 30, 6. — β) in re piscatoria, portio, pars capture, quæ singulis scaphæ vectoribus ex piscatus divisione cedit; hinc metaph.: hlada minna knaar skut mærdar hlut (dat.) portione poetica, i. e. carmine, Hófuðl. 1, vide hlada. — γ) sors: bera herra hlut superiorem discedere, victoriam reportare, Korm. 11, 1; Ísl. 6; vide báru; bera verra hlut inferiorem discedere, victoria excidere, Srerr. 105; hafa jafnan lut af vigum við stafstöðs styrmeiða æquam sortem oblinere in prælio adversus hostes, Vigagl. 27, 1; velja e-m slíkan hlut eandem sortem alicui decernere, pari modo cum tractare, Rekst. 8. — δ) res: engi lutr nulla res, nihil, Bk. 2, 35; it. cum verbo negativo: gerþit hlut þiggja nihil, Am. 94, cf. lytr. — e) in compos., þjórhlutr.*

HLUTR, *m.*, *subst. verb., aut qui dividit, distribuit, a verbo hluta sorte dividere, distribuere (Eg. 48; AA. 184), aut qui sorte nanciscitur, a hljóta; vide compos. jarðhlutr.*

HLUTVANDR, *adj.*, *probus, in agendi ratione castus, bonus, integer, honestus (hlutr, vandr): hlutvandr hermenn próbi, eximii, præstantes milites, Sturl. 7, 30, 5; de Spirito Sancto, Hb. 11, ubi: kom nú hreinþakafir himna, hlutvandr föður andi próbe, sancte patris spiritus. In prosa de bono viro et próbo, inpr. alieni abstinente, Ljósv. 14. — 2) hlutvandr. Ísl. II 227, dat. plur. part. act., a nom. hlutvandi, m., distribuens, donans, largiens, a verbo hluta, inserto v, unde hlutvandr vigga largitores navis, homines liberales, munifici, de principibus, hoc ordine: ek hlýft vist at vitja hjarla þriggja döglinga ok tveggja jarla, því hefi ek heitit hlut-*

vöndum vigga id navium largitoribus pollicitus sum.

HLUTVIÐR, *m.*, *id. qu. hlautviðr, membr. 541 Vsp.*

HLÝ, *n.*, *calor: hlýss bossi juvenis caloris, i. e. caloris amans, delicatus, molliculus, F. XI 130, not. 2. In prosa, F. VI 251: konungr þóttiz þá þurfa hlýss. Vide ofhlý. Cf. et formam glý.*

HLÝJA (hlý, hlúða, hlúð), *calescere, cum dat.: röðall máttit hlýja skorda skænjarðungum sol homines calescere non potuit, ÓH. 239, 2. In prosa absol.: sjór er kalladr hlér, því at hann hlýr allra minnz, SE. II 180; it. in enantiophonis: hélir hlýr, SE. I 630, 1. — β) fovere: hlýrat henni börkr nè barr non sovet eam cortex, neque germen (frondes), Hávam. 50; hlýrr hvorki mèr hold nè klæði neque me caro, neque vestes sovent (tegunt), FR. I 299, 3. — γ) tegere, defendere (a vento): skeiðar láta eið hlýja sèr cursoria faciunt isthmus se defendere, i. e. isthmi vim venti a navibus arcent, Hb. 62, 5.*

HLÝKK pro HLÝTK, HLÝTK EK, 1. s. præf. ind. act. v. hljóta, cum suffixo pronom. 1. pers.: gulla hlýkk af þer þella þraut, i. e. hlýkk þraut af þer, gulla þella accipio dolorem abs te, femina, animi dolor abs te, femina, ad me proficiscitur, Korm. 22, 5.

HYMGABÐR, *m.*, *agger sonorus, streperus (hlymr, garðr): h. Hlenseyar streperus Lessa (insulæ) agger, mare, fluctus marini, Hb. 62, 6 (F. VI 310, 3).*

HYMGOTI, *m.*, *equus remi, navis (hlymr = hlumr manubrium remi, pro ipso remo, goti, F. VI 177, quo loco Hkr. habet hlunn-goti, Hb. 20.*

HYMJA (hlym, hlumda), *resonare, stridere, strepere; de mari: þar er sær á hlið hvára hlymr ubi mare ab utroque latere strepit, SE. I 494, 3. Var. lect. hlumda et hlumþo, pro hrutu, Hymk. 24. Inf. hlymja, Skf. 14, omittitur in fragm. U, quod præfert: hvat er þat hlym hlymja, er ek heyri til quis est ille sonitus sonitus (vehemens iste sonitus), quem exaudio. Sic quoque corrigendum putavit Raskius in ed. Holm. ad h. l., atque recte.*

HYMMILDINGR, *m.*, *vir strepitus liberalis, vir strepitum excitare amans (hlymr, mildingr): h. handar vafs qui strepitum tegminis manualis (clipei), i. e. pugnam, excitare amat, vir bellicosus, F. I 38, ubi cohærent: gildir valþögnar (rex Hakon) lét vignestr bresta saman of höfðum (o: á) handar vafs hlymmildingum (super capitibus præliatorum). Sed Hg. 20, 1 alia ratio est; h. l. per tmesin construenda sunt: handar vafs hlymgildir augens strepitum rotæ manualis (clipei), ciens pugnam, præliator, in vocativo, ut sit apostrophe ad auditorem carminis; cetera sic cohærent sec. membr. E: valrögnir lét vignestr bresta saman of höfðum (o: á) mildingum (super capitibus regum).*

HYMNAFÍ, *m.*, *auctor strepitus (hlymr, nafí): hlifar flögðs h. auctor strepitus securis (pugnæ), bellator, ÓT. 18, 3, a hlifar flögðs hlymr strepitus securis, pugna.*

HYLMNJÖRÐR, m., *numen strepitus* (hlymr, Njörðr): Hagbarða hörða (hurða, hurðar) hlymnjörðr *numen strepitus tabularum Hagbarðs, præliator, ab Hagbarða hörða hlymr strepitus clipeorum, pugna, ÓT. 26, 2, ubi construe: þá er gramr (rex Haraldus) það stírdan valserkjar-veðrhírdir (acc., Hakonem dynastam) varða virki fyrir Hagbarða hörða hlymnjörðum.*

HYLMR, m., *sonitus, strepitus, stridor, fremitus (de vento, aqua, mari, saxis, montibus, terra, metallis, turba, SE. II 46); de equis: hlymr var at beyra höfgullinna sonitum erat audire unguulas auratorum (equorum), Og. 26; de gigantibus: hlymr varþ hellis kumra strepitus extitit antricularum, SE. I 298, 3; dat. s. hlym, gen. pl. hlymja, in phrasi: hvat er þat hlym (dat. s.) hlymja quis est iste sonitus sonitum (ingens iste sonitus), Skf. 14, ut rök rökra, Hyndl. 1, sveinn sveina, karl karla, Harbl. 1; h. gúngnis in pugna, SE. I 664, 2; h. ritar stridor clipei, id., i hlym ritar in prælio, Sturl. 7, 42, 4.*

HYLMR, m., id. qu. hlumr, *manubrium remi: margr skalf hlymr, membr. E ÓT. 41; pro ipso remo, vide hlymgoti.*

HYLMR&KRR, adj., *amans strepitum, turbulentus, tumultuosus (hlymr, rækr), epith. latronis s. raptoris: helkannandi hlymræka hlenna turbulentorum raptorum extinctor, rex in justitia exercenda severus, H. 9, 2. J. Olavius, in NgD. p. 78 et 172 et in Mantissa sub hac voce, vertit „belli strepitum sequens“ et ad lupum (glamma) refert; Hkr. VI construit: of hlymræks tröð per pugna calcatam viam, qz. a hlymræk, n., pugna, nullo exemplo.*

HYLMPÆL, f., *lima sonora, stridula (hlymr, þél), de baculo præferrato, vel ferro, quo baculi præmuniuntur, SE. I 294, 2, ubi: hreggi hægðvin hlympæl knátti glymja við mæl baculus præferratus, vortice verberatus, ad lapides (lapidosum amnis fundum s. alveum) crepitabat.*

HYLNBJÖRN, m., *ursus phalangæ, navis (hlynr = hlunr, hlunnr, björn), Orkn. 82, 6 (AR. II 217, 3).*

HYLNNINN, adj., *vide hlunninn.*

HYLNR, m., *platanus (Dan. Løn), SE. II 483. 566; de ligno securis manubrio: fægr hlýr minnar avxar, feldrar við hlyn pulcra latera meæ securis, platano aptatæ, SE. I 392, 1; pro hlunnr phalanga, vide hlynbjörn, ú. hlunr, hlyntamr; lynn pro hlunns, cognomen viri, F. VIII 316, not. 2; pro hlumr manubrium remi, vel remus, F. XI 125, 2. — β) in appellatione navis, h. flæpar platanus maris, navis: hve ek fer máli of flæpar hlyn quomodo navim oratione describam, SE. I 504, 4; h. rasta platanus vorticum, gurgitum, navis: segl skekr of rasta hlyn velum quassatur super platano gurgitum (navi), SE. I 628, 1, vide hlunr. — γ) in appell. virorum, SE. I 334. 416; hlynr handa hlyrjar (auri), Ag.; hvassa vapna hlynr platanus acutorum telorum, præliator, Bk. 1, 20; skjalda h. scutorum, id.: svá at eigi*

kaldráðum skjalda hlyn ut metus incutitur maleducado homini, Nj. 80; h. hræborða, id., in voc. sing., Isl. I 349, 1; h. málmálys (pugnæ), id.: fyrir m. hlyn coram bellatore, in conspectum bellatoris, F. XI 204; h. Hristar (bellonæ, pugnæ), id.: of hlyn Hristar circa bellatorem, SE. I 674, 3. Hrabirkis hlynr, viri appellatio, RS. c. 11, str. 22 (Sturl. 4, 13, 1). In compositis: skjaldhlynr, skjöldhlynr, vighlynr, þinghlynr.

HYLNTAMR, adj., *phalangæ advoctus (hlynr = hlunnr, tamr), epith. navis: ír hlyntams hriðar skæm minister equi procellarii (navis), phalangæ advoceti, vir, Isl. II 349, 1.*

HLÝR, n., *in universum qualibet bias partes, sibi invicem respondentes, 1) prora pars anterior, ab utraque parte surgentis carina, alias kinnúngr, SE. I 584, 1; eandem notionem habet græc. κάρηλα in voce Hom. μάλτοπαρρηος. Hinc hliir hlýr at stáli latera proræ juxta surgentem carinam pruinæ (vel adspersione maris) teguntur, SE. I 630, 1; kallt hlýr náir kasta savltum kjalar stig frigida prora salsum mare repellit, SE. I 692, 2; hlýr geystiz prora ruebat, F. VI 23, 2; gyllt hlýr latera proræ inaurata, F. II 259, 2; blá hravon þvo hlýrum carula unda latera proræ lavit, F. I 165, 2; skjóta hlýrum á hola báru, F. XI 295, 2; rista hola báro hlýrum, F. VII 357. In appell. navis: hlýrs goti, fagregoti, equus proræ, navis, F. III 13; Svær. 63, 2. In prosa, F. IV 277; VIII 222; hinc compos., hlýrbjartr (h. skip), Orkn. 272, hlýrhyrdt (skip), ÓH. 132 (forte rectius hlýrbirt, cf. F. IV 277 cum var. lect.). — 2) latus securis ab utraque parte aciei: bæði hlýr benja skóðs utrumque latus teli (securis), Gratt. 13; favgr hlýr minnar avxar, SE. I 392, 1. — 3) gena, id. qu. kinn, vangi; SE. I 350 junguntur kinn eða hlýra, SE. II 500, hlýra eða vanga; hlýr ropnafi gena rubore suffusa est, Gk. 14; hlýra skúrir pluvia genarum, lacrima, Isl. II 352; hinc adj. indecl., tárokhlýra, úrughlýra. — 4) pro tabulá: hlýr hildar vasa tabulá deð bellici (Odinis), clipeus, SE. I 306, 1, in quo depictum erat iter Asarum et Thjassii.*

-HLÝRA, adj. indecl., *derivatum a hlýr gena, vide tárokhlýra, úrughlýra.*

HLÝRA, f., G. 26, *in orða hlýra lingua, videtur esse eadem vox cum hlýða, et significare tabulam, assulam (hlýr 4), et orða hlýra tabulam verborum, linguam, cf. ómun-lokarr. Negari tamen non potest, formam hlýða aptiorem metro esse l. c., ádr sá er orða hlýra, quod non obstat, quo minus hlýra et hlýða eadem voces sint, permutatis inter se r et ð.*

HLÝRGARÐR, m., *agger proræ, clipeus (hlýr 1, garðr): hlýrgarðs hregg procella clipei, pugna, væn er hlýrgarðs hreggs est expectatio pugnæ, pugna expectanda est, Sturl. 7, 41, 1.*

HLÝRI, m., *frater, SE. I 534; F. II 481, 1; plur. hlýrar, ibid. 213; h. ens helga grame, Haraldus Sigurði f., R. N., SE. I 462, 2;*

b. Einars. *Thorfinnus dynasta Orkad., Sigurdi f., ÓH. 99*; h. Þorberga, *Kalvus Arnii, Mg. 15, 1*; h. Hrafnu, *Oddr., Thorfinnus, auctoris Olavi Sancti, Fbr. 18*. Ara h. *frater aquilæ, aquila: bregða föstu ara hlýra aquilæ cibare, F. V 228, 3.* — β) *filius, de puero infante: Hlýri læk við heitar báurur | heill ok kátr í allan máta, Ník. 30; ut hlýri propr. videatur esse lato sensu id. qu. frændi, quod non solum de cognatis, sed et de fratribus ac filiis usurpatur.*

HLÝRN, *incerti gen., forte n., inter appellationes diei et noctis (dæggræheiti) recensetur in SE. II 569: dæggr, hlýrn ok rökkr; II 485: dæggr, hlýrn ok rökkr. forte lapsu calami pro hlýra. Hild. c. 31: öllungis bið ek allar | atgeirs eðr goð fleiri | rétt skil ek ramar vöttir | randóps þau er hlýra skópa. i. e. ek bið öllungis allar ramar randóps vöttir eðr fleiri atgeirs goð, þau er skópa hlýra deos hastigeros, qui noctis dieique vicissitudines constituerunt (i. e. Asas, cf. Vsp. 6).*

HLÝRNIR, *m., cælum, Alom. 13; SE. I 470 (cælum seztum, SF. I 592); haldá sýn af hlýrni conspectum cæli intercludere, de caligine, FR. I 475, 2. SE. II 629, 3 auctore Olavo Leggi fljó: Túngl gaft (leg. gaf) tryggvir Engla. | talit dæggr, megin lægis | (ferk hlýrnir stað stjörnom) | sterkr ok aldri merkja cælum stellis locum indulsit. Mær. 1, 59: ok þar á hlýrni | heidra stjörnur | mámarka því | moldar hvergi. Gd. 63: mulins stjörnari honum á hlýrni | hagar staðfesti gullt fyrir mesta; íbid. 70: morginstjarna met á hlýrne. Has. 20: ern skóp haudr ok hlýrne | heims valdr sem kyn þeima. Hlýrniss eldr ignis cæli, sol, buðlæng hlýrniss elds rex solis, de Christo, Has. 21, ubi sic: Endr vartu bardr ok bundinn | buðlængr meginþúngar | hlýrniss elds af höldom | háa fyrir sektir várar. Gen. þur. hlýrna: gramr hlýrna rex cælorum, Christus, SE. II 233, 2; hilmir hlýrna deus, eru er hilmir hlýrna rex cælorum potens est, Lb. 25; hildingr hæsta hlýrna deus, Aq. *Metaph.*: hlýrnir Högna mans cælum Hildæ, clipeus, ut Göndlar himinn, dísir Högna man- hlýrna deæ clipeorum, deæ clipeata, Bellona, Ha. 236, 4.*

HLÝRN=KILDIR. *m., qui proram clipeis ornat (hlýr, skildir): heita blakka hlýrskildir qui proram naris clipeis ornat, imperator classis, rex. SE. I 403, 4.*

HLÝRSÓL, *f., sol proræ, clipeus (hlýr, sól): Hála hlýrsólur gigantís clipei, securis, SE. II 122, 3, quæ appellatio in prosa proxime sequenti resolvitur et explicatur.*

HLÝRTÚNGL, *n., luna proræ, clipeus (hlýr, túngl). SE. I 426, 1.*

HLÝRVANGR, *m., campus proræ, mare (hlýr, vängur): hlýrvángs hreinn maclis pelagi, navis, ÓH. 193, 1.*

HLÝRVIGG, *n., jumentum proræ, navis (hlýr, vigg), ÓT. 21, 1; AR. I 279.*

HLÝSKJÖLDUR, *m., clipeus calorís, sol (hlý, skjöldur): heimr hlýskjaldar domicilium solis, cælum, laudreki hlýskjaldar heims rex*

cæli, deus, Gd. 68, ubi sic: (máttu kallas) skært ljósker með berandi birti, | blehæat fjall, er styrkir alla, | hlýskjaldar þá er heiðra veldi | heims landreka, en skirras fjanda.

HLÝÐA (hlýði, hlýdda, hlýtt), *auscultare, aures præbere, advertere (hljóð); absol.: heilir. þeirs hlýddu bene sit iis, qui auscultarunt, Hávam. 167; h. eyrum auribus auscultare, Hávam. 7; SE. I 246, 4. 248, 1. Cum dat.: h. brag aures præbere carmini, G. 9. 11; ÓH. 41, 1; h. bergsaxa fley (dat.), id., SE. I 248; h. sögu, Hyndl. 23. Cum præpos. á: hlýdda ek á manna mál auscultabam sermonibus hominum, Hávam. 112; til: hlýð til máttigs óðar aures præbe, adverte carmini, F. VI 196, 1; hlýðit til, hvat búmenn vilja auscultare, quid velint, Mg. 17, 7; absol.: hlýð þú til meðan interea auscultat, FR. I 438, 1. Imperat., a) hlýð, ÓH. 41, 1; F. VI 196, 1; b) hlýð þú, Hyndl. 23; FR. I 438, 1; c) hlýddu et hlýttu, F. VI 196, var. lect. 2; FR. I 521, 2. — 2) obedire, parere, cum dat.: lýða gægnþrýðanda regi obsequium præstare, ÓH. 129; lýða einum guði uni deo obedire, G. 6. — 3) decere: ek læt þessa óþrýði hlýða mér ajo, hunc vilem vesitum me decere, Si. 28, 2; hornspánu kveð ek hánum | lýða betr, en þrýði, F. VI 364. — 4) licere, integrum esse, tutum esse: firum hlýddi at skorða þaust óxum hominibus tutum, integrum erat, F. VII 16; Ísl. II 245, 1; óngum (manni) má lýða, nema hæti gerr verk nemo saluus esse poterit, nisi, Has. 42, locum vide sub hrönvengi.*

HLÝÐA, *f., munimentum ligneum, asses, tabulæ s. pluteus ab utrolibet navis latere, ad fluctus excipiendos et advertendos: hlýða studdi borðvið breiðan | bróðir Knúts í veðri óðu, F. XI 295, 2 (AR. II 131, 2); Ýngvi hölt í óða straungum | öldu gáangi skipum þángat. | hlýðan skalf, etc., F. XI 304, 1; Hk. 73, 1 tres Codd. (in his Cod. Fris. col. 197, 29) habent hlýðor skjálfa pro súðir skjálfa. Cf. hlýra supra; Dan. Lude, tectum ad recipiendos currus aliasque res, ut ab injuria cæli defendantur, ut. protectum.*

HLÝÐIGI, *Hm. 21, at hlýðigi myni, quod vertunt: quod procedere non potuerit, quasi dictum esset pro at þat myni eigi hlýða. Sed hæc constructio consuetudini poëticæ repugnat, nam 1) nullum certum exemplum novi, quo particula negativa gi verbis suffigatur. — 2) ea constans poëtarum consuetudo est, negativam particulam (in verbis non gi, sed at, a, etc.) verbo auxiliari, non principali, suffigere; quam ob rem, si sensus fuisset: at þat myni (vel myndi) eigi hlýða id non processurum esse v. fuisse, id procedere non posse v. potuisse, dixissent poëta, at hlýða myni-t vel myndi-t, ut Ísl. II 245, 1. Quæ ratio, qua particula negativa verbis auxiliariis suffigantur vel præfigantur, etiam in aliis linguis obtinet, v. c. in Italica. HLÝÐINN, *adj., obsequiosus, morigerus, dicto audiens (hlýða), Lil. 24, gen. s. fem.:**

hennar hlýðinnar. *Ed.* 25: hlýðinna í sinni þjónu-tu.

HLÝÐISAMT, *neutr. adj., quod licet, fas est, quod tuto fieri potest* (hlýða 4): Áffrika jöfri varat hlýðisamt, at halda Anars mey fyrir honum *non licuit ei, non potuit, F. VI 140, I (AR. II 28, 1)*. In *prosa, Isl. II 198*: veiztu skaplyndi mitt, at eigi man hlýðisamt verða, ef af er brugðit.

HNAKKADYZ, *inc. gen., forte n., ictus occipitio inflictus, Orkn. 96, 1*: vãn á heidar hæna | hnakkadz ynd bakka, a hnakki et dyz s. dys, cui convenire videtur *Dan. Dyst pugna, aut propius Angl. dowse ictus, palma vel pugno inflictus, alapa*.

HNAKKI, *m., occiput, occipitium*: binda tagli við hnakka sér, *Orkn. 75, 2*; setja hnakka við e-m *occipitium cui obvertere, i. e. cum contemptu aversari quem, ÓH. 92, 7*; snúa hnakka við e-m, *id., Has. 7, ubi*: enn snera ek iafnan... né | illt ráð þá er mic villti | dýrðhittande drottinn | dáðrackr við þer hnakka, i. e. en þá er illt ráð vilti mik, snera ek iafna hnakka við þer. dáðrackr dýrðhittandi drottinn. In *prosa*: setja hnakka á bak sér apr caput reclinare, alle suspicere, *SE. I 150*.

HNAKKMARR, *m., equus sagmarius* (hnakkr, *ephippium*, = söðull, marr *equus*; *id. qu. hodie hnakkhestr, söðulhestr*), *Y. 23, 1*.

HNAKKMIÐI, *m., index ancora, SE. I 585; II 482. 565. 625, pro quo Cod. Reg. prave hnot mifi*; þann er hnakkmidum hnykkir *indices ancora raptans, moliens, extrahens, F. II 17, 2, a hnakki caput ancora, et miða certum locum determinare, cf. hnakkbönd vincula ancora, Ljósv. 28*; stýri-hnakki, *ÓT. 126, caput gubernaculi, summitas gubernaculi*.

HNAKKR, *m., scamnum, sedile* (*Noro. Knack sella sine pluteo reclinatorio, sella auda*): lokka hnakkr *sella capillorum, caput, Isl. I 256, 1*. In *prosa*: lánghnakkr, *Fimb. 34*; sitja á hynishnakki, *Dropl. maj. c. 13*. — 2) *ephippium, id. qu. söðull, vide hnakkmarr*.

HNALLA (-aða,-at), *FR. II 275, var. lect. 13*: heldr hnallaðir þú heima á milli kynmelasamr kálfs ok þýjar, *pro hallaðiz; forte hinc nom. propr. Nollar, Dropl. maj.*

HNÁR, *adj., erectus, celsus, sublimis, Ed. Lóvasina, vide herrekkir*.

HNE, *impf. verbi hnaga*.

HNEFI, *m., pugnus*: láta hnefa skjalla við eyra *pugnum auri impingere, SE. I 258, 3*; hnefar skullu út at boði, *ibid. I 254, 6*; hnefa lángr *pugni longitudine, Ag*; land hnefa *terra pugni, manus, per homonymiam id. qu. mund, in nom. propr. Hallmund (acc.), Grett. 56, 1*. — 2) *apex vegetabilium, Am. 69*.

HNEFI, *m., gladius, SE. I 565, 1, (II 476 hnefi, II 559 hnefe, II 619 nefi), v. blóðhnefi*.

HNEFI, *m., cognatus, id. qu. nefi*: mildings hnefi *cognatus regius, F. VII 345, 2*.

HNEFI, *m., regulus maritimus, SE. I 548, 3*. — 2) *regulus ludi latruncularii, qui inde*

hneftafl dicitur, FR. I 474, 1: duga hnefta töflur | dökkvar í tafli, | en hvítar herja á móti nigri *latrunculi regulo opitulatur, albi adversus eum pugnant; in prosa ibid.*: þat er hneftafl, enar dökkri verja hnefana, en hinar hvítari skakja. *Talis alea mentis fit, FR. I 284—85; F. VI 29, ubi appellatur hneftafl, sed hnefatafl, FR. II 67—68, aliis latrunculis rubris, (aliis albis), cum phrasi at setja at, leggja at hnefnaum regulum impugnare, oppugnare. In Gullþ. dicitur neftafl, quod sic describitur*: en i rjett sátu konur tvær, ok léku at neftafli, ok var tafsit allt asteppt af silfri, en gyllt allt hit rauða... en á tuglumum tafþunguins var gullbaugr, settr steinum, en annar silfrbaugr var í borðinu. *Hnefatafl Danice appellatur Spil i Brettet, AsO. 1838—39 p. 150*.

HNAKFLIGR, *adj., aculeatus, acer*: h. orð, *Harbl. 41, id. qu. hneflýrði scommata, dicta aculeata, F. IV 334 (OH. 151 est hneyxliyrði), confer hnefi gladius, hnefi; hneflýrði, Ólk. ofra þáttur, ed. Hol. 1756, p. 36*.

HNEGGVERÖLD, *f., domicilium cordis, pectus* (hnegg = negg, veröld), *SE. II 363, 3*.

HNEIGA, *verb., id. qu. hneigja, extruso j, ut leiga pro leigja, in prosa occurrit F. X 110*: eigi skulut þer nokkarum manni hneiga þenna dag. *Hinc part. act. hneigandi, plur. hneigendr, in appell., hneigendr hrafnna vins glóða vibratoris gladiatorum, præliatoris, viri, Isld. 1, ubi*:... glóða | hrafnna vins nema hafni | hneigendr dvalins veigum nisi vibratoris prunarum sanguinalium (*gladiatorum*) *recusent nani latices (carmen). Vide et sveiga*.

HNEIGIBORÐI VIDRIS MEYJA *tapet vultibus Bellonarum, clipeus, HR. 73*.

HNEIGHLIÐ, *f., clivus submittens, vel olivus devezus* (hneigja, hlið): h. hárs clivus *comam submittens, vel devezus comæ clivus, caput (cf. halland hattar), SE. I 282, 4*.

HNEIGIR, *m., qui inclinat, deprimit, opprimit* (hneigja): hneigir *hienna oppressor raptorum (latronum), rex, ÓH. 10*; h. annar blikis vir, *Gðþ. 58*.

HNEIGISÓL, *f., dea inclinans, demittens* (hneigja, Sóli): h. hornstæðar *dea cerevisiam infundens, pocula ministrans, femina, GS. 18*.

HNEIGISTÓLPI, *m., columna, columen submittens, porrigens, præbens* (hneigja, stólpi): h. hjálpar *columna epifera, de Sancta Cruce, Lb. 41, ubi sic*: Eingi ferr töld með túngu | tákn þín er nú skina | hjálpar hneigi stólpe | heims allz ok (male of; sic ok leg. of, *F. VI 48*) kyn þræma, i. e. eingi ferr töld með túngu tákn þín, hneigistólpi hjálpar, er skina nú of þeima kyn alls heims.

HNEIGJA (hneigi, hneigða, hneigt), *inclinare, declinare, demittere, submittere* (verb. *hiphiliticum, a hnaga = láta hnaga*): þfyrir garnr hneigði furo ventus *navim inclinavit (in latus), Mg. 20, 2*; Vísundr hneigði sveigðum þróm *Bisons (navis) trabem marginalem (vento) flexatam (curvatam) incli-*

asvi, Mg. 20, 1; hneigða, guð, heyrn þína (at) þénum mínum *adpica*, *advorte*, *deus*, *aves tuas precibus meis*, Lb. 3; himna dýrð er hneigð at jörðu gloria caelestis in terram defixa est, ad terram se submitit, Lil. 34. Vide hneiga, quod de demittendis prunis sanguinariis, i. e. vibrandis gladiis, usurpatur.

HNEISA (-i,-ta,-t), ignominia *adficere*: heilsr móðir hneist af lýðum, de ecclesia, Gd. 49; vide neisa.

HNEITA, f., femina, SE. II 629.

HNEITI, n., pugna, *dimicatio*, GS. 26.

HNEITIKNÍFR, m., culter *perstringens*, *ladens* (hálta): h. hjaldrgoðs hlifa gladius, var. lect. Eg. 76.

HNEITIR, m., Hneiter, gladius Olavi Sancti, olim Basingus *adpellatus*, de quo vide ÓH. 225; F. V 110 -12; ratio nominis *adfertur* F. IV 58: Síðan kallaði Ólafur sverðit Hneiti, er ádr hét Basingr, þviat honum þótti þat hneita (vincere, superare) þann sverð fur hvassleika sakir. — 2) in genere, gladius, HR. 68; SE. II 476. 559; Cód. Reg. (SK. I 564 v. l. 8) habet herberi heitir, fragm. 1e3 (SE. II 619) heitir herberi, sec. quos rō heitir verbum esse potest, *adpellatur*; rjóðandi-hneitis eggja *rubefactor acierum gladii*, *bellator*, de rege Magno Bono, Mg. 1, 1; beidir hneitis *flagitans ensem*, *pugnator*, vir, Ag.; rjóða hneitis egg í svoita, de eodem, Mg. 34, 3; hilmir létat hneiti, þél harðara. spardan, de eodem, F. VI 84, 1; hittis hjálmr ok hneitir galea et ensis inter se *occurrunt*, *colliduntur*, Merl. 2, 67. — 3) *subst. verbale*, qui *repellit*, *reprimit*, *rejecit* (a verbo hneita, supra in hac voce *adiato*, quod *derivandum esse puto* a v. neutro hneita *allidi*, *illidi*, *infligi*, et *propr. significare. facere ut quid allidatur*, *illidatur*, ut hneita l. c. etiam *verti possit metaph.*, *rejacere*, *reprobare quasi inutilem*): h. döglinga *repressor*, *repulsor* regum v. *regulorum*, vel qui *rejecit*, *reprobat reges*, i. e. *ius prestantior est*, hjörr döglinga hneitis *beit gladius regis excellentissimi acutus erat*. Hh. 95; jöfrr hneitir, id., ÓT. 116; Ha. 285, 1. Hneitir *undirtjálfrr* bliku *missor*, *vibrator montani fulguris* (*fulminis*), Thor, SE. I 302, 3. De hac voce sic Jonsonius in Íslandsvaka 45 (Félag. 1): hneitir er allt eitt ok hneigir eða hnekkir, et sic usus est *ibid.* 49 verbo hneita *pro* hnekkja: illa nýttar gjaft himna jöfurs hneittu (i. e. hneittu) jamnan heilla hag *saluti publicæ offererunt*. Vide *compos.*: fólkhneitir, *it. formam hneytir infra*.

HNEKAP, 1. s. *impf. ind. act. v. halga*, cum *suffixo* *pronominis ek et part. neg. ap.*, non *descendi*, Og. 9.

HNEKKING, f., *obstaculum*: höfput h. *oes obstaculum habebatis* (a nobis), nos *vois restitimus*, Am. 56. In *prosa*, hnekk-*ing* *vegs deminutio honoris*, Vigagl. 6, unde hnekkingarmadr qui *alium rejecit*, *reprobat*, Sturl. 3, 14. Aliiter Dropl. maj. cap. 19: manum *ver* eigi *audna* til *bera* yfir höfup-sverðam Gunnars at standa, er dró undan, þegar í hnekklingu var með oss *quum* (nos *instando*, ille *fugiendo*) *inter nos certabamus*.

HNEKKIR, m., qui *repellit*, *repulsor* (hnekkja): h. Svía rekka *repulsor Scionum*, *rex Norvegicus*, ÓT. 120 (*mea conject.*, v. hertygð). — β) qui *in cursum incitat*, *incitator*: h. hlunn hleyþiblakka *incitator navium*, *vir rei maritimæ studiosus*, F. XI 197, 1. — γ) qui *avertit*: h. heiptar *averruncus iræ*, *vir pacificus*, *probus*, *pius*, Plac. 26; h. (ángrn) *malum avertens*, id., Plac. 59.

HNEKKJA (hnekki, hnehta, hnekt), *repellere*; cum *dat.*: honum hnekkir *hringserkj- að lið eum repellit*, *opprimit*, Merl. 2, 46; hnekkjum fjanda *flukki repellamus manum hostium*, Sverr. 106, 1; þú hnektir Svium, ÓH. 160, 1. Domo *expellere*, *exagitare quem*, *domo interdicere cui*, ÓH. 92, 5. 6. 7. 11 (AR. I 325, 1-3. 326, 4); hnekkja lofi *sinu aspernari*, *audire nolle carmen laudatorium de se factum*, F. VI 288; h. selu c-s *felicitem alicujus impedire*, FR. II 29; ádr er harða hnekt hennar kosti *res ejus* (*nationis*) *magnopere adfecta fuit*, Merl. 2, 23; hnekkja þvi, er allir mæla *omnibus contradicere*, F. V 209, *sec. var. lect.*, *quæ h. l. verior est*. In *prosa*: hnekkja *nautum submovere*, *avertere boves a prato*, Eg. 83; h. á bak *aptr reclinare*, *retorquere*, Sturl. 9, 32. Vide hnekkja et *compos.* *bílhnekkj- andi*. — 2) *intrans.*, hnekkja frá *recedere*, *pedem referre*, *subducere se*, Ísl. 1231, 2, ex Grett. 66, 2: hnekki ek frá, þar er flukkar fara þóris mjök stórir. Sic *in prosa*, Ísl. II 268: Rafn hnekti þá at stofni einum *ad truncum quendam arboris se* (*subsultim*) *recepit*; *it. hnekkja í móti e-m*, *de homine pede trunco*, Gullþ.

HNEKTUMZ, *expulerunt me*, ÓH. 92, 5; F. IV 186, 3, *var. lect.* 13; hnekkþumk, id., *ibid.*, *ab impf. hnehta* (hnekkja) et *suffixo umz = umk*.

HNEPPR, *adj.*, *arctus*, *angustus*, *brevis*, *exiguus* (*Dan. knapp*): hnepp setu efni *brevis sedendi occasio*, Hg. 28, 1; hneppr er fríðr með greppum *exigua pax est inter viros*, Sturl. 5, 4, 3. In *prosa*: mæla hnept til *victum*, *cibaria parce ministrare*, *providere*, ÓH. 114 (F. IV 235, *var. lect.*). In *compos.* óhneppr.

HNEPTA (-i,-a,-t), *arcte conjungere* (hneppr): h. höfðum *conferre capita*, Mg. 17, 8 (F. VI 43, 2); hoc *in prosa*, Grett. 76, *exprimitur per* at hnipa *kolli hverr* at öðrum, *et in sequ. carmine*, at halda saman nefjum et huggvaz til skeggjum.

HNETR, f. *plur. a hnot*, qu. v.

HNEYGIR, m., *oppressor* (*id. qu. hneykir*, g = k): h. hafviggjar *oppressor navis*, *præliator*, *vel incitator navis*, *navigator*, *vir* (cf. hnekkir), Hít. 17, 3.

HNEYKI, f., *tenacitas* (*id. qu. hnöggvi*), F. XI 295, 1 (AR. II 131, 1), *ubi silita hneyki tenacitatem aversari*, *liberalem esse*.

HNEYKIR, m., *repulsor*, *oppressor*: h. hertoga, harra, hölmúta, hlenna, *oppressor dynastarum*, *insulanorum*, *raptorum*, *rex*, SE. I 514, 3; II 461, 3. 540, 5; Hh. 76, 1 (F. VI 340, 1); Ha. 130. A verbo hneykja, *quod notione reprimendi*, *refringendi*, ut

hnekkja, in prosa occurrit, F. IV 66: þá er Ól. konungur hafði herjat ok hneykt grimmeik heidinna þjóða um eyjar ok andna, etc. *Propr. tamen esse videtur contumeliam et ignominiam adferre (indeque transl., vim inferre, opprimere); sic hneyking ignominia, F. IV 243: þessi maðr, er þer hefir mikla hneyking gjört ok þínu líði, quo loco OH. 118 habet neyso; ú. hneykja et hneykjuför. Hrafnk. Convenit Næsog. za-hnaigids contumelia affectus, Marc. 12, 4, ubi: jah insaudidedun galnaigidana, κατ' ἀπρόστολαν ἡττωμένον Hinc hneyxl.*

HNEYKJA (-i,-ta,-t), *reprimere, irritum reddere, ad nihilum redigere*: blezuð vertu, sem hneyktir hvassan höggorms gráð, Gðß. 9; vide sub hneykir.

HNEYPTA, *id. qu. hnepta, hnypta, F. V 131, 1, it. var. lect. 5 F. VI 43.*

HNEYSL, *n., contumelia, ignominia, pro hneyxl s. hneyksl (a hneykja)*: hann bar hneysl af mönnum | hueria lund ok stundir: | þindr var hann berr ok bundenn | barðr við farar harðar, Lb. 15, de cruciati Christi.

HNEYTIR, *m., qui mittit, spargit; qui deiecit, projicit*: hneytir seima missor, projector auri, vir, Plac. 10. Si non est id. qu. hneitir, formam habet deriati a hneyta, verbo hiphil. a hnjóta cespitare, nisi sit permutatis liquidis id. qu. hreytir, a hryta (hrjóta); o. neytir.

HNEYXL, *n., contumelia, ignominia (hneykja)*: kirkjan þoldi hneyxl af höldum | harðla sterk ok réttir klerka, Gd. 30. Hinc hneyxli-yrði verba ignominiosa, contumeliosa, OH. 151: marzir drógo glott at. ok fundo þeim hneyxli-yrði, ok sva konungi þeirra, quo loco F. IV 334 habet: ok fengu þeim murg hæðlyrði.

HNIFLUNGR, *m., clavus, SE. II 494: Hniðvng, regingaddi, farnacli, stagnagli, etc. — 2) id. qu. Niðfngur Niðlungus, nomen gentilitium, de Högnii filio, Am. 86; Hniðfngur, plur., de filiis Gudruna Gjukiadis, Gho. 11.*

HNIĞA (hniğ, hnè, hniğ, hniğit), *cadere, decidere, labi, delabi, collabi. Impf. constanter hnè. in 1. s., Hyndl. 27; Og. 9; Korm. 16, 1; SE. I 282, 2; Ód. 23; F. X 362; OH. 263, 2; Mb. 11, 2; Sie. 6, 1; sed OH. 96 hneig: Emundr gekk fyrir hann ok hneig honum, id. qu. laut honum, inclinato corpore eum veneratus est, quo loco F. IV 199 habet hneigði honum. De arbore: trè tekr at hniğa, ef heyggr tåg undan inclinari occipit arbor, Am. 69; de navibus: skip hniğu um lög per mare lapsæ sunt, Si. 3, 1. De personis: h. í eld in ignem concidere, Ghe. 44; hnekaþ ek til hjálpar þer non descendebam ad auxilium tibi, Og. 9, de obstetrice; h. at rúnóm descendere at colloquia, conferre sermones, Gha. 48 (Gk. 3, 4); h. at armi brachio adlabi, Völs. 12 (Hund. 2, 18); h. undir tjald Högua meyjar Hildæ velum subire, SE. I 662, 1; þjóð hnè aprt á þóptur með Óleifi milites retro per transtra ad Olavum recedebant, F. X 362, quo loco ÓT. 128, 2 et F. II 329, 2 habent utókk resilierunt; hirð óðlinga dóglings hniğr*

þángat satellitium regum regis eo (o: ad solium dei) se inclinat, i. e. deum solio incidentem supplex veneratur, G. 5. — ß) *cadere in prælio, frequenti usu: h. at velli in acie, in prælio humi cadere, Hund. 2, 9; Baldr hnè við banaþúfo funesto tuberi incubuit, Hyndl. 27; h. á heljar sjót cadere in occinam sedem, Fjölsm. 26; h. fyrir hamri, hjorum, egzjum, oddum, malleo, ensibus, aciebus, cuspidibus percussum cadere, SE. I 282, 2; Hævam. 161; Skf. 25; Nj. 158, 7; h. und eggjar, ÓH. 263, 2, h. und arnar hramma, SE. I 420, 2, qs. cadere gladii dissecandum, aquilis dissecpendum; h. í gras in gramen, i. e. humi prosterni, SE. I 620, 3; h. í hadd jarðar, id., FR. I 142, 2. Absol., cadere prælio: Eg. 67, 1; H. 11; Korm. 16, 1; Ód. 23; ÓT. 20, 2; Mb. 11, 2; Sie. 6, 1; SE. I 232, 4. — γ) part. pass. hniğinn dejectus, prostratus, Gho. 8; nú er fyrir oddum jarlmaðr hniğinn, Nj. 158, 7; hniğinn er í hadd jarðar Hrólfr, FR. I 142, 2 (Ed. Lövasina). — ß) *reclusus, apertus, de janua: hniğin et helgrind. haugar opnaz, FR. I 437, 2; sic et Am. 23, var hurð hniğin; plene, hniğin á gátt, GS. c. 16.**

HNIĞBALDR, *m., deus inclinans, movens (hneigja, hniğa, Baldr)*: h. hvira skjaldó motor alborum clipeorum. præliator, bellator, F. II 274, vel repulsor, a hniğja, pro hniğbaldr. — 2) hniğbaldr baugs oblator annuð, vir munificus, in vocativo, ut apostrophe ad præsentem aliquem virum, forte ipsum Thorem, F. II 86 (F. XII 50 ad h. l.); forte rectius se habet mutatio, quam proposeram in SHI. II 80: baldr baugs hnèg í skjaldá gný; vel hniğ = hneig.

HNIĞFÁKR, *m., equus inclinans, inclinatus, vel mobilis (hniğa, fákr)*: h. háfa mobilis equus scalmorum, navis, SE. I 686, 2, sec. Cod. Reg. Ad metrum aptius est Haka (sec. Cod. Worm.), h. Haka mobilis equus Hakiu, id. Construe: seima aneidir kann bleypa (percurrere) greypa geima slóð (á) hniğfák (dat.) Haka, nave vectus.

HNIĞGJA (hniğg, hniğða), *repellere (cogn. hneigja, hnekkja), 1) active, cum dat.: hniğkr þú andskotum, tiggi, hostes repellis, o rex!, Hk. 19, 2, quo loco Fagrsk. 114, 1: nyğhr þú andskotum tyggi, F. VI 175, 1: hnyğr þú andskotum tiggi (rectius á l. tyggi). — 2) intrans.: skip hniğðu naves inclinabantur (vi tempestatis), Hk. 17, 2; F. VI 172, 2 (AR. II 59, 2) (ubi Morkinsk., hniğði, 3. s.); Fagrsk. vero (116, 1): Sigtún en skip nyğhdo, forte cogitans Sughtún, ut in vulgari sermone interdum auditur Sugurðr pro Sigarðr, nom. propr. Vide formam hnyğja.*

HNIĞGRUND, *f., terra mobilis, solum mobile (hniğa, grund)*: h. hafðekks solum mobile navis, mare, steinpollr lætr snekkjur hrinda hniğgrund (dat.) hafðekks (med) stálum, SE. I 690, 3.

HNIĞREYR, *n., ramus mobilis (hniğa, reyr)*: h. hjórólóðs mobilis ramus sanguinis, gladius, hnykkimeidar hjórólóðs hniğreyr

excussores, missores gladii, praeliatores, viri, Rekst. 24.

HNIGSTAFR, m., *columen inclinatorium, inclinans* (hneigja, stafr): hjörva hljóms h. columen, *praelium inclinare faciens, quod facit, ut fortuna praelii se huc vel illuc inclinet* (sem hneigir bardagann, lætr hann hallaz), *praeliator, vir, Lb. 26, ubi sic: Enn mun kross dýrð kynnaz | kemr otte þá drottins | fyrir hneigstöfum hjörfa | hljóms at efsta dómé, i. e. dýrð Drottins kross mun ean kynnaz fyrir hjörfa hljóms hneigstöfum* (*hemixibus*) at efsta dómi.

HNIGÞILI, n., *tabulatum mobile* (hneiga, þili = þil): h. randa stranda *mobile tabulatum orarum circularium, clipeus, SE. I 674, 1, ubi construo: gramr lætr Hristar hrec-öld brjóta hneigþili randa stranda i brandz hyr raz clipeos frangi jubet in tempestate gladii.*

HNİKA (-aða -at), *quassare, tundere, vesare, SE. II 126, 1, ubi malo hnikar pro hnika, hoc sensu: seinkun verðr, þá er hin ljóta bára hnikar hánka hlæbarðz ár quando feda unda vexat navigatorem, vel hnikar ár hánka hlæbarðz quassat remum navis, impedit remigationem; vide et sub hlæbarðr. — Hnika commovere, insectere, Gloss. Ed. Sam. I, sub Hnikarr.*

HNİKARR, m., *Odin* (hnika), *SE. I 38. 86; Grm. 46. Hnikars gjóðr lestris Odinia, corvus, F. XI 197, 3 (F. V 227, 3); regnhöli Hnikars iris Odinia, gladius, Ha. 234; Hnikars bjálfi pellis Odinia, lorica: þá rauð þego i dreyra | Þórálfr Hnikars bjálfa, Ísl. 13.*

HNİKUDR, m., *Odin, id. qu. Hnikarr, SE. I 38. 86; Grm. 46.*

HNİPA (-aða et hnipta), *contristari, dolore corripi, lugere, mætere: hnipti drótt ok drúpi homines lugebant, vultu dejecto, Ód. 25; át gekk Sigurðr | annþjalli frá | bollvinn lofða. | ok hnipaði, | svá at gánga sam | gunnar fúsam | sundr of síður | nærkr járnöðun tanto dolore adfectus est, ut, FR. I 197. In prosa, FR. I 175: hvi máttu eigi gleði hvalda? hankar þínir hnipta, ok svá hestrinn Grani: it. ibid. 205 de equo Grano: hana hnipti i jörðina, ok vissi at Sigurðr var fallinn tristis caput in terram demisit. Propr. de panno v. veste, contractum esse, adstrictiorem esse.*

HNİPINN, adj., *tristis, mæstus, agritudine adfectus, dolens: hræðslu fullr ok h. horrore plenus et contractus, Söll. 43; siklinga þjóð sat opt hnípin mæsti sedebant, Hk. 26; hnípnar konor tristes feminae, Mg. 31, 8, ubi jungendum: konor fregnar hnípnar feminae id non tristes (i. e. læta) audiunt. In prosa: (Skírair) spurði hann, hvi Freyr var svá hnípinn ok mælti ekki við menn, SE. I 122; slptin sat eptir hnípin mjök ok dæpelig, Ísl. II 195.*

HNİPINN, m., *frumentum, Atm. 33, ubi in acc. hnípinn; ager vel seges Helø, SE. II 494.*

HNİPNA (-aða, -at), *dolore affici, contristari* (hnipta; *Mæsogeth. ga-nipnan, στυγνάζειν, Marc. 10, 22). De equo: hnípnæði Grani*

þá, drap i gras höfði dolore tactus demittebat caput in herbam, Gha. 5, quod breviter FR. I 205: hann hnipti i jörðina. De homine: hnípnæði Gunnarr, Gha. 6, ubi vertitur, „vultum demisit (animum contraxit)“; reiðr varð Gunnarr, ok hnípnæði animo contrahabatur, Bk. 2, 13; it. var. lect. FR. I 197 not. 2 pro hnípnæði.

HNİPUL, f., *amnis, SE. I 577, 2; II 480. 623; II 563* (hníful). *Vide hnoppul.*

HNİSA, f., *delphinus phocæna, SE. I 580, 2; II 481. 564. 624 (F. VII 161; Sks. 121); hnýsa, GhM. III 290. Vide stophnísa.*

HNIT, n., *collisio, confictio, conflictus* (hniu): fleina h. *spiculatorum collisio, pugna, við fleina hnit in pugna, Höfuðl. 6; hjörva hnit gladiatorum confictio, praelium: herr gekk til hjörva hnitiz, Hg. 30; hjald-lands hnit collisio clipei, pugna: hjald-lands hnitiz menn pugnatores, Sturl. 7, 42, 6 sec. var. lect.*

HNİTA (hnit, hneit, hniu), *allidi, illidi, infigi: slíðraþorn, hjörðr hneit við hjarta gladius cordi infictus est, cor tetigit, Krm. 17; FR. I 427, 1 (AR. I 148, 2); hneit egg við fjör seggja acies (gladii) vitalia virorum tetigit, F. VII 71; dreyra reyrr hniu saman arundines sanguinales (gladii) inter se collidebant, Ísl. II 353, 1; ÓT. 124, 2, ubi membr. E habet hnigo saman, concurrabant. — β) impers., Korm. 5, 1: hneit við Hrúngnis fóta stalli vitundum offendit (o: gladius) ad scabellum Rungreris (cotem) adversariis, i. e. adversarii mei gladios suos cote exacerunt. — γ) hér hneit hagr, Esp. Arb. I 94, 6 duplici modo verti potest: 1) hic artifex cecidit, si hagr pro adj. sumitur, et per homonymiam pro nom. propr. Smíðr. — 2) hic res lapsæ sunt, si hagr pro s bat. accipitur; prius prætulerim. In prosa hant raro impers., in phrasi, þar hneit við manus contractantis in aliquo offendit, manus contractantis aliquod offendiculum obtulit, v. c. þar hneit við-na, F. III 73; hon kvæð hvergi stórum við hníta, Korm. c. 1; Ísl. II 343, cf. Vem. 5, quo loco hoc verbum non usurpatur, sed: hom fínn 4 fæti honum, en annarstaðar þótti henni vel vera. De adacta hasta: hneit þar, GS. c. 13.*

HNİTBJÖRG, n. pl., *locus, quo mulsum poeticum a Gunnlada asservabatur* (hnit, björg, qs. *montes collisionum s. resonantes*), *SE. I 218; Hnitbjarga lögr liquor Hnitbjargorum, mulsum poeticum, pœsis, carmen, SK. I 218. 244. Tale loci nomen etiam in Islandia existere, colligo ex Testimonio Gudnis Thormodi filii, aº 1596, de fundo Kjarrarland, ad templum Reykholtense pertinente, quod testimonium scriptum est in membr. recentiori in Cod. Datico templi Reykholtensis, ubi sic: Item oc at Reikholt ætti veide að eins i Hnitbjörg.*

HNİTBROÐIR, m., *collectator, concertator* (hait, bróðir): Úlfs hnitbróður, *Hým. 23, ut dat., accipi potest de serpente circumteraneo, fratre Lupi Fenneris, ita ut hnitbróðir, de collusore, sodali, fratre accipiatur (ut leikbróðir); vertunt hnitbróðir, frater conjunctus, conferentes Hnitadr, annulus, ab*

Ulvo Rufo adquisitus et Olavo Tryggvioda datus, de quo FR. I 316: hann var hnitadr saman í sjú stöðum; quo adde GS. c. 8: hana (Gisli) gjörði þann þann, er ei stóð minna en eyri. ok hnitir saman þenninn, ok eru tuttugu naddar á, tíu á hverjum hlut, ok þykir sem heill sé, ef saman er lagðr, ok má þó taka sandr í tvo hluti. — 2) ut nom. (sicut fódur = fadir). Úlfs hnitbróður erit Thor, ita ut Úlfr de serpente Midgardico sumatur, quemadmodum est in Vsp. 50: gengr Óðins sonr við Úlf vega procedit Odinis filius cum monstro dimicatum. Sic Úlfs hnitbróður (nom., = hnitbróðir), collectator monstri, Thor.

HNÍTING, in appell. hilmir hnitínga (locum vide sub hjálmklæði), legendum videtur hvitínga, a hvitíng, qu. v.; vel hnitíng textura, nexio, confectio operis nexilis (Angl. knitting, to knit neclere, Dan. knytte).

HNITSÓL, f., sol, jubar conflictus (hnit, sól): Ara stíjar h. gladius, ab Ara sit vestis Odinis, lorica, Ara stíjar hnit collisio loricae, pugna, Ara stíjar hnutsól ignis loricae, gladius, Sv. 18, 2, ubi legendum et construendum puto: Saung hettlíz við hringa hnutsól Ara stíjar | felligarðs meðal fjalla | fetils trólls hlóð ek þolle, i. e. hettlíg hnutsól Ara stíjar saung við hringa, ek hlóð fetils trólls þolli meðal felligarðs fjalla periculosus ignis conflictus loricae (gladius) clangebatur ad annulos (v. loricae, armaturam): dejeci thallum gigantis lorarii (praeliatorem) inter turbinosos montes (sic vallem Svarfadaralum, montibus inclusum adpellat).

HNITVEGGH, m., agger conflictus, pugnae, clipeus (hnit, veggr), var. lect. F. II 315, 1, hoc ordine: vargholle hriðir víðiss veltireyðar með fjöld seggia stóðs marga þrimu við harðan hnitvegg (F. XII 59 ad h. l.), vel: vargholle stóðs marga þrimu við harðan hnitvegg víðiss veltireyðar með fjöld hriðar seggia (hriðmanna).

HNIDR (= hniðrar), vide leiðarstjarna.

HNJÓSA (hnýs, hnaus), sternuere, sternutare (Dan. nyser), Harbl. 25, ubi inf. hnjósa; impf. hnaus (Dan. nsa) occurrit in Orku. 386: hnaus Rögvaldr sternutabat. — 2) cespitare (occid., = hnjóta, boreal. et orient.); þeim við harmi hnýs ei qui dolori succumbit, Skáldh. 2, 18.

HNJÓSKR, fomes, fomentum, Gðþ. 52, cf. GðM. I 374. 463; AA. 106.

HNJÓÐA (hnýð, hnaud, hnoðit), obtundere malleo (clavos, et id genus alia), in prosa, Nj. 41: Helgi hnaud hjalt á sverð H. clavulum gladio caputarem obtundebatur; F. I 177: nefstóhja, er maðr hafði hnoðit við hugró á sverði sino (ÓT. 45; F. XI 133); cadere ferrum: sjá görði mér | sára löfa, | meðan heimdragi | hnoað at rauda is (remus) manus mihi dolere fecit, dum cessator domesticus ferrum cudebat, GðM. II 110, ubi haec strophæ minus recte translata est. Intrans., cum dat., adhið, infigi: hregglásum ási hnoað við hjarta ok síðu mér pertica vento acta adlisa est cordi et lateri meo, Vita Hallfredi,

sec. membr. 132 (active sumendum F. III 27, 1, cf. F. XII 67 ad h. l.).

HNÓF, impf. verbi ignoti, abscidi: áþr ek hnóf hófuþ af Hnífángom antequam caput absciderem Nifungis, Ghv. 11. Convenire videntur, hnefi gladius, hniðr culter, hnefligr acutus, mordax, et hnóf l. c. propr. videtur esse „secus“, cf. Am. 74.

HNÖGGVI, f., tenacitas: vlitá hnoðggi a tenacitate se abstinere, F. XI 295, 1 var. lect.; synja hnoðggi sinnar negare se tenacem esse, liberalem se prabere, Ók. 9, 2; adj. hnoðggr sjár parcus pecuniae, ÓH. 192, quod F. V 28 est hnoðggr.

HNÖGGVINGR (hnoðgvingr), m., vir tenax, parcus, SE. I 532.

HNÓPUL, f., amnis, SE. I 577, 2; II 480; II 563 tantum hnoþ...; II 623 hnoþul.

HNÓSS, f., Nossa, filia Freyge et Oði, SE. I 114. 556, 3; Ý. 13; móðir Hnossar, Freya, SE. I 304. 348. — 2) res pretiosa, pulchra et splendida, SE. I 114; Ý. 13; de armis, Ghv. 6; de eximiiis muneribus, Gha. 20; Orku. 30, 2 (F. VII 49, 1); SE. I 640, 1; Ha. 313 (AR. II 378). Has. 4: mér við ek ok eirar | oss byrjar það hnoassa | himins stillande hollrar | hést miskunnar ésta, ubi construenda, aut: ek vil æsta mér hnoassa, hollrar miskunnar ok eirar, aut: stillandi himins hnoassa rector cœliorum caelestium (i. e. siderum). In appell. virorum, hnoassa víðr homo, Lb. 13: Kristr (lege Kristz) vinnr krapt ens hesta | krossmark víðum hnoassa | alls best, v: alls best krossmark ens hesta Krista vinnr hnoassa víðum krapt hominibus vires suppeditat (auxilium prabet). Hnoassa brjótr, id., Lb. 42: Sjá má huerr í heimi | hnoassa brjótr, á krossi | dyggir hve sinn falm seggjum | sólstéttar gramr réttir quilibet homo. Þráðr þægra hnoassa femina, v. hnyggja.

HNÓSSFJÖLD, f., copia cœliorum, magnus numerus rerum pretiosarum, multa eximia munera (hnoassa, fjöld), Mg. 1, 3, ubi construendum puto: (vèr) getum hála laana Ólafsdóttur (dat.), er átti jófurr sighthatastr digri. hrein hnoassfjöld (i. s. með) líði ossa possumus Olavi filia (Astrida), quam in matrimonio habuit rex ille crassus ad prelia promptissimus, ingentem numerum eximiorum munerum carmine nostro egregie rependere; ubi hrein hnoassfjöld accipio pro fjöld hreinna hnoassa, nisi cum Hkr. VI legatur hreinn, et referatur ad jófurr.

HNÓSSVINR, m., amicus, amico eximia munera largiens (hnoassa, vinr; id. qu. auðvinr, gjafvinr), SE. I 330, 3.

HNÓT, f., nux, SE. I 212; de pomo (epili), SE. II 188; hnot brjóts, huga naz pectoris, animi, cor, SE. I 540. Plur. hnetr, F. V 176, 1; de lacrimis: þúga anáka tús less hnetr af sínu bólgroðu vjónepili femina colligit nuces ex suo oculo, dolore surgente, i. e. lacrimas oculis effundit, GS. 3 (vide NgD. 165). — 2) hnot mipi, SE. I 585 v. l. 9, prava lectio pro hnamipi, v. hnakkmíði.

HNÓTIR, Ad. 23, hringum hnotir, puto verbum esse, ob adjectum dat., ananos per-

imī, i. e. consumit, a hnota; si esset subst. verb., peremtor, consumtor annuli vel annulorum, deberet esse hrings um-hnotir vel hringa hnotir. Vide G. Magnæum ad h. l. Rectius cum G. Magnæo pro subst. verbali sumitur a hnota pungere, fodere, it. sauciare, vulnerare, etsi dat. incommodi insolenter addatur; verte: annulus vulnerator, i. e. dissector annulorum, eos in frusta dissecans et distribuens.

HNOTIRNAR, f. pl., nomen insulæ s. insularum, SE. II 492. Cf. Notterbe, Pontopp. Geogr. Oplysn. p. 52. Ignota Munchio.

HNOTTAFLI, n., alea nucalis, ludus nucalis (hnot, tafl), FR. I 476, 2, ubi et scribitur hnettafl, ut Grett. membr. Havn. (omitt. Upsal. c. 64); latrunculus princeps in hac alea fuit hñni, talus, forma cubi (FR. I 475, 3), vulpem vel ursum representans (drepr fê maana, frekr ok flárr til fjár), ceteris latrunculis, forma nucum, ovium partes agentibus. In Krökarefs S. c. 10 mentio fit alvei latruncularii, simul ludum nucalem (hnottafl) et scacchicum (skáktafl) sistentis. Vide AnO. 1838—39, p. 150, not.

HNOTUÐR, m., qui perfodit, var. lect. Ek. 19, 1; vide lifhnotuðr.

HNOB, n., a hnjóða, obtundere, vide sigr-hnóð. Proprie est extremitas clavi tundendo rotundata, unde hnoðsaumur clavi, qui lamina ferrea tundendo adveni solent, Sks. 30.

HNUGGINN, part. pass. v. hnyggja.

HNUKA (hnúki, hnúkja, hnúkti), incurvus cubare, Lokagl. 61. (hnokinn incurvus, Lex. B. Hald.).

HNÚPGNÍPA, f., rupes prominens (hnúpr = súpr, gnúpr prominens cacumen montis, gupa): hnúpgnipur harms rupes prominens palpebræ, supercilia, Eg. 55, 4.

HNYGGJA (hnygg, hnugða, hnuggit), repellere, depellere, dejicere; præv.: hnygg þú andskotum, tigri (ubi rectius scriberetur tyggi per y) repellis hostes, F. VI 175, 1; Fagrak. 44, 1 ad F. VI 172, 2: skip nyghó (pro hnugðo), vide hniggja. Part. pass. hnugginn dejectus de re aliqua, spoliatus, orbatus, destitutus: hnuggit lif víta ademta, Gdþ. 57; miklu ertu hnugginn magna re dejectus es, Grm. 50; safnað Svía, sigri hnugginn exercitum Svionum, victoria dejectum, F. VII 58, 1. Hnugginn hverjum leik omni voluptate orbatus, SE. II 630, 2, ubi sñi: Svá segir í Særiðkera vísam: þess sit eo þægra hnossa | Þrúðr ávallt hin þrúða | hverjum leik á hráka | hnugginn gleipnis tuggu, i. e. hin þrúða Þrúðr þægra hnossa, hnugginn hverjum leik! ek sit ávallt á gleipnis tuggu hráka þess. Ibidem explicationis gratia addatur: Hér kallar hann Fenrisúlfr tuggu fjöstersins Gleipnis, en hráka úlsins kallar hann á þá, er rennar or manni honum, ok Ván heitir; þess kveðr hann á ván sitja, at, etc. In compass.: lofnhugginn, svip-hnugginn.

HNYJA (haf, huúða), pro knjfa, var. lect. F. VI 78, not. 4; íb. 134, not. 1.

HNYKKILUNDR, m., excutiens, spargens

(hnykkja, landr): h. handbáls sparsor auri, vir liberalis, Rekt. 34.

HNYKKIMEIÐR, m., spargens, excutiens, vel raptans, extrahens, educens (hnykkja, meiðr): h. hjúrfjóðs hnigreyrs spargens, mitens gladium, vel stringens, educens, vibrans, pugnator, Rekt. 24.

HNYKKIR, m., qui spargit, excutit: h. hræklúngrs vibrator gladii, pugnator, Íslid. 21, ubi de Skeggio Midfjordensi: gekk í haug at hnykki | hræklúngrs eptir Sköfnungi | hriðgervandi hjúrva | hildfrækn Kraka ens milda. Hodda hnykkir sparsor pecuniarum, vir, RS. 32.

HNYKKJA (hnykki, hnykta, hnykt), vi adtrahere, raptare, moliri: er hnakkmiðum hnykkir qui indices ancoræ molitur, ancoras extrahit, F. II 17, 2; it. vi auferre: Hlakk-ar eldar hnykkja svarþar landi gladii decutiunt caput a cervicibus, SE. I 670, 2. Part. act. hnykkjandi, in appell., vide auðhnykkjandi, baughnykkjandi, róghnykkjandi. In prosa, vellere (barbam alicui), ÓH. 75; h. e-m á stokk fram prorrípere, Eg. 75; h. upp stokki raptim tollere, evellere, Vigagl. 6; h. af sér faldi raptim abjicere, Orkn. 144; corpus hominis frigore torpentis concutere, molitare, ut recalescat: hann hnykkir þeim vel, ok hressaz þeir þá, Dropl. maj. cap. 13; h. sviga or kesti virgam e strue extrahere, Dropl. maj. c. 13.

HNYPTA, id. qu. hneypta, hnepta, var. lect. F. V 131, 1.

HNYTR, f. pl., var. lect. F. V 176, 1, aut a hnyt = hnot, aut = hnetr pl. a hnot nuz.

HNYÐINGAR, m. pl., delphini minimi, SE. I 580, 2. II 481. 564. 624; Sks. 120 (GhM. III 290. 356—57).

HNYÐJA, f., caudex, tudes lignea, qua parietes cœspitii densantur (hnjóða), Korm. 7. **HODD**, f., aurum (AS. hord thesaurus, Germ. der Hort, id., Masog. huzd; sic AS. brodr = broddr mucro, ord = oddr cuspis); fem. gen. elucet ex Ghe. 27: er und einom mër | öll um fólgin | hodd Niðunga mihi soli concessa est omnis abscondita gasa Niflungorum, quod FR. I 219 exprimit: ok nú veit ek einn, hvar gullit er. Fagrak. 23, 1: væl louna mer minir | menn öblu (alt. rec. oxlom) styr þenna | rid ver (leg. vox) hamfdis klæða | hodd ok recna brodda, i. e. (vèr) oxlum þenna styr, hrið Hamdis klæða vex: minir menn launa mër vel hodd ok rekna brodda aurum (∴ stipendium) et spicula bracteata. Plur. est m. gen., hoddar, qu. v. — 2) hodd regio, Grm. 27, vide hodd 2.

HÖDD, id. qu. hodd, aurum; Ed. Lövasina in appell. auri: Gull heitir fê, hödd, blik, seimr, sorvar, vell, etc.; hverr meiðr (maðr?) sparir hödd við hróðri quis tam parcus est, ut aurum pro carmine laudatorio non rependat?, F. XI 127. Plur.: reð mik úr vagni | víf at kveðja, | ok þær höddum mër | hētu góðum eæque mihi auri eximii copiam sunt pollicita, FR. II 312, 3, cf. 198. 201. — 2) hödd, Grm. 27, sec. ed. Holm., hodd sec. ed. Havn., regio, nihil esse puto nisi dialect-

tum *Norvegicam*, et *propr. notare regionem declivem*. Cf. *Norr. had, hadde, haadde declivis*; *Hald, Hadd declivitas montis, it. manubrium*; *halde, hadde declivem esse, ad finem vergere*. *Quæ voces Norv. respondent Islandicis hallr declivis, halli declivitas, halla inclinare, hald manubrium, halda, f., ansa v. circulus lebetis, id. qu. hadda.*

HODDAR, *m. plur., aurum, pecunia, opes, divitiæ (vide hodd, f.)*; *nominativum nondum inventi, sed acc. hodda, qui nom. hoddar supponit, Sturl. 7, 39, 2, ubi sec. var. lect. legendum est: opt gefna lét jafnan | oddrjóðr vinam hodda rubefactor mucronis sæpius amicis pecunias (munera) dedit; it. Sturl. 4, 45, 2, sec. var. lect.: margr, (sem er) hræddr um hodda, verðr haldinn tregr at gjalda, quæ in *Thjostareum dicta sunt; dat.: hoddum roðnir oddar spicula auro (rubro) ornata, Hk. 96, 2; Kraki mærdi seggi hoddum viros auro honoravit (donavit), SE. II 224, 1; granda hoddum auro nocere, liberalem esse, SE. I 472, 3, unde hoddum hættir auro periculosus, liberalis, munificus, Ód. 20; at halda hoddum fyrir e-m pecunias (mutuo sumtas) retinere ovi, reddere nolle, Ísl. II 224, 1; gen.: hodda lán pecunia mutua, beiða hodda láns af einum aliquem mutuum pecuniam rogare, Gho. 7, locum vide sub fésnúðr; de dote: kveðja hodda pecunias (dotem) postulare, Eb 17, 1. In appell. virorum et seminarum: hodda brjóðr, hlæðir, njótr, stökkvir, stríðir, þverrir, vir liberalis, Si. 37; Nj. 23, 2; G. 34; Eg. 81, 3; Hk. 24; Ód. 14; fægifreyja hodda dea poliens aurum, femina, Korm. 3, 7.**

HODDBEIDANDI, *m., petens aurum, petitor auri (hodd, beiða), vir; dat. plur. hoddbeiðendum, SE. II 206, 1, quæ forma supponit nom. plur. hoddbeiðandar, pro hoddbeiðendr.*

HODDBRJÓTR, *m., fractor auri, i. e. annulos aureos diffractos distribuens, largiens, princeps liberalis (hodd, brjóðr), ÓH. 259, 4.*

HODDFINNANDI, *m., auri possessor, vir (hodd, finna), Ad. 10, sec. correctionem G. Magnæi.*

HODDGEFN, *f., dea auri, femina (hodd, gefn), Plac. 17.*

HODDGEYMIR, *m., custos pecuniarum, vir (hodd, geymir), Hild. 15.*

HODDGLÓTUÐR, *m., prodigus auri, consumtor auri, princeps munificus (hodd, glótuðr), F. VI 318, 2.*

HODDGRIMMR, *adj., inimicus auro, liberalis (hodd, grimmr): h. jöfar rex munificus, SE. I 680, 2.*

HODDGRUND, *f., Tellus (dea) auri, femina (hodd, grund), Eb. 28, 2.*

HODDLESTIR, *m., fractor auri, vir (hodd, lestir), id. qu. hoddbrjóðr: seggja aveit snarfengs hoddlestis comitatus bellicosi viri, Hild. 33, 3.*

HÖDDLESTIR, *id. qu. hoddlestir, Sturl. 4, 2, 1 (hödd, lestir).*

HODDLÓGANDI, *m., auri consumtor, vir liberalis (hodd, lóga); voc. plur. hoddlógendr, Ísl. 2, vide s. v. huddlendingar.*

HODDMILDINGR, *m., largitor auri, vir (hodd, mildingr); pl. hoddmildingar viri liberales, principes, ÓT. 20, 3.*

HODDMILDR, *adj., auri liberalis (hodd, mildr), SE. I 250, 4.*

HODDMÍMIR, *m., Vafpr. 45; SE. I 202, 204, 1, ubi Hoddmimis holt colliculus Hoddmimeris; forte id. qu. Mímir, ob thesaurum (sapientia), cf. hoddropnir.*

HODDOFI, *m., torpor auri, tenaculus (hodd, dofi), Höfuðl. 17.*

HODDÖRR, *adj., auri largus (hodd, örr), Ók. 9, 3.*

HODDR, *m., pro oddr, præfæta adpiratione, mucro, Hund. 1, 9, ubi: sparði egi hilmir hodd blóðrekinna non pepercit rez (juvenis princeps) cruento mucroni; spectant ad str. 8, blóðorm báinn brópr Síngjóla.*

HODDRÖPNIR, *m., vox ignota mythologica, Bk. 1, 13 (qs. destillans aurum: hodd, dropnir a drjúpa): af þeim legi, er lekið hafði or höfði Heiddraupnis ok or horni Hoddropnis ex isto liquore, qui stillaverat de capite Heiddröpnier et e cornu Hoddraupnis. Lex. Myth. Ymerem intelligit. Puto eum Mimerem, vide hoddmimir; Hoddropaiahorn est id. qu. Gjallarhorn, SE. I 68.*

HODDSENDIR, *m., auri missor, vir liberalis (hodd, sendir): boð hoddsendis mandatum viri liberalis, Eg. 81, 5; acc. hoddsendi, Plac. 40.*

HODDSKATI, *m., vir auri liberalis (hodd, skati), princeps, Merl. 1, 29; plur. dat. hoddskötum hominibus, Merl. 2, 97.*

HODDSPENNIR, *m., spargens, distribuens aurum, vir (hodd, spennir), SE. I 640, 1.*

HODDSTIKLANDI, *m., dispergens, distribuens aurum, vir liberalis, princeps (hodd, stikla), SE. I 650, 2.*

HODDSTRÍÐANDI, *m., inimicus auri, vir (hodd, stríða), Ísl. II 244.*

HODDSVEIGIR, *m., sparsor auri, partitor, largitor auri, vir liberalis, princeps (hodd, sveigir), ÓT. 20, 2.*

HODDSVIPTIR, *m., missor auri, vir (hodd, sviptir), SE. I 446, 2.*

HODDVEITIR, *m., præbitor auri, vir, homo (hodd, veitir); in vocativo, SE. II 200, 2; in nom., Nj. 44, 2.*

HODDVÖNUÐR, *m., deminuens aurum, consumtor auri, vir (hodd, vönuðr), SE. I 444, 4.*

HÖF, *n., ædes, domus; de antro gigantes, Hymk. 33, (AS. hofe domus, ædes, spelunca). — 2) fanum, H. hat. 4, ubi in membr. esse videtur haf; Vafpr. 38; Vsp. 7; hofs lönd territoria, rura sano (Thoris) subiecta, ÓT. 16, 2. Hinc in prosa multa composita: hofgærð, hofgöð, hofgöðja, hofhelgi, hofstæðr, hofstollr, cel. — 3) pro laqueari, lacunari, ut salr: moldar hof laquear terras, colum, (menir) moldar hofs vertex cæli, SE. II 242, 1. In composs. löðhof, orðhof. — 4) aula, palatium principum, vide hofstök, hofmenn; de curia Papæ, Gðß. 34.*

HÖF, *n., modus, temperantia: at sama höf eodem modo, pariter, Völk. 25; drökka at höf mjöð temperate, moderate, Hæðm.*

19; at sama höf eadem ratione, *FR. II 50, 3*; hafa ríki sitt í höf potestate sua moderate uti, *Havam. 64*; hilmir höfs rector temperantia, abstinentia, *Christus, Lb. 16*; hafðu á höf þik modum tibi statue, *Lokagl. 36*; gánga langt or höf modum excedere, æquo longius durare, *Nj. 59*; færa e-n í höf ad modum revocare, ad frugem reducere, in ordinem cogere, coercere, *Hh. 76, 1*, (færa sik ajálfir í höf, *F. VII 23, pros.*; færa í höf dul e-a, *FR. II 480*); semja vel höf modum bene servare, *Ód. 26*. In prosa, at nökkuru höf quadam tenuis, sic satia, *F. VII 211, id. qu. til höfs nacqvars, ibid. 338*; hinc höfs hart satis vehementer, *Ag. (mjök hart, Sturl. 3, 36)*.

HOFFÓLK, n., magnates, proceres (hof, fók). *Skáldh. 4, 9*, ubi: heidr er slíkt fyrir höffók ríkt, at hjálpa gömlum kalli; vide hofmenn.

HÖFGULLINN, adj., unguis auratus (höfr, gullinn); pro subst., equus, *Og. 26*: hlýme var at heyra höfgullinna sonitum erat audire unguis auratorum, i. e. equorum, soles aureis calceatorum, cujus moris exempla vide *F. VII 94, V 181*; vel höfgullinn tantummodo: somipes, ab höfr et gell, gall, gullu, sonare.

HÖFGYLDIR, m., lupus ædificii, ignis (hof, gyldir), *Y. 47*, quo loco membr. E. habet hölgyldir, qu. v.

HÖFI, G. 34, pro höfði (*F. V 149*), forma Norvegica, vide sub voce höfuð, caput. — 2) höf, derivat. ab höfr, in subst. blóðughöf.

HÖFMENN, m. pl., magnates (hof, maðr), id. qu. höffók, *Skáldh. 2, 3*: hofmenn stunda í hafna þúkt proceres sublimia adfectant.

HÖFN, f., portus (vide hafnarmark): sinna til hafnar ad portum venire, de corvis, *Mg. 9, 4*; metaph. lífs höfa portus vitæ, vita futura, vita aeterna, *Lb. 33*. — Þ) pro mari: þar lét kastat knútu | kát ferð á höfn verða, i. e. þar lét kát ferð knútu verða kastat á höfa in mare projecti, *Selk. 19*; hafnar hestr equus maris, navis, *FR. I 296, 2*, ubi: gasta þú hafnar hesti drykkju potum usi non præbuiti, i. e. nunquam sanguinem prætio maritimo in navem effudisti; cui opponuntur, *ibid. 297, 1*: hafa létum vér hesta | hlýr stim á brim renna, | meðan á bjartar brynjur | blóði dreif um síður. Hafnar fyrir ignis maris, aurum, stýrir hafnar ffrís possessor auri, vir, *Gþ. 8. Forte et Hh. 73, 1*.

HÖFNA, f., quod quis habet (hafna): facultates, *Bk. 2, 35*, sed tum verb. deila cum duplici casu poneretur, dat. et acc.; forte höfn h. l. quod quis habere debet, rata pars, et deila gall, jarðir höfnaum, aurum, fundos pro rata partiri; vide munnsöfn. — 2) vestis, amiculum, pallium; in prosa, *F. IX 25*: hann tók af sér höfnina (al. yfirhöfnina), ok sveipadi um konunginn. Hinc: hafna jörð Tellus pallii, femina, *Ísl. II 245, 1*; Gauta höfa vestis Odinis, lorica, Gauta hafnar víðir saltis lorica, gladius, runnr Gauta hafnar víðias lucus gladii, vir, *Gþ. 13*, ubi construenda: röskr biskup svarði höfna röskum runni Gauta hafnar víðias.

HÖFNIR, m., deriv. ab höfr, in compos. falhöfnir.

HÖFR, m., ungula equi: h. kná slíta völl unguia campum terit, *ÓH. 70, 4*; vide háfr. — 2) hqfr = húfr latus navis, *F. I 176, 2*.

HÖFREGINN, m., deus sanorum, i. e. deus in sanis publice cultus, de Thore, *SE. I 280, 1*, tum construenda hafrir högreiðar bírci commoda rheda; sed forte hofreginn ponatur pro hufreginn, ut construenda sint högreiðar hofreginn, Thor, ab högreiðar höfr (= húfr), navis commoda vectationis, rheda, et högreiðar hofreginn, deus rheda, = Ökuþórr; cf. háfsejóri.

HÖFSAMLIGA, adv., moderate, temperate; superl., höfsamligast prófa diligentissime explorare, *Gd. 3*.

HÖFSK, impf. ind. pass. v. hefja.

HÖFTBÖND, *FR. II 30*, vide höftbönd.

HÖFUGLIGR, adj., gravis, id. qu. höfugr: h. ekki gravis dolor, *Sonart. 2*.

HÖFUGR, adj., gravis: höfugt erðði gravis, difficilis labor, *Hugsm. 23, 3*; höfgar hlýra skúrir graves lacrimæ, *Ísl. II 352, 1*; höfugr blundur somnus molestus, incommodus, *Vegik. 2*; höfugr sótt gravis morbus, *Merl. 1, 6*, ubi: nè sótt höfvg sækir haviþa; höfugt sár grave vulnus, *Lb. 20*, ubi: Én undir hægri hende | hyggja blóð á síðu | hlaut af hússa spíöte | höfugt sár konúgr iðfra: proprie videtur esse vulnus turgidum, tumore inflatum, uti stinn sár, *SE. I 602, 2*, in sequ. prosa explicatur per höfvg sár; höfvg er at heyra | þats vm her geris grave audire est ea, quæ in populo geruntur, *Merl. 1, 55*; höfugr megindráttir gravis, ingens captura v. piscis, *SE. I 258, 2*. Vide compos.: jafnhöfugr, vindhöfugr.

HÖFUMK pro HEFIR MIK, v. c. hofumk stiltan deceptit me (hefir stiltan mik), *SE. I 412, 1*; orkn hofumk skemdan (i. e. orkn hefir skemdan mik) magna phoca me læsit, vulneravit, *Hítid. 16, 1* (ab hafa et suff. umk).

HÖFUNDR, m., auctor, vide compos. aigr-höfundr. Hæc forma deflexa videtur ex part. act. Mæsoy. hafjands s. hafands (i. e. hefjandi), ex quo prodit hafandr et mutatis vocalibus höfundr, cf. formam vönsundr ex Norv. vansa. Exoticam formam esse, innuunt allata *FR. I 444, not. 1, et 523*.

HÖFUÐ, n., caput; dat. s. höfði, sed höfuð, in prosa, *SE. I 278*: þviat þá hræris heinin í höfuð Þór. Forma ex lingua Norvegica: hödd s. höð, caput, unde karlhöddi v. karlhöði, m., caput viri, *Vem. 25*; Grág.: færa e-n or havþi sér severe castigare; hafuð, *Fagrsk., Anecd.*; höð pro höfði, *G. 34 (Hkr. III)*, it. höfi, id., *Cod. Flat. (G. 34)*, Norv. recent. Hæve caput, forte et indidem hauvi (havvi), *SE. II 192, 2*; sed havfi, *Bk. 1, 13*, mendum est pro hausi, vide *Gloss. T. II sub v. hauss*. — 1) caput: kamba h. comere, *Vsp. 31*; höggva h. af hálsi decutere, *Skf. 23*; typpa um h. redimere, *Hamb. 16, 19*; veþja höfði sponsonem capitis facere, sponsonem facere in caput,

caput pignori opponere, Vaffr. 19; láta e-n höfði skemra *capite truncare*, Hjmk. 15; Fm. 34; halda höfði við e-n *caput alicui adplicare*, de amoris commercio, Og. 20; færa e-m höfuð sitt *caput suum offerre* alicui, necis vitæque *potestatem facere* alicui, dedere se victori in fidem, ÓH. 140, 2; gefa e-m höfuð sitt *vita gratiam facere* alicui, Sie. 20, 1 (F. VII 235, 1); falla at höfði in *caput volvi*, *præcipitem dari*, SE. I 372, 2; sed hann féll í hor at höfði hróðraudigs hilmis *ad caput regis cecidit*, *honestissimum mortis genus*, ÓH. 240, 4; bera hærra höfuð *altius offerre caput*, *latiorem esse*, oppos. drúpa, F. V 235; sed, elate, *jactanter se gerere*, pros., Sturl. 8, 11: er hæst báro höfuðin á Hellufandi. — β) *metaph.*, vita: gjör til höfuðs in *vitam (necem) fabricatus*, de clava, F. XI 130 (Jömsv. 38, 1, SE. II 212, 2); hætta höfði til *caput periculo obijcere* (ad *aliquid impetrandum*), Hávam. 107. — 2) *persona*, homo, ut *lat. caput*, *græc. κεφαλή*, *frequenti usu*: hvarfúst havfvp *caput vagum*, de femina *inconstanti*, H. Br. 2; fargjarnt höfuð, FR. II 556, 1, id. qu. fargjörð kona, *ibid.* 289, 2; hafða ek eigi á aldri mínum höfuð hraustara hvergi fundit, i. e. hraustara mann, FR. II 315, 2; berjas við eitt höfuð cum uno viro *domicare*, FR. II 49, 3; heiptrækt höfuð ullor, *insidiator*, Ý. 53; andprútt höfuð *caput generosum*, vir *generosus*, *animosus*, *fortis*, ÓH. 260, 1; tírar höfuð *caput illustre*, vir *excellens*, Ha. 3; leyfðar h. vir *egregius*, G. 56; höfuð *svinnis þengils rex eximius*, Hk. 76, 4; hulit hafa hirðmenn skylja í höfut þat er fremst var jöfra *regem excellentissimum*, F. VI 236, 1; kaupa höfðum *capita commutare*, i. e. *principes mutare*, ÓH. 156, 4; höfuð vina, aut *simpl.*, amici, aut *capita amicorum*, amici *præstantissimi*, ÓH. 220, 1; frænda höfuð *cognati*, Skáldh. 3, 40. *Rarius de animalu*, v. c. de *vulpe*: fadygt höfuð, Merl. 1, 39. — β) *princeps*: höfuð aldar *caput*, i. e. *princeps virorum*, rex, SE. I 648, 2, unde *masc. sequitur*: sá er bil lestir; máttig höfuð áttar *potentia populi capita*, v: *principes*, G. 8, quo loco minus *recte antea construebatur* höfuðáttar. Sic in *prosa*: þat var almæli, at hann væri höfuð lendra manna í Noregi, de Gregorio, F. VII 273. Höfuð tíða *caput temporum* v. *festorum*, *festum principale et primarium*, de die dominica, Lc. 23, ubi sic: því er rétt, at dag drottins | dáðenjaliz höfuð kallem | (gerðiz fagnadr fyrdóm | fríðr) annara tíða. — 3) *rostrum navis*: ginandi höfuð *capita*, *rostra hiantia* (*navium*), H. 19, 1; en herskipum hrannir | höfuð ógurlig þögu unda *lavabant* *terribilia navium bellicarum rostra*, SE. I 500, 3 (F. VI 180, 2); gjáfr ljóp í gin gollau höfði, F. VII 51, 2.

HÖFUÐBAND, n., vitta: h. Fullu vitta Fulla, aurum, SE. I 336. 346 (cf. I 114, gullband um havfut).

HÖFUÐBANI, m., *intersector*, *occisor*, *percussor* (höfuð, hani): sinis of broþur sló hann bafuðbana sui *fratris occidit* (Valius)

percussorem, Hyndl. 27, ubi *Cod. Flat.* haubana. *Alias*, *eritium capitale*: hana (v: hringrinn) skal verða at höfuðbana þér, Isl. II 48, 1. *Lazd. mac. c. 36*: eigi kemr mér at úvörum, þótt Bolli standi yfir höfþsvörðum Kjartans, ok hann vinni sér þar höfuðbana *eoque facto capitale sibi eritium arcessat*. Est id. qu. höfuðsbani, nam G.M. II 76: ek kann þér segja, at þetta er þinn höfuðbani, *exprimitur* Isl. I 307: Áskildir kvað hann hafa höggvit sér höfuðsbana.

HÖFUÐBARMR, m., id. qu. höfuðbámr, *Cod. Worm.* SE. I 534; et höfuðbarmar, pro höfuðbámr, *ibid.* I 561, 1; cf. *vitharmr*.

HÖFUÐBÄDMR, m., *proles*, *soboles*, *progenies*, *inpr. mascula*, SE. I 534; plur. höfuðbádmr, *ibid.* I 561, 1. Höfuðbádmr *haud dubie legendum est pro höfuðbádmr*, Eg. 55, 5, et *construendum*: nú hefir feldgnárr, hjaldsrerrandi höfuðbádmr harra félda þrjú jöfra *progenies regum*, *regia progenies*, *rex*, nam *lectio höfuðbádmr aperte vitiose lectioni vel scriptioni debetur*. Ad. 19, est höfuðbádmr, *nom.*, id. qu. höfuðbádmr, et höfuðbádmr Hróalls, *progenies*, i. e. *nepos*, Roalli, Arinbjörn; *vocabulum* á h. l. pro *verbo accipiendum*, *possidet*, ut *monet G. Magnus*.

HÖFUÐBÄDNER, Eg. 55, 5, vide in höfuðbádmr.

HÖFUÐBENDUR, f. pl., *funes a malo ad utrumque latus navis pertinentes* (höfuð, benda, *qs. funes primarii*), SE. I 584, 1; in *prosa*, Krókar. S. c. 11 (ed. Hol. p. 59). In *sing.*, höfuðbenda, f., *metaph.*, *columna*, *præsidium*, F. IV 79; VII 362; Finnab. c. 30. HÖFUÐDROTTNÍNG, f., *princeps reginarum* (höfuð, drottning), de Sancta Maria, Lil. 54.

HÖFUÐDÚKR, m., *pannus velando capiti*, *peplus muliebris* (höfuð, dúkr): falda höfuðdúkum *caput suum peplo velare*, Orka. 75, 2. In *prosa*: falda einn með hofatúki (f. e-m við hofuðdúk), vesja hofatúki at höfði e-m, Nj. 130; höfuðdúkr 20 álna længr ok oft í glit af galli, GS. c. 12.

HÖFUÐFÄDIR, m., *patriarcha* (höfuð, fadir); pl. höfuðfæðr, *patriarchæ*, pros., SE. II 238; kóri höfuðfæðra *chorus*, *cætus patriarcharum*, Pál. 19, 4, ubi: (vèr) bænum, at vor blíðgeðr biskup skini brátt með kóra höfuðfæðra, þeim er bætir ýta bül, quo loco pro kóra, *quidd. legg. hõra, forte leg.* biskup várr með harra, ut harri höfuðfæðra, *rex patriarcharum, sit deus, quod melius convenire videtur* þeim er ýta bül bætir.

HÖFUÐFETLAR, m. plur., *lora capitis*, frena (höfuð, fetill): huakkmars h. frena equi, Ý. 23, 1.

HÖFUÐFREMSTR, *excellentissimus*, *præstantissimus* (höfuð, fremstr); höfuðfremstr jöfurr, ÓH. 159, 1. 2, F. XI 202, *quibus locis forte potius per tmesin jungenda sint*, fremstr höfuðjöfurr, *quoniam rð höfuð, ubi princeps et primarium quid significat, nondum reperi cum superlativis constructum*.

HÖFUÐGNÝPA, f., *prominentia capitis* (höfuð, gnýpa), *propr. nasus*, cf. höfuðatafa;

de tegmine nasi, parte galeæ quæ nasum tegit (nefþjörg) sumendum videtur FR. III 21, ubi: huggum hjálma með höfuðgnýpum, potius quam de ipsis capitibus.

HÖFUÐGULL, n., aurum capitis, i. e. aureus capitis ornatus, vitta aurea vel pepulus auro intertextus (höfuð, gull): höfuðgullz Falla, femina, SE. II 120, 1.

HÖFUÐHVESSINGR, m., gladius, SE. I 565, 2 (Cod. Worm.); in Cod. Reg. non certatur; II 476 höfðhveðsingr; II 559 höfðhveðsingr; II 619 haufuts spesingr.

HÖFUÐJÖFURR vide sub höfuðfremstr. HÖFUÐKASTALI, m., castellum principale, primarium, arx primaria (höfuð, kastali): h. þrenningar arx primaria trinitatis, S. Maria, Mk. 1, ubi: Guða þrenning veik þanveg: | þú ert enn skipaðr hennar | höfuðkastale hestum | hēstr manndýrdum glētra.

HÖFUÐKIRKJA, f., templum primarium, principale (höfuð, kirkja), Orkn. 82, 7 (F. IX 369, pros.); de templo cathedrali Skalholtensi, SE. II 196, 4; (F. XI 311 prave höfuðkyrkjar); Holensi, Ag.: geymir h.

HÖFUÐMAÐR, m., princeps (höfuð, maðr): höfuðmenn erkiatólar principes sedis cathedralis, G. 62; vide höfuðsmaðr.

HÖFUÐMEISTARI, m., summus artifex (höfuð, meistari), de Sancta Maria, Gd. 3: h. á hvorskyns listir summa omnigenarum artium magistra.

HÖFUÐMERKI, n., signum principale, primarium (höfuð, merki): h. verka illustria operum documenta, Lv. 36, locum vide sub áððsterkr.

HÖFUÐMUSTERI, n., templum principale, ædes primaria (höfuð, musteri), de Sancta Maria: h. ens hæsta lasta læknies ædes principalis summi vitiorum medici (Christi), Mk. 14, locum vide sub hjálpremdr; h. ens hæsta himins birti hildings templum principale summi solis regis, id., Has. 60, ubi sic: vœtti ek oss með ótta | alskírt himins birti | höfuðmusteri ens hæsta | hildings af þer mildi, i. e. alskírt höfuðmusteri ens hæsta hildings himins birti, með ótta vœtti ek oss mildi af þer splendida ædes summi lucis cælestis (solis) regis.

HÖFUÐNÍÐI, m., cognatus primarius (höfuð, níði), de patre: h. Randves pater Randveoris, Jormunrekus, rann höfuðníðja (gen. s.) Randves aula Jormunreki, SE. I 372, 1 (II 208, 1). Plur. höfuðníðjar cognati primarii, Gha. 49 (Gk. 3, 5).

HÖFUÐRÁÐ, n., consilium capitale, vitæ periculosum (höfuð, ráð), Grett. 16, 2, ubi al. höfugt ráð consilium grave, periculosum. Alias höfuðráð consilium optimum, Gpl. 61.

HÖFUÐSÁR, n., vulnus capiti inflictum (höfuð, sár): bára höfuðsára unda vulnerum capitalium, sanguis, Ha. 286, 3.

HÖFUÐSBANI, m., exitium capitale, id. quæ höfuðbani: tunga er h., i. e. abusus linguæ exitium capitale adfert, Hávam. 73. Sic Nj. 45: ill ord, er Sigmund dró til höfuðsbana; it. SE. I 354: dvergrinn mælti, at sá þaugr akylði vera hverjum hæfvdð bani,

er átti; höfuðsbani (Ísl. I 307) = höfuðbani (Ghm. II 76).

HÖFUÐSKÁLD, n., poeta primarius, princeps poetarum (höfuð, skáld), Orkn. 82, 6 (AR. II 217, 3); G. 12.

HÖFUÐSKEPNA, f., elementum (höfuð, skepna, qs. creatura principalis, princeps, prima); pl. höfuðskepnur elementa, Ha. 25, 4 (SE. II 64).

HÖFUÐSKRÍPI, n., summum monstrum, res monstrosissima (höfuð, skripi): höfuðskripa maðr histrio, ludio, SE. II 198, 3, de tibicine.

HÖFUÐSMAÐR, m., princeps (höfuð, maðr, id. quæ höfuðmaðr); in sing., de rege, Ha. 228, 2; pl. höfuðsmenn principes, F. VII 49, 3; Ha. 236, 4; viri insignes, illustres, præclari: dýrr skóp hinna harri | höfuðsmanna veg sannan, Ísl. 22, de filiis Halli Sidensis. In pros., höfuðsmenn = höfðingjar, F. X 40, not. 1.

HÖFUÐSNAUÐR, adj., capite mutilus (höfuð, snauðr), Hít. 31.

HÖFUÐSTAFN, m., rostrum (qs. pars anterior v. prominens capitis, höfuð, stafn, cf. höfuðgnýpa), de rostro corvi, Höfuðl. 11 (SE. I 476, 4), ut istafn, de ungue.

HÖFUÐSTAÐR, m., locus principalis, ædes primaria (höfuð, staðr), Mk. 2, de Sancta Maria: þeim bjó sá við sóma | snotr mér fridar stère | víst heimile ok hestum | höfustað frömum jöfre, ubi de conceptione b. virginis sermo est.

HÖFUÐVÍTI, n., pæna capitalis (höfuð, viti): skapa e-m h. capitale panam alicui irrogare, Sturl. 4, 32, 3.

HÖFUÐVÖRÐR, m., princeps excubiæ, custodia interior (höfuð, vörðr): halda höfuðvörð um e-n, Sturl. 5, 11, 1.

HÖFVARPNIR, m., nomen equi (höfr, verpa, qs. unguis jactans), Cod. Worm. SE. I 118, 2, v. l. 4 (II 275), ubi Cod. Reg. höfthvarfnir (höfthvarf).

HÖFÐA (-aða, -at), caput, capitellum clavi cudere, formare (höfuð), FR. I 15. — 2) höfðaðr capite instructus, in compos.: fjöldhöfðaðr, lánghöfðaðr, sérhöfðaðr, þrihöfðaðr.

HÖFÐI, deriv. ab höfuð, capite instructus, in compos.: ambhöfði, arnhöfði, hjarthöfði, karlhöfði, orknhöfði, svarthöfði, vagnhöfði.

HÖFÐÍNGI, m., princeps (höfuð); it. vir liberalis, munificus, SE. I 530. 532; h. hringa vir annulis largus, vir dives, Band. 5 (NgD. 157, 1), cf. öðlingr, gramr. H. snóta princeps feminarum, Sancta Maria, Has. 61, v. myrkleygr.

HÖGBROTNINGR, m., ramus commodus (högr, brotningr ramus ex arbore v. terra evulsus, a brjóta, ut κλάδος a κλάω: brjóta upp hrisla virgana evellere, Grett.; Helgi brýtr sér upp völr tver ok gerir kvistlausar, hann hefir þetta í hendi sér, Dropl. maj. c. 13): högbrotningr skógar commodus silvæ ramulus, id. quæ völr, de baculo Gridæ (Gridarvölr), quo Thor pro telo usus est, SE. I 302, 3. S. Thorlacius: telum, cædendis vel

discutiantis arboribus perquam idoneum (brotingr gladius, v. supra), v: ferri cuneus candens et ignitus, quem Thor et Geirrodus inter se jactim reciprocarunt.

HÖGDRÆGR, *adj.*, *facilis protractu, qui facile trahi, protrahi potest (högr, drægr):* Viðris þýfl, högrdrægt úr hugar fylskni, *Sonart. 1.*

HÖGDÝR, *n.*, *animal commodum, molli gressu utens (högr, dýr):* h. húna navis, *SE. I 324, 2, ubi construe: högdýr húna berr vágþrýsta bógu vestan af lvg.*

HÖGFRAMR *vide hugframr.*

HÖGG, *n.*, *ictus, Hávam. 82; Harbl. 45; Hambl. 32; hída höggs ictum exspectare, SE. I 280, 3; höggva e-m högg ictum cadere, alicui imitandum, F. VII 155; dat. höggi et höggvi, inserto v: benja dög dandi or mækis höggi ez plaga, gladio inficta, Korm. 27, 4; egg brast hörd í höggvi, HR. 75; fyrr skal ek högg við höggvi, | hjaldra stærir, þér gjalda ante tibi, prælii incitator, ictum pro ictu rependam, Drþp. pros., F. VII 191. Vide compos.: ennihögg, hálshögg, skjlihögg, utrandhögg. Cum art., inserto v, höggvit, pros., F. XI 139, cf. 140.*

HÖGGFÁÐR, *pars gladii, SE. II 620, scribens haucfádr, vide höggstádr, haugfádr.*

HÖGGORMR, *m.*, *serpens (höggva, ormr); metaph. de diabolo: ljött höggorma heiti fadum nomen diaboli, usurpatio nominis diaboli, diræ, imprecatio, execratio, Gd. 2; höggorms grádr aviditas serpentis (diaboli), Gdþ. 9. — 2) serpens ictus (högg, ormr), hata: herþipundur höggorma incitator hastarum, præliator, Nj. 134.*

HÖGGR, *m.*, *arbutus, id. qu. höggr, heggr: höggr hugtors vita columen auri, vir, RS. 15, locum vide sub hugtorg.*

HÖGGR, *m.*, *id. qu. heggr, arbutus (arbor), SE. II 497.*

HÖGGR, *in compos.*, *qui cædit, ferit, v. fránhöggr, niðhöggr.*

HÖGGRAMMR, *adj.*, *feriendo valens, validus ictus inferens (högg, rammr), Jd. 33.*

HÖGGRÆDDR, *adj.*, *sanatu facilis, qui sanari facile potest (högr, græða), Fbr. 44, 3 (GM. II 402).*

HÖGGSNARLIGA, *adv.*, *pro hauksnarliga, FR. II 274, var. lect. 2.*

HÖGGSTÁÐR, *m.*, *pars gladii, SE. II 477. 560, pro haugfádr, höggfádr.*

HÖGGUÐR, *m.*, *gladius, SE. II 559 pro högúdr.*

HÖGGVA (högg, hjó, höggvit), *cadere, percutere, ferire. Impf. conj. vulgo est hyyggi, sed Bl. membr., excluso j, hygga: eigi grandahe þeim, at þau ormar hyggi non nocebant iis (Adamo et Evæ) serpentes, etsi eos percuterent; idem valet högga (ð, i. e. s pro y), Isl. I 90, ubi: ef hjaldrgnár kenna mér, at ek högga mína guðvesjar Hlin si míni impudent, quod percusserim (mutilaverim) uorem meam, quod Eb. 19, 7 est höggva, inserto v, ut congruat cum præ. conj.: er eggju horna lautviðir létu, at ek höggva etc., cum pugnatore dicerent, me percussisse.*

Ceterum forma impf. conj. hygga etiam occurrit in Isl. II 265: þeir mæltu, er hjá stóðu, at Isendingar hyggi smátt levas ictus inferre. Höggva bú mactare pecora, Mg. 17, 6; h. e-m högg ictum icere, alicui imitandum, Si. 24; h. glugga á bordi aperturas lateri navis incidere, Sic. 17; h. suendr baug annulum dissecare, in frusta dividere, ut aurum particulatim distribuas, Rm. 35; vide FR. II 78: hana (Fridþjófr) hjó þá í suendr hringinn Ingibjargarnaut, ok skipti með mönnum sínum, ok kvað visu: þann skal hring um höggva etc.; h. hrafn bráðir preddas corvo secare, dissectas offerre, Korm. 16, 2; h. e-n aliquem occidere, interficere: uns hana Helgi hjó, H. kat. 17; absol., ictum inferre, pugnare, dimicare: uggan hvergi at höggva minime pugnare dubitamus, subterfugimus, Korm. 13, 2. Pass.: hjáð hildar skf clipeus dissectus est, Sic. 20, 4; reciproce: höggvaz ictus alternare, Vafpr. 41; metaph.: höggvaz orðum á se maledictis invicem insectari, Sk. 2, 3; höggvas til skeggjum barbís inter se collidere, capis conferre, SE. I 424, 2 (Grett. 77, 2). — ß) cum dat.: höggva börðum í gras incutere barbas in gramen, herbam, i. e. humi in faciem cadere, Ísl. 12; sic et legendum videtur F. XI 138, 4: höggva skeggi niðr í gras (pro höggva niðs um þat Skeggi). — γ) part. pass., höggvinn cæsus, percussus, interfectus, de homine, Ód. 24; F. II 248; h. skjöldr clipeus dissectus, FR. II 548, 1; höggvit gull aurum dissectum, annuli auri dissecti, Ók. 9, 5; st. omisso v, högginn, FR. II 273, 1; högginn lþða ferð hominis casi, Gþ. 15. Vide compos. tíðhöggvit.

HÖGGVARÐR, *m.*, *serpens, vide in haugvarðr.*

HÖGLÍFR, *adj.*, *vita quiete amans, mansueti placidique ingenii (högr, lífr a líf), id. qu. högværr ante in prosa, Eb. 19, 12.*

HÖGLIGR, *adj.*, *commodus (högr):* hálf högligra ráð consilium, ratio multo commodior, Am. 66; neutr., högligt facile, Hæ. 33, locum vide sub hjálmstyrandi. Högliga, *adv.*, *commode, facile, Nik. 25.*

HÖGNA, *id. qu. hagna (ð = u), placere, probari: verk ragnis mér hægna opus Odinis (poësis) mihi placent, arriident, SE. I 248, 3.*

HÖGNI, *m.*, *nomen reguli maritimi, de quo vide SE. I 432—34. Högni in regulis mar. numeratur ibid. I 547, 2. Högna mærlia Högnis, Hilda, bellona, pugna, Högna meyjar víðr pugnator, H. 13; Högna meyjar hjól = Hildar hjól rota Hilda, clipeus, Högna meyjar hjóls naf modiolus rota Hildicæ, circulus clipei, alias xat' εὐχῆν bangr, SE. I 426, 5, ubi pleonastice et per luum quandam coherere videntur: hauggjöld Högna meyjar hjóls navar, quasi diceret hauggjöld haugs, i. e. remuneratio circuli in clipeo depicti; sed de lectione navar, vide naf. Högna meyjar tjald velum, aulæum Hilda, clipeus, SE. I 662, 1. Högna man puella Högnis, Hilda, Högna mans hlýrnir calceum Hilda, clipeus, díair Högna mans hlýrna dea clipe-*

orum, *Bellona*, *Ha.* 236, 4. Högna el procella Hognii, pugna, *Húld.* 17, 3, vide elviðr. Högna hreyr (hrær) arundo Hognii, gladius, frömuðr Högna hreyra præliator, *Y.* 39. Högna húfa cucullus *H.*, galea, *Si.* 28, 4. Högna hurð foris *H.*, clipeus, *Mb.* 18, 1; *F.* V 229, 4. Högna kylf (kuñ) amiculum *H.*, lorica, *Krm.* 10. Högna sjót terra *H.*, mare, *Merl.* 1, 31. Högna skúr pluvia *H.*, jaculatio, pugna, *SE.* I 418, 5. Högna veðr tempestas *H.*, pugna, *F.* VI 84, 1.

HÓGR, *adj.*, mansuetus, mitis, placidus, *facilis*: h. við hjardir mitis in greges, de lupo, *H.* 24. *Id. qu.* hæggr, hógr commodus, in compos. cum hóg-.

HÓGR, *adj.*, commodus, facilis, *id. qu.* hæggr: sem mér hógst þótti ut mihi commodissimum (maxime concensere) visum est, *Völk.* 16. — 2) *compar.*, hógri = hægri, *dexter*: hendi iani hógri dextra manu, *Vsp.* 5.

HÓGREIÐ, *f.*, rheda commoda (hógr, reið rheda): hafrir hógreiðar hirci commoda rheda, hirci rhedam Thoris fulminatricem trahentes, *SE.* I 280, 1. Sed potest etiam hógreið accipi de commoda equitatione, vocatione, et jungi cum hofreginn, ab hógreiðar hofr (= húfr) navis commoda vocationis, rheda, *h. l. de rheda Thoris fulminatoris.*

HÓGSETTR, *adj.*, moderatus (hógr, settr a setja): hógsettt tunga lingua moderata, afgerðir hógsettrar tungu aberratio moderata lingua, intemperantia lingua, *Lb.* 2, ubi sic: ár þúat ek má stórum | úngr hógsettrar tungu | frá afgerðum orða | ofsiállan vel hallda, i. e. þviat ek úngr má ofsjaldan halda orða ár vel frá stórum afgerðum hógsettrar tungu linguam a verborum intemperantia abstinere.

HÓGSTABI, *m.*, nanus, *Vsp.* 14; *SE.* II 470 hógstari; II 553 hugst...

HÓGUSÁR, *adj.*, animi aeger (pro hugum sár), tristis, dolore affectus, *RS.* 4 (hugr, sár).

HÓGUÐR, *m.*, gladius, *SE.* I 563, 2, vide hógguðr.

HÓGVÆR, *adj.*, mansuetus (hógr, værr), *Gd.* 9.

HÓKINGR, *m.*, gladius, *SE.* I 566, 2, vide hókínggr.

HÓKINN, *Merl.* 2, 16, havgvaz hókinn havðra gyrðingar aut incurvi, sinuosi serpentes (cogn. hokinn incurvus, húka incurvum sedere), aut avidi (Norv. hæken, Dan. higen, avidus).

HÓKULL, *m.*, humerale, vestis humeralis sacerdotum (Dan. Meuschagel): hókla meðr gestator humeralium, clericus, *Nik.* 24, ubi: sá er makkígr meðum hókla is clericis dignus est, i. e. is dignus est, quem clerici episcopum cooptant.

HOL, *n.*, cavum, cavitas, de alveo, cava alveo navis: straumur af fjalli ferr um hol hærrí flumen ex monte alvum navis circumfundit, *F.* I 286; etiam de concavo clipei (alias hugr) dici, adparet ex loco Laxdalæ, citato sub herakjóldr pag. 329.

HOL, *n.*, sermo, *SE.* I 544: skalp, hól, skraf, o: sactabunda garrulitas. Hinc gloriatio: mæla hól um e-t gloriari de re ali-

qua, *Eb.* 18, 1; gæðaz hóli laudibus ornari, vel se ipsum laudibus ornare, jactanter se gerere, *Ha.* 182, 1.

HOLA (-ada,-at), cavare (hol): holdr stafr baculus cavatus, *Nik.* 69.

HOLD, *n.*, caro: fylla hrafn á holdi corvum carne humana replere, *Nj.* 93, 2; Ýmis hold caro Ymeris, ex qua terra creata, *Vafþr.* 21; *Grm.* 40; terra, *SE.* I 320; hold móður melludölgis caro Telluris, terra, *HS.* 1, 3. In specie de carne ferina: beru hold caro ursæ, *Völk.* 9; de carne catulorum, *Gha.* 43; sic hreina hold, hvítahjarnar hold, *Sks.* 191; hnisu hold, *F.* VII 161. — β) sensu biblico: lifa at holdi secundum carnem vivere, xatá σάρκα, voluptatibus se totum dare, *Merl.* 1, 57; grand holds ok andar noza carnis et animæ (naturæ sensualis et spiritualis): guma forðar þú gerla | grande holdis ok andar, de Sancta Cruce, *Lb.* 39. — γ) metaph.: hold ok hjarta caro et cor, amor et delicia, pro re carissima, *Hávam.* 96. — δ) plur. hold pinquedo, *Hugsm.* 27, 3. — ε) corpus humanum: græðing holds curatio, sanatio corporis, *Gd.* 65; rifa feld af holdi avellere pallium a corpore, corpus veste spoliare, *Grett.* 24; allt meyjrar hold, nema varrar totum corpus virginis, labiis exceptis, *F.* V 308; barkat hold corpus loricatum, *F.* II 313, 2; bleðzat hold var dregit á foldu corpus (Gudmundi Boni) per terram-tractum est, i. e. divinus ille vir vivus per terram trahebatur, *Gd.* 45 (*Sturl.* 4, 23). Vattdal bygði hold hið basta corpus versabatur in V., (dum animo præsens adesset in Strandis), *Gd.* 16 (cf. *Sturl.* 3, 36). — 2) blóðs hold, *FR.* I 484, 4, puto legendum blóðs hold cavum sanguinis, tubus sanguinis, i. e. vðr, quod et venam et anatem mollissimam significat.

HOLDBORI, *m.*, corvus (qs. carnem v. corpus fodicans, hold, bora perforare), *SE.* II 488. 571.

HOLDBORIT, *n. adj.*, colonis ortum, genus colonorum (hólðr, borinn a bera), *Hyndl.* 10. 15.

HOLDBOÐI, *m.*, corvus, *SE.* II 456. 488.

HOLDGRÓINN, corpori adcretus (hold, gróa): h. hönd manis proprio corpori adcreta, *Hm.* 14. Sic h. brynja, *Bk.* 1, pros., et h. haddr capillamentum corpori s. carni adcretum, *SE.* I 342.

HOLDMÍMR, *m.*, gladius (qs. gigas carnis, hold, mímir), *SE.* I 565, 2; II 476. 559.

HÖLDR, *m.*, colonus liber, proprii fundi possessor (ab halda tenere, unde forma haldr = höldr, *F.* II 294), *Rm.* 21; *SE.* I 530: þegnar ok haviþar, svá erv bvendr kallaðir, et plenius I 456: haviþar, þat er bvendr, þeir er gildir erv af hvitvm oo réttvm fvlvum domini fundorum, hoc est coloni, pleno jure natalium (generis, i. e. natalium ingenuitate, ex liberis parentibus et justis nuptiis geniti) et privilegiorum ornati. *Gfl.* 458: sá er höldr, er hann hefir ódal at erfö-um tekit. *Eg.* c. 41 initio: Björn hlaut annan bústað góðan ok virðiligan, gjörðis hann ekki handgenginn konungi, þvi var hann

kallaðr Björn haulldr. Hölda barmi *frater ingenuorum-virorum, de Rolvo Pedite, H. 24. De viris in genere, etiam militibus, H. 17, 2; söddum hölds á holdi hrafn, Korm. 8, 3; hjörþeys höldr vir pugnæ, pugnator, Ísl. II 251, ubi tamen etiam verti potest cum G. Pauli sec. etymologiam, ut haldr (i. e. haldandi) hjörþeys sustinens vel gerens prælium; höldar viri, SE. I 558, 3; Vsp. 39; H. 32; SE. I 656, 1; homines: hölda synir hominum flüi, homines, Hávam. 94; Fm. 19. — β) nota, plur. apocop., höld pro höldar, Sturl. 6, 15, 15, confer dörr. — γ) hölda, Hund. 1, 50: at haulþa scer af hugins barri, quod interpp. vertunt, ex intimo pectore (sermone) homines penetrans (de Sigruna), quasi construxerint: scer at (= i gegnum) haulþa (persecat viros) af hugins barri (ex mentis glande, i. e. corde), in qua ratione cum displicet præes. tempus scer, tum tō huginn pro animo sumi. F. Magnusenius, mutatis sárviþr fluga in sárviþrar (sárbitrar) flugu, hanc rationem proponit: át sárviþrar (sárbitrar) flugu scer hölda at huginsbarri morsus sagittæ, vulnera inferre callentis (v. acutissimæ), viros scidit (v. maxime doluit) corde tenus; quæ ratio etsi non paucioribus difficultatibus laboret, in hoc tamen probanda est, quod sententiam intercalarem supponat. Primo certum est, hugins barr esse cibum corvi, cadavera, prostrata in prælio corpora; dein ut pro impf. át, a v. eta, accipiendum; tum haulþa scer debet esse subjectum verbi át, et de fera (lupo v. corvo) accipiendum est. Facillimum esset, si in tō haulþa lateret gigantidis notio (v. c. huldar a huldr femina gigas, Sturl. 10, 304), tum huldar scer (sker, skær), equus gigantidis, esset lupus. Quoniam vero de antiquitate hujus vocis (huldr) incertus sum, eo maxime inclino, ut haulþa idem esse putem ac holþa, holda, gen. plur. ab hold caro, unde holþa sker (i. e. skerr) sector carnis, corvus, qui alias holdbori, perforator carnis, dicitur, aut aquila, qui undskornir, hreggskornir et hrækærr audit. Itaque in parenthesi lege: (át haulþa scer af hugins barri) comedebat sector carnis (aquila) ex corvi esca. Confer similes parentheses Hund. 1, 5. 17. 30.*

HÖLDVARINN, m., serpens, SE. II 458 (ad SE. I 484); II 487; II 570 hollvarenn.

HÖLDVINR, m., amicus virorum (höldr, vinr), rez, F. XI 212.

HOLFANDI, pro HVOLFANDI, excluso v, part. a v. hvólfa invertere, it. neutr., inverti, inversum esse: horn holfanda á gölfi cornu, quod in solo inversum jacet, FR. II 82.

HOLFR, m., id. qu. Hálfr: Holfs serkr loricæ, Fagrsk. 123, 3, vide Gautr.

HÖLFR, m., regulus maritimus, SE. I 547, var. lect. 4, id. qu. Hálfr.

HÖLGI, m., Holgius, rex Halogia, a quo Halogia nomen traxit, sec. SE. I 400. Hólga ætt progenies s. gens Holgii, gens Halogica, Halogi, H. 21; F. I 7, ut Ellu kind Angli; (F. X 195, 2 est hölda ætt, forte rectius Hölda = Hólga, permutatis ð et g). Haugþak Hólga arum, SE. I 400, 2, vide

haugþak. Hólgaþrúðr puella, Alia Holgii, Thorgerda, Jd. 31; SE. I 400 (F. II 108; III 100, ubi Hórgaþrúðr et Hórgi, pater, r = l; sed Hóldaðrúðr, Nj. 89; F. X 258, cf. F. XI 134, not.). In F. XII ind. geograph. sumitur Hólgar, m. pl., id. qu. Hálægir, nescio quam recte, saltem sine necessitate.

HÖLGYLDIR, m., lupus ædis, ignis (höll, gyldir), lectio membr. E. Y. 47 (AR. I 268. 269, not. a) pro hofgyldir. Exiat et lectio ölgylðir h. l.

HÖLKN, n., aspretum, id. qu. hraun saxetum igne adustum, liquefactum et induratum; plerumque scribitur haulkn, Hým. 24. Cítani e Laxdæla: hann sex niðr á haulknit fyrri ofan búðinnar, ubi in Laxd. msc. est hraunit; sermo est de Foro universali, aspretis igni subterraneo effectus undique cincto. Utraque scriptio haulka et hölkn visitur FR. III 625; hölkn, Hrafnk. 38. Hölkir, Gðß. 3, scribendum hölkn.

HÖLKVI, m., equus Hognii, SE. I 484, 2, ubi in Cod. Reg. scribitur in dat. Havlkvi; II 459 Hólkvi. Hólkvi, in gen., equus, SE. II 487 in equorum nomenclatura. Vide hulkvir et compos.: borðhólkvir, gölfhólkvir.

HOLL pro HOLD, caro, corpus, vide in hollbarkat, hollvarinn.

HÖLL, m., collis; dat. höli, ÓH. 15. Metaph., hólalvöru colles maris, fluctus, Grett. 19, 4: grefr knör hólalvöru fodit (secat) navis fluctus; quanquam potest h. l. scribi hólalvöru cavam undam, ab adj. holr, qu. v.

HÖLL, f., domus, ædes, tectum, aula; dat. s. höll, et sæps höllu, v. c. Vafß. 5. 19; Lokagl. 10. 16. 18; Rm. 34; Am. 42; FR. I 250; Krm. 29; plur. hallir, Lokagl. 3. 4, sed hallar, G. 5, et in prosa, F. X 106, not. 7. — 1) domus, ædes, Hávam. 140, it. spec., cubiculum, diata (stofa), Korm. 5, 2, ubi: hvat merkir nú alla höll? quid nunc (Steingerðá digressa) diatam insignem scæti? Plur. hallir ædificia, domicilia, Mg. 25, 2; F. VII 15, 2 (= mox salir); hallar Fylla dea, nympha domús, femina, GS. 33; gall-opsis höll habitaculum aquilæ, mons, gall-opsis halla menn homines montium, monticolæ, gigantes, SE. I 292, 2, vide maantelir; laxa höll domicilium salmonum, mare, Skáldh. 2, 15. Hallar bani, lífgalli, gandr perniciæ, pestis, lupus ædificii, ignis, incendium, F. VI 55, 1; Ha. 321, 3. 286, 4. — β) de domo gigantea, Vafß. 5. 6. 7; Skf. 30, ubi hrimþursa höll; höll, er Hýmír átti, Hým. 7; Ægis höll, hallir, Lokagl. 3. 4. 6. 10. 16. 18; trólla höll, Örm. Stórolfs. ed. Skk. p. 13, ubi trólla kanna hölla (quo loco F. III 219, 1: trólla bygðir kanna). — γ) de tumulo lapideo, saxeo: hallar dyr ostium tumuli, FR. I 439, 1. 521, 5, quod in str. sequi. permutatur cum salir. — 2) aula, palatium, Rm. 34. 36; Am. 42; FR. I 250; hallar maðr aulicus, Nik. 72; ættar hallar summa aula, aula calicæ, G. 5; 1 hæstri hall in aula celsissima, in calo, G. 11; Gæða höll aula dei, aula caelestis: geisli Gæða hallar radius aula caelestis, Dicus Odavus, G. 7. Höll Herjans, Víðris aula Odinis,

Valhalla, Krm. 25. 29. Lífs höll *aula vitae* (*aeterna et beata*), *Lb. 31, locum vide sub elskrin*. — β) *laquear, lacunar, tectum*: höll Óðinis, *valmeyja, herkonunga tectum Odinis, Bellonarum, regum bellatorum, clipeorum testudo v. vallum, corona militum clipeatorum*, *SE. I 420*. Höll fjalla *camera montium, caelum, ÓT. 128, 1; dags höll aula dei, caelum*: drottinn, *gramr dags hallar dominus, rex caeli, deus, Lv. 15. 45*; heims höll *aula, camera mundi, caelum*: heime hallar *stýrandi rector caeli, deus, Lv. 21*. — γ) höll miskunnar *Drottins aula Domini clementiae (Christi), Sancta Maria, Mk. 8*; höll himna *drottins, id., Gdß. 54*. — δ) haddis höll *aula v. palatium capillamenti, caput*: mjöll haddis hallar *niz capitis, cani capilli, Ek. 63, 1, vide mjöll*.

HÖLL, *f., amnis (qs. declivis, ab hallr inclinans), Grm. 27; SE. I 576, 2*.

HOLLA, *verb., studere, favere, opitulari (hollr)*: sá, er hjálpendr *holla is, cui auxiliatores opitulantur, Eg. 67, 1. Hinc plur. part. hollendr fautores, auxiliautores, Grág. II 20. 21*.

HÖLLAUST, *n. adj., pro adv., sine gloriae (hól, lauss)*: þat er h. *id certum, verum est, F. V 251, 1*.

HOLLBARKAT, *SE. II 493, divisim scribendum holl barkat corpus loricae (vide F. II 313, 2) = hold barkat*.

HOLLOSTA, *f., vide hollasta*.

HOLLE, *adj., favens, benevolus, propitius. De diis*: hollar *vettir deæ propitiæ, Óg. 8*; *Holl regin alma numina, Lokagl. 4*; *þiþ þú disir Drottins mála vera þær hollar í hugum deæ deæ divinorum colloquiorum ora tibi propitias esse in animis, Soll. 25; de deo*: ýtum hollr *hominibus propitius, Lv. 11 (Mædog. bulfa, v. c. guþ, hulps sijais mis, Isl., guð, sætta mér hollr, Luc. 18, 13)*; *gera sær himna konung hollan, G. 63. De rege*: h. *gramr rex clemens, SE. I 626, 1*. — β) *de bellatore*: hollr *úlfum in lupo benignus, bellicosus, Ísld. 4*; *h. styrjar gyllungum, id., Ísld. 23, locum vide sub gyllungr*; *h. hrafn, id., Ód. 15; viggjum hollr navibus favens, i. e. in navibus exubare amans, rei maritimæ et piraticæ deditus, bellicosus, ÓT. 13, 2*. — γ) *de subditis, fidus, fidelis*: h. *húskarl fidus satelles, ÓH. 41, 2; hoddspennir var hollr hersa stilli, SE. I 640, 1; adde SE. I 308, 1. 444, 4*. — δ) *de principe clementi ac liberali*: hollr *gumaum, nē gollí civibus, non auro, amicus, Hg. 31, 1*. — ε) *benevolus*: sem *viþ holl værim ut si essemus inter nos benevoli, ut si mutuam amicitiam et concordiam coluissemus, Am. 101; pro substantivo*: mist *hefr þú þær hollra amisisti tibi benevolentes (i. e. fratres tuos), Am. 64*. — ζ) *utilis, profectus, gratus, acceptus*: goll, *dæglingi hollus aurum, regi maxime profectus, ÓH. 14, 4; hylli herstillis værð holl-ost gratia imperatoris maxime expedit, ÓH. 172; jóftrar, hirð (dat.) hollastir, SE. I 714, 2*.

HOLLSETA, *f., Holsatia*: hræðir *Hollseta Holsatia terrorem incutiens, terror Holsatiae, rex Danicus, Mh. 3, 2. Confer for-*

mam Hollsetaland Holsatia, F. XI 3. 5. 14, profectam ex Holdseta, F. I 111, Holdsetaland, íb. 113. 122, id. qu. Holtsetaland, F. XI 416; F. I 111, not. 4 (Germ. Holz silva, qs. terra Silvicolarum).

HOLLUSTA, *f., gratia, favor (hollr)*; *de gratia divina*: hollostu *gefr hesta | hringþrótt með sær drottinn | saðr þeim er sinna íðras | synda lausn ok yndi, i. e. saðr drottinn gefr þeim hringþrótt (dat.)*, er *íðras synda sinna, hollostu, lausn ok hesta yndi, Has. 25*.

HOLLVARINN, *m., serpens, SE. II 570, vide holdvarinn*.

HOLLVINR, *m., fidus amicus (hollr, vinr)*; *in voc. sing., F. VI 196, 2; nom. pl., hollvinir, F. II 313, 1; acc. pl., hollvini, ÓH. 48, 7; dat. pl., FR. I 428, 3; II 307, 4. Hollvinr herjar fidus amicus populi, rex, Knyttl. c. 78, et sic legendum F. XI 311 pro hollr um heruð; h. lofða fidus amicus virorum, civium, rex, Orkn. 81, 7; FR. I 197; h. Guðs fidus dei amicus, de Gudm. Bono, Gd. 23*.

HÖLLZTI, *adv., nimium, admodum, magnopere, valde (scribitur haullzti et havllati, vide formam heyllzti), cum adj.: h. snjallr maxime alacer, Völs. 11 (Hund. 2, 27); h. harðr, Eg. 49; h. gott heiti nimis honesta appellatio, Nj. 44, 2. In prosa, Nj. 124: havllzti miklir óþegvmenn, id. qu. helstí (ex hellztí til), Gloss. F. XII*.

HÖLMBÚAR, *m. pl., incolæ insularum, insulari (hólmr, bú), de Danis insularibus (Eydanir)*: hneykir *Hólmbúa oppressor insularum, de Haraldo Severo N. R., Hh. 76, 1*.

HOLMERKI, *id. qu. helmerki, sec. Morkinsk. F. VII 58, 2 et Cod. Fris. col. 234, 10 (o = e, ut skolegr pro ukelegr, hoggr pro heggr)*.

HÖLMFJÖTURR, *m., vinculum insulæ, mare (hólmr, fjöturr), per homonymiam id. qu. vögr, unde hólmfjöturs hjálmr id. qu. vögishjálmr galea terrifica, ÓT. 26, 1, ubi construo*: *Hörða valdr, Dostra drottinn, of faldinn hólmfjöturs hjálmi rex Hordiae incolarum, dominus Dostrarum (territorii Dostrici), galea terrifica caput tectus. Hólmfjöturs nöðr serpens maris, i. e. serpens Midgardicus (circumterraneus), terras et maria ambiens, i. e. oceanus, SF. I 472, 3*.

HÖLMGERÐ, *f., cingulum insulæ, mare (hólmr, gerð = gjörð)*: hólmgærðar *nagli clavus cinguli insularis, insula, F. IV 282*.

HÖLMI, *m., id. qu. hólmr, insula; absol. de Islandia*: *ilmar slikt um allan hólmann, Ag.*

HÖLMLEGGR, *m., crus insulæ, lapis, saxum (hólmr, leggr)*: hólmlleggjar *hilmir rex sazi, saxicola, nanus, per homonymiam id. qu. Littr, quod et nani nomen est, adeoque id. qu. littr color, venustus, SE. I 132, 1*.

HÖLMNEGLDR, *part. pass. compos., insulis, veluti clavis, distinctus, id. qu. eyneglðr, epith. pelagi, Ed. Lðvasina, quæ sic habet*: *Ejarni kvæð svá: Hólmgeldra braut hilmir | haudrgjörð fyrir börðum etc., vide supra sub haudrgjörð*.

HÖLMR, *m., insula, Völk. 38; H. 19, 4;*

SE. I 438, 3; h. ina gráni, *hod. Holmgengraa, in Agdia orientali*, SE. I 524, 1. *Propr. insula minor, scopulus insulae majori vel terrae continenti adjacentis; hinc distinguitur ab ey*, FR. II 128, 3: hættik eigi á hólm til sela, ef í eyju ærnir væri. — β) *id. qu. Borgundarhólmr Boringia insula*, ÓT. 22. — γ) *vindhólmr, per tmesin*, F. III 9, 2, *insula Vendica vel ventosa* = Svólðr; *vindhólms sund fretum Svoldrae, vide harðgjörr*. — δ) *locus certaminis, duelli: gánga á hólm in arenam descendere*, Korm. 11, 4, 12, 2, 14, 2, 22, 3, 4; *gjalda e-m þrjár merkr fyrir sik á hólm*, Korm. 11, 1; *it. campus praelii*, Fm. 14; Eb. 19, 4, *ubi de monomachia (hólmganga) sermo non est*. — ε) *terra: hauks hólmr terra accipitris, mons, hjálmr hauks hólms galea montis, calum, Vigagl. 9, 1, vide haukr; randa fennis hólmr terra gladii, clipeus, randa fennis hólmr hjálmr clavus clipeorum, gladius, vide sub voce fennir. Randar hólmr terra circuli, clipeus (qui eadem ratione bangjörð dicitur)*, SE. I 282, 2.

HÓLMREIÐR, *f.*, *salmo insulae (terrae), serpens (hólmr, reiðr, f.)*, sec. SE. II 429: orma er rétt at kalla fiska hæitvm ok hvála, æf þeir ærv kendir við nokkvt láð, við, ræn, gras eða griót, glivfr eða hæiðar. Hinc hólmreiðar hjálmr *galea serpentis* (=: *Fabneris*), *galea terrifica, id. qu. ægishjálmr; hólmreiðar hjálmtamiðr adjectus galeae terrificae, galeam terrificam gestare svelus, terroris alius incutiens*, H. 17, 1; *quo loco Raskius conjunxit hólmreiðar lindihjörtr, construens hólmindi — reiðarhjörtr equus maris, navis, ab hólmindi cingulum insulae, mare, et reiðarhjörtr cervus equitationis, equus; quæ ratio omnino præstat rationi in Hkr. VI proposita, sec. quam hólmreið veritúr marina vel insularis expeditio, ab hólmr insula (AS. holm mare), et reið equitatio. Hólmreiðar faldr capitegmen serpentis*, Ha. 69, 2, *item est galea terrifica, et vera und hólmreiðar faldi esse sub galea terrifica; sed præstat h. l. lectio: hólmreiðar var hjálmi | Hórða valdr of faldinn, =: Hórða valdr var of faldinn hólmreiðar hjálmi galeð terrifica caput tectus erat, vide F. IX 306.*

HÓLMREYRR, *m.*, *spartum (vinculum) insulae s. terrae, serpens: hólmreyrar hjálmr galea serpentis, galea terrifica, var. lect. F. IX 306, not. 4. SE. II 428—29: ormr sá hæitir Miðgarðzormr er ligger vm öll lönd vtan, því er rétt at kænna orma alla svá til landa sœm síð, kalla band eða bæg iardar.*

HÓLMRÖND, *f.*, *circulus insulae (hólmr, rönd), mare: haustköld h. mare frigidum*, SE. I 328, 2.

HÓLMRYGIR, *m. pl.*, *incolae insularum Rogalandiae (hólmr, Rygir); acc. pl. -i, Hg. 30, 2, ubi membr. E et Fagrsk. 22, 3, Háleygi; de feminis, H. 21.*

HÓLMRYRR, *m.*, *id. qu. hólmreyrr, gen. hólmryrar (hólmr, ryrr = reyrr), var. lect. F. IX 306, not. 4.*

HÓLMSTEFNA, *f.*, *locus tempusque ad*

monomachiam conveniendi conductum; it. ipse monomachia, certamen circense (Eg. 67). — 2) praelium, pugna: hann hefir dti ótal skipa, býðr hann Hjörleif hólmstefnu til, FR. II 31—2 (hólmr 8, stefna).

HÓLNJÖRUN, *f.*, *dea collis (hóll, Njörun): hrannblakks h. dea maris, femina, Hild. 14, 3, a hrannblakks hóll collis navis, mare.*

HOLR, HOL, HOLT, *cavus; epith. annuli: holt hramma hrynbál cavus annulus, SE. I 412, 2; cavos autem fuisse annulos, apparet ex ÓT. 66, F. II 129, et ex phrasi: þar þarf eigi holan bang um at klappa non est suspicandum, non est quod suspiceris. Epith. unda: hol bára unda cava, F. VII 357. XI 295, 2, vide et sub hóll; holt skarð cava incisio, lacuna, Korm. 11, 5.*

HOLT, *n.*, *collis (silva obsitus, Angl. holt silvula, lucus), saltus: ósp í holti populus in saltu, Hm. 4; til holtis ek gekk ok til hrás víðar in saltum crudanque silvæm, Skf. 32; Hoddmimis holt collis H., Vafþr. 45; SE. I 202, 204, 1; sá er or holti ferr qui e silva progreditur (i. e. qui ex loco occulto improviso adest), Völk. 14, verba sunt Ólruna, adventum Nidudi animadvertentis; cf. locutionem: opt er í holti heyrandi nær sæpe in silva prope adest auditor. — β) terra, SE. I 586, 2, propr. collis terræ; holt heila þoa terra v. collis cranii, caput, SE. I 600, 1.*

HOLTRID, *n.*, *adscensus collis, adclivitas collis (holt, rið); in plur., adclivitates collium s. adscensus, i. e. collium aliorum supra alios adscensus, juga montium, montes; hinc holtríða hverr lebes montium, de antro giganteo, Hymk. 27, ubi: þar hann til bæjar brimsvín jötuna, ok holtríða hver i gegnum portavit domum balanas (navem) gigantis, atque per surgentium collium lebetem (penitus per ipsum antrum).*

HOLTSKRÍÐI, *m.*, *serpens, qs. colles (silvas) perrepans (holt, skriði); SE. II 487 in serpentium nomenclatura holltskríði (II 458 ad SE. I 484, prave hollr akriði); II 570 holltskríðe.*

HOLUND, *f.*, *vulnus in cava corporis penetrans (holr, und): valr holunda accipiter cavorum vulnerum (cava vulnera rimans), corvus s. aquila, gælir holunda vala delectator aquilæ, præliator, Fagrsk. 143, 3, locum vide sub gælir.*

HOMARR, *m.*, *regulus maritimus, SE. I 548, 3; II 469; II 552 non cermitur nisi h. ....; II 614 hómarr, qu. v.*

HOMIR, *m.*, *regulus maritimus, SE. I 547, 2. Cf. Hómi, rex in pugna Bravallensi, Saxo ed. Steph. p. 144.*

HÖMLÚNGR, *m.*, *navis, navigium (hamla), SE. I 581, 3.*

HÖND, *f.*, *manus; gen. handar: h. ennar hægri dextræ manus, Lokagl. 38; handar varar manus expers, ibid. 39; dat.: undir hendi vaxa sub ala succrescere, Vafþr. 33. Plur. hendr, Vsp. 31, sed hendvr, Am. 46. 48. 52; Bk. 2, 23. 27; Sk. 3, 4; Sonart. 11, contra analogiam. Hönd verðr fús á veaju dextera in morem suum pronas est, Nj. 78, 1*

(*Örett. c. 83*: gjörn verðr hönd á venju);
 vegrðr hönd á venju, *id.*, *SE. I 636, 2*;
oppositum est: traud verðr hönd á (malo af)
 venjo *converseti mores ægre dediscuntur*, *Has.*
42; hönd full manipulus (*Dan. Haandfuld*),
 in *prosa*: hönd full manna exigua manus
 (*vide Gloss. F. XII*); aliud est full hönd
 plena manus, magna copia, abundantia, ab-
 unde, satis, v. c.: en ek fékk af faldra hlíði |
 fulla hönd af grimmu stríði, *Skáldh. 5, 3*;
 in *prosa*: fá af e-m fullar hendr fjár
 abunde pecunias, *ÓH. 166 (F. IV 370)*;
 fá manni fallar hendr af fjárhlut sínum ex
 facultatibus suis quantum cuique libeat sup-
 pedicare, *Go. 3 (vide fronn)*. Sækja heim
 hönd sponte in manum redire, *pros.*, *SE. I*
34, de malleo Mjölneri; metaph., exoptatum
 redire: heim sóttir þú hættinn | hönd pe-
 ricula adiens (animose princeps) exoptatus
 rediisti, *Mg. 10, 1*. Slá höndum jactare,
 circumjactare brachia, *Gk. 1*; *Gka. 10*; slá
 sínar svarar hendr vehementer jactare bra-
 chia sua, *Bk. 2, 23. 27*. Halda hendi of e-m
 tæri aliquem, *ÓT. 131, 3*; in *prosa*, *Vem.*
20; idem, per circumscr. poet., *SE. I 242,*
2; *AA. 19 (GhM. I 180)*. Leggja hendr
 at e-m manus injicere cui, *F. II 87*; á e-m,
id., *Sk. 3, 4*. De viribus, robore: neyta
 handa manibus uti, robore manuum uti, vires
 adhibere, *F. I 172, 3*; hergauts hendr robur
 militare, vires justo milite dignæ, *Sonart.*
11. — 2) cum præpositionibus, a) á: binda
 harm á hendi e-m aliquem animi ægritu-
 dine implicare, dolore adficere, *Jd. 2*; standa
 fast á hendi e-m alicui vehementer incum-
 bere, in cervicibus alicujus hære, *Sonart.*
18; vera á hendi e-m alicui ministrare,
 apparere, *Plac. 35*; standa á hægri hönd
 a dextra, ad dextram stare, *ÓH. 260, 2*;
 mæta hart á hendr e-m graviter accusare
 quem, *Ha. 176*; fellr á hönd mér elli gravi-
 ter in me incumbit, *HS. 1, 6*, ut elli tók
 mjök at siga á hendr konungi, *FR. I 376*;
 ganga á hönd e-m alicui se dedere, *Am. 97,*
 quod per circumductionem exprimitur, *Ód.*
10; *Rækt. 8*; fara með her á hendr e-m
 exercitum ducere adversus aliquem, *ÓH. 155,*
2. — b) af: harmr tókak af hondum baug-
 lestanda dolor sublatus est annulorum con-
 sumptori, vir animi ægritudine levati caput,
Plac. 39; bera mærd af hendi proferre car-
 men, *SE. I 468, 2. — c) at*: bera e-m hjör
 at hendi in manum adferre, *Hyndl. 45*;
 dæmar dögn sent at hendi e-m dies fatalis,
 missa, immissa alicui, destinata cui, *SE. II*
140, 1; er at höndum kom simul atque veni-
 rus (calix) in manus (Thoris), *Hymk. 29*;
 hvat sem at hendi kömr quicquid rei incide-
 rit, *Fm. 31*; heipt hrisúnga kom at hendi
 Eistra dóggi, *Y. 39 (simpl. Y. 14)*: feigðar
 orð, er at Fjölni kom; erðið kemr at hönd-
 um labor intervenit, *Hugsm. 23, 3. —*
d) fyrir: fyrir hönd e-s nomine alicujus, pro
 aliquo, vice alicujus, *SE. I 438, 3*; mein
 oro fur hondom mala impendent, *Sk. 1, 36. —*
e) í: fellr í hendr mér elli (= á hendr),
F. I 51, 1, ut pros., F. X 381—82: en fur
 því at hann sá ákasta þeirra í hond honum

adversus se. — f) með: hafa fítt fjár með
 höndum inopem esse, *Merl. 2, 81. — g) til*:
 til handa e-m, *id. qu. til e-s ad aliquem*,
 v. c.: landsfólk sótti þær til handa ad te
 confluebat, *Mg. 2, 1. — 3) in appellationi-
 bus auri*: blik, eldr, grjót, sker, snær hand-
 ar, aurum, argentum, *SE. I 336. 402*; sio
 handar bál flamma manus, aurum, handar
 bála Hlin dea auri, femina, *Korm. 19, 6*;
 handar sker scopulus manus, aurum, handar
 skers þella femina, *Korm. 22, 4*; adde *Fbr.*
22, 3. In appell. feminæ: handar lofa dea
 manus, brachii, femina, *Hild. c. 4.*

HÖNDLA (-ada,-at), manibus tractare
 (hönd): h. herfür mortua corpora manibus
 tractare, *Gk. 7. Idem sensus est, Sturl. 3,*
25, pros.: ný slátr er hér nú at höndla jam
 recentes carnes heic manibus tractandæ (i.
 e. recentia hic funera curanda).

HÖNIR, *id. qu. Hönir, Vsp. 16. 56.*
 Hönir, *id.*, *SE. I 352.*

HÖNS, n. pl., gallus et gallinæ, *SE. II*
488 in avium nomencl., vide hæns, hæna.

HÓP, n., mare, *Cod. Worm. SE. I 574,*
3; *II 479. 562. 622, pro hof*; hóps hyrr igni-
 nis maris, aurum, vide hyrnjörðr. Proprie
 hóp est lacus vicus, in mare propinquum se
 exonerans, aut per quem fluvius prope a li-
 tore mari influit, quique accessu æstus ma-
 rini restagnat, qs. æstuarium. Clarissimus
 locus est, *AA. 137 (GhM. I 420).*

HÖPPFAGR, adj., pulcre, scite saltans
 (hoppa saltare, fagr): höppfögr ekkja femina
 pulcre saltans, *Eb. 19, 13, cf. gángfagr.*

HÓPR, m., multitudo hominum, cæsus
 (*Dan. Hob*), *Skáldh. 6, 47*: hvert var fólk
 í hópinn þann quinquam homines in isto cæsu
 (navali) fuere? Est var. lect. hóp. hót grege,
 pro flokki, *Nj. Vers. Lat. p. 489, not. k*; et
 unum exscr. chart. habet hópinn pro flokkina,
Ljósv. 25.

HÖPT, n. pl., dii, vide hapt.

HÖPTBÖND, n. pl., vincula adstringen-
 tia (hapt, band), vel vincula capitis, la-
 queus (pro höfuðbönd), *FR. II 30.*

HOR, var. lect. Söll. 27, pro hverr, o:
 manna hor (rect. horr) hominum quisque.
 Cum hac forma comparari potest altera
 hua pro hverr, quisque, quod exhibet *Jus*
eccl. Vic. p. 39, in gen. s. fem. hunar pro
hverrar: Nú skal biscoop koma til hunar
 greftarkyrkio á hveriom tólv mánaþum epis-
 scopus quodcumque templum sepulchrale quot-
 annis visitabit; it. hyrr pro hverr, subst.,
 quisque, *Y. 49, sec. membr. E*: þat frá hyrr
 id quisque audivit; it. herr pro hverr, *Mor-*
kinsk. F. VII 329, not. 5: oo visso fáir herr
 hann var et noverunt pauci, quis (qui, qui-
 nam) esset. De forma hor sic *Raskius, An-*
visn. t. lat. § 534: hor fór hvar, *Söll. 27, *ar*
 en variant, som vinner styrka genom jem-
 förelsen med Sv. ho, *Dan. hvo. Indidem*
neutr. hot in hotvetna, dat. ho in hovetna.
Forte ad hanc formam referendum sit hoss,
Lokagl. 33, in: þótt sér varþir vera | fái
hoss eðr hvaru etsi mulieres sibi virum con-

cilient, aliquem vel quemcunque, pro vulgari hinc eda pessa, quocum conferri aliquatenus potest locutio per adverbium expressa: hær ok hvar, hëðan ok hvaðan.

HÓRA (-aða, -at), *stuprare* (hórr), *Merl. 1, 49: þeir flestar taka | fljóða sveitir | hervigi ramir | ok hóra mengi, nisi h. l. hóra sit gen. pl. ab hóra, f., meretrix, scortum, et hóra mengi multitudo scortorum. De femina adulterium committente, Skv. 455: at hóra bónda sinn, et Jus eccl. novum c. 18: En huer sem ueit konu sina hóraz.*

HÖRBEIDISIF, *f.*, *dea linum optans* (hórr, beidisif a beida et Sif), *femina, Korm. 3, 7.*

HÖRBIL, *f.*, *dea lini, femina* (hórr, Bil), *GS. 32.*

HÖRBREKKA, *f.*, *Tellus lini, dea lini, femina* (hórr, brekka), *Hh. 82, ubi cum art. hörbrekkan vocativus est. Vide herbrekka.*

HÖRÐÓMR, *m.*, *adulterium* (hórr, -dómr, term.), *Vsp. 41.*

HÖRÐÚKR, *m.*, *pannus linteus* (hórr, ddkr): *hórdúks Rind nympha panni lintei, femina, F. III 27, 2.*

HÖRFA (horfi, horfða, horft), *tucri, in-tueri, spectare* (*cogn. hverfa*): *h. at mōnum truces oculos in homines conjicere, de fero tauro, Eb. 63, 2; horva or heimi faciem a mundo avertere, Skf. 27; impf. conj. hyrfða: hvergi brá, þó hyrfði á, | Helgi sér við þetta, Skáldh. 4, 21, et pros., F. XI 76: hvegi óvant sem þeim hyrfðe. — β) aliquo se vertere, conversum esse: norðr horfa dyr septemtriones spectant fores, Vsp. 34; suðr horfðu dyr, Rm. 23; (atkeri) horfir til heljar orcum spectat, FR. I 481, 1. Præsecta adspirations (orfa) occurrit hoc verbum GhM. II 708.*

HÖRFA (-aða, -at), *cedere, recedere, se recipere, gradum referre; h. fyrir cedere alicui: fyrir lét Hakon h., o: Hakon lét (menn sina) h. fyrir (óvinnum) suos gradum referre jussit, Hh. 74.*

HÖRFI, *m.*, *id. qu. hyrfi, SE. II 614, o. hyrvi.*

HÖRFIR, *m.*, *spectator, it. arbiter, testis: h. lögdís hljóms præliator, Has. 6, ubi gen. pl. horfa; vel a forma Hörr, nanus, gen. pl. hörfa, hörva, prius præfero.*

HÖRFIT, *f.*, *Tellus (dea) lini, femina* (hórr, fit), *Korm. 11, 7.*

HÖRGGJÓTR, *m.*, *destructor ararum, delubrorum* (hörgr, brjótr), *F. X 375, 1.*

HÖRGEFN, *f.*, *dea lini, mulier* (hórr, Gefn), *Fm. 43; Korm. 22, 6.*

HÖRGERÐR, *f.*, *nympha lini, mulier* (hórr, Gerðr), *Eb. 19, 10; Grett. 16, 2.*

HÖRGR, *m.*, *sec. J. Olavium Hypponesiensam* (*Gloss. Ed. Sem. II 658*), *ara, tumulus, scopulus, eminentia, quicquid struis in-star extuberat; superest apud Islandos: nú eru ekki appi nema hæðstu hörgar (non nisi summæ eminentiæ, scopuli celissimi, nunc supra nives extant); hinc ara, strues lapidea, super qua victimas sacrificarunt. F. Magnusen (l. c. 657) hörgar sunt partim aræ vel idola lapidea, partim delubra*

numinum borealium non tecta, sed ingentibus lapidibus columnarum instar circumdata et altiaribus plerumque ornata, quæ nostris etiam diebus in Scandinavia et magna Britannia haud raro conspiciuntur; adde Lex. Mythol. p. 523. not. *. Huic ultima notioni, haud dubie primariæ, qua arcem lapideam sacram s. septum lapideum significat, sive nature sive manu factum, favet locus F. V 239: Ólafr konungr kristnaði þetta ríki allt; þll blót braut hann niðr ok öll goð, sem Þór Engilsmannagoð, ok Óðin Saxagoð, ok Skjöld Skánungagoð, ok Frey Svíagoð, ok Goðorm Danagoð, ok mörg önnur blótukapar skrímal, bæði hamra ok hörga, skóga, vötn ok tré, ok öll önnur blót, bæði meiri ok minni. In specie est sacellum, deabus vel nymphis sacrum, interdum distinctum ab hof delubrum diis sacrum. Sic Vsp. 7: Hittoz Æsir á lðavelli, þeir er havrg ok hof hátimbropo, ad quem locum SE. I 62 distinguit hof delubrum, in quo sedes 12 deorum extractæ erant, a sacello deabus facto, de quo mox: anan söl gerþv þeir, þat var havrg er gyðivrnar áttv, oc var hann allsagr, þat hús kalla menn Vingólf. Hinc Freya de Ottare, Hyndl. 9: havrg hann mér gerþi, hláðian steinum, — rauþ hann í nýju nauta blópi (cf. Hg. c. 16). De sacello, nymphis sacro, FR. I 413: eitt haust var gjórt disablót mikitt hjá Álf borginni, ok gekk Álfhildr at blötinu; — en um nóttina, er hún rauð hörgrinn etc. Distinguantur hof et hörgar, Vafþr. 38, de Njórdó: hofom ok havrgom hann ræpr hunn mörgom, et de eodem, Grm. 16: hátimbropom haugi ræpr; H. kat. 4: hof mun ek kjósa, havrga marga; FR. II 287—88: hjá borginni stóðu hof ok hörgar, ok lét Oddr slá í eldi, ok brenna allt, er í nánd er borginni, et mox: hof svidnaðu, hörgar brunnu, Oddr brenði hof, ok hörga braut, ok trégoðum týndi þinum; F. I 283: brjóta ok brenna hof ok hörga; II 41: brenna hof ok hörga; Rekst. 9 (F. I 283): brenna mörg blóthús ok hörga. De sacello, nymphis vel genis terræ tutelaribus sacro usurpári vide-tur Ísl. I 111: hún (Auðr) hafði bænahald sitt á Krosshólum, þar lét hún reisa krossa, þviat hún var skírd ok vel trúuð; þar höfðu frændr hennar síðan átrúnað mikinn á hólana: var þar þá gjótr hörgr, er blót tóku til, trúðu þeir því, at þeir dæi í hólana, ok þar var Þórdór gellir leiddr í (o: í hörgrina), áðr hann tók mannvirðing, etc. Quod h. l. dicitur hörgr, f., id hof appellatur F. I 249. Et sic hörgr pro hof est in appell. hörga herr populus delubrorum, populus ethnicus, pagani, de Vendis, F. XI 305, 2. Brána hörgr sanum vel arz superciliorum, caput, de capite tauri, Y. 30. Vide gunnhörgr.

HÖRLEIKR, *m.*, *pro hjörleikr, eliso j, ludus gladii, pugna* (hjör, leikr), *SE. I 262, 1, sec. Cod. Reg.*

HÖRMEITIÞ, *Hymk. 39, acc. s. ab hörmeitiþr linisecium* (hórr, meita), *pro tempore autumnali: en vear skolo drekka vel eitt (o: heitt) öldr hverjan hörmeitiþ at Ægis dii vero quovis autumnno probe coctam*

cerevisiam domi Egeris potabunt. Fragm. egreg. U h. l. videtur habere hörmeirr, quod in hörmeiti mutatum eundem sensum fundit, vel hörmeirr = hvarmeirr, cf. hvimeira.

HÖRMUGR, adj., infelix, ærummosus (harmr), *Gha.* 48 (*Gk.* 3, 4).

HÖRMUNG, f., calamitas, dolor; it. fatalis miseria, *Skáldh.* 6, 46 (hörmagr, harmr).

HÖRN, f., femina gigas, *SE.* I 552, 1. II 471. 554, vide Hörn. — 2) nomen Freyæ, id. qu. Hörn: hróðrbarn Hornar Nossa, de re pretiosa, *SE.* I 348, 2. In appell.: Horn horna, hvítings, dea poculorum, femina, *SE.* II 218, 4; *G.* 34. — 3) amnis allegoricus, *Grg.* 8. — 4) nomen insulæ, *SE.* II 492. Forte promontorium peninsula Frostæ, *Munch.*

HÖRN, n., cornu; de cornibus cervi, *Grm.* 26; *Söll.* 55; *Hund.* 2, 36; metaph.: hverr setr horn í síðu öðrum alter alterum cornu petit, *Gdþ.* 49. — 2) bucina, *Vsp.* 42; *Hm.* 17. — 3) cornu potorium, poculum, *Grm.* 36; *Söll.* 56; pro potu, *Hávam.* 142; horn hoddropnis, *Bk.* 1, 13, puto = Gjallarhorn, *SE.* I 68; horna fors latex poculorum, *cerevisia*, — (Odinis), *poësis*, *SE.* I 238, 1; horna Hlökk, Horn, dea poculorum, femina, *F. XI* 197, 2 (*F. V* 229, 3); *SE.* II 218, 4. — 4) forte legg., eggju horn cornu aciei, cornu quo acies asperatur, *cos*, eggju horns laut semita v. via cotis, *gladius*, *Eb.* 19, 7, cf. *Íd.* I 90; vide lautviðr. — 5) in compos., gjallarhorn.

HÖRN, f., femina gigas, *SE.* II 615 (*scribens Haurn*). — 2) nomen Freyæ, *SE.* I 114. II 474 horn, II 557 hörn, II 617 haurn in nom. Freyæ, omisum in *SE.* I 557, 1; Hörn hrings, hvítings, femina, *Korm.* 3, 6; *F. V* 149; Hörn hrings femina, *Ag.*; baugs, id., *Ag.* — 3) absol., femina, *Korm.* 5, 2: erumk fúsir at finna Hörn miki cupido est feminam conveniendi.

HÖRNAUMA, f., dea lini, femina (hörn, nauma), *Grett.* 19, 4.

HÖRNBORI, m., nanus (qs. perforans cornua, faber, horn, bori a bora forare), *Vsp.* 12. Vox huic respondens in nomencl. nanorum, *SE.* II 470, videtur esse Hænvi, quo loco, II 553, non creditur nisi Horn...

HÖRNFLÆDR, f., liquor poculi, *cerevisia* (horn, flædr): hirdísaga, hneigisól hornflæðar, custos *cerevisia*, infundens *cerevisiam*, femina, *Grett.* 63; *GS.* 18.

HÖRNGÆLA, f., piscis, *SE.* I 579, 2; II 450. 623. Cf. *Noro.* Haagæle squalus catalus, *Throndh. Selsk. Skr.* 2, 235—49; 4, 7; *Ströms Söndm. Beskr.* 1, 283.

HÖRNGLÓI, m., aries, *SE.* II 483. 567.

HÖRNGLÓINN, m., aries, *SE.* I 588; II 483. 567. 626, qs. fulgidis cornibus (horn, glóa); de cornibus hinnuli est, *Hund.* 2, 36: bora glóa víð himin sjálfan.

HÖRNGÓFUGR, adj., cornibus insignis (horn, gófugr), *superl.* hörngófgastr cornibus ornatisissimis, de hircis, *Hymk.* 7.

HÖRNRÓINN, m., aries, *SE.* I 588, 3; II 483. 626. Quasi elatis cornibus. (*B. Hald. Lex.* sub v. hrói?).

HÖRN, derivatum ab horn, cornibus præditus, vide composita: golinhorni, gallinhorni; hringhorni, navis.

HÖRNIGI, non cornu potorio, dat. s. ab horn, et suff. neg. gi, *Hávam.* 142.

HÖRNKERLING, f., „anus angulo, v. infimo loco, digna (horn, kerling), aut anus, quæ quasi in angulum recessit; nobis vulgo komin í hornit qui v. quæ æconomiam s. potestatem rerum domesticarum deposuit, eaque alteri tradita, quasi in recessu degit, nec ullo amplius imperio gaudet“, *Nj.* 92 et *Gloss. ibid.* Confer et hornúngr, hornskati.

HÖRNKLOFI, m., corvus, *SE.* II 456 (*ad SE.* I 488); II 488. — 2) *Höfuðl.* 18, *G. Pauli*, cornua (clipeos v. galeas) diffindens, præliator. Hornklofi cognomen erat Thorbjörns, poëtæ Haraldí pulcrissimi, *Eg.* 27 et al., it. hornbrjótr, *Ísl.* I 276, incertum qua ratione. Hornbogar (*Ska.* 408) tribuuntur Hunnis, *FR.* I 502, ut arcus Kalmukhorum ex cornibus caprinis facti dicuntur (*Rises Archiv for Hist. og Geogr.* 48, 427). Et Jonsonius accipit subst. hornklof, n., furca cornea, de arcu corneo, jungens verp brúndum af hornklofi jácit ignes, i. e. sagittas, ex arcu.

HÖRNKÚSTR, m., ramus corneus, pro hornkvistr (horn, kvistr), ut dögurðr pro dagverðr (u = ve, vi), *Merl.* 1, 14, ubi acc. pl. hornkvatv.

HÖRNKVISTR vide hornkustr.

HÖRNSÍL, n., gasterosteus aculeatus (horn, síl), *SE.* I 580.

HÖRNSKATI, m., vir in angulo domus latitans, in recessu degens (horn, skati), *Snjársko.* Vide hornkerling, hornúngr.

HÖRNSPÁNN, m., cochleare corneum (horn, spánn), *F. VI* 364.

HÖRNSTRAUMR, m., flumen cornu potorii, poculi, *cerevisia* (horn, straumr): h. himnis *cerevisia* gigantís, *poësis*, carmen, hræra hornstraum himnis carmen nundere, *SE.* I 254, 5; hornstraums nauma *nymphæ cerevisiæ*, femina, *F. V* 177, 2.

HÖRNSTRIND, f., terra poculi, manus (horn, strind): Hlökk hornstrindar dea mannis, femina, *Orkn.* 75, 2, ubi quidd. legunt hoddstrindar, forte = haddstrindar, ab haddstrind terra comæ, caput.

HÖRNUMSKVALI, m., aries, *SE.* I 588, 3, qs. strepens cornibus (horn, skval); sic horna skvol sonitus cornuum (poculorum), *Eb.* 28. *SE.* II 626 hornumskuali; II 483 hornumskali, id., excluso v; II 567 horninskale; *Cod. Worm.* hornumskali.

HÖRNÚNGR, m., sec. Grág. filius liberti ex domina, quæ eum mansumisit; per contemptum filius servilis, de fratre iniviso, *Hm.* 12; hornúngr hverrar þjóðar ab omnibus expulsus, despectus, inivisus, *FR.* II 58, 3. — β) dejectus aliqua re, qui aliqua re excidit, aliquid amisit: h. hylli hörpelli qui favorem feminæ amisit, *Korm.* 11, 7; sic *F. XI* 7: manu margir menn verða þess hornúngar, er eigu multi quas possident facultates, amittent. — α) in prima notione jungitur cum þfjar barn servd natus, *FR.* I 495, 2, ubi in prosa: Hlöðverr reiddis nú mjök, er hann

var þjfarbarn ok hornúgr kalladr. — β) *ad sec. signif. pertinere* F. I 255: hann var klæddr lítt ok gjörðr í hvítina hornúgr bróður síns in omnibus fratri posthabitus. Derivatur ab horn angulus, locus infimus et minima dignationis, cf. Sturl. 9, 50.

HORNÞEYR, m., *pluvia cornu potatorii, cerevisia* (horn, þeyr): Freyja hornþeyjar dea *cerevisiæ, femina*, Korm. 19, 7.

HÖRR, m., *adulter, stuprator, concubinus, amasius*; nom. s., Lokagl. 30; acc. hó, Harbl. 46, sed hör, Lokagl. 55; gen. hössa, Lokagl. 33, nisi h. l. *scribendum sit* hoss, gen. s. ab hor v. horr, *quilibet, vide supra* hor.

HÖRR, m., *Odin, id. qu. Hárr, Hár*, SE. II 472.

HÖRR, m., *nanus* (*scribitur Havrr*), SE. I 66, 2, cf. hár, m.

HÖRR, m., *linum*: hafna Jörð, drifna hörvi *Tellus pallæ, lino consista, i. e. femina, lintea veste amicta*, Isl. II 245, 1; lauka brims Hrist, hörvi glæst mulier, *lino ornata*, Korm. 3, 3; herr, hörvi þráðr *cutis lino ornata, femina*, Rekst. 35; dúkr hvítr af hörfl mappa alba ex lino, Rm. 28. Rm. 8, hörfl svart, *puto, atro panno velatus; ubi interpr. tó hörfl accipiunt pro hörundi, cute nigricans* (F. *Magnuseni* *navull, capillo vel crinibus corporis aut dermatis nigricantibus*). — 2) *nervus arcus*: brýnd voru dör, þoga fylgdi hör acutæ erant hastæ, *arcum sequebatur nervus*, Ed. Lövasina; toginn hörr *tensus nervus*: bera höslar af tognum hör *sagittas tenso nervo excutere*, Mg. 31, 3; bára hörvar af bogum örvar *nervi sagittas ex arcubus extulerunt*, Höfuðl. 13. — 3) *funis, de laqueo*: hörva sleipnir *equus funium, laqueorum, patibulum, cruz*, Ý. 28, ubi membr. E hurvo, Cod. D. hurfu, *quæ duæ formæ idem valent ac gen. pl. hörva s. hörfa* (cf. mánuðagr, búðnaatr, rekastu hestar, etc.). — 4) *velum, lintea, carbasæ*: etóð hör dreginn höndam (al. hánum) *farri sublatum velum, a manibus remotum* (ab *apicibus mali distractum*), vento turgebat, FR. II 302, 4.

HÖRRA, compar. adv. hátt, pro herra, *elatus, voce altiori, intentiori* (hárr, adj.): eþa díð herra, Harbl. 45.

HORS, n., *equus, id. qu. hroun* (Angl. horse): tekr hors höfvð hillðingr á sig *caput equinum*, Merl. 1, 29.

HORSKLIGR, adj., *prudens, sapiens* (horakr): horskligr ráð *consilia sapientia, prudentia*, Hugs. 7, 1. 30, 1. Horskliga, adv., *prudenter, sapienter*: ok finni þat, at en fróði halr hefir horsklega hagað spásögv, Merl. 2, 96; Sk. 1, 10.

HÖRSKORÐ, f., *columna lini, femina* (hörr, skorð), dat.: ek nam heita hvítri hörskorð *candidæ mulieri pollicitus sum*, Orkn. 81, 6.

HÖRSKORÐA, f., *columna lini, femina* (hörr, skorða), id. qu. hörskorð; cum artic.: ef hörskorðan heyrði si *audiret femina*, Hít. 4 (AR. II 341).

HORSKR, adj., *prudens, sapiens, cordatus; opponitur tó heimskr*: opt fá á horskræ, ef á heimskæ nê fá, lostfagrir litir

sape capiunt sapientem, qui insipientem non capiunt, venusti vultus, Hávam. 93; heimka or horskum görir *hóla sono sá inn mátti manr stolidos ex cordatis reddidit hominum filios patens illa libido*, Hávam. 94; horakr *sapiens, prudens*, Fm. 35. 36, *opponitur tó ósviþr insipientis, ibid.* 37; horsk var húsfreyja, hugði at manaviti *cordata erat materfamilias, animum adtentat ad prudentiam*, Am. 3; h. konúgr rez *sapiens*, Sk. 1, 2; adde SE. II 497; Hávam. 6. 20. 62; Skf. 9; horskir hugir *prudentes animi*, Hávam. 91; horskir seggir, Has. 45, *vide háborg; absol.*: sagði horsk hilmí *narravit cordata (femina) principi*, Am. 10; huggisk íþ horskar *bono este animo, prudentes (feminae?)*, Am. 33. — β) *de femina, lepidus, elegans, eximius, egregius*: en horska mör *lepidæ virgo*, Hávam. 96; it horska man *elegans puella*, Hávam. 102; horsk fósttra *Heimis eximia*, Sk. 1, 31; hvítri ok horskri *candidæ et egregiæ (elegantis, venustæ)*, Rm. 36; íþ horska víf *elegans femina*, Söll. 14; horskar konor *elegantæ mulieres*, Harbl. 17. — γ) *fortis, animosus, strenuus, acer, vegetus*: horskr halr *vir fortis*, Sk. 3, 4; h. hóla barmi, H. 24; heilir farit nú ok horskir *sospites nunc eatis, ac fortes*, Ghe. 12. — δ) *epith. animalium, corvorum*: horskir hrafsar, Fjölm. 46, *superbi corvi, aut sagaces; erinacei*, Merl. 1, 21: en it horska dýr *hloðst aldini, de quo mox* 22: en bjarnigall býr um velar, leynir hann eplum, *itaque astutus, callidus*.

HÖRSKRÝDDR, lino *amictus* (hörr, skryða): hörskrýdd kona, Bk. 2, 48.

HÖRSTRENGR, m., *filum lineum* (hörr, strengr): hörstrengs jörþ *Tellus filii linei, femina*, Plac. 24.

HÖRUND, n., *cutis*: mitt h. er cigi bert, FR. I 247, 1. — β) *corpus*: fara hörund hungri *corpus jejuni macerare*, Söll. 71; γ) *sensu theol.*: hörundar hungir *cutis curandæ oreæis, voluptas corporalis, carnalis*, Söll. 50; quo sensu hörund, n., pro hold, *capþ, ponitur in Stjórn, v. c.*: guð veitta manninn þrenna vörðu ok geymara — ein góðan gæzluengil móti *sjandanum, pína vers herra líkama móti hörundinu, en móti heiminum ok veraldligum girndum heilagra manna bænir. Gen. autem hörundar forte superest ex fem. hörund* (cf. húngr, n. et m.). Eadem gen. fem. forma est in hörundar litr (*hod. hörunda litr, holds litr*) *color cutis naturalis*, F. V 347 bis, SE. I 106.

HÖRUNDBJARTR, adj., *cute lucida, candida* (hörund, bjartr): fjóð mart hörundbjarta *multas mulieres, candida cute conspicuæ*, Hh. 19, 4, *ubi est neutr. adj. determ., subint. id. v.*: mart íð hörundbjarta fjóð, non gen. fem., ut voluit G. Magnus, Eg. 348, not. Idem est skianbjartr, qu. v.

HÖRUNDMJÚKR, adj., *cute molli præditus* (hörund, mjúkr), *epith. mulieris*; dat. s., hörundmjúkri, Orkn. 82, 4 (AR. II 217, 1).

HORVA, id. qu. horfa, Skf. 27.

HÖRVEIG, Vigagl. 23, 1, *aut femina, in voc., ab hörr lineum, et veig insula, vel sup-*

pos. appell. fem.; aut pro hjörveig (quod in uno chart. vidi), extruso j, liquor gladii, sanguis, cruor: þeim er hrafn of huggar hörveig ei, qui corvum sanguine delectat; cf. hörleikr.

HORVETNA, adv., ubique, omnibus locis, id. qu. hvárvetna, Ód. 16. Sic Grág., horvetna, II 259. 282; havrvetna, id., II 369, id. qu. hvorvetna, II 342.

HÖRVIR, m., ignis, SE. II 486. 570.

HÖRÐELLA, f., pinus lini, femina (hörr, þella): hylli hörþella favor, amor mulieris, Korm. 11, 7.

HÖRÐAR, m. pl., Hordenses, Hordia, provincia Norvegica, incolæ: Hörða meyjar virgines Hordensium, ex Hordia, H. 21; Hörða fold terra Hordensium, Hordia, vörðr Hörða foldar custos, tutela Hordia, de Erlinga Skjalgi f., ÓH. 186, 7; sed landvörðr Hörða custos terræ Hordensis, de rege Norvegia, HS. 1, 3, ut Hörða vinr amicus Hordorum, ÓT. 21, 1, et Hörða valdr imperator Hordorum, ÓT. 26, 1; hildingr Hörða, Sturl. 8, 5, 1. — β) in appell. gigantum, ut Danir, Bretar, Saxar, SE. I 298, 1, vide in hardgloipafr. — γ) pro höldar viri, F. V 200, 2. — δ) hörða, ÓT. 26, 2, ponitur pro hurða (ð = a), gen. pl. ab hurð, foris; non enim à l. construi potest Hörða gramr in nom.: Hagbarða hörða (= hurða, clipeorum) hlym-njóðr præliator, cf. var. lect. ad h. l. et F. I 123, 2.

HOSA, f., caliga: draga hosu af e-m caligan alicui detrahere, Selk. 10. — β) id. qu. brynhosa ocrea: apentar hosur at fótum, Gd. 34. — γ) inter veneficii adparatus recensetur mosrauð hosa, Korm. 12, 3. In compos., vide brynhosa. In prosa, F. VI 381; ÓH. 32; et compos.: leðrhosa, F. VI 307, skinnhosa, F. VI 305, Sturl. 8, 11, skréðhosa, Sturl. 8, 11, drambhosur, F. VI 440; gen. pl. hosana, in hosnareim, Grett. 23.

HOSKR, id. qu. horskr, sapiens, prudens, fortis, Am. 64; Ód. 20; G. 61; FR. II 303, 9. Vide gebhoukr.

HÖSS, adj., cinereus, fulvus, de colore lupinæ pellis (alias grár et álfrgrár): ser úfr enn hausve á sjót goða adspicit lupus ille cinereus (fulvus) deorum habitacula, (Eiríksm.) Fagrsk. 17, 4 (cf. Lex. Mythol. p. 785, not.); in acc. inserit v: ok sá halr | at Hárs veðri | hæsvan serk | hrisgránnis bar et ille fortis vir in tempestate Odinis (pugna) cineraceum lupi indusium (pellem lupinam) gestabat (i. e. inter Lupipelles, Úlfhednar, militabat), SE. I 418, 2. Forte hinc pro hausu, F. VI 159, Hh. 11, legendum sú hessa, hessa, o: rauttu blóði hvassar klær hessa arnar rubefecisti sanguine acutas ungues fulvæ aquilæ.

HÖSS, pro HVÖSS, eliso v, n. pl. adj. hvas, acutus: þar er rudum höss sverð á skeiðam, FR. II 275, not. 10; hössum sverðum, pro hvössum, ibid. 277, not. 8.

HÖSTU, Am. 95: heldr var ek hæð sjaldan, höstu þó stórum, quod FR. I 223 sic exprimit: opt var ek úhæg í mínu skapi, en miklu jók þú á sœpe quidem ego ingenio

implacida (turbulenta) fui, tu vero multum addidisti (mei ingenii intemperiei), vel tu vero me (animi tui intemperie) multum superasti. Forte hostu, 2. s. impf. ind. act., a verbo obsol. há altum esse (deriv. ab hátt altum, alte), alte incedere, it. efferre se altius, superare.

HÖSVIR, m., servus, Rm. 12; nom. propr., unacum Dróttir, F. III 186—87, unde verbum havsvaz servorum modo grassari, invadere aliquem, ibid. 189. — 2) lupus (a cineraceo colore, höss), vide bórðhösvir.

HÓT, n., aliquid, aliquantum; dat. hótí, gen. hótis. Usurpatur adverbialiter, aliquantum, aliquanto, aliquatenus, aliqua ex parte: ádr skal ráða hót við því ei rei in antecessum aliquo consilio occurrendum, id aliqua ratione præcavendum est, Mg. 17, 8 (F. VI 43, 2; idem valet hœtt, F. X 402). Gen. hótis aliquatenus, aliqua ex parte, RS. 20, ubi construo: vegsmáðr varð hótá at njóta ráða randar-rungvæðis. ádr gæti ná sæðri vatns vigslu vir honoratus (Gudmundus Bonus) necessum habuit aliquatenus uti consiliis clipeorum strepitibus inciatoris (Rafnia), antequam veram consecrationem per aquam adipisceretur. Cum negatione verbo suffixa, minime, nullo pacto: riðkat ek hótá at móti randar-rækimeidum minime (nullus) equito obviam clipei curatoribus (preliatoribus), Ísl. I 231, 1, quod confirmat var. lect. (riðkat ek hótí á móti randa-rækimeidum). Cum compar. adj., et pron. adj. annar: hótis meirr en til gátum aliquanto plus, quam suspicati eramus, SE. II 128, 3; nú kná þjóta hótis annan veg í björgum, hömrum nunc rupes, petra, alio quodam modo resonant, Soerr. 106, 2; Sturl. 4, 35, 1. Dat. hótí, aliquanto, cum compar. et superl.: hvat hótí fleira, en til lítum nonnihil, aliquanto plus quam oculis animadvertimus (o: aliquanto plura, nescio quæ, quam, etc.), Eb. 28, 2; standa hótí fastara aliquanto firmiori gradu stare, resistere, Sturl. 7, 30, 4. Sic in prosa: hótí heldr, hótí nær, F. VII 141; hótí neðar paulo inferius, Hrasnk. 18. Cum superl.: hótí bestr aliquanto optimus, paulo optimus, Hyndl. 30. Kodem modo in prosa: nökkuru meirr, nökkuru meat, F. III 31. 32; hótí líkast vero fere simillimum, F. VI 351; hótí úmakligast, F. III 25; þer vinnit framrar hótí tu aliquanto plus præstabis, Ólafsr. 32. Forma hótá, quod occurrit RS. 6, idem, puto, valet atque hótí s. hótis, aliquatenus, aliqua ex parte: þó hefr hótá, | þá er hofat færði, | Þormóðr þorit, þat er ólogit; ubi hefr hótá þorit (i. e. þorrit) aliquatenus imminutus est, dignitati et honori ejus nonnihil detractum est. Quæ forma, hótá, confirmatur lectione Morkinsk., F. VII 170, not. 3: hótá mun skjótari nonnihil velocior, id. qu. hótí mun skjótari (nökkurum mun skjótari).

HÓT, n. pl., minæ, Sk. 2, 9; hinc hótá (-aða) minari, hœta, id.

HOT, ÓT. 41, id. qu. hott, i. e. hátt, neutr. adj. hár altus, adverbialiter, alte, in altum: sá er atti hrefais stóði hot á lög qui tabularum equitium (naves) alte in mare (i.

e. in altum mare, in vastum mare) concitavit. Sic Fagrsk. hot pro hátt: setit svo hot oddana, at gegni miðjum manni (F. VI 413). Idem latere videtur in var. lect. höð pro hátt, Ísl. I 307, var. lect. 5. Cf. et het = hot, in voce hjörklofnn.

HOTT, id. qu. hátt, adv., alte, clara, sonora voce: Högna gátta hregg saung hott tempestas Hognii tabularum (pugna) argutum sonuit, Fagrsk. (51, 1), locum vide sub hjörklofnn; HR. 52.

HOTTNÆFR, adj., bene moratus (= hátt-næfr; hátt, næfr, Plac. 30, ubi haud dubie scriptum fuit haottnæfr (i. e. hottnæfr) víþ guð sottom, o: háttnæfr — sáttum.

HÖTR, m., petasus: land hattar terra petasi, caput, SE. I 538 (vide halland); Band. 5, ubi: vefja hattar land slikum caput panno obnubere; hattar stræti stratum petasi, caput, SE. II 499, 3; hattar haubr solum petasi, id.; hattar haubrs steði, id., per amplificationem, Nj. 103, 1; hattar fell monticulus petasi, id., Vigagl. 21, 1; hattar stallr, id., Korm. 25, 1. Ála höttir petasus pirata, galea, arfstóll Ála hattar sella hereditaria galea, caput, Eg. 64, 2; höttir Óðins, valmeyja, herkonunga, galea, SE. I 420; h. hángatýs petasus Odinis, galea, SE. I 232, 3. 422, 1, ubi acc. pl. hættu; Herjans h., id., sùt Herjans hattar noza galea, securis, SE. II 122, 3. Foldar höttir petasus terræ, cælum, höll foldar hattar aula cæli, aula caelestis, drottinn foldar hattar hallar dominus aula caelestis, Christus, AA. 19 (ÓT. 105); sed GhM. I 180 (Ísl. I 106). 208, pro hattar melius legunt hárrar. Vide composita: djarfhöttir, granhöttir, (hjálmhöttir), huldarhöttir, síðhöttir, sóknhöttir. Forma hattr pileus, in acc. sing. occurrit pros., F. VIII 368, not. 5; XI 85; Cod. Fris. col. 194, 2.

HÖTUÐR, m., osor, inimicus (hata): h. ormbóla, ormtorgs, varbála, inimicus auri, princeps liberalis, Ag.; F. VI 139, 1; Ha. 255, 3; hotoþr rams rógs rekka inimicus calumniatorum, vir bonus, probus, Plac. 29. — 2) pro hvötuðr (excluso v), qui concitat, incitat, ciet: havtuðr gunnar ciens pugnam, bellator, F. XI 191; sverðels havtvðr rez bellicosus, Merl. 2, 60, ubi: verðr af slíkv | sverðels havtvðr | himna ferðar | hvgþeckr grame.

HOTVETNA, id. qu. hvatvetna, quodcumque (hot, excluso v, id. qu. hvot = hvat, vetna gen. pl. a vett s. vettr ens, rez); nom.: á þio hotvetna stari in te omnes res intentos defigant oculos, Skf. 28; hroldi hotvetna, þat er til haga skyldi vacillabat quodcumque, quod utilitatibus inservire oportuerat, Am. 95; acc.: ósnjallr maðr uggr hotvetna ignavus homo metuit quodcumque, Hávam. 48; hræfpa ek um hotvetna, Am. 67; vide hovetna. In prosa, F. XI 38. 68. 78. 122. Cf. horvetna.

HOVETNA, lectio membr. Am. 67, quo loco unum exscr. chart., quod habeo, præfert hovitna, et ex var. lect. hvivetna; Ed. Sæm. Holm. habet h. l. hvevetna. Puto hovetna esse id. qu. hvevetna, hvivetna (o = u =

ve, vi), omni ex parte, omnibus in rebus, et constructionem esse: ek hræfpa hovetna um, ita ut hovetna accipi possit pro dat. ab hotvetna, absolute, omni in re; vide hræfa.

HÖÐ, f., insula, SE. II 491, 3: Hvöða, Vað, Hising, Friðnar, | Hæð, Borguad, Smyl, Torgar, o: insula Sannmeria, hodie Hareid (ant., Hadareid, qz. Haðar eid), it. Hovden, Pontop. Geogr. Opl. 74. SE. I 436, 3, construi potest: á höð sandi, pro á Haðar sandi, in litore insula, ut Höð de insula in universum intelligatur, et h. l. in specie de insula Háey, una Orcadam. Sed havð h. l. potius est = hót (cf. höð = hott, hátt, sub v. hot); letræð havð minime facit.

HÖÐR, m., Höðus, Asa, Vsp. 30. 55; Vegtk. 14. 15, ubi dat. Hæði (i. e. Hæði), quo loco alii Havði, Höði; SE. I 102. 171. 202. 266; Haðar bani intersector Höði, Valius, SE. I 266; Haðar dölgr hostis Höði, 1) Balderus, SE. I 260. — 2) Valius, ibid. I 266. In appell. viri: heinlands Höðr deus gladii, præliator, bellator, SE. I 472, 3; sic et Jonsonius, Nj. 78, 2, vide haudrmen, it. háðr. Cognomen viri: Ketill haubr, Eg. 58. Haðarlag variatio Höði, metri genus, SE. I 696.

HRAFN, m., corvus, corvus corax (vide rafn, ramn); oculorum animalium avidissimi, Fjölm. 46; Söll. 67; hrafn guð, Ódin, SE. I 126 (II 142, 1); hrafna Baldr, id., SE. I 232, 4; hrafn æfi vita v. tempus corvi (nycticoracis), noz: hverja hrafn æfi quavis nocte, Korm. 19, 7. — ß) in appell. navis: áls hrafn corvus gurgitis, navis, Ísl. I 81; — Heita (pirata), id., SE. I 328, 1; — hranna (undarum), id., vörðr hranna hrafnusta navium, vir, HS. 6, 6; — sefar (maris), id., sefar hrafnas beinandi vir, Vigagl. 21, 2; — varar (portus vel maris), id., Mg. 31, 5; stafus flet hlakkar hrafnas dnyneidir optans tumultum prælii navalis, bellator, ÓT. 20, 2, vide sub voce flet; vide byrhrafn. — 2) equus Alti, SE. I 394. 482, 3. 480, 2.

HRAFNÁSS, m., deus corvorum, Asa corvorum possessor (hrafn, áss), Ódin, qui hrafn guð dicitur, SE. I 126; gen.: Hrafnássar vin amicus Odinis, Hæner, SE. I 308, 2, ubi construo: hrafnássar vin hlvt bláss amico Odinis (Hæneri) ignis accendendi, excitandi, provincia obtigerat; full Hrafnássar poculum Odinis, carmen, var. lect. SE. I 232, 4.

HRAFNBLÁR, adj., corvi instar lividus, coracinus, niger (hrafn, blár), epith. filiorum Jonakeri ac Gudrunæ Gjukiadis: hrafnbláir Erps of barmar, SE. I 372, 1, de quibus SE. I 366: þeir voro allir svartir sem hrafn á hárs lit, sem Gvnnar oc Hægni oc aðrir Niðvngar.

HRAFNBLÓTR, m., cultor corvorum, Ódin (hrafn, blótr vel bløtr): goda nafn hrafnblóts divinum nomen, divina auctoritas Odinis, F. II 53, 2; cf. hrafnfreistaðr.

HRAFNFÆÐIR, m., nutritor, altor corvi, præliator, bellator (hrafn, fæðir), dat. s. hrafnfæði, F. XI 216.

HRAFNFREIÐSTAÐR, m., *corvus consules*, Odin (hrafn, freistaðr): mögr hrafnsfreistaðar *filius Odinis*, Balderus, SE. I 240, 3.

HRAFNÆLLIR, m., *corvum delectans*, præliator, bellator (hrafn, gællir), Hh. 73, 1.

HRAFNÆÐIR, m., *corvum saturans*, ciens, præliator, bellator (hrafn, gæðir), F. VII 14, 2.

HRAFNGREDDIR, m., *desiderium cibi corvo excitans, saturans corvum, præliator, bellator* (hrafn, greddir), Mb. 7; Ód. 20.

HRAFNRENNIR, m., *id. qu. hrafngreddir* (hrafn, rennir), Hh. 73, 2; F. VI 423, 1.

HRAFNISTA, f., *insula Norvegiæ, ante Nummedaliam*, SE. II 492; cf. FR. II 109. 326. *Hod. Ramsta, non procul a Nærð* (Njardey), Munch.

HRAFNBEYÐR, f., *balæna media* (hrafn, reyðr), SE. I 581, 1; II 481. 561. 624. (Vide G.M. III 369).

HRAFNISKYGN, adj., *corvi instar perspicax* (hrafn, skygn): hrafnskygnar ennis sálir, Ag.

HRAFNSTÝRANDI, m., *sec. G. Magnæum, Eg. 82, 3, corvorum dominus*, Odin (hrafn, stýra), *qui et hrafna gub dicitur* SE. I 126. *Ordo a G. Magnæo receptus talis est: opt skal fregna, of Hörða hregna tröð, orðgöð hrafnstýranda (conjectura G. Magnæi pro di) hræra min' (i. e. mína) arnar kjapta sæpe inaudietur, per nimbosam Hordorum regionem, deus eloquentiæ, corvorum dominus (sic verba in ed. impr. legenda censeo, alias textum cum constructione neque conciliare) meos rictus aquilinos commovere. Sic Magnæus. Propono hanc constructionem: hregna hræra hrafnstýranda skal opt fregna min göð arnar-kjapta orð of tröð Hörða pluviarum motum (ventorum) corvi rector sæpe inaudiet mea bona verba oris aquilini per Hordorum regionem: vel simplicius, rector navis (Thorstein Thoræ f.) sæpe inaudiet meum carmen encomiasticum (recitari) in Norvegia. Analysis: hregna = regn pluvia, hregna hrærir motor pluviarum, ventus, hrafn hregna hræra corvus ventorum, navis (sec. SF. I 440, dýr vedra animal venti v. tempestatis). Arnar kjaptar ora aquilæ (i. e. Odinis, qui adsumta forma aquilæ mulsum poeticum Suttungo abstulit), arnar kjapta orð verba qualibus uti Odín consuevit, i. e. verba poetica, pœsis, carmen (Ý. 6, de Odine: mælti hann alk hendingum, svá sem nú er þat kveðit, er skáldskapr heitir).*

HRAFNSVARTR, adj., *corvi instar niger, coracinus*, (hrafn, svart): halr hinn hrafnsvarti, de seruo, FR. III 512, 3.

HRAFNINNA, f., *agathes vitreus* (hrafn, tinnu, qs. *silex corvi, a nigro colore*), FR. I 470, 2, *qui in str. præced. dicitur hrafni svartari corvo nigrior.*

HRAFNVÍN, n., *potus corvi, sanguis* (hrafn, vín): hrafnvíns hyrr ignis sanguinis, gladius, njóðr hrafnvíns hyrjar possessor gladii, vir, F. II 83; vide hramnvín.

HRAFNÐARFR, adj., *corvo utilis, corvo commodus, i. e. bellicosus* (hrafn, þarfr), F. VI 318, 1, *ut þarfr blám hrafni*, Mg. 35, 2.

HRAKI, m., *sputum, saliva*, SE. I 216 (*spýta hráka sína í ker*). Hráki gleipnis tuggu *saliva Lupi Fenreris, amnis Von, ex ore ejus profluens, it. homonymice, id. qu. von spes, unde: sitja á gleipnis tuggu hráka e-s = sitja á von e-s hlutar sperare, exspectare aliquid*, SE. II 630, 2, *vide sub hnyggja. Hráki Fenrisúlfs amnes, fluvii, flumina; sic SE. II 432: ár ij falla or munn* honom, hætir qnnvr Ván æn onnvr Vil, ok ær því rött at kalla vqtn hráka hanu.

HRAMI, m., *Odin*, SE. II 472; v. hrammi.

HRAMMASTR pro **RAMMASTR**, *robustissimus, superl. a rammr, cum aspiratione: hrammastan at afli*, SE. II 104, 2.

HRAMMI, m., *nomen Odinis*, SE. II 555; *hardæl hramma dura Odinis procella, pugna, ejus vidir pugnatores*, Mg. 31, 7 (F. VI 78, 2); vide hrami.

HRAMMR, adj., pro **RAMMR**, *robustus, v. hrammastr; it. hramr.*

HRAMMR, m., *manus expansis digitis, digiti expansi*, SE. I 542; *hrynbál hramma stridens flamma digitorum, aurum*, SE. I 412, 2; *arnar hrammar unguis aquilini: hniga und arnar hramma prælio cadere*, SE. I 420, 2; *bjarnar h.*, Bk. 1, 16.

HRAMMÞVITI, m., *lapis digitorum, lapis manus, aurum vel argentum* (sec. SE. I 402, coll. 336) (hrammr, þviti): *bjóðr hrammþvita oblato auri, princeps liberalis*, Höfuðf. 17.

HRAMN, m., *corvus, id. qu. hrafna*, SE. II 488.

HRAMNVÍN, n., *potus corvi, sanguis* (hramn, vín): hramnvíns hyrr ignis sanguinis, gladius, Plac. 49, *vide hyrgildir; hramnvíns giljadr qui corvum potu delectat, præliator, bellator*, Hg. 6 (F. I 27, 1); vide giljadr.

HRAMR, adj., *id. qu. ramr, robustus*, HR. 18.

HRAANN pro **RANN**, *impf. ind. act. v. rena currere, fugere, dilabi: hraann ráð búandmanna res colorum lapsa est, vel conspiratio eorum repressa est*, SE. I 466, 2, *sec. Cod. Reg.; al.: hraann lið copiar dilapsæ sunt.*

HRAANNBÁL, n., *flamma maris, aurum* (hrönn, bál): *hraannbáls glötuðr consumitor auri, vir liberalis*, Mb. 4.

HRAANNBLAKKR, m., *equus undæ, navis* (hrönn, blakkr): *hraannblakks hóll collis navis, mare, hraannblakks hólnjórun dea maris, femina*, Hitt. 14, 3.

HRAANNBLIK, n., *fulgor, splendor undæ, aurum* (hrönn, blik): *hraannbliks hildir nympha auri, femina*, Korm. 19, 3.

HRAANNÐAÐR, m., *qui protrudit, projicit, erogat: hr. armbranda projector anulorum, princeps liberalis, var. lect. F. V 176, 2 (Óh. 48, 1). Aut h. l. nnd scriptum est pro nd, aut pro und, ut sit hraunduðr = hrönduðr, id., a forma hranda, id. qu. hrinda trudere.*

HRAANNELDR, m., *ignis undæ, aurum* (hrönn, eldr): *hraannelds brigðir aurum erogans, vir liberalis*, Plac. 24.

HRAANGARÐR, m., *cumululus maris, succ-*

tus (hrönn, garðr): hárr h. alti *fluotus*, F. VI 436, 2.

HRAUNLESTIR BORDA, *Ísl. II 24*, prolestir hranna borda, *lavor, expugnator tabularum marinarum (navium)*, a hranna bord *tabula undarum, navis, et lestir, qu. v.; locus sic se habet: Traudr var ei Torfi at deyða | tvinna skorð ok borda | hann gjörir hróp at sönnu | hrannlestis i því flestu, i. e. Traudr var ei Torfi at deyða tvinna skorð borda hrannlestis (Thorbjargam Grimkelis flíam)*, ok hann gjörir at sönnu hróp i því flestu.

HRAUNVALR, m., *accipiter undæ, navis (hrönn, valr): fönna hrannvalar niveus cumulus navis (melius sonaret hrannvala navium)*, unda, braut hrannvalar fannar semita undæ, mare, salr hrannvalar fannar brantar camera maris, cælum, vald hrannvalar fannar brautar salar imperium cæli, tamr valdi hrannvalar fannar brautar salar *advetus imperio cæli, cælipotens*, SE. I 240, 1, *epith. Odinis, hoc ordine: framr Valgautr, tamr valdi hrannvalar fannar brautar salar, vër eigu gjalda þær fals veigar, i. e. præclare Valgöte (Ódin), cælesti imperio adsvete, acceptam tibi referimus venam poeticeam*.

HRAPA (-aða,-at), ruere, *præcipitari, dejici, pessum ire: hlunnvigg hrapa naves ruunt, præcipiti cursu feruntur*, Sk. 2, 17; FR. I 325, 1. *Metaph.:* illt er fur heill at hrapa malum est, fortuna succumbere, Sk. 2, 25; at þeim mundi heill hrapa sibi felicitatem esse rueturam, se felici statu dejectum iri, Söll. 9. *Propr.:* hrapa til sylgjar ad potum festinare, ruere, Merl. 1, 36, de lupis et aquilis.

HRAPI, m., *ignis (qu. ruens, hrapa)*, SE. II 486, 570.

HRAPMUNNUM, SE. I 300, 3, *accipio pro hrapmundum (nn = nd), rapacibus manibus, i. e. raptim manu intercipiendo (hrap, cogn. Dan. rap celer, velox, mund manus). Locum sic construo: svá at (hraðskynidir gvarr!) lángvinnr Þrúngvar svalg hrapmunnum á lopti sío, lyptisýgl handa adeo ut (velox pugna incitator!) diuturnus Þrúngvæ (i. e. Freyæ) amicus (Thor) velocibus manibus deglutiret (interciperet) sublimem ferri massam, vibrabilem manuum haustum (i. e. contum ferreum in se ab Geirrodo missum), vel forte rectius hrapmunnum refertur ad hrapmunnr rostrum, os rapax, et hrapmunnum handa manuum rapacibus rostris (= greipum), uncatis digitis arripuit lyptisýgl sío ferreæ massæ haustum vibrabilem.*

HRAÐR, adj., crudus, f. hrá, n. hrátt: hrátt hold cruda caro, Nj. 156; hrátt kjöt, id., Hund. 2, 6; gen.: hrás holds cruda carnis, Hk. 2, 1; til hrás vidar ad crudam silvæ, Skf. 32. Vide rá.

HRAATA (-aða,-at), in casum vergere, lapsare, cespitare (id. qu. hrassa), labi, collabi: Eysteinn hratar arfi á Ellíða stafni flíus Eysteinnis (Thorvalds Tintein) collabitur (slæo tectus) in puppi navis Ellíðii, Korm. 25, 1, ubi in anteced. prosa: Þorvaldr féll frá stýrinni í rot; hefir hratað i andar

dauða in animi perniciosi incurrit, delapsus est, animæ salutis jacturam fecit, Has. 9, locum vide sub gröndugr. In prosa = hrassa, OH. 240; hann hrataði við, en féll eigi, labare, non cadere, F. VI 66; tekr Freyr at hrata fyrir honum, ok því næst fellr hann, F. II 75; hann hrataði af garðinum ok kom niðr standandi, Sturl. 5, 17; = rata: stórhlatir, er vër höfum i hratað gravia quæ incurrimus (quibus impliciti sumus) crimina, F. I 295; pervenire quo, aliquo casu devenire, FR. III 4. Pass., hrataz = rataz (hittaz), deprehenduntur, polam fiunt (mendacia), SE. II 198, 1 (NjD. 61, = hreytaz, sparguntur, divulgantur). — 2) *Alm. 1:* hrataþ um megi mun hverjan þikkja *præcipitatum (festinatum) ultra vias credo cuique visum iri; itaque hrataþ h. l. est id. qu. hrapaþ (t = þ, ð), quod in var. est.*

HRAUKB, m., id. qu. hrókr, *poecanus ater*, (Lex. B. Hald. hraukr = toppkarft, carbo graculus), SE. I 234, 1, *sec. Cod. Reg.:* Haddingja vals hrókr corvus, bjór Haddingja vals hróka cerevisia (potus) corvorum, sanguis.

HRAUMI, m., mala viri appellatio, forte id. qu. raumr longurio, SE. I 532, ubi Cod. Reg. hraumi; II 547 hraume; II 610 hraumi; II 465 hræmi.

HRAUN, n., terra igni subterraneo liquefacta, aspretum, antris et cavernis plenum, unde tam pro antris et cavernis, quam pro saxis et lapidibus usurpatur: hrauna Bil des aspretorum, sazorum, femina gigas, Selk. 7; hrauns íbúr (íbúur) aspretum incolentes femina, femina gigantes, FR. II 145, 1. Göma hraun antrum palatorum, os, Skáldh. 5, 27. Hraun handa lapis manuum, aurum og argentum, sec. SE. I 402—404, colk. 336; glæðendir handa hrauns missor auri, vir liberalis, SE. I 406, 2; hraun vala slóðar, id., GS. 23; vide hraunkæif. In compositis drynhraun.

HRAUNATLI, m., *regulus aspreti, gigas (hraun, atli): sprakki hraunatla femina v. uzor gigantis, femina gigas, hregg hraunatla sprakka ventus femina gigantes, animus, animi fortitudo*, Íslid. 5, locum vide sub hreggvana.

HRAUNBÚI, m., *aspreticola, saxicola, atricola, gigas (hraun, búi)*, Hým. 38; plur., H. kat. 25: hraunbúa veratr saxicolorum pessimus.

HRAUNDRENGR, m., *vir aspreti, aspreticola, saxicola, gigas (hraun, drengr)*, SE. I 280, 3.

HRAUNG, *incerti gen., sonitus, strepitus, de fremitu maris: hraung or, þatz (male þars, eo loco, ubi) háfan þaungul heid ok um fremitu eo loco est, ubi etc., F. VI 376. Ex hac voce formatum nomen piratæ et athletæ Hraungviðr (quasi strepitum exortans, ab hraung et víða = vinna, facere), Sturl. 1, 13; FR. II 366. Idem valet hrang strepitus, tumultus, turbæ in foro exortatus, Grög.*

HRAUNHVALR, m., *cetus aspreti, gigas (hraun, hvalr), plur. hraunhvalir, sec. -i.*

Hjnk. 36, ubi vertitur saxæ belluæ, i. e. bellæ saxicolæ, gigantes.

HRAUNKNEIF, *f.*, quæ lapidem premit, manu tenet; gestal (hraun, kneif conject. pro kneif): vala slóðar h. quæ aurum gestat, femina, *GS.* 23, a vala slóð semita accipitrum, manus, vala slóðar hraun lapis mæna, aurum vel argentum.

HRAUNN, *f.*, galea, *SE.* II 621; II 478 haur; II 562 hramr... Vide hrönn.

HRAUNSKJÖLDUNGR, *m.*, rex aspreti, gigas (hraun, skjöldungr), *FR.* II 306, 3.

HRAUSTGEÐR, *adj.*, animo fortis (hraustr, geð a geð): h. kondungr, *F.* VI 437, 2. Absol. pro subst.: enn hraustgeði vir ille fortis animo, *Hítid.* 33, 3.

HRAUSTLA, *adv.*, contr. pro hraustliga, fortiter, *HA.* 62, 7.

HRAUSTLIGR, *adj.*, forti viro dignus (hraustr, -ligr): hraustligt bragð forte facinus, *HA.* 34, 4.

HRAUSTR, *adj.*, fortis, *Ód.* 12; *Hg.* 9; *SE.* II 497; I 500, 2; acc. s. hraustan, pro adv. hraustliga, fortiter, *SE.* II 114, 1. — 2) firmus, firmiter factus, fabricatus, validus: hraust höll templum firmum, ædes firma, calida (= traust, sterk), *Hungro.* 120; hraustr skjöldur firmus clipeus, jungitur cum traust brynja, *Gd.* 34. (Conferri potest heilbrigðr pro heill, saluus, incolumis, illæsus: heilbrigð skip naves incolumes, *FR.* III 319). In compositis: höðhraustr, forhraustr, geðhraustr, líðhraustr, týhraustr.

HRAUÐ, *f.*, lorica, *SE.* II 622, pro hröð (hravð).

HRAUÐNIR, *m.*, regulus maritimus, *SE.* II 552, 614; *Cod. Reg. SE.* I 547 hravðnir; II 468 hröðnir. — 2) gigas, *Cod. Reg. SE.* I 549, 1; II 470 hravðnir.

HRAUÐUNGR, *m.*, regulus maritimus, *SE.* I 547, 2; II 468 hröðungr. — 2) gigas, *SE.* I 555, in *Cod. Reg.* hravðungr; II 614 hrauðungr; II 554 hrauðungr; II 471 hröðungr.

HRAYGGVIGLÓPR, *m.*, homo stultus et fugitivus, fugæ deditus (*sec. formam* pro hreyggviglópr, hreykkviglópr, *id. qu.* hraykkviglópr, a hrökkva cedere, resilire, refugere, et glópr, confer formas hlauptuð pro hlauptuð, *id.* hryggvi pro hrökkvi), *Nj.* 54.

HRAÐA (-aða, -at), *festinare, properare*, *Sk.* 2, 17 *ed. Holm.*, pro hrapa, quod habet *ed. Havn.* et *FR.* I 325. Hraþað festinatunum (*est*), *impers. pass.*, *var. lect.* *Alom.* 1 pro hraþað. In signif. activo, celeriter advovere, repere, occurrit raða, demtá adspiratione, *F.* II 438: reiðin hafði raðat honum mjök at maggiani íra eum pane ad lectum rapuerat. Cf. hraði, *m.*

HRAÐA, *adv.*, celeriter (a hraðr): skipta hraða celeriter dividere, distribuere, *SE.* I 654, 2. — 2) acc. s. a hraði, *m.*, *SE.* I 702, 3.

HRAÐFEIGR, *adj.*, celeriter moriturus, repentinus morti obnoxius (hraðr, feigr), *Nj.* 40, *var.*; et in *prosa ante*.

HRAÐVELDR, *celer, subitus, repentinus* (*prop. subito adnotus, impactus*, hraðr,

fella): hraðveldr skjalda glymr subitaneus clipeorum strepitus, pugna, *SE.* I 668, 2.

HRAÐFÖRR, *adj.*, cursu velox (hraðr, förr = ferr): hestinn hraðferra equum cursu veloce, *Ghv.* 17.

HRAÐGEÐI, *n.*, animus celer, volubilis, inconstans (hraðr, geð), *SE.* I 542; *SE.* II 613 h. l. habet harðgeði animus durus; in *fragm.* 748, 757 omittitur.

HRAÐI, *m.*, qui celeriter movet, rapit, in cursum incitat (hraða, act., celeriter facere, properare quid): hrings hraði incitator annuli, vir liberalis, de principe, *SE.* I 702, 3, ubi: eo veit hrings hraða laða avlsaða hirð i havll novi annuli incitatore invitare aulicos in aulam.

HRAÐKVÆÐR, *adj.*, carmen cito, expeditè fundens, citus poëta (hraðr, kvæðr deriv. a kveða): emk hraðkvæðr hilmí at mæra regias laudes canentis mihi carmen facillè fuit, *Ad.* 1.

HRAÐLIGA, *adv.*, cito, confestim, ex-templo (hraðligr): segðu hraðliga dío ex-templo, *FR.* I 519, 1.

HRAÐMÆLTR, *adj.*, eloquio citus (hraðr, mæltr a mæla): inn hraðmælti Hringa viðþingadr rex Ringorum eloquio citus, verba celeriter proferens, *Ha.* 320, 1; hraðmælt tunga lingua volubilis, præceps, *Hávam.* 29.

HRAÐR, **HRÖÐ**, **HRATT**, *celor, citus*, vide raðr (pro hraðr), *it. compos.* allhratt.

HRAÐSKYNDIR, *m.*, qui rem aliquam cito properat (hraðr, skyndir): hraðskyndir gunnar velox pugna incitator, præliator, vir, *SE.* I 300, 3, ubi in vocat. sumi potest, ut apostrophe ad auditorem vel lectorem; locum vide sub hrappmannum.

HRAÐSLAUNGVIR, *m.*, citus projector, dispersor, missor (hraðr, slaungvir): h. hringa vir liberalis, *Sturl.* 1, 26, 1.

HRE, *n.*, *id. qu.* hræ, cadaver; *it.* hræ, *id.*; *sic Islð.* 7: þá er Asbjarnar örna | erfingi hre fengi | frá ek nfta sér sveita | sína nafna lét hrafní, i. e. þá er erfingi Asbjarnar (Helgus) lét örnu nfta sér sveita nafna síns (Helgii Droglogidæ); ek frá (o: at hann) fengi hrafní hre auðvói eum paravisse corvo cadaver (escam, dapem), *vel lege*: ek frá hre fengis hrafní, *vel*: ek frá hrafna fengu hre. Hres hrönn cumulus cadaverum, *SE.* I 674, 2, *sec. Cod. Reg.*; hræss glær mare cadaveris, sanguis, dynbrimi hræss glæss stridens ignis sanguinis, gladius, *SE.* I 662, 2.

HRE, *n.*, funus: hræ Ólafs funus, mortuum corpus Olavi, *Ý.* 47 (*AR.* I 268); in plur. de uno cadavere: höggvin hræ Hallvarðs cæsum cadaver, prostratum corpus Halvardi, *Eg.* 27, *ut in prosa*, *Ý.* 31: Danir tóku lík hans — ok létu þar rífa dýr ok hrafna hræin. Jöfn fenguz hræ hröfnum æqua corvis cadavera parata, par utrinque strages edita, aquo marte pugnatum est, *Orkn.* 22, 2. *Dat. sing.* hræfi: þaut úlfr um hræfi lupus circa cadaver (vel super cadavere, cadaveri insistens) ululavit, *OH.* 160, 2; hræss ár fluvíu cadaveris, rivi sanguinis, *SE.* I 608, 1; hræss haukr accipiter cadaveris, corvus vel aquila, *F.* I 173, 3; hræsa

haukr *accipiter cadaverum, corvus*, Eb. 19, 13, ubi tamen, *adsumtū tmesi, construi possunt*: hræfa döggr *pluvia cadaverum, sanguis, hræfa döggrvar haukr accipiter sanguinis, corvus*. Hræfa lækr *rivus cadaverum, sanguis, rivus sanguinis, hræfa lækja haukr accipiter rivorum sanguineorum, corvus, hræðir hræfa lækja hauka escam corvo præbens, præliator*, Fbr. 22, 4 (GhM. II 296). — β) hræ kastar, *lectio Morkinsk. F. VII 4, pro hel kastar, funtus (i. e. pernicios) struis lignariæ, ignis, incendium; nisi hræ h. l. scriptum fuit hær, i. e. her, ut ignis dicitur her alla víðar vastatar omnium materiæ, H. Br. 9. Cod. Fri. col. 230, 8 habet kast hræ fasti, vide hræfasti. — γ) feminini formam præfert genitivus hræfar, in hræfar skráð, FR. III 512, 3, ornatus cadaveris, habitus quali cadavera indui solent, vilissimus amictus, sive ducatur a hræ cadaver, sive a hræ res lacera, detrita et inutilis. Eadem forma obtinet in voce sermonis hodierni vulgaris hræfareldr *ignis fatuus, quo accedit hrævar-daun, hrævarljós, hrævarlykt, in Lex. B. Hald. In Sturl. hræljós, hrælog, ignis fatuus, 9, 18, 4; 20, 3.**

HRÆBARINN, *part. pass. compos., funesto ictu percussus, Sonart. 4, ubi: sem hræbarnar hlímar marka tanquam funesto ictu percussa ramalia siloaurum, sec. G. Magnæum. Propr. hræbarinn (hræ, berja) est cadaveris instar percussus, contusus, violatus, fœdatus, et per hræbarnar hlímar intelliguntur rami cortice nudati; forte aliquid lucis affundit hrálika, in Lex. B. Hald., caro viva cute nudata.*

HRÆBARÐR, *m., ursus, Ed. Lðvasina, pro hlæbarðr, hlebarðr.*

HRÆBERTINGR e. HRÆBIRTINGR, *m., trutta cadaveris (hræ, bertingr = birtingr): h. sevar, pro bertingr hræsevar, trutta sanguinis, hasta, a hræser mare cadaveris, sanguis, hægg hræbertinga sevar præliator, bellator, legendum puto, F. XI 138, 4, cornus (arbor) hastarum.*

HRÆBORÐ, *n., tabula cadaveris, vel margo cadaverinus, cruentus: ritar hræborð cruentus margo clipei, hlynr ritar hræborðs præliator, Isl. II 349. Cf. hræmáni.*

HRÆDDR, *id. qu. hræddr, territus, timidus, metuens, Isl. 3.*

HRÆÐDR, HRÆÐD, HRÆTT, *perterrefactus, timidus, Hg. 26; hrætt fólk, G. 20. Vide gagnhræddr, úhræddr. Propr. part. pass. v. hræða.*

HRÆDREYRUGR, *adj., cadaveris instar cruentus, ab funere sanguinolentus (hræ, dreyrugr): h. hjörto, Ghc. 38.*

HRÆFA (hræfi, hræfða, hræft), *id. qu. hreifa, movere, versare: hræfpa ek um hovetna, meðan Havgni lifði in omnibus rebus me patientem tuli (ingenium meum cohibui), dum Högnius in vivis erat, Am. 67, ubi vertunt interpp.: celavi quodcumque (offensionum), dum H. erat superstes; FR. I 220, idem sentiens, sic exprimit: ok mátti um hreifa, meðan H. lifði et (tamen) ferri posuit (ingenium meum), dum H. vivebat. Sic*

verbum hreifa usurpatur F. XI 90: man þóttuz traunt mega umb hreifa haas skaplynde ok ofsa homines sibi videbantur vis ferre posse ingenium et vehementiam ejus; item verb. hræfa, Vd. msc. c. 34: Sumundr kvað hann (Hrolleif) víst launa vistina verr en stofnat var, ok má eigi um þat hræf lengr neque ea res ferri dicitur potest. Eodem sensu usurpatur verb. tæla in e-n, Jömsv. p. 16. Pass., hræfas (= hreifas) moveri, in prosa, FR. II 167: mér þikir sem hræflz stundum videtur mihi subinde moveri, pro quo hræris, FR. II 507; hinc reflexive: hræfa hræflz kleyfðan fleyya hjör corvus movit sibi unguem v. rostrum, Ha. 321, 2, vide fleyyr.

HRÆFASTI, *m., ignis fatuus (hræ, fasti), id. qu. hrævareldr (vide hræ, γ); h. kastar ignis fatuus struis, incendium, Cod. Fri. col. 230, 8, sed potius h. l. credo tō fasti pravam esse descriptionem pro fasta, ut ibid. l. 11 est aliti pro slita.*

HRÆFNI, *n., quintus a carina ordo tabularum navis, SE. II 482. 565; Cod. Reg. SE. I 584 hremi (= hremfi, id.), Wchert hrepni, permutatis p et f. Idem est fem. hrefas apud B. Hald. Fjarmannalög c. 18: ef menn sigla á aðra, oc gjöra þeim spillvirki, þá skal bœta firir skutstafa, ef brotnar fir ofsa hrefnisakor, tvá aura si frangitur puppis supra coassationem quinti tabularum ordinis, id damnum duabus uncis expiandum est. Hrefnis stóð equitium tabularum, næves, ÓT. 41; hrefnis goti equus tabularum, navis, RS. 18.*

HRÆFRAKKI, *m., gladius, SE. II 619 pro hafrakan; de hasta, GS. c. 2: Gisti hjó móti með höggspjót, ok tók af honum fótina, ok mælti: hrökk hræfrakki, hjó ok til Skegja insiliit hasta (hræ, frakki, m., respondens feminino frakka, hasta); cf. hræmeki.*

HRÆGAGAR, *m., canis cadaveris, gladius (hræ, gagarr), Krm. 6, ubi pronuntiatum est rægagar, omissæ aspiratione.*

HRÆGAMMR, *m., vultur cadaveris, corvus, ÓT. 28, 1, ubi in prosa anteced.: þá komo þar fljúgandi hrafnar tveir; ara sævar græddir hrægams desiderium sanguinis corvo excitans, bellator, SE. I 488, 1; h. sævar, pro gammr hræsevar, vultur cruoris, aquila, hrægams sævar leir, id. qu. arnar leir, lutum aquila (SE. I 222. var. lect. 12), rude et incomtum carmen, Sturl. 4, 25, 3.*

HRÆGEITUNGR, *m., ales cadaveris, corvus (hræ, geitungr): feitir hrægeitunga sagnator corvorum, præliator, vir, ÓT. 116.*

HREGG, *n., procella, ventus, tempestas, SE. I 486; Am. 17; SE. II 122, 2; harða hvast h. valde vehemens procella, F. I 163, 2; hreggi sæt unnr unda, vento incitata, Mg. 31, 9; hreggi bláinn vento inflatus, de velo, Ha. 227; hreggi keyrdr procella incitata, de saxis, Jd. 31. In plur.: hreggi blæso merki of virðum venti signa perflabant super viris, Mk. 12, 2; hreggi báru branda ske austr frá ættlandi Íra venti, tempestates navem orientem versus ab Hiberniá deferebant, RS. 16. In prosa: laust á hrið með*

svá mikla hreggi, at hann fékk varla stýrt sér *procella nivium ingruit tanta cum vi tempestatis, ut aegre gressum regere posset*, AA. 235; hregg ok regn ventus et pluvia, EA. 51; F. VII 195. — β) de rapiditate fluminis, *vortice aquarum: hreggi höggvinn hlympel sonorum ferrum (baculus), rapido flumine quassatum*, SE. I 294, 2. — γ) saepe in appellationibus pugnae: hregg geira *procella hastarum, pugna*, H. 11; — mála gladii, id., SE. I 476, 2; — hildar (*Bellonæ*), id., H. 10; — hjálma (*galearum*), id., Orkn. 5, 2; — hrævins (*sanguinis*), id., Eb. 19, 11; — hifla (*clipeorum*), id., SE. I 676, 2; — Hrandar grundar (*campi præliaris*), id., SE. I 674, 3; — mækis eggja (*gladii acierum*), id., F. II 314, 1; — stála (*armhyrum*), id., Ha. 199, 1; — vápna (*armorum*), pugna, vápna hreggs verk res in prælio gestæ, Fbr. 8; — þundar (*Odinis*), id., OH. 218, 2. — δ) vide composit.: fleinhregg, guýhregg.

HREGGBJÓÐR, m., *tempestatem offerens* (hregg, bjóðr): h. randa, pro bjóðr randa hreggs, offerens *tempestatem clipeorum* (pugnaem), præliator, bellator, Ód. 8.

HREGGBLÁSINN, vento agitato (hregg, blás): h. udr unda vento incitata, F. III 27, 1.

HREGGBOÐI, m., *tempestatem offerens* (hregg, boði): h. hjörva pugnator, a hjörva hreggs pugna, Jd. 35; h. nadda borðs offerens *tempestatem clipei* (pugnam), id., Fbr. 33, 1.

HREGGDÖGG, pro HRÆDÖGG, pluvia cadaveris, sanguis: höggva hreggdöggar cedere pluvias cadaveris, i. e. cædendo exprimere sanguinem, F. V 250, 2.

HREGGMILDR, adj., *tempestatem exortare emans* (hregg, mildr): h. geirnets hyrjar *tempestatem gladii* (pugnam) ciere emans, bellicosus, de principe, Ha. 59.

HREGGMÍMR, m., *primum cælum*, SE. I 470. 592, 2; II 485. 569. 627. Forte gigas *procellæ, ær procellosus* (hregg, mímir).

HREGGMÍDJÚNGR HEIÐISS, *tempestatem clipei efficiens, pugnator*, vir: sköp heiðiss hreggmídjunga fata hominum, Korm. 11, 8; vel forte rect.: sköp um vinna heiðiss hreggmídjunga (acc. pl.).

HREGGMÓÐR, adj., *tempestate exanimatus, defatigatus* (hregg, móðr). FR. II 495, 4, sed hreggamóðr, id., ibid. 82.

HREGGNJORÐR, m., *deus tempestatis* (hregg, Njórðr): hildar veggs hreggtempestas clipei, viri, ab Hildar veggs hregg tempestas clipei, pugna, SE. I 424, 2, ex Grett.

HREGGÖLD, f., *gens tempestatis* (hregg, öld): Hristar h. míltes, a Hristar hregg *procella Bellonæ, pugna*, SE. I 672, 2.

HREGGRANN, n., *domus venti, ær* (hregg, rann): fagrgim háss hreggranns ignis splendens altis aeris, cali, i. e. sol, ejus harri rex solis, deus, Lo. 2, locum vide sub fagrgim; jöfurr háss hreggranns, id., Lo. 17; gramr hreggranns rex cali, deus, Lo. 25;

háss kanntu hjörta at lýsa | hreggranns konungr seggja, Mk. 24.

HREGGSALR, m., *palatium venti, ær, cælum* (hregg, salr): hyrr hreggsalar ignis cali, sol, jöfurr hreggsalar hyrjar rex solis, deus, G. 61.

HREGGSKÁR, adj., *ventis obnoxius, expositus, ventosus* (hregg, skár), epith. cali: Skrjúpt er líf | lýða barna | und hreaská | heiðar tjaldi fragilis est vita filiorum hominum sub ventoso saltuum tentorio (i. e. sub cælo, his in terris), Merl. 1, 65.

HREGGSKORNIR, m., *aquila*, SE. I 490. 492, 3 (qs. ventum secans, a hregg, vel potius pro hræskornir cadavera secans, lanians, hræ, skornir), cf. hreggdögg.

HREGGSKÝ, n., *nubes tempestatem parturiens* (hregg, ský), metaph., de nimbo telorum: hreggský slitu hringa nubes tempestuosæ (densæ telorum *procellæ*) dilacerabant annulos (*loricæ*), Krm. 9.

HREGGSULLR, m., *tumultus tempestatis, strepitus, fremitus tempestatis* (hregg, sullr): Sköglar furs h. tumultus pugna, a Sköglar furs hregg tempestas ignis Bellonæ (*gladii*), pugna, Sturl. 7, 42, 6.

HREGGSVALR, adj., vide hreggsvalr.

HREGGTJALD, n., *tabernaculum venti, ær, cælum* (hregg, tjald): stillir hreggtjalda rex cælorum, deus, Has. 1.

HREGGVANA, adj. indecl., *ventis expers; neutr. hreggvana* (hregg, vana), id. qu. hreggvant, pro subst., *defectus, inopia venti: hraunatla sprakka hreggvana defectus animositatis, fortitudinis, imbellitas, ignavia*, Ísl. 5, ubi sic: Varat hreggvana hyggnum | hraunatla Þórkatli | reyndr varð rimmu skyndir | rakklyndr at því sprakka, i. e. hyggnum Þórkatli varat hraunatla sprakka hreggvana, rakklyndr rimmu skyndir varð reyndr at því prudens Thorkel (Geiteris f.) fortitudine non caruit; sec. usitatum loquendi modum: mér er einhvers vant inopia rei aliquid laboro; cetera vide sub hraunatli.

HREGGVINDR, m., *ventus procellosus* (hregg, vindr): h. hrotta tempestas gladii, pugna, Grett. 9, sec. quodd. exser.: Þótta ek hæfr at hrotta, hreggvindi fyrr seggjum olim viris visus sum ad pugnas aptus, idoneus, præliandi peritus.

HREGGVÍÐR, m., *columen tempestatis* (hregg, víðr), in appell. pugnatorum: hreggvíðir hjörva præliatores, a hjörva hregg pugna, Jd. 29; hjálma skóðs hreggvíðum præliatoribus, a hjálma skóðs (nozæ *galearum, gladii*) hregg prælium, Jd. 19; F. I 170, 1.

HREGGVÖRÐR, m., *custos venti* (hregg, vörðr): hábrautar hreggvörðr, pro vörðr hreggs hábrautar, custos sublimis venti via, custos cali, deus, ab hábraut hreggs alta via venti, ær, cælum, Has. 5, ubi sic: ok hábrautar heitir | hreggvörðr þegar seggjum | sannre líkn ok sýknu | snjallr fir vos ok galla, i. e. ok snjallr hábrautar hreggvörðr heitir seggjum þegar sannri líkn ok sýknu fir vos ok galla.

HREGGÞJÁLMI, m., *receptaculum, vas*

venti, procellæ, ær, cælum (hregg, þjálmi): hilmir hreggþjálmá rex cæli, deus, Lv. 4.

HRÆGÍFR, n., gigas cadaveris (hræ, gifr), fera carnivora, Gha. 29, ubi spec. de lupo: sárla drukko hrægífr, huginn hjartblóþ saman avide potarunt lupus corvasque cordis sanguinem simul.

HREGN, n., id. qu. regn, præfæta adspiratione, pluvia, in plur., Eg. 82, 3, vide sub hrafnstýrandi. AS. hregnan pluvæ.

HRÆGSVALB, adj., cadaveris instar frigidus (hræ, svalr), vel potius pro hreggvafr (qs. vindsvallr) venti instar procellosi frigidus (hregg, svalr), ut úrsvallr = vatnskaldr: hrægsval dúfa unda perfrigida, Orkn. 22, 2.

HREIFA (hreifi, hreifða, hreift), movere, versare: gránstöð gríðar náir opt hreifa Grannmarssonom lupi sæpe movent (versant) corpora Grannmaridarum, Hund. 2, 18, sec. ed. Holm. et exc. chart., quo loco ed. Havn. hreifi, quod ægre cum textu conciliatur. Vide hreifa, reifa.

HREIFI, m., pars manus, carpus, SE. I 542, unde hreifa viðr lignum carpi, manus, ibid.; hreifa ellr ignis carpi, aurum, Fsk. 76, 4, vide sub forðar, m. pl.; Sturl. 4, 13: höndin féll af honum síðan í hreifanum, id. qu. í úlsíðnum, ut in var. est. Vide et ÓT. 41; F. I 167. Alias de pedibus (anterioribus) phocarum (framhreifð, aþrhreifð); ut in Jur. eccl. Vic. c. 1: sæls raifuar pedes phocini.

HREIFÍNG, f., vel **HREIFÍNGR**, m., motus (hreifa) : hranna h. motus undarum, GS. 3, ubi sic construo: bauga Gná lætr hlátrbaan-brönn hrynja hranna hreifingum af hvítum hvarmskógi í kné svanna Nympha annulorum facit doloris undam (lacrimas) decidere motu undarum (i. e. undatim, ritu undarum cum sonitu delabentium) ex candida silva palpebrarum in genus mulieris (o: sua ipsius). Pro hreifingum hranna Olavius in NgD. conjecisse videtur fylvingum hyljar.

HREIMR, m., sonitus, fremitus, tumultus: illr varð hreimr í helli dirus in antro fremitus extitit, F. VII 84, 2, sec. Morkinsk; hinc hreimsamr clamorosus, FR. III 156; h. bláserkjar sonitus lorice, pugna, GS. 8; hreimr orða sonitus verborum, os disertum, eloquentia, Lil. 72; AS. se hream clamor. — 2) nomen servi, Rm. 12, qs. clamorosus.

HREIN, impf. v. hrina; it. ab adj. hreina purus, et subst. hreina maclis.

HREINBRAUT, f., via rangiferi, semita maclidis, terra (hreinn, m., braut): nú liggir hæst h. und hraustum Aðalsteini, Eg. 55, 6.

HREINBYGGVIR, m., incola maclidis (hreina, m., byggvir): hrófs h., pro byggvir hrófs hreins qui navem incolit, qui in navibus exubat, de rege bellatore, Ód. 16, a hrófs hreinn maclis naustibuli, navis.

HREINFERÐUGR, adj., purus natura (hreinn, ferðugr a ferði): hreinaferðugar meydóms greinir illibata virginitas, Lil. 33; víðæ integer, probus, pius, de discipulis, Lil. 68.

HREINGÁLKN, n., Hymk. 24, varie sumitur. 1) vatibulum rangiferorum, petra, ru-

pes (hreina, gálkn qs. vit dimin. a gálgi), quod rangiferi petras scandentes ad quærendum muscum, ex iis quodammodo pendere videantur; sed derivatio vocis gálkn hunc significatum minus probabilem facit; 2) pestis, noxa maclidum, lupus, qui rangiferis valde infestus esse dicitur (Félag. 8, 77).

HREINGÖRR, splendide factus, fabricatus, elaboratus (hreinn, gorr = görr), de clipeo: á hreingoro hlýri hildar vos in clipeo splendide elaborato, SE. I 306, 1.

HREINGRÖINN, pure, pulcre, scite, splendide consitus, obsitus, obductus (hreinn, gróa): h. steini pulcro colore obductus, pulcre pictus, de clipeo, þrúpar þjófs ilja bláð, hreingróit steini clipeus splendide pictus, SE. I 426, 4.

HREINLÁTR, adj., mundus, munditiosus studiosus (hreina, látr), de femina: kvæðe hreinláta fleyvánga fura njórun gánga þar frammar Þorsteini dixerunt (homines) mulierem munditiosam studiosam fortitudine Thorsteini præstitisse, Sturl. 4, 20, 2. — 2) sincerus, integer, probus, pius, pros., Skv. 435.

HREINLÆTI, n., castitas, integritas merum (hreinlætr), SE. II 246, 1.

HREINLÍFI, n., castitas (hreinn, líf, Söll. 7), Lil. 27.

HREINLÍFR, adj., castus, vitæ integer (hreina, -lífr a líf), Nik. 34.

HREINLÍGA, adv., puriter, pure, munde, laute (hreinfligr a hreinn): þvo h. puriter ablueræ, Söll. 73.

HREINLYNDR, adj., purus animo, castus, sanctus (hreinn, lyndr a lund), de deo, Ls. 4: hreinyndr hilmir hreggþjálmá sanctus rex cæli, deus.

HREINN, adj., purus, mundus, tersus; castus; serenus, nitidus, clarus; innocens, intaminatus. Hreina lögr cerevisia, qs. purus liquor, latex, Alem. 35, ubi forte in nom. voce compos. hreinalögr; í hreina vatni aqua pura, G. 22; hreint haf mare purum, liquidum, splendidum, botn hreins hafs, SE. I 322, 3; hrein höfn portus limpidus, vel purus, Ha. 319, 2; hrein mjöll nix pura, Rm. 26; hreina vopn (= lögr) splendida arma, hreina vopn glóa & lopti, F. V 229, 2; hrein sverð enses splendidi, SE. I 602, 2; Skáldh. 2, 64; in prosa: hrein sverð, F. X 360, id. qu. hjært sverð, F. II 322; de clipeis: þrymir hreinna randa margines splendidorum clipeorum, SE. I 610, 1; hreindir dygða steinar puri, þællsidi lapides miraculosi (náttárusteinar), Gd. 71; epith. solis: salr hreinnar sólar palatium sereni, solis, cælum, Hv. 17, vide salkoungur; hreindir kyndar puræ candela, Söll. 69; auri: hnykkilundar hreins handbáls sparnores puri auri, Rakt. 34; vettar ina vegna hreins báru dags pensitatores ponderati puri auri, GS. 8; argenti: harða hreina sjóðmjöll purissima nix erumena, Ha. 258, 3; de domicilio: mundus, tersus, elegans, Sturl. 3, 28, 1; hrein röð vox liquida, H. kat. 20; hrein lækning integra, perfecta curatio, Gd. 13; h. skilnigr intelligentia subtilis, Gd. 2; hreinar bænir preces sinceræ, devotæ, Gd.

60; *et hreinum hug sincero animo, Pál. 19, 2; hreina aðna pura, sincera, vera felicitas, vitandi hreinnar aðna vera felicitatis aucter, Christus, SE. II 234, 1; hreinn veqr gloria illustris: þinn hreina veqr er berr, Lb. 41; h. kraptr, de vi divina Christi, Od. 9; hreint lif vita scelerum pura, Söll. 7; de homine: hjarta hvers hreins manns cor hominis sinceri, probi, piá, Lb. 40, locum vide sub hlífakjöldr; garprinn hreini vir sincerus, apertis pectoris, Skáldh. 2, 60; hreina jöfurr, kóngagr, de rege Olavo Sancto, purus, illustris, sanctus, augustus, Mg. 1, 3, 11, 1; epith. feminis: hreinn hörbrekkan munda, elegans mulier, Hh. 82. De deo, Ha. 310, 2; Krassk. 30; de Christo, Lb. 11, 19; F. III 10, 2; hreina himna hirð purum satellitium caeleste, de calitibus, SE. I 448, 4. Vide tilhreina.*

HREINN, m., *ceruus tarandus, Hávam. 30; hreins rein area tarandi, saltus, montana, myrkböð hreins reinar umbrosa dorsa saltis, juga montium, vögn myrk hreins baka reinar gigantes, SE. I 280, 2; hlýrvaqs hreinn tarandus maris, navis, at hlýrvaqs hreini in navi (versans), OH. 193, 1; hún-hreinn tarandus apicis, navis, acc. pl. hreina: krefja húðhreina lagarfundar naves ad conventum maritimum (prælium) postulare, imperare naves, OT. 118; kyrra hreina tarandus sistere, FR. II 119, 1; húnferils hreinn tarandus mali, navis, acc. pl. hreina, Fsk. 123, 2, vide hlunnatamið; gylfa skíðs glójarðar hreina tarandus pelagi, navis, Od. 23, ubi dat. pl. hreinum; unnar hreinn, id., esíþróttir unnar hreina incitator navium, vir, Ísl. 15; gnipa hreinn tarandus verticis montani, gigas, acc. pl. hreini, SE. I 298, 3, ut nom. pl. fuerit hreinar et hreindir. — 2) absol., navis, SE. I 581, 3; II 481. 564; II 624 non cernitur nisi hr... — 3) vide reian, it. composit.: byrhreinn, hafhreinn, atilhreina.*

HREINSA (-aða, -at), purum reddere, purgare (hreinn): h. lýða kyn frá blindi hyggju tíns homines a cæcitate mentis purgare, liberare, Lb. 40; h. hag sinn með fagri trú víta sua rationem sincera fide purgare, Has. 43, locum vide sub einsætt; hreinsa vit mentem, animum purgare, purum reddere, Hv. 12.

HREINSA, f., purgatio (hreinsa): verði ous ok þollum þessum | þessi laug at hreinsan þanga nobis atque his annulorum columinibus hoc lavacrum purgationi (expiationis) fast, Gp. 16.

HREINSKAPADR, m., purus, integer, sanctus creator (hreinn, skapaðr): h. himna calorum purus creator, deus, de Spiritu Sancto, qui calos pueros reddidit, Hv. 11, vide hlutrandr.

HREINSKJÖLDR, m., clipeus splendidus (hreinn, skjöldr): hreinskjaldr menn viri splendidi clipei, viri splendido clipeo armati, F. VI 409, 2; vel hreinskjaldr sec. pronunt. est pro hreimskjaldr, o: skjaldar hreina meann homines sonitús scutaris, prækatoras, ut eggmóts menn.

HREINSTÓLPI, m., pura columena, purum

columen (hreinn, stólp): h. hjálpar purum auxilii columen, deus, bragr hjálpar hreinstólpa carmen in laudes dei compositum, hymnus sacer, SE. II 628, 5, vide herrekkir, et cf. haeigistólpi.

HREINTJÖRN, f., purus lacus (hreinn, tjörn): hreintjarnir horna puri cornuum lactices, vinum, SE. I 634, 1.

HREINVASTIR, f. pl., maria maclidum, terra (hreina, m., vðst), SE. II 162, 4.

HREINVER, n., mare maclidum, terra (hreina, m., ver): hreinvers ræfr lectum terra, calum, Ha. 255, 5.

HREIÐR, n., nidus, Merl. 1, 26.

HREKJA (hrek, hrakta, hrakit), pellere, trudere; in fugam pellere: hrakti ek hildar gotna, Eb. 19, 6.

HREKJA, id. qu. hrekja, pellere: h. gest á grind hospitum porta extrudere, Hávam. 137, id. qu. reka á dyr foras expellere.

HREKKMÍMR, m., dolosus gigas (hrekkr, mimir): hrekkmímis ekkja uxor gigantis, femina gigas, SE. I 296, 2. Vel hrekkmimir ponitur pro hreggmimir gigas procellous, procellis ac tempestatibus obnoxius, pro gigante in uniuersum; cf. dökk = dögg.

HREKKR, m., dolus, fraus; pl. hrekkir (Dan. Rænke): villu meistarans sterdar fulla | fékk hann sigrat klóka hrekki, Nih. 40.

HRÆKLUNGR, n., sentis cadaveris, gladius (hræ, klúgr): hnykkir hræklúgrs vibrator gladii, puginator, Ísl. 21, v. hnykkir.

HRÆKÖSTR, m., cumulus casorum corporum, id. qu. valköstr (hræ, köstr): siklúgr hlóð svá háfan hræköst afúlfa barri, at rez tam altum cumulum ex cadaveribus construxit, ut, F. VI 68, 2.

HRÆLEIÞR, n., fulmen cadaveris, gladius (hræ, leiþr), Ha. 233, ubi: flugu hræleiþr | at hjarar leiki | geigurlig | á Gauts himin fulmina terribilia cadaverum volabant in calum Gothi (Odinis), i. e. gladii clipei involabant.

HRÆLÆKR, m., rivus cadaveris, sanguis (hræ, lækr), hrælskjar haukr accipiter sanguinis, coruus: hrælskjar gaf ek hanki munins tuggu prædam coruo suppeditavi, GS. 27.

HRÆLÍNNR, m., serpens cadaveris, gladius (hræ, linnr), vel hasta: hrælinns fors cataracta hasta, sanguis, profluuium sanguinis, axla hrælinns fors augere flumen sanguinis, sanguinem effundere, stragem edere, OH. 50, 3; hrælinns hljómr sonitús hastæ, pugna, Rekst. 3, vide hljómvottandi. — 2) Lb. 5, hirdemeiðar hrælinns sunda præliatores, sic resolvi potest: hræsund mare cadaveris, sanguis, linnr hræunda serpens sanguinis, hasta, cuius hirdemeiðar custodes hastæ, pugnatores; locus sic est: Hljóð gefi hirdæ meiðar | hrælinns at bragh suinnir | gegn vil ek þjóð at þagne | þá stund er ek kued sunda, i. e. svinnir hirdemeiðar sunda hrælinns gefi hljóð at bragh, ek vil at gegn þjóð þagni þá stund er ek kued.

HRÆLJÓMI, m., iubar cadaveris, gladius (hræ, ljómi), SE. I 674, 3, vide hrími.

HRELLA (-i, -ða, -li), tristitia adflescere: hreld fári calamitate contristata, Ag.; hinc

106

hrelling, *f.*, *tristitia, animi agritudo, Hrafnak.* 21. 53.

HRÆLÖGR, *m.*, *liquor cadaveris, sanguis* (hræ, lögr): hrælögr fell af hjarar borðum *sanguis e clipeis defluxit, Ha.* 236, 1; þú lætr hlakkar hauka dreckka hrælög corvoos *sanguine pascis, Mg.* 36, 2.

HRÆLUNDIR, *f. pl.*, *Bk.* 1, 1: sleit fur skómmo hrafnis hrælundir hjórr Sigurþar, *quod vertunt: dirupit modo livida corporis involucre ensis Sigurdi, sec. Magnæum, qui vocem hrælundir ducit a hræ corpus exanime, catachrest. de corpore vivo, et lund operimentum a leyra tegere, occultare; a voce hrafn color lividus accessit; etsi sunt, qui hrafn piratam esse velint, cujus corporis involucre sunt lorica. Puto simplicissimum esse, hrælundir, pl., intensive usurpari h. l. eodem sensu atque sing. hrælund adpetentia cadaveris, adpetentia prædæ s. escæ, aviditas* (hræ, lund *h. l. adpetitus*), *et sensum esse: exstinxit modo corvi adpetentiam gladius Sigurdi. Nexus cum antecedentibus talis est: — quis me pallidæ fati necessitate liberavit? Sigmundi filius, qui modo escam corvo, opera gladii sui, paravit (interfecto Fabnere).*

HRÆMÁNI, *m.*, *luna* (*i. e. splendor*) *cadaveris, gladius* (hræ, máni): hræmána úr pluvia gladii, *sanguis, ejus fræningr serpens sanguinis, hasta, Dropl. min.* 13, 2.

HRÆMÆKI, *m. v. n.*, *hasta, SE.* I 569, 2; II 477; II 561 hremæki; II 621 hræmækir.

HREMMI (hremmi, hremda, hremt), *unguis vel curva manu rapere, prehendere, inuncare: þar voru sköpt með höndum hremd ibi hastilia manibus prensata sunt, Ólafsr.* 35; ferð var af hálu harðri hremd homines *a sava gigante rapti, abrepti sunt, Selk.* 7; subito opprimere, *de calamitate: mart galdrel hremmir til snemma multa procella magica nimis cito opprimit (homines), Grett.* 4, 1. HREMNI *vide hrefni.*

HREMSA, *f.*, *sagitta, SE.* I 570, 2; *plur.: landreki lét hremsur drifa í hvítar hlifur, Hk.* 65, 3. *Propr. una ex tribus sagittis Guseris, FR.* II 122.

HRÆNADR, *m.*, *serpens cadaveris, hasta* (hræ, nadr): oddr hrænadra *cuspis hastarum, SE.* I 696, 2, *ubi ordo est: jarl ern valbrodda kná þyrna jörð með jelnorþvum jadrí, oddum hrænadra.*

HRÆNET, *n.*, *rete cadaveris, clipeus* (hræ, net, *cf. geirnet, oddnet*): hrænez rekin (*i. e. regin, k = g*) *numina clipei, pugnatores, GS.* 29, *ubi partim ex conjectura construendum puto: baughlin! ek hugða hrænes setja (pugnatores, i. e. hostes meos) reka hvausu sverði blóð um báðar minar harðar granar. Forma hrænet (hrenet) forte prodiit ex AS. herenet (qs. hernet), lorica, vide Epos de Seyldingis.*

HRÆPOLLR, *m.*, *liquor cadaveris, sanguis* (hræ, pollr): hræpolls *hrund femina gigas sanguinis, securis, quæ drifn gollí, inaurata, dicitur, SE.* II 122, 3.

HRER, *n.*, *funus, corpus mortuum, id. qu. hræ: bróður hrer funus fratris, Sonart.* 15; *id. mors: mitt föðrfall ok móður hrer casum*

patris mei et funus (i. e. mortem) matris meæ, Sonart. 5. *Vide mox hrær.*

HRÆR, *n.*, *funus, mortuum corpus* (*id. qu. hrer*): köglar frænda hrærs *artus mortui cognati, Sonart.* 4, *ubi frænda hrær est mortuum corpus cognati; (sic Yagva hrær, fylkis hrær, funus regis, mortuum regis corpus, Y.* 19; 26, 2; *Dyggva hrær funus Dyggvís, Y.* 20, 1; *in his tribus locis forte potius de tumulo accipiendum, vide sequ. hrær*); *at hylja um hrær fylkis corpus regis exanimam occulere, Gk.* 1; *harþhugð um hrær fylkis atrociter animata ob funus regis, Gk.* 4. 10.

HRÆR, *n. vel m.*, *calamus, arundo* (*id. qu. hreyr, reyr*): Högna hrær *arundo Hognü, gladius, frömúdr Högna hrærs præliator, bellator, Y.* 39, *ubi Codd. chart. C, D a membr. E habent hreyrs a hreyr, qu. v. — 2) tumulus sepulchralis (id. qu. hreyr, reyr), Y.* 19. 20. 26, 2; *sic et hrer in prosa, HS.* 9 *fn.:* ok liggir hann (Tryggvi kóngdr) þar sem nú er kallað Tryggva hrær, *quo loco F. I 60: Tryggva reyr.*

HRÆRA (hræri, hrærða, hrært), *movere loco* (*Dan. røre, Germ. rühren*): sja brúðir *eylúðrs hræra skerja grotta, SE.* I 328, 4, *vide hræra; Týr leitáfi tysvar hræra bis conatus est (lebetem) loco movere, Hým.* 33; *unnr hrærir hauka unda capita movet, volvit, versat, Mg.* 31, 9; *hræra tungu movere linguam, Sonart.* 1; *Eb.* 63, 2; *hræra sverð gladium movere, vibrare, Ólafsr.* 12; *hörpo tók Gunnarr, hrærþi ilkvistom citharam digitis pedum movit, tetigit, pulsavit, Am.* 62; *hræra fót stragula movere, quiete non frui, Sk.* 3, 13; *hrærd skulu min til mérðar málgauga mea sermonis instrumenta ad carmen accomodabuntur, Lv.* 2; *de faciendo carmine: h. hornstraum Hrimnis movere cerevisiam gigantes, fundere carmen, SE.* I 253, 5; *h. Lraunar Háru saltönu movere laticeos Bodna, id., SE.* I 642, 1; *simpl.: hróðr dagir hræra oc honum færa, SE.* I 698, 2; *hrærd diktr captum carmen, Lil.* 4; *promovere, ob oculos ponere, conspicuum reddere: itr alla græðari lætr hrærða dýrd Hürða drottins deus illustrem reddidit gloriam Horderum domini, G.* 21.

HRÆRAZ, *F. VIII 409, 2, infirmari, debilitari (senectute), a hrer, hrær res lacera, usu detrita. Vide hröðass, hræðas.*

HRÆRAR, *m. pl.*, *inguen, SE. (ed. Rash)* 223, *not., ex Edda Reseniana, et sec. Ed. Lövasinam, unde hræra sverð gladius inguinis, hasta virilis. In prosa occurrit Sturl.* 7, 6: þá skaut Ásbjörn spjóti — kvam spjóti á Högna upp í hræraa ok rendi ofan í lærit, var þat sár mikit ok baavænt.

HRÆRI, *EG.* 30, *per imesin pertinere puto ad vindr, vide hrærivindr.*

HRÆRIR, *m.*, *qui movet, motor, vibrator* (hræra): *h. lögðis branda qui laminas gladii movet, librat, vibrat, pugnator, præliator, vir, Nj.* 43. *Sagna hrærir qui agmina movet, promovet, ducit, ductor agminum, vocatur Lokius, SE.* I 312, 2, *ubi acc. s. hræri*

regitur a bad; hregna h. motor pluviarum, ventus (ut clreki), v. hrafnstfrandi.

HRÆRIVINDR, m., ventus movens, motor, motorius, aura motoria (hræra, vindr): h. geisla njóts aura ignem suscitans, Eg. 30, ubi construo: meðan heitu hreggs kytur þjóta (af) hrærivind geisla njóts dum tubi folium strepunt aurd, ignem excitante.

HRÆNA, FR. I 502, 1: hræsi yðr at há hverju excito vos; sed locus haud sanus esse videtur.

HRÆSEIDR, m., piscis cadaveris, hasta (hræ, seidr): hræseids meidr columen hastæ, præliator, vir, Selk. 17, ubi: úþokkt flestum framum hræseids meidum plerisque eximius præliatoribus (hominibus) ingrata, odiosa.

HRÆSER, m., mare cadaveris, sanguis (hræ, ser), gen. hræsevar, vide sub hræbertingr, et ræser.

HRÆSIKR, m., ignis cadaveris, hasta (hræ, sikr?): hræsisks þrima tonitru hastæ, pugna, hræsisks þrimu gæðir incitator pugna, præliator, vir, homo, G. 66, sec. var. lect. Hkr. h. l.

HRÆSILNA, Krm. 13, gen. pl. a hresild, f., halec cadaveris, hasta (hre, sild), extruso 4, pro hresilna: hjaldr hresilna sonitus hastarum, pugna. Cf. Krm. p. 122.

HRÆSINN, adj., gloriosus (hrós): h. at byggjandi super ingenio gloriosus, Hávam. 6; sed h. af byggindi, id., Hugsm. 19, 3; h. af aði viribus glorians, fdens, Hugsm. 9, 2. Hinc subst. hræsni gloriatio, junctum cum sjálfhól ostentatio sui, F. II 267. — 2) metaph., elatus, altus, excelsus, procerus: hræsinn víðr excelsæ arboris, hræsinn víð skal þjökkva með hrísi, F. VI 39, 2; cf. réttina skógr, RS. 7. — 3) in compos., vephræsinn.

HRÆSKÆRR, adj., cadavera discernens (hræ, skærr a skera), epith. aquilæ, quæ undskornir et hreggskornir dicitur, Ísl. II 271: þá er hræskærr ari hlaut fen minna blýfra benja quum cadavera discernens aquila uacta est liquorem meorum tepidorum vulnerum (i. e. sanguinem meum).

HRÆSKÓÐ, n., nova cadaveris, gladius (hræ, skóð): hræskóð roðin blóði gladii sanguine rubefacti, ÓT. 22 (AR. I 281); hræskóð lituð blóði sanguine tincti, F. XI 197, 2 (F. V 229, 3 est hjálmskóð); hræskóðs styrir tumultus gladii, pugna, hræskóðs styrjar lundr columen gladii, præliator, vir, homo, Lb. 34, ubi sic: fram kemr huerr á himna | hræskóðs ok fæa góða | stétt þá er slígh þin hittir | styrjar lundr af grundu, i. e. hverr hræskóðs styrjar lundr, þá (forte ad) er hittir þin stíg, ferr góða stétt af grundu, ok kemr fram á himna.

HRÆSKÚFR, m., catarractes cadaveris, corvus vel aquila (hræ, skúfr): hræskúfs vintir cibator aquilæ, præliator, bellator, Stic. 20, 1 (F. VII 235, 1).

HRÆSOLLR, m., strages incomposita, turba cadaverum vel cumulus (hræ, sollr), corpora casorum incondito positu jacentia, vel utriusque partis, ut sit, inter se confusa, Eg. 68, 1, sec. G. Magnusum. Rectius hræ-

soll, n., colluvies cadaveris, cruor (hræ, soll).

HRÆSS, adj., alacer, hilaris, latus, strenuus: hve hress ek þolda vás quam alacri animo, quam fortiter tulerim útineris difficultates, OH. 92, 14; lundr hress animo hilaris, l. h. þjóð, Gdþ. 40; neutr. plur. hress, víð hress nos ambo lati, de mare et femina, Korm. 19, 7. De esuriente corvo haud apte usurpari videtur FR. I 284, 1, forte itaque construenda sint hress valr, i. e. hress valr, accipiter cadaveris, corvus, et heidar borgir arces montanæ vel oppida mediterranea. Vide composita: dáðhress, dýrdarhress (sub dýrð), eljunhress, vighress.

HRÆSSLYNDR, adj., alacri animo præditus (hress, lyndr a land), F. IV 190, 1, var. lect. 2, de rege forti, animoso, vegeto, sec. quosd. Codd. hresslyndr jöfar in vocativo, sec. alios verðung hresslynds jöfurs satellites alacris regis.

HRÆSSVAR, FR. I 250; num hress, var-nætr? varn-nætr? noctes abstinentiæ.

HRÆSTYKKIS, Nj. 131, 2, Jonsonius a hræstykki, n., perniciosum s. funestum facinus, flagitium (hræ, stykki, n., facinus, factum, ut Danis Stykke, Germ. Stück, de cuius vocis — stykki — hac notione sumta anti-quitate dubitat), hoc ordine: vinir minir, er hlakka síns hraustz hræstykkis með adversarii, qui exultant suo forti flagitio. Offendunt h. l. a) vinir, de adversariis; b) hlakka, positum cum genitivo; c) notio vocis hræstykki. G. Pauli tó hræstykkis duoit a hræstykkir, m., partitor cadaverum s. corporum, gladius (hræ, stykkir, m., in frusta dividens, verbale agentis a stykkja in frusta partiri, a stykki, n., frustum), hoc ordine: er minir hlakkar hraustz sinnis vinir dundu undgengia hræstykkis spor cum mei amici animo ad prælia audaci manare fecissent sanguine perfusa gladii vestigia. Qua ratione offendunt, a) sinnis a sinni, n., animus, quam vocem nullus h. l. Codex habet, dubiaque per se antiquitatis; b) dundu in activo signif. Sed nezum inter utramque semistropham recte animo suo informasse videtur G. Pauli, addens er, forte ef, si. Sensus enim strophæ talis esse debet: si hostem (aperto campo) exceperissemus, et armis discernere licuisset (id enim voverat Skarphedin), adversarii non sine lacrimis fuissent. Forte, adsumta 1 Cod. lectione hjörþings pro hraustz síns, et dandi (7 Codd.) pro dundu, sic ordinanda sit hæc semistrophæ: er (minir hjörþings vinir!) undgengia spor hlakka hræstykkis ok eggjar dundi si, commilitones, sanguine perfusa vestigia sagittarum et aciei manassent. Er, si, vide supra; hræstykki, n., frustum perniciosum, funestum, letale (hræ, stykki frustum), Hlakka h. letale frustum bellonarum, sagitta vel quodvis tali genus (Hlökk h. l. in gen. plur., ut Gunnar in gögl Gunna systra).

HRÆSVEIPADR, cadaveribus circumdatus, vel cruda carne obvolutus (hræ, sveipa), epith. aquilæ: hræsvaipadr óra fekk þar sylg

aquila, morticinis involuta, eo loco potum nacta est, Isl. I 166, 2, var. lect. 10.

HRÆSVELGR, *m.*, *aquila* (*qs. helluo cadaverum, devorans cadavera, hræ, svelgr*), *SE. II 488. 572.* — 2) *gigas formæ aquilina, ventorum pater, Vafþr. 37; SE. I 80.* — 3) *gigas, SE. I 549, 2, in gigantum nomenclatura.*

HRET, *n.*, *ventus, procella, tempestas, SE. I 486.* *In prosa, ÓT. 86:* hret veðrs, *id. qu. hregg veðrs et hreggviðri in eod. cap., et hreggviðri et styrkviðri, F. II 177.*

HRÆTEINN, *m.*, *ramulus cadaveris, ensis (hræ, teinn), vel spiculum, vel sagitta, hræteina hveiti triticum telorum, tela dense ingesta, magna vis telorum et sagittarum: lét hræteina hveiti hrynja gramr or brynju, SE. II 421, 3, auctore Thjodolvo, citatum in Skl. I 73, not.; hræteina hreytir sparsor telorum, pugnator, ÓT. Skh. 163.*

HRÆTVIDRI, *n.*, *procellosa tempestas (hret, viðri a veðr): áss hretviðri blásinn Ása (Thor) procellosa v. uda tempestate adflatus est, SE. I 296, 1, ubi forsitan rectius sic construes: hræn þvrði af aðli at herði hærðrs runn: áss kyqva næþar (var) blásin hretviðri iarþar skaftis, i. e. unda irruebat in humerum Tellure prognati: deus teliger (jaculator) adflatus est procelloso turbine terrestri cumuli (montis, o: procella montana); aliam forte rectiorem rationem v. kykvi. Hretviðri geirflætja procella clipeorum, pugna, Sturl. 7, 30, 4.*

HRÆUGR, *adj.*, *cadaverinus, cruentus, funereus (hræ): h. fótr pes cruentus, de pede aquilæ, Ý. 31, ubi dat. contr.: hrægum fóti.*

HRÆVAGAUTH, *m.*, *gladius, SE. I 565, 2; II 476. 619; II 559 hræfagauth, id., qs. perforans, perforans cadavera, a hræ, et gótvá fodere.*

HRÆVAKULDI, *m.*, *frigus quale morticinis est, frigus acerrimum, gelu pestiferum (hræ, kaldi), Grg. 12.*

HRÆVARÐR, *m.*, *gladius, SE. I 566, 1; II 476 hrævadr, II 560 hrévadr. Qs. cadavere s. cruda carne circumdatus (hræ, varðr = variðr a verja).*

HRÆVADR, *m.*, *SE. II 476; hrævadr, II 560, gladius, formatum a hræ, qs. cadaverosus, cadaveribus s. cruda carne infectus, cruentus.*

HRÆVÍN, *n.*, *vinum (i. e. liquor) cadaveris, sanguis (hræ, vín): hrævins hregg procella, tempestas sanguinis (sanguinea), prælium, pugna, Eb. 19, 11. De cruore sacrificali: hælbaldr hrævins laudator sacri cruoris, vir ethnicis sacrificiis deditus, Vita Hallfr. sec. membr. 132. Edda Sæm. ed. Havn. II 470, not. 234 h. l. citat hrælinns, forte ex conjectura.*

HRÆYFA (-i, -ða, -t), *movere, id. qu. hreifa, hræfa; pass. impf. hræyðiz movit sibi, movit se, F. X 130, var. lect. 7, vide sub fleigr et hræfa. Quod adinet ad formam hræyfa (hreyfa), cf. røyfa pro reifa; hreyfa laxare, de loramentis, SE. I 146, = raufa, rjúfa, F. VI 105.*

HREYFING vide hreifing.

HREYR, *n. vel m.*, *calamus, arundo (id. qu. reyrr s. reyrr): Högna hreyr arundo Högna, gladius, frömuðr Högna hreyrs præliator, bellator, lectio membr. E, Ý. 39. — 2) tumulus sepulchralis, id. qu. reyrr, hræ, Cod. chart. D, Ý. 19. 20. 26, 2.*

HREYSA, *f.*, *mala mulieris appellatio, Ed. Lövasina.*

HREYSI, *n.*, *locus lapidibus et saxis confragosus, saxetum, aspretum; saxorum cavernæ, latibula in cavis aspretorum, antra, speluncæ saxæ, Hým. 35, ubi: sá hana or hreysom með Hými anstan fólkdrött fara fjölþhöfða ex cavernis; þú hefir i hreysi hvarleifr skripit ubique ææsus lustra (ferum) perreptasti, Hund. 1, 33 (cf. FR. I 129—31). Hreysi (Norv. Røs, Røjs) respondet, quod ad sensum adinet, hodierno urð et hraun, nam Undalinus (Norriges Beskrivelse, Havn. 1632, p. 122) mustelam ermineam (Hermelin) vocat Røjssekak síve Urkat (i. e. hreysikött, urðarkött). Quod ÓH. 250 est holtom eða hreysom, id. F. V 97 est holtum eða hraunum; reyra i hreysi nokkuro, F. VII 227 est id. qu. dyaja i urð nokkurri. De latibulis: skriða i hreysi (sec. msc.), Ljóso. 19; liggja i hreysum, F. VI 425. Fem. plur. hreysar, F. V 70 (draga hræ þeirra i holt ok hreysar), ubi ÓH. 230 habet hreysi.*

HREYSTIMADR, *m.*, *vir fortis (hraustr, adj., hreysti, f., fortitudo), plur. hreystimenn, SE. I 530; vinno hreystimanna res gesta fortium virorum, Isld. 5.*

HREYSTISPRUND, *f.*, *femina animi generositate insignis, virago, heroina (hreysti, f., fortitudo, sprund), F. VII 357.*

HREYTA (hreyti, hreytta, hreytt), *jacere, spargere, dispergere (hrjéta, hrant); cum dat.: hringum hreytti dispersit annulos, i. e. distribuit, largitus est, Rm. 35; disjacere: hreytti hon þeim (hálsmenjom) gervölum torques cunctas disjecit, Am. 43; imperf. pass., cum dat. subjecti: Niðanga skatti or hreytt aurum spargitur, liberaliter distribuitur, SE. I 652, 2. Part. act., hreytandi, m., qui spargit, dispergit, dilargitur; plur.: hreytendr góins stéttar desperares auri, viri, Selk. 18, ubi sic: áðr hreytendr hētu | hám lá sualt i rvmum | at Guðmundr grandr | góms (lege góms) stéttar þeim létti. Vide composita: hringhreytandi, löghreytandi.*

HREYTI, *m.*, *qui spargit, dispergit, distribuit, dilargitur, (hreyta), SE. II 498; hreytir hríðar hjörteins missor gladii, vir, Ag; h. handfars dissipator auri, vir liberalis, in vocativo, Nj. 7, 3; h. hringa vir, nom., F. I 181, 2; SE. I 690, 1; dat.: hreyti hringa viro, Grett. 16, 2; Selk. 6; Gd. 17; hreyti hringis, F. I 267; h. handar grjéta, id., Fbr. 22, 3; h. hodda, id., SE. II 226, 2; absol., vir, Íst. II 68. Vide composita: sundrhreytir.*

HRÆZLA, *f.*, *metus, timor, (hræða; vide hræðsla, hræzla), Harbl. 25; Am. 97.*

HRÆÐA, *f.*, *vinculum, quo Lupus Fænar*

cinctus est: Hræða heitir fæstr er Fearisvílfr er bræðna með, SE. II 431.

HRÆÐA (hræði, hrædda, hrætt), *terre, terrificare*. *Pass.*, hræðaz timere, H. Br. 8, absol.; hræðaz við e-t metuere aliquid, F. VI 47, 1; ek hræðumz við reiði Óðins íram metuo, OH. 92, 6; bæjarmenn hrædduz við brodda renna oppidani volantia tela formidarunt, Mæ. 3, 2; hræðumk timeo, Sk. 2, 9. It. in prosa, Ed. Sam. ed. Havn. II 160: aglahjalm, er öll qviqvendi hrædduz víp. Hinc part. pass. hræddr. quod sæpissime in adjectivum transitit, vide hræddr supra.

HRÆÐAZ, verb., *debilitari, infirmum reddi (senio)*, Fm. 6, ed. Havn.; F. VIII 409, var. lect. 9; id. qui hræðaz (cohæret cum hreðða vastare, debilitare).

HRÆÐI, m., *bos*, SE. I 588, 1; II 483. 567; II 626 h. l. kabet hreidi.

HRÆÐINN, adj., *timidus, meticulosus (hræða)*, vide öhræðinn. In prosa occurrit allhræðinn, plur. allhræðnir, F. VI 155; myrkhræðinn tímens tenebrarum, Sturl. 5, 17.

HRÆÐIR, m., *qui terrorem incusat, terror (hræða)*: h. Hollsetu terror Hulsatiaz, rez Danicus, Mh. 3, 2.

HRÆÐJAR, f. pl., *testiculi (cf. reðr, n., ú. Norv. Bæ, Bæve, testiculi; Ræthius, pl., testiculi, scrotum, Harpestr. Lægebog); opponitur sin penis*, Grett. 80, 1; hreðja kvistr ramuz testiculorum, veretrum, Grett. 80, 2. In prosa, SE. I 214.

HRÆÐSLA, f., *timor (hræða)*: hræðslu feltr tímøre plenus, Söll. 43.

HRÆFA (hrif, hreif, hrist), *rapere, it. vehementius tangere aliquid, fricare, scalpere (forte propr., manu vel ungue involare in aliquid, a hreif, m.); intrans.*: fleiri þat hrifr í fold niðr dente ea (ancora) fodit terra viscera, ancora dentem in terram demergit, deprimit, FR. I 481, 1.

HRÍKI, m., *longurio, vir immensæ staturæ crassaque membrorum proportions*, SE. II 496. — β) *gigas*, SE. II 614, pro herkir; ú. in prosa, FR. II 378: mér þótti eian ógrligr hriki koma austan at, hann beit yðr útra und.

HRÍKTA (hrikti, hrikta, hrikt), *crepare, stridere, de foribus*: hátt hrikþo grindur, er H. knípi altum stridabant clathra (i. e. fores effractæ conitum ediderunt, oreperunt), pulsante Högnio, Am. 35 (in AS. hringan transit. est, concutores, Epos Scyld. 27 pag.).

HRÍM, n., *pruina, ros gelatus*: hyrr gaf hrimi fjör, Vafþr. 31; skaka hrim á tjaldi pruinau tentorio excutere, Korm. 18; hrimi seðinn, stökkinn pruina tungiduz, adpersuz, Mg. 20, 3; F. VI 23, 2; Merl. 1, 51: hjörtu lýða, köld hverskonar hrimi. — 2) *fuligo, effluvium ustios materia concretum* (Gloss. Ed. Sam. I, Lex. B. Hald.); vide adj. hrimnugr; ú. favilla, cinis: eldr skaut á her hrimi ignis (incendium) favillam (vel fuliginem) in homines conjecit, OH. 42 (SE. I 508, 2). Vide hrimi, m.

HRÍMDAL, SE. I 332 v. l. sec. Cod. Reg., *haud dubie prava lectio pro hrimdál, qu. v.*

HRÍMFAKI, m., *equus noctis (jubam pruina adpersus, hrim, faxi a fax)*, Vafþr. 10; SE. I 56. 484.

HRÍMFAXAÐR, adj., *juba pruinoso, capillis pruina adpersis (hrim, faxaðr)*, epith. undarum: hrimfaxaðar hrannir, FR. II 78, 3, cf. hrimi.

HRÍMGEÐR, f., *femina gigas*, SE. I 552, 2. *Nom. propr.*, Hringgerða Hatii filia, femina gigas, H. kat. 12—30. (qs. dea pruina, hrim, Geðr).

HRÍMGRIMNIR, m., *gigas*, SE. I 509, 2 (hrim, Grimnir). *Nom. propr. gigantis*, Skf. 35. — 2) SE. II 437, 7 pro hrisgrinnir, lupus, qs. caper pruina, pruina adpersus; vide hergrimnir.

HRÍMI, m., *pruina, id. qu. hrim; hræljóma hrimi pruina ensium, i. e. nimbus telorum: hræljóma hrimi fellr of Hristar hlyn pruina ensium decedit circa Bellona columen (bellatorem)*, SE. I 678, 3; hafði hragsvöl dáfá hrima fast um limi vento frigida unda habuit pruinau dense circa membra, i. e. Duva (Ægeris filia) membra habuit pruinau dense conspersa, Orkn. 22, 2; cf. hrimfaxaðar hrannir, FR. II 74, 3.

HRÍMIR, m., *ignis*, SE. II 569 (hrim 2), vide herimnir.

HRÍMKALDR, adj., *pruina frigidus, gelu frigidus (hrim, kaldr)*, epith. gigantis Ymeris: himin (var skapaðr) or hausi ins hrimkalda Jötuns, Vafþr. 21; de Fabnere: höfþi skemra láti hann þann inn hrimkalda Jötun, Fm. 38; hrimkaldr nùgr vir gelu frigiduz, gigas, hjórr ins hrimkalda margar lapis, sazum, Lokagl. 50. 51, vide hjórr.

HRÍMKALKR, m., *cornu potiorum, poculum*, Skf. 37. Lokagl. 54, in utroque loco, tak víp hrimkalki fullom forns mjaþar; in priori loco vertitur, calix frigidus (candidus), in posteriori, calix argenteus, sec. G. Pauli, qui hrim h. l. de argento accipit, cum argentum potis dicatur glacies et nix manuum. In prosa, Lokagl. 53: þá gekk Beyla fram ok byrlapi Loka í hrimkalki mjþþ, sed 54: hann tók víp horvi ok drakk af.

HRÍMNIR, m., *gigas*, SE. I 549, 2. *Nom. propr. gigantis*, Skf. 28; Hymd. 30; FR. II 145; I 118. 119. Hrimnis hornstraumar cerevisia gigantis, pösis, carmen, SE. I 254, 5 (cf. 244); Hrimnis drós femina gigas, SE. I 300, 3, ubi construo: eisuz ás örþrasis Greipar, hrimnis dróvar contus ferreus patris Greipæ, femina gigantis. — 2) *ignis*, SE. II 486, vide hrimir. — 3) *aper*, Wchart. pro hrinnir, SE. I 590, 4, quo loco SE. II 484 kabet irminir, II 568 jvminir (Ed. msc. in var. lect. ivminir) quæ omnia depravari potuerunt ex primaria lectione hri?, i. e. hriuir (a hrima). — 4) *accipiter*, SE. II 487. 571. — 5) *vide composita*: and-hrimnir, eldhrimnir, hallhrimnir, sæhrimnir, valhrimnir.

HRÍMUGR, adj., *fuliginosus, sordidus (hrim 2)*: h. hlúki, Korm. 4, 4.

HRÍMPURS, m., *gigas pruinosus, pruina ortus; de Örgemlere*, Vafþr. 33; de Ymera, SE. I 46. Hrimþursar Títanes primarii, e

pruina et calore orti, SE. I 42—48. 68; cum Omnipatre coeui, caelo et terra antiquiores, SE. I 38; iuxta ponuntur hrímpursar et bergisar, SE. I 72. 90. 134. 176; adde I 190. 344; Grm. 31; Skf. 34; Hávam. 110.

HRINA (hrín, hrein, hrinit), clamare, ejulare; it. sonitum edere; grunnire, de porcellis, FR. I 282, 2, et in prosa, FR. III 148. 149, ubi et subst. svíns hrínr, m., grunnitus suis; de equa equo adhinniente, SE. I 136; de gallina gallo adclamante, GhM. II 156. Fem. plur. hrínur ululatus, fremitus, distinguitur ab óp clamor: mikít stóróp ok hrínur illar á eptír. — β) de hasta: fjóðr ney hrein við hjálm hasta galea allisa sonnum edidit, Eb. 19, 4.

HRINBÁLKR, m., fremebunda caterva (hrína, bálkr), sec. S. Thorlacium, SE. I 298, 3, vel trabes fremebundæ, in appell. gigantum: þorunnans hrinbálkar fremebundæ trabes antri, fremebundi longuriones sedis giganteæ, gigantes.

HRINBIRKI, m., betula sonora (hrína, birki), Sturl. 4, 13, 1, vide hrunbirki.

HRINDA (hrind, hratt, hrundit), trudere, pellere, impellere, cum dat.: Darradar glygg hrindr gunnfána af fræknum grundar tiggja tempestas bellonæ depellit clipeum a forti terræ principe, eum clipeo exiit, SE. I 664, 2; abjicere: hratt á völl brynju lorícam hami abjéit, Hg. 30, 3; propellere: rúst hratt skipi vortez, unda navem propulit, Ste. 5, 3; elris garmr hratt gneistum í rjáfr incendium scintillas in tectum subjecit, Ha. 286, 5; álmr hratt af þér málmí arcus ferum (sagittas) ab se excussit, Krm. 9; hrinda bjóri tabulatum extrudere, impetu facto emoliri, efringere, FR. II 44, 2; h. e-m í eld alíquem impellere in ignem, Ghe. 20; de naví propellenda, deducenda: h. herskípa bröndum út á vægi in mare deducere, Ha. 289; hrastu vengis dreyyra blakki á vit Danmarkar navem in Daniam propulisti, deducisti in Daniam profecturus, ÓH. 4, 1; ek sá skeið (dat.) hrundit í á vídi navim in annem trudi, deduci, Hh. 62, 1. Sic hrinda skipum á vatn, HS. 9; á sjó, Orkn. 338. Hrittu á hurfir impelle fores, Fjölam. 44; hrinda upp gerðihömrum ársíma grundar supercilia erigere (alicui), frontem alicujus explicare, Eg. 55, 4, ubi befr hrundit. Grand grapi hrundin terra procelis, tempestate adficta, SE. I 278, 2. Hrinda anskotum, Korm. 19, 2, forte, tela adversus alicum conjicere. Hrinda grandí gunna líðs mála hominum avertere, Merl. 1, 68. h. illu ráði perversæ agendi rationi renuntiare, Merl. 1, 64; h. stétt abdicare se officio, Gd. 54. Veit ek, at hrás í heitum | hugþekkr sírum ekki scio, regem amatum promissa non migrare, fidem non fallere, Orkn. 79, 5, ubi hrás sírum ekki í heitum ídem est ac si hodierno sermone dixeris brást mönnum ekki í loforðum. Vide rinda, abjecta aspirations.

HRINGAR, m. pl., Ringi, Ringaríkia incolæ; dat. Hringum, Hh. 76, 2; gen. Hringa, Ha. 320, 1; ÓH. 224 (F. V 65, 1).

HRINGBERENDR, m. pl., gestores annu-

lorum, víri (hríngr, berandi, a beta), Fsk. 3, 1.

HRINGBJÓÐR, m., oblator annuli, vir liberalis, Ag.

HRINGBRJÓTR, m., fractor annuli, vir, vir annulifragus, vir liberalis (hríngr, brjótr), Höfuðl. 17; pl. hringbrjótar, Hund. 1, 41.

HRINGBROTI, m., vir annulifragus, liberalis (hríngr, broti), Og. 20; et plur. hringbrotar, Hund. 1, 41, sec. ed. Holm.

HRINGDRÍFI, m., dispersor annuli, vir liberalis (hríngr, drífi), Ghe. 33.

HRINGDRÍFR, m., spargens annulos, vir liberalis (hríngr, drífr), F. XI 202; gen. hringdrífs, Sturl. 9, 32, 2.

HRINGDROPI, m., gutta annuli (Dropneris), annulus (hríngr, dropi): verpa hringdropa á vals reitu annulum jacere in brachium alicujus, annulum induere brachio alicujus, SE. I 654, 1.

HRINGEIRR, f., dea annuli, femina (hríngr, Eirr), Korm. 9.

HRINGFÁR, adj., paucis hamis s. annulis, hamis s. annulis destitutus (hríngr, fár), de lorica, cujus annuli s. hami fracti sunt, paucis tantum remanentibus: hringfám Hánga hrynserk (dat.) lorícam, annulis fractis inutilem, ÓT. 43, 3 (SE. I 422, 3).

HRINGHEYJANDI, m., comparans annulum (hríngr, heyja), SE. II 104, 2, ubi SE. II 407, 3 habet hringhræytanda.

HRINGHORN, m., nomen navis Balderi, SE. I 176; eigandi Hringhorna, Balderus, SE. I 260. — β) navis quavis, SE. I 581, 3. Vide Lex. Mythol. p. 294, not.

HRINGHRÆYLANDI, m., annulos spargens, vir liberalis (hríngr, hræyta), SE. II 407, 3 pro hringheyjandi.

HRINGJA, f., circulus: beltis hringja, Isl. I 87, vide belti; legendum est autem h. l. hringju (non hringjan), ut monstrat præcedens part. pass. borna.

HRINGJA hringi, (hringda, hringt), campanam pulsare. Pass., hringjas, reflex., sponte pulsari: hjöllur knego hringjas sjálfar nolæ sponte sua pulsantur, ÓH. 259, 6. — 2) cingere, circumdare (hríngr), sapius kringja (Sks. 205; Sturl. 6, 36; F. VII 178), vide hrinkto; hringja líði um e-a multitudinem copiarum circumire aliquam, ÓH. 216 (F. V 53).

HRINGKOFI, m., tunica annulata (hríngr, kofi = kuffi): h. inga lorica, Cod. Fris. vol. 216, 8. 9.

HRINGLAGINN, adj., in orbem contortus (hríngr, laginn a leggja), de serpente, dat.: ormi hringlögnum, Hávam. 86, sec. ed. Holm., ubi Havn. hringlögnum, a hringlaginn (exscr. Dr. Schevingii habet hringlögnum, a hringlægr, id.).

HRINGLESTIR, m., læsor annuli, vir liberalis (hríngr, lestir), SE. II 114, 1; F. VI 438; Gd. 22 (vide hvor); Vigl. 12, 1.

HRINGLÆGINN, adj., qui in orbem jacet, in orbem contortus, sinuosus, de serpente, Hávam. 86, ed. Havn., a hringr et laginn, i. e. leginn, perf. part. act. a liggja, qui ja-

omni, eubus; hringleginn haur pauoi Codd. habent FR. I 240, not. 4.

HRINGLEYGINN, *id. qu. hringlaginn, in orbem positus, de serpente: h. heidar lax serpens in orbem contortus, FR. I 240.*

HRINGMILDR, *adj., annulos largiens, auri liberalis (hringr, mildr), Sic. 2, 2; SE. I 660, 1; HR. 35.*

HRINGMÍMIR, *m., gigas, Wchart. SE. I 549 pro hringmimir; cf. hringvölnir.*

HRINGMIBLANDI, *m., anulum dividens, distribuens, vir liberalis. — 2) hringmiðlendir hljóms, pro miðlendir hringa hljóms, pugnatores, viri, a hringu hljómr sonitus gladii, pugna, et miðlandi qui intercedit, interest alicui rei, ÓH. 48, 3.*

HRINGMÓT, *n., conventus gladii vel conflictus gladii, pugna (hringr, mót): hringmót meidr vir, homo, Lb. 26, ubi sic: meidr skal huerr or hauðre | hring mótis til alþingis | fremdar ráða á féðiss | fund haatlíga skunda, i. e. hverr hringmóts meidr skal hvatlíga skunda or hauðri á fund fremdar ráðs fæðiss (Christi) til alþingis.*

HRINGOFINN, *annulus, hamis contextus, concertus (hringr, ofinn a vefa): h. serkr, de lorica, ÓT. 43, 4.*

HRINGR, *m., orbis, circulus: h. eyja circulus insularum, mare, SE. I 324; — foldar terræ, id.: reist foldar hring börðum mare proris secuit (rex), Ód. 4; h. lyngva circulus ericeti, serpens, F. V 234, 2; — myrkviðar silvæ, id., FR. I 259, 2. — ð) með hringum in circuitu, circumcirca, it. salensive, omnino, penitus: fékktu öll þeirra flaaust með hringum omnes omnino naves eorum cepisti, i. e. universas, nulla excepta, ad unam omnes, F. VI 85, 2 (XI 210); sic et allar skeidr með hringum, F. VI 85, 3 (Mg. 34, 4); quæ phrasis in prosa occurrit in at breuna bæ upp at hringum, með hringum totum oppidum, quantum quantum est, flammis absumere, F. X 389; VII 212. 338; vjæ ringr et endi. Sic forte rectius, sec. Cod. F., construitur, F. XI 300, 1: varði hringum auðig skrin með rauða gulli locupletia serinia rubro auro circumcirca ornavit, quam varði auðig skrin hringum ok rauða gulli annulis et rubro auro circumdedit. Forte et sic construendum, Mg. 17, 1: verjum vel konung ok hans grund hringum fortiter defendamus regem ejusque regnum universum, pro grund með hringum. — 7) mela hring um e-t circulum metiri, orbem facere circa aliquid, i. e. circumdare aliquid: svá er haan (hocormr) lángr, | at vñ Lundvñir | heidar hvalr | hring of mælr, Merl. 1, 46. — 2) annulus, a) qui manu gestatur, tam digitalis, quam armilla, plur. hringar: hringar ok men annuli et torques, Vsp. 27; Hamh. 29. 32; hringi litkaðr annuli colorem referens, i. e. aureus, aureo colore, Bk. 2, 64; hringa skerðir, skati, vir liberalis, SE. I 678, 1. 708, 1; pro divitiis, facultatibus, possessionibus: ráða hringum divitiis potiri, H. hat. 6. 11; kveþja e-n auþs ok hringa, Hund. 1, 11. — b) annulus juvenis, xopavñ, Rm. 23. — c) annulus in*

capulo gladii, H. hat. 9. — d) ansa lebetis; in plur. hringar ansa pluribus circulis constans: en á helum hringar skulla annuli vero ansales calcibus addebantur, Hymk. 34, quo loco ansam esse intelligendam, et hringar idem esse ac hadda, adparet ex SE. II 42: en heyrði til höddu, þá er Þór bar hverenn sonitum edidit ansa, cum Thor lebetem portaret. — e) annulus ancora: akkeris hringar, Hh. 32, 1. — f) hamis s. annuli lorica, cf. spauug; pl. hringar: kljúfa hringa annulos lorica disseccare, ÓH. 160, 2; hreggraký slita hringa, Krm. 9; strengs hagr fló í hringa, Mb. 11, 2; hylja axla limu hringum lacertos hamis tegere, i. e. lorica se induere, SE. I 600, 1; gánga í hringum lorica annulata indutum incedere, F. VI 363, 1; in sing.: hringa skyrtu indusium annulatum, lorica, F. II 316, 1, nisi forte h. l. legendum sit una voce hringakurtur. — 3) serpens, SE. II 458. 487. 570; hinc stótt hringa stratum, via serpentis, aurum, stétthringa stofa vir, F. II 258, 1. — 4) gladius, SE. I 566, 2; HR. 12. 67; hringa of procella gladii, pugna, SE. I 472, 1; sækittfar hringa pugnatores, Fbr. 44, 3; þing hringa conventus gladii, pugna, Fbr. 33, 4; Ísl. 9; ÓT. 131, 1; hringa hárodd pugna, ejus pollr vir, Ísl. 14; hringa þrymr sonitus gladii, pugna, Ód. 14, vide þryndraugr; hringa völlr campus gladiatorum, clipeus, gætir hringa vallar custos clipei, bellator, Ód. 12; þing allsnarpra hringa conventus peracutorum gladiatorum, prælium, Ísl. 18. — 5) navis, SE. I 582, 2: fara á hring með víkingum navem cum piratis conscendere, Eg. 40; hinc explicandum puto hringr Ullar, Ghe. 31, navis Ulli, clipeus; l. c. per quatuor res juratur: at sólinni suðrhóllo, ok at sigtýs bergi, hulki hvilbeðjar, ok at hringi Ullar, ut in Völk. 31: at skips borði ok at skjaldar rúnd, at mars bægi ok at mækis egg. — 6) equus, SE. II 571, pro quo SE. II 487 habet lángr. — 7) vide ringr, it. composita gollhringr, gullhringr, járnhringr, mállhringr, meginhringr.

HRINGREIFÐR, *FR. I 491, 1, epith. galeæ: hjálmi hringreifðum; per se hringreifðr est annulus donatus, a hringr et reifa lotum reddere, munere donare, quod parum videtur aptum galeæ epitheton esse. Forte vox hringreifðr aliquid commune habeat cum aringreipr, quod de galeis usurpatur Ghe. 3. 17. Quod de vocibus tam obscuris monuisse sufficiat.*

HRINGREYR, *m., arundo annuli, manus (hringr, reyr), Eb. 19, 2, ubi hringreyr handar-Hrúndar manus mulieris, nam handar non pertinet ad hringreyr, sed regitur a Hrúnd.*

HRINGRÍFR, *adj., annulus liberalis, annulos liberaliter distribuens (hringr, rífr); pro subst., de liberali rege vel principe, Orkn. 13, 1, ubi legendum puto: ein var sú, er Engla minnir, | egghríð, nè mun síðan | hárr við helming meira | hringrífr koma þingat neque posthac ullus excelsus princeps eo adveniet, majori numero copiarum stipatus.*

HRINGSÆRKJABR, *indusio annulato amictus*, i. e. *loricatus* (hringsærkr): hringserkjáð lið *copiæ loricata*, Merl. 2, 46.

HRINGSÆRKR, m., *indusium annulatum, lorica* (hringr, serkr): hringserks litadr tinnings *loricam, bellator*, Mg. 35, 2; hringserkja bál noza *loricarum, gladius, telum*, Jd. 25; sveit, klædd hringserkjum, Esp. Arb. 1, 94, 5; hvatt fólk hristi hringserk animosi *virī loricam concutiebant (ardore pugnandi)*, SE. I 648.

HRINGSKATI, m., *largitor annulorum, vir munificus* (hringr, skati), Ha. 258, 1.

HRINGSKEMMIR, m., *annulos curtos reddens, i. e. annulos dissecans et frustatim distribuens, vir liberalis*, SE. I 660, 1 (hringr, skemmir).

HRINGSKÖGUL, f., *dea annuli, femina* (hringr, skögul): hölmleggjjar hilmir hring-sköglar *color, venustas mulieris*, SE. II 132, 1.

HRINGSKÓÐ, n., *noxa lorica, gladius, telum*: herðimeidr hring-skóða *incitans, jaciens telum, præliator, vir*, Rekst. 32 (hringr, skóð).

HRINGSKYRTA, f., *indusium hamis contextum, lorica* (hringr, skyrtá): hristas hring-skyrtur *loricæ tremunt*, FR. II 126, 2.

HRINGSNYRTIR, m., *annulum poliens, vir* (hringr, snyrtir), Korm. 21, 1.

HRINGSTRÍÐANDI, m., *inimicus annulis, vir liberalis, ut. simpl. vir, homo* (hringr, stríða), G. 41.

HRINGSTRÍÐIR, m., *inimicus annuli, vir liberalis, princeps* (hringr, stríðir), ÓH. 109.

HRINGSTÝRIR, m., *rector, possessor annuli, vir, homo* (hringr, stýrir), Mas. 43, locum vide sub einsött.

HRINGTÆLIR, m., *consumtor annuli, vir liberalis, princeps* (hringr, tælir), SE. II 122, 3.

HRINGVARIÐR, Bk. 2, 63: h. málmr *metallum auro obductum, a hringr annulus pro auro, vel filis aureis vel argenteis reuinctum, a hringr circulus (metallicus, aureus vel argenteus)*, Interpr. Possit et uertere: *annulo* (o: *capulari*) *instructum, a hringr* 2, c; vel *circumquaque obductum (laminis v. bracteis aureis argenteisque, a hringr = hring circa, et variðr = rokiau)*.

HRINGVARPAÐR, m., *projector annuli, vir liberalis, princeps* (hringr, varpaðr); gen. sing.: hringvarpaðar *est vita munifici principis*, SE. I 318, 3, seo. Cod. Reg. et Worm.; *Ravkuis dedit hringvarpaðar custodis annulorum, a varpaðr = vörðr*.

HRINGVIÐR, m., *columen annuli, vir amuligerus* (hringr, viðr); plur. hringviðir *virī, de militibus*, Sic. 5, 5.

HRINGVÖLNIR, m., *gigas*, SE. I 554, 2; II 471, 554.

HRINGPÖLL, f., *pinus annuli, femina annuligera* (hringr, þoll), Skaldh. 6, 35.

HRINGPOLLR, m., *gestator annuli, vir amuliger* (hringr, þollr), Ísl. II 270; Plac. 15.

HRINGPRÓTTIR, m., *deus annuli, gestator annuli, vir, homo* (hringr, próttir), Mas. 25, locum vide sub hollusta.

HRINGPVERRIR, m., *diminutor annulo-*

rum, vir liberalis (hringr, þverrir), Nu. 326, 1.

HRÍNKTÓ, *cinge, pro hringdu, imperf. v. hringja* (= kringja) *cingere, Gha. 49* (= Gk. 3, 5), ubi: hringto mik at bráþrom ok at brynjopom *cinge me fratribus* (o: tuis) *atque loricatis, i. e. adhibe fratres tuos et milites, ut iis presentibus iuramentum prestem*.

HRINNA, *lectio Cod. Reg. SE. I 278, 2 pro hriinna, puto, strepere, crepare, fremere: öll ginnivngave knáttv hriina omnes adria regiones fremebant, strepebant, id. qu. mána-vegr dundi in versu anteced. Cogn. est hriina*.

HRINNIR, m., *aper, SE. I 590, 4* (qu. fremens, hriinna) = hriair (a hriina), vide hriinnir.

HRIPSTÖÐR, m., *gigas, SE. I 549, 1; II 614 hripstórðr; II 470 hripstuttr; II 553 non cernitur nisi hripst..*

HRIPUÐR, m., *ignis, SE. II 486. 570; Grm. 1; FR. II 305, var. lect. 2.*

HRÍS, n., *virgultum, frutex, sarmentum: vegr vex hrisi via frutice obducitur, Hávam. 121; Grm. 17; þjokkva skal hrasinn við með hrisi elato arbores frutice densande sunt, F. VI 39, 2; bera hris heim sarmenta (igni alendo) domum portare, Rm. 9; virga, metaph.: brjóta hris í fœtr o-m coelere virgas, quibus crura alicui compungas, i. e. pœnâ adfœcere aliquem, grave incommodum adferre cui, unde tröll bratu hrisi í hleypikjálá hmls (á) andskotum vísa, F. VI 339, 1, of. brjóta sér byrðar onera sibi ex evasis virgis parare, i. e. pœnam sibi contrahere, pœnam luere, Bk. 104, 2, nam byrðar h. l. sunt onera ex virgis s. frutice, ut Rm. 9: binda byrðar, bera heim hris; ít. binda sér höfga byrði malum sibi accessere, Grág. II 166. — β) sílva: hris þat íþ mæra, or meðr Myrkviþ kalla, Ghe. 5; veiðr hris pí-cis sílvæ (v. fruticeti), serpens, Ag. — γ) hris hvarma, augna, frutex, sílva þupþarum, oculorum, cilla, SE. II 499. — 2) mare; hunc significatum citatum inuenio tantum in J et in Gloss. Ed. Sæm. T. I, sub v. atrunnr. Confer hríð 2.*

HRÍSGRIMNIR, m., *aper virgulti, fruticis, sílvæ, i. e. lupus* (hris, grimnir), SE. I 418, 2, quo loco Cod. Reg. habet hrisgrísair, Cod. Worm. hrisnir, SE. II 437, 7 hrimgrimmir, II 586 hergrimmir.

HRÍSGRÍSNI, m., *lupus (forte hircus virgultorum, hris, grísnir), lectio Cod. Reg. pro hrisgrimmir SE. I 418, 2, ubi serkr hrisgrísnis tunica lupi, est pellis lupina (vargstakkr), quâ Berserki, Lupipelles (Út-héðnar) dicit, pro lorica utebantur*.

HRÍSL, m., *frutex, id. qu. hris, n.: hircus hrisi altus ardebat frutex, Völk. 9. Aliud est hrisu, m., virgultum, fruticetum, Fm. 31, pros.: ígþor klökpo á hrisinom (hrisinu, FR. I 164).*

HRÍSLA, f., *virga, ramus arboris* (hris): hvar sátta hrafa á hrislu hrolla dreyra fullan?, FR. I 296, 1. Vide marhrísla.

HRÍSNI, m., *lupus, lectio Cod. Worm.*

pre hringrímur, quasi in virgultis degens (hrif), cf. Vigagl. 16, 1 (ubi vargr tam de lupis, quam de proserpio, accipi potest).

HRISRUNNR, m., virgultum, fruticetum (hrif, runnr), Vigagl. 16, 1.

HRIST, f., pocillatrix Odinis, Grm. 36; i. Bellona, dea casilega, SE. I 118, 3. 557, 2; Hristar hrif procolla s. impetus Bellona, pugna, Si. 11, 2; hristar el procolla bellona, pugna, Ag. — β) pugna: tfr hristar deus pugna, pugnatör, it. simpl., vir, sem tfr sírva | hafði hristar | hvgsþár sagat uti vor ille prasagus animi hominibus significaverat, Merl. 2, 13. — γ) in appell. femina: Hrist lauka hrims nympha jusculi capiti, femina, Korm. 3, 3 (Isl. II 261, 1); ex quo loco forte deflexum: hrist hjörvi glemt nympha lino ornata, id., Vigl. 17, 13. Þráðs Hrist nympha lani, femina, var. lect. Nj. 23, 2, in dat. Hristi (pro Hrist, per paragogen, Jonson.) — 2) Hrist insula (vide Rist): mat for umgjörð Hristar cingulum Bista (mare) percitum vuit, Ed. Looasina. Insula Sunnmörus in Norv., nunc Ristöe, a regione Gurskoe in occidentem versa.

HRISTA (-ti, -ta, -t), quaters, concutere, commovere, agitare: h. teina concutere bacillos divinatorios, Hymk. 1; h. skegg barbam commovere, Hamk. 1. Killir hristu men Lista carina concutiebant, quassabant torquem Listii (mare), ÓH. 70, 2; hafðrot hristar hlunnvigg vortex marinus concutit navem, SE. I 690, 2; himinglæfa hristir mar vimar unda navem quatit, SE. II 493; hrista spjót hastam concutere, F. V 227, 2. Fólk hristi hringserk miles lorica concusast (pro ardore pugnandi), SE. I 648, 1. Hristas concuti, tremere, contremiscere: hjörg hristas mentis tremuere, SE. I 280, 2; hristis öll hánsmörk concussa est, Ghe. 13; hristas hringsskyrtur (= skjálfa járnserkir) lorica contremiscunt, FR. II 126, 2. Vide hryta.

HRISTIMEIÐR, m., qui concutit, quassat, agitast (hrista, meiðr): hristimeiðar hjörva borgar clipeum concutientes, praliatores, viri, F. XI 317, 2.

HRISTIR, m., qui concutit, it. spargit, dispergit: h. hringa vir liberalis, Nj. 7, 2; — h. handar fasta sparsör auri, vir, Hild. 5; h. hjálma concussor galæw, praliator, bellator (ut Hom. κορυδαίολος), Krm. 15; h. hjörva, id., Ag.; hristir hadds hallar mjollar quatiens canos capillos, canus senex, Eb. 63, 1, ubi construo: hjarðar visi kafyr haus (: ut) hristi hadds hallar mjollar dauð armentu (taurus) quassat caput adversus (v. ooram) canem senem. Hertoga hristir ezagitator ducum, rex, Hk. 76, 2.

HRISTISIF, f., dea spargens (hrista, Sif): h. hringa dea largitrix annulorum, femina, SE. I 436, 1.

HRÍSÚNGR, m., virgultum, fruticetum, silva, vel mons frutice obsitus (NgD. 90); hristuga heipt noza s. perniciös fruticeti, sazorum ruina, Ý. 39.

HRIF, f., ventus, procolla venti, tempestas, SE. II 569 in nomencl. tempestatum;

hrif föll i bug váða ventus in sinus velorum inspiravit, F. I 176, 2; hlfr þoldo hrif fyrir hári Kinnalimastöð proca tempestatem passus sunt, ÓH. 10; hriðar nauast domus ventu vel procella, aer, cölum: stillir háss hriðar nauasts reu alti cæli, Christus, Has. 23. Plur., hriðar, vide gunnhrið. In appell. pralii: hrif branda tempestas gladiatorum, pugna, F. I 172, 3; — brodda telorum, id., Ha. 228, 1; GS. 28; Korm. 12, 2; — Fróða, id., Fróða hriðar áss praliator, ÓT. 28, 3; — Hamdis klæða loricearum, id., G. 49; — hjálms galæw, id., ÓT. 124, 2 (F. II 319, 1); F. VII 354, 1; — Hristar Bellona, id., Si. 11, 2; sigmáa — clipei, id., ÓH. 47, 3; — stáls chalybis, ferri, id., ÓH. 8. — β) impetus, vehementia, actus continuus: hriðar hregg procolla, ventus vehemens (ut hriðar regn, vulgo, imber continuus, effusus), Ha. 324, 2; gera hrif impetum facere, dare (in aliquem), Eg. 49; Svorr. 105; veita e-m hrif dare impetum in aliquem, Nj. 93, 2; skáld fékk hrif til kalda, Fór. 49; Dagur hrif impetus Dagianus, F. V 92, 1. — γ) hinc de crebris ictibus, continuis verberibus: háf járnastfr skapar kerlingar síða ærna hrif longus baculus ferreus crebris ictus insigit lateri vetula (potest et reddi: magnum impetum dat in latus vetula), Isl. I 212. — δ) absol., pugna, SE. I 563, 1; hrif óx incruduit pugna, ÓT. 97, 1; F. II 316, 2; in prosa, hrif = bardagi, F. XI 95: verðr þar nú með þeim önnor „atlaa“, ok er þeirra „bardagi“ nú miklo ákafari ok anspari en it fyrra sína, ok er þat nú frá sagt, at þeim Sigvalda veitti „áá hrif“ enn þungt. Hriðar gagi anserculus pugna, avis bellica, corvus, ejus húngrverrir praliator, Mb. 9, 2; hrif hranna elgs prælium navale, ÓH. 48, 6, vide hrifðöði; hriðar hyrr ignis pugna, gladius, Eb. 29, 2, vide hylrestir. — 2) mare, SE. I 574, 2; hriðar skær equus maris, navis, ár hriðar skæw minister navis, navigator, vir, Isl. II 349, 1; hriða skif zylsolea marium, navis, Ha. 318, 2, vide herskif. Potest autem uterque hic locus referri ad primum significationem, o: hriðar skær equus procella, hriða skif tabula procellarum, navis, sec. SE. I 440: dýr eða skif veðra. — 3) annis, fluvius, Grm. 28; SE. I 40. 578, 1. — 4) bos, taurus, SE. I 587, 2. — 5) tempus, temporis intervallum, quatenus aliquo continuo actu vel labore non intermisso transigitur: um hrif aliquantum temporis, aliquandiu, Orkn. 82, 5; hriðum, dat. pl., pro adverbio, per vices, per intervalla, interdum: haf gengr hriðum við himin ajállan, líþr lönd yfir, en lopt bilar, Hyndl. 38, ut in prosa, Sturl. 3, 37: voru þeir stundum i Hvammi, en ríðum at Stað, et 6, 30: vera hriðum á Hólum, en stundum i Saarbø; F. VI 93: var þat eigi löng hrif, ádr H. andaðis longum temporis spatium; ÓT. 21: þessur hriðir allar hoc toto temporis intervallo; GhM. II 58: um hriðar skafir aliquantum temporis. De actu continuo, non interrupto, in prosa occurrit: i hriðinni sine intermissione (actu, cursu etc., non intermisso), Eg.

61; *Sturl.* 4, 23. 6, 12; *Eb.* 54. — 6) in *compositis*: brynhríð, egghríð, eldhríð, geirhríð, gunnhríð, málmhríð, naddhríð, oddhríð, skelðhríð, vǫpnhríð.

HRÍÐBLÁSINN, *vento perflatus* (hríð, blása), *epith. caeli*: und hríðblásnum heida sal sub caelo, in terris, *G.* 7.

HRÍÐBODI, *m., tempestatem offerens, ad tempestatem provocans* (hríð, bodi): h. hranna elgs pro bodi hranna elgs hríðar offerens tempestatem (i. e. praelium) navis (navale), *pugnator, bellator maritimus, ÓH.* 48, 6.

HRÍÐFLANDI, *m., effector procellæ* (hríð, efla): hríðstendur hjörva effectores gladiatorum procellæ (pugnæ), *pugnatores, viri, Ód.* 16, ubi dat. pl. hríðeflendum.

HRÍÐFELDR, *adj., procellus* (hríð, feldr): hríðfeld svana fjöll montes cynorum, *procellis vezati, unda procellis agitata, SE.* I 692, 2. *Epith. nubium*: hin hríðfeldu ský nubes procellosa, *SE.* II 431, 2, pro quo *Grm.* 40 habet harþmóþgo.

HRÍÐFLMR, *adj., peritus procellæ* (hríð, flmr): Sköglar dyra h. peritus procellæ clipeorum (pugnæ), *pugnax, bellicosus, a Sköglar dyra hríð procella Sköglar tabularum (scutorum), pugna, Korm.* 11, 1.

HRÍÐGERVANDI, *m., procellam efficiens, excitans* (hríð, gerva): hjörva h. gladiatorum procellam excitans, *pugnator, Ísl.* 21, locum vide sub haykkir.

HRÍÐIR, *m., gladius, SE.* I 567, 1; II 477. 560.

HRÍÐLUNDR, *Vigl.* 17, 4, *videtur esse adj., animo fluctuans, sollicitus* (hríð procella, lundr = lundaðr, *qs., procellæ similis, quoad animum, o: æstuans animo*): verð ek af harmi hürðum hríðlundr acri dolore animus mihi æstuat.

HRÍÐMÁL, *n., tempus procellarum, hiems* (hríð, mál), *lectio Cod. Worm. SE.* I 332, *rectior quam hrímdal. In sermone hodierno hríðmál est tempus diei matutinum vel vespertinum, quo effusiones nivium imbres incidunt (Félag.* 4, 198).

HRÍÐMUNDAÐR, *Ísl.* II 245, ubi utique *approbanda est emendatio G. Pauli f., hríðmundaði Þundar, ita tamen, ut huc quoque rð hyrjar referatur, scil. hríðmundaðr Þundar hyrjar, i. e. mundaðr Þundar hríðar hyrjar gladium librans, vibrans, pugnator, vir, a Þundar hríð procella Thundi (Óðinis), pugna, hyrr Þundar hríðar ignis pugna, gladius, et mundaðr, qu. v.*

HRÍÐÓFLUGR, *adj., in impetu faciendo strenuus* (hríð, óflugr): hjörgraps h. in impetu pugna strenuus, *bellicosus, Rekst.* 34, ubi dat. hríðóflugum.

HRÍÐREMMIR, *m., procellam incitans, ingeminans* (hríð, remmir): hjörs h. procellam gladii (pugnam) ingeminans, *pugnator, bellator. HS.* 6, 7.

HRÍÐTJALD, *n., tentorium procellæ v. venti, aër, caelum* (hríð, tjald): hríðtjalds flýtleiyr sol, *enjus himmir rez solis, Christus, Has.* 28, locum vide sub flýtleiyr.

HRÍÐULLR, *m., deus procellæ* (hríð, ullr): h. hrotta praeliator, *vir, Grett.* 20, 1.

HRÍÐVÖNDR, *m., virga impetús* (hríð, vöndr): hjálms hríðvöndur virga praelii, *gladius, a hjálms hríð procella gales, pugna, Korm.* 16, ubi acc. sing. hríðvönd.

HRJÖNN, HRJÓN, HRJÓNT, *salebrosus, inaequalis, asper*: hrjón lehrufa aspera glaciæ salebra, *id. qu. glacies vana, cava, non solida (skrof), id. qu. skrofa, avis species, vide lehrufa, SE. msc. in avium ænigmatibus. AS. hrecon est tristis, v. c. hreoa mode amimus tristis, Epos. Seyld.* p. 100.

HRJÓSTR, *m., bos, SE.* II 566, pro himinrjótr.

HRJÓTA (hrft, hraut, brotit), *raptum ferri, sparsim volare, spargi, dispergi; imperf. etiam vocali tenui hrot et hrott, vide hrot*: hrjóta hýtir askar candidæ fraxini (fulgii casus) sparsim volant, *SE.* I 670, 2; hruta unda bý apes vulnerum (sagitta) sparsim volarunt, *plur. Codd. lectio Höfuðl.* 14 pro flugu. *De igne, emicare*: (hugða ek, at) hryti (impf. conj.) hár logi hús mín í gögnum (opinabar), *altam flammam emicare per edes meas, Am.* 15, ubi *FR.* I 212: ok hryti eldrinn upp af höllinni ignemque ex aula in sublime evolare; *aliter Dropl. maj. msc. cap.* 15, *de Ketile Thrymo*: hann hraut af fótum upp, ok gnótradi i honum hver tóna ex pedibus emicauit, *i. e. exsiliens pedibus se excepit, in pedes exsiliit, ferme ut stókk á fotr. De unda, resiliere*: uðr hraut af brimáfram, *F.* I 165, 2; hruta fyrir borð ex navi excussa deciderunt, *F.* I 171, 2; hraut á lög dreymi, á új áveiti, *sanguis in mare sparsus est, F.* I 175, 3; *Sturl.* 7, 30, 3; veglig máti hrjóta víða splendida cimelia passim sparguntur, *mittuntur, Ha.* 313. — β) h. sundr dissilire, *de lapide molari, diffrangi, SE.* I 390, 2; bangar hruta i sundr annuli fracti dissilierunt, *Am.* 43; hraut i sundr, *F.* I 173, 2, *videtur esse conjectura librarii, pro blis i sundr, quæ vera lectio est. It. absol. hrjóta, id. qu. hrjóta sundr, Krossk.* 13: hamrar sprúngu ea hruta steinar fragmina lapides dissiluerunt. — 2) sonum gravem edere (Græc. ῥοσσίβ), *hurrare, rudere, de homine et de urso, Hm.* 24: þá hraut víþ inn reginkunngi Baldr i brynju, sem björna hryti; *de lupis, ut videtur, Hým.* 24: hreingálka hruta lupi ululabant; hraut i stöngum þortion vaxillorum sonitum ediderunt, *F.* VII 348, 4. In prosa: stertere, *SE.* I 146; *Grett.* c. 88.

HRJÓTR, *vide rjótr et compos. himinrjótr.* — 2) *Odin, SE.* II 472.

HRJÓÐA (hrfð, hrauð, hroðit), *vacuoscere, vaduare; sape, naves propugnatoribus nudare, vastare, c. acc.*: skeiðr nam herr at hrjóða milités naves bellicas vastarunt, *i. e. propugnatoribus nudarunt, Mg.* 31, 5; *pass.*: ormr hrauðs, *Ód.* 19; beit hrauðs, *Sie.* 20, 3; riðmarar róða rastar hrauðs, *SE.* I 423, 3 (*ÓT.* 43, 3). *Prop.* est *id. qu. ryða, exonerare navem, Jus eocl. Thorlacii in tit. de observatione dierum dominicalium*: ok er rett at hrjóða skip ok bera farm af, þét drottins dagr se. — 2) *jacere, mittere, spargere, abjicere, c. dat., vario contextu*: hrauð auð jófurr rauþum rez rubras divitias (au-

rum) spargebat, dilargitus est, SE. I 648, 2; brandr hraud af sér rauðu blóði lamina ensis rubrum sanguinem ab se excussit, Hk. 65, 2; sveit hraud vörg homines dolorem (animo) expulerunt, gaudio affecti sunt, SF. II 214, 1; hvöss egg hraud fridar von (frá) seggjum acuta acies spem pacis virorum ejecit, eis spem vitæ ademit, SE. I 644, 2; hrjóða syndum abjicere peccata, amovere peccata, i. e. absolutionem peccatorum adipisci, F. VII 328, 6; hrjóða móðs blindi or (mælsku) túni cæcitalent animi ex pectore expellere, Lb. 4, ubi sic: (ástar ljós) þat er misverka myrkrum | munar hrinde suo bliade | mínas or mæ...u túne | móðs vandlega hrjóðe, i. e. ástar ljós. þat er hrindi misverka myrkrum mínas munar, (ok) hrjóði svo vandlega móðs blindi or mælsku túni. Hraud þar hjálmat líð Hamdis skrytum milites galeati loricas abjecerunt, FR. II 271, var. lect. 2, 3, sed lectio in textu præstat. Reflex.: hraudz, hraudzk or herváðum, skikkju raptim abjecit armaturam, pallam, loriam, pallam raptim exuit, Hg. 33, 4; Am. 46, ubi tó hraudz s. hraudzk malo resolute in hraud sér (raptim ezemit se), quam in hraud sik cum Gloss. Ed. Sæm. II. Imper., cum dat. subjecti: eldi hraud or dregnum hlunni ignis excussus, effusus est e phalanga, navi supposita, phalanga navi deducenda subjecta ignem eomebat, Ha. 289; hafu glóðum hraud upp í himin flammæ marinae (ignis fatuus) cælum versus emicuerunt, subjectabantur, SE. I 500, 1; II 174, 1; kónginna hjó með hneiti þá, svá hraud af eggjum báðum, puto, ita ut utraque acies gladii ignem vel scintillas effunderet, Ólafsr. 48, ferream enim galeam dissecuit rex (ÓH. 239 inil.). In prosa personaliter: alla vega rauþ eldr um hann undique circa eum ignis se effundebat, Dropl. maj. msc. c. 15; hryðr um krapit, Finnab. c. 34, forte est ad hryða pro ryða, ryða sér vi penetrare per aliquid, id. qu. hrjóðaz í gegnum. — 3) id. qu. rjóða, rubefacere, eruentare: røð herkonðngr hrjóða hneitis egg í sveita aciem gladii sanguine rubefecit, Mg. 34, 3. — 4) part. act. hrjóðandi, m., qui vastat, delet, expellit, ejecit: h. ángrs þjóðar qui dolores hominum expellit, qui malis humanis medicinam adfert, deus, Lv. 37, ubi sic: Menn skolu éstum anna | ángrs hrjóðanda þjóðar | mér berr máls á stýre | mart af öllu hjarta. Plur.: hrjóðendr fjöru þjóðar vastatores gigantes, vel expulsores, Thor ac comites, SE. I 296, 3. Vide composita: ángrhrjóðandi, meihhrjóðandi, reihhrjóðandi. — β) part. pass., hroðinn inauratus, id. qu. roðinn: um hroðit sigli monile inauratum, Bk. 2, 46; AS. gehroden, golde fah ornatus, auro fulgidus, Epos Scyld. p. 25.

HRJÓÐR, m., qui vastat, propugnatoribus nudat (hrjóða): h. báru fáks vastator navis, bellator, rex bellicosus, SF. I 440, 1 (F. X 186); qui spargit, distribuit: h. móins stordar sparsor auri, vir, Plac. 18; qui consumit, vide barkhrjóðr. — 2) nomen Odinis, SE. II 555, vide hrjótr.

HRJÓÐR, m., cælum (quintum), SE. I 470. 592, 2. — 2) mensa: Þorl. grendi hrjóð Þrændra þengils cibus nudavit mensam Thronodorum regis, ÓT. Skh. 1, 207, dub.; Olavius (NgD. p. 198) hrjóð h. l. mutavit in hjóð; forte hrjóð h. l. est neutr. gen., id. qu. hroð rapina, direptio, et grendi = greindi, cf. F. III 99. — 3) sol, SE. II 485. 568. 627 Cod. Reg. et Worm., sed hrjóðr-leika una voce scribendum puto, ut Dvalinus leika.

HRJÓÐRLEIKA, f., socia cæli, vel potius, n., ludus, ludicrum, oblectamentum cæli (cæleste), sol, SE. I 593, 2, ubi tamen, sicut in Cod. Worm. et fragm. 748, 757, 1eß divisim scribitur: hrjóðr, leika, quod vero absimilius videtur.

HRJÓFR, adj., debilis, infirmus, Lil. 46. — 2) asper, scaber; acc.: hrjúfan háls scabrum collum, FR. III 37, 3; boginn réttiz, en hrjúfir sléttaz curvus corrigitur, scabri leves redduntur, Gd. 14; sic forte et rectius accipitur Lil. 46, de leprosis explicandum. Cognatum est hrufa, hrufóttir.

HRJÚPGNÍPA, f., rupes aspera, salebrosa (qs. hrjúfgnipa, a hrjúfr, gnipa): hrjúfgnipur harms (i. e. hvarms) aspera palpebrarum rupes, supercilia, Eg. 55, 4, var. lect. t.

HRÓ, n., (ut rá), terra, SE. I 586, 2; II 566 (II 625 hrof; II 482 metro adversante conjunctim brodalr pro hro, dalr).

HRÓARR, m., gigas, SE. I 555, 1; II 471. 554. 616.

HRÖDDR = HRÆDDR, Hund. 2, 35; vide hrözla.

HRÓF, n., navale: svifa lésto or hverju hrófi hláðnar skeiðr ex quovis navali ezire fecisti naves onustas, Ha. 291, 1; hrófa hestr, hreinn equus, maclis naustibuli, navis, F. I 178; Ód. 16. In prosa, Eg. 56; Dropl. maj. msc. c. 19: byrgja apr hróft naustibulum objecta fore claudere, eod. cap. hróf antea vocatur nauti et post nausthús. — 2) terra, SE. II 625, pro hró.

HRÖGNKELSI, n., lumpus Auctorum, cyclopterus Arledi, oncotion Kleinii (Ström. Söndm. Besk. 1, 302), SE. I 578, 2; Hild. 19, 1.

HRÓINN vide gjaldhróinn, hornhróinn.

HROKALAND, n., terra superbiorum (hroki, m., fastus, it. homo fastuosus), aut terra longurionum (hrókr), per contemptum de Selandia, F. VI 82, 1, quo loco Hkr. habet rokaland terra fumorum.

HRÖKKINN, rugatus, sinuosus: hrokkit skinn cutis rugosa, Rm. 8; h. skinnfeldr estis pellicea hirsuta, Orkn. 79, 3; hrokkinn hrokkviáll Völsunga drekku serpens sinuosus, tortuosus, in sinum contortus, SE. I 370, 1. Propr. perf. part. pass. v. intrans. hrokkva in rugas, sinus cogi. In prosa: hrokknar kinnr genæ rugosæ, Sks. 170. Hinc hrukka, f., ruga, it. circulus ferreus, GhM. II 52, not. 2; hrokkinhárr crispis capillis, F. VII 101.

HRÖKKINSEIÐR, m., piscis tortuosus (hrokkinn, seiðr): h. lýnga (ericeti) serpens, látr lýnga hrokkinseiðs cubile serpentis, au-

rum, stríðandi lýngs hrokkínseíðs látr*s inimicus auri*, *vir liberalis*, *G. 16.*

HRÖKKVA (hrökk, hrökk-hrukku, brokk-it), *cedere, recedere, gradum referre, fugere, refugere; absol., gradum referre, cedere*, *Krm. 20; Grett. 5, 2; Ha. 182, 1; cum præpos.*, fyrir: hrökkvat þegn fyrir þegni *ne cedat militi miles*, *Krm. 23; it. hrökkva undan fyrir e-m ab aliquo pulsum retro cedere*, *Hh. 82; h. móti resistere*, *SE. I 280, 2; Haldór hrökk í bug skjaldi H. se incurvavit in concavo clipei, ut se clipeo legeret*, *SE. II 128, 3, vide bugr. De gladio: vöndr skal hjalds úr hendi hrökkva gladius e manu (mea) incutiatur (adversario) oportet*, *Hild. 35; hrökk hræfrakki, hjó ek til Skeggja gladius accidit (incussus est), cæsam intuli Skeggjo*, *GS. c. 2; de virga: infligi, incuti*, *F. VII 356.*

HRÖKKVAT, *Krm. 23, ne cedat, pro hrökkvi-at, 3. s. præc. conj. v. hrökkva, cum at negativo.*

HRÖKKVIÁLL, *m., anguilla, flexu sinuoso se contorquens, in orbem contorta (hrökkva, áll; in hodierno sermone vulgari hrökkváll et hrokkáll): hrökkviáll Völsunga drökku anguilla tortuosa veneni, serpens*, *SE. I 370, 1.*

HRÖKKVIR, *m., gigas*, *SE. I 539, 2.*

HRÖKKVISKAPL, *m., ramus mobilis, versatilis, ultro citroque raptatus (hrökkva, skaf): h. hūða ramus mobilis coriorum, unicus coriarius, id. qu. brák, Geirróðr hrökkviskafs hūða gigas unci coriarii, artifex coriarius*, *F. VI 361. Simili ratione hrökkvi-vöndr, virga percussoria, flagellatoria, flagellum dicitur, Visnab. ed. Hol. 1748 p. 251: hrökkvi-vöndr holdið sleit, de flagellatione Christi.*

HRÓKR, *m., pelecanus ater (id. qu. hrækr, hraukr, Felag. 1, 16), SE. II 489; h. Haddingja vals pelecanus militum, corvus, bjór H. vals hróka potus corcorum, sanguis, cruor*, *HS. 6, 1. — 2) longurio, vir longus, adjuncta ignavia et inertie notione*, *SE. II 496; h. saurugra flóka longurio, sordidis centonibus velatus*, *Korm. 4, 4; hernuminn h., FR. II 277, 3; dat. hróki, Orkn. 81, 9; heimskr h., Fbr. 35 (GhM. II 358). — 3) hrókr, hod. centurio in ludo scacchico, est Persicum roch, quod significat a) ingentem avem; b) camelum bellicum, cui insidet vir, arcu et sagittis armatus. Cf. AnO. 1838—39, p. 156—57.*

HRÖLLA (hrolli, hrolla), *vacillare: hrolli hotvetna omnia vaci:labant, lababant, Am. 95; heljar meyjar mér hrolla buðu heim (i. e. buðu mér at hrolla heim) jusserunt (coegerunt) me domum infirmis pedibus et vacillante gressu ire, Söll. 38; it. desiderare, statu inertis, qs. incerto et vacillanti, fere ut hima: hvar sátu hrafn á hrislu hrolla dreyra fullan? ubi vidisti corum, cruore satiatum, desiderare in virgula?, FR. I 296, 1. Metaph., de animo: hrollir hugr minn illa animus mihi vehementer vacillat, labat, animus horret, F. III 92. Subst. hrollr, m., horror, tremor, Dropl. maj. c. 3, de Ketile Thrymo: skjálfti hljóp á hans hörund, svá at hver*

tönn í hans höfði gnurraði.... Þessum hroll ok kulda fylgdi bræði mikil; *idem repetitur c. 15: ok var nú sagt, at í þat mund kvæmi at honum skjálfti... ok var á honum hrollr, sem hann væri vatni ausinn milli skinas ok hörunds; it. Orkn. p. 144: hrollr kom í hörund honum.*

HRÖNDUÐR, *m., gladius, SE. I 564, 2, ubi Cod. Reg. hraundvdr; II 476 hrönduðr; II 559 hrönduðr; II 619 hrönduðr; Cod. Worm. hraundungr, quod accedit ad formam AS. Hrunting, nomen gladii regis Hrodgari, Bjovuloo dati, Epos Scyld. p. 111. Quan propulsus, a hrinda (hratt, hraudu, hröndinn). — 2) subst. verb. agentis, qui protrudit, propellit, projicit: h. armbranda projector annulorum, armillarum, vir liberalis, F. V 176, var. lect. 4, sec. lect. hraundadr, vide hraundadr supra (hrinda).*

HRÖNDUÐR vide supra in hraung.

HRÖNN, *f., nomen unius ex novem filiabus Ægeris, unda, SE. I 324. 500. 575, 2; Sonart. 6; fabir hrannar Æger, deus oceanus, it. oceanus, mare, pelagus, SE. I 324; hrönn klofnar frir hūfi unda latere navis finditur, SE. I 628, 1; hūfr skerir hrönn latius navi secat undam, SE. I 694, 2; sog skilja hrönn carina dividit undam, SE. I 632, 1; varþat hrönnum hrönn þingloga unda non absuit undis, unda supervenit undam, Hund 1, 26; hrannir skaka hliþar (á) Haka blökkum undæ latera navium quatunt, SE. I 650, 1; hrannir strykkva hliðinn bekk, SE. I 692, 2. Hranna hyrr ignis undarum, aurum, SE. II 116, 2, vide þyrbrjótr; hranna elgr navis, ÖH. 48, 6, vide hriðbodi; hranna hrafn corvus undarum, navis, vörðr hranna hrafn custos navium, vir navigator, HS. 6, 6. — β) ejectamentum maris, cumulus (v. c. algæ) in litus ejectus, hinc a) cumulus: hres hrannir cumuli cadaverum, id. qu. valkestir cumuli cæsorum corporum, SE. I 674, 2. — b) litus, it. fundus maris: við hrönnum ad ipsum fundum maris, imo mari, SE. I 258, 4 (cf. SE. I 170: víþ grunninum. Cod. Worm. hrönnunum). — c) mare: þá er hrannir taka falla út recedente mari, Hild. c. 15; hranna brjótr fractor undarum, navigator, Jd. 12; it. liquor, latex: hrannir Hárs saltavnv latices vasis Valhallici (Bodæ), pœsis, carmen, SE. I 642, 1; hliðrbaun-hrönn unda doloris, torrens lacrimarum, GS. 3, ibidem etiam hranna hreifingar motus undarum. — 2) amnis, Grm. 28; SE. I 130. 578, 1. — 3) galea, SE. I 572; Cod. Worm. hraunn; Ed. Lövasina hrönn, cf. NgD. 83.*

HRÖNVENGI, *n., solum salebrosam. aspretum (hrön = hraun, venki), vel campus sonorus, clangens (hrön = hrun, hrya): h. grundar mens aspretum serpentis, aurum, gautr grundar mens hrönvengiss deus auri, vir, homo, Hus. 42, ubi sic: traud verðr hönd, en hlýða | hrönvengiss má öngum | gaut nema gerr verk hétu | grundar mens á venjo, i. e. traud verðr hönd á (malo af) venjo: en öngum grundar mens hrönvengis gaut (nulli homini) má hlýða, nema bæti gerr verk.*

HRÓP, *n.*, *calumnia, convicium, contumelia, probrum*: ausa hrópi ok rógi á e-n convicium et probra fundere in aliquem, *Lokagl.* 4; *it. Skaldh.* 2, 63; gera hróp i e-u in aliqua re calumniatorem agere, *Isl. II* 24, 1, vide hrannlestir. Hinc et hrópa (-ada,-at), calumniari, diffamare. *G. Magnæus in Gloss. Ed. Sæm. I.*: „significatio clamandi in at hrópa et hróp apud nostrates est neoterica, certe mihi nusquam in priscis obvia fuit, quod meminerim”. Hunc significatum, qui hodie frequens est in sermone Islandico, deprehendi in *GhM. II* 66, not. 4; *Sv.* 17.

HROPI, *m.*, *id. qu. ropi* (præmissa adspiratione), ructus; in plur., *Sturl.* 1, 13, 4.

HROPTR, *m.*, *Hroptus, nomen Odinis, Grm.* 8; *Bk.* 1, 13; fór Hroptr með Gúngni, *SE. I* 242, 2. *Gen. Hropts, et sec. pronuntiationem Hropz* (*SE. I* 428, 4) et *Hrops* (*Isl. I* 90, var. lect. o); Hropts sigtóptir Odinis beatæ ædes, *Vsp.* 55; Hropts hyrr ignis Odinis, gladius, *Isl. I* 90, var. lect. c, vide hyrskerðir (*Éb.* 19, 7); tóptir Hropts tecta Odinis, clipei, *ÓT.* 128, 1; Hropz ofgildar hjálmelda athletæ Odinis, *SE. I* 428, 4, cf. *ib.* 1 176; Hropts hatt pileus Odinis, gales, *Ed. Lövasina*; Hropts megir filii Odinis, *Asæ, Lokagl.* 16. *Appellativum esse, hæud improbable facit appellatio Odinis, hroptr rögna* (forte declamator, orator, præco deorum), *Hávam.* 145, et hroptatýr, *Grm.* 53; *SE. I* 86, 234, 4; *Hg.* 33, 14; *dat. hroptatý, Hávam.* 163.

HROPZ, pro **HROPTS**, *gen. sing. a hroptr, qu. v.*

HRØRA, *movere*, = hræra, *Hund.* 2, 4. **HRØRNA** (-ada,-at), *consumi, tabescere, labeferi, debilitari* (hrør, hrer res, senio confecta, vel usu detríta): hrørnar þúll arbor langescit, *Hávam.* 50; senio debilitari, languere, *lect. Cod. Flat., F. VIII* 409, not. 9, quod et conjecit *Raskius, Fm.* 6, ed. *Holm.*; þornar heimr ok hrørnar mundus arescit ac tabescit, *Sturl.* 6, 15, 1. *In prosa: vetustate labeferi, de templo, GhM. I* 544.

HRÓS, *n.*, *laus: hróss kross cruz laudis, i. e. laudanda cruz, SE. I* 448, 3, *sec. S. Thorlacium in fragm. Hóslangæ et Thorsdrapæ p.* 193, sed vide sub hrót.

HRØSA (-ada,-at), *laudare, extollere* (hrósa), *c. dat.*: hrósa baugi annulum laudare, *Völk.* 24; árligum verkum hrósar þú verþinom extollis opera (tua) matulina a prandio, *i. e. gloriaris operibus matulina a prandio, es quod prandium sumeris, Harbl.* 3, *qu. þú hrósar árligum verkom, (þar sem þú hrósar) verþinom. In prosa sæpe hrósa einu, pro hrósa sér af einu jactare aliquid, gloriari re aliqua. Hrósa rausn, verkum, helgi e-s, æð alicujus magnificentiam, opera, sanctitatem, vitam laudare, laudibus efferre, celebrare, G. 15, 30; Hg. 11, 1; F. VI* 68, 2; *id. possessione rei gloriari, i. e. potiri aliqua re, eam possidere, habere: h. gagni victoria potiri, ÓT.* 28, 3; h. hásbúnadi supellectilem possidere, *ÓH.* 92, 13; h. freku korni magna frumenti copia gaudere, frumento abundare, *F. V* 220; h. horna fors (*dat.*)

Gunnlaþar arma farms cerevisia Odinis gaudere, venam poetæcam habere, SE. I 238, 1; *in quibus tribus locis construuntur eiga at hrósa e-u habere quo gloriaris, i. e. possidere rem, qua gloriari possis. Propr. est, in sublimè tollere, sublimè gestare quid, ostentare; Ektors Saga: hann hrósaði mjök vopnum sínum, svo sem lengst mátti sjá sublimia valde gestavit arma, quam longissime prospici potuit (vel, ut quam longissime prospici posset), Gloss. Ed. Sæm. I.; h. búnadi ostentare amictum, Sks.* 39.

HROSS, *n.*, *equus, Hávam.* 71; hinc hrossis glacies, equo sustinendo pari, *Sturl.* 7, 10. hrossa þjófr equorum abactor, abigeus, *Harbl.* 7.

HROSSAGAUKR, *m.*, *avis ex ordine grallarum, scolopax gallinago, SE. II* 488 (*Fab. Prodr. ornithol. p.* 30, *id. qu. mýrisnípa; vocatur numenius minor, Félag.* 1, 16).

HROSSHÁRSGRANI, *m.*, *nomen Odinis, SE. II* 472, 555 (*qs. mystacem e seta equina gerens, hrosshárr seta equina, grani, deriv. a grön*).

HROSSHVALR, *m.*, *celi genus, SE. I* 581, 1; *Sks.* 129, 132.

HROSSKNÚTA, *f.*, *os equinum* (hross, knúta), *Selk.* 17.

HROSSÞJÓFR, *m.*, *gigas, Hyndl.* 30; *SE. I* 555; *cf. Saxonis Rostioophum Phinnicum, Lib.* 3, *p.* 44 (*qs. abigeus equorum, hross, þjófr*).

HROSTI, *m.*, *optime illustratur voce Danica Roste, quod significat sec. Lex. Dan. Soc., 1) Maltmæskningen, indtil Ølurten er afløben; Mask derimod er det, som bliver tilbage naar al den Ølurt er dragen fra Rosten, som denne kan give. — 2) Tappekar til Brygning, hvori Mæskningen lægges og Urten aftappes, (Norr. Ruste). Hinc hrosta brim æstus hordei fervida aqua macerati, liquor hordearius, cerevisia, hrosta brim Allfödr cerevisia Odinis, mulsum poeticum, pœsis, carmen, *SE. I* 232, 1; hrosta fen, *id.*, drekka hrosta fen cerevisiam bibere, *Orkn.* 7, 1; hrosto tjörn (pro hrosta tjörn) lacus v. stagnum hordei macerati, cerevisia, *Eg.* 74, 3, ubi færa e-m hrosto tjörn cerevisiam adportare, adferre cui, ad quem l. G. Pauli hodiernam adfert vocem hrosti cerevisia vilior s. fæx cerevisiaria (quam notionem et puer audivi). De ipsa cerevisia sumentum est in Finns hrosti cerevisia Finni, gigantis, pœsis, hilmir Finns hrosta rex pœseo, *Odin, Sonart.* 18, *sec. emendationem G. Magnæi, cf. fast;* hrosta lúðr vas cerevisiæ, haukæiþrúðr hrosta lúðrs inspectrix vasis cerevisiarii, femina, *SE. I* 502, 1.*

HROT, 3. s. *impf. ind. act. v. hrjóta, pro hraut* (ut adv. brot, brott, brót = braut): hylja hrafnvins gyljaþar hrot armatura (lorica) bellatoris sonuit, sonitum edidit, *Hg.* 6; *F. I* 27, 1, vide giljaðr. Sic duplicato t, hrott pro hraut excidit, excussus est, *Vem.* 22, brott pro braut fregit, *RS.* 1, *cf. excursus in præf. ad Skl. X. Sic et brot pro braut fregit, Cod. Fris. col.* 238, 32.

HRÓT, *f.*, radix (= röt): hjarta h. præcordia, *Isl. I* 152.

HRÓT, *n.*, procella (*id. qu. röt, n.*): Fjölnis hrót procellu Odinis, pugna, fjölnis-hróts ríkr potens in pugna, bellicosus, *F. VII* 79, 1 (*var. lect. Si. 4, 2*); hreggs hrót procella venti, tempestas procellosa, bjartlogi hreggs hrótz lucida flamma procellosa tempestatis, fulmen, drottinn hreggs hrótz bjartloga dominus, rector fulminum, deus, *Has. 9*; leiptra hrót procella fulminea, glóðir s. glæðr leiptra hrótz ignes fulmineæ procellæ, ipsa fulmina, leiptra hrótz glóða láð terra fulminum, cælum, *Has. 53*, vide láðvaldr; hróz (*pro hróts*) heimr domicilium, regio procellæ, ær, *it. cælum*, ferð hrózs heims cætus caelestis, cælies, superi, angeli, *SE. I* 448, 3.

HRÓTGANDR, *m.*, lupus radiceis, ignis (radices fruticum depascens, hrót, *f.* = röt, gandr), *SE. II* 486 (*II* 569 hrotgarðr).

HRÓTGARMR, *m.*, ignis (*qs. canis radiceis*, hrót, *f.*, = röt, garmr), *Hh. 76, 1 (F. VI* 340, 1).

HROTT, *n.*, parva insula ante Jadarem in Norvegia, *F. VIII* 258; *SE. II* 491, 3 in nomencl. insul. — 2) hrott, legendum videtur pro hratt, *Orkn. 13, 2*, *o*: hrott, duplicato t, *id. qu. hrot, impf. v. hrjóta* stridere: eimr hrott ignis stridebat; vide supra hrot.

HROTTASÖNGR vide sub hrotti.

HROTTGARMR, *m.*, canis radiceis (hrott = hrót radix): hrottgarmr víðar canis radiceis ligni v. silvæ, ignis, *FR. II* 305, 1; *FR. I* 336, 3, *var. lect.*, *it. F. VI* 340, 1, *var. lect.* Lectio hrottgramr, *FR. I* 336, 3 et *Fagrsk. 133, 2* hrotgramr, ad *Hh. 76, 1*, ex compendiis scripturæ minus recte intellectis orta videtur; quanquam vertitur ad *H. Br. 9*, „imperiosus silvæ vastator“.

HROTTI, *m.*, nomen gladii Fabneris, *SE. I* 356; *FR. I* 165; *Fm. pros. fin.*; *it. gladii Heroardi Aragrimi f.*, *FR. I* 416. Gladius in univ. sum, *SE. I* 563, 2; plur. hrottar enses, *Krm. 7*. In circumscriptione bellatoris: hrotta meipr, *Sk. 2, 20*; hrotta saungr cantus gladii, pugna, *þ. Hræð. 9, 1*; hrotta hríð procella gladii, pugna, *Grett. 20, 1*, vide hríðullr; hrotta ferð multitudo telorum, *Nj. 45*, vide hljómstærandi. — 2) longurio, vir longæ stature, *SE. II* 496; plur. hrottar hernumnir, *FR. II* 277, *var. lect. 10*. In prosa: sjá hinn heimski hrotti, *F. II* 161; hvað ræðr þér hrottinn, er hjá þér stendr, *Grett. 42*.

HROTUÐR, *m.*, ignis, *SE. II* 569, hrót-uðr, *II* 486 (*qs. stridens, stridulus, hrjóta*). — 2) hrótaðr, *m.*, *id. qu. hreytir sparar*: h. ormtorgs, *var. lect. F. VI* 139, not. 1.

HRÓZ, *SE. I* 448, 3, *gen. s. pro hróts*, a hrót, *n.*, *qu. v.*, *S. Thorl. sumit a hróus laus*.

HRÖZLA, *f.*, *id. qu. hræzla formido, timor, metus, Harbl. 25*.

HROÐ, *n.*, vastatio (hrjóða), *it. direptio, rapina, F. III* 99.

HRÖÐ, *f.*, lorica, *SE. I* 573, 2 (*scrib. hravð*), *II* 622 hrauð; vide hvöð. — 2) na-

vis, *SE. I* 582, 2 (*scrib. hravð*); *II* 624 hrauð; *II* 565 hröð; *II* 481 hröþ. *J. Olavius in NgD. p. 80*: hrauð, quæ (fuctus) ab se repellit, navis, itaque a hrjóða; eadem ratione: lorica, quæ repellat ictus, tela.

HRÖÐA, *id. qu. hrjóða*, eliso j, lectio Morkinsk., *F. VI* 319, not. 8; quam formam haud recte pro mendo habui, *SkI. VI* 73, not. 1, h. Sic et *NgD. 159 (ex ÖT. 47)*.

HRÖÐASS, debilitari, infirmari (senectute), lectio *Cod. chart. Fm. 6, ed. Holm. De qua voce vide SkI. VIII* 286, not. 2. *FR. I* 160—61 sic παραφράζεται: fír er gamall harðr, ef hann er í bernsku blautr. Vide hræðas, hræraz.

HRÖÐGÁS, *f.*, anas bernicla, *SE. II* 489 (*Lex. Dan. Raatgaas anas bernicla, it. Ström. Söndm. Besk. 1, 227—28*), *id. qu. hrota, marges (ant. gagl), anser griseus, capite colloque nigris, anserum ferorum minimus, Egg. Linn. p. 548. Cf. et Rotges, Throndhj. Selsk. Skr. 1, 191. 261*.

HRÖÐI, *m.*, nomen sinus maris, *SE. II* 493, forte Rosfjord prope Lindesnes (Munch). Propr. est æstus feruentis pelagi; metaph. turba, tumultus, *Fbr. 1*: sýniz mönnum standa af syni þinum nokkurr hroði ok stormr; *it. in vulgari, sermone per metonymiam: homo ingenio et moribus immanis et effrenatus*.

HRÖÐIGR, *adj.*, et hröðugr, exultans, ovans, triumphans, gestiens, superbiens, sc. sorte sua v. successu negotii (a hröðr), vel etiam, alacer, hilaris, animo erectus: þvi em ek hér hröðugr, at drekka Hropts megir allir ül saman ideo heic animi alacer sum, ideo fiduciam animi ostendo, quod, *Lokagl. 46*; heim rið þú Óðinn, ok ver hröðigr domum veharis atque triumphes (o: de successu itineris), *Vegtk. 19*. — 2) gloriosus, celebr, inclitius, illustris; de Odine: hröðigr herjafóðr, *Grm. 19*; de rege: h. konungr, hilmir, *Hh. 11, 1*; *F. X* 179, 1; gjöf hröðugs konungs donum celebris regis, *Ad. 9*; de belatore: h. brynþings beidir, *F. XI* 298, 2. — 3) vide composita: alhröðigr, fáhröðigr, óhröðigr, sannhröðigr, vianhröðigr, þrífhröðigr.

HRÖÐINN, *perf. part. pass. v. hrjóða vastare, it. pro rodino, inauratus, Bk. 2, 46*.

HRÖÐIS, **HRÖÐIS**, *Hým. 11*, *var. lect.*, videtur esse *gen. sing. a hröðr, hræðr, cum i epenthético; vide hröðr*.

HRÖÐMÖGR, *m.*, inclitius, illustris, celebr filius (hröðr, mögr): h. Haralds Haralds inclitius filius, *H. 36. Confer hröðrsonr*.

HRÖÐR, *m.*, aut qui vastat, delet, lædit, violat (*pro hrjóðr, a hroda = hrjóða*), aut qui rubefacit, cruentat, sanguine tingit (*pro roðr, ræðr, rjóðr*), vide compos. egzhroðr. — 2) hröðr, hræðr, *m.*, videtur esse gigas (*propr. vastator*), ut hröðungr; *gen. hroðs, hröðs, et cum i epenth. hroðis, hræðis, var. lect. Hým. 11, unde hroðis andskoti hostis gigantes, Thor, oppos. vinr verliða (amicus humanæ gentis), et parall. gjfjar grætir, Hým. 14. Cod. Reg. et egr. fragm. U. A. I. habent hroðs andskoti, quod aut idem valet,*

aut sumendum pro hróðrs-andskoti famosus hostis.

HRÓÐR, m., honor, fama, gloria, celebritas nominis, gen. -rs, et -rar: hróþrs trverþr honore indignus, SE. I 714, 3, existimatione indignus, i. e. infamia, Ad. 14, ubi jungitur cum heitroþ; hróðraf heidnum lýðum fama populorum ethnicorum, Nj. 78, 3; *it. cum gen.*: hróðr hersa kindar laus, præconium præfectorum sobolis, Ad. 15. — þat var grams hróðr id in regis honorem factum est, G. 31; hróðr varliga góðr laus viz bona, i. e. probra, convicia, scommata, dietera, F. I 267. In prosa, GS. c. 9: bæði vitu við nú sökina þótt ek hafa lengi leyndr verit, ok mun þinn hróðr ekki at meiri, þótt ek mæltá berara. — 2) carmen laudatorium, *it. pœsis, carmen*, SE. I 464, in appell. pœseos; hróðr hækkennandi peritus pœseos, pœta, ÓH. 48, 5; gera hróðr of carmen laudatorium de aliquo facere, SE. I 466, 3; halda hróðri carmen continuare, vel in signif. 1, laudem extollere, SE. I 464, 2; in gen. hróðr pro hróðrs, sec. Cod. Reg. SK. I 520, 1: hattu nemi hann rétt hróðr minn modos ille diligenter adtendat mei carminis. Videtur autem etiam gen. fuisse hróðs (*cf. compos. hróðmægr, hróðvitnir, hróðtala, excluso r*), unde haurd improbabilis est lectio Hrokkinsk. hróði in dat., vide SK. VI 265, not. f: alls hann réð hlýða hróði sin cum ille (*rex*) carmen de se factum audire dignatus sit. — 3) hróðr, Vigagl. 7, 1; constituitur h. l.: hér tni ek þat hróðr, pro i hróðri in carmine; forte jungendum una voce hróðrskotat, nam unus cod. chart. junctim habet hróðskotat, ejecto r, quæ vide suis locis.

HRÓÐRARGJARN, adj., pœseos studiosus, encomii faciendi cupidus (hróðr, gjarn), epith. pœta, Rekst. 34.

HRÓÐRAUÐIGR, adj., gloria, honore abundans, gloriosus (hróðr, auðigr), epith. regis: at hōði hróðrauðiga hilmis jucta caput gloriosi regis, ÓH. 240, 4 (F. V 84, 2 hróðrauðugs. id.).

HR(Ó)ÐRBARMR, m., arbor inclita, celebris, famosa, de Mistilteino, quo trajectus Balderus occubuit (hróðr, barmr = badmr, r = ð), Vegtk. 14.

HRÓÐRBARN, n., proles inclita, filius inclitus vel filia inclita (hróðr, barn): h. Hornar Hornæ (Freyæ) inclita filia, Hnossa, ú. cimelium, *id. qu. dýrgrip*, de gladio pretioso, SE. I 348, 2, ubi: ek kná stýra hróðrbarni Hornar manu regere (*gestare*) mihi contigit cimelium, idem fere valet atque hlutum dýran grip obtinuimus pretiosam rem.

HRÓÐRDEILIR, m., distributor laudis, encomii, carminis, pœta (hróðr, deilir), GS. 9.

HRÓÐRFÚSS, adj., laudis cupidus (hróðr, fúss): hróðrfúsa hali viros laudis cupidos, SK. 2, 21. FR. I 326, 2 habet hróðrfulla laude plenos, et in var. lect. hróðfúsa, *id. qu. hróðrfúsa*.

HRÓÐRGJÓRD, f., concinnatio laudis, encomii, carminis; pœsis, pœma, carmen (hróðr, gjórd), SE. I 520, 4.

HRÓÐRKVEÐI, m., prædicator laudis, laudator (hróðr, kveði deriv. a kveða dicere): vanr hróðrkveða laudatoris expers, a nemine laudatus, FR. III 36, 1, quo loco unum exscr. chart. habet hróþs qveþa. Post et hróðrkveði pro neutro sumi, aut de carmine laudatorio, aut de prædicatione laudis, kveði = kvæði.

HRÓÐRMÁL, n., verbum laudatorium (hróðr, mál): hróðrmál líða mér of hvápta verba laudatoria mihi per ora labuntur, i. e. carmen encomiasticum profero, pronuntio, SE. I 234, 4.

HRÓÐRSKOTA (-aða,-at), honorem deprimerere (hróðr, skota), *it. contumeliosæ tractare, vexare, profigare, cum dat.*: minum fōðurarf verðr harða hróðrskotat patrimonio meum (*hæreditas mihi a patre relicta*) admodum vexatur, mihi male extorquetur, Vigagl. 7, 1.

HRÓÐRSMÍÐ, f., fabricatio, compositio carminis (hróðr, smíð): kannum haga h. carminis fabricationem certa ratione instituire novimus, SE. I 250, 3.

HRÓÐRSONR, m., filius inclitus, illustris, eximius (hróðr, sonr): Haralds hróðrsynir Haraldí incliti flíi, de Ingio et Sigurdo Haraldí Gillii flíis, N. R., F. VII 348, 3.

HRÓÐRSVITNIR, m., lupus famosus, de lupo Fenrere (hróðr, gen. -rs, vitnir), Lokagl. 39, *id. qu. hróðvitnir*.

HRÓÐRSKOTA, lect. cod. chart. pro hróðrskota, Vigagl. 7, 1; potest et derivari a hróð direptio, rapina, per vim et rapinam extorquere aliquid.

HRÓÐTALA, f., oratio illustris, insignis facundia, eloquentia (hróðr, tala): beina e-m hróðtölu eloquentiam alicui concedere, tribuere, impertiri, Ód. 1.

HRÓÐUGR, adj., gloriosus, *id. qu. hróðigr*, qu. v., Ad. 9.

HRÓÐUNG, f., festinatio (hraðr, adj., ut bráðung a bráðr, Gloss. F. XII): af hróðung magna festinatione, celeriter, F. VI 387, 1 (ut af skyndingu, F. VIII 372).

HRÓÐUNGR, m., gigas (*qs. vastator, a hrjóða*), SE. I 555, 1. (Nomen regis, Grm. præfat.). — 2) hróðungr, m., ignis, SE. II 554, *qs. consumtor, vastator*.

HR(Ó)ÐUÐR, m., ignis (*qs. consumtor, vastator, a hrjóða*), SE. II 486; Alom. 27 (*scrib. hravþvþr*); *cf. hrotuðr*.

HRÓÐVITNIR, m., lupus Hroðvitner, pater Huti, Grm. 39; SE. I 58, aut lupus ille famosus, inclitus (hróðr, vitnir), aut lupus vastator, rapator, rapax (hrjóða). — 2) appell., lupus, SE. I 591, 2.

HRUFA, f., salebra, inæqualitas, asperitas superficiei, tuberculum, ruga; vide ishrafa.

HRUGA, (-aða,-at), cumulare (hrúga, f., cumulus, acervus, Vigagl. 3); *pass.*: hrúgas cumulari, cogi, constipari, Skáldh. 7, 64.

HRUGA, f., femina gigas, SE. II 471. 554, a hrúga acervus, ob molem corporis. Vide hryga.

HRUGGR, adj., tristis, mæstus, *id. qu. hryggr*, Rekst. 32.

HRUMA (hrami, hramda), infirmum, de-

bilem feri; in act.: honum hrumdi sárit vulnus ei doluit, pros., Ljósv. 24, quod Curtio, 8, 10, 29, est: cruore siccato frigesces vulnus adgravat dolorem. Pass., hrumaz, v. e.: klárar hrumiz equi debiles, invalidi fiant, FR. III 204, 3. Sic Dropl. maj. cap. 18: Gunnar tók nú at hrumaz mjök á fótum, er hann hljóp berfættur um klakann. Hinc part. pass. hrumaþr debilis, infirmus: hrumaþr at fótum, F. VII 12, not. 1; it. hrymdr, id.: hrymdr at sýn ok elli visu infirmus senioque invalidus, Hrafnk. 47; it. Dropl. min. c. 6: hann var hrymdr meok, de homine sene.

HRUMMR, adj., infirmus, debilis, id. qu. hrumr, F. VII 12, 1.

HRUMR, adj., infirmus, imbecillus, invalidus, debilis, Mb. 6, 1, oppos. heill sanus, integer: h. at fótum, heill at höndum. Vide fóthrumr.

HRUN, n., id. qu. hraun, aspretum (u = au): síldar h. aspretum (campus) hælécis, mare, Skaldh. 2, 32, ubi: seggir leggja á síldar hrun | sjáfar öfr með strengjum nauða navem in salo statuunt funibus religatam, i. e. navem in mare deductam retinaculis religant. — 2) ruina (hrynja), vide hryn, n.

HRUNBIRKI, n., betula caduca, ligna caduca (hrun 2, birki), de lignis coquinariis: hrunbirkis hlynr collector lignorum, lignator, minus honesta viri appellatio, GhM. II 740 (Sturl. 4, 13, 1), ubi membr. habet hrunbirkis, qu. v.

HRUND, f., bellona, ministra Odinis, SE. I 557, 2; hrundar grund terra bellonæ, campus præliaris, hregg hrundar grundar tempestas campi bellici, pugna, SE. I 674, 3. Hrundar hrið pugna, Hrundar hriðar túngl clipeus, HR. 72. — 2) in appell., a) securis: h. hreppolls bellona sanguinis, securis, SE. II 122, 3, ubi in sequ. prosa hrund explicatur per valkyrja. — b) femina: h. seimus dea auri, femina, Skaldh. 7, 3; handar hrund dea manus s. brachii, femina, Eb. 19, 2, ubi hringreyr handar Hrundar manus femina; hvitings hrund dea poculi (vel maris), femina, Si. 37. — c) absol., femina, Korm. 19, 9, ubi auðfrigg et hrund in eadem semistropa in vocatiro de una eademque femina usurpantur; hrundar leg. est Korm. 6, 2 pro grundar, o: skapfrúmudr hrundar dignus, elegans cultor mulieris, vir, maritus. Vide rund. — 3) insulæ nomen (cf. Rundö Rundoa, insula Sunnmæriæ, ab regione Gurskøw in septentrionem versa, Pontopp. geogr. Op-lysn.), SE. II 492, in nomenclatura insularum; skar ec svþvm svnd firir svnan Hrund secui tabulis freta ab regione Hrundæ in meridiem versa, SE. I 504, 3; men Hrundar cingulum insulæ, mare: svellr undrum men Hrundar mare immaniter tumet, Ed. Lövasina.

HRUNDU, 3. pl. impf. ind. act. v. hrinda et hrynja.

HRUNGNIR, m., Rungner, gigas inclitus a Thore in Grjótunagardis devictus et prostratus, SE. I 270—78. 280, 1. 382, 2; Harbl. 13. 14; pro quovis gigante, SE. I 549, 1. Hinc Hrungnis vogandi, haussprengir,

Thor, SE. I 252. 256, 4; Hrungnis bani peremtor Rungneris, malleus Mjölner, Lokagl. 62. 64, ut gladius Tyroingus dicitur Hjalmaris bani, FR. I 438, 3; stallr Hrungnis fóta scabellum Rungneris, clipeus saxæus, cui institit Rungner, pro lapide in genere, deince pro cote accipiendum esse puto Korm. 5, 1, i. e. cote, qua adversarii gladios suos acuebant; ilja blað Hrungnis clipeus, SE. I 426, 4, in sequ. semistropa: ilja blað Þrúðar þjófs. Hrungnis spjalli collocator Rungneris (gigantis), gigas, Hým. 16. Hrungnis hjarta cor R., genus incisuræ, SE. I 274, character magicus, formam habens cordis aculeati, vide Peric. Runolog., Havn. 1823, p. 141—42. Ut cognomen occurrit Isl. I 271, in Þorsteina hrungnir.

HRUNSÆRR, m., mare streperum, SE. I 312, 3, vide sub hrynærr.

HRUNULL, adj., incertæ significationis: hrunull þefr, forte, odor gravis, graveolens, Sturl. 1, 13, 4 (hrjónn asper, AS. hreen tristis).

HRUSTA, adv., fortiter, Plac. 9, formatum ab adj. hrustr fortis, id. qu. hraustr (u = au), unde superl. hrustastir fortissimi, occurrit Fg. 25.

HRUTH, m., aries, SE. I 486. 588; h. húms aries maris, navis, de pontone, ÖH. 92, 3. Sic hafhrútar arietes pelagici, per contentum de navibus bellicis a rege Sværrere coactis, F. VIII 373.

HRÝGA, f., femina gigas, SE. I 552, 1; II 615, id. qu. hrúga.

HRÝGGJA (hryggi, hrygða, hrygt), dolore adficerè, dolorem, tristitiam adferre alicui (hryggr), cum acc., Lb. 23, ubi sic: örðu aller fyrðar | ángrhegnanda fegnir | áðr þá er elsku féðiss | aldyzes bana (leg. bane) hrygðe, i. e. allir fyrðar, þá er (quos) bani aldygges elsku féðiss hrygði áðr, örðu fegnir ángrhegnanda omnes homines, quibus mors Christi dolorem adulerat, ejusdem in vitam reditu lætabantur. Quæ sententia Has. 28 sic enuntiat: ok rauðvísa réser | regnhallar vannt fegna | áðr þá er yðarr dauðe | aldyggr síra trygðe (lege hrygðe), i. e. ok (þá), aldyggr résir regnhallar, vannt ráðvísa síra fegna, þá er yðarr dauði hrygði áðr; Gd. 30: sárt hrygði slíkt signað hjarta talia anumum acerbo dolore adfecerunt. Pass.: láta ei hug sinn hryggjaz facere, ne animus dolore adficiatur, contristetur, Hugum. 25, 2. Vide hryggva.

HRÝGGJARSTYKKI, n., avis nescio quæ, SE. II 488, in avium nomenclatura. Nomen libri historici, F. VII 226.

HRÝGGR, adj., tristis, Lokagl. 31; gen. sing. msc. hryggs, G. 50; Ha. 323, 3; neutr.: hrygt í hug animi ægritudo, mæror, dolor animi, Gha. 45 (Gk. 3, 1). Plur., hryggvir tristes, Söll. 30, pro quo G. Magnæus substituit syrgir. Compar., hryggvari tristior, magis anxius, Söll. 44. Neutr. pl. pos.: hrygg hververk tristis (molestia, gravis) militia, F. VI 44, 2. Vide formam hrugg, it. compos. óhryggr.

HRÝGGR, m., tergum, dorsum, spina

dorsi: lotr h. incurvum, Rm. 8; orma hryggir dorsa serpentum, Vsp. 34 (SE. I 200, 1); hryggjar tangi lingua dorsi, cauda, GñM. II 402; cf. hryðjarnes. — 2) equus Helæ, SE. II 494.

HRÝGGVA, *verb.*, *id. qu.* hryggja (-i, -gða, -gti); *tantum hæc forma usurpatur tum, cum vocalis proxime gg subsequatur. Has. 60, ubi sic: haudr þviat hugga fríðir | hug minn síðir þínir | grams kastale enn glæsti | glyggz en vart líf hryggvir, i. e. þviat þínir fríðir síðir, (þú) enn glæsti kastale glyggz haudr grams (sancta Maria), hugga minn hug, en vart líf hryggvir (hann) mea autem vitæ ratio animum meum dolore adfici, contristat. Pass.: hryggvask (= hryggvaz) contristari, Plac. 36. In prosa, Ísl. II 238, var. lect.: ekki hryggva mik hót þín nihil me contristant minæ tuæ. — 2) hryggvi, Grg. 9, vide seorsim.*

HRÝGGVI, *Grg. 9, interpp. accipiunt pro conjunct. v. hryggva, impersonaliter: hugar þeim hryggvi animus iis (hostibus) trepidet. Raskius, in ed. Holm., eodem sensu accipit hæc vocem, atque hverfi, se convertat, quæ h. l. varians lectio est; itaque hryggvi pro hrökkvi (cf. hraeggviðlör), a v. hrökkva pelli, impelli, hoc ordine: hugar hryggvi þeim þer til handa mætti animus eorum ad te convertatur vi (propter vim magiæ v. incantationis). Notabilis est lectio unius cod. chart., in quo τð mætti excluditur, v: hugar þeim hverfi | handa þer | oc snúiz til sætta sèvi animus eis inclinet ad te, et ingenium ad pacem convertatur.*

HRÝGNA, *f.*, *salmo femina, SE. I 578, 2; pros., FR. II 112 (hrogn, n., ova piscium).*

HRÝGD, *f.*, *tristitia (hryggr): hrygðar fólk homines tristitia affecti, Ha. 285, 2; hrygðar stund hora tristis, lacrimabilis, Ha. 286, 5; hrygðar jókull acris tristitia, acer dolor, Skáldh. 1, 2; veraldar hrygðir hujus vitæ calamitates, hæc ærumnosa vita, leiða e-n af veraldar hrygðum hominem ab hac ærumnosa vita (in alteram meliorem) transducere, de deo, Gd. 63; hrygðir meins acerba incommoda, acerbæ injuriæ, Skáldh. 2, 63.*

HRÝGÐA, *f.*, *femina gigas, SE. I 552, 1; II 615 (II 471 habet hryða, II 554 hryðja).*

HRÝMR, *m.*, *Hrymus, gigas, dux Rimthur-sorum in Ragnaröko, SE. I 188. 190. 194, 2; Vsp. 44.*

HRÝN, *n.*, *clangor, sonitus (hrynja): hryns ódul tinnitu largi, i. e. lorica, Hofuðl. 8. Sic G. Magnæus restituit lectionem hryn sôdul. — 2) ruina, id. qu. hrún (hrynja), vide fellihryn*

HRÝNBÁL, *n.*, *flamma sonora, stridens (hryn, bál): h. hramma (digitorum), aurum, björk hramma hrynabáls betula auri, femina, SE. I 412, 2.*

HRÝNBEÐR, *m.*, *sonora culcita (hryn, beðr): h. fjörgynjar steðja áls sonora culcita serpentis, aurum (hit gjalla gull), ár fjörgynjar steðja áls hrynbeðs minister auri, SE. I 476, 2.*

HRÝNBRAUT, *f.*, *via sonora, strepens*

(hryn, braut): h. áls (anguilla), mare, áls hrynbrautar eldr ignis maris, aurum, SE. I 403, 4.

HRÝNELDR, *m.*, *ignis stridulus (hryn, eldr): h. brynju (loricæ), gladius, SE. I 428, 5, quo loco Fsk. habet rýnielðar, altera recensio Fsk. rectius rýnjeld at.*

HRÝNFÍSKR, *m.*, *piscis stridens, crepitans (hryn, fiskr): h. brynju (loricæ), hasta, gladius, telum, Ísl. II 271.*

HRÝNGRAP, *n.*, *grando crepax (hryn, grap): h. Egils vâpna (arcûs), sagittæ, SE. I 422, 4.*

HRÝNIVIRGILL, *m.*, *annulus clangens, tinniens (hryni, cum i paragogico, id. qu. hryn in compositis, ut rýnjeldr, id. qu. hryn-eldr, in Fsk.; virgill): hrynivirgils brynja lorica annuli sonori, lorica annulata, háðr hrynivirgils brynju loricæ annulatæ adductus, bellator, Eg. 55, 3, cf. supra háðr. G. Magnæo hryni, m., est subst. verb. agentis, qui ruere facit, itaque hryni virgils-hrynja destructor hamatarum loricarum, bellator, vir.*

HRÝNJA (*hryn, hrunda, hrunit*), *de sono corruentium sazorum, montium, terræ, cum strepitu, fremitu, sonitu ruere, decidere, SE. II 46; id. qu. skella cum sonitu illidi, de janua: h. á hæl e-m in calces alicujus cum sonitu illidi, Bk. 2, 64, (id. qu. skella á hælum, Hým. 34); sic et accipi potest Hitd. 5: hrynja hart á dýnu pulcrino vehementer illiduntur, si vöðva hlöð strata musculorum, de natibus musculosis intelliguntur; sin vero de ornatu argenteo vel aureo, hrynja simpliciter est clangere. De fluctibus maris, cum strepitu ruere: fjöll fyllar skípa hrynja á skautbjörn Gúsis nauta montes xylosolearum marinarum (navium, undæ) corrunt in (cum strepitu decidunt in) navem sagittarum (clipeum), SE. I 502, 4; hrynja hafbrúar fluctus marini cum strepitu ruunt, FR. II 75, 1; svá láta skeiðar eið hrynja sic naves cursoriæ isthmus (fluctibus) strepere patiuntur, F. VI 310, 2. De lacrimis, decidere, usitatum in prosa: hvi hrynja þer tár cur tibi lacrimæ stillant, cur lacrimas stillas?, Lazd. msc. cap. 36; hinc: láta hlátrbannhrönn hrynja í knè lacrimas in sinum (sibi) effundere, GS. 3. Argutum crepare, tinnire, clangere, de clavibus: látum und hánom hrynja lukla faciamus sub eo (i. e. ei de zona suspensus, vel sub palla gestandos) claves clangere, Hamh. 16. 19; brynjar hrynja um herðar loricæ circa humeros clangunt, FR. II 40, 3; sed hrynja brynju spángir squamæ loricæ cum clangore decidunt, SE. I 670, 2; láta hausmjöll hrynja lausa ofan af (haddar fjalli) facere ut coma soluta ex capite defluat, comam demittere, SE. II 500, 5. Sic et de veste, in prosa, Orkn. 144: klæðit hrundi ofan um hann vestis deorsum circa eum fuebát.*

HRÝNLEIÐ, *f.*, *via strepens (hryn, leið): h. seiðs (piscis), mare, eldr seiðs hrynleiðar ignis maris, aurum, Mh. 3, 3; vide eldskerðir.*

HRÝNREGN, *n.*, *pluvia effusa, nimbus, imber (hryn, regn): hvarma h. pluvia effusa*

palpebrarum, lacrimæ, SE. II 500, 1, ubi in plur.: mörg hvarma hrynnregn multæ lacrumæ.

HRYNSEKRR, *m., indusium tinnulum, tunica tinnula* (hryn. serkr): h. Hanga (Odinnis), *lorica, ÖT. 43, 3 (SE. I 422, 3).*

HRYNSEER, *m., mare streperum, fremens* (hryn. serr v. ser mare), *Cod. Worm. SE. I 312, var. lect. 7, secundum quem construenda videntur: hræva hryNSEVA hundr canis (i. e. helluo) sanguinis, accipiter, ut fera carnivora, indeque Lokius, qui exuviis accipitrinis indutus Idunnam repetebat, a hræva hrynseerr fremens mare cadaverum, sanguis, in plur. hræva hryNSEVAR i ndæ cadaverum, id. Ordo autem, sec. Cod. Worm., talis esse videtur: vnz (∴: regin v. áttir Ingifreys, Asæ) fyndo hræva hryNSEVA hund, leiðipir ðlgefnar, ok byndo leva lvnð ðlgefnar donec (tandem dii) repererunt sanguinis helluonem, mulieris (Idunnæ) reductorum (repetitorum), atque vinculis constrinxerunt mulieris (Idunnæ) deceptorem. Cod. Reg. k. l. habet hrynseva, id. qu. hryNSEVA, et eodem modo resolvendum, et mox hrund pro Cod. Worm. hound. id. lævi pro leva, cujus constructionem vide sub lævi.*

HRYNSLÓÐ, *f., via strepens, sonora* (hryn. slóð): h. vögnu (ceti) mare, vögnu hryNSlóðar eldr ignis maris, aurum, vögnu hryNSlóðar elda þverrir deminator auri, princeps liberalis, *Öd. 7.*

HRYSTA, *id. qu. hrista, quatere, movere, concutere* (Dan. ryste): hjórr hrystiz gladius movetur, *tremet, F. V 234, 2.*

HRYSTIR, *m., qui concutit, movet* (hrysta): hodda hrystir sparsor auri, vir liberalis, *Plac. 11, ubi scribitur hrystir; hystir sikulgjardar iss motor, vibrator gladii, pugnator, bellator, SE. I 496, 2, sec. Cod. Worm.*

HRYÐA, *f., femina gigas* (hroði), *SE. II 471, pro hryða. — 2) id. qu. hryða 2, SE. II 430.*

HRYÐGA, *f., femina gigas, Wechart., pro hryða.*

HRYÐJA, *f., femina gigas* (hroði), *SE. II 554, pro hryða. — 2) vas, in quod sputa eduntur, vas sputorium, SE. msc., pro quo SE. II 430 habet hryða, sic: enn ef illa skal (kono kenna), þá er hon kænd við hvætvetna hervelekt þatær hon er stýrandi: þvma ok svæipv. hryðv ok hlansv, skjóðv ok skreppv allra ódáða ∴: vas sputorium omnium flagitiorum, i. e. repositorium s. receptaculum omnium flagitiorum.*

HRYÐJARNES, *Merl. 1, 38: fær hann af honum | fót enn vinstra | hlvtina högri | ok hryðjarnes; intelligi k. l. caudam per hryðjarnes, satis demonstrat sequi. 40: fara skvluv báðir | fótær at leita | hlvtær ok hala þær | hér bítty gallti. Est autem hryðjarnes variatio dialectica pro hrygjarnes (ð = g), i. e. hryggjar nes lingula dorsi, cauda, ut hryggjar tångi.*

HÚFA, *f., pileus: falda e-m (með) húfa caput alicujus pileo operire, GS. 24; logandi húfar pilei ardentis, Fsh. 6, 7. Högna húfa pileus Högna, galea, Si. 28, 4.*

HÚFLANGR, *adj., longis lateribus, longis*

tabularum ordinibus (háfr, lángr), *epith. navis: h. víðjar útjórr navis longis lateribus, navis longa, SE. I 460, 2, id. qu. súðláng.*

HÚFR, *m., tertius et quartus ordo tabularum in corpore navis, quorum ille undirháfr (ordo inferior), hic yfirháfr (superior) dicitur, numero a carina inito, vide Lex. B. Haldorsonii, SE. I 584, 1. Hinc in universum pro singulis tabularum ordinibus, vel latere navis usurpatur: steig fyrir háfr hesti hrófs e latere navis descendit, i. e. e navi in mare desiliit, F. I 178, id. qu. fyrir borð; bera kistur út af húfum arcas ex lateribus navis efferre, i. e. e navi in mare cadere, Jd. 36. Fákr farlegs húfa equus pulcri lateris, pulcro tabularum ordine constructa navis, F. II 316, 1, vide fákkhláðandi. In prosa, Fær. 165: Sigmundr þrífur upp fork einn, er lá í skipi hans, ok rekr út í húfna á skipi þeirra svá hart, at því næst horfði kjólrinn upp á skipinum; hann serði forkina í þann húf skipins, er seglit hafði ofan farit, ok þángað hallaðiz áðr. Skeiðar háfr, hvelðr skorum (i. e. skörum) latus navis, tabulis coactis ventruosum, F. VI 23, 2; húm dreif á hafskips húfa latera navis mercatoria undis adaspergebantur, SK. I 498, 4; de navi: húfs sterkir frmo latere, RS. 18, ubi tamen al. happs sterkr fortunæ validus, fortunatus; de mari: húfi róinn tabula (navali, i. e. nave) eremigatus, SE. I 322, 2, ubi húfi róinn hafz botn recessus maris navibus eremigatus. Phrases: heldir háfar lömðu isugar háru, Jd. 15; leysa dáfar heldum húfum densis lateribus (tabulis aquam non transmittentibus) undas dissolvere, Ha. 319, 2; dreki braut dúfu und húfi draco (navis) subjectam undam lateribus perfregit, F. VI 180, 1; hrönn klofnar fyrir þunnum háfi, SE. I 628, 1; kaldr háfr skerr hrönn, SE. I 694, 2; háfar brutu haf ljótt, SE. I 710, 1; skera salt hveltum húfi, Mg. 1, 2 (SE. I 498, 1); láta hafkaldan háf svifa í Gríkkalti, Si. 10, 1; halda húfum til jörmungrunar, Ha. 293, 1; svelðr háfr fellr í svig dúfu, Sverr. 63, 1; salt þó háfr höltum mare lavit debile latus navigii, Selk. 18, vide haltr; háfr svall tabulæ navium aqua turgebant, F. II 259, 2; háfar svöldu herfjóld, SE. I 646, 2. Nomen navis, Lángháfr, qs. longis lateribus, Sturl. 5, 5, 14; in legibus, Tit. de re nautica, occurrit ródrrháfr, meginháfr. Vide eggháfr, breiðháfaðr, þungháfaðr, hófr, hófreginn, húflángr, húfsjóri.*

HÚFSTJÓRI, *m., rector navis* (háfr. navis, pars pro toto, stjóri): h. vafrevða hreggs rector rheda fulminatrix, Thor, SE. I 300, 1, a vafrevða hreggs háfr navis tempestatis tonitrualis, rheda Thoris fulminatrix, vel háfr hreggs vafrevða havis mobilius venti rhedarum, i. e. navis aërea, aëriovaga, rheda aëria Thoris. Cf. hófreginn.

HUGALL, *adj., diligenter observans, adtentus, cordatus, animi adtentis* (hýgja); neutr. hugalt cordatum = þagalt ok hugalt skylí þjóðans barn, ok vígdjart vera, Hávam. 15. In prosa: gjörhugall um lenda menn sollicitus in explorandis animis satra-

parum, Eg. 4; huglan mann vil ek minna cordatum hominem commonefaciam, SE. II 22; neutr. hugalt, pro ado., diligenter: geymið hugalt, at eigi diligenter cavete, ne, FR. I 80.

HUGARGLÖGGR, *adj.*, *virtutis expers, ignarus, timidus* (hugr, glöggr), *Fbr. 35 (Ghm. II 358).*

HUGARRAKKR, *adj.*, *forti animo, animosus, insigni animi fortitudine præditus* (hugr, rakkr), *Grett. 95.*

HUGARSPEKI, *f.*, *animi prudentia, sapientia* (hugr. speki), *Hugsm. 33, 3.*

HUGÁSTUM, *dat. plur.*, *summo amoris affectu* (hugr, ást): *unna e-m hugástum, Nik. 33; pros., F. VII 3.*

HUGAT, *sup. v. hyggja, qu. v.*

HUGAZRÆÐA, *f.*, *sincerum colloquium* (hugat, n. ab huzadr, ræða), *Sk. 1, 14.*

HUGADR, *adj.*, *animo præditus* (*deriv. ab hugr*). *in compositis*: djúphugadr, fárhugadr, áháugadr, fróðhugadr, fullhugadr, grímhugadr, harðhugadr, illhugadr, ítrhugadr, lómhugadr, meinhugadr, ofrhuadr, ranimhugadr, alíðrhugadr, stórhugadr, svinnhugadr, díflughugadr. — 2) *animo forti præditus, animosus; plur. hugðir, contr. ex hugaðir, Gho. 3. — 3) cum dat., animatus, hoc vel illo animo in aliquem; sic in prosa, F. X 267, (cfr. 264): margir ero þér vel hugaðir mulli tibi favent, bene cupiunt, erga te bene sunt animati. Mest voru mér manna hugðir míhi omnium maxime favébant, me maxime diligebant, FR. II 54, 5; mér huzadr míhi bene cupiens, Sonar. 14. — 4) perf. part. pass. v. hyggja, qu. v.*

HUGBLAUÐR, *adj.*, *animo mollis, effeminatus, ignarus, timidus* (hugr, blauðr): *hugblauðum kemr hvergi hjarta sitt at gagni, Krm. 22; halr inn hugblauði vir effeminate, in concivitiis, Harbl. 47.*

HUGBLEYÐI, *f.*, *mollities animi, ignavia* (hugr, bleyði). *Harbl. 25.*

HUGBLÍÐR, *adj.*, *animo facili, benevolo, propitio* (hugr, blíðr). *epith. Christi: hraust var höll sú, er Kristi | huezblíðum lét smíða | ríkr stjórna, Húngro. 17, 1; epith. divi: smíða stef hugblíðum fremðar lýsi, Plac. 11.*

HUGBORG, *f.*, *arx animi, pectus* (hugr, borg): *hugborg jófurs hjörvi skorna, Gk. 13.*

HUGBORÐ, *n.*, *animi fiducia, audacia, animi fortitudo* (hugr, borð): *sá þarf hugborð, er lengi skal hverfa fyri kné þér ei animi fiducia opus est, qui, Fbr. 26, 3 (Ghm. II 304, ubi vertitur Forstand prudentia, minus recte, ut puto); hest gat hrióþr víþ freistne hugborþ moens storþar summam animi fortitudinem contra tentationem (ad ferendam tentationem) consecutus est, Plac. 18. In prosa, F. VII 143, jungitur cum þrekr: vant er at sjá, hverr sá maðr er, at þrek ok hugborð hafl til at þiggja fulla líðveizla af sér meira manni, ubi þrekr est animi constantia, hugborð confidentia, audacia.*

HUGBRIGÐR, *adj.*, *animo versatili, inconstanti, mutabili* (hugr, brigðr): *mær,*

hugbrigð við hali virgo, vario erga viros animo, Hávam. 102.

HUGDYGGR, *adj.*, *animosus* (hugr, dyggr a duga); *gen. sing. m.*, *hugdyggs, Rekst. 34; acc. sing. m.*, *hugdyggan, F. II 322, 2. — 2) justus, probus, acc. pl. m.*: *hugdygga hali, Hugsm. 31, 5; hugdyggr, Ag., de Gudm. Bono.*

HUGDÝRR, *adj.*, *animo acceptus, carus, amatus* (hugr, dýrr); *il.*, *animo præstans, generosi animi, generosus, epith. regis, principis: hugdýrrum hjaldrá stýri generoso belatori, SE. I 650, 2; superl.*: *hugdýrstr harri rex generosissimus, Fbr. 32, 1 (Ghm. II 330).*

HUGFASTR, *adj.*, *animo infæsus, alta mente repositus* (hugr, fastr): *h. tregi, FR. I 428, 2; II 219, 2, var. lect.*

HUGFRAMR, *adj.*, *excellentis animi, generosus, animosus* (hugr, framr), *ÓT. 129, quo loco Cod. Fris. 144, 2 habet hævframr, eod. sensu.*

HUGFULLR, *adj.*, *audacia plenus, animosus* (hugr, fullr), *Bk. 1, 31; Hm. 17; H. 32; Eb. 40, 4 (AA. 237, 1); hugfull hjarta, F. VI 258, 2; FR. II 134, 2; hugfull hjörtu, F. VI 39, 3; gen.*: *hugfulls vísa animosi regis, F. VI 68, 2. Acc. pl.*: *yrk hugfulla tvá vos animosos duos, Hým. 8.*

HUGFYLDUR, *part. compos.*, *audacia plenus, animosus* (hugr, fyldr, part. pass. v. fylla): *hugfyldr Nordmenn, Fsk. (F. VI 317) SkI. VI 294, not.; of svírum hugfyldra hölda super cervicibus animosorum virorum, H. 17, 2.*

HUGG, *id. qu. hygg, puto, cogito, 1. s. præss. ind. act. v. hyggja, Sk. 2, 9, il. H. kat. 7, var. lect.*

HUGGA (-aða.-at), *solari, consolari*: *vøtke huggar (ýta) nulla res solatur homines, Has. 38, vide græta; mani mun ek þik hugga mancipiis te solabor, Am. 66. Imper. pass.*: *huggizk íþ horskar vosmet ipsas solemini, i. e. bono este animo, Am. 33. Hugga hrafnu solari corvum, i. e. satiare: þeim er hrafn of huggar ei qui corvum satiat, i. e. prælatori (o: míhi), Vigagl. 23, 1. Part. act.*: *huggandi qui solatur: huggendr sárgamma satiantes corvum, prælatores, viri, ÓT. 41; huggendr munins tugzu gauks, id., Fsk. 25, 3, locum vide sub gaukr.*

HUGGAN, *f.*, *solatium, consolatio* (hugga): *vinna þjóðum huggan solatium adferre hominibus, Nik. 17; huggan harma solatium dolorum, Nik. 58. (In prosa, Eb. 27).*

HUGGARI, *m.*, *consolator, paracletus* (hugga), *de Spiritu Sancto, Hv. 4, ubi sic: afnægr seðr öfngu | jóð huggari þjóðar | áttu þann er aldri fættiz | auð skilningar brauði, i. e. afnægr huggari seðr jóð þjóðar öfngu skilningar brauði efficax paracletus satiat filios hominum potenti intelligentia pane. (In prosa, Sk. p. 604).*

HUGGÓÐR, *adj.*, *benignus, benevolus, clemens, misericors* (hugr, góðr); *epith. Christi: píslartré huggóðs geisla grundar grams, Lb. 30; huggóðr jófurr hreins byrjar hlunnz, id., Has. 12, locum vide sub bergja. In prosa,*

F. II 94; IV 111; V 240; hinc huggæði misericordia, clementia, F. V 326, (huggóðr bono animo, magnanimitas, verit Sks. p. 446); huggæði animi bonitas, pietas, þ. Hræð. c. 7 sub fin.: meir ætla ek þar til koma hræðslu en huggæði, ef þú snýr frá ok sækir ei at mér.

HUGGUÐR, m., qui consolatur, subst. verbale ab hugga, vide sannhugguðr.

HUGI, m., id. qu. hugar, animus, mens, cogitatio, sententia: hugi minn er þat sic cogito, sentio, Hh. 65, 4 (Cod. Fris. col. 193, 20); Hávam. 95: hugi cinn þat veit, ed. Holm., ubi Haen. hugar. Pros., SE. I 162: þat var hugi minn is animus meus erat; it. nomen famuli Lokii Utgardensis, Hugiús, ibid. Hinc dat. huga: illom huga launþápir þú góþar gjafar malo animo rependisti, Harbl. 20; selja grip af góþum huzza bona fide, Söll. 21; vera i göðum huzza læto animo, FR. I 431, 2; brezþaz e-m i huzza sínum fidem cui datam fallere, F. VII 339. In compos.: fār hugi, var hugi. — 2) deriv. ab hugar, animo præditus quis, in compos.: full-hugi, ofr-hugi.

HUGINN, m., Huginus, corvus axillis Odinis insidens, SE. I 126; II 142, 1; Grm. 20 (Y. 7). — β) corvus, in genere, SE. I 488; clejja hugin corvus ex hilarare, strage edita, Sk. 2, 18, 26; huzins barr esca corvi, cadavera, Hund. 1. 50; hugins ferð agmen corvorum, verðhjóðr hugins ferðar agmini corvorum escam præbens, bellator, ÓT. 47; hugins ferma satietas corvi, cadaver, harmr hugins fermu accipiter cadaveris, aquila, SE. I 488, 3; hugins drekka potus corvi, gera hugins drekku corvo potum præbere, sanguinem effundere, stragem edere, Hg. 31, 4. Hugins jól convivium corvi, strages, F. VI 255, 1; hugins niðr proles corvi, corvus, Eb. 19, 1, vide niðbræðir.

HUGINN, part. pass. v. hyggja, anomale pro hugaðr, cogitatus, destinatus: en Hreidari huginn gálga, FR. II 30. Rectius pro högginn, a verbo huggva.

HUGL, f., insula Norvegiæ in prov. Sunnhordia, meridiem versus sita ab insula Tysnæsö, quæ proxima est ab regione Storde in orientem versa, Norv. Huglen, Pontopp. geogr. Oplysn. p. 65, SE. II 492, in insul. nomenclatura; it. in carmine de insulis, SE. II 491, 4: ygliz umgerð Huglar distorquetur cingulum Huglæ, mare. Djúp grunnföll Huglar alti endosi fluctus Huglæ, brevia prope insulam Huglam, SE. I 628, 1, quod forte respicit navigationem, F. IX 387.

HUGLAUSS, adj., ignavus, timidus, meticulosus (hugar, laus): huglaus dugga ignavus nequam, Korm. 23, 2.

HUGLOGNIR, m., gladius, Cod. Reg. SE. I 565, 2; II 619, pro húðlognir.

HUGMÓÐR, adj., animosus (hugar, móðr): h. bani þriggja hvatra manna animosus interfector trium fortium virorum, Ísl. II 268.

HUGNA (-aði, -at), impers., placere, animo adridere (hugar), cum dat. pers.: þjóð (dat.) hugar populo placet, Ók. 1, id. qu. þat líkar vel skótnum, ibid.; sem dólgstæranda

hugar uti bellatori placet, Hk. 43. Personaliter: engum sá hugar, er nulli placet, qui, Hugs. 21, 2. Pass., hugnaz, id.: vald Viðris hugnaziz skáldi vel imperium Odinis poetæ bene placuit, F. II 52, 3. In prosa: at mér hugni, FR. I 220, id. qu. at mér vel þikki, ut meo gratum sit animo, Am. 68; adde Vigagl. 13. 18; F. X 296; cf. supra högna.

HUGPRUÐR, adj., animo forti, generosus, magnanimus (hugar, pruðr), Ísl. 25; Jd. 28; Ha. 64; hugprútt hjarta, pro hugfullt, F. VI 258, var. lect. 8. In prosa, FR. I 75, et hugprjódi, ibid. 73.

HUGR, m., animus; gen. hugar, dat. hug (dat. s. etiam hugi, Hávam. 164); plur. hugir. Sedes animi in vicinia cordis: huzr, er býr hjarta nær, Hávam. 95, sec. interpp., qui h. l. relat. er ad huzr referunt; sed referri potest ad þat, o: solus animus id scit, quod circa pectus versatus; minn hug segik mannum mentem meam aperio hominibus, Mg. 10, 2; segja e-m allan hug omnia animi sensa alteri aperire, Hávam. 126; huzr fylgir ráði animus factis respondet, res animo sincero peragitur, G. 66; sú unaðs gnótt, ógnar tíð, skyldi oss aldrir or hug gánga nunquam animo nostro excidere deberet, Has. 37; Lb. 35; h. hlær i brjósti animus ridet in pectore, gaudio easultat, Gha. 53 (Gk. 3, 9); huzr sæghit honum vel haud ei læta præsignificatú animus, Hymk. 11. Animi affectio, inclinatio, amor: þá varð hildi huzr á vísi tunc animus principis in mulierem flectebatur, Huzd. 2, 13 (Vols. 2); erum huzr á Gunnri sunna herkiss animus meus se ad amorem femina adplicuit, Korm. 5, 2; æðri huzr melior (erga fratrem) animi adfectio, Sk. 2, 12; deila hug, huzr deiliz, vide sub deila. Huzr karla, horskir hugir, animus virorum, animi prudentes, Hávam. 91. Illr huzr a) animi agritudo: full illr huzr animi agritudine plena, Gha. 38; b) perversitas animi: illr huzr aldar geriz margfaldr af villu perversitas hominum multiplicatur erroribus, G. 55. Góðr huzr animi benevolentia (sinceritas): gjöld ens góþa huzar præmia benevolentie, Hávam. 119; b) lætitia animi: traupr góþa huzar a læto animo dejectus, dolore adfectus, Gha. 9. Harðr huzr animus obstinatus, sævom propositum: leiza e-n harðs huzar, Gk. 2; b) animus asper, sævitia animi, H. kat. 6. Heill huzr animi integritas: af heilum hug integro animo, sincere, Söll. 4. Stórr h. animi magnitudo, it. audacia: með stórum hug audaciter, Kb. 17, 1. Absol., animi fortitudo: huzr ræðr hálfom sigri animi fortitudo dimidium victoriae efficit, Hh. 104, 1; at hug quod ad fortitudinem adinet, Ísl. I 366, 1, vide hjarta; halda hug fortem animum servare, ÓH. 210, 4; huzr maglonar animus bellicosus, Eg. 24, etsi potest h. l. absolute sumi de animi fortitudine, et maglonar referri ad þing. Plur.: vera e—m i hugum esse in animo alicui, Söll. 25; sitja i hugum in animis insidere, Hyndl. 2; vera i göðum huzum bono animo esse, Hymk. 11 (vera i göðum hug = vera kátr, pros., F. IX 500, not. 9); it. omissio göðum: vara sá herr i hugum i

exercitus laeto animo non erat, Hg. 33, 9 (sic *Post. p. 168: ok hefi beðit hana bæði reiðr ok í hugom tam irato quam hilari animo*); í ángir hugir perfíðia, *GS. 21. Vide formam hugi a compos. fárhugr sub fárhugi.*

HUGRAKKR, *adj.*, *animosus* (hugr, rakkr), *superl. hugrakkastr*, *SE. I 714, 2.*

HUGRAUN, *f.*, *animi exploratio, tentatio* (hugr, raun); *it. labefactio animi, imbecillitas animi, Jd. 32. In prosa: gánga á hugraun við e-a anumum alicujus explorare, Sturl. 8, 10. Cf. huzreynandi.*

HUGREIFR *adj.*, *animo laeto, hilari, alacri* (hugr, reifr): h. þengill, hildar stjóri, *ÓT. 128; SE. I 492, 3; dat.: hugreifum Óleif, F. III 10, 2; ÓH. 170, 2; SE. I 250, 4; Ísl. II 268, 1.*

HUGREKKI, *f.*, *animi fortitudo* (hugrakkr), *SE. I 412, 4; Ísl. II 257, 1; F. II 305; XI 111.*

HUGREYNANDI, *m.*, *explorator animi alicujus, amicus* (hugr, reyna): h. Hænnia anumum Hæneris explorans, sodalis, socius Hæneris, Lokius, *SF. I 314, 2.*

HUGRÓ, *f.*, *lamella, cui clarus capularis gladii acceditur, SE. I 568, 3. In prosa, ÓT. 45 (F. I 177). ubi: steði, er maðr hafði hnoðit við hugró á sverði sínu, quod sic exprimitur F. XI 133: hann þrífur upp nefstedja eina mikinn, — ok þar hafðe Vigfús áðr hnoðit við sverðshjölt sín, er losnað höfðu, ut Nj. 41: Helgi hnaud hjalt á sverð. Þ. Hrað. c. 12 scribitur högró: hann hnoðaði högró á sverði sínu. — 2) nomen insulae, SE. II 492, in nomenclatura insularum. Ignota Munchio.*

HUGRÚNAR, *f. pl.*, *characteres cordiales (prudentiae efficaces, hominem cordatiorem reddentes, hugr, ún)*, *Bk. 1, 13: h. skaltu kanna, ef þú vilt hverjom vera gefsvinnari guma.*

HUGSA (-ada, -at), *cogitare, animo perpendere, considerare* (hugr): þat skyli hverr of hugna id quisque animo reputet, *ÓT. 50. Prosa, F. VII 88.*

HUGSI, *m.*, *qui de aliqua re cogitat, cogitabundus, meditatundus* (hugsa): litt of hugsi de paucis cogitans, nihil fere cogitans, *Korm. 19, 7. In prosa, Ísl. II 294: Gestr sitr nú hugsi um sitt mál. Hist. Alex. Magni, interpr. Brando Kpisc.: lá um þat hugsi, citante G. Pauli ad Korm. l. c.; Hild. c. 18: Næ gengr hann (Björn) með honom or garði, ok þóttiz sanna at hann ræddi ekki af hugðo um réttaskipan, sem hann væri hugsi, ok úterpr mjök.*

HUGSJKR, *adj.*, *curarum plenus, animi oger* (hugr, sjúkr), *Hugsm. 32, 4.*

HUGSNJALLR, *adj.*, *fortis animi, animosus* (hugr, snjallr), *Fbr. 3.*

HUGSTARI, *m.*, *nanus, SE. I 66, 2; vide hgstari.*

HUGSTARKR, *adj.*, *animo forti, intrepidus, fidens animi* (hugr, stærkr = sterkr): hgstarkr met ek fidens astimo, non dubitanter, sine hesitatione astimo, *Korm. 3, 8. Hugsterk ertu, sagði Aungull fidens animi u, Grett. c. 84.*

HUGSTEINN, *m.*, *lapis animi, cor* (hugr, steinn), *Hyndl. 37, conf. SE. I 540.*

HUGSTINNRR, *adj.*, *animo forti, animosus, strenuus* (hugr, stinnr): h. gramr, *SE. II 130, 1; hugstinnir síklings vinir, Hh. 35, 3.*

HUGSTÓRR, *adj.*, *magni animi, magnanimus, animosus, generosus* (hugr, stórr), *SE. I 241, 4; ÓH. 92, 14. 240, 2; Ísl. 9, vide hugumstórr.*

HUGSTÆÐR, *adj.*, *qui animo infixus hæret* (hugr, stæðr); *it. terribilis: h. lób, Plac. 23.*

HUGSTRÁNGR, *adj.*, *animo severus, asper, i. e. bellicosus* (hugr, stránger): h. hersa drottinn, *Hh. 63; vide hugumstránger.*

HUGSTRÍÐR, *adj.*, *animo asper, bellicosus, ferax* (hugr, stríðr), *epith. viri: h. hraðalaungvir hringa, Sturl. 1, 26, 1; epith. urvi, Grett. 24.*

HUGSTRÖND, *f.*, *solum animi, pectus* (hugr, strönd): hallr hugstrandar lapis pectoris, cor, *Lv. 42, ubi: harmsfullum ræð ek halle hugstrandar cor dolore plenum (pectore) gestavi.*

HUGSVINNRR, *adj.*, *prudens* (hugr, svinnr): hugsvinn kona, *ÓH. 70, 5 (AR. I 305, 2). Hugsvinnus hljóð carmen prudentis, carmen didacticum, Hugsm. 33, 3.*

HUGT pro **HUGAT**, *sup. v. hyggja, HR. 35; F. X 422, 2.*

HUGTORG, *n.*, *statio accipitris, manus* (= hauktorg, haukr, torg, *Dan. Høg = haukr*): viti hugtorgs ignis manus, aurum, hoggr hugtorgs vita vir liberalis, *RS. 15.*

HUGTREGI, *m.*, *ægritudo animi, dolor* (hugr, tregi), *Hugsm. 13, 3 (F. V 208).*

HUGTRÚR, *adj.*, *animosus* (hugr, trúr), *Merl. 2, 17.*

HUGTÚN, *n.*, *area animi, pectus* (hugr, tún): hugtúns haf altum pectoris, imum pectoris, *SE. I 662, 2, ubi: brún Hlakkar glóð stókkir í hugtúns haf firum. Pro animo, GS. 6.*

HUGULL, *adj.*, *vide hugall, it. compos. fáhugull.*

HUGUMSTERKR, *adj.*, *animo forti, animosus* (hugum, dat. pl. nom. hugr, sterkr), *Korm. 11, 1, quo loco unus cod. chart. hugumsterkan.*

HUGUMSTÓRR, *adj.*, *magnanimus* (hugum, dat. pl. hugr, stórr): hinn hugumstóri, *Hm. 5. 25; Ghv. 4. 8; acc.: hinn hugumstóra, Hund. 1, 1.*

HUGUMSTRÁNGR, *adj.*, *animo severo, aspero, acri; acer, strenuus, bellicosus* (hugum, dat. pl. hugr, stránger), *Jd. 38.*

HUGUNHÆFR, *adj.*, *animo fortis, animosus* (hugun pro hugum, dat. pl. hugr, hæfr), *Plac. 31.*

HUGUNSTERKR, *vide sub hugumsterkr, cf. hugunhæfr.*

HUGÞEKKR, *adj.*, *acceptus, carus, gratus* (hugr, þekkr): h. hinna ferðar grami deo acceptus, carus, *Merl. 2, 60; hróðr slúng þína hugþekka réttvísi præconium extulit tuam (deus!) caram justitiam, SE. II 230, 2. Compar.: hugþekkri mæc virgo amabilior,*

FR. II 58, 3. Absol., de principe amato, Orkn. 79, 5, vide sub hinda.

HUGÞRÚTINN, adj., animositate turgidus, de corde (hugr, þrúttinn): hugþrútið konungs hjarta svellr animosum cor regis turget, SE. I 488, 4.

HUGÐ, HUGÐA, f., animus (Mæso-g. gahugða cogitatio), laud facile in nom. occurrit, neque præter hugðar, gen., hugðu, gen., dat. et acc. Hugða, dat. hugðu, animus, Lb. 42, ubi sic: skýra dýrd or hugðu gloriám cogitatione explicare, vel quasi animo explicitam illustrare; quem locum supra adtuli sub æxti. Animi sinceritas: hugðu bænir preces sinceræ, ex animo factæ, Lb. 3, locum vide sub heyrn. Hinc in prosa: leggja hugðu til e-s sincera amicitia aliquem colere, sincerum studium erga quem ostendere, F. VI 280; af hugðu animo sincero, Hitd. msc. c. 18. 30, vide huzzi. Gen. hugðar, in compositis usurpat: hugðartal colloquium familiare, de colloquio amantium, Skáldh. 1, 19; 6, 53; sic hugðarmál, id. qu. trúnaðar mál, negotium, quod fidem sinceram exigit, Isl. II 98; hugðarmadr vir, qui alicui curæ cordique est, amicus, familiaris, F. VIII 103. 231; IX 525; Sturl. 7, 45; hugðarfullr plenus sinceritatis, de homine fidem simulante, Isl. II 98. var. lect. 18.

HULDA, f., tegumentum, velamentum (hylja): haf þá á huldu Hjalmaris bana ensem vagina conditum serva, FR. I 441, 3; it. occultatio: þat fer at huldu occulte (res) peragitur, Lil. 39. Nom. hulda aliquid occulti, arcani: nokkor h. lá jafnan yfir, Vd. c. 21, msc.; latebra: þá váro þeir comnir í einn litinn scóð, oc var þat litil hulþa til þess at hjálpa sér við, F. X 239.

HULDARHÖTTR, m., pileus dissimulationis, quem quis sui dissimulandi causa induit, ne ab aliis cognoscatur (huld = hulda, höttir): falda huldar hetti pileo occultante caput velure, ab aliis non cognosci, Fhr. 33, 3 (Ghm. II 344, not. 1, cf. 344). Confer de tali pileo, F. VI 320: hafði hött sínan ok víðan á höfði et mox hattarmadr; it. Vem. 15, ubi hattarmadr dicitur is, qui pileum sui occultandi causa gestat, nam mox eod. cap. sequitur: tók nú ofan hattinn, ok kendi bóndi þar Vemund kögr. Vide hylja, verb.

HULIZHJÁLMR, m., nubes, Alm. 19, ubi hjálmr huliz vertitur galea cooperiens, ab huliðr occultatus v. occultatio, addita annotatione, quod faciem cæli galeæ in modum obtegit. — 2) metaph., de vi miraculosa, quæ facit ut nequis ab alio conspiciatur, Ha. 3, 3, ubi: hafði Kristr of konungs efni hulizhjálm heilli göðu tenuit Christus galeam occultentem super imperii hærede, i. e. vi miraculosa regium principem invisibilem reddidit (adversarius persæquentibus). Verbo convenit cum Græco κρυήν ἄϊδος, Il. V 845, galea Orci, quæ cum Nibelungici carminis Tarnkappe s. Nebelkappe confertur in Lexico Passovii sub voce κρυήν (cf. Lex. Mythol. Ed. Sæm. III 991, not. *). Scribitur hulizhjálmr, ÓT. 70; hulidshjálmr, F. IX 236, II 141; hulins-hjálmr, F. III 184, FR. III 219; hulinhjálmr,

Gullþ. In prosa inprimis usurpata videtur de caligine s. nebula, vi magica effecta eo consilio, ut ne quis ab alio conspici possit. Sic ÓT. 70: Eyvindr gekk upp af skipi ok sveit hans öll, ok mögnodo fjölkýngi úna: gerði Eyvindr þeim hulizhjálm (F. II 141 hulidshjálm) ok þokomyrkr svá mikit, at konúgr ok lið hans skyldo eigi mega sjá þá. Gullþ.: Kerling hafði ráð fyrir liði þeirra, ok hún hafði hulinhjálm yfir skipina, meðan þau reru yfir fjörðina til Hofstaba. FR. III 219: Smidr hafði hulinhjálm yfir skipi þeirra. F. III 184: ek kann at gjöra þann hulinhjálm, at mik sér eigi ean caliginem magicam efficere possum, nemo ut me videre queat; quod nigro lapillo effectum dicitur, ibid. 180, (cf. de annulo Gygis, Cic. Offic. 3, 9); de cinere magico, homines invisibiles reddente, vide ÓH. 143; H. c. 34.

HULKVIR, m., id. qu. hölkvir (havikvir), equus, in circumscriptione domus: h. hvil-beðjar equus lecti, domus (cf. flebjörn), vel spec. cubiculum dormitorium (cf. gölf-hölkvir), Ghe. 31.

HÚM, n., crepusculum, obscuritas lucis cælo advesperascente: í húmi in crepusculo, cælo advesperascente, Grett. 23; F. VI 236, 1; húms myrkr, de nocturnis tenebris dici videtur, G. 2. — 2) mare, SE. I 571, 2; svalt húm lá í rámm frigidum mare, i. e. frigida aqua marina, Selk. 18; halda á húm currum in altum dirigere, vela in altum dare, de mercatoribus, Skáldh. 6, 38; húm dreif á háfa, de maris adspersione, F. VI 170, 2; SE. I 498, 4 (AR. II 57, 2), quo loco ab commentatore Eddæ ducitur a masc. húmr mare, quo sumto, húm h. l. dat. est. ÓH. 92, 3, 155, 3, in húms hrútr, eyndr aries, xyloceles maris, navis, tò húms est conjectura Olavii pro heims.

HUMARR, m., cancer macrourus, SE. I 578, 2 (Dan. Hummer; Ströms Söndmors Beskr., Humar astacus, 2, 106); vera í béd með humarr apud caneros habitare, versari, F. VI 376; humra fjöll montes cancerorum, maria, undæ, F. I 165, 2, ubi: marir barða (naves) hljópa á humra fjöllum; humra biagr lectus cancerorum, mare, humra biagu byrr ignis maris, aurum, Selk. 13, vide hyrrbiðandi; humra braut mare, humra brantur þreyagvir vir, Hitd. 20; humra heiðr saltus cancerorum, mare, hestr humra heidar equus maris, navis, Selk. 17. In appell. serpentis: foldar humarr cancer (qs. piscis) terræ, serpens, leið foldar humra via serpentum, aurum, gautar foldar humra leiðar viri, Lb. 51, ubi sic: Fram bar ek foldar humra | fê ek heitis suo leitad | leiðar líosu kvæði | líknar braut fyrir gauta. i. e. ek bar Líknarbraut (ek fê leitad ljósu kvæði svo heitis) fram fyrir gauta foldar humra leiðar.

HÚMR, m., mare, SE. I 498, vide húm.

HUMRA, f., Northumbria fluvius (hæd. Humber), SE. I 577, 2 (F. VI 406; Eg. 62); etiam Hymbra, Cod. Fris. col. 206, 10. — 2) humra, gen. pl. nom. humarr.

HUNÁNG, n., mel, Gha. 42; hunánga bára, hunánga öldur, unda mellis, factus mellei,

melum, modum, Ha. 255, 7; SE. I 634, 1. Hinc *adjct.* húnángfjótandi melliflúus, h. sermon oratio melliflúa, Nik. 58, ubi: sermonem með huggan harmna húnángfjótandi gaf hann á móti orationem mellifluam cum solatio dolorum vicissim dedit.

HÚNAR, m. pl., Hunni, Gha. 14; Ghe. 2. 4. 7. 12. 15. 17. 29. 36. 40; vocantur vinir Borgunda, Ghe. 19. Húnaland, n., terra Hunnorum, Gh. 1, 6; Og. 4; Korm. 3, 8. Vide FR. 1509; III 365; II 32 in Svecia ponitur. Vocatur Mornaland, Og. 1. De situ Hunalandis v. Tidsskr. f. Nord. Oldk. 2, 68; Oldn. Sag. 12. B. Est et forma Hýnir, m. pl., FR. I 219.

HÚNBORA, f., foramen in summo malo, per quod funis tollendi veli ducitur, SE. I 584, 1. Pros.: vinda segl við húnboru velum ad apicem mali (ad summum usque carchemum tollere, For. 203; Ógautan var heingdr upp við húnboru, FR. II 436.

HUND-, in compos., valde, perquam (ex hundrað centum, AS. hund et hundred centum), vide hundfara, hundmargr, hundroðian, hundvillr, hundvins.

HUNDÁLFR, m., gigas, SE. II 471, pro hundállr; vide et hundólfr.

HUNDALLR, m., gigas, SE. I 555, var. lect. 6; II 616; vide hundálfr, hundólfr.

HUNDBÍTR, m., morsor caninus, canum more mordens (hundr, bitr), infantis probrosa appellatio, Hitd. 19, 2.

HUNDEYGR, adj., lectio exser. B. Halldorsonii, Grett. 49, 6, caninis oculis, i. e. impudens (hundr, eygr ab auga), Homeri κύν; ὀμμάτ' ἔχων. Lectiones handeygr, himdeygr hinc depravata; lecti. hugdygr, hugdeigr metuo aduersantur, sed pro priore exser. Janis Egillii habet hunddygr canis instar timidus v. pudibundus (= hundsneypr), pro posteriori J. Ol. Grunnavic. substituit hunddeigr perquam madidus.

HUNDFORN, adj., pervetustus (hund-, for, ut hodie hundgamall), epith. spinæ dorsi gigantei: hundfara kjölr hlátrelliða, SE. I 300, 1.

HUNDGEÐJADR, adj., canina indole præditus (hundr, geðjadr), impudens: h. hundr canis impudens, de homine impudenti, F. II 87, 2.

HUNDÍNGR, m., regulus maritimus, SE. 1547, 2; elgr hundings alces reguli maritimi, nevís, Ísl. 3, vide elgreynir. In Jd. 21, pro hundíngja legendum handmargr.

HUNDMARGR, adj., permultus, permulti, complures (hund-, margr): hundmargr herr ingens hominum (militum, civium) numerus, Mg. 1, 3; F. II 313, 1; XI 208; Jd. 21; balir hundmargir, Hund. 1, 21; FR. II 27; skerða hundmörgum víkingum skör með hvössum vápnom, ÓH. 192, 3. Vide hundmargr.

HUNDÓLFR, m., gigas, SE. II 554, pro hundállr, vide hundólfr.

HUNDR, m., canis: Garmr, hunda bestr, Grm. 43; de cane villatico, Hávam. 83; canis venaticus: verpa hundum canes venatum emitte, Rm. 32. 2) metaphoricè de re noxia,

quatenus alii rei noxam adfert, spec. de vento, igni, armis, ut hundr segls, segltreida, víðar canis veli, funium nauticorum, arboris (silvæ), i. e. ventus, SE. I 330; de igni: víðar hundr canis ligni (silvæ), Ha. 114, 2; hundar herklæða, hilfða arma, tela, utpote armaturæ clipeisque nocentia, SE. II 512. — 3) de homine noxio, scelerato, impudenti: lagða ek hendr at hundgeðjadam hundi scelerato illi homini, canina indole prædito, manus injecti, F. II 87, 2. In prosa, in summis conviciis: drepum þenna hund sem skjótast, F. XI 146; eigi af hundinum þinum *u te, canis, nolo* (vita donari), F. VI 323; þá hefir þú svikit mik, hundrinn þinn ergo tu prodidisti me, canis, Ísl. II 176. Hinc hundsverk turpe facinus, scelus, flagitium, Fbr. 44, 1 (GhM. II 398). — 4) vox hundr interdum adspirationem amittit, vide veggundr et blaðsund, sub v. blað. — 5) vide formam hyndr, *it. compos.*: býrhundur, mannhundur, seglhundur.

HUNDRAD, n., centum, numerus centenarius: hundraðs flokkr centuria militum, Mg. 29, 2; SE. I 490, 2; ut subst. genitivum requirit: fimh hundruð dura, göfða quingenta ostia, canacula, átta hundruð einherja octingenti heroes, Grm. 23, 24. — β) dat. plur., hundruðum centuriatim, catervatim: hundroðum frá ek liggja catervatim prostratos jacere audívi, Krm. 11, ubi subint. menn (acc.); svifa hundruðum catervatim desferri, Jd. 27; Ód. 23; fjúga hundruðom, de corvis, F. VII 349, 2; heimækir því hann með sóma | hundruðum sveit homines eum catervatim visum eunt, eam ob causam quod, Gd. 65. In hoc nexu alias vulgo dicitur hundruðum saman. — γ) communiter genitivum rei numeratæ postulat, ut hálfst annat hundrað lángra skipa centum et quinquaginta (vel rectius 120 + 60) naves longæ, Hh. 61; sed interdum res numerata in eodem casu juxta ponitur, quasi per appositionem, ut þremr hundruðum sunda mórum cum trecentis sexaginta navibus, Hh. 64; sex hundrat (i. e. hundrot) húnf. rils breina (acc.) septingentas et viginti naves, Fsk. 123, 2, v. hlunntamiðr; ut tugr, vide exemplum sub guðblíðr. — δ) hundrad centussia, certa argenti vel mercium summa (hundrad silfrs centussis argenti, hundrad vadmála s. lögaura centussis panni promercalis s. rerum lege æstimatarum) continebat duas selibras cum dimidia (werkkr), sive viginti uncias (aura, vide eyrir). Sec. Grág. 1500, circa annum 1000, uncia argenti legalis æquivalerat dimidiæ selibræ panni, itaque centussis argenti legalis quadringentis et octoginta ulnis panni promercalis, ut ratio argenti legalis ad pannos promerciales esset sicuti quatuor ad unum; Korm. 3, 7; Sturl. 1, 11, 1.

HUNDRADFALDR, adj., centuplex (hundrad-, faldr): h. heiðr summus honor, Gd. 63; h. ilmr centuplo major fragrantia, *ibid.* 73.

HUNDRADSNINNUM, adv., centies (hundrad-, sinnum a sinn); augendi gratia additur: hundrat sinnum hefir hann reyndar | hálfu fleiri dygðir sjálfar, Nik. 80, ubi hundr-

adunnum hálfu fleiri centies dimidio plures, i. e. multo plures, centuplicato plures.

HUNDVILLR, *adj.*, valde errans (hund-, villr), *viæ omnino ignarus*, Eb. 40, 5 (AA. 238, 1). *De navigantibus, pros.*, Nj. 154.

HUNDVISS, *adj.*, *epith. gigantum, malo fere sensu*, Hymk. 5: býr síri austan Elivaga hundviss Hymr at himins enda, *ubi vertitur, caninæ sagacitatis* (hundr, viss); H. kat. 25: hundviss jötunn, hraunbúa verstr, *ubi vertitur, centies sagax* (hund-, viss); cf. H. 34, *de sagacitate Finnoorum*: svá visir, at þeir rekja spor sem hundar, bæði á þá ok hjarni. *In prosu, malo sensu*, SE. I 272: (Þórr) var allreiðr, oc spyrr hverr því ræðr, er jötnar hundvisir skolo þar drekka; *it. I 286, de Geirrodo*: hann var jötvn hundvís ok illr víðreignar. Cf. hundheidiinn, ÓT. 68 (F. II 130); ÓH. 165 (F. IV 369).

HUNDYGGR, *vide hundeygðr*.

HUNFERILL, *m.*, *duplici modo resolvi potest*: 1) *gestator orbis s. petasi, malus navis, in cuius summitate orbis s. petasus est* (húnn, ferill, *verb. agentis a ferja*); 2) *semita reguli maritimi, mare* (húnn, ferill, *subst., via*); *hinc húnferills hreinn maclis malí, vel maclis pelagi, navis*, Fsk. 123, 2, *locum vide sub hlunntamíðr*.

HÚNGR, *n.*, *fames*: svelta húngri heill sanum ac valentem fame macerari, Lokagl. 63; fara hörund húngri corpus jejunio macerare, Söll. 71; *intensum desiderium, aviditas*: hörundar húngur — þat hefir mærgi til mikít cupiditas carnalis, corporalis, Söll. 60; húngur varga *fames luporum*, ÓH. 6. — *β) masc. gen.*: slökkva þúngan húngur *acrem famem exstinguere*, G. 49, *ut in pros.*, slökkva sinn sára húngur, F. II 222-3; *sic et Mæsoq. huhrus* (húngur), v. c. huhrus mikils varþ and alla airþa, Luc. 4, 25. — 2) *catillus, patina Helæ*, SE. I 106, *unde heljar dískr est. id. qu. húngur*, Sturl. 6, 11, 1, *etc. vide sub Hel*.

HÚNGRA (-aða, -at), *esurire, jejunare* (húngr); *impers. c. acc. subjecti*: húngrar hilmis drengi, heldr gaunzum vér svángir *esuriant satellites regii, Snegl.*; húngraðr *famelicus, Aq.*

HÚNGRBANN, *n.*, *satietas, qs. impedimentum famis* (húngur, bann), Mg. 29, 2.

HÚNGRDEYFLR, *m.*, *qui famem mitigat, sedat, compescit* (húngur, deyflr): h. ens hvassa hrafn *famem acris corvi compescens, præliator, bellator*, F. XI 215, 1; h. leyfa dýrbliks dynsæðinga *saturator corvorum*, ÓT. 130, 2, *vide dýrblik*.

HÚNGREYÐANDI, *m.*, *famem exstinguens, eximens* (húngur, eyða): h. hánga gagls *famem corvi exstinguens, pugnator*, SE. I 432, 1, *ubi dat. pl. húngreyþundum*.

HÚNGRTRAUÐR, *adj.*, *qui incitus esurit, qui esurire non vult, i. e. avidus cibi* (húngur, trauðr), Ód. 24.

HÚNGRÞVERRIR, *m.*, *fami finem faciens, famem exstinguens* (húngur, þverrir): h. hlíðar gagls *famem corvi vel aquilæ compescens, bellator*, Mb. 9, 2.

HÚNI, *m.*, *regulus in ludo latrunculario hnothafi* (*ludo nucali*), *forma tali, vulpem representantis*: hvert er þat dýra, er drepr fê manna (*his vulpes significatur*), ok er jární allr urinni í kring?, horn hefir átta (*ut talus, cubi forma*), en höfuð ekki, ok fylcja því margir mjök (? : *nuces, quæ oves representant*). Húni man sjá vera í hnothafi, frekr ok stárr til fjár, FR. I 475, 3. 476, 2. *Alia forma hujus vocis est húnn talus*.

HÚNKÖRR, *m.*, *navis tali lusorii, tabula latruncularia, abacus, alveus lusorius* (hána, knörr), Korm. 3, 4, *ubi describitur per húnknörr krappra hjarra alveus lusorius, angustis cardinibus, vel krappir hjarrar húnknarrar angustis cardines alvei lusorii, unde happþægil krappra húnknarrar hjarra dea, scite (dextere) movens (aperiens) angustos cardines alvei lusorii, femina l. c. dicitur*. Cum húnknörr *convenit appellatio húna vángur, sub voce húnn talus*.

HÚNKONÚNGAR, *m. pl.*, *reges Hunnici, reges Hunnorum* (Húnar, konúngur): harðr hugr Húnkonúnga, Ghv. 3; hnosir Húnkonúnga, *de armatura, Ghv. 6*.

HÚNLAGAR, ÓT. 118; F. X 344, *vide sub húnn*.

HÚNLENZKR, *adj.*, *Hunnicus* (Húnnaland): húnlenzkir *maris equi Hunnici* (Teutonici), Hm. 11.

HUNMARGR, *id. qu. hundmargr*, Krm. 11, *rect. hunmargr, q. v.*; Ísl. II 37.

HÚNMÖRK, *f.*, *campus, regio, silva Hunnicæ* (Húnar, mörk), Ghe. 13.

HÚNN, *m.*, *prop. catulus ursi*, FR. I 367: þá sá ek hjarndýr eitt, ok fylgdi húnn dagr, *ursus*, SE. I 478. 590, 2, *ubi scr. hvx*; háms nótt nox ursi, *hiems*, F. II 258, 2, *ut hjaruar nótt*. *In descriptione navis*: húnn limafjarðar *ursus maris, navis*, Vigagl. 21, 2, *vide dynnjörðr*: húnn lagar *ursus pelagi, navis*, F. X 344, *ubi construo*: þá er jarl (Sigvaldi) hafði of kraðfan lagar hún Skánúnga fundar: smét seggia ættar gekk sundr (fyrr) háaum. i. e. *ubi dynasta poposcerat navem* (coll., = *classem*) *Scaniensium ad congressum* (belli *societatem*). Binda hún ursi *catulum vinculis constringere, tanquam specimen virium magnitudinis et animi fortitudinis*, SE. I 236, 4. 470, 4, *vide sub binda*. — 2) *puer*, Völk. 22. 30. 32; Ghv. 11. *In hoc utroque significatu húnn convenit cum Norv. Hyn, quod a) catulum ursi, b) puerum petulantem significat*. — 3) *regulus maritimus*, SE. I 518, 3, *forte Hunnicus, unde plur. Húnar, cf. húnferill*. — 4) Hún, ÓH. 140, 1 (F. IV 292), *metri causa pro Húnn, et homonymice pro nomine proprio Bersi, vide NgD. 93*.

HUNN, *m.*, *apex mali, globulus vel orbis s. corbis in summitate mali navalis*, SE. II 482. 565. Húnn, húnborá (SE. I 581, 1), *quo loco húnn omittitur in Cod. Reg. et fragm. 1eß*; skaut læk við hún velum *colitabat ad* (circa) *apicem mali*, SE. I 500, 4. Svára segl við húna (acc. pl.) *vela raptum ad apices malorum tollere*, Jd. 32; F. I 176, 2; segl, sett við húna *vela, ad apices malorum sublata*, F. VII 49, 3, *ubi Morkinsk. et*

Cod. Fris. húno, acc. plur., ut draga sogl við hána, ÓH. 6 (hána, F. IV 42); hestr húns *equus corbis, navis: brim rak húns heit við hamra, Orkn. 79, 3. ÓT. 118 cohæret lagar fandr húnheina congressus maritimus ætium, pugna navalis, ab húnheinn maclis orbis navalis, navis; aliter F. X 344, vide sub húna præced.* Hi globuli s. orbes in summo malo auratis assulis (húnsþenir) ornati fuisse videntur; hinc húna hyrr ignis orbium navalium, aurum, ÓH. 240, 1, vide hysendir; synonymum cum húnn puto esse typpi, de quibus Mg. 20, 2: uppi glóðu elmars typpi, eldi glik. — 2) talus lusorius, forma cubi: húns vángr campus, area tali, alveus lusorius, tabula latruncularia, húns vángs hirðidis custodiens alvei lusorii, femina, Eb. 28, 1; verpa húnum jacere talos, Fsk. 5, 1: rög-birtingar, þeirs í Haralds túni húnum verpa illustres viri, qui in area (aula) Haraldis talos jaciant (aléa ludunt). Vide et sub dýnajörðr. ú. húni.

HUNNMARGR, *adj., permultus, plurimus, (id. qu. hundmargr, hundmargr):* hofum ok hörgum hana ræðr hunnmörgum, Vaffr. 38.

HÚNSKR, *adj., Hunnicus (Húnar); de Sigurdo Fasnericida: konungr inn húnski, sá ina húnski herbaldr, Bk. 2, 8. 18; íi. absol., ina húnski, Am. 98, et húnskr, Bk. 2, 4; höll húnskrar þjóðar, Gk. 24; húnskar meyjrar, Gha. 26. Est et hýnskr, id., ab Hýnir (v. Húnar), FR. I 198. 201. 207.*

HÚNSKRIFT, *f., tabula picta apicis navalis, i. e. velum picturatum, variegatum (húnn, skript tabula picta, quod vela usque ad orbem mali tollebantur); dat. sing.:* hirðmeann hlóðo húnskrift aulici velum contraxerunt, Mg. 1, 6; sic et SE. I 696, 1: jarl lætr ásvipt húnskrift (dat. sing.) dynasta velum non demitti, non contrahi jubet; plur.: húnskriftir, bláennar hreggi vela vento inflata, Ha. 227, 1.

HÚNSPÆNIR, *m. plur., SE. I 585, 2; II 625; II 484 húnsþenir; II 565 húnsþenir; puto assula, quibus orbis in apice mali, coronæ instar, ornabatur (húnn, spænir pl. a spónn), quas incuratas fuisse, sub húna suspicatus sum. Vox ennisþenir aplustria, quæ tam in prora quam in puppi fuisse docet F. VIII 197, non extat in SE.*

HURFI, *m., regulus maritimus, SE. II 469, id. qu. hyrvi.*

HURFÚ, *gen. pl. ab hörfr linum, pro hörfa s. hörva: hurfu sleipnir, pro hörva pl., equus junium (laqueorum), patibulum, var. lect. Ý. 28, vide hörfr 3; idem valet lectio membr. E. h. l., v: haurvo sleipnir. — 2) 3. plur. impf. ind. act. verbi intrans. hverfa.*

HURGRUND, *vide hyrgrund.*

HURÐ, *f., foris, janua, Rm. 2. 14. 23; brinda á hurðir impellere fores, Fjölsm. 44; yppa hurðum, id., Am. 41. Sæpe in appellati-
onibus clipei: hurð Óðins, orrostu, sækonunga tabula Odinis, pugna, regulorum maritimum (archipiratarum), clipeus, SE. II 428; sic h. Herjans clipeus: kljúfa Herjans hurðir clipeos dissecare, Islð. 11; Hárs hurðir meiddaz clipei violabantur, Sturl. 7, 30, 2;*

hurðir Hjarranda, id., SE. I 438, 3; Högna hurð nam rjóðaz í blóði, F. V 229, 4; sverð bitu Högna hurðir, Mb. 18, 1; Hagbarða hurð tabula Hagbardi, clipeus, hlymnirðir Hagbarða hurða pugnaiores, var. lect. ÓT. 26, 2; sed F. I 123, 2: Hagbarða hurðar hlunnirðir, id.; Óðins hurð clipeus, vide hurðúlfr; Geitis hurðir tabulaz pirataz, hjör-hurðir tabulaz gladii, i. e. clipei, vide sub voce hjörklofna; hurð heinar tabula cotis, gladius (ut heinflet), herðendr heinar hurðar incitantes gladium, pugnaiores, viri, homines, DrþS. Vide composita: meginhurð, mjúkhurð.

HURÐÚLFR, *m., lupus tabulæ (hurð, úlfr):* h. Óðins, i. e. úlfr Óðins hurðar lupus tabulæ Odinis (clipei), gladius, Korm. 12, 4.

HÚS, *n., domus, ædes, Rm. 2. 14. 19;* hvars til húsa kom in quæcunque domicilia veniret, Vsp. 20. Hús skata ædes regia, aula, Ad. 7; hús Atla domus Atlii, Am. 98; hús Fjölnis aula Odinis, Valhalla, Krm. 25. Sonr húss filius familias, Rm. 11 (cf. hús-freyja, húsgumi, húskona). Húsa bani, grand nex, noxa domorum, ignis, SE. I 332 (c. 2); sól húsa sol ædium, id., ibid.; de conjectura húss heiptir incendia, vide heipt. Hús varar domus portus, stationis navalis, id. qu. hjallr domuncula piscatoria, nubilarium piscarium, varar húsa ata nubilarium archipirataz, clipeus, fress varar húsa ata ursus (fera) clipei, gladius, Korm. 11, 6, cf. naust. Hús tungu, tanna, orða, góma, varra domus lingua, dentium, verborum, palatorum, labiorum, i. e. os (oris), SE. I 538; hús hjarta, anda, lifrar domus cordis, spiritus, jecinoris, i. e. pectus, ibid.; hús hugar domus animi, cor, ibid. Hús sækvikenda domus belluarum marinarum, mare, SE. II 428; hús vatnflska piscium fluviatilium, amnis, fluvius, Ed. Lövasina; hús sanda, þángs, skerja domus arenarum, algæ, scopulorum, mare, SE. I 324 (c. 25); hús jarðar, lopz, sólar domus terræ, æris, solis, cælum, SE. I 316, ut „casa iliu“, domus solis, cælum (Honorius de imagine mundi, Lib. 1, cap. 84). Absol. hús, de æde mundana, Midgardo, ut salr, Vsp. 15. In compos.: draughús, tjarghús, salhús.

HÚSBAK, *n., postica pars domús (hús, bak), Hm. 30.*

HÚSBÓNDI, *m., herus (hús, bóndi), Nik. 31. 37.*

HÚSBRAUT, *n., effractio domús (= húsbrot, hús, brot a brjóta):* gera h. til e-s domo, ubi se quis continet, effracta hominem invadere, Fbr. 17.

HÚSBRJÓTR, *m., tempestas (qs. qui ædes frangit, destruit, hús, brjótr), SE. II 486. 569.*

HÚSBÚNAÐR, *m., supellex (hús, búnaðr), ÓH. 92, 13 (AR. I 327, 2).*

HÚSDYR, *plur., ostium domús, ÓH. 156, 3.*

HÚSFREYJA, *f., hera (hús, freyja), Gk. 1, 9. Ý. 13: með hennar (Freyju) nafni skyldi kalla allar konor tignar, svá sem nú heita fruvor. Svá heitir ok hver freyja yfir sinni eigu, en sú húsfreyja, er bú á.*

HÚSFRÚ, *f., materfamilias (id. qu. hús-freyja, hús, frú), Skaldh. 6, 47.*

HÚSGANGR, *m.*, *mendicatio, mendicitas, circulatio mendicorum vicatim villatimque, Isl. II 37, 1.*

HÚSGUMI, *m.*, *herus, Gk. 1, 9* (hús, gumi); *paterfamilias, Rm. 25.*

HÚSKARL, *m.*, *famulus domesticus (hús, karl), ÓH. 41, 2; 92, 16. Plur. húskarlar famuli domestici, it. satellites, aulici, Ghe. 43; Hh. 28. 44; FR. I 427, 3; vide SE. I 456.*

HÚSKONA, *f.*, *materfamilias (hús, kona), Rm. 25.*

HUSLI, *m.*, *ignis, incendium, id. qu. usli: unnum við Hjálmar, er hinneq fórum, eldi ok husla eytt skipum, FR. II 310, 1.*

-HÚSS, *in compos.*, *lánghúss, adj. deriv. ab hús domus, qs. longam domum (i. e. vaginam) incolens.*

HUST, *Nj. 23, 2, sumitur pro hóst jugulum, collum: álmr hrings rænti þik husti bjartrar þræðs Jarðar, quod verto: ulmus annuli (vir) privavit te collo (i. e. amplexu) candidæ filii Telluris (feminæ). Sed Jonsonius construit hustibjartrar collum candidæ, qua ratione verbum ræna insolenter cum genit. poneretur. Quod si h. l. admittitur var. lect. hristi bjartri (pro husti bjartrar), ordo est: álmr hrings jarðar rænti þik bjartri þræðs Hristi: ulmus circuli telluris (clipei), vir, vel ulmus gladii telluris = ulmus clipei, id., vel, ulmus serpentine soli, i. e. auri, id., sec. varias tóu hrings significationes) privavit te candida filii diva; ubi Hristi est dat. s. a Hrist fellona.*

HÚSTRÚ, *f.*, *materfamilias, uxor (Dan. Hustru). Skáldh. 6, 51; 7, 12.*

HÚSÞÍNG, *n.*, *conventus privatus, concio privata (hús, þing): húspínna máll sermones in conventibus privatis habitus, vel consilia in privatis concionibus capta, Mh. 4.*

HÚSÞJÓFR, *m.*, *fur ædificii, ignis vastator domuum (hús, þjófr), Y. 44, 1 (AR. I 266), ut meinþjófr markar.*

HUTUTUTU, *interjectio cum ardore et desiderio interrogantis: hutututu! hvar skal ek sitja við eldinn?, Orkn. 79, 4. Est id. qu. Angl. hoity-toity, interjectio tam mirantis, quam adfirmantis et negantis, v. c. hoity-toity what is here to do?, quid, malum, turbæ hic est?*

HÚÐ, *f.*, *cutis: jötruð húð cutis rugosa, F. III 37, 3; corium, pellis: hrökkvískafl húða ramus mobilis coriorum, uncus coriarius, id. qu. brák, F. VI 361; crusta: hvals búðar húð crusta maris, glacies, Isl. 2, vide húðlendingar.*

HÚÐLENDINGAR, *m. plur.*, *in appellatione homonymica hvals búðar húðlendingar = Íslendingar, ubi hvals búð domicilium ceti, mare, hvals búðar húð crusta maris, glacies, id. qu. ís; adeoque Hvals-búðar-húðlendingar ratione homonymica prorsus est idem quod Íslendingar Íslandi, Isl. 2; vide húð.*

HÚÐLOGNIR, *m.*, *gladius, lectio Wehert. SE. I 565; II 476. 560 pro huglognir, quod habet SE. I 565; II 619.*

HÚÐSKÖRR, *m.*, *calceus coriaceus (húð,*

skórr; hodie fere leðrskórr), Harbl. 34 (cf. F. VI 45).

HVÁLF, *n.*, *camera, concameratio: must-eris h. camera templi, Lil. 36. Túngla h. camera siderum, caelum, túngla hválfa gafa fortuna caelestis, Ag. Vide hvolf.*

HVÁLFA, *intrans.*, *inverti, supinari, inversum, supinum esse; metaph., patefieri, palam esse s. fieri, aperiri, cum prepos. upp: upp hválfa svik fraudes patefiunt, palam fiunt, deteguntur, ÓH. 178, 2. Verbum transitivum, huic correlatum, videtur esse hvelfa. Vide hvolf.*

HVALFJÓSNIR, *f. pl.*, *segmenta carnis cetariae, RS. 32. In prosa, Vem. 8: (Stein-grímr) segir, at þá skal ekki áskilja en hvalfjósir nokkurar. A hvalr et fjós (hóð etiam þjós) caro lenta, in spec. cetaria. Cod. Leg. Jónsbók, Rekab. 3: urgur í fjósun frusta restium segmentis cetariis adfæra. Vide hvalklippa.*

HVALFRÓN, *n.*, *terra ceti, mare (hvalr, frón): rista h. mare secare, navigare, Orka. 80, 3.*

HVALJÖRÐ, *f.*, *terra ceti, mare (hvalr, jörð): hestr hvaljarðar equus maris, ævis, Mb. 16, 3 (F. VII 59, 2).*

HVALKLIPPA, *f.*, *segmentum carnis cetariae (hvalr, klippa), id. qu. hvalfjós; plur. hvalklippur, Grett. 14. P. Vidalinus, in Gloss. jurid. in Cod. Jónsbók, sub v. óknytti, hunc Grett. locum adfert, adserens, hvalklippur hodieque apud Vestfjordenses Íslendia eodem sensu dici, quo aliis littlar þjósir (= fjósir) exigua segmenta carnis cetaria.*

HVÁLI, *m.*, *terra, SE. I 586, 2; II 566. 625; propr. collis terræ editor, vide hvell.*

HVALMÆNIR, *m.*, *tectum ceti, mare, Cod. Worm. SE. I 324, 2; II 529, 1, (hvalr, mænir), id. qu. hvalmunir.*

HVALMUNIR, *m.*, *tectum ceti, mare; acc. sing.: hvalmuni skefr mare verritur (ventis), venti verrunt æquora, maris adspersione omnia implentur, SE. I 324, 2, a hvalr, munir = mænir (u = ø = w). culmen, culmen tecti, it. tectum, Dan. Mønning; sic mundi pro mundi, culmen tecti fastigaret, quid. lo-gunt SE. II 22.*

HVALR, *m.*, *cetus: hvals búð habitaculum ceti, mare, Isl. 2. In appell. serpentum: heidar hvalr cetus saltús, serpens, Merl. 1, 46; HR. 4; grundar hvalr anguis, Ag. — Sic SE. II 429: orma ær rætt at kalla fiska hæitum ok hvala, æf þeir ærv kendir við nokkvt láð. við, ræn. gras æða grjót, glivfr æða hæidar. Plur. hvalir (Hým. 21. 26. 36), sed in Grág. semper hvalar, acc. hvala. In appell. gigantum, v. hraunhvalr. — 2) gigas, SE. I 519, 2. — 3) pro hvalr, SE. I 312, 1, Cod. Reg. habet hvatz. vide suo loco, et sic quoque legere videtur Cod. Worm., ut hvals conjectura esse videntur S. Thorlacii, o: málnaute hvals socius gigantis, Lokius. — 4) in compositis: andhvalr, blejohvalr, geirhvalr, hafrhvalr, hraunhvalr, hrosshvalr, kurhvalr, kyrhvalr, náhvalr, norðhvalr, skjaldhvalr, skjallhvalr, skutahvalr, skutahvalr, þrymsælarhvalr.*

HVALRANN, *n.*, domus ceti, mare (hvalr, rana): hyrr hvalranna ignis marium, aurum, Plac. 3, vide hyrslöngvir.

HVALTÚN, *n.*, arca, campus ceti, mare (hvalr, tún); plur.: í hvaltúnium in cetorum campus, in mari, Merl. 2, 52.

HVAMMR, *m.*, terra, SE. I 586, 2, propr. locus depressus, concavus ac rotundus, gramine aut silva vestitus (Sturl. 1, 3).

HVÁPTR, *m.*, os (propr. bucca, it. palatum): hróðrmál líða mér of hvápta carmina mihi per ora proficiuntur, i. e. ore excidunt, SE. I 234, 4; bucca: blásnir hváptar bucca inflata, tumentes, Svær. 83, 3; pípa blés um hása hvápta, SE. II 198, 3. In prosa, sing., Ísl. II 369: oo nú höggur Eyjólfur til Odda, ok kemr á kinnina, oc í hváptina, oc verðr þat mikit sár, in buccam; belgja, hvetja hvápta inflare buccas, Sks. 227. 230; rakat skegg um höku, en hváptarnir órakadir, i. e. buccæ, Orkn. p. 228. Nota: gott er at hafa tvo hvoptana, ok sitt með hvorum mela, FR. II 429, quod illustratur ex Vita Thorsteinis stángarhögg, msc. c. 3: ef þú átt tvo hvoptana, þá bregð þú tungunni sitt sína í hvárna, ok kalla í öðrum vöðaverk, ef þú vilt, en í öðrum kalla þú alvöro, ok eru þar nú botrnar, þær er þú munt af mér fá.

HVAR, *adv.*, ubi, 1) interrog., directe, a) cum indic.: hvar skal sitja sjá?, Hávam. 2; hvar er sá, at gat ubi est, qui acceperit. — β) cum conjunct.: hvar muni sveininn sémri, Ísl. I 293, 1; hvar hafl gumnar fregit gerva meiri geirhríð?, F. VI 64, 2; hvar viti öld?, ÓT. 50; hvar viti maðr?, SE. I 710, 3. Indirecte: ek hafða opt fregit fróða menn, hvar Dómarr væri borinn (á há), Y. 19. — 2) in sententia objectiva: sá ek, hvar rann í runni runnr við, ubi puer curreret in virgulto, propr., vidit (locum virgulti), ubi puer currebat, i. e. vidi puerum in virgulto discurrentem, Eb. 40, 1 (AA. 231, 1). Vidir sá, hvar valr of lá Odin vidit (locum), ubi cæsurum corpora jacuerunt, Höfuðl. 3; óvíst er at vita, hvar óvinir sitja scitu incertum est, ubinam inimici sedent, Hávam. 1; sól þat nè vissi, hvar þær stadi áttu nesciebat, ubi haberet, Vsp. 5; allt veit ek, Óðinn, hvar þú auga falt þitt satis novi, ubi abscondisti, Vsp. 26. Adde Húnd. 1, 43: skalf Mistar marr, hvar megir fóra tremuist ær, quo loco viri iter fecerunt, ubi sententia est explanativa, et hvar = þar er ubi, ubi, eo loco ubi, vel pro hvar er ubicunque; nam hvar relative (stricto sensu, ut referatur ad præcedens nomen subst. aut adverb. demonstr.) usurpatum non invenio. — 3) ubique, Hávam. 53; cf. Ísl. I 9; hér sem hvar hic, ut ubique, Höfuðl. 14; þarlands sem hvar ibi terrarum, ea in terra, ut ubique, F. VII 77, 1. — 4) indefinite: hér ok hvar hic illic, huc illic, Hávam. 67; víða hvar nullis aliquibus locis, multis locis nescio ubi, Skaldh. 3, 42, addito þar: virðar áttu víða hvar | veidiskapar at leita þar. Sic et Jónsonius in Gloss. Njalæ accipit hvar sjarri ubi procul (nescio), i. e. nescio

quam procul s. remote, de qua phrasi vide OH. 151 (F. IV 337); Orkn. p. 76; Sturl. 3, 21. — 5) cum gen.: hvar lands ubi terrarum, quo terrarum, tam ado. in loco, quam ad locum, addito er, vicem sustinet relativi indefiniti, hvar lands er (hann) kom quocunque terrarum, in quacunque terram venisset, Ód. 8; sic Vatnsd. c. 25, msc.: hvar landa sem þú ert, mantu sæmdarmaþr verða. — 6) in compos., cum adj., omnino, prorsus, omni ex parte, vel ubique, vide hvarbrigðr, hvarfúss, hvardyggr, etc.; cum compar. adj., in prosa: hvar meiri omni ex parte major, F. X 106. — 7) scribitur hvár, F. X 189, vide hvor. — 8) cum suffixis, vide hvargi, hvars, hvarvitna.

HVARBRIGÐR, *adj.*, ubique, omni in re instabilis, versabilis, volubilis (hvar, brigðr, mutabilis, de fortuna: hvarbrigðr aldar gipt, Ha. 199, 3).

HVARDYGGR, *adj.*, in omni re fidelis, semper et ubique fidus (hvar, dyggr); epith. regis, Mg. 17, 3; Hh. 17, 2; plur. nom., hvardyggr, Grell. 95 (AR. II 302); acc., hvardyggra, Plac. 31.

HVARF, *n.*, regio, locus in orbem positus, id. qu. hverfi: tanna hvarf regio dentium s. locus dentibus cinctus, i. e. os (oris), tanna hvarfs hleypiskarfr pelecanus ori immissus, id. qu. fluga, Nj. 103, 3. 2) refugium: friðr namz at hvarfi confugitum est ad pacem, descensus est ad pacis conditiones, F. VI 341, 1; cf. phrasin, F. IV 292: Sighvatr gerði sér at hvarfi sendimenn Knúts Konungs ad familiaritatem eorum se adplicuit, insinuavit; quæ phrasin sic exprimitur OH. 140: Sighvatr gerði at athvarfi um sendimenn konungs Knúts convertit se ad eos (colloquendi causa); it. gerð at athvarfi við e-n adplicare se ad aliquem, Fbr. 25; it. Knytl. c. 84: hann var ekki síðr gjörtr at athvarfi en þeir non minori favore populari usus est. — β) refugium, latebra: hvert hvarf var hætt omnia refugia (omnes latebræ) minus tuta erant, Mb. 10, 2 (hinc de lustro ursi, Gpl. 444). — 3) plur. hvörf versatio: hugr minn var á hvörfum um þat huc illuc se versabat animus meus ea de re, Bk. 2, 36. — 4) vide iðhvarf.

HVARFA (-aða,-at), movere se, versari (hverfa, hvarf): hvarfa ek blindr of branda cæcus ego circa limina oberro, Eg. 89, 2; lengi hvarfaþ diu circuitum (est, 3: a me), Gha. 5, pro quo Ed. Holm. hvarfak, a hverfa; lét sér í hendi hvarfa ker gullit fecit sibi in manu versari poculum aureum, Hm. 19; hvarfa fyrir kné e-m versari ante genua aliquis, adparere alicui, coram aliquo versari, OH. 70, 1 (AR. I 304). 220, 3; Fbr. 26, 3 (GhM. II 304, var. lect. 3); de equo, currere: en annar (hestr) und Aðilsí grár hvarfaði, SE. I 484, 1. Prosa: hvarfa í millum, 1) intervenire, intercedere, de causa, negotio, Nj. 117. — 2) interjacere, intermedium esse, Sks. 120. Honum hvarfaði hugrinn (o. hvarfla), F. X 270.

HVARFLA (-aða,-at), vagari, errare, circulari, volitare (hvarfa): hvarflar um

hættan loga *incipitem flammam oberrat*, *Fjölsm.* 2; h. þóttu hans verk með himin-skautum *volitare visa sunt*, *Hyndl.* 13. In *prosa*: h. milli búða, *Band.* p. 22; h. um land, *GhM.* II 142; h. í höfum, *Sks.* 121; Aroni hvarflaði hugrinn, *Sturl.* 4, 41. Hvarfla ek hvers manns þurfi, *F. VI* 237.

HVARFLAUSS, *adj.*, *qui nullum refugium habet* (hvarf, lauss), *Ísl.* II 66, 1.

HVARFÜSS, *adj.*, *ubicunque esse (versari) cupiens* (hvar, fúss), *vagus, instabilis, inconstans*: hvarfúst höfud *caput vagum, de femina instabili*, *H. Br.* 2, *quo loco FR. I* 334, 2 *habet* hverflynt höfuð, *eodem sensu*.

HVARGEGN, *adj.*, *semper comis, erga omnes comis, omnium commodis liberaliter inseruiens* (hvar, gegn), *acc. s.*, *hvargegnan*, *F. XI* 314, 1.

HVARGI, *adv.*, *in quoque loco (id. qu. i hverjum stað, Nj. pros. 49); adjecto relativo er, o: hvargi er ubicunque, Am. 103; SE. I* 330, 3; *FR. II* 279, *var. lect. 4* (hvar, -gi); h. sem quocunque, *H.* 24, *pros.*

HVÁRGI, *pron. adj.*, *neuter (hvárr, -gi)*, *nom. masc. (et fem. ?) hvárgi, neutr. hvártki (hvárki, hvárgi)*. In *universum sequitur declinationem adjectivi eingi nullus. Singularis: nom. masc. hvárgi, Hh.* 73, 6 (*Nj.* 35. 51. 53. 61. 129. 151; *SE. II* 40; *ÓH.* 89; *FR. I* 532; *F. XI* 31; *Vigagl.* 28; *hvorgi, id., F. XI* 323; *hvorigr, tantum FR. I* 464). *Neutr. hvártki: hvártki okkart neutri nostrum, de viro et femina, H. Br.* 11 (*Nj.* 35; *hvártki okkat, íb.* 6; *hvárki okkat, id; ut Eg.* 40: *hvárgi okkarr, de viris); hvártki sér undi neuter — neque ille, neque illa — sorte sua adquisiebat, Am.* 85. *Ít. hvárki (beit hvárki sverðit, Korm.* 22; *hvárki spjótit neutrum pílam, Eg.* 68; *hvártveggja er til, en hvárki man ek þér selja, Nj.* 47; *est et hvargi, pro hvárki, neutrum, Eg.* 40). *Gen. masc.: vinir hvárakis amici neutrius eorum, neutris amici, utriusque inimici, Ha.* 182, 2, *cf. hvergi; (neutr. hvárakis, Diatrib. p.* 90). *Dat. masc.: regulariter hvárungi neutri: havgfergir mátti hvárungi bjarga vir neutri (filio) opem adferre potuit, Plac.* 22. *Sic et Grág. hvárunge, I* 10, *et hvárungi megin a neutro latere, Grág. II* 266. 267 (*hvárungi, ÓH.* 236, *huc non pertinet); neutr. hvárungi neutri rei, Grág. I* 11; *sed dat. usitatus est hvárigum (F. XI* 131), *hvárigri, hvárigu (Nj.* 10). *Accus. masc. regularis foret hvárungi, sicut hverngi a hvergi, qu. v.; etiam hvárgan (contr. ex hvárgan), v. c. hvárgan ykkarn Hákonar neutrum vestrum, neque te, neque Hákonem, F. XI* 113; *þeir voru svá líkir, at hvárgan kendi fyrir annan, FR. I* 532; *ít. hvárnigan: en ef þú vilt hvárnigan þann kost, ÓH.* 106 (*hodie quoque hvornugan), et contr. hvárgan, F. IV* 225, *et GhM. II* 662, *ubi: hann (eldrinn) var svá lángt, at vér sáum fyrri hvárgan enda. Fem. hváriga: hann hafði hváriga fyrr sœna (systre-anna) neutram sororem, F. XI* 106. *Neutr. hvárki, F. I* 68; *X* 387, *vide supra. Pluralis: nom. hvárigir, Nj.* 140. 148; *F. XI* 32. 78. 122. 131; *hváregir, Grág. II* 223; *hvár-*

ogir, Ísl. I 57; *gen. hvárigra, Am.* 100; *dat. hvárigum, Nj.* 109, *ubi: hvárigum þótti ráð ráðit, nema við aðra réðis um.*

HVARGÓÐR, *adj.*, *semper bonus, in omnes benignus* (hvar, góðr), *epith. Christi, Lk.* 13, *ubi sic: Villda ek vitra höllda | veggétiss meinlétum | hátt þeim er hörða mætti | huargóðum stef bjóða, quod sic leg. puto: ek vilda bjóða hátt stef hvargóðum gétu vitra hölda vegs, þeim er mætti hörðum meinlétum.*

HVARGRIMMLIGR, *adj.*, *admodum savus, crudelis, infestus* (hvar, grimmligr): átján hvargrimmligar rimmur *duodeviginti sæva pralia, Hh.* 11, 1.

HVÁRIGR, *neuter, quod adfert Gloss. Diatribes et F. XII, nondum reperi in nom. usurpatum (nisi hvorigr, FR. I* 464); *sed obliqui casus hujus formæ inseruiunt sup- plendo pronomini hvárgi, qu. v.*

HVARKUNNR, *adj.*, *ubique notus, omnibus notus* (hvar, kunnr): minn h. drottinn, *de rege O. Tryggvide, F. II* 311, 2.

HVARLEIÐR, *adj.*, *ubique exosus, omnibus inuisus* (hvar, leiðr), *Hund.* 1, 33.

HVARLIGA, *adv.*, *Fm.* 30, *vertunt ubique; F. Magnusenius maluit hvatliga strenue, alacriter, quemadmodum etiam dedit Raskius in ed. Holm.*

HVARLOFADR, *part. compos.*, *ubique laudatus, ab omnibus laudatus* (hvar, lofadr a lofa), *G.* 16 (*Hkr.*), *vide hverlofadr.*

HVARMR, *m.*, *palpebra* (*F. V* 152); *bráðe strýkr hvarma femina palpebras (i. e. lacrimantia lumina) terget, Grett.* 56, 3, *cf. F. III* 27, 2; *hrynregn hvarma imber palpebrarum, lacrimæ, SE. II* 500, 1; *barmskár hvarma, id., ibid., vide barmskár; hvarma skógr silva palpebrarum, cilia, stjórnað hvarma skógar stella ciliarum, oculi, SE. II* 499, *ubi ante in prosa: brár má kalla hris eða gras hvarma; hvitvöllr hvarma albus campus ciliarum, oculus, Eg.* 89, 2; *hvarma túngl luna palpebrarum, oculus, geisli hvarma túngls radius oculi, acies oculi, adspectus, Korm.* 3, 3. *Hinc derivatum glöghvarma.*

HVARMRAUÐR, *adj.*, *rubris palpebris, lippus* (hvarmr, rauðr), *Korm.* 4, 4.

HVARMSKÓGR, *m.*, *silva palpebrarum, cilia* (hvarmr, skógr, *cf. SE. II* 499, *et presam ante): láta hlátrbannhrönn hrynja af hvitum hvarmskógi facere, ut unda doloris ex albis ciliis decidat, lacrimas fundere, GS.* 3.

HVARMTAUNG, *f.*, *tenaculum palpebrarum, supercilium, quod palpebras sustinet* (hvarmr, taung), *plur. hvarmtáugar supercilia, Eg.* 55, 3.

HVARMÞEYR, *m.*, *pluvia palpebrarum, lacrimæ* (hvarmr, þeyr): h. Freyja *lacrimæ Freyæ, aurum, drifinn hvarmþeyr Freyju auro illius, inauratus, SE. I* 430, 1.

HVÁRR, HVÁR, HVÁRT, *uter, uterque (in declinatione j respuit ante terminationes ab a, u incipientes), interdu in masc. quoque hvár (ut F. XI* 129, *sed hvárr* 132). — 1) *utar: þá skal freista, hvárr fleira viti, gestr eþr inn gamli þulr uter plura sciat, hospes an*

valor senecio, Vaffr. 9. — 2) uterque: hœtt er þeirra hvárt utraque harum (et tempestas et ratio, vedr ok vit) anceps est, Hávam. 88; orz þikkir enn vant ykkro hváro aliquid adhuc verborum deesse videtur utrique vestrum (o: et matri et filio), Hm. 9; hvárir búaz til ænru utriqve se ad prælium comparant, SE. II 144, 2; á hlið hvára utrobique, ab utroque latere, ad utrumque latus, SE. I 494, 3; Rm. 4. 6. 17; á il hvára in utramque plantam pedis, ÓH. 92, 4; Búi nam sér kistu í hvára hönd alteram arcam dextra, alteram sinistra sustulit, F. I 178; hvárr hjörva sýrtir læt öðrum færri í hamri se satelles uterque utroque scandenda rupis peritiorum existimabat, i. e. alter altero, F. II 275. — 3) at hváro nihilominus, addito þó (etsi, tamen), v. e. ÓH. 41, 1: allvaldr, þótt nitíð öllungis höll allra annara skálda, sœ ek þær hróðrs hlit at hváro etsi recuses — ego tamen nihilominus; þó man ek hlýra at hvoru haða skáða ego tamen nihilominus undas percurram (o: etsi ab Ingjalda divellar), GS. 16; þó en ek óð at auka erit gjarn at hváro ego tamen nihilominus carminis faciendi valde sum cupidus (etsi animo aeger sim), Jd. 2. Sic in prosa: þó at hvoru tamen nihilominus, Hist. eccl. Isl. I 485; Grág. I 233; II 253; sæcker þrim markum, ef þeir setja lík niþr þó at hváro, Jus eccl. Vic. p. 46; per crasia: þót hvaro, id., Grág. II 313, unde vet. Dan. thothwaræn, Molbekkii Lex. Dan. pref. p. 49. 50; idem valet: þó at hverju, Ara. p. 63. At hváro fere id. qu. þó tamen, nihilominus: Týr leitapi tysvar hræra, stöþ at hváro hvern kyrr fyri stetit nihilominus lebes imnotus, Hým. 33 (quanquam possit h. l. at hváro vinni, utraque vice, exponi). Sic et accipiendum videtur Nj. 24, 1, ubi legendum: þerskal ek, Hrótr, at hváro skora á hölm við mik ego te, Rute, nihilominus (etsi Rutus licem peremisset) ad certamen provocabo, vide Jonsonium ad h. l.; Grett. 49, 4: héráðamenn skulu hvinni | hefning fyrir þat nefna: | bera mun hann búk at hvoru | blán, ef nœðak hánum tamen sugilla-bitur (etsi eum pæna publica maneat); Fbr. 22, 2 (GhM. II 294, 1): sár hlutu meðr at hvára tamen homines vulnera acceperunt (etsi tam impari numero pugnaretur), it. cap. 49. Sic in prosa, Hkr. ed. Havn., hist. Sig. Hierosol. p. 288: ljá honum lífs at hvaro náðuliga, idem est ac F. V 146: ljá honum lífa, ok þó náðuliga. H. c. 42: knésett hefir þú hann nú, ok máttu myrða hann, ef þú vill, en eigi muntu með því eyða öllum sonom Haralds konungs, quem locum sic exprimit Fk. 13: fóstrat hefir þú eitt barn Haralds konungs ok á kné sett, því mátt þú nú myrða þat, ef þú vilt, ok mant þú ekki atvöru (i. e. at hváru = þó, samt) með því mega eyða öllum sonom Haralds konungs neque tamen eo magis. Interdum exponi potest, ut ut est, utrumcunque est: dýr er hon hœtt at hváro, SE. II 158, 1; sarr mun gramr at hváro utrumcunque est (sive vivus, sive mortuus sit), hœud dubie saucius est, ÓT. 130, 2. — 4) hvarr pro hvern quisque: hvarrí enni hein-

veraku, F. I 7; X 195, 2, pro hverri; sumur hvar singulis ætatiibus, Fjölsm. 41; hvarir = sérhverjir, Ghe. 36; hallærit veldr hvaro annona caritas nihil non efficit (ad ultima quæque tentanda hominem cogit), HS. 18, 2; it. quilibet, quicumque, quisquis tandem, Lokagl. 33: þótt sér fáí höss eda hvars etsi sibi parent amasium, vel quemcunque, i. e. quocunque talem virum vulgo quæsitus nomine libeat adpellare. Sic hvarr pro interrogativo hvern, quis, usurpatur F. VI 390: hvarr (al. hvorr) var sá köttrinn?; it. mox ibid. hvart (hvort) pro hvert; it. hvart pro hvat, Isl. II 329, var. lect. 21: leggri fyrir hann verk, hvart hann skal gera um aptaninn ok um daginn eptir, laugardaginn injungit illi opus, quid facere debeat (neque enim hvart h. l. relativum est); hvars, Bk. 1, 35, videtur relativo simile.

HVARS, adv., contr. pro hvar es (er), ubi, sicubi, ubicunque, Vsp. 20; Hávam. 156; Vaffr. 4; Bk. 1, 33; H. Br. 3; Fm. 17; Fjölsm. 5; ÓT. 125; et in prosa, F. VII 21. — 2) pro hvert es quo, quocunque: hvars ykkir hugr teygir quo vos ducit animus, Ghe. 12. HVARS, adj., pro hvass, acutus, FR. I 520, not. 2.

HVÁRT, partic. interrogandi, utrum: hvárt ertu feigr, eðr ertu framgenginn?, Skf. 12 (Vigagl. 3. 24); in sententia subordinata, Vsp. 21; ÓT. 130, 2; Nj. 54. — 2) interrog., pro hvert, an, Fjölsm. 28.

HVÁRTKI, neutr. adj. hvárgi, quod vide. HVÁRTVEGGI, adj., uterque (qs. uterque duorum, hvárr, tveir gen. tveggja). Masc., sing. nom. hvártveggi, F. X 249; XI 33, sed hvártveggi, Vigagl. 27; gen. hvárrtveggja, F. X 270. 276. 287; XI 97; dat. hvárumtveggja, Nj. 139; Vigagl. 12; acc. hvárrtveggja, Nj. 93. 136. Plur., nom. hvárrtveggju, Vigagl. 23; Isl. II 233; hvorirtveggju, GhM. II 710. 716; hvorirtveggju, Vem. 8, excluso r; gen. hvárratveggja, Eb. 46 bis; F. X 276; sed hvárratveggju, Vigagl. 11. 23; dat. hvárumtveggjum, Eb. 56. 58; F. VI 247—48; VII 213; Nj. 143; sed hvárumtveggja, Eb. 4 (hvorumtveggja, F. V 154; GhM. I 540). Femin., sing. nom. hvártveggi, ÓH. 149; gen. hvárratveggju, SE. I 84; sed SE. I 164: hvárratveggju handar, excluso r, et ÓH. 149: til hvárratveggju handar sér, quo loco F. IV 326 habet: til boggja handa sér; dat. hvárritveggju, Korm. 27; Nj. 133, var. lect., sed F. VI 44, var. lect. stroph. 2: á hvorutveggju hendi in utraque manu, et GhM. II 586: á hvorutveggju Strönd in utraque ora maritima; acc. pl. hvártveggju utrasque, Hist. eccl. Isl. I 236. Neutr., nom. sing. hvártveggja (excluso t), ÓT. 130, 2 (Nj. 146 bis); dat. hvárutveggja, F. X 277, et hvorutveggja, per tmesin, SE. I 300, 1; hverjutveggja, Sturl. 7, 43, a hvertveggi, sed hvárrtveggja, Nj. 133. Plur., nom. et acc. hvártveggi: hvártveggi börn, Merl. 1, 36; hvártveggi mál, Nj. 64.

HVÁRÚNGI, ÓH. 236, vertitur: aliquo modo, aliqua ex parte, et refertur ad tældi (Hkr. VI et F. V 76); forte construenda

sint: þvíat þeir váro hvárúngi hálfu fleiri eo quod omnino amplius quam dimidio plures erant; ut hvárúngi (ex quoque parte, ex omni parte, omni respectu) cum comparativo positum intendat. Ita derivandum est ex hvargi, ut dat. sing., pro hvergi quisque.

HVARVETNA, adv., ubique, in omnibus locis: þrókkva h. fur e-m, F. I 174, 2, et in prosa anteed.: tók herr hans hvarvetna at láta undan síga. Idem est: hvarvitna milli steinanna, = allstaðar, F. I 230. — 2) in omnibus rebus: at ráða okkar í millum hvarvitna, pros., F. II 269.

HVASS, HVÖSS, HVAÐ, acutus, de ferro: inn hvassi hjórr acutus gladius, Fm. 6; hvassa vápna hlýrr platanus acutorum telorum, præliator, Bk. 1, 20, ubi hvassa gen. pl. est pro hvassra; vide egghvass, ut formas hvars pro hvass, et hvess; acer, de oculis: hvöss augo, Hund. 2, 2; hvassar sjónir, id., ÓH. 238, 4; ut F. IV 247, et in prosa junguntur: smásmugul ok hvöss ok skyga hugsunar augun subiles, acres et perspicaces animi oculi, SE. II 8; sonorus, argutus, canorus: hvass munnr os canorum, Ha. 236, 4; hvass styr acre certamen, Si. 5, 2; de animantibus: hvöss dýr ferá bestia, Gha. 2; hvass haukr acer accipiter, F. VI 196, 2 (de acri equo, Vem. 23); hvassir húnar acres pueri, Gha. 11; hvassir hildings synir, Hund. 2, 10; acer, fortis, de viris et præliatoribus: enn hvassi hjálmújóttr, Korm. 16, 4; hvass branddrífr, G. 17; hvassir hvals búðar húðlendingar fortes Islandi, Islð. 2 (pros. F. V 137); cum gen.: fetilstínga hvass in gladio tractando strenuus, de Eriko Blod-aza, Hg. 28, 1; hvass hugr animus acer, fortis, it. animi constantia, fiducia, Ho. 4, vide locum sub fósttra. Vehemens (hodie vulgo, ut RS. 13, de vento): hvass ótti metus vehemens, acer, Lo. 38, ubi sic: ok dýrstr dagskeiðs jófurr leiðe oss öll frá dóme, heim til himna hallar frá hvössum ótta. Hvass himin cælum sublime, convexum, Lil. 10 (nisi sit h. l. aer ventosus). Hvassar skáilir lances exacta, accurata, Lb. 36, locum vide sub háleitr. Hvassast húngrbann accurata, perfecta, plena satietas, Mg. 29, 2; hvass gráðr vehemens aviditas, Gðß. 9. — 2) hvast, adv., magna vi, celeriter: egg skerr hvast acies acriter secat, SE. I 602, 2; kasta h. magna vi jacere, Krm. 15; skjóta h., F. II 330; hrinda h. vehementer trudere, Si. 5, 3; gánga h. cito gradu, celeriter, Rekst. 28; ÓH. 92, 4; líða h. celeriter vehi, navigare, ÓH. 182, 5; ríða h. vehementer ferri, de telis ballistarum, Si. 11, 2; blíta hvassara avidius cibum carpere, Hamk. 25; it. magnopere, valde, bene: færri er ek hvast á hesti equitandi bene peritus sum, F. VI 170, 3; sic in prosa: ekki hvast háud bene, háud satís bene, F. VI 204; vide compos. allhvast. — 3) in compositis: allhvass, egghvass, citrhvass, lánghvass, þriðhvass.

HVASSFLEYGR, adj., celeriter volans (hvass, fleygr): valdr hvassfleygastr accipiter celerrime volat, Ljúf.

HVASSLEITR, adj., acribus oculis, acri

acie oculatorum (hvass.-leittr), de corvo: hrafn enn hvassleiti, F. I 179, 2.

HVASSLIGR, adj., acer (hvass, term. ligr), de oculis: hvasslig auga oculi acres, truces, SE. I 254, 4.

HVASSODDADR, acuta cuspidē; superl., HR. 64.

HVASSORÐR, adj., dicax, acer in dictis (hvass,-orðr að orð), Hugsm. 11, 3.

HVAT, SE. I 328, 4, pro hvatt (t = tt), celeriter; sic et hvat pro hvatt cito, moz, F. VI 70, var. lect. 1. In utroque loco literarum metricarum ratio postulat hvatt.

HVAT, neutr. pronom. inusitati hva (AS. hva), pro quo occurrit hve (hvo?), dat. hveim (acc. hvern, gen. hvers arcessuntur a hverr); sic nom., acc. hvat, dat. hvi, substant., quid. — 1) in sententia relativa: hitki hann veit, hvat hann skal við kveða istud ignorat, quid debeat respondere, Hávam. 26; ey manns þat veit, hvat þú sagðir nemo novit, quid dixeris, Vafgr. 55; in epezegei: merki dýra daltánger dagverkis, hvat fjórir drýgðu vestigia egregii operis diurni, opera quatuor virorum effecti, Isl. I 164, 3; cum gen.: máni þat né vissi, hvat hann megins átti luna nesciebat, quam mansionem haberet, Vsp. 5. — 2) interrogative, a) cum gen.: hvat er þat fiska quid piscium est?, Sk. 2, 1; sic hvat er þat flra, rekka, flagða, drauma?, Alm. 2. 5; Fjölsm. 2. 3; SE. I 240, 4; hvat mun enn vera efi minnar quid porro eventurum est aeo meo?, Sk. 1, 12. 14. 18, cf. Jónsv. p. 51 (F. XI 157): þat mætti enn verða minnar efi. Simpliciter: hvat hafa til fregit skatnar, hve quid viri (ea de re) fando audivere, quomodo, Nj. 156. — b) quid, cur, a) cum indicativo: hvat skaltu vitja húsa minna quid visas ades meas?, H. Br. 2; hvat skal hans trygðum trúa quid promissis ejus credendum, quæ fides habenda est?, Hávam. 111; hvat skaltu of nafn hylja quid (cur) tu nomen celes?, Harbl. 10; hvat skal hann lengi lifa quid (cur) ei diu vivendum est?, Hávam. 50 (aliud hvat lengi quamdiu, et lengi hvat diutule); hvat skaltu at frýja oss quid tu nobis obijcias, exprobes?, Nj. 146, 1; hvat skaltu, sveinn, i sess minn quid tu, puer, (te intruderis vis) in sedem meam, Eg. 48, 1. — ß) cum conjunctivo, quid, cur, quomodo: hvat of dyldi þess holdar cur viri (homines) id celarent?, ÓT. 22; hvat megi of reuna okkgrum ástum quid (quæ res) amori nostro resistere possit?, Korm. 22, 8; hvat megi fótr fóti veita quid poterit pes pedem juvare, Ilm. 14; hvat hafim at sitja heima quid (cur) nobis domi desidentum est?, Plac. 14; hvat megi heldr of grøta hverna mann, en slíkar þúsingar quid unicuique homini lacrimas potius moveat, quam tales tantique cruciatus, Lb. 19. Sic in prosa, F. VI 216: hvat sé annars, en ek hafí aðalfr grip minn?; Vigagl. 3: hvat muna ek þá heldr, en kalla hann Hrógu?; F. VII 8: hvat megi meir skómm ok dýrðing gera sinum konungi, en etc.; F. VII 26: hvat sé þá heldr, en ek gera etc. Etiam extra interrogationem, cum demonstr. þat, F. V 201:

ekki mun þat svá vera, en þat megj vera, at þer berid þar ekki mikinn vana til. *Huc etiam trahi potest, F. VII 153, 1*: hvat hafim heldr en töttra quid habeam (ostium), *præter centones?* — 3) *quidque, quodque, quodcumque, cum gen.*: beina hvat *quodque ossium, singula ossa, Lokagl. 62*; vetna hvat *cunctas naturas, Alom. 9*; *absol.*: dælt er heima hvat *liberum est domi quodcumque, Hávam. 5*; hvat hafim heldr en töttra *quidvis potius habuerim quam centones, Si. 28, 2 (F. VII 153, 1)*. — 4) *quantum*: hvat Einherja *quantum Einheriorum, quantus numerus E., Grm. 18*. — 5) *pro eithvat aliquid*: hvat hótí fleira, en vèr lítam, býr undir oðvæti þínu *aliquanto plura quæpiam, quam que cernimus, splendidus ille cultus tuus præsignificat, Eb. 28, 2*; hvat kveda vitru vífi valda *aliquid dicunt prudenti femina in causa esse, aliquam dicunt causam esse, cur prudens femina ista loquatur, Vita Hallfr. sec. membr. 132 (ÓT. Skk. 2, 249)*; hvat of kennum þat heani *aliqua ex parte hoc ei (fatidica) impuimus, Korm. 22, 2*; lengi hvat *aliquamdiu, diutule, Merl. 2, 18*, ubi: ok lengi hvat | líanar beriaz *serpentesque satis diu inter se configunt. (AS. hvæt etiam significat aliquid, paululum, ut Germ. was)*. — 6) *pro hve, hversu, quam*: frá því er at segja, hvat sáll ek var *quam beatus fui, Söll. 33, ubi unus cod. hve*; hvat bitr *quam acerbus, Lv. 8, ubi sic*: Sagðe bréf hvat brygðe | bitr fær guma áre | blacks skreytendum brautar | bórð frá drottins orðum, i. e. bráf sagði bórðs brautar blakkskreytendum frá orðum drottins, hvat bitr fær brygði (i. e. myndi bregða) ári guma; *Lb. 46*: Minnumz á huat unne | óðlingr í píningu | árs þá er orð slík heyrum | oss deyjandi á krosse, i. e. minnumz á, þá er heyrum slík orð, hvat (*quantopere*) óðlingr árs unni oss í píningu, deyjandi á krossi. — 7) hvat, *pro adj.* hvert, *quodque*: en dýra eik stóð ár (*olim*) hvat missari hárðla græn með blómi *olim quovis anni tempore florebat, F. V 200, 2*; *confer* hvatki, hvót.

HVATA (-aða, -at), *properare, accelerare, aliquid celeriter absolovere, facere, cum dat.*: hvata gunni *ciere pugnam, HR. 58*; skal merð hvata *poëma accelerabitur, celeriter absolvetur, Höfuðl. 16. Part. act.*: hvatendr blóðias glyggs *concitantes pugnam, præliatores, viri, Plac. 23*; *sed ibid. 41*: hvatjendr *odregus concitores praelii, id., aut inserto j pro hvatendr, aut potius forma Norvegica pro hvotjendr a hvetja. (Pros.: hvatar heim domum festinat, Isl. II 387*; hvata þessu *hanc rem properare, Ljöv. 20*; var þá hvat-at báli tum *rogus celeriter exstructus, F. X 379*; hvata hnefa *pugno ferire, Grág. II 14*).

HVATFÆRR, *adj.*, in *rebus gerendis celer, promptus, strenuus* (hvatr, færri), *acc. plur. hvatfæra, SE. II 150, 2. Compar. hvatferri occurrit in Eg. 18*: voro þeir allra manna best ferir bæði á fæti ok á skíðum, sve ok í skipförum voro þeir hvatferri en aðrir menn.

HVATI, *m.*, *qui celeriter facit (subst. verb.*

agentis a hvetja v. hvata): hjörleiks hvati *conciator pugna, præliator, bellator, Höfuðl. 14*; v. gunnhvati. — 2) *gladius, SE. I 565, 2 (forte fodiens, vel acutus, hvatr, cf. hvatinn)*.

HVATINN, *confossus, transfixus, part. pass., sine verbo*: hvatinn spjóti *hasta transfixus, FR. II 30, cf. hvati 2, hvotúðr*.

HVATKI, *n.*, *quidquid, quodcumque* (hvatr, -gi = *lat. cunque*): heill er hugr *Atla, hvatki er þik dreymir integer est animus Atlio, quicquid tu somnias, Am. 19*; hvatki er dvelr sælan, bið ek hans í Selju *quidquid tardat adventum beati (divi Olavi), illum exspecto in Selia, F. V 211. (Sic et F. VII 347; XI 132; quidque, F. XI 103*: til hvers hvatke kömr *quo quidque spectet; ut adj., Jömsr. p. 15*: skyldi Pálnatóki þat allt dæma, ok hvatki missötti, er þeirra yrði á milli).

HVATLA, *adv., contr. pro hvatliga, celeriter, Mb. 6, 1*.

HVATLIGA, *adv., celeriter, cito, Og. 24*. — 2) *acriter, strenue, vide hvarliga (adj. hvatligr celer, promptus, acer, Grett. 42)*.

HVATLYNDR, *adj.*, *animo promptus, fortis, strenuus* (hvatr, lyndr a lund), *F. II 279*.

HVATMÓÐR, *m.*, *Ódin, SE. II 472. 555* (hvatr, móðr).

HVATR, *adj.*, *acutus*: h. brandr *acutus ensis, SE. I 610, 1*. — 2) *celer, citus; vehemens, de vento*: í hvötu *veðri vehementi tempestate, Sic. 5, 3 (F. VII 340, 3)*, *vide hraðr; celeritate utens, de homine*: hálftr er auðr *and hvötum dimidia pars opum celeritate nititur, Hávam. 59* (ubi hvötum *accipiunt pro dat. plur. a hvöt, f., ego pro dat. sing. adj. hvatr, confer exempla huc pertinentia sub præpos. und)*. — 3) *acer, fortis, animosus, SE. I 608, 1; Hg. 28, 2; Fm. 6. 24. 31; Lokagl. 15; superl. hvatastr, Hávam. 64; Fm. 17*; *cum gen.*: hvatr málma skúrar *fortis in pugna, Grett. 56, 3*; h. hugr *animi fortitudo*: frfja e-m hvats hugar *animi ignaviam alicui exprobrare, Fm. 26*. —

4) *neutr. hvatt, pro adv., cito, celeriter, Ha. 232, 3; ÓH. 48, 2; Korm. 19, 8; SE. I 694, 2*; stýra hvatt *strenue gubernare navem, Hb. 17, 2*; *vide hvat pro hvatr cito, celeriter; sic et Völk. 18*: vèl gerði hann heldr hvatt *Nipaþi perquam celeriter dolum intendit Nidado (hvatt h. l. pro neutro adjectivi sumi velat sem. vèl)*; hvats *celeriter, vide infra*. — 5) *vide composita*: böðvarhvatr, fullhvatr, gunnhvatr, lífshvatr, mundángshvatr, óguhvatr, óhvatr, sighvatr, sigrhvatr, sóknarhvatr, sóknhvatr.

HVATRÁÐR, *adj.*, *consilio celer, promptus* (hvatr, ráðr), *ÓH. 160, 1 (SE. I 416, 3)*; *Hk. 35, 1; SE. II 126, 4*.

HVATTA, *id. qu. hvata, properare* (tt = t): hvatta brúna *midetalli í feld nasum in sinum pallii demittere. Eg. 56, 1, id. qu. stínga nösnum niðr í feld (Mg. 17, 8)*.

HVATTU, *pro HVAT ÞU, quid tu*: seg, hvattú heitir, *FR. II 119, 1*; sic hvatta = hvat þú, *F. XI 20*; hvattá = hvat þá?, *F. VII 21, var. lect. 4; XI 118*.

HVATUÐR, *m.*, *id. qu. hvati, qui prope-*

rat, incitat (hvata): málmþings h. incitator pugnae, præliator, vir, Merl. 2, 94; vide hvötuðr.

HVATVETNA, quidquid, quocumque, quælibet res (hvat, vetna, gen. pl.), F. IV 259: konúgr lætr honum hvatvetna hlýða, quo loco ÓH. 123 habet allt pro hvatvetna. Est et nom. hvetvetna (hvetvitna), id., Eg. 17; FR. I 354. 383. 392 (vide F. XII Gloss.), it. hvervetna, quod vide infra. Gen. hversvetna, F. XI 58. 104. Dat., hvivetna (vide infra).

HVATZ, adv., celeriter, cito, mox (hvatr, cf. viðs, vitz), propere, statim, lectio Cod. Reg. SE. I 312, 1, (vel hvatz, gen. adj. hvatr, referendus ad mildings v. miðjúngs).

HVADAN, adv., unde, ex quo loco, Fjölsm. 47. — 2) unde, quo, qui, ex qua causa, origine, Vafþr. 20. 26. 36. — 3) undique, ex quocunque loco, Hávam. 159.

HVADANÆFA, adv., undique, ex omnibus partibus (hvaðan, æfa), F. VII 75. In prosa, Ý. 44; Sturl. 3, 30; Grett. 47: h. voru hendr á honum, de operario; h. augun á sem á hrakdyri, Korm., de homine ostentatore, oculus quoquoaversus conjiciente.

HVADARR, id. qu. hvárr (Mæsg. huaþar uter?, Luc. 7, 42); pleonastice usurpatur, FR. I 297, 3: hvárr okkarr hefir unnit, hvaðarr framarr öðrum uterque nostrum alter alteri antecellit rerum gestarum gloria.

HVADARTVEGGI, adj., uterque (id. qu. hvártveggi): hvaðartveggi hans bróðir uterque frater ejus, ÓT. 17 (SE. II 100, 2, ubi in sequ. prosa, sec. SE. II 406, hvaðarrtveggi; hvaðarr, tveir). Acc. sing. masc., hvaðrantveggja (o: koss) utrumque osculum, Korm. 24, 1, euphonice ut videtur pro hvað-arrtveggja.

HVE, adv., quo modo, Hávam. 147; Vafþr. 3. 32; Grm. 22; Skf. 11. 42 (SE. I 122, 1); Gk. 3, 8. 10; interrog., SE. I 306, 1; hve heitir quo nomine appellatur, Vafþr. 11. 13. 15; Alm. 10. 12, id. qu. hvat heitir (Alm. 14. 20, ed. Holm.), et hversu heitir. — β) quam: hve nauþgir quam inoiti, Söll. 33. — γ) quo, Lokagl. 42: hve þú veqr quo (telo) pugnes; nisi sit, quomodo (qua fortuna) pugnaturus sis. — 2) pronom., pro hverr, Ók. 9, 2. 5: sè þú, hve annar konúgr reidir mönnum slíkt fè vide, quis (qui) alius rex tantum pecuniæ hominibus numeret, spurðo, hve glikti má gjörva percontare, quinam talia facere possit; quibus locis hverr legitur pro hve, F. VI 447, 2. 448, 2. — 3) adv. hve quomodo, per crasin coalescit cum gi, cunque, et es, est, vide hvegi, hves.

HVEGI, adv., quomodocunque (hve,-gi cunque), adjuncto relativo er vel sem, v. c.: hvegi er þat gürviz quomodocunque res evenerit, Am. 33; h. er fundr ferr quemcunque tandem exitum pugna habuerit, Svorr. 47, 2; h. er landgarðr lét quomodocunque mare fremebat, F. VII 67, 2; h. er dis vagbrautar fagnar mér quo me cunque modo virgo cælestis excipiet, SE. I 318, 1. In prosa: hvegi övænt sem þeim hyrfðe, F. XI 76 (Jómav. 14); hvegi er, F. VII 249, var. lect.

3, id. qu. hvernveg sem; id. qu. hvat, hversu, cum advrb.: hvegi lengi sem, h. víða er, quam diu, quam late, F. X 392. 395; Hist. eccl. Isl. I 243: hvegi litla hrið quantulecunque tempore; 245: hvegi náin at frændsemi er quantumvis propinqua fuerit cognatio; it. in Grág. sæpe, ut I 227. Idem est hveregi er quomodocunque, SE. II 42; hveregi lengi sem quamdiu, Jus eccl. Thorl.

HVEIM, dat. sing. masc. pronominis, id. qu. hverjom (a hverr), cui, cuique; que forma et occurrit Grág. I 7. Usurpatur tam ut substantivum, quam ut adjectivum. — 1) substantive, a) in sententia interrogativa: hveim eru þekkir þangum stráðir cui (in casus illustris viri adventum) sunt scamna annulus strata?, Vegtk. 11; hveim verdr hálða hefnd létari cui quæso hominum vindicta levior sit, Bk. 2, 12. — b) in sententia principalis: ofdrykkja veldr alda hveim, er sína mælgj né manaþ temulentia causa est mortaliu cuique, ut, Lokagl. 48; matr se þér leiþri, en manna hveim enn fráni ormr quam hominum cuius coruscus illi anguis, Skf. 27. Sequente relativo er, idem valet ac hverjom þeim manni unicuique homini, v. c. ofrmælgj mikil hygg ek at illa geti hveim er víþ kaldriðaðan kömr male cessuram esse cuique (homini), qui, Vafþr. 10; kostir ro betri — hveim er fúss er fara aliud magis expedit cuique, qui itinerum cupidus est, Skf. 13; orztírr deyr aldregi hveim er sér góðan getr fama nunquam moritur cuiquam, qui bonam sibi comparaverit, Hávam. 76; de Bk. 1, 19 vide mox 3. — c) in sententia indirecte relativa (objectiva), cui: gakk — þess at fregna, hveim enn fróþi sè ofreið(r) a(r)hí cui sapiens ille gnatus (meus) iratus sit, Skf. 1. 2; Æsir vito, hveim þeir alda skulo gambansumbl um geta norunt, cui virorum præbere debeant divinum symposium, Lokagl. 8. — 2) adjective: aung er sótt verti hveim snotrom manni, en nullus morbus est pejor cuius ingenio homini, quam, Hávam. 95; mér er mér tíðari, en manni hveim quam cuiquam homini, Skf. 7. — 3) hveim pluralis non est, ut vult Gloss. Ed. Sam. ad Bk. 1, 19, ubi: mætar meginrúnar, hveim er þér kná óviltar ok óspiltar sér at heillom hafa ezimí characteres unicuique, qui eos non confusos et incorruptos in usus suos vertere potest (vertit); quod apparet ex verbo kná, quod est 3. sing., non pluralis (qui foret knegu). — 4) hveim, ex cluso v, vide heim.

HVEINA, SE. I 508, var. lect. 9, legendum est Heina, sec. Cod. Upsal. (SE. II 355, 2) ab Heinar incolæ Heidmarkie.

HVEITI, n., triticum, SE. II 493 in nomencl. frugum: hleifar, hvitir af hveiti plantæ, tritico albicantes, líba alba triticea, Rm. 28. Metonymice pro cibo, freka h. triticum (esca) lupi, cadaver: ims sveit náþi grnu freka hveiti luporum agmina largam præda copiam nacta sunt, SE. I 480, 1; de telis: hveiti hræteina triticum telorum, magna vis telorum, multa tela, SE. II 421, quod sic habet de metonymia: þessi háttir má sansas svá, at gerr ltr setis fyrir efni sínu, sem

míð fyrir korni, ok er sv hin fimta grein metaemíe, sem Þiðdólfur quað: let hrę teina hveiti | hrynja gramr ok brynivg | vill at vetti belli | valbygg Haraldr Yggjar. Her er hveiti sætt fyrir korni, o: h. l. *tritium pro semine ponitur; nam rex fecit semen telorum cum sonitu decidere ex lorica* (i. e. *excussit tela lorica, ut HS. 6, 4*). Hgeiti hjaldrgöds sementis Odinis, *sparsio telorum, jaculatio, pugna, Eg. 76, vide supra hjaldrgöð; confer valbygg Yggjar mox adlatum, quod proxime quidem tela, sed in sensu ipsam pugnam significat.*

HVEKKR, m., *dolus, fraus*: hvekkjum vaar dolorum gnarus, *fraudibus adsvetus, de diabolo, Lil. 45.*

HVEL, n., *rota*: hvel, er snýz undir reiþ Baynis rota, *quæ circumagitur sub curru Ragneris, Bk. 1, 15 (Sks. 421: vagn á hvelum tveimr eða þremr; 413: stigar, er á hvelum standa); hversfanda hvel rota volubilis, Hávam. 84, citatum in Fbr. (Ghm. II 320); sic Sks. 338: hversfanda hvel, er veltiz á órðar axlir; auðnu hvel rota fortunæ, Ha. 199, 3 (F. I 104). — β) globus (rotundum, globosum et convexum quid, ut Sks. 64, 206: brekkuhvel jarðar convexitas terræ), orbis gyrans vel globus versatilis; hversfanda hvel luna dicitur, *Alom. 15, ut Sks. 44: geisl- anda hvel, de sole; sunnu hvel orbis solis, ipse sol, fjörnir sunnu hvels galea solis, cæ- lum, Has. 36, vide fjörnir (khvél, sol, in lingua Tshuvashica, Rasks saml. Skr. 1, 44). Vide composita: fagrahvel, randhvel.**

HVELFA (-i,-da,-t), *subvertere, invertere (verbum transitivum, cum dat., cui respondet verbum intrans. hválfa); metaph., aperire, apertum reddere, prodere: svik þengils vina hvelfa sjálfum upp perfidia regis amicorum ipso prodit, F. V 2, vide hválfa. In prosa, impersonaliter cum dativo objecti: skipinu hvelfdi nævis subversa est, SE. I 218; Fær. 166. Alia significatio sub v. hveldr.*

HVELDR, *convexus, arcuatus (extruso f, pro hvelldr, part. pass. verbi hvelfa arcuare: var þar upp af hvelft ræfrít, F. V 339), de ventroso navis latere: skeidar húfr, hveldr skórum latus navis, coassationibus (tabulis coassatis convexum, F. VI 23, 2. Cf. hveltr.*

HVELLR, *adj., sonorus, argutus, canorus, clamorosus; de malleo: sá hina hvelli, FR. I 467, 2; hvellar klukkur sonora campanæ, Ník. 28; hvell sigrhljóð sonorus þvan, Ha. 236, 4; de viro, clamorosus, Grett. 19, 3; (h. hærri, Orka. p. 386).*

HVELPR, m., *catulus (Dan. Hvalp, hod. quoque hvolpr), plur. hvelpar, Ghe. 43.*

HVELSVELGR, m., *orbem deglutiens (hvel, svelgr): himins h. devorans orbem cæli, i. e. lunam, proprie est lupus Mánagarmr, giganteæ formæ et originis; hinc de gigante, SE. I 466, 1, cf. SE. I 58, et supra eblól.*

HVELTR, *rotundus, convexus, de corpore nævis: h. húfr, Mg. 1, 2 (F. VI 22, 2), cf. hveldr.*

HVELLVAGN, m., *vehiculum rotatum (hvel, vagn), Ghe. 29, ut distinguatur a vehiculis rotis carentibus, qualia sunt sleðar trahæ, etc.*

HVELVALA, f., *articulus rotundus, ossiculum globosum (hvel, vala): hvelvölar mark- ar globosa campi (terræ) ossa, lapides, SE. I 294, 2, de saxis fluviatilibus, de lapidoso fundo s. alveo fluminis, nè hálar hvelvölar markar sváfu lubrici lapides non quiescebant (immoti).*

HVER, *pron., quis, pro hverr, in masc., Fjölsm. 8. 34; alias veteres distinguere solent hverr masc., hver fem., ut SE. II 42.*

HVERBA, *id. qu. hverfa, var. lect. Söll. 15.*

HVERBLYNDR, *id. qu. hverflyndr, FR. I 334, var. lect. 4.*

HVERBR, *adj., versatilis, volubilis, variabilis, id. qu. hverfr. Hverb haustgrima variabilis nox autumnalis, Hávam. 74; eiga hverban hug versatili animo esse, Söll. 31.*

HVERFA, f., *in compos., vide sandhverfa.*

HVERFA, *transit., hverfi, hverfða, hverft, vertere (ab intrans. hverf, hvarf); in sensu id. qu. snúa. Cum dativo: hugi ek hverfi hvítarmri kono animum muto, Hávam. 164, id. qu. ek sný hennar sefa; nisi forte hugi h. l. sit acc. plur., sapius enim cum acc. ponitur, v. c.: hverfði at sér enn mjávara lut sveiðuðs mækis admoovit sibi (ori suo) partem angustiozem cornús, Ý. 29, 2; et ÓT. 18, 3 jungi possunt: það hverfa jálkas öndor förf at landi, ok lagði (o: þeim) við öndort fylki, etsi libentius junxerim: það hverfa (intrans.) at landi ok lagði etc. In prosa: þá snéri hann sverðinu í hendi sér, ok hverfði fram eggina aðra tum converso in manu gladio, alteram (gladii) aciem prorsum obvertit, FR. II 139. Cum dat. tamen occurrit, Krossk. 36: tökum hvíld ok ljós í himnaríki, en hölda líð hverfi gláumi strepitu avertat (i. e. avertat se a strepitu, strepitu abstineat). Part. pass. hverfðr commixtus, admixtus: (rúnar) hverfþar við inn helga mjöð-characters sacro mulso admixti, Bk. 1, 18 (miscendi notione a circumagendo ducta).*

HVERFA, *intrans., hverf, hvarf (conj. hyrfa), horft, vertere se, it. convertere se aliquo, conferre se aliquo, ire. Imperf. 3. s. hvarf, sed hörft, FR. I 205 (síðan hörft Guðrún brott á skóga), 3. pl. harfu, Hymk. 7; 3. s. et pl. imperf. conj. hyrft, Gd. 62; Am. 34 (bis). Hversfanda hvel rota vertens, quæ circumagitur, versatilis, volubilis, Hávam. 85 (in prosa F. I 104; Sks. p. 338); orbis versatilis, globus volubilis, de luna, *Alom. 15. — 1) sequente præpositione aliqua, v. c. a) h. aprt reverti, Hávam. 99. — b) af: h. af lífi evanescere e vita, e vita subduci, mori, Sonart. 10; stjörnur hverfa af himni stellæ e cælo evanescunt, Vsp. 51. — c) at, adire, accedere: harfu at höllu convertébant se ad aulam, Hymk. 7. — d) eptir: h. eptir vilja sinum ok yngri þjóðar sequi, obsequi, accommodare se ad voluntatem alicujus, Has. 7. — e) frá, absol., abscedere: áðr þeir frá hyrft antequam abscederent (o: ab naví), Am. 34; hvarf frá Uppsölum (rex) evanuit ex Upsalis, i. e. Upsalis regnare desiit, Ý. 47; h. frá e-m ab aliquo discedere, aliquem relinquere: h. frá hlaðbóðs Gunni a femina**

digredi, FR. I 427, 4; h. frá fjóða saungi, FR. I 428, 3; *deficere, desciscere ab aliquo, deserere quem*: h. frá grams erfingjum regios filios deserere, Hh. 94, 3; h. frá guði *deficere a deo*, Söll. 15. — f) fram, *progre*: h. hart fram *acriter, strenue progredi, procedere (in prælio)*, F. VI 39, 3 (ut gánga fram). — g) fyrir: h. fyrir kné e-m, GhM. II 304, id. qu. hvarfa. — h) i: h. í bráðar nöðsynjar flrir e-m *urgenti necessitati occurrere pro aliquo, urgentem rei familiaris inopiam sublevare, necessitatibus alicujus subvenire*, Gho. 3, locum vide sub brynslagð. — i) innan: h. innan stafarúm *ad interscalmum proræ (v. puppis) se conferre*, Hh. 82 (ubi hvarfa versari in interscalmio, Morkinsk. F. VI 401, not. 2). — k) i sundr *digredi*: áðr i sundr hyrð ante quam ab invicem *digredentur*, Am. 34. — l) til *convertere se ad ali-* quod: hverf þú til hjarðar *converte te ad argumentum*, Hymk. 17; hvarf til skemmo *contulit se ad promtuarium*, Gho. 7; h. til e-s *convertere se ad aliquem valedicendi gratia, osculari aliquem*: h. til Niflunga, Am. 44 (quo loco FR. I 216: kysti bróðr sina ok eýndi þeim ást; in prosa, F. VII 351; ÓH. 88; Nj. 76); *impers.*: sem til ræð hverfa *pro rata portione*, Mg. 6, 2, ubi tamen *subaudiri potest erfð*, v: prouti ad quemque *pertinebat patrimonium*. — m) um *percurrere, perlabi, de fluviis, volvi, ferri*, Grm. 27; *it. omissa præpos.*: hverfa himin *caelum circumire*, Vaffr. 23; *absol.*: lengi hvarfak *diu circumii*, Gha. 5, ed. Holm., vide hvarfap *sub verbo hvarfa*. — 2) e *conspectu abire, subito evanescere*: hvarf inn hildardjarð, F. III 101; *it. h. e-m e conspectu alicujus subduci*: sól at hyrð jarðar hjóli *ut sol e conspectu orbis terrarum subduceretur, ut orbis terrarum solis lumine privaretur*, Gd. 62. — 3) *part. perf.* horfinn *qui discessit, abiit* *quæpt* horfinn gleði lætitia, *quæ saepe abiit, i. e. instabilis*, Edb. 29, 1 (AA. 223), *vel lætitia, quæ saepe abiit, quæ saepe fruitus sum; utroque sensu in prosa occurrit*, v. c.: Reginn var á braut horfinn (= farinn) *discesserat*, Fm. pros.; kondngv var horfinn *reversus est*, F. IX 401. — β) vera horfinn *circumdatum esse*: var of horfinn foldar beinum *lapidibus (ruinâ montis) obrutus est*, Ý. 39; *quo sensu in prosa*: bætr horfinn mönnum *villa coronâ virorum circumdata*, Sturl. 5, 20; Orkn. p. 76; *vinum horfinn amicitiiis valens, cui multi sunt amici*, Dröpl. maj. msc. c. 32, *de Thorkele Fullspako Njardvikensi*. — γ) *qui desiit; hinc þúgn horfinn quæ tacere desiit, silentiis expers, sonora, i. e. mola*, SE. I 378, 3; *huc pertinet Sturl. 9 20, 3: horfinn heimsöknum qui invadere desiit, ab adgrediendo abstinere (id. qu. afstáttin)*. — 4) *transitive*: hvarf sér frá andspilli *avertit se a colloquio*, Bk. 2, 44, *ut hverfa, hverfa*.

HVERFI, n., *locus in orbem positus, v. editioribus collibus circumdatus (id. qu. hvarf); metaph.*: vitsku h. *domicilium prudentiæ, pectus*, Fbr. 32, 2 (GhM. II 339). — 2) *perfugium, refugium, auxilium*: drótt varð

Odda *erfi (dat.) at miklu hverfi populus Oddi filio magno auxilio fuit*, Sturl. 1, 11, 2.

HVERFLYNDR, *adj.*, *versatilis ingenio (hverfr, lyndr a lund)*, FR. I 334, 2, *pro hvarfuss (H. Br. 2)*. Pros., Vem. 21; Dröpl. maj. msc. c. 8.

HVERFR, *adj.*, *versatilis, mutabilis, variabilis (hverfa)*: h. *hugr versatile ingenium*, Bk. 2, 37, *vide formam hverbr, et compos. ræfhrverfr*.

HVERGELMIR, m., *fons in medio Nifheimo situs (qs. antiquus lebes s. fons, hverr, gelmir)*, SE. I 40. 68. 74. 128. 200; Grm. 26.

HVERGETIR, m., *custos cacabi s. lebetis, coquus (hverr, getir = gætir)*, Am. 58.

HVERGI, *adv.*, *nusquam (hvar, -gi neg.)*, Vsp. 3; Am. 75; ÓT. 56; *cum gen.*: jarðar hvergi, *nè upphimins neque in terra usquam, neque in celo supero*, Hamk. 2; *hvergi lands nusquam terrarum*, H. Br. 8; *hvergi lands, id.*, FR. II 58, 2; *moldar hvergi nusquam in terra*, Merl. 1, 59. — β) *nullam ad rem v. nulla in re*: hvergi færir *nullam ad rem utiles*; s. *potius, nusquam, in nullum locum, i. e. nusquam ire valentes*, Korm. 16, 3. — γ) *minime, nequaquam*: ljáugm hvergi til penninga *minime ementimur pecunias*, Nj. 24, 2; ugðu hvergi bana *minime mortem metuebant*, ÓT. 41; *uggum hvergi at höggva minime dubitamus ictus inferre*, Korm. 12, 2; 14, 2. — 2) *quomodocunq; (locum vide sub flugdreki)*, *contractum ex hveregi, id. qu. hvergi = hversu; sic SE. II 42*: eða svá hveregi er maðr *vill skynsamliga nytsemi á bók nema eðr kenna; it. Jus eccl. Vetus, tit. de decimis*: hio sono ero *viðrlog um tíund, hveregi leingi sem henni er haldit*.

HVERGI, *pron. adj. et subst.*, *neuter (id. qu. hvárgi, quod usitatus; ex hverr pro hvárr, uter, et gi neg.)*: hvergi mátti annars án vera *neuter sine altero esse potuit*, Söll. 11, *ubi omnium librorum lectio hvergi mutata est ab editi. in hvarrgi. Sic et Íd. II 215, var. lect. 4: hvergi þeirra Þorðans né Hermundar neuter, nequæ Th. neque H. Gen. sing. neuter*: hverkis: hverkis þeir góða, *leiks néljósa daga neutrum curabant, neque ludum, neque lucidos dies*, Söll. 12 (*ubi mutatum est ab editi. in hvarkis*); *it. hvergis: hvergis hylli ræki halir svo, at týni annars ást neutrius favorem ita quisquam sectatur, ut alterius amorem perdat*, Hugs. 26, 2 (*de amore in patrem et matrem*); *obscurus est FR. II 134, 1, et forte depravatum: hvat þér hvergis hlýr. In prosa, dat. sing. fem. hverigri, Diatr. de Cogn. Spir. p. 89 ex vita Jonis Sancti, episc. Holani*: — átti huan tvær konor — við hverigri þeirra gat huan börn — er þat marga manna ættan, at huan hað með hverigri líkamliga flekkas. — 2) *in prosa, quisque, quicunque; prior significatio locum habet, præcedente pronominæ relativo vel adverbio relativo, v. c., nom. s. masc. hverr hvergi qui unusquisque (sit)*, F. XI 152; Nj. 70; *hvat hvergi quid quisque*, Nj. 127; SE. II 4; *hvat sem hvergi segði*

quidquid quisque diceret, *F. IX 256*; hvar hvergi ubi quisque, *F. X 323*; *Orkn. p. 408*; hvert hvergi quo quisque, *F. IV 237*; dat.: hvat hverigum hentir quid cuique expedit, *F. IV 147*; nom. plur.: hvar hverigir ubi singuli, *Orkn. p. 302*. Posterior significatio (quicunq̄ue) obtinet, sequente particula relativa er vel sem, v. c. *Jus eccl. Thorl. et Ketilis, tit. de templis*: hvergi er fyrstr lét gera quicunq̄ue primus (templum) edificaverit; ok skal skipta héraði til þess, hversu af hverjum bæ til hverrar kirkjo hver skal gjalda tiund sína, hvergi er á landi býr, *ibid.*; acc. s. masc.: löghelgan dag hverngi er er, *ibid.*; hverngi er ek rit, *SE. II 28*; ú. hvergan sem, *GhM. I 766*; acc. s. fem.: hverrega tungu er quamcunq̄ue linguam, *SE. II 12*; dat. s. fem.: með hverregri skepno sem er, *Jus eccl. Vetub, init.*; acc. pl. masc.: hveriga sem, *Nj. 70*; acc. pl. fem.: hverigar sem, *F. IV 259*.

HVERLOFABDR, id. qu. hvarlofabdr, *G. 16*, sec. *F. V*.

HVERLÖGR, m., liquor lebetis (hverr, lögr): h. gálga farms (grams) liquor lebetis Odinis (liquor Odreris), pœnis, carmen, *SE. I 248, 2*; *I 252*. 1. ubi in præced. prosa explicatur hverlög Opins.

HVERNA, f., olla, *Nik. 28*, ubi lauga bara í heitri hvernu; *ibid. vocatur panna*, it. in *v. 29 et 30*.

HVERR, m., lebes, cacabus; nom. s., *Hjmk. 13. 33*; *Gha. 52 (Gk. 3, 8)*; acc. s., *hver, Hjmk. 3. 34. 36*; *Gha. 50 (Gk. 3, 6)*; gen. s., *hvers, Gha. 53 (Gk. 3, 9)*; acc. pl., *hverra, Hjmk. 8*; *Grm. 41*; gen. pl., *Hjmk. 1*. In prosa, acc. s. cum articulo: Þór bar hverena, *SE. II 42*. — β) metaph.: holtriða hverr lebes montium, antrum, *Hjmk. 26*, cf. holtrið et raunketill. — 2) fons aquæ fervidæ, thermæ: hveralondr lucus thermanum, locus, ubi Lokius vincitus jacuit, *Vsp. 32*; pro fonte quovis, vide baughverr.

HVERR, pronomen adj. et subst., quisque, quis, qui; hverr, hver, hvert; pro masc. hverr, etiam hver cum simplici r, *SE. I 668, 2. 712, 2*; *Fjölsm. 8. 34*; *Krm. 16*; *Nik. 10*; acc. s. masc. hvern, sed hverjan, *Vsp. 26*; *Vafpr. 11. 18. 23. 41*; *Grm. 8. 14. 20. 29*. — 1) quisque. α) ut subst.: þat frá hverr id quisque audivit, *Ý. 49*; cum adjectivis: hverr niundi nonus quisque, *Skf. 21*; ubi ena niundo hverjo nótt nona quaque nocte, pro hverja, ob antecedentem terminationem; hverr várr quisque nostrum (de solis viris), pros. *F. VI 154*, unde acc., hvern vára quemque nostrum, *Hh. 63, 1*; sed hvert várt quisque nostrum (de femina virisque, de sorore et fratribus), *Am. 96*. Cum genitivo plurali: maana hverr hominum quisque, *Hávam. 54. 55. 56*; gumna hverr, id., *Hávam. 18. 15. 65*; seggja hverr hominum singuli, *Söll. 49*; lýða hverr pro se quisque, *Eg. 47*; hverr ósviðra apa, *Grm. 34*; fróðra hverr prudentium quisque, *Hávam. 7. 62*; ráðunotra hverr consultorum quisque, *Hávam. 64*; hverr sverðs heita præliatorum quisque, cum verbo in plur., *F. V 170*; dat. s. neutr.: hverjo

þeirra (sverðanna) cuique eorum, *Ghe. 7. Absol.*, í hverri (dat. s. fem.), magis magisque: vedrit óx í hverri tempestas magis magisque increbrecebat, *Skáldh. 4, 14, id. qu.* í hverju (dat. s. neutr.), *F. VI 379*; *XI 441*. Hverr — annarr alius alium, unus alterum, inter se, multo: hverr öðrum hróðrs leitaði unus alterius honori inserviebat, *FR. II 55, 4*; hver lá þver of annan alius super alium transversus jacuit, *Krm. 16*; svá at hver (rúnd) tók aðra ut alius (clipeus) alium contingeret, *Hh. 63, 3*; *F. XI 304, 2*. — β) ut adjectivum: hverr gumi homo quisque, *Hávam. 14*; hverr maðr, id., *F. II 322, 2*; hver seggr, id., *SE. I 712, 2*; hver kona quævis mulier, *Fjölsm. 37*; sumur hver singulis astatibus, *ib. 41*; dag hvern quovis die, *Grm. 30*; morgin hverjan quovis mane, *Vsp. 26*; hverjan dag quovis die, quotidie, *Vafpr. 11. 23. 41*; *Grm. 8. 14. 20. 29* (ubi in textu dag hvern); á hverjan veg quaquaversum, *Vafpr. 18*; of veröld hverja per omnes mundos, *Vsp. 27*; háðungar hverrar quamlibet contumeliam, *Hávam. 102*. — γ) hverr er quisque, qui, i. e. quicunq̄ue, *Hávam. 126*; *Grm. 42*; *H. Br. 7*; *Gha. 54 (Gk. 3, 10)*. — 2) quis, interrogativum, partim cum indicativo, partim cum conj.: hver her ræðr? quis heic præest, *Fjölsm. 8*; hver þat gjörþi?, *Fjölsm. 34*; hverr sæi (sei) quis videat, *ÓH. 240, 2*; *SE. I 668, 2*; hver ali quis alat?, *SE. I 670, 1*; hver seggr muni heyra quis audiet, *SE. I 712, 2*; hver megi ajá eða hver megi heyra?, *Nik. 10*; hvers fregnit mik quid me interrogatis, *Vsp. 26*; hverir sæir ráða?, *Vafpr. 50*; hverir til heimskra ólu þik upp quinam stulti homines te educarunt?, *FR. II 289, 3*; hver íf (neutr. plur.) sè quæ dubia sint, i. e. quis dubitet?, *ÓT. 28, 3*. — 3) qui, α) in sententia objectiva: um þat gettuz, hverr skylði dverga drótt um skepja, *Vsp. 9*; (ok hygg at því), hverr mæð hugaðr á hlið standi, *Sonart. 14*; þó vito þeigi, — hverr íþorna arnar undir hlýtr at lúta, *H. 31, 3*, forte hverr h. l. id. qu. hvárr, uter (egone an illi), ut in prosa, *GhM. I 754*: hvat man Þóroddr nú til segja, hverr ykkar eiga mun sveininn?; um þat gettuz, hverir hefpi lopt lævi blandit, *Vsp. 23*; ekki veit, hverr ýta ferr síðan nemo scit, quis hominum postea eat, *Orkn. 52*; gott er at frétta, hvern rekka randláðs víðir kváðu fyljeja Ólafr rakkligaz quem fortium virorum, *F. III 3, 1*; sá einn veit, — hverjo gæði stýrir gumna hverr qualis ingenio quisque præditus sit, *Vsp. 18*; opt vito ógjörla, hvers þeir ro kyns, er koma quale genus hominum sint (quales sint), qui adveniunt (advenæ), *Hávam. 134*; hvers hann af rótum renn cujus (quibus) radicibus exoriatur, *Hávam. 141*. — β) qui, relativum: var þorsteins vigr vel lángr ok digr, með hverjum hann hugarþrýði vann hasta, quæ usus rem fortiter gessit, *Esp. Arb. I 94, 2*, in carmine seculi 14 vengentis. Sic hverr relative usurpatur, *F. V 159*: sáði heilagra guðs orða, hver frjóvas munu með fullkomnum ávexti, hverr at þekkr ok þægiligr mun verða hinum hæsta himna

konungi; *ú. Ísl. I 328*: föður Heyángs-Bjarnar, hverr er ríkr hersir ok ágætr var í Sogni; *ú. epistola Eysteins archiepisc. (1161—88), Hist. eccl. Ísl. I 242*: en sú kyrkja, hver at hann skal ei í koma í þessari tíð, þá skal ei skyld vera at veita hjálþ hans fjárlutum. — 4) *vide formas hvörr, hyrr, et compos. einhverr.*

HVERS, *contr. pro hver es* = hver er, *quicumque (vide hverr pron., 1, γ), Fjölsm. 49*: hvers hefir víþ annan ást *quicumque caritate alterum complectitur.*

HVERSA, *id. qu. hvessa*: hversir augo *acres oculos intendit, acriter intuetur, Hund. 1, 6.*

HVERSKONAR, *cujusquodamodi*: feikn hverskonar, *GAM. I 74 (vide hvörskonar)*; hafna hverskonar gæsku, *Merl. 1, 55*; fê hverskonar *omnis generis divitiæ, Merl. 2, 32*; gnótt hverskonar *omnium rerum abundantia, Merl. 2, 77.*

HVERSKYNS, *cujuscunque generis (hverr, kyn)*: voro í horni hverskyns staflir ristnir ok roþnir, *Gha. 22.*

HVERSU, *adv., quomodo, interrog. cum indic.*: hversu máni heitir. *quí (quo modo) luna vocatur?, Alm. 14, (cum conj. in prosa, F. VI 367*: hversu megi þat vera?); *in sententia objectiva, Ha. 255, 4.*

HVERT, *adv., an, num; interrogandi, directe, Sturl. 5, 4, 3, 17, 1*; hvert er þá? — *er þú gefleysi í grams skapi? numquid igitur est? videsne levitatem in regis animo? (vel: an igitur est, ut videas), Sk. 1, 32; indirecete cum conjunctivo, Bk. 2, 36; Am. 75; Fjölsm. 18, 26 (damnatum et mutatum ab interpr.). — 2) adv. loci, interrog., quo, F. VI 363, 2; vide hvort.*

HVERTVEGGI, *vide sub hvártveggi.*

HVERVETNA, *adv., ubique (SE. II 190, id. qu. hvarvitna). — 2) id. qu. hvatvetna omnes res, omnia*: hvervetna grêt Baldr or helju *omnes lacrimas fuderunt, ut Balderus ab Hela liberaretur, RS. 6*; nú vill oss hvervetna há nunc *omnia nos adfigere volunt, omnia in ruinam nostram conspirant, FR. III 12. Sic in prosa*: umfram hvervetna *ante omnia, Sks. p. 15*; þat hugða þeir, er hjá sátu, at hvervetna mundi látaz *omnia peritura, F. IX 387, var. lect. 9. — β) omni ex parte*: næmr h. universis bonis *spoliatus, Sóll. 9.*

HVES, *quomodo est, quam est (sit), contracte pro hve es (= er), SE. II 138, 4.*

HVESS, *id. qu. hvass, acutus, acer*: hvesu sótt *acer dolor, Korm. 19, 1.*

HVESSA (hveusi, hvesta, hvest), *acuere, acutum reddere, exasperare (hvass)*: sverþ, þat er ek hvesta *ensis, quem acuebam, Völk. 16. — β) vehementem facere, concitare*: darra jel hann hvestu *procellam hastarum concitavit, excitavit, i. e. acriter pugnabat, Ólafsr. 41, (impers. dicitur: þat hveussir ventus increbrescit, F. IX 387). — γ) acrem reddere, acriter intendere*: hvessa augu, *vide hversaa (in prosa Eg. 62, 64; Grell. 20). — δ) excitare feram spe prædæ*: hvestum laufa társ *laungögl excitavimus corvos (i. e. cædem*

patrare cogitavimus), Hítid. 17, 2, nisi accipiat de acuendis telis in signif. primo. Hvessa et hvetja juxta ponuntur invicem, F. VII 37, tanquam sensu cognata. — e) vide fleinhvessandi, geirhvessandi, málhvessaandi.

HVESSIMEIÐR, *m., qui acuit (hvessa, meiðr)*: h. morðlinn *acuens ense, pugnat, bellator, F. II 259, 2.*

HVESSÍNGR, *vide compos. höfudhvessingr.*

HVESSIR, *m., qui acuit (hvessa)*: h. hjálmskassa *securus acuens, præliator, vir, Nj. 136; qui excitat, concitat*: hildar h. *concitator prælii, bellator, Ók. 3, ubi acc. hvessi; ógnar h., id., Eg. 75, 1; heiptar hveussir excitator irarum, hostilitatum, auctor irarum, hostis (de Skankele), Nj. 54.*

HVETJA (hvet, hvatta, hvatt), *acuere, acutum reddere*: hvetja sverð *enses acuere, Korm. 5, 3. — 2) acuere, instigare, impellere aliquem ad aliquid, cum acc. personæ et gen. rei*: hvetja *valsæfendr vígs bellatores (reges) ad cædem (mutuum) instigare, Y. 24, 2; latet genitivus rei in þas mik hvatti hugr id, quod me impulit animus, Lokagl. 65; res etiam per præpositionem et cum dat. exprimitur (ut hvetja vígs proprie est pro hvetja til vígs, cf. F. VII 37; Eb. 49), v. c. Guðrún hvatti sono at vígi *filios ad pugnam (cædem) acuebat, Gho. 1; hefir þú okkr hvatta at hjörþingi, Gho. 6; passive*: sam hvetjas at vígi *stimulata est ad cædem, Bk. 2, 10; per infinitivum*: Guðrún hvatti sono at hefna *Svanhildar acuit filios ulcisci Svanhildam, Hm. 2; omittitur infinitivus in phrasi, SE. I 200, 1: lögseims faðir (Loki)us røð at hvetja fellir (acc.) Forjóta, goða flugstalla, (o: at fara) heima Thorem hortabatur, ut domo proficisceretur; et acc. personæ et gen. rei omittitur, SE. I 620, 2: stórt røðr hann, en hjarta hvetr res *magnas gerere adgreditur, animus vero (cum ad id) impellit. Part. act. hvetjandi, vide elhvetjandi; part. pass. hvattr, cum gen. heiptar hvattr ad iram incitatus, vindictæ cupidus, Jd. 21. — β) cum acc. rei, concitare, ciere*: Gætr hvatti þann Þröttar þrym *Gautus eam Odinis strepitum excitavit, concitavit, Ha. 194, cf. hildar elhvetjandi sub elhvetjandi, ú. hvessa β, nam vocabula hvetja et hveassa (hvassa, hvatr) cognata sunt. — 3) Hm. 27: varr inn víþfrækni hvöttomk at elair, dictum puto pro inn víþfrækni varr hvatti disir at mér vír ille late celeber (vel: bellicosus) nymphas bellicas (Valkyrias) adversus me concitavit, i. e. Jormunrekus pugnam contra me concitavit.***

HVETTR, *vide compos. málhvettur.*

HVEÐN, *f., Hoednia, insula Daniæ, SE. II 492; dat.: und hárrí Hveðn, Mh. 12, 1.*

HVEÐNA, *f., nom. propr. gigantidis, Hyndl. 30; in appellatione securis, vide supra harðmeldr.*

HVEÐNIR, *m., piscis nescio qui, SE. I 578, 2; II 480, 563, 623. Cohæret hæc vox cum Finnolappica Vuoda sinus maris (Rashii: De origine linguæ Ísl., Havn. 1818, p. 114). it. Norvegia (qs. terra sinuosa, Rashii: Saml. Afhandl. 1, 366).*

HVEDRA, *f.*, femina gigas, SE. I 552, 1; II 471. 554 615. *Metaph.*: brynju hvedra gigantis loricae, securis, víðrir brynju hvedro Odín (deus) securis, præliator, bellator, SE. I 438, 2. *Vide* hvedna.

HVEDRÚNGR, *m.*, gigas, SE. I 549, 1; II 470. 614; hvedrángs mögr gnatus gigantis, lupus Fenrer, ob giganteam originem, Vsp. 49 (SE. I 196, 2, ubi scribitur) hvedrvsg in Cod. Reg., so. per g gutturalve; hvedrángs nær gnata gigantis, Hela, eadem ratione, Y. 52. — 2) nomen Odinis, SK. II 472. 555.

HVEDRUÐR, *m.*, aries, SE. II 483. 567 (= hvedr, hvedurr).

HVEDURR, *m.*, aries, SE. I 588, 3, quo loco Cod. Reg. scribit hveþvr; SE. II 626 hvedr.

HVÍ, *adv.*, quí, cur?, interrogative, cum indic., Vsp. 26; Skf. 3; Gkv. 2; cum conjunct., Skf. 4; Krm. 22; objective, cum conjunct., Vafþr. 42; c. indic., Hh. 34, 5; hví þá quí igitur, cur igitur?, Vafþr. 9; hví nè quidam, Lokagl. 48. — 2) pro hve quomodo, Skf. 17; (propr. est dat. sing. nom. hvat, subint. præpositione af, at, með; cf. F. II 193; ÓH. 119; fyri hví cur, ÓH. 247; Eg. 60). Grág. II 266: at hví neyt (brúin) se gúatenus, at hverju, í hv.

HVIKAN, *f.*, trepidatio, metus, timor: ádr sló á hoddá hlæði hvikan antea metus incessit auri cumulatorem (hominem), RS. 11; a hvika trepidare metu, Nj. 49; mér hvikar retardar, Nj. 113; hvak undan recessit, pedem retulit, F. X 383.

HVIKEYGR, *adj.*, oculis præ metu nictans, consiciens (hvika, eygr ab auga), RS. 32.

HVIKR, *adj.*, pró kvikr, vivus, Plac. 7 (h = k). Sic variant hviksögur et kviksögur vagi rumores, Sturl. 8, 2. Sed vide hjákr.

HVÍKVÆÐR, *adj.*, omni modo carmine celebrandus (hví = at hví, at hverju, omni ex parte, kvæðr carmine laudatus s. carmine dignus, a kvæða): hermart hnykkilunda hreins handbáls orti of hvíkvæðum son (dat.) Tryggva multi carmina composuerunt de celebri Tryggvi filio, Rekst. 34 (vel forte rectius: hví orti hermart ha. hr. handbáls of son Tr. (i) kvæðum, ok flokka eina?)

HVÍLA (hvíli, hvílda, hvílt), *cupare*, Korm. 19, 6; hvílda ek hjá þeim systrom cum eis cubui, Harbl. 17; h. hjá meyjo, Skf. I, 41. — 2) quiescere, situm esse, de condito funere, G. 9. 26; F. X 427, 39. — 3) act., quietem dare, recreare, interjungere, c. acc., facere ut aliquis quiescat; pass., hvíllaz quiescere (qa. hvíla sík facere ut quiescas): hann á salgarð settis at hvíllaz in aula septo consedit, ut quiesceret, Völk. 28; utál lét hilmir hvíllaz rez carinas quiescere fecit, Si. 3, 2.

HVÍLA, *f.*, lectus, cubile, B. 2, 28; Söll. 72; gjöfra hvílu stornere cubile, Am. 9; búa hvíla, id., SE. I 662, 1; hvílu bráðr lecti conscendendi cupidus, quietis amans, qui quam citissime cubitum ire amat, Vita Halfr. sec. membr. 132 (ÓT. Skk. 2, 248).

HVÍLBEÐB, *m.*, lectus, quieti destinatus

(hvíla, beðr): hulkvir hvílbéðjar cubile clausum (= lokhvíla, lokrekkja, Eg. 80; Ísl. II 262; Vem. 28; Vápnf. S. msc. c. 2), Ghe. 31.

HVÍLD, *f.*, quies, requies (hvíla): hafa h. requietem nancisci, Söll. 46; í hvíld per otium, Harbl. 2; h. paradisar quies Paradísi, felicitas in altera vita, Sturl. 7, 42, 8.

HVÍLFT, *f.*, terra (propr. locus terræ depressior), SE. II 482; II 566 hvíltm; Cod. Reg. hvílt. Fere id. qu. dæld, dalverpi.

HVÍMEIRA, Ísl. I 212, quo magis, it. magis magisque (hví, meira): æ hví meira som orkar semper eo magis, quo magis vires permittunt, i. e. omnibus viribus.

HVÍMLEIÐR, *adj.*, odiosus, ingratus, molestus, Hild. 30, 1; h. búmönnum rusticis inuisa, de gigantide, FR. II 127, 2, (hodie hvumleiðr). Puto proprie hveim leiðr cuique homini ingratus.

HVÍNA (hvín, hvein, hvínit), *stridere*, de gladio, SE. I 428, 5; h. at e-m cum sonitu allabi, accidere, de telo, SE. I 282, 3 (de sagittis, F. VIII 39).

HVINN, *m.*, levator, fur: hvinna sett familia surum, fures, ÓH. 192, 2. — β) homo scelestus, Fbr. 44, 1 (Ghm. II 398, 1): hann hefir hundsverk unnit, hvinn gerir slíkt at vinna; de quo ante: hann var illr maðr, ok hafði myrt mann. — γ) vir parvus, sordidus, SE. II 495; hvinna synir flíi parcorum, viri parci, avari, conj., Ad. 23. De hac voce extat hic versus memorialis (quod adinet ad sensum juridicum): Hverr sem steln hundi manns, | hnífi, beltí, ketti, | ávinningr allr hans | er þat sinn, | ljúfr minn, | þaðan í frá at heita hvinn, | at helgum landsins rétti.

HVINNGESTR, *m.*, hospes furax; nomen fictum, F. VI 194.

HVINNIR, *m.*, lupus, SE. I 591; II 627.

HVIPPA, *f.*, mulier vaga, levis, inconstans, Ed. Lóvasina.

HVÍTABJÖRN, *m.*, ursus albus, ursus glacialis (hvítr, björn), Am. 17, (oppos.: svartir birnir, skógarbirnir ursi silvestres). De albis ursis sic habet Skv. p. 186 sequ.: Björn er þar ok margr á því landi (=: Grænlandi), ok er hvítr, ok ætla menn hann fæðiz helzt á því landi, þvíat hann hefir allt aðra náttúru, en svartir birnir, er í skógum gánga: þeir veiða at sér ross ok naut ok annat búfe, ok fæðaz við þat; en hinn hvíti björninn, er á Grænlandi er, þá ferr hann meat í hafi, út á ísum, ok veiðir at sér sela ok hvali, ok lifr við þat; svá er hann ok vel færri til sunds alla, sem selar eða hvalar. Ceterum quod adinet ad compositionem, cf. hvítagnipa, hvítakristr, hvítaaur (Vsp. 17), hreinalögr (Alom. 35), hvítadagar, hvítaváðir, etc., Fúlalæk, Ísl. I ind. geogr., et Breiðabólstaðr.

HVÍTAGNÍPA, *f.*, album præcipitium, alba rupes (hvítr, gainpa): hvítagnipur hvala alba ceti rupes, fluctus marini, SE. I 442, 2.

HVÍTAKRISTR, *m.*, Christus (ita dictus quod colebatur a Christianis, qui in baptismo albas vestes gerebant, v. Syn. de Bapt. p.

98), *Mg.* 9, 6; *SE.* I 436, 2. In *prosa*, *F.* I 295; *II* 83; *V* 52. 67. 303 (hvitr, Kristr).

HVÍTARMR, *adj.*, *candidis brachiis* (hvitr, armr); *dat.*, hvítarmri kono, *Hávam.* 164. *Eodem modo* lángrmr longis brachiis, longimanus, *Vita Thorst.* Siduhall.

HVÍTDREKI, *m.*, *draco albus*, *Merl.* 2, 41, v. kapp.

HVÍTBRÁNN, *adj.*, *albis ciliis* (hvitr, brá), *de sene*, *FR.* III 37.

HVÍTFALDAÐR, *adj.*, *albo caput velatus* (hvitr, falda), *FR.* I 478, 3. 481, 2, *de undis*.

HVÍTFJADRADR, *adj.*, *albis pennis* (hvitr, fjadraðr): hvítfjadraðr hamr induvæ albis pennis ornata, *FR.* I 471, 2.

HVÍTHADDADR, *adj.*, *albis comis* (hvitr, haddr): hvíthaddaðar meyar, *FR.* II 343.

HVÍTÍNGR, *m.*, *mare* (hvitr, *qs.* *albes-cens*), *SE.* I 575, 2. — 2) *regulus maritimus*, *SE.* I 547, 2; *II* 468. 552. 614. — 3) *gladius*, *SE.* I 566, 2 (*quo nomine* occurrit *Hovingus*, *gladius Bersii*, *Korm. c.* 9, *et Haldani*, *Sax. Lib.* 7, *ed. Steph. p.* 135, „ob nitorem acuminis“ sic appellatus), *vide vocem compos.* fránhvítíng. — 4) Hvítíngar, *pl.*, *nomina poculorum*, *F.* III 189. 194. 195. 196. 197. — 5) *plur.*, *agni v. vituli albicoles*, *Gha.* 42. — 6) *species piscium*, *GhM.* III 392. — 7) in *appell. seminarum*: hvítíngs Horn (Hrund) femina, *G.* 33 (*Si.* 37), *Hlin*, *Eb.* 28, 2, *Hildir*, *Fbr. c.* 16' (*vide líkna*), 49; *et in plur.*, *Hlökk hvítínga*, *SE.* I 490, 2; *Gunn hvítínga femina*, *F.* V 232, *puto a significatu primo*.

HVÍTJARPR, *adj.*, *badius*, *epith. feminæ*: h. svanni, *Mb.* 18, 1 (hvitr, jarpr).

HVÍTMÁL, *n. pl.*, *enses splendidi* (hvitr, mál): hælir hvítmála laudator *splendorum ensium*, *vir*, *Hítid.* 30, 1.

HVÍTMÝLINGR, *m.*, *sagitta*, *SE.* I 570, 2; *II* 478. 561. 621; hvítmýlingar stukku af álmi, *F.* VII 47 (*Cod. Fris. col.* 232, 5); hittiz targa ok en togni hiörr — hvítmýlingar ok havllða bríóst *inter se collidunt sagittæ et pectora hominum*, *Merl.* 2, 67 (hvitr, mýll).

HVÍTR, *adj.*, *albus*, *candidus*; *epith. clipei*: hin hvíta rit, *SE.* I 428, 1; með hvíta skjöldu, *Mg.* 2, 1; knerir, hlaðnir hvíttra skjalda *albis clipeis onustæ*, *H.* 19, 2; *epith. argenti*: hvítt fê opes *albæ*, *argentum*, *pecunia*, *F.* II 83; equi: hvítom jóm *albis equis*, *Ghv.* 2; *cibi*: h. dögurðr *album jentaculum*, *cibus lacteus*, *F.* V 177, 2. *Epith. hominum*: *puellæ*, *Söll.* 12; *Rm.* 36; *Korm.* 17, 2; *Fbr.* 49; *Skaldh.* 1, 30; *viororum*: h. halr, *F.* V 16, 2. 3; *Hítid.* 11, 1; *Vita Halfr. sec. membr.* 132 (*ÓT. Skh.* 2, 248), *et quidem per contentum*; h. armr *brachium candidum* (*puellæ*), *SE.* II 108, 6. *De Heimdallo*: hvíti áss, *SE.* I 100. 264; hvítastr Ása, *Hamk.* 15; hvít sál *anima candida*, *pura*, *Nik.* 47. *In compositis*: allhvitr, bláhvitr, blikhvitr, bráhvitr, brúnhvitr, drifhvitr, fannhvitr, kverkhvitr, línhvitr, mjallhvitr, snæhvitr, snjóhvitr, sólhvitr, svanhvitr.

HVÍTVÖLLR, *m.*, *campus albus* (hvitr,

völlr): hvítvöllir *hvarma albi palpebrarum campi, oculi*, *Eg.* 89, 2.

HVÍTVÖNDR, *m.*, *candida virga* (hvitr, vöndr): h. ritar *candida virga clipei, ensis splendidus*, *Isl.* II 353, 1, *locum v. sub fearir*.

HVÍVETNA, *dat. s.*, *neutr. a nom.* hvatvetna *omnis res, omnia*: hlæja at h. *ad quamcumque rem ridere*, *Hávam.* 22; bygja at h. *animo omnia versare*, *Hávam.* 23; í h. *in omni re*, *Fm.* 9, *et absol.* hvivetna, *Sk.* 3, 12, *Og.* 9; einn er siklingr sunna setrs hvivetna betri *omnes res præstat, omnium præstantissimus est*, *Lv.* 13; *ut adjectivum*, *Has.* 35, *ubi*: himins er fylkir fremre fróðr hvivetna göðu, *i. e.* fróðr himins fylkir er fremri hvivetna göðu *sapiens cæli rex omnibus bonis rebus præstantior est*. In *prosa*, *F.* VI 343; *VII* 148; *XI* 61. 106. 156; *Isl.* II 208.

HVÍÐA, *f.*, *subitus impetus, vehemens ad-sultus, it. turbo; melaph. de ructatione*: ssa billings hviðu upp úr brjósti *vehementem ructum e pectore ejicere*, *Sturl.* 1, 13, 4.

HVÍÐUÐR, *m.*, *ventus*, *Alom.* 21 (hvíða).

HVOLF, *n.*, *camera*, *lacunar* (*id. qu. hválf*): hvolf kirkju camera templi, *Nik.* 60. — ß) *plur.*, *conveza cæli*: heimr er fallr hvólfa á milli af hans stórmærkjum göðra verka, *Nik.* 77. hvólfa v. holfandi et hválfa, hvelfa.

HVOLL, *m.*, *convexitas* (*id. qu. hváll*); *it. terra*, *SE.* II 566; mána hvøll *convexitas lunæ, lunæ globus*, haudr mána hvols terra *globosæ lunæ, cælum*, hildingr mána hveis haudrs rex cæli, *deus*, *Lb.* 7, *ubi sic*: Haudrs ueit helgar ræður | hiildingr ok kenningar | mána huols er minu | mannvandr hugar ranne, *i. e.* mannvandr mána hvols haudrs hildingr, veit helgar ræður ok kenningar or mfu hugar ranni.

HVÖNN, *f.*, *angelica, vide fjallhvönu*.

HVOR, *adv.*, *ubi, id. qu. hvar* (*Dem. hvor*), *Gd.* 22, *ubi sic*: hvor finast nú sá er heyrði fyrri | hringlestir, *etc.*

HVÖRF, *plur.*, *a hvarf, qu. v.*

HVÖR, *id. qu. hverr, quisque*: hvör gekk hreddr við örvan, *Ísld.* 3 (hverr var hræddr við örvan, *F.* II 322, 2). In *prosa*: hvört höfubit væri *quod caput* (*cujus caput*) *esset*, *F.* XI 49; hvört, *adv.*, *an*, *GhM.* I 754; hvör, *FR.* I 426.

HVÖRGI, *adj.*, *neuter, id. qu. hvárgi*; *neutr. hvorki neutrum, de viro et femina*: hvorki annars njóta má *neutri altero frui licet* (*i. e. femina virque mutua consuetudine prohibentur*), *Skaldh.* 6, 46; *gen. hvorakis*: hvorskis stöð þá hagrinn betr, ok heldr verra báðum *neutrius sors tum melior, imo utriusque deterior erat*, *Skaldh.* 7, 8. — 2) hvorki — nè neque — neque, *FR.* I 299, 3; *Skaldh.* 7, 25.

HVÖRR *vide hvárr*.

HVÖRSKONAR, *id. qu. hverakonar*.

HVORSKYNS, *id. qu. hveraskyns*, *Gd.* 3, *ubi hvorskyns listir omnis generis artes*.

HVORT, *adv. loci, interr.*, *quo?*, *id. qu. hvert* (2), *Hítid.* 33, 5.

HVÖRTVEGGI, *vide hvártveggi*.

HVÖRÚNGI, *Plac.* 22, *vide hvárgi*.

hvítmál!

?

HVOT, *id. qu. hvat, quid: hlýði til, hvot búmenn vilja audiat, quid rustici velint, F. V 130, 3.*

HVÖT, *f., incitamentum, incitatio (hvetja): Guðrúnar hvöt incitamentum Guðrunar, Ghv.; ut Húskarla hvöt, pass., ÓH. 220; plur. hvátir: gánga at hvötum e-s incitamenta alicui sequi, adhortationibus alicujus parere, Sk. 1, 50. — 2) alacritas, strenuitas, fortitudo: hinn er hvöt líkar cui strenuitas placet, SE. I 460, 1; vexa hvöt örlicka magnam in præliando strenuitatem ac fortitudinem ostendere, Hh. 65, 6; magna hvöt augere strenuitatem, valde fortis et strenuum esse, SE. I 246, 2; nú ert ríkr af hvöt slíkri tali strenuitate nunc potens factus es, ÓH. 4, 1; eggjadr á meiri hvöt ad majorem fortitudinem stimulatus, i. e. ceteros fortitudine antecellens, Fbr. 17; gekk heldr af meiri hvöt símia celeritate uti, Eb. 19, 8. — 3) trönnu hvöt, Hm. 16, vertitur: volatilis celeritas, et trífsti s trönnu hvöt: festinatum est continue volatili celeritate; vide sub tréfa.*

HVOTADR, *m., qui incitat, ciet (id. qu. hvötadr): h. hildar incitator pugnae, bellator, ÓH. 236, ubi acc. sing. hvotadr.*

HVÖTTOMK, *Hm. 27, vide hvetja 3.*

HVOTUÐR, *m., qui pungit, transfodit, vide compos. lífhvotúdr; coheret hæc vox cum hvatinn transfusus, hvotíngir, hvotíngs verkr (i. hvot, hvotverkr dolor intermittens, Felag. 10, 52).*

HVÖTUÐR, *m., qui incitat, id. qu. hvati, vide compos.: elhvötúdr, fólkhvötúdr, stálhvötadr. Excluso v, vide hütadr.*

HVQÐ, *f., lorica, SE. II 479; húðð, II 562, pro hróð.*

HVURR = HVERR, *vide in hyrr.*

HÝ, *n., lanugo, Sturl. 1, 13, 5, de capillis curtis et raris.*

HYFJABERG, *n., nomen rupis v. arcis, Fjölm. 37.*

HYGGINDI, *f., prudentia (id. qu. hyggjandi), Hugsm. 19, 3. 34, 1. 4; h. hugar sapientia, íbid. 28, 3.*

HYGGILIGA, *adv., prudenter, it. caute, circumspecte: láta h. circumspecte agere, Hg. 33, 11. In prosa, prudenter: vel er svarat ok h., Vigagl. 6; þetta er bæði kjört h. ok mikilmannaliga, Ld. msc. c. 50.*

HYGGINN, *adj., prudens: hygnair brimís drangar víri prudentes, SE. II 110, 2.*

HYGGJA, *f., animi affectio, animi sensus, ingenium, mens, Sk. 1, 42, vide meginhyggja; hyggju bragð = hyggja, Gðß 8; hyggju stríð dolor animi, Cod. Upsal. SE. II 363, 3; hyggju staðr sedes animi affectionum, pectus, Sonart. 2; hyggju tón, íd., blindi hyggju tinas cæcitas pectoralis, cæcitas animi, Lb. 40. — β) animus sapiens, sapientia, Am. 2; Hávam. 163. — γ) cum adj.: hyggju bjartir sapientia clarus, cordatus, prudens, Sturl. 5, 4, 3; hyggju blíðr animo benevolus, benignus, epík. Christi, Lb. 20; hyggju gegn prudens, Hæ. 219, 1; F. I 181, 2; hyggju anjallr, íd., Plac. 11.*

HYGGJA (hygg, hugða, hugat v. hugt), *cogitare; a) cum acc. rei, imaginari,*

animo informare, comprehendere: fleiri ormar, en þat of hyggi hverr plures serpentes, quam imaginari quisque possit, Grm. 34; hugði hann ýmist varia animo ejus sunt observata, Bk. 2, 14; cogitare de re aliqua: mega varla hyggja dauða e-s de morte alicujus (præ morore) viz cogitare posse, Sturl. 7, 43, 1; destinare cui quid: opt sparir leidum, þas hefir ljúfum hugat sape in usum invisí partitur, quod caro destinatum fuit, Hávam. 40; segðu, hvar sess hafir hugðan mér dic, ubi mihi sedem destinaveris, ÓH. 170, 1; cogitare quid, animum advertere alicui rei: fár hyggur þөгjanda þörf pauci cogitant tacentis necessitatem, animum advertunt necessitati ejus, Söll. 28; hugði hann jóreið ættar sinnar observabat, Hund. 1, 44; absolute: sá ek ok hugðak animum adtendebam, Hávam. 112; intelligere: máka ek hitt of hyggja, hvi, Korm. 17, 1; hvártveggja kann ek hyggja, harpslátt ok bragþátta utriusque rei possum animum adtendere, i. e. utriusque peritus sum, et citharisandi et versus faciendi, Orkn. 49 (F. VI 170, not. 6); absol.: mákap ek enn hyggja, hvot nondum intelligere possum, quid, Am. 12; huggit, hve margir eldar brunnu attende, quot, GS. 10; hyggja tæði, hvat, Sk. 3, 13. — β) cum infn.: hygg ek leyfa laudare cogito, in animo est, G. 9. — γ) imperf. ek hugða, sequente acc. cum infn., existimabam, putabam, opinabar, de visis nocturnis per somnum oblatis (id. qu. in prosa mér þótti mihi visum est), Am. 15. 16. 18. 21. 22. 24. 25; GS. 23. 24. 28. 29. 30. 31; pass., vide 3. — δ) cum neutr. adj.: h. flátt vasre cogitare, mentem subdolum gerere, Hávam. 45. 90; opt sá fagrt mællir, er hefir flátt hugat, Hugsm. 23, 1; h. flást va-ferrime cogitare, Hávam. 91; hugði gott mánum 'propinquis bene cupiebat, Am. 33. — ε) cum adverbis: ek hygg hála hennar ræktar málum ejus dicta ex amore profecta (vel, amorem ejus) magni facio, Mb. 18, 3; h. vel, absol., bono, læto esse animo: vel hygg ek, þó eggjar biti mik, GS. 33; in prosa: þau hyggja vel in sinu gaudent, Vigagl. 8; cum dat. pers.: h. e-m vel bene cupere cui, Ód. 3, vide fullhyggja; cum dat. rei: h. vel ráði e-s de conditione alicujus bene cogitare, putare alicui bene consultum esse, res alicujus bene se habere, Kb. 40, 3 (AA. 235); in prosa: h. illa verki sínu facti poenitere, FR. II 486; hugat var því illa ei rei male consultum erat, Am. 27; verat hyggjom því id gravissimum nostro animo accidit, id pessime cor meum urit, Sk. 1, 24. 40. — 2) cum præpositionibus, a) á: h. á mjóðdrykkju cogitare de instituenda computatione, H. 19, 5; h. á þörf hverja omnia, quæ opus sunt, prospicere, Am. 101; h. lítt á sáttir de pace non cogitare, pacis cupidum non esse, Hh. 34, 1; hugði vætt (vætr?) á vægðir de clementia minime cogitare, magna severitate uti, Sturl. 5, 9, 1; h. á flótta fugam meditari, ÓT. 120; h. á bleyði, kvíða se ignavum, tímíðum ostendere, Eb. 19, 9. 13; h. á þenna heim rebus terrenis animum adjicere, Merl. 1, 55. Sed hyggja á gríð adversus pacem

cogitare, pacem violare cogitare, Am. 31, ubi forte subauditur at gánga. — b) af: hyggja af þrá dolorem animo expellere, Mb. 18, 2; h. af hringa ey amorem virginis animo expellere, amori renuntiare, Skáldh. 1, 34. — c) at: h. at órnum brachia sua inspiciebat, Rm. 25; hugði at manviti anumum applicabat ad prudentiam, Am. 3; h. at hefnd cogitare de ultione, Hgmk. 3; h. at hvivetna animo omnia versare, Hávam. 23; hygg þú at því id adtende, GS. 12; Sonart. 13; absolute: hygg þú at, jöfurr anumum adverte, rez., ÓH. 170, 1; sequente hve: hygg, visir, at, hve ek þylja fat adverte, rez., anumum, ut carmen recitare potuerim, Höfuðl. 3. — d) fyrir: hygg þú fur öllum atkvæðum vel provide omnia effata bene, H. kat. 7. Pass., hyggjast fyrir circumspiciendo hástit: hygg vætr hvatr fyrir acer (vir fortis) nihil circumspiciendo hástit, Lokagl. 15. — e) of: þær of hugði eas excogitavit, v. meditatus est, Bk. 1, 13. — f) til: h. til e-s anumum convertere ad aliquid, expectare quid, var til hreggs at hyggja hrævins á bæ minum anumus advertendus erat prælum domi meæ (i. e. domi meæ ab hostibus oppressus sum), Eb. 9, 11. — g) um: hygði hann um sik si rem suam cogitaret, Fm. 35. Pass.: hyggjumz um circumspicio, Sonart. 13. — 3) pass. hyggjast sibi videri, putare se, opinari se: ósnjallr maðr hyggs muno ey lifa putat semper victurum se, Hávam. 16; in imperf. de visis nocturnis: eo hugþumc risa visus mihi sum surgere, SE. I 240, 4; eian rammari hugðomk öllum vera solum valentiorum credebam me omnibus existere, Fm. 16; hugdunzt (= hugðumst) höggvinn videbar mihi cæsus, Isl. II 249, 1; hugðis gánga visus sibi est ire, G. 16; sed hugðumk, Seerr. 116, 1, absol.: vér h. sic putavimus, fere id. qu. hugðum. Vide supra 1, γ. — 4) partic. act., hyggjandi, pro adj., circumspectus, ut. timidus, Hg. 19, 5 (SE. I 34, 1), vide samhyggjandi. Part. pass. haud facile occurrit, nisi in formis syncopatis, præter neutr. hugat cogitatum, quod in animo est: ek ræði hugat mál fyrir höldum rem, quæ in animo est, animi sensa hominibus aperio, Korm. 12, 6; kinc hugat, absol., fere ut adv., ex animo, sincere, aperte, serio: mæla hugat animitus, sincere loqui, Sk. 1, 10; Gha. 20; Höfuðl. 13, vide supra hugazræða. ÓH. 92, 15, construitur: ek lét yðr (o: vera) hugat dixi tibi cordi esse, ut Vigagl. 4, sed F. IV 190, 2 (in Skl. IV et F. XII), ut adv.: hugat ok rétt sincere ac recte. Formæ syncopatæ: vann umíðat hugða drápu sincerum encomium, aut gratum, acceptum, hominibus probatum, Rekst. 34; ek gat um hugðan hróðr at ferðar þrýði sinceram laudem (vel, gratam, acceptam, optatam) hominum consecutus sum, Jd. 1. Hugat destinatum, fato decretum: er þat er til hats hugað in quorum perniciem id destinatum est, Sk. 2, 8.

HYGGJANDI, f., intellectus, prudentia, SE. I 544 (sana mens, Grág. I 176; prudentia, F. IV 132; proprie cogitatio, meditatio, ab hyggja); ef þú hefir hyggjandi si

prudentiam possideres (consilio valeres), Hm. 26; at hyggjandi sinni skylit maþr hræsina vera super ingenio suo nemo sit gloriosus, Hávam. 6; af hyggjandi animi meditatione, Bk. 2, 48; vill hyggjandi (dat.) a sana mente aberrans (fem.), insipiens, FR. I 436, 2. Vide hyggindi.

HYGGJADR, adj., animo præditus, animatus (hyggja = hugr): hvat ek vera hyggjof quomodo animata essem, Gha. 16.

HÝJA, verb., insultare, Hild. 16, 1: hvat skyldir þú hýja á mínu sári quid tu insultaris vulnere meo? Cf. Dan. hujæ gaudio exclamare, gestire.

HÝJAFN, adj., F. III 12, 2, epith. Serpentis longi: hefnir Hákonar stýrði þeim hýjöfnam hlýrs gota. Videtur esse id. qu. hújafn (húfjafn) æquis lateribus, æquis utrinque tabularum lateralium ordinibus (húf, jafn, eliso v in pronuntiatione. Fere igitur respondet Græco λωτόρυος, qua voce Scholiastæ Homericum εἰσός de navibus usurpatum exponunt. Var. lect. est hverjafn, qs. utrinque æqualis.

HYKK, pro HYGG EK, puto, credo, cogito, cum infinitivo: hykk segja dicere cogito, in animo est dicere, SE. I 232, 1; sequente acc. cum infin., SE. I 238, 2; OT. 123, 2; ÓH. 48, 3; Mg. 1, 1. 29, 2; absol., Og. 6. Cum negatione: hykka ek non puto, sequente acc. c. inf., Skf. 5; SE. I 404, 2; hykkat, id., SE. I 502, 3, et hykkat ek, Eg. 82, 3. — β) hykk ek puto, cum conjunctivo, omissa conj. at, Grett. 4.

HYLA, f., tegmen (hod. hula, f., caligo, nubecula; B. Hald. Lex. hul, n., id.), vide hyltrid et forman hylja, f.

HYLBAUTI, m., navis (qs. verberans undas, hylr, bauti), SE. I 582, 2 (II 481 hylbæti, II 624 hylbauti, II 565 hyl. ute).

HYLDA, verb., (-di, -da, -dt), carnem exsecare (hold): h. hval hvössum knífi carnem balænæ acuto cultro dissecare, F. V 178, 1, ubi in inf. occurrit. Imper.: takit er höguæ, ok hylidit með knífi et carnem ejus cultro secate, Am. 55. Supinum pass. hylls, Jus ecel. vet. c. 15, it. nov. c. 31.

HYLJA, f., id. qu. hyla, tegumentum (ut kylja = kyta): h. hrafnvins giljadar tegumentum bellatoris, lorica, F. I 27, 1 (Hg. 6).

HYLJA (hyl, hulda, hulit), tegere, condere, celare: hylr axla limu hringum (rez) brachia annulis tegit, i. e. lorica induit, SE. I 600, 1; hann huldi hjálmætr capul teztit, i. e. personam faciei induxit, ne agnosceretur, Hh. 1, 1, cf. F. VI 130, de Harald: hafði steypit hetti fyrir andlit vēr, svá at ek mátti ekki sjá í andlit honum, ut huldarhöttir, supra (dulkofri, Dropl. maj. c. 20, id., ut metaph. dissimulatio: eigi birði ek nú um dulkofra þinna dissimulationem tuam non curo); pros.: huldi hafuð sitt með úðum hætti, F. X 255; hvártveggi hulþi oc svá andlit sitt, at ekki mátti glögt keona, hvárr þeirra var, F. X 361. Huldi bjóð mensam mappá stravit, Rm. 28; huldi dák mappam (libis) operuit, ibid. Valr nam vóll at hylja cadavera campum texerunt; Mh. 2; Orka.

81, 5; valr varð at hylja heiði, *Mg.* 29, 2; hín (Geirvör) mun hylja hausa manna *ea (rima montis) capita humana obteget*, *Eb.* 43 (*GhM.* I 680); hylja branna fontes obstruere, *obturare*, *Merl.* 1, 8. *De sepeliendo fivere*: h. e-n auri humo condere, *it. sternere leto, interficere*, *Korm.* 11, 5; hræ hyljas folda humo conduntur, *humantur, sepeliuntur*, *Merl.* 1, 7; huliðr saandi arená conditus, *G.* 25; erað lík hult loðdúnga Breta, *Merl.* 1, 37; hult hafu hirðmenn Skylja höfuð aulicis regii principem humarunt, *F. VI* 236, 1. — 2) metaph.: h. of nafn nomen celare, *Harbl.* 10; hylk um nafn celo nomen, *Harbl.* 11; ver verðum hylja harm dolorem (corde) premere cogimur, *Eg.* 55, 1; h. gríðar skap vehementem animi dolorem celare, *G.* 2. Hárr guð réð at hylja yðvarn guddóm vorum manndómi tuam (Christe!) divinitatem nostra humanitate obtegit, *Has.* 18.

HYLLI, *f.*, favor, gratia (hollr): hafa Ullar hylli ok allra goða Ulleri et omnium deorum favorem habere, *Grm.* 41; haugginn Óðins hylli (dat.) dejectus favore Odinis, *Grm.* 50; til Óðins hylli ad gratiam Odinis conciliandam, in gratiam Odinis, *F. II* 52, 3; hafa hylli Helga favore H. potiri, *Völs.* 4 (*H. hund.* 2, 15); hornúgr hylli (gen.) hárþella favore mulieris dejectus, *Korm.* 11, 7; hann lætr tilgjörðir valda hylli sinnar favorem pro meritis distribuit, *Hh.* 104, 3.

HYLLING, *f.* plur. hyllingar, phenomenon, quo objecta ad horizontem sita, v. c. insulae, scopuli, promontoria, naves, supra maris superficiem e longinquo elevari (tollí) videntur, vide *Lex. B. Hald.* sub v. hylling et apphyllingar; describitur hoc phenomenon in *Ström. Söndm. Besk.* 1, 428–29; *Norv.* gildres op elevari. Hinc hyllinga völr campus sublationis opticae, mare, þöll hyllinga vallar tilia maris, femina, *Korm.* 3, 10.

HYLB, *m.*, mare, *SE.* I 575, 1 (propr. surges, altum); gen. hyljar (de gurgite amnis, nom. propr. Háorgshylr, gen. -jar, *Lib. dat. templi Reykh.*) *NgD.* 165, 3 (*GS.* 3) junguntur hyljar hröna (cumulus gurgitis), magna copia lacrimarum, cum appposito hlátrbaun effusae lacrimae, gaudium impediens; sed h. l. certiores sunt lectiones hrönn hreifingum hraunna, ex quibus media vox sine adspiratione pronuntianda est (reifingum), o: hlátrbaun-hrönn unda doloris, lacrimae, et hreifingum hraunna secundum motus undarum, i. e. ritu decidentium undarum.

HYLBÍÐ, *f.*, procella tegminis (hyla, rið): Hédins reikar hyliðr pugna, ab Hédins reikar hyla tegmen capitis Hedinis, galea, unde Hédins reikar hylriðar, plur., procellae galeae, praetia, *SE.* I 298, 1.

HÝMALDI, *m.*, qui torpens aliquo loco heret (hýma, in *Lex. B. Hald.*, dubium hærere, quasi dormituriens, ab hým tenebra), *FR.* III 19, 1, et in prosa antecod. p. 18: hann var hýmaldi (usus cod. hrimaldi fuliginosus, *Lex. B. Hald.*, fuligine pastus) ok kolbítr, ok lá í fleti við eld; nisi potius ut, in tenebris latens, tenebrio. Ceterum eodem vox per í scribitur in cognomento Er-

lendi, patris Eysteins archiepiscopi: Erlendr hímaldi, *F. VI* 266; VII 299; *Isl.* I 95.

HÝMIR, *m.*, Hymer gigas, pater Tyrus, *Hým.* 5; variat cum Ýmir, *SE.* I 168–70; átrunur Hýmis proles Ymeris, gigas, de Thjassio, *SE.* I 312, 2. Hýmis hausreyti corvus, qs. movens aéra, i. e. volans, volucris, ab Hýmis hauss calva Ymeris, calum, aér, *Fsk.* 3, 2.

HYNDLA, *f.*, nomen mulieris giganteae, de qua Hyndl.

HYNDR, *m.*, id. qu. hundr, canis, in voce compos. rífhýndr (y = u), cf. garmr.

HÝNÓTT, *f.*, *Skf.* 42, a) sec. G. Magnæum: nox desiderii, ab AS. higan, Dan. hige vehementer expetere. — b) *Lex. B. Hald.*, nox tediousa expectationis, ab hia otiari, expectare, v. c. hann hjar af tímann tempus fallit; hi, n., otium. — c) sec. G. Pauli: nox conjugalis, connubii expectatrix, a hjú id. qu. hjón conjuges, uxor et maritus; ad formam hývig, *Grág.* II 152, caedes servi vel ancillae, a hjú samulitium, cf. hýrög. — d) in *Gloss. Gragasæ* hýnótt vertitur: nox consuetudinis familiaris, ab hji familiaris (domesticus, *Grág.* II 40; *Isl.* vaka 68, not. 4, in *Félag.* 1). — e) nox longa, Petersens *Gammelnord. Geogr.* 193, a Kymrico hir longus, compar. hwy longior, unde hwyhau longiorem reddere. Adnotavit G. Pauli (*Gloss. Ed. Sam.* I sub hýnótt): hýnótt eodem modo dixit Ragnar Loðbrók in casu simili. Hunc locum non invenio, sed in carmine *Krakæ ad Ragnarem* (*FR.* I 250) occurrit sec. ed. Björnri hjar nætr, quæ lectio, quam a nullo codice melioris nota confirmetur, admodum dubia est, etsi negari non possit, lectiones sec. B. faciliorem sensum fundere.

-HYPJA, *f.*, in vocc. compos.: töðtryg-hypja, töðrughypja, formatum a hjár tegmen, vestis, itaque -hypja veste induta. Vide hypja subst. et verb., hypill, *m.*, in *Lex. B. Hald.*

HYR, *Ísl.* 23, per tmesin pertinet ad tölir; locum vide sub gyllingr.

HYRBALDR, *m.*, deus ignis (hyrr, Baldr): skjalda h., pro Baldr skjalda hyrs, deus gladii, pugnator, bellator, *Rekst.* 25, a skjalda hyrr ignis clipeorum, ensis.

HYRBIRKI, *n.*, betula igni alendo, ligna coquinaria vel culinaria (hyrr, birki): hyrbirkis hlynr, minus honesta viri appellatio, lectio membr. *GhM.* II 740.

HYRBÍÐANDI, *m.*, ignem accipiens, possidens (hyrr, bíða): humra bings hyrbíðendr viri, *Selk.* 13 (ubi scribitur hyrrbíðendr), ab humra bingr lectus cancorum, mare, humra bings hyrr ignis maris, aurum, cujus possessor, vir.

HYRBÓÐI, *m.*, offerens ignem (hyrr, bóði): hriðar h. ignem prælii (gladium) offerens, pugnator, *SE.* II 128, var. lect. 7, a hriðar hyrr ignis pugnae, ensis.

HYRBRIGÐI, *m.*, ignem vibrans (hyrr, brigði = brigðir): gunnar ræfs h. ignem clipei (ensem) vibrans, pugnator, vir, a gunnar ræfs hyrr ignis clipei, gladius, *Isl.* I 165,

1, *ubi in vocativo, ut apostrophe ad futurum auditorem, accipiendum videtur.*

HYRBJÓTR, *m.*, *ignem frangens* (hyrr, brjótr): geima h. *ignem maris (aurum) frangens, aurum distribuens, vir liberalis*, *Sturl.* 7, 39, 2, a geima hyrr *ignis maris, aurum*; h. hranna, *id.*, a hranna hyrr *ignis undarum, aurum*, *SE. II 116, 2*; h. hauka strætis, *id.*, ab hauka strætis hyrr *aurum*, *HR. 81.*

HYRFELDR, *igne dejectus, incendio vastatus* (hyrr, feldr *part. pass. v. fella*): namtu hyrfeld húsa *domos incendio delesti (ad verbum: dejectas dedisti)*, *Mg. 32, 4.*

HYRFI, *m.*, *vide hyrvi.* — 2) *impf. conj. act. v. hverfa.*

HYRFLÆÐR, *f.*, *mare ignis* (hyrr, flæðr): hyrflæðar hringr, *pro hringr flæðar hyrjar, annulus aureus, id. qu. gullbringr, hreytir hyrflæðar hringa sparsor aureorum annulorum, vir, Selk. 6.*

HYRFORS, *m.*, *catarracta (aqua) ignis* (hyrr, fors): skreytir hyrfors (gen.), *pro skreytir fors hyrjar, aurum splendere faciens, vir liberalis, a fors hyrr ignis aquae, aurum, Selk. 16.*

HYRFÐI, *3. s. impf. conj. act. v. horfa.*

HYRGEYMR, *m.*, *custos ignis* (hyrr, geymir), *conjectura Plac. 27*: haukborðs hyrgeymir *custos auri, vir, ab haukborðs hyrr ignis manús, aurum.*

HYRGILDANDI, *m.*, *augens ignem* (hyrr, gilda): járnsvems h. *augem pugnae augens, i. e. gladium saepe micare faciens, gladium crebro vibrans, puginator, bellator, Ha. 104, a járnsvems hyrr ignis pugnae, gladius.*

HYRGILDIR, *m.*, *augens ignem* (hyrr, gildir): hramnvins h. *pugnator (ut járnsvems hyrgildandi), a hramnvins hyrr ignis sanguinis, gladius, Plac. 49.*

HYRGRUND, *f.*, *Tellus ignis* (hyrr, grund): hauka klifis hyrgrund *Tellus (dea) auri, mulier, Plac. 55, ab hauka klifis hyrr ignis manús, aurum.*

HYRKETILL, *m.*, *lebes ignis* (hyrr, ketill), *i. e. aedificium, in quo ignes excitantur, o: hypocaustum: hyrketils stafn extrematús hypocausti, interior hypocausti (eldaskáli) pars, ubi erant lecti clausi (lokhvilar), unde good hyrketils stafna lectus, Korm. 19, 7. Cf. stafnsæng, FR. III 209, ubi: bóndi lá í lokreykju, en bóndadóttir í miðjum skála, en þeim fóstbræðrum var skipat í stafnsæng við dyr utar; ú. stafshvila, Sturl. 4, 30.*

HYRLESTIR, *m.*, *ignem ledens* (hyrr, lestir): hríðar h. *laesor gladii, puginator, vir, a hríðar hyrr ignis pugnae, gladius, Eb. 29, 2 (AA. 225); báru h. vir, Grett. 20, 2, a báru hyrr ignis unda, aurum.*

HYRMEIÐR, *m.*, *arbor ignis* (hyrr, meiðr): haugstéttar hyrmeiðr *arbor auri* (haugstéttar hyrr), *vir, Gho. 1, ubi sic: en hyrmeiðar hlýði | haugstéttar (malo haugstéttar) brag sléttum viri autem carmini elaborato aures præbeant.*

HYRMÆLTR, *adj.*, *blandiloquus, dulce loquens, comis* (hyrr, mæltr): hyrmælt hoddgrund *blanda mulier, Eb. 28, 2.*

HYRNA, *f.*, *cornu (de cornu securis, Nj.);*

plur. hyrnur, de rostro corvi, Fsk. 4, 2: reyðföis inn hausfjadrir ok or hyrnaum þerdi sanguinem (cruorem) rostro adherentem abstergebát. — 2) securis (qs. cornu, cornu prædita, hyrna 1, ab horna), SE. I 569, 1.

HYRNDR, *cornutus, deriv. ab horna, vide gullhyrndr.*

HYRNÍNGR, *m.*, *cornutus, cornibus præditus* (horna), *vide compos. ofrhyrningr. Etiam absol., F. IV 246. 247 (OH. c. 118. 119).*

HYRNJÖRÐR, *m.*, *deus ignis* (hyrr, Njörðr): hóps hyrnjörðr *deus auri* (hóps hyrr *ignis maris*), *vir liberalis, Rekst. 35.*

HYRÖG, *n.*, *dissidia famulitii* (hý in compos. = hjú, rög, *vide sub hýnótt*), *Hávam. 140.*

HYRR, *pro HVERR, hyrr idque, lectio membra. E, Y. 49: þat frá quisque, quisque audiði; vide supra hor et ibi annotata.*

HYRR, *adj.*, *comis, affabilis, blandus: era nú sá hyrr, er or holti ferr non comis (vultu non placido) est, qui, Völk. 14, de rege Nidado (verba sunt Ólruna, Völundum admonentis). Epith. pugnatoris: hagstærir býri hjálma þings comis ille præliator, Sturl. 5, 11, 1 (vel: hjá sinni býri — býri — skáks leiku cum sua comi amastia); epith. regis: býrum hilmí, SE. I 640, 1; epith. S. Maria: býr mæ ok móðir Guðs, Lb. 18. Hinc dhryligr vultu irato, aspero, F. X 35, pros. Þýrr hölda stýrir, de Gudm. Bono, Ag.*

HYRR, *m.*, *ignis, SE. I 508, 3: hyrr gerði þá kyrra ignis (incendium) eos quietos reddidit; ljósus hyrr lucidus ignis, Nj. 131, 1; hyrr er á sveimun ignis in motu est, grassator, FR. I 519, 5; calor: hyrr gaf hrími fjör, Vafpr. 31; adde Fjölm. 33; acc. hyr, Hyndl. 45; dat. hyr: ek bauð þara rauðem hyr, Cod. Fris. 216, 12. Gen. hyrjar (et hyrs, vide flóðhyrr): hyrjar ljómi splendor, flamma ignis, SE. I 514, 5; hyrjar baugr rheda fulminatoria Thoris, SK. I 278, 1; hyrjar leistar solea ignea, Y. 44, 1. — a) in appell. auri: flóðs hyrr ignis maris, aurum, stókkvir flóðs hyrjar sparsor auri, vir, SE. I 446, 1, vide flóðhyrr; handar h. ignis manús, aurum, ejus rjótr vir, Eg. 55, 5; h. handa (manuum), hlyar h. hyrjar vir, Ag. — b) in appell. gladii: hyrr hjaldra (prælii), SE. I 662, 2; hjálma (galearum) ensis, hjálma hyrjar stýrr pugna, SE. I 672, 1; hjörflautar hyrr ignis scuti, ensis, hjörflautar hyrjar þing prælium, ÓT. 28, 2; h. hrafnvins ignis sanguinis, gladius, stjót hrafnvins hyrjar vir, F. II 88; Þundar h. ignis Odinis, id., kneyrfr Þundar hyrjar pug-nator, Fsk. 38, 1, sec. alteram receus., vide hýt. — c) in appell. solis: heidar tjalda hreggsalar hyrr ignis calis, sol, gramr heidar tjalda hyrjar rex solis, deus, G. 61. Hlas. 14, locum vide sub hagleppt. — d) ignis domesticus: hyrjar hlín femina, Ag. — 2) hyrr gladius, SE. I 567, 1.*

HYRRBÍÐANDI, *Selk. 13, vide hyrrbíðandi.*

HYRRJÓÐANDI, *m.*, *ignem rubefaciens* (hyrr, rjóða): hildar h. *pugnator, vir, ab hildar hyrr ignis bellona, gladius, Sturl. 5, 11, 1.*

HYRROKIN, *f.*, *femina gigas* (*qs. igne perfusa*, = hyrrokin, ut habet *Cod. Worm.*, hyrr, rjúka), *SE. I 551, 3. Nom. propr. gigantidis, SE. I 176. 260, 1.*

HYRRUNNR, *m.*, *lucus ignis* (hyrr, runnr): Gunnar h. *præliator, vir*, ab Gunnar hyrr *ignis Bellonæ, gladius*, *SE. I 418, 3 (Korm. 12, 5).*

HYRSENDIR, *m.*, *ignem mittens* (hyrr, sendir): húna h. *vir liberalis, ab húna hyrr ignis apicium, aurum* (*vide húna*), *ÓH. 240, 1.*

HYRSENNNA, *f.*, *riza ignis* (hyrr, senna): Hildar h. *riza gladii, pugna*, ab Hildar hyrr *ignis Bellonæ, gladius*, eggjaz Hildar hyrr *sennu ad pugnam incitari*, *Isl. I 90, var. lect. 6.*

HYRSKERÐANDI, *m.*, *ignem minuens* (hyrr, skerða): arms h. *imminuens aurum, vir*, ab arms hyrr *ignis brachii, armilla, aurum*, *Lv. 9, ubi sic: Hétt kuedr heilagr drottinn | hyrskerðendum verða | arms þeim er eigi þyrma | alfríðs sonar tíðum, i. e. heilagr drottinn kvedr þeim arms hyrskerðendum (hominibus) verða hætt, er eigi þyrma tíðum alfríðs sonar.*

HYRSKERÐIR, *m.*, *violator ignis* (hyrr, skerðir): Hropts h. *violans ense, puginator, vir*, a Hropta hyrr *ignis Odinis, gladius*, *Eb. 19, 7 (Isl. I 90, var. lect. 6).*

HYRSLÖNGVIR, *m.*, *ignem diuiciens* (hyrr, slöngvir): h. *hvalranna aurum distribuens, vir*, ab hvalranna hyrr *ignis marium, aurum*, *Plac. 3.*

HYRSTRÍÐIR, *m.*, *inimicus ignis* (hyrr, stríðir): lægis h. *inimicus auri, vir liberalis, a lægis hyrr ignis maris, aurum*, *Ód. 14.*

HYRSVEIGIR, *m.*, *vibrans ignem* (hyrr, sveigir): roðins skjaldar hriðar h. *vibrans gladium, puginator, vir*, *Sturl. 3, 17, 2, a*

hrið roðins skjaldar *impetus rubefacti clipei, pugna*, roðins skjaldar hriðar hyrr *ignis pugne, gladius*; hafis h. *projiciens ignem pelagi (aurum, hafs hyrr), vir liberalis, Ha. 59.*

HYRTÆLANDI, *m.*, *ignem consuens* (hyrr, tæla): heidís h. *gladium adterens, præliator, vir*, ab heidís hyrr *ignis clipei* (heidr), *gladius*, *F. V 211; Sturl. 4, 14, 5 legendum puto fjarða pro firða, et fjarða hyrtælendr aurum consuens, erogantes, viri*, a fjarða hyrr *ignis sinuum, aurum*; nam hýrtalandi *metro non satisfacit.*

HYRVI, *m.*, *regulus maritimus, SE. I 548, 3; II 552 (hyrr); II 469 hvrñ; II 614 hörñ.*

HYRÞRÖTTR, *m.*, *deus ignis* (hyrr, Þröttr): h. odda þings *deus gladii, puginator, Plac. 48, ab odda þings hyrr ignis prælii, gladius.*

HÝSÍNGAR, *m. plur.*, *deriv. ab hús, vide innhýsingar.*

HYSKI, *n.*, *familia, famulitium* (hús), *Hh. 19, 3; Isl. II 67, 1; ÓH. 129; Sks. 311. AS. hiwisce familia, ab hiwe domus.*

HYSNOPPA, *f.*, *femina gigas* (*rostru hispido, hirsuto, hj, snoppa*), *FR. III 483, 2.*

HYSSIR, *m.*, *id. qu. hvessir* (*y = ve*), *F. VI 442.*

HÝT, *Fsk. 38, 1: Hóf und hytar kneuyi | raut unda sild þundar | þat sleit víga væghi | vendar dýr at landi, o: vendar* (i. e. vandar) *dýr (naves) hóf at landi und þundar hýtar kneuyi sub bellatore, i. e. navis bellatorem vehens; altera recensio Fsk. habet: Þundar hytzar ignis Odinis, gladii, quod haud dubie rectius est. Nam etsi Þundar hýt bulga Thundi (Odinis), de clipeo accipiat, tamen et obstat insolentia appellationis, et quod hit hoc sensu per i scribi solet.*

I.

I, 1) *syncopen patitur a) in articulo, acc. z. fem. -ina, v. c. stöðna pro stöðina, Harbl. 6; sic in prosa sapius, e. gr. hvöðna (SE. I 370), reiðna (ib. 26), gröfna (Ed. Sæm. ed. Haec. II 166, not. t, sec. membr.), veðjunna (veðvna), SE. I 342; sólna, SE. I 186; kne-skaina, soðvifolna (Nj. 131), kvöðna (Grág. II 39), sákna (Grág. I 348). Huc non necessario pertinet vlfvnm, SE. I 106, nam poterat in dat. esse vlf. — b) in ipsi nominibus: subst., Mims, v. suo loco; líkneskinn, F. V 343; adj., ófár = ófáir; huc non pertinet kvöðs, Hít. 11. — c) in verbis: brár (= bráir, vide brá p. 72, vár, vide suo loco, forte et trár pro trúir, Ólafsr. 17; gerr, gerra, pro gerir, gefira; sic in prosa: jár (F. IX 445, not. 14), spár (FR. I 222), heyr (ab heyja, Grág. I 12. 95), segr (= segir aut, vide segja), dást (Vísnað. Hól. 1748, p. 9: dást eg að miskun mestri, i. e. eg dást admiror); adde rýrr pro rýrir, Merl. 1, 35. In conjuncti: fá, vide p. 149;*

ljá, *Grg. 11; nema ek sjá nisi videam, F. X 251. In supino: barz, vide p. 50; sic valz pro valiz, Fsk. 133: þar var oc þat lið, er callat var þingamenn, þat hafði valz af mörgum löndum, cf. F. VI 400—1; adde búð pro búit, in Gloss. Njala; heimlat pro heimilat, Grág. II 191. — 2) epenthesis: (sðri), sðrirjóðr, sðrni-verk, (sðrni) (sub sðrnar), eynesfs, gandis, byleistis, mútaris, brimis (a brim), ryðmeldis; vide et mýll, meil. Cf. ex hodierno sermone til ónýtis (= til ónýts, ÓT. 43; F. I 173), á áttæðis, nírtæðis aldri (pro áttæðs etc.). — 3) paragonem: sðri, sðrni (sub sðrnar), anþingi; in prosa, alþingi, in Legg. Vett. haud raro; veggþili, *n. pl.*, SE. I 208; lífi agendis ratio, víta genus, F. VIII 253. 308, forma in compos. usitata, v. c. sállifi, viðr-lifi, matlifi, etc.; hervigi, F. VIII 300. In hodierno sermone in neutris usitatum est i paragogicum in quibusdam vocibus, v. c. bindini, reipi. In femininis perrarum, v. c. skírni, acc., pro skirn, FR. I 357; est tamen apud*

postas lindi, dat. a lind, f., hristi a hrist, etc.
In adj. neutr. pl., v. c. tvinni = tvenn bina,
in Stjórn, ubi agitur de arca Noachi: af öllum
þessum skulu æ tvinni ok tvinni gánga
inn meðr þær, et ad Gen. 7, 1: af öllum reinum
kvikindum ok himinsins fuglum skaltu
æ taka 7 ok 7 karlkyns ok kvennkyns, en
af hinum óhreinum meðr sama hætti tvinni
ok tvinni; hini pro hin, Bl. membr. v. c.: hini
fögru maanlikan illa pulcra simulacra, hini ölmo
dýr feræ illæ bestia. — 4) aphoresin: in
dat. s. neutr., v. c. Ho reið á bak báro, i. e.
á báro baki in dorso undæ, per summos fluctus,
Fsk. 15; morðvöndr gerði greipar rann
min gladius manui noxam adtulit, manum
vulneravit, Korm. 11, 6. Etiam in prosa:
fekk Adalsteina Eiríki konungi at friðlann
ok yfirsókn Norðumbraland, Fsk. 15, ubi frið-
lann = friðland, i. e. friðlandi. — 5) i vicem
sustinet vocalium tenuium: e, a, u; e, v. c.
singu, singinn, gangu, þvingr, virðr (verðr),
virða (verða), þrimir (þremir, a þrómr), íf, ífi,
ivanlaust (Bl. membr.), skimra (skemra),
Grág. II 264; víðráttu; landeigindr, Jus eccl.
Vet.; þriakja, F. VIII 96; virar (verar);
kod. einbirni (= einberni, a barna); fadírni, F.
VII 164; frændsami, Norig, FR. II 242;
vilik, munik, FR. II 349. 351, ut ætlig, Hyndl.
7; a, ut þingat, þinnig, ek játi = a, Vigagl. 15.
16; u, v. c. kvussi, pro hversu, Fær. 18,
torigætr (= torogætr); hodie, óðruvisi, eini
gildir mig, sini sinni hvað, pro quibus olim
óðruvisi et óðruvisa, eino et eina. — 6) i vi-
cem sustinet diphthongi ei, i. e. syllabæ jó;
ei, v. c. ní, níta, illfr, illfíga, ígren,
mín; svi, Hkr., pro svei, F. VII 162;
aldri; bridd (= breidd), AA. 284. Pro jó, v. c.
níta, gíðr (glóðr), hlíðr, hlíð, vide Nj.
vers. lat. p. 619, not. p, et Gloss. ibid. ad
voeces ibi citatas; líðsamir pro ljóðsamir, F.
VIII 81, var. 4. — 7) syllaba in omittitur
in líðnar, loðnar, roðnar, pro líðinnar etc.,
sic vegna pro veginna, F. VII 129, quod
forte aptissima lectio est Vigagl. 21, 3, pro
vagna, sec. var. lect. 6; órna (pro órinna,
órinna, erinda), Eb. 9 (GhM. I 557, var.
lect. 12), ut ærna (pro ærinna, erinda), Vita
Joh. S. episc.: gekk til siana ærna obiit
negotia sua, citat. in Gloss. Synt. Bapt. sub
v. árnadr; sic et in Fsk. 65 sjon, pro sjoinn:
en þeir, er vörðuz, gengu svá ímót, at þeir
stígo niðr af bordunum oc í sjon, oc sucku
niðr með vápnum sínum, de pugna Svoldrica. —
8) ir omittitur in gina (si hæc vox pro verbo
accipitur, pro girnir, nn = rn), quo trahi
possit skir, pro skirir, baptisat, Jus eccl.
Vet. (ef fader skir barn sitt siúkti), et gor,
pro gorir (glóðr), Bl. membr. (þa gekk hinn
fiórðarfalli flandi í ofund við þau bæði hiun, sem
hann gor nu við oss alla síðan); sed forte his
locis rectius foret skirir et gorr, elisao i.

I, præpos. cum acc. et dat., 1) cum acc.,
in, a) motum ad locum significans, v. c.:
kominn í höll aulam ingressus, Vaffr. 6;
farðu í sessa þate sedem, Vaffr. 9. — b) de
tempore; cum præsentis: í morgin hoc præ-
senti mane, Nj. 30, 1; í kvöld hæc vespera,
H. 31, 1; cum præteritis: í vetr præsentis

hiemis parte clapsa, Eb. 28, 1. — e) pro
til, ad: í fjórvan ad necem (= til bana, til
dauds), Y. 44; í minna frama in meum emu-
mentum, ad promovendum honorem meum,
Hávam. 105; fátt kantu í mun manni paucos
calles in voluptatem viri, i. e. paucis in re-
bus gratificari potes marito tuo, Korm. 26,
2. — d) pro dat.: hvert var fólk í hópinu
þann quoniam homines in isto cætu fuerunt?
Skaldh. 6, 47; í kaf, pro í kafi, in alto, sub
aquis, sub maris superficie, Sic. 17; gænga
e-m í drauma, svefna in somnis apparere,
it. mengfn þerr mér í mína svefna femina
míbi in somnis apparet, vide sub voce. dramr
et svefn. — e) fá högg af hjálmar skíði í
miðjan hattar stall clavo gubernaculis mediæ
caput percuti, Korm. 25, 1. — 2) cum dat.,
in, quietem in loco significans, v. c.: í minum
sal, Vaffr. 7, 9; í sandi in arena, G. 56. —
b) de tempore (de quo vulgo acc.): í hausti
hoc instanti autumno, F. VII 70; Eg. 48, 1;
í vetri hæc hieme, Eb. 19, 1; í ári hoc anno,
ÓH. 48, 7. 50, 2; F. V 229, 3. 228, 1; í
degi de die, die, it. unquam, FR. II 33, 2.
42, 1; í óróar grímu inquieta nocte, Sonart.
18. In prosa: í kveldi hæc vespera, Sturl.
9, 47. — c) de re qua quis præditus est: flra
dis í miklum auka excellenti magnitudinis
prædita, Vigagl. 9, 1; frægðarmadr í flrnu
lífi vir illustris, excellenti vita conspicuus,
Ha. 199, 3, ubi í idem sere valet ac með;
sed í okkru lífi in vita nostra (= á okk-
ar), Skaldh. 7, 26. — d) pro med, fyrir, de
prelio: opt kaupir sér í litlu lof parvo sape-
laus emitur, Hávam. 52. — e) de homine, in
quo aliqua qualitas locum habet: í syni min-
um var illis (ylgs) þegnæ efni vaxit in slio
meo erat indoles, Sonart. 11, uti nunc dicitur:
þat er gott manns (búmanns, etc.) efni
í honum est in eo boni viri indoles. Sic et:
höföv vér í þær, Hákon, forustu góða ex-
mium in te præsidium (ducem) habuimus,
SE. II 114, 2, sec. fragm. 748, quo loco
auctor í accipit pro af (hær er í fyrirtæling
fyrir af sett). — f) de presentia: sjálfr
Sigtýr var þar í skákiáll Atals dýra íþse
Ódin inerat in navium oppugnatore, vel præ-
sens aderat bellatori, SE. I 234, 2. Haan
er í sínum helgam mönnum | háar ok sterkt
af dýrðar verikum ílle (deus) inest in Sanctis
suis, Nik. 1; almáttugr só dýrðar drott-
inn | dyggir ok bjartir í mínu hjarta, Gd.
1. — 3) omittitur et subintelligitur, tam cum
acc., quam cum dat.; cum acc.: sæng flru
síþan sína þav Havgni, i. e. þau H. fóru
síðan í sæng sína cubile suum adibant, Am.
10; nio kom ek heima, i. e. í 9 heima, Vaffr.
43; ríða græna heima góða equitare ad ha-
bitacula deorum, Hg. 33, 13; cum dat.: at
una sér avngo, o: íaungo nulla re, nullatenus,
Hávam. 95; voro þeim bjóri býl mörg
saman in ea potione inerant, Gha. 23; FR.
I 207, 2; munni oss mörg hefði, pro í munni
in ore tenebat (ursus) nos multos, Am. 16,
ubi FR. I 213: ok hafði oss býl sean sér í
munni; cum acc.: fyrri nótt nocte præterita,
H. hat. 26; omittitur in sequ., Hávam. 83:
í vindri -veðri, -myrkri. — 4) ponitur post

casum: Háva hóllo í, Hávam. 110; separatur longius a casu, F. VI 88, 2 (Mg. 34, 9), ubi cohaeret í Danaveldi. — 5) in compositione praefigitur adjectivis, substantivis, verbis, praepos., adverbis, v. c.: íheitr, ílendr (íendr, F. XI 145; íhræddr, Nj. 133); ígánga, Sturl. 7, 2; íhögg, Sturl. 7, 30; íhlutan, Eg. 69; ínytjar í landi, Korm.; íhuga, F. X 259; G.M. I 428; II 40; ífrá, ígegn (ífur, F. IV 137; íhjá, ísamt, F. XI 4. 26. 73).

ÍBÚA, f., quae incolit, incola (í, búa): brauns íbúur (contr. íbúr) incola aspreti, femina gigantis, FR. II 145, 1.

ÍBYGGJARI, m., incola (í, byggjari a byggja, hodie saepe innbyggjari, Dan. Indbyggjer); dat. pl.: upprisendum allra landa íbyggjarum resurgentibus omnium terrarum incolis (monstrabit Jesus vulnera sua), Lil. 71.

ÍF, n., dubium (id. qu. ef, v. c. til efs dubie, dubium, F. VI 166; Ljósv. 6, et hodie: mér er til efs dubito); ífer mér á því, at ek aþtr koma dubium mihi est, an rediturus sim, H. hat. 33; plur.: hver set íf, nema quis dubitet, quin, ÓT. 28, 3. — 2) íf, ÓH. 259, 1, accipit Hkr. VI pro sí vita, hoc ordine: ek lýf konungs áro, nema O. eigi íf, sem kykvir tífar mentior regis satellitibus, nisi O. vita fungatur vivorum instar hominum. Ed. Holm. h. l. legit ýf, F. V 107 ys, et ex var. lect. ysfa, quae verissima videtur lectio esse, vide ýf.

ÍFA, F. V 57, ponitur pro efa s. efa, = efa nunquam. — 2) Eg. 62, construendum videtur: ífa lángr veg víam valde longam, ut ífa-lángr sit id. qu. hodie sáfalángr perlongus, valde longus, ubi efa tantum videtur esse dilatatio adverbii s. semper, h. l. intendentis. Raskius in Chrestomathia Isl., ed. Holm., pro jó ífa legendum conjecit jóví, dat. a jór.

ÍFA, f., fluvius, Krm. 4, sec. Johnstonum Iby, Angermannia fluvius, vide Krákumál, ed. Raska, p. 101—102. Sic et F. III 219, 2, ubi S. Thorlacius (Spec. 7 p. 116) legit at ífu mynni (pro minni) ad ostium loæ. Vide íra, fluvius Seecia frigidæ.

ÍFI, m., dubium (id. qu. if): ífi er mér á, at dubium mihi est, an, Hávam. 109. In prosa, ÓT. 32; F. III 8.

ÍFILL, m., accipiter, SE. II 571. 488; vide ífi.

ÍFÍNG, f., nomen fluvii, regionem deorum a gigantibus disterminantis, Vafþr. 16. Raskius in Ed. Holm. maluit ílfing, flumen Elbingæ, quod ab Estonia veniens Vistulam inluit, in itinerario Ottaris et Ulvstani memoratum, Raskius Saml. Afhandl. I, 325.

ÍFÍNGR, m., tegmen capitis, pannus velando capiti, SE. II 494: ífng (h.) i. e. hsfóðákr.

ÍFJUNGR, m., ursus, SE. I 478. 590, 2; II 484. 567. — 2) accipiter, SE. II 488. 571.

ÍFLAUSS, adj., dubio carens, certus, indubius (if, lausa): íflaust er þat id dubio caret, ÓH. 186, 1. — β) íflaust, adv., sine dubio, certo, F. VI 407, 1; V 209, 1; G. t. 68.

ÍFLÁ, m., accipiter, SE. II 488 (vide ífill);

J. Olavius confert vocem Cambricam hobel, falconis species, NgD. 87; adde Angl. hobby accipiter alaudarius; Germ. Habicht accipiter). Occurrit in appellatione manus: ífa flaut navis (vehiculum) accipitris; manus, ífa flauts jörð Tellus (dea) manus, femina, ÓH. 168, 2; ífa fold terra accipitris, manus, ífa foldar elding fulgur manus (brachii), aurum, Ha. 266, 3; ífa folds brandr ignis brachii, id., ífa folds branda lýtandi vir liberalis, ÓH. 74, 1.

ÍFRÁ, praepos., id. qu. frá, de, ab (í, frá); adv.: falla í frá de suo loco cadere, Grm. 38.

ÍFRÖDULL, m., sol, SE. I 472. 593, 2; II 485. 627 (in II 568 non cernitur nisi ....ull), ab ífr (id. qu. yfir super), et röðull qs. jubar superum, sublime.

ÍGEGN, adv. (et praepos. c. dat.), contra, adversus (í, gegn), F. I 123, 3. 170, 2; v. gegn, gegnum, ígögn, ígögnum.

ÍGGR, m., id. qu. Yggr, Odin, FR. I 486, 3.

ÍGÖGN, adv., contra, adversus, ÓT. 26, 3. Ígögnum, praepos. c. acc., per, trans: myrkvið ígögnum per silvæm opacam, Völk. 1.

ÍGRÖN, f., terra (subiroidis, vel forte semper virens, í = ei, grönn = grænn, cf. algrön), Alem. 11, ubi ígrön acc. est.

ÍGULL, m., piscis ex canororum genere aculeatus, echinus, Græc. cýřvoç, Germ. Meerigel, Seeligel, SE. I 580, 1. Vide hjarnigull.

ÍGULTANNI, m., ursus, Grett. 24: ígultanna gat ek unnit ursum superare potui (ígull, tanni a tönn v. tanna morschare; cf. jútanni).

ÍGDA, f., psitta europæa, SE. II 489, Dan. Egde. Undalini descr. Noro. p. 123—24: den Fugl Egde, saa stor som en Lerke, den æjnger al Natten ígjennem om Sommeren. SE. I 358; F.d. Sam. ed. Havn. II 181. 184, ubi vertitur per aquilam, qs. aquila femina, cui respondeat egðir, m., aquila mas.

ÍHEITR, adj., calidiusculus (í, heitr): íheit hót minæ calidiusculæ, Eg. 57, 2.

ÍKORNI, m., sciurus, Grm. 32 (SE. I 74; ÓH. 96; F. IV 200; Sks. 115). Noro. Ikhorn, Svæc. iokorn et ekorre (qs. eikorri tetrao arboris?), Dan. Egeren.

ÍL, f., Ita, insula ab regione Scotia in occidentem versa, hod. Islay, SE. II 492; F. VII 42, 2; X 128, 1. Gen. Ílar.

ÍL, f., planta pedis, solum, gen. íljar, n. pl. íljar, SE. I 542 (omitit. Cod. Reg.); ílja trê pedes, SE. I 542; íl gera fótar planta pedis lupini, Ha. 74, 2 (SE. I 678, 2); randa íss síð und íljar plantis pedum subjectus est, SE. I 280, 3; ör á íljum cicatrices solorum, Rm. 10. Ílja blað tabula pedum plantis subiecta, ílja blað Hringnia, Þrúðar þjófs clipeus, SE. I 426 (sec. I 274); ílja gaupnir volæ plantarum, plantæ vel pedes, spenna ílja gaupnum á Endils mó montana pedibus calcare, SE. I 292, 2. Flótti bar íljar til Hringstada fugientes Ringstados se receperunt, Mg. 32, 1.

ÍLAG, n., accessio, additio (leggja í); fere ut tillag: ílags þátr íllra votta ínspiratio malorum geniorum, Gdþ. 15.

ÍLAGIÐR, *part. pass.*, *tumulo, sepulcro inclatus, tumulatus, sepultus* (i, leggja): ok er hann i. á herská Hringaríki, *F. X 422, 5; sic et absolute hæc vox ponitur, F. X 212:* ok var haugferð síðast Ólafr konúgr, ok skjótliga ílagiðr hiá sínum mönnum með miklu fé, ok eptir þat haugrinn aptr byrgðr.

ILBLEIKR, *adj.*, *pede pallido, fulco* (il, bleikr), *epith. corvi vel aquilæ: Ólafs, þess er gaf steikar ilbleikum hjaldrs orra, G. 40.*

ILDI, *n.*, *ignis (deriv. ab eldr)*: þrumu girðis ildi ignis *cinguli insularis (pelagi), aurum, þ. Hræð. c. 2. Hinc maurildi ignis fatuus, in hodierno sermone, SE. II 174* mörueldr, *Norv. Morell fulgor maris, noctu lucens (Thronhj. Selsk. Skr. 1, 288. 292).*

ILEGA, *f.*, *cubile* (i, lega): i. naðra (*serpentum*), *aurum, gætir naðra íllegu vir, Ag.*

ILENDR, *adj.*, *indigena* (i, lendr a land, *fere ut innlendir, innlenzkr*): lið ílendra jöfra *auzulium principum indigenarum, Orkn. 15, 3; pros., F. V 159; gera e-n ílendan in patriam restituere, Eg. 57; ílendir Jótlands jöfurr rex Daniæ indigena, F. IV 359, 2, sed ÓH. 159, 2 construendum videtur: ílendir jöfra (gen. pl.), rex indigena, et ött Jótlands manna fannst at því. Etiam de bellatore, qui in terra hostili certam sedem figit, parte aliqua regionis subacta, pros., F. VI 254: Haraldr konúgr herjaði allt þetta sumar í Danmörk, fökk ógrynni fjár, en ekki varð hann ílendir á því sumri.*

ILFAT, *n.*, *calceus* (*qs. tegmen plantæ, il, fat*): út stendr undan báti ílfat *calceus (h. l. pes hominis calceatus) ex scapha porrectus extenditur, Snegl.*

ILFLET, *n.*, *locus plantæ, locus cui pes insistit* (il, flet): ilflet örnis spjalla *clipeus, Ha. 232, 4, ut ilja blað Hróngnis (SE. I 426, coll. I 274).*

ILÍFLIGA, *adv.*, *perpetuo, in æternum* (= eilífuga), *Gd. 43* (i = ei).

ILÍFR, *adj.*, *æternus, id. qu. eilífr* (i = ei), *Krossk.*

ILKI, *m.*, *pes: átgjörnum rauð ek erni | ilka avida aquilæ pedem rubefeci, Orkn. 80, 2; videtur esse id. qu. Lapponicum joulke pes (Bosworths Gram. AS. p. 73). Norv. Ilkjen vola pedis, nil est nisi Isl. iljin (il, cum art.), v. c.: gange paa Ilkjen digitis pedum incedere.*

ILKVISTR, *m.*, *ramus plantæ pedis, digitus pedis* (il, kvistr): hræra hörpu ilkvistum *citharam digitis pedum pulsare, Am. 62.*

ILLA, *adv.*, *male* (illr): illa skapi *improbo ingenio præditus, vesall maþr ok illa skapi hlær at hvívetna misellu homo et improbo ingenio præditus ridet ad quamcunque rem, Hávam. 22; cf. Hild. msc. c. 8: vel verðr þú skapi ingenio (meo) bene probaris, bene mihi places, quod dictum videtur pro vel verðr þú mér at skapi; sic illa skapi, o: farinn male affectus quoad indolem animi. Limar stillis dauða leiða mik illa graviter me adfici, gravem mihi dolorem adfert, SE. II 118, 1; geta illa frá e-m þenas dare alieui, puniri ab aliquo, F. VI 162. Non bene, minus, viz, agre: illa heill minus sano cor-*

pore, Hávam. 69; fara götu i. agre per viam incedere posse, de cæco, Hk. 14, 2; á sér illa parum adparet, Am. 40; illa sátta í milli conspectus (telorum multitudinem) interceptus est, Mg. 31, 3 (F. VI 77, 2). In compositis: meinilla, stórilla.

ILLGJARN, *adj.*, *malevolus* (illr, gjarn), *Me. 20.*

ILLHUGAÐR, *adj.*, *malignus, malevolus* (illa, hugaðr), *Eg. 75, 1.*

ILLÍFR, *n.*, *mala vita, perversitas, vitiositas* (illr, lífr), *Hv. 5, vide andvigr.*

ILLÍNG, *f.*, *malitia* (illr): illíngar *assi asinus malitiæ, i. e. alios rapinis et oppressionibus vezans, Merl. 2, 87. Sic F. X 399, de tyrannide: en þó at síá nauþ oc illing lægi á landi etsi vero regnum ea oppressionis ac tyrannide vexaretur. Illing, cognomen viri, Isl. I 208; nomen equi, GkM. II 40.*

ILLR, *adj.*, *malus*: ill ráð *mala consilia, Hávam. 9; ill þjóð (brúðr) mala gens (semina), de gigantibus, Vsp. 20; de malis hominibus, F. V 125, 2; ill goð mali dui, de diis ethnicis, Ód. 10; illr hugr malus animus, ira, geyrr ilz (= illa) hugar prouus ad iram, Hým. 9; ílt háð mala contumelia, ludibrium, GS. 12; illr hreimr clamor immanis, horrendus, F. VII 84, 2; íllt mót periculosa pugna, F. VI 385, 3; ill orð mala verba, Skf. 2; dira verba, execrationes, imprecationes (id. qu. kalla fjanda malum dæmonem nominare, nuncupare), Sturl. 4, 35, 3; illra orða dirra, male ominatis verbis, Sturl. 5, 48, 1 (ut biðja lengstra orða); illr af aurum qui aliis divitias suas invidet, Jd. 35 (ut illr af mat cibi parvus, Hg. c. 17; F. I 33). Neutr. íllt (ílt) malum: sjá við illo a malo sibi providere, Bk. 1, 32; dolor, animi ægritudo, Bk. 2, 8; ílt mein var þats malum incommodum erat, quod, i. e. malo accidit, quod, F. III 9, 1; íllt er, sequi. infn., periculosum est, H. 24; inutile est, Hm. 12; íllt kveða difficile esse dicunt, Krm. 22; íllt er með Ásum male agitur cum Asis, res Asarum malo loco sunt, Hamk. 7; íllt er á jörð of orbit mala (ærumnosa) exstitit mansio in hac terra (vitá), Vigagl. 27, 4; fá íllt or deildum, ÓH. 187, 3, vide deild. Composita: fyrinillr, margillr.*

ILLSKA *v. ILZKA; ILLSKU-FULLR adj.*, *malitia plenus, Gdþ. 4.*

ILLSÖGULL, *adj.*, *maledicus* (illr, sögull), *var. lect. Eg. 75, 1.*

ILLÚÐ, *f.*, *malitia animi, malevolentis, invidia* (illr, úð), *Völk. 19. 21.*

ILLÚÐIGR, *adj.*, *vultu særum animam præferens, trucis vultu* (illr, úðigr ab úð): i. mjök þykir oss Óðinn vera, Hg. 33, 15. — Þ) allar ro illúðgar omnes (litera runice) suspecta sunt, vel omnes (mulieres) male animatae sunt, animo ad pejora declinant, Am. 13; quo loco FR. I 212: þær eruð opt illúðgar.

ILLVIRKI, *m.*, *maleficus, prædo, latro* (illr, virki a verk), *in sing. collect., de Vendis, dat.: ófam illuirkja multus prædonibus, F. VI 55, 1. De latrone cum Christo crucifixo: yðr nam annar kuedia | illuirke sú*

Has. 23. *Junguntur stigamaðr ok illvirki, ÖB. 151, quod F. IV 337 est ransmaðr, spellvirki ok stigamaðr; illvirkjar, pl., latrones, Ek. 59.*

ILLVITI, m., homo malevolus, malus (illr, víu e víta): þat gaf heilsu | heidnum manni, | þá fékk sína | sýn illviti, Krosskv. 8. Cognomen viri, Kálfr illviti, Hítid.

ILLÞRÆ, pro ILLÞRÆLL, m., malus servus, miserum mancipium, Am. 59: æpti illþræ, áþr odds kendi. Plene est FR. III 512, 3: líkr anumum illþræli, er ekki þrýðir.

ILLÞRÆLL, m., malum mancipium (illr, þræll), v. illþræ.

ILM, f., id. qu. ilmr, apocopato r, dea (Bellona): ilm sörva dea torquium, femina, Korm. 19, 5.

ILMA (-aða,-at), svavem odorem spirare, fragrare (ilmr): ilmandi rót radix fragrans, Lú. 25; grös, Sks. 48; ilmaðr, id., GhM. I 236.

ILMR, m., soavis odor, fragrantia, de fragrantia oleæ, cedri, Gd. 70. 73; Nik. 78. 79; ÖH. 258; cum adspir., hilmr, Gloss. F. XII.

ILMR, f., dea, una ex Asidibus, SE. I 556, 2; II 473. 557. 617, puto Bellona, cum ilm ar jálmr pugna dicitur, Ísl. I 162, 2; F. III 149. Saepe occurrit in appell. femininarum, v. c. Ilmr lýskála bála dea auri, femina, SE. II 150, 3; orma ilm dea manicarum, id., Korm. 3, 6; 11, 7; per imesin cobaret hallilmr dea lapilli, globuli (torquis), Korm. 5, 1; ilm armleggjar orma dea armillarum, id., de femina in somnis apparente, Hítid. 33, 1. Plur.: rennumz ást til ilma unnar dags, F. II 249, 2, amor mihi inclinatus ad feminas; víta Halfr. sec. membr. 132 h. l. pro ilma habet Unnar, quod melius metro congruit, v: Unnr unnar dags dea lucis æquoreæ (de Kolfinna). — Vide ilm, apocopatum, pro ilmr, Korm. 19, 5. — 2) absolute, femina, F. V 229, 4.

ILMR, m., lupus, SE. II 484: ylgr, vargr, vitnir | ilm, skoll, geri; II 568 non cernitur nisi: úlfr, vargr, vitnir | .... geri.

ILR, m., calor, gen.: iljar auðmfi copia caloris, Sks. 40; pl. ilir: fyrir ilja sakir, Sks. 193; ilsamligir geistar radii tepentes, íbid. 48. 226; hann mátti ei af klæðum lívarmr verða, íbid. 758.

ILRJÓÐR, m., plantam pedis, pedem rudefaciens (il, rjóðr), SE. II 497, in virorum appellationibus; ilrjóðr ara, arnar pedem aquilæ cruentans, bellator, præliator, Sic. 5, 4 (F. VII 340, 4); Mg. 6, 1.

ILSPORNA (-aða,-at), pede calcare (il, sporna), c. acc.: örna getr ilspornat haus, SE. I 664, 1.

ILSTAFN, m., prora pedis, anterior pars pedis, i. e. unguis (il, stafn), pl. ilstafnar

ungues: sveimpreytir hjó sveita ilstafna hrafnir rezz unguis corvi sanguine olevit, lincit, SE. I 644, 1. Confer hsfudstafn, quod de rostro dicitur.

ILSTHI, n., arboris species, SE. II 483. 566; puto collectivum tou ölstr, Svéc. jolster saliz pentandra (quemadmodum birki, n., collect. tou hjörk, etc.).

ILTÚN, n., pratum tepidum (ilr, m., calor, tún), i. brúna pratum tepidum superciliorum, frons, facies: vann þveggit iltún brúna lavit faciem, i. e. faciem suam lacrimis madefecit, SE. II 500, 2.

ILVEGR, m., solum plantæ pedis (il, vegr): ilvegs kilja tegmen plantæ pedis, calceus, ormr búinn ilvegs kilju serpens calceatus, coriarius, F. VI 362, 2. Cf. ilfat supra.

ILZKA, f., malitia (illr): ilzku eyðir vir bonus, Ag.

ILÞORN, m., ramulus plantæ pedis, unguis (il, þorn), pl., ilþornar: lúta undir ilþorna arnar aquilæ unguibus succumbere, i. e. in pugna cadere, H. 31, 3, quo loco membr. E habet: standa undir ilþorni arnar.

ÍMA, f., vapor, æstus: elds íma vapor ignis, Has. 39, v brimi; cogn. eim, qu. v.

ÍMA, f., lupa, SE. I 592, 1; II 484. 568. 627, vide imr. — 2) femina gigas, SE. I 552, 2; II 471. 555. — 3) pugna: östr á imu servide prælium appetens, valde bellicosus, Hund. 1, 49; imo svellir præliator, vir, Ghv. 4, locum vide sub brik.

ÍMARR, m., lupus, SE. I 591, 2; II 484. 568. 627.

ÍMD, f., femina gigas, SE. I 552, 2; II 471. 555. 615; imdar faxi equus feminæ gigantis, lupus, alendr imdar faya (fáka, id., Cod. Fris. col. 224, 37) saturantes lupum, pugnatore, viri, F. VII 6. Vide ímþ.

ÍMGERÐR, f., femina gigas, SE. I 552, 3; II 471. 555; II 615 habet vngerðr.

ÍMI, m., gigas: íma hljóð sonus gigantis, aurum (ut jötna mást), Gd. 22, vide eyðirunnr. Nomen dynastæ, FR. III 321.

ÍMISS, id. qu. ýmiss, Söll. 16 (GhM. II 342).

ÍMLEITR, adj., fusca, furva facie, de lupo: ímleitur fekkz áta öls blakk silvæ equo (lupo), fusca facie prædito, esca parabat, Hh. 100 (F. VI 426, 1). In Hkr. VI ímleitr vertitur, ferus, in Shl. truculenta facie; rectius in F. XII explicatur per blakkleitr, sc. derivandum videtur ab im, n., fuligo, sordes, macula, cf. F. II 261: vér eignum konúng svá ágætán, at hann hreinsar þat skjótt af með sínum góðvilja, þó at nökkut im hafn á oss dregit af samneyti annarslígs síðferðis; accedit ad hunc significatum vox sámeitr.

ÍMMIR, m., gladius, Wchart. SE. I 567 var. lect. 4, pro ímnir (SE. II 620 habet ymir).

ÍMNIR, m., gladius, SE. I 567, 2; II 477 (II 560 non cernitur nisi ..mnir, prima littera deleta); vide eimnir. SE. II 620 habet ymir, cf. eimir.

ÍMÖN, f., pugna, id. qu. imun, Ólafsr. 33 (v = u); SE. II 559.

ÍMR, m., lupus, SE. I 591, 2; II 484 (II 568 tantum Im..; II 627 rynn, prave ut puto); imr gat krás, hvar komut lupus dapem nactus est, F. VI 160 (Hh. 11, 1); ims sveit turba luporum, lupi, SE. I 480, 1, ubi imr collectivum est. — 2) gigas, SE. II 471. 616 (pro imi); hinc íma fadir pater gigan-

tum, gigas, Vafþr. 5, ubi imr collective ponitur.

IMUN, *f. vel n., pugna, SE. I 563, 1; II 475 (II 559 imón), id. qu. ima (nam un terminatio est). Gretl. 14 imann var. lect. est pro ýman (ad. iman), o: oss listat imunn þessi, unde genus femininum cognosceretur. SE. I 280, 3 imun non construendum videtur cum fólr, sed cum dísir, ut imundsír de deabus prælii præsidibus, bellonis, intelligatur.*

IMUNBORD, *n., tabula pugnae, clipeus (imun, bord): imunborðs veðr tempestas clipei, pugna, ÓT. 16, 4, vide vedrgæðir.*

IMUNBUKL, *n., tegimen præliare, clipeus (imun, bukl): imunbukl þrymurekis clipeus præliatoris (i. e. meus), Gretl. 42.*

IMUNFÖLR, *SE. I 280, 3, vide sub imun.*

IMUNLAUKR, *m., lignum prælii, gladius (imun, laukr): Ullr imunlauks deus gladii, pugnator, vir, HS. 1, 3 (SE. I 398, 1; II 108, 5).*

IMUNLUNDR, *m., lucus pugnae, pugnator, vir (imun, lundr), Gd. 67: hjálp imunlunda auxilium (auxiliator) hominum.*

IMUNVINDR, *m., tempestas pugnae (imun, vindr), var. lect. Sturl. 7, 30, 1: imunvindar rífo Yggjar tjöld vents præliare (vehementia prælii) dirupere Óðinis tentoria (clipeos).*

IMÞ, *f., id. qu. imd, femina gigas: impar faxi lupus, sec. Morkinsk. F. VII 6, not. 6. Impar dóttir filia mulieris giganteæ, Hund. 1, 39.*

IN et INN, *adhuc, id. qu. en, enn (vide enn 2), cum comparativo et in sententia negativa, fere expletivum, aut saltem ita, ut salva sententia abesse possit: sáka ek brúþir | bíta en breiþara, nè inn meira mjóþ | mey um drekka, Háam. 25; út þú nê komir orom hólom ofrá, | nema þú inn snotrari sér, Vafþr. 7; fanntaþu mann inn harþara | at Hringni daupan, Harbl. 13; vitoma víþ á moldo | menn in selli, — nè in mætri | mægð á foldo ignoramus supra humum homines magis fortunatos, — neque magis egregiam adfinitatem in terra, Bk. 2, 18; hræddr var hvergetir, | helta in lengr rdmi neque ulterius quidem locum retinuit, Am. 58; hykkat ek fræknum vísa þóttu ferri skald in verti puto multos poetas forti principi visos esse adhuc deteriores (quam me), Eg. 82, 3, cf. SkI. XI ad F. XI 127. — 2) nè in heldr, id. quod in vulgari sermone hodierno nè heldr, quod fere idem est ac simplex nè neque: skúa ok bróka | skammiz engi maþr, | nè hestiz in heldr, | þótt hann haft góþan, Háam. 61; iurþua íþ glíkir þeim Gunnari, nè in heldr hugþir, sem var Havgni, Gho. 3; rétt emka ek ráþupakr taliþr, nè in heldr framvíss, Sk. 1, 21; sakar ok heiptir byggiat svefngar vera, nè harm in heldr, Bk. 1, 36; létuþ budlungr botr uppi, nè niþja in (hoc enim sibi vult in, quod membr. h. l. addit) heldr nefgjöld fá, Hund. 1, 12. In Nj. 137, eigi in heldr id. est ac simplex eigi non: þeir aðá þegar flokkinn, er mátti heimna; menn Ásgrima melltv: þar myn vera*

Þorgeirr Skorargeirr. Ásgrímur mætti: eigi in heldr epla ek þat, því at etc.

INGI, *m., nanus, SE. I 68, 1. — 2) rex, id. qu. ýngi, ýngvi, Ha. 324, 1, ubi óþjóðir ínga de veneficis Scotiae regis intellexi F. XII. Ingi in nomine Ingihjörg, per homonymiam exprimitur per gramr rex, F. V 178, 2. — 3) rex maritimus, pirata (= ýngvi 3): hringkofi ínga lorica, Cod. Fris. col. 216, 8. 9.*

INGIFREYR, *m., Freyus, deus Asarum, id. qu. Ýngvifreyr: áttir Ingifreys Ása, SE. I 312, 3. (Ingi = Ýngvi, Y. 12, Freyr).*

INGUNARFREYR, *m., id. qu. Ingifreyr, Freyus, Lokagl. 43; F. IV 3, ubi in var. Ýngvifreyr (ab Inguni, id. qu. Ýnguni, Y. 20, quod haud dubie fuit nomen Freyi, sicut Ýngvi, Y. 12).*

INN, *adv., intro: gánga inn intro ire, intrare, Vafþr. 5; Rm. 2; dropar falla ían em ljóra impluunt per fenestras, Vsp. 34; per brachylogiam dicitur: ek var inn, at ána hall-ílmí domum intraveram, feminam conuenturus, Korm. 5, 1. Compar., innarr interior, loco interiore: sittu innarr meir sede interius, interiorem sedem occupa, FR. I 288, 2; it. pro positivo: innarr lít ek til kvíana intro ad feminas respicio, F. V 178, 2 (ut Nj. p. 75).*

INN, *part. expletiva, propr. id. qu. em adhuc, vide in.*

INN, IN, IT et IÞ, *id. qu. hina, per epheresin róuh, et enn, 1) articulus propositionum adjectivorum, quos tum regulariter formam determinatam adasciunt, v. c. ían aldri senez ille, Vsp. 26; allt it góþa omnia bona (omnes virtutes, omnia recte facta), SE. I 320, 3; it betra beneficia, commoda, SE. I 238, 3; íþ ráþsvinna fjóð, it horska ma, Háam. 102; drykk íns dýra mjabar, Háam. 106; etiam in vocativo: inn fróþi jótunn!, Vafþr. 20. 30 (Fm. 5). Nota: Óg. 14, íso sþró huc referendum non videtur, etsi id fecerint interpretes; locus sic est: Kvæþa hann íno sþró | alna myndo | mey í heimi negavit ille ullam in mundo virginem præstantiorem (me) nascituram. Adferunt quidem locum Kormaksagæ: hann átti Finn hvio fgrv, pro hina; sed alia hic ratio est, dum terminatio articuli se accommodat ad sequens adjectivum, sic et FR. I 231: þá em fá (= fku), sem etc., cf. Gloss. F. XII voc. em et hinn; in nostro loco articulus viz locum habet, sed ino est particula expletiva in (= enn adhuc) cum o paragogico. — 2) præcedente demonstrativo sá: sá inn mátki manr, Háam. 94 (Skf. 10. 25; Harbl. 14); þann inn alsvinna jótun, Vafþr. 1; þann ína heida himin, Harbl. 18; þess íns alsvinna jótunn, Vafþr. 5; et cum ordinalibus: sá inn þriði, Grm. 6; þat it eina, þriþja, fjórða, etc., Vafþr. 20. 24. 26. — 3) præcedentibus pron. possessivis minn, þinn, sinn: minn ían kvæsi hjórr, Fm. 6; þinn ían frána mátki, Fm. 1; síns íans heila huga, síns íans svara sefa, Háam. 106. — 4) per crasin coalescit interdum cum præcedente substantivo (quando in vocalem desinit), v. c. hjartad mæta (o:*

hjárta 'ð mæta), *F. V 92, 2, id. qu. hjarta ið (et) mæta proxime cor, partes cordi proxime, ÓH. 247, 2; Hugans prúða (Huga 'na prúða), Morkinsk. F. VII 46, not. 2, id. qu. Huga ins (hina) prúða. Sic Kjötván, F. I 190, not. 3, est = Kjötva inn; hilminum, F. X 191, not. 6, = hilmi inum; sic SE. I 236, 1, vitinum eineygja, per crasin et syncepen esse videtur id. qu. vitinna inum ein-eygja destinatus Unoculo illi (Odini). — 2) raro pro demonstratio sá, in prosa: þá er 30 manna eru komnir á it (= þat, F. XI 102) skip, er næst er landi, þá, Jömsv. p. 27; sic et F. VIII 431, not. 17: svá leitt sem yðr er orðit, at sitja um bergit, þá inum (= þeim) þó miklu leiðara, er þar sitja ádr.*

INNA (inai, inanta v. inta, innt v. int), dicere, loqui: menn nemi máll, sem ek inni, min homines verba, quæ profero, audiant, Nj. 136; pros.: inna eiddaf þævre juramentum, F. VI 53; ÓH. 170, 1; G. 7. — β) enunciare, recitare: inanti orþatafi at eldi ljósom enun- ciant literas ad lucidum ignem, Am. 9; i. jótta heiti recensere, SE. I 549, 1; i. ið recitare carmen, Lo. 1; vinn ek hjór Hárs inna, id., Hild. 30, 2. — γ) referre, nar- rare: i. konungs verk regis facinora narrare, Si. 4, 3; i. dýrðar merki, F. II 279; Part. act., innendr, pl., rerum narratores, viri rerum periti, qui multam (aliquam) ha- bent rerum gestarum scientiam, G. 48. — δ) i. app. palam pronuntiare: verk mano upp inna á efsta dómi facta hominum in extremo judicio palam fient, Sturl. 4, 5, 2 (pros., enarrare, Eg. 66). — ε) i. út elo- qui: sé ek ei þann er út megí inna alla gleði, er Ádam fékk, Lil. 64. — ζ) facere, præstare, ostendere, exhibere: inna gráleik malitiam exhibere, ostendere, F. VI 295 (Hh. 55); ut: inna íþrótt artis specimen edere et in ea excellere, SE. I 154, = fremja, vinna. — η) pendere, rependere, sic accipitur inna gráleik malitiam rependere, Hh. 55 (F. VI 295); ut: hvað áttu mér illt at inna (= læna)?, Nj. II 204, í. inna fylgior persolv- vers (= gjalda), Grág. I 240. — ζ) Sturl. 5, 14, 3, videtur esse, dare, tradere: dauða und var egg sú er kendo innt, i. e. sú egg, er (þeir) kendo, var innt dauðaund acies illa, quam cognoverunt, tradita fuit vulnere mortali, i. e. telis, qua ipsi usu cognita ha- buerunt, letalia vulnera intulerunt.

INNAN, 1) adv., α) intus, ex parte inte- rioris; o domo: leita sér innan út stapar do- mo foras egredi ad requisita natura, Hávam. 114, ubi opponuntur innan intus, út foras; ú. ÓH. 92, 9; sic et accipi possit, Bk. 2, 8: opt gengr hon innan isa ok jókla aptan hveru, per brachylogiam, sæpe quavis vespere domo egressa aquas congelatas et moles glaciales peragrat; innan or húsum intus ex ædibus, ex domo interiore, ÓH. 70, 5. — β) intus, intrinsecus, a parte interiore: suud, allt bygt innan fretum, totum intus (navibus) occupa- tum, ÓH. 182, 4; allr skáli innan totum in- tus trichinium, ÓH. 170, 1; lita munna innan es intus tangere, Hh. 84. — 2) propositio, a) absol., cum accus., in: i. eina gunni

uno in prælio, Hh. 65, 6; i. Týrvisst in (in- sula) T., Mb. 9, 2; i. hverja vik in quavis maris sinu, Hh. 62, 5; hverfa i. stafarum in prora locum occupare, proram navis de- fendendam suscipere, Hh. 82. — β) cum gen., intra: i. hallar intra aulam, Völk. 31; i. dyra intra ostium, Grg. 15; kvama i. borgar adventus in arcem, Hm. 23; i. rifja intra costas, intra latera, FR. I 267, 2. Pros., de tempore: i. litils tíma brevi, F. V 163. Cum acc. et usurpatur in Stjörn: guð skapadi allan heiminn, þat er, himinn ok himnaríki, meðr öllu því sem hann hefr inn- an sik, ok þar meðr allt jarðríki. In Har- þestrænga Lugebog saepe usurpatur innæm pro innan. — b) addita præp. i, inna i, pro simpl. i; cum dat. i — innan, cum acc. innan i: hverr veit sik í svörto helviti innan, ÓH. 171, 1; flypting innan celsa in puppi (stan- tem), F. VI 196, 2; gánga innan i marga hildi in multa prælia ire, F. III 17. — c) fyrir innan, (intra, cum acc.) Ölvishaug, G. 14; fyrir Hillar innan intrá Hillas, Mg. 9, 4; fur innan garða intra fnes, Hamk. 4. 9. — 3) composita: a) innanborðs intra na- vem, in navi (i., bord), ÓH. 27, 1; Ha. 293, 1; plene: innan bords naglara intra latus navis, intra navium, SE. I 524, 3 (idem est innbyrðis, Eg. 58, quod metaph. est Sturl. 7, 41: börðus þeir þar sjálfir innbyrðis mu- tuo). — b) innanbrjósts intra pectus, in pectore, intrinsecus: ótta fallr með öllu inn- anbrjósts, Lb. 30. — c) innanlands intra regni limites, in ipso regno, in terra, patria, Mg. 17, 6; Ha. 290, 293, 2. 313.

INNARLIGA, adv., interne (ex inn, comp. innar): bita i. pectus intimum penetrare (de sagitta amoris), Skaldh. 1, 17; cf. ofarla (aptarla).

INNBLÁSTR, m., inspiratio (inn, blástr): i. guðligs gneista afflatus divini igniculi, in- spiratio Spiritus Sancti, Nih. 76.

INNDÆLL, adj., commodus, facilis (id. qu. dæll, ab in, inn, part. expl.): eigi er jární bjúgu indæll skáði lindiss non commodus, facilis est, i. e. nocet, vezat, affligit, Hh. 62, 6. In prosa, indælt = auðveldt facile, F. III 161; indælla commodius, facilius, jucun- dius, F. VIII 186, unde indæli, n., vita ju- cunda, F. VII 277.

INNDRÓTT, f., satellites domestici, au- lici (inni domus, drótt): hirdmenn ok hú- karla höfþingia má svá kenna, at kalla þá indrótt, SE. I 458. 398, 2. 406, 3; F. VI 197, 3; Ha. 232, 4. 255, 6; indróttar goðingar principes, Orkn. 22, 5. — β) homines, viri, SE. I 560, 2.

INNFJALGB, adj., Völs. 42 (Hund. 2, 43), de lacrima, vert. interpp.: intra pene- trans; forte, intus abscondita: hvert innfjalgt (tár) felt blóþugt, úrsvalt, ekka þrúngit á brjóst gramí quavis (antea) intus abscondita (lacrima) decidit cruenta, præfrigida, mærors turgida in pectus principis (inn, fjálgr).

INNHYSGINGAR, m. pl., homines, viri (propr. inquilini; innhysa domo excipere, lecto recipere quem, Sturl. 4, 41; inn, hús), SE. I 560, 2.

INNI, adv., intus, in ædibus, sub tecto, *Bk. 1, 31.*

INNI, n., domus, ædificium, habitaculum: at inni domi, domi suæ, *Greit. 19, 3*; hitta sitt i., *Eg. 60*; þins innis til domum tuam, *FR. II 29, 1* (pros., til sama innis ad idem cubiculum, o: cœnaculum, *F. VIII 108*); plur., öll inni, *ÖH. 217, et pros. sequ.*; cum art., öll innin omnia ædificia, *Ha. 286, 5*; allvalds inni domus regis, ædes regis, *ÖH. 42 (SE. I 508, 2)*; konungs inni palatium, *Sks. 259.*

INNIFLI, INNYFLI o. iðrar.

INNILIGA, adv., interne, intrinsecus, ex animo, *Nik. 11*, ubi: fylðiz upp af ástar eldi, útgángandi í háska strángan, ætlar sér í einum möttli, inniliga til móts við linna, o: fylðiz upp inniliga af ástar eldi. In prosa: segja i. frá exacte, diligenter, *ÖH. c. 78*; spyryja i. um, *ÓT. 41.*

INNILIGR, adj., eximius, egregius, præstans: i. kennifaðir excellens doctor religionis, *Gd. 12*: Innilegum sást eldr af munni | útlíðandi heilags anda | kennifóðr í messu miðri | mykill vegr er sólu fegri, o: eldr fegri sólu sás útlíðandi af munni inniligum kennifóðr í miðri messu, vegr heilags anda er mykill. Sic ynniligr per y, ynniligt ráð excellens conditio uzoria, *F. X 256*; bjarrtr ok inniligr líkami, *F. X 207.*

INNIR, m., qui præstat, efficit, gerit (inna ζ): i nadda rógs gestor pugnæ, pugnator, vir, *Dropl. 3*, ubi sic: Reka þóttumst nú nakkvat | nadda rógs at gnógu | Helga vigs en hlægir | hug minn við þat inni, i. e. (ek) þóttumst nú reka Helga vigs nakkvat at gnógu við nadda rógs inni, en þat hlægir hug minn nunc mihi visus sum ultionem cædis Helgii sic satis expetissæ ex præliatore (*Helgio Ashjörnde*).

INNLEIÐ, f., via intus (introrsum) ducens (inn, leið; *Angl. inlet aditus, outlet exitus*): i. dýra introitus ferarum, *Gha. 22*, *Torfæus de silva intelligit, quem sequuntur interpretes. Conjicit tamen F. Magnusenius in Gloss., „poëtam hac obscura appellatione exta animalium indicasse”, quæ conjectura firmatur voce Arotica (in insula Danica Krö usitata), inlet, inglet, intestinum. Differt autem innleið dýra, quod vertendum puto intestina (non: exta) animalium, ab iðrar, *Gha. 23*, quemadmodum intestina differunt ab extis, innyfli ab iðr, vide iðrar.*

INN MÁNI, m., *SE. II 499, 8*, ubi i. ennis oculus. *F. Magnusenius (in Laxd. ed. Havn. p. 390, Lex. Mythol. p. 480) vertit, „luna fronti inclusa”, qs. ab inn intus, et máni luna. Possit et derivari inni, n., domus, ut ennis inni domicilium frontis, sit caput; vel denique innmáni est pro inn-máni, ab himin cælum, per aphæresin toú h, syncopen toú i, et mutationem toú mn in nn, ut hinna, f., membrana (*Dan. vet. hinna, vulg. Hinde*) = himpa; sic ennis himin cælum frontis, foret vertex, caput.*

INNRI, adj. compar., interior (inn, comp. innar): innri maðr animus, *Skáldh. 6, 26*:

o var hans enn innri maðr | jafnan hrygg,
en sjaldan glaðr; vide iðri.

INNÞRÆNDIR, m. pl., *Thrandi interiores, incolæ Thrandhemis interioris* (o: provincia Skönnensis, *Verdalensis, Sparbyggensis, Eyrensis, opp. Útþrændir, incolæ prov. Orkadalis, Gaudalæ, Strindæ, Stjorðalæ*), *F. V 55; 80, 1; G. 17. Innþrænsk, adj., ÖH. 50, 2* (innþrænskr, *F. VII 350*).

INO, *Og. 14, paragog. pro in = enn, part. explet., vide inn (in, it)*. Cf. varias formas paragogicas vocis údrúvis, -i, -u, -a, in *Gloss. F. XII.*

IR, id. qu. yr arcus, vide in ishjóðr.

IRA, f., Ira, insula, *SE. II 492, in insul. nomenclatura, cf. Hirar (num Hibernia?, olim Jerna, Juverna, Erin; sic et Munch)*.

IRAR, m. pl., Hiberni, *F. I 29*: frá Írum ab Hibernia; acc. pl. Íra, *F. I 144, 3 (X 376, 3)*; Íra grund terra Hibernorum, Hibernia, *Korm. 3, 8*; Íra byggðir, id., *Rekst. 6. Plur. Írir, tantum F. X 414 pros.*

IRI, m., nanus vel genius, *Fjölsn. 35.*

IRMINIR, aper, vide hrimnir 3.

IRPA, f., femina gigas, *Skáldh. 5, 26.*

ÍRSKR, adj., Hibernicus, Hibernus (Írar): Írskr svanni, *F. VII 70*; Írsk þjóð nafio Hibernica, drótt Írskrar þjóðar Hiberni, *Hg. 5, 2.*

ÍSALAND, n., Islandia (id. qu. Ísland), *Gðß. 7.*

ÍSARN, n. pl., tela (propr. in sing., ferum, AS. isen, Germ. Eisen): En quæd ex heita | öll vápn saman: | jöra, avr oc slög | isarn oc spiöa, *SE. I 571, 1*; isarn gullo gladii sonabant, *H. 19, 2*; hljómr isarna sonitus telorum, fremitus armorum, *FR. II 273, 2. Sing., isarns áss deus telii, gladii, vir, Eb. 19, 2.*

ÍSARNKOL, n., ferreum refrigerium, frigus quale ferri est (isarn, kol = kul), *Grn. 37; SE. I 56.*

ÍSARNLEIKR, m., ludus armorum, telorum (isarn, leikr), pugna, *SE. I 278, 1.*

ÍSARNMEIÐR, m., arbor gladii pugnator, vir (isarn, meiðr), *Eg. 30*, ubi *G. Magnæus specialiter intelligit fabrum, ferri consuetorem (a meida ledere)*; mangi isarnmeidr nemo, *Ísl. I 197.*

ÍSBJÓÐR, m., offerens arcum (ir = yr), vel telum (is = isarn, bjóðr), pugnator, vir, *Hít. 32.*

ÍSHEIMR, m., terra glaciei, mare (Isa, heimr, ut land Isa, *SE. I 324*): isheims jör equus maris, navis, *Has. 32, vide jóskreytandi.*

ÍSHRUFA, f., salebra glaciei (isa, hrufa): hrjón ishrufa aspera glaciei salebra, vulgo skrof, glacies tenuis, cava et multiforma (*Gloss. Nj. sub v. skrofi*), homonymice id. qu. skrofa pufinus arcticus, *SE. msc. in æmigmate de avibus.*

ÍSKALDR, adj., glaciei instar frigidus (iss, kaldr): í. brynja, *FR. II 202, 2.*

ÍSKLÆDDR, glacie vestitus (iss, klæða), de amnibus et lacubus dicitur, *Ed. Ljóasina: ár ok vötn kallas í foravísum ísklæddar ok ræfr skeljunga; næfr vatna, ísvöðir, quæ duo*

postrema intelligi debent de amnibus et lacubus glacie concretis.

ISLAND, *n.*, *Islandia*, maris Atlantici insula (terra glacialis, iss, land), *Grett. c.* 9; *Korm.* 3, 8; *Nj.* 78, 3 (*Isl. I* 30); *Gd.* 6. — 2) appellativum, terra glaciei, mare (ut issa land, *SE. I* 324): islanda víðráttá status æðris marini, tempestas, mörk islanda víðráttu campus tempestatís, mare, stjóri islanda víðráttu markar dominus maris, rex mari potens, *F. V* 176, 2, dub. (*vide* víðráttu et níðra).

ISLENSKR, *Islandicus*: islandsk augu oculi, *ÓH.* 92, 12; islenskir menn Islandi, *Gd.* 22; islenskr lýðr, herr natio Islandica, *Gd.* 76; *Ód.* 13.

ISMÖL, *f.*, fragmina glaciei (iss, möl): æðrþ járn bitu, sem óða straumr yrpi ísmöl acúta tela secabant, velut fragmina glaciei, a rapido æstu conjecta, *Ha.* 234. Sæpe in prosa occurrit, sem á eina ísmöl sæi ut si crustam glacialeam (sole collustratam) inspiceret, de armorum splendore, *v. c. F. VI* 412; *VII* 18; *XI* 365; *FR. I* 73.

ISÓLFR, *m.*, ursus, *SE. I* 589, 3, (iss, ólfr = úlfr, *qs. fers glacialis, quod in ursum album, hvítahjörn, quadrat*); *SE. II* 484; *II* 567 et 626 habent ísolfr, id.

ISS, *m.*, glacies; *dat. s. issi, Hávam.* 86; *F. I* 286; *Nj.* 93, 2; *acc. s. iss, Hávam.* 81; plur. ísar planities glacialis, *Bk.* 2, 8, quo loco issa interpp. pro gen. pl. accipiunt, ut apposito ad illz, de odio et infenso animo; sed forte est *acc. pl.*, o: hon gengr issa ok jökla planities glaciales et montes congelatos peragrat (*i. e. loca tristitia et desolata*). In appellatione ignis: iss ángr noxa glaciei, ignis, *ÓH.* 217; clipei: álmðrosar iss glacies sagitta, clipeus, *SE. I* 674, 2, ubi issa est *acc. plur.*, objectum tóu skylr; randa iss glacies circulatorum, clipeus, *SE. I* 280, 3; gladii: *is, ÓH.* 70, 1, pertinet ad gunnrjóðr, nam gunniss s. gunnar iss glacies Bellonæ, gladius est, ut hlakkar iss, *F. VI* 416, 2 (*Hb.* 94, 2), randa iss glacies clipeorum, ensis, *SE. I* 430, 1; maris: land issa terra glaciei, mare, *SE. I* 324; *SE. I* 496, 2, *sec. Cod. Reg. cohærente videntur*: þú létz visat íss-hristum framstafni (skipsins) vestr í haf þroram navis, glacie concussam; *sed sec. Cod. Worm.*: svikulgjardar iss glacies balteí, gladius, hrystir svikulgjardar iss pugnator (*in vocativo*). In compositis: blóðissu, hjaldriðu, sáris.

ISTUR, *n.*, adeptus, abdomen; cum art. ísturit, *Skáldh.* 6, 12 (*fem. et masc. generis, GðM. I* 432, *II* 298, not. 11.).

ÍSUGR, *adj.*, glacialis, *ít. gelidus*: ísugar bárar, *Jd.* 15 (iss).

ÍSUNGR, *m.*, capitis velamen muliebre, *SE. II* 494: ísvngr (h.), *i. e. ísungr* (höfuð-dákr); *hinc* ísunga jörð femina, *Vigagl.* 9, 1, ubi potest esse vocativo. Gunnar ísungr capitegmen Bellonæ, galea, þundr Gunnar ísunga deus galearum, pugnator, vir, *ÓT. Ská.* 2, 306. Ísungr, nomen propr. viri, *Hund. I.* 19.

ÍSVOÐIR, *f. pl.*, amnes (conglaciati), *Ed. Lóasina, v. ísklæddr.*

ÍT, *HS.* 18, 1, *sec. J. Olavium pro itr, o: eldgerðar mútor þær er it unnsvin róta upp culinæ munera (haleces), quæ optima sues marina (delphines) expellunt (cf. Gloss. Ed. Sæm. I 444, sub voce brimsvin). Loco citato (HS. 18, 1) Cod. A habet ifr, quod metro obstat, cet. Codd. et, quod h. l. idem valere puto ac at, o: falar at vinum minum vcnales amicis meis, an amici mei eas vendere velint, vel at vinum minum apud amicos meos, sensu eodem. — 2) it, Vsp. 1, accipiunt pro partit. expletiva, vertentes: vildo it eo fyr telja velim enarrare, quasi esset vilda ec. Simplificissimum est, vildo aut esse 3. pl. impf. ind., voluerunt (o: homines), aut 2 s. præ. ind. = villo visne, et it esse id. qu. at, ut, quod et habet membr. 544 et alii Codd. — 3) it, in þvigit, est = iat, o: þvigit = þvi eigi at, vide þvigi et Gloss. Ed. Sæm. I sub it: in it aitt, *F. XI* 132, it videtur esse pro iat i. e. ei at, eigi at.*

ÍT, *n. adj.* inn ille, cum compar.: ok æ vera afl it meira, *Bk.* 2, 31, ubi quoque tó it sumi potest pro at. o þvi, æ it meira = æ at meira, æ þvi meira. Cum superl., it fæsta ad minimum, *RS.* 7; it næsta proxime, vide næstr; quo sensu omittitur it, *F. VII* 33, besta optime. Cum comp., cf. *FR. II* 440: eigi er þat it hægra, at hæc res ideo in difficillimis est, quod. Vide id.

ÍTÁ, *Korm.* 3, 5, legendum puto itri, et referendum ad eir.

ÍTAR, *m. pl.*, viri, pro ýtar, scribitur *F. VIII* 363; *IX* 440, 2; *Pál.* 19, 3: þeim er ita böl bætir; *F. X* 432, 76.

ÍTARLIGA, *adv.*, splendide, pulcre, eximie (ítarligr): í. þat innan skreyta allskyns steinar splendide ornant, *Gd.* 71; sic ítarliga klæddr splendide vestitus, *Jömsv. p.* 19 (búinn ítarliga at klæðum, *F. XI* 85); herbergi búin ítarliga, *ÓH.* 94.

ÍTARLIGR, *adj.*, excellens, eximius, præstans, insignis (itr): í. at álliti excellens quoad adspectum, vultu excellenti, *Sk.* 1, 4; í. hilmir rex excellens, magnificus, *Merl.* 2, 34; allt var ítarliect um orar ferðir omnes res erant insignes, quod ad iter nostrum adtinebat, *Am.* 91; ítarligt er slikt at líta, *GðB.* 58.

ÍTR, *adj.*, splendidus: ítr rönd clipeus, *SE. I* 602, 2, in sequ. prosa explicatur per ravndin var kostig; ítran sal fjalla splendidum cælum, *SE. I* 320, 2 (ýtr per ý scribitur, *ÓH.* 47, 4 ed. Holm., et *Has.* 63); de lumine, *Has.* 63, ubi sic: suo at frá yör í ýtru | oss kíósum þat líose | veghlyndr veðra grundar | valldr skiljumz ek allðri, *i. e. svo at ek skiljumz aldri frá yör, veghlyndr veðra grundar valdr (deus?)*, í itru ljósi; kíósum oss þat. *De deo, præstantissimus, optimus*: ítr firri guðgotna grande, *Lo.* 32; sic *G.* 21 ítr optime refertur ad alls græðari (*SkI. V* et *F. XII* refertur ad mærd, ab Olavio minus commode ad óðlingr). *De hominibus, excellens, eximius, præstans, bonus*: ítr álliti eximius adspectu, *Sk.* 1, 7; ítr kondngr rex egregie, *Sk.* 1, 10; ítr yngvi, *id.*, *F. VI* 87, 3; inn ítri óðlingr egregie prin-

ceps, Sk. 1, 23; itr Haraldr, Hk. 20 (F. VI 177); Ítram Ólaf, G. 1; itr ægis báls hati egregius princeps, SE. I 600, 2; Ítram auðgjafa, SE. I 618, 1; Ítram stökkvi flóða hyrjar, id., SE. I 446, 1; itr fjarðbáls bjóðr, id., SE. I 504, 4, sed potest et h. l. construi una voce composita itrærkr, qu. v.; Ítran stöðvati Torfeinara, SE. I 464, 1; Ítra systir Auðs ezimiam Audi sororem (Tellurem), SE. I 322, 4, sec. Cod. Reg. (Ítraan menþverri sec. Cod. Worm.); itr, velborin selja gulls præstans, nobilis femina, Grett. 21 (ubi quidd.: velborin selja Íturs gulle largitrix splendidi auri); itr þegn vir præstans, vir bonus, G. 58; Ítram þrælum fróans konunga piis christianis, Lb. 33; í Ítra liði in ezimia cohorte, ÖH. 47, 4. Genitivus explicandi causa additur: itr lista artium peritus, in artibus excellens, Rekst. 11 (ut frárr dákða, snarr lista); hjörva þeys Ítr bello egregius, ezimius bellator, Öd. 26; armblíks Ítr liberalis, munificus (ut góðr af gnlli), Sturl. 7, 43, 1, ubi armblíks-Ítrir njótar veðrtams svana beðjar viggs viri liberales; in compos., þrekitr. De rebus: itr lausa ezimia liberatio, Lb. 39; itr ellii summa, extrema senectus, SE. I 640, 2.

ITRBÓL, n., *splendidum cubile* (itr, ból): í dalreyðar *splendidum serpentis cubile, aurum, eyðir dalreyðar ítrbóla consumitor splendidorum serpentis cubilium, princeps liberalis, Ha. 320, 1; sedes splendida: í. sólár splendida sedes solis, cælum, gramr sólár ítrbóls rex cæli, deus, Rekst. 33.*

ITRBORINN, *genere illustris, nobilis* (itr, borinn a bera), *de rege, H. kat. 37; Hund. 1, 9; de regina, Am. 102.*

ITREKR, m., *FR. I 473, 2, nomen fictum; proprie videtur esse nomen Odinis* (ut Öndóttir, Thoris), *unde Ítreks jöð proles Ítreki, filius Odinis, (cujus proprium nomen non extat), SE. I 554, 1; II 473. 556. 616.*

ITRFERMDR, *valde onustus* (itr, ferma), *de nave, F. III 12, 2.*

ITRGEÐR, *adj., excellenti animo præditus* (itr, geðr a geð): lof Ítrgeðs Ólafs encomium generosi Olavi, G. 10.

ITRGJÖRR, *bene, affabre factus* (itr, gjörr): Ítrgjör skyrta tunica artificiosa, *FR. II 317, 3.*

ITRHUGAÐR, *adj., excellenti indole, animo præditus, generosus, magnanimus* (itr, hugaðr): í. jöfarr, *SE. I 652, 2.*

ITRLAUKR, m., *præstans allium* (itr, laukr), *Hund. 1, 7, quo loco Völs. (FR. I 136): Sigmundur var þá kominn frá orrustu, ok gekk með einum lauk í mót syai sínum, ok hér með gefr hann honum Helga nafn etc.; confer et FR. I 490—91.*

ITRLAUSN, f., *liberatio excellens, præstans, Lb. 39 (vel h. l. sejunctionis legandum, vide Itr).*

ITRLEYGR, m., *ignis splendidus: í. svanblígs aurum, ejus njóðr, vir, Ag.*

ITRMAÐR, m., *vir excellens, generosus, nobilis* (itr, maðr): Ítrmaans kona uxor viri nobilis, vel femina generis nobilitate clara (id. qu. góð stö gæðinga) *Jd. 14. 18. 22. 26.*

30. 34; cf. Ítrmenn, et nom. propr. Ítrmenn, SE. I 24. Hinc adj. Ítrmannligr excellentis viri speciem præferens, F. VI 416; Ítrmannligast ásjóna F. VII 63, var. lect. 3 (Cod. Fris. col. 234, 39).

ITRMENNI, n. pl., *virii excellentes, principes* (itr, menni a maðr), *F. V 180.*

ITRSEKKR, m., *tunica ezimia, velamentum ezimium* (itr, serkr): í. Jaatar ezimium velamentum mali, velum navis, *SE. I 504, 4.*

ITRSKAPAÐR, *egregie formatus, forma excellentis* (itr, skapa): í. askr *formosa fraxinus, Völs, 25 (Hund. 2, 36).*

ITRSKIÐ, n., *zyglosolea ezimia, pulcra, splendida* (itr, skið): í. Endils (reguli maritimi), *naves splendidae, Öd. 23.*

ITRSLEGINN, *probe cusus* (itr, slá), *de acie, probe extenuatus: itraleagnar eggjar acies tenues, acuta gladii, GS. 33.*

ITRTÚN, n., *area splendida* (itr, túa): í. himins rítar *splendida area solis, cælum, yfirstillir himins rítar ítrtúns summus cæli rex, deus, Lo. 42.*

ITRTÚNGA, f., *lingua splendida* (itr, túnga), í. unnar *splendida lamina gladii, Isl. I 307, ubi: unnar ítrtúngur hátt stúnga gladii acutum clangebant.*

ITRVAXINN, *pulcra et concinna membrorum proportione* (itr, vaxinn, id. qu. vel vaxinn): í. svanni, *Korm. 3, 2.*

ITRÞVEGINN, *ezimie, apprimè lotus* (itr, þvegin a þvo), *de brachiis mulieris: ittrþvegnir armar, Lokagl. 17.*

IVA, f., *Iva, Jötunheimis fluvius, SE. I 298, 2, sec. Sk. Thorlacium, Obius Siberis fluvius. Sed forte id. est ac Ista, Angermannia fluvius. Ivo nes promontoria vel lingulae terrestres, in mare excurrentes prope Isam, flesdrótt Ivo nesja gigantes lingulas Iviannæ incolentes, SE. I 298, 2.*

IVALDI, m., *ivaldius, nanus, cujus filii, Ívaldasynir, navem Skidbladnerem fabricarunt, Grm. 42; SE. I 140. 340.*

IVABENDR, m. pl. part. act. v. *vada i, Merl. 1, 53, ubi drams ívaðendr hominibus somno dediti, negligentés et incuriosi, quam in somno ambulantes (vadaandi i draumi).*

ÍVIMNIB, *aper, vide hrimnir 3.*

ÍVIST, f., *Ivista, una ex Hebudibus* (North-Uist, South-Uist), *SE. II 492; F. VII 41, 1; Ívistar gramr rex Ivistar, F. VII 44, 1. Cf. Týrvist.*

ÍVIÐ GRANNA, *Völk. 26, lectio incerta; ívið vera lectio est, = eyvið, eyft, eyvitar, quas voces vide; G. Magnæus vertit: neutquam tenues (= dolores). F. Magnúsonius conjicit: í við gjörtra s. gjörvra in síða (Uludalis) factos.*

ÍVIDJA, f., *femina gigas, SE. I 552, 3; II 471. 615; SE. II 555 habet íviða, exolus j. Quasi, in síða habitans (í, viðr). Ek slæ eldi af (= of) íviþju igne circumdote silvicolas feminam, Hyndl. 44.*

ÍVIDR, m., *silva (forte æterna, perpetuo florens, í = ei semper, víðr): nú maan ok heima, nú íviði novem mundos, novem sacras síðaas, Vsp. 2. Pute rectius, íviði, n., arbor (= mundana).*

ÍÞRÓTT, *f.*, *ars*; *plur.* íþróttir *artes*, quarum adiquot enumerantur Órnk. 49, F. VII 170, 3, in quibus scientia literarum, lectio librorum, ars musica et poetica; sic et poetica: vammí firð íþrótt ars inculpata, dicitur Smart. 23 (SE. I 238, 4), ubi vigi vaar Úlfs bagi (Odim) gáfuma vammí firða íþrótt, quam „*ars carminis*” vocat Hor. Ód. 4, 6, 29–30. Safna íþróttum artium peritum sibi comparare, Hugsm. 29, 3; treyata íþrótt sinni artium peritia confidere, F. III 217; íþrótt hersa ars ducum, ars militaris, hugr hersa íþróttar studium rei militaris, *it. animus bellicosus*, SE. I 298, 3. Óðr íþróttar vir artibus excellentissimus, Fagrsk. 3. Am. 63: Læto þeir á lesti lifa íþróta fecerunt sane postremo sibi supervivere virtutum (documenta, exempla); sic interpp., íþróta pro gen. plur. accipientes, subintellecto nasa vel mark. Forte h. l. adsumenda sit forma masc. íþrótti, eodem sensu ac þróttir, animi fortitudo et constantia, praefo i = ei, nota perpetuitatis; itaque þeir lita íþróta lifa á lesti fecerunt animi fortitudinem ad extremum vitae finem perdurare. Alias íþrótt derivant ab *íð* et þróttir, quasi constantia in studio aliquo posita, quod et placuit Raskio in Oldnord. Læsebog, Havn. 1832, p. 65, not. 4. Exiitisse formam þrótti = þróttir, concludere est ex adj. þróttadjarfr; unde íþróta, Am. l. c., possit esse per crasin pro *íð* þróta studium fortitudinis, sensu eodem.

ÍÐ, *f.*, *opus, factum, negotium, ministerium* (de lanificio, ÓH. 145, ubi gen. z. íðjar); þat er leyfð *íð* hoc ministerium honestum est (de munere aulico), ÓH. 41, 2. *Plur.* *íðir*: tekki ymissar *íðir* diversis negotiis fungor, ÓH. 70, 3 (AR. I 304, 3); litlu orð ok *íðir* dicta factaque, Nj. 7, 3. Res gesta, faciura, Hm. 1; þjóð veit þinar *íðir*, SE. I 332, 2. — 2) *studium in aliqua re collocatum*: gör er *íð* at fór iter magno studio properatur, SE. I 656, 2. — *Soec.* *íð*, diligentia. — 3) *pugna*, SE. I 563, 1, of. *íðna*.

ÍÐ, *íþ*, *vos ambo, vos duo, pro þit, dual. pron.* þá tu; 1) *ante verbum*: ef *íþ* Gymlir ánniz vos, tu et G., Skf. 24 (ef *íþ* erop tveir, F. VII 116, not. 3); hví *íþ* Æsir tveir skaloþ sáryrþom sakas, Lokagl. 19; hvat *íþ* Æsir tveir drýgdut, Lokagl. 25; *íþ* munuþ alla eiþa vinnu, Sk. 1, 31; ef *íþ* möþ ettiþ, Gho. 3; er *íð* heim komit báðir, Korm. 22, 6. — 2) *post verbum*: sátuþ *íþ* Völundr, Válk. 38; mundaþ *íþ* leita, Gho. 3; sátit munuþ *íþ* Guðrán, Bk. 2, 51; urþua *íþ*, Gho. 3, *íð*, *Íð*, *neutr. pron. ina, v. c.* *íþ* áttunda etc., Hæam. 156–66; orþ *íþ* fyrra verbum prius, Og. 7; mál *íþ* efsta verbum supremum, Og. 13. — 3) *sem.*, *pro in (hia)*: *íþ* sriþa sriþa pulkra illa amica, Hymk. 30.

ÍÐA, *f.*, *mare*, SE. I 575, 1, *propr. vortar*; *gen. cum art.*, *íðunnar vorticis, homonymice exprimitur per Braga kvonar* (= *íðunnar*), Grell. 69, 1. — 2) *in compos.*, *v. lóðida*.

ÍÐAVÖLLR, *m.*, *campus Idæus*, Vsp. 7. 53; SE. I 62. 202.

ÍÐBIFA, *f.*, *sermo*, SE. *msc. pro Cod. Reg. biva, cf. part. íð sub voce íðgjöld, íðgíliki*.

ÍÐGJÖLD, *n. pl.*, *remuneratio, præmium*: *ill íþgjöld mala præmia, Hævam. 106*; *retributio, compensatio*: sonar *íðgjöld compensatio* (mortui) filii, Sonart. 16. Est *id. qu. endrgjald*, ab *íð* = *eð*, *eðr* = *enðr iterum* (AS. *eð-*, *in compos.*, *v. c.* *eð-leán, qs. enðr-lán, eð-nívan* = *enðr-nýja*). In *prosa*: ei atluðu menn at fá mundi *íðgjöld* Þorsteins, Vd. *msc. c.* 57.

ÍÐGLÍKI, *n.*, *perfecta similitudo*; *it. res vel persona, alteri simillima*, AA. 231: *íðglíki* *menbrikar mulieri* (= *Thuridæ*) *quam simillimus*, (Eb. 40, 1). *Íð, glíki* = *líki*, *a glíkr* = *líkr similis*; *íð autem abundantiam significat, vide íðgnótt*.

ÍÐGLÍKR, *adj.*, *perquam similis* (*íð, glíkr*): var *íðglíkt*, (*at*) *sjó inn i miðjan orms munn, sem eldr brynni þrinda erat, si medium rostrum serpentis (navis) inspectares, ac si ignis arderet*, F. VI 180, 1.

ÍÐGNÓGR, *adj.*, *abunde magnus, abundans* (*íð, gnógr*): *íðgnógr* *ógnar ljómi abundans aurum*, Hund. 1, 20; *v. íðgnótt*.

ÍÐGNÓTT, *f.*, *abundantia, adfluentia*: *auds íðgnótt opum adfluentia*, Ad. 19. De *etymo sic disserit G. Magnus*: *íða* *proprie gurges aquæ in se contortæ, vortex, it. mare, in ejus silva nomenclationum Ed-dica. Transfertur autem maris vel aquæ redundantia ad aliarum rerum copiam ingentem; unde in vita Pauli episc.*: fe þeirra vóx sem sjór gengi á land, et vulgare est dictio in nostro sermone, *sjónóg, i. e. maris instarsatis vel copiosum. Præterea sægr de ingenti multitudo notum est, vocabulum verisimiliter variatum a særr mare. Adde vatnerinn aquæ instar copiosus*.

ÍÐHVARF, *n.*, *pars gladii, nescio qua*, SE. I 568, 1. *Omnia fragm. h. l. habent íðvarp*.

ÍÐI, *n.*, *id. qu. inni, habitaculum, sedes, vide úlfði*.

ÍÐI, *m.*, *gen. lðja, Idius gigas, filius Ólvaldi, frater Thjassii et Gangi*, SE. I 214. 382, 2. 549, 1. *lðja* orð *sermo Idii, aurum*, SE. II 108, 4, *ubi gen. lðja* orða *auri, in imperfecta appellatione. lðja* *galdr, id.*, Gunnr *lðja* *galdra dea auri, femina*, Nj. 131, 2. *lðja* *setr sedes gigantea, vocatur Gandvika*, SE. I 292, 1, *ubi rikri skotum Gandvirk, lðja* *setra Gandvika, giganteæ sedis, incolis potentior*.

ÍÐINN, *adj.*, *assiduus, sedulus, diligens* (*íð*): *háttprúðr var hann ok íðinn* | *hardla dyggr, merkr ok hygginn*, Gd. 9.

ÍÐJA, *f.*, *studium, ars* (*íð*): *ek man allgilda íðju váttra niðja novi permagnum majorum nostrorum studium, de studio poëseos*, F. II 52, 3. *Hinc íðjamaðr vir multi laboris*, Eg. 29, *et verb. íðja opus facere, laborare*, Ljósv. 5.

ÍÐJAGRÖNN, *Vsp.* 52, *vertitur pulvere vir ens, et derivatur ab íðjar, íðjar virror prati; idem adfert Lex. B. Hald. Forte íðjagrönn*

est id. qu. grasgrænn primitiis herbarum viderans, cf. Norv. Ino primitiis herbarum.

ÍÐJAN, *f.*, *opus, labor domesticus, artes, exercitia domestica (íðja):* kenn við íðjan flesta plurimarum artium peritus, *Skáldh. 7, 53.*

ÍÐJUSAMB, *adj.*, *diligens, industrius (íðja, samr).* *Neutr.*, íðjusamt cura: mēr er íðjusamt um erma ilmi (= mēr er aunt um) femina mihi cura cordique est, *Korm. 11, 7.*

ÍÐLA, *adv.*, *contr. pro íðula assidue, GS. 11.*

ÍÐMÖLLINN, *SE. II 494, forte, mare:* blóðvarinn (sjór), íðmöllinn.

ÍÐN, *f.*, *studium, negotium, id. qu. id: hljóta friða íðn pulchrum studium consequi, laudabili studio se applicare, Plac. 11; hefja upp íðn inceptare opus, adgredi rem aliquam, Hugsm. 23, 4; v. konungiðn. Plur. íðnir studia, negotia, res gestae: emka ek vanr at samna skróki um íðnir mauna de rebus gestis hómínum, ÓH. 194, 1. In prosa, íðn studium, vitæ genus, Sks. 17; farit aprt til íðnar ykkarar ad negotia vestra, ad res vestras, ÓH. 212 (til íðna yðvarra, F. V 48). Hinc verb. íðna efficere, Eg. 57, it. facere: sá er guðs vilja íðnar til enda lífs, hann eignast guðs miskunn, Bl. membr. — 2) pugna, ut id: vex íðn, vellir roðna, SE. I 614, 1.*

ÍÐRAN, **ÍÐRUN**, *f.*, *pœnitentia: hvert sem biðr með traust' ok íðran, Gd. 65; at tína lýti sín fir lærdum mönnum með íðran, Has. 5; fá sanna íðran vera pœnitentia tangi, Has. 50; þik mun, eyðir orma lands, íðrun þessa bita te hujus rei pœnitentia mordebit, Skáldh. 1, 30.*

ÍÐRAB, *f. pl.*, *exta animalium (íðri):* íðrar blótnar exta immolata, *Gha. 23, quo pertinet sequi. svinslifur sopin. Vulgaris forma est íðr, n., F. VII 326, quo loco Fagrsk. 187 habet innrin (en þá er hann fell, þá fannz þat í pallinum, þar er hann stóð, at hann hafði dregit innrin eptir sér um gólfu), ubi de intestinis sermo est. Distinguantur innýfi et íðr, Post. 238, de Juda Iscarote: síðan rifnaði kvíðrinn, ok fóru út öll innýfin úr honum ok svo íðrin omnia intestina atque etiam (v. deinde) exta.*

Ceterum innýfi (etiam innýfi, F. IX 467, not. 8) convenit cum vet. Dan. innulf (Harpestr. Lægebog Gloss.), et scriptura innífi se tuetur AS. innillf, Seec. inelfwor. — 2) pœnitentia (vulgo íðran): á muno þér íðrar, ef þú allt reykir te pœnitentia manebit, Am. 65, quo loco Völs. (FR. I 220): en vera má at þú íðriz, þá er þú reynir þat, er eptir kemr.

ÍÐRAZ (-aðiz,-az), *pœnitentiam agere, pœnitere, cum gen.: (bændr) íðraz nú þras verks ejus facti eos nunc pœnitet, ÓH. 238, 2; i. synda sinna, Has. 5; i. unninn lasta, Lb. 45; ef ek glæpa íðrams, Has. 53; gríða tóku at íðraz, Grett. 77, 2; per y scribitur Lb. 45. Masog. idreigon pœnitere. Vide íðromk.*

ÍÐRI, *compar.*, *interior, id. qu. innri: it íðra per interiorem domus partem, Korm. 5, 2. Melon.: en íðri sár vulnera interna, annu labes, peccata, F. XI 314, 2.*

ÍÐROMK, *id. qu. íðromz, me pœnitet: i. eptir þess ejus rei me post pœnitet, Bk. 2, 7.*

ÍÐUGLIGA, *adv.*, *assidue, Hugsm. 14, 6; 15, 3; 10, 1; 25, 6, id. qu. iduliga, inserto g, vide íðula. Pros., Sks. 66.*

ÍÐULA, *adv.*, *contr. pro íðuliga (Anecd. 72), sæpe, assidue, Mg. 15, 1; 36, 3.*

ÍÐUNN, *f.*, *Idunna, dea Asis, pomorum vitalium servatrix, uxor Bragii, SE. I 98. 208. 210. 304. 556, 2. Idunnar verr maritus Idunna, Bragius, SE. I 266; þjófr Idunnar epla Lokius, SE. I 268.*

ÍÐUÐR, *f.*, *id. qu. íðunnr, íðunn, per tmesin: þá var íð með jötnvm | vðr nýkomin svnan, SE. I 312, 3.*

ÍÐVANDLIGA, *adv.*, *studiose, magna cura: smíða stef i., Gd3. 20.*

ÍÐVANDR, *adj.*, *probus, bonus; sedulus, gnavus, strenuus (íð, vandr, qs. qui agendi rationem quam optime instituire studet, ut dáðvandr, ráðvandr): i. Kristr optímus, benignissimus, G. 4; de strenuo bellatore, Hg. 9; de poeta, artis suæ studioso, Rekst. 24.*

ÍÐVARP, *n.*, *pars aliqua gladii, SE. II 477. 560. 620, pro íðvarf; cf. blóðvarp.*

J.

Sonus hujus literæ idem fuit, atque hodie, in lingua vetere, sed ad figuram et nomen quod adinet, non distinguebatur ab i, vide SE. II 24. 50. Hæc litera 1) omittitur interdum in verbis, post g et k, v. c. leiga (= leigja), svika pro svikja (F. X 397), viga pro vigja (Frostuþl.); sic fleygja, hneigja, merka, in part. fleygendr, hneigendr, merkendr; in nominibus, Viga a Vígi, nomen canis, F. X 327; vængvm pro vængjum, SE. I 80; brautínga, Harbl. 5; etiam in radice vocis: fluga pro flýga, fogrtandi (F. X 398), smör (Dan. Smör) pro smjör ubique Gþl. — 2) inseritur, v. c. kvigja = kviga,

megja = mega, verkjendr pro verkendr (F. X 360), skjarkali = skarkali (FR. III 399); sefja, Skáldh. 2, 44, aut pro sefa sedare, aut extruso v pro svefja sopire. Sic brjoti = broti, brjot = brot (Korm. 16, 2), stjottskerum (ÓH. 260, 2), stjör (F. VII 92, 1), spjör (F. XI 144), hjarrhaddadr, hjardr (SE. II 196, 4). — 3) patitur aphæresis in örn (jörn), ó (jó). — 4) prosthesis in jalda, jörfa (örva). — 5) j = gj, v. c. teyja, F. X 322. 341, heyja, F. X 328, smeyjaz, F. IX 333. — 6) ju, ju = vi, y, v. c. þjukkr, þjókr (þykk, Gþl. 108), jugtaani, cf. tjúr et týr taurus, in Lex. B. Hald. —

?) in poësi vicem vocalis sustinet, v. NgD. p. 29, § 19.

JAFN, *adj.*, *æqualis*, *par*; *par* virtute: jafnir unda rinar stefni pugnatori virtute pares, Nj. 73, 2; *par bonitate*: jafn eða fríðri æque pulcher aut pulcrior, de tunica, F. II 280; jafn i heitum promissa constanter servans, Selk. 16, ubi: En fjóra lét færa | færa jafn til hafnar | skreytir Hólms i heitum | hyrsfors þegar krossa, i. e. en hyrsfors skreytir, færa jafn i heitum, lét þegar færa fjóra krossa til Hólms hafnar. Jöfn fengus líræ hröfnum corvis æquales dapes adquisitæ sunt, i. e. æquo Marte pugnatum est, Orkn. 22, 2; fremstr at jöfnum burðum inter nobilitate pares excellentissimus, Ha. 235, 2; (at) jöfnum þrek pari fortitudinis præditus, F. VI 423, 1. *Neutr.*, *pro adv.*, jafnt omnino, solummodo, tantummodo: jafnt var mér i gny geira | gamanleikr við hal bleikan tantummodo mihi in hastarum strepitu jocularis lusus erat cum homine pallido, Eg. 67, 6; jafnt sem æque ac: jafnt sem aðrir peræque ut alii, Nj. 7, 3; jafnt sem ætti þrennir fjör perinde ac si triplici vita gauderet, Ód. 20; jafnt sem engla fylki renni unnar perinde ac si angelicæ cohortes undas percurrant, F. VI 197, 2. *Vide composita*: hjjafn, laukjafn. *Jafnt, adv.*, *jugiter*, *perpetuo*: j. um allan aldr perpetuo per totam ætatem, F. VI 44, var. str. 2.

JAFNA (-aða,-at), *æquare*, *æquum facere* (*jafn*): mðrom sinom mæn jafnaði equis suis jubam toncendo concinnabat, Hamh. 5, ut jafna topp á hafri, Eb. 20. — 2) *part.*, *pl.*, jafnendr arbitri, Harbl. 40; jafnaðarðómr sententia ab arbitris dicta, it. compromissum, Sturl. 8, 19, 22; Sks. 736 oppos. sjálfðæmi, ergo id. qu. gjörð.

JAFNAN, *adv.*, *perpetuo*, *jugiter*, *semper* (*jafn*, *cujus acc. proprie est*, cf. jafnt), *Korm.* 12, 6; F. II 316, 2; Eg. 60, 3.

JAFNAUÐIGR, *æque beatus* (*jafn*, *aúðigr*), *cum dat.*: j. mér ut ego, *Hítid. msc.* 11, 2; hann setr hund sinn jafnaúðigan okkr undir borði, *Hítid.* c. 13.

JAFNBORINN, *vide jamborinn*.

JAFNGÓÐLIGR, *adj.*, *æque bonus*, *præstans* (*id. qu. jafngóðr*): j. gripr res pretiosa æque eximia, *FR.* III 13.

JAFNGÓÐR, *adj.*, *æque bonus*, *æque præstans* (*jafn*, *góðr*): j. kóngmaðr rex æque bonus, *Hg.* 33, 20.

JAFNHÄR, *adj.*, *æque altus*; *neutr.* jafnhätt æque alte: falda j. æque sublimi calyptra velari, Eb. 28, 2; j. upp sem himin tantum in sublime, quantum cælum patet, *SE.* I 286, 1. — 2) *subst.*, *nomen Odinis*, *Grm.* 48 (*SE.* I 86); *SE.* I 36.

JAFNHÖFUÐR, *adj.*, *pari pondere*, *ejusdem ponderis* (*jafn*, *höfuðr*), *Skf.* 21.

JAFNI, *m.*, *herba*, *o*: *lycopodium digitatum* (*Félag.* 1, 5; *lycopodium clavatum et alpinum*, *Lex. Dan.*), *Ed. Lövasina*. *In prosa*, *jafni*, *Isl.* I 208, *id. qu. litgrös herbæ tinctoriæ*, *Sv.* 18.

JAFNLÁNGR, *adj.*, *æque longus* (*jafn*, *lágr*): jafnlaug stund æque longum temporis

spatium, i. e. *totum hoc temporis spatium*, *Bk.* 2, 14, *refertur ad*: sat um allan dag, *str.* 13.

JAFNLENGD, *f.*, *idem terminus*, *eadem hora diei sequentis*, *vel idem dies anni proximi* (*jafn*, *lengd*): j. annars dags eadem hora sequentis diei, *FR.* II 53, 3; um aðra jafnlengd eodem tempore anni sequentis, *Orkn.* 81, 2, ubi *respicit festum Jolense anni præcedentis*.

JAFNLYNDR, *adj.*, *æqui animi*, *moderati ingenii* (*jafn*, *lyndr*), *Gd.* 33. *Idem est jafnhugaðr*, *Sks.* 24 (j. ok ekki mislyndr); *æquitas animi*, *jafnaðargeð*, *Sks.* 448, *jafngæði*, *ibid.* 435.

JAFNMÆLT, *neutr. adj.*, *de quo omnes eodem modo loquuntur*, *de quo omnes consentiunt*, *Fsk.* 78 (*AR.* II 99).

JAFNOKI, *m.*, *par*, *æqualis* (*jafn*, *ok jugum*), *Sks.* 22; *Gloss.* Nj.; *Isl.* II 254.

JAFNRAMMR, *adj.*, *fortitudine par* (*jafn*, *rammr*), *Vafþr.* 2.

JAFNRÖSKR, *adj.*, *æque fortis* (*jafn*, *röskr*), *Isl.* II 244.

JAFNRÜMR, *adj.*, *æque spatiosus* (*jafn*, *rümr*); *neutr.*, *jafnrümt æque amplum*, *commodum spatium*, *Bk.* 2, 60.

JAFNSNJALLR, *adj.*, *æque animosus*: j. sem geit, *Hítid.* 19.

JAFNSPAKR, *adj.*, *æque cordatus*, *sapiens* (*jafn*, *spakr*), *Hávam.* 53.

JAFNVÍS, *adj.*, *æque certus*, *ÓH.* 92, 16 (*AR.* I 328, 2).

JAFNÞARFR, *adj.*, *æque utilis*, *æque commodus* (*jafn*, *þarfr*): j. hrafni corvi commodis æque inseruiens, i. e. æque bellicosus, *pari fortitudine præditus*, *Mg.* 35, 2.

JAGA (-aða,-at), *contendere*, *it. disputare*, *disserere*: hvat þarf ek um slíkt at jaga quid mihi opus est, hac de re disserere, *A.* 9; *in prosa*: jaga ávallt á enni sömu sök eandem semper causam (litem) persequi, *F.* VII 142, *sec. Morkinsk.*

JÁINN, *adscientis*, *consentiens*, *vide fjöljáinn*, *a já*, *part. affirmandi*, *sane*, *vero*, *etiam* (*SE.* II 50), *unde verb. já* (*jái*, *jáða*, *jáð*), *Sturl.* 9, 44, *it. Gloss. F.* XII.

JAKI, *m.*, *nanus*, *SE.* II 470 (553: *toki*), *in nanorum nomenclatura*.

JALA, *f.*, *insula*, *SE.* II 492, *Yell in Hettlandia*, *Munch.*; *cf. Jólulhólmar*, *F.* XII, *et Juleholmene*, *Oldn. Sag.* 12.

JALDA, *f.*, *equa*: jöldu líki forma equæ, *ÓT.* 36; ríða jöldu equa vehi, *Grett.* 49, 5; gömul jalda equa annosa, *Korm.* 20, 1; *Korm.* 23, 2, *pro eldi öldu*, *legendum puto* *eld jöldu*, *et construendum* *jöldu* *vettr haruspica equæ*, *per contentum de venefica* (*qs. merar völtr*). *Superest jalda equa*, *in idiomate incolarum insulæ Gollandiæ*, *notante F. Magnusenio* *ad Korm.* p. 195. — 2) *id. qu. alda unda*, *J.*; *vide jálkmer*.

JÁLFADR, *m.*, *Oðin* (*qs. strepens*, *cum strepitu grassans*, *a jálfæ = jálfæ*), *per homonymiam id. qu. nomen propr.* *Audunn*, *Grett.* 30, *cf. Y. 7 sub fn. Gen. -s et -ar.* *El jálfæðs procella Odinis*, *pugna*, *ÓH.* 246, *vide elþollr*; *jálfaðar skaut* *velum Odinis*, *clipeus*, *skyldir skaut jálfaðar imperator*,

Hg. 8; svanr jálfabær olor Odinis, corvus, Hg. 6, vide svangöðir. — 2) clavus (puto cullatelli, ut eyþolina), SE. II 494.

JÁLFOÐR, Odín, id. qu. jálfaðr, var. lect. F. IV 91, 1. — 2) ursus, id. qu. jálfuðr, sec. SE. II 567, ubi scribitur jafaðr, prave, omisso l.

JÁLFR, n., sonitus, strepitus (id. qu. jálmr, m.), sec. Cod. Reg. SE. I 302, 3, qui habet fjálfrs, puncto sub lit. f notato: undirjálfir fragor gravis, fragor resonans, tonitru, undirjálfri blika fulgor tonitrualis, fulmen cum fragore cali.

JÁLFUÐR, m., ursus (qs. rudens, a jáлма), SE. I 590, 2; II 484. 626, vide jálf-ödr 2, it. jolfödr, jolfuðr.

JÁLVEÐR, n., tempestas arcus, v. galea, pugna (id. qu. jálmveðr = álmveðr, v. hjálmveðr), var. lect. F. V 91, 1, vide jálmveðr.

JÁLG, id. qu. jálkr, nomen Odinis, SE. I 38.

JALI, m., sinus Heltlandiæ (Hjallandiæ), SE. II 493, hod. Yellfirih vel Yellsound.

JÁLMÆR, f., var. lect. Ísl. I 164, 2, in appellatione navis, jálmærar sker debet esse mare, incertum, qua ratione, nam jálkr inter regulos maritimos non occurrit, etsi jálkr per piratam explicetur Hkr. VI ad ÓT. 18, 3; Cod. E. Ísl. l. c. habet jaldr mæra, unde conjici possit lectio jálmær terra undæ, mare, a jalda pro alda; sed eadem ratione jálmær derivari possit ab jálka, pro álka, f., alca torda, et jálmær terra alca, mare; hinc jálmærar sker equus maris, navis. Si jálmær prava lectio vel scriptio est, substitui possit jálfmær terra strepera, sonora, mare (jálfr = jálmr).

JÁLKR, m., nomen Odinis, Grm. 47. 53; SE. I 38. 86; jálks brik tabula Odinis, clipeus, ÓH. 118, vide briktopuðr; ský jálka nubes Odinis, clipeus, morð jálks skjja eðdes clipeorum, pugna, Korm. 12, 4; öndr-vorp jálks clipei, F. I 95, 1, sed ÓT. 18, 3 constructi potest öndr-jálkr Odín (deus) ætlo-solarum, Ullerus, et sec. membr. E., öndr-jálks þörf utilitas, commodum Ulleri, res Ullero utilis, commoda, navis, vel etiam clipeus (navis Ulleri appellata est Skjöldr clipeus, ipseque ab hac nave, ut puto, Skjaldar-áss deus Skjöldi (navis). — 2) jálkr piratam significare sumitur Hkr. VI ad ÓT. 18, 3, vide jálmær. — 3) jálkr equus castratus, est Norv. Gjelk, Dan. Vallak, id. (ef graðr hestr biðr jálk til bana, þat er algildi, Gpl. 392).

JÁLMA (-aða, -at), strepere, stridere, crepare: jálmr hlummr við hilmis hendr crepat manubrium romi, manibus regis tractatum, legg. nonn. Codd. pro fálmar, ÓT. Skk. 2, 195.

JÁLMFREYR, m., numen strepitus (jálmr, Freyr): j. odda leiknar pro Freyr odda leiknar jálms deus pugna, præliator, ab odda leiknar jálmr strepitus bellona, pugna, ÓH. 183.

JÁLMR, m., strepitus (jálma, cf. Græc. ἰάκμος): j. goira (hastarum), pugna, at

geira jálmi in prælio, Orkn. 6, 2; ilmar (bellona), id., búaz við ilmar jálmi parare se ad prælium, Ísl. I 162, 2. In compositis: geirjálmr, gerjálmr, sverðjálmr.

JÁLMEÐR, n., tempestas arcus, pugna, id. qu. álmveðr, quod et 2 Codd. lectio est, F. V 91, 1: jálmveðrs el impetus pugna, pugna impetuosa, j. eþbellar pugnatores. In Hkr. h. l. est jálfabær Odinis. Sic álmveðrs (pugna) est var. lect. F. I 27, 1, not. 4, pro jálfabær (Odinis).

JAMBORINN, nobilitate generis par, Fek., locum vide sub veltir, a jam, in compos. = jamn-, jafn-, et borinn a bera; sic jamaldrar, Eg. 84, jamlendi, jamlengd, jamvel (ÓH. 118; Eg. 4). Vide jafaborinn, F. IV 331; FR. II 558; Sturl. 3, 13.

JAMNFAGR, adj., æque pulcher, pulchritudine par (jamn = jafn, fagr), Korm. 19. 8.

JAMTR, pl., (etiam Jamtar), Jamti, incolæ Jamtiæ in Svæcia; Jamta kindir, id., ÓT. 25.

JAPR, m., serpens, SK. II 487. 570 (cf. Norv. Jever, serpens fictitius, id. qu. Blæzorn).

JAPRA, f., serpens, SE. II 486. 570, vide japr.

JARA, f., pugna, SE. II 619 (vide fólkjara); jöru snót femina pugna, bellona (cf. geirvíf), móð jöru snóta conventus Bellonarum, pugna, Ísl. II 353, 1. Huc sequentia referenda puto: jöru skript tabula picta prælii, clipeus, leygr jöru skriptar ignis clipei, gladius, sviptendr jöru skriptar leyga pugnatores, homines, Has. 44, vide flugrei; jöru þollr thallus pugna, præliator, vir, SE. I 666, 1; jöru fægir cultor pugna, vir bellicosus, Höfuðl. 19, ut recte J. Olavins in NgD. 23; secus G. Pauli, splendor Eboraci, quasi jora esset id. qu. Jörvik, et G. Magnus, cui Jora fægir est cultor Jora, a qua Jörvik sit denominata. Vide præterea jöruendr, joruvellir.

JARI, m., nanus, Vsp. 12, membr. 544, str. 12, quasi pugnar, contentiosus (jara).

JARLI, m., exterior pars metatarsi, SE. I 542; rá, sigla, viðr jarka pes, ibid. Radicem esse jadar margo exterior, extremitas, videre est eá dialecto Færoënsium, nam Islandicum: undir handarjædri yðram, Fæ.

p. 201 vertitur: undir Jarkanum á Hønd tiara. JARKNASTEINN, m., lapis pellucidus (voz AS., coronanstan), Völk. 23. 33, ubi vertitur per margaritam; Gk. 17; Gha. 52 (Gk. 3, 8); explicatur per hvitr steinn lapis albus, Gha. 47 (Gk. 3, 3), per bjartir steinn lapis lucidus, Gk. 17. In Hrafnagaldri Óðins, str. 24, Magnæus vertit, gemma præstantissima, etymon in Gloss. petens ab Hebr. jorek viridis; Schevingius (Forspjallsjóð, p. 52) explicat per gimsteinn gemma (AS. gim, Bjov. Epos p. 37. 88).

JARL, m., dynasta, præfectus provincie (regni partis), SE. I 454. 512; vocatur hertogi, SE. I 414, 3, et pros. præced. Dat. s., jarli, sed jarl, SE. I 668, 2; jarlar principes, viri illustres v. nobiles aulici (dicuntur alsnotrir valde elegantes), Gk. 2; itrar jarla brúðir, gulli búnar, ibid. 3; aulici, Gk. 3,

1; *ministri, milici, Gho. 19; heroes, milites, Am. 54. Jarls yndi delicium principis, Hávam. 97; opponuntur karlþólk et jarlar rustici et nobiles, vel jarlar et loðfar, F. VI 40, 2; jarlar et þrælur ingenui et serui, Harbl. 23; vir: eitt mein (ein glöþ) sækir hverja jarl, F. IV 196; V 200, 1; jörliom öllum óþal batni, snótom öllum sorg at minni viris feminisque, Gho. 21, quocum, quantum ad senum adtinet, conferru potest Skáldh. 7, 57: þótt ek segi af sárri þrá | sœmdar manna frægra, | öllum verði, er inni ek frá, | iágr sitt at hœgra. Jarls megin veri nominis dynasta fortitudo, virtus heroica, SE. I 668, 1; hverr jarls magni oddam beitr quis robore heroico tela ad cadendum applicat?, FR. II 555, 1. De porcellis, in ænigmate, FR. I 482, 2. In compositis: bergjarl; in prosa: hirðjarl, var. lect. tou hirðmaðr, F. XI 302; ofjarl, F. VI 52. 53; Isl. II 206; bakjarlar hostes tergis inhærentes, Sturl. 7, 30. JARLADÓMR, m., dignitas præfecti provincialis (id. qu. jarldómr): hörðar jarladóms præfecti, F. V 200, 2.*

JARLDÓMR, m., præfecti, dynasta dignitas (jarl, -dómr), SE. I 650, 2.

JARLMADR, m., dynasta (= jarl; jarl, maðr), Nj. 158, 7.

JARRM, m., balatus (Hrafnk. p. 9); garritus, convicium; fugls jarrm garritus avium, SE. I 94, 2.

JÁRN, n., ferrum (Fær. Jarn, Dan. Jern): bjégt járn ferrum curvum, de ala ancora (alias krókr), Hh. 62, 6; de compe, vinculis ferreis: bjúg járn, Orkn. 66, 2; járn taka ess at orna at beinum, F. VII 35 (sic in prosa, sing.: setja í járn, vera í járn, koma or járn). Plur., ferrum, tela: haan rað járn tela, gladius rubefecit, ÖH. 239, 1; staks arnar matr járnnum, SE. I 490, 3; de securibus, F. VII 232; járna leikr ludus telorum, pugna, ÖH. 238, 5; járna glymr fremis armorum, clangor telorum, Hund. 1, 24; járna dreyri liquor telorum, sanguis, Söhl. 76. Vide jörn.

JÁRNBORG, f., arx ferrea (járn, borg); pl. járnborgir ferrea munimenta, de copiis ferro armatis: j. ro um öðlings flota, H. hæt. 13.

JÁRNFALDINN, part. compos., ferro caput velatus, i. e. galeatus (járn, faldinn, part. pass. a falda): j. aldar óðdr dux militum, caput galea tectus, Sturl. 9, 32, 1; j. hlóð öldum Eiríkr í dyn geira, Eb. 40, 5 (AA. 237); járnfaldit lið, Ha. 232, 3; járnfaldin hirð, Ha. 326, 2.

JÁRNGLUMRA, f., femina gigas (qs. ferricrepina, járn, glumra), SE. I 552, 3; II 471. 555 (SE. II 615 habet járnglumra).

JÁRNGRÁ, adj., colore ferrugineo (Dan. isengr): járngráir serkir tunica ferruginea, i. e. lorica ferrea, SE. I 608, 1, ubi acc. pl. járngrá serki.

JÁRNHLIÐ, n., porta ferrea (járn, hlið), Lú. 61.

JÁRNHRINGR, m., annulus ferreus (járn,

hringr); pl. járnhringar ferrei annuli v. hami loricae, ÖH. 12, 1 (SE. II 26, 1).

JARNLEIKR, m., ludus ferri, telorum, pugna (járn, leikr), Höfuðl. 8.

JARNLURKR, m., fustis ferreus (járn, lurkr), Harbl. 37, dat., -i.

JARNMUNNR, m., os ferreum (járn, munnar); de rostris gladiatorum: Þriðja haudra gálka gíndo járnmunnum á þjóðir gladii ferreis rostris hiantibus adspiciebant homines, ÓT. 130, 1; járnmunnum gunþinga, SE. II 493 (ex F. II 313, 2), vide gunþing.

JARNOFINN, part. compos., ferro contextus (járn, ofinn a vefa): serkr j. tunica ferrea texta, concerta, i. e. lorica, FR. I 197.

JARNRÖDD, f., vox, sonus ferri, telorum, pugna (járn, rödd): áss járnradðar deus pugnae, præliator, vir, SE. II 628, 2, ubi sic: kendir eru menn svá at kalla Ása: ok orðvísá ása | járnradðar svá kvaddi.

JARNSAX, n., sica ferrea (járn, sax): járn saxa veðr tempestas telorum, pugna, SE. I 462, 1.

JARNSAXA, f., femina gigas, una ex matribus Heimdals, Hyndl. 34. — 2) mater Magnii, concubina Thoris, SE. I 276, unde járn saxu elja, Siva, SE. I 304. — 3) gigantis, SE. I 552, 2; II 471. 555. 615; járn saxu faxi equus gigantidis, lupus, SE. I 490, 3.

JARNSEKKR, m., tunica ferrea, lorica (járn, serkr), FR. II 126, 2.

JARNSKÖRR, m., calceus ferreus (járn, skórr): járn skóss eigandi possessor calcei ferrei, Vidar, SE. I 266 (Cod. Reg. habet járn skóss, Worm. járn skóss); huc respicit SE. I 102: haan (Vidar) heðr skó þjokkvan, of. I 192.

JARNSPARÐA, f., securis, Cod. Worm. SE. I 569, var. lect. 1.

JARNSTÚKA, f., manica ferrea lorica (járn, stúka, qu. v.): ber ek opt á armi járnstókr, ÖH. 156, 2.

JARNSVEIMR, m., grassatio ferri (telorum), pugna (járn, sveimr): járn sveima hyrr ignis pugnae, gladius, Ha. 104, vide hyrgildandi.

JARNVARÐR, part. compos., ferro munitus, ferratus (járn, varðr = varidr a verja circumdare): járnvarðr ylli jugum telum ferratum, Nj. 158, 2; hinn járnvarði bákr brodda gánga clipeus ferro munitus, Gret. 42. Vagnar járnvarðir currus ferrati, F. VI 145.

JARNVIÐJA, f., femina gigas, SE. I 552; sic Skadea vocatur ob giganteam originem, Ý. 9 (AR. I 253). Proprie járnviðjar, pl., gigantes, silvam ferream (járnviðr) incolentes, SE. I 58.

JARNVIÐR, m., silva ferrea (járn, viðr), Vsp. 36; SE. I 58, cf. Nord. Tidskr. f. Oldk. 1, 272: den store holstenske Skov i sarnho, der af de Danske oversattes Jarn vith.

JARPI, m., avis de genere gallinarum, teatro Bonasia, Linn., SE. II 489 iarpe. Svec. Hjarpe, Dan. Jerpe v. Hjerpe, Norv. Jørpe. alias Dan. Hasselthene.

JARPLATR, adj., fulvus, furvus (jarpl, litr), de aquila: malmþings kennir rað manna jarplits arnar jóða, G. 29.

JARPR, *adj.*, *badius, phœniceus, niger*: jörp skör caput fuscum, *Hm.* 19; jarpar skarar capita fusca, *Gha.* 19; jörp armín femina comá badia, *Mb.* 18, 3. In compos. hvítjarpr.

JARPSKAMR, *m.*, *Erpulus* (Jarpr = Erpr, skamr = skamr brevis, curtus, parvus), *Hm.* 13. Skamr brevis, ut ermr var sköm á bjálba þeim, *F. V.* 207, quod et de curta statura usurpatur: Atli hinn skammi var maðr ekki hárr, *Eg.* 37.

JARTEIGN, *f.*, *indicium, documentum*: slíks eru jarteignir ejus rei certa sunt documenta, *Eb.* 56; bjartar jarteignir allra dáða splendida documenta omnigenarum virtutum, *Rekst.* 31. — β) miraculum; plur., *G.* 7. 20. 31; *ú. Lv.* 6, ubi sic: Tek ek til orðs, þar er urðu | allfregnar jarteignir | táknu eru sýnd í slíku | sönn Jörsalamönnum, quo loco jarteignir et sönn táknu quoad sensum parum aut nihil differunt; jartegna görd patratio miraculorum, *Gðþ.* 11.

JARTEIN, *f.*, *id. qu. jarteign, documentum, F. II* 282 (*Rekst.* 31). — β) miraculum, *Lv.* 36, ubi sic: Sýnde sólar landa | síklíngur með trú miela | horskum lýð á hauðre | hreinn skjótar jarteinir.

JARÐ, *f.*, *id. qu. jörð, terra, Mg.* 31, 10; *cf. hall pro höll.*

JARÐARMEGIN, *n.*, *vis Telluris* (jörð, megin): burr, aukinn jarðar megni, svalhöldum sæ ok sónar dreyra, de Heimdallo, *Hyndl.* 34; similia de poculo magico s. potione magica dicuntur, *Gk.* 2, 21 (*Gha.* 21). Burr, aukinn jarðar magni terrena vi auctus, *Hyndl.* 39. — 2) spatium terræ, satis amplum terræ spatium, *Hæoam.* 140.

JARÐARMEN, *n.*, *solum terræ* (*Dan.* Jordmon; jörð, men, forte cogn. τῷ μῶν brevis lacinia): skerða jarðarmen solum terræ secare, humum fodere, fossam percutere, foveam facere, scrobem effodere, *Isl.* I 293, *id. qu. in prosa anteced.* at grafa gröf; sic et svarðristit men jarðar solum terræ, cespitem nudatum, pro sepulcro, *Eb.* 63, 1. — 2) cespes vivus, in lunatam figuram curvatus (jörð, men circulus, turques), in prosa occurrit, *v. c.*, *Fbr.*; *Gð.*; *FR.* II 445; *Nj.* 120; *Vd. msc. c.* 52. — 3) ceteras significaciones vide sub men.

JARÐBELTI, *n.*, *cingulum terræ, mare* (jörð, belti): gjálfr jarðbeltis fremitus maris, mare fremens, resonans, *Ha.* 318, 1.

JARÐBYGGVIR, *m.*, *incola prædii, fundi* (jörð, byggvir), possessor prædii, de principe Hakone dynasta, *ÓT.* 50.

JARÐFASTR, *adj.*, *humi fixus, sólo adhærens* (jörð, fastr): j. steinn, *Grg.* 15. *Cf. Sax. ed. Steph. p.* 5: lecturi regem veteres affixis humo saxi insistere suffragaque promere conserant, subjectorum lapidum firmitate facti constantiam omninatur.

JARÐGÖFUGR, *adj.*, *Eg.* 89, 2, *sec. G.* Magnæum *id. qu.* óðalborinn, ad prædiorum avitorum propriam possessionem natus, homonymice respondet τῷ ádal, in nomine proprio

Ádalsteinn, quod nomen integrum jarðgöfugr (= ádal) Hamdis geir (= stein) exprimit. Sed nescio quo modo minus ardidet gram huc homonymice appellationsi opponitur (jarðgöfugr Hamdis geir gram), etsi in prosa bene dicitur Ádalsteinn kóundgr. Malo itaque τὸ hamdis-geir-jarðgöfugr pro adjectivo sumere, et sic resolvete: hamdis-jarð-geir-göfugr auro insignis, dives auri, ab hamdis jörð terra accipitris, manus, geiri hamdis jarðar ignis manus, aurum.

JARÐGRÓINN, *Eg.* 82, 5, 1) *sec. G.* Magnæum, humi concretus, atque adeo firmus, solidus, homonymice *id. qu.* Einarr, *nom. propr.*, quod quibusdam formatum videatur ab einarr solidus, integer, firmus (animo). — 2) *sec. F.* Magnusenium (*Lex. Mythol. p.* 885), jarðgróinn glaumr gigas humi fixus, *v.* Rungner, et grund jarðgróins glaums terra gigantis humi fixi (*v.* Rungneris), clipeus, eo quod Rungner clipeo quasi humi fixus institerit. — 3) hanc rationem propono: skalat mér verða misfengnir taumar grandar gilja glaums jarðgróins höud frustra mihi tradentur habenæ (clipei) auro obducti; glaumr = glaumngur piscis, grandar gilja glaumr piscis lacunarum terrestrium, serpens, jörð grandar gilja glaums terra serpentis, aurum, grandar gilja glaums jarðgróinn auro vestitus, obductus; gróinn gramine obsitus, vestitus, cum delectu ponitur, cum clipeus in priori semistrophæ per barða ljösgarð lucidum navis aggerem, descriptus sit; hujus taumar sunt habenæ clipei (τῆ λαμνοῦς = skjaldarfettlar), quasi sibi non frustra traditum iri dicit poeta, utendi clipei peritissimus.

JARÐHLUTR, *m.*, *terræ distributor* (jörð, hluta), vel terræ possessor, dominus, rex (jörð, hljóta), *SE.* I 236, 4. 470, 4.

JARÐHYRNA, *f.*, *securis, SE.* II 477. 561.

JARÐLIGR, *adj.*, *terrenus, terrestris* (jörð): jarðligt eðli, *Hugs.* 33, 2.

JARÐLUTR, *m.*, *rex, id. qu. jarðhlutr, Cod. Worm. SE.* I 236, 4. *F.* Magnusenius τὸ jarðlútr de Odine intelligit (*v. Korm. ed. Havn., et Lex. Mythol. p.* 619), quod perquam dubium esse puto; nam certum est, non constatvenda esse jarðlutr Yggr.

JARÐNESKR, *adj.*, *terrenus, mortalis* (jörð): jarðnesk túnga, *Nik.* 47.

JARÐRÁÐANDI, *m.*, *terræ rector, imperator, princeps* (jörð, ráða), *pl. jarðráðendr reges, dynasta, terræ præsides, HS.* 6, 1; *ÓT.* 43, 2.

JARÐRÍKI, *n.*, *orbis terrarum, terra* (jörð, ríki): á j. in orbe terrarum, aspiciam locorum, *F. VII* 357; *G.* 59.

JARÐSPARDA, *f.*, *securis, SE.* I 569, 1, *vide járnsparda.*

JASTR, *m.*, *fermentum, fermentatio*: rést jastar liquor fermentationis (*i. e.* fermentatus), cerevisia, *SE.* I 634, 2. Per tmesin coheret jast-ost caseus fermentatus, acidus, *Hk.* 32, 1, ubi construe: Dana meyjar skáro akkeris hringa or jast-osti, *vide eybaugr.* *Norv.* Gjæst, Gjæster fermentum, *Ger.*

Gáscht, Gást, 1) fermentatio, 2) fermentum, 3) spuma cerevisia.

JASTR, n., fermentum; metaph.: heiptar j. fermentum iræ, Nik. 71, ubi dat. jastri. Hodie jastr, n., usurpatur de acida crusta lactis coagulati, indeque formatum jastrsúr talis crustæ instar acidus.

JASTRÍN, f., Rhenus (amnis) fermenti, cerevisia (jastr, Rin): fentanna Sýrar greppn jastrin cerevisia gigantum, poësis, carmen, SE. I 460, 5, ubi jastrin, acc. s., regitur a læto appi.

JÁTARI, m., confessor (játa, -aða confiteri, adfirmare): játari guðs dei confessor, Nik. 49. 76. Ut játari Kristo, F. I 275; játa e-a guð aliquem pro deo habere, agnoscere (þri þungan mun játum vær hann guð), SE. I 44; játas undir rétta trú, F. XI 38. (Alia forma játi, jätta, jätt, v. Vigagl. 16).

JÁTTA (-aða, -at), id. qu. játa, adfirmare, confiteri, consentire; c. dat.: hafði jättat síklingu bóði oblataam a rege conditionem acceptat, Ha. 267, 2; c. acc., Hh. 43.

JÁTTARI, m., id. qu. játari, confessor (jätta): guða j., Gd. 18.

JAULSSMÍÐI, n., id. qu. Jólssmíði (au = o), SE. II 621.

JAXL, m., dens maxillaris, plur., -ar, Am. 79. Vide blájaxl.

JAXLBRÓÐIR, m., frater dentis maxillaris (jaxl, bróðir), dens maxillaris, Eg. 68, ubi jaxlbroðr (= -broðr) potest esse acc. plur.

JADARBYGGI, m., incola provincie Jadaris in Norv., pl. Jadarbyggjar: drottinn Jadarbyggja dominus Jadaresium, rex Norvegius, F. VI 22, 3 (Jadarr, byggi).

JADARR, m., Jadar, provincia Norvegie, H. 37; F. V 16, 2, 17, 1. 235, 2.

JADARR, m., extremitas, ora, margo; spec., id. qu. handarjadarr (ÓH. 145), SE. I 542, v. jarki; de ora terræ: með Blálands jadrí secundum oram Africæ, Ha. 313 (AR. II 378); í nyrðsta jadrí fta fróns in orbis terrarum plaga, septemtrionibus proxima, Gd. 6, ubi de Islandia sermo est; eylands jadarr ora insula (Britannia), Merl. 2, 5; absol. de ora terræ: jörð með jelsnorðum jadrí terram cum ora procellis adfecta, i. e. totius regni fines, SK. I 696, 2; jadarr Þundar grindar margo clipei, id. qu. rönd, et garðr Þundar grindar jaðra, id. qu. randgarðr testudo clipeorum, corona militum clipeatorum, SE. I 672, 1; sólar jaðar plaga, regio solis, cælum, und sólar jadrí sub celo, in terris, F. II 322, 2, vide skýjadarr. — 2) princeps (AS. eodór, v. c. eodór Skyldinga = jadarr Skjaldunga, Beow. Epos p. 34): Ása jadarr princeps Asarum, de Freyo, Lokagl. 35; goðs jadarr princeps deorum, Odin, Sonart. 22 (ubi acc. jaðar). Merl. 2, 5: En hans (leghera) iaðar hallða máttið brezkri iörðv ne þavga fiöld princeps militum v. populi, rex; hera jaðar, acc., Fm. 36; fólks jaðar, acc., id., VöL. 24 (Hund. 2, 40).

JADRAKARN, n., avis ex ordine grallarum, numenius glacialis (jaðreka, Felag. 1,

16; Eggerti Itiner. p. 984; limosa melanura, sec. Faberi Prodr. p. 25), SE. II 489. Vox dicitur Hibernica esse. Nomen hujus avis homonymice explicatur per akorinn linekauti (sec. formam jaðreka, a jaðarr et reka), Edd. msc. Cf. karn.

JEL, n., id. qu. el, procella: Svöluis jel procella Svolneris, pugna, sól Svöluis jela sol (ignis) pugnarum, gladius, F. II 317, 1; v. galdrjel.

JELSNORÐR, procella constrictus, adstrictus, adfectus (jel, snorðr), ut elsnúinn; de ora terræ: jörð með jelsnorðum jadrí terra cum ora procellis adfecta, SE. I 696, 2, cf. fjölsnorðr.

JELVINDR, m., ventus procellosus, procella venti (jel, vindr), SE. I 326, 4.

JER, nom. pl. pron. þú, id. qu. er, þer vos, F. IV 152, 1 (F. XI 123).

JESÚS, m., Jesus, Salvator; in gen.: Jesús menn Jesu adsecta, Lil. 45; Jesús kvama adventus Jesu, Lil. 64; alias in hoc carmine flectitur more Latinorum; Jesús rann domus Jesu, de æde sacra: sýngur enn með biskups bæni | bannsett ferð í Jesús ranni, Gþ. 6; Jesús þjón minister Jesu, de pio religionis doctore, Gd. 57; at Jesús ráði Jesu ita volente, Gd. 5.

JÓDÍS, f., soror, SE. II 549 (ad SE. I 538); jódis Úlfs ok Narfa soror Lupi (Feneris) et Narvii (Lokii filii), Hela, Y. 20. Vide infra jóddis.

JÓDRAUGR, m., columen equi (jór, draugr): ægis jódraugar columina (rectores, possessores) navium, víri, SE. I 232, 2, landa bands jódraugar, id., Hg. 30, ab ægis jór, landa bands jór equus maris, navis.

JÓDYR, an JÓDYR, Vep. 5, in voce composita himin-jódyr. — 1) jódyr, sec. hanc descriptionem rectissime forsam distingueretur himinjó-dyr, n. (f.) pl., portæ caelestium equorum, ab himinjór equus caelestis, pl. himinjóar equi caelestes, i. e. equi deorum (SE. I 70), et dyr portæ. Intelligi puto portas, qua dii per portem Bivrostam ad fontem Úrdæ equitabant; et locum Vsp. cit. sic verto: Sol (Solis dea), socia Lunæ (vel, unacum Luna), extensa a meridie dextera manu, portas caelestium equorum circumplectebatur, quasi hac intratura et quietem laboris captura, cum nulla dum palatia haberet. Ad hunc Vsp. locum puto respexisse auctorem Corvicinii, str. 24. 25, sec. interpunctionem interpr.: dró leik Dvalins | drösuill í reið | jór-mungrundar | í jódyr nyrðra, o: drösuill dró Dvalins leik í reið í jódyr, nyrðra jór-mungrundar equus traxit Dvalinis oblectamentum (Solem) in rheda ad equestres portas, ab regione Telluris in septemtrionem versa; non enim jungi potest í nyrðra jódyr. Sed h. l., quod ad seriem cogitationum adinet, præstat conjectura Raskii jaðar (pro jódyr), suscepta a Schevingio (Forspjallsl., Vid. 1837), unacum hujus interpunctione. — 2) jódyr animal equinum (jór, dyr), i. e. equus, sic J. Olavius (NgD.), o: jódyr = jór, et himin-jódyr = himinjóar equi caelestes. Sic sæpius nomina generalia et specia-

lia componuntur in unam vocem ita, ut nomen speciale priorem, generale posteriorem partem vocis composita occupet, v. c. bjarn-dýr animal ursinum = björn ursus; merhross (Eb. 13), merhryssi (Nj. 110) = merr equa; andarfylgi = önd anas; ásnauðr, geit-sauðr, ferssauðr, fákhestr; griplatr. Ita: varp hendi of himinjóðyr dextram extendit propter caelestes equos (ad eos capiendos), sc. ut errore fessa iis veheretur; neque enim ignoti Soli erant equi deorum, quibus dii quotidianis ad fontem Úrða vehabantur.

JÖFRI, m., rex, id. qu. jöfurr, forma perquam rara, neque extra omnem dubitationem posita: I móti jöfra adversus regem, F. V 11, sec. hænd paucos Codd., ubi Hkr. et duo Codd. jöfri; dýrd jöfra gloria regis (o: Olavi Sancti), G. 42, sec. F. XII, sed verti quoque potest, gloria regum (gen. plur. a jöfurr), rex excellentissimus. — 2) jöfri palpebram significare, Hg. 26, et Græco óppuc cognatum esse, statuit J. Olavius, quem secutus sum in Skl. et F. XII ad h. l.; recte hanc interrelationem deseruit F. Magnussonius in Hkr. VI; plures hujus loci expediendi rationes pertinent ad Öðr et óskkván, quas voces infra adeas.

JÖFURR, m., rex, SE. I 596, 1. 606, 1. 614, 2. 616, 2. 652, 2. 654, 1. 664, 1. 674, 2. 404, 2. 516. 520, 1; F. VI 438; VII 336, 2; Has. 12; nam. jöfur, SE. I 680, 2. 398, 2; jöfurr, Isl. I 212, var. lect. 10; gen. jöfrs, G. 63; dat. jöfri, sed jöfur gauzkom, Y. 51, jöfur öðrom, Bk. 2, 11. Plur. nom. jöfrar, SE. I 714, 2; Völk. 12, ed. Hævn., sed jöfrir, ed. Holm., ut hafrir, pro hafnar; acc. pl. jöfra, SE. I 714, 1; Sk. 2, 8; jöfra sess sedes regum, solium regale, SE. I 528, 1; jöfra brúdr regia femina, Sk. 1, 40. — β) princeps: danskir jöfrar proceres Danorum, ÖT. 26, 1; jöfur skatna princeps virorum, rex, ÖH. 170, 1; jöfurr Þrænda princeps The., de Skulio dynasta, Ha. 176; wgir jöfra territor principum (v. regum), SE. I 668, 2; jöfrar, de piratis, F. IV 54, 2; de præfectis provincialibus, Ha. 150; oddviti jöfra dux præfectorum, rex, Ha. 150; dröttina jöfra, Hg. 26, ubi, sec. lect. membr. E, óskkvánar jöfrar principes terræ, præfecti provinciarum, id., F. VI 44, var. lect. 2; gramr jöfra, id., et gramr óskkvánar jöfra rex. — γ) heidar jöfurr princeps montanorum, gigas, galdr heidar jöfra vox gigantum, aurum, F. VII 167, vide hliðrækjandi; jöfurr hamra princeps malleorum, suber ferrarius, Isl. I 212, ut kondagr tångar. — δ) vide composita: eirjöfurr, höfudjöfurr.

JÖFUÐR, m., aper, Merl. 1, 39.

JÖK, imperf. ind. act. v. auka augera.

JÖKENNANDI, m., equi (tractandi) peritus (jör, kenna): öldu j. peritus navigator, vir, Nj. 7, 3.

JÖKEYRIR, m., propulsor, agitator eorum (jör, keyrir): glamma jökeyrir agitator eorum piraticorum (navium), navigator, vir, RS. 3.

JÖKULL, m., mons glacialis, moles glacialis; plur.: jökler glumdo intonueræ, Hymk.

10; gánga ísa ok jökla, Bk. 2, 8, ubi interpr. metaphorice accipiunt de animo infenso et odio, in casu gen., ut appositum ad illa. Hrygðar jökull glacies tristitia, i. e. torpor animi, dolore effectus, Skáldh. 1, 2. In appell.: böðvar j. glacies pugnæ, gladius, böðvar jökla urbeidandi adsidens flagitator casium, pugnator, vir, Orkn. 79, 7; j. spannar (spilhamæ), argentum, jökuls spannar meidr vir, Nj. 7, 3. Composita: balljökull, digaljökull, mundjökull, sárjökull, styrjökull. (Nota: jökla mútar dona; munera molium glacialium, haleces, quippe quæ ex oceano glaciali advenire crederentur, var. lect. HS. 18, 1; Cod. Fris. h. l. habet akrmurur jökla haleces, ab akr jökla ager, terra glaciei, mare, ut land ísa, SE. I 324, vide mura).

JÖL, n. plur., festum jolense: drekka jól festum jolense computationibus celebrare, H. 16; gátut gríðar sóta göllg faung til jóla ad celebrandum festum jolense, ÖH. 187, 2, nam prælium Boknense paucis diebus ante hoc festum est factum. — β) de festo quovis, etiam de festo paschali: hreinum Gæði skál halda jól, | hefi ek sett í brag: | reis af dauða, er roðin var sól | ríkr á páskadag. Krossko. — γ) convivium, epulæ, deipes: hugins jól epulæ corvi, strages, pugna, gera hörð hugins jól acrem pugnam facere, F. VI 255, 1; skólkynis jól convivium lupi, strages, í. prælium, at skólkynis jólum in prælio, Hiid. 36.

JÖLFÖÐR, m., Odin (id. qu. Jálfaðr), SE. I 473; joltöðr, II 556.

JÖLFSSMÍÐI, n., opus Jolvi, i. e. sagitta (lapidea), SE. II 478 (cf. FR. II 258—60); vide Jálfsmíði, Jólssmíði, Jaalsmíði.

JÖLFUÐR, m., ursus (id. qu. Jálfaðr), Cod. Reg. SE. I 478; Wchart. SE. I 590, var. lect. 6.

JÖLL, n., ut puto, Lokagl. 3, ubi: joll eo afo feri ec Ása sonom vertunt: clamorem; et in Gloss.: „forte contentio, rixa, qs. jörl, ab jora pugna”. Forte joll est maledictum, convicium, cui prope accedit verb. Æroicium (insulæ Danicæ Ærow) jöle facere convicium, in os alicui obgannire; ú. vet. Dan. Jörl, in Grönlands Chronica p. 12, de glacie oceani: der er slikt Jörl med Skrammel og Skrald, som Himmelen ned til Jorden fald. Cognata quoque sunt Svec. joller sermo balbutientium infantum, sermo inanis, jollra confuse loqui, inanes serere sermones, ut infantus solent; Norv. Jolle, Jaale homo stultus, jolle, jaale stulte agere.

JÖLL, m., angelica silvestris (unde geitajöll), Ed. Lövasina, in herbarum nomenclatura.

JÖLN, n. pl., dii, SE. II 494: ipln (goð).

JÖLNAR, m. pl., dii, SE. I 470; jólna sumbl potus deorum, poësis, carmen, SE. I 470, 3.

JÖLNIR, m., Odin, SE. II 473 (jólnir, II 556); útvès Jólnir Odin v. deus regionis extimæ, de Geirrodo gigante, Jotunheimis principis, Góðrifs Danir útvès Jólans gigantes, Geirrodi assecla, SK. I 298, 2. Derivationes

F. X 171, 377 nec sibi constant, et incertae sunt; F. X 377: Óþinn heiter mærgom æfþom — Jolner, oc var af Jolne iol calloþ; ibid. 171: Jólnir af þvi af þeir drögu þat af jölanum; in priori loco convitiolum jöfense (jól) ab Jolnere derivatur, in posteriori Jólnir ab jöl; cf. NgD. p. 80, Lex. Mythol. 619, 642. Forte potius ita dicitur a sua loquacitate, vorbositate, lingua volubilitate, cf. Gautr.

JÖLSSMÍÐI, *n.*, sagitta, *id. qu.* Jólfs-smíði, *sec. pronuntiationem, extruso v, SE. I 570, 3 (Jólfr, smíði)* Derivatio hujus vocis in *Lex. Mythol. p. 642, not.****) prava est.

JÖLUND, *f.*, insula Jolunda, *SE. II 492, cf. F. IX 301. 303, vide Oldn. Sag. 12, sub hac voce. Hodie Jæld prope Moss, Munch.*

JÓM, *n.*, Jomium, *i. e. insula Vollina Pomeraniae (vide Oldn. Sag. 12, 188—89), SE. I 514, 5; F. VI 55, 1; Jd. 5 (F. XI 74; Jómtr. 13).*

JÓNAKRS BURIR, filii Jonakeri, Sörliuis et Hamder, de quorum lapidatione *Hm. 24; SE. I 374, 1; Jónakra bura harmr dolor, neza filiorum Jonakeri, saza, lapides, Y. 39.*

JÖR, *m.*, equus, *SE. I 480, 2; ÖH. 70, 4 (pro jörþ, Gha. 5, legendum jör þat, sec. ed. Holm.); gen. jós, Lokagf. 13; dat. jó, Hávam. 90; ÖH. 48, 1; Mh. 3, 2; jövi proposuerat Raskius, Eg. 62, vide ista; acc. jó, Skf. 15; Gha. 5; ó pro jó, Korm. 9. Plur.: acc. jóa, Hund. 2, 38, sed jói, ibid. 39 (ed. Holm. jóa); gen. jóa, Grm. 43; Gho. 15; dat. jóm, Grm. 30; Gho. 2; Hm. 3; jór strengjar equus funium, navis, ÖH. 48, 1; — glamma þratá, *id.*, *SE. II 220, 1. Vide barðjór, jóðrangr, jókennandi. — 2) jór, Gha. 29, vide jorbjúgr.**

JORA, *NgD. p. 23, referendum videtur ad jara, quod occurrit in voce fólkjara, et fólk, jara divisim; jora vero non occurrit in nom.; vide joravellir (jöravellir).*

JORBjúGR, *Gha. 24, omnino dubia interpretationis, forte: in terram pronus, incurvatus, id. qu. vallbjúgr in Bjargbúaþætti, str. 8, ubi: várom háms í heimi — vallbjúgir saman allir eramus tenebrarum in domicilio (in antro obscuro), in campum incurvati una omnes; itaque a jór = aur, poet. terra, humus. vel valde incurvus, = örþjúgr, præfixo j. Accipiunt jór de juramentis, o: en þá gleymsi (ek) ÖH jór í sal jófars tum vero oblitus sum omnia juramenta.*

JÓRDÁN, *f.*, Jordanes, fluvius Palestinæ, *SE. I 578, 1; Gþ. 10. 11; Sturl. 4, 42, 1; Orka. 80, 3; Jórdánar borð ripa Jordanis, Hk. 12, 2; Jórdánar konúgr, gramr rex Jordanis, Christus, SE. I 446. 450, 1; dat. Jórdáni: í váttri þ. in humido Jordane, *F. VII 92, 1, forte rectius: í váttri Jórdánar in aqua Jordanis. Defendi posset forma Jórdáni in dat., ratione habita ceterorum formarum, v. c. Margræti (et Margrætu), a Margræt, v. propr. femina, et Kristini (it. Kristínu), a Kristín. At Jordan, Hund. 2, 20, Raskius legendum proposuit at Jörðu humi.**

JÓREID, *f.*, equitatus, equitatio (jór, reid), *Hund. 2, 44.*

JÓREKR, *m.*, regulus maritimus, *SE. I 548, 2; II 469. 552. 614. — 2) ursus, SE. I 478. 590, 1; II 484. 626 (SE. II 567 habet ..orekr).*

JÖRFA, *G. 51, pro örva, gen. plur. nom. ör sagitta: jörfa flug, subint. í, in volatu sagittarum, i. e. in pugna.*

JORMUNGANDR, *m.*, *id. qu.* miðgarðs-ormr *serpens circumterraneus (qs. monstrum terræ, jormun, gandr, sec. Lex. Mythol.; rectius Schevingius in Forspjallsjóð p. 52 „monstrum immane, ingens”, a Sax. irmin, 1) universalis, 2) magnus, ingens, vide jormungrund, Vsp. 44 (SE. I 194, 2); SE. I 104. 254, 1. 268. — þr de quolibet serpente, SE. I 484; II 458 jormvngandr.*

JÖRMUNGRUND, *f.*, terra (*prop. terra magna, vasta, immensa; AS. eormengrund, Beow. Epos p. 66), Grm. 20; Ha. 293, 1; etiam jormungrund, SE. I 128, 1. Schevingius (Forspjallsjóð, p. 53) adfert ex Vet. Sax.: irminsul columna universalis, irmin-gott deus summus, deus univarsi, irminwagcn plaustrum ingens, i. e. urae major, septem triones.*

JORMUNI, *m.*, bos, *SE. II 483; jörmuni, II 567; javrmuni, Cod. Worm. (Cod. Reg. örmuni, avrmuni). — 2) jormuni, m., equus, SE. II 487. 571.*

JORMUNR, *m.*, Odin, *SE. II 473 (SE. II 556 Jörmunr), qs. magnus, ingens.*

JORMUNREKR, *m.*, bos, *SE. I 587, 1 (jormunrækr, II 483; jörmunrekr, II 566). — 2) Jormunrekr et Jormunrekr, nom. propr. regis, Ed. Sam. et SE. (qs. magnus heros, jormun, rekr, AS. Eormentio, Germ. Ermenrich).*

JORMUNÞRJÓTR, *m.*, homo vasto corpore (jormun, þrjótr), de gigante, *SE. I 282, 2.*

JORN, *n. pl.*, tela, *SE. I 571, 1, var. lect. 7, propr., plur. nomen. jarn ferrum; sic Fsk. (112): oc þeirri galeidunni, er Haraldr var á, steypiti fram af jörnum (cf. F. VI 168); adde F. X 383.*

JÓRSALIR, *m. pl.*, Hierosolyma, urbs Palestinæ: kanna Jørsali Hierosolymam visitare, religionis causa eo proficisci, *Sturl. 4, 42, 1, id. qu. vitja Jørsala bygðar, F. VII 87; Jørsala konúgr Christus, SE. I 446. Jørsala menn Hierosolymitani, Lv. 6.*

JÖRUNDR, *m.*, nomen Odinis, *SE. II 556 (II 473 jörmunr), qs. pugnas amans (jara, unna).*

JOROVELLIR, *m. pl.*, campi Jorai, *Vsp. 13; SE. I 66; Jöravellir, id., Vsp. 544; qs. campi pugna (jara, völlr).*

JÖRVI, *m.*, arena, locus arenosus, *id. qu. sandr, melr; Klifs jörvi, Hild. 18, nomen loci, id. qu. Klifsand, ibid. 33, 5. Vide FR. II 558: þar var þá víða bláeit ok jörvi, er þá voru hlíðir fagrar; it. vitam Thorst. Siduh.: Þorsteinn gekk fyrir at jörva nokkurum, significatur locus arenosus in prato prædi Karstaðir, in Beruneso. Jörvi etiam nunc est nomen loci arenosi edictoris inter amnes Ellidaæ et Grafará in parochia Mosfellensi, toparchia Gullbringensi (formatum*

ab aar, praefixo j, cf. Dan. Ör s. Jör, Norv. Jörme, Jörmejord certa terræ species).

JÖRD, f., Tellus, filia Anaris et Notta (Noctis), SE. I 54; mater Thoris, SE. I 120; uxor Odinis, SE. I 54. 320; hinc Jarðar burr, sonr, sunr Telluris gnatus, filius, Thor, Hamk. 1; SE. I 254, 2. 278, 1; Lokagl. 59 (Harbl. 3. A. 54); elja Jarðar Frigga, SE. I 304. — 2) terra, Vsp. 3. 52; SE. I 556, 2; dat. jörð: illt er á jörð of orðit, Vigagl. 27, 4; vide formam jarð; de terræ gramine: jó letr til jarðar taka facit equum terram adtingere (os terræ admovere), i. e. gramen terræ carpere, Skf. 15; plur. jarðir, Bk. 2, 35, sed jarðar, Orkn. 66, 1; Hávam. 108, ubi alda ves jarðar terræ populorum habitationis, i. e. terræ mortalibus habitata. Leggr jarðar orus, os terræ, lapis, id. qu. steinn color, ÓT. 90; jarðar skafi cumulus terræ, mons, SE. I 296, 1. — β) rus, prædium cum fundis: jarðir prædia, territoria, Bk. 2, 35; id. regnum, terra, id. qu. land: fá, ná jörð regnum recuperare, in potestatem redigere, regno potiri, Mg. 6, 2; Ód. 25, et alias sæpe. — γ) in appellationibus: jörð hugar (animi), cor, SE. I 540; jarðir geðs corda, Mørl. 2, 82; jörð vǫpna, hliða, gullhringa, hauks manus, SE. I 542. De feminis, ex signif. 1: hafna j. nympha vestis, mulier, Isl. II 245; ormvánga jarðar nympha auri, femina, Orkn. 66, 1; j. íða flaustr dea manús, femina, ÓH. 168, 2. — δ) jarðar skip, Sóll. 77, navis terræ, i. e. terra, sub specie navis representata, per metonymiam: Óþins kvon rær á jarpar skipi uxor Odinis (Frigga, Voluptas) remigat in navigio terræ (terra vehitur, tanquam navi). — ε) in compositis: baugjörð, æskijörð, fúðrjörð, gnýjörð, hvaljörð, nafjörð, skerjörð, skotjörð, valjörð.

JÓS, 1) gen. s. nom. jór equus. — 2) impf. ind. act. v. ausa haurire; plur.: jósu vér exhausimus, undas egressimus, SE. I 498, 4 (F. VI 170, 2).

JÓSKREYTANDI, m., equum exornans (jór, skreyta): reggstrindar j. navem exornans, vir, a reggstrindar jór equus pelagi, navis, Ód. 4; ísheims j. homo, ab ísheims jór navis, Has. 32.

JOSMUNDR, m., regulus maritimus, Cod. Reg. SE. I 548, 2; II 614 (pro quo SE. ed. Holm. jolmundr); Cod. Worm. Ósmundr; SE. II 479. 552 Ásmundr.

JOSTR, m., inter arbores recensetur, SE. II 483. 566. Lex. B. Hald. adfert jastr, jóstr, m., ramus arboris, coll. Germ. Ast ramus. Vide jóstr, ystr.

JÖSTR, m., id. qu. jostr arbor, ut arbor navis, malus: ítraerk jastar velamentum mali, velum, SE. I 504, 4.

JÖSTÝRANDI, m., regens equum, rector equi, v. possessor equi (jór, stýra), Fbr. 18, ubi potius per se viri appellatio est, ut heatrennir, quam construendum hlýra jóst., a hlýra jór navis (hlýr, n.), nam hlýra h. l. potest esse a hlýri, m., frater, v: hlýri Oddi frater Oddi, Thorfinnus.

JÓTAR, m. pl., Cimbrici, Dani: Jóta dólgr

hostis Cimbrorum, de rege Sueciae, Domaldis, Ý. 18. De Cimbricis incolis, Hg. 6; de Dennis, F. V 247, 2. Jóta gramr, de Megno Bono, rege N. et D., F. VI 196, 1; Jóta stillir, de Knuto Potente, D. R., ÓH. 156, 2; dólgr Jóta, de eodem, ÓH. 160, 2; viar Jóta, de Sveine Estrutio, Hh. 65, 4; konágr Jóta, de Eriko Emunio, D. R., Mh. 3, 2. Jóttra, ÓH. 182, 7 et duorum Codd. lectio F. VII 7, var., puto respicere lectionem rótar, quæ occurrit in var. lect. vágrótar, ÓH. l. c., et veghrótar (vegh-rótar), F. l. c.; non enim Jóttra potest esse gen. a Jótar. Sed pertinet huc lectio vegjóta (F. VII l. c.), sc.: Jóta vegr via Cimbrorum, regio Cimbrorum, Cimbricia, Dania, njótr vegjóta, pro njótr Jóta vegs possessor, dominus Daniae, de rege Knuto Potente.

JÓTR, inc. gen., maxilla, SE. II 494: jotr (iaxi); forte hinc jóttra ruminari. In chart. AM. 158, Svo citatur, auctore Illugio: Hvit stendr heidar jóttra Hlin fyrir gamni minu, ubi heidar j. maxilla, dens (os) saltus, lapis, ejus hlin dea lapilli, femina.

JÓTRADR, maxillis corruos; detritus v. cicatricibus plenus: jóttrað háð, FR. III 37.

JÓTSKR, adj., Cimbricus, Danicus (Jótar): jótakir menn Cimbrí, Ý. 35.

JÖTUNBYGÐR, gigantibus habitatus (jötunn, byggja), Ý. 15 (AR. I 259).

JÖTUNHEIMR, m., regio gigantea, gigantibus habitata (jötunn, heimr), Vsp. 46 (SE. I 192, 2); sæpe in plur. Jötunheimar. SE. I 30. 54. 62. 104. 136. 144. 212. 270. 276.

JÖTUNKUML, n., FR. II 37, 2: jötunkuml átta handa, pro kuml átta jötuns handa vestigia (cicatrices, nodi) octo manuum gigantearum, cf. FR. II 15; I 412—13 (jötunn, kuml); quod ad constructionem adinet, simile est fyrir manngjöld margra sjónir, pro fjöld margra manna, AR. 15.

JÖTUNMÖÐR, m., furor giganteus (jötunn, möðr, cf. ásmöðr), Vsp. 44 (SE. I 194, 2); SE. I 390, 2; ferax, snúas i jötunmód, SE. I 136. 188.

JÖTUNN, m., gigas, Vafpr. 1. 2. 6. 8. 20. 30. 34. 35. 42, cum duplici n, ut et Grm. 11; Harbl. 14; Eg. 60, 3; interdum cum simplici n, ut Vafpr. 32; SE. I 44. Absol., de Lokis, Vsp. 43. Jötna bani, dólgr Thor, SE. I 252; möðir jötna dólgrs mater Thoris, Tellus, HS. 1, 4; jötna synir, Vafpr. 15; jötuns bráðir, Hyndl. 4; jötuns möðir mater gigantis, femina gigas, Isl. I 84; jötna vegar (vegir) via gigantum, saza, Hávam. 107; jötna rénar literæ, mysteria, abditæ scientiæ gigantum, Vafpr. 42. 43; jötna mjóðr pösis, SE. I 244; þjófr jötna hafns Lokius, SE. I 268; jötna garðar domicilia g., Skf. 30; jötna munntal (Þjaza, löja, Gánga) aurum, SE. I 214; jötuns sagnir, id., F. II 249, 2; jötuns hausa calca gigantis (Ymeris), cælum, SE. I 314; undir jötuns hála þjóta vulnura juguli gigantei (Ymeris) sonant, i. e. mare fremð, Sonart. 3; valfall jötna strages, perniciosæ gigantum, mare (sanguis Ymeris, quo submersi periere Rimthursi, SE. I 48, c. 7), vitnir jötna valfalls lupus maris, navis, ÓT. 16, 2.

Eigi hann jötnar auferant eum gigantes, form. imprecandi, Am. 31. — β) jötuun vandar gigas silvæ, ventus, Eg. 60, 3; j. hafrakjötis gigas carnis hircinæ, cerdo, coriarius (hircos mactans et excorians), F. VI 361; in appellatione membri virilis, SE. ed. Rask. 223; in appell. virorum, SE. II 498, v. miðjúngr 2.

JÓÐ, n., proles, infans, filius, filia, SE. I 534. 561, 1; Rm. 38; ala jód infantem parere, Rm. 8; prolem gignere, Am. 103; de recens nato infante (= barn), Selk. 1. 3; jóde aðal natura infantis, Ý. 29, 1; plur., jód þjóðar hominum filii, homines, Hc. 4. Jód arnar, ara proles aquila, aquila, G. 29; F. VI 254, 3; j. eyldis lupus, gráðr gyldis jóða aviditas luporum, Jd. 30; örnis jód proles gigantis, gigas, brúðr örnis jóða femina gigas, Hk. 83. Vide composita barðjóð, hækjóð.

JÓÐDÍS, f., soror, SE. I 538; II 466. 612, vide jódis.

JÓÐUNGR, adj., infantulus, infantis etatem agens (jóð, ungr, id. qu. barnungr): mér jóðungri míki infantulæ, Bk. 2, 35. Aliud est jóðligr, v. c. jóðligt mey barn, Ísl. II 19, sveina mikill ok jóðligr, F. X 214, puella, puer floridi, bona valetudine florentes, unde eodem sensu Angl. jolly, 1) hilaris, lætus; 2) perfectæ sanitatæ, floridus.

JUGTANNI, m., ursus, SE. I 442, 2. 478.

590, 2; II 484. 626 (SE. I 590, var. lect. 5, II 567, vigtanni), haud dubie id. qu. vigtanni (ja = vi), a vigtönn. Jugtanni leygs ursus ignis (domestici), domus, SE. I 194, 3. Homonymice pro nom. propr. Björn: gipta varð þat, er gjörði | guds rann Jugtanni, Húngv. 17, 1. — 2) þan ivgtani, SE. I 442, 2, legendum puto rann-jugtanni ursus undarum, navis, v: rann-jugtanni hljóf of hvíta-gnipur hvals navis mare percurrebat. — 3) jugranni, Korm. 11, 6, legendum est jugtanni, non ut nom. s., sed ut dat. a forma justannr, m., id. qu. jugtanni ursus, et homonymice nom. propr. Bersi, sc.: at morði, er ek hjó Jugtanni randir at gunni in prælio, quando in pugna clipei margines Bersii concidi; dicitur enim at höggva skjöld fyrir e-m clipeum concidere alicui, clipeum quo se quis tuetur concidere.

JUGTANNR, m., ursus, vide jugtanni 3.

JÚLFSSMÍÐI, n., sagittæ, id. qu. Jólfs-smíði, SE. II 561.

JÜNGFRÚ, f., virgo (júngr, frú), Skáldh. 7, 37.

JÜNGR, adj., juvenis, parvo natu (úngr, þrafæzo j), Ólafsr. 14.

JURT, f., herba: sætar jurtir, Gd. 73 (ílmr jurta odor herbarum, Magn. 430).

JÚÐI, m., Judæus, Ebræus, Nik. 68. 70. Plur., Júðar Judæi, Gd. 46; SE. II 248, 1.

K.

1) omittitur in scriptione, ut in pronuntiatione, inter r et t, v. c. virtarvinr pro virtarvarir. — 2) variat cum h in principio vocis, v. c. knekkja = hnekkja, etc. ante n. — 3) pro g: úriks, válikt, farlikt, að úrigr, váliqr, farliqr; pro gg, pros. glökt, F. VII 107, not. 2; in suffixo neg. gi: ekki, hvatki, þatki, et form. ga, sárka; adde: björk, siktól, sikulgjörð, tárokhlýra, rökknir, veclingar; forte et buskerri, Grág. II 339, utensilia, est pro búsu-gervi. — 4) k pro kk, dilatata præcedente vocali: rakliga, steykr, steykt. — 5) kk ponitur a) pro gg, ut þikk-at, dókk, hrekkmimir; b) pro k, v. c. ákka, sækka; strykkva; sökka-, id. qu. sök-, F. XI 137, 2; sic at ósekkju (= ósekkju), Frostöfl. c. 35; svikkja pro svikja, Bl. membr., ubi sic: þa geek hann sterðarfulli standi i ofund við þau beði hiða. sem hann gor au við oss alla sið-an. fyrir því at hann vill alla þiód suickia til betuicis. sua sem hann sueic þau beði hiða etc. — c) pro tk, v. c. hlýkk pro hlýtk (hlýtk); hinc hvakki pro hvatki, F. X 395. l. 1; makkat pro matkat (non mátkat), GkM. II 345, var. lect. 4; ekki nihil, ez etki (pro eitt-gi).

K, suffixum 1. pers. pron., ek ego, in verbis, v. c. fákk, Hávam. 160; segjak, preyjak, 1. præ. conj., Skf. 4. 42; ek komk, Skf. 18; hykk (pro hygk) ek, Grett. 4; interdum

in prosa, ut ek fœc, SE. I 112; et in Hryggjarst., citante G. Magnæo, Eg. 302, not. i, ek sóttak þik austr í Garða — hversu ek mák þina sæmd mesta gera, qui locus paulo aliter legitur, F. VI 102. Interdum duplicatur (verbo monosyllabo in vocalem desinente), ut ákka, sækka, et sine negatione, sèkk, Örkn. 79, 2, quibus locis duplex illud k est duplicatio pronominis ek, v. c. sèkk = sè-k-ek = ek-sè-k. — 2) terminatio verborum passiva, addita præcedenti s, v: sk, quam pronuntiatam fuisse ut sk monstrant loca sequentia: sæk við búendr háska, ÓT. 40, 1; drósk harmveselt hyski, Hk. 19, 3 (it. Fsk.; dróst, minus apte ad metrum, F. VI 175, 2); bráskat bragningis þroska, F. VI 51, 2; falok und hjálm enn valska, ÓH. 47, 4. Antiquissima terminatio passiva verborum et solum v (ut apud Danos et Svecos hodieque), v. c. gleps, Fsk., pro glepst (F. III 23, var. lect. 2); eyks, Lb. 24, ubi: eyks ok af öllu slíku | vor hjálp; bauðs obtulit se, F. X 248; læks clausit se, claudebatur, SE. I 349, sec. (od. Reg.; fundis invenirentur, F. X 389; geos = gekkat, F. X 393; ooms (= komst), F. X 419; conj., sees (i. e. seís = sjáiz) appa-reat, Synt. Bapt. p. 41; hafpi callats (= kallast), F. X 405; pro quo a sapiissime usurpari solet z, rarius o (ut in lingua Russica), v. c. qvapo, baþe, F. X 390. 400 (ut

Haraldo, *ibid.* 390, Botlando, 391). *Huic n saepe additur h (s), ut supra; rarius h, velut gerpusz extiterunt, fuerunt, F. X 409, órðasp inquietari, F. X 410; unde orta est forma durior at, (v. c. fórat, Cod. Fris. ool. 206, 32; de addito t of. ddet) hodie solum usitata; ad formam sp pertinet spennasth, Lb. 35. De hac forma terminationis passiva verborum vide Raskium in Samlede Afhandlinger, 1, 243—45, qui exempli loco adfert formas Damask, Germ. Damast, Gall. damas pannus bombycinus Damasceni operis. Quo adde: skarlat, skullat, sed skarlak, F. V 256, Angl. scarlet, Gall. ecarlate, Germ. Scharlach, Dan. Skarlagen coccum.*

KAF, n., altum, mare, gurgis, SE. I 575, 1; II 479. 562. 622, in maris appell.; kafs hestr equus maris, GH. 70, 2 (AR. I 304, 2). Auka króki kaf, ad verbum, augere unco submersionem, i. e. ancoram jacere, in mare demittere, Hb. 31, 2; falla á kaf in mare decidere, Hb. 11, 1; ráða á kaf in mare desilire e navi, Jd. 35; í kaf, pro í kafi sub aquis, sub maris superficie, Sia. 17; vide kof.

KAFLI, m., tigillum, bacillus, cogn. kefli, vide meðkafli.

KAFSUNNA, f., sol (ignis) maris, aurum (kaf, sunna): kennir kafsunna possessor auri, vir, de servo, Eb. 19, 8; sed unus tantum Cod. h. l. legit kaf, membr. i. celt. kapp, porro membr. habet sunna, 3 codd. svinnur, 2 svinnu, 1 sinnu, unde rectissime h. l. legi puto kappsvinnu, vide kappsvinna.

KALA, intr. (kell, kól, kalit), algere: kell mik í höfuð algot mihi caput, i. e. curis crucior, Völk. 30. Hodie de membris, frigore dolentibus, v. c. mik kelr (kell) í nögl mihi unguis frigore dolet. Hinc kalinn, part. perf. qui alsit, cui membra frigore laesa sunt, Eb. 40, 3 (AA. 236, 1); kalinn á knö cui genua frigore adusta sunt, Hávam. 3. Metaph.: svellit, þat með sorgum kól glacies, quæ doloribus coitit, i. e. torpor, animi agritudine contractus, Skáldh. 1, 2. Veteribus etiam transitivè usurpatur, v. c. SE. 1: kól hana þar í hel, svá hann sat henni þar mat, þar til hon dó.

KALDFÝSA, verb. compos., atrociter svadere (kaldr, fýsa): hverr veit, nema kol knarrar | kaldfýsi mik gjalda quis scit, an carbones navis mercatoria me atrociter instiget ad ulciscendum, F. III 92; nisi construenda sint: nema kald (pro köld) kol fýsi mik gjalda an frigidis (exstinoti) carbones (combustæ navis) me impellant ad ultionem; confer de verbo compos. kaldráða sub kaldráðr.

KALUGRANI, m., gigas (qs. labiis frigidis, vel barba gelu rigente, kaldr, grön), SE. II 471. 554. 616; vide kallgrani.

KALDHAMARNAUTH, m., gladius (potius quam pars gladii), SE. I 568, 2; II 620. Proprie, gladius Björnis Hítalensium athleta, olim a Kaldimare possessus, alias Mæringr dictus, vide Hít. c. 4: herr úsfjandi kom í landit, ok ræð fyrir kappi sá, or Kaldimarr hét — Kappinn hafði þat svarð, or Mæringr hét, ok hinn besti gripur — Kendingr gaf honum (Birni) allt

herskrúð þat, er kappinn hafði átt, ok þar fylgdi sverðit Mæringr; it. c. 27 (AR. II 343): báðr hendr, braut Kaldimarnauta utraque manus, somita gladii a Kaldimare possessi (i. e. utraque manus, qua gladius regobatur). Ceterum SE. II 560 legit kallhamarnaut, II 477 kallhamarr.

KALDNEFR, m., ancora (qs. naso vel unco frigido, kaldr, nef), Hb. 31, 2.

KALDNEZ, f., fibula frigida, i. e. ancora (kaldr, nez), lectio Morkinsk. F. VI 252, 2 pro kaldnefr.

KALDR, adj., frigidus, algidus (kala): mér er kaldt algeo, frigeo, Orka. 79, 4; bréfi varð í brjósti kaldt frigit pectus virginis (dolore, animi agritudine), Skáldh. 1, 37. Metaph., malus, noxius, infestus, perniciosus, exitialis, subdolos: kaldir kjarptar infesta (lupi) rostra, Vafpr. 53; köld ráð consilia pernicioza, Lokagl. 52; Völk. 30; köld ræð vox malevola, infensa, Gha. 2; köld öfund, G. 55; kaldar sakar gravia crimina, Ha. 177; köld heit graves minæ, SE. I 662, 2; köld búð frigida mansio, skáld á búð til kalda, Korm. 18; köld hrið infestus impetus pugna, skáld fékk hrið til kalda, Fbr. 49; k. málmr frigidum metallum, F. VI 438, ut kalt jarn, F. V 311, pros.; kaldr aldr í grófl, Korm. 16, 5. In compositis: barðkaldr, byrkaldr, eitrkaldr, elkaldr, fjólkaldr, hafkaldr, haustkaldr, herkaldr, hrimkaldr, iskaldr, lífkaldr, svalkaldr, sviðkaldr, úkaldr, várkaldr, vindkaldr, æsikaldr.

KALDRÁÐR, adj., malesvadus, subdolos (kaldr, ráð); astutus, vaser, epith. Thorvaldi Vatnsfjörd., RS. 11; Mörði Valgardi f., Nj. 80; kaldráð kona subdola mulier, Hugm. 25, 5. Jonssonius Nj. l. c. præfert kaldráða, verb., perperam consulere cui, citans verb. undrlæt mirum duco, unde undrlætr, adj.; sed an undrlæt existat, dubito, nam OH. 239, 2 eo non pertinet; deinde si kaldráðum Nj. l. c. verbum esset, expectari conjunctionem kaldráðim. Itaque malui eigi cepere pro egi af vega terrere, quemadmodum egir ost id. qu. egir (ægir). Menn ríkir ok kaldráðir, Sturl. 2, 104.

KALDRIFJADR, adj., ingenio tristi, mero-ro, aspero, importuno (kaldr, rif), Vafpr. 10, vel etiam malevolus, subdolo.

KÁLFA, f., vox incerta; puto, lacrimis terra, areola: hanks kálfor area accipitris, manus, SE. I 400, 1; í munar kálfum in areis animi (pectoribus), Ag.

KÁLFLI, m., œra; unde óhkvínkálfa, qu. v. KÁLFR, m., vitulus, Hávam. 87; Rm. 5; Am. 79; etiam de herbis, hvannarkálfr angelica tenella, FR. I 472, not. 1, = úng hvönn, ut Græc. μασχορ. In compos.: dýrkálfr, mökkrkálfr. De gigantibus: Álfheimr kálfr vituli Alohemia, gigantes Jotunheimia, SE. I 302, 3.

KALKR, m., calix, poculum, scyphus, cyathus: acc. kalk, Hymk. 28; dat. s. kalki, Hymk. 30; gyltom kalki aurato, Gha. 39; plur.: varðir kalkar obduoti (metallo), Rm. 29; kalkar í rá, leg. cum Raskio, Ek. 2, 27. In prosa silfrkalk, acc. s., et cum art., kalk-

inn, *ŷ. 41*; nom. s. kalkr, dat. a. art. kalkrum et kalkraum (a nom. kalki), *Gullþ. c. 3. Vide brimkalkr.*

KALL, n., clamor, vide herkall.

KALL, m., id. qu. karl, vir senex, Nj. 44, 3 (ubi vers. lat. karl); rusticus: Svía kallar rustici Sveoi, Mg. 34, 11 (F. VI 89, f. körlum).

KALLA (-aða,-at), vocare, appellare, o. acc., Rm. 18; kallas vocare se, prædicare se, G. 2; advocare, Gha. 51 (Gk. 3, 7); kalla e-n i trú aliquem ad religionem amplectendam invitare, Plac. 3; kallaðr höðan rebus humanis ereptus, Pál. 19, 1. Clamare, de corvo, Sk. 3, 11.

KALLDÝRR, m., ferrum: kalldýrs víðir homines, Merl. 2, 95 (cf. kaldór, m., ferrum frigidum, in Lex. B. Hald.).

KALLGRANI, m., gigas, SE. I 555, 1, id. qu. kaldgrani, qu. v. Simile est Kallrani, nom. propr. gigantis, FR. II 131, qu. rostro frigido, kaldr, rani.

KALLHAMARR, m., SE. II 477, pro kaldhamarsnautr, ensis, qu. malleus frigidus (kaldr, hamarr).

KALLHAMARSNAUTR, m., gladius (id. qu. kaldhamarsnautr), SE. II 560.

KALLIGA, non advoco (kalla, eg, a neg.), Gha. 51 (Gk. 3, 7).

KALLMAÐR, vir; pl. kallmenn viri, HR. 76.

KALLNEFR, m., id. qu. kaldnefr ancora, F. VI 252, 2.

KALLS, n., compellatio (kalla), FR. III 483, 2.

KALLSA (-aða,-at), compellare, adloqui (kalls), c. acc.: k. menja þöllu kærliga feminem amice adloqui, Skáldh. 1, 18. — 2) vituperare, calumniari, contumeliose loqui de aliquo, c. acc., Skáldh. 2, 58.

KALNA, f., terra (propr., gelu torpens, kalina a kala), Ed. Lóvasina, cf. kjöllun.

KALREIP, n., funis aliquis nauticus, SE. I 585, 1; II 482 (II 565 kjalreip; II 625 hanc vocem omittit incuriose).

KAMBR, m., gallus, SE. II 488. 572, qu. cristatus, a kambri crista. Vide gullinkambi.

KÁMLEITR, adj., sordida, impura facie (kám, n., sordes,-leittr), epith. felis, FR. I 112, ex Bjarkamatis.

KAMPR, m., barba labii, mystax; pl. kampar barba labiorum, SE. I 540; drepa hendi á kampa barbam mulcere, Hm. 19 (GhM. I 628); (efri ok neðri kampr barba labii superioris, inferioris, FR. II 253).

KÁNGINYRÐI, n. pl., dicta aculeata, Harð. 12. Conveniunt hoc kánk, kánkyrði dicitur, kánkvis dicitur, kánkaut á dicitur is ut vicecom potere.

KANKE, possum, pro kann ek (kunna), ÓH. 44, 1.

KANNA, f., cantharus, Rm. 29.

KANNA (-aða,-at), explorare, lustrare, rimari: heðr þá kannaða koni an mílites lustravisti, Hund. 1, 22; = telja lið, FR. I 138; þeir kónnoþo her exercitum explorabant, Hund. 1, 28; k. hugi ingenia explorare, Nj. 44, 3; sic Vatned. msc. c. 8: Þorsteinn þakkaði jarli lífþjóðna, ok var hann

þar um hríð, ok kónnoðus menn hugi við; jarl fann brátt, at Þorsteinn var vítr maðr ok merkiligr i öllum háttum; kannu hra rí-mari cadavera, de lupo, F. I 171, 2; líðir kónnoðu hríð homines procellam tentabant, experti sunt, Jd. 15; sjýor kónnoðu flóð tabula mare tentabant, Od. 4; k. atig víam experiri, insistere, Skáldh. 6, 45; láta kennival sandhimins kannu knarar skoð facere, ut navis exploret oceanum, i. e. mare naví percurrere, AA. 146, 1. k. Jórsali Hierosolymam visitare, adire, Sturl. 4, 41, 1; k. hervi ocam experiri, ocam tractare, oscare, Gha. 17; þá kannaðir kónngu höll visitasti, ubi te continebas, FR. II 275, 1. — 2) inquirendo, explorando cognoscere: et gýrva kannar si rite cognoscas (inquiras, explores), Hávam. 102; hvern mann, er þat kannar quemque hominum, qui hoc noverit, Lb. 19; skapit avanna kannar mér míbi cognitum est (novi) ingenium mulieris, SE. II 158, 1; hann var nýfstr at kanna, veri., cum eo conversari, plurimum profuit: forte, optimus erat cognitu, i. e. si quis cum cognovisset, in ejus familiaritatem se iniecuisset), eam benignissimum expertus est, Ók. 3; minnað ok kanna meminisse et agnoscere, F. VI 82, 2, red. sec. Mg. 33, 2, kanna stefnar, vert., adire conventus (prælia), ubi notandum, quod voro in v. 3 metro repugnat. In prosa: kanna af explorando certiores fieri, ÓH. 92. 143 (F. IV 193. 301); kannas víð íster se cognoscere, ÓH. 238. Part. act. kannandi, m., vide allskannandi, helkannandi.

KANNAÐR, m., qui explorat, novit, usu peritus (kanna), vide composita morðkanna-aðr, sótkanna-aðr; alia forma, kónnoðr, occurrit in nomine baculi, landkónnoðr explorator regionis, Isl. I 190.

KANPR, SE. I 540, vide kampr.

KÁPA, f., pallium, amiculum, toga, FR. II 255, 1; skóglar kápa amiculum Bellonæ, lorica, Krm. 18, ubi membr. habet kappu, (Dan. Kappe). In prosa, ÓH. 31; GhM. I 248; Eg. 77, ubi distinguuntur loðólpa et loðkápa.

KAPALL, m., equus, caballus: brimis kaplar equi maris, naves, ýtir brimiskapla vir, Plac. 49. Occurrit in voce compos., kapalhestr equus admissarius, Eg. 85 (p. 730), ubi adnotat G. Magnæus: kapall hodie usurpatur de equa, neque memini me aliud apud antiquos legisse, ubi vox perrare occurrit, licet fieri possit, ut olim significarit equum, ab Lat. caballus.

KAPP, n., fervor animi, contentio, amulatio, intentio virium: af kappi certatim, FR. II 274, 2, et sine propos., kappi magno cum studio, HS. 6, 3, ubi J. Ol. construit jöfva kappi antagonista regum; kapps hvítðreki albus draco contentionis, Merl. 2, 40, at illingar asai, kaupskapar villigaði. Brjótá kapp sitt summa ói contendere (qu. omnem virium suarum intentionem exhaustire), F. VII 45, 1, ubi: þá er — kónnegr ok jarlar kapp sitt bruta (kappi deilido, Cod. Fris. col. 232, 1). Sic et in Fsk. 10 est brjótá kapp við e-n id. qu. deila kappi við e-n contendere

cum aliquo: þá mælti Ragna við konunginn: eigi skulu þér, herra konúgr, reiðask víðr. Þó at ver mælim oss gaman. ok hæfir þat ekki kóngdómi yðrum at brjóta kapp við kvenmenn. ok þó allra síst við möyðörn smo sem ek em. heldr er yðr væmd þat. herra konúgr. at deila kappi við konunga aðra er nú ero skipaðir um allt land innan. — β) *certamen*: kapps of *lystr avidus certaminis*, de *navibus*, *H. 19, 1.* — γ) *plur.*, köpp, *id. qu. sing.* kapp: af köppum *id. qu.* af kappi *certatim*, *var. lect. FR. II 274, 2*; et in *prosa*: renna í kappv við e-n *cursum contendere cum aliquo*, *SE. I 154. Forte hinc SE. I 386, 1*: kendar at köppum *insignibus editis virium speciminibus notæ*, si köpp eodem *sensu sumitur atque adraunir*; *alias ferri possit ad kappi, m.*

KAPPA, *f.*, *id. qu. kápa, qu. v.*; *hanc formam præfert membr. Krm. 18*; *Lat. Barb., capa, cappa*; *Dan. Kappe, id.*

KAPPFÜSS, *adj.*, *certandi cupidus, contentiosus* (kapp, fúss), *Mg. 6, 2.*

KAPPGÓÐR, *adj.*, *valde bonus, perbonus* (kapp, *intens.*, góðr), *Merl. 2, 79.*

KAPPI, *m.*, *vir fortitudine præstans, heros*, *Am. 98*; *plur.*, kappar, *SE. I 530*; *ætir kappar viri fortitudine excellentissimi*, *Hyndl. 17*; *konúgr, sá er kappi þikkir*, *Hg. 33, 14*; *de femina*: kendar at köppum *loco athletarum habitæ*, *SE. I 386, 1*, *oppos.*, at mani hafðar *loco mancipiorum habitæ*, *vers. sequ.*, *vide kapp γ supra.* — 2) *athleta furiosus*, de *Ljoto Pallido* (*athleta furioso et duellatore*, bersekr ok hölmgaungumaðr), *Eg. 67, 4, 5.*

KAPPMÆLI, *n. plur.*, *verborum contentio, altercatio* (kapp, mæli), *Grett. 24.*

KAPPSAMR, *adj.*, *certandi cupidus, contentiosus, strenuus, acer, pertinax* (kapp, samr), *F. X 422, 4. 424, 14. 426, 33.*

KAPPSAUBUGR, *adj.*, *prædives, valde opulentus* (kapp, *intens.*, auðgr): í kappsauða borg, *Merl. 1, 9.*

KAPPSGÁLIGR, *adj.*, *valde circumspectus, adtentus, diligens* (kapp, *intens.*, gáligr): kona kappsgáligr, *Am. 6.*

KAPPSHÁR, *adj.*, *præaltus* (kapp, *intens.*, há, *cf. Dan. kjephø*), *de flamma ignis*: k. logi kyndiz *præalta flamma accensa est*, *Ha. 114, 3.*

KAPPSNÚINN, *adj.*, *severus, pertinax* (kapp, snúinn a snúa): k. kardináli, *Ha. 255, 2.*

KAPPSTUDDR, *certandi cupidus, contentiosus, bellicosus* (kapp, styðja), *Ha. 326, 2.*

KAPPSVEL, *adv.*, *perbene* (kapp, *intens.*, vel): hlíf, kaps-vel skipuð *galea perbene accommodata*, *F. VII 45, 2*; *feldr kaps-væl drepinn pallium e panno probe subacto*, *Hít. msc. 14, 2.*

KAPPSVINNA, *f.*, *labor, qui magna cum virium contentione fit; labor difficilis, improbus* (kapp, vinna): kennir kappsinnu *qui gravibus laboribus fungitur, servus*, *Eb. 19, 8.*

KAPPSVINNR, *adj.*, *certandi promptus; vel, valde strenuus, alacer, sapiens, prudens* (kapp, vinnr), *Am. 74.*

KARBI, *m.*, *piscis, cyprinus pelagicus, id. qu. karfi 1, Wchart. SE. I 580.*

KARDÍNÁLI, *m.*, *Cardinalis Romanus, de legato Papæ*, *Ha. 255, 2, 3.*

KARFI, *m.*, *piscis, cyprinus pelagicus* (*Dan. Karpe, Lat. carpio, Græc. καρπίων*), *SE. I 580*; *II 460. 564. 623*; *karfa laug lavacrum cyprini, mare, Skáldh. 4, 19. In prosa, karfa fótr pes vacillans, incertus, ÓH. 84; F. IV 169.* — 2) *navis genus* (*vert. cyprinus, Eg. 369. 59*), *SE. I 582*; *inter naves bellicas ponitur, F. IX 408, vide cetera loca in Felag. 6, 125 sequ.*; *de pontone, vaitr karfi. ÓH. 92, 3, in prosa eikjukarfi.*

KÁRI, *m.*, *ventus*, (*SE. II 486, in tempestatis appell.*; *significatur SE. I 330, ubi vocatur filius Fornjoti, frater Egeris et Eldi* (*maris et ignis*), *v. FR. II 3. Kári vöðir hristi ventus carbasa quatiebat, Skáldh. 7, 30.*

KARL, *m.*, *mas, masculus, vir, opp. sexu femineo*: brigðr er karla hugr *konom, Hávam. 91*; *kostom drepr kvenna karla ofríki masculorum nimia potestas, Am. 69*; *bergar karl oppidanus, F. XI 197, 2*; *herkarl miles, Hyndl. nj.*; *rusticus, colonus, Rm. 18*; *karls ætt proles rustici, vir plebejus, Hund. 2, 2*; *karla ættir prosapiæ rusticorum, Rm. 22. Sic in prosa, Sléttukarlar rustici, incolentes promontorium Melrakkaslétta in Islandia Boreali, Fbr. (GhM. II 302). Vir grandæcus, senex, cum art., karlinn, Nj. 44, 2, 3*; *k. afgamall senex decrepitus, Eg. 89, 3*; *eius karls synir ignobilis senis filii (vel potius, rustici), Korm. 5, 3*; *karla börn ok kertinga senum vetularumque filii, H. 36, ubi intelliguntur senes rustici vetulæque rusticæ. De senæ gigante, Hymk. 10. 31; Sk. 2, 18; SE. I 254, 5*; *per contentum, homuncio, Nj. 80. Vide búkarli (sub búkarr), húskarli, landkarli, sækarli.*

KARLFÓLK, *n.*, *rustici, coloni* (karl, fólk), *Mg. 17, 3*; *SE. II 248, 2.*

KARLHÖFÐI, *m.*, *navis Olavi Sancti, ab effigie exsculpta capitis h u m a n i* (karl, höfuð), *ÓH. 47, 2, coll. c. 45. Proprie significat caput virile, sic Vigagl. 25: það hana Þorgeir reisa þar upp ás ok skera á karlhödda (vel karlhöða, membr. D; celt. karlhöfða, id.)* á endanum, *quod contumeliæ ergo factum, ut Vd. msc. c. 53: Jökull ákar karls-höfuð á síloendann ok ristí á rúnir.*

KARMR, *m.*, *membrum domus, conclave, cubiculum*: slæðu k. conclave *symmatum, vestiariarum*, *Sif slæðu karms nympha vestiariæ, femina, F. II 248*; *it. quodvis receptaculum*: k. ölbækis *rastar receptaculum cerevisiæ, poculum s. cornu potiorum, Hlin ölbækis rastar karms nympha potuoli, femina, Isl. I 248. karms, SE. I 302, 2, commodissime videtur jungi cum bekk, sc. bekk-karmr conclave scamnorum, triclinium, et bekk-karms rekkar cætus tricliniæres, convivantes, indeque metaph., familiæres, asseclæ, socii. S. Thordlacius h. l. construit tollr karms clavus trabalis compagium, i. e. candens ferri cuneus; quæ appellatio minus perspicua videtur. In compositis: mjöðkarmr, ölkarmr.*

KARN, n., *avis, nescio quæ*, SE. II 489 (cf. ikorni, jaðrakarn).

KÁRR, in *adj. compos.*, vide afkár, avipkár. — 2) *karr pro karl*, (Eg. p. 614, not.), gen. kars, Cod. Fris. col. 194, l. 8. 33, v. bókarr. — 3) in *nom. propr. frequens*: Lambkár, Styrkár, Hjalpkár (Ísl. I 141), et in *cognom.*: örðlukár, þunnkár, gullkár. Notum est *adj. varkár* = *varr cautus*.

KARS, Hb. 11, 1, F. VI 160, legendum est *krás*, sec. var. lect. F. VI l. c., ∅: imr gat krás, þars komut lupus nactus est dapem, ubicunq; venisti. Nam abbreviatum *ks* tam legi potest kars quam kras.

KARTI, m., *plaustrum*, Rm. 19. Angl. cart. **KASKR**, *adj.*, *alacer*, latus, Sonart. 4; vide kerski, et derivationem G. Magnæi ad Sonart. l. c. Hodie kaskr, karukr strenuus, avus, virilis; Dan. karuk vegetus, vigens, valens, (= vaskr, var. lect. Nj. 81).

KAST, n., *jactus; it. impetus*: bylja kast impetus procellarum, turbo, Lil. 81; vellu kast æstus ferventis aquæ, bullitus, Nik. 29; fleina kast impetus telorum, pugna, Esp. Árð. 1, 94, 5. Pros.: koma í kast við e-a congredi cum aliquo, Nj. 150.

KASTA (-aða,-at), *jacere, conjicere, mittere, abjicere*, cum dat.: k. brynjo abjicere, æuere lorricam, Hund. 2, 42; k. skjöldum clipeos abjicere, Krm. 6; ek á stóru grjóti kastat víði ingentia saxa conjecta, F. VI 80, 1; k. leiri jacere lutum, Si. 28, 4; k. stum virða homines sternere, leto dare, Lv. 10; kóstum oss at helgum krossi advolesmur S. Cruci, Lv. 40. Intrans. c. dat. subjecti: köldum draug kastar upp á búnka frigidum cadaver (funus) in struem mercium ejicitur (e mari), Skáldh. 4, 19.

KASTALI, m. *castellum*, arz: k. glyggs hæðru grams arz cælorum regis (Christi), Sancta Maria, Has. 60; kastali vins (i. e. vins) castellum venti, aer, cælum, Gþ. 12.

KATI, m., *navis*, SE. I 582, 2; II 481. 565. 624 (it. var. lect. Rm. 19 pro karti). Angl. cat, Bays Lex., et Slags Skib, imellem et Fløjtakib og en Pinasse.

KÁTR, *adj.*, *lætus, hilaris*, ÓH. 70, 2 (AR. I 304, 2); lítt k. parum lætus, i. e. tristis, Ha. 331; neutr. kátt lætitia: hirð (dat.) gorir (intr.) kátt aulici lætitia adfucantur, SE. I 706, 2. Vide fullkát, meginkát.

KAUP, n., *sors, conditio*: daprt kaup mísera sors, ÓH. 171, 2; kröpp kaup iniqua conditio, Grætt. 10; gott til kaupæ aqua conditio, F. VIII 172. Vide compos.: friðkaup, verkauþ.

KAUPA (kaupi, keypta, keypt), *mercari, emere, c. acc.*: k. mar, knðr equum, navigium emere, Hávam. 83, Am. 101; k. frið amorein mercari, Skf. 19; k. mey mundi, galli, haugum virgineum dote marita, annulus emere, Sk. 1, 39, Lokagl. 42, FR. I 261; opt kaupir (∅: maðr) sér í litlu lof laus paritir parvo, Hávam. 52. Part. pass., keypt emtus, it. qui magno constat, v. c. keypt er at, et magno constat amor, si, Mg. 9, 3,

vide kepþr, harðkeyþr, velkeyþr. Rarius cum dat. kaupæ höfðum caputa (i. e. principes) mutare, ÓH. 156, 4, de Norvegis, qui rejecto Olavo Haraldí f. ad Knutum Potentem transierant. Conferri potest F. X 194: at hún vildi því kaupæ ut mereri vellet (nos diceremus: að hún vildi vinna það til). — β) cum adverb. v. præpos., k. saman pacisci inter se, pactum facere inter se: kaupom vel saman sincera fide inter nos paciscamur, H. hat. 3; oppos. est kaupæ í suandr pactum conventum renuntiare, de pacto nuptialí renuntiando, Skáldh. 5, 36; kaupæz undan, absol., pro kaupæ sik undan reiði, hegningu culpam pecunia oblata redimere, ÓH. 192, 1, ubi kaupæz est inf. pass., subint. til at.

KAUPSKAPR, m., *mercatura* (kaupa, skapr, term.): kaupskapar villigali aper mercaturæ, aper mercator, mercaturæ studiosus, Merl. 2, 80, ut illingar sani, 2, 87, röttlætis dýr, 2, 50, kapps hvítareki 2, 41.

KAUSUNGR, m., *lacerna*, id. qu. in prosa vásstakkr, Cod. Fris. col. 216, 7 (211, 25. 26. 32).

KAUDI, m., *homuncio*, SE. II 496; Korm. 19, 4; Orkn. 82, 10 (AR. II 218, 3); F. VII 356; Sværr. 85, 3.

KADA, f., *gallina*, SE. II 488 (II 572 habet skada).

KÆFIR, m., *bos*, SE. II 483.

KEFLI, n., *baculus teres, cylindrus* (kaffi): avá er um Flosa ráð, sem fari kefli ratio Flosii similis est volubili cylindro, Nj. 126, uti in carminibus Pythagoræ: ol δὲ κυλίβρους | ἄλλοσ' ἐπ' ἄλλα φέρονται homines, quasi per cylindros, ex aliis in alia mala feruntur.

KEFSIR, m., *servus*, Rm. 12; SE. II 475. 547; plur., kefsar, SE. I 562, 1; vide kepsir.

KEIKR, *adj.*, *repandus*. gekk keik corpore repando incedebat, de gravida femina, Htt. 19, 2.

KEILA, f., *gadus longus* (piscis), SE. I 580, 1; II 480. 564. 623. — 2) femina gigas, nom. propr., SE. I 260, 1. — 3) gallina, SE. II 488. 572.

KEILI, n., *cuneus v. fulmentum firmandis navium costis*, SE. I 584, 3; II 482. 565. 623. Cf. cognomen keilismúli, Ísl. I 217, var. 3. 218, var. 1, keiliselgr, ibid. 256. 262.

KEIPR, m., *scalmus*, SE. I 326, 5; F. VII 66. — 2) usurpatur de carabis coriaceis Grönlandorum (alias húðkeipar), Thorf. Karls. c. 11 (AA. 150); hinc factum videtur, ut pro corio, et in specie de sacco coriaceo usurpatum fuerit in sermone nautico, Skáldh. 4, 17. 20, ubi rifa keip saccum coriaceum aduere, constringere, rifa keip disuere, dirumpere.

KEIPULL, m., *navis* (keipr, qs. scalmis instructa), SE. I 582, 3; II 481. 165 (II 624 habet kepull, id.).

KEISA (keisi, keista, keist), *tollere, erigere, sublimem gestare*: keisti fald repandam gestavit calanticam, Rm. 29. Hodie keis, f., abdomen prominulum.

KÆLA (-i,-ða), *refrigerare* (kala): k. kverkr, FR. I 467, 1.

KELDA, *f.*, fons (ÓH. 189; F. V 22): ek krefp at kelda ad fontem me inclino bibendi causa, i. e. aquam potio, AA. 145, 1. — 2) mare, SE. I 575, 1.

KELISJÚKR, *adj.*, Fjölem. 23, kelisjúkar konor, *verf.*, utero laborantes femina. Félag. 10, 6, accipitur de difficultate pariendi, vel potius de andromania (Svec. kelonhet). Conjectari possit: hysterica, vel, nervis laborantes, coll. Norv. Brystkjöl (= Dan. Hjerteangst), Ström Söndm. Beskr. 1, 506.

KELL, 3. s. *præs.* v. kala.

KELLIR, *m.*, galea, SE. I 573, 1; II 621 (II 479 kelliir; II 562 kelliir). Ed. Lóasina habet kollir. — 2) subst. verbale a kala, qui facit, ut glacie induretur s. oongelascat aliquid: fjarðar kelliir congelator sinús (maris), glacies, gelu, fjöll, faldin fjarðar kelli montes, gelu v. glacie velati, pruinosi v. conglaciati, Korn. 18; nisi potius, *sec.* signif. 1, fjarðar kelliir sit galea maris, i. e. cælum, aër, et fjöll faldin fjarðar kelli montes puro aëre circumfusi, montes sereni, adeoque frigidí.

KEMBA (kempi, kembda, kembt), comere, pectere crines (kambr, *m.*, pecten), Bk. 1, 34; kembir höfuð caput comit, Vegtk. 16; kembdi höfuð, Vsp. 31; kemdr comtus, extruso b, Sk. 2, 25; kempa um kúlu tumorem capitis pectere, i. e. vapulare (propri., ita ut tubera in capite existant), Korn. 7.

KEMBINGR, *vide* raðkembingr.

KEMPA, *f.*, vir fortis, athleta (a Dan. Kamp certamen), *id. qu.* kappi, Skáldh. 7, 53; *pros.*, F. X 383; höfuðkempa vápna sinna, Sturl. 7, 30. *Vide* kempa.

KÆNA, *f.*, cymba, lembus, SE. II 481.

KÆNN, *adj.*, *vide* infra post kenna.

KENNA (kenni, kenda, kent), cognoscere, nosse, cum *acc.*: Högnar mæir (hann) um kennir Hognii flia eum cognoscit, Hund. 2, 12; þat skylda ek kyn kvenna kenna id genus feminarum (eam feminam) cognoscere me oportet, Korn. 3, 5; þeir kunno vel egg at kenna bene possunt aciem cognoscere, i. e. tractandorum armorum periti sunt, Rm. 45; animadvertere, conspiciere, videre: þá sóka má kenna ea pugna conspici potest (in clipeo depicta vel exsculpta), SE. I 438, 2; of kendu of högnar hendr sem fætr á gólfí viderunt (homines), i. e. conspecti sunt pedes manusque abscissæ in solo, SE. I 372, 2; kendo, hvar liggir fyrir landi adspice navem præ litore jacentem, Hk. 62, 1. *Perf. inf.* kendu cognovisse, expertum esse: ek hygg Karl kendu lofat brynju puto Carolum expertum esse præliorem (i. e. virtutem beliatoris), Orkn. 5, 3. Láta vandar fáka kenna bídur facere ut naves undas experiantur, naves pelago committere, navigare, FR. II 311, 4, ut kanna. — 2) cum *acc. rei*, *dat. pers.*, a) docere aliquem aliquid, monstrare, indicare cui quid, ostendere: er ek æva kennig mey ne mann kono quod nunquam doceo virginem, Hávam. 166; cum sententia object.: Björn kendi stallurum, hve dugði halda hug (drottin-hug?) B. docuit aula magistros

(exemplo suo eis monstravit), quam bene conveniret fortem animum (vel fidem in dominum) serbare, ÓH. 240, 4; djfr fólkheitir hefir kent strændum, hve veita skal drangi fjör eximius vir consanguineos docuit, quomodo suam quisque vitam defendere debeat, Fbr. 22, 3 (GhM. II 294, 2); ungr kendað mér annat me juvenis aliud docui, i. e. alii rei me in juventute adveseci, Hk. 82. Cum *inf.* objecti explicari potest, facere, efficiere: er þeim síja kendi qui eos fugere docuit, i. e. qui fecit, ut fugerent, qui eos fugavit, H. 19, 3; sá svanni kennir mér at sofa lítit facit ut somno abstineam, adimit mihi somnum, Mb. 18, 1; slíkt kennir mér at sofa lítit hæc res facit, ut, FR. II 56, 3; sic visi kendi Upplendingum at eiga auðan plóg, Hk. 76, 4. *Facere*, ut quis in prælio cadat, aliquem in prælio prosternere, hoc verbo variè exprimitur, v. e.: kenna einum at falda rauða, SE. I 676, 3 (Ha. 74, 1); kenna e-m at láta í gras, höggva skeggi í gras, Ísid. 25; F. XI 138, 4; róg kendi mönnum at huga, Orkn. 22, 4. Kenna e-m at drúpa facere ut quis vultum demittat, tristitia adficere aliquem, F. V 235, 2; sine *dat.*: kenna at aka yggjar leik facere ut prælium augetur, ciere pugnam, fortiter pugnare, Plac. 34. *Monstrare* alicui viam: kenna e-m brautir, Hm. 12; Harbl. 54 (*id. qu.* visa leið, Harbl. 53); *absol.*: kendot Magaúsi or Görðum til lands, subint. veg v. leið, viam monstravisti, Mg. 6, 2; ek mun kenna þér stöðna docebo te (monstrabo tibi) stationem, *id. qu.* visa þér á, Harbl. 6; *metaph.*: sá kennir þér svaðrinnit men jarðar is (taurus) monstrabí tibi effossam terra glebam (sepulcrum), i. e. nomen tibi adferet, Ed. 63, 1. *Indicare*, *aperrere*, *significare*: kennit mér nafn kvenna docete me nomen regis, H. hat. 12; kenna e-m hervig bellum, pugnam indicare alicui, FR. I 501, 2, 3, *id. qu.* bjóða e-m gunni, orrostu, *ibid.* 1. 5. — ß) *adscribere*, *adserere*, *vindicare* alicui aliquid, *it. imputare*: hverr fremri landreki hefir kendað sér eou norðra heims enda qui præstantior rex regna borealia sua ditioni adscripsit, i. e. in septentrione imperavit, ÓH. 260, 1, quo loco idem est ac eigna sér, quo sensu ut synonyma ponuntur kenna et eigna in Stjörn, ubi sic: þviat öll vor góðverk eru honum (göði) at kenna ok eigna; sic et Y. c. 12: þá var ok ár um öll lönd, kenda Sviar þat Frey, i. e. eignuðu ei acceptum referabant, ad eum auctorem referabant, ei imputabant. *Imputare*: yðr er þat kenna id vobis imputandum, vestra culpa tribuendum est, Am. 31; alls engi þarf Inga | úlfgrennir þat kenna, | — at gram bitu eggjar minime est, cur quisquam Ingio imputet, quod rex (Sigurdus) cecidit, Fsh. 173, 1; sic et Korn. 11, 3, 22, 2; F. V 308. — 3) cum *genitivo*, sentire, animadvertere: k. odds, benja mucronem, vulnera sentire, Am. 59. 88; kendi allra lands endiskeiðs sensit, animadvertit serpentem, SE. I 256, 1. *Impers.*: kennir himn, at ek gleðjumz nú illud apparet, me nunc latari, A. 4, ut Eb. (GhM. I 602): þess kennir sá

st, at þér þykkir ek fœvæsi (ÓH. 190; F. V 24); alika ek mest kennomk id mihi sensus ai coarctissimum, Am. 52; sio reflexive usurpatur hoc verbum, SE. I 180, pros.: goldit var honum þetta svá, at hann mva lengi kemas; de gustu, Ísl. II 352: ek svá kenniz mér ostrian sta mihi sapit caseus. De olfactu, cum neutr. adj. in aeo.: kenna fúlt græm odorem, fastorem animadvertere, Vita Halfr. sec. membr. 132 (ÓT. Skk. 2, 249), ut de gustu: þóttuz ekki jafasvott kent hafa, (GhM. I 218). — 4) Part. act. kennandi, v. composita: friðkennandi, hagkennandi, jókennandi, mótkennandi; glanakennandi Gunnar præliator, G. 44. Part. pass., kendr cognitus: fyrr var ek kendr á knórrum olim in navibus cognitus sum, i. e. in navibus fusi, versabar, in classe militabam, Mg. 9, 7; kendr varsto fyrstr á fœaði flettugrjóts ok mjóta princeps in prælio cognitus es, i. e. in primore acie versaberis, ÓH. 187, 2 (F. V 17, 2); ut adject., notus: kendr var Kostbera nota erat (o: ob peritiam et ingenii facultatem), Am. 9, ubi venturum, gnara erat, ob sequens, kuoni hon skill rúna; cum gen., leyfbar kendr gloriá notus, i. e. gloriosus, de deo, Lb. 5, locum vide sub dreifa; enn Gúndlar dóms kendi jarl dýnasta ille præliis notus, i. e. bellicosus, bellator, F. XI 138, 3; sailli kendr fortitudine notus, spectata virtutis, F. XI 296, 1; etiam cum præpos. at et dat.: kendar at köppum virum contentionis nota, SE. I 386, 1, vide kapp; et sine præpos. at: þjóð Htum kend homines vitis noti, i. e. vitiosi, mali, Has. 38; cum præpos. til et við, propr. denominatus ex aliqua re, motum, celebritatem adeptus aliqua re, v. c. bella kend til Hákonar (= við Hákon) petra ex Hakone denominata, ab Hakona nomen trahens (o: petra Hakomiana, Hákonarhella), F. X 423, 16; absol., kendr cognominatus: Þorsteinn hét, sá er Þóri víðr | þar nam fram at gánga, | sá var kendr knarrar-smíðr, Ólafsr. 43, ubi distinguuntur hét et var kendr, ut nomen et cognomen; kendr við styr pugnis celeber, Korm. 12, 2, 13, 2; k. við manna morð cædibus famosus, Korm. 10, 2. Cum dat., adscriptus, adsertus: kendir þér at þegnum tibi adserti tanquam subditi, i. e. tui subditi (sunt), ÓH. 108; Hve sú stú heitir | en Nörvi kenda, ubi sú en Nörvi kenda Nött Noz, Nörvis (tanquam filie) adserta, i. e. Nörvis prognata, Alem. 30; dicitur quoque vulgo at kenna e-m barn adserere alicui infantem, eodem sensu atque lfsa e-m fœður at barni aliquem recens nati infantis patrem declarare. Mæringr, mér of kendr gladius Mæringus, mihi adscriptus, mihi proprius, meus, Hítid. 27; haugar, kendir Hjórvardi tumuli Hjórvardo adserti, id. qu. kendir við Hj. a Hj. denominati, FR. I 519, 1. Vide composita: lækendr, lofkendr, mörkendr.

KÆNN, adj., callidus, peritus (vide kœnn); c. gen.: hjálpar k. opifer, auxiliator, Ag. hyggjörugðo k. prudens, GðB. 8. vigs kœna peritus pugnae, bellicosus, Hk. 34, 1, unde in prosa: vígkœna bellandi peritus, Magn.

p. 464, vígkœni, f., digladiandi peritiss, Sku. 383. 402. Sapiens, prudens; de deo: kœna jöfurr mána sapiens lunæ rex, deus, Pál. 12, 1; kœna Kristr, Ód. 9; de homine: k. kœnngz rex prudens, ónd kœna kœnngz, F. III 10, 2; kœnir menn homines prudentes, oordati, intelligentes, Lb. 40; et absol., kœna hverr quisque prudentum (hominum), Sk. 2, 25; kœn tempraa prudens temperatio, moderatio, Gd. 36. Superl., kœnastr et kœnastr: kœnastr Kolbeins rúna uxor prudentissima Kolbeinis, Gd. 18; þat eð kœnastr fljóð, Skaldh. 1, 10. Vide composita: látrkœna, skjaldkœna.

KENNARI, m., doctor, præceptor (kenna): friðar kennari doctor pacis, annunciator pacis, Christus, SE. II 234, 1.

KENNIDÓMR, m., ordo clericorum, clerici: fá æmðir kennidóms clerici ordinis (o: ecclesiasticos) honores adipisci, Gd. 8.

KENNIFADIR, m., doctor religionis, sacerdos (kenna, faðir), Gd. 12.

KENNIMADR, m., sacerdos (kenna, maðr), Gd. 19.

KENNIMEIÐR, m., qui novit, peritus rei alicujus (kenna, meiðr): k. borðvallar blakka peritus navium, rei nauticus peritus, peritus navigator, vir, Eg. 31, 2. — 2) pro kennimeids, SE. II 100, 1, var. lect. 1, II 405, 3 habet kenniseiða, vide kenniseiðr, quæ vera h. l. lectio esse videtur.

KENNINAFN, n., cognomen, agnomen, óvopa ἐπωνυμιον (kenna, nafn), Y. 55, id. qu. in prosa kenningarnafn, H. 23; ÓH. 145 (F. IV 307); FR. II 328; Ld. o. 18 mæo.; Knytt. c. 35 (qui locus aliter legitur F. XI 234).

KENNING, f., appellatio tropica, circumductio poetica, ambitus verborum, sec. SE. I 600 (c. 79), simplex vel duplex (tvíkent) vel multiplex (rekitt), cum res duobus vel tribus vel pluribus vocabulis circumscribitur. De his appellationibus Gd. 78: en kenningar auka mönnum | avgvan styrk né fagnað myrkvar, confer SE. I 606—8. — 2) kenningar, f. pl., præcepta vivendi, institutiones morales, SE. II 216, 2; helgar réður ok kenningar, Lb. 7.

KENNIR, m., qui novit, cognoscit, rei peritus, versatus in aliqua re (kenna): audar kennir cognitor opum, vir, ÓT. 130, 5 (F. III 8, 2), ubi dat. kenni; bragsmiðar k. peritus poëseos, artífex carminum, poëta, Hítid. mæc. c. 27, ubi dat.; kappavinna k. gnarus laborum, servus, Eb. 19, 8; rakna kunafika k. peritus navium, vir, Eb. 19, 6; málmþinga k. peritus pugnae, bellator, G. 29; k. odda frousta, id., ÓH. 47, 2; þinga k. peritus commissorum, rex, ÓM. 92, 19; styrjar k. peritus pugnae, præliator, vir, SE. II 631, 2, quæ sic: en lauka Lofn kunní stofna þat styrjar kenni quod (impedimentum latitæ) femina viro (o: mihi) efficeret potuisti. Kennir engla qui angelos novit, deus, Plac. 8; k. krapta vi miraculosa præditus, patrator miraculorum, Christus, Lb. 23; spectar kennir doctor sapientiæ, vel peritus sapientiæ, vir sapiens, de episc. Gudm. Bono, Gd. 53; k.

hófa moderatus, temperans, de eodem, Ag. In compositis: böðkennir, gullkennir, morðkennir, svipkennir, þrymkennir.

KENNISEIDR, m., piscis peritus, advoctus (kenna, seiðr), lectio SE. II 405, 3 pro kenniseiðr, SE. II 100, 1, ubi construo, sec. fragm. 748: hverr maðr skyldi þó megra ofþerja, þótt kvæni Hárs löggvarr klepplögg moldar kenniseiðs etsi cognoscat carmen Ulvi; a kenniseiðr moldar piscis, pulveris gnarus, pulveri advoctus, serpens, id. qu. Ormr = Ulfr (cf. ormr pro úlfr); hunc Ulvum puto esse Ulvum Sebii filium, qui cognatus Audunis Illskaldæ carmen intercalare in Haraldum Pulvericomum scripserat, cujus carminis versus intercalares Audum suo encomio in eundem regem inseruerat, vide F. III 65.

KENNIVALR, m., accipiter peritus (kenna, cognoscere) vel explorans (kenna = kaana): k. sandhimins accipiter pelagi 'peritus, vel maris explorator, navis, (GhM. I 418, 2) AA. 146.

KENPA, f., vir fortis, athleta, SE. I 530 (F. XI 97; Jónsv. 24), vide kempa.

KEPPA (keppi, kepta, kept), certare (kapp); cum studio facere aliquid: kostit svá keppa, at ita vos satagatis, rem tam strenue urgeatis, ut, Am. 54; tolerando certare, cruciatibus obsistere: keppa hann svá kunni adeo ille sciebat cruciatibus obsistere, Am. 61, quo loco respicitur ad str. 60, at fremja leik þenna, qs. d. tale certaminis specimen edere sciebat, nam, etc.

KEPPINN, adj., contentiosus, strenuus, acer (keppa), at rege, strenuo bellatore, F. VI 85, 2 (XI 209, 2); k. konungr, FR. II 42, 3; vide allkeppina.

KEPSIR, m., servus, Cod. Reg. SE. I 532, v. kefsir.

KEPTR, m., rostrum, os, Wchart. SE. I 492, 1, id. qu. keyptr; eadem forma Grág. I 383, unde compos. hengikepta. — 2) part. pass. v. kaupa, pro keyptr emtus, F. VI 154, var. lect.

KEPULL, m., navis, SE. II 624, id. qu. keipull.

KER, n., vas (Dan. Kar). — 1) vas potorium, poculum, Hávam. 19. 52; Grm. 7. — 2) vasarium: kumbi konunga or kerom valdi e vasariis delegit, Gho. 7, cf. vaðker vestiarium, FR. II 34. — 3) metaph.: ker svefna vasa somni, oculi, GS. 2 (NgD. 165). Frygðar ker vasa amoris, i. e. pectora, amore plena, Skáldh. 2, 47. De Maria: þú ert makligaz miklu | miskunnar ker funnert vas misericordiæ, Mk. 11; it.: Þú ert ástum ker kosta | konunga ertu glæst eð hesta | smíðat best ok þéde | byrstallz með list allre, 2: ertu eð hesta kostaker byrstalls konunga, þú ert ástum, bæði smíðat best ok glæst með allri list præstantissimum et pretiosissimum vas (receptaculum) regis castatis (Christi). — 4) in compos.: ausker, björker, elker, gullker, skaptker, varðker, vindker, vinker.

KÆRA, f., femina, mulier: stoltust talaði kæra excellentissima femina locuta est, Skáldh. 7, 27.

KÆRA, f., accusatio, compellatio: með ópi ok kærú cum clamore et convicio, clamantes ac vociferantes, Lil. 84. Verbum kæra (-i,-ða,-t), scribitur kþra, Grág. I 5; kæra quæri, ángr kærandi infortunium suum querentes, Gðß. 51.

KERI, m., stilus, paxillus, tigillum (hæd. kerí et kerri specillum), a v. kerra (kerri, kerta, kert) erigere, porrigere; de lamina ensis: framdr kerí cuspis protensa gladii, F. II 52, 1. Vide stríðkeri. — 2) kerí = karri, in rjúpkeri. — 3) kerí, m., subst. verb. agentis, qui eligit, a kjósa v. kjör, in compos.: gjaldkeri, sælkeri, valkeri.

KERINN, perf. part. pass. v. kjósa, electus: ek hefi kerna bróði þína ego sponsam tuam elegi, H. kat. 32.

KÆRIR, m., qui negotium habet cum aliquo, qui cum aliquo colloquitur et causas agit; subst. verb. a kæra de re vel causa disceptare. Hinc kærir Norðmæra qui cum Mariensibus borealibus disceptat, imperator Nordmarie incolarum, rex Norvegicus, Ha. 32ti, 2, ubi hærar Norðmæra kærir duces regis Norvegici.

KERLAUG, f., lavacrum, lavatio in labro (ker labrum, laug), F. X 208, 1; nominatur kerlaug, Sv. 2; FR. I 377; Jónsv. p. 51; vocatur kerbað, F. X 147. Describitur Hít. msc. c. 8: honum (Ólaf konungi) var kerlaug gðr, því þá var gjarna lauga kostr i Noregi. Konongr ok hans menn fóru i laugina, ok lögðu menn klæði sín á völlina, en tjaldat var yfir laugina; F. VII 150: konungr var i lauginni, ok var tjaldat yfir kerit. — 2) plur., Kerlaugar tvær dæ Kerlogæ, nomina amnium, Grm. 29; SE. I 70, 2. 578, 1.

KÆRLIGA, adv., amice (kærr): kalla k. blande adloqui, Skáldh. 1, 18.

KERLING, f., anus, vetula, SE. I 558, 1; H. 36, vide hornkerling. — 2) SE. I 589, 1, foramen cui immittitur malus navis, vel, sec. Isidorum, modius cui arbor insistit, cf. stallar, F. IX 386.

KÆRR, adj., carus, acceptus (Dan. kjær): guði k. deo carus, G. 22.

KERSKI, f. indecl., strenuitas, fortitudo (kerskr): kann þjóð kerski minni populus meam fortitudinem novit, ÓH. 168, 1. — 2) petulantia, procacitas: þær var engi þörf þeirrar kerski við mik, Korm. 4, 3. — 3) prima forte notio est, latitia, v. FR. I 525: þat eð sjúnda, at skyldi jamnan eiga kerski við komanda gest ut semper se hælarem præberet advenis hospitibus, cf. kærkr, kærkr, Sonari. 4, et composita cum kerski.

KERSKR, adj., fortis, hilaris, lætus, strenuus, id. qu. kærkr, ut rekr = rakkr, dekr = dökk, klekr = klökk; vide formam kirskr et compos. fullkerskr.

KERSTRAUMR, m., fumen poculi, cerevisia (ker, straumr): at kerstraumi ad pocula, poculis adsidere, H. 31, 1.

KERTI, n., candela, ÓH. 259, 7; kertis stika candelabrum, lychnuchus, Nik. 78. — 2) lumen, in appell. awri, SE. II 429: Gvill skal kænna — kalla eidd ok sól ok tvagt

ok stjórna ok kyndil ok kerti, etc.; Hildar kerti lumen Hildæ, gladius, HR. 68; hregg Hildar kerta procella gladiatorum, pugna, Sturl. 5, 17, 1, vide blóðkerti. — 3) Korm. 8, 2, G. Pauli draupnis döggrvar kerti simpliciter de auro accipit, quod comparari cum candela potest, eo quod candela instar fundatur et lucent; itaque (qs. stiria auri s. roris Dropneriani) de re pretiosa, in uniuersum. Mallem admittere formam kertir, subst. verb. agentis, qui protendit, porrigit, a verbo obsol. kerta id. qu. kerra, erigere, protendere, porrigere; quemadmodum extant formæ derivatæ verborum in ta, ut hnypta = hnyppa, skrækta = skrækja. Ipsa autem vox kerti candela, haud dubie ab eodem verbo kerra derivatur, ob formam rectam, quicquid enim rectum cum kerti (candela) comparatur, ut tinn rétt sem kerti dens candela instar rectus, porrectus, Sk. 131; réttir sem kerti, F. III 210; ut Germ. kertaengerade.

KERTIR, m., qui erigit, porrigit, protendit (vide kerti 3); it., qui prabet: kertir draupnis döggrvar præbitur auri, vir liberalis, Korm. 8, 2, ubi construo: mart verðr draupnis döggrvar kerti (dat.) dyrt at kaupa, sensu generali, multa sæpe homini magno pretio cænda sunt.

KERTR, m., nom. propr. equi Biaris, dat. kerti, SE. I 484, 2. Proprie forma perf. part. pass. v. kerra (kerri, kerta, kert), erectus, in formam substantiui transeunte et declinationem substantiui adsumente. Hodie vulgatum est kertr erectus, hnakkakertr elata cervicæ, hnakkakerra, f., tetanus, v. B. Hald. Lex.

KESSJA, f., hasta (Græc. γαϊός, γαϊών, gæsum), SE. I 570, 1, vide compos. hákesja. Superest in voce Norv. Biørnekenior magnæ validæque hastæ ad cadendos ursos (Nord. Tidskr. f. Oldk. 1, 351, not.); kesja vocatur spjót, F. VIII 352; Eg. 53; prælongas fuisse, patet ex F. VI 76; describuntur Eg. 53: kesja hafði hann í hendi. fjöðrin var tveggja éna laug. ok sleginn fram broðr ferstrendr. éa upp var fjöðrin breið. falrinn bæði langr ok digr. skaptið var eigi hær en taka mátti hendi til fals. ok furduliga digrt. jarnteinn var í falnum. ok skaptið allt jarnvaft. þau spjót voru köllut Brynþvarar.

KESSKILÁTR, adj., hilaritatem animi (vultu) præferens (kerski 3, -látr): jarlinn talar við guma gláðr, ok gjörir sik keskiláttan, Skáldh. 2, 27.

KESSKIORÐ, n. pl., festive dicta, facetiæ (kerski 3, orð), Skáldh. 2, 25: kappinn hugði, kempum jafn, í af (at) keskiordum slikum, cum præcessisset in str. 24 se ek þat fyrri, kvað sjöllinn gláðr.

KESSKIORÐR, adj., festivus, facetus in dictis (keskiord): kappinn skaltu keskiordr komast til skips á Gásum norðr, Skáldh. 3, 19. Eodem sensu junguntur kátr ok keski-máll, FR. III 195.

KÆTI, f., lætitia, hilaritas (kátr): kœti cingi kappann gléðr, Skáldh. 2, 31; sext á tal með kœti, ibid. 2, 38.

KETILL, m., lobes, cacabi: taka í ket-

il manum lebeti immitttere, Gha. 50 (Gk. 3, 6), qui actus dictus fuit ketillfang comprehensio cacabi, i. e. immissio manus in lebetem aquæ ferventis; vellanda katli lebeti ferventi, Hávam. 85; ormar ketils serpentis cacabi, botelli (= mörbjúgu), Korm. 4, 1. In dat. s. regulariter katli, et n. pl. katlar; sed boni quoque oodd. in dat. ketli (Nj. Vers. Lat. p. 295, g, a nom. propr. Ketill, et n. plur. ketlar pro katlar, F. V 21). Vide hyrketill, raunketill, runketill.

KETILORMR, m., serpens lebetis, farcimen (ketill, ormr), id. qu. bjúga, mörbjúga (botellus), Korm. 4, 4, ubi plur. ketilormar, et ibid. 4, 1 ormar ketils.

KETLA, f., navis, SE. I 582, 2; in fragm. SE. varie scribitur, o: kotla, SE. II 565; kietla, II 624; kotla, II 481. J. Olavius in NgD. p. 83 adfert formam keta cymba, quod confert cum Græc. ἀξάτωρ; sed ketla videtur esse dimin. τοῦ kati navis, itaque navicula.

KÉVIR, m., bos, SE. II 566, prava forma pro hævir, hæfir.

KEYKJA (keyki, keykta, keykt), vivum reddere, vivificare, in vitam revocare (a kyr vivus, = kvikr), Lb. 23, ubi sic: lík sór kennir keykia | krapts með önd til graptar | sitt ok sáll reis drottinn | sólar haundra af dauða, i. e. kennir krapts fór krykja sitt lík með önd til graptar, ok sáll drottinn sólar haundra reis af dauða, ubi keykja lík með önd til graptar corpus animæ vivificare (i. e. corpus animare, in vitam revocare) in sepulcro. Cf. formam eldkeykna (pro eldkeykna), gen. pl. subst. eldkeykja fomes, Nj. Vers. Lat. p. 426, c.

KEYM, venio, pro kem (of. kömr), Fsk. (F. VII 70, ubi Morkinsk. kom, i. e. kóm).

KEYPTR, m., rostrum (id. qu. keptr, kjöptr, kjaptr), Cod. Reg. SE. I 492, 1 (ubi Cod. Worm. kept, SE. II 457, 4 kæpt, id.). — 2) part. pass. v. kaupa emere.

KEYRA (keyri, keyrða, keyrt), percutere, verberare, impellere, agere; c. acc.: hörðum mik höggum keyrði duris me plagis verberavit, Gk. 9; k. mara equos in cursum impellere, Ghe. 39; k. jóa oddom equos calcari-bus stimulare, Völs. 27, 28 (Hund. 2, 38, 39); k. plóg aratrum agere, Rm. 19; k. nagla clavum pangere, figere, adigere, Lb. 16; k. strandhögg ofan pecudes mactandas e locis superioribus agere (in litus), Mg. 31, 10; k. e-n ofan öfgan aliquem e navi transversum repellere, Jd. 37; hörð á lög keyrþak trabes (naves) in mare detrusi, Krm. 24; fólkprúðr stillir keyrði breiðan flota norðan rex ingentem classem a partibus borealibus propulsi (raptim duxit), Ha. 176. K. út djöfla (= reka), Gðþ. 11. — β) cum dat.: hlífum keyrði heræ reifr um landit ytra rex oram terræ clipeis (armata classe) raptim cinxit, F. XI 307, 2. Part. pass., keyrðr impulsus, incitatus: k. hreggi vento incitatus, de fluctu, Jd. 31; k. þjósti vehementia animi impulsus, Vigagl. 21, 2.

KEYRIR, m., incitator, impulsor, qui impellit, propellit, in cursum incitat (keyra): kjóla keyrir (var. lect. keyri, id.) incitator

navium, vir, Ísl. I 223. In compositis: framkeyrir, jókeyrir.

KÍ, pro GI, negat., vide gi.

KÍFA (-aða,-at), rixari, litigare; certare: kífaduz at með kappi magno cum studio litem persequabantur, Skáldh. 3, 13.

KÍLI, m., nanus, Vsp. 12; SE. I 66, 1; II 470. 553. — 2) vide einkili.

KÍLJA (-aða,-at), rixari: kíljar kván ok elja pellex rixatur et uzor, SE. II 491, 2, in vers. memorial. (kvenna heiti ókend). Gerði ek hverki kœra ne kílja nec quærerer, nec fortunam incusarem, Clav. metr. Lopti Divitis.

KÍLJA, f., tegumen, vestis (cf. kylja, kyla): ilvegs kílja tegmen plantæ pedis, calceus, ormr, búinn ilvegs kílju serpens (Fafner), calceo (corio) instructus (ut nautaleðrs naðr), coriarius, F. VI 362, 2; quæ calcei coriacei appellatio conferrí potest cum appellatione caligæ, fótar skjól tegimen pedis, Selk. 10.

KÍLL, m., mare, SE. I 575, 1; II 479. 562. Proprie recessus, sinus, devorticulum maris, Eg. 29: þar skamt út frá (o: Hvanneyri) skarz inn vík ein eigi mikil. fundu þeir þar andir margar ok kölluðu Andakíl.

KÍLMUNDR, m., regulus maritimus, SE. I 548; II 469. 552; (II 614 Bilmundr).

KIND, f., infans, partus: leysa k. frá konom partu levare mulierem, Bk. 1, 9. Plur. regulariter kindir, sed kindar, ÓT. 21, 2; Hg. 5, 1, et Nj. 131, 2, sec. Jonsonium, quanquam potest h. l. esse gen. s. — 2) proles, soboles, progenies, genus; in prosa, de genere humano, hominibus, FR. II 234: en því fólk er svá háttat, at þat er miklu stœrri ok stœrkara, en nokkur kind ónnur; SE. I 52: ok óloz þaðan af mankindir, þeim er; de gente, Stjörn: sem ero annars kyns ok kindar qui sunt alius generis et gentis; de sexu, Stjörn: sýnaz þeir bæði vera karl-kindar ok kvenkindar, de androgynis (ex Gloss. Diatribes de Cogn. Spir.). De filiis: kindir Eiríks filii Eiríki (Blodaxæ), Hg. 20, 2; miðjunga meðu kind proles femine gigantis, gigas, burar miðjunga mella kindar filii gigantis, gigantes, de malis hominibus, Nj. 131, 2; de fratribus: Gamla kind genus s. cognatio Gamlii, fratres G., de filiis Eiríki Blodaxæ, Fsk. 37, 4; de hominibus, in genere: hver kind mani of bægjaz við valdi vægja vess quis hominum adversetur potestati bellatoris?, Hg. 16; allar kindir omnes homines, Vsp. 1; þær kindir id genus hominum, de solo Allio, Gha. 31. Periphrastice: sírþa kind hominum progenies, homines, Söll. 1; Fjölnis kind progenies Fjölneris, Asæ, Vsp. 54; seggja kind = seggir viri, Mb. 10, 1; Eho kind progenies Ellæ, Angli, ÓH. 13, 1; Svía kind gens Scionum, Svæci, Ý. 18; Sýslu kind gens Eathonum ex Adatsýsla, Ý. 36; gumna kind homines, Lb. 35; plur.: Jamta kindir Jamti, ÓT. 25 (F. I 125; X 375, 1); bjarmskar kindir Bjarmi, HS. 14; Fenris kindir lupi, Vsp. 36; Jóna, skatna, ýta kindir viri, homines, Vsp. 13; Gd. 11; Hk. 35, 3; virða kindar (kindir, Rekst. 4),

id., ÓT. 21, 2; seggja kindar, id., Hg. 5, 1; kindar, Ísl. II 211, G. Pauli h. l. construit: samlaga v. samlagi linuz kindar concumbens, contubernalis (v. cubile, culcitra) serpentina generis, i. e. aurum. Propono has lectiones et constructionem: iðraz munta, allrads (= aldrads vetusti) linns látr-eyhande, ef samlagar flóða kindar líða or yðrum sjóði, s kindr ignis, id. qu. kyndr (variantibus i et y), plur. kindar flóða ignes amnium vel marium, aurum, pecunias; verbum kynda accendere, quod sapissime per y scribitur, cum i occurrit Eg. 46: ok skaltu ekki boidast at baka heitara enn ek mun kinda; cetera vide sub lætreyðandi et samlagi.

KINDR, m., ignis (id. qu. kyndr), pl. kindar ignes, Ísl. II 211, vide kind in fine. Sic Eb. 19, 11: iðgðis mána kindar ignes clipei, enses.

KINGA, f., Rm. 26, vert., lunula, flula, ornamentum muliebre: keisti fald, k. var á bringu; Bñ kingu nympha lunulæ, femina, Ag. Frustra citant, ad hanc vocem illustrandam, Laxdælam, nam ibi in Cod. msc. est kyngja ok seiddafr, ubi kyngja videtur esse saccus servandis veneficiis (id. qu. skreppa, belgr vitafullr, in Korm.). Lex. B. Hald. adfert kingja flula cliellarum (alias sylgia), unde commode hæ voces derivantur a kegr uncus semicircularis; kingr uncus, Lex. B. Hald. et Eg. p. 391, not. 9; cf. Járnsida p. 78 et K. Gislason, Frumpart. Ísl. Tungu p. 83, ubi δραχμή vertitur kinga (cf. Luc. 15, 8—10).

KINI, vide skóllkini.

KINN, f., gena, pl. kinnr, vide kiðr: ljós beggja kinna lumina utriusque genæ, uterque oculus, Korm. 3, 2. — 2) plur., in scalis, tabulæ laterales, quibus gradus scalarum junguntur, juga scalarum, Lb. 34, ubi: Stiga nefnez þú stafna | stálfríðundum smíðe | traustr af tuennar ástar | tek ek misne þers kinnur. Alias juga scalarum dicuntur kjálkar maxillæ. — 3) Kinna, nomen insulae in Sunnfjordo Norvegiæ, SE. II 492.

KINNAR, m., aquila, SE. II 572; (II 488 habet kunarr sive kinnar); SE. msc. kinnarr, vide ginnarr.

KINNADR, Eg. 74, 2, vertunt, hospitalitas, et derivant a kynni, quasi scriptum esset kynnaðr, construentes: þinn kinnadr þang (o: mik) tua hospitalis invitatio coegit (me). Sed cum haud levis difficultas versetur circa hanc constructionem, propono: kinnadr barbatus, deriv. a kinn gena, id. barba genæ, ut græn et labium et mystacem significat; igitur þinn kinnadr, vocat., tu ille barbatus! (de Armodo Skegg), ut Eg. 83, 2: þinn eidr forsa feyrs tu, liberalis iðre vir! Confer similia exempla in prosa: þinn úvin te, pestis, F. VI 212; hundium þinum te, canis, F. VI 323; þjóftrinn þinn tu, fur, F. VII 127; glópi þinum tibi, fatue, Skáldh. 7, 50.

KINNESTR, m., alapa (extruso h, pro kinnestr, Finnab. 36; ljósta kinnestr alapan infigere, Hkr. Jörvalaf. p. 274), Lb. 15, ubi: þolde hálahögg hállda | hildingr með spyttingum | vörðr hlaut fróna af fyrðum |

hest skaup ok kinnesta. *Compositum est ex hinc gens, hest equus; ad quam compositionem respicit dictum Geirmundi, alapa percussus (GS. c. 15): vilja skal ek til hafa at fá þér fylju, er þú fær mér fola, ok er þá ei varlaunat.*

KINNGRÁR, *adj.*, *genis pallidis* (kinn, grár), *SE. I 444 3; II 154, 3.*

KINNI, *m.*, *lupus*, *Cod. Worm. SE. II 484 (II 568 kinnir); allegat hanc vocem, sub forma kini, G. Magnus in Eg. 661, not. g.*

KINNIR, *m.*, *lupus*, *SE. II 568 (II 484, kimi).*

KINKJÁLKI, *m.*, *maxilla* (kinn, kjálki), *FR. III 29, 1.*

KINNSKÓGR, *m.*, *silva genarum, barba* (kinn, skógr), *Hymk. 10. Cf. cinnabar, sá v. barð.*

KINNUNGR, *m.*, *prora pars exterior, ab utraque parte surgentis carinæ* (kinn; *id. qu. hjár*), *SE. I 584, 3.*

KÍPR, *f.*, *Cyprus*, *SE. II 483 (gen. Kíprar, dat. Kípr).*

KIRKJA, *f.*, *templum, ædes sacra, vide höfuðkirkja. — 2) ecclesia, Gd. 30: kirkjan þeldi hœyxl af höldum | harðla sterk, ok rétt klerka. Radix est xupaxn, sed ypsilon transit in i (Dan. Kirke, AS. eirce, Svœc. kyrka, Lapp. kyrko). Scriptio höfuðkirkjur, F. XI 311, metro repugnat, cf. SE. II 196, 4. — 3) kirkjusettr in æde sacra repositus, conditus, OH. 259, 3, sed forte verissima lectio latet in F. V 108, 2, vide kykkvasattr et kvikuattr.*

KIRSKR, *adj.*, *id. qu. kerskr, karskr alacer, strenuus, fortis, Lu. 45, ubi: þiðð hiale k'sk vm kvæde alacer populus, alacres homines loquantur (suam sententiam dicant) de carmine.*

KISTA, *f.*, *cista, arca, Völk. 19. 21. — 2) arca funebris, capulus, Bk. 1, 34; Am. 101 (vide steindr); G. 25. Kistu skruð ornatus aræ conditus, kistu skruð Geirrópar Lokius, SE. I 268, cf. I 284—86.*

KIÐ, *n.*, *hædus*, *SE. I 589 (HS. c. 3; Hrafnk. 32). Hebr. קִיד*

KIÐLINGR, *m.*, *hædulus (dimin. a kið)*, *SE. I 589; F. VII 356.*

KIÐR, *f. pl.*, *pro kinnr genæ: vist bar víf eð hesta (o: Maria) vátar kiðr af græte genas lacrimis madentes, Lb. 18; Ísl. II 298.*

KJALAKAN *corvus*, *SE. II 571, vide klóakan.*

KJALARFUGL, *m.*, *avis*, *SE. II 489.*

KJALARHÉLL, *m.*, *extremitas carina* (kjölr, hœll), *SE. I 585, 2; in prosa, FR. I 189.*

KJALARR, *m.*, *Odin, ita dictus ob usum rhedarum (kjölr, kjöll)*, *SE. I 86: en þá Kjalarr (mik hœtu), er ek kjálka dró tum Kjalarr vocatus sum, cum rhedam traherem, Grm. 27; Kjalarr of tamdi heldr vel mara Kjalarr nimium quom equos domuit, SE. I 262, 1; Kjalara rimma prædium, cujus meidr, prædicator, vir, Selk. 15, locum vide sub réðviss.*

KJALDÚKB, *m.*, *vestis Odinis, lorica* (Kjalarr, dúkr): *kjaldúks meidar viri, Ag.*

KJÁLKI, *m.*, *maxilla*, *Vegtk. 7; FR. I 480, 2; II 79, 2; vide kinnkjálki. — 2) traha, rheda (dimin. a kjölr, kjöll)*, *Grm. 47; FR. II 119, 1, ubi in prosa ante, p. 118, vocatur yaga; in Islandiam a Norvegis introducta, Ísl. I 226: en annat vor eptir þá gerði Bárðr kjálka hverju kvikvendi, því er gengt var, ok let kvat draga sitt fóðr. Norv. Kjelke, Kjolke, Kjöлке parva traha, quæ ab equis duci non solet; Cimbr. Kilke, id.*

KJALLANDI, *f.*, *nom. propr. feminae gigantis*, *SE. I 260, 1. — 2) femina gigas, SE. I 553, 1.*

KJALREIP, *n.*, *SE. II 565, pro kalreip.*

KJALTA, *f.*, *sinus, id. qu. skaut, Skáldh. 6, 37.*

KJANNI, *m.*, *id. qu. kjannr*, *SE. I 538 (II 549 non cernitur nisi kjann..)*

KJANNR, *m.*, *caput, SE. I 538, vertitur proprie, gena, alterum latus capitis, et derivatur a kjaeni (nobis kjammi maxilla), Gloss. Ed. Sam. I 562; sic et Lex. B. Hald. kjanni = kjammi; E. Olavius in Kvæði E. Ólafssonar p. 209, str. 92: ef huldi vaugr (i. e. vængr ala) hárgan kjanna ei ala tegebat comatam genam (de emberisa nivali ægro-tante). Cf. et skjanni, sec. B. Hald. Lex., 1) frons lata et alba, it. fronto; 2) gena.*

KJAPPI, *m.*, *caper, SE. I 589, 2; II 484. 567. 626; FR. III 386.*

KJAPTR, *m.*, *rostrum, rictus; de rictu canis, Vegtk. 7; plur., de rictu lupi, Vafþr. 53; i regis kjapta in rictum Egeris (pelagi), i. e. pessum, SE. I 496, 1. Arnar kjaptar ora aquilina, vide sub hrafnstjrandi, Eg. 83, 2. Hinc heugikjapta, sveifstankjapti.*

KJÁR, *m.*, *Karus, rex Vallandis (Gallia occidentalis): Ölrán Kjársdóttir, Völk. 14, vide præf. hujus Odæ; höll Kjárs aula Kari, Ghe. 7; ár kváðu ráða — Völum Kjár Karus Valis (Gallia) olim imperasse dicitur, FR. I 490, var. lect. 2; vocatur Kár, FR. II 11. — 2) ÓT. 20, 2, J. Olavius construit Kjars landmann vasallum ezimium, a kjar, n., electio (= kjör). Possis et pro adj. sumere kjarr = kær carus (ut vesall = vesull), et construere: bráttu lífi kjars handalögreiðas finem imposuisti vitæ cari viri principis. Sed membr. E. h. l. habet in versu quarto: landmens kjar sanda, o: landmens logreiðr vir liberalis, et sanda kjár (acc.) præfectus oræ maritimæ, = útvers hersir, in str. proxime præcedente.*

KJARFÍLKI, *m.*, *avis, nescio quæ, SE. II 489, in avium nomenclatura, quo loco SE. msc. sec. Olavium Grunnæo. habet kjarfuni.*

KJARKLEYSI, *n.*, *ignavia, animi imbecillitas (kjarkr, -leysi a lausu)*, *Sturl. 3, 21, 1.*

KJARKR, *m.*, *virtus, fortitudo; animus patiens, constans: selja kjark fortitudinem exhibere, RS. 11.*

KJATLA, *f.*, *navis (pro kotla)*, *SE. II 624.*

KJOLL, **KJÖLL**, *m.*, *traha, navis, carina; haud dubie eadem vox cum kjölr, diversæ tantum formæ et declinationis; forma kjöll per o servatur, Hymk. 19; Hmnd. 1, 45; F.*

VI 339, 1; *Declinatio*: sing., nom. kjöll, *Vsp.* 45; *SE.* I 194, 3; acc. kjöl, *communis* formæ kjölr; dat. kjöli, *Y.* 17, it. kjöl, *Rm.* 45; gen. kjöls, *HS.* 1, 5. *Plur.*, nom. kjolar, *Hund.* 1, 45; acc. kjola, *F.* VI 339, 1; dat. kjölum, *utriusque* formæ *communis*; gen. kjola, *Hymk.* 19; *Isl.* I 223, 1; *F.* I 144, 1 (*Rekst.* 6); *Has.* 64. *Significatio*, 1) *traha*, *vehiculum sine rotis*, eadem, ut *puto*, forma, atque *Lapponum kerris* (*Isl.* kerra, *SE.* II 160; *Nj.* 131; *Sturl.* 3, 14), *quorum forma describitur Félag.* 8, 103—4: eru þeir at mynd ok lögun, sem hálfir bátir eðr gallskúta. Hinc *explico* kjola valdi *dominus traharum*, *Thor*, *Hymk.* 19, ubi *vertunt*, *navium dominus*, sed cf. *ibid.* 17, ubi *Hymr Thorem compellat* brjótr bergdana; *quod adinet ad num. plur.*, cf. *vagna runni*, *nomen Odinis*; *huc trahi potest vox compos. hleypikjoll.* — 2) *navis*, *SE.* I 582, 1; *Vsp.* 45 (*SE.* I 194, 3); *riða kjöl nave vehi*, *Rm.* 45, *quod forte commodius refertur ad signif. 3*; kjöla *keyrir incitator navium, navigator, vir*, *Isl.* I 223. *Metaph.*: Ullar kjölr *navis Ulli, clipeus*, fjöll Ullar kjöls *montes clipei, manus*, *HS.* 1, 5 (*SE.* I 326, 1); el Ullar kjöla *procella clipeorum, pugna*, *F.* I 144, 1 (*Rekst.* 6), v. *elfreyr*; *adde voc. compos. arinkjöll.* — 3) *carina*: *snefgir kjolar celeres carinæ (i. e. naves)*, *Hund.* 1, 45; *riða kjöl carina vehi, i. e. navigare*, *Rm.* 45; *meton. pro trabe, tingillo, in compos. fetilkjöll.* — 4) *in compos.*: *arinkjöll, fetilkjöll, hleypikjöll.* — 5) *in appell. viri*: *kjöla kjölrýrir (ut legendum put)*, *Sturl.* 9, 45, 1, *locum habet signif. tertius et primus, sc. kjola kjöll traha carinarum, navis.*

KJÖLLUN, *f.*, *terra*, *Ed. Lövasina, cf. kalna*; *it. kjöllr tremor, frigus internum, Lex. B. Hald.*

KJÖLR, *m.*, *carina*; *regulariter declinatur, sing.*: kjölr, kjöl, kili, kjalar; *plur.*: kilir, kili (kjölu), kjölum, kjala. — 1) *carina navis*, *SE.* I 584, 3; *klökkur k. flexilis, infirma carina*, *SE.* II 170, 3, *ubi commentator adnotat*: hér er kjölr settur fyrir öllu skipi; *kili skaut mest alda incitata unda carinarum propellebat*, *F.* I 165, 2; *ima pars navis*, *Lat. carina, sentina*: stúngu i kjöl höfðum *præcipites in carinam ruebant*, *H.* 19, 4; *långir, svalir kilir carinæ longæ, frigidæ*, *Hund.* 1, 25; *ÖH.* 155, 2; *kilir bristu men Lista, kilir þurðu norðan carinæ, i. e. naves*, *ÖH.* 70, 2 (*AR.* I 304, 2), 157, 2. *In appell. navium*: *kjalar rök, vagn jumenta, currus carinæ, naves, navis*, *SE.* I 694, 1; *Mg.* 31, 5; *maris*: *kjalar stigr semúa carinæ, mare*, *SE.* I 692, 2; *land kjalar mare*, *SE.* I 324 (c. 25); *kjalar slöð mare, kjalar slöða gnýfr pugna maritama*, *Nj.* 78, 2, *vide gnýstuerandi. Metaph.*: *kjölr hlátrelliða carina navis risus, carina pectoris, spina dorsi*, *SE.* I 300, 1. — 2) *certa navium species*, *Orkn.* 398; *de nave mercatoria*, *F.* X 30, *not.*, *vide Félag.* 6, 128. — 3) *id. qu. kjöll traha, unde kjala, verb.*, *forte proprie, ducere traham, metaph.*, *Dropl. maj. msc. c.* 14: *láta konuna kjalaz með börnun-*

um (*al. við börnin*) *liberos matris curæ relinquere*; *cf. Lex. B. Hald. sub hac v.*; *hinc et formatum* *Kjalarr qui traham ducit, Odinis nomen.* — 4) *in compositis*: *eikikjölr, ölkjölr.*

KJÖLRENNIR, *m.*, *navem in cursum impellens, navigator, vir rei nauticæ peritus* (*kjöll, rennir*), *RS.* 20.

KJÖLRÝRIR, *leg. put* *Sturl.* 9, 45, 1, *pro kjölrýrir (al. kjöleyrir), vastator traharum* (*kjöll, ýrir*): *kjöla k. vastator navium, vir, a kjola kjöll traha carinarum, navis.*

KJÖLSLÖÐ, *f.*, *via carinæ, mare* (*kjöll, slöð, ut kjalar slöð a kjölr*): *sá er kjölslötóir kníði qui tramites carinæ premebat, i. e. navigabat*, *F.* XI 196, 2.

KJÖLSÝGJA, *f.*, *ordo tabularum, ab utroque parte carinæ* (*kjöll, sýgja = sýja*), *SE.* I 585, 1 (*hadie kjalsíður, qs. latera carinæ*). *Ceterum SE.* II 482 *kjölsýa, II* 565. 625 *kjölsýa, omisso g.*

KJÖLSÝJA, *f.*, *id. quod kjölsýgja* (*kjöll, sýja*), *v. hanc voc.*

KJÖPTR, *m.*, *rictus, id. qu. kjaptr, keptur, keptur*: *i ægis kjöpta in rictus pelagi, i. e. pessus*, *SE.* I 326, 2; *in prosa kjöptr*, *SE.* I 188. *Ex hac forma descendunt hengikjöptr, hengjankjöpta.*

KJÖR, *n.*, *optio, id. votum* (*kjöri a kjösa*): *drengjum heilaga Krista gengr allt við kjör omnia ex voto, ex sententia cedunt, succedunt*, *Has.* 37, *locum v. sub himinljómi; in prosa, i kjör ex sententia*: *hann kvað þat hafa gengit i kjör*, *FR.* II 371; *at kjörum, id.*: *honum hefir konfång at kjörum gengit ex voto cessit*, *Hyndl. ný.*

KJÖRI, *impf. verbi kjösa eligere, optare.*

KJÖRR, *m. et n.*, *virgultum; saltus vel locus depressus, virgultis vel salicetis consitus, præsertim circa parvas lacunas, aqua repletas*, *Rm.* 43, *ubi: riða kjörr ok skóga per virgulta et silvas equitare. Pro masc. genere stat F.* VII 123, *var. lect.* 4, *coll.* VIII 414. *Cf. Gloss. F.* XII sub *kjarr* et *kjörr*, *ú. Eg.* 74 (*kiaur*), 77 (*kjörr*).

KJÖSA (*kýs, kaus, kosit*), *eligere, optare. Impf. ind. kaus* (*F.* VII 181), *sed kjöra*, 3. s. *kjöri*, *Gd.* 10: *kjöre Guðmundr gimsteina sprunda (ut fröri, pro frau, vide sub fröri- inn), pros.*, *F.* I 202; *VII* 96; 3. *pl. kjöra*, *pros.*, *F.* V 162; *FR.* II 190, *it. F.* VI 420, *not.* 6; *etiam* 3. s. *keyri elegit*, *F.* I 202 (*X* 84), *not.* 1; 3. *pl. keyra*, *Vigagl.* 23; *et subd. keyri, n.*, *= kjör*, *Vigagl. l. c.*: *kara*, 3. *pl. vide suo loco. Impf. conj.*, 1. s. *kjöra, pres.*, *FR.* I 191; II 233; *ú. 3. s., kyri*, *F.* VIII 152, *ú. keyri, var. lect. ibid.*; *sup. kosit. ú. keyrit, kjörit, körit*, *F.* VII 89; *VIII* 215, *not.* 4; *IX* 338. *Part. pass. kosinna, ú. kerinn*, *H. kat.* 32; *kjöriinn*, *in phrasis*: *hafa kjörna kosti optatis conditionibus potiri*, *F.* VI 137; *IX* 412; *keyrinn*, *F.* IX 412, *not.* 2. (*Cf. verb. AS. ceósan eligere; impf.*, 1. et 3. s. ceás, 2. cure; *plur. cearon*). *Eligere. Vsp.* 56; *imper.*: *kjöns þú, Hávam.* 140; *cum neg.*: *kjösatu ne elige, ne elegeris*, *H. kat.* 3; *k. fulltrúa*, *Hugsm.* 28, 6; 3. s. *præs.*: *hann, hon kýss*, *Grm.* 8. 14, *ubi de strage eligenda,*

ut et Vafþr. 41; k. einn sör at ver aliquem nisi virum (maritum) eligere, Korm. 6, 2; absol., id., Am. 25; k. rétt, Mg. 17, 3. — 2) optare: lifna munda ek nú kjósa, er redivitios nunc optarim, qui, Hund. 2, 21. — 3) votis (effatis) liberare, exsolvere: k. mædr frá mögum matres a gnatis exsolvere, Fm. 12. — 4) composs.: allkjósandi, valkjósandi. KJÓSNATTU, ne elegeris, imper. cum neg. at et pron. þú (kjós-at-tu), v. kjósa, H. hál. 3.

KJÚKLINGR, m., pullus gallinaceus, plur. kjúklíngar pulli gallinacei, Grett. 16, 1 (Dan. Kylling). Lex. B. Hald., q. kvíklíngur: cf. tamen Germ. Kúchlein in Gänsekúchlein pullus anseris.

KLÁ, verb., fricare, v. kló.

KLAK, n., vox avium, vide klök.

KLAKA (-aða, -at), queri, de avibus, garrire: igðor klavkoþa á hrisinom querebantur, garriebant in virgultis, pros., Fm.; þeir (fuglarir) gullu ok klökudu með mikilli gleði, GhM. II 664, Dan. klukke, Lat. glaucire. Meton.: klaka und kvernum, de serwa, mole adstantem querula voce cantillare, Lokagl. 45. De hirundine, Eg. 62: svala hefir klakat garríit.

KLÁM, n., contumeliose dicta, obscæne dicta; junguntur klám ok nið verba obscæna et contumeliosa, Skáldh. 5, 24; visur af fúlu klámi verus fæðæ obscenitatis, Skáldh. 5, 26.

KLAMORÐ, n., dictum contumeliosum, probrosum, ignominiosum (klám, orð): reka af ser k. við e-n dicta ignominiosa in aliquo vindicare, ulcisci, Eð. 19, 6, quæ verborum contumelia in eo constabat, quod adversarii Thorarini imputabant falso, quod uxorem suam manu truncasset (Isl. 190; cf. Harbl. 36; FR. III 101: þat er hia mesta klæki, at særa kvennmann með vopnum). Confer klámhög ictus ignominiosus, averso corpori infictus, FR. III 102: hann sletti þæta averði um lendar konungi, et mox: kalla ek þetta klámhög; it. Hít. msc. c. 33.

KLAND, n., incommodum, difficultas, calamitas, infortunium: jafnan spentr kraunku klendi tristi infortunio perpetuo obsessus, Skáldh. 5, 4; sóttar kland incommodum morbi, gravis morbus, Skáldh. 5, 19. Klandr, n., injuria, F. V 211; klandalauss, adj., nulla injuria adfectus, F. IX 409; verb. klanda lædere, Sturl. 1, 22 (sec. EV.): at menn vorir hinir vöskustu ok skilbesto seo gjörvir handteknir ok klandaðir (al. örkuþlaðir, kumlaðir) efr meiddir eða drepnir.

KLÁPEYGDÖR, adj., oculis turgidis, crasis (klápr rude instrumentum), Hyndl. ný.

KLAPP, n., palpatio, Skáldh. 5, 30. Hinc handa klapp plausus, SE. II 64.

KLAPPA (-aða, -at), cadere, tundere: hömrum klappat malleis cusum (fabricatum), FR. I 417, 1. — 2) aliquid sapius iterare, crepare aliquid: hirði ek eigi, hvat Haraldr klappar niðil moror, quid H. crepet, Snegll. In prosa, klappaðr lapidi incisus, F. VII 64; k. um, c. acc., palpate, Eð. 15. 63.

KLÁRR, m., equus; plur. klárrar, FR. III 204, 3; propr., equus veterinus: klárr ókostigr, GhM. II 40; klárr, et acc. hestklár einn gamlan, Vigagl. 13.

KLAUF, f., ungula; it. pes: festa klauf á grjóti pedem in litore figere, Vigagl. 27, 2. — 2) proprie est intervallum digitorum pedis (kljúfa), Sturl. 7, 30: en eitt (sár fekk hann) neðan í ilina, ok skar út í klaufina við þumaltána; hinc de intervallis digitorum manus, vide ferklauf. De unguis bestiarum, OH. 151.

KLAUSA, f., clausula, versus, it. sententia, SE. II 66. 399. 502. — 2) literæ, disciplina: festa klansur disciplinas memoria mandare, Nik. 18.

KLAUSTR, n., monasterium: búi kallz klaustrs incola frigidí monasterii, monachus, SE. II 228, 2.

KLEGGI, m., servus, Rm. 12.

KLEIF, f., rupes, vel forte rectius clius (a klífa scandere): hjarna kleif clius cerebri, caput, of hjarna kleifar per capita, Krm. 7. Metaph., terra, tellus, in appell. feminæ: kleifar ýstéttar funa clivi í. e. Tellures (Nymphæ) auri, feminæ, OH. 193, 1, in vocativo. J. Olavius h. l. kleifar pro verbo accipit, a kleifa = klífa scandere, et meton., allaborare, conari, hoc ordine: skipi, því (som) Óleifr átti, er kleifar ýstéttar funa navem, quam possederat Ólevis, qui aurum anxie quærit, vel cupide appetit; sed acceptio verbi kloifa admodum dubia est. Ceterum occurrit et forma klef pro kleif, in voce Danaklef, F. IX 368, cf. not. 10. Forte diversa vox est kleyf rupes (a kljúfa), Eg. 74, etsi potest expectari, tales formas, præsertim quum significatus cognati sint, interdum in scriptione confundi. Vide formam gleif, et composs. bifkleif, dýrkleif.

KLÆKKI, f., flagitium, nequitia, opprobrium, ignavia: klækki vantu flagitium committebas, Harbl. 36, cf. FR. III 101—2: þat er hia mesta klækki, at særa kvennmann með vopnum; deyja við k. turpiter mori, Fbr. 35 (GhM. II 358). In prosa: er oss þat klækki (= skömm), F. VII 269; junguntur skömm ok klækki, Sturl. 8, 12; in plur. occurrit F. V 204 (vide klækiligr, Isl. II 451; klækiliga, Vd. msc. c. 44; Vápn. msc. c. 17; klækjaz á við e-n, Isl. II 319; klækismaðr, Sturl. 5, 39; F. XI 270; klækishög, Hít. msc. c. 3; klækisorð, F. V 136; Hkr. III 114; klækiskapr, F. XI 270; Ljóso. 15; Nj. 22; Fbr. 16; klækislaust, Sturl. 3, 17; klækisverk, Ld. msc. c. 77; klækisnafn, F. II 69).

KLEKJA (klek, klakta, klakit), excludere (ova, pullos), Merl. 1, 27: þrjá klekr hann unga | því reidri i tres excludit pullos in eo nido.

KLEKKR, adj., tristis, animo commoto, mollito (id. qu. klökkrr), Am. 58: kunni klekk verða facile ab natura tristis evasit; ad. qu. l. FR. I 218: þrællina heyrir ok æpir hátt alla voce exclamat.

KLEKKVA, id. qu. klökkva, kleykkva

flere, lamentari (klekk): kl. hann síst hugði ille *de stendo minime cogitavit, Ghe. 25.*

KLÆN, *adj., tener, gracilis; epith. puellæ:* klæna vil ek nú kyrtla skorð | kaupa dfrum mundi, *Skáldh. 1, 42; neutr. klént, de rebus pretiosis: ef kunní hann nokkut klént at fá | kaupir Helgi.... | bæði gull ok brendan seim, Skáldh. 3, 10. Klént hundrad centum minus (100 ulnarum), Nord. Tidaskr. f. Oldk. 2, 146. Germ. klein parvus, exiguus, tenuis.*

KLEPPDÜGG, *f., SE. II 100, 1, dubie interpretationis, forte pluvia gravis, densa, a kleppr, de quavis re gravi vel compacta; vel forte rectissime a kleppr, m., asser (Norv. Klop), unde löggvar kleppr vas lignum, löggvar kleppr Hárs vas Odinis, Bodna vel Sonu, mulsum poëticum continens, Hárs löggvar klepp-dögg pluvia vasis Odini, mulsum poëticum, poësis, carmen; cetera vide sub kenniseidr. Ceterum kleppr, hoc sensu, proxime cognatum est voci klöpp, f., gen. klappar, asser, caudez, plur. klappir asseres, vel pontes ex asseribus facti, F. VII 68 (Cod. Fris. col. 237, 31); ex kleppr descendit nomen territorii Kleppabú in Thrandhemo Norvegiæ, notante Schönningio, a pontibus, qui eo loco per loca paludosa ducuntur, qui pontes asseribus et longuriis (Norv. Klopper) constant. Vide Oldnord. Sagaer 12. B. p. 203, sub voce Kleepebo.*

KLÆR, *f. pl., a nom. klö, propedes, sec. Isidorum, i. e. funes, quibus pedes veli adligantur, SE. I 585, 1, II 625 (SE. II 482 scribit h. l. kler, II 565 klër).*

KLÆRKDÖMR, *m., munus et dignitas sacerdotis (klerkr.-dömr): líf ok klerkdóm, hlýðni háfa | héllt hann fast, Nik. 33; grundvöllr klerkdóms fundamentum muneris v. doctrinæ clericæ, vocatur ars homiletica, Nik. 35.*

KLÆRKR, *m., clericus, vir clerici ordinis, Nik. 23. — 2) vir doctus: merkiligustu lærdóms klerkar viri docti, eruditione maxime insignes, Nik. 39.*

KLESSA, *f., macula. — 2) per contemptum, vilis muliercula, Skáldh. 2, 57.*

KLETR, *m., rupes, petra: herða k. petra humerorum, caput, Lokagl. 58; SE. I 678, 3; hjarna k. rupes cranii, id., SE. I 678, 2; Ha. 74, 2; hjálma k. rupes galearum, caput, Eg. 64, 1.*

KLEYF, *f., id. qu. klauf, intervallum digitorum, vide ferkleyf, et formam klauf; ibidem videtur adj. kleyfr fissus, fissilis (kljúfa). De kleyf, f., rupes, vide supra kleif; distinguit Eg. 74. 77 formas kleyf, kleif, klif, sensu parum aut nihil differentes.*

KLEYFÐR, *id. qu. klofinn (a kljúfa), fissus, dissectus, vide hjörkleyfór, í. voces fleigr et hræfa. Pertinet ad formam klyfja, qu. v.*

KLEYKKVA, *id. qu. klekkva, klökkva lamentari; usurpatur tantummodo in præz.: konstir svá keppa, at kleykkvi Guðrún úta vos satagatis, ut lamentetur G., Am. 54.*

KLÆÐA (-i,-dda), *vestire, v. iskleddr, svartkleddr.*

KLÆÐI, *n., vestis, FR. I 248, 1, 2; de vestibus stragulis: und klæðum sub stragulis, i. e. in toro conjugali, Ísl. II 252, 2; de armatura, lorica et galea, F. VI 447, 3. Runnr klæða vir, Ar. Hjör. 12. Hamús klæði lorica, ÓT. 21, 1; G. 49; klæði Gjúka settar armatura, F. VI 47, 1. In compos.: hjálmklæði, línkklæði, lítuklæði, súðuklæði.*

KLIF, *n., clius montis (klífa; cogn. kleif, kleyf, Eg. 77); synonyma sunt há, hall klif alti, declives clivi, et hlíðir láfana montium, Mg. 9, 7. Hauka klif clius accipitrum, manus, hauka klífa Hlín nympha manús, femina, Eg. 56, 1, vide heyra ad h. l.; hauka klífs hurr ignis manus, aurum, Plac. 55, vide hurgrund, hyrgrund. Klífa bein os clivi (terræ), lapis, Ed. Lóvasína in sazorum v. lapidum appellationibus: klífabein, sem Arnórr kvað: kreisti knúta lostna | klífa bein fjörusteina. Vide composita: aldrklif, háklif, valklif, stafklif.*

KLÍFA (-ada,-at), *repetere, iterare, crepare: klífar sá margr kvæðin lín multi carmina crepat, recitant, Skáldh. 3, 2. In prosa, Nj. 54: klífar þú nacqvat jafnan; 125: kerling klífaði allt sumarit um arfsátuna. Ísl. II 349: það þá svá klífa ey ok ey.*

KLÍFA (klif, kleif, klíft), *scandere, a) c. acc., Fjölsm. 37; vargr klífr viljaborg scandit pectus (cadaveris), SE. I 664, 1; flaut klífu flöð naves scandebant mare (undas), F. VI 180, 3; klífa kólgr scandere factus, de nave, Orkn. 30, 1; klífa háfana stiga, Nik. 84; absol., SE. II 136, 2. — β) cum præpos.: kleif í rá hverja, ad e., in quemque angulum confugiebat (= fór upp í hvert horn). Am. 58; k. upp eða niðr hátt fjall, F. II 276, 2. In prosa vulgo construitur cum præpos. upp et upp í, v. c.: klífa upp brekku, F. VIII 401; k. upp í hamra, bakka, berg, kúst, virki, Fbr. 34; F. VIII 75. 408; IX 225; Sturl. 4, 17; cum acc., ÓT. 92. Præz., klífr, Fbr. l. c.; kleif, F. VIII 75; IX 225; klífa, F. VIII 401; hafði klíft, ÓT. 92.*

KLÍPPA, *f., segmentum (= lítil þjós), vide hvalklippa (klippa, verb., detonders, SE. I 340; = klípa fodicare, vellere, Sbr. 652).*

KLJÁ (kljái, kljáða, kljád), *lapides stamini appendere, vide hardkljáðr. Radix est klé, m., lapis telæ adpensus, Græc. láa, vide sub lé. Kljáðr vefr, F. XI 49.*

KLJÚFA (klyf, klauf, kloft), *findere, diffindere, dissecare: k. lyndar völl Egils óndrum (v. á lángskipum) mare navibus secare, percurrere, Krm. 5, ubi 3. s. præz. klyfr; k. hringa annulos (loricæ) dissecare, ÓH. 160, 2, ubi 3. s. impf. klauf; k. sundr herskríptir clipeos dissecare, Sís. 2, 2 (2. s. impf. klauf); flaut klífa flöð naves mare secuerunt, Hh. 22 (F. VI 180, 3 klífa scandebant). Skildir 'ro klofnir clipei disscoumtur, Vsp. 41, vide compos. hjörklofnir, et formam klyfja.*

KLJÚFR, *m., qui dissecat (kljúfa), vide sundrkljúfr et cogn. hauskjúfr, Hg. c. 5.*

KLÓ, *f., unguis, plur. klær: und kló flögð-*

viggs sub ungue lupi, *Hb.* 100; dífis klóm, *Bk.* 1, 16; hvassar arnar klær, *Hb.* 11; de unguibus corvi: hold loðir yðr í klóm, *Fsk.* 4, 1. — 2) *propes veli, vide klær. Vide compos.*: árákló, framkló.

KLÓ, 3. s. *impf. ind. act. v. klá* (klæ, kló, klegit), *fricare, quod verb. conjugatur ut klá, klá, construitur c. dat.*: oddrina þínu auga kló cuspis oculum tuum fricuit (i. e. perstrinxit, vulneravit), *Skáldh.* 6, 10. *Alius semper cum acc., v. c.*: kló fót pedem fricuit, *Ag.*; at klá fótinn pedem fricare, *F.* II 187; *Sturl.* 3, 36; ek kló fótinn, *F.* II 188; *X* 331; *pass.*: fótinn hafði klegiann verit, *F.* II 188; honum þótti klegit ofkyrt, *Sturl.* 3, 36.

KLÓAKAN, *incerti gen., corvus, SE.* II 488 (II 571 kjalakan).

KLÓAZ, *verb., unguibus se invicem lacerare (kló)*: óndverðir skulu ernir klóaz, *prov., ÓH.* 186, 5, et in prosa ante, *it. FR.* II 82. 485. *Apud Vestfjordenses act. klóa usurpatur pro vulgari klóra fricare, it. unguibus lacerare.*

KLOF, *n., divisura (kljúfa)*: raza k. divisura natium, intervallum natium, *Fbr.* 35 (*GhM.* II 358).

KLOFAR, *m. plur., SE.* II 482. 565, *id. qu. klovar, sec. P. Vidalinum (Félag.* 7, 210—11), *stris sive sulci in interiore trabe laterali navis, quibus extremitates tentorium navalium per immissos bacillos ligneos adfgebantur. Idem vir doctus: at höggva tjöld úr klofum (Eg.* 27), *quod G. Magnæus vertit: tentoria furcis exscindere, explicat, bacillos discindere, qui sulcis immissi tentoria trabi laterali adfgebant.*

KLOFI, *m., in compos., vide hornklofi, skeiðklofi.*

KLOFNA (-aða,-at), *diffindi, rumpi (a klofna, part. pass. v. k'júfa)*: himin klofnar calum diffinditur, rumpitur, *Vsp.* 47; reifnis rann klofnadi clipeus diffusus est, *G.* 51.

KLÖK, *n. pl., querelæ, voces avium (klaka)*: nam fugla klök voces avium intelligere didicit, *Rm.* 41.

KLÖKKR, *adj., flexilis, flexibilis*: hinn klökkvi málmr metallum flexibile, ferrum elasticum, de sagitta, *ÓH.* 247, 2; á klökka saumför in clavos flexiles, *Orkn.* 15, 2; klökkr kjólr carina *f.*, *SE.* II 170, 3; *RS.* 13; klökk utál prora, trabes proraes, *SE.* I 630, 2. — 2) *metaph.*: klökt hold caro emollita, enervata, fracta, labefactata, *Lil.* 54; klökkr animo fracto, timidus, *Eb.* 19, 8, gemebundus, lamentabundus; urðo þeir klævoir ok síðo frá Þóri, *Cod. Fris. col.* 225, 35; klökk drótt homines adfecti, miseri, *Selk.* 16, ubi *cokærent*: klökkvar dróttir misto meðti miseri homines calamitate sunt liberati. *Vide compos.*: alklökk, munklökk.

KLÖKKVA, *verb., singulitare, gemere, lamentari*: kostir 'ro betri, en klökkva sé aliud magis expedit, quam ut singulitendum sit, *Skf.* 13, ubi *fragm.* U habet klökka, excludo v. In præsentis etiam occurrunt formæ klökkva, kleykva; 3. pl. *imperf. ind.*: klukko

þeir karlar, er kunno górst heyra, ubi *verl., luxerunt, Am.* 62. *Præs., Sk.* 226: þá klökk hann af harmi hugar; 3. s. *impf.*: hann klökk, *F.* VIII 236, *not.* 13 (*var. lect., pro feldi tár*); *X* 109, *not.* 2; *Sk.* 716. 727. 746; *part.*: biðja klökkvandi cum lacrimis orare, de femina, *Hugm.* 25, 5; mæla klökkandi, *Post.* 148.

KLÖKR, *adj., prudens, sciens, peritus (Dan. klog, Germ. klug)*: k. maðr armorum tractandorum peritus (= smr), *Ólafsr.* 40, ubi: kendiz ei svá klökk maðr, kœmi hlíf at gagni; klökk fræði doctrinæ, sapientiæ plenæ, *Lil.* 4; grein klökazta fræðibókka, *Gd.* 78; eitthvat klökt mun Drottinn dikta aliquid subtile excogitabit, *Lil.* 39. *It. astutus, verusutus*: klökkir hrekkir astuta fallacia (diaboli), *Nik.* 40.

KLOVAR, *m. pl., id. qu. klofar, Cod. Worm. SE.* I 585, 1, ubi *Cod. Reg. minus recte kló var*; *SE.* II 625 h. l. habet kálfar, *m. pl. a kálfr vitulus, it. res alteri rei inserta v. immissa*; intelligi igitur possit de bacillis ligneis, qui sec. sententiam P. Vidalini sulcis immittebantur ad tentoria distinnenda; vide sub klofar.

KLUBBA, *f., clava, vide alriklubba. ÓH.* 119: ruddo, er menn kalla klubbo (klumba, *F.* IV 246); klumba = kyllfa, *FR.* II 177, *not.* 4; = rötakylfa, *F.* XI 129; *Jömsv.* 38; brynklumba, *Sk.* 419.

KLUFÐR, *id. qu. klyfðr, vide hjörklufðr.*

KLUKKA, *f., campana*: klukkna hljóð sonitus campanarum, *ÓH.* 259, 6. Hinc klukkari pulsator campanarum, *ÓH.* 84 (klökkari, *F.* IV 171). (*Dan. Klokke*).

KLUKKU, 3. pl. *impf. ind. act. v. klökkva.*

KLUNGR, *n., vepri, sentis (v. borr), SE.* I 483. 566 (*Noro.* Klunger = Hybentora rosa caule aculeato, petiolis inermibus, *Ström. Söndm. Beskr.* 1, 119). Sæmdar maðr úngr ok væna, sem rós hjá klúngrum, *Gd.* 6; ángr klúngr sentis doloris, gravis ægritudo, *Ag.*; illsku klúngr sentis malitiæ, *Gd.* 1, ubi: upp slítandi öll með rötum | illsku klúngr, er þat hafa stúngit; *cf. F.* V 159: upp ræta þyrni klúngr ok allt illgresi or guðs akri. — 2) *pro ligno*: iss ángr skal kveikt í klúngrí ignis frutice excitabitur, vel lectis subjicietur, *ÓH.* 217; læ klúngrs noza arboris, ventus, *F.* VII 66. — 3) *in appell. gladii*: sára klúngr sentis vulnerum, vulnificus, gladius, *Merl.* 1, 36; vide hræklúngr, sárklúngr.

KLUR, *m., servus, Rm.* 12 (*hodie, adj., rudis, impositus, obscænus*).

KLÚS, *adj., arcte conjunctus, addictus alicui (Angl. close, Lat. cludo, clusi)*: klús Petrási Sancto Petro addictus, *Fsk.* 93, 1, auctore Sigvaldo, de peregrinatione sacra Knuti Potentis: rauf rævir af | rums vegh suman | ker kæisara | clus petruse. Hinc óklúsaðr nullo connubio implicatus = laus maðr, *Fær.* 265.

KLÚSUN, *f., implicatio, impedimentum (klús)*; *Krossk.*: láttu ei granda óhræins anda illsku klúsun malitiösa implicatio impuri spiritús.

KLÚTR, *m.*, *pannus velando capiti*, *Ag. bis*, *dat. klúti*. *Veteres dixere dúkr*.

KLYFJA, *id. qu. kljúfa, diffindere, dis-*
scindere, dirumpere; non occurrit nisi in
forma infinitivi: kalda kjapta hann klyfja
mun, Vafsr. 53. Conjugatum fuit klyf,
klafða, klúft; unde part. pass. kluför, klyför,
kleyför, quod superest in voce compos. hjör-
kluför, etc. Similem formarum variationem
videre est in lykja et ljúka. Impf. conj.
klyfða (= kryfða), v. GhM. II 299, not. 13.

KLYFÐR, *dissectus, perf. part. pass. v.*
klyfja.

KNÁ, *1. et 3. s. præ. ind. v. (knega).*

KNÁAT, *non potest, 3. s. præ. ind. v.*
(knega), cum neg. at, Grm. 25.

KNÁKA, *non possum, 1. s. præ. ind. v.*
(knega), cum suffixo pron. 1. pers. ek, et
a neg., Am. 52; knákat, id., cum at neg.,
Hjmk. 32.

KNAPPADR, *fibulis instructus, globulis*
fibulatus, a knappr globulus, quo vestes fibu-
lantur, it. capitellum baculi, AA. 106—7;
gullknappr globulus aureus: slædur settar
gullknoppum syrna sericum, aureorum glo-
bulorum serie clavatum, Eg. 70. Vide gull-
knappadr.

KNARRI, *m., id. qu. knörr, navis, SE. II*
136, ubi acc. s. knarra minn navem meam,
quo loco adnotat commentator, voci knarra
unam litteram vel syllabam (o) a) additam
esse metri causa. Sic in Lex. B. Hald. va-
riat hjör et hjari cardo; sic göltr et galli,
pluresque formæ clausæ apertæque inter se
variant.

KNÁTTA, *1. s. impf. ind. v. (knega).*

KNÁÐI, *3. s. impf. ind. v. (knega), pro*
knátti. — 2) knáði, F. X 424, 15, legendum
est knúði a knýja, vel knúði a knía.

KNÈ, *n., genu, SE. I 542; plur. knè,*
knjám (knjom), knjá. Koma fur kne ad ge-
nuam accedere, Gha. 24; hvarfa fyrir kne
e-m versari ante genua alicujus, ÓH. 70,
1, vide hvarfa; risa á kne in genua se eri-
gere, Hjmk. 31; kvennvæðir falla um kne
circa genua defluunt, Hamh. 16. 19; bera
(kvæði) for hilmis kne proferre carmen ante
genua regis, i. e. coram rege recitare, Ad.
8; de obstetrice: gekk fur kne meyjó at sitja
iit sessura ante genua mulieris, Og. 6, uti
est de obstetrice, F. VIII 7: en þjónustukona
hennar sat fyrir knjom henni, ok skyldi taka
við barninu; Ólafsr. 21: Gengu fram fyrir
kónsins kne, ok kvöddu stilli enn teita (=
gengu fyrir kónung ok kvöddu hann, ÓH.
212; F. V 47); leggit Mjólni í meyjár kne
super genua collocata, Hamh. 30; leggja sitt
mál í kne e-m rem suam alicujus arbitrio
subjicere; Ha. 177; hrönn fell í kne munnum
unda in genua (gremium) hominum irruebat,
Selk. 18; í kne gengr hnefi, ef kvistir þverra
subsídit (tabescit) apex vegetabilium, Am.
69, sensu simili atque tre tekr at hniga; kal-
inn á kne genua frigore adustus, Hávam. 3.
Vatt vengi fur vífs knjám versavit genas
(mortui) præ genubus mulieris, i. e. faciem
mortui, ante genua positi, obversam ostendit
mulieri, Gk. 12. Mejár, er for Menglabar

kneám sitja, *Fjölsm. 38 (an de novem obste-*
tricitibus?, cf. Og. 6, F. VIII 7, supra al-
lata); er ek kalki sé yr kajám brandit quan-
doquidem video calicem e genubus (miki)
exsumum, i. e. calicem mihi ereptum, me ca-
lice spoliatum, Hjmk. 32; kallara þú Erp nð
Eitil til knjá þinna ad genua tua, i. e. ad
te, Ghe. 39. — 2) tabella ligneola, forma
fere triangulari, quæ transtrum navis cum
marginem laterali conjungit, fulmentum transtri,
SE. I 584, 3 (pros., F. VII 216). — 3) kne
geniculum: et efsta kne summum geniculum
(o: in herbis), SE. II 493.

(KNEGA) (kná, knátta), *posse, conju-*
gatur ut verb. mega; præ. inf. non occurrit,
quare h. l. formatus est sec. analogiam verbi
mega. Indic.: præ. s. 1. ek kná, Eg. 55,
3; SE. I 348, 2; cum neg., knáka, v. suo
loco; 2. s. þú knátt, suffixo pronomine knátto,
knáttu, Ghe. 38; Fm. 44; 3. s. kná, Vsp.
56; Fm. 34; Bk. 1, 19; Hk. 83, 1; SE. I
404, 2; plur. 1. knegom, 2. knegod, Ghe. 4,
3. knego, Grm. 7; ÓH. 259, 6, cum neg.
knegu-þ non possunt, H. hat. 13. Impf.
s. 1. knátta, 2. þú knáttir, 3. hann knátti,
Ý. 17; SE. I 370, 2; knáði, id., Ha. 25, 3;
F. XI 296, 1; FR. II 274, var. lect. 9;
plur. 1. knáttum, 2. er knáttuð, SE. I 510,
1, 3. knátto, knáttu, Vsp. 22; SE. I 278,
2; Eg. 55, 4. Conjunctionis: præ. s. 1.
knega, Hund. 2, 34, 3. knegi, Fjölsm. 26.
42. 43; pl. 1. knegim, Sonart. 15; imperf.
s. 1. ek knætta, knetta, Hund. 2, 21; Hm.
20, 3. hann knætti, Bk. 2, 3; Orka. 15, 3.
Plur. 1. knættim, Gho. 5. Infinitivus:
præ. non occurrit; perf. knáttu, F. VI 40,
2 (Mg. 17, 3; F. V 129, 2); supinum non
occurrit; partic. deest. kná, Bk. 1, 19, non
s. pl. est, ut statuit Gloss. Ed. Sam. p.
697. Significatio: posse, it. licentiam, veni-
am, potestatem, occasionem habere rei faci-
undæ; semper construitur cum infinitivo, v.
c.: hann kná ráða öllu galli unioerso euro
potiri poterit, Fm. 34; knáttu sjá meý potes
aspicere virginem, Fm. 44; hana um mót, ef
hann eiga knætti eam uxorem duxisset, si
ducere licuisset, Bk. 2, 3. Etiam cum inf.
passivi, in signif. media, v. c.: ek knætta
felaz poterim includi (sinnu), Hund. 2, 21;
knegu hringjaz sponte pulsantur, ÓH. 259,
6. Sæpe periphrastice, v. c.: kná falla =
fellr decidit, SE. II 500, 4; kná glæa,
þiggja = glöir, þigr fulget, accipit, SE. I
689, 2. 708, 2; kná sporna, kjösa, Vsp. 22.
56; brinna, granda, stýra, skipta, SE. I 278,
2. 404, 2. 348, 2. 488, 3. 570, 1; k. reiða,
drúpa, trúða, svelgja, velja, Eg. 55, 3.
4; Sonart. 15; Ý. 17; Hk. 83, 1; k. at
vákna experrectus est, SE. I 370, 2; semel
cum supino: knátti vakit oddhrið pugnam
ciebat, Si. 7, 2, sed F. VII 85: oddhrið
knátti verða háit pugna commissa est.

KNEIF, *f., quæ premit, it. quæ tenet,*
manu gestat aliquid; subst. verb. fem., quod
supponit verbum kneifa premere, dilatatum ex
knia, ut kneysa id. qu. knfja. Cf. reið quæ
vehit, portat, a reiða. Vide vocem con-
jecturalem hraunkneif, GS. 23, quo loco Codd.

hverfar et kuoifar praferunt, sed vala slóðar hraun aspretum (lapis) via accipitrina (manu) videtur esse gemma, vala slóðar hraunkneif gestatrix gemma, femina, hand vala slóðar hraunkneifar manus femina, subjectum tō veri blóðrauð i benja öli, því blandi hrefa báls. — 2) hamus major, in appellatione gladii, vide beinkneif, benkneif.

KNEKKJA (-i,-kta,-kt), repellere, reprimere, cohibere, id. qu. hnekkja: k. sett paecem turbare, Orkn. 22, 2, ubi: sizt ýtar hnektu jarla smtt ez quo homines pacem inter dynastas disturbarunt. Idem valet forma kae'kja vi reclinare, reclinem agere (k. á bak aprt, upp at stöfum), Eg. 61. 74.

KNEYFA (-i,-ða,-t), premere, vexare, adfigere, ledere, oblidere; forma dilatata ez knfja, quemadmodum kneyta ez knýta, F. II 205, 2, it. Nj. 103, 5, var. lect., ubi: þá er kneyfði knör (knörr) quum premeretur corbua, impers., vel personaliter, quum Thor navem lederet, oblideret. (Eg. 74 bis, 55, cornu evacuare.)

KNEYFIR, m., qui premit, subst. verb. agentis a kneyta, 1) qui manu premit, i. e. qui tenet, gestat: k. Þundar hyrjar ignem Odinis tenens, gestans, gestor gladii, bellator, Fsk. 38, 1, locum vide sub hjt. — 2) qui urguet, propellit, impellit (sem knýr áfram): dróttar kneyfir dux agminis, SE. I 298, 2; cf. hrærir, sviptir.

KNEYTA (-i,-ta,-t), id. qu. knýta, nec-tere, colligare: kneytum skjál i skömmu máli colligemus verba in compendium, vel indic. sermonem paucis verbis comprehendo, Nj. 43, 3.

KNEYTIR, m., qui premit, compressor (cogn. knóða depsero, Dan. knete, id., Norv. knete premere, subigere): kono k. compressor femina, vir mulierosus, Hít. 17, 1, quem locum sic intelligo: órmálgr kono kneytir, hinn er annas um eyki, veitat þat gólva (drengr kom lengi við styr) garrulur mulieris compressor, qui jumenta curat, non ex-acte novit, vir (ego) pugnas diu tractavit.

KNIA, verb., id. qu. knýja; ex hoc verbo tantum occurrit impf. ind. act. et pass., kniði, kniðum, kniðu, kniðud, et part. pass. in obliquis kniða, kniðan, kniðar, vide seorsim sub kniði; praeterea in prosa 3. pl. impf. kniödu, F. XI 48; kniaðu, ÓH. 135 (quod est knýaðu, F. IV 284).

KNÍAR, m. pl., comites auxiliarii, SE. I 530: seggir, kniar ok liðar, þat erv fylgþ-armenn. — 2) viri, homines, SE. I 559, 1; knia fremstr virorum excellentissimus, Ad. 11.

KNÍFR, m., culler: hylda með knífr corpus cultro secare, Am. 55; bregða knífr cultrum adcommodare, adplicare, Am. 59. Vide skelðknífr.

KNÍÐI, 3. s. impf. ind. act. v. knia (= knýja) premere, urguere, impellere, pellere, pulsare, tundere: kniði grindr, hörpu fores, citharam pulsavit, Am. 35; Ghe. 32; hamri kniði háfjall skarar malleo tundebat caput, Hjmk. 23; hiro kniði árar remos torquebat, Bekst. 15; 1. pl.: unnir kniðom undas pul-sabamus, i. e. remigabamus v. navigabamus,

Gha. 36; hinn er kjólslóðir kniði qui vias navis premebat, calcabat, i. e. qui classe ad-venerat, F. XI 196, 2; 3. pl., kniðu: báðir kniðu ber uterque uvas (baccas) premebant, SE. II 186, 1; konungar kniðu hjálma ga-leas pertundebant, FR. II 549, 4; 3. pl. impf. pass., kniðuz propulerunt sese, i. e. proruebant: hardir kniðuz menn at morði in praelium ruebant, F. XI 305, 2. Part. pass.: kniðan kjapt os distortum, F. VIII 208; foldar síðu, brimi kniða latus terræ, æstu maris adfictum, F. XI 307, 2; eru ramlega randir kniðar clipei magna vi per-tunduntur, perforantur, Merl. 1, 33.

KNÖRR, m., navis, SE. I 582, 3, in spe-cie mercatoria, cf. ÓH. 27, 1, ubi promiscue ponuntur knörru et kaupskipum; acc. s. knör, Am. 101; dat. s. knerri, F. II 17, 1; III 27, 1; Ad. 22; Ha. 236, 2; gen. s. knarr-ar, AA. 146, 1; ÓH. 48, 5. Plur. nom. knerri-ir, H. 19, 1; acc. knörru, ÓT. 40, 2; ÓH. 27, 1. Knarrar skeið curriculum navis, mare, AA. 146, 1; knarrar úthauðr, id., ejus eldr aurum, ÓH. 48, 5; knörr örva Áns na-vis sagittiferi numinis, navis Ulli, clipeus, Ha. 236, 2 (sec. SE. I 420, 266 c. 14). Péturs knörr navis Sancti Petri, ecclesia christiana, Gd. 4, ubi: greinir hann (v: Guð) því glöggt, hvað þjónar | gunna hvevr í Péturs knerri; hyggju knörr pectus (ut gedknörr), HR. 74, vide veggr; minnis knörr navis memoria, pectus, skutr minnis knarr-ar puppis navis memorialis, id., Höfuðl. 1. Legvers knörr navis lecti, domus, Ad. 22. In nom. s. etiam knör, per r simplex, v. c. in Rd. Lövasina, ubi: skutar knör navis terræ, equus, v: kend eru yxn, dýr eðr hestar skipa heitum eðr hvala; Sighvatr knað: Brynd voru dör, | boga fylgdi hör, | sparn rastar knör | ráðyrir vör. Hér heitir hestr knör jafðarinnar, i. e. calcavit terrestre na-vigium (equus) stationem rangiferi (terram); quem locum adtulit G. Magnæus in Eg. p. 680, not. — 2) de navigio funebri, Am. 101. -- 3) in compositis: gedknörr, hún-knörr, ölknörr, stefknörr.

KNOSA (-aða,-at), contundere, it. fran-gere, dirumpere: knosut bönd vincula rupta, fracta, Lb. 30, ubi sic: krýp ek til kross en glæpa | knosut bönd af þui losna | ótta-fullr með öllu | innan briostz frá þjóste, i. e. ek, óttafullr innan brjóss, krýp til kross, en knosut glæpa bönd losna af því með öllu frá þjósti. Eadem forma F. V 148: þeir höfðu áðr barit höfuð hans ok knosat, ubi Hkr. III 290 knosit. Cognata sunt, verb. knúska tundere, percutere, F. VII 269, subst. knúskan contusio, verbera, F. VIII 41.

KNÚI, m., condylus digiti, Rm. 8. — 2) navis, SE. I 582, 3; II 481. 565. 624, forte a knýja premere, impellere. — 3) nom. propr. viri athletæ, SE. I 384, 3; FR. II 221, 2. — 4) vide benknúar.

KNÚTA, f., os (ossis): þar lét kastat knútu | kát ferð á höfn verða ibi hilares homines (nautæ) os in mare projecerunt, Selk. 19, v. hrossknúta. Leggja mót við

marga þrúða knútu cum multis splendidis (múldis) artubus congregati, *Hh. 83, 1, i. e. cum multis militibus, prædæ destinatis. Raskius, F. VI 403, pro nom. propr. accipit, a Knútr, aut de principibus viris aut bellatoribus; kreisti knútu lostna klifa bein lapis ictum os (percutus artus) oblidebat, Ed. Lövasina, auctore Arnore.*

KNÚTR, m., nodus: binda, ríða knút nodum neclere, *Orkn. 82, 9. 10 (AR. II 218, 2—3). In compos.: marknútr, samknútr.*

KNÝFA, id. qu. kneyfa, knýja; intrans. cum acc. subj., premi, vezari, *Nj. 103, 5: þá er knór knýfði quum navis mercatoria vezaretur, frangeretur.*

KNÝJA (kný; knúða, knýða, vide knúði; knúð), premere, urgere, impellers; loco movere, proferre, tollere: Ormr knýr unnir serpens urguet, impellit undas, *Vap. 44 (SE. I 194, 2), de natante angue Midgardico. Skúr knýði (knúði, F. VI 134, 2) snekkju brand frá landi procella natem a terra propulsi, Hh. 2, 4; sverðálfir knýði lagar stóð sunnan bellator classem a meridie propulsi, ÖT. 43, 2; Ólafr knýr Visund norðan und árum, ÖH. 154, 2. Hirð knúði árar remos torquebat, F. II 299; líð knýði árar remos torquebat, F. VII 7, 2 (Cod. Fris. col. 225, 5 knúði). Knýja merki proferre signa: Norðmenn taka knýja merki, Mg. 34, 7 (F. VI 87, 2); vísi hað verðung knýja vè, id., Orkn. 13, 2; knýja búðský frammar clipeos ulterius proferre, longius in pugna progredi, acrius instare hostibus, Mg. 31, 4 (F. VI 78, 1); knýja randir premere, fortiter prehendere clipeos, F. II 47, 2; knýja flótta fugientes persequi: þá er fólkmeiðr flótta knúði quum præliator fugientibus instaret, F. X 424, 13, var. lect. verior quam knúði. Knýja rómu urgere pugnam, acriter pugnare, FR. III 27, 2; knýjom rómu acrem pugnam excitamus, H. 31, 1; kappar knúðu hildi athleta pugnam ciebant, FR. II 276, 2, var. lect. 7; vide avipknýjandi. Pulsare, tundere, pellere, ferire: knúði hárs fores domus pulsavit, Skáldh. 7, 18; knúði hlífar arma defensoria (clipeos et loricas) contudit, pertudit, dirupit, FR. II 54, 3; kondugar knúðu hjálma galeas ictibus pertuderunt, FR. II 276, 2. Loco movere: haus knýr hjarðar vísi dux armenti (taurus) caput jactat, quassat, vel tollit, erigit, effert, Eb. 63, 1; in tollendi notione occurrit in prosa, F. XI 24: þat (gull) var svá mikít, at tvær kistor voro fullar af gulli, svá at eigi máttu tveir menn meira knýja; etiam in volendi, molendi notione, FR. II 508: eptir þat knýja þeir þar á ofan stórt grjót (cf. 169). Metaph.: bæn knúði hjarta preces cor pepulerunt, animum commoverunt, misericordiam excitarunt, Gd. 19. Part.: knýðan kjapt, acc. s., os distortum, Sverr. 85, 3, cf. knúði. Cum præpos.: hverir knúðu at quinam rem urgebant, efficiebant, auctores erant?, SE. II 248, 1. — 2) id. qu. gnýja, stridere, cum stridore irruere: hregg knúði á heflisþjóllum procella vela cum stridore inflavit, velis insonuit, F. I 165, 2; gustr knúði mjök Mistar aura Bellona*

vehementer stridebat, i. e. aere commotum prælium est, Sturl. 7, 30, 2; skjór knúði á skipi mare in navim cum fremitu irruit, FR. II 76, 2, var. lect. 4, cf. ibid. 493, 2: or svotr (leg. særr) of mér gnúði. Quin a gnúði est var. lect. pro knúði, F. II 299, not. 2.

KNÝTA (knýti, knýtta, knýtt), ligare (knútr): knýta ægi equum ligare, pedicel præpedire, i. e. equum interjungere, id. qu. hepta hest, SE. II 633, 3, locum vide sub ægir 3. De navi: kuggir Hárs, festr ok knýttir sorgar bündum navis nani, firmata a religata doloris funibus, i. e. carmen fœbile, elegiacum, Skáldh. 5, 2.

KNÝTTINN, vide óknýttinn.

KOF, n., altum, mare (id. qu. kaf): kofu fyrir ignis maris, aurum, Ag.

KOFL, m., id. qu. kuff, vide hringkoff.

KOFURDRIFA, f., SE. II 136, 2, forte dura, vehemens procella; cf. Finnb. c. 23: hann var í mesta kofarn í skapi vehemētissimi ingenii erat, quo loco pro kofarn var. lect. est kofarmenni. Vide Lex. B. Hald., ubi kofurjárn, n., sagitta, i. e. homo extreme cholericus, quæ vox haud dubie locum Finnb. respicit. Confer quoque kofmálugr, FR. II 233 (var. lect. kopurmálugr), magna loquacitatis, diacitatis: þíki mér í þer hin mesta gersemi, hversu kofmálugr þú ert, i. e. köpummáll, infra. Ceterum notandum est, a) in loco cit. SE. non bene abesse objectum verbi klifa, etsi versibus qui desunt contineri potuerit, b) SE. II 416, 2 h. l. sic habere: klifva let ek í kápfavr dufv, etc., quod commodum sensum plenamque sententiam dat, c: ek let minn knarra vid borðin stinnu kljáfva dúfu í kaupfr feci navem meam firmis tabulis undam secare in itinere mercatorie.

KÖGGULL, m., os, condylus, artus; plur. köglar artus, condyli, pro membris, corpore: köglar frænda hrærs artus funeris cognati, mortuum cognati (filii) corpus, Sonart. 4. Pros., de articulo digiti, Sturl. 1, 18.

KOGLING, inc. gen., accipiter, SE. II 571 (vide kolging).

KÖGORSVEINN, m., puerulus, pusio (kögur fimbria, vestis fimbriata, pannus fimbriatus, F. VII 251, ita ut proprie videatur esse puer fimbriatus, prætextatus), Harbl. 12; in prosa, SE. I 150: ekki manu hirðmenn Útgarpaloka vel þola þvillikum kavgruveinum kavpryrði; kögrbara, kögrbora, puerulus, pusio, pusiones, FR. II 232; III 486.

KOGÐIR, m., lapis, SE. II 493; forte vox Finnica, id. qu. gedgo lapis, Nord. Tidskr. f. Oldk. 1, 417. J. Olavius in NgD. edfert lögðir lapis.

KOKR, m., gallus, SE. II 488. 472; Angl. cock gallus, qs. kvakr a kvaka queri, gurrere.

KOL, n., carbo: kol knarrar carbones navis (combustæ), F. III 92; hað Inapnæðir köld kol allra húsa sinna frigidos carbones domuum suarum habeant, ÖH. 217, quæ phrasis et in prosa occurrit, F. VIII 373: væntir mik, at Þrændir hað fyrr kol allra

sinna hása. — 2) *id. qu. kul refrigerium, vide isarakol.*

KÖL, f., cruciatus, adfectio; it. vis, contumelia, injuria, ut naud; est id. qu. kvöl, extraso v, sec. pronuntiationem Islandorum orientalium: hlusta kvistir þola köl capilli vim, injuriam patiuntur, i. e. secantur, tondentur, *SE. II 500, 4. Sic kaul est pro kvöl cruciatus, FR. I 125, not. 4.*

KÖLD, f., lorica (qs. frigida, FR. II 202, 2), SE. I 573, 2.

KÓLFR, m., jaculum, spiculum: fleygja kölf, *Rm. 43; forma kölf telum collineare, F. III 219, 3. Svec. kolf sagitta. Propr. clava, ferrum obtusum, quo se jaculatores exercebant, vulgo bakkakólfr, ÖH. 20; F. III 18, unde kölfskot jactus teli, SE. I 54; sem kölf skyti teli instar volantis, F. VII 342; Sturl. 9, 20. Metaph., gjörkölf, Eb. 19; forkólfr princeps, præfectus, coryphæus, it. princeps legationis, Hist. Pers.*

KÓLGA, f., unda, filia Ægeris, SE. I 323. 500; kólgo systir soror Kólga, unda, Hæd. 1, 25, ubi: er saman kvamo kólgo systir ok killir lángrir quum collidebant undæ longæque carinæ. Plur. kólgur undæ: huf lét ek klökkann klífa kólgur, Orkn. 30, 2; F. VII 49, 2. Benja kólga unda vulnerum, sanguis: blágamr benja kólgo lividus vultur sanguinis, corvus v. aquila, cujus fæðir bellator, Mg. 2, 2. — 2) cumuli nubium, tempestatem parturientium; metaph., multitudo fremens et grassabunda, SE. I 298, 2 (cf. bákr, supra, it. xuávov véqos Tpwáv, II. 16, 66) sec. Cod. Reg., ubi coherere puto dól-g-kólga Sviþjóðar hostilis multitudo Sveciæ, gigantes Jötunhemia, cui appositum sit fiesdrótt Ivo neja; sed forte præstat lectio Cod. Worm. kólga, quod sec. S. Thorlacium sic resolvendum: 3) kólga tempestas frigida, sive in terra, sive in mari, a verbo kala (kel, kól) frigere, algere; kólgu Sviþjóð Svecia frigida, *id. qu. Sviþjóð hin kalda, Scythia, h. l. Jötunhemia, pars Scythiæ. Construenda autem h. l. sunt: fiesdrótt Ivo neja dreif með dróttar kneysi, et in parenthesis: dólgerð kólgu Sviþjóðar sötti á flótta hostilis multitudo Sveciæ frigida in fugam se conjecit.*

KÓLGINNG, inc. gen., accipiter, SE. II 367, vide kogling.

KOLLA, f., vacca (propr. bos femina, cornibus mutila): hali kolla cauda vaccæ, *Hæd. 16, 1; hinc kollavísur versus de vacca facti, versus bucolici: þat heita kolluvisur, er hann kvæð um kjr, F. VI 366. Lex. B. Hæd. kolla animal sine cornibus, præsertim generis femine, hjartkolla cervæ.*

KOLLIR, m., galea, Ed. Lövasinu, v. kollir.

KOLLÓTTTR, adj., capite raso (kollr): kollóttar meyjar, *Orkn. 66, 1. In prosa, de peregrinatoribus religiosis, F. VI 302; VIII 206. In prosa etiam de animali cornibus mutilo, Sturl. 9, 28: (Geir kvæð) á þar mundi ekki þykkja við kollóttan at ryskjaz, or hann var. Hodie vero dicimus: illt er að klæst við kollóttan.*

KOLLR, m., caput (in specie, detensis crinibus), SE. I 538; ball í Keila kolli iotus caput Keila tetigit, SE. I 260, 1. Hinc gera sér koll crines abrader, Nj. 120.

KOLMÚLA, f., capra (qs. ore nigricante, kol, múll), SE. II 484. 626; II 567 non cernitur nisi kolm.. a; Cod Reg. (SE. II 589) kolmusa.

KOLMUSA, f., capra, SE. II 589.

KÓLNA (-aða,-at), frigescere; impers.: kólnat at fyrir utan (subint. var) friguerat circum exterius, i. e. frigus (letale) omnes membrorum extremitates occupaverat, *Söll. 44 (kala).*

KOLNIR vide ókolnir.

KOLSVARTR, adj., carbonis instar niger (kol, svartr)? kolsvartir víðir, de navibus, ÖH. 182, 4; kolsvartar voðir vestes nigra, atra, FR. I 248, 2; in prosa: kolmerkt (kolsvört) klæði, Sturl. 4, 16.

KOLTA, f., inhonesta mulieris appellatio, Ed. Lövasina; forte mulier lasciva, cf. Angl. colt equuleus, it. homo effrenis, temerarius, et adj. coltish lascivus, petulans, prooax, dicas.

KOM, 1. et 3. s. impf. v. koma venire, it. 2. s. imper. — 2) 1. s. præ. ind., pro kem venio, sec. Morkinsk., F. VII 70, not. 3, ubi o = ø, ð, ey, cf. keym supra, it. uðm = sem (v. o).

KOMA, f., adventus, reditus: koma lögðis hljóms adlapsus sonitus gladialis, ingruens prælii vis, *Has. 6, ubi sic: huerr þviat hétt ráð horfa | hlióms á efsta dómæ | upp úr allri skepna | ósögð koma lögðiz, quorum constructionem vide sub horfa, cetera vero: þviat hverr (sem. pro hver) koma lögðiz hljóms (o: er) ósögð, proverbium sapiunt, nam quisque adlapsus sonitus gladialis non indicitur, i. e. vis prælii necopinato ingruit. Quoniam vero metrum vacillat in versu primo, forte pro horfa legendum sit horða, gen. pl. ab Hörðar Hordenses, h. l. in appellatione hominum, horðar lögðis hljóms viri præliatores, it. homines; tum alius ordo prodit, sec. quem koma h. l. pro verbo sumendum erit, o: þviat hverr ósögð hætt ráð lögðis-hljóms-hörða koma upp úr allri skepna á efsta dóni nam quavis non dicta periculosa ratio (i. e. quodvis malefactum, peccatum, confessione non patefactum) hominum in supremo judicio omni creaturæ patefet; quæ interpretatio optime convenit Has. 5. Forte rectissime ab horfir, m., spectator, h. lögð. hlj. spectator pugna, præliator, vir; vel horfa, gen. pl. ab Hör nanus. — 2) adventus, reditus, Orkn. 81, 6, ubi: ek nam heita hvitri hörukurð þrúðri komu pollicitus eram candida femina fortem adventum (o: me forti animo rediturum). Vide composita: heimkvæma, hédankvæma.*

KOMA (kem, kom, komit), venire; usurpatur 1) neutraliter, cum aliqua præpositione, tam personaliter, quam impersonaliter. — 2) transitive, cum dat. objecti. — 1) intransitive, cum præpos., a) á, incidere, ingruere, illabi, accidere: k. á flótta in fugam polli, F. I 25, 2; bitr brandleikr kom á börva glóðis glóða acre prælium ingruit virie, Mg. 31,

1; F. VI 76. — b) at, *advenire, aliquo pervenire*: feigðar orð, er at fjölni kom fatum, quod fjölnem oppressit, Y. 14; atgeirr kom at dila fylli venit in possessionem pugnatoris, Nj. 30, 3; Óðins sonr kom endr at hamri rursus ad malleum pervenit, i. e. malleum recepit, recuperavit, Hamk. 32; k. at gagni usui esse, cum dat. pers., Krm. 22; impers.: er at morni kömr die lucescente, Hávam. 23. — c) fram, *pervenire, evenire, ad effectum venire*: harmr kömr fram dolor (res dolenda) evenit, Vsp. 48; heipt kom fram ira (furor) ad effectum venit, erupit, F. I 174, 2; fríðslit koma stotnum fram, v. kvama; flærði kom fram, Ha. 199, 1; brátt kom fram þat er Guð sagði breví evenit, eventum comprobatum est, Plac. 12; fram kemr hvern & himna quisque in caelos pervenit, Lb. 34; vide framkoma. — d) of, *supervenire*: harmr kom of hölda dolor accidit viris, Krm. 15. — e) til, c. gen., *accedere ad aliquem, it. adgredi aliquem*: ek kom einn til þeirra solus eos adgressus sum, Korm. 16, 1. — f) und, *subire, succedere*: kominn und gunnfána qui vexillo successit, vexillum subiit, Hg. 30, 1; skjóðr farms kom und fæði dólgavölu barma pecunia in potestatem præliatoris venerunt, ei cesserunt, Eb. 17, 1. — g) upp, *emergere, oriri*: dagr er upp kominn dies ortus est, ÓH. 220, 1; sér hon upp koma jörp or ægi videt tellurem ex oceano emergere, Vsp. 52; Óðrerir er upp kominn á jarpar sursun venit in terras, Hávam. 109; páfeseri, palam feri: hver hætt ráð koma upp á efsta dómi kvævis periculosa consilia (malefacta) in extremo iudicio patefunt, Has. 6. — h) við, *tangere*: málmr kom við hjálma galeas tetigit, Hh. 65, 4; hnyðja mun koma við eyra in aurem venit, auri v. genæ incutietur, Korm. 7; metaph., *negotium habere cum aliquo*: hveim er víp kaldriðjadan kömr illi, qui cum malevolo rem habet, Vafpr. 10. — i) yfir, *transire, superare*, Skf. 17. 18, *venire per ignem, transire ignem*; is (skal leyfa), er yfir kömr glacies laudanda est, quum transieris, Hávam. 81. — k) cum adv.: hvaðan kom jörð, máni unde orta est, Vafpr. 20. 22; v. velkominn. — l) omissa præpos.: hvern hefi ek heim um komit, nlo kom ek heima obivi, lustravi, Vafpr. 43. — m) *verbum koma venire, subintelligitur*: at þeir allir | aldrei skyldu | kvikir né dauðir | i kvalir síðan, Krosskv. 10. — 2) *transitive, cum dativo, cui illustrando additur aut præpositio cum casu, aut adverbium*: koma Ásum inn á bekki facere, ut Ása veniant intro in scamna, i. e. Ásas introducere in scamna, Grm. 44; (hann) kom mér, skáldi, opt at helgu fulli Hrafnásar sæpe me poetam adduxit ad sacrum Odinis poculum, i. e. me ad canendum incitavit, SE. I 232, 4; koma ölkjöl (dat.) út or höf lebetem ex antro efferre, Hým. 33; Grett. 23; k. stríði, stærð at e-m dolorem, detrimentum adferre cui, Jd. 14; Ód. 18; þar er vísi kom glóðum quo loco rex ignem accendit (ad verbum: quo rex fecit ut prunæ venirent), Ód. 6; koma e-m á vit Vilja bróður aliquem ad Odinem mit-

tere, Y. 16; k. gríðum und seggi pacem inter litigantes facere, Eb. 17, 2; k. e-m at gjaldi ad pendendum stipendium cogere, ÓH. 6; k. fylkjum undir sik provincias sibi subicere, ÓT. 16, 1; kom þú orðum (o: við hana, Hallgerði) verbis eam compellio, Nj. 45, ut koma orðum við e-n, Eg. 1. 45; koma vel máli sinu verba dextre facere, vel negotium suum dextre agere, curare, ÓH. 194, 2; hún hefir svá komit stjúpni sínum ea sic privignum suum procexit, adjovit, Mg. 1, 5; koma sér (o: vel) hjá meyjum gratiam virginum sibi conciliare, Korm. 3, 6, allicere feminarum animos. — b) *komas* (= koma sér), *ire posse*: báðir víp komumk (= -ums) nos ambo iter perficiemus, Skf. 10; vör komumz braut hinc salvi eoadimus, ÓH. 220, 3; komaz at e-u pervenire ad aliquid, facultatem, potestatem, copiam alicujus rei habere, obtinere: hve ek at ansþilli komumk ens únga mans quomodo mihi pervenire liceat ad colloquium adolescentulæ, Skf. 11; komaz við otium et tempus habere: ef ek víð of kómimz si otium mihi suppelisset, Harðl. 32; sic et pros., Eg. 55: þá er ek komumz vit quando mihi vacat.

KOMA, non venit, 3. s. impf. ind. act. v. koma, cum neg. a. Lokagl. 57; komat, id., cum neg. at, SE. I 302, 2; komað, id., cum neg. að, AA. 145, 1.

KOMI, veniret, 3. s. impf. conj. act. v. koma, pro kœmi, SE. I 242, 1; komi-a non veniret, non venisset, id., cum neg. a, SE. I 382, 3. — 2) komit, 3. s. præes. conj. act., ne veniat, Vegtk. 19.

KOMK, veni, 1. s. impf. ind. act. v. koma, suffixo ek, Skf. 18.

KOMPÁN, m., socius, sodalis, SE. II 497.

KÖMR, venit, 3. s. præes. ind. act. v. koma, pro kemr, Vsp. 48. 49. 50; Hávam. 4. 6. 7. 17. 20. 63. 64; Vafpr. 10. 46; Skf. 28; SE. I 468, 2; Hund. 1, 19. — 2) kömræþ non venit, id., cum neg. að, Gke. 11. — 3) kömstuz, venis, 2. s. præes. ind. act. v. koma, Bk. 1, 10.

KOMSKAT, ire non potuit, 3. s. impf. ind. pass. v. koma: en sjálf né komukat tþá vero facultas eundi non erat, Am. 3, a komaz cum negat. at.

KOMT, venisti, 2. s. impf. ind. act. v. koma, Skf. 17. komtápu non venisti, id., cum neg. a et suffixo þú, Am. 99.

KOMU, perf. inf. act. v. koma, id. qu. hafa komit venisse: ek hygg son Tryggva komu til lands þuó filium Tryggvii in terram (Norvegium) venisse, F. I 224, var. lect. 2, í. Fsk. 55, 1; ek hygg höfuðmæna erkistót-ar komu hingat, G. 62.

KOMUMK, 1. pl. impf. ind. pass. (v. koma 2), b).

KON, f., femina, id. qu. kvon, kván, vide kvon.

KON, m., id. qu. konr, vir, apocopato r: sjarðeplis jarðar kon vir terræ sarsæ, monticola, gigas, de Geirrodo, SE. I 300, 2.

KONA, f., navis, SE. I 582, var. lect. 3, i. e. kóna = kóna cymba; SE. II 481 h. l.

habet kona, quæ vulgaris forma est; II 565 kóna, II 624 kianna.

KONA, *f.*, femina, mulier, *Hávam.* 81. 84. 91. 164; *Söll.* 57. 58; *H.* 21; *ÓH.* 92, 12; *gen. plur.* kvænna. *Hávam.* 90; *Korm.* 3, 5; *Éb.* 18, 1; *F.* VII 70; *Lokagl.* 17; *SE.* II 500; manna kona mulier cum viro nupta, *marita, Hávam.* 166; *Lokagl.* 37; Þjóðans kona uxor regis, principis, *Hávam.* 149. *Vide formas kvæn, kven, kvæn, kvon, kvinna. In compos.: heitkona, háskona, tröllkona (kona, F. VII 106).*

-KONAR, tantum occurrit in compositis, vide allskonar, hverskonar; í þesskonar, *H.* 41; margskonar, *Vigagl.* 6; -ÓT. 58; *ÓH.* 204. Quam promiscue dicatur allskonar et allkynna, et sic cetera, konar videtur esse *gen. anomalus a kyn, n., genus.*

KÓNGMADR, *m., rex, Eg.* 55, 5 (kóngr, madr, = kónungmadr), ubi: allt annat er lægra kóngmanni nihil non inferius est rege, *adjuncta var. lect. kóngsmanni, kóngsmönnum.*

KÓNGR, *m., rex, contr. ex kóngr.* *Hæc contractio non inferior est medio sec. 14., vide Lil. 4:* slungin mjúkt af sínum kóngum | súngu lof með danskri tungu, et *ibid.* 34: loptin súngu konnum kóngr. *Nik.* 73: kóngrinn spyr, því hann kvelst af ángri; 75: kóngrinn tekr, en kostr er engi. *Gd.* 37: drenginn stóð með dýra slongu | Dáviðs kóngr á múri háfum. *Ólafsr.* 21: gengu fram fyrir kóngsins kné; 51: Þórir lagði í kóngsins kvið; 44: kóngrinn hjó til Þóris þá; 48: kóngrinn hjó með Hæiti þá. *Alias scriptio magis dubia videri possit, ut Krossk.* 11: lét valldz kóngr | líf á krossi, et 14: þá var á krossi | kóngr heimstödu; *ÓH.* 246: óð fram kóngr í blóði; *Orkn.* 80, 5: veit ek at horsk má heita | hláðrgrund kóngr sprunda. *Hund.* 2, 13: kysti ok kvaddi | kóngr und hjálmi; *quo loco Rd. Holm. Völs.* 1 habet kónung, et *exscr. chart., quod habeo, konong. Exemplum ex Jömsv. p. 12 vide sub gátt.*

KÓNGRVAFA, *f., aranea, AR.* I 179, 1; *vide ibid. not. 1.*

KÓNI, *m., Sturl.* 1, 13, 5, videtur esse animal aliquod, et kóna sinar, opponi bolakjste; forte kóni id. qu. boli, et kóna sinar nervi taurini.

KÖNN, *adj., id. qu. kœnn, dat. kœnum, lectio Morkinsk. F. VI 256, not. 6. Fær. kœnur gnarus, peritus, sciens (Fær. p. 46).*

KÖNNUÐR, *id. qu. kannadr, vide hanc vocem.*

KONR, *m., cognatus, acc. s. kon; plur. konir, acc. koni. in ceteris casibus non occurrit, SE.* I 534. 561, 1; kónungmanna k. cognatus regum, regibus oriundus, regia progenies, *Isl.* II 229, 2 (ubi acc. s. kon); k. hildinga, siklinga regibus satus, *rex, Ók.* 9, 5; *SE.* I 526, 1; þugva k. id., de Sigurdo Fosnericida, *Sk.* 2, 14; rögna k. diis oriundus, de Hakone dynasta, *ÓT.* 28, 3; k. bragna viris illustribus ortus, princeps, de rege Olavo Sancto, *ÓH.* 14, 1. 186, 6; Ella k., de rege Magno Bono, *F. VI* 64, 2, v.

Ella; haukstalla k. principibus ortus, principum cognatus, princeps, de rege Magno Bono, *SE.* I 462, 3; sælinga k. cognatus, ortus viris opulentis, princeps, de rege Sveine Estriðio, *F. XI* 215, 2; heita konr cognatus reguli maritimi, præliatoribus oriundus, bel-lator, de dynasta Rognvaldo Brusii f., *SE.* I 462, 4. — 2) flíus, *Rm.* 38; k. Sigmundar flíus S., Sigurdus Fosnericida, *Sk.* 2, 13. — 3) vir (cui respondet fem. kona): of mæran kon de excellenti viro, *SE.* I 250, 1, ubi aliter S. Thorlacius, vide sefrein. *Pl.*: hve þik kalla konir quem te nuncupant viri?, *H. kat.* 14; *acc.*: hefir þú kannaða koni óneisa an lustravisti viros ezimios?, *Hund.* 1, 22; dulsa konr vir magna audaciæ, nimium confidens, *Y.* 15. *In compositis:* áttkonr (= ættmadr), auðkonr (= auðmadr). *Kon, apocopatium pro konr, vide suo loco.*

KONSTR, *n. pl., res insolita, miraculosa, portentosa, id. qu. kynstr, qu. v.: andaz með konstrum morbo arte magica effecto mori, Skaldh.* 3, 49.

KÓNUNGBORINN, regio sanguine ortus, regibus editus (kónungr, borinn a bera); *nom. s. fem. c. art.:* en kónungrborna, *Hund.* 2, 46; *acc. s. fem.:* ena kónungrborna bróði, *H. kat.* 32. *Hinc formatum kónungrborligr qui externa specie regio natales prodit, F. VI 159.*

KÓNUNGDÓMR, *m., regia dignitas, imperium regium (kónungr, dómr), dat. s., kónungrdóm, Bk.* 2, 14.

KÓNUNGIÐN, *f., studium rege dignum (kónungr, iðn); pl. kónungridnir opera regia, Merl.* 1, 20.

KÓNUNGLIGR, *adj., regius (kónungr, -ligr, term.): k. húsð caput regium, caput regis, Ha.* 255, 2. — 2) rege dignus: era kónungrligr rege indignum est, *Fm.* 40.

KÓNUNGMADR, *m., vir regia dignitate præditus, rex (kónungr, madr), Y.* 20; *Hg.* 33, 20; *Ók.* 9, 5; *ÓH.* 259, 3.

KÓNUNGMENNI, *n., rex (kónungr, madr), ÓH.* 259, 6; *F. IX* 235, not. 5, var. lect. pro kónungrsefni.

KÓNUNGB, *m., genus ducens ab aliquo, oriundus (a kóna v. konr, absol. == kyn genus, et úngr, ongr, engr, term. gentilitia, ut áttúngr ab átt familia), vide compos. godkónungr. — 2) rex (a konr vir, qu. viris excellentibus ortus), SE.* I 378, 1. 386, 2; *H. kat.* 2. 10. 12; *Y.* 55; *H.* 19, 1; de dynasta Thorðanno: snarlyndr k., *SE.* I 454, 3; in prosa, *F. VII* 111, Knutus Lavardus, dux Slesviacensis, utpote regius natalibus, kónungr appellatur. De proceribus populi usurpari videtur, *Gd.* 52: en kónungar mistu proceres (= Sturlæorum familia, v. 51) causam perdidurunt. Kónungar bjarga ok steina reges v. prasides rupium et saxorum, gigantes et nani, *SE.* II 160. Kónungr vífa princeps feminarum, de Sancta Maria, *Mk.* 5: oss þunglinga þrengdum | þú hlíf, kónungr vífa, et *ibid.* 35: veittu oss hē.. at hitta | hreint líf, kónungr vífa; sikkóngr sprunda femina excellentissima, *Orkn.* 80, 5. — 3) kónungr vafa, *FR.* I 469, 2, rex

texturarum, aranea; sed offendit, 1) ratio appellationis, quum kondagr usurpatur de eo, qui antecellat aliquem, non de eo, qui antecellat in re aliqua; accedit insolens usus tou val (fascia, a vefja) pro vefnadr textura (a vefa); 2) talem appellationem usurpari in explicatione enigmatis, qua rem ipsam proponere debet. Itaque pro kondagr vafa scribendum puto kungurvafa, una voce (Cod. A adfert formam kungurófur, J, M kavngurófur), quod derivandum puto a kungur v. kavngur, id. qu. Norv. Kongel fructus pini v. abietis, unde vinberja kóngull ræmus, AA. 140, et vefa (vef, vaf, ofst), ideoque araneam dictam esse kungurvafa, quod telam suam in summa pinu vel abiete texere soleat. Hodie dicitur recte kónguló, a kóngull et vefa (vef, of, ofst), gen. kóngulóar, extruso v s. f, sed Félag. 5, 278 gen. kóngulofar, secundum originem. — 4) compos.: aur-, austr-, her-, sva-, stól-, þjóð-.

KOPA (kopi, kopir), Hávam. 17: kopir aflaglapi, er til kynnis kom þylsk hann um eða þrumir vertitur: fátuus torpet; est prorsus id. qu. Norv. kope tacitum sedere et intueri, obstupescere et admirari, unde adj. kopelæg admiratione plenus, kopen obstupescens.

KÖPURMÁLL, adj., dicax, magniloquus multiloquax, FR. II 128, 1; idem est kopurmálgr, var. lect. FR. II 233; hinc et kavpryrþi intemperantia linguæ, dicacitas, insolentia in verbis, SE. I 150, vide köguraveinn; ibidem kavpryrþi explicatur per láta stórliga yfir sér, itaque magniloquentia, verba magnifica. Cf. kofuryrði in Lex. B. Hald. et kofurdriða supra.

KÖR, f., lectus: liggja á kör in lecto cubare, Gha. 45. Völsunga Saga de balneo accepit: þat dreymdi mik enn, segir hann, at ek lægi í baði, ok væri ráðinn bani minn (FR. I 209); itaque cogitavit de kerbað v. kerlaug. — 2) lectus Helæ, SE. I 106; II 494. — 3) decubitus longa hominis ægrotantis: sjaldan lýgr en lánga kör, Skáldh. 7, 35, vide ljúga; hinc pro morbo, et, ut sótt, de clade, noxa, pernicie: sveigar kör noxa rami, securis, Eg. 38.

KÖRBEÐR, m., culcita lecti (kör, beðr): k. bekkþíðurs ovum, Eg. 31, 2, a bekkþíðurs kör lectus anatis (avis) incubantis, i. e. nidus, bekkþíðurs körbeðr culcita nidi, ovum; vel bekkþíðurs kör decubitus anatis ovis incubantis, ejus beðr (culcita), ovum. — 2) culcita Helæ (vide kör 2), SE. II 494.

KÖRDAUÐA, adj. indecl., in lecto mortuus, morbo mortuus, (kör-, dauða), Korm. 27, 2, cf. strádauda.

KÖRI, m., chorus, id. qu. kórr; it. cætus: kóri húfuðfedra cætus patriarcharum, Pál. 19, 3; sed vide húfuðfadir et conjecturam ibi propositam.

KORKI, m., SE. II 493, in sáðs heitum; cf. Norv. Kork, Korkmosselichen saxatilis, Korke color ruber, qui hoc lichene conficitur.

KÖRMT, f., insula Karmta, in Rogalandia Norvegiæ (hodie Karmö, Karmtea), SE. II 491; I 442, 1; men Karmtar torques,

cingulum Karmta, mare, SE. I 478, 1; Hk. 11, 1; Karmtar helsi vinculum Karmta, id.: kjöl skolar Karmtar helsi mare carinæ levat, SE. II 492, 1. — 2) nomen amnis Ed-dici, Grm. 29; SE. I 70, 2, 578, 1.

KORN, n., granum: k. brjósts, hugar granum pectoris, animi, cor, SE. I 540; Bjarki átti hugar korn hart B. duro corde (i. e. magna animi fortitudine) prædítus erat, A. 7. — ß) id. qu. frækorn, sáðkorn semen (Nj. 53. 112. 116); metaph.: óþornat korn semen non arefactum, Lb. 5, id. qu. ante dýrt himneskt sáð, locum vide sub smra p. 165; Fróða korn semen Froðis, aurum, SE. II 429. — γ) frumentum, F. V 210. 220. — δ) sem korn, Korm. 19, 8, legendum puto sekorn, vide suo loco. — ε) á korn, SE. ed. Rask. p. 117, ubi Cod. Reg. a iara, Worm. a karn, haud dubie legendum est, sec. Reg. acara, id. qu. Worm. akarn, plur., non mutata vocali, ab akarn, qu. v. — ζ) vide compos.: háðkorn, sáðkorn, sekorn.

KÖRNBRETAR, m. pl., incolæ provincie Cornwallis (Kornbretaland) in Anglia: kom þú Kambria (= Kumbraaland) með Kornbretum, Merl. 1, 16; hylr Högnæ sjót her Kornbreta (ex conj.; Cod. habet herkora skipa), Merl. 1, 31; grónaz avfagar eikr Kornbreta, Merl. 2, 70, additio: fagnar allku fús Kambria.

KORNEL, n., nimbus grandineus, So. 19, 7; korn globulus grandinis (= hagkorn, ÓT. 44), el procella.

KÖRÓNA, f., corona, Merl. 1, 14; 2, 70; Ha. 255, 2, 3; gullig k., Gd. 57; metaph., k. lýðs vir excellentissimus, ornamentum populi, Gd. 67.

KÖRÓNA (-aða-, -at), coronare: þá kórðaz kapps hvitdreki tum albus draco centationis coronatur, Merl. 2, 41.

KORPR, m., corvus, SE. II 458. 456. Svec. et Norv. korp corvus; Finn. korppi, id. Korpr, cognomen viri, Ísl. I 63; F. VIII 286.

KÖRÐR, id. qu. keyrör (keyra) incitatus, ÓH. 247, 2 (kórði, ÓH. 104, = keyði, F. IV 221).

KOSS, m., osculum, basium, Hávam. 82; Bh. 1, 28; Fjölsm. 49; Korm. 24, 1; fridar koss osculum pacis, Nik. 59 (Syni. de Bapt. p. 81, § 14, a).

KOSSMILDR, adj., qui osculari amat (koss, mildr): k. við konur, FR. III 483, 1.

KOSTA (-aða-, -at), insumere, impendere, in usum vertere. — a) cum gen. rei: alls kostuðu viribus adniti, Vsp. 7, sec. membr. 544; magnus um kosta vires intendere, adhibere, Rm. 9; kosta suns operam dare nationi, aquis se committere natalurum, F. VII 351, 1; FR. II 315, 3, ut neyta; k. rásar in cursum se conjicere, currere, AA. 160 (proa., Vd. 46, additio til: til rásar kostar þá nú tu jam currere admitteris); kosta vigs urguere, ciere pugnam, pugnare, ÓH. 187, 3; kosta frama gloriam sectari, FR. II 52, 3; kosta mans puellas sectari, amoribus indulgere, Harbl. 15; k. lífs ok auða periculum facere vitæ et fortunarum, vitam et fortunam

in *aleam dare*: kvel ek aldri konu til dauða, þó kosti bæði lífa ok auða, *Skáldh.* 6, 21; kosta ástar of e-n *amorem erga quem exhibere, aliquem amare, videtur construendum esse* *Lb.* 11, ubi sic: kosti alla af (lego of) ástar | einsétt er þat hreinan | magnu stýfe því meira | mër (abbrev. m', lego madr) hverr svika þverre, i. e. hverr madr kosti alla meira (= öllu fremr) ástar of hreinan svika þverri (h. l. *Christus*): magn stýfri því: þat er einsétt. Kostaðu hinn, at hesti baldir in id toto pectore incumbere; ut equum retineas, *Korm.* 7 (hodie: berðu þig að halda honum). — b) cum inf. objecti, operam dare, studere, conari, tam cum at, quam omnia nota infinitivi: kostit svá keppa, at sic certare studeatis, ita satagite, ut, *Am.* 54; kostum, stéð at forðaz, *Lv.* 39; kostaðu at vinna vel margar íþróttir, *Hugsm.* 29, 5. — c) coordinatur cum alio verbo: kosti sírðar ek veiti viðsjá operam dent homines et cavent, i. e. cavere studeant, *Ld. msc. c.* 80; sic *Bl. membr.*: en hinn, er fallenn er, kosti hann oc risi upp sem skjótaft. — d) cum prapos., til, contendere aliquo, adsequi conari: þá munu havidar til himins kosta tum homines ad caelestia aspirabunt, *Merl.* 2, 54; við, operam dare alicui rei: k. við orrostu operam dare pugna, pugnare, *Me.* 3, 1. — 2) laedere, violare; intrans., cum acc. subjecti: þétt kjól kosti etsi violetur (undis adligatur) carina, *Mh.* 16, 3. Sic pros., *F.* IX 219: þat fall varð svá mikitt, at kostaði lærlegg hans ut os femoris oblideretur; active usurpatum habet *Bl. membr.*: huarke var þeim at meini húngr ne þorsti, heitt nema kalt: huarke kostaðe þau, meðan þau gerðu svo sem þeim hafðe gæð boded, *de Adamo et Eva in Paradiso, neutrum (neque fames, neque sitis) eos violavit, is nocuit.*

KOSTALAUSSN, adj., commodis carens, omnis boni expertus (kostr, lauss); fem. kostalaus, *Skf.* 30; kostalaust glæpa frost acre gelu vitiorum, *Lil.* 81.

KOSTAVANR, adj., commodorum expertus (kostr, vanr); fem. kostavön, *Skf.* 30.

KOSTIGR, adj., eximius, excellens, præstans (kostr), *SE.* I 240, 3, de Heimdalla. In prosa: kostig rúnd splendidus margo clipei, *SE.* I 604; de rure: þat eru góð lönd ok kostag multus commodis abundantia, *Ld. msc. c.* 35; de equo: ókostigr klárr vilioris nota veteris, *GhM.* II 40. Vide composita: al-, allkostigr, fjölkostigr, markostegr.

KOSTMÓDR, *Hým.* 30, virtutur, cibo gravatus, qs. cibo fessus, a kostr cibis, mádr lassus, exanimatus; pro costmóþs fragm. U habet kostmódr in nom., forte h. jótunn est appell. Thoris, qs. conditionem gigantes deterioriorem faciens, vexator gigantis, a kostr et magna fatigare, ut brjótr bergdana, *ibid.* 17, et gygjjar grætr, 14.

KOSTR, m., conditio, optio (kjósa), gen. kestar, plur. kostir; optio, eligendi potestas: alla þer er kostr um bóðinn siquidem tibi optio oblata est, *Bk.* 1, 20; copia, facultas, quod licet: þá var rekkum engi kostr (at) dvelja lengr ráð tum viris non licuit decre-

tum duntius morari, *Am.* 61; eiga kvistingar kosto (acc. pl.), stragis edenda occasione habere, *ÓH.* 47, 3; hér st ek geggia kost hic utrorumque (et loricarum et gallearum) copiam video, *ÓH.* 92, 13; liós kostr copia militum, copie, auxilia, *Mg.* 2, 1; þat er til kostar, ef, *Hým.* 33, vert., datur (a me) copia (ludi alterius), st, at in *Gloss.*, ad virtutem referendum, in virtute habendum est, ad bonam naturæ dotem pertinet; kostir sessa copia, facultas occupandarum sedium, ráða sessa kostum disponendarum sedium potestatem habere, *Grm.* 14; conditio, sors, res: kostir 'ro betri, en alia ratio melior, aliud utilius est, quam, *Skf.* 13; fátt fríðra kosta parum pulcrarum rerum (expetibilium præmiorum), vel fátt fríðra kosta parum scientiarum, doctrinarum, *Hyndl.* 42; drap þá brátt kosti (dat. s.), tum subito conditio (mea) declinavit, status rerum mearum in deterius lapsus est, *Am.* 98; v. kostalaus, kostavanr; kostom drepr kvenna karla ofriki conditiones feminarum suppressit masculorum nimia potentia, *Am.* 69; fyrir kost ok mun ante omnia, *Skáldh.* 2, 32, etiam bifariam dicitur fyrir hvern kost, et fyrir hvern mun i. e. quacunque conditione, quocunque discrimine. Agendi ratio, factum: svo at óböttan ættim engi kost ne quid in vita nostra sit, de quo non fuerit satisfactum, *Has.* 62. Virtutes, dotes, præstantia, *SE.* I 232, 1, ubi acc. pl. kostu, sec. *Cod. Reg.*: nv hyc segia ytvum kostv slíðrhugaz jarls (prævallet kosti, acc. pl., *SE.* II 144, 1; *Hávam.* 135; *Eb.* 19, 3; *Merl.* 2, 97; *Isl.* II 322, 324; *ÓH.* 82, 143; *GhM.* I 546); de dotibus gladii: mist hefir margra kosta gladius multas dotes amisit, i. e. multo nunc deterior, quam antea, factus est, *Korm.* 11, 4; de virtutibus equi, i. e. gressus equi totulum currentis: hestr kafs óð at kostum equus maris totulum incedens vadebat, *ÓH.* 70, 2 (*AR.* I 304, 2, not. 6), quo nexu nunc vulgo dicitur á kostum. — 2) cibus, *Gd.* 60: hreinar varð fyrir herrans bænir | harðaz torf at slátri jarðar, | hamra grjótt at fæðu feitri, | fríðr kostr vr hjargi síðan. — 3) in compositis: farkostr, farskostr, landskostárr, örkostr, örkostr.

KÖSTR, m., strues lignorum (kasta congerere, ut kasta bál mikitt ok klá eldi í, *Hkr.*, pro quo *F.* VII 83 et *Fsk.* 161 gera bál mikitt; kasta haug struere tumulum, *FR.* I 387); Heimdallr ríðr at kesti þeim, or goð hlóðu ad rogum, quem dii struxerunt, *SE.* I 240, 3; kastar hel pernícies struis lignaria, ignis, *Mb.* 3; lífa köstr strues vitalis, corpus: unda gjálfs eldi laust í lífa köstu ignis vulneris (gladius) immissus est struibis vitalibus (corporibus), *Eb.* 37 (*GhM.* I 662). In compositis: eikiköstr, hræköstr, lofköstr, valköstr.

KOSTSAMR, adj., multis virtutibus præditus, eximius, excellens, præstans (kostr, -samr, id. qu. kostigr), *Hg.* 33, 2.

KOSTUMGÓÐR, adj., virtutibus ornatus (kostr, zóðr), *FR.* III 21, 2.

KOSTUÐR, m., præstantia (id. qu. kostr), *F.* VI 423, 1, ubi construendum putavi: vinn-

ur hvers eljunfims grams hefir minni kostuð *strenuitas cuiusque regis minorem habet præstantiam, i. e. nullus rex tam eximias res gessit. Nunc magis placet: kostuð, m., = kostuðr (i. e. köstuðr), abjecto r, dejector, prostrator: kostuð hvers eljunfims grams hefir minni vinnar.*

KOTLA, *f., navis, SE. II 481, pro ketla.*

KOTMADR, *m., rusticus vilior, minoris notæ prædiolum incolens (kot tugurium, casa; id. qu. kotböndi, ÖH. 131; kotkarl, F. IV 283; VII 157; Vigagl. 26): kotmanna kynni, Sturl. 4, 9, 3.*

KÖTTR, *m., gigas, SE. I 550, 3; II 470. 615 (II 554 krauttr); kattarsonr filius gigantis, homo contemptus, sceleratus, Hund. 1, 18. — 2) felis: kattar dynr strepitus pedum felis, SE. II 432, 1 (SE. I 108).*

KÖÐ, *f., jussum, id. qu. kvöð, extruso v (kveða), FR. I 246.*

KÖÐO, *dixerunt, pro kvöðo, kváðo, 3. pl. impf. ind. act. v. kveða, Lokagl. 24; Hm. 12.*

KRÁ, *f., angulus domús: i hverri krá in quouis domús angulo, Skáldh. 6, 2, vide launkrá et rá.*

KRABBI, *m., cancer, SE. I 580, 1.*

KRAFDR, *part. pass. v. krefja, qu. v.*

KRÁKA, *f., cornix, gracula, SE. II 489, in avium nomenclatura; galandi kráka gariens, Hávam. 85; cornices loquentes inducuntur, Rm. 44; Ók. 9; de corvo, per contemptum: vanto varliga brædda eina kráku á Serklandi víx unam corniceem præda ditasti, Si. 28, 4; cf. krákr. In hodierno sermone occurrit in isakráka vanellus cristatus (Faber Prodr. p. 26). Vide compos., meinkráka. — 2) nomen Aslögæ, FR. I 248, 2: því em ek Kráka kölluð, | í kolsvörtum vöðum | at ek hefi grjóti of gengit, | ok geitr með sjá reknar. — 3) gigantia, SE. I 553, 1; II 472. 555.*

KRAKI, *m., cognomen Roloi, filii Helgii et Yrsæ, Danicæ regis, Y. 33; SE. I 392—98; II 224, 1; Kraka sæð semen Krakii, aurum, SE. I 398; Kraka barr, id., SE. I 516, 2. Eundem regem respicit F. VII 76, vide F. XII ad hunc locum. Kraka drifa nix a Krakio sparsa, aurum, Hlökk Kraka drifo, nympa auri, femina, Hh. 32, 2. De hoc cognomine (SE. I 392) sic Saxo, Lib. 2. p. 31, ed. Steph.: dicitur enim lingua Danica Krage truncus, cuius semicæsis ramis fastigia conscenduntur, ita ut pes præcisorum stipitum obsequio perinde ac scalæ beneficium nixus, sensimque ad superiora provectus, petita celsitudinis compendium assequatur. Idem fere valet vox Norv. et Isl. kraki, stip. perlica, palus (plur. krakar = stik, cf. Tidskr. f. Nord. Oldk. 2, 77; vide Gloss. F. XII), et krakr tigillum, quod de perlica vexilli, Thorst. Siduh. msc.: þá bað jarl Þorstein bera merkit. Þorsteinn segir: herra sjálfr krak þinn, jarl, cf. Nj. 158. Hinc krakligr gracilis, Vigagl. 5; Spec. riskraka corpus macilentum et exsuscum; Lex. B. Hald. krekla; Finnb. c. 4, krækill incurvus scipio, in seqq. stafr baculus.*

KRAKR, *m., corvus, SE. I 488; II*

488. 571; vide kráka. — 2) id. qu. krókr fibula: kráka eik femina, Gðß. 56.

KRAMMI, *m., corvus, SE. II 456 (ad SE. I 488).*

KRÁNGA, *verb., imbecillo gressu se movere, Skf. 30 (kránger); id. qu. Norv. kraagle misere se movere.*

KRÁNGR, *adj., imbecillus, miser, infermis: hon kraugv of komr fvr kne möþor, puto, de informi figura membrorum infantis, mali ominis, Bk. 2, 43. Cf. Norv. krauglet qui ægre se protrahit, it. corpore minus apte composito, hodie Isl. krángalegg gracilis, imbecillus, infirmus; cognatum tvá kránkr.*

KRÁNKR, *adj., æger; metaph., incommodus, molestus, difficilis, malus: krónk erð dicta aspera, mala, molesta, SE. II 226, 3; sed kraunk orð verba tristitia, mæsta, Skáldh. 1, 54; spentr kraunku klandi tristi, malo incommodo circumseusus, Skáldh. 5, 4. Sic kránkar stundir mala, misera tempora, Krossk.; kránkar þjóðir misera gentes, ibid.; sú hin kránka tíð ok sultr (= ött, óáran), Stjörn; kránkt veðr, var. lect. F. VIII 52, id. qu. illt v. fæda tempestas; unde stjra kraunku veðri molesta tempestate uti, phrasis vulgata, sec. Gloss. Ed. Sæm. 1, sub v. kránga (alii dicunt: stjra í straunga veðri); kránkir vegir, vide sub sjákr.*

KRAPPR, *adj., angustus, arctus: krappt hjarri angustus, arctus cardo, gen. pl. krappra hjarra arctorum cardinum, vide húnkrærr, Korm. 3, 4. — 2) difficilis, iniquus: kröpp kaup sors iniqua, Grett. 10; kröpp kvæma mál infelix amor, Skáldh. 7, 41; kröpp leið via difficilis, SE. II 42, pros. — 3) abstrusus, occultus: kröpp var þá Guðrán, kanni um hug mæla, Am. 70.*

KRAPTAUÐIGR, *adj., viribus abundans, robore valens (kraptr, auðigr): k. í hjarta animi fortitudine valens, Gd. 39.*

KRAPTAVERK, *n., miraculum (kraptr, verk), Gd. 29.*

KRAPTHÁR, *adj., robore excellens, robustus, validus (kraptr, hárr altus, excellens): krapthár (contr. pro kraptháfar) meginbárar fluctus ingentes, impetuosi, SE. II 170, 3.*

KRAPTI, *m., id. qu. kraptr, robur, pros., F. XI 14 (þegar er Haraldr hafði nekkora krapta aldarsins); F. X 318 (er þá hafði engu minna krapta). — 2) columen: krapti skóla columen scholar, de episcopo Gudmundo Bono: réttlætis sól var enn seen skína yfir sofanda krapta skóla visus est splendor super dormiente Episcopo, Gd. 13 (vide Sturl. 3, 36). — 3) plur. kraptar statumina navis, SE. I 585; krapta valr accipiter statuminum, navis, ÖH. 168, 2; hinc de lignis clipei, de crate clipei (Hom. xavovç), geirbráar kraptar ligna clipei, megingrönduðr geirbráar krapta qui cratem clipei magna vi destruit, præliator, bellator, Ha. 326, 4.*

KRAPTR, *m., vis, robur, efficacia; gen. krapts (etiám kraptar): dýrka kraptr Gæða celebrare efficaciam (virtutem) dei, G. 54; de Christo: Kristr tóði gram með hreissum krapti, Ód. 9; Kristr rann upp (surressi) með hæstum krapti, G. 4; Kristr, kudr at*

krapti *vi miraculosa notus*, *Lv. 28*; kennir krapti *miracula patrandi efficac*, *Christus*, *Lb. 23*; landreki krapti *rex miraculorum*, *Christus*, *Lb. 15*; krapti *cross vis Sanctæ Crucis*, *Lb. 47 (F. X 417)*; vinna krapt *vim exercere, aliquid insigne efficere*: allz best krossmark ens hesta Kristz vinnr krapt við-um hoossa, *Lb. 13*; *de deo*: hvern dag vinnr hann hér með mönnum | herra krapt, en þá er hann skapti | allan heim með himna höllu | ok hans umgang af efni öngu, *Nik. 2, ubi præcesserat in str. 1*: eingi skilir þat ófróð tunga | undarligt sem vinnr hann stundum. Hermdar krapt *vis iræ, odii*, *G. 55*; krapti *praung defectus virium*, *Lil. 89*; þróðr krapti *virtute ornatus, animi fortitudine præditus, de præliatore (ara nistri)*, *Plac. 37*; kraptar *facultates animi, dotes animi, virtutes*: sæmðr kröptum þeim, er skaparinn skipti ok skinanda gaf ástvin sinum, *Nik. 32*; Guðmundr, giptufullr í geaku kröptum, *Gd. 8*.

KRAPTSÆLL, *adj.*, *robore gaudens, vi miraculosa præditus (krapti, sæll), de Christo*: þá hann hafði | til himins upp stigit | k. konúgr | af kyni þjóða, *Krossk. 29*.

KRAS, *f.*, *dapes, ferculum*: kálfr, krása best *ferculorum optimus*, *Rm. 5*; krásir allar *omnia bellaria*, *Hanh. 24*; sá hefir krás, er krefr *dapem potitur, qui poscit*, *Söll. 29*; tilfa krásir *bellaria luporum, cadavera*, *Hund. 1, 33*; *vide kars et compos. ölkrásir, ú. formam kros.*

KRAUMSI, *m.*, *corvus*, *SE. msc., pro krumsi.*

KREFJA (*kref, krafða, kraft et kraft*), *postulare, poscere, flagitare; it. petere, orare; construitur cum gen. rei*: unda valr krefr *augna oculos poscit (ut prædam)*, *FR. I 263*; *cum acc. pers. et gen. rei*: allastfrandi krafði konúgr *andar deus regem animam poposcit, i. e. regi vitam eripuit (propr., quasi debitum poposcit)*, *F. XI 317, 1*; *it. Has. 62*, *ubi sic*: suo at óbéttan éttim | eingi kost, þá er drengia | öfurr vill andar krefsa | átaennenn hal þenna. *Sic et epistola Ey-steini archiepisc. (Hist. eccl. Isl. I 241)*: at hann sé ei týndr eilíflega, þá er guð krefr hann andar. — β) *petere, orare*, = biðja, beiða: k. lukla *claves rogare, petere ut sibi tradantur*, *Völk. 19. 21*; sá hefir krás, er krefr *dape potitur, qui petit*, *Söll. 29, cui simile est, ad sensum quod adinet*: allz áni verþr, sá er enkis biþr, *Söll. 28*; ek hefi kraft, *ÖH. 41, 3 (kraft, F. IV 91; pros., F. XI 225 = var. beidt; ÖH. 60 = F. IV 122)*. — 2) *kraðr, pro kramdr, kraminn, part. pass. v. kremja (krem, kramda) contundere, adfingere, ledere*: hart of kraðfir skildir *duriter, vehementer impulsu clipei*, *ÖH. 12, 1 (SE. II 26, 1)*; króðf himintúngl heila *oculi contusi, læsi, elisi*, *G. 56*; *vide et compositum hjörkraðr ense læsus, vulneratus.*

KRÆFR, *adj.*, *fortis, strenuus, acer, impiger*: kræfr í vigi *fortis in pugna*, *Skáldh. 6, 7*.

KREISTA (*kreisti, kreista, kreist*), *pre-*

mere, comprimere: kreistu mjólk úr brjóstum *exprime lac ex uberibus*, *Lil. 87*; *manu premere, i. e. firmiter tenere*: k. meðalkafla *manubrium ensis tenere, gladio uti*, *ÖH. 236*. — β) *ledere, oblidere*: klifs bein kreisti lostna knútu *lapis percussos articulos obliisit*, *Ed. Lövasina.*

KREMJA (*krem, kramda, kramit*), *contundere, oblidere. Plur. part. pass. kramdir contusi*, *Nik. 62*.

KREPPA (*-i,-ta,-t*), *contrahere. Plur. part. pass., kreptir contracti, membris contractis*, *Nik. 62*; *kreptr lófi manus contracta*, *Ag.*

KREPPÍNGR, *m.*, *avis nescio quæ*, *SE. II 489*.

KREPPVÖR, *f.*, *nomen fictum Musæ, Söll. 79, vertitur constringendi gnara, ab oratione vinculis metricis adstricta; cet. alii et plur. h. l. legunt krippvavr, forte nihil nisi simplex appellatio femina, pro grippvör (k = g), dea viceliorum, femina (gripv, Vör).*

KRÍNGI, *f.*, *in voce compos. orðkringi, a kringr, adj., vide mox sub kringinn.*

KRÍNGINN, *adj.*, *agilis, dexter, sollers, id. qu. simr: kringinn hjörþings börir vir vegetus, strenuus, SE. II 218, 4. Cf. kringr, adj., id. qu. tamr, facilis, F. V 172: (honum var) svá kringr skáldskapr, sem öðrum mönnum mál sitt tam facilem habuit venam poëticam; báðar hendr jafnkringar í öllu vopnaþkipti, id. qu. jafntamar, Sks. 381.*

KRÍNGJA (*-gi,-gda,-gt*), *circumdare (hringr); part. pass., kringðr, kringþr (= kringdr) circumdatus: vindkers, elkers botn, gjálfrí kringðr terra, mari circumdata, circumþua, Ha. 25, 4; SE. I 318, 4. In prosa: kringja allt um lið e-s, F. VII 178; Sturl. 6, 36; eldr kringir höfn ignis maria circumdat, Sks. 205. — 2) rotundum facere, in circumlum formare: hamri kringðr malleo rotundatus, epith. annuli, Orkn. 79, 1. — 3) circumsecare, circumtondere: ölr kringis vel vánga, i. e. vánga ölr kringis vel sílva genæ probe circumsecatur, i. e. coma probe circumtondetur, SE. II 500, 4.*

KRÍNGLA, *f.*, *orbis, vide brjóstringla; in prosa: k. heimsins orbis terrarum, Y. c. 1; k. jarðar, id., Sks. 628.*

KRÍNGR, *m.*, *id. qu. hringr: í kring, adv., circumcirca, FR. I 475, 3.*

KRÍPR, *m.*, *avis quædam, id. qu. gripr, SE. II 489, scribens cripr (c, k = g).*

KRISMA, *f.*, *chrisma (græc. χρίσμα)*, *Lv. 24, locum vide sub dáðatött; sic Hist. eccl. Isl. I 480: leggja krismu í höfuð; I 482: nýja krismu skal taka; II 137: geymi heilaga krismu.*

KRISMI, *m.*, *chrisma, SE. II 499, 3; vide Hist. eccl. Isl. II 52. 82. 86; F. VII 6; X 372.*

KRISTINN, *adj.*, *christianus: illa k. male christianus, F. VII 356, vide ókristinn; kristinn dómr christianismus, christiana ecclesia: kertisstika kristins dóms leychnuchus christiana ecclesiæ, de S. Nicolao, Nik. 78; kristin kona, Grg. 13.*

KRISTNA (-aða,-at), *christianum reddere, ad christianam religionem perducere, cum acc.*: kristnaði þrenn þjóðlönd, *Rekst.* 10; vann kristnað Grænaveiði, *Rekst.* 11.

KRISTNI, *f.*, *religio christiana*; *it. ecclesia christiana, G.* 6.

KRISTNIBROT, *n.*, *violatio christianismi, exstirpatio religionis christianæ* (kristni, brot): verðr kristnibrot um kyni þjóðar, *Mérl.* 2, 29. *Cf.* kristnispeil, *ÓH.* 56.

KRISTNIHALD, *n.*, *observatio religionis christianæ* (kristni, hald): reisa k. *observationem religionis christianæ imperare, F. V* 170. *Pros.*, *ÓH.* 56. 58.

KRISTNISTÝRIR, *m.*, *rector ecclesiæ christianæ* (kristni, stýrir), *Pontifex Romanus, Papa, Ha.* 255, 3.

KRISTR, *m.*, *Christus, Servator; nom.*, *Ód.* 28; *F. III* 10, 2; *Mg.* 9, 6; *acc.* Krist, *F. II* 53, 3. 54; *dat.* Kristi, *ÓH.* 259, 7; *Mg.* 1, 4; *Hh.* 12, 2; *F. II* 53, 1; *Gd.* 10. 44. 49. 53, *sed Lat.* Christó, *Gd.* 8; *gen.* Krists, *G.* 11. 65.

KRÍT, *f.*, *Creta, insula maris mediterranei, SE.* II 492; lít ek um öxl til Kritar *ad Cretam respicio, Orkn.* 82, 4.

KRJÚPA (krýp, kraup, kropit), *in genua procumbere*: ek krýp at kelda *ad fontem procumbeo* (aquam ore haustus), *AA.* 145, 1; ek krýp til kross *cruci pronus adolvor, Lb.* 30; junguntur krjúpa ok skríða *in genua procumbunt et repunt, Nik.* 62; herr krýpr at gagni *multitudo hominum procumbit, auxili petendi gratia, ÓH.* 259, 8; krjúpa i bug skjaldar *incurvescere in cavum clipei, contracto corpore se sub cavum clipei recipere, Hh.* 94, 2; ek krýp eigi svá þér til handa *non ita me submitto potestati tuæ, ÓH.* 48, 7. *Pros.*: at k. til guðs með íðran undir hans miskun, *SE.* II 244; k. til miskunar e-s *ad clementiam alicujus confugere, Magn.* p. 508. Krjúpa = skríða (Dan. krybe), *Hkr. Sic.*, ubi skrídrit pro kropit, *F. VII* 251.

KRÓKR, *m.*, *uncus, hamus, circulus*. — a) krókar, *pl.*, *cardines gubernaculi, id. qu.* stýriskrókar, *propr. cardines masculi, (cardines femina, stýriskrykkjur)*: ef stýrir, stökkvi krókar sí *clavum regas, dissiliant cardines masculi, FR.* III 204, 2. — b) hamus piscatorius: eigi mun nú ormrinn bjúgi | agu svelgjandi á króki *fagna curvus anguis, escam deglutiens, in hamo non latabitur, Lil.* 60; stinnr k. *firmus, Lil.* 78; bitr k. *acutus, Lil.* 82. — c) *in prosa, catena*, = fjótrar, *var. lect. F. VI* 353, not. 3. — d) króka-spjót *hasta hamata, Skáldh.* 6, 8, *cf. GhM.* II 572, ubi in nota 76 *explicatur, hasta s. lancea, cujus ferrum (spiculum, cuspis) duobus pluribusve uncis s. hamis instructum fuit; króka-spjót occurrit Fbr.* 2, *Grett.* 21, *ibidemque krókfjóðr lamina v. ferrum, cuspis hastæ hamata; et krókr á spjóti, Grett.* 50; króka-spjót, var þar gallekinn falrinn, *Eg.* 84, ubi *G. Magnus vertit: hastam cum acie tortuosa. Vide et króksvíða lancea uncata, uncinata, unco instructa, Gullþ.*: Alkmar hafði krók-

svíðu í hendi — Alkmar skopar um it ytra, ok vildi krækja af honum (Mávi) skjöldina; aliud est at brjóta spjót or krókum *hastas ex uncis demere, Sturl.* 9, 3; *sed cf. krókr sagitta hamata, FR.* III 331; *ÓH.* 247 (*F. V* 93). — e) *uncus, dens vel ala ancora, Hh.* 31, 2. 32, 1, *id. qu.* ljúgt járn, *Hh.* 62, 6. — f) *angulus: i óngan krók in angustum angulum, i. e. in angustias, ad incitas (re-digere), Hh.* 2, 2. — g) *finis, extremitas: nú er úlfs hali einn á króki nunc sola in extremitate est (i. e. restat) cauda lupi, Band.* 4. *Hinc læra starf til króks finem labori imponere, Hh.* 76, 3.

KRÓNA pro **KORÓNA**, *corona, var. lect. Gd.* 57.

KROPNA, *verb.*, *frigore rigescere, incurvare*: happ er, ef hér skal kropna | hverr fingr af kryplíngum, *Grett.* 19, 2 (*cf. krökna, eodem sensu, á krókr*); *adj.* kropnir knúdar *condyli nodosi, incurvati, intorti, Rm.* 8, *sec. formam, perf. part. v.* krjúpa, *qui in genua procubuit, qui se incurvavit. In sensu convenit cum krepnaz á krepna contrahere, curvare, unde kropnaðr saman, Hkr.* Mb. p. 225 est kreptr saman, *F. V* 144.

KRÖPTORLÍGR, *adj.*, *robustus, validus* (kraptr): róa kröptorligan *valide, strenue remigare, Hymk.* 28, *subint.* róðr (*validam remigationem*), ut róa mikinn. *Var. lect. k. l. est kröptugligan, et kröptorlig variatio tantum esse videtur forma kröptuglig, que forma derivata est ex kröptugr robore valens, ut kröptugr til orrostu, Hrafnk.* 40.

KRÓS, *f.*, *id. qu.* krás dapes: k. hjaldromos *cadaver, HR.* 50.

KROSS, *m.*, *crux, G.* 3. 62; *Lb.* 26. 27. 30. 31. 46. 47; *Has.* 22.

KROSSA (-aða,-at), *signo crucis notare* (kross): k. sik *signare se signo Sanctæ Crucis, Skáldh.* 5, 22. 35.

KROSSMARK, *n.*, *signum crucis* (kross, mark), *Lb.* 13.

KRÖTTR, *m.*, *gigas, SE.* II 554, pro kótt. **KRUBBA**, *f.*, *lectus vilis* (Dan. Krybbe *præsepe*): kappar hittu krubba þá, er kerling fyrir en arma lá, *Skáldh.* 6, 19, *id. qu.* bóll, *in eadem strophâ.*

KRÚCIUS, *m.*, *Sancta Cruz*: heill særtu, krúcius, kross inn helgi, *Krossk.* 2; þvíat krúcius var af Kristi heilgaðr, *ibid.* 3. *Vide* krúx.

KRUFI, *m.*, *qui dissecat, exsecat, eviscerat*: búka kraft *eviscerator corporum, Nihl-lásko.* 7, *de colono, qui tres viros necatos evisceraverat, de quo Nik.* 53. *Hinc deduco appellationem gladii, Eg.* 76, hlifa kraft *ector armorum defensoriorum (clipeorum, gularum, loricarum, cet.)*, ubi víxla hlifa krafum við e-n *gladios cum aliquo commutare. Radix videtur esse verb. kryfja (kryf, krafða, kruft; part. pass. kruflinn et krufr) dissecare, exenterare, eviscerare, F. V* 194: hann krafði sinn hana *gallum suum evisceravá, mactavit; GhM.* II 299, not. 13 (*ex Fbr.*): svá segja sumir menn, at þeir krífdi (at klyfði) hann til hjarta ei *cor exsecuisse.*

KRUMMA, *f.*, *digiti incurvati, manus un-*

cola, SE. II 490; FR. II 146, 3; in prosa, krummor pro hendr, de manibus in formibus et enormibus, F. VI 206, var. lect. 4; vide krumma (Dan. krum curvus).

KRUMMI, m., corvus, SE. II 488.

KRUMSI, m., corvus, SE. II 488. 572 (krummi, suffizo -si diminutivo).

KRÚNA, f., corona, vide þyrnkruna. — 2) sinciput, vel rasura sincipitis: klif krúnu rapes sincipitis vel rasura, caput, SE. II 500, 4. De rasa parte sincipitis, Sturl. 5, 9; 9, 51.

KRÚX, m., Cruz Sancta, Lb. 39: Crux lemið ángri, en exlet | allt gott liðe drottina | sýndr ertu seggia kindum | sigtrúna í gaf vigra. SE. I 448, 3: heims ferð oo lið beima lýtr helgum krvoi sanctam crucem adorat. Cf. kryovika, Lex. B. Hald. SE. II 138, 4: ef ek hleyp at krúsi si ad crucem adeuro; merki crúcis signum crucis, Lb. 52. Quibus locis declinatio latina servatur, genus mutatur; v. krúcius.

KRYDD, n., condimentum (Dan. Kryderi): krydd spektar orða condimenta prudentium sermonum, eloquentia, saddi hann þá (klerk-asa) með sætum kryddum | svo vörðinna spektar orða, Nik. 39.

KRYMMA, f., id. qu. krumma; plur. krummor unglua, H. kat. 22.

KRYPLINGR, m., gibbus, homo corpore contracto, incurvo (Dan. Krøbling, Angl. cripple), Grett. 19, 2, sec. membr. Upsal.; membr. Havn. b. l. kyrpingum, vide hanc v. Pros., F. V 160.

KUFL, m., lacerna, amiculum; vide böðkuð, et kylf, id. formam kofi.

KÚGA (-ada,-at), cogere: k. þegna til fríðmála homines ad pacem cogere, Ók. 1; Nj. 80; FR. II 82, 2; léttr þá ei lymskar mátar | ljúgorð af þer kúga, Mk. 22.

KUGGR, m., navis mercatoria grandior, SE. I 582, 3, v. Felag. 6, 130. Hára kuggr navigium nani, mulsuum poeticum, poësis, cærmæ, Stáldh. 5, 2.

KÚGI, m., oppressor, tyrannus (kúga), vide ofkúgi. Nom. propr., Orkn. 66, 2; SE. II 178, 2, ubi et Kúgadrápa.

KÚLA, f., tuber, tumor capitis, Korm. 7: kamba um kúlu male mulcari. In compos. v. andirkúla.

KULDI, m., frigus (kala): hræva k. pestiferum gelu, Grg. 12.

KUMARR, m., aquila, SE. II 488, pro kinnarr.

KUMBA, f., ancilla, Rm. 13.

KUMBL, n., orista, insigne galeæ, vel potius signum, galeis clipeisque impositum, v. herkumbt: kumbla smidr talium signorum fabricator, concinnator, honesta viri principis appellatio, de Högnio, Ghe. 25; kumbl kendinga or kerom valde insignia regum, vel pro galeis clipeisque, Gho. 7. (GhM. III 308, var. lect. 16).

KUMBLDYS, f., tumulus sepulchralis (kumbl = kumbl, dys), Grg. 1.

KUMBSKR, adj., Cumbrius: kumbskar þjóðir gentes Cumbriæ, incolæ Cumbriæ in Angliæ, lect. Fsk. 56, 4, pro kunskar (ÓT.

31, 2); kumbrskar þjóðir, id., F. X 376, 2, vide Kumrar, m. pl.

KUML, n., id. qu. kumbl, ejecto b (ut suml = sumbl), tumulus sepulchralis: kumla brjótr effractor tumulorum, ignominiosa viri appellatio, Korm. 7 (cf. Eg. 207, not. n); kumla bljótr, id., Eg. 44, 1, de homine scelesto, invisio. In prosa, Gullþ.: En mannföll þessi eru sögd eptir kumlum þeim, er fundin eru þar er bardagarnir hafa verit; Vem. 19. — 2) vide Jötunkuml; cf. kumla lædere, violare: sár ok kumladr saucius et contusus, Sturl. 4, 32; cf. et herkumbl 2.

KUMRAR, m. pl., Cumbri, gens Cumbriæ, incolæ Cumbriæ in Angliæ, unde Kumraland terra Cumbriorum, ÓT. 31, vide adj. kumbskr, kunskr. Hinc in appellatione gigantum, hellis Kumrar antricolæ, gigantes, SE. I 298, 3, ut Danir, Saxar, Bretar: hlymr varð hellis Kumra fremitus exstitit antricolarum. S. Thorlucius (Spec. 7, 122) adsumit vocem kumri (alias ignotam), cognatam tþ kofi tugurium, et accipit hellis kumri pro afhellir secessus singularis antri, construens: hellis kumra hrinbáikar fremebunda cateræ antri secessum, gigantes.

KUND, f., lorica, SE. I 573, 2; II 479; kund, II 562. 622.

KUND, f., Y. 16, in voce compos. tröllkund, vertunt filia, qs. respondeat mase. kundr. Sic certe voluit hanc vocem accipi auctor Corvicinii, str. 7: at kundar (gen.) Nörva apud filiam Nörvi (apud Noctem). Potest tamen kund idem esse atque kynd proles, progenies (a kun = kyn genus).

-KUNDA, f., in compos.: samkunda, aðkunda, derivatum a koma, m ante d in n abeunte, ut in pronuntiatione kondu pro komdu, kom þú, veni.

KUNDR, m., filius, Rm. 38; SE. I 534. 561, 2; acc. kund, ÓH. 5; gen. kundar, Orkn. 5, 3; G. 45 (a kun = kyn genus); kundr hilmis, lofdáungs, fylkis filius regis, it. rex, Mg. 25, 1; Orkn. 5, 3; Si. 5, 1; G. 41; acc.: enn unga jófra kund juvenem regem, ÓH. 5, ubi jófra kundr est regibus ortus, prognatus, regia progenies; gyldiu k. proles lupi, lupus: gómsparri gyldis kundar gladius, G. 45. Merl. 2, 35, legunt quidam in plur.: eru kappsamir kundir brækir, sed membr. habere videtur: erv kappsam' kinder brezkar, a kind. Cf. adj. kunnr 3, et fornarn MæsoG. -kunds ibi adlatam.

KUNN, f., in compos.: forkunn, miskunn, várkunn.

KUNNA (kann, kunna, kunnat), nosse, scire, posse; impf. ind., kunna, Hyndl. 2, 3; conj., kynna, kunna, Harbl. 7; F. XI 295, 1; perf. inf. act. kunnu, lald. 11, vide suo loco; imper. habet Sks. 26: kann vel at marka dignoscere scias. — 1) cum acc., id. qu. kenna, þekkja nosse: hverr er kunni quicunque (me) novit, H. Br. 7; hvars menn epli okkart kunna ubi homines ingenium nostrum callent (perspiciunt), H. Br. 3; þik kann ek fullgerva te probe novi, Lokagl. 30; kunna ek báða noram ambos, Hyndl. 23; þá er ek gerva kunna (1. s. impf. conj.) quos

probe nossem, Harbl. 7; kunna nafn e-s nomen alicujus nosse, F. XI 295, 1 (in prosa, F. II 20; FR. I 276); k. födur sinn, Eb. 40, 1; FR. I 433, 2; ek kann alla allvalda omnes reges novi, SE. I 512, 1; k. hóf modum nosse, i. e. modum tenere, servare, Sturl. 4, 2, 1; k. mál maga nosse modum ventris, in cibo sumendo modum servare, Hávam. 21; sú er kunni ellilyf Asa quæ novit remedium senectutis Asarum, i. e. quæ poma vitalia Asarum servabat, SE. I 312, 2; hvars þú ból kant ubicunqve molestiam (injuriam) noveris, Hávam. 129. — β) callere, peritum esse alicujus rei: k. seid incantamentorum peritum esse, Vsp. 20; k. ljöd, etc., carmina callere, Hávam. 149—66; k. darra gný pugna peritum esse, Jd. 14; k. rúnar, Rm. 40; k. ekki nihil scire, Hávam. 5, 27; k. betr peritorem esse, plura callere, Rm. 42; Völk. 26; k. boga artis sagittandi peritum esse, FR. II 306, 2, pro k. við boga, ut Sturl. 4, 21; Herbart, hann var Suðrmaðr, ok kunni allra manna best við buklara parmæ tractandæ (regendæ) peritissimus. Part., kunnandi peritus: illis kunnandi ad maleficia callidus, Hüd. 12, 3. — γ) cum acc. pers., genere, causam rei in aliquem transferre, imputare cui quid, tribuere: fjarra fleina þik munu fáir kunna pauci te auctorem longe missorum jaculorum prædicant, credo, i. e. pauci tibi peritiam jaculandi tribuunt, Alm. 5. Sic pros., Isl. II 314: kveðr þeir eigi sik einakís at kunna dicit nihil esse, cur culpam rei in se transferant, cur se incusent; Hrafnk. 22: eigi hugða ek, at hann mætti mik þessa kunna, því at eigi drap ek son hans; idem est at fyrir kunna e-n e-s crimini vertere alicui aliquid: eigi vil ek fyrir kunna þik þessa orða, því at þú veitst eigi hvar varast skal, ÖH. 71; þá bað Þórer konung, at hann skyldi eigi fyrir kunna hann þess, er hann hafði Egil með sér um vetrinn, Eg. 48. — δ) kunna e-n um e-t, id. qu. kunna e-n e-s: skaltu kunna gumna um þat ne id vitio veritas hominibus, ne ob id viris succenseas, F. VII 167; variant Nj. Vers. Lat. p. 45, kenna öðrum e-t culpam in alios vertere, et kunna aðra um alios de re aliqua incusare. Hinc: kunn-um eigi konungs mál um þat ne incusemus (vituperemus) sermonem regis hao de re, FR. II 42, 2. — ε) kunna minni til margs málfrum recordari, multas res memoria tenere, ÖH. 5. — ζ) kann ek eigi mart við veifanar orði manna, ÖT. 130, 5, vertunt: incertam famam non magni facio (Hkr. VI); ad verbum est: non novi multa adversus vagum rumorem hominum, unde Skl. III 9, 2 vertitur, non multa sunt quæ opponam vago rumori hominum; forte: vagum rumorem hominum minime possum præstare, in causa non sum vagi rumoris, mihi non imputari potest, quod tam incertus rumor circumferatur (hodie fere, ex get ekki gert við því, að því); cf. F. VI 53: kann ek ekki við því, at mihi imputari non potest, quod. — 2) cum dat., nosse: kann þjóð keraki minni homines meam strenuitatem,

alacritatem norunt, ÖH. 168, 1. Sic Hüd. msc. c. 28: ekki er Þjórn veþrvandr fyrir vora hönd, ok kann hann eigi litilensko vorri; Nj. 3: ek kann skapi Gunnhildar (Hrafnk. 38); Vall. 7: kann ek ok kappi Þorgríms frænda; FR. III 239: hest þann, er kunni manna máli; cf. FR. II 443. Vel kunnum því id bene calluimus, Has. 13, vel forte rectius, (sec. β), ei rei bene adquisimus, ea res nobis bene placuit. Huc et referendum puto, Sk. 3, 15: fár kunni þeim fljóða látum pauci noverunt tales gestus muliebres, i. e. pauci sciebant, quo tales gestus spectarent; vertunt autem: pauci approbarunt eos gestus muliebres. — β) kunna e-u vel, illa, id. qu. kunna vel (illa) við e-t probare aliquid, contentum esse aliqua re, (k. við gunnar gný præliis delectari, HR. 65), v. c.: jöfuru falli kann ek illa ægre sero cædem regis, Mg. 9, 7; vel kunnam því, Has. 13, vide mox ante. Sic in prosa, Viggl. 3: Eyjúlfr læs því nafni manna vel kunna se hoc nomine contentum fore, sibi hoc nomen placere, se hoc nomine adquisere. — 3) cum infinitivo, posse, nosse, callere; sine nota inf. at: kunni klekkr verpa facile exstitit tristis, Am. 58; heppa svá kunni sciebat, Am. 61; slá hann svá kunni calluít, Am. 62; ek kann þér segja possum, Am. 65; ek kann segja satt queo, Vafpr. 43; kann ek alls synja prohibere queo, Am. 66; kunni um þug mæla scivit, Am. 70; kunnu vel fylgja, lald. 11, vide kunnu suo loco; meirr kunni hann mönnum bjarga, eggjar deyfa calluít, Rm. 40; þeir kunno vel undir rjúfa bene norunt, Rm. 45; cum nota inf. at, Rm. 4. 6. 17. 27. 29. 40. 45.

KUNNA, 1. s. impf. conj. v. kunna, pro kynna, Harbl. 7, nossem; vide kunnit.

KUNNA pro KYNNA, significare, docere: ok kunni þat kalldyrá viðum atque id significent hominibus, Merl. 2, 95.

KUNNFÁKR, m., equus notus (kunnr. fákr): k. rakna notus pirata equus, equus pirata familiaris, i. e. navis, kennir rakna kunnfáka peritus navium, vir, Eb. 19, 6. Sic adj. kunnr cum substantivo componitur in kunnkona femina familiaris, nota, ÖH. 200; kunnmenn noti, familiares, ÖH. 3. 30. 200. 216.

KUNNIGR, adj., callidus, peritus, multiscius (kunna); acc. s. masc.: áu kunnigan Ásam multiscium, vel notum, celebrem, Rm. 1; dat. s. fem., kunnigr callidæ, Völk. 23. In compositis: fjölkunnigr, happkunnigr, ókunnigr, reginkunnigr. In prosa absolute, magis peritus, ut fjölkunnigr, SE. I 32: Ása fólk var svá kynigt, at allir lvtir gengr at vilja þeirra; ÖT. 37: Haraldr konungr sendir kungan mann (baud kúngom manni at fara) til Íslands (F. XI 181); margar kungar óvettir byggja land þat (Ísland), F. XI 182. — 2) oriundus, ortus, prognatus (a kun = kyn genus), in compos.: álfkunnigr, áskunnigr, vide et goðkunnigr, gæðkunnigr sub voce goðkonungr.

KUNNIT, non nosset, ignoraret, 3. s. impf.

conj. v. kanna nosse, pro kynnit, cum suffixo neg. at, F. XI 295, 1.

KUNNLEGGR, SE. I 258, 1, variis modis sumitur: 1) S. Thorlacius, in Spec. 7, p. 173, construit h. l. alin-leggs kunnmunní ulnaris brachii nota fauce, i. e. aperto pugno, ab alinleggr os ulnæ, brachium, eo quod veteres ulnam mensi sint longitudine brachii, a cubito ad extremitatem digiti medii; brachii celebre os accipit de apertura pugni, qua cadentem ferri massam, a Geirrodo missam, Thor exceperit. — 2) F. Magnusenius, in Lex. Myth. p. 483—84, mutat kunnleggs in kunnlegg, dat. s. a kunnlegg, id. qu. kynnleggr, mitleggr stirps, genus, et construit: alina kunnlegg kveldrunninna kvenna prognatus mulierum noctivagarum genere, de serpente Midgardico (þángs þröngvir, qui h. l. edoerum ferreum Thoris malleum (tángar rauðbita) ore hiare dicitur. — 3) forte kunnleggr est subst. verb. compositum, a kunnr notus, et leggia ponere, deponere, it. dejicere, prosternere, ut significet: notum, celeberrimum, inclitum dejectorem, prostratorem, et k. kveldrunninna kvenna inclitus ille dejector mulierum noctivagarum (gigantidum), Thor, porro rauðbiti kunnleggs kveldr. kvenna esca, qua Thor serpentem circumterranicum inescare cogitaverat, quam escam serpens (þröngvir þángs tángar) h. l. ore hiante arripere dicitur.

KUNNLIGA, ado., comiter, familiariter, var. lect. pro kunnugliga, Hugsm. 7, 5, ubi kvæða einn k. comiter, amice salutare; occurrit hæc forma F. VI 223. 224; VII 220.

KUNNR, adj., notus (kunna); hverjum kunnr omnibus notus, SE. II 114, 1; menn, skáningum kunnir familiares Spansiensibus, G. 32; eldviðum kunnum viris notis, F. II 313, 2; Kristr, kunnr réttlætis sunna notus tanquam sol justitiæ, notus sub nomine, Solis Justitiæ, G. 4; kunnir menn noti, familiares: kannaz engi | við kunnna menn, at nána frændr, Merl. 1, 54; kunn kona nota mulier, Bk. 2, 51. Forte Bk. 2, 3, vega kunní, sicut itinerum peritus, vel itineribus celebris, notus, forma determ. adj. kunnr; alias h. l. vertunt: ok vega kunní qui pugnare sciebat; verbum kunnna vega itinera nosse, occurrit ÓH. 83, ut etiam verti possit Bk. l. c.: et itinera novit. Neutr., kunt notum, quod constat: þat er um kunt constat, ÓH. 47, 2; þú gjörðir þitt nafn kunnnt notum reddidisti nomen tuum, F. XI 187, 1; it. var. lect. Höfuðl. 13, pro frétt. Kunnan segg, Ghe. 1, vertunt: callidum, sed potest verti: notus. Vide formam kuðr, et composita: dökunnar, flöðarkunnar, herjonkunnar, herkunnar, hvarkunnar, markunnar, meðalkunnar, mörðkunnar, nafnkunnar, ókunnar, reginkunnar, úrkunnar, víðkunnar, þjóðkunnar. — 2) oriundus, ortus, prognatus (a kun = kyn), in compos.: álfkunnar, áskunnar; cf. Mesog. himinakunds calestis, gumakunds masculinus.

KUNNU, perf. inf. act. v. kanna scire, it. posse. Ísld. 9, ubi sic: Á frá ok arfvörð Geira | ylgr saddis vel fylgja | menn va Glámr at gunni | Gunnhildar bör kunnu, i.

e. ek frá arfvörð Geira (Glumum Geirí f.) kunnu ár vel fylgja Gunnhildar bör (dat.): ylgr saddis, Glámr vá menn at gunni.

KUNSKR, adj., euphonice pro kumbskr Cumbrius, ÓT. 31, 2.

KURFALDI, m., F. VI 363, de Tuta, statura pumili (hann var lágr ok digr, vaxinn at öllu sem dvergr. ibid. 362), forte, pusio vel mirio. Conferri potest vox kurfr, m., trunculus, it. fragmentum, in Lex. B. Hald.; it. kurfa, f., homo laboris et frigoris impatiens, ibid.; -aldi, terminatio est, ut in glöppaldi, himaldi, leggjaldi. Morkinsk. h. l. habet kutfaldi. Minus placet kurfaldi explicare per gestorem gladii, a kurr = kyrr, m., et valda, aut kutfaldi eodem modo per gestorem cultri, a kuti, m., cultellus; potius putarim tò kutfaldi pravam lectionem esse pro kurfaldi.

KURHVALR, m., id. qu. kýrhvalr, var. lect. SE. I 580, 3 (vide búrhvalr); sic variat rúmglitta et rymglitta, Ísl. I 141. 148, var. lect. 16.

KURO, elegerunt, 3. pl. impf. ind. act. v. kjósa: þær líf k. vitam elegerunt, determinarunt, Vsp. 18; kuro heldr potius elegerunt, maluerunt, sequ. infn., Hk. 96, 2 (F. VI 420, 2); kurom, 1. pl., sorte obtinimus, Am. 97; vide kjöru. In prosa, Hg. 13; ÓH. 38; F. XI 67; vide kjöra.

KURSI, m., vitulus; it. nom. propr. Kálfr, Gðþ. 58, cf. kuðli, Sturl. 4, 17, var. lect. 13.

KURTEISLIGR, adj., modestus, it. venus-tus, pulcher, de femina, Skáldh. 7, 36. Ado. kurteisliga modeste: strjúka sér k. á dðki Hkr. Hk. (F. VI 322); kurteis fortis, strenuus, Sturl. 3, 23. 5, 16; kurteisi, f., ÓH. 108, strenuitas (F. IV 229 framganga), ut Hkr. Sic. (F. VII 342, not. 5).

KUSTR = KVISTR ramus, vide hornkustr.

KUTFALDI, m., lectio Morkinsk. F. VI 363, vide kurfaldi.

KUÐR, adj., id. qu. kunnr notus: kuðr at máli per sermonem notus, Hávam. 57; öldum kuðr hominibus notus, Mg. 2, 1 (F. VI 23, 3); emk kuðr at slíku notus sum, quoad hanc rem, i. e. hæc res de me nota est, hæc re innotui, SE. I 636, 3, non vero: ea res mihi nota est, ut explicatur Ed. Sæm. I 118, not. 3; kuðr at krapti qui vi sua miraculosa innotuit, Lo. 28, de Christo; elsku kuðr amore notus, epith. Christi, Has. 16, ubi: allz ek, yðvarr aumlegr þræll, elsku kuðr röðla öðlingr, hefi vaðan mik í öllum afgerðum. Dat. s. fem.: í Suðrvík, Dönum kudri in S., Danis nota, ÓH. 9. In prosa: kuðr bæði at sýn ok at máli, ÓH. 68 (kunnigr, F. IV 131). Hæc forma non usurpatur nisi in iis casibus, in quibus dr locum habet, sc. nom. s. msc., dat. s. fem., gen. pl. omni gen., gen. s. fem. Vide composita: nafnkuðr, ókuðr, víðkuðr.

KVALRÁÐR, adj., animo suspensus, animi incertus, ignavus, mollis; Sturl. 4, 45, 1. Cf. ókvalráðr laborum patiens (impiger in exsequendo consilio, Lex. B. Hald.). Propr. videtur esse, ægre consilium capiens (kvöl, ráð), dubius animi, hærens, cf. proverb.: úá

á kvöðlina, sem á vöðlina dubius hæret, cui optio est.

KVALRÆÐI, n., calamitas, molestia, malum (kvalráðr): opt verþr k. af konum saepe oriuntur dolores ex feminis, Söll. 10.

KVÁMA, verb., pro koma venire: friðalít kváma fram prælia eveniunt, turbulenta tempora incidunt, Sturl. 4, 46, 1, v. kvæmi.

KVÁMA, f., adventus, id. qu. kvoma, koma: gestz kváma adventus hospitis, Am. 30; gen.: æstir okkarrar kvamo optastí nostrum adventum, Hm. 23; ek þáþ ykkr kvamo petii a vobis, ut veniretis, Am. 36; acc.: sogþo strífliga kvamo nuntiant ab asperum adventum, Hund. 1, 44. Vide heimkváma.

KVÁN, f., uxor (id. qu. kona), nom., Fjölsm. 47; acc., Bk. 2, 8; dat., Hamh. 22; Fjölsm. 43; gen. kvánar, Völk. 5; Am. 28; Sonart. 17; Hæðins kván uxor Hæðinis, Hilda, it. pugna, Krm. 4; ÓH. 218, 1, gen. Non occurrit in plur., unde kvánr, Bk. 2, 14, pro masc. habendum, a kvánr = konr vir princeps. Vide formas kven, kvæn, kvon, et compos.: biókván, óskkván.

KVÁNFANG, n., matrimonium, Merl. 2, 92.

KVÁNIR, Bk. 2, 14, viri principes, id. qu. konir, pl. a konr, vide kván.

KVÁSIR, m., Quaser, homo ex sputo Vanorum et Asarum creatus, a Fjalare et Galare interfectus, ex cuius sanguine mulsum potitum confectum est, SE. I 182. 216; unde Kvásis blóð potésis, SE. I 218; Kvásis dreyri potésis, carmen, SE. I 244, 4.

KVÁTRA, f., ludus latruncolorum: kvátru tað, id., Gðß. 52; = kvotra (hod. kotra), Sturl. 5, 48, 1.

KVAÐNÍNG, f., jussum (kveða, kvöð); pl. kvaðningar jussa: venja af sér kvaðningar e-s jussa alicujus ab se rejicere, aliquem dedocere, ne quid sibi præcipiat, a jubendo deterrere quem, Grett. 17. Sic ÓH. 2: ráða af höndum kvaðningar, eodem sensu; it. hafa kvaðningar við e-n jubere quem quid.

KVEIF, f., GS. 23: ok hraun kveifar hrafa. Lectio incerta est: 148 et 481 AM. habent h. l. kverfar, quod metro minus apte congruit, ed. Hól. kveyfa, aliud exc. kveifar, quarum duæ postremo lecti. et metro aptiores sunt, et descendere videntur ex antiquioribus lecti. kneifar et kneifar; vide hraunkneif supra, et kneif seorsim. Si adcommo-datur lectio kveif cucullus (F. VIII 378 bis; Gall. coiffe, Angl. coif, pronunt. kveif), possit quidem kveifar hraun aspretum cuculli, esse caput, sed obstat pluralis numerus de uno capite (blóðrauð kveifar hraun).

KVEIKJA (kveiki, kveikta, kveikt), accendere, ÓH. 217; F. V 55 (239). Vide kveykja.

KVEIN, n., lamentatio, querela, Gd. 19.

KVEINÁ (-aða, -at), queri, Gk. 1, 1.

KVEINSTAFIR, m. pl., querela (kveinstafir), Hugsm. 25, 5.

KVEITIR, m., vide bölkvetir et kvetir.

KVELD, n., vespera, Hm. 29; at kveldi vesperi, Hamh. 24; Hávam. 81; á kveldi, id., G. 44; fram var kvelda (gen. pl.) vespera declinaverat, Sk. 3, 12.

KVELDA (kveldar, -aði, -at), imperare, vesperascere (kveld): er kveldar quam vesperascit, Mb. 5.

KVELDFÖRULL, adj., vespere circumire solitus, circulator vespertinus, it. nocturnus conventus agilians (kveld, förull), de homine tumultuante, Orkn. 66, 2, ubi dat. s. superl.: kveldförlustum karli.

KVELDRÍÐA, f., strix noctivaga (kveld, ríða), id. qu. myrkriða, quæ noctu partim lupis vehi credebatur (gandreið), partim homines infestare, de femina gigantis: kveldriðu stóð equitium strigis noctivagæ (i. e. gigantidæ), lupi, ÓT. 30, 1 (AR. I 283); plur., kveldriðor striges vespertinæ, gigantides noctu oberrantes, H. kat. 15. In Eb. 16 kveldriða usurpatur de femina, quæ tempore vespertino homines magis incubationibus vexare credebatur (cf. FR. III 650).

KVELDRUNNINN, noctivagus, noctu oberrans (kveld, runninn, perf. part. c. reana, qui cucurrit): kveldrunnar konur femina noctivagæ, gigantides, kunleggr kveldrunnina kvenna prostrator gigantidum, Thor giganteletor, SE. I 258, 1.

KVELLIAT, ne punias (occidas), 2. s. imper. v. kvelja, cum neg. at, Völk. 31, ubi sic: eida skalltu mér ádr alla vinna, — at þú kveliat kván Völundar, nè brúði minni at bana verðir ne occideris, nev auctor necis fueris, vel jura te non occisurum, neque auctorem necis futurum; in priori membro est imper., in posteriori conjunctivus; vide supra p. 2 sub neg. at, it. p. 26, sub conj. at, γ.

KVELJA (kvel, kvalda, kyalit), cruciare (kvöl); part. pass. kvaliðr cruciatus, de Christo, Lb. 22, vide ókvaldr (fame excruciare, macerare, præf. Grm.: haan et matniþingr sá, at hann kvelr gesti sína, et honum þikkja ofmargir koma). — 2) nocere; synonyma videntur, Völk. 31: at þú kveliat (imper.), et nè at bana verþir; H. kat. 15: ek hefi kvaldar kveldriðar asóði, necavi; sic et accipi potest Ý. 16: er maro kvaldi quem incubo necavi, vel suffocavi, ut Dan. kvele, id. qu. in præced. press.: þá kafði hún höfuðit.

KVELLING, f., dolor, cruciatus: k. var þat id acerbum erat, magnum dolorem adferbat, Grett. 30. De acuto dolore, Hist. Pers.: kvað kvelling um sik geisa, mes undir herðarblöðnaum, þar maginn æms við hrygginn, postque appellatur verk. De morbo, Ld. usc. c. 19, de Hrappo: ekki hefi ek verit kvellingasamar, sagði haan, er þat líkaz, at þessi sótt skuli vera skilnaðr verrar samvistar; Sturl. 4, 24: i sumar hefr mér verit kvellingasamt, en er mér koma arð Reykdæla, at þeir þyrfto liðs við, þá hóf af mér vímur (vomur, væmur) allar, svá ek kenni mér nú hvergi illt; adde Eg. 27 kvellingjúkr morbis obnoxius, et 71 kvelli-sóttir morbi.

KVELLBÍÐA, id. qu. kveldriða (ll = ll), Fsk. 56, 2 ad ÓT. 30, 1.

KVÆMI, 3. pl. impf. conj. v. koma, pro kvæmi venirent, Am. 2. Nj. 75, lín. 5 kvæmi. 149, l. 26 kvæmi.

KVEN, *f.*, *uzor*, *Am. 6*, in nom.

KVÆN, *f.*, *uzor*; *nom.*: Viðris k., *de Frigga, Lokagl. 26*; Byggvis kvæn, *de Beyla, Lokagl. 57*; kvæn konungs regia *uzor, Gha. 50 (Gk. 3, 6)*; *dat.*: at kvæn *uzoris loco*, in *uzorem, Hamk. 8*; *gen.* kvænar, *var. lect. pro kvánar, Völk. 5. In compos.*: biðkvæn, *eykvæn.*

KVÆNAZ (kvæniz, kvændiz, kvænz), *uzorem ducere* (kvæn): gakk með oss at kvænaz, *Skaldh. 4, 40*; kvændiz út á Grænalandi, *Skaldh. 5, 4. Part.*, kvæntir *qui uzorem ducit*: dólga k., *Nik. 72, vide einkvæntir. In pros., pres. inf. kvænaz, Vem. 14; impf. kvændiz, Vigagl. 5; in act., kvæna e-n uzorem alicui conciliare*: höfðu þeir kvæntan hann *uzorem ei conciliarant, Finnþ. 36.*

KVENDI, *n.*, *femina, mulier, (kven)*: kenair þá, *hvar kvendit sat, Skaldh. 6, 39.*

-KVÆNI, *n.*, *deriv. a kvæn, vide fullkvæni.*

KVENNAÐR, *m.*, *femina, mulier* (kona, *gen. pl. kvænna, maðr*), *de Sancta Maria: rōð egilsins kvennmannu kvaddi, Lil. 55. In prosa*: kvennmanns *bein ossa feminea, Gha. I 503.*

KVENNSEMI, *f.*, *mulierositas, libido venerea*: bregða e-m um k., *FR. III 483, 2*; mva kvæneme castra smíðvt, *Merl. 2, 76. Ab adj. kvænnsamr mulierosus, Isl. I 120, var. lect. 10; Nj. 96. 101.*

KVENNSKA, *f.*, *mulieritas, status, conditio mulieris, it. pudor muliebris, SE. II 232, 2. Fsk. 11*: hver sú kona, er hon vill góð vera, þá vill (*forte vilc*) at hon hafe rjálfræði á sér, at halda kvensku sinni fyrir hverjum manni: en sú kona, er hon vill ill vera, þá rjaldi hon ókvensko sinnar.

KVENNVÁÐ, *f.*, *ceatiss muliebris* (kona, *váð*), *pl. kvennváðir, Hamk. 16. 19.*

KVERK, *f.*, *faux, guttur, jugulum; mentum aut sinus sub mento* (*Gloss. Nj.*); *plur. kverkr, de uno homine: þú kældir kverkr fauces tuas refrigerasti, FR. I 467, 1*; skera óðar ár úr kverkum e-s *linguam exsecare e faucibus, G. 37*; (*pros.*, *F. VII 191; SE. II 34*); dögga þurrar kverkr þjóðar margar *aridas fauces multarum gentium irrorare, Merl. 2, 82. Gen. sing. kverkr, Hv. 13, ubi kverk de ore usurpatur, tali ut puto ordine verborum: ríkr andi, fyrítignari fōður kverkr potens Spiritus, præcipuus cohoneator patris oris. In prosa, sing., de sinu variarum rerum, v. c. de sinu posterioris cornus securis, Nj. 54; de sinu undarum: féll hvárr (bōdian) í kverk óðram, F. XI 13.*

KVENKHVÍTR, *adj.*, *collo candido* (kverk, *hvítr*), *epith. virginis*: hin kverkhvíta, *pro nubat., virgo collum candida, Fsk. 3, 2.*

KVERN, *f.*, *mola* (*SE. I 376*); *in plur., de una mola*: standa á kvernom *adstare mola, Hund. 2, 2*; meðan þú á kvernom kystir þýgjar *mola adstans osculatus es, Hund. 1, 32*; klaka und kvernom *sub mola, Lokagl. 45. Locum Hund. 1, 32, Völs. S. (FR. I 129) explicat*: meðan þú kyssir ambáttir við eð, *forte ducens kvernom a hvena lebes, quasi juxta lebetes coquinaris.*

KVERNBITI, *m.*, *gladius, SE. I 566, 1*;

II 476. 560 kvernbitr; II 620 kvernbitir (minus recte). Propr., nomen gladii Hákonis Boni, N. R., ab Adalsteine R. A. datus, H. c. 43: Adalsteinn konungr gaf Hákonni sverð þat, er hjöltin voro or gulli ok meðalkafinn: þar hjó Hákon með kvernstein einn til augans, þat var síðan kallat kvernbitr.

KVETIR, *lectio Cod. Reg. SE. I 292, 3, vide bōlketvir et ibi adnotata; verbum kveita, FR. II 131, puto esse id. qu. hod. hvekkja incommodum, molestiam facere cui, et deinde id. qu. hnekkja repellere, avertere, averrun-care.*

KVETT, *n.*, *caro, pulpa* (*id. qu. kjöt, Dan. Kød, forma Norv. quiet, F. X 417*), *FR. II 33*: kallt vatn augum, en kvett tönnum; *citatur kvett pulpa, Gloss. Synt. Bapt. sub v. ket. B. Hald. de labiis accipit, quibus dentes humidi conserventur, adferens: hann flær kvettit hiantibus labiis dentes nudat et morsum minitatur, quod de canibus dicitur. Vox similis Norv., Kvætte instrumentum pungendo aptum, denticulatum, huc non pertinet, sed cohæret cum hvetja acuere.*

KVEYKIR, *m.*, *ignis, SE. II 486, vide kveyktr.*

KVEYKJA (kveyki, kveykta, kveykt), *accendere; pass.*: funi kveykiz *ignis accenditur, Hávam. 57*; v. kveykja et keykja, et mox kveykva. *Pros., F. II 82.*

KVEYKTR, *m.*, *ignis, SE. II 570, cf. kveykir.*

KVEYKVA, *id. qu. kveykja accendere; tantum in præsentis usurpatur: eldr brennat sú sjaldan, er Magnús kveykvir ignis a Magno accensus, SE. I 506, 2*; sútir manna bōlva kveykva sorg *dolores ærumnarum humanarum accendunt curas, Hm. 1.*

KVEÐA (kveð, kvað, kveðit), *loqui, dicere, pronuntiare, prædicare, cum acc.: meýjar orðum skyli manngi trúa, né því er kveðr kona neque ei, quod loquitur nupta mulier, Hávam. 84; cum acc. et inf.: at þú þer Frey kveðir óleiddastan at (om. U) lifa ut dicas, Freygm vivere (esse) tibi gratissimum, Skf. 19; kveða ajunt, subint. menn: en þar Heimdall kveða valda veom ibi vero Heimdallum ajunt præesse domiciliis, Grm. 13; kveða orð *verbum eloqui, effari, profari, dicere, respondere*: orð kvað þá Vingi *tum verbum effatus est V., Am. 36*; orþ kvaþ hitt Högni *istud contra verbum edixit H., Am. 37*; k. at orði *fari, verba facere*: Glaumvör kvað at orði, Bera kvað at orði, *Am. 30. 32*; ok hann þat orða allz fyrst um kvað *id verborum omnium primum dixit, Hamk. 2. 3. 9. 12; þá kvað þat Heimdallr, Hamk. 15. 17. 18. 20. 22. 25. 30. Kveða dóms orð judicium facere, sententiam ferre, publice pronuntiare*: þá at drottinn vor hafn dóms orð kveðit *ubi dominus noster judicii sententiam pronuntiaverit, Krossk. 33; kveða dul obscure loqui, haud aperte dicere, dissimulare, Ý. 20; kveða sér (e-t) at bōlvi declarare, malum, molestiam, injuriam sibi fieri, Hávam. 129. — β) despondere, pacisci, destinare*: ek var þer kvæn of kveþin *eram tibi in ma-**

trimonsum pacta, *Fjölsm.* 47; etiam: sú brúþr var honum of kvepin at kván illa virgo erat ei ad nuptias desponsa, *Fjölsm.* 43. — *γ) provocare, ut kveðja:* Hropts hyskerðir man verða kveðinn mér at heiptum provocabo virum ad hostilitates, vel, cum hostem declarabo, *Ísl. I 90 (Eb. 19, 7), cf. supra* kveða sér at bölvi. — *δ) Sturtl. 5, 1, 1:* hvat kveðr um, *id. qu. var. lect.* hvat er um, *quid rei est?* — *ε) kveðaz dicere se, it. dicere, sibi; quando sequens constructio dativum requirit, cum subjecto dativo constructur, v. c. Korm. 3, 5:* itri (*sic legendum puto pro ita*) kveðz þikkja eitt lýti á mér ezimta femina dicit, sibi videri. *Sic cum kvað pro kvaz vel kvaðs, SE. I 258, 2:* þiockvasnum þikling kvað (*U. qvez*) þickia fringmikla hætting at megindrætti crassus ille gigas dixit sibi videri ingens periculum esse. *Sic in prosa:* honum kveðz vel álitaz (= hann kveðr sér vel litaz á), *F. VI 99;* þeim kvaðz þykkja sér vandalaust, *F. VI 107;* Glúmi kvaðz því betr þikkja, *Vem. 18;* Kára kvaz onnvr ferð þikkja betri, *Nj. 92;* honum kvez (=: vera) meira um at halda fram dicit animum sibi esse inclinatiorem ad iter persequendum, *GhM. II 686—88;* Þórólf kvez þikkja launin miklu meira verð, *Eg. p. 173, not. **. — 2) *expetere, postulare aliquid ab aliquo, cum acc. pers., gen. rei, ut kveðja:* kváðu síðar Sigmundar bur auða ok hringa Hundings synir expetierunt opes et annulos (satisfactionem pro cade patris) a Sigmundi nato, *Hund. 1, 11.* — 3) *kveðr, pro kviðjar, prohibet, resistit, Fjölsm. 48, referendum puto ad verb. kveðja, qu. v.* — 4) *canere, cantare:* austmarr kveðr gyfmis ljóð at gamni sönakum jófri mare orientale cantat cantilenam Gymeris, *i. e. fremitu marino strepit, Y. 36;* nú eru Hávamál kveðin jam decantati sunt sermones Celai, *Hávam. 167;* laun kveðins óðar cantati carminis, *F. IV 13, not.* — 5) *cum præpositionibus, á, cum acc., compellere aliquem: grænn vidr kvað á djúp-an víði viridís silva allocuta est altum mare, SE. II 202, 1; at, c. dat., alloqui quem:* hrafn kvað at hrafini corvus corvo dixit, *Hund. 1, 5;* bauda vör kvað at andspilli Agða mulier allocuta est amicum Agdensium, *GS. 10 (nam hyggja k. l. est absol., attendere); jarl kvað at unnvigna æri, F. XI 144;* hringa hreytir kvað at Vagni, *F. I 181, 2;* fram, in medium vocare, provocare, metaph. efficere: bróðr hringastríðis vann framkveðinn ramman harm, *F. IV 13. not., verto: laus (laudabile factum) annulorum consumptoris (Halvdanis) gravem calamitatem effecit (gravis belli causa extitit); nisi kveda fram k. l. sit carmine avertere, ut hróðr hringastríðis accipitur de carmine Guttormi; cf. Nj. 130: mikill harmr er at oss kveðinn (parcarum decreto vel magia effectus); upp, palam facere, aperire, edicere: Eiríkr hafði sér meira í hug við auðu særi (adversus Olavnum Tryggvii), en upp of kveði (impf. conj.) plura quam palam faceret, vulgo ediceret, *ÓT. 57, 2; við, a) respondere: hitki hann veit, hvat hann skal við kveða nescit,**

quid debeat respondere, Hávam. 26; b) sonitum edere, resonare: svá at kváðu víþ kalk-ar (i rá), Bk. 2, 27; c) absol., ommissa prepos., sonum edere, crepare, de sono quem edunt rasi capilli: kveðr eik meðan reikar arbor capitis (coma) inter ea sonum edii, SE. II 500, 4.

— *KVÆÐI, m., deriv. a kveda, vide framkveði sub framkvæðull, it. hróðrkveði.*

KVÆÐI, n., carmen (kveda), vide atkvæði, sögukvæði; gen. kvæðs pro kvæðis, exclusio i, Húid. 11, ubi rusill kvæðs fusor carminis, vel potius a nom. kvæð, id. qu. kvæði (ut reip = reipi etc., nam tó i in talibus propr. paragogicum est), qua forma superest in viðkveð, F. IV 58; VIII 354, not. 10, it. vidrkveð, ib. in textu.

KVÆÐJA (kveð, kvadda, kvadt), salutare, c. acc.: kysti ok kvaddi kóng osculans salutabat regem, Hund. 2, 13; kvaddi þá báða eos ambo salutabat, Am. 6; valedico: svá kveð ek snyrtifreyju gands vängu ita (eis verbis, votis) valedico feminæ, Korm. 8, 3. Metaph.: váðir kveðja vidda bróður fellu salutant, compellant (i. e. suscitant) ignem, Eg. 30; k. e-n lastastöfum contumeliosis vocibus compellare quem, Lokagl. 10, ubi kveði est 3. s. præz. conj.; heiptom skal mána kveðja, i. e. (maðr) skal kveðja mána (i) heiptum in iris atrocibus luna est invocanda, Hávam. 180, vel cogita (við) heiptom adevsus iras, ad odia avertenda; kveðja e-s gunnversum bellicis carminibus salutare, compellare quem, Ha. 326, 2; k. lið oddum mílites mucronibus salutare, i. e. armis petere, arma inferre, Fsk. 22, 3, ubi sec. altaram recensionem legendum puto: kveðr odd-viti oddum (Eyvindar lið Skreyju imperator exercitum Eyvindi Skreyva telis consalutat, vide bifaz supra; k. haudr randum be- loga terram armis vastare, HR. 44. Pass. kveðjaz inter se salutare, se mutuo salutare: jóðrar kvóðuz dynskotum at morði reges se in pugna sonoris ictibus telorum mutuo salutabani, H. 10; tveir meiri fallhugar kvéðuz aldregi oddum telis nunquam se mutuo salutarunt, i. e. nunquam prælio congressi sunt, F. XI 215, 1. — 2) cum acc. pers., gen. rá, petere, orare; poscere, postulare; provocare, hortari: or máls kveðr Gripi qui Griperis colloquium postulat, i. e. qui colloqui cum Gr. vult, Sk. 1, 3, cf. beida; ek vil kveðja Krist allrar ástar a Christo omnem benevolentiam exposcere volo, F. II 53, 3; k. bróðr blíðliga arfs a fratre comiter petere patrimonium, Sk. 2, 12; kveðja Fáfni fjár Fosnerem pecuniam poscere, Sk. 2, 12. Þann hal, er mik heipta kveðr qui me ad iras provocat, Hávam. 154; þá kvaddir mik Hildar háradar cum me ad pugnam provocasti, Korm. 11, 2; (konungr) kvaddi lið bóðvar rez mílites ad pugnam hortatus est, ÓH. 246; vágz blakkriði kvaddi Frakka ok Vinda (acc. pl.) vígs Vendos et Francones ad pugnam hortatus est, ÓT. 26, 3. Cum solo gen. rei, poscere, postulare quid: þar er hjálm-raddar stafr kvaddi hodda ubi pugnator pecunias (dotem) postulavit (: a Tinforne),

Ek. 17, 1; ek kveð mér hljóða at óði silentium miki posco recitando carmini, *Rekst. 1. — 3) cum acc. pers., et præpos. at c. dat.*: k. kono at gamanrúnom compellare, invitare feminam ad jucunda colloquia, *Hávam. 132. Inprimis de invitandis aliis ad carmen audiendum*: ek vil kveðja hann at gjöf Grimnis ab eo petere volo, ut munus Grimneris accipiat (*aures carminis præbeat*), *SE. 1250, 4*; ek kveð helgan ræsi háa heimtjalls at þeima brag, fyrr en fyrþa sanctum regem alti cæli arbitrum hujus carminis prius, quam homines, depono, *SE. I 318, 4, ut Lv. 2, ubi sic*: Fyrr kveð ek frégjan harra, vide sub sagrgim; ek kveð harra Dana grundar at djfri hróðrgjörð, *SE. I 520, 4*; oss samir kveðja gilda öld at þessi óðgerð, *G. 10, id. qu. ljóða e-m at hlýða brag petere ab aliquo, ut carmini aures præbeat, offerre alicui carmen audiendum, invitare quem ad carmen audiendum, G. 9. Sic Lb. 8: Beiðande kveð ek bæde | bræðr ok systar at kveðe precabundus invito et fratres et sorores, ut audiant carmen; ek kveð sungan at óði, Jd. 1. — 4) kveðja, pro kveða, dicere, loqui (ex notione compellandi quem): kvaddi þá Gunnar tum Gunnar locutus est, *Ghe. 9, pro kvad (F. Magnusenius in Gloss. mavult: salutavit eos: discensurus); sic KþK. in Tv. de decimis*: at þui uietti skal hann kveðja (i. e. kveða) hunc testem antestatus dicitur. kvaddr, pro kveðinn, recitatus, pronuntiatus: dásamligt fræði var þær í draumi kvadt ezimium carmen tibi in somnio recitatum erat, *Söll. 83. — 5) kveðja, pro kvíðja, cum dat., prohibere, impedire, resistere*: Urðar orði kveðr eingi maþr fatalis nymphæ sententiæ (legi) nemo videntium obrogat, i. e. nemo impedire potest, quominus decretum Perca ratum fiat, satis nemo resistere potest, *Fjölsm. 48; þú skaltat of kveðja mér at þerjaz þriðja sinn non me prohibebis, quominus tertia vice digladiar, Korn. 22, 4, ubi unus Cod. chart. habet kvíðja. Grett. membr. Havn., pros.*: þat líkadi illa þorfinni, en sennit þó eigi at kveðja honum mat cibo interdiceret, (i. e. reka hann burt domo expellere, membr. Upsal. c. 16). Sic et Skáldh. 3, 41: kom þar loks, at kvóðd var bygg | köppum þeim, er mistu dygd eo tandem res processit, ut improbis illis hominibus territorio interdiceretur. — 6) in compos.: aubkveðjandi.*

KVEÐJA, f., salutatio, salus: fylgja skal kveþeo koss salutem comitetur soavius, *Fjölsm. 49*; hinat kveþja postrema salutatio, *Am. 44. Málma kveðja salutatio metallorum, sonitus gladiatorum, pugna*: fyri m. kveðju ob pugnam, propter vim prælii, *OH. 48, 1*; kveðja grárna geira er komin instat sonitus leocophæarum hastarum (pugna), *Vigagl. 21, 3*; þessa k. aurum (jötna mál), *HR. 71.*

KVEÐKA, **KVEÐKAT**, non dico, 1. s. præ. ind. act. v. kveða, suffixa 1. pers. præ. ek et neg. a, at, *Y. 20, Ad. 21, quo utroque loco denuo additur plenum ek: kveðka ek, kveðkat ek.*

KVEÐKI, *Grg. 3*: þar baþ hon mik koma, er kveþki veit eo illa jussit me venire, ubi

nemini notum est. Puto kveþki (lectio kiveþei forte prodierit ex kveþei, i. e. kveþki) esse formam aliquam dialecticam, et idem valere ac vetki nihil, nulla res, nulla creatura, nemo videntium, et sensum esse: in eo loco me secum congrredi jussit, quem locum nemo videntium novit, i. e. in loco omnibus ignoto. In Gloss. Eddæ proponuntur quatuor conjecturæ in hanc vocem, 1) kveðki esse pro hvetki, i. e. hvatki nihil; sed hvatki sec. communem usum significat quicquid, quodcumque, nec unquam usurpatur pro ekki nihil. — 2) kveðki poni pro ek vetki ego nihil; sed ek vel 'k (per aphæresin pro ek) sic vocibus præfigi, inauditum est, nulloque exemplo illustratur. — 3) kveðki poni pro kveþ ekki ajo nihil; sed neutr. ekki ita verbis suffigi, nullo allato exemplo probatum est, neque neg. gi vel ki in verbis locum habere, supra tetigi ad vocem hlýðigi. — 4) kveðki compositum esse ex kveð, n., vox (quæ existat in vidrkveð, vide supra sub kvæði), et neg. ki, et sensum esse: ubi nulla vox audiri potest, i. e. ubi altum est silentium, sc. apud mortuos; quam rationem ceteris præferunt, Magnusenius primam præfert.

— **KVÆÐR**, adj., formatum a verbo kveða (impf. conj. kvæðr), vide composita: hraðkvæðr, hvikvæðr.

KVEÐU, pro **KVEÐ ÞÚ**, dic, declara, imper. v. kveða, *Hávam. 129.*

KVÍ, f., septum ovile, claustrum ovium: eiga víðan stöðul ok lánga kvi latam stationem boariam longumque septum ovile possidere, *Vita Hallfr. (ÓT. Skh. 2, 248)*; moka kvlar innan septa ovilia intus purgare, *Hid. 11, 1. Kjálkar gerðu kvi maxillæ septum formabant (pro parietibus erant), FR. I 480, 2.*

KVÍGR, m., juvencus, vitulus, *SE. I 588, 1; II 483. 567. 626; vide stafkvigr. Nom. propr., Eg. 40.*

KVIKNA (-aða, -at), vitam concipere, animari: kviknoð jóð fetus conceptus, *Nik. 8.*

KVIKR, adj., vivus: ey getr kvikr kú semper vivus homo vaccam nanciscitur, *Hávam. 70*; ystr þá götu náþi eingi kvikr komaz, *Söll. 1*; skáro kvikkvan (dupl. k) til hjarta vivum ad cor usque securerunt, i. e. vivo cor exsecuerunt, *Ghe. 25*; sem á kvikom manni uti in vivo homine, *OH. 259, 5*; fem.: ertu kvik víva es, in vivis es, vivis, *Hund. 2, 46*; kvöl þótti kvikri at koma í hús Atla víva venire in domum Atlii, *Am. 98. Vide ókvikr, it. ÓT. 130, 2, ubi kykvan, legendum est kvikvan, cum F. III 5.*

KVIKSATTB, *F. VII 92, 2 (AR. II 67, 1)*, ubi legendum puto: Varðir Hörða | hvatr fylkir at | gröf guða lofi | glatt kviksattr, i. e. hvatr Hörða fylkir, (þá) varðir glatt lofi kviksattr at gröf guðs; h. k. kviksattr (= kviksettr, a kvikr, setja) vivus conditus, i. e. scrinio conditus, vivi divi instar; lof kviksattræ honor, decus divorum, scriniis conditorum, sunt cimelia aurea resque pretiosæ, quibus ornasse sepulcrum domini h. l. dicitur rex. *Var. lect. h. l. pro kviksattræ est kviksattræ, quod legendum puto kviksattræ (= kviksattræ), quæ lectio plene*

occurrit eodem nexu in F. VIII 101, not. 18. Similis forma laet in *depravatis* lectionibus: kvikas hüttr, kvika sett, kvikligr háttr, F. V 108, not. 12, sc. kvikasattr, id. qu. kvikasattr, per epenthesin tou a, vide kykkvasattr. Forte etiam tò kvikasattr legendum kviks áttar, et quum h. l. auri appellationem contextus postulet, kviks est gen. s. vocis kvikr (propr. vivax), quæ serpentem denolet, et tum kviks átt familia serpentis, sunt serpentes; porro si pro lofs conjeceris lofi (i. e. löfi, laufi) et glatt, pro skulut, ordo erit: hvatr Hörða fylkir, varðir glatt laufi kviks áttar at gröf guðs strenus Hörðorum rex! látur impendisti frondes (i. e. cubile) serpentum (aurum) sepulcro dei.

KVIKVA, f., caro viva, spec., caro viva circa unguis, sc. sub unguibus et supra radices unguium, quare in SE. I 542 ad partes manus refertur unacum nagl, gómr, jaðan. Idem est ac kvika, quam formam habet SE. II 467. 613. Vide formam kykva.

KVINNA, f., femina, mulier; acc.: eiga gekk hann Almveig, ætta kvinnu feminam præstantissimam, Hyndl. 14; gen.: sála kvinnu anima mulieris, Gd. 20; kvinnu rékt amor erga mulierem, Skáldh. 1, 23; hinc kvinntur qui uxorem duxit, Skáldh. 4, 37. — 2) kvinna, gen. pl. a kona, pro kvenna: innar lít ek til kvinna intro ad feminas respicio, F. V 178, 2. Sic in prosa: fjöldi kvinna magnus seminarum numerus, F. VI 175; kvinna vist mansio feminis idonea, F. VII 274; kvinna vitrust, fríðust, F. VI 119; VII 109.

KVISA, f., avis quadam. Forte kvisa est Norv. Qvex (etiam Hveps) crabro, e genere apium, Ströms Söndm. Beskr. 1, 195 (a kvisa susurrare, SE. I 150). — 2) an huc pertinet kvisu flug, A. 4, incertum est; locus sic est: verit hafði mér verra i hug, var þat nær sem quisu (sic) flug, ubi dubium est, utrum kvisu flug sit volatus crabronis, impetus advolantis crabronis, an dolor rheumatismi, a kvisa = kveisa (Gloss. Njalæ).

KVÍSL, f., ramus, it. prosapia (ÓH. 96: kvíslir af Uppvía ætt, cf. F. IV 204), vide kynkvísl, niðkvísl.

KVISTA (-ada-at), ramos deputare (kvistr), it. amputare, truncare: hugðak hlíf-ar flagða hristendr kvista af mér báðar hendr með brynju vendi utramque manum mihi gladio præcidere, GS. 30. Propr., in prosa: þeir kvistuðu bál mikit ramis decisis ingenlem pyram strucerunt, Eb. ed. Havn. p. 314; impropr.: ef hann kvistar af mér slíka vinna, sem þú ert si me spoliast amicis, Ljósv. 15; vera má ek kvisti einu eða tvá af yðr, aðr þér hafst mik feldan ut unum alterumve ex vobis sternam, Ld. msc. c. 96; hinc kvisting.

KVISTING, f., cædes, strages (kvista): hváirtveggjo seggir átto sin kvistingar kosto utrisque facultas erat edendæ stragis, ÓH. 47, 3.

KVISTR, m., ramus; dat. s. kvisti, Rm. 44; Hm. 4. 29; nom. pl. kvistir rami, Am. 69; Merl. 2, 83. 84; Gd. 8; acc. pl. kvisto, Grm. 34 (kvistum, SE. I 76, 1); quidd.

legunt Lu. 20: remman brast af rót i kvistu ex radice in ramos erupit, se diffudit. In compos.: hornkvistr, ilkvistr.

KVISTSKÆÐR, adj., ramis nocivus (kvistr, skæðr); pro subst.: in kvistskæpa illa in ramos grassatrix, Hm. 4, i. e. procella, sec. observ. ad l. c., non sol, ut est in Gloss. ad hanc vocem.

KVITTA (-ada,-at), absolvo, perficere: k. heimför domum reditionem absolvo, perficere, domum redire, F. VII 70, ubi sec. A et M: hvat skulum heimför kvitta cur domum redeamus? Sec. Fsk. 158, 1: hvat þarf hælir for kvitta quid opus est domum redire? Forte sec. H: hvatt skulum h. k. celeriter desistamus a domum reditione, consilium redeundi deponamus. Ceterum Fsk. memorat, factam esse hanc stropham, postquam Thorgrímur cum Oplandis fugam capessiverit. (Gall. quitter).

KVITTR, adj., liber, solutus: kvittr af þinu, ángri liber a dolore, agritudine animi, Skáldh. 1, 3. 5. In prosa: gefa kvitt condonare, veniam dare, F. V 291; þing kvitt comitia peracta, vel diremta, soluta, Sturl. 1, 17.

KVITTR, m., rumor, fama, Mg. 17, 7.

KVIÐA (kviði, kveid et kvidda, kviðit), metuere, formidare, timere; cum dat.: k. mörgu multa reformidare, Fm. 40; konunga dauða man ek kviða mortem regis præformido, ÓH. 156, 3; en ek því kviða (præconj.), quam id metuam, Korm. 16, 5; kviðir kerling eifru vetula matrem timet, SE. II 491, 2. Item cum præpos. við: k. við dauða timere mortem, FR. II 53, 2, ut k. við harmi dolore metuere, SE. II 120, pros. Impf. kviðdi, F. V 145; FR. II 36; SE. II 120, cf. löða. Vide ókviðandi.

KVIÐA, f., metus, timor: hyggja á kviða timori se dare, ignavum, meliculosum esse, Eb. 19, 13; sinna óngri kviða de futuro sollicitum non esse, Skáldh. 4, 3; fæða harm ok kviðu dolori et timori indulgere, Skáldh. 7, 3.

KVIÐINN, adj., metuens, timidus (kviða), v. ókviðinn.

KVIÐJA (-ada,-at), prohibere, impedire, interdicere: blót eru kviðjat sacrificia interdicta sunt, F. II 53, 4; jöfurr lét kviðjat ósið hjötra-hríðeflöndum rex proceres moros hominibus interdixit, homines a pervertitate morum revocavit, Ód. 16; löða hífðingi lét kviðjat úlfgráð dux militum prohibuit famam luporum, lupos saturavit edita strage, F. VI 154 (AR. II 41); vide supra kveðja. Es Gloss. Synt. de Bapt.: þat vildi móðir hans kviðja honum prohibere voluit mater, ne id faceret, Vita episc. Jonis Sancti; blót eru oss kviðjat (kviðjat) sacrificia nobis sunt interdicta, Jus eccl. Svorræris; Hist. eccl. Isl. I 457: ósmílegt er, at þeir geri þat sjálfir, er þeir eiga öðrum at kviðja dedocent ipsos ea facere, quæ alios prohibere debent (ab anno 1280). — 2) id. qu. kveða dicere, indicere, in compos. stríðkviðjandi.

KVIÐR, m., testimonium (kveða), vide

heimiskviðr. — 2) *decretum*: k. norna *decretum Paroarum*, *Hm.* 29.

KVIÐR, m., *venter, alvus; de utero feminae*, *Höð.* 19.

-KVIÐR, adj., *deriv. a kveða, id. qu. kveðr, kvæðr, vide in compos. vilkviðr.*

KVIÐUGR, adj., *gravidus, ventrem s. uterum ferens (kviðr), de femina: sem kviðug var af kviknuðu jöði ubi conceptio fetus gravida erat*, *Nik.* 8. *Handm.* 40.

KVÖL, f., *cruciatu, tormentum*, *Am.* 61; plur. kvölar tormenta, *F.* VII 352, 1; bændr lito sára kvöl, þá er logi kyndis acrem, *acrobium cruciatum passi sunt, male affecti sunt*, *Ha.* 119, 3; kvöl þótti kvikri | at koma í hás Atla tormentum visum est, *vivæ in domum Atlii venire, vel necis instar formidabile*, *Am.* 98. — 2) *gladius*, *SE.* I 565, 1 (*II* 619 kuol; *II* 476 kol).

KVÖLBANNAÐR, m., *qui cruciatus avertit (kvöl, bannaðr): k. manna qui homines a cruciatus (inferni) liberat, Christus*, *SE.* II 500, 2, ubi *gen.*: undir eljuastóla kvölbannaðar m. sub cruce Christi.

KVÖLHEIMR, m., *pænarum regio (kvöl, heimr), pl. kvölheimar regiones cruciatuum, infernas*, *Söll.* 53.

KVOMA, f., *itio, adventus, visitatio*, *Skáldh.* 1, 26, ubi plur.: sjá fyri kvomum itine-
rus sua curare, præstare. Vide heðankvoma.

KVOMU, venerunt, 3. pl. impf., v. koma, inserto v, *Vsp.* 8. 15.

KVON, f., *femina, mulier*, *Skáldh.* 4, 41; *usor: Óðins kvon usor Odinis*, *Söll.* 77; *gen. kvonar, Sonart.* 20; Braga kvon Idunna, *Ón Braga kvonar, per homonymiam, rapiditas fuminis, cortex*, *Grett.* 69, 1. In prosa: sonarkvon nurus, *SE.* I 538. Cf. formas kváa, kvæn. Est autem kvon id. qu. kon, f., = kona, quæ forma occurrit in *gen.*, in *compos.* konarefni sponsa (hodie konuefni, komefni), *FR.* III 61, konarvisur, *ÓT.* Skk. (*Eg.* 349, not. 3, coll. *F.* III 94).

KVÖÐ, f., *jussum (kveða): rjúfa kvöð = brjóta höð, FR.* I 246, vide formam köð. — 2) *quod postulatur, quod quis præstare debet (kveðja): ek á hróðrar kvöð carmen mihi recitandum est, Höfuðl.* 2 (*SE.* I 246, 5). In prosa, saubakvöð exactio ovium, *Sturl.* 8, 10.

KVÖÐU, dixerunt, id. qu. kváðn, 3. pl. impf. v. kveða dicere, *SE.* I 432, 2; *F.* V 119, 3; kvöðut, id., cum neg. at, non dixerunt, *SK.* I 262, 1.

-KVÖÐULL, m., *deriv. a kveða, víde framkvöðull.*

-KÝFÍNGR, m., *qui cumulat (a kúfr, m., cumulus, kúfa cumulare), vide aukkýfngir.*

KYKVASATR, conjectura *F.* V 108, 2, pro kykkvaat hatr, var. lect. kykvað há; est id. qu. kvikeattr divus, quod kykkaattr est *F.* VIII 101, not. 18, scrinio conditus. *Compos.* ex kykr, dupl. k, et sattr pro settr (setja); quod adinet ad a in kykka-, cf. hvíta-, pro hvíttr, in vocc. *compos.*: hvítakristr.

KYKR, adj., id. qu. kvikr vivus; *gen. s.*: kyks né dauða nec vivi nec mortui, *SE.* I

180, 1; plur. *masc.*: kykvir tífar víoi hómí-
nes, *ÓH.* 259, 1 (*AR.* II 113), ut kykvir
lutir res animatae, *SE.* I 178; *F.* V 107 mi-
nus recte est kikvir per i; kykvan, *ÓT.* 130,
2, lege kvikvan.

KYKVA, f., id. quod kvika, *Exscr. Wchart.*
SE. I 542, quæ separatim habet: kyqva
vöðvi. aðkvövi. çðar. sinar. kçglar. knúi;
SE. *masc.*: qvika. vöðvi. aðkvöðvi, etc.; *SE.*
II 467: kvika, vçðvi, að, çðar, sinar, knvi
ok kçglar; *SE.* *II* 550: jadarr, (omisso
kvika) v...., aðkvðr, sinar, knúc, kauglar.
Hæc affero, respiciens Ed. Sæm. *II* 390, not.
105, quæ citat ex *Edda Snorr.* vocem kykva-
vöðvi, pro kvika-vöðvi, musculus vitalis ad
verbum, re ipsa in sermone medico musculus
pollicis. Idem habet *Eg.* 687, not. þ: kykva-
vöðvi musculus vitus, vel sensibilis, in manu
interiore supra pollicem. *S. Thorlacius*, in
Spec. 7, 98 (ad *SE.* I 296, 1), adsumit for-
mam kykvi, (sec. *Eddam?*), quod explicat per
partem carpi anteriorem, ubi arteria axilla-
ris perpetuo salit, aut per ipsam hanc arte-
riam. At *H. c.* 22, kykvavöðvi suram sig-
nificat, sive pro una voce sumatur, sive pro
duobus, kykr vöðvi musculus vitus, mobilis,
tremens: laust kyçqva vöðva sínom á töninna,
quod sic variat *F.* I 194: laust kálfanom á
töninna suram pedis denti impegit; vide mor
kykvi.

KYKVI, m., *SE.* I 296, 1; etsi hanc for-
mam *Edda* non habeat, admittenda tamen est.
præunte *S. Thorlacio*, et cum eo (*Spec.* 7,
99) explicanda per musculum brachii. *Sc.*:
kykvi propr. est forma determ. adjectivi
kykr, unde primo kykvi vöðvi musculus vi-
vus, mobilis, dicta est sura pedis, forte etiam
musculus lacerti, et absol., omisso vöðvi, in
substantivum transiens, idem significar potuit.
Hinc kykva nauð intentio musculi brachia-
lis, intentio lacertorum, abstr. pro concr., ar-
cus, qui ope lacertorum tenditur; unde kyqva
næpar hás deus arcús, vir, in casu vocandi,
apostrophe ad auditorem carminis, ut almtçg-
ar egir, *SE.* I 300, 2. *Cetera* sic nunc con-
struo, *SE.* I 296, 1: hrætt, blásin hretviðri
jarpar-skafis, þurpi af affi at herpi hæðrs
rvn anda, montana procella inflata, vi irru-
bat in humerum Telluris filii (*Thoris*).

KYLA, f., lacerna (cogn. kylja, kilja, id.
kyfla a kuff, *F.* VIII 308). *Ld. msc. c.* 80:
Þorgils átti heklo blá, hon var breidd á búa-
arvegginn. Menn heyrðu, at heklan kvæþ
þetta: Hångir vot á vegg, | veit hátt kylau
breið, | þingit optar þurr, | þeigi get ek
at hon viti tvö.

KYLF, *Krm.* 10, per metathesin pro kuff,
acc.: gyltan Högna kylf aureum Hognii pal-
lium, i. e. auream lorricam; vide lit. *F.* 3, þ.

KYLFA, f., clava, *F.* XI 141. — 2) summa
pars carinæ, ad proram exstantis (hodie in
scaphis piscatoris hnyflill, stefni), summa
trabs proralis: skeina svartar kylfor nigras
(picatas) trabes proralis vulnerare, *ÓH.* 48,
4, id. qu. in fine versus: höggva skeiðar
stafna. In prosa ibid. est: þá særðu kon-
ungsmenn stafnljá á skeiðar kylfona, ok heldo
þeim svá; þá mælti jarl, at stafnbúar skyldo

af höggva kylfona; at Fsk. 75 k. l. sic bre-
viter: menn Ólafs konungs höfðu komit stafa-
ljám á skeiðar kylfuna, ok það Jarliu höggva
af stafinn. — 3) in compos.: austkylfa,
auðkylfa, eikikylfa, heilikylfa, rótakylfa.

KYLFÍNGR, m., Skáldh. 6, 14, ubi kylfingis
fjúk *procella Kylfingi, pugna; aut a kylfingr,*
id. qu. skillingr, ensis, aut a *Kylfingis pira-*
tis, v. Eg. 10.

KYLJA, f., id. qu. kilja, *tegimentum, ves-*
tis (cf. kyla): váprúst náir varma (i. e.
verma) kylju sanguis vestem calefaciet, Sturl.
6, 15, 12, ubi forte scribendum est kilju, per
i, quod metrum postulat F. VI 362, 2.

KYLLIR, m., uter, culleus, vide *glotkyl-*
ir. — 2) scrotum (Isidoro, viscus, Orig. 9,
1), SE. ed. Rask. p. 223. — 3) cf. nomen
navis Trékylfir, qs. uter ligneus, navis medio
corpore lato et vasto, prora puppique brevi-
bús ac curtis, Grett. 14; Sturl. 7, 27. Alia
forma kýll, a) uter, unde skyrkýll uter schis-
tariús, conservando schisto, Grett. 30; blóð-
kýlar utres sanguinariis, sanguine repleti, F.
II 317; b) saccus: var þær svá troðit í kýl,
sem korni í belg, F. VII 21; c) verb.,
kýla úl cerevisiam in se ingurgitare, propr.
in utrum infundere, F. VII 190; d) kýll pera,
manítica: Þjálfi bar kýl Þórs, SE. I 144; nú
skal fara allt saman karl ok kýll, Sturl. 4,
24 (ubi plur. Codd. kýr, ut F. II 138; X
302); d) uterculus braccarum (B. Hald. Lex.,
media pars braccarum): skaut Helgi til hans
milli fótanna ok í gegnum kýlinn, Dropl.
maj. c. 30; min. c. 10.

KÝMILIGA, adv., *ridicule, joculariter,*
comice, Sóll. 66; adj. kýmilligr, Grett. 96.

KYN, n., genus: opt vito ógörla, þeir er
sitja inni fur, hvers þeir ro kyns er koma
parum, perspicunt, qui intus presentent in
adibus, quale (hominum) genus sint advena,
Havam. 134, vide hverskyns, mannkyn. —
2) proles, progenies, filius: Eiriks kyn proles
Eiriki, filius Eiriki, i. e. Hakon dynasta,
Eiriki filius, ÓH. 156, 4; bragnings kyn re-
gia progenies, filii regis, collectice de fra-
tribus Eysteine, Sigurdo, Ingio et Magno,
Haraldi Gillis filius, Sic. 13; jöfri, kyni orð-
hags regi, deserti (regis) filio, de Eysteine
Haraldi filio, G. 66; k. þjóðar, periph. =
þjóð homines, G. 20; dat., kyni þjóðar, Merl.
2, 29; HR. 55. 56; Sturl. 7, 39, 1; k. aldar,
id., gramr aldar kyns rex hominum, Christus,
Has. 34; dat.: kyni aldar hominibus, Has.
15; gygjar k. gigantem genus, femina gigas,
H. Br. 13; gylþis k. kyns lupi, lupus, lupi,
SE. I 616, 1. Lýða kyn genus populorum,
id. qu. lýðir víri, homines, SE. I 246, 4; kyn
beima, id., SE. I 416, 3; Has. 20; kyn
guma, id., Hv. 4, vide sub föstra; kyn seggia,
id., Lv. 2. 25; lofða k., id. qu. lofðar homi-
nes, hildingr lofða kyns rex hominum, deus,
Has. 38; áttkonr lofða kyns rex, Ý. 47, v.
áttkonr; hersa kyn genus præfectorum, præ-
fecti, Sic. 6, 1; kyn kvenna genus mulierum,
mulier, Korm. 3, 5; et in pl.: forsnjóll fira
kyn víri fortes, HR. 49. — 2) res mira, in-
solita: hvat má þetta kalla kyn, þó quid
mirum videri potest, si, Skáldh. 6, 3; pros.,

plur.: þá arðu mörg kyn i draumum ok sfa-
um, Sturl. 4, 14; dat. pl., kynjum mire, in-
solito modo, it. magnopere, valde: þú heitir
kynjum incredibili periculo te objecisti, F.
XI 186, 1; kenna k. probe cognoscere, Orka.
5, 3; þat olli kynjum id miras res effeci,
Selk. 4; kvæðit skal með kynjum allt totum
carmen miro modo adcommodatam erit, A.
13. Gen. pl. in compos., kynjamean homines
miri, mira, insolite natura, Sturl. 3, 1; Ld.
msc. c. 14; kynjalæti miri gestus, F. VI
218; kynjavetr hiems portentosa, cum multa
mirabilia accidunt, Sturl. 3, 1; kynjalaust,
AA. 116. Hinc et kynligr, kynliga mirus,
mire, kynligleikar portenta, Sturl. 3, 9.

KYNBIRTR, mire politus, oplendens: kyn-
birt járn, Bk. 2, 20, a kyn 2, birta.

KYND, f., id. qu. kind (vide kund), pre-
genies, stirps, gens: Hrimnis kyndar gigan-
teá gentis, vel filii Hrimneris, Hyndl. 30;
ambigi quidem putant posse, nam kyndar
recte dicatur in nom. pl.; de quo consule
vocem kind; rögná kyndar (gen. s.) divina
stirpis, divina stirpe oriundus, Hyndl. 33.

KYNDA (kyndi, kynda, kyndt), accen-
dere: elda kyndo ignes accenderunt, Am.
5; inndrótt kyndi elda böðvar Týs cohors
aulica accendit ignes Odinis (i. e. micantes
gladios vibravit), Ha. 232, 4; hirðmenn kynda
hestan heitan eld, Ha. 286, 4; kyndut hestan
hyrjar ljóma accendistis, Mg. 25, 2; pass.:
logi kyndiz flamma accensa est, Ha. 114, 3;
mjötuðr kyndiz (pres.) arbor accenditur,
Vsp. 42; part. pass., kyndr accensus: eldur
eru kyndir ignes accenduntur, Skáldh. 7, 6;
sed kyndinn, plur. kyndnir accessi, FR. II
44, 1. — 2) kyndiz, v. kynna.

KYNDILL, m., candela: hreindir kyndar
purá candela, Sóll. 69. In appell. auri jun-
guntur kyndill et kerti, SE. II 429, ubi: gall
skal kenna.... kalla elld ok sól ok tvagl
ok stjórnv ok kyndill ok kerti. Vide com-
pos.: árkyndill, ekyndill, hjaldrkyndill, re-
kyndill. Pros., ÓH. 251, kyndilljós lumen can-
delæ, id. qu. kertisljós, F. V 98; stórir kyndil-
ar, Sturl. 8, 22, forte, faces; cundilmessa =
kyndilmessa festum candelarum, dies 2. Fe-
bruarii, F. X 411.

KYNDR, m., ignis, SE. II 486. 570
(kynda), v. kindr.

KYNDUGR, adj., *astutus, Hyndl. 37, vel*
malevolus, cf. FR. II 441; I 392.

KYNFRAMADR, m., qui genus, progenium
curat, satiat (kyn, framadr): reggs kvænar
k. progeniem giganteam (lupos) satians, pug-
nator, cir, Eb. 17, 2, vide regg; G. Pauli
vertit: genere nobilis.

KYNFRÆGR, adj., *genere illustris (kyn,*
frægr) comp., kynfrægri genere illustrior,
Eg. 55, 5.

KYNFRÍÐR, adj., *genere conspicuus (kyn,*
fríðr), RS. 20.

KYNFRÓÐR, adj., *mire, valde sapiens*
(kyn 2, fróðr), epith. Odinis, SE. I 290, 3,
nisi sit peritus artium, a kunna. F. Magnuse-
nius (Korm. ed. Havn. p. 389, et Lex. Mythol.
p. 420) vertit: posteritate clarus.

KYNGI, f., *ars magica (kunnagr): kyngi*

marga kenda lét multa ad artem magicam pertinentia docuit (alios), vel ipsa novit, eræcuit, Skaldh. 3, 4. Hinc fjölkyngi ars magica, propr., multarum rerum scientia.

KYNGJUM, adv., cumulate, magno numero, Orka. 96, 1, propr. dat. pl. a kyngja res portentosa, insolitæ magnitudinis (Lex. B. Hald.).

-KYNJAN, n., vide compos. ókynjan.

KYNKVÍSL, f., ramus prosapiæ (kyn, kvísl), SE. I 534. 561, 2.

KYNLIGR, adj., mirus, mirificus, AA. 160.

KYNNÁLASAMR, adj., miræ loquacitatis, importune loquax (kyn 2, mál-, samr), FR. II 275, 3.

KYNNA (kynni, kynda, kynt), notum facere, significare, dicere, docere (kunnr): ek kynni (o: þat) merþar þáttum hoc carmine significo, demonstro, SE. I 268, 1; slíkt er bók brúgnum kynni, Merl. 1, 63; væri mart | mðannum kynna | or fólkstafs | forav kvæði, Merl. 1, 62; hvat man ek kynna yðr, nema sannan guð quid vos docebo, quid vobis annuntiabo?, SE. II 498, 2. Pros.: hann kyndi sér síðu annara manna docuit se, i. e. didicit, F. III 213. Pass., kynnaz notum fieri, innotescere: kynniþ kapp þitt mðannum, ÓH. 187, 2; Ha. 310, 1; kynniþ kappgirnd manna, Sturl. 4, 13, 1 (GKM. II 740); mál kynnaz þau mðannum, G. 6; enn mun kross dyrd kynnaz, Lb. 36. Impf.: þá þat kyndiz, hve tum innotuit, quam, Hg. 33, 18. Hinc in prosa, kynning 1) significatio: til kynningar = til merkis, Grett. 59; 2) cognitio: koma til kynningar guðs nafns, Orka. 428.

KYNNI, n., character, indoles; mos, consuetudo (Spec. kynne animi qualitas, indoles; Nerv. Kynne propensio, bonitas animi): þat er vinn kynni is est amicorum character (vel mos, consuetudo), H. hat. 3; kynni landreka indoles profecti, SE. II 144, jungitur cum jaris ágæti, óðlings kostir; þat er kotmanna kynni consuetudo viliorum rusticorum (quod publico sumtu sustentari aliqua ex parte soleant), Sturl. 4, 9, 3; ákka ek þess kynni, Am. 13, vertunt: id mihi expectandum non opinabar; Völs. S. c. 34 (FR. I 212) sic παραφράσαι: þær eruð opt illúðgar, ok á ek ekki skap til þess, at fara illa í mót við menn, nema þat sé makligt, i. e. vos (mulieres) sape male animata estis, ego autem id ingenium non possideo, ut male verser cum aliis hominibus, nisi id dignum sit. — 2) hospitium familiare: koma til kynnis ad hospitium (ædes hospitas) venire, Hávam. 17. 30. 33; it. cognati, familiares: at leita kynnis cognationes invisere, Sonart. 17, cognatos vium ire. Huc pertinent ex prosa oratione: þat var eingi síðr at sitja lengr en þrjár netr at kynni insoleus erat, mansionem in hospitio familiari ultra tres noctes producere, Eg. 82; Arangeir karl for heiman, ok stlaði í Kaararnes at leita kynnis, Hild. msc. c. 31; einusinni þá Rafr hafði verit á kynnisleitum í Selárdal, Sturl. 4, 14; fara á kynni, F. III 227; sækja kynni, ÓH. 123 (F. IV 260); kynnis sóka visitatio cognatorum, H. c. 37;

ÓH. 123 (kynnisvist, F. IV 256); kynnisgjöf munus hospitale, F. VI 358; it. cognatio, jura necessitudinis, quæ cui cum domo alicujus intercedunt: eiga kynni, F. III 114; Eg. 31. In primo signif. videtur esse Band. p. 37: kynni heima. — 3) domus: láta loga leika um kynni, FR. II 273, 3. — 4) in compos.: ástkynni, heimkynni, mankynni, ókynni, salakynni, salkynni; it. hodie húsakynni.

KYNNING, f., vide sub verbo kynna. — 2) kynningr, vide compos. goðkynningr, súb voce goðkonúgr.

KYNNR, id. qu. kunnr, vide fjölkunnr.

KYNPRÝDDR, genere conspicuus, generosus (kyn, prýddr part. pass. v. prýða): k. jöfurr, Ha. 255, 3.

KYNNRIKR, adj., genere potens, generosus (kyn, ríkr): k. konúgr, Og. 27.

KYNSÆLL, adj., genere beatus, generosus (kyn, sæll): k. jöfurr, de Christo, Krossk. 12: þá var á krossi | kynsæll jöfurr.

KYNSTAFR, m., prosapia, progenies, genus (kyn, stafr), SE. I 534.

KYNSTÓRR, adj., generosus (kyn, stórr); in masc. etiam cum simplici r: kynstór jöfurr, F. VII 352, 1; konúgr hinn kynstóri, H. 19, 1. 21; gen., kynstórs jöfurs, Sic. 5, 3 (F. VII 340, 3); absol., de rege: orð kynstórs verba generosi (regis), ÓH. 48, 5; kynstór kona, Merl. 1, 11.

KYNSTR, n., portentum, insolitum quid (kyn 2): kynstra sótt morbus insolitus, arte magica effectus, Skaldh. 3, 48, cf. konst.

KYNVIÐR, m., ramus generis, de filio (kyn, viðr), Sonart. 20, ut seltar askr, ibid., surculus cognationis, id.

KYR, f., vacca, bucula, SE. I 486; acc., dat. kú, gen. kýr; plur. kýr, kúm, kúa: ey getr kvíkr kú, Hávam. 70; jafnan sagnar kvíkr maðr kú, A. 4; gullhyrndar kýr aurata cornua vacca, Hamk. 23; H. hat. 4; kú, in nom. s., FR. II 378, not., ut Dan. Ko; AS. eú, pl. eý.

KYRHVALR, m., ceti species, SE. I 580; II 624 (búrhvalr, II 481, 2; byrhvalr, II 564).

-KYRJA, f., quæ eligit (kjósa, 3. pl. impf. kuru), vide valkyrja.

KYRKJA (kyrki, kyrkt, kyrkt), strangulare, FR. I 112, a kverk fauces, jugulum, unde kvirkja strangulare, Jus eccl. Vicensium, p. 23: kvirker klave si furcula collaris (vaccam) strangulat; ibid. p. 17: er þet kvirkt eþa kvæft si infans strangulatus aut suffocatus est. Ex kvirkja, mutato vi in y, prodit kyrkja.

KYRMIR, m., gigas, SE. I 555, 1; II 471. 554 (II 616 þyrmir, adversantibus literis harmonicis); Cod. Worm. Skyrmir.

KYRPÍNGR, m., homuncio, SE. II 495; Grett. 19, 2 (membr. Havn.), et eod. cap. in prosa: gjöri ek þik ekki líkan k-um. Cf. cognomen Kyrþinga-Ormr. B. Hald. Lex. adfert kyrþingr ruga, it. vir rugosus.

KYRR, m., gladius, SE. I 564, 1 (Cod. Reg. kya, SE. II 476 kyr, II 619 kya. II 559 hyrr). — 2) bos, SE. I 484, 3, cui respondet fem. kýr vacca.

KYRR, adj., quietus, tranquillus, Hymk.

33; etiam in masc.: sitja kyr quietum sedere, cum unica r, *Hjmk.* 19; in fem. cum duplici r, *Lil.* 20: júngfrú kyr — fyrri virgo quiesca; *Skáldh.* 6, 35; kyrro fjóði, *Mg.* 34, 5; af kyrru Kolfinna (man surr kvanar byrr síð rinna mér), *ÓT.* Skk. 2, 84. Kyrrar Hjarranda hurðir immoti clipei, *SE.* I 483, 3. Neutr. kyrt: láta kyrt um því id occulte habere, *Am.* 99; láta sitt vera kyrt, quod in se est, quietum se continere, *Krm.* 27, ubi Raskius maluit una voce setkyrt, pro sitt (var. lect. sett) kyrt. Forma usitata kyrr prodit ex forma antiqua kvirrr, ex qua occurrit cognomen ena kvirri tranquillus, *Isl.* I 279, var. lect. 10, et: verið kvirrir, lectio membr. *FR.* I 523; cf. *Fær.* kvirrr, id., *Vet. Dan.* kuer, id.

KYRRA (kyrri, kyrða, kyrt), quietum, tranquillum reddere, sedare, sistere (kyrr): kyrra hreina rhenones traha junctos sistere, cursum maclidum sistere, *FR.* II 119, 1; vind ek kyrri ventum tranquillum reddo, *Hávam.* 157; kyrra fugla venari aves, *Rm.* 44 (kyrrði, 43); k. elda incendia sistere, *Rm.* 41. Braga ek kyrri hjórreifna Bragiun sedo, potione commotum, *Lokagl.* 18; kyrrum kappa errinn quietum reddamus athletam pugnacem, *Eg.* 67, 4. Pros.: nú er sá kominn, er ykkir mun kyrra, *F.* IV 247. — 2) *SE.* I 502, 3, forte, quietem dare: hykkat lá kyrþv vini ora puto mare non dedisse quietem amicis nostris, ubi tó kyrþa est perf. inf.

KYRRLEIKR, m., tranquillitas: kyrrleiks vald imperium tranquillum, *Lil.* 1.

KYRRSETA, f., otium, quies (kyrr, seta): vara k., áðr Knúi félli, *SE.* I 384, 3; oppos.

vita bellicosæ: þekkjaz kyrsetu otiosam vitam amare, *F.* XI 168, 1.

KYRTAT, *SE.* II 128, 2, puto, leniter, molliter, neut. adjectivi kyrr, suffixo at (ex þat, vide supra at, p. 27): sík smrt kyrtat við sæþráð aqua funem piscatorum leniter commovebat.

KYRTILL, m., tunica, vide skinnkyrtill. Hinc formatum fem. -kyrtla, in voce compos. geitakyrtla.

KYRD, f., quies, otium; plur.: sitja i kyrðum quietum sedere, otiose vivere, *Ha.* 285, 1.

KYSSA (kyssi, kysta, kyst), osculari, variari, basiare (kou), *Hamb.* 27; *Bk.* 2, 4; *Krm.* 20; impf., *Hund.* 2, 13; *Korm.* 8, 1. Metaph.: kyssa úzar munu osculari os securis, capite pœnas dare, *Hk.* 44, 2.

KYTR EY KYTUR, n., *Eg.* 30, ex quibus formis posterior tantum metro satisfaci; malo adsumere nom. kyta, f., domuscula, id. recessus, repositorium, heitu hregga kytr repositoria aura calfactoria, s. e. tubi fellium, quibus aura emittitur in austrinam; ordo est: meðan heitu hregga kytr þjóta (af hræri-vind geisla njóte dum tubi fellium vento. ignem excitante, susurrant. Confer formam hodiernam kytra et kota, f., secreta domus particula, recessus angustus domus (*Lex. B. Hald.*); ú. húnkytja domuscula, *OH.* 249; *F.* V 95. G. Magnus substituit formam recentiorem kytra, construens: hræri heitu kytra frekar sleggjur commoveat adicula calefactionis vehementes malleos.

L.

Litera l, quæ liquidis adnumeratur, vicem sustinet liquida r, vide fjólnir 2, helblótinn, helmerki; sic lifnau, pro lifnu, *F.* VIII 306, not. 10; vide præfationem Lezidii Hallageri, unde discitur, Norvegos l pro r, et sæpe r pro l pronuntiare. — 2) ll et fl inter se permutantur, vide sub F, 3, β. — β) ls et sl, vide sub S. — 3) ld ponitur pro ll, vide sub baldr, m., signif. ð, e, baldriði, gjalda; hodie öldungis pro öllungis, Baldjökull pro Balljökull; hauketaldi et haukestalli. — 4) ll ponitur pro ðl, ld, lt, lr, rl; α) pro ðl, ut brálla, brálliga, frilla, frilliga, óflga (pro ólliga). Sic in prosa, rálligas, *F.* XI 61; skrilljós, *F.* IV 168; silla pro síðla, *Fsk.*: þat var silla um kveldit (*F.* VI 83: þat var at kveldi dags). — β) pro ld, vide fallgerðr, fallhaddr, fallsól, hjallr, kallbára, ellr (ellskerðir, ellveldr), öll = öld, öllungis, balljökull, skillingr, styrjar valls (*G.* 43), þollu (þoldu, *Ólafsr.* 6); óvinsmell = óvinsmæld, *F.* X 387; einfalleikr, *Nik.* 25; villag = vilda'g, *F.* VI 205, var. lect. 2. — γ) pro lt, vide fell = felt, hell = hélt. — δ) pro lr, in prosa haud raro in verbis, stell = stelnr furatur, sell vendit (*Grág.* II 80), skill diri-

mít, *Grág.* II 13. 70; in nom. masc., mell = melr solum glareosum, apud incolas top. Mulensis, et sic resoluti solent masc. in ll, ut stóll, hóll, höll, áll etc. — ε) pro rl, vide síðalla, felligr, fella, fellu (= ferli, *S&I.* VI 73, not. 2); adde hod. falligr (ant. farligr); dýlligr (= Jýrligr: dýlligr maðr, dýlliga gripi, *Fsk.*).

LÁ, 1. et 3. s. impf. v. liggya jacere.

LÁ, f., unda, plur. lár, vide oddlá; lá reis of skut unda surrexit (se extulit) supra. (e. circa) puppim, *SE.* I 639, 2; lá reisir bók unda volvit corpora, *Soerr.* 106, 2; plur. lár, de vadosis locis prope litus, aestus maris inundatis: haan bleyr út i lárnar, *Finnsk.* c. 5, unde lágardar = brimgardar, *FR.* II 425, et hodie in vulgari sermone lá, de aestu leniore maris usurpatur, brim de aestu vehementiore. — β) mare, *SE.* I 575, 2 502, 3, ubi: hykkat lá kyrþv vini ora mare, ad aestus maris, ut puto, amicis nostris non pepercit; austr við lá ad mare orientale, in mari Baltico, *OH.* 8, ubi Ol. construit lá-leið via humida, mare; limgarmar brjár lá ventus mare dirumpit, *SE.* I 694, 2. — γ) liquor: mardar lá, *SE.* I 250, 3, potius.

vide mórðr, et geðfjörðr lá liquor pectoralis, *suprap.* 239, sub geðfjörðr; járalá, *Lex. B. Hald.* Vide *composita*: grunnlá, oddlá, sárlá. — 8) sanguis: önd þau né átto, — lá né lóti, — lá gaf Loðurr antónem non possidebat, neque sanguinem, neque gustus, sanguinem dedit *Lodus et colores venustos, Vsp.* 16; hafat þeir lif né lá nec vitam, nec sanguinem habent, *FR.* I 468, 2. — 2) coma: hár heitir lá, *SE.* I 540; *II* 467. 550 (láá, *II* 612). — 3) vola pedis (*propr.* pro lág), *SE.* *II* 550: iærke lá, il, tá; *II* 468: iærki ok lá, (*membr. s la*), il, tá, ubi *Cod. Reg. SE.* I 542 et *H* 613 tantum habent: iærki, tá.

LÁBROSTINN, undis fatiscens (lá, brostinn a bresta): l. lögr mare undis fatiscens, fatiscens undæ pelagi, *Ha.* 324, 1.

LÁG, f., arbor caesa (= skeflingr truncus caesa arboris, *G. M. Eg.* 688, c) vel dejecta (*id. qu. log.*, *infra*; *Noro.* Lág arbor vetusta, putrefacta, dejecta aut in terram prostrata, a liggja jacere) in *prosa*, *F.* I 179. 180. 182 (*ÓT.* 46. 47); *III* 118; *VIII* 33; *XI* 63. 332; *Eg.* 77, *fin.*: voru þar fen stór ok höggnað á lágir íbi magna erant paludes, quibus arbores caesa ramisque truncatae (ascia aptatae) impositae erant. Hinc in *appell.* *feminarum simpliciter pro arbore*: lág anda arbor divitiarum v. auri, femina, *Ísl.* *II* 260, 1 (*SE.* I 410, 1, ubi *Cod. Reg.*, pro lág *prave habet þá*, in *Cod. Worm.* lacuna est); sölvá lág arbor algæ sacchariferae, femina, *Korm.* 3, 6. — 2) nomen insulae, *SE.* *II* 492, *cf.* lögá (*hod. Langö, prope Sartorian v. Sotram extra Bergas, Munchius*).

LÁG, n., positio, status, dispositio (leggja): orða lag status orationis, tenor sermonis, colloquii, sententia verborum, *Am.* 3; *id. simpliciter pro ord.*, verba: mér mundi þikja mikít fyrir stundu, at heyrá (með) eyrum slíkt orðalag um eldgrenni (elgrenni) unnar talia verba, vel talem rumorem, *SE.* *II* 123, 1; óðar lag ratio carminis, *id. qu. óðr, Lv.* 3, ubi: réttu slétt óðar lag expositum carmen fulcire, sustinere, *idem est ac sequ.* styrkja vandan verka elaboratum opus poeticum firmare. — 2) *id. qu. háttir, modus carminis, variatio metrica, metri genus*: mart lag bragar multæ variationes metricæ, multa metrorum genera, *SE.* I 684, 3; drápo lag metrum carminis intercalato aptum, metri genus carmine encomiastico intercalato dignum, *Ísl.* *II* 230, 1; *cf.* óðar lag, *sub* 1. — 3) societas, conjunctio, consortium: laga bönd vinucula consortii, de consortio tori, *Korm.* 19, 7; concubitus, ut lag illra kvenna concubitus cum meretricibus, *Hugs.* 8, 6; sic lag, de concubitu: eiga lag við konu cum femina concubere, *F.* VI 122, et taka konu til laga sic consuetudinem habere cum muliere, *ibid.* 123, *id. qu. samlag, ibid.* — 4) finis, in *compos.*: aldrlag, fjórlag. — 5) plur. lög leges, decreta, *vide suo loco, id. comp.* forlög, orlög (a leggja ponere, disponere, constituere).

LAGA (-ada, -at), adcommodare, adparere (lag; *Dan.* lave): lagat var (þ: til) drykkjo

res ad computationem adcommodata erat, à e. paratum erat convivium, *Am.* 72. In *compos.*, ólagadr, quod de cerevisia dicitur.

LAGA (-ada, -at), manare, fluere (lögr liquor); *id. in pass.*: lagas tár af kinnum lacrimæ defluerunt, *Lil.* 35.

LAGAGÁNGR, m., actio judicialis, iudicium, actio causæ, *SE.* *II* 198, 1, ubi *Ol.*, in *NgD.*, lagagánga, gen., adverbialiter sumit, vertens: ob jus, ob juris transgressionem, *Dan.* (*p.* 61): for uskjellig Adfærd. *Sed comode construi possunt*: lagagánga framan gram regem in exsequendo iudicio severum (*i. e. Canutum Sanctum*).

LAGAMÁL, n., lex, *id. qu. lögmál*; de lege Mosaisca: hið brennfagra lagamál lofar Jósan Móysen, *SE.* *II* 246, 3.

LÁGANAUNGVAR, n. pl., *Gd.* 12, ubi pro lánga saungva legendum puto lágasaungva, locus sic est: lengi stóð um lánga (*leg. lága-*) saungva | ljós minnilegt óðru sinne | giptumanns yfir limu af lepti, | líkt álfróðule geisla sjálfum. *Sec. Hist. ecol. Ísl.* IV 191, *not. c*: lágasaungvar fuerunt verba institutionis Sacrae cænæ, illa enim submissa voce recitabantur, ne catechumeni, idiotæ aut excommunicati, extra templum constituti, ea audirent; notum enim est, his non licuisse templum intrare, illos autem ac istos, ante consecrationem corporis domini, ex templo ab ostiario extrusus fuisse, ne ipsam missam seu hæc mysteria aut audirent aut viderent, quæ proprio Missa vocabantur, unde natum est tritum illud. Exite missa, missa est, a quo etiam totum officium missaticum nomen Missa accepit. Occurrit hæc vox in plur., *Sturl.* 5, 8: þar svaf hann ok þar mataðis hann, ok saung þar allar tíðir, nema lágasaungva (*al. utaa messu með lágasaungum*). In *sing.*, de introductione verborum institutionis Sacrae cænæ, *R. V* 196: þá það kondagr fara fyrst til messu, ok um hinn fyrsta lágasaung hélt kondagr fyrir auga sér.

LAGASTAFR, m., mare, *Alom.* 25; *SE.* *II* 479: lögr, svmr, lægir, lagastaf ok vagr; *II* 562: lögr, sumr, ..., gir, lagastaf ok vögr; pro quibus *SE.* I 574, 1: lavgr, svmr, logir, lægr, stop ok vagr; *hic SE.* *II* 622: laugr, sumrlægir, stop ok vagr. — 2) seges, fruges, framentum, *Alom.* 33. In *priore sensu vertitur*, laticum stamen v. columen, quod inde orientur flumina eoque desinant; in *posteriore*: liquorum stamen, vel quod potentia inde constant, vel quod liquori incoctum ei robur addat, et sortem reddat, vel quod humoris suam debeat originem. *Theod. Thoroddi observavit, segetem in agris, vento motam, maris fluctuantis speciem præbere, hoc modo utrumque significatum conjungens.* *J. Olavius legit lágastaf brevem baculum, quod de culmo segetis accipi potest (lægr humilis, stafr, cf. lágasaungvar, hvíka-hjörn, cet.); possit et lagastaf, a lögr, de segete lactente intelligi.*

LAGAVÍSS, adj., legum peritus, juris (divini) peritus, de Moise, (lög, viss), *Lv.* 18: fylgðe lýðr af láðe | lagavisum Móysi.

LAGDÝR, n., animal pelagi, navis (lögr,

dfr): stýrir lagðýrs *rector navis, vir*, SE. II 631, 1, ubi sic: Sva q. Biarni A. Sk.: ok liðhraustan leysti | lofa er herr var sofnadr | landrifs lengi pindan | lagðýrs ofan stýri, i. e. ok landrifs Lofa leysti ofan liðhraustan, lengi pindan lagðýrs stýri, er herr var sofnadr atque *Nympha ossis terrestris, hominibus somno obrutis, exsolvit e loco superiori (patibulo suspensum) - fortem navigii rectorem, qui diu cruciatus fuerat.*

-LAGI, m., *derivatum a laginn, part. pass. v. leggja, in compos., félagi, (grindlagi), samlagi.*

LAGINN, LAGIÐR, *part. pass. v. leggja, qu. v.*

LÁGR, *adj., humilis, submissus (liggja, impf. lá, pl. lágu): allt annat er lágra (compar.) kóngmanni nihil non inferius est rege, Eg. 55, 5; eigi einkar lág drápa encomium haud admodum humile (breve), Rekst. 35; eigi lágur liðskostur haud exigua copia, Mg. 2, 1. In compos.: endilágr, ólágr.*

LÁGRAUSTADR, *adj., submissa voce, submisso loquens (lágur, raust), Lil. 52.*

LÁGS, m., *salmo, SE. I 578, 2, id. qu. lax, vide guðlags (lags, SE. II 480).*

LÁGSKAPADR, *adj., humili, brevi statura (lágur, skapa), Hugsm. 18, 2.*

LÁGU, *perf. infin. act. verbi liggja, Ísl. II 371, 1.*

LAGÐR, *part. pass. v. leggja, vide laginn, lagiðr.*

LAKS, m., *salmo, id. qu. lags, lax, vide guðlaks.*

LÁLAND, n., *Lollandia, insula Danica, SE. II 492 (F. XI 231).*

LAMB, n., *agnus, SE. I 486. Lamb guðs agnus dei, Christus: séfðu lamb guða loðdar homines agnum dei mactarunt, Lb. 37.*

LAMI, m., *contusio, fractio (lemja), vide fjóllami. Lami, adj. v. g. membris fractus, Hkr. Sic. p. 366 (laminn, part., F. V 153); lama, adj. ind., debilis, membris captus, F. II 225.*

LAMPI, m., *lampas, lucerna: brennandi l. ardens, lucens, Nik. 16.*

LÁMR, m., *manus, SE. I 542 (Gállice lamb, id.).*

LÁN, n., *res fidei alicujus commissa, commissum, creditum, de regno: á því láni in ea praefectura, sibi divinitus concredita, ÓH. 260, 1 (cogn. lèn, n., a ljá). - 2) munus, donum: guðs lán divinum beneficium, Mg. 10, 2. - 3) mutuum: hodka lán pecunia mutua, Gho. 7; taka gall at láni aurum mutuum sumere, Nik. 68.*

LÁNARDROTTINN, m., *dominus, herus, ÓH. 41, 2; F. VI 41, 2 (pros., ÓH. 148; F. IV 321; VII 223; FR. I 205). Gloss. Cogn. Spir. derivat a lán, f., sustentatio, suppeditatio victus, qua forma alias non occurrit. Jonsonius in Gloss. Njalæ: herus, cui se quis in famulatum ob certam mercedem locavit; lán, f. g., gen. lánar, a v. lœ v. ljw do, commodo, sicut dán, gen. dánar, mors, in compos., a v. ek dey.*

LAND, n., *terra, SE. I 474; II 586, 1; siccum, litus, Vsp. 15; regio, territorium, fundus, Grm. 12; hofs lönd territoria, rura,*

fundis, agri fano adjacentes, ÓT. 16, 2; heilagt land regio, terra sancta, de Thrudheim, Grm. 4. Gramr lands rex terra, orbis terrarum, Christus, Lb. 24, locum vide sub guðblíðr. Land sólar, túngla, himintúngla, vagna, vedra terra solis, lunæ, siderum, trium, ventorum, i. e. calum, SE. I 316; dags land terra diei, calum, dáðstétt daga lands ordo caelestis, angeli, Lv. 24. Land eljunnar, hugar, minnis terra fortitudinis, animi, memoria, pectus, SE. I 540. Land túngu, tanna, orða, góma, varra terra lingua, dentium, verborum, palatorum, labiorum, i. e. os, SE. I 538; land heyrnar terra auditus, aures, ibid. Land vápna terra armorum, a) clipeus, SE. I 440; b) manus, cf. SE. I 540; bauga land terra annulorum, manus, Ísl. II 260, 1, vide læsigunnr; land in appell. femina, Ísl. II 245, 1; vide leika 1, d, a. - 2) in compositis: útland, baugland, bláland, brimland, zttland, eyrnútt, farland, fólkland, fríðland, hálíand, haukland, heinland, mornaland; - skottland, sunnlönd, (umland), valland; þarlands, þjóðland.

LANDÁLFR, m., *genius terræ tutelaris, rex, Eg. 56 (land, álfr), ubi junguntur per appositionem landálfr lögbrigðir rex legum violator, de Eriko Blodaza.*

LANDAMÆRI, n., *finis regni, limites regni, regnorum confinia (AS. landgamæri, Bosworth. Gram. AS. p. 41, not. 10), tantum in sing., til landameris, Hk. 73, 3 (F. VI 331, 3); F. VI 26, 1, coll. F. XII; at landamæri (dat.), ad, prope, juxta regnorum limitas; Hk. 62, 7 (F. VI 311). In prosa: til landameris, Nj. 83; ÓH. 57 (F. IV 114); F. VI 331; dat.: næstir landamæri, F. VI 311; við landamæri, F. II 128; VII 56; at l., FR. I 377.*

LANDÁSS, m., *genius terræ tutelaris, patrum nomen (land, áss), deus Asa, tutela regni, de Thore, Norvegis præcipuus cultus, Eg. 58, 2, ubi: landáss leidis lofða stríði patrimum numen odio habeat hostem populi.*

LANDAURAR, m. pl., *vectigal e portorio, portorium (land, eyrir), ÓH. 41, 3. Vide Ísl. I 4 (Schedæ c. 1): en þa varþ for maana mikil mioc vt hingat vr Norvegi til þess vnz conungrenn Haralldr baasnafi af þui at honom þotti landaupn nema. Þa optuso þeir a þat. at huerr maþr seyldi gjalda conungi V. aua. sa er eigi vþri fra þvi scilipr. oc þapan fœri hingat. - þau hafa vpphof verip at gjalldi þvi. es nu er kalfit landaurar. En þar gallak stundom meira. en stundom minna. vnz Oiafr eun Digri gorþi scit. at hvurr maþr seyldi gjalda conungi hafa mork. sa er fœre a miþli Norvegi oc Islannz. nema conor eþa þeir mena es hana nemi fra. ÓH. 41: Sveinn jarl hafði káit taka hálfu landaura af Íslandsfarino, svá æm fyrr var vant; þviat Eirirk jarl ok Hákon jarl höfðu þær tekjor, sem aðrar, at helmíngi þar í Þrándheimi. En er Ólafr kóngur var þar kominn, þá gerði hann til sína mesa, at heimta hálfu landaura af Íslandsfærum. Ex legibus Sveinns Alfsons f., ÓH. 253: maðr hvurr, er til Íslands fœri, skyldi gjalda land-*

æra, þarlandakr ok titlendakr. *Ex Trans-
actione inter regem Magnum et Jonam Ar-
chiepiscopum* (1277), *Hist. eccl. Isl.* I 391:
suo iáttadi hann oc herra erkbiskupi land-
æra af einu skipi á hverju misseri, þú sem
kemr af Íslandi til hans biskupsdóms.

LANDBEIÐAÐR, m., rex (land, beiðaðr
e beida), aut, regnum jure postulans, pro-
prium regnum jure sibi vindicans, adeoque
adsertor, vindex imperii; aut aliorum regna
adpetens, terripeta, adpetitor imperiorum, *Eg.*
67, 1, vide adnotationem G. Pauli *ibid.* Gen.,
landbeiðaðr.

LANDFÓLK, n., populus (land, fólk), id.
qu. landafólk, *ÓH.* 13, 2; *F.* VI 41, 1. In
prosa: vörðr landfólks custos populi, rex,
SE. I 452; lýðr heitir landfólk eða lýðr, *SE.*
I 532.

LANDFRÆKN, adj., in defendendo regno
strævus (land, frækna): l. jófurr, *SE.* I 404,
2. *Similis in compositione inest adjectivo
landamr, Snaf., ed. Holm., p. 167.*

LANDGARÐR, m., agger terræ, sapes
terram ambiens, i. e. mare (land, garðr), *F.*
VII 67, 2.

LANDHERR, m., populus, cives regni, qu.
multitudo terræ (land, herr), *Y.* 18; *Ód.*
10. — 2) exercitus terrestris, copia terrestris,
Jd. 17. — 3) homines: sýngr óskalof lengi |
landherr spökum anda homines sinceram lau-
dem perpetuo canunt sapienti spiritui, *Ho.* 10.

LANDKARL, m., rusticus (land, karl);
pl. landkarlar, id. qu. býndr, *F.* VI 339, 1.

LANDKOSTR, m., annona: landkostar á
deus annonæ, *Freygus, NgD.* 170, ez *GS.* 5;
sed h. l. vera lectio est landkostarr, qu. v.

LANDMAÐR, m., præfectus provincialis
(land, maðr, id. qu. lendr maðr), *ÓT.* 20, 2,
ubi pro landmann (acc. s.) membr. E. habet
landmens; líð landmanna copia præfectorum,
Sic. 6, 2 (*F.* VII 343, 2). *Exscriptum
Hrokkinnak., quod vidi, pro landmenna F.* VII
49, 3, prætulit landmenn. Differt autem land-
maðr præfectus regionis, a landsmaðr incola
regni, civis, ut konungmaðr rex, a konungs-
maðr assecla regis, satelles regius.

LANDMEN, n., torques, circulus terræ,
mare (land, men): landmens log flamma mar-
is, aurum, sec. membr. E, *ÓT.* 20, 2, vide
logreiðr.

LANDNORÐR, n., plaga cæli in aquilo-
nem (æroaquilonem) versa (land, norðr); pro
adv.: landnorðr frá Klífsandi ab regione
Klíosandis in æroaquilonem (cæciam) versa,
Hít. msc. 33, 5.

LANDNYBÐINGR, m., cæcias, aquilo,
æroaquilo (landnorðr): l. hvass, *Merl.* 2,
44, 84.

LANDRÁÐ, n. pl., administratio reipublicæ
(land, ráð); it., auctoritas imperii, severitas
in exercendo imperio, *F.* VII 15, 2. In
prosa: forstjóri fyrir landráðum præfectus
reip., consiliarius reip. administrandæ, *F.*
VII 238; H. c. 1 (*F.* I 2); hafa landráð
remp. administrare, *ÓH.* 261; ráða landráð-
um de rep. consultare, *ÓH.* 67 (*F.* IV 127).

LANDRÁÐANDI, m., præfectus regno,
remp. administrans (land, ráða), pl. landráð-

endr, de regibus, *SE.* I 452; dat. pl. land-
ráðandum, *F.* IV 151, 1 (*ÓH.* 74, 1, *Hkr.*
VI landráðendum, *Holm.* landráðandom).

LANDREKI, m., qui regnum vel provin-
ciam obit (land, reki a reka obire), de im-
peratore, rege, dynasta, *SE.* I 516, 2; I 316,
3; I 400, 1; *Hund.* 1, 29; *ÓH.* 260, 1; *Mg.*
34, 2; gen., *ÓH.* 157, 2; *SE.* II 144, 1;
Has. 49, de Davide; plur., landrekar, *F.* IV
13, 1; *HS.* 6, 2; *ÓT.* 18, 2, ubi est id. qu.
jarlar; landreki hlýskjaldar heims rex cali,
deus, *Gd.* 68, locum vide sub hlýskjöldr.
Vocem landreki *SE.* I 516 sic derivat: því
heitir hann svá, at hann rekr her um land
anæna konunga, eða rekr her or sinn landi
ideo rex landreki vocatur, quod regnum alio-
rum regum armata manu obit, aut quod ex-
ercitum (aliorum regum) suo ex regno ex-
pellit. Confer landsækir.

LANDREKSTR, m., exilium (land, rekatr),
Eg. 59; *Sturl.* 6, 36, 3.

LANDRÉTTIR, m., jus civile, *F.* IV 109;
ÓH. 56.

LANDRIF, n., costa (i. e. os) terræ, la-
pis (land, rif), id. torques (steinasörvi): land-
rifs lind tilia torquis, femina, *F.* V 226;
landrifs Lofu nympha torquis, id., *SE.* II
631, 1, locum vide sub lagdyr.

LANDRÖGNIR, m., nomen terræ, rex
(land, rögnir), *Ghe.* 12. cf. landálfir, herbaldr.

LANDSFÓLK, n., populus, incolæ regni
vel regionis (land, fólk), *F.* IV 52, 1; *Fsk.*
vide vocem bifaz; *Sturl.* 7, 42, 1; in plur.,
gáfu landsfólk dæderunt cives, *F.* X 431, 68,
ubi al. landmenn. — 2) homines, *G.* 16, ut
landherr 3.

LANDSKOSTARR, m., deus annonæ, Frey-
us (landskontr fertilitas regionis, terræ, AA.
69, árr), *GS.* 5, ubi construo: nú hefir gunn-
stærir um-sóttar landakostár (acc. s.), núna
incitator pugnæ (:) Thorgrimus) visitavit
deum fertilitatis (ad Freyrum concessit).

LANDSMADR, m., incola regni, regionis
(land, maðr); pl., landsmenn incolæ, *Hk.* 19,
3. *F.* VII 49, 3 forte legendum landmenn
præfecti.

LANDSRÁÐANDI, id. qu. landráðandi 2,
ÓH. 74, 1, ed. *Holm.*

LANDSSÆKIR, m., rex, *SE.* I 452 (land,
sækir, qu. qui terram, regnum, regionem adit
vel obit, cf. landreki).

LANDVÍÐI, Grm. 17, una voce construit
G. Pauli et F. Magnusenius (*Lex. Mythol.*
p. 496), tractus late patens, ampla sive lata
regio, domicilium Vidaris, a land et víðr la-
tus. Difficultatem parit ratio compositionis,
quum landvíði poneretur aut pro víðlendi
tractus late patens, aut pro landvídd lati-
tudo, amplitudo regionis. G. Magnusus seor-
sim scribit: hrisi vex | oc há grasi | Við-
ars land víði vírgulto obsita est et alto gra-
mine Vidaris regio (atque) salice. Cui ad-
stipulatur Raskius, scribens Viðars land (ok)
víði. Alias adumenda esset constructio con-
junctionis copulativæ ok, apud seriores pō-
tas (seculi decimi et seqq.) non infrequens,
quod v. c. hoc loco hrisi ok há grasi víði
ponitur pro hrisi, víði ok há grasi.

LANDVÖRN, *f.*, *defensio regni* (land, vörn): láta l. standa af sér *defensionem regno præstare*, *Mg.* 32, 3; taka l. *regnum tuendum suscipere*, *F.* X 430, 62; né lamdis l. *defensio terræ non defecit, terra fortiter* (*ab Erlingo*) *defensa est*, *ÓH.* 186, 5.

LANDVÖRÐR, *m.*, *custos regni, rex* (land, vörðr), *HS.* 1, 2; *F.* III 6; *Korm.* 19, 1; *acc. pl.* landvörþu, *SE.* I 452.

LÁNGA, *f.*, *gadis molva*, *SE.* I 578, 2; *dat.* laungu, *F.* VI 385, 1.

LÁNGAÐIGR, *adj.*, *diutina fortuna utens* (láng, auðigr), *Vigagl.* 17, 1.

LÁNGBARÐR, *m.*, *gladius*, *SE.* I 564, 1; *II* 559. 619 (*II* 476 launbarðr); lángbarðs eggjar rásu fólkjald *acies gladii*, *Ód.* 18. *Pl.*: lángbarðar latu at lýða fjörvi, *Hg.* 33, 7. — 2) *serpens*, *SE.* II 487 (*II* 570 launbarðr). — 3) *Odin*, *SE.* II 473 (*II* 556 launbarðr). — 4) *Longobardus*: Lángbarz liþar comites v. socii *Longobardi* (*Allium intelligunt, quasi barba promissa præditum*), *Gha.* 19. *Plur.*: Lángbarðar *Longobardi*, Lángbarðaland *Longobardia*, *F.* VI 134, 1.

LÁNGFEDR, *m. pl.*, *maiores: långfedra láð*, grund terra *majorum*, *SE.* II 224, 2. 226, 1.

LÁNGHÖFÐAÐR, *adj.*, *longo capite præditus* (láng, höfud): lánghöfud skip *naves longis capitibus animalium exsculptis ornata*, *Hund.* 1, 23.

LÁNGHÚSS, *m.*, *gladius*, *Cod. Worm.* *SE.* pro lánghvass, *quasi longa domo utens* (láng, hús), *i. e. longa vagina conditus*.

LÁNGHVASS, *m.*, *gladius*, *SE.* I 566, 3 (láng, hvass, *quasi longa acie*); *II* 620; *II* 476 *divisim*: lángr, hvass (*longus, acutus*); *II* 560 *leggr* huass *ramus acutus*.

LÁNGIFÓTR, *m.*, *Hæmer Asa, qd. longipes*, *SE.* I 268.

LÁNGMINNIGR, *adj.*, *bona memoria præditus, bonis animi facultatibus præditus* (láng, minnigr), *Gd.* 20, *ubi*: leidd var ein vr líkam sínum | lángminnigrar sála kvinnu.

LÁNGNEFJOB, *f. pl.*, *SE.* I 584, 2; *II* 482. 565, *forte id. qu. fellinefjur* (*Félag.* 9, 4), *tabula scalmi*.

LÁNGNIBJAR, *m. pl.*, *maiores, atavi* (láng, niðjar): lángniðja tal *genealogia*, *Vsp.* 14.

LÁNGR, LAUNG, LÁNGT, *longus; lengri, lengstr* *lóngior, longissimus*: lángr leiðar *dynmarr* = *långskip navis longa*, *ÓH.* 168, 1 (*F.* IV 371); lángt er at fara *longum est ita* (*ire*), *Harbl.* 54, *sed Raskius in ed. Holm.*: lángt er at fara (*gen. pl. a fúr*) *nom longum est via spatium. Diuturnus*: lög lýða lög diuturna *hominum fata*, *Bk.* 1, 2; laung lífs sorg *longus vitæ dolor, luctus diutinus*, *F.* V 211, *sed F. XII ad h. l. conjeceram* lángr er konúags morgin *longum est mane regis* (*i. e. mane, quo regis adventus expectatur*), *adag.*, *quod occurrit* A. 13, *ubi legendum*: kvæðit skal með konunigum allt, | konúags morgun er lángr ávallt. Lóng heiðni *religiø pagana, quæ diu invaluit*, *Ód.* 14. *In compositis*: andlángr, endlángr, ennillángr, enn-lángr, hendilángr, mislángr, súðlángr, vand-

lánggr. — 2) *långt, ado., longe, comp. longra, superl. langst*: þat hefir *långt líðit síþan* (: *långt mál, skeið*) *longum inde tempus elapsum est*, *Hm.* 2; *dat.* laungu, *ado., olim, pro* fyrir laungu: sá er laungu var *quæ olim fuit, vixit*, *Ý.* 53; *F.* VI 385, 2. 387, 1. 2, *vide multa exempla F. XII Gloss. sub v. langr; plene*, fyrir laungu *longo abhinc tempore*, *Krm.* 1. *Comp.*: lengra en röðull skini *longius quam quo radii solis pertinent*, *F.* X 112; fyrir lengra *longo ante tempore*, *F.* VI 385, 1. 386, 2; *leugram* = *leugr diutius*: opt vakir drengir at leugram *sæpe juvenis (vir) diu vigilat*, *Hítid. mac.* 33, 1; *nie F. XI* 99: leugram en lög stóðu til *diutius quam leges permittebant* (*Jómro. p.* 26: leiðgr en þá er *Pálnatöki lífði*); *leugram sæpius*: varð hann leugram *blotselli*, *GhM.* I 98; *sic skemrum* = *skemr rarius*, *Bl. membr.*: en sumir menn ero eigi skemrum í votum en lande oc hafa enga fýsetu nema raa þeka oc vatnsdryck. *Gen.*, *långs, adv.*, 1) *id. qu. långt longe*, *F.* IV 44, *pros.*: hann fór þá lángr á land upp (*ÓH.* 8: konúgr gekk lángr á landit upp). — 2) *id. qu. lengi diu, it. tandem*: burgum lángr *tandem servati sumus*, *Fbr.* 33, 2 (*GhM.* II 342); *långs at laungum zero tandem*, *SE.* II 178, 1, *Den. langt om længe, vide de hac strophæ AA. p.* 268. *See SE.* II 425, 2 *h. l. habet lþga. vide sub leynileikr.*

LÁNGRÖST, *f.*, *mare vastum, oceanus* (láng, röst): bláðúfur *långrastar oarula undæ oceanæ*, *Ha.* 319, 2.

LÁNGSÆI, *f.*, *sagacitas, providentia* (láng, sæi a sjá), *SE.* I 544; *II* 613 (*II* 468 lángræi, *II* 551 lángræi).

LÁNGSKIP, *n.*, *navis longa, balice* (láng, skip), *Krm.* 5; *Hund.* 2, 12.

LÁNGVE, *n.*, *SE.* II 469, *puto id. qu. lángría* (*Lex. B. Hald. lángrígi*), *lángvefja. sec. Faberi Prodr. p.* 42, *urta troile*, *cujus varietio hringlángvefja, hringvía urta troile leucocephalæos*.

LÁNGVINR, *m.*, *vetus amicus, longo usu familiaris, longa consuetudine nobis junctus* (láng, vinr): l. Þrúngvar *vetus Freys amicus*, *Thor*, *SE.* I 300, 3; l. launara *intimus amicus servatoris, de Olavo Sancto*, *G.* 59. 65; *acc. pl.* lángríni *veteres amicos*, *Hánam.* 159.

LÁNGÞÖGULL, *adj.*, *qui diu tacet* (láng, þögull), *Hugm.* 31, 2.

LÁR, *m.*, *qualus, quasillus: stafur lár qualus puppis et proræ, navis, stafur lár jarðar leiptra navis nanorum, pedis, cornu*, *SE.* I 232, 4. *Cod. Worm.* *habet sár* (*pro lár*), *i. e. sinus, vas, eodem sensu; h. l. forte rectius legendum hrafnaðar, gen. s. tvi hrafnaðs*.

LÁS, *m.*, *sera: grind, lokin í lás oku-strum, será clausum*, *Grm.* 22. — 2) *compus* (*id. qu. fjötr*), *catena, vinculum: utákr þá lás af limom, en af fétom fjöturr tum abílit ligamen a brachii, sed a pedibus compus*, *Grq.* 10, *ubi præcesserat: of þer fjötar verfa beria at bóglímom; id. qu. jára vínouða forrea, catenæ*, *Orkn.* 66, 2; *lígja sé ek at*

leggjum (lás bannaþ þór rásir) járnin hjúgu; jupjur eym fjötr: lás hét líki drósar, bitu fíkla fjötrar fjöð mart, *Hh.* 19, 4 (*F.* VI 176). *Quin et fjötr (fjötirlás), id. qu. lás is signif. primo occurrit F. VIII 341. Láss, per duplex n, scribitur SE. II 494, vide lati, m. Lás lauda vinculum terrarum, mare, SE. II 428. Vide compos. njarðlás. — 3) las, F. II 249, var. lect. 2, forte referendum est ad las, las plicatura vestium, et construendum: las lind tilia plicatura, femina cultus studiosa, hoc ordine: máttkat ek bindaz of rektar við ljósa las lind non potui abstinerere ab amore candida mulieris; las at síðu plicatura ab latere, de tunica ab latere plicata, *Eg.* 81; quod scribitur latz at síðu, *F.* VI 140, láð at síðu, *Cod. Fris. col.* 219, 29. *Ab Angl. laze contrahere, corrugare.**

LÁSK, 3. s. impf. ind. pass. (pro lósk) v. ljuga mentiri, fallere, frustrari, *Sturl.* 7, 12, 5, ubi legendum putat: lask ey þat vár háski eo vere non defuit periculum, id eorum tempus periculo non carui, eodem sensu atque bráskat þat dægir háski, *Orks.* 6, 3. Eadem forma occurrit cum negatione, *Hild. msc.* 33, 4, o: laskat, impera. sequente at, haud frustratum est, i. e. certum fuit: laskat, at ek myndak verða hans bani non abfuit, ut ejus percussor existetrem, certo ejus percussor exiit.

LÁST, n., vituperium, vituperatio (löstr): ek reidi þó last lýða equidem divulgo vituperium hominum, vitia hominum carmine divulgo, *F.* IV 188, 1, non contemnenda lectio, cf. *ÓH.* 92, 8.

LÁSTA (-aða,-at), vituperare (last): ná ek lasta (o: þat) id non vitupero, *ÓH.* 41, 2; kannkat ek þat lasta, *GS.*; culpate, oppos. leyfa laudare: oss dugir (at) leyfa svá hágrdeyð hrafas, at lastim eigi annan linns látra sveiganda ita unum hominem laudare debemus, ut alium non culpemus, *F.* XI 215, 1.

LÁSTALAUS, adj., inculpatus (löstr, -lausa), epith. gigantis, sec. *G. Magn.*, *Sonar.* 3; vide nökkverr.

LÁSTASTAFIR, m. pl., voces contumeliosas, maledicta (löstr, last, stafir), *Lokagl.* 10, 16, 18.

LÁSTAUKINN, vitii auctus, vitii plenus, vitiosus (löstr, aukinn, part. pass. v. auka), *Has.* 58, ubi: nema (þú) vilir líkna þinum lastaukunum þrele nisi tuo vitioso servo propitius esse velis.

LÁSTAUDIGR, adj., vitii plenus (löstr, audigr): verðr ljóðr á láde lastauðegr, *Has.* 55; lastauðigir leikmenn, *Gd.* 30.

LÁSTBUNDINN, vitii addictus, adligatus (löstr, binda): lastbundnir linns lautviðir homines scelesti, *Lb.* 37.

LÁSTLIGR, adj., contumeliosus (last): lastlig orð verbarum contumelia, maledicta, *Nj.* 36.

LÁSTSAMR, adj., calumnia deditus, calumniator, dicax (last,-samr), *Si.* 28, 4 (*F.* VII 154).

LÁSTVARR, adj., vitia fugiens (löstr, varr), *Hugsm.* 22, 3 (*Sks.* 24). *SE.* I 400, 1.

LÁTF, n., jactura, damnnum (láta c), vide

fjörlát. — 2) gestus, mores habitus (láta 2): í láti, ok í lyndi, ok í lofi manna, de femina, moribus, indole et gratia conspicua, *Hyndl. ný.*; skripa lát gestus histrionici, *Sverr.* 85, 2, ubi plur. numeri esse videtur, id. qu. læti, qu. v.

LATAZ (-aðiz,-az), segnem fieri, segnem esse (latr): eigi skaltú lataz ne segnis fueris, segniticem fugito, *Hugsm.* 23, 2. *Act. lata, intr., cum dat., defatigari, = mæðas: þorgrimi latar, GkM.* II 76, id. qu. ante: þorgrimr mæðdis skjött; jelino latar procella remittit, *F.* XI 137.

LÁTA (læt, lét, látit), 1) ponere; a) collocare, constituere: at hann í odda eli öndurðr látinn verða si in primore acie collocatus sit, *Krm.* 22. — b) deponere, id. qu. leggja, c. acc.: ek lét gollu varðan gjallar vönd deposui gladium, *Mg.* 9, 1, id. qu. lögdum vilfri hjaltat vápn in sequi semistr.; metaph. : ek lét þar vinon ora nuno depono amicitiam, renuntio amicitia nostra, *Korm.* 13, 1. — c) amittere, perdere; a) c. acc.: l. líf ölam amittere, mori, *Nj.* 30, 2, ubi: ok eitru ölungrundar eyðir (skal) láta líf et consumuntor auri (vir, Hallgrímur) vitam amittit; l. önd animam amittere, id., *Hg.* 31, 4; *G.* 57. In prosa: l. leik perdere ludum, inferiorem a certamine discedere, *SE.* I 152. — β) c. dat.: þú skalt, Gunnarr, gerst um láta | mino landi | oo mér sjálfri tu fazo, Gunnar, penitus amittas meum territorium atque me ipsam, *Bk.* 2, 10; fyrr skal ek mino | fjörvi láta prius ego meam vitam amittam, *Bk.* 2, 15; ut l. líf, *GkM.* II 752; hodie de gravidis et felis dicitur: að láta föstri abortare: kýrin lét kálfnum vacca vitulum ejecit. — γ) látaz (læz, læz, látiz), mori, *Sturl.* 5, 17, 2, unde part., látinn mortuus, vide oflátinn. — 2) se præbere, ostendere, gerere, c. adv.: láta illa horrendum sonitum edere, de gladio Sköfnungo, *Korm.* 11, 6, in præced. prosa grenja; de mari, fremere: hvægi er lét hinn ljóti landgarðr utut mare fremeret, *F.* VII 67, 2; de homine indignabundo: víf mun láta verr, ef ægrius feret, magis indignabitur femina, si, *Grett.* 19, 5; sárt lét halr við hölda acerbum se præbuit viris, i. e. graviter eos vulneravit, *Ísld.* 20, ubi forte pro lét legendum sit læc, a leika sárt við e-n male accipere, mulcare quem, crudeliter adfœcere quem, ut *Nj.* 78 sárt ertu leikinn. Láta eigi brátt við sáttum se haud promptum ostendere ad pacem faciendam, ægre pacificationem admittere, invitum ad pacis conditiones descendere, *Hh.* 73, 4. Svá skaltu láta, sem þeir lífi báðir ita animum inducas, quasi ambo vivant, *Gha.* 28; léttr sem sólginn sò ostendit se famelicum esse, *Hávam.* 33. Absol., gestus vel motum aliquam corporis ostendere, pars corporis in dat. ponitur: láta vörum labia movere, *Lil.* 59 (qs. hafa læti með vörum). — 3) loqui, dicere, significare, ostendere: fytar láta þat eigi smátt undur, er homines dicunt, id non parvum portentum fuisse, quod, pro magno portento habent, quod, *ÓH.* 239, 2; er bragnar létu miklo vildastan quem homines multo præstan-

tissimum ferebant, ÓH. 92, 8; Ástríði lát þú mæri, en þik sjálfa te ipsa superiorem agnoscas, Mg. 10, 3; létz þu, at (hann) hēti H. mörstrúr dízisti eum vocari H., F. VII 153, 2 (Si. 28, 3); ok um styrkum | ættar stuðli | lét margframaðr | minna dáða et de firmo familiae fulcro dixit adsiduus promotor meorum commodorum, id. qu. sequitur kvæð sonr Hálfðanar, Ad. 12; léttr sér vaxa megin dicit sibi robur augeri, vel, dicit facturum se, ut robur sibi crescat, sensu prægnanti (ut það öru klóaz), SE. I 294, 3. Látaz dicere se: ýtar látaz eigi finna homines dicunt, se non invenire, F. II 321; maðr létz súss at deyja se mori paratum ostendit, foletr, Mg. 9, 3; látomk því valda, et dico me in causa esse, quod, Am. 89; pleonastice jungitur cum segja: Atli sagði mér þat, at hvarki lēz deila gull nē jarðir, vert., dízit mihi, se decrevisse neque aurum neque fundos partiri, Bk. 2, 35, propr., mecum collocutus dicit se non partiturum. — 4) cum præpositione; a) á, imponere: láta kórónu á húfuð coronam imponere capiti, Ha. 255, 2; láta hringa á band indere, inserere, Völk. 8. — b) af, transit., eximere, demere, detrahere, v. e. láta (hrínga) af (bausti) eximere, Völk. 8; mögr af læzo af mars baki gnatus descendit (qs. léttr sík demittit se) ex equi dorso, Grm. 17, ubi G. Pauli tò læzo capít pro lezo = hleðse, a hlada, cf. supra p. 352, tum forte tò af capiendum pro of, o: of læzo of mars baki conscendit equum; intrans.: láta af auði rennitiare fortunæ, bona cedere alicui, FR. II 120, 3. 4. — c) l, immittere, injicere: láta flaut i haf naves pelago committere, F. VI 427, 2, unde absol. láta i haf vela in altum dare; commode intelligitur fara v. renna, o: facere, ut navis in altum eat v. currat, sec. 5, confer mox d, f. — d) or, emittere: láta dökk (o: renna) or skýlihöggum emittere liquorem ex vulneribus, FR. I 284, 1, ut láta e-m blóð venam cui incidere, mittere sanguinem alicui, F. VII 269; láta úlfá rödd edere vocem lupi, ululare more luporum, FR. I 131. — e) uppi, a) solvere, pendere: léttaþ buplúngr þátr uppi rex multas non solvit, i. e. de cæde non satisfecit, Hund. 1, 12. — β) palam proferre, recitare: létto uppi minna fantanna Sýrar greppa jastrín carmen meum recito, SE. I 460, 5. In prosa láta uppi significat: a) præstare, id. qu. inná af hendi, v. e. láta skil uppi justa præstare, præstanda præstare, Grág. I 336. — β) pendere, solvere: l. fé uppi exendere pecuniam, Grág. I 384. 420. 421. — γ) permittere, concedere: l. gríð uppi pacem concedere, Grág. II 21; rannsókn inquisitionem permittere, Vem. 18; skipti divisionem concedere, F. IV 215; láta uppi þat er e-r beid-ir quæ quis postularit concedere, F. V 275. — δ) palam eloqui, profiteri: látum nú þat uppi, sem vér höfum jafnan mælt fyrir jarli, F. IX 333. — f) á vit: láta jó (o: renna) á vit lands facere, ut equus ad terram versus currat, i. e. equo in regnum revehi, Ghe. 34. — 5) facere, a) construitur cum acc. et infm., v. e. lét sér líka gjafir fecit munera

sibi placere, i. e. accipere munera dignatus est, F. XI 313. Rarissime in hac constructione additur at, nota infm., v. e. létto marins at þyrja um fjöll fecerunt equos montes percurrere, Ghe. 13, vide supra p. 27 sub at, nota infm., et SE. II 4, pros. Reflexive, létumk njóta fecit me frui, Eb. 19, 1; Bata munn létomk rúms um fá feci, ut rostrum Ratii riam mihi aperiret, Hávam. 107; imper.: látts þat nexas fac id animo tenoas, Sk. 1, 23. — β) haud raro omittitur infinitivus, v. e. hölm lét sér at skjaldi, o: lét hölm (vera) sér at sk. fecit, ut insula sibi pro clipeo esset, i. e. in insulam confugit, H. 19, 4; látto svá breiða borg á velli fac esse arcem, i. e. extruxit tumulum tam spatiosum, Bk. 2, 60; þau lét hon gjöld bræðra vindictam esse fecit, i. e. pœnas persecuta est, Am. 43; munto Oddræno | eiga vilja, | en þik Atli mun | eigi láta, o: Atli mun eigi láta þik (eiga hana) non sinet, permittet tibi, ut eam ducas, Bk. 2, 55; á lét flest, | þat er fadír mælti semper consensus plurimis, quæ pater dicit, Sonart. 12, i. e. lét á flest, þat er fadír mælti (vera svá) fecit ille esse, uti iusserat pater. Svá mun ek láta (o: vera) hoc loco rem esse patiar, i. e. jam desinam, Bk. 2, 66; sorg at segja, eþa svá láta luctum narrare, aut id facere omittere (propr., rem, quo est loco, esse sinere), Sk. 3, 14. Sio subauditur verb. gánga, Vigagl. 6: ok lét svá (o: gánga), þar til at hann kom út fyrri dýr atque sic facere perrexit ut que eo donec; de ellipsi v. renna vide ante sub 4, c, d, f. — γ) cum infm., pass. et supino: nema ek gefaz létak nisi me nuptum dari sinerem, nisi nubere vellem, Bk. 2, 35; er hon lét sveltas at Sigurði quod illa mori se passa est propter Sigurdum, Og. 17; (gud) lét himinríki opnaz fecit regnum cœlestis aperiri, aperuit regnum eo, G. 16; létams bruggit at gánga, = lét mér bregðaz fecit mihi ut frustraretur aditus (ad pignam), i. e. impedivit me, quo minus procedere possem (ad p.), Evg. 24. — δ) periphrastice usurpatur, a) cum verbo intransitivo, ad exprimendum verbum transitivum, v. e.: hann lét ból brotna fecit munimentum frangi, fecit ut munimentum frangeretur, id. qu. hann braut ból munimentum fregit, evertit, ÓH. 15; lét falla cadere fecit = feldi prostravit, SE. I 282; lét her deyja fecit multitudinem mori, i. e. incolas interfecit (deyddi), ÓT. 31, 2. In his exemplis accusativus subjecti cum infinitivo construebatur. Ubi accusativus subjecti omittitur, prodit circumscriptio verbi intransitivi, ut: jarl lét drifa undan erlendis dynasta peregre (ex regno) aufugit, Mg. 6, 1, quod dictum videtur pro lét meina sína vel skip sín drifa undan; gollhrings gerðr lét skolla við mér mulier levitatem animi ergo me ostendit, adspersatur me, Hk. 15 (F. VI 169. 170. 171), pro léttr hug sínu skolla við mér; ek lét akreidaz, id. qu. ek akreidiz, Hk. 1, 2. — b) cum supino verbi iatrans.: lét staðit (staðiz) = stóð stetit, Sturl. 2, 40; verbi transitivi, cum objecto accusativi: lét bannat ofsa (= bannar), SE. I 594—96.

lét farit Upplönd bröndum, Halland brandi armis peragravit, *Ha. 104*; *Mb. 3*; lét herjat Vestrlönd, *ÓT. 21*, 2; létu herjat alla Selund, *Hk. 19*, 2; þú létz lagt snekkjur at jarli, *Mg. 37*; lét tíðhöggvit ljótvaxin hræ, *ÓT. 30*, 1; lét lokit mürg lið um land, *ÓH. 155*, 3; cum dativo objecti: lét valdit mürgru gagni, *ÓH. 192*, 3; lét haldit skipum austr til Värnu, *Ha. 66*; létu hans fjörvi farit, *Söll. 22*; þú létz visat framstafni í haf, *SE. I 496*, 2. — c) cum supino et verbo verba, addito objecto aut accusativi aut dativi, v. c. lét verða spornat = spornaði calcavit: lét verða spornat forntráðan mó, *Mg. 34*, 10; lét verða háit = háði gessit: lét verða háit sverðþing, *SE. II 192*, 1; lét verða banat = banaði interfecit, c. dat.: lét verða banat jarli, *Mb. 11*, 2; lét verða kastat = kastaði jecit: þar lét kastat knútu | hát ferð á höfn verða, *Sekk. 19*, vide höfn. Sic in prosa: lét verða farit = fór ívit, lét hann verða farit til Björgynjar, *F. VIII 340*, var. lect. 13; létu þeir víða verða farit, de Birkibeinis, *Fsk. 185*. Nú lét Einar þambarskelfir með þrandu her farit verða með líki Magnús kóngs norðr til Niðaróes, *Fsk. 120*; láta verða leitat = leita: liðit skal láta verða leitat þajarins, *F. VIII 374*; lét konungur þá verða sagt þeim til skriptargánga, *F. V 201*. — d) cum partic. pass. et subst., in acc., v. c.: lætr sodinn Serimni = sýðr coquit Serimnerem, *Grm. 18*; lét of sóttan = sóti, *SE. I 278*; *ÓH. 194*, 1; lét lagðan Karlhöfða = lagði constituit, *ÓH. 47*, 2; lét búna (acc. pl. m.) lómenn, = bjó, *F. XI 313*; fè lætr ferð sírða einorð, = firrir, *ÓH. 173*, 1, vide firra; létu keypta dóttor, = keyptir þú, *Lokagl. 42*; lét bodna trú = bað amantiauit, imperavit, *Od. 9*; lét Skáney herjada, = herjádi armata manu obiit, vastavit, *ÓH. 159*, 1; lét fold fundna þer = fann þer fold tibi concessit, *ÓH. 194*, 2, vide fanna 2. Subintelligi verbum verða in exemplis, sub b, c, d allatis, ut verera ni constructio accusativi cum infn., verosimile facit *FR. II 153*: hann lét Grimhildi verða tekna, ok færðan belg á höfuð henni, ok barða grjóti í hel. Idem valet de sequenti. — e) cum part. act. verbi intrans.: lét (o: verða) vaxanda ár úlfa, id. qu. lét ár úlfa vaxa crescere fecit (latiorem reddidit) annonam luporum, *Ha. 219*, 3, ubi in eadem constructione additur part. pass., (lét) valda vetr hiemem elegit.

LÁTATTU, ne facias, ne feceris, imper. v. láta, cum neg. at et suffixo pron. þú, lát -at-tu, *Lb. 6*.

LATAZ, vide supra 495.

LÁTAPU, ne feceris, siveris, passus sis, imper. v. láta, cum neg. a et suff. pron. þú: látapu sílfr ráða þinom svefni ne siveris argenteum arbutum esse somni tui, *Bk. 1*, 28.

LATI, deriv. a latr, piger, segnis, tardus, in compos., gánglati, gjóflati. — 2) m., sera *Helz*: Latí, láss, *SE. II 494*.

-LÁTI, m., deriv. a láta, qui præbet, ostendit se, in compositis gjóflati, ofláti.

LATPRÚDR, adj., gestibus elegans (lát,

prúdr), *Hít. 12*, 3, de viro; de femina, pros. *SE. I 116*. Idem est látgödr, *F. X 152*.

LATR, adj., piger, segnis, tardus: hann er til latr frá sínni linbedjar gná agre ab uzore sua divelli potest, *Korm. 18*. In compos.: darlatr, eljunlatr, gánglöt.

-LATR, adj., deriv. a láta, qui se hoc vel illo modo gerit, in compos.: göfuglát, hreinlát, keskilát, ódlát, rakklát, rekkilát, rikilát, sídlát, snerilát, stórlát, stóvilát, vorkunnlát, þarfát; et in prosa marglát inconstans, varius, lascivus, (*SE. II 158*), naumlát abjecti, humilis animi (*FR. III 425*), undrlát mirabundus, *F. VII 132*; vide et dróttláta.

LÁTR, n., locus, ubi aliquid reponitur (láta), v. c. locus in amnibus, ubi retia ponuntur ad capiendos salmones; sí. scopulus, cui amat incubare phoca (cogn. leggja, liggja); hinc látrax componere se, considere: þeir setja sínar herbúðir hvorirtveggju — en er meun höfðu látrax, ok allt var kyrt ok hljótt, *FR. II 284*. Hinc in circumscriptione auri, cui serpentes incubare credebantur: l. linns blóða cubile serpentis, aurum, þollr linns blóða látrax vir, *ÓH. 41*, 2; látir lýngs hrokkínseids, id., lýngs hrokkínseids látrax stríðandi inimicus auri, vir liberalis, *G. 16*; dalreyðar látr, id., *SE. I 346*, ubi occurrit in plur.: þrútinn dalreyðar látrax auro turgidus, vide formam láttir, sí. compos. gunnlát, ormlát. Látr, *SE. I 302*, S. Thorlacius refert ad steina (*spec. 7*, p. 165), notans: látir latibulum cavernosum, inde látrsteinn latibula saeza, nempo scopulus litoreus, specubus, quæ gigantum erant latibula et sedes, plenus: látrsteins vallygar oreades antricola et veneficæ. Hæc ille. Forte látir per tmesin pertinet ad eldar, o: valrugar látr-eldar ignes clipei, enses, a valrugar látr scopulus, sedes sagittarum, clipeus.

LÁTRKÆNN, adj. compos., *Ód. 20*, ubi coherent linns látrkænn gnarus auri, dives v. liberalis, a linns látir cubile serpentis, aurum, et kænn, adj., gnarus, peritus.

LÁTRÞVERRANDI, m., cubile imminuens (látir, þverra): eingilúru l. cubile serpentis imminuens, vir liberalis, ab eingi lúru látir cubile serpentis, aurum, *ÓH. 41*, 3.

LÁTT, 2. s. impf. ind. act. v. liggja, jacere, *Fm. 28*.

LATTR, perf. part. pass. v. letja.

LÁTTIR, n., id. qu. látir, cubile, stratum: láttr, þat er Fofnir átti cubile Fofneris, aurum, *Fbr. 25*, 1; lýngva mens láttir stratum serpentis, de annulo aureo, *HS. 1*, 6; sigðis láttr stratum, sedes gladii, clipeus, Hermodr sigðis láttir numen clipei, vir, *SE. I 406*. Ormláttr, scribitur *NgD. p. 161*.

LÁTTZ, 2. s. imper. pass., verbi láta 5, a, *Sk. 1*, 23, pro lát þer.

LÁTUMK, dico me, 1. pl. præ. ind. pass., v. láta, *Am. 89*.

LÁUF, n., frons (-dis) víðr, vaðinn at laufi arbor fronde viduata, *Hm. 4*; lauf Glasir frons Glaseris, aurum, *SE. I 340*, ubi Glasir stendr með gullau laufi aurea fronde conspicuus; laf skips frons navis, bractea

navis, clipeus, SE. I 420; laf leipa (leifa) landa runna frons navium, clipeus, SE. I 372, vide fátt 2; lauf vikinga frons piratarum, clipeus, F. IX 375, var. lect.

LAUFAFETIR, *m., vulpes, SE. II 490. SE. msc. habet laufa-feitir; sed illud valet lafa feittir consumtor frondium.*

LAUFEY, *f., Löveya, mater Lokii, SE. I 104; Løseyjar sonr filius Löveyæ, Lokius, SE. I 268; Hamh. 18. 20.*

LAUFGAZ (-aðiz, -az), *frondosum fieri, frondescere (laufgr); part., laufgaðr frondens, metaph.: mærdar timbr, máli laufgat poetica silva (materia), sermone (carmine) frondens, i. e. res aliqua, in carmine poetice exornata, Sonart. 5; laufgaðr gulls þollr frondens auri thallus, vir, homo, aliquis, Korm. 24, 1, ubi dat. s. laufguðum þolli frondenti pinut. In prosa, vöndr, er Aron bar ok laufgaðiz með ávexti, SE. II 188.*

LAUFI, *m., gladius, SE. I 564, 1 (proprie nomen gladii, a Bódoare Bjarkio possessi, Ísl. I 169; Eg. 559, not. 6: laufi, Leo, vocabatur celebris gladius celebrioris athletæ Bódoaris Bjarkii); lita bitran laufa acutum ensam tingere, Korm. 16, 2; laufa leikr ludus gladii, prælium, F. I 169, vide leikstærir; laufa veðr tempestas gladii, prælium, HS. 6, 7; laufa lundr præliator, bellator, Mb. 11, 1; laufa tár lacrima ensis, sanguis, Hid. 17, 2, vide laungagl.*

LAUFUGR, *adj., frondosus (lauf): laufgr pálmur palmæ frondosa, Lil. 94.*

LAUFVIÐR, *m., silva frondea (lauf, viðr): laufviðar fjöturr visciculum silvæ frondentis, serpens, Merl. 2, 42, ubi: Erv laufviðar | líosvm síðri | takmörk gefin | í tali ára.*

LAUG, *f., lavacrum, aqua quibus lavatur: varmar langar calida lavacra, Krm. 20; lauga vatn aqua balnearum, calida, Söll. 50. in primis absol., calida: koma úr laug ez balíneo redire, Skáldh. 1, 17; karfa laug balneum cyprini, mare, Skáldh. 4, 19; augu sukkúð í laugu oculi, aqua (marina) persusi, FR. II 76, 1; fagnaðar laug aqua tepida lætitiæ, lacrima gaudio exçitata: fjóti fagnaðar laug af hvers manns augum, Lil. 32; metaph. laug lavacrum, de sanguinis perfusione et effusione, de vulneribus et morte cruenta pro religione acceptis: verði oss ok þollum þessum | þessi laug at hreinsan bauga, Gp. 16, vide hreinsan. De aquis calidus, vide GhM. II 562; H. c. 23; F. VII 150. Vide composita: fótlaug, handlaug, kerlaug, munnlaug.*

LAUGA, *f., nomen insulæ, SE. II 492; confer lectionem Laugjarsund (pro Atleyjarsund), F. VIII 187, var. lect. 3. Forte peninsula Laugen, non procul a Hrafnista, in Naumdalo, maris inundationibus jam pene absorpta, Munch.*

LAUGA (-aða, -at), *lavare; laugas lavare se, i hreinu Jórdanar vatni in pura Jordanis aqua, Si. 10, 2; tingere: (menn) lauguðu (vápn í benjum), Grett. 13; orð laugas öll í glóðanda gulli omnia verba rutilanti auro tinguntur (splendidissime elaborantur sec. regulas poeticas), Lil. 3.*

LAUGARDAGR, *m., dies Saturni (dies lavacri, laug, dagr), Hh. 62, 2; vide GhM. II 562.*

LAUGR, *SE. I 574, var. lect. 4 in laugr, stop; utramque hanc vocem h. l. dubiam faciunt var. lecti. sub lagatastr adlatæ, priorem præsertim, quod lavgr in linea proxime antecedente præcessit.*

LAUGS pro LAUKS, *gen. s. a laukr malus (g = k), Cod. Reg. SE. I 442, var. lect. 6.*

LAUKJAFN, *adj., lævis instar allii, ab omni parte æqualis, ut allium (laukr, jafa); metaph. laukjöfn lög leges æquissimæ, Mg. 17, 3 (F. VI 40, 2); cf. tónn, rétt sem laukr (ut kertii), GhM. III 298 (laukrétt, adv., Stjórnufræði 1842, p. 166).*

LAUKR, *m., allium: lauka brim alliatum, jusculum allii conditum, hrist lauka brims nympha alliati, femina, Korm. 3, 3; vara sem mæri bari manni lauk eða öl, ÖH. 263, 2; verpa lauki í lög allium potui admiscere (adversus vim veneni), Bk. 1, 8; laukum studdr allio fultus, circumdatus, lectus, vel forte conditus, de phallo, Volsþ. 4. In comparatione: Svá var Sigurðr | of sonum Gjúka, | sem veri grænn laukr | or graui vaxinn, Gha. 2, tanquam viride allium super herbas enatum, cf. Gk. 17; lauka oik, vár, lind, lofn arbor, nympha allii, femina, GS. 2, 29; Eg. 75, 2; SE. II 631, 2 vide sub kennir; lofðungur lauks rex allii, id., vide sub hjálmklæði. Proverbium: kveða lauki litit gæst til auka allium vel minimo crescit, Hh. 55, vide gæst. In prosa, laukagarðr copina, Ld. msc. c. 72, cf. Lex. Mythol. p. 234, ubi annotatur, de quovis horto a scriptoribus præsanctis usurpari. De allii in medicina usu, vide 247. — 2) quævis herba viridis et succulenta: grund, gróin grænum lauki terra viridibus herbis obrita, Vsp. 4 (cf. vetrarlaukr, Lex. B. Hald.). — 3) arbor, in appell. gladii: sára laukr arbor, tigillum vulnerum, ensis, FR. I 468, 1; F. V 228, 1; 229, 3; randar laukr arbor v. tigillum clipei, gladius, rúklundur randar lauks bellator, HS. 6, 5. — 4) arbor navis, malus, SE. I 583, 2; laukr heitir siglutrè, SE. I 442; lypta kná lför opt | lauki of kjalar ravka, SB. I 694, 1; háleit hrúan sveigir lauk malum fæstir, Orhn. 80, 1; reisa lauka tollere malos, F. VI 140, 3; laukar risu mali surgebant, sublatis sunt, Ha. 227, 1; hestr lauks equus mali, navis, SE. I 442, 1; 442; gleuðýfr lauka spléndidum animal mali, navis, Hh. 34, 2. — 5) in compositis: benlaukr, blóðlaukr, geirlaukr, ímonlaukr, ítrlaukr, randlaukr, rensemilaukr, sárlaukr. In prosa occurrit hjálmlaukr, GhM. II 114: þar voru vaxnir summ hjálmlaukar saman, ok kvísluðs þar af margir laukar, vert. Dan., 5 Lögstilke; vímlaukr, FR. I 229: hann hafði vímlauk e-n, ok gaf heanni at eta: en þat er náttúra þess lauks, at meðr má lengi lifa, þótt hann hafð enga aðra fæða, en vers. Dan., en Lög.*

LAUN, *f., latebra, ii. occultatio, occultum. Fem. genus adparet ex gen. launar, qui in Grág. occurrit: at hylja hrv til launar ca-*

dever clam occultare (Félag. 1, 231), *et*: gera til launar clanculum facere (Nj. Gloss. sub *e. laungetinn*), *pro* & laun; *hinc*: færa fram hróðrar smíð or launar hljóði *ex occulto silentio*, *i. e. palam proferre*, Gðß. 49. — 1) *latebra*: burðardyr má kalla trúð, laun eða slíður, SE. ed. Rask. 223, *ex Ed. Resen*. — 2) *occultatio*: dvl er laun, *i. e. dul occultatio est*, SE. II 626, 1, unde leggja laun á occultare, Grág. I 424, *hod. leggja launþing* á; á laun clam, clanculum (Nj. 44), mæla á laun clanculum colloqui, Am. 3; hylja á laun clam occultare, GS. 2; þó á laun fari, *etsi res clam agatur*, Sturl. 6, 9, (= þó leynit fari); fara með laun clanculum, *ignotum ire, pros.*, SE. I 32.

LAUN, *n. pl.*, *præmium, retributio*: göðs laun um geta *benignitatis præmia referre*, Hávam. 125; hljóta göð laun óðar *eximia carminis præmia reportare*, F. IV 13; *retributio muneris*, Hávam. 39.

LAUNA (-aða,-at), *remunerari, præmium retribuere, rependere* (laun): launa svá lýþom lygi ita hominibus *retribuere præmium mendacii*, Bk. 1, 25, *ubi eodem fere sensu est ac ulcisci, quemadmodum Vols. S. accipit Am. 13, nema launa eignum nisi gratiam referre (alioquem reddere) nobis necessum sit, ita circumscribens* (FR. I 212): *nema þat sè mæktigt, vide supra sub kynni*. Vás launar sva visi verðung (dat.) ita rex *satellitibus labores remuneratur, rependit*, Ók. 9, 4; launa e-m hnosseir *pro eximiiis muneribus gratiam referre*, F. VII 49, 1 (Orkn. 30, 2); launa hnosseiföld liði multa munera *carmine rependere*, Mg. 1, 3, *vide locum sub hnosseiföld*; launa eitthvat illa, FR. I 263; eiga e-t e-m at launa *debere cui quid, acceptum referre cui quid, v. c. sigr*, Hk. 65, 6; *abolitam religionem ethnicam*, Ód. 14; bragningr gat launat rekkuu rétt rex *civibus jus tribuit*, F. VII 15, 3; launa læ *injurias rependere*, Eg. 59, *sed vide lelaun*. *In compos.*, *v. verðlauna*.

LAUNGAGL, *n.*, *avis occulta, volatile clandestinum* (laun, f., gagl): laungögl laufa társ *occulta volatilia sanguinis, corvi (aquilæ) fecti*, Hítid. msc. c. 17, 2, *duplici modo intelligi potest*: 1) (vèr) tólf hvestom mærlaufa társ laungögl í Berorauni *nos duodecim acuminis splendida clandestina volatilia sanguinis (i. e. tela) in Berorauno; sed haud omnino liquidum est, an arma ex avibus denominantur, cf. tamen unda bý, sárgagl, de segittis*. — 2) mærl, (vèr) tólf hvestom laufa társ laungögl *femina, nos duodecim excitavimus occulta (ficta) volatilia sanguinis (corvos fectos)*, *i. e. eadem patrare cogitavimus; præfero priorem rationem*.

LAUNKRÁ, *f.*, *angulus ocellus, abditus, latebra* (laun, f., krá): leyniz (o: um) launkrár in *angulis ocellis, latebris, delitecitis*, Hítid. 11, 4, *nisi pro launkrár legendum sit launkárr, adj., forte, in occulto petulans, vel, id. qu. launheitr* (Lex. B. Hald.), *vaser, astutus; si scriptum fuit launkr tam legi po-*

tuit launkrarr, quam launkarr, quæ posterior formâ metro melius respondet h. l., cf. kars.

LAUNSIGR, *m.*, *victoria dolo parata* (laun, f., sigr), *qs. occulta, clandestina*: bera l. af e-m *aliquem dolo circumventum opprimere, clam interficere*, Ý. 53, 2.

LAUNSTAFF, *m.*, *litera occulta* (laun, f., staff): ek sá launstaff ristna á tálkni, Eg. 75, 2.

LAUNSTÍGR, *m.*, *via occulta, mare* (laun, f., stigr), *vel, trames platani (navis), id* (launr, hlaur, hlynr): fagrðrasill launstiga *pulcher equus viarum occultarum, navis*, SE. I 632, *sec. Cod. Reg., ubi al. lögskiða, lögstiga*.

LAUNÞÍNG, *n.*, *conventus clandestinus* (laun, f., þing), *de re amatoria*, Harbl. 29, *sec. egreg. fragm. U; conventus arcani, clandestini, in rep.*, F. XI 219; Orkn. p. 210.

LAUPA = HL., *currere, Fjölsm. 19; H. 19, 5.*

LAUPMARR, *m.*, *equus currulis, celes* (αλεη; ἔπιος; laupa = hlaupa *currere, marr*): l. borða *equus currulis tabularum navis*, Sturl. 7, 30, 5, *ubi: þrennir laupmarir borða hrúðost, secundum var. lect. legendum est: Þórðr hraud þrenna laupmari (acc. pl.) borða Th. tres naves vastavit; præcessit enim: hér segir Íngjaldr, hversu mörg skip hrúðuz af Kolbeini*.

LAUPR, *m.*, *fiscina, cophinus, vide vandlaupr. Occurrit in voce compos., smjörulaupr, ÓT. 82* (laupr, *massa butyri 72 pondo*, Lex. B. Hald.), *korulaupr, Vápn. msc. c. 8.*

LAUSHENDR, *adj.*, *qui leviter tenet, retinet, non tenax, incontinens* (lauss, hönd): vera l. á hlóðorms skapti *manubrium hastæ non firmiter tenere, i. e. hastam manu emittere*, Ha. 235.

LAUSMÆLLI, *n. pl.*, *levitas in servandis promissis* (lausmáll, Vigagl. 20), Si. 4, 1. *In prosa, ÓH. 91; idem est lausmæli, f., Vigagl. 20.*

LAUSN, *f.*, *solutio, liberatio, redemptio* (lauss): læs lausn *liberatio a malo, curatio morbi*, ÓH. 259, 1 (AR. II 113); lausnar löfl *vola, vi solvendi (vi medica) prædita*, Bk. 1, 16; *de redemptione Christi, salus per Christum parata*, Lb. 32; Has. 25; Lil. 57. *Vide fjörlausn, itrlausn.*

LAUSNARI, *m.*, *redemptor, Christus* (lausn): spjalli, *lángvinnr lausnara amicus servatoris, de Olavo Sancto*, G. 30. 59. 65.

LAUSS, *adj.*, *solutus, oppos. haptur, vincutus, Fm. 8; expeditus, ab onere vacuus: lætt er lauss at fara leve (facile) est vacuo ire, Söll. 37; lauss sjóðr crumena soluta, expedita, a zona detracta, gánga með lausa sjóða, ÓH. 171, 1. Eldr varð laus ignis erupit, Sturl. 8, 5, 1 (unde Dan. lldlös); laus spjót hastæ *liberæ, suopte impetu volantes, emissæ: spjót flugu laus í gumna hausum*, F. VI 409, 1. *Lata lausan missum facere, dimittere: vincutum, v. c. furem*, F. VII 114; sett lim verðr at láta grjót laust calx *interlita cogitur saxa relinquere, i. e. lateres muri, calce interliti, dissolvuntur (conjectu telorum),**

Orkn. 81, 3; laust aldregi lát mik, Christe, | lasta vinds í bylja kasti ne me unquam, Christe, dimiseris in turbine vitiorum, Lil. 81; eadem constructio, Sks. 15, láta laust ránga girnd missam facere pravam cupiditatem. Segja e-m lausan frið pacem cui renuntiare, pacem dissolvere, bellum indicere cui; metaph.: dylgjo reyr sagði hjálmi lausan frið gladius bellum indixit galew, galeam ruptum ivit, Od. 18. Neutr. laust leviter, víx, líta laust við e-m víx adspicere quem, ÓH. 92, 8. Vide composita: ástalauss, dáð-lauss, gálauss, huglauss, ólauss, séttalauss, vitlauss. Hinc derivata term., -leysi, n., in bræðraleysi, gæfuleysi, kjarkleysi.

LAUSTI pro LÆSTI, 3. s. impf. act. v. læsa claudere, includere, Ag.

LAUSÚNG, f., fallacia, fraus, mendacium (lauss): taka, gjalda l. við lygi fallaciam pro mendacio recipere, reddere, Hávam. 42. 45; ejusdem sensus sunt: láta koma prett í móti prett, gjalda lygi í móti lygi, F. V 260. Junguntur lausúng ok lygi fallacia et mendacium, Fbr. 16, it. Hítid. msc. c. 9: ek hugða þik vera góðan dreng, en þú ert fullr af lygi ok lausúng. — β) levitas animi, SE. I 542; vita dissoluta, vaga, inconstans, ludicris et lasciviae dedita, Nik. 18: lærði bók, en leika forðaz, | lausúng varaz, en festi klausur; sic et Magn. p. 436: hann þýddiz lítt lausúng ok leika, sem önnur úngmenni.

LAUT, impf. ind. act. v. ljóta (hljóta) nancisci. — 2) impf. ind. act. v. lúta inclinare.

LAUT, f., locus depressus (lúta), it. inguen, lautu (gen. anomalus pro lautar) faxi, de membro virili, Grett. 80, 2. — 2) semita, via: sjaldfarnar lautir víaz raro trítaz, Sturl. 5, 5, 4. — 3) terra, SE. I 586, 2; heina laut terra, solum coticularum (cotium v. cotis), gladius, SE. I 452, 2; 518, 5; laut viggs solum navis, mare, lundr viggs lautar lucus maris, vir, F. II 248, etsi rarum sit, virum a mari denominari; lóns gaglfellis lautir terræ accipitris, manus, ek leik við minar lóns gaglfellis lautir digitis ludo, i. e. gaudio exsulto, Orkn. 79, 1; laut leifnis terra pirata, mare, viti leifnis lautar ignis maris, aurum, lind leifnis lautar vita tilia auri, femina, þ. Hræð. c. 6. Menja laut Tellus torquium, femina, Skáldh. 1, 31. Compos.: hjórlaut, teinlaut.

LAUTVIÐR, m., tignus terræ (laut, víðr): linnz lautvíðr tignus auri, vir, homo, a linnz laut terra serpentis, aurum, Lb. 37, ubi sic: þvíat lautvíðr létu | lastbundnir helgazta | etc., vide sub fórn. Eggju horns lautvíðr tignus gladii, vir, Eb. 19, 7, vide sub horn.

LAUÐHYRR, vide löðhyrr.

LAUÐRHYRR, m., ignis maris (lauðr, hyrr), aurum, Isl. II 338.

LAX, m., salmo, SE. II 563. 623 (vide laga, laks); unda lax salmo vulnerum, ensis, ýtar unda lax pugnatores, þ. Hræð. 9, 1, citatum Krm. 116; þremja lax gladius, þ. Hræð. 2; heidar lax salmo saltuum, serpens, FR. I 240; urðar lax salmo aspreti, serpens, urðar lax weskijörð aurum, HR. 7; fróns lax

salmo terræ, serpens, ut heidar fiskr, láð fróns laxa terra serpentum, aurum: gautar fróns laxa láðs víri, homines, Has. 13, ubi sic: Lét ek í líos fyrir gautum | láðs nökkurar dáðir | laxa fróns en ek leynda; lauskum þáátt sem ek máttu, i. e. ek lét nökkurar dáðir í ljós fyrir gautum fróns laxa láðs, en ek leynda löskum þátt, sem ek máttu.

LÁÐ, n., terra, SE. I 474. 586; II 482. 566; it. regnum: ráða láði regno præesse, G. 14; koma upp úr víðu láði ex lata terra (ex terræ pulvere) emergere, de arca fenebri, G. 21. Interdum junguntur land ok láð euphonia causa: eyðiz land ok láð terra regnumque, Hg. 33, 21, ut in pros., F. XI 363: hafa fyrirgjört landi ok láði, et ÓH. 261: taka af lífi ok láði vita regnoque spoliare. Láðs skepandi creator terræ, deus, Has. 24; lyndis láð terra animi, pectus, Lb. 5, vide locum sub dreifa. In appell. femina: ríaleygs láð Tellus auri, femina, ÓH. 168, 1; F. IV 371; Fsk. 82, 3, quibus omnibus locis legitur láðs (ÓH. ríaleygs láðs, F. ríaleiks láðs, Fsk. ríalöyghs láðs), pro quo J. Olavius in NgD. p. 176 it. Hkr. VI recte præferunt láð, in casu vocandi. Vide compos.: ormláð, randláð, varrláð, þeyláð, þveugláð. — 2) fem. g., Skáldh. 6, 48: á þessari láð in hac terra, regione; ofnis láð terra serpentis, aurum, býtir ofnis láðar præbitor auri, vir, Skáldh. 1, 16.

LÁÐA (-aða, -at), invitare: láða hirð í höll alicicos in regiam invitare, SE. I 702, 3; in prosa, Hítid. msc. c. 28: láði sá, sem ráðin á is invitet, cui potestas est, et þiggja laðorð at e-m invitationem alicujus accipere. Sic et þ. hvit. msc. c. 4: Broððhelgi var þá átta vetra gamall ok lék sér á hlaðinu úti, ok bauð þeim öllum þar at vera. Þorsteinn spurði, hvi hann laðaði gesti. De deo, ad felicitatem æternam invitare: gétir glyggrannz laðar hnera dyggra fyrða frá dómi með sér (ad se) til himins dýrðar: þá þrytr-at gipt, Lb. 28; vörðr skýfjalldz, ítr drottinn, láða (þú) alla saman skýrða skatna, þar er allri þrióti vaðs gnótt ok frið, Has. 65; siklingr skýja laðar svá til sín, þá er hjarta-hjartir færa fyrða gram fögr verk með sterkri trú, SE. II 214, 1, sec. Sk. Thorlacii Spec. 7. p. 200, ubi síos in v. 6. in sín, þeir in v. 7 in þá correctum est.

LÁÐBRJÓTR, m., fractor terræ (láð, brjótr): linnz l. fractor auri, vir liberalis, e linnz láð terra serpentis, aurum, F. VI 257, 4.

LÁÐDÝR, n., animal terræ (láð, dýr): Leifa l. navis, a Leifa láð terra pirata, mare, þ. Hræð. 9, 2.

LÁÐGEFANDI, m., dator terræ (láð, gefa): linnz láðgefendr datoress auri, víri, a linnz láð terra serpentis, aurum, F. VII 7, 1.

LÁÐGÖFGAÐR, regno et imperio auctus et amplificatus (láð, göfga), F. VII 9, 2. Cod. Fris. col. 225, 17, laðgöfgað.

LÁÐGÖFUÐR, adj., regno et imperio decorus (láð, göfugr), F. VII 9, 2, var. lect.

LÁÐHOF, *n.*, camera terræ, cælum (láð, hof): láðhofs konungr rex cæli, deus, *Plac.* 31.

LÁÐMADR, *m.*, qui invitat, incitator (láða, madr); de pocillatore, *FR.* II 304, 1: usum löskvan láðmann tekinn ignavum, nequam illum pocillatorem cepimus, ubi in textu est rökkan ráðmann strenuum dispensatorem, in *prosa vero*, p. 175, byrlari. — 2) ductor, dux viæ; láðmenn milites honoris causa dati, præsidium, comites (láða ducere): harra þjallí lét honum búna til hervígs snjalla láðmenna (*var. lect.* leiðmenn), *F.* XI 313, ubi in *prosa antecedente est*: keisarinn sendi Eiríki konungi (stórgjafir, ok fekk honum) herlið mikit (ok láðmenn) af sínu ríki (alla leið út til Miklagarðs). Hi appellantur leiðtogar, *F.* VII 98. 99. *Confer Angl.* load, in vocibus loadstar (leiðarstjarna), loadstone (leiðarsteinn), loadsmán, loadmanage (*Dan.* Lods, Lodspenge).

LÁÐSKREYTI, *m.*, qui ornat terram, ornamentum terræ, vir excellens (láð, skreytir), *Grett.* 66, 3, ubi: líð láðskreytis er líftit comitatus meus exiguus est. Num barðjóða (barðvís) huc pertinet, ut auri appellatio prodeat?

LÁÐSTAFR, *m.*, signus terræ, columen terræ (láð, stafr): lindar l. columen clipei, vir, præliator, *ÓT.* 57, 1, a lindar láð terra gladii, clipeus.

LÁÐVALDR, *m.*, dominus terræ (láð, valdr): leiptra hrótz glóða l. dominus cæli, deus, vide hrót, *Has.* 53, ubi sic: leiptra hrótz at láta | láðvaldr mune allð... | gláðr ef ek glépa iðrumz | glóða mio fir róða, i. e. at gláðr (góðr?) leiptra hrótz glóða láðvaldr muni aldri láta mik fir róða, ef ek iðrumz glépa.

LÁÐVARÐADR, *m.*, custos terræ, regni, rex (láð, varðadr), *Eg.* 45.

LÁÐVÖRÐR, *m.*, custos terræ, rex (láð, vörðr), *ÓH.* 12, 2.

LÁÐÞVERRANDI, *m.*, qui terram minuit (láð, þverra): engjar lýru l. minuens terram serpentis (aurum), princeps liberalis, ab engjar lýru láð terra serpentis, aurum, *F.* IV 91, cf. látrþverrandi.

LÆ, *m.*, falx fenaria (*Dan.* Læ, hodie ljár, *m.*): hinn deigi le falx mollis, non satis indurata, *A.* 13. In *nom.*, *Grág.* I 501: stæltr le falx indurata; cum *art.*, leinn, *F.* VII 264. *Plur.* fuit, *sec. SE.* I 220, ljár(-nir), ljá(-na) (*GkM.* I 610), ljám(-nom), ljá(-nna). *Eadem ratio est vocis kle lapis, qui stamini adpenditur ad id extendendum (Græc. λέα), cum art.* kleinn, *F.* XI 49; *Jónsv.* 4; *plur. nom.* kljár, *F.* XI 49, cum *art.* kljárnir, *Jónsv.* 4; *acc. c. art.* kljána, *Nj.* 158. *Forma antiqua vocis le, inserto j, superest in compositis* léband, lémús, lèni.

LÆ, *n.*, id. qu. læ fraus, *it.*, malum, noxa; *gen. pl.* leva fraudum, vel nozarum, *SE.* I 312, 4, *sec. Cod. Worm.*, ubi aut construentum leva lundr vir doloso animo præditus, *subdolis, astutus, de Lokio, aut leva lund animus nozarum, animus infestus; in compos. lelaun, qu. c.* — 2) *id. qu.* hlè quies, cessatio, in léspjöll.

LÆ, *n.*, duplici significatione gaudet, 1) a lá liquor: gríðar læ liquor securis, sanguis, kom gríðar læ á Gjalpar skvæ venit securis latez in equum Gjalpæ, i. e. lupus, cadavera discerpens, sanguine maduit, *Höfuðl.* 12. — 2) læ (*propr.* læ, a ló, *impf. v.* ljúga fallere, frustrari, mentiri), fraus, unde etiam ley scribitur, *F.* VII 66, *var. lect.* 4; *sed fraudis notio in plures significatus abiit*, a) dolus malus: ljóða læ brá líf Hákonar fraus (rebellio) populi Hákonem de medio sustulit, *ÓT.* 57, 1 (*AS.* læva proditor, *Gloss. Ed. Sæm.* III 236; lævan prodere, *ib.* II 717); *et in compositis*: lægjarn, lækendr, læviss, læskjarr, læstygg, lætraudr. — b) noxa: læ klúngrs noxa ligni (arborum), ventus, tempestas, *F.* VII 66; *vide friðlæ; hverir hefði lopt allt lævi blandit qui unioersum ærem noxa miscuissent, i. e. qui ærem corrupissent, Vsp.* 23, quod sic explicat *SE.* I 136: hverr því hefði ráðit at gjpta Freyri í Jötvnheima, eþa spilla loptinv oc himninvm svá, at taka þáþan sól oc tvngl, oc gefa iotnum. — c) venenum, in compos. læbandinn, ut svik, *F.* VIII 275, cf. *Forspjallsljod, ed. ab H. Schevingio* 1837, p. 34. — d) malum, pestis; *gen. læs*: eþa þat mun biðja þær læs hvers alias id (hominum genus) imprecabitur tibi quodquunque malum, *Hávam.* 138; læs lausn liberatio a malo (morbo aliquo), *ÓH.* 259, 1 (*AR.* II 113). — e) calamitates, adversa, sinisteris fatis decreta; *plur.*: löng ero lýða læ longæ sunt hominum calamitates, *Bk.* 1, 2. — f) injuria: ungr gat ek læ launat, *Eg.* 59, cf. lelaun. — g) ignis; *dat. s.* læfi, in sviga læfi, *Vsp.* 47; *Cod. Worm. SE.* I 40, 2; lævi, *SE.* I 194, 4; *cognatum videtur tþ logi flamma, Dan. Lue, Germ. Lohe.*

LÆBAUGR, *ÓH.* 168, 2 (*F.* IV 373), varie construitur, 1) *Ol.* in *Hkr.* VI a læ pro læg terra, læbaugr circulus terræ, mare, læbaugs eik arbor maris, navis; *sed læ pro læg poni, insolens est, et eik sæpe absol. pro nave usurpatur.* — 2) *Ol.* in *NgD.* 176 et in *Mantissa ibid.*, a læ = lá mare, læbaugr circulus maris, cælum mare cingens, læbaugs ey insula æria = Vedrey, per homonymiam. — 3) *F.* XII ad *F.* IV 373, per duriorum tmesin construitur: fyrir utan læ eybaugs extra æstum maris, i. e. extra vadosa litora, a læ = lá æstus, et eybaugr circulus insulæ, mare. — 4) potest et construi: fyrir utan læ (= lá) extra æstum, c: litus æstuosum, vaduosum, et ey baugs Tellus annuli, femina, in vocativo, ut jörð ifla flausts in sequ. semistropha.

LÆBAUGR, *id. qu.* læbaugr, altera recensio *Fsk.* 83 (*ÓH.* 168, 2), pro læboughs, quod ipsa *Fsk.* scriptioe *Norvegica præfert.*

LÆBLANDINN, venenatus, veneno tinctus (læ 2, e, blanda); *dat. s.*: læblöndnum hjör ense venenato, *Gha.* 39.

LÆBRAUT, *f.*, via dolosa, fallax, i. e. lubrica (læ, braut): lögdís l. via lubrica gladii, clipeus, seidr lögdís læbrautar sonitus clipei, pugna, lögdís læbrautar seiðs eljunfróðr strenuus in perferendis belli laboribus, *H.* 22, *sec. membr. E et F.* I 194 (seiðs)

Hæc ratio nunc maxime placet. Alias rationes vide SkI. I 223 et F. XII ad F. I 194. Ratio in Hkr. VI proposita eo non placet, quod h. l. construitur Skota herr, non enim sermo est de Skotis, sed de incolis Mona.

LEBRIGÐIR, m., *falcem vibrans, fenisecca, messor, rusticus, colonus* (le, m., brigðir), var. lect. Sturl. 3, 17, 1.

LÆBRIGÐR, m., *id. qu. lebrigðir*, Sturl. 3, 17, 1 (læ = le, m., brigðr, m., qui vibrat, = brigðir): fóthrumr læbrigðr rusticus pedibus infirmus.

LÆFI, dat. s. a læ ignis, vide læ 2, g.

LEG, n., *locus, ubi quis jacet, vel etiam actus jacendi, cubandi; situs, positio* (liggja, lá, legi), *vide composita legrann, legver. In prosa, leg locus ubi corpus mortui jacet in sepulcro vel tumulo, H. c. 45, bis; F. VII 251; unde legsteinn cippus, H. c. 45; landsleg natura loci, F. VII 56; Vd. msc. c. 24. 28. 44; Vem. 16. — 2) legs, SE. I 412, 5. 474, 5, hinc deduct F. Magnusenius in Lex. Mythol. p. 480, exponens storðar leg Telluris lectus vel cubile, i. e. oceanus, construens: stirðþinull storðar legs anguis oceani. Sed notandum est, a) stirðþinull per se non significare anguem; b) Codicem Worm. utroque loco habere leggs, quod et h. l. sine dubio cogitavit scriptor Cod. Reg., scribens legs, aut secundum molliorem pronuntiationem, aut neglecto puncto duplicationis super g.*

LEGA, f., *cubitio. — 2) cubile, lectus: liðs l. aurum, festr liðs lego armilla aurea, HR. 20. Vide ilega.*

LEGA, 1. s. *impf. conj. act. v. liggja, cubarem, me cubare* (visus sum), Gha. 45, *(ubi interpretes sumserunt verbum ignotum ek lega cubo, a leg cubile, ex analogia tov sænga, ab sæng lectus); sic rækag est 1. s. impf. conj. act. v. reka, Sonart. 8.*

LÆGA, *id. qu. lægja (extruso j), humilem reddere, deprimere: lægaz mun sæmd þín honos tuus deprimetur, FR. III 512, 3.*

LEGGBITI, m., *gladius (qs. mordens crura, leggr, biti), SE. I 564, 1; II 619 (leggbitr, II 476. 559); runnr fráns leggbita lucus fulgidi gladii, præliator, vir, ÓT. 124, 1, ubi membr. E habet leggvita, vide leggviti. Proprie fuit gladius Magni Nudspedis, N. R., F. VII 69: hann var girðr sverði því, er Leggbitr hét, váro tannhjölt at, ok vaför gulli meðalkastinn.*

LEGGFARMR, m., *onus brachii* (leggr, farmr), *armilla: lind leggfarms tilia armilla, puella, Þ. Hræð. (ed. Hafn. 1848) str. 12.*

LEGGFJÖTURR, m., *vinculum brachii. armilla* (leggr, fjöturr): leggfjöturs lundr, lucus armilla, vir, ÓH. 168, 1, in vocativo.

LEGGJA (legg, lagða, lagt et lagit), *ponere, collocare, statuere; 1) c. acc.: l. vápn deponere gladium, Mg. 9, 1; l. sakar deponere lites, ÓH. 92, 18; l. aldr ponere vilam, mori, cadere, H. 13; þjóst skyli lagit fastus deponendus est, Orkn. 82, 11; l. strengi aptare nervos, vel contorquere, Rm. 32; l. garða aggeres ponere, ducere, extruere, Rm. 12; l. afa ustrinas ponere, fundare, Vsp. 7; l. lúðra capso molares ponere, statuere, SE. I*

378, 3; l. gjöldum remunerari, rependere v. c. raums brú clipeum, SE. I 306, 1. — 2) *constituere, decernere, decidere: l. leg'ponere leges, Vsp. 18; l. sakar causas decidere, lites componere, Vsp. 58; l. landrätt jus publicum constituere, ÓH. 56 (F. IV 109); ut leggja e-m fjórlausn víta redimenda condiciones præscribere, præf. Sk. 2; l. fund tempus locumque conveniendi constituere: fund skulum leggja ok frið gera, Merl. 1, 42; er fundr lagðr ok friðr samið, Merl. 1, 43; l. mót við e-a congredi cum aliquo, Hh. 83, 1; sic l. frið vináttu við e-n = gera, Eg. 46; HS. c. 4; Augvstvs keisari lagði frið of heim allan, SE. I 374. — 3) *intrans., personaliter: heitr sveiti leggr af Grisi Gris vaporem sudoris exhalat, ÓT. Skk. 2, 248; impers.: reykr (acc.) leggr til skýja fumus nubes versus fertur, Mb. 5. — 4) part. pass. lagðr (laginn), lagðr, a) *positus: á láðr of lagðr impositus, Vafþr. 35; járn endr lagit rursus collocatum, Bk. 2, 56; brigð í brjóst um lagit (= lagin) levitas, inconstantia (varietas) pectori indita, Hávam. 84; vide ilagðr. — b) dejectus, prostratus: nú eru orir firar lagðir (=: at velli), FR. I 262, 2. — c) perfusus (qs. circumdatus): lagin dreyra cruore perfusus, Eb. 19, 2, ut actr dreyrstöfum, Söll. 40. — d) a natura datus: mörgum er meir lagit málskjálp, en hyggæði, Grett. 5, 2. — e) fato destinatus, constitutus, decretus: era með löstum lögd æð þér non est cum labe (vitio) etas tibi constituta, Sk. 1, 23; Urðar orð, lagit við löst decretum Parca (fatum), cum vitio irrogatum, Fjölm. 48; fjórbaun varð lagit mönnum mors hominibus fati necessitate accidit, ÓH. 16, 2; missvefni var þeim oflagit diversitas somni iis oblitit, Fjölm. 17; líf um lagit víta constituta = aldr um skapaðr etas decreta, Skf. 13; þér var íþ ljóta líf um lagit tibi erat fæða illa víta destinata, Lokagl. 49; sjá mun gipt lagit á grams æð ea fortuna tributa erit regis atati, Sk. 1, 52; lagt er allt fur omnia fato præstituta sunt, Sk. 1, 24; hvat mun til líkna lagt Sigurði quid remedio erit destinatum Sigurdo?, Sk. 1, 30; hon var þeim til lýta lagin ea iis fato in vitium erat destinata, Söll. 11. Sic lagþr til skaða þeim, de Lupo Fenere, Asia in perniciem destinata, SE. I 106; málmr, mörgum til skada lagðr, de ferro, F. V 345. — 5) *cum propositionibus, a) á, imponere: leggja grálikit mark á e-n fadum notam imponere cui, de mutilatione, Hh. 13, 2; ek hefi lagit mark (konu) á (kvæði) signum femina carmini imposui, i. e. femina carmen dedicavi, SE. I 412, 2; l. sðdal á (heut) sellam equo imponere, Vegik. 6; Og. 2; l. besti á e-n spartum indere, vincula injicere cui, Völk. 12; l. hendr á e-m manus inferre cui, Sk. 3, 4; l. fjón á e-n odio prosequi aliquem, F. II 53, 1; l. (mál) á vald e-s rem arbitrio cuius permittere, Söll. 20; l. eign á óðöl prædia sua possessioni adserere, Mg. 17, 9, ut Eg. 30, inuito; margr leggr ríkt á þetta multi hæc severo interdicitur, Skáldh. 6, 54; l. leyfi á e-t aliquid permit-****

tere fieri, pati fieri, æquo animo ferre, *Hh.* 62, 3, ut *F. VIII 271* (l. leyfi til, *id.*, *F. IX 412*; l. lof á, *id.*, *OH. 258*, lof til, *F. V 105*). — b) at, *admovere*, *inferre*: l. hendir at e-m manus *injicere cui*, *F. II 87*, 2; l. exar at e-m *securis admovere cui*, *incutere in quem*, *Am. 38*; l. snekkjur at e-m á sjá *liburnas ducere adversus aliquem*, *Mg. 37*. — c) fyrir: l. land fyrir skut *terram a puppi relinquere*, *terram prætervehi*, *SE. I 442*, 1; l. grimd fyrir elsku *rependere crudelitatem pro amore*, *Gd. 46*; lögbrigðir hefir lagða lága vega fyrir mér *longas vias mihi stravit*, i. e. *me longe a regno exterminavit*, *Eg. 59*; né Yggs fyrir lið *leggjum litit*, i. e. *ne leggjum (vèr) litit fyrir Yggs lið non subijcinus rem (materiam) parvam carmini, rem gravis momenti carmine persequimur*, *Korm. 5*, 1; hvat skal ek leggja fyrir mik *cui rei operam dabo, quid consilii capiam, quid faciam?*, *Ha. 59*; sic in *prosa*, *F. II 103*: þá lagða ek þat fur mik, at ek lögðumz út á merkr — at veida dýr; *F. V 225*: lagði hann þat fyrir sik (*statuit*), at vera þar; *F. XI 157*: ekki er hér frá því sagt, hvat Sveinn Búason lagði fyrir sik. — d) gegnum, *transfodere*: l. e-n í gögnum (með) hjör *gladio transfingere quem*, *Gha. 39*. — e) í: l. skip í spánn in *assulas redigere*, *Nj. 103*, 6; l. líf í náreid vitam *seretiro i. sepulcro reddere, mori*, *Ha. 241*, 1; l. lönd in *frid pacem regno conciliare*, *Ók. 1*. — f) með: leggjaz með (*conu*) *concumbere, rem habere cum femina*, *Selk. 5*. — g) saman: l. saman randir clipeos *conserere, cominus pugnare, vide rúnd*; l. saman bauga annulos *inter se commutare, de amantibus*, *FR. II 77*, 2. — h) und, *subjicere*: l. land und sik *subjicere sibi terram*, *Hg. 8*; lét lönd lagin und sik, *id.*, *SE. II 126*, 3; land lagðis und Egða, *OH. 187*, 3; land lagðis und gram, *legendum videtur*, *ÓT. 131*, 2, *sec. Fsk. 68*, 1, *quæ um gram habet pro at styr; adde Völk. 22*. — i) undan, *cedere*: étt andskota leggir undan á flótta *prognes diaboli (dæmones) cedens aufugit*, *Lb. 38*. — k) upp, *tollere*, *SE. I 308*, 3, *pros.*, *ibid. p. 210*. — l) viðr, *addere*: l. veðr (i. e. viðr) aara *addere (pecunias) pecuniis, accessionem pecuniæ facere, rem facere*, *Eg. 30*. — m) yfir, *superimponere*, v. c. arm, arma, *hæc, Hávam. 109; Lokagl. 17. 20*.

—LÆGGJA, *f.*, manubrio instructa, derivo. a leggr, vide svartleggja.

LÆGGJALDI, *m.*, *serous*, *Rm. 12*; *cognomen viri*, *Ísl. I 271*.

LEGGJ, *m.*, *brachium*, *SE. II 490*, in "heitii" á hendi; *gen. s. leggs et leggjaz, plur. leggjaz*. Leggjaz eldr *ignis brachii, aurum (armilla aurea)*, *SE. I 402*; — svell, smær, þíla *glacis, nix, pruina brachii, argentum (armilla argentea)*, *ibid.*; leggjaz íss *argentum: leggjaz ís lýsibrekka lucida Tellus glaciæ brachialis (armilla argenteæ), femina, Vita Halfr. sec. membr. 132 (ÓT. Sk. 2, 248)*; leggjaz farmr onus *brachii, armilla, leggjaz farmr lyptimóði vir, Plac. 31*. — 2) *crus pedis, tibia*, *SE. I 542*. Stig ek lét á lágan legg *humili crure molliter incedo*,

Orkn. 83, 1; brjóta leggi *crura frangere, SE. I 258*, 5, 674, 3; járn liggja at leggjum *catena crura ambiunt, Orkn. 66*, 2. In *prosa*, *Vigagl. 8*: þat ætla ek, at hann hefi á þann legg risit, er hana fær eigi á stigit, *metaphora ducta a pueris ingredi incipientibus, ubi leggr idem fere ac fótr, nam kominn á legg, de puero dicitur, qui in vegetam ætatem adolevit; börn hans á legg komin, Eg. 36*; synir hans á legg komir, *H. c. 30*, quod á fætr kominn dicitur *Sturl. 4, 26*: váro mjök í þessu með Lopti synir Sæmundar, Haraldr ok Vilhjálmr, er þá voru mest á fætr komnir. *Hinc, β) pro osse, in appellatione lapidis; atque nude pro osse ponitur Vsp. 9*: or blám leggjum *ex lividis ossibus (Ymeris), α: ex lapidibus; jarðar leggr os terræ, lapis = steinn, quod et lapidem et colorem significat, unde jarðar leggs umgjörð vagina coloris, i. e. colorata, picta, ÓT. 90*, ubi *membr. E et F. II 57 habent jarðar mens; jarðar leggr os sinús, maris, lapis, it. torques, idem quod steinasörvi, jarðar leggs Freyja nympha torquata, femina, Korm. 19*, 7, ubi *legs idem valet ac leggs; stórðar leggr os terræ, lapis: stírdþinnull stórðar leggs asperum lorum lapidis, serpens, SE. I 412*, 5, 474, 5, ubi *Cod. Reg. legs, Worm. leggs, vide supra sub leg; mqrar leggr os terræ, lapis, sazum, it. mons, mqrar legs menn homines montis, i. e. montani, gigantes, SE. I 300*, 2, ubi *legs in Cod. Reg. et Worm. est pro leggs. SF. I 258*, 3 *per tmesin cohæret reyrlleggr os silvæ, lapis, vide sub reyr. — γ) crus arboris, i. e. scapus arboris a radice ad ramos; de scapo palmæ: röt er sterk, en leggr er lítill, | listug flúr ok grænur kvistir, Gd. 8*; *it. Ník. 79*, ubi: hæfir leggrinn (*scapus palmæ*) hörðu lífi, en himna vist hans blómakvistum; *cf. Hkr. Halfd. Svart. c. 6; de crure ancoræ, Orkn. 302. Hinc randar leggr scapus clipei, gladius: randar leggs runnr puginator, vir, GS. 11*. — 3) in *compositis: áleggr, armleggr, brimleggr, brunleggr, eyleggr, fjarðleggr, fótleggr, handleggr, hölmleggr, miðleggr, undleggr. De leggr, in kunnleggr, SE. I 258*, 1, *vide hanc vocem.*

LÆGGSTÓLPAR, *m. pl.*, vide lekstopar.

LÆGGVITI, *m.*, *ignis brachii, aurum (leggr, viti)*, *membr. E, ÓT. 123*, 1, *sec. quem cohærent fránn-leggvita runnar luci splendidi auri, i. e. viri.*

LÆGI, *n.*, *tranquillitas maris, malacia (id. qu. logn)*, *Atom. 23*, ubi *omnes Codd., præter duos, habent lōgi.*

LÆGI, *n.*, *statio navium, portus (liggja): til lægis in portum, Krm. 5*, ubi *membr. habet legis.*

LÆGIR, *id. qu. lægir, mare, vide útlegir.*

LÆGIR, *m.*, *mare, SE. II 479. 622 (II 562 non cernitur nisi .ægir; Cod. Reg. SE. I 574, logir, vide et lōgir)*; ljótr lægir *mare sædum, horrendum, SE. I 632*, 1; lægir þagnar *mare silet, Gd. 61*, ubi *al. legir þagna, a lōgr; á lægi mæri, Hund. 2, 8; Ha. 293*, 1; fyri sunnan lægi *a regione maris in meridiem versa, Ha. 290*; megin lægis *vastitas pelagi, mare vastum, conject., vide*

hlýrnir. *In appell. auri*: lægis log *flamma maris, aurum, vide logfágandi, logaága*; lægis eldr *ignis maris, id.*, lægis elds *dis femina, G.S. 19*; lægis leygr, *id.*, vörðr lægis *leygs custos auri, vir, Selk. 9.*

LÆGIR, *m., qui humilem reddidit (lægja), id. qui sedat, compescit, opprimit, reprimit*: lægir vins (vinnis, vinds) *sedator venti, Christus, Gþ. 8, ubi in vocat. ut exclamatio accipi potest*; l. trega *sedator doloris, de Gudm. Bono, Ag.*; lægir lýta *oppressor vitiorum, de episcopo, Gþ. 1*; l. rögs rekka *oppressor hominum turbulentorum, rez, ÓT. 30, 2 (AR. 1283, 2)*; l. linnsetrs *oppressor (inimicus) auri, vel minuens aurum, vir, ÓH. 118. Vide supra sub fjörleigi, p. 178.*

LEGJA, *id. qu. lægja, humilem reddere*: eigom oss at legja *debemus nos demisse gerere, Plac. 14*; gengit mun legjask *er fortuna tibi humilis (exigua) erit, fortuna te destituet, Plac. 1.*

LÆGJA (lægji, lægða, læt), *humilem reddere (lágr)*; *scribitur et legja, qu. v.: lönd lægjaz terraz humiles redduntur, absconduntur, e conspectu navigantium discedunt, Orkn. 80, 1*; l. ægi *vim pelagi sedare, Rm. 40*; l. sorgir *curas deprimere, Rm. 41. Impers. cum subjecto acc.: löggþis veðr lægir þeygi tempestas gladii (pugna) non sedatur, non cessat, Merl. 2, 54.*

LÆGJA, *id. qu. hlægja, risum movere; c. acc.: jüfur lægir regi risum movet, Fsk. 6, 3. — 2) ridere, pro læja, hlæja, Orkn. 22, 2, cf. hlægja 2.*

LÆGJARN, *adj., astutus, subdolos, vaser, malevolus (læ, gjarn), Vsp. 32, ubi interpr. accipiunt lægjarn per enallagen generis, pro lægjarni, sc. lægjarn líki (acc.) þerfidam formam (corpus), in appositione ad præcedens hapt. Raskius, in ed. Holm., accipit lægjarn h. l. pro lægjörn vel lægjörnum, sc. ut referatur aut ad hon aut ad lund. Forte lægjarn h. l. est acc., adjectivo substantivi formam induente, 3: hon sá leggja hapt, lægjarn, áþekkjan Loka (at) líki illa vidit jacere vincunt, tenebrionem, formá similem Lokio. Epith. lupi et aquilæ, fraudis vel noxæ cupidus: lægjorn jóð ara ok ylgiar, Merl. 1, 36.*

LEGRANN, *n., locus, ubi quis reponitur, vel ubi se continet aliquis (leg, rann), Eb. 19, 1, ubi construo: legranns líshvotuðr transfo-diens pectus, occisor, interfector, a legrann lífs locus vitæ, pectus, ut fjörrrann. Neque absonum foret rð legrann lífs de corde intelligere; nam Secundus philosophus, in responsis ad interrogata Hadriani, vocat cor receptaculum vitæ.*

LEGSKAÐU, *2. s. præ. ind. pass. v. leggja, non desistis, non desinis, non cessas: hvi nè legskafu, Loki cur non abstitis, cessas, Loki (3: a rixando et maledicendo)?, SE. I 84, 1 (legsk-a-þu), suffixa negativa a et pron. þu. Cod. Worm. h. l. habet lezkattu, Lokagl. 48 lextafu, quas voces vide. Hoc sensu leggja in act., v. c. leggja röðu þnem dicendi facere, Sks. 37; pass.: skyldi þar hernaðr leggjaz er hafiz hafði, Hh. (F.*

VI 332: hernaðr leggjaz, in act.; Fsk.: seuldi þar hernaðr leggjaz, sem upphafðiz), bellum cessaret.

LEGSTAÐR, *m., sepulcrum (leg, staðr), Nik. 60.*

LEGVER, *n., locus, ubi quis jacet, cubet, locus cubitorius (leg, ver), cf. legrann; id. lectus, cubile: legvers knörr navigium lecti, domus, ædes, Ad. 22, vide et stethjörn.*

LEI, *n., ignis; dilatatum ex le, læ, ut ley ex l3; tantum occurrit dat. s. leið, SE. 140, 2, et leivi, SE. I 194, 4, in voce svigaleið, svigaleivi.*

LEIÐ, *f., quod quis relinquit (leifa relin-quere, lifa supresse), de rebus, quas morien-tes posteris relinquit, ut Finnaleið lorica, SE. I 394, Dáinsleið gladius, SE. I 434, opera Finni et Dainis, nanorum). Haudus leið reliquia capræ, pellis, ut. funis coriaceus, vide sub haudna. Jus eccl. Heidaivicum, frændleið, f. uxor relicta sive vidua cognati: þat er fyrirboðit, at nokkr maðr skal fá frændkonu sinnar sér til konu, eða frænd-leiðar sinnar (Cogn. Spir. p. 65); sed Cod. Fris. col. 74, 17 frændleið est hæreditas a majoribus relicta, cf. söðrleið. AS. lave vi-dua; lav reliquus, superstes; lav residuum, reliquia; hodie Isl. pluralis usitatur, leiðar reliquia, ut ÓH. 151 (F. IV 338); varga leiðar cadaver, Gha. 10. Vide compos.: söðr-leið, it. reginleið.*

LEIFA (leifi, leiðna, leiðt), *relinquere (vide leið)*: ekki rétta leifa *nikil dapis reliquisti, totum consumsisti, Am. 79*; lönd, er Búhi leifði mör territoria, *quæ mihi (moriens) reliquit B., Am. 94*; leifð vartu ekkja *vidua relicta eras, Am. 91.*

LEIF1, *m., regulus maritimus, SE. I 548, 1*; Leifa braut *via reguli maritimi, mare. Leifa brautar log flamma maris, aurum, F. II 315, 4, vide lognáringar; Leifa læð terra reguli maritimi, mare, þ. Hrað. 9, 2, vide læðýr; SE. I 372, 2 legendum videtur leifa land mare, runnr leifa landa arbor marium, navis, lauf leifa landa ruana folium navium, clipeus; Leifa már larus reguli maritimi (pirata), puto, corvus, vide márciðr, Eb. 37 (GhM. I 662, ubi legitur leifa, gen. anomulus). — 2) gigas, SE. I 550, 3; leifa vegr terra, solum gigantis, clipeus (quod gigas Rungnar clipei insistebat), gefandi leifa vegr dator clipei, vir, Hitt. msc. 17, 2.*

LEIF1, *dat. s. a lei, id. qu. læ ignis, SE. I 40, 2, vide leivi. In Vsp. et Cod. Worm. scribitur leivi a læ.*

LEIFNIR, *m., regulus maritimus, SE. I 548, 2; II 469. 552. 614; Leifnis laut terra reguli maritimi, mare, viti leifnis lautar ignis maris, aurum, ejus lind femina, þ. Hrað. c. 6. Leifnis grand noxa Leifneris, gladius, SE. I 564, 1; II 476. 619, sed Leifnis gandr lupus (fera) Leifneris, II 559. — 2) navius, SE. I 582, 1; II 481. 564 (II 624 leyfnir). — 3) Leifnis eldar ignes Leifneris, ignes Leifneriani, ignes quales Leifner (nescio quis) incantamentis excitavit ad vincula dissol-venda, Grg. 10. Sed historia hujus Leif-*

neris perit; forte idem fuit, a quo gladius Leifnis grand dictus.

LEIFR, m., líbum, placenta (id. qu. hleifr), Rm. 5.

LEIFSTR, f., amnis, SE. I 578, var. lect. 3 (II 563 leiftr, II 480. 623 leiptr). Scriptio leifstr idem valet ac leiftr, cf. Plac. p. 38.

LEIFTR, f., amnis, SE. II 563.

LEIFU, gen. s. anomalus, a Leifi pirata, GAM. I 662. Sic in vulgari sermone, mánu-dagr, id. qu. mánadagr dies lunæ.

LEIFBRASIR, m., id. qu. líþrasir (ei = i), SE. I 202, 2, et in prosa ibid. p. 202.

-LEIFÐ, in compositis, a leifa relinquere, vide áttleifð, ættleifð, fððrleifð.

LEIGA, f., usura, sænus: sinna verka | mun seggr hverr — laun með leigum taka cum sænore, Hugsm. 34, 7; ek vilda eiga af þér gjöld með leigum fyrir óðgerð mína, Lb. 49.

LEIGA, pro LEIGJA, excluso j, conducere (leigi-gða,-gt), Korm. 8, 2; sic et Grág. I 196. 262; Nj. vers. Lat. p. 272, not. p.

-LEIKA, f., in compos. blóðleika lorica, qs. sanguine circumdata, circumfusa (blóð-leikin, a leika, læk).

LEIKA, f., socia, sodalis; plur. leikur: vör vetr níu | vorum leikur | öfgar alnar | firir jörð neðan, SE. I 382, 4; hverjar eru þær leikur, er líða lönd yfir, ok leika at muni margt?, FR. I 477, 2. Ása leika socia Asarum, Idunna, sec. Cod. Worm. SE. I 314, 2. Dvalins leika quæ cum Dvaline ludit, socia Dvalinis; sol: sá drepr skini Dvalins leiku is lumen solis obfuscatur, FR. I 475, 2; skáks leika quæ ludum scaccchicum cum aliquo ludit, femina: hjá sinni hýri skáks leiku apud suam comem feminam (amasiam), Sturl. 5, 11, 1. In prosa, FR. II 233: skal ek fera þik Hildigunni, dóttur minni, ok skal hún hafa þik fyrir leiku, ok fóstura þik.

LEIKA, n., id quo luditur, ludicrum, ludibrium, lusus; sic certe est Alvm. 17: kalla Dvergar Dvalins leika Nani appellat (solum) ludicrum Dvalinis; et sic accipi potest Dvalins leika, SE. I 472. 593, 2; vide hrjóðr-leika. Ut neutrum proprio significato occurrit Vigagl. 12: það Steinólfr Arngrimr ljá sér messingar hest; Arngrimr svarar: ek mun gefa þér, því at þat er nú heldr þitt leika. en mitt, fyriralds sökum; et metaph., F. XI 95: þótt hann þykke trautt hvers barns leika vera íðoneus quocum quilibet puer coludat. Plur., cum art., leikun ludibria, Gðþ. 4. Hoc sensu f. jam Grett. membr. Haon. et Upsal. c. 45: eigi er ólíkligt, at þessi maðr sé eigi mín leika (= mitt meðferi).

LEIKA (leik, læk, leikit), ludere; 1) de personis, a) absol., pro quo in sermone quotidiano leika sér: leika Mims synir flíi Mimeris ludunt, Vsp. 42; minn drottinn læk ok vör dominus meus ac nos lusimus, Mg. 9, 5; hvert farnir veri; sveinar hans leika an (quo) flíi sui abiissent lusitatum, Am. 75; leika sur Iesnis stafni e-s hærere ante os alicujus, Isl. I 152; læk á mars baki lusitavit in tergo equino, Hm. 12; túnrþor

leika á lopti in aère (sublimes) ludunt, Háv-am. 158. — b) additur dat, cui subijci possunt variae præpositiones, v. c.: l. fingrum digitis (præ gaudio) ludere, Rm. 24, 3: at fingrum, vide mox d, γ; l. geirum hastis ludere, pugnare, Fn. 15; l. lausum hala líbera cauda ludere, líbere vagari, Lokagl. 50, 3: með l. hala; l. tveim skjöldum duobus clipeis ludere, Am. 70; HS. 1, 6, vide skjöldr. — c) cum acc.: lækum leik margan mullum ludum lusimus, sæpe collusimus, Am. 68; l. margt assidue ludere, FR. I 477, 2; at þeir sárt lækó (i. e. lækó) quam atrocem illi ludum luderent, Am. 46, i. e. quam acerbe fratres suos tractarent, sec. Völs. S. (FR. I 216): nú sér hún, at sárt er leikit við bræðr hennar. — d) cum præpositionibus, a) at, cum dat., id. qu. leika sér at e-u ludere aliquo, it. ludere cum aliquo, colludere: (vér) lækum at því landi álnar lífngs grimms lusimus cum illa auri Tellure (femina), Isl. II 245, 1; sic leika at hafri, Eb. 20; l. at handsökum gladiolis ludere, SE. I 34; it. omisso at: handsökum læk vandla, F. II 274. — β) um: Sköglar vedr lækum | við skýs um bauga, Hg. 33, 8, putó, aut lækum við Sköglar skýs vedr um bauga (milites) ludebant tempestatem Skögulæ nubis (ludebant pugnam) de annulis, aut lækum um bauga við Sk. skýs vedr ludentes certabant ob annulos in tempestate clipei (prælio); alium interpretandi modum vide sub blanda, p. 60.

Similis constructio, metaph., F. VIII 93: nú liggir nokkuru meira við, en vér hafim opt átt um slíkt at leika nunc majus proponitur præmium, quam ut sæpe de tanta re certandum nobis fuerit; et ibid.: er nú um slíkt at leika de tantis rebus jam certamen est; ibid. 102: en ef svá illa er, at um þat sé at leika, at si vero res tam male se habeat, ut id agatur, ut (i. e. ut periculum sit, ne). — γ) við: læk við ljóðmöggu lusit cum populi natis (lætum se atque hilararem præbuit rex), Hg. 30, 3 (Ol.: certavit cum rebellibus); l. við mey cum virgine ludere, Harbl. 29; l. við steik assam tractare, dapem parare, F. V 234, 1; leika við slnar lóns gaglfellis lautir manibus ludere (præ gaudio), Orkn. 79, 1; sic Orkn. 262: var svo kátr, at hann læk við fingr sína; de episc. Magnio, F. VII 173: ok var þá svá kátr, at hvert barn kvaddi hann hlæjandi, ok læk við fingr sína. Olavius, ad fingrum at leika, Rm. 24: Extat adhuc phrasis Islandica: at leika við fingr sér, 3: digitis sibi ludere, cum quis præ gaudio et hilaritate diversos edit motus membrorum exultantium. — e) metaph., c. acc., ludificare quem, decipere, fallere: at þjófar né leiki ne fures (te) ludificent, Hávam. 133; Loka mæir hefir of leikinn allvald Hela regem decepit (mors necopinato oppressit), Y. 20; part. pass., leikinn ludificatus, Lokagl. 19, ubi G. Pauli adnotat: incantationibus vel malo quodam afflatu s. tactu dementatus, quemadmodum Eb. 53 leikinn est malis geniis vexatus. — f) facere, gerere, patrare, efficere: þat er skatar lækum quod heroes (in præliis) gerebant, 3: res gestas heroum, Gha. 14. Sic Dropl. maj.

c. 5, in somnio Thoroaldi Njardovikensis: ek þóttumz taka til at leysa hana (o: konuna), ok þat gat ek leikit id facere potui. — g) tractare, adficere quem (bene, male): litt leikinn parum bene adfectus (de letali vulnere adfecto), Am. 88, ut illa, sárt leikinn acerbe tractatus, Nj. 11. 78; leikinn, absol., male adfectus, Ag., de femina, quæ anguem deglutiverat. Leikin, Vsp. 20, vide suo loco. — 2) de rebus, tam intransitive, quam transitive, a) de igne et flamma, intrans.: linsorg læk nærr himni ignis prope cælum ludebat, volitabat, Mb. 9, 1 (F. VII 41, 1); hýrr eim læk með himni, Ha. 117 (F. IX 359), vide sub eim; hár hiti leikr við himin alta flamma adlúit (advolitát) cælo, Vsp. 51; fyriskóga garmr læk við rann incendium domos lambabat, adflavit, Sie. 20, 4; eldr ok reykr læk við rönu, ÓH. 13, 1; lindar vóði leikr yfir supervolitát, Fm. 43. Transit.: eldr læk hús domos afflavit, Ha. 70. — b) de mari et undis, perpetuo motu subsilientibus ac resilientibus: unnir léko undæ ludebant, Hund. 2, 12; báruv léku, bröndum hæri, Ha. 228, 1; sollit haf læk turgidum mare fervebat, SE. I 500, 3; transit.: sjór læk ætáfn ok stýri mare puppi et gubernaculo adlúit, Selk. 19, vide gjálfrumleikinn. — c) de vento: ek ræki litt, þó austanvindr leiki þéttan at andess andra parum curo, quamvis eurus navem vehementer agitet, Isl. II 243, 1; þau á vági vindr of læk oppressit, Gk. 7, vide supra 1, e. — d) de telis: myrkdreki marka kná best at leika á aldar löfum hasta optime ludere novit in palmis virorum, SE. I 430, 3; sverð leikr á síðu a latere pendet, F. VI 363, 1; þó at litvúndr Hédins stjar leiki við skjöldu eisi gladius adlúat clipeis, Isl. I 162, 2. — e) de remo: öldu sveipr leikr mér í greipum remus manibus meis versatur, F. II 181, 2. — f) de fama: orð læk á því fama tulit, SE. I 438, 4 (Vigagl. 26, 1); de animo: min leikr hugr á henni mens animusque in illa mihi defixus est, Korm. 11, 9; intrans.: læk mér meirr í man adrisit magis animo meo, Bk. 2, 37.

LEIKARL, m., ludio, histrio (leikr), Svorr. 85, 3; in prosa, de musicis, ÓH. 96: ok þar eptir fóro inn leikarar með húrpar ok gígjor ok saungtöl; Ý. 25: hana hafði mjök í hirð sinni allekonar leikara, harpara ok gígjara ok fíðlara.

LEIKBLAÐ, SE. I 314, 2, ubi construe: ok lómh. faðir Njörnar, ern fjaðrar blaðu leikreginn, lagði etc. a fjaðrar blaða (alæ) leikr (volatus), i. e. deus volans.

LEIKBORÐ, n., Grg. 3, vertunt, offendiculum, tendiculum, translatione facta a ludentibus vel venatoribus: ljóto leikborði skautu for mik fædum offendiculum (tendiculum) objecisti mihi. Proprie videtur esse aloveus luovius (leikr, borð), id. qu. taðborð (vide sub tað), vel forte id. qu. simplex leikr ludus, id. dolus, fraud, techna, strophæ, ut hugborð = hugr audacia, confidentia, et hin lævika kona skaut ljóto leikborði for mik callida illa mulier matum dolum mihi objecit, malo dolo me circumvenit. Grett. 77, 1:

skotit or heldr fyrir hölda | hagarða leikborði facundis viris fraudis majorem in modum objecta est, fucus factus est.

LEIKHERÐANDI, m., ludum strenue exercens (leikr, herða): Yms ljóma l. ludem gladii (pugnam) incitans, bellator, vir, Sturl. 7, 30, 6.

LEIKINN, Vsp. 20, vertunt, versatum, peritum: seið hon leikin (var) in pyrotechnia versata (erat); et sane hodie sic loikinn i c-u usurpatur. Sæpe apud velt. leikina est ludis et ludicris deditus (a leikr): kátr ok leikinn, F. VII 175; leikinn, ok hafði ángmennnis æði, F. VII 291; léttiltr ok leikins, gleðimaðr mikill, F. VII 321; ÓT. 92. Forte pro leikin legendum est leikni a Leika Leikna, gigantis: seið hon kunn, | seið hon Leikni, | æ (i. e. ei) var hon ángan | illrar bróðar (þjóðar) incantamenta calluit, incantando fascinavit Leiknam, haud erat oblectamentum malæ mulieris (gentis, o: giganteæ). Membr. Vsp. 544 h. l. sic habet: seið hon hvars kunn, | seið hon hvgleikin (lege hug Leikni), æ var hon ángan | illrar bróðar, i. e. incantamenta exercuit, ubicunque potuit: animum Leiknæ incantando fascinavit, etc. Ceterum historia de Leikna omnino perit; nihilque de hac femina gigante constat, nisi quod a Thore necata est (SE. I 258, 5).

LEIKMAÐR, m., vir secularis, laicus (leikr, adj. laicus maðr); plur. leikmenn laici, Gd. 30.

LEIKMILDR, adj., ludum cupide exercens (leikr, mildr): hildar l. bellicosus, G. 67, a hildar leikr ludus Hildæ (bellona), pugna.

LEIKMIÐJUNGR, m., gestor ludis (leikr, miðjúngr): Þriðja logs leikmiðjúngr gestores pugnæ, præliatores, viri, a Þriðja logs leikr ludus gladii, pugna, ÓT. 26, 4, vide þrymr.

LEIKN, f., Leikna, femina gigas, a Thore necata: legi bræts þv Leiknar crura Leiknæ fregisti, SE. I 258, 5. De quavis femina gigante, SE. I 552, 3; leiknar hestr egnus gigantidis, lupus, ÓT. 30, 1 (AR. I 283); odda leikn femina gigantea cuspidum v. telorum, Bellona, a getirvíf (Olavio: hasta), odda leiknar jálmr fremitus Bellonæ, prælium, ÓH. 183, vide jálmfreyr. Confer et formam líka.

-LEIKR, m., terminatio substat., id. -leiki, vide djúpleikr, dyggleikr, góðleikr, gráleikr, grænleikr, grimmleikr, grimmleiki, heitleikr, léttleiki, mildleikr, skapleikr, skörleikr, skirleikr, skygaleikr, verðleikr, vörðleiki.

LEIKR, m., ludus: leika leik ludere ludum, ludere, Am. 68; fremja leik ludum patrare, de exerenda animi fortitudine, Am. 60 (ludo vincere, SE. I 158: fær Þósa eigi framit þenna leik); de certamine, pugna: leikr er í norðri, lýðir berjazz, Sturl. 6, 13, 4. Nom. pl., leikar (F. VII 96, streingleikar, ibid. 97), acc. leika: forðas leika ludos aversari, ludis abstinere, Nik. 18 (acc. leika, ter SE. I 158; knattleika, GkM. I 676), sed acc. pl. leiku, Eb. 19, 6, a pl. leikir, quod hodie maxime in usu. Egga leikr ludus acierum, pugna: eiga egga leikr pugnare,

Grett. 65, 3; at eggja leiki in pugna, H. 26, 2; Freys l. ludus Freyi, pugna: heysja F. leik pugna, H. 16; at hjarar leiki in ludo gladii (prelio), Ha. 233; at hildar leiki in ludo Hilda, id., Krm. 13; ÓH. 220, 2; at járna leiki, id., ÓH. 238, 5; at stála leiki, id., Gþ. 16; leikr hildar sigðs ludus gladii, pugna, acc. pl. við sýna Hildar sigðs leiku in aperta pugna, Eb. 19, 6. Sjófar leikar ludi marítimi, negotia marítima, itinera marítima, sækir sjófar leika vir in itineribus marítimis versatus, de Gudmundo Bono, Selk. 8. — 2) gaudium, lætítia, voluptas, F. VII 61, 1; standa frir leiki e-s gaudium alicujus impedire, dolorem facessere alicui, SE. I 412, 3; stórvæna llnapaldurr stendr fyrir minna leik (dat.), SE. II 631, vide llnapaldurr; hnuggin hverjum leik omni voluptate orbata, SE. II 630, vide hnuggja. De congressu venereo: gjörz hefir slíkt í leikum, Skáldh. 7, 32. — 3) in compositis: brandleikr, eggleikr, fólkleikr, gamanleikr, geirleikr, herleikr, hildileikr, hjörleikr, isarnleikr, járnleikr, niðleikr, örleikr, rögleikr, sigrleikr, skáleikr, svartleikr, sverðleikr.

LEIKSTÆRIR, m., *augens ludum* (leikr, stærir): laufa l. *augens ludum gladii*, incitator pugnae, præliator, vir, Eg. 74, 3.

LEIKPUNDR, m., *numen ludi* (leikr, þundr): sverðs l. *numen ludi gladiatorii* (pugnae), pugnator, vir, Ísl. 17.

LEIPTR, n., *caelum*, SE. I 470. — 2) sol, forte referendum ad leiptr, fem. gen., cf. leyptr, SE. I 593, 2; II 485. 568. 627. — 3) fulmen, fulgur: álmar l. fulgur ulnæ (brachii), armilla, álmar leiptra jörð Tellus armillarum, femina, Eb. 19, 12; hildar l. fulmen Bellonæ, gladius, Hildar leiptra vörðr custos gladiatorum, bellator, F. XI 187, 2; vide ennleiptr, hræleiptr, vígleiptr; ægis grundar l. fulgur maris, aurum, ægis grundar leiptra víðr vir, homo, Has. 41; leiptra glöða hróts léd caelum, vide hrót. — 4) gladius, SE. II 476. 559.

LEIPTR, m., *balæna species*, SE. I 580, 3; II 481. 624 (II 564 leiftr); Sks. 121; GkM. III 290. 358 (quidam putant esse id. quæ lættir, stökkull, Lex. B. Hald.); cf. Lyft, Dan., *ingens piscis marinus, thynno similis*. Jarðar leiptr *balæna terræ, propr. serpens vel vermis, sec. SE. II 429* (vide sub hvalr), *deinde vero nanus, sec. SE. I 62* (Dvergarnir havföu skipas fyrst ok tekit qvikanan í holdi Ýmis, ok voro þá maðkar); hinc stafna lár jarðar leiptra *navigium nanorum, poësis, cæna poëtica*, SE. I 232, 4, vel stafna jarðar (maris) leiptra (auri) Baldr vir, sec. leiptr, n., 3.

LEIPTR, f., *Aviusus*, Grm. 28; SE. I 40; Cœd. Worm. SE. I 578, 1 pro leiftr, quæ; SE. II 480. 623. — 2) fulgur, id. quæ leiptr, n., plur. leiptrar fulgura: þá brá ljóma | af Logafjöllum, | ok af þeim ljóma | leiptrar kvamo et ex splendore eo fulgura micabant, Hund. 1, 15; at eno ljósa | leiptrar vatni, | ok at úrsvolom | unnar steini per candidam fulguris aquam, Völs.

18 (Hund. 2, 29); sed h. l. intelligi potest aqua fluviatilis. vide leyptr.

LEIR, m., *lutum*: leir fellr grár of geira lutum cinerei coloris, Orkn. 82, 12; hjarta or leiri cor e luto, de ignavia, timiditate, Korm. 21, 1; ara leir lutum aquila (c: excrementa Odinis, aquilina species multum poëticum ejicientis), carmen futile et ineptum, Si. 28, 4, cf. SE. I 222; II 296; arnar l., id., Gdþ. 2; sævar hrægammis (= hræsævar gammis) leir, id., Sturl. 4, 25, 3. (leir, n., argilla, Sks. 416. 423).

LEIRA, f., *locus limosus* (leir); plur. leirur: vèr höfum vaðnar leirur, Orkn. 51. Sing., F. X 238: blaut leira er undir. In masc. gen. usurpatur, Eb. 45 leirar fundus limosus, a leir, m.

LEIRA, f., *Aurius Gallia, Ligeris* (Loire), ÓH. 18, 2; SE. I 577, 3; it. amnis Romarickæ in Norvegia, F. IX 481 (Nord. Tidskr. f. Oldk. 2, 92).

LEIRBRÍMIR, m., *gigas luteus* (leir, brímír 2), *Mokkurkalotius*, qui SE. I 274 vocatur leirjötun; limir leirbrimis membra lutei gigantis, de opere latericio, Fjölsm. 13.

LEIRVOR, f., *femina gigas*, SE. I 553, 1; II 472. 555. 616; Selk. 11, ubi: Vittr sá leirvaur líóta | landz höfðingi standa (quasi, lutulentis labiis, leir, vör).

LEISTR, m., *solum calcei vel caliga, imum calcei, solea, crepida*; hyrjar leistar soleæ igneæ: húspjófr stóð (steig) hyrjar leistum í gögnum goðkonung æðium raptor (ignis) regem diis ortum igneis soleis calcando penetravit, Ý. 44, 1 (AR. I 266); leista trè lignum solearum, pes, SE. I 542; leista heidi montana solearia, saltus solearius, pavementum sutrinæ, tropo petito a saltu Gnitensi, per quem serpens Fafner perreptavit, F. VI 362, 2 (hinc leistabrækr braccæ caligatæ, Eb. (GkM. I 710); Nj. 135, inii; brækr leistalausar ok ilbönd undir neðan braccæ talaræ, Dropl. maj. msc. c. 15; (vide Lex. B. Hald. sub háleistr, quo addo sokkaleistr ima pars caligæ).

LEIT, f., *exploratio, investigatio*; plur. leitir: vera & leitum e-s in questione alicujus rei esse, *querere aliquid*, Fjölsm. 2, ubi: hvers þú leitar, eða hvers þú á leitum ert?, species episcopæ, cujus exempla videsis H. hat. 14; Fm. 1; Fjölsm. 47 = FR. I 465, 3; Bk. 1, 2. In sing., pros., Ísl. II 349: spurðu þeir at hestum þeim, er þeir voro á leit komnir; hann fór á leit Ólafs kirkju, Hh. 116 (F. V 140).

LEITA (-aða,-at), *querere*; 1. s. imperf. ind. leitaþa, Am. 45, sed leitaþi, Soll. 52. — 1) cum gen., *querere*: hvers þú leitar quid queris?, Fjölsm. 2; l. æpra vegar meliorem viam querere, Soll. 52; l. sanda oes querere, Nj. 44, 4; leitaþa ek í likna remedia ei rei quærebam, Am. 45; vilka ek þess leita nolo eam rem tentare (c: inimicitias temere incipere), Am. 13. Cum gen. rei et dat. personæ, *adferre cui quid, acquirere cui quid*: l. e-m háðungar studere contumeliam adferre alicui, Hávam. 102; mér er leitat harma dolores mihi pariuntur, adferuntur, mærori-

bus adficior, H. kat. 38; orð mér af orði orz leitaði verbum mihi ex verbo verbum adquisivit, it. verk mér af verki verks leitaði, Hávam. 144; leita sér fríðar við e-n amicitiam alicujus sibi conciliare studere, Sic. 5, 4 (F. VII 340, 4). — 2) cum infn.: 1. drýgja munuð, l. finna yndi amorum deliciis indulgere conari, voluptatem invenire conari, Nj. 7, 2; hennar mundof þ þefna leita ejus mortem, opinor, ulcisci tentaretis, Ghv. 3. — 3) cum præpos., fyrir: leitaz fyrir (qs. leita fyrir sér) salutem circumspicere, cavere sibi, Ísld. 15, ubi: itr það Eiríkr leitaz | eggðjarfr fyrir seggi, i. e. itr eggðjarfr Eiríkr það seggi leitaz fyrir hortatus est, ut homines sibi caverent; til: l. til lýða sinnis hominum auxilium querere, petere, Ghe. 18; l. upp til Lundar tendere ad superiora Lundum versus, Eg. 47. — 4) in compos., meinsleitandi.

LEITI, n., collis eminens, specula (locus qui prospectum claudit, Nj. 158, Vigagl. 16, id. qu. hjalli, hlíf, íbid. 16), SE. I 586, 2; Hítid. 12, 3; góms leiti terra serpentis, aurum, veitendr góms leita præbitores auri, homines, SE. II 198, 2. — 2) pars: malit hefi ec firir mic, mitt of leiti molui pro me, mea ex parte, SE. I 386, 3, ubi of mitt leiti, idem est ac quod nunc vulgo dicitur fyrir mitt leiti, et fere synonymum est præcedenti firir mic.

—**LEITINN, vide compos. fyrirleitinn.**

—**LEITR (lita), adj., in compositis, aliquem habitum oculorum, vultus aut facie indicat, vide bláleitr, frángleitr, grunnleitr, háleitr, hvassleitr, imleitr, kámleitr, misleitr, sámleitr, sæmleitr, skirleitr; ítem in prosa, SE. I 106, de Hela: heldr gnúpleit oc grimmler, puto, facie prona, inclini (cogn. gneypr, Eg. 55, gncipr, Eb., Ghm. I 712).**

LEIVI, SE. I 194, 4, dat. s., a lei = le, læ ignis, in voce compos. svigaleivi.

LEID, f., via (líða); dat. s. leið, sed leiðo, Völk. 13, ut Jus eccl. Vic. p. 16: nú ef barn andaz á þeini leiðu (Synt. de Bapt. p. 30); plur., leiðir, Am. 20. — 1) via, iter: fara á leið viam ingredi, Merl. 1, 36; alla leið totam viam, per totum via spatium, F. XI 313; Ha. 293, 2; at fá tvær leiðir duo itinera obtinere, feliciter ire et redire, Am. 20; hafs leiðir tramites maris, mare: heidit fólk þusti á hafs leiðir, de exercitu Pharaonis, Lv. 18. Grána leið via Granii, saltus Gnitensis (SE. I 356. 358—60); gull var þar eigi á Grana leiðo aurum sibi (in Ulodalis) non fuit (sicuti) in via Granii (saltu Gnitensi, ubi lustrum ac thesauri Fofneriani), Völk. 13; orma leið via, trames anguium, aurum, eyðir orma leiðar consumtor auri, vir, Nj. 40, var. — 2) expeditio bellica maritima, expeditio classica, id. qu. inde formatum leiðágr: leiðar líð, id. qu. leiðágrs líð milites classarii, F. I 183, 1 (F. XI 138, 2), ubi construo: hálfan þriðja tog lángra skeiða leiðar líðs viginti quinque naves longas militum classiariorum; ÓT. 47 h. l. habet líðs líðar, vide líðar, m. pl. Biðja leiðar milites evocare ad expeditionem, Hund. 1,

20; Völs. S. (FR. I 137): stefna at sér mönnum; halda leið expeditionem suscipere, FR. II 26, 2, quod est fara í leið, FR. I 298, 3; leiðar börr dux expeditionis, rez, SE. I 472, 3. In prosa, F. I 87: róa leiðina ok gjalda leiðar víti, quod ÓT. 12 exprimitur per róa leiðágrinna ok gjalda leiðviti remigem classicum agere et neglecta militæ classicæ nullam pendere, de qua locutione cf. Gþl. ed. Havn. 101. — 3) conventus promulgatorius, conventus provincialis, ubi acta in foro universali promulgabatur, vide Félag. 4, 261—62; hinc leiðar stillir moderator conventus, de principe viro, Sturl. 4, 48, 1, potest tamen hæc appellatio sec. 2 resolvi. — 4) mare, SE. I 492; skera leið mare secare, navigare, SE. I 644, 3, ut telraiv χελευθον, Hom. Od. 2, 434; dymarr leiðar equus strepens maris, navis, ÓH. 168, 1; leið leysti skeiðar mare naves obliit, percussit, abfivit, ÓH. 8. — 5) in compositis: brimleið, gammleið, hrynleið, innleið, náleið, rymleið, stikleið, strandleið, viggoleið.

LEIÐA (leiði, leidda, leidd), ducere: l. e-n til orrosto deducere quem ad pugnam, Hávam. 159; niðja náborna leiða nær rögi necessarios sanguine propinquos ne deducas (instiges) ad pugnam, Hm. 10; leiddir heiman domo deductus, Am. 33; l. at huga animum advertere, Sk. 1, 12, 18, ubi imper. leið; leiða e-a ástum amore prosequi aliquem, Eb. 40, 4 (AA. 236, 2); H. kat. 42, var. lect.; l. e-n sjónum oculis perlustrare quem, Hým. 13; sic et Krossk. 22: unx sjálfan gæð sfaum leiddi donec ipsum deum (anima Christi) conspexit; pros., F. II 6: þat er illa vordit, er ek leiddi ekki þá menn augum, er vini vára hafa dreipit; leiða með tárarn trega ducere cum lacrimis luctum, febilem et miseram vitam agere, Skf. 30; leiddr háði, heiptkviðum ludibrio, sævis dicitis deductus (domo), Ad. 22; leiða mik dauðan hlýra skúrarn me mortuum deslere, oppos. gráta mik kykva. Ísl. II 352; leiða aldri ver annarrar cum alterius marito (sponso) vitam degere, Bk. 2, 38. Part. act., leiðandi qui ducit, plur.: leiðendr hafreiðar ductores navis, navigatores, viri, Eb. 62. — 2) Sk. 2, 4: ósáðra orða, er á annan lýgr, ostengi leiða limar, certant, falsorum dictorum, quæ adversus alterum mentita sunt, nimium diu durant pæna, construentes: ósáðra orða limar ostengi leiða (þann), er á annan lýgr, adnotantesque, leiða ducere, apud veteres quoque sequendi sensus; eadem phrasí SE. II 118, 1; vide limar.

LEIÐA (leiði, leidda, leidd), abstertere, detertere aliquem ab re aliqua (leiðr), cum dat. pers. et infn., in prosa, v. c. ÓT. 48 (F. IV 26): leiða smákonungum at fara af öðrum löndum; Hrafnk. 26: leiða smámennum at sökja mál. Sed cum acc. rei, subintellecto dat. pers.: leiða (o: öðrum) drottinsvik detertere alios a proditione, rebellione, Mb. 6, 4. — β) passivum, significatione transiliva, cum acc., atersari, detestari, odio habere (Spec. ledas fastidire, it. tædere): landáss leiðis lofða stríði, þann er grandar vé patrium numen odio habeat inimicum po-

puli, qui sancta jura violat, Eg. 58, 2; jun-gitur cum hafna, at ek hafna eðr leidumz hollvini mína ut recusem (deserem) aut aver-ser fidos mihi amicos, ÓH. 48, 7; leidiz mangi gott, eí gelr nemo bonum recusat, si id nanciscitur, Hávam. 132; ungr leiddiz (membr. E leidz) eldvelli, ok inni at sitja, varma dyngju eða vötto dúnsfalla juvenis rex odio habuit calorem ignis, intra parietes sedere (sessionem), tepidam exedram mulie-rum, chirothecasque plumis refertas, H. 16, ubi nulla est enallage casuum, quam admit-tit h. l. Ol. NgD. 130. Jus eccl. Thorlaci et Ket., tit. de sacerdotibus: nú leidiz sveinn-ian bók ok vill eigi nema quod si adolescens librum (studia, literas) aversetur, neque lité-ras discere velit. Stjörn: guð leidiz allan áskildan ok sundrþykt deus odio habet omne dissidium et discordiam. Imper., mér leidiz me tædet: mér leidiz þetta hujus me distæ-det, Nj. 59; ek hygg rekkum leidaz rán puto incelas rapinarum pertasos esse, Mg. 17, 6; cum infia.: hilmí inum hálsdigra leiddiz at halda landi fyrir Lúfu tæduit regem collo crassum regnum adversus Luovam tueri, H. 19, 4 (F. X 191, 2).

LEIÐÁNGR, m., *expeditio bellica* (leid 2): *bjötta l. af láði expeditionem e regno fecisti, Hk. 31, 3 (SE. I 498, 2); leiddángurs vísi dux expeditionis, rex, Hk. 62, 5. — 2) classis in expeditionem imperata: l. rendi lángt með landi, ÓT. 43, 1; þar var l. fyrir landi, F. XI 139, 2; ýtum þóttið lít-ill l. fyrir víðri grundu, Ha. 278, 1; syno-nymum tæð foti: leiddánger var glæstr gulli, sem logi veri of grams flota, Ha. 266, 2; leiddánger brjóst frons (instructæ) classis, Hk. 63, 2.*

LEIÐARNESTI, n., *viaticum (de corpore et sanguine Christi), Lil. 83* (leid, nesti = nest). *Sic SE. II 60: ok þat hans hold ok blöð, er í messunni er fram flutt, er vart farnest, þá er vèr fòrum af þessum heimi.*

LEIÐARSTJARNNA, f., *stella via, stella itineris v. cursus maritimi index* (leid, stjarna), *i. e. stella polaris*: *nórdur um kalda heimina allt und leidarstjörnu per frigidam sonam usque ad stellam polarem, Ha. 311; sudreysk kona, námgyörn leidarstjörnu, sèr á sigling vora femina Hebudensis, stellæ polaris gnara, quæ stellam polarem novit, RS. 17, sed h. l. alii pro leidarstjörnu habent: er hniðr stjörnum, forte, quæ stellas contem-nit, stellas non curat; ubi hniðr est = hniðr-ar despicit, contemnit. Saðr í heim er sýnt frá þessum at sjá til leidarstjörnu, Skáldh. 4, 26. Metaph.: leidarstjarna lífs stella vitæ, de S. Nicolao, Nik. 81. Hinc Angl. loadstar (ret. Angl. et Scot. leidesterne, ladesterne; Germ. vet. leydsterre, rec. Leitstern, Dan. Ledestjerne) stella polaris, ut Angl. loadstone magnes, ex leidarsteinn (Isl. I 28 not. 7), loadsmán ex leidsögumadr (a leidsaga, Sturl. 10, 1), vide GhM. II 569, not. 55.*

LEIÐARVÍSAN, f., *monstratio viæ* (leid, vísan); *it. nomen carminis: skulu ellidvíðir auðlu | allíósan brag kalla, | þjóð hafe þekt á kveðe | þuisa, Leidarvisan, Lv. 44.*

LEIÐI, n., *ventus secundus, commodus; it. simpl., ventus, tempestas: þjóð varð þo við leidi | þrútings segls at neyta, RS. 14; bússan lá lengi til leidis navis diu jacuit, ventum commodum exspectans, Skáldh. 3, 53; metaph.: jütuns snótar leidi ventus feminae giganteæ, animus, Korm. 3, 1.*

LEIÐI, n., *locus sepulturae, de scrinio, Mg. 11, 1; bustum, sepulcrum, Ha. 331; völvu leidi tumulus sagæ, Vegtk. 8.*

LEIÐI, m., *nomen gigantis, SE. I 260, 1, sec. Cod. Reg. et Worm.*

LEIÐILÍGR, adj., *detestabilis, horribilis, fædus, de femina gigante, FR. II 127, 1* (leidr).

LEIÐING, f., *deductio* (leida): *leidíng undan drottins reidi liberatio ab ira divina, Gd. 46.*

LEIÐIÞIR, *lectio Cod. Reg. et Worm. SE. I 312, 4, pro quo S. Thorlacius conjecit leifi þir, Raskius in ed. Holm. Leifa þar. Inter-pretatio incerta est, 1) leidiþirr, m., servus ducens* (leida, þirr), *l. ölgefnar servus duc-tor feminae, inhonesta Lokius appellatio, Idunnæ raptoris, vide supra sub voce hrynser. — 2) nunc optime placet, in Cod. Reg. pro hrund legere hund, ut in Cod. Worm., et leidiþirr accipere de servo invisio, exoso* (leidr, þirr), *hoc ordine: unz (regin) fyvdo hræva hrvnsæva hund, ölgefnar (vocat.), (oc) bvado leidiþir oc lævi-lvnd, avlgefnar (vocat.), quo loco Lokius vocatur hræva hrvnsæva hundr helluo sanguinis, leidiþirr servus invisus, hvilvundr doloso animo præditus.*

LEIÐMADR, m., *vide sub laðmadr.*

LEIÐR, adj., *invisus, odiosus, ingratus: þótt mér leidr sèr etsi mihi invisus sis, Gha. 40; leip ertu mannkyni invisa es generi hu-mano, H. kat. 25; ljáfr verðr leidr carus evadit exosus, Hávam. 35; sjaldan hittir leidr í líð raro odiosus ad symposium tempestive adest, Hávam. 66; opt sparir leidum þas hefir ljufom hugat sæpe in usum invisí par-citur, quod caro destinatum erat, Hávam. 40; leid laun odiosa retributio, Hávam. 39; leid erumk fjöll montes mihi tædium creant, SE. I 94, 1; compar., leidri pro leidari: leidri matr cibus ingrator, Skf. 27; superl., leid-ast, Söll. 50. — β) terribilis, formidabilis, periculosus: leid reidi ira molesta, per lito-ten pro terribilis, Eg. 67, 1; F. II 53, 3; Gunnar grimo fárs sannmiðjúngr, þeir er váro heidnir, visso þann gram leidastan sèr, Ód. 15, ubi præcesserat: öll óþjóð var hrædd við stafna elgbjóð. Neutr. leitt: þar er leitt var bláudum quo loco ignavis versari terror erat, F. VI 154, descriptio terribilis pugnae; leitt hygg leifa brautar lognárunum váru, at eiga geirs geigrþing við gumna stjóra pe-riculosum fuisse credo, F. II 315, 4. — 2) in compos.: godleidr, góðumleidr, guðleidr, hvarleidr, hvímleidr, óleidr, þjóðleidr.*

LEIÐSAGI, m., *dux viæ, Gdþ. 28, v. leidsögn.*

LEIÐSÖGN, f., *monstratio viæ terrestris, it. cursus maritimi: gánga til leidsagnar na-vem gubernandam suscipere, ad clavum ac-cedere cursumque navis regere, RS. 15. In*

prosa idem valet leiðsaga, Sturl. 10, 1: hafði hann (Gísaur jarl) haft mjök leiðsögu í haðno, a segja leið ducem esse itineris, Orkn. 260.

LEIÐSTAFIR, *m. pl., fastidia, tædia* (leiðr, stafir), *facta turpia et detestanda, Lokagl. 29, ubi vertitur: ægritudines, molestia.*

LEIÐVÖR, *f., femina gigas, Wehart. pro leirvör.*

LÆK, *id. qu. lek (læk), lusi, impf. ind. act. v. leika, Harbl. 29; læko = lèko, ludebant, Am. 46. — 2) id. qu. læk (i. e. leik), acc. s. a leikr ludus, F. VII 61, 1, var. lect. 4.*

LEKA (lek, lak, lekit), *stillare, stillatim decidere: af þeim legi, er lekiþ hafði or hausi H. ex illo liquore, qui stillaverat de capite H., Bk. 1, 13.*

LEKA, *f., insula Leka (hod. Lekø in Naumodalia Norvegiæ), SE. II 492; leku belti cingulum Lekar, mare: lækv vœllt af þrögm bællti, ibid. II 491, 5. Eg. 7, bis.*

LÆKENDR, *fraude notus, astutus, dolosus (læ, kenna), Eb. 19, 7.*

LÆKNA (-aða, -at), *sanare, mederi; junguntur lkna ok lækna lenire morbum et mederi morbo, Gha. 40; táknu þess, er lýð læknar ejus qui populo (hominibus) medetur (o: Olavi Sancti), G. 43; heims pryði, er læknar ljóna kind, de Sancta Cruce, Lb. 40.*

LÆKNING, *f., medicina, Sk. 1, 17; leita e-m læknigar medicinam adferre cui, Merl. 1, 9.*

LÆKNIR, *m., medicus, Bk. 1, 11; læknis hendr manus medicæ, Bk. 1, 4; gjörð eptir lækni medicum arcessere, Hugsm. 20, 2; plur., læknar, Hávam. 150. L. anda medicus animi, de epis. Gudm. Bono, Gd. 45, ubi dat. lækni; l. heims medicus mundi, deus: kraptr guðs, gunnatyrks heims læknis, G. 54; l. lýðs medicus hominum, de Christo: dauði lýðs lækniss, Lb. 31, vide sýkn; l. lasta medicus vitiorum, de Christo, Mk. 14, vide hjálpremdr.*

LÆKNISDÓMR, *m., medicamentum, medicina (læknir, dómr), Nsk. 61.*

LÆKR, *m., rivus; it. mare, SE. II 575, 1. In compos.: benlækr, hrælækr.*

LEKSTOÐAR, *m. pl., vox ignota, inter armamenta navis recensetur SE. I 583, 2 (Cod. Reg. et Wehart. lecatopar; SE. II 624 lecatolpar, II 565 lokstolpar, II 482 lækstolpar).*

LELAUN, *n. pl., ultio injuriæ (le, laun), Eg. 59, var. lect. u, ubi constructio est: úngt gat ek granda billi lelauna juvenis potui violare moram ultionis injuriæ, i. e. juvenis potui injurias sine mora ulcisci.*

LÆMÁNI, *m., id. qu. hlémáni, membr. E Hg. 30.*

LÆMÍNGR, *m., avis, tetraone Islandorum mare major (forte cogn. lómr), GS. 32, de qua ave in prosa est: þeir eru meiri en rjúpkerrar.*

LEMJA (lem, lamda, lamit), *contundere, percutere, frangere: höfum lamdan einn til heljar unum ad necem percussimus, verberavimus, Am. 40, et absol.: ætt jótuns alla lamþi omne gigantum genus (ad necem) per-*

cussit, Hamð. 31. Pro lamþir, SE. I 236, 5, Cod. Reg. habet limþir, qu. v.; grjót lamdi seggi saza viros contuderunt, membra virorum fragerunt, F. I 173, 3; 8ll munda lemjaz tota contunderis, H. kat. 21; merji smæra mavíða ek þá meinkráko, ok lempa alla í líþo et comminuerem omnem (i. e. totam) articulatim, Lokagl. 43; laminn fór crus fractum, G. 58; fem. lamit (pro lamþ, lamin) contusa: lamit rót er þá tum radiz contusa, fracta est, SE. II 202, 2, ut Vigagl. 7 in neutr. plur.: þá manu eigi 8ll (saat-in) 8lamit. Hinc subst. lami, m., vide supra, et lamaing, f., contusio, v. e. lamning hjartans contusio cordis, Magn. p. 450. Konuigr lemr háfan Hlesseyjar garð barði rez þrord þerfringit altius Lessoa aggerem (i. e. altus fluctus prorð secat), Hh. 62, 6; háfar lömbu báru tabulæ undas percutiebant, Jd. 15; musteri, eigi lamid með hamri templum, non malleo fabricatum, Mk. 14, ut klappat hamri, FR. I 471, var. lect. 4. Metaph.: Cruz, lemid 8ngr Cruz, calamitatem, dolorem frangis, extinguis, avertis, Lb. 39, ubi lemid est 2. pl. præ. ind. act., pro sing. þú lemr; allr lemr fridr omnis lætitia perit, Vita Halfredi sec. membr. 132, pro gleþ, impeditur (F. III 24); nè landvörn lamdz non impeditur, non defecit, non cessabat, ÖH. 186, 5. Sic lemja fór e-s iter alicujus impedire, Gþ. 122; lemjaz róðr fyrir F. VIII 216, aut metaph. remigium multo impedire, aut proprie id. qu. præcessit brjótaz árar fyrir remos invicem frangere.

LENDI (lendi, lenda, lendt), *adpellere navem ad terram (land), Si. 5, 1, ubi absol.: er lendut á fróni cum ad terram adpulsus (o: skipi, navem). — β) cum dat. perz., in regnum (land) restituere aliquem: komto í land, ok lendir Adalráði, ÖH. 12, 2 (F. IV 50, 2; XI 185). — γ) territorium, fundum alicui assignare, unde part. pass. lendr territorio, fundo aliquo donatus, præfectus: geira e-m lendan alicvi fundum, quem incolat, assignare, GS. 5, locum vide sub grima 2, p. 271. — δ) intrans., evadere, exitum habere: sjá fyrir annan enda, hvar lendir finem negotii perspicere, quo eorumum, quem res exitum habitura sit, Sturl. 4, 2, 2.*

LENDINGAR, *m. pl., deriv. a land, a sing. -lendingr, incola terræ; per tmesia: álhimins lendingar = Íslendingar Íslandi, HS. 16, 2; vide Hetlendingar, Hjalteendingar, hðlendingar.*

LENDIS, *adv. deriv. a land, in terra aliqua, ad terram aliquam; vide erlendis; sic hann var útlendis = utan lands in ceteris terris (Norvegia v. Dania) versabatur, extru patriam, Fem. 18.*

LENDR, *adj., territoria possidens (land): víða lendr late dominans (id. qu. víðlendr), Ha. 176, vide ilendr, víðlendr. — β) territorio præfectus: lendr maðr præfectus provincialis; plur. lendit menn, Mb. 4; lendum mönnum, Ha. 176; lendra mána, Orka. 82, 6 (AR. II 217, 3); vide supra hersir, p. 328. Quæri potest, utrum lendr derive-tur a land, an a len (lèn). — A priori*

derivatione stat forma landmaðr, landmenn (qui dicuntur hjarls drottnar præsides provincie, OH. 23, 1), it. Jus eccl. Vic. cap. 12: álar tólv í legkaup lendum manni ok kono haas ok barna allum þeim er í landvænum ero; a posteriori scriptio lændr, Fsk. (ad ÚT. 43, F. XI 126): Þórir hjortr norðaa or Vágum, leendr maðr.

LENGI, *adv.*, *diu*, *comp.* lengr, *superl.* lengat; lengi *diu*, *Hávam.* 50; svá lengi, at *ten diu, donac, eo usque ut, Völk.* 11; lengat duntissime, *Hávam.* 41. *Comp.* lengr, *pro lengi diu: lifa man þat með lofðum lengr evs rei memoria apud homines diu superstes erit, Isl. I 82; sic et F. X 430, 63; SE. I 636, 2.*

-LENGIS, *adv. deriv.* a lángur, *in compos.*, daglengis, vetrilengis (= daglángt, vetrilángt *in hod. sermone*); *adde ex prosa árlengis per annum, þ. Hræð. 1; náttlegis hac nocte, FR. III 336.*

LENGJA (lengi, lengda, lengt), *longum facere, producere (lángur): illt mundo þér lengja longum tibi malum conciliabis, Am. 37. Impers., mik lengir cupio, F. V 174; in prosa, mik lengir til, id. qu. mik lángr til desiderio, Orkn. 104.*

LENGÐ, *f.*, *longitudo; de futuro tempore: í bráð ok lengðar et præsentis tempore et in futurum (hodie, í bráð ok lengd), F. I 137; vide jafalengd.*

LENZ, *n.*, *hasta, SE. II 477 dǫf*, læna ok vigr; *II 561 dǫf | lænaz ok vigr; II 621 dauðeinn ok vigr (Dan. Lændae, Lat. lanca).*

LEÓ, *m.*, *leo: hugstófr leó, Plac. 23; leó vargur immanes leones, Merl. 2, 52. Pros., F. VII 69: lagðr á leó af gulli.*

LEPARÐR, *m.*, *leopardus: leparðs höfuð cupat leparði, Merl. 1, 44; vide lopartr.*

LÉR, *n.*, *femur, pars pedis, SE. I 542; femur macerati animalis, Hávam. 67; pro coxa hapi, Hávam. 58.*

LÉR, *SE. II 216, 2, puto plur. a ló charadrius hiaticula (id. qu. sandlóa): heitir lér á lœru vocantur charadrii in litore limoso; ubi lér sec. mentem auctoris scribendum esse puto lœr (ut F. XI 38, lœr, Grág. II 346), lœru autem idem esse ac leiru, a leira; nisi malis lér h. l. esse pro leir limus. J. Olavius vertit (locum nunc non memini): femur vocatur in alaunda, ut lœru sit a nom. lœr v. lœru, id. qu. ló v. lóa.*

LÆRA, *f.*, *id. qu. leira, arena limosa, litus limosus, SE. II 216, 2, vide mox ante lær.*

LÆBA (lœri, lœrða, lœrt), *docere, cum acc., Plac. 8, ubi: lærþe fleiriáðþ gúto sinnar trú docuit vírum víam fidei suæ; andi guðs kama læra vandis spirítus dívínus eum erudit, Gd. 13; hverr sá maðr, er lærir aðra, Gd. 35; flærða meistarinn slíka lærði, Gd. 42. Hinc part. pass., lærðr doctus, eruditus: lærðir menn, fyrðar víri erudítí, i. e. clerici ordinis, Has. 5; Gd. 30; í. absol., lærðir clerici: yfmaðr allrar alþýðu lærðra (: manna) præfectus omnium clerici ordinis*

vírorum, archiepiscopus, G. 9. — 2) discere: læra bók literas discere, Nik. 18.

LERADR, *m.*, *nomen arboris, in lecto Valhalla crescentis, SE. I 128. Scribitur læadr, Grm. 25. 26.*

LÆRDÖMR, *m.*, *doctrina: lærdóms bœkr líðri scholastici, rækja lærdóms bœkr literis operam dare, Nik. 18; lærdóms listir litera, meistari, fróðr í lærdóms listum, Nik. 75; lærdóms klerkar erudítí clerici, Nik. 39.*

LÆREPT, *n.*, *linteum, stragula lintea (lê, partic. dimin., rípti), de veste funebri: lærept (er best) líki linteum funeri (optimum est), FR. II 33, 2. Hinc Svec. lerft, id.*

LÆRÍNG, *f.*, *disciplina (lœra 2): fá skjóta ok skíra læring ocleriter et intelligenter literas discere, Gd. 7. — 2) institutio; pl., læringar institútioner religiosæ, explíaoitr per kenningar, SE. II 216, 2 (Hist. eccl. Isl. I 499).*

LÆRISVEINN, *m.*, *discipulus (lœra, sveinn); de discipulis Christi, et imprimis de Apostolis, Lil. 68.*

LESA (les, las, lesit), *colligere, numerare: Þúgn snáka túns less hnefr af sínu hölgróna ajónepí auri nympha (femina) legit glandes ex suo pomo visus (oculo), dolore turgenti, i. e. lacrimas fundit, GS. 3; less el kinnu or kerum svefna, id., GS. 2, sec. NgD. 165. — 2) loqui: lesa fór um e-n de aliquo convicia loqui, Hávam. 24; lesa e-m líku prosperitatem adprecari alicui, Hávam. 137. — 3) legere: láau englar helgar bœkr yftr höfði þeim, Söll. 70.*

LÆSA (læsi, læsta, læst), *claudere, cingere: l. strönd oddum ok rönda litus hastis et clipeis circumdare, F. XI 307, 2; l. lönd horekípa bröndum terras navium bellicarum rostris cingere, Hh. 62, 5; vísi læsir rangarði þarþa bláskíðu um útstrandir landsa ræz ætroma terrarum litora circumcludit carulearum navium clipeis, SE. I 696, 2, sec. Cod. Reg., vel sec. Worm. læsir útstrandir landsa rangarði ok barða bláskíðum litora circumdat clipeis et caruleis navibus.*

LÆSIGUNNR, *f.*, *nympha claudens, circumdans (læsa, Gunnar), Isl. II 260, ubi construo bauga lands men torques manús, armilla, bauga lands men-læsigunnr nympha brachium armilla circumdans, femina, hoc ordine: nú er síðan til Htil þórf at líta svört augu avanmærrær bauga lands men-læsigunnar jam posthac minime opus est adspicere nigros oculos cygni instar candidæ mulieris.*

LÆSIKR, *m.*, *ignis liquoris (aqwæ), aurum (læ, síkr): læsík ríkr auri potens, prædices, F. II 323, 1. Cum i epenhethico: læsíkis (= læsík) andstir scintillationes auri, annulí, munuscula amantium, Isl. II 245, var. lect. 19, vide andsia.*

LÆSIR, *m. pl.*, *Lasi, populus prope Ven-dos orientales habitans; dat. pl. Læsum, F. VI 132, 2, cum j, Læsum, Hh. 2, 2. Putantur suisse idem ac Lasi, Lecchi, Leschi, Lesgi, Polonium aborigines, qui olim ad mare Nigrum incolabant, vide AnO. 1836—37, p. 203, not. 5.*

LÆSKJARR, *adj.*, *detestans fraudem,*

fraudis expert (læ, skjarr); 1. konúgr, *F. VII 354, 1.*

LESNI, *n.*, *vox mihi ignota; forte, caput, cf. vocem Slavonicam lece, facies, Rasks Saml. Afsandl. 2, 292; lagði krismu í læsne (i. e. læsni) chrisma capiti imposuit, caput chrismate unxit, Lo. 24 (locum vide sub dād-stött), id. qu. SE. II 499, 3; lagði krisma í hattar ströti. Lesnis stafu (quod præferendum puto lectioni stofu) pars prominens capituli (cf. höfuðstafu), nasus, Ísl. I 152, ubi legendum et construendum puto: ölkarma eik, linbundin arma lofn lætr mik leika fur sinum lesnis stafni lino redimita brachiorum Nympha (femina) facit me versari (hætere) ante nasum suum (i. e. ante ora sua).*

LESPJÖLL, *n. pl.*, *detrimens otii, violatio pacis, bellum (þ = læ, spjall), vel, fama eladium, per fraudes illatarum, Nj. 158, 8, Jons.*

LESS, *legit, 3. s. præ. ind. act. v. lesa. — 2) adj. deriv. a lesa legere, colligere, vide viðless.*

LEST, *f.*, *sec. Paulum Vidalinum (Félag. 4, 263—64), duodecim pondo nautica; hálf lest sex pondo nautica, F. XI 316. Hinc 2) in plur. lestir onus navis, hestr lesta equus pondo nauticorum, navis, SE. I 656, 2.*

LESTA (lesti, lesta, lest), *violare, lædere (löstr): sá er bil lestir qui moras rumpit, de strenuo principe, SE. I 648, 2; lesta lög leges violare, vel mare sulcare, navigare, SE. II 499, 5; part. act., lestandi, vide compos. ángrllestandi, hjálmlestandi. Pros.: at lesta hús at lásum, eðr at víði, eðr at torfi, Grág. II 110; skip lestat, íbid. II 268. Part. pass. lestr, vide ángrllestr, ólestr.*

LESTI, *in phrasi á lesti, dat. s. a löstr, qu. v.*

LESTIR, *m.*, *qui vitium aut detrimentum adfert rei (lesta a löstr, vitium, defectus), qui violat aut imminuit. Sic fragm. SE. 748 in virorum inhonestis appellationibus: kalla (má mann) lesti ok þverri alla gagnar, ubi lestir et þverrir sunt synonyma, adeo ut lestir sit id. qu. þverrir, rýrir, fottir; lestir fárs qui perniciem avertit, vir benignus, Gðþ. 14. Lestir fleyvanga fura, menja, vella qui aurum, annulos imminuit, frangit, vir liberalis, Ha. 280; GS. 27; Gþ. 7; lofða lestir qui viros pauciores reddidit (cædes patrando), puginator, vir, Íslid. 17, de Grettere Robusto. In compos.: auðlestir, bauglestir, fyrrlestir, hjálmlestir, hoddlestir, höddlestir, hrannlestir, hringlestir, vægjallestir.*

LÆSTYGGR, *adj.*, *inimicus fraudi, a fraude alienus, probus, sincerus, integer (læ, styggr), ÓT. 130, 3.*

LET, *1. s. præ. ind. act. v. letja, dehortari. — 2) id. qu. læt, facio, 1. s. præ. ind. act. v. láta, Korm. 23, 2; F. II 53, 3; X 208, 1, vide letr 2.*

LETA, *non sivit, 3. s. impf. ind. act. v. láta, cum neg. a, Bk. 2, 40.*

LÆTI, *n. pl.*, *sonus, vox (vide lát), SE. I 544: læti heitir rödd; sóknar læti sonitus, fremitus, tumultus pugna, Krm. 16; aumlig læti misera vox: grátandi með aumlegum lát-*

um flentes misera voce, cum miserabili lamentatione, Nik. 49. Pros.: nú eru eingi þau læti, hljóð eða raddir, at eigi muni þat allt sönaz í gammanum, SE. II 58; ill læti, veinan ok gaulan horrendæ voces, ÖH. 246; SE. I 146: þá heyrðu þau ym mikins ok gny — hann svaf ok hraut sterkliga: þá þóttiz Þórr skilja hvat látum verit hafði af nóttina. — 2) gestus, motus, SE. I 544: læti heitir æþi. Fær kunnir þeim fljóða látum pauci adprobarunt eos muliebres gestus, Sk. 3, 15; lá nè læti nec sanguinem nec gestus, i. e. motum, Vsp. 16 (Ol., affectus; Keil, vocem). In prosa: handalæti ok fótalæti motus manuum et pedum, Sk. 116; F. VII 13. — 3) in compos., deriv. a term. lát, vel verbo láta, in mikillæti, oflæti, réttlæti; cf. et dróttláta.

LETIA, *ne tardet, ne retrahat, 3. s. præ. conj. vel imper. verbi letja dehortari, cum neg. a, Bk. 2, 42.*

LETJA (let, latta, latt), *dissuadere, dehortari; tardare, retardare, retrahere, revocare (latr). — 1) cum acc. pers.: af heilom hag hana at letja ex integro animo ut ei dissuaderent (ut eam a consilio moriendi revocarent), Bk. 2, 39; hvetiþ mik eþa letiþ mik incitate me aut retardate me, Sk. 3, 14, ubi inf. sequitur, ut Mg. 17, 1 (F. V 128, 1). Sighvatr hefir lattan gram at fresta (freista) fólkorusta regem dehortatus est a differendo (letando) prælio. — 2) cum acc. pers. et gen. rei: letja einn lángrar göngo ab longo itinere tardare, retardare quem, Bk. 2, 40. 42; harðs hugar a sava propositio, Gk. 1, 2. — 3) absol.: létto ávalt ljósar tardabami perpetuo lucidæ (mulieres perpetuo iter dissuadebant), Am. 29. — 4) cum adv.: heima letja ek munda herjaföðr domi manere svederem heroum patri (prop.: ek munda letja herjaföðr, heima í gürðom goda dehortaror hominum patrem, dum adhuc domi manet in mansionibus deorum), Vafþr. 2; at letja einn heiman dehortari quem, ne demo abeat, Am. 45, oppos. hvetiþa heiman, SE. I 290, 1. — 5) pass., letjas. pigrum feri, pigrescere: letjaz at hróðri ad carmina laudatoria faciendæ pigrum feri, v. esse, F. V 176, 1; cum inf.: herr lattaiz at gánga ire tardavit, ægre, segniter procedebat, SE. I 232, 3 (Vigagl. 27, 3). Part. pass., lattr, cum gen., negationi inservit: lífs of lattr vita privatus, intersectus, mortuus, Ý. 28; HS. 6, 2; einbarðr lattr þerfúss, Mb. 6, 3, ubi acc. plur. latta; vide auðlattr, lættja, lezkattu.*

LËTOMK vide létumz 3.

LETR, *n.*, *scriptum, scriptura; historia: þá letrið læsi af þislum þínum, historiam de passione Christi, Lil. 59; sem letrina vátta ut historia restantur, Gd. 57; pars carminis historici = rima: standi letr cantus decinat, Skáldh. 6, 56; epistola, litera: í þessu letri (= bréfi, quod processit), Gd. 51; litera, doctrina: letra virðar estimatores literarum, viri docti, clerici, sacerdotes, Gþ. 14.*

LETR, *pro LÆTR, 3. s. præ. ind. act. v. læta; vide letradr. — 2) id., a v. letja.*

LÆTRAUÐR, *adj.*, *id. qu. læstygg*, *fraudis expert* (læ, traubr), *ÖH.* 186, 3.

LÆTRAD, *SE.* I 436, 3, *non facit*, *pro lætræd*, 3. *s. præc. ind. act. v. læta*, *suffixa neg. ad*; *coherens h. l.*: lætræd havð stadvæna *non facit sistere hilum*, *i. e. minime sistere facit*.

LÆTREYÐANDI, *m.*, *consumtor cubilis* (lætr = lætr — *ut cognata sunt invicem sætr, sætr, sætr* —, eyða): allræðz linns l. *consumtor ævi*, *vir*, *Isl.* II 211, 1, *a linns lætr* (= lætr) *cubile serpentis*, *aurum*. *Ut lætr*, *n.*, *descendit a lætr*, *sic lætrengi*, *slætrengi*, *m.*, *phoca scopulo incubans* (Félag. 4, 260), *nætt-lætreng*, *m.*, *Jus eccl. Vic. c. 12*, *a læta*.

LÆTT, *Lokagl.* 50, *id. qu. lætt*, *neutr. adj. lætt*, *qu. v.*

LÆTTA (lætti, lætta, lætt), *leviorem reddere*, *levare* (lætt). — 1) *transit.*, *cum acc.*: lætta skip *naves onere levare*, *Hh.* 35, 2 (F. VI 264, 1), *in pros.* F. VI 263; *cum dat.*, lætta *grandi calamitatem avertere*, *cui additur dat. pers.*: áðr góins stættar hreytendr hētu, at Guðmundr lætti þeim *grandi* (= lætti *grandi af þeim eos noxa* (o: *periculo*) *liberaret*), *Sekk.* 18; *sic*: greitt kann gumnum lætta | guds ríðari stríðum (= lætta *stríðum af gumnum homines a mororibus liberare*), *G.* 18, *ut lætta sorgum pellere dolores*, *Sks.* 39 bis; *eadem constructio*, *cum inf. objecti*, *SE.* I 436, 2, *vide algifri* — β) *SE.* I 378, 3 *foráitan lættum sit verbum*, *et construendum*: leggjum læðra, lættum *steinum constituamus capros molares*, *moveamus lapides*, *non*: leggjum læðra lættum *steinum imponamus oapsis leves lapides* (*est enim höfugr hallr*, *SE.* I 390, 2). — γ) *cum adv.*, *et dat.*: lætta upp orðum *verba proferre*, *verba facere*, *loqui*, *Skáldh.* 1, 46 (*cf. ofra*, *yppa*). — δ) *finem imponere rei*, *desistere ab aliqua re*: lætta *verki ab opere desistere*, *Isl.* I 293; lætta *skráð manna finem colloquio imponere*, *colloquium dirimere*, *Skáldh.* 7, 18; *absol.*, lætta *cessare*, *Gha.* 32, *conjectura est pro membr. lættia*. *Sic in prosa sæpe*: lætta *ferð sinni* (Nj. 41), *stínera desistere* (Cæs. B. G. 5, 11). — 2) *intrans.*, *sædrif lætti adspergo maris cessavit*, *desiit*, *Hh.* 17, 2; *frerum lætti congelatio cessavit*, *gelicidia desierunt*, *glacies soluta est*, *FR.* II 308, 1; *mær lættir stríða* (*gen. pl.*), *mærorer*, *dolore liberor*, *animi ægritudine levor*, *SE.* I 232, 1; *etiam in part.*, *dat. absolutis*: sönnum rætti lættanda (*subint. at*), *vero jure cessante*, *legitimo jure ademto*, *cum jure suo privati essent*, *Gþ.* 15.

LÆTTFÆRR, *adj.*, *celer*, *celeripes*, *velox* (lætt, færr), *de equo*; *acc.*, lættfæran *hest*, *Korm.* 3, 9.

LÆTTFETI, *m.*, *nom. propr. equi Asarum* (*qu. levipēs*: lætt, -feti) *SE.* I 70. 480, 2; *Grm.* 30.

LÆTTI, *m.*, *facilitas* (lætt); með lætta *facile*: sætt vara ger með l. *pax non sine difficultate facta est*, *Eb.* 17, 1; *af hugarins lætta cum animi facilitate*, *i. e. sine cunctatione*, *hesitatione*, *libere*: Helgi talar af hugarins lætta, *Skáldh.* 5, 22. *In prosa hæðraro ab-*

sol., *af lætta*, *ut F. III 91*, *var. lect.*, *it. of-lættliga*, *ibid. et ÓT.* 88.

LÆTTIBOÐ, *n.*, *invitatio levis* (*quæ non ab ipso hero*, *sed per alium fit*: lætt, boð), *Skáldh.* 6, 52, *ad formam lættiskip*, *lættiskúta*, *lættivínátta* (*Sturl.* 10, 4).

LÆTTIR, *m.*, *qui cessare facit* (lætta 1 δ): *lasta lættir exstirpator vitiorum*, *de archiepisc.*, *Gþ.* 14; *bólva l.*, *id.*, *Ag.*

LÆTTJA, *id. qu. lætja*, *duplicato t*, *membr. Gha.* 32. *Interpretēs substituerunt lætta*. *Raskius coniecit lætjaz.*

LETTLEIKI, *m.*, *levitas* (*in responsis*), *Lil.* 17.

LÆTTLIGA, *adv.*, *leviter*, *leniter* (lætt), *facile*; *it. placide*: verja líni lættliga *placide concubare*, *Gha.* 46 (Gk. 3, 2), *id. qu. um-faðmaz lint*, *Ghe.* 42.

LÆTTR, *adj.*, *levis*, *facilis*, *comis*: lætt er *lauss at fara leve* *est vacuo ire*, *Söll.* 37; *öll eru lostverk lætt labores jucundi faciles*, *Hugsm.* 23, 3; *stíga lætt a legg leniter incedere*, *vide leggr*, *cf. stíga lætt fram leniter pedem proferre*, *Sturl.* 3, 20; *hefnæ lættari til sátta vindicta facilior ad reconciliationem*, *major facilitas reconciliationis ob eadem commissam*, *Bk.* 2, 12; *alls mundi mæringurs lættara omni animi ægritudine liberarer*, *FR.* II 57, 1, *ut F. VII 105*: *mönnum verðr harmu síns lættara*; *er eigi lættara líf*, *en dauði vita mortis non præstat*, *FR.* II 45, 1. *Lættari í málum vartu lenior in sermonibus*, *Lokagl.* 53, *ut Eg.* 13: lættir í *ræðum comis in sermonibus*. *Lætt er þær alacer*, *hilaris es* (*ex facili garris*), *Lokagl.* 50 (*propr. lætt er þær í skapi*); lætt hon *sær gerpi hílarem se præbuit*, *hilaritatem simulavit*, *Am.* 70; *gera sær lætt of tal*, *A.* 4; lættir *aldr juventa*, *á lættum aldri in juventute*, *FR.* II 135, 3; *sapius á lættasta aldri in flore ætatis*, *pros.*, *ÖH.* 81. 231; *Sks.* 17, *it. á lættasta skeiði aldrs*, *Eg.* 73. *Lættir lofs parcus laudis*, *qui parce laudat alios*: *verit hef ek lofs um lýði lætt*, *Grett.* 90, 2. *In compos.*, *blættir*.

LÆTUMZ, 1. *pl. impf. ind. pass. v. læta*, *vel potius 3. s. impf. ind. act. v. læta*, *suffixa part. umz*, *mihi*, *me*, 1) *fecit mihi*, *lætums brugðit*, *id. qu. lætt mæð bregðaz*, *Eg.* 24. — 2) *lætumk fecit me*, *Eb.* 19, 1. — 3) *lætumk*, 1. *s.*, *feci mihi*, *Hávam.* 107.

LÆVA, *gen. pl. a le*, *qu. v.*, *SE.* I 312, 4.

LÆVI, *dat. s. a læs*, *fraus*, *noxa*, *vide supra*. *Quo adde*: *leynileika læ dolus furtivorum ludorum*, *síka stríðar lænd vandi mik leyni-leika lævi femina advesecit me dolo furtivorum ludorum*, *SE.* II 178, 1 (*AA.* p. 268). *Lævi*, *lectio Cod. Reg. SE.* I 312, 4, *pertinere puto ad lændr*, o: *lævi-lændr doloso*, *astuto ingenio præditus*, *pro nom. propr. Lokii*; *constructionem*, *quæ mihi nunc maxime probatur*, *vide sub leiðipir*. *Ceterum lævi in voce compos. lævilændr non esse dat. puto*, *sed formam dilatatam pro lælændr*, *cum v euphónico et i epenhético*.

LEVIRKI, *m.*, *alauda galerita* (*AS.* laferk, *Belg.* Lawerik, *Dan.* Lærke), *SE.* II 489, *quasi noxam adferens* (læ, virki) *ad formam illvirki*).

LÆVISS, *adj.*, *callidus, fraudulentus* (læ, viss), *de Lokio*: hinn lævisi Loki, *Hymk. 37; Lokagl. 55; de femina*: hin lævissa kona, *Grg. 3. Forte, de Lokio usurpatum, proprie est, qui dolum malum, fraudem, contumeliam, injuriam cum nocendi studio adfert alicui, fere idem quod hodie hrekkvís, diversum a slægri callidus, astutus. Hæc ita distinguit FR. I 392, de Lokio*: hann hafði fram yfir aðra menn vizku þá, er slægð heitir; hann var mjök kyndugr þegar á unga aldri, því var hann kalladr Loki læviss, ubi kyndugr est id. qu. læviss. *SE. I 104 tacite idem vult*: hann hafði þá speki umfram aðra menn, er slægð heitir, ok vælar til allra hluta: hann kom Ásum jafnan í fullt vandræði, ok opt leysti hann þá með vælræðum, ubi per to koma e-m í vandræði significari puto illud læviss. *Cf. SE. I 340*: Loki Laufeyjarson hafði þat gert til lævisi (*hodie diceremus, af hrekk*) at klippa hær allt af Sif.

LEY, *n.*, *id. qu. lei, læ (læ), fraus, noxa, F. VII 66, not. 4.*

LEYFA (leyfi, leyfa, leyft), *laudare* (lof), *Hávam. 81. 91; Gho. 4 = Hm. 5; ÓH. 172; F. I 182, 2; XI 215, 1; SE. I 318, 3; II 218, 4. Part. pass.*, leyfðr *laudatus, it. laudabilis, ut adj., celeser*: l. skati, vísi, þundur celeser rex, bellator, *SE. I 688, 1. 696, 2; ÓH. 23, 2; leyfðr er sá, er laudibus celebratur, qui, G. 58; enn leyfði lofðungur celeser ille rex, SE. I 526, 2 (Hh. 96, 1), aliter F. VI 420, 1; þar á ek leyfðan legtrannu lífhvotud, Eb. 19, 1; leyfðr er sá dauði ea mors celebrata (v. gloriosa) est, ÓH. 240, 4; leyfðr id er þat hoc studium laudabile, honestum est, ÓH. 41, 2; leyft ráð var þat id factum laudabile fuit, St. 10, 2; ek hefi heit minn leyfðu lífi meæ celesbris vitæ periculum adii, FR. I 240, ubi Rafn in Nord. Kæmpeh. 1, 186 leyfðr vertit: carus (id. qu. ljúfr), vide et Gloss. Ed. Sam. II, sub voce leyfa; lofðungur fékk grand hina leyfða lífs rex gloriosa vitæ jacturam fecit, F. VI 420, 1, quod aliter est SE. I 526, 2; Hh. 96, 1; l. hjálmavöndr inclita virga galearum, AR. II 243 (Nj. 30, 3 h. l. habet seyðr contra leges metricas). Vide compos., þrekleyfðr. In prosa occurrit ek leyfi, F. V 327; mjök leyfðr af mörgum mönnum, Sturl. 3, 15; lítt er þessi maðr leyfðr fyrir oss, F. VI 108. — 2) *permittere.**

LEYFI, *n.*, *licentia, venia* (leyfa 2): leggja l. á e-t *permittere aliquid, æquo animo ferre aliquid, Hh. 62, 3 (in pros. F. VIII 271).*

LEYFI, *m.*, *id. qu. leiði*: 1) *regulus maritimus, leyfa dýr animal reguli maritimi, navis, ÓT. 130, 2, vide dýrblik; antea leyfa pro verbo, heita pro subst. ab heiti, m., accepi. — 2) gigas, leyfa veigr via (i. e. terra, solum) gigantis, clipeus (quod Rungner clipeum pedibus subjecti, cum Thore pugnaturus), leyfa vegs gefendr datores clipei, viri, Hild. 17, 2.*

LEYFNIR, *m.*, *navis, SE. II 624, pro leifnir.*

LEYFD, *f.*, *laus* (leyfa): leyfðar höfuð caput celebre, gloriosum, laudabile, ut tírar höfuð, *metaph. vir honestus, laudabilis, SE.*

II 499, 5 (G. 56, ubi J. Olavius construerat kröfð leyfðar amoris insimulata, viz recte); leyfðar maðr vir laudatus, omnibus probatus et acceptus, *Skáldh. 3, 47; leyfðar kendr gloriosus, de deo: leyfðar kendr láðu ok lofða liststýrir, Lb. 5, locum vide sub dreifa. — 2) encomium, carmen laudatorium, laudatio, (SE. II 339, 340, 3 non extant in Cod. Reg. et Worm.) ÓH. 23, 1. 92, 1; SE. I 514, 3.*

LEYGFÖR, *f.*, *motus ignis, grassatio ignis, incendium* (leygr, för), *Ha. 241 (F. IX 533, 1).*

LEYGHATI, *m.*, *osor, inimicus ignis* (leygr, hati): hauka fróna l. inimicus auri, vir liberalis, *St. 10, 2 (F. VII 87; AR. II 63), ab hauka fróns leygr ignis manús, aurum.*

LEYGINN, *id. qu. laginn positus* (leggja), *vide hringlegginn.*

LEYGIR, *m.*, *id. qu. lægir mare: þá ek eigi lüð leygis non accepi invitationem maris (Ægeris), SE. I 502, 5; vide in Gjörléigi.*

LEYGR, *m.*, *mare, id. qu. lögr; gen. leygs et leygjar: leygs leiðir via maris, mare, Ha. 320, 1; leygjar ormr serpens maris, de anguilla, pisce, F. IV 89; V 233, 1, vide eitruskr. — 2) ignis (Franc. lauo, long ignis, flamma, Nord. Tidsskr. f. Oldk. 3, 171), gen. leygs et leygjar; skjaldar leygr ignis clipei, gladius, SE. I 510, 1; L skipa sólar, id., rjóða skipa sólar leygr gladium rubefacere, SE. I 424, 4; jágtanni leygs ursus ignis (domestici), domus, SE. II 194, 3; báru l. ignis undæ, aurum, báru leygjar Týr vir, Ísl. I 308; hánga-leygr líðar pendulus articuli ignis, annulus, Gerð líðar hánga-leygjar nympa auri, femina, Eb. 28, 1; lægis l. ignis maris, aurum, vörðr lægis leygs custos auri, vir liberalis, Selk. 9; þrimu leygr ignis pugna, gladius, fleygendr þ. leygjar missores gladii, viri, homines, Has. 39; l. joru skriptar ignis clipei, ensis, sviptendr joru skriptar leygs missores gladii, homines, Has. 44. — 2) *absol. gladius (ul eldr)*: leygs sækir vir, Fbr. 7, ubi: leygs hefi ec slikt frá spki | sanussvrt; leygs gata semita gladii, vulnus, SE. I 408, 2, vide ginnviti. — 3) *vide alinleygr, álmeleygr, hjart-leygr, stýtileygr, hafleygr, harðleygr, ítrleygr, myrkleygr, rinleygr, undleygr.**

LEYGÐR, *id. qu. lögðr, lagðr, positus: á glyggs varðkers víðboin, leygðan gjálfrí in latam terram, oceano circumdatam, ÓH. 186, 4, vide Sh. I. V 17—18.*

LEYMA, *f.*, *mala viri appellatio, SE. msc., cf. sleyma.*

LEYNA (leyni, leynda, leynt), *celare* (laun), *cum acc. pers., dat. rei: öld (acc.) leyni ok því aldri id homines nevtiquam celo, i. e. id aperte profleor, Mg. 9, 6; lofðungur leynði þegna (acc.) háleitri gæzku rex homines de eximia sua bonitate celavit, G. 13; hon leynði sinn föþr eya patrem suam (id) celavit, Og. 5; þeir leynðu Guðráno (v: því) illi Guðrunam (id) celarunt, Og. 25; l. e-u aliquid celare, Hávam. 28; l. stríði dolorem, Korm. 3, 4; absol.: skaltu leyna, þótt ljött sé, Sk. 1, 22. Pass.: leynas latere, í holti*

Vafþr. 45; (vør) leynuoms lítt miðli skjöldunga liðs non clam commeamus inter regum milites, Mg. 34, 10 (sed F. VI 88, 3: lið leynis lítt miðli skjöldunga). Leynaz at speki sapientiam suam dissimulare, Hugsrn. 19, 3; leyndir lestrir vitia occulta, Hugsrn. 28, 1.

LEYNDARDÓMR, m., mysterium (leyn, dómr): blómi leyndardóma flous mysteriorum, de Sancta Maria, Mk. 17. Pros.: með leynd clam, occulte, Sturl. 10, 4; með laund, id., F. X 380; til laundar sui dissimulandi (celandi) oausa, F. X 383; leyndarstaðr locus occultus, Sturl. 5, 26.

LEYNIGATA, f., semita occulta, (laun, gata), Söll. 23. Leyni, n. pl., latebra, ÓT. 3; leynivágr recessus maris, Eg. 60.

LEYNILEIKR, m., ludus furtivus, occultus (laun, leikr): læ leynileika dolus ludorum furtivorum, amores furtivi, SE. II 178, 1 (AA. p. 268). Sec. SE. II 425 construe leynisíkr lyfags piscis in ericeto latens, i. e. serpens.

LEYNIR, m., qui celat, abscondit; i. qui servat, custodit (leyna), vide fyrirleynir.

LEYN-STAFR, m., columen occultans: l. lóðhyrs occultator auri, vir tenax, Ísl. II 371.

LEYPTR, f., sol (vide leiptr, n. 2, f. 2): skjöldungur leyptar rex solis, deus, Ag.

LEYBA, f., vir ignavus, SE. I 532; II 610 (II 464 lora; II 517 löra). Cognata sunt mannlæra (= var. lect. mannleysi), F. II 62; mannlæða, Vall. 7. Leyru lokkr amicus ignavi, Hítð. msc. c. 15, vide lokkr.

LEYSA (leysi, leysta, leyst), solvere, dissolvere, exsolvere, absolvere: Fornjóts sonr leysti görvar af jöfri Fornjóti filius (ignis) dissolvit vestes regis, regem vestitu exuit, Ý. 47; þá er lofðungur hufði leystan elris garrn cum canem alni (ignem) solverat (ignem accenderat), Ha. 114, 1, cf. phrasin: eina nátt var þar eldr lauss í hænnum, Sturl. 8, 5; F. X 29; leysa belg os bulgæ solvere, bulgam aperire, Hm. 25; l. hlakkar veðr solvere tempestatem ballonæ, i. e. facere ut pugna ferreat, Korm. 12, 2; quod exprimitur per at fara e-m hlakkar veðr infers pugnam alicui, prælio quem adgredi, Korm. 14; leysa e-m illan enda, Korm. 17, 2; 20, 2, vide endi, p. 136; l. brag carmen absolvere, G. 68; l. þjóð or naudum frá strángri kvöl liberare, G. 65; leystir frá meinum calamitatibus (morbis) liberatus, RS. 4; lát oss leysaz af glæpum fac vitis liberemur, Mk. 31; liðs valdr leysi sik (o: frá v. af) byndum homo ne peccatis essolvat, peccatis abstineat, G. 59; l. kind frá konom partu levare puerperas, Bk. 1, 9; leysto höfuð þitt or heljo caput tuum ex orco redime, Sk. 2, 1; vide fjörleystir. De navigatione: landa stýrandi leysti hálfum bláðfur lángrastar rez tabulis (navium) dissolvit (sulcavit) cæruleas undas longi vorticis (oceani), Ha. 319, 2. De mari: lögr leysti flaut or festum pelagus naves ex retinaculis dissolvit, i. e. vis pelagi retinacula navium diripit, Ha. 324, 1 (F. X 136); leið leysti skeidar austr við lá mare dissolvit naves in pelago orientali (Baltico), i. e. astus maris classem disiecit, vel forte

leysti h. l. est contudit, oblitit, percussit (cf. limleystu), ÓH. 8. De vento: heinn byrr leysti flota austan á Rjúrgvin ventus commodus classem ex oriente Bergas versus dimisit, Fsk. 173, 3, locum vide sub allkostigr. Pass., leysaz discedere: svá hef ek leyst (leysta) or garði láðvarðaðar lá discessi e villa regis, Eg. 45. Sic in prosa, Eg. 62: leystiz þú svá heðan næstum sic proxima vice hinc abscessisti; Ísl. II 358: ef svá skyldi á braut leysaz si sic (re sic gesta) abscedendum esset.

LEYÐRA, purgare, abluere: bjórker leyðra vasa cerevisiaria abluere, SE. I 212, 1; Fsk. 16, 1 h. l. habet: borkær at leyðra, eodem sensu, sive borkær sit id. qu. bórðker, omisso ð, sive bjórker, omisso j. Leyðra autem est id. qu. lóðra spumare, h. l. aqua perfundere, abluere, a lóðr spuma, it. aqua spumea, lavatio, lotio. F. Magnusenius, in Lex. Mythol. p. 784, vertit: pocula expedire.

LEZKATTU, lect. Cod. Worm. SE. I 84, 1: hvi né lezkattu, Loki? cur non segnescis, vel cur te non pateris discederi?, 2. s. præs. ind. pass. v. letja, suffixa neg. a et pron. þú; vide lezskapur.

LEZTAPU, Lokagl. 48, id. qu. lezkattu.

LEDR, n., corium: nauta leðr corium bubulum, nauta leðrs naðr serpens corii bubuli, coriarius (a Fofnere denominatus), F. VI 362, 2; cutis, vide reðr. Sic leðrhosa, F. VI 307, id. qu. skinnhosa ibid. 305.

LEDRBLAKA, f., vespertilio, SE. II 489 (Sec. laderlapp). Epist. Alex. Magni ad Aristotelem: leðrblokur, líkar dúfum at vexti, höfðu tenn svá stórar, at þær skemdu skjött vopn manna.

LÍÐDI, 3. s. impf. ind. act. v. liða (lið, leið), qu. v.

LÍF, n. pl., Sk. 1, 17. FR. III 11, rectius scribi puto lyf, quod vide.

LÍF, n., vita: hjart, hreint, framt, ljótt líf, F. XI 315, 1; Söll. 7; Ha. 199, 3; Lokagl. 49; allt líf um lagit totus vitæ cursus constitutus, decretus, Skf. 13; kjóða líf eligere (determinare) vitam, Vsp. 18; sèz fest at líf vitæ suæ minime timet, H. hat. 11; hon sèr at líf lúst né vissi ea sibi in vita nullius vitis erat conscia, Bk. 2, 5; líf þitt era lítit tua vita insignis est, ÓH. 194, 2; ánzra líf e-s vitam alicui acerbam reddere, curas et animi sollicitudines alicui injicere, Skáldh. 1, 9; unna e-m sem líf sínu diligere aliquem ut animam suam, Skáldh. 7, 38; veita líf e-s hlíf ok bjartan stað. Ód. 28; þessa heims líf vita terrestria, mundana, G. 17; í þessu líf in his terris, G. 61; lífs grein ramus vitæ, Christus, Mk. 34; líf allra jarðar fyrða vita (vitæ auctor) omnium terrigenarum, Christus, G. 3, quare in msc. sequitur ónaudigr. Fénaðar líf vita pecudum, a ratione aliena, Merl. 1, 55; raunsnar líf vita gloriosa, Ha. 241, 1; líf Héðins drífu vita pugnis dedita, vita militaris, Vigagl. 27, 4; sic et cohærere videntur líf þremja linns (svells) drífu, id., Fbr. 33, 2 (GkM. II 342, 2); lífs vegr. via vitæ, vita: lífs vegr

lífr á láði vita *terrestris transit*, Mk. 13; lífs fórn oblatio vitæ, de Christo, Lb. 37; lífs hófn portus vitæ, vita aterna, Lb. 33; lífs höll domicilium vitæ, id., Lb. 31; lífs köstr strues vitalis, corpus, Eb. 37, vide köstr. Vide compos. víðrlíf. — 2) medium corporis (Dan. Liv): hvort um annars spenti líf, Skaldh. 6, 40. In Thomassaga, corpus: sótt ok skjálfti hristir þat auma líf, allt líf sýkt-iz af upp ok niðr (Gloss. Ed. Sæm. I). — 3) uterus: ávöðr lífs fructus uteri, fetus, proles, Mk. 17.

LÍF, f., id. qu. hñf arma defensoria, pl. lífar: lét laufa veðr vaxa at lífum fecit pugnam crescere contra arma defensoria, c: clipeos loricasque inutiles reddidit, HS. 6, 7. — 2) nom. propr., quasi tutela, vel forte receptus, líf superstes, a lífa superesse, Vafþr. 45; SE. I 202. 202, 2, sequitur enim þau, ille et illa (Liva et Liothraser). (lífa pro lífa parere, Grág. I 482; lífðarvopn arma defensoria, de lorice, clipeis, galeis, Jus eccl. Novum, cap. 6, fn.: ecki uarðar um brynior. skiolldu eðr onnur lífðar vopn).

LÍFA (líð, líða, lífat), vivere, Vsp. 14. 19; Hávam. 9. 51; Korm. 12, 3; Sturl. 4, 9, 1; þer bræðr lífa tibi fratres vivunt, Bk. 2, 23; l. víð vin vino vivere, Grm. 19. Part., lífandi vivens, vivus: eingi lífandi maðr nemo viventium, nullus omnino mortalium, Skaldh. 6, 29; metaph. lífanda vatn aqua viva, Gd. 2; lífandi brunar fons vivus, Lil. 25; lífandi þrýði víva, vera pulchritudo, de Maria, Gd. 28. Ex sup. lífat descendit ólifat, qu. v. De vitæ et agendi ratione: l. at munum sinum vitam agere secundum animi inclinationem, Og. 32; Hít. 13; l. fénadar líð pecudum more vivere, Merl. 1, 55. — 2) esse: þeir er vilja læknar lífa qui medici vivere (esse) volunt, Hávam. 150; at þú þer Frey kvæðir óleiddastan at lífa ut tibi Freyung dicas gratissimum vivere (esse), Skf. 19. — 3) superesse: meðan fjór lífr dum vita superest, Skf. 20; líst einir er vos solum superestis, Hm. 4; þröttar orð lífa memoria fortiter dictorum superest, ÓT. 120; þat lof man æ lífa durabít, SE. I 712, 1; atkvæði lýða lífa, Ísl. II 17, 1; lífa man þat með lofdum, Ísl. I 82; þat þrámeli mun lífa eptir post supervivet, Am. 103. Sic Jus eccl. Vic. c. 14: þó at ein læifr lívi epter. er syghnt er. þá skal bęta dagríki fyrer han si unum relinquitur frustum panis, adde SE. II 28. Verbum hoc sensu correlatum sibi habet verbum transit. leifa relinquere (lífa relinqui, reliquum esse).

LÍFDVÖL, f., mansio, commoratio in vita (líf, dvöl), víta: fellir lífðvalar pernicies vitæ, mors, fá e-m fellir lífðvalar necem inferre cui, interficere quem, Ha. 323, 3.

LÍFGA (-ada, -at), vivum reddere (líf, term. -ga): lífgadar andir animæ vivificata, gen. pl. lífgabra anda, Hv. 1; metaph., lífga þrif þjóðar salutem hominum recreare, vel, novam felicitatem hominibus adquirere, Hv. 1.

LÍFGALLI, m., noxa vitæ, mors, exitium, pernicies (líf, galli): hallar l. mors ædificiis (ut kastar hel) ignis, incendium: hallar l. var heitr, Ha. 321, 3.

LÍFGAN, f., vivificatio (lífga): l. þjóða gentium, de Sancta Maria, Lil. 90.

LÍFGARI, m., vivificator (lífga): sann lífgari dauðra manna, de Christo, var. lect. Lil. 63.

LÍFGJAFARI, m., id. qu. lífgari dator vitæ, qui vitam dat (líf, gjafari), Lil. 63.

LÍFGJAFI, m., qui vitam dat (líf, gjaf): l. manna qui hominibus vitam dat, de Christo, Has. 9, locum vide sub gróndagr; minn lífgjafi, id., Has. 14, vide miskaræð. Lífgjafi Ellu geitunga qui vitam corvorum sustentat, bellator, F. VII 196, var. lect. 6.

LÍFHNOTUÐR, m., var. lect. Eb. 19, 1 (líf, hnotuðr); vide moz lífhvotuðr.

LÍFHVOTUÐR, m., Eb. 19, 1, ubi membr. habet: þar á ek lífhvotuð leyfðan legrann, in acc. s.; legrann l., pro hvotuðr lífs legrann transfodiens corpus, percussor, occisor (líf, hvotuðr), de Snorrio Prætoro, vindice cædis. G. Pauli lífhvotuðr vertit: tutorem vitæ, et de Vermundo intelligit.

-LÍFI, n., in compos. id. qu. líf vita, vide lílfi, munablifi, saurlifi, sællifi. Lífi, GdM. II 752, non est acc., sed dat. s. In nom., Hrafnk. 37.

LÍFKALDR, adj., vitæ nozius (líf, kaldr), epith. pugnæ: lífköld laufa veðr, HS. 6, 7.

LÍFLIGR, vitalis, vegetus, vigoris plenus: lífigaz jód, Ag.

LÍFNA (-ada, -at), revivescere, Sonart. 3, ubi accipiunt pro lífa vivere, vide nökkverr.

LÍFNA, vivos, acc. plur.; lífnaom vivo, dat. s.; nom. non extat; lífna munda ek nú kjósa, er lípnr ero redivos nunc optarem, qui mortui sunt, Hund. 2, 21; vil ek þer í safmi, fylkir, sofna, sem ek lofþungi lífnaom munda cupio in tuo amplexu, imperator, obdormiscere, ut in herois vivi fecissem, Hund. 2, 45. Vide formam lífðom.

LÍFNIR, vide compos. eilfnair.

LÍFR, f., jecur, hepar: svins lífr hepar suillum, Gha. 23.

LÍFR, adj. deriv. a líf, qui vivit, vel vitæ præditus, in compos.: höglífr, hreimlífr, þrálífr. Hinc neutr. líft vivendi facultas.

LÍFRA, f., soror (lífri): úlfs l. soror lupi (Fenreris), Hela, SE. I 436, 2, ubi dat. lífru. — 2) vide saurlífra.

LÍFRI, m., frater, SE. I 534. 561, 1 (lífr, cf. blóði a blóð). Olavio lyfri (a Ujúfr carus), NgD. 80.

LÍFSGRAND, n., noxa vitæ, mors (líf, grand): bíða l. mortem obire, Hk. 96, 1 (SE. I 526, 2); fá e-m l. necem adferre cui, Hk. 1, 2.

LÍFSHVATR, adj., vegetus, vitæ (líf, hvatr): lífshvatan eggleiks hvötuð vegetum, fortem bellatorem, Gha. 32.

LÍFSNJALLR, adj., integer vitæ, in vitæ ratione egregius (líf, snjallr), Ag.

LÍFSPELL, n., damnum vitæ, jactura vitæ, mors (líf, spell): bíða l. mortem oppetere, Korm. 16, 1; ráða lífspellí e-s necis auctorem existere alicui, Mb. 11, 1.

LÍFSPJÖLL, n. pl., damnum, jactura vitæ, mors (líf, spjöll): mönnum veittaz sánn líf-spjöll hominibus certa mors obtigit, Gþ. 15.

LÍFSTRÈ, n., *lignum vitæ* (líf, trè): þjóð- ar lífstrè, i. e. trè þjóðar lífs *lignum vitæ hominum, lignum domini, Sancta Cruz*, a þjóðar líf *vita hominum, Christus, Lb. 22*, *ubi sic*: leyste sinn at sönnu | sólhallar gramr allan | lýð fyrir lífstrè þjóðar | líkaar styrkr frá myrkrum, i. e. líknarstyrkr sólhallar gramr leysti at sönnu allan sinn lýð frá myrkrum fyrir lífstrè þjóðar *per sanctam Crucem, beneficio Sanctæ Crucis*.

LÍFSTÝRIR, m., *rector vitæ* (líf, stýrir): lífstýrir láðs ok lofða, *pro stýrir láðs ok lofða lífs rector terræ et vitæ humanæ, deus, Lb. 5, locum vide sub dreifa*.

LÍFSVANR, adj., *vitæ expers, mortuus* (líf, vanr), *Y. 18; Eb. 62*.

LÍFTJÓN, n., *jactura vitæ, mors* (líf, tjón): biða l., *Orkn. 82, 2*.

LÍFVÆNN, adj., *cui spes vitæ est, de cuius salute sperari potest* (líf, vænn): þótti lofðingr lífvænn vera af bóli þvi, er burt var komit, *Gullk. Vide F. XI 368; Vigagl. 23; Eg. 22*.

LÍFÞJÓNANDI, *vitæ ministrans* (líf, þjóna): lífþjónandi lærisveina (*gen. pl.*) leit- ar *querit discipulos vitæ ministrantes, Líl. 46*.

LÍFÞRASIR, m., *nom. propr., q. Litæ amator v. vitæ amans, vitæ cupidus* (líf, f. at n., þrasir), *Vafsr. 45; cf. leifþrasir*.

LÍFÞ, f., *clipeus, id. qu. líf, hlíf, HR. 39. 42. 69. 76; plur. lífðir gullu, ibid., 74*.

LÍFÐOM, *dat. s., vivo, sine nom.*: betra er lífðom *melius est vivum esse, Hávam. 70, vide formam lífna, lífnom, íl. ólífðan, velífðom*.

LIGGJA (ligg, lá, legit), *jacere, cubare; de prostratis, humi jacentibus*: lágu líðsmenn guógir, *Hh. 19, 3; oppos., komaz braut sal- vum eoadere*: komoz braut eða liggjom hér salvi *evadimus aut hic prostrati jacemus, ÓH. 220, 3. De sepultis ac tumulatis, situm esse, jacere*: hér liggir skáld, *F. III 103; de terra et regione, land, er ek sè liggja ner Ásom ok Álfom terra, quam jacere video Ásis et Alvis propinquam, Grm. 4; locum habere, extare, esse, Grm. 12; Alvm. 22, ubi quietis notio non abest. Part. liggjandi cubans, de homine, Hamh. 10; liggjandi úlfr lupus in Iustro cubans, Hávam. 58; intactum jacere, Am. 94: lætu þer allt þikkja, sem ekki væri, meðan lönd þau lágo, er mér leifði*

Buðli omnia illa quasi nihil essent animum tibi induxisti, quamdiu ea territoria (intacta) jacebant, quæ mihi reliquit B.; de quo sic Völs. S. (FR. I 222): ok þó lætu þer eigi at hósi, nema þú reðir löndum þeim, er átt hafði Buðli konúngur neque tamen modum (cupiditati) statuisti, nisi etiam imperium obtineres in regiones, Budlio regi ante possessas. In promptu esse, constare: talit liggir gerva þeim, er of huggar hrafa ratio numeri (computationis) probe constat ei, qui corvum solatur, i. e. probe novi, quot homines occiderim, Vigagl. 23, 1. Cum præpos.: l. á arfi opibus incubare, de Fofnere, Fm. 18; eids íma liggir á öldum vapor ignis homines cruciat, Has. 39, locum vide sub brimi; byrr lá at stáli ventus præva incubuit, F. VI 140, 3; járn liggja at leggjum crura premunt,

urguent, Orkn. 66, 2; augu liggja í líki in- sunt corpori, Korm. 3, 7; l. í kör in lecto cubare, Gha. 45; mér lá ljósast fyrir mihi positum erat liquidissimum ante oculos, sequi. inf., Sh. 1, 21, i. e. mihi maxime in promptu erat; ferre, ducere, de via: til góðs vinar liggja gagavegir, Hávam. 34; brautir liggja til veggja viggs Geirþópar, SE. I 290, 1; l. undir subjacere: landi sub luco, Vsp. 32; l. und kló flagðviggs lupi unguibus, Hh. 100; gulli því, er lá und Fáfnir, Fm. 34; allt tyri norð- an Vík liggir und jarli omnes regiones ab regione Víkæ in septemtrionem versa dynastæ subjectæ sunt, ÓT. 16, 4; breið grund liggir und leiþar Bør, SE. I 472, 3; l. und bægi e-s sub alicujus potestate esse, Fsk. 41, 5, vide bógr.

LÍK, n., *corpus*: keykja lík sitt með önd *corpus animare, Lb. 23, locum vide sub keykja*; með heilo líki *cum integro corpore, ÓH. 259, 5; lás hélt líki drósar compes retinebat corpus puella, Hh. 19, 4; lík jötna dólgæ móður corpus matris Thoris (terræ), í líki j. d. m. in corpore Telluris, in terræ visceribus, HS. 1, 4 (SE. I 320, 4); auga, þat er liggir í ljósa líki oculus, qui lucido corpori inest, Korm. 3, 7. — β) de formosa puella: aungvan hlut máttu þeir | annan muna, | en þat ljósa lík præter illam ful- gidam formam, Sóll. 12; jarls yndi | þótti mér ekki vera, | nema við þat lík at lífa nisi cum ea facie (forma, formosa puella) vivere, Hávam. 97. — γ) corpus mortui, su- nus: mitt lík dauðs corpus meum mortui, meum funus, SE. I 246, 3; lík hans þeir drógu á leynigötu *corpus interfecti hominis, Sóll. 23; ljós brann yfir líki vísa super funere regis, G. 20. Lík getr þat lauka, Ísl. II 249, legendum puto: líkn gefr þat láka id solatium mihi affert, ut Korm. 6, 2: líkn sýnir mér láka. — 2) inter armamenta navalia recen- setur, SE. I 584, 1; Dan. Lig sunis ausu- tus extremitatibus veli, firmitatis causa; Angl. leeches of a sail; in leg. Norv. occur- rit liksimi, quod Hans Paus in versione Leg. Gulensium Vet. p. 237 vertit Ligsöm, adno- tans: Liget kaldes den överste Dug i Seglet, næst under Raean.**

LÍKA (-ada, -at), *placere*: allt, er her lík- ar omnia, quæ populo placent, quæ populus poscit, *Hh. 73, 4; segrjum líkar snarræði, F. I 164, 1; þjóðum líka þínir haukar, Ha. 313. Impers.:* ana líkar vel síliku, i. e. (mönnum) líkar vel (at) ana síliku homini- bus placet, his contentos esse, v: talibus regibus populus libenter adquiscit, ÓT. 131, 3; þars vel líkar, legendum est, *Hh. 12, 1 (cf. F. VI 161, var. lect. 7, et SHl. ad h. l.), i. e. eo loco, ubi (hominibus esse) placet, ubi bona mansio est, in loco delectabili*.

LÍKAMI, m., *corpus* (lík), *Nj. 7, 2. (AS. lic-homa, flesco-homa, id.; Alem. lih-ham, id.; qs. corporeum tegmen s. involucrum, ab hamr. Gloss. Synt. Bapt.)*

LÍKAMR, m., *corpus*: líkams munað *corporea voluptas, Hugsm. 19, 4; dat. líkam, úr líkam sínum, Gd. 20; á líkam þínum, Has. 19.*

LÍKAN, n., *similitudo, species, forma, vide* mannlikan.

LÍKBJARTR, adj., *formá candida, candidus, lucidus* (lík, bjatr), *epith. dei, SE. I 450, 4, pro quo G. 16* líkaframr.

LÍKI, n., *corpus* (*id. qu. lík, cum i parag.*): vexa vel blægjo, at verja þitt líki tuo corpori involvendo, *Am. 101. Sic in prosa, SE. I 90*: þar eptir máthú marka haas fegurð, bæþi hár oo líki (*Cod. Worm.*: bæði á haar oo líki). — 3) *species, forma, figura*: leyfa líki ens ljósa mans formam candidæ puellæ laudare, *Hávam. 92*; líki fúgr, i. e. fúgr (at) líki venusta quoad formam, *Hild. msc. c. 4*; þursa líki þikki mér á þer vera forma, *figura Thursorum (gigantea), Alom. 2*; líki Loka species Lokii, *vel potius áþekkj-an Loka* (at) líki Lokio æterna specie similem, *Vsp. 32*; bera Valkera líki similitudinem habere cum Odino, *Odini similem esse specie æterna (nempe specie militari), ÓT. 30, 2, ut hafa manns líki speciem hominis gerere, SE. I 64*; í jöldu líki specie equæ, *ÓT. 36*; í steins líki figurá savea, *H. hat. 30*; í zeddo líki, *Sk. 2. þraf.*

LÍKJA (líki, líkta, líkt), *comparare, conferre, contendere aliquid cum aliquo; cum acc. et dat., v. c.*: guðs orð líkir glósan sverði, gilda trú hinum sterka skildi *tropus verbum dei cum gladio, firmam fidem cum valido clipeo comparat, Gd. 35.* — 2) *similem esse*: guði líkjaandi í dygðum sílkum deo similis, *Lil. 25.*

LÍKLIGR, adj., *verosimilis* (líkr), *F. VI 447, 1.*

LÍKN, f., *lenitas, clementia; levamentum, medela; solatium*: líkn á lýtum sanatio victorum, *Gd. 46*; *gen. pl. til líkna remedio, solatio*: hvat mun til líkna lagt sigurði?, *Sk. 1, 30*; leitþa ek í líkna quærebam remedia negotii, *Am. 45, ubi Völs. S. (FR. I 216)*: ek þóttuma ráð hafa við sett, at eigi kæmi þer vísa mihi sum consilio cavisse, *ne adveniretis. Veittu mér líkn propitius mihi sis, Lb. 40*; hljóta líkn af e-m, *Has. 24*; líkn sýnir mér líka oculi (*aspectus puellæ*) solatium mihi præbent, *Korm. 6, 2, cf. lík 2*; sú eromk líkn íd mihi solatio est, *Lokagl. 35. Drottinn minn gef þauðom ró, hinam líkn, er lífa solatium v. levamentum ærumnarum, Söll. 82*; líknar auðr divitiæ solatii, *solatium abundantissimum, Lb. 33*; líknar ædr fons solatii, *de Sancta Maria, Gd. 28*; líknar lostugr clementiæ, *pacis amans, Eb. 19, 3. Prosperitas: lesa e-m líkn prosperitatem cui adprecari, Hávam. 137. In appell.*: líkn ormanna solatium serpentum, *æstas, SE. I 332*; líkn lúnstorgs solatium corporis, *quies, it. nox, Ha. 83*; líkn heila solatium cerebri, *gaudium, F. III 6.* — 2) *femina, SE. II 490*: líkn, hlín oo Syn. — 3) = Leikn: líknar sóti lupus, *HR. 64.*

LÍKNA (-aða,-at), *lenire, levare*: líkna ok lækna lenire (*morbura*) et mederi, *Gha. 40*; *cum dat., in prosa*: líkna máli e-s, *F. XI 289. Pass., líknaz clementem, lenem, propitium se præstare: líkniz gramr rez (míki) propitius sí, rez mecum redeat in*

gratiam, F. II 53, 3; líknaz við e-n in gratiam redire cum aliquo; líknaz ek heldr við Hildi hvítings, *Fbr. 16*; in prosa: at líknaz við guðin, *F. II 41, cf. blíðka við e-n, sub v. blíðka.*

LÍKNARBRAUT, f., *via solatii, via salutis* (líkn, braut), *nomen carminis, Lb. 51.*

LÍKNARFUSS, adj., *clemens, propitius, de Spiritu Sancto* (líkn, fúss), *Le. 24; Gd. 2.*

LÍKNARGALDR, m., *carmen salutare, medicum; incantatio, medendi (vel, consolandi) vim habens* (líkn, galdr), *Hávam. 122.*

LÍKNARSPOR, n., *vestigium, vola pedis, vim medicam habens* (líkn, spor), *Bk. 1, 16, ubi distinguitur a lausnar löf vola manns, vi solandi prædita.*

LÍKNARSTYRK, adj., *eximia vi salutifera præditus* (líkn, styrkr), *epith. dei: l. sólhallar gramr, Lb. 22.*

LÍKNFASTR, adj., *favorabilis, gratus* (líkn, fast), *Hávam. 125.*

LÍKNFÆÐIR, m., *auctor solatii; levamentum afferens, clementiam præbens* (líkn, fæðir 2), *de Christo, Lb. 47.*

LÍKNFRAMB, adj., *propitius, clemens; solatium, salutem adferens* (líkn, framr), *de deo, G. 16.*

LÍKNSKIN, n., *sol* (*propr., splendor clemens, salutaris, líkn, skin*), *SE. I 472. 593, 2.*

LÍKNSTAFIR, m. pl., *sermo propitius, favor, gratia, Hávam. 8, ubi acc. líkastá; gen., Bk. 1, 5.*

LÍKR, adj., *similis, cum dat. l. feðr þatri similis, Mg. 10, 2*; yðr um líkr vestrum similis, *Bk. 2, 34*; *cf. mínlíkt, þínlíkt.* — 2) *verosimilis, neutr. líkt verisimile, Ók. 9, 1, et compar. líkara, id., F. VI 447, var. lect. 4, cf. F. VI 8; Nj. 93, fin.* — 3) *superl. líkastr utilissimus, optimus, convenientissimus, líkastr háttur optima ratio sciendi: hann þyki mér hólða kunna | hátt líkastran beint á síku ille mihi videtur solus omnium optimam sane hujusmodi rationem callere, Gd. 15; et Nj. 147 variant líkast et ráðligast.*

LÍKÞRÁR, adj., *elephantiacus, leprosus* (líkþrá elephantiasis, *Gðþ. 7; lík, þrá*), *Nik. 62.*

LÍLJA, f., *lilium, Gd. 68; Lil. 98. (Græc. λιλιον lilium).*

LÍM, n., *calx: sett lím interlíta, interposita, Orkn. 81, 3; metaph., sorgar lím gravis dolor, falda Bil, feat með sorgar lími femina, gravi dolore adfecta, Skáldh. 7, 11.* — 2) *límm accipiunt pro hlíf, tutela, Fjölsm. 14, sed locus, sec. vulg. lectiones, inexplícabilis est.*

LÍMA (-aða,-at), *mutilare, truncare, articulatum concidere* (límr), *unde allima membris truncare; límpir þrivalda membratim concidisti, pro límaþir, SE. I 258, 5.*

LÍMAFALLSSJÚKR, adj., *paralyticus, Nik. 62* (límafall, n., *paralysis, límr, fall*).

LÍMAFJÖRÐR, m., *sinus Limicus Cumbriae* (*propr., sinus brachiatus, límar, f. pl., rami, fjörðr*). *Pro sinu vel mari, in commune: Límafjarðar húnna ursus maris, avis, Fjölg. 21, 2, vide dynnjörðr. Vide Eylimafjarðr.*

LÍMAR, f. pl., *rami, Bk. 1, 11; Fjölsm. 20; Grm. 25; verða at límam e-m ad soles*

ramos, surculos redigi, degenerare, FR. I 9; vide limar, asklimar, axllimar. Pros., Ý. 22; Halfd. Svart. c. 6; ÓH. 39; Nj. 70; Eg. 60, ubi var. lect. est limit. Sing. non occurrit; lim, n., rami, collectivum est. Limar membra, ÓH. 127, cum art. limarnar, F. VIII 346. — 2) limar, Sk. 2, 4, ubi constructum: limar ósaðra orða rami mendaciorum, sequela mendaciorum; malo limar ósaðra orða virga, i. e. pæna mendaciorum. Sed SE. II 118, lángr limar stillis dauða longi dolores ex morte regis concepti; cf. simar infra.

LIMDÓLGR, m., *hostis ramorum, ignis* (lim, n., vide sub limar, dólgr): ljóna limdóga laust nærri himni splendor ignis, Orkn. 13, 2. (44)

LIMGARMR, m., *canis ramorum* (lim, v. limar, garmr), 1) *ignis: ból brunna, gnógr* limgarmr vana lýða sveit ból, Ód. 7. — 2) *centus: limgarmr* (sic Cod. Reg. et Worm). skítr lög ventus mare proruit (*æquora verunt ventis*), SE. I 694, 2.

LIMI, m., *deriv. a lim, n., rami, frutex, lignum, in compos. : fagrlimi, vellimi, vættlimi.*

LÍMI, m., *virga* (Cimbr. Lime virga, feruda): song leikara lengi | lími harþan (lego harþan) prima, i. e. lími song leikara (dat.) lengi harþan prima virga cecinit histrioni diu durum cantum, de histrione, qui virgini cædebat, F. VII 356. In prosa, F. VI 189: Þrándr lét taka þá Svein alla, ok leggja fast líma á bak þeim, quod GhM. II 620 sic exprimitur: Síðan tóku þeir Þrándr þá höndum ok hýða alla; F. VII 55: en er þeir gengu út þá var hverr þeirra sleginn larkshögg, quo loco Hkr. habet límahögg. Lex. B. Hald.: at leggja undir líma castigare, severiori disciplina coercere; quo accedit phrasis hodierna metaph.: at leggja sík í líma magno studio incumbere in aliquid. — 2) metaph., *res adversa, G. 63: lúti landsfólk* ítram himna konungi! Hverr manna er söll líma síns, er gerir hann hollan sér quisque hominum in rebus adversis felix est, qui, cet.; sic Hkr. VI, secundum quam versus G. justo longior esse videtur; Cod. Flat. h. l. habet vocem depravatam limsalmis pro líma síns, forte limsals, limsalmr, m., *ædes ramorum, lacunar raneum, silva* (lim, n., v. limar, salr), limsals land terra silvosa, limsals landsfólk incolæ terræ silvosa, incolæ Norvegia, Norvegi; nam per sequ. himna konungi intelligitur Olavus Sanctus.

LIMLEYSTA, pro LIMLESTA, membra mutilare (limr, lesta), c. acc. personæ: þeir er limleystu prest qui sacerdotem mutilarunt, G. 56 (F. V) quod aliter legitur SE. II 499, 5, o: ok fyrst þeir er lög lestu qui jus violarunt, homines injuriosi.

LIMR, m., *membrum; plur. limir, acc. líma. Egg bitr á lim lýti acies membrum* (artus) cadendo fadad, SE. I 614, 2; lét fyrir ljóna sveitum | lim sína guð pina, Lb. 14; barta límu Kristz við þik nista, de Sancta Cruce, Lb. 32; minniligt ljós stóð af löpti yfir límu giptumaans cælitus splendebat

super artubus viri fortunati (super corpore ejus), Gd. 12. — β) de persona, pl. limir membra, socii, consortes: limir púkans af illzku sjúkir consortes diaboli, de sceleratis hominibus, Gd. 45 (sjanda limir, in conviciis, F. VIII 221); l. stólkonungs himna dei familiaris, de Gudm. Bono, Gd3. 32, ubi dat. s. lim; l. himna stfranda, de eodem, Ag. Limir kristis pauperes, Ag., ubi acc. límu; góðir ástar limir Jesús homines probi, pii, Christo cari, Mk. 19, ubi: fagnaðu lh'e eignaz | ástar limr (lego limir) til himna. | stígh þinn gæzku gnóga | góðir dýrðar móðer. — γ) ramus: limir axla rami humerorum, brachia, lacerti, hylja axla límu hringum lacertos annulis tegere, lorica induere, SE. I 600, 1. — δ) in compos. : bjúglimir, boglimir, eikrlimir.

LIMRÚNAR, f. pl., *characteres ramales, cortici ramorum incisi* (limar, rún), Bk. 1, 11.

LIMSALR, m., vide sub lími 2.

LIMSETTR, *calce interlitus* (lím, setja): limsett grjót, Orkn. 81, 3, ut limsettir steinar, F. VI 149; sed præstat divisim legere: sett lím verðr at láta grjót laust calx interlita lapides relinquere cogitur, vel sett grjót v. at l. lím laust constructi lapides calcem dimittere coguntur.

LIMSORG, f., *dolor ramorum, ignis* (limar, sorg): l. læk nær himni ignis cælum verus volitavit, Mb. 9, 1.

LIMUORÐ, F. V 200, 2, *legendum línu jörð, vide lína.*

LIMPIR, 2. s. impf. ind. act. v. líma, *mutilare, sync. pro limapir.*

LÍN, n., *linum: dýrt lín spunna pretiosum linum nebant. Völk. 1; lind líns tilia líni, femina, SE. I 412, 4. Pros., ÓH. 253 (F. V 101); F. XI 309 var. lect. 1; SE. I 182, de cannabi; et in compos. : línbrakr (F. VII 170; Dropl. maj. msc. c. 15. 18), línúkr (Eb. 51), línklæði, Orkn. 144; línklæði gjör af göðu lèrepti, Sks. 287; línsekk (H. c. 34; F. I 9); línvefr (F. XI 49). Vide mox lína, línalpdr, línbundinn, línleik, língefa, línhvítr. — 2) velum linteum, velamen faciei, flammeum: binda brúðar líni nuptiali bysso vincire, redimire, Hamk. 12. 15. 17; gánga und líni sub lino (nuptiali) incidere, Rm. 37; verja líni velo se invicem circumdare, de amantibus, Gha. 46 (Gk. 3, 2), cf. lína, blæja, rípti. GS. 2.*

LÍN, f., *id. qu. Hlin, per aphæresin* tou h: vella lín, drecla lín, bauga lín, auðar-lín nympha auri, tæniarum, annulorum, divitiarum, femina, Skáldh. 1, 39; 3, 5; 4, 44; 7, 23; lín lítrauða unnar blíks femina, G. 33 (sec. konungabók Bergs ábóta). Hinc nomen adscititium Aslogæ, Randalin, qs. nympha scutorum, bellona, FR. I 270. Vide compos. : armlín, auðlín, menlín.

LÍNA (-aða,-at), *levare, lenire, mitigare, sedare* (línr): þekkr elskugi línar brysti (dat.) þrá (acc.), Hv. 8, vide elskugi. In prosa: lína einum parcere, Knytl. c. 67, quod F. XI 287 est hlífa; línaz mitigari, Sturl. 7, 8.

LÍNA, f., *funis nauticus, SE. I 583, 2;*

meðan strengir ok lina brestr eigi, *Orkn. 81, 6, vide bóglina. In prosa, Gullþ. c. 4: tók glófvana, beltit ok knifinn ok línu mjóva, er Agnar fékk honum, et mox: Eptir þat fór hann í festina ok lét linuna draga sik af berginu undir fossinn. — 2) linteum velando capiti: Hlin línu nympha líni, femina, Korm. 6, 2; 17, 2, ubi skrautlig lína; línu jörð terra líni, caput: binda línu jörð Mar-dallar gráti caput auro redimire, F. V 200, 2; laut und línu, lysti at kyssa, Hamh. 27.*

LÍNAPALDR, m., pomus líni, femina (lín, apaldr), SE. II 631, 1: kend er oo kona karlkendum víðarheitum: apaldr, lundr, askr oo víðr, sem hér: Hve fyrir leik en lauka | lofn kunnþ þar (malo þat) stofna | atórvænn styrjar kenni | stendr lín-apaldr mínum, i. e. hve stórvænn línapaldr stendr fyrir mínum leik, en lauka lofn kunnþ stofna þat styrjar kenni quomodo pulcherrima líni pomus officiat meo gaudio, allii autem nympha id efficeret potuit pugnae cognitori (míhi).

LÍNBEÐR, m., cubile linteis stratum (lín, beðr): línbeðjar gná nympha lecti, consors tori, uzor, Korm. 18, ut beðjar nanna, dýnu rán. Nj. 7, 2, Jonsonius jungit línbeðs mun-ub voluptas ex concubitu; sed h. l. forte legendum sit línbeðs, a línbeðr cubile serpentis, aurum, et construendum: línbeðs lund-ygr inimicus auri, vir liberalis, ut stridit gula.

LÍNBOUNDINN, líno caput redimitus (lín, binda), epith. femina, Ísl. I 152; Eb. 28, 1.

LÍND, f., tiliá, SE. II 483; lindar kvist-ir rami tiliá, Merl. 2, 88; dat. regularis lind, sed líndi, Eg. 75, 2; Gd. 19; Skaldh. 7, 14; lindar vâþi noxa tiliá, ignis, Fm. 43, vide mox signif. 2. Gen. anomalus linds (ut folds, skáku, a fold, skák): hjaldrskýja lind tiliá clipeorum, ensis, Hroptr hjaldrskýja linds deus gladii, bellator, F. XI 139, 2; lagar lind tiliá maris, navis, ÓT. 50, vide lög-skundr. In appell. femina: las lind femina, F. II 249, 1, vide lás 3; lind líðs (v. líðar) hyrjar tiliá auri, annuli aurei, id., Korm. 3, 4; lind landrifs tiliá lapilli, torquis, id., F. V 226; lind leifnia brautar vita tiliá auri, id., þ. Hræð. 6; námdúka l. tiliá panni, id., Orkn. 82, 4, ubi dat. reg.: lind, hjá hörund-mjúkri námdúks lind; lind lauka tiliá allii, id., Eg. 75, 2, ubi dat. líndi: þat hefir lauka líndi lángs of trega fengit; sic et Skaldh. 7, 14, excludo me: sýnt mun vera til sorga það | segg (dat.) ok líndi þráða viro et tiliá florum (femina). — β) difficile est, Völk. 5: lukti hann alla | lind bauga vel, quod vertunt: conclusit omnes philyrá annulos probe, omnes annulos probe colligavit tiliá, i. e. fune tiliaceo; eadem sententia haud dubie fuit G. Magnæi, vertentis: probe conclusit omnes in extremis philyrá inductos annulos, qui videtur una voce legisse lind-baugar, id. qu. baugar dregnir á bast, Völk. 7; sed sec. hanc rationem lind tiliá, pro bast philura, cortice v. libro tiliá, ponetur. Alia ratio est, ut lind bauga tiliá annulorum, de femina, uzore Völundi, accipiantur, et ad alla intelligatur gullhringa, ex an-

tecedente gull rautt, 3: hann lukti alla (gullhringana) vel bauga lind (dat.) uzori suæ, in gratiam, in usum uzoris suæ; quæ ellipsis h. l. durior videri possit. Tertia ratio est, ut lind h. l. supponatur esse dialectica forma pro lynd i. e. lund, f., modus, ratio, quemadmodum lytr est id. qu. lutr, hlutr; simirum: hann lukti bauga vel (á) alla lind conclusit annulos omnimodo bene (i. e. extremates annulorum coagmentavit, artificiosus conjunxit); præpositionem vero á in hoc nezu interdum omitti, videris sub v. lund. — 2) clipeus, nam ex tiliá clipei facti sunt, inde dicti lindiskildir, tiliacei, vide F. VIII 413, not. 9: luza þá lindiskildinnir at þeim, ok dugðu eigi fyri keajung Birkibeina. Adde adnotationem in Itinerario E. Olavii etc., p. 511: Lindifura kaldes en blóð, sej, let og smuk Træart, som ligner Lindetræ; thi at denne Træart har været de gamle Irlændere bekjendt, det bestyrker saavel dens Nava, som og det, at de og andre nordiske Nationer bestilte og forførdigede deres Skjælde deraf (see Kong Magni Froste Th. Lov). In clipeorum nomenclatura occurrit SE. I 571, 2; steinda lind skerr í styr pictus clipeus in pugna dissecatur, SE. I 614, 2; grón lind varð springa í tvö viridis clipeus in duas partes dissiliit, SE. I 524, 1; bresta mun lind in blikhvita, FR. I 494, var. lect. 1; lindar voði noxa clipei, gladius, Hh. 1, 2; mörg lind var fyrir landi multi clipei erant ante litora, i. e. naves clipeis manna, ÓT. 40, 2; heflz lind fyrir prætentit sibi clipeum, Vsp. 44; SE. I 194, 2. — 3) gladius, ensis (ut askr), vel postius hasta (a manubrio v. hastili tilagineo: lind nam at skelfa, Rm. 32, et skapt nam at djfa, skelfdi lind, Rm. 34; var lætt skaffn lind í hendi, FR. II 320, 1; lindar láð solum hastæ, clipeus, ÓT. 57, 1, vide láðstaf; lindar ský nubes hastæ, clipeus, el lindar skýs procella clipei, pugna, SE. I 642, 2; huc refero Eb. 19, 11: frá lind vikinga beit acuta hasta pugmatorum ad secundum valuit.

LINDBAUGAR, Völk. 5, vide lind, 1 þ.

LINDBÓL, vide línból.

LINDHVÍTR, adj., tiliá instar candidus, philyrá instar candidus (lind = bast, hvitr), de femina: læc eo víþ ena lindhvito lusi cum illa tiliá instar candida, Harbl. 29, ubi fragm. U et al. præferunt línhvítu líni instar candida.

LINDI, m., cingulum, balteus: sverð á línða ensis in balteo, Völk. 16. Siggjar líndi cingulum Siggæ (insula), mare, sól S. línða aurum, Eb. 28, 2, vide sólgrand; Lygru líndi mare, Raðar líndi, id., SE. II 491, 3: berr vindr Raðar línða, svendr springr Lygrv líndi. In prosa: tók sverð ok festi á línða Sveini, Hkr. 28; H. c. 8; greip knif mikinn af línða sér, ÓT. 55: hún hafði um sik hujóskulínða, AA. 106; hinc lindastaðr, Sk. (GhM. III 310. 312), id. qu. beltistaðr, F. IV 56.

LINDI, n., tiliá, collect. a lind (ut birki a björk, etc.): skáði líndis noxa tiliarum (arborum), ventus, tempestas (sec. SE. I 330 27), Hh. 62, 6; vide línni, n. Líndi hjörva,

FR. II 277, var. lect. 7, forte, clipei: þar lëum vër | lindi hjörva, | hörðu grjóti, | ok hëssum sverðum ibi lusimus tiliis ensium (clipei?), dwis saxis et acutis gladiis. — 2) clipeus, in plur.: roðin eru leyföra lofða lindi rubefacti sunt clarorum virorum clipei, F. V 250, 1. — 3) dat. s. a lind, qu. v.

LINDIhjÖRTR, m., cervus tiliagnus, navis, a materia (lind, hjörtr), H. 17, 1, ubi construo: ok lundpröðr, hölmreiðar hjálm-tamíðr hilmir lét bundinn ólman lindihjört við stik fyrri landi ferum cervum tiliaceum ad pælos deligavit.

LINDISEYRR, f., Lindisora, Krm. 19, sec. Jonstönur, provincia Leinster in Hibernia, vel insula Lindesfarne, sapius a Danis castata, vide Krm. 135.

LINDS, gen. anomalus a lind, f., F. XI 139, 2, vel pro linns a linnr, qu. v.

LINEIK, f., arbor lini, femina (lin, eik), Hk. 31, 1; Vigagl. 17, 1.

LINGEFN, f., nympha lini, femina (lin, Gefn), Korm. 9.

LINHJARTADR, adj., animo tristi, corde contrito (linr, hjarta), Lil. 59.

LINHVÍTR, adj., lini instar candidus (lin, hvitr), de puella: þeirri enni linhvítu mey, Harbl. 31, st. 29, sec. fragm. u.

LINI, m., servus (qs. mollis, ignavus, linr), SE. II 496.

LÍNKLÆÐI, n. pl., lintea, stragula lin-tea (lin, klæði), Am. 15.

LINNAR, Sk. 2, 1, in linnar logi aurum, aut pro lindar, a lind, f., fons, aqua, aut pro líðar, a líðr, m., articulus, artus, brachium; ljónar et líknar, quod h. l. pro linnar exhibet FR. I 153, 1, forte depravatam est. Ceterum membr. per unum n dat. linar.

LINNBEDR, m., cubile serpentis, aurum (linnr, beðr), Hít. 14, 3.

LINNBÓL, n., cubile serpentis, aurum (linnr, bóli): linnbóls gjað dator auri, vir liberalis, F. VII 114, ubi Cod. A. et Morhinsk., legunt lindbóls, id., (nd = nn).

LINNI, n., id. qu. lindi, n., collect. a lind, f., tilia, in arborum nomenclatura occurrit, SE. II 566 (v: linne), quo loco SE. II 483 minus accurate habet linnr.

LINNI, m., serpens, SE. II 487. 570, quæ in serpentum nomenclatura distinguunt formas lini, linnr, líðr. Dat. s. linna, de Serpente Longo, navi bellica: örbragðs ærir lögu sex tizum flausta at linna serpentis admove-runt, F. II 312, 1. Huc refero gen. s. linna, qui etiam accipi potest pro gen. pl. tóu linnr: linna setberg sedes serpentis, aurum, ÓT. 20, 3, vide linnr; randar lini serpentis clipei, gladius, randar linna rognðr gladium gestan-tes, vírt, Korm. 26, 1; linna valflannandi, vide valflannandi. In compos.: fjarðlinni, settlinna, undlinni.

LINNISS, Korm. 6, 1, ubi codd. chart. alii linaz, linnast, lennaz lennast, al. leinis, leynis, puto depravatam esse ex linna, et hoc dicitur scribendum linn az ex quibus tó linn (pro sin) referendum ad lýsigrund quo facto coherent: allar þjóðar í landi skulu rinna

upp ás mazimi quique terræ fluvii adversis collibus resluent.

LINNR, adj., duplicato n, pro linr lenis, mollis, clemens, placidus: linna fætr (acc. pl.), pedes imbecillos, hafa l. f. at vinna lögdís loddu pedes imbecillos habere ad pugnam faciendam, pugna inhabilem esse, Korm. 6, 1; linn Ólafafns lýsigrund placida candi-daque femina, Korm. 6, 1.

LINNR, m., serpens, SE. I 484; SE. II 487. 570; linnr sverða senna serpens pugna, gladius, SE. I 606, 1; acc. linn, rjóða benja linn rubefacere serpentem vulnere (ensem), Korm. 16, 4; dat. linni, lopartar tveiri linni bornir duo leopardi, serpente nati, Merl. 1, 48; linns blóði frater serpentis, serpens, linns blóða látr cubile serpentis, aurum, þollr linns blóða látrs thallus auri, vir liberalis, ÓH. 41, 2; linns land terra serpentis, aurum, at vinna linns lönd expugnare terras serpentis, aurum (res pretiosas) sibi comparare, ÓH. 12, 1; linns láð, id., Lv. 4, vide lýptimeidr; linnr sára serpens vulnere, hasta, svegir sára linns pugnatör, ÓH. 48, 7; l. rómu s. pugna, ensis, rómu linnz runnar homines, Has. 2; l. mistar s. Bellona, hasta, mistar linnz víðr vir, homo, Has. 5; randar l. s. clipei, gladius, randar linnz (= linns) rækir pugnatör, Fbr. 26, 1, cf. linds. — 2) ignis, SE. II 486. 570. — 3) id. qu. linni (lindi), n., SE. II 483, minus recte. — 4) in compositis: armlinnr, beðlinnr, dóglinnr, gnyl-linnr, grálinnr, hrælinnr, morðlinnr, randlinnr, róglinnr, sárlinnr, skjaldlinnr, undlinnr, unnlinnr.

LINNSETR, n., sedes serpentis, aurum (linnr, setr): lægir linnsetrs vir liberalis, ÓH. 118.

LINNVEGR, m., via serpentis, aurum (linnr, vegr): Gefn linnvegs nympha auri, femina, GS. 2.

LINNVENGI, n., arum serpentis, aurum (linnr, vengi): linnvengis Bil nympha auri, femina, Og. 31; linnvengis lundr lucus auri, vir, homo, Plac. 30; vide mox linnvengi.

LINNVAENGI, n., id. qu. linnvengi: linnvængis Bil nympha arvi serpentini (auri), femina, Ísl. I 308, var. lect.

LINR, lenis, commodus, facilis: lin kvæði carmina mollia, versus facile fluentes, Skáldh. 3, 2. Neutr. lint, ut adv., facile, commode, placide: umfaðmaz lint placide inter se amplexari, Ghe. 42, cf. léttiliga; sic F. VI 258: kann vera at Dönum þykki linara, at reka svín til skózar, en þerjaz við oss Norðmenn facilis, commodus, jucundus.

LÍNSPAUNG, f., arbor lini, femina (lin, spaung), Sturl. 4, 14, 5.

LÍRI, m., in avium nomenclatura, SE. II 489, Dan. Lirc, sterna nigra (Lez. Dan. Soc. Scient.); larus (Ströms Söndm. Beskr. 1, 243).

LIST, f., ars: Eddu list ars poetica Fæ-dica, Gd. 78; erindi, vandat allri list mandatum exactissimum, summa diligentia institutum, Gd. 52. Plur. listir artes: Ítr lista exactus artis, artium peritus, Rekst. 11; snarr lista, id., Ód. 8; með listum eleganter, Lil.

2. *Pros.*, *Jómso. p. 14*: var þar búið um með mikilli list, = vefsmni, *F. XI 74*; *jungitur cum vel*, *Sk. 82*; *de machina*, ut vel, en ef grafsavn eða einhvör önnur list er dregin af kastala, *Sk. 425*; kvennligar listir *artes muliebres*, *Floam. (GhM. II 58)*.

LISTANDI, *part. act. a verbo lista, quod non occurrit nisi in partic.*, deriv. a list, *aliquid arte facere, elaborare, diligenter et curate facere, adornare; vide dáðlistandi viritis studiosus. Forte et pro gláðsistandi legendum sit gláðlistandi, et construendum gauta gláðlistandi navem studiose adornans, rei navalis studiosus.*

LISTI, *m., promontorium et praefectura in provincia Agdia, in Norvegia, hod. Lister*: hestr lauks óð firir Lista *Listiam praeterlapsus est*, *SE. I 442, 1*; líða fyrir Lista, *id.*, *de navibus, ÓH. 182, 4*; lofðúngur hélt austan af neajom fyrir Agðir á Lista, *F. VII 343, 1*; men Lista eingulunn, *torques Listiae, mare, killir hristo men Lista carinae mare quassabant, ÓH. 70, 2*; (*AR. I 304, 2*, killir ristu haf Lista *carinae sulcabant aequor Listiae, F. IV 135, 2*), ubi *Ol. minus recte*: killir hristo lista menn *egregios viros ultro citroque agitarunt. Lista þengill rex Listiae, i. e. rex Norvegicus, ÓH. 92, 16*, ubi *Ol. construit*: hveir þinna lista drengja *quisque tuorum elegantium subditorum; Lista konúngur rex Listiae, id., F. VII 354, 1*, ut *Dofra drottinn, Jaðarbyggja drottinn, Mæra hilmir, etc.* Sic et Lista ládvarðaðr *custos terrae Listiae, rectius construitur Eg. 45, quam lista garðr villa splendida. — β) pro terra in genere: steins Listi terra saxosa, mons, Ella steins Lista pirata, regulus montis, gigas, ejus aldr-minkandi Thor, SE. I 302, 3; vide glólisti; Listi enim propr. est margo, ora, et forma lista, f., margo, occurrit in Hist. Alex. Magni.*

LÍSTI, *pro LAUST, 3. s. impf. ind. act. o. ljósta percutere, SE. I 298, 3*, ubi *S. Thorlacius substituit lysti, quae forma occurrit in Post. p. 155*: mun þess goldit vera, er þú lystir mik saklausan. *Confero hanc formam cum liddi pro leið, risti pro reist, et talibus.*

LISTUGR, *adj. arte elaboratus, artificiosus (list)*: listug orð verba ornata, *Skáldh. 1, 4*; listug súðr *pulchri flores, Gd. 8*, ubi listug súðr ok grænir kvistir. — 2) *artis peritus, in studio cui quis operam dat bene versatus, listug hjón próbi conjuges, Nik. 7*, ubi in v. 6: listug hjón ok þágu af Kristi (*in prosa, F. XI 97; SE. I 16*). *In compos.*, rjóðlistugr. Listúgr, *Gd. 74*, *rectius scribitur lystúgr, vide lystúgr.*

LITVÖR, *f., Listvara, nom. propr. Erinnyos, Söll. 76.*

LIT, *n. pl., oculi, SE. I 538 (lita); vide auzlit, víðrlit.*

LIT, *n., pro lið. copia, exercitus, SE. I 384, 3, sec. Cod. Reg., ut vit = við.*

LITA (-aða, -at), *colorare (litr)*: *spec. sanguine tingere, rubefacere, cruentare, v. c. drengur litar sverð, SE. I 602, 2; sverþ eru litat, SE. I 608, 2; litao laufa gladium cruento (sic enim legendum, non litar), Korm.*

14, 1; skogg er litat *barba cruentata est, FR. II 126, 2; additur et blóði sanguine: mun lopt litat | lýða blóði sanguine inficitur, adaspergetur, Nj. 158, 9; hann litar her-skip innan blóði, SE. I 256, 1; litar díf mannan innan blóði, Hk. 84.*

LÍTA (lit, leit, litie), *videre, adspicere, animadvertere, cum acc.: ek lít görla þer (i. e. þær) of farþir eas res clare video, SE. I 284, 1; litta orð ok íðir attende (mea) verba agendique rationem, Nj. 7, 3; itr fylkir vebhallar lita (i. e. liti) mik me respiciat, Hs. 4; in praelio respicere, adspicere quem, con-gredi cum aliquo: ræsir mátti at lita senn tvenna döglinga cum duobus regibus simul congredi cogebatur, F. II 316, 3 (aliter Reht. 16). Pass., litaz vidari, cum dat. (mér lita mik videtur): konungs árom lita várt torrek verri regis nostrum damnum gravius videtur, Mg. 9, 3; mér lita Ólafa arfa óþórf í þeim málum ea negotia mik videtur damnata Ólafi filio fuisse, Mg. 15; mönnum lita, sem hominibus perinde videtur, ac si, F. VI 197, 2. — β) cum praepos.: á litta á ljúfas adspice carum (dilectum maritum), Gk. 1, 12; faþir Þrúþar leit hvassligum ørgum á bæg þratrar brautar Thor truces oculos in serpentem coniecit, SE. I 254, 4; sine objecto: á leit Guðrána einu sinni una vice adspexit, Gk. 13; á liti þeir hin fornu máli illi (con-sanguinei) respiciant (observent) vetus (illud) proverbium, ÓH. 186, 7 (aliter F. V 16, 1); lita eptir (einu) inquirere in aliquid: lita eptir um æsku með þinnar inquirere in juven-tam aetatis tuae, perspicere quid eventurum esset in juvenia tua, Sk. 1, 21; lita í augu in oculos alicujus inspicere, Vsp. 26; lita til ókila talos inspicere, Korm. 3, 2; innar lit ek til kvenna oculos intro ad feminas con-vertio, F. V 178, 2; lita upp suspicere, oculos sursum ad tollere, Hávam. 131; lita út er bæ er oppido prospicere, Hk. 62, 2; F. V 229, 2; ÓH. 70, 5.*

LITAZ (-ðiz, -az) *um, oculos circumferre, circumspicere (lit oculi)*: um litaz þarf maðr | á alla vega opus est homini, ut indigne circumspiciat, ut omnia circumspiciat, Hugsam. 20, 5; illt er um litaz acerbum est circumspicere, Am. 51; nú er ógrligt um at litaz nunc formidabile est oculos circumferre, Nj. 158, 9.

-LITADR, *colore aliquo praeditus (litr), vide bjartlitadr; inprimis de faciei colore, ut dókklitadr, F. VII 239; ljóslitadr, F. VII 321; Eb. 15. — 2) subst. verb., id. qu. lit-adr, m., F. IX 433, var. lect. 1.*

LITFAGR, *adj., pulchro faciei colore (litr, fagr)*: litfúgr kona, *FR. I 240*; hin litfagra ormdags Eir, *Ísl. II 254, 1.*

LITI, *m., corvus, SE. I 456. 488. 571.*

LÍTILÆTI, *n., modestia, verecundia, pudor (lítillatr, adj.: lítill, líta), Gd. 25; Nik. 25; humilitas, Lil. 25.*

LÍTILL, **LÍTIL**, **LÍTIT**, *parvus, exiguus, minutus; neutr. etiam litip v. litid; compar. minni, superl. minnstr; lítilla sanda, lítilla sæva, lítill ero geð guma, Hávam. 53; þitt líf era litit non ingloria, ÓH. 194, 2; lekkapi*

bona lilla parvulus, pro subst., pueros, Am. 73. Nubr., litíþ er synja parum est denegatu, i. e. minus est quod petis, quam ut æquum sit id denegare, Harbl. 54; opt kaupir sèri litlo lóf sape laus paritur parvo, Hávam. 52; far dag litlo paulo ante lucem, Gha. 44; auogr skal lengi litils biðja rem parvam nemo diu roget, Nj. 78, 1; litíþ pro skamt breve spatium, parvum intervallum: mér lætr þú ok sjálfum milltum illz litíþ mihi quoque ipsi concedis parvum maiorum intervallum, Am. 81. In compos.: meginlitill, ólitill, sverðlitill, vältit.

LITKAÐR, coloratus, colorem aliquem referens (litr) í hringi l. colorem annuli referens, i. e. aureo colore, de foribus Valkallæ, Bk. 2, 64, cf. similem constructionem sub bystr. Vertunt: annulo spectabilis.

LITKLÆÐI, n. pl., vestes coloratæ (litr, klæði), plerumque rubræ, purpuræ (Nj. 45; Ísl. II 335), Lv. 30, ubi construo: óhræðinn hýðe vann borid páлма ok (sic lego pro en, quod metro repugnat) litklæði þar á læði fyrir ríkjan óðling lopthálmum.

LITLA, lectio Fsk. 124, 1 pro lirla (Hh. 31, 1): látom ver meðan littar | linnik væri sínum altera vero recensio Fsk. exhibet h. l. formam lilla; puto id. qu. Angl. to lull so-pire, Dan. lille, dyssæ i 80vn (cf. kitta tíllare, Dan. kilde, kildre). Verbo lilla hoc sensus usus est B. Gröndal in Ráðleggingin eptir Stalberg og Rahbek, str. 52: á líkan máta littar Bretum Lucifer.

LITR, m., nanus, Vsp. 11; SE. I 66, 1. 176. II 470. 553. — 2) nomen gigantis, a Thore intersecti, SE. II 310, 3, Reg. et Worm. præferunt Lvtr. Hinc: flotar fornu litar soei prisci úllius Liti, gigantes, SE. I 370, 1, vide fangboði. — 3) bos, SE. I 587, 2; II 483. — 4) salmo, SE. II 623, pro stor (II 568 líkr).

LITR, m., color; gen. litar; pl. n. litir, ecc. litó; de luce diurna: dagr náðit fúgrum lit dies claram lucem non adeptus est (de eclipsi solari), ÓH. 239, 2; litó er lýsti, vert., colores ubi illustrabantur, de oriente luce matulina, Am. 27, ubi F. Magnusenius mavult: viderunt diem illucescere (a litra). Völs. 8. (FR. I 214) h. l. habet: ok um morginina spretta þeir upp, ok vilja fara, en adrir létta. Litr, de luce, in prosa: þá var í annan lit (cælum obscurari, tenebræ oboriri cæperunt), Dropl. maj. msc. c. 13; allt til þess mjök var annars litar, id., ibid. c. 26; tók þá at kenna annars litar, Sturl. 8, 22; kentu þeir at lit brá, Sturl. 9, 19; quibus locis annarr litr alius color, est obscurus ille color, qui, tenebris obortis, rebus inducitur. Sól skipti litum (um litu) við hafróðul sol coloribus cum auro commulavit, i. e. aurum sole splendente refulsit, Ha. 266, 3. — β) de colore faciei, pulchritudine, venustate: heðr þá lit frugðit num colorem faciei mutasti?, i. e. qui tam pallidus es; FR. I 426; úl litarins ljós ok rjóð femina colore lucido (eandido) et rubicundo, Skáldh. 1, 10; lost-fagrir litir colores venusti, Hávam. 93; litó góða venustos colores, Vsp. 16; velkeyptz

litur hefi ek vel notiþ, Hávam. 108, vert., feliciter suscepta (mutata) formæ bonum fructum nactus sum, vel etiam adquisita formæ (aut pulchritudinis), nempe Gunnlaða; de quo loco plura mox afferuntur. In prosa litr de colore faciei vel vultus, SE. II 132, ubi commentator vocem hölmleggjar hilmir sic homonymice explicat: hér kallar hann dverg lit, ok svá fegrð konunnar; Sturl. 9, 1: sá hann þat, at þær var litr einn gefinn perridebat, tibi solum faciei colorem (oris pulchritudinem) a natura datum esse; dicitur autem Eyolvus, ad quem hæc dicta sunt, vel andliti farinn ok hinn drengillgasti maðr at sjá, Sturl. 9, 1. — γ) forma, species rei externa: vixla, skipta litum formas, corpora inter se permutare, ita ut alter alterius speciem induat, Sk. 1, 37. 38. id. qu. vixla hamom formas permutare, ibid. 42; lit heðr þú Gunnars ok læti hans tu speciem G. præfers atque gestus ejus, Sk. 1, 39; fara litom in aliena specie (corpore adscititio suscepto) ire, Harbl. 48. Sic de Odine, Ý. c. 6: hann skipti litum ok líkjum, á hverja lund er hann vildi, et c. 7: Óðinn skipti hömum, lá þá búkrinn sem sofln eða dauðr, en hann var þá fuzl eða dýr, fiskr eða ormr, ok fór á einni svipstund á fjarlæg lönd; adde skipta litum, skipta apr litum, FR. I 128. 129; SE. I 360; et metaph.: málit skiptir svá litum causa eam speciem induit, status causæ ita mutatus est, F. VII 136. — δ) litr, dialectica varietate videtur esse id. qu. lutr, hlutr res, sors, portio, sc. lutr abit in lytr (vide hanc voc.), et hoc in litr. Sic variavit supra lutr et litr gigantis nomen (SE. I 260, 1); sic SE. I 222, Cod. Reg.: köllum vér þat skalfissa lit, Worm.: skalfissa lut portionem, demensum futillum poetarum. Sic accipi potest A. 21: bólit köllum vér illt til litar calamitatem, si cui sorte obvenit, malum appellamus: calamitas si cui accidit, huic malam sortem obtigisse iudicamus. Forte et huc pertinet Hávam. 108: velkeyptz litar hefi ek vel notiþ ez re bene emta (v: mulso poetico, quod ternis concubitiibus emerat, SE. I 222) bonum fructum percepi.

-LITR, adj., deriv. a litr, m., colore aliquo præditus, in compos.: döggilitr, jarplitr, ólitr.

LITRAUÐR, adj., colore rubro, epith. auri, G. 33 (sec. kondungabók), v. lín.

LITTT, adv., parum (contr. ex litit), Hm. 5; rækja l. parum curare, Am. 15. 95; Ísl. II 243, 1; F. III 149; hirta l., id., F. II 248; ugga l. parum timere, Korm. 19, 1; sjáz l., id., Bk. 2, 31; eira sèr l., Am. 31; yppit litt non parum (i. e. magnopere, vehementer) commovit, Am. 44; inservit negationi, Ghe. 15; SE. I 631, 1. 708, 3. 432, 2 (HS. 1, 3); cum imper.: spyrit litt eptir nolite percontari, Am. 73; adde, F. II 311, 2; 328, 1; litt kátr tristis, Ha. 331; litt megandi virium expers, Vsp. 15; litt gamall haud ita magno natu, F. XI 186, 1. — β) male: litt leikinn male habitus, tractatus, periculosus vulnere adfectus, Am. 88, ut F. X 173 litt ertu stadlr, = 174, eigi ertu ná ok vel

staddr. — γ) *vide compos.* : allítt, ólítt, raun-
litt. — δ) litt, *Vita Halfr. sec. membr. 132*
(*ÓT. Skh. 2, 248*), *videur esse pro likt si-*
mile: lítt ok strútr enn gráni perinde ac *griseus ille Strutus (canis)*; cf. *Gullþ. c. 6*:
en Steínólfr þótti þat líkt ok ekki id *aque*
ac nihil *astimavit*, i. e. id nihili *astimavit*.

LITUÐR, m., qui *cruentat, sanguine tingit*
(lita): l. hringserks, stála þræliator, bellator,
Mg. 35, 2; Ha. 177, 2; l. hramma varð-
rúnar viggs unguis lupi *cruentans, id.*, *F. VI*
417, 2. Vide litadr 2, it. compos. : eggliuðr,
gómliuðr, margliuðr, mjökliuðr, munnliuðr,
tannliuðr.

LITVANDR, m., *virga tingens, cruentans*
(lita, vandr = vöndr), *F. III 149, id. qu.*
litvöndr.

LITVÖNDR, m., *virga cruentans* (lita,
vöndr): l. Hæðins stjjar *virga loriam cruen-*
tans, gladius, Isl. I 162, 2.

LID, n., *copias, exercitus, milites*: líða
höfðingi *dux militum, imperator, rex, F. VI*
154; vide vglid. — β) *homines*: líð heitir
mannfólk, *SE. I 544.* — γ) *ordo*: færðr í
líð in *ordinem redactus, ordinem servans*:
færðir ganga þik fyrðar | fimir í líð til
himna, i. e. fimir fyrðar, færðir í líð, gánga
þik til himna *homines per te (crucem) or-*
dine in caelum ascendunt, Lb. 35. — δ) *cæ-*
tus, concilium, conventus, líð Drottins *cæ-*
tus domini, homines deo cari, pii, Lb. 39, locum
vide sub Kruix. Periph., hólða líð *homines*:
mein hólða líðs glatax af því *mala hominum,*
mala humana, Has. 18; líð ljóna, *id.*, þar
er greinez líð ljóna í tvenna flokka ubi *cæ-*
tus hominum (omnes homines) in duas partes
(bonorum et malorum) dividitur, Hus. 36;
fyrða líð *homines, telja fur fyrða líði coram*
hominibus recensere, recitare, Hávam. 162; líð
ljýða, *id.*, *SE. I 632; de concilio deorum, vel*
consensu deorum, in tribunalibus de nanorum
creatione deliberantium, accipitur Vsp. 15,
satis ut puto insolenter, quod non excusatur
omissa nanorum nomenclatura (AnO. 1840—
41, p. 77). Sic et accipiunt dvalins líð cæ-
tus Dvalinis, de classe nanorum. cui præ-
fuit Dvalin; potius retulerim ad 3. — ϵ) *auxi-*
lium: líð er ok kallat, er maðr veitir öðrum
líðsinni, *SE. I 544*; veita e-m líð *opem ferre*
cui, Korm. 27, 1; líða þurfi *auxilio indigens,*
Harbl. 31. — 2) *cerevisia*: líð heitir æl, *SE.*
I 252. 546; gramr drukk jafnan líð *rex sym-*
posia frequenter agitavit, F. VI 439, 2;
sjaldan hittir leiðr í líð *compotationi raro*
intervenit, Hávam. 66; Yggs líð *potus Odini-*
nis, mulsum poëticum, poësis, carmen, Korm.
5, 1; smíða Yggs líð *carmen facere, F. VI*
170, 3; l. Loðors vinar, *id.*, bera Loðors
vinar líð fyrir ljýða *carmen offerre, recitare*
coram viris, Isl. 1; Hárs líð *cerevisia Har-*
ris (Odinis), carmen, SE. I 248, sec. Cod.
Worm., vide mox sub 4. — 3) *navis, SE. I*
582, 3; líð heitir skip, *SE. I 252. 544*; líð
sýfr *navis aquis innatat, SE. I 656, 2*; mörg
líð *multæ naves, ÓH. 155, 3*; fórk í líð *navem*
conscendi, FR. I 428, 3; láta líð fara
lyrgðu *naves per mare ducere, ÓH. 155, 1*;
líða rúðandi *possessor navis, vir, homo, Nj.*

78, 1; líða líðar *socii navales, milites clas-*
sariis, ÓT. 47, subjectum rō mætti (aliter
F. I 183, 1, vide leið); líð *diverga navigium*
nanorum, mulsum poëticum, it. poësis, car-
men, SE. I 252; l. Dvalins, *id.*, í Dvalins
líði in *carmine, Vsp. 13. In prosa Eg. c.*
9. p. 32, cf. ibid. not. — 4) carmen, id. qu.
ljóð, Germ. Lied: vegligt líð *carmen honor-*
ificum, Nj. 44, 2; at hans líði *inter encomium*
ejus (recitandum), Cod. Reg. SE. I 248, 2,
vide supra líð 2. Sic et accipi potest Mg. 1,
3: getum launa Ólafsdóttur (dat.) hála hnooss-
fjöld líði ossu (o: í o. með líði o.), carmine
remunerari; sed construnt: getum, Ólaf-
dóttur (acc.) launa líði osso h. hn. nostris
militibus, sec. 1; cf. hlið 4, ibique citatum
líðsamr, it. mox verb. líða = ljóða. —
5) láta fr líð repudiare, rejicere, aversari
(incertum qua ratione, forte propr., portó
excludere, a líð = hlið porta), Has. 15, ubi
sic: Hét ek opt fr líð láta | lasta verk út
fasta, vide fasti, ubi rō láta fr líð idem est
ac láta fr róða, Ha. 56.

LID, *SE. I 328, 4, per tmesin jungo cum*
baugskerðir, a líðbaugr circulus articuli, an-
nulus.

LID, f., *femina (puto, id. qu. lin), SE. II*
489.

LIDA (-aða,-at), *id. qu. hliða cedere,*
discedere, recedere, Ho. 2, ubi: Frá líða fest
en lestrir | fridr þeim er synda yðras, i. e.
lestrir líða frá þeim, er idraz synda, en fridr
fest vitia discedunt ab iis, qui penitentiam
agunt peccatorum, paz vero comparatur. —
2) id. qu. ljóða (líð 4), carmen facere, RS.
33, ubi sic: Sjón greri ljóttlig ljóna (líða ek
fátt um þat) miðlum eam rem paucis carmine
persequor.

LIDA (líð, leið, líðit), *labi, ferri; imperf.*
ind. act. anomale, líddi (hinc Norv., Undal,
p. 533: oo der det lídde mod Julen), Am. 50,
ut kvíddi, sviddu, giudi (pro kveidd, svidu,
gein), sníddum a sníða, sípdi pro seidd (F.
X 378); ferri, de navigatione, tam de homi-
nibus, quam de navibus: fríðmenn líða fyrir
Hjörnagla haug þræternarigarunt, ÓH. 182,
5; Bildar leiptra vörðr leið um ægi per mare
lapsus est, F. XI 187, 2; erum líðnir á leið
frá láði terra relicta in mare vela fecimus,
SE. I 496, 3; de nave: svns dfr líðu frá
grunda, SE. I 440, 3; svalheims valar líðu
sunnan, ÓH. 182, 6. Sic in prosa: ok er
þeir líðu fyrir Eyjasund, F. IX 387; ok er
þeir líðu nesit (al., voru fyrir gengnir nesit)
cum prætervecti promontorium essent, F. IX
503, var. lect. 6; en er skipit leið fram hjá
stotanum, ÓH. 48 (seig, F. IV 101). De
pedestri itinere: mart hörundbjarta stjéð leið
fyrir yðr til skeiða þræcurrebat, Hk. 19, 4;
baðto heilan líða salvum abire jussisti (=
fara), ÓH. 48, 5, dixerat enim rex: farit
heilir; áðr hédan líðir antequam hinc disce-
das, FR. I 519, 1; líða hédan ex hac vita
discedere, decedere, mori, Sturl. 6, 15, 10;
l. fram procedere, de porca, FR. I 485, 3;
líða or stad loco moveri, gradu depelli, de
eo qui annem pedibus transit, SE. I 294, 1;
líða or bñndum exire ex vinculis, de lupu

Ferrere, Vegik. 19; líða út retrocedere, de factu, Korm. 19, 3. De equitatione: líðu úagir yfir úrig fjóll mörum hánlenzkum, Hm. 11; líða lönd yfir per terras ferri, FR. I 496, 2. De lapsu xylosolearum: kom líðandi um lángan veg xylosoleis labens, Völk. 8; de verrillo: líðu fram merki signa procedebant, prorsum ferebantur, SE. I 634, 2. De volatu: líða at lopti per aëra ferri, SE. I 118, 1, 2; líða mar yfir super mari volare, Vafþr. 48; líða lönd yfir, de perdicibus, FR. I 477, 2; de sagittis: örvar líðu fram gjörva á lopti sublimes volarunt, F. II 311, 2; de gladiis: lægis mána kindar líðu gegnum Högna vo ignes clipeorum (gladii) loriceam transvolarunt, (forte rectius: durante pugna volarunt), Eb. 19, 11. De verbis: hródmál líða mér of hvápta per ora labuntur, ore excedunt, SE. I 234, 4; líðr hver ræða omnis sermo exit, omni sermoni finis aliquando imponitur, Am. 19, fere ut opt enda mál, F. V 176, 1; sic in prosa: fer orð, ef um munn líðr verbum ore elapsum ire pergat, volat irrevocabile verbum, Dropl. maj. msc. c. 11. De tempore, labi, elabi, transire, praterire: líf er líðit vita prateriit, Vigagl. 27, 4; þitt veit ek líf of líðit (o: vera) tuam scio vitam transactam, Grm. 52; líðin er ævi vita peracta est, Hund. 2, 18; lífs eru líðnar standir elapsa sunt vita hora, Krm. 29; þat hefir lágt líðit síþan longum inde tempus effluxit, Hm. 2; impers.: harðla líðr at arfi (malo nã) atas (vita) ad finem vergit, fini adpropinquat, Krm. 27; cum acc. subjecti: þá er inn mæra vetr líðr cum insignis illa hiems transierit, Vafþr. 44; látomk því valda, er líðr þína nã ajo me in causa esse, quod atas tua cessat, Am. 89; unz miðjan dag líðdi usque dum media dies erat elapsa, Am. 50 (cum dat., pros. F. XI 269; nú líðr svá fram deginum, id. qu. hodie: nú líðr svá á daginn; sic et Orkn. 228: en er fram tók at líða smíðinni cum processisset opus, vel ad finem fere perductum esset). Hinc, láta e-t líða facere ut res aliqua transeat, et metaph., sortem suam a quo animo ferre: vel hefir sá, er þat líða lætr, A. 6, vide hafa 6, p. 285; eujus locutionis fundus videtur esse at láta e-t líða hjá sér, Jómso. c. 5. p. 7 (F. XI 60), id. qu. ante leiða hjá sér tacite ferre aliquid. Part. act., líðandi qui iter facit, terra marive, viator, navigator: bjóða líþendum lëð viatoribus hospitalitatem offerre, Fjölsk. 3; lánghöfudat skip und líþondum sub navigantibus, expeditionem maritimam facientibus, Hund. 1, 23; vide compos.: fólkliðandi, útlíðandi. Part. pass., líðinn prateritus, emensus, absolutus: líðin lýslöð mare emensus, enavigatum: glöþir líðnar (i. e. líðinnar) lýslóþar pruná maris velivoli, aurum, SE. I 658, 1; eru stef líðin absoluti sunt versus intercalares, Lo. 34; líðnar heiptir lítes praterite, Hugsm. 19, 1; líðin lands von spes præcisa terræ tenendæ, FR. II 305, 3. Mortuus, vita defunctus: er líþnir ero qui mortuus sunt, defuncti, Hund. 2, 21; Bk. 1, 34; líðnir rekkar homines mortui, FR. I

519, 6; líþnar sjónir oculi languefacti, Gk. 13 (14).

LÍÐAR, m. pl., socii, comites, commilitones (líð) líðar, þat eru fylgþarmenn, SE. I 530. Fere construitur cum gen. nominis proprii aut pronomini possessivi: Eysteins líðar comites Eysteinis, FR. II 50, 3 (acc. líða); Þorkels líðar, F. V 228, 2; Háreks líþar, SE. I 242, 3; Valþjófs líðar, Hh. 88, 2; Lángharar líðar, Gk. 2, 19; in prosa, Bða líðar, ÓT. 45 (F. I 178; XI 140); sec. var. lect. FR. II 315, 4: hans lét ek líða hjörfi mæta (o: Sæundar); þjarka eða þræta | skalat þú við þina líða cum tuis sociis, amicis, Hugsm. 15, 5, lat., cum quo tibi gratia juncta est. Gullþ. cap. 3: ek skal ok gefua þer glöfua þá er þú mant einga fá slíka, þviat líðum þinum mun óklakaárt verða, ef þú strýkr þeim með: þessa glöfua skaltu á höndum hafa, þá er þú bindr sár manna, ok man skjótt verk or taka. Vide compos. Áslíðar. Seorsim notandum est líðs líðar socii navales, milites classarii, ÓT. 47.

LÍÐBÁL, n., flamma articuli (digiti v. manus), annulus aureus, i. aurum (sec. SE. I 402 c. 46; líðr, bál): líðbáls gjald solutio auri, heita einum gnögu líðbáls gjaldi spondere se magnam vim auri alicui soluturum, Ha. 280.

LÍÐBALDB, m., duz exercitus, imperator (líð, baldr; cf. fólkbaldr, fólkrognir), Hk. 62, 2.

LÍÐBAND, n., vinculum articuli, annulus v. armilla (líðr, band): lýtir líðbands vir liberalis, F. V 249.

LÍÐBAUGR, m., circulus articuli, annulus, per imesin construntur, SE. I 328, 4, in voce compos. líðbaugskerdir.

LÍÐBRANDR, m., ignis articuli, annulus (líðr, brandr): granda líðbröndum annulis nocere, annulos (aurum) distribuere, liberalem esse, SE. I 404, 2.

LÍÐURJUGR, adj., copiis abundans (líð, drjúgr), epith. regis, F. X 425, 23.

LÍÐFASTI, m., ignis articuli, aurum (líðr, fasti): runnar líðfasta homines, Has. 27, ubi sic: ok líðfasta leystir | lífs unnir þú runnum | hölda ferð or harðri | harms gnótt síra drottinn, i. e. þú, síra drottinn, unnir líðfasta runnum lífs, ok leystir hölda ferð or harðri harms gnótt.

LÍÐFASTR, adj., 1) navi adfixus (líð, fastr): líðfúst valdrósar blóm cimelia Beltonæ (scuta), navibus adfixa, Ha. 319, 1. — 2) operam strenue navans, strenuus, fortis (líð auxilium, opera), SE. I 202, 3, de Thore.

LÍÐGEGN, adj., operam strenue navans, strenuus, fortis (líð, gegn): l. lofúngur Þrændra, de Olavo Sancto, G. 13.

LÍÐGJAFI, m., dator cerevisiæ (líð, gjafi): yggs l. poëta, ab Yggs líð cerevisia Yggi (Odinis), mulsum poeticum, pœsis, Grett. 42, 5.

LÍÐHATTI, m., qui auxilium odit, recusat (líð, hatti = hati): hlífvar líðhattar (n. plur.) qui recusant auxilium armorum defen-

riororum, de Asia, qui inermes in praelium ire solebant, SE. I 296, 4.

LÍÐHRAUSTR, adj., qui fortiter operam navat, fortis, strenuus (líð, hraustr), SE. II 631, 1, vide sub lagdýr; F. XI 314, 2 (AR. II 132).

LÍÐI, Hund. 2, 34, pro leiði tumulus, sec. conjecturam D. Schevingii (Ed. Sam. II 708, not.). — 2) deriv. a líða, in vetrliði.

LÍÐLÍGR, adj., ad auxilium, salutem pertinetens (líð): líðlegra er honum, sequ. infin., ei magis salutare, utilius, tutius est, Hugom. 31, 4.

LÍÐMENN, m. pl., socii, commilitones (líð, maðr), id. qu. líðar, líðsmenn, FR. II 315, 4. AS. líþmann, Epos Scyld.

LÍÐNAR, contr. pro líðinnar, gen. s. fem. a líðinn, perf. part. pass. v. líða, SE. I 658, 1, cf. loðnar.

LÍÐNIR, m., gladius, SE. I 566, 1. II 478. 560. 620.

LÍÐR, m., articulus; gen. s. líða et líðar, nom. pl. líðir, acc. líðu(o). Líð kalla menn þat á manne, er leisir mætas, SE. I 544; líðr á hendi, íbid. I 542; lemja e-n allan í líðo articulatum, artuatim, Lokagl. 43; á líðo in artus, Hávam. 138; spennu af líðo articulis induere, Bk. 1, 9. It. brachium: lykja e-n líðum brachiis circumcludere, amplecti, Hávam. 115; líða eldr ignis brachii, armilla aurea, SE. I 402. c. 46; líðar eldr, id., Víaggl. 17, 13; líðar hyrr, id., lind líðar hyrjar femina, Korm. 3, 4; líða snær, svell, hëla armilla argentea, argentum, SE. I 402 c. 46; líðar sker lapis manus, aurum v. argentum (ut grjót handar, SE. I 402, c. 46); virðandi líðar skerja æstimator auri, vir, SE. I 658, 2; hánga leygr líðar pendulus brachii ignis, annulus, Eb. 28, 1. — 2) familia (= ættliðr): ek mun kasta til dauda ættum virða í alla líðu gentes virorum per singulas familias neci dabo, Lv. 10. — 3) id. qu. linnr serpens, SE. II 487. 458. 570; líða lega cubile serpentis, aurum, HR. 20; hinc randa líða rækimeíðar curantes gladium, pugnatores, viri, a randa líðr serpens clipeorum, hasta, vita Halfr. sec. membr. 132 (ÓT. Skh. 2, 84); v. hjaldrlíðr. — 4) implicatio, spiræ, nodus; metaph., ljótr líðr strágra daga sædus nodus sævorum dierum, i. e. magna, acerba temporum iniquitas, difficultas annonæ, SE. II 198, 1 (cf. F. XI 294: var um hans — Ólafr Sveinss. D. K. — daga í Danimörk halleri mikit ok lögleysur: mæltu þat þá margir menn, þeir er eigi höfðu verit í mótgáanzi við Knút konung, at því hefði verit óheppilega umskipt, ok þeim hefði at illu reift).

LÍÐRÆKJANDI, m., qui serpentis curam habet (líðr 3, rækja): hjálmaunrar l. curans hastam, bellator, Ód. 14, a bjálmaunrar líðr (= linnr) serpens pugna, hasta.

LÍÐSKELFIR, m., qui copias (hostium) terrefacit, terror hostium (líð, skelfir), insignis bellator, F. VII 53, 1.

LÍÐSKJÁLFR, f., id. qu. hlíðskjálfr. — 2) Líðskjálfrar, plur., turres Valhallæ, sedis

regiæ Atlii, Gks. 14, cf. Nord. Tidskr. f. Odk. 1, 86.

LÍÐSKR, adj., subdolosus, versutus, astutus: líþaki álfr Loki subdolosus ille semo Lokius, Fjölsm. 35; idem valet forma líþaki (i. e. leopaki, löþaki). Vox pertinet ad Masog. liutei dolus, versutia, liuta hypocrita. Variant autem i, eo, ø, w.

LÍÐSMENN, m. pl., milites (líð, maðr), Ód. 22 (SE. I 602; etiam de sociis nautibus, nautis, F. V 305).

LÍÐUGR, adj., paratus ad faciendum aliquid, sequ. infin., Skaldh. 6, 20 (Sturl. 9, 30) (F. II 80).

LÍÐVÂN, f., spes auxilii (líð, væn), ú. copia auxilii ergo missæ (cf. aþvæn): líðvânir Skánúnga copiar Skaniensium, F. XI 187, 1.

LÍÐVELJANDI, m., eligens milites, dux (líð, velja), Sturl. 7, 30, 5.

LÍÐPROTA, adj. indecl., expertus auxilii, auxilii destitutus (líð, þrjóta), ÓH. 178, 1.

LJÁ (lè, læða, lèð), commodare, tribuere, præbere; cum dat. personæ, cum rei: mæta ljá mér fjadhrams commodabis mihi, Hæmh. 3; guð lèr tiegja jarhar, gram (dat.) hárrar giptu, SE. I 616, 2; G. 54; lèr ess (dat.) orða dicendi, loquendi occasiorem nobis præbet, GS. 14 (cum acc. rei, Grág. I 425, ut nunc vulgo); ljá þér fríðarjégar farar commodent tibi, Grg. 11, ubi ljá, 3. pl. præf. conj. act., recte se habet, vide líl. J in introduct., quo adde Bl. membr. vi hialpe oss almattegr guð, oss unni oss aðáts synda vára, oc le oss tóms at beta syndir várar. Part. pass. lèðr; plur. lènrir pro lèðir commodati, F. VIII præf. p. 25.

LJÓMA (aða, -at), splendere, fulgere, SE. I 632, 1.

LJÓMI, m., splendor (lumen), Hund. 1, 15; l. hyrjar, limdólgr splendor ignis, flamma, Mg. 25, 2; Orkn. 13, 2. In compos.: guf-ljómi, himinljómi, bröljómi, vegljómi. — 2) gladius, SE. I 566, 1; II 476. 560. — 3) nanus, SE. II 470. 553.

LJÓMR, m., sonus, sonitus, id. qu. hljómr, SE. II 468. 551.

LJÓN, n., leo: ljóns sjónir oculi leonini, acres quales leonis, ÓH. 238, 4; báru ljón leo undæ, navis, F. III 99; ljóns lægvárðandi custos navis, vir, a lagar ljón leo þalagi, navis, RS. 4. De leona: at ljóni, þá er teka^r eru frá henni hvelpan^r, Fbr. 106.

LJÓN, f., amnis, dub., vide sub linnar.

LJÓNAR, m. pl., viri, homines; Ljónar heita þeir menn, er gænga um sættir manna qui pacis et reconciliationis interpretes agunt, SE. I 530. In genere, viri, homines: ljónar buða leju aldrjón, Sturl. 5, 5, 1; hjarga ljónum homines servare, Selk. 20; fjón ljóna odium, dissidia virorum, Eb. 19, 13; fjóna greri midlum ljóna, RS. 33; Fbr. 6; ljóna kind gens hominum, periph., homines, Lk. 40; ljóna kindir hominum nati, homines, Vsp. 13; ljóna líð catus hominum, genus humanum, líð ljóna greinez í tvænna flökka (in judicio extremo), Has. 36; ú. homines, Sturl. 8, 5, 1; bagi ljóna líða adversarius hominum,

de *Vandalio, S. R., viro bellicoso* (hann var hernaðr mikill), *Y. 16 (AR. I 260)*; ljóna sveitir *cetus hominum, genus humanum, hominæ, Lb. 14.*

LJÓPU, 3. pl. impf. ind. act. v. laupa *currere, H. 19, 5.*

LJÓRI, m., *fenestra* (Norv. Ljor, Ljur; Svec. ljura), *Vsp. 34 (SE. I 200, 1)*; *FR. I 487, 4.*

LJÓS, n., *lux, lumen*: með brennandom ljósum *cum ardentibus luminibus, Hávam. 100*; láta í ljós *ostendere* (*Sks. 195*; *ÓT. 52*; *F. I 191*), v. c. lét ek í ljós nokkurar áðir in *lucem edidi, ostendi, exercui, Has. 13. De vita: fara í ljós annat in alteram lucem* (*vitam*) *transire, Am. 84, ut Nj. 145, p. 241: í þvísa ljósi ok öðru in hac luce* (*vita*) *et in altera*; í þru ljósi in *luce splendida, Has. 63, de vita futura beata*; göfugt ljós miskunnar sólar *eximia lux solis misericordiae, G. 1*; ljós sólar setrus *lux cæli, lux cælestis, G. 3*; stjórna ljós *lumen stellæ, Lil. 40 (HS. 5)*; ljós heims þuz mundi (*φῶς κόσμου*), *de Christo, G. 2*; ljós þjóðar *lux hominum, de Maria, Gd. 28.* Ljós brá, brúna, hvarma, canis *lumen ciliarum, superciliarum, palpebrarum, frontis, i. e. oculus, SE. II 499*; ljós beggia kinnu *oculi, Korm. 3, 2*; öldu ljós *lux undæ, aurum, Hrvð. 8, 1*; ljós hauga (*tumuli*), *gladius, HR. 68. In compos.:* barðljós, baðljós, boddljós, dólgljós, óljós, visiljós.

LJÓSÁLFAR, m. pl., *genii lucis, genii lucidi* (ljós v. ljóss, álfar), *SE. I 78, 80.*

LJÓSENGILL, m., *angelus lucis, angelus lucidus, cælestis* (ljóss, engill), plur. ljóssenglar: þengill ljóssengla *rex angelorum lucidorum* (*cælestium*), *deus, Plac. 2, cf. sól-ljört engla fylking, Krossk. 31.*

LJÓSFARI, m., *sol* (*qs. luce circumdatus*; ljós, fariar a fara), *SE. I 593, 1. — 2) cælum, SE. I 470.*

LJÓNGARÐR, m., *agger lucidus, splendidus* (ljóss, garðr): l. barða *lucidus agger navis, splendidus clipeus, Eg. 82, 5.*

LJÓSHAMR, adj., *cute candida* (ljóss, hamr, m.): herr va á ljóshömum hilmí *regem cute candidum occidit, Y. 36 (AR. I 261, 2, ubi ljóshofum = ljóshomum, m = f).*

LJÓSHEIMR, m., *domus lucida* (ljóss, heimr): lfynga fjarðölna l. *domus lucida serpentum, aurum, lfynga fjarðölna ljósheims bór deus auri, vir, Eg. 60, 1, locum vide sub fjarðölna.*

LJÓSKER, n., *lucerna* (*qs. vas luminis*; ljós, ker): skært ljósker með berandi birti, *de Gudm. Bono. 68. Sic de Olavo Sancto Fbr. 1: skínandi geisli ok lýsandi ljósker, hinn helgi Ólafr konógr.*

LJÓSS, adj., *lucidus, splendidus, clarus*; gen. pl. ljóssra, *Söll. 12*; *ÓT. Skk. 2, 248*; dat. s. fem. ljóssri, *SE. I 468, 3, sed ljóssi, Korm. 18, et Völk. 5, ljóssar, gen. s. fem., est pro ljóssar* (i. e. ljóssar). *Epith. diei, ignis, maris, auri, v. c.: gá ljóssra daga lucidos dies curare, Söll. 12*; ljóss hyrr *luci-*

dus ignis, Nj. 131, 1; þat mun á oxlum ljóst at líta, sem logi brenni *lucis speciem habebit, velut ardentis flammæ, FR. II 40, 3*; hyrjar ljóss igniz *instar splendidus, metaph., clarus, illustris, serenus, epith. regis, G. 61*; um ljóssan lög *per mare limpidium, SE. II 202, 2*; ausa ljóssu Kraka bári *splendidum aurum disseminare, SE. I 400, 1*; ljóssum hringi, *F. 2, 275*; ljóssir aurar *splendidæ divitiæ, pecuniæ, Söll. 34*; rjóða ljósa sárísa *lucidas vulnerum glacies* (i. e. *enses fulgidos*) *cruentare, Sic. 2, 3*; ljóss merki *lucida signa* (*vevilla*), *Ha. 219, 1. De deo et hominibus: þrenning hins ljóss allz-kjóssanda Guðs, SE. II 176, 3 (aliter G. 1)*; sá er ljóssan Guð lagði spjóti *deum candidum* (i. e. *Christum, qui alias Hvítakristr*), *Krossk. 9*; bátríon Petri fekk ljóssan stjórnamann *illustrem, eximium rectorem, gubernatorem, Gd. 26*; *de femina: ljósa brúði, Bk. 2, 50*; ljós Hlin, língefn, *Korm. 6, 2; 9, 1*; frá sinni ljóssi linnbeðjar gná, *Korm. 18*; líki ens ljósa mans *candida puellæ, Hávam. 92*; þat ljósa lík formam *candidam, Söll. 12*; ljóssra vífa lund ingenium, *indoles candidarum feminarum, vita Halfr. sec. membr. 132 (ÓT. Skk. 2, 248)*; svá beid hann sinnar ljóssar kvánar, *Völk. 5; absol.: löttu ávalt ljóssar illustres v. venustæ (feminæ), Am. 29. — 2) perspicuus, facilis, liquidus, clarus, evidens: ljóst altari vera, veri nominis ara, Lb. 37*; ljós skemtan *oblectatio facilis, carmen facile, Skáldh. 1, 1*; ljóss er raun *evidens est, certum est, constat, ÓH. 187, 3*; ljóss raun *clarum testimonium, G. 43*; l. bragr, kvæði, *Lo. 4; Lb. 51*; ljóssast *liquidissimum, Sk. 1, 21. — 3) in compos.:* alljóss, rauðljóss.

LJÓSTA (lýt, laust, lotit), *percutere, verberare, cadere, ferire: Ljóstu vendi mar equum virga feri, Korm. 3, 9 (in prosa, de flagellatione, F. VII 227. 356)*; ljósta annau steini *lapide percutere quem, Vigagl. 21, 2; metaph.: laust Heina illum steini malo lapide percussit, i. e. male mulcavit, severe punivit, Hh. 76, 2, ut pros. Vigagl. l. c.: hvárr ykkarr mun ljósta annann illum steini, áðr létir. Helgi hefr lostna þik helstöfum te (femina gigas) leto adfecit, H. kat. 29. Himna garða hirðir laust kirkju með eldang templum fulmine percussit, SE. II 196, 4. Part. pass.: lostinn græði mari, undis verberatus, de navi, F. VI 197, 3, vide vedrlöstin. — β) intrans., cum dat. subjecti, jaci, spargi, diffundi: ljóssum brims vegljóma laust af líðföstm valdróssar blómum á hjarthimna lumina (i. e. splendores) auri fundebantur ex clipeis navi adfixis in lucidos caelos, Ha. 319, 1; eldi laust í kúat ignis strus injectus est, metaph., Eb. 37. — γ) cum adv.: l. saman rönðum collidere clipeos, acriter pugnare, Sturl. 7, 42, 3: ubi fast hygg ek fjandr (frændr) at lysto (= lunto) saman rönðum; seggir lusto sundr fót (mannsins) crus hominis fregerunt, G. 56.*

LJÓTA (lýt, laut, lotit), *id. qu. hlyta, per aphæresin tou h, consequi: lýtr háfan sigr | helmingr Breta victoria potitur, Merl. 2, 69; Godormr laut göð laun bona promia*

consecutus est, F. IV 13, 2; ymsir hafa þau dæmi lotit, A. 23.

LJÓTA, f., *femina gigas* (ljótr), SE. I 553, 1.

LJÓTI, m., *ensis*, vide lotti.

LJÓTLIGR, adj., *saedus*, *turpis*: ljótlig vamm (*neutr. pl.*) *turpia vitia*, Hugsm. 14, 5; ljótlig fjón grave odium, RS. 33.

LJÓTR, adj., *deformis*, *turpis*, *saedus*, *horridus*, *horrendus*; *de undis et mari*: hin ljóta bára, SE. II 126, 1; hinn ljóti landgarðr *horridum mare*, F. VII 67, 2; ljótt haf, id., SE. I 710, 1; enn ljóti lögr, id., Lo. 18; ljótan lundavöll, Ha. 285, 2 (F. X 65, 2); ljót löðr *saeda spuma maris*, Mg. 20, 2.

De ventis: ljótir Fornjóts synir *saedi Fornjoti filii*, *vehementes tempestates*, SE. I 330, 4; *de via*: línga braut ok ljóta leið *via difficilis*, Orkn. 52. *De pugna*, *horrendus*, *periculosus*: frá ljótum styr, SE. I 116, 2; spjót flugu langt í ljótri boga drifu, Fsk. 173, 7. — 8) ljótt verk *turpe indignum facinus*, Isl. I 293. *var. lect.*: ráð eru ljót, *et res indigna*, *dedecus est*, si, ÓH. 178, 1; lýða ráð er ljótt *hominum agendi ratio prava est*, Merl. 2, 78; ljót munuð *turpis voluptas*, Hugsm. 19, 4; ljótar gjörðir *facta turpia*, Gp. 12; þótt ljótt sé *etsi saedum (dictu) sit*, Sk. 1, 22; ljótt líf *vita misera*, Lokagl. 49; ljót lönd *terra misera*, *utpote ethnica*, Ód. 11; ljótt leikborð *mala fraus*, Grg. 3; ljót reiði *sava ira*, Eg. 67, 1; ljótt líftjón *sava mors*, Orkn. 82, 2; ljótar norrir *dira*, *sava*, *atroces parca*, Bk. 2, 7; gjalda ljóta (*dat. s. neutr.*) *sava*, *atrociter*, *graviter ulcisci*, *rependere*, ÓH. 74, 1, ubi F. IV 151, 1 ljótum, s: *landráðandum malis proditoribus*.

Ljótr harmr *gravis dolor*, *acc. harm ljótan*, Hurbl. 12, ubi *fere in vocem compositam neutr. gen. transit*: harm ljótan mér þikkir í því, at vaða um váginn til þin *gravis dolor mihi videtur*, i. e. *molestissimum esse iudico*. *Ellipticam esse dictionem puto*, pro, (sè) ljótan harm(er) mér þikkir í því *ecce gravis dolor (molestia)*, *qui mihi in eo esse videtur*; *quæ plena phrasis occurrit* SE. I 276: sè þar ljótan harm, fapir, er ek kom svá síð. — γ) *in compos.*: forljótr, hamljótr, meginljótr, oñjótr, svipaljótr.

LJÓTRANNADR, *saedo rostro*, (rani), *de lupo*, *superl.* -aðastr, HR. 64.

LJÓTVAXINN, adj., *deformis statura*, *corpore deformi* (ljótr, vaxa), ÓT. 30, 1 (AR. I 283); F. I 133 *construitur* ljótvaxin hræ *cadavera deformia*, *sed melius* F. X 375, 3 ljótvaxinn leiknar hest.

LJÓÐ, n., *cantilena*, *carmen*; *in specie strophæ*, *octo versibus constans*, *id. qu. eyrindi* (SE. I 596): kveða eitt ljóð *unam cantilenam (stropham) cantare*, SE. I 380, 4, *quod in antecedente prosa 376 est* hljóð (*al. leóp*). *Hoc sensu capienda hæc vox videtur*, FR. II 29: þá kvað þússon af bjargi annat ljóð (= aðra visu). *Plur.* ljóð *carmina*, Bk. 1, 5; Hávam. 149. 165. 166; F. II 52, 3; *id. vox*, *clamor*, *sonitus*, Nj. 93, 2, ubi *maxime placet constructio*: réð (i. e. reið) Rimmugygr saung til dimmum róstu ljóðum

irata Rimmugyga (securis) cecinit valde obsecuris clamoribus.

LJÓÐAN, m. *vel n.*, *id. qu. ljóðr*, *ljótr populus*, *id. collect.*, *homines*; *tantum occurrit in var. lect.*, Hávam. 135: ljóðans birtu *hominum nati*, *homines*. *Sic þjóðan videtur esse id. qu. þjóð*, *et þjóðans bara hominibus natus*, *de singulis hominibus*, Hávam. 15.

LJÓÐBORG, f., *arz poetica*, *carmen* (ljóð, borg): ljós man lýðvm ljóðborg vera *carmen facile intellectu erit hominibus*, Merl. 1, 4, cf. óðborg.

LJÓÐÆSKA, f., *sermo*, *sonus*, SE. I 544; II 468. 613 (II 551, ljóðenska), *haud dubie id. qu. ljóð*, *hljóð*; *æska terminatio est*. *Idem esse puto* islensk ljóðenska *sermo Islandicus*, *idioma Islandicum* (Rimbegla p. 5, cf. Ed. Sem. ed. Havn. III 1005); *id. lýðska*, *Verlauffii Symbolæ ad geogr. mediæ ævi*, p. 10: i Miklagarði er kirkja sú, er á þeirra lýðsku heitir Agiosophia, ok Norðmean kalla Ægisif, i. e. *idiomate indigenarum*. *Alia vocis significatio est in ljóðenska*, FR. III 3, a lýska, Jómav. p. 4; F. XI 50. 78; *Vd. mæc. c. 34* (ein var hún sér í lýðsku), *ubi certum ingenii habitum, certam morum rationem significat*.

LJÓÐFRAMAÐR, m., *qui populi utilitatem promovet* (ljóðr, framaðr): allvaldr ljóðframaðr, *duo subst. juncta posita*, Ad. 4. 6. *Magnæus maluit pro participio compositio sumere: carmine celebratus* (ljóð, frama).

LJÓÐGIM, n., *ignis sonorus*, *stridens* (ljóð = hljóð, gim): lopts i. *ignis stridens æris*, *fulmina et tonitrua*, *döglíngr lopts ljóðgims rex fulminis*, *deus*, Lv. 35, ubi sic: þat er rétt ad dag drottins | döglíngr mæne hingat | lopts ok lýðum skipta i lióðgims koma af himnum, i. e. þat er rétt, ad döglíngr lopts ljóðgims muni koma hingat drottins dag af himnum, ok skipta lýðum. *Confer* fagrím, Lv. 2.

LJÓÐHEIMAR, m. pl., *hominum domicilia*, *terra*, *mundus* (ljóðr, heimar): líðin er ljóðheimum *quæ ex mundo cessavit*, Grg. 2.

LJÓÐI, m., *princeps populi* (ljóðr): ljóði Álfa *princeps Alvoorum*, Völk. 10, *Völandus dicitur*, *ut visi Álfa rex A.*, Völk. 12. 30.

LJÓÐMEGIR, m. pl., *nati populi*, *cives* (ljóðr, mögr), *acc. pl. ljóðmogu*, SE. I 518, 4 (Hg. 33, 4).

LJÓÐPUNDARI, m., *statera vocis*, *pulmo* (ljóð = hljóð, pundari): loptvægi ljóðpundara *pondus æreum pulmonis*, *spiritus*, Senart. 1.

LJÓÐR, m., *populus* (*id. qu. ljóðr*), SE. I 559, 2; lýðr heitir landfólk eða lióðr, SE. I 532. *Plur.*, *gen.* ljóða *synir filii hominum*, *homines*, Hávam. 135, *sec. codd. chart.*; ljóða læ *fraudes civium*, *rebellio*, ÓT. 47, 1. *Hinc ljóðbiskup* (AS. leodbiscop) *episcopus suffraganeus*, Sks. 368; F. IX 278; *Hist. eccl. l. I 420*, *id. qu. lýðbiskup*.

LJÚFENGR, m., *Wchart*. SE. I 567, *pro* ljúfengr, *eliso* g.

LJÚFR, adj., *carus*, *acceptus*, *gratus*: ljúft berg *grata arz*, Fjölsm. 50; ljúft hait *grata promissio*, Gd. 21; ljúfar meyjar *caræ virgines*, Skáldh. 1, 4; mér er ljúft *placet*,

velim, Skáldh. 1, 23; ljúfara væri þræstaret, mællim, Skáldh. 1, 46. *Pro subst., vir carus, amatus*: ljúfr verðr leiðr carus evadit exosus, Hávam. 35; litu á ljúfan adspice carum (marium), Gk. 13 (12); þaz hefir ljúfom hugat quod caro destinatum erat, Hávam. 40. *In prosa*: hinn ljúfi lávarðr, F. V 148; seja ljúft ok leitt, sem farit hefir grata, in-grata, Orkn. 226.

LJÚFVELGR, m., Ísl. II 256, vert. helluo amorum (ljúfr, svelgr), l. Helgu amator Helga, lokka hnakkr Helgu ljúfsvelgs caput Helga amassit. Forte, ljúf-velgr qui cupide decorat. l. Helgu lokka qui capillos Helga cupide decorat, qui capillis ejus cupide in-hiat, qui collum ejus invadit; tum hnakkr pro hnakki, de occupite vel capite sumend. m.

LJUGA (ljg, laug et ló, logit), mentiri, fallere, frustrari; forma ló, Hh. 19, 3 et pros. Nj. 156: ló víða frá multa mentitus est. — 1) mentiri, falsum dicere, mendacium dicere; a) absol.: drjúgr var Loptr at ljúga mendaciorem ferax, SE. I 290, 1; ljgr þú ná nunc tu mentiris, Am. 100; l til penninga mentiri, ut pecuniis potiare, ementiri pecunias, Nj. 23, 2; — b) cum acc. rei: er vetki laug qui nihil mentitus est, vir integer, nincerus, qui nulla in re fesellit, Ad. 11; munda víst vita, at vetki ljgr, Sk. 1, 25; etiam addita persona cum præp. á: er logit háfsta mart orð á annan qui multa verba in alterum mentiti erant, Soll. 67; ljgr á mik ok á sjálfa sik mentitur adversus me et adversus semet ipsam, Sk. 1, 48. — c) cum acc. pers.: hverr annan ljgr (pro á annan) qui adversus alterum mentitur, Sk. 2, 4, ut stela e-n pro stela frá e-m; ef maðr er lýtum loGINN si falsis criminibus insimulatus sis, Hugsm. 25, 1. — d) cum præp. at: ef hann at yðr lygi (3. s. impf. conj.) si vobis mentiat, Am. 31; ljúg vetr at mér ne míhi mendacium dixeris, Eb. 28, 1; fidem datam fallere: Baldr fetilátunga hefir logit at Baldri brynþings bellator fidem bellatori datam fesellit, F. VI 257, 3. — 2) fallere, frustrari: sjaldan ljgr ca lánga kor longa decubitio raro frustratur, i. e. longam decubitionem plerumque mors sequitur, Skáldh. 7, 35; cum acc. rei, dat. personæ: hels ló sumum frelsi vincula libertatem quibusdam ademerunt, Hh. 19, 3, ubi Olavius construit hels frelsi ló sumum arsisit quibusdam a morte liberatio, quibusdam lætum erat mortis effugium, ab hel, n., mors, et læja ridere, quæ ratio míhi dubis videtur. Sigurðr hefir logna alla selda eida omnia data juramenta fesellit, Sk. 3, 6 (Bk. 2, 2). Part. pass., loGINN, frustratus, mentitus, violatus: þá var friðr loGINN tum paz frustrata, violata erat, i. e. tum pugna cummaxime ferebat, Höfuðl. 13; þú telr of logna stefna við þik de frustrato tecum congressu quereris, Korm. 9. *In prosa*: ljúga stefna ad constitutum non venire, adesse, Finab. c. 41; þess er mér von, at þeir ljúgi eigi hólmstefnu, FR. II 477.

LJUGFENGR, m., pars aliqua gladii, SE. I 567, 3; II 560 (II 477 ljúgföngr; II 620 ljúgföngr).

LJÚGORD, n., mendacium, falsum testimonium (ljúga, ord; ut ljúgvíðr, Nj. 98, ljúgvætti, ljúgvitni): lét þú ei lymskar mútur | ljúgorð af þér lúka. Mk. 22.

— LJUGR, in compos., vide vóljúgr.

LJÚKA (ljýk, lauk, lokit), claudere. Cognatæ formæ sunt: lúka, loka, lykja, lukta; sing. præs. ind. v. lúka, o: lýk, lýkr, et verbi lykja, o: lyk, lykr in membranis discerni non potest, ut adeo lykr, Hh. 73, 1, 2, utroque referri possit, sed præfero referri ad lykja. — 1) cingere, circumdare, duplici modo construitur: a) lauk naðr rúndum circumdedit Draconem (navem) clipeis, Hh. 63, 3; lauk haudr raudri skjaldborg terram cinxit rubra testudine (rubris clipeis), F. XI 307, 2; lauk hann mik skjöldum cinxit me clipeis, H. Br. 9; Björæynjar luku vax háskrautum bryns Bergenses sinum navibus intercluserunt, Mk. 7; — b) þá er (o: menn) höfðu lokit skeiðum of hafvita-ænjalan gram cum regi auri munifico cursorias circumdederant, ÓT. 128, 2; lauk rúnda (dat. s.) um rekka kindir circumdedit clipeos heroum filiis, F. XI 304, 2; — c) gramr lét lokit saman mörg líð nefbjörgum um land með marbeðjum rex multas naves armatas (cum armatis) conjunxit circa terram prope litora, Hkr. VI, OH. 155, 3, ubi sec. Fsk. jungi possunt: líða gramr lét lokit nefbjörgum saman um mörg lönd með marbeðjum, vide nefbjörg. — 2) claudere: tungan var lokin með tångar munnli lingua ore forcipis inclusa (i. e. forcipe prehensa) fuit, G. 57; grind. lokin í lás clauderunt sera clausum, Grm. 22; luku upp grind fores aperuerunt, Gha. 37; háðs h-fir upp lokiz domus se aperuit, Fjölsm. 45; upp lokinn apertus, reclusus, FR. I 297, 2 (forte de mari, undis fatiscitibus). — 3) finire, finem imponere, c dat.: heidir baugskjalda lauk aldri vítam finivit, i. e. decessit, mortuus est, G. 19; hygg ek. at her-a tvögja herbaldr lyki (impf. conj.) aldri duos præfectos e medio sustulisse, Mb. 7; et imperis: svá lauk siklings æfi víta regis cessavit, Hh. 96, 1. Ek hefi lokit stefnum conclusi, Rekt. 24; hér skal ljóðum lokit, Hugsm. 33, 3; létu þvi lokit ei rei (o: colloquio) finem imposuerunt, Am. 19. 72; sókn (dat.) var lokit pugna finis fuit, F. VII 49, 3; ráð lukuz negotia transacta sunt, SE. I 320, 5; sátt laukz með vátum paz sancita est, Hh. 73, 6. Hinc: (menn) luku dómi á mik á þingi sententiam de me in foro dixerunt, G.S. 8; dóms orði lýkr dýrðar | dróttar valdr á aldir deus homines judicat (in judicio extrem.), Has. 36; ú. eðir allz sóma lýkr dome, id., Lo. 39. *In prosa*: en er dóms orði var á lokit pronunciat sententia, Eb. 55 (bis). — 4) rependere (ut gjalda): engr gat lokit hánum svá serán, F. III 103. Sic et conject. Lokagl. 14: lyki ek þér þat for lygi rependerem ego tibi illud pro mendacio.

LÓ, f., id. qu. lóa; plur. lær, qu. vide.

LÓ, impf. ind. act. v. ljúga, qu. v., it. verbi læja pro hlæja, ridere.

LÓA, f., charadrius pluvialis, avis ex ordine gallarum, SE. II 489. Faber in pro-

dromo Ornithologiae, p. 22, recenset *char. pluviale* (lóa, heilóa) et *hiaticulam* (sandlóa). *Félag.* 1, 16, heyló, heylóa *charadrius apricarius*, cf. *Itin.* Eggerti p. 580—81. *Norv. dicitur Heiloe, quod in salibus degat* (*Strömii Descr. Sundmöría*, 1, 234), itaque ab heidr, f., saltus, montana; unde *hodiernum nomen Isl.*, heiló et heilóa, est formæ *Norvegicæ*, nec scribendum heyló, ab hey fenum. *Alio haud dubie respectu E. Olaviius emberizas vocat orra modis et frenju föðra lær, Tillingarima*, 150. 175.

LODDA, f., amnis, SE. I 576, 2; II 479. 622. — 2) nomen insulæ, SE. II 492. *Forte, insula Ludden ad ostium sinus Stavangriensis, Munchius.* — 3) femina, SE. II 489. — 4) lögðis loddá, *Korm.* 6, 1, aut ex signif. 1, amnis gladii, sanguis, et vinna lögðis loddu *facere sanguinem*, i. e. *effundere sanguinem, pugnare*, aut loddá est id. qu. lota actus continuus, et lögðis loddá pugna.

LOF, n., laus: opt kaupir sér í litlu lof, *Hávam.* 52; öðr gjörir við lof *carmen ad laudem factum, carmen laudatorium, encomium*, SE. I 456, 1; vær gátum stillis lof, sem steina trú *laudem, gloriam regis*, SE. I 470, 3; 716, 2. *Plur.*, opt byrjot lof, *Mg.* 9, 8; *Lil.* 4, vide köngr. — 2) pösis, *carmen*, SE. I 464; ofra lof *carmen recitare*, SE. I 468, 2, ubi additur: hér er ok lof kallat skáldskapr; lof Sindra *carmen encomiasticum, a Sindrio factum*, F. IV 13, 1. — 3) laus, commendatio, propitiis sermo, unde bona fama alteri conciliatur, *Hávam.* 8. 9. 125; vide orðlof. — 4) lof kviksattrá laus, commendatio, ornamentum consecratorum, i. e. aurum aliæque res pretiosæ, sanctorum scripnis et reliquiis ornandis inserientes, F. VII 92, 2. — 5) undir lof skjýja, F. X 433, 79, sub cælo, in terris, ubi ambiguum est, quid lof significet, utrum sit id. qu. lopt tabulatum, lacunar, an lof sit pro lof, i. e. lauf folium, bractea, ut bractea nubium de sole intelligatur.

LOFA (-aða, -at), laudare, laudibus ferre, celebrare (lof), Lv. 1; Lb. 13; SE. I 450, 3. *Part. pass.*, lofadr laudatus, celebratus, adoratus, de deo, G. 5; *Skáldh.* 7, 60; de bellatore, F. VII 196, var. lect. 6. *In compos.*: hvarlofadr, marglofadr.

LOFANLIGR, adj., id. qu. lofligr, var. lect. F. X 37, 3.

LOFARR, m., Lovar, nanus, Vsp. 13. 14; SE. I 66.

LOFGERD, f., laudatio; compositio encomiorum, carminum (lof, gerð): lofgerðar veitir *scriptor encomiorum, carminum*, i. e. poeta, Fbr. 33, 3 (*GhM.* II 344, not.).

LOFGRÓINN, laude virens, florens (lof, gróa): lofgróinn lauff sæmdar fronde honoris splendide ornatus, i. e. laudatus, honoratus, epith. sorbi (reynirunnr, per homonym., *Thorhjarga*) *Grett.* 54, 2.

LOFHUGGINN, honore dejectus, privatus, inhonoratus, illaudatus, it. scelestus, sceleratus (lof, hnyggja): ek lét lofhnugginn Auðgisl bana liggja dauðan, F. II 87, 1.

LOFI, m., vola manus, it. manus; a) vola

manus, Bk. 1, 16; ristur ok lófa (acc. pl.), Lb. 16; skella lófum *complodere volas manuum*, i. e. *plaudere*, *Merl.* 2, 99; lófa, pro lófum, dat pl., Bk. 1, 9; leggr lík sitt við lófa guma *applicat corpus suum volis hominum*, i. e. *se manibus hominum contractari patitur*, FR. I 476, 3; sjá gærði mér sára lófa, *GhM.* II 110, not. 4, vide hnjóða; lófa víðr lignum volæ, manus, brachium, SE. I 542. — β) manus: hregða lófa til hots demittere manum ad fundum (immem lebetis), *Gha.* 52 (*Gh.* 3, 8); bera í lófa manu gestare, *Merl.* 1, 11; á aldar lófum in manibus virorum, SE. I 430, 3; lófa eldr ignis manus, aurum, áss lófa elda deus auri, vir, Ód. 26.

LOFKENDR, adj., celebrer, vulgo laudatus, laudabilis (qs. laude notus, laudibus celebratus, lof, kenna); de prælio: lofkendr fólkleikr *Hédins reikar furs*, ÓT. 50; lofkendir lofðar viri *celebres*, acc. pl. lofkenda lofða, de Knuto, R. D., ejusque proceribus, ÓH. 23, 1, sed F. III 30, construi possunt: enn heft lofkenda leyfð lofða, þar er ek frá hilmí hjárls drottna sendu boð at hjálmsömum jardi porro incipio gloriosa præconia principum, cum etc.; aliam rationem vide F. XII ad k. l.

LOFKÖSTR, m., cumulus laudis, strues laudum, monumentum laudis: hlada lofköst cumulum laudis exstruere, aliquem sublimi encomio celebrare, SE. II 172, 2 (*Eg.* 81. fin.).

LOFKVADDR, laudabilis, laude dignus, honestus, probus, bonus (lof, kveðja, qs. verbis honorificis compellatus): lýð þá er lítu brauðe | lofkuaddan guð sadde cum deus (Christus) probos homines exiguo pane satiabat, Lv. 27.

LOFLIGR, adj., laudabilis, celebrer, insignis, bonus (lof): loflig orð *verba laudatoria*, *Lil.* 2; lof g himna sól *celebre, gloriosum sidus caeleste, sol*, Ha. 266, 3. *In prosa*: loflig orð, F. VII 95, var. 3; lofligt líf *vita laudabilis*, *Orkn.* 120.

LOFN, f., dea Asis, dea pronuba, SE. I 116. 556, 2. *In appellationibus feminarum*: seima Lofn *nympha divitiarum, auri, femina*, GS. 28; handar Lofn *Venus brachii, id.*, *Hild. msc. c. 4*; arma Lofn *nympha brachiorum, id.*, *Isl.* I 152, vide leani; landrifs Lofn *nympha lapilli, vide lagdyr*; lauka Lofn *dea allii, id.*, vide kennir.

LOFSKILL, adj., gratia valens, graciosus, omnibus laudatus (lof, skill); epith. regis, Y. 30; ÓH. 259, 5; Ha. 267, 1; lofsæl kona *gloriosa femina*, Sk. 1, 48; lofsælir menn *homines gloriosi, beati, sancti, id. qu. helgir menn*, Gd. 21.

LOFSKEIÐ, f., novis insignis, ornata, splendida (lof, skeið), Ha. 320, 1.

LOFSKREYTIÐ, m., exornator laudum, amplificator laudis, poeta (lof, skreytir), GS. 18.

LOFSMÍÐ, f., fabricatio laudis, it. encomium, Gd3. 40.

LOFSNJALLR, adj., laudibus celebrer, inclitus (lof, snjallr), epith. bellatoris, Hh. 73, 2

LOFSTYRKER, *gratia valens, graciosus*, 683 12.

LOFTÚNGA, *f., lingua laudatrix, laudes alacris divulgans* (lof, tunga), *SE. II 232, 1, ubi construi possunt: min loftúngà mun blakka lingua mea, laudem (dei) prædicans, eruntabit. Notum est Loftúnga cognomen Thorarinis, poetæ Knuti potentis, D. R., ÓH. 62.*

LOFUND, *nom. loci, Ý. 35, vide Lóund.*

LOFUÐR, *m., qui laudat, magni æstimat* (lofa): *l. brynju loficam magni æstimans, bellator, Orkn. 5, 3, ubi acc. s. lofut.*

LOFÐAR, *m. pl., viri, homines; propr. milites Lofðis (Lofði), filii Halodanis grandævi, SE. I 522: Lofði, hann var herkonungr mikill, honum fylgði þat lið, er lofþar voro kallaðir; ibid. I 526: Lofþa konungi fylgði þat lið, er lofþar heita; ibid. 195: lofþar heita ok menn í skáldskap: Mg. 17, 3; SE. I 468, 3; ÓH. 23, 1; Lb. 37; lofða kyn genus virorum, periph., viri, heroes, áttkonr lofða kyns heroibus oriundus, de rege, Ý. 47 (ad quem locum Hkr. VI dicit lofði poetice esse regem, nullum exemplum adferens); lofða gramr rex, OT. 130, 3; G. 67; lofða stýrir rector virorum, rex, Ha. 235, 1; lofða stríðir inimicus virorum, tyrannus, Eg. 58, 2; lofða lestrir læsor virorum, præliator, de Grettore robusto, Ísld. 17. In compos., herðilofðar.*

LOFÐUNGR, *m., rex, SE. II 469; Hund. 1, 4. Ód. 10; ÓH. 178, 1; Si. 5, 1; G. 13; SE. I 526, 2; l. himintúngla raans rex celi, deus, G. 43; plur., lofðungar reges, Krm. 21. Propr., familia regia, a Lofdio oriunda, SE. I 522: áttundi (sonr Hálfðans gamla) er Lofði, — hans áttmenn voro kallaðir Lofþvngar.*

LOG, *n., lumen; in appell. auri: landa banda l. lumen maris, aurum, SE. II 194, 3; báru log lumen undæ, id., báru logs Bil femina, SE. II 104, 1; Þynjar log lumen amnis, id., Þynjar logs þöll femina, Nj. 45; in appell. gladii: Gunnar log lumen Gunnar (Bellonæ), gladius, Gunnar logs geisurþing pagna, Ha. 293, 4. In compos.: armlog, bristlog, fagrlog, hannlog.*

LOG, *f., sit. lpe, id. qu. lág, arbor casa e. dejecta: selja eþa log, þat erv trè, SE. I 334; log heitir oc trè þat er fellr í skógi, SR. I 410. Hinc lectio logier (= logir, lágir), Eg. 77. fin., arboris casa et ramis truncata. Angl., log truncus arboris.*

LÖG, *n. pl., leges* (leggja): þær lög logðu Parca leges posuerunt, i. e. fata constituerunt, Vsp. 18; lög drottins leges divinae, stýra drottins lögum leges divinas regere, rei ecclesiasticæ curam gerere, de episcopo, Húngro. 244, 2; sólar grams lög, id., greiðir sólar grams laga episcopus; Húngro. 244, 1; guðs lög de religione christiana, halda guðs lögum divinas leges (rel. christianam) servare, Ód. 13; heptendr laza legum violatores, Ísl. I 163, 1; segja upp lög leges promulgare, publice recitare, metaph. hífá gálka sögðu firum upp lög við randur báku gladii, clipeis alísi, leges promulgabant hominibus (moriendi

necessitatem adferebant), *F. II 315, 3. —* ß) lög, *Hg. 10, in gunnhörza lög; h. l. tam membr. E, quam F. I 30, habent slög; potest vero tò lög accipi pro plur. tou laz, ut per gunnhörza lög intelligantur aut punctiones aut soni clipeorum, pugna. — 2) conventus, iisdem utens legibus, verbi causa: Gulaþings lög, Frostþings lög conventus Guloensis, Frostensis; or lögum tvennum ex duobus conventibus, *F. VII 7, 1; Gauta lög commune Gothorum, id. qu. Gautland Gothia: tók 15 hérað ör lögum Gauta quindecim pagos Gothis contributos sibi subjecit, F. VII 53, 1; stýra lögum remp. administrare (= stýra landi), F. X 425, 22. Sic et accipiendum videtur, at ræna einn lögum aliquem exulem facere, id. qu. gera einn héraðsrækan, heradssekan, Eb. 22. — 3) in compos.: forlög, ólög, örlog.**

LÖG, *f., positio, positus* (leggja), *vide strenglög.*

—**LOGA**, *deriv. a ljuga* (logit), *vide þingloga.*

LOGA (-aða,-at), *ardere, flagrare* (log): *ek se haudr, hávan sal loga video terram, celsam domum flagrare, Hyndl. 45; Hávam. 155; metaph., gera hjörþey logandi facere ut pugna ardeat, F. VI 87, 3; logandi öll með skirleiks anda in spiritu castitatis flagrans, Lil. 25, de Sancta Maria.*

LÖGA (-aða,-at), *rem alienare, erogare, cum dat., ut lóga landi, gripum, Vigagl. 5, 6; l. aurum merces dividere, Skáldh. 7, 31. Metaph., l. e-m aliquem de medio tollere, vita spoliare, Fbr. 44, 3 (Ghm. II 402). Olavius derivat á lög, quod vertit locus, adferens phrasin leggja í lög loco ponere (pecuniam), i. e. in usus varios erogare (Gloss. Synt. de Bapt. sub v. lora); quæ phrasin occurrit Sturl. 2, 39: en fyr þvi at Ari var madr stórlýndr, þá lagðiz þeim fé skjótt í lög facullates cilo exhauriebantur, profundebantur. Vide compos. hoddlogandi.*

LOGBEIÐIR, *m., lumen poscens* (log, beiðir): *l. lýfteizs lumen maris (aurum) poscens, vir, Plac. 8, a lýfteizs log lumen pelagi, aurum.*

LÖGBRIGÐIR, *m., qui jura violat, tyrannus* (lög, brigðir), *Eg. 59.*

LOGBRJÓTANDI, *m., lumen frangens* (log, brjóta): *lóns l. fractor auri, consumitor auri, vir munificus, Eg. 67, 6, a lóns log lumen maris, aurum.*

LÖGDÝR, *n., animal maris, navis* (lögr, dýr), *FR. II 492, 1, cf. lagdýr.*

LOGFÁGANDI, *m., lumen splendidum reddens* (log, fága): *lægis l. lumen maris (aurum) splendidum faciens, vir liberalis, ÓT. 97, 1 (AR. I 287), a lægis log lumen maris, aurum, quo loco Hkr. VI sine necessitate construit oddhríðar log lumen pugnæ, gladius.*

LÖGFARR, *m., equus maris, navis, navigium* (lögr, fákr), *Hymk. 26.*

LÖGG, *f., gen. löggvar, commissura fundi et laterum in vase: löggvar kleppr vas, SE. II 100, 1, vide sub kleppdögg.*

LÖGGRA vide lögra.

LOGHEIMR, *m., regio flammans, inferi,*

tartara (logi, heimr), *Sturl. 6, 15, 4, ubi var. lect. est lögheimr, id., a lögr = leygr ignis.*

LÖGHREYRANDI, *m., spargens liquorem* (lögr, hreyta): geirs l. *liquorem hastæ (sanguinem) spargens, præliator, vir, ÓH. 238, 4, a geirs lögr liquor hastæ, sanguis.*

LOGI, *m., flamma: brenna loga ardere flammá, Grm. 29; brennandi l. flamma ardens, Hávam. 85; l. leikr yfir supervolitat, Lokagl. 66; Surta logi flamma Surti, Vafþr. 50. Adde SE. I 506, 3; Ha. 114, 3; de igne domestico, coquinario, cafactorio, unde loga himinn cælum ignis, tectum, SE. I 298, 4. Logi hjálma ignis galearum, gladius, Gretl. 20, 2; öldu l. flamma undæ, aurum, hendir öldu loga vir, SE. I 622, 2; fjarðar l., id., skreyttr fjarðar loga auro ornatus, de manu, Ód. 10. In compositis: benlogi, hjartlogi, brimlogi, dýrlogi, fenlogi, fjarðlogi, grindlogi, gunnlogi, ríðlogi, slíðrlogi, strandlogi, vafrlogi.*

LÖGI, *n., id. quo lægi = logn, malacia, var. lect. Alm. 23.*

LÖGIR, *m., mare, Cod. Reg. SE. I 574, 1; Cod. Worm. h. l. etiam habet lögir.*

LOGN, *n., tranquillitas, malacia, Alm. 22, 23; FR. I 481, 2; 482, 1.*

LOGNÁRÚNGAR, *m. pl., alentes flammam* (log, náringar): leifa brautar l. alentes flammam maris, viri liberales, *F. II 315, 4, a leifa brautar log flamma maris, aurum.*

LOGNFARA, *adj. indecl., tranquillus* (logn, fara): lundr l., *Skf. 39, 41. G. Magnæus maluit losnfara itinerum amatoriorum, a losnför, pl. losnfarar (Lofn, för).*

-LOGNIR (a ljúga, loginn), *vide húðlognir.*

LÖGR, *m., flamma, ignis (id. quo leygr), gen. lögs; bylju l. flamma undæ, aurum, beiðir bylju lavgs vir, Nj. 80; nytju l. flamma fúvi, aurum, Gunnr nytju lögs nympha auri, femina, SE. II 192, 4. Sed hoc utroque loco lavgs et lögs possit esse forma variata pro logs, a log, n., flamma. Cf. et lögrunnr.*

LÖGR, *m., liquor, aqua, mare; dat. reg. s., legi, H. hat. 26; SE. I 674, 2; ÓH. 193, 2, sed lög, SE. I 694, 2; gen. s. lagar; plur., n. legir, Lil. 31; acc. lögu, F. III 212. — 1) liquor: verpa lauki í lög, Bk. 1, 8; rauðr lögr, de sanguine: und sú er sprændi rauðum legi vulnus rubrum laticem ejaculans, ÓH. 193, 2; l. benja, sára liquor vulnerum, sanguis, SE. I 674, 2; Lb. 37, ubi cohærent: (menn) hafa ljóst sára lög þess (=: guðs lamb) í brjóstum; geirs l. liquor hastæ, sanguis, vide löghreytandi; l. Þoðnar, Sónar, Hnitbjarga, dverga þösis, carmen, SE. I 244, 3; kunna Sónar lög þöseos peritum esse, Isl. 22. Plur., legir aquæ, Lil. 31. In compositis: hjórlögr, hrællögr, hverlögr, sárlögr, undlögr. — 2) mare, SE. I 492, 574, 1; Ysp. 45. In prosa: lopt ok lögr ær et mare, Skf. 47; á landi eða legi terra marive, Isl. II 382; hvergi kvam ek þar lands né lagar, Vita Arnæ Episc. Lagar glanm fremitus pelagi, mare resonans, strepens, SE. I 630, 1; af legi e ponto, H. hat. 26; yfir lögu breiða*

lata per æquora, *F. III 212; lopt ok lögr, Skf. 6; limgarim skýr lög (dat. s.) ventus mare rusit, SE. I 694, 2; lagar hjarta cor pelagi, lapis, it. homonymice Steinn, nomen villæ, Y. 36 (AR. I 261, 2); lagar skíð, stóð naves, classis, H. 9, 1; ÓT. 43, 2; eldr lagar ignis maris, aurum, friðrofi lagar ellis vir liberalis, SE. I 684, 2; lagar, ÓT. 118, vide húnna p. 114; lagar tönn, vide sub tönn.*

LÖGRA, *verb., in Cod. Reg. lavgtra, duplicato g, eodem sensu; vox ignota, de qua vide Gloss. Ed. Sem. ed. Havn. I; videtur nihil esse nisi Dan. logre caudam movere, metaphora a canibus, cauda adblandientibus, ducta, Lokagl. 45: Hvat er þat íþ litla, | er ec þat lavgtra sec | oc snappvist snapir quid est pusillum istuc, quod ego cauda blandiri video, etc.*

LÖGREIFANDI, *m., motor æquoris* (lögr, reifa): lýs lögreifendr moventes lumen æquoris, i. e. aurum distribuentes, viri, *Sturl. 6, 36, 2, pro lagar lýs (ljóss) reifendr.*

LOGREIFIR, *m., motor luminis* (log, reifir): handa l. lumen manuum moventes, viri liberales, *ÓT. 20, 2, ab handa log lumen manuum, aurum.*

LÖGREITR, *m., locus ardens (= lögreitr, logandi reitr): renna lögreitar (gen. s.) profuvium loci ardentis, scintillatio ex loco, ubi incendium grassatur, Sturl. 8, 5, 1, ubi heitum lögreitar rennum brá & líð ljóna servida ardentis loci effluvia viros adfaterunt.*

LÖGREIÐ, *f., rheda maris, navis* (lögr, reið): lýtir lögreiðar vastatar navis (hellicæ), *F. XI 186, 1.*

LÖGRUNNR, *m., id. quo logrunnr (F. X 129) lucus flammæ (lög = log, runnr): sára lögrunnar luci flammæ vulnificæ, milites, a sárs lögflamma vulneris, gladius, Ha. 321, 1.*

LOGSAGA, *f., nympha luminis* (log, Sága): lægis l. nympha auri, femina, a lægis log lumen maris, aurum, *GS. 6.*

LÖGSEIMR, *m., vinculum maris* (lögr, seimr), *vel serpens marinus* (seimr = seimr), i. e. serpens circumterraneus (Midgardicus), qui in oceano jacens terras et maria volumine corporis includere credebatur. Lögs seimr fadir pater serpentis marini, *Lokius, SE. I 290, 1.*

LÖGSKIL, *n. pl., legitima in jure observanda, formula juridicæ* (lög, skil): ríða lögskilum judicis munere fungi, *Hugsm. 25, 1.*

LOGSKÍÐ, *G. 20 (Hkr. et F. V), id. quo lögskíð xylosolea maris, navis* (lögr, skíð): lögskíðs sendir missor navis, vir.

LOGSKRÍN, *n., scrinium flammæ, cælum* (qs. domicilium fulminum et fulgurum, lex, skrin): logskrins gnæfandi deus, *Haa. 58, ubi sic: nema lastauknum líkna | logskrins uiler þinum | seaífr þeim er syndir skelfa! sáll gnæfande þíle, i. e. nema (þú), sáll logskrins gnæfandi, vilir líkna þinum lastauknum þræli, þeim er syndir skelfa.*

LÖGSKUNDAÐR, *m., incitator maris* (lögr, skundaðr): lindar lögskundaðr, pro skundaðr lagar lindar tiliam pelagi (i. e. navem) in cursum incitans, vir navigator, *ÓT. 50; vel = logskundaðr lumen projeciana,*

lindar l. *lumen fontis v. aquæ, i. e. aurum distribuens, vir liberalis, ut haugskyndir, pro skundadr lindar logs.*

LÖG-ÓTI, m., *equus maris, navis* (lögr, óti). HS. 18, 1.

LÖGSPJÓT, n., *construendum puto* SE. I 620, 3. *hasta justæ longitudinis* (lög, spjót), 2: sökharðr vápnrjóðr stíkar víða jarðar þrómu (*acc. pl.*) & (= með) lögsþjótum, ut stíka dörrum öll sund fyrir landi, F. VI 435 (*alias var. lecti. vide F. XI 307, 2*); tum impersonaliter coherent: þrýngr at sverða saungvi, vellbrjótr! *Neque enim placent: vellbrjótr þrýngr spjótum á lög at sverða saungvi princeps hastas in mare trudit (jacet) in prælio, v. naves armatas in mare deducere, instante prælio.*

LÖGSTÍGR, m., *trames æquoris, mare* (lögr, stígr): fagrdrasil lögstiga *navis, lectio Cod. Upsal. SE. I 632, 1, pro quo Cod. Reg. launstíga, Worm. lögstíka.*

LOGSTYFIR, m., *lumen abscondens* (log, stýfr): vánar l. *lumen amnis abscondens, i. e. aurum dividens et distribuens, vir liberalis, a vánar log lumen suavi, aurum, Plac. 2.*

LÖGVARÐANDI, m., *defensor, custos pelagi* (lögr, varða): ljóns lögvarðandi pro varðandi lagar ljóns *custos navis, vir, a lagar ljón leo pelagi, navis, RS. 4.*

LÖGVELLIH, m., *servofactor laticis, lebes cerevisiæ coquendæ* (lögr liquor, vellir a vella coquerre), Hýmka. 6, *ubi acc. s. lögvelli.*

LÖGÐIR, m., *gladius, SE. I 561, 2 (ubi Cod. Reg. lavþvir, SE. II 619 laugðir, II 559 lögðir, II 476 lözbær vitiose). Gladius Olonis, Haraldí Hilditanni e sorore nepotis, a Saxone læzthi dicitur, ed. Steph. p. 142, cf. Petersens Danm. Hist. 1, 170. Lögðis brandr lamina gladii, ferrum ensis, Nj. 43; lögðis (lögðies) reynir pugnator, vir, H. 39 (F. IV 12); lavgðis leikr pugna, Krm. 21; lögðiz hljómr sonitus gladii, pugna, horfar lögðiz hljóms viri, homines, Has. 6, vide koma, f., p. 471; lögðis loddá, Korm. 6, 1, vide loddá; lögðis læbraut clipeus, H. 22, vide læbraut; okreins lözðir gladius bovis v. tauri, cornu, oddr okreins lögðis cauda cornu, Y. 29, 2. — 2) lögðir lapis, adfertur ab Olavio in NgD. 83, vide k'gðir, mögðir. — 3) lögðiss, F. II 315, 3, vide suo loco.*

LÖGÐISS, F. II 315, 3, *id. qu. lagðiz, posuit se, cessavit, 3. s. imperf. ind. pass. v. leggja: líf lavgðiss skjótt víta cito cessavit. Cf. logðr = lagðr, FR. I 259; laogðo = lögðo, F. X 417.*

LOGÐR, *id. qu. lagðr positus, situs, part. pass. v. leggja, FR. I 259.*

LÖNN, m., *nanus, SE. II 470 (II 553 non cernitur nisi Lo...).*

LOK, n., *fnis, conclusio* (ljúka): þat er kvæðis lok hæc est *conclusio carminis, SE. I 716, 2; unde in prosa, til loks plene, perfecte, omnino, Vita Thorst. Siduhall.: sjoða til loks, eta til loks, in sing. accipi quoque potest Sturl. 4, 46, 1, hoc ordine: ok af sílkum esnum má lok alls ekki falla vel, nema (þau, 2: efnia) hætti, ubi lok est sequela, consequentia factorum. Alias sapius in plur.:*

algjðrs verks, þá er unnit er, æ spyrir lýðr at lokum, Hugs. 21, 4, *it. Has. 63: eru, margrikr miskunnande ýta, látið verða þau lok atferðar minnar, at þer líki; lok mun ek þess segja exitum ejus rei narrabo, Am. 35; þat fylgir ljóða lokum hoc clausulam carminum constituit, Hávam. 166. Hinc in pros.: at komaz til loka ad exitum pervenire, effici, peragi, absolvi, ÖH. 106 (F. IV 221). Fara und lok decedere, mori, interire, Eg. 21, *id. qu. líða undir lok, Sturl. 5, 6; DrÞS. 2; sóttir und lok ad extremum vitæ oppugnatus, i. e. prælio oppressus, victus, interfectus, Fsk. 67, 5; Nordmanna hyc ec menninn | nú er þengill framgenginn | dýr hné dróttar stjóre | dróttinn und lok sóttan, 2: ek hygg nenninn Nordmanna drottinn sóttan und lok.**

LOKARR, m., *runcina, instrumentum fabricile* (*dolabra, vide tálguðx, Eg. 668*): óðar lokarr *runcina poeseos, lingua, ek hef óðar lokri skafna þer stef kinnar bñanda runcina poeseos polivi, i. e. poetice ezornavi carmen, SE. I 410, 2; ærumz auðskæf qmynlokri margar Þóries mæðar efni facile miki est ex-polire runcina sermonis (lingua) materias laudum, SE. II 98, 1; 405, 1 (Ad. 16). Nom. lokarr *apparet ex lokarsspennir ramenta runcinæ, F. VI 156, it. Fsk. 109 (læt Haraldr binda á bak þeim lokar spón af tyrrí, cf. F. VI 153); in forma lokarspennir. alterum s. absorptum est, F. VI 153; SE. I 212, bis; F. XI 31, ubi: lokarspánu þurra ok aðra spánu þá er þeir telgðu, quo loco ramenta runcinæ ab assulis cultri fabrilis distingui videntur. Ad hanc vocem referendum videtur frekr lokarr *runcina avidior, i. e. justo majores assulas abradens, quod metaph. de severa exactione nullarum usurpatur, F. II 65.***

LOKI, m., *Lokius, filius Farbóti gigantis ex Lóvoa s. Nala, SE. I 104, 268, Assis adnumeratus. Vocatur jütan, Vsp. 43. Loka dölgtr hostis, adversarius Lokii, Heimdalus, SE. I 261; Loka mætr filia Lokii, Hela, Y. 20. — 2) genius, ad Alvorum familiam pertinens, Fjöls. 35. — 3) vir mollis, ignavus, deses: meðan hinn veikí loki sefr í nótt hjá nýtrí hörundmjúkri námduks lind, Orkn. 82, 4; cf. hlúki, lokr.*

LÖKK, f., *id. qu. hlökk, bellona: Lakkarr snerra pugna, SE. II 104, 3.*

LOKKA (-aða,-at), *adlicere, pellicere: lokaþafi hon litla aðlezit þarculos, Am. 73; meyjar lokka orð af skáldum eliciunt carmina poetis, Skaldh. 1, 4; l. e-n til sín dolo ad se allicere, Skaldh. 3, 47; l. brúði i orðum verbis pellicere, Skaldh. 1, 24; önd lokkaz af holdsins böndum vinculis corporis liberatur (= leysiz), Lil. 83. Propr. est id. qu. draga, taka, FR. I 394: lokkar af henni menit tacite detrahít; svá lokkum vér af yðr lendakládann (= drögum vér), FR. III 102; l. menn til kristni, til trúar, Hg. 15; Ld. msc. c. 48; l. e-n til at drekka, til at sækja vápn, ÓT. 48 (F. IV 25); Isl. II 311; it. SE. I 98.*

LOKKR, m., *pilus, coma, capillus: lokka hnakk sella pilorum, caput, Isl. II 256, 1;*

sing., *Halfd. Sv. c. 7*; lokkamadr vir demissis pilis, *Sturl. 1, 13. cf. 7, cincinnatus.*

LOKKR, m., *Hild. msc. c. 15, dubia interpretet.*: ferir lokkr leiru | ljótr kerlingu skjóta, i. e. ljótr lokkr ferir kerlingu leiru skjóta *sædus ignavio vetulæ (culinariæ) adfert argillosi litoris celetem (cursorum, i. e. phocam)*; *hac ratione lokkr est id. qu. lokr, loki 3, leiru skjóti equus, celes, cursor argilleti, phoca.*

LOKR, m., vir ignavus, *SE. II 495*, veykr lokr effeminatus homuncio, *AR. II 217, 1.* — 2) vir ineptus, rudis, agrestis, *SE. II 495.*

LØKR, m., id. qu. lækr rivus, *erphonia causa, SE. II 80, cf. II 216*; *Norv. Løke rivus.* — 2) mare, ut lækr, *SE. II 479.*

LØKVÂN, f., spes inclusionis (se in domibus abdendi), latebra (lok a ljúka, vån): skeyttar lokvânir compactæ, coassatæ, contabulatæ latebræ, domus, domicilia, *Mg. 34, 8. Alias interpretandi rationes vide Hkr. VI ad h. l., Shl. VI 84; sequor F. XII ad F. VI 87, 4.*

LØMBLEKKIR, m., fraudum domitor, repressor, vindex (lómnr, blekkir), rex justitiam exercens, *Ha. 318, 2.*

LØMGEDR, adj., indole dolosa præditus, fraudulentus, astutus, vaser (lómnr.-gedr), *Y. 53*: enn lómgeði Aso árr fraudulentus Aðæ famulus.

LØMHUGADR, adj., id. qu. lómgedr (lómnr, hugadr), *SE. 121, 4, ubi de Thjasio*: ern lómhugadr fjadrar blads leikregin.

LØMR, m., colymbus arcticus, *SE. II 489 (Thronkhj. Selsk. Skr. 1, 236—37). Fabero in Prodr. ornithol. p. 59, columbus rufogularis, adnotanti mox p. 60: certum est, colymbum arcticum in Islandia non inveniri. In compos. sárlómnr.* — 2) fraus, dolus: ala lóm fraudes exercere, *F. II 53, 2*; beitr lómi dolis circumventus, *Y. 53.* — 3) Orkn. 79, 1, lóms at ek leik við minar; k. l. lóms metro minus congruit, lege lóns, nam ex siglis los prodire potuerat tam lóms quam lóns.

LÓN, n., stagnum, stagnans recessus maris; it. aqua, *Ed. Löväsina. Hinc lóns gagl volucres stagnatiles, minores, undelóns gaglfellir prostrator avium stagnatiliium, accipiter, ut legendum est pro lóms, Orkn. 79, 1, vide gaglfellir et lómnr 3; lóns log lumen aquæ, aurum, Fg. 67, 6, vide loþrjótaudi.*

LÓN, f., strues longa, plur. lanar; hræs lanar cumuli cadaverum, cæsorum, id. qu. valkestir, *Höfuðl. 11*; lanar sigrsvans cumuli cygni bellici (corvi v. aquilæ), strues cadaverum, örbeidir sigrsvans lana pugnator, beliator, *ÖH. 182, 3, sec. F. XII ad F. V 6, 2. Olavio svans lanar cumuli cygni, fluctus, mare, et sigrför svans lana iter victoriosum maritimum, vel Egðir svans lana Agdenses maritimi.*

LÖNDUNGR, m., nomen Odinis, *SE. II 556 (II 473 loþungr)*; *Lex. Mythol. p. 643 certit terras amplectens.*

LÖNI, m., nanus, *Vsp. 12. Vide vindlóni.*

LÖND, insula, *SE. II 492, id. qu. Lofönd, Y. 35, hod. Loföen in lacu Mælari Sæ-*

cia (Munchius: hod. Lóns sive Vesterö unæ ex insulis Hvalois ante Frederikshaldum).

LOPARTR, m., leoparden, id. qu. lepartr; plur. loppartar tveir, linni boruir duo leopardi, serpente nati, *Merl. 1, 48.*

LOPT, n., tabulatum, contigatum: lopt unnar eykja tabulatum navium, id. qu. lypþing celsa puppis, vide loptbyggir; lopt lþaga barða tabulatum serpentis, aurum (*ÖT. 28, 2*), vide loptvardr; *F. X 433, 79 forte legendum undir lofti skjja, a skjja lopt tabulatum nubium, cælum.* — 2) cælum, air, *Vsp. 23; Skf. 6; Hyndl. 38*; lopts eldr ignis cæli, sol, *SE. I 330*; döglingr lopts rex cæli, deus, *Lv. 35*; of lopt per æra, *Hund. 1, 20, ubi Dr. Sekevingius maluit láp terram.*

Plur. loptin nedri cæli inferiores regiones, *Lil. 27*; loptin söngu komnum kóngi, *Lil. 34*; geisli lopta radius cælorum, *de Sancta Maria, Lil. 90*; sic *SE. I 38*: hann skapði himin, ok jörð ok loptin æðris regiones; dreifir lopt öll ok log, *SE. I 188.* — 3) sublime, altum: bera á lopt sursum adtollere, *Grn. 1*; hefja at lopti tollere in sublime, *Y. 22, 1*; á lopti in sublimi, *Hamh. 10*; vera á lopti elevari, *Vsp. 42*; leika á lopti sublimem ferri, *Havam. 158*; gánga í lopt upp in sublime scandere, *G. 16.* — 4) foramen (= smega, *FR. I 393*); lopt brá, brúna, hvarma, ennis oculi, *SE. II 499.*

-LOFTA, adj. indecl., deriv. a lopt sublimis, in sublimi pendens, pendulus, vide compos. sjálflopta.

LOPBYGGIR, m., incola tabulati (lopt, byggir): unnar eykja l. tabulatum navium incolens, qui in celsa puppi se continet, gubernator, dux, *ÖH. 56.*

LOPTDRIFA, f., nimbus æreus (lopt, drifa), *F. I 176, 1.*

LOPTHJÁLMR, m., camera æris, cælum (lopt, hjálmr): öðlingr, döglingr loptþjálmr rex cæli, deus, *Lv. 30, 45.*

LOPTKI, Loptus non, Lokius non (Loptr, -gi et -ki neg.), *Lokagl. 19, monente Raskio rectius quam Lopzei, cf. úlfgi, mangi.*

LOPTR, m., nomen Lokii, *SE. I 104; 310, 4; Lokagl. 6; SF. I 390, 1, vide loptki, Lokagl. 19; adde Fjölsm. 27. Lopts vinr amicus Lokii, Odin (Lokius enim appellatur sinni ok sessi Odins, SE. I 268)*, vinheimr Lopts vinar vas vinarium Odinis, *Bodna c. Sona, vas mulsi poetici, Vina Lopts vinar vinheims flumen Bodna, mulum poeticum, poësis, carmen, HS. 15, ubi Hkr. VI lopts vinr vertit: Othino dilectum, et de Hakone dynasta intelligit, Odini cultus studioso, cujus amicis accessio facta sit ob victorias. Cui rationi obstat, quod Loptr nomen Odinis non est.*

LOPTVARDADR, part. compos., tabulato circumdatus (lopt, varða): lþaga barða l. tabulato serpentis (avro) circumdatus, æreus, epith. clipeorum (randir), *ÖT. 28, 2.*

LOPTVÆGI, n., pondus æriam (lopt, vægi, ad formam jafnvægi pondus æqualis, æquilibrium, *ÖH. 151; F. IV 336*): l. ljóðpundara pondus æriam pulmonis, spiritum, *Sonar. 1.*

LOPZCI, Lokagl. 19, legendum Loptei, i. e. Loptki, qu. v.

LÓRA, f., vir ignavus, imbellis, SE. II 464 (= lora), id. qu. lóra, leyra.

LÓRA, f., id. qu. lóra, leyra vir ignavus, SE. II 517.

LORRIDI, m., Thor, id. qu. Hlorriði.

LÖKR, adj., ignavus: löskr mun hann æ heitinn semper ignavus appellabitur (censetur), Am. 57, quo loco Völs. S. (FR. I 218): hann lifir eigi svá lengi, at hann sé eigi dáligr; löskvan laðmann ignavum pocillatorem, FR. II 304, var. lect. 3. Svæc. lösk, v. c. lösker karl ignavus, negligens officii. — β) imbecillus, infirmus: löskr þátr þars infirma, nota infirmitatis, (Dan. den svage Side), Has. 13, ubi: ek leynda lauskun þátt celavi infirmitatem meam (moralem); vide compos. oftöskr. Huc pertinet löska, f., quæd pro leyra (lora) habet Cod. Uppsal. SE. II 346. Hodie superest in voce liðleskja, liðleskja.

LOSNA (-aða.-at), solvi (lauss): jotun losnar gigas (Lokius) elabitur vinculis (solvitur), Vsp. 43; naglfar losnar, Vsp. 44; losna af hendi de manu elabi, de catulis, Gha. 43; bönd losna solvuntur vincula, Lb. 30; mosi losnar upp erúitur, Korm. 25, 2.

LOSNIÐ, sec. pronunt. pro lostnið percussis, nom. pl. part. pass. v. ljósta, GS. 7.

LOSTFAGR, adj., aspectu jucundus, venustus, pulcher (losti, fagr): lostfagrir litir venusti vultus, eximia pulchritudo, Hávam. 93.

LOSTI, m., voluntas libera. — 2) voluptas, jucunditas. — 3) libido: hirta losta libidinem coercere, Nik. 37; sorugr l., SE. II 194, 2.

LOSTIGR, adj., lubens (losti 1); fem. lostig, H. kat. 42; v. lostugr.

LÖSTR, m., defectus; it. finis, extremum. Hinc fjörlöstr defectus vitæ, vel finis vitæ, mors; á lesti in fine, ultimo, postremo, ad ultimum, extremum: þviat (hann) gekk furst innar í marga hildi, en or á lesti nam primus in prælium processit, postremum prælio excedebat, F. III 17 (V 70), it. ÓH. 21, 2, sec. Cod. A; Jórdan er á lesti Jordanes (summum) ultimus est, SE. I 578, 1. Adde ÓT. 30, 1; Am. 63; Korm. 12, 7, ubi in prosa est: ek ætla mér þessa hölmæaugu síðasta; F. VII 348, 1; hest gaf mér at lesti postremo, Grett. 86, 3; eitt sem fer at lesti quod ultimum restat, Lil. 20; á lesti postremo, tandem, Gv. 5, vide lýsiblik. — 2) vitium, labe, flagitium, culpa: era með löstum lögð æfi þer non est cum labe (vitio) atas tibi constituta, i. e. vitam æges inculpatam, Sk. 1, 23; urðar orð, lagit við löst fatum cum vitio irrogatum, i. e. vitiose, immerito, Fjöls. 48; culpa, de illicito concubitu, Og. 21; Hávam. 98; löstrinn ljóti málum incommodum, fæda calamitas, Skáldh. 5, 8; án við löst at lifa vitio carentem (sine vitio) vivere, Hávam. 68. Plur. lestrir vitia, F. XI 298, 2; líkam lestrir vitia corporis, voluptas corporea, Hugsm. 28, 2; lasta læknir medicus vitiorum, Christus, Mk. 14. Dat. e. löst pro lesti: unu þú ei löst ne lygi,

Hugsm. 8, 7; acc. pl. lesti, Hávam. 135, sec. codd. chart.; löstu, Ód. 16; F. V 209, 1. In compos.: braglöstr, fjörlöstr.

LOSTUGR, adj., id. qu. lostigr volens, cupidus: líknar lostugir fá kosti pacis amantes æquas condiciones obtinent, Eb. 19, 3.

LOSTVERK, n., labor jucundus, quem quis lætus et volens suscipit (losti, verk): öll eru lostverk létt, Hugsm. 23, 3.

LOT, n. pl., nutatio (lúta), vide vocem compos. fjörlot mors, exitium; alias kominn at lotum ad casum vergens, in casum pronus; it. fons, origo: skildi hann, af hverjum lotum vera mundi intellexit unde hæc orta essent, F. IV 160 (ÓH. 80: af hverjom risjom rísa mundi).

LOTA, f., actus continuus, non intermissus, interruptus: grjóttarps lota continuus lapidum jactus, saxa sine intermissione coniecta, Ísl. I 165, 3. Prox.: erit lengi í lotu (= í einu) satis diu uno tempore, Sturl. 3, 17; lotum, dat. pl., interdum, Eg. 305. not. r; ellifu lotur undecies repetitum certamen, Vem. 23.

LÖTOD, 2. pl. impf. ind. act. v. láta, pro letud, F. VII 354, 1.

LOTR, adj., incurvus (lúta): l. hryggur dorsum incurvum, Rm. 8; cf. lútr.

LOTTI, m., gladius, SE. I 564, 2; II 476; (ljóti, II 559. 619).

LÓPRÆLLI, m., tringa alpina (verbo tenus: servus charadrii pluvialis, ló, þræll, quod cum eo conjunctus vivat, Faberi Prodromus Ornithol. p. 29), SE. II 489.

LÖB, f., solum, terra: hauks l. manus, hauka löðar sker aurum, HR. 47.

LÖÐ, f., forma clavorum et florum metallicorum, gen. löðar: kenna skál gull eða silfr til sjóðs eða dýgvis eða lavðar, SE. I 402; löðar eldr ignis formæ metallicæ, aurum, ýtir löðar elds princeps liberalis, Ód. 21, ubi vitr verðang löðar elds ýtis aulici dynasta; löðar víti, id., HR. 56: síra sættir rak stóttu | físi traudr vita læpar. Vide löðhyrr, toglöð.

LÖÐ, f., invitatio (laða), gen. laðar; þiggja löð e-s invitationem accipere, SE. I 502, 5. — β) hospitalium, hospitalitas: bjóða liðendum löð viatoribus hospitalitatem offerre, Fjöls. 3; buðumk hilmir löð rez mihi hospitium obtulit, SE. I 246, 5 (Höfuðl. 2); laðar þurfi hospitalitatis indigens, Vafpr. 8. Vide þjóðlöð, it. Gunnlöð, Sigrilöð.

LOÐA (löði, lödda, löðat), hævere: hold löðir í klóm unguibus adheret, Fsk. 4, 1; l. við adherere, agglutinari, SE. I 310, 3.

LOÐDUKR, m., vestis villosa, hirsuta, pannus villosus (löðinn, dúkr), SE. II 494, in klæða heiti.

LÖÐHYRR, m., ignis formæ metallicæ, aurum (löð, hyrr): leyn-stafr löðhyrs occultatores auri, viri, Ísl. II 372, 1.

LOÐI, m., lacerna hirsuta, villosa (löðinn villosus, hirsutus), Grm. 1; Hm. 16; Gha. 19, cf. AR. I 30, not. a, ubi löði prorsus idem esse dicitur atque vox λυα vestis auro intertextæ. — 2) nomen gigantis, Cod. Uppsal. SE. II 310, 3, ubi Reg. et Worm. habent Leiða.

LOÐINFÍNGRA, *f.*, *femina gigas* (*qs. pilosis v. hirsutis digitis*, *loðinn, fingr*), *SE. I 553, 1; II 472. 555. 616.*

LOÐINN, *m.*, *nomen Odinis* (*qs. hirsutus*), *Ed. Lövasina.*

LOÐNAR, *gen. syncopatus fem. gen. pro loðinnar, a loðinn, adj., hirsutus, SE. I 670, 1, cf. löðnar.*

LOÐNIR, *vide voc. compos. geirloðnir.*

LOÐORR, *m.*, *deus Asa, vide Loðurr.*

LÖÐR, *n.*, *spuma, inpr. spuma maris estuantis*: ljótu löðri dreif utan á lypting, *Mg. 20, 2 (F. VI 47, 2)*; alda löðri faldin unda *spumans, Orkn. 80, 1; it. absol., unda spumantes*: víðr þolir naud í löðri inter *spumantes fluctus, F. VII 66*; löðr var lagt í beði *spuma* (*v. spumantes fluctus*) in *cumulos co-gebantur, F. VI 180, 2 (SE. I 500, 3, cf. Ed. Sæm. I p. 266, not. t)*; hinc Óðins elda löðr *spumans unda gladiorum, sanguis, GS. 23. Vide compos.*: hafslöðr, vápnlöðr. *Svec.*, lodder *aqua sapone permixta*; *Angl. lather spuma, inprimis sapone effecta*; hinc *Ísl. II 333*: þar var úti karlmaðr oc kona, ok þó hon höfud hans, ok voro þau Þórdís þar ok Oddr, ok var at vanlykðom nokkut er hon þó hafud hans, ok hafði hon eigi þvegitt löðr or höfði honum; *adde Vigl. 17, 1.*

LOÐUNGR, *m.*, *Lodungus, nomen Odinis, SE. II 473, vide löðungr.*

LOÐURR, *m.*, *Lödur, deus Asa, Vsp. 16*: sund gaf Óþinn, óþ gaf Hönir, lá gaf Loðurr, oc lito góða; *quod SE. I 52 adscribit Bördis, Odini, Vilio et Veo, quam ob rem locus Vsp. citatus cum SE. comparari non posse videtur, quod adinet ad nomina creatorum. Quo accedit, quod Odin duobus locis appellatur amicus Loduris, vinr Loðurs, v: Ísl. 1, ubi Loðors vinar lið cerevisia v. potus Odinis, pœnis, carmen; et H. 13, ubi gnýr Loðurs (Fsk., Loðor*) vinar strepitus Odinis, pugna. Odin vocatur Mima (Mimis*) vinr amicus Mimeris, Sonart. 22 (SE. I 238, 3); SE. I 250, 2; I 602, 1; Höner vocatur sessi, sinni, máli Óþins, et Lokius sinni et sessi Óþins, SE. I 268. In Nord. Tidskr. f. Oldkynd. 1, 80, Loðurr pro fratre Odinis sumitur, it. Tidskr. f. nord. Oldk., 2, 238; AnO. 1839, p. 184, not.; in Gloss. ad NgD. löðr certitur Neptunus (Ægir).*

LÖÐUÐR, *m.*, *invitator, qui invitat, hospitio et convivio excipit* (laða, löð): rekks löðuðr invitans homines ad convivia, rex liberalis, *Y. 51.*

LÚFA, *f.*, *coma incomta, cognomen Haraldis, postea Pulchricomi dicti, H. 19, 4 (F. X 191, 2). Item Fsk., 9, 5: þá var lofðungur | Lúva kallaðr - síðan Haraldr | hárfagri | kallaðr | með kononzs nafni.*

LÚKA, *verb., id. qu. ljúka, excluso j, tantummodo usurpatur in presenti tempore omnium modorum. — 1) absolvere, expedire, cum dat.*: knátti lúka oro eyrindi negotium meum expedivit, *ÓH. 156, 2. — 2) solvere, rependere, remunerari; dare, exhibere, c. acc.*: lúka hvilubróð með háði contumeliose remunerari, *Skáldh. 5, 30*; sýnir lúka mér líkn oculi solatium mihi adferunt, *Korm. 6, 2. —*

3) *aperire, claudere, v: lúka upp, lúka apr, c. acc.*: lúktu upp óðar rana *aperi domum poeticam, Lb. 1*; lúktu upp óðborgar hlíð *aperi portas urbis poeticæ (carmen), Has. 1; sed cum dat. Eg. 80: lúk upp hurðunni. Pros.: Grág. II 264. 265; F. VI 148; X 358; Nj. 49. 51. 60; Eb. 25; FR. III 314.*

LUKKA, *f.*, *fortuna, Skáldh. 3, 20. 24*; biða lukku *fortuna uti, fortunatum esse, Skáldh. 7, 28*; með góðri l. *bono omine, Nik. 63*; lukku skarð *delrimentum fortunæ, infortunium, calamitas*: lukku skarð á lífi varð víta *damnum factum est, jactura facta vitæ est, Skáldh. 4, 42. Pros., FR. III 341*; úlykka *infortunium, F. V 255*; lukku maðr *vir fortunatus, FR. I 447.*

LUKLAR, *m. pl., claves, Hamh. 16. 19; Völk. 19. 21, a lukill id. qu. lykkill clavium. Hinc formatum hánginlukla.*

LUKTA (-aða, -at), *claudere, intercludere* (lykja), *cum dat.*: sandr luktadi sundum *arena freta interclusit, mare occupavit, optulerit, SE. II 202, 2, in prosa anteced.*: sandr ljóp í sjóinn.

LUMA, *f., amnis, SE. I 577; II 480. 563.*

LUND, *f., animus, animi indoles, SE. I 542*; etju lund *animus bellicosus, contumacia, spiritus, HS. 6, 3. Vide compos., gjöflund, et plur. insolitum hrælundir. — 2) modus, ratio, tantum in acc., tam cum præpos. á, quam sine hac præpos.*: marga lund multus modis, *Lb. 14, vide harmkvæli*; hverja lund omnibus modis, *Lb. 15, vide hneysl*; sic þessa lund ita, *SE. II 26*; marga lund. *SK. I 422*; aðra lund aliter, *Hkr. III 84*; sed á þá lund eo modo, *SE. I 216. 666*; á hverja lund. *Y. e. 6; SE. I 24*; á marga lund. *SK. I 350*; dicimus et in plur. á allar landir. — 3) n. pl., a land, pro lönd (u = o, ð), vide farland.

LUNDAÐR, *hoc vel illo animo præditus, adj. deriv. a lund, occurrit in compositis*: brígðlundaðr, fárilundaðr, framlundaðr, fyrarlundaðr, hauklundaðr, ríklundaðr, síðlundaðr, snarlundaðr, þreklundaðr.

LUNDBEITUNDUM, *Has. 43, legendum puto löngbeitundum, vide löngbeitandi.*

LUNUFASTR, *adj., animo hærens, insitus* (lund, fast): fyrir lundfasta löstu *propter vitia animo insita, Lb. 47.*

LUNUGÓÐR, *adj., bona indole, bonus, benevolus* (lund, góðr), *almus, benignus, de Spiritu Sancto*: l. bóls hirtir, *Hv. 14.*

LUNDI, *m., alca arctica (mormon fratricula, Faberi Prodrum. p. 50), SK. II 469; Sturl. 4, 26, 3; lukka völlr campus mormonum, mare, Krm. 5; Ha. 285, 2.*

LUNDPRUÐR, *adj., animo generoso præditus* (lund, pruðr). *H. 17, 1.*

LUNDR, *m., lucus, nemus, silva, gen. lundis et lundar, Skf. 39. 41; Am. 68; Skata lund lucus, nemus Skatis v. princiris, nomen loci, H. Br. 8, vide hveralundur; lundar fjötuerr rinculum silvæ, serpens, Merl. 2, 44; it. silva, ut habitaculum hominis proscripti (skógarmaðr): á ek veg til lundar in silvam mihi iter est, *Grett. 66, 2 (Ísl. I 231, 2). — ß) de singulis arboribus, ut synonyma ponuntur trè, lundr, eik, Merl. 2, 83. 84: upp-**

rean síðna — traust í tóni trè Lundna, þrír era kvistir þeim lund á — lystr hann illum byl eik af stofni. *Sic et synonyma sunt Nih.* 54. 55, lundr, trè, eik, cipressus: í lund storum — at sella (trèð), — eikin riðar — cipresso nam sterkliga steypa *In primis in appellationibus virorum, SE. I 414, v. c. laufa l. lucus ensis, praeliator, bellator, Mb. 11, 1; niðar varga navium, H. 22; álmreyrlundur lucus segilla, id., G. 17; hjórs gladii, id., Mb. 6, 1; auðar diútiarum, Ha. 291, 1; ógnar pugna, bellator, Ha. 289; vigga lautar (maris?), F. II 218; málna l. bellator, Ha. 286, 3, ubi: styrkir menn málna lunds robusti milites bellatoris; gunnar i. vir, praeliator, þreyngvimeidr gunnar lunda oppressor bellatorum, princeps bellicosus, ÓT. 18, 4. Vide composita: auðlandr, báglundur, fleinlundr, herlundr, hjörundur, hnykkilundur, menlundr, rækilundur, reykilundur, steykkvilundur, stökkvilundur, stýrilundur, styrilundur, sviptilundur, víglundur. — γ) absol., vir, F. III 219, 1, cf. úmr; lofðanga lundar stirps, progenies regia, FR. I 9.*

LUNDR, m., *Lundus, Skaniae oppidum, Eg. 47; F. VI 87, 2; jöfurr Lunda rex Danicus, SE. I 403, 2; allvaldr Lunda, id., Mg. 32, 2.*

-LUNDR, adj., id. qu. lyndr, deriv. a lund, indole præditus, in compos.: báglundur, gjóðundur, göfugundur, hriðlundr, stríðlandr; levalndr et lævilundur, SE. I 312, 4 (vide le, lævi, leiðþír), in substantivum abit, substantivique flexionem adsumit (cf. atsam, ÓH. 96; F. IV 205).

LUNDRAKKR, adj., animo forti, animosus (lund, rakkr), Sturl. 3, 21, 1.

LUNDÚN, f., *Londinum, urbs capitalis Anglia, ÓH. 23, 2 (F. III 31; IV 63, 1; XI 198, 1); Lundúnar bryggjur, ÓH. 12, 1; F. IV 51, 1. Etiam in plur. Lundúnir, f., id., (F. X 373); í Lundúnóm, F. V 229, 4; Lundúna bryggjur, ÓH. 12, 3; F. IV 50, 1; Lundúna gramr rex Anglicus, ÓH. 194, 2, sed Lundúna-gramr, id., F. V 32.*

LUNDÝGR, adj., indole terribili, valde animosus (lund, ýgr), Nj. 7, 2, ubi construo: linnbedi l. inimicus auro, vir liberalis.

LÚNG, n., *navis, SE. I 582, 1; I 630, 2; hit lánga lúng navis longa, de Serpente Longo, F. II 323; dat. þunghúfuduztu lúngi, SF. I 646, 1. Plur. lúng naves, Orkn. 82, 6 (Ol., NgD. 87, confert voc. Camb. llong navis).*

LÚNGARMR, SE. ed. Holm. in Hátt. 78, *brachium navis, remus (lúng, armr), sed Cod. Reg. et Worm. habent língarmr, qu. v.*

LÚNGBEITANDI, m., *navem obliquo vento agens, navigator (lúng, beita), vir. it. homo, conjectura Has. 43, ubi sic: Ræfrs er at löngu lífe | landbeitundum heitið | rum snna þat runnar | randæls af gram landa, i. e. lúngbeitundum erat heitið löngu lífi af landa ræfra gram, randæls rum-runnar snna þat lönga vita non promissa hominibus est a deo.*

LUNGOLL, m., *anguilla ericeti, serpens (lung = lýsag, oll = All), Krm. 1, sec. membr., vide lýngáll.*

LÚNGR, m., *nomen equi, SE. II 480, 2.*
LÚNGTORG, n., *area pulmonis, pectus vel corpus (lúnga pulmo, torg): lúngtorga líka quies corporis, Ha. 83, vel solatium corporis, noz, sec. F. XII.*

LUNNR, m., id. qu. hlunnr *scutula: þremja lunnr scutula striarum, bacillus striatus, ensis, brunnr þremja lunnns sanguis, GS. 23, ubi adpositum est Óðins elda löðr, id.*

LÚRA, f., *plevonectes minimus; poet. pro pisce: engi-lúra piscis prati, serpens, engilúra látr aurum, ÓH. 41, 3, vide látrþverrandi.*

LURKR, m., *fustis, vide járnlurkr; trè-lurkr, lurkr, Vigagl. 7; Nj. 125.*

LÚTA (lýt, laut, lotið), *inclinare se. In Stjörn, ad Gen. 48, 12, occurrit et impf. lúta pro laut: lútti Jóseph þá lítillátliga allt niðr til jarðar, er hann tók sveinana af faðmi fúður sínum. Límar lúta austr orientem versus se inclinans, Bk. 1, 11. — β) cum dat., venerari quem, adorare (propr., inclinatio corpore): henni ek laut eum (solem) inclinatus venerabar, Söll. 41; öll þjóð lýtr fólktara feiti, Hh. 43; öll mætt öld lýtr ítrum auðjafa, SE. I 618, 1; landsfólk lúti ítrum himna konungi, G. 63; ek lýt helgum jófri, G. 12; lúta María sveini, SE. I 448, 4; lúta enim helgasta Tómasi, RS. 2; lúta helgum krúei, SE. I 448, 3; englar guðs lutu öllum þeim, Söll. 71. Hinc, Ormst. (ed. Hafn. 1755) 7, 1, *construenda puto: gjörvallr Englands herr lýtr Aðalráði, sem át (i. e. átt) gunnbraðs grams ok guma (α: lýtr) engli ias ærva guðs, i. e. totus Angliæ populus (omnes Angli) Adalradum veneratur, quemadmodum progenies bellicosi regis et virorum (i. e. ipse rex ejusque subditi) Angelum benigni dei veneratur. Sed see. Isl. II 222 legendum et construendum est: Allr herr ins örva Englands þengils sést sem guðs; mott gunnbraðs grams ok gumna lýtr Aðalráði totus exercitus liberalis Angliæ regis ita, ut dei (α: exercitus), apparet (tanto splendore fulgens, quanto angelí dei); progenies regis bellicosi et virorum Adalradum veneratur. — γ) cadere, labi, ruere, id. qu. hníga, lúta at jörðu, í gram humi cadere, de occumbentibus in prælio: þar er höldar lúta cadunt, SE. I 488, 4; verða nadda niðr lúta, RS. 7; causa additur cum præpos. fyrir: hús lutu frir eisum incendio absumtæ corruerunt, SE. I 524, 4; landsfólk lýtr fyrir langum spjótum, Fsk. 22, 4, vide bifaz; lúta frir keisjum. Mg. 31, 2, et absol. lúta frir succumbere, SE. I 298, 2. — δ) cum præpos., a) at: landfólk laut at jörðu fyrir yðr ad terram cecidit, ÓH. 13, 2; l. at enda ad finem vergere: síð mun lúta at enda óðar sero ad finem carminis pervenietur, carmen sero ad finem deducetur, RS. 12; de gladiis: lutu lángráðar at lýða fjörvi inhiabant vitæ hominum, vel inclinabant se ad vitales corporis partes hauriendas, Hg. 33, 7. Prosa, lúta niðr at e-m inclinare se deorsum ad aliquem, F. XI 102. 103, it. omisso niðr, lúttu nú at mér líttad age, paululum ad me corpus inclina, F. XI 102. Hinc G. Pauli, Ormst. 7, *construit: lýtr at Aðalráði, sem***

guds engli paret Adalrado, ut Angelo dei; de quo loco, minus recte intellecto a doct. Molbechio, vide Molbechs Fortæll. og Skildr. af den danske Historie 1837; veriorum autem loci constructionem supra adtuli sub lit. β. — b) i: lúta í gras humi cadere, Kórmakr kendi brynju víðum (at) lúta í gras, Ísl. 25; lavt herr í gras, SE. II 407, 4; hrafn laut í ben Gauta corvus inhiavit vulneribus Gothorum, inclinavit se ad discernenda Gothorum cadavera, Sie. 2, 3. — c) saman: 1. saman & laun furtim inclinare se invicem (ad colloquendum), Bk. 2, 55. — d) til: 1. til jarðar humi cadere, Fbr. 43, 2 (GkM. II 398, 2). Pros., 1. til e-u alicui parere, obedire, subjectum esse, OH. 57. 76. 122; F. XI 103. 109; GkM. I 210. — e) undir: laut und lino inclinavit se sub byssum, Hamk. 27, i. e. explicante G. Magnæo, inclinato corpore Thyrmus admovit se ad sponsæ sedentis faciem, et veli byssini infimum amovit manu, quo sibi osculandi feret copia; 1. undir eggj-ar, ilþorna arnar ab aciebus cadere, unguibus aquilæ succumbere, Mb. 10, 1; H. 31, 3; lúta und hylli e-s alicujus fidei, favori ac gratiæ se committere, SE. II 196, 2, ut Post. p. 95: undir þann lýr a lr máttir.

LUTGÆTTR, SE. II 194, 2, forte divisim scribendum lítt gættir et construendum: ádr lýðr, lítt gættir frá lösta, fættis mest í bý homines, qui se ab libidine parum abstinerunt.

LÚTR, m., pars, id. qu. hlutr; ii. sors: þúgr l. sors iniqua, víana þúngan lut e-s conditionem alicujus iniquam reddere, res alicujus adfigere, Ha. 66; gjöra e-m þúngan lut, id., SE. II 192, 1. Vide hlutr et lytr. — 2) gigas, SE. I 260, 1, vide Littr.

LÚTR, m., servus, Rm. 12 (propr., adj., vide mox lútr).

LÚTR, adj., pronus, incurvus (lúta): lútr ek lengi sat dín incurvus (pronus) sedebam, Söll. 36; með lútu höfði inclinatio capite (venerabundus), Ník. 25, demisso capite; adde Lil. 54. Vide composita.: herbílútr, niðrlútr, vjálútr.

LÚÐR, m., SE. I 378, 2—3. 388, 4. 390, 2; Hund. 2, 2. 3, est capsus ligneus, fulcris lignis innizus, cui incumbunt lapides molares; hinc, stukku atórar steðr frá lúðri ingentia capsii molaris fulcra excussa sunt, SE. I 388, 4, et skulfu skaptrè, skætz lúðr ofan, hravt hin havfgi hallr svndr í tvav tremuere molucra, capsus in solum dejectus, et gravis ille lapis in duas partes fractus est, SE. I 390, 2; steinar rífna, steykkir lúþr fyrri finduntur lapides molares, capsus conquassatur, Hund. 2, 2, et mox: þat er lítil vá, þótt lúðr þrumi, er mærr konungs möndul hrórir res est parum miranda, si strepitem capsus, molucrum versante puella regia; þær at lúðri leiddar voru ductæ sunt ad capsus, SE. I 378, 2; mólum stjöld fjár & legins lúðri, SE. I 380, 2. — Plur., leggjum lúðra constituamus capsos, ibid. 3. In Félag. 2, 154—55, lúðr est duæ cistæ cum superinjectis asseribus et pellibus, cui lapides molares (mola) imponuntur, in specie vero intelligi substructionem molæ (capsii loco), apparet ex verbis

ibid.: hleypr mjölit um kring kvörna úr á lúðriun. — β) vas, receptaculum: hrosta lúðr vas cerevisiæ, haak-goi-þráðr hrosta lúðra femina, SE. I 502, 1. Vide eyllúðr (eykarmr). — γ) forte, navis: inn fróþi jörva var á lúðr um lagifr, Vafpr. 35; SE. I 48, ubi explicatur: hann fór vpp á lýðr sína ok kona hans ok hella þar, aut simpliciter capsus ligneus molaris intelligendus. Ad lúðr, Vafpr. 35, additur glossa skip navis, cf. Latinobarb. Laudus, navis species, et ledja navigium. Forte hinc: logn ok lægr gægi þær í lúðr saman tranquillitas et mare coëntem tibi in navem, i. e. consequitur ad commoditatem navigationis, Grg. 11. — δ) tubus: betu ljá í lúðr falcem in tubum condere, Fjölsm. 31. In prosa: tuba, SE. I 100; ÓT. 87, unde lúðraveinn tubicem, lúðragágr sonum tubarum.

LÝBRAUT, f., terra piscis (lýr, braut): lýbrautar lýðr, pro lýðr brautar lýs aurum, s brautar lýr piscis terræ, serpens, lýbrautar lýðr solum serpentis, aurum, lýbrautar lýðr valdaðni possessor auri, vir, Ísl. II 338, ubi in vocat. sumendum.

LYDDA, f., servus, SE. II 496 (hodie, vir ignavus).

LYF, Sk. 2, 9, minus recte mutatum est ex membr. lyt, qu. o.

LYF, n., medicina, medicamentum, heris medicamentosa, in voce compos. ellilyf. Alias lyf antidoton, medicamen: engi lyf eða lekning, F. IX 282, ii. lækningar lyf antidoton, Hist. eccl. Isl. I 476; undar ólyfjan, n., venenum, Eg. 44. Alias lyf sape de veneficiis: ef Sigar kemr hér ok býðr yðr nokkut lyf eðr aðrar vélar, F. IX 283, var. lect. 1; líl membr., in oratione Augustini: faret eigi með tauftr nema lyf. oc engi hindrvilti, ef þær víit hialpa sal yðare, et post: nu surbyð oc yðr í guds forboðe oc heilagra manna at leita yðr heilsu eða búfe yðra af galdramonnum eða af gerningamonnum. þeim er með tauftr fara eða með lyf eða með spar, þui at þat er fianda villa oc diofuls þionasta. Hist. eccl. Isl. I 519: varizt menn tauftr oc lyf, rémar ok galdra, þvi þat er ekki utan Saadans ville oc dáraskapr. Cf. Svæc., löfja superstitiones et magiam exercere, löfjerska saga, incantatrix. Adde líf pro lyf, Sk. 1, 17: líf með lækning; FR. III 11: lítil líf kveda höfð til líða sona (scribe lyf, lýða) exiguus dicunt esse mortalium principia, elementa.

LYFJAL (-ada, -at), mederi (lyf): lyfja e-m elli mederi senectuti alicujus, facere nequis senectutem videat, interimere, Am. 73. Vide FR. III 155. 156.

LYFSVELGR, lectio Cod. Svæci pro lýf-svelgr, qu. o.

LYGI, f., mendacium (ljuga), gen. s. lygar, plur. lygar, Hávam. 42. 45. In compos.: vanlygi, þjóðlygi.

LYGNA (lygnir, lygnadi, lygut), tranquillum ferri, sedari, cessare, impers., de sento (logn): vinda (acc. pl.) lygnair vanti sodantur, cessant, quiescunt, Gd. 61.

LYGRA, f., insula Lygra, in Hordis bo-

reali Norvegia, inter insulam Radoam et continentem (Oida. Sag. 12, 227), SE. II 491 492; Lygru men circulus Lygræ, mare: brak-ar Lygru men nakkvat, ibid.

LYGB, f., mendacium (lygi), G. 55 (ubi F. V lygi); plur. lygðir mendacia, SE. II 498, 1; líkams lygðir mendacia corporis, corpus mentitum, factum, simulatum, Lil. 65. Prosa, lygð = lygi, GhM. I 634; F. IX 401. 449; F. X 342, var. lect. 7; pl., lygðir, id., F. IX 447.

LYKILL, m., clavis (ljúka): l. himins vistar clavis regni caelestis, clavis colorum, de Sancta Cruce, Lb. 31, ubi sic: Heill vertu kross er kallas | kristr mark himins vistar | lýðs af lékniss dauða | lykill mankyne sýknu, i. e. heill vertu kross, mark Krista, er kallas lykill himins vistar mankynti, sýknu af dauða lýðs lékniss. Grams lykill clavis regia, foribus adhiberi dicitur, cum effringuntur: gekk grams lykill at kvála lási portæ infernales vi effracta sunt, Krossk. 15, ut bera konungs lykil at (húsi) domum effringere, F. VI 188 89 (GhM. II 618. 629-30). Vide supra luklar.

LYKJA (lyk, lukta, lukt), claudere, circumcludere, praecludere, ocludere. Hina er lykr hvern vág stöfnun navibus praecludit, Mk. 73, 2; g'amr lykr lángekpa stöfnum (s: haf) vordr frá Eyraræundi mare cingit longarum navium proris, Hk. 73, 1 (F. VI 331, 1. 2). Praes. conj.: svá at hon lyki þik líðum ita ut te artubus claudat (brachiis circumdat), Hávam. 115. Impf. ind. lukta et lukða (lykða): lukti foldar síða flautum, F. XI 307, 2; lukti lömblekkr landa útstrandir bríða herskiðum litra navibus bellicis cingebat, Ha. 318, 2; sed lukþi hann alla lind bagga vel, Völk. 5, conclusit omni modo annulos bene, i. e. extremitates annulorum scite conjunxit, eoagmentavit. Pass.: tjalla vötn lukta saman firir mér montium aqua (lacus montani) mihi oclusa (meo conspectui adempta) sunt, Söll. 45. Lukt var harð á gætti janna clausa, Skáldh. 7, 15. Lykr hjörr, Isl. II 256, var. lect. 15, viz aliud esse potest quam gladius clausus, i. e. vagina conditus, nodum vagina eductus. Interpp. vertunt flammum, flammantem, quasi lygðr (logaðr?, logandi), a logi flamma. In prosa: praes., lykr aprt claudit, Grág. II 265; lyki skjöldvina at mér adfigit mihi clipeum, F. VII 323; lukti kistu arcam oclusit, F. V 98 (lykði, ÖH. 251); höfðu þeir lukt um akra sina ok eng arva prataque sua (fossis) circumseperant, Eg. 72; þar var lykt at mela löskilum negotia forensia peracta erant, Isl. II 255.

LYKKJA, f., spira, semicirculus: leggja lykkju spiram ponere, i. e. nectere nodum, Orka. 82, 8 (AR. II 218, 2), id. qu. riða knát, binda knát, ibid. str. 9. 10 (F. VII 123). Stordar lykkja circulus terræ, serpens, Krm. 1; vide biflykkja. — 2) lykkja inter arborea recensetur SE. II 483. 566. — 3) in prosa, spira funis, ÖH. 151 (F. IV 335); Y. c. 22; curvatura sepimenti, Eg. 46 (lykkju-m, Hkr. III 225, est = hlykkjum, F. V 145, a

hlykkr curvatura); gera lykkju á leið að itinere desistere, Lv. 5; láta lykkju á leið sinni non longius progredi, reverti, capere versoriam (Plaut.), F. V 197; de semicirculo litera, SE. II 14.

LYKT, f., finis, exitus, consummatio rei (lykja): gera l. á e-u decernere, finem rei imponere, lýðir gerðu lykt á því, at leysa þenna vanda tandem hoc difficile negotium expediterunt, Ólafsr. 26; til lykta (gen. pl.), ad postremum, extremum, ultimum, tandem; it., omnino, penitus, in totum, ex toto, jungitur cum á lesti, Ghr. 5: varð á lesti til lykta alsnaður tandem omnium rerum in totum inops factus est, vide lýsblík. Sic til lykta cum adj. ponitur FR. II 227-28: hvort eruð þér heidnir til lykta an in totum pagani estis? Prosa., F. XI 326; pl. lyktir, Eg. 6. 85; sæpe at lyktum tandem. Verb., lyktaz ad finem perducere, F. XI 337; lyktaðr peractus, F. IV 224.

LYKT, f., odor savis, fragrantia (Dan. Lugt odor): grasanna lykt hefir miklar mektir, Gd. 73, id. qu. ilmr in eadem str.

LYMSKA, f., dolus, fraus, vafritias: glaðir gúða menn, þeir er renna vel lífs braut, hrinda því (ideó) lymska grandi djöfals noxios dolos diaboli repellunt, Hv. 7; lymsku fullr subdolut, Skáldh. 3, 47; lymsku fljótr, id., Gðß. 4; lymsku maðr vir astutus, Skáldh. 3, 39; lymsku drjúgr valde callidus, vafes, Sturl. 3, 21, 1. Quibus locis rectius scribitur per y, cf. Dan. lumsk, Svec. ljumsk, adj., ljumska, subst.

LYMSKR, adj., fraudulentus, dolosus: lymskar mútur, Mk. 22.

LYNDI, n., animus, indoles (lund): lyndiss láð area animi, pectus, Lb. 5. Vide þrályndi. — 2) Hyndl. 37, pro verbo accipit Dr. Schevingius in Musæo Scand., Loki lyndi af brendu hjarta L. indolem nactus est a toto corde (s: mulieris, quod forte inventum comedit; Sigurdus Fofnericida cor Fofneris, Sigvatius poeta caput auratæ comedit, uterque prudentia adipiscenda causa).

LYNDR, m., id. qu. lundr arbor, vide þrymlyndr. — 2) id. qu. lundr alca: lyndar völlr = lunda v. mare, Krm. 5, sec. membr.

LYNDR, adj., deriv. a lund, ingenio, indole præditus, in compass.: arflyndr, bráflyndr, einarðlyndr, einlyndr, framlyndr, frányndr, hauklyndr, hreinlyndr, hvatlyndr, marglyndr, örlyndr, örðigtlyndr, rakklyndr, skjóttlyndr, snarlyndr, stórtlyndr, vályndr, þarflyndr, þrályndr, þreklyndr.

LÝNG, n., erica: lýngs stjörðr sinus ericæ, ericetum, lýngs stjörðulun piscis ericeti, serpens, vide stjörðvina. — 2) ericetum; dat. s. lýngvi, inserto v, Fm. 21. 28. 29. Vide lýsa, f. Lýngs flskr piscis ericeti, serpens, de nave bellica, Serpente Longo, ÖH. 154, 1; lýngs barði serpens, lýngs barða lopt aurum, ÖT. 28, 2, vide loptvadaðr; hrokkinnseiðr lýngs serpens, G. 16, vide hrokkinnseiðr. Gen. pl. lýngva: þvegr lýngva lorum ericetorum, serpens, Eg. 31, 1, vide fránpvegr; hringr grænna lýngva circulus viridium ericetorum, serpens, F. V 238, 2; men

lýngva serpens, ejus látr aurum, HS. 1, 7. In prosa: lýng ericetum, F. VII 251.

LÝNG, n. pl., id. qu. lúng naves, Orkn. 82, 6 (AR. II 217, 3).

LÝNGÁLL, m., anguilla ericeti, serpens (lýng, áll), Krm. 1, vide lúngoll.

LÝNGFISKH, m., piscis ericeti, serpens (lýng, fiskr), Gha. 22.

LÝNGHÆNS, n. pl., gallinæ ericeti (lýng, hænna), perdices (rjúpur), Orkn. 96, 1.

LÝNGVI, m., regulus maritimus, SE. I 588, 2; II 469. 614 ubi Cod. Reg. habet, yng. — 2) insula lacus Amstardneris, in qua lupus Fenrer vinculus est, SE. I 110.

LYNDR, m., id. qu. hlynr platanus, vide skjaldlyndr (ÓT. 40, 2).

LYPTA (lypti, lypta, lypti), efferre, tollere (lopt): 1. lauki malum navis tollere, erigere, SE. I 694, 1; sköpt lyptaz hastæ tolluntur, librantur, jaciuntur, SE. I 664, 2; þá er lypt var spjótum ubi hastæ librabantur, ubi pugnabatur, F. VI 154. Part. pass.: opt lypt egg librata acies, HR. 17; lypta lofi e-s ferre audem alicujus, laudibus ferre quem, celebrare laudes alicujus, SE. I 712, 2, ut ofra, yppa; lypta ek þær af lágri stött a loco humilí te exeri, Ólafsr. 47, quod ÓH. 237 fin. est: ek hefi haft þik til ríkis af litlum manni. In pros.: lypta ferð = hefja iter incipere, ordiri, ingredi, F. IX 343, var. lect. 6; FR. III 71, it. pass. lyptaz, id., F. VIII 168.

LYPTIMEIÐR, m., qui librat, tollit (lypta, meidr): 1. linnz láðs qui aurum librat, projicit, distribuit, vir, homo, Has. 18, locum vide sub elserkr; í. Lo. 4, ubi sic: víst em ek fuuss at freista | fé ek ljósum brag hrósat | láðs fyrir lyptimeiðum | linnz orðspeki minni, o: víst em ek fúss at freista orðspeki minni, ek fæ hrósat ljósum brag fyrir linnz láðs lyptimeiðum coram hominibus.

LYPTIMÓÐI, m., deus librans, jaciens (lypta, Móði): leggjar farms l. projiciens, distribuens aurum, vir, homo, Plac. 31, ubi acc. pl. lyptimóða.

LYPTING, f., celsa puppis, Mg. 20, 2; Ód. 20; F. VII 357 (velo tecta fuit, F. VI 179; lyptingar (tjald). Cf. vengi.

LYPTISYLGUR, m., haustus vibrabilis (lypta, sylgr): l. handa haustus manibus librat, de jacto telo, SE. I 300, 3; constructionem vide sub hrapmunnum.

LÝR, m., gadus pollachius (Norv. Lyr, Strömii Descr. Söndmör. 1, 294), gen. lýs (ít. lýrr, gen. lýrs, vide lýrgata), SE. I 579, 2. Aliud haud dubie hod. hlýri anarrichas minor (Egg. Itin. p. 592). Vide composita lýbraut, lýsheimr, lýskáli, lýslóð, lýsteigr.

LÝRA, f., id. qu. lýra: engjar lýra serpens, F. IV 91.

LÝRGATA, f., semita gadi pollachii (lýr, gata), mare, ÓH. 155, 1, ubi: láta líð fara lýrgötu facere, ut navis per semitam gadi incedat, classe proficisci.

LÝRNIR, m., id. qu. hlýrnir cælum, Merl. 2, 68.

LÝS, n., id. qu. ljós lumen: lýs lægreifendr, pro reifendr lagar lýss moventes lumen aquoris (aurum), viri, Sturl. 6, 36, 2. Vel

lýs est abbreviatum ex lýsa, f., fulgor, splendor (ek sé lýsu nokkra út til hafsins, Finab. c. 8; Sturl. 4, 41), vel ex lýsi, n., id. qu. ljós (hvatt lýsi þat væri, Gullþ.: túnel lýsi = túngljós, Dropt. maj. msc. c. 17; lýsitoltr = ljóstolltr, Jus eccl. Vet. c. 16).

LÝSA, f., piscis species, SE. I 578, 2, forte id. qu. Norv. Lysing gadus merluccius (Strömii Descr. Söndm. 1, 295); sec. Cod. Fris. col. 216, 1 lýsa est id. qu. ýsa gadus æglefnus; gista lýsu apud merluccios hospitari, F. VI 376; lýsu vángr campus merluccii, mare, it. aqua, lýsu vánga lýng ericetum maris v. aquæ, lacus, F. IV 89; V 233, 1; adjectum est lýng ratione habita anguilla, quæ h. l. serpens appellatur, serpentis enim est in ericetis latere.

LÝSA (lýsi, lýsta, lýst), act., collustrare, illustrare (ljós): þá herra guð heima lýsti cum deus dominus terras collustraret, illuminaret, Krossk. 26 (SE. I 56); metaph.: lýsa hjörtu seggia illustrare, illuminare, Mh. 21. Pass.: valbaugar lýsaz í vatni illuminantur, splendidiore sunt, Ghe. 29; höfn lýstaz glóðraudum álfoldar eldi portus rutilo auro resplendebat, Ha. 319, 2. — 3) intrans., pers.: álfroðull lýsir sol lucet, splendet, Skf. 4; armar lýsto brachia lucebant, Skf. 6; impers.: lýsa tók af herskips hausum lumen effundi cepit ex navis bellicæ capitibus, Ha. 285, 2; er lýsti cum illucescebat, G. 45; Am. 27; ek sé lýsa suðr í haf splendere video mare australe, F. II 31. — 2) ostendere, declarare, significare, notum facere; serpsissime cum acc., rarius c. dat.; c. acc.: lýsa víg eadem promulgare, cædis auctorem se profiteri, Hund. 2, 9; Am. 65; quin etiam in Schedis Arii (Isl. I 13), alias in prosa usitatum at lýsa vígi (dat.); þat lýs ek id significo, ajo, testor, F. II 314, 2; raun lýsir þat id res declarat, Has. 51; lýsa dáðir, veg e-s virtutes, gloriam alicujus prædicare, celebrare, Rekst. 24; G. 67; þeir hafa lýstan Mæra þengil illustrem reddiderunt, carmine celebrarunt, G. 12. Pass.: hitt skal lýst, er id dicitur, commemorabitur, quod, F. XI 299, 2. 314, 2. Ostendere, exhibere: l. miskan. ástar merki til e-s clementiam, amoris signa in aliquem ostendere, Lil. 21; Amis. 18 (ut in prosa: lýsa manndóm, þrágirni, ótráleika, ÓH. 33. 148; Eg. 16); þá er konúngur lýsti ótta cum rex terrorem ostendebat, Fsh., vide herstötti. — 3) cum dat.: lýsa málum e-s causam alicujus orare, negotia alicujus proponere (in concione), Mg. 1, 3; ek lýsumz því lýsa id polam facere cupio, Nj. 62, ubi al. þat.

LÝSHEIMR, m., domicilium gadi pollachii, mare (lýr, heimr): lýsheimu eisa favilla maris, aurum, SE. I 632, 1; ignis fatuus, ut hafs glóð.

LÝSIBLIK, n., lucidus fulgor (lýsa, blik): l. branda skevaðar lands lucidus fulgor eob navalis (maris), aurum, ejus eyðir vir, Ghe. 5, ubi sic: alsnaubr varð eyðir | örfe meutr á lesti | lýsibliks til lykta | lands skevaðar branda, t. e. örfl mestr eyðir branda skevaðar lands lýsibliks varð á lesti alsnaubr til lykta.

LÝSIBREKKA, *f.*, *tellus lucida* (lýsa, brekka): leggjár ís l. *tellus lucida argenti, femina, víta Halfr. sec. membr. 132 (ÓT. Sk. 2, 248).*

LÝSIGRUND, *f.*, *tellus lucida* (lýsa, grund): ólstafrn l. *tellus lucida vasis cerevisiarii, femina, Korm. 6, 1.*

LÝSIGULL, *n.*, *aurum lucidum* (*id. qu. ljóat gull, oppos. rauða gull rubrum*): Gjallarbrá, hon er þókt lýsigulli, *SE. I 178; luminis loco ab Egere adhibitum: Ægir lét bera inn á hallargólf lýsigulli, þat er birti ok lýsti hallina sem eldr, SE. I 336, Græc. ηλεκτρον* (hvíta gull, λευκός χρυσός). Lýsigull *idem esse ac ljósa gull et opponi rauðargulli patet ex F. V 342—43: ok svá sem þær þótti höf- uðit af rauða gulli gjört, ok þar lýsti af sem forðum af ljósa gulli, þar mun birtast tign þín um alla menn fram í þessu landi, svá sem raunt gull er dýrra hverjum málmí öðrum: ex quo loco illud quoque apparet, quod lýsigull mixtum, rauðagull purum fuit. Hinc lýsigulla Hlín dea auri lucidi (electri), femina, Vigagl. 17, 13. Memoratur et taflborð ok tafl af lýsigulli gert, FR. III 627.*

LÝSIR, *m.*, *qui ostendit, exhibet* (lýsa): fremdar lýsir *virtutem exhibens, vir eximius, excellens, Plac. 11, ubi dat. s. lýsi.*

LÝSKÁLI, *m.*, *domus gadi pollachii, mare* (lýr, skáli): bál lýskála *flamma maris, aurum, ilmr lýskála bála nympha auri, femina, SE. II 150, 3.*

LÝSLÓÐ, *f.*, *semita gadi pollachii, mare* (lýr, slóð): glóðir lýslóðar *prunæ maris, aurum, SE. I 658, 1.*

LYST, *f.*, *cupido: lyst varumk þess, sequi. infn. cupido mihi fuit ejus rei, Am. 73, i. e. cupiri.*

LYSTA (lystir, lysti, lyst), *imper. cum acc. pers., lubet: mik lystir mihi lubet, cupio, aveo, Mg. 9, 8; ef þik víta lystir sí scire aves, H. Br. 2, 6; Hund. 2, 7; hvert lystir yðr leið at kanna quo cursum contendere cogitatis? Hund. 2, 4. 5; omnia persona: gðr, sem til lystir age ut tibi lubet, Am. 56. Adde Hamh. 27; Hyndl. 42.*

LYSTILIGR, *adj.*, *jucundus, snavis* (lyst); *de viatico, Líl. 83; de Maria, ibid. 95.*

LYSTIR, *m.*, *qui cupit* (lysta): gulls lystir *cupitor auri, de puero, spectandi monilis cupido, Isl. II 16, 1.*

LYSTO, *3. pl. impf. ind. act. v. ljósta, pro lusto* (y = u), *Sturl. 7, 42, 3.*

LYSTR, *adj.*, *cupidus, appetens, lubens, qui lubenter aliquid facit, Hg. 30; ÓH. 41, 2. 186, 5; Hk. 63, 2; Si. 28, 4. Cum gen.: fremdar l. honoris cupidus, Plac. 9; meins um lystir mali inferendi, nocendi cupidi, Sk. 3, 4; kapps of lystir certaminis avidæ (naces), H. 19, 1; lystir sleitu turbarum cupidi, turbulentis, seditiosi, F. VI 339, 1; lyst, Am. 73, est substantivum. Frostof. L.: ef maðr er svá illa lystir, at. Cum præpos.: lystir til fundar, Mg. 17, 1; lystir á reiði in iram pro-*

nus, Ólafsr. 52. Cum infn.: lystir at lifa víta cupidus, vivendi cupidus, Söll. 36. Vide compos., víglystr.

LYSTUGR, *adj.*, *volens, cupiens, lubens; vide mjúkylostgr, ólystugr.*

LYT, *lect. membr. Sk. 2, 9, quam lectionem editores mutarunt in lyf, vide lytr.*

LYTA (lýti, lýtta, lýtt), *vitium adferre; dedecorare, dehonestare; turpem facere, labem, nævum adferre* (lýti): því fleira lýtir *eo plura hominem dehonestant, dedecorant, Hugsm. 23, 2; hættir ýta kyns, þeir er lýta guddóm anthropopathæ et anthropomorphismi, qui divinitati non conveniunt, SE. II 244, 1. Hild. 14, 3? Part. act., lýtandi vitians, vitium adferens, lædens, diminuens: lýtandi ífla fólðs branda diminuens, distribuens aurum, princeps munificus, ÓH. 74, 1; plur. lýtendr gollu viri liberales, it. in genere, homines, Hh. 55.*

LÝTEIGR, *m.*, *campus gadi pollachii, mare* (lýr, teigr): lýteigs *log flamma maris, aurum, lýteigs logbeidir vir, Plac. 8.*

LÝTL, *n.*, *nævus, labes, dehonestamentum* (ljótr; *Dan. Lyde; var. lect. Ld. msc. c. 13, ljóðr pro löstr vitium*); *dehonestamentum faciei, Korm. 3, 5; vitium corporis: eeg bítr á lim lýti membra sædat, mutilat, SE. I 614. — 2) vitium morale, turpe facinus, crimen, scelus, delictum, nefas: ráða lýti nefas committere, delictum patrare, Og. 21; synja lýta fur sik se a vititis purgare, se criminibus liberare, Gha. 51 (Gh. 3, 7); til lýta lagin in culpam, crimen, scelus destinata, Söll. 11; fira lýti vitia, scelera hominum, SE. II 248, 2; lýtum loginn vitiorum et flagitiorum infamatus, Hugsm. 25, 1; þjóð lýtum kend homines scelerati, Has. 38; þvo lýti vitia abluere, Gd. 2.*

LÝTIR, *m.*, *qui vitium adfert, qui lædit, corrumpit* (lýta): l. lögreiðar *vastator navis, bellator, F. XI 186, 1; l. liðbands consumitor annuli, vir liberalis, F. V 249.*

LYTR, *m.*, *res, id. qu. lutr* (y = u); *kino Sk. 2, 9: ekki lytr, ad verbum, non rem, i. e. nihil, pro adv., minime, quæ locutio optime illustratur ex Am. 49, vide hlutr 8, p. 361.*

LÝTTU, *2. imper. v. lýða, id. qu. hlýða, FR. I 521, 2.*

LÝÐA, *verb., id. qu. hlýða, qu. v.*

LÝÐIR, *m.*, *serpens, SE. II 570 (lýþær, id., II 487).*

LÝÐR, *m.*, *populus: lýðr heitir landfólk, SE. I 532. Plur. lýðir et lýðar viri, homines; lýðir, Vsp. 45; Muspells lýðir gentes Muspelli, agmina Muspelliana; it. Mg. 17, 3; F. VI 340, 2; sed lýðar óneisir homines honesti, Ghe. 12, it. F. VI 40, 2, pro lýðir, F. VI 340, 2; acc. pl. lýða, Islid. 1: vera skal lið fyrir lýða Lodora vinar hominibus apportanda est cerevisia Odinis (carmen); hverr lýða quisque virorum, Eg. 47 (Soec. unglyde juvenatus, qu. ungr lýðr).*

LYÐRA, *lect. Fsk., 16, 1 pro leyðra, qu. v., a löðr (löðr) spuma.*

M.

M *apocopen patitur*, 1) in 1. pl. verborum, proxime subsequente pron. vēr, v. c. keyrðo vēr *populimus*, Mg. 31, 10; tráðo vēr *calcauimus*, Mg. 32, 1; *it. in conjunctivo*, pros. F. X 353: oc þess væntir meo, at ecki þurfi vēr at óttas hrossæturnar. — 2) in dat. pl. substantiuorum, v. c., vollo, pro vollo, Vsp. 29, a völlr; augo pro augom, vide sub auga; náströndo pro náströndom, Vsp. 34, a náströnd; lófo pro lófom, Bk. 1, 9; vonu, vono, váno bráðara (pro vonum etc.), F. XI 16. 22. 74. 112. M. *permutatur cum f*, vide grammir, hálsstemni, samna, skelmir, skelmingr (cum v, vide mér = vēr, Gloss. F. XII; funnum mit, settom mit = vit, við, Hist. eccl. Isl. II 98, lin. 21. 26).

MÁ (mái, máða, máð), *terere, adterere, c. acc.*: meidar kvisto má (inf.), arboris ramos adterere, Grm. 34, ubi cum dat. SE. I 76, 1: méa qvistvm níá, sec. Cod. Reg.; vide forná. In. prosa: má flekk af virðing sinni maculam honori inustam delere, þ. Stang., mac. c. 4.

MÁFERILL, m., *semita, trames, callis lari, mare* (már, ferill): máferils haukr *accipiter maris, navis*, máferils hauka lönd *terra navium, maria*, SE. II 632, 4, vide supra hjálmklæði.

MAGI, m., *venter, stomachus*, Hávam. 20; maga mál *mensura stomachi, modus sumendi cibi*, Hávam. 21. Hinc *derivatum* grámagi.

MAGLUN, f., *murmur, murmuratio, querela* (pro möglun, a mögl murmur, F. X 342): maglunar hugr *animus querelus, ingenium querulum*, Eg. 24, ubi *construe*: þung fángvina Þórs létumk brugðit at gánga at þingi, þótt maglunar hugr hvetti (þess). Vide *tamen var. lect.* málmgná.

MAGN, n., *robur, vis; auctoritas, potentia*. Nom. et acc. cum auctulo: yðvart magnit *vestram potentiam, auctoritatem*, G. 8; gen.: kosta magns *vires intendere, adhibere*, Rm. 9; dat. uníða e-n *sina magni scindere cui robor nervorum, i. e. succis populitibus enervare quem*, Völk. 16; trúa magni *viribus fidere, robore præditum esse*, FR. I 438, 2; af þínu magni *ex tua auctoritate, te ita jubente, administrante*, Ha. 294; magni blandinn *vi magica commixtus, id. qu. magnadr*, Bk. 1, 5; af magni *vi, magna vi, potenter, valide*, Mb. 11, 2; FR. I 134; Ólafsr. 40; af mestu magni *omnibus viribus, summopere*, Gþ. 7; magni *vi*, ÖH. 247, 2. Pros.: eptir öllu magni *totis viribus*, F. VIII 104; vide supra bera, p. 48. It. pros.: máttir akal at magni, ÖH. 148 (F. IV 319). Plur. mögn, in godmögna, SE. I 32.

MAGNA (-aða, -at), *vim addere, augere, confirmare, corroborare* (magn). Cum acc. pers.: guð magnar jófur *augustum reddidit, vel vi miraculosa ornat*, Mg. 11, 2; additur et dat. rei: oss magni *god magni dei me victoria beent*, Eb. 22; magna *einn mjúku líði opem ferre cui*, Hv. 8, locum vide sub brunnr.

Cum acc. rei: rögn magna *riki Hákonar confirmant, stabiliunt*, ÖT. 28, 3 (SE. I 470, 2); drengr magnar lof þengils *auget laudem regis, i. e. regem laudibus extollit*, ÖH. 92, 11; guð magnar þrif þegna *salutem promovet, felices, beatos reddidit*, Lu. 33; dýr magni þrif Þóru þengill *hófutengla, Húngrov. p. 202*; hinn er magnar hvót *qui celeritatem in rebus gerendis adhibet*, SE. I 236, 2; Haraldr magnaði *hildi ciebat*, HR. 65. bragningar, svarir at magna *her reges, exercitus celeriter comparantes, vel pugnam cientes, bellicosi*, Ha. 90 (F. XII ad F. IX 450, magna *sest pacificationem facere*). Part. act., magnandi *qui auget, corroborat, v. c. dólgakára m. qui (cibo) corroborat, i. e. alit, saturat corvos, præliator, bellator*, SE. I 488, 3, quo loco Cod. Reg. *videtur exhibuisse magnaþr*; vagna grimnis mótröðulo *magnendr cientes pugnam, præliatores*, F. XI 137, 2, vide mótröðull; morðs magnendr, id., F. IV 12. Pass.: aþi magnaðiz *gravia dissidia exorta sunt*, Ha. 199, 2; ógn tekr máttug magnaaz *gravis terror augeri incipit*, Ha. 32; máttir magnaaz *robur crescit, vires crescunt*, Merl. 1, 11; eggja zlygg *magnaðiz pugna incruduit*, Jd. 22; skot mögnuðuz *tela increbuerunt*, Sic. 5, 5. Part. pass., magnadr *auctus; magnat*, F. II 282, huc *retuli in F. XII ad h. l., mutatis vocc. præced.: nunc præfero rationem in Shl. propositam, vide mox magnadr*. In spec., *magica arte, incantamentis effectus, vide fjölmagnadr, id. arte magica corroboratus, validior factus, ut mögnuð Selkolla, Gd. 59*. Sic in prosa, Y. c. 4: Óðinn tók þer- uðit (Mimis), oc smorði urtum þeim, er eigi mátti fána, oc kvað þar yfir galðra, oc magnaði svá, at þat mátti við haan, oc sagði honum marga leynda hluti; magnadr *arte magica ferro inviolabilis*, Fbr. 14, ut F. V 234, nú eru hér 12 hreinbjálfar, — hefir ek þá svá signaða ok magnaða, at engna þeirra mun járn bita.

MAGNADR, m., *subst. verb. agentis, qui corroborat, confirmat* (magna), *id. qui saturat, implet*: m. hugins *corvum implet, saturator corvi, bellator, de Eriko Blodæra, Eg. 64, 2; vide hjaldrmagnadr, sigrmagnadr, et magnaþi* (Cod. Reg. SE. I 488, 3) *haud dubie legendum est magnaþr, o: dólgakára magnaþr saturator corvi, bellator.* — 2) Eg. 64, 2, sec. G. Magnæum, *confirmatio, complementum, rei in effectum productio: sansspár (sem. pl.) hugins var-a magnadr catinicum corvi non est impletum, i. e. mors mea, quæ tam certa erat, quam si corvus eum coctinisset, tamen non eveniebat. Sic et rectissime accipitur F. II 252, dvergregns magnadr accessio, auctio, amplificatio carminis, ut arc. s. magnat appositum sit ad jarsteinir; rð dýrðar aut construi potest cum magnaþr, o: gloriosa, ezimia amplificatio, aut ad láða; dimt vero, etsi duriuscule, pertinet ad it smta sinn, sec. Shl. II 267. Nunc maxime placet:*

diversa regna d. magnae dimt *augeo obscuram* (i. e. *densam*) nani *pluviam*, i. e. *carmen*.

MAGNI, m., *Magnius, filius Thoris, Vafsr.* 51 (SE. I 202, 1), ex *Jarnsaxa*, SE. I 276. Þaðir *Magna, Thor, Harbl.* 8. 51; SE. I 254, 3; II 156, 1.

MAGNUÐR, m., id. qu. *magnadr* 1, et *magnadr*, in voce *compos. farmagnuðr*.

MAGR, adj., *macer, macilentus: aoc., magra* in *mar equum macilentum, Hávam.* 83.

MÁGR, m., *affinis*, SE. I 561, 2; pl. *mágar, ibid.* I 497; Eg. 64, 2, ubi: *hugr mága vára tjáðum mjök animus adfinium nostrorum multum juvat me; quo loco de solo Arinbjörne sermo est, quasi in hoc uno multorum adfinium instar fuerit (G. Magn.). Sic et Sturl. 1, 26, ubi mága Hafsidium respicit, affinem Halli Teiti filii. — 2) gener, Hýndl. 23. — 3) vitricus: Ullz mágr vitricus Ulli, Thor, SE. I 254, 6. 278, 2, ubi gen. mágar et mága, dat. mági. Vide sefmágar.*

MÁGRENNIR, m., *qui larum voracem reddis* (i. e. *saturat; márgrennir*): Þróttar þing m. *larum praelii (corvum) saturans, bellator, ÓH.* 28, 1; sá a *vogus m. larum sanguinis saturans, id., Sia.* 20, 1 (F. VII 235, 1).

MÁGRUND, f., *terra laris, mare (már, grund)*: skorða *mágrundar destina (arbor) maris, femina, GS.* 18.

MAGT, f., id. qu. *makt sec. pronuntiatio-nem; vigor, vis vitalis: fallaz tekr magt við hann vigor cum deserere incipit, Skáldh.* 6, 9 (maktarleiki, m., *valetudo, Hist. eccl. Isl.* I 246, *epist. Erii archiep.* 1188 — 1206).

MÁK, *possum, 1. s. præs. ind. act. v. meta, cum suffixo pron. 1. pers. ek, Óg.* 31. Máka non *possum, id. cum suff. neg. a, Son-art.* 18; *Gha.* 29, *sequente pron. ek; mákaþ ek, id., cum suff. neg. ap, Am.* 12; mákak, id., *Am.* 52.

MAKI, m., *par, equalis, ut socius, con-jux, vide bólistraki (Ad. 6), sub v. bólistr. In prosa, equalis, par, F. XI 61. 96; ÓH.* 122; SE. I 161.

MAKLIGR, adj., *meritus, dignus, conve-niens (maki): m. maðr dignus maritus, H. lat.* 25; *cum inf., makligri at hánga magis dignus, qui suspendatur, qui pendeat, Mb.* 6, 2; þú ert makligust miklu, *sequ. infn., Snegl.; makligast heiti nomen dignissimum, Nj.* 44, 3.

MAKR, adj., *facilis, commodus, jucundus, ut quietus; in compar. occurrit, mæ er mak-ara sequ. infn., jucundus mihi est, magis colapsu mihi est, Korm.* 3, 9. In prosa: *Hallbjörn kvað honum makara, at sitja við elda, en vera í skjóðrum. FR.* II 112; *makara = ljá fara, var. lect. F. XI 277. Hinc makendi, a. pl., Eg.* 10.

MAKT, f., *potestas, Lil.* 7, *vide magt et mekt; copia (= var. lect., gnótt), Skáldh.* 5, 3, *vel forte rectius: honor, gloria.*

MÁL, n., *sermo: kuðr at máli per sermo-nem notus, Hávam.* 57; *manna mál sermones hominum, Hávam.* 112; *vera at manna máli in sermonem hominum venire, in ore hominum esse, versari, Vigagl.* 23, 1. Háva *mál ser-mones Celsi (Odinus), Hávam.* 167; *Grimnis-*

*mál, Vafsráðismál, Alvismál, etc. Mál jötna sermo gigantum, aurum, SE. I 214; mál hella mildingu sermo gigantis, aurum: eyðir hella mildingu mála vir liberalis, prin-ceps, F. V 171. — 2) dictum, verbum, effa-tum, eloquium: mjök mál verba facile fluen-tia, de carmine, Has. 1, *locum vide sub gnyf-andi; mænn nemi mín mál, sem ek inni meá dicta, Nj.* 136; ÓH. 170, 1; G. 7; *mál nem þú mín ok greinir, Nj.* 73, 1; *taka e-n mál-um verbis alloqui aliquem, ÓH.* 186, 5 (*ut hodie: taka e-n tali*); *beiða e-n mála eloquia postulare quem, Skf.* 1, *ut kveðja e-n mála, præf. ibid.; skipta málum við e-n verba cum aliquo commutare, Hm.* 9; *ek geri slikt at málum hanc rem verbis prædico, celebros, Mg.* 36, 2; *skammt mál sententia brevis, compen-dium, Nj.* 44, 3; *fora mál vetera proterbia, ÓH.* 186, 7 (*sing., Vigagl.* 8), *ut forakveðit orð, Eg.* 71. — 3) colloquium: vera á máli in colloquio esse, *Vegtk.* 1; *drykkju mál ser-mocinatio super vina, F. X 195, 1. — 4) pactum, promissum: mál, er meðal fóru pacta intercedentia, Vsp.* 24; *slíta málum við meyrumpere pacta, datam fidem fallere, Sk.* 1, 32; *haltu máli þínu við mik quæ mihi pol-licitus es, præsta, Plac.* 26. — 5) mál facun-dia, Bk. 1, 4; *mála grein elocutio, dictio, Gd.* 2. — 6) res: hætt mál var þat ea res periculosa fuit, G. 56. — 7) in compositis: beðmál, friðmál, fryggmál, glysmál, hróðr-mál, lagomál, öldrmál, ólmál, nakmál, skraut-mál, skrókmál, teitímál, vilmál. — 8) men-sura, modus: maga mál *mensura stomachi, modus in sumendo cibo, Hávam.* 21; *confer Senecæ Epist.* 83: *dic, quam turpe sit, plus sibi ingerere, quam capiat, et stomachi sui non nosse mensuram. — 9) tempus: mál er tempus est, sequ. infn., Vsp.* 13; *Hávam.* 112; *Hund.* 2, 21; *cum dat. per-sonæ: mál er mér at ríða est mihi tempus equitandi, Hund.* 2, 47; *mál kveð ek okkr (o: vera at) fara, Skf.* 10; *mál er vilmögum at vinna erfiði tempus est, ut servi opus faciant, ÓH.* 220, 1; *því máli (subint. at) ea vice, Korm.* 19, 10; *vide hríðmál, ut formas mel, mæl. Angustiori significato mál, in Rymbegla p. 6, tres menses continet: i misseri era mál tvö, i máli ero manúðir þrir. Et junguntur mál ok misseri, Hávam.* 60, *etsi non necessario h. l. sumatur de trimestri tem-pore. — 10) tempus prandii vel cænæ (sumendi cibi), Hávam.* 37; *stata horæ cujusque dici, ibid.* 60; *vide málangi.**

MÁL, n., *metallum (AS. mæl, Kymr. mæl, malen metallum, vide Krm.* 93; *quæ vox for-sitan radiæ sit vocis usitata málmr quam-obrem variant málvitnir et málmvitnir, qu. v.), cf. formam Hinc 1) gladius, Isl.* 9, ubi de *Glumo Geiride: Njörðr klauf Herjans harðir | harða vitr á Fitjum | hinn er mál af manni | mætinn auðar fækk dauðum, i. e. harða vitr Njörðr metina auðar, hinn er fækk mál af dauðum manni, klauf Herjans harðir á Fitjum o: qui gladium accepit a mortuo homine; cf. Vem.* 19, ubi eadem dicuntur de *Thorkele Geiride, fratre Glumi. Mála hregg procella gladiatorum, pugna, SE.*

I 476, 2, ubi construo: ek var dyggur örgildis eldi ok mála hrengi cædibus ac pugnis operam dedi. Confer et compos. svertmál, et formam mel. — 2) mál á spjóti, hviðmál, (qua de re fuse agitur in Vigagl., ed. Havn. 4, et in Krm. 91—95), forte lamellæ metallicæ, partim inaurate, partim formæ characterum vel figurarum laminis gladiatorum et spiculis hastarum adplicatæ ornamentis causa. Huc refero: stál bjartra mála chalybs (hasta) lucidarum bractearum, splendidis bracteis, lamellis metallicis ornatus (ornata), Krm. 1; lét mál stála litod sveita, HR. 66; it. gullmál bractæ aureæ, in Vilkina S. c. 388, de gladio Nagringo, cujus acies et gullmál splendide fulgebant; it. Vigagl. 8: en er þorsteinn sá gerðar hans, er hann hafði, bæði feld ok spjót, þá fann hann blóð í máluunum, ok spyrr, ef hann hefði höggvit með því fyrir skönum; cum hac notione etiam comparo appellationem gladii, málfáinn. — 3) metallum aliquod ignotum, vel forte subtilissimum chalybs, cui vis aliqua occulta (magica) inesse credebatur. Huc refero locum GS. 11: nú eru tekin Grásíða brot, er Þorkell hafði hlotit í skiptum þeirra bræðra, ok gæðir Þorgrímur þar af spjót, ok var þat algjört at kveldi: mál var í, ok fært í hepti spannarlángt; it. mála-járn, FR. I 414; F. III 223, quod dicitur málasax, FR. I 514; it. málaspjót, þat er maðr mátti taka hendi sinni til geirnagla, GS. 6; Sturla varðiz með spjóti því er Grásíða hét fimt ok vel, þat var stórt málaspjót fornt ok ekki vel stinnt, hann lagði svá hart með því, at menn fellu jafnan fyrir, en lagðiz spjóti, ok brá hano því nokkrum sinnum undir fót sér, Sturl. 6, 17; málaspjót, ok eigi mikit, ok gullrekinn falrinn á, ÖH. 132 (F. IV 278); Björn lagði málaspjóti á dreknum, Gullþ. msc. c. 4, de direptione antri Valiani.

MALA (mel, mól, malit), molere, molam versare, circumagere, SE. I 878, 3; 1. pl. imper., mólum molamus, SE. I 380, 2. 388, 4. 390, 1; impf. ind. mól, SE. I 388, 4. 390, 2. 328, 4; perf. ind.: ek hefi malit, SE. I 386, 3; impf. conj., moli (i. e. moli), SE. I 382, 3. Cum acc.: m. valbygg permolere, Hund. 2, 2; m. auð divitias (aurum) molendo comparare, SE. I 380, 2; eylúðrs brúðir mólu meldrból Amlóða vírgines æquoræ molam Amlóði versarunt, SE. I 328, 4, vide Amlóði. ÖT. 21, 1 (AR. I 279): stýri mól vertunt, gubernaculum moluit (i. e. contrivit, sulcavit, o: mare); forte mól, h. l. est, susurravit, aut ductum a sono versatæ molæ, aut a mala murmurare, quod de blando felis murmurare dicitur; utramvis interpretationem præferre, mihi sententia dubia videtur hoc contextu orationis; forte pro enn mól stýri legendum sit enn molæftri ille eloquio clarus, disertus, referendum ad fsetrs elds hati in o. 2. Part. pass., malinn comminutus: malit gull aurum comminutum, roðinn mólnu gulli auro comminuto pictus (auripigmento illitus), de rostris navalibus, ÖH. 154, 1; vide part. compos., fullmalit.

MÁLA, f., propr. confabulatrix, colloquiorum socia, familiaris, amica (mál; vide masc.

máli): kona heitir mála búanda sína, SE. I 538; úfs бага mála uzor Odinis, terra, SE. I 600, 2; geirtýs mála, id., Ha. 235, 1.

MÁLALOK, n. pl., finis, exitus cause, (mál, lok), GS. 7.

MÁLFAINN (vel potius málfár), lamellæ v. bracteis metallicis ornatus (mál, fáinn, part. pass. v. fá); occurrit in acc., mæki málfá (contr. pro málfáinn), Skf. 23. 25; Bk. 2, 4; in Skf. vertitur, ferro politus, clarissimus, in Bk., literis nitens, inscriptione ornatus.

MÁLFENGI, n., SE. II 116, var. lect. 5, dubium, forte loquacitas, garrulitas; it. abt. pro coner., loquaz, garrulus. SE. II 410, 5 h. l. habet: þó er mála gengi mikit certe magni clamores sunt, i. e. voces clamoresque majorem in modum invalescunt; ut málsgegni mikit sit pro málsánger mikill.

MÁLFETI, m., equus, SE. II 987. 571 (qs. definitis passibus ambulans, mál, feti a feti); m. varra (varrar) equus maris, navis, Nj. 103, 5 (F. II 205, 2).

MÁLFINNI, f., dexteritas, peritia sermo, i. e. facundia (pro málfinni, a mál, finnr): métr ef mer vill láta | málfinnu guð vinnaz si deus optimus efficere velit, ut máli facundia copia suppetat, Lv. 34.

MÁLGÖGN, n. pl., instrumenta sermonis, id est: os et labia (mál, gögn, pl. a gagn): hrérðr skulu min til mérðar | málsauga, es lið þagne, Lv. 2, id. qu. muorr ok varrr, ibid. 1.

MÁLGRÁDR, m., cupiditas loquendi, garrulitas, loquacitas (mál, gráðr), Isd. II 251, 1: því er meneyrir (dat.) minni málsgráðr ideo monilium consumptori (mihi) est minor loquendi cupiditas.

MÁLHRINGR, m., annulus e metallo (auro v. argento), pro málmhringr (mál = málmr, hringr): málsringa meðir vir, Vigagl. 12, 1, si lectio vera est.

MÁLHVESSANDI, vocem acuens, voce clara sona præditus, altisonus (mál, hvessa): bræðr varði ok milda móður | málhvessandi Samson þessi, Gd. 37.

MÁLHVETTR, ad vocem, sonum edendum incitatus (mál, hvettr pro hvattr a hveja), it. sonorus, argutus: málhvettan háf skotnædra sonoram ungulam hastilium, i. e. sonorus stimulus baculorum spicatorum, SE. I 294, 2. S. Thorlacius construit: málhvettan markar byr terræ filium (Thorem) ad loquendum incitatum.

MÁLI, m., familiaris, amicus (qs. confabulator, a mál, respondet feminina mála), SE. I 536. 560, 3; m. Óinnu Höner, SK. I 268; málár konungs familiares regis, de dynastis, ducibus (præfectis) et aulicis, SE. I 458, pros.; buðlänga máli præfectus regius vel dynasta, SE. I 460, 2.

MÁLI, m., stipendium: þiggja mála occipere, Orkn. 82, 13 (AR. II 220); gánga á mála nomen militiæ dare, F. VI 135. — 2) pactum, sponsio, vide veðmáli.

MÁLL, adj., qui loquitur, loquaz; non occurrit nisi in acc. s. málan sæga sólar averri hominem loquacem, SE. I 506, 1. In compositis usitatum est, vide glapmáll, sísmál,

veimall; *id. hjámáll aliorum sententiæ obloquens, einmáll in sententia sua pertinax, qui solus aliquid contendit pertinaciter, SE. II 26, pros.*

MÁLMBJÓÐR, *m.*, aurum offerens, vir (málmr, bjóðr), *Isl. II 33, 1, var. lect. 1.*

MÁLMDYNNR, *m.*, sonitus ensium, pugna (málmr, dynr): málmðyns hlynr bellator, *F. XI 204, 1.*

MÁLMFLAUG, *f.*, volatus telorum, ensium, tela volantia, enses volantes (málmr, flaug), *Isl. II 270, 1.*

MÁLMGAUTR, *m.*, numen telii, gladii, vir (málmr, gautr), *pl. málmgautar, Grett. 14.*

MÁLMGNA, *f.*, nympha gladii, bellona (málmr, gná); *gen. málmgnáar (vel dissyll. málmgnáar, i. e. málmgnár), var. lect. Eg. 21, pro maglunar, quæ lectio in ceteris var. lectt. latere videtur; commode sec. hanc lectionem construi potest málmgnáar þing conventus bellonæ, pugna.*

MÁLGRIMMR, *adj.*, ensibus nozius (málmr, grimmr), *epith. pugnæ: málmgrimm ríma, Mg. 36, 1, quo loco F. VI 90: mánngrimm.*

MÁLHRÍÐ, *f.*, impetus vel procella gladii, pugna (málmr, hríð), *ÓT. 96, 3; málmhríðar spá sonitus nimbi metallici, tumultus, fremitus, sonitus pugnæ, Höfuðl. 4; málmhríðar meifr præliator, pugnator, Hg. 27.*

MÁLMOÐINN, *m.*, deus metalli (málmr, Óðinn): mætra hjálta málmóðinn bellator, princeps bellicosus, *ÓT. 13, 1, a mætra hjálta málmr metallum pretiosorum globorum, gladius; cuius loci constructio, lectio et interpretatio in Hkr. VI minus recta esse videtur.*

MÁLMR, *m.*, metallum (*SE. I 62, 180; málmr, er járn skal af gera, Sks. 162; F. V 343-44*): Gnátsheidar m. metallum saltús Gnútennis, aurum, *SE. I 360. Gota m. metallum Gothorum, galeæ et lorica, FR. I 439, 1 (cf. Valamálmr); m. hjálta metallum bul-larum, gladius, vide málmóðinn; málmr Miklagarðs tecta ærata, vel turres ærata Constantinopolis, Hk. 2, 4. Vide compos.: raudmálmr, reidmálmr, rógmálmr, Valamálmr. — 2) telum, gladius, hasta, sagitta; gladius, SE. I 564, 2; málmr munnr acies gladii, vide munnrjóðr; málmra kvedja salutatio ensium, jaculatio, pugna, ÓH. 48, 1 (*SE. I 458, 3*); rjóða málmra tela cruentare, pugnare, *Hk. 101; þar málmr brustu ubi gladii fracti sunt, i. e. ubi pugna commissa est, F. III 9, 1; málmra galdr sonitus ensium, pugna: málmra galdrs Móði pugnator, Isl. II 224, 1; málmra skúr nimbus ensium, pugna: málmra ekúrur snarr bellicosus, pugnandi peritus, Grett. 56, 3; málmra hjaldr sonitus ensium, pugna, vide hjaldrörr; málmr hinn klökkvi sagitta, ÓH. 247, 2. — 3) aurum: skírr málmr metallum depuratum, aurum vel argentum defæcatum, *Ghe. 41; höfugr málmr metallum grave: þjóð býðr höfgan málmr fyrir ófalan hilmis haus, ÓH. 171, 1; málmra fergir, stríðir, þverrir, vörðr vir, Ha. 331; G. 35; Hg. 26; ÓH. 92, 15.***

MÁLMBREGN, *n.*, pluvia ensium, pugna

(málmr, regn): málmregns stafar pugnatores, *F. V 227, 2.*

MÁLMRJÓÐR, *m.*, arma rubefaciens (málmr, rjóðr), pugnator, *Isl. II 33, 1.*

MÁLMRÓG, *n.*, rixa gladii, pugna (málmr, róg): málmrógs Móði pugnator, vir, *Nj. 146, 2.*

MÁLMRUNNR, *m.*, pugnator, vir (málmr, runnr), *GS. 10; dat. pl. málmrunnum hominibus, Has. 51, vide misgera.*

MÁLMRÝRIR, *m.*, minuens aurum, vir liberalis (málmr, rýrir), *Sturl. 1, 20, 1, ubi rectius scribitur málmrýri tel ek skýran.*

MÁLMSÆKIR, *m.*, pugnator, bellator (málmr, sækir), *F. VII 71.*

MÁLMSKÚR, *f.*, nimbus telorum (málmr, skúr): málmस्कúrar dynr pugna, mæta m. dyn objicere se pugnæ, *SE. I 650, 2.*

MÁLMTITNIR, *m.*, gladius, *SE. II 560, pro málmvitnir, qs. lupus metalli, in metallum (galeas, loricas, enses, clipeos) sæviens (málmr, vitnir).*

MÁLMPÍNG, *n.*, conventus ensium, pugna (málmr, þing): málmþings hvatuðr, meidr, mætir, víðr pugnator, *Merl. 2, 94; F. II 322, 2; Jd. 5; ÓT. 123, 1; SE. II 214, 1.*

MÁLMPÖRR, *m.*, gladius, *SE. II 559, pro málmr, þórr.*

MÁLMPRIMA, *f.*, tonitru, fragor ensium, pugna (málmr, þrima): er málmþrima merst á hjalli, *Merl. 2, 67.*

MÁLONAUTR, *vide málmnautr.*

MÁL, *m.*, gladius, gladiolus, *NgD. 83, ubi comparatur cum græco μάχης culter. SE. II habet mal(m)r; et SE. msc. málr sus-praser. τὸ málmr.*

MÁLREITANDI, sermonem exordiens (mál, reita): mun ek þar næst á móður Kristi máltreitandi taka at heita in exordio sermonis, carminis, *Nik. 5. In prosa, adj. máltreitinn adfabilis, familiariter garrulus, propr. sermonem libenter ordiens, F. IV 165; II 438; var. lect. Eg. 76, sub fin., ubi in textu máltreitinn; al. máltreitinn, Hkr.*

MÁLRÚM, *n.*, loquendi facultas (mál, rúm, propr. spatium vocis), *Bk. 2, 66.*

MÁLRUNAR, *f. pl.*, characteres, facundiae effectores (mál, rúnar), *Bk. 1, 12. — 3) loquela, facultas loquendi, usus linguæ: gefa e-m málrúnar usum linguæ alicui restituere, Gk. 22.*

MÁLSEFNI, *n.*, materia sermonis, loquii (mál, efni): málsefnis ann ek þær margan dag materiam colloquii tibi do, *FR. II 135, 1.*

MÁLSGERÐ, *f.*, sermo de aliqua re institutus (mál, gerð): því er menyrfir minni málsgerða ideo monilium consumtor (ipse poëta) minoris est sermonis, i. e. pauciora quam alias loquitur, solito verborum parciore est, *Isl. II 251, 1, var. lect. 15.*

MÁLSKÁLÞ, *n.*, loquacitas, garrulitas (mál, skálþ), (membr. Havn.) *Grett. 5, 2, pro málskjálþ.*

MÁLSKAP, *n.*, garrulitas, verbositas (mál, skap), *Hugsm. 11, 3: málskap mikit er mörgum gefit, fár er at hyggju horskr.*

MÁLSKJÁLÞ, *n.*, id. qu. málskálþ, inserto j, garrulitas, *Grett. 5, 2: mörgum snæra*

gjálpar brjót er meir lagit málskjálp, en hyggendi. *Eadem sententia SE. II 28*: málróf er gefit mörgum, en spekin fám; *Hild. msc. c. 18*: þit erut menn grunnseir, ok meir gefit málhrof en vitzmunir; *vide et málskap*.

MÁLSKYTJA, *vide skytja*.

MÁLSTEFNA, *f., consilium, Vegk. 5; congressus colloquendi causa, Merl. 1, 43 (mál, stefna)*.

MALT, *n., polenta, byne; metaph.: orða malt copia verborum, hróðrar sáld, fermd af orða malti carmina, copia verborum abundantia, Skáldh. 4, 5, confer sáð*.

MÁLTÓL, *n. pl., instrumenta sermonis (mál, tól), id. qu. málgögn: máltól mætta nýtaz mér utinam mihi instrumenta sermonis suppeditarent, G. 19*.

MÁLUGR, *adj., loquax, multiloquus (mál): minnigr ok málugr (skal maðr vera), ef hann vill margfróðr vera memor et multiloquus, Hávam. 103 (Eg. 31); málugs reynaz margar sögur lýða kind at lýgi hominis loquacis, multiloqui, Hugsm. 19, 5. In compos.: fá-málugr, gagnmálugr, goðmálugr, ómálugr, úr-málugr*.

MÁLUNAUTR, *m., amicus, socius, sodalis (propr., consors consiliorum, pro málunautr, ut búðunautr, mánuðagr), SE. I 561, 2, sec. Cod. Reg.; málunautr mildings (miðjungs), Lokius, SE. I 312, 1*.

MÁLUNGI, *Hávam. 67, pro málumgi (málum, dat. pl. tóu mál sermo 2 γ, -gi suffixum), singulis cænæ horis, vel certâ aliqua cibi sumendi hora: hér ok hvar | mundi mér heim of boðit, | ef þyrtaç at málungi mat, Hávam. 67, ubi vertunt, si prandio indigerem. Gloss. ibid. habet málungr, m., prandium, et Lex. B. Hald. málungr, m., una portio cibi, adlata phrasi: hann á ekki málung matar tantum non habet cibi, quantum una vice illi satis est; quam phrasin, nisi me fallat memoria, sic audiði: hann á ekki málunggi matar*.

MÁLVINA, *f., amica (mál, vina; ut hjalskona, Dropl. maj. c. 29); gen. s.: málvinu minnar amicæ meæ, SE. II 136, 1*.

MÁLVINR, *m., amicus, familiaris, colloquiorum particeps (mál, vinr): m. manna amicus virorum, de rege, SE. I 382, 1; ek sakna míns málvínar desidero meum consiliorum participem, Gk. 19; acc. pl.: málvini ekkju amicos feminæ, amatores, Krm. 20*.

MÁLVITNIR, *m., gladius (mál metallum, vitnir, qu. lupus metalli, cf. málmvitnir), SE. I 566, 1; II 476. 619 (II 560 habet málmvitnir)*.

MÁLÞÍNG, *n., conventus, congressus colloquii causa (mál, þíng): slá m. við meyjar, FR. II 273, 3; málþíngs vanr colloquitis adsvetus, comis, adfabilis, amicus, familiaris, FR. II 302, 3*.

MÁLÞJÓN, *m., sermonis minister, vel sermonis ancilla, lingua (mál, þjón): meginverk málþjóns operosus labor linguæ, SE. II 172, 2 (Ad., ult.). Miratur G. Magnæus, cur poëta non posuerit þernu pro þjóns, cum tunga sit fem. Non observat hoc poëta, nam*

Ad. 16, linguam appellat omunlokarr, gen. masc.; sic et lingua appellatur stýri máls gubernaculum sermonis, vide stýri.

MAN, *n., mancipium, utriusque sexus; gen. mans, dat. mani; plur. in usu non est, vide tamen 2 γ; Hund. 2, 3; Am. 66; SE. 1378, 1. 380, 1, vide fóstman — 2) femina, α) puella virgo, SE. I 558, 1; Hávam. 82. 92. 102. 164; Alm. 6. 7; Skf. 11. 31; Harbl. 15; Sk. 1, 27. 33; Gjallar man puella Orci, custos Orci, Modgunna, Ha. 236, 3, vide Gjöll; Hédins man puella, amatrix Hedinis, Hilda, Mg. 31, 1, vide manþing. — β) filia: Egis man filia Egeris, unda, collect. vel sec. γ, uzor Egeris, Rana, Sonart. 8; Högna man filia Högni, Hilda, Ha. 236, 4, vide Högni. — γ) uzor: man Yggs, Yggjar uzor Odinis, terra, F. X 425, 27. 428, 47; bjarnar man uzor gigantis, femina gigas (vide björn): byrvindr bjarnar mana aura gigantidum, animus, Sonart. 13, quo loco mans est gen. pl., etsi ceteri casus numeri pl. non occurrant, quemadmodum in voce compos. mara betar fundus maris, tó mara est gen. pl. tóu mar, m., mare, quod nunquam in pl. numero usurpatur*.

-MANA, *in voce compos., einmana, qu. r., Lex. B. Hald. ducit a man, n., servus, quasi sine satellite servo, sibi ipse serviens. Alii. qu. einn manna, a maðr homo*.

MÁNAÐR, *m., mensis (máni), Skf. 42: dat. s. mánaði, Hávam. 74. Plur. mánaðr: en oskar á (þat er undr mikit) man mánaðr sjau máttvg vella, Merl. 2, 89, per septem menses; sic F. IX 239. 266; monopr. Sched. Arii c. 4 (Isl. I 367²; sequens þritögnaðr potest esse masc. a þritögnaði); mánaþr, F. X 408; pl. regularis mánaðir, Rm. 7. 18. 30*.

MANDU, *pro MANTU, 2. s. præ. ind. r. munu, Harbl. 46; Lokagl. 45, ut munda pro mantu, qu. v.*

MÁNGA (-aða, -at), *mercaturam facere; metaph.: mánga við hrings Høra amorem feminæ captare, venari, Korm. 3, 6. In prosa: þeir maunguðu ein ross við Skíða de emendis equis colloquebantur cum Sk., Sturl. 5. 39; kaupmánga, Sturl. 3, 25; mángari fenarator, Sks. 17. 21; mángsmaðr, id., Ld. msc. c. 42*.

MANGI, *nemo (maðr = mann, -gi, neg.). — 1) ut subst., in nom., Hávam. 50. 71. 132. 141; Grm. 2; Lokagl. 2. 35. 60; Sk. 2, 5; Bk. 1, 12; Am. 45. 74; in prosa, Isl. I 260. Gen. mannzkis, Hávam. 116. 139; Skf. 20. 21. — 2) ut adj.: mangi ísarnmeiðr sállus homo, nemo, Isl. I 197; mangi annar mildingr nullus alius rex, F. VI 26, 1; in acc.: ek veit mangi annan fremra, F. VI 196, 1. — 3) mangi, FR. I 247, 1, videtur legendum matgi non cibus*.

MANI, *m., luna, SE. I 56. 472; Vsp. 5; Alm. 14. 15; Vafpr. 23; Hávam. 140; mána garmr canis lunæ, lupus, SE. I 58; mána systir sol, SE. I 330; Sk. 2, 23; mána málr cælum, Hund. 1, 3; m. fold cælum: mána foldar mildingr rex cæli, deus, Gd. 4; mána haudr cælum: mána haudrs hildingr deus,*

Lb. 18; mána mildingr *Christus*: móðir m. mildings *Maria*, *Ag.*; mána rann *cælum*: mána ranns mildingr *deus*, *SE. II 236, 2*; mána vegr *cælum*, *aër*, *SE. I 278, 1*. — 3) *pro splendore*: ægis mána eik *femina*, *Ag.*; lagar máni *splendor pelagi*, *aurum*, *askr*, þollr lagar mána *vir*, *Ísl. II 371, 1*; *Eg. 60, 2*; *Víðris m. ignis Odinis* (ut eldr), *gladius*, *Víðris m. hrið pugna*, *vide herðimeidr*, *Nj. 78, 2*; *fjörn*is máni *splendor galææ*, *gladius*: *fjörn*is mána *fleyendr pugnatores*, *F. II 315, 2*, *vide fjörnir 2, p. 179*. — 4) in *circumscriptioe clipei*: máni geirvifa *luna bellonarum*, *clipeus*: snerra geirvifa mána *pugna*, *Hg. 26, sec. membr. E*; randar máni *luna circuli*, *clipeus*, *Eg. 67, 4*; *Krm. 6*. — 5) in *compositis*: barðmáni, böðmáni, brámáni, enni-máni, gunnmáni, háamáni, hlémáni, hræmáni, isamáni, raðmáni, sigmáni.

MANKYNNI, *n. pl.*, *Harbl. 30*, *vertitur*, *copia puellarum*: göð m. *bonarum puellarum copia* (man, kynni).

MANN, *m.*, *id. qu. maðr vir*, *homo*: enn helgi *mann sanctus ille vir*, *Nik. 42*; *vide formann*. In *prosa*, *Sturl. 3, 6*: seg þú mér, hvat þú mundir kjósa, hvör *mann* helst bæði þin. *Prodiú ex mannr*, *per apocopen*. *Adde F. IV 368*; *V 90*. *Aungr m.*, *F. IV 214*.

MANNAPENGILL, *m.*, *rex hominum* (maðr, þengill), *de Njördo*, *Noatunis habitante*, *Grm. 16*; *id. de Thengile*, *filió Halvdanis Grandævi*: er kallaðr var *mannapengill*, *SE. I 516*; *forte*, *rex Mannorum*, *gentis Slavicæ*, *cf. mannheimar*.

MANNBALDR, *m.*, *vir excellens*, *inprimis liberalitate* (maðr, Baldr), *SE. I 532. 559, 2. 648, 1*; *F. XI 201, 1*.

MANNBÓT, *f.*, *satisfactio pro homicidio* (*pecuniaria*) (maðr, bótt). — 2) *facinus forti viro dignum* (ut *drengsbót*), *GS. 27*; *HR. 3*.

MANNBRJÓTR, *FR. II 44, 1*, *prava lectio pro membrjótr*.

MANNDAUÐR, *m.*, *strages hominum* (maðr, dauðr = dauði), *Merl. 2, 79*; in *prosa*, *F. X 211*, *et in dat. c. art. manndaúðnum*, *ibid. 212*.

MANNDAÐ, *f.*, *virtus* (maðr, dáð): ráðandi *manndáða vir virtutibus ornatus*, *instructus*, *Hk. 63, 3*; *snjallr allra manndáða omnibus virtutibus eximie ornatus*, *Selk. 8*.

MANNDJARFR, *adj.*, *animo libero, erecto, excelso, generoso* (maðr, djarfr): *m. drottinn*, *de rege*, *F. V 176, 1*.

MANNÐÓMR, *m.*, *humana natura* (maðr, -ðómr): hárr guð réð hylja yðvarn hreina guðóm vorum *manndóme*, *mein hölda liðs glatax af því*, *Has. 18*. Þar nam þjóðar stýfir | þjóð *manndóme* skryða | *guðdóm sinn*, *Mk. 14*.

MANNÐÓMSLEYSI, *n.*, *facinus viro indignum*, *flagitium* (manndóm, lauss): með *m. flagitiose*, *turpiter*, *Skáldh. 3, 44*.

MANNDYRÐ, *f.*, *gloria*, *pompa* (maðr, dyrð): gekk við *m. mikla* | *Magnús reidr af skeiðum magna cum pompa*, *Mg. 34, 6*. — 2) *præclarum facinus*, *virtus*; *pl. manndýrðir egregia facinora*, *virtutes*: *visir vann manndýrðir*, *G. 18*; *menstiklir vann skýrpar*

manndýrðir, *SE. I 656, 1*; *manndýrðir fá flra gæti mærbær*, *SE. I 618, 1*, *vide et húfudkastali*. *Ex Rymbegla p. 384*: *David var drikkjaðr* (al. *dyrkaðr*) *mörgum manndýrðum multis eximius virtutibus imbutus, ornatus*; *ibid. 378*: *drottinn vor*, *er allar manndýrðir hefir i sínu brjósti*, *vert.*, *humanas excellentias* (v: *omnes virtutes, quæ hominem ornent*).

MANNÆFI, *f.*, *vita humana*, *leg. puto* *Grett. 10*, *pro menn æfi*.

MANNFALL, *n.*, *strages hominum* (maðr, fall), *F. VI 318, 1*.

MANNFJÖLD, *f.*, *multitudo hominum* (maðr, fjöld), *Ad. 15*, *ubi fyrir mannfjöld margra sjónir dictum est pro fyrir sjónir* (4) *fjöld margra manna ante oculos numerosæ hominum multitudinis*.

MANNGI, *id. qu. mangi*, *qu. v.*, *Havam. 50*; *F. VI 196, 1*.

MANNGRIMMR, *adj.*, *hominibus noxius, periculosus* (maðr, grimmr): *m. rimma pugna*, *F. VI 90, 2*, *pro málmgrimm*.

MANNHEIMAR, *m. pl.*, *sedes Mannorum, Svecia proprie sic dicta, oppos. Godheimar*, *Y. 9* (*AR. I 253*), *cf. mannapengill*.

MANNHUNDR, *m.*, *homo scelestus* (maðr, hundr), *pl. mannhundar*, *de incendiariis*, *Sturl. 9, 34, 1*.

MANNKYN, *n.*, *genus humanum* (maðr, kyn), *poët. pro menn homines*: *m. hellr at minnum þann morgun*, *F. VI 409, 2*, *it. F. VI 197, 1*; *sem þá i hörðum heiðvindi blæs miklu myrkvi af mannkyni*, *Krossk. 26*, *vide blása 4*; *leiðr mannkyni*, *H. hat. 25*; *mannkyns reynir explorator hominum*, *rex*, *Orkn. 11, 1*; *adde Lb. 31*, *vide sýkn*.

MANNLIKAN, *n.*, *effigies humana, simulacrum hominis* (*forma humanæ*; maðr, líkan); *pl.*: *mörg mannlíkan*, *Vsp. 10*. In *Bl. membr. plur. est ut sing.*: þau *mannlíkan*, *oo hini fogru mannlíkan*; *ibid. etiam est diofuls manlíkan*; *cf. SE. I 42*: *manz líkandi forma humana*.

MANNR, *m.*, *homo*, *id. qu. maðr*: *engi mannr nemo*, *ÓT. 28, 2*; *mannr annan unus alterum*, *alter alterum*, *Mg. 31, 4*; *eingr mannr nemo*, *Orkn. 5, 2* (*aungr mannr*, *F. IV 214*; *engr maðr*, *ÓH. 99*).

MANNRAUN, *f.*, *virtutis specimen, periculum* (maðr, raun), *A. 6*, *vide fill*. — 2) *calamitas, infortunium, res adversæ*, *Plac. 1*.

MANNSBANI, *m.*, *interceptor, percussor* (maðr, bani): *verða m. hominem interficere, homicidium patrare*, *FR. I 254*.

MANNSEMI, *f.*, *mascula insoles, virtus, fortitudo* (maðr, semi, *term. derivo. a -samr*), *Hyndl. 3*.

MANNSKAÐI, *m.*, *clades, strages* (maðr, skaði): *ollu morði ok mannskaða cladis stragisque auctor fuit*, *FR. II 57, 2*.

MANNSKELKR, *vide mennskelkr*.

MANNSKÆÐR, *adj.*, *hominibus damnum inferens, infestus, bellicosus* (maðr, skæðr), *de rege*, *H. 9, 2*; *mannskæðr*, *id.*, *SE. I 494, 2* (*Cod. Reg. manskæðr*).

MANNSPJÖLL, *n. pl.*, *jactura hominum, clades* (maðr, spjöll): *hann fékk miklu minni mannsþjöll*, *Orkn. 15, 3*.

MANNTELIR, *SE. I 292, 2, nom. pl. a sing. manntéll hominibus noxius, quod adjectivum formam et declinationem substantivi induit, ut vair (esir) ab ásu, ærir (erir) ab árr (maðr, táll): gallopniz halla mantelir noxam inferentes hominibus montium (gigantibus monticolis), a gallopniz halla menn homines montium, gigantes. Intelligitur Thor ac comites. Exemplum adjectivi in substantivi formam transeuntis est atsamar, quod ut adj. in acc. s. habet atsaman, ut subst. atsam, ÓH. 96.*

MANNVANDR, *adj., homines diligenter explorans (maðr, vandr), de deo, Lb. 7, locum vide sub hvoll. In prosa, de femina, quæ elegantis fastidii est in delectu maritorum, Nj. 33.*

MANNVIT, *n., prudentia, mentis solertia, ingenium, Hávam. 6. 10; F. XI 298, 2; Bk. 1, 4; Hyndl. 3; id. qu. hyggjandi, Hm. 26; oppos. superbiæ, Hávam. 79; hyggja at mannviti animum attendere ad prudentiam, Am. 3; mæla af m. prudenter verba facere, Am. 45. Hinc mannvits fróðr sapiens, SE. I 320, 3, epith. Michaelis archiangeli; mannviz frægr sapientia clarus, epith. Elisabethæ, matris Johannis Baptistæ, SE. II 210, 1. In prosa, sapientia, Sks. 437–42; scientia, Sks. 14; kenna öðrum slíkt mannvit, er maðr kann, Dropl. maj. msc. c. 9. Cf. Seec., mannawett scientia usu rationis vel per experientiam adquisita, oppos. bokwett.*

MANNÞUNGR, *adj., hominibus gravis, infestus, noxius (maðr, þungr), F. VI 76, ubi Skl. VI 70 constructur: gnýr (ins) mannþunga geirs strepitus hastæ, hominibus infestæ, i. e. pugna, sed F. XII 134: merkjendr (hins) mannþunga Hédins serkjar infectores gravis lorice. Hkr. h. l. habet manþinga, qu. v.*

MANR, *in Glaummönnum, Ghe. 30, pro adj. accipio, jubatus: Atli hinn ríki reið Glaum mönum vectus est Glömo jubato (a mön juba). — 2) subst., equus: glamma manr equus piratæ, navis, SE. I 436, 3, ubi letræð havð stavðva glamma man á sandi minime facit equum piratæ gradum sistere ad litus, i. e. navem ad terram non appellit, sed hostem mari persequitur. De declinatione adjectivi in substantivum transeuntis vide sub manntelir. Cf. var. lect. q ad Hm. 18.*

MANSAUNGR, *m., carmen amatorium, versus amatorii (man, saungr), SE. I 96; verba amatoria, amorem testantia, mentio de femina et de amore in feminam aliquam, F. I 181, 1; membroti mælti mansaung um Gná hringa verba amatoria protulit de femina, i. e. dixit se cum femina concubiturum, quæ verba diserte exponuntur, Jömsv. 49; it. prologus carminis historici (rima), Skáldh. 6, 1. In prosa: mansaungs kvæði versus amatorii, Eg. 2; mansaungs drápa, F. V 173.*

MANSVEIGJANDI, *m., feminam amplectens, amator (man, sveigja, propr. ad se trahens, ut Fær. p. 265); vel equum sectens, regens, vir, equi domitor (manr, sveigja, cf. hestrennir), SE. II 228, 1.*

MANTATTU, *non recordaris, 2. s. pres. ind. act. v. muna meminisse, Sk. 1, 31.*

MANÚNGR, *adj., adolescentulus, etate tenera, virginea (man, úngr, cf. barnúngr, jóðúngr): eþ manúnga man puella illa adolescentula, Hávam. 165, quo loco Raskius in ed. Holm. dedit manvinga viris amala, virorum amorem sibi concilians.*

MANVEL, *f., pl. manvélar artes amatorie, machinæ amatoriæ (man, vél): hafa manvélar við konor, Harbl. 19.*

MANVERJAR, *m. pl., incolæ insula Mœna (Mön.-verjar), Mb. 10, 1 (F. VII 43, 1); F. IX 422.*

MANÞING, *n., conventus puellæ (maa, þing): Hédins manþing conventus puellæ Hedinæ, conventus Hildæ, pugna, Hédins manþinga serkr indusium præliare, lorica, Hédins manþinga serkjar merkjendr pugna-tores, Mg. 31, 1; quo loco Ol. construit Hédins man-serkr indusium Hildæ, lorica, a geirs þinga gnýrr strepitus pugnarum; F. Magnæus: Hédins man-serkjar þinga merkjendr Hildæ tunicæ apparatus signantes, obscure.*

MAR, *f., id. qu. mærr virgo, vide compos. valmar. Hinc et nom. Dagmar.*

MÁR, *m., larus (cujus species Islandica, hvítmáfr larus leucopterus, grálmáfr l. glaucus; species Norvegicæ, nunquam in Islandia apparentes, l. fuscus, argentatus, canus, Feh. Prodrómus p. 98. 101), etiam márr, qu. r.; gen. mäs, máss et márs, acc. má; plur. máfar. Nom. márr, SE. I 94, 2; ÓT. 116. 96, 2; SE. I 308, 1; mäs jörð terra lari, mare: mäs jarðar eisa aurum, G. 47; sára már larus vulnerum, corvus, corvus c. aquila, ÓT. 116 (F. II 294); svæita már larus sanguinis, id., Mb. 18, 1 (F. VII 61, 1); ÓH. 218, 2; unda már, id., ÓT. 96, 2; már valkastar báro larus crurioris, corvus, aquila, Ísl. I 162, 1; SE. I 308, 2; Yggjar már larus Odinis, corvus: Yggjar mäs (mäss, mára) föbirjóðr pugnot, SE. II 498, 1 (Mg. 2, 2; F. V 119, 3; VI 24); máva röst eisa larorum, mare: hestr máva rastar equus maris, navis, FR. I 279, 2. Vide compos.: beammár, gummár, ít. máferill, mágrennir, mágrand, máreistr, máskeið. — 2) F. XI 42: á má mæra-ir in navem, a mörnir már larus fuscii, navis, vide mor.*

MARA, *f., incubo, incubus nocturnus, Ý. 16 (AR. I 260). — 2) nympa, cum art. maran, vide beiðimara nympa petens, postulans, Korm. 19, 10. Forte huc pertinet Vd. usc. c. 61: kvæð hest mar heita, ea mar et manns fylgja.*

MARABOTNAR, *m. pl., fundus maris (marr, botn), FR. II 33.*

MARBEDR, *m., litus maris (marr, beðr, ut sæfar beðr, SE. 94, 2); með marbeðjum secundum litora, ÓH. 155, 3.*

MARBLAKKR, *m., equus maris, navis (marr, blakkr): marblakks sax prora navis, Mb. 11, 1; marblakks skipendr instrumentis navem (armamentis, nautis), viri, SE. I 658, 2.*

MARDÖLL, *f., nomen Freyæ, SE. I 114; Mardallar grátr, tár lacrimæ Freyæ, aurum,*

SE. I 346, 3. 402, 2 (forte marc mare, þóll pinus, cf. mendóll).

MAREIFIR, m., larum exhilarans, curans, salians (már, reifr): leifa máreifr larum pírala (corcum) saturans, præliator, vir, Eb. 37 (GhM. I 662: leifu m.), ubi leifa máreifar pro voc. plur. accipio.

MARFJÖLL, n. pl., montes maris, fluctus, uada (marr, fjall), SE. I 518, 2.

MARGAUKANDI, magnopere augens (margr, auka): m. mækis mót pugnam magnopere vel assidue ciens, assiduu pugnator, F. III 10, 1.

MARGBRUGÐINN, valde astutus, vaser, dolosus (margr, bregða, qs. πολύτροπος), Lil. 16.

MARGDÝRKADR, a multis laudatus, celebratus (margr, dýrka), Si. 7, 1.

MARGDÝRR, adj., valde pretiosus, eximius, præstans, excellens (margr, dýrr): margdýrrar hnössir, SE. I 640, 1; m. konungur rex excellentissimus, præstantissimus, Sk. 3, 22 (Bk. 2, 19, ed. Havn.); ÖH. 192, 2; ÖT. 130, 4.

MARGERÐR, f., femina gigas, SE. I 552, 3 (FR. III 482).

MARGFALDR, adj., multiplex (margr, -faldr): gerax m. multiplicari, crescere, augeri, G. 55; m. mildi summa clementia, maxima beneficia. Lb. 11; Merl. 2, 99.

MARGFRAMADR, m., assiduu promotor (margr, framadr): m. minna dáða meorum commodorum, Ad. 12, sec. G. Magn.; assiduu laudator meorum virtutum, sec. G. Pauli.

MARGFRÉTTINN, adj., qui de multis rebus percontatur, sciendi avidus, adeoque valde prudens, Ha. 324, 1 (margr, fréttinn).

MARGFRÍÐR, adj., perpulcher, it. excellens, eximius (margr, fríðr): m. jófurr, G. 26; m. sködrúgr, de Sancto Petro, Has. 51.

MARGFRÓÐR, adj., multarum rerum gnarus (margr, fróðr), Hávam. 103; superl.: farið er at meyju margfróðastri ite ad virginem rerum peritissimam, Merl. 1, 9.

MARGHÁTTADR, adj., varius, diversus (margr, háttadr): Daniel segir margháttaða drauma sína, Merl. 2, 98.

MARGILLR, adj., valde malus, scelestissimus (margr, illr), Si. 32.

MARGLITUÐR, m., valde vel sæpe tingens, inficiens (margr, lituðr): m. eggja assiduu acierum (gladii) cruentator, pugnator, cir, G. 56, ubi gen. s. marglituðs.

MARGLOFADR, valde laudatus, a multis laude celebratus (margr, lofa): verða m. a multis laudari, F. VI 422, 1.

MARGLÓÐ, f., pruna maris, aurum (marr, glóð): marglóðar tróða femina, Vigl. 12, 1.

MARGLYNDR, adj., varii ingenii, varius, inconstans (margr, lyndr), Korm. 12, 4 (Y. c. 13).

MARGNENNINN, adj., impiger, strenuus (margr, nenninn), Mg. 1, 4; Grett. 61.

MARGNÝTR, adj., perutilis, HR. 54.

MARGR, adj., multus: m. menja runnr multi homines, Grett. 77, 1; m. maðr, id., F. VII 266, 1; absol., margr multí, Hávam. 30.

Neutr., mart multa, Hávam. 27; gen.: margs vitandi multa sciens, | Vsp. 18. Gen. pl. margra, ÖT. 30, 1. Mart, n., multum, pro ado., sæpe: líf þú ei mart at munað ne te voluptati multum dederis, Hugsm. 21, 1; ÖT. 130, 5 (vide kunna). Margs var allz beini, vert., multa omnium rerum præbita sunt, Am. 8; margs var allz sómi manna tiginna, vert., multa erat omnis generis pompa hominum illustrium, Am. 92; in qua phrasi allz est ado., omnino, margs, gen., regitur a beini, sómi, forte sub-intell. kyns generis; cf. pros., ÖH. 71: allmicla tign má hér siá margs konar (multis in rebus). In nom. occurrit mart allz, Bl. membr., ∴: Mart var þess alsz er menn kalladu guð vm allann miðgarð. — β) in compos., margr abit in margr, quod ado. valde v. sæpe exprimit, v. c. margaukandi etc. — γ) vide fjölmargr, hermargr, hundmargr, týmargr.

MARGREPTR, part. compos., multis asseribus lectus (margr, reptr), epith. domus: m. flétvargr, SE. II 196, 1.

MARGRÆTT, sæpe dictum (margr, ræða): mæR er um mart, þat ek heyrí, margrætt multa verba facio de multis quæ audio, Sturl. 4, 46, 1.

MARGRÍKR, adj., præpotens (margr, ríkr), epith. dei, Has. 56, 63.

MARGRJÓÐANDI, m., sæpe rubefaciens (margr, rjóða): m. fetilstíga assiduu gladiorum cruentator, pugnator, vir, Fbr. 8.

MARGSKÝRR, adj., perprudens (skýrr), HR. 11.

MARGSNJALL, adj., valde animosus, de corde, HR. 29; de rege, ibid. 35.

MARGSNOTR, adj., valde elegans (margr, snotr), Hugsm. 25, 2.

MARGSPAKR, adj., valde prudens, gnarus, multiscius (margr, spakr), SE. I 308, 1; H. 22; gen. margspaks, Si. 3, 1; dat. margspökum, F. VII 76, 1.

MARGSPÁR, adj., valde præsciens, præ-sagus, sagax (margr, spár), de lupo: margspám vargi, Ód. 8.

MARGSVINNUR, adj., valde prudens (margr, svinnr), HR. 36; compar.: margsvinnari mey prudentior, FR. II 58, 2.

MARGTEITR, adj., valde hilaris (margr, teitr): m. menn, Orkn. 30, 2 (F. VII 49, 2).

MARGULLINN, adj., multum auratus, i. e. multo auro ornatus (pro marggullinn, excludo priori g, sequente g vel k, ut in markunnr, qu. v.; margr, gullinn): margullinn mæR, H. kat. 26. F. Magnusenius in Gloss. vertit, aureo v. splendido equo vecta, a marr equus, et gullinn aureus.

MARGVEITINN, in multos beneficus, multis benignus, Gðß 31.

MARGVITR, adj., multiscius, valde prudens (margr, vitr), ÖH. 140, 1; Merl. 1, 1.

MARGÞARFR, adj., perquam utilis (margr, þarfr), G. 48.

MARGÞRÓTR, adj., valde fortis (margr, þrótr), Isl. 24, ubi sic: kannr var múrgum manni | margþrótr leitiz sá dróttum | vegðar traúðr at vígum | vers Hólmgangubersi, i. e. margþrótr Hólmgangubersi var

kunnr mörgum manni, sá leits dróttum vægðar traubr at vígum vers.

MARRHÍSLA, *f.*, in arborum nomenclatura (viðarheiti) *adfert* SE. II 483; *cf.* Mareriis *plícæ betulinæ, Strömii Descr. Sunnmoriae* 1, 76 (*Dan.*, Maretoru = Beenved, Christoru *illex aquifolium*, Marevidie = Hvideriis *salix fusca*).

MARI, *m.*, *fulcrum, sustentaculum* (*Gloss. Ornst. et Lex. B. Hald.*). *Hinc explicant* ólstafns marar *sustentacula poculi, manus, et binda of undir ólstafns mörum vulnera manibus obligare, Ísl. II 249, var. lect. Sec. rationem sub lík 2 propositam, mörum h. l. adj. esse potest, a mörr (vide et marr) = mörr illustris, o: þat getr lúka mörum Rafni líkn id (o: quod in sinu uxoris intersectus ero) solatium illustri Rafni præstare potest. Hinc et fleymarar, plur., possit esse navium columina, i. e. viri, nisi tum interpretatio vacillaret circa mogrennir, Vigagl. 26, 2. Optime placeret, fleymarar fjora mogrennir de una appellatione sumi, sed nondum video, qua ratione fleymarar fjora mor (már) corvum aut aquilam significare possit. *Interpres h. l. marar refert ad marr princeps. Hanc appellationem nunc sic resolvendam puto: fjorr arbor, it. gladius (ut askr), fleymarr, f., = fleymorr, fleymörr, fleymörr terra navis, mare, itaque fjora fleymarr mare gladii, sanguis (ut sverða sverrifjörðr), cujus mor corvus.**

MARK, *n.*, *signum, nota: m. fridgjafar monumentum datæ pacis, victoriae, G. 31; guðs mark signum dei, Sancta cruz, Krossk. 3: hverr skal rekka, sá er rétt trúir, guðs mark gjöra af glöðu hjarta, i. e. signo crucis se notare, signare; Kristis mark, id., Lb. 31; leggja mark e-s á e-t notam alicujus rei alicui imponere, i. e. dedicare cui quid, v. c. carmen, SE. I 412, 2. Sed leggja grálik mark á e-n sælam notam imponere cui, sæde mutilare, sædis vulneribus adficere quem, Hk. 14, 2. Gefa mark (= gæum) at guðs lögum leges divinas observare, var. lect. Sóll. 69. Vide compos.: hafnarmark, krossmark.*

MARKA (-ada,-at), *signare, notare* (mark); *it. determinare, definire, constituere: markaðr aldr ætas constituta, satorum lege destinata, Ísl. I 162, 2 (F. III 149); in prima notione, marka herkumbl. vide herkumbl; v. gullmarkaðr. — β) significare, monstrare, ostendere: þeir hafa markat á Móins heid, at hug hafa ostenderunt in saltu Moinsensi, se audere, etc., Hund. 1, 42 (vide merkja, Hund. 2, 27), ubi vertunt, auro (á móins heid) illi impresserunt, o: in sculis pinxerunt sua fortia facinora. — γ) observare, animadvertere: marka heidar stjörnur (á) hlýrni animadvertere, conspiciere in celo stellas serenas, Merl. 1, 59.*

MARKNÜTR, *m.*, *cottus alepidotus* (marr mare, knútr), SE. I 579, 2.

MARKOSTEGR, *nullis virtutibus ornatus, pro marg-, HR. 44.*

MARKUNNR, *adj. multis notus, inclitus, pro margkunnr, escluso g ante k (margr,*

kunnr): markunnar gunnhriðar *inclita prælia, Nj. 23, 1.*

MARNAGLI, *m.*, SE. II 633, 1, *quæ sic habet: þetta köllum vér rekit, ok þá figúra hafa orðsnjallir menn mjök í verka sínum, er vér köllum gátur, sem hér er kveðit: Heyr mundriði marnagla, snýr eigi trévæg at skógi.*

MARNIPT, *f.*, *filia maris (Ægeris), unda* (marr, nipt), plur. marniptar *undæ: m. hallands undæ montanæ, vortices fluviales, SE. I 294, 3. Est autem niarniptar conjectura S. Thorlacii et Raskii pro leck Cod. Reg. et Worm. máðr niótr, ex quibus máðr a priori in mar, niótr a Raskio in niptar mutata est. Variari inter se videmus interdum mar et máðr (utrumque scribi potest abbreviate m), Korm. 3, 9, ubi pro mar quædam exscr. habent máðr, it. F. XI 301, 2, ubi pro máðr duo exscr. dant mar. Quod si hæc correctio S. Thorlacii (mar pro máðr) et lectio niótr retinetur, cum eodem legendum et construendum est herðinjótr njarðgjardar, quocum hardvaxnar (pro hardvaxinnar) jungi potest, o: herðinjótr hardvaxnar njarðgjardar sér hallands mar falla of sik adstrictor duri (firmi) cinguli roborifici (Thor) videt mare lapidosæ terræ (vortices montanos) in (super) se ferri, vel circa se devolvi, vel: niótr njarðgjardar sér hallands mar falla of hardvaxnar herþir (= ar) sik (= sér), vel falla sik = falla, ut reid sik = reid.*

MARR, in voce compos., þjóðmarr videtur esse id. qu. mærr illustris, vide a; mavrum, Hyndl. 3, est a mavrr, mörr = mærr (mørr), ut ibid. adnotat G. Magnæus in fine not. 7.

MARR, *m.*, *gladius, SE. I 564, 2; II 476. 559. (619, mar).*

MARR, *m.*, *mare, SE. I 492. 574, 1; Sonart. 7. 10; vatr marr, SE. II 202, 2; marr hallandz gorges soli declivis, fumen montanum, SE. I 294, 3 mistar marr mare Bellonæ ærivoalæ, ær, Hund. 1, 43; marestrandar u: mare pectorale, latex pectori inclusus: Viðris munstr. m. carmen, Höfuðl. 1; siga i mar in mare desiderare, Vsp. 51; líða yfir mar super mare volare (post inauguratam terram in fine rerum), Vafpr. 48. Plur. non occurrit, nisi gen. in voce compos. marabotnar fundus marium (i. e. maris), FR. II 33, pro quo hodie dicitur in sing. marabotn. Vide compos.: austmarr, víkmarr.*

MARR, *m.*, *equus, SE. II 487; II 571: Si. 3, 2; Grett. 61, ubi marr sá nè mæðis fyrri; acc. mar, Skf. 8. 9; Hæcam. 83; Og. 3; Ghe. 7; Korm. 9; Hyndl. 5, ubi in universum de jumento (lupo vectario), ut hestr, SE. I 176; dat. mari. Vafpr. 12; FR. I 491, 1; SE. II 198, 2. 480, 2; sed dat. mar. Skf. 40; gen. mars, Skf. 15; Hg. 33, 11; Völk. 31. Plur.: nom. marir, Fm. 15; H. hat. 28; F. I 165, 2, sed marar. Sk. 2, 16; acc. mara, Rm. 35; Ghe. 39; SE. I 262, 1, sed mari, cum artic. marina, Ghe. 13; dat. mörum, Hm. 10. 11; Hk. 64; gen. mara, Korm. 14, 1. In appell. navis: barda, sunda, tingis, ægis marr navis, F. I 165, 2; Hk. 64; Hg.*

7; *Sí. 3, 2; Þóptu m., id.: Þóptu mara ullr vir, Korm. 14, 1; vers marr equus maris, naeis: senda vinda vers mari mittere ventos naei, navem ventis committere, SE. II 198, 2.—β) in compositis: Þórðmarr, Þókkmarr, Þymarr, elmarr, gjálfrmarr, hermarr, hnakkmarr, laupmarr, riðmarr, seglmarr, stagsjórnmarr, strengmarr, súðmarr, tröllmarr, vágmarr.*

MARR, *m., id. qu. már larus, SE. II 488; unda márr larus vulnerum, corvus v. aquila, F. II 288, 2; márr valkastar báru larus sanguinis, id., F. III 148, 2; vide fúlmárr.*

MARSEY, *f., insula sinus Limici, hod. Mars, SE. II 492.*

MARSTETT, *f., via strata equi (marr, stétt): Mæfils m., pro stétt Mæfils mars, via strata navis, mare, a Mæfils marr equus piratae, navis, grjót Mæfils marstéttar saxa maritima, litoralia, litus, Vigagl. 27, 2.*

MARVAÐI, *m., navis (qs. mare pervadens, marr, vaða), FR. II 83, var. lect. 1, ubi: tū dægr tel ek ok átta, er marvaða mæddu Ránar jód cum filiae Ranae navem fatigabant. In Lex. B. Hald., marvaði progressus per æquora: troða marvaða calcare æquor. Sæc., marvad, Frithjofs Saga af Tegner: men Ellidas stam, utaf hvalen stött, gár i marvad fram, ár af Ráden trött.*

MARÞAK, *n., tectum maris, glacies (marr, þak): marþaks fjörðr sinus glaciæ, id. qu. Ísafjörðr sinus et territorium in Islandia occidentali, Gretl. 54, 1.*

MARÞVARA, *f., inter pisces recensetur, SE. I 579, 2; II 480. 564. Annales Espolinii 6, 115: þat haust (1684) rak mikla sild i Hrátafjörði, er marþvara var kölluð (cf. Felag. 7, 26). Lex. B. Hald., marþvari, m., lupus marinus. Apud Islandos occidentales marþvari est Dan. Reje cancer squilla (Itiner. Eggerti p. 609. 997, cancer macrourus resto supra serrato).*

MÁSKEIÐ, *n., curriculum lari, mare (márr v. már, skeið): verpa á múskeið in mare projicere, id. qu. kasta á glöw gratis, frustra facere, perdere, SE. II 152, 3 (Ad. 13).*

MÁSTETT, *f., via strata lari: Mæfils m. via strata navis, a Mæfils már larus piratae, navis, Mæfils mástéttar grjót saxa maritima, Isl. I 210, 2.*

MAT, *impf. ind. act. v. meta, vide matka.*

MATARGÓÐR, *adj., cibi largus (matr, góðr), Hávam. 39; in prosa, matgóðr cibi benignus, Grm. præf., oppos. matniðingr sordide parcus, ibid.*

MATI, *m., modus, ratio, æsku m. ratio puerilis, mos puerorum: sýndiz nokkuð sveinn i lyndi | sérlátr með æsku máta, Gd. 7; einginn máti nullus rei modus, Skaldh. 3, 9; i allan máta omni ex parte, omnino, plene: heill ok kátr i a. m., Nik. 30 (á þann máta eo modo, FR. II 253; Hist. eccl. Isl. II 221). Máta góðr satis bonus, probus, integer, oppránglátr injustus, Nik. 2, ubi: Auzástinus iauir næsta | óskjálga i sínu máli | meira þat, er hann (o: guð) mánninn gjörir | máta góðan af ránglátum. Sic et construen-*

dum videtur máta vel satis bene, satis conveniens, congruum, Vita Hallfr., sec. membr. 132 (ÓT. Skk. 2, 304): ef svá at orr á eyri | uppsáturs boði máta | vel hyggjum þat viggjar | visar mér at Grisi, i. e. ef svá at (= ef) uppsáturs viggjar boði, orr á eyri, visar mér at Grisi, hyggjum þat máta vel (= mátuligt) si ita (est) ut oblatores fumentii stationarii, alacer in arena, viam mihi monstret ad Grisem, id satis conveniens esse ducimus.

MATKA, *1. s. impf. ind. act. verbi meta, cum suffixo pron. ek et neg. a, GkM. II 344.*

MATR, *m., cibus, esca, Grm. 2; gen. matar, Hávam. 3. 39; dat. mat: haða sér at mat vesci, Vafpr. 45; feldum elds mat stratis lignis, FR. II 334, ab elds matr cibus, esca ignis, nutrimenta ignis, ligna; arnar m. esca aquilæ, cadavera, it. strages, SE. I 490, 3. Vide veidimatr.*

MATSJÓÐI, *m., coquus, liza (matr sjóða), Nj. 146, 2.*

MATSVEINN, *m., coquus, liza (matr, sveinn, qu. v.), F. VIII 172.*

MÁTTIGR, *adj., potens (mátt): m. sára sogns mágreinnir potens præliator, Sic. 20, 1; m. óðr carmen potens, efficax, F. VI 196, 1; máttig höfuð áttar potentia populii capita, viri excellentes ac potentes, G. 8; gjafr máttigs anda dona potentis spiritús (Sancti), G. 6. Vide máttugr. Formæ syn-copate: máttkar meyjrar validæ virgines, de ancillis giganteæ originis, Fenja et Menja, SE. I 378, 1; fur máttkum mðnnum, Hm. 18; með máttkom Kristi adjuvante Christo omnipotente, Mg. 1, 4; um máttkan moldþinur de valido serpente, Vsp. 53; sá inn máttki munr potens illa libido, Hávam. 94. Vide almáttegr, ámáttigr. Contra regulam est máttk pro máttig, Hrafn. 2, quod observatum est ab H. Schevingio, Forspjallsl. p. 23.*

MÁTTKAT (var. lect. mátkað), *sync. pro máttakat non potui, 1. s. impf. ind. act. v. mega, cum suffixo pron. ek et neg. at, F. II 249, 1.*

MÁTTTR, *m., vis, robur, potestas, potentia, virtus (mega): m. brúðar magnax robor v. potentia femineæ crescit, Merl. 1, 11; drótt nýtr dóglings máttar ex virtute (vi miraculosa) regis fructum capiunt homines, G. 15; mátttr óx drengja drottins potentia regis, F. VI 51, 2; stýra mestum mátti summa potestate gaudere, plurimum posse, omnipotentem esse, de Deo, Ód. 1; byskup gófgus máttar insignis potentia episcopos, SE. II 116, 1; hans er rausn of mátt supra vires, i. e. summa munificentia, SE. I 706, 2. Dat. reg. mátti, sed mátti pro dat. sumitur F. IV 69, 1 (SkI. V 70), o: Erlingr var svá at jarla mátti Erl. tanta dynasta potentia usus est, dub., etsi occurrit dat. mátti, F. XI 214; sed F. III 16 (OH. 21, 1) legitur máttit non potuit, a mega, o: Erlingr var svá, at wæði jarla átt, er skjöldungr máttit (o: wæja), quod præferendum est. Vide almátttr.*

MÁTTUGR, *adj., potens, id. qu. máttigr,*

F. VII 235, 1, *de bellatore*; manns máttug hönd *valida, robusta manus viri*, Merl. 2, 67; máttug á *amnis rapidus, violentus*, Merl. 2, 89; máttug ógn *vehemens terror*, Hus. 32; meidþingar eða máttkan dauða margir þöldu *mortem violentam*, Gd. 44. Vide dádmáttugr. In prosa: *potens*, F. X 325; *ut singulari præditus, inviolabilis, de eo, cui venena non nocent*, SE. I 370.

MÁTTULEGR, *adj.*, *possibilis* (mátt, -ligr); *neutr.*, máttulegt *quod fieri potest*: hinar (jarteignir) eru þó miklu meiri | en máttulegt er at greina í háttum, Nik. 77.

MÁTU, 3. pl. *impf. ind. act. v. meta.* — 2) *potuerunt, pro máttu, id. temp. a v. mega*, SE. I 302, 3.

MÁTULIGR, *adj.*, *aptus, conveniens, congruus* (máti, -ligr): mátuligt beisl *frena apta, congrua*, Gd. 34.

MATVÍSS, *adj.*, *cibariorum (conficiendorum) curam gerens* (matr, víss). *viri minus honestum epitheton*, F. III 23; cf. Vigagl. 18: þú munt optarr hafa stáðit nærr búrhillum, ok ráðit um matargjörð með móður þinni, en gengit at hestavigum; *it. dicitur Skarphedinis in Thorkelem Hakum*, Nj. 121.

MAUR, *m.*, *formica*: maara hauzr *tumulus formicosus*, FR. I 436, 1; Sks. 50; Norv., Mimaur, Ström. Descr. Sundmör. 1, 190; Dan., Myre *formica*.

MAURN *vide mörn*.

MADR, *m.*, *homo* (*vide formam mannr*), *gen. manns, acc. mann, dat. manni; plur. menn, mðnnum, manna; it. medr, qu. v.* — β) *unus, quisquam, aliquis*: maðr ok annar *unus et alter*, F. I 46, 2; maðr, annarr *unus, alter*, Hávam. 75; maðr annan *unus alterum, et cum verbo neg.*, *nemo alterum*, Mg. 31, 4; Hávam. 30; engi maðr öðrum *nemo alteri*, Vsp. 41; selit maðr *nequis vendat*, F. XI 43; læta mann sik letja *non passa est se a quoquam abstrahi*, Bk. 2, 40. — γ) *in sententia universalis*, Hávam. 6. 9. 10. 12; Eg. 75, 2; Ý. 23, 2. — δ) *pleonastice*: engi maðr Ása, Skf. 7. — ε) *vir, maritus*, H. hat. 25; Si. 24; ÓH. 92, 12. — ζ) *advena ignotus*, Skf. 15; Fjölsm. 45; *plene maðr ókuþr*, Sk. 1, 2. 4. — η) *periphrasi inservit, v. c. egemóts menn homines conventus acies, i. e. pugnatōres, heroes, viri*, Rekst. 10. — θ) *innri maðr homo interior, animus*, Skáldh. 6, 26. — ι) *maðr subintelligitur: er einn um kann quod quis solus novit*, Hávam. 166; *menn sape, in universalis sententia: alls þik svinnan kveþa stiquidem prudens vocaris*, Vafþr. 24. 26 etc.; *sic Vsp. 18; Hávam. 11; Grm. 13; Am. 100; Krm. 22; Sic. 5, 1; F. II 318, 1; in prosa, F. V 224: ok enn kveða blóði drifinn; Jómso. p. 49: Svein kalla mik. — 2) in compositis hæc vox valde frequens est: ástmenn, audimenn, blámaðr, bogmaðr, búandmenn, búmaðr, drengmaðr, sþandmaðr, frídmenn, fyrirmaðr, gagnsmaðr, gæimaðr, gætimaðr, glæsimaðr, hallarmaðr, heidarmaðr, heidmaðr, hermaðr, herðimaðr, hirðmaðr, hlennimenn, höfuðsmaðr, hreystimaðr, ítrmaðr, jarlmaðr, kóngmaðr, kónungmaðr, kotmaðr, landmaðr, laðmaðr,*

nauðmaðr, öfundmaðr, öldurmaðr, óvegsmáðr, þrýðimaðr, rögsmaðr, róstumáðr, setimena, skadamáðr, snyrtimaðr, spekimaðr, stertimaðr, Sunnmenn, sverðmaðr, trémaðr, undirmaðr, vegsmaðr, villumaðr, yfirmáðr, þarmenn, þrautamáðr, þrekmaðr, þrotamáðr.

MÆ, *id. quod mæy, mey virgo, it. femina*, HS. 18, 2, *ubi: mest selda ek minar | mæ við örum sævar | hlaupsíldr Egils gaupna, i. e. mæ! ek selda mest minar Egils gaupna hlaupsíldr (sagittas) við sævar örum. Sed vacillat hæc ratio, cum incertum sit, an mæy occurrit in nom. s. apud Veteres. F. Magnusenius in Hkr. VI construit: ek selda mest mæ (ok) minar gaupna dregils síldr, vertens mest mæ maximi ponderis cimelium, sine ulteriori explicatione. Olavius accipit mæ h. l. pro Má v. Mávi, dat. s. a Már, nomen viri, a quo haleces emerit Evinus, que ratio forte rectissima est. Itaque triplex fuit forma nominis propria mac., Már, Mor, Mer, unde ortum triplex nomen propr. fem. Máfa, Mofa, Mæfa, Isl. I 69, var. lect. 8. Similis sjár, sjór, sær mæ, snjár, snjór, sær mæ. Sic enim mæar (E, C, mæyar = mævar, F. I 170, 2) lari, ÓT. 43, 1, ubi glæheims mæar (pro máfar a már) lari maris, naevæ. Vide infra lectiones mævar et mæyar suis locis. Raskius, ni fallor, accepit mæar h. l. pro mæyar virgines, et glæheims mæar virgines maris, de navibus intellexit. F. Magnusenius in Hkr. VI glæheims mæar limpide regionis virgines, i. e. undæ.*

MÆLREGN, F. I 57, *id. qu. meilrega, quod vide*.

MÆFI, *m.*, SE. II 469, *id. qu. mævi*.

MÆFILL, *m.*, *Mevillus, regulus maritimus* (FR. II 5. 401; *Mevillus et Revillus, Saxo ed. Steph. p. 89*): Mæfils marr *equus Mevilli, navis*, Vigagl. 27, 2, *vide maratett; vide formas mepill, mævill, it. compos., gullmæfll*.

MÆFÍNGR, *m.*, Hm. 21, *vertunt, vir illustris, in vocativo, et de rege Jormunreko accipiunt, derivantes hanc ignotam vocem a máfr gavia, ave candidi coloris, quod viri nobiles a candore et splendore nomina sortiti sint apud poetas veteres. Possit et mæfíngr accipi pro forma patronymica tou Mæfi v. Mævi regulus maritimus, archipirata, quasi proles archipiratae, aut quod re vovs Jormunreks Mevio cognatus fuerit, aut honoris causa tanquam rex potens ac bellicosus.*

MEGA (má, máttu, mátt), *posse; vide et inf. meþja, inserto j; 3. pl. præ. ind. meþa possunt, Hávam. 28, sed mega, Lv. 12; impf. conj. mætta, sed metta, Am. 54. — a) posse: nálgastu mik, ef þú megir si possis, Grm. 56; Hugsm. 24, 4; Sk. 1, 53. 3, 4; þat má ek bæta brátt id cito reparare possum, Hávam. 156; þat má ifnaust efla vára váa hoc certo spem nostram confirmare potest, G. 4; sem má, cum superl., quantum fieri potest, quam maxime: stef sem gófgast mátti verus intercalaris quam ornatissimus, Has. 20; grimur vartu Guðrún, er þú gera svá máttir quæ ita agere potueris, i. e. quæ ita agere a te impetraveris, Am. 81; mætta mér nftus máltól utinam mea lingua valeret, G. 19. —*

þ) *licere*: nú máttu ráða hér öllu einn líði sóli licet omnes res hic loci ex tuo arbitrio gubernare, *Am.* 69; vel máttim tveir trúasc faele nobis liceret, i. e. æquum esset ut in-ter nos crederemus, *Skf.* 5; segja má dicere licet, non multum a vero discederemus, si diceremus, *F.* VI 138; sjá ek þat metta facile viderem, lubens viderem, mihi jucundum foret videre, *Am.* 54. — γ) *cogi*, *necesse esse*: mátti biðja friðar pacem petere coactus est, v. ei necesse erat (= hann varð at b. fr.), *SE.* I 312, 1; máttu þegja tacere cogaris, *Sk.* 1, 45; mátti at líta respicere (in prælio) coactus est vel debuit, *F.* II 316, 3; heldr mátti þér saltius vobis esset, potius deberetis (deberes), *Rm.* 44; til má ást necesse est, ut (eo) accedat amor, *Gdþ.* 43; ef má si res ita feret, si necessitas postulabit, *F.* XI 43. — δ) mega ekki nihil posse, viribus carere, *Am.* 16; litt megandi parum (i. e. nihil) potens, viribus cassus, imbecillus, *Vsp.* 15 (mega litt infirmum esse, *F.* XI 102); ek má harða illa gravi dolore adficior, *F.* VI 237.

MEGI, *Alom.* 1, *incertum est*; um megi, l. c., vertitur, ultra vires (= um megn), ut megi sit id. qu. megin; ut commodissime h. l. megi (= megi) de adfinitate sumatur. De ásmegi (ÓT. 16), quod citant, vide supra sub ásmegir. — 2) megi, *dat. s. a nom. mögr filius*, *FR.* I 250, ubi á minú megi legendum videtur á mínum megi; nisi statuas, megi, n., significare fatum (a mögr), quod etiam conjicit G. Magnæus ad *Alom.* 1.

MÆGI, n., adfinitas (mágr), id. qu. megd, *Sturl.* 4, 48, 1, ubi in sing.: áþekkt megi símilis adfinitas, sec. var. lect. in plur., áþekkt megi (= áþekkar megdír) eodem sensu. In prosa occurrit *Völs.* c. 40 (*FR.* I 225): kónungr vill bjóða yðr megi sitt (var. lect. est megdír sínar); eandem vocem citant ex *Band.* ad *Alom.* 1.

MEGIN, n., vis, vires, robur; tantum in sing., gen. megins, dat. megni (*Raskio*, megni); vide megn, quod inde contractum videtur, et magn (mega): þitt m. varð meira tæa vires prævaluere, *Fm.* 22; orms m. vis anguina, *Fm.* 28 (cujus exemplum etiam proponitur *F.* VI 164–66); hjórs m. vis gladii, *Fm.* 30; svira m. robur cervicis, quod in primis in natando exploratur, *SR.* I 294, 3; megin lægis vis pelagi, conject., vide supra hlírnir; áts ok drykkju | neyt þú aldregi svo, | at þitt minkis megin, *Hugsm.* 21, 1; jarls megin vires heroicae, virtus principe viro digna, *SE.* I 668, 1; oddar eðrva jarls megin cuspides vim addunt principi (arma auctoritatem et potentiam principis confirmant), *A.* 6; kosta megins intendere vires, *SE.* I 390, 2. *Exempla dativi*, megni, vide sub forma contr. megn. — 2) megin-, præfixum substantivis, adjectivis et adverbis, significatum intendit (magnopere, valde, perquam; magnus, vehemens, gravis, ingens); in prosa non infrequens, ut meginá magnus flavus, *FR.* I 388; meginmörk saltus continens, silva, opp. singulis virgultis, *EG.* 60; meginastorm ventus vehemens, *Sks.* 44; meginvegir á himni sonæ caelestes, *Sks.* 195; megin-

land terra continens, *ÓT.* 87; *F.* VII 11; meginhæroð pagí maxime incolis frequentes, *ÓH.* 72; meginflótti maxima pars fugientium, *ÓH.* 241; meginþorri maxima pars, *Sturl.* 7, 30; meginekkja vidua principalis, *Fær.*; megintrygðir, *Isl.* II 381; megingóðr perbonus, *F.* VI 364; meginvel perbene, *GhM.* II 622. — 3) in compositis, vide ásmegin, hafsmegin, veðrmezin. — 4) sunt loca, quibus megin locum significare videtur, etsi hæc loca aliter quoque explicari possint, v. c. *Vsp.* 5: máni þat né vissi, hvat hann megins átti quam mansionem haberet (vel etiam, quid virium), ut in anteced.: hvar hon sali átti, hvar þær stáði áttó, de sole et stellis; *Hávam.* 140: jarðar megin satis amplum terræ spatium, sec. *Olavium*; interpr., vis telluris (? : invoca amplam Tellurem, ut vi sua tuas vires roboret); forte et *Alom.* 19, veðrmezin domicilium venti, nubes, quo loco vertunt vim tempestatis. *Vin localem* habet megin, ut adverbium, a parte, ab regione, ab latere, v. c. tveim megin brikar (gen. s.) ab utraque parte spondæ, *Korm.* 19, 6; tveim megin bjargs blóðeisu geima (gen. pl.) ab utraque manu, i. e. ab utroque latere (= til beggja handa, á tvær hendr), *SE.* I 404, 3. In prosa: öðrum m. nessins, *Nj.* 30 bis; öllum m. undique, *EG.* 46; öðro megi, *Cod. Fris. col.* 132, 20; hvárongi megin neutra parte, neutribi, *Grág.* II 266, 267; cnom öðdra megin, *F.* XI 71; hit neyrðra megin a boreali latere, *F.* X 16, lin. 8, oppos. við hinn syðra veginn a parte meridiana, *ibid.* lin. 18. In *Bl. membr.* megin occurrit cum i paragogico, megni (ut hini pro hin, neutr. pl. tou hinn, artic.), v. c. de *Jordane*: þar ero tueim megni votn þau, er annat heitir ior, en annat dan; *it. de mari rubro*: en þa stóð hafet tueim megni, sem steinvegr. Illud megni videtur apud *Færoenses* abissiæ in minni, v. c. öðluminni, býuminni, hinuminni, tajarminni (*Isl.* öllumegin, báðumegin, hinumegin, þeimmejin). *Nescio an hinc prodierit forma megom, quod idem significat et speciem præfert dativi pluralis, v. c. öllum megom undique, Grg.* 7 (*EG.* 53); *Cod. Fris.* 141, 24; öllumegum, *F.* II 317, damnatum a *Raskio*, *Læseb.* p. 86; böðum megom utrinque, *Grág.* II 266 bis; öðrom megom sundans ab altera parte freti, *Harbl., prolog.*; sinum megom hvárir, *F.* VIII 51. De etymo vocis in hoc signif. vide *Gloss. Ed. Sæm.* I sub voce megom, quod G. Pauli accipit pro vegum (a vegr via) per permutationem labialium, dubitante G. Magnæo ad *Alom.* 1. *Jonsonius* in *Gloss. Njalæ*, sub v. megin 2: "megin, masculine, latus, pars, regio: öðrum megin nessins ultra promontorium. Vulgo putant megin in tali notione dici pro veginn, qui accusativus est cum artic. suffixo, a vegr via, quando anomalós combinaretur adjectivum in ablativo cum suo substantivo in accusativo casu. Megr etiam in compositione invenitur apud *Veteres*, ut in *Grettissaga*: Han bjó á Bálkastöðum hvárum megom incoluit utrosque *Balcastados*. Ego neutrum pro certo derivaverim a vegr, sed aliam ori-

ginem dispiciendam arbitrer, cum præsertim permutatio literarum v et m mihi sit ignota. Vide adeo, num cognatum sit Lat. margo, -inis, liquescens R; ad sensum quidem apte convenit. Id saltem certum est mihi, in utraque harum dictionum esse ellipsin præpositionis at ex, apud, ut sint plenæ, at ðorum megin nesses, at hvárum megum." Hæc Jonssonius.

MEGINÁSS, m., *ingens pterica, contus* (megin, áss): þunn-megináss, pro megináss Þundar, *ingens pterica Odinis, gladius, þekkjendr blás þunn-meginásar cognoscentes lividum ense, præliatores, viri, homines, F. V 228, 3.*

MEGINBÁRA, f., *ingens fluctus* (megin, bára); plur. meginbárrur, *SE. II 170, 3; m. sára ingens unda vulnerum, sanguis, SE. I 674, 2.*

MEGINBLÓÐ, n., *multus sanguis, magna copia sanguinis* (megin, blóð), *Ha. 286, 3.*

MEGINJARFR, adj., *valde audax, temerarius* (megin, jarfr), *SE. II 198, 1.*

MEGINÓMAR, m. pl., *res magnæ, res gestæ, v. fata* (megin, dómr), *Vsp. 53, sec. membr. 541.*

MEGINDRÁTTIR, m., *magna captura, ingens piscis* (megin, dráttir), dat. s. megin-drætti, *SE. I 258, 2.*

MEGINDROTTNING, f., *regina princeps, summa regina* (megin, drottning), de Sancta Maria: m. himins ok gotna, *Gd. 3; m. manna ok engla, Lil. 86.*

MEGINDÝRR, adj., *perquam carus, eximius, excellens* (megin, dýrr), *Ha. 274.*

MEGINFJALL, n., *mons vastus, ingens* (megin, fjall), *II. hat. 5.*

MEGINFJARRI, adv., *valde procul* (megin, fjarri); id. qu. stórfjarri: eigi m. non admodum procul, c. dat., *F. VI 288.*

MEGINFJÖLDI, m., *magna multitudo* (megin, fjöldi), *G. 4.*

MEGINGJÖRÐ, f., *cingulum roborificum* (megin, gjörð); plur. megingjörðar, de cingulo roborifico Thoris, *SE. I 90. 116. 284. 286; in sing. occurrit, F. V 345.*

MEGINGRIMMR, adj., *valde crudelis* (megin, grimmr); it. difficilis: megingrimmar leirur loca limosa transitu difficilia, *Orkn. 51.*

MEGINGRÖNDUÐR, m., *qui magna vi nocet, violat, dirumpit* (megin, grönduðr): m. geirbrúar krapta qui ligna clipei valide dirumpit, gladio dissecat, pugnator, bellator, *Ha. 326, 4, ubi gen. s. megingrönduðs.*

MEGINHRÍNGR, m., *validus, ingens gladius* (megin, hringr): áss meginhringa numen ingentium gladiatorum, pugnator, bellator, *F. VI 50, ubi construe: brynþings-blíðr gramr setti branda at breiðu Jótlandi, öld tók fús við meginhringa æsi (dat. s. ab áss).*

MEGINHURÐ, f., *magna foris, magna tabula* (megin, hurð): m. Gauts ingens tabula Odinis, clipeus, galli Gauts meginhurðar noxa clipei, gladius, *SE. I 346, 3.*

MEGINHYGGJA, f., *plena, perfecta intelligentia, prudentia* (megin, hyggja); pl. meginhyggjor, id., *Sk. 1, 39.*

MEGINKÁTTLIGA, adv., *magna cum lætitia* (megin, káttliga), *Orkn. 51.*

MEGINKÁTR, adj., *perquam lætus, hilaris* (megin, kátr), *Grett. 19, 4.*

MEGINLIGR, adj., *gravis, magni momenti* (megin, -ligr): meginlig mál pacta solennia, *Vsp. 21. (Angl. mainly).*

MEGINLITILL, adj., *viribus debilis* (megin, litill), *Söll. 2. Pros., F. XI 103: allmeigilauss virium penitus expers.*

MEGINLJÓTR, adj., *valde deformis, fedus, turpis* (megin, ljótr): meginljótr hágr facta turpia, *Has. 12, vide hágr 3.*

MEGINMEINGJARN, adj., *valde noxius, mali inferendi valde cupidus* (megin, meingjarn), *FR. I 435, 3.*

MEGINMEINSAMR, adj., id. qu. meginmeingjarn, var. lect. 9 *FR. I 435, cf. ibid. 520, 2.*

MEGINMILDR, adj., *perquam liberatús* (megin, mildr), *Ha. 232, 1.*

MEGINNJÖRÐR, m., *deus fortis, numen forte* (megin, Njörðr): m. grams bjálfa dous lorica, pugnator, vir, *Dropl. 4.*

MEGINRAMMR, adj., *valde fortis, potens, validus* (megin, rammr): meginrammir galdrar præpotentes incantationes, *OH. 210, 1.*

MEGINRÆDDR, adj., *valde timidus* (megin, ræddr): vera m. pertimescere, *SE. II 578, 2.*

MEGINRÚNAR, f. pl., *characteres potentes, efficaces* (megin, rún), *Bk. 1, 20.*

MEGINSÁR, n., *grave vulnus* (megin, sár): fáreling megináara periculosum fulmen gravium vulnerum, gladius, *Ha. 234.*

MEGINSERKR, m., *magnum vel firmum indusium* (megin, serkr): m. baugs firmum indusium anulatum, lorica, verkendr baugs meginserkjar pugnatores, viri, *ÓT. 125.*

MEGINSÍÐR, adj., *valde demissus* (megin, síðr), de pallio, *Grett. 24.*

MEGINSKÍÐ, n., *magna xylosolea* (megin, skíð): m. fleinalands magna xylosolea clipei, ingens gladius, *SE. I 678, 3.*

MEGINSKJÖLDUNGR, m., *rex potens* (megin, skjöldungr): m. dags dýrgleifar potens cæli rex, Christus, *SE. II 499, 3.*

MEGINSKJÓTR, adj., *valde celer* (megin, skjótr): hljóta megin skjóta líkn, *Has. 21.*

MEGINSNIMMA, adv., *perquam mature, prima jam ætate* (megin, snimma), *HR. 57.*

MEGINSTRÁNGLIGA, adv., *valde severe, acriter* (megin, strángliga), *SE. II 228, 1.*

MEGINSVEIT, f., *ingens caterva* (megin, sveit): ógnar skýs m. ingens multitudo clipeata, cohortes clipeata, militares, *Ha. 130, ubi jvæta ponuntur Ribbúngum, ógnar skýs megin sveittum. Conjici quoque possit megin sveittum, ab adj. megin sveittr valde redans, sudore plenus, sec. Cod. Flat., hoc ordine: ríkr hlenna hneykir gaf megin sveittum Ribbúngum eitt herþrángit slag, yss gerðis i Oslo.*

MEGINTÍRR, m., *magna gloria* (megin, tírr), *Bk. 1, 5.*

MEGINTÍBINDI, n. pl., *res graves, magni momenti, nova, quæ aliquid momenti habent* (megin, tíbindi), *Plac. 42.*

MEGINUND, *f.*, grave vulnus, vulnus capitale (megín, und), *SE. I 678, 1.*

MEGINVANNLA, *adv.*, perquam diligenter (megín, vannla), *Plac. 40.*

MEGINVERK, *n. pl.*, labor operosus (megín, verk): standa at meginverkum operosos labores adgredi, suscipere, *SE. I 384, 1*; með málþjóns meginverkum cum operoso labore sermonis ministri, *i. e. lingua opitulante, magno studio auxiliante, SE. II 172, 2 (Ad. ult.). De eximiis operibus Spiritus Sancti: þá, ríkr andi, þrýðir rausnar ræður meginverkum disertar orationes (eloquentiam) potentibus operibus (= kraptaverkum miraculis) ornas, Hv. 13.*

MEGINVEÐR, *n.*, vehemens tempestas (megín, veðr), *FR. II 81, 2.*

MEGINÞÖRF, *f.*, summa necessitas (megín, þörf), *plur. meginþarfur, Sk. 2, 11.*

MEGINÞÍNG, *n.*, vehemens conventus (megín, þíng): m. byrðings vehemens clipei conventus, pugna, áss byrðings meginþinga nomen prætorum, bellator, *F. VI 50, var. lect.*

MEGINÞROTINN, *viribus desertus, Gðþ. 55.*

MEGINÞRÓTR, *m.*, eximia fortitudo (megín, þrótr): valda meginþrótti eximia fortitudine animi præditum esse, *Sturl. 1, 26, 1.*

MEGINÞUNGR, *adj.*, valde gravis (megín, þungr): fyrir vátar meginþungar sektir propter nostra gravissima delicta, *Has. 21.*

MEGJA, *posse, pro mega, SE. II 98, 3, cum adnotatione auctoris. Forte ex hac forma arcescendum tó mugða, tanquam impf. ind., vide hanc vocem.*

MEGN, *n.*, contr. pro megin vires, potestas, potentia; in acc., *Hugs. 18, 2*; treystu vér á mátt ok megn, lögðu á orku ok allt sitt megn, *Ólafsr. 24, 34*; deila megn við e-n viribus cum aliquo contendere, *Lil. 8. Sic Grág. I 237, 245, = megn, 240; F. X 256*; um megn sér supra vires, plus quam valeas, *Fær. 58; Dropl. maj. msc. c. 23; Eg. 66. Vide compos. hafsmegn; nom. ásmegn = ásmegin, SF. I 90, var. lect.; vetrarmeça, GhM. I 534 (= vetrar megin sæcítia hiemis, Sks. 59). Dat. megni, a megin, c. c.: þegn með stóru megni vir magno robore, *Grett. 86, 2*; í hafsins megni sæviente pelago, *Nik. 43, ab hafsmegin; jarðar megni vi telluris, Hyndl. 34, = jarðar magni, Hyndl. 39 (ubi plerique Codd. megni), a jarðar megin; vera í megni magna vi præditum esse, Gðþ. 4*; með svá miclum kröptum oo megni, *F. X 289; Dropl. maj. msc. c. 13, de Nollare: hann var í brókum, en svo hafði hann hast farit, at þat var með megni; ómegín deliquim animi: henni var ómegín passa est, Dropl. maj. msc. c. 5; sed þá er af honum leið ómeznit, Fbr. 115, et dat. ómezní, Hkr. III 254 (vanmegni, F. VII 108); færa e-n fram á handmegni sínu, Jus eccl. Thori.**

MEGN, *adj.*, validus, potens, vehemens, contr. ex megin, *adj.*, quod occurrit in *adj. compos.*, vanmegina (*GhM. II 688: Sigurðr*

kvað þann mann viðina höggit hafa, ok hafa vorðit vanmeginn af megrí; *F. I 305, quod et contractum reperitur Sturl. 3, 36: hann rétti höndina þá hina vanmegno í ljósit; ít. úmeginn, adj., F. I 264*: í gegn megnu glyggi adversus vehementem tempestatem, *Ed. Lóvasína, locum vide sub glygg; ek sá megná búþegna standa í böð potentes rusticos, Hh. 1, 2. Compar., megnari: þat var þrekvirki þokks megnara validius, majus, excellentius, FR. III 21, 1. Pros., Sturl. 7, 30: tókst þá mannfall megnat magna strages edi capta est.*

MEGNA (-aða, -at), corroborare, confirmare, augere, *id. qu. magna; in act. rarum, huc tamen referri potest Rekst. 31: megnum dimt dvergs dreyra regn augemus obscuram (densam, i. e. copiosam) nani manantem pluviám (poësin); oss megni goð gagni nos dñi victoriá roborent, Eb. 22, ubi membr. magni. Mildi megnud clementiá aucta, i. e. alma: fagnadu mildi megnud | móðir alls ins göða, de Sancta Maria, Mh. 20. In passivo non infrequens in prosa, vide F. VIII 204; at megnudum degi adulto die, Sks. 39; en er synir þeirra tóku at megnaz adollescere, maturescere, Orkn. 94; sóttin megnadiz við Þór-gunnu, Eb. 51.*

MEGOM, MEGUM, in illum megom undique, etc., *vide sub megin 4.*

MEGUÐ, non possunt, 3. pl. præs. ind. v. mega, cum suff. neg. að, *Merl. 2, 64.*

MÆGÐ, *f.*, adfinitas (mágr), *Sk. 1, 44; Bh. 2, 18; Am. 52; Hh. 17, 1 (F. VI 172, 1; AR. II 59, 1).*

MEILL, *m.*, Meilius, Odinis filius, *SE. I 553, 3. Meila faðir Odin, SE. I 308, 2, sec. conjecturam S. Thorlacii, qui pro lectione Cod. Reg. setmela, Worm. set meila conjecit seþr meila. Meila bróðir Thor, Harbl. 8; SE. I 278, 1.*

MEILREGN, *n.*, pluvia metalli, pluvia ferrea, nimbus telorum, = málmregn (meil = mel metallum, *vide mál, regn*), *HS. 6, 7 sec. plurimos Codd., hoc ordine: meilregni hjórs hlífremmis rigndi víða of fjór hersa pluvia ferrea præliatoris multis locis pluebat in vitas ducum, i. e. magna telorum vis conjecta est a bellatore adversus duces. Ceterum F. I 57 pro meilregni præfert meelregni, in quibus formis tam i quam e epentheticum est, ut in mýill.*

MEILSKÜR, *f.*, imber metalli (meil = mel metallum, skúr), *id. qu. málmskúr, ut meilregn = málmregn, SE. I 421, 1, ubi puto construenda esse benneil metallum vulneris, telum vel gladius, benneilskúr imber teli v. gladii, conjectus telorum, gladiatorum, fyrir benneilskúrum propter imbres telorum, propter jaculationem, conjectum gladiatorum, multitudinem telorum. Vel forte rectius h. l. legitur fur (sec. Cod. Worm. et Upsal.), hoc ordine: þaðan verða biört súrla söt þenfur-fyrða (præliatorum) rjóþaz blóði í meilskúrum.*

MEIN, *f.*, amnis, *SE. I 576, 2; II 479; sec. Petersen in Gammelnordisk Geographi 1, 169, id. qu. Mayn Manus, Germania fluvius.*

MEIN, *n.*, *impedimentum*, *malum*, *noxa*, *perniciēs*, *pestis*; *de incommodis et difficultatibus itineris*: mæta meinum in molestias incidere, *ÓH.* 92, 4; mein gjöriz á mínum hag mali quid evenit meæ conditioni, *Sk.* 1, 22; mein ero fur hondom mala impendent, *Sk.* 1, 36; illt mein var þats male accidit, quod, *F.* III 9, 1; snörp mein voro á því, er multum mali inde evenit, quod, *Mb.* 4; mein á megi, de factu imperfecto, *FR.* I 250; sæta meinum við e-n malum alicui inferre conari, dolos struere alicui, *ÓH.* 74, 1 (*F.* IV 151); mein fékk herr af steinum lapidibus vulnerari, *Sturl.* 7, 30, 2; við meinum contra impedimenta, i. e. ad pacem stabilendam, confirmandæ pacis gratia, *Hh.* 73, 6, *Hkr.* VI: contra perjuriam, accipiens mein pro meinsæri; æ koma mein eptir munuð semper molestiæ succedunt voluptati, *Söll.* 68; mein gengr um þjóð calamitas populum (homines) invadit, *Merl.* 1, 25; unz af mæli enn mein komi donec tempore procedente adhuc impedimentum (nova imped.) veniat, *Bk.* 2, 41; þann eta mein heldr en mik eum pestes devorant potius quam me, *Húvam.* 154; fordæða, meini blandin venefica, peste imbuta, i. e. noxia, *Lokagl.* 32; ek blend meini mjúð muls m peste misceo, i. e. computationem infestam reddo, convivium turbo, *Lokagl.* 3, vide meinblandinn. Mein aura perniciēs rerum mobilium, ignis, *GS.* 9; mein Ýngvifreys pugna, vide meinvinandi; andar mein vília, *Has.* 41, v. eyða et traudr. In compos., vide selmein.

MEINA (-aða, -at), *prohibere*, *impedire* (mein, *n.*, *impedimentum*), *cum acc. rei, dat. personæ*: sú er meinær mér leik ok teiti quæ me ludum laticumque prohibet, *Mb.* 18, 1; menn meina mér eina steina gná me prohibent, quo minus cum muliere colloquar, *Korm.* 5, 4; menn meina mér ásjonu þína prohibent, quo minus aspectu tuo fruar, *Korm.* 6, 1; vita ef meini morðför kono ut tentent impedire funestum úter conjugis, *Bk.* 2, 41; adde *Skáldh.* 6, 49, 7, 12. *Pros.*: ef ei meinuðu forfull si justa causæ non impedirent, *Sturl.* 10, 4; mun þat ekki meina voru félagi hæc res societatem nostram non prohibebit, hæc res non obstabit, quominus societatem inter nos faciamus, *FR.* II 194.

MEINA (meina, meinta, meint), *significare*, *indicare*, *Nik.* 34, ubi sic: Nikulás þrýða nýrtir síðir | í næstu grein, sem postulinn meinær. *Ibid.* 31: Postulinn telr upp ljósar listir | lýðum tólf, er biskup þrýða; *ít.* 33: fægdarmadr var fágari dygða | fyrir vegliga postulans reglu. *Hodie vulgo, putare, arbitrari, ut FR.* I 499; meintu (= héldu, hugðu) allir, at hún mundi hafa sprungit af mæði; *FR.* III 488: miklu ósterkari ertu, en ek meinti (= hugði, ætlaði).

MEINALAUSS, *adj.*, *innocens*, *innocius* (mein, -lauss), *id. qu. meinalauss*; *it. benignus*, *epith. Christi, AA.* 19; *GhM.* I 208. *Neutr.*, meinalaust sine labe, pure, sincere, caste, integre: fagna messo Ólafs meinalaust, *id. qu. halda skollaust helgi skilfings, Mg.* 11, 2; in prosa, *F.* VI 109.

MEINBLANDAÐR, *mala peste imbutus* (mein, blanda): meinblandat hræ cadaver nozium, *Hít.* 19, 1.

MEINBLANDINN, *malo medicatus* (mein, blanda): m. mjúðr mulsum nozium, potio venenata, *Bk.* 1, 8.

MEINBÖNNUÐR, *m.*, *propulsator malorum* (mein, bönnuðr): m. manna humanorum malorum propulsator, episcopus, cui salus hominum curæ est, *Pal.* 19, 1, de Paulo episc., nú er meinbönnuðr manna | mál-snjallr hédan kallaðr.

MEINFÆRT, *n. adj.*, *pro subst.*, *vía difficilis*, *impedita* (mein, fær; cf. *Seec. meha-före iter nivibus incivium*): Magnús morð gürði Sveini meinfært þaðan prælum Magni (impetus a rege Magni factus) difficilem inde (e navi sua) fugam Sveini reddidit, *Mg.* 34, 3; Haraldr vann (= gerði) Sveini meinfært fyrir móðu minni difficultatem, impedimentum successivit, *Hh.* 65, 1. *Intrans.*: hreinum gylfa skíðs glöjardar gerði meinfært um lög transitus per mare navibus impeditus reddebatur, *Ód.* 23. In prosa, *ÓH.* 71: allmikill harmr er þat, er vér eigom svá langt at sækja hingat á yðvarn fund, ok svá meinfært, fyrst hafsmegin mikit, en þá ei fríðsamt at fara um Noreg (*F.* IV 139). Sic meinfært = bágstaddr, *F.* I 258.

MEINGARÐR, *m.*, *agger exclusorius*, *ad alios prohibendos exstructus* (mein, garðr, *qu. meinglr garðr*), *et metaph.*, *adversarius*, *vel agger adversus incommoda, ad avertenda incommoda factus*, i. e. *præsidium*: m. margra jarða multarum terrarum adversarius (rex bellicosus), vel præsidium, de rege Ólax Tryggvii f., *F.* II 280 (*Rekst.* 30).

MEINGJARN, *adj.*, *molestus*, *difficilis*, *nozius*, *nocendi cupidus* (mein, gjara), *vide compos. megingmeingjara.*

MEINGR vide meingr.

MEINHRJÓÐANDI, *m.*, *mala avertens*, *propulsator*, *averruncator malorum*, *deus* (mein, hrjóða), *Le.* 11, ubi sic: gefa kvest mætr á móti | meinhrjóðande þjóðum | ár með öllum tíre | einart ok fríð hreinan, i. e. mætr meinhrjóðandi kvest gefa þjóðum á móti (vicissim) einart ár ok hreinan fríð með öllum tíri.

MEINHUGAÐR, *adj.*, *malevolus*, *malignus*, *nocendi cupidus* (mein, hugaðr), *FR.* III 496, 3.

MEINIGR, *adj.*, *nocivus*, *nozius* (mein); *contr.* meingar þær urðu noziæ exultant (mulieres), *Söll.* 10, ut mingastr, miangastr, pro minnigastr, *F.* VI 199; XI 298, var. lect. 5. Vertunt autem meingar maculosa verbo tenus, mixta s. miscella, 3: ingenio. a meinga miscere, conferentes *Nj.* 33, de Hallgerða: hon var blandin mjök, nequatenus improbantibus priorem interpretationem.

MEINILLA, *adv.*, *perquam male*, *infelicitate* (mein, illa): hregg mækis eggja gekk Sveini meinilla admodum infelicitate cessit, *F.* II 314, 1.

MEINKRÁKA, *f.*, *cornix noxia*, *dira*, *infesta* (mein, kráka), *metaph.*, *de homine litigioso et petulante* (*Lokio*), *Lokagl.* 43.

MEINLAUSS, *adj.*, *innocens, integer, pius, pius* (mein,-lauss): *m. herr pii homines*, Hs. 9.

MEINLÆTI, *n. pl.*, *spontanea adfectio, pena* (mein, læti): *drýgja m. se ipsum adfigere, castigare, Hugsrn. 32, 3. De passione Christi, Lb. 13. 43. 46.*

MEINLIGA, *adv.*, *nocenter* (meinligr, *adj.*, *a mein*): *verðr meinliga meki brugðit gladius ad nocendum destringitur, Merl. 2, 53; kemr m. mañndauðr um her, Merl. 2, 79; merktr m. crudeliter notatus, Söll. 61. Sic, meinliga haljinn duriter adfectus, Hkr. III 289.*

MEINN, *adj.*, *nozius, nocendi cupidus* (mein), *Isl. II 219, 1. In prosa occurrit compar.*, *meinni nocentior, FR. III 637: þat varð hverju dýri meinna ok verra; it. compos.*, *úmeina innocens, Dropl. maj. msc. c. 2: því ek þikkjum úmeinu við aðra menn. Hinc neutr. meint, pro subst., noxa, quod nocet, damno est, vulgo, v. c.: mér varð meint við ea res mihi noxam, damnum, læsionem adtulit.*

MEINRENNIR, *m.*, *ÓT. 57, 1, ubi coheret meinrennir varga, pro rennir meinvarga fugator noxiarum maleficorum, voc., apostrophe ad Eirikum dynastam Hakonis f., qui unacum patre piratas Jomenses in sinu Hjörungico devicit. Propr. vero meinvargr est lupus nozius, periculosus, et meton., meinvargar homines belluarum more grassantes.*

MEINSAMLIGA, *adv.*, *crudeliter, atrociter, duriter* (meinsamr), *ut meinliga: meinsamliga hamladr, G. 57.*

MEINSAMR, *adj.*, *molestus, incommodum, molestiam facessens* (mein,-samr), *FR. I 520, 2, vide meginmeinsamr. In prosa, nocens: fjulkunnig kona ok meinsam, Isl. I 212.*

MEINSEMI, *f.*, *difficultas, inhumanitas, nocendi studium* (meinsamr): *meinsemis orð verba aspera, inhumana, Skáldh. 2, 50. In compos., ómeinsemi.*

MEINSKILJANDI, *periculum intelligens, subolens, periculum timens* (mein, skilja), *timidus, Eb. 19, 9.*

MEINSLEITANDI, *m.*, *malum inferre cupiens* (mein, leita), *dat. pl.*, *meinsleitendum, Nj. 44, 3. Pros., Vigagl. 7: leita e-m meins i e-u nocendi studio, malo consilio negotium cum aliquo contrahere.*

MEINSTAFIR, *m. pl.*, *id. qu. mein noxa, damnum, incommodum* (mein, stafir): *telja sína meinstafi noxas ex se ortas memorare, Lokagl. 28.*

MEINSVANR, *adj.*, *mali expert, innocens, sanctus* (meia, vanr), *de Njordo: manna þengill ean meinsvani innocens ille hominum rez, Grm. 16.*

MEINSVARA, *adj. indecl.*, *perjurus, SE. I 200, 2, vide meinsvari.*

MEINSVARAN, *n.*, *perjurium* (mein, sverja): *meinsvarans hapt deus perjuri, gigas, deorum hostis; vel meinsvaran, n., iusjurandum noxæ, i. e. juratæ inimicitie, unde meinsvarans hapt deus hostis juratus (=: Asarum), gigas; vel meinsvarans est gen. s. cum articulo, a meinsvari, m., qui alicui exitium et perniciem juravit, unde hapt (col-*

lect.) meinsvari qui perniciem deorum juravit, juratus deorum hostis, gigas, nempe Geirrodus, arma farmr meinsvarans haptz vel haptz meinsvarans sarcina brachiorum gigantis Geirrodi, collect. Greipa et Gjalpa, gigantides, SE. I 292, 2. Vide svaran.

MEINSVARI, *m.*, *perjurus* (mein, sverja), *Vsp. 35: sá hon þar vaða | þunga straura | menn, morðvarga | ok meinsvara; ad formam eidsvari. Sed SE. II 292, meinsvara est adj. indecl.: skliv þar vafa | þvnga stræma | menn meinsvara | oc morðvargar; meinsvarans, SE. I 292, 2, vide sub meinsvaran.*

MEINTREGI, *m.*, *dolor nozius, gravis* (mein, tregi): *ef meintregar mér ángráðit si nozii dolores mihi molestiam non facessent, Sk. 1, 34.*

MEINÚÐIGR, *adj.*, *mali animi, malignus, nocendi cupidus* (mein,-úðigr): *þá frá ek manna | meinúðgasta | ok ógjarnasta | gott at vinna, FR. II 212, 2.*

MEINVARGR, *m.*, *lupus nozius, fera bestia, metaph. de nozii hominibus, prædonibus, vide meinrennir. Propr. meinvargr idem est ac skæðir vargar, F. I 273.*

MEINVETTR, *f.*, *monstrum nozium* (mein, vettr): *satt var, at mönnum metti | meinvettr hjá bekk einum, Selk. 13.*

MEINVÆTTR, *m.*, *monstrum nozium* (mein, vættr), *Grett. 65, 6, ubi: hef ek þussa | ok þeirra kyn | hart leikit | hamars ok bjarga, | ok meinvættu | marga barða. Fem. gen., Isl. I 212: er mörgum manni vann bót, þeim er aðrar meinvættir gerðu mein.*

MEINVINNANDI, *m.*, *molestiam inferens, negotium facessens* (mein, vinna): *Yngvifreys m. rem Freyo ingrátam, odiosam faciens, præliator, vir, a mein Yngvifreys res ingrata Freyo, bellum, pugna, meinvinnöndum Yngvifreys varð minatr sagnafundr, ÓT. 43, 2, cf. supra ángr, m. De Freyo autem dicit SE. I 96: á hann er gott at heita til árs ok fridar.*

MEINÞJÓFR, *m.*, *fur nocens* (mein, þjófr): *m. markar silvæ nocens fur, i. e. ignis, incendium, Y. 17. Nom. propr. viri, SE. I 482, 3, Meinthjóvus, possessor equi Moii.*

MEIRR et **MEIR**, *compar.*, *magis, plus, potius; amplius, porro, deinde, adhuc. — 1) compar., magis, potius: óumo eo um Hugin, — þó sjáme meirr um Mania magis tamen sollicitus sum de Munine, Grm. 20; magis, majori cum studio, Mg. 1, 4; potius, ut contrarium fortius adfirmetur: ljóss veit ek at mun missa | meirr höfðingi þeirra, meirr i. e. potius quam ut lucidæ candelæ super sepulcro ejus luceant, Svrr. c. 116. Positivo præpositum format comparativum, meirr leidr magis ingratus = leidr ingratior, Skf. 27, sec. fragm. U. Præpositum comparativo sensum intendit, ut cæn, v. c.: ek geri meirr fleira hróðr of mæran mæg Sigryðar adhuc majorem laudem (plures versus laudatorias) facio de claro Sigrodi filio, SE. I 466, 3; meirr fleiri hollvinir adhuc plures, præter hunc plures, F. II 313, 1; en kunnum*

meirr fleiri skil *adhuc plura habemus quæ referamus*, *ÖH. 92, 2. Postpositum post comparativum adv. πλεονάζει*, v. c. heldr meirr = heldr porrus, *Hh. 96, 2*; innarr meirr, *id. qu. innarr interiorius, loco interiore, FR. I 298, 2 (hinc vox Danica fjermer, Isl. fjr meirr, fjer meirr remotius)*. — 2) *ut adv., id. qu. enn, framar, enn framar adhuc, porro, porro amplius*: hvat mun meirr vera minnar *est quid porro eventurum est in vita mea*, *Sk. 1, 18, id. qu. hvat mun enn vera est minnar, Sk. 1, 14*; svá komit manna meirr aprt á vit, i. e. svá komi-t (þú) aprt meirr á vit manna *utinam ne amplius reueneris ad homines (superos), Vegtk. 19*; ánnuþs hér enn meirr hic (in aula) *adhuc porro (i. e. iterum) congregiemur, ÖH. 92, 1*; meirr skal ek bera hróðr gnótt fyrir styrs stæri *etiam nunc, nunc quoque (uti antea), SE. I 682, 2*; meirr kunni haan mönnum bjarga *præterea, adhæc novit, Rm. 40*; áðr grindlogi Göndlar gellr í hattar fellu nokkurum þeirra meirr (*adhuc, posthæc, uti antea*), *Végagl. 21, 1. Id. qu. síðan deinde, ezinde. v. c.*: sitja meirr um sáttir saman *dein concordés consent, Vafþr. 41*; sic et *Ghe. 31*; *Rm. 4. 6. 11. 17. 27. 34*; *G. 31*; *distinguitur meirr deinde, síðan postea, Eb. 56*; *junguntur meirr síðan porro deinde, F. II 288, 1 (ÓT. 96, 1, sec. membr. E), it. meirr at þat, id., Rm. 2. 4. 5. 7. 9. 18. 30*; *Y. 9 et Mg. 31, 5, meirr est id. qu. mærr, adj., clarus, illustris, unde et F. VI 78, var. lect. 6, pro meirr est mærr.*

MEIRRI et MEIRI, compar. adj., major, ab adj. mikill: meirri ertu hverjum þeirra, *SE. II 178, 2*; móð hefir meirra animos *gerit majores, Sk. 2, 13*; *eadem forma, F. X 23*: meirri vãn *similius vero, probabilius*; *FR. I 314*: meirri, en flestir menn aðrir *majori staturd. Neutr. meira, adv., pro meir: unna meira plus diligere quem, Korm. 5, 4*; pro feira: fjöld um víðir á fimu dögum, en meira á mánaði *magis variat tempestas per integrum mensem, Havam. 74.*

MEISINGR, m., parvus (avis canora), SE. II 489, Dan., Norv., Germ. Meise, id.

MEISS, m., cophinus; acc. s. meis, Harbl. 3.

MEISTARI, m., magister: m. stærða, villu fraudum, erroris, diabolus, *Gd. 42*; *Nik. 40*; m. lýða rector hominum, *de episcopo, Gd. 32*; m. saungs, *id., Selk. 14*; meistara skáld til orða in *ditione poetica excellens, eximius poeta (versificator), Skáldh. 1, 14. In compos.: höfuðmeistari, yfirmeistari.*

MEITA (meiti, meitta, meitt), secare, metere, demetere: m. manar jubas (equorum) demetere, *Ghe. 39, quod in Gþl. msc. est skera mavn á rossum, it. Hild. msc. c. 33*; Karkr meitti knfi hattar stall af Hákonu *caput cultro abscidit, F. X 425, 21.*

MEITI, m., regulus maritimus, SE. II 468, 552, 614, ubi Wehart. SE. I 547. var. lect. 5 metti. Meitius, Goris filius, FR. II 5. Meita skíð *xylosolea Meitii, navis, ÓT. 20, 1 (SE. I 444, 5)*; mjúkhurð Meita *mollis tabula Meitii, navis, ÓT. 18, 2*; Meita hlíð *clivus Meitii, mare: renna Meita hlíðar sæfar skíði*

clivus Meitii xylosolea marind percurrere, i. e. nave, classe vehi, F. VI 197, 2; Meita völlr *campus Meitii, mare: meita vallar vigg jumentum maris, navis, Ghe. 7, vide vigg-beitir.*

MEITILL, m., scalprum, cælum (meita): ela meitill *cælum v. scalprum procellarum, metaph. de procellis mare eruentibus, Eg. 60, 3, ubi: andærr jöluun vandar (ventus) höggur út stórt stafnkvígs þel með ela meitli.*

MEITINJÖRÐR, m., GS. 12, ubi construendum videtur: vertu ótyrrinn við sleitu móts meitinjörðr alios homines ne provocaveris ad iram; derivandum videtur a meittir cæsor, sector, it. scalper, ut meitill, unde sleitu móts meittir gladius, cujus njörðr puginator, vir, homo; vel m., qui secat, metaph. qui exstinguit, sleitu móts m. vir pacis amans.

MEITIR, m., qui secat, meitir, demetit (meita): meitir jöfra cæsor, prostrator regulorum, rez, lectio membr. E, *ÓT. 116 (F. II 294), pro jöfra hættir, cf. meidir. — 2) pro meitill scalper: sleitu móts meitir scalper pugnar, gladius, sleitu móts meitinjörðr puginator, vir, GS. 12.*

MEITIÐR, m., vide voc. compos. hörmeitiþr.
MEIÐA (meiði, meidda, meidd), lædere, violare, sauciare, mutilare: Vindr meiddu sárliga gjálfrs grindar ríðanda *hominem sæde mutilarunt, G. 37*; sverðum þeir meiddu þann. er saklaus var *gladiis sauciarunt, Söll. 22*; margan meiddan mann multos *sauciatos, Söll. 59*; m. heidin goð violare, *lædere simulacra deorum, F. II 283*; m. bæ ædes violare, *absumere incendio, Mg. 32, 4*; hurðir Hárs meidduz *clipei læsi sunt, Sturl. 7, 30, 2*; cild privare, *F. VII 84, 2*; grjót ok skotbroddar meiddu *fjör vita nocuerunt, homines vitâ spoliarunt, F. I 171, 1*; meidda hjör *lædere ensem, pugnare: hinn er aldregi meiddi hjör vir imbellis et ignavus, Fbr. 32, 2 (GM. II 338). Part. act., meiddandi, pl. meiddendr skéidda vastatores narium, pugnatores, viri, Sturl. 4, 35, 3, vide blikmeiddandi.*

MEIÐIR, m., qui lædit, violat, sauciat (meiða): m. borðs gota *vulnerator natis. puginator, vir, Sturl. 5, 5, 4, ubi acc. s. meiði, v: Sturlam; m. tjalda drasils, id., in voc., de rege, ÖH. 41, 1; in appellationibus virorum adhiberi docet SE. II 498*; mórðælar m. læsar *clipei, vir, Plac. 29*; m. meita *consumtor rerum pretiosarum, vir, Gþ. 4, (ut særir auðs)*; m. mundar (opum), *id., Ag; m. bauga, Ísld. 6*; m. munda vita auri, *id., Gþ. 3*; m. sverða vir (ut brjótr), *Skáldh. 2, 22*; jarla meidir *oppressor dynastarum, rez: ógnin stóð af jarla meiði (dat.), F. XI 318, cf. hegnir et meitir. Vide vellmeidir, elmeidir.*

MEIÐMAR, f. pl., cimelia, res pretiosa; in acc., Bk. 2, 37; Rm. 35: stórar meidmar, *Ghe. 5*; meidda fjöld, *Bk. 2, 2; Hamh. 23; Am. 93; dat. meidmum, Bk. 2, 15. 44. AS. maðmas cimelia, et inde compos. maðmbas gazophylacium, Mæsg. maipms δώρον, Marc. 7, 11.*

MEIÐR, adj., qui lædit, v. þrameiðr.

MEIÐR, m., arbor, Hund. 1, 5; Sk. 3,

11; de Yggdrasile, Grm. 34; Hávam. 141; de Mistilteine, Vsp. 30; de materia: maðr teigi þar meid til rifjar materiam dedolavit jago textorio, Rm. 15; de patibulo, Hm. 16; Ý. 26, 1. Dat. s. meidi, gen. meids, SE. I 76, 1; Fjölsm. 25, sed meidar, Grm. 34; sanar m. arbor undæ, maris, navis, Ha. 289, ubi dat. s. meid. — β) in appell. virorum: brynju m. arbor, tignus lorice, pugnator, Nj. 146, 1; dat., brynju meid, Selk. 2 (áðr undgjara óhreinn girndar andi bægdí brynju meid); meidr mordreins, id., SE. I 414, 2, ubi ponuntur ut synonyma vidr ok meidr. Plur.: meidar geirþings (pugnæ), præliatores, SE. II 194, 1; meidar grammis seids (auri), viri, homines, SE. II 198, 1; meidr hrings (annuli), vir, homo, Mg. 11, 1; meidar málmþings (pugnæ), viri, F. II 322, 2; acc., málmþings meida, Jd. 5; morðbáls meida, Jd. 15; meidar ógnar skers (clipei), præliatores, ÓH. 248, 2; stála meidar, id., Ha. 104; gen., stála meida pugnatorum, ÓT. 40, 1; dat., meidum málmhríðar bellatoribus, Hg. 27; meidr þingsættis (þingsættis) vir comitia obtens, princeps, F. XI 127, ubi meidr absol. pro viro capit NgD. 187; unnaviggs meidr vir, princeps, ÓT. 118 (F. II 297); mens meidr vir, Sv. 18, 2, forte et legendum Krm. 17: ek sá hundmargan falla at odda seanu fyrir menn-meidi (i. e. mens meidi); sin vero menc h. l. referendum est ad maðr homo, legendum erit in anteced. hunnmarga; tum vero tó meidi aut referendum ad meitir scalprum, it. telum, hasta, gladius, aut meidr pro verbali accipiendum, = meidr qui lædit, sauciat, eodem sensu; hinc et explicari posset: meids beidr flagitans telum, pugnator, vir, Hild. msc. c. 33, 4. — γ) in compos.: dúameidr (acc. pl., -a), elmeidr (gen. s., -s), erlimeidr, æskimeidr, fólkmeidr (acc. pl., -a), grandmeidr, herðimeidr, hildimeidr, hjörmeidr, hleyþimeidr, hnykkimeidr, hristimeidr, hvesstimeidr, hymeidr, isarnmeidr, keanimeidr, lyptimeidr, mímameidr, rækimeidr, sessmeidr, sjámeidr, skokmeidr, sólmeidr, stýrimeidr, valmeidr, viggmeidr, vilmeidr, vingameidr, þreyngvimeidr.

MÆKIR, m., gladius, id. qu. mækir (machæra, μάχαρα, AS. mece), Völk. 16. Cf. Hebr. מַכְרִיחַ m. præform. et مَكْرِيحٌ prostrari.

MÆKIR, m., gladius, SE. I 546, 2 (vide mækir). In prosa distinguitur a sverði, Ý. 24: hafði Ýngvi um kné sér mæki. — Álfr konungr — brá sverði undan skikkjo ok lagði í gegnum Ýngva bróður sinn: Ýngvi ljóþ upp ok brá mækina; í. FR. II 426: (Fullaflí) hefir mæki stóran í hendi, Þorsteina sverð sitt; tviæggiadr mækir, Ísl. II 54; permutatur mækis eggjar, Hm. 15, et skálmir, Hm. 16. Occurrit hæc vox Hávam. 81; Grm. 51; Skf. 23. 25; Lokagl. 12; Ghe. 7; Hm. 15; Ý. 24, 1; Korm. 27, 4. Mækis eggjar acies machæra, pro gladio, Hm. 15; hregg mækis eggja pugna, F. II 314, 1; hegg mækis eggja pugnator, vir, Fsk., vide hegg; rjóða mækis eggjar í manna dreyra, Hg. 5, 2;

mækis munur acies machæra, gladii, Hk. 2, 1; mækis mót pugna, v. móvaldr; mækis á fluvius machæra, sanguis, Höfuðl. 4; hlíf gnast við hlíf, hjör við mæki, SE. II 150, 1; mækir hjarðar, sveiðuðs machæra armenti, tauri, cornu potorium, Ý. 29, 2. 3. Vide hræmæki.

MEKT, f., potentia, potestas (makt), var. lect. Nj. 23, 1, pro spekt; mektar blóm flós majestatis, de Sancta Maria, Lil. 25; mektar fjandr potentes demones, Gðþ. 4; mektar fullr potens, Lil. 7; plur. mektir potestas, vis, de fragrantia herbarum: grasanna lykt hefir myklar mektir, Gd. 73, cf. megn, neutr. megat (pronunt. mekt) gravis, de odore; (mekt ok ríkdóm, Sks. 698).

MEKTUGR, adj., potens (mekt): hróðr mektugs, hersa kindar laus potentis præfecti, Ad. 15; mektug þjóð viri ampli, illustres, Skáldh. 7, 56; de femina: mektug menja laut, motra njörd (menja jörd), Skáldh. 1, 31. 6, 31. In prosa: ríki, styrkt ok máttugt af mektugum höfðingja, F. V 345.

MEL, n., ferrum, telum (gladius, hasta), in plur. tantum occurrit: stinn mel ruðuz í stála styr duri gladii rubefacti sunt in chalybum conflictu, Sturl. 7, 30, 6. Cognatum videtur AS. mæl metallum, Cambrobrit. mael, malen, id. (vide Krm. 93); cf. mál supra, it. mælregn, meilregn, meilskúr. — 2) frenum, frena, lupatum (hodie mæl, inserto j), vide compos., meldropi, melgreyp; cf. Dan. Mile. Frenum, unde mordere frena, et: frenaque magnanimi dente teruntur equi, AA. 1, 20.

MEL, n., id. qu. mál tempus; at meli stato, certo tempore, vel indef., aliquando: sendi guð til grundar | Gabriel at mæli, Mk. 25; vide formam mæl. In acc. s. occurrit Grág. II 349: skemra mel tempus breuius; sæpius in dat.: á því meli eo tempore, eo temporis intervallo, F. VIII 27; Vigagl. 16; á þessu meli, F. X 397. Gen. sing. et dat. plur. vide stefjamel. AS. mel pars, pars temporis, Mæsog. mel tempus, spec. tempus sumendi cibi, ut mál.

MÆL, n., id. qu. mel tempus: á skömmu mæli brevi temporis spatio, Jd. 17 (F. I 169); in prosa: á því mæli eo tempore, tunc temporis, Vem. 23, et cum art.: á því mæli, F. XI 152; á þessu mæli hoc temporis spatio, F. XI 40. Huc referendum videtur: af mæli propediem, mox, brevi (ut af stundu), Bk. 2, 41: unz af mæli enu mein komi donec novum impedimentum procedente tempore obveniat (FR. I 203: ef sefaz mætti harmr hennar þar til er frá líði); vertunt autem h. l. af mæli ex effato (ejus), vel, ex sermone (nostro), ex dissensionibus (nostris).

MELA v. post mæla.

MÆLA (mæli, mæla, mælt), loqui, fari, verba facere. — 1) cum acc.: m. þarft utilia verba facere, opportune loqui, Hávam. 19; m. staðlausu stafl fatilia verba loqui, Hávam. 29; m. teiti hílars sermones proloqui, Ghe. 2; m. hól fyrir e-m um e-t gloriari coram aliquo de aliqua re, Eb. 18, 1;

cum acc. personæ: m. sèr man exorare sibi puellam, amorem puellæ sibi verbis conciliare, Hávam. 98; orðum mæla jötun verbis adloqui gigantem, vel, in loquendo superare, (ut mæla e-n máltum), Vafþr. 4. — 2) absol., loqui: at þær mæla nê megoð ut vos loqui nequeatis, Lokagl. 7; ek mæla mörgum orðum í minn frama multa verba locutus sum in meum emolumentum, Hávam. 105; mæla til friðar petere pacem, FR. II 121, 3 (vulgo mælaz til e-s verbis expetere quid); mæla vel fyrir e-m við guð bene precari pro aliquo apud deum, pacem dei pro aliquo exposcere, precibus suis intercedere pro aliquo apud deum, Pál. 19, 3, ubi: lýðr á (at) mæla allt vel við mætan guð fyrir farsælum eyði órsætia, þeim er gerði sírða frið; mæla fur adprecari, v. furmæla; mæla við e-n colloqui cum aliquo, Vsp. 42; mælaz = mæla, Vafþr. 9: hvi þú mæliz af gólfu fyr cur tu loqueris de pavimento coram (o: me), i. e. cur me adloqueris stans in pavimento?; vide mox formam mæla. — 3) indicere, condicere: mælt stefna conventus conductus, indictus, Hh. 73, 3. — 4) part. pass., in compositis, signif. passivo, vide vandmæltr; signif. activa, ut adj., deriv. a mál, vide mæltr; v. fljótumæltr, gláðumæltr, hraðmæltr, hírmæltr, snjallmæltr; part. act., v. formælandi.

MÆLA, *id. qu. mæla loqui; melaz um secum loqui, Bk. 2, 6: nam hon svá bert um at melaz; vel simpliciter, loqui de re aliqua, sensus suos aperire de qua re. Sic mælaz illa um queri, questus edere (propr., male, animo indignabundo loqui de re aliqua), F. VI 352. Reciproce: melomo í sessi saman colloquamur sedentes, Vafþr. 19.*

MÆLA (mæli, mæla, mælt), *metiri (mál mensura): hann mælti mik mundum ok spönnum manibus et spithamis (i. e. expansis digitis) me metiebatur, FR. III 19, 3, et in prosa ibid. p. 18: hann mælti vöxt hans, et Korm. 2: hann mælti grundvöll undir hús; hodie in usu est impf. mældi mensus est, ut distinguatur a mælti locutus est. Mæla hring um borg circulum metiri circa urbem, i. e. urbem circumdare, de serpente urbem cingente, Merl. 1, 46; mun ek (um) þik sitjanda silfri mæla te sedentem argento circumdabo, FR. I 494, 4 (cf. SE. I 352). Vide compos., úmæltr.*

MÆLD, *ÓH. 156, 2 (meld, F. IV 353, 1, et var. lect. ibid. millz), Hkr. VI construit: hér sá ek mæld húsdyr fyrir höldum hic vidi fores multitudine (satellitum) mensuratas (i. e. impletas, obsessas), a mæla metiri, mensurare. Forte mældr = mældr sit pro mældr, part. pass. sine verbo, formatum a subst. mella, f., obex, itaque clausus, præclusus, o: herr sá mæld húsdyr fyrir höldi homines viderunt fores cubiculi viro (i. e. mihi) præclusas. Ceterum lectio var. milla respicere videtur lectionem melda = milds, a mildr, adj., liberalis, o: annspillt milds Jöta stillis.*

MELDR, *m., actus molendi (mala); gen., melda, meldrs et meldrar: var til meldz komið ad molendum pervenerat, SE. I 380, 1; standa at mældri adstare molæ, SE. I 390,*

3. — 2) farina, id. qu. mjöl (ut bídr = 8): þann Fenju mældr eam farinam Fenia (o: aurum), SE. I 392, 1; Fenju meldrar með liberalitas, ÓH. 247, 1, vide morðvenjandi; mældr Fróða þýja farina ancillarum Froðii, aurum, HS. 1, 3. Gull ær korn eða mældr Fróða konúngs, SE. II 429. Pro re candida, albedine v. fulgore: græðis mældr fulgor maris, aurum; nisi forte græðir sit nomen poetitum molæ Grotti, qs. lucrosus, quæstuosus, tum enim farina molæ quæstuosæ (Grotti) aurum recte diceretur, F. II 259, 1, ubi construo: glæðr græðis meldrar auro gaudens, ut glæðr armgrjóts. SE. I 328, 4 construi potest mældr-ból locus, cubile farine, mola, mældr-ból Amlóða mola Amlodii (Amlæthi), mare, vide Amlóði et hlið, cf. Srec. mald farina. In compos., v. harðmældr, ryðmældr.

MELDROPI, *m., gutta lupatorum, gutta ex lupatis stillans (mel, hod. mæl lupatum, dropi): fella mældropa guttas ex lupatis stillare facere, de equo noctis, Vafþr. 13, quod SE. I 56 sic exprimit: at morni hverjum dægvir hann iðrþina af mældroþvm sínum.*

MÆLGI, *f., loquacitas, nugacitas, multiloquium (málugr): er sína mælgí æð maanþ ut suum multiloquium non recordetur, Lokagl. 48. Vide ofrmælgí.*

MELGREYPR, *adj., in lupata sæviens (mel, greypr), epith. equi, quia frenas ferax spumantia mandit: mar inom melgreypa equo lupata mandente, Ghe. 3; drósla melgreypa. ibid. 4; marina melgreypo equos frenas mandentes, ibid. 13.*

MELI, *m., id. qu. melli, vide Fetméli.*

MÆLL, *n., dictum, sermo (mál), vide composita fullmæli, guðméli, kappmæli, lausmæli, námæli, (ofrmæli, SE. I 270), ófagmæli, ummæli, vilmæli, þrámæli; kunna mæla mjöt verborum accommodatio, Höfuðl. 20.*

MÆLÍNGR, *m., homo, vir tenax, parvus, SE. I 532. 652, 1, a mæla metiri, i. e. parce distribuere.*

MÆLIR, *m., modius, medimnus (mæla), Nik. 51: heilögum Nichulað huadræð mæla af hverju skipi þeir gerðu at verja centum medimnos; sec. Raskii Oldnordisk Læsebog, Gloss., triens dolii, trimodii, amphora.*

MELLA, *f., femina gigas (in Dropl. maj. msc. c. 5, conjux gigantea: jötuninn kallar hátt ók það hann láta niðr mellefni sitt futuram sibi tori sociam): mella dólgtr hœttis femina gigantis, Thor, móðir mella dólgis mater Thoris, terra, SE. I 602, 1; hold mella dólgis móður viscera terræ, HS. 1, 3; mella vinr amicus femina gigantis, gigas, Grett. 69, 2; mella mögr filius fem. giganteæ, gigas, vide mögfellandi; Nj. 131, 2 Jonsonius construit asyndeta: mella kindar: Miðjungs, Þnja burar Mella liberi, filii Miðjungi et Idii, i. e. gigantes, h. l. conviciorum voces in incendiarios, quasi dixeris, neæ, pestes, belluæ. Sed cum nom. pl. burar non aliis locis occurrat, nec nisi in gen. z. usurpetur, construi placet kindar miðjungs mella burar gigantes, eodem sensu, ut apud*

Jenonism, nempe mella, ut in loco Dropl. maj. supra citato, uxor gigantea, miðjungs mella conjux gigantis, femina gigas: burr miðjungs mellu filius feminae gigantis, gigas, kindar miðjungs mellu burar nati gigantei, proles gigantea, gigantes, nam gunnr Ídja galdra nympha auri, femina, in uocatio sumi potest. Sic mella hellis grams conjux antri regis, uxor gigantis, femina gigas, Selk. 13, ubi: Sæll nam sökkyva tröllli | saungs meistari ströngu | harðr með helgum orðum | hellis grams við mellu, i. e. sæll meistari saungs, harðr við mellu hellis grams, nam sökkyva tröllli með helgum orðum. Hrímnis (Hrúngnis) mella, id., FR. II 146, 3, ubi pl. mellur.

MELLINGB, m., *gigas (vox formata a mella): mellings boð vox gigantis, aurum, þella mellings boða femina, Gd. 15, ubi sic: Mykils er vert, at Maris birtiz | mellings boða til hjálpar þellu. Hanc vocem SE. et fragm. ignorant. — 2) clavus, SE. II 494, mellinger (i s.), quod legendum puto mellinger (i sverði), o: mellinger clavus gladii est.*

MELNIR, m., *nomen equi (mel lupatum), Hæud. 1, 47. Sic Raskius in Gloss. Ed. Sæm. ed. Holmiæ; ed. Havn. II 884 pro nominibus virorum propriis accipit.*

MELONK, *Vafpr. 19, vide mela = mæla loqui.*

MELR, m., *glaretum, locus glareosus, sabulosus, Vigagl. 27, 2.*

MELRAKKI, m., *vulpes (qs. canis glareosorum, melr, rakki), SE. II 490.*

MELREGN, *vide meelregn, meilregn.*

MÆLSKA, f., *eloquentia (mælskr), Hyndl. 3. — 2) loquela, sermo, Sk. 1, 39; mælsku töl instrumenta sermonis, lingua, Gd. 23. Sic mælgí loquacitas, interdum usurpatur pro mál, ut manns mælgí = manna mál voces loquentium hominum, Orkn. 364.*

MÆLSKR (mál), *vide þagmælskr.*

MELTA, *id. qu. melta (melti, melta, melt), concoquere (cibum): mælt knátto móðugr manna valbráðir concoquere tibi licet, magnanime, dapes ex cæsis hominibus, Ghe. 38, ubi in ed. Havn. tó mæltu prave redditur dizi (mecum). In prosa, metaph.: melta reiði sína íram concoquere, F. V 336; melta e-t ok stjóða fyrir ær, svá at ekki verðraf longa deliberatione et hæsitacione languidum reddere negotium, ita ut ejus executio in nihilum abeat, Nj. 99. Radix videtur esse malt byne, polenta, hordeum maceratum, ut proprie sit macerare (hordeum). Aliquando extitisse formam melta (melt, malt, moltit), haud improbabile facit part. pass. compos. tormoltinn concoctu difficilis, in Lex. B. Hald.*

MÆLTO, *Og. 6, puto esse perf. inf. v. mela diuise: þær (acc. pl.) hykk mæltu þvígít fleira eas puto nihil ulterius locutas fuisse; haud pauca enim exempla adferuntur supra, sub voce hykk, constructionis hujus verbi cum acc. et infinitivo.*

MÆLTR, *adj., deriv. a mál, vide compos. sub mæla loqui. Simplex occurrit Grett. membr. Havn.: mælt barn móður kallar puer*

qui loqui incepit, quo loco membr. Upsal. c. 64: mógr móður kallar.

MEN, n., *monile, torques; ante casus ab a vel u incipientes inserit j, itaque gen. et dat. pl. menja, menjom; vocatur per imesin hálsbaugr annulus colli, SE. I 436, 1, quod in sequ. str. ibid. dicitur men, quod etiam hálsmen audit, Am. 43. 68; junguntur men ok hringar torques et annuli, SE. I 404; Vsp. 27; menjom gðfugr monilibus, torquibus decorus, de femina, Hyndl. 12; de famulis: þjónar menjom göfgir, Bk. 2, 62; mens mjúkstallr mollis area annuli, manus, mens mjúkstalls Syn nympha manus, femina, SE. I 412, 1, sec. Cod. Worm., cum Cod. Reg. minus recte habeat synjat pro Synjar; h. l. men de annulo vel armilla usurpatur; cf. Skl. III 226, not. 2, ubi sic construxi: allir draumar mildrar Synjar mens mjúkstalla hafa logit at mér omnia somnia feminae me frustrata sunt. — 2) in plur., opes, thesauri, divitiæ, aurum: menja lestir, runnr vir, GS. 27; Grett. 77, 1; fjöld menja, Hamk. 23; vá til menja pugnávit ad opes sibi parandas (= til fjár), Hg. 16; meðan ek um menjum lág quamdiu thesauris incubui, Fm. 16; item de aureis thesauris Fofneris, Ghe. 27. — 3) circulus, orbis: lýngva men circulus ericeti, serpens, ejus láttr annulus v. armilla, HS. 1, 6; men stordar circulus terræ, serpens Midgardicus, ut umgjörð allra landa, SE. II 499; grundar men serpens, hrönvengi grundar mens sonorus campus serpentis, aurum, gautr grundar mens hrönvengiss vir, homo, Has. 42, locum vide sub hrönvengi; men Karmtar circulus Karmtæ (insula), mare, Hh. 11, 1; men Lygru, id., SE. II 491. Jarðar men triplici significato occurrit: a) mare: jarðar men (er) þlit út fyrir Spáni mare extra ante Hispaniam glacie solum, egelidum eat, Orkn. 81, 9. — b) mons, saxum, lapis, ratione habita arcis circumterranæ contra gigantes a diis extractæ (SE. I 50); hinc homonymice id. qu. steinna color, unde jarðar mens umgjörð vagina colorata, pieta, F. II 57, sed ÓT. 90: jarðar leggs umgerð eodem sensu. — c) vide jarðarmen suo loco. — 4) dreyra mens dynfúss cupidus pugna, SE. I 490, 1; II 456—57 543, 5, id. qu. dreyra svells dynfúss, Vigagl. 27, 3, a dreyra mens dynr pugna, quid vero dreyra men h. l. significet, mihi incertum est; forte men de metallo usurpetur, ut dreyra men metallum sanguinis, sit gladius, vel circulus, lunula sanguinis, i. e. clipeus. — 5) ok men, HS. 6, 7; hæc lectio admodum incerta est, cum 4 Codd. et F. I 57 legant mæll, meil, meel, quam verissimam lectionem puto. Ceterum Hkr. VI construit: ofjók þundi þegns gnótt ok men subditos et monilia (cum mortuis combusta) Othino affatim misit. — 6) in compositis: hálsmen, haudmen, haudrmen, jarðarmen, landmen, sandmen.*

MENBREKKA, f., *Tellus (nympha) torquis, femina (men, brekka), Vigl. 12, 2.*

MENBRENNIR, m., *consumtor annuli, vir (men, brennir), var. lect. Vigl. 12, 2.*

MENBRÍK, f., *tabula torquis, femina*

(men, brik); *menbríkar legendum pro mēr líkr, quod claudere versum non potest in regulari metro deducto, Eb. 40, 1 (GhM. I 754, 1, o: iðglikri menbríkar vera imago mulieris, (nempe Thuridæ), cf. AA. 232. It. SE. II 633, 2, auctore Rögvaldo: rjöd er mēr hin mæra menbrík.*

MENBRJÓTANDI, m., *fractor annuli, vir* (men, brjóta), *Vigagl. 26, 2.*

MENBRJÓTR, vide mannbrjótr.

MENBROTI, m., *fractor annuli, vir* (men, broti), *F. I 181, 1; RS. 1.*

MENDÖLL, f., *pinus torquis, femina* (men, þöll: d = ð, þ), *Vigagl. 7, 1.*

MENFERGIR, m., *consumens, erogans annulos, vir* (men, fergir), *H. 22; RS. 21; Plac. 29.*

MENGEFN, f., *nympha torquis, femina* (men, Gefn), *Korm. 19, 9.*

MENGI, n., *multitudo (tantum de hominibus): m. mildinga milites regum, Hund. 1, 24; Húna mengi multitudo Hunnorum, Ghe. 4; dólga m. multitudo hostium, H. 31, 1; hóra m. multitudo scortorum, multa meretrices, Merl. 1, 49; með tólf vetra gömlu mengi, FR. I 496, 2; mikit er þeirra mengi, FR. I 502. Germ. Menge multitudo, Dan. Mængde, a mancher, mange multi.*

MENGLÖTUÐR, m., *perditor, consumitor annuli, vir liberalis* (men, glötuðr), *Ý. 16; AR. I 260; acc. menglötud, SE. I 710, 3; Ý. 26, 1.*

MENGLÖÐ, f., *monili gaudens, femina* (men, glöð), *Grg. 3, ubi legendum est menglöðu, dat. sing. — 2) nom. propr. mulieris, Fjölsm. 9. 42. 43. 44. 45; F. III 222—23.*

MENGRUND, f., *Tellus (dea) torquis, femina* (men, grund), *Korm. 3, 6; Hild. 14, 4, ubi quidd. þorgrund.*

MENGUNNR, f., *nympha torquis, femina* (men, gunnr), *Korm. 21, 1.*

MENHLÍN, f., *nympha torquis, femina* (men, hlin), *GS. 21. Rectius: elgs fjarðar m. femina, ab elgs fjörðr terra, elgs fjarðar men circulus terræ, mare.*

MÆNIR, m., *fastigium lecti, culmen; metaph.:* hjarna m. apex capitis, vertex, *SE. I 282, 3. Pro mæri, SE. II 242, 1, quæ conjectura G. Pauli est pro mæðu, legendum videtur mæni, o: mænir moldar hofs vertex cæli: máni skinn af mæni moldar hofs luna splendet ex vertice cæli (i. e. in cælo). Hinc verb. mæna fastigare, fastigio domum instruere, culminare: leka mændi húsit, ef eigi mændi smíðrinn domus aquam transmitteret, nisi architectus eam culminaret, fastigio muniret, instrueret, SE. II 22. Dan. Mønning. Vide formam manir.*

MENJA, f., *Menia, ancilla Frodii, SE. I 376—90. Menju meldr farina Meniæ, aurum, SE. II 533 (deest in SE. I 336 c. 32, lin. ult.). Hinc derivant Menio—neit intrimenta Meniæ, res a Menia contrita, i. e. aurum, Bk. 2, 49, ubi est neit Menio göð, quod vertunt: contrita Menia bona, ut appositum præcedentis feri eyrir. Puto neit menjo göð in parenthesi legenda esse, et neit pro verbo sumendum = hneit, menjo—göð pro adj. composito.*

MENJOGÓÐ, Bk. 2, 49, torques et annulos liberaliter distribuens, epith. feminæ, pro subst., femina liberalis (men, göðr, propr. pro menja göð, ut matargöðr, göð af menjum, ut göðr af gríðagjöfum facilijs in incolumitate concedenda, inimicis libenter parcens, *Sturl. 9, 249; vide neit.*

MENLÍN, f., *id. qu. menhlin femina* (men, lín), *Vigl. 17, 10.*

MENLUNDR, m., *lucus annuli, vir* (men, lundr), *Orkn. 81, 5.*

MENMYRÐIR, m., *consumitor annuli, vir* (men, myrðir), *Hild. 33, 2.*

MENNI, n., *deriv. a mæðr, in compositis: dritmenni, drusilmenni, dusilmenni, dýrmenni, gamalmenni, göfugmenni, göðmenni, harðmenni, ítrmenni, kóngmenni, ragmenni, ríkmenni. Menni cognomen viri, Vigagl. 27, qs. homulus.*

MENNILIGR, adj., *humanus* (mæðr), *humana natura præditus: son m. Guðs ok hennar (Mariu), de Christo, Lil. 44. Alias, indole præditus, magnum virum spondente, bonæ spei, Sturl. 4, 36.*

MENNSKA, vide menska.

MENNSKELKR, adj., *vox dubia lectionis, qs. homines terrefactos, terribilis: at menskelku morði in terribili pugna, FR. I 284, 2, forte mannskelku vel mannskelfa.*

MENNSKR, vide menskr.

MENREIÐ, f., *gestatrix torquis v. annuli, femina* (men, reið), *Korm. 3, 1.*

MENRÝRANDI, m., *consumens annulos, vir liberalis* (men, rýra) *mála lyktir | menrýranda hins dýra, Sturl. 5, 9, 1.*

MENRÝRIR, m., *consumitor annuli, vir* (men, rýrir), *legendum est pro meatrýrir, Ornst. (ed. Hafn. 1775) 11, 5. Ísl. II 254: menreyrir = menrýrir.*

MENSÆKIR, m., *qui torquem ropetit* (men, sækir): *mensækir Freyja Heimdalus, SE. I 264—66.*

MENSKA, f., *virtus, humanitas; benivolentia, studium* (mæðr): *mildr Magnús á at gjalda Ástríði mennsko pro ejus in se studio gratiam debet Astridæ, Mg. 1, 5; mensko* (mennsko) *mildr virtutis, humanitatis studiosus, Sic. 5, 1 (F. VII 339). — 2) dignitas, honor: en ek bætta mína ok þína menska tuum meumque honorem promoví, i. e. ren gessi, tibi mihiqve honorificam, GhM. II 396, 1, var. lect. (Fbr. 44, 1). In proca: með skilvisligri dirfö ok mensko cum integro (proba, sincera) fiducia et virtute, Anecd. 90; eptir rétttri skepau ok almennilegri mensko, F. V 347.*

MENSKERÐIR, m., *sector annuli, vir liberalis* (men, skerðir), *SE. I 478, 3; EA 19, 9 est conjectura G. Pauli pro lectione membr. munskýndir. HR. 35.*

MENSKÖGUL, f., *nympha torquis, femina* (men, skögul), *Bk. 2, 37.*

MENSKORÐ, f., *destina torquis, femina torquem collo gestans* (men, skorð), *Hk. 94, 2.*

MENSKR, adj., *humanus, humana natura præditus* (mæðr): *mennskr mæðr homo, quales ceteri sunt mortales, FR. I 439, 2, ubi: mæðr þóttums ek mennskr til þessa, dæzert*

min Angantyr: kveðkat ek þik, mær úng, mótum líka, er þú um hauga hvarflar & votta. *Sic Isl. II 360*: ok ecki var hann sem mennskir menn at afli; mennskir menn homines humanitate præditi, *Grm. 31. Gen. pl. cum superl.*: mennskra (menskra) manna, *SE. II 104; F. III 10, 2.*

MENSTIKLIR, *m.*, *projector annuli, vir liberalis* (men, stiklir), *Vigagl. 21, 3; SE. I 656, 1.*

MENSTRÍÐIR, *m.*, *inimicus annuli, vir liberalis* (men, stríðir), *SE. I 602, 1.*

MENVÖRÐR, *m.*, *custos annuli, vir, princeps* (men, vörðr), *Ghe. 31.*

MENZKA, MENZKR, *vide menska, menskr.*
MENÞVERRIR, *m.*, *pauciores reddens annulos, largitor annulorum, vir liberalis* (men, þverrir), *SE. I 322, 4.*

MEPILL, *m.*, *regulus maritimus, SE. I 547, var. lect. 10, dubia lectionis in Cod. Reg.; hæud dubie scribendum mefill, nam SE. II 468 hæbet mævill, II 552 mævill, II 614 mævill.*

MER, *f.*, *id. qu. mær virgo, femina, Krm. 10; Gha. 1, ubi mer meyrja virgo virginum, eodem sensu ut mær meyrja, Hyndl. 1; adde mer, SE. II 80, mör, II 218, 1.*

MÆR, *f.*, *virgo; filia; femina. Tantummodo usurpatur in nom. et voc. sing., reliqui casus numeri sing., lotusque numerus pl. arcessitur a mey, quæ vox, quantum scio apud Veteres non occurrit in nom. sing. (si exceperis Lil. 34, indeque derivatam formam meyrja, Skáldh. 1, 9, et Stjórna), cum art. mærin. Tangit hanc anomaliam J. Olavius in Gloss. Synt. Bapt. sub voce mey. Exempli loco sint ex sermone prosaico, ÓH. 148 (F. IV 318): þá skirði præstr barnit, en Steina hélt meyrjuni undir skírn, ok lét sú mær þóra, Steina gaf meyrjuni fingurgull; Eg. 67: Egill sá þar mey fagra — mærin var úkát, et post eodem c.: Egill mælti við meyna: hvat grætr þú, mær? *Ibid.* 74: síðan fór mærin utar fyri borðit — Ármóðr laust meyna — mærin gekk á brott. *FR. I 379*: þar var skjaldmærin Visma, et mox Vismu skjaldmeyrja fylgdi mikill Vinda herra; adde *F. XI 104*: þeirrar meyrjar — hvat mærin hétu — sú mær heitir. *Sic nom. mör ok mögr, Og. 7, sed acc. s. mey ok mög, Vafpr. 33; mör við meyrju virgo cum virgine, FR. I 471, 3. hæge nom. et voc. s. mær, acc. mey, Vsp. 23; Hávam. 81. 82; Vafpr. 33; Og. 5. 14; SE. I 350, 1; et cum art. meyna, Völk. 37; H. Aet. 1; dat. mey, Hávam. 166; Harbl. 31, ú. meyrjo, Og. 6. 11; Grg. I 316 (SE. II 116, 5; II 136, 3, mey sumitur pro acc., meyrja pro dat.; sed adnotatio commentatoris *ibid.* ad II 218, 4 parum liquida est); gen. s. meyrjar, Hávam. 84; Skf. 12; Hamh. 30; Alom. 8. Plur., nom. et acc. meyrjar, dat. meyjum, gen. meyrja. — 1) virgo, puella innoxia (F. X 294), Hávam. 96. 102; Skf. 7. 23. 34; Vafpr. 47; Harbl. 29; SE. I 536. 558, 1; cum art. mærin, *FR. II 75, 2; de recens natis: mör ok mögr puer et puella, Og. 7; Vafpr. 33, Bk. 2, 52, ut Jus eccl. Vet.: hvert sem er sveinn eða mör. Cum***

gen.: mær flra virgo, viris amata, laudata, Völk. 2; mær meyrja virgo virginum, i. e. virgo præstantissima, Hyndl. 1, ut mer meyrja, Gha. 1; mær himna gættis virgo dei, Maria, Ag. Meyrjar mögr Virgine natus, Christus, Ag. — 2) filia: Loka mær Hela, Ý. 20; hvedrungs mær, *id.*, Ý. 52; Billings m. filia Billingi, Hávam. 97; Gefnar m. filia Freyæ, Hnossa, de re pretiosa, gladio, SE. I 350, 1; Hymis meyrjar filia H., femina gigantes, Lokagl. 34; meyrjar Mögþrasis, Vafpr. 49; mær Bileistis bróður filia fratris Bileisteris, filia Lokii, Hela, Ý. 51; Högna mær, a) Sigruna, Hund. 2, 12; b) Hilda, Bellona: Högna meyrjar hjól rota Bellonæ, clipeus, SE. I 426, 5; Högna meyrjar víðr præliator, H. 13. — 3) femina, Söll. 73; Og. 1; ÓH. 50, 2. 263, 2; de Bellonis aëriovolis, Völk. 1. 3; H. hat. 26. 28; de Parcis, Vsp. 18; de puerpera, Og. 2. 7; in ænigmatibus, Vafpr. 48; Vegtk. 17; *FR. I 478, 3. 483, 3.* — β) uxor, hverir hefði gefna Óðs mey (acc.) vott (dat.) jötna uxorem Oði, i. e. Freyam, Vsp. 23; þursa meyrjar uxores gigantum, femina gigantes, *id. qu. tröllkonur, Vsp. 8.* — γ) famula, ancilla: Fróða meyrjar Fenja et Menja, SE. I 390, 4; de famulis Mengladæ, Fjölsm. 38. — 4) in compositis: aúdmær, óskmær, spámær, valmær; in prosa, skjaldmær, *FR. I 177. 379. 384. 385, dat. skjaldmeyju, 379; skaldmær poetria, H. c. 39; gen. skaldmeyjar, Jónsv. p. 37; eskímær ci-stellatrix, acc. eskímey, Grm. prof.*

MÆR, *adj.*, *id. qu. mærr, vide heidmær.*

MÆRA (mæri, mærdá, mært), *laudare, celebrare*: hildi at mæra regem laudare, *Ad. 1; hvern ek mæra vil quem celebrare velim, Isl. II 229, 2; víst mæri ek þann profecto eum laudo, Höfudl. 2; m. e-n ordum verbis laudare, Gdþ. 6; hann mærdú þeir heidurs ordum eum verbis honorificis celebrarunt, Gf. 20. — 2) donis honorare: værir mildr, et vildir mæra mik muni vildri skikkju si me tunica aliquanto meliore donare velles, *Si. 28, 2; Kraki hoddum mærdi seggi Kolvus Krakius viros auro donavit, SE. II 224, 1. A mærr, cf. Mæsog. merja, -ida prædico, -avi.**

MERGR, *m.*, *medulla; gen. mers et mergjar*: merg etr valr frá vargi, *var. lect. Nj. 62; mylja mergi smæra medulla minutius contundere, Lokagl. 43; mergjar salt ædes medullæ, pes, crus, SE. II 500, 1; Jd. 30; mers himinn cælum medullæ, brachium, Ha. 258, 2.*

MÆRI, *comp. adj.* mærr, pro mærr, præstantior: mæra óðal præstantior possessio, imperium, *F. VI 26, 1.*

MÆRI, *vide landmæri. — 2) SE. II 242, 1, var. lect. 2, conjectura G. Pauli, pro lect. Cod. Worm. mæðu. Puto legendum k. l. mæni, dat. s. a mænir culmen.*

MÆRINGR, *m.*, *vir excellens (mærr): mords m. insignis bellator, vir præliis inclitus, SE. I 244, 2. — β) vir liberalis, SE. I 532; II 218, 1. — γ) rex, SE. I 516, 1, ubi r apocopatur. — 2) nomen gladii Björnris Hítalensium athletæ, Hít. msc. c. 27, id. qu. kaldhamarsnautr, qu. vide, quo adde Hít.*

msc. c. 31: á því hausti fór Þorfinnr Þvarason út á ney til fúðor síns, ok voro 15 saman, ok hafði hann sverð Bjarnar, Mæring. *Hunc gladium Björnri a rege Olavo Sancto datum tradit F. IV 110*: Ólafur konungur gaf Birni sverð gott, er hann kallaði Mæring.

MÆRINKR, *id. qu. mæringr rex, SE. II 469* (k = g).

MÆRIR, *m., qui contudit (cogn. merja et myrja (mer, marda, marit; myr, murða, murit): dreyra mærir exprimens sanguinem, gladius, Korm. 11, 8, cf. mæringr 2, mörnir. — 2) regulus maritimus, SK. msc. pro moirr.*

MÆRIR, *m. pl., Marienses, incolæ Mariæ (Sunnmæria, Nordmæria), provincia Norvegiæ (Mæri Mæria), Soerr. 44; Þengill, stillir Mæra, rex Norvegiæ, G. 12; SE. I 698, 2; Mæra fólkverjandi defensor provincie Mariensium, de Hakone dynasta, ÓT. 18, 1 (F. I 94, 1), cf. F. XII ad h. l. Mæra gramr, hilmir, F. VI 84, 2, IV 59, Þengill, F. VII 137. Pros., Eg. 3: fara til móts við Mæri, et c. 4: af líði Mæra ex exercitu Mariensium; cum art. Mæririr, F. VIII 315. In compos.: bergmærir, Nordmærir; vide et formam Mørir.*

MERKI, *n., signum (mark). — a) signum, nota gladii, SE. I 568, 2; sic in prosa, Völs. (FR. I 138): spjót með ágætligu merki, id. de signis armorum, cf. FR. I 172. — b) signum militare, vexillum: merki bliku signa fulgebant, Krm. 17; framar merkjom ante signa, Hg. 26; líðu fram merki procedebant, SE. I 644, 2; und merkjum sub signis, Eb. 40, 5; ÓH. 48, 1; SE. I 664, 2; setja merki niðr signa statuere, defgere, F. VI 386, 1; ljós merki skáruz, Ha. 219, 1; rjóða m. rubefacere, F. VI 89, 3 (aliter Mg. 35, 2); stöng dýrligra merkja pertica vexilli, Fsk. 173, 2. Metaph.: merki sólar drottins signum dei (Christi), cruz, Selk. 15; merki heims friðar, id., Lb. 32. — c) signa zodiaci: aldir merkja tempora signorum, annuus cursus solis, tempus annum, Ed. Lövasina, v. hlýrnir. — d) fines: merki Saxa fines Saxonum, F. XI 300, 2. — e) documentum, indicium, specimen: ástar merki amoris, Has. 18; ek veit merki verka míns drottins specimina rerum gestarum, Orkn. 11, 1; merki fremdar verka mæringis, Rekst. 10; eru merki þar verka, F. VI 171, 1. — f) in compositionibus: brámerki, helmerki, sigrmerki.*

MERKILIGR, *adj., insignis, inclitus, excellens* (merkja): hér er at yrkja um merkiliga málmpings meíða *de viris excellentibus, Jd. 5*; birta margt merkilegt í sýn eða svefni *multas insignes res, gravis momenti, memorabilia, Gd. 33.*

MERKIR, *m., qui tingit, rubefacit* (merkja 5): m. morðhjólis *rubefaciens clipeum, præliator, Si. 7, 1*; m. blóðsvara *qui corvos crude tingit, id. SE. I 708, 3. Vide meíðumerkir.*

MERKISKIN, *n., splendor vexilli, aurum* (merki, skin): Móði merki skins *numen auri, vir, Hid. msc. c. 34.*

MERKISMADR, *m., signifer* (merki,

maðr): þeir menn, er hersar heita: kemna þá sem konung eða jarl, svá at kalla þá gyllbrjóta oc avðmildinga oc merkismena oc fólksstjóra, SE. I 454. Alias, *vir insignis, excellens, ÓH. 71; Ljöv. 6.*

MERKISTJARNA, *f., stella sodiaci* (merki c, stjarna), *i. e. stella erraticca; pl. merkistjarnur planetæ, Lil. 10. Cf. SE. II 64; II 398*: mæring ringa þeirra VII, er sól ok tungl ok fimm merkistjarnur gánga í, þær ær þannætt ærv kallaðar.

MERKISTÖNG, *f., pertica vexilli* (merki, stöng), *per tmesin, F. VIII 363—64; ú. Fsk. 173, 2*: stöng dýrligra merkja.

MERKJA (merki, merka, merkt), *signare, notare, signum, notam imponere rei alicui* (merki): m. á nagli nauð *signare necessitatem in ungue, signare unguem caractere nauð, Bk. 1, 7. Hinc part. pass. merkt notatus: rúnir, merktar á brjósti litera in pectore notata, Söll. 61; fylkis hrær, steini merkt tumulus regis, saxo notatus, i. e. saxi exstructus, Y. 26, 2; hjörr, gulli merkt ærv notatus, inauratus, G. 41; lind landrifs, gulli merkt femina, auro conspicua, F. V 226; serk, við silfr of merktan tunicam auro distinctam, FR. I 248, 1; tíða flaustr, merkt borði templa, tabulis constructa, lignea, F. XI 312; merktan dúk, Rm. 28, vertust mappam variegatam; vide gullmerkt (kolmerkt klæði átræ vestes, Sturl. 4, 16). — 2) cum acc. rei et dat. personæ v. rei, designare, adtribuere cui quid, merkja e-m stað certum locum alicui adtribuere: nú hefir bilgrandaðr branda berserkjum stað merktan certum locum (v: sepultura) athletis furiosis adsignavit, i. e. eos terra mandavit, sepelivit, Eb. 28, 3; merkja sér e-t sibi adsignare, adtribuere, comparare sibi, adipisci, nascisci: verkkaup, þat er sér merkþi mercedem, quam labore suo pepererat, Plac. 30. — 3) insignem facere, notabilem reddere, cum acc.: hvat merkir nú alla höll quid nunc (dignus Steingerða) totam domum notabilem facit, insignem reddit?, Korm. 5, 2; Kálfir hafði mága manns | merkta völlu víða latos campos multitudinem hominum notabiles reddiderat (compleverat), Ólafsr. 29; merkja verk í nýjum óði *res gestas novo carmine celebrare, G. 54. — 4) ostendere: þeir merkt bað á móins r., at hug hafa, Hund. 2, 27, vide supra marka; neutr.: þá merkir þat guðsmáttum comprobatur, verum esse intelligitur, Söll. 47. — 5) tingere, rubefacere: m. andlagr reyrr tingere calamum sanguinis (gladium), F. IV 12; guð merkti hinn rétta refsipátt rängri þjóð at ángri justam scuticam rubefecit, i. e. peruersos homines acriter castigavit, SE. II 196, 4. Part. act., merkjandi qui tingit: Hédins manþinga serkjar merkjendr loriam tingentes, pugnatore, viri, Mg. 31, 1 (F. VI 76). Vide blóðmerkt.**

MERKR, *adj., insignis, præclarus, F. I 123, 2*; m. rævir *rex præclarus, Ólafsr. 17. — 2) verax, cuius dictis fides haberi potest, Gd. 9*; erkibiskup *hardla merkjan, Gd. 1.*

MERKRIDA, *f., annis, SE. I 576, 2; II 479. 563* (merkr ríða, II 622).

MERLA, verb., *coruscare*; part. pass. *merladr coruscans*, *micans*: fjöll, geisla *merladr montes, radio (radiis solaribus) collustrati*, SE. I 496, 3. Cf. *æverdur*merlingar.

MERR, f., *equa* (marr equus); *hinc há-merr* (nunc hámeri). Forma *merr*, in nom., SE. I 136; *mærr*, F. X 281; *cum art. merrina*, F. VI 323; *dat. meri*, SE. I 274; *gen. merar*, *cum art. merarinnar*, Nj. 121; SE. I 136.

MÆRR, f., *terra*: móins *mærr terra serpentis, aurum*, fjötra móins *mærar nympha sacri, femina*, SE. II 632, 2, *locum vide sub fjötra*. *Vide composita*: blámærr, borðmærr, dagmærr, haukmærr, *it. formam mærr*. Nom. *mærr non occurrit, sed adsumitur ad formam merr* (*hod. meri*), *eyrr* (*hod. eyri*), *et sim. Hinc derivandum puto nomen provincia Norv. Mæri*; *derivationem autem vocis vide sub mærr*. *Mæri*, f., *provincia Norvegiæ*, *Norð-mæri et Sunnmæri*, in nom., *acc. et dat. Mæri*; *dat.*, F. I 170, 2; III 212, 215; X 431, 69; *í Sunnamæri, dat.*, F. IX 479; *gen. non occurrit, nisi uno loco Sunnmæris*, F. IX 336, *pros. Scribitur Mæri*, F. VII 335; *Mæri*, F. X 387; *Sunmore*, F. X 412.

MÆRR, adj., *merus, purus*; *fuit et mærr, vide heidmærr, et formam mærr*; *compar. mærr*, *mæri*, *qu. v.*: *inn mæra mjöð merum medum*, Skf. 16; *mæran drykk mæðar meram potionem multæ*, Lokagl. 6; *i enim mæra Mimis brunni in puro fonte M.*, Vsp. 26. — 2) *candidus, pulcher*: *mærr* fuglar, *de anseribus*, Gk. 15, cf. *svanmærr*; *ætla ek mærr inn mæra*, *munnafastra Ingunni*, Srærr. c. 47. — 3) *præclarus, inclitus, celebris, illustris, excellens*: *þess ins mæra víðar præclara illius arboris*, Fjölsm. 22; *hris þat íþ mæra inclitum illud virgultum*, Ghe. 5; *inn mæri mundar vöndr inclitus v. eximius ille gladius*, Korm. 11, 4; *frá mæra leiði ab inclito sepulcro*, Mg. 11, 1; *þá er líðr inn mæra ámbulvetr cum transierit insignis (magna) illa hiems*, Vafþr. 44; *mærr jöfurr præclarus princeps*, ÓT. 96, 1, *quo loco membr. E et F. II 288, 1 habent meirr postea*; *mærar valkyrjur*, Hg. 33, 11; *mærr* menn *incliti homines*, Ha. 25, 1; *cum gen.*: *of orða mæran kon de viro disertio (ut frægr)*, SE. I 250, 1; *ins mæra burar illustres filii*, Grm. 49; *mærr* tífar *eximia numina*, Hým. 4; *inn mæri mægr Sigurðar*, SE. I 426, 5; *of mæran mæg Sigroþar*, SE. I 466, 3. *Absol.*: *óka mærr illustres viri*, Rm. 36; *báru mjöð mærar illustres matronæ*, Am. 8; *mund gallt ek mærr* *illustri mulieri*, Am. 93. *In compositis, vide almærr, heidmærr, svanmærr, þjóðmærr*.

MÆRR, compar. adj. *mærr illustrior, præstantior*: *deyrr eigi mjóðingr mærr*, Hk. 101 (*deyrr-mæri major*, F. VI 427, 1); *vide mæri*.

MÆRSKI, n., *terra* (*propr. locus demissus, palustris et inundationibus subiectus*, a Dan. *Marsk*, Germ. die Marsch), SE. I 586, 1; II 482, 566 (II 625 k. l. *habet mærcer*).

MÆRSTR, id. qu. *mestr maximus, summus, superl. a mikill*: *er málmþrima merat á hjalli*, Mærl. 2, 68.

MÆRÐ, f., *laus, laudatio* (*mæra*): *mest mærd Hürða mildings summa gloria*, G. 36; *mærdar timbr materia laudis*, Sonart. 5; *mærdar örr öðr carmen laude abundans, carmen laudatorium*, ÓT. 40, 2; SE. I 466, 4; *mærdar blíðr svaviloquens*, F. XI 295; *mærdar fróðr eloquens*, Ha. 278, 2; *mærdar tñir vir eloquens*, Ha. 313. — 2) *poësis, carmen*, SE. I 468; *bera mærd af hendi proferre carmen*, SE. I 468, 2; *ek sem fjölsmærdá mærd*, SE. I 682, 2; *dragiz mærd þannig*, G. 9; *mærdar þátr pars carminis, versus*: *kynna mærdar þáttum versibus celebrare*, SE. I 268, 1; *mærdar vin vinnu poëticum, poësis, carmen*, Skáldh. 3, 5.

MÆRÐR, f., id. qu. *mærd poësis*, SE. I 464.

MÆRÐTEITR, adj., *laude gaudens* (*mærd, teitr*); *it. laudibus celebratus, de deo*, Lb. 2, *vide supra heidr 2, þ*

MÆRÐVINNANDI, m., *effector honoris* (*mærd, vinna*): *m. manna vero honori hominum consulens, verum honorem promovens, deus*, Has. 8, *ubi sic*: *ítr þá er oppt á móte | ófríð risu blíðum | mærd vinnandi manna | mín verk boðum þínum, i. e. þá er mín ófríð verk risu opt á móti þínum blíðum boðum, ítr manna mærdvinnandi! Sic deus appellatur ræsir hins sanna tírar*, Has. 62, *et Christus stýrir alls tírar*, Lv. 24.

MESSA, f., id. qu. *missa missa, officium missaticum, res divina, sacra, celebratio sacerorum*: *Ólafs messa festum Sancto Olavo sacrum*, Mg. 11, 2. — 2) id. qu. *saungr* (*quod sacra christiana cantu celebrantur*): *odda messa sonitus mucronum, pugna*, Krm. 11; *vopna messa, id.*, þ. Hrað. 9, 1.

MEST, neutr. superl., adj. *mikill, qu. v.*

META (*met, mat, metið*), *æstimare*. *Impf. mat vide matka*; 3 pl. *impf. ind. mátu*, F. V 308; XI 64; *et in pass. mátuz, víta Thorst. Albi c. 4*: *eptir þat gengu þeir at dyrunum, ok mátuz þeir um, hverr þeirra fyrst skyldi inn gænga; unde impf. conj. mætti*, F. VII 240; FR. I 117. (*Hodie fere met, matti, matt, meta*; *ut FR. II 464, III 517, ut adeo confundatur in impf. cum verbo metja*). — 1) *æstimare, facere pretium rei alicujus, cum acc. rei, gen. pretii*: *ek met annat auga beðjar Nönnu þriggja hundrada, hadd fimm hundrada alterum puellæ oculum tribus, comam quinque centussibus æstimo*, Korm. 3, 7; *ek met auðar þella Íslands, Húnalands sem Danmarkar*, Korm. 3, 8. *Dag metr sinn at sönnu | snjallaztr konúgr allra | eljunksúðr um aðrar | alfríðar háttíðir pluris æstimat, quam alios festos dies*, Lv. 36. *Metaph., existimare*: *tunga mín var til très metin lingua mea erat pro ligno existimata, i. e. ligni instar arida*, Söll. 44; *sic pros.*, FR. II 464: *konúgr bað þá gjöra þá smíð, er til afbragðs mettiz fabricam quæ pro egregio artificio haberetur; hinn er mál metr qui res, causas dijudicat, decidit, de principe, rege*, SE. I 702, 1; *öll eru meín of metin omnia vöðversa ponderata sunt*, Bk. 1, 20. *Part. act., metandi qui æstimat, magni facit*: *bógsvells m. æstimator argenti, vir*, Has. 47,

ubi sic: þeir bunduz vel vöndra | verka ógnar sterkir | brigða skjótt ok þéttu | bógsvells metendr ella, i. e. þeir ógnar sterkir bógsvells metendr bunduz vel vöndra verka, ok þéttu ella brigða skjótt; morþáls metendr *astimatores gladii, pugnatores, viri*, F. VII 328, 3. Pass. metaz *astimare se*, i. e. *efferre se, gloriari*: metumk heldr at val feldan *dejectis hostibus potius gloriemur*, Sverr. c. 105. — β) meta e-t við e-n *aliquid alteri faciendum relinquere, aliquid alterius arbitrio, iudicio permittere, subterfugere aliquid, detrectare*, sic Orkn. 79, 6: eigi metr hinn itri | allvaldr gjafar skaldi, | yggs við aðra seggi | elstærir mér færa, i. e. yggs elstærir (voc.)! hinn itri allvaldr metr eigi við aðra seggi (at) færa mér, skaldi, gjafar: non aliis negotium dat, ut mihi dona ferant, i. e. ipse facit; Fbr. 33, 4 (GhM. II 344): ek matka hefnd við marga ultionem non multorum curæ commisi, i. e. solus eam perfecti; qui locus minus accurate exprimitur in vers. Dan. Eadem phrasia in prosa, F. V 292. 308; XI 64. 82. 269; ÖH. 231 fn.; meta við aðra at mæla eptir e-n, id. qu. teljaz undan, quod mox sequitur, Eb. 27; meta svör við e-n *expectare quid respondeat*, Sturl. 8, 9. — γ) metiri: meta feril fetum viam pedibus metiri, iter facere, F. XI 202, ubi construe: fær hringdrifr mun svá hafa metinn feril fetum suðr pauci principes sic viam meridiem versus (o: Romam) pedibus mensi sunt, pedibus iter fecerunt; Fsk. (93, 2) sic habet: Svá man færir ferill | fetom suðr meten | hringdrifr hafa. Convenit AS. foldweg meton, Epos Bjov. 123.

MÆTA, 1. s. *impf. ind. act. v. mæta occurrere, pro mæta*, ÖH. 92, 4; mæti, 3. s. *ejusdem*, Hítid. msc. c. 12, 2 (t pro tt); mætak, 1. s. *cum suffixo pron., legendum est Korm. 27, 1, pro mæta*.

MÆTA (mæti, mætt, mætt), *occurrere, obvium fieri, incidere in aliquem, aliquid. Impf. mæta, v. suo loco, it. mætti, 1. s., Eg. 57, 2 (a mótt, itaque mæta, ut F. VII 345, 3. 340; V 344); 3. s. metti, v. suo loco. Occurrere: m. e-m & brauto in via occurrere alicui, Hávam. 89; m. gerníngum, meinum, hótum, skjaldar þrumu incantationes experiri, in difficultates itineris incidere, in minis peti, pralio opprimi, Ha. 324, 1; ÖH. 92, 4; Eg. 57, 2; Greit. 4; m. fángremi incidere in difficilem collocationem, Korm. 27, 1; tveir fêmeiri kossar gátuð mæta gulls þolli viro (mibi) accidere non potuerunt, Korm. 24, 1; láta e-n mæta hjörfl aliquem gladio exponere, e medio tollere, FR. II 315, 4.*

MÆTA, *verb.*, (aut id. qu. meta, aut inde derivatum ab 3 pl. *impf. mátu*) *magni facere, et concupiscere, in compos. auðmætandi; vide et mætir.*

MÆTI, n. pl., *res magni aestimandæ, eximia, res pretiosæ (meta, mat, mátu)*: mörg mæti multa bona, multæ res eximia, Hým. 32; man ek, at vér meiri mæti áttum plura bona, Völk. 13; mani mun ek þik hugga, mætom ágætum, silfri snæhvito mancipiis, eximiis cimeliis, Am. 66, hans mæti kná ek

hjóta res pretiosas, ab rege donatas, SE. I 406, 4; marblakka skipendr (viri) þakka mætom gram mæti (eximia munera), SE. I 658, 2. Segju mér þat, hvart sé mæta nokkut, þat er menn hafi an sit thesauri (eximii) quicquam, quod mortales habeant (manuisci possint), Fjölm. 30; vegli mæti splendida cimelia, id. qu. hnossir, Ha. 313 (AR. II 378), vide vegmæti, quod idem valet. Meðir mæta *consumunt rerum pretiosarum, vir liberalis, Gp. 4; veraldar mæti bona terrestria, Nik. 86; skortir eigi mæti (o: hana) illi non desunt munera pretiosa, Skáldh. 2, 38. In pros., plur., aestimatio (id. qu. mætar, f. pl.)*: hafa mikil, meiri mæti á o-a magni, pluris *aestimare*, F. III 132; Fær. 52. In sing. *occurrit in voce compos. mætismadr vir eximius, excellens, præstans, Sturl. 1, 6. 18.*

MÆTIR, m., *qui occurrit (mæta occurrere), it. qui convenit, frequentat: m. málmþings qui pugna obvius it, obiens pugnam præliator, ÖT. 123, 2, ubi acc. mæti, til móts við mæti málmþ.; m. víga qui cædibus et pugnis se exponit, bellator, ÖH. 13, 2. H. 9, 2 varre construitur: 1) Olavíus, NgD. 173: mætir vebratar qui sacra loca frequentat, rez templa et sacra loca adsideo frequentans, ut pote templorum et sacrorum præses et custos. — 2) Raskíus: mætir lagar tanna qui montibus obvius it, ventus. — 3) præfero rationem Olaví, ita ut construantur mætir vebratar nökkva qui navem sacra via (i. e. templum) frequentat, rez antistes sanorum. Ceterum his locis omnibus rō mætir derivari potest a mæta = meta magni facere, aestimare: m. málmþings, víga pugnas magni aestimans; m. vebr. nökkva templa religiose colens. Cf. mptir.*

METNAÐR, m., *fastus, superbia (meta), Hávam. 79; metnaðar fullr fastuosus, superbus, superbia plenus, Gd. 40. Vide ofmetnaðr.*

METNUÐR, m., *id. qu. metnaðr fastus, superbia, Merl. 2, 76.*

METR, *adj.*, *eximius, egregius, præstans (meta, mat, mátu); propr., magni aestimandus, magni pretii, pretiosus: mæt hjólt balla pretiosæ gladii, mætra hjalta málmr gladius, ÖT. 13, 1; mæt björg alimenta ad vitam sustentandam necessaria; til mætrar hjargar, Plac. 29; mæt erð sama egregia, gloria, SE. I 658, 1; m. máttir guða vinar eximia potestas (vis miraculosa), SE. I 448, 5; mæt öld víri eximii, SE. I 616, 1; de dö: mætr stólkonúgr sólar, Ód. 2; réttlæti hins mæta guðs justitia dei optimi maximi, Gd. 49; mætan heidur egregium honorem, Gd. 23; mætar bænir preces, Gd. 35; mætr í lítilli modestiá egregia, Gd. 77; ágætr at mætri vízku, Gd. 22; de pugna: á mæta móti hánga heimþingadar in pugna eximia, gloriosa, Isl. II 353, 1. Gen. s. mæts, vide mes. Compar. mætri, mætri: mætri mægd magnis egregia adfinitas, Bk. 2, 18; mætri maþr excolleatior, præstantior, Sk. 1, 52; mætri vingjafar doms præstantiora, Has. 49. Superl. mætr, mætr, mætr: mætr und sólu præstantissimus, Sk.*

1, 17. In composs.: almætr, sigmætr. — 2) FR. I 247, 2, vide mætur, f. pl.

METROÐNIR, m., *ceruus*, SE. I 519, var. lect. 13, vide motrauðnir, motroðnir, meðbrauðnir, meðhroðnir.

METTA, 1. s. *impf. conj. v. mega posse, licere, pro metta; cum suff. pronom., mettak, Am. 59.*

METTA, 1. s. *impf. conj. v. mega posse; cum suff. pronom., mættak possem, Hamh. 3. — 2) 3. pl. impf. conj. v. mega, pro mætti: máltól mætta nýtaz mér, G. 19 (F. V).*

METTI, m., *regulus maritimus, pro meiti (ut Beiti pro Beiti), Wchart. SE. I 547, quæz non cernitur in Cod. Reg.*

METTI, 3. s. *impf. ind. act. v. mæta occurrere, pro mætti occurrit, Hamh. 9.*

MÆTTI, n., *id. qu. mættir vires: fætkar orð, en þverrar mætti deficiunt vires, Lil. 58; hinc almætti, hálmætti, n. Sic accipiunt Grg. 9, vide hryggi supra.*

MÆTTR, *adj., qui cibum sumsit (matr), pransus, canatus, Sk. 2, 25; Hávam. 61; gera ara mettan aquilam cibare, pascere, stragem edere, Orkn. 81, 3; elris garm, eski mettan canem alni, frazino saturatum, de igne ligna depascente, Ha. 114, 1. Vide composit. vanmettr. Non significat saturum, sed eum, qui cibum sumsit, pransum, canatum; hoc imprimis apparet ex F. I 209: (Ormr) það þá (þ: þrælana) fara furst til náttverðar, en ádr þrælarnir voro mettir, komo margir menn or bygðinni til Orms; F. IX 353: um kveldit, er sveitarhöfðingjar skildu við konung, það hann alla metta at miðri nótt; Vigagl. 14: þat var eitt kveld, er hann kom síð heim, ok voru menn mettir, þá mælti Glúmr; Nj. 117: þá var Flósi mettr ok afborit borðinu tum Fl. pranderat.*

MÆTUR, f. pl., *astimatio (meta); amor: ef (henni) væri m. á mér si me amaret, FR. I 247, 2.*

MÆVAR, F. I 170, 2, *id. qu. mávar, máfar, pl. a már larus: glæheims mævar lari maris, naves.*

MÆVI, m., *regulus maritimus, Cod. Worm. SE. I 547, 2 (Cod. Reg. mœvi; SE. II 469 mæi; II 614 mœuir; non cernitur in SE. II 552).*

MÆVILL, vide göllmævill.

MÆVILL, m., *regulus maritimus, SE. II 468, pro mepill; vide mevill, mæfill.*

MÆY, f., *virgo, id. qu. mæy; in nom. hanc vocem non inveni nisi in Lil. 34: bædi senn var mæy ok móðir, de Sancta Maria; cum artic., meyin, pros., FR. II 204, lin. 1.*

MÆYAR, *lectio membr. E, ÓT. 43, 1, id. qu. mævar lari, puto quod v aliquam similitudinem habeat cum y, ut in tab. ichnogr. F. XI. Fsk. k. l. habet maya, þ: at glæheims maya (i. e. máva) gunni ad pugnam navalem.*

MÆYDÓMR, m., *virginitas, Lil. 33. Pros., H. c. 3.*

MÆYJA, f., *id. qu. mey virgo: Þórkatla var þriflegt víf. en Þórdís ónnur meyja, Skaldh. 1, 9. Hanc quoque formam exhibet*

Stjörn teste Gloss. Synt. Bapt; cum artic., meyjan, FR. II 554, l. 21.

MÆZ, Has. 32, *gen. s. adj. mætr eximius: englar mæz ela vængs jófurs angeli eximii cæli regis.*

MÆZTR, *superl. adj., mætr præstantissimus: mætr mildingr dýrrar dagmærar Christus, Lv. 23; adde Lb. 12; Has. 19.*

MÆZTR, *superl. adj. mætr, qu. v.*

MED, *præpositio cum accusativo et dativo. — 1) cum accusativo, a) cum: varka ek með fleiri at vígi fella stígs furs non fui cum pluribus in pralio, men non plures (quam 4) ad pugnam comitabantur, Ísl. I 164, 2, ut sape við cum acc.; Hákon ræðr konungdómi með heidan orðróm cum illustri gloria, gloriose, SE. I 618, 2; tala með e-n (Dantale med En), id. qu. við e-n, colloqui cum aliquo, Skaldh. 7, 13, ut eiga tal með e-n, Ísl. II 439, var. lect. 6, et vildi at Sveinn kæmi til tals með hann, Orkn. 378. — b) cum subst. et adj. circumscribit adjectivum, v. c.: blaudr með skeggit rauða (= rauðskeggjaðr) mollis cum rubra barba (aëno-barbe!), Nj. 146, 1; hlýri minn með hyggju stóra (= stórhugaðr) magno animo præditus (magnanimus), F. II 181, 1; skógarmaðr með stóran þrek (= þrekstórr) magna præditus animi fortitudine, Sturl. 4, 41 (skjaldar freyr, h. l. vocativus est). — c) inter: hvaðan vetr um kom með fróð regin inter sapientia numina, Vafþr. 26; ósotr maðr, er með aldir kömr quæ hominum cætui intervenit, Hávam. 27. — d) apud: sitti Hákon með heidin goð apud ethnicos deos, Hg. 33, 21, vide e; með contra, c. acc., vide 2, g infra. — e) ad: hins man hórgefa spyrja, er íð heim komit báðir með blótroðian beiði behlunnis, sú er mér unni cum vos ambo domum veneritis ad cruentum præliatorem (Thorvaldum Tinteinum, vulneribus agrum), Koru. 22, 6; sizt Hákon fór með heidin goð postquam H. ad deos abiit, Hg. 33, 21 sec., Fsk. — f) subintelligitur: rónd með höndum cum clipeo in manibus, i. e. clipeum manibus gestans, F. V 79, 3; sínar hendr at skríni manibus sorinio impositis, F. VI 53; eldi fljóðar, ok topp i enni inermes et fronte capillatas, Orkn. 66, 1. — 2) cum dativo: a) cum, unacum: með trygðar tíri cum eximia fide, firmitate, F. XI 311; hans vegr hófs með sigri, F. II 317, 2; unacum: ek með ýti undlinna leita ego cum viro quæro, i. e. ego ac vir quarimus, Nj. 7, 2, ob sequens okkars vanda, et prosam: þó höfum við bæði breytnt til þess. Þórir með Agli = Þórir ok Egill, Mb. 4; Ásgarð með árum Yggs (= Ásgarð ok áro Yggs) Ásgardum et Asas, SE. I 256, 3. Hoc sensu interdum omittitur með: sinni ferð suo cum comitatu, ÓH. 263, 1; þeim er bróðir B. i för, i. e. með þeim, Vsp. 45; adde Hávam. 7; þann jarl þremr skútum istum dynastam tresque celoces (ejus), Sic. 20, 1. — b) periphrastice: seggr með fögru skeggi pulchre barbatus, H. 32; þegn með stóru megni, Grett. 86, 2; hjálmráddar stafr með stórum hug præliator*

magnanimus, *Eb.* 17, 1; prest með mestu fátækt *sacerdotem pauperum*, *Gd.* 52. — c) *inter*, *Hávam.* 5. 24, 31. 156; *Vafþr.* 15. 16; *Lokagl.* 22. 47; *Y.* 44, 2; *Mg.* 36, 1; með stöfnum (= stafna milli) *a prora usque ad puppim*, *F. VII* 351, 1; lífa með mönnum, *Isl.* I 293, 1; með endum, hringum, *vide has voces.* — d) *apud*, *Vsp.* 46; *Grm.* 48; með sér *apud se*, *G.* 20. — e) *ad*: er með horskom, mörgom, fræknom kömr, *Hávam.* 20. 63. 64; með böndum kominn *ad deos reversus*, *Hávam.* 110; *adde Vafþr.* 30. 38. *Hic significatus evidens est Vafþr.* 39: i ald-ar rök hann mun aprt koma heim með vísom *Vönom domum ad sapientes Vanos*; fara með Ódni, i. e. til Óðins, *Hg.* 33, 1; þjóð stökk aprt á þóptur með Óleifi *ad Olavum*, *ÓT.* 128, 2 (*F. II* 329, 2); bauð heim með sér *domum ad se invitavit*, = til sín, *SE.* I 502, 5. — f) *secundum*: biðja matar með bæjum *secundum villas, villas obeundo, villatim mendicare*, *FR.* II 271, 2; með sjá *secundum litus maris*, *FR.* I 248, 2; marbeðjum með *secundum litora*, *ÓH.* 155, 3; með egjo *secundum aciem gladii*, *H. hat.* 9. — g) *pro* (*ut vid. c. dat.*): stillir gaf mér þat með fylli fjalla *Fjöllnis rex mihi id (aurum) dedit pro carmine (in præmium carminis)*, *SE.* I 340, 1. *Sic alio sensu*, *pro vid cum acc.*: gera samband með e-m (*Dan.* med En), *pros.*, *Sturl.* 9, 23; — *contra*: vega m. vitni *c. lupum pugnare*, *Cod. Reg. SE.* I 130, *var. lect.* 17, *hoc referendum est ad accusativum.* — h) *sub*, *id. qu.* und: með mats hausi *sub calva bovis*, *FR.* I 480, 2. — i) *separatur a casu*, *Sic.* 20, 1, *ubi coherent* með syni *Maddadar*; *ÓH.* 4, 2: með árum remis; *Ho.* 16, *ubi coherent* með trú, *locum vide sub eggja.* — k) *vide formam meðr.*

MÆÐA, *f.*, labor, calamitas; breið mæða *gravis calamitas*, *Vigagl.* 27, 3; stjórnar m. *onus imperii*, *Gd.* 25.

MÆÐA (mæði, mædda, mædt), *fatigare, exanimare* (módr): undir, sár mæða *vulnera vires exhauriunt, hominem languidum reddunt*, *FR.* I 426; *Am.* 89; munngát mædir sírða, *FR.* I 427, 3; mart mædir þjóð *adfigunt*, *G.* 27; mæðiz jafnan mektug þjóð, *Skaldh.* 7, 56; friðr of föstu mæðiz (*Psal.* 109, 24), *Lo.* 19; mædd hjörta fessa, *Söll.* 58.

MÆDAL, *præpos. cum gen.*, *inter*: m. arma *inter brachia, in sinu*, *F. II* 248; á medal, *id.*: á m. okkar *inter nos*, *Sk.* 3, 19. — 2) *adv.*: er á medal föro *quæ inter-venerant, intercedebant*, *Vsp.* 24. — 3) *in compos.*, *mediocriter*, *v. c.*: medal tálhreinn *qui dolis non caret*, *SE.* I 306, 3; I 468, 4.

MÆDALDYGGR, *adj.*, *mediocriter probus, improbus, malus* (medal 3, dygg), *Hg.* 31, 2.

MÆDALHEIMR, *m.*, *atmosphæra* (medal *inter, heimr*), *SE.* I 486.

MÆDALKAFLI, *m.*, *capulus*, *SE.* I 568, 3; *Hund.* 2, 2; *ÓH.* 236; *Merl.* 2, 67 (medal, kafi = kefli, *qs. tigillum intermedium, quod capulus medius sit inter bullas vel poma gladii; sic Svæc.* kaflen på en wårja *capulus ensis, et lægga kaffe i mannen på et ostyrigt*

djur tigillum ori fera injicere; kaffi, m., tigilla lineæ ad sustinenda retia halocum, loco corticis vel suberis, Gpl. 427).

MÆDALKUNNR, *adj.*, *mediocriter notus, haud satis notus* (medal 3, kunnr), *Korn.* 3, 10.

MÆDALRÁÐ, *n.*, *malum consilium, minus bene consultum*, (medal 3, ráð), *Isl.* II 224, 1.

MÆDALSNÖTH, *adj.*, *mediocriter sapiens, modice sapiens* (medal 3, snotr), *Hávam.* 54. 55. 56, *oppos. til snotr nimium, supra modum sapiens.*

MÆÐAN, *conjunctio, dum, cum indic.*, *Skf.* 20; *Am.* 67; *SE.* I 248, 2; *quandiu, Vsp.* 14; *Hávam.* 9. 122. — β) *cum tamen, G.* 2. — 2) *adv.*, *interea*: þegi herr meðan *interea* (o: *dum carmen recito*) *sileant homines, Eb.* 19, 2; varrar viggskryðendr hjöi mér meðan *homines interea mihi aures præbeant, Lo.* 5, *id. qu. ibid. ante: gegn vil ek þjóð at þagne þá stand, or ek kved.*

MÆÐI, *f.*, *lassitudo* (módr): þjóð rann Mýlisk til mæði *ad lassitudinem cucurrit, cursu defatigata, exanimata est, Mb.* 9, 2; margr menlandr stjödi af mæði (= módr) *angelans aufugit, Orkn.* 81, 5. — β) *dolor*: sviða sár af mæði *præ dolore urunt vulnere, ÓH.* 193, 2; *metaph.*, *calamitas, infortunium, res adversæ, id. qu. mæða*: klækkvar þjóðir misto mæði *tristes homines calamitate liberati sunt, Selk.* 16; hann, sem aldri aktar þrá ok einskis háttar mæði, þann skal hverfa þessa frá, ok þeinkja á önnar fræði, *Skaldh.* 7, 5.

MÆÐING, *f.*, *molestia, afflictio* (mæða), *Lil.* 79.

MÆÐIR, *m.*, *qui fatigat* (mæða); *oppressor*: mædir hersa rez, *F. XI* 314, 2 (*AR.* II 132).

MÆÐJA, *f.*, *SE.* II 494: mæðja (h.), *ubi h. significat húfuddúkr pannus velando capiti. Cf. Lapp. mude = feldr vestis pellicea, Félag.* 8, 102.

MÆÐR, *m.*, *id. qu. meidr arbor, Cod. Reg. SE.* I 76, *var. lect.* 4.

MÆDR, *m. pl.*, *id. qu. mena homines, pl. a maðr homo, Ghe.* 5; *Fbr.* 22, 2 (*GhM.* II 294, 1); *SE.* I 504, 1; *Si.* 10, 2; *Sturl.* 4, 2, 1; *Has.* 31; *Gdp.* 10. *In compos.*: hird-mædr, *Nordmædr.* — 2) *adj.*, *id. qu. menar, in adj. compos. fjölmeðr.*

MÆDR, *præpos.*, *id. qu. með, cum acc.*, *F. II* 316, 1. — b) *pro vid*: fást meðr = fást við, *Skaldh.* 3, 5; henni var illa meðr alla ættmenn sína, *Skaldh.* 6, 30, *ut misgerða með hann, Orkn.* 132.

—**MÆÐRI**, *derivatum a mædir mater, vide sammæðri, sundræðri.*

MÍGA (míg; meig, *pl. migu; migit*), *me-jere, mingere, Lokagl.* 34. *Hinc brunamigi.*

MIK, *acc. s. pron.* ek ego: hvat er mik at því *quid istuc ad me?*, *Sk.* 1, 26.

MIKÁLL, *m.*, *Michael archangelus, SE.* I 320, 3, *ubi: Mikáll vegr þat, er misgert þikkir ok allt it gópa; cf. Nj.* 103, *de Michael archangelo: hann skal meta allt þat, er þú gerðir vel, ok er hann svá miakun-*

samr, at hann metr þat allt meira, er honum þikkr vel; Mikael's messa festum *M.*, *F. VI* 90, 2; (*Nj. 101*; *F. II* 198).

MIKILFENGR, *adj.*, *qui magnas res ad-greditur* (mikill,-fengr a fá), *Lv. 28*, ubi videtur epitheton esse viri magni: tólf segja elda (málo elda) elvar | villr vandlaupar fullr | matr vannzt mðnnum snotrum | micill feingr at af genge, i. e. mikilfengr elfar elda ullr! (menn) segja, at tólf fullir vandlaupar gengi af: snotrum mðnnum vannz matr. *Potest vero etiam construi*, elfar elda ullr! (menn) segja, at mikill fengr (*magna copia cibarium*), tólf fullir vandlaupar, gengi af, *quæ ratio fortè verior sit. Alias occurrit in Nj. 120*: maðr harðliggr ok mikil-fægligr.

MIKILL, **MIKIL**, **MIKIT**, *magnus*, -a, -um, *compar.* meiri major, *superl.* mestr maximus. Hördómr m. *frequentia adulteria*, *Vsp. 41*; mest stöng *maxima pertica*, *ÖH. 238*, 3. — ß) neutr. mikit, *pro adv.* mjök: mér þikkr mikit, *sequ. infm.*, mirum mihi videtur, *si, SE. II* 124, 1; fasta mikit valde jejunare, *longo jejunió se macerare*, *Skáldh. 6*, 32, ut *Nj. 149*: vani hon honom ekki mikit, *vide et halda 4*, ß, *ít. Ísl. II* 210. 219. — γ) miklu multo, *cum compar.*: m. minni multo minor, *SE. I* 468, 3; *cum superl.*, multo, longe: m. mest mengi *longe maxima multitudo*, *Hund. 1*, 47; *Korm. 8*, 1; m. segurst, *Fm. 40*; m. dýrstr, *SE. I* 710, 2. *Postponitur superlativum et compar.*: harðara miklu, *Vigagl. 27*, 1; mækligaz m., *Nj. 44*, 3; vildastan m., *ÖH. 92*, 8. *Separatur a superl.*: þik bestan vin miklo, *ÖH. 92*, 19; sik lengst hafa miklo, *ÖH. 178*, 2; sá hefir dagr um mik daprastr komit | miklu í heimi, *FR. II* 56, 4; *in prosa*: miklu hollastr *longe fidelissimus*, *Vigagl. 7*. — δ) mikilsti unemma *nimum quem mature*, *Hávam. 66*, ubi mikilsti = mikils til. — ε) mest maxime: hitt var mest orð, *F. II* 311, 2; olli mest maxime effecti, *Mg. 1*, 4; unna e-m miklu mest, *Korm. 8*, 1.

MIKILLÆTI, *n.*, *superbia* (mikillátr *superbus*; mikill, láta), *Söll. 66*.

MIKILVIRKR, *magna opera elaboratus, de templo*, *Gdß. 21*: m. í sér Hólakirkja.

MIKJÁLL, *m.*, *Michael archangelus, id. qu. Mikael*, Mikáll: Mikjál's messa festum *Michaelis*, *Mg. 36*, 1. — 2) *Michael Catalactus (Calephatus), imperator Constantino-politanus*, *Hh. 5*, 2; *F. VI* 139, 2.

MIKLA (-ada,-at), *magnum facere, augere* (mikill), *vide gnýmiklandi*: morþ miel-afiz pugna *increvit*, *F. VII* 349, 2.

MIKLADR, *vide rógmiklaðr*.

MILA, *f.*, *milliare; de longo spatío*, *F. III* 101, ubi *jungitur stund ok mila spatium et milliare, pro longo spatío et tempore*.

MILDGEÐR, *adj.*, *liberalis, munificus, largus* (mildr,-geðr a geð), *Ad. 17*; mildgeðr markar drottinn rex *liberalis*, *Ý. 55*, *sec. membr. E.* *Sic alio sensu mildhugaðr miti et humano ingenio, de Eiriko Hakonis f.*, *F. X* 266.

MILDI, *f.*, *liberalitas* (mildr): gefa af

mildi, *Si. 11*, 1; *pros.*, *SE. II* 200. — 2) *benignitas, clementia, humanitas, Hugsm. 26*, 4; *Gd. 9. 10. 65*; valdr mildi dominus v. *auctor benignitatis, Spiritus Sanctus, Hv. 9*; hildingr mildi rex *clementia, Christus, Has. 19*. — 3) *compos.*, femildi.

MILDING, *apocopato r, pro mildingr, SE. I* 448, 4, ubi *milding dróttar rex hominum, deus, de Christo*.

MILDINGR, *m.*, *vir liberalis* (mildr), *SE. I* 532: Örr maðr heitir mildingr. *Vide composita*: auðmildingr, hlýmmildingr, hoddmildingr. — 2) *rex, SE. I* 514; *Hg. 6*; *Mg. 25*, 2; *pl.*, mildingar reges, *Merl. 1*, 43; m. sunnu skeiðs rex *cæli, deus, Gd. 66*; hapta beiðis mildingar *principes Odiniáni, dii v. Asæ, SE. I* 248, 1; hella m. rex *antrorum, gigas*: mál hella mildings sermo *gigantis, aurum, cyðir hella mildings máls vir, F. V* 171. *Ábsol. de Odine usurpari videtur, utpote rege Asarum*: málonautr hvatz mildings *amicus strenui regis (Odinis), Lokius, SE. I* 312, 1, *sec. Cod. Reg.* — 3) *in prosa*: mildingr guðs rex *deo carus, de Olavo Sancto, F. V* 218, *qui paulo post ibid. vocatur hinn mildi kon-ungur*. — 4) *absol.*, *de deo opt. max.*, *Ag.*: minnstu m. mín!

MILDIVERK, *n.*, *opera benignitatis, i. e. beneficia in miseros et egenos collata* (mildi, verk), *in pl.*, *Gd. 46*, 72.

MILDLEIKR, *m.*, *clementia* (mildr,-leikr), *Lil. 83* (*Sks. 716*).

MILDR, *adj.*, *liberalis, munificus; compar.* mildri *munificentior, pro mildari, per syncope*, *SE. I* 46 4, 2; *Hávam. 39. 48*; mildr ineginfjöldi hölda *magnus numerus liberalium virorum (i. e. hominum), G. 4*; m. mál-mrunnr, *GS. 10*; mild suöt, vár gullu *mulier munifica, FR. I* 217, 2; *H. Br. 2*; *epith. obstetricis, propitia*: gekk mild fur knè meyju at sitja, *Og. 6*. *Cum gen.*: m. matar cibi largus, *Fjölsn. 4*; m. mætra hringa, *ÖH. 170*, 2; m. morðs *bellicosus, Hh. 20*; m. skjald-braga, *id.*, *SE. I* 638; m. höggva ok laga largus *inferre cætas et punctas, ictus lubentes inferens, Ólafsr. 42*; frægðar m. *inclitus, celebrer, Mb. 1*; dýrðar m. *gloriosus, Lv. 14* (*in vulgari sermone grátmildir mollibus oculis, qui facile in lacrimas solvitur*). *In compositis*: almildr, auðarmildr, auðmildr, böðmildr, bragðmildr, dáðmildr, femildr, gjafmildr, gríðmildr, gullmildr, gannmildr, happmildr, heiptmildr, heidmildr, hlémildr, hoddmildr, hreggmildr, hringmildr, kossmildr, leikmildr, meginmildr, ógnmildr, skilmildr, styrjarmildr, tirmildr, vegmildr, þróttarmildr.

MILLEI, *præpos. c. gen.*, *inter* (miðli): báruz róg milli *mutuas contentiones alternatis, Am. 95*.

MILLIM, *præpos. c. gen.*, *inter, id. qu. millum* (*ut gegnim id. qu. gegnum*): millim landa *inter terras, ab una terra ad alteram, Merl. 1*, 23; (*pros.*, *F. VI* 271).

MILLUM, *præpos. c. gen.*, *inter* (*ex miðlum, vide miðli*): m. elda *inter ignes, Grm. 2*; millum illz litiþ *parum malorum intervallum, i. e. cumulus malorum*: mér lætr þá ok sjálfom | millom illz litiþ *nullam mihi*

malorum quietem concedis, malis me cumulatim obruis, Am. 81, cf. locutionem F. VI 430: alla þá stund varð honum ekki í milli aga ok ófriðar. Á millum, id., heima á millum inter mundos, FR. I 442, 2.

MILSKA, *f.*, *mistura*: milsku drykkur *potus mistus, Gd. 71, ubi sic: mōnnum skeinkir milsku savnu | mjúka drykki hjartasjúkum | hunæng ok mjólk í veraldar volki | vinkjallara baðlúnger sínum, i. e. Baðlúnger savnu (deus) skenkir mōnnum, hjartasjúkum í volki veraldar, mjúka milsku drykki, hunæng ok mjólk, (af) sínum vinkjallara rez solis infundit hominibus, animo agris ex hujus vitæ ærumnis, molles potiones mistas, mel et lac, ex sua cella vinaria. Cf. Félag. 1, 208, ubi Jonsonius: milska þýðir bland í Thom. s. erkibisk., þar erog milska og sammilka fyrir at blanda. Mordhauka m. cruur, HR. 52.*

MIMAMEIÐR, *m.*, *nomen arboris, Fjölsm. 21. 25.*

MÍMIR, *m.*, *gigas, SE. I 549, 1, possessor fontis Mimeriani, sili ad radicem Yggdrasileæ frazini, Rimthursos spectantem, SE. I 68. 190, qui fons Mimis brunar ibidem vocatur, et Vsp. 26, cf. de Mimeri, Y. c. 4. Míms (contr. pro Mímis) synir filii Mimeris, gigantes, Vsp. 42; Mímis höfuð caput Mimeris (Y. c. 4), Vsp. 42; Bk. 1, 14; SE. I 192, 1; Míms vinr amicus Mimeris, Odín, Sonart. 22; SE. I 238, 3, et sequ. pros.: rúna Míms vinar uzor Odinis, terra, SE. I 602, 1; Míms vinar straumar latices Odinis, mulsum poetikum, carmen, SE. I 250, 2. Composita vide mox infra post mimúngr.*

MÍMS, *per syncopen pro Mímis, vide Mímir.*

MÍMÚNGR, *m.*, *gladius, SE. I 566, 1; Cod. Worm. mimmúngr; SE. II 476 mimmúngr; II 560 mimúngr; II 619 minúngr. Cf. Vilkina S. vers. Dan. Rafnii p. 92; FR. III 475, 1.*

MÍMIR, *in compositis: geirmímir, hoddmímir, holdmímir, hreggmímir, hrekkmímir, hringmímir, sekmímir, sökkmímir, sökímír, vetmímir, vætmímir, veðrmímir, viðrmímir, votmímir.*

MÍN, *gen. s. pronominis ek ego; usurpatur pro dat. mēr. Gd. 77, ubi sic: Littu milldr á lióða háttu | liósa, þá er ek hefi nú glósat, | Drottins vin. þóat dul sè þetta | djarflig mín, af heidri þínum, i. e. mildr Drottins vin, littu á þá ljósa ljóða háttu, er ek hefi nú glósat af heidri þínum, þó at mín (= mēr) sè þetta djarflig dul, quo loco mín non est sem. pron. adj. minn. Sic in prosa, F. II 239: er mín (i. e. mēr) þó djarfligt slíkt upp at kveða; vide minligt.*

MÍN, *n.*, *id. qu. mein noxa (i = ei): mordvöndr gerði greipar rann' mín at mörði gladius intulit manus noxam in prælio, manum vulneravit, Korm. 11, 6; míns róg noxia calumnia v. controversia, vide röghnykkjandi.*

MÍNJAR, *f. pl.*, *monumentum s. monimentum, mnemosynon*: hefir kunn kona við konungi daprar minjar at dauþan ver habet mulier nota cum rege tristia monumenta de-

functo marito, Bk. 2, 51; þær lifa vist, er váro, vinsæls skórdags minjar, Sturl. 7, 39, 1. In prosa, SE. I 180: (Baldr) tók bringian Draupni, ok sendi Ódni til minja tessæ loco; at minjum, id., F. II 246. Hinc minjagripur monumentum alicujus rei, mnemosynon, Nj. 131; ut. Grett. 20: menjagripur, ok hafði aldri úr ött gengit cimelium; menjar = mimi monumenta memoria, F. VI 266, not. 3.

MÍNKA (-aða,-at), *minuere, minorem reddere (mioni minor)*: hreinni huggua mun minka þinn trega dolorem tuum minuet, Plac. 9; vide aldrminkandi; pass., minni: svo at þitt minkis megin ita ut vires tuæ minuamur, Hugsm. 21, 1. Sic in prosa: minka sik, rétt sian, Nj. 139, ÓH. 132. Impers., cum acc. subj.: minka tók eð digra orð cessandi infamia, Skaldh. 3, 8; ut F. VI 157: minkahi mátt hans vires ejus decreverunt.

MÍNLIKT, *Nj. 103, 3, id. qu. meiligt incommodum, periculosum, neutr. adj. minligr = meinligr (mín = mein): minligt (o: er) gina at fluga periculosum est, ore muscam admitters. — 2) pro minligt mihi simile (= mēr líkt, v. mín supra), F. II 204, 1, o: erat minligt, ráfaka ræki, gina at fluga non mei simile est (meo ingenio non conceit), navium curatoris, ore muscam admitters (F. XII ad h. l.); qua ratio contextui perquam apta est. Sic þin líkt tui simile, tuo ingenio conveniens, Nj. 99.*

MINN, **MÍN**, **MITT**, *meus,-a,-um, proa possess.*; parvo, ut videtur, discrimine tam præponitur substantivo, quam postponitur, c. c.: m. hamar, Hamh. 3; mísa þjóna, Bk. 2, 62; mínir bræðr, Gha. 3; minn drottina, Skf. 3; m. Sigurðr, Gk. 17. 21; míns málvinar, míno búlvi, Gk. 19. Sic in prosa: minn herra domine!, F. VII 197; GkM. II 306. 284. Vice versa: bróðir m., Gk. 24; systir m., Gk. 16; hugr m., Bk. 2, 36; ástir mínar, Hamh. 29; niðjom mínom, Bk. 2, 11. — 2) Nota: mín = minn meum, acc. s. acc., Orkn. 15, 2, ubi coherent: hváratveggja minn auðgjafa.

MINNA (minni, mintá, mint), *monere aliquem, commonefacere; in memoria alicui revocare aliquid, cum acc. personæ, gen. rei: hefi ek þik nú mintan nunc ego te commonefeci, revocavi tibi in memoriam (necnon fratrum meorum), Am. 77. Pass. minnas meminisse, recordari, cum gen. rei: margi á ek minnas multa memoria repetere habeo, Bk. 2, 54; hönd minnis bilda verka, FA. I 57; hræs minnas þeir, de corvis, Mg. 9, 4; cum sententia objectiva: ek minnaums, hve minn drottinn lèk recordor, quomodo lasurí. Mg. 9, 5; ek mintams, hvar targa braut revocavi in animum, quibus locis clipei discipuliverint, Mg. 9, 2; Bergir hefir minst, hve, ÓH. 156, 1; minstu, hvat memento, quid, Gho. 18; cum infia.: minnaums at unna unnfyr Eir recordor amare mulierem, inhorat animo amor mulieris, Korm. 3, 10; minnas á e-t reminisci, Vsp. 53. - ð) impers., cum acc. subj., gen. objecti: minnir þik eiba recordaris juramenta, Sk. 1, 45; vápnbríð, sé er Viadr um minnir pugna quam Vendi re-*

cordantur, *F. VI 55*, 1; egghrið, sú er Engla minni, *Orkn. 13*, 1; minna móts (*quod legendum est pro móds*) pugnam recordari, *Isl. II 372*, 2. — γ) *part. pass.*, mintr in memoriam revocatus, *it. admonitus*: mint tala numerus ab alio suggestus, in memoriam revocatus, *ÓH. 16*, 1: tala mint er þat telja (*Hkr. VI*: numerus hujus pugnae memorabilis est).

MINNAZ VID e-n *osculari aliquem*; *Vita Hallfr.*: m. við Kelfianu. *De hac voce Gloss.* Njala: minniz við e-n, til e-s osculor aliquem (*Nj. 148. 160*), munnr os, unde recitius per y scriberetur, sed usus *Membranarum perpetuus refragatur*.

MINNI, n., *memoria*, *SE. I 540*; land minnis terra memoria, *pectus*, *SE. I 540*; minnis teiti, *Dropl. maj. msc. 31*, 2, aut scribendum est minnis leiti pectus, aut admittenda var. lect. munias teiti cadaver, prada; minnis garðr pectus, *Gðß. 3*; minnis kaúrr navis memoria, *pectus*, *Höfuðl. 1*. Minnis öl potio memorialis, *Hyndl. 41*, ubi: ber þú minnis öl minna geati, svá hann öll muni orð at tina (minnis veig, *pros.*, *Bk. 1*, 2; *FR. III 309*); minnis hjarta cor memoria præditum, cor memor, *Grg. 14*; henni kemr mægr til minnis filius ei in mentem venit, *Nik. 29*; renur þá til rekka minnis, hve reordantur, *Nik. 48*; at minni in memoriam, monumenti loco, *Korm. 23*, 2. *Plur.*, minni memoria: aðaða drjópa minni mest memoria hominis mortui, *A. 21*; svá sinnaz til minni ejus rei memoria eatat, *F. VI 154*; þjóðar minni, *Fbr. 8*; öld at minnum, *SE. I 680*, þat hefir þjóð at minnum id homines memoria servant, *Jd. 19*; þat hafa menn at minnum, *id.*, *G. 31*; eja for man höfð at minnum ejus protectionis (expeditionis) memoria servabitur, *Orkn. 79*, 2; inandrótt þín er höfð at minnum aulici tui perpetua memoria coluntur, *F. VI 197*, 3. *In compos.*, óminni. Vera til minna in memoria manere, *Fsk. 128*, 1 (*locum vide SkI. VI 261, not.*). — 2) *exemplum*; *similitudo*, *comparatio*, *Lb. 34*, ubi: tek ek minni þers ea comparatione v. similitudine utur (o: *comparo cruceum cum scalis*), *locum vide sub kinn*; *exemplum ex historia petium*, *sententia historica*: heylzti eru nú minni forn, *A. 8*; *in prosa*, de cognitione historica, de veteribus memoriis: forn m., *Völs. (FR. I 139)*: eigi manta kunna margt virðuligt mæla, ok foru minni at segja, i. e. *res priscae*, *memoriæ servatas*; *jungitur cum dæmi*, *F. VIII 53*: meiri framkvæmd sýnz oss til fornra minna at taka, ok gera eptir dæmum hvatra manna; forn minni veteres sententiæ, v. c. stóð ser of fjöllum, skaut jörd or geima, *SE. I 618*. — 3) *poculum in memoriam*, *honorem alicujus*, *poculum memoriale*; *it. poculum*, *potus*, *vinum*: bera e-m minni poculum adferre cui, *pocillatoris munere fungi*, *Nik. 72*, *quod in sequ. versu vocatur* birlara starf. *Pros.*, *F. I 37*: drekka öll minni krossalaug; *ibid. 280*: mæla fyrir minnum, nefna e-n til minna; *Flóam. (GhM. II 118)*: mæla fyrir minni; *benstara m. potus aquilæ*, *sanguis*, b. minnis prima pugna (*ut blóds bylr*), b. m.

prima serkr lorioa, *Ag. Metaph.*: þagnar minni tacita pocula memorialia, potus tacitus, þagnar m. fallhadds stalla vinar mulsium poeticum, *Suttungo per silentium ac furtim ablatum ab Odine*, heggja til þagnar minna fallhadds stalla vinar aures præbere carmini, *Eg. 83*, 2.

MINNI, n., *id. qu. mynni ostium (lacus, amnis, sinus)*: módo minni ostium amnis, *Hh. 65*, 1 (*F. VI 315*, 2); *Dino minni o. Dinæ*, *Krm. 3*. (*Dan. Minde*, *dansk Folkekalender 1844*, p. 87—88).

MINNI, minor, *compar. adj.* litill parvus; *cum gen.*: minni málgerða minoris loquacitatis, i. e. *magis tacitior*, *tristior*, *Isl. II 254*; minni bragar cui minor, pauperior est vena poetica, quam pro argumenti dignitate, *Ód. 2*; mærr er litit minna fyrir því mihi facilius est, *sequ. infn.*, *Hallfr. (pros. ÓH. 71)*. *Superl.* minstr, unde *adv. minst*, *qu. v.*

MINNIGR, *adj.*, memor (minni, n.), *Hávam. 103*. *In prosa cum gen.*: minnigr meingerða, mótgerða memor injuriarum, *F. V 75*; *XI 261*; *cum præpos. at*: ek em minnigr at mína meini dæmnum mihi illatum probe meminí, *Nj. 133*. *In compos.*: dáðminnigr, dólgminnigr, heiptminnigr, lángminnigr, sigrminnigr.

MINNILIGR, *adj.*, memorabilis, memoria dignus (minni-,ligr): minniligt ljós lumen insigne, illustre, *Gd. 12*; minnilig tár lacrimæ notabiles, *Lil. 35*.

MINNING, f., *memoria* (minni). — 2) *ultio*, *vindicta*: gjalda e-m m. skada sinna injurias sibi illatas ulcisci, *Sturl. 9*, 8, 2, *ut ÓH. 92*: svarar (lafr konúngur, at honom var ills eins von af Svía konúngi, nær sem vér fáom honum góldit með nokkorom minningom (*F. IV 192*)).

MINNINGR, m., *vir bona memoria præditus*, *vir magni ingenii* (minni), *de Haraldo Pulcricomæ*, *F. X 178*, 2, *ut mildingr vir liberalis*, a mildi.

MINNR, *compar. adv.*, minus (litt), *Hh. 15*, *vide miðr*; *in prosa*, *F. V 86*; *VII 292*; *SE. II 14*; *Sturl. 7*, 2, 17; *Ísl. II 315*.

MINST, *superl. adv.*, minime: þik mun minst glada minime lætus eris, *Am. 76*; minst dyljum þess id minime celamus, *Korm. 12*, 5; minst hugði ek manna minime gentium, *hauðquaquam cogitavi*, *Krm. 28*.

MINZT, *superl. adv.*, minime, *vide minst*. — 2) *supinum verbi minna monere*.

MISFENGINN, *frustra traditus*, *male collocatus* (mis particula, disjunctionem, carentiam et vitium notans, *Gloss. Nj.*, *fenginn*, *part. pass. v. fá accipere*, *tradere*): skalat þaumar verða misfenginr mærr habenæ (clipei) mihi non frustra tradentur, *Eg. 82*, 5, i. e. *clipeo dato non frustra utar*.

MISGERA (misgeri, misgerða, misgert), *delinquere*, *peccare*, *SE. I 230*, 3 (mis, gera), *Hugsm. 32*, 3; *vinna misgert*, *id. qu. misgera*, *Has. 51*, o: at margfríðr skórdingr (*Petrus apost.*) beri síðan mun meiri várkunnir málrunnum, þótt mena vinni misgert.

MISKI, m., *in compos. occurrit*, a) miska ráð vitiosa agendi ratio, *Has. 14*, ubi: Henda

ek hueriar stundir | hlackar borðs er ek þorðakg | miska ráð fir meidum | minn lifgjafi at vinna, i. e. minn lifgjafi, ek henda hverjar stundir, er ek þorðak, at vinna miska ráð fir meidum hlackar borðs. — b) miska bót medela, sanatio vitiatorum, Has. 1, locum vide sub gnýandi. Lex. B. Has. adfert miski, m., offendiculum; in vulgari sermone est: at gera e-m e-t til miska nocere alicui, lædere aliquem, it. vita Hrafnk. p. 39.

MISKORBLINDI, m., incertæ significatio- nis, Hým. 2. G. Magnæus vertit: njök líkr megi miskorblinda vultu admodum giganteo, ad verbum, valde similis filio felis gigantantis, nam kóttir et felem 'et giganteum significat). Proponit Raskius pro miscorbl. legendum mistorbl., caligine cæcus, quod aptum esset giganteus vocabulum; c et t in membranis perquam similia sunt.

MISKUNN, f., misericordia, clementia (Gloss. Synt. Bapt.: vi vocis tò non reprehendere, ignoscere, a mis privativo et kunna, kenna noscere, it. reprehendere, accusare; sic várkunn, tò non culpate, connivere, coniventia, excusatio): saman tempraði með djúpum dæmum dygd réttlætis ok miskunn sota, Nik. 36; miskunnar sól sol misericordiae, Christus, G. 1. In appellatione æstatis: i dalmiskun fiska = i sumar hac æstate, Eg. 47, explicante SE. I 332, 3, a dalskr serpens, m. dalska clementia (i. e. vita jucunda, tempus jucundum) serpentum, æstas; etiam in pl.: um dalreyðar miskunnar, indefn., æstate, æstivo tempore, FR. I 397, it. omissa præpos.: miskunnar heiðar þoska ok grettiss ótta per æstates et hiemes, i. e. omni anni tempore, Hórd. 21, 2; sin vero retines lect. grettiss sóttá, tò miskunnar erit gen. s. temporis, ut sóttá gen. pl., eodem sensu.

MISKUNNA (-aða,-at), clementem esse, ignoscere, miserescere (miskunn), cum dat. pers.; part. act.: miskunnandi fta hominibus clementiam præbens, deus, Has. 63.

MISKUNLAUSS, adj., sine misericordia, cui nulla exhibetur misericordia, nulla clementia (miskunn,-lauss), SE. I 386, 2.

MISKUNSAMR, adj., clemens, misericors, Hugsm. 33, 1.

MISLÁNGR, adj., dispari longitudine (mis, láng) : mörg mislång skeið multæ naves longitudine dispares, multæ naves tam majores quam minores, F. XI 196, 1, ubi scribitur mislaung.

MISLEITR, adj., vultu vario (mis,-leittr), de homine meticuloso, Hitd. msc. c. 15 (P. Vidalinus sub voce "Orkneyjar" misleittr palidum interpretatur).

MISSA, f., id. qu. messa missa, officium missæ; it. festum, dies festa: Ólafis m. festum Olavi, G. 32; vide lágasaungvar.

MISSA (missi, mista, mist), desiderare rem amissam, ut Angl. to miss, G. 45; amittere, perdere; jacturam facere alicujus rei; cum gen. rei amissæ: m. súðor patrem amittere, Sk. 2, 10; þú hefir mist maga þinna filiorum tuorum jacturam fecisti, Am. 78; m.

lifs ok auðar víta fortunarumque, Mb. 9, 1; ferð lykk friðar misto (perf. infn.), puto, homines pacem amisisse, i. e. spe pacis dejectos fuisse, F. I 178; m. heimkomu reditus prohiberi, intercludi, de casis in prælio, qui patriam propriasque domus non revidenti, ÓH. 50, 1; Mg. 31, 9; et in prosa: misti þar margr maðr heimkvámu, eða fékk Grkuml, af hváruveggja liði, FR. I 385; m. stjóða, meyjrar fadma, Korm. 8, 1; Mg. 9, 3; m. kostá virtutes amittere, de gladio fracto, Korm. 11, 4; m. manns aberrare ab aliquo, frustari in aliquo, Korm. 25, 2; mistak Ásto burs desideravi Astæ filium (liberalitatem A. filii, regis Olavi), ÓH. 92, 9. — β) cum acc.: m. dygd expertem esse virtutis, Skáldh. 3, 41; absol., causá cadere, vel subint. erindi, negotio excidere, Gd. 52. — γ) impers.: ef Gunnars missi si Gunnar percat, Ghe. 11, id. qu. ef G. nê kómrad si G. non redeat; missir þó stórum lamenetsi magnum discrimen sit (o: bonisne votis, an malis, domo deductio fiat), Am. 33, id. qu. in prosa diceret: ok er þat þó mikill muar, ok skiptir þat þó miklu.

MISSA, f., jactura, damnum: yndis m. jactura voluptatis, dolor, animi ægritudo, Fret. 4, 1; sorg ok m. dolor et damnus, Merl. 1, 39. Pros.: aftaka ok missa, SE. I 174; skarð ok missa, ÓT. 119 (F. II 301).

MISSARI, n., semestre, id. qu. misseri, F. V 200, 2; VI 341, 2; it. singula anni tempora, Fær. 248; F. VII 137; Grág. I 377.

MISSERI, n., id. qu. missari (AS. misseri, missir, id.), semestre, it. anni tempus, SE. I 510; ein misseri (acc. pl.), unico anno, Gk. 7; sams misseris eodem semestri, Gk. 8; uð misseri septem semestria, Gka. 13; Ámm misseri, F. VII 328, 1; mál ok misseri statts horis quotidie per (integra duo) semestria, Hávam. 60.

MISSIFENGR, m., gladius vel pars gladii, SE. I 568, 2; II 477 560. 620; cf. ljúgfengr. Missifengr, adj., qui destinata non ferit, qui scopo aberrat (missa, fengr), v. c. F. II 330: Ól. konúgr hafði ekki verit missifengr, hvar sem hann hafði til skotit, en engi þessi kesja kom á jarl.

-MISSILA, vide ómissila.

MISSIR, m., jactura, damnus (missa), Am. 98.

MISSLÁNGR, vide in mislångr.

MISSVEFNI, n., diversitas somni, somni vicissitudines s. diversa somni capiendi tempora (mis, svefn), Fjölsm. 17.

MIST, f., Mista, famula Odinis eademque nympa bellica, Grm. 36; SE. I 118, 3. 537, 2; in appell. feminæ: mist mundar, Ag. — 1) in appellationibus gladii: Mistar laukr lignum Bellonæ, gladius, grund Mistar lauka terra gladiatorum, clipeus (ut laud vápsu), skerðir Mistar lauka grundar pugnator, bel- lator, SE. I 702, 2; Mistar nífr culter Bel- lonæ, ensis, Mistar nifs drifa nimbis ensis, pugna, Hg. 6; Mistar glóð pruna (ignis) Bellonæ, gladius, meidr v. meidir Mistar glóða pugnator, vir, Sturl. 9, 8, 2. Mistar eldr ignis Mistæ, ensis, slóngvir Mistar elda

jaculator ensium, puginator, vir, it. homo, Has. 2, ubi: einigi Mistar elda slöngvir nemo; myrkleigr Mistar obscurus ignis Mistæ, gladius, brjótr Mistar myrkleigs vir, homo, Has. 61; Mistar linnr serpens Mistæ, hasta, víðr Mistar linnr puginator, vir, it. homo, Has. 5. — 2) in appell. pugna: frost Mistar gelu Bellonæ, pugna, SE. I 674, 3, locum vide sub frost; Mistar mót conventus Bellonæ, prælium, Grett. 33, vide mótkennandi; gustr Mistar ventus Bellonæ, pugna: gustr knúði (i. e. gnúði) mjök Mistar ventus Mistæ vehementer fremebat, prælium ardebat, Sturl. 7, 30, 2. — 3) absol. pugna, in appellatiombus virorum, v. c.: mistar runnr lucus pugna, vir, homo, F. X 432, 77, ubi construendum est: metorb einarblýnds Jóns verða mest mistar ranaa (= mest metorbða mistarrunna, in prosa, meiri en annarra manna) auctoritas ejus plus valet aliorum hominum auctoritate; Mistar víðr vir, it. homo, Lb. 27, ubi sic: líta seggja sveitir | svipur ok spjót á móte | sér ok séá með dreyra | sjálfs kristz víðir mistar, i. e. seggja sveitir líta ok Mistar víðir sjá á móti sér svipur ok spjót með dreyra sjálfs Krista. Forte huc referendum misto meidr, Sturl. 5, 48, 1, pro mistar meidr vir puginator, homicida, hoc ordíne: úgíptan skaut manni, misto meíði, yfir M. heíði sinistra fortuna hunc hominem, Bellonæ ministrum (homicidium enim patraverat Thoraltus in Ostfjordis), trans saltum M. trajecit. Mistar vir amicus pugna vel Bellonæ, vir bellicosus, Merl. 2, 75. — 4) Mistar marr equus Bellonæ, lupus (forte Mist h. l. femina gigas, vel Mistæ Bellonæ ex genere giganteo oriunda fuit), F. XI 138, 5; Mistar mörum varð gott til vista lupis cibariorum copia suppetebat; quo tamen loco tò mörum conjectura est pro mönnum. Mistar marr, Hund. 1, 43, vertunt, pontus Mistæ, mare nymphæ ærívolæ, i. e. ær: skalf Mistar marr tremuit ær. Num, tremuit lupus (alias timidum animal, sed h. l. tremens, vel præconcepta spe eacæ, ob celeritatem equitantium)?, vel, marr (equus) skalf, hvar Mistar megir (bellatores) fóru.

MISTFJÖÐR, f., penna Bellonæ (vel ferum Bellonæ, Mist, fjöðr), gladius, conjectura G. Pauli, Eb. 19, 4, dub.; membr. habet hreianes fjöðr, et in versu 8. unnar, quæ lectiones nondum in liquido sunt.

MISTILTEINN, m., viscum, planta parasitica ex aliena arboris cortice enascens (v. c. quercuum, pirorum, pomorum, aliarum). Nom. propr. rami teneri v. surculi teneri (viðarteinúngr), vel ligni tenelli, SE. I 172, 173, Vsp. 29, quo Balderus ictus occubuit; skjótandi mistilteins Hödus, percussor Balderi, SE. I 266. (Cf. Lex. Dan. sub voc. Mistel et Mistelteen, it. Lex. Badenii sub v. viscum 2). — 2) gladius, SE. I 564, 2 (FR. I 416. 515; II 371).

MISTO MEIÐI, Sturl. 5, 48, 1, vide mist 3.

MISTU, perf. inf. act. verbi missa amittere, íd. qu. hafa mist: hygg (hykk) gram

mistu gengis puto regem amisisse auxilium, excidisse auxilio, OT. 123, 2; ferð (acc.) hykk fríðar mistu puto viros pacem perdidisse, F. I 178.

MISVERKI, m., actio prava, delictum, peccatum (mis, verki), Lb. 4, locum vide sub hrjóða. Forma misverki, m., occurrit F. XI 235: at þú haflr sagt kennimönnum til misverka þíns; Hist. eccl. Isl. I 239: hitta misverka in crimina incurrere, facinora in se admittere; Synt. de Bapt. p. 138 c: eptir franda misverka post commissã crimina. Est quoque misverk, n., Skv. 734.

MITRA, f., mitra, cucullus quo episcopi caput tegebant (Lat. mitra): mitru gramr episcopus, Selk. 15; mitru runnr, íd., Gp. 4. Pros., F. III 167; it. mitr, n., F. I 266; VIII 308 (cf. kveif, F. VIII 378).

MÍÐ, n., certus locus (spec., statio piscatorum in mari): fjarðmývils mið locus navis, mare, F. II 328, 1. Forte et Hít. msc. 11, 1 legendum sit hlökk mið-skiða (pro skipa) rökkva, pro hlökk rökkva skiða miða nymphæ maris, femina, a rökkva skið zeylosolea piratæ, navis, rökkva skiða mið locus navium, mare. — 2) mare, SE. I 574, 3.

MÍÐFÁINN, m., gladius, SE. I 564; II 476. 559. 619 (forte a miðr mediús, et fáinn pictus).

MÍÐFARI, m., gladius, Wechart. SE. I 564, pro miðfáinn.

MÍÐFJÖRNIR, m., clipeus, SE. II 562, vide miðfornir.

MÍÐFÖRNIR, m., clipeus, SE. I 572, 1; II 478. 621 (II 562 miðförnir).

MÍÐGARÐR, m., arx media s. mediterranea, a diis exstructa adversus gigantes (miðr, garðr), SE. I 50. 134; Vsp. 4; Grm. 40; hinc undir miðgarði sub castello mediterraneo, i. e. in orbe terrarum habitabili, SE. I 52—54; Harbl. 22; Hyndl. 10. 15; Hh. 35, 1; F. VI 423, 2; extra arcem mediterraneam in circumjecto litore s. extremitate terræ gigantes habitabant, SE. IX 13 (Gýgr ein býr firir austan miðgarð). De Thore ein Asgardo adversus gigantes proficiscente: gekk hann út of miðgarð — ok kom einn aptan at kveldi til jötuns nokkvors, SE. I 166. Hinc miðgarðs verjandi defensor arcis mediterraneæ, Thor, SE. I 252, et miðgarða veorr, íd., Vsp. 50. — 2) orbis terrarum, terra; hinc miðgarðs ormr, SE. I 104—106. 164. 166—70. 188—90. 202. 268. in Vsp. jörmungandr serpens circumterraneus, in oceano jacens: dólgr miðgarðs orms, Thor, SE. I 252; metaph.: miðgarðr Fáfnis terra serpentis, aurum, SE. I 400, 3, ex Bjarkamálam. In Bl. membr. de mundo usurpatur, s. orbe terrarum: Mart var þess alsz er menn kallaða guð vm allan miðgarð; SE. II 431 ad Grm. 40: þat er rétt at kalla jörð hollð ýmis, enn sæ blóð hans, enn heim miðgarð brár hans, enn ský hœila hans, ubi distinguitur jörð et miðgarðr (= heimr, quod h. l. glossa est). Mæsog. miðjungarðs, οκκουμένη, Luc. 2, 1. — 3) luna, SE. II 485. 569.

MÍÐHÆFI, n., medietas, mediocritas (miðr,

hæfi); *acclamatio: mediá via (incedite), mediam viam (tene)*, Orkn. 82, 12 (AR. II 219, 2).

MÍÐI, *m., gigas*, SE. I 555, 1 (Miðe, II 554; Niði, II 471). — 2) *in voce compos.* haakkmiði *index ancora*, a mið certus locus, miða certum locum destinare, collineare.

MÍÐIL, *præpos., inter, cum gen.*: setti hann, at siðirnir bœttiz, saannan rétt miðil guðz ok manna, Gd. 29; *it. pros., F. VII 246*: fóru þá menn miðil þeirra bræðra; á miðil, *id.*, Grág. II 261. 302; *et á miðal, id.*, F. X 415. Vide meðal, miðli, milli (mið, miðr).

MÍÐJUNGR, *m., gigas*, SE. I 551, 1; II 471. 554. 615 (miði 1): miðjungs mella *con-jux gigantea, femina gigas*, Nj. 131, 2, vide supra mella. Sec. Cod. Worm. SE. I 312, 1: *málanaufr hvatiz miðjungs Lokius dicitur, amicus strenui gigantis, utpote originis giganteæ, et patre gigante ortus; forte per hvatan miðjung intelligitur* Farbauiti pater Lokii; *sed Cod. Reg. habet h. l. mildings*. — 2) *in appellationibus virorum*, SE. II 497: kallaðir eru menn morðungar eða náringar, miðjungar eða strengjandi viga eða verka, ubi miðjungar sunt *id. qu. miðlungar* (a miðlungr), miðlendr (a miðla) *discernentes, dirimentes, decernentes, vide composita*: hreggmiðjungr, leikmiðjungr, sanamiðjungr, sóm-miðjungr, *in quibus pl. tantum usurpatur; sed sing. adhibetur Isl. II 300, 1 ex Edda Lóvasina* (SE. II 628), ubi miðjungr skjaldar-galdrs geitiz-rastar decretor prælii maritimi, pugnator, vir, hoc ordine: djúpra þenja döggu dundi geitiz-rastar skjaldar-galdrs miðjungi, *cf. SE. (ed. Rask). 202, not., ubi miðjungr, h. l. pro gigante sumitur: kent er ok til jótna eða dvergja, item SE. II 628: hér er maðr kendr við jötun*. — 3) *aries*, SE. I 589, 1; II 483. 567. 626.

MÍÐLA (-aða, -at), *dividere, c. acc.* (miðil, meðal); a) *dissecare*: ádr sik miðlaði mækis eggjum *antequam se mediam dissecaret machæra aciebus*, Bk. 2, 45; b) *distribuere*: sá er gull miðlaði *qui aurum impertitus est*, F. X 178, 2; *hinc gullr miðlendr* (*pl. participii act.*), aurum impertientes, viri liberales, Ghe. 39. — c) *decernere*: menn, þeir er miðla kannu prudentes (*causarum*) arbitri, Hh. 73, 5, ubi *subintelligitur acc. mál, nam miðla mál est rem ex æquo constituere, decernere*, F. II 241; X 300. Part. act., miðlandi, Ghe. 39, et composita: felmiðlendr, gullmiðlandi, hringmiðlandi, sökmiðlendr. Part. pass., miðlaðr, vide tormiðlaðr. Notabilis est hujus verbi constructio apud Veteres cum dat., miðla fótsporun e vestigio se movere, gradum referre, Fsk. 138 (ad F. VI 413): nú setjum svá allar kesjur várar fyrir þá, ok bogamenn veri í armana á bakfylkingunni, ok stöndum fast ok miðlum ekki fótsporun, nema mundum áfram.

MÍÐLEGGI, *m., pars media, intermedia, medium, intervallum* (miðr, leggr = kaffi): m. tveggja daga intervallum, pars intermedia duarum dierum, ea pars temporis, quæ duos dies disternat, i. e. nox, Dropl. 1: þá er

myrkvir miðleggs (*gen.*) daga tveggja, *id. qu. þá er dimmt verðr nætr, þá er dimmair af nótt obortis noctis tenebris, vel legendum miðlegg, acc.*

MÍÐLI, *præpos. c. gen.* (*cf. miðil*): á miðli ykkar inter vos (*te et illum*), Mg. 15 (1 miðli, *id.*, F. V 127); á miðli liða inter homines v. milites, ÖH. 260, 2 (1 miðli, F. V 114, 2); miðli frosts ok funa, Söll. 18, ubi *plerique milli*; miðlum, *id.*: m. virtar vina inter singulares amicos, Söll. 13 (ubi *plerique millum*); heima miðli (*al. i milli*), inter mundos, Sturl. 4, 14, 4. — 2) *adv.*: fljúga á m. *intervolare, ultro citroque volare*, Mg. 9, 8. Hinc milli et millum.

MÍÐLUNGR, *m., mediocritas* (miðla); *acc., dat. et gen. usurpantur ut adverbia, parum, haud satis bene: dugir miðlung þat hoc parum prodest, hæc res nullam utilitatem adfert*, F. XI 35, 3, *vel, ea res nullius momenti est. Sic in prosa, dat.*: miðlungi vænn kostr conditio parum speciosa, minna bona, GhM. II 352, var. lect. 8; miðlungi réttorðr, Sturl. 5, 49; *acc.*: miðlung göðgjafarir parum benevoli, Vem. 10 (ubi chart. miðlungi); *gen.*: miðlungs staddir haud bene constitutus, eujus res in iniquum locum devenerunt, GhM. II 352. — 2) *subst. verbak agentis, id. qu. miðlandi, in voce compos. vig-miðlungr.*

MÍÐR, MÍÐ, MITT v. MIDT, *medius, tantum cum terminatione indefinita, et regulariter inserens j ante casus ab a et a incipientes*: i hattarstall miðjan in medium caput, Korm. 25, 1; miðjan dag meridiem, Vsp. 6; medium diem, Am. 50; *nom.* miðr dagr, *pres.*, FR. I 386; mitt hóf, *qs. modus medius, i. e. mediocritas*, RS. 30; miðrar brautar media via, Rm. 7. 30; i smti miðjo medio sedli, Ghe. 39; *neutr.*: i miðjo in medio, Ld. 1; Ag. Pl.: miðjar brautar medias vias, Rm. 2, sed miðar hlípar media latera, sine j, SE. I 650, 1; miðra fletja in mediis scamnis, Rm. 4. 27; miðra skutla in mediis manas, Rm. 5; miðra garða in mediis arcibus domus, Hamh. 9.

MÍÐSAMLIGR, *adj., memorabilis*: miðsamlig rök res memorabiles, evanta memorabilia, Merl. 1, 3; *id. qu. minnsamligr* (ð = nn), ut minnsamligr memorabilis, SE. II 19, a minnsamr alta mente repositus, animo infusus, Ld. *msc. c.* 68; GhM. II 60; Nj. 90.

MÍÐSTALLR, *m., sedes vel prominentia intermedia* (miðr, stallr): m. brúna (*superioriorum*), nasus, hvatta brúna miðstalli i felm nasum in pallium demittere, vultum deficere, Eg. 56, 1, *id. qu. stínga nösun i felda*, Mg. 17, 8.

MÍÐVITNIR, *m., nom. propr. gigantis* (flísi Sökkimeris, ut putat G. Magnus), Grn. 49. Raskius hanc vocem mutavit in Mjöldvitnir in ed. Holm. (mjöldr, vitnir, *qs. raptor muls*).

MÍÐVIÐR, *m., nanus, SE. *msc.* (SE. II 469 divisim in acc. Mið, Við; in SE. II 352 non cernitur nisi ... við).*

MJALLHVÍTR, *adj., niva instar candidus* (mjöll, hvítr), *epith. puella*: ip mjallhvíta man niva puella, Atóm. 7.

MJATAÐR vide mjötuðr.

MJÁVARI, compar., tenuior, gracilior, a positivo mjár tenuis, id. qu. mjór, Ý. 29, 2. Positivus mjár, id. qu. mjór, occurrit F. IX 366, var. lect. 8.

MJADVEITIR, m., præbitor cerevisiæ (mjóðr, veitir), convicator, vir hospitalis; pl. mjadveitar, in vocat., Eg. 82, 2.

MJÓFINGERÐR, f., teneram sonam gestans, virgo (mjór, gerð = gjörð cingulum), Rm. 36, sec. conjecturam Raskii.

MJÓFISKI, m., tener piscis (mjór, fiskr): m. sjóvar tener piscis maris, id. qu. álka alca, in ænigmatæ avium, Ed. Lóvasina.

MJÖK, adv., valde, Vsp. 8. 29. 40; Hávam. 2; vide raunmjök.

MJOKHURÐ, vide mjúkhurð.

MJOKLITUÐR, m., nanus, SE. II 469 (non cernitur in 757).

MJOKLYNDR, adj., mitis ingenti, placidus, id. qu. mjúklyndr (o = a: mjúkr, lyndr): mjoklynd menreid placida femina, Plac. 4.

MJÖL, n., farina (melja, mylja comminuer), SE. II 493, in segetum nomenclatura; mjöl, rautt at liti farina, colore rubra, Hítid. msc. c. 14, 1. Fróða mjöl farina Froðii, aurum, SE. I 392, 2, ex Höfuðl. 17. In compos. fagrmjöl.

MJÖLA, f., Mjola, insula Halogiae, SE. II 492 (Mjöla, F. VI 379). Hodie Molé in Halogia, Munch.

MJÓLKA (-aða,-at), mulgere (mjólk, f., lac): er þú geitr mjólkaðir, Hund. 1, 39. — 2) lac præbere, lactare, de vacca: mjólkandi kfr bos lactaria, Lokagl. 23, ubi Cod. Reg. melkandi.

MJÖLL, f., nix recens delapsa: vaða mjöll per recentem nivem transire, F. V 180; háls, hvítari hreinni mjölla collum, nive recenti candidus, Rm. 26. Metaph.: rauð mjöll járna þrumu nix rubra prælis, nimbus telorum, F. VII 349, 4; mjöll hadds hallar nix capitis, cani: hristir hadds hallar mjöllar quassator canorum, senex canus, Eb. 63, 1, ubi lectio mjöllr versum claudere non potest, quinque vero Codd. habent mollar, gen. a moll, id. qu. mjöll, vide hristir. G. Magnús, h. l. hadds hallar mjöll nix capilli aulæ, nix capitis, de argento sumit, Eg. 675, not. 54, ad Ad. 20. De adspersione maris (ut hëla, hrim): skökks mjöll á þróm stokkinn incutiebatur salsa adsperso in adpersam trabem lateralem navis, F. VI 141, 1, sed F. XII h. l. sumitur skökks mjöll nix navis, pro mari, et á þróm, stokkinn skökks mjöll in trabem lateralem, adpersum nive navis (i. e. undis spumantibus). In compositis: haussmjöll, sjóðmjöll, svanmjöll.

MJÖLLNIR, m., malleus Thoris, Mjöllner (s. comminuendo dictus, melja, mylja, mola, málva), per duo l. scribitur Vafpr. 51; Hymk. 35; Lokagl. 58; SE. I 136. 142. 148. 176. 274; eignandi Mjöllnis Thor, ut stýrandi possessor, rector Mjöllneris, SE. I 252. Per simplex 1, SE. I 90; 202, var. lect. 20, et sæpius in Cod. Ups., v. c. SE. II 281. 288. 358. Cf. mjölnir.

MJÖLVIR, vide sub hausamölvir.

MJÖR, MJÓ, MJÓTT, tenuis, tener (nom. s., msc. gen., per unum r, Vsp. 29; F. V 176, 2): mjór Mistilteinn tener, Vsp. 29; mjófan mæki tenuem, acutam macheram, Skf. 23. 25; mjófa mey teneram virginem, SE. 343, 5; mjórrar kono, Hítid. 12, 1; mjór er mikila visir parva magnarum rerum initia, F. V 176, 2; mér verðr mjótt at hitta mitt hóf mediocritatem teneræ, mihi difficile est, RS. 30 (mjótt er mundangahóft).

MJÖT, f., fabricatio, concinnatio (cogn. meita secare, mjatla minutim secare, abscondere): mæla mjöt accomodatío verborum, kunna mæla mjöt nosse, callere verborum accomodationem, verba commode facere, Höfuðl. 20.

MJÖTUÐR, m., proprie videtur esse dissecans, sector (vide mjöt), SE. I 264: ok er síþan kallat hæftv mjötvör Heimdalar, sverþ heitir manz mjötvör atque inde caput appellatum est sector Heimdali, gladius vocatur sector hominis; sic et FR. I 441, 3: manna (manns) mjötuðr gladius, sá er manna mjötuðr meini verri ille gladius peste nocentior est; quo loco in ed. Havn. historia Herborianæ var. lectio est mjataðr, idem. — 2) absol., gladius: er mér meirr mjötuðr málrúm gæfi si mihi gladius dicendi facultatem amplius concederet, Bk. 2, 66. — 3) mors, SE. II 494: miötvör (bani), i. e. mors vel intersector. Hinc: nema mjötvör spillti nisi mors prohiberet (interveniret), i. e. si mihi vita frui liceret, Og. 14. — 4) significatus hujus vocis, Hávam. 60, Fjölsm. 23, omnino incertus est propter sententiæ ambiguitatem et obscuritatem in his locis: mjötuðo in Hávam. haud dubie valet id. qu. mjötuðs (c = s), et uterque locus in eo similis est, quod ibi occurrit sá mjötuþr, þess mjötuðs, ubi sá aliquam speciale significationem indicare videtur; contextus mihi postulare videtur „rem utilissimam, aliquid maximam utilitatem v. præsidium vitæ adferens“, quare maxime placet ratio in Gloss. Ed. Sæm. I proposita, qua vox mjötuðr confertur cum AS. metoþ, meotoþ creator, dei epithetum, et exponitur creator, opifex, architectus, auctor, effector, machinator; h. l. vero opitulatur, opifer, auxiliator, qui præsidium adfert, v. c.: sá er hann meþ munnnum mjötuþr talis est ea (arbor) in mortalibus opitulatrix, i. e. tantam utilitatem præstat hominibus, tantumque vitæ præsidium adfert; þurra skíþa ok þakinna næfra, þess kann maþr mjötuðo arida ligna et cortices tectorios, hunc auxiliatorem (i. e. hæc auxilia, hæc vitæ tuenda præsidia) quilibet novit, Hávam. 60, verbo kunna cum casu gignendi constructo, rarissime hoc sensu. — 5) Vsp. 42, sec. Cod. Reg. et membr. 544, id. qu. mjötvör, Vsp. 2, de arbore Yggdrasile, quasi omnium rerum principio.

MJÖTVIÐR, m., Vsp. 2, de æsculo Yggdrasile, arbore mundana (forte, arbor formatrix, creatrix, a mjöt, viðr). Membr. 544 h. l. habet mötviðr excluso j. Cf. N. M. Petersenium in AnO. 1840—41, p. 75.

MJÓTYGILL, *m.*, *funis tenuis* (mjör, tfg-ill): *m. máva morar tenuis funis larorum terræ (maris), funis piscatorius*, *SE. I 504, 2, ut sæþráðr filum maris, id.; cf. Lex. Mythol. p. 460.*

MJÖÐGJARN, *adj.*, *mulsi cupidus* (mjöðr, gjarn), *H. 26.*

MJÖÐHROÐNIR, *m.*, *cervus*, *SE. II 626.*

MJÖÐKARMR, *m.*, *vas mulsi, poculum* (mjöðr, karmr): mjöðkarms fura *abies poculi, femina*, mörg hvarma hrynnregn mjöðkarms furu *multæ lacrimæ mulieris (Sanctæ Mariæ)*, *SE. II 500, 1.*

MJÖÐNANNA, *f.*, *nympha mulsi, femina* (mjöðr, nanna), *ÖH. 92, 12 (AR. I 327, 1), ubi vocat. cum articulo: mjöðnannan o mulier; cf. Ólanna.*

MJÖÐR, *m.*, *mulsum; vide et formam möðr excludo j (Dan. Mjöd v. Möd, cet.): drekka mjöd, Vsp. 26; Hávam. 19; Skf. 16; Grm. 13; vocatur skirr, Grm. 25; mærr, Skf. 16; forn, Lokagl. 54; usurpatur de cervisia, Alm. 35; Hyndl. 45; de lacte caprino, Grm. 25; töldr miklum miði nimio mero inebriatus, Grm. 50; potio, potus, Bk. 1, 8. Mjödur Ása, dverga, jötna, Óðins, Suttunga *mulsum poëticum, poësis, SE. I 244; Óðins m., Höfuðl. 2; Yggjar m., Ad. 7; Yggs m., SE. I 406, 4, poësis, carmen. Mjadar Hrist, þella femina, SE. I 410, 4; Jd. 3. Mjödur unda liquor vulnerum, sanguis, Isl. I 161 (F. III 148, 2), ubi: unda mjödur hildinga sanguis regum, principum; ylgjar mjödur potus lupi, eruor, HR. 52.**

MJÖÐRANN, *n.*, *domus convivalis, triclinium* (mjöðr, rann), *Ghe. 9.*

MJÖÐROÐNIR, *m.*, *cervus; var. lect. in SE. msc. pro metroðnir; cf. motraudnir, metroðnir.*

MJÖÐVITNIR, *m.*, *nanus, Vsp. 11; SE. II 469 (in 757 non cernitur); var. lect. Grm. 49. Proprie est lupus mulsi, i. e. raptor mulsi, ut snótur úlfur raptor virginis.*

MJÜKHURÐ, *f.*, *mollis tabula* (mjükr, hurð): Meita mjükhurðir *tabulæ piratæ, molli-ter labentes, i. e. naves, ÓT. 18, 2, quo loco membr. E habet mjökhurðum, id.*

MJÜKLÁTR, *modestus, moderatus, humilis, oppos. stríðr, Gðþ. 14.*

MJÜKLIÐR, *adj.*, *mollis, comis* (mjükr, id.): mjüklig ræða *amicum colloquium (aman-tium), Skáldh. 1, 36; de poësi, facile fluens, concinnus: mærr er a-mjüklig orðin | Min, Ed. Lóvasína.*

MJÜKLYNDR, *adj.*, *mitis ingenii, placidus, humanus* (mjükr, -lyndr), *F. VI 78, 1. Vide mjöklyndr. In prosa, ÖH. 97.*

MJÜKLYSTÜÐR, *videtur una voce scriben-dum, Gd. 74: þýðust var honum Maria möðir | mivk listög ok þarmeð systir, etsi potest construi: þýðust Maria var honum mjük möðir ok þarmeð lystog systir. Vide rjóðlistugr.*

MJÜKORÐR, *adj.*, *mollis, mitis, facilis in dirtis* (mjükr, -orðr ab orð): verðr-at menja myrðir mjükorðr, *Orkn. 75, 2. In prosa, mjükt orð amice dicta: þótti mærr*

fyrra dags eigi mjükt orð milli ykkar ken-unga, *ÖH. 148.*

MJÜKR, *adj.*, *mollis: m. hestr equus molli-ter incedens, molli gressu, vel: agilis, velox, maðr er traustr & mjükum heati, Gd. 34; mjükrir drykkir potiones molles, faciles, cle-mentes, Gd. 71, vide milska; m. morðinnar gladius molli, tenui acie, acutus (mjükeggi-aðr), Plac. 1; mjük för mollis vectatio (fe-minæ ægrotæ), Hild. msc. 34; mjük mál dicta eloquentia, disertæ, de vena poëtica fa-cile fluente, Has. 1, ut mjükr diktr, Lil. 92; m. konungr rex clemens aditus, facilis, comis, adfabilis, SE. I 392, 1 (pros., ÖH. 122; Eg. 36; m. viðmælis, Eb. 296); mjük bæna, elska submissa, devota, pius amor, Gd. 33. 46; mjükt lið clemens auxilium, prævens auxi-lium, Hv. 8. Neutr. mjükt, adv.: mjükt sláug-in lof laudes facili vena decantata, vel arti-ficiosa concinnata, Lil. 4, (SE. I 680 II 8). In compositis: hörundmjükr, ómjükr.*

MJÜKSTALLR, *m.*, *mollis sedes* (mjükr, stallr): *m. mens mollis sedes auri, manus, Syn mens mjükstalls nympha manus, mulier, SE. I 412, 1.*

MJÜGPELLANDI, *m.*, *progeniem sternens* (mjügr, fella): *mellu m. prolem giganteam de-jiciens, Thor, Nj. 103, 5 (F. II 205, 2).*

MJÜGNUÐR, *m.*, *id. qu. magnaðr, qui au-get, vide hjaldrmögnuðr.*

MJÜGR, *m.*, *filius, cognatus, vir, Hávam. 149; acc. s. mög, Vafþr. 33; Lokagl. 36; Hm. 21; Fm. 33; Bk. 2, 6; SE. I 466, 3; FR. I 471, 3; dat. s. megi, Vsp. 49, sed mög, SE. I 268, 1; gen. s. magari, Grm. 24; Lokagl. 50. 51; H. 13, 2; Ad. 16. Plur.: nom. megir, Hund. 1, 43; acc. mögu, Vsp. 1; Hávam. 151; Hg. 33, 4; dat. mögum, Hávam. 155; Gha. 33; ÖH. 220, 1; gen. maga, Am. 78; Lokagl. 16. — 1) filius, SE. I 534. 561, 2; Rm. 38; geta mög filium pro-creare, Lokagl. 36; FR. I 471, 3; mögum, synon. burum. Gha. 33; maga, Am. 78, synon. barna, 80; m. átta möðra oc einar (uit möðra) Heimdalus, SE. I 268, 1; mærr ok mögr filius et filia, puer et puella, mærr et femina, Og. 7; Vafþr. 33; m. Sigfodor filius Odinis, Vidar, Vsp. 49; m. Hlöðynjar (terra), Thor, Vsp. 50; m. hvedrunga lupus Fenar, Vsp. 49; m. Hallgarðs Hakon Grjotgarði f., H. 13, 2; m. Þóris Arinbjorna, Ad. 16; m. Sigurþar, Sigroþar Hakon dynasta Sigurði f., SE. I 426, 5. 466, 3; Muspells megir, SE. I 60. 188, pros., id. qu. Muspells syn-ir. — 2) progenies, posterus: megir Heimdallar posterus Heimdali, oriundi ab H., homines, Vsp. 1, vide Rm. — 3) cognatus, necessarius: Hroptz megir Asa, Lokagl. 45, vertitur, necessarius Odinis; mögum, Gha. 33, vertitur, cognatus, ubi synon. est burum. — 4) vir: Fm. 33 (SE. I 353, 2); Bk. 2, 6; Hund. 1, 43; juvenis, aut socius, aut vir, Fjölsm. 46. 50, in vocat., de amatore: inn hrimkaldi mögr vir pruiná gelidus, gigas, hjörr ias hrim-kalda magari gladius viri pruiná gelidi, gla-dius lapideus, id. lapis acutus, Lokagl. 50. 51, vide hjörr p. 349. Hroptz megir ad-*

vels Odinis, dii Odiniანი, Asæ, Lokagl. 45, vide supra 1 γ; vir, maritus, Gk. 5. 11. Hinc in compos.: vilmeigr (= verkmennt) servi, hermegr (= hermenn) milites, præliatores, heiptmeigr (= fjandmenn) hostes. Mígr, Maugr, nom. propr. viri, Sturl. 4, 13; GkM. II 734, ubi dat. Maug. — 3) in compositis: ásmegr, dagumegr, dróttmeigr, flísmegr, heiptmeigr, hermegr, hródmögr, ljódmegr, óskmögr, sessmeigr, vílmögr.

MÓGRENNIR, m., id. qu. mágreinnir (o = á), *larum saturans: sára sogns m. larum sanguinis (corum v. aquilam) pascens, bellator F. VII 235, var. lect. 3 (mór = már, greanir). Difficilis est locus Vigagl. 26, 2, vide supra vocem mari; forte h. l. fleymarar fjora mogrennir sit præliatoris (viri) circumscriptio, sic fere resolventa sec. datas lectiones: fjora gen. pl. tou' fjörr lignum, h. l. casis (ut askr); fleymarar pro fleymorar, fleymorar (a = o, g), gen. a fleymorr, fleymorr terra navis, mare, itaque fleymorr fjora mare ensium, sanguis (ut sverrifjörðr sverða), fjora fleymorar mor larus sanguinis, corvus v. aquila, cuius grennir præliator, vir. Ceterum notandum est, unum cod. msc. sic habere: ná er mogrennir minna | metinn sex tigu vetra nunc præliator (o: ego) minoris estimatus est; quod egregium sensum fudit.*

MÖGÞRASIR, m., nom. propr., ad verbum, *cupidus filiorum, liberorum vel posteriorum (mögr, þrasir), aut idem qu. leifþrasir, lífþrasir, aut huic cognatum: meyjar mögþrasis filia Mögþraseris, genii tutelares (hamingjor), Vafþr. 49.*

MÖGÐIR, m., lapis, SE. II 494.

MÓINN, m., *serpens, Grm. 34; SE. I 76, 1; 484; móins jörðu terra serpentis, aurum, hreyta móins jörðu aurum dispergere, munificum esse, Sturl. 5, 11, 1; myrðir móins jarðar consumtor auri, vir, Nj. 63; móins ströti, id., HR. 36; móins akr, id., grimmr móins akra inimicus auri, liberalis, Ód. 21; móins leið, id., beiddendr móins leiðar viri, homines, Grett. 19; móins mærr terra serp., id., fjöttra móins mærar femina, SE. II 632, 2, vide fjöttra; vide eggmóinn. — 2) nanus, Vsp. 14, pro quo SE. I 66, 2 habet glóinn, qu. v. — 3) equus, SE. II 487. 571, cf. mór. — 3) composita: in appell. galea, fikmóinn, fiskmóinn; gladii, gestmóinn.*

MÓIRR, m., *regulus maritimus, pirata, SE. II 469. 552. 614 (Cod. Reg. Moer, SE. I 547).*

MOKA (-ada,-at), *pala vel ligone purgare: m. flór solum stabuli purgare, FR. II 341; m. kvíar innan septa oviúia intus pala purgare, Hítid. msc. 11, 1.*

MÖKKR, m., *caligo densa et spissa, F. III 98; SE. II 126, 2 (hodie sæpe pronuntiatum mökkr, per o, non ö).*

MÖKKRÁLF1, m., *simulacrum gigantei argillaceum, SE. I 272—74.*

MÖL, f., *glarea; de scrupulo, lapidoso amnis fundo v. alveo, Þ. 6: knátti hreggi hægviu | hlympel við mæl glymjá. Metaph.: haakatrandar möl glarea manús, aurum, ar-*

gentum (= grjót handar, SE. I 402 c. 46), Höfuðl. 17.

MOLD, f., *pulvis terræ, ill. terra, SE. I 586, 2; en forna mold vetus illa tellus, Merl. 1, 61; moldu samr humo (pulveri terrestri) congener, Söll. 47; risa frá moldu ex humo resurgere, G. 4; manna þeirra, er mold troða qui tellurem pulveratam terunt, Fm. 23; mold ok mýrar per campestria et palustria, Mg. 32, 2. Á mold in terram: munat mætri maþr á mold koma in tellurem non veniet, Sk. 1, 52. Á moldu in terris, Nj. 134; vitama víp á moldu menn in sælli supra tellurem, Bk. 2, 18; varat á moldu maðr vitrari, Merl. 1, 2; fyri mold neðan infra pulverem terrestrem, Vsp. 2, de Yggdrasile, nondum super terræ superficiem excreto; fur mold ofan supra pulverem terrestrem, i. e. inter viros, Sk. 1, 22; fara (líða) mold yfir per terram labi, ferri, FR. I 474, 4; láta e-n hniga til moldar facere, ut quis in terram cadat, i. e. leto dare quem, Hm. 16; snúa manni til moldar, id., FR. II 127, 3; feldr til moldar humi prostratus, Fbr. 44, 3 (GkM. II 400, 1); moldar genginn in humum profectus, i. e. humatus, Söll. 60; moldar hvergi nusquam terrarum, Merl. 1, 59. Moldar hof lacunar terræ, cælum, SE. II 242, 1; múnka mold terra monachorum, terra sancta (Palaestina, Italia, Gracia), SE. I 516, 1, vide moldrekr. Kenniseiðr moldar serpens, id. qu. ormr = úlfr, SE. II 98, 3, vide kenniseiðr. Vide víngamold.*

MOLDAUKI, m., *augmentum pulveris (mold, auki): foldar m. augmentum pulveris terrestriis, cadaver, FR. I 472, 2.*

MOLDBÚI, m., *incola pulveris (mold, búi), funus tumulatum: hús moldbúa domus tumulicolarum, tumulus, Ísl. II 47, 1; foldar moldbúi incola pulveris terrestriis, cadaver, SE. II 180, 2 (FR. I 472, 2 moldauki).*

MOLDREKR, m., *qui terram obit, præfectus terræ (mold,-rekr): múnka m. præfectus terræ monachorum (Palaestina, Gracia, Italia), deus, vald múnka moldreks imperium dei, universum, SE. I 516, 1.*

MOLDVEGR, m., *via telluris pulveratæ (mold, vegr): lét hon mar fara moldveg sléttan fecit equum currere telluris pulveratæ viam planam, Og. 3 (dicimus eodem contextu sléttar moldar götur). — β) terra pulverata, solum: knátti mærr ok mögr moldveg sporna tellurem pulveratam calcantur, Og. 7, de infantibus in solo ingredi nitentibus.*

MOLDÞINURR, m., *Vsp. 53, bifariam explicatur: 1) vimen, circulus terræ (mold, þinurr), serpens: ok um moldþinur máttkan dema et confabulantur, sermones faciunt (Asæ) de potenti serpente (Midgardico). Sic accipere videtur SE. I 202: ræpa of tíþindi þæ, er fyrirv hqþv verit, oo Midgarþæorm, oc vm Fenrisvlf. Sic stordar leggs þinull vimen oasis terræ, de serpente circumteraneo, SE. I 412, 5; 474, 5. — 2) arbor terrestriis, mundana, de Yggdrasile o: et iudicium exercebunt apud prævalidam arborem mundanam, Lex. Mythol. p. 236, not.; sed arbor Yggdra-*

sil in Surti incendio intercidisse, neque recreuisse videtur.

MOLI, 3. s. impf. conj. act. v. mala molere, id. qu. möli (o = ø), SE. I 382, 3.

MOLINN, vide idmölinn.

MÖLKA, id. qu. mjólka mulgere, Lokagl. 23, ubi Cod. Reg. molcandi.

MOLL, id. qu. mjöll nix, gen. mollar quinque codd. lectio, Eb. 63, 1, vide mjöll.

MÖLNIR, m., qui comminuit (melja, mylja), v. hausamölnir.

MÖLVIR, m., qui confringit (mölvá), v. hausamölvir.

MÖLVA, 1. s. impf. conj. act. v. mylja, pro mylda, vel sec. Raskium pro melda, a melja (Ed. Sæm. ed. Holm.), Lokagl. 43: mergi smæra mavlva ek þá meinkráko meðulla minutius contunderem.

MÖN, f., juba equi: mðrom sínom mðn jafnafi equis suis jubam londendo concinnabat, Hamh. 5; þy lýsir mðn af mari semper lucet juba equi, Vafþr. 12. Plur.: meita manar jubas demetere, Ghe. 39; stöþ af mðnom þeirra dögge e jubis illorum (o: equorum) exiit pluvia, H. hat. 28.

MÖN, f., insula Mona in mari Hibernico, SE. II 492; ÓT. 31, 1; Manar hlekkur vönculum Monæ, mare, SE. I 694, 1; Manar þjálmí, id., SE. I 496, 5.

MONA, 3. s. præs. ind. verbi auxiliaris man, mon v. mun, cum a neg., SE. II 22 pros., ubi distinguitur a mona mater, quæ vox hodieque auditur ex ore blandientium puerorum, et superest adhuc in dialecto Dialecticæ in Svecia, in voce ljósmuna (= Isl. ljósmóðir obstetrix), vide GhM. II 574.

MÖNDULL, m., lignum teres, quo mola vrusatilis manu circumagitur, mobile, molucrum: taka á möndli premere, urgere molucrum, SE. I 388, 3; hrgra möndul mobile movere, Hund. 2, 3 (a mönd = mund manus, vide munnaug).

MÖNDULTRE, n., manubrium ligneum, quo mola versatur (möndull, trè), id. qu. möndull, Hund. 2, 2.

MÖNDUÐR, m., gladius, SE. I 564, 2 (II 619 munduðr; a munda manu librare, qs. manu libratus).

MONK = MON EK, MUN EK, 1. s. ind. v. muna, F. VII 337.

MONT, Lat. mons, i. e. Alpes: stöð ek á Mont stabam in Alpibus, Mg. 9, 2; et in pl.: á Mundia montum in montibus Alpium, Merl. 2, 92. De hac voce sic Verlauffius in symbolis ad Geogr. medii ævi, p. 41, not. 68: Ex Alpium italica denominatione monte orta est Islandica Mont, occurrens in carmine Sigvatii poetæ (loco citato: non Moguntia, ut est in Hkr.), et hinc iterum Mundia. Sic et Anglosaxones: Italicæ, þæt is betvux þám montum and Sicilia dâm ealonde (ex Alfredi Boethius, vide Raskii Gram. Anglo-sax. p. 139).

MÖPURR, m., arboris species, SE. II 483, in nomenclatura arborum, in qua distinguitur a mösvrr, quod sequitur; SE. II 566 in priori loco prave est mösua, in posteriori recte mösur.

MÖR, m., terra, SE. I 586, 2; II 482. 265 (II 566 mörr); Mg. 34, 9 construo: Fjörðfýlkir lét verða spornat mó, fortraddas á Fjöni calcavit terram, olim in F. tridam. De campo prælii, Eg. 52: lét tröðna gúga glapstigu á mó satts infelicia vestigia deit arenæ impressa; ad quem locum G. Magnus: mörr, propr. glabretum, scabrum et sterile solum; quo sensu apud Boreales Islandos mör, apud Meridionales mói dicitur. Hagþorns mör terra crætægis obsita, pro tarre, jungendum videtur, ÓH. 70, 3 (AR. I 304, 3), vide hagþorn. Endils mör saltus, montana, SE. I 292, 2, vide Endill (vide Lex. Daa. sub vocc. Ma, Maa, Mo; Finnice, maattera; Permice, mu, id.).

MÖR, m., equus Meinhjovi; gen. mós, dat. mói, SE. I 480, 2; I 482, 3 (II 487 mör; II 571 h. l. non cernitur nisi m.); mörnís mör equus piratæ, navis, ÓT. 36.

MÖR, m., larus, id. qu. márr, vide composita. mogrennir, mostallr. Sic Schedæ Arii (Isl. I 379 l. 18): Hafði Mosson = Másson, Mársson. Vide hjaldmör; mor dreyra corvus, aquila, HR. 62.

MÖR, m., arctina, adeps: forn mör veltu adeps, Hitd. msc. 14, 2; söðinn mör adeps coctus, id. qu. mörbjúga farcimen adipe refertum, Korm. 4, 2. Plur.: mörva mjgr consumtor adipum, minus honesta viri appellatio, Hitd. msc. c. 15.

MÖRA, f., amnis, SE. I 576, 3 (Cod. Reg. mavra, SE. II 622 maura; II 480 mæra; II 563 mörn).

MÓRAUÐR, adj., badius, subrufus (mör argilla, rauðr): m. saubr ovis, verocz subrufus, Korm. 3, 9.

MORGIN, m., (etiam morgon, morgun), mane, Vsp. 6; konungs morgin mane, quo rex venturus expectatur, F. V 211; lángi er konungs morgun longum est mane, quo regis adventus expectatur, A. 13, of. F. XII ad F. V 211. Acc. morgin tempore antemeridiano, Am. 50; morgin hverjan quovis mane, Vsp. 26. Dat. morgni, sapius morni, excludit g sec. pronuntiationem: at morgni mane, Sk. 2, 25; at morni, a) mane, matutino tempore, Krm. 19. 20. — b) cras, Korm. 12, 1; et at morni kömr adpetente mane, Hávam. 23; í morgin hodie mane, Korm. 27, 3; Grætt. 77, 1; í morgon, id., Hund. 2, 19; nær morri prope diluculum, Hávam. 102. Vide fugimorgin.

MORGINDÖGG, f., ros matutina (morgin, dög), pl. morgindöggar, Vafþr. 45; SE. I 202. 203, 1.

MORGINSKARRA, f., pugna matutina, pugna quæ matutino tempore fit (morgin, skarra), Krm. 10. Malð divisio, morgin (acc.) skarra (gen.), mane, quo pugna commissa est.

MORGINSTJARNA, f., stella matutina, Lucifer (morgin, stjarna), Gd. 70.

MORGINSTUND, f., hora matutina (morgin, stund), Krm. 17.

MORGINVAKR, adj., matutino tempore vigilans (morgin, vakr), id. qu. árvakr,

SE. I 482, 3. Pros., myrginvakr, id., Eg. ed. Havn. p. 3, var. lect. s.

MORGON, MORGUN, vide morgin.

† MÖRIR, m. pl., *Marienses, incolae Mariarum in Norvegia, F. VII 339, id. qu. Mærir (af Mærom, F. X 386). Vide bergmqrir.*

MÖRK, f., silva: pl. markir, Y. 30; merkr, F. VIII 31. 12; býl markar noxa, *pestis silva, ignis, incendium, Mb. 7; meinþjófr markar, id., Y. 17. — β) arbor: hlimar marka rami arborum, Sonart. 4; menja mörk erbor monilium, femina, Bk. 2, 44; SE. I 410. — 2) terra, campus: markar drottinn dominus terra, rez, lectio membr. E, Y. 55; mörk heidins dóms terra paganismi, terra pagana, de Norvegia: við síðu markar heidins dóms ad latus, ante litora Norvegia, F. XI 138, 5, vide F. XII ad h. l.; hvölþvölur markar rotunda ossa terrar, lapides, saza, SE. I 294, 2; hængs mörk terra salmonis, mare: hænga markar drottinn dominus maris, rez archipirata, de Eriko Blodaza, Ad. 6. Dat. s. mörk, þ. 6, sed mörku, G.H.M. III 288. — 3) vide compos.: austmörk, byrmörk, myrkmörk, sólmörk.*

MÖRK, f., *semilibra argenti, octo uncias constans, ÖH. 140; Hk. 104, 3; gjalda þrjár merkr & hólmí, Korm. 11, 1; gjöld fimmtigu marka remuneratio 50 selibrarum, de carmine, F. XI 204; metinn tveggja marka æstimatus duabus selibris, Sturl. 1, 15, 1.*

MÖRKB, adj., id. qu. myrkr tenebrosus: sá enn mörkvi tenebrosus ille, FR. I 474, 4.

MÖRKVI, m., caligo; cum art., mörkvinn, FR. I 475, 2 (vide errata ad calcem libri); SE. II 486; II 757 mörk. Pros., ÖH. 185: mörkva flaug; it. inserto j, mjörkvi, Hkr. III (= myrkvi, F. VI 261).

MORN, f., amnis, SE. I 576; II 480 (ubi distinguitur a mavrn); II 622 morni (II 563 non habet). Vide mörn et compos. Sæmorn.

MORN, f., *tabes, Skf. 31: þik morn morni tabes te tabefaciat, i. e. lenta tabe consumaris; vel morn ægritudo animi, angor animi, Franc. morn (Nord. Tidskr. f. Oldk. 2, 76; Engl. to mourn contristari).*

MÖRN, f., amnis, Cod. Worm. SE. I 576, 3 (Gallia fluvius, hod. Marne Matrona): sveriblöð mærnar vortex fluminis, vortex aquarum, SE. I 294, 3; maurnar vakr equus fluvii, navis: mjök skýfr m. vakri navis cito curru fertur, vita Halfr. sec. membr. 132; mærnar mår larus fluvii, id., F. XI 42; mavrnar blík fulgor amnis, aurum, SE. II 498, 4; víti mærnar ignis fluvii, id., þrjótr mærnar vita consumtor auri, vir, Eb. 40, 1, vide hleypihlannr; hlunnr mærnar vita platanus auri, vir liberalis, Hild. msc. c. 20.

MÖRN, f., femina gigas, SE. II 471; 555 (II 615 Morar, unde Mærn per syncopen ortum videtur); mörn söttu valklifa fyrrilesti fem. gigas hominem incessit, Ag.; hlakkar mörn gigantís (furia) pugnæs, securis, Sturl. 4, 48, 2, ubi: mál er at minnaz mærnar hlakkar tempus adest, ut de securi (de armis) cogitemus. Plur., mærnir, f., monstra gigantea (fers ut tröll): fæðir Moraa Thiasius gigas, SE. I 310, 2; mörna sjónir vísa mon-

strorum giganteorum, Selk. 14, ubi sic: varð allðregi virðum | víðfrægt er þat síðan | mein at maurna (mærnar, Ag.) sjónum | möð létti svá þjóðar, o: virðum varð aldrægi síðan mein at mörna sjónum postea nunquam apparentia monstra gigantea hominibus nocuerunt. Sic et Volsap.: þyggi maurnir þetta blæti monstra gigantea hoc sacrificium accipient; quod sic citatur in Eg. 209, not. 5: þigg þú maurnir þetta blæti hanc accipe victimam: quasi maurnir esset sing. numeri et masc. gen.

MORNA (mornar,-aði,-at), impers., *illucescere, dilucescere (morgin): er mornar cum dies illuxit, Isl. I 161 (F. III 147).*

MORNA (-aða,-at), *emarcescere, intabescere, contabescere, putrefieri, putrescere (ex morkna a morkinn putridus, eliso k, ut morna dilucescere, ex morgna a morgin, eliso g): hon skyli morna utinam viva putrefiat, Og. 30, formula imprecandi; morna í maura haugi in tumulo verminante putrefieri, FR. I 436, 1. Pros., Hild. msc. c. 34: hon morna aði öll oc þornaði, oc ræddi aldrægi síðan tanna tota contabuit et exaruit; FR. II 235: nú vil ek heldr bera harm ok áhyggju, ok morna hér ok þorna, þann veg sem auðnar, heldr en, etc. — 2) actiue: þik morn morni te tabes tabefaciat, vel, te angor animi exhauriat, Skf. 31.*

MORNALAND, n., Og. 1, nom. propr. regionis, id. qu. Húnaland ibid. 4. Interpp. vertunt regionem orientalem, qs. morgaaland (Germ. Morgenland), sumi tamen posse cedunt de Moravia (Mähren), quibus accedit Petersenius in Nord. Tidskr. f. Oldk. 2, 76, not. 2, vocem morna derivans a mör, morna caspes cremabilis, terra cæspitosa (dub.), secutus F. Magnusenium, qui vertit moraa-land terram paludosa m, eamque de Frisia et australi parte Chersonesi Cimbrica accipi posse censet.

MORNI, vide morn amnis. — 2) conj. verbi morna,-aða, signif. 2. — 3) dat. s. a morgin, pro morgni, extruso g, sec. pronuntiationem.

MÖRNIR, m., gladius, SE. I 567, 1 (Cod. Reg. mavrnir, SE. II 477 mærnir, II 560 et 620 maurnir), cf. mæringr 2, mærir 1. Huc Olavius refert mörnís mör terra, solum gladii, clipeus, ÓT. 36, nam imaginatur, regem Haraldum ex mente poetæ clipeum pedibus subjecisse, uti de Rungnere narrat Edda. — 2) regulus maritimus, pirata (ut mærir 2), hinc mörnís mor (= mår) larus piratæ, navis, ÓT. 36, ubi: þá er Haraldr sparn & mörnís mo cum calcavit navem, i. e. cum descendit navem (Islandicam), eam cum mercibus confiscaturus. Non abludit F. XI 42, præferens mörnar mår larum fluvii, navem.

MÖRR, m., terra (id. qu. mör), SE. I 566.

MÖRR, f., terra (id. qu. mör): máva m. terra larorum, mare: mjótfjgill máva morar tennis funis maris, funis piscatorius, SE. I 504, 2, ubi SE. II 453, 1 habet mærrar, id., a mærr f.; in SE. II 536, 2 h. l. non cernitur nisi ... rar. Ceterum vide mærr, mærr, f., mógrænnir.

MORR, *f.*, terra (*i. e.* mǫrr, *id. qu.* morr, mǫrr): mǫrar leggr os terræ, lapis, saxum, *it. mons*, mǫrar legs (*i. e.* leggs) menn hómnes montis, *i. e.* monticola, gigantes, *SE. I 300, 2.* Mǫrr (mǫrr), *f.*, proprie est terra, cespitem cremabilem gignens (mǫjörð), et derivandum a mór, *m.*, cæspes igni nutriendo aptus, unde etiam produit Mæri, Mæri, *f.*, provincia Norvegiæ, quæ haud dubie cæspitibus igni alendo idoneis abundavit, cum Einar Rögnvaldi filius, ibidem educatus, talium cæspitum effodiendorum primus in Orcadibus auctor existeret, inde nomen Torveinaris sortitus, *H. c. 27.* Cf. vocem Franc. muor, *Nord. Tidsskr. f. Oldk. 3, 173, not. 99.*

MÖRR, *adj.*, *id. qu.* mærr purus, illustris, inclitus: mǫtvið möran præclaram v. inclitam arborem mundanam, *Vsp. 2;* möran miðgarð illustrem mundum, *Vsp. 4;* inn möri mögr Hlödýnjar clarus ille Telluris gnatus, Thor, *Vsp. 50;* möra mey illustrem virginem (matronam), de Idunna, *SE. I 314, 1;* mörr Hýmír egregius (inclitus), *Hým. 21, ubi add. dederunt mærr sed adnotarunt: mærr, Cod. Reg. suo more; fragm. vero U habet h. l. mærr postea; mörum Rafni illustri Rafni, Isl. II 249, 1, var. lect. 11; absol.: mölsku mörum (mavrom) eloquentiam illustribus (viris, *v. dat.*), *Hyndl. 3.**

MORUN, *f.*, femina gigas, *SE. II 615, pro Njörri; cf. möra et Myrðr.*

MORÐ, *n.*, cædes, homicidium, nex (*id. qu. vig.*), *ÓT. 13, 2, 1. 130, 5; Hm. 8. 11; Ghe. 34; Vigagl. 31, 1 (= vig, Vigagl. 24);* manna morð cædes hominum, homicidia, *Korm. 16, 2;* verða manni at morði (= bana) necis auctorem existere cui, *FR. II 313, 3. — 2)* pugna, *SE. I 563, 1; ÓH. 263, 1;* at morði in pugna, *H. 10; ÓT. 13, 1. 118;* in prælium: menn herða mót at morði festinant ad pugnam, *ÓH. 221. In eadem semistrophe occurrunt: at morði, i bðð, F. VII 354, 2, et at morði, at gunni, Korm. 11, 6, sed referri possunt ad diversas sententias; morðs magnendr cientes pugnam, præliatores, viri, F. IV 12, not.; morðs mæringr vir præliis inclitus, SE. I 244, 2; morðs ferðir agmina belli, i. e. agmina militum, cohortes, F. V 227, 2. — 3)* noxa, perniciæ, vastatio: morð víðar noxa arborum, ventus, óx víðar morð ventus increbuit, *SE. I 504, 1;* morð jálks skjja noxa clipeorum, vel morð tǫrgu perniciæ parma, pugna, prælium, *Korm. 12, 4;* málma morð pestis gladiatorum (metallorum), pugna, *Skáldh. 3, 8. — 4)* vide föðrmorð (sótamorð).

MORÐÁLFR, *m.*, deus pugna, puginator (morð, álfr), *HR. 29, ubi dat. morðálf; ÓT. 26, 2, quæ constructio hoc incommodi adtulit, quod víð de motu ad locum, foldynjar pro plurali accepta sint. Si vero retinetur lectio cod. membr. E in versu primo, v. frost pro fyrst coherent per imesin morðfrost, quod víðe suo loco, et álfr myrkmarkar foldynjar.*

MORÐÁLL, *m.*, anguilla pugna, hasta, gladius (morð, áll): morðáls metendr pugna-tores, *F. VII 328, 3, cf. slíðráll.*

MORÐARI, *m.*, interfector (morð), *Ná. 45: þrjá saklausa menn af miklum — morðarans dómi frelsa þorði.*

MORÐÁRR, *m.*, minister prælii, miles, vir (morð 2, árr), *ÓH. 50, 1.*

MORÐAUKINN, cædibus auctus, (morð 1, auka), *it. cruentus: m. mækir, SE. I 662, 1.*

MORÐBÁL, *n.*, flamma prælii, gladius (morð 2, bál): morðbáls meidr præliator, vir, *Jd. 15.*

MORÐBRANDR, *m.*, ignis prælii, gladius (morð 2, brandr), conjectura, *Rekst. 14: morðbrands hvesstimeidr pugnator, vide morðlinnr.*

MORÐBRÁÐR, *adj.*, promptus in arma, bellicosus, (morð, bráðr), *HR. 81.*

MORÐEGGJANDI, *m.*, vocator necis (morð, eggja): m. seggja auctor necis virorum, vir bellicosus, *de Skegja Midfjordensi, Korm. 11, 4, in voc. G. Pauli de gladio Sköfnungs accipit.*

MORÐELDR, *m.*, ignis pugna, gladius (morð 2, eldr): morðelds færbjóðr noxam adferens gladio, strenue utens gladio, præliator, vir, *SE. I 346, 2.*

MORÐFÁR, *n.*, noxa præliaris, gladius (morð 2, fár): morðfárs myrðir consueto, violator gladii, pugnator, vir, *Eb. 18, 1; SE. I 610, 2.*

MORÐFIKINN, *adj.*, avidus cædis, pugnandi cupiditate flagrans, bellicosus (morð, fikinn), *ÓT. 18, 1.*

MORÐFLÝTIB, *m.*, ciens pugnam, præliator, bellator (morð, flýtur), *SE. I 650, 2.*

MORÐFÖR, *f.*, funestum iter, mors (morð, för), *Bk. 2, 38, 41; vocatur laung gæga longum iter, ibid. 40. 42.*

MORÐFROST, *n.*, tempestas cædis, pugna (morð, frost), per imesin coherent *F. I 123, 2; ÓT. 26, 2, sec. membr. E, ubi at freista eins víð morðfrost alicujus virtutem in prælio explorare.*

MORÐGJARN, *adj.*, cædis avidus, bellicosus (morð, gjarn), *epith. regis, F. VII 349, 4; epith. mallei Mjölneris, Hým. 36, sec. Cod. Reg., vide notam v.*

MORÐGÖFUGR, *adj.*, præliis inclitus, clarus (morð, göfugr), *Korm. 27, 2.*

MORÐHAMAR, *m.*, malleus cædis v. pugna, gladius (morð, hamar), *Nj. 103, 1, apte, cum caput h. l. appelletur hattarsteði, malleus enim incudi incutitur.*

MORÐHAUKR, *m.*, accipiter pugna, corvus (morð, haukr): brynnir morðhauks pug-nator, bellator, *Mb. 4; pl. HR. 52.*

MORÐHEGGR, *m.*, cornus pugna, gladius (morð, heggr): morðheggs meidr præliator, vir, *F. III 27, 2.*

MORÐHJÓL, *n.*, rota pugna, rota præliaris, clipeus (morð 2, hjól): merkir morð-hjóls bellator, *Si. 7, 1.*

MORÐKANNAÐR, *m.*, cædis peritus (morð 1, kannaðr): m. mauna qui homines leto sternere novit, peritus pugnator, *it. vir, Isl. I 197, ubi voc. pl. morðkannaðar.*

MORÐKENDR, pugnis, bellis notus (morð 2, kendr a kenna), *epith. principis, SE. I*

460, 3, ubi verba sic construenda sunt: þúng mein taka mik (eu minir úngir [synir] vera sin, o: mein) of enda (obitus) þess morðkenda þengils sessa, i. e. graves dolores capiant me (mei vero juvenes filii suos ferunt) propter obitum illius regis amici, præliis noti.

MORÐKENNIR, m., peritus pugnae, bellator (morð 2, kennir), *HR.* 36; *Orkn.* 6, 3, ubi: morðkennir gallt mönnum | mein á sumri einu.

MORÐKUNNR, adj., caedibus notus (morð 1, kunnr), *ÓT.* 36.

MORÐLINNR, m., serpens pugnae, gladius v. hasta (morð, linnr): morðlinns hvesstimeiðr acens ensam, bellator, *F.* II 259, 2; bóði njúka morðlinns puginator, it. vir, *Plac.* 1.

MORÐR, m., aries, *SE.* I 589, 1 (*Cod. Reg. mörðr*, *SE.* II 483 mörðr, II 567 et II 626 mörðr). — 2) marðar, *SE.* I 250, 4, difficile est; si mörðr posset significare nannum aut gigantem, marðar lá esset pöesis, cörmem. Quoniam vero hic vocis mörðr significatus incertus est, puto pro marðar legendum esse niarðar, gen. s. toú niörðr Njörðus, hildar Njörðr, Njörðus pugnae, deus bellipotens, Odin (sec. *SE.* I 94, ut Sigtyr Odin, a sig pugna, et Týr), lá hildar Njarðar liquor Odinis pöesis. Tum constructio esset: hildar Njarðar lá tær hoddmildum, hugreifum Óleifi geð, ubi tjá e-m geð excitare adtionem alicujus, cf. geð þ; sic forte construendum sit *SE.* I 246, 4: gildi grjótreinar aldar rær (movet, *Cod. Reg.*; tær, *Cod. Worm.*; tén, *SE.* II 521, 4, præbet, excitat) geð þorsteini animi adtionem Thorsteinis in se convertit, a grjótrein terra saeza, montes, grjótreinar öld gigantes. Ceterum pro marðar, *Cod. Worm.* et *SE.* II 307, 6. 522, 8 habent fjarðar quod prodisiae puto ex vetere descriptione aliqua fjarðar (Fjarðar). Mörðr et Njörðr sæpe apud librarios confunditur; sic *Isl.* 8 et 20 mörðr pro niörðr, et *ibid.* 26 þrymmiðir pro þrymnirðir.

MORÐREINN, m., *SE.* I 414, 2, ubi meidr morðreins præliator, bellator, lectio *Cod. Reg.*, *Worm. l. c.* et II 436, 4. 585, 3. *F. Magnusenius* in appendice ad *Korm.* apte conjicit morðteins, a morðteinn ramus caedis v. pugnae, gladius.

MORÐREMMANDI, m., pugnam incitans, ciens, præliator (morð, remma), *Jd.* 17 (*F.* I 169).

MORÐRÖDULL, m., jubar pugnae, gladius (morð, röðull): meidr morðröðla tignus gladiorum, puginator, vir, *Sturl.* 4, 35, 1.

MORÐRUNNR, m., lucus pugnae, puginator, vir (morð, runnr), *Isl.* II 253, var. lect. 14.

MORÐSKÝ, n., nubes pugnae, clipeus (morð, ský): morðskýja (hríð) procella clipeorum, pugna, at háða m. hríð commisso prælio, *F.* XI 138, 5, cf. *F.* XII ad h. l.

MORÐSÓL, f., sol prælii, gladius (morð, sól): meidr morðsólur læsor, violator clipei, vir, *Plac.* 29.

MORÐSTORIR, m., ciens pugnam, bella-

tor, rex bellicosus, pro morðstörir (o = ø; morð, störrir), *F.* XI 204.

MORÐVALR, m., falco pugnae, corvus (morð, valr): m-s brynnir puginator, *Cod. Fris. col.* 224, 30, pro morðhauka.

MORÐVANDR, adj., pugnis advetus, pugnandi peritus (morð, vandr = vanr), pro subst., præliator, vir, *Hitt. msc. c.* 33, 4.

MORÐVARGR, m., sicarius, homicida (qs. lupus caedis furtivæ, morð caedes furtiva, vargr), *Vsp.* 35 (*SE.* I 200, 2); morð, h. l., est id. qu. morðvíg homicidium furtivum, *Eg.* 62; *F.* XI 199.

MORÐVENJANDI, m., qui noxam sæpe adfert (morð, 3, venja): Fenju meldrar m. auro sæpe noxam adferens, vir liberalis, *ÓH.* 247, 1, cf. myrðir.

MORÐVÖNDR, m., virga. prælii, gladius (morð 2, vöndr), *Korm.* 11, 5. 6.

MOSI, m., muscus: mosa vaxinn musco circumlitus, muscosus, *FR.* I 299, 3; cum artic., mosinn, *Korm.* 25, 2 (*AR.* II 278).

MÖSMI, m., ursus, *Wehart. SE.* I 590 1; II 484. 567, pro mösni; in *SE. msc. var. lectio* toú mösmi est njosni.

MÖSNI, m., ursus, *SE.* I 590, 1; II 626 mösne; vide *NgD.* 81; cf. mösmi.

MOSRAUÐR, adj., colore fusco, propr. lichene coloratus (mosi, rauðr): mosrauð hosa, *Korm.* 12, 3.

MOST, f., nomen insulae in Sunnhordia Norvegiae, id. qu. Mostr, *SE.* II 492. Eadem forma occurrit *F. X* 384, unde Mostrar-skeggi, *F.* II 285. Munchio, forte Mösteröen in praefectura Saltensi.

MÖSTALLR, m., statio, area, campus lavi, mare (mór = már, stallr): möstalls vísuðr bisons maris, navis, *Nj.* 103, 5.

MOSURR, m., acer, betula nodosa variegata, *SE.* II 483; mösur, II 566; lignum acernum Americanum, *AA.* 442; acer saccharinum, *Kgl. Nord. Oldskr. Aarsberetn.* 1841, p. 3—4

MÓT, n., occursus: herða mót adversus hostes ire, *ÓH.* 221; at móti, præpos. cum dat., adversus, contra, *ÓT.* 20, 1 41; *ÓH.* 186, 1; pro, ob: at móti loft þínu pro laude tua, eo quod laudes tuas prædicavi, *L.* 48; c. gen.: at móti hodda brjóts obviam viro liberali, *RS.* 21. adv.: at móti v. cissim, *Lv.* 11. Á móti, c. gen., obviam: á móti bleyðiskjars harra obviam intrepido regi, propr. in obviam itione regis, *F.* XI 315, 2; cum dat., *SE.* II 214, 1. — 2) conventus, id. qu. þing: fara til móts, *Korm.* 12, 1. — 3) confictus, collisio: hjálma mót collisio galearum, pugna, *Krm.* 7; málma mót confictus metallorum, prælium, *SE.* I 436, 2; mót málms ok ritar gladii et clipei, id., *Krm.* 16; pl.: málms mót, id., *SE.* I 664, 2; mót vápna, sverða, id., *Ha.* 286, 3; *ÓT.* 96, 2. — 4) absol., confictus, pugna: til móts ad prælium, *ÓT.* 18, 2; illt mót prælium adversum, *F.* VI 385, 3; móts rauðbrík rubra tabula prælii, clipeus, *ÓT.* 16, 3; minna móts, *Isl.* II 373, 1; vide et mótrunnr; manna best á móti vígr omnium in prælio peritissimus dimicandi, *Skáldh.* 1,

14. — 5) vide brandmót, brynmót, eggmót, hjórmót, hringmót, úrmót, snyrtimót, þingmót.
MÓTA, *id. qu. mæta occurrere, F. VII 340, 5; 345, 3.*

MÓTLÁSTR, *m., offensio, odium; gen., mótlástrar: honum unni því hverr sem annar | hugástum. án neina mótlástrar sine ulla offensione, Nik. 33.*

MÓTEFLANDI, *m., confictum faciens (mót 3, eða): m. spjóta faciens collisionem hastarum, i. e. pugnam, puginator, vir, Sturl. 6, 11, 1. Pl.: móteflendr spjóta viri, Eb. 28, 3.*

MÓTFÖR, *f., obviam itio (mót, för), it. impetus hostium ex adverso venientium, Sturl. 4, 35, 3.*

MÓTHRESS, *adj., id. qu. móðhress (t = ð), lato animo, latus animi (móðr, hress), Plac. 29. Sic móts videtur esse pro móðs, Skáldh. 7, 4; certo móttregi est id. qu. móðtregi, FR. I 172.*

MÓTIGÁNGR, *m., adversatio, impugnatio, aggressio (móti = mót. gánger), Gþ. 6. Sic mótikast = mótkast, F. III 165.*

MÓTIR, *m., SE. I 684, 3, aut, qui occurrit: oddbrags motir qui obviam it pugna, qui prælii periculo se exponit, præliator, a mæta, mæta occurrere; aut, qui prælium æstimat, magni facit, a mæta, meta æstimare, cf. mætr = mætstr.*

MÓTKENNANDI, *m., cognoscens conventum (mót, kenna): mistar mótkennendr periti pugna, pugnatores, viri, a Mistar mót conventus Bellonæ, prælium, Grett. 33.*

MOTR, *m., peplus, cidaris muliebris velando capiti, SE. II 494: motr, suprascripto h., i. e. höfudúkr. Ld. msc. c. 54: motr hvítr gullofna, hic peplus vocatur faldr, íbid. c. 55: þá svarar Hrefna: ek mun falda mér með motrinum — nú gerir Hrefna svá — Hrefna sat enn með faldinum; et mox Hrefna tekr nú ofan faldinn, ok selr Kjartani motrinn; F. II 254. 256. Skær motr peplus splendidus, cidaris splendida, Skáldh. 2, 39; hinc motra njörð femina, Skáldh. 6, 31.*

MOTRA, *f., femina, cidari caput velata (motr); Ed. Lóvasina: motrur heita þær konur, er hvítum leceptum falda.*

MOTRAUÐNIR, *m., cervus, Wchart. SE. I 478 pro móðrauðnir.*

MOTROÐNIR, *m., cervus, SE. II 484. 567 (II 626 mioðhroðnir), cf. móðrauðnir, metrodnir.*

MÓTRÖÐR, *m., id. qu. mótröðr, mótrunnr (mót, röðr = rúðr, runnr): hánga heimþingadar m. puginator, Heidarv. S. (Ísl. II 353, 1), vide supra heimþingaðr.*

MÓTRÖÐULL, *m., F. XI 137, 2, in appell.: vagna Grimnis mótröðuls magnendr quod dictum est pro vagna Grimnis (Odinis) röðuls (gladii) móts (pugna) magnendr præliatores, viri.*

MÓTRUNNR, *m., lucus conventus (mót 3, runnr): m. spjóta lucus confictus hastarum, pugna, præliator, vir, RS. 21; m. Hédins snótar, íd., Grett. 49, 1. — 2) lucus pugna, præliator, vir (mót 4), Ísl. II 270, 1, ubi tamen construi possunt spjóta m., et dynr obsol. de pugna accipi.*

MOTEÖGNIR, *m., natus, Vsp. 10; SE. II 552 (motsognir, íd., II 469), laud datus id. qu. móðsognir (t = ð), qu. v.*

MÓTSTANDA (ut standa), *resistere (mót = á móti, contra, standa): fékk hann móstæðit síðr en ekki minime resistere potuit, Gðß 25.*

MOTTI, *m., homo ignavus, iners, Hh. 15; F. VI 169, 1 (AR. II 56); SE. II 496. Hinc hod.: mottast (yfir einu) rei alicui se-gniter immorari.*

MÖTTULL, *m., pallium, tunica (sine mannicis), Nik. 11; möttulskaut lacinia pallii, Korm. 22, 5.*

MÖTUNAUTR, *m., convictor, contubernalis (matr, nautr), SE. I 561, var. lect. 7. (F. XI 75; ÖH. 67).*

MÖTUÐR, *m., qui cibatur, satiat (mæta, -ada, -at, cibare, a matr): sárlóma m. cibator aquila, bellator, Ód. 8.*

MÖTVALDR, *m., auctor confictus (mót 3, valdr): mækis m. auctor collisionis mæchæra (pugna), bellator, a mækis mót pugna, SE. I 350, 1.*

MÖTVIÐR, *m., id. qu. mjóðviðr excluso j, membr. 544 Vsp. 2.*

MÓVI, *m., regulus maritimus, Cod. Reg. SE. I 547, 2, vide mævi.*

MÖZTR, *superl. a mætr, id. qu. mæstr, præstantissimus, Vsp. 10.*

MÓÐA, *f., amnis, fluvius, SE. I 576, 3; Fm. 15; Hh. 65, 1. 88; Hb. 11, 2; in prosa F. VI 334; Eg. 72; móðu fyrir ignis fluvii, aurum; móðu fyrir meidr vir, Ag., ubi sic: því at gjöf sem helst hæðr | hlýra (malo hys) græðu við fyrir | meidr hygg at því móðu | mætr heimstöðu gæti, i. e. þvíat við greiðum gjöf, sem helst hæðr gæti heimstöðu hys (custodi solis, o: deo): hygg at því, mætr móðu fyrir meidr.*

MÓÐAKARN, *n., glans animi v. audacia, cor (móðr, akarn): hardt móðakara frumcor, animi fortitudo, Hund. 1, 49.*

MÓÐBARR, *adj., animi promptus, animosus (móðr, barr), Eb. 56, o: meirr vá enn móðbarri týnir tjör Rinar tvá menn at hjör-senna fyrir sunnan á porro dejecit animosus ille vir duo homines in pugna.*

MÓÐERNI, *n., genus maternum (móðir), Krm. 26; Lil. 41.*

MÓÐFÍKINN, *adj., animosus, fortis (móðr, fíkin); gen. s. móðfíkinn, F. VI 237.*

MÓÐFJALL, *n., mons animi, pectus (móðr, fjall), SE. II 126, 2.*

MÓÐFRÓI, *m., navis, SE. I 582, 2, Wchart.; vide móðróe, móþróe.*

MÓÐGJARN, *adj., animosus; vehemens, furens, de malleo Thoris, Hymk. 36, ubi Cod. Reg. morðgjörnum.*

MÓÐGUÐR, *f., Modgunna, custos pontis Gjallai, SE. I 178.*

MÓÐHRESS, *adj., animo alacri, lato, vide móthress.*

—MÓÐI, *term. deriv. a móðr animus, qu. animo præditus, in compos.: borginmóði, fjölmóði.*

MÓÐI, *m., Modius, filius Thoris, SE. I 202; Vafþr. 51; faðir Móða Thor, SE. I*

252. *In appell. virorum frequenter usurpatur; nom. s.: móði málna galdra deus prælii, vir, Ísl. II 224, 1; m. borðs bliks harðglóðar (gladii), Ísl. 24; dat. s.: m. verglób-ar (auri), F. II 249, 2; merkiskins (auri), Hild. 34; acc. s.: m. málmrógs pugnæ, vir, Nj. 140, 2; hafstóðs (navium), Fbr. 3; gen. s.: bragar m. poeta, Fb. 18, 2; acc. pl.: m. borða remmiskóðu (gladii), Fb. 19, 6; dat. pl.: komið er morðs at móðum mitt skaup ad viros pervenit, Grett. 90, 2. Vide unnað, et composita: fleinmóði, lgrjót móði, hjórmóði, lptimóði, skapmóði, stökkvímóði.*

MÓÐI, *f.*, *fatigatio, lassitudo* (móðr, *adj.*, *id. qu. mæði*, F. VII 42, not. 6).

MÓÐIGR, *id. qu. móðugr, in compos.:* harðmóðigr, þrúgmóðigr, þrúðmóðigr.

MÓÐIR, *f.*, *mater*: m. jótuns mater gigantia, femina gigas, hlaupstóð jótuns móður lupi, Ód. 24.

MÓÐIR, *m.*, *pro móðir, mæðir defatigatur* (móða): brimils móðir defatigatur phocæ, pelagus, mare, í br. móði marí, Hófuðl. 5., vel simplic. móði = mæði, *f.*, defatigatio, eodem sensu; quo accedit B. de Skardá, móði per mæðing interpretans. G. Magnæo est a móðr ira, indignatio, í brimils móði indignante phocæ, strepitu militari incommo-dat.

MÓÐNIR, *m.*, *Modner, equus Dvalinis, SE. I 482, 2* (a móðr, *qs. animositate præditus, animosus. Eadem ratio est compositorum þolmóðnir, þrásmóðnir*).

MÓÐÖFLUGR, *adj.*, *animo forti* (móðr, *öflugr*), SE. I 268, 1.

MÓÐR, *m.*, *motus animi vehemens, ira, furor, Vsp. 24. 50, furor Thoris describitur, SE. I 144; SE. I 278, 1. 446, 1; Hy. 27; furor, insaniam hominis, Selk. 6. Dat. móði, sed móð, F. IX 221. — 2) animus: effla móð animos confirmare, Hv. 6; móðs blindi cæcitas animi, Lb. 4; augu elegs móðs oculi miserii animi, Has. 56, v. móðhress. — 3) fervor animi, Ghe. 9 (F. IX 221). — 4) animus, audacia, Sk. 2, 13; Gho. 3; F. VI 39, 3. — 5) dolor animi, ægritudo, FR. I 262, 2; harðr m. gravis dolor, Skáldh. 7, 9; lifa við lánagan móð, Skáldh. 2, 12; móð létta svá þjóðar sic homines dolore levati sunt, Selk. 14; dolor oculorum, Ag., ubi: móð fekk hreytir hriðar | hjúrteins í brásteinum, i. e. hreytir hriðar hjúrteins fekk móð í brásteinum dolorem oculorum cepit. Vide ásmóðr, jötnamóðr.*

MÓÐR, *adj.*, *animosus, pro móðugr, Og. 13; G. 13; móðr hjaldra animosus in pugna, F. VI 88, 2* (sed Mg. 34, 9 per tmesin hjaldmóðr). *In compos.:* elsmóðr, fetmóðr, heiptmóðr, hjaldmóðr, hugmóðr, hvatmóðr, vigmóðr.

MÓÐR, *adj.*, *fessus, defessus, Hávam. 23; Ghe. 42; Korm. 3, 9; Söll. 2; de equo, anhelus, Korm. 9; m. ekki singultus anhelus, suspirium, Skáldh. 7, 19. Vide compos.:* eggmóðr, kostmóðr, sorgmóðr.

MÓÐR, *m.*, *mulsum, id. qu. mjóðr, eliso j. GS. 1: við maud gladdir mulso delectati. Dan. Múð.*

MÓÐRAKKR, *adj.*, *animo forti, animosus* (móðr, rakk), F. V 177, 1.

MÓÐRAUÐNIR, *m.*, *cervus, SE. I 478.*

MÓÐRÓI, *m.*, *navis, SE. I 582, 2* (Cod. Reg. moþroe; SE. II 481, 565 móðrói; II 624, móðþrói; Cod. Worm. móðfrói).

MÓÐSEFL, *m.*, *animus* (móðr, sefl): móðsefa tjöld tabernacula animi, pectora, SE. I 662, 2. AS. moðsefa, Epos. Ejóv. p. 29.

MÓÐSOGNIR, *m.*, *nanus, membr. 544 Vsp. 10; SE. I 64* (*qs. mulsum sugens, potor mulæ, móðr, sognir a sjúga, cf. mjóðvitnir*).

MÓÐTREGI, *m.*, *animi mæror, animi ægritudo, Skf. 4; Bk. 1, 30. 2, 43* (móttregi, *id.*, FR. I 172).

MÓÐUGR, *adj.*, *animosus* (móðr 4), Hým. 5. 21; móðgir animosi, Gho. 7 (GhM. II 174). — 2) vehementer cupidus (móðr 3): móðug á munad voluptatis vehementer adpetens, Söll. 77. — 3) tristis, mæstus, dolore commodus, Gh. 2. 5. 11; móðug spjöll verba tristia, Gho. 9.

MÓÐURBRÓÐIR, *m.*, *avunculus* (móðir, bróðir), Sk. 1, 6; et divisim, Ísl. II 37, 1: bróðir hennar móður avunculus illius.

MÓÐUÐR, *m.*, *gladius, Cod. Worm. SE. II 564; II 476* (SE. II 559 cernitur móð. .dr).

MÓÐVITNIR, *m.*, *nanus* (i. e. móðvitnir), *id. qu. mjóðvitnir, SE. I 66, 1.*

MÓÐÞRÓI, *m.*, *navis, SE. II 624, pro móðrói.*

MÓÐÞRÚTINN, *adj.*, *ira turgens, fervidus animi, animosus, bellicosus* (móðr, þrúttinn), F. II 259, 2.

MUGGA, *f.*, *aër nubilus; in venti nomenclatura, SE. II 486. 569. Sturl. 9, 8, 1 videtur inter se opponi bergstjóra hregg et muggur* (=: bergstjóra), *ita ut muggur* (bergstjóra), *qs. aër nubilus gigantidum, de animo tristi et curarum pleno intelligendum sit; locus sic est: báru blikstriðandi gleðr síðan bergstjóra hregg, en hafnak heldr muggum* (=: bergstjóra), *sízt feldum Kolbein tristitiam animo expello.*

MÚGI, *m.*, *multitudo; cum art., múginn, Ólafsr. 34; acc. múga: Kálfr hafði múga manns magnum hominum numerum, Ólafsr. 29.*

MUGÐO, *SE. I 300, 2. S. Thorlacius refert ad mugða mictio, cogitans de mictione Gjalna, a mugða mingere. Potius mugða acceperim pro 3. pl. impf. ind. v. obsoleti meþja, quod in inf. occurrit pro mega posse, unde impf. obsol. magði, pl. mugða poterunt. Accedit hæc forma ad vetus Dan. mugþa, muc, mugþu* (Nord. Tidsskr. f. Oldk. 1, 279, not. 4; Tidsskr. f. nord. Oldk. 1, 144; Lex. Dan. Molbechii præfat. p. 45) *et Germ.*

mügen, möchte. Locum autem sic intelligo: ne mugþo morar legs men kena ælteiti neque licuit saxosa terræ hominibus (gigantibus monticolis) *sentire lætitiam* (lætitiá frui).

-MÚLA, *deriv. ex múll os, rostrum, in compos. harðmúla, kolmúla.*

-MÚLAÐR, *rostro, ore præditus* (múll), *vide harðmúlaðr.*

MULI, *m.*, *id. qu. moli mica, frustulum:*

henda mula micas colligere, i. e. sententias sparsas carptim et perfunctorie legere, A. 11.

-MÚLL, m., deriv. a múll, vide tyrðilmúli.

MULINN, m., luna, SE. II 485 (Cod. Reg. SE. I 472 mvlen; II 569 mulen). Cf. formas mylinna, mylin, myln. Stjórnari mulins rector lunæ, deus, Gd. 63.

MÚLL, m., mulus, Ed. Ljóasina; Sks. 747: tak múl mian. — 2) os, rostrum, unde -múla, -múlaðr, -múli; est et forma múli, m., id., Sks. 395: róðrargöltr með járnaðum múla; hinc múlbinda os constringere, capistrare, FR. II 231; variant múli et munn, munnr, in kiðlingsmúli, kiðlingamunni, F. IX 525, not. 6. — 3) frenum, capistrum, vide rúnamúll.

MULSKR, adj., id. qu. mylskr, Mullicus, ex insula Mullen inter Hebudas (vide Mýl, Mýlskr) F. VII 42, var. lect. 5.

MUN, f., amnis, SE. I 576, 2; II 622 (SE. II 563 non cernitur nisi .un; II 479 myn).

MUNA (munar, 'munaði, munat), impers., referre: munar stórum þat id plurimi referat, id magni momenti est, Snegl., a munnr discrimen, it. momentum. — 2) libet; cupido est, volupe est (munnr voluptas); cum acc. pers.: tiggja munar at sækja hringa regi cupido est sectari annulos, Sk. 2, 15.

MUNA (man, munda, munat), recordari, meminisse, c. acc., Vsp. 1. 2. 19; Korm. 11, 2; mundak þann eum recordatus sum, Mg. 9, 2; mundot non recordati sunt, Mg. 31, 1; m. e-m e-t beneficia ab aliquo accepta recordari, acceptum referre cui quid, alicui debere aliquid, v. c.: tvær man ek hilmí heimsvistir, Hátt. 29; munda ek mildingi 15 stórgjafar, i. e. accipi ab rege 15 munera, SE. I 710, 3. In compos. farmana

MUN-A, 3. s. præs. ind. verbi auxil. munu, cum neg. a, v. c. muna lofa non laudabit, Höfuðl. 17. — 2) 3. pl. ejusdem, pro munna, v. c.: Sveins menn muna syja non negabunt, Mg. 34, 10. Vide munat.

MUNAFULLR, adj., voluptuosus (munnr, pl. munir, fullr): m. dvalarheimr, Söll. 35, cf. munarheimr.

MUNAK, 1. s. præs. conj. verbi aux. munu, suffizo pron. ek, pro muna ek, v. c. at munak sitja quod sessurus sim, Korm. 11, 7. — 2) pro mun ek, v. munat 3.

MUNARHEIMR, m., domicilium jucundum, ubi quis natus educatusque est (munnr, heimr), H. kat. 1. 42. cf. Söll. 35.

MUNARLAUSS, adj., voluptate orbis (munnr, lauss); superl. munarlausastr, Gk. 4.

MUNARSTRÍÐ, n., animi molestia (munnr, stríð), Bk. 2, 36.

MUNAT, 3. s. præs. ind. verb. aux. munu, cum neg. at, Sk. 1, 53. — 2) 3. pl. ejusdem, pro munu-at, F. VI 88, 3. — 3) munat, Vigagl. 7, 1. 23, 1, legendum videtur munak, i. e. mun ek (vide ak = ek), et in uno cod. chart. legitur mun ec; sic mont est pro monc. F. VII 337.

MUNATTU, SE. I 388, 3 (Cod. Reg. munatþv), 2. s. præs. ind. v. aux. munu,

suffizo neg. at et pron. 2. pers. -tu, -þa (= þú); vide munnatu.

MUNADLÍFI, n., vita voluptaria (munadr, líf): drygja m. agitare, Söll. 18.

MUNADR, m., voluptas: móðug á munadr voluptatis cum feroce adpetens, Söll. 77; munadr ríki vis voluptatis Söll. 10; munadr-arlauss orbis, desertus, derelictus, ab amicis inops, var. lect. Söll. 48, pro einmann; munadrslauss voluptatis expers, miser, it. scelestus (ut fagnadarlauss), Skáldh. 3, 44, var. lect. 10. Masc., munadr, id., vide sub munadr; vide et formam munodr.

MUND, f., manus, SE. I 542; bera e-t at mundum e-s adferre cui quid, in manus tradere: snjallr grandar vörðr bar it besta blóðkertit at mundum Ármóði, Orkn. 79, 6; ek hygg þrífnoð komo þeim at mandam þeis eis salutem contigisse, Plac. 5; frá mundum a manibus, cum dat., = frá ab: aastrann vindr hefir skotit þaustum frá mundum völsku sprundi a manibus femina, i. e. a femina, Orkn. 81, 8; letr hann megí hveðrúngs mund um standa hjör til hjarta facit ille gigantis gnato manu strictum pertingere gladium ad cor usque, Vsp. 49, ubi mund foret dat., o: (með) mund (manu sua) letr hann hjör um standa til hjarta hveðrúngs megí. In appellationibus, a) femina: rindr mundar nympha manús, femina, Hít. msc. c. 12, 6, ut handar lofn. — b) auri: furr mundar ignis manús, aurum, freyr mundar fura vir, F. V 307; mundar dagr luz manús, aurum, Ha. 258, 2. — c) mundar vöndr gladius, Korm. 11, 4. — 2) pl. mundir, H. kat. 28, G. Magnæus, cohortes (ut Lat. manus). Raskius dedit mundir évsæðes.

MUNDABAUGR, m., annulus manuum (mund, baugr), Harbl. 40, forte h. l. baugr annulus, de satisfactione (quæ vulgo per annulos fiebat), et mundabaugr satisfactio, quæ ope manuum fit, i. e. verbera manibus inflicta.

MUNDÁNG, n., modus, mediocritas (propr. examen s. vectis stateræ, Félag. 4, 270): hœra nafn, en mundáng væri honoris titulas, modi terminos excedens, Ha. 199, 2; mundángu laun justa, digna præmia, ÖH. 74, 1; hinc mundángsmadr vir temperans, moderatus, Sks. 495; mundángs breiðr mediocriter latus, v. c. i herðum humeris modice (satis) latis, Skáldh. 1, 13; mundángs hvatr mediocriter strenuus, satis strenuus, Gretl. 56, 3; mundángs sterkir satis robustus, Ísl. II 211, 1 (mundángmikill, SE. II 28; mundángs heitr mediocriter calidus, Sks. 69); mundángs hóf medietas, mediocritas, modus (Sks. 444; um fram m. ultra modum, Sks. 455; mundángs hóf refsingar þæna mediocris, Sks. 691; modestia: þiggja með mundángu hófi gæto animo accipere, Sks. 449); mundángs hóft heilags anda sapientia Sp. Sancti, Ník. 32. 37. 42, in versu intercalari (rad., munda librare).

MUNDABB, m., qui librat, vibrat, vide hriðmundaðr, subst. verb. agentis a munda (-aða, -at) librare, vibrare telum, collinquare, telo petere (Nj. 49, munda atgeirinum bipan-

sem collineare; Isl. II 245, 1: mundar til höfuds á Geati librato telo 'caput destinat, telum in caput collineat; mundaz at, til telum inter se, in vicem, mutuo, collineare, ÓH. 103; F. VIII 388, not. 13; vide et supra sub v. miðla). Radix: mund manus.

MUNDGJALLR, m., *gladius* (qs. in manu clangens, mund, gjallr), *Wchart. SE. I 566, 3; II 476. 560 (Cod. Reg. mvngjallr, SE. II 620 mungjallr).*

MUNDÍA, f., *Alpes montes* (vide mont supra): á kölldvm Mvndio montvm in frigidis Alpium montibus, *Merl. 2, 92. Symbolæ ad Geogr. mediæ ævi, p. 11: Italia heitir ríki þat, er liggir fyrir sunnan fjallgarð þann, er menn kalla Mundío. Rín heitir á mikil, er fellir í norðr frá Mundío á milli Saxlands ok Fraklands; ibid. p. 18. 19: Mundío fjall Alpes, et absol. Mundia.*

MUNDILFÆRI, m., *pater solis: dóttir Mundilfæra sol, SE. I 330; id. qu. Mundilfæri.*

MUNDILFÖRI, m., *pater solis, Vafþr. 23; SE. I 56.*

MUNDILL, m., *regulus maritimus, SE. II 153, 2, = Myndill, FR. II 5.*

MUNDJÖKULL, m., *glacies manús, argentum* (mund, jökull): stýfir mundjökuls possessor argenti, vir, *ÓT. 130, 4.*

MUNDH, m., *arrha sponsalitia, antipherna, des marita, pecunia, qua sponsus sponsam a patre conciliat, Græc. τὰ ἔδνα: mey það hana hverja mundi kaupa, föggu gulli, at fódur ráði, FR. II 53–54; kaupa mey mundi, Sk. 1, 30; Fm. 41; Skaldh. 1, 42; mund gullt ek mætti, Am. 93; en Atli kvaz eigi vilja mund aldregi at megi Gjúka negavit se unquam accepturum antiphernam a Gunnare, Og. 20. Donum nuptiale, Am. 93; usurpari videtur de dono sponsali, matutino sic dicto (morgungjaf), vel dono lecti genialis (linfð), SE. I 662, 1, ubi tropus petitur a re nuptiali: Hjóðinga sprund þiggr mæki (i, v. at) mund, præcesserat autem Hépina mála þfr hvila torum genialem parare, sternerne. — 2) metaph., de possessionibus ecclesiæ (quæ ante dicta est brúðr andlángs herra sponsa domini celestis), Gd. 30, ubi legendum puto mund pro mundi (munda). — β) opes, divitiæ: meidír mundar vir, Ag.: kendi meidír mundar | merkr þrúðliga klerkum; mist mundar nymphæ divitiarum, femina, Ag., ubi sic: frið nam mildings móðir | menja gefn í svefni | sýnaz mundar mána | mist (malo mistar) geymandi tvistrar, i. e. frið móðir mána mildinga (Sancta Maria), geymandi tvistrar mundar mistar, nam sýnaz menja gefn (dat.) í svefni. Adscribere licet de tali appellatione feminea, quæ per hōnd et mund fit, adnotationem Eddæ Lóvasina: þvi er rétt at kenna konu við sjó eðr hōnd, at þat á heiti saman ok eign kvinnunnar, svá sem hōnd heitir mund ok svá heimanfylgja (dos) hennar; sör heitir mar ok svá ver: mar heitir ok hestr, ek má þvi kenna til sjóvar karla ok konur, quæ ratio non ablutit ab SE. (ed. Raskii), 127, 128, etsi datur alia verisimilior.*

MUNDRÍÐI, m., *pars gladii, forte capu-*

lus, id. qu. meðalkafi, Cod. Worgl. SE. II 620. 477. 560 (Cod. Reg. mvndriþr. — 2) gladius, SE. I 564, 2; II 476. 559; borgarmadr misti styrks mundriða vir oppidanus desideravit validum eusem (eum abesse animadvertit), G. 45. — 3) ansa, manubrium clipei: negla mundriða í skildi ansam clipei figere, Nj. 44, 1; hjól mundriða rota manubrii, clipeus, HR. 37.

MUNDRÍÐR, m., *pars gladii, SE. I 568, 3 (Cod. Reg. mvndriþr, qui id distinguit a mvndriþi gladius).*

MUNDU, 2. s. *præs. ind. v. aux. muna* (pro muntu), *Hymk. 26; Lokagl. 13. 41; Hávam. 114. 125; Bk. 2, 53. 56; Fm. 41; Am. 68. 83; vide mandu; cf. skaldu, vildu = viltu, a vilja. — 2) perf. inf. ejusdem verbi, Harbl. 50, et sæpissime in prosa, et quidem regulariter, etsi occurrit mundi pro munda, Nj. 32: hann kvaz eigi riða mundi (sed 34: þþr kvadvz eigi bregða mvndy). Sagði hann sik mundo fara í Goðheim, Ý. c. 10.*

MUNDUÐR, m., *gladius* (id. qu. mōnduðr), *SE. II 619.*

MUNFLAGÐ, Hm. 15, *forte una voce scribendum, atrocitas animi, ira, odium* (munr, flagð), at munflagði propter animi acerbitatem, atrocitatem, ira, odio stimulatus. Flagð in hoc nezu admodum rarum est, at, G. Magnæo duce, Eg. 44, 1, homonymice resolvi potest, sc. flagð et forat (forrat) synonyma sunt, forat vero et seminam gigantem et perniciem, pestem significat; itaque munflagð perniciem animi, de animo nozio, malecolo, iracundo, invidio accipiendum erit; quemadmodum sverriflagð, Eg. 44, 1, verli potest summa malitia, ibidemque synonymum est tþ hugarfár iracundia cum nocendi studio conjuncta.

MUNGÁT, n., *cerevisia delicatior* (munr voluptas, gát cibus et potus, a geta), *FR. I 427, 3. 465, 2. Diverso modo scribitur, mungát, munngát; munngát, per duo n. FR. I 465, 2, var. lect., it. 427, 3; F. VII 12; mungát, per unum n. FR. I 465, 2; F. VIII 87; Eg. 48, ubi Raskius in Oldnord. Læseb. p. 32 dedit munngát, quod derivat a munnr os, et geta (gat, gátum) adipisci, comparans locutionem Danicam, at fá noget for Tandem; cui derivationi favere videtur scriptio Norvegica Mundgot cerevisia, inprimis delicatior.*

MUNI, m., *animus, SE. msc., sec. exsor. J. Olav. Grunnav., cui superscriptum est munr. Hanc formam nullo alio loco deprehendi, etsi adsumitur munr et muni, Gloss. Ed. Sæm. I et II, it. Gloss. Synt. de Bapt. — 2) in compos. eymuni (muna recordari); forte hinc: til muna in memoriam, Hitt. msc. c. 34.*

MUNINN, m., *corvus Odinis, SE. I 126; II 142, 1; Grm. 20. — 2) corvus, in genere, SE. I 488; Nj. 30, 1; munins fasta fames corvi, F. VII 350; munins tugga cadaver, esca corvi: ek gaf hrólækjar hauki munins tuggu sanguinis accipitri (aquilæ) escam corvi dedi, GS. 27; gaukr munins tuggu cuculus cadaveris, corvus: huggandi munius tuggu gauks consolator corvi, præliator, Fsk. 25, 3, locum vide sub gaukr; eldr munis*

tuggu ignis cadaveris, gladius, Eb. 19, 11. — 2) nanus, SE. II 469. 552 (*propri., memoria præditus, a muna meminisse*).

MUNIR, m., id. qu. mōair, mēnir (*Dan. Mōning*) *culmen tecti., tectum; vide hval-munir.* — 2) pl. a sing. maur. — 3) 2. s. præ. conj. act. v. muna et muuu.

MUNK, id. qu. mun ek, Sk. 1, 40; Ad. 14. Idem cum neg. a, at, munka ek, H. kat. 23; F. VIII 172; munkat ek, F. III 20. Pros., Nj. 145, et anomal. hana munkat, pro munat; íf. munk, 3. s., ut videtur, pro mun, Am. 76, cf. 89.

MUNKLÖKKR, adj., animo molli, tristitia commotus (munr, klökk): mērin munklökkva, de lugente femina, FR. II 75, 2, cf. 492, 3, dub.

MÜNKR, m., monachus (*Græc. μοναχός*): múnka reynir *explorator monachorum, deus, GhM. I 208 (AA. 19, 1); múnka drottinn dominus monachorum, Christus, SE. I 446, 4; múnka veldi terra monachorum, Italia, F. XI 300, 1; múnka mold, id., vide moldrekr.*

MUNLEGR, adj., delectabilis, jucundus, amœnus (munr), Lo. 40, ubi: staðr er öllum èðre | óttalaus með drottne | þjóð lifr glöð sú er gæðir (*malo gæði*) | getr munlegri ok betri, i. e. með drottne er staðr öllum (s: stöðum) æðri, munlegri ok betri: sú þjóð lifr óttalaus, er getr glöð gæði.

MUNNATU, Lokagl. 50, 2. s. præ. ind. *verbi aux. manu, sufficere neg. at et pron. þá, id. qu. munt-at-tu, sed profectum ex mundatu (na = nd).*

MUNNADR, ore, rostro præditus (munnr), vide gullmunnaðr.

MUNNFAGR, adj., ore pulchro (munnr, fagr), *epith. femina, Svær. c. 47; Vigl. 14, 1; vel manu pulchra, a mund.*

MUNNGJALLR, m., gladius, SE. I 566, 3 (*Cod. Reg. mvngjallr, fragm. 1eð mangjallr*), id. qu. mundgjallr, q. v., vel ore sonoro (munnr).

MUNNHARPA, f., femina gigas, SE. I 552, 3; II 472. 555. 616 (*qs. ore contorto, distorto, munar, harpa at coarctare, Lex. B. Hald.*)

MUNNLAUG, f., pelvis: vinda m. pelvis ventorum, aër, calum, (ut elker), SE. I 318, 2; pelvis qua lavantur recens nati, Nik. 13. In Cod. Reg. SE. I 184 scribitur mōndlavag et mvlavag (mund, laug).

MUNNLITUÐR, m., os tingens, rubefaciens (munnr, lituðr): hrafnas, gunnar vals m. os corvi (*sanguine*) tingens, præliator, bellator, Mh. 12, 1; Si. 11, 2 (AR. II 67, 3).

MUNNR, m., os; dat. munni, sed munn, Am. 16, et sic accipi potest, pros., SE. I 188: Fenris vlftr ferr með gapanda mun, pro munni. Hafa e-t í munni aliquid in ore habere, sermone celebrare, v. c.: óð gjörðan við lof carmæ encomiasticum, SE. I 456; sensu proprio, de urso, aliquem correptum ore tenere, Am. 16, ubi: munn' oss mörög hefði, = FR. I 213: ok hafði oss öll senu sér í munni. Sic in prosa, de urso, Fsk. 47 (cf. ÓT. 42): þær takit kið ok kálfa ok geitr ok kyr; væri meiri frami, at láta vera búit,

ok taka heldr björnina, er nálaga man ná kominn at bjarnbásinum, ef þær fáit tekim. Þá svaradi Búi: hvárum birni segir þú þar frá, sem oss man happ at veiða? Þá svaradi bóndinn: sá hian sami björn, ef að veiði þér hann eigi, þá man hann alla yör í munni hafa, er eigi líðr láncat í frá. Verða á munni, de verbis, in buccam venire, id. qu. ore occidere, v. c. frákk Agli verða satt orð á munni *audivi veram Egili vocem accidisse, Mh. 6, 2; hvat verglóðar móða skal verða á munni quid ei dicendum sit, quid respondendum ei sit, F. II 249, 2; hræra Óðina egi (með) munni laticem Óðinis ore movere, i. e. carmen proferre, recitare, Höfuðl. 19; mela at munnra ráði ex oris lubricine garrive, i. e. quod in buccam venerit loqui, Harbl. 47. Munnr heyrnar, hlusta aures, SE. I 538; Ad. 6; land munns caput, SE. I 538. Specialiter munnr usurpatur, a) de acie gladii: mækis munnr, Hk. 2, 1; GS. 30; málm munnr, ÓH. 18, 2, vide munnrjóðr 2. — b) de acie securis: óxar m., Hk. 44, 2. — c) de rostro forcipis: tångar m., G. 47. — d) de rostro terebræ: Rata m., Hávam. 108. — e) de rostro navis: hlunnvisnaðr ginn gullú búnum grans munni *bisonis scutula hiat rostro pineo inawato, SE. I 502, 2; við myrkdaar sendu (lenda) gein endr grófaum munni lignum obscuræ reguli maritimi arena (navis) olim hiabat ore casculpot, SE. I 474, 4. — f) de ostio domús: or munni flotvargi, SE. II 196, 1. Vide composs.: banmunnr, jármunnr.**

MUNNRIFA, f., femina gigas, fragm. SE. II 616 (munrifa), pro munnrifa.

MUNNRIFA (munrifa), f., femina gigas, SE. Cod. Reg. I 552, var. lect. 14, ubi SE. II 472. 555 habet myrkriða, II 616 munnrifa.

MUNNRJÓÐR, m., os, rostrum tingens (*sanguine*): m. hugins rostrum corvi *sanguine* tingens, præliator, bellator, G. 13. — 2) aciem sanguine tingens: málm m. aciem metalli (*gladii*) tingens *cruore, bellator, ÓH. 18, 2 (munnr, rjóðr).*

MUNNRÓÐI, m., rubor oris (munnr, róði): fá aukinn mvnröpa Hlakkar haak (*dat.*) *Bellona accipitri ruborem oris conciliare, i. e. corvi rostrum rubefacere, v: stragem edere, SE. I 604, 1.*

MUNNSHÖFN, f., usus linguae (munnr, höfn að hafa), Lex. B. Hald.; íf. eloquentia, Lb. 2, ubi sic: vist má ek hræðr ens hēsta | heidr algöfugs (v. supra heidr 2 þ, p. 317) beiða | mér at munnshöfn dýra | mérð-teitr jöfurr veito, i. e. vist má ek hræðr beiða, at mérð-teitr jöfurr ens hæsta göfugs heidrþjalls veiti mér dýra munnshöfn.

MUNNTÚN, vide mustún.

MUNNVIGG, n., F. V 209, motri causæ pro munvigg, qu. v.

MUNOÐ, f., id. qu. munuð amor: eignes fjöðs m. potiri amoribus femina, Hávam. 79. Hinc nomen loci Munodarnes *Lingula amœna, Fg. 29, (Munodarnes, Sturl. 8, 22). Vide munnaðr, munuð.*

MUNB, m., animus, desiderium, voluptas;

dat. mun, it. muni, Vegtk. 17; FR. I 477, 2; gen. s. munar, sed muns tantum Korm. 26, 1. Pl. munir, muni, munum, gen. muna, in voce compos. munafullr. — 1) animus, SE. I 540, sec. Cod. Reg. et Worm.; II 467. 490. 612; munar grunnr fundus animi, pectus, vel imum animi, intimus animus, Höfuðl. 19; mér leikr í mun versatior animo meo, i. e. mihi adridet, volo, cupio, Bk. 2, 37; munar grand labes animi, vitium, peccatum, Has. 3 (locum vide sub einskepjandi); myrkr munar tenebras animi, Lb. 4 (ut blindi móðs cæcitas animi), vide sub hrjóða; munar stríð ægritudo animi, v. suo loco. — 2) vita; sic accipitur Hund. 2, 44 (Völs. 33): missa munar ok landa vitam et ditiones amittere, ubi tamen potest de voluptate, gaudio aut vitæ commoditatibus accipi; or muna öngum ex vitæ periculo, Korm. 26, 1, forte proprie, ex animi angustiis. — 3) voluptas, quod volupe est, quod placet, ex sententia est, voluntas, desiderium, libido, arbitrium: sá hinn mátki munr potens libido, Hávam. 94; þat er ekkja munr hoc femina voluptati est, hac re femina letatur, ÖH. 221; munr var vargs, þat er lupi voluptas erat, lupus ea re delectabatur, quod, SE. I 478, 3; vættak míns munar meam voluptatem (rem desideratam) exspectabam, Hávam. 96; hvat þú árnadir þíns eða míns munar ex tua vel mea sententia, Skf. 40; leita e-m munar animi solatium adferre cui, Gk. 8; junguntur: til þíns gamans, til míns munar tuarum deliciarum, mei amoris (voluptatis), Fjölsm. 51; at mun banda ex deorum voluntate, ut diis placet (Σεῶν λόγῳ, Hom.), HS. 6, 5; SE. I 468, 4; at muni gráta, leika pro lubitu, vel: animi causa, Vegtk. 17; FR. I 477, 2; reka flótta at mun sínum pro lubitu, F. I 27, 1 (Hg. 6); hverr lifði at sínum mun quisque contentus vivebat, Bild. mec. c. 13; í mun manni ad viri placitum, Korm. 26, 2; vide compos.: munarheimr, munarlaus. Pl., desideria, curæ; voluptas, voluntas, arbitrium: lánair 'ro manna munir longa sunt hominum desideria, Grg. 4; curæ, acc. muni, Skf. 5; vinna við munum desiderii (adfectibus v. animi inclinationibus) resistere, Og. 20; máðr hverr lifir at munum sínum ad animi sui inclinationes, Og. 32; at mínun m. ad meam voluptatem, voluntatem, Skf. 4. 26. 36; at mannskis m. ad nullius hominis voluntatem, arbitrium, Skf. 20. 24. Hinc in prosa: landmunr desiderium patriæ, ÖH. 210; in pl. landmunir, id., ÖH. 197 (F. V 36. 46).

MUNR, m., discrimen, differentia: fólghildar flæms munr, pro munr hildar flæms fólks exercitus numero impar, i. e. numero superior, SE. I 374, 1. — 2) cum compar., plerumque in dat. muni, interdum in acc. mun: muni síðar post aliquanto, G. 23 (id. qu. nokkora síðar, F. VIII 340, not. 9); muni hágrí aliquanto commodior, lætior, Orkn. 81, 7; muni vildri paulo melior, Si. 28, 2; sagði hon mun fleira aliquanto plura, Am. 44; mun meiri eo major, Has. 51. — 3) res: vildri munr res potior, exoptator, hildar gekk at mun vildra pugna ex sententia cessit, F.

VI 409, 2; fyrir kost ok mun ante omnia, Skáldh. 2, 32, ut fyrir hvern mun, ÖT. 66; fyrir engan mun nullo pacto, ÖH. 131, it. in pl.: mikilla, meiri muna vant, Eg. 25. 68 (ÖH. 33. 65). Hinc pl. munir res, facultates, v. feðrmanir; it. vegsmunir (in prosa: gagasmunir, vitasmunir, etc.).

MUNR, adj., in voce compos. ámunr, forte a muna recordari, cujus memoria superest, qui ex memoria non excidit, et ámunr, propr., semper memor, nunquam obliviscendus.

MUNRÁÐ, n., consilium carum, quod ipsi consulenti curæ cordique est (munr, ráð), Völs. 3 (Hund. 2, 14).

MUNSKYNDIR, m., qui lubens festinat, qui fugam toto animo properat (munr, skyndir), de fugiente seruo, Eb. 19, 9.

MUNSTÖRANDI, id. qu. munstörandi (-störandi) voluptatem augens, solatium adferens (munr, störa): m. mér, de Idunna, poma vitalia servante, SE. I 314, 1.

MUNSTRÖND, f., regio animi, pectus (munr, strönd): munstrandar marr liquor pectoralis, quem quis in pectore, intra præcordia gerit, munstrandar marr Viðris liquor pectoralis Odinis, quem sc. Odin in pectore (i. e. in ventre) Asgardum portavit, poësis, carmen, Höfuðl. 1; SE. I 496, 4.

MUNTU, sine neg., Korm. 11, 2; Bk. 2, 55; Harbl. 46; þú munt, Lokagl. 49. 66; Skf. 38.

MUNTÚN, n., locus jucundus, domicilium amatum, area exoptata (munr, tún); m. hugar area animo amata, pectus, FR. I 437, 3, ubi scribitur muntún: skelfrat meyu muntún hugar pectus virgini non contremiscit; ut munnvigz pro munvigz.

MUNU (mán, munda), verb. auxiliare; 1. pers. præ. ind. mán, mun, it. mon (vide mona, monk). Præs. inf. munu, muno, v. c.: hyggekk þik eða muno credo te ululaturum, Harbl. 45; hyggekk muno ey lifa putat semper victurum se, Hávam. 16. Perf. inf. mundo, myndo, vide suis locis; pro quo muna usurpatur, Gd. 21: lofsællir menn sögðu þenna Guðmund, Ítran blóma Íslands, ei manu sitja í lægra sæti sælum Thoma. 2. s. præ. ind. cum suff. pron. þú, mando, mandu, mandu et manto, munto (Harbl. 46; Hymk. 26), vide et munnattu. Supinum deest. Significatio, 1) futurum exprimit, v. c. in præ., sequente infinitivo, v. c. Vsp. 41. 54. 55; quo sensu haud raro omittitur infn. verbi substantivo vera et verða, v. c. Vigagl. 7, 1. 21, 1. Imperfectum usurpatur in sententiis hypotheticis, v. c.: gramr mundi koma and sík öllu láði, ef totum sibi regnum subjecisset, si, pro mundi hafa komit vel hefði komit, Orkn. 15, 3; langt mundir þú nú kominn, þórr, ef longum jam spatium confecisset, Thor, si, pro mundir vera kominn vel værir kominn, Harbl. 48. — 2) ut verbum opinativum, subjectivam loquentis opinionem exprimens, v. c.: muna muntu hjaldr þann, er recordaris, puto, pugnam, qua, Korm. 11, 2; ek mun hljóta at ausa aunar sentina, credo, mihi exhausta est, SE. I 240, 2; sic Lokagl. 13: muntu þú vera vant semper, credo, exars es; ibid.

32. 45; auð mundu þeir eiga nógan divitiús, *credo, abundarunt*, *FR. I 431, 3*; hjóða mundi hann Helgi þær *Helgius, credo, te invitavit*, *Skaldh. 6, 50*; erftit mundi þeirra líf vita eorum *haud dubie misera fuit*, *ibid. 55*.

MUNUMA, 1. pl. præs. ind. verbi aux. *munu, cum neg. a, F. III 6*.

MUNUÐ, f., voluptas (*vide munöð, mun-adr*): ljót er líkams m., *Hugsm. 19, 4*, ubi de luxuria sermo est; æ koma mein eptir munuð succedunt voluptati, *Söll. 68*; þar er munuð deilir ubi cupido arbiter est, *Og. 22*; drýgja munuð concubitum quærere, *Nj. 7, 2*. — 2) deliciæ, res amata et cara: meyju þeirri, er munuð fæddi quæ deliciæ (i. e. dilectum filium) pepererat, *Hund. 1, 5*. — 3) in prosa, *F. V 217. 219*; gæta sín við líkamligri munuð, vita *Jonis episc. (Gloss. Diatr.)*; varðveita sik frá allri munuð líkamligri, *Mariu S. (Diatr. p. 92)*; fram koma ongrri munuð við konur, *Nj. 6*. Est et munuðr, m., id.: engan líkams munuð dreygja, *Nj. Vers. Lat. p. 18, not. 9*.

MUNVEGAR, m. pl., loca deliciosa (*munr, vegr*), *Sonart. 10*, ubi acc. pl. *munvega*.

MUNVIÐG, n., navis cara (*munr, vigg*): m. dáins navis sospita nani, *poësis, carmen, F. V 209 (sec. SE. I 218)*.

MÚR, m., murus; dat. s. múri, *Gd. 69*; borgar múr murus arcis, *munimentum, de utero, Lil. 30*.

MURA, f., potentilla, in akrmurur jökla clupeæ, *Cod. Fris. col. 81, 14 (HS. 18, 1)*, pro murur jökla akra potentillæ (*radiculæ*) agri glacialis (*maris*).

MÚSPELL, m., mundus lucidus, flammans et ardens, *SE. I 40*; dat. Múspelli, *ibid. 42, sed Múspell, ibid. 138*. Múspellz heimr, id., *SE. I 42. 50. 56*. Múspella megir incolæ *muspelli dicuntur, SE. I 60. 188*; it. Múspellz synir, *SE. I 124. 188*; *Lokagl. 42*, et Múspella lýðir, *Vsp. 45*. Cf. *Muspilli, carmen vetus Germanicum de fine mundi, in Nord. Tidskr. f. Oldk., 3, 167—80, inprimis p. 174, vers. 107—12*.

MUSTERI, n., templum (*occurrit et forma munsteri, ex voce Lat., monasterium, μοναστήριον*): m. fróns templum terræ, cælum, rit fróns musteris clipeus cæli, sol, ejus festir deus, de Christo, *Has. 50*, locum vide sub festir. Vide höfðmusteri.

MÚTA, f., largitio, pecuniæ qua quis corrumpitur: léttr þú ei lymskar mútur | ljúg-orð af þær kúga, *Mk. 22*. Pros.: taka mútor, *ÓH. 153 (F. IV 346)*; Júdas tók mútu til at svikja herra sinn, *Shs. 583*, unde mútugirnir, f., mútugjarnligr, adj., *Shs. 358. 451*, et fémúta, *Nj. 135. 146*. — β) donum, munus, *HS. 18, 1*, ubi sec. membr. E construi possunt akrjökla mútur munera maris, de halecibus, ut aurar sævar opes pelagi, *HS. 18, 2*, vide mura.

MÚTARI, m., accipiter, *SE. II 488*; mútare, id., *II 571*; gauts mútari accipiter Odinis, corvus, *HR. 52*, ubi: ræð gunnstara gildi | Gauts mútari drekka, i. e. accipiter Odinis potavit potum sturni præliaris (sanguinem). Videtur et extitisse forma mútarr,

qu. v. De origine hujus vocis cf. *Lex. Latino-barb. sub v. muta, signif. 6 et 7, 2: muta, domus, in qua falcones includuntur (Germ. Mauso, quod in Lex. Germ. Badenii explicatur per et Bar, hvori tamme Falke sættes, saalwenge de fælde deren Fjer)*, unde accipiter mutatus et ἰσαῖς μούτατος, falco, qui mutam evasit; mutare, et apud Dionys. Constant. μούτατευ, mutæ includere. In *Kirialax Saga* occurrit mútaðir valir.

MÚTARR, m., id. qu. mútari, vide tár-mútarr

MUÐR, m., os, id. qu. munar (ð = na), *Ad. 8*; vargs m. rostrum lupi, *HR. 12*, ubi hold heit hrátt ena fylidiz | hringr þuðr vargs muðr óos guðr, i. e. þuðr hringr (gladius) heit hrátt hold, en muðr vargs fylidiz, guðr óx. In prosa hæc forma haud infrequens est, v. *SE. I 326; II 48; I 148; Eg. 38*.

MÝ, n., collect., musca, muscarum globus, *Söll. 53 (de singulis muscis, mýfluga, cf. bý)*; hinc mýbit morsus muscarum, *Vem. 21*.

MÝGIR, m., qui delet, opprimis (mýgja), *SE. II 498*, in virorum appell. Herra m. oppressor ducum, rex, *F. X 424, 13*; Vinda m. deleator Vendorum, de rege Norvegiæ, *F. VI 387, 2*; m. auðs consumerit divitiarum, vir: ei var auðs á mýgi uggr, *Ag. 1*; m. meina, tála oppressor malorum, fraudum, vir probus, *Gþ. 2*; m. múrva consumerit adipum, *Húð. msc. c. 15*. In compos.: sólmýgir, ostmýgir.

MÝGJA, (mýgi; impf. et sup. non occurrit), delere, consumere, opprimere; cum dat., *Ag. 1*: Augun gaf sá er engi (malo engi) mýgir | allt ok þiggr þótt niðri liggi; biskup sæll með birti fullri | brennanda ljós hestum tvennum, i. e. sæll biskup (brennanda ljós með fullri birti), sá er þiggr allt, ok mýgir engu, þótt liggi niðri, gaf tvennum hestum augun qui omnia accipit, nibilque quamvis humi jacens conculcat. *Pros., F. V 348*: mun síðan hver öðrum mýgja ok vilja til jarðar koma.

MÝLL, m., id. qu. mýll globus, globulus; it. *lapillus vitreus (= sörvi)*: mýlls spang femina, fáng hálsþjartrar mýlls spangar amplexus candidæ virginis, *Korm. 24, 1*. Mýlls vá-leiðar, *SE. I 312, 4*, var. lect. 15, conjectura; *Cod. Reg. habet*: mælti svá leiðar (malo leiðir), de quo loco vide sub veidr.

MÝKJA (mýki, mýkta, mýkti), mollem reddere, mollire (mjðkr): m. mála lyktir esium negotiorum facilem reddere, *Sturl. 5, 9, 1*, ubi: heilagur andi hefir mýkt vandar mála lyktir hins dýra menyrfranda.

MYKLO, id. qu. miklo, dat. s. neutr. adj. mikill, *Fm. 40*. Sic et pros., *SE. I 168. 610*; it. maklo, *F. X 405*; mykla, *GdM. I 438; AA. 163*.

MYKSLEÐI, m., traha stercoraria (mykr, f., stercus, fimus, *Halfd. Soart. c. 9; ÓT. 54; GdM. I 430; AA. 156*; sleði traha), *Korm. 19, 4*.

MÝKT, f., clementia (mýkja): mýktar andi spiritus clementiæ, *Gd. 1*. — 2) sup. verbi mýkja, *Sturl. 5, 9, 1*.

MÝL, f., insula, una ex *Hobudibus, hód*.

Mullen, SE. II 492 (F. XII, Index Geogr.). — 2) insula in Nordmaria Norvegia, F. VIII prof. p. 18, id. qu. Smýl. Hujus insulae mentionem facit Fsk. 18: oc lagðis þat til lemdar við Hákon (hinn góða) af Gubi, eptir þat er hann hafði blótat, at í ríki hans var jafnað úfridr af sunum Gunnildar oc öðrum víkingum, oc lágu þeir til þess illvirkis í Brenneyjum, Varðeyjum, í Mýl oc Mystrandi.

MYLEN, f., sol, SE. I 472, Cod. Worm. (Cod. Reg. minus recte mysen); haud dubie fem. adjectivi obsol., mylinn igneus, splendidus, cf. mulian, mylinn, myln.

MYLINGR, m., deriv. a myll, vide hvítmyllagar.

MYLLINN, m., luna (qs. splendida, vide mylen), Alm. 15, vide mulian. — 2) vide cymyllinn clavus, qs. semper splendidus.

MYLJA (myl, mulda, mulit), comminuerere, vide mölða.

MYLL, m., globulus: m. huga, brjósts globulus animi, pectoris, i. e. cor, SE. I 540; m. geðvángs (pectoris), id., HR. 29, ubi sic: myll gerði-at margsnjall | morðálf skjálfa | í geira glymskúr | geðvángs strángri, i. e. margsnjall geðvángs myll gerðiat skjálfa morðálf (dat., bellatori) í strángri geira glymskúr. Vide herðimýll. De globulis magicis, myllar, v. F. X 205. 206. De globulis laneis, qui lapidea fere duritie in ovium intestinis reperiantur, videsis Felag. 8, 64.

MYLN, inc. gen., ignis, SE. II 486. 570.

MYLNIR, m., nomen equi (mull), Hund. 1, 47; vide Indicem Ed. Sæm. ed. Holm.

MYLSKR, adj., Mullicus, ex insula Mulla Hebudum (Mýl), Mb. 9, 2.

MYN, f., amnis, SE. II 479, id. qu. mun.

MYND, f., manus, id. qu. mund (y = u): i myndum in manibus, Hild. msc. c. 27. Sic et SE. II 513, in prosa; Ed. msc. 235.

MYND, f., species, forma: skeifu mynd figura solea ferrea, forma semicircularis, metaph., ratio iniqua, præpostera, Sturl. 4, 45, 2, locum vide sub skeifa; sorgar myndir species dolorum, periphr., dolores, Skáldh. 7, 6, v. henda; synda myndir imagines peccatorum, Lil. 80. Pros., F. II 122; VI 366; VIII 448, not. 4; Fær. 241. 258; FR. I 368.

MYND, f., amnis (id. qu. mynt), SE. II 480 (in SE. II 563 non cernitur nisi mynn.).

MYNDA, 1. s. impf. conj. v. munu, Hávam. 99; Skf. 37.

MYNDA (-aða,-at), formare, figurare, adumbrare (mynd); pro sup. myndat etiam occurrit mynt. Vöndr er Mária myndut Maria virga adsimilata, cum virga comparata est, SE. II 188, 1; m. mál at hatti orationem conformare, adcommode ad modum aliquem, Merl. 2, 94, ubi: þó at ek mynt hafa | mál að hatti | þeim, er; m. eptir-e-u exemplum aliquod sequi, imitari: ek haf hugt at m. eptir þeim orðum (1) þessum hróðri hæc verba imitari (ista præcepta sequi) in hoc carmine institui, F. X 422, 2. Pros.: at mynda til e-s (prævia verborum circumsione) adumbrare quid, per ambages aliquid significare, Nj. 139. Bl. membr. prologus: þat er

sagt at Moyses tóki þat rað fystr at skrifa a bokum atburð tilhenda þeirra er verit hafa fyrr í heiminum oc um þat er guð skop þenna heim. oc sagðe þat er mestum stormerkjum oc setir. oc hinn helgi ande kendi honum. oc hafa þar eptir mynt þeir er helgar bokr hafa gort síðan. Aliud verbum est mynda (-di,-da, mynt) in manus tradere (mund): gripir — metnir ok myndir í hendur þeim er konu fær, Gþl. 214.

MYNDAN, f., formatio (mynda): sveininn smíðar | haglig myndan heilags anda apta formatio Spiritus Sancti, Lil. 30.

MYNDILL vide mundill.

MYNDO, MYNDU, id. qu. mundo, mundu, perf. inf. verbi aux. munu, G. 28; Hk. 63, 1 (F. VI 313, 1).

MYNIM, 1. pl. præ. conj. v. munu, pro munim, Am. 60.

MYNNI, n., ostium (munnr): fjarðar m. o. sínus, H. kat. 18; vide minni, myði. — 2) nom. prædii in Romaríkia superiori, prope ostium lacus Mjorsri, Sic. 2, 1 (F. VII 208. 336, 1).

MYNNT, ore, rostro præditus (munnr), v. harðmynt.

MYNT, f., amnis, SE. I 577, 2; II 623. — 2) sup. verbi mynda.

MYRISNIPA, f., scolopax gallinago, SF. II 489. Est vox Norvegica Myresnibe, vide Strömii Descr. Söndmöría 2, 99; Undal. Descr. Norv. p. 123; Eggerti Itiner. p. 579. Hodie hrossagaukr, myrispita, myriskitr eo quod scolopax gallinago sub finem mensis Julii ad paludes se confert ibique latet, Faberi Prodr. Ornithol. p. 31.

MYRÍÐR, f., nomen femine giganteæ, Skáldh. 5, 23. 29; vocatur irpa, v. 26, flagð 28, skessa 32, bryðja 33, rygr 35, quæ nomina sunt feminarum gigantum.

MYRK, separatur a vocabulo, quo pertinet, SE. I 280, 2. 478, 3; ÓT. 26, 2, vide præterea myrkdanar, myrkdreki. — 1) SE. I 280, 2 coherent myrkbök hreins reinar umbrosa terga saltuum, montes opaci, a myrkbak tergum tenebrosum (myrkr, n., bak). — 2) SE. I 478, 3, coherent myrkmörk campus nebulæ v. caliginis, mare (myrkr, n., mörk), örriði myrkmarkar strenuus percussor maris, vir, ubi örriða acc. est, et pertinet ad margan. — 3) ÓT. 26, 2 etiam construendum est myrkmörk silva obscura (myrkr, adj., mörk), foldyn myrkmarkar terra obscura silva, i. e. terra silvosa, de Norvegia, álfr myrkmarkar foldynjar præfectus terræ silvosa, de Hakone dynasta.

MYRKBAK, n., tergum, dorsum umbrosum, SE. I 280, 2, vide sub myrk 1.

MYRKBALS, F. V 174, forte huc referenda sit lectio myrkhal, F. IV 90, not. 2 (Cod. D, F, L), v: myrkhal vir tenebrarum, in tenebris degens, i. e. nanus, myrkhal minni potus v. liquor nani, poësis, carmen. Ceterum mann göfugr in v. 1 legendum videtur mengöfugr annulis spectabilis, pro subst., princeps.

MYRKBLÁR, adj., lividus, purpureus

(myrkr, blár), v. *potius, fuscus, niger, epith. navis*: m. tjaldra drasil, *ÓH.* 41, 1.

MYRKDANAR, *SE.* I 474, 4; *hic cohaerens videtur við* (i. e. viðr, *apocopato r*) myrkdanar sendu navis, pro viðr Danar myrksendu lignum Dani obscuræ arenæ. Danr h. l. de pirata accipio, sive Danus ille fuerit Danus 1. (mikilláti) sive Danus 3. Danæ rex, aliquando forte piraticis excursionibus clarus; myrksenda Danar obscura Dani (piratæ) arena, mare, cujus við(r) navis. *Constructio autem est*: ek man þat orða endr, er við Danar myrksendu gein grófa-munni cum navis exculpto rostro háret.

MYRKDREKI MARKA, *SE.* I 430, 3, pro dreki myrkmarka draco obscurarum silvarum, serpens, a myrkmörk silva obscura (myrkr, adj., mörk). *Serpens autem h. l. pro hásta ponitur, sec. præcedentia*: spjót er ormr kallat.

MYRKFARA, *f.*, nox (myrkr, fara), *SE.* II 485, 569, in dægdraheittum.

MYRKHEIMR, *m.*, regio tenebrosa, locus tenebrosus (myrkr, adj., heimr), aut saltus vel obscura silva, ubi carcer anguineus erat, aut ipse carcer serpentibus repletus, *Ghe.* 44, cf. 34. (Pl. myrkheimar loca subterranea, *SE.* I 344).

MYRKLEYGR, *m.*, ignis obscurus (myrkr, adj., leygr): m. mistar (bellonæ), gladius, brjótr mistar myrkleys fractor gladii, vir, homo, *Has.* 61, hoc ordine: blöðr höfðingi snóta (Sancta Maria)! sá mistar myrkleys brjótr, er dýrkar þic, verðr-at fir borðe: mjök treystumz þvi.

MYRKMÖRK, *f.*, silva obscura, opaca (myrkr, adj., mörk), cohaeret *SE.* I 430, 3; *ÓT.* 26, 2, vide supra myrk 3 et myrkdreki. — 2) campus caliginis v. nebulæ, mare, vide supra myrk 2.

MYKKR, *n.*, tenebræ, *Hávam.* 82. — 2) de loco obscuro, silva opaca, *Sturl.* 3, 17, 1. — 3) metaph.: m. manar caligo mentis, cæcitas animi, *Lb.* 4; undraz myrkr, at ljós er styrkra mirantur tenebræ (loca inferorum), lucem prævalere, *Lil.* 61. — 4) caligo, nebula, *SE.* II 569, in veðraheittum, pro mörkvi; id. qu. þoka, myrkvi, *Vigagl.* 19; *Finnlap.* murkko nebula, caligo. — 5) vide niðmyrkr.

MYKKR, *adj.*, tenebrosus, obscurus, opacus: myrkt er úti tenebrosus est (tenebræ sunt) foris, *Skf.* 10; m. vafrlogi obscura, fumigans, *Skf.* 8, 9; m. viðr saltus opacus, *Og.* 23, cf. myrkvíðr; myrkrvar grimur noctes tenebræ, obscuræ, *FR.* I 519, 5; m. veðr via obscura, *Rm.* 34; myrkt hregg mækis eggja obscura tempestas gladiatorum, pugna, ob multitudinem telorum, *F.* II 314, 1. — 2) obscurus, incertus, intellectu difficilis: m. stafr obscura litera, *Eg.* 75, 2; m. mál res dubia, obscura, *Vigagl.* 23, 1; myrkrvar kenningar obscuræ, intellectu difficiles appellationes (circumscriptiones) poeticae, legendum videtur *Gd.* 78; myrkt er mér, alls greppr nè sérat obscurum, incertum mihi est, quandoquidem non video, *F.* VI 422, 2.

MYRKRIÐA, *f.*, femina gigas (qs. noctivaga, myrkr, n., riða), *SE.* II 472, 555, pro

munriða; myrkríþor, pl., striges nocturna, mulieres gigantæ noctivagæ, *Hærb.* 19, akas kveldríþor et kveldrunnar konor.

MYRKVA, *verb.*, obscurari, tenebris offundi (myrkr): þá er myrkvir miðlegga daga tveggja cum noctis tenebræ oboriuntur (= þá er dimmif af sótt), *Dropl. min.* (Eg. 53 = myrkja, 46; *ÓH.* 96; *ÓT.* 1).

MYRKVI, *m.*, caligo, *SE.* II 486 (= mörkvi, mjörkvi). *Pros.*, *Vigagl.* 19; *F.* VI 261—62; *ÓT.* 70 (*F.* II 141); *GhM.* II 368; *Sks.* 135.

MYRKVIÐR, *m.*, silva opaca (myrkr viðr, *Og.* 23), *Lokagl.* 42; *Ghe.* 3; *Hvad.* 1, 47; *FR.* II 129, 2. Hringr myrkvíðar circulus silvæ, serpens, *FR.* I 259, 2, quem locum sic restituendum esse puto: sjá hefir dagryfr dyra (dælt er hann af því kenna) Hausa í harma túni | hringis myrkvíðar fengit, i. e. sjá dagryfr Hauss (o: Háoss, Háss = Hára, var. lect.) dyra hefir fengit myrkvíðar hringi í harma (= hvarma) túni, dælt er (at) kenna hann af því o: hic raptor gladii (vir, h. l. puer) nactus est anguem in oculo, facile est eum ex hoc cognoscere.

MYRR, *f.*, palus, terra paludosa (forma vocis vetustissima, *Nj.* 152; *F.* VI 334; *II* 26; *hod.* mýri, ut *GhM.* III 286, 288): leiðo þá mey í mýri fúla in putidam paludem abduzerunt, *Gha.* 54 (*Gk.* 3, 10); pl. mýrar loca paludosa, palustria, *Mg.* 32, 2; *Grett.* 61; mars mýrr solum equi, terra, oppos. bylglur fluctibus marinis, *Orka.* 51, ubi: látum branda elg dynja á bylglur af mars mýri faðimus navem a terra in mare ruere; solum m. terra serpentis, aurum: leita at solum mýri aurum querere, *Grett.* 20, 1.

MYRÐA (myrði; myrða, myrða; myrt v. myrði), occidere, interficere, trucidare (morð): móþor tókt mína ok myrþir tilhaessa leto dabas ad thesauros potumdas, *Am.* 53; *impf.* myrði interemit, *Söll.* 5, omnes *Codd.* præter H; *part. pass.* myrðr peremptus, *Söll.* 74. *Propr.* videtur esse percuters, ut dropt, nam additur í hel ad necem, *Skald.* 3, 44, ubi sic: þat var sveigt at sveinum Hreima, senda hefði bylgu eims | með maundónleysi myrt í hel quod missores ignis unda (viros) nefarie ad necem percussissent (i. e. interficissent).

MYRÐIFREYR, *m.*, qui percussit, perturbat, noxam adfert (myrða, Freyr): m. úrgu noxam parma adferens, præliator, vir, *Korn.* 12, 4.

MYRÐIR, *m.*, interfector, occisor, percussor (myrða): Vinda m. percussor Venderum, de rege Norvegiæ, *ÓT.* 18, 3, 128, 2; *F.* II 314, 2, Danis, *ÓT.* 36; m. varga erubim, rex, *Hg.* 31, 3, quo loco *F.* I 46, 1 habet viga m. exstirpator homicidiorum. — 2) qui noxam adfert, consumit, violat: m. menja, móins jarðar consumtor monilium, auri, vir, *Orka.* 75, 2; *Nj.* 63; m. morðfáras violator, læsar gladii, pugnator, *Eb.* 18, 1; *SK.* I 610, 2; vide manyrðir et morðvenjama.

MÝSINGR, *m.*, regulus maritimus, *SE.* I 547, 2; *II* 154, 2; vide et *SE.* I 376; *SK.* II 431: þá tók Mýsingr æsknaðagr Gróttu, ok

lit mala hvítasallt á skipvsm sínum, þar til er þav svkkv á Petlandzúrði, þar er svælgf sifan, er sær fellr í æga Gróttv, þá gæfr sær er hon gæfr, ok þá varð síörina salltr.

MYSTR, *f.*, in SE. II 492, *hod. insula Mygster sive Møgster in Hordia meridiana; vide Myl.*

MYT, *inc. 'gen., hasta, SE. II 477. 561, pro naut.*

MYVILL, *vide supra fjarðmyvill.*

MYÐI, *n., id. qu. mynni ostium, Fsk. 63, 2 (ÓT. 123, 1): suðr [fir Svoldrar myðe] sarlævo roðin barom, quo loco altera recensio Fsk. habet munní pro myðe.*

N.

N per apocopen usurpatur pro nn, in tven, þren, *sec. SE. II 98. — 2) loco r, in dogn (= dægr, dægr), vatn. — 3) pro ð: en (= ed), dalnænar (v. dalnað), grandngr, lifna (eivos); in prosa, Amlona = Amlópa, SE. I 328, var. lect. 21, þanan (= þadan inde), Bl. membr.; in æfra (= ið æfra), F. X 382, lin. 19. — 4) paragogicum in aldrigin nunquam, GhM. III 334, lin. 2, 342, lin. 18. — 5) nd pro nn, v. lindból. — 6) nn pronuntiatum fuit apud Veteres ut nn, non ut dn s. rn, *sec. hodiernam pronunt., utpote profectum ex nr, non rn, vide Ód. 1. 9. 20; ÓH. 41, 3; Hk. 35, 2; 65, 6; 73, 2. 3. 6; 94, 3; F. VII 85; SE. I 610, 1; GS. 9. 27; vide et exemplum sub allkostigr. — b) nn = nd in anpakoti, annspjall, annspilli, bann, ennlágr, haanzki, hannyrðir, munnlaug, rann, onnlinnr, vaanbaugr, vannatygg, Vinnland, unnvargr, vðannum (Ólafsr. 7), Þunn (= Þund); et in consonantiis, v. c. sunnz — undan, F. X 354. — c) nn = nda, in bunnir, SE. I 240; Anecd. 42, *sec. pronunt.* — d) nn = mn, v. c. málfoni (*pros. skjaldrinna, Gloss. F. XII; hinna, FR. III 138, Svec. Hinna, vet. Dan. Hynnæ, Harpestr. 42, Dan. Hinde, Isl. hinna, v. supra innmáni*). — e) nn = nr, vide ginn, skinn (*hod. gin, skin*), ut in nominibus: seinn, steinn, spónn, grænn, etc. — f) nn = rn, v. c. enn (= ern), spann (*sparna*), et in *prosa saepe meaninnir, sec. pronunt., pro meanirnr, Vem. 14. 18.***

-NÁ, *suffizum, plerumque vim demonstrativam habens, vide svona, þenna. Suffigitur a) adverbis, ut in gærna, F. VI 254; enna adhuc, F. VI 360; VIII 119, var. lect. 10; Vigagl. 22; Sturl. 2, 26 (sec. Cod. EV, var. lect. 5, pro enn nd); þarna ibi, GhM. II 592, ubi pat. þarna, unde ortum vulgare a tarna. — b) pronomibus: þerna tibi, F. VI 422; þesana, FR. II 147. — c) præp., viðna, F. III 73. — d) verbis: varna, FR. II 174.*

NÁ, *f., id. qu. gná dea Asica, in appell. femineis: ná skikkju, skrauta, nistiss, bauga, spjalda, auðar femina, Skaldh. 2, 4. 6; 3, 9. 50; 6, 48; 7, 36.*

NÁ-, *in compos., prope, vide náborinn, náleid, nálgaz, náongr. — b) pro vero adverbio accipitur Harbl. 56; er ek get þá ná quem (solem) tum conjicio prope (ab horizonte) fore; sed h. l. certior esse videtur lectio þána. — c) ut adjectivum occurrit in f.*

ná propinqua, Ho. 8: ná er gipt fortuna propinqua (vel, prope) est. Hinc pl. msc. nom., náir frændr propinqui cognati, F. X 430, 59, not. 3, ubi Cod. Flat. nánir. Adjectivum nárr, nátt, non occurrit.

NÁ (ná; náða; náð), nancisci; posse, licere; 1. s. *pras. ind. act. nái, cum suffixo 1. pers., náig, F. V 180y 2. et 3. s. náir, Hávam. 68. 123 (etiam in prosa, ÓH. 246; Ísl. II 234, var. lect. 16; FR. II 474; Jus eccl. Ketil. passim, et 3. s. pass. náiz, Vigagl. 13; F. XI 59; FR. II 476, var. lect. 9; 3. s. act., nær, Synt. de Bapt. p. 119; Jus eccl. Norv. c. 9); perf. inf. act. náðu, F. VI 409, 1; sup. náð, est contr. ex náit, quod habet Fsk. (ad F. VII 202): var Sigurðr allra manna fóthvatastr, ok fengo þeir honum ekki náit at því sinni. — 1) cum dat., nancisci, potiri: náði jörð terra (Norvegia) potitus est, Ód. 25; áðr en E. næði ormi eða meira hlut antequam serpente (navi pratoria) et victoria potiretur, F. III 9, 2; ná máli e-s colloquendi cum aliquo copiam adipisci, F. V 180; dagr náðit fúgrum lit non nacta est claram lucem, i. e. obscurata est, ÓH. 239, 2; ná þjónustu sacram cænam nancisci, Sóll. 60; ef ek næðag Vermundi si mihi copia feret Vermundi, si auxilium ejus adipisci possem, Eb. 19, 1; ellipt.: áðr (maðr) náði þér antequam tui copia facta est, antequam te regem nacti sumus, SE. I 526, 5; passivæ: áðr næðiz niðrfall Hálfis galla antequam ignis exstinguendi copia facta est, i. e. antequam coloni incendiis liberarentur, Hh. 76, 2. — 2) cum infinitivo, a) mihi licet, mihi copia fit, facultatem, potestatem habeo rei faciendæ: ef sá randviðr rökvas næði si ei adolescere contigisset, Sonart. 11; náði komaz pervenire potuit, Sóll. 1; ef ek næða sofa si mihi dormire contingeret, F. II 232 1; ok ná hann þruma sique ei manere liceat, Hávam. 30. — b) periphrastice: náði leggja, at eyða = lagði, eyddi, Hg. 8; Mg. 32, 3; nái lita = liti videat, SE. I 610, 1; náim hitta conveniamus, vel convenire nobis contingat, SE. II 120, 1; náðit skína non splendet, G. 19.*

NABBI, *m., nanus, nani nomen, Hyndl. 7.*

NÁBORINN, *propinquus, propinqua cognatione junctus (ná, bera): nábornir niðjar, Bk 2, 11; Hm. 10.*

NADDFÁR, *n., pernicios telorum, pugna (naddr 2, fár), ÓT. 125, dubium quo referendum sit; maxime nunc placet construere:*

verkendr baugs serkjar gerðot vægjaz við naddfárs megin, sukko niðr af naðri, sárir í böð *consumiores tunica annulata sibi non pepercerunt in vi (impetu) pugnae, etc. F. II 319 alia ratio est: naddfár h. l. derivandum videtur a naddr 1, clavus clipei, et construendum cum F. XII: í naddfáris böð in pugna, clavus clipeorum perniciososa.*

NADDFREYR, *m.*, numen teli, præliator, vir (naddr 2, Freyr), *SE. I 410, 4.*

NADDGÖFUGR, *adj.*, telo insignis, spectabilis (naddr 2, göfugr, ut vǫpungöfugr), de gigante, *Grg. 14. Vide et naðgöfugr.*

NADDHRÍÐ, *f.*, procella telorum, pugna (naddr 2, hríð): njótr naddhríðar præliator, vir, *Korm. 17, 2; 20, 2.*

NADDR, *m.*, clavus, in specie clavus clipei. In genere, clavus, in appell. gladii: n. hámana clavus clipei, gladius, rödd hámana naddis sonitus gladii, pugna, valbrandr hámana naddis raddar ingens flamma pugnae, ensis, cujus njörðr bellator, *Hg. 20, 1. In specie, clavus clipei; hinc nadda borð tabula clavorum, tabula clavata. clipeus, nadda borðs hregg tempestas clipei, pugna, Fbr. 33, 1 (GhM. II 340—42), vide supra hreggboði. De clavus clipeorum, vide F. VII 323: Nikólás hafði víðan skjöld, ok gyltir naglar ok strendr. De clavus vaginarum usurpatur naddr, F. VI 212: naddar af umgjörðum (sverðskónum). — 2) telum: nadda el, gnfr pugna, *SE. I 458, 2; Ísl. 5; nadda róg, id., ejus innir pugnotor, vir, Dropl. 3; nadda njörðr, víðr præliator, vir, RS. 7; Ísl. 22.**

NADDREGN, *n.*, pluvia telorum, pugna (naddr 2, regn), *Orkn. 82, 2; njörðr naddregns bellator, rex bellicosus, in voc., Hg. 28, 2.*

NADDSKÚR, *f.*, pluvia telorum, pugna (naddr 2, skúr): nærir naddskúrar bellator, rex bellicosus, *ÓT. 31, 1.*

NADDVEITIR, *m.*, oblator, i. e. conector telorum, vir (naddr 2, veitir), *F. III 103.*

NADDVEÐR, *n.*, tempestas telorum, pugna (naddr 2, veðr): naddveðrs boði præliator, vir, *F. VII 345, 3.*

NAF, *n.*, modiolus rotæ, (Dan. et Nav, Hjulnav, cf. et naðf, infra); *it.*, rotula: hand-ar naf rotula manús, clipeus, *Hg. 20, 1, cujus loci constructionem vide supra in hlym-mildingr.*

NAFJÖRÐ, *f.*, terra crepidinis, i. e. terra alta, prærupta, saltus, montana, montes (confero Norv. Naav crepido montis): vörðr nafjarðar custos saltuum, montium, gigas, *SE. I 466, 1. Lex. Mythol. p. 491 adsumit nom. náfjörðr, m., sinus vel flumen cadaverum, i. e. Hvergelmr, abyssus infernalis, Nastrandis circumdatus.*

NAFN, *n.*, nomen: gefa nüfn nomina rebus dare, *Vsp. 6; skrautligt köllum vèr nafnit farar nomen peregrinationis splendidum (honorificum) ducimus, A. 19; gjöra sitt nafn kunnit, F. XI 187, 1; reka nafn celebre nomen sibi peregrinando acquirere, Sturl. 4, 41, 1; vega nafn nomen sibi pugnando acquirere, F. XI 195, 1; pro persona, homine, Skáldh. 7, 24. Vide kenninafa.*

NAFNA, *f.*, cognominis (nafni): gjálfar n. feminae giganti cognominis, securis (Rimmugyfr), *Nj. 93, 2.*

NAFNFRÆGR, *adj.*, celebrer nomine (nafn, frægr), *Ha. 318, 3.*

NAFNI, *m.*, cognominis (nafn), *H. 24; Ísl. 7; pl., nafnar, F. II 316, 2; Mg. 17, 3. Vide composita: samnafni, skirinafni; n. hrafns corvus, Ód. 22.*

NAFNKUNNR, *adj.*, celebrer (nafn, kunnr), *Ha. 228, 1.*

NAFNKUÐR, *adj.*, id. qu. nafkunnr (kuðr), *G. 65.*

NÁGAGL, *n.*, anser cadaveris, corvus (nágr, gagl). *Eb. 19, 8.*

NAGL, *m.*, unguis, id. qu. nōgl, *SE. I 542; dat. nagli, Bk. 1, 7, 17; genus msc. cognoscitur ex FR. I 285; III 509, et superest hæc forma hodie in voce compos. naglarót radis unguis.*

NAGLFAR, *n.*, navigium ex unguibus factum (nōgl, far), *Vsp. 44, vide SE. I 138, 188.*

NAGLFARI, *m.*, id. qu. naglfar, *SE. I 138, 188. — 2) navis, SE. I 581, 2; innabórðs naglfara in navi, SE. I 524, 3. — 3) gladius, SE. I 566, 3; II 476, 560 (quasi clavus distinctus, a nagli, fara); siglur naglfara arbores gladii, milites, SE. I 372, 3. — 4) maritus noctis, SE. I 54.*

NAGLI, *m.*, clavus, *Lb. 16; nagli hölmgerðar clavus sonæ insularis, insula, F. IV 282. In compos.: farnagli, marnagli, reginagli, samnagli, stagnagli, varnagli.*

NAGR, *m.*, avis nescio quæ, *SE. II 488; sveita n. aquila, SE. I 310, 4; blóða n. corvus o. aquila: næra blóða nag pascere corvum, stragem edere, pugnare, Ísl. II 349, 1 (Heidarv. S.). F. I 178 malvi sveita nagr, quam naðr.*

NÁGRÁÐUGR, *adj.*, cadaveris cupidus, avidus (nágr, gráðugr), de femina gigante, *H. kat. 16.*

NÁGRINDR, *f. pl.*, clathri mortuorum (nágr, grindr), *Skf. 36; Lokagl. 63; Fjölm. 27.*

NÁHVALR, *m.*, cetus, monodon monoceros, *SE. I 580, 3 (GhM. III 296; Arn. 63; Lex. Dan. sub voce Narhval).*

NÁIG = **NÁI EK**, 1. s. præv. ind. act. v. ná, *F. V 180.*

NÁINN, *m.*, navus, *Vsp. 11; SE. I 64, 2; II 469, 552. — 2) serpens, SE. II 467, 570.*

NÁINN, *adj.*, propinquus, cognatus; in prosa: náíð er nef augum contiguus navus oculis, *Nj. 12; byggja náit at frændsemi, Y. c. 4, fn.; náinn frændi, maðr, Floam. 30 (GhM. II 150); Jómrv. p. 15. Pl.: náir frændr propinquus cognati, F. X 430, 59; acc. pl. msc.: nána frændr, *Merl. 1, 54; f.: brúðir Dönum nánar Danis cognatæ, i. e. Danicæ, Hh. 19, 1. Omisso frændi e. maðr, absolute, pro substantivo ponitur: nánum er at hjarga, FR. II 128, 3; huggði gott nánum, Am. 33; náins naust naustibulum propinquum, tumulus patris (o: Skallagrími), vel collis Digranesum, ubi conditus erat, *Sonart. 3, quo loco G. Magnæus náinn mortuum vertit, æ-***

cipiens pro part. pass. sine verbo, a nar funus.

NAKKVA, *id. qu. nakkvat aliquid, non-sibi, neutr. pron. adj. nakkvarr, SE. I 444, 2.*

NAKKVARR, *pron. adj., aliquis, id. qu. nokkvarr, nokkurr; n., nakkvaþ et nakkvat aliquid, Am. 30; Sturl. 4, 2, 1; Selk. 8; nakkvara sinnum aliquoties, Jd. 23, i. e. nokkvorð, nokkurü, dat. pl. neutr. Nom., nakkvarr, Grág. II 209; nakkverr, ibid. I 232; nakkvar, adv., alicubi, F. I 70.*

NÁL, *f., acus muliebris: nála náuma dea acuum, femina, Grett. 90, 1, vide náलग्रुण्ड. — 2) acus velis resarciendis, SE. I 585, 2 (Spec. Reg. p. 30). — 3) mater Lokii, quæ et Laufey, SE. I 104; Nálár son Lokius, SE. I 268.*

NALA, *f., nomen insulæ, SE. II 492. Ignota Muncho.*

NÁLEIÐ, *f., via propinqua: n. Heiðins (Héðins), mare propinquum littori, Isl. I 84, not. 5, cf. ibid. 487.*

NÁLGAZ (-aðis,-az), *appropinquare (contr. ex nálægjaz, a nálæg, qui prope jacet, propinquus), cum acc., Grm. 53; Merl. 2, 45.*

NÁLGRUNÐ, *f., Tellus, dea acús, femina (nál, grund), Eb. 19, 1.*

NALI, *m., nanus, Vsp. 12, Reg. et membr. 54.*

NÁLIMR, *m., membrum propinquum (ná, limr): nálímír vins tjaldraans membra cælo propinqua, homines caelestia affectantes, i. e. clerici, Ag., ubi sic: brátt gaf vígulu veitir | vins nálímum sínum | tíða offr sá er trúði | tjaldraans á guð sannan, i. e. vígulu veitir, sá er trúði á sannan guð, gaf brátt tíða offr sínum vins tjaldraans nálímum.*

NAM, *Am. 103, prava lectio pro namn, cf. FR. I 223.*

NÁM, *n., perceptio, apprehensio; doctrina, disciplina, artes: illsku nám malæ artes, veneficia, Skáldh. 5, 26 (nema, verb.). In compositis: fjárnám, fjörnám, viðrnám; naðrlinga n. díreptio bonorum, F. III 98.*

NÁMDÚKR, *m., vestis, ex panni nescio quo genere confecta (a nám quod panni genus aliquod esse conjicio): námdúks lind femina, Orkn. 82, 4 (AR. II 217, 1). Confer mox námeik, námskorð; it. námkyrtill in hist. Eiríki Rusi c. 5 (AA. 61): kona í svörtum námkyrtli (ed. Peringskj. nákyrtli, quod vertunt: tunica angustam); Ld. ed. Hava. p. 224: Guðrún var í námkyrtli, ok við vefjar upphlutr þraungr, en sveigr mikill á höfði, quo loco pro námkyrtli al. habent hjámkyrtli, al. blám kyrtli, al. raudum skarlata kyrtli; cf. AA. 61, not. a.*

NÁMEIK, *f., arbor panni, femina (nám, eik, vide námdúkr), Gullk.*

NÁMÆLI, *n. pl., dicta acria, perstringentia (ná prope, mæli), Sonart. 19.*

NÁMGJARN, *adj., docilis, epith. feminae, RS. 17. Pros. Eg. 82.*

NÁMSKORÐ, *f., destina v. arbor panni, femina (nám, skorð, vide námdúkr), F. II 250, 2.*

NANNA, *f., Nanna Nepi filia, uxor Bal-*

deri, SE. I 102. 176. 180. 208. 556, 3. Nǫnn sværa Frigga, ibid. I 304; Nǫnn verr, Balderus, ibid. I 260. — 2) in appell. feminarum: n. beðjar, bjórranns dea lecti, triclinii, femina, Korm. 3, 7; F. III 86; n. vorru hjalts dea monticuli, femina gigas, SE. I 292, 4; in compositis: mjöðnanna, Ólnanna, silkinanna. — 3) significatum nominis Nanna, forte ministra c. pocillatrix, respicere videtur appellatio Herjans nonnor ministræ Odinis, Valkyriæ, deo Cæsilegæ, Vsp. 28.

NÁONGR, *m., propinquus, cognatus (hod. náungí, a ná prope, et term. úngr), Ghe. 9.*

NAR, *m., nanus, Vsp. 11 (membr. 544, naar); SE. I 64, 2.*

NAR, *m., cadaver, funus, corpus mortuum; in nom. s. per unum r, Am. 102; SE. II 180, 2 (II 425, 5); nárr, per duo r, FR. I 426, folr sem nárr; dat. s. ná, Eb. 19, 6; SE. II 180, 2, sed náí, FR. I 472, 2; F. X 425, 19; gen. náss, Hávam. 71; Vegtk. 9. Pl., náir, acc. náí, Vsp. 35. 44; dat. náom, Bk. 1, 33, contr. nám, Alm. 2; Hund. 2, 20; verða ná, verða at nám mori, Am. 102; Sóll. 33; gera at náí interficere, F. X 425, 19; náss orð vox funesta, vel tenuis, exilis, qualis larvarum, Vegtk. 9. De cadavere canis, Gha. 43. Vide virgílnár.*

NÁR, *Ghe. 16, omnium codd. lectio, puto adj., celsus, sublimis, qs. hnár, vel sec. F. Magnusenium, strenuus, alacer, ut knár.*

NARA, *verb., semper cui adherere, Skf. 31, Gloss.; A. 25.*

NÁREIÐ, *f., vehiculum funeris, feretrum: leggja líf í náreið corpus feretro imponere, Ha. 241 (nár, m., reið).*

NÁREIÐR, *m., qui funus vehit, portat (nár, m., reiða), epith. patibuli, Y. 26, 1.*

NARFI, *m., Narius, filius Lokii, gigas, SE. I 104. 184; Y. 20, 1, id. qu. Nari. — 2) gigas: niðerfi narfa pœsis, carmen, Eg. 56, 2. In compositis, vide hlunnarfi, hlymnarfi. Vide narvi.*

NARI, *m., Narius, filius Lokii, cf. narfi, SE. I 104. 184; Nara fadir Lokius, SE. I 268; nipt Nara soror Narii, Hela, 20, 1, Hófuðl. 10, ut jódis úlls ok Narfa, Y. 20, 1.*

NARI, *in compositis, vide aldrnari, vignari (cogn. næra, alere).*

NARR, *m., gladius, SE. I 567, 2. (II 477, nár; II 620 nar; II 560 .ar).*

NARÚNGAR, *m. pl., in appell. viorum: n. víga ok verka víri, SE. II 497. Propr., qui alunt, nutriunt, promvent, gerunt, efficiunt aliquid, cf. norúngar, næringar. Non occurrit nisi in compositis: beitrnúringar, eldnáringar, elnúringar, fólknúringar, lognúringar.*

NARVI, *m., id. qu. Nörvi gigas, pater noctis, SE. I 54.*

NÁSHEIMR, *m., mundus vel regio mortuorum (nár, m., heimr), Sturl. 9, 34.*

NÁSKÁRI, *m., larus cadaveris, corpus (nár, m., skári), Si. 6, 1.*

NÁSTRANDIR, *f. pl., litora mortuorum, regiones infernales (nár, m., strönd), Vsp. 34; SE. I 200, 1, ubi náströndu (u) = náströndom (um).*

NATA, *f.*, *hasta*, SE. I 570, 1; II 477. 561. 621.

NATI, *m.*, *gigas*, SE. I 551, 1; II 471. 554 615. — 2) *lorica*, SE. I 573, 2; (II 479, *nán*; II 562 *náin*).

NÁTT, *f.*, *nox*, *id. qu. nótt*; *sed náttu*, Jd. 39, *contra metrum est, et pronuntiandum nóttu*; dóttir náttar terra, SE. I 320 (*cf. I 54*).

NÁTTA (-aða,-at), *pernoctare* (nátt), Hk. 62, 7. — 2) *impers.*, *vesperascere*, *er tók náttu tenebris obortis*, Sturl. 8, 5, 1.

NÁTTÖGG, *f.*, *ros nocturnus* (nátt, *dögg*), FR. I 467, 1.

NÁTTFARIR, *f. pl.*, *oberrationes nocturnæ* (nátt, *för*), FR. I 434, 1; *aliter* 519, 2.

NÁTTFÖRULL, *adj.*, *noctu oberrans, nocturnos conventus agilians, vide compos. all-náttförull* (nátt, *förull a fara*).

NÁTTÚRA, *f.*, *rerum natura, naturalis rerum ordo, cursus naturæ*: *sjálf náttúran, sett af hilmí sunnu stóls, hlýtr vægja fyrir valdi biskups*, Gðþ. 53 (*in prosa: instinctus naturæ, oppos. skilnigr intellectus, Skuggs. 45; ingenii facultates, Sturl. 8, 7; proprietatis rei, steina n. vis, potestas lapidum, Sturl. 8, 7; naturæ, genii vi sua aliquid efficientes, AA. 111, not. 2*).

NÁTTVERÐR, *m.*, *cæna* (nátt, *verðr*): *n. ara cadaver, Höfuðl. 10, ubi var. lect. est náttverðr, id.*

NÁTTÞÍNG, *n.*, *conciliabula nocturna* (nátt, *þíng*), Orkn. 66, 2; *n. gúndlar borðs securis*, F. XI 138, 4.

NAUMA, *f.*, *semina gigas* (*non extat in SE.*): *naumu salr antrum*, Grett. 69, 1. *Nauma uxor regis Semingi, Odinis filii, ex ea qua Naumudalr denominatus*, FR. III 519. — 2) *in appell. femineis*: *n. hornstraums, nála, hringa nympha cerevisiæ, aoum, annulorum, femina, F. V 177, 2; Grett. 90, 1; Gðþ 54; n. niðbrands, niðleiks (auri), saums femina, Hít. 27; (AR. II 343); GS. II. 19; vide hirðinauma, hiltinauma, hörnauma. — 3) absolute, femina, SE. II 490 in kvennaheiti ókend; Hyndl. nj. — 4) nomen insulæ, SE. II 492. Ignota Munchio.*

NAUST, *n.*, *navale, νεώλιον, νεώριον, F. IX 13: Hákon konúgr hafði látit gera hús mikit — þat er hann ætlaði til nausts; hinc nausthús νεώστοκος, Dropl. maj. msc. Nausta blakkr equus navalium, navis, ejus hilmáni clipeus, Hg. 30; de tumulo, náins n. domus, i. e. tumulus propinqui, Sonart. 3. Meton. id. qu. hús, salr, ræfr: hriðar naust ædes procellæ, ær, cælum, stillir hriðar nausts rex cæli, Christus, Has. 23; bððvar naust ædes pugnæ, clipeus, brandr bððvar nausts ignis clipei, gladius, Nj. 133, vide brandviðr.*

NAUT, *n.*, *bos, Am. 92; nauts haus caput bovis, FR. I 480, 2; nauta blóð cruor boum sacrificialis, Hyndl. 9 (Isl. I 258).*

NAUT, *f.*, *amnis, Grm. 28; SE. I 130. — 2) hasta, SE. I 569, 2. In priori significato SE. II 623 habet naut, II 480, 563 not, not: in posteriori, II 621 naut, II 477, 561 myt.*

NAUTH, *m.*, *socius, in compos.*: fórunautr, málnautr, mótunautr, ráðunautr, sessunautr,

sökunautr. — b) *pl. nautar novem viri, SE. I 532. — 2) donum, munus: konúgs n. munus regium, gladius a rege donatus, F. II 52, 1; sic Kötlu n., Helga n., Skáldh. 6, 27. 34, vide et Kaldhamarsnautr, Ölroðarsnautr. Etiam de datore muneris in prosa occurrit. — 3) gladius, cf. naut hasta: nautr braut brynjo, HR. 17.*

NAUZUN, *f.*, *necessitas, id. qu. nauðeyja, SE. II 236, 1.*

NAUÐ, *f.*, *amnis, SE. I 578, 1; II 490. 563. 623 (qs. fremens, a nauða, gnauða fremere).*

NAUÐ, *f.*, *necessitas, quod necesse est (vide nauðr, infra): kvað sér nauðir necessity sibi esse dixit, OH. 28, 2. — 2) affectio, vexatio, vis, contumelia: viðr þolir nauð vextr (fluctibus), SE. I 498, 3; F. VII 66; ræfr þola nauð igne violantur tecta, Mg. 33, 1; þuðri súð gjöræz nú nauðir jam tenues tabulæ (navium) adfiguntur (adsultu fluctuum), RS. 17; nýjar súðir vissu nauða vexationem expertæ sunt, Ha 285, 1. — 3) dolor, malum, calamitas: þat er nauð dolendum est, FR. I 264, 2; nauð í hjarta animi ægritudo Ag.; með nauðir sinistra fortuna, Skáldh. 4, 44; nauða-linnar malus, dirus, exitiosus serpens, Nik. 12. — 4) fatalis calamitas (id. qu. ánauðir, álögur): aema or nauðum, Fjölm. 41; þat trúi ek vera þrjú misseri, at niðungs dóttir í nauðum væri, Hyndl. nj.; de somno fatali, hverr feildi af mér fólar nauðir, Bk. 1, 1. — 5) vincula (ut ἀγορῆ): vissi sér á höndum höfgar nauðir, en á fótum fjötur um spentan, Völk. 11. — 6) abstractum pro concreto, ex signif. 2, res vis alii rei adferens, v. c. nauð boga manus, quæ arcum tendat, SE. II 429. 513; vice versa, nauð kykva arcus, quod musculos, dum tenditur, intendat, kykva nauðar áss deus arcus, vir, in soc., SE. I 296, 1. — 7) litera runica n., Bk. 1, 7. — 8) in compositis: ánauð, boga nauð, dalnauð, helnauð, ofnauð.*

NAUÐ, *id. qu. gnauð (cf. gnóð), 3. s. impf., stridebat, fremebat: ver nup̄ of mér surðem mare circa me pauperem fremebat, Cod. Fris. col. 216, 7.*

NAUÐA (-aða,-at), *id. qu. gnauða strepere, stridere, fremere, vel adsidius premere, adfigere, vexare (nauð): kólgu gánger nauðar á kneri adsultus fluctuum navem adsidius vexat, Skáldh. 4, 18.*

NAUÐFÖLR, *adj.*, Ghe. 16, *ubi construct: létir norrir gráta nauðfölvra nái faeres, ut nympha fatales (propitiæ) deplorant funera necessitate pallentia (Gloss., per pallida, ut nauðfölr, FR. II 295, nauðskállétr et similia). Forte: létir nár norrir gráta fölvra nauð sublimis (curru insidens) faeres, ut heroinæ pallidam necessitatem (acerbam calamitatem) deplorant.*

NAUÐGAUNGULL, *adj.*, *qui in rebus angustis adest (nauð, gaungull): de feminis fatidicis, obstetricum officio apud puerperas fungentibus, norrir nauðgaunglar, Fm. 12. F. Magnusentius in Gloss. conjicit, quæ necessario aut sæpe accedunt (ad puerperas), conferens AS. nyðgeaga necessario regum.*

Raskius in Ed. Holm., sec. 2 codd. lectionem naugaunglar, apte protulit nágaunglar quæ prope accedunt, propitiæ.

NAUÐGJÖLD, *n. pl.*, multa necessitate expressa, vitæ redimendæ pretium: *n. Ása aurum, SE. I 336, var. lect. 8; 356; otrs n. multa pro cæde lutræ necessario expensa, aurum, eik otrs nauðgjalda femina, Ag., cf. SE. I 352—56.*

NAUÐIGR, *adj.*, invitus, nolens, *Gha. 35. 43; Nj. 136, 4. Vegtk. 9; coactus, necessitate adactus, Hænd. 2, 28; contr., nauðgir invitæ, Söll. 33; nauðgan dóm crudelem, sævam sententiam, Hk. 76, 2; vide nauðgur.*

NAUÐLEYTAMADR, *m.*, vir arcta necessitudine junctus alicui, *SE. II 618 (nauð, hleyti); proxime a nauðleyti. n. pl., Vigagtl. 24, quod neypleiti scribitur F. X 309; nauðleytamenn, Eg. 30; Ld. msc. c. 30; Ísl. II 324.*

NAUÐLIGA, *adv.*, arcte, stricte, *presse (nauð): neglðr n., Söll. 65.*

NAUÐMADR, *m.*, homo necessarius (*nauð, madr*): *dat. s. nauðmanni, Am. 22. Aliud est nauðkván uzor coacta, mulier ad nuptias v. matrimonium ineundum vi coacta, FR. III 68.*

NAUÐR, *f.*, necessitas, *id. qu. nauð; n. er, sequ. infm., necessitas postulat, ut, Orkn. 66, 2; G. 54; n. stendr mik, Hávam. 157; n. hagar nú til fræða, Korm. 13, 1; n. um skildi necessitas disjunctit (conjuges), Völk. 3, quocum conferunt adj. indecl. nauðskilja, de iis, qui necessitate invitæ separantur, Húngv. c. 15; quo adde nauðskilnaðr, m., divorcium extremæ necessitatis, Sturl. 2, 33. Nauðr in prosa haud rarum, v. c. SE. II 26. 28.*

NAUÐSYN, *f.*, necessitas, v. nauzun.

NAUÐUGLIGR, *adj.*, invitus, nolens (*nauðugr*), *Grett. 90, 1.*

NAUÐUGR, *adj.*, *id. qu. nauðigr, Vegtk. 12. 14. 16.*

NÁVALDR, *m.*, auctor funeris (*nár, m., valdr*), *id. qu. myrðir: snákranns n. perditor, consumtor auri, vir, in voc., Sturl. 4, 19, 3.*

NAVAR, *SE. I 426, 5, vide nðf.*

NÁÐ, *f.*, pax, quies, otium: *n. hjarta pax animi, solatium animi, Gd. 41; vita quieta, tranquilla, lá n., eiga n. vita tranquilla frui, Skáldh. 6, 44; 48; 1, 38; divina benignitas, clementia, Lb. 8; sviptir náð ok giptu, Gd. 47. Pl., pax, = gríð: missa líf ok náðir, Grett. 86, 1; koma á náðir e-s recipi ab aliquo, Skáldh. 4, 8; með náðum quiete, tranquille, Skáldh. 1, 15; með litlum, fögrum náðum, íbid. 7, 8; 2, 3; at (af) náðum, íbid. 1, 35; kvenna náðir, Gdþ 9. Gratia divina: treyta uppá krapt ok náðir (guds), Gþ. 16; til guds náða ad gratiam dei consequendam, Ag.*

NÁÐA (-aða,-at), pacem, gratiam alicui concedere (*náð*); *vide sáttnáðandi.*

NÁÐEL, *n.*, procella telæ v. gladii, pugna (*nauðr v. nauðr, el*): *nauðels boði pugnam offerens, præliator, vir, Sk. 1, 23.*

NADGÖFUGR, *adj.*, *id. qu. naddgöfugr, de Heimdalo, Hyndl. 33.*

NADR, *m.*, serpens; *gen. s. naðrs et naðs, dat. naðri, pl. naðrar,-a; Vsp. 50. 59; H. hat. 9; SE. I 258, 4; 484 180; naðrs tunga lingua serpentis, = orms tunga, Ísl. II 225, 1; naðrs ógn terror serpentis, hiens, SE. I 700, 2; Þann vetr eng nasta naðra deyði hugfullr konúngr með Háleyjom fecit rex animosus unacum Halogis, ut proxima hieme serpentes interirent, i. e. proximam hiemem transegit apud Halogos, F. VII 344, 3, hiens enim mors serpentum dicitur. In appell.: n. vápnhríðar (pugnæ), gladius, Grett. 59, 2; naðrs bíngr lectus serpentis, aurum, Mb. 10, 2, vide bíngtöpuðr; n. feilís storðar strandar gladius; Korm. 11, 5, vide fetill; n. vetríma, unda, sóknar gladius, G. 44; HR. 32; SE. I 606, 1; n. hristar serpens bellonæ, ensis, Grett. 86, 1, ubi legendum puto: gall, er Hjarandi handa, Hristar naðrinn, misti sonuít, quum manus Hj. amittebat, bellonæ serpens. Raunnar n. serpens proræ, navis, H. 9, 2 (SE. I 494, 2); sjávar n. serpens maris, navis, sjávar n. óknarrar navis pocali, mensa, it. triclinium, domus, aula, ÓT. 20, 3. — 2) nomen gladii Egilís Skallagrími f., Eg. 55, 2; it. gladius in universum: halda e-m und naðs eggjar ensis aciei objicere quem, Korm. 13, 1. — 3) navis bellica, ut dreki draco, ÓT. 125; F. III 3, 2; Mg. 31, 7; Hk. 62, 4; 63, 3; F. VI 318, 1. — 4) de aquila, FR. I 472, 2; SE. II 180, 2; sára n. corvus, F. I 178, ubi legendum putavi nagr sára, et forte utroque loco tó naðr dialectica varietate, posium sit pro nagr, cf. AR. I 181, not. 4. — 5) in compositis: hrænnaðr, valnaðr, vígnaðr.*

NADRA, *f.*, vipera (*naðr*), *SE. I 484. II 487. 570, vide fólknadr.*

NADRBÍNGR, *m.*, lectus serpentis, aurum (*naðr, bíngr*): *nauðrþings nám direptio bonorum, bona spoliata, F. III 98; nýtir nauðrþings vir, Hítð. 17, 3.*

NADRISTIR, *k.*, gladium concutens, vibrans, præliator, vir (*naðr 2, ristir = hristir*), *Eg. 57.*

NÁÐU, *perf. inf. act. v. ná*: *hykk þjóð náðu at láta líf þúsundum innumera, puto, hominum multitudo vitam amisit, F. VI 409, 1.*

NÁÐUGR, *adj.*, tranquillus, quietus: *nauðugt yndi tranquilla et deliciosa vita, i. e. summa beatitudo, Gdþ. 32.*

NÆ, *partic. negativa.* — 1) *adv.*, non, regulariter proxime ante ipsum verbum ponitur, v. c. *Vsp. 5. 16; Hávam. 92; Æd. 47. 48; H. hat. 20. Sk. 1, 29; Fm. 3; Bk. 1, 23; Hm. 7; Ghv. 11; SE. I 642, 1; FR. I 254; Vafþr. 7; Æd. 27; cum subst. negativo, mangi nè bauð, Grm. 2; cum verbo neg.: aprt nè komi-þ, Grm. 20; hvi nè lextaþu, Æd. 48; hrafn nè svalta, ÓH. 160, 1; nè máttuþ, Gha. 3; cum pronomine et verbo negativi: nè aungvir meguð, G. 48 (F. V), ut duplex, aut etiam triplex negatio eandem sententiam fortius intendat. — b) interdum vim negativam, non in universam sententiam, sed in singulas voces exerit (negatio parti-*

cularis), v. c. nè sjaldan, = ósjaldan *laud raro, saepe*, *F. XI 198, 1*; nè allvel *non optime*, *Sk. 1, 49*; gumnu hollr, nè gulli *hominibus, non auro favens*, *Hg. 31, 1*; nè einn nullus, *Gk. 3, 5*. — 2) *conjunctio*: a) *copulativa, et non, neque, in principio versus, aliquot vocibus inter negationem et verbum interjectis*, v. c. *Bk. 2, 4. 33. 37*; *Ad. 7*; *SE. I 464, 2*; *I 502, 3*; *I 628, 1*; *etiám sequente verbo negativo, v. c. nè-máttid, Korm. 11, 9*; *nè-hledut, SE. I 418, 5*. — b) *disjunctiva, præcedente sententia negativa*: a) *nominum*, *Skf. 18*; *H. hat. 3*; *Hund. 2, 16. 34. 39*; *Bk. 1, 10. 32*; *2, 18. 37*; *Gha. 35*; *Ghe. 39*; *Æd. 37*; *40 Völk. 20*; *Vsp. 3*; *SE. I 296 3*; *H. 31, 1*; *Hg. 16*. — β) *adverbiorum*, *Hund. 2, 46*; *Hm. 2*; *Bk. 2, 34*. — γ) *verbi finiti*, *Sk. 1, 29*; *Æd. 37*; *Völk. 31. 35*; *Vsp. 31*; *infinitivi*, *Bk. 2, 4*; *Gk. 1, 1*; *Gha. 3. 10. 27. 29*; *Og. 21*. — δ) *in sententia positiva, aut*: *Skf. 17*; *Hm. 14*; *Am. 99*; *H. hat. 6*. — ε) *hværki-nè neque-neque, nec-nec*, *Gk. 1, 16*; *Bk. 2, 35*; *SE. I 378, 2*; *Söll. 12*. — ζ) *nota*: *Ghe. 9*, *hvötto legenhvötto-a vel hvöttoþ*. — 3) *pro pronomine negativo, ekki nihil*, *Am. 97, cf. ey*.

NÈ, *impf. ind. act. verbi niga = hniga*.

NEF, n., *nasus*, *Rm. 10*; *halda saman nefjum conserere, conferre capita*, *Grett. 77, 2* (*SE. I 424, 2*). — 2) *rostrum avium; aquilæ*, *Bk. 1, 16*; *bufonis*, *Bk. 1, 17*; *corvi*, *Korm. 27, 3*; *F. III 86*.

NEFBJÖRG, f., *pars cassidis, nasum tegens* (*nef, björg*), *ut kinnbjörg pars cassidis genas tegens, buccula* (*Liv. 44, 34*). *ÖH. 155, 3* *accipitur synecd. pro tota armatura*, o: *gramr lét mörg lið nefbjörgum lokit saman of land með marbeðjum rex multas naves armatas (cum armatis) conjunxit circa terram prope litora. Forte h. l. nefbjörg per synecd. partis pro toto, de galea sumendum sit, et land pro plurali, omissa mutatione vocalis, accipiendum, et liðgramr una voce conjungendum. Idem cogitavit Fsk. 81, 2, exhibens lönd et liðs gramr hoc ordine: liðs gramr lét lokit nefbjörgum of mörg lönd með marbeðjum imperator exercitüs multas regiones secundum litora galeis (i. e. galeatis militibus) clausit (circumdedit). Cui sententiæ apprimè convenit lectio Fsk. in semistrophæ proximè sequenti, hjálmum pro hömlum.*

NEFFÖLH, adj., *nasum pallens, naso pallido* (*nef, fölr*), *de aquila*, *Vsp. 44*; *epith. viri*, *Ghe. 37*.

NEFGJÖLD, n. pl., *resarcitio nasi, o: capitis v. personæ (viri occisi), id. qu. mann-gjöld multa pro cæde hominis occisi, vel sec. Gloss. Cogn. Spir. p. 40, satisfactio, occisi cognatis solvenda*, *Hund. 1, 12*. *A nef nasus, et melon, persona, v. c. Ý. 8: skatt-penning fyrir nef hvert numus pro quovis capite, quod ÖH. 146 vocatur nefgildi* (*penning fyrir nef hvert, þann er IO væri fyrir alin valmáls*); *ÓT. 36: niðvísar fyrir nef hvert, er var á landino; it. persona privata, homo privatus, oppos. höfðingi, Ljosv. c. 25: Gellir var góðr drengr, ok baud hann Eyjólf eyri silfrs fyrir nef hvert, ok hverj-*

um höfðingja, er til þings riði, hálfa mörk; it. *pars virilis, Fbr. 33: þú maun nú láta vera svo buid um hefnd eptir Þorgeir, ok hefir þú nú þó gert fyrir þitt nef þangat út*.

NEFI, m., *cognatus, prognatus, progenies, SE. I 561, 1. it. I 534, var. lect. 18 sec. Wchart. et SE. II 465. 548. 618, quo loco Cod. Reg. habet nepi, prave, ut puto; nef jarla cognatus dynastis, progenies dynastarum, dynasta, ÖH. 92, 16 (AR. I 328, 2).* — 2) *nepos ex sorore: de Hakone, filio Eiriki dynastæ et Gyða, filia Sveinis furcobarbi, nepote ex sorore Knuti potentis, R. D., ÖH. 182, 7; sic et nefi Knúts nepos ex sorore Knuti, de Sveine, filio Ulvi et Astridæ, R. D., Mg. 32, 3. — 3) nanus, SE. II 552 (næf, II 469), ubi distinguitur a næfr, nefr, id. — 4) gladius (id. qu. hnefl), SE. II 619.*

NÆFILL, m., *regulus maritimus, SE. I 548, 2; II 469. 552. 614, ubi Cod. Worm. nepill, mendose, ut puto. Filius Halodanis prisci, FR. II 9. 11.*

NEFRIR, m., *Nevir, filius Halodanis prisci, ex quo gens Niflungorum orta, SE. I 520 (II 461 Næfir, II 607 Neff) id. qu. Næfill, FR. II 9, 11. — 2) Neffr filius Odinis, SE. II 556, vide Nefr, Nepr. — 3) in compos., v. eynefr.*

NEFJA, f., *in derivatis a nef nasus, v. arinnefja, lángefja.*

NEFJADR, adj., *naso præditus, in compos. bjúgnefjadr.*

NEFLANGR, adj., *longo naso, narutus* (*nef, lángr*), *de fabro ferrario, F. VI 362, 2.*

NEFNA (-i,-da,-t), *nominare (nastn)*, *Sk. 1, 1, cum acc.; nefnda fúdur þinn eðe nomen patris, H. hat. 16; nefndix vocata est, Rm 10; nefndir eidar jusjurandum (verbis) conceptum, Ghe. 31; nefndr tími tempus præstitutum, Gd. 22; n. sér gríð þaccm petere, ÖH. 186, 4; n. e-m hefning fyrir e-t þenam alicui constitutere, capere panam in aliquem, Grett. 42, 4.*

NEFR, m., *filius Odinis, SE. II 616. — 2) nanus, SE. II 552 (næfr, II 469), cf. nefi 3. — 3) in compos.: eynefr (cf. Neffr 2), kaldnefr (a nef).*

NÆFR, adj., *potens, strenuus* (*id. qu. knáfr*), *pl. næfrir; n. allvaldr rex strenuus, vel peritus pugnæ (= ámr), ÓT. 123, 2. In prosa: næfr um marga hluti mullarum rerum peritus, F. V 221, vide formam nöfr ínsfr et compos. hottnæfr, ofnæfr, ordnæfr.*

NÆFR, f., *cortex betulinus, pl. næfrar, SE. I 426, 2; næfr þola nauð ok næfrar, Mg. 33, 1, ubi de cortice tectorio, sermo est, sive de scandulis, quas Hávam. 60 recte dici puto þakinnæfrar cortices legendis aëribus aptos. Sic Eg. 22: næfrum þakt um næfrít instratum cortice tectum; et ibid. 46: skaut upp undir upsina ok svá upp i næfrina traðem subgrundæ mox cortici tectorio subjecit, ubi in var. lect. est tróðnæfrarnar. Hinc metaph., hildar næfr cortex bellonæ, clipeus, Krm. 21, ubi neutr. gen. est: geirr glemdí við hildar næfri; it. F. X 422, 4, hæga hallar n. cortex fluvii v. maris, glacies, ubi*

dat. s. est næfri. Vide salnæfrar et moz næfrland.

NÆFRLAND, n., *terra corticis* (næfr, land): nykra borgar næfrland *terra glaciei, Islandia*, F. X 432, 75, a nykra borgar næfr *cortex maris, glacies*.

NEGG, n., *cor*, SE. I 540. *Etiám hnegg, side hneggveröld.*

NÆGJA (-i,-ða,-t), *satis esse, sufficere* (nóg). *Præs. part. pass.:* sèr nægjandiz sibi ipsi *sufficiens*, Líl. 8. *Perf. part. pass., nægðr abundans, ditatus, ut aũdu nægðr fortunatus*, Gðß. 13; *sóma nægðr honoratus, venerabilis, de episcopo*, Gþ. 17, cf. gnegðr.

NEGL, f. pl., a *nögl unguis*.

NEGLA (-i,-ða,-t), *clavis figere* (nagli): a mundriða i skildi, Nj. 44, 1; láta neglaz *se clavis transfigendum præbere*, Krossk. 3. *Part. pass. negldr clavis fixus*, Söll. 65; negðr brynjor *loricæ clavatæ, i. e. clavis sive auratis bullis ornata, vel etiam firmiter conserta*, Völk. 6; negldr nadr *navis bellicæ clavis compacta*, Hh. 62, 4. *Vide compos.:* *cynegldr, hölmnegldr.*

NÆGR, adj., *qui satis est, sufficiens* (nóg), *vide afnægr.*

NÆGÐ, f., *copia* (nóg). — 2) *nonaginta riri*, SF. I 534, var. lect. 7.

NEINN, pron. adj., *ullus* (nè, einn), *in sententia negativa, vel cum particulis negationem involventibus, ut FR. II 155, 2; án neins mótblástrs*, Nik. 33; *ut. præcedente sententia negativa, pro nokkurr:* eigi er veitt, at víða hittiz tungan *nein* (i. e. nokkur tanga), Gðß. 42. *Sic Nj. 157:* var þú aldri svá frammi, at honum væri *nein* raun i; *adde F. VII 308; XI 364; III 144; V 39; ÓH. 101; etiam præcedente sententia affirmativa, pro nokkurr, Nj. 110:* skal ek miklu heldr þola dauða af þeim, en veita þeim neitt *mein.*

NEISS, adj., *contumeliosè obnoxius, vel pudibundus:* neiss er neykkviðr halr, Hávam. 49. *Vide óneiss, óneissinn.*

NEISTI, m., *scintilla, id. qu. gneisti, vide ósneisti.*

NEIT, Bk. 2, 49; *vertunt neit Menjo góþ contrita Meniæ bona, ut appositum τῷ færi cyrir; in Gloss., Menjo neit intrimenta Meniæ (ancillæ Frodii), res a Menia contrita, i. e. aurum, non addita ulteriori illustratione. Cum vero mihi ignotum sit substantivum neit intrimentum, res contrita, neque possim hanc vocem secundum certas interpretandi regulas explicare hoc quidem significatu, puto eam accipiendam esse pro impf. verbi hnita col-labi, cadere; itaque neit menjo-góð mulier liberalis collapsa est (ϖ: in pulvinum), quum antea præcesserit strophæ 45: hne víþ bólstri bon annan veg acclinauít se pulvino in aliam partem, cujus similem sensum esse puto, at-que Gk. 1, 14: þá hne G. höll víþ bólstri, ϖ: altero cubito innixa in pulvinum se inclinavit.*

NEITA (-i,-tta,-tt), *negare, cum dat.; it., recusare, accipere nolle, ut n. gods rétti religionem divinam acceptare nolle*, Si. 4, 3; *er Kristi neitto qui Christo adversabantur,*

Christi adversarii, homines perversi, scele-rati, Gd. 49; *n. villa pravam religionem ab-jicere*, Nik. 71; *n. ágirndar rót avaritiam fugere*, Nik. 36.

NEITIR, m., *gladius, id. qu. hneitir*, HR. 17. 66.

NEITTARI, m., *qui negat; it., qui prohi-bet, avertit: n. bölis qui mala avertit, epi-scopus*, Gd. 50.

NEKKVARR, pron. adj., *aliquis, id. qu. nokkurr; neutr. nekkvat aliquid, adv., ali-quantum, nonnihil*, ÓH. 221. *Occurrit acc. s. nekkvarn*, Grág. II 300, *it. forma nekkv-err*, Grág. II 206. 304; *neqver*, F. X 393; *acc. pl. neqvera, ibid.; i nekkvero* (*dat. s. neutr.*), Grág. II 284; *á nekkverja land, ibid. 251; m. pl. nekkverir, II 205, acc. pl. m. nekkverja, II 270. 313. Nekkvat, ut subst., facit dat. s. nekkvi, v. c.: framarst nekkvi quibusdam rebus præstantissimus*, Gha. 30; *vera mun þat fur nekkvi ea res aliquid, puto, portendis*, Am. 24.

NEKKVI, m., *navis, id. qu. nõkkvi: tópt-ar nekkvi navis parietis, domus, ædes*, Ý. 35. — 2) *dat. s. neutr., vide nekkvarr.*

NEKKVIÐR, adj., *nudus: nekkviþ sverð*, Bk. 2, 4, *vide neykþr, neykkviðr; Mæsog-naquaths, id.*

NEMA (nem, nam, numit), *capere, cum acc.:* n. veiðar *capturis operam dare, vel simpl., feras capere*, Hým. 1; *n. e-n or naudum ex angustiis (calamitatibus) liberare quem*, Fjölsm. 41; *nema hvild heima domi quietem capere, domi quietum manere*, Alvm. 1; *þótt þik nótt um nemi etsi nox te oppri-mat*, Bk. 1, 26; *n. e-m blóð mittere cui san-guinem (ut taka): var blóð numit þjóðum*, Orkn. 82, 1; *nema nýlig ráð nær sèr de suo capere nova consilia, qs. de suo penu depro-mere, i. e. rem instruere suo ingenio conce-nienter*, Bk. 2, 24, *quocum conferri possunt F. VII 219:* þótti nær sèr taka þetta bragð; *fríðr namst paz impetrata est, tandem eve-nit ut paz fieret*, Hh. 76, 3. *Cum gen., in phrasi, nema staðar gradum sistere, sub-sistere*, Mg. 31, 10; FR. I 480, 2. *Cum præpos.:* nema við = *taka við accipere, ex-cipere*, F. I 166, 1; *n. upp = taka upp tollere*, Hávam. 142. — 2) *cum acc. pers., dat. rei, privare aliquem aliqua re, adimere cui quid: n. e-n höfði demere caput alicui*, Gha. 44; *fitjom usu pedum destituerè*, Völk. 27; *nema e-n aldri, fjörvi vita spoliare, in-terficere*, Gha. 32; Sk. 3, 1; SE. I 374, 1; *vide næmdag; hvi namt þú hann sigri þá cur igitur eum victoria dejecisti?*, Fsk. 17, 4 (*Lex. Mythol. p. 784*); *nema e-n öndu eða löndum*, Hh. 34, 1; *let þegna fjörvi numna homines vita privavit*, Eb. 44 (GhM. I 698); *gumnar voru sigri numnr*, F. XI 306, 2; *numinn máli usu lingue destitutus*, G. 34; *numinn frá þessa heims lífi*, G. 17. *Sic in prosa: taka e-n af lífi, ríki. — 3) arripere, apprehendere; hinc, discere, animo tenere, animum advertere, audire: n. ráð consilia (vivendi præcepta) discere*, Hávam. 114. 139. 167; *n. fugla klök, leika*, Rm. 41. 38; *n. e-t at e-m ex aliquo*, Harbl. 42; *af e-m,*

id., *Hávam.* 143; láttz þat nemaz fac tibi hoc animo hæreat, *Sk.* 1, 23; *audire*: rekkr nemi dvalina drykk audiant carmen, *SE.* I 246, 3; drótt nemi, hve, *ibid.* I 454, 3; I 494, 5; bjóðr sjarðbáls nemi, hve vir audiat, quo modo, *ibid.* I 504, 4; lýðr nema ljóð homines audiant carmen, *Ísl.* II 338, var. lect. 13; menn nemi máll mín, *ÓH.* 170, 1; *Nj.* 73, 1; *G.* 7; þat namz auditum est, *ÓH.* 155, 2. — 4) *periphrastice cum infinitivo, addita vel omissa nota infin. at; sed hoc casu verbum nema haud fere occurrit, nisi in impf. indicativo, ut Vsp.* 30. 31; *Rm.* 2. 8. 9. 19; *Hund.* 1, 9; *Sk.* 1, 6; *Am.* 34; *ÓH.* 4, 3; þat nam at vinna toginn skjóma ea res effecit, et gladius distringeretur, *HS.* 6, 6. *Etiám in prosa, Post.* 28: ek nam ei trúá á þat er hann sagði.

NEMA, *partic. exceptiva*, 1) *adv. nisi, præterquam; excludit singulas res vel personas, Grm.* 2; *Æd.* 11; *Völk.* 24. 26; *H. hat.* 7; *Ílund.* 1, 19; *Orkn.* 19, 5; *Ogr.* 11; *Hávam.* 97. — 2) *conj. cum conjunctivo, nisi, si non, Hávam.* 20. 27. 29. 33. 72. 98; *Hund.* 1, 19, 3; *Æd.* 9; *Og.* 14; *Sonart.* 16; *ÓH.* 259, 1; *undr, nema mirum est, si non, Mg.* 32, 2; *cum indic., Og.* 20; *F.* III 28. — b) *quod, = at, Ý.* 20; hver sè if, nema quis dubitet, *quin, ÓT.* 28, 3. *Sic: því at eins, nema ea modo conditione, si, Nj.* 140. 145. 147; *F.* IX 432. — 3) *quam: fyrr nema priusquam, Hund.* 1, 19, 10.

NÆMDA, *id. qu. nam, impf. ind. act. v. nema: fjörvi næmdak víta spoliavi, FR.* II 272, 2; *aldri næmdum víta spoliavimus, FR.* II 274, 2; *fjörvi næmdu víta priarunt, HS.* 6, 1 (*SE.* I 234, 1; I 452, 1). *Part. pass.: næmdr = numinn: ek knátta næmda (acc. pl.) aldri 18 lýða þeirra 18 ex militibus eorum e medio sustuli, FR.* II 278, 2; *nom. pl., næmdir spoliati, var. lect. Söll.* 9.

NÆMR, *adj., in signif. pass., orbatus, spoliatus: næmir hvervitna (1 Cod. hvivetna) omnibus rebus spoliati, Söll.* 9 (*nema*). — 2) *in compositis: fastnæmr, hjartnæmr, síðnæmr. — 3) þat-næmt, F.* VII 232, *videtur significare, id auditum est.*

NENNA (-i,-ta,-t), *operam dare (radicem esse puto nanna ministra, famula). Construitur 1) cum dat. rei et personæ: n. of-stæki operam dare insolentia, i. e. insolentia indulgere, insolentem esse, Sturl.* 5, 4, 4; því var nennt ei rei data opera est, id magno studio administratum fuit, *Sis.* 17; *de re amatoria: n. e-m á þingi operam alicui dare in coll quo, vel conventu, amatorio, de femina, Skf.* 38. — 2) *cum adverbii loci, aliquo contendere, proficisci, ut nenna þinnig eo ire, Hh.* 15; *nenna norðr boream versus proficisci, Hh.* 73, 3; *nenna víða multa loca adire, late peregrinari, F.* II 321, *cf. sýsa; absol.: glaðir nennvm vær (o: suðr, ex præced. svnnan) læti meridum versus proficiscimur, SE.* I 440, 2. — 3) *cum infin.: öld nennir at inna verk homines operam dant, ut prædicent opera, i. e. magno opere celebrant, G.* 53; *vér nennum at vinna drómund ope-*

ram damus, ut expugnemus, Orkn. 82, 2; *nenna gott at læra operam dare, ut discas, discere velle, Hugsm.* 23, 2.

NENNÍNG, *f., studium in re aliqua collocatum, strenuitas, virtus (nenna), SE.* 1540, *in appell. animi; ný nennng strenuitas nena, insolita, quam antea non exhibueris, F.* V 177, 2.

NENNINN, *adj., qui rei operam dat; impiger, strenuus, epith. regis: n. gramr, resir, kondng, F.* VI 141, 2; *Hh.* 19, 3; *Ók.* 9, 3; *de eo, qui iter magno studio persequitur: røð ek nenninn at hafa til Hofa, ÓH.* 92, 5 (*AR.* I 325, 1). *Vide composita: alnenninn, ástnenninn, dýrnenninn, fjölnenninn, herenninn, margnenninn, sigrnenninn, síðnenninn, þreknenninn.*

NEPI, *m., cognatus, SE.* I 534, *sec. Cod. Reg., mendum, ut puto, pro nefi, vide hæc vocem. Occurrit hæc forma in Hrafnag.* 15.

NEPILL, *m., regulus maritimus, SE.* I 548 (*Wchart.*), *prave, ut puto, pro nefill, næfill.*

NEPPR, *adj., arctus, angustus, contractus (hneppr, knappr); hinc Vsp.* 50 *vertitur nutans, curvus, de moribundus Thore; SE.* I 196, 3 *habet nepr, cum uno p, sec. Cod. Reg. J. Olavius in NgD.* 77. *adfert adj. neppr vegetus, celer. Forte huc referendum viðja strið um nept acerbum posteriorum certamen, Sk.* 2, 8 (*cf. hnippinn*), *quo loco vertunt posteriorum certamen de femina, nept pro nipt sumentes. Vide compos. Fjörneppr.*

NEPR, *m., Nepus, pater Nanna, Balderi uxoris, SE.* I 102. — 2) *filius Odinis, SE.* I 554, 1; II 473 *næpr, II 616 næfr, II 556 næfr.* — 3) *adj., SE.* I 196, 3 *et Sk.* 2, 8, *vide neppr.*

NEPR, *f., amnis, fluvius, SK.* I 577, 2; II 623; *II 480 næpr; in II 563 non cernitur nisi ne... Fluvius Borysthenes (Dnepr).*

NEPT, *Sk.* 2, 8, *vide sub neppr.*

NER, *adv., prope, id. qu. nær, Grm.* 4.

NÆR, *adv., prope (ná): nær ok fjærri, Gd.* 17 (*interdum nærr, id., ut F.* II 186; VI 352); *pæne, ferme, Fbr.* 49; *F.* V 178, 2; *F.* VI 81, 2 (*pros., F.* VI 343). *Compar. nær, nærr propius. Superl. næst proxima; it. nuperrime, Hund.* 2, 7; *proxima vic, Hávam.* 100; *deinde (= því næst), ÓH.* 21, 1; *SE.* I 638, 1; *H. Br.* 7. — 2) *præpos. prope, cum dat.: nær apni sub vesperem, Hávam.* 98; *n. morni prope diluculum, Hávam.* 101; *n. Heiðabý, F.* VI 64, 1; *n. stöngum prope signa, Mg.* 34, 7; *n. þausaum, ÓH.* 263, 1; *leiða nær rögi að pugnam allicere, Hm.* 10; *nema ráð nær sèr, Bk.* 2, 24, *vide nema. Ponitur post casum: brautu nær hjarta nær, Hávam.* 72. 95; *borgum nær, hjónum nær, Mg.* 9, 2. 33, 1. *Compar. nærr: nærr mér, en oss of varði, Vigagl.* 7; *stórum nærr víð, en vér, Korm.* 25, 1. *Superl. næst: því næst eodem prorsus modo, Æd.* 41 (*ut F.* VII 121: *nærr þótti mér hinu, at*). — 3) *conjunctio, quando, Hávam.* 21. 38; *H. hat.* 23; *interrog., Skf.* 38; *nær sem quancunque, A.* 11. — 4) *vide allær.*

NÆRA (-i,-ða,-t), *alere, fovere; miseros curare, fovere*, *Selk. 12; næra Æst amorem fovere, SE. II 218, 2 (Sturl. 4, 8).*

NÆRGI, *quando (nær,-gi) nærgi er quando tandem, Korm. 19, 6 (usitate) nærgi sem, nærgi er quodocunque, Grág. II 124. 154).*

NÆRI, *Hund. 1, 4, vertunt n e m a, jungentes eini næra festi unam nematis catenam, insolitam hanc vocem (neri) cum Lat. n e r v u s de comparant. In collectione Edd. Jonis Grunnav., to Neri est var. lect. tou Nefi, namus (J. affert næri namus), quam var. lect. desuntam esse puto aut ex Ed. Lövasina (AM. Nr. 743) aut ex excerpto Pastoris Jonis Sigurdi f. (AM. Nr. 745); hinc nipt Nera cognata nani, possit esse parca, fatidica (norn), sec. Fm. 13; SE. I 72. Raskius in ed. Holm. Neri pro nom. propr. accepit, v. p. 149. 284. Neri, nom. propr. filii Vikaris, FR. III 26.
NÆRI, *adv., prope, id. qu. nærri, Skaldh. 5, 13. 34.**

NÆRING, *f., alimentum, nutrimentum (næra) næring lýða lifs altrix hominum vitæ, de Maria Deipara, Gd. 38.*

NÆRINGR, *m., qui alit, fovet, vide composit. gunnæringr.*

NÆRIR, *m., qui alit, nutrit (næra); metaph.: nærir naddskúrar accendens pugnam, bellator, ÓT. 31, 1 (F. I 144, 2). Vide nórir.*

NÆRR, *adj., id. qu. næft peritus, vel knárr fortis, strenuus; in nom. cum duplici r occurrit Ghv. 6, in nêrr valstafna furs ekkibjóðr vir strenuus; it., nýtr, nærr herr Norega gætiss strenus, fortes milites regis Norvegiæ, F. II 312, 2. Eodem modo nær cum simplici r capiendum videtur ÓH. 160, 2 (F. IV 363); Hh. 62, 7 (F. VI 311); F. VI 331, 3; XI 195, 1, ubi ad regis personam referri potest. Compar. nærri fortior, SE. I 516, 1. Superl. næstr fortissimus, SE. I 514, 2, sec. Cod. Reg.*

NÆRRI, *adv., et præpos., prope, cum dat. (nær), G. 52, ubi: þorða val nærri brimiss fundi pugnam adire audere, confertis hostibus se inferre.*

NÆRRI, *propior, compar. sine posit., cum dat.: nærri mér me propior, Korm. 22, 3; nærri gauri komuncioni propior, Korm. 26, 2. Sic in prosa, Cod. Fris., col. 175, 7: hvá villtv h⁷ þicia frændi. haf. sv. þan e⁷ æni e⁷ m⁷; i nærra lagi, Sturl. 7, 5; þeir sitja heima, er nærri voru domi sedent (remanent non citati), qui propiores (rei gestæ) erant, Nj.; þykki mér því betr, sem ek er yðr nærri quo propior tibi sum, F. VI 211; því nærri (i. e. nærra) er hann (guðs) réttleiki til hjálpar hverjum manni, er meir verðr þröngt með rángðæmi af mönnum, Aneed. 108.*

NÆRTILL, *m., ignis, SE. II 486; II 570 tantum cernitur aertli..*

NÆRUNGI, *adv., prope, non procul (nær, gi), FR. III 16, not. 5.*

NÆS, *n., promontorium, Hund. 1, 35; ÓH. 4, 2; fur nesjom ante promontoria (i. e. propter terram navigans), Fm. 11. Metaph.: hryðjar nes lingua dorsi, cauda, Merl. 1,*

38; averða nes terra ensium, clipeus, Hg. 33, 7. In composit.: annes, grandnes, oddnes.

NÆST, *n., viaticum, Hávam. 74; Æd. 63; alimentum, esca, cibus: gæfa næzðglum næst feris escam dare, Eb. 19, 8, cf. mox næst. In composit.: farnest, vegnest; it. þingnæst cibaria forensia, Eg., ed. Havn., 733, not. h.*

NÆST, *n., esca, id. qu. nest: gæfa hröfnun næst corvos cibare, F. I 166, 1. — 2) superl. adv. et præpos. nær, it. adj. næstr.
NÆST, *n., lunula, vide vignest. Est id. qu. nisti, hinc næsta gull, F. V 345.**

NÆSTA, *f., fibula, it. aculeus fibula, id. qu. þorn: meina næsta aculeus nozarum, i. e. nocivus, de rudi ferri massa, cono ferreo, Geirrodo letali, SE. I 302, 1. Convenit forma Svec. næsta fibula, Dan. vet. nest, neste = Spænde fibula (Molb. Lex. Dan.). Idem est in prosa nist, n. pl., fibula, in torque, FR. I 393—94: (Loki) skynjar þá, at hún (Freyja) hefir menit á hálsi sér, ok at nistin horfðu niðr á. — 2) in toga, Ld. msc. c. 89: Haldór hafði yfir sér samda skikkjo, ok á nist löng, sem þá var títt. Haldór settis niðr á völlinn, ok á sína hönd honum hvárr þeirra frænda, ok settoz nálíga á skikkjona; et mox: þá spretr Haldór svá hart, at nistin rifnoðu af skikkjunni.*

NÆSTI, *n., viaticum, id. qu. nest, vide leiðarnesti.*

NÆSTIR, *m., qui cibatur (nest), vide dlf-nestir.*

NÆSTR, *superl. adj. nærr fortis, SE. I 514, 2.*

NÆSTR, *proximus, superl. sine posit. (compar. nærri, vide suo loco): ár it næsta anno proxima sequenti, Hh. 31, 3; árin næsto per annos insequentis, Hh. 2, 1; næstr lofi laude dignissimus, Höfuðl. 18; næstr happi fortunatissimus, SE. I 714, 2 (n. sigri, ÓT. 42). Adv. næsta nuper, Hh. 62, 2; Sturl. 4, 35, 3 (GhM. III 294); næstum, id., FR. II 88, 2; ceterum næsta est pro hit næsta, ut beata pro hit besta, F. VII 33; it næsta Haugi proxime Högum, Hh. 1, 1 (F. V 88, 1 om. it); hit næsta guði secundum deum, F. VI 197, 3; hjarta et næsta proxime cor, ÓH. 247, 2, ubi F. V 92, 2: hjartað næsta, id., pro hjarta id n., per crasin, de qua vide sub inn 8 et loca ibi allata. Ex hac crasi cum pronom. adj. inn, in, id (it) articulus substantivis sufficiens extitit.*

NÆSÞJÓÐIR, *f. pl., populi promontoria incolentes (nes, þjóð), de incolis Katesia in Scotia, Ha. 319, 3.*

NET, *n., rete; vide geirnet, hrænet, oddnet.*

NÆTINGR, *m., avis nescio quæ, SE. II 489. Cf. natvake cæthia (xepð(a)), quod noctu vigilat et cantillat, Stromii Descr. Sunnmöræ 1, 247 (a nótt), it. knúttir fringilla grisea nigro maculata, ibid. 1, 240. — 2) gladius, SE. II 620, id. qu. nettingr.*

NETTINGR, *m., gladius, SE. I 566, 2, vide mox nættingr.*

NÆTTINGR, *m., gladius, SE. II 476; njörðr nættings puginator, vir, Fbr. 33, 1 (GhM. II 342, 1, et var. lect. 2).*

—NÆTTR, *adj. derivatum a nátt nox, in compos. einnætttr.*

NEYKKVI, *vide nökkvi, dat. a nökkvat.*

NEYKKVIÐR, *adj., nudus, id. qu. nekkviðir: n. halr, Hávam. 49.*

NEYKÐR, *adj., nudus; de gladio: neykþan mæki (acc. s.), Am. 46.*

NEYTA (-ti,-tta,-t), *uti, adhibere. — 1) cum gen.: n. ásmegins, afis, handa, SE. I 288, 1; Eg. 68; F. I 172, 3; n. segls uti velo, velificare, vela ventis dare, ÓH. 4, 2; RS. 14 (Grág. II 402; ut neyta sunds natara, F. X 267); experiri, quid res valeat, ut neyta fars, lángra skipa, strengja, ÓH. 27, 2; Mg. 20, 1; Hh. 62, 6; grjóts ok örva, Mg. 31, 2; n. hela latebras quarere, F. XI 130, var. lect. 2; n. mjadar mulsum potare, FR. II 72; it. cum præpos.: neyta af ná cadaveribus vesci, Éb. 18, 1. — 2) cum dat.: neyta sverðum uti gladii, SE. II 200, 1; sic et Statuta Eilivi, Archiep. Nidr., data 1327 (Hist. eccl. Isl. I 501): veraldligir valdmenn, þeir sem illa neyta sinu valdi. — 3) cum acc.: neyta ráð consilio uti, Nik. 12; sic neyta upp alla pennunga sína í ofáti ok ofdrykkju, SE. II 228.*

NEYTI, *n., copiae: við minna neyti numero copiarum inferior, Orkn. 5, 5.1 — 2) undeviginti viri, SE. I 534; II 346. — 3) in Grág. II 54, de testibus. In compos., a nautr, in prosa haud infrequens, ut fönuneyti, föstneyti (educatores, F. VII 237), mötuneyti, ráðuneyti.*

NEYTIR, *m., qui utitur adhibet (neyta): n. hodda, brodda præliator, HR. 60; SE. II 224, 1; n. vella, banga vör liberalis, SE. II 226, 2; Eud. Lövasina; n. vitsku vir prudens, sapiens, Nik. 24. In compos. öddneytir.*

NEYTR, *adj., utilis, id. qu. nýtr: hin neytri ráð consilia utiliora, Þ. 7. — 2) strenuus, fortis, Hitt. 17, 3.*

NEYDA (-ði,-dda,-di), *cogere, cum acc. pers.: n e-n til e-s ad aliquid, Sk. 1, 25; til þögnar ad silentium, Korm. 21, 2; verða neyddr cogi, cum infn., F. II 54.*

NEZ, *n., fibula, id. qu. nesta, vide kaldneza.*

NÆZ, *Æd. 41, id. qu. næst, superl. ab adv. nær, qu. v.*

NEDAN, *adv., ex loco inferiore, Vsp. 59; Völk. 35; Si. 6, 3; SE. I 256, 4; ab inferiori parte, inferne, Grm. 35. — 2) fyrir, fur neðan infra, præpos. cum acc., qui regulariter interponitur has voces, ut fyrir mold neðan infra pulverem terrestrem, terram, Vsp. 2; fur jörð n., id., Vsp. 39; fyrir jörð n., SE. I 382, 4; fur nágrindr n., Skf. 35. Aliter intelligendum est: fur Niðhel neðan, Vafþr. 43, quod vertunt, supra N., quæ infra est, cf. SE. I 38.*

NEDANSKARÐR, *m., gladius, SE. I 563, 2; II 476. 619 (nedanskarðe, II 559).*

NÍ, *adv., non, id. qu. nei: allir ní kváðu omnes negarunt, Am. 45, ubi forte reclusus una voce scribitur níkváðu, a v. níkvæða negare. Sic ÓH. 152, neikvæða cum acc.: neikvæða sendiför eina legationem detrectare, quod F. IV 341 est neikvæða við sendiför*

e-s; it. Anecd. 44: eigi níkvæði ek þat non nego; sed c. dat., ibid. p. 52: nú mega várir lærdir menn eigi þesso níkvæða eör týlja, ut et neikvæða e-u, Skf. 461. — 2) id. qu. nè non: ní neitar non negat, SE. I 192, 4. Hinc níta negare.

NIFLFARINN, *part. compos., ad tenebras profectus, delatus (nífl, inc. gen., tenebre, non extat nisi in compositis, farinn, perf. part. a fara, qui ivit): gnaddar níflfarir cimelia ad tenebras delata, Ghe. 35, qua ambigua dictione Gudrunam puto ipsius ex Atlio filios significavisse, Atlium vero gasam Fosnerianam intellexisse.*

NIFLGÓÐR, *adj., tenebris favens, tenebras amans (nífl, góðr): níflgóðr níðja steypir tenebras amans oppressor consanguineorum, de avaris et malis hominibus, qui consanguineos noctu oppressos interficiunt, ut bonis eorum potiantur, Sonart. 15.*

NIFLHEL, *f., orcus tenebrosus (nífl, Hel), Vegtk. 6: reið hann níðr þaðan níðheljar til, mætti hann hvelpi, þeim er or helju kom; ibid. 8: framme reið Óðinn, soldvegr dæði, hann kom at háfu Heljar ranni. Vafþr. 43: nio kom ek heima fyr Niðhel neðan, hianig deyya or heljo halir. Est igitur níðhel id. qu. níðheimr, comprehendens tenebrosum Hela regnum, quod novem mundis constabat, SE. I 38: vándir menn fara til Heljar, ok þaðan í Niðhel, þat er níðr í enn mfunda heim; ibid. I 136: (þórr) sendi hann (jötunninn) níðr vndir Niðhel. De Hela, ibid. I 106: Alftöðr kastadi Hel í Niðheim, ok gaf henni vald yfir nív heimum, at hon skipti öllum vistum með þeim er til hennar voro sendir. De Niðheimo, mundo tenebroso, vide SE. I 42. 68.*

NIFLÚNGR, *m., rex, SE. II 469. Pl. Niflungar familia regia Niflungorum, a Nefere, filio Halvdani Þrisci, descendens, SE. I 520; Gjúkúngar, þeir eru ok kallaðir Niflungar, ibid. I 360; Gunnar ok Högni eru kallaðir Niflungar ok Gjúkúngar, ibid. I 364—66. Vide Ghe. 18; Am. 44. 49; Ghe. 11, et geirniflungar; Niflunga arfr, skattr, hödd eorum, Ghe. 11. 28; SE. I 366; I 652, 2; Ghe. 27.*

NIFLVEGR, *m., via tenebrosa (nífl, vegr), Grg. 13.*

NÍFR, *m., culter: Mistar nífr culter Mista (bellonæ), gladius, drifa Mistar nífs tempestas gladii, prælium, Hg. 6, quo loco Hkr. tò nífs arcessit a nífl tegumentum, quæ interpretatio repetitur in Gloss. Ed. Sam. II sub v. níflarna, sed hæc acceptio vocis valde incerta est. Quod attinet ad appellationem Mistar nífr cf. skellákni-fr.*

NÍGA (nig, nè, nigít), *id. qu. haiga cedere: nigo menn í gúf gunnar homines in prælio ceciderunt, Fsk. (173, 2); ferð, drött nè at velli húmí cecidit, HR. 78. 79.*

NIKARR, *m., Odin, id. qu. Hnikarr, SE. I 38; Nikars veðr tempestas Odinis, pugna, Sturl. 5, 112, 4.*

NIKUZ, *m., Odin, id. qu. Hnikuðr, SE. I 38, forma, ut videtur, Masgothica.*

NÍL, *f.*, *fluvius* (*Nilus*, *Aegypti fl.*), SE. I 577, 3; II 623 (*nilva*, II 480. 563).

NILSANDR, *m.*, *arena Nilii* (*Nil*, *sandr*): höldr tandraðra Nilsanda *possessor rubri ari*, *vir*, Ísl. II 63.

NÍPÍNGR, *m.*, *nanus*, SE. I 64, 2; *Vsp.* II.

NÍPINN, *adj.*, *mæstus*, *tristis*, *id. qu. hníp-ina*, F. VI 79, *var. lect.* 3.

NÍPT, *f.*, *soror*, *acc. s. nipt*, *sed nipti*, *Hund.* 2, 28; *nípt Nara soror Narii, filia Lohii, Hela, Höfuðl.* 10; *nípt Tveggja hoga soror Odinis adversarii, Fenreris, Hela, Sonart.* 24; *nípt Fenris, id., Ha.* 236, 3. — 2) *filia: heil nótt ok nípt nox et filia* ("quod nípt denotet filiam apud antiquos, eget probatione", G. Magnæus, *ad Höfuðl.* 10) (*ejus*), *i. e. terra, Bk.* 1, 3, *cf. SE.* I 54; *nípt nara filia vel cognata nani, fatidica, Hund.* 1, 4. — 3) *neptis ex sorore: nípt Freya neptis ex sorore Freyi, filia Freyæ, Hnossa, SE.* I 348, 2. — 4) *femina, SE.* I 557, 2; *de noverca, Mg.* 10, 1; *vide hlað-nípt.* — 5) *níptar, SE.* I 294, 3, *est conjectura Raskii, pro njótr, qu. v.*

NIS, *f.*, *amnis*, SE. I 577, 2; II 480. 623; *nunc Nisá, amnis prope Halmsiadium in Suecia. Vide nis.* — 2) *nox, SE.* II 485. 569, *in dægra heitum.*

NISTA (-ti,-ta,-t), *cibum præbere, cibare* (*seut*), *Krm.* 22: *opt sýtir sá æfi, er aldr-eigi nistir, vers. Dan.: den som aldrig ængstes (quo loco exprimitur nistir), melius Lat.: qui nunquam conflictatur, et Francogall.: qui ne fait jamais face à l'ennemi. Sed notandum est membranam in hac strophæ desinere in voce sýt...., cetera ex chartis desumpta esse, in quibus pro aldr-eigi legendum putaverim úlfgi, i. e. qui lupum non cibatur, hoc est, qui non pugnat, qui prælio non interest. Hinc part. act. nistandi, m., qui cibatur, alit, nutrit: úlfs n. qui lupum cibatur, præliator, vir, G. 25; vide compos.: fíknistandi, valnistandi. Leges Frostensæ: Æ maðr skal flytja dauðan mann af hendi ætr, ok hafi hann eigi heima yritt líð til, þá taki hann af grannum sínum hinum næstum, svá at hann verði við fimta mann, ok nisti alla et omnibus his cibum præbeat. Strómið Saunna. Descr. 1, 527, *Noro.*, niste v. adniste cibo instruere, alimenta prospicere, et niste-bomme vas cibarium.*

NÍSTA (-ti,-ta,-t), *figere: n. við trè arbori (cruci) adfigere quem*, Lb. 16; *limir nistir við kross membra cruci adfæa*, Lb. 32; *sverði nist gladio transfæa*, Lil. 56. *In prosa, Eb.* 45 (*Ghm.* I 710); *Vem.* 13; *Sturl.* 7, 30.

NISTI, *n.*, *lunula, ex torque aurea vel argentea in pectus dependens: nistis norn, ná femina*, Eg. 57; *Skáldh.* 3, 9.

NÍSTING, *f.*, *sutura* (*Dan. vet.*, *noste* 1) *suere*; 2) *nectere*; *it. vestis*, SE. I 410, 1, *vide vefnaisting. In prosa: sauma nisting á dálki elavum tunicæ adsuere, Vigagl.* 8. *Cf. seing.*

NISTIR, *m.*, *qui cibum præbet* (*nista*): *n. ara, hræskúfa, varga qui aquilæ, corvo, lupis*

escam dat, præliator, bellator, vir, FR. II 96; *Plac.* 37; *Sie.* 20, 1 (*F. VII* 235, 1); *Od.* 5; *F. VII* 40; *Ar. Hjör.* 11, 2. *Vide compos.: hauknistir, vargnistir.*

NÍTA (-ti,-tta,-tt), *negare* (*ni*), *id. qu. neita, cum dat.: n. e-u negare, nolle quid*, *Am.* 7, 67; *n. ættvigi infitias ire, ÓH.* 186, 7; *n. goðs rétli religionem acceptare nolle, Si.* 4, 3 (*F. VII* 80, 1); *n. þrifum commodis suis deesse, Sie.* 5, 1 (*F. VII* 339); *n. lofi allra skálda a nullo poëta se laudari velle, ÓH.* 41, 1; *sine casu, accipere nolle, ÓH.* 192, 1; *n. fróns musteris festir (dat.), Christum abnegare, agnoscere nolle, de Petro, Has.* 50. — 2) *impedire* (*id. qu. hnekkja*): *fæst eigi þvi nita utinam eam rem nihil impediret (votis meis nihil obstaret)!*, *Am.* 32. — 3) *Völk.* 35: *nè ek vilja þik, Völundr, verr um nita, varie sumitur; G. Magnæus: aut cur ego te velim, V., deterius reprobare?, sed ne non valet aut cur, neque nita cum acc. exemplis probatur, etsi in varietate lect. occurrit, Am.* 67; *F. Magnusenius: nec quo pejus te mutilare velim, addita illustratione: adeo ægre mihi fecisti, ut ego tibi ægrius facere vel gravius te punire nolim: nita pro hnita vi tangere, graviter offendere, ferire. Sed verbum hnita tantum occurrit ut intransitivum. Raskius in ed. Holm. pro nita legendum conjicit vita ulcisci, punire. Forte a nita (-ada,-at) = hnita, h. l. punire v. mutilare.*

NÍU, *indecl.*, *novem, Vsp.* 2; *Vafþr.* 43; *Alom.* 9; *sonr niu mædra Heimdalus, SE.* I 264.

NÍUNDI, *adj.*, *nonus, Hávam.* 157; *Vafþr.* 36; *Grm.* 14; *Grg.* 14.

NÍZ, *f.*, *amnis Hallandiæ, id. qu. Nis; dat. Nizi, gen. Nizar, F. VI* 314, 2. 317. 318, 1; SE. I 520, 2.

NÍÐ, *f.*, *amnis Norvegiæ, in sinum Thrandhemicum se exonerans prope Nidarosum, SE.* I 576, 2; *ÓH.* 155, 1. 182, 6. *Níðar vargr lupus amnis, navis: lundr níðar varga lucus navium, vir, H.* 22; *níðar brandr ignis amnis, aurum: fleygipollr níðar branda vir, Hít.* 18. *Vide infra níðbrandr, níðleikr.*

NÍÐ, *n.*, *interlunium* (*Dan. Næ, Næd*): *ný ok níð skópu nýt regin, Vafþr.* 25; *nótt með níðom nox cum tenebris, Vafþr.* 24; *nótt ok níðjom nðfa um gáfu nocti et interlunius, Vsp.* 6, *cum inserto j. Sic SE.* I 56: *Máni stýrir gavngv tvngls oc ræðr nýjvm oc níðvm. Hinc níða borg arx interluniorum, calum: djúp níða borgar aquæ cælestes, oppos. djúp dorgtúns, SE.* II 236, 2. *Hinc níðamykrk densis imæ tenebræ, Eg.* 44; *ÓH.* 84. 151, *et níðmykr, id., Sks.* 202. — 2) *luna (intermenstrua), SE.* I 472. *Cf. ný.*

NÍÐ, *n.*, *contumelia, vis externa, violatio: ókvíðinn níðs contumeliam non metuens, de serpente Midgardico, Vsp.* 50 (*SE.* I 196, 3). — 2) *convivium: segja e-m níð convicia in aliquem jacere, Ghe.* 37; *probrum: þungt níð acerbum probrum, Nj.* 45; *in pl., vide drápníð; id. qu. flymtan, gems, Sturl.* 7, 41, (*cf.* 7, 39); *Korm.* 17, 2. 20, 2; *Skáldh.* 5, 24.

NÍÐA (-ði,-dda,-dt), *probroso carmine aliquem diffamare* (níð), *cum acc.*, *Korm. 17, 2. 20, 2; SE. I 506, 1.*

NÍÐAFJÖLL, *n. pl.*, *montes tenebrosi* (níð), *Vsp. 33. 59; SE. I 198.*

NÍÐADR, *m.*, *rex Suecía*, *Völk. 39.* Vide grjótniðadr, *ít. Niðuðr.*

NÍÐBRANDR, *m.*, *ignis Nidæ, amnis* (níð, brandr), *aurum*: *n. skarar landa aurum capitis, i. e. aureus capitis ornatus, naama skararlanda níðbrands femina*, *Hiid. 27 (AR. II 343).*

NÍÐBRÆÐIR, *m.*, *cibator prolis; hugins n. cibator corvi, praliator, ab hugins níðr proles corvi, corvus, Eb. 19, 1; et ek næðag Vermundi, hugins níðbræði; níð (= níðr) ásar valfallins nás létomk njóta nálgundar, i. e. si mihi copia feret Vermundi, corvo escam præbentis (si ejus auxilio uti mihi liceret); frater (enim) divi corporum prælio cæсорum mihi mulieris gratia beneficium prætare. Quo loco æs valfallins nás est Styr, vulgo Vigastyr (hemicida) dictus (vide níðr); nálgund, Gudnaja, soror Thorarinis Nigri, uzor Vermundi Teneri, fratris Styris Homicidæ.*

NÍÐBURÐR, *f.*, *onus cognatorum* (níðjar a níði, burðr = byrðr): *norðra níðburðr, id. qu. burðr norðra níðja onus cognatorum Nordrii, onus nanorum, Nordrii, Sudrii etc., i. e. cælum, F. III 10, 1.*

NÍÐBYRÐR, *f.*, *id. qu. níðburðr, F. II 40, et eodem modo resolendum.*

NÍÐERFI, *n.*, *hæreditas, possessio cognatorum* (níði, erfi): *n. narfa pro erfi narfa níðja hæreditas, possessio gigantum, pœsis, carmen, a narfa níðjar cognati gigantis, gigantes, Eg. 56, 2. G. Pauli í níðerfi Narfa vertit per noctem obscuram, a Narfa erfi soboles Narfi (Norvii), nox, et níð interlunium. G. Magnus vertit in Narfi prolis hæreditate, i. e. tenebris nocturnis, accipiens níð per apocopen pro níðja, .erfi rythmi gratia pro arfi eleganter tenebras dici putans noctis patrimonium.*

NÍÐFÖLR, *SE. I 194, 2.* *Raskius in Indice ed. Holm. explicat per Níðhöggum; ad verbum foret noctis instar pallidus. Hoc loco Vsp. 44 habet nefðlr, aquilæ epith., et sic quoque níðfölr v. níðfölr SE. l. c. accipi potest.*

NÍÐHÖGGR, *m.*, *serpens, arborem Yggdrasilem ab inferiori parte rodens, Vsp. 35 (SE. I 200, 3). 59; Grm. 32 (ubi dat. Níðhöggvi). 35 (SE. I 74, 1); SE. I 68. 74. 484. — 2) gladius, SE. I 567, 2; II 477. 560. 620, gs. fœða vulnera inferens. — 3) nanus, exscr. Jonis Grunnavic. plenis litteris; in SE. II 552 non cernitur nisi...höggr; II 469 níðpitr*

NÍÐI, *m.*, *nanus, Vsp. 11; SE. I 64, 2; II 469. 552. — 2) gigas, SE. II 471, pro níði.*

NÍÐI, *m.*, *cognatus, in nom. quidem non occurrit apud Veteres, sed et hodie tantum in nom. usurpatur níðji (ut Socc. níðje), et occurrit acc. s. níðja, ÓH. 12, 2, ubi est: færðot níðja Játmundar á vit friðlands nepotem Játmundi (Sancti, vel Játm. Jatoardi*

f., i. e. Adalradum Jatgeiris = Ethelradum Edgaris f.) in pacatum regnum restituiti; it. gen. s. in rann Randves höfuðníðja eula patris Randveris (Jormunreki), qui casus necessario supponunt nom. níði. Pl. níðjar. In nom. s. magis usurpatur forma níðr, qu. v. Níðjar, pl., 1) cognati, necessarii, consanguinei: minir, várir n., Óg. 21; Ghe. 9; Korm. 12, 1; níðja náborna necessarios sanguine junctos, de filiis Gudrunæ, Sörvis et Hamdere, Hm. 10; með nábornum níðjom minom apud proximos cognatos meos, i. e. apud fratrem et nepotes ex fratre, = apud Alium et filios, Bk. 2, 11; de fratribus: ok níðja fjör varði vitam cognatorum tuita est, Am. 46. De posteris: stríð níðja certamen, contentio inter posteros, Sk. 2, 8; proles: níðjar Njarðar Freyja et Freya, F. II 54. Periphrastice: níðjar hölda viri, Gd. 26; duris níðjar nani, Ý. 15; Endils n. præbatores (cf. stttastfr Endils), Krm. 18, ubi acc. pl. níða, excludo j; draupnis níðjar annði, Ad. 23. — 2) majores: slíkr ertu yðrum níðjum, þeim er framráðir tyrrí voru, Scerr. 164, 1; okkrir níðjar, bræðr þegrisa, þeim erum bornar, SE. I 382, 2; fornir n. príci majores, Hyndl. 10; Ýmis n. Rimþurni, Vafpr. 28; níðja synir majorum flú, Söll. 56; orir n., de avo, H. kat. 11; íðja várri n. studium majorum, F. II 52, 3. In composs.: höfuðníði, lángníðjar.

NÍÐINGLIGR, *adj.*, *nefarius* (níðingr): *níðinglitz var næsta hans (= hominem) illo sane indignum erat, nefarium facinus patravit, Ólafsr. 28.*

NÍÐINGR, *m.*, *homo scelestus, nequam* (níð), *F. III 20; Korm. 21, 2.* Vide ótníðingr (in prosa, feníðingr homo pecunia sordide parvus, SE. I 532; matníðingr v. cibi sordide parvus, Grm. præf.).

NÍÐJÚNGR, *m.*, *filius, Rm. 38 (níði); cognatus, consanguineus, SE. I 534. 561, 2; n. Haralds proles Haralds (pulchric.), vel filius Haralds (Grönländici), Ólafus Sanctus, ÓH. 27, 2. — 2) nomen nani vel gigantis: Níðjúngkr sköp af haugi horn, A. 8, de quo nihil certi mihi constat. Hinc: níðjúngkr sverða pugnatores, viri, Eb. 19, 3, it. composs. vízníðjúngkr. Vide sttáníðjúngkr.*

NÍÐKVIÐL, *f.*, *prosapia (= ættkvísl), a níðr, m., kvísl, Ý. 54.*

NÍÐLEIKR, *m.*, *n. ara steikar pro leikr ara steikar níðs ludus gladii, pugna, ab ara steikr cibus aquilæ cadaver, níð ara steikr luna cadaveris, gladius (cf. hræmáni), leikr ara steikar níðs ludus gladii, pugna, curju árr (minister) pugnator, GS. 11.*

NÍÐMYRKR, *n.*, *tenebræ densissimæ, quales in interlunio (níð n., myrkr), Gha. 11.*

NÍÐOTTK, *m.*, *nanus, SE. II 469 (pro níðhöggkr).*

NÍÐR, *m.*, *filius, cognatus; gen. níða, ÓH. 8; Mg. 9, 8; Korm. 12, 7, sed níðjar, Eg. 60, 1; acc. níð, Hávam. 72; dat. níð, Mg. 9, 4. Pl. níðir (quem affert J. Olavius in Gloss. Synt. de Bapt.) vel níðar non reperi, quare níða, acc. pl., Krm. 18, accipio pro níðja, omisso j; repotendum itaque puto a forma*

nið. *Significatio*: 1) *filius*, Rm. 38; fylkis n. *filius regius*, Mg. 9, 8; *rex*, ÓH. 8; Bora n. *filius Böris*, Ódm.: beðja Bors niðjar uzor Odinis, terra, Eg. 60, 1. — 2) *propinquus*, *cognatus*, *necessarius*, SE. I 534. 561, 2; Sonart. 16; Hávam. 72; niðr Norðmanna *cognatus N.*, *rex Norvegicus*, Mg. 9, 4. *Pros.*: hian nánaasti niðr *proxime cognatus*, Jus eccl. Vic. 1. — 3) *proles*, *ab aliquo descendens*: Kjálnis niðr *rex Suecica*, a Fjölnere *descendens*, Ý. 19; Yzga niðr Hakon *dynasta*, *genus ab Odine repetens*, Fsk. 38, 1. *Metaphorice*: niðr blextu *gnatus calefactionis*, i. e. *qui calefactione ferri procreatur*, i. e. *gladius*, Korm. 12, 7. *De usu in vocibus nið prolem*, et nið *probrosorum carmen*, Korm. 21, 2, vide gjaf. — 4) *frater*: sávar niðr *frater maris* (*Egeris*), *ignis*, Ý. 17. Sic et *accipio Eb.* 19, 1, nið *pro niðr*, *apocopato r*: nið ásar valfallins náa *frater Styris homicida*, *Vermandus Tener*, vide niðbræði. — 5) *auctor generis*: niðr Ása *Odin*, Ý. 9. — 6) *serpens*, SE. II 487 570. — 7) *in compositis*: átniðr, etniðr.

NIDR, *adv.*, *deorsum*, *in locum inferiorem*: *renna n. defluere*, Gk. 1, 14; segja Niðhöggi niðr, *per brachylogiam*, *ad N. descendere eique dicere*, Grm. 32.

NIDRA (-aða,-at), *deprimere*, *opprimere* (*niðr*), *cum dat.*: niðrandi gjálfrá grindar *oppressor navis*, *vir*, G. 37 (F. V), *pro ridandi*; niðra grandi a vitius *abstinere*, Hv. 8; niðrattu ossa *ne honori nostro detrazeris*, F. V 176, *var. lect.* 9, *puto veriore lect. esse*, *quæm vidrattu*. *In compos.* óniðraðr. *In prosa*: niðra frelsi *evertere libertatem*, *Hist. eccl. Isl.* I 405, 406.

NIDRBJÚGR, *adj.*, *aduncus* (*niðr*, bjúgr): niðrbjúgt nef, Rm. 10; F. III 20.

NIDRFALL, *n.*, *suppressio* (*niðr*, fall): n. Hálsa galla *extinctio ignis*, *suppressum incendium*, Hh. 76, 2, *metaphora a re forensi*, *in qua niðrfall at sökum esse cessatio litis*, Nj. 12.

NIDRI, *adv.*, *in loco inferiori*, *infra*, *inferne*, *oppos. uppi* (*supra*, *superne*), Lil. 1. 40; sóttir græðir allra átta, uppi ok niðri ok þar í miðju *morbos sanat omnium hominum*, *supra*, *infra*, *et qui in medio sunt*, i. e. *omnium omnino hominum*, Ag.; und kjöl niðri *sub carina inferiori*, SE. I 650, 1.

NIDLÚTR, *adj.*, *vultu dejecto* (*niðr*, látr), ÓH. 92, 5 (AR. I 325).

NIDUGLEGR, *adj.*, *nefarious* (*nið*): niðuglegt er, *sequ. infin.*, *nefas est*, *turpe est*, *flagitiosum est*, Skáldh. 6, 21.

NIDUÐR, *m.*, *rex Suecicus*, Völk. 6. 12. 29. 36; Niðaðr, *ibid.* 39.

NIBRÐGJÖRÐ, *f.*, *cingulum firmum*, *coheret per tmesin* SE. I 294, 3, *ubi njótr njarðgjardar usor cinguli firmi* (= *megingjardar cinguli roborifici*), Thor. *Proprie eat*, *cingulum Njörðs*, *sed ratio hujus appellationis latet*.

NJARBLÁSS, *m.*, *sera Njörði*, i. e. *sera arma*, Fjölsm. 27.

NJÓL, *f.*, *nox*, Alom. 31; SE. II 485. 569 (njóla, SE. I 510, 2).

NJÖRN, *f.*, *femina gigas*, SE. I 552, Cod. Reg.; II 555 (II 471 Mörna). Cf. njurn et

njorun. *Est autem njorn ex njorun, ut Morn ex Moruan.*

NJÖRUN, *f.*, *Njoruna*, *dea Asis*, SE. I 556, 2; II 617 (Njörvna, II 473; Njörvna, II 557). *In appell. feminarum frequens*: n. gullseims, vinkers, þvengláðs, dýna, steina *dea annuli aurei*, *pucli*, *aurei*, *lapillorum*, *femina*, Korm. 19, 2; Krm. 20; Nj. 63; Ísl. II 8, 1. *Vide compos.*: draumnjörun, draumnjörun, eldnjörun, sólnjörun.

NJÖRVI, *m.*, *Honart. 24*; G. Pauli, = Nörvi Nörvius, *pater Noctis*, *unde Njörva nipt soror Nörvii*, *Hela*. *Fortis njörvi est h. l. appellativum*, *vinctus*, *a njörva constringere*, *multipliçi vinculorum nezu implicare*; sic njörvi *Tveggja* *bagi foret vinctus ille Odinis adversarius*, *lupus Fenrer*, *cujus soror*, *Hela*.

NJÖRÐ, *f.*, *id. qu. njörn*, *contr. ex njorun dea*: *motra njörð dea velaminum*, *femina*, Ská'dh. 6, 31, *ubi tamen alii legunt menja jörð Tellus (dea) torquium*.

NJÖRÐR, *m.*, *Njörðus*, *Asa*, SE. I 92. 96. 120. 260. 555, 2; dóttir Njarðar *Freya*, SE. I 304; I 348, 3; *conr Njarðar Freyus*, SE. I 262; Njarðar *burr*, *id.*, Grm. 42; Njarðar *dætr*, Sóll. 79, *de Musis accipiunt*. *In appell. viroorum*: n. auðar (*divitiarum*), *vir*, *Band.* 3; n. *bruzlands (clipei)*, *id.*, F. VI 365; n. *gündlar (pugna)*, *pugnator*, Hg. 31, 4; Hh. 2, 3; n. *hjálmá hríðar*, *id.*, Nj. 78, 3; n. *hlakkar (pugna)*, *vir*, Korm. 12, 4; n. *naddregns præliator*, Hg. 28, 2; n. *nadds hámana raddar valbrands (gladii)*, *beliator*, Hg. 20, 1; n. *sóknar (prælii)*, *id.*, ÓH. 41, 2; n. *víga (cædium)*, *pugnator*, ÓH. 18, 2; Nj. 146, 2; Sturl. 5, 4, 1; n. *viðra sunda landa rex Norvegica*, Hg. 20, 1; n. *báru ljóns (navis)*, *vir*, F. III 99. *In compositis*: *baugnjörð*, *braknjörð*, *brandnjörð*; *dynnjörð*; *fellinjörð*, *fløygnjörð*; *geirnjörð*, *götinjörð*; *hernjörð*, *hjórnjörð*, *hlunnjörð*, *hlymnejörð*, *hyrnjörð*; *meginjörð*, *meitinjörð*; *rækinjörð*; *sækinjörð*, *signjörð*, *svipnjörð*; *vættinjörð*, *vignjörð*; *þrymnjörð*. *Forma njarðr occurrit in cognomine búnjardr* (= *búhóldr*), F. X 142, *var. lect.* 5.

NJÖRÐUNGAR, *m. pl.*, *quasi descendentes a Njörðo*, *divi*; *in appell. viroorum*, *vide hjálmnjörðungar*, *sannjörðungar*, *skæpnjörðungar*, *svipnjörðungar*.

NJÓSN, *f.*, *exploratio*, *speculatio*: *vera á n.*, Hávam. 114. *Vide fornjónn*.

NJÓTA (nýt, *naut*, *notið*), *adhibere*, *uti* (*id. qu. neyta*), *cum gen.*: *minn drottinn naut máttar und skildi vires adhibuit*, Orka. 6, 2; *naut árvæðis audaciam in armis exhibuit*, *rem gerebat audaciter*, Hh. 104, 1; *lata e-n njóta fótar*, *augna*, *tungu facere*, *ut quis uti possit pede*, etc., *usum pedis alicui restitueret*, G. 58. — 2) *frui*, *fructum capere*, *percipere* *ex re aliqua*, *cum gen.*: n. *yndis gaudio frui*, Vsp. 57; n. *aldra vita frui*, *diu vivere*, Rm. 37; *knaka ek þess njóta inde nullum fructum capio*, Am. 52; *vel keypts litar hefi ek vel notið* *ex re bene emta bonum fructum percepi*, Hávam. 108; *nýtr mangi náus nemo*

fructum capit ex mortuo, Hávam. 71; hjaldrgögl nutu hildar, HR. 39; gyldir naut göðs eldis largam cibi copiam nactus est, G. 28 (F. V); n. hjarðar oviðus, pecoribus abundare, Hallfr. (ÓT. 2, 248). Cum gen. personæ: allvalds nutu aldir homines potenti imperatore fruebantur, i. e. dynasta (Eirikus Hakonis f.) imperio Norvegiæ potitus est, ÓT. 131, 3 (F. III 15); rekka rúni naut þin at sliku rex tuo beneficio (auxilio) hoc consecutus est, ÓH. 12, 2; létumk njóta nálgundar feminæ (sororis meæ) gratia beneficia mihi præstitit, Eb. 19, 1. Optandi: vel njóti hann þess quod ei bene sit, quod ei bene vertat, F. VI 255, 1; njóti, sá er nam fruatur (præceptis), qui didicit, Hávam. 167; njóttu, ef þú namt, Bk. 1, 19. Reciproce: njótaz mutuo amore invicem frui, Skáldh. 1, 39. — 3) vesci: n. sára, gera öldrs pasci vulneribus, sanguine, de lupo, SE. I 478, 4. 480, 1; nutum af stórum largiter vescemur (carnibus), Am. 92.

NJÓTR, m., qui utitur, habet, possidet (njóta): n. hafra possessor, dominus hircorum, Thor, SE. I 258, 2; n. geisla possessor radorum, ignis, Eg. 30; n. njarðgjardar usurpator cinguli roborifici, Thor, SE. I 294, 3, ubi construo: njótr njarðgjardar sèr halllands mar falla sík (vide sin) of harðvaxnar herðir; njótr vegjóta dominus Cimbræ, rex Danicus, ÓH. 182, 7; n. auðar, brynju, geira, stála vir, G. 23; Fsk.; Grett. 86, 5; Merl. 1, 63. — 2) Odini, SE. II 472. 556; n. benloga vindar, naddhríðar (pugnæ), præliator, vir, Selk. 12; Korm. 17, 2. 20, 2; n. hrafnvins hvarjar (gladii), id., F. II 83, quod forte rectius refertur ad signif. 1. — 3) absol., vir, Hg. 31, 1; vel njótr legendum njóts et construendum njóts svipkennir præliator, a svipr njóts impetus Odinis, pugna; quæ tamēn mutatio non convenit lectionibus Fagrskinnæ h. l. — 3) vide composita: baugnjótr, fornjótr, hildinjótr, hirðinjótr, hjálmnjótr, hjörnjótr, nftinjótr, sökkverinjótr.

NJURN, f., id. qu. njorn, njórun dea: vinkera njurn dea poculi, femina, Krm. 20 (p. 136) (FR. I 307, var. lect. 6).

NÓATÚN, n. pl., domicilium Njörðs, Grm. 16 (SE. I 92).

NÖF, f., modiolus rotæ (Dan. Nav, n.), gen. navar, SE. I 426, 5, sec. Cod. Worm., quæ lectio in textum suscepta est a Raskio, rejecta vitiosa lectione Codicis Reg. nafagðrs, quum commentator addiderit explicationem: hann (Bragi skáld) kallaði skjöldin Hildar hjól, en bavgin navf hjólsins. Videtur commentator cogitasse de annulo, poetæ ab rege dato, quem poetæ carmine laudatorio rependerit. Sed vitiosam Cod. Reg. lectionem optime restituit SE. II 440, 4. 589, quorum hic exhibet nafaðs, ille ut vera lectio sit baugnafadr in formam circuli rotundatus, i. e. rotundus (baugr circulus, nafadr rotundatus, deriv. a nöf modiolus rotæ); hinc göð gjöld ens gjalla baugnafads Hærgna meyjar hjóls bonum præmii tinnuli, rotundi clipei, est carmen, donati clipei præmii, ut Thorarin Loftunga

carmen suum laudatorium in regem Kautum pro donatis 50 selibris argenti appellat göld fimmtiu marka præmii 50 selibrarum, F. XI 204. Vide supra naf, n.

NÖFR, adj., id. qu. næfr, vide orðasfr. Pros.: kunna nöfrliga fylkingum fara aciei instruendæ peritum esse, F. X 231.

NÖG, adv., satis; valde, magnopere, FR. I 479, 4.

NOGGÖGL, n. pl., corvi, pro nöggögl, duplicato g, = nággögl, Fb. 19, 8.

NÖGL, f., unguis; pl. negl ungues, ÓH. 259, 5; Ólafsr. 61; óskornum nöglum non sectis unguibus, Grett. 16.

NÖGR, adj., satis qui est, sufficiens (nög): nöga heill (acc.), sat felicitatis, Grg. 16; ít. multus: nögr dykja bokkar mullæ anguilla, Korm. 26, 1; eiga nögan auð drottis abundare, FR. I 431, 3; svá nögr tantus: svá nögu láði tantum imperium, tot terras, F. VI 51, 2; magnus: ítr fngvi vana nöga uppgaungu á Skáneyju illustris magnam escensionem fecit in Sk., magnis cum copiis in Sk. escendit, F. VI 87, 3.

NÖKKU, dat. s. nökkvat aliquid, aliquantum = nökkvi (u = vi) aliquanto: svá nökku — sem sic fere, ut, F. II 9. Idem est svá nökkuru — sem, pros., F. V 319; svá nökkoru sic fere, tamdiu fere, Nj. 22; svá nökkuru mjök tantum fere, circiter, Nj. 140; líð svá nökkoru mart, sem tantæ copia, quantæ, F. XI 48.

NOKKURR, pronom. adj., aliquis, f. nökkur, n. nökkurt, nökkut (subst., sed sæpe quæ ut adj.); cum gen.: einna nökkurr aliquis unus (sui generis, ɔ: lupus), Vsp. 36; göðra nökkorum alicui ex illustribus, Bk. 2; nökkurar þeirra alicui eorum, Vigagl. 21, 1. Id. qu. hvárr, in annarr nökkurr alteruter, Skáldh. 2, 62. Nökkurir aliquot, Nj. 73, 2. Cum numeralibus, fere, circiter: þrír nökkurir tres fere, circiter tres, Eg. 45 (ut F. IX 276: nökkur sex skip eða sjö; nökkurum tveim sinnum eða þrem, F. IX 370; nökkur tíu skip, F. X 135; nökkorum tólf sinnum, Hrafnk. 3, ubi non bene omisum est nökkurum in ed. Haen. 1839, p. 10). Nökkut aliquid, subauditur, Nj. 78, 1. (Interdum syncope locum habet, ut nökkra orða, pro nökkurra, GhM. I 566, et sæpe in sermone hodierno). In sententia interrogativa: muntu nökkut veita numquid concedes, Líl. 85. Vide nökkurr.

NÖKKURR, id. qu. nökkurr aliquis, nonnullus; cum simplici r in masc.: nökkur sveimr aliquis tumultus, nonnihil turbatorum, F. II 250, 2; nökkurar dáðir aliquot virtutes, Has. 13.

NÖKKVAT, nonnihil, n. pronom. adj. nökkvarr = nakkvarr, nökkvorr aliqui, Eg. 67, 5.

NÖKKVERS, Sonart. 3, quo loco omnes Cod. legunt á nökkvers nökkva bragi. In hunc difficilem locum tres adsunt versiones: 1) G. Pauli, conjiciens dragi pro þragi: ex Nökkoeri (nani) deductione, i. e. ex poetæ. — 2) G. Magnæus, conjiciens án nakkvars, pro á nökkvers, adnotans: ubi duo n in án et

nakkvars concurrerunt, prius facile potuit extorbari; hoc ordine: hals undir jötuns, er lastalaus lifnaði án nakkvars nökkva bragi, þjóta vulnera juguli gigantís, qui inculpatus vizit sine ullius navigii impulsu, fatuose sonant. Hic gigas est Ymer, ex cuius sanguine mare demum exiit, qui adeo vitam sine usu navigii exegit; cuius juguli vulnera adeo forant mare, dum halsundir de sanguine ex juguli vulneribus effluente sumendum est. Ceterum mutatio vocis nökkvers h. l. et hoc sensu in nökkvars non est necessaria: est enim nökkverr id. qu. nakkvarr, nökkvorr, nökkurr aliquis, et præced. negatione, ullus, quisquam, v. c. nökkverja hrið aliquantum temporis, F. XI 6, quo accedit forma Merl. 2, 28, síðar nökkveri aliquanto post. Adj. lastalaus epitheton gigantís, confert G. M. cum vocabulo trölltryggr gigantum instar fidelis; lifnaði inchoativum pro simplici (lifði). — 3) F. Magnusenius, in Lex. Mythol. p. 874. not., secundum versionem construit: halsundir jötuns þjóta niðr fyrir naustdyrum náisa, á nökkvers nökkva dragi, er lifnaði lastalaus, i. e. gigantís (o: Ymeris) vulnera fatuose sonant infra naustibuli ostium propinquum (mei), qui inculpata fruebatur adolescentia, jam funebris navigii carinæ impo-siti. Hæc adnotans: loquitur Egillus de filio juveni, funebri navigio vel loculo avi Skallagrími indito, ad ipsam maris (quo perierat) extimam oram. Sec. hanc interpretationem retinetur conjectura G. Pauli dragi quod ille de deductione acceperat, h. l. de trabecula, qua ima carina navis tegitur, et deinde de ipsa carina; sed quomodo nökkvers nökkvi funebre navigium v. loculum significare possit, æquidem nondum intelligo. — 4) G. Pauli numerat, to nökkver navum significare (ego nusquam id reperi in appell. nanorum), quoposito verba bifariam redigi et intelligi possunt: a) si vocula er pro pronom. relativo accipitur, respiciente to fundr in str. anteced., et brag de versatione, motu intelligitur, ut apud Magnæum, hoc ordine: þagna fundr þriggja niðja, er lifnaði lastalaus á bragi nökkvers nökkva tacitum inventum (furtum) Þhríðii cognatorum (Asarum, o: mulsum poeticum), quod vitii expers revixerat in versatione (exercitatione) nanorum navigii (i. e. poësis, quæ tum primum florere cepit, cum eam nani exercere orsi erant); lastalaus ita de poësi, uti Egil in hoc eodem carmine artem poetiicam vocat íþrótt, vammí sírða artem labis expertem. — b) si er pro conjunctione temporali accipitur, et Bragi, Bragiús, deus poëseos, subjectum sententiæ sumitur, hoc ordine: er lastalaus Bragi lifnaði á nökkvers nökkva qulum, ex quo tempore (o: postquam Odin mulsum poetiicum ex Jötunhárimis apportaverat inculpatus) Bragiús revixit (clarus exiit) in navigio nani (inter Asas poësi inclarescere cepit); nisi magis placeat bragi eodem sensu sumi ac bragr poësis, ars poetica.

NÖKKVI, dat. s. neutr. a nökkvat aliquid: af nökkvi aliqua de causa, sendi af n., F. II 52, 1; munat eira af n. aliqua de

causa non parceret, F. III 27, 1; þoku dregr upp, el festiz af n., F. III 88, quæ causa mox additur: nökkur naðrbings náms mun kominn hingat. Cum compar. adverbii, aliquanto: ofar nökkvi aliquanto superius, Me. 20 (F. VII 304), ubi mors submarina neci sublimi opponitur; nökkvi (nökkvi) síðar aliquanto post, paulo post, Ha. 241, 1 (F. IX 533, 1). Sic in prosa: nökkvi yngri, F. XI 96; nær sanni nægvi, F. X 420; neykkvi nær sanni, Hkr. III 360 (F. VII 238); nökkvi helzt, F. XI 78; véla e-n í nökkvi, Grág. II 22. 367; þvi nökkvi, íbid. II 129. Vide nökkvi.

NÖKKVI, m., navis, SE. I 581, 2; H. 19, 3; de navigio senis gigantei (Odinis), F. II 181, 1 (de nave Ymeris; SE. I 168; de nave Balderi, íbid. I 176). Metaphorice: nökkvers n. navis nani, poësis, vide sub nökkvers. Vébrautar n. navis sacræ viæ, fanum, mætir vébrautar nökkva rez, H. 9, 2 (SE. I 494, 2). Bænar n. navis præcum, pectus, vide börkrjóðr, ÖH. 183. Vide formam nekkvi, m. — 2) regulus maritimus, SE. II 154, 2.

NÖKKVIR, m., id. qu. nökkvi, m. (ut visir = visir): hafnar n. navis, Snjársk. — 2) nanus, sec. versionem G. Pauli, Sonart. 3, vide nökkvers, qui gen. est a nökkver (= -ir), ut hersir ab hersir, SE. I 636, 3. Posse nökkvir nomen esse nani, aliquatenus probabile facit, quod nökkvi nomen est pirata.

NÖKKVO, id. qu. nökkura ex parte, partim, Hund. 2, 19. vide nökkva.

NÖKORB, Bk. 2, 53, vide nökkurr.

NÖKÐR, nudus: nökdan brand nudum ensem, F. II 52, 1. In prosa, nökd sverð, F. V 233.

NÖLTA (-ti-, -ta-, -t), frigere et torpere: þú skalt nöлта, ok á nætr vera alls andvana, ok una hvergi, de femina in canem versa, Hyndl. nj. (cf. Lex. B. Hald. sub hac voce).

-NOMI, deriv. a numinn, part. pass. v. nema, vide hernomi.

NÖNN, f., amnis, Grm. 28; Nørn, id., SE. I 43.

NOR, m., rez, SE. II 469, in nomenclatura regum, vide norr. (Raskius nomen derivat a Finn. nuori juvenis, Rasks Saml. Afhandl. 1, 94).

NÖR, m., navis, SE. I 581, 2; II 481. 564. 624 cf. NgD. 83. In compos. brandnör.

NÖRA (-i-, -ða-, -t), id. qu. næra alere: n. blöds nag pascere corum, pugnare, stragem edere, Heidarv. S. 1, 2. Norv. nöre, id.

NÖREGR, m., Norvegia; dat. Noregi, H. hat. 31, sed öllum Noreg, FR. I 440, 3; gen. Norex pro Noreg, Merl. 2, 25.

NÖRI, m., regulus maritimus, SE. I 548, 2; II 469. 552. 614; cf. Norafjóðr, FR. II 4. — 2) nanus, Vsp. 11; SE. I 66, 1.

NÖRIR, m., qui alit (nöra), id. qu. nörir: n. naddskúrar, rifjúnga sägu alens (accendens) pugnam, bellator, F. X 376, 2; Fsk. (Glumus Geirii). Vide gunnörir.

NÖRN, f., parca: aumlig norn dira, Sk. 2 2; norn erum grimm säva mihi est, Eg. 24 Pt., nornir parcæ, SE. I 72. 74—76; vocan

tur meyjar mærgs vitandi, *Vsp.* 18; nornir því reðu, *H.* 31, 2; gröm vark nornum, *Ghe.* 12; norna dómr *decretum parcarum, fatum, mors, Fm.* 11; illr er dómr norna, *FR.* I 508, 2; njóta norna dóms *fato fungi, Y.* 52; sköp norna *id. qu. forlög, fár gengr of sköp norna pauci fata evadunt, Krm.* 24; ósköp norna *dira fata, Skáldh.* 5, 39; sed norna sköp *vetus religio pagana, F.* II 53, 4, nisi *construi placeat, norna blót sacrificia, cultus parcarum (dísablót), et fornhaldin sköp instituta olim observata. Norna stóll sella parcarum, de lecto funebri, Söll.* 51; norna xrey canes *parcarum, lupi, Hm.* 28. — 2) femina fatidica, *Bh.* 1, 17; nornir obstetrices fatidicæ, *Hund.* 1, 2. *Ghe.* 16, nornir videntur esse heroinæ Hunnorum, amazones. — 3) in appell. seminarum: nistis n. femina, *Eg.* 57; vide audnorn, hlaðnorn. — 4) gigantis, *id. qu. njörn: norn fjörnís gigantís galæw, i. e. noxa galæw, securis, Ód.* 18.

NORR, m., *rex, SE.* II 551, in *regum nomenclatura, pro nor (cf. FR.* II 17).

NÖRR, m., *id. qu. Nörvi, (Narfi) pater noctis; tantum in dat. occurrit: Nörvi kend, Nörvi borin, de nocte, Vaffr.* 25; *Alcm.* 30.

NORRÆNN, adj., *Norvegicus: norren öld; norrenar dróttir Norvegi, Ha.* 150; *Rekst.* 8.

NORUNGR, m., *qui alit (nóra), vide gunnórungar.*

NÖRVA, f., *insulæ nomen, SE.* II 492. *Insula Sunnmeriæ in Norvegia, id. qu. Nyrvi, F.* V 19, *kod. Nörve, Norvøe.*

NORVEGR, *id. qu. Noregr, F.* VI* 51, 2.

NÖRVI, m., *pater noctis, SE.* I 54. *Vide Nörr, Narfi, Njörvi.*

NORDAN, *adv., a septentrione, a partibus terræ borealibus (norðr), HS.* 18, 1; fyrir norðan, *præpos. c. acc., a regione in septentrionem versa, fyrir norðan Vík a regione Víkæ in septentrionem versa, ÓT.* 16, 4. *Subauditur casus: fyr n. (o: ána) a regione (amnis) in boream versa, Vsp.* 33; fyrir n. (o: land v. haf) in quadrante septentrionali Islandiæ, *vel a regione maris in septentrionem versa, i. e. in Islandia, Korm.* 19, 1.

NORÐHUMBRAR, m. pl., *id. qu. Norðymbrar altera recensio Fsk.* 56, 4 (*ÓT.* 31, 1). *Cf. AS. Norðan-hymbraland, Gramm. AS. Raskii p.* 16, et *Krm.* 14, *var. lect. Vide Humra (Humbra).*

NORÐHUMRAR, m. pl., *id. qu. Norðhumbrar (excluso h): Nordhumra hjarðir greges Northumbriæ incolarum, Merl.* 1, 47; *Norðhumraland Northumbria, Krm.* 14, *var. lect.; Norðhumrúland, id., (u = a), FR.* I 352.

NORÐHVALR, m., *balæna vulgaris, SE.* I 580, 3, *cf. GhM.* III 300, et *ibid. not.* 43.

NORÐIMBRAR, m. pl., *incolæ Northumbriæ, id. qu. Norðymbrar: morð Norðimbra cædes Northumbrorum, F.* I 144; *X* 376, 2; lík Norðimbra *cadavera Northumbrorum, F.* XI 191 (*dat. Norðimbrum, F.* XI 418); *Norðimbraland Northumbria, Krm.* 14.

NORÐMENN, m. pl., *Norvegi, Mg.* 9, 4; *Hg.* 30; 31, 1. — 2) *Islandi, vel incolæ borealis Islandiæ, Sturl.* 6, 15, 13 (*Norðmadr, de Islando, F.* VII 60). *Vide Norðmadr.*

NORÐMÆRIR, m. pl., *incolæ Mariæ septentrionalis in Norvegia, Nordmeriensis (norðr, Mæri): kærir Norðmæra rex Norvegicus, Ha.* 326, 2.

NORÐMEÐR, m. pl., *id. qu. Norðmenn, Hh.* 62, 4, a *sing. Norðmadr; non multum ablutit forma runica nurnmir (= normar, normedr, Norðmeðr), Nord. Tidsskr. f. Oldk.* 2, 246, *not.* 3.

NORÐR, *adv., 1) ad locum: septentrionem versus, Vsp.* 34; *compar. norðr þropius ad septentrionem, in regiones septentrioni propiores, Hg.* 28, 2. — 2) in loco: in regionibus borealibus, *F.* III 10, 1; *gramr, þá er frækn norðr, F.* VI 258, 1.

NORÐRÐANIR, m. pl., *Dansi septentrionalis, Merl.* 2, 25. *AS. Norð-Dene, o: incolæ Hallandiæ, Skaniæ, Selandiæ, Monæ, Faldstriæ, Lalandiæ, oppositi Sud-Denum incolis Fionii, Langelandiæ, Arøæ, Alsia, Jotia, Slesvici et partis Holsatiæ, Raskii Saml. Shr.* 1, 302. 348.

NORÐRI, *compar. adj., sine posit., magis ad septentrionem versus, septentrioni propior (norðr): enn norðri heimsendi: pars terra septentrionibus propior, regna borealia, ÓH.* 260, 1; *sjá enn norðri borða glymhríða njörðr bellator magis ad orientem versus, rex Norvegicus, F.* VI 258, 1. *Alias vulgo nyrdri; neyrðri, ít. norðri, F.* XI 131.

NORÐRI, m., *nanus, cæli partem septentrionalem sustinens (norðr), Vsp.* 11 (*SE.* I 64, 2); *SE.* I 50; *erðði, byrðr, hjálmr Norðra cælum, SE.* I 314; *níðbyrðr Norðra, id., F.* II 40.

NORÐRVEGR, m., *via septentrionalis (norðr, vegr); pl. norðrvegar regio in septentrionem versa, á norðrvega septentrionem versus, Hund.* 1, 4.

NORÐSÆTR, n., *sedes, terra septentrionalis (norðr, sætr): gætir norðsætra cæli sedium septentrionalium (Norvegia), rex Norvegicus, Ha.* 319, 3.

NORÐYMBRAR, m. pl., *incolæ Northumbriæ, habitantes terram ab regione Ahi (Humra) in septentrionem versa (norðr, Humra, kod. Humber), var. lect. Krm.* 14. *AS. Norðymbrar. Vide Norðhumbrar, Norðhumrar; forma usitata est Norðimbrar.*

NOS, f., *nomen insulæ, SE.* II 592. *Verosimiliter Nous in Hellandia, Munch.*

NÖS, f., *nasus, pl. nasar nases, nasur: fólr un nasar naso pallido, Alem.* 2; *stiuga nösom í felda nasum in pallia demittere, dejecto cultu cogitabundum sedere, Mg.* 17, 8. *cf. midutallr; hoggva nösom til jarðar hann pronum in faciem cadere, Isl.* I 164, 2; *nösom, in versu manco, SE.* II 160, 2.

NÖSGAS, f., *anser nasutus (nös, gás), anas, in ænigmati, FR.* I 479, 4, *cf. ibid.* 480, 2, *forte = toppað mergus fuscus curatus.*

NOSS, f., *res pretiosa, pl. nossir (id. qu.*

haes: fríðar nossir pulchra cimelia, splendide, eximia res pretiosa, FR. I 519, 3.

NÓT, f., sagena; pl. nótir (nætr): spáþætur lángra nóta sternæ, longarum sagenarum prætagæ, i. e. kaleces, HS. 18, 1.

NÓTT, f., nox, gen. s. nætr (nóttar, SE. I 510. — 1) nox, filia Norveii, SE. I 54; Alm. 30. 31 (SE. I 510, 2); SE. I 510. — 2) tempus nocturnum, Vsp. 6; n. varð í bæ, Hund. 1, 2; á einni nóttu (non náttu), Jd. 39; pl. nætr, Grm. 2; nóttum noctibus, per noctes, noctu, Völk. 6. Vide nátt. — 3) in compos. haustnótt, hýnótt.

NÓÐR, m., serpens, id. qu. naðr: hólmsfjöturs n. serpens maris, alias miðgarðs ormr terras et maria complectens, i. e. Oceanus: grund, bandin eitrusvölum hólmsfjöturs nóðri terra oceano circumfusa, SE. I 472, 3, = gjalfri kringðr elkers botn (SE. I 318, 3).

NÓÐSYN, f., necessitas (= nauðsyn), Mk. 22.

NÚ, adv., nunc, jam, Grm. 52. 53; hodie, oppos. i gær, Hm. 2. 29; cum imper., age jam: Vafþr. 1. 6; Skf. 1; Haþbl. 53. 58; Gha. 10; nú er þat er, pro simplici nú, Orkn. 51; Hg. 28, 2; ÓH. 70, 4; Ha. 195; nú er þas, id., SE. I 248, 4.

NUMA, deriv. a nema, in compos. hernuma, þjóðnuma.

NUMINN, perf. part. pass. v. nema, vide fjórnuminn, hernuminn (apoplecticus, Annales regii ad annum 1267: hann var allr numinn öðrum megin, ok mátti ei mæla meir en hálfum munni).

NUMNAZ, verb. pass., id. qu. nemaz, a nema capere, accipere: oss numnaz skil argumenta nobis suppeditant, argumenta habemus (= oss fáx skil), F. II 289; ÓT. 97, 1 sec. membr. E (AR. I 287, 1). Formatum, ut puto, a part. pass. numinn, pl. numnir.

NUNNA, f., monialis, virgo sacra, F. VII 355.

NUNNAZ, pro NUMNAZ, in textum receptum est, ÓT. 97, 1. Verb. act. nunna posse, sibi sumere, aliquoties usurpatur a senioribus poetis, vide Nj. Vers. Lat. p. 247, not. 8, quo adde Visnabók, ed. 2, Hól. 1745. p. 206; að nema þetta og kuana, en ekki annað nunna nulli alii rei operam dare.

NUNNR, m., qui capit, sumit, accipit, habet (pro numar), in compos. hlífauunnr.

NÚÐIGR, pro NAUÐIGR (u = au), invitatus, lect. membr. Gha. 43.

NY, F. X 429, 56, = nú nunc, ut F. X 399.

NÝ, n., novilunium, nova luna, Vafþr. 25; SE. I 56. — 2) luna, SE. I 472, cf. nið.

NÝBITINN, part. compos., recens inflicus, de plaga (nýr, bita): nýbitnar undir recentia vulnera, SE. I 670, 1.

NÝBBYNDR, part. compos., nuper acutus (nýr, brýna) n. skálm, Band. str. 6.

NÝFÆUÐR, part. compos., recens natus (nýr, fæða), Nik. 13.

NÝFELDR, part. pass. compos., recens cæsus, dejectus (nýr, fella): n. valr homines recens pralio cæsi, dejecti, Hávam. 87.

NÝFENGR, m., nanus, SE. msc. (SE. II 469 nífengr. II 552 nífeingr).

NÝGENGINN, part. perf. act. compos., qui nuper ivit (nýr, gánga), de puero, qui prima vice incedere incipit, Ísl. II 16, 2.

NYGGJA, id. qu. hnyggja, hniggja, SAl. VI 162, not. 1. e.

NÝI, m., nanus, Vsp. 11; SE. I 64, 2.

NYJUNG, f., novum, res nova (nýr), Lil. 39.

NYKR, m., equus fluvialis; animal fictum, quod diversas formas adsumere credebatur: nykra borg arx equorum fluvialium, fluvius, næfr nykra borgar cortex fluvii, glacies, F. X 432, 75, vide næfrland. De nykr v. SE. II 122: ok er þar svá skipt líkneskjum á hinum sama lut, sem Nykrinn skiptia á margar leiðir. Idem sub forma equi acutulati coloris visus, Ísl. I 93, not. 16. Cf. Norv. Nök, Nökken, Norvegorum Proteus. Hinc nykrat, SE. I 606. II 122.

NÝLA, adv., contr. pro nýliga nuper, SE. I 458, 2.

NÝLIGA, adv., nuper, modo (nýligr), Gha. 38.

NÝLIGR, adj., novus (nýr): nýlig ráð, Bk. 2, 24; nokkat nýligr (nýligt) novi quid, Sturl. 5, 1, 1.

NÝR, m., nanus, Vsp. 11; membr. 544; SE. I 66, 1.

NÝR, NÝ, NÝTT, adj., novus, Hyndl. 9; þat nýss id novi, Hund. 2, 7; borð nýss naðrs tabulæ novi, recens fabricati Draconis, F. VI 318, 1; ný nisting nova vestis, SE. I 410, 4; ný nenuing, F. V 177, 2.

NÝRA, n., ren: nýra sverð membrum virile, SE. ed. Rask. 223. not. 2. Vide hafnýra.

NÝRÁÐR, m., nanus, Vsp. 11; SE. I 66, 1.

NÝSA (-i, -ta, -t), explorare: nýsa þegna fyrir sér ingenia quibuscum versaris explorare, Eg. 44, 3. Speculari: nýsta ek niðr, Hávam. 142. Pass.: nýsaz fur (= nýsa fur sér) speculari ea, quæ in conspectum cadunt, Hávam. 7. Cum gen. nýsumz hins illud specular, Sonart. 13. Vide unnýsandi. Convenit njónn, hnýsaz.

NÝSTIR, m., qui speculatur (nýsa), vide gágnýstir.

NYT, f., annis, Grm. 28; SE. I 130. 578, 1; II 480. 563. 623; cf. naut, nytja.

NYT, f., usus, fructus (njóta): manna nyt consuetudo et conversatio cum viris, Skf. 34.

NYTA (-ti, -tta, -nýtt), id. qu. hnýta, knýta ligare: samkundz, nýtt festom concilium, sponzionibus confirmatum, Am. 1. (knútr).

NYTA (-ti, -tta, -tt), uli, fruî (njóta), cum acc.: n. skrið cursum navis in usum convertere, navem in cursum incitare, SE. I 656, 2; pros. n. boga uti posse, F. VII 120; n. fjölnis feng þösin in usum convertere, carmen facere, RS. 11; n. eiða servare jura-menta, Orkn. 66, 2; pass.: mætta mér nýtaz máltól utinam lingua usum præstaret, sufficeret, valeret, G. 19. Additur et sér sibi: seggir nýta sér mart, Sturl. 3, 175; njótar stála nýti sér sögn dicta in usum suum con-

vertant, *Merl.* 1, 63. *Hinc* nýta sèr vesci: blóðstari nýtti sèr bens fen ok hold sanguine et carne vescebatur, *HR.* 61; sármúitari nýtti sveita, *ibid.* 62; muninn kunni nýta sèr mórðhauka milsku, *ibid.* 52; láta örnun nýta sèr sveita e-s facere, ut aquilæ sanguine alicujus vescatur, *interimere quem, Isl.* 7. Ek mun nýta mér nái, *RS.* 26. *Cum præpos. á:* nýta á ná, pro af nái cadavere vesci, *Gha.* 43 (ut nýta af samvistum við konu, *Isl.* II 254). *Cum infn.:* nýtir hann at hreyta móins jörðu solet, *Sturl.* 5, 11. *Impers., nýtir utile est:* svá at nýtir ut utile sil, i. e. utilem operam præsto jaculando et remigando, *F.* VI 170, 3.

NYTAK, 1. s. imperf. conj. act. v. njóta frui, *Hávam.* 109.

NYTI, m., qui utitur, fruitur, possidet (njóta), in compos. arfnýti, erfnyti.

NÝTINJÓTR, m., strenuus abuser (nýtr, njótr): nýtinjótar nás strenui abuseres cadaveris, corvi, *FR.* I 358.

NÝTIR, m., qui utitur, possidet (nýta): n. nárbings possessor auri, vir, *Hít.* 17, 3.

NYTJA, f., amnis, id. qu. nyt: nytju log lumen amnis, aurum, gunnr nytju logs femina, *SE.* II 192, 4. *Gen.* nytju h. l., in *Gloss. Ed. Sæm.* I refertur ad nom. nyt: gen. nytju invenitur apud veterem poetam in *Skalda.* — 2) id. qu. nyt usus, fructus, usura: nær betr, en mér væri heitið nytju áttgöðrar þane magis, quam si usus gene-

rosa (femina) mihi promissus (concessus) esset, *Hallfr. sec. membr.* 132.

NYTLA, adv., contr. pro nýtliga strenue, *F.* VI 422, 1.

NYTLIGR, utilis (nýtr): þin fór varð nýtligust maximo emolumento fuit, *ÖH.* 4, 1.

NYTR, adj., utilis (propr., ad usum habilis, ut nýt vörn, *SE.* I 434), compar. nýtri (contr. pro nýtari), *ÖH.* 27, 2; superl. nýtrast, *Merl.* 2, 56, contr. nýztr, *ÖH.* 240, 3; *Ok.* 3; *G.* 52; *Isl.* II 254, 1; nýt ljóð comoda, salutaria, *Hávam.* 165, jungitur cum þörf utilia; nýztr tír maxima gloria, *G.* 52; nýztr at kanna quocum conversari plurimum prodest, *Ok.* 3. *De diis:* Freyo, almus, benignus, beneficiis, *Grm.* 42 (*SE.* I 264, 1); nýt regin alma numina, *Vafþr.* 13. 14. 25; de deo opt. max.: nýtr er, náð sem heitir benignus est, qui gratiam pollicetur, *Lb.* 8. *De viris, strenuus, fortis:* in nýta vígrótt, *Hávam.* 100; nýtir drengir, boga ýtendri strenui, *ÖH.* 27, 2; *Nj.* 7, 3; *ít. de rege:* n. andar skelfir, *Merl.* 2, 56; n. heráfítir, *ÖH.* 182, 6; n. bragningr, *ÖH.* 240, 3; *Hh.* 65, 2; n. gramr, *Hg.* 31, 1; n. ráðandi maadaða, *Hh.* 63, 3. *In compositis:* fjölnýtr, heiptarnýtr, marznýtr, ónýtr, þjóðnýtr.

NYTSAMLIGR, adj., utilis (a nýtsamr unde nytsemd, *Eb.* 25; *ÖH.* 191; *Sk.* 14): nýtsamlikt at nema utile perceptu, *Hávam.* 156.

NÝTTR, perf. part. pass. v. nýta ligaz.

○ (o, ö, ø).

○ usurpatur 1) pro diphthongo o (hod. á): groðr, kvodo, mögrennir, mor, mostallr, ofurr, orr, ott, oltvin, oss, oll; sic et molum, *F.* VII 60, not. 1; nolgaz, on, *F.* XI 85. 111; þronðr, Mousson, *Isl.* I 356. 379. — 2) pro ø: moli, moðir, þóttuz; sic domendr sæpe in *Njala* et *Grág.* — 3) pro au: broðgýgr, brot, brott, odr; sic hrott (= hraut), *Vem.* 22; oði (= aði divitiis), *FR.* II 120, var. lect. 4. 5; hlopit (= hlaupit), *FR.* III 669; nost (= naust natale), *Cod. Fris. col.* 124, 22. — 4) pro va: hot, hotvetna, koðu, koma; o = a, in term. fenodr, *F.* XI 33. — 5) pro e: hlebarðr, hloðir, hloðut, lopartr. — 6) pro u: for, hon, mon, or, drjopa, þorðo (þurðu), ámon, náongr; sic þorfo (= þurfu, *Gþl.* 119); þrjo (þrjú), *F.* 10 415.

○, de sono et usu hujus literæ vide supra in á, p. 1, quo adde *F.* X præf. p. XII, *Isl.* I præf. p. VII—IX. Vide *SE.* II 14. 18. 20.

Ø (in vetustis membr. fere o, o, ö, ø), diphthongus ab ö deflexa, sonuit ut eo (*SE.* II 14—20), quem sonum Raskius eundem putavit esse atque Danicum ø (in voce Tø, *Isl.* þeyr); eujus literæ loco librarii sæpius sonos cognatos u et y reposuerunt, v. c. yrit et urit satis, pro ørit (*F.* XI 95; *GhM.* III 340, var. lect. 30). Figuram hujus diphthongi editores librorum impressorum sæpi-

sime cum seriori ö confuderunt. Sonus ejus compositus jam apud veteres variare cepit cum simplicis e, v. c. sekja = søkja, *F.* VII 360, l. 28, quemadmodum ø, ø (quod sonus æ *SE.* II 14. 18. 20) sæpe ariabat cum et quemadmodum sonus y hodie plurimum transiit in sonum i. Sonus diphthongi ø hodie maximam partem transiit in sonum u.

Ö, figura ö et sonus hujus vocalis, qualis hodie usurpatur, non exstitit in lingua veteri Islandica; tractatus grammatici *Edda Snorriana*, sonorum vocalium varietates subtiliter distinguentes, nusquam ejus mentionem faciunt. Ejus loco vetustissima membrana exhibent o, ø, au, av, ør, quin et u, y, e, u ungr, ongr, vægr, engr nullus, ur, yr, ør, or, er ex, ut adeo ipse sonus vagus fuerit. Procedente tempore, ubi sonus stabilis erat, prodiit figura ö, ex ø, ö deflexa. Variat cum tenuibus a, e, o, u, y et gravibus au, ør, ø: 1) cum a, in nöðr, öln, öndr (ut e, in kjoptr, logðr). — 2) cum e, vide drögum, fröriann, höltzi, kömr, röga, söðr, þöginn, öðli. Sic in prosa: töð (tavð = töð), *SE.* I 400; søm (= sem), *F.* VII 352; Danmörkr, *F.* XI 29; öldaz, *F.* XI 51; köm, *ibid.*; Danöna, *F.* XI 59; lötoð, *F.* VII 354; báðndr, *F.* VII 9, var. lect. 2; valhnötr, *F.* VII 98, var. lect. 2; dövllum, *Vall.* c. 5. Sic

hodie hændr, tönur, nøglr (= hendir, etc.), nöl et mel, gjöra et gera, svöfn et svefn. — 3) cum o, vide nökku, nökkvi, nökkvat, ör, sk, vön, vör. Sic in prosa, nödrri, F. XI 131; Löðmundr, Nj. 116; stüfa. afröd, Gloss. Nj.; sða, F. XI 61; ölbogi, F. XI 64; öxi (= osi, xxi), Grág. I 502; sökn, Nj. 143 (p. 236); öi genuit, Grág. I 349. Sic hodie vulgo hönum et honum illi, et vöru pro voru erant, *audivö dicere colonum ex paröcía Reykholensi in quarta occidentali Isl., die 15 Aug. 1840.* — 4) cum u, vide böðlüngr, blöð-ögr, sköluð, mönduðr, gönseidr, brönnr, töana, rödr. Sic in prosa, mondlavgr, SE. I 184; þörfu, Grág. I 202; alögi, Fær. 254, not. 2; varðgi, F. VI 42, not. 2; þjóðosta, F. VI 243; Aullarökr, F. IV 157, not. — 5) cum y, vide mölða, hjöggi, hjöggju; et in prosa, þörmömliga, F. XI 136; Slesdör, F. XI 31; sönr, Grág. I 402; Oldn. Læseb. 32. — 6) cum au, vide öli, drömjörun, trölla, ögr; ut Öblöðr, FR. II 35. — 7) cum ey, vide kördr, söðir; it. röri, reri, reyri, *impf. a röa; snöri, sneiri, sneyri, a snúa.* — 8) cum æ. ø, vide blör, glöðr, gröðir, lökr (SE.), möxt, nöra, röði, rör, sköra, sörir, östr, östri, öðri.

Ö, part. privativa v negativa, præfigitur adjectivis, substantivis, adverbis et participiis verborum, tam activis, quam passivis, v. e. öblíðandi, öþurfandi; it. F. XI 82 (Jömsv. p. 18): kveðz úfengit enn hafa þess fjársins eü eam se nondum pecuniam adquisivisse. Partic. a., at est suffixa negativa verbi finiti. — 2) partic. intensiva, ut in öhljóð, öhljóðr; cf. öhugr ferocia animi, furor, FR. III 115. — 3) partic. pleonastica, vide eatafr, ösnæfr, orun, öfrá, öfyr.

O, f., amnis, id. qu. á, vide ofurr infra, cf. Plac. 21, ubi öls scribitur w (i. e. q = á), et 20, ubi ø; Isl. I 388.

Ó, per aphæresin töu j, acc. sing. á jör egvus, Korm. 9.

ÓAZ (-aðiz.-az), timere, metuere, cum acc.: glygg hann óaz ventum ille metuit, FR. I 475, 1; söfanda þat þikkir, er sjálfr, meðan vakti, sækir sér eða óaz dormiens imaginatur, quod vigilans optat aut timet, Hugam. 21, 4; Mariusaga, membr., citante J. Olavio in Syn. de Bapt. p. 170: eigi skaltu, dóttir, óaz möður þína ne timueris, filia, matrem tuam; 1. pl. ind. óumk (= óumz): ek hitt óumz illud metuo, Skf. 16; cum sententia objectiva: óumk ek aldegi, þótt vér ögn fregnim nun, uam timeo, etsi terrorem audiamus, Am. 13; cum of et acc.: óumk ek of Hugina, at paveo de H., ne, Grm. 20. Imperf. 3. s. óaðiz: sá er óaðiz ekki qui nihil metuebat, Eg. 55, 1, ubi in var. lecti. in ceteris prava, recte se habet forma contracta öðiz; 1. pl. óðumz, contr. pro óðumz, OH. 92, 3, ubi minus recte puto se habere gen. aþrthvarfs (etsi audiri queat vegna), rectius aþrthvarf, F. IV 185, 3, timebam, ut mihi redire liceret, de redivo desperabamus; allar þjóðir óðuz (contr. pro óaðuz) konungs reiði omnes homines (incolæ) sram regis metuebant, Ha. 117; F. IX 360, quo utroque loco prava

lecti. eyðuz et eiðvandar in leohum recepta sunt.

ÓAUDIGR, adj., inops, pauper, Hávam. 75; Vafpr. 10 (ó neg., audigr).

ÓBEDIT, non oratum, τὸ nihil orari, n. part. compos. óbeðinn non rogatus (ó neg., biðja), Hávam. 148.

ÓBILGJARN, adj., animo ferax (ó neg., bilgjarn): dælt var at eggja óbilgjarnan facile erat instigare animo ferocem (i. e. Gut-tormum), Bk. 2, 20. Pros., Gretl.: illt er at egna óbilgjarnan, adag.; óbilgjarn um mann-dráp qui cædes patræ non dubitat, præceps in cædes, Sturl. 2, 36; óbilgjarn idem est quod ofstopamaðr, F. III 206, ubi adag.: illt er at eggja ofstopamanninn (= óbilgjarnan); óbilgjarn præceps, moræ impatiens, F. VI 334; FR. II 426.

ÓBÍÐANDI, part. act. compos., non manens (ó neg., biða), Ísl. I 163, var. lect. 16, vide óbiðingr.

ÓBÍÐINGR, m., qui non manet (ó neg., biða), Ísl. I 163, 1, cf. bendingr.

OBLAUDR, adj., intrepidus (ó neg., blaúdr), Ghv. 16; superl. óblaúðaztr, Fm. 23. 24. Vide úblaúdr.

ÓBLINDR, adj., non cæcus, apertus, manifestus (ó neg., blindr): óblindr Yngva ángr bellum apertum, F. IV 13.

ÓBLÍÐR, adj., inamænus, injucundus (ó neg., bliðr), de loco, Mg. 9, 7; immitis, sævus, atrox, de pugna, SE. II 176, 1.

ÓBLOTGJARN, adj., qui haud facile mollescit, solvitur, dissolvi nescius, de cumulo laudum (ó neg., blotgjarn; cf. óbrotgjarn), SE. II 172, var. lect. 8.

ÓBORINN, part. pass. compos., non natus (ó neg., borinn a bera), Sk. 2, 8; óborinn mæðr niðjar filii non mihi nati, i. e. privigni mei, FR. I 266. Óbornum legunt Fm. 5, pro membr. lect. a bornum, in loco perdifficili et vexato: óbornum skjóra skeið, v: filio posthumo non desuit sua pars. Erat quidem Sigurdus Fosfernicida Sigmundi filius posthumus, sed an óborinn posthumum significet, etiamnunc dubito, post observationem in GhM. I 99—101, nullum enim exemplum allatum invenio, unde appareat, óborinn posthumum esse; nam Jörunn en óborna (Nj. 113), Úlf-rún óborna (Ísl. I 40, var. lect. 4), Uni óborni (Ísl. I 246, var. lect. 4) non necessario posthumi sunt, sed potius, ut puto, non legitime (justo matrimonio) nati, nothi, adeoque oppos. s: kirborinn; quo resperxisse puto glossam in Ísl. I 110: hún varðveitti barn drotningar óborit, meðan hún var í laugu, ubi glossa habet óskirt pro óborit. Quid óborit fè significet in Jure eccl. Ketillo Thorl., nusquam me legere memini, puto autem esse: pecus non naturali modo genitum, sed a genitis supposititium: Skalat maðr eiga fè óborit. Ef maðr á fè óborit, ok lætr úmerkt gánga til þess at hann trúir á þat fè heldr en annat, eðr fer hann með hindrvitni, hverskyns sem er, þat varðar fjörbaugsgarð. Óbornom l. c. (Fm. 5) potest esse dat. pl. a subst. óbarn, aut proles privigna, aut filius inter ceteros liberos, qua talis, minime dig-

nationis, fere ut olbogadarn sive herdingr. Ceterum ulterior interpretatio hujus loci pertinet ad vocem skjórn, quam vide.

ÖBRIGÐR, adj., constans, firmus, fidus (ó neg., brigðr); compar. öbrigðri, contr. pro öbrigðari: öbrigðra vin amicum firmiorem, *Hávam.* 6.

ÖBROTGJARN, adj., frangi nescius, qui haud facile frangitur (ó neg., brotgjarn), *Ad.* 23.

ÖBRUNNINN, part. pass. compos., non incensus, sine incendio, igne intactus (ó neg., bruninn a breanna), *Hh.* 12, 1 (*AR.* II 48).

ÖMRYÐDR, part. pass. compos., soleis ferreis aculeatis non munitus (ó neg., brydda a brodr): jör öbryddr equus, cui pedes soleis ferreis aculeatis non sunt muniti, *Hávam.* 90.

ÖBÚINN, imparatus (ó neg., bú), *Am.* 40.

ÖBUNDINN, non ligatus, i. e. vinculis solutus, id. qu. lauss, *Hg.* 33, 20. (ó, binda).

ÖDÁINN, non mortuus, vivus (ó, deyja): kaup a e-n ödáinn aliquem ab orco redimere, *FR.* II 200.

ÓDAUÐLEIKR, m., immortalitas (ó neg., dauðleikr), *Lil.* 67.

ÓDDAMAÐR, m., arbiter honorarius, ab dissidentibus partibus adsumtus: oddamaðr fæst opt hinn þriði, jafstútur skal ná hvárra liði, *A.* 9; vide *Grág.* I 485. *Sturl.* 9, 1: þeir skyldu sjálfir semja sættir sínar, en Rafn vera oddamaðr, ef þá skildi á.

ÓDDBRAG, n., fragor telorum, pugna (pro oddbrak, g = k): oddbraga mætir bellator, *SE.* I 686, 1, sec. *Cod. Reg.*

ÓDDBRAGÐ, n., vibratio teli, pugna (oddr, bragð): oddbragðs árr vir, *ÓT.* 130, 3.

ÓDDBRÁK, id. qu. oddbrag (oddr, brak).

ÓDDBREKI, m., unda mucronis (teli), sanguis (oddr, breki), *Höfuðl.* 11 (*SE.* I 476, 4).

ÓDDFLAGÐ, n., gigantis mucronis, telum (oddr, flagð): oddflagðs árr vir, *F.* III 6, quo loco oddbragðs, *ÓT.* 130, 3.

ÓDDFLAUMR, m., tumultus telorum, pugna (oddr, flaumr): oddflaums víðr pugnator, vir, *GS.* 15.

ÓDDFÚSS, *Hg.* 37, 1, vide supra in hlæðiraðr.

ÓDDGALDR, m., sonitus telorum, pugna (oddr, galdr): óhræðinn oddgaldrr intrepidus pugnator, *F.* XI 137, 2; *Isl.* II 354.

ÓDDGEFNAR, *Isl.* II 227—28; h. i. maxime placet jungi: ek hverf aprir (til) oddstefnu fyrir ermar Gefnar: auðveitir geftr mér rauðan orma þed at arð, o: revertat ad conventum teli (pugnam) in gratiam manicae nympharum (feminarum): rex liberalis rubram serpentis culcitam (aurum) mihi possidendum dat.

ÓDDHERÐIR, m., incitator teli, bellator (oddr, herðir), *Fsk.* 48, 1 (*ÓT.* 40, 2).

ÓDDHRIÐ, f., procella teli, pugna (oddr, hrið): vekja o. excitare, ciere pugnam, *Si.* 7, 2; vinna o. facere pugnam, *Sie.* 2, 1; brandr oddhriðar ignis pugna, gladius, *ÓT.* 97, 1 (*AR.* I 287, 1); oddhriðar grand noza prælíi, ensis, *G.* 47.

ÓDDLÁ, f., unda mucronis v. teli, sanguis (oddr, lá); pl. oddlár, *Hg.* 33, 8.

ÓDDNES, *SE.* I 420, 1, sec. *Cod. Reg.* minus commoda in metrum quadrat, etsi de resolvi possit: oddnes, n., promontorium, kagula (i. e. terra) teli, clipeus (oddr, nes), oddness þinnall lignum vel tigillum clipei, gladius, setja oddness þinal við e-m gladio epelere quem. Melius legitur oddnets ab oddnet; potuit enim oddnes prodire ex oddnes.

ÓDDNET, n., rete mucronis v. teli, clipeus (oddr, net; vide geirnet): oddnets þinnall circulus clipei (nam netþinnall est funiculus rati circumquaque ambiens), id. qu. rúnd, unda setja oddnets þinal við o-m est id. qu. reisa rúnd við e-m alicui resistere, *SE.* I 420, 1.

ÓDDNEYTIR, m., qui telo utitur, mucronis (gladii) utitur, pugnator, bellator (oddr, neytir), *HS.* 6, 3.

ÓDDUR, m., cuspis gladii, *SE.* I 567, 3; *hastæ*, *Bh.* 1, 17; *cultri*, *Am.* 59; oddr ok-reins læghis cuspis gladii bovis, i. e. cauda, inferior pars cornus polorii, *Y.* 29, 2. De telis, gladiis vel hastis: glumda gráir oddr, *F.* I 171, 1; odda at confictus cuspidem, *Höfuðl.* 9; odda frost gelu, tempestas cuspidem, pugna, ejus kennir bellator, *ÓH.* 47, 2; odda fundr contentus, collisio cuspidum, pugna, *H.* 13; æsir odda gnýs pugnator, vir, *SE.* I 420, 1; odda leikn gigantís telorum, bellona, odda leiknar jálmr pugna, hujus Freyr pugnator, *ÓH.* 183, vide jálmfreyr; odda leikr vel þrymr pugna, *ÓT.* 26, 4, vide þrymr; odda skár imber telorum, pugna, ejus herðir pugnator, bellator, *SE.* I 472, 1; odda víf semina teligera, onsigera v. hastigera, bellona, ejus byrr tempestas bellona, pugna, *HS.* 6, 4; odda þing pugna, *ÓH.* 7; *F.* XI 138, 5. — 2) sagitta, *SE.* I 570, 2—3) stimulus, *calcar*, *Hund.* 2, 38. 39. — 4) princeps: aldar oddr princeps virorum, vir excellentissimus, *Sturl.* 9, 32, 1; heimings oddr præfectus militum, imperator, *F.* XI 295, 2; liðs oddr prima frons aciei, propugnaculum classis, de navi prætoris, *ÓH.* 63, 2, cf. broddr. Qui excellit in reliqua: oddr íþróttar artium peritissimus, *Fsk.* 3, 1, quo loco forte potius legendum sit oddr ýðróttar vel innðróttar præfectus militum vel aulicorum.

ÓDDREGN, n., pluvia telorum, pugna (oddr, regn): oddregns stafr præliator, vir, *Korm.* 19, 4; oddregns hvatjendr concitantis pugnam, præliatores, milites, *Plac.* 41.

ÓDDRJÖBR, m., mucronem rubeasium (oddr, rjóðr), pugnator, vir, *Isl.* II 224, 1; *F.* I 143, 2; *Sturl.* 7, 39, 2.

ÓDDRÖG, n., riza mucronis, confictus telorum (oddr, rög), pugna: oddrögs beði offerens pugnam, præliator, vir, *Sturl.* 7, 39, 1.

ÓDDRUNNR, m., arbor teli, præliator, vir, homo (oddr, runnr): oddrunnar tina harmsakir solent homines dolores suos recedere significare, *Nj.* 136.

ÓDDSENNNA, f., riza telorum, pugna (oddr, senna): Úllr oddsenna mætt. vir, *F.* XI 197, 3; *V.* 227, 3.

ODDSKÝ, *n.*, *subes mucronis, crispus, totus obiectus* (oddr, skf): oddskýs regn plus-
eis clipei, pugna, vide regnhjóðr, Eg. 84, 3.
ODUSTEFNA, *f.*, *conventus cuspidum,*
pugna, vide in oddgefa.

ODUSTIKLANDI, *m.*, *tota spargens, pug-*
actor, vir (oddr, stikla), Sturl. 7, 39, 1.

ODDSTRÍÐIR, *m.*, *cuspidi vim inferens*
(oddr, stríðir), præliator, vir, GS. 13.

ODUVITI, *m.*, *coryphæus, princeps* (propr.,
in primere acie constitutus, oddr, vita): odd-
viti fólka acies coryphæus, H. kat. 10; Hund.
2, 11; FR. II 45, 2; oddviti liða, orustu,
de Herare, præfecto provinciali, SE. I 454;
o. liða, de rege, SE. II 126, 3; oddviti hers
dux exercitibus, F. VII 328, 6; de duce, SE.
I 704, 3; o. jófra princeps regum, Ha. 150;
o. bragna sagna, SE. I 674, 1. Absol., dux,
SE. I 670, 1; Eg. 70.

ÓDEIGR, *adj.*, *non mollis, durus* (ó neg.,
deigr): ó oddr. Rekst. 6; F. I 143, 3.

ÓDALL, *adj.*, *difficilis* (ó neg., dell),
Hávam. 6, ubi comp. neutr. ódella difficilíus,
minus tutum.

ÓDAMI, *n. pl.*, *res mali exempli* (ó,
dæmi), F. VI 339, 1; res inaudita, Lil. 61.

ÓDÆSINN, *adj.*, *indefessus, impiger, stre-*
nuus (ó neg., dæsin), Mg. 29, 1 (F. VI 65).

ÓDÜKKH, *adj.*, *non obscurus, splendidus*
(ó neg., dökk), Fm. 42.

ÓDYGGÐ, *fdci, virtutis expers, vitiosus,*
perversus, infidus (ó neg., dygg): ódyggt líf
oia vitiosa, Hugam. 22, 2; ódyggir menn
mali homines, ibid. 18, 1.

ÓDYGD, *f.*, *perfidia* (ó, dygd): ódygdar
búmena perfidi rustici, Ha. 321, 3.

OF, *præpos., adverb., partic. expletiva, et*
coniunctio, 1) præpos., 1) cum acc., per,
circos, super, a) de loco, a) per, = um, mo-
tum significans: fleygir of hauga volat, fer-
tur per tumulos, Mg. 34, 6; of lopt, lög,
Hund. 1, 20; liða of hvápta per ora labi,
ore emitti, SE. I 234, 4; veifa of her in
vulgas spargere, didere, Si. 28, 4; ek fór of
vestrur þargæci mare occidentale, Höfudl.
1; veltum grjóti of garð rísa per domicilia
gígantum, SE. I 384, 2; yfir of ukóginn per
vísam, Mg. 32, 1. — ð) circa: lætr Hingna
váðir glymja of sik circa se, i. e. circum-
dat se lorica, SE. I 460, 1; óðár drengr lá
of ángan Mðrukára, F. VI 408, 1, ubi su-
per vertitur Hk. 88, 1; setja skjaldborg of
vitran vísa, SE. I 620, 3. — γ) super:
hlæði grjóti of mik saxa super me constru-
erent, i. e. tumulum mihi facerent, Eg. 83, 1,
ubi G. Magnus, saxa circum me congererent
ad tumulum mihi exstruendum, quod forte
rectius, cf. morem tumulandi H. c. 45 et
phrasin: at hlaða hellum at höfði e-m, Dropl.
maj. mac. c. 29; úlfr gengr of ynglings börn
ú super, i. e. calcat pueros, Eg. 27; app-
gáðgr segga of mik super me, i. e. adversus
me, Eb. 28, 3; of all sér supra oires, plus
quam valeas, Hk. 4; of = um præter: of
hug contra quam sentias, simulate, Hund. 2,
15. — δ) in signif. 1. haud raro omittitur
of, cum verbis: fara, Eg. 67, 5; gánga, Rm.
1; FR. I 248, 2, ubi lago grjót; ríða, Rm.

43 (proe., F. X 388); Bjóta, Hálfr. (vide
Reybran); Sjúga, Mg. 32, 2; atanda, ÖH.
13, 1; Vigagl. 9. — b) de tempore: of morg-
in mane, Mg. 9, 2; of sumor per æstater,
æstatibus, Vsp. 37; of alla vða, HS. 1, 4;
of akörur durante pugna, in præli, Mg. 34,
3; of dylgjar, id., Mg. 37. — c) significatus
localis transfertur ad connexionem unius rei
cum altera, vario respectu, quod attinet ad:
of mitt leiti pro mea parte, quod ad me at-
tinet (hod. ad minu leiti, fyrir mitt leiti),
SE. I 386, 3; þat er enn of þanna, er porro
de isto tenendum est, qui, Hávam. 46; full-
spakr of þik satis prudens, ratione tui ha-
bita, satis prudens in eligendo, SE. I 380,
5; fátt of varnir pauca, quantum ad exasua-
tiones (exceptiones) attinet, i. e. pauca, qui-
bus nos defendamus, Ha. 31; of litla sök
levem ob causam, Si. 37; of ora sök nostri
causa, Hk. 2, 58; of sanna sök justa de
causa, F. II 322, 1; Korm. 19, 3; of sanna-
ar deildir ob justa crimina, H. 31, 3; of
minni sorgir minore dolore v. cruciatu, G.
57; of minna leysari de causa, Vigagl. 21,
1; Korm. 16, 4; nektr of saudi (i. e. sauda-
töku) raptarum ovium reus, damnatus, H. 32
skörr of svik a perfidia purus, ÖH. 171, 3;
of ótt vig propter citam pugnam, citá pugná,
Eg. 52; gánga á hölm of e-n alicujus causá,
Korm. 22, 3; óumk ek of Hugian, = um de
Hugine; lef of ljósgarð barða laus de clipeo,
Eg. 82, 5; þylja of sigr de victoria onere,
victoriam carmine celebrare, Mg. 36, 3; vand-
mælt of ve.k difficilis rerum gestarum de-
scriptio, Hk. 76, 4. Separatur a casu, Eg.
52; postponitur casum, Eg. 82, 5. — 2) cum
dativo, a) super, = yfir: tóptar nekki ví brann
of lyki super rege, Y. 35; super, præ, Gha.
2; hrafn gollr of hræsulli super cadavere
(cadaveri insistens), Eg. 48, 1; dik hlöði of
líkum, F. XI 191; hárf var saungr vigis of
svírum super cervicibus, H. 17, 2; þorr snáks
fald of akarar fjalli galeam capite gestat,
SE. I 454, 2; jürð grær of barma super fra-
tre, Eg. 55, 1; halda hendi of e-m vanum
tenere super aliquo, i. e. protegere quem, ÖT.
131, 3; eggjar skulfu of þingamónnum super
militibus præsidiariis, ÖH. 23, 2; of þer su-
per te, Mg. 1, 6; of áram auðs super viris,
Mg. 31, 9; of bý breiðum super ampla villa,
Mg. 34, 8; hafði hulizhjálfr of konungs efni
tenuit super regio princiope, Ha. 3, 2; of all-
valdi super rege, Ha. 318, 3. — ð) circa, =
um: of hilmis bróður, SE. I 644, 2 (ubi
etiam potest esse acc.); of jarli circa dyna-
stam, SE. I 670, 2. — γ) per: of hvítum
(Cod. Worm. hvítum) þróm ritar per album
clipei marginem, ibid. I 668, 1. — δ) de:
of hvíkvæðum son Tryggva, Rekst. 34, sed
ibi forte rectius interrogative constructus:
hví orti hermart hnykkilunda hreins hand-
báls of son (acc.) Tryggva (!)kvæðum, ok
flakka eina. — ε) id. qu. af ab: stendr of
stála skvvar stya ólltill gavti, SE. I 668, 2
(cf. Hít. 16, 2; SE. II 108, 1; Nj. 99),
ut Gpl. 42: of þvi at = af þvi at eo quod. —
ζ) longe separatur a casu, SE. I 454, 2,
spatio trium versuum; F. XI 191, unius ver-

sus intervallo. — II) ut adverbium, nimis, in compositione cum nominibus, verbis et adverbis, vide ofjarri, ofdrukkit; vide of, n. — III) partic. expletiva v. pleonastica, præfixa nominibus et verbis, etsi regulariter seorsim scribatur, vide et uf, um, Vsp. 28. 31; Hávam. 71. 100. 143. 148. 153; Rm. 25; Vafpr. 34; Grm. 8. 35. 52; Hymk. 3. 4. 14. 26. 32. 37; Hamk. 32; Vegtk. 12. 15; Alm. 9; Fjölsm. 3. 9. 17. 43. 47; Hyndl. 27. 34; Sóll. 3. 8; Hund. 2, 42; Bk. 1, 13. 20. 37; Sk. 3, 11. 19; Gk. 1, 7. 25; Gha. 5. 6; Og. 2. 4. 10. 27; Ghe. 31. 34. 38; Gho. 2; Grg. 16. Etiam præfigitur substantivis, ut of-bróðir, Hyndl. 27; ofsjón, ofrof, qu. v. Separatur a verbo: of þik véla vinir, pro þik of véla, Grm. 51; of hann bar Elgja, pro hann of bar, Hyndl. 34; of salvanið Synjar sigr laut arinbrauti, pro of laut sigr victoria potius est, SE. I 302, 2. Interdum, etsi raro, in prosa occurrit, ut of-eykr augetur, SE. II 30; fyrir handan, er hédan of sér ultra, qua hinc conspectus est, Ísl. II 387. — IV) conjunctio, id. qu. et, si (Vet. Dan. of, recent. om si), sic omnes codd. Eg. 67, 1, ubi et conjectura est; Has. 26; et sic accipi potest Sonart. 14: of her gjötu si pugnam committimus.

OF, n., nimietas, nimium quid; it. magna copia, abundantia, ut in prosa of fjár, of manns, of liðs magna vis pecunie (prædæ), magnus hominum, copiarum numerus. Huc referendum videtur var. lect. FR. II 118, not. 3: ofslagnadr, i. e. ofsl. f. ingens lætitia, gaudium. Hinc gen. ofs cum adjectivis, vice adverbii, valde, admodum, magnopere: ofs óframir perquam ignobiles, FR. III 37, 1; ofs ramligar eikr admodum validæ, ingentes arbores, Merl. 2, 87; ofs auðar mildr nimis largus, Gho. 4; ofs úmel tál anima perquam infelix, misera, Has. 22; ofs rétt vell pondus valde rectum, exactum, Lb. 36. Sic et legendum puto Has. 9, ofs pro oss. Hinc derivant of, HS. 2, sc. Hallinækiða tanna of magna vis auri; sed h. l. tò of videtur esse partic. expletiva, et coherere kunni tólf í-þróttir of jöfna duodecim artes regum (regias, regibus dignas), vel forte rectius ut præpos. cum acc.: sá er tíðum sótti fram of jöfna qui sæpe præ ceteris regibus audacter in pugna procedebat.

OFA, f., nimietas, quicquid modum excedit (of nimis), vide ofa; animi vehementia: lítt séxk Atli óvo þína parum metuit tuam ingenii atrocitatem, Bk. 2, 31; immanitas in malo consilio capiendi: frétt hefir öld ofo þá, er endr um görðu seggir namkundo audiverunt homines immanitatem illam, cum viri olim instituerunt concilium, Am. 1.

ÓFALR, adj., non venalis (ó neg., falr): ónd var fja kindum ófal víta hominibus non venalis erat, i. e. mori nolebant, Hk. 35, 3 (F. VI 264, 2); ófalr hilmis haug caput regis non venale, i. e. quod pecuniis prodere nefas est, ÓH. 171, 1 (F. IV 376).

OFAN, adv., de superiori loco, desuper; ex alto, e caelo, e superis, Vsp. 57, sec. membr. 549; Hund. 1, 27; desuper ex arbore, SE. I 310, 2; deorsum, Grm. 32; deorsum

e navi, Jd. 37; ríða ofan desuper ferri, Orka. 79, 7; Si. 17; koma ofan of skjúm desuper e nubibus, Merl. 1, 58. — 2) in loco superiori, superne: hjótrtr bitr ofan cervus caput superne, i. e. in loco superiori stans caput arborem, arborem summam depascitur, Grm. 35; hjálmstofa ofan caput superne, i. e. caput, summam corporis partem, Hymk. 31; GS. 30, simile Homericó υπεραν, cum de superioribus corporis membris sermo est; cum præpos.: á val ofan super stratis corporibus, Hm. 29; fur jörð ofan supra terram, Og. 1; fur mold ofan, id., Sk. 1, 22; præpos. cum acc.: o. vískörðr super propugnaculorum interstitiis, Sie. 17.

OFANREIÐ, f., equitatio deorsum, descensus equitum (ofan, reid), F. VII 53.

OFANVERÐR, adj., qui supra, superne est (ofan, verðr, term.): í ónn ofanverða in anticum supremam, Skf. 31.

OFAR, compar. ado., in loco superiori (of): ofar nekkvi aliquanto superius, Me. 20; kænns hafr Kristr can hrcini kóngs ónd ofarr löndum in loco terris superiori, i. e. in caelis, F. III 10, 2, ex quo loco versus intercalares Stuvi mutanti videntur: hafr ríka þars vel líkar | Haralds ónd ofarr löndum | vist um aldr með Kristi, i. e. ónd ríks Haralds hafr um aldr vist með Kristi ofarr löndum, þars vel líkar, Hk. 12, 1; F. VI 161. 162, et 161, var. lect. 7; Hk. 34, 3. — 2) in locum superiorem, sursum: draga nepl ofarr altius vela tollere, Hund. 1, 26, cf. F. VII 67; FR. II 37.

ÓFÁR, adj., non paucus; non pauci, multi (ó neg., fár): ófár dröngr multi juvenes, Hk. 88, 1 (F. VI 408, 1); ófár egja assa multe naues, Krm. 18; dat. sing.: ófám illvirkja multis prædonibus, F. VI 55, 1, ubi of um prava lectio est, etsi adhibita in AoO. 1837, p. 237—38, Petersens Danm. Hist. 2, 130; ófám manni multis hominibus, Ísl. 19. Vide úfár.

OFARLA, adv., contr. pro ofarlíga superne (of, ofar); in summa corporis parte: orð bita ofarla capiti noxam adferant, capitibus, exitialia existunt, Hávam. 120. Sic Nj. 143, fin.: ofarlíga kleyja capita prurire; cf. innarlíga.

OFBARMÍ, m., frater (id. qu. barmi), SE. I 280, 2. 372, 1.

OFBELDI, n., vis (of nimis, bella, baldinn), Líl. 7, 9.

OFBLÓTIÐ, tò nimium immolari (of, blótiþ sup. verbi blóta), Hávam. 148.

OFDÓLGR, m., hostis (of, part. expl., dólgr): sá er ofdólgr draupnis niðja is hostis est annulorum, i. e. annulus liberatibus distribuit, Ad. 23. Quoad formam cf. undólgr, Bk. 2, 21.

OFDRUKKIT, nimis potatum (of, drukkit sup. a drekkja): hefir þú ofdrukkit nimium potasti, Grm. 50.

OFDRYKKJA, f., nimia bibacitas (of, drykkja), Hugsm. 28, 1; ofdrykkja óla nimia ingurgitatio cerevisiæ, nimis temulentia, Hávam. 11.

ÓFÆLINN, adj., intrepidus (ó, fæl-

inn), *Grett.* 56, 3; 6. blunjarðar mare non timens, *intrepidus navigator*, *HS.* 6, 2; cf. *þræðian*.

OFFAR, n., iter (of, part. explet., far), *SE.* I 306, 1 (ubi *Cod. Reg. minus recte* oc far); *Höfuðl.* 1 (*SE.* I 496, 4). 13, ubi de expeditione bellica est. — 2) res, eventum, *SE.* I 314, 3, sec. *Cod. Reg.*, ubi quoque accipi potest in signif. primo.

OFFARÐIR, vide farðir.

OFFJARRI, ado., nimis procul (of, fjarri), *F.* II 181, 1.

OFFR, n., oblatio (a Lat. offero), *Lil.* 36; tíða ofr celebratio sacrorum, administratio rei divinæ: gefa e-m tíða ofr id. qu. veita e-m tíðir missæ officium alicui præstare, celebrare, *Ag.* (Einar Gilsson). *Pros.* *F.* IX 277; *FR.* I 463, not. 1; *F.* VI 157.

OFERA (-aða,-at), offerre, consecrare, sacris usibus destinare (offer); cum acc.: síðan ofrar thesaur fríðan, *Nik.* 65; pass., ofras offerre se, *Lil.* 36 (*pros.*, *Hist. eccl.* *Isl.* I 186, et offeran, f., oblatio, *ibid.* 187. 188; *F.* IX 277 ofra = ofra; *F.* VII 92, cum dat., *it.* *Fsk.*).

OFFYLDR, id. qu. fyldr, part. pass. v. fylla, *SE.* I 436, 1.

OFFYLLR, f., nimia satietas: hljóta offylli, *F.* VI 364.

ÖFGAZ, *Mg.* 17, 9 (*F.* V 131, 2; VI 43, 4), quibus locis pro verbo sumitur, rectius accipitur pro superl. adjectivo öflugr.

OFGEIINN, memoratus (of, pleon., geta): þar var ok Gullir ofgein, *SE.* I 482, 1, sec. *Cod. Reg.*, id. qu. þar var ok Gylis of getið, quod habet *Cod. Worm.*

ÖFGÖDR, adj., nimis bonus (of, göðr), *Ag.*: okkr skal eigi þikkja | öfgöð himins fróðum | þræll kvæð þengils bolli | þýðr guðs vera lýðum, i. e. þýðr þræll himins þengils kvæð: okkr skal eigi þikkja bolli vera öfgöð(r) fróðum guðs lýðum pauperibus paternam non invidemus, non lauti paternam faciemus, ut eam pauperibus dare volumus.

ÖFGRAND, n., noxa, id. qu. grand (of, pleon.), *Selk.* 2.

ÖFHLY, n., tranquillitas aëris, *Alom.* 23 (*propr.* tepor, of pleon, hlý calor).

ÖFINN, perf. part. pass. v. vefa.

ÖFJALI, m., vir nimium potens, præpotens, cui resisti non potest (id. qu. ofmadr, *Orkn.* 366): optast verð ek i okkrum skiptum | undan láta á hverri stundu: þúnga hefi ek af þessu fenkit, því at ofjall má Nikulás kallaz, *Nik.* 56. *Id.* qu. ofjari (of, jart). *Pros.*, *Vall.* 3: verða mér samir ofjarlar hér i héraðinu. *Fundus locutionis* est ofjari nimium præpotens dynasta, *F.* VI 52. 53.

ÖFKUGI, m., vir (nimium) superbus, præpotens, oppressor (of, kügi); cum artic.: ýgr ofkúginn, de potente et superbo præfecto, *F.* VII 114; ofkúgi jöfra oppressor regum, *rez præpotens*, *F.* VII 354.

ÖFLÁTI, m., vir superbus, arrogans (of, -láti), *SE.* I 532. *Etiam* de femina, *Vigagl.* 10, umdás adj. öflátligr, de femina superba et fastuosa, *Sturl.* 3, 19.

ÖFLÁTINN, id. qu. látinn mortuus (láta), *Mg.* 9, 3.

ÖFLENGI, ado., diu (of, pleon., lengi), *Sk.* 2, 4, cf. um lengi, *Vegtk.* 7.

ÖFLÆTI, n., magnificentia, splendor in cultu (öfláti), *Éb.* 28, 2.

ÖFLIGAST, *F.* VI 43, 4, vide öflugr. *Exstat* verbum öflugaz in *SE.* I 8: ágirni öflugaðis cupiditas incrementa cepit.

ÖFLIGR, adj., robustus, vide öflugr.

ÖFLINN, id. qu. of-linn, acc. s. ab of-linnr id. qu. linnar serpens, *it.* navis bellica, *F.* II 329, 1.

ÖFLJÓTR, adj., valde deformis (of, ljótr): öfljótt háfjall skarar caput deforme (serpentis), *Hjmk.* 23.

ÖFLÜSKR, adj., nimium infirmus (of, löskr); acc. s. masc.: öflüskvan væku aldr vörn atatem nostram puerilem nimis imbecillam, *Has.* 8.

ÖFLUGBARÐA, f., femina gigas, *SE.* I 552, 3; eygir öflugbarða terror gigantidum, *Thor.* *SE.* I 256, 1.

ÖFLUGR, adj., robustus, fortis, potens, firmus (að), etiam öfligr, vide dádöfligr, gunndöfligr; patitur syncopen tou u ante terminationes a vocali incipientes, occurrit tamen öflgrar pro öflugrar, *gen. s. f.*, *Ha.* 255, 1; *compar.* öflgari (*Hund.* 2, 49; *SE.* I 382, 2), *superl.* öflgastr (*F.* VI 43, 4). *Epith.* *Asarum*: öflgir *Æsir*, *Vsp.* 15; *Heimdali*: öflgan ás, *Rm.* 1; *summi dei*: öflugr, sá er öllu ræðr, *Vsp.* 58, et *membr.* 544; *Christi*: öflugz Kristz, *G.* 65; *ecclesie christianæ*: fyrirmadr öflgerar kristni, de *cardinali Romano*, *Ha.* 255, 1; *gigantum*, *SE.* I 382, 2, 4; *umbrarum*, *Hund.* 2, 49; *regis*: öflugum stilli, *F.* VI 428; *hominum*: öflugr herr, öflgar aldir, *F.* VI 414; *ÖH.* 129; *insignis*, eximius: öflgan sigr, öflugum tíri, *ÖH.* 225; *Ha.* 293, 5; *öflgast mál dictum vehementissimum, acerbissimum*, *F.* VI 43, 4; *F.* V 131, var *lect.* 6, ubi *Mg.* 17, 9 ö'gast; öflugt sverð gladius firmus, validus, durus, *SE.* I 680, 1. *In compositis*: dádöfligr, fullöflugr, gunndöfligr, hriðöflugr, möðöflugr, væðöflugr, þróttöflugr.

ÖFMETINN, id. qu. metinn, part. pass. v. meta, *Bk.* 1, 20.

ÖFMETNAÐR, m., nimia sui aestimatio, superbia, *Söll.* 15 (of, metnaðr).

ÖFMIKILL, adj., nimius (of, mikill), *Grm.* 21; *Bk.* 2, 19; *Am.* 72.

ÖFNAM, id. qu. nam, *impf.* v. nema, *periphr.*, *SE.* I 308, 1.

ÖFNAUÐ, f., necessitas, = nauð (of, pleon.), *Sturl.* 5, 5, 3.

ÖFNÆFR, adj., id. qu. næfr (of, pleon.): öfnæfrir jöftrar, *F.* X 187, 3.

ÖFNIR, m., serpens, *Grm.* 34; *SE.* I 76, 1. 484; ofnis jörð terra serpentis, aurum, unnr ofnis jarðar *nympha auri, femina*, *Ag.* (*Ærðiz* ofnis jarðar | unnr, hētu þá runnar | vist á drotning dýrsta | dalreznis himins þegna); ofnis láð aurum, ofnis láðar býtir vir, *Skáldh.* 1, 16. — 2) *Odin*, *SE.* II 472. 556 (*forte* quod se in anguem mutavit, *SE.* I 222); ofnis ysa *strepitus Odinis, pugna*,

Vígagl. 21, 1, vide ysheimir. — 3) in empositis: gallofnir, vindofnir, víðofnir. — 4) ofnir sónar, videtur esse aquila, Ísl. 5, ubi: sónar | saddr varð í gnyf nadla | ofnir, vide sôn et cf. gallofnir. Sed forte ofnir sit = efnir qui servat, v. sôn.

OFNYTJA, Eb. 26, legendum arnytja, ab arnyti, qu. v.

ÖFÖLGINN, vide úfölginn.

ÖFÖR, f., iter infelix; it. infortunium, sinistra, adversa fortuna (ó, för), Hk. 84. Sic et pros., F. VII 320; sæpius in pl. úfarar clades, ut Eg. 52. 77; it. ófarar infortunia, Hugsm. 23, 4.

ÖFOTI, m., gigas, SE. I 555, 1 (Cód. Reg. et Worm.); II 471. 554 (II 616 prave oðáti), cf. FR. II 131 (cogn. asteta vir intractabilis, F. III 143; XI 111). — 2) sinus in Hología Norvegia, SE. II 493, vide F. XII.

ÖFR, m., gladius, id. qu. yfirir, vide infra sub ofs.

ÖFRÁ (-aða, -at), tollere, efferre (of sarsum, = upp, yppa): ferð ofráði sverðum víri gladios vibrarunt, extulerunt, Sturl. 7, 42, 3, ut ofra vopnum arma vibrare, Eb. 18. Metaph.: ofra lofi sverðregna þegna laudum víðrum proferre, celebrare, SE. I 468, 2; lofi þínu mun ek ofra, Mh. 29; ofraz mun kúnungu lof, SE. I 520, 1; ofra erring víre þýgnam, SE. I 358, 1. Sic et Arn. c. 65: sem nú er ofrat uti nunc significatum est; ofraz þalam fieri, Sturl. 3, 13; vágu hýrsendir víldið ofra vröngum ægi misror ignis marini (Ymer) diatortum mare tolleré (i. e. remigare) noluit, SE. I 504, 2, cf. Hymk. 20; SE. I 168.

ÖFRÁ, præpok., id. qu. frá ab, ex, Vafþr. 7 (o = á, frá); est id. qu. á frá, quod bús occurrit F. X 395: sifþá Sveinú féll á frá, et 404: nautin endrúkk furst á frá. Cf. ofyr infra.

ÖFRAMR, adj., ignavus (ó vög-, framr): óframs sök causa, hegtium hominis ignavi (remissioris), Mg. 17, 10 (F. VI 44, 2, cf. Distr. de Cogn. Spír. p. 42; Ld. mæc. n. 38: aptans bhr óframs sök, þrátt FR. III 80, adag.); ofs óframir valde ignavi, FR. III 37, 1.

ÖFRÁUN, f., nimia tentatio (of, raun): ofraun lasta illecebæ vitiorum, Nrk. 41.

ÖFRAUSN, f., nimia magnificentia (of, rausn), 1) nimia audacia: ofrausn stillis í straungu stáls eli, F. VI 417, 2 (prok., F. VII 296); reisa ofrausn nimium sibi sumert, Ha. 199, 4. — 2) nimia severitas, Mg. 17, 6 (pros. ÓH. 192; F. XI 250).

ÖFRADAR, adv., valde, perquam: ofraðar lengi þerquam dís, Korm. 19, 9. In prosa ofraðar vel þerbene, Jömsv. 18: vendir Haraldr jarl nú aprt, ok þikkir ofraðar vel gengit hafá (F. XI 83–84); F. XI 47: Áka þótti nú ofraðar vel um stillt (Jömsv. 2).

ÖFREIDI, f., ira, id. qu. reiði, Hk. 73, 5. — 2) ofreiði að, Skf. 1. 2, haud dubie legendum ofreiðr að iratus filius.

ÖFREIDR, adj., iratus, id. qu. reiðr, H. Br. 7.

ÖFREYNDAR, adv., re óera, id. qu.

reyndar (of, pleon.), Hallfr., ubi potius ad parenthesin pertinet, quum jungendum ofreyndar sveiti, ab ofreynd (pro ofraun) óðdor nimia virium contentione (labbe) oppressus.

ÖFRGJÖLD, n. pl., immanes penis (ofr, gjald), Sk. 2, 4.

ÖFRHEFND, f., immanis ultio (ofr, hefnd): vinna ofrhefnar graves ultiones conficere, Am. 72.

ÖFRHUGADR, adj., perquam antihæsus, ferax (ofrhugi), SE. II 497; I 603, 1.

ÖFRHUGI, m., summa animositas (ofr, hugi): vídr ofrhuga yfirnu summa cum tenaci fortitudine, Eg. 62; hafnu ofrhuga ærium ok ávæði bæði, FR. I 268, 3; svelli ofrhugi jöfram, Hk. 73, 4. In prosa etiam pl. ofrhugir; ab ofrhuor: avá miklir voru ofrhugir hans, SE. I 226. — 2) óir, summa avíðsitate præditus, ÓH. 186, 4; Hk. 12, 1; Jd. 8. De hac voce vide notam G. Magnæi ad Eg. 62 p. 414, not. 5.

ÖFRHYRNINGR, m., arctes (qu. blatt cornibus, ofr, hyrningr að horn), SK. I 588, 3.

ÖFRÍ, compar. adj., celsior, superior (of, supra): er ofri fer öllum dýrum qui reliquæ feris celsior incedit, de ákunnid, Hwald. 2, 36; neut. pro adv. it. ofra in superiori parte regionis, ÓH. 260, 1, i. e. in Verðale Thrandhemis in Norvegia. Super. ofstr postremus, ultimus: fyrstr ok ofstr þrinnu et postremus, Æd. 51. 52; f. e. ofst aldrið, SE. I 569, var. lect. 12. Vide ofri, ofur.

ÖFRÍRI, n., nimia potestas (of, ríki), Am. 69.

ÖFRIDR, adj., deformis (ó, fridr); de homine: ófridr orku átríðir, Hallfr. sec. mæðr. 132; de carne probro, Ísl. 30; de agendi ratione: ofridr verk átrypis facta, Hw. 8.

ÖFRKAPP, n., nimis, summa ebullientia (ofr, kapp), Y. 26, 1; FR. II 487, 1.

ÖFRMÆLGÍ, f., nimis loquacitas (ofr, mælgí), Vafþr. 10.

ÖFRNÍÐINGR, m., homo stultissimus (ofr, níðingr): djúðnar ofrniðingar dæmduð innmanistimi, Lb. 38.

ÖFROF, n., raptio, violatio, id. qu. val (of, pleon.), ofrof vætta violatio dættu fjövi, ÓH. 167, 1.

ÖFRÖLVI, m., immodice cæcus (ofr, óvi ab ol), Hwald. 14.

ÖFRÖÐR, adj., imprudens, de adolescentibus, Bk. 2, 19 (compar. ófröðari); Gde. 40; arlitas, de viro, Korm. 4, 8; ófröð tánga, Nrk. 1.

ÖFRUNI, m., qui mittit, confidit (of, runi = runni a renna): ofruni trjúma tróð missor mallei, Thor. SE. I 282, 1.

ÖFRUNNI, m., cursor, pedissequus (of, pleon., runni a renna): ofrunni þóra comas Thoris, Lokás, SE. I 310, 4 sec. Cód. Reg.; vel ofrunni = ofruni familiaris, sodalis, socius Thoris, id.

ÖFRYNN, adj., tristi vultu: ófrýnn af ángri, F. III 86. Sic in prosa, allúfrýnn, Eg. 71; úfrýnn vultu úrato, ÓH. 146. 162. Vide Lex. B. Hald. sub v. frinn et dardvatt.

Edda Hraundal.: frýjan maðr, sem hefir sagrt blóð qui pulchrum habet sanguinem. *Programma* ed. Videy 1843, adag.: fáir verða fríðari, þó þeir frýni sig. *Fortè radiæ est Germ.* frón, frohn, quod inter alia pulchrum, œnustum significat.

OFN, 1) gen. ab of, n., vice adverbii, valde, vide of. — 2) gen. ab ofr, m., gladius, id. qu. yfir: ofn dynr strepitus gladii, pugna, ofn dynvidir præliatores, viri, Ha. 331.

OFNÆR, apparet (of, pleon., sèr), 3. s. pros. ind. v. aþá, SE. I 278, 1; etiam in prosa, vide of pleon.

OFSETT, SE. I 372, 2, malo legere of sett, vide sett.

OFSL, m., ferocia, insolentia (of, n.), Hh. 104, 2; SE. I 596, 1 (AR. II 496.) — 2) gen. ofsa, adverbialiter usurpatur, valde, magnopere; Y. 54, ofsa vertitur, cum imperio, imperioso, sed locus optime illustratur, F. IV 29—30; X 209, unde patet, *Ofsium s. Upsium provinciam vel pagum fuisse in Vestfoldia Norvegia situm.*

OFSKÖPT, inc. gen. et num., forte n. pl., progenies vel cognati, SE. I 534, 561, 2; II 475, 618 (non cernitur in 757).

OFSSÖIT, rð nimium profundi, consumi (of nimis, söit sup. v. sóa), Hávam. 148.

OFSETR, id. qu. aðttir, part. pass. v. aukja, SE. I 278, 1.

OFSTÆKI, f. vel n., vehementia, insolentia, atrocitas (of, stærk): neuna ofstæki (dætt.), nimiam atrocitatem exercere, Sturl. 5, 4, 4 (Isl. I 181; Ld. msc. c. 70).

OFSTOPI, m., animi ferocia (of, stop emendatum quid, inæqualitas): ofstopa vægrð aðmetus animi ferocia, Isl. I 162, 1. Hinc ofstopamaðr homo turbulentus, sæpe in prosa.

OFSTRÍÐ, n., nimia calamitas (of, stríð): fæðas við ofstríð cum nimis calamitatibus nasci, H. Br. 14.

OFNÆFNI, n., nimia somnolentia (of, svefna), Hugsam. 10, 1.

OFNÆGI, m., gravis dolor, acere desiderium (of, tregi), Gk. 1, 3; Sk. 1, 49; Hugsam. 18, 5.

OFNÆYSTA (-ti, -ta, -t), nimium fidere, dœmfdere (of, tregista), Hugsam. 32, 1.

OFUGMÆLI, n., obtractatio, calumnia, propr. sermo perversus (ofugr, mæli), G. 58.

OFUGR, adj., aversus: ofan reðu þeir ofga Eiríks menn at keyra aversos e navi repulerunt, Jd. 37; ofga heilli sinistro omine, tævitis satis, Ha. 199, 4; metaph., perversus, malus, id. acerbus, de verbis: ofgænt mál dicitur acerbissimum, Mg. 17, 9 (F. V 131, 2; VI 42, 4); ofug ildurmál sermones contivales perversi, i. e. dicitaria inter potandum jactata, Bk. 1, 29.

OFULLR, adj., non plenus, inexpletus, incompletus (ó neg., fullr): ofullt ok opt skarð lacuna inexpleta et patens, Sonart. 6.

ÖFUND, f., odium, ira, animus aversus: verða fyrir öfund manna in odium incurrere, G. 65; gjalda e-m öfund malevolentiam cui exhibere, bilam in quem effundere, Æd. 12; ala öfund um gangur odium fovere super

itionibus amatoris, eas impedire conari, Korm. 5, 4. Sic in prosa: verk þetta (ædes Theoreris de Eggja) varð at enni mesto öfund maximum odium regi conciliavit, ÖH. 175; ÖH. sec. Thomasskinnam: reisa öfund í móti iras contra tollere, aversis animis contra insurgere, pro quo F. V 102 habet reisa álfdöð í móti infestos animos opponere; Ska. 783, 786: með réttri refsing, en eigi með öfund, et utan öfund með réttri refsing sine ira; öfundarmaðr hostis: fara ö-menn eptir yðrð, Grett. membr. 551 a. — 2) invidia: ala öfund um annars hagi invidiam fovere super sorte alicujus, aliorum sorti invidere, Söll. 61.

ÖFUNDGJARN, adj., invidiosus, invidus (öfund, gjarn), it., scelotypia laborans, Y. 24, 1.

ÖFUNDKRÓKR, m., anfractus invidendus (öfund, krókr): rista e-m öfundkrók (með) þunnu barði tenui prora anfractus sulcare (i. e. iter maritimum facere) alicui invidendum, Orkn. 81, 9. Gera e-m öfundar krák, ironice dicitur, FR. II 355, pros.

ÖFUNDMAÐR, m., calumniator, obtractator (öfund, maðr), Mg. 15, 1.

ÖFUNDSAMR, adj., invidus (öfund, -samr): öfundsamr hjarta animus invidens, Hugsam. 18, 5.

ÖFURR, m., ignis fluvii, aurum (o = á annis, furr), gen. ofurs et ofars: hláðirnaðr ofass cumulator auri, vir, Orkn. 22, 3; Mg. 37, var. lect.; ofurs þegar auri liberalis, viri, FR. II 304, 3.

ÖFUSS, gen. s. ab ofurr, qu. v.

ÖFUSS, adj., invitus (ó neg., fásu); cum gen.: öfús sónar a pace abhorrens, implacabilis, de gladio, Korm. 11, 6; cum praepos.: öfús til erusta, Mh. 3; öfús ísa gadus invitius, renitens, qui capi non vult, F. VI 385, 1.

ÖFVARR, adj., nimis cautus (of, varr), Hávam. 133.

ÖFVEGR, adj., qui non parcit, parcere nescius, cedere nescius, id. qu. ofvægr, F. VI 91, 1; F. XI 209, 1. ubi ofveg. mættiso r, pro ofvægr, utroque loco epitheton regis.

ÖFVÆGR, adj., id. quod övægr qui non parcit, parcere nescius, (of = ó neg., ut in ofbjört = öbjört, SE. I 544—46); de ruina montis: ofvæg hrisungs heipt pernicius virgultorum, nulli rei parcent, sæva, immittis, Y. 39. De rege, feror, bellicosus, invictus, cedere nescius, ÖT. 31, 1 (F. I 147, 2; X 376, 2); Mg. 36, 2; F. XI 317, 1 (AR. II 133, 2), quibus locis est nom. sing.; acc. s. ofvægjan gram regem invictum, impigrum, strinum, SE. I 457, 3, sec. Cod. Reg. of Worm. Nom. pl. ofvægir hákarlar strenui satellites, ÖH. 171, 3. In Hkr. VI ad ÖT. 31, 1 vertitur, perclimens; Mg 36, 2, clementissimus (quo loco F. Magnusenius maluit, nimis gravis, ab of nimis, et vega pendere); ÖH. 171, 3, nimis obsequiosus (nimis benivolus, NgD. 167), hoc ordine: hákarlar Hóðna hilmis gjörðuz jarli ofvægir, er þægi fe við sjörvi Ólafs. Sed h. l. conatus posuerunt: þar gjörðuz ofvægir hákarlar Hóðna hilmis, er þægi jarli fe við sjörvi Ólafs e-

titerunt strenui satellites Hórdorum regis (Olavi Sancti), qui in gratiam dynastæ (Hakonis) pro vita Olavi pecuniam acciperent; et sic accipere quidd. coad. h. l., quum F. IV 377, 3 pro ofvægir legatur úvægir (1 cod. óvæginn). Præterea notandum est, quod ofvægjan est SE. I 454, 3, id in eadem strophæ ibid. I 494, 1 esse óvæginn.

OFVÆNI, n., desperatio (of = ó neg., væni), Vegtk. 12, ubi: en Ásmegir í ofvæni at Asorum filii in desperatione (sunt). Quod attinet ad partic. of ut negativam, conferunt h. l. AS. offican displicere, ofunnan denegare (invidere).

OFVIÐR, id. qu. viðr, i. e. vinnr facit (of, pleon.), SE. I 512, 2.

OFYR, præpos., id. qu. fyrir = fyrir ante: ofyr skómmu paulo ante, SE. I 492, 2, id. qu. áfyr, ibid. I 306, 2, cf. ofá. Sic ofyrr videtur esse id. qu. fyrr, adv., antea, olim: lit vardi mik | laga þeirra, | at mik manns einþkis | ofyrr kvæði þarum exspectaram eam sententiam, me olim dici (appellatum esse) nullius pretii virum, FR. II 486, 3.

ÓFYRSYNJU, adv., imprudenter, incaute (ó neg., forsjón providentia, cautela), Skáldh. I, 52; 5, 13. Sic et pros., G.M. II 626. Hinc óforsynja-konúgr rex imprudenter acceptus vel creatus, FR. II 15. Cf. ósýnja.

OFFÞING, n., id. qu. þing conventus (of, pleon.): ofþing heidar þess conventus calii, i. e. caelestis, regnum caeleste, wrir heidar þessa ofþings ministri regni caelestis, sancti apostoli, Ls. 32.

OFÞRUNGINN, Bk. 2, 32, vide þrúnginna a þrýnja.

ÓGAGN, n., vide ógagn.

ÓGÐO, Harbl. 37, refertur ad verbum óga; rectius sumitur pro ógðo, impf. verbi ógja, id. qu. ógja.

ÓGÆFA, f., infortunium (ó neg., gæfa), Hugm. 27, 2. Ugæfa, ut cognomen, F. VII 318, unde úgæfúngur cognom. Sturl. 3, 20. Ógæfr, adv., vide úgæfr.

ÓGERVA, adv., non exacte, non diligenter (ó neg., gerva): vita ógerva haud satis scire, nescire, Korm. 19, 5.

ÓGGR, m., piscis, aut quasi úgr pinna-tus (a' úggi, m., pinna piscis), aut id. qu. úgr erythrinus: úggs búð domicilium piscis, mare, SE. I 254, 4, ubi Cod. Reg. was.

ÓGIR, m., mare, id. qu. ógir (ógr, ógja), F. VII 329, 3.

ÓGJA (ógi, ógða et ógða, ógt), terrere, muniti; hinc Harbl. 37: ógdo mér járnurki terruerunt me fuste ferreo, intenterunt michi fustem ferreum.

ÓGJARN, adj., non cupidus, invidius (ó neg., zjarn); superl.: ózjarnastir gott at vinna a bene faciendo alienissimi, FR. II 212, 2.

ÓGLAÐNIR, m., gigas, SE. I 555, 1.

ÓGLIR, m., accipiter, SE. II 571 (vide óglir, eiglir): óglis barn proles accipitris, accipiter, de Lokio exuviis accipitris induto, SE. I 314, 2; óglis stétt statio accipitris, manus, eldr óglis stéttar ignis manus, aurum, þella óglis stéttar elds pinus auri, femina, Eb. 28, 2; óglis land terra accipitris,

manus, eik óglis landa arbor manuum, femina, pulchris vel ornatis manibus conspicua, ÓH. 247, 2 (NgD. 174, vide Mantus sub voce eik). Cum óglir cognatum est Óglo, Óglo prædium Thrandhemia (qs. Ógl-lo), quod Hærolo est F. X 386.

ÓGN, f., terror (Mesog. ógan timere, eg timeo, ohta timui): ógn er í oddi terror mucroni (gladii) inest, H. kat. 9; ógn órða terror hostium, Hild. 34, ubi: ógn hef ek órða fregna comperi imminentem hostium terrorem; fregna ógn terrorem (rem terribilem) audire, Am. 13; pl.: stórar ógnir ingentes terrores, Merl. I, 51; ógnir, sem helgengair hafa supplicia infernalía, Sóll. 68. Náðra ógn terror serpentis, hiems (serpentibus infecta), SE. I 700, 2; eyðir ógnar qui terrorem avertit, qui in periculis auxilium adfert, de Olavo Sancto, G. 51; ógnar orð verba terribilia, minacia, minæ, Hk. 106, 1; ógnar stríð terribile bellum, Ha. 286, 5; ógnar bára fluctus terribilis, ingens, Ha. 280, 3; ógnar rekktur homines terribiles, territantes, minantes, Korm. 12, 6; ógnar sterkr admodum fortis, de discipulis et apostolis Christi, Has. 47; ógnar stafr columen terroris: ógnar stafr Hallinskíða tanna columen terroris auri, qui terrorem auro incutit, qui auro non parciit (ut ótti gulla) vir liberalis, HS. 2. — 2) pugna, SE. I 563, 1; II 619, quibus locis minus recte junctum scribitur ógnara pro ógn, tara (II 475. 559, gnýr tara); óblíð ógn á stúklarstöðum, SE. II 176, 1; ógna sverði síl ógnar vibrare gladium in pugna, SE. I 674, 1; gánga til ógnar við e-n ad pugnam ad-versus quem procedere, FR. II 83, 1; bjóða e-m ógn pugnan offerre cui, ad pugnam provocare quem, SE. I 416, 2, ubi construo: ek hef einráðit (at) bjópa ógi (= eigi) Þorsteini ógn (propr. sensu: bjóða e-m ógn terrefacere quem, pros., Isl. II 253); ógnar árr minister pugna, præliator, vir, SE. I 676, 2; ógnar hvessir, lundr, id., Eg. 75, 1; Ha. 289; ógnar sker scopulus pugna, ólpeus: meiór ógnar skera bellator, ÓH. 248, 2; ógnar gagi anserculus pugna, corvus: ól ógnar gagi cerevisia cervorum, cruor, HA. 52; ógnar ljómi splendor pugna, gladius: el ógnar ljóma procella gladii, pugna, Mork. 1, 34; ógnar bráðr, mildr, rakkr bellicosus, Ha. 286, 1; Hk. 17, 1; F. VII 355. — 3) annis, SE. I 516, 2; ógnar ljómi splendor annis, aurum, Hund. 1, 20 (ubi epith.: íþrúgr abundans); Fm. 42 (ubi óððkr splendidum, cf. H. Br. 8, 9), cf. signif. 2 ad Merl. 1, 34.

ÓGN, f., pl. agnir paleæ, furfures, SE. I 493 in sáðsheit; Ska. p. 325. 416; Dan. Avner. — 2) neutr. pl. a sing. ógn esca, Hymk. 18.

ÓGNARMILDR, id. qu. ógnmildr, Hk. 11, 1 (F. VI 172, 1; AR. II 59, 1).

ÓGNBANDAÐH, m., qui pugna signum dat, auctor pugna, præliator, vir (ógn 2, banda, -aða, -at) manu significare, in vocc. F. X 400; V 210, var. l. e. t. 2; Óh. 75.

ÓGNBEIÐIR, m., poscens pugnam, præliator (ógn 2, beiðir), HR. 80.

ÓGNBLÍÐR, adj., latus, hilaris in pugna

(*ógn 2*, Míör), *epith. regis bellicosus*, *ÓT. 31*, 1; *Hk. 19*, 1; *Si. 10*, 2; *superl. ógnbliðastr*, *Ód. 20*.

ÓGNBRÁÐR, *adj.*, *præceps in pugnam*, *bellicosus* (*ógn 2*, *bráðr*), *de rege*, *ÓH. 108* (*SE. I 526*, 5); *F. V 210. 220*; *ógnbráðir jarlar*, *Orkn. 15*, 1.

ÓGNDJARFR, *adj.*, *vehementer audax* (*ógn*, *intens.*, *djarfr*): *ógnðjarfan hug animus in periculis audacem*, *SE. I 296*, 3, *sec. Cod. Reg. et Worm.* — 2) *audax in pugna* (*ógn 2*): *ó. konúngur*, *HR. 52*; *stallarar ógnðjarfs grams*, *ÓH. 70*, 1 (*AR. I 303*).

ÓGNFALLINN, *part. pass. compos.*, *pro ógnfaldinn* (*ll = ld*) *terrore tectus, amictus, celatus*, *i. e. terribilis* (*ógn 1*, *falda*), *Ha. 319*, 3, *ubi pertinet ad herði böðgerðar*.

ÓGNFLÝTIR, *m.*, *pugnæm accelerans, ciens, bellator* (*ógn 2*, *flýtir*), *SE. I 654*, 1. *Fsk. 4*, 5.

ÓGNFRÓÐR, *adj.*, *peritus pugnae, rei militaris* (*ógn 2*, *fróðr*), *ÓT. 41*.

ÓGNFÚSS, *adj.*, *avidus pugnae, bellicosus* (*ógn 2*, *fúss*): *ógnfúsir jöftrar bellicosi principes*, *Ha. 150*.

ÓGNFYSTR, *part. pass. compos.*, *ad pugnam incitatus* (*ógn 2*, *fýsa*), *Fsk. 166*, 2, *locum vide sub herfótti*.

ÓGNHARÐR, *adj.*, *fortis in pugna* (*ógn 2*, *harðr*), *F. II 328*, 1.

ÓGNHERÐIR, *m.*, *pugnae concitator, pugnator, bellator* (*ógn 2*, *herðir*), *SE. I 464*, 2.

ÓGNHVATR, *adj.*, *acer in pugna* (*ógn 2*, *hvatr*), *Og. 31*.

ÓGNLAUSS, *adj.*, *terroris expertus, sine terrore* (*ógn 1*, *laus*), *Ad. 5*.

ÓGNMILDR, *adj.*, *bellicosus* (*ógn 2*, *míldr*), *Ha. 146*; *Ód. 9*.

ÓGNPRÓÐR, *adj.*, *animosus in pugna* (*ógn 2*, *próðr*), *SE. I 350*, 1.

ÓGNRAKKR, *adj.*, *fortis in pugna* (*ógn 2*, *rakkr*), *SE. I 654*, 1; *ÓH. 194*, 2; *Sturl. 7*, 30, 3; *superl.*, *Jd. 9*.

ÓGNREIFR, *adj.*, *latus in pugna* (*ógn 2*, *reifr*), *SE. II 134*, 1, *sec. fragm. 748* (*II 415*, 2), *pro óngreifr*.

ÓGNSNARR, *adj.*, *acer, alacer in pugna* (*ógn 2*, *snarr*), *vel intrepidus in periculis* (*ógn 1*): *ógnsnart hjarta*, *F. VII 67*, 2.

ÓGNSTÆRIR, *m.*, *ciens pugnam, pugnator, princeps bellicosus* (*ógn 2*, *stærir*), *Orkn. 6*, 2.

ÓGNSTERKR, *adj.*, *validus, fortis in pugna* (*ógn 2*, *sterkr*), *Orkn. 82*, 1; *F. XI 212*.

ÓGNSTÓRR, *adj.*, *terribilis, formidabilis* (*ógn 1*, *stórr*), *Ha. 267*, 2, *epith. regis*.

ÓGNSTAUBVAR, *SE. I 416*, 2, *divisim scribendum puto: ógn stöðvar, et construenda: hjöðna ægi Þorsteini ógn (pugnam)*, *et hürr hjörva stöðvar vir*.

ÓGNSVEIPINN, *part. pass. compos.*, *terrore circumdatus, terribilis, formidabilis* (*ógn 1*, *veipia*); *pro subst. princeps formidabilis, bellicosus, non occurrit nisi in gen. pl.: hirð ógnsvaipinna satellites bellicosorum principum*, *Ha. 235*, 2.

ÓGNSVELLIR, *m.*, *tumescere faciens pug-*

nam, incitator praelii, bellator (*ógn 2*, *svellir*), *SE. I 650*, 2.

ÓGNTARA, *SE. I 563*, 1, *divisim scribendum: ógn, tara, vide ógn 2*.

ÓGNTEITR, *adj.*, *latus inter pugnam* (*ógn 2*, *teitr*), *ÓH. 18*, 1; *Hk. 74*, 1.

ÓGNTVISTR, *adj.*, *valde tristis* (*ógn intens.*, *tvistr*), *Plac. 24*.

ÓGNVALDR, *m.*, *auctor pugnae, bellator* (*ógn 2*, *valdr*), *ÓH. 14*, 3, *ubi gen. sing. ógnvalda, sec. F. IV 53, not. 3, var. lect., ubi plurimi in voc. ógnvaldr, ut et Fsk. 71, 4. Lect. Hkr. ógnvalds et F. IV 53, 1 ógnvaldr pravae esse puto*.

ÓGNÞORINN, *adj.*, *audax in pugna* (*ógn 2*, *þorinn*), *vel valde audax* (*ógn intens.*), *SE. I 604*, 1.

ÓGÜGN, *n. pl.*, *incommoda, infortunia* (*ó neg.*, *gagn*), *Hund. 1*, 37; *in sing. úgagn damnum, noxa, pros.*, *SE. I 188*.

ÓGORLIGR, *adj.*, *id. qu. ógrligr*, *Hund. 1*, 26.

ÓGÓÐR, *adj.*, *non bonus, malus* (*ó neg.*, *góðr*): *ógóð móðir non bona mater*, *Isl. II 16*, 2; *epith. lupi: ógóðr áttbogi yljaz mali lupi*, *SE. I 478*, 2. *Neutr. ógott nihil boni, aliquod infortunium*, *Hávam. 29*; *Æd. 31*.

ÓGR, *m.*, *picis*, *SE. I 578*, 3; (*II 623. 480 qgr, II 564 égr*), *cf. NgD. 81. Est id. qu. Norveg. ouger* (*Strömii Descr. Sunnm. 1, 398*), = *Rudfisk* (*ibid. 302*), *Erythrinus Auctorum et Sparus, totus rubeus, iride argentea: novem pollices longus, forma similis cyprino: frequens prope Bergas et Nidrosiam. Vocatur Norvegiece auger, ouger ab magnitudine oculorum* (*Ström. l. c. 1, 302*); *quare forma ogr, qgr (= øgr, augr) recte se habet*.

ÓGR, *m.*, *mare*, *SE. I 574*, 2; *propr. adj., terribilis, id. qu. ægr, nam SE. II 479. 622 ægir* (*in 757 hæc vox non cernitur*). *Alias ó: r. n., breve maris brachium, brevis sinus, Kvæði Eggerts Ólafss. p. 133: ofan leit eg á ymsar iður, ógrin fogru með vötn og lón, ubi ógr explicatur per litill fjörðr, vlk; vide et Lex. B. Hald. sub hac voce*.

ÓGR, *m.*, *vox ignota, sarcina, vectura*, *Harbl. 12* (*forte respectus ad meis, str. 2*); *vel vestis, amictus*.

ÓGR, *n.*, *incommodum, molestia, infortunium*, *Veglk. 2*; *ad hunc significatum pertinet ænigma, in Lex. B. Haldors. sub h. v. allatum, ubi Ógr nomen prædii, homonymice exprimitur per þánger móðr ægritudo animi. Sed notandum est, egregium fragm. U hanc stropham et proxime sequentes tres sine lacuna vestigio omittere*.

ÓGR, *adj.*, *terribilis, id. qu. ægr, egr, ygr*, *F. VI 420, var. lect. 3*; *cf. SE. II 80. 216*.

ÓGRÁTANDI, *non lacrimans, sine lacrimis* (*ó neg.*, *gráta*), *Hus. 26. Vigl. 9*, 1.

ÓGRÆÐIR, *m.*, *qui non lucratur*, *F. III 2*, *id. qu. úgræðir, qu. v.*

ÓGRILGR, *adj.*, *terribilis* (*cf. ógn*), *de viro*, *ÓH. 238*, 4; *de capitibus navium: ógrlig höfuð*, *F. VI 180*, 2 (*SE. I 500*, 3).

Neutr. ógrligt terribile, Nj. 158, 0; Merl. 1, 13. 61. Vide ógorligr.

ÓGRSTUND, *f.*, *hora brevis, Völk. 39, cf. sub ogr.*

ÓGRUNNR, *adj.*, *profundus, altus (ó neg., grunnr): ó. sær profundum mare, FR. II 78, 1.*

ÓHAPP, *n.*, *infortunium (ó neg., happ), Hávam. 119.*

ÓHLÍTULIGR, *adj.*, *non sufficiens (ó neg., hlítuligr a hlít quod satis est), de pugna, ad conficiendum bellum non sufficiente, Mg. 36, 1; F. VI 90, 2, ubi var. lect. xhlítuligr rectius scriberetur divisim æ hlítuligr, i. e. ei (eiei) hlítuligr.*

ÓHLJÓÐ, *n. pl.*, *sonus ingens, clamor, strepitus (ó intens., hljóð): óhljóð ærta tumultus pugnae, Jd. 4.*

ÓHLJÓÐR, *m.*, *ventus, tempestas (ó hljóð), SE. II 486, 569.*

ÓHNEPPR, *adj.*, *non parcus, liberalis (ó neg., hnoppr = knappr), epith. regum, SE. I 686, 1; copiosus, epith. poëtae, SE. I 466, 2.*

ÓHREINN, *adj.*, *impurus (ó neg., hreinn): ó. andi spiritus impurus, Selk. 2.*

ÓHRÆÐINN, *adj.*, *imperterritus (ó neg., hræðinn): ó. lfyðr, Lv. 30; cum gen.: ó. oddgaldrs pugnam non metuens, F. XI 137, 2.*

ÓHRÓÐIGR, *adj.*, *inglorius (ó neg., hróðigr), FR. III 35, 2. Óhróðigr, id., Bk. 2, 44.*

ÓHRYGGR, *adj.*, *non tristis, lætus, alacri, erecto animo (ó neg., hryggr), Sonart. 24; Korm. 12, 6; acc. pl. m.: óhryggja geirbráðr áro alacres viros, ÓT. 16, 3, cum inserto j.*

ÓHVATR, *adj.*, *non animosus, meticulosus (ó neg., hvatr), Fm. 31.*

ÓINN, *m.*, *nanus, SE. I 66, 1; II 470. 553; pater nani Andvari, Sk. 2, 2.*

ÓK, *conj.*, *et, 1) copulativa, ubi duæ voces per copulam ok conjunguntur, prior vox sæpe postponitur posteriori apud poëtas, v. c.: ok Vinda — Frakka, i. e. Frakka ok Vinda, ÓT. 26, 3; ok svá jarlar — Ólafar, i. e. Ólafar ok svá jarlar, Mg. 17, 3; ok gumnum jörðu = jörðu ok gumnum, H. 17; váru vötn ok mýrar um alla hóla, i. e. vötn váru um alla hóla ok mýrar, SE. II 102, 1; ok hárar gamlar, i. e. gamlar ok hárar, SE. I 312, 3; ok hýrga blóthús, i. e. blóthús ok hýrga, F. I 283; ok átta ennitúngl — fjógr húfuð, i. e. fjógr húfuð, ok átta ennitúngl, Y. 5; ok errinn hraustr = hraustr ok errinn, Nj. 24, 2; ok Sörli þeir Hamdir, i. e. þeir Hamdir ok Sörli, SE. I 372, 3; ok hringa hlínar úþurft mína, i. e. úþurft mína ok hringa hlínar, Korm. 3, 3. Adde F. VII 354, 3; cf. Grm. 17. De hoc usu poët. vide Ormsk. ed. Havn. 1775 p. 162, not. 103. Cum duæ sententiae per ok copulantur, prior sententia postponitur, SE. I 514, 4, u'á: ok gef utórum mál halt, i. e. halt mál ok gef utórum setva promissa et li'eralis esto. Objectum prioris verbi postponitur objecto posterioris, v. c.: raud ok feldi seggi mæki eggjar, i. e. raud mæki eggjar ok feldi seggi, Hg. 5, 2; Kristr skóp ríkr ok reisti Róms höll verðld*

alla, SE. I 448, 1. Sic et Mg. 9, 1; Hk. 1, 1. Ok separatur ab utraque voce, quam conjungere debet, ÓH. 156, 4, ubi coherent: gamla búendr ok Ólaf; Sóll. 3: árykku of þurfi ok vanmettr; G. 25: 12 mánuði ok 5 nætr; Hg. 33, 6: tórgor ok haugar; Lv. 30: lítkæði ok pálna. — 2) ok pro relativo er qui: segðu mér þat, Freyr, stíkvældr góða, ok ek vilja vita, Skf. 3, sec. interpretationem G. Pauli, reprehensam a G. Magnæo. Ok pro relativo usurpatur in prosa, F. XI 147: ætlar jarl þá i þrno tóme um daginn at hoggva þessa menn alla, Jónsvík-linga, ok þeir húðu nú höndum á komit; ok vertitur ok t, Bk. 2, 3. — 3) ok pro (forte vitio librarii), a) præpos., super, Vafpr. 11, 6 (cf. 12, 3). 13, 4. 14, 3. — b) pleonast., Grm. 17, 6; Sonart. 23 (SE. I 238, 4). — 4) scribitur et ok et auk, qu. v.

ÓK, *impf. ind. act. v. aka, SE. I 278, 1; cum neg. okat non egit, A. 7.*

ÓK, *f.*, *gen. akar, vehiculum (aka ogvur): eldgerðar ok vehiculum coctionis, olla que cibaria coquantur, mator eldgerðar akar munera olla, cibaria, de halesibus, HS. 18, 1. Sed lectio akar nondum in liquido cete videtur; plures codd. præferunt jökla, vide jökull; alii ok sumunt pro aka, akka sagitta, et akar mator munera sagitta, explicantur per haleses sagittis emtas. Præterea notandum, membr. E h. l. habere eldgerðr.*

ÓKÁTR, *adj.*, *non latus, tristis (ó neg., kátr), Völk. 36.*

ÓKBJÖRN, *m.*, *ursus jugi, bos (ut, u., jugum, björn), SE. I 120, 5 (sec. Lex. Mythol. 884, not. 2°).*

OKI, *m.*, *subscus, unde hurbareki subscus janus, Eb. 182, unde ker, okat með stórum timbrastokkum, Y. 14. In compos. vide jafn-oki.*

OKKAR, *gen. dualis pron. ok, vide okkr. OKKARR, OKKUR, OKKART, et OKKEAT, pron. poss., noster duorum, ad utrumque nostrum pertinens (okkr), Græc. νεστρωτες, -α, -ov Masc.: sing., nom. okkurr (FR. I 267, 3), acc. okkarr (Skf. I. 16), dat. okkarr (F. VI 26, 2), gen. okkara (Nj. 7, 2); pl. nom. okkrir, acc. okkara, dat. okkrum (Korm. 22, 3), gen. okkarra. Fem.: sing., nom. okkrur (SE. I 412, 4, sec. II 436, 2, in fine versus), sed okkr, per synopsen rod u. Skáldh. 2, 43, acc. okkra (SE. II 436, see Cod. Reg., sed præstat okkar), dat. okkarrí, gen. okkarrar (Hm. 23); pl., nom. et acc. okkrar (Gk. 4; Krossk. 5). Neutr.: sing., nom. okkart (Skf. 20, Cod. Reg.) et okkat (Harbl. 57), dat. okkra, gen. okkara; pl. nom. okkar (Orkn. 82, 1, in fine versus) et okkor (Bk. 2, 37). Concordat cum hvatr, hvárgi, v. c.: hvatr okkarr uterque nostrum, de duobus viris, FR. I 297, 3; hvártí okkart nenter nostrum, de viro et femina, H. Br. 11 (ut prosa, F. VI 103, hvárt okkart); concordat et cum substantivo, quod genitivum regit, v. c.: bana okkara beggja (vegga úteritum utriusque nostrum (ut in prosa, Vall. c. 2: snilli okkarrí gíka svoem þar-ocque fortitudinem). Interdum okkarr usur-*

pater pro vātr (ut hodie vulgō sibi tēratōne familiari et quotidianō), v. c., Orkn. 82, 1; F. VI 26, 2; Skf. 16; Krossk. 5.

OKKR, acc. et dat. dualis ab ek, nos duo, nobis duobus; acc.: okkr Óttar me et Óttarem, F. V 176, 1; okkr bæði me et illum (de viro et femina), Og. 21; dat., Skf. 10; Bk. 2, 55; gen. okkar nostrum duorum, duarum, H. Br. 3. — 2) okkr, per syncopen pro okkur, nom. sing. f. pronominis poss. okkarr, Skáldh. 2, 43.

ÖKKVINKALFA, f., serua, ancilla (propr., suris tuberosus, ökkvinn, kálfi sura), Rm. 13.

ÖKKVINN, adj., glebosus, glandulosus, tuberosus (okkr, m., id. qu. hökkur, eitill glans, glandula, tuber): ökkvinn leif, þúngan ok þykkvan, þrúnginn sáðum placentam nodosam, gravem, crassam, aterotam, Rm. 5; hleffr veri mér hálfu væmri, þykkur ok ökkvinn. ok þó vödr, Völsaþ.

ÖKLI, m., talus (Dan. Ankel), Korm. 3, 2.

ÖKNYTTINN, adj., minus honestus, indignus, illiberalis, de pugna genere, fortibus viris indigno, Grett. 14 (öknytti, n. pl., flagitium, jungitur cum rán rapina, Orkn. 120, castus elymon mihi incertum est, vide tamen Pönlum Vidálitium in Félag. 4, 281).

ÖKOLNIR, m., (vel ökólni, n.), locus in cæto, quasi frigidus expers (ö neg., kol, kal frigus), Vsp. 33; SE. I 198, var. lect. 12.

ÖKOSTALAUS, adj., vitii expers, præstans, eximius (ökostur, m., vitium), de gladio, acc.: ökostalausan beuvönd, Heidarv. c. 2, 4.

ÖKREINN, m., maculis jugi, bos (ök, n., junius, rehus = hreinu maculis): lögdír ok rehus gladius botis, cornu botinum, ii. cornu potiorum, oddr okreina lögdís candu cornu potiorum, Y. 25, 2.

ÖKRISTINN, adj., non christianus, paganus (ö neg., kristinn), F. IV 188, 2. Vide kristinn.

ÖKUNNI, Eg. 68, 1, puto esse lat. ting. f., pro ökunnari vel ökudri, et conjungendum esse cum Hlin, v: þóg vennis ökunní hauka kntu Hlin etri aduöserem ignota femina, ochuöstarer cum ignota f., ab ökunnr ignota. De forma ökunni pro ökunnari confertí pæsserit ætffdr (ætffa), hjálpremdr, ii. övinnli, compar., pro övinnari, övinnari imprudentior, Gld. II 41.

ÖKUNNIGH, adj., ignotus (ö neg., kunnigr): nærr. ökunnikt, Fm. 4

ÖKUNNR, adj., ignotus (ö neg., kunnar), Eg. 44, 1; Hávam. 10; H. kat. 42; Ghe. 3, quævis docis est ökunna, ökanna, ökannati; vide ökadr.

ÖKUNNUGA, id. qu. ökunnigr, lectio membr. Sk. 1, 2.

ÖKUDR, adj., ignotus (ö neg., kadr), id. qu. ökunnr, Sk. 1, 4.

ÖKVALDR, non crucialis (ö neg., kvælj); id. beatus, felix: æ se hann æfri skjfum ökvaldr, RS. 21.

ÖKVIR, adj., inanimus (ö neg., kvirk), FR. I 468, 1.

ÖKVÍBANDI, non metuens, imperterritus (ö neg., kvíða), FR. I 279, 2.

ÖKVÍBINN, adj., non metuens, imperterritus (ö neg., kvíðinn), F. I 144, 1; II 270, 2; cum gen.: niðs ö. contumelium non metuens, de serpente Midgardico, Vsp. 50 (SE. I 196, 3), ubi dat. s. ökvíðinn.

ÖKYNJAN, n., monstrum (ö neg., kyn): ö. meira monstrum sædus, Æd. 57.

ÖKYNNI, n., vitium (ö neg., kynni), prava consuetudo, mores perversi, gen. s. ökynnis, Hávam. 19; ökynnis menn vitiosi, perversi, mali homines, Hugsm. 33, 2; pl. cum art.: ek gat vinna ökynnin vitia patravi, Has. 11. In prova: hafna sinum ökynnum vitii renuntiare, F. V 218; refsa ökynni flagitia punire, Dropl. maj. msc. c. 13; valda sílfum ökynnum (ÖH. 174, ötilla), de furto, F. IV 380; kostgæfði hann af þeim at venja öll ökynni tille studuit omnium vitiorum consuetudinem iis detrudere, Arn. 7.

ÖL, f., lorum, id. qu. ál, vide þrymsöf. — 2) impf. v. ala alere. — 3) posterior syllaba vocis vöndol s. vöndul producta in öl, SE. II 102, 1. 138, 1.

ÖL, n., cerevisia: öls eik arbor cerevisia, femina, Ag. ubi: öls leit ennús öllir eik hrafskygnar leiða; öl ögnar gagla cerevisia örvorum, cruor, HR 32.

ÖLAGADR, part. pass. compos., non coactus: sumt (öl) var ölagat cerevisia non temperata, Hávam. 66 (ö neg., laga).

ÖLAGR, adj., non humilis (ö neg., lægt), altus, de sono, SE. I 282, 2, vide ölgr.

ÖLATR, adj., impiger, strenuus (ö neg., lætr), de rege bellicoso, HR. 11.

ÖLAUS, adj., non solutus, flexus, adhaerens (ö neg., lauks): standa ölaus sáum hávero, SE. I 282, 3; ölaus, adó, firmiter: halda stóll ölaus regiam sedem firmiter tenere, F. VI 438.

ÖLBÆINIR, m., qui cerevisiam præbet (öl, beinir): ö. Ása, pro beinir Ása öls, qui cerevisiam Asarum (mixtum potivum) ministrat, i. e. pölla, Íslid. 16.

ÖLBÆKI, n., vas faginum cerevisiarum, poculum (öl, bæki): röat ölbækis liquor pöculi, cerevisia, karm ölbækis rasta receptaculum cerevisie, poculum, Hlin ölbækis rasta karmu ngympha poculi, femina, Ísl. I 248.

ÖLBÆKKA, m., lectus convivialis, triellinarius (F. VII 227. 353); ölbekkar Myn döa lætri triellinarius, femina, F. II 249, 3.

ÖLBERI, m., qui cerevisiam adfert (öl, beri): Yggs ö. qui cerevisiam Odinis (mixtum potivum) ministrat, pölla, SE. I 466, 2, sec. Cod. Reg.

ÖLD, f., tempus; gen. sing. aldr. pl. aldir, sed aldr, Has. 1; F. X 111, 2. — 1) tempus, in pl., et phrasi: ár var alda ínitium snit temporum, i. e. remotissimis temporibus, olim, Vsp. 3; Hund. 1, 1. Sic et in sing. accipit G. Pauli, Korm. 23, 2, legens: deyfði eld i öldu, vertens i öldu hoc tempore, nunc; sed videtur h. l. legendum eld jöldu, vide jalda. — 2) tempus quo quis vivit, ætas, seculum, in sing.: hans aldr æ man vera at gödu getit ejus ætas, tempus quo prævisit reipublicæ, Hg. 33, 19. — 3) homines, tam in sing., quam in pl., a) in sing., SE. I 559, 2, unde aldarheiti nomina hominum, ö-

rorum, *ibid.* I 560, 2; meðan öld lifir, *Vsp.* 14; nema öld farir, *SE.* I 712, 1; öll mæt öld omnes eximii viri, *SE.* I 618, 1; nú áðr öld, at ek nunc sentiant homines, *me.* ÓT. 123, 2; öld milites, *ÓH.* 48, 3; aldr aldar vita hominum, *ÓH.* 14, 1; aldar gipt fortuna humana, *Ha.* 199, 3; átt aldar genus hominum, *homines.* *F.* II 52, 3; *dat.* öld, *it.* öldu, *v. c.*: laus varð eldr fyrir öldu incendium erupit hominibus (inter homines, *i. e.* in oppido), *Sturl.* 8, 5, 1, ubi alii fyrir öldum, *in pl.*; eyða öldu homines interficere, *Nj.* 30, 3; stillir aldar rex hominum, *Christus.* *SE.* I 448, 2; allvaldr aldar rex, *ÓH.* 27, 2; þundur aldar, *id.*, *Grett.* 26, 1; norren öld Norvegi, valdr norrænnar aldar rex Norvegorum, *Ha.* 150. Öld genus hominum, certa classis hominum: hálf er öld hvar dividui sunt homines ubique, *i. e.* in duas classes (prudentium et imprudentium) dividuntur, *Hávam.* 53. — b) *pl.* aldir homines, *it.* aldar: þú er skaptir allar aldar tu qui omnes homines creasti, *Has.* 1; er með aldir kemr qui ad homines venit, hominum cætu intervenit, *Hávam.* 27; aldir við töku homines (aurum oblatum) acceperunt, *SE.* I 402, 2; aldir hniga i gras, *SE.* I 620, 3; aldir vildot hiðya obedire noluerunt, *ÓH.* 129; hjaldsr eldr þurði um aldir ensis circa homines volavit, *Éb.* 19, 8, 11; alda börn, synir hominum nati, filii, homines *Vsp.* 18; *Hávam.* 11; alda hverr quisque hominum, *Fm.* 10; alda vinr amicus virorum, *rex.* *SE.* I 668, 1. — c) *periphrastice:* öld enskrar áttar Angli, *ÓH.* 14, 4; öld hverrar mttar omnes homines, *Ód.* 1; öld barma fratres, *Hg.* 20, 2; *in pl.*: aldir dróttar homines, *Has.* 36; aldar (*acc.*) gannjalda homines clipeorum, clipeanti, milites, *F. X* 141, 2 (ubi *in var. lect.* at *Ha.* 326, 3 aldir), *cf.* rekkr, *m.* — d) öld octoginta viri, *SE.* I 534. — 4) *in compositis:* grjótblöð, rómöld, skálmöld, skegðöld, styrjöld, varðöld, veröld, vindöld.

ÖLDINN, *adj.*, *vetus.* *id. qu.* aldinn, *F.* I 267, (öldaz = eldaz senescere, *F.* XI 51).

ÖLDR, *n.*, *cerevisia.* *id. qu.* öl: þú ert, öldr, of heitt tu, *cerevisia.* calefacta (cocta) es, *Hjmk.* 32; eitt (heitt) öldr cocta cerevisia, *Hjmk.* 39. *Metaph.*, potus: vitnið öldr potus lupi, sanguis, *Hb.* 11, 1, ubi *epith.* varmt. *Dat.* öldri: jörð tekr við öldri terra cerevisiam recepit, *Hávam.* 140; at öldri ok at áti Heidarv. in Gridmálum *Hávam.* 14 est *gen. masc.*: þvi er öldr baxtr, ut melder, *m.*, *id. qu.* mæl, mjöl. *Ex pl.* occurrit *dat.* et *gen.*: at öldrum inter potandum, in symposio, *FR.* I 297, 3; er yfir öldrum þrumir qui cerevisiæ adsidue incubat, *Hávam.* 13, ubi *vertitur*, super potulentis, *qs.* ab öldr, *adj.*, = ölvaðr; öldra döggr pluvia cerevisiaria, de cerevisia vomitu ejecta, *Eg.* 74, 2; gera öldr potus lupi, cruor: gyldir naut gera öldra lupus se cruore sativavit, *SE.* I 480, 1.

ÖLDRMÁL, *n. pl.*, sermones convivales (öldr, mál), *Bk.* 1, 29, u'i interpr. dederunt öldramál pro öldrumál, quod puto mendum esse pro öldurmál, öldmál. *Raskius* in *ed. Holm.* dedit avidurmál. Sed potest öldrumál esse *id. qu.* öldramál.

ÖLDRUKKJA, *f.*, *compotatio, symposium* (öl, drukkja): öldrukkja gefa *nympha symposii, femina.* *Eb.* 19, 13; mea conjectura pro öldrukkin.

ÖLDRYKKJA, *f.*, *compotatio* (öl, drykkja): *pl.* öldrykkjor convivium, *Am.* 71.

ÖLDUNGR, *m.*, *bos annosus* (quinque annorum aut major), *SE.* I 588, 1 (*FR.* I 463). — 2) *vulpes.* *SE.* II 490. — 3) *de præliatore insigni, pros.*, *Nj.* 78; de viro sene et magna auctoritatis; *Grett. membr. Havn. et Upsal.* c. 46.

ÖLÐURMADR, *m.*, *vir dignitate spectabilis, princeps* (vide aldrumadr), *F.* I 162 (*Jd.* 10). *In Merl.* 2, 63 exhibetur avldr madr, quod forte scribendum est avldvr madr. *Hinc in prosa.* öldurmannligr, *F.* VII 63, *not.* 2; *FR.* II 552, qui gravitatem viro principe dignam præfert (*id. qu.* formannligr, *F.* VII l. c., fyrirmannligr, *F.* XI 232, *Ld. msc.* c. 24, *fn.*).

ÖLEIÐR, *adj.*, *non ingratus, non invidiosus* (ó neg., leiðr); *superl.* óleiddastan gratissimum, carissimum, *Skf.* 19.

ÖLESTR, *non læsus, non violatus* (ó neg., lesta), *illæsus, inviolatus, incolumus:* ólest örkr, de arca Noæ, *Lv.* 16; ólest ríki regnum incolume, *Ha.* 326, 4; hilmir kom ólestr heim incolumis. *Ha.* 293, 5; ólest höpp integrus fortuna, *SE.* I 708—10.

ÖLETTR, *adj.*, *non levis, gravis* (ó neg., léttr), *Grett.* 90, 1.

ÖLEUM, *vide olium.*

ÖLFR, *in compos.*, *id. qu.* ölfr, vide hjörg-ölfr, hildölfr, hjúrolfr, hleðjölfr, hjjóðölfr, hrauhölftr, vícolfr, víðölfr.

ÖLFR, *id. qu.* ölfr lupus, *in isölfr.* vide et *Gloss.* Njalæ sub voce avlfr et avlfiðr.

ÖLGA, *f.*, *amnis.* *SE.* II 480. 563, pro alkoga; forte Volga, Russia fluvius.

ÖLGEFJON, *f.*, *nympha cerevisiæ* (öl, Gefjon), *femina, de Groa, uxore Óroandis.* *SE.* I 282, 4.

ÖLGEFN, *f.*, *nympha cerevisiæ, femina* (öl, Gefn); *pl.* ölgefnar feminar, *in voc.*, *biu* repititur *SE.* I 312, 4, ubi *sec. Cod. Reg.* scribitur ölgefnar et ölgefnar, *apostrophe ad feminas, carmini aures præbituras.*

ÖLGERÐR, *f.*, *nympha cerevisiæ, femina* (öl, Gerðr), *in voc.*, *HS.* 18, 1, *lect. Cod. AD* (C, öls gerðr, *id.*), *pro membr. ölgerðr.*

ÖLGR, *m.*, *bos.* *SE.* I 588, 1 (II 483 ölgr; II 567 non cernitur nisi öl...; II 626 ellr). — 2) *accipiter.* *SE.* II 488. 571. — 3) *Odin.* *SE.* II 472 (ölgr, II 556); ölgr eldar enses, *var. lect. Vigf.* 12, 2. — 4) *ignis.* *SE.* II 486. 570.

ÖLI, *m.*, *Olius, filius Odinis* (*Cod. Worm. Oli*), *id. qu.* Áli, *SE.* I 554, *var. lect.* 3. — 2) Óli regulus maritimus, = Áli, *F.* V 57. — 3) = Ólafr, *HR.* 54, *cf.* 53.

ÖLI, *m.*, *homo incipiens, stultus, fatuus* (*hod. auli*), *SE.* II 217, 2.

ÖLIFAT, *sup. verbi lifa, cum ó neg.*: svo margan vetr áttu ólifat tam multos annos reliquos habes, *GS.* 10.

ÓLIFDR, *adj.*, mortuus, exanimis (ó neg., lífr); *acc. sing. m.*, ólifðau, *Hund.* 2, 46.

ÓLIGA, *adv.*, *propere*, (= ólliga, ólliga), *Ög.* 21; *superl.*, óligax celerrime, *Ísl.* 23.

ÓLÍKR, *adj.*, dissimilis (ó. líkr), *Ghe.* 26.

ÓLIRR, *m.*, serpens, *SE.* II 486 (in II 570 non cernitur nisi ...litr).

ÓLÍTILL, *adj.*, non parvus, haud exiguus (ó neg., lítill), ingens, magnus: ólítill stýrr ingens pugna, *SE.* I 668, 2; de pugna: ólítill hryngrap Egils vápna, *SE.* I 422, 4; ólítill fríðr paz stabilis, certa, firma, *Öff.* 48, 7; ólittinn otrheims flota ingentem classem, *ÖH.* 182, 2; ólittinn, *ÓT.* 40, 2, pro ado. *sumendum* (ut mikinn) multum, celeriter, festinanter; *sed* *Fsk.* 48, 1, commodius h. l. habet ólítill, *o*: elherðir, et ólítill, *o*: lönd.

ÓLITR, *m.*, serpens, videtur esse lectio *SE.* II 570, in quo nunc non cernitur nisi ...litr, vide olirr.

ÓLITT, *adv.*, haud parum (ó neg., litt); *it. vehementer*: ráða lýð ólitt populum severo imperio coercere, *Ód.* 10.

ÓLIUM, *n.*, oleum, *Gd.* 73 (var. lect. oleum); oleum, *id.*, *Nik.* 82.

ÓLIVATRE, *n.*, olea, *Nik.* 78 (ollivoiðr, *id.*, *Magn.* p. 460).

ÓLJÓS, *n.*, nox, (ó neg., ljós), *Alm.* 31; *SE.* II 485 (in II 569 non cernitur nisi óli...).

ÓLJÓÐR, *m.*, ventus, tempestas, *SE.* II 486, vide óhljóðr.

ÓLJYFAN, *Harbl.* 39, *sec. fragm. U.*, i. e. óljúfan, quam vocem G. Magnæus pro subst. *neutr. gen. accipit*, vertens "res molesta, ingrata". *Potest vero esse acc. sing. masc. ab adj. óljáfr ingratus, molestus, it. invitus, subintell. kont iniquas conditiones. Exempla syllabæ jy pro ju afferuntur in F. XI præf. 6: ljyga, sjykr, þkijverjym, nauðsynjym, viljym, qnanquam in Cod. ibi memorato y et v magnam inter se habent similitudinem; ut mihi viz dubium sit, quin óljyfan idem valeat atque óljúfan. i. e. óljúfan.*

ÓLKARMR, *m.*, receptaculum cerevisiæ (ól, karmr), cornu cerevisiarium, potatorium: eik ólkarma arbor poculorum, femina, *Ísl.* I 152.

ÓLKÁTR, *adj.*, cerevisiæ hilaris (ól, kát-), *F.* III 218.

ÓLKJÖLL, *m.*, navigium cerevisiæ (ól, kjöll), lebes cerevisiæ coquendæ, *Hymk.* 33, ubi *dat. sing.* ólkjöl: koma ólkjöl út or höf caecabum ex palatio efferre, *cf. mox* ólknörr.

ÓLKNÖRR, *m.*, navis cerevisiæ (ól, knörr), lebes cerevisiarium (ut ólkjöll): sjávar naðr ólknarrar navis (repositorium) lebetis cerevisiaris, domus symposiaca, triclinium, aula, *ÓT.* 20, 3, ubi *construo*: fólkstýrir, fárra vetra gamall, var suðr at ólknarrar sjávar-naðri liana setbergs finnx meridiem versus profectus est ad aulam principis liberalis (Haraldi, Danorum regis).

ÓLKRÁS, *f.*, dapes, epulæ convivales (ól, krás); *pl.* ólkrásir, *Ghe.* 37, 38.

ÓLL, *id. qu. áll* anguilla, in compos. lung-oll, randoll.

ÓLL, *f.*, *id. qu. öld* homines, *Sturl.* 4, 46,

1, quod metro melius convenit, quam öld, quod in textu est.

ÓLLI, *impf. verbi valda* in causa esse, *qu. v.*

ÓLLUMLENGRI, *nomen insulæ*, *SE.* II 492. Alias sinus Grönlændia, *AA.* 306.

ÓLLÚNGIS, *adv.*, omnino, omni ex parte, penitus, profecto (allr): óllúngis illa omnino male, pessime, *Fig.* 41, 3; *F.* XI 141; *ÖH.* 187, 1; neita óllúngis pernegare, omnino renuere, *ÖH.* 41, 1; biðja óllúngis enize rogare, ex animo orare, *Hild.* c. 33; quibus omnibus in locis syllaba óll harmonica est. Hodie tantum usurpatur forma óldúngis (ld = ll), ut *Sturl.* 5, 6: ekki óldúngis non omnino, ferme non; *it. Fig.* 41, 3, var. lect.

ÓLMÁL, *n. pl.*, sermones convivales (ól, mál), *id. qu. öldrmál*, drykkjumál (*F.* X 193, 1), *Æd.* 1; verba inter potandum fusa, *H. kat.* 33. In prosa, *F.* XI 19; *it. ólmæli*, *Hild.* *msc.* c. 28: ek ætlaði, at þér skyldot önnar hafa ólmælin á Húsafelli en þau, at ek berá fríðgelor á yðr.

ÓLMAZ (-aðiz, -az), *sævire*, grassari (ólmr), de fluctibus maris: sjófar gængr ok strángar báruv ólmaz fast á einum hólma, *Gd.* 5.

ÓLMLEGR, *adj.*, sævus, furiosus, ferox (ólmr), de malis demonibus: illsku skóli ólmlegr í sér, *Gd.* 3, 27.

ÓLMR, *adj.*, sævus, ferox, furiosus; de pugna: hjálmr springr opt firir ólmri eahriþ, *SE.* I 474, 1; de dolore: ó. harmr vekemens dolor, *ÖH.* 236; de cervo: ólman lindihjört ferum cervum tiliagneum (navem), *H.* 17, 1; de mari: ólmr er grá-ili Stólmar, *SE.* II 491, 4. Vide compos. geirólmr.

ÓLMUSA, *f.*, stips, elemosyna (Germ. das Almosen, Græc. ἐλεημοσύνη): biðja ólmusu stípem rogare, *Ag.*; þiggja ólmusu stípem accipere, *FR.* II 272, *not.* 6. *Pros.*, ólmora et ólmurugjól, *SE.* II 200; ólmurumadr, *ÖH.* 82; ólmurugjól, *n.*, mendicus, *Hild.* *msc.* c. 28. — 2) mendicus, qui stípem petit: fara með ólmusum inter mendicos versari, *FR.* II 518, 1. *Pros.*: eðr við ólmusur ok alla þá er hans þurftu, *p. Siduk.* — 3) vir imbecillus, ignavus, imbellis, *SE.* I 532 (*pros.*, *F.* II 183; *X* 321).

ÓLN, *f.*, ulna, cubitus, *contr. ex* óln, *f.*, *id. qu. alin*: ólna grjóti lapides cubitorum, aurum v. argentum, *sec. SE.* I 402, c. 46; ullr ólna grjóts deus auri, vir, *Korm.* 16, 5; huc et referendum videtur galli grjóti ólnis, pro galli ólnis grjóts noxa auri, vir liberalis, auro non parcens, *F.* V 227, ubi ólnis (si certa lectio est) est *gen. anomalus* pro ólnar. — 2) ulna panni promericalis (*sec. Græg.* II 183, valens unum numulum cum duabus tertiis partibus numuli): óln nð penn-ling neque ulnam neque numulum, *Lokagl.* 40.

ÓLNANNA, *f.*, nympa cerevisiæ, femina (ól, Nanna); cum artic., ólnannan, *GS.* 13.

ÓLNI, *m.*, nanus, *SE.* II 553 (ólin, II 470).

ÓLNIR, *m.*, filius Odinis, *SE.* II 558 (óldnir, II 473).

ÓLÖG, *n. pl.*, quod contra (leges est (ó

-ÖLVI, deriv. ab, öi cerevisia, vide ofr-
övi, Hávam. 14.

ÖLVIBR, m., puto id. qu. ölr. m., SE. II
492, 366 (ut greniviðr, e-kiviðr, týrviðr, cett.).

ÖLYSTUGH, adj., non cupidus, invidus
(ó neg., lystugr), SE. II 216, 1.

OMA (omi, omða et omþa), tacite loqui
de re aliqua; tacite habere quid: omþit ráð
við Rauma non tacite habuit consilia (sua)
adversus Rómós, i. e. palam fecit, qua pœna
Rómós adfcere decrevisset, SE. I 508, 3
(Dan. ömmer clanculum loqui; it. ymta, Nj.
Vers. Lat. 230, not. t, ympir, F. VI 33).

ÓMAKR, adj., incommodus (ó neg., makr);
ú. difficilis, molestus, qui cui negotium fa-
cessit, cum dat., FR. II 487, 2.

ÓMÁLUGR, adj., non loquax, taciturnus
(ó neg., málugr), Hugsm. 10, 2; 20, 2.

ÓMD, f., insula Halogis in Nov., kod.
Andó, boream versus ab Hina, SE. II 492.

ÓMEINSEMI, f., innocentia (ó neg., mein-
samr), SE. II 246.

ÓMI, m., Odin, Grm. 48; SE. I 38. 86. —
2) ómi, Hyndl. 22, legendum puto unn, dat.

ÓMINNI, n., oblivio (ó neg., minni):
óminni hegri ardea oblivionis, Hávam. 13,
symbolum oblivionis ab ebrietate effectæ.

ÓMISILA, adv., non sine magno periculo,
Korm. 22, 2, ubi: ó. trúir maðr konu annars
non sine magno periculo uzori alterius cre-
dútur, valde periculum est, alterius uzori
credere. Puto vocem compositam esse ex ó
intens., et misila, adv. contr. ex misiliga,
quod nusquam occurrit, cognatum autem voci
Dan. mislig ambiguus, incertus, periculosus.

ÓMJÖR, adj., non tenuis, latus, amplus,
vastus (ó neg., mjör): ómjött sólar vötr
vastum cœlum, G. 3.

ÓMJÖKR, adj., non mollis, durus (ó neg.,
mjök): ómjök hlíf durus clipeus, ÖH. 248,
1 (F. V 91, 1 ómjök, id.).

ÓMSTR, n., inter segates recensetur in SE.
II 493, cf. Germ. Omst femum chordum.

ÓMUN, n., sonus, vox, SE. I 544; Bk. 2,
66 (propr. id. qu. ómr, ymr sonus).

ÓMUNLOKARR, m., runcina vocis, ser-
monis (ómun, lokarr), lingua, SE. II 98, 1;
Ad. 16.

ÓMYNDB, part. pass. cum neg. ó, in ma-
nus non traditus (ó, mynda in manus tra-
dere, a mund manus): skyndir dólgjöðs tók
endr ómynda Rindar elju olim bellator terram
sibi non traditam (deditam) in potestatem
suam redegit, F. VI 140, 1. Si derivatur ab
ó neg. et mynd forma, vertendum est infor-
mis, monstrosus, quod factum est in AR. II
21, 1.

ON, f., id. qu. von spes; cum gen., Skf.
2; Am. 67; ons verr spe deterius, Æd. 36.

ONA, ÓT. 118; F. II 297; X 344; Fsk.
59 (altera recens. óna), qui omnes in eo con-
sentiunt, quod mox exhibeant einu et unn-
viggs, quas voces J. Olavius mutavit in einum
unnviggs una navi. J. Olavius in Hkr. l. c.
et NgD. 155 et Mant. vocem derivat ab oni,
m., pars gladii, pro toto, et ona meidr vir;
itaque statuit oni idem esse ac Eddicum ona.
Eundem secutus sum F. XII ad h. l., jun-

gens ona morð perniciēs gladiatorum, pugna.
Sed hæc ratio nunc minus firma videtur.

Puto Ona h. l. idem valere ac Óna, é. é.
Eyna, eoque respicere lectionem alterius re-
cens. Fagrskinnæ óna, sicut enim ai et ey
in Schedis Arii ponitur pro ey (Isl. I præf.
p. IX), sic h. l. öi pro Norv. úy (i. e. ey).
Eyna vero est gen. pl. ab Eynir, m. pl., in-
colæ provinciæ Thrædhemice, dicta Eyin
idri et ytri (F. IV 237), vel incolæ provin-
ciæ Eyjasýslu ad orientem Eyjavatni in
Römaríkia Norvegiæ (F. VIII 399). Sio
Eyna konúgr rex Insulanorum, i. e. rex
Norvegiæ. Constructio: Ona konúgr fór
sunnan aðtögum skeiða ok einu (ó: skipi):
mætr unnviggs meidr rauð sverð at morði.

ONARR, m., id. qu. Anarr: onars dóttir,
Ójóð filia Onaris, terra, SE. I 320, 5; Hg.
9. — 2) nanus, SE. I 66, 1.

ÓNAUDIGR, adj., non coactus, lubens,
volens (ó neg., nauðigr), H. hat. 4; G. 3;
Hh. 82 (F. VI 401).

ÓNÁDIR, f. pl., inquietatio, persecutio (ó
neg., náð), Gðþ. 37.

ÓND, f., gen. andar, anima, spiritus (andi),
Vsp. 16; verpa öndu suspirare, Bk. 2, 27;
Hild. 11, 4; meðan i önd hixti dum anima
singultiebat, Am. 38. — 2) vita: ala önd vi-
tam degere, Si. 4, 1; fara öndu e-s vitam
alicujus perdere, i. e. interficere quem. Bk.
1, 25; láta önd amillere vitam, mori (unde
andlát mors), Hg. 31, 4; Fbr. 41, 2; G. 57;
týna öndu, id., H. hat. 37; Bk. 2, 56; önd
var ófal rita non fuit venalis, mori volebant,
Hh. 35, 3; önd (dat.) sífarri vitá (quoad vi-
tam) posterior, i. e. superstes, Bk. 2, 31;
vide andarvanr, örvendi, o endi. — 3) mens,
animus: skynsöm önd animus ratione gau-
dens, Gd. 36; þú þýðir önd mann-kostum i
orrustu andar animum rebus adversis conflic-
tantem virtutibus ornas, Hv. 5; smurning
andar nára unguentum animi vulnerum, me-
dicina doloris, de Spir. Sancto, Hc. 12; vide
andargipta, andargleði. — 4) animus, anima,
de animis mortuorum, in pl. andir: guð
framdi önd með xér deus univiam honore apud
se adfecit, G. 20; Haralds önd anima Ha-
raldi, Hh. 34, 3, vide ofar; þar er góðar
andir fagna sælu, Gd. 20.

ÖND, f., anas, SE. II 448, pl. endr; vide
andarfygli.

ÖND, f., vestibulum, gen. andar (sine pl.),
quod quale fuerit in domibus Islandicis, vi-
desis sub önn: sprund biðr mik skynda út
at andar jubet me femina foras per vestibulum
cito exire, Hild. 11, 1. Pros.: húsfreyja
gekk eptir gölf ok utar i öndina, Ljósv. 18;
en er þau komu fram um dyrr, gekk hún i
öndina gegnt dyrum, Eb. 20; hinc önddyri et
anddyri vestibulum, Sturl. 4, 19. 46, bis. 94. 95
(and contra, ex adverso).

ÖNDÓTTIR, adj., terribilis, savus, trux,
atrox, infestus: öndótt augu oculi infesti
(atroces), Hamh. 27, de oculis Thoris; önd-
óttir vinn banda terribilis deorum hostis, SE.
II 499, 8; el yggjar bála varð önjótt præ-
lium infestum (caedibus atrox) extitit, Sturl.
7, 42, 3. — 2) subst., gigas, SE. II 615, pro

öndubr. Ítrekr ok Öndóttir Óðin ac gigas Öndottus, FR. I 473, 2. Öndóttir nomen viri in Landnama.

ÖNDR, m., xylosolea, id. qu. andr; formæ undr respondent cognatæ undr, cyndr. Quomodo differant undr et skíð, sic Schöningius docet: undr assulæ longiores lignæ, quibus pedes vestiunt, qui sub septemtrione habitant homines, montes locaque, quæ altior tegat nix, transgressuri; has detracta phocis aut al a ejusmodi pilosa pelle vestitas undr. nudas skíð vocant. At a undr xylosolea Atii (piratæ), navis, F. IV 102, 2, ubi acc. sing. undr (OH. 48, 7, andr); Eynceffs undr, id., SE. I 254, 1, ubi dat. sing. öndri.

ÖNDRÁSS, m., Asa xylosoleis uti sveltus, Ullus (öndr, ÁSS), SE. I 266.

ÖNDRUÍS, f., dea xylosolearum, Skade (öndr, ís), SE. I 94; Y. 9; AR. I 254; faðir Öndrísar pater Skades, Thjassius, SE. I 318, 2.

ÖNDRGUÐ, n., dea xylosolearum, Skade (öndr, guð), SE. I 94; föstri öndrguða educator, nutritor Skades, Thjassius, SE. I 310, 3.

ÖNDRJÁLKR, m., Odin (de s) xylosolearum (öndr, jálkr), Ullus (ut öndráss) vörp öndrjálks clípei (vide varp, n.), sec. F. I 95, 1; þórf öndrjálks navis, sec. membr. E, ÖT. 16, 3.

ÖNDUGI, n., sedes primaria, id. qu. öndvegi, Ghe. 38; Krm. 20 (Nj. 117 öndugi = háseti celsa sedes).

ÖNDURÐR, adj., id. qu. öndverðr primus: öndurdan brum in primo ætatis flore, Mg. 9, 2. — 2) primo loco positus: lálinn öndurðr í odda eli in primore acie collocatus, Krm. 22; öndurt sumar prima æstate, ÖH. 70, 3 (AR. I 304, 3).

ÖNDURÐR, m., gigas, SE. II 470. 554; Cod. Worm. pro andubr, SF. I 550, 2.

ÖNDVEGI, n., sedes primaria, Krm. 29; Korm. 27, 1 (pros., Vigagl. 3; de öndvegi vide Ormsi. p. 138, not. 93); metaph.: öndvegi brá sedes primaria palpebrarum, oculus, GS. 2, quo loco J. Olavius in NgD: 165 dedit önduzi (and, veqr, quod solium regis, quod öndvegi ideo fuit appellatum, soli oppositum erat, Fsk. 149 ad F. VI 439).

ÖNDVERÐR, adj., e regione positus, obversus, adversus (and contra, -verðr): það örnú klóaz öndverða dízit convenire, ut aquilæ obversæ unguibus se lacerarent, ÖH. 186, 5. — 2) primus: öndvert ár primus annus, prima pars anni, Ha. 25, 2; öndvert fólk prima acies: verja öndvert fólk primam aciem tueri, t. e. inter præliandum in primore acie versari et rem gerere, Hg. 31, 3, ubi præcesserat: konúgr var í öndverðri sinni fylkingo; Hkr. VI öndvert fólk populus periculis expositus; F. XII ad I 46, 1, provincia mari obversa (= fylki), quod nunc minus placet. — 3) opit ok öndvert, Snegl., vitium in versificando, de vocibus hiulcis, et literis vastioribus.

ÖNEISINN, adj., non contumelia affectus (ó neg., neiss, hneissa), id. honoratus, excellent: jöfur öneisinn (acc.), Gk. 3, 4. Vide mox öneiss.

ÖNEISS, adj., ignominia, dedecore non affectus (ó neg., neiss), id. excellens; acc. sing. m.: (konúgr) öneissan, Hund. 1, 18; nom. pl. m.: lýðar öneisir homines, viri eximii, Ghe. 12; acc. pl. m.: koni öneisa viri; excellentes, Hund. 1, 23; gen. pl.: rekka öneissa, Ghe. 18. Propr. sensus occurrit part. pass. neg., öhneistr, Eb. 50: en hafa læt hun gripi svá, at hún væri öhneist at boðum eða öðrum mannfundum.

ONGR, id. qu. ungr adolescens, membr. Bk. 2, 48.

ÖNGR, adj., pron. neg., nullus, id. qu. aunar, engr. Sk. 2, 26; F. VI 51, 2; Ha. 326, 4; A. 20; cum gen. pl.: öncevan setrja neminem hominum, nullum hominem, Skáldh. 1, 28; eigi öngir complures, SE. II 192, 2.

ÖNGR, adj., angustus, contractus (Germ. enge, id.); acc. sing. m.: í öngan ormgarð in angustum angulum carcerem, Bk. 2, 56; í öngan krók in angustum angulum, i. e. in incitas, Hh. 2, 2; neutr. öngt contractum, SE. II 240, 2; et öngt í brjósti, cogn. riri, Ísl. I 108, var. lect. 2 (Germ. engbrüstir). Öngum, dat. pl. substantivi, sine aliis casibus: at koma e-m or mans öngum ex animi angustii, vitæ periculo, liberare, Korm. 26, 1. Hodie dicitur: hann er í aungum, í aungum sínum, í e-m aungum dolet, mæret, ægre ei est, quod in Lex. B. Hald. refertur ad ángr, m., mæstitia, et öngur, f. pl., angustia.

ÖNGREIFR, adj., in rebus angustis latus, erecto animo (öngr, reifr), SE. II 133, var. lect. 1; sed forte est prava lectio pro öngreifr, quod præfert SE. II 415, 2.

ÖNGRUBU, 3 pl. impf. ind. act. v. ángra, Hk. 32, 1.

ÖNIPRADR, part. pass. neg., inculpatus (ó neg., niðra), id. præstans, eximius: þann þriðja önipradan vin illum tertium egregium amicum, SF. I 350, 2 sec. Cod. Worm. (Lect. Cod. Reg. öniþiöþan, U öniþiöþan forte est improlem, mascula prolis expertem, ab ó neg., et niþjapr, deriv. ab niðr v. niðjar).

ÖNN, m., nanus, SE. II 469 (non certitur in 757, citatur in Fg. 324, not. o).

ÖNN, f., pars aliqua gladii, SF. I 568, 2; II 477. 620 (ann, II 560); de cuspide accipit G. Magnus, citans hanc vocem in Eg. 324, not. o. Pro gen. f. stat Ísl. I 307, vide unu.

ÖNN, f., cura, sollicitudo: fá e-m önn curam alicui injicere, Hymk. 3; bera önn fyrir sér curam sui habere, Has. 11; ala önn um e-t curare, Hugsom. 29, 6; ek el áhr með önn ok böli cum sollicitudine et miseria vitam dego, Sturl. 6, 36, 1. — 2) labor, negotium: mönnum hófs önn af því inde viris labor ortus est, Ha. 176; curatio, administratio publici muneris, opera, studium in obeundo munere, Pál. 19, 2; pl., annir: þeim annaz annir negotiis occupantur, Jd. 9.

ÖNN, f., id. qu. önd (nn = nd), vestibulum, Skf. 31. In ædibus Islandicis önd est ipse aditus ad varia domus membra vel cubacula, constans duobus parietibus et tecto,

nullo tabulato; ofnauverð önn superior vesti-
hugi pars, qua lectum cum pariete jungitur.
ÖNNUNGR, m., seruus, SE. I 532. 562, 1
(see 2).

ÖNUL vide geirömul.

ÖNUNDR vide bergöundur.

ÖNÝTR, adj., inutilis (ó neg., nfr), de
opu, Hávam. 89; önytt orð verba inutilia,
saga, Hund. 1, 41; 2. 26.

ÖORT, adv., tarde, impedita, languide:
mala ó., de moribundo, Bk. 2, 58. (propr. neutr.
adj. öorr, ab ó neg., örr).

OP, adv., id. qu. upp (Dan. op): gengr
of atascendi, FR. I 475, 2.

ÓP, n., clamor: ógrligt óp, Merl. 1, 13;
riada upp ópi clamorem tol'ere, FR. I 254;
ópa búinr ad clamorem (præmetu) tollendum
parati, Hít. 17, 4. vel ops búinr ad ceden-
dum, fugiendum parati, vel scribe ófs búinr
probe aruati. Vide randóp. — 2) id. qu.
óþ æstuarium: ópi fjarar æstuarium reced-
ente mari siccatur, A. 18.

ÓPI, m., nomen literæ magicæ, Skf. 29,
vertitur ærotatio.

ÓPINN, adj., apertus, de amne glacie va-
cus, Vafsr. 16; ópinr heimar apertæ regio-
næ, Grm. 41; manifestus, evidens: opin illáð
manifesta animi malitia, Völk. 19. 21, ut
sja sviþvái, Am. 7.

ÓPINSÞJALLR, adj., aperte, libere loquens
(opinn, spjalla), Ad. 1.

ÓPIR, m., ventus (i. e. ópir = æpir ela-
mator), SE. I 486, 1, sec. Cod. Reg.; ópir,
id., Alom. 21.

ÓPNA (-aða,-at), aperire (opinn): haugar
opnas aperturur, FR. I 519, 5; láta opnas
aperire, G. 16.

-ÓPNIR, qui aperit, patet, deriv. ab opinn,
opas, in compos. gallopnr, víðopnr.

ÓPRÓUR, adj., inhonestus, immodestus (ó
neg. þrúðr), SE. II 230, 1.

ÓPRÝÐI, f., deformitas (ó neg., þrýði); de
minus decoro, víli vestiu, Si. 28, 2.

ÓPT, adv., sæpe; junguntur ut synonym. opt,
þajaldan, Vsp. 19; Hávam. 9. 29. 40; Hjink.
2. Compar. optar sapius, Korn. 14, 1, et
optarr, Korn. 3, 1.

ÓPTLIGR, adj., frequens, creber (opt):
optliga meia Hugem. 25, 2. In prosa, SE.
II 106. Optliga, adv., sæpe, Has. 47; Gd3 28.

ÓPTR, adv., sæpe, id. qu. opt, SE. I 458,
1; ut apt, apt, eptir, ept.

ÓPTSINN, adv., sapius, vicibus iteratis
(apt, sinn), Hg. 20, 2 (F. I 39, 2). Opt-
sinnis, adv., idem, Has. 11. Optinnaum, adv.,
sæpenumero, Hít. 12, 2.

OR, adv., mane, olim, id. qu. ár, F. VI
269, 2.

OR, ú. ÖR, præpos. c. dat., e, ex, id. qu.
úr, yr; ör, SE. I 506, 3; Gdß. 12, et sic
semper in Hrókkinok. De materia, ex
qua aliquid fit, Vsp. 8. 10. 33; Vafsr. 21.
31; Grm. 40; Gha. 7; Hh. 32, 1; Hávam.
94. De loco, unde aliquid venit: laukr vax-
na of grasi herbas exasperans, super herbas
œnarum, Gha. 2; ponitur post casum: annara
brjóðum or, Hávam. 9; or hendi, or höndum
e maner, manibus amicus (de gladio), H. 31,

2; 33, 5; HS. 1, 3; víða or stað loco ma-
nentem exspectare, ÖH. 7; drekka or þor-
lum exhaurire (= drekka af), Fg. 74, 3 (ut
drepa yr maclare, Heidarv.). — 2) partic. in-
separabilis, a) intensiva: vehementer, magno-
pere, v. c. örbeidandi, örbeidir, örbeitir, ör-
brjótr, etc. — b) privativa, v. c. örendr ex-
animis, örvirðr indignus.

ÖR, f., sagitta, gen. örvar; pl. örvar,
örum, örva (Norv. Ar. f., sagitta, vide suo
loco; pl. arir, Grág. II 366), SE. I 570, 2;
Rm. 25; dat. pl. örur, F. I 176, 1; HR. 33;
örva hrið. drif, senna pugna, Mg. 36, 2;
ÖH 247, 2; Sturl. 9, 19, 2. — 2) örur sæv-
ar, HS. 18, 2, vertunt sagittis pelagi, o:
halecibus; sed membr. E præfert aurum di-
vitiis pelagi, eodem sensu, vide eyrir.

ÖR, n, cicatrix, Rm. 10. (Dan. Ar). —
2) pl., arma, SE. I 571, 1 (aur, II 621;
qr, or, II 478 561).

ÖRA, id. qu. eira parcere, SkI. III 30,
ubi var. lect. est eira et eyra, cf. adj. sorg-
eyra.

ORA (orar,-aði, at), neutr., vernare, id.
qu. vora, Orkn. 81, 4.

ORA, intrans., infestum esse: orir gestr
við gest hospes hospiti infestus, Hávam. 32
(vide Gloss. Synt. de Bapt. sub v. orrusta).
Est haud dubie, sensu intrans., id. qu. ora
quod transitive usurpatur SE. II 18: hið
ellra (barn) má ora hið ora natu major
(puer) minorem facile potest effrenem red-
dere.

ORAN, f., id. qu. Rán dea maris: eldr
Oranar ignis Ranæ, aurum, FR. I 111, 2;
vide oron.

ÖRAR, f. pl., deliria, SE. II 216, 1;
Skáldh. 5, 9 (pros. Isl. I 215, not.; FE. I
257; ÖH 118; svefnór, ÖH. 226; gamalór-
ar, Eb. 63; hann varð örr, ok sagði í óran-
um, hvat þeir hefði gert, Magn. 522);
hinc óraverk, de cæde a mente captis com-
missa, Grág. II 61; óraferð iter insana
mente susceptum, temerarium, Grett. membr.
551 (Cod. Upsal. c. 70 præve orðafærð).

ÖRÁÐINN, part. pass. neg. non decretus,
constitutus (ó neg., ráða), incertus: ó. hlutr
res incerta, Hugm. 17, 3.

ÖRB, n., id. qu. orf manubrium ligneum
falcis fenariæ; Skáldh. 7, 47; orba stridit
violans manubria falcium, minus honesta viri
appellatio, Hallfr. (vide Gloss. Synt. Bapt.
sub ör).

ÖRBEITIR, m., qui assidue in cursum in-
citat (ör intens., beitir): ó. unnar vírgs næ-
vem assidue in cursum incitans, assiduus na-
vigatior, vir, Dropl. 6.

ÖRBEIÐANDI, m., qui vehementer postulat
flagitat (ör intens., beiða): ó. böðvar jókla
gladiatorum vehemens flagitator, pugnatior, vir,
Orkn. 79, 7.

ÖRBEIÐIR, m., qui vehementer optat, cu-
pit (ör intens., beidir): ó. sigr-svans lana
oculos cadaverum vehementer optans, strag-
gem edere cupiens, bellator, ÖH. 182, 3. —
2) sagittam poscens (ör, f., beidir), pugna-
tor, ÖH. 182, 5.

ÖRBJOÐR, *m.*, *sagittam offerens* (ör, *f.*, hjóðr), *pugnator, bellator*, *Rekst. 15.*

ÖRBOÐ, *n.*, *tabula sagitta* (ör, *f.*, boð), *clipeus: blik örboðs fulgor clipei, aurum, Var örboðs blikis nympa auri, femina, F. V 231. — 2) id. qu. aurbóð carina: örboðs eykr jumentum carinæ, navis, F. I 122.*

ÖRBOÐA, *f.*, *Orboda, uxor Gymeris, giganteæ originis, SE. I 120; Hyndl. 28, ubi vertitur liberaliter incitans. — 2) una ex novem virginibus, ante genua Mengladæ canentibus, Fjölsm. 39 (Liberalis).*

ÖRBRAGÐ, *n.*, *motus sagittæ, sagitta volans, jaculatio* (ör, *f.*, bragð), *cf. oddbragð: örbragðs vörir ministri jaculationis, jaculatores, pugnatores, viri, F. II 312, 1.*

ÖRBRENDR, *part. pass. compos., urendo exemitus, deletus, igne accisus* (brenna or, *cf. or er þar brunnit detrimentum acceptum est, Am. 51*); *metaph.: verða orbrendr irritum fieri, Lv. 12.*

ÖRBRJÓTR, *m.*, *qui assidue frangit* (ör *intens.*, brjótr): örbrjótr odds assiduus pugnator, *vir, SE. I 642; örbrjótr auðar vör liberalis, HR. 49.*

ÖRDRIF, *n.*, *nimbus sagittarum* (ör, *f.*, drif), *id. qu. örva drifa, Mg. 31, 3.*

ÖREIGN, *f.*, *egestas, inopia, summa paupertas* (ör *priv.*, eign, *ut dreigð, F. VI 160, Hugsm. 13, 3.*

ÖREIÐR, *adj.*, *non iratus* (ó *neg.*, reiðr): líta einn óreiðum augum placidis, æquis oculis adspicere quem, *Bk. 1, 3.*

ÖRÆKINN, *adj.*, *pellis nescius* (ó *neg.*, rækinn): ó. Búi, *Jd. 11; dat. s. óræknum úll, Korm. 5, 3.*

ÖREKR, *m.*, *ursus, SE. II 567, pro jórekr.*

ÖRENDI, *n.*, *negotium, H. hat. 5, sec. membr., id. qu. örendi.*

ÖRÉTR, *adj.*, *non rectus* (ó, rётtr): þat er óréttr rectum non est, *Ad. 13; SE. II 152, 3.*

ÖRFENGR, *adj.*, *fortis, strenuus* (ör *intens.*, -fengr), *Sturl. 4, 31, 2; cum dat., v. ftum tractatu difficilis, vinci nescius, Jd. 28.*

ÖRFI, *f.*, *liberalitas* (örri): örfl (*dat.*) mestr til lykta qui ad extremum tempus summam exhibet liberalitatem, *Ghv. 5.*

ÖRFUNI, *m.*, *bos, SE. II 483, 567, pro arfuni.*

ÖRFÞÆGIR, *m.*, *motor, vibrator* (vel possessor) *falcis fenariæ* (orf = orb, þægir), *rusticus, Halfr., sec. membr. 132.*

ÖRGAN, *n.*, *organum, instrumentum musicum* (ὄργανον: *F. VII 97; SE. II 56*): organu stóll sella organica, *Söll. 76, ubi vide interpr.*

ÖRGARI, *m.*, *ludio, histrio* (propr. videtur esse vociferator, ab orga vociferari, clamare), *Fsk. 6, 2 (Hornklovius de Har. Pulcris. str. 14).*

ÖRGEFINN, *m.*, *bos* (qs. bene saginatus: ör *intens.*, gefa), *SE. I 588, 1; II 483, 567.*

ÖRGLMIR, *m.*, *primus gigas Rímthursorum, pater Thrudgelmeris* (ör *intens.*, gelmir = gemlir), *SE. I 42—43, 550, 3; Vafþr. 29, 30.*

ÖRGILDIR, *m.*, *lupus ingens* (ör *intens.*, gildir): örgildis eldi alimentum lupi, *cada-vera, it. strages, cædes, SE. I 476, 2, ubi dycr avrgilldis eldi oc mála hreggi studiosus cædium et pugnarum, bellicosus, rei militari deditus.*

ÖRGLASIR, *m.*, *annulus* (ut videtur, quasi valde splendens, ab ör *intens.*, et glasir): Kír avrglasis nympa annuli, *femina, Fjölsm. 29.*

ÖRGRANT, *adv.*, *diligentissime* (ör *intens.*, grannt): halda eríðum ó. pacem studiosissime sercare, *Ha. 293, 3.*

ÖRGRÍMNIR, *m.*, *gigas* (ör *intens.*, grimmir), *SE. I 555, 1.*

ÖRHJARTAÐR, *adj.*, *timidus, ignavus* (ör *privat.*, hjartaðr, *deriv. a hjarta*), *FR. II 291, 3.*

ÖRI, *m.*, *serpens, SE. II 486 (al. erri). — 2) nanus, SE. I 66, 1, sec. Cod. Worm. — 3) genius eroticus, Fjölsm. 35.*

ÖRI, **ÖRI**, **ÖRI**, *i. e. ÖRI*, *compar. adj.* örri tenera ætate, adolescens: öri, örri junior, natu minor (ut stórr, störrri); vide formas eri, æri. *Posit. örri juvenis, occurrit Ísl. I 45, var. lect. 11: gott æ gömlum mönnum, gott æ orum (i. e. örum) mönnum bene semper senibus, bene semper juvenibus! forte et SE. II 18, orar (i. e. örar) eru uræktir orar juveniles sunt negligentia nostræ. Compar. öri junior: þá er vörvm öri cum junior essem, SE. I 418, 3; engr öri mannr nullus vir junior, Orkn. 5, 2; öri: öri bar eo endr mörð af hendi olim, junior cum essem, carmina laudatoria composueram, SE. I 468, 2, sec. Cod. Reg.; öri: engr öri mæðr nullus vir junior, ÖH. 99; öri: fórat fylkist öri þér heiman rex, te natu minor, domo non profectus est, i. e. nullus rex te junior expeditionem bellicam suscepit, F. XI 186, 1. Sic sensus est SE. II 18: vide ellra má öra hið öra (ø = ø nasale), hið supra verk öra; engi öri en í8 vetra gamall nemo minor annis duodeviginti, F. XI 18.*

ÖRINDI, *n.*, *negotium, id. qu. erendi, örendi*: riða ó. negotii causa equitare, *Gba. 3, 8; hafa ó. confecisse negotium, Hamk. 11; pl., exitus legationis, Skf. 38.*

ÖRINN, *adj.*, *multus, copiosus, id. qu. örinn, örinn, SE. I 480, 1, sec. Cod. Reg.*

ÖRK, *f.*, *navis, SE. I 581, 2; arec Noæ, Lv. 16.*

ÖRKA, *f.*, *opus, it. famulatus, ministerium*: klerkr var einn til orku | ormbekks með gram þekkm unus vir clericus ordinis adorat viro liberali ad famulandum, *Ag.*

ÖRKA (-ada, -at), *pollere, valere, it. efficere, parare, comparare, id. qu. aða, ráða, cum dat. (cogn. verk). — 1) cum dat. rei, orka öilverki Ásar facere carmen, Korm. 22, 1; o. mestom þrek summa fortitudinis gædere, fortitudine plurimum valere, pollere, SE. I 118, 2, sec. SE. II 411, 3. Sic Fok. 176 orka vápnum = valda: hann hafði með sér allt býjarliðit, ok allt þat er vápnum máttí orka, nema 12 menn (cf. F. VII 295, l. 4—6). — 2) cum gen. rei; dat. pers.: stýkt jarls megd lét of orkat oss fregðar, id. qu. affat oss honorem, gloriam nobis conciliauit,*

SK I 462, 4; alls orkandi omnipotens, Krossk. 28. Sic FR. III 72: hvar skal ek þess orka quo loco eam rem efficere conator (tentabo)? Nj. 92: allt orkar tvímællis, þá er gert er omnia, postquam peracta sunt, variis iudiciis sunt exposita; ut Dropl. majus. c. 19: sá hlutr er hér, er mörgum orkar tvímællis um, at Helga muni áráðisfátt orðit hafa. Hic gen. regi videtur a subintellecta prapos. til, quæ sæpe additur, ut orka til veislu, = alla res ad convivium necessarias comparare, FR. III 66, unde et fjárorkumadr vir in opibus parandis, re faciendâ, strenuus, FR. III 30. — 3) cum prapos. til, de re, et dat. pers.: orka e-m til þarfa operari in utilitatem alicujus, rem utilem alicui prestare, Eg. 88; orka e-m til bana mortem moliri, struere cui, SE. I 380, 3. — 4) cum prapos. á, id. qu. skora á e-n, kveðja e-n til e-s flagitare quid a quo, provocare quem ad quid; res, ad quam provocatur, exprimitur per gen. vel adjecta prapos. til: á skip skal skrifað orka, en á skjöld til hlifur, meki höggja, en mey til kossa navis ad cursum, clipeus ad protectionem, gladius ad ictum, virgo ad oscula provocanda est, Hávam. 82. Sic F. XI 33: orka á e-n til atkvæðis ek orraða, = skora á, heita á; Grág. II 293: orka deildar á of skóg, id. qu. kveðja deildar divisionem silvæ postulare ab aliquo; orka landsdeildar á e-n petere ab aliquo, ut fundum partiat, íbid. II 253; orka heimildir á seljanda sinn venditorem ad evictionem præstandam provocare, íbid. II 215. — 5) intrans., vires habere ad aliquid efficiendum, valere, posse: orka meira plus valere (potestate, auctoritate), F. VI 422, 2; sem orka máttir quantum efficere valuit, quantum potuisti, Hild. 12, 3; cum supino, ut fé, orka aprat prohibere posse, Lo. 29; vires habere ad patiendum, pati, sem orka mátti quantum pati potuit, Ag., ubi: verk tók jöð sem orka | ósmátt var þat mátti | sorg í sjónar bergi | svall ólliga móður, i. e. jöð tók verk í sjónar bergi, sem orka mátti: þat var ósmátt: sorg svalt móður óðliga — 6) trans., cum acc., rarum: orka upptekna sjula inceptum opus absolvere posse, Hugem. 28, 4.

ORKN, m., phoca, Hild. 16, 1; vide GHM. III 318 et íbid. not. 68.

ORKNHÖRÐI, m., capite phocino (orka, höfuð), Sturl. 1, 19, 1.

ÖRKOSTA, f., comoda vita conditio, larga cibarium copia (ör intens., kost), Am. 58, ad quem locum FR. I 218: at deýja frá sleum göðum kostum. Hoc sensu convenit masc. örkost, Sturl. 3, 13: ek heti slík- en örkost ætlat til jólavistar mönnum, sem hefr lengi vant verit eandem cibarium copiam, quo loco pl. codd. habent simpliciter kost. Est örkost copia, facultas faciendi quid, v. c.: ef hann á örkost til si facillat- em (solvendi) habet, Grág. II 155 (nos hodie dicimus hoc sensu: ef hann á þess örkosti).

ÖRKOSTR, m., defectus, inopia (ör neg., kost): ó hvera defectus lebetum, Hjmk. 1. Cf. vitam Hansathoreris msc. c. 5. fin.: vetr-

inn góðríz því verri, sem meira áleif, ok verðr örkosta fyrir mörgum complures inopia pabuli (feni) laborare coperunt, ubi örkosta aut est subst. f. gen., aut adj. indecl.

ÖRLEGA, adv., large, largiter (örr): vex ó. skarn i landi glandes arborum late proveniunt, Merl. 2, 88.

ÖRLEIKR, m., ludus sagittarum, pugna (ör, f., leikr): isarns Ásum er vån örleiks præliatoribus pugna est exspectanda, Eb. 19, 2; vexa örleiks hvöt pugnam strenue ciere, Hh. 65, 6. — 2) liberalitas (örr, -leikr term.), F. X 178, 2; ó. við þegna, Ghv. 5.

ÖRLEYGI, n., pugna, id. qu. örygi: heyja ó., Eg. 67, 2.

ORLOF, n., venia, id. qu. lof (or, lof, Germ. Urlaub, erlauben): biþja orlofa niðr af skóla veniam petere e schola discedendi, Nik. 18.

ÖRLÖG, n. pl. fata, Æd. 21, 29; id. qu. örlög (ör, lög), Vsp. 18, 29; Hávam. 56; Æd. 25; Sk. 1, 28; drygja ó. fata constituere, Völk. 1, 3. Gen. anomalus, örlögs bæn i vincula f. torum, Skaldh. 3, 4.

ÖRLÖGLAUSS, adj., sine fati, fati destitutus, cujus fata nondum constituta sunt (örlög, lauss), Vsp. 15.

ÖRLÖGSÍMR, m., filum fati (örlög, símr), id. qu. örlögþátt; acc. pl. örlögslimo, Sk. 2, 14.

ÖRLÖGÐÁTR, m., filum fatorum (örlög, þátt); acc. pl. örlögþátt, Hund. 1, 3; idem est örlögs bönd (pro örlaga bönd), Skaldh. 3, 4.

ÖRLYGI, n., pugna, SE. I 563, 1; örygis draugr præliator, vir, SE. I 436, 1. Scribitur et eyrlugi, qu. v.

ÖRLYNDR, adj., liberali ingenio præditus (örr, lyndr), SE. I 616, 2; F. I 183, 2; Ísl. 3.

ÖRMÁLUGR, adj., loquax (ör intens., málugr), Hild. 17, 1; superl. örmálgastr linguacissimus, Eg. 68.

ORMBEKKR, m., scamnum serpentis, aurum (ormr, bekk): ormbekkr graumr rex auri, possessor auri, vir liberalis, Ag., locum vide sub orka, f.

ORMBEDR, m., culcita serpentis, lectus serpentis, id cui incubat serpens (ormr, bedr); ormbeds eldr ignis serpentine cubilis, aurum, Gk. 1, 21.

ORMBÖL, n., cubile serpentis, aurum (ormr, böl): ormbóls hötuðr vir liberalis, Ag.

ORMDAGR, m., dies (lux) serpentis, aurum (ormr, dagr): Eyr ormdaga nympha auri, femina, Ísl. II 253, 1.

ORMFRÁNN, adj., serpentis in modum acer (ormr, fránn): ormfránn ennimáni de oculo, Ad. 5; ormfrán augu, ÖH. 238, 4; Jd. 31, cf. Rm. 31.

ORMGARÐR, m., carcer serpentibus reptatus (ormr, garðr), Og. 26.

ÖRMJÓT, n. pl., oculi, SE. I 538 (NgD. 81).

ORMLAND, n., terra serpentis, aurum (ormr, land): ormlands (þórr) vir, homo, Has. 26.

ORMLÁTR, n., solum serpentis, aurum

(ormr, látr): ormlátr stríðir inimicus auri, vir liberalis, F. VI 417, 2.

ORMLAÐ, n., terra serpentis, aurum (ormr, láð): ormláðs hati osor auri, vir liberalis, Óll. 118; ormláðs Ullr vir, GS. 20.

ÖRMÖT, n., concussus, conventus sagittarum, pugna (ör, f., móti): örmöts viðr præliator, vir, F. VI 317.

ORMR, m., serpens, pl. ormar, Grm. 34; orma bani hiems, SE. I 332; orms fellir, galli, tregi hiems, Orkn. 7, 1; SE. I 700, 2. I 332, 2; ángr, sótt orma, id., Ed. Lðvasina; ángr, stríð orma nix, Ed. Lðvasina; líku orma aestas, SE. I 332 c. 30; orms torg terra serpentis, aurum, Fbr. 32, 1 (GkM. II 330); ormr valis serpens cadaverum, gladius, SE. I 806; ormr randar (clipei), id., HR. 32; ormr álnar serpens brachii, armilla, ödlingr álnar orms princeps liberalis, HS. 6, 2; ormr arms, id., orms armgöðr auri larguð, Isl. II 276, 1; ormr armleggjar serpens brachii, armilla, Ilmr armleggjar orma nympha armillarum, femina, Hítá. 33, 1; ormr ketils serpens lebetis, hotellus, Korm. 4, 1; ormr leygjar serpens lacus, anguilla, F. IV 89; V 233, 1. — 2) spec., de serpente circumterranæo, Vsp. 4; orma váði pernicios serpentis, Thor: eida orma váða mater Thoris, Tellus, SE. I 602, 1. — 3) lupus: ormr stöð i val vörnum lupus inter calida cadavera stabat, Sturl. 7, 30, 1. Sic gandf lupus, pro serpente, et álfr item Vsp. 50, cf. et kenniseidr et ormpvari. — 4) hasta: rendi ormr til unda eitrvass, drifinn sveita, Krm. 12, cf. SE. I 430, spjót er ormr kallat, ii. göinn 2. — 5) Draco, navis rostrata, Hh. 62, 1. — 6) in compositis: blóðormr, huggormr, ketilormr, rapdormr, ritormr.

ORMREIÐR, m., arca serpentis, aurum (ormr, reiðr), Þ. hræð. (ed. Hafn. 1848) 4.

ORMSETR, n., sedile serpentis, aurum (ormr, setr): hafi ormsetrs osor auri, vir liberalis, Mg. 1, 1. (F. V 22, 1; AR. I 357; II 17, 1).

ORMSPELLIR, m., perditor vel pernicios serpentis, hiems (ormr, spellir), Ed. Lðvasina, pro orms fellir (Orkn. 7, 1).

ORMST, f., nomen insulæ, SE. II 492; Munchio, insula Unst apud Hællandiam; unde in Magn. af Aumstri euphonice pro Örmstri.

ORMSTALLR, m., stabulum serpentis, aurum (ormr, stallr): boði, heðir ormstalls vir, Plac. 2, 3.

ÖRMT, f., amnis, Grm. 29; SE. I 70, 2. 578, 1.

ORMTORG, n., terra serpentis, aurum (ormr, torg): ormtorgs hatuðr osor auri, princeps liberalis, Hh. 5, 1 (F. VI 139, 1; AR. II 27, 1).

ÖRMUNI, m., bos, SE. I 587; vide jörmuni.

ORMVÁNGR, m., campus serpentis, aurum (ormr, vángr): ormvánga jörð Tellus auri, femina, Orkn. 66, 1.

ORMVENGI, n., id. qu. ormvánger aurum (ormr, vengi): ötti ormvengis terrar auri, vir liberalis, Ha. 328, 2.

ORMÞVARI, m., gladius, SE. I 564, 1; 476. 560. Proprie, tigillum ori lupi Fenaris injectum, ut gómsparri Fenarí gladius, ab ormr 3, = álfr, et þvari.

ÖRN, m., aquila, Hávam. 65; Ha. 286, 3; F. VII 350; örn, ræum sveipadr, Isl. I 166, 2; dat. s., erni eru greipr aquila unguis suus, Isl. I 166, 2; rjóða fót, haug arnar pedes, caput aquilæ rubefacere, i. e. stragem edere, Hh. 11; ÖH. 186, 1. Aquila natalitatem bellatorum portendunt, H. kat. 6; Hund. 1, 1; volatus aquilæ (arnar flaug) super campum stragem futuram præsignificat, SE. I 232, 2. Pl. ernir, Mg. 9, 4; acc. örnar, Hund. 2, 26; Nj. 92; Mg. 35, 1. — 2) aquila, insignis Valkallæ, Grm. 10. — 3) Odin, ut ari ob adsumtam formam aquilinam, quum vulnum poeticum in montibus Hniticis surreptum Asgardum portabat (SE. I 222): arnar leir lutum aquilæ (Odinis), carmen futile, rýde, incantum, Gdþ. 2 (SE. II 296); arnar kjaptar ora Odinis, ord arnar kjapta verba, ore Odinis emissæ, poësis, carmina, Eg. 83, 2; cf. Y. 6, de Odine: mælti hann allt hendingum, svá sem nd er þat kvæðit, er skáldakapr heitir.

ÖRN (avrn), f., nomen insulæ, SE. II 492. (Hod. Arnð in prefectura Seniana et Tromsoana, Munch).

ÖRN, m., gladius, SE. I 566, 3 (avrn); II 476. 560. 620 (avrn). Non idem esse putat ac jörn (i. e. jörn), præsecto j, quum hoc inter arma in universum recensatur ibid. I 571, var. lect. 7.

ORNA (-aða,-at), calefacere, cum dat.: járn taka oss at orna catena crura nobis calefacere incipiunt, F. VII 35. Jonsenius, in Islandspæka str. 44, vocem derivat ab arinn focus. Intrans. usurpatur F. XI 141, calefere; láta orna sér facere ut calefcat, se calefacere.

ÖRNFLJÓTR, adj., aquila instar color (örn, m., fljótr), de poëta: örnfljótr grepps, Ód. 26.

ÖRNFRÁNN, adj., aquila instar acer (örn, fránn): örnfrán auga (ut ormfrañ), FR. III 492, 3.

ÖRNIR, m., serpens, SE. II 487.

ÖRNIR, m., gigas (vide urnir), SE. I 550, 2; II 470. 534. 615; SE. I 382, 2; örnir jöð proles gigantis, gigas, bráðr örnir jöð femina gigas, Hh. 84; örnir spjallu amicus gigantis, gigas, illæt örnir spjalla clipeus, Ha. 232, 4.

ORO, erant, pro voro, præsecto v, impf. verbi vera.

ÖRÓ, f., iniquitas (ó neg., ró): örðar grimma nox iniquita, Sonart. 18. In prosa örð turbæ, tumultus, motus ciuilis, Eg. 32; F. V 342, var. lect. 2; X 222, var. lect. 5; ÖH. 81; hinc verbum örðasþ, F. X 410 (Fol. úrdas), örðas, F. IX 482, var. lect. 7; öðr örðr, Sturl. 1, 25; adv. örðliga, F. IX 25, var. lect. 11.

ÖRQF, n., immensitas, vel immensa series, tantum occurrit in nom., acc. et dat.; spe. Fjlskm. 25, in loco vegetissimo; dat. orð vetra, ádr veri jörð sköpuð plurimis seculis

adit terram crealam, *Vasfr.* 29. 35, ubi *SE.* I 48, 1 habet *groð*, *sec. Cod. Reg.* Aut ab *é intens. et tót, n., longa series* (cogn. *röfa oanda*), quod *sec. quosdam superest* in staf-
ordí alphabetum, *qs. series literarum* (*Lex. B. Hald. præfert stafraf separatio literarum*), aut ab *ör priv. et hóf modus. In prosa: fá orðf* (jár *immensam prædam nautici* (ut of *sjár*), *FR.* II 522. 538; orðf *bæði manna oc vǫpna*, *F.* VII 23, var. *lect.* 1; *ræna or-
óð sjár. Jömsv.* 33; orhóf *mænna immensa multitudo hominum, qs. modum omnem excedens*, *F.* VII 117, var. *lect.* 4, quod *öræfi eat*, *F.* VII 100; *ÓT.* 37; *scribitur örþæði*, *F.* VII 122, et *örþæfi*, *ibid.* var. *lect.* 2.

ÖROFNADR, non ruptus, non violatus, saluus, integer (ó *neg.*, *rofna*): öröfnuða *jafnan* alls *grams lofi*, *dat. absol.*, *semper* *Wæta* (*salva*) *laude regis universi (dei)*, *SE.* II 202, 2.

ÖRÓI, m., tumultus, vide úrói.

ÖRÖN, f., annis, id. qu. örún: eldr *Öronar* *ignis annis, aurum*, *SE.* I 402, 2 (*FR.* I 111, 2).

ÖRÖR, m., mare, *SE.* II 479 (in II 562 *cernitur tantum Ör.*), *propr. adj.*, *inquietus*, quod *de equo occurrit* *Sturl.* I, 14. Vide úrór.

ÖRR, *pron. adj.*, *noster*, id. qu. *vǫrr*, *vorr*; *nom. sing. masc.*, *or*, *cum simpl. r*, *Vasfr.* 4, ubi *G. Magnæus mavull orr*; *dat. s. neutr.*, *oro* *hófi*, *Hymk.* 33; *H. Nat.* 23; *dat. s. masc.*, *orum fundi*, *Sturl.* 3, 17, 2 (*nisi h. l. potius sit*, = *örum*, ab *örr*, *qu. s.*). *Pl.*, *nom. masc.*, *orrir*, *pro orie nostri*, *FR.* I 262, 2; *acc. f.*: *orar* *túður*, *ættleifdir*, *Korm.* 16, 4; *Ha.* 59; *neutr. or*, *Skf.* 17; *dat. orum*, *Vasfr.* 7; *Ég.* 47.

ÖRR, *adj.*, *magnus*, id. qu. *örr* (*örr*), *arion qui satis est*, *F.* IV 100, 2. — 2) *örr*, *adj.*, *insanus, vecors* (= *örr*, *örr*, ab *örar*), *SE.* I 532; *Æd.* 21.

ÖRR, m., minister, id. qu. *árr*; *huc pertinent formæ aorr et avrr* (i. e. *árr*, *örr*), *Plac.* 25 (in *aorr* *engla stýris famulus dei, vir pius*); *GS.* 11 (in *avrr* *ára steikar minister cædis, præliator, vir*); *orr* *eggmöta vísiljóss minister gladii, vir*, *Lb.* 9, ubi *dat. pl. orum*.

ÖRR, *adj.*, *parvo natu, juvenis*, vide *supra* *sub ori*, *compar.* *Hinc explicant*: *segg* *inn öri vir adolescens*, *Ghe.* 6, quod *referre malo ad örr*; *similiter* *Ghe.* 12.

ÖRR, *adj.*, *promptus animi, fortis, strenuus*: *segg* *inn öri*, *Ghe.* 6; *inn öri* *erfvörðr Höpna*, *Ghe.* 12; *ör öld viri strenui*, *ÖH.* 248, 1; *ört hjarta animus promptus, animi fortitudo*, *ÖH.* 246; *Hg.* 35, 2. *Cum gen.*: *örr sökna*, *gunnar*, *bildar promptus ad pugnam*, *bellicosus*, *ÖH.* 160, 1; *Fbr.* 13; *Jd.* 23; *örr gublegra ráða religiosus, pius*, *Selk.* 11; *mörðar örr öðr carmen laudatorium*, *ÓT.* 40, 2; *öf. addita præpos. til*, *örr til á-
ræðis ad audaciá facinora promptus*, *FR.* II 127; *cum infm.*: *örr at esna tañ*, *þrek qui ludum latruncularium exercere, fortitudinem exhibere amat*, *Örk.* 49; *Jd.* 11; *örvastr illt at vilúat ad maleficia promptissimus*, *FR.* II

231, 1. *Neutr. ört*, *vice adverbii*, *prompte, alacriter, celeriter*: *bera rúnd ört clipeos alacriter, fortiter proferre*, *Örk.* 82, 5; *hrinda ört celeriter depellere, de vento*, *SE.* I 326, 4; *renna ört undan celeriter aufugere*, *Mg.* 32, 4; *hleypa ört celeriter emittere*, *Ha.* 286, 2. *De rebus*: *ör hnyðja tudes celeris, vi emissa*, *Korm.* 7; *at örum sverða leiki in acri pugna*, *Krm.* 22; *at örum óði* *Jd.* 1 *legendum orum nostrum, quod membrana habet.* — 2) *liberalis*: *örr landreki*, *Mg.* 34, 2; *verjum örvan allvald*, *ÖH.* 118, 2; *júfri örum liberali regi*, *HR.* 34; *örr engla gramr deus benignus*, *SE.* I 448, 5. *Cf. pros.*, *Eg.* 1: *aurr*, *skafamaðr mikill í öllu promptus animi et acer in rebus gerendis* (*ubi tanten potest esse "largus, liberalis"*); *ibid.* 6: *hinn mildasti af fegjöfum vit menn sína, ok eigi síðr þess aurr at gefa þeim framgáng líberalis in suis ad honores promovendis.* — 3) *in compositis*: *heiptörr*, *hjaldrörr*, *hoddörr*, *óört*, *rögörr*, *seimörr*, *söknoðr*, *vedrörr*, *vigörr*.

ÖRRI, m., tetrao tritrix. *Cf. Faberi prodromus* *der isl. Ornithol. p. 11*; *de tetraóne Islandorum* (*rjúpa*), *ubi nomen kerri a sono hujus avis "örr" derivatur*. *Hjalds orri tetrao pugnæ, corvus*, *G.* 40. *Vide compos.*: *blóðorri*, *brimorri*, *sáforri.* — 2) *serpens*, *SE.* II 570.

ÖRRIKH, *adj.*, *non potens, imbecillus, impotens, miser* (*ör priv.*, *ríkr*), *Band.* 5 (*NgD.* 157 *habet örikr*, *id.*; *Band. ed. Hafn.* 1850 *úrikr*).

ÖRRIÐI, m., trutta salmonata, *SE.* I 578, 2; *II* 480. 564, 623; *F.* IV 89; *V* 233, 1 (*cf. Figgerti Olavii Itiner. p. 595*: *nunc vulgo urriði*): *strandar örriði trutta terræ, serpens*, *stallar strandar örriða stratum serpentis, aurum*, *strind strandar örriða stalls Tellus auri, femina*, *SE.* II 500, 5. *Vide stúrd-örriði.*

ÖRRIÐI, m., qui celeriter equitat, percurrat (*ör intens.*, *riði*, *subst. verb. agentis a riða*): *örriði myrkmarkar qui campum obscurum, vel campum nebulæ (mare) celeriter percurrat, navigator, vir*, *SE.* I 478, 3, *ubi coherent*, *menskerðir stakk sverði margan myrkmarkar örriða princeps liberalis multos homines gladio transfixit.*

ÖRRJÓÐR, m., sagittam rubefaciens, præliator, vir bellicosus (*ör*, *f.*, *rjóðr*), *F.* II 282. 299.

ÖRROSTA, f., prælium, pugna, *Hávam.* 131; *orrosta andar fagna spiritalis, certamen adversus illecebras peccatorum*, *H.* 5. *Metaph.*: *bjóða orrusto spjótsköptum bragna offerre pugnam hastilibus virorum, sævire in hostilia, ea violare et perfringere, i. e. rem bello strenue gerere*, *Ha.* 323, 1. *Vide fólk-orrusta.*

ÖRRÓTTI, *adj.*, *cicatricibus plenus*, *Korm.* 22, 5; *id. qu. öróttir*, *FR.* II 471, ab *ör*, *n.*, *cicatrix*.

ÖRSÆTI, n., sedes sagittæ, clipeus (*ör*, *f.*, *sæti*): *eyðir örsætis consumtor clipei, pug-nator, vir*, *Pál.* 19, 3.

ÖRSKA, f., ætas juvenilis, juvenilitas, ju-

venta (= græka, ab örr), id. qu. oraka, oraka, F. VII 70, var. lect. 6.

ORSLÖNGVIR, m., conector sagittæ, vir, homo (or = ör, f., slöngvir), Haa. 37.

ÖRSTIKLANDI, m., spargens sagittas, præliator, vir (ör, f., stikla), ÓH. 218, 3.

ORT. Nj. 30, 2, id. qu. ört, adv., celeriter, mox, vide örr, adj. — 2) Hk. 62, 3, construunt: snót, ort man snertu, áhr serkleyf sæfúng gáangi í tvö femina, committetur pugna, antequam; sed quum membr. E h. l. exhibeat sortot pro snertu, præferenda est, quod ad sensum attinet, lectio F. VI 309, 2: ert mun snót, ef svörtu sæfúng í tvö gánga. Vide snerta et sortadr. Itaque ort = ört. i. e. ört.

ÖRTRÖÐ, f., via septa, ab humanis vestigiis remota, deserta (ör priv., tröð), Sturl. 6, 13, 1, id. qu. in prosa anteced. eyðitröð.

ÖRUGGR, adj., sine timore, hæsitacione (ör priv., uzgr. m.); neutr. örugt, loco adv., haud hæsitanter, dubitanter: örugt mælek þat haud dubitans ista loquor, G. 59.

ÖRUN, f., amnis, SE. I 576, 2; II 479, 563, 622; cf. öron.

ÖRVAFADR, m., vide örvavaðr.

ÖRVANDILI, m., Orvandil, dictus inn frækni (vegetus, acer, fortis), a Thore ex Jötunhemia per Rlivogos tergo in corbe transportatus, maritus Groa Vatis (valva), SE. I 276, 278. Appellatur heylisára reiðitýr, ob fortitudinem in præliis, SE. I 282—84. Örvandilr íá digitus pedis Orvandelis, in stellam (ignotam) conversus, ibid. I 278.

ÖRVÁNGI, vide aurváangi.

ÖRVAVAÐR, m., numen sagittæ, pugnator, vir (ör, f., Vavaðr); pl. örvavaðar viri, Eg. 82, 3; örvavaðar, id., F. XI 127.

ÖRVENDI, n., id. qu. örendi, inserto v, = eyrindi (ör intens., önd, andi) spatium respirandi, respiratio, spiritus, SE. I 156: (Þórr) þreytir á dryckivna, sem honum vaxt til eyrindi. — 2) víta: örvendi fjörnepps tres undir í strá víta hominis fato præpediti conculeatur (opprimitur) in stipula, i. e. homo, cui præsens imminet fatum, vel domi suæ moritur, Fbr. 33, 1 (GhM. II 340, ubi cod. A habet örvendr, tres vero chart. avrvendi et alii tres avrvendis redet, in quo latet lectio avrvendi tredst).

ÖRVENDR, adj., mortuus, exanimus, id. qu. örendr, eyrendr, inserto v, ab ör priv., et andi, önd (F. III 151; VII 298), Fbr. 49, ubi: Skín á skildi mínum (skald fekk hríð til kalda), nær hað eskiaðskar | avrvendan mik gervan.

ÖRVENN, adj., desperatus (ör priv., venn), cum gen.: lífs örvena brúði feminam, víta spe destitutam, Bk. 2, 50, sec. membr. In prosa frequens est örvænt quod sperari, exspectari non potest, haud verisimile, incredibile: at þær örvænt þyki meins á marga vega ut incredibile credas, ferri posse ut variis incommodis circumveniaris, Hugs. 30, 3; era mér örvænt, nær quovis momento exspectare possum, H. hat. 23.

ÖRVERÐR, adj., indignus (ör priv., verðr): hróðrs ö. laude indignus, SE. I 714,

3, sec. Cod. Reg., qui abbreviatis exhibet oraðr; cf. örvirðr.

ÖRVEÐR, n., tempestas sagittarum, pugna (ör, f., verðr): orkíraðr örvæðrs cupiens pugnam, præliator, vir, Grett. 80, 1; örvæðrs túngl luna prælii, clipeus, örvæðrs túngla túngl splendor clipeorum, aurum (cf. örvæðr et furr), örvæðrs túngla túnglfrandi vir liberalis, F. IV 13.

ÖRVI, f., liberalitas (örr 2), vide örr.

ÖRVÍFILL, m., qui celeriter, vel largiter vibrat, dispergit, (ör intens., víðill, deris. a veifa): ö. dráfnar eyvita ignem maris (aurum) liberaliter spargens, vir, Eg. 56, 2, ubi construo: ek fel sjaldan nafn dráfnar eyvita örvífla í Narfa niðerð raro nomen viri (hominis cujusquam) carmine abscondo.

ÖRVIRÐR, adj., indignus (ör priv., virðr = veðr): hróðrs ö. exultatione, laude indignus, Ad. 14.

ÖRVITA, adj., indecl., vesanus, vecors, rationis expertus (ör priv., vit), Og. 10; FR. I 436, 2.

ÖRVITI, m., homo vesanus, demens, mentis inops (ör priv., vit), Æd. 21, 48; SE. I 81, 1; FR. I 436, var. lect. 5.

ÖRYR, adj., haud parvus, haud exiguus, i. e. magnus (ó neg., rýr, cum gen.: örftr dýrða rebus præclare gestis insignis, gloriosus, F. VI 44, var. lect. str. 2.

ÖRZTÍRR, m., fama (örð, tírr), Hávam. 76.

ÖRÞEYSIR, m., qui celeriter in cursum incitat (ör intens., þeysir): ö flauusta incitator narium, vir, SE. I 240, 2.

ÖRÞÍNGADR, m., qui conventus frequenter agit (ör intens., þíngadr), rex, Ha. 66.

ÖRÞRASÍR, m., qui vehementer desiderat, amat (ör intens., þrasir): ö Greipar Greipar magno amoris affectu diligens, pater Greipæ, Geirrodus gigas, SE. I 300, 3 (cf. þrásmóðnir), quæ lectio metro melius concenire videtur, quam Cod. Regii örfþrasia.

ÖRÞRIFRÁÐA, adj., indecl., consilii inops (ör priv., þrif, ráð), utilis consilii expertus, Hugs. 31, 1, ubi minus recte örfþrifráða, cf. F. XI 90; FR. I 118; Isl. II 302.

ÖRÞURSIR, m., lectio Cod. Reg., p. 16, vide örfþrasir.

ÖRÞVEITI, n., angustia, defectus: ö. aldrs defectus víta, mors, þ. Hræð. c. 6. Cognatum est öngþveiti, F. IV 270, var. lect. 1 (aungþveiti ÓH. 128), et andþveiti, Ld. msc. c. 73: verðr hvær fyrir æðr at sjá, or menn koma í slíkt andþveiti.

ÖRD, n., verbum, sermo, SE. I 511; orða far ratio verborum, sermo, Gd. 2; orða gægr loquax, linguax, SE. II 230, 1; orða hýra lingua, G. 26; orða lag tenor verborum, status orationis, Am. 3; SE. II 129, 1 (pros. F. II 18); orða skipti vices verborum, commutatio verborum: gjöra orða skipti verba facere, SE. II 104, 1 (pros., eigax við orða skipti colloqui inter se, SE. I 208); spyrja einu orði uno ore interrogare, Mg. 32, 1; spyrja orði verbo, Mb. 6, 1; frákk honum verða satt orð á munni verum verbum ore ejus excidisse, Mb. 6, 2; forá orð proværia,

A. 5; háðalig, ill orð *probra, contumelia verborum*, Nj. 44, 1. 2; gera sönn orð til dýrðar e-m *vera verba in laudem alicujus facere*, Mg. 1, 5; fara orð at e-m *verba (carmen) adferre cui*, F. VI 288; Urðar orð *effatum Parcæ, decretum, lex nymphæ fatalis, i. e. fatum*, Fjölsm. 48; *compellatio, quæ verbis fit*, Hávam. 4, ubi de secunda fama *acceptant interpp.*; colloquium: mér var orð at orum aðsótt frömmum drottini *veniam colloquendi facile impetravi*, F. V 180; *periphrastice*: dóms orð *sententia, judicium*, Has. 36; Krossk. 33; dauða orð = dauði, Y. 21, 1; feigðar orð, = feigð, Y. 14; vide *baasarð, banorð, it. leidiðr deductio, Ld. msc. c. 68. — 2) fama*: hitt var orð *fama tulit*, F. II 311, 2; gott orð *nomen celebre*, HS. 14. — 3) *nuntius, nuntium*, Korm. 21, 1; Y. 21, 2; Hk. 12, 2. — 4) *in compositis*: *baasarð, banorð, bræðiorð, æðruorð, klámorð, kenkiord*.

ÖRD, f., *arvum (erja; cogn. jörð)*; *it., terra frugibus consita, seges, messis*: konúgr Hörða berr Gætz sigð á sveita svans avrð *rex Hordorum (Norvegicus) falcem Gauti (gladium) in messem corvi (cadavera) immititit, i. e. stragem hostium edit*, SE. I 488, 1; orð Yrsu burðar *semen Krakii, aurum, jöfvr ser bæga brattakr avrð Yrsu byrþar rex conserit agrum annulorum semine Krakii, i. e. manus satellitum annulis aureis ornat*, SE. I 398, 2. *In Legg. Gulath. örð messis, de anno spatio usurpatur*: eina örð unam *messem, i. e. unum annum, p. 329*; þrjár arðir *tres messes (annos)*, p. 314; arðarmáli, 314. 328; arðarleiga, p. 330.

ÖRDALAUST, adv., *nullis verbis adhibitis (orð, lausa)*, H. 10.

ÖRDBÆGINN, adj., *in dictis adversus, importunus (orð, bægin)*, *haud grata loquens*, Hjmk. 3, ubi *Cod. Reg. dat orðböginn, i. e. orðbægin, id.*

ÖRDBRJÓTR, m., SE. I 516, 1, *puto id. qu. orðbrjótr fractor terræ (örð, f., brjótr)*: jarþar havslv orðbrjótr *fractor arvi serpentina (auri), vir liberalis, vide hasla; construo autem: jarþar havslv orðbrjótr forþar Döuvum rex liberalis Danos defendit*.

ÖRDFÁTT, neutr. adj., *mèr varðat orðfátt verba me non defecerunt (orð, fár)*, GS. 15.

ÖRDFIMR, adj., *disertus, facundus (orð, fimr)*, G. 44 (*pros. F. IV 310*); *subst. orðfimi, f., facundia, pros.*, SE. I 98. 608.

ÖRDFÆRI, f., *eloquentia, facundia*: aldrfan bið ek ora | orðfæri guð stæra, Gv. 1. *Propr. videtur esse copia verborum, ubertas sermonis, scribendum orðfæri, quum Fær. orðfærir sit = Isl. margorðr (Fær. 14)*. Sic SE. II 48, *orðfæri copia verborum*; F. III 103, *dictio, elocutio poetica*; Jömsv. 7, *sermo, ubi est neutr. gen., ut vulgo*. Adj. *orðfærr dicendi facultate pollens*, Eg. 25; *adv., orðfærliga diserte (copiose et ornate)*, F. I 148; XI 37; Orkn. 210; *huc et pertinet: vel orðfærinna*, F. IV 180, *et orðfærr sermo*, F. IX 326.

ÖRDBGNÓTT, f., *copia verborum (orð,*

gnótt), G. 10; SE. I 468, 3; *facundia*, Mg. 19; Lv. 1, 2. 4.

ÖRÐGÓÐR, adj., *oratione facundus (orð, góðr)*, Fb. 19, 14, *lect. membr.*

ÖRÐHAGR, adj., *disertus (orð, hagr)*, G. 66, *pro subst., rex eloquens, de Haraldo Gillio*.

ÖRÐHEILL, f., *omen, sive bonum sive malum (orð, heill)*; *spec., omen sinistrum*, Hyndl. 46. *Sapius de fausto omine*: hafa orðheill fyrir e-m *faustis ominibus prosequi aliquem, Ld. msc. c. 26*, leita orðheilla við menn *verba gratiosa ex hominibus captare*; Vigagl. 6; góð orðheill *bona fama*, Vd. 38.

ÖRÐHEPPINN, adj., *facetus, lepidus, facundus (orð, heppinn)*, ÓT. 13, 2.

ÖRÐHOF, n., *fanum, domus verborum, os (oris)* (orð, hof), Sonart. 5.

ÖRÐIGLYNDR, adj., *asperus, difficilis, bellicosus ingenii (örðigr, lyndr)*, Hk. 2, 1 (F. VI 132, 1, AR. II 19 h. l. *habent örðuglyndr*).

ÖRÐIGR, adj., *difficilis, acer, vehemens*: örðigt vatn *ardui fluctus, mare asperum*, F. VI 173 (Hk. 18); örðigt veðr *adversa tempestas*, F. IV 135, 2 (ÓH. 70, 2). *In compositis*: gunnrörðigr, skúrörðigr.

ÖRÐKRÍNGI, f., *argutia (propr., sermonis rotunditas: orð, kringi)*, Harbl. 45.

ÖRÐLOF, n., *laus, famá, existimatio (orð, lof)*, F. X 432, 76.

ÖRÐNÓFR, adj., *facetus in dictis*, F. X 187, *var. lect. 18*; *id. qu. orðnæfr*, SE. I 536 (orð, nófr = næfr, Dan. knövr).

ÖRÐPRÚÐR, adj., *famá inclitus (orð, prúðr)*, F. II 312, 2.

—ÖRÐR, adj. term., *deriv. ab orð, in compositis*: fastorðr, hagarðr, haldorðr, hvassorðr, mjúkorðr, reidoðr.

ÖRÐRAKKH, adj., *animose loquens, audax, animosus (orð, rakk)*, HS. 14; AR. I 272; Grett. 42, 5.

ÖRÐREYR, n., *arundo verborum, lingua (orð, reyri)*, ÓH. 74, 2.

ÖRÐROFI, m., *qui promissa migrat (orð, rofi a rjúfa)*, FR. II 302, 3.

ÖRÐSÆLL, adj., *fama inclitus (orð, sæll)*, SE. II 499, 8; Mg. 9, 5; F. III 12, 2; Htd. 11, 4.

ÖRÐSKÆÐR, adj., *qui aliis dictis nocet, qui imprecationes in alios jacit (orð, skæðr)*, Sturl. 6, 36, 1.

ÖRÐSLÆGR, adj., *callidus in dictis, astutus, vafer (orð, slægr)*, Sturl. 2, 34, 1; SE. II 130, 2, *sec. II 414, 4*; *orðslægr ormr serpens in dictis astutus*, Sk. 508.

ÖRÐSLÖG, n. pl., *calumnia (orð, slag)*, Skaldh. 2, 62.

ÖRÐSNJALLR, adj., *disertus (orð, snjallr)*, ÓH. 154, 2.

ÖRÐSPEKI, f., *facundia, eloquentia (orð, speki)*, Vafpr. 5, 55; Lv. 4; SK. I 544.

ÖRÐSPEKINGR, m., *vir disertus (orð, speki)*, SK. I 536.

ÖRÐSTAFIR, m. pl., *literæ (orð, stafir)*, Am. 9, *id. qu. málrúnir characteres runici literales*.

ÖRÐSTÍRR, m., *fama, vide orztírr*.

ÖRÐUGLYNDR, vide örðiglyndr.

ORÐSVINNR, *adj.*, *disertus* (orð, svinnr), *Gullk.*: *F. V 332*, ubi *var. lect. orðsfer*.

ORÐVANDR, *adj.*, *maledicus* (orð, vandr), *Si. 28, 4*.

ORÐVÁPNI, *n.*, *telum, instrumentum verborum, lingua* (orð, vápni), *Lv. 43*.

ORÐVISS, *adj.*, *disertus, facundus* (orð, viss), *SE. II 628*.

ORÐVITR, *adj.*, *sapiens in diotis* (orð, vitr), *Sturl. 4, 48, 1*.

ÖS, *f.*, *tumultus, strepitus, turba*: mikil var ös, þar er magnus strepitus fuit, ubi, *Sturl. 5, 5, 1*; arþfegi Áka vana ös strepitum excitavit, strenue pugnavit, *Jd. 27*.

ÖSA (-i, -ta, -t), *id. qu. ösa* (ösa): östin allra landa umgjörð in rabiem convertabatur, *SE. I 254, 2, sec. Cod. Reg. Sic ösino = ösis incitatur, de mari, SE. I 502, 4, sec. Cod. Worm., et östos = östus, Fsk. 9, 1 (H. 19, 5)*; *part. pass.*, östr á ima incitatus ad pugnam, pugnandi cupiditate flagrans, *Hund. 1, 49*. Hinc *Norv. öpöstr incitatus, concitatus (= uppöstr), Strömi Desor. Sunnam. 1, 417*.

ÖSA (-i, -ta, -t), *excitare, concitare* (örr, cf. *ausaso*): *pass.*, östin ögir mere concitatum est, *ferbuil, F. VII 329, 3*; *act.*, ösa öströð excitare bellum, *F. X 300*.

ÖSAGÐR, *non dictus* (ó neg., segja), *de peccatis, confessione non patefactis, Has. 6*.

ÖSAINN, *non salus, non consilius* (ó neg., sá): ösáinn okrar agri non consili, *Vsp. 55, i. e. sine salatione, sponte fruges ferent*.

ÖSAMT, *adv.*, *una, simul (= ásamt), F. VI 197, 2 (o = á)*.

ÖSÁTT, *f.*, *dissensus, (ó neg., sátt)*: at ösátt minni meo cum dissensu, me dissentiente, *incito, Alm. 6*.

ÖSADR, *adj.*, *non verus, falsus* (ó neg., sádr): *gen. pl. ösádra orða mendaciorum, Sk. 2, 4*.

ÖSÆLL, *adj.*, *non beatus, miser* (ó neg., sæll), *Has. 22, vide ömell*.

ÖSÆMA (-mi, -mda, -mt), *contumelia, dedecore afficere* (ó neg., sæma); *virginem violare, þ. Hræð. 8, 1*.

ÖSENNT, *non missum, tò nihil, mitti* (ó neg., senda), *Hávan. 148*.

ÖSGRUI, *m.*, *gigas, SE. II 554, id. qu. ásgrúi, avsgrúi*.

ÖSGRUI, *m.*, *gigas, SE. II 470, id. qu. osgrúi*.

ÖSGRÚA, *FR. I 474, 2 (AR. I 182, 4)*, ubi *cod. A habet os graa*; ösgrúa divisim, puto, scribendum, ös grúa cumulus foci, cineres, in ænigmate, ab ös turba, multitudo, contuvis, et grúi, *id. qu. Norv. Grua focus. Lectio os grua idem, puto, valet, atque ös grá grá cumulus leucophaeus, griseus, quod in ænigmate commode potest de cineribus intelligi*.

ÖSIDR, *m.*, *perversa consuetudo, malus mos* (ó neg., sídr); *in sing. collective, mores persersi, Öd. 16*; ó orða. *SE. II 252, 2*.

ÖSJALDAN, *adv.*, *non raro* (ó neg., sjaldan), *Vsp. 19*; *Has. 14*.

ÖSJÖTLADR, *non expiatus*: ósjötlað andræn cades non expiata, *Grett. 50. J. Olavius,*

in NgD. 140 ósjötlat vertit: sine collata cæpiis, vocem haud dubie derivans a sjöt. Deriva hanc vocem a verbo sjötla sedare, quod occurrit F. II 43: en er sjötlaðis (háreystit, ok hljóð fékkz ubi sedati erant clamores; et ex Hryggjarstykki alicujus excerptum repari: reidinn sjötlaðs ira sedatur; úgagn sjötla = setja; setja autem usurpatur de componendis litibus et controversiis, o. c. F. XI 76. 84, Vigagl. 7, et de expianda cade, F. VI 213: kondngar urðu vel á-áttir um hit fyrja vizit, ok var þat sett ok samit; ut sjötla, Grett.: hafst við t Vestfjörðum, þar til som sjötlað þessi mála selli, membr. Havn. (sjötlað um þessi mál, cod. Upsal. e. 46).

ÖSK, *f.*, *votum; dat. pl. öskant ex sententia, Ha. 310, 2*.

ÖSKA, *f.*, *pueritia, id. qu. orka* (*pro orka, vide orka*), *F. VII 327, 1*.

ÖSKAHYRR, *m.*, *ventus exoptatus* (ósk, byrr), *Hund. 2, 30*.

ÖSKAFUNDR, *m.*, *optatus congressus* (ósk, fundr), *Ha. 258, 4*.

ÖSKALÍF, *n.*, *vita exoptata, vita quam quis recipere cupit* (ósk, líf): skipa víð heim östr með öskalíf mortuam feminam vivam restituere, *Gd. 19*.

ÖSKALOF, *n.*, *laus sincero animo prolata* (ósk, lof), *Hv. 9*.

ÖSKAPLIGR, *adj.*, *natura repugnans, iniquus, immanis* (ó neg., skapligr), *Ísl. II 351, 1 (pro. Eb. 33; Gldm. I 634)*.

ÖSKARÁÐ, *n.*, *consilium exoptatum, optimum* (ósk, ráð), *Skaldh. 1, 38*.

ÖSKEGGJADR, *adj.*, *imberbis* (ó neg., skeggjadr), *F. VI 44, var. lect. str. 3*.

ÖSKEPNA, *f.*, *fatum sinisterum, dirum* (ó neg., sköpna), *id. qu. ösköp: hörð ösköpnan varð uppi, Orkn. 22, 4*.

ÖSKERTR, *non imminutus, integro*, (ó neg., skerta): basmir öskertar íntagra ómella, *AR. I 207*.

ÖSKI, *m.*, *Odin, Grm. 48*; *SE. I 38; 86, 1. Occurrit in composito öskkván, qu. o., at öskvlf*.

ÖSKINJÖRÐR, *m.*, *deus optans (= vohinjörðr)*, *Plac. 52, ubi supplendum videtur: öskinjörðr (undlianus) gladium optantes, pugnatores, viri*.

ÖSKIRÐR, *non baptisatus* (ó neg., skira): öskirð enni frontes non baptisatos, homines pagani, *F. VI 35, 1*.

ÖSKJÁLIGA, *adv.*, *infalibititer, certe, indubie* (ó neg., skjáliga): Augdottinnu innir næsta í öskjáliga í sínu máli, *Nök. 2*.

ÖSKJÓTI, *m.*, *impedimentum* (ó neg., skjótr) — 2) ut öskandi incommodum, damnatum, malum, vis, *Svarfd. 15, 3*.

ÖSKKVÁN, *f.*, *uzor Öskii (Odinis), terra* (Óski, kván). *it. provincia: jöftrar öskkvánar þærðes provinciarum, præfecti, gramr öskkvánar jöftra rez præfectorum, monarcha, Hg. 26, sec. membr. E, hoc ordine: gramr öskkvánar jöftra, hinn er gat yfirna byr (gratiam), gerra hlífa sér í geirvifa mína smeyg cf. öskvlf*.

ÖSKMÆR, *f.*, *virgo electrica* (ósk, mæ),

à a. Valkyrie, Amisio (= skjöldmor FR. I 177), Og. 18, ubi acc. sing. ókmeý. Óskmor (acc. óskmeý), FR. I 118, aut est famula interioris admissionis, aut id. qu. eekismor cistellatrix, nam sermo esse videtur de Falla, famula Friggæ (cf. præfat. in Grm. a SK. I 114).

ÓSKMÖGR, m., filius dilectus, carus (ósk, mögr): ó. Ulfe Uloi carus filius, Socin Esthrius, Uloi f., R. D., Fsk., 123, 3, quæ sic: aftrir Úlfis til Elfar | óskmögurskipum færum. Óskmögur drottins dei dilectus filius, Christus, Ho. 16, ubi dat. sing. ó-kmeði. — 2) filius electus, adoptivus: óskmegir, pl., gen. óskmega, heroes Valkalla, Monoheroes (Einhertjar), Æd. 16, id. qu. óskasynir, SE. I 84 (hans, o: Valfvörðr, óskasynir er valfir þeir er í val falla, etc.); óskakonr autem esse filium adoptivum patet ex FR. II 242 (ok ætlaði hann gjörð sér hann at óskasyni).

ÓSKÖP, n. pl., fata sinistra, dira (ó neg., sköp), Skaldh. 1, 8; 5, 39 (cf. SE. I 74). — 2) nefas, Hávam. 98.

ÓSKOPNIR, m., campus, ubi Surtus et Asa debellabunt, Fm. 15. FR. I 161 vertit óskapr non creatus.

ÓSKORINN, non sectus, non excisus (ó neg., skera): ax búkorit arista integra cum culmo, cornu incisa, Gha. 22; óskorum stóglum unguibus non sectis, Grett. 16.

ÓSKRÁN, f., dea optans (ósk, Rán): ó. sða þeris quæ profuvium sanguinis natit, mulier (ab arte medica), SE. I 436, 1.

ÓSKRUÐR, m., gigns, SE. I 550, 2; II 470. 615 (in II 551 tantum cernitur ós...ór); vide FR. III 389.

ÓSKVIÐ, n., uxor Oskii (Odinis), terra (Óski, víf), SK. I 514, 1.

ÓSLA (-aða,-at), vadere, ruere: ó. or eldi es igne effagere, FR. II 288, 2; 555, 2.

ÓSLAKINN, adj., impiger, gnavus, strenuus (ó neg., slakinn), SK. I 536; Hugom. 34, 5; de rege, F. VI 436, not. 1.

ÓSLÆB, adj., non habes (= ósljóf, qu. a.); neutr. óslætt, loco adverbii, non signifier, coloriter, vel non parum, magnopere: álmr raude óslætt areus (gladius?) non parum rubefebat, HR. 78.

ÓSLÆTTA, f., inæqualitas, asperitas (ó neg., slætta): ennis óslættar asperitates fronte, fronte ocrugata, contracta, Eg. 55, 4.

ÓSLI, m., pes (ósla): ek dró bjúga ósla frá eldi curvos pedes ab igne protraxi, i. e. ab igne abscessi, FR. II 87, 1.

ÓSMÁBORINN, non ignobili loco natus (ó neg., smáborinn), H. 31, 3.

ÓSMÁB, adj., non exiguus, non tenuis (ó neg., smár): þat var ósmátt haud exiguum fuit, gravis dolor erat, Ag. (locum vide orka); ósmás bættr satisfaciones non tenues, Op. 19.

ÓSMUNDR, m., regulus maritimus, Wchart., id. qu. ísmundur, jomundur, SE. I 508, var. lect. 8.

ÓSNÆFR, adj., ich qu. snæfr (ó esplet, vel = of), F. X 487, var. lect. 18.

ÓSNÆSTA, m., scintilla ammis, aurum

(ósa, snæsti): veitir ósnæsta þrábitur atur, princeps liberalis, F. V 170.

ÓSNILLI, f., stultitia, imprudentia, insipientia (ó neg., snilli): ó. heims vanitas mundi, hominum, hallaz burt frá heims ósnilli hominum vanitatem, rerum humanarum vanitatem aversari, Nik. 20.

ÓSNJALLR, adj., ignavus (ó neg., snjallr), Hávam. 16. 48, ubi opponitur frækni, ut mildr et gleyggr.

ÓSNÖTR, adj., insipiens, imprudens, stultus (ó neg., snötr), SE. II 216, 2; Hávam. 24. 25. 26. 27. 79. 104. 162.

ÓSÓMI, m., contumelia, injuria (ó neg., sómi), Gd. 29.

ÓSORG, f., nox, qs. vacuitas doloris, cura (ó neg., sorg), SE. I 510, 2.

ÓSP, f., populus (tremula), SE. II 483; Hm. 4 (avsp). Dan. Asp et Æspe, Soc. Asp, Germ. Aspe et Æspe.

ÓSPILTR, non depravatus, non corruptus, integer (ó neg., spilla): óspiltar rdnar incorruptæ, Bk. 1, 19.

ÓSS, m., deus Asa, id. qu. Ása, FR. I 437, not. 1; 520, not. 3; Isl. I 258, not. 11.

ÓSS, m., ostium fluminis, i. locus ubi es amnis e lacu exonerat. — 2) aqua, Ed. Lð-vasinn: ósa glöð ignis aquæ, aurum, ósa glöða olvir alnus auri, vir, Od. 26; ósa víti ignis aquæ, aurum, ósa vita ósa deus auri, vir: ek segi þat ósa vita ásum, Sturl. I, 23, 1; ósa eldr, id., ósa elds fngir vir, Isl. II 67, 1; ósa róf annuli, HR. 56, v. róf; vide et ósveisti.

ÓSS, pron., noster (Germ. unser, AS. usser); in nom. sing. masc. et neutr. non occurrit; Gloss. Ed. Sam. II testatur, inveniri aldeubi nom. masc. ossi quem nusquam existere puto; J. Olavius, in Mant. ad NgD., ponit nom. ossr sed in talibus absorberi solet r, ut in adj. hvas, hross, visu, subst. rass, seos, fess, guaf, gys. Sing.: ossa nostram, G. 4; ossu nostro, Ng. 1, 3; Has. 33; ossum nostro, Am. 30; ÓH. 70, 1. (AR. I 303). Pl.: neutr. oss, Ho. 3 (nisi sit dat. pl. pron. ek); ossar nostras, Korm. 26; Am. 52; ossa nostras, H. kat. 5, sec. ed. Holm.; ossum nostris, Skf. 14; Hmnd. 2, 10.

ÓSTAFR, m., id. qu. stafr (o pleon.): ostaftr hjörvedrs column pugns, pugnator, bellator, Fsk. 36, 1.

ÓSTILTR, adj., immodestus, immodicus, immoderatus (ó neg., stiltr); acc. sing. masc. óstiltan, vice adv., immodice, vehementer: elti víkinga óstiltan þræðnes vehementer perre-cutus est, Ha. 66, v. óle dasttr.

ÓSTMÝGIR, m., consumtor casei (ostr. m., mýgir), inhonesta viri appellatio, SK. II 634.

ÓSTR, f., Ostra, insula Norvegiæ (hodie Österö in Hordia Boreali). Ex vetusta collectione regia, Nr. 2368, forma Áta: keypt fer umgjörð Óstrar rapide fertur cingulum Ostræ (i. e. mare).

ÓSTYRKET, f., imbecillitas, infirmitas (ó, styrkr); de infirmitate morali, in sing., Has. 19; ii. in pl. óstyrktir, Has. 51. 57.

ÓSVIFR, adj., asper, severus (ó neg.,

avífr). — 1) *asper, de vulnere*: ósvífr andar áár aspera (gravia) animi vulnera, *Has. 54.* — 2) *severus*: ósvífrum ótta rándröttar severo prædonum terrori, i. e. regi, prædonum severo vindici, *Ha. 320, 2.* In prosa, *F. V 210, id. qu. óþýðr, óvægr, nam quod h. l. dicitur ósvífr við alla ósídameinn, hoc F. IV 111 exprimitur: óþýðr við alla ósídameinn, i. e. in omnes male moratos severus. Vide ósvífr.* — 3) *procar, protervus, imprudens*: ósvífr Kraka dísu hlökk femina proterva, *F. VI 251, 2 (Hk. 32, 2).*

ÓSVÍFRANDI, m., hostis: ó. Ása hostis Asarum, gigas, de Thjassio, *SE. I 310, 1, ubi Cod. Reg. abbreviate dat ósvífrnde. Propr. est, ut puto, part. act. verbi ósvífra (ab ósvífr), unde nihil superest præter hoc participium, et subst. verb. ósvífrudr et subst. ósvífrúngr.*

ÓSVÍFRÚNGR, m., hostis (ósvífr), SE. II 497. Hac voce usus est E. Olavius, in *Kvæði p. 171.*

ÓSVÍFRUDR, m., hostis (vide ósvífrandi), SE. I 536, sec. Cod. Worm.; SE. II 465, 548, 611, quo loco Cod. Reg. prave dat ósvífr, ruðr.

ÓSVINN, adj., insipiens (ó neg., svinnr): dómr ósvinnr apa existimatio, insipiente ac fatuo (temerario) homine digna, *Fm. 11; skipta orðum við ósvinna apa cum insulsis scurris, Hávam. 124. Vide ósvíðr.*

ÓSVIPT, supinum verbi svipta cum neg. ó: jarl lætr ósvipt húnskript (dat.) dynasta velum non demittit, non contrahit, *SE. I 696, 1, id. qu. jarl sviptir cigi seglina.*

ÓSVÍÐR, adj., insipiens, insulsus (ó neg., sviðr), id. qu. ósvinnr: in nom. sing. masc., Hávam. 21, 23; Fm. 37; Bk. 1, 24; gen. pl.: hverr ósvíðra apa quilibet insipientium simiarum (fatuorum), Grm. 34.

ÓSYNJU, dat. sing., sine nom.; fyrir ósynju sine justa causa, temere, imprudenter, Fsk. 173, 2 (quasi ab ósynja, f., deriv. ab ó neg et sýna). Idem est at ósynju, F. IV 142; Sturl. 6, 28; Gþl. 179; it. absol. ósynja, ÓH. 71, 186 (F. V 15).

ÓSYNJUR, f. pl., dea Asides, id. qu. Ásynjur (o = á), Vigagl. 21, 3. Vide Oss = Áss.

ÓSÝNN, adj., (ó neg., sýna), 1) act., qui non cernit, visu carens, ósýnna augna oculorum visu carentium, FR. I 263. — 2) pass., qui non cernitur, non perspicuus, it. incertus: ósýnt er incertum est, Sk. 2, 25.

ÓTAL, n., innumera multitudo, magnus numerus (ó, tal): acc., ótal skipa, FR. II 31; dat.: vit ótali bragna. SE. I 704, 3.

ÓTÁLA, adv., sine fraude (ó neg., tála); it. sine dubio, profecto, certe, ÓH. 194, 1, 2.

ÓTAMR, adj., non cicur, ferus (ó neg., tamr): gen. sing., aldina ótams varðrúnar vigga vetustis, feri lupi, F. VI 417, 2.

ÓTEITR, adj., parum hilaris, tristis (ó neg., teitr), Hjmk. 25, ubi: óteitr (o: var) jótunn.

ÓTÍÐR, adj., non solitus, infrequens (ó neg., tíðr). — 2) neutr. ótítt parum familiaritatis: hánom er ótítt við jótuna bráðir pa-

rum ei (Thori) familiaritatis est cum gigantum virginibus, *Hyndl. 4. Oppositum est: gera sér títt við e-a familiaritatem inire cum aliquo, Eg. 35, 41.*

OTR, m., mustela lutra: ullar otr lutra villosa, ursus, *Grett. 23; hafs otr lutra pelagi, navis, SE. II 154, 3 (I 444, 3); o. siglu l. mali, id., F. X 354; o. vinnar l. svovii, id., Ód. 21; o. útlegs l. oceani, id., rennir útlegs otra incitator navium, vir, RS. 23 (GhM. II 742). Otr gjöld multa pro cæde lutræ, aurum, SE. I 402, 2 (cf. I 336, c. 32, 352—56; otra nauðgjöld, id., corum eik femina, Ag.; otra djna culcitra lutræ (ut alias serpentis), aurum, forte a pelle lutræ, auro completa et contexta, otra djnu meidr vir, homo, Lr. 12.*

ÓTRAULLA, adv., facile (ó neg., traulla), Lv. 29.

ÓTRAUÐR, adj., non invitus, non tardus, non refugiens s. detrectans; intrepidus, alacer, lubens, promotus (ó neg., traudr), F. III 12, 1; Si. 24; und sprændi ótraudr raðum legi non tarde, effuse, ÓH. 193, 2 (F. V 29, 2). Cum gen. ó gamans, FR. I 428, 3; ótraudir vigs ad pugnam impigri, Skf. 24. Neutr. ótrautt largiter, copiose: Ól var ógnar gaga ótrautt geit ramni, HR 52.

ÓTRHEIMR, m., domicilium lutræ, mare (otr, heimr): otrheims floti classis (naves, oceano idoneæ, = hafskip), ÓH. 152, 2.

ÓTRÚ, f., quod contra religionem est, quod religioni repugnat (ó neg., trú): drfgja ótrá, Gþ. 2.

ÓTRYGGGR, adj., infidus, perfidus (ó neg., trygggr), F. VII 196 (Hk. 12, 1), ubi dat. pl. ótryggum.

ÓTT, neutr. adj. óðr, qu. v.

ÓTTA, f., tempus antelucanum (ut distincta pars diei, ab hora antem. 1½ ad 4); Am. 50; Krm. 14 (ubi vide adnotata); Hk. 34, 4; F. XI 306, 1; Sturl. 5, 4, 2. Ótta, FR. I 148, explicatur proxime præced. 147 per: þá er nótt eldir primum diluculum (unde elding netr, ÓH. 125; F. IV 263, et absol. elding, Hrafnk. 9); Marc. 1, 35, κρῶτ ἔρωχον λαύ, Mæsoq. vertitur air uhtvon (ld. fyrir óttu), ab uhtvo (óttu).

ÓTTA, verb., unde part. óttandi metu percussus: bið ek óttandi, Lil. 75. Usitatum est óttaz metuere, timere.

ÓTTAGJARN, adj., meticulousus, timidus (ótti, gjárn), Lb. 38.

ÓTTALAUSS, adj., timoris expertus, intrepidus (ótti, lauss), Has. 32; neutr.: oss er óttalaust við ógnar stjfri non metuisimus hominem, Eg. 75, 1.

ÓTTI, m., terror (Mæsoq. og timeo, ótta timebam), timor: lfsa ótta metuum ostendare, metu affici, Fsk. 166, 2 (locum vide sub horflótti); kemr ótti þá tum terror adest, Lb. 26; bera ótta fir sjálfum sér síði cæcere, Has. 11. Metaph., quod terrorem insert, de personis: ótti jótna terror gigantum, Thor, SE. I 278, 1; ótti rándröttar terror prædonum, rez, Ha. 320, 2; in appell. virorum, SE. II 498, v. c. ótti fengins gulla terror auri comparati, vir liberalis, SE. II 498, 3 (F. VI 196, 2);

ótti ormvengis, *id.*, *Ha.* 318, 2, *cf.* galli. *De robus*: ótti gulls terror auri, liberalitas, var ótta gulls liberalitate adscotus, liberalis, *Hg.* 31, 3; bjóða rinar leyg ótta auro non parcere, liberaliter esse, *Ód.* 1; ótti brynju terror loricae, gladius, bita knátti brynju ótti acutus erat gladius, *HR.* 31; dals ótti terror vallis, dals ótta fjöll montes, vallibus terribiles, *i. e.* *præalti*, *Vigagl.* 9. — 2) *periculum*: opt hañt er hætt í ótta in re rubita sapius te periculo exposuisti, *ÓH.* 27, 1; veit drótt mikinn ótta, *Há.* 20.

ÓTTLAUST, *adv.*, sine timore (ótti, lauss), *Rekst.* 3; *Nj.* 24, 2; *Has.* 36; *Lb.* 52.

ÓTTO = ÁTTU, 3. *pl. impf. ind. act. v. sig.* *HR.* 34 (nisi sit *id.* qu. ottu ab etja).

—ÓTTR, *term. adj.*, significans 1) copiam et multitudinem, *v. e.* dögótr, orrótr, svæðótt (*Ánótt*, *FR.* II 311). — 2) habitum corporis et animi, *v. e.* kollótr, úndótr.

ÓTTVIN, *m.*, amicus populi, virorum (ott = átt, vott), *lectio cod. H.*, *F.* VI 84, *var. lect.* 13; 386, *var. lect.* 3; 428, *var. lect.* 2; *id. codd. B, C, F.* IV 187, *var. lect.* 2, *vide* ótvin.

ÓTVINN, *adj.*, vox prava, *NgD.* 128 et *Manl.*, ubi vertitur: non duplex, *i. e.* certus, non dubitans, non timens, bered, serdig, utvirlraadig; qui significatus adhibetur *ibid.* p. 29, *ex* *ÓH.* 92, 6, ubi ótvin vertitur *Dan.* fyrir. *Hæc prava vocis acceptio adhibetur in Hkr. VI, repetita jam in Eg.* 330, *not. e.*, ubi ótvinn konúgr vertitur: fortissime (*can-* *dide*) rex. Sic putavit J. Olavius vocem compositam esse *ex* ó neg. et tuinnr = tvennr duplex. *Sed vide* mox ótvin.

ÓTVIN, *m.*, *id. qu.* ottvin amicus virorum, amicus populi (ot = ott, átt, vott: vin = vinr), *gen.* ótvins, *F.* VI 428, ubi ótvin Engla, *i. e.* vinr Engla áttar amicus nationis Anglicæ, rex Anglicus, þrýstir Engla ótvins oppressor, adversarius regis Anglici, rex Norvegicus (*vide* *F.* XII ad h. l., *et* *Shl.* VI 81, *not. d.*, *et* VIII 314 in *emend.* ad VI 398, l. 5); koadgr ótvin rex, virorum amice, *F.* VI 386, 2; ótvin, *F.* VI 84, 3, in *Shl.* VI 81 *et* *F.* XII, *appositum retuli ad Magnús, sed potest esse vocativus, populi amice, ut apostrophe ad regem.* Sic *et* *F.* IV 187, 1, ótvin *lectio codd. G, I, S, rectissime ut vocativus accipitur, quo loco codd. E, K, L habent ut vin (utvin).*

ÓTVISTR, *adj.*, non tristis, jucundus (ó neg., tvistr). *SF.* I 640, 1.

ÓTYNN, *Ng.* 34, 3, prava lectio, *sec. unum cod. D, metro adversans; nam h. l. membr. E et tres codd. (B, G, H) præferunt* ótvin, *membr. A ottinn (prave pro ottuin).* J. Olavius hanc pravam lectionem adduxit in *NgD.* 128.

ÓTYRRINN, *adj.*, qui alios non lacessit, ad iram provocat (ó neg., tyrrinn), *GS.* 12, *in prosa* *F.* VI 304.

ÓUMK, *vide* óas.

ÓVARI, *m.*, corvus, *SE.* II 456. *Vide* óvri.

ÓVARB, *adj.*, incautus (ó neg., varr), *Gha.* 42.

ÓVÆGINN, *adj.*, cedere nascius, animo constanti et imperterrito (ó neg., vægina), *Am.* 96; *SE.* I 494, 1.

ÓVEGR, *m.*, contumelia (ó, vegr): óvegr menn homines contumeliosi, scelerati, *Has.* 39.

ÓVENJA, *f.*, vitia, pravi mores (ó, venja), *Lb.* 35.

ÓVÆNN, *adj.*, desperatus, desperandus (ó neg., vænn); *neutr.* óvænt, *vice adv.*: stefna óvænt desperanter agere, mala meditari, *Lil.* 48.

ÓVERI, *m.*, corvus, *SE.* II 488. — 2) *animus* (óværi), *SE.* II 467. 613.

ÓVERÐR, *adj.*, indignus (ó neg., verðr), *Has.* 4. 27.

ÓVERÐUGR, *adj.*, immeritus, indignus (ó neg., verður), *Lil.* 65. Sic óverður dauða morte indignus, *F.* VII 158.

ÓVÆTTR, *f.*, *id. qu.* meinvættir, *Grett.* 65. 7.

ÓVILI, *m.*, incommodum, tristitia, ægritudo (ó neg., villi), *Bk.* 2, 43, *id. qu.* sequi móðtregi.

ÓVILJANDI, *invitus* (ó, vilja), *Plac.* 17.

ÓVILTR, *non depravatus* (ó neg., villa), *Bk.* 1, 19.

ÓVINR, *m.*, inimicus, hostis, *Hávam.* 1. 43 (ó neg., vinr).

ÓVÍSLEGR, *adj.*, noxius, damnosus: óvislegar þislr noxii, periculosi cruciatus, de suppliciis infernalibus, *Has.* 38. Radix videtur esse óvisli noxa, damnus, *F.* XI 81, forte et cognatum óvísna, quod videtur esse *id. qu.* órkundi noxa, *v. e.* gera óvísu, *F.* VI 201; sfnna óvísu, *GhM.* II 312 *var. lect.* 4; *Háv.* *Ísf.* 52, unde forte óvisavargr.

ÓVÍSS, *adj.*, incertus (ó neg., viss): óvist or incertum gen, *Hávam.* 1.

ÓX, *f.*, securis, *gen.* óxar, *Hk.* 44, 2 (*F.* VI 270, 2). Etiam óxi, *v. e.* Bl. membr.: þa er stænðen reddare við han (crossæñ) helldr en við ecki vapn annat huarke suerð nema óxi. *Vide supra* est, *eyx.*

ÓXI, *m.*, taurus, *id. qu.* uxi, *Hymk.* 18; *SE.* I 444; óxa matr esca tauri, pabulum bubulum, *de villi victu*, *F.* V 219.

ÓXL, *f.*, humerus: líta um óxl respicere, *Orkn.* 82, 4; skjóta e-u of óxl post humeros rejicere, *i. e.* aversari, vel super humerum jacere, imponere sibi, subire (difficiles labores), *Grg.* 6; limir axla rami humerorum, brachia, *SE.* I 600, 1, *vide* axllimar.

ÓXLA, *id. qu.* oxla augere: óxlum styr þenna augemus (committimus) hanc pugnam, *Fsk.* 23, 1.

ÓXN, *n. pl.*, boves, *id. qu.* yxn, uxu, *Rm.* 19.

ÓZ, *adv.*, vehementer, *id. qu.* vzt (prop. *neutr. part. pass. v. qua*): lét hnefa skjalla qz við eyra pugnum auri (gigantis) vehementer incussit, *SE.* I 258, 3, *Cod. Reg.* (*Cod. Worm.* *et* *Upsal.* h. l. legunt ar, quod voci præced. conjungunt, o: réyrar, quod sequitur *Lex. Mythol.* p. 460).

ÓZTR, *superl.*, summus, præstantissimus, optimus, *id. qu.* vzt, vzttr (compar. óðri), *Grm.* 43; *ÓH.* 220, 1 (*FR.* I 110, *var. lect.* 5); *Plac.* 51 (ubi scribitur óztr).

ÓÐARFR, *adj.*, (inutilis (ó neg., þarfr), *Hávam.* 167. — 2) noxius: óþarfr öldum dá homine, *Me.* 20, sed tré óþórf öldu ligna hominibus noxia, i. e. patibula, *F. VII* 304. Óþarfr, *adv.*, ad incommodum, in perniciem, *Bk.* 2, 59; vide úþarfr.

ÓÐÆGILIGH, *adj.*, non acceptus, ingratus (ó, þægillgr), *Lv.* 3.

ÓÐEKKR, *adj.*, molestus, invisus (ó, þekkr), *ÓH.* 92, 6 (*AR.* I 325, 2; *F. IV* 187, 1); *Korm.* 19, 8.

ÓÐJÓÐ, *f.*, homines mali, malefici, praedones (ó, þjóð), de Vendis, *Mg.* 25, 2 (*SE.* I 513, 5); de paganis, *Ód.* 15; eyðir óþjóðar azstirpar molestorum, *rez.* *SE.* I 408, 1. Þk., óþjóðir gentes barbarae, de Frisiis, Gallis, Vendis, *F. I* 124, 2 (ubi *ÓT.* 26, 4 yr-þjóðum); ingi óþjóða rex barbarorum (*Seo-lorum*), *Ha.* 324, 1.

ÓÐÜKK, *f.*, nulla gratiae, indignatio, offensio, animus offensus: pl., kunna e-m óþakkir indignationem suam significare verbis, declarare alicui, se rem improbare, aliquid sibi ingratisimum esse, *Ísl.* II 351, 2 (*pros. F. VIII* 251).

ÓÐOKKI, *m.*, simultas (ó, þokki), *RS.* 33.

ÓÐOKKADR, *adj.*, invisus (ó, þokkadri): cum dat., ó broðrýgi, *SE.* II 634; *Salk.* 17 (*cod. membr. Holm.*).

ÓÐOLI, *m.*, character magicus, impatientia et inquietis efficax (ó, þol), *Skf.* 29, 36.

ÓÐÖRF, *f.*, incommodum, damnum (óþarfr), *Mg.* 15, 1.

ÓÐORNADR, non avescens (ó, þorna): óþornat korn semen solidum et succi plenum, maturum, *Lb.* 5.

ÓÐRÆTINN, *adj.*, non contentiosus (ó, þrætinn), *Nik.* 31.

ÓÐROTILGR, *adj.*, inexhaustus, immensus (ó, þrotligi): óþrotlig brynreidar sól aurum immensum, *Ha.* 318, 3; óþrotligt lið copia immensa, *F. VII* 7, 2.

ÓÐURFANDI, sine causa, temere faciens (ó, þurfa): pl. óþurfendr, *Y.* 24, 2.

ÓÐURFT, *f.*, incommodum, molestia, damnum (ó, þurft), *id. qu.* óþurft, *Korm.* 3, 3.

ÓÐVERI, *m.*, animus, *SE.* I 542 (*SE.* II 550; óðuere; II 467, óværi; II 613, óværi).

ÓÐYRMIR, *m.*, qui non parcat (ó, þyrmir): ó hjórs qui gladio non parcat, indefessus puginator, *SE.* I 430, 4, ubi construo: ó hjórs barg varga fjörvi vitá lupórum consu-luit, lupos saturavit.

ÓÐAL, *n.*, fundus avitus, *Rm.* 45; praediant avitum, *FR.* II 88, 2; pl. óðöl þegna avita pradia civium, *Mg.* 17, 9 (*F. VI* 26, 1); patrimonium, *Hh.* 19, 1; patria, *Mg.* 25, 1. — 2) *id. qu.* edli ingenium, animi indoles, *it. animus*: óðal batni animus exhilaretur, *Ghv.* 26; *cogn.* adal.

ÓÐALDRAUGR, *m.*, qui jure hereditario aliquid possidet (óðal possessio hereditaria, draugr arbor): ó. baugs possessor annuli, *vör.* *Eb.* 19, 5.

ÓÐALSTÓPTIR, *f. pl.*, villae hereditariae (óðal, stópt), *Mg.* 9, 5, (aðalstóptir; *F. V* 208).

ÓÐALTORVA, *f.*, gleba gentilicia, fundus

hereditarius (óðal, torva), *Bk.* 2, 59; *SE.* I 454, 1. *AS.* eþellyrfr, *Épos Scyld.* 33.

ÓÐALVELLIR, *m. pl.*, fundi hereditarii (óðal, völlir): *acc.* óðalvöllu, *Rm.* 34.

ÓÐASTRÁNGR, *adj.*, vehementer rapidus (óðr, stráng): í óðastraugum ólagáagi ástu maris saviente, *F. XI* 304, 1.

ÓÐASTRAUMR, *m.*, aestus furens, vehemens rapiditas fluminis (óðr, straumr), *Ha.* 234, ubi *sec. var. legendum et construendum*: andrþ járn bitu, sem óðastraumr yrpi ísmöl acula tela secabant, veluti si furens aestus fragmina glaciæ jaceret (volveret).

ÓÐBORG, *f.*, ars animi, pectus (óðr, borg), ut óðar ránn: láka upp óðborgar hlið januum pectoris recludere, pectus aperire, inspirari aliquem, *Has.* 1.

ÓÐFLÝTIR, *m.*, qui carmen proferat, celeriter absolvit, poeta (óðr, m., flýtir), *SE.* II 633, 3.

ÓÐFÜSS, *adj.*, insane cupiens (óðr, flüss), *Hank.* 26, 28; *A.* 4.

ÓÐGERÐ, *f.*, concinnatio carminis (óðr, m., gerð), *G.* 10; *Lb.* 49.

ÓÐGJARN, *adj.*, vehementer cupidus (óðr, gjarn), *id. qu.* óðgjass, *Ísl.* II 260, 1 (*SE.* I 410, 1).

ÓÐHARÐR, *adj.*, valde durus, praedurus (óðr, harðr): óðhörð egg, járn, *SE.* I 604, 1; *Orkn.* 5, 4.

ÓÐI, *n.*, ingenium, intelligentia, sapientia, *Vasfr.* 4. 20, 22 (= vit, cf. 24, 26), *id. qu.* vödi.

ÓÐINN, *m.*, Odin, deorum princeps, *Vsp.* 16, 22, 26, 42, 48; *Hávam.* 98, 111, 116; *Vasfr.* 5, 52, 53, 55; *Grm.* 7, 9, 10, 14, 19, 43, 52, 53; *Æd.* 9, 22; *Veglk.* 6, 8, 18, 19; *Hyndl.* 40; *Hund.* 2, 32; *Bk.* 1, 2; *it. SE.* passim. *Dat. sing.*, Óðni: seldr Óðni Óðni dicatus, devotus, consecratus, *FR.* II 26; gefinn Óðni, *Hávam.* 141; *gen.*, Óðins, sed Óðnis, *SE.* I 300, 2. Óðins alda vnda Óðnis, mulum póðlicum, póðis, carmen, *Nj.* 92. — brúðr terra, *SE.* I 320; — eldr (ignis), gladius, *SE.* I 420, 428. — *vtt. dá.* *Asa.* *F. II* 54; familia regum Danica, *FR.* I 258, 1. — farmr, fengr, fundr póðis, *SE.* I 244 (c. 3). — gjöf (donum), póðis, *SE.* I 244 (c. 3). — gremi (ira), de gratia, *Hund.* 1, 12; de ira Odinis, vide *Skf.* 33; *H. Br.* 7. — hant tringa minima; *sec. Feberii Prodr.* p. 37, Phaleropus cinereus (= vundhani), *SE.* II 489. — haukar corvi, *Hund.* 2, 41. — hverr (lebes), Óðrerir, Óðinn hverldr póðis, *SE.* I 252. — hylli sacro, gratia Odinis, *Grm.* 50; við (till) Óðins hylli in gratiam (laudem) Odinis, *F. II* 52, 3. — kona, Frigga, *SE.* I 304 (et Freya, *sec. Cod. Reg. I* 304, *var. lect.* 8). — kron, Frigga, *it.* = frygd voluptas, dea voluptatis, *Venn.* *Söll.* 77. — mjóðr póðis, *SE.* I 244; 266, 5 (*Höfuðl.* 2). — salir Valkalla, *Hund.* 2, 48. — sessi, sinni Lokius et Hæter, *SE.* I 268. — son Balderus, *Skf.* 21; *Veglk.* 13; *SE.* I 260 (Ó: barn, *id.*, *Vsp.* 29); *Brugus.* *SE.* I 266 (c. 10); *Hödu.* *Vsp.* 31; *Veglk.* 16; *SE.* I 266 (c. 13); *Tyr.* *SE.* I 266 (c. 9); *Vali.* *ibid.*; *Vidar.* *ibid.*; *Thor.* *Vsp.* 50;

Hæbl. 9; Hæmbl. 21. 32; SE. I 266 (s. 11). — veðr (*tempestas*), pugna, SE. I 416. 438; Hg. 38, 8. — 2) Óðinn homonymicæ pro nomine propr. Gizur, de Gizure dynasta Thorvaldi f., Sturl. 9, 10, 1. — 3) in compos. náðlédinn.

ÓBLATR, adj., furiosus, furens, rabidus (ódr.-látr), Hk. 84.

ÓBLAZ (-aðis,-az), adipisci, nascisci, consequi (auðr, auðinn), cum acc., þ. ástir, Hæmbl. 29; cum infn.: þá óðlaz, ok þá eiga gat, Rígr at heita luno ei contigit nomen Rigi, quod et in posterum retinuit, Rm. 42, ut Skr. 795: óðlaz at heyra = fá at heyra. Pass. et impers., mér óðlaz mihi contigit: gæð lætr seggjum óðlaz gott líf, id. qu. lætr blotnaz facit ut hominibus beata vita contingat, Lp. 17.

ÓBLI, n., genus, vel sors, conditio (id. qu. óðli), Hæbl. 8; Æd. 43.

ÓBLIGA, adv., vehementer, Ag. (loqum vide sub orka p. 627), (ódr, óðlig).

ÓBLINGR, m., vir liberalis (óðull), Sturl. 7, 42, 8; óðlingr álnar orms annulus liberalis, HS. 6, 2, ut ormbekks gramr. — 2) rex, SE. I 524, 3; I 616, 2. Pl., Óðlingar familia regis Óðlingorum, SE. I 520; Hyndl. 10.

ÓÐNIS, metath. pro Óðins, gen. ab Óðian, Odin: áþræðr Óðnis filius Odinis, Thor, SE. I 300, 2.

ÓÐR, m., animus, mens, ratio, Vsp. 16; háfa góðan óð bono, hilari animo esse, Nj. 24, 1; tryggva óð animum confirmare, Nj. 131, 2; óðar rann domicilium animi, pectus, Lk. 1. — 2) poësis, carmen, SE. I 464; ÓT. 40, 2; óðar umíðr poëta, Eg. 31, 1; óðar á, lokarr lingua, G. 37; SE. I 410, 2.

ÓÐR, m., [Odus, maritus Freya, SE. I 114. 304. 536, 4; kona Óðs Freya, SE. I 304; beðvina Óðs, id., SE. I 348, 1; 424, 3; Óðs mey, id., Vsp. 23. — 2) id. qu. óðr vastqator, delector (syða): mána óðr vastqator

luna, lupo Mánagarmr gigantei artus, hinc mána óðs kvánn femina gigas, byrr mána óðs kvánnar animus, id. animi fortitudo, Hg. 26, que loco membr. E. habet oukkypanar pro óða kvánnar.

ÓÐR, adj., furens, furiosus, sapiens: ótt dýr fera, óða dýra eyrna víðr cornu ferinum, poculum, Eg. 44, 2; óðr byrr ventus vesaniens, Hávam. 90; ótt veðr furens tempestas, Mg. 1, 6; F. XI 295, 2; óðr sjór mare sagviens, F. VI 427, 2; óðrif var látit ótt sagittæ crebro missæ sunt, Mg. 31, 3; verða óðr, de viris, furore corripit, Am. 41; de tempestate, furiosum esse, Am. 17. Neutr. ótt, vice adv., celeriter, ÓH. 13, 2; SE. I 606. De pugna, Eg. 52; 55, 2; Gho. 5; de bellatore, acer, ferox, H. 9, 1; insanus, SE. I 532. Vide steinóðr.

ÓÐRERIR, m., lebes, quo sanguis Kvæseris exceptus (SE. I 216) consecutusque et in mulsum conversus est (ibid. I 250): Óðreris alda liquor Óðreris, mulsum poeticum, carmen, SE. I 249, 3, ubi: Óðreris alda þýtr við galdra fles unda Óðreris sonat ad scopulos sonorum (in ore). Scribitur Óðreyrir, SE. I 216; Óþrerir II 295; Óþrærir, II 307; Óðrærir, II 306; Óðrærir, II 307.

ÓÐRÆÐI, n., res subita, tumultuaria (ódr,-ræði), pugna, Sonart. 14 (ut óðvíðri furiosa tempestas, F. IV 66).

ÓÐRI, compar., id. qu. vðri superior: bróðir Sigurðar varð vðri superior discessit, victoriam reportavit, Fsk. 53, 2; þrástiantior, vðri drykkir potiones meliores, Skf. 36.

ÓÐRÍKR, adj., præpotens (ódr, ríkr), Rekst. 32.

ÓÐULL, adj., qui adeptus est, compos; dives: djúpróðuls óðull (determ. óðla) dives auri, Y. 5 (SE. I 32, 1); hryns óðul, f., æqr nitus larga, i. e. sonora, tinnula, pro subst., lorica, Hófuðl. 8.

ÓÐUZ, impf. syncop. verbi óas.

P.

PADA, f., amnis (Padus, Italia fluvius), SE. I 577, var. lect. 14 Wchart., qui pro vervaða divoim habet ver, pada.

PÁFUGL, m., pavo, Líl. 27 (So. páfogl, Dan. Paafugl), pái, fugl.

PÁI, m., pavo, SE. II 489 (cognomen, F. II 19; Nj. 71; in obliquis pá, Nj. 71; Korm. 12 bis).

PÁLLB, m., gradus scalarum, Nik. 84; scamnum, subsellium, Nik. 17; liana p. scamnum serpentis, aurum, Skáldh. 5, 20. In compos. helpallar.

PÁLMB, m., palma, SR. II 483. 566, in vitarheium.

PÁLMI, m., palma (arbor), Lp. 30; Nik. 70; Orka. 82, 11.

PÁLMB, m., palma (arbor): strönglögur p. palma crenæ, sagitta, Krm. 15, ubi dat. s. pálm. Vide brunpálmr.

PÁLMSUNNUÐAGR, m., dominica pal-

marum (pálmr, sunnuðagr), Fsk. 76, 5, citatum Eg. 384, not., vide supra verb. faldp.

PÁLMSVÍÐR, m., palma arbor (pálmr, víðr), Gd. 8.

PANNA, f., olla, Nik. 28. 29. 30.

PARAÐÍS, f., paradísus (παράδεισος): hvíld, sæla, vist paradísar, Sturl. 7, 42, 8; Has. 24; Nik. 21.

PANTAR, m. pl., populus Scotiæ, unde oppidum Perth, ÓH. 14, 2; Sic. 20, 6.

PARTR, m., pars: þriðjungs partr í skeið tertia pars navis, Skáldh. 3, 52; brjóta supðr í marga parta, Gd. 60.

PAST, m., SE. II 566, id. qu. porn, qu. v.

PAST, n., pastus: hyggju past pastus animi, lætita vel pectus, Krossk: engi manna þat veit, hversu at sorgin hyggju past harðliga sundr sleit; gleðinnar past nutriz gaudii, de Maria, Líl. 80. Propr. sensu, Ísl. I 235: hafði hvítahjörn drepit þá, ok lá þá

á pasti, er hann kom at incumbibat pastui, i. e. *prada incumbens sanguinem sugebat.*

PEITA, *f.*, *Pictavia* (*Poitou*), *ÖH.* 18, 1; Peitu hjálmar *galea Pictavica*, *F. VI* 47, 1 (*cf.* peitneskr). — 2) *hasta* (*Pictavica*), *SE. I* 570, 1; *II* 477. 561. 621; *quæ lectio pluribus locis restituenda est, v. c. F. II* 316, 2, *legendum en síð peita hasta volabat*; *HR.* 67: Sveinn framdi gný grimman, | guðr heitir svá, veitu, lege peitu. a peitu gnýr *stre-pitus hasta, pugna*; *F. IV* 282, peitu hagli *leg-peitu h. grandine hasta, nimbus telorum, præ-lia*; *Ísl.* 2, peitu hlynr *platanus hasta, vir.*

PEITNESKR, *adj.*, *Pictavicus* (*Peita* 1): *p. hjálmr*, *Fsk.* 76, 5, (*vide supra verb. falda citatum Eg.* 384, *not.*), *cf.* valskr, et Peita.

PELL, *n.*, *sericum, byssus*: tróða pells *femina*, *Skáldh.* 1, 36; *de rebus pretiosis: gæða e-n sílfri ok pelli*, *Skáldh.* 7, 54; *veitir pella vir munifcus*, *SE. II* 224, 1. Pell gullskotit, *purpurapell*, *Fsk.* 106; *guðvefjarpell*, *F. V* 274; *skikkja, ok peldregin yfir kinnia*, *Ljósv.* 13. *Lex. Dan.* Pel, Peld, Pjeld (*Svec. et Germ. vet.* Pell, Pelle, Phelle) *byssus s. bom-byz pretiosa coccinea, coccoino infecta. Cf. notam Sjöborgii (ad Rm. 37 allatam): um-braculis linteis vel sericis, Pell dictis, nostro quoque tempore, dum perageretur consecratio nuptialis, usi sunt antiquum obtinentes rustici.*

PELLICANUS, *pelecanus* (*πελεκάνη*); *metaph.*: *p. at veraldar láni hominum commodis proprio vitæ periculo inseruiens*, *Nik.* 84. *Vide Sorani Thes. sub voce pelecanus, it. Visubók, Hól.* 1748, p. 291, kvæði um fugl-ina Pellicanus.

PENNINGR, *m.*, *numus*, *Æd.* 40; *Nj.* 24, 2. *Partim, sec. Græg. II* 183, *decima pars uncia (eyrir), i. e. $\frac{1}{10}$ unæ, partim, sec. ÖH.* 146, $\frac{1}{10}$ unæ *panni pomerialis. Vide sal-penningr.*

PENTA (-aða,-at), *pingere* (*Angl.* paint): *pentaðr variegatus, de stellante celo*, *Lil.* 27; *vide Gloss. F. XII*; *pentaðar málgreindir sententia floridæ*, *SE. II* 158.

PERA, *f.*, *pirus arbor*, *SE. II* 483 (*quo loco SE. II* 566 *habet fura*).

PERSÓNA, *f.*, *persona*, *vide föðrpersóna*; *ein persónan þrennara greina una ternæ dis-tinctionis persona*, *Lil.* 31.

PETR, *m.*, *Petrus Apostolus: Petra knörr*, *bátr navigium, cymba Petri, ecclesia christiana*, *Gd.* 4. 26. *Sverð Petri (gen. Lat.), gladius Petri, interdictum ecclesiasticum*, *Gd.* 31. *Dat. Petrusi, term. i nominativo Lat. addita*, *Fsk.* 93, 1, *vide klús.*

PIKA, *f.*, *virgo* (*Dan.* Pige), *Skáldh.* 5, 31.

PÍLA, *f.*, *angitta* (*Dan.* Pil): *ástar p. sa-gitta amoris*, *Skáldh.* 1, 17.

PÍLL, *m.*, *salix*, *SE. II* 483. 566.

PILTR, *m.*, *puer, de recens nato infante*, *Gd.* 3. 55.

PÍNA, *f.*, *cruciatius, vexatio, afflictio*: *beraz pína vexatione affligi, de re venerea*, *Selk.* 1.

PÍNA (-i,-da,-t, et -aða,-at), *Skáldh.* 5, 14), *oruciare*: *p. sjálfan sik*, *Söll.* 73, *se sponte affligere*; *pindr sóttum morbo afflicti*, *SE. II* 222, 2. — 2) *punire*: *pindr stuldr*,

SE. II 212, 1. — 3) *vexare, vim inferre*: *p. klerka, presta*, *Gd.* 40. 42; *p. aveit*, *Gf.* 14. *PÍNING, f.*, *cruciatius* (*pína*) *Lb.* 43; *pín-ingar kross cruz Christi*, *G.* 62; *afflictio, de morbo*, *Selk.* 9.

PÍNSLA, *f.*, *cruciatius, pæna*, *Sturl.* 7, 42, 8. *PÍNULAUSS, adj.*, *siné cruciatu, dolore, illæsus* (*pína, lauss*), *Nik.* 30.

PÍPA, *f.*, *tibia, qua canitur*, *Sværr.* 83, 2 3; *F. XI* 353.

PIPRA (-aða,-at), *contremiscere*: *p. ok skjálfa*, *Nik.* 49; *pass.*, *id.*: *heimar skálfa, en himinn pipraðiz*, *Krossk.* 13; *de terra motu*, *Húngro.* 240; *act.*, *GhM.* II 269, *ez Fbr.*

PÍSL, *f.*, *id. qu. pínl extruso n. pæna*: *semja e-m pínl pænas infingere cui*, *Sturl.* 8, 2, 1; *cruciatius, plágaz písla auðum acerbi* *cruciatibus affligi*, *Gd.* 57; *de amentia*, *Selk.* 6.

PLAG, *n.*, *mos*: *uppá þeirra p. eorum more*, *Skáldh.* 3, 32.

PLÁGA, *f.*, *afflictio, cruciatius*: *p. holdr*, *Gd.* 42.

PLÁGA (-aða,-at), *affligere, cruciare*, *Gd.* 58; *plágaz affligi*, *Gd.* 57 (*Dan.* plage).

PLÁGG, *n. pl.*, *plógg impedimenta, vasa*, *Skáldh.* 4, 12.

PLÓGADR, *frugibus consitus* (*plógr*), *vide hjartplógr.*

PLÓGR, *m.*, *aratrum* (*Dan.* Plov): *keyra plóg aratrum agere*, *Rm.* 19; *ræka plóg af akri*, *Orka.* 82, 13 (*AR. II* 220); *aðr p. núðum aratrum, sine agris et jumentis*, *Hk.* 76, 4. *Aratrum Norvegicum describitur Strömii Descr. Sunnm.* 1, 339. — 2) *fruges*, *Lá.* 10. — 3) *metaph.*, *af tjandans plógi æv-tore djabolo*, *Gd.* 33.

PLÓMA, *f.*, *prunus*, *SE. II* 482. 566 (*Noro.* *Piomme prunum*, *Germ.* *Pflaume, id.*, *Dan.* *Blomme*).

POLLR, *m.*, *lacus, stagnum*, *Hugsm.* 11, 5; *v. hræpollr.*

PÖRS, *m.*, *myrica* (*Dan.* Pörs; *Noro.* *Post myrica Gale*; *Birkepors*, *Ström.* 1, 76), *SE. II* 482; 566 *pass.*

PORT, *n.*, *porta, castelli*, *F. XI* 305, 3 (*pros. F. X* 153); *sorgar port porta lugubris, funesta*: *Kantara borg fékk práðum Portum mart sorgar port, i. e. multi Partorum ex urbe erumpentes ceciderunt*, *ÖH.* 14, 2; *bera frá porti ab janua auferre, de mendico*, *FR.* II 272, 3. *Metaph.*: *sauðings port porta cibi, os*, *Grett.* 42.

POSTULI, *m.*, *apostolus*, *Lv.* 31.

PRÁMR, *m.*, *barca, cymba major*, *SE. I* 582, 3; *II* 481. 565. 624; *acc. prám* (*var. lect. pramma, a prammí*), *Gfl.* 411, *ubi distin-guitur ab eikja. Vide príjámr Svec. prám rata.*

PRESSA (-aða, -at), *premere, comprimere*: *pressat lopt i himininn hvassan*, *Lil.* 10.

PRESTR, *m.*, *sacerdos*, *Gd.* 22. 24.

PRETA (-aða,-at), *decipere, dolo circumvenire*, *Grett.* 17.

PRETIVIS, *adj.*, *dolosus*, *Nik.* 69 (*pretti fallacia, viss*).

PRÍMI, *m.*, *canis matutinus* (*a Lat. pri-mus*), *hora 6. antem. cani solitus*, *F. IX* 283. — 2) *sonitus, de crepitu plagarum*, *F. VII* 356.

PRÍSA (-aða,-at), *laudibus celebrare* (pris, n., laus, gloria, it. pompa): þessi dýrð vísar drottinn hefir at vísu prísat gjörvöll vöta þæc gloria regum domini certe omnes aquas celebravit (sanctus reddidit), *Gþ. 10*; Þeir er Guðmund prisa laudibus celebrant, religiöse colunt, *Gdþ. 7*.

PRJAMR, m., *id. qu. prámur*: Vestra p. cymba nani, *poësis, carmen, Skaldh. 5, 26*.

PRÓCESSÍA, f., *processio solennis ecclesiastica* (vide *Hist. eccl. Isl. II p. 359—360*): sfngr processia framan til messu, *Nik. 74*.

PRÓF, n., *tentamen, experimentum, documentum*: með úkiru prófi skírliús ob spectatam castitatem, *Gd. 68*.

PRÓFA (-aða,-at), *probare, experiri, tentare*: hitt mun ráð, (at) raun prófi sik optimum factu est, ut experientia se probet, i. e. ut experimento ostendas quid valeas, *RS. 7*.

PRÓPHETI, m., *vates, propheta*: mál própheta dicta vatis, *vaticinia, Merl. 2, 100*.

PRÓSA, f., *oratio, sermo* (Lat.): glósur hann söng með lángrí prósu hymnum longi argumenti componit, *Nik. 76*.

PRÜLLIGA, adv., *pro prülliga* (ll = ðl, þrúðr), *fortiter*: vega prülliga fortítur pugnare, *F. VII 46, 3*.

PRÜDLIGA, adv., *egregie* (þrúðr): kenna p. egregie docere, *Ag., vide prülliga*.

PRÜÐR, adj., *pulcher, venustus, decorus; ezimius, excellens, præstans; magnanimus, generosus, fortis* (Angl. proud superbis). — 1) *ezimius, præstans*: de navi, löng súð drekans prúða longa tabula ezimii draconis, *Hk. 62, 1*; af þramval prúðum e navigio ezimio (de arca Noe), *Lo. 16*; p. lofsaungr, *Gdþ. 15*; prúð Paternoster, *Skaldh. 7, 62*; prúð knúta os ezimium, *Hk. 83, 1*; þrúðr knapti robora ezimius, *Plac. 37. — 2) pulcher, elegans, venustus*: de femina, hin prúða þrúðr þægtra hnóssa, *SE. II 630, 2*; þrúðar ekkjur, *ÓH. 70, 5* (*AR. I 305, 2*); herr, hörvi þrúðr lino ornatus catus, femina, *Rekt. 35* (in prosa, *compos.*: hárrþrúðr, hirþrúðr, húsrþrúðr, hýflaprúðr); vorum þá prúðir tum gloria decori eramus, *Hk. 15* (*F. VI 169, 1*; *SK. I 444, 1*). — 3) *magnanimus, generosus, fortis*: p. þegn, *Eb. 19, 10*; p. hirð, *F. II 299*; þrúðir Partar, *ÓH. 14, 2*; hirðmenn, *Mg. 1, 6*; sveitir, *Ha. 286, 1*. — 4) *neutr. prúðt et prútt, loco adv., fortiter, strenue, impigre*: sækja p. strenue impugnare, *Si. 43*; siklíngr raud sverð p. fortiter dimicavit, *Sie. 20, 6* (non prútt Parta ilk, ut *Hkr. et F. XII*); standa p. und randir fortiter pugnare, *Fbr. 50*; ráða p. eptir manni strenue petitum ire, *F. II 277*; splendide, gloriose: réð allprútt mikkum skipastóli, *F. I 100*; allvíis öðlíngr fái prútt hvíld Paradísar, *Sturl. 7, 42, 8*.

Superl. prúðast: súð gengr v sem prúðast nævis perpetuo quam strenuissime procedit, *RS. 13*. — 5) *in compositis*: aldrþrúðr, andþrúðr, fólkrþrúðr, gagnþrúðr, háttarþrúðr, hjartarþrúðr, hugþrúðr, látþrúðr, lundþrúðr, ógnþrúðr, órráðr, orðþrúðr, saannþrúðr, skjaldrþrúðr, títrþrúðr, vitþrúðr, þrekþrúðr.

PRÝÐA (þrýði, þrýdda, þrýdt), *ornare* (þrúðr): klæði þrýða hirð aulicos ornant,

Ok. 9, 4; hnóssir þrýða heim res pretiosæ orbem terrarum ornant, *Ha. 313* (*AR. II 378*). *Pass.*, dagr þrýðis með sigri dies victoria illustris redditur, *G. 31* (*sec. konungabók Bergs ábóta*); min þrýðis mund manus mea (annulo) ornabatur, *SE. I 504, 3*; part.: reidumeltr jöfurr, þrýðdr við raun rez, magnificentia illustris, *F. VI 140, 3*; sanni þrýðdr æquitate illustris, *Gþ. 4*; þrýðdr niðjum, *Ha. 190*. *In compositis*: gagaprýðandi, kynþrýðdr.

PRÝÐI, f., *ornatus, F. VI 364*; *it. splendor*: ek veit þrýði þjóna vel fjótum félaga fróns scio splendorem bene inseruire celeri terræ satelliti, i. e. scio lunam, terræ satellitem, splendore gaudere, *SE. II 242, 1*; með þrýði egregie, temja (hest) með p., *Gd. 36*. *Metaph.*, jarla p. decus dynastarum, illustris satrapa, *SE. I 636, 3*; p. heims ornamentum mundi, de *S. Cruce, Lb. 40*; lifandi þrýði, *S. Maria, Gd. 28*; andar þrýði ornamentum animi, virtus, *Merl. 1, 66*; at ferðar þrýði (sic enim legendum, non þerði) in laudem virorum, *Jd. 1. — 2) fortitudo*: hver hildir háðis við þrýði, *Si. 11, 1*; háðl herr við p. hjörþing með döglingi, *HR. 59. — 3) in compos., v. óþrýði*.

PRÝÐIBRAGR, m., *pulchrum, ezimium carmen* (þrýði, bragr), *G. 11*.

PRÝÐIGJÖF, f., *donum ezimium* (þrýði, gjöf), *Hv. 8*.

PRÝÐIMADR, m., *vir splendidus, illustris, fortis* (þrýði, madr), *SE. I 532, 560, 1*.

PRÝÐIR, m., *qui ornat, ezornator* (þrýða); *in appellatione virorum, Ed. Lðvasina, vide sub v. rekkir*; himna þrýðir qui cælum (sideribus) ornat, deus: hræðis himna þrýði þ hann, en vætki annat ille deum, nec aliud quidquam, *metuis, Ag. (Kolbein Tumis). In compos. aldrþrýðir*.

PSÁLMR, m., *psalmus* (ψαλμός), *id. qu. sálmr, Gd. 8*.

PUKI, m., *dæmon; cum articulo, diabolus*: þúkans slægð astutia diaboli, *Lil. 45*; limir þúkans socii diaboli, mali homines, *Gd. 45*. *Pl., dæmones, fornar þúkar, Gdþ. 49. Cf. Gloss. Mythol.*

PUNDARI, m., *trutina* (pund, n., pondo, libra), *pros. Sturl. 2, 29, vide ljóðpundari*.

PÚNKTR, m., *punctum* (sensu gramm., *SE. II 18*). — 2) *punctum temporis, momentum*: sama púnkt, er eodem tempore, *quo, Nik. 73. — 3) transl.*: stunda í háfan púnkt sublimia affectare, *Skaldh. 2, 3*.

PUNTR, m., *aira*; *carex pratensis* (Félag. 1, 8), *Ed. Lðvasina. — 2) beint meðan bórðus punti, Selk. 1, sec. membr. Holm., pro quo membr. Havn.: beint meðan báruz pinu*.

PÚSA, f., *sponsa*: prestr hafði seá púsa hæsta ille sacerdos sponsam celsissimam habuit (o: *S. Mariam*), *Gdþ. 10. Vide Gloss. F. XII sub pausa et púsa* (Angl. spouse a Lat. sponsus, sponsa).

PÚTA, f., *scortum, prostibulum*, *Nj. 92* (*F. XI 54; VII 162*), *vide Gloss. Njalá; Angl. putage, putanism scortatio*.

PYNDJA, *premere, vexare*: auugvan gjörði p. eðr þrúngva, *Nik. 36. (F. I 38, 297)*.

R.

R *apocopen patitur a* in verbis, vide brena, brann (pro brunar), renn, við, veg (sic Gpl. 375, cf þeim sem eigi, = semr; heit = heitr pollicatur, F. XI 285; þykki = þykkir videtur, F. VII 25). — *b* in nominibus, v. c. son, kon, ægishjálrn (Fm. 17); dögling, vald (SE. I 604, 1), mun (F. VI 129, 1, ubi ekkju mun, = munr); in Ólafsr. sæpe, ut 2. 3. 12. 13 (mun, lidamun, F. XI 14, sec. lexogr.; VII 297); ante suff. mæggi, loptgi, manngi, ullgi, pl. skjaldagi. — 2) *paragogen*, in particulis optr, sedr, aðr; in subst. f., mærdr = mærd, SE. I 464; in verbis, snýr ek, SE. I 250, 3 (dæmir ek, F. VII 121; ek heitr et heitr ek, F. II 124); bídr ek oro, Ólafsr. 65. — 3) *synocopen*, post b, d, vide hjálpremdr, stýfdr (a stýfa), heidr adj.; forte et post l, n, cf. svalr, óknan. — 4) *r* pro ir, in term., v. c. hitr = hittir, mánaðr = mánaðir, F. X 292. 301. — 5) *r* = ð, vide barnr; = ð, t, in term. pers. verborum, cf. GñM. III 332. 348; = s: kura, kyri = kusu, kysi, a kjósa; fróran = frósin. — 6) *r* = rr: ferri, hþri, smæra, quæ dialectus est Orientalium Islandiæ. — 7) *de r* vide in F. — 8) *rr* = r: optarr, Korm. 1, 1 (æirri, F. I 368; ómerkiligarr, íbid; meirri, F. I 364; VIII 339, var. lect. 19; framarr, F. I 364). — 9) *ra* et *ss* permixtantur: hvær, hvæss; þær, þæssi, skær, skæss; þær, þæss.

RÁ, *f.*, *partica*, id. qu. staung, SE. I 310, 3. Transl. pro vidr: rá skalla sílos incipit, capillus, coma, SE. II 500, 4. In appell. pedis, SE. I 542, vide knætr. — 2) *antenna navis* (gen. s. rá, GñM. II 312. 314), ÓH. 157, 2; Mg. 1, 6; Orkn. 81, 8; Korm. 19, 4; pl. rá, Hund. 1, 45; Hávam. 74; rá er eitt tré ár næglviðum, SE. II 18. Rá ae, Ad. 13 (SE. II 152, 3) partim conjectura, partim prava lectio pro ram. — 3) *angulus domus*: rá er hyrning húss, SE. II 18; Norv. Bo. Dan. Vraa angulus: kleif i rá hverja, Am. 58. Adde Sturl. 6, 34; pl. roer = rá, Sks. 536.

RÁ, *n.*, *terra* (cf. hro): seil rá habena terræ, serpens, sè ek ráva seil | rá ok hvíta video rubrum et album serpentem, Merl. 2, 12; fagræili rá splendidum terræ vinculum, serpens: táknar en ráði | ráu fagræili | kvæð biðdr bragar | breaka lýði rubber ille serpens, inquit poeta, Britonas significat, Merl. 2, 1.

RABIA, *f.*, *serpens*, SE. II 487 (omissum in 757).

RABÍTAB, *m. pl.*, Arabes: mavn Rabíkar | rmei vega | vt i heime | ok Affrikar, Merl. 2, 73. Hinc Rabítaland terra Arabum, Arabia, F. XI 415; Symbola ad Geogr. med. ovi, p. 31 et íbid. not. 175.

RADDUVEIF, *f.*, *clavus sermoneis*, lingua (ródd, aveif), SE. I 306, 1.

RÁDYR, *n.*, *cervus capreolus* (Að. rah, rah-deor): rádyris vör statio vel mare capreoli, terra, Ed. Lænasina (auctore Sigale), spara rastar knúr rádyris vör navigium terra (equus) calcabet mare capreoli (terram), citatum et explicatum in Eg. 680, not. 61.

RÁF, *n.*, *tectum*, id. qu. rofr, Ha. 286, 5. vide Gloss. F. XII.

RÁFÁKR, *m.*, *equus antennarum* (rá, fák), navis: ráfáka reidendr instruentes navium, viri, Sturl. 5, 5, 4; ráfáka reuendr incitatores navium, viri, Nj. 156; ráfáka rækir (rækinn) vir, F. II 204, 1 (Nj. 103, 3).

RÁFKASTANDI, *m.*, *electrum jaciens* (róf, kasta): salls Viðblinda galtar svalteigar r. aurum projiciens, vir, SE. I 408, 3, a salls Viðblinda galtar svalteigar ráf sals æguoris electrum, aurum; vide SñI. III 225, not. 2.

RAFN, *m.*, *corvus*, id. qu. hrafn: bíð rafn corvus scalmorum, navis, ÓT. 41, sec. membr. E. — 2) *equus*, SE. II 487.

RAGLYSTR, *adj.*, *timidus*, *ignavus*, *molliculus* (ragr, lustr), RS. 7.

RAGMENNI, *n.*, *vir imbellis*, *ignavus* (ragr, menai), FR. II 49, 2.

RAGNAÐR, Eg. 64, 2, id. qu. rígaðr, qu. v.

RAGR, *adj.*, *convicii nomen in ignavus et flagitiosis ac nefandis stupris inquinatum*, *mollis*, *cinædus*, *pathicus*, Harbl. 26. 29; rög vettr mollis, effeminata animans, Ed. 58, de Lokio muliebría passo (ibid. 23). Hunc vocis significatum adstruit compositum ragnæli in vita Thorst. Siduh. mæc: Þárhæddr kaupir at honum (Grímkaði), at hon skal fara á vestanvert land, ok bera þar upp ragnæli um Þorstein Hallsson með þrúði, at Þorstein virri kona eou IX hverja séu ok eitt þá viðskipti við þarlmenn; ok yfir þessa fugu gein Grímkaði, ok fór yfir landit vestr ok hrópadi Þorstein, ok fór síðan séu vestan yfir ragnælit. Þetta kom séu, at ragnælit fór nær í hvers manns há.

RAKKI, *m.*, *canis*, Am. 23; veljo rakkí canis salicis, ignis, Ha. 114, 2. In composit. melrakkí. Germ. Racker, signif. 2, Lex. Badenii. — 2) *circuli*, *malum ambientes*, *quo facilius velum tollatur*, SE. I 584, 2; rakka hjótrr corvus circulatorum navalium, qvris, Hund. 1, 45. Hanc rem cogitavit Isidorus, Orig. 19, 2, malum navis dici putans, quod quasi quibusdam malleolis ligneis cingatur, quorum volubilitate vela facilius elanantur. Germ. Rack, das, in Lex. Badenii Danica applicatur: Rakke, Seilrakke, hvarmed Seilman holdes til Masten.

RAKKLÁTR, *adj.*, *strumæ*, *vegetæ indolis*, *fortis* (rakkr, látr): rakkom rakkblóm viris vegetis, Am. 61.

RAKKLIGA, *adv.*, *fortiter*, *strumæ*

(rakkr): *superl.*, fylgja rakkligast strenuis-
sime comitari, *F. III 3, 1, vide rakkliga.*

RAKKLYNDR, *adj.*, *animosus* (rakkr,
-lyndr), *Íslđ. 5.*

RAKKR, *adj.*, *erecti animi, generosa in-*
dolis, animosus, fortis: r. þengill, *ÖH. 186,*
2; rökk bráðr, kvón, drós, *Orkn. 80, 3*; *A. 18*; *Ag.* (rökk fór drós at drekka); *de deo,*
potens: r. drottinn, *Hö. 9.* In *compositis*:
bóðrakkr, dáðrakkr, dáðumrakkr, fólkrakkr,
geðrakkr, gunnarakkr, hugarrakkr, hugrakkr,
lundrakkr, móðrakkr, ógnarakkr, orðrakkr,
sigrakkr, vigrakkr.

RAKKLIGA, *adv.*, *fortiter, id. qu. rakkliga,*
SE. I 430, 4; *F. I 56, 2*; *HS. 6, 4.*

RAKNI, *m.*, *regulus maritimus, SE. I 548,*
1; *II 154, 2*; bifgrund Rakna *solum mobile*
pirata, mare: fugastraur Rakna bifgrundar
rapidus astus maris, SE. I 328, 5; kunnfákr
Rakna *navis, cujus kennir vir, Eb. 19, 6*;
rymleió Rakna *strepens via pirata, mare, Hg.*
28, 2; stigr Rakna *semita pirata, mare, Hh.*
34, 1. Rakni *forte filius Eynevi, pater Gju-*
kvi, id. qu. Raki s. Raku, FR. II 11, et
Rakin, *Syncron. Espolini in Tidsskr. f.*
no. d. Oldk. 2, 353.

RAKSKORINN, *part. pass. compos.*, *ra-*
dendo detonsus, i. e. abrasus (cakra radere,
skera secare), GS. 24, ubi coherens: ek
hugða reikar rúf raskorinn *imaginabar com-*
mem (miki) abrasam (esse).

RAMBLÍK, *n.*, *splendor validus, vehemens*
(ramr, blik): r. gnaphjarls *splendor maris,*
seruus, skipaðr gnaphjarls ramblíks vir li-
beralis, Sturl. 4, 25, 2.

RAMDYR, *n.*, *animal robustum, firmum*
(ramr, dyr): r. þrama *firma trabium anima-*
lia, navis, Si. 6, 4 (F. VII 83, 2).

RAMLIGA, *adv.*, *fortiter, valide, robuste*
(ramr): mala r., *SE. I 388, 4*; randir, ram-
liga knáðar, *Merl. 1, 33*; fló r., *valide, Bk.*
2, 20.

RAMLIGR, *adj.*, *firmus, validus, robustus,*
ú. vehemens (ramr): ramligr (fjóturr), *de*
Gleipners, A. 21; ramligr randir *firmi cli-*
pei, FR. II 47, 2; ramlig, þunngjör sverð
fólks bitu *firmi, tennes militum gladii acuti*
erant, SE. I 462, 3, sed þunngjör sverð bitu
ramligt fólk tennes gladii mordebant robustos
viros, Orkn. 13, 1; bur ramlégs röðuls terri-
terium firmi solis, calum, resir ramlegs
röðuls busa rex cali, deus, Has. 59; ramlig
tár *lacrima vehementes, Gðþ. 3.*

RAMMAUKINN, *vi mirifica præditus*
(rammr, auka), *de Heimdalo, Hyndl. 33*;
rammaukin rígn *præpotentia numina, ÓT.*
28, 3; *SE. I 470, 2.*

RAMMGLYGG, *n.*, *vehemens tempestas*
(rammr, glygg): r. rómu *linna-vehemens tem-*
pestas gladii, pugna, runnar rómu linnas ramm-
glyggs pugnatores, viri, homines, Has. 2.

RAMMHUGAÐR, *forti animo præditus*
(rammr, hugaðr), *Bk. 2, 23.*

RAMMLEGR, *adj.*, *firmus* (rammr):
rammlegt bragar húsr *firmum poëseos ædifi-*
cium, poëma, þátrr rammelegu bragar húsu
carmen, Lc. 43.

RAMMR, *adj.*, *robustus, fortis, de viro,*

Hymk. 28; *compar. rammari valentior, Fm.*
16; *de Thore, Þórr enn rammi, F. II 53, 3*;
de viro, Korm. 16, 1; höggum rammr *vali-*
dos ictus inferens, Jd. 24; rammir hræ-
gammar *acres corvi, ÓT. 28, 1*; i rómum
byr *acri vento, SE. I 650, 1, ubi metrum*
poscit rómum a ramr; rómur reyksvæla *gra-*
vis vapor fumi, Cod. Fris. col. 216, 12; r.
rymr *vehemens strepitus, F. II 314, 2*; rómur
hildir *acris pugna, Mg. 31, 7*; rómur vig
acres pugna, F. VI 387, 2; r. harmr *acer,*
vehemens dolor, F. IV 13; rómur ást *amor*
vehemens, Korm. 3, 1. In *compos.*: byr-
rammr, höggrammr, jafurrammr, meginrammr,
sókrammr, þróttarammr.

RAMMSLEGINN, *firmiter cusus, fabrica-*
tus (rammr, slá), *de gladio: bito rammsleg-*
in rimmo reyr, HR. 79.

RAMMÞÍNG, *n.*, *acer conventus* (rammr,
þing): r. glamma *acer pirata conventus, præ-*
lium, Mg. 30, 1.

RAMN, *m.*, *corvus, id. qu. rafn, hrafn,*
restituendum est Krm. 2, et Lv. 16 (utroque
loco rafn pro rân), ubi ramn glamma þjóð-
tráðar corvus maris, navis, de arca Noë.

RAMR, *adj.*, *robustus, firmus, potens, ve-*
hemens, id. qu. rammr. (SE. II 20); *de*
Heimdalo, Rm. 1; *de Thore, SE. II 156, 1*;
ramri þjóð *forti populo, Ha. 199, 1*; ramrar
þjóðar, *HS. 1, 5*; *cum gen., hervíga ramir*
bello fortes, bellipotentes, bellicosi, Merl. 1,
49; Róms konúgr, ramr setbergs *banda rex*
Romæ (Christus), vim potenter exerens in
numina montana (gigantes), SE. I 446, 3;
vængjum ramr *firmis alis, de religione (trú)*
multas terras pervolante, Od. 12. Ramt *tré*
firma vectis, Hávam. 138; r. reykr *fumus*
acer, spretrr upp logi með rómum reykr, Merl.
1, 12; ramir *straurmar astus violenti, St.*
5, 3 (F. VII 340, 3); halda ramri *grund*
validum imperium tenere, Ha. 255, 3; r.
sverðdynr *pugna vehemens, Mg. 34, 5*; taka
á ramri *rás in celerem cursum se concitare,*
Hh. 88, 1; ramt mein *grave damnum, incom-*
modum, SE. I 258, 3; ramt róg *gravis cal-*
umnia, rekkr rams rógs calumniatores,
Plac. 29; róm róg *graves calumnia, Bk. 1,*
37; róm ragna-rök *sigtíva gravis interitus*
deorum, Vsp. 40; *membr. 544, 29*; ramt
neutr., vice adv., magna cum vi, Ug. 6, ubi
tanquam synonyma junguntur gala ríkt et
gala ramt potenter, magna cum vi canere,
quemadmodum ríkt et ramt conjunguntur,
SE. I 140 (svá ríkt eþa ramt, at honum
hafi ofressi i verit firir aðs sakar eþa fjöl-
kyngi). In compos. þekkramp.

RAMRÍÐINN, *verissima lectio fragm. 748,*
SE. II 420, 5; *II 152, 3, ubi Cod. Worm.*
mendose, ut puto ra or riðinn, quod G. Mag-
næus (Ad. 13) mutavit in rá ok riðinn; ram-
riðinn rökkva stóði pro riðinn ramstóði
rökkva firmo pirata equitio vectus, i. e. firm-
is navibus vectus, qui rei piratica strenue
operam dedit. Sic et NgD. 150, ubi in pass.
signif. construuntur máskelíð, ramriðin r.
stóði curricula lari, navibus saepe frequen-
tata bene.

RAMSÆTR, *adj.*, *acri suavitate conditus,*
(41)

amara dulcedine præditus (ramr amarus, sætr dulcis): ramsett ræ bænds (i. e. bændz) *amare dulcis præda oblata est*, HR. 78, nisi ramsett sit pro ramhsett corvo dulce, gratum, jucundum.

RAMSNÁKR, m., *serpens robustus, firmus* (ramr, snákr): r. róga firmus pugnae serpens, *gladius firmus, durus*, SE. I 606, 1.

RAMSVELL, n., *firma, dura glacies* (ramr, svell): ramsvell róða ræfs (ræfra) *dura glacies clipei, laminae argenteæ, quibus clipeus ornatur, it. argentum*, SE. I 328, 1; 424, 3, quibus locis Cod. Reg. habet ramsvelli et ramsvells, sed veriorum puto lectionem svell, quod præfert Cod. Worm. et fragm. 748 (SE. II 439, 5) et Cod. Upsal. (SE. II 328, 7. 320, 2), exhibens ramavel. Ordinem esse puto: eigi þyerr róða ræfra ramsvell firir augna regni Óðs bedvinu non deminuitur argentum propter aurum, i. e. principi tanta est auri copia, ut argento uti ad largiendum opus non habeat. Haud absimilis lusus ejusdem poetæ est SE. I 404—406.

RAMSYNDR, adj., *fortiter natans*, (ramr, syndr), de naui bellica, ramsyndan naðr *draconem strenue natantem*, Hk. 63, 3.

RÁN, n., *rapina, it. jactura, damnum*: Hfs rán jactura viæ, mors, SE. I 644, 2. In compos., andrán, fjerrán.

RÁN, f., *Rana, uxor Ægeris (maris, Oceani)*, SE. I 338, 498; Ránar verr maritus Rana, Æger, ibid. I 324; Ránar land, veqr mare, SE. I 324; 500, 1; *adsociatur Asidibus*, SE. I 556, 3; Ránar dætr vanda, SE. I 500; FR. I 479, 1; Rán, siðlaus kona, getr drengjum sess ok rekkju, FR. II 493, 5; Ránar salr anla Rana, FR. II 78, 2. De rete Ranae vide SE. I 338; Sk. 2 præf.; FR. I 152. Pros., Eb. 54: þá höfðu menn fyrir satt, at þá veri mömum vel fagnat at Ránar, ef sjódaudir menn vitjodo erfis sins. Gefa e-n Rán Thetidi dare quem, i. e. mari submergere, H. hat. 18; gjálfrýdr sneris or hendi Rán e manibus Ranae erepta est, Hund. 1, 27; sitja at Ránar apud Ranam, domi Ranae sedere, versari, F. VI 376. Rán hefir ryskt um mik, Sonart. 7. Dat. Ráni, Grg. 6, sec. Lea. Mythol. 660. — 2) mare, SE. I 575, 2; ránar gunnr pugna maritima, ÓT. 56. — 3) in appell. feminae: dýnu Rán nympha ulcicita, femina, Halfr. In compos. óskrán. — 4) Rán, quod legitur, FR. I 300, 2, rañ, Krm. 2, Lo. 16, ortum est ex notis minus accuratis rañ pro rán i. e. rana.

RÁNBEDR, m., *lectus Ranae* (Rán, beðr): tróða Ránbed lectum Ranae conscendere, Ranae ducere uxorem, Ranae connubio jungi, FR. II 77, 1.

RANDÁLFR, m., *deus clipei, bellator* (rönd, álfr), Ha. 233.

RANDÁLL, m., *gladius, vide randoll*.

RANDBERENDR, m. pl., *gestores clipei, pugnatores* (rönd, bera), FR. II 309, 3.

RANDÆLS, Has. 43, *videtur esse pro randells, gen. s. a randeldr ignis clipei, gladius* (rönd, eldr), randells rumr streptus gladii, pugna, randells rum-rannar pugnatōres, viri, homines.

RANDFÁR, n., *noxa clipei, gladius* (rönd, fár): reyki laundr randfárs tractans eum, puginator, bellator, SE. I 414, 3.

RANDGÁLK, n., *fera clipeo noxia, gladius* (rönd, gálkn): pl., randgálka vora reynd, Isl. II 272, 1.

RANDGARÐR, m., *agger clipeorum, testudo clipeorum* (rönd, garðr), it. de singulis clipeis, F. XI 305, 3; randgarðs rfrir deminator, consumtor, deleter clipeorum, bellator, F. XI 313.

RANDGNÍÐ, f., *pugna* (qs. collisio clipeorum, rönd, cf. gníðr, gnyðja), SE. II 475, 559.

RANDGRÍÐ, f., *pocillatrix Odinis, bellona*, Grm. 36; SE. I 120, 1 (*furia clipeorum*: rönd, gríð = gríðr), cf. raungrið.

RANDGRÍÐR, f., *pugna* (*furia clipeorum, sæviens in clipeos, rönd, gríðr*), SE. II 619, pro raungrið.

RANDHÆNGR, m., *salmus clipei, gladius* (rönd, hængr), Soerr. 105.

RANDHVEL, n., *rota circuli, clipeus* (rönd, hvel): rensmíþunár randhvells præliator, bellator, Rekt. 1.

RANDI, m., *clipeus* (qs. circulo ornatus: rönd); SE. I 572, 1.

RANDLAUKR, m., *tigillum clipei, gladius* (rönd, laukr), Korm. 11, 2.

RANDLÁÐ, n., *terra circuli, clipeus* (rönd, láð): randláðs víðir pugnatōres, viri, F. III 3, 1.

RANDLINNR, m., *serpens clipei, gladius* (rönd, linnr): randlinns runnr pugnator, vir, Nj. 146, 1. -staf, id., Plac. 48.

RANDOLL, m., *anguilla clipei, gladius* (rönd, oll = áll): sóttir randollam gladius impetitus, F. VII 237, 1.

RANDÓP, n., *clamor, strepitus clipei, pugna* (rönd, óp): randóps vattír nympha præliares, bellona, Hít. msc. 31.

RANDORMR, m., *serpens clipei, gladius* (rönd, ormr): rjóðandi randorma gladius rufefaciens, pugnatōr, Jd. 16.

RANDÖRR, m., *regulus maritimus*, SE. II 154, 2. Cf. Nj. vers. lat. p. 608, not. m. sub ffn.

RÁNDRÓTT, f., *prædones, id. qs. rúsmenn* (rán, drótt): ótti rándróttar terror prædonum, rex, Ha. 320, 2.

RANDESKJÁLFR, m., *circulus transfaciens* (rönd, skjálfr = skálfr): rensmíðingr r. pro skjálfr randar rensmíðingls transfaciens, concutiens firmam circuli lunam (cli-peum), præliator, Hít. msc. 16, 1.

RANDULLR, m., *deus clipei, præliator* (rönd, Ullr), F. I 25, 1; Hg. 5, 1, sec. namr. E.

RANDVERK, Nj. 158, 1, *Jonsonia, opus bellicum* (quod sub clipeis fit), pugna (rönd clipeus, verk), randverks vinur mulieres prælii consortes (complices), bellona: val a randverkr, m., dolor clipeorum, arma, tela. Val randverk, n., opus virgatum, tela variegata, variegolor, et randverks vinur sociæ operis variegati, teatrices una telam variegatam, a rönd virga, linea, stria, unde adj. rándver virgatus.

RANDVERR, *m.*, *regulus maritimus*, *SE.* I 548, 2; *pato Raddardi filius* (*Hyndl.* 26, *ubi gen. Randvers*); *Randvers skið naves*, *Ha.* 266, 1. — 2) *filius Jormunreks*, *Gen. Randves*, *dat. Randvo* (*SE.* I 366; *FR.* I 225); *höfudniði Randves pater Randveris*, *Jormunrekus*, *SE.* I 372, 1; *II* 208, 1.

RANDVIÐR, *m.*, *vir scutiger, armiger* (*röð, viðr*), *de adolescente, Sonart.* 11. *Pl. randviðir pugnaiores, viri*, *Ha.* 70; *Sturl.* 3, 21, 1.

RANDVÖLLR, *m.*, *campus, area circuli, clipeus* (*röð, völlr*): *riðlogi randvallar mobilis flamma clipei, gladius, ejus reidir pugnaor, bellator*, *ÖT.* 20, 1.

RANFENGR, *m.*, *rapina, raptum, res rapto paria* (*rán, n.*, *fengr*: *ránsfengr, id.*, *Eg.* 79; *ránfengi, n.*, *id.*, *F.* II 196): *ránfengr Þjassa Iduanna, a Thjassio gigante rapta*, *SE.* I 304.

RANGBARMR, *m.*, *navis, quasi flexa, obliqua margine* (*rángr, barmr* = *þrömr, borðstokkr ora suprema lateris navis, summus margo*), *vel pars lateris navis, qua tabulæ proram versus obliquantur: r. brýtr lá latus navis undam frangit, sulcat*, *SE.* I 692, 2; *vel forte media pars lateris navalis, quæ oostis intexitur* (*raung, f.*, *barmr*); *cognatum forte voci, mihi noudum satis intellectæ, rángbyrði, n.*, *FR.* II 355, *ubi: Án skaut einum fork, er jární var báinn, undir rángbyrði á skútunni, ok gjörðiz þat skipti á, at sjór kolblár kom í stöðinn.*

RANGBEINN, *m.*, *gigas*, *SE.* I 550, 3, *sec. Cod. Worm.*; *II* 554. 615 (*rángrbeinn, id.*, *Cod. Reg.*; *SE.* II 471), *quasi tortis curvibus* (*rángr, bein, n.*). *Sic Harðbeinn athleta furiosus, ab Halodane victus, Saxonii Harthobanus* (*ed. Steph. p. 124*), *it. nomen viri in Laxdala Helgi Harðbeinsson, hujusque filius Harðbeinn.*

RÁNGINDI, *n. pl.*, *injuria* (*rángr*): *rángrinda venia consuetudo injuriarum, inveterata morus perversitas*, *Gd.* 39.

RÁNGLÁTR, *adj.*, *iniquus* (*rángr, -látr*), *Hít. msc.* 11, 1. — 2) *sensu morali, injustus, perversus, vitiosus*, *Nik.* 2.

RANGLÆTI, *n.*, *injuria*, *Band.* 3.

RÁNGR, *adj.*, *pravus, flexus, obliquus, distortus*: *rángr skapt manubrium distortum, Mævam.* 128; *rángr fleinn spiculum tortum, obliquum*, *FR.* II 122, *id. qu. hallr in prosa præced.* — 2) *pravus, injustus, falsus*: *raung orð injustæ causæ, falsa grimina*, *Fm.* 33; *rángrir dugir perfíðia: fela e-m ránga hugi þor fraudem prodere aliquem*; *GS.* 21; *rángr orimen injusium, Hugum.* 25, 1; *at röngu injuríð, Ísl.* II 24, 1; *raung girnd prava cupiditas*, *Merl.* 2, 76; *oss mun rángt at efas í þessu haud recte facimus dubitantes*, *Gd.* 64.

RÁNHEGNIR, *m.*, *vindex latrociniorum, rex* (*rán, hegnir*), *SE.* I 636, 2.

RÁNHEIMR, *m.*, *regio Ranae* (*Thetidis: Rán, heimar*), *mare: ríða ránheim mare percurrere, navigare*, *Orkn.* 80, 3.

RANI, *m.*, *rostrum suis*, *F.* VI 365; *FR.* I 282, 2; *vide rannadr.*

RANN, *n.*, *ædes, domus* (*Mæsoq., rann, dat. razna, gen. raznis*), *Grm.* 9. 13; *Vegtk.* 8; *Hm.* 22; *GS.* 9. 22; *G.* 10, *ex quibus locis genus satis apparet; de aula, Hm.* 22; *SE.* I 372, 1; *collective de ædificiis, ÖH.* 129; *Sie.* 20, 4; *pl. rönna ædes, domicilia, SE.* I 506, 2; *ÖH.* 14, 1; *Mg.* 32, 4; *Hk.* 19, 3; *dat. rönnum, Skf.* 14; *gen. ranna, Grm.* 24. *Sólur r. domus solis, cælum, und s. ranni sub cælo, in terris, Sie.* 4, 1; *ela rann domus procellarum, cælum, ela ranna rit clipeus cæli, sol, Has.* 26; *aldar rann ædes, domicilium hominum, terra, drótt aldar ranna incolæ terræ, indigenæ, Selk.* 21; *Jesús rann ædes sacra, vel ecclesia christiana, Gþ.* 6; *rann óðar, hugar pectus, Lb.* 1. 7; *bensefar r. domus, repositorium sanguinis, cor, Grett.* 13; *greipar rann manus, Korm.* 11, 6, *ubi rann dat., pro ranni* (*ut fley pro fleyi, SE.* I 248, 4); *Sörla rann tectum Sörlu* (*piratæ*), *clipeus, und Sörla ranni sub clipeo, tectus clipeo, ÖT.* 28, 2, *reifnis rann, id.*, *G.* 51, *ubi reifnis rann, roðinn undbáru clipeus cruentatus, ut rann* (= *rannr apocopaio r*) *sit masc. gen. (Gloss. Ed. Sæm. I sub rana, et Shl. V), aut roðinn sit pro roðiþ* (*na* = *ð*). *In compositis: auðrann, bólrann, dvergrann, fjórrann, glygg-rann, gunnrann, hárrann, hreggrann, hvalrann, legrann, mjóðrann, skýrann, snákrann, tjald-rann, þeyrann.* — 2) *rann pro rand, randar, a rönd, in tmesi: rann-regn pluvia clipeorum, juculatio, pugna, rann-regnþorinn audax in pugna, bellicosus, ÖH.* 23, 2.

RANNAÐR, *rostratus* (*rani*), *vide ljót-rannadr.*

RANNGARÐR, *m.*, *agger clipeorum, clipei* (*rönd, garðr*), *id. qu. randgarðr: lykja útstrandir hriða herskiðum ok ranngarði navibus bellicis ac clipeis, Ha.* 318, 2; *r. barða bláskíða clipei navium, naves clipeatæ, SE.* I 696, 2, *sec. Cod. Reg., sec. quem construo: leyfðr, blíðr vísi læsir ranngarði barða bláskípv vm vtstrandir landa; sed forte rectius et convenientius cum Ha. l. c., sec. Cod. Worm.: læsir útstrandir landa ranngarði ok barða bláskíðum clipeis ac navibus circumdat litora.*

RANNGRÍÐ, *f.*, *pugna, id. qu. randgríð, SE.* I 562, 2.

RANNVERR, *m.*, *regulus maritimus, SE.* II 420, 7, *ad SE.* II 154, 2 (*id. qu. Randverr*).

RÁNSEMI, *f.*, *rapacitas, rapina, Merl.* 2, 87 (*ab adj. ránsamr rapax, rán-, samr*).

RÁNSIKR, *m.*, *ignis maris, aurum* (*Rán, f., sikr*): *stæriaskar ránsiks augentes aurum, collectores auri, viri, F.* II 328, 2.

RÁNSÍMI, *m.*, *ignis maris, aurum; hæc lectio adfertur in Eg.* 314, *ex Grett.* 77, 1, *ubi vulgo ranns imu, ab imu rann tectum pugnae, clipeus: ránsíma* (*imu ranns*) *runnar arbores auri* (*clipei*), *viri.*

RÁNSIÐR, *m.*, *mos pradonum, latrocinium* (*rán, siðr*), *SE.* I 622, 2.

RAPA (*-aða, -at*), *id. qu. hrapa ruere, corrue, decidere, cadere: rapa ræfa gjör*

(41*)

magnus cadáverum numerus cadit, Merl. 2, 68.

RAPTR, m., *trabs*; pl. raptar, Am. 62.

RAR, m., *verres*, SE. I 591, var. lect. 3 II (rai, II 484. ras, II 568).

RÁR, adj., id. qu. hrár crudus: r. viðr lignum crudum, rætr rás víðar radices crudi ligni, Hávam. 154. Vide Grett. 85, de trunco arboris ad incantamenta adhibito.

RÁS, f., *cursus*: r. hesta equorum, ÓH. 70, 5; gjörr til rásar cursui aptatus, Hund. 1, 38; pl., rásir dægna cursus dierum, Lil. 67; taka á rás (dat.), in cursum se conjicere, Hh. 88, 1. — 2) pl. rásir agmina, cohortes (ut ferðir): rásir engla angelorum, Lil. 40. — 3) *meatus*: rás heyrnar aures, SE. I 538. — 4) in compos. geirrás.

RASA (-ada,-at), *cæca festinatione ruere*, Hugsm. 7, 4, ubi 2 exscr.: hvergi þú fyrir ráð rasir ne præcipitanter egeris uspiam; rasa í pislir incidere in cruciatus, = rata, Has. 38; rasa eða reika cæspitare aut vacillare, Lil. 92. In prosa: æst fólk ok rasanda cæco impetu ruens, F. XI 275; geystir ok rasandi mjök, Hkr. 47, 13; 48, 19; rasa í óhamingju, í helina opna, ÓH. 148; F. VIII 437. Subst. ras, n., *lapis, cæspitatio*, FR. III 136, et metaph., præcipitantiæ, sjaldan fylgir ráð rasi præcipitantiæ raro comes prudentia, F. XI 377.

RÁSÁRKA, verb., F. II 313, 2, ad verbum, crudum vulnerare (rár = hrár, sárka), i. e. ita vulnerare, ut cutis deteratur vitæque caro et cruda appareat: rásárka barkat hold carnem corticatam denudare vel decorticare, i. e. corpus loricalatum armatura denudare, loricas armorum concidere. Cf. supra gunnþing et hræbarinn. In SE. II 493 tó sárkat explicatur: þat er sárkat er roðit er, ubi roðit idem valere videtur ac hroðit (a hrjóða) vastatum, violatum, læsum (non, ut putaværam Skl. II 302, quod rubuit, a rjóða).

RASKA (-ada,-at), *perturbare, turbare, violare, il. loco movere, cum dat. (videtur esse activum verbi rasa)*: friðr raskaðiz pax violata est, F. VII 83, 3; taumar raskiz habænæ violentur, dirumpantur, FR. III 204, 3. Impers.: gríðum raskar securitas, pax violatur, i. e. pugna fit, SE. I 614, 1.

RASKAÐR, m., qui violat (raska), vide friðraskaðr.

RÁSKEGG, n., *barba antennæ, velum* (rá, skegg), SE. I 694, 2.

RASS, m., *podex* (F. XI 64); pl., nates, rassa klof interclunium, Fbr. 35 (GhM. II 358). Hinc brunninrassi, hólkinrassi.

RATA (-ada,-at), *ire, proficisci* (Masog., vrato, vratoda, Luc. 2, 41); rata víða passim commæare, multa loca peragrare, Hávam. 5. 18; Alom. 6. (Finn., rata, semita). In prosa absol., *viam invenire; cum acc., forte incidere in aliquid, aliquem, v. c.* FR. II 258: stundum ferr hann um merkr ok skóga, ok ratar hann harðla stóra sjallvegu; Dropl. maj. msc. c. 5: mun hann verða mér feginn, ok eigi eptir þér leita, ef hann ratar mik; Ld. msc. c. 76: allvel hefur þat tilborit, Þor-gils, at ek hefi þik hér ratat, því ek ætlaði

þó þinn fund at sækja. Itaque id. qu. hitta, finna, ut hrata. — 2) *praecipitem ire, ruere*: gifor rata, Vsp. 47 (SE. I 194, 4); ráð ratar sors, conditio, fortuna, res passum it, in deterius labitur, Sk. 1, 36.

RATATÖSKR, m., *sciurus æsculi Ygdra-silis*, Grm. 32. Ratatöskr, id., SE. I 74.

RATI, m., *terebra Odinis*, Hávam. 107; SE. I 220 (qs. viam inveniens, sibi aperiens, a rata).

RAUF, f., *fissura, foramen* (rjúfa), vide composita bakrauf, valrauf.

RAUFA, f., *nomen insule* (ignota Munchio), SE. II 492 (Røfa).

RAUFA (-ada,-at), *dirumpere, perforare, transfodere* (rauf): þá er bróður þinum brjóst raufaðir pectus transfodiasti, Hund. 1, 37. Pros., r. val cæcos spoliare, spolia legere, F. XI 380. Vide mox raufga.

RAUFGA (-aða,-at), id. qu. raufa: svá at Ásmundi — brjóst raufgaðn, ita ut Ásmundi pectus transfoderem, FR. II 57, 1.

RAUFNIR, m., *gladius*, SE. I 567, 2; II 516. 620 (raufnir, II 477), quasi rampens, transfodiens a raufa.

RAUKN, incerti gen., *pars manús*, SE. II 490.

RAUMAR, m. pl., *incolæ Romarikiæ in Norvegia*, F. VI 340, 1; SE. I 508, 3; hilmir, konungtr, ræsir, þengill Rauma, F. X 84; G. 15; F. VI 428; F. VII 238; G. 40; Råuma grund Norvegia, F. VI 438.

RAUMDÆLSKR, adj., *ex Romsdalie Norv.* (Raumdællir, m. pl., incolæ Romsdalie, s. Raumsdalr): raumdælskir menn, Scerr. 44.

RAUMELFR, f., *fluvius Romorum* (hæd. Glommen in Norv.), SE. I 577, 2. (vide FR. II 6).

RAUMR, m., *vir magna statura*, cf. FR. II 384. 546; hinc de gigante, raums brú pons gigantis, clipeus, SE. I 306, 1. Raun, F. III 219, 2, legendum est raun et construendum raunmargan, vide raunmargr.

RAUN, f., *experimentum, periculum*: ritar raun experimentum clipei, pugna, mean ritar raunar pugnatores, viri, Grett. 13, cf. hjálm-raun et phrasin at reyna rönd; hafa raun við e-t rem discutere, Hugsm. 28, 1. — 2) *experientia, eventus*: von réttar raunar spes veri eventús, spes quæ eventu probatur, Hítid. 12; raun sannar þat experientia id probat, R.S. 23; Gd. 11; r. lýsir þat demonstrat, Has. 51; raun er hins, at illud experientia docuit, quod, ÓH. 50, 3; ljós er r., at experientia clare docet, quod, ÓH. 187, 3; r. er, at constat, G. 36; r. er at ríki þínu exstánt tva potentia documenta, Sic. 2, 3 (F. VII 337); þá mun reyna ok raun gefa, hvort tum experientia docebit ususque probabit, utri, FR. II 57, 3; r. þræfar sik, vide prófa, lífs rán varð ferðum at raunum homines mortem experti sunt, occubuerunt, SE. I 644, 2. — 3) *testimonium*: ljós raun lofðungs himintunga ranns clarum dei testimonium, G. 43; svá bar raunir ita testimonia (episcoporum) cesserunt, vel is exibus fuit tentaminis (ordalii), Mh. 13, at raun h. l., in signif. 1. sit id. qu. skírsla. — 4) sen-

nu acerbus, dolor: hon ritti af raun dolore lacta gruniebat, de lactante porca, FR. I 482, 3; ber ek opt raun af slíku ægre fero, male me habet ea res, Skáldh. 1, 25; oss er mikil r. at slíku, id., Grett. 42, 4. Pl. raunir ærumnæ: vèr höfum ærnar r. nimias ærumnas nacti sumus, Og. 17; ek hefi sènar stórnar r. Sveins graves quæ Sveini acciderunt calamitates, OH. 48, 6. — 5) vide composita: adraun, herðiraunir, hjálmraun, hugraun, mannaun, vinraun. — 6) in compositione cum adj. et adv. raun est id. qu. raunar re vera, ut etiam intendat significatum, vide mox infra. In prosa occurrit talia compos. raundigr non tam specie, quam re vera crassus, F. V 238; raunæfr vidreignar re tractatu difficilis, F. XI 78; raunilla re vera male, Hild. msc. c. 33; raunillt magnum incommodum, magna calamitas, FR. II 241; raunlitt revera parum, Eb. 28; raunmjök fere penitus, omnino, Jömsö. 44 (= raunar mjök, F. XI 143; Fær. 158); raunöruggr cui revera fidere possis, F. I 305; raunvel perbene, F. II 114.

RAUNAR, adv., *re vera (propr. gen. sing. raun), Krm. 21; Lb. 44.*

RAUNDÝRLIGA, adv., *perquam eximie, egregie (raun 6, dýrliga): r. launaðr eximio præmio remuneratus, G. 67.*

RAUNFAST, adv., *vehementer, graviter (raun 6, fast): drótt r. slegin ótta homines, vehementi timore perculti, Selk. 7.*

RAUNFRAMLA, adv., *magna sollertia, perquam dextre, callide (raun 6, framla), F. IV 13.*

RAUNFRÓÐLIGA, adv., *revera perite (raun 6, fróðliga), Vigl. 17, 7.*

RAUNG, f., *costa navis; pl. reng (rengvr, SE. I 584, 2; II 482 reng, II 565 renggr, II 625 reingr, rectius per r in fine, quam ar), Orkn. 30, 2 (F. VII 49, 1); röngum stæðr costis fullus, statuminibus firmatus, de nave, Lv. 16; marr ránga equus costarum, navis, Isl. I 82.*

RAUNGETINN, partic. compos., *in miseriam natus (raun 4, geta), Hild. msc. 12, 5.*

RAUNKETILL, m., *lebes aspreti, caverna terra, antrum (raun = hraun, ketill), Grett. 56, 1. Olavius aliter, NgD. 109.*

RAUNLITIT, n. adj., *re vera exiguum, res perexigua (raun 6, litill); subst.: r. kemst opt á þrefa sæpe res perexigua in sermone venit, A. 4; adj., pros., var þat r. perexiguum, Hrafnk. 31; adv., pros. Eb. 28, man þá ok r. tjóa, at parum proderit.*

RAUNLITT, adv., *parum, it. male (raun 6, litt): rispa tönnum r. segniter dentibus scalpere, certare, de equo, Grett. 61. In prosa: beraz r. af parum fortiter perferre, F. X 172.*

RAUNMARGR, adj., *permultus (raun 6, margr), legendum F. III 219, 2.*

RAUNMÖK, adv., *magnopere, vehementer (raun 6, mjök), FR. II 276, var. lect. 10; Ar. Hjör. 11, 1.*

RAUNSJÁLIGR, adj., *perquam speciosus, pulcher, venustus, de femina gigante (raun 6, sjáligr), FR. II 318, 2.*

RAUNSKJÓTT, adv., *valde cito (raun 6, skjótr), Rekst. 16; aliter F. II 316, 3.*

RAUNSNARLIGA, adv., *valde cito (raun 6, snarlíga), Orkn. 82, 5 (AR. II 217, 2).*

RAUS, n., *verborum garritus (fremitus), verba temere et inconsiderate jactata, Hild. msc. 13; it. cavillatio, carmen probrosum, Nj. 44, 2.*

RAUSAN vide rösan.

RAUSGJARN, adj., *pro ráðgjarn imperiosus, potens (au = ao = á, s = ð), RS. 23 (GhM. II 742, var. lect. 18), cf. raudviss.*

RAUSN, f., *magnificentia, splendor, excellentia: r. dugir hans at hrósa excellentia ejus laudanda est, G. 15; drýgja r. splendide, magnifice se gerere, Orkn. 7, 1; vinna r. excellentem esse, Sic. 22; Ód. 6; þeim gafst r. ok ríki excellentia et potentia eis contigit, F. I 161. Gen. cum subst. excellentiam fere adfert, ut: rausnar líf víta excellens, Ha. 241, 1; r. rekkar víri excellentes, FR. II 78, 2; rausnar maðr vir excellens, Orkn. 5, 3; rausnar naðr Draco eximius, navis prætoría, H. 9, 2; rausnar ræða oratio eximia, Hv. 12; rausnar fór íter celebre, gloriosum, Sturl. 5, 9, 1; rausnar kapp magnífica contentio, insignis æmulatio, Ha. 199, 1. — 2) magnitudo animi: víð rausn magna animi fortitudine, OH. 10; F. VI 140, 3; vide ofrausn. — 3) liberalitas, munificentia, SE. I 316, 1; rausnar skap animus liberalis, munificentia, G. 67, vel animus excellens, sec. 1; rausnar valdr vir liberalis, Plac. 15. — 4) rausnir, Selk. 21, legendum est raunir: rétt er, at raunir vátta constat, experientiam hominum id testificari.*

RAUSNARSAMR, adj., *excellens (rausn, -samr), H. 9, 1.*

RAUSNSAMR, adj., *munificus (rausn 3, -samr), SE. I 702, 1.*

-RAUSTADR, adv. deriv., *voce præditus, a raust, f., vox, vide compos. lágraustadr.*

RAUSTLJÓTR, adj., *horrenda voce (raust, f., vox, ljótr), de fluctibus marinis, HR. 54.*

RAUSTR, adj., *fortis, id. qu. hraustr, Ha. 232, 3, vide forraustr.*

RAUTT, 1) n. adj., *raudr. — 2) 2. s. impf. ind. act. verbí rjóða, F. VI 318, var. lect. 2 (id. qu. raudt, SE. II 114, 2; 190, 1); cum suffixo pron. þú, rauttu.*

RAUÐBITI, m., *offa rubra (raudr, biti), i. e. esca crudæ carnis, de capite taurino, quo Thor serpentem Midgardicum inescavit, SE. I 256, 6, quem locum ejusque varias interpretationes vide sub kunnlegr.*

RAUÐBRIK, f., *tabula rubra (raudr, brik): r. móts rubra tabula prælii, clipeus belli ruber, = herskjöldr: rækir móts raubrikar colens clipeum bellicum, princeps bellicosus, ÓT. 16, 3.*

RAUÐBRÚNN, adj., *colore rubro-fusco, ferrugineo (raudr, brúnn): r. hjórr, OH. 238, 5; sed de hoc loco, qui etiam aliter explicari potest, vide F. XII ad V 79, 3. Occurrit raubbrúnaðr de tunica, F. VII 297.*

RAUÐBÚINN, *rubro colore pictus, orna-*

tus (rauðr, búa): r. gulli rubro auro ornatus, auro rutilans, de ense, F. V 233.

RAUDKEMBÍNGB, m., cetus incerti generis (qs. júbá rubra, rauðr, kamb; vide *Itiner. Egg.* 545 et *GhM.* III 296), SE. I 580, 2.

RAUÐLJÓSS, adj., rubidus (rauðr, ljóss), de clipeo, SE. I 428, 1.

RAUÐMÁLMB, m., rubrum metallum (rauðr, málmr): r. Rinar aurum, SE. I 403, 3.

RAUÐMÁNI, m., luna rubra (rauðr, máni): Hédins bóga r. rubra luna, in brachiis Hedinis fulgens, i. e. clipeus, reynir H. bóga rauðmána tentator clipei, præliator, bellator, HS. 6, 3.

RAUÐNIR, m., deriv. a rjóða (= hrjóða), vide motrauðnir, modrauðnir.

RAUÐR, m., bos, SE. I 484, 3. 587, 1; II 487. 566. 624.

RAUÐR, adj., ruber: de clipeis, raudar randir, Mg. 2, 1; F. XI 186, 1; raudra randa, gen. pl., F. I 166, 2; SE. I 430, 1; de picta nave: of við rauðan, SE. I 502, 2; II 451, 4; de cote Rungneriana: it ræpa ryðs hæl, SE. I 282, 4; r. dreyrir rutilus cruor, Sk. 2, 9; rauðir hringar rutili annuli, Sk. 2, 15; r. haugar, Fm. 40; Og. 19. 24; falda rauðu rubro caput velare, vide falda; de colore faciei v. corporis. rauðr ok rjóðr coloratus et rubens, Rm. 8. — 2) rauða haf, a) mare rubrum, Arabicum. — b) pælagus vastum, profundum: stórskip rauða hafa ingens navis vasti oceani, Dromo, navis ingens, præsertim in mari Mediterraneo frequens, it. homonymice pro cognomine Drómundr, Grett. 26, 2. — c) rauða salt, id. qu. rauða haf b, de mari Baltico, F. IV 191. — 3) vide rjóðr, it. composita: fagrrauðr, glóðrauðr, hvarmrauðr, litrauðr, mórauðr, mosrauðr, sótrauðr, tandrauðr.

RAUÐR, m., id. qu. rjóðr qui rubefacit, vel ruðr, = runnr lucus, arbor, vide blikrauðr, F. I 100.

RAUÐSYLGR, m., ruber potus, it. ruber liquor (rauðr, sylgr): bens rauðsylvgir rubri vulneris latices, sanguis, cruor, SE. I 670, 1.

RAUÐT, 2. s. impf. ind. act. v. rjóða cruentare, SE. II 114, 2; 190, 1.

RAUÐTÚN, n., area rubra (rauðr, tún); pl., de loco pugnae, Ha. 326, 3.

RAUÐVISS pro RAOÐVISS, RÁÐVISS, Has. 28.

RAUÐVITI, m., ignis rutilus (rauðr, viti): r. randvallar rutilus ignis clipei, gladius, reiðir randvallar rauðvita vibrator gladii, puginator, bellator, Fsk. 54, 1, pro riðlogi (ÓT. 20, 1).

RÁÐ, n., consilium, quod quis alteri dat, sive bonum, sive malum, Hávam. 9. 113. 114; Harbl. 51. — 2) decretum, constitutum, destinatum; it. quod futurum est: þá er i ráði, at regn un þrjóti tunc futurum est, ut pluvia cesset, Hyndl. 38. — 3) factum, facinus: illt r. perversa agendi ratio, Merl. 1, 64; Has. 7; hætt r. facinora periculosa, peccata, Has. 6; höfugt r. malum, grave facinus, male factum, Grett. 16, var. lect. pro höfuðráð; hugr fylgir því ráði hoc sincera mente (pio animo) feci, G. 66; af slíku

ráðum ob talia facinora, Sic. 32. — 4) potestas, arbitrium; at ráði atillia auctore rege, jussu regis, F. VI 386, 1; at sínu ráði pro lubitu, Korm. 19, 6, de factis; suo arbitrio, de vibrato gladio, GS. 27; mæla at munns ráði ex oris lubidine, arbitrio, quod in buccam venit, Harbl. 47. De imperio: áðr jarls ráð yrði fyrir hjarli antequam dynasta regno potiretur, Od. 19. De potestate conditionis uzoria: eiga flest ráð bráðar þárimam potestatem virginis habere, Alem. 4; vera i ráðum fjóðs, id., Alem. 5. — 5) connubium; pl., ráð lukuz peractum est, SE. I 320, 5; unna e-m, fyrirmuna e-m góðra ráða bonum, eximium connubium indulgere, invidere alicui, Sk. 1, 45; 3, 3. — 6) pl. potestates, i. e. numina: ráð öll ok regia, Hg. 33, 18, ubi vert. magistratus, procures (Gloss. Ed. Sem. II senatores, domini); sing., in prosa, senatus, collegium consiliariorum regiorum, F. VI 59; IX 279. 295. — 7) conditio, status, res: huggja vel ráði e-s bene de rebus alicujus cogitare, i. e. putare, res ejus bono loco esse, ipsum laeta sorte uti, Ek. 40, 3 (AA. 235); þröngva ráði e-s, vide þröngva; una e-u ráði conditione aliquo contentum esse, FR. I 427, 2; fregna Elva ráðs de conditione Odinis (quid eo factum sit) suscitari, Hávam. 110; ukipa ráði sinu res suas ordinare, de moribundo, Nik. 59. — 8) compos.: afráð, ástráð, dagráð, forráð, höfuðráð, meðalráð, munráð, umráð.

-RÁÐA, deriv. a ráð, in adj. indecl., full-ráða, samráða.

RÁÐA (ræð, ræð, ráðit), consilium dare. Impf. ind. 3. s. ræpi, Sölk. 36, sec. solum Cod. H., ubi ed. Holm. rectius prætulit ræp. Occurrit tamen forma ræpi in 3. pers. impf. ind., Jd. 35, ubi sollicitari non potest; it. in prosa, F. I 223, FR. I 532, ubi tamen potest esse conj.; OH. 38. 67 (quo loco F. IV 127, ræð). Impf. conj. ræða, 3. s. ræði, Fm. 26; Sturl. 5, 5, 5 (pros., Isl. I 12). Constructitur cum acc., dat., infinitivo, et absolute. — 1) c. acc., a) consilium dare; plene: ráð mun ek þér ráða consilium tibi dabo, Harbl. 51; sæpius, omisso ráð: ráð þú mætt da mihi consilium, Vafpr. 1; ráðumk þér, Hávam. 118, etc.; Fm. 20; addita sententia objectiva: ráðumk þér, at þú ráð nemir consilium tibi do, ut consilium accipias, Hávam. 114. 115. 117; c. acc. adjectivo: þat ræð ek þér ið fyrsta ið tibi primum consilia do, Ek. 1, 22, etc.; megot of ráða gott bonum consilium dare potes, OH. 70, 1. Pass.: ráð er þér ráðit consilium tibi datum est, Fm. 21. Ráða e-m ró snadere cui quietem, i. e. quietum reddere, Æd. 56, quod forte rectius refertur ad 1, b, procurare cui quietem, offerre ut quietus sit. — b) consilium capere, it. constituere, decernere, destinare: ráða e-m til bana consilium capere in necem cui, i. e. necem machinari cui, Sk. 1, 51, unde bana-ráð, ráðbani, et ráða e-m bana; sed orka e-m til bana adferre cui necem, SE. I 330, 3; ráða illa male consulere, malum consilium capere; impers. pass., cum dat. pers.: illa ræz Atla male consultum est ab Atlio, malum

consilium cepit Atl., Am. 2, ut Knyth. 69, at þeim hefði óþeppiliga umráðiz eos infortunato consuluisse, infelix consilium cepisse, ubi F. XI 294 habet: at því hefði óþeppiliga verit umskipt; talis prapostera, infortunata consilii ratio dicitur misráðit, GhM. II 88; F. VI 195 (cf. F. VI 223; Ísl. II 379). Pass.: svá er nú ráðit ita nuno consultum, decretum, firmiter constitutum est, Am. 26; ráðina dauði mors fato decreta, constituta, destinata, Ísl. I 162, 2. — c) explicare, interpretari: r. rúnar, stafl, Gha. 22; Am. 11; Eg. 75, 2; Hávam. 147; hinc explicandum videtur: ek hefi ráðit þér hjartar horn explicui tibi literas cornu cervino inscriptas, Sölk. 78, ubi G. Magnæus, procuravi tibi cornu cervi. Part. act. ráðendr literas runicas explicantes, Ghe. 9; part. pass.: ráðnar staflr litera explicata, Hávam. 145. Veri etiam possit, legere, ut pros., F. VIII 293, var. lect. 4, upp ráða (bréf) = upplea palam recitare. — d) cum acc. personæ; prodere aliquem, vi aut dolo opprimere: Einar mun ráða oss or landi regno nō spolliabit, Hk. 44, 2; ræsir var ráðina frá láði regno per fraudem priuatus, ÓH. 187, 3; ner sem ráðina væri þane ut si regno esset spoliatus, Mg. 32, 3; Reginn mik ræð, hann þik ráða mun me prodidit, te prodet, Fm. 22; er hann ráðinu hefir qui eum prodidit, Fm. 37; ráðina ertu nú nunc proditus es, Ghe. 15; þengill ræð búandmann svanna rex (David) maritum femina (Uriam) dolo interemit, Has. 48; verða sinn fúdr ráðian patrem suum vita spoliatum deprehendere, Krm. 27. Pros.: þú rétt hann, FR. I 202, = var. lect.: þú lést drepa hann. Vide sannráðinn it. phrasin vulgarem, ráða e-n af dögum, lífi vita privare. — 2) cum dat. rei; a) potestatem habere, in potestate habere, potiri, regere, imperare, præesse: r. arfi, hringum, gulli hereditatem, annulos, aurum in potestate habere, H. kat. 6. 11; Sk. 2, 9; r. landi, láði, fold ok þegaum, eign ok auðsöllum, bygðum imperare, præesse, ÓH. 260, 1; G. 14; Sk. 1, 1; Fjölm. 8. 9; ÓH. 259, 2; r. sessa kostum i sal potestatem habere sedium disponendarum, Grm. 14; réttu gagni victoria potitus es, ÓH. 14, 1; eggliuðr ræð sigri, H. 11; sigri vèr ráðumk, H. 31, 2; hugr ræðr hálfum sigri victoria pars dimidia animi fortitudine nititur, Hk. 104, 1; veðr ræðr akri, en vit syri penes tempestatem est ager, at penes rationem filius, i. e. fertilitas agri pendet ex tempestate, profectus filii ex ratione, Hávam. 88; ráða eidum juramento præesse, juranti verbis præire, Mg. 24; r. fe ok fjörvi potiri, Fm. 26; r. fjörvi e-s jus habere in vitam alicujus, interficere, FR. II 273, var. lect. 5; 550, 4; r. höfði e-s in caput alicujus jus habere, i. e. vitæ necisque potestatem habere, Nj. 63; r. höfði sinu vitá donari, frui, Eg. 64, 2. Absol.: ef einn skal ráða si res solius arbitrio agatur, H. 16 (vulgo: of ek má ráða si meo arbitrato licet, Plaut., þú ræðr því potestas ea tua est, Ter.). — 6) possidere, habere, uti, frui: (kona) ræðr raadam manni femina rubicun-

dum virum possidet, ei nupta est (= á raad-aa manna), ÓH. 247, 1; r. nafni nomina vtri, nomen gerere, vocari, Ísl. II 251, 1; r. aldri vita frui, vivere, Sturl. 7, 43, 1; r. milda andru hjarta liberalitate, fortitudina præditum esse, SE. I 404, 4, Ag. (Kolb. Tomas.); r. harnasfullum hugstrandar halli cor dolore plenum habere, Lv. 42; r. lofi laudem adipisci, Sturl. 8, 5, 1; r. lofi geirveðrs laude bellica frui, Eg. 55, 3; r. dýrd gloria frui, F. VI 423, 2. In prosa, pro habere, uti: GhM. I 704 (Eb. 45), hvítum ræðr þú enn hjöltuauum, ræðr deigum brandinum album regis capulum, obtuam regis ensam, id. qu. mox hafa deigan brandina obtuso ense uti. — c) auctorem esse, facere, efficere: r. falli, morði, dauða e-s cordis, necis auctorem esse, interficere, Mb. 10, 1; ÓT. 31, 1; F. V 94, 2; Fbr. 44, 2 (GhM. II 400, 1); r. ölmú Nikars veðri auctorem esse pugna, Sturl. 5, 5; r. skjótgeru kvæði carmen cito fundere, F. VI 365; gramr ræð (o: eldium) incendii auctor erat, F. VI 340, 1; r. lýti nefas committere, id. qu. göra lúst flagitium facere, Og. 21; normir ræða því, H. 31, 2; ek ræð því, er auctor sum, quod, Æd. 28; þú því rétt, er tu auctor eras, ut, Fm. 26; illa ræð ek því, at mala feci, quod, Fbr. 16. — d) cum dat. adjectivi neutr. gen., valere: orðheill þin mun engu r. niðil valabit, Hyndl. 46; Hollaetu hræðir ræð mikla multum valuit, Mh. 3, 2; r. færa við e-n minus valere apud quem, SE. I 244, 2, cf. stýra, Ha. 310, 2; intrans.: mörgum ræðr litlu, hve multorum parum interest, quomodo, Am. 33. — e) part. act., ráðandi þorps præfectus territorii, FR. II 27; r. líða possessor navis, vir, homo, Nj. 78, 1; r. maanráða rex virtutibus ornatus, Hk. 63, 3. — f) cum dat. personæ: r. sér til e-n destinare se ad aliquid, v. c. til himinríkis celo se destinare, addicere, devovere, ÓH. 259, 4; til saka orminidus se obstringere, Bk. 2, 32 (haud ablutit pros.: r. sér til skipa, r. skipi til hlunnis se navibus, naves scutulid destinare, i. e. iter maritimum suscipere, navem subducere). Pro ráða sér usurpatur et recipr. ráðaz: ekki at ræðuz non ab se impetrarunt, Am. 45 (= ræðu sér ekki at því, komu sér ekki at því, til þess); tt. absol. ráða: r. i bød, til styrjar in pralium ire, ÓH. 238, 1; Orkn. 82, 5; r. á kaf in aquam se præcipitem dare, Jd. 35; r. til hefnda ultionem tentare, Bk. 2, 19; r. móti e-m aduersum contendere, F. III 12, 2; Haralds dauði ræðst oss til auðar mors H. nobis non cessit in fortunam (emolumento non fuit), ÓT. 17. Reciproce: ráðas til, ráðas nær invicem aggredi, congreði, Orkn. 15, 1; 22, 4. Hæz ræfæro ráða stórt (pro ráða sér, ráðas i stórt res magnas aggredi, vel ingentia consilia capere): hugbrúkt hjarta ræð stórt, Mh. 34, 3; eyðiz hitt, at jafnstórt ráði annar gramr til þarfstar mönnaum, F. XI 301; hann ræðr stórt, SE. I 620; stórt ráðu vèr, FR. II 87, 2. Pros.: ráða stórt, = ráðaz i stórt res magnas aggredi audere, F. VI 399 (Cod. Fris. col. 203, 17), unde sterromi; ráða gott

res bonas efficere, boni quid efficere, ÓH. 70, 1. Sed Sturl. 5, 17, 1 construendum videtur: Sturla man kunna ráða stálhjarli stórt elipeum magna vi regere, valide, fortiter pugnare. Ræð ek mart við hjarta hauka skopta Syn multa negotia habui cum muliere candida, Ísl. I 248, var. lect. 12. Ráða lýð (dat.) ólítt populum severo imperio coercere, severe castigare, Ód. 10; úvægom ræð jöfri regem cedere nescium oppressit, Fsk., ez Gráfeldardrápa. In prosa: ráða e-m virgis cadere, Sturl. 5, 23; Jus eccl. Vet. c. 5, unde ráðning castigatio per virgas, Sturl. 9, 12; Grett. 61. — 3) cum infim., periphrastice (propr., aggredi aliquid faciendum); sine nota infim. at: segja ræðr, = segir, Hávam. 126; ræð vakna, höggva, heyja, efnas, = vaknabi, hjó, háði, efnidiz, Am. 10. 48; H. 9, 1; G. 3; cum at: ek ræð at vada = ek veð, Harbl. 45; ræð at sofna, at hvetja, at atökkva, Rm. 17; SE. I 290, 1; Eb. 19, 8; eodem sensu ráðas: pros. 3. pl., ráðas geyja latrant, Am. 23; 1 pl.: ráðomo gánga, Am. 76; ráðoms yppa, segja, spyrja, leynd, F. VI 196, 1 (SE. II 116, 4); Merl. 1, 1; FR. I 296, 1; 349, 2; impf., 3. s.: ræðs at sofna, Rm. 6. Pros.: ræði upp at segja = segði upp, Ísl. I 12; ræð tilnefna, ÓH. 113. — 4) cum præpos.; of: hann ræðr of fjör manna vitam hominum destruit, vitam hominibus auferit, Eb. 63, 1; við: ráða við sik consilium capere apud se, i. e. secum deliberare, ræðr um við sik secum de hac re deliberat, Rm. 33, cf. pros. Nj. 83, hann kvæðs eigi þat hafa ráðit við sik id sibi constitutum negabat, i. e. ráða et ráðas um við e-n consulere quem, in consilium vocare quem, Nj. 51, 92, et ráða um e-t de re aliqua deliberare, F. XI 100. Sic rectissime videtur construi in loco difficili ÓH. 92, 7: flest fólk ræð við sik plurimí homines secum astimarunt, i. e. putaverunt, judicaverunt, quo loco Hkr. III et VI ráða vertit: sentire, resciscere; vide et varias construtiones F. XII (ad IV 191, 1) et SKI. IV 183. Ráða in opinandi, putandi notione capiendum esse videtur, Korm. 27, 2: ræð ek ei þess, at ego semper ita putaveram, fore ut.

RADÁLFR, m., genius navigii, vir, præfectus classis (ræð navis, álfr), SE. I 438, 3.

RADANDI, m., qui præst, regit, imperat, part. act. v. ráða 1, c, 1, e, vide compos.: allaradandi, jarðráðandi, landráðandi.

RADAR, f. pl., a ræð, quod vide.

RÁDBANI, m., consiliarius cædis, auctor necis (ræð, bani, vide verb. ráða 1, b): r. Baldrs Lokius, SE. I 268; r. manna, Hk. 55. — 2) interfector, occisor, percussor: þurs r. occisor gigantis, Thor, Hymk. 19.

RÁDEY, f., Radeya, nomen feminæ fictum, Söll. 16.

RÁDFIMR, adj., in consiliis excoGITANDIS celer, ingeniosus (ræð, fimr), Ód. 4.

RÁDGEGN, adj., consilio prudens, consilii plenus (ræð, gegn): r. konúngtr, Hk. 104, 2.

RÁDGEGNINN, adj., consiliis animum applicans, ad consilia excoGITANDA animum

advertens, consilii plenus, (ræð, gegninn), SE. I 268, 1.

RÁDGJAFI, m., dator consilii, amicus (ræð, gjað), SE. I 536. Pl., rádgjafar consiliarii regii, Mg. 17, 4.

RÁDGJARN, adj., dominandi, imperandi cupidus, ambitiosus (ræð, gjarna), vide raagjarn; in prosa, F. X 220.

RÁDGRÍÐ, f., bellona et pocillatrix Menoherum in Valhalla, Grm. 36; SE. I 120, 1. Propr., id. qu. raugríð, raugríð.

-RÁÐI, m., derivo. a ræð, id. qu. term. ráðr, vide sjálfráði.

RÁÐI, m., porcus, SE. II 216, 1, unde ræða, cf. dritroði.

RÁÐINN, part. pass. verbi ráða constitutus, decretus, it. certus. In compos., óráðinn, torráðinn.

RÁÐLAUSS, adj., consilii inops (ræð, lauss). — 2) mente captus, Lít. 92.

RÁÐLIGR, adj., derivo. a ræð, n., vide sjálfráðligr.

RÁÐMADR, m., magister, curator, præfectus (ræð, madr): it. pocillator, = byrli, qu. arbiter bibendi, FR. II 304, 1, ubi alii ladmadr.

RÁÐMEGINN, adj., potestate pollens (ræð, megin); de deo, omnipotens, Lv. 20.

RÁÐR, m., serpens, SE. II 487 (omitt. 570), v. vinnráðr.

RÁÐR, adj., id. qu. hraðr celer; hinc i roþo veþri, F. VII 340, 1; i raudo veðri, Sis. 5, 2, i. e. i ræðv veðri in celeri, cita tempestate, id. qu. hvötu veðri, F. VII 340, 3. Sic at raudum (i. e. ræðum) byr vento ferente, Symb. at geogr. medii ævi, p. 15.

-RÁÐR, adj., derivoat. a ræð, n. et ráða verb., in compositis: djuþráðr, framráðr, góðráðr, harðráðr, heilráðr, hvatráðr, kaldráðr, kvalráðr, snarráðr, snjallráðr, stórráðr. Subst.: aldráðr, gagnráðr, gangráðr, grandráðr, nýráðr.

RÁÐSNILLINGR, m., vir prudens consilii, in excoGITANDIS consilii ingeniosus (ræð, snillingr), SE. I 536. Ráðsnjallr, F. VII 102, lin. 2 ponitur ut synon. ræð ágætismadr at ráðspeki, ibid. lin. ult.

RÁÐSNOTR, adj., consultus, prudens (ræð, snotr), Hávam. 64, ubi substantiæ ponitur, ráðsnota hvern consultorum quisque. Pros., Sk. 328.

RÁÐSÞAKR, adj., consilii prudens, consilio sagax (ræð, þakr), Sk. 1, 21; iþ ræð snjalla fjöð, Hávam. 102; ráðsnjallir rekkar, Sk. 1, 6; böendr, F. VII 15, 3. — 2) subst., m., nanus, SE. II 470. 553, cf. ráðsviðr.

RÁÐSÞEINGR, m., id. qu. ráðsnillingr, SE. II 466. 548 (ræð, þeingr), vide ráðþakr supra, ráðspeki, f., consilii prudentia, F. VII 102; XI 98; VI 151.

RÁÐSTERKR, adj., consilio (v. potentia) valens (ræð, sterkr), de rege, Hg. 26.

RÁÐSVIÐR, adj., consilii prudens (= ráðsvinnar, H. c. 10; F. I 192; Orka. 120). — 2) subst., m., nanus, SE. I 66, 1; Vsp. 11.

RÁÐUGR, adj., consilii plenus, consilio valens (ræð), SE. II 497; ráðug jöfra sveit,

Ha. 199, 1. *Pros.*, F. XI 21; *ÓT.* 117; *Jmsv.* 1.

RÁÐULIKT, *id. qu. ráðligt consultum, quod e ratione, quod prudentis est (ráð)*, *Lb.* 4. (*Pros.* F. VIII 186; *potens*, r. ríki, *Sks.* 491).

RÁÐUNAUTR, *m., particeps consiliorum, amicus (ráð, nautr)*, *SE.* I 536; 561, 3. *Hinc ráðuneyti, n., consilarii regii, SE.* II 218; *F.* VII 357; XI 326.

RÁÐVALDR, *adj. vel subst., vir consilio valens, prudens consilii, (ráð, valdr)*, *SE.* I 532.

RÁÐVANDADR, *adj., id. qu. ráðvandr: superl., þjóð sá ræsi reida | ráðvandaðast-aa branda, HR.* 63.

RÁÐVANDR, *adj., probus, fidelis, sinceri animi (ráð, vandr), epith. regis, Hg.* 5, 1; *SE.* I 430, 1; *ráðvönd ræsis dóttir, F.* X 432, 75. *In prosa:* *könunggrinn, sá er ríkinu stýrir, þarf bæði at vera harðr ok ráðvandr, F.* VIII 313, *ubi opponitur in sequ. útrygð; göð kona ok ráðvönd, F.* XI 54.

RÁÐVEIG, *f., nomen feminæ, var. lect. SöL.* 79, *pro baugvör receptum a Raskio in ed. Holm.*

RÁÐVISS, *adj., prudens (ráð, viss); per tmesin cohæret ráðviss, Selk.* 15; *acc. pl. ráðvissa síra, Has.* 28. *Pros.:* *ráðvís ok réttorðr prudens et verax, Symb. ad geogr. medii ævi p.* 32.

RE, *n., insula Rugia in mari Baltico, F.* VI 55, 2; 75.

RÆ, *n., id. qu. hræ cadaver: höggva ræ svörtum Ygg gjóðum stragem edere, prædam corvis cadere, ÓH.* 48, 4. *Gen. pl., ræfa gjör multitudo cadaverum, Merl.* 2, 68.

REDDIRO, *SE.* II 178, 2, *pro reddir ro = ræddir ero metuunt (SE.* II 425, 3 h. l. *hræddir ro), a reddr = ræddr, hræddr metuens, timidus. Sic una voce verrom pro ver rom, ver erom nos sumus, F.* X 421, *lin.* 7.

REFILL, *m., velum, aulæum, tapes: re-ñis grund Tellus tapetis (stragula), femina, Nj.* 24, 1; *reña grund, brú, brik femina, Skaldh.* 3, 9; VI 32; VII 22; r. *Óðins, orusta, uskónunga clipeus, SE.* II 428. 512. *Pl., reñar carbasa lintea, vela navis, FR.* III 204, 2. — 2) *gladius Reginis, SE.* I 356, *qui in Ed. Sæm. dicitur Ríþill. — 3) regulus maritimus: reñill, SE.* I 548, 2; *II* 469 (*reñill II* 552, *ræñill II* 614), *filius Björnís Ferrilateris, qui fuit pirata et regulus maritimus (herkónungr ok uskónungr), FR.* I 510, *natus sec. Synchron. Espolini anno* 764. *Ræñils hestar equi Revilis, naves, Sk.* 2, 16; *Ræñils vakr, id., Orkn.* 82, 12; *Revilis fold terra Revilis, mare, Revilis foldvigg jumen-tum maris, navis, Revilis foldviggs riðendr vectores navis, viri, SE.* I 430, 2. — 4) *in compos., vide blóðrefill, fjardrefill. — 5) re-ñils stigar tramites erratici, longinqua et de-via itinera (propr., ut puto, tramites Revilis): villumadr reñilstiga erro longinquareum viarum, de sicario, F.* III 101; *in prosa keminn af reñlistigum, SE.* I 34, *vide Lex. Mythol. p.* 781.

RÆFLÓÐ, *n., fumen cadaveris, sanguis*

(*ræ, flóð*): *veita ræð vellbrjótr valgjöð ræflóð fractor auri corvo cruorem dedit, HR.* 50.

REFR, *m., vulpes; pl. refar, acc. refa ljóta, Gd.* 31.

RÆFR, *n., tectum, gen. ræfrs et ræfs: snara gegnum r. per tectum transvolare, de columba, Gd.* 13; *ræfr ok næfrar þola nauð tecta corticesque tectorii igne violantur, Mg.* 33, 1; *fagra ræfr cælum, Alm.* 13; *róða r. tectum pirata, clipeus, róða ræfs ramsvell argentum, SE.* I 348, 1; *I* 424, 3 (*cohærent róða ræfr-ramsvell*); *gunnar ræfr tectum bellona, clipeus: gunnar ræfrs hyrbrigðir vi-brator gladii, vir!, Isl.* I 165, 1, *ubi al. gunnræfs, al. gunnar ræfs, id. Landa ræfr tectum terrarum, cælum, græmr landa ræfs rex cæli, deus, Has.* 43; *ránar ræfr tectum maris, glacies, = iss, ránar ræfs sírdingar = Ísfróingar accola Ísaffjordi, sínús in oc-cidentali Islandia, Sturl.* 5, 17, 1; *ræfr skelj-unga tectum piscium, fluvius, Ed. Lövasina; r. hreinvers tectum terræ, cælum, und hrein-vers ræfr sub cælo, in terra, Ha.* 255, 5. — 2) *in compositis: dagræfr, fagraæfr, gunn-ræfr, vagnræfr, valræfr, vindræfr.*

RÆFRHVERFR, *adj., tecti instar fasti-gatus, carinatus (ræfr, hverfr): ræfrhverft bensævar rann carinata domus sanguinis, tur-gidum vulnus, tumore inflatum et specie ca-rinatum, Grett.* 13.

RÆFRVITI, *m., ignis tecti (ræfr, viti): r. reifnis gladius, a reifnis ræfr tectum pi-rata, clipeus, viti reifnis ræfrs ignis clipei, ensis, ek raub ræfrvita reifnis gladium rube-feci, i. e. pugnavi, SE.* I 400, 2.

REFSA (-aða,-at), *punire; cum acc. rei, dat. pers., r. þegnum ofsa, þjóðum ráu in-solentiam civibus, rapinam virorum punire, Hh.* 104, 2; *Ha.* 75.

REFSIÞÁTTR, *m., funiculus pœnalis, scu-tica, flagellum, SE.* II 196, 4 (*refsa, þátt; ad formam refsþing comitis ultricia, ÓH.* 96).

REGG, *n., navis, SE.* I 581, 3; 644, 3, *ubi in singulis strophæ quadrantibus singulæ navis appellationes occurrunt: flaust, regg, hestr rastar, lúng (NgD.* 81).

REGG, *n., id. qu. hregg ventus, tempe-stas: regg rindr glóðum i lopt upp, Mg.* 33, 1; *hjarar r. tempestas gladii, pugna, rækjandi hjarar reggs (al. reggis, id., inserto i), præ-liator, vir, Fbr.* 22, 5; (*GhM.* II 298). *Reggs kván femina tempestatis, tempestatibus et procellis obnoxia, femina gigas (cf. hrekk-mimir), reggs kvánar kyn proles femínó gi-gantis, lupi (sec. SE.* I 58), *unde reggs kvánar kynframadr saturator luporum, vir, Eb.* 17, 2, *ubi G. Pauli kvánar regg vertit pugnam dotalem, et gen. kvánar reggs in pugna dotali.*

REGGBÜSS, *m., columen navis, vir (regg navis, búss pinus, arbor), sec. SE.* I 414, 4, *ex Mg.* 34, 1, *ubi de Reggbuso rege Vendo-rum sumitur. Sec. F.* VI 65 *Reggbus fuit vir magiæ peritus in exercitu Vendorum, qui vir consilii dedit, ut noctu prælium commille-rent.*

REGGSTAND, *f., terra procellæ, mara*

(regg, strind): jór reggatrindar *equus maris, navis*, *Od. 4*, vide jókreytandi.

REGIN, *n. pl.*, numina, dii; *tantum occurrit in nom. et acc., sec. formam distinguitur a rēgn, SE. II 430. 514*, ubi: regin heita goð heidin, bñnd ok rēgn. *Proprie regin videntur fuisse dii Vanici, Vafpr. 39*, ubi opponuntur regin et goð. *Occurrit hæc vox Vsp. 6. 9. 21. 23; Vafpr. 13. 14. 25. 26. 39. 40. 44. 47. 52; Grm. 4. 6. 37. 40; Æd. 4. 32. 41; SE. I 204, 2; 312, 3, Hg. 33, 18*, vide et ginnregin, uppregin, þrymregin. *In prosa, FR. I 373 (desuntum ex carmine nescio quo). His locis acc. occurrit: Vafpr. 13. 14. 26. 44; Æd. 4, in ceteris nom. In compositis significat divinum quid, it. ingens, unde in sermone quotidiano adhuc superest reginhaf mare altissimum, regindjúp vastum profundum; regingrátr fletus vehemens, Visnab. Hól., 1748, p. 8.*

REGINDOMR, *m.*, magnum (divinum) iudicium (regin, dómr), *Vsp. 58, sec. chart., et membr. 544. Pl., regindómar res divina, var. lect. Hávam. 113.*

REGINFJALL, *n.*, mons altissimus (regin, fjall), *FR. I 471, 3.*

REGINGADDI, *m.*, *SE. II 494, forte id. qu. reginnagli.*

REGINGRJÓT, *n.*, saxa divina (regin, grjót), *SE. I 388, 3, i. e. sec. Lex. Mythol. p. 665—66, aræ sive sacra petra, quæ adhuc in multis ruinis delubrorum Danicorum conspiciuntur.*

REGINKUNNIGR, *adj.*, perquam peritus, sciens, vel magis peritus (regin, kannigr): *contracte, inn reginkuungi de Jormunreko, Hm. 24.*

REGINKUNNR, *adj.*, diis notus (regin, kunnr): *r. rúnar, Hávam. 80.*

REGINLEIF, *f.*, poculatrix *Monheorum in Valhalla, it. bellona casilega, Grm. 36; SE. I 120, 1.*

REGINN, *m.*, nanus, *Vsp. 11; membr. 544; SE. II 470. 553; dat. regin, Sk. 1, 11; 2, 14, pros.; Fm. 39, pros. Regins drykkir potus nani, potsis, F. X 208, 1; regins skáli cubiculum nani, saxum, homonymice steinn in nomine propr. Þorsteinn, Grætt. 26, 2. — 2) in appell. virorum: sverðleiks r. deus pugnae, bellator, Hg. 10 (F. I 30); skjaldvers r. præliator, vir, Korm. 11, 1; brynsagðs r., id., ÓT. 124, 2; slíðráls r., id., SE. I 506, 1; vide et þrymregin. *In compos.: baugreginn, helreginn, hofreginn. Regins vðdir lorica vel armatura, steindra regins vðða styrr prælium, G. 45. — 3) Regin, filius Reidmaris, frater Fafneris, Sk. 2; Fm. — 4) bos, SE. I 587, 1; II 483. 566. id. qu. rekinn.**

REGINNAGLI, *m.*, clavus divinus, sacer (regin, nagli, vide *Lex. Mythol. p. 664. not.*), qui columnis fani insigebatur, *of. Eb. 4 (GhM. I 540. 542): þar lét hann ok reisa hof, ok var þat ok allmikil hús: voru dyr á báðum hliðveggjunum, ok nær öðrum endanum; þar fyrir innan stóðu öndugissúlurnar, ok voru þar í naglar, þeir hétu reginnaglar. Hinc in appellatione sacerdotis, reginnagli bóka-*

máls sacer clavus librarij sermonis, vir doctus, clericus, sacerdos, sacer minister ecclesie, ÓH. 259, 10, quo loco Olanus reginnagli de adyto templi, bókamáls beinir de precibus libro præscriptis intelligit.

REGINSPAVN, *f.*, securis; *SE. I 569, 1 (II 620 reginapax, II 477 reginspora, II 561 reginspurn).*

REGINDING, *n. pl.*, frequens hominum conventus (regin, þing), de pugna, *Hund. 1, 47, ubi interpp. vertunt comitia principum; Olavus in NgD. 36, conventus deorum, pugna.*

RÆGJA, *id. qu. regja; qu. v.: regjandi*

göða conviciator deorum, Lokiur, SE. I 268.

REGLA, *f.*, regula, modus, ratio: atferð með rætri reglu ratio secundum rectam regulam instituta, *Gd. 11; haldá dýra regla i drykk ok vist in potu victuque modum egregie servare, Nik. 38; postulans r. præcepta Apostoli, Nik. 33; Eddu regla, reglur præcepta Eddica, poetica, Lil. 97; Gdp. 2; Nik. 4. Pros., ordo monachorum, vita monastica, certis regulis adstricta, ÓH. 198; F. VIII 245. 276.*

REGN, *n.*, pluvia, imber, *Hyndl. 38, mini forte potius rega h. l. sit id. qu. regn dá, variantibus o et ö; regn augna, kinnu, brá, hlýra, hvarma lacrimæ, SE. II 500; I 424, 3; regns dropi gutta imbris, lacrima copiosa fluentis, Gk. 1, 14. Pl.: regn benja felha vitu um völlu pluvia vulnerum, i. e. rivi sanguinis, id. qu. ante in prosa blóðlakir, F. VI 407, 2, vide et hryregn. Regn branda, geira odda, Gauts, Hárs, Hildar, Miatar, randar, randa, raudagarðs, rékþja pugna, HR. 33; F. VI 419; Gho. 5; Fsk. 123, 3; Eg. 44, 3; Isl. II 33, 1; SE. I 676, 2; Krm. 15; Ek. 19, 10; ÓH. 218, 2; SE. I 414, 4; r. strengjar pluvia nervi arcus, sagitta, jactus sagittarum, Sic. 20, 5; regn, G. 52, coheret cum stál, vide stálregna. *In compositis: bráregna, dalregna, dvergregna, eðiregn, fagrregna, hjörregna, hryregna, málmregna, moilregna, naddregna, oddregna, stálregna, sverðregna, þropregna, þundregna.**

REGNA (-i, -da, -t), plures (regna), *id. qu. rigna, in prosa, F. X 323. — 2) maledicta effundere: r. við rēgn in numina, F. II 203, 2, vide rigna.*

REGNBJÓÐR, *m.*, qui pluviam offert (regn, bjóðr): oddakýs r. offerens pluviam clipei (pugnam), puguator, vir, *Eg. 44, 3, ab oddakýs regna pluvia clipei, pugna.*

REGNBODI, *m.*, pluvia prænuntius (regna, bodi), arcus caelestis, alias vulgo regnbogi: *r. hnikars iris Odinis, fulgidus gladius, Ha. 234.*

REGNBÝR, *m.*, territorium, habitaculum pluvia, aer, caelum (regna, býr): *raur regnbýs rex cali, deus, de Spir. Sancto, Ho. 6.*

REGNDJARFR, *adj.*, pluviam non timens (regn, djarfr): stála r. pluviam chalybum (pugnam) non timens, imperterritus, animosus, a stála regna pugna, ÓH. 239, 1.

REGNHÖLL, *f.*, aula, palatium pluvia, aer, caelum (regna, höll): *raur regnhallar rex cali, deus, de Christo, Has. 28.*

REGNSALR, *m.*, palatium, aedes pluvia,

aer, caelum (regu, salr): *resir regnala rex celi, deus, Lb. 30.*

REGNÞORINN, *adj., id. qu. regndjarfr* (regn, þorinn): *rannregnþorinn auzax in pugna, animosus, ÓH. 23, 2, a rannregu pro rannregu pluvia clipei, pugna.*

REIFA (-i-ða,-t), *movere, excitare, palam proferre; part. act., reifandi qui movet: reifandi stála els ciens pugnam, pugnator, Sturl. 4, 45, 2, appositum tǫ hann (=: Dugfús); reifendr róga motores calumniæ, calumniatores, Eg. 56, 2; in compos. lögreifandi. — 2) palam repelere, recitare: reifa gjöld rögnis í talionem Odinis repelere, i. e. ænigmaticæ loqui, obscure loqui, ambages canere, Ghe. 35, vide rögnir. Sic in prosa, reifa mál acta accusatoris et ejus testium in judicio repelere, recensere, recitare: reifa váttröð antestationem recitare vel relegere (Gloss. Nj.); reifa e-t fyrir e-m, id. qu. hera e-t upp fyrir e-m aliquid proponere cui, rem cum aliquo communicare, F. IV 79; r. e-t = hafa þat eptir sermone repelere, F. XI 248, cui cognatum est ripta, Vápn. e. ult.: ek er þeir áttu tal með sér, fróendr, þá riptaðu þeir upp öll málaferli þeirra vol ok einarðliga repetebant, recensabant. — 3) lætum reddere (reifr), cum acc.: örna reifr Óleifr aquilas delectat (i. e. cibant, ut glada), SE. I 472, 2; þú reifðir má sverðmanns snyrtigerðar alitem bellona (corvum) pavisti, F. XI 187, 2; vinna sárs svan reifðan cygnum vulneris (corvum) delectare, Ha. 59; pass. reifaz lætari, de corvo, reifðisk lætatus est, Fsk. 4, 2, ubi alti Norvegica descriptione røyfþis, røyfðiz, vide reyfa et rýfa; reifa skjóla lýða af tvennum flekum magnam hominum multitudinem duo!us piscibus satiare, cibare, Lv. 27. Hinc: Gjúki reifði mik gulli auro me delectavit (i. e. donavit), Gha. 1; Am. 13; r. húskarla hríngam, Ghe. 41; absol., reifðir muneribus donati, Fsk. 4, 5; reifðr höppum fortunatus, Ptac. 15; Has. 49. Sic in prosa: Egill reifði bana göðum gjöfum esímis donis ornavit, Eg. 80 (ed. Hafn. 1809 p. 644); ek skal reifa þik gjöfum, FR. II 508; reifðr mörgum gjöfum, Jómv. 5.*

REIFAR, *m. pl., fasciæ, quibus infantes velantur, Lil. 35. 42; unde reifabarn infans fasciis involutus, σκαρπατώρης, Sturl. 4, 15.*

REIFI, *m., manus, id. qu. hreifi, vide sub forðar.*

REIFIR, *m., qui movet, prodigit* (reifa 1), *vide logreifir. — 2) qui delectat* (reifa 3), *muneribus ornat: reifr hersa præfectos muneribus ornans, rex, F. XI 307, 2; in compos. gunnreifir, máreifir.*

REIFNIR, *m., regulus maritimus, SE. I 548, 2; II 469. 614 (II 552 reifr); Hyndl. 21; filius Arngrimi Bolmensis, FR. I 415, var. lect. 8. Reifnis rann ædes, lectum pirata, clipeus, G. 51; Reifnis rœfr, id., SE. I 400, 2, vide Ræfrviti; Reifnis rökkstefnandi navem dirigens, vir, G. 46, vide rökkstefnaði; SE. I 438, 3, jungi potest Reifnis marr equus pirata, navis. — 2) id. qu. reifr 2, qui muneribus ornat (ut raufnir a raufa): hölda*

reifnir qui viros donis afficit, rex liberalis, F. II 53, 2 (in voc.).

REIFR, *adj., alacer: gladr ok reifr hilaris et alacer, Hávam. 15; heima gladr ok við gesti reifr domi hilaris et erga hospites alacer, Hávam. 103; de militibus: reifr gekk herr und hlifar, SE. I 520, 2; in compositis: hjórreifr, bððreifr, elreifr, fólkreifr, gunnreifr, herreifr, hjaldreifr, hugreifr, öngreifr, vigreifr. — 2) subst., m., archipirata, SE. II 552, pro reifnir viz recte.*

REIK, *f., media pars capitis a fronte ad occiput. In Gloss. Ed. Sam. I sub rãm sic describitur: discrimen verticale crinium, linea verticalis capillorum discretiva; vel, discrimen puri capitis, capillis ab utraque parte deperis. Hinc: hárit öðramegin reikar, F. III 98; FR. III 392; skógr, akr, gras, viðr reikar coma, SE. II 500; sic et SE. II 430. 514: Hár manz má kalla víðar hævitræ öllum ok gras þess er á iörðv vex, kenna við svörð eða hvirvil eða hnakka eða snni eða reik eða vanga. Eik reikar arbor capitis, capillus, SE. II 500, 4; reikar himinn, tdn caelum, area discriminis, caput, SE. II 499, 2; ÓH. 238, 5; ráfr reikar seges discriminis v. capitis, coma, GS. 24. Pro capite: flóð hné um reik sóknar sæki profuvium (sanguinis) per caput accusatoris defuebat, Eb. 18, 2; reik Hédinas caput Hédinis, vide supra sub Hédinn. Pro coma: Gyrdir kembir gula reik með gyltum kambí (cf. Esp. Arb. I 88).*

REIKA (-aða,-at), *errare, Lil. 92. Pros., ambulare, ÓH. 75; vacillare, F. VII 12.*

REIKNA (aða,-at), *numerare, computare; it. recensere, ut telja, rekja, Hyndl. 41 (Cod. Flat.); ágætt tákni vil ek ýtum reikna, Gd. 16; tákni ritin ok reiknað, Gd. 22; reiknum hitt, at illud accensemus, quod, Skáldh. 6, 32; animo perpendere: reikna þat réttliga id diligenter animo perpende, Gþ. 14. Pass. reiknaz haberi, aestimari: þú reiknaz höfuðmastery, Mk. 14.*

REIKNINGR, *m., computatio, ratio* (reikna): *fullan reikning fá þó allir omnium ratio constat, Nik. 51.*

REIMIR, *m., serpens, SE. II 487 (rennir II 570).*

REIMÖÐR, *m., incertæ signif.: reimöðr Jötunheima Thjassius, SE. I 310, 3. S. Thorlacius vertit: fascinator, ob ingenium et orlum giganteum, conferens cum reimt, reimleikar (Eb. 53; Sturl. 4, 24). F. Magnusenius in Lex. Mythol. p. 884 vertit: stræperum Jötunheimorum dæmonem, forte ratione habita hreimr sonus, et hreima sonare.*

REIN, *f., tenue spatium terræ in longum porrectum (vertente G. Magnæo, Eg. 763, not. 6); pro terra: hreins r. terra, area maclidis, montana, myrkbök hreins reinar obscura montium dorsa, SE. I 220, 2; Rökkva rein terra pirata, mare, hreinn Rökkva reina maclis marium, navis, SE. I 688, 3; ragna rein via deorum, iris, Bivrasta, ragna reinavarr custos Bivrasta, Heimdalur, SE. I 268, 1. In appell. fem.: rein steina, bauga, beðja Tellus globulorum, annulorum, culcita-*

rum, femina, *Grett.* 86, 5; *Selk.* 1. 3. *Vide compositis*: baugrein (*Selk.* 1), flugrein, gedrein, sefrein. *Dat. s.* reinu pro rein, in sefreinu; *it.* markrein: nú rekrhval á markreinau, *Gþl.* 460; *it.* kauprein: á kaupreinu þar sem þeir keyptoz við, *Gþl.* 485 (*Versio Bibl. Isl. Thorlacii, Ezech.* 27, 25).

REINIR, *m. pl.*, incolæ prædii Rein (*dat. Reinu, F. III* 199) in Ranrikiá, in Vikia Norvegiæ, quod prædium putatur esse hod. Rön, in territ. Stánganes, in præfectura Baskusiæ in Svœcia, *Sic.* 19, 2, *vide* Renir.

REINN, *m.*, tandus, *id. qu.* hreinn (hreindýr): r. róða, gylva maclis reguli maritimi, navis, *ÓH.* 47, 1; *Nj.* 103, 5. *In compositis*: okreinn, skautreinn, strengreinn, sundreinn; reinn in morðreinn legendum videtur teinn.

REIP, *n.*, funis: sîga í reipum funibus demítti, *Sí.* 6, 4; funis nauticus: drifa til reipa að rudentes confuere, currere, *Sic.* 5, 2; heljar reip funes Helæ, *Söll.* 27. *In compositis*: dragreip, hjálpreip, kalreip (kjálreip), skautreip, þráreip.

REISA (-i,-ta,-t), tollere, erigere: r. lauka malos navium, *F. VI* 190, 3; r. ve vezilla, merkistengr periticas vezillare, *Svorr.* 106, 1; 151, 1; mjök lang vestavng reistiz, *SE. I* 648, 2; r. rönd við e-m alicui resistere, *Ha.* 326, 4; *F. XI* 318; r. randa glamm committere prælium, *Ólafsr.* 38; r. ofrausn nimum sibi sumere, *Ha.* 199, 4; r. kristnihald religionem christianam introducere, *F. V* 170. — 2) reisa = reida (s = ð) vibrare: r. eisu at holdi homini gladium intentare, *Nj.* 30, 3.

REISTR, *m.*, *SE. I* 244, 1, in jardar reistr serpens, aut est piscis, quasi squamatus (a reistr = hreistr squama, *Anecd.* 6, *Ghm.* III 310. 312), aut circulus (cogn. reista curvare, reisting curvatura, *FR. II* 465). *Lex. Mythol.* p. 481 vertit motorem terræ, quasi hriistr.

REISULIGR, *adj.*, excelsus, altus, sublimis, celsus (reisa): r. haugr, *F. X* 423, 10.

REITA (-i,-ta,-t), vellere, vellicare: r. hár lacerare comam (in luctu), *Nik.* 48; reitt rif costa arrosa, *Hugsu.* 14, 6; reitag (= reittag) af þær knör ok aura te nave et opibus spoliavi, *Hít.* msc. 12, 5, unde fjárreita, *f.*, spoliatio bonorum: svivirdingar skolu jafn-mikit mega, fjárreita ok konutak, *Hít.* 7. *Scribitur et reyta*, v. c. reytir gras herbas vellit, *Nj.* 80; reyttu á sik mosa musco evulso se texerunt, *Nj.* 153; sic et *FR. II* 185; reyta ok rifa af e-m leppa, *F. II* 161; reyta ok rupa af e-m allt þat er fémætt er, *F. II* 163.

REITA (-ada,-at), animum afficere, movere (cogn. Germ. reitzen): sú er mik reitar femina quæ animum meum afficit (amore), *GS.* 33; reitumz amore moveor, *Korm.* 3, 1. *Vide* máltreitandi.

REITAN, *f.*, injuria (reita): r. manna, *Gd.* 47.

REITING, *f.*, contumelia, injuria (reita), *Gþ.* 22.

REITINN, *adj.*, qui alios lacessit, injuria

afficit (reita): reitna þjóð gens injuriosa, *Gþ.* 1; hinn reitni injuriosus ille, *Grett.* 42, 4.

REITR, *m.*, area, spatium, locus; gen. s. reitar; nom. pl. reitar, *Korm. ed. Hœn.* 86; acc. pl. reitu, *SE. I* 654, 1; reito, *Grág.* I 65; reita, *Fær.* 184; *SE. II* 202, 1. Reitar rikis fines imperii, *id.* I 202, 1; reitar de areolis latruncolorum in ludo latruncularis, *FR. I* 473, 2; hjalders r. locus pugnæ, gautar hjalders reitar milites, viri, *Sturl.* 7, 30, 4; orms r. area serpentis, aurum, *p.* *Hræð.* 8, 2, *ed. Hól.*; cf. ormreitr; vals r. statio accipitris, manus, *SE. I* 654, 1; sólar r. regio solaris, caelum, *Lil.* 11 (*dat. pl.*); stjörnu r., *id.*, drottinn stjörnu reita deus, *Lil.* 26; dags r. area diei, caelum, drottinn dags reitar deus, *Lb.* 32; sinna, vizku r. areo mentis, sapientiæ, pectus: um u. reit, i v. reit, *Skaldh.* 1, 20; 6, 34. *In compositis* logreitr.

REITUR, *f. pl.*, lacinia (reita), *vide* selreitur.

REIÐ, *f.*, equitatio (riða): reidar hjörtr cervus equitationis, equus, reidar hjörtr hölm-linda equus maris, navis, *H.* 17, 1, *sec.* *Rashium*, sed *vide* hölmareiðr. Reidar brimi ignis equitationis, equus, *Ed. Lðvasina*, quæ sic habet: eldr ok funi heita hestar: því kallas hestar reidar brimi, því brimi er eldr. *In compositis*: áreið, framreið, gandreið, högreið, jøreid, vinreið, vþnreið.

REIÐ, *f.*, rheda, currus (de origine vocis v. *Lex. Mythol.* p. 910 not.^{***}): *dat. s.* reið, *H. Br.* 1, *pros.*, sed reiðo, reiðu, *H. Br.* 5; *SE. I* 466, 3; *pl.* reidar, *Söll.* 74, sed reidar, *SE. I* 660, 2. *De plastro rustico*, unde reidar valdr dominus plastris, rusticus, *Korm.* 18; de curru funebri, *H. Br.* 1 *pros.*, 5; de curru Rögneris (Odinis), *Bk.* 1, 15; *inprimis* de rheda Thoris, *SE. I* 90. 142. 166; 466, 3 (Þórr sitr í reipu), quæ kerra Þórs, thesa Thoris, *audit*, *Nj.* 89, unde Thor appellatur reidar Týr Tyr (deus) rheda, *SE. I* 230; hinc reið de fulmine, *Jus eccl. Vic.* p. 25; de tonitru (Finnolapp. rajde): reið með eldingu, *F. X* 30, *not.* (*sec. codd. G. H.*), *it.* reidar þruma, *H. c.* 34, et reidar dona, *F. X* 30, *not.* *In appellationibus*: hluna r. rheda salangarum, navis, búningr hlunna reidar ornatus navium, *F. VI* 197, 1; ræa reið currus pirata, navis, máni ræa reidar luna navis, clipeus, *SE. I* 374, 2; heidiz reiðir rheda accipitris, manus, *SE. I* 660, 2; rýnis reið vehiculum visus, caput, *Sonart.* 18. *In compositis*: brimreið, bryareið, hafreið, háreið, lögreið, náreið, stafareið. *Scribitur et reyð*, *qu. v.* — 2) navis (qs. vehiculum), *SE. I* 582, 2; *II* 481. 565. 624. Hinc reidar stjóri rector navis, dux, imperator, *rex*, *Ý.* 55.

REIÐ, *f.*, quæ tollit, vehit, gestat (a reida), cui respondet masc. reiðr, in náreiðr: reið Rinar glóða auri gestatrix, femina, *Hít.* 11, 1; lauka r. ferens, afferens allium, femina, *Vigl.* 17, 3. *Cf.* *NgD.* 104. *In compositis*: eldreid, menreið, þorreið; *it.* fectum

nomen femina Hlaðreið (*spinttherigera*), *Stjórnuoðda draumr* p. 20, in *Rímögla*.

REIÐ, n. pl., *ornamenta equi, ephippia* (id. qu. reiði, n.): bliku reið, er Reginn átti *splenduerunt ephippia, Regino olim possessa, FR. I 186 (Ed. Sæm. II 366, not. 18)*.

REIÐA (reiði, reidda, reidát), *tollere*: r. *byttu haustrum, Mh. 16, 3; arma, gladios vibrare, librare, SE. I 600, 1; sverð reidduz at ferðir viri gladios invicem vibrabant, F. XI 215, 2; rymr reiddra eyxa stridor sublatarum securium, H. 17, 2. — 2) suspendere*: r. e-n við meid aliquid ex arbore suspendere, *Y. 26, 1. — 3) ponderare, appendere, dependere* (síðan voru teknar skálir ok met, var þá reiðt í sundr fœit ok skipt öllu með vágum, *F. VI 183*); *hinc, pendere, solvere, v. c. Reinir reiddu slikt, sem kónungr bauð, Sic. 19, 2; r. út auð pecuniam solvere, Hk. 32, 2; r. mōnum fē numerare, Ók. 9, 2. Hinc interdum pro greiða promere, expronere*: *Æsir reiddu fœit expronserunt, Sk. 2, 5, pros.; reiða svinum mat cidum porcis apponere, afferre, FR. III 512, 3. Sic reiða vitavörð, Gpl. 85, = greiða vörð, p. 89, vide reidmæltir, reidörðr, reiðir, reiðisif; r. fundna hna petitioni alicujus concedere, annuere, satisfacere, Gðþ. 31. — 4) ferre, agere, movere (transit. v. riða): lá reiðir búk æstus agit, *jaclat corpus, Svorr. 106, 2; rá reiðir stafu til hafnar in portum appellit, FR. I 298, 1; flóð reiddi ramn glamma þjóðtraðar æstu navem (arcam Noachi) agebat, jactabat, Lv. 16; skip reidduz naves huc illuc æstu ferebantur, Sturl. 7, 30, 2, ubi præstat var. lect. skip (acc.) reiddi eodem sensu, impers., vide Gloss. Nj. sub voce reiðir. Part.: reiðandi ráfáka incitator navium, vir, Sturl. 5, 5, 4. — 5) divulgare, celebrare*: reiða lof, *ÓH. 92, 8; G. 64; r. nafn í lofi nomen laudibus efferre, F. XI 295, 1; þjóðir reiða þina dýrð tuam gloriam celebrant, Ha. 311.**

REIÐA, f., *apparatus*: berserkja r. *apparatus, ornatus athletarum, Fsk. 5, 3. 5, 5. De apparatu convivi: vist ok avl ok qll reiða, er til veizlunnar þurfti, SE. I 338; hinc reidumenn famuli, Sermones Sacri ad Joh. 2, 5. 7. Hinc: til reiðu præsto, in promptu, vera til reiðu præsto esse, Gd. 74; Skáldh. 6, 22 (Hrafnk. 8. 44). In compos. skip-reiða. — 2) hospitalitatis officium*: grepps reiða man ek góða memini, *poëtam (me) liberaliter exceptum esse, Korm. 3, 10. — 3) extremum officium, moribundo homini præstari solitum in ecclesia catholica, sc. sacra cæna et extrema unctio*: fá alla reiðu, *Skáldh. 7, 34 (Sturl. 3, 13; de re vide Gd. 62; Nik. 59).*

REIÐAZ (-ðiz, -ddiz, -ðz) *irasci* (reiði, f.): r. við bersögli líberæ *admonitioni irasci, Mg. 17, 4.*

REIÐGOTAR, m. pl., *equi, Vafsr. 12, ubi accipitur pro reidaskjótur. Alij accipiunt de Reidgotis, incolis Reidgotie (Y. 21; FR. I 509; F. XI 414; SE. I 530. 26; vide ind. geogr. F. XII).*

REIÐI, f., *ira*; *SE. I 544; Ghe. 2; skömm*

mun ró reiði, *Am. 74, vide ró. In compos.: gambareiði, ofreiði. — 2) af reiði irá commotus, vel forte ut adv., subito, repente, confestim, Hk. 34, 4; F. II 87, 2; Korm. 27, 2; Fsk. 173, 2, auctore Einare Skulú de cæde regis Sigurði Haraldí filii: út lét stöng á stræti | sterk dýrligra merkja | dúðuz dýrc af reiði | Dagassunr bera fagra.*

REIÐI, m., *armamenta navis*: skeið með *gyldum reiða navis auratis armamentis instructa, ornata, Hallfr. sec. membr. 132; bæði styrkir bönd ok reiða, Nik. 43 (pros., ÓH. 150; F. IV 331; de apparatu equorum, ÓH. 79; F. IV 158; Eg. 74; de instrumento vehiculario, Eg. 77). — 2) de armatura, FR. I 435, var. lect. 7.*

REIÐI, n., *armamenta navis, ornamenta equorum*: reiði heitir fargervi skips eða hross, *SE. I 544. De ornatu navium: skeið með skreyttu reiði navis splendido apparatu ornata, ÓH. 28, 1; skeiðr með búnu reiði, id., Ha. 285, 2; skeiðr báru reiði, Hk. 2, 4 (pros., F. VIII 173; XI 142; Grág. II 396; gen. sing. reiðis, Grág. II 401; pl., F. XI 142). De ornamentis equorum, pros., F. XI 193; SE. I 178. — 2) de armatura, FR. I 520, 1. — 3) de fasciis, quibus infantes velantur, Selk. 2.*

REIÐI, pro REIÐI, 3. s. *impf. ind. act. verbi reiða, FR. I 298, 1; reiðu, pro reiðu, 3. pl. ejusdem, Y. 26 (cf. F. VII 234, 2, not. 3). — 2) reiði, Nj. 63, 1, cohæret cum gátt, vide reiðigátt (cf. beidimara, hleypihlunnr, in quibus præformativa beidi-, et hleypi-, a substantivo, quo pertinent, separantur).*

REIÐIGALL, n., *fel, bilis iræ, magna iracundia* (reiði, gall), *Lil. 77.*

REIÐIGÁTT, f., *acies promens* (reiða, gátt): r. *rinleygs abies aurum promens, femina, Nj. 63, 1.*

REIÐING, f., *motus, qui ultro citroque fit, jactatio, vacillatio* (reiða); *metaph.*: er í reiðingu ráð þjóðkonungs *ratio agendi regis vacillat, Merl. 2, 58. Propr., Sturl. 9, 188, pros.: var þá í reiðingu mikilli tunc acies ultro citroque tumultuose ferebatur.*

REIÐIR, m., *qui tollit* (reiða): r. *randvallar ridloga liberator gladii, præliator, ÓT. 20, 1. — 2) qui vehit, juments avehit, vector, in compos. saurreiðir. — 3) qui promit, expronit*: r. *auða præbitor divitiarum, vir liberalis, Hild. msc. 12, 5. — 4) id. qu. greiðir*: guðs laga reiðir *legum divinarum interpres, episcopus, Ag. (Einar Gilsson), ubi: skildiz hár við hölda | heiðr guðs laga reiðis; vide greiðir.*

REIÐISIF, f., *dea carpens* (reiða = greiða, Sif): r. *ullar quæ lanam carpit, anus, vetula, Korm. 8, 2, nam dicitur at greiða ull carpere lanam.*

REIÐISKÝ, n., *Nj. 158, 1, maxime placet acceptio G. Pauli, nubes pendula v. sublata* (reiða, riða); *et rifs r. jugi (textorii) pendula v. suspensa nubes, pannus textorius, tela. In antecedentibus mihi quidem maxime arridet læctio cod. carth. I supra scripta, etiam G. Pauli probata: vript er orpin fyrir*

valfalli: rifs r. rignir blóði. Jonsonius accepit h. l. reidi, m., et rifa reidi instrumentum jugi, textura ipsa, itaque construxerit necesse est: rifs reidi er vitt orpinn fyrir valfalli: ský rignir blóði, in qua constructione rō ský cum versu quarto construi ipse videtur improbase. Reidi, in compositione, derivatum a reida, etsi sensu nonnihil variato, occurrere videtur in phrasi á reidiskjálfi, ubi reidiskjálfr non videtur significare tremorem ex fulmine, sec. Lex. B. Hald., aut tremorem e fulmine, illi e curruum motu non absimilem, sec. Lex. Mythol. p. 911, a reid, f., rheda, fulmen, sed tremorem, qui vibrando vel inter vibrandum fit, a reida, intr., huc illuc ferri, vibrari.

REIDITÝR, m., Tyr (deus) infligens (reida = greida, Týr): r. heylisára Tyr vulnera cava infligens, bellator, SE. I 282, 4, ubi construo: ádr vlgelhon heylisára reiditýrs goli it ræpa ryðs bæi or hneighlíþvum hárs antequam uxor bellatoris (o: Órvandelis, i. e. Groa), etc., vide supra gala. Diceretur autem sic at greida sár pro veita vulnus infligere, uti dicitur at greida högg ictum infligere. S. Thorlacius accepit h. l. reiditýr pro reidar týr deus rheda fulminatrix, Thor.

REIDIVALDR, m., dominus tollens, sublime gestans aliquid (reida, valdr): r. rikisvandar qui sceptrum sublime gestat, vel potens sceptri gestor, rex, Ha. 255, 3.

REIDIVERK, n., facinus iracundiæ, delictum per iram admissum. (reidi, verk), Söll. 26.

REIDMÁLMR, m., metallum avectum, equo asportatum (= reiddr málmr, a reida equo vehere, avehere): r. Gnitaheidar aurum, quod equo Granio ex montanis Gniticis avectum fuit, SE. I 652, 2.

REIDMADR, m., eques (reid, f., equitatio, a rida): pl. reidmenn equites, equitatus, reidmanna gnótt multitudo equitum, copia equestres, F. VII 237, 1.

REIDMÆLTR, adj., disertus (reidr = greidr, mæltr), id. qu. reidördr: r. jöfurr, F. VI 140, 3 (AR. II 28, 3). Vet. Dan. redmælet voce clara et distincta præditus, cf. F. IX 76.

REIDORÐR, adj., facili eloquio, expedito loquens, disertus (reidr = greidr, orðr): r. ræsir, Sic. 22, cf. reidmæltr.

REIDR, m., derisio. a reida qui vehit, sublimem portat, in compos. náreidr vehens cadaver, patibulum. Femininum, huic masc. respondens, est reid.

REIDR, n., nidus, id. qu. hreidr, Merl. 1, 27; Skl. X 444.

REIDR, adj., iratus, infensus, irá concitatus; Skf. 34; FR. I 473, 2; sape verti potest, alacer, magno ardore rem administrans: vega r., Sk. 2, 7. 17; Eg. 48, 2; Am. 34; ÓT. 57, 2 (NgD.); Hk. 34, 2; 64. In compositione: allreidr, óreidr.

REIDU, id. qu. reðu, perf. inf. act. verbis ráða, F. VI 2 (AR. II 17, 1).

REIDVIÐR, m., arbor rheda: r. Vandils jormungrandar = viðr Vandils jormungrandar

reidar arbor rheda ingentis Vandilis terra (navis), vir.

REK, n., vide compos. torrek.

REKA (rek, rak, rekit), pellere, agere: r. hjörð, geitr gregem, capras agere, de epilione, Hávam. 71; FR. I 248, 2; de equitibus: ráku þeir vauustygga (i. e. equos) völlu algræna, i. e. virides campos persequuntur, Ghe. 13, ubi subintell. um (völlu); de astu maris: brim rak háns hest vid hamra naeem rupibus præruptis appulit, Orka. 79, 3; de velo: vestr rekr snekkjur á haf in mare propehit, SE. I 630, 1; metaph.: hver alda illrar skepna rekr þik te omnis agit fluctus sinistri fati, te sinistra fata ad quodvis maleficium impellunt, Gk. 1, 23. De balatore, naes in mare deducente, aut in aciem educente: Haraldr rekr flota á rakna rymkleid classen per mare propehit, classe adehitur, Hg. 28; r. ræsinaðr út á mar draconem in mare deducere, H. 9, 2; hlifar valdr rak borðhólkvi til hildar hreggu naem in prelium ducit, H. 10. Intrans., cum acc. subiecti: ná rak fyrir straumi, val rak vitt of strandir cadavera astu ferebantur, corpora casorum passim per litora ejecta sunt, Hk. 11, 1; Krm. 9; barms vigg rak naes (astu) depulsa est, ÓT. 43, 1. Part. pass. rekinn mari ejectus, Ód. 24. — b) cum præpos.: reka fyrir, vide gufsakuti, Nj. 103, 2, ubi Jonsonius construit fyrirreka perdere, e medio tollere, = fyrirfara, fyrirkoma. Reka af sér klámorð dicta ignominiosa ab se repellere, avertere, i. e. ea ulcisci, Eb. 19, 6; reka e-n undan aliquem in fugam pellere, Hg. 20, 2. Reka blöð hvðasú sverði um granar e-s acuto gladio sanguinem per labia depellere, i. e. facere ut sanguis defluat per labia, GS. 29. Reka e-m illan þveit aliquem male mulcare, F. XI 198, 1. — c) reciproce: rekas at virði in convivio se mutuo exagitare, Hávam. 32, nisi forte sit legendum rekkas, id. qu. rekkjaz exasperari, a rakk, vide rekkja. — 2) obire, persequi: r. hernað, id. qu. herja prædas agere, piraticam exercere (F. XI 59), Ód. 6; Rekt. 3; r. dálgeisa, id., F. I 25, 2 (Hg. 5, 2); r. frek vig magnam stragem edere, SE. I 512, var. lect. 14; r. köld heit minas essequi, SE. I 622, 2; r. frétit forlaga sinna sorte fata perquirere, Hugsm. 18, 4; r. nafa sitt nomen celebre reddere, Sturl. 4, 42, 1. — 3) ulcisci, vindicare, cum gen., (concomit hoc sensu Garm. rächen, Angl. wreak ulcisci): þess mun Vidar reka hoc Vidar ulciscetur, Vaffr. 53; r. dauða e-s mortem alicujus vindicare, H. 31, 2; Sturl. 5, 5, 1; Ha. 70; additur et dat. personæ, in quo vindicta fit: r. nadda róga inni (dat.) vigs Helga cadem Helgim præliatore vindicare, vindictam cadis H. a præliatore expetere, Dropl. maj. c. 31, 2; r. harms, harma dolore suum ulcisci (Bell. Alex. e. 87), injuriam (ab aliquo acceptam) ulcisci, Sk. 1, 9; 2, 11; Gk. 3, 7; F. II 96; r. brennu incendio vindicare, Nj. 154. Etiam cum præpos.: ef um þú sek sverði of rökag (impf. conj.) si eam injuriam gladio persequi possem, Senart. 8. Gen., qui

cum hoc verbo constructur, pendet, opinor, ab aliquo substantivo, quod subauditur, quale in hoc contextu invenio sakir, v. c. *Ljósv. c. ult. (Isl. II 111. ed. Havn. 1830)*: þeir menn, er fé hafa goðit til höfuðs honum ok harns sakir áttu at reka; ú. réttir, v. c. *Vem. 30 (l. c. p. 317)*: ef nokkut mætti þeir reka réttir sinnar svivirðingar, quo pertinet var. *lect. AA. 70*, þú munt hvárki vilja reka (réttar) minnar skammar né þinnar.

REKI, m., qui pellit, obit (reka), vide elreki, flukreki, landreki, snarreki.

RÆKILUNDR, m., qui curat, colit, tractat, utitur (rækja, landr): r. randar lauks gladius tractans, puginator, bellator, *HS. 6. 5.*

RÆKIMEIÐR, m., id. qu. rækilundur (rækja, meiðr): r. randa praeliator, vir, *Isl. I 231, 1 (Grett. 66, 1)*; r. randa liðs qui serpentem clipeorum (gladius) curat, puginator, vir, *Hallfr., ubi: rækimeidar randa liðs (i. e. lians) ráða skáldi at biðja eingadóttur Avals.*

RÆKINJÖRÐR, m., deus colens, curans (rækja, Njörðr): r. randa rjóðvendils praeliator, bellator, rex bellicosus (de rege Ingio Bardida), *SE. I 618, 1.*

REKIN, n. pl., id. qu. regin (g = k), 29, vide hrænet.

REKINN, m., bos, *SE. I 484, 3, cf. regina.*

REKINN, adj., lamellis v. bracteis aureis vel argenteis obductus (gullrekinn, silfrækinn), bracteatus (prop. part. pass. v. reka): rekin stál, *G. 40; ÓH. 246*; dórr in rekno, *Mg. 2, 1*; hodd ok rekna brodda aurum et spicula inaurata (bracteata), *Fsk. 23, 1; plane F. VI 420, 2*, broddar, reknir hoddum spicula (tela, enses), auro bracteata. In compositis: blóðrekinn, bráðrekinn, dreyrrekinn (cf. leggia 4, c).

RÆKINN, adj., diligens, sedulo curans (rækja), *ÓH. 238, 5, ubi coherere potest r. at járna leiki studiosus pugna, strenue pugmans; cum gen., r. ráfáka naves sedulo curans, pro subst., vir, Nj. 103, 3, vide dulrækinn, vegrækinn. — 2) qui pelli potest (reka, rak, impf. conj. rækja et røka), vide örækinn.*

RÆKIR, m., qui curat, colit, tractat (rækja): r. ráfáka curator navium, vir, *F. II 204, 1*; r. randa linnas curator gladii, vir, *Fbr. 26, 1*; r. móts rauðbrikar curator clipei, bellator, *ÓT. 16, 3*; r. þrymu curator pugnae, puginator, *Grett. 42.*

REKJA (rek, rakta, rækt), explicare, evolvere: r. borða tapetia acupicta evolvere, tapetem (v. stamen, quo tapes textitur) explicare, diducere, i. e. tapetes texere, *H. Br. 1*; rakþi borða acupictilia evolvebat, *Og. 15*; r. sttír stemmata evolvere, recensere, *Hyndl. 41*; dómsþakr, hinn er lög rækti judiciorum peritus vir, qui leges explicabat, i. e. jureconsultus, legis peritus, *DrÞS.* Hneitir rækti hjörva sálma Hnoiter recitabat cantus gladiatorum, i. e. gladius pugnam ingenibat, *Hk. 74*; þá er þú rekr bæmir þínar quando preces tuas recitas, *ÓH. 259, 10 (id. qu. þýlja)*; rækja spjöll fyrri vatninn ante

evolvere, i. e. pradicere, *Merl. 2, 4, id. qu. rekja mál, þau er menn vitad res hominibus ignotas explicare, Merl. 2, 95; pros.: gvin røkþv til spádóma, at, SE. I 104*; r. drauma til, *Gloss. Nj.*; r. háðfót sín explicare, expedire (= taka i sundr), *Orkn. 256. Pass., in signif. reflex.: jórnungandr ræktis at saadi ad arenam (fundum maris arenosum) se extendebat, SE. I 252, 3*; rækþiz or svefni somno excutiebatur, somnum discussit, *Am. 88 (pros., hrökk upp). — 2) id. qu. rækja (rækja) curare: þótt ek þat litt rekja eiss id parum curo, Am. 95, quo loco FR. I 222—23, ekki hirði ek þat. Sic Hist. eccl. Isl. I 250, in epist. Archiep. Eirikis (1198—1206): enn þer hafit þat með svivirðing síra, enir ágætusta menn, lífat búfjár lífi, rekit ei hjúskap né þat helga samband, er ekki má slitna.*

RÆKJA (ræki, rækta, rækt), curare (Germ. Ruch cura, *Gloss. Nj.*; Rask. ruch-; afrök-jaz negligere, *F. VII 327. 347*); línkæði, þau er litt ræktit qua vos parum curatis, *Am. 15*; ek ræki litt, þó parum curo, si, perinde mihi est, si, *Isl. II 243, 1; Isl. I 162, 2 (F. III 149), vide rekja 2*; r. stt sína cognatos colere, *Hugsm. 7, 3 (ut r. sttmenn sína, Vd. msc. 34)*; r. likama sinn corporis curam habere, *Hugsm. 27, 3*; r. hylli e-n gratiam alicujus sibi conciliare, *Hugsm. 26, 2*; r. orð guðs, *Has. 55*; r. lærdóms greinir líteris operam dare, *Nik. 18 (r. veidifang, = stunda operam dare piscatui, GhM. II 98, var. lect. 10)*; r. e-n curam alicujus habere, *Hugsm. 27, 4*; auðmjúkan vilt jafnan rækja, aldar gram, með herra valdi, i. e. þú upphefir lítilátan, *Gðþ. 36*; hinn er rækir heiptir manna qui illatas injurias ulciscitur, id. qu. heiptærkr de viro bellicoso, *Fbr. 17*; r. illa áleitni curare verba malorum, *Hugsm. 22, 3. — b) hvat rekir þik eujus rei rationem habes? quid curæ tibi est? FR. I 296, 2. — c) part. act. rækjandi, m., qui curam gerit, curator, id. qu. rækir: r. hjarar reggu curatör pugnae, praeliator, *Fbr. 22, 5 (GhM. II 298)*; r. linnas fróns euratör auri, vir, de Kolbeine Juvene, *Ag. (Einar Gilss.). In compositis: hjálmrækjandi, líðrækjandi, vegrækjandi. — 2) expellere, aversari (a rækr, = gera røkan, vel = rekja, i. e. hrekja exagitare): r. löstu vitia aversari, detestari, fugere, SE. I 502, 1. Vide compos. hlíðrækjandi. In prosa, Y. 46: allr mágr Svía ljóp upp með einu samþykki, at rækja stt Ingjalds konungs ok alla hans vini.**

REKKILÁTR, adj., id. qu. rakkilátr generosi animi, heroica indolis (rakkir, -látr term.); de femina: sagrleit, rekkilát hallar fylla venusta, generosa femina, *GS. 33. Ólavius in NgD. 183 k. l. duas voces habet recki sátt, vide Mantiss., rub recki animositas, et sáttir contentus, acquiescens.*

REKKIR, m., qui animum addit, confirmat (rekka). *Ed. Lövasina: mædr er kallaðr frómúðr eðr rekkir eðr þryðir þjóðarinnar, sá er döðrum veitir sæmd eðr frama, eðr gjörir at mæira manni, en áðr er hann. In compos. herrekkir.*

REKKJA, *f.*, *lectus*, *Rm.* 11. 17. *Gen.* pl. rekna, *ÓH.* 145. 151.

REKKJA (rekki, rekta, rekt), *animus addere* (rakkr): hann rekkir lið *animos militum confirmat*, *SE.* I 594, 1 (*AR.* II 496). *Pros.*: rekkir þá brátt drykkirinn *moz potus eos alacriores, audaciores reddere incipit*, *Sturl.* 1, 13. *Incitare, augere*: udr rekkir kjöl unda *carinam incitat*, *SE.* I 632, 1; rekkit skvaldr *strepitum augetis*, *Svorr.* 85, 2, *quo loco Hkr.* IV rekkit skvaldr *adjective, nugæ nequiores, VI*, rekit skvaldr *pellite garrulas nugas, a reka.*

REKKR, *adj.*, *fortis, animosus, id. qu. rakkr*: gunnar *r. animosus in pugna, bellicosus, F.* I 174, *ubi dat. pl. rekkum metro unice convenit, non rökkum (a rakkr), quod habet Jd.* 29. *In compos., fólkrekk* (*gen. fólkrekka*). *Cf. formam kirskr = karokr.*

REKKR, *m.*, *vir fortis (rakkr): de comitibus Halvi regis, SE.* I 528; *de militibus et viris: SE.* I 558, 2; *H.* 26; *F.* III 219, 2; *dat. s. rekki*: gefr mansemi mörgum rekki, *Hyndl.* 3; rekkar þat þóttuz viri *fortes sibi videbantur, Hávam.* 49; gunnveggjar rekkar viri *clipei, viri clipeati, milites, semir gunnveggjar rekka princeps, SE.* I 306, 1. *In compos. bekkrekkar.* — 2) *nanus, SE.* I 66, 1; *Vsp.* 12, *sec. ed. Holm. et membr.* 544, *quo loco Vsp.* 11 *Cod. Reg. habet dverga.*

REKNINGR, *m.*, *error mendicantium, circulatio per pagum mendicandi causa, vita erronea (id. qu. hrakning, húsángur)*: senda (konu) á rekning, *Ísl.* II 24, 1. — 2) *bos, SE.* I 587, 1; II 483. 566, *cf. rekinn, qs. agitatus, pulsus, a reka.* — 3) *gladius (qs. propulsus, emissus, ab eodem themate, ut skotningr a skjóta)*: bjartar svaltúngur reknínga *splendentes, frigidæ linguæ gladiatorum, lamina ensium, ÓH.* 48, 6; rekninga el *procella ensium, pugna, þel rams rekninga els líma acris gladiatorum procellæ, gladius, cujus svari sanguis, SE.* I 499, 2.

RÆKÖSTR, *m.*, *cumulus cadaverum, id. qu. hræköstr (ræ, köstr), HR.* 38.

REKR, *m.*, *derio. a reka, qui pellit, obit, in compositis: aurekr, ganrekr, gaurekr, gautrekr, hárekr, heidrekr, jórekr, jormunrekr, moldrekr. De derivatione cf. FR.* III 9.

RÆKR, *adj.*, *exilio dignus, expellendus (reka)*: böndum rækr or landi *a diis e terra expellendus, ÓT.* 36. — 2) *qui curat (rækja), vide composita: heiptrekr, hlymrekr, tირrekr; in prosa, þrárekr, Post.* 99.

REKSAUMR, *m.*, *clavi trabales (reka, saumr), SE.* I 328, 5.

REKSTEFJA, *f.*, *carmen intercalatum, habens versus intercalares disjunctos tripartitos finales (rekstef), Rekst.* 1, *vide Skf.* III 228—29. *Eadem versuum intercalarium ratio est apud Stuvum poetam in epicedio in Haraldum severum: Hafi ríks, þars vel líkar — Haralds önd ofar löndum — vist um aldr með Kristi, F.* VI 161. 162.

REKSTR, *m.*, *agitatio, error (reka), vide landrekstr. Pros., FR.* III 9.

RÆKT, *f.*, *amor, cura, studium (rækja; rækþ, qu. v.): de amore, Skáldh.* 1, 23. 32;

4, 38; *jungstur rekt et eluka, Hugom.* 15, 4; skal ek rekt við þik aldri slíta, *Gullk.* bindaz of rektar *ab amore abstinere, F.* II 249, 1; rektar mál *verba amica, gratia, favor, Mb.* 18, 3. *In compos. drottinrekt.*

RÆKTA (-aða, -at), *curare, colere, id. qu. rækja (rækt)*: hún rektar allvel sína trú *religionem colit, Skáldh.* 6, 32.

REKVIÐ, *H. kat.* 35, *divisim in membr. scribitur rek við, quod G. Magnus correxit in rökkvit, quæ forma et occurrit Sturl.* 6, 32. *Et haud dubie rekvid idem est, a rekva = rökkva (variantibus e, ö), vespescere: er rekvid var cum crepusculum vespertinum esset.*

REKYNDILL, *m.*, *fax cadaveris, hasta vel gladius (re = ræ, kyndill), Krm.* 7.

RÆMDR, *part. pass. v. ræma verbis laudare, comprobare (rómr), vide alræmdr. Pros.*: þeir ræma þat lítt *parum approbant, Ld. msc. c.* 48; þetta eyrindi var allvel *ræmt hæc oratio consensu approbata est, ibid.* 56. *Verbis efferre, sermone divulgare: staldar ræmdiz á hendr þingmanni, Sturl.* 4, 12.

REMI, *compar. adj. ramr, pro remri fortior, robustior, excluso r, H. kat.* 21. — 2) *f., fortitudo, robur, vide fingræmi, et handremi, f., robur manuum, in Lex. B. Hald.*

REMMA, *f.*, *acerbitas (rammr), Lil.* 20.

REMMA (-i, -da, -t), *firmum facere, firmare, confirmare, corroborare (rammr): r. borg turnum urbem turribus munire, Merl.* 1, 19; konungr Róms hefir svá *remþan sík löndum rex Romæ (Christus) ita se terris firmavit, tam lato imperio se munivit, SE.* I 446, 3; það remmir þik miklu *gagui magna victoria te beat, ÓH.* 74, 3. — 2) *ut herba augere: rimmu glóðir remma raada grand gladii augent noxam clipeorum, i. e. magnum detrimentum afferunt scutis, SE.* I 670, 2; róma var remd *acris pugna commissa est, Ólafsr.* 85; remdi raustina *vocem intendit, de cantante homine, Grett. membr.* 551 a. — *In compositis: morðremmaadi, hjálpremdr, styrremdr.*

REMMILAUKR, *m.*, *lignum validum, ingens (rammr, laukr): pl., remmilaakar ingentes trabes, F.* II 328, 2, *id. qu. stórvíðir in prosa anteced.*

REMMING, *f.*, *corroboratio, confirmatio (remma): r. ráða robur consiliorum, valida consilia, Lil.* 40.

REMMIR, *m.*, *qui graviozem, acriorum reddi, augens, ciens, incitans (remma 2), vide hjaldremmir, hríðremmir. — 2) regulus maritimus, SE.* II 154, 2.

REMMISKÍÐ, *n.*, *firma, valida xylosoles (rammr, skíð): r. Randvers firma pirata tabula, navis, Ha.* 260, 1.

REMMISKÓÐ, *n.*, *noxa gravis, valida (rammr, skóð): r. borða valida clipei noxa, ensis validus, móði borða remmiskóða deus gladii, pugnator, vir, Eb.* 19, 6.

REMMITÚNGL, *n.*, *luna valida (rammr, túngl): r. randar valida circuli lima, clipea, vide randskjálfr, Hild.* 16, 1.

REMMITÝR, *m.*, *deus augens, ciens, inci-*

teus (remma 2, Týr): r. rógleiks incitator prælii, bellator, SE. I 618, 2.

REMMIÐUNDR, m., qui firmum reddit (remma 1, þundur): r. randhvels clipeum fortiter tenens, puginator, vir, Rekst. 1.

RENA (-ada-, -at), minus, imminui, decrescere: renar ást, sem fundir ut congressus, sic amor minuitur, Skáldh. 2, 11 (vulgo, svo frasz ástir, sem fundir). Pros., AA. 32; F. VII 189.

RÆNA (-i-, -ta et -da-, -t), rapere, spoliare, privare (rána); populari, depopulari: rænti Mirream urbem Mirream depopulatus est, Ník. 72; ræntu klaustr monasteria diripiabant, Gd. 42; r. bóndr colonos diripere, Sturl. 3, 172. Cum aoc. pers., dat. rei, spoliare quem aliqua re: r. e-n lögum territorio interdicare cui, exilio multare quem, Eb. 22; r. fe ok fjörvi fortunis et vita spoliare, Sölk. 1 (rænti); r. aldri, lífa vita privare, Veglk. 13; Jd. 11; Krm. 17 (ræntan); r. flaumi gaudio privare, Jd. 5; r. gríðum pace, incolomitate privare, Jd. 18 (rænti); r. sigri, Gho. 16 (ræntan); r. e-n höndum manibus privare, manus præcidere cui, FR. III 37, 2 (rændi). Pronuntiatum fuit rena, ut videre est ex Sturl. 3, 26, 1, ubi legendum greniz friðr rena; scribitur et rentu FR. III 402, ut Soc. rena: Simon lát rena borgena, Caroli 12. Biblia, Maccab. 13, 50; renti staðina oppida diripuit, F. VII 235, var. lect. 11.

RENDADR, adj., deriv. a rönd, circulo instructus, ornatus, de clipeo, in compos. fagrændadr.

RENDR, f. pl., a rönd, Hk. 76, 3.

RENDR, adj., deriv. a rönd orbe instructus vel circumdatus, in compositis bjúgrendr, gallrendr.

BENDR, adj., spectatus, expertus, pro reverend: gjaði rendr spectatús munificentíaz, liberalitate cognitus, F. X 187, 2. Vide afrendr indeque formatum afrendi.

BENGJA (-i-, -da-, -t), torquere, curvare (ráng): rengjaz curvare, torquere se, rengdiz, de homine, e loco limoso se emoliente, Orkn. 82, 12 (AR. II 219, 2). — 2) depravare, corrumpere, vitare: rengdi þær (rúnar) líteras depravavit, Am. 4.

BENGR, f. pl., a raung, qu. v.

RENIR, m. pl., id. qu. Reinir, F. VII 234, 2, et in prosa ibid. 233.

RENN, pro RENNR, 3. s. præc. ind. act. v. renna (renn, rann), Hávam. 141; Sk. 2, 1; Merl. 1, 41; 2, 88. Pros., Nj. 146; F. IV 366; SE. I 42. 74. 112. 116. — 2) pro renna, 3. pl. ejusdem verbi: garpar fleiri at fylki renn, en fyrðar megi þat telja, Ólafsr. 28.

-BÆNN, term. adj., præsertim adjectivorum plagam calis principalem designantium, v. c. aastrænn, norrænn, sunnrænn et súðrænn, veatrænn, ú. fjallrænn qui a montibus oritur; præterea in aldrænn, = aldinn, einnrænn = einráðr, unde adv. einrænliga. Quæ omnia forte derivanda ab ráða et ráð, vide Gloss. Nj. sub voce bænn. Raskius præfert formam Norv. -rænn (Oldn. Læseb. 1832 p.

87, not. 3), cf. súðrænn et Grág. I 149 auströnnum.

RENNA (renn, rann, runnit), fluere, currere, fugere, vide supra renn pro rennr et hrann pro rann. — 1) fluere, de amne, Vaffr. 16; Am. 24; de lacrimis: rann niðr um kné per genua defluebat, Gk. 1, 14; mér renna tár, Gdþ. 3. — 2) currere, de lupo, Vsp. 40; de equis, Hund. 2, 30; Gha. 4; Hund. 1, 43, ubi létu (hesta) renna dala per valles, ut rannu brunnit land til skógar per regionem deustam, Ha. 286, 4; de igne, volitare, Eg. 48, 2; de fama, ferri, þat orð rann, Hk. 12, 2; de arbore, r. af rötum radicibus exoriri, Hávam. 141. — 3) fugere, Sölk. 9; Hyndl. 43; SE. I 644, 2. — 4) reflex.: rennumz ást til ilma unnar dags, i. e. rennr mér amor mihi labitur ad feminas, i. e. inclinatur, F. II 249, 2; recipr.: eggjar rannuz á invicem occurrebant, collidebant, Eg. 48, 1 (ut rennaz í móti, SE. II 108). — 5) cum præpos.: manni rann alls ekki niðr homo nihil cibi per fauces demittere potuit, Ag. (Einar Gúls.); r. undan elabi, evadere, ÓH. 7; r. upp orri, de die, Ha. 258, 2; de igne, exoriri, excitari, Ha. 293, 2; ez mortuis surgere, resurgere (= risa upp), G. 4, tropus a sole oriente petitus; heipt rann saman odium constatum est, Sölk. 13. Part. perf. runninn, a) active, qui occurrit: varga átt víða runninn lupi undique confluentes, F. VI 68, 1; qui fluxit, hjarta runnit sundr cor quod diffuserat, contabuerat, Sölk. 43; in compos. kveldrunninn. — b) passive, perfusus: runninn dreyra, hræs dynbrönnum cruore perfusus, Gk. 1, 14; SE. I 642, 2; brjóat runnit rauðum steini, de prora navis rubro picta, SE. I 326, 3 (pros. F. VII 89); in compos., fetrunninn, steinrunninn.

RENNA (renni, renda, rent), in cursum impellere, incitare, forma transitiva verbi renna, rann, qs. facere ut quis currat. Constructur cum dat. (ut hleyya a hlaupa) sæpe de navigatione, v. c. renna lángskipum utan at eyrar grunni, F. XI 196, 2; r. byrskíðum austan til þengils bæjar, Hk. 34, 5; r. stafna skíðum norðan fyrir Noregs síðu, Ha. 228, 1; r. hlunns hesti at Njörva sundi, Orkn. 81, 7; r. ekkils blökkum at e-m classe inveni in aliquem, F. II 315, 2; r. skipum at Ormi, F. II 318, 2. Alio contextu: r. brágeislum at e-m oculos circumferre ad aliquem quaerendum, circumlatis oculis quaerere quem, Korm. 5, 2; r. blóði í spor sanguinem in vestigia mittere, Sk. 3, 17, cf. supra phrasin blanda blóði saman (Æd. 9); rendi blóði á hjartan við sanguinem in cruce[m] profudit, de Christo, Krossk. 11; tiggri rendi tveim döglingum terga vertere coëgit, in fugam compulsi, F. II 317, 2; renna ástum e-s amores dissolvere, abolere, Korm. 22, 3 (ut Jómrv. 49, ek skal því renna ego eam rem impediam, ubi F. XI 153: ek skal at því gjöra, at þú skalt þessu eigi framkoma). Part. act. rennandi, m., qui in cursum incitatur: rennendr græðis elgs, ráfaka incitatores navis, navium, viri, Nj. 146, 3; 156; in

compos.: skrennandi, sköfrennandi, viggrennandi. *Part. pass.* rendr missus, *compositus*: r. hjórr skar rönd *conjectus gladius scutum secuit*, *HR. 78*; in *compos.* skjótrent. — 2) *intrans.*, *currere*, labi (*propr. subintellecto sēr se incitare in cursum*), prorsus ut renna, raan: Visuðe rendi norðan a borea lapsus est, *F. VI 47, 1*; vögagarr rendi at brjóstum canis cadaverum (*gladius*) involavit in pectora, *Krm. 6*; eitdrekar rendu i gegnum brjóst, *Söll. 64*; leiðangr rendi langt með landi, *ÓT. 43, 1*; skip rendu at *accurrebant*, *Mb. 6*, sed *rectius* rendus (*renduzo*) at *inter se concurrebant*, *F. VI 140, 2*; *VII 12, 1*; rendi ormr til unda *serpens (hasta)* ad *vulnera volavit*, *Krm. 12* (*cf. SE. I 606, 1*); brandr rendi við rif kerlingu *costis vetula allapsus est*, *costas tetigit*, *Sturl. 5, 5, 2* (*impers. cum dat. Nj. 78*, atgeirnam rendi i gegaum skjöldinn); breiðar afjur rendi (*malo* rendu) fram *late tabula (navigii) procurrant*, *SE. I 254, 6*, ut *pros. F. VII 202* skútan rendi fram hart; r. undan *aufugere*: ört rendu þeir undan, *Mg. 32, 4*. — b) *transitive cum acc.*, *percurrere*: hilmir rendi ríp ræz rupem *curriculo ascendebat*, *F. II 277*; r. straum, sjá killi *æstum*, mare *carinā percurrere*, *SE. I 716, 1*; fylkir rendi fjörnis hlíð meginakiði *heina lands rex clivum galæ percurreit ingenti clipei xylosoled*, i. e. *caput gladio transverberavit*, *SE. I 678, 3*; rendi eljanstrandir *odum pectora cuspidibus transfugere*, *SE. I 678, 1*.

RENNA, *f.*, *cursum, volatus* (*renna currere*): r. brodda *volatus telorum*, menn hræddus við brodda *rennu tela volantia metuebant*, *Me. 3, 2*; *pl.*: rennur logreitar *profluvia loci ardentis, scintillatio*, þar er heitum *rennum* logreitar brá á ljóna líð *quo loco ferventia loci ardentis profluvia volabant in multitudinem virorum*, *Sturl. 8, 5, 1*. Í *rennu* *continua serie, unus post alterum*, *Sturl. 9, 204*, *var. lect. 2*; *pros.*, *F. XI 39*, i þessi renno.

RENNANDI, *f.*, *amnis*, *Grm. 27*; *SE. I 576, 1* (*qs. fluens*).

RENNARI, *m.*, *cursor* (*renna currere*), *vide* fyeirennari. — 2) *præco*, *Post. 155*.

RENNI, *n.*, *derisio*. a *renna*, in *compos. atrenni*.

BENNIFLEINN, *m.*, *hasta currens, cursoria* (*renna, fleinn*): r. brautar, gaungu, fetu *vias, ambulationis, vestigii, i. e. pes*, *SE. I 542*.

BENNIR, *m.*, *qui in cursum impellit, incitator* (*renna, -da*): r. bauga *incitator, missor annulorum, vir liberalis*, *Ha. 232, 4* (*ubi acc. s.: renni*): r. voga *blakks incitator navis, vir*, þ. *Hræð. 8, 1*. In *compos.*: eidrënnir, elgreinnir, heitreinnir, kjölrennir, ríðrennir, sannrennir. — 2) *fugator, expulsor, vide* meirennir. — 3) *vide* reimir.

RENNIRÖKN, *n. pl.*, *jumenta currentia, boves* (*renna, rökn*), *Ý. 5*; *SE. I 32, 1*; *AR. I 249*.

RENTA, *f.*, *reditus*; *pl. rentar*, *Gd. 30* (*Hist. eccl. Isl. I 260. 434. 479. 507. 514*), *de* *reditibus sacrarum ædium*.

REPILL, *prava var. lect. pro* reðil, ræðil, *SE. I 548* *Wchart*.

REPTA (-ti, -ta, -t), *ructare*, *id. qu. vepa* (*Dan. ræbe, et apud Harpest. ræpe*), *Sturl. 1, 13, 5*, *ubi pras. ind. 3. s. reptir, 1 pl. reptom*.

REPTA (-ti, -ta, -t), *contabulari, confignare* (*raptir*): sköptum er raan *rept domus hastilibus contabulata*, *Grm. 9*; er ek rept *vita quas contignatas noverim*, *Grm. 24*. In *compos.* margreptr, taugreptr.

REER, *m.*, *regulus maritimus*, *SE. I 548, 1*; *II 552. 614*. — 2) *gigas*: res kvæn *æser gigantis, femina gigas*, hleðr *res kvænar Thor*, *SE. I 298, 3*.

RÆR, *m.*, *regulus maritimus, id. qu. rar*, *SE. II 469*; ræs (*rps*) reið *rheda pirata, navis, máni ræs reidar luma navis, cteppuz*, *SE. I 374, 2*; *438, 2*.

RÆR, *f. pl. a ró, vide* rör.

RÆR, *apocop. pro rarir movet, 3. s. ind. a rara* = *hræra movere*: rar geð *attentiosem animi exercitat*, *SE. I 246, 4*, *ubi Cod Worm. rar*, *SE. II 521, 4* tén, *utrumque a tjá*.

RÆRIR, *m.*, *qui movet (ræra = hræra)*, in *compos.* Óðrærir, þjóðrærir.

RÆNA (-i, -ta, -t), *aquam ducere (ræn)*; *metaphor.*: r. þjóð (*dat.*) hræss *ar rivus cadaverum hominibus elicere, sanguinem eis mittere, i. e. letaliter vulnerare*, *SE. I 688, 1*; *hinc ræsir, m., aqua ductus*. — 2) in *cursum (ræs) incitare, mittere*: ræstr rægagarr *hasta emissa*, *Krm. 6*. *Huc pertinet SE. I 624*, sú flytr er ræsir, en sú heldr *æptr er stöðvar impellit qui incitat, retinet qui sistit; ræsa e-t á hendr e-m impature cui quid, causam rei transferre in alioquem*, *F. XI 54*. — 3) *proferre, aperire*: ek væni þat *id significo, palam eloquor*, *F. XI 136, 3*. *Hinc ræsaz pass., coenire, coeniti probari* (*id. qu. rætar, sannaz*): *vita, et ræsaz rekka ord, ræni æst sem fundir ærþeruz, an eventu probetur (verum esse) proverbium, mirui amorem, prouti rarescant congressus*, *Skáldh. 2, 11*. *Hraund. Ed. ræsa draum skönnum interpretari; alia Glossæ, þessi draumr ræsti skjótt evenit; Nj. Glossæ: ek ræsiz brátt draumr minn in complementum evadit, i. e. evenit, implatur, a ræs, qu. in cursum emitti, erumpere, of. Íslandsvæða 88. Þ. Síðuk.*: enn *vita skaltu þat, Þoruteinu, at ec em draumadr mikill, oc eigi ólíkligt, at brátt ræsi suma, enn allir manu eiga vekkurn stað*.

RÆNÆR, *m.*, *mare cadaveris, cruor* (*ræ, sær*): bergir *ræsvar bibo sanguinis, cruoris*, *Fsk. 5, 5*.

RÆSINADR, *m.*, *serpens eximius (ræsi, ndr)*: r. rausnar *eximius serpens proem, avis eximia*, *H. 19, 2*. *Sic ræsindr vir excellentis, præstans, Ljósv. 31* (*ed. Havn. 1830*), *ubi quid. codd. chart. habent* rækr *indr vð strenuus*.

RÆSIR, *m.*, *qui in cursum incitat, univov, incitator* (*ræsa, 2*): r. róguza, brodda *feb-ar tela mittens, spargens b ilator*, *Hj. 5, 1*;

26; r. baughvers missor annuli, vir liberalis, G. 67; r. bragar fusor carminis, poëta, Eg. 86, 2. — 2) rex, SE. I 516; Sk. 2, 14; H. 11; Hg. 33, 15; SE. I 622, 2. 688, 3.

RÆTA (-ti, -tta, -tt), radices (plantæ) humi deponere, defigere (róti); pass., reflexive, ræt-as radices agere, SE. II 44. Metaph.: ef hótting rætir búi si minæ calamitatem certam eferunt, SE. II 218, 2.

RÆTT, RÆTTU, 2. s. impf. ind. act. verbi ráða: rött, Fm. 26; rötto, rötta, ÓH. 14, 1; Am. 79; F. VI 140, 3.

RÆTTA (-tti, -tta, -tt), rectum facere, corrigere, explicare (rættir, adj.), restituere, cum acc.: r. bug rem inclinatum restituere (propr. curvaturam, rem curvatam corrigere), Ha. 221; r. bálættar ennis frontem contractam explicare, Eg. 55, 4; boginn röttiz curvus restituitur, corrigitur, Gd. 14; r. ránga háttu undirmana súdditorum pravos mores emendare, Gðß. 14; hann röttiz svo sic ad meliorem frugem rediit, Has. 49; r. óðar lag carmen emendare, Lc. 3; r. e-m þaðm sinum porrigere cui, amplexum offerre, Lb. 42. Intrans.: ef hann við rötti si ab interitu servaretur (propr., si convalesceret, sanitati restitueretur), Am. 59. — 2) c. dat., in sepm, causam compellere (rött, f., septum): at rötta viðbliada sviai cetum in septum compellere, Ed. Lövasina.

RÆTTA, f., adminiculum, fulcrum (rættir, adj., ut slætta a slættir): setja röttar við ráði e-s rem labantem restituere, aliquem ad meliorem frugem reducere, Ód. 13. Sapius in compos., v. c. leidrætta, f., restitutio, Hist. eccl. Isl. I 461; II 53; Arn. 63; lögætta, f., curia, legum reformatio, Gloss. Nj.

RÆTTARI, m., iudex, præfectus (rættir, m.), de episcopo, Gd. 51. Præfectus provincie, SE. I 456. Vide röttari in Félag. 5, 259—62.

RÆTTDÆMR, adj., qui recte judicat (rættir, adj., deus), justus: r. konúgr, Ód. 13.

RÆTTFAGANDI, m., vere colens (rættir, adj., faga): r. valdar stættir, Gd. 22.

RÆTTFERÐUGR, adj., rectus, justus (rættir, adj., ferðugr); superl.: röttferðugast mál sermo condignus, Lál. 3.

RÆTTI, n., complanatio, explicatio, correctio (rötta): rifja rötti complanatio costarum, costa icitibus complanata, H. hat. 22, ubi Gloss. Edd. tó rötti minus recte accipit pro acc. pl. röttr, m., qui foret röttru, non rötti. — 2) in compos., a rættir, m., vide vaarötti.

RÆTTINN, adj., rectus, procerus, celsus (rötta): r. skógr arbor recta, erecta, celsa, RS. 7.

RÆTTIR, m., qui porrigit, præbet (rötta 1): r. scims præbitor auri, vir, Selk. 5 (acc. s. rötti).

RÆTTILATI, n., justitia (röttlátir justus): dygð röttlætis virtus justitia, oppos. miskunn elementia, Nik. 36. Röttlætis sól sol justitia, Christus, Gd. 13, cf. röttlætis sunna, G. 4, sub voce kannr; fons locutionis videtur esse Malach. 3, 20; cf. Hist. eccl. Isl. I 164,

IV 180, not. a. lin. 7, Lex. Mythol. p. 719, not.

RÆTTLIGA, adv., recte, Gp. 14.

RÆTTR, adj., rectus, non curvus aut pravus: epith. vagina, or röttru fetilhamsi e recta vagina, SE. I 606, 1; skapti röttara hastili rectius, FR. I 470, 1; rött ræði remi directi, F. VI 309, 2; röttar brautar via recta, i. e. via publica, oppos. miðjar brautar semita intermedia, Rm. 14. 23; halda röttri rýnis reið caput erectum tenere, Sonart. 18; röttir vindr ventus secundus, SE. I 630, 1 (oppos., þverr vindr obliquus). Metaph.: rött vett justum pondus, Lb. 36; rött regla recta regula, recta ratio, Gd. 11; rött óðal justum patrimonium, quod quis jure possidet, Hk. 19, 1; verus, qui vera est: röttir haukr verus accipiter, veri nominis accipiter, F. VI 196, 1, ut sannr, = röttnefadr; röttir dómendr, FR. II 55, 2; rött Ygga at vera, justa pugna, F. IV 51, 1; en (= eð) rötta til cerevisia proba, genuina, SE. I 632, 2. — 2) neutr. rött, vice adv., recta: rött á stíg recta in viam, recto itinere, Hk. 19, 1; kjósa rött recta eligere (regem), Mg. 17, 3; gat hann rött ádr antea recte judicaverat (de vi miraculosa Sancti Olavi), G. 31 (sec. membr. Holm.); stýra rött til jarðar recta ad terram dirigere navem, Ha. 74, 1; segja rött recte dicere, verum dicere, Sk. 1, 21; Lc. 36; vinna rött probe facere, iron., Nj. 146, 3; telja rött recte recensere, Vsp. 11; at röttru jure, Ha. 235, 2; etiam intendit: rött af mestu megni, Gp. 7; rött af þrýði, Gp. 5.

RÆTTR, m., jus; dat. s. rött er rötti; gen. s. röttar; pl., nom. röttir, acc. röttru. Rættir klerka jus clericorum, ecclesiasticum, Gd. 30; r. liðamanna jus militum, jus militare, i. e. prælia et populationes, Hk. 2, 2; setja rött jus constituere, dare, Gd. 29; gaf bráguum þann rött, or dedit civibus jus, quod, F. VII 15, 3, sec. lect. Morkinsk; Guðs röttir jus divinum, de religione christiana, neita sér boðnum guðs rötti oblatam sibi religionem christianam aspernari, Si. 4, 3; sic opponuntur djöfals röttir et guðs röttir religio ethnica et christiana, F. X 301, pros.; ná rötti jus obtinere, Hugm. 25, 1; ræna kirkjur sínum rött jure suo priore, Gd. 40; skipa öllum landsins rött, Skaldh. 6, 25. Pl., nom. röttir, Hist. eccl. Isl. II 72, jura; acc. röttru, F. VI 411; Hist. eccl. Isl. II 42; dat. röttram, SE. I 28; 456; F. X 21, var. lect. 5; gen. rötta: sannvir (sannviur) rötta qui jus fasque recte novit, Pál. 19, 2. In compos., v. landrættir, af röttir.

RÆTTR, m., jactatio marina: pl., gánga röttru fluctuare, instar æstus marini, de vita humana, Grett. 10. Hæc vox sæpe in prosa occurrit: pro genere masc. stat, skipit þeldi illa röttinn, Grett. (Eg. 686, not. e); þá létir þeim rötti, Sturl. 3, 17; leggja í rött (= til drifts) navem venti fluctuumque arbitrio permittere, Sturl. 3, 2; Fbr. 23; F. II 64; Eg. 60; pl.: hafa röttru harða, stóra, GkM. II 96; Eg. 32; fá röttru stóra, ÓH. 86 (rötti,

acc. pl., var. lect. F. IV 177; Eg. 32, var. lect.); liggja í lognrétt, FR. II 30.

RETTU, 2. s. impf. ind. act. verbi ráða, vide rétt.

RETTVÍSS, adj., justus (rètt, víss), Hv. 7. Réttvisar, SE. II 212, 1, divisim legendum puto rétt visar hoc ordine: þar er róm-sæll ræsir visar rétt skipun dóma.

REVILL, vide reñill 3.

REYFA (-aða,-at), rapere, prædari, spoliare; cum acc.: reyfaði fé ok ríkar háfur, Nik. 72 (Dan. røve). Hinc reyfari, rauftari prædo, F. VI 162; VII 27; reyfa, raufta val casus spoliare, FR. III 348, var. lect. 1; F. XI 380. — 2) reyfaz lætari (propr., movere se): reyffoaz ramnar yfir rækesti, HR. 38, vide røfya.

REYKELSI, n., thus, Gd. 73; Hugsm. 32, 2 (reykr).

REYKILUNDR, m., qui colit, id. qu. ræki-lundr: r. randfars cultor gladii, bellator, SE. I 414, 3.

REYKR, m., fumus, Mb. 5; F. V 177, 2; reyks rösuðr emittens fumum, ignis, Ý. 44, 1; AR. I 266 (ut reykveflr). — 2) id. qu. jóreykr pulvis, ÓH. 70, 5.

REYKSVÆLA, f., vapor fumi (reykr, svæla), Cod. Fris. col. 216, 12.

REYKVELLR, m., vomitor fumi, ignis, incendium (reykr, vella), Hh. 19, 3, láta reykvell fella hús ofan facere, ut ignis domos destruat.

REYNA (-i,-da,-t), experiri, tentare (raun), cum acc. Hávam. 96. 102; r. mæki, rönd, þunn stál probare gladium, clipeum, i. e. uti, Hávam. 81; ÓH. 18, 1; Mg. 17, 5; r. regin tentare, Voffþr. 3. 44; cum sententia obiectiva, G. 31 (sec. membr. Holm.). Impers.: þá man reyna tum experientia docebit, FR. II 57, 3; þá reyndi þat tunc experientia probatum est, Sk. 3, 18; er varð at reyna ubi expertus opus erat, Am. 37, cf. 91; Guð reynir vini sína, G. 60. Mær reyniz experior, experientia doctus novi, comperio: hermun (herjum) reyndiz allvaldr mannbaldr experientia milites didicerunt, regem esse hominum excellentissimum, SE. I 648, 1; honum reyndiz illa afis vån spes auxilii eum fellit, Hh. 74. Part. act., reynandi randa clipeos experiens, pugnator, Jd. 16; in compos. hugreynandi. Part. pass. reyndr expertus, spectatus, usu cognitus: r. þengill, F. IX 464, 2; r. randhængr gladius usu probatus, Sværr. 105; reyndir randar runnar viri spectati (virtute), Ísld. 1; r. ofsi deprehensa insolentia, Hh. 104, 2; r. at rýsnu experta fortitudinis, Sic. 5, 2; r. at öðru, Korm. 11, 2; in compos. dáðreyndr.

REYNDAR, adv., re vera, Gþ. 1 (propr. gen. s. a reyn experientia; in prosa ÓT. 51; Eg. 46, ut raunar reþsse, a raun).

REYNI, m., Korm. 20, 1, puto esse equum admissarium, qs. røni, cf. røni, runi, ráði.

REYNIR, m., sorbus (Dan. Rønne, Norv. Rogn), SE. I 288. 334.

REYNIR, m., qui experitur, tentat, probat (reyna): r. lögðis, Hédins bóga rauðmána tentator gladii, clipei, bellator, H. 39; HS.

6, 3; r. virða, hólða, múnka explorator hominum, monachorum, deus, Has. 52; F. XI 314, 1; AA. 19 (cf. G. 60); r. sannleiks de episcopo, Gdþ. 13; r. herða máttar rez, F. XI 316; r. fróns fólka tentator gigantum, Thor, SE. I 478. 1. In compositis: dóm-reynir, elgreynir, geðreynir, happreynir, sann-reynir, sigreynir, síðreynir, sökreyrnir, þrif-reynir.

REYNIRUNNB, m., sorbus (reynir, runar), SE. I 288; homonymice id. qu. nomen propr. femina Þorbjörg, qs. servatrix Thoris, Grett. 54, 2, coll. SE. I. c.

REYR, n., calamus, arundo: dylgjo r. arundo pugna, gladius, Ód. 18, ubi genus apparet ex id. dyra dylgjo reyr (nom.), gladius pretiosus: sic et legendum puto Krn. 22, 4, et rauða dreyra reyr (non ec) ruber ille sanguinis calamus (i. e. gladius). Pl., hnitto (hniço) reyr saman dreyra gladii collidant, ÓT. 124, 2; rimmo reyr bito calamu pugna (enses) aculi erant, HR. 79; hærð morð-reyr, litóð dreyra duri enses, sanguine tincti, HR. 65. Huc refero: ritar r. arundo clipei, gladius, rjóðendr ritar reyrs gladii infectores, præliatores, viri, Ód. 13; merkja undlagar reyr tingere arundinem sanguinis (i. e. gladium), F. IV 12; it. composita: álmreyr, hjálmreyr, hnigreyr, orðreyr, skjaldreyr. Vide mox reyrir, m.

REYRA, freinere, stridere; impers.: reyrir í barka, Sturl. 1, 13, 3 (Angl. roar).

REYRR, m., calamus, arundo, SE. II 483 (reyrr), II 566 (reyrr), in Vidarheitum; gen. reyrar. De arundine tecti, calmo, stipula: stökk í reyr enn rokna rauðr eldr rutilus ignis fumantem stipulam invasit, Orka. 6, 3; benja r. arundo vulnere, gladius, roðinn frá ek rauðra benja reyr, HS. 1, 1. ubi F. I 48, 1 habet roðin, ut reyr pro n. pl. sumi posset. Randa r. calamus clipeorum, gladius, setr randa reyrar sedes gladii, scutum, cujus rýrir bellator, Mg. 36, 2 (F. XI 209, 1); legg reyrar os silvestre (reyrr pro ligno, silva, sumto), lapis, saxum, mons, reynir reyrar leggs explorator saxorum, gigas monticola, SE. I 258, 3, sec. Cod. Upsal. (II 310, 1). Vide composita hólmreyrr, hringreyrr, ölgreyrr, it. formam ryr. — 2) arundinetum, locus arundine obitus. Hávam. 96; cf. F. I 71 (selit þer yðr þar í reyrinum).

REYRR, m., tumulus saxeus (Norv. Røn), Ý. 19. 20 (acc. reyr), sec. membr. E. In prosa: Tryggva reyr, F. I 60. Hinc reyra lapidibus injectis tumulare (= arda, dyaja), F. VII 227; IX 274; Jus eccl. Vic. tit. 1, røyra (Synt. de Bapt. p. 147, not. b).

REYRÞVENGR, m., lorum silva, serpens (reyr, þvengr): röst reyrþvengs via, tollus serpentis, aurum, selja reyrþvengs rastar saliz auri, femina, SE. I 408, 3.

REYSTA (-ti,-ta,-t), vocem tollere (raun); it. canere, carmen recitare: r. um raunir de calamitatibus canere, verba facere, Skaldh. 1, 56; r. rimu (= kveða rimu), ibid. 3, 6. REYTI, m., qui ruit, sulcat, vide hausræyti.

Cf. supra reita, quod et reyta, *it. Germ.* reatea.

REYÐ, *f.*, *id. qu. reid*, 1) rheda, in compos. veltireyð. — 2) tonitru vel fúlmen, vide vafreyð.

REYÐR, *f.*, *balæna maxima*, *balæna musculus*, *SE. I 580*, 2; *II 481. 564. 624 (GhM. III 302 cum nota)*; reyðarkálfr vitulus balænae maxima, *ibid.*; rymvöllr reyðar campus strepens balæna, *mare, Sverr. 63*, 2; tánavöllr reyðar, *id.*, *F. VI 437*, 2; *r. Svölunis* beðju balæna terræ, *serpens*, barð Svölunis beðju reyðar terra serpentis, aurum, eyðend Svölunis beðju reyðar barða consumtores auri, viri, homines, *Selk. 20. Adag.*: róa skal fyrst fjarrí reyði primo longe a balæna est remigandum, *de re quæ alius repetenda est, F. X 422*, 2. *Vide composita*: dalreyðr, fjallreyðr, hrafareyðr. — 2) salmo lævis, *SE. I 578*, 3. *II 480. 564 623*; áreyðar, er þeir tóku í ánni, *Isl. I 313*.

RÆÐA, *f.*, *sermo*, *Am. 19*; *G. 42*; helgar ræður sacrae conciones, *Lb. 7. Vide* dagræða, hugagræða, *it. ræða infra*.

RÆÐA (-ði,-dda,-tt), *loqui, sermocinari*; *impf. ræði = ræddi, Am. 7*; ek ræði hugat mál fyrir höldum animi sensa hominibus aperio, *Korm. 12*, 6; ræðit er um ráð, *imper., loquimini de consilio, i. e. deliberate de capiendo consilio, Hm. 18*; rædda ek litt við reglur Edlu ráðin mín regulas Eddicas minime consului, *Gðþ 2* (ræða ráð sín við e-n, *propr., consilia sua cum aliquo communicare. Vide composita* fullrætt, margrætt).

RÆÐA, *adj. indecl., coitum appetens, de subante porca*: ræða runa systur (*i. e. systir*) gengr ólystug af ræða porca subans invita a porco abscedit, *SE. II 216*, 1. *Occurrit Grág. I 427*, ubi scribitur røþa. *Derivandum videtur a ráði porcus, ut blesma, adj. ind., de suriente ove, a blærræði; yxna it., de vacca, ab yxn taurus. Cf. Norv. ron, rona subans; Seland. arondet, id. (a runi): vras, id., dialect. Cimbr., Færøiske Kvad, Randers 1822.*

RÆÐI, 3. *s. impf. ind. act. v. ræða, pro ræði, Am. 7.*

RÆÐI, *n., remus (i. e. røði, a róa)*: veifa ræði remum agitare, *Hým. 25*; rétt ræði remi directi, *F. VI 309*, 2; *SE. II 22*, 1; ræði skjálfa remi tremunt, vibrantur, *SE. I 692*, 1. *Metaph.*: *r. munnus remus oris, lingua, SE. I 540*; blóðroðin benja ræði cruenti remi vulnerum *i. e. gladii, HR. 66* (ut ár, *f.*). *Vide* tólræði, skafaræði. *Hinc* ræði, ræðir, *m., remex, et góðræðr, adj., strenue remigans, GhM. II 376*; *it. góðræði boni remi, SE. II 20 (Gloss. Ed. Sæm. I sub voce ræði).*

RÆÐI, *n., deriv. a ráð, in compositis*: brizdræði, framræði, gjórræði, harðræði, kvalræði, óðræði, snarræði, stórræði (góðræði, *Ljósv. 31*; skjótræði, *F. VI 104*; *Sturl. 9, 41*).

RÆÐINN, *adj., garrulus, sermocinator (ræða)*. — 2) *deriv. a ráð, v. flæræðinn.*

RÆÐR, *n., membrum genitale viri, Snegl.*

ubi flenna upp at enni (*i. e. enði*) allt leðr (*v. á*) Haralds ræðri. *Vide et* hestæðr.

RÆÐU, *perf. inf. act. v. ráða imperare, cum dat. seggjum, F. V 118*, 1.

RIDDARI, *m., eques*: guðs *r., Gd. 32*, v. ríðari.

RIF, *n., funiculus diminuendo velo, SE. I 584*, 2; dúks bøl hrindr rifjum noxa carbasi (ventus) solvoit retinacula veli, *SE. I 330*, 1. *Ordo talium funicularum, pros.*: sigla við tvö rif, *F. IX 20*; svipta til e-s rifa, *ibid. 21*; handrif, *F. V 10*. — 2) *costa lateris*: hugr ok hjarta í brjósti innan ríffa in peccatore intra costas, *FR. I 267*, 2; *350*, 2. *Vide composita* fjallrif, flóðrif, landrif, et deriv. svángriða. Ríffa rétti complanatio costarum, *H. hat. 22*.

RIFA, *deriv. a rifa, vide munnrifa.*

RIFA (-aða,-at), *constringere, consuere*: *r. keip saccum coriaceum constringere, Skáldh. 4, 17*. *Sic* rifaðr í húð in corsum insutus, *Vigagl. 23*; *Magn. 508*; samarríffaðr consutus, *SE. I 346*.

RÍFA (rif, reif, rift), *rumpere, dirumpere*: tróllmarr reif hrø lupus cadavera discerpit, *Rekst. 17*; rífa klæði sin vestes suas lacera-bant (in luctu), *Nik. 48*; rífa kjól carinam ruperunt (vehementiá remigii), *Am. 34*; rífa-andi böðvar ský rumpens clipeum, *Ha. 233*; rift segl velum diruptum, *FR. II 306*, 1; teinar, rífnir með rötum radicibus evulsi, *Gha. 41. Hinc formata vox compos. rivanskinna.*

RIFHIND, *f., cerva funicularum veli, navis (rif 1, hind)*: rífhind (*acc.*) bar fyrir Skáney navis Skáneyam præterlata est, *Hh. 19*, 1.

RIFHYNDR, *m., canis funicularum, navis (rif 1, hyndr = hundr)*: rífhynd (*acc.*) bar fyrir slætta Skáney navis planam Skáneyam præterlata est, *F. VI 174*.

RIFINGAFLA, *f., femina gigas, SE. I 553*, 1; *II 616*; vide rivingeða.

RIFJA (-aða,-at), *recitare, recensere, cum acc.*: ríffa hvern geig omnia peccata confiteri, *Has. 16*, ubi ríffa *1. s. præz. conj. act.*

RIFJADR, *adj., deriv. a rif, costis præditus, in composito* kaldríffaðr.

RIFJUNGR, *m., gladius, SE. I 566*, 2; *II 466. 620 (II 560 rífungr)*; ríffunga sáza nympha gladiatorum, bellona, *it. pugna, Fsk. 30*, 4.

RIFNA (-aða,-at), *rumpi, dissolvi (rifa)*: unz himininn rífnar donec caelum fatiscet, *F. VI 196*, 1.

RIFR, *m., jugum textorium, gen. rífa et ríffar*: tegla meid til ríffar dolare materiem, unde fiat jugum textorium, *Rm. 15*; rífs reidiský tela, *Nj. 158*, 1.

RÍFR, *adj., liberalis, largus, in compos.* dulrífr, gjófrífr, hringrífr, *FR. III 122*, bóðrífr liberaliter invitans.

RIFT, *f., Hávam. 49, vide rípt.*

RIGNA (-i,-da,-t), *pluere (regn)*; *impers. cum dat.*: melregni rígnði pluvia ferrea decídit, *HS. 6*, 7 (*F. I 57*); rígnir blóði pluit sanguine, *Nj. 158*, 1; rígni tárur pluant lacrimæ, *Lil. 75*; *metaph.*: (þat) getr rigna

at Háru regni feri potest, ut pluvia Odinis se effundat (ut pugna existat), Eg. 44, 3. Personaliter: rigna við rügn maledicta in deos effundere, Nj. 103, 2, vide regna.

RÍGR, m., nomen adscitilium Heimdali, Rm. — 2) nomen primi Danorum regis, Y. 20.

RÍKI, n., vis, potentia, violenta potestas: Tunna r. injusta dominatio, vel violenta invasio Tunni, Y. 30; vita rikis violentam invasionem expertus, Eg. 20, 2; þat vissi helst rikis id potissimum erat severitatis indicium, ÓH. 192, 3; kenna rikis vim experiri, violationem pati, violari, de clipeis, F. IX 375, var. lect.; bjóða e-m ríki vim inferre alicui, Jd. 16; munadar r. vis voluntatis, Sóll. 10; af ríki vi, vehementer, potenter, strenue: renna af r. strenue currere, Hund. 1, 43; taka lönd af r. vi occupare, HS. 6, 5; öldr ok reykr læk við rüna af r. ignis fumusque magna vi adificia lambhat, ÓH. 14, 1; stál-regn dreif á þegna af r. vi infusa est, G. 52; þiggja borg af r. urðem vi recipere, F. VII 93, 1 (at Fsk.), ubi við ríki, Si. 11, 1; með ríki potenter, Háoom. 159; propter auctoritatem, famam virtutis bellicae (pros., þrautarlaust, óherjat non vi, nec armis), Hh. 12, 1 (F. VI 161); sine præpos., röa ríki magna vi remigare, Am. 34, (Völs. S. fast ok með miklu afri). Hafa ríki sitt í höf þotentia moderato uti, Háoom. 64, not.; ríki, H. 17, 2, construi potest cum knáttu spjör glymja: af ríki vehementer, ut Am. 34, sed legendum videtur rikis, ut referatur ad þjóðkonungs. — 2) imperium, id. territorium, provincia, cui quis imperat, terra: ríki foldsila terra serpentis, aurum, brik foldsila rikis femina, Ag.; renna um fold ok ríki terras provinciasque pratervehi, ab una terra navigare ad alteram, de nave, Grett. 10. — 3) in compositis: ásfíki, himinríki, jarðríki, ofríki.

RÍKILÁTR, adj., superbus, magnificus, imperiosus (ríkr,-látr): r. rásir, Ha. 293, 2. Pros., Ld. mac. c. 23: nú fyrir því at konungur snar, at þessi maðr er ríkilátr, ok vill eigi meira segja en hana er spurðr, þá vill hann eigi fleira spyrja at sinni. Dropl. maj. c. 7: Droplaug skipti sér eigi af ráðum, var hon ríkilát, ok þótti mönnum mikils um hana vert.

RÍKIR, m., qui regnat, imperat, princeps (ríkja): jöftra ríkir princeps regum (vel viorum), rez, F. XI 315, 2, var. lect. 8 (ríkr enim non metro satisfact).

RÍKISVÖNDR, m., virga imperii, sceptrum (ríki 2, vöndr): reidvaldr rikisvandar gestor sceptri, rez, Ha. 255, 3.

RÍKJA (-i,-ta,-t), imperare, regnare (ríki 2); id. munus aliquod gerere: slíkr maðr okal biskup ríkja talis vir episcopi munere fungi debet, Nik. 31; biskups þess, er ríkti at Hólum, Gðþ. 53.

RÍKLUNDAÐR, adj., imperiosus (ríkr, -lundadr); de rege, ÓH. 192, 1; Hh. 88, 1; F. VI 438; de dynasta, Orkn. 84, 7. In prosa, de rege, F. VII 15; ÓH. 89; de femina, ÓH. 31. 89.

RÍKLYNDR, adj., id. qu. ríklundaðr (ríkr,

-lyndr). — 2) de deo, potens: rölla gram ríklýndr ok framr rez siderum potens et præstans, Ag. (auct. Kolbein Tunni).

RÍKMENNI, n., vir potens (ríkr,-manni), SE. I 532; Sturl. 3, 21, 1. — 2) collect., viri potentes, proceres, Hund. 2, 20 (pros., ÓH. 91; F. X 238).

RÍKR, adj., potens: r. konungr, F. IV 12, var. lect. 5; dat., sing. et pl. ríkrum pro rikum inserto j, Sk. 1, 17; at gamsam ríkrum aduersus potentes viros, F. I 176, 1; ríkr sköp fata prævalentia, Fm. 39; ríkir úvar, Hamh. 14; Vegtk. 1; compar. ríhari, ÓH. 182, 3, sed ríkrí, contr., F. III 10, 1; þ. 2. Cum gen.: fjölms hróta ríkr bellipotens, bellicoosus, F. VII 79, 1; Si. 4, 2; lætiks ríkr auripotens, díves auri, F. II 323, 1; frumh ríkr cognatis valens, Skáldh. 6, 56; bragh ríkr dolis valens, fraudulentus, Nik. 3. — b) ríkr kuggr navis splendida, ornata, Skáldh. 3, 29. — c) excellens: sjón sögu ríhari ad spectus rei narrationem longe superat, ÓH. 182, 3 (F. V 6, 2). — d) díves, Líd. 35. — e) ríkt, n., loco adv., vehementer, magnopere, valde: fyrriaköga garmr læk ríkt við run ignis tecta violenter tractavit, Sia. 20, 4; Renir stjóu ríkt effuse fugerunt, Sia. 29, 3; Þrandr drífu ríkt und randir potenter, fortiter, vel magna vehementia confluebant ad arma, F. VI 387, 2; ríkt gól Oddrín potenter cecinit, Og. 6; unna yfrit ríkt vehementer amare, Skáldh. 3, 33; leggja ríkt á svæve interdicere, Skáldh. 6, 54. — 2) in compositis: gunnríkr, heimarríkr, hjakrríkr, hjálpríkr, kynríkr, örrikr, óðríkr, þingríkr.

RÍKULA, adv., contr. pro ríkuliga n. strenue, fortiter (= af ríki): rít, r. rísta clipeus, vi dissectus, Hh. 19, 2.

RÍKULIGA, adv., magna vi (ríkr): þessa vörvi r. strenue remigare, Fsk. 5, 2. Pros., magnifice, splendide, v. c. fara r. splendide iter facere, ÓT. 6; stricte, exacte: halda r. guðs lög, F. XI 298.

RÍM, f., asserculus, vide skjaldrim, vett-rim.

RÍMA, f., carmen, metro hemoteleuto, Skáldh. 1, 56; 7, 59.

RÍMI, m., locus terra editior in longitudinem porrectus; pro terra, SE. I 586, 2, sec. Cod. Reg. et Wchart.; II 482. 566.

RÍMMA, f., alteratio, riza: vápna r. riza armorum, pugna, F. VI 85, 2 (XI 210); skjöldunga r. pugna, F. IV 13, 2. r. hángtýrs, Kjalars riza Odinis, prælium, gna gautar, meidar víri, Selk. 7. 15. — 2) eskal, pugna, SE. I 562, 2; II 475. 619 (in SE. II 559 tantum cernitur rim...); málmgrium r. vas háin, Mg. 36, 1; H. hefir háðar íð rimmur duodeviginti prælia commisit, Hh. 11, 1; rimmu askr vir, ÓH. 239, 1; rimmu Ygg bellator, Mg. 2, 1 (F. V 119, 2; VI 23, 3); rimmu gánger streptus, fremitus pugnae, F. II 312, 2; r. gnapsalar ríðviggs pugna navalis H. 9, 1; rimmu glöð, reyr gladius, SE. I 670, 2; BR. 79; rimmu tóngl hana pugna, clipeus, ejus þollr vir, Húð. 19; rimmu Ygg gigantís pugnae, securis, nom. propr. securis

Skarphedinn, Nj. 93, 2. *Pros.*, de impetu pugnae, ut hrið, *Sturl.* 7, 30.

RÍMNIR, deriv. a rim = hrim, [in voce compos. sörinnir.

RÍMR, f., amnis, *SE.* I 576, 2; II 479 (II 622 rymr; in II 563 non cernitur nisi r....).

RÍN, f., Rhenus; rinar bál, glöð, log, sól, gríot, málmr aurum, *SE.* I 708, 2; *Húð.* II, 1; *Ha.* 291, 2; *SE.* I 518, 2; *ÖH.* 92, 16; *SE.* I 404, 2; *Bk.* 2, 16. — 2) amnis, *Grm.* 27; *SE.* I 576, 2; unda rin amnis vulnarum, sanguis, stefnir unda rinar erivans sanguinem, pugnator, Nj. 73, 2; valkaeta rin amnis cadaverum, sanguis, *Sic.* 20, 3. In compos. jastrin.

RIND, f., Rinda, dea, id. qu. Rindr, abjecta r: hürðuks rind femina, *F.* III 27, 2.

RINDA (rind, ratt, rundit), pellere, trudere, id. qu. hrinda, cum dat., regg rindr glöðum í lopt in sublime jacit, subjectat, *Mg.* 33, 1; ánaust ratt forsi af sér undas ab se repulit, *ÖH.* 27, 2; upp randa vér ópi clamorem sustulimur, *FR.* I 254. In compos. gjálfrundinn.

RINDILÞVARI, m., in avium nomenclatura, fragm. *SE.* 748; in indice aliquo msc., id. in *Hraund.* Ed. explicatur per titlingr (passer), adeoque id. qu. rindill silvia troglodytes (= músabróðir, *Fab. Prodr.* 19; *Egg. Itiner.* p. 584—86; in *Lex. Dan. Soc. Scient.* Rindel, Rindelse).

RINDB, f., Rinda, mater Valii, dea Asis, *SE.* I 102, 120, 556, 3; *Vegth.* 16; *Grg.* 6; Rindar elja Frigga, *SE.* I, 304; terra, *ibid.* I 320; son Rindar Valius, *ibid.* I 266; seið Yggr til Rindar Odin ad Rindam conciliandam (Rindæ amorem conciliandum) incantamenta exercuit, *SE.* I 236, 4, cf. *Sax. Lib.* 3. ed. *Steph.* p. 44, "Rinda, Ruthenorum regis filia — quam Othinus cortice carminibus adnotato contingens lymphanti similem reddidit". — 2) in appell. fam., rindr mundar dea manús, femina, *Húð.* 12, 6; r. banda, sörva dea filii, globulorum, *id.* *Korm.* 3, 4; 24, 2 (ubi dat. s. rindi); r. serkjar dea tunica, *id.* *Ag.* (aucl. Einar Gilsson), ubi rindar pro voc. pl. accipio.

RINFURR, m., ignis Rheni, vel amnis, aurum (Rin, furr): rýrir rinfura (gen. pl.), consumtor auri, vir liberalis, princeps, *Ha.* 66.

RÍNGAR, m. pl., id. qu. Hringar Ríngaríkiá incolæ.

RÍNGÁTT, Nj. 63, ubi construenda reidigátt rinleygs, quas voces vide.

RÍNGMILDR, annulus liberalis, id. qu. hringmildr (ringr, mildr), *HR.* II.

RÍNGOFINN, annulus contextus, conser-tua (ringr, vefa): ringofnir serkir tunicæ annulus contextæ, loricæ hamatæ, annulatæ, *Fsk.* 5, 4.

RÍNGR, m., annulus, id. qu. hringr. — 2) ut hringr, 2 f, annuli loricæ, vide glymringar. — 3) ut hringr íð: innan vni alla ey með ringvm per totam insulam circum-circæ, *Merl.* 1, 13; en hann lavá þekr land með ringvm ille vero fronde tegit terram uniuersam, *Merl.* 2, 83; fékk lofsæll lönd

með ringum totum imperium adeptus est, *F.* X 426, 32.

RÍNLEYGR, m., ignis amnis, aurum (Rin, leygr): rinleygs lád Tellus auri, femina (vocat.), *ÖH.* 168, 1; reidigátt rinleygs gestatríx auri, femina, Nj. 63,

RINNA, id. qu. renna fugere, *Vingl.* 27, 2; sic. et forte restituendum *Korm.* 6, 1, in fruendi notione. Cf. formas brinna et brenna.

RÍNVENGI, n., campus amnis (Rin, vengi): sigrstýrir vana særa sefþvengar rinuengi, *HR.* 36, ubi construo: rin-sefþvengar vengi aurum, a rinsef juncus fluvii, uloa, rinsefþvengr lorum uloa, serpens, cuius vengi campus serpentis, aurum.

RÍPR, m., cliuus, acclioitas rupis: hilmir rendi rip rupem cursum ascendit, *F.* II 277. Cognomen *F.* VI 109, vide et *Lex. B. Hald.*

RIPT, f., vestis, velamentum corporis, stragula, linteum; de veste corporis velamento, *Hávam.* 49; vinda ript stragula ventorum, velum navis, *Ha.* 228, 1. In compos. valarípt, vide mox. rípti. Vide *Gloss. Synt.* Bapt. sub lèrept. Adde *Isid. Hispal. Orig.* 19, 23: "Rhenones sunt velamina humerorum et pectoris usque ad umbilicum, atque intortis villis adeo hispida, ut imbres respuant, quos vulgo reptos vocant, eo quod longitudo villorum quasi reptat; de quibus *Sallustius: Germani intectum rhenonibus corpus tegunt*".

RIPTI, n., id. qu. rípt, *SE.* II 494, in klæðahæiti; kona sveip rípti (dat.) rauðan ok rjóðan linteo involuit infantem, ubi de fasciis sermo est, *Rm.* 18; de stragulis: ok hana Sigurðr sveipr í rípti obvolvit stragulis, *Bk.* 2, 8; de lino nuptiali: settis und rípti concedit sub lino, *Rm.* 20, ut gekk und lni, *ibid.* 37; de linteo: strauk of rípti linteum lævigabat, *Rm.* 25. *Pros.*, *SE.* I 180: Nanna sendi Frigg rípti, ubi *Cod. Upsak.*, *SE.* II 289, fald calyptram habet.

RISA, (ris, reis, risit), surgere; lecto surgere, ár skal risa, ár verðr at risa mane surgat oportet, qui, *Hávam.* 59. *Eg.* 30; r. firir dag ante lucem *SE.* I, 240, 4; nótt þú risat noctu ne cubili exurgas, *Hávam.* 114; sede surgere: ristu nú, ristu þá surge jam, surge igitur, *Skf.* 1; *Gha.* 10; *Æd.* 10; r. frá borði de mensa, *Rm.* 17. — b) metaph., laukar risu mali sublatis sunt, *Ha.* 227, 1; stórtíðindi risu res memorabiles gesta sunt, *Sturl.* 5, 5, 3; sic. *pros.*, usátt falli, sátt risi cadat discordia, surgat concordia, *Sturl.* 4, 8. — c) cum præp.: r. móti boðum e-s in-surgere contra præcepta, adversari præceptis, *Has.* 8; r. við e-m, *id.*, *Sic.* 5, 1; *SE.* II 228, 1; r. upp de mensa surgere, *Rm.* 6; de mortuis surgere, r. upp *Hávam.* 148; r. frá moldu, *id.*, *G.* 4; r. af dauða, *id.*, *Lb.* 23; r. upp úr jörðu, *id.*, *Krossk.* 18. Kristni reis upp ecclesie surrexit, i. e. incipit, condita est, *G.* 6; sic *Frostufingsl.*: sunnudaga helgi ris upp at nóni incipit. — d) perf. part. risinn qui surrexit, surrexerat, qui ortus est: risinn rög dissidia orta, excitata odia. *Bk.* 1, 37;

it. qui se extulit, excelsus, clarus, in compos. vigrisinn.

RISI, m., *gigas vide bergrisi.*

RISNA, f. *magnificentia (risa d), Si. 10, 1 (F. IV, 86; AR. II, 62); risnumadr vir magnificus excellens, præstans, F. 1304, 2; risnu fimr, de deo opt. max., præstantissimus, mazimus, Lv. 20. — b) magnanimitas, fortitudo, virtus: reyndr at risno spectatæ fortitudinis, Sic. 5, 2 (F. VII, 340, 1). — c) pros., liberalitas, Orkn. 400; officiosa hospitalitas: en ef þit vilitt, at vit brædr trúim á ykk, sem aðrir, þá standit upp ok sýnit risnu af ykk, ok hjódit okkr bræðum, því at nú er voadt veðr títi, Dropl. maj. msc. c. 26. Risni, f. id., vide vigrisni.*

RISPA (-aða at), *scalpere: r. tönnum dentibus lacerare, mordere, de equo, Grett. 61.*

RIST, f., *id. qu. Hrist, 1) bellona: þorna rist femina, Skáldh. 7, 9. — 2) nomen insulæ, = Hrist 2, SE. II 492.*

RIST, f., *convexum plantæ, dorsum plantæ, SE. I 542; rista trè pes, ibid.; rista meidar, pedes, SE. II 500, 2. Nom. pl. ristr, Lb. 16.*

RÍSTA (rist, reist, ristið), *secare, scindere: r. bryaju með (sverði) scindere loriam, Sk. 1, 15; ristin rít dissectus clipeus, Hh. 19, 2; örú, ristin á baki (með) hjörvi gladio in dorso incisa, Sk. 2, 26. De navigatione: reist strauu kili secui æstum carinæ. SE. I Sk. 716, 2; r. haf, hvalfrón, sjá mare secare, ÓH. 194, 1; Orkn. 80, 3; F. VI 180, 2 (ut skera); reist rastir stýri vortices gubernaculo secuit, SE. I, 646, 2; reð rista þánga láð sunda mörum, Hh. 64; reist foldar hring börðum, Ód. 4. Fabricare: ristin rúg costa (navis) secta, dolata, fabricata, Cod. Fris. col. 216, 12; F. 387, 1. Imaginem exsculpere: ek hefi ristit úlbækis rasta karms hlin á hepti mínu incidi imaginem femine in manubrio meo, Isl. I 248, id. qu. skera in prosa anteced. In primis de incisione literarum et characterum runicorum, ad effectum magicum in aliquo exercendum: ek rist einum staf incido literam alicui (ad aliquem vi magica fascinandum), Skf. 38; r. staf af, á exsculpere (abradere), insculpere literas, ibid.; ristin stafir, Eg. 75, 2; r. rúu á horni, Eg. 44, 2; rúnir, er ristip hafa Njardar dætr, Söll. 79. Adde Hávam. 145. 147. 148. 160. Hinc metaph., de inculcando, inspirando vehementi amore: menreid risti ramma ást í mínu jótuns snótar leiði femina potentem amore animo meo insculpsit (instillavit), Korm. 3, 1, ubi impf. risti pro reist (ut liddi, kvíddi, listi, pro leið, kveið, laust), cf. et Eg. 211, var. lect. i, et Post. 147, ubi hæc forma occurrit.*

RISTILL, m., *rustica, Rm. 22; femina, heroica indole prædita: ristill er kállut sv kona, er skörvglýnd er, SE. I 536. 558, 1; Skáldh. 7, 13, 37.*

RISTING, f., *incisio characterum (rista), Hávam. 113, ubi hic versus e libris chart. additus est.*

RISTIR, m., *qui concutit, id. qu. hristir, in compositis funnistir, nadristir.*

RÍT, f., *clipeus, SE. I 571, 2; Hh. 19, 2 (et sæpe); pl. rítir, Krm. 7; SE. I 610, 1. 688, 3; rítar elöð terra clipei, manus, SE. II 226, 1; rítar el procella clipei, pugna, rítar els vidr vir, Lb. 39; rít ela raans clipeus cali, sol, Has. 26; rít fróns musteria, id., ejus festir deus, Has. 50; rít himina, id., írtíuð himins rítar area solis, celum, ejus yfirstillir, deus, Lv. 42.*

RITA (-aða, at), *scribere, Ník. 31, ubi kunoi at rita literaru peritus, artis scriptoriæ gnarus; eadem forma F. IV 1, 2, et in præf. Hkr., sed et sæpe adhibetur forma rit, reit, ritið, at rita.*

RITA (riti, ritta, ritt), *grunnire, de porca, FR. I 482, 3; vide rýta.*

RITI, m., *ursus (qu. mussans, fremens, a rita), SE. I, 478; SE. II 594 habet ritir. Cetera fragm. omitt.*

RÍTMEIÐIS, *Eg. 55, 3, gen. s. a ritmeiðir læsar, violator clipei, bellator. Sed G. Magnæus h. l. suscepit pro hac incertis lectione meliorem ryðmeldis, quam vide suo loco.*

RITNING, f., *sacra scriptura, Gd. 39; pl. ritningar, id., Gd. 78. — 2) historia, libri historici, Gd. 3, 47.*

RÍTORMR, m., *serpens clipei, gladius v. hasta (rit, ormr), rítorms gæðir incitator hastæ, puginator, vir. So. 18, 2.*

RÍTR, f. *avis, vide rytr. — 2) vide riti. — 3) rítir pl. a rit.*

RÍVANSKINNA, f., *avis nescio que, SE. II 489 (qu. cutem dilacerans, a riva = rifa, skinn).*

RIVINGEFLA, f., *gigantis, id. qu. ríflagafla, SE. II 472 (in II 555 non cernitur nisi . . . nugefla).*

RÍÐ, n., *vide holtrið; rið in prosa frequens de gradibus, vide Gloss. F. XII, quo addit Grett. 21: húsit stöð hátt, ok var rið upp at gánga, unde loptrið, Gloss. F. XII, ú. Eg. 46, Isl. II 467, en þat hafði verið, er þeir voru austr, at hann hafði hrundit þeim yr loptrið nokkuru ok í saurpitt ofan.*

RÍÐ, f., *ventus, procella, tempestas, id. qu. hríð, SE. II 486. In compositis: geirrið, glymrið, grjótrið, hjálmið, hylið.*

RÍÐA (-aða, at), *volvi, volubilem esse, de scutis: riðuðu augu oculi volubiles erant, Rm. 18.*

RÍÐA, f., *deriv. a riða, respondens masculino riði, in compositis kveldriða, kvelliða, merkriða, munnriða, myrkriða, túnriða. In prosa tröllriða, adj. indecl., signif. pass., a gigantibus agitatus, GhM. I 638, 729 (Eh. c. 34), de jumentis furore letali correptis.*

RÍÐA (rið, reið, riðið), a) intr., *equitare, jumento vehi, Hávam. 61; Vafþr. 41; SE. I 234, 4; r. heati, hestum, hrossi equo, equis vehi, SE. I 240, 3 4; Rm. 44; Hávam. 71; ú. r. á bürge verre vehi, SE. I 264, 2; r. kjál celoce vehi, Rm. 45. Part. pres. riðandi qui vehitur: ek skal riðandi (o: vera, = ek skal riða) Endils eyk (dat.) vektus iðo Endils jumento, nave vehar, Njl. 30, 2; Reflis foldvíggs riðendr qui nave vehentur, viri, SE. I 430, 2; riðandi gjálfrú grindar,*

naves vectus, vir, G. 37, sec. Hkr.; vide compos., blakkriðandi, gláðriðandi, skíðriðandi. Perf. part., ríðinn qui vectus est vel sui, vide compos., ramriðinn. — b) transit., percurrere, cum acc.: r. móður brautir equitare vias matris, Vafsr. 47; r. land terram pervehi, Gha. 36; r. ránheim mare percurrere, Orkn. 80, 3; sic pros., ríða vakar pervehi vel prætervehi glaciæ aperturas, F. X 388; r. bríndi negotiis ergo equitare, Ghe. 3, 8. — 2) ferri: de vexillis, F. I 175, 3; de pertica vexilli, F. II 312, 2, var. lect. 5; de gladio, Ha. 236, 2; SE. I 644, 2 (ubi réd = reid); 426, 3; de armis, ÓH. 221 (pros., F. VIII 350, var. lect. 14); de securi, Nj. 93, 2; de ballistia, Si. 11, 2; de vecte, sublime tolli, Hávam. 138. Part. pres. ríðandi qui fertur, volvoitur, vel qui in sublime tollitur, adsurgit: ríðandi rúat unda volvens vel adsurgens, Sic. 5, 3. — 3) divulgari, celebrari: r. með himinskautum, fjórnum himins endum, Ha. 255, 4; ÓT. 50; frægð, mærd, djrb ríðr, G. 26. 36. 48. — 4) impers., referre, interesse: ríðrat þat smæstu non minimi refert, G. 54. — 5) nectere: r. knútt nodum nectere, Orkn. 82, 10; hár, rípit í raudum hring pili rubro annulo innezi, Ghe. 8.

RÍÐARI, m., *eques, id. qu. riddari: ríðara lið equites, Plac. 33; guðs ríðari eques dei, G. 18, etc.*

RÍÐI, m., *qui vehitur, equitat; deriv. a ríða in compos.: atríði, ballríði, blakkriði, eindríði, hlórríði, munnríði.*

RÍÐLOGI, m., *flamma vibratilis (ríða, logi): r. randvallar vibratilis flamma clipei, gladius: reiðir randvallar ríðloga vibrator gladii, præliator, ÓT. 20, 1.*

RÍÐMARH, m., *equus jactabundus (ríða, marr): pl., ríðmarar Róða rastar jactabundi maris equi, naves, ÓT. 43, 3.*

RÍÐR, m., *deriv. a ríða, qui equitat, vehitur, fertur, in compos.: atríðr, eykriðr, fráriðr, munnríðr, vigriðr.*

RÍÐRENNIR, m. *amnis, Cod. Worm. pro eidrennir, qs. per declivia labens: haud dubie prava lect., nam fragm. SE. habent eidr eimir, eidrenir (i. e. eidrennir).*

RÍÐUSÓTT, f., *febris quercera (occurrit in Stjörn; apud Harpestræng Rytche, Rytthesot = Skjalvesot). Hinc metaph., motus: ríðusóttir bauga bliks motus, vehemens impetus gladii, Ha. 241, 2.*

RÍÐVIGG, n., *jumentum jactabundum (ríða, vigg): r. gnapsalar (maris) navis, rimma gnapsalar ríðviggs prælium navale, H. 9, 1.*

RJÓTA (rýt, raut), *id. qu. hrjóta, decidere: raut blóð, HR. 78. — 2) stridere, de vulnere, ut þjóta: raut und vulnus stridebat, HR. 42.*

RJÓTR, m., *in voce compos. hannrjótr, Eg. 55, 5, aut sec. G. Magn., id. qu. hrjótr 2, nomen Odinis, aut subst. verbale, pro hreytir (sá sem lætr hrjóta) dispersor, disseminator, aut þrjótr (sá sem lætr þrjóta) consumtor; aut rjótr, id. qu. rjóðr, subst. verb. a rjóða = hrjóða spargere (t = ð). Vide et himinrjótr.*

RJÓÐA (rýð, raud, roðit), *id. qu. hrjóða vastare: raud skeiðar naves vastavit, ÓT. 43, 1; 97, 2; rudu vagnaborg munimentum plaustrorum perruperunt, G. 53; herskip ruþusc naves bellicæ vastatae sunt, F. VII 349, 1; Svólnis ela sól raud rit gladius dirupit clipeum, Rekst. 16 (F. II 317, 1); raud skip vastavit naves, F. VI 79, 2. Raud fránn merki splendida vexilla concidit, F. VI 89, 3 (aliter Mg. 35 2), ut ljós merki skáruz Ha. 219, 1. Part. pass. roðinn absumtus, r. hringreyrr manus præcisa, Eg. 19, 2. — 2) cum dat., ut hrjóða 2, mittere, jacere, spargere: mildingr raud spjótum í móðu rex hastas in fluvium conjecit, F. VI 385, 3; sed sec. Cod. Fris. col. 215, 34 cohareet h. l. mildingr raud (rubefecit) geira af móði: þar var hart spjóta mót: goð voro grómm Dönom. In legibus rjóða et hrjóða est id. qu. ryðja exonerare navem: Frostþl., kaupskip skal eigi rjóða um helgi, nema skips háski sè, þá skal upp bera at ósekkju or flæðarmáli; sic et Jus eccl. Nov. c. 26, rjóða skip, sed Jus. eccl. Vetus c. 9, at hrjóða skip, eodem sensu.*

RJÓÐA (rýð, raud, roðit), *rubrum facere, rubefacere, rutilum facere, rutilare: unnar fasti raud flesta rúnd aurum clipeos rutilabat, i. e. clipei auro rutilabant, Ha. 291, 2; in prosa, sól rýðr fjöll sól montes rutilat, i. e. sol oriens montes collustrat, F. XI 438, quo sensu etiam hodie auditur sól rýðr brúnir (summas montium crepidines). Part. pass., roðinn rubefactus, i. e. adj., ruber, in superl., roðnust rósa rosa ruberrima, Lil. 25; r. gulli auro rubefactus, rutilus, i. e. inauratus, de rostris navium, ÓH. 154, 1; hoddum roðnir oddar inaurata spicula, Hh. 96, 2; it. absol., roðin merki signa aurata, SE. I 678, 2, cf. ÓH. 48, 1, it. gyldr; roðin rúnd inauratus clipei circulus, Hg. 33, 8; roðit barð prora auro ornata, SE. I 678, 1 (Ha. 74, 1); r. hauss rostrum navis inauratum, SE. 191, 2; Ha. 291, 2, ubi in prosa est, hófuðin voru gulli búin; vide et hroðinn sub hrjóða 4þ; roðnar brautir víæ rutilæ, de Biorasta (iride), Hund. 2, 47. — b) sanguine tingere, cruentare, addito interdum blóði, ut Söll. 59; ÓT. 13, 1; ÓH. 13, 2; Eg. 60, 2; SF. I 424, 1, aut dreyra, ut Vsp. 37. In circumcribendis cædibus aut præliis sæpe ut objectum verbi rjóða ponitur aut pars corporis feræ (ut pedes, dentes, labia, rostra), aut arma telave, aut locus pugnæ, rarius pars corporis hominis interfecti, sic: a) r. inn bleika arnar fót flavum aquilæ pedem rubefacere, i. e. stragem edere, fortiter pugnare, ÓH. 186, 1; rautu blóði hvassar klær hæss arnar cruore rubefecisti acutos ungues cineræ aquilæ, Hh. 11; jarl raud stundum ara tungu interdum linguam aquilæ rubefecit (i. e. prælium commisit), Orkn. 13, 2; r. dengjóði nef í bragningis blóði sanguine regis rostrum corvi (v. aquilæ) rubefacere, i. e. regem leto dare, F. III 86; raud tónn vargs í margri ben multo vulnere dentem lupi rubefecit, i. e. magnam stragem edidit, Mb. 9, 2; raud ylgjar tónn, id., i. e. pugnavit, ÓH. 16, 2;*

rauðs ylgjar tann *strages edita est*, *Sic.* 20, 4; gramr rauð granar á fenri *labia lupi rubefecit*, i. e. *lupus cruore casorum pavit*, *SE.* I 478, 4; rauð sveita grön sámleittum Járnsöxu *saxa cruore tinxit labium furvi gigantidis equi (lupi)*, *id.*, *SE.* I 490, 3; r. vitnis varrar (blóði?) *labia lupi cruentare*, i. e. *pugnare*, *Nj.* 24, 2, *ubi parum abest, quin legendum conseam blóði pro fjóði*; úlfr rýðr kept *lupus rostrum rubefacit*, i. e. *cadavera laniat*, *SE.* I 492, 1; hann rauð úlfs fót, i. e. *prælium commisit*, *ÖH.* 5. — β) rjóða egg *aciem gladii rubefacere*, i. e. *pugnam facere*, *ÖT.* 131, 1; *Sä.* 6, 1; r. eggjar á einum in *aliquo*, i. e. *interficere quem*, *Sk.* 1, 50; rjóða mæki, henja lína, sverð, járn á e-m, r. e-m odd, r. vicleiptr blóði e-s, *id.*, *Y.* 24, 1; *Korm.* 16, 4; *Mb.* 6, 3; *F.* VII 14, var. lect. 5; *Orkn.* 6, 2; *Eg.* 60, 2; *sic et de fero tauro*: jötans eykr rauð farra trjóau á *Agli flöming jumentum gigantis in profugo Egule bubulum spiculum rubefecit*, i. e. *ferus taurois Egilem cornu transfixit*, *Y.* 30; r. geir at gunni, skilfngs eggjar í hjálma hreggi, *ÖT.* 129; *Orkn.* 5, 2; *ut dicitur rjóða Írcum odd*, *Orkn.* 6, 2, *sic dicitur*, mörgu landi hefir hann mæki roðit *multis terris gladium sanguine tinxit*, i. e. *multis locis prælia commisit*, *Fsk.* 17, 3 (*Lex. Mythol.* 784), et *Englandi roðit branda*, *F.* III 93; rauðs mel í styr stála stinn, *Sturl.* 7, 30, 6; r. e-m járngrá serki *tunicas ferrugineas (loricas) alicui rubefacere, vulnerare quem*, *SE.* I 608, 1; sörla fót beafur-fyrða rjóðas blóði í meilskúram *loricæ pugnatorum rube-funt sanguine in ferreis imbribus*, *SE.* I 424, 1; r. rönd *clipeum rubefacere, pugnare*, *ÖH.* 221; 8x rýðæc, *SE.* I 506, 6; hlíf rauðs, *Sturl.* 7, 83, 1. — γ) r. fold tellurem *rubefacere, locum prælii cruentare*, i. e. *stragem edere, prælium committere*, *Sk.* 2, 16; sverðberendr ruðu fold sinna drottai *domino suo (i. e. sanguine regis sui) terram rubefecerunt, regem suum interfecerunt*, *Y.* 18; r. þjóðum völl blóði *campum cruentare sanguine virorum*, *ÖT.* 13, 1; rauð heiði blóði *saltum sanguine tinxit, ubi stragem edidit*, *ÖH.* 13, 2; r. nes *promontoria (hostium) sanguine rubefacere*, *ÖH.* 4, 3; ruðu skoru fold *rubefecerunt terram scopuli (mare)*, i. e. *hostes sanguine suo mare tinxerunt*, *ÖH.* 50, 2, *vel potius sec. F.* IV 104, 2, ruðum skers fold nos *(hostium sanguine) mare rubefecimus: prior ratio similis foret Homericæ ἐρῦθεν γαίαν, et ἀματι γαίαν ἐρῦθεν, pro cadere prælio*, *Il.* 18, 329; 11, 394. — δ) r. e-m háls *collum cui rubefacere*, i. e. *caput præcidere*, *FR.* II 48, 2. — ε) *part. act.*, rjóðandi *qui rubefacit*: r. darra, randorma, hneitis eggja, randa blíks *rubefactor hastarum, gladii, præliator, bellator*, *Jd.* 9, 16; *Mg.* 1, 1; *Hh.* 44, 3. *In compositionibus*: álmarjóðandi, blakkrjóðandi, eggjrjóðandi, margrjóðandi, vallkrjóðandi. *Part. pass.*, roðinn *cruentatus, cruentus*: r. í drýra *rubefactus sanguine*, *Gho.* 4; r. sverð, sárhaukr, brandr *gladius cruentatus*, *SE.* I 670, 2; *ÖT.* 123, 1; *ÖH.* 48, 2;

roðnir stafr *literæ sanguine illiæ*, *Gha.* 22. *In compos.*: blóðroðinn, blóðroðinn, gall-roðinn, hundraðinn.

RJÓÐLISTUGR, *adj.* *rubeo colore delatabilis* (rjóðr, listugr), de *Christo*, *Mk.* 19, *ubi sic*: *Fagna þú fullrar tígur | fagrt blóm í manndóme | upprisande rósar | rjóðlistugum Kristi, quæ sic construo*: fagrt blóm upprisandi rósar (*Maria!*). *fagna þú rjóðlistugum Kristi í manndómi fullrar tígur*. *Cf.* mjáklustugr.

RJÓÐR, *adj.* *facie rubicunda; de femina*: *gauta um rjóða reidisif ullar sermocinari de rubicunda muliere*, *Korm.* 8, 2; *de puera*, *Rm.* 18, *ubi junguntur rauðr et rjóðr rufi capillis et facie rubicunda*. *Vide compos. svinnrjóðr.*

RJÓÐR, *m.* *id. qu. rauðr, ruar arbor in appell. fægirjóðr, forte profectum ex scriptura veteri reodr i. e. rjóðr = rauðr (oo = o = u)*.

RJÓÐR, *m.* *qui rubefacit, var. ale agnis a rjóða*: r. branda, hjórs, randa, hjaldríðis stórða stírdörriða *qui gladios, enses, clipeos, hastas cruentat, præliator, bellator*, *ÖH.* 74, 2; *SE.* I 652, 2; *Ha.* 199, 4; 83. *In compositionibus*: bürkrjóðr, broðrjóðr, fetrjóðr, þórrjóðr, fleirarjóðr, gómrrjóðr, granrjóðr, gnanrjóðr, iltrjóðr, munarrjóðr, oddrjóðr, órrjóðr, serkrjóðr, svellrjóðr, vágarjóðr. — 2) *qui delet, id. qu. hrjóðr, a hrjóða caedere: áttunga r. intersector cognatorum (fitorum)*. *Y.* 29, 2.

RJÓÐVENDILL, *m.* *ruber ramulus* (rjóðr = rauðr, vendill): r. randa *ruber clipeorum ramulus, gladius, rækinjörðr randa rjóðvendils curator gladii, bellator*, *SE.* I 618, 1.

RJÚFA (rýf, raut, roðt), *rumpere, solvere, dissolvere*: r. undir *rumpendo aperire vulnera, vulnera inferre, vulnerare*, *Rm.* 45; sandr rjúfa spjóðr undir tela *rumpendo dispendunt vulnera*, i. e. *infigunt patentia vulnera*, *SE.* I 614, 2; r. hjóðr í brjósti e-s, *Fm.* 24, *dictum esse voluit per enallagen pectorem pro rjúfa hjóðri brjóst e-m pectus gladio transfgere; aut hjóðr h. l. accusatiuus est, et rjúfa id. qu. brjóta* (*FR.* II 366 *occurrit phrasis*: *slíðra sverð í brjósti eins condere*), *ut sit ad verbum, frangere gladium in pectore alicujus: aut hjóðr est dat., et rjúfa id. qu. gora raut incisionem facere, ut sit verbo tenus, gladio incisionem facere in pectore alicujus*; eggjar rufu *sólkjalé acies gladii clipeos diruperunt*, *Öd.* 18; ómjákk hlíf rauð *durus clipeus diruptus est*, *ÖH.* 248, 1; *helmingr rauðs copia dilapsa sunt*, *F.* VII 9, 2; *intrans. cum acc. subiecti, styrjar garð rauð clipeus diruptus est*, *F.* VII 237. 1. *Metaph.*, r. trygðir, *pecta rumpere*, *Nj.* 44, 3; r. heit *migrare fidem*, *Mg.* 17, 5; r. sáttir *gratiam reconciliatam dissolvere*, *Hh.* 11; r. köð (= kvöð) *iusa violare, id. qu. brjóta böð*, *FR.* I 246; *engrum hringa hreyti rauðs hálfst þat orð, er hann sagði, id. qu. engum brás dicta ejus neminem fefellerunt, frustrata sunt*, *Gd.* 17. *Phrasis tagna rjúfas numina solvantur, deficient, intereunt. duplici nexu occurrit*: a) þá er rjúfas regis

quam nomina solentur, id. qu. i Bagua-
rætri in sine rerum, Vaffr. 52. — b) una
rjúfas regin, id. qu. til Baguarækræ, Vaffr.
40; Grm. 4; Æd. 41 (ef. þá er regin deyja,
Vaffr. 47); perpetuo, in sempiternum, Fjölam.
15; Bk. 1, 19. Hinc part. act. compositum,
regna-ræk-rjúfendr, m. pl., Surtus et flis
Nuspelli, discolventes fata (existentium) deo-
rum, Vogk. 19. Part. pass., rofna ruptus,
solutus; metaph. infirmus, imbecillus, cum
gen., valstafas r. manú debílis, vœtki val-
stafas r. manú fortis, Roket. 26.

RJÚKA (rjúk, rauk, rokit), fumum, vapo-
rem emittere, exhalare: personaliter, rúnn
rjúka aðes fumant, fumum emittunt, F. V
177, 2; fjarghús rauk, Ghe. 44. Impers.:
rauk í húsum domus fumabat (dum oibaria
coquerentur), Ag. (Einar Gilsson); rjúk um
banka fumigantur accipitres, FR. II 43;
rauk um lílla fumabat incendius, Mb. 10, 1;
rauk af veunirðkaum iumenta (sudantia)
vaporum exhalabant, Y. 5; A.R. I 249; rjúk
af grimma Gúndlar eil sava Gúndula pro-
cella surit, i. e. pugna eorum descendit, Merl. 2,
64, uti nunc dicimus: hawn rjúk í jelið, de
sawiente procella. Perf. part., rokinn fumig-
atus, fumo plenus, rokit skapt manubrium
fumigatum, Eg. 38, ubi in prosa: akaptit
var svart af reyki; rokinn reyri stipula fumi-
gata, vel id. qu. rjúkandi fumana, Orku. 6,
3. In compos. bifrokinn. — 2) offuso fugere:
líða gengi heiðingja rauk harða (=: fyrir)
hjálmajörðungum, G. 52.

RJÚPA, f., tetrao Islandarum (Faber
Prodr. 6), SE. II 480 (tetrao lagopus, Nor-
vegorum et Grænlandarum est, l. c. p. 10);
sýlgrímur rjúpu avidus gigas tetraonis,
accipiter, ejus tóng manus, hujus hángi annu-
lus, Orku. 79, 1. De tetraone Isk. vide Eg-
gæti Rivcr. p. 581.

RJÚPKERI, m., tetrao Islandorum mas
(Lex. B. Hald., rjúpkarri): r. Tveggja tetrao
Odinis, corvus, dagg Tveggja rjúpkera ros
corvi, sanguis, GS. 32, ubi, sanguis veniet
ezubí (míhi), i. e. vulnera míhi insipientur.
Faberus, in Prodr. 6, derivat kerí a sono
hujus avis "orr"; ibid. p. 11: "vorzüglich in
der Begallungszeit lässt das Männchen, wenn
es auffliegt oder sich niederwirft, sein schnar-
chendes "orr" hören, das ihm seinen isländi-
schen Namen gegeben hat".

RO, pro ero, sunt, 3 pl. præ. ind. verbí
verò esse, præcedente voce, quæ in r purum
desinit: þeir ro, Grm. 34; hér ro, Söll. 79;
långar ro, Skf. 42; lángr ro, Grg. 4 (bis);
hvertjar ro, Vaffr. 49; FR. 1, 471; 473, 3;
477, 4; 479, 2; 481, 2; hverir ro, FR. 1,
473 1; úvar ro, Grm. 53; skildir ro, Vsp.
41; Æsir ro, Vsp. 46; margir ro, Hund.
2, 10; torogætir ro, Korm. 12, 6. In prosa:
þeir ro, F. VII 139, sec. Morkinsk; tveir ro,
þeir ro, fjórir ro, arir ro, SE. I 532; þessir
ro, SE. 180; addo Grág. II 271. 282. Inve-
niunt et ut suffixum prioris vocis, v. c.
meginreddirro valde timent, SE. II 178, 2;
verrom (= verrom) nos sumus, SE. I 526,
2; verrom, id., F. X 421. Hædem modo præ-
secatur e in syllaba or, in 2 pers. ertu,

præcedente r: eða hverrit, karl! aut quis es,
ruatice, Cod. Fris. col. 216, 18.

RÓ, f., amnis, SE. I 576, 1; II 622 (II
479 mlf ro; II 563 elfro). Raskius h. k. ro
pro verbo accepisse videtur, quasi sensus
sit: amnes sunt ekle, ekin, rennandi. Sed
obserandum est, in præcedente syllaba, elfr,
positionem inesse. — 2) lamella ferrea, qua
continentur clavi, SE. I 584 2; pl. rór, qu. v.
In compos., hugró. — 3) arbor, SE. II 566,
in víðarheiti (II 483, ro), i. e. rá antenna.

RÓ, f., quies, raques; gen. róar, F. VI
156, unde contr. rór; drottinn minn gefi
dauðum ró det mortuus quietem, Sölk. 82;
gofa ró reiði íra sua spatium dare, A. 3;
FR. III 544; skómm man ró reiði þarum tem-
perabitur iocundia (ad verbum: breve spatium
erit, v. dabitur, íra), Am. 74; ráða e-m ró
quidam reddere quom, Æd. 56. Vide compos. órð.

RÓA (ró, rera, róit), remigare, Hým.
28; Fm. 11; remigatio in artibus ponitur,
Orku. 79; F. VI 170, 3. Vide ræg, l. s.
præ. ind. cum suffixo 1. pronominis, F. VI
170, 3, var. lect.; rryru (i. e. rýru) remi-
gabant, pro rora, Skaldk. 5. 44. Róa naðri
draconem (navim) remis propellere, Hk. 62,
4; r. á sjó in pelagus exire, Hávam. 82; rón
skal fyrst fjarri reyði, adag., F. X 422, 2,
vide reyðr; róa verðr fyrst á nœsta nes
primo in proximum promontorium est remi-
gandum, adag., proxima primum petenda,
A. 2. Impers. pass: hánnum var nær róit í
sra andvan res ejus in summum periculum
deducta erat (ad verbum, pane remigaverat,
i. e. subierat, in magnum fortunæ discrimen),
OH. 48, 4 (ut nær var lítið = ek leit, nær
var (varð) gengit = ek gekk). Part. pass.,
róinn, a) remigatus, remigio trajectus, de
mari: víð botni hreinu hafs, rónnum héfi ad
intimum recessum puri pelagi, navibus oremi-
gatum, SE. I 322, 3. — b) remigio detri-
tus: mjúk róin ár remus assiduo remigio
detritus, OH. 4, 7; in compos. borðróinn.

RÖDD, f., vox, it. sonitus: rödd raada
sonitus clipeorum, pugna, H. 10; r. hjörva
(onsium), id. herr hjörva raadar præliatores,
viri (ut eggmóts menn), Hg. 26. In composi-
tibus: dáinarödd, flugrödd, geirrödd, glörrödd,
hárrödd, hjálmrödd, hjörrödd, járnödd.

RÓF, n., diruptio, dissolutio (rjúfa):
aklar rof finis rerum humanarum, Hund. 2,
39; þagnar rof, dissolutio silentii, ruptum
silentium, sermo, bera e-t á þagnar rof
palam eloqui, Hæfuðl. 20. In compos.,
fríðrof, ofrof, trygðrof. Proc., rof kom í
líðit ordines militum turbabantur, OH. 129;
stefna dómi til rofa dæm dicere judicium
recipiendum, Sturl. 6, 28.

RÓF, n., casa, id. qu. hróf, G. 22, sec. Hkr.

RÓF, n., longa series, vide oróf, samróf,
tregróf; in prosa málróf loquacitas, qs. longa
series sermonis, SE. II 28; stafróf series
literarum, alphabetum, SF. II 42.

RÓF, f., electrum, glesum, succinum it.
splendor, in appell. auri; gen. non occurrit.
Róf (Cod. Reg. ravf, SE. II 435 róf) safar
er gyll electrum maris est aurum, SE. I
406, ubi resoluitur fem. appellatio: Viðblinda

galtar svalteigar raf- (*Cod. Upsal. rauf-*) selja, in qua appellatione malo construere rafkastandi, appell. masc., conjiciens electrum salsi piscium campi (maris, i. e. aurum), vir; rafv spanar electrum manús, aurum, SE. I 656, 1, ubi construo: róf spannar venæ gotnom aurum advesfacit se viris, vide venja, verb.; Rinar rafv electrum Rheni, aurum, SE. I 636, 2; FR. I 278; armloggjar róf electrum brachii, aurum, F. XI 296, 2. In appell. oculi usurpatur, sicut alias gler, steinn, gimsteinn (SE. I 538), v. c. brúna róf electrum superciliorum, oculus, Ag. (Einar Gilsson), ubi sic: varð af handlaug herðis | hreinsdýrligra greina | hlátrar hellis gauta | heil bríma (lege brúna) róf deilis, i. e. brúna róf hellis gauta hlátrar deilis varð heil af handlaug hreins hirðis dýrligra greina oculus viri aquá, qua episcopus manus laverat, sanatus est; ex quo loco genus fem. cognoscitur. Exstitisse etiam videtur forma raf, n. (*Dan. Rav, Lex. B. Hald. rafr vel raf, n.*), HR. 56, ubi: lét ósa róf ræsir | rétt bjúg á her stjunga, i. e. ræsir lét bjúg ósa róf stjunga rétt á her rex fecit curva aquarum electra (i. e. annulos aureos) rectá ferri in viros. Ad eam formam referri potest rafkastandi, SE. I 408, 3, cum gen. rásar a róf, f., non occurrat.

ROFA, f., terra, SE. II 482 (et SE. II 625, qui prave conjunctim habet fjörnrofa pro fjörn, rofa), id. qu. rufa. — 2) in compos. qui, quæ rumpit, destruit, a rjúfa, vide garðrofa, eidrofa.

ROFL, m., deriv. a rjúfa, qui rumpit, violat, in compositis eidrofl, friðrofl, hitrofl, orðrofl.

ROFNA (-aða, at), rumpere, violare, id. qu. rjúfa: rofna eíða juramenta violare, Bk. 2, 17, ubi melius sumitur pro infinitivo, quam pro part. pass. v. rjúfa, ita ut regatur a vinna; hinc compos. órofnadr. Pass., dagr rofnadr dies illucescebat, G. 41.

RÓG, n., criminatio, calumnia, convicium, maledictum: ausa hrópi ok rógi á e-n convicia et probra ingerere in al., Æd. 4; þýtr at eyrum þúnglikt róg af mörgum tungum, Gðþ. 29; geysiligt tók upp at ósaz illsku róg, Gðþ. 33; vekja r., Mg. 15; hótadr rams rekka rógs hostis calumniæ, vir probus, Plac. 29 (ut fellir ljóna þærðar, ibid. 13); rógs reifandi motor calumniæ, calumniator, Eg. 56, 2. Pl., róm róg graves calumniæ, de fraudibus et insidiis, Bk. 1, 37-2) contentio: beraz r. i milli mutuas contentiones alternare, Am. 95 (ýðiz hvat við annat, FR. I 223); lægir rekka rógs qui contentiones inter homines sedat, rex, ut gumna sættir, ÓT. 30, 2 (AR. I 283, 2). — b) causa contentionis et dissidii: alin at rógi, de femina, quæ viris contentionum causa extitit, Ísl. II 260 1; SE. I 400, 1, ubi add. dat. síra þörnnum mortalium filii, i. e. viris; þú vart ríkmenni (dat.) at rógi extitisti causa contentionis inter viros præpotentes, Hund. 2, 20; verða óðlingv at rógi, de auro, contentionis et dissidii inter reges causa, Sk. 2, 5; róg Niðunga causa contentionis inter Ni-

lungos, aurum, SE. I 402, 3, cf. rógmalmr; aldar róg causa contentionis et dissidii inter homines, Hávam. 32; nadda róg contentio, riza spiculatorum, pugna, innir nadda ríga præliator, Dropl. maj. c. 31, 2' — 3) pugna, SE. I 562, 2; II 475. 559. 619; valda rógi auctorem esse pugna, Ísl. 19; gera róg prælium committere, Sic. 2, 3; háligt róg (gravis pugna) kendi mörgum at haiga, Orkn. 22, 4; leiða nær rógi ad pugnam pellicere, incitare, Hm. 10; snákr rógs serpens pugna, gladius, SE. I 606, 1. — 4) in compositis: hjórróg, hýróg, málmróg, oddróg.

RÆG, remigo, l. s. præ. ind. act. verbi róa, F. VI 170, var. lect.

ROGÁLFR, m., genius pugna, præliator, bellator (róg 3, álfr), SE. I 692, 1.

ROGANDI, m., qui tollit, gestat (id. qu. valdandi): pl., rogendr randar linna gestores gladiatorum, pugnatore, viri, Korm. 26, 1 (vocat.), a roga magno nisu et virium contentione tollere, moliri; cognatum est ríga (forte ryga), Eb. 63, ok er þeir vildu hræra hann, fengu þeir hvergi rígað honum leo movere; it., FR. II 369: rígaðu þær á fet erige te in pedes; rogas ok höndum e-m lento nisu elabi e manibus al., GKM. II 320, prava lectio est, nam membr. h. l. habet togaz).

RÓGAPALDR, m., pomus pugna, præliator, belligerator (róg 3, apaldr), H. kat. 6.

ROGBIRTÍNGAR, m. pl., viri pugni clari (róg 3, birtíngar), Fsk. 4, 5; cf. víghjart.

RÓGEISA, f., favilla, ignis pugna, gladius (róg 3, eisa): ræsir rógeisu minor gladii, bellator, Hg. 5, 1; 26.

RÓGGEISLI, m., radius pugna, gladius (róg 3, geisli), Mb. 9, 1.

RÓGGMIKLAÐAR, FR. II 276, 3, videtur esse prava lectio pro rógmiklaðra, vide rógmiklaðr.

RÓGHERÐANDI, m., ciens pugnam, puginator, vir (róg 3, herða), ÓT. 205: þá mun rógherðendum verða reyndr minn massu huzr við K., ubi membr. 132 habet rógþaykkj-andum.

RÓGHNYKKJANDI, m., ciens pugnam, puginator, vir (róg 3, hnykkja), id. qu. rógherðandi, Halfr. sec. membr. 132, ubi pro raðnu, legendum randu (i. e. rönðu), et mos mans (i. e. manns) cum ÓT. Skk. 2, 305, pro mins.

RÓGJA, id. qu. rægja, contumeliis, probris onerare quem (róg 1), Æd. 56, sec. Cod. Reg.

RÓGLEIKR, m., pugna, id. qu. róg 3 (leikr, term.): remmitfr rógleiks incitator pugna, bellator, SE. I 618, 2.

RÓGLINNR, serpens pugna, hasta (róg 3, linnr): róglinns þrjótr consumer, abuser gladii, vir (de Thordo), Korm. 13, 1.

RÓGMALMR, m., metallum dissidii fomes, aurum, SE. I 356, cf. róg 2 b; r. skatna metallum, humanorum dissidiorum auctor, id., Ghe. 28.

RÓGMIKLAÐR, m., pugnam ciens, puginator (róg 3, miklaðr): gen. pl. rógmiklaðra pugnatorum (hostium), FR. II 549, 5.

RÖGN, *f.*, *amnis*, *SE. I 577, 2 (røgn): II 480 rogn, II 563 rogn, II 623 ravnd. Cf. bearrögn.*

RÖGN, *n. pl.*, *jumenta, pro rök* (*g = k*), *vide barðrögn, it. borðrögn, var. lect. F. VI 257, 2, ut vice versa rökknir pro rögnir.*

RÖGN, *n. pl.*, *diis (alia forma regin)*, *SE. I 470; rammaukin r., ÖT. 28, 3 (SE. I 470, 2); reiðr sè r. ok Óðinn, i. e. Óðinn ok rögn O. ceterique dii, Eg. 58, 2, cf. rögnum óðrum, Vegtk. 3; gen. pl. ragna et rögna: ragna ajót sedes deorum, cælum, Vsp. 37; ragna rök vide rök; hroptir rögna Óðin, Hávam. 145; rögna konr progenies deorum, diis oriundus, de Hakone dynasta, ÖT. 28, 3, cf. Ý. c. 9.*

RÖGNI, *m.*, *id. qu. rögnir, ut visi = visir, in voce compos. funnrögni.*

RÖGNIR, *m.*, *Óðin (rögn)*, *SE. II 472 (rögnir), II 566 (rögnir); reið rögnis rheda Óðinis, Bk. 1, 15; gjöld rögnis talio Óðinis, Ghe. 35, i. e. ænigmata, verborum ambages, quibus Óðin sæpe adversarios superavit, v. c. Vafþrúdnemur gigantem (Vafþr. 54. 55) et Heiðrekum regem (FR. I 487, 1. 2); verk rögnis opus Óðinis, poësis, SE. I 248, 3, ut verk Fenju dicitur aurum; rögnir sóknar Óðin prælii, deus belli, Thor, SE. I 292, 2, sed Cod. Reg. h. l. habet tægnir, vide töggnir; mærdar rögnir deus poësois, poëta, GS. 3. In compos.: brakrögnir, dölgrögnir, fólkrögnir, garðrögnir, landrögnir, valrögnir, vingrögnir. Þrymrögnir.*

RÖGNUÐR, *m.*, *Óðin (ut rögnir): gen. ragnadar, regn ragnadar pluvia v. procella Óðinis, pugna, procella bellica, metaph. de subito ingruente periculo, Eg. 64, 2. Ceterum rögnaðr formam habet subst. verbalis, q. a. ragna, forte deos invocare vel incantamenta exercere, itaque propr. incantator, cf. ragna at e-m rammur vættir, F. II 150.*

RÖGÖRR, *adj.*, *promissus ad pugnam (rög 3, örr)*, *epith. gladii, ut vigfúss: rjódandi rögdors hneitis eggja rubefaciens acies præcipitis in prælium gladii, bellator, rex, Mg. 1, 1 (F. V 118, 1; VI 21; AR. I 357; II 17, 1).*

RÖGSAGA, *f.*, *fabula calumniosa (rög, saga)*, *Hild. 17, 3.*

RÖGSAMR, *adj.*, *contentionibus et dissidiis plenus (rög, -samr, term.): rögsamt ríki, F. X 430, 59, cf. dylgjúsamr. In prosa rögsamr ad calumniandum pronus, Gloss. Nj. Eb. 15.*

RÖGSEGL, *n.*, *velum pugnae, clipeus (rög 3, segl): hefja upp r. clipeum efferre, prælium committere, Hg. 6, 3.*

RÖGSÆKIR, *m.*, *adiens pugnam, bellator (rög 3, sækir)*, *Ha. 326, 4.*

RÖGSEMD, *f.*, *authoritas, röksemd, Gd. 31.*

RÖGSKÝ, *n.*, *nubes pugnae, clipeus (rög 3, ský): regn rögskýja pluvia clipeorum, pugna, Mg. 34, 1 (SE. I 414, 4).*

RÖGSMADR, *m.*, *calumniator, obrectator, adversarius (rög, madr)*, *Fbr. 11 (pros., F. XI 330).*

RÖGSTARKR, *adj.*, *in pugna fortis (rög, starkr).*

RÖGSTEFNA, *f.*, *indictio prælii, pugna indicta, conducta, certo loco temporeque constituta (rög 3, stefna)*, *Sturl. 6, 15, 2.*

RÖGSTRÍÐR, *adj.*, *bellicosus (rög 3, stríðr)*, *Ha. 280.*

RÖGSVELLIR, *m.*, *ardere faciens pugnam, bellator (rög 3, svellir)*, *F. II 328, 2.*

RÖGÞÍNG, *n.*, *pugna (rög 3, þíng, cf. rögstefna)*, *FR. II 310, 1.*

RÖGÞORN, *m.*, *sentis pugnae, gladius (rög 3, þorn): sleginn rögpurnum gladiis cinctus, armatis militibus circumdatus, Ghe. 30.*

RÓI, *m.*, *deriv. a róa remigare, vide móðrói.*

RÖK, *n. pl.*, *propr. explicationes, evolutiones (rekja), sine sing., comprehendit initium, progressum et exitum rei, in quo interdum præsertim respicitur initium (argumentum, exemplum), interdum exitus (fnis), interdum progressio (eventum, res). Sic alda rök initia rerum, tú. cod. 2, vide SE. I 36, var. lect. 12; sed aldar rök, Vafþr. 39, fnis rerum humanarum, i aldar rök hann mun apr koma, quod Hund. 2, 39 dicitur aldar rof = ragna rök, ibid. 38; it. argumentum, ut vex þesso rök (i. e. vaxa) huc rei argumenta accedunt, Plac. 2; segja nokkur rök frá drottins degi aliquot argumenta, exempla adferre sanctitatis diei dominicae, Lv. 5; eventum, res: stór verða rök, rignir blóði magna eventa, i. e. portenta, Merl. 2, 31; sjá þessi rök þrennar aldir has res, hæc portentata, Merl. 2, 77; ráða mörg rök fyrir multas res prædicere, Merl. 1, 2. Superest adhuc rök fira, þjóða, ragna, tíva; a) forn rök fira prisorum operum recensens, Æd. 25, explicatur per örlög, hvat íþ drýgðut i árdaga eventa, quid primordiis temporum gesseritis, i. e. factorum fatorumque series. — b) þjóða rök gentium initia, primordia: svá þundur um reist fur þjóða rök ante gentium primordia, Hávam. 148. — c) ragna, tíva rök, a) ragna rök fata, existentia deorum, unde ragna-rök-rjáfendr dissolventes existentiam numinum, Muspelli filii, Vegtk. 19. — ß) ragna rök, Vafþr. 55, et öll rök tíva Vafþr. 38. 40. 42, origines et fata deorum, scientiam rerum divinarum comprehendit, ut öll rök fira, cognitionem rerum humanarum, Alom. 10 et sequ.; prior scientia est idem fere ac rúnar jötna ok allra goda, Vafþr. 42, utraque scientia vocatur fornir staðir, Vafþr. 55; Alom. 36. — γ) ragna rök, Hund. 2, 38, ad verb. ultima fata deorum v. numinum, usurpatur de interitu mundi, sine rerum humanarum, et in sequ. versu permutatur cum aldar rof, quod respondet voci heimsslit interitus mundi, Sturl. 3, 5, ad annum 1187: þá dró myrkr fyrir sól um miðdegi, svo at margir vitrir ætluðu verða mundu heimsslit. Potest etiam rök hoc contextu referri ad rök tenebræ, ut ragna rök propr. sit tenebræ deorum, vel tenebræ divinae i. e. maximæ, per excellentiam, ut dæstinguantur a tenebris terrestribus et na-*

turalibus, ad quem significatum referenda videntur, Am. 21; Vsp. 40.

RÖK, n., tenebræ, id. quæ rök: rök rökra tenebræ tenebrarum, i. e. summa tenebræ, conticinium noctis, Hyndl. 1. Huc referri potest ragna rök tenebræ deorum, quando significat interitum mundi et finem rerum humanarum, qui Hund. 2, 38 portendi putabatur conspectis hominibus mortuis equitantibus, ut heimsslit, Sturl. 3, 5, sole medio die deficiente. Tum enim ipsum ragna rök (quæ forma occurrit Ed. 39, et semper in SE.) incipere credebatur, cum sol et luna a lupis essent devorati (SE. I 186—88). Atque de solis tenebris densissimis, nulla ratione habita mundi interitus, usurpari videtur Am. 21, görfis rök ragna ezoria sunt (per quietem) densæ vel diræ tenebræ. Restat unus locus, ubi ragna rök occurrit, Vsp. 40: fram eð ec lengra vm ragna ravk ravm sigtíva (vm ragna rök röm sigtíva, membr. 544, 29), quo loco si construantur ragna rök sigtíva, tò ragnarök pro voce composita sumendum est, unde sequitur appellationem ragna rök desumptam esse ex aliqua mythologia antiquiore, siquidem ragnarök sigtíva significet interitum, tenebras vel ultima fata Asarum: sin autem construantur rök sigtíva ragna, ragna sigtíva essent dii Asarum, quod nescio quomodo durius mihi quidem videtur; nam durissimum est, per asyndeton resolvere: röm rök ragna (ek) sigtíva; vide mox formam rök.

ROKA, f., turbo (rjúka): engi of sér við öllum rokam nemo sibi a quovis turbine cavere potest, A. 19; hardar fals- (i. e. falls-) rökur fjallgarðs vehementes, præcipites montium turbines, SE. I 326, 1; de aspergine marina, v. særoka; de pulvere nivali, mjall-roka, FR. II 118, cf. F. X 201—2.

ROKALAND, n., regio fumans, Mg. 33, 1 (rjúka), cf. hrokaland.

ROKKR, m., colus: sveigja rokk versare colum, Rm. 16 (spánn garn af rokki, Eb. 20). — 2) vestis lorica superinducta: brynju-rokkur, Olafsr. 20, Germ. Waffenrock; vel thoræ hamatus (Panderskjorte), ut brynstakkr, Ljóv. 31.

ROKKSTEFNANDI, m., vestem discindens (rokkur 2, stefna): reifnis r. vestem piratæ (loricam) dissecans, præliator, vir, G. 46, a reifnis rokkur lorica. Aliter cepi in SH. V et F. XII.

RÖKKVA, verb., unde tantum superest 3. s. præ. ind. rökkr nubes contrahuntur, cælum nigrescit contractis nubibus; personaliter, in strophæ, a Gesto percussore Styris homicidæ, composita, momente J. Olavio Grannov.: eigi verðr þat allt at regni, er rökkr í lopti non quovis nubes parturit imbrem, i. e. graves minæ sæpe effectu carent (citatum in GhM. II 567, not. 35); hinc Skáldh. 3, 17, metaph.: þat mun verða at rann, er rökkr quod nigrescens cælum minatur, effectu non carebit, pro. Impers.: rökkr at eil cælum nigrescens procellum minatur, ut pugna instat, Sturl. 6, 15, 7; rökkr at mikku randa

garðs regni gratis procella clipcorum turbini ingruit, OH. 218, 2. Vide rökkr.

RÖKKVI, m., regulus maritimus, SE. II 469; Cod. Worm. (SE. I 548, 2); SE. II 154, 2; rökka retn arez pirata, mare, hreim rökka reina maolis pelagi, nævis, SE. I 688, 3; rökka stób equi piratæ, næves, Ad. 13; rökka skíp aylsolea pirata, navis, conject., vide mib.

RÖKKVIHLIDR, m., bos, SE. I 567, 1 (II 483 rökviilldr; II 506 rökviilldr; II 625 rauckuilldr).

RÖKKVIR, m., qui nigrescere facit (rökka): r. fals regas qui opicudi píviam nigrescere facit, qui proklam ingræssore facit, puguator, GS. 33.

RÖKKVIT, H. kat. 35, vide rokvið.

RÖKN, n. pl., jumenta (reka): bíðr r. oopitrata, frenata jumenta, equi, Hund. 1, 47; r. rasta, hjalar jumenta corticum, carina, nævis, F. I 163, 3; SE. I 694, 1. In compositis: borðrökn, hafsrökn, reinnrökn, sæmrökn.

RÖKNIR, m., pro rögnir (k = g), vide garðröknir. — 2) regulus maritimus, SE. I 614, 1, sec. Cod. Reg., haud dubie præve pro rökvir, id. quæ rökvi.

RÖKR, n., tenebræ (id. quæ rökkr, id.): gen. pl. rökra, Hyndl. 1, in rök rökra tenebræ tenebrarum, densæ tenebræ; ragna rök tenebræ deorum, interitus mundi, SE. I 96. 114. 186. 226. 228. 436, finis religionis Odiniæ cum fine rerum humanarum conjunctas; semel in Ed. Sam.: bíða ragnarökra, Ed. 39, aliàs ragna rök, n. pl.

RÖKSEMD, f., argumentum (= rök, n. pl.): skýra sínar gjörðir göðri röksemd fœða sua firmis argumentis probare, rationem reddere factorum, Gðß. 30.

RÖKSTÆLTR, exiit, evante firmatus, comprobatus, vel argumentis probatus, i. e. certus, de vaticinio (rök, stæla): r. upá, Merl. 2, 20.

RÖKSTÓLAR, m. pl., tribunalia (rök, stóll): non nisi in phrasi: þá gongu regin öll á rökstóla, Vsp. 6. 9. 21. 23 (rökstóla, SE. I 64, 1; 138, 1), pro quo SE. settu gyfin vpp í anti sinu, I 62 á dómstóla sína, I 134, á dómstóla, I 342.

RÖKSTR, f., nomen insulae Norvegiæ, SE. II 492, pæto Rexteren, Pontopp. Opigen. til Kortet over Norge, p. 65 (alia insula Rexten, ibid. p. 74). Forte Rexteren in Hordis meridiana, alias dicta Rekstr, Munchius.

RÖKÞ, f., amor, fides, id. quæ rukt; pl. F. VII 15, var. lect. 8, hoc ordine: guf brægam þann rétt, er ráðspakir bændr áttu lann (þ: með) rökþum quod fide præstanda (se fideles et bonos cives præbendo) remaneri debebant.

RÖM, n., Roma, urbs Italiae, sedes pontificis Romani: Róms kondagr rez Róma, Christus, SE. I 448, 1; Róms gata via Romana, Romam versus ducens, via peregrinantium religionis ergo, F. VII 328, 6 (unde et Rómastof, Rómastof, Rómastog et peregrinantes Rómferlar), de qua via vide Col. E.

Verlauffum in Symb. ad geogr. medii ævi, p. 35-36.

RÓMA, indecl., Roma, id. qu. Róm: gekk allt til Róma Romam usque, *Skáldh. 3, 34. Hinc Rómaveldi.*

RÓMA, f., clamor, it. strepitus, sonitus: Hára r. strepitus Odinis, pugna, Hára rómu serkr tunica pugnae, lorica, *SE. I 418, 5.* — 2) pugna, *SE. I 562, 2*; at rómu in prælio, *Isl. I 327, 1*; *Sturl. 7, 30, 2*; *F. III 219, 2*; i rómu, id., *Grett. 86, 1*; *Rokst. 3*; frá rómu a pugna, *Hg. 33, 15*; róma varð pugna extitit, *commissa est, Hg. 33, 6*; búinn rómu paratus ad pugnam, *Ha. 3, 2*; vánir erum rómu pugna mihi spes est, *Hund. 1, 23*; kuffa rómu ciere pugnare, *pugnare, H. 31, 1*; rómu styrir rector pugnae, bellator, *Ha. 232, 2*; rómu finnir serpens pugnae, hasta, rómu lhas rammglygg pugna, ejus runnar homines, *Has. 2.*

RÓMAVELDI, n., imperium Romanum (Róma, veldi); it. Italia, *FR. I 284, 2.*

RÓMPÖR, f.; iter Romam, peregrinatio religionis ergo (Róm, för): hefja R. ingredi, *F. X 426, 27.*

RÓMÖLD, f., pugna, bellum (róma, öld, ut styrjöld): gen. rómöldu, *Hh. 24.*

RÓMSÆLL, adj., gratia florens, gratiosus (rómr approbatio, uclamatio, sæll): rómsæll vésir, *SE. II 212, 1.*

RÓMUSAMR, adj., turbulentus, tumultuosus, infestus (róma, samr, term.): hljóta rómusamt úr dómi lata sententia vitam infestam nancisci, i. e. exilio multari, *Eb. 19, 14, ubi neutr. rómusamt substantive sumendum de vita ezulum et proscriptorum, præliis ac periculis plena.*

RÖN vide rönn.

RÖND, f., margo, ora; dat. rönd, sapius rönda; pl. randir, sed rendr, *Hh. 76, 3*; in primis margo, ora, circulus clipei, partim colore pictus, *SE. I 420, interdum ex auro*; rönd var or gulli, *Hund. 1, 30, unde gullrendr skjöldur (FR. I 138)*; skjaldar r. margo clipei, *Völk. 31*; itr rönd faraz splenditius margo clipei atteritur, *SE. I 602, 2*; saepe in appell. clipei, ut randar máni luna circuli, clipeus, *Eg. 67, 4*; rönd alio nomine appellari bangr indeque clipeos denominari, docet *SE. I 420. Hinc compositum hölmrönd.* — 2) clipeus (non occurrit in nomenclatura Eddica, sed tantum inde deriv. randi): rjóða rönd, randir, *ÖH. 221*; *Hh. 35, 1*; brandar klufa rönd, *ÖH. 48, 2*; rönd brast við rönd clipeus assonuit clipeo, *Hund. 1, 24*; raud r. clipeus ruber, = herskjöldr, *Hh. 34, 2*; *F. XI 186, 1*; standa und breiðar randir sub latis clipeis consistere, in acie versari, *Sturl. 2, 40, 1*; gala und randir clipeis succinere, *Hævam. 159*; bera randir í bf, of bygðir, á skip, frá sjá clipeos ferre, de bellatoribus territoria armata manu obeuntibus, *H. 22*; *Hg. 2, 1 (F. V 119, 2)*; *Mb. 10, 1*; *ÖH. 4, 2*; *Ód. 4*; *ÖT. 28, 2*; leggja saman randir conserere, pugnare, *ÖT. 26, 4*; *Hg. 31, 1*; *Sic. 2, 1*; *Korm. 19, 1*; junguntes in prosa: leggja saman randir ok berjas, *F. XI 95*; *FR. II 208*; ljóna saman röndum,

id., *Sturl. 7, 42, 3*; urða randir raunmjök lagðar, sverðum skornar, *FR. II 276, var. lect. 10*; lönd farin rönda, *F. V 227, 2*; reisa rönd við e-m resistere cui, *Ha. 326, 4*; *F. XI 318*; *Merl. 1, 37 (pros., FR. II 190. 211)*; reyna rönd experiri clipeum, pugnare, *ÖH. 18, 1*; hafa rönd fyrir löndum, randir fyrir landi classe armata terram cin-gere, *Hh. 34, 2*; *F. XI 186, 1*; gerða lönd rönda, id., *ÖT. 40, 2*; lauk rönda um rekka kiadir clipeis circumdedit, *F. XI 304, 2*; brjóta lönd undir e-n rönda clipeo, i. e. armis, *Hh. 5, 2*; verja lönd, grund rönda, *Mb. 18, 1*; *F. VI 438, vide hjálmklæði*; stíra möð und rönda sub clipeo, i. e. in acie, *F. VII 67, 1*; manns hagr verðr reyndr und rönda at máлма sennu, *Halfr. — b) in appell. gladii et pugnae: randa blik fulgor clipeorum, gladius, ejus rjóðandi pugnator, vir, Hh. 44, 2*; randa garðr agger clipeorum, testudo clipeorum, regn randa garðs pluvia clipeorum, pugna, *ÖH. 218, 2*; randa fár, íss noza, glacies clipeorum, gladius, *F. I 172, 3*; *SE. I 430*; randar laukr lignum clipei, gladius, ejus rækilundur bellator, *HS. 6, 1*; rödd randa sonitus clipeorum, pugna, *H. 10*; svörf randa detrimenta clipeorum, prælia, *ÖT. 18, 2*; randa tynir violator clipeorum, pugnator, *Ha. 280.* — 3) terra, *SE. I 585, 3*; *II 482. 566 (II 625 prave mind)*; rönd borða tellus stragulorum, femina, *Sturl. 5, 48, 1, nisi rönd h. l. sit id. qu. rund (ð = u).*

RÖNG, f., costa, statumen navis, id. qu. raug: ristin r. costa secta, fabricata, *F. VI 387, 1, cf. F. VII 49, 1, ubi pl. rengr.*

RÖNGNIR, m., id. qu. rögnir et forte id. qu. rúgnir, occurrit in voce compos. ving-röngnr, *sec. Cod. Reg., SE. I 308, 2.*

RONI, m., equus, *SE. II 487. 571, uto, equus admissarius, cogn. runi, ráði et reyni. Cf. et Dan. Ron aries.*

RÖNN, f., amnis, id. qu. hröna 2, *SE. II 480 (Cod. Reg. habet ravn, SE. II 623 raun; in II 563 non cernitur nisi r...).* — 2) pro rönd, *F. III 31, pertinet ad regnþorinn, a rönnegra = randrega pluvia clipeorum, pugna.* — 3) pl. a raun, n., domus, *F. V 177, 2.*

RÖR, adj., quietus (ró), vide compos. úrör.

RÖR, f. pl., a ró lamella ferrea, qua extremo clavo accuditur, *SE. I 585, 2 (rör); II 565. (rér); II 482 (rör); II 625 (rör).* Þ. *Síðuk. msc.*: Þórhaddr mælti: sá var enn títundi draumr minn, at ek þóttums koma á möt fjölmennit, ok þótti mér sem kastat væri í fyrirsakryta mér járnum þeim, sem nær heita, en enir stærri menn járnútum þungum, ok féllu niðr rærnar.

RÓS, f., rosa: rósa blóm fos rosarum, *Gd. 73. In comparatione: úngv ok vönn, sem rós hjá klúngum, Gd. 6*; þolinmæðis rós hia raufa, *Gd. 68*; fagrt blóm upprisandi rósar, de Sancta Maria, *Mh. 19, quocum cf.: gleasilig, sem roðnaet rósa, runnin upp við lífandi brunna, Lil. 25.*

RÓSA, f., rosa, id. qu. rós, *Lil. 25, vide sub rós; F. X 352.*

RÓSAN, *f.*, *temeritas verborum* (= rausan), *Has.* 10.

RÖSKLIGR, *adj.*, *qui speciem strenui viri præbet* (röskr); *neutr. compar.*, röskligr er, *sequ. infn.*, majoris strenuitatis est, *Nj.* 59. *Adv.* röskliga fortiter, *Mg.* 31, 4 (*Cod. Fris. rosliga, qu. v.*).

RÖSKR, *adj.*, *maturus* (r. at viti maturá prudentia, *Grág.* II 69); með röskum aldri matura atlate, *Gðß.* 12 (*cruda senectus*). — 2) *acer, fortis, vegetus, strenuus: de heroe, Am.* 51. 56. 88; *de rege, Hk.* 88, 1; rösk hirð, *Ha.* 227, 1; röskva þegna, *ÓH.* 239, 1; r. biskup, *Gd.* 24; *de Divo r. Ólafr, G.* 18; r. friðar kennandi, *de Christo, Lv.* 27.

RÖSKVA, *f.*, *serva Thoris, soror Thjalvii, SE.* I 142 144 (*innuitur Hyndl.* 38); *gen.* Rösku, Rösku drottinn kerus Raskæ, *Thor, SE.* I 252; Rösku bróðir Thjalvius, *SE.* I 254, 3. *In appell. f.*, tvinna röskva mulier, *Selk.* 1.

RÖSKVAZ (-aðiz, -az), *adolescere* (röskr, roskinn), *Sonart.* 11. (*pros.*, *FR.* III 188).

ROSMOFJÖLL RINAR, *Ghe.* 18, *interpr.*, *palustria (cænoza) montana, Rheno propinqua, conferentes rosm, n., quæquiliæ, excrementa. Gloss. ibid. confert hrjóstr, n., aspretum. Confer quoque rossland, Angl., solum, erica obsitum, saltus, solum paludosum, uliginosum.*

RÖSLIGA, *adv.*, *fortiter, pro raustliga, vel röskliga strenue, Cod. Fris. col.* 159, 39 (*Mg.* 31, 4); *sic ibid.* 142, 29, *pros.*, hardiz rvsaliga; *cf.* hrustr = hraustr.

RÖST, *f.*, *milliare* (*Finn.* wirsta, $\frac{1}{4}$ *milliaris Sæccici, Russ.* werst, $\frac{1}{4}$ *milliaris geogr.*): 8 röstum fyrir jörð neðan, *Hamh.* 8; 9 röstum neðar, *H. hat.* 16; hundrat rasta, *Vafþr.* 18; *SE.* I 198, 2 (*I 100 190*); ek rann 12 rastir ok eina um skóg frá Eißum, *ÓH.* 92, 4; rastar breiðr, djúpr, *Mg.* 29, 2; *Hymk.* 5. — 2) *terra: Róða r. terra piratæ, mare, riðmarar Róða rastar naves, ÓT.* 43, 3 (*SE.* I 422, 3); *Gylfa r. terra piratæ, mare, glaumr Gylfa rastar equus maris, navis, SE.* I 442, 1; máfa r. terra larorum, mare, *FR.* I 297, 2; reyrþvengs r. terra serpentis, aurum, selja reyrþvengs rastar saliz auri, femina, *SE.* I 408, 3. — 3) *mare, SE.* I 574, 1; riðandi r. unda volvens, *Sie.* 5, 3 (*F.* VII 340, 3); *pl. rastir vortices, unda, F.* VII 49, 1, *quo loco Cod. Fris.* 216, 14, i rosto; rastar fall æstus unda, vortex, unda vortiosa fluminis, *SE.* I 296, 3; björn, hestr, vetrliði rasta navis, *SE.* I 442, 2; 646, 1; 442, 2; *Eb.* 40, 1 (*v. hleypiröst*); úlbækis r. unda poculi, cervisia, karmr úlbækis rasta poculum, *Isl.* I 248, *vide úlbeki.* — 4) *navis, SE.* I 581, 3; *II.* 481. 564. 624. — 5) *in compositis: baugröst, bilröst, bláröst, blóðröst, glymröst, hafröst, hárröst, hleypiröst, længröst, útröst, vöpnröst.*

RÖSTA, *f.*, *tumultus* röstu veðr tempestas turbulenta, *Grett.* 49, 6; geira r. tumultus kastarum, pugna, *Nj.* 44, 4; við röstu tumultuose, *F.* VII 9, 2. — 2) *pugna: gera röstu facere pugnam, Eg.* 48, 2; r. varð, *SE.* I 372, 1; röstu saungr cantus bellicus, *Nj.* 93,

2; röstumaðr, *m.*, *vir bellicosus, Skáldh.* 3, 46; 6, 11. *Junguntur röstá et vöpnabrák tumultus et fremitus armorum, F.* VIII 355; röstur þræla, contentiones, *Ld. msc. c. ult.* — 3) *bellona, SE.* II 275. — 4) *nomen canis, RS.* 31.

RÖSTUNGR, *m.*, *rosmarus, SE.* I 580, 2. *Vide Strömii Descr. Sunnm.* 1, 157; *GhM.* III 320.

RÖSUÐR, *m.*, *qui emittit, ejaculatur* (ræsa): reyks r. fumum emittens, ignis, *Ý.* 44, 1 (*AR.* I 266, ubi scribitur ræsuðr), ut reykvellr.

RÖT, *f.*, *radix arboris, pl. røtr, Grm.* 31; *Hávam.* 141; r. rás víðar radiz crudi ligni (*in magia adhibita*), *Hávam.* 154; með rótum radicitus, *Gha.* 41; á víðar rótum in silvæ radicitus, *i. e. humi, sub dio, Skf.* 36; undir víðar rótum sub arborum radicitibus, *i. e. sub terra, tumulo inclusus, FR.* I 435, 2; 520, 1; gróa rótum e radicitibus crescere, altas radices agere, *de odio, G.* 56; sic rót undir fjandskap, *Sturl.* 4, 26, et vulgo rötgröit hatr; rætr óðs dýrs eyrna víðar radices cornus, *i. e. inferior et latior pars cornus poterii, Eg.* 44, 2. — 2) *metaph. röt illra ágrindrar skeyta, Nik.* 36; góð röt er und ráðum slikum hæc a bona mente proficiuntur, *Hungw.* 17, 1. — 3) *vide hröt, it. compos. vögrot.*

RÖT, *n.*, *procella* (*id. qu. hröt, n.*): Fjöláns röt procella Odinis, pugna, Fjöláns róta ríkr bellipotens, bellicosus, *Si.* 4, 2.

ROTA, *f.*, *in voce compos. fjallrota, id. qu. hrota* (*vide sub* (hroðgás); forte et eikirota arbor vetusta (fora þollr, *SE.* I 308, 1).

RÓTA, *f.*, *bellóna, SE.* I 120, *vide geir-róta.* — 2) *turbida, turbulenta tempestas, SE.* II 486. 569; *I.* 420. *Hinc rötusumar, Ann. Reg. ad annum 1226, cf. Sturl.* 4, 44 *ad eundem annum.*

RÓTA (-aða, -at), *ruere, eruere: r. upp in terram ejicere, HS.* 18, 1. *Pros. róta absol., de subus humum eruentibus, Grág.* II 232; *r. hverri hæð, de apro, FR.* III 95; r. upp jörðinni með rananum, *FR.* II 378; unda subst. rötan, *f.*, *de uricorni, in parabola Barsania; róta* (silfri) með hendinni, *F.* IV 345; hann rótaði af þaranum algam remouit, *Fær.* 176.

RÓTAKYLFA, *f.*, *clava e radice arboris. clava nodosa* (röt, kylfa), *FR.* III 494, 1; rötakylfa, *id.*, *FR.* II 291, *var. lect.* 13.

RÓTFESTA (-ti, -ta, -t), *plantare* (röt, *f.*, festa), *SE.* II 202, 1.

RÖTL, *m.*, *qui in terram ejicitur, in hrim-röti* (róta).

ROTINN, *adj.*, *depilatus, glaber: r. skalli, Eg.* 67, 5. *Cogn.*, Audunn rotinn glabur, *Isl.* I 220.

RÖTLAUSS, *adj.*, *radicis expers, sine radice* (röt, *f.*, lauss), *Hávam.* 85.

ROTT, *n.*, *insula ante Jadarem in Norv.*, *id. qu. Hrott, SE.* II 491, 3, ubi Sig, Tök (*prave pro Rott*), *Bataldr, Þjóttá; dat. Rott; F.* IX 216.

RÖTUBH, *m.*, *subst. verb., qui invenit, obtinet, possidet* (rata), *in compos. gjaftröubh.*

RÖYFA (-i,-ða,-t), *latum reddere*; röyfaz lætari, *sec. descriptionem Norvegicam*, vide reyfa 2, reifa 3.

RÖÐ, n., *rubefactio* (rjóða), in *compos.*: eggroð, fólkroð, hlunnroð, sólröð, valldröð, vängroð. — 2) = ráð, hroð, in *afroð.* — 3) in *prosa*, fletroð: hefir Vagn þá gert mikitt fletroð, *Jömsv.* 39; *it. flóttta roð*: gerðiz mikitt flóttta roð í líði hans, *FR.* III 340, *forte ex priori fletroð depravatam*. Huc *forte pertinet* radalitill: Ögmundur var eigi radulitill í bardaganum, *FR.* II 255. *Quæ partim referrí possunt ad rjóða partim ad hrjóða.*

RÖÐ, f., *series*: raðar garðr agger seriei, agger dentatus, i. e. *pecten*, *SE.* II 500, 3. — 2) ora, margo, litus: á raðar broddi in *extremo litore*, *Y.* 51, in *præced. prosa*: á röðiani út við sjá; *quo loco röð positum esse pro rönd annotat G. Magnæus*, *Eg.* 435, *not.* s, "röð enim antiquis usurpatum esse pro rönd discimus ex Snorrio in *Y.* 51". *Hinc*: at grandauknum röðum *secundum litora* (*fluctibus*) adtrita, *SE.* I 478, 2. — 3) *insula Rada Norvegie* (*hodie Radde* in *prov. Nordhordlæn prope Bergas, Pontopp. geogr. Oplysn.* p. 68. 228), *SE.* II 492, unde Raðar líandi eingulum Radæ, *mare*, 491. — 4) *navis*, *SE.* I 581, 3 (ravð); II 624 (rauð); II 481 (röð); II 564 (roð); *pl. raðar naves, Höfuðl.* 5, vide *geirvángr*. Cf. hröð 2, et *compos. radálfr.*

RÖÐA, f., *statua, simulacrum, effigies*, *G.* 31, *id. qu. likenessi, præsertim crucifixum, quod apparere ex F.* V 136: af því silfri lét Guttormr gera röðu eptir vexti sínum eða stafnbúa síns, ok er þat likenessi miklu meira, ea þeir menn sem nú eru; *distinguitur a kross* et *permutatur cum likenessi et likenessja*, *F.* V 342 (likeneski á krossinum, höfuðit röðunnar), 343 (hálsinn á likenessjunni), 344 (hrjóst ok fadmr röðunnar), 345 (kviðr röðunnar), 346 (þann mann, er á krossinum var); *Sturl.* 7, 42. *AS.* roð *crux*, v. e. ða stodon við þa rode *stabant juxta crucem*, *Joh.* 19, 25.

RÖÐA (-ði,-dda), *loqui, id. qu. ræða*, *Plac.* 52 (*F.* VII 18. 331. 332. 358). *Mæsoq. roðjan loqui*; *Finn. ruoðda sermo, Tidsskr. f. Nord. Oldk.* 1, 42.

RÖÐI, *Sonart.* 8, in *roða vágs bræðr*; *G. Magnæus roði pro vento* (v: hroði *quod lempestatem turbidam et fluctuationem salis in sermone quotidiano significat*) *accipit, v: ventum (Karium), pelagi (Ægeris) fratrem. Mallem roði h. l. accipere pro subst. verb., a rjóða = hrjóða qui spargit, dissipat, disjicit, unde vágs roði disjector, lacerator maris, ventus, et bróðir vágs roða frater venti, mare (h. l. Æger). Androði ventus contrarius, quod ex Hryggjarstykki G. M. citat, legitur andróði, F.* VI 379; *VII* 310 bis; *VIII* 438, *ubi var. lect. esse andróðr et duobus prioribus locis in Fsk.* 181, *itaque remigatio, quæ adverso vento fit, id. qu. mótröðr. Inde tamen melon. Norv. Andro et Androe ventum contrarium significat, Ström* 1, 522. *In compos. dritróði.* — 2) *subst., rubor* (rjóða), vide *munnröði*.

RÓÐI, m., *regulus maritimus, archipirata*, *SE.* I 548, 1; II 154, 2. *Róða ræfr lectum piratæ, clipeus, SE.* I 348, 1 (424, 3); *Róða röst via piratæ, mare, ejus ríðmarr navis, ÓT.* 43, 3 (*SE.* I 422, 3); *Róða stóð equitium piratæ, naves, SE.* I 630, 2; *glymvoðllr Róða strepens campus piratæ, mare, Sverr.* 63. — 2) *láta e-t, e-n fyrir róða deserere aliquid, aliquem: allir ýtar láta Óðins ætt fyrir róða omnes homines gentem Odinis (Asas, i. e. cultum Asarum) deserunt, abjiciunt, F.* II 54; *ek em tregr at láta ljót lasta verk til fasta fir Róða inuitus facio, ut turpia vitiorum opera omnino deseram, Has.* 56; *at (guð) muni aldri láta mic fir róða fore, ut me deus nunquam deserat, Has.* 53. *Mariusaga, membr. (Gloss. Synt. Bapt. p. 59): trúði hann því fastliga, (at) guð mundi hann eigi fyri róða láta se a deo non desertum iri. Ljósv.* 9 in *fine*: *ek man eigi, at ek hafí heimamann minn fyrir róða látit. Eodem sensu dicitur: at láta e-t fir líð, Has.* 15, *et láta einn laust, Lil.* 81. *De proprio sensu hujus phrasis non consentimí interpretes, vide Gloss. Synt. Bapt. sub v. róða, et Gloss. Njalæ sub v. röðukross.*

RÖÐI, n., *remus, id. qu. ræði* (róðr, róa): slíta r. or verri *remos e mari evellere, eripere, strenue remigare, Hh.* 62, 3.

RÖÐNA (-aða,-at), *rubefieri, rubore suffundi* (roðinn a rjóða): hlýr roðnaði gena *rubore suffusa est, Gk.* 1, 14; *sanguine rubefieri: stál roðnofo, F.* VII 348, 4; *her sér framkló Fenris stjar roðna rubefieri videt, SE.* I 670, 1.

RÖÐNAR pro **RÖÐINNAR**, *gen. sing. f. a roðinn rubefactus, per syncopen syllabæ* in, *Hg.* 33, 8. *Vide lodnar.*

RÖÐNIR, m., *deriv. a rjóða = hrjóða, vide mjöðroðnir, motróðnir.*

RÖÐO, *F.* VII 340, 1, *vide in raðr.*

RÖÐR, m., *verres, SE.* I 591, 1; II 484. 568 (*omitt. 1eð*).

RÖÐR, m., *remigatio, remigium* (róa): vindára röðr *remigium alarum, volatus, SE.* II 102, 2; 136, 4; *röðrs þrómr margo remigii, scalmus, Hg.* 31, 4, *ubi Fsk.* 25, 3 *röðrs lumr manubrium remi.*

RÖÐR, m., *id. qu. ruðr, runnr arbor, in voce compos. mótröðr.* — 2) *subst. verb., qui rubefacit* (rjóða), in *geirröðr, blikröðr* (dar-röð?), vide *rauðr*, m. — 3) *adj., id. qu. rauðr ruber, in valröðr.*

RÖÐRA, f., *sanguis, Am.* 19. *Proprie, sanguis hostiæ, quo homines et sanum deorumque pulvinaria in sacrificiis illinebantur, vide F.* III 106, *ex quo loco corrigenda Ísl.* I 258; *FR.* I 156: *kom á veðr mikitt með stormi, en svá var sjörinn, sem í röðru sæi. Sanscr. rudhira sanguis.*

RÖÐULGRUND, f., *terra solis, cælum* (röðull, grund): siklingr röðulgrundar *rex cæli, deus, Ag. (Einarr Gilss.).*

RÖÐULL, m., *sol, SE.* I 472. 493, 2; *ÓH.* 239, 2; *G.* 19; *Ha.* 311; *sem r. renni upp í heidi ut si sol sudo cælo oriatur, F.* VI 197, 1. *Metaph., de Christo nascente et resurgente, G.* 2. 3. *Röðuls tyggi rex solis,*

deus, G. 9; *röduls ræsir*, *id.*, frá *röduls ræsis*, *Sancta Maria*, *Ag.* (*Einar Gilsson*); *röduls tjald tentorium solis, cælum*, *FR. I 438, 2*; *röduls braut via solis, cælum*, *mildingr röduls brautar ræz cæli, deus*, *Gd. 56. Pl.*, *röðlar astra, sidera*: *röðla gramr, öðlingr rex siderum, deus*, *Ag.* (*Kolbein Tumii*); *Has. 16*; *himins röðlar sidera cælestia*: *öðlingr himins röðla deus*, *F. III 93*; *röðla salr palatium astrorum, cælum, öðlingr röðla salar deus*, *Lo. 33.* — *b*) *in appell.*, *r. brúna sol superciliorum, oculus*, *Ag.* (*Einar Gilsson*); *r. randa sol clipeorum, gladius*, *rýrir randa röduls vir*, *Lb. 6*; *valbastar r. gladius*, *G. 40*; *Gündlar r. sol Gondulæ, clipeus*, *G. röðla gnýskerðandi clipeos cum fragore discindens, pugnator, vir*, *Sturl. 9, 6, 1*; *sævar r. sol maris, aurum*, *meiðr sævar röduls vir*, *SE. I 622, 2*, *ad quem locum annotat Snorrius*: *ræþvll er sól, ok gengr hon firir eld í qlvm keningvm.* — *c*) *homines sanctos per excellentiam dici puto röðlar*, *Merl. 2, 96*, *ubi construo*: *lesi þeir ok bjartar röðla bœkr legant et splendidos radiorum (luminum cælestium) libros, et röðla bœkr de Legendis Sanctorum intelligo, cf. supra geisli þ; röðull de corona radiata usurpatur* *Sks. 39*: *austanvindr kórónaz með gulligum röðli.* — *d*) *in compositis*: *álförðull, hjúgröðull, brimröðull, djúpröðull, haförðull, himinröðull, hjálmröðull, ifröðull, mörðröðull, mótröðull, unnröðull.*

RUFA, *f.*, *terra*, *SE. I 585, 3; II 566; cf. rofa.*

RÚFR, *m.*, *id. qu. rúgr, propr.*, *far in herba, id. pro quavis herba*: *reikar rúfr herba capitis, coma*, *GS. 24.*

RUGHLEIFR, *m.*, *placenta farrea, e secali (rúgr, hleifr)*: *rúghleifa skerðir consumtor placentarum, homo edax*, *F. VI 363, 1.*

RUGL, *n.*, *perturbatio, id. tumultus, turbæ*: *fyrir hörðu rugli propter vehementes turbas*, *Gdþ. 22*. *Junguntur rugli ok sundrþykki millum rikisins ok kirkjunnar perturbatio et discordia*, *Transact. 1277 (Hist. eccl. Isl. I 387)*; *rugla or stað disturbare*, *Sks. 330*; *ruglanda ský, ibid. 234*; *er svo, móðir, at ruglat er skapi þínu?*, *Dropl. maj. c. 11.*

RUGR, *f.*, *femina, id. qu. rygr*, *Isl. II 260, var. lect. 3.*

RÚGR, *m.*, *secale*, *SE. II 493; Hítid. 14, 1. Vide compos. valrúgr.*

RÚINN, *despoliatus, part. pass. v. rýja (rý, rúða, rúd)*, *vellere lanam (Plin. Hist. Nat., ed. Bip., 8, 73), Fjölsm. 27; G. Magnæus hanc vocem depravatam putat ex runi cursor, destructor, aut rúni fabulator, incantator (Dan. ruer lanam vello, Ru lana de-fluens).*

RUM, *Has. 43, vide rumr.*

RÚM, *n.*, *Roma, id. qu. Róm*: *Rúms fúr iter Romam*, *Mg. 9, 1*; *vask til Rúms Romæ eram*, *ibid. IX 6*; *Rúms höll aula Romæ, urbs Roma*, *SE. I 448, 1. Hinc Rómverjar.*

RÚM, *n.*, *spatium, locus*: *halda rúmi locum obtinere, loco se quietum continere*, *Am. 58*; *fá rúms víam aperire*, *Hávam. 107*; *fá rúm í kneri locum in navi obtinere*, *Skáldh.*

6, 38. — 2) *locus vacuus*: *taka rúm e-s locum a quo relictum occupare, succedere in locum alio cuius*, *Merl. 2, 84*; *betra er rúm. en illt ofgengi locus vacuus prestat malo comitatu (id. qu. betra er auðt rúm, en illa skipat, adag.)*, *Isl. I 82.* — 3) *interscalmum navis*, *SE. I 498, 4.*

RUMBÖLLR, *m.*, *globus strepens, concezitas fremens (rumr = rymr, böllr)*: *r. reyðar fremens globus balænæ, unda*, *F. VIII 166, var. lect. 2.*

RÚMBRYGÐR, *adj.*, *Hymk. 5, interpr. capax (in diametro), a rúm spatium, et bregða vertere, convertere, circumagere (qu. spatiosus in ambitu, circuitu, circumferentia), aut bragð forma, qualitas. Sed brighðr a bregða solet scribi cum simplici i. Forte a rúm spatium, et brugga cerevisiam coquere, brugg coctio cerevisiæ, unde adj. brygðr ad coctionem cerevisiæ habilis.*

RUMGÆÐIR, *m.*, *strepitum augens (rumr = rymr, gæðir)*: *r. randa strepitum clipeorum augens, pugnator, vir*, *RS. 20*, *a randa rumr pugna.*

RÚMGILTA, *f.*, *porca lecti, mulier somnolenta, Ed. Lövasina (rúm, gilta). Ut cognomen, rumgylda*, *Isl. I 141, 148.*

RUMLEIÐ, *f.*, *via strepera, id. qu. rymleidd (rumr = rymr, leið)*, *Fsk. 21, 2, ubi altera recensio rumskeidd curriculum fremens.*

RUMMA, *f.*, *pugna (rumr = rymr)*, *id. qu. rimma*: *gera rummo pugnam facere*, *HK 18.*

RÚMNIR, *deriv. a rúm spatium, spatiosus, capax, vide sessrúmnir.*

RUMR, *m.*, *strepitus, id. qu. rymr*: *randwels r.*, *Has. 43, vide randæls*; *randa r.*, *Isl. II 389.*

RÚMR, *adj.*, *laxus, patulus, apertus*: *láta hlíð rúm da portas apertas, aperi ostium*, *Fjölsm. 44*; *sic divisim Raskius in ed. Holm.*; *hlíðrúm spatium portæ, eodem sensu*, *Hava. In compos. jafnrúm.*

RUMUL, *f.*, *deriv. a rymja. in compos. geirrumul.*

RÚMVERJAR, *m. pl.*, *Romani (Rúm-verjar)*, *Merl. 2, 26. Hinc rúmverskr Romanus*, *F. VIII 277.*

RÚN, *f.*, *litera, character, in sing. tantum* *Eg. 44, 2*; *pl. rúnar et rúnir; rúnir literæ, ars scribendi*, *Orkn. 49 (SE. II 16, 22)*; *characteres runici, magici*, *Eg. 44, 2; Hávam. 80. 145. 160; Sóll. 61. 79 (rúnar ristnar á kistu, F. VI 271). AS. runstafas (rúna-stafir), Epos 128, 9; Barbara frazincis sculpatur Runa tabellis, Mart. Capella (flor. circa 450).* — 2) *scientia*, *Vafþr. 42 43; Sk. 1, 17 (= fræði, 18); Rm. 33; artes absconditæ, mysteria*, *Hávam. 113; Rm. 40. 42; Vsp. 53 (SE. I 202).* — 3) *colloquium*. *Bk. 2, 14. 41; Gk. 3, 4; Gho. 11; vífsrúnir cum femina*, *OH. 220, 2*; *sannar rúnir vera effata, verba*, *FR. II 302, 2.* — 4) *in compositis*: *aldrúnar, bjargrúnar, bókrúnar, brimrúnar, æfirrúnar, gamanrúnar, hugrúnar, limrúnar, málrúnar, meginrúnar, ölrúnar, sakrúnar, sigrúnar, valrúnar.* — 5) *rún*, *vide heidrún.* — 6) *rún, id. qu. rúna confabula-*

lrix, SE. I 538, sec. Cod. Reg. et Worm., quo loco rúna SE. II 612 (748 hanc voc. omitt.; in 757 lacuna est). In nom. propr. fem. hæc forma vulgaris est, v. c. Godrún, Öl-rún, Sigrún.

RÚNA, f., sermonum, colloquiorum socia (rún), vide rún 6: r. bónda sins uxór, SE. II 612; r. Míms vinar (Odinis) terra, SE. I 602, 1; r. Kolbeins uxór K., Gd. 18. In compos. eyrarúna.

RUNAMÚLL, m., Hndl. 5, varie vertitur: 1) capistrum cursprimum, a runi, m., cursus, quod occurrit in voc. compos. mergruni fluxus medullæ, dysenteria, veggruni stillicidium. — 2) capistrum magicum, a rún, pl. runar. — 3) capistrum, verri vectario imponi solitum, a runi verres.

RUND, f., id. qu. hrund bellona, dea: r. suads dea maris, femina, Korm. 27, 2.

RÚNGNIR, m., id. qu. hrúngnir, in voce compos. sjótrúngnir, vide et rúngnir.

RUNI, m., verres, porcus, SE. I 486. 590, 4; ranar heita geltir, II 22; runa systir soror porci, porca, SE. II 216, 1; runa síða latrus porci, succidia, F. VI 365 (Norv. Baane, Dan. Orne verres; Norv. ron, rona subans, de sue). Cf. hrinnir.

RUNI, m., deriv. a renna currere, fluere, intr. in upruni origo (mergruni fluxus medullæ, dysenteria: veggruni fluxus parietis, stillicidium); afruni delictum, peccatum (qs. aberratio a recto tramite), Merl. 2, 103; transit., in ofruni.

RUNI, m., particeps colloquiorum (rún), amicus, familiaris, socius, SE. I 536 560, 2; konungs rúnar familiares regis, de dynastiis, ducibus et aulicis, SE. I 458; rekka r. amicus virorum, rex, ÖH. 12, 2; r. Sílfjar maritus Siva, Thor, SE. I 251, 5. Femininum est rúna.

RUNKETIL, m., Grett. 56, 1, sec. NgD. 109, 2, quod Olavius ducit a runi verres (quasi antrum verris), synon. cum baldi, itaque homonymice: antrum montis Baldjökull; sed et claudicat hæc æquivoatio, nec invenio baldi verrem significare. Cod. Nr. 67 AM. in 8° h. l. habet rumi ketil, quod haud dubie prarum est pro runketil duplicato n, id. qu. runketil, = raunketil (u = au), quod vide suo loco.

RUNNI, m., qui in cursum incitat (renna): vagna runni qui rhedas in cursum incitat, Odin, Sonart. 21, cf. Kjalur et reid Rógnis, Bk. 1, 15, it. ofruni et sigrunnr. Vide NgD. 50. 51. 117.

RUNNR, m., virgultum, fruticetum, Eb. 40, 1; Sturl. 3, 17, 2. saltus, lucus, Rm. 33; it. de singulis arboribus (Norv. ronne arbor tenera); in appell. virorum, tam in sing., quam pl., v. c.: r. gunnar (prælii), Isl. II 260, 1 (SE. I 410, 1); F. IV 13, 2; r. málma, Band. 5 (NgD. 157, 1); r. menja, imu ranas (clipei) v. ránsima (auri), Grett. 77, 1; r. leggbita (gladii), pugnator, ÖT. 21, 1; r. mars sunna (auri), Hítid. 12, 6; r. ægis dýrs (navis), Hítid. 33, 2; r. unnviggs, id., Nj. 73, 1; Orkn. 80, 3; r. klæða vir, Ar. Hjörfl. 12, v. klæði. — b) in appell. navis: r. leifa

landa arbor marium, navis (ut sætrè, flæðar hlynr), lauf leifa landa runna bractea navium, clipeus, SE. I 372, 2. — c) absol., de personis: de puero, Eb. 40, 1 (AA. 231, 1); de filio, prole, haudr r. filius terræ, Thor, SE. I 296, 1 (ubi dat. sing. runn pro runni); de viris, Nj. 146, 3; ókunná runna viros ignotos, Eg. 41, 1. — d) in compositis: átt-runnr, auðrunnr, elrunnr, æsirunnr, fólkrunnr, farrunnr, geymirunnr, hlifrunnr, hyrrunnr, lögrunnr, málrunnr, morðrunnr, mótrunnr, oddrunnr, reynirunnr, sigrunnr, spjótrunnr, sviprunnr, appirunnr, vegrunnr, viggrunnr, vizrunnr.

RUNSIÐA, f., succidia (runi, síða), Snegl. (NgD. 181), cf. F. VI 365.

RUPLA (-ada,-at), rapere, diripere, SE. II 497, 2; Nik. 72.

RUSILL, m., qui effluit, effundit, ejicit, projecit: rusill kvæðs fusor carminis, Hítid. 11. (hinc contr. rusl, n., ejectionem, rusla, Lex. B. Hald.).

RUD, n. pl., cædes, excidium (ryðja): vera á rudum in cæde, excidio esse, metaphorice, tropo a cadendis arboribus ducto: if eru á rudum dubia, dubitationes eximuntur (cut), non amplius de capiendi consilio dubitatur, Bk. 2, 58.

RÚÐA, f., nomen insulæ Norvegiæ, Ed. Lóvasina (hod. Roude, Pontopp. geogr. Op-lysn. p. 52).

RUÐR, m., id. qu. runnr arbor: r. ritar, randa præliator, bellator, GS. 16; HR. 19. In prosa occurrit hæc forma in compos. voce hrisraðr = hrisrunnr virgultum, FR. II 528. In compositis: armruðr, átruðr, blikruðr, eldruðr, æskiruðr, faldruðr, heðruðr, hjaldruðr, hlæðruðr, spjótruðr, sverðruðr, vigg-ruðr.

RUÐR, f., amnis allegoricus, Grg. 8.

RYFR, m., (= rafr) deriv. a rjúfa qui dissolvit, dirumpit, in compos. dagryfr.

RYGIR, m. pl., incolæ Rogalandiæ in Norv., Sværr. 44; vide Hólmrygir. — 2) Rygjar, m. pl., incolæ Rugia (alias Rængar et Rængjar), de Vendis, SE. I 414, 4 (Mg. 34, 1).

RYGR, f., femina potentia prævalens, SE. I 536, in genere; 558, 1; 410, 1; ÖH. 92, 6; F. I 267; pl., rygjar femina, FR. I 471, var. lect. 5. In Grág. II 183, baugrygr femina annulipotens, i. e. filia cæsi unica, quæ annulos multatitos et caperet et solveret. — 2) femina gigas, SE. I 553, 1; II 472. 555. 616; Skáldh. 5, 35; randa r. gigantis clipeorum, securis: bendir randa rygjar librator securis, pugnator, Sturl. 9, 45, 2. Rygjar dalr nomen loci fictum, Söll. 22; rygjar blóð, Söll. 59, vertitur sanguis fumans (qs. rykjar), aut sanguis (mariti) ab uxore effusus; forte simplicissimum, sanguis giganteus, i. e. ater, fædus, horrendus.

RYKR, adj., pro rygg tristis, Gd. 24.

RYMA (-i,-da,-t), locum relinquere, loco excedere (rúm), locum vacuum facere, liberum aditum concedere (rúmr). — 2) r. út reita ríkis fines imperii proferre, SE. I 202, 1. — 3) intr.: r. burt úr landi e regione excedere, in exilium ire, Skáldh. 2, 9.

RYMFJALL, n., mons sonorus (rymr, fjall): r. reyðar sonori montes balænæ, fluctus, F. VIII 166. var. lect. 2.

RYMGÆDIR, m., strepitum augens (rymr, gæðir): valslaungu brikar r. strepitum clipei (pugnam) augens, præliator, a valslaungu brikar rymr strepitus clipei, pugna, Sturl. 9, 32, 3.

RYMIR, m., nomen Thoris, SE. I 553, var. lect. 9 (omissum in ed. Holm.). Hoc nomen omnia fragm. omittunt.

RYMLEIÐ, f., via strepens (rymr, leið): r. rakna (piralæ), mare, Hg. 28, 2.

RYMMA, f., id. qu. rimma, vide rumma.

RYMNIR, m., nomen Thoris, SE. I 553, var. lect. 10 omissum in omnibus fragmentis.

RYMR, m., strepitus, fremitus, SE. I 544; F. VII 9, 2; r. reiddra eyxa stridor elatarum securium, pugna, H. 17, 2; r. ritar, randa, vigukýs strepitus clipei, pugna, Hh. 11, 2; Hund. 2, 17; F. I 166, 1; II 314, 2. — 2) nomen Thoris, SE. I 553, 2; II 473, 456. 616. — 3) amnis SE. II 622.

RYMSKYNDIR, m., strepitum accelerans, incitans, augens (rymr, skyndir): randa r. pugnator, a randa rymr pugna, Snegl.

RYMVÖLLR, m., campus fragosus, strepens (rymr, völlr): r. reyðar (balænæ), mare, F. VIII 166 (Søerr. 62, 3).

RYNA (-i,-ða,-t), runas legere (rún 1): rýsendr, ráðendr characteres runicos legentes, explicantes, Ghe. 9; hinc hodie, scrupulose intueri et contemplari, rýna et rýnaz í. — 2) colloqui (rún 3): rýna ok ræða colloqui et sermocinari, Rm. 11. Pros., r. eptir e-u rem occultam rimari: rýna, hvar einhverr er niðrkominn scrutari, Dropl. maj. c. 32.

RÝNI, n., contemplatio (rýna): rýnis reið vehiculum contemplationis, caput, Sonart. 18.

RYNINN, adj., literarum legendarum peritus (rún), vide fullrýninn.

RYNJA (ryn, runda, runit), id. qu. hrynja stridere; de rudentibus: stöð randu við seglhund rudentes navigio illigati stridebant, Mg. 20, 1.

RYNJELDR, m., id. qu. hrynelldr, Fsk.

RYR, m., id. qu. reyrr arundo, calamus, vide composita dalryr, hölmryr (Dan. Rør).

RÝR, adj., exiguus, paucus: verða r. pauciosem feri, imminui, deminui, lið varð rýrt, Hh. 54; sveit varð rýr, Hb. 11, 2. Vide órýr.

RYRA (-i,-ða,-t), pauciosem reddere, imminuere, deminuere (rýr); 3. s. præ. ind. rýrr pro rýrir: rýrr gramr guma gollorhallir gladius pectora hominum violat, Merl. 1, 35. Part. act. rýrandi qui minuit: r. kafs rýris imminutor auri, vir, Ag. (Einar Gíllsson); in compos.: blikýrandi, menýrandi, tingl-rýrandi.

RÝRIR, m., qui pauciosem reddit, qui imminuit, delet, consumit, absumit (rýra): r. brimloga, rínsura imminuens (i. e. liberaliter distribuens) aurum, princeps liberalis, Mg. 1, 2 (SE. I 498, 1); Ha. 66; r. málma, randa reyra setrs (clipei), randa, randa röðuls (gladii), pugnator, bellator, vir, Jd. 1; Mg. 36, 2 (F. XI 209, 1); Fbr. 33, 3 (GhM.

II 344, not.); Lb. 6 (ubi scribitur ririr): r. þjófa vindear maleficorum, de dynasta, ÖH. 92, 18; Vinda r. deleter Vendorum, rex Danicus, F. XI 295, 2 (ubi ririr). In compositis: auðrýrir, blikrýrir, æskirýrir, ættrýrir, fleinrýrir, kjólrýrir, menrýrir, sókarýrir, sól-rýrir, vellrýrir.

RYRR, 3. s. præ. ind. act. v. rýra, qu. v., pro rýrir, per syncopen, ut gerr = gerir, a gera.

RYRU, 3. pl. impf. ind. v. róa (= róru, reru), Skaldh. 5, 44.

RYRÐ, f., detrimentum, jactura (rýra): r. aldrs detrimentum vitæ, mors, Sturl. 5, 43, 1.

RYSKJA (-i,-ta,-t), Sonart. 7, mjök hefr Rán ryskt um mik vehementer Rana me cecevit. G. Magnæus: "ryskja accipi pro concutere, perturbare, exagitare, quod forte ortum est ab raska violare, corrumpere. Scripsi per y ideo, quod Ryskisótt per y occurrit in Annali Flat., et notat fortasse morbum acutum cum totius corporis concussionem incipientem; at ruske Danorum notum est, et significat, ut opinor, aliquem azillis prehensum concutere et exagitare". G. Pauli, at ryskja et mutuo ryskjas capillos involare, reddens hefir ryskt um mik, me depilem, coll. ryskjas configere in cod. Leg. Jónsbók, Mannh. c. 23. Vide Lex. B. Hald. ryskju luctari, it. raptare, ubi affertur ex Sturl. 9, 28: þar mundi ekki þykkja við kollóttan at ryskjas, er hann var quod respicit vulgare proverbium: illt er at klás við kollóttan difficilis cum bove cornibus mutilo lucta. Ryskju-sótt occurrit in Ann. Reg. 1268. Sec. indicem msc. Alexanders Saga habet: haan hafði ryskt sik comam sibi laceraverat (ed. Unger. p. 57). In sermone quotidiano: at ryskja þerskhöfuð siccata piscium capita exossare. Lex. B. Hald. togryskja, f., id. qu. undankamba lane carminata reliquia stuppea.

RYTA (-ti,-tta,-tt), id. qu. rita, supra: rýtanda svín sus grunninis, Hávam. 85.

RYTR, f., larus tridactylus (Faberi Prodr. p. 90), SE. II 489. Id. qu. rita (Físlag. 1, 17; Itiner. Egg. p. 356. 372; Eg. 307, not. u; Throndh. Selsk. Skr. 3, 124), larus albus minimus, et skegla, vide skeglingr.

RYÐ, n., ferrugo: ryðs böð noza ferruginis, cos, de cote Rungeriana, SE. I 284, 1.

RYÐA, id. qu. rjóða tingere, rubefacere, unde part. ryðendr, Ísl. II 362.

RYÐFJÓN, f., odium ferruginis (ryð fjón): randa r. odium, i. e. noxa ferruginis clipeorum, gladius: reynir randa ryðfjónar qui tentat gladium, utitur gladio, pugnator, vir, Nj. 103, 1 (F. II 202). Hanc esse puto sententiam G. Pauli ad l. c. Njale, quam aliter informavit G. Magnæus in Gloss. Njale sub v. ryð. Jonsonius construxerat ryðrandar clipei ferruginis, rubri, ryðranda fjón ic-tus v. pugna.

RYÐJA, id. qu. rjóða rubefacere, rubrum reddere: r. Skotland brandi Scotiam gladio rubefacere, i. e. caedibus vastare, F. I 143, 3; Rekst. 6, cf. supra rjóða, signif. b, ß, γ. Hæc forma, sicut ryða non occurrens nisi

presenti, derivanda videtur non tam a rjóða, quam a ryðr (= rødr = raubr) ruber, cf. rødr.

RYÐJA (ryð, rudda, rudd), vacuum facere, vacuare locum: r. Valhöll firir vegnu fólki vacuum facere V. ad recipiendas casorum animas, SE. I 240, 4; r. heimstöð deserere terram, Vsp. 50 (SE. I 196, 3), ut r. höfn portu excedere, F. IX 45; land ruddiz terra vastata est, Ha. 74, 2; ádr Ormr ryddiz antequam Serpens (longus) vastatus esset, F. X 425, 25; skjaldar rudduz vastati, dissecti sunt, Sturl. 7, 42, 2, rectius rúðuz rubefacti sunt, aut = hrúðuz; r. ódal þegna vacuum facere civium patrimonium, i. e. terram sibi subjicere, F. VI 26, 1; r. sèr til landa (o: veg) ciam sibi facere ad terras, i. e. regione,

territoriis potiri, Vigagl. 26, 1 (SE. I 438, 4); þat ryðr til dýrðar vlam facit ad gloriam, confert ad gloriam, Mg. 17, 4; ryðjaz um með oddi ferro vlam sibi facere, grassari, F. VI 170, 4 (AR. II 58, 1). — 2) cum dat., ruere: barðjór ruddi hárum navis ruebat undas, RS. 14.

RYÐK, pro RAUÐK, rubefeci, 1. s. impf. ind. act. v. rjóða, Korm. 22, 4 (y = ø = au).

RYÐMELDR, n., rubra farina (ryðr = raubr ruber, meldr), aurum (quod et dicitur rautt fe, raubr auðr): gen. ryðmeldis, inserto i, pro ryðmelds: ryðmeldiss seil annulus aureus, Eg. 55, 3.

RYÐSKÁLM, f., telum rubrum, ferrugineum (ryð, skálm), Korm. 23, 1 (FR. III 606, var. lect. 1).

S.

S, adhibetur pro r in es, vas, est, vast, 2. et 3. s. præf. et impf. v. vera esse, qu. v. — 2) s = ð, cf. risa (ríða), F. X 19, not. 7; reisa (= reíða), Gloss. F. XII; kuza = kauda, F. VII 346; rausgjarn = ráðgjarn. — 3) = þ: sustr = þustr (lustr), Gloss. F. XII. — 4) interdum in vocibus compositis, tanquam nota genitivi, adhibetur in femininis indecl. in i, v. c., ógleðisklæði lúgubria, Sks. 549; cristnisboð, F. X 393. 396; guðs-reiðismaðr, F. XI 272. — b) pro term. gen. sing. f. ar, in fold, lind, skák. — 5) confunduntur s et l, in Cod. Reg. SE. v. c.: kolmusa, mysen, senda. — 6) sl et ls permutantur: gils et gisl; Aðiel = Aðils, Ísl. I 19; beils pro beisl frenum, F. XI 256, var. lect. 2.

SÁ, SÚ (vide sjá), ÞAT, pron. demonstr. indirect., is, ea, id. — 1) ut subst., de re vel persona, quam ante obiter memoravi, vel de qua ut ignota locutus sum, vel de qua prima vice intuli mentionem; ita post eum: eina dóttur þerr álfróðull — sú mæz skal ríða etc.; þá var Bergelmir borinn, Þrúðgelmir var þess faðir; sic Vsp. 31. 33. 34. 39: ad proxime antecedens respicit: þess mun Viðarr reka, Vafþr. 53; sá, o: dilli, quod præcessit, Fbr. 44, 3 (Ghm. II 402); þær, o: ár, Grm. 29; þat, o: væpn et völdir, Hávam. 42. Pros., Ý. 34; F. VI 384; Nj. ed. 1772, c. 33, lín. 22; c. 47. inil. De neutro þat vide suo loco. — b) apponitur substantivo: þeir Þrændir Thrandi cum auxiliis, F. VI 169, 2, ubi þeir postponitur; þær vinur, Nj. 158, 1, ubi relat. er interponitur; var hún þeim goðum signuð (i. e. þeim, goðunum diis, vel emphatice, iis diis, i. e. diis tami potentibus), FR. I 280; þeim greppum (= þeim, skáldunum) poëtis, F. X 422, 1, ubi þeim postponitur; hann á meir skyldt til þeirra hjarls strá (i. e. þeirra, grasstráanna), en Sturlu propiori necessitudine attingit culmos terrestres, quam Sturlam, Sturl. 4, 45, 2; þeir appositum singulari numero, ut sæpe

in prosa: þeir Sökmímir S. et consortes, i. e. gigantes, in gen. salbjartir þeirra Sökmímis domus lucida gigantum, Ý. 15; þeim Gunnari G. ac ceteris, Gkv. 3; þeir bersi ursus cum grege suo, i. e. ursi, lángr eiga þeir bersi nætr longis utuntur noctibus ursi (qui totam hiemem dormiant), A. 5. Sic Bl. membr. (ad 1. Sam. 5, 8): þá ferdu þeir lands lýðren þat hit helga skrin til annar borgar frá annare illi, populus terræ, i. e. incolæ (Philistæi); et ibid. paulo post: En þeir Ísraels þjóð hurfu einart til guðs. Additur et nomen regionis cum præpositione: þeir á Þjóðu Thjóða incolæ, Thjóðenses, Hk. 34, 3; þeir rekkar or (af) Danmörk illi e Dania, i. e. Dani, Ha. 182, 1; F. IX 439. Sic þeir í Þrándheimi, F. IX 264; þeir í Orkneyjum Orcadenses, Nj. 270. Ceterum, quæ h. l. sub lit. b allata sunt, rectius referuntur ad pronomen hann cui neutri. sing. et num. pl. communis est cum pron. sá. — 2) ut adjectivum, a) cum adj. indetermin.: frá mæru leiði þess hreins konungs ab illustri sepulcro hujus (modo memorati) puri regis, Mg. 11, 1; þú elskar þá illa ok arma þjóð illam malam et miseram gentem, F. V 125 (Mg. 14); ungr stillir sá = sá ú. st. hic (quem memoravi) juvenis rex, SE. I 596, 1; þeir frá nír ormar illi corusci angues, Gkv. 16; sá einn, er is solus, qui, Hávam. 18. — b) cum adj. determin., ut hinn: blæstu þeim fagra spektar anda, er betrir vandan visdóm, Hv. 2; sú tryggva einkagjöf, ibid. 2; á þeim glæddu götum in illis pruna obsitis viis, Söll. 59. Sic Ketils þis nuruna, Nord. Tidsskr. f. Oldk. 2, 243; hann hafði setz í þat helga sæti, SK. I 120; lét þar í koma ljáinn þann nýja, F. III 206; sèr hann nú hjargit þat stóra, F. III 323; Oddr sneri at þeim litla bæ, FR. II 540; vide exemplum ex Tómasskinna sub voce líf 2; þann fyrsta (o: vetr o. tíma) er quum primum, F. VII 201; þá hvítu mey candidam illam virginem, þat ljósa lík istam fulgidam formam, Söll. 12; eptir þann dapra dag post

tristem illum diem, Söll. 45. — c) *emphatice ponitur cum inn (hinn) sequente adj. determ., v. c. þann inn alsvinna, þess ins alsvinna, Vafþr. 1. 5; it. cum numeris ordinalibus: þat íþ eina, þriðja hoc primum, tertium, Vafþr. 20. 23, etc.; sá inn þriði, Grm. 6; sed þat annat hoc alterum, Vafþr. 22. Cf. Nj. 129: sá annarr — hinn annarr (o: kost) altera, altera, una, altera. — d) talis, ejusmodi (= slikr): sá mjötuðr, þess mjötuðs, Fjölsm. 23; Hávam. 60. — 3) sá er, sú er, þat er, rel. tal., qui, quæ, quod, antecedens aliquod substantivum respiciens: fornsþjóll, þau er, Vsp. 1; jötna, þá er, Vsp. 2; synir, þeir er, Vsp. 4; Ásir, þeir er, Vsp. 7; hani, sá er, Vsp. 38; þóll, sú er, Hávam. 50. Anomalum in casu: dverga (acc. pl.), þeir er, Vsp. 13; huc non pertinet þær er, Nj. 158, 1, sed construenda sunt: vestr, er þær randverks vinur fulla bláraudum vestri. — b) sá (omisso er), rel. tal., qui: Dragvandill, sá brugðum D., quem strinximus, Eg. 68; meyjar, þeirrar ek unna virginem, quam amavi, Sk. 1, 36; þann, = þann er eum qui, Vsp. 35; hröðr (acc.), þann heitir Harmsól carmen, quod vocatur H., Has. 62; boga, þann mér B. gaf, FR. II 119, 4; vinnur, þær ek veit færi, F. II 274; adde Vafþr. 49; ernir, þeir Ó. grendi quos pavit Olavus, Mg. 9, 4; sonr, sá ek átta filius, quem habui, qui mihi erat, FR. I 293, 1; lofðungs vinr, þess stýrir englum amicus regis, ejus, qui angelis imperat (dei), Gðþ. 50. — c) sá er syncopen patitur in sás, sús, þats, þanns, þeims, þeirs, þærs, pro sá es, = sá er, etc. Substantivum, quo relativum refertur, interdum postponitur, ut Hymk. 22, interdum sententiæ relativæ immiscetur: þá er mér jöðungri eiga seldi, ok mér jöðungri aura taldi, i. e. aura, þá er (hann) taldi mér jöðungri ok seldi mér jöðungri (at) eiga nummos, quos mihi infantulæ numeravit, et mihi infantulæ possidens tradidit, Bk. 2, 35. Allt hefr sá er úti Knútr, i. e. Knútr, sá er allt hefr úti qui omnes copias in aciem educit, omnes naves ad expeditionem instruxit, OH. 156, 3. — 4) sá excludit interdum substantivum, quod subintelligendum est, v. c. fór iter: í þeirri in eo itinere, Ód. 5; or þeirri ex eo itinere, FR. II 307, 4. — 5) sá separatur a substantivo: fylgdi sínu sá framligast lofðungr líði, i. e. sá lofðungr fylgdi framligast sínu líði, FR. II 56, 1.*

SÁ, *adv.*, sic (*id. qu. so, ut svá id. qu. svo*): er sá fær alla háttv ort, SE. I 714, 3, *sec. Cod. Reg.* (svá, *Cod. Worm.*, so, *Cod. S.*, *id.*); sá gat frið ræsir sic rex pacem conciliavit, vel sá ræsir gat hirð ille rex (*ita, talis rex*) *aulicos nactus est*, SE. II 150, 2; konungr eigniz sá elli ita rex senectutem adtingat, SE. I 424, 3, *pro quo svá, ibid. I 348, 1; virðr vǫpnjóðr var sá hugar gjarn vir honoratus adeo fuit animosus, Ísl. 16. In prosa, Ljósv. 10, sá er betr, Eb. 31, sá skórugliga, F. VII 158, var. lect. 4.*

SÁ (*sái, sáða, sáit et sáð*), *serere, sementem facere, conserere. Alia forma sóa (sæ, sera, sóit), quam vide. Hilmir sáði hafs glóð aurum sevit, i. e. largitus est, F. II 258,*

1. *Part. pass. sáinn consitus, vide compos. ársáinn. Pros.: at sá silfri argentum disseminare, Eg. 88; 3. s. præ. ind. sár serit, contr. pro skír, Gfl. 348; Nj. 112; 3. s. impf. sáði, Gfl. 344.*

SÁ, 3. pl. impf. ind., v. skjá *videre, qu. r.* SÁFK, *Od. 3, si lectio certa est, resoluti potest in sámk, 1. pl. impf. ind. pass. v. skjá, qu. v. sub 2, d).*

SÁFN, *n., collectio. — 2) id. qu. safnaðr copia, militis: safna leikr ludus copiarum, militum, pugna, Drþs.*

SÁFNA (-aða,-at), *colligere, c. dat.: s. íþróttum artes (artium notitiam) sibi comparare, artes discere, Hugsm. 29, 3; s. græku virtuti studere, Hugsm. 34, 1. Vide sama.*

SÁFNADR, *m., exercitus collectus (safna): s. Svía, F. VII 58, 1. Vide sama-adr, somnuðr.*

SAGA, *f., narratio, relatio (segja) indicium: sjón sögu rikari ad aspectum narratione potior, OH. 182, 3; saðr at sögu indicio coniectus, Sk. 1, 48. Pl., sögur máligs narrationes hominis loquacis, Hugsm. 19, 5; verða at sögum in sermonem hominum venire, per ora hominum ire, ferri, Y. 31; fornar sögur prisca relationes, Og. 1. — 2) contentio, altercatio, ríxa, ut senna: dólga saga contentio hostium, pugna, ÓT. 28, 1, ubi membr. E et tres alii codd., ut et F. I 131, 2, forma Norvegica utuntur sagu (Fsk. sagho, ut H. 28, 1 líótt hersaghu drotne), i. e. söga: dagráð dólga sagu opportunitas pugnandi. — 3) in compositis: happsaga, hersaga, rögsaga, sögukvæði.*

SAGA, *f., Saga, dea Asis, Grm. 7; SE. I 114. 556, 3; gen. Sagu, Korm. 3, 7; Fik. 30, 4. Ísl. II 253, 1. In appell. fem. S. sauma dea sutura, femina, GS. 24; þá er sér á Sagu saums ubi femina conspicitur, Halfr. (ÓT. 2, 306); sveigar S. nympha calyptra, id., Nj. 78, 1; fólkska S., id., fægir fólkska Sagu vir, amator, Ísl. II 253, 1, var. lect. absol., femina, Korm. 27, 3 (in voc.). Ríflunga Sága dea gladiatorum, bellona, it. pugna: nærir ríflunga Sagu ciens pugnam, bellator, Fsk. 30, 4, ubi legendum et construendum puto: Noregskonungur braut bágr við brynju njóta, nærir ríflunga Sagu vann (pro var) stórar naddhríðar. Scribendum autem esse h. l. Sagu, non sögu evincit scriptio Fsk., quæ h. l. habet bog ríflunga sögu; huic enim Cod. id. peculiare est, ut o habeat pro á, v. c. blo, loghu, hott, roð, quum a pro ð præferat ante u, o, ut hvatum, gandal, handom, alun, jafur, herrsaghu. — b) in compositis: hirðisága, logsága, ólsága, siglisága. — 2) nomen insulæ, SE. II 492. Ignota Munchio.*

SAGADR *pro SAGDR, part. pass. verbis segja, qu. v.*

SAGI, *m., qui dicit, dicit. a segja, vide leidsagi.*

SAGR, *FR. II 303, 1, ubi bekks sagr est id. qu. bekks sagnir domestici, non tam mendo librarii (sagr pro sagnir) quam forma sagr (= sagn, r = d, ut in vatr) abjecta term. plurali.*

SÁGR, *m.*, *vas lacticiniorum*, *id. qu.* sægr, sár: snyrtigrund sága (*al. sáa*) *femina*, *Korm.* 3, 6.

SÁK, *vidi*, 1. *s. impf. ind. act. v.* sjá suffixo *pron. 1. pers. ek.*

SAKA (-aða, -at), *accusare, incusare*, (*sök*) *c. acc.:* s. þræla, sjálfan sik, *Hugs.* 11, 1; 13, 5. *Pass.* sakaz se incusare: sakaz eigi þú ne te ipse incusaveris, *II. hat.* 33. — 2) *cim inferre, violare*: sakaz sáryrdum acerbia dictis (*verborum contumeliis*) se mutuo proscindere, *Æd.* 5. 19; sjálfir um sakaz sibi mutuo vim inferre, se invicem interficere, *Hm.* 28; sakaz við svörd (*jörd*) terræ superficiem violare, *FR. I* 480, 3; *AS.* ymb feorh sacan vita privare, *Ep. Scyld.* 35.

SAKAÐR, *m.*, *qui violat* (*saka* 2): svarra sára s. violator acerborum vulnerum, i. e. consolator dolorum, svarra sára sakað ek nè kunna non novi dolorum gratium consolatorem, neminem habui qui me solaretur, *Ghr.* 11, ubi vertunt, acerborum vulnerum accusationem proferre mihi non licuit.

SAKLAUST, *adv.*, *sine causa* (*sök*), *Hh.* 65, 4; *F. X* 430, 64. *Saklauss*, *adj.*, *innocens*, *Söll.* 6.

SAKMÁL, *n. pl.*, *causa*, *id. qu.* sök (*sök*, mál), *Eb.* 19, 4.

SAKNA (-aða, -at), *desiderare*, *Hamh.* 1, cum *gen.*; *Völk.* 10; *Gh.* 1, 19; *Y.* 49; *Korm.* 19, 3.

SAKRÚNAR, *f. pl.*, *dicta calumniosa, crimina* (*sök*, rún), *Hund.* 2, 32.

SÁL, *f.*, *anima*; *dat. et acc. s.* sál, *Söll.* 23, 73; *pl.* sálar animæ, *Söll.* 53.

SÁLA, *f.*, *anima*, *id. qu.* sál, *Gd.* 20; hjarta sálu sinni consulere, *ÖH.* 259, 7; *F.* III 28; hjálpa sálum saltare, *Mh.* 11; at sálur várar hjálpiz, *Gd.* 3. 32 (*pl.* sálur, *Synt.* *Bapt. p.* 131); *gen. s.:* ok til sálu sáttardóms atque ad expiendam animam, *Skáldh.* 3, 30; þat kveða sálu sama id dicunt animæ esse commodum (*i. e. salutare esse*), *Söll.* 26, vel h. l. sála est *id. qu.* sæla salus, o: id dicunt salutis conrenire (*i. e. salutare esse*), ut *Hist. Alex. Magni*, a *Brando Jonæ*, *episc. Hol.*, e *latinis versa*: verðr svá mikil vanvitska með mannum, at hann skynjar eigi, hvat sánn sála er, ok girniz mörgu sinni þat, (er sjálf náttúran neitar honum (*Cogn. Spirit. Gloss.*).

SALAKYNNI, *n. pl.*, *domicilia* (*salr*, kynni, *id. qu.* hodie húsakynni), *Vaffr.* 3; vide salkynni.

SALARDÓMR, *m.*, *id. qu.* dyradómr, dura-dómr (*Isl. I* 89), *judicium ostiarium, judicium domi ejus qui petitur habitum* (*salr*, dómr): dæmir salardóma exercitor *judicii ostiarii*, *Eb.* 18, 2.

SALAREY, *f.*, *nomen insulæ*, *SE. II* 492. *Cf.* Salbjörn. *Munchius testatur, plures dari in Norvegia insulas minores, nomine Saalerö.*

SALARGAFL, *m.*, *extremitas domus* (*salr*, gafl): und salargaffi sub extremitate domus, i. e. sub pariete aedificii transverso posteriore, *Hymk.* 12; at salargaffi ad extremum aedis parietem, *Völk.* 7. — 2) *frontispicium aedis, oppos. húsbak*: at s., *Hm.* 30.

SALARSTEINN, *m.*, *lapis terræ* (*salr*, steinn), *Vsp.* 13, et *pl.* salarsteinar, *Vsp.* 4, *montes terram ambientes, a salr id. qu.* miðgarðr terra montibus inclusa.

SALBENDÍNGR, *m.*, *clipeus*, *SE. I* 571, 2; *II* 478 (*II* 621 falbendingr; in *II* 561 non cernuntur nisi sa..benn..). *Proprie videtur significare, in cameram colligatus vel junctus, et intelligi aut testudo clipeorum (indeque singuli, ex quibus constat, clipei), aut a forma, in cameram flexus, concameratus, convexus* (*salr*, bendingr, *signif. pass.*, *qui flectitur -benda-vel colligatur*). In *collect. J. Olavii Grunnæ*, var. *lect.* toú salbendingr est sambendingr, quod respicere potest aut concertos testudinis clipeos, aut singulas partes, ex quibus clipeus connectitur, ad formam vocis *Norv.* Samböring (*qs. Isl.* sambyrðingr) *ingens scapha oneraria, Stromii Descr. Mer.* 2, 71.

SALBJARTR, *Y.* 15, *lucida domus, splendendum palatium, non tam per transpositionem pro bjartsalr ut substantivum, quam potius scribendum divisim sal hjatr, resecta nota masc. r, pro salr hjatr: salhjartr þeirra Sökmimis splendens gigantum palatium, saxum, Y.* 15; *AR. I* 259.

SALBJÖRN, *m.*, *nomen insulæ*, *SE. II* 492. *Est insula Hordæ Meridianæ in Norvegia (hod. Sælbjörn, vel etiam Selbø, Munch), quæ Salbirni, n., appellatur, F. VIII* 316, unde *adjacens fretum Salbjarnarsund, F. IX* 43, *not.* 2; 502, *not.* 4; 526, *not.* 3.

SALBRIGDANDI, *m.*, *cameram movens, quatiens* (*salr*, brigða): Svegðis s. clipeum movens, præliator, vir, a Svegðis *salr camera Odinis, clipeus* (*SE. I* 420), *Hg.* 9, ubi idvandr Svegðis s. accipi potest in vocativo, ut *apostrophe ad lectorem*.

SÁLD, *n.*, *mensura aridorum et liquidorum; vertitur modius, Hamh.* 24, ubi þrjú sáld mjadar tres modii mulsi, de mensura liquidorum. *Notabile est, þriggja sálda 6l tres cererisæ modios Freyo, Thorí vel Odini coveri, F. II* 16. In *Jure Tunsberg. scribitur sold. Ström, Söndmörs Beskrif.* 2, 165: *Sold er et gammet Maal paa 12 Kander. Apud Svecos 48 Kander efficiunt dolium (Tonnam) cervisiarium. Vide Grág. II* 402 et *notas ibid., il. Gþl.* 524. *Metaph.:* hróðrar sáld, fermt af orða malti *dolium poeticum* (*Bodna*), *verborum potentia onustum, i. e. carmen, copia verborum abundans, Skáldh.* 4, 5, *cf. saltönná.*

SALDEILANDI, *m.*, *GS.* 8; s. sólar pro deilandi sals sólar largitor clipei, vir (*in voc.*), a sals sól sol aedis, clipeus, *qs. fulgur cenaculi v. trilinei, propter clipeos ad lectos suspensos (vide ichnographiam in Orms. ed. Harn. 1775, 4, p. 139. 164), et deilandi, part. act. v. deila dividere, distribuere. Hac ratio mihi simplicissima videtur. Nam potest construi sólar salr camera solis, cælum, cuius deilandi foret observator cæli, qui plagas cæli, tempora et horas distinguere novit (in prosa at deila dægfar, ÖH. 174, coll. F. V 334-35, et deila ættir, AA. 21; GhM. I 210).*

SALDRÓTT, *f.*, *domestici, familia* (salr, drótt), *Hávam. 101, id. qu. salþjóð.*

SALFANGR, *m.*, *gigas*, *SE. I 550, 2; II 470. 615 (II 554 habet sualfanng i. e. svalfángr).*

SALFASTI, *m.*, *Cod. Fris. vide valfasti; si legis djúps s., derivari possit a salr djúps palatium altitudinis, profunditatis, ædes profunda, mare, eodem sensu.*

SALFASTR, *adj.*, *GS. (ed. Hafn. 1849) p. 120, vide sólfastr.*

SALGARÐR, *m.*, *septum aulae, paries domus* (salr, garðr), *Völk. 28. — 2) gladius, SE. I 565, 1; II 476. 559, quasi agger o. sepes ædium; II 619, salgandr lupus v. fera domus, id.*

SALGAUKR, *m.*, *coccyx domesticus* (salr, gaukr), *gallus; pl.*, of salgaukar galli, *SE. I 380, 4, ubi scribitur of sal gaukar coccyges per ædes, in ædibus, et in prosa antecod. I 376: eigi lengri hvíld eþa svefn, en gækrinn þagði, eða hljóð mátti qveþa.*

SALGOFNIR, *m.*, *gallus, SE. II 488. 572; de gallo Valhallæ Gullinkambio, Hund. 2, 47, skal ek fyri vestan Vindhjálms brúar, æþr salgofnir sigrþjóþ vekti. Salgofnir pro salgopnir, a salr et gopnir, a gapa hiare, gopi hiatus, qs. in ædibus hians, aperto rostro canens.*

SALHÚS, *n.*, *conclave, cubiculum* (salr, hús), *Ghe. 7.*

SALIN, *f.*, *amnis, SE. I 577, 2; II 480. 623 (in II 563 tantum cernitur s...).*

SALKONA, *f.*, *famula cubicularia* (salr, kona): *pl. salkonor, Bk. 2, 44. 47.*

SALKONÚNGR, *m.*, *Lv. 25; Hv. 12. 16, ubi sólar s. rex cæli, deus, a sólar salr palatium v. camera solis, cælum, et konúngr rex.*

SALKYNNI, *n. pl.*, *domicilium, habitaculum, ædes habitatae* (salr, kynni, vide supra salakynni): *or, yðor s. nostra, vestra habitacula, Skf. 17. 18; hjón salkynna conjuges domestici, materfamilias et paterfamilias, Rm. 4. 6. 17; salkynni at sjá ad visenda domicilia, Grm. 9. 10; FR. I 469, 2.*

SÁLMR, *m.*, *psalmus, hymnus, Fær. 259; hjörva s. cantus gladiatorum, lineitir rakti hjörva sálma ensis cantum gladialem recitabat, i. e. ensis sonuit, crepuit, HR. 74, vide hjörsálmr, skersálmr.*

SALNÆFRAR, *f. pl.*, *cortices tectorii, scandulæ* (salr, næfrar): *Svafnis s. scandulæ ædis Odiniæ (Valhallæ), clipeus, H. 19, 5 (SE. I 34, 1), a Svafnis salr palatium Odiniis, Valhalla, cujus tectum clipeus constabat, cf. SE. I 34: þak hennar var lagt gyltvm skiöldvm, svá sem spánþak, de Valhalla, de qua et Grm. 9, skioldum er salr þakþr.*

SALPENNINGR, *m.*, *nummus palatii* (salr, penningr): *Svolnis s. numus palatii Odiniis (Valhallæ), clipeus, SE. I 438, 2, a Svolnis salr palatium Odiniis, Valhalla.*

SALAR, *m.*, *ædes, domus amplior, aula; gen. s. sals et salar; pl. nom. salir, acc. sali. Grm. 5. 6. 16; Vsp. 5. 33. 34; Skf. 3. 16; Alm. 36; oppon. hús, Rm. 23, coll. 2. 14. Siklings salir aula principis, SE. I 706,*

3; Suttungs salir ædes S., Hávam. 105; lýða salir mansiones humanæ, terra, Sk. 2, 3; salr naumu ædes gigantidis, antrum, Grett. 69, 1; s. fjalla domus montium, antrum, Grett. 59, 1. — b) speciatim: triclinium, Grm. 14; cubiculum, Bk. 2, 20; quodvis tectum, taugreþr salr tectum vimine contextum, Hávam. 36; tumulus, ubi mortui conduntur: s. Angantýrs, ausinn molda, FR. I 431, 2, a in pl., FR. I 439, 2; sepulcrum, SE. I 246, 3, cf. höll, borg. — c) quodvis receptaculum: mergjar s. domus medullæ, crus, Jd. 30; mergjar salir crura, SE. II 500, 1; salr sanda domus arenæ, mare, Ed. Lövanina, ubi allr var salr sollinn sanda dreyrblaadna totum turgidum mare sanguine mixtum erat; salr hjarta ædes cordis, pectus, Krm. 27; Lb. 4; höll hins hjarta hjarta Sals aua candidi pectoris, de utero, SE. II 208, 3; s. þindar (diaphragmatis), pectus, Cod. Upsal. SE. II 363, 3. — d) ædes concamerata, camera: drjúpr salr camera stillans, pluvia, cælum, Alm. 13; s. fjalla camera montium, cælum, SE. I 320, 2; Ísl. II 251, 1; harri vörðr fjalla salar rex, custos cæli, deus, L. 1; Has. 30; heida s. camera montanorum, cælum: und heida sal sub celo, in terris, G. 7; s. hrannvala fannar brautar camera meris, cælum, hrannvala fannar brautar salar vald imperium cæli, SE. I 240, 1; mána s. cælum, Hund. 1, 3; röðla s. aula siderum, cælum, öðlingr röðla salar deus, Lr. 33; Svegðis salr camera Odiniis, clipeus (cf. himinn, þekja, töpt), vide salbrigðandi. — e) habitaculum hominum, terra, inprimis, quatenus montibus cincta distinguitur ab habitaculis gigantum, cf. salarsteinn, salþak; hinc sals dreyri liquor manans terra ad montium, flumen, torrens: heimr sals dreyra domicilium torrentium, montana, salus, GS. 32. — f) in compositis: auðsalr, bergsalr, hjörsalr, dökksalr, fensalr, faldsalr, guapsalr, hásalr, heimsalr, hreggsalr, regnsalr, þrúnginsalr.

SÁL, *adj.*, *id. qu. svalr, vide úrsalr.*

SALT, *n.*, *sal. Metaph.*, vizku s. sal sapientia, Ník. 3. -- 2) mare, SE. I 492. 573, 3; Mg. 1, 2 (SE. I 498, 1); ÖH. 4, 2; 92, 19; Saltit eystra, = eystra salt mare Balthicum, F. VI 23, 2. In compos. Grikkals.

SALTA (-aða,-at), *salire, sale condire* (salt), *Grett. 90, 1.*

SALTGRÖF, *f.*, *salina, salifodina* (sal, gröf), *Ník. 53.*

SALTÖNNA, *f.*, *dolium palatii* (salr, tønna): *Hárs s. vas palatii Odiniis, Bodna vel Sona, hrannir Hárs saltönnu lotices Bodna, mulsum poeticum, SE. I 642, 1, ab Hárs salr palatium Odiniis, Valhalla.*

SALTR, *adj.*, *salsus: sölt birtinga sléd salsum mare, FR. I 299, 1; II 27.*

SALVANIDR, *m.*, *qui domum frequentat* (salr, vanidr): *arin-Synjar s. domum nymphæ montanæ (gigantidis) frequentans, gigas, arin-Synjar salvaniðs bræti oppressor gigantis, Thor. SE. I 302, 2, ut brjóttr bergdæna.*

SALVÖRÐR, *m.*, *custos cameræ* (salr 4,

vörðr): grundar s. *custos caeli, deus, a grundar salr camera terræ, celum, G. 19; Lv. 6.*

SALVÖRÐUÐR, m., *custos domicilii* (salr, vörðr): durnis niðja s. *nanus saxicola, a salr durnis niðja domicilium Durneris cognatorum (nanorum), saxum, Y. 15. AR. I 258, 2; cf. ibid. 259, not. a.*

SALÞAK, n., *tectum terræ vel montium, celum* (salr e, þak): til salþax (= salþaks), ad celum usque, SE. I 294, 3.

SALÞJÓÐ, f., *aulica familia* (salr, þjóð): pl. salþjóðir aulici, Völk. 20.

SÁM, vidimus, 1. pl. impf. ind. act. v. sjá videre, contracte ex sám, G. 34 (Si. 37).

SAMA (-i,-da,-it), *convenire, decere* (samr), id. qu. sama. Impf. et Sup. admodum rarum est, utpote commune verbo semja; occurrit tamen impf. conj. semdi, F. V 94; VI 150. Est verb. personale, cum dat. pers., nec tamen adhibetur nisi in 3 pers. sing. et pl.: sama elig mér klæði vilis vestitus me decet, mihi convenit, FR. I 248, 1. 2 (alias de vestitu: vil ek sjá, hvernir þér sami skyrtan quam tibi accommoda sit tunica, FR. II 201, coll. ibid. 202: var hún honum hæfliga mikil); þat kveða sálu sama id dicunt animæ conveniens, commodum esse (id dicunt salutare esse), Söll. 26; betr samir bolr, en unnir decentior est arbor fluctibus, SE. II 202, 1; cum subjecto infinitivi: samir lýðum trú þfðaz homines decet, religioni obtemperare, Lv. 21; beiðir þess, er samir greiða rogat id, quod præstare conveniat, Ag. (Arngrimr); sic et samira dedecet, Hg. 28, 2; Isl. II 253, 1; samir eigi non decet, Bk. 2, 17; Gha. 27. Allra raun samir rétt omnium experientia recte congruit, convenit, i. e. inter omnes constat, G. 10. — 2) decorare, ornare: sama hægþæk Havlga bavgvm strata tumuli Holgiani annulis decorare, i. e. immensam auri copiam comparare, lucrari, SE. I 400, 2.

SAMAN, adv., simul, una (samr): þrjár nætr s. tres noctes continuo, Rm. 7. 18. 30; dægr mart s. multos dies simul, Bk. 2, 2; fara einn s. solus secum ire, Hávam. 47; geng ek einn s. vado solus necum, Fm. 2; eiga rétt s. communem stirpem habere, Fm. 13 (SE. I 72, 2); bera s. congerere, Fm. 33; blanda s. una miscere, commiscere, Fm. 14; búa s. cohabitare, de conjugibus, Rm. 37; fara s. una ire, ÓH. 48, 6; koma s. convenire, Fm. 24; collidere, Hund. 1, 25; sitja u. considerare, Vafpr. 41; vaxa s. junctim succrescere, Vafpr. 33; vinda, vefja, setja s., Bk. 1, 12. — 2) til samans, adv., id. qu. saman: koma til samans convenire, Nik. 23.

SAMANBINDA (bind, bundit), *copulare, colligare, vinculo conjungere* (saman, binda), forte rectius divisim scribitur. De copulandis navibus in prælio maritimo: samaubundoz skip naes copulabantur, ÓH. 47, 1, cf. ibid. 46, en er festiz orostan ok skipin hafa saman bundiz; sic ÓH. 23, 2: gullkenar lét saman bundit gæðis hest navem (naves) copulavit, i. e. prælium navale commisit.

SAMANGAUPNANDI, m., *cava manu in-*

cludens (saman, gaupna): s. sína skepnu suam creaturam manu comprehendens, deus, Lil. 28.

SAMBAND, n., *copula* (sam-,band): fríðar s. *vinculum pacis, Lil. 40.*

SAMBENDÍNGR, vide sub salbendingr.

SAMDÆGRIS, adv., *eodem die* (sam-,dægr), G. 20.

SAMEIGNAÐR, m., *possessio communis* (sam-,eignaðr = eign), Merl. 1, 49, ubi gera sameignat sinnar kvánar communionem uxoris suæ alteri concedere. Radix est adj. sameigninn communis, v. e. sameigin iðja commune studium, F. I 199; sameigt lögmál jus commune, Hist. eccl. Isl. I 514.

SÁMENDILL, m., *gigas, SE. I 554, 2; II 471. 616. (II 554 Snëðill). Vide Rasks Saml. Afhandl. 1, 110.*

SAMFAST, adv., *continuo, F. X 428, 45; 430, 60; propr., n. adj. samfastr cohærens* (sam-,fastr).

SÁMGA (-aða,-at), *inquinare* (sámfr); pass. sámgasc inquinari, Plac. 19. Prope abest scriptio saurgasc, id.

SAMHÉLDR, adj., *conjunctus, unitus* (sam-,heldr ab halda): s. ok jafn conjunctus et æqualis (patri), de Christo filio, Gðþ. 59.

SAMHYGGJANDI, part. compos., *consentientis* (sam-,hyggja), pl. samhyggjendr consentientes, uno animo conjuncti, conjuncta opera et viribus aliquid aggredientes, Gho. 5.

SAMIRA, non decet, dedecet, vide sama.

SÁMK, 1. pl. impf. act. verbi sjá, qu. v.

SAMKNÜTAR, m. pl., *nodi invicem connexi, funes complicati* (sam-,knútr): samknúta blakkr equus funium connexorum, navis, ÓH. 50, 1 (cf. Skl. IV 106).

SAMKUNDA, f., *consilium, Am. 1, ubi göra samkundu consilium instituere, agitare, habere. — 2) convivium, Am. 72. De voce samkunda (alia forma samkund, = samkoma) vide P. Vidalinum in Félag. 6, 117—19; adde Gloss. F. XII; Sturl. 9, 2; Skv. 358; Finnb. 21.*

SAMLAGI, m., *ejusdem pretii, qui tantidem constat* (sam-,lag, n., definitum rei pretium, Isl. II 126): pl., samlagar stöða kindar æqualis summa pecuniarum, tantundem pecuniae, Isl. II 211, 1. Alio sensu, samlagi socius, Vd. msc. c. 52 (vera hvergi samlagi göðra manna), a samlag societas, sodalitas, familiaritas, convictus (ÓT. 55; Eg. 3; Sturl. 3, 13; Cogn. Spir. 88).

SAMLAND, n., *nom. propr. regionis ad mare Balthicum, Samogitia vel Sengallia, vide Ind. geogr. F. XII. — 2) poetice pro Tellure, in appell. feminæ, SE. II 632, 1: Konu er rétt at kenna öllum Ásynjuheitum, Valkyrju heitum, Norna heitum, orrustu heitum ok öllum eyja heitum ok landa kvennkendum; kalla má hana spöng eðr spíru, reið eðr rán eðr þilju, sem hér er kveðit. Land: Sigr-unnit kemr svanna | Serkland at mér grandi | sólmarkar drepr serkjar | Samland við mér gamni. Sensus verbaque prorsus fere eadem sunt, atque in Jd. 14 (kemr at mér grandi = kemr at mér grimmu stríði;*

drepr við mér gamni = drepr fyrir mér allri teiti). *Sed appellationes femineæ difficultatem aliquam habent. Interim h. l. construo, serkjar Samland, Tellus tunica, femina.*

SAMLAUPA (leyp, ljóp, laupit), *concurrere, concursum facere, ii. conspirare, conspirationem facere* (sam-, laupa = hlaupa), *Sturl. 6, 18, 1, ubi construo, et lego: úskelfandi svin (þ: mundi) geraz úlfar, ef (þau) mætti samlaupa svá imbelles sues, si ita iis concurrere liceret, lupi fierent. Adj. indecl. samhlaupa qui concurrat, qui conspirationem facit ad aliquid efficiendum, ÓH. 129.*

— **SAMLEGR**, *term. adj. a samr et -legr v. ligr, v. c. ástramlegr (Hugsm. 7, 2), miðsamligr, vinsamligr.*

SAMLEITR, *adj. subaquilus, subfuscus (sámr-, leittr, vide Lex. B. Hald.); de oculis: sökk sámleitr síðra brúna, SE. II 499, quo loco Ad. habet svartleitr nigricantes; de lupo: rauð sveita grún sámleitir Járnsöxu faxa furvo lupo labium rubefecit sanguine, SE. I 490, 3, quo loco etiam construi potest sámleitur sveita atro sanguine. Hodie, apud Vestfjordenses saltem, usurpatur de colore faciei, qui neque candidus, neque ruber est.*

SAMMÆÐRA, *adj. indecl., eadem matre genitus (sam-, möðir): bræðra sammæðra fratrum eadem matre natorum, Hm. 23.*

SAMNA (-aða, -at), *colligere, id. qu. safna (saman), c. dat., s. Niðúngum, Ghe. 18; s. skröki congerere mendacia, falsa dicere, ÓH. 194, 1 (cum acc., F. XI 27, lin. 8).*

SAMNAFNI, *m., qui eodem nomine utitur, cognominis (sam-, nafni): pl. samnafnar, ÓH. 92, 7 (AR. I 325, 3); F. III 138.*

SAMNAGLI, *m., clavus biceps, utrinque capitatus, i. e. clavus capitatus, cui ab altera extremitate lamella ferrea (ró) accuditur, clavus lamellatus, de clavo, qui ferrum gladii cum manubrio jungit, SE. I 568, 3; II 477. 560. 620; hinc samnagla sigla malus v. arbor clavi lamellati, gladius, SE. I 426, 3. Describi puto ró samnagli in Gpl. 105, per sá nagli, er í gegnom stendr oc nodit at beggja vegna, quo loco de hastis sermo est: (gyld ero þau spjót, er) tveir geirnaglar ero í, eða sá er í gegnom stendr oc nodit (i. e. hnóðit á hnjóða) at beggja vegna. De clavo hastarum, geirnagli, qui in Lex. B. Hald. sic describitur, clavus transfixus laminæ et capulo hastæ, quem cara pars laminæ haurit, vide Grett. 123, it. Dropl. maj. msc. c. 15: Gunnsteinn Kóreksson ríðr þá til Þiðranda ok mælti: illvænliga lætr sá maðr, ok muntu leyfa mér, at ek taki geirnaglann or spjóti minu, ok taki spjótit af skaptinu, ok skjóti til hans, ok víti hversu honum verðr við. Þiðrandi mælti: gür þat eigi, því þat er fornt orðtak, at opt hjótiz ilt af illum, ok eig eigi við hann. Svo snéri hann í hakaferðinni, tekr geirnaglana or spjóti sinu, ok skaut til hans með hlátri miklum. In fabrica lignaria hodie geirnagli illt est cardo, unde geirnagla tabulas ligneas per cardines (cardinatum) conjungere, coassare, unde tabulae cardinate et intercardinate dicuntur.*

SAMNADR, *m., id. qu. safnadr. — b) sexa-*

ginta viri, SE. I 534. 560, 1. Vide formam somnuðr. — 2) subst. verb., qui contocat, congregat, colligit (samna), in voce compos. hirðsamnaðr.

SAMNRÓF, *n., id. qu. samnaðr 1b (sams = safn, róf), lectio Cod. Reg. SE. I 533, var. lect. 4.*

SAMPÍNAZ (-iz, -diz, -z), *misereri (sam-, pína), cum dat.: hún sampiniz sínum ljóciðium suorum miseretur, malis cicium commovetur, Nik. 11.*

SAMR, SAMT, SÖM, *adj., idem, eadem: at sama hófi eodem modo, Völk. 25; at sömu hófi, id., FR. II 50, 3; i sömum rómum byr eodem perseverante vehementer cento secundo, SE. I 640, 2; sams misseris eodem semestri, Gk. 1, 8 (9); sams dæmi ejusdem rei exemplum, idem casus, Am. 20. Cum dat., idem atque maðr er moldo samr homo cui idem atque pulvis, i. e. homo humo congener, Söll. 47. Sic dat. alio contextu additur in prosa: kom aldri i sama sæng Arngrimi (= hod.: i sömu sæng ok Arngrimr), Vigagl. 21; kom eigi i sama rekkjo Ólaði, ÓT. 78 (aliter F. II 50); quibus locis adhibetur forma indetermin., ut Jömsv. 7, ok ferr allt á sama leið. — b) neutr. samt ut adv., una (= saman): vera samt una vivere, concitare, in conjugio vivere, Skf. 7 (sic koma ásamt conjugium inire, Jus eccl. Norv. c. 17); in prosa: fljúga, ríða samt una volare, equitare, Isl. II 296. 213, var. lect. 2. Gloss. Ed. Ser. I offert ex Sturl. 3, 38, vera samt in conjugio vivere (Sturl. 3, ásamt), it. ex 3, 17, þau voru úþokkálíga samt (Sturl. 3, 149. lin. 2. 3, aliter). De tempore: sex vetr samt sex continuas hiemes, F. X 424, 14 (= samfast, ibid. 428, 45); it., i samt: sex dægr i samt sex dies et noctes continuas, FR. II 315, 4 (sed i samt, F. X 431, 70, legendum pulati ok sex, ShI. X præf. p. 9); de modo: ið sama eodem modo, itidem, pariter, Vafpr. 22. 23; Grm. 15; Hávam. 28. 76, 77 (svá hit sama, Isl. II 341; Jus eccl. Nov. 16; samt ut et, et quoque, Sturl. 4, 3; ÓT. 57, variatum per jafnvel, F. I 232; samt pariter, perinde, F. VII 146; samt nunc quoque, etiam nunc, FR. I 433, = enn, 432). — 2) samr, cum infin., paratus ad aliquid faciendum, quilibens aliquid facit: Atli lézc oc samr (ut) gürva (þ: öldrykkju) at sína A. se quoque paratum ostendebat, in suorum honorem facere (convivium), Am. 71; áðr hon teliz sém at ljá vöpn til vigs antequam se paratum ostendat, commodare telum ad eadem (þ: antequam telum commodare velis), Fjölm. 31; nú emk samr at semja | safna leik við þik, nafni nunc paratus sum tecum, cognominis, prælium committere, þ. Síðuð.; vegr varð samr at þiggja sárþætr lubens accepit, vel animum inducebat, ut acciperet satisfactionem pro illato vulnere, Sturl. 4, 45, 2. Sic in pros., Sturl. 7, 2, úsamr at eiga lut í stórmálum qui invitus se rebus majoribus immiscet. — b) dignus (ut sæmr): sicut enim ek samr at ræða of þik bastan minime dignus sum, qui de te Deo optimo maximo verbo faciam, Lb. 47. Cf. compos. hjálmsamr. —*

c) cum gen., aliqua re adsvetus, in ea adsi-
dus: framir seggir eru samir váss udo la-
bore adsveti, *perferendis maritimis laboribus*
adsveti, SE. I 688, 2; samr oddbragðs belli-
cosus, *ÓT.* 130, 3; vide úsamr. — d) cum
præpos., samr á sáttir pacis cupidus, *Jd.* 23.
Pros.: samr um ferð, hversu sem tek de iti-
nere, quorsum evadat, parum sollicitus, *F.*
III 81; samr i bódum eadsem semper condi-
tiones offerens, *Sturl.* 6, 36. — e) hinc term.
adjectivorum samr: álmpingsamr, ársamr,
breksamr, dylgjusamr, eirarsamr, cirsamr,
fleipingsamr, göðsamr, haldsamr, hlýði-
samr, iðjúsamr, kostsamr, kynmálasamr,
lastsamr, rausnarsamr, rausnsamr, rógsamr,
rómsamr, skrókmálasamr, sögsami, sumbl-
samr, talsamr, tírsamr, vegsamr, vindsamt,
þreksamr.

SAMR, adj., ater, niger, fuscus: de cine-
ribus, svartar, sámar atræ, fusca, *FR.* I 483,
3; með lit sáman fusco colore, de femina
gigante, *Selk.* 10; hin sáma Svivör fusca
illa *Scivara*, SE. I 260, 1. Hinc sámleitr. —
2) m., gigas, SE. II 615, pro somr, cf. *Rasks*
Saml. Afhaudl. 1, 108.

SAMRÁÐA, adj. indecl., it. adv., communi
consilio (sam-ráða deriv. a ráð), SE. I
372, 3 (in pros., *F.* III 113).

S(M)SEY, f., Samus, insula Danicæ, SE.
II 492.

SAMSKÍNANDI, simul fulgens (sam-
-skína), de Trinitate, *Lil.* 37.

SAMTENGJA (-i,-da,-t), conjungere
(sam-,tengja): hér samtengduz menn ok
englar, *Lil.* 34.

SAMTOG, n., sec. G. Magnæum, simulta-
neus ductus, communis, mutua exsertio, pro-
tensio, vibratio (sam-,tog): s. sverða com-
munis vibratio ensium, cum uterque prælian-
tium una gladios educit; hinc pugna: at
samtogi sverða in prælio, *Krm.* 23; *Eg.* 76;
F. III 220, 3.

SAMTÝNIS, adv., in eadem arena (sam-
-týni), in eodem territorio, *Am.* 85. Sæpe
in prosa: fæðaz upp s., *Eg.* 84 (ubi sam-
týmis mendum est); s. við e-n, *Fb.* 19; *Ld.*
msc. 68; *Hitt.* msc. 18; s. hjá e-m, *Vem.* 18.

SAMÞUKKJA, f., animus concors, con-
cordia (sam-,þukkja): in pl., samþukkja
sókkvir inimicus concordie, violator, extinc-
tor concordie inter homines, aurum (quod
ideo rógmálmr dicitur, SE. I 654, 2. *Cod.*
Worm. habet samþikkjar, qs. a samþikk,
m., id.; þikkir autem hoc sensu non invenio,
sed þykkja, f., animus, etiam in pl. haud
rarum, v. c.): ekki fóru þykkjar þeirra saman
anymi eorum non concordabant, *Grett.* 52;
stóðuz þeirra þykkjar fjar voluntates eorum
inter se longe distabant, *Sturl.* 9, 23, quod
Fb. 10 in sing. exprimitur: stórlángt var á
millum þeirra þykkju (*GhM.* I 560); ekki
mun þín þykkja við höfð haud tuæ voluntati
obtemperabitur, *Sturl.* 5, 7.

SAMÞYKKR, adj., concors (sam-,
þykkja), *Skaldh.* 1, 20, ubi samþykk ást;
verða e-m s. amore cui conciliari, *Skaldh.*
1, 39.

SANDAUDIGR, adj., arenis dices, areno-

sus (sandr, auðigr): sandauðigt land fundus
arenosus, rus arenosum, de *Baugstadis*, *Sturl.*
4, 45, 1.

SANDHEIMR, m., domicilium arenæ, mare
(sandr, heimr): sól sandheims sol maris, au-
rum, slaungvir sandheims sólar largitor auri,
eir, *Nj.* 78, 3.

SANDHIMINN, m., camera arenæ, mare
(sandr, himinn): kennivalr sandhimins navis,
Thorf. Karls. 8, 2 (*AA.* 145, 2).

SANDHVERFA, f., piscis, SE. I 579, 2;
II 480. 564. 623. Forte id. qu. sandsili (*Lex.*
B. Hald.), clupea longa, tenuis, argentea.

SANDKORN, n., mica arenæ (sandr,
korn), *Sturl.* 1, 26, 1, ubi forte est homony-
mica circumscriptio nominis proprii Hallr
(= Teiti filius); appellativum hallr æ Hall-
mundo (*Grett.* 56, 1) explicatur per litill
steinn, at vero mica arenæ (sandkorn) exi-
guus lapis dici potest.

SANDLÆGJA, f., cetus nescio qui, SE. I
581, 1; II 481. 564 (sanlægja, id., II 624).

SANDMEN, n., circulus arenæ, mare
(sandr, men): sandmens býr tractus mariti-
mus, pagus mari adjacens, de *Hebudibus* et
ora maritima *Scotiae*, *H.* 22 (*F.* I 194).

SANDR, m., arena, adag., Vsp. 3; hafa sand i
munni arenam in ore habere, de hominibus
mari submersis, *Fsk.*; sanda hús domus are-
narum, mare, SE. I 324; sanda grunnr fun-
dus maris arenosus, *Mg.* 31, 9; ausinn sandi
arena contactus, i. e. humatus, *Orkn.* 82, 7
(cf. *FR.* II 222); kasta sandi i augu e-m
arenam in oculos cui conjicere, fucum fa-
cere, imponere alicui (*Dan.* kaste En Blår i
Öjnenc), *Band.* 5. (*NgD.* 157, 1). Litilla
sanda, litilla sæva minutarum arenarum,
minutorum fluctuum, 324; *Hávam.* 53, vide
sævi. — b) arena litoralis, litus, ora mari-
tima: snúaz at sandi snefgr kjölar, *Hund.*
1, 45; fyri sandi ante litus, *Eg.* 49; á sandi
in litore, in ora maritima, *H.* 22; *ÓT.* 13,
2; juxta litus, *ÓT.* 43, 4 (*F.* I 173, 2; *XI*
138, 1); sanda kjár præfectus oræ maritimæ,
ÓT. 20, 2, sec. membr. *Eg.*, vide kjárr. —
2) terra, SE. I 586, 2; II 482. 566. 625.

SANGRAN, vide sangvan.

SANGRÍDR, f., nomen fictum *Bellonæ*,
Nj. 158, 3, vide *Gloss.* *Nj.* Puto id. qu.
Sangrídri vera gigantis, vera Furia. Nisi
forte derit. est a sangra murmurare, sangran
murmur (*Lex.* *B. Hald.*), quasi fremens,
fremebunda.

SANGVAN, f., murmuratio, fremitus
(id. qu. sangran, in *Lex.* *B. Hald.*), *Ha.* 182,
1, ubi *Cod. Fris.* habet sangvæn.

SANNA (-aða,-at), probare, comprobare,
verum esse declarare (sannr): sanna getu
e-s probare conjecturam, veram esse dicere,
Hitt. 12; *Fb.* 40, 2 (*AA.* 232); raun sannar
þat experientia id confirmat, *RS.* 23 (*GhM.*
II 742); *Gd.* 11; pro vero habere, credere:
mann ok guð haud trúan at sanna fides (nos)
jussit, pro vero homine et deo (*Jesum*) ha-
bere, *Lil.* 34; gjöf sannaz munus (non verbis
tantum promittitur, sed) re vera exhibetur,
SE. I 656, 1 (*NgD.* 61).

SANNARGR, adj., vere, i. e. perquam ignavus (sannr, argr), F. II 9.

SANNAUÐIGR, adj., prædives (sannr, auðigr), SE. II 204, 1.

SANNDYGGR, adj., vere fidelis (sannr, dyggr); de rege: guð heldr veldi sanndyggs jöfurs, SE. II 461, 3. 540, 5 (pro SE. I 520, 4); huggari sanndyggra seggia, de Spir. Sancto, Hv. 11.

SANNELBODI, m., qui prælium indicit, a Sannr = Sadr Odin, sannel procella Odinis, pugna, et bödi: s. sums indicens prælium maritimum, pugnator, vir, Nj. 103, 3, cf. sumr.

SANNELDÍNGR, m., verus nutritor, allor (sannr, eldi, ala): s. aveita sárgeitunga nutritor corvorum, strenuus pugnator, Korm. 12, 7, ubi pro sanneldinga feldan legendum puto sannelding af feldan vel of feldan.

SANNFREGIT, certo nuntio cognitum (sannr, fregna). n. part. pass. sannfreginn, unde hafa v., perf. inf. act., Ód. 20; er s., perf. ind. pass., ÓT. 130, 5.

SANNFREYJAN, (ex conj. pro saur freyjan quod codices habent) acc. sing. id. qu. sannfreygja a sannfreygr = sannfrægr (ey = v), re vera clarus, præclarus, GS. 6.

SANNFRETT, id. qu. sannfregit (sannfrétta certo nuntio audire, sannr, frétta): s. er þat, Mk. 9; Selk. 3.

SANNFRODLIGA, adv., ad veritatem accommodate, veritati convenienter (sannfróðr): skýra e-t s. með góðri röksemd, Gðð. 30.

SANNFROÐR, adj., certo sciens, bene peritus (sannr, fróðr): kendi trú sannfróðum hölda kindum, F. I 283; Ísl. II 253; s. svólnis dóms peritus pugna, F. I 105. (pros. Hkr. præf.; ÓH. 71 sub fin., 114; sannfræði certitudo, Sks. 149).

SANNGERR, vere factus (sannr, gerr), perfectus, it. eximius: superl. sanngerast (= s-gervast, excluso v) yrðr res excellentissima, Ý. 44, 2 (Cod. Fris.); AR. I 267.

SANNGETALL, m., Odin (qs. certus divinator, sannr, getall, deriv. a geta conjecturam facere divinare), Grm. 46; SE. I 86, 1.

SANNGEYRR, id. qu. sanngerr: superl. sanngeyrvastr, Ý. 44, 2, var. lect.

SANNHROÐIGR, adj., jure glorians (sannr, hróðigr), cum gen. s. sigbrands armis victricibus jure glorians, victoriosus, Rekst. 9. — 2) gloriosus: sannhróðig guðs móðir, Mk. 22.

SANNHUGGUÐR, m., verus consolator (sannr, hugguðr): s. seggia solatium hominum, vir pius, Plac. 7.

SANNJÖRÐUNGAR, m. pl., in appell. virorum (sannr, njörðungar): s. senna veri divi pugna, pugnatores, viri, Ód. 23.

SANNLEIKR, m., veritas (sannr, leikr, term.): sannleiks reynir explorator veritatis, de Gudm. Bono, Gðð. 13.

SANNLEYGR, m., verus ignis (sannr, leygr), Fbr. 22, 1 (G&M. II 288), ubi construenda videntur, s. fljóts verus ignis fluvii, aurum: sannleyga fljóts nýtr auri largus, adj. pro subst., vir liberalis.

SANNLIGA, adv., certo (sannr), ÓT. 40, 1; 130, 2.

SANNMÍÐJUNGAR, m. pl., veri gestores, exhibitores (sannr, miðjungr 2): s. gunnar grimu fára veri gestores pugna, strenui pugnatores, Ód. 15.

SANNPRUÐR, adj., vere præstans, eximius, pulcher, venustus (sannr, pruðr): sannprúð kona, FR. I 432, 2. — 2) fortis, generosus, animosus: s. morðrunnr, Ísl. II 243, var. lect.

SANNR, SÖNN, SATT, verus, -a; -um, rectus, justus, æquus: sönn sök verum crimen, Hávam. 120; sannar deildir justa crimina, H. 31, 3; sönn mál vere dicta, de proverbio, ÓH. 186, 5; s. berserkr verus athleta, Ísl. 18; s. maðr ok guð, Lb. 24; s. vegr verus honor, insignis gloria, Ísl. 22; sannir sibir veri, probi mores, Hugsm. 28, 6; sannar idir vera, egregia studia, SE. I 332, 2 (sönn lög = rétt lög, F. VII 133). Segja satt verum dicere, Vafpr. 43; segja ip̄ sannasta quod est verissimum, Vafpr. 42; þat er satt at verum est, quod, Mb. 16, 3; satt var, at F. IV 104, 1 (ÓH. 50, 1); G. 22. Lét (vera) sönn vera esse dixit, pro veris agnovit, i. e. sana et delubra restituit, ÓT. 16, 2. Satt, n., vice adverbii, id. qu. sannliga certo: spurt höfum satt certo audimus, Gd. 20; at sönnu sane, vere, certo, Nj. 23, 1; ÓH. 170, 2; Lb. 22; Gð. 15; Gd. 23.

SANNR, m., veritas, tantum in sing. Gð. 4; ek geri orð með sannri cum veritate verba facio, i. e. verum profiteor, Sturl. 1, 11, 3. — 2) jus: sanna nýtr hverr við anna omnes æquo jure gaudent, Hh. 104, 2. (Pros., veritas: þótti Gudmundi hvorgi betr saauria, en Ófeigi þótti um grunna Gudmundar, Ljör. 7; færa e-m heim sanninn quid æquum eorumque sit ostendere cui, ibid.); eptir því sem sannr hans væri til ut ipsi æquissimum videtur, Sturl. 8, 19; með góðra manna sam, við vörn sann, Sturl. 8, 9, 12; 9, 41.

SANNRÁÐINN, revera circumventus, proditus (sannr, ráða, 1 d), Am. 1; s. frá líðri re vera regno spoliatus, privatus, Mg. 6, 1, cf. ráða, 1 d.

SANNRENNIR, m., verus percursor (sannr, rennr): s. sundr verus percursor freti (maris), strenuus navigator, vir, SkI. II 190.

SANNREYNIR, m., verus explorator (sannr, reynir): s. sunds diligens maris explorator, vir, F. II 203, 3; s. Haralds verus explorator, i. e. amicus Haralds, de Sigurdo dynasta, Hakonis Grjotgardidæ filio: var sannreynir Haralds filius Sigurdi dynasta, Hakon dynasta Sigurdi filius, SE. I 460, 5.

SANNSPAR, Eg. 64, 2, accipio pro adjectivo, id. qu. sannsparr, cum simplici r pro duplici, i. e. æquitatis parcus, iniquus (sannr, m., spar = sparr), ut epithetum Eiriki Blodaxa (hugins magnaðr). Similiter sequens vara accipio pro varra i. e. varra, gen. pl. adj. pron. várr noster, o: hugr mága vara animus (benevolentia) affinium nostrorum (i. e. adfinis mei, nempè Ariabjörnais).

SANNSPURT, certo nuntio cognitum (sannr, spyrja), *Fbr. 17.*

SANNSTYRANDI, m., verus rector (sannr, stfra): s. sólhauðs rector cæli, deus, de Christo, *Has. 27.*

SANNVINR, m., verus amicus (sannr, vinr): s. rétta amans justitiæ, *Hungro. 244* (pros., dat. pl. sannvinum, *F. X 394*; acc. pl. sannvini, *Ljósó. 27*).

SANNVISS, adj., vere sapiens (sannr, viss): s. fríðar veitir, de Christo, *Has. 24.*

SANNVITANDI, m., qui vere, certo cognovit (sannr, vita): s. gauts þekji sunnu probe noscens clipeum, peritus tractandi clipei, puginator, *Eb. 22*, ubi pl. sannvitendr. Cf. þekkjandi.

SANNVITR, adj., vere sciens, probe gnarus (sannr, vitr), cum gen. s. rétta recti justique probe sciens, *Hungro. 244.*

SANNYRÐI, n. pl., vere dicta (sannorð veridicus; sannr, orð): s. sverða, quasi veriloquentia gladiatorum, i. e. sonitus, crepitus armorum, pugna, *SE. I 236, 2.* Pros.: vitna með sannyrðum, *F. X 316*; etiam in sing.: sannyrði gafz þær vera tibi verba forte exciderunt, *GhM. II 710*; var þat meir reiðmál, en sannyrði, *Hkr. Hh. p. 64.*

SÁR, n., vulnus. Distinguit *SE. II 18 l. 5–6* sing. sar a pl. sgr sicut *F. X 384, l. 11, 393, l. 3–4* sar, sed *415, l. 10* sgr þrio. Hafa s., *FR. I 427, 1*; í s. accipere, *Korm. 4, 1*; sára laukr arbor vulnerum, gladius, *FR. I 468, 1*; *F. V 228, 1; 229, 3*; sára linar serpens vulnerum, hasta, ejus sveigir puginator, *ÖH. 48, 7*; mår sára larus vulnerum, corvus, *ÓT. 116.* — b) metaph., animi dolor, *Gh. 11*; en iðri sár, *F. XI 314, 2*, id. qu. andar sár vulnera animi, peccata, *Has. 54*; *Hv. 11.* — c) vide heyllisár (sub heylli), höfuðsár, meginsár.

SÁR, m., vas grandius, lacus, acc. sá; gölfhölkvis sár lacus cubiculi dormitorii, lectus, gyrþr gölfhölkvis sár lectus clausus, = lokhvila, *SE. I 372, 3.*

SÁRBEITR, adj., pro sárbeittir (t = tt), peracutus: sverði sárbeito peracuto gladio, *Hm. 8*; a sár intens., et beittir acutus (bita); sár vero intens. (*Dan. sære, hod. Isl. sára, Angl. sore, Germ. sehr*) videtur per apocopen descendere ex sárla (*contr. pro sárliga*), ut var-, in compos., vix, minus, ex varla (*contr. pro varliga*).

SÁRDROPI, m., gutta vulneris, sanguis (sár, dropi), *Hund. 2, 40*, ubi svefja sárdropa sanguinem sistere.

SÁRELDNR, m., ignis vulneris, gladius: sárelða víðr puginator, vir, *ÖH. 248, 2*; sárelða spor vestigia gladiatorum, vulnera, *F. XI 144* (sár, eldr).

SÁRFÍKINN, adj., vulnerum avidus, vulnera appetens (sár, n., fíkin), de corvo, *Ísl. II 270, 1*, forte reclusus, valde avidus, a sár intens.: sárfíkin sárgammr hlaut enn þramma sára á valde avido vulturi vulnerum (corvo) contigit adhuc per annem vulnerum (rivos sanguinis) vadare.

SÁRFLOÐ, n., flumen vulneris, sanguis

(sár, flóð): sárfloðs eldr ignis vulneris, gladius, *Sie. 22.*

SÁRGAGL, n., avis vulneris, corvus (sár, gagl); pl. sárgögl corvi, *F. VII 349, 2.* — 2) volucris vulneris, sagitta, telum (ut unda bý), herðimeidr sárgagls incitator teli, præliator, *Eg. 31, 2.*

SÁRGAMMR, m., vultur vulneris, corvus (sár, gammr), *Ísl. II 270, 1*; sárgamms huggendr consolatore corvi, milites, viri, *ÓT. 41.*

SÁRGEITÚNGR, m., crabro vulneris (sár, geitúngr): sveita s., pro geitúngr sárs sveita crabro vulneris sudoris (sanguinis), corvus, sanneldíngr sveita sárgeitunga allor corvorum, puginator, *Korm. 12, 7.*

SÁRGYMIR, m., mare vulneris, sanguis (sár, gymir 33), *Hg. 33, 7.*

SÁRGYMNIR, m., id. qu. sárgymir (sár, gymnir), alt. recens. *Fsk. 24, 1*, var. lect. 2 (*Hg. 33, 7*).

SÁRISS, m., glacies vulneris, gladius (sár, íss): rjóða ljósa sárlisa fulgidos gladios rube-facere, *Sie. 2, 3* (*F. VII 210. 337*).

SÁRJÖKULL, m., glacies vulneris (sár, jökull): geima s. glacies sanguinis, gladius, a sárs geimi mare vulneris, sanguis, geima sárjökuls þrymr strepitus gladii, pugna, vide þrymsvellir, *Ísl. 14.*

SÁRKA (-aða, -at), vulnerare (sár, -ka term. verb.; Soc. sarga sauciare, sargad saucius, sargande vulneratio), vide compos. rásárka.

SÁRKLÚNGR, n., sentis vulneris, gladius (sár, klúngr); sárklúngviðr arbor gladii, præliator, vir, *Has. 46.*

SÁRLA, adv., contr. pro sárliga acerbe: sitja s. yfir e-m acerbe (tristem) adsidere cui, *Gha. 11.* — 2) avide: drekka hjartblóð sárla, de feris carnisvoris, *Gha. 29.*

SÁRLA, f., liquor vulneris, sanguis (sár, lá): s. saung at sverða móti sanguis in pugna sonuit (cum sonitu eiciebatur), *F. XI 137, 2.*

SÁRLAUKR, m., lignum vulneris, gladius (sár, laukr), *ÓT. 123, 2* (*F. II 311, 1*).

SÁRLIGA, adv., acerbe, sæviter, atrociter (sárligr): meíða s. crudeliter mutilare, *G. 37*; slíta sjónir s. or höfði, *Söll. 67*, sec. emend.

SÁRLIGR, adj., acerbus (sárr): sárljet full poculum acerbum, *Gha. 21*; s. dauði, *Gd. 47*; s. sorg, *Merl. 1, 39*; sárligt var þat id acerbum erat, *Krossk. 4.*

SÁRLINNR, m., serpens vulneris, hasta (sár, linnr): sárlinnus sveigir contorquens hastam, præliator, vir, *F. II 86*; *Eg. 82, 4* (*F. XI 128*).

SÁRLÖGR, m., liquor vulneris, sanguis (sár, lögr): bifþorn sárlagar gladius, *Eg. 58, 1.*

SÁRLÓMR, m., colymbus vulneris, corvus (sár, lömr): sárlóms mötuðr cibator corvi, præliator, bellator, *Ód. 8.*

SÁRMÚTARI, m., accipiter vulneris, aquila (sár, mútari): sèr nýtti þá sveita s. grár, *HR. 62.*

SÁRNA (-aða, -at), dolere (sárr): sárnat

brjóst af synda þyrnum *pectus sentibus peccatorum dolens*, Gd. 1.

SÁRORRI, *m.*, *tetrao vulneris, corvus* (sár, orri), Eb. 37.

SÁRR, *adj.*, *saucius*, ÓT. 130, 2; Am. 56. — 2) *acerbus*: s. atgjörðir, Hugsm. 32, 3; s. hefndir, sektir, syndir, bætr, Ghr. 5; Gd. 45; Gðþ. 23; Söll. 68; s. und. dauði, kvöl, sorg, SE. I 490, 2; Gha. 6; Ha. 114, 3; Gk. 1, 23; s. iðran, grátr, harmr, Gðþ. 3; Gk. 1, 19; Gho. 16; með sárum vilja, af sárum hug *animo exacerbat*o, Ólafsr. 34; Bk. 2, 57; sárt hjarta *dolor*, Lb. 18. — 3) *tristitia*, Bk. 2, 54. — 4) *n. sárt, adv.*, *id. qu. sárliga acerbe*, Gd. 19. 30. — 5) *vide hógúsár*.

SÁRTEINN, *m.*, *ramulus vulneris, gladius* (sár, teinn), Ísl. I 163, 1, *ubi construendum videtur sárteins bani mors quæ gladio fit*, hafa sárteins bana *ferro occumbere, gladio perire* (*pros.*: verða vápndaðr). Brigðir sárteina *vibrator gladiorum, puginator*, GS. 1.

SÁRVITI, *m.*, *ignis vulneris, gladius* (sár, viti): sárviti sækir *petitor gladii, vir, homo*, Lv. 12.

SÁRVITR, *adj.*, *perquam sciens, peritus* (sár, intens., vitr, cf. sárbeitr, sárfikina): s. fluga *volatum apprime gnara, epith. Nymphæ æriæ* (Bellona), Hund. 1, 50.

SÁRVÖNDR, *m.*, *virga vulneris, gladius* (sár, vöndr), Dropl. 6; HR. 66 *legendum forte est: söknbáro gat sára sárvöndr þveggit árar; vide sárvörðr*.

SÁRVÖRÐR, *m.*, *custos vulneris*, HR. 66; *si hæc appellatio posset bellatorem significare, vulnera inferre cupientem, nihil amplius quaerem; vide sárvöndr*.

SÁRYRÐI, *n. pl.*, *dicta acerba, amarulenta, aculeata, dicitur; convicia* (sárr, orð), *Homeri ἔπειτα κερτοῖα: sakaz sáryrðum convicia invicem jacere*, Æd. 5, 19.

SÁRÞISL, *f.*, (*puto*), *sentis vulneris, gladius* (sár, þisl): sækir sárþisar *præliator*, vir, Ísl. II 389, 1.

SÁS, 1) *pro sá er is, qui* (es = er, *relat.*), Mg. 9, 3. — 2) *is est, = sá es = sá er* (a vera), F. II 53, 4.

SÁTR, *n.*, *statio* (sitja), *in compos. upp-sátr*.

SATT, *n. adj.*, *sannr verus*.

SÁTT, *f.*, *reconciliatio, gratia, concordia*. Pl. sáttir: slíta sáttir *concordiam, pacem rumpere, i. e. irasci*, Am. 67; rjúfa s. *pugnare: sáttir hafa opt rofuz fyrir jöfri rex sæpe prælia commisit*, Hh. 11, cf. friðr. — 2) *consensus: sáttir þinar vil ek hafa consensum tuum obtinere cupio*, Alm. 7. *Vide sáttardómr, ósátt.* — 3) 2. s. *impf. ind. act. v. sjá videre*, Söll. 83; Am. 15.

SÁTTALAUS, *adj.*, *sine pace, pacis ex-pers, induciis non pactis, securitate non stipulata* (sátt, lauss), Sturl. 4, 35, 3, *ut gríðalaus*, SE. I 396.

SÁTTARDÓMR, *m.*, *reconciliatio gratia* (sátt, dómr *term.*): til sálu sáttardóms *ad expiationem animæ, animæ expiandæ gratia*, Skáldh. 3, 30.

SÁTTARGJARN, *adj.*, *pacis cupidus*,

pacificus (sátt, gjarn). *humanus*: s. synda fellir, *de episc. Gudm. Bono*, Ag. (Einar Gilsson).

SÁTTAÐU, *non vidisti*, 2. s. *impf. ind. act. v. sjá. suffixa neg. a et pron. þú*, Eg. 48, 1. *Vide sátt 3 et sáttu*.

SÁTTMÁL, *n.*, *pactum, conventum* (sátt, mál), *de sedere conjugali*, Bk. 2, 37.

SÁTTNÁÐANDI, *pacem benigne concedens* (sátt, náða), *pacificus, humanus, benignus, liberalis*, Gþ. 17.

SATTR *pro SETR, repositus, conditus* (setja), *Dan. sat, vide in compos. kvíksatir*.

SÁATTR, *adj.*, *concors* (sátt), *Vafþr. 41; pacatus, reconciliatus*, Hund. 2, 23.

SÁTTU, *vidisti*, 2. s. *impf. ind. act. v. sjá, suffixo pron. þú*, Hh. 17, 2; H. kat. 1, *vide sátt 3*.

SAUMA (-aða, -at), *suere: saumaðr sérkt sutum indusium*, FR. I 279, 3.

SAUMFÖR, *f.*, *id. qu. saumr*, (SE. II 20: *sæpu, hve vel þeir sæðu, er fyrir saumföri ni reðu, ubi est compactio clavorum in særi, opera compingendæ naris*), *series, ordo clavorum navalium, clavi* (saumar, för), SE. I 563, 1; *dökkir dreyri dreif á klökka saumfö. Orkn. 15, 2*.

SAUMHLÖKK, *f.*, *nympha suturæ, femina* (saumar, hlökk), GS. 18.

SAUMR, *m.*, *sutura: Sága saums nympha suturæ, femina, vita Halsfr.*; GS. 24; *sauma saums, id.*, GS. 19; *sauma Sjöfn, id.* GS. 13. *Hinc Saumæsa, nom. femina, F. XI 52.* — 2) *clavus, a naris*, SE. I 583, 2, *vide reksaumr.* — b) *clipei* (*ut naddr, nagli*): saums segl *velum clavi, clipeus, annvar saums seglu clipeo advelut, clipeatus*, SE. I 372, 3. — c) *crucis*, Lb. 27, 32.

SAUMSKORÐA, *f.*, *destina suturæ, femina* (saumar, skorða), Grett. 80, 2.

SAUNGR, *m.*, *cantus* (sýngja); *v inseritur ante term. i, a, v. c., dat. s. saungvi*, Ísl. I 165, 3; SE. I 622, 1 (*sed saungi vir recte*, FR. I 428, 3); *pl., nom. saungvar*, Gþ. 11: *acc. saungva*, Gd. 12, 14; Gþ. 8; *gen. saungva*, Gðþ. 8; *sed dat. saungum*, Gþ. 9; Nik. 38. *Fljóða s. cantus mulierum*, FR. I 428, 3; *it. strepitus, garritus: afkærr s. virna portentosus garritus hominum*, Ghe. 40; *hiac s. hrotta strepitus gladiatorum, pugna*, Þ. Bræd. 9, 1; s. *sverðs, sverða, id.*, Ísl. I 165, 3; HR. 16; s. *vigra, id.*, H. 17, 2. *Vide ma-saungur, vápnsaungur, út söngur.* — 2) *cantus missaticus: meistari saunga episcopos*, Salk. 14; *sýngja öllum helgum ágötum saung*, Gþ. 3; *in pl. Gþ. 11; Gd. 12, 14; Gþ. 8; Gþ. 9; sálma s.*, Nik. 38; *saungva bækr líbro missales*, Gðþ. 8. *Vide lágasaungvar.*

SAUNGSTOFA, *f.*, *ædicula cantui desti-nata* (saungur, stofa), *per tmesin*, Ag. (Einar Gilsson): Saung nam hreytir hringa | hagdyggr stofu byggja, *ubi coherent saungstofu*.

SAUNGVARÐAÐR, *part. pass. compos. cantu circumdatus* (saungur, varðaðr a varða), *carminibus amatoris laudatus: saungvæðr mærvirgo cantata*, Korm. 11, 3, *ubi er geng-um heija geirþey of saungvarðaða mey*.

SAUNGVINN, *adj.*, *cantui* (i. e. *rei divina*)

deditus, religiosus (saungr 2), *Gd.* 9. Sic vita Arnii Thorl. 52: hann var maðr saungvian ok síðlátr í kirkju ok fylgdi veltíðum. Contra ósaungvinn a cantu sacro alienus, *Grett.* 34, eigi vildi Glámr til kirkju koma, hann var ósaungvinn ok trúlauss (*Synt. Bapt.* 174).

SAUPSTRÍÐIR, *m.*, *consumtor juscui* (saup, stríðir), *Ed. Lövasina.*

SAURFIRÐR, *part. pass. compos.*, a sordibus remotus (saurr, firðr a firra), *it.*, purus, splendidus, *Korm.* 3, 10, ubi referritur aut ad mër (*Kormakum*, qui nuper se laevrat), aut ad geir (*dat.*) skarar teins (*pectinem*).

SAURLIFI, *n.*, vita impura (saurr, lif), scortatio: saurlífis sýndir peccata impudicitiae, incestus, *Plac.* 19. Sic saurmelli, sauryrði verba spurca, impudica, obscæna, *Sks.* 370, 436.

SAURLIFRA, *f.*, mulier sordida, impura, *Ed. Lövasina.*

SAURNIR, *m.*, clipeus, *SE.* I 572, 1 (særnir, *Cod. Reg.*, II 478; saurnir, II 562 621).

SAURR, *m.*, sordes; *pl. dat.*, saurum sordibus, limo, luto, *Vsp.* 33. Occurrit *pl.* in *Sijörn*: hreinsa loptit af saurum ok sálvstílligum mananna verkum, *ex Hist. Scholast.*, *it.* in nomine prædii Saurar in *Keldudalo*, *GS.* 4.

SAURREIÐIR, *m.*, vector stercoris, stercorator, servus (saurr, reiðir), inhonesta viri appellatio, *Korm.* 22, 5.

SAURSTOKKINN, *part. compos.*, luto conspersus (saurr, stokkinn, *part. pass.* v. stökkva), *Mg.* 32, 2. Idem est leirstokkinn, *Hrafn.* 9.

SAURUGR, *adj.*, sordidus (saurr): saurgaan mæki gladium sordidum, impolitum, *Hávam.* 83; saurga flotgríði, *Ed. Lövasina*; hrókr saurga flóka, *Korm.* 4, 4.

SAUÐINS, *Orkn.* 79, 7, vide sub sauðnir.

SAUÐNIR, *m.*, accipiter, *SE.* II 571 (sauðnir, II 488); *NgD.* 81. Gen. s. sauðnis et sauðnis: sauðins vör statio accipitris, manus, sig sauðins vara funis manus, annulus, *Orkn.* 79, 7, vide sigfreyr. Sic variat gen. Óðnis et Óðins, Leikins et Leikins, *El.* 28, Skriðnisenni et Skriðinsenni, *Ísl.* I 167, *Eb.* 57.

SAUÐR, *m.*, ovis; *gen. s.* sauðar, *pl.* sauðir; *Korm.* 3, 9. — 2) de grege Christianorum, *Hv.* 17.

SAUÐR, *m.*, ignis, *id. qu.* seyðr. — 2) gladius (ut eldr, brandr): ok bar sauð með sauðum, *Eg.* 68.

SAVNUU, pro SUNNU (av = u), *gen.* a sunna sol, *Gd.* 71 (*cf.* saltönnu).

SAX, *n.*, latus navis ab utraque parte proræ, *Hb.* 11, 1; *pl.* sðx, *SE.* I 583, 2 (*F.* X 329). — 2) gladius, *Ghe.* 22; fox saxa fraus, noxa gladiatorum, pugna, gotnar saxa fox homines, *Ag.* (*Einar Gilsson*). Vide *compos.*: handsax, heptisax, jársax.

SAXA, *f.*, insula Norvegiæ, *GS.* 2, gall gaalogi, gaman varð Sæxu. — 2) a sax, deriv., in *compos.* jársaxa.

SAXAR, *m. pl.*, Saxones, *i. e.* Germani, *ÓT.* 26, 4; 30, 1; Saxa sjót Germania, *F.*

VII 329, 3. In appell. gigantum, v. bergsaxar.

SAXELFR, *f.*, *Albis Saxonum*, *SE.* I 576, 2 (*Saxar*, *elfr*).

SAXI, *m.*, *nom. propr. regis Germanorum*, *Gk.* 3, 6 (*Norvegorum*, *F. X*; *hominis Gothi*, *FR.* III). — 2) forte *forte cognomen Ulvi Tostii filii, Sveeci*, unde *sunt* rika Saxa filius potentis Saxii, *Rögnvalds Gothiæ dynasta*, *Ulvi filius*, *ÓH.* 92, 9. Olavio Saxi est lupo (= úlfr), *quasi* in montibus degens.

SAXNESKR, *adj.*, Germanicus (*Saxar*), *Merl.* 2, 4.

SÁÐ, *n.*, semen, seges, fruges, frumentum (*sá*): himneskt sáð semen caeleste, *Lb.* 5; Fróða sáð, *id. qu.* Fróða mjöl farina Froðis, aurum, unna e-m Fróða sáðs aurum largiri, *SE.* I 348, 2; orða sáð Sónar semen verbale Sonæ, *poësis*, carmen, *SE.* I 250, 1, *cf.* malt. Seges, frumentum, *Atom.* 32.

SÁÐ, *f.*, *pl.* sáðir, acus, fursures: þrúnginn sáðum fursuribus turgidus, de pane, *Rm.* 5. Verum genus hujus vocis cognoscitur ex *Félag.* I, 50, kornshýðit eða sáðin, 2, 145. 150. 151. 152.

SADR, *m.*, *Odin*, *Grm.* 46; *SE.* II 472. 556 (*sannr*), verax, veridicus, *cf.* sanngetall.

SADR, *adj.*, verus, *id. qu.* sannr usurpatur, ut kuðr, tantum in iis casibus, in quibus ð excipitur ab r: s. stillir sóltjalda verus deus, *SE.* I 320, 1; s. drottinn, *id.*, *Has.* 25; verða u. at sðgu indicio convinci, imputati criminis reum fieri, *Sk.* 1, 48 (saðr ok eilifr fúgnuðr, *Ísl.* I 386; þar em ek þó u. at því, *F.* XI 92); saðrar snilli vera fortitudinis (liberalitatis), *ÓH.* 240, 2; yfirmaðr værrar kristni saðrar præses nostræ vera ecclesia, *Gðþ.* 5. In *compos.* ósaðr. Hinc saðir, *Hymk.* 1, refero ad saðr = saddr, *qu.* v.

SADR, *m.*, *id. qu.* sannr veritas, æquitas: kenna e-m sáð quod verum æquumque sit, aliquem edocere, *F.* V 249, *cf.* *F.* III 85, kenn mër engan sann. — 2) fides, integritas, sinceritas: fylgdi saðr slíko e rei aðerat fides (integritas), *i. e.* hoc sincero animo profectum est, *Am.* 44. — 3) hospitalitas, benignitas in hospites, advenas: fellskat saðr sviþri cordata mulier hospitalitatis officio non neglexit, *Am.* 6; saðr var engr fyrir þaðra eo loco nulla præsto erat hospitalitas, *ÓH.* 92, 9.

SADR, *adj.*, satur, pro saddr (ð = dd): cum *gen.*: saðr em ek þess ejus (prandii) satur sum, *Harbl.* 2. *Nom. pl.* saðir saturi, saturati, *Hymk.* 1. In *compos.* ólsaðr.

SÊ, *vide*, en, ecce, 2. s. imper. v. sjá viderere; sê þú = sjá þú adspice, *Hymk.* 12; Ók. 9, 2; sê nú, *Gd.* 46; sê cum acc., *Nik.* 16 (*pros.*, *SE.* I 276, l. 9; *F.* II 183, l. 2; VIII 308, l. 5; XI 31, l. 4; *SE.* II 20, l. 24). — b) pro sjá viderant, 3. *pl. præses. conj.*, *Skf.* 26; *Harbl.* 18, *cf.* exemplum ex *Bl. membr. sub verbo ljá*; pro sjá viderat, 3. *s. præses. conj.*, *Sk.* 1, 22; *F.* V 82, var. lect. 10. — c) pro sjáid videte, 2. *pl. imper.*: sê nú, seggir videte nunc, viri, *Gk.* 3, 8. *Pros.*, *F.* VIII 119, l. 11, sê þer eigi videtisne: sê nú, góðir hálsar, *F.* VIII 116, var.

lect. 6. — d) pro sæð, sup. act., gatat firrise prævídere non potuit, SE. I 292, 3, ubi Cod. Reg. firir sër. — 2) 3. pl. præ. conj. verbi vera esse, Grm. 53.

SEÁ, id. qu. sjá is, ille, Gdþ. 10.

SÆDAUÐR, adj., mari extinctus (sær, dauðr), Bk. 1, 33.

SÆDRIF, n., adsperso marina (sær, drif), Hh. 17, 2 (F. II 59, 2).

SÆFA (-i,-ða,-t), sopire, id. qu. svæfa. — 2) mactare, interficere (hodie fere usurpatur de bobus, qui interficiuntur, perrupta spinæ medulla scalpro inter aures impacto, qui mos occurrit et describitur Liv. 27, 49); animalia diis mactata dicuntur sæfð, Eb. 4 (GhM. I 542, var. lect. 17). Hinc de morte Christi: sæfðu lamb guðs lofðar homines agnum dei mactarunt, Lb. 37; it. Stjörn: vor herra sæfði sinn eignin líkama til lausnar öllum kristnum munnnum immolavit. Sæfa smala, hjarðir, til hjálpar sër, til hylli guðs oves, greges immolare, Hugsm. 28, 5; 32, 2. Pass. sæfaz immolari, de Christo: Sourinn hlýtr at sæfaz hér, synda fyrir þat kíf, Krosskv. Mori, sæfaz sútlaut sine morbo mori, Isl. I 163, 1; ferð sæfðiz, drengir sæfðuz occubuerunt, HR. 13; F. XI 305, var. lect. 5. Várir menn hafa sæfs (i. e. sæfz), Gþ. 15, et ibid. 14, sæfa sveitir homines interficere; létum blóðga búka í borghliðum sæfaz obdormiscere s. sopiri fecimus, Eg. 48, 2 (jarlinn sæfðiz á spjóttinu in gæso animam exspiravit, Eg. 53). Vide composita: bensæfðr, valsæfandi.

SÆFÁNG, n., utensile maritimum, nauticum, navale (sær, fáng, pl. faung utensilia, instrumenta, impedimenta, vasa), de remis, Hh. 62, 3. 4 (F. VI 309, 2. 3).

SEFAR, gen. sing. a ser, m., mare, qu. v.

SEFGRÍMNIR, m., caper juncetis (sef, n., juncus, grímnir 3), lupus (ut hrisgrímnir): sefgrímnis mágar affines lupi, gigantes (Vsp. 36; SE. I 58), brúðr sefgrímnis mága femina gigas, SE. I 292, 3.

SEFGRÍSNIR, m., caper juncetis (sef, grísnir), lupus (ut hrisgrísnir), lectio Cod. Worm. pro sefgrímnir, SE. I 292, 3, var. lect. 15.

SEFI, m., animus, SE. I 540; ek á fróðan sæfa prudentem animum possideo, Fjölsm. 4; snúa öllum sæfa animum penitus flectere, Hávam. 164; snúiz til sátta sefi animus ad pacem convertatur, Grg. 9; deýfa sverð ok sæfa ferrum animumque hebetare, Bk. 1, 27; geta sër slikan sæfa similem indolem animi sibi comparare, Hg. 33, 19; sorgin varð úr sefanum treg tristitia ægre ex animo discedebat, Skáldh. 3, 35; sorgmóðr sefi animus, dolore defessus, ek, sorgmóðs sæfa ego, animi dolore defessus, Gha. 42. Vide formas sevi, sævi, et compos. móðsefi. Sæfa stigr trames animi, pectus, SE. I 606, 1, ubi explicatur: hugar stigu, þat eru brjóst manna. — 2) filius, SE. (ed. Rask.) 199, var. lect. 4 (ex Ob.), qs. sifi a sif unde et sifr frater. Hinc, quisque aliqua necessitudine cui junctus, cognatus, necessarius: hefna sæfa necem cognatis ulcisci, Hund. 2, 9. 10; sefi Ullar necessarius Ulli, Balderus, Vegtk. 3, ut qui

esset frater Thoris, vitrici Ulleri. Sefi Surtar, Vsp. 43, sec. chart. et membr. 543, necessarius Surti (gigantis), fortelupus Fenrer, nam hæc semistrophæ respicere videtur conflictum Odinis cum Fenrere.

SÆFIR, m., qui sopit, interficit, exstirpat (id. qu. sofir i. e. sofir): hlenna s. exstirpator raptorum, rex, F. VI 420, 2.

SEFJA, sopire, sistere, id. qu. svefja, occurrit tantum in infin.: s. sárdropa sangvinem sistere, Hund. 2, 40; s. orðit ljóta sinistram samam sopire, reprimere, Skáldh. 2, 44.

SEFOGL, m., avis marina (sær, fagl = fugl): seflogla land terra avium marinarum, mare, SE. I 324.

SÆFÖR, f., profectio maritima, navigatio (sær, för), pl. sæfarar itinera maritima: traudr sæfara invitus ad suscipienda itinera maritima, Korm. 19, 5.

SEFRATU, non dormis (sefr-at þú), 2. s. præ. ind. v. sofa, suffiza neg. at et pron. þú, Vegtk. 17.

SEFREIN, f., area animi, pectus (sef, rein): á sefreinu in pectore, SE. I 250, 1. Aliter S. Thorlacius (Spec. 7, 178): of kon mærrar sefreynu de cognato inclitæ conjugii.

SÆFS, sup. pass. verbi sæfa, = sæft, Gþ. 15.

SEFSKULD, f., debitum animi (sef, skuld). id. quod animo commissum, concredendum est, i. e. animi sensa: sorg borgar sefskuldur (acc. pl.), tristitia celat animi debita, i. e. animi ægritudo facere solet, ut homo mentem suam celet, Eg. 56, 2. G. Magnarus divinis construit: ek sef sjaldan í niðerfi Narfa (noctu), fel (o: ek) skuldur sorg eyvita borgar celo justam ægritudinem animi.

SÆFUNI, m., ignis maris, aurum (sær, funi), SE. I 658, 2.

SEFÞEYR, m., humor junci (sef, n., juncus, þeyr) s. sverðar s. lavatio crinism, a sverðar sef juncus cutis, pilus, coma, Freyja sverðar sefþeyr dea crinilavii, femina, cultus studiosa, Korm. 3, 10.

SEFÞVENGR, m., lorum junci (sef, n., þvengr), gen. s. sefþvengar, excluso j. pro sefþvenjar: sefþvenjar riavengi aurum, a rinsef (= rinar sef) juncus flaviatilis, ulva, rinsefþvengr lorum ulæ, serpens, cujus vengi (campus, terra), aurum, HR. 36.

SEG, pro SEGI, dico, 1. s. præ. ind. act. v. segja: satt er, at ek seg cerum est, quod dico, Nj. 7, 1. Forma intermedia inter segja et seggja. — 2) = sæg, ut eg vides, 1. s. præ. ind. act. v. sjá videre, conspiciere, SE. I 145, 6.

SEGGJÖLD, f., multitudo hominum, multi homines (seggr, fjöld), tantum in nom. (et acc.), ÖT. 17 (F. I 92; SE. II 100, 2).

SEGGJA, dicere, pro segja duplicato g. raro occurrit: 1. s. præ. ind. segg dico, Nj. 7, 1, Vers. Lat. var. lect.; inf. seggja dicere, Rekst. 23, quem locum vide supra sub heggja; it. Vers. Lat. Nj. 375, var. lect. v; metrum postulat seggja pro segja, Nj. 7, 3. Part. act. seggjandi qui præcipit, imperat, unde seggjendr sagna rectores, ductores agminum,

de Asis, dat. pl. seggjondum et seggjundum, SE. I 306, 2; 492, 2. Hæc forma verbi prodit in AS. secgan, Belg. seggen loqui, dicere.

SEGGR, m., vir, Völk. 7 (sá s.); slíkr s., Eg. 70; kunnán segg, s. inn suðræni, Ghe. 1. 2, ubi sec. usum AS. vertitur, nuntius, legatus; s. enn úngi, inn óri adolescens, Skf. 4; Ghe. 6; Völk. 21; Skirner Freyrum appellat seggr, dominum s. herum, Skf. 5; rusticus, Rm. 21. Seggri, pl., viri, SE. I 530, 558, 2; Völk. 6; Am. 1; Hm. 18; H. 19, 5; F. III 5; H. 32; seggja drottinn virorum dominus, Sk. 3, 5; seggjum kunnr hominibus notus, G. 23; s. álms, pros. bogmaðr, vir arcus tractandi peritus, pugnator, Háv. Isf. 4.

SEGL, m., frustum, pulpa (seigr), v. composit. fjörsegi; Dan. Seje frustum lentum. Sturl. 2, 13, sec. cod. chart. EV. (Jón) lét þeim illa söma, er miklir þóttuz, at stela bitlingum. Þórir kvaðs stundum viljaðr á at skera stærrum segunum, ubi tò skera stærrum segunum grandiora frusta secare, opponitur tþ stela bitlingum bucellas furari. Hodie occurrit in smjórvægi, m., pars lenta carnis in maxilla piscium (gadorum, et talium), alias gleipubein (Lex. B. Hald.); etiam massa concreta, v. c. blóðsegi massa concreti sanguinis: augu hans (hestsins Dúlcifals) sýnduz sem blóðsegar, en eldr þótti brenna úr nösnum hans ok muanni, FR. III 296. Segv, SE. I 300, 2, legendum puto sega, acc. sing., tþngv segi frustum forcipis, massa ferrea, contus ferreus, coherentibus in dat. afni eodnum tþngu sega massam ferream, ustrind coctam. Cod. Worm. h. l. habet sege, dat. s. a forma segr, qu. v. Alia vocis forma est sigl, quam vide suo loco.

SEGJA (segi, sagða, sagt), dicere, loqui. Præter hanc usitatissimam formam sunt alie duæ: a) sega unde 1. s. præv. ind. act. seg dico, Nj. 7, 1; 3. s. segr dicit, F. VI 446, var. lect. 2, sec. Morkinsk.; 447, var. lect. 3; F. X 420, l. 24; 421, l. 5; cum neg. segrat non dicit, negat, Grág. II 214; pass. segzt dicit se, Grág. I 159; imper. pass. segz dic te, FR. I 146, l. 14; Nj. 231, l. 11. — b) seggja, vide supra suo loco. Formæ insolentes: sagat, id. qu. sagt, Merl. 2, 4; sagadr, = sagðr, Merl. 2, 4, cf. hafat = haft. Narrare, absol., distinctum a fregna percontari, Hávam. 28; cum acc., s. konunga dæðir gesta regis narrare, G. 12; s. draum sinn, G. 15; absol., constituere, ordinare, Vsp. 10; s. frið lausan pacem cui renuntiare, bellum indicere, Od. 18; id. qu. heita polliceri, spondere, s. e-m sætt amorem spondere, addicere alicui, Skf. 23; ek heyrða segja audivi, qui dicerent, relatum audivi (Dan. jeg hørte sige), Og. 1; léto-at segjaz non passi sunt sibi persuaderi, Am. 29; sönnu sagðr vere convictus v. merito diffamatus, Bk. 1, 25, vide ósagðr. Cum præpos., s. frá exponere, narrare, cum dat., Vafþr. 42. 43; s. fram eloqui, enuntiare, v. c. í kvæði, Has. 46; s. e-m til indicare cui quid, Am. 76; Og. 24; ek segi skötnum til þess id hominibus significo, Korm. 27, 1; s. til e-s alloqui quem, Ghe.

6; s. upp indicere, promulgare, v. c. firum lög, F. II 315, 3.

SEJÁRN, n., ferrum lentum (seigr, járn): segrjárner vel segrjárns ker vas e ferro lentissimo, Fjölsm. 27, cf. gresjárnr, SE. I 162; it. FR. III 240: þat (sverðit) var gert af gerjárni (gresjárni); þat fellr í fríði þeim, er Ger heitir; þat kann eigi ryðga nè stökkva.

SEGL, n., velum navis, SE. I 583, 1; vargr segls fera veli, ventus, SE. I 330. Segl Óðins, orrustu, sækonunga clipeus, SE. II 428. 512; s. Hildar, Hlakkar, id., SE. I 418, 4; HS. 6, 4 (SE. I 430, 4); sauma segl velum clavi, clavis distinctum, clipeus, SE. I 372, 3, apposite h. l., cum milites describantur per naglfara siglur, malos gladio-rum. In composit., baugsegl, rógsegl. — 2) in ænigmate, FR. I 484, 4, sat ek á segli explicatur in str. sequ. 485, 2, per sautu á arni in foco (vel lapide), ubi var. lect. á veg in via (vel forte á vegg in pariete). Tangit hunc locum Gloss. Nj. sub voce sigldr, unde colligo, auctorem Glossarii segl de via, a sigla salire, ÓH. 96 (Noro. segle velis uti, it. salire), accipere voluisse. Si vero tò segli respondere debet tþ arni (dat. ab arinn), quid eo faciam, incertus hæreo. Parum præsidii accedit ex segl, lignum parvum oblongum e dura materia, transversim impositum foramini lapidis molaris superioris (cattilli), subscus ferrea, Félag. 2, 158; nisi rem ita velis animo informare: sat ek á segli insedi subscudi, idem est ac si diceres, insedi catillo (lapidi molari). Vel sic: posito segl significare saltum, arn vero projectionem (nam arna est ire), hæc utraque vocabula communem habent significationem motus. Neque vero reticendum est hoc loco, et segl et arinn annumerari rebus ad rem navalem pertinentibus, SE. I 583, 1; 585, 2.

SEGLHUNDR, m., canis veli (segl, hundr), Mg. 20, 1, duplicem habere potest significatum: a) ventus, sec. SE. I 330 (c. 27), hoc ordine: stóg rundu við seglhund funes stridebant ob (propter) ventum, i. e. vi tempestatis. — b) navis, cf. garmr hoc contextu: stóg við seglhund rundu funes navi alligati stridebant; quam rationem adoptavi sub voce rynnja.

SEGLMARR, m., equus veli, navis (segl, marr), Bk. 1, 10, ubi dat. pl. seglmörum.

SEGLVIGG, n., jumentum veli, navis (segl, vigg), Sk. 2, 16, pl.

SEGR, m., frustum, id. qu. segi; hinc dat. sege (segi), Cod. Worm. p. 16, eadem constructione atque allata est sub segi. Pl. est segir ut apparet ex Trójum. membr.: at rifa einn sundr í søgi (acc. pl.) in frusta (minutas particulas) discernere quem, vide søgr 3.

SÆGR, m., vas grandius, rotundum et amplum, sinum, SE. I 56, cf. sægr, søgr. — 2) mare, SE. I 506, 1; II 453, 4. 536. 602, 2; sægs sól sol (ignis) maris, aurum: sværrir sægs sólar cumulator auri, vir, SE. I 506, 1; unda s. mare vulnerum, sanguis, Ed. Lövasina ex Vigastyrssaða (Isl. II 299, 1); sægs gindr scintilla maris, aurum: brjótur

(44)

usq̄s s̄inds fractores auri, viri, *Selk.* 12. *Hodie metaph., de confusa multitudine, magna colluvie, ut F. VIII 392. — 3) frustum, abrupta particula, id. qu. segr, qu. v.; hinc dat. pl. sægum ut ado., particulatim, laciniatim: þótt sjór yfir þik sægjum dríf etsy maris adspergine cumulatum superadspergaris, FR. II 167, 2.*

SÆGRIMNIR, *m., gigas (propr., gigas maritimus, occola maris, sær, grimnir), SE. II 615, pro sökkmimir.*

SEGRUND, *f., terra maris, æquor maris, vastum mare (sær, grund), SE. I 326, 4, ubi Cod. Worm. et Upsal. snægrund SE. II 316, 5.*

SEGÐAUDIGR, *adj., criminis convictus et damnatus (segð = sekt, audigr), Ísl. I 166, 2, cf. F. III 147, l. 7-8.*

SÆHRIMNIR, *m., nom. propr. porci, perpetua Asarum dapis, Grm. 18 (SE. I 126, 1); seðjaz sæhrimai lardo ejus vesci, Vafþr. 41; vide særimnir.*

SÆI, *videat, pro sjái, 3. s. præf. conj. act. v. sjá videre: hver sei betra jarl fjölvitrum jöfra egi quis dynastam videat, multisicio bellatore præstantiorem, SE. I 668, 2, ut in sequ. str., hver ali quis alat?*

SÆI, *deriv. a sá serere, vide heidsæi. — 2) deriv. a sjá videre, v. lángsæi; it. sannsæi (= sannsæfni) æquitas, Ljöv. 30 (ed. 1830, p. 105, l. 9).*

SEIGR, *adj., lentus: seigt járn ferrum lentum (in frangendo), Krossk. 17, cf. segrjárn supra. Metaph., seigr sáttir gratia tardius reconciliata, Sturl. 1, 26, 1.*

SEIL, *f., funis, funiculus, lorum; usurpatur de tænia s. ligula sagi, id. qu. týgill, Hkr. III 322, var. lect. 12 (cod. D), unde seilamóttull, Svarfd. 2 (ed. 1830, p. 118, l. 16), id. qu. tuglamóttull (Gloss. F. XII). Hinc ryðmeldis seil vitta aurea vel annulus aureus, Eg. 55, 3; seil rás lorum terræ, serpens, Merl. 2, 12 (cf. fagræill, þvengr); s: grundar, id., garðr grundar seilar stratum serpentis, aurum, niðrir grundar seilar garda viri, videntur cohæere Ísld. 2. — b) cingulum: skævar seil cingulum tutelæ, cingulum tutelare, cingulum roborificum Gríða, Thori commodatum, SE. I 296, 2. — c) absol., de loro, habena clipei (fetill, »kjaldarfetill), unde seilar sól clipeus, vide sólgagar. — d) in compos., dragseil, þrymseil.*

SEILAZ (-iz, -iz, -z), *manum extendere, excerta manu aliquo pertingere: s. um sund trans fretum extendere manum, Harbl. 26, 27; seiliz út at fiska hildu manum extendit extra navem mare versus (poculum mari lavaturus), Nik. 64. Pros., metaph.: s. til loku negotiis alienis se immiscere, Grett. 47; subst. veiling inepta curatio rei alienæ, Hrafnk. 1839, 22, 50.*

SEIMA, *prava lectio, in SE. II 491, 3, in versu: Veig, Fenring, Tigr, Sæima, lege Senja, qu. v.*

SEIMBRJÓTR, *m., fractor auri, vir (seimr, brjótr); pl. seimbrjótar viri, Mg. 1, 1, ubi Cod. Fris. seimbrotar, pl. a seimbrotí (seimr, broti), id.*

SEIMGAUTR, *m., deus auri, vir (seimr, gautr), Grett. 30.*

SEIMGILDIR, *m., aurum augens, comparans, vir (seimr, gildir): dat. sing. seimgildi principii liberalis, SE. I 640, 1.*

SEIMHRJÓÐANDI, *m., sparsor auri, vir liberalis (seimr, hrjóðandi), Sturl. 4, 14, 5 (RS. 29).*

SEIMIR, *m., serpens, SE. II 487, 570.*

SEIMLUNDR, *m., arbor auri, lucus auri, vir (seimr, landr), Ag. (Einar Gilsson), de episc. Gudmundo Bono.*

SEIMÖRR, *adj., munificus auri (seimr, örr): s. seimþverrir, sigrgæðir vir, princeps liberalis, SE. I 660, 1; 332, 2.*

SEIMR, *m., aurum, Ed. Lövasina; cognatum simi, propr., ut videtur filum metallicum, aureum vel argenteum. — a) in sing.: gjöfláti seims ok hnossa vir auri liberalis, SE. I 712, 2; bera bjartan seim undir e-n auro corrumpere quem, Fsk. 93, 2; F. X 426, 33 (Shl. X præf. p. 9, not. 1); seims skerðir, herðidraugr, þollr vir liberalis, ÓT. 31, 1; Dropl. maj. 31, 1; ÓH. 170, 1; 240, 2; Fbr. 33, 2 (GM. II 342, 2). — b) in pl.: geta, gefa, veita e-m seima aurum largiri cui, Hk. 28; SE. I 660, 1. 706, 3; seima slöagvir, viðr, þollr, rýrir vir liberalis, Nj. 23, 1; SE. II 499, 1; Ha. 274; SE. I 406, 2; seima lofa femina, GS. 28. — c) in compositis: gullseimr, lögseimr.*

SEIMSKERÐIR, *m., deminutor auri, vir liberalis (seimr, skerðir), legendum est Hk. 63.*

SEIMSTAFR, *m., columen auri, vir (seimr, stafr), F. VI 21 (AR. II 17, 1).*

SEIMTÝNIR, *m., consumtor auri, vir liberalis (seimr, týnir), Plac. 20.*

SEIMÞIGGJANDI, *m., accipiens aurum, vir (seimr, þiggja), G. 45.*

SEIMÞOLLR, *m., thallus auri, vir (seimr, þollr), Hld. 16, 1.*

SEIMÞREYTI, *m., deminutor auri, vir liberalis (seimr, þreytir), SE. I 644, 1, ubi Cod. Reg. habet sveimþreytir.*

SEIMÞVERRIR, *m., diminuens aurum, consumtor auri, vir liberalis (seimr, þverrir), SE. I 660, 1.*

SEIN, *incerti gen., tarditas, impedimentum, mora (seinn); in re incerta puto esse neut. pl. adjectivi seinn loco substantivi, conferens göð, n. pl. adj. göðr (vide hoc adj. sub lit. C), quod etsi revera n. pl., tamen ut subiectum cum verbo sing. num. construitur. Exempla: sein mun verða, allt at greina tardum erit, i. e. longum est omnia explicare, Gáf. 13; Krossk.: mildi hans (guds) ok miknu hrcin, mæð lát eigi verða sein, loflig erð með elsku honum at greiða. In pl.: ein stund verðr opt at seinum una hora sæpe moram facit, adag., Has. 41. In compos. fríðsein. In prosa: lát eigi sein at þer ne moram feceris, FR. II 340; in þáttir Haldórs Snorra-sonar: nú var ei sein á konungi til mótsins, þviat hann kom í fyrsta lagi, qui locus se aliter habet F. VI 239.*

SEINA (-aða, -at), *tardare, tardum esse serum esse (seinn), cum dat.: verðr mein,*

et því seinum incommodum (periculum existet), si id facere tardamus, negligimus, *Lo. 39; ut. cum præpos. at et dat.*: síð mun seggr seinna at hróðri vir carmen non differet, i. e. cito absolvet, *Orkn. 81, 9. Impers. pass. cum infn.*, seinat er at segja, *Am. 26; seinnaþ er at samna, Ghe. 18. In prosa*: svá at eigi verði seinnað ne mora interponatur, *F. XI 114; kvað þá mundu (o: vera) of seinat nimis tardatum esse dixit, F. II 195; ofseinatt hefr þú at segja nimis tardavisti dicere, i. e. nimis sero dixisti, FR. I 196; sed um seinat, F. VIII 162, videtur esse pro um seinan nimis serum.*

SEINFYRNDR, sero vetustascens (seino, fyrnas): seinfyrnd dvergja skip carmina diu duratura, *SE. I 252, 2.*

SÆING, f., sutura (a verbo sjja suere): sæing, sem gims Gerðr gerði jarli (með) herða bjúglimum sutura, quam femina dynastæ confecit manibus suis, i. e. thorax, *ÓT. 43, 3, vide sæng.* — 2) lectus, cubile: dat., i sæing in cubili, *Bk. 2, 22; Gk. 1, 19. In prosa, F. XI 49; Grág. I 326; SE. I 106, quo loco SE. II 494 habet rekkja, mox distinctum a dyna culcita; Gha. 44, um sæing dæma, forte, circa lectum sermones conferre.*

SEINKUN, f., mora, impedimentum, *SE. II 126, 1 (seina). Pros.*: seinkan farar várrar, *Sturl. 3, 17; seinkan id. qu. farar-tálmi, Eg. 546, not. q.* A seinna derivatur verbum senkja (var. lect. *Gþl. 122 pro lemja, qu. v.*), impedire (unde Dan. sinke), id. qu. seinna tardare (koma seinna adventus tardatur, *Vem. 24; Orkn. 222; seinna mál rem tardare, F. I 74).*

SEINN, adj., tardus, serus, segnis: cum præpos. at et dat.: seinn ertu at för þinni segniter capessis iter, *Harbl. 48; cum infn.*, s. at fara qui serius adfert, *Korm. 11, 8; cum gen.*, s. snyrtimóts sökva qui sero venit ad pugnam, *Korm. 21, 1, ubi subauditur præpos. til, ut seinn til slíks móts, Hitd. msc. 33; seint til vãnar Vigaf. 7; v. af einu qui sero deponit (memoriam rei); Mg. 17, 2. Seint, adv., sero, Hávam. 165.*

SEIÐ, impf. verbi síða incantare.

SEIÐA (-ði, -dda, -dt), incantamenta exercere (seiðr), id. qu. síða, *F. I 10; seiddi burtu báru hjarðir, greges maris (capturam piscium) vi magica avertere, FR. II 146, 2. Pros.*, seiða incantamentis efficere, *Eg. 62.*

SEIBBERENDR, m. pl., incantatores (seiðr, vera), *Hyndl. 31; SE. I 44, 1.*

SEIÐR, m., pisciculus, *SE. I 578, 3; II 623. 480 (non cernitur in 757); seiða hrynleið sonora via piscis, mare, eldr seiða hrynleiðar ignis maris, aurum, vide eldskerðir, MA. 3, 3. In appell. serpentis*: s. hriss piscis fruticeti, serpens: drengir litu hriss seið dauðan homines anguem mortuum viderunt, *Ag. (Einar Gússon); s. jarðar piscis terræ, de serpente circumteraneo, SE. I 254, 6; dælar s. piscis vallecula, serpens, dælar seiða dunn culcita serpentis, aurum, vide dunnseiðr, Has. 44; grundar s., id., grundar seiða gjaldgríma sonora persona serpentis, gala terriflæ, id. qu. ægishjálmr. SE. I 920, 2. Vide*

composita: gjaldseiðr, hræseiðr, hrokkinseiðr. — 2) in appell. gladii (ut fiskr, *SE. I 420*): sóknar s. piscis prælii, gladius, sendir sóknar seiða missor gladiatorum, vir, *Plac. 37; þrimu s., id., beiðendr þrimu seiða poscentes gladios, viri, Heiðarv. 1, 1; fleina skúrar s., id., svipr fleina skúrar seiða ímpetus gladii, pugna, Sturl. 7, 42, 7, vide svip-skorbandi. In compos., gunnseiðr piscis pugna, gladius.*

SEIÐR, m., incantatio magica, incantamentum: sagði mér á seiði ok saung um þat laungum, ubi á seiði inter incantandum, vel forte rectius id. qu. á seiðhjalli e suggestu magico, suggestu incantatorio insidens, *F. III 215. Seiðr sic describitur Y. 7: Óðinn kunnir þá íþrótt, er mestr máttur fylgdi, ok frandi sjálfr, er seiðr heitir: en af því mátti hann vita órlög manna ok óórðna hluti, svá ok at góra mönnum bana eðr óhamingju eðr vanheilindi: svá ok at taka frá mönnum vit eðr afl, ok gefa öðrum. Scopum maxime fuisse, ut bona quævis a geniis bonis, mala a malis exposcerentur (Gloss. Landn.), docet Thorf. Karls. 3 (GhM. I 372–80; AA. 104–12), quibus locis etiam mentio fit suggestus s. pulpiti magici (seiðhjallr), quod ut quatuor columnis innizum describitur, *FR. III 319. Cantum certaque carmina magica in hoc genere primaria fuisse, demonstrat locus Thorf. Karls. modo laudatus, item FR. II 506; it. Gullk.: þó at seiðkonur saungva eiddu, kunnu þær ekki kóngi at segja; seiðmaðr explicatur per spámaðr, F. X 378. Gen. seiða, sed seiðar, FR. II 507; seið, f., occurrit F. II 136. Hinc 2) cantus, it. strepitus (ut galdr): sverða s. sonitus ensium, pugna, *Ha. 219, 2; vigra s. strepitus hastarum, pugna, Eg. 47; vigrar seiða valr accipiter pugnae, corvus, vide valnistandi, Sturl. 9, 19, 1; grafnis (gramnis) s. sonitus clipei, pugna: gunnar tamir meidar grafnis seiða viri bellicosi, SE. II 198, 1, ubi aliter Olavus in NgD. 61, 2; s. lögðis læbrautar seiða eljunfróðr patiens belli laborum, bellicosus, F. I 194; s. Fjölnis strepitus Odinis, pugna, Fjölnis seiða þollr præliator, vir, Isl. II 389, 2, sec. SE. II 428. 512: orrostv má kalla namni nokkvrð háreystis skarkæmling, glavn íða hlióm, kænna við herkleði eða vápn eða hlif-ar, ok því meirr, at þá skal (má) kænna við Óðin eða sækonvga, æf vill.***

SEK, video, 1. s. præsent. act. v. sjá videre, suffixo pronomine ek, *Æd. 45; Hávam. 153; Eb. 63, 2.*

SÆKARLSMÚLI, m., gigas, *SE. I 550, 2; II 470. 553. 615; verbo tenus, promontorium vel rupes nautæ (sækarl, SE. II 22, múli, m., rupes procurrens, prominentia montis), pulo, quod rupes quadam montium, in quas conversi gigantes creduntur, piscatoribus pro indicio sint, v. c. Reynisskip (natis Reyneriana), rupes eminentes et prominens supra villam Reynir ad radices montis Akrafelli sitam in paræcia Gardensi, toparch. Borgfjordensi, in Islandia meridiana.*

SÆKJÁLFR, m., petitor, accessor, qui

(44°)

petit, arcessit, sectatur, operam dat (sækja, álfr), *id. qu. sækir*: s. Atals dýra *petitor navium, rei navali deditus, vel oppugnator navium, vir, bellator*, SE. I 234, 2, ubi Cod. Reg. habet sþkiálfr.

SEKIN, f., *amnis*, SE. I 128. 576, 1; II 622 (*non cernitur in* 757).

SEKIN, f., *id. qu. Sekin amnis*, Grm. 27; SE. II 479. *Conjiciunt esse Sequanam Gallorum, sed hæc vocatur Signa* ÖH. 19, fn., F. IV 61, var. 1, sec. *Indicem Hkr. et F. XII.*

SEKINJÖRÐR, m., *id. qu. sækir* (sækja, Njörðr): s. sverða *petitor ensium, vir, acc. pl. sækinjörðu*, SE. II 497, 2.

SEKIR, m., *petitor, actor, occupator* (sækja): s. sóknar *actor causæ, accusator*, Eb. 18, 2; lands s. *occupator terræ vel obiens regnum, rex*, SE. I 452. *In appell. virorum*, SE. II 498; s. slks glóðar *petitor auri, vir*, SE. I 622; s. geira, sárviða, sárþislar *petitor hastarum, gladii, præliator, vir*, Hild. 16, 2; Lv. 12; Isl. II 389, 1; s. sjófar leika *vir navigationum peritus*, Selk. 8. *In compositis*: bifsækir, búðsækir, heimsækir, landssækir, málmækir, mensækir, rógækir, tilsækir.

SEKITÍFAR, m. pl., *dui petitores, petentes, petitum euntes* (sækja, tífar): s. hringa *gladium petentes, pugnatore, viri*, Fbr. 44, 3 (GHM. II 402, ubi in lect. var. *latet vera lectio sækittífar*). *Vide sækittívar.*

SEKITÍK, f., *canicula appetens* (sækja, tík): s. solla *fera, lupus*, FR. I 296, 2.

SEKITÍVAR, m. pl., *id. qu. sækittífar*: s. Svolnis garðs *petentes pugnam, pugnatore, viri*, Isl. I 164, 2 (Landn. 2. 33, 6).

SEKIÞRÓTTTR, m., *id. qu. sækir* (sækja, þrótttr): s. sundfaxa *petitor vel occupator navium, bellator*, ÖT. 26, 4 (F. I 124, 2).

SEKJA, f., *noxa, cædes* (saka nocere), *in voce compos.*, frændsekja = ættvig cædes cognati.

SEKJA (-i.-ta,-t), *exilio damnare, mulitare* (sekr), Eb. 19, 1; 22; Fbr. 44, 3 (GHM. II 402).

SEKJA (sæki, sötta, sött), *petere, arcessere; impf. conj. sætta*, Hamh. 14; *sotta* (i. e. sotta), Am. 99 (sækta, pros. F. VIII 90). *Locum petere, ire, concedere, pergere aliquo, cum acc.*: söttu djúpan heim háa elds *profundum mundum alti ignis petierunt*, i. e. in tartarum *iverunt*, ÖH. 171, 2; s. skrin *scrinium adire, ad scrinium accedere*, G. 38; s. fold *terram bello petere, sibi subicere conari, repetere*, Mg. 35, 2; s. sjá (sæ) *mare petere, i. e. expeditionibus maritimis operam dare*, SE. I 454, 3; 492, 5; in hodierno sermone s. sjó vel, illa *usurpatur de opera in excursionibus piscatoriis impigre vel segniter collocata*; s. fjór at e-m *expetere vitam alicujus, interficiendi consilio aggredi quem*, Korn. 5, 3; s. sök *injuriam persequi*, Am. 99; s. sækir *lites persequi*, Hugsm. 19, 1; þat hefisk sött í slöttan Saurbæ *id. lucratus sum* (illud mihi *incommodi accessit*) *in plano Saurbæ*, Korn. 12, 5. *Cum acc. personæ, visere, visitare, visum, aliquid convenire*: nú hefir gunnetörir um söttan landskostár *nunc præ-*

liator (Thorgrinus) *visum iovit annoæ procuratorem* (Freyum), GS. 5 (*aliter Olausius in NgD. 170*); Sigurðr sötti Gjúka *ad G. accessit*, Bk. 2, 1; sækjum jarl *adeamus dynastam*, Eg. 82, 4; skjött lættu Knút *of söttan mox Canutum convenisti*, ÖH. 194, 1; lét of söttan hellis bür *gigantem adit, conveni, cum eo congressus est*, SE. I 278, 1; Hávam. 105; hann sötti guddrottinn *ad deum dominum iovit, concessit*, Mg. 11, 1; s. e-n at ráðum *consilii ergo adire quem*, ÖT. 57, 2; s. e-n at máli *colloquii ergo adire quem*, Gha. 24 (*ut koma at máli við e-n*); sic *pros.*, s. e-n at líðveizlu *auxilii ergo adire*, Vigagl. 9; ú. *opprimere, supervenire*: margan þat sækir, er minst of varir *multos opprimit, quod minime in mentem venit*, Söll. 8; ein glúp (eitt mein) sækir *hvern jarl unus error* (unum *impedimentum, una calamitas*) *cuique homini accidit, evenit*, F. IV 196; V 200, 1; glepr hefir söttan mik *mihi scelus accidit*, H. kal. 32; þat er sjálfan sækir *quod ipsi homini accidit*, Hugsm. 22, 4; sött sækir *hólða morbus affligit homines*, Merl. 1, 6; s. e-n heim *aliquem domi visere*, Ghe. 3; F. X 178, 1; *supplicem adire*, G. 35; s. heim hönd *post-linino redire, de reditu in patriam*, Mg. 10, 1; *proprio sensu, in manum redire, de Hjól-nere, pros.*, SE. I 344; s. e-t heima *domi suæ petere aliquid, domi suæ habere, i. e. possidere rem, v. c. ágirpi avaritiam quasi domesticam habere*, Band. 3. *Intrans.*, ire, *proficisci*: hinnig söttug tfsinn *huc cupidus veni*, Eg. 82, 3; s. með sagnir *siklinga regia mandata ferre, id. qu. fara með konungs erindi*, ÖH. 92, 10; *de nave, s. sunnan of se a partibus meridianis per mare labi*, Hk. 34, 2; s. neðan *ex inferiori loco ascendere*, Si. 6, 3; landsfólk sötti þær til handa *ad te confluit*, Mg. 2, 1. *Etiám in pass.*: þjóð söttis af þramval *homines e navi egressi sunt*, L. 16; sþkjas at *inter se appropinquare, de sideribus, oppos. strasz*, Merl. 1, 60; sækja frá, til *abcedere, accedere, ab uno loco in aliorum concedere*, Vsp. 13; til sækja *accedere* (ad *ades*), Am. 36, vide tilsækja; s. fram *progredi in pugna*, ÖH. 240, 2, 4; HS. 2; F. II 311, 2; Ha. 74, 2 (*pros.* SE. I 190); s. fram á flötta, F. VI 385, 2. Sækja e-t *eyrum auribus petere, captare, lubenter audire*, Ad. 17; *pass.*, lof söttiz *laus comparata, conciliata est* (*id. qu. fekkz*), mihi *laus contigit, carmen vulgo laudatum fuit*, F. VI 288; cf. *ibid.* 287.

SEKK, *nomen insulæ in Romsdalis Norr.*, SE. II 492.

SEKK, *video*, 1. s. *pres. ind. act. v. sjá suffizo pronom. ekk* = ek. Orkn. 79, 2. *Cum neg. sökka non video*, Völs. 16; Gk. 3, 7.

SEKKR, m., *saccus, crumena*: draga sekk saman *opes corradere*, Hugsm. 23, 5.

SEKMÍMIR, m., *gigas*, SE. I 551, 1 (*pro quo* SE. II 471 sþkímímir, II 554 sökámímir, II 615 sægrímmir).

SEKKONUNGR, m., *regulus maritimus, archipirata* (sær, konúgr), Hyndl. 16; leið sækongata *mare*, SE. I 324.

SEKORN, n., *granum maris, lapis* (sær,

korn), *legendum puto Korm. 19, 8, pro sem korn; cf. flóðkorn.*

SEKR, adj., *criminius convictus (sök): cum gen., s. glæps sceleris reus, Hít. 30, 2; cum præpos.: s. of (= um) saudi raptarum ovium reus, H. 32.*

SEKT, f., *reatus (sekr): sektar orð damnatio, condemnatio, Has. 33; pl. sektir peccata, Has. 24.*

SEKVI, m., *hostis, SE. I 536, vide sökkvi. SEL, n., æstiva (inserit j ante a, u), F. II 249, 3.*

SÆLA, f., *fortuna, felicitas, salus (swell): sér til sælu halda guðs lög in animæ salutem, F. XI 298, 1; vita beata, placida, quietæ, hljóta sælu vita quieta frui, Vigagl. 26, 2; njóta sælu felicitatis fructum capere, Bk. 2, 16; syni þínum verðiat sæla sköpuþ filio tuo felicitas non continget, Sk. 2, 6; bona fortunæ: týna sælu sinni fortunæ, opes amittere, Bk. 2, 56; sjá til sælu exspectare opes ab aliquo, ÓT. 17. In compos.: farsæla, fæsæla, fullsæla, vide et formam sæli. — 2) nomen insulæ Norvegiæ, id. qu. Selja, SE. II 492. "Plures sunt in Norvegia insulæ, nomine Seltö", Munch.*

SÆLAZ, depon., *se beatum reddere, se beare (swell): s. á svikum fortunæ et opes sibi per dolum comparare, Hugsm. 18, 6.*

SÆLBOÐINN, *natalibus beatus (swell, bera): de regina, Am. 46.*

SÆLD, f., *felicitas, beatitudo (swell): sældar granir fortunatus ille rex, FR. III 28, 1, ut Sks. 523, 526, sældar lif vita beata. Vide compos. vesöld.*

SÆLI, f., *deriv. a swell, vide compos. gagnsæli; sic ársæli, f., de Haledane Negro, Fsk. 2: svá var mikil ársæli Hálfðanar, et mox: þeir trúðu því, at ársæli hans myndi jafnan með honum vera, hvert sem hann væri lífs eða dauðr.*

SÆLÍNGR, m., *vir liberalis, SE. I 532; Eb. 19, 6; konr sælinga rex, F. XI 245, 2. Vide vesalíngr.*

SELJA, f., *salix caprea, SE. I 334. 408, II 482. 566; FR. II 336 (Itin. Figgerti p. 511; Félag. 1, 8); selju gandr lupus salicis, ventus, Eg. 60, 3; selju rakki canis salicis, ignis, Ha. 114, 2. In appell. feminæ, SE. I 334; 408, v. c. selja reyrþvengs rastar, gullis, mens salix auri, monilis, femina, SE. I 408, 3; Grett. 27; HR. 53. — 2) quæ tradit, dat, largitur, distribuit (selja, verb.), vide úlselja, ut in hodierno sermone vulgari matselja, f., dispensatrix cibariorum, Eb. 92, Ljöv. et Dropl. maj., unde matseld, f., præparatio et distributio cibariorum, Fb. 51. — 3) nomen insulæ in prov. Norvegiæ Nordfjord a meridiana parte promont. Stat, SE. II 492.*

SELJA (sel, selda, selt), *vendere: s. sverð við kúfi, vörn við verði, bróður hrer við baugum gladium obsonio, arma pretio, fratris funus annulis vendere, Snegl.; F. XI 43; Sonart. 15. Idem sensus erit verborum, Hávam. 142, við hleifi mik seldo, ne við hornigi nec me libo, nec me cornu vendiderunt, ubi vertunt, nec libo me bearunt, et Olavius per antiptosisin dici putat pro seldo mér hleif*

panem mihi dederunt. — 2) tribuere, imperitare, concedere, dare, alienare, utendum dare, tradere: s. sverð enseme alienare, Æd. 42; s. fjaðrham tradere, utendum dare, Hamh. 4; s. e-m e-t dare, tradere cui quid, Fjölsm. 31; s. e-m aura (at) eiga numos alicui possidendo dare, Bk. 2, 35; selr of sigr at þylja sóknsterir mér væri occasionem mihi dati victoriæ celebrandæ, Mg. 36, 3; Ólannan selr þeygi bragar geiri efni annars femina poétæ aliam ansam non præbet, i. e. id ipsum a femina significatur, me brevi moriturum, GS. 13; s. e-m e-n at gislingu obsidem dare, Vaffr. 39; selði Niþafi skálar tradidit, Völk. 22; s. e-m e-t comedendum apponere, Am. 79; s. fjör, ut láta vitam perdere, amittere, mori. sízt fjör seldak ex quo vitam amisit, F. VI 376, vide fjörseldr; s. lif við dauða vitam morte vendere, vitam cum morte commutare, i. e. cadere, mori, Sturl. 7, 30, 5; s. e-m haus, id. qu. læra e-m höfuð sitt vitæ necisque potestatem in se tradere alicui, ÓH. 140, 2; s. e-m eida juramenta cui dare, H. Br. 6; selðoz eida juramenta dederunt inter se, Bk. 2, 1; s. kjark fortitudinem expermere, RS. 11; seldr Óðni Óðini venditus (pro spulo vel fermento cervisiæ), promissus, dicatus, FR. II 26. Cum præpos.: s. af (=: hendi), s. af áburgð sína fidem interpositam renuntiare, se amplius rei alicujus obsidem fore negare, F. II 249, 3; s. fram proferre, tradere (litteras), Am. 4; s. út föðrleifð sína aliis tradere, abalienare, Mg. 17, 9, cf. F. VI 44, 1 et F. XII ad h. l.

SÆLKERI, m., *vir liberalis, SE. I 532; pl. sælkerar, ibid. 558, 2. Hodie voluptarius (sæla, kerri a kjósa, quasi qui vitam deliciosam amat).*

SÆLL, adj., *felix, beatus, salvus, fortunatus; compar. sælli magis fortunatus, Bk. 2, 18; superl. sælastr, Gd. 27, sælstr, SE. II 204, 1. Biðja sælan sofa orare, ut (defunctus) salvus dormiat, Bk. 1, 34; væri ek swell, ef beatus essem, si, Orkn. 80, 4; swell ek þá þættumz, ef, Hm. 20; swell er hvern, er beatus est, quicumque, Am. 103; hverr manna er swell, er, G. 63; swell er hinn, er, SE. I 612, 1; Hávam. 8, 9; hann lifi sælstr und sólu, SE. II 204, 1; hún lifi sæl und sólar setri, Orkn. 80, 5; hitt er sýnna, at sælir muni dyggvir menn, þó deyi, Hugsm. 33, 2; swell af sonum, frændum, fe, verkum a flíus, cognatis, opibus, operibus beatus, Hávam. 69; s. drottinn sólar haudrs, de Christo, Lb. 23; s. Thómas, Gd. 21; settum þann sælan, er sér nè áttip eum fortunatum (beatum) reddidimus, qui, Am. 97. In compos.: alsæll, ársæll, dáðsæll, fangsæll, fengsæll, gagnsæll, kraptæll, kynsæll, lofsæll, orðsæll, rómsæll, sonsæll, vegsæll, versæll, vesæll.*

SELLA, verb., *conglobari (v. Lex. Dan. Molbeckii sub voce Selle), RS. 27, quo loco Sturl. 4, 14, 3 habet svella intumescere, turgescere.*

SÆLLIFI, n., *voluptas (swell, lif), Hugsm. 28, 2.*

SÆLLÍFR, *adj.*, voluptati deditus, voluptarius (sællífr), *Merl.* 1, 52.

SÆLLIGA, *adv.*, deliciose, delicate, laute (sælligr): lifa s. laute videre, *FR.* I 495, 3.

SÆLLIGR, *adj.*, beatus, fortunatus (sæll): sælligt setr sedes amena, de Aloheimo (*Grm.* 5), sede Freyi, *Æd.* 43, ubi vertunt sedem splendidam, sec. descriptionem *Cod. Reg.* sæliet, qs. sjáligt conspicuum, spectabile, splendídum domicilium.

SELMEIN, *n.*, *Hg.* 7; *F.* I 27, 2, incertæ interpretationis; *Olavius:* noxa salicis (selja, mein), bernicla (= anser leucopsis, helsingi), quæ salicem perforare credebatur, unde selmeina trjóna lingula berniclarum, *id. qu.* Helsingja eyri. *F.* Magnusenius in *Hkr.* VI selmein flumen phocarum, mare (selr, mein, f.), selmeina trjóna lingula, aqua marina circumdata. Aliam interpretationem hujus loci vide *Ind. Landn.* sub voce tingl. In *SkI.* I 31, selmein noxa phocæ (selr, mein, n.), putavi homonymice esse *id. qu.* Selund Selandia, et selmeina trjóna lingulam Selandíæ; sed obstat numerus pl. selmeina; itaque in *F.* XII (ad *F.* I 27, 2) reddi ad sententiam *Olavii*, significari h. l. Helsingorum lingulam (Helsingjaeyri), sed indirecte, a selmein noxa impedimentum phocarum, ob capturam phocarum. Allusio homonymica ad nomen Helsingja eyri ideo locum habere non potest, quod hoc nomen in vetustis monumentis non occurrit, sed ejus loco Haleyri.

SELR, *m.*, phoca, vitulus marinus, *Selk.* 3 (*GkM.* III 318).

SELREITUR, *f. pl.*, lacinia phocæ (selr, reitur, vide *Lex. B. Hald.* sub reita), per contentum, phoca semianimis, *Hítid.* 15, ubi forte pro selreitur legendum sit sel reiturum (*i. e.* reittum, *part. pass.* a reita vellicare, lacessere): mérva mýgir fékk sár af reitum sel vulnus accepit a phoca irritata, lacessita. *P.* Vidálinus in *Fornyrði Lögbokar*, sub voce *Orkneyjar*, h. l. verbit selreitur per phocam sauciam. Verti quoque potest selreita vellitatio, morus phocæ (selr, reita).

SELSKRÍPI, *n.*, monstrum phocinum (selr, skrípi), *Gðß.* 26, *id. qu.* Selkolla, de quo monstro agit carmen *Selkollavísur* in *vita episc. Gudmundi Boni*, confer *interim Synt. Bapt.* p. 150—51.

SELUND, *f.*, Selandia, insula Daniæ, *SE.* II 492. Etiam Selund: lætu herjat alla Sælund totam Selandiam populatus es, *Hb.* 19, 2 (*F.* VI 175, 1). Vide Sælundr.

SELUNDBYGGJAR, *m. pl.*, incolæ Selandíæ (Selund, byggj), *F.* VI 429, 1.

SELUNDMÆR, *f.*, virgo, femina Selandica (Selund, mær), *F.* VI 80, 2.

SÆLUNDR, *m.*, Selandia, *id. qu.* Selund, *qs.* lucus maris (sær, lundr); *gen.*, Sælunds mær, byggjar femina, incolæ Selandíæ, *Mg.* 32, 1; *Hb.* 104, 1; til sléttis Sælunds (*Selunds*, *ÓH.* 155, 2), *F.* IV 351, 2 (*pros.* *F.* I 27; *dat.* Sælundi, *F.* I 115); *acc.* Sælund, *F.* I 28, 2.

SEM, 1. *pl. præc. conj. act. v. vera esse*, *Skf.* 7; *F.* V 92, 2, *var. lect.* 5.

SEM, *partic.*, 1) *adverbium:* a) *similitudi-*

nis, ut, sicut, velut, Hávam. 23; *ÓH.* 170, 2; *prout, Vsp.* 10; *Hávam.* 139; *jafnhátt upp sem quam, ac, atque, SE.* I 286, 1; *jafnrammr sem æque fortis ac, Vafþr.* 2. — b) *in comparatione, ut, sicut, tanquam, quem-admodum, Hund.* 2, 35. 36. 41; *Gk.* 1, 17 18; *Gha.* 2; *Hm.* 4. 24. 29; *Hávam.* 78. 90; *Hund.* 1, 6; *Sonart.* 4; *SE.* I 242, 1; 320 2; þá er sem, *Korm.* 5, 3; *avá es sem, F.* VII 238; *sem þá, Krossk.* 26; *F.* VI 180 1; *vara sem, Korm.* 13. 18. 20; *ÓH.* 263 2. — c) *huc pertinet: lét sem væri drit esse, ÓH.* 92, 18; *præcedente comparatio, quam, Ghe.* 16; *cum superl.: sem bráðast skjótast quam celerrime, quantocissime, Eg.* 47; *Korm.* 16, 2. — d) *copulativa, fere = ok: löndum sem mönnum, Mg.* 10, 1; *hendr sem fötr, SE.* I 372, 2; *unga brúði sem Þóri, Ísl.* I 248; *skilja brag sem leika, Hítid.* 4; *sic et ÓT.* 21, 1; 40, 2; *Ad.* 9. 19; *Ód.* 12; *sem ok ut et, Korm.* 6, 3; *amma avá sem sælan, SE.* I 544, 4. — e) *temporale, cum, quando, pro þá er, þegar, F.* VII 238, *sic et in prosa, F.* VII 148. 156. 162; *Eg.* 44. — 2) *relativum, indecl., ut er, Am.* 78, 81, *ubi sem id quod; Krm.* 29; *Lb.* 8; *G.* 7; *F.* IV 374; *þær sem quam, Söhl.* 68; *Gd.* 37; *SE.* II 226, 3; *vide sems.*

SÆMA, *f.*, honor (sómi): *vömr, sá er sœma var víða frátekin nebuló, cui honor multis locis ereptus fuit, i. e. homo nauci, vulgo nihili æstimatus, Grett.* 13, *ubi alii vömr — sóma honore privatus, eodem sensu.*

SÆMA (-i,-da,-t), *decorare, ornare (sómi): minn veit ek boga bekk sœma arcum meum sedile decorare scio, Ghe.* 7, *arcus enim super sedilibus suspendebantur splendoris gratia (Ed. Sæm. l. c.); spádómr nam sœma G. facultas divinandi cum ornavit, facultate divinandí præditus erat G., Gd.* 17; *morginstjarna sœmir þik fögru dæmi stella matutina te pulchro exemplo ornavit, i. e. tu stellam matutinam refers, ei similis es, Gd.* 70; *sigri sœmdr victoria ornatus, decorus, Ha.* 266, 1. *Vide ósœma. — 2) imperi. cum dat. pers., decere: betr sœmdí þær þittus te deceret, tibi conveniret, H. Br.* 1. — b) *satis esse, sufficere: ek kvað einn drottinn sœma mér senn driti, unum mihi dominum uno tempore sufficere, ÓH.* 170, 2, *nisi malis: driti mihi convenire, uno domino uno tempore uti. — 3) probare, approbare, comprobare, c. acc.: landkarlar létu gram varía sœma lög dixerunt rustici, regem minime leges observare, F.* VI 339, 1. *In approbandi significatio est F.* VIII 215, *var. lect.* 2: *þótti öllum einsætt at sœma avá, sem hans villi stóð til = sýndis öllum þat at róma, sem þeir sá hans vilja til; F.* IX 336, *var. lect.* 4: *en kvaðz þó þat vilja sœma fyrri sakir félagskapar ok friðar dritit es id probare velle; vita Thorlaci Sancti, 19: mun ek ek eigi fyrirðæma framferð biskupa vorra hér í landi, er sœmdur þann landsins eíð, atleikir menn réði þeim kirkjum, etc.; Anecd. prof.* p. 30, *ubi sœmdu vertitur, suis suffragiis confirmarunt; F.* VII 8, *óæmanda non ferendum, tolerandum. — 4) Gd.* 66, *ástleyti*

mun vart at vísv | valda því með synda gjaldi, | háttíð at með savigvum sætva | sæmir eigi þat gvd vill dæmi, i. e. vart ást-leyzi með synda gjaldi mun at vísv valda því, at háttíð með sætum saungum sæmir eigi þat dæmi, (sæm) guð vill, ubi sæma in signif. 1. accipiendum videtur, o: quod solenne festum cum dulcibus hymnis non condecorat exemplum a deo propositum.

SEMD, f., amnis, SE. I 577, 2; II 563 sðmd, II 623 prave junctim valinsmað, II 480 sðmd.

SÆMD, f., honor, decus (sæma); etiam sæmd, ut SE. I 174, sec. Cod. Reg.; s. var at allku talia decori erant, Am. 93; etiam in pl., frðr sæmdum honore privatus, Grell. 61; sæmdir, pl., facta gloriosa: lof þengils sæmda laus regiorum præclare gestorum, Ha. 325, sec. F. XII et SH. ad h. l.; sæmd decenter factum, officium, de ministeriis ad rem domesticam aulæ pertinentibus, vinna s., Bk. 2, 47; sæmdar dagr dies gloriosus, honorificus, Ha. 255, 4; sæmdar flúss honoris cupidus, generosus, Ha. 294; sæmdar maðr vir excellens, Gd. 6; frægir sæmdar menn, Skaldh. 7, 57; sæmdar orð bona fama, sæmdarorðalauss bona samæ expers, Fjölsm. 3; sæmdar lauf honor, meton., v. lofgróinn; sæmdarverk insigne factum, Gd. 24.

SÆMDARLEYSI, n., dedecus, Band. 3.

SÆMILIGR, adj., decens, conveniens, honestus: s. dæmi, ráð, sómi, Gd. 27. 73; Gþ. 7; s. sandageymir opilio præstans, excellens, Gd. 31; s. til eptirdæmis, Gd. 48.

SEMILL, m., qui componit, conformat (semja): lýða s. conformator hominum, qui hominum ingenium excitat, FR. I 465, 1.

SÆMÍNGR, m., Semingus, filius Odinis, SE. I 554, 1 (F. IV 3; Y. 9; SE. I 28).

SÆMINN, decorus, vide compos. alsæminn (sæma, sómi).

SÆMIR, m., qui decus et honorem conciliat (sæma): s. gunnveggjar rekka honorem militibus (hominibus) parans, vir princeps, SE. I 306, 1, ubi dat. sæmi, appos. τὸ Πορλεib.

SEMJA (sem, samda, samit), componere (sam-, saman), constituere, ordinare, parare: s. sér brúðhvila parare sibi, Mk. 14; imper: sem mun ok varrar til hróðrat os labiaque ad poësin compone, Lc. 1; s. dóma judicicia ferre, jus dicere, Vsp. 58; s. fríðpacem constituere, facere, Sic. 13; samiðr fríðr, Merl. 1, 43; s. svik neclere fraudes, SE. I 256, 2. Facere, efficere: s. hóf modum servare, Od. 26; mungát semr æði ingenium excitat, FR. I 465, 2; s. mærd, Óðins öldu facere, componere carmen, SE. I 682, 2; Nj. 92, 1; s. hildi facere pugnam, committere prælium, ÓT. 96, 1; 97, 2 (SE. I 468, 4); s. sverða seið, id., Ha. 219, 2; s. vigra dunor, id., Sturl. 7; s. safna leik, id., DrþS.; fólk samdi fullsterk herfaung militis strenue pugnarunt, SE. I 648, 1; s. e-m písl cruciatum (incommodum) adferre alicui, Sturl. 8, 2, 1.

SÆMLEITR, adj., adpectu decorus (sæmr, -leitr), de radio solis: s. sólar geisli, Gho. 14.

SÆMORN, f., nom. propr. fluvii, nescio cuius, H. hat. 5.

SÆMR, adj., decens, conveniens (sómi); compar., sæmri, sðmri (i. e. sòmri), superl. sæmstr, sòmstr (i. e. sòmstr): veria þat sæmt non deceret, indignum fuisset, Sk. 3, 8; sæm dæmi exempla convenientia, congruentia, i. e. paria, similia: ef þess eru sæm dæmi und erkistóli els si modo ejus rei paria existunt exempla sub cælo (in terris), F. VI 419, ubi Fsk., 140, 3, var. lect. 3 som (i. e. sòm) ef þess væri dæmi (i. e. dømi) si modo existent v. existere possent. Compar., sðmra er magis decet, convenit, Hund. 2, 26; sæmra veri magis deceret, Sk. 1, 5; H. hat. 34; heldr er sðmri hendi þeirri móðalkaflí multo convenientior, Hund. 2, 2; hvar mun sveinninn sæmri, en at síns fòðurs órum quis locus puero magis convenit, quam patrius focus (lares patrii), Landn. 5, 6; sæmri væri Godrún magis ei conveniret, magis eam deceret, Bk. 2, 57, pro sæmra væri Godrúna. Forte Lb. 47 pro samr conjiciendum sit sæmr dignus. Superl., sòmstr maxime decorus, spectabilis, de circulo clipei, SE. I 428, 2; hvat honum væri vinna sæmst quid factu decentissimum sibi esset, Bk. 2, 13. In compos. haugsæmr.

SEMS, Am. 103, constat ex sem þat es ut id quod, quemadmodum unaz constat ex um þat es: slikt sems tale, quale, Am. 103.

SEN, n., sensus (ex Latino medii ævi defluxum, in quo sensus sæpe sententiam significat, vide Gloss. SE.). — 2) sensus pius, mens pia, pietas, devotio (sensu eccles.): sen var í hjarta hánum devotio (pietas) inerat animo ejus, Ag. (Arngrimr) qui locus conferendus est cum Sturl. 3, 17 (p. 221).

SENDA, f., stratum terræ arenosum (sandr), in sermone hodierno. Hinc poet., terra: myrkdanar s. obscura pirata terra, mare, við (= viðr) myrkdanar sendu lignum maris, navis, SE. I 474, 3.

SENDA (-di, -da, -t), mittere; perf. inf. act. sendu (= hafa sent) misisse, F. III 30; s. boð nuntium mittere, Am. 2; ÓH. 23, 1 (F. III 10); F. II 203, 2; s. mann legatum aliquo mittere, Ghe. 1. 3; de mittendis sacrificiis, Hávam. 147, vide ósent; s. menn at grundu humi prosternere, Hg. 10; s. Gauti sverðbautinn her ad Odinem mittere, ad Valhallam mittere, i. e. leto dare, Hg. 5, 1; s. e-n á húsáng domo quem ejicere ad mendicationem, Isl. II 24, 1; s. at e-m, imper., sentu at Saxa arcesse, advoca Saxium, id. qu. sentu eptir, Gk. 3, 6. Pass., sendaz in-ter se mittere, invicem mittere: senduz færhugi infestis se animis invicem petebant, Am. 85.

SENDIBOÐI, m., legatus (senda, boði), Lil. 27.

SENDIMADR, m., legatus (senda, maðr), Gd. 72 (apostolus); pl. sendimenn legati, Am. 4; ÓH. 92, 10 (AR. I 326, 3).

SENDIR, m., qui militat, missor (senda): nota s. missor virorum, qui classarios in expeditionem mittit, rex, F. VI 44, not. 2,

ubi gen. sing. sendia; s. bylgja eims missor auri, vir, Skáldh. 3, 49, ubi acc. pl. senda; s. Hlakkar els skíða missor gladiatorum, vir, F. II 87, 2; s. seima missor auri, vir liberalis, Fsk.; s. sundreins missor navis, vir, Sturl. 4, 20, 2; s. sævar báls (auri), vir liberalis, ÓT. 13, 2; s. vika elds, id., ÓH. 172; s. þilblakks vir rei navalis peritus, ÓH. 50, 3. In compos.: auðsendir, baugsendir, fursendir, gláðsendir, gullsendir, hoddsendir, hyrsendir, valsendir.

SENDLÍNGR, m., tringa maritima (Fab. Prodr. 28), SE. II 489, = hod. selningr tringa cinereo-fusca (Félag. 1, 18).

SENDU, perf. inf. act. v. senda, id. qu. hafa sent misisse, F. III 30. — 2) gen. sing. toú senda locus arenosus.

SÆNG, f., cubile; lectus: gánga í s., Korm. 196; sængr, f., id., conjectura Raskii Bk. 1, 30, pro saungr. — 2) id. qu. sæng, F. I 173, 1; XI 137, 1, c: sutura.

SÆNI, n., id. qu. sñi, in haptisæni, SE. I 466, 3, sec. SE. II 590, 6; vide sñi.

SENJA, f., Senia, insula Halogæ in Norvegia (hod. Senjen), SE. II 492.

SENGJÓR, m., dominus (vox Gall.), SE. I 514, vide sinnjóR.

SENN, adv., simul: allt er senn, ef simul atque, Hávam. 17; Grm. 23. — 2) uno tempore, eodem tempore, F. II 274; ÓH. 170, 2; Gd. 16. — 3) statim, mox, Gha. 36; Has. 52. Vide formam seðr.

SÈNN, visus, conspectus, part. pass. v. sjá videre, F. X 78; Gd. 13; SE. II 236, 2 (sjenn, ibid. 236. 238; F. X 78, var. lect. 2), sed sen cum simplici n, Ha. 291, 2; F. X 78, var. lect. 2; II 282; Sturl. 5, 44, 1.

SENNÁ (-i,-ta,-t), loqui, colloqui, sermocinari, Hyndl. 8; þat erumk sent id mihi dictum, relatam est, SE. I 242, 5. — 2) contendere, altercari: s. við e-n um e-t, Hýnk. 28; Hávam. 127; Hugsm. 11, 3. Pros.: Loki senti við goð öll, SE. I 336; s. við heimamenn jurgare cum domesticis, Nj. 52.

SENNÁ, f., sermo, SE. I 544. — 2) jurgium, Ghe. 1; pl. sennor ríxa, correctio A. Magnæi, Bk. 1, 30, pro saungr (prave); dólg senna ríxa hostis vel cum hoste, pugna, at dólg sennu in prælio, ÓT. 124, 1; flokka s. jurgium militum, id., sýtur flokka sennu incitator prælii, vir, Nj. 62; geira s. ríxa hastarum, pugna, Nj. 131, 2; málma s., id., Halfr.; sverða s., id., Korm. 11, 3; linnr sverða sennu serpens pugna, gladius, SE. I 606, 1; sverðs sennu sviprunnr vir, Fbr. 22, 4 (Ghm. II 298); vápna s. ríxa armorum, id., at vápna sennu in pugna, ad pugnam, ÓT. 120; Mg. 31, 2; Nj. 93, 1; Grett. 86, 3; örva s., id., heyja örva sennu prælium committere, Sturl. 9, 19, 2. — 3) absol., pugna: sannjórdungar sennu pugnatore, Ód. 23, nisi malis sann h. l. deducere ex Sadr Odin, et senna Sanns jurgium vel metaph. strepitus Odinis, pugna. — 4) vide composita: hjórsenna, hyrsenna, oddsenna.

SÆNSKR, adj., Specticus, id. qu. svenskr: s. maðr, jófurr, G. 41; Ý. 36; sænsk þjóð,

Sœci, Ý. 31, 2; sænskar bygdír, Mg. 2, 1. In Grág. I 188 scribitur spæskr.

SER, serit, 3. s. præc. ind. act. v. súa serere: ser akr agrum conserit, SE. I 398, 2, ubi Cod. Worm. ser, id. Impers. cum dat. subjecti, spargi, effundi, defluere: skjöldungs skúrur þær niðr pluvia Skjöldungorum deorsum sparguntur, i. e. tela decidunt, SE. I 664, 2.

SER, m., id. qu. ser mare; gen. sefar, sevar, vide hræser, hrynsr; sefar hrafn corvus pelagi, navis, sefar hrafn beinaði incitator navis, vir, Vigagl. 21, 2; hinc sekera, qu. v. Sic Bl. membr. 7: cigi sucku þau at þau gengi a se non sidebant, etsi mari ambularent, de Adamo et Eva.

SER, sis, 2. s. præc. conj. act. v. vera esse, Vafþr. 4. 6. 7; Æd. 15; Bk. 2, 29; Gk. 2, 40; Hávam. 114. 128. — 2) videat, conspicias, intuearis, 2. s. præc. conj. act. v. sjá videre, Sk. 1, 29; Bk. 1, 28. — 3) dat. pron. reflexivi sin, qu. v.

SÆR, m., mare (vide ser, m.), SE. I 494. 573, 3; Grm. 40; cum artic. særina, ibid. 378; sær gekk af aði, SE. I 500, 1; acc. sæ, Hávam. 157; dat. sæ, Gk. 2, 21, sed sævi, Isl. I 162, 1 (F. III 148, 2); gen., sæfar, sævar, Hávam. 63. Gen. pl. sæva, Hávam. 53; SE. I 312, 4; alii casus pl. non occurrunt. In prosa occurrit gen. sing. særs, in Sognsærs, F. IX 336. In appell., sef frá mare ferarum, terra, SE. II 162; sævar bál flamma maris, aurum, cujus sendir vir liberalis, ÓT. 13, 2; sævar bein os maris, lapis, id. mons, skatnar sævar beins homines monticolæ, gigantes, vinnr sævar beins skatas amicus gigantum, Odin, Ý. 9; ara sær mare (i. e. liquor, potus) aquilæ, sanguis, ara sævar reddir desiderium sanguinis excitans, ara sævar reddir hrægammis desiderium sanguinis aquilæ excitans, bellator, SE. I 488, 1; fleina sær mare telorum, sanguis, fleina sævar furr ignis sanguinis, gladius, vide furherðir, ÓT. 97, 2. Sær mare, pro Ægæi, deo maris, sævar niðr frater Ægeris, ignis, Ý. 17. De fonte Urðarbrunnr sub osculo Ygdrasile sito, Vsp. 18, unde Paræ dicuntur bygga Urðarbrunnr habitare fontem (i. e. in fonte) Urðar, SE. I 76. De lacu: sævar strönd ripa lacus = vatnströnd, Völk. 1. Forte ad hoc vocabulum referendum sil sæva, gen. pl., Hávam. 53, in adagio: litilla sanda, litilla sæva, verbo tenuis, exiguarum arenarum, exiguarum fluctuum, nam sær et sjór tam in sing. quam in pl., de fluctibus, præsertim grandioribus, etiam hodie usurpatur. Verba adagii, per brachylogiam expressa, sic informo: þar sem ván er litilla sanda, þar er ván litilla sæva ubi parve arenæ (brevis) exspectantur, ibi parvi fluctus exspectantur, quod in re maritima verum esse docet experientia. Nexus vero inter str. 53 et 52 talis, pulo, est: cum plerique homines sint imprudentes seque ipsi recte æstimare nequeant, favor eorum parvo munusculo emendus est, nam magna munera facile eorum superbiam excitant, dignitatem suam ex magnitudine

muneris reputantium: ut enim parva arena percos fluctus spondent, sic parvorum munerum modestia comes, et ex opposito, magna munera superbiam fomes. Aliam rationem vide infra in sævi. Vide compos. densær, hardær, hransær, ræsær, et formas ser, sjær.

SÆRA (-i, -ða, -t), *vulnerare, sauciare* (sær), *Hávam. 154; perf. ind. pass., hefi særz vulnere affectus sui, Gþ. 15, ubi al. særfs; særa scribitur sūra (i. e. sþra, sára), Grág. II 92. 93. Metaph.: s. mörnær blik aurum largiri, liberalem esse, SE. II 498, 4; s. sefþvegær riavengi, id., HR. 36; særendr hringu annulum sauciantes, in frusta dissecantes, viri liberales, G. 22. In compos. fæsærandi.*

SÆRFR, *m., serpens, SE. II 487, sed II 570 pro viðnir, særfr habet una voce viðskefr.*

SÆRHÖFDADR, *Vaffþr. 38, vertitur, suo sibi capite gaudens, quæ versio improbatur in Gloss., ubi sær jungitur cum gat, o: gat sær genuit sibi, vel genuit seorsum, et höfðadr capite præditus (o: magno), aut multis capitibus præditus; aut særhöfðadr singulari capite præditus, o: figura ejus quomodocumque inusitata. Nr. 748 h. l. habet særhöfðadan særcepitem.*

SÆRHVERR, *pron. adj., quisque (sær sibi, hværr), Sonart. 17; Gretl. 16.*

SÆRI, *i. e. seri, 3. s. impf. ind. act. v. súa serere: galli særi aurum disseminavit, Ghe. 41.*

SÆRI, *n. pl., sacramenta, juramenta (sverja, sör): ágenguz s. ruþta sunt sacramenta, Vsp. 24; taka s. exigere juramenta, Vegtk. 4; halda særum juramenta servare, Hk. 73, 6; vinna þúnelig særi, Has. 10. In compos. vesæri, cf. SE. II 18. Gþl. 12 scribitur sauri (i. e. særi): en hverr nefndarmadr, sem síðar kemr til þings, en sauri ero flutt, nauðsynjarlaust, er sekr markk silfrs.*

SÆRIMNIR, *id. qu. særhimnir, SE. I 124. 591, 1.*

SÆRIR, *m., qui vulnerat, sauciat, lædit, ríolatr (særa); in appell. virorum, SE. II 498, v. e. s. auðs vir liberalis, ÓT. 57, 2; s. seims, seima, id., Plac. 36; F. XI 144; Nj. 44, 4; s. sellinna, id., Sturl. 1, 13, 4; s. sunda báls, id., Gðþ. 38. Vide sörir.*

SÆRKIR, *m. pl., Saraceni, Mauri in Hispania et Africa, F. VII 82; Serkja garðr ædes, oppida Saracenorum, in Africa, F. VI 385, 2.*

SÆRKJADR, *adj., deriv. a serkr, tunica indutus, in composito græsærkjadr.*

SÆRLAND, *n., terra Saracenorum in Africa (Serkir, land), F. VI 386, 1; 387, 2. — 2) poet. Tellus, in appell. feminæ: svanna sólmarkar Serkland, SE. II 632, 1, ratione mihi nondum perspicua, vide locum supra sub Samland. Puto sic reolvsi posse hanc appellationem: sólmoðrk campus solis, cælum (himinn), sólmoðrk svanna cælum (i. e. tegimen) vel umbella, umbraculum feminæ, calyptra, id. qu. faldr, höfuðóðkr, denique Serkland svanna sólmarkar Tellus calyptra, feminæ.*

SÆRKA, *m., tunica, indusium; gen. s. serks*

et serkjar, pl. serkir; indusium, Rm. 26, vel forte toga, palla, pallium (serk bláfán); s. við silfr of merktr palla argento distincta, FR. I 248, 1 2 (pros., gullsaumaðr); serki valroða saga punicea, Ghe. 4; indusium, F. XI 197, 3, ubi opponuntur illr forn serkr (= skyrta) et skyrta hamri sæð (lorica); Samland serkjar Tellus palla, femina, SE. II 632, vide Samland; blóðgan hugða ek mæki borinn or serk þinom cruentam putavi macharam auferri ab indusio tuo, i. e. ez-trahi tuo corpori transosso, Am. 22, ubi adeo serkr fere usurpatur pro sinu vel pectore. (Vocabulo serkr non multum ablutit vox persica σαράρης, Græc. χιτών, Xenoph. Cyropæd. e recens. Hutchinsonii, Lips. 1773, Lib. 8. 3 § 7. not. d). Serkr hrisgrimmis indusium lupi, pellis lupina, SE. I 418, 2. — 2) in appellationibus lorica, SE. I 420; confer Varro-nem de lingua Lat. lib. 4, 24: succederunt Galli e ferro ex annulis tunicam ferream (i. e. lorica); Gündlar s. tunica Gondulæ (bellonæ), lorica, Gündlar serks gnfr stre-pitus lorica, pugna, cujus greidendr pugna-tores, viri, ÓH. 48, 1; Gunnar e. tunica Gunnæ (bellonæ), id., Ísl. I 165, 2 (acc. pl. serki); Hildar s., id., Ha. 234, 1 (serki); runnar Hildar serks viri, homines, Gðþ. 41; Sköglar s. tunica Skögulæ, id., herðir Skögl-ar serks bellator, SE. I 678, 2; Hamdis s. tunica Hamderis, id., F. I 171, 1 (acc. pl. serki); Sörla s., id., ÓT. 43, 4; styrs s. tunica prælii, id., SE. I 608, 1 (acc. pl. serki); böðvar s., id., birki böðvar serkjar betula lorica, miles vel gladius, SE. Cod. Upsal. II 306, 2; Hárs rómu serkir tunica prælii, lorica, SE. I 418, 5; ringofnu s. tu-nica annulis concerta, lorica, Fsk. 5, 4; járnofnu s., id., FR. I 197. — 3) in compositis: berserkr, bláserkr, böðserkr, brimserkr, elserkr, gránserkr, hringserkr, hrynsærkr, ítrærkr, járnserkr, meginserkr, valserkr.

SERKR, *term. adj., deriv. a serkr, m., id. qu. serkjadr tunica indutus, vide composita: bláserkr, dreyrserkr, gránserkr.*

SERKRJÖÐR, *m., tunicam rubefaciens (serkr, rjóðr): s. Hárs lorica rubefaciens, bellator, Mh. 12, 2, ab Hárs serkr tunica Odinis, lorica.*

SERLAR, *m. pl., viri, homines, SE. I 560, 3; II 479. 558. 618. Puto, comites Sörlíi (Sörlí), ut lofðar a Loðfi, syrvr et sörvr a Syrvi et Sörvi. Jonsonius in Ísl. Vaka, 40 (Félag. 1, 226) hanc vocem explicat per homines solitarios vel seorsim habitantes, quasi a sær sibi, seorsim.*

SERLÁTR, *adj., peculiari indole præditus (sær sibi, -látr): s. í lyndi sui cerebri, miri ingenii, Gd. 7.*

SÆROKA, *f., adsperso marina, violenta tempestate effecta (sær, roka), F. II 17, 1.*

SÆRR, *adj. deriv. — 1) a sjá videre, in auðsær, einsætt. — 2) a sá serere, in heidsær.*

SÆSKIP, *n., navis oceano idonea (sær, skip), id. qu. hafskip, pros., SE. I 324.*

SÆSKID, *n., xylosolea maris, navis (sær, skid), ÓH. 182, 4; Ha. 321, 3.*

SÆS, *m., sedes, sedile (sitja), Vaffþr. 9;*

ÓH. 170, 1; 259, 2; jöfra sess sedes regia, solium, SE. I 528, 1. Pl.: sessar: velja e-m sessa sedes cui deligere, Æd. 7. 8; sessa kostir facultas sedium, ráða sessa kostum sedilium disponendorum potestatem habere, Grm. 14. Metaph., sess hugar sedes animi, pectus: grjót hugar sess (gen.) lapis pectoris, cor, HR. 30. — 2) in navi, transtrum, SE. I 583, 1; II 481. 566. 624.

SESSI, m., consessor, contubernalis, sodalis, amicus (sess), SE. I 560, 3; in voc., Korm. 19, 1; ÓH. 47, 4; s. Óðins, Lokius, Hæner, SE. I 268; þengils s. amicus regis, dynasta, SE. I 460, 3, ubi coherent of enda þess morðkenda þengils sessa propter obitum hellicos illius dynastæ; s. aldar þundar (regis), præfectus regius, Grett. 26, 1; seggja v. amicus virorum, dynasta, ÓT. 43, 4; þjóðar s. amicus populi, rex, ÓT. 120 (gen. sessa). Pl., sessar: konungs sessar dynastæ, duces, aulici, SE. I 458.

SESSMEGIR, m. pl., consessores, contubernales (sess, mðgr): dat. sessmögum, Hávam. 155.

SENSMEIÐR, m., asser, tabula lignea insidendo apta, sedile, scamnum (sess, meiðr): salr, sleginn sessmeiðum aðes, cincta (intus) sedilibus jugis, scamnorum ordinibus instructa, Ghe. 14.

SESSRÚMNIR, m., palatium Freyæ, it. sessrýmnir, quasi sedilium capax, amplius sedibus instructum (sess; rúmnir, rýmnir, a rýma, rúm), SE. I 96; eigiandi Sessrúmnis domina Sessrúmnis, Freya, ibid. 304. — 2) navis, quasi multis transtris instructa (sess 2), SE. I 581, 2; II 481 (sessrýmir II 564; sess hrvagnis II 624, prave).

SESSRÝMIR, m., navis, vide sessrúmnir 2.
SESSUNAUTR, m., consessor, amicus (sess, nautr), SE. I 536. Pl., sessunautar víri, ibid. 561, 3.

SESSÞILJA, f., tabula sedilis, transtrum (sess, þilja); pl. sessþiljur transtra navis, H. 19, 4.

SET, n., sedes (sitja), vide baugset. — 2) aðes, domus, cubiculum, Korm. 22, 5; set sanda domus arenarum, mare (ut hús sanda, SE. I 324), suðr um sanda set meridiem versus per mare, vel per mare meridianum, FR. I 284, 1, sec. var. lect. 5. In Gþl. 434 set est aðes, diæta, cubiculum ubi versari solet familia (= skáli, stofa): scal gánga í set húsbónda, ef opit atendr, oc seti (boð) í andvegi.

SETA, f., sessio, actus sedendi (SE. II 249), a sitja, vide kyrrseta; setu efni sedendi, manendi facultas, Hg. 28, 1. — 2) sedecim viri, SE. I 532; it. viri, ibid. 560, 1.

SÆTA, f., uzor viri peregre profecti (sitja, quasi quæ domi sedet), SE. I 536. — 2) femina, SE. I 558, 1; Korm. 5, 2; ÓH. 193, 1; Skáldh. 7, 31. Cognomen femine, Sigríðr sæta, F. VII 244.

SÆTA (-ti, -tta, -tt), insidiari, insidias facere alicui, cum dat. (a sátt, f., insidia, homines in insidiis collocati, Eg. 75, bis, F. VIII 379, a sitja), vide compos. farsætandi. In prosa: s. kaupmönnum, skipum, hermönnum

insidiari, F. II 288; VII 344; VIII 380. — 2) captare occasionem rei efficiendam, cum dat. rei: s. meinum við e-n captare occasionem nocendi alicui, insidiari cui, ÓH. 74, 1. — b) obtinere, nancisci, adipisci: sjór nam sæta sætum tír, er guð lét skírta mare dulcem gloriam obtínuit, i. e. sanctum, consecratum est, Gþ. 11; s. lögum ok vörnum, id. qu. njóta laga, ná lögum juris beneficio frui, uti, jus obtinere, Nik. 46; frami ættir heimsku fortitudo temeritatem prodit, in temeritate vertit, temeraria existit, FR. II 33, 1. — c) attinere, spectare: lit ek, hve (= hvi, dat.) sumr mun sæta vido, quo spectent nonnullæ (turbæ), F. II 250, 2, ut gegna.

SETBERG, n., monticulus, valleculam in summo habens, sedili similem, jugum a summo lacunatum (set, berg), vel monticulus oblongus, leniter adsurgens, contra standberg (monticulus stans) jugum abruptum; vide SE. I 162. S. Thorlaciuss vertit, sedes montana, vel rupes sellæ instar formata: Lex. B. Hald., rupes fiza. In Islandia pluribus locis villa sunt Setberg dictæ, a monticulis prope sita, v. c. Setberg in top. Úulbringann, juxta sinum Hafnarfjörð; in top. Snæfellsni, tribu Eyraravreit; in top. Múlensi, tribu Fljótsdal, villa est Setberg dicta, supra quam longus est colliculus, dictus hjalli monticulus oblongus, dejectus habens. In genere, mons, rupes, SE. I 384, 1; hinc setbergs bóndi á monticolæ, gigantes, setbergs banda ram-potens adversus gigantes, potens victor, expul-sor gigantum (ut demonum), epith. Christi (Róms kondagr), SE. I 446, 3, imprimis ob vim miraculosam Sanctæ Crucis, cf. Lb. 38. Pro sede: s. linna sedes, sedile, sella serpentina, aurum, ánnar linna setbergs prinsceps liberalis, ÓT. 20, 3.

SETI, m., ignis, SE. II 486. 570 (N2D. 81). — 2) derivatum a) a sitja sedere, qui sedet, in compos. atseti, forseti. — b) a setja qui ponit, disponit, collocat: dróttæti dispositor aulicorum.

SÆTI, n., sedes, sedile (set, sitja), Gþ. 39; s. Hleidirar sedes Lethræa, Hk. 64, sed h. l. haud dubie legendum una voce atseti, i. e. atseti, m., quod vide suo loco. In compositis: háseti, dræti, þingsæti. Móinsæti sedile serpentis, aurum, HR. 36.

SETIMENN, m. pl., lectio Wchart. pro stertimenn, SE. I 560 var. lect. 1, forte tantum est mendum librarii et repetitio vocis præced. seta.

SÆTIR, m., id. qu. sættir pacificator: s. seggja pacis inter homines conciliator, & episcopo, Gþ. 1.

SETJA (set, setta, sett), ponere, collocare (transit. a sitja): s. branda at landi þrorum terræ advertere, ad terram appellere, Hg. 20, 3; s. stafna í haf naves in altum dirigere, F. XI 187, 1; s. skeiðr af hlanni næmum navalibus deducere, Ha. 278, 1; s. út æik nævem in mare deltrudere, nævem mari committere, ÓH. 186, 1; s. e-n at landi regioni præficere quem, præfectum constituere, Hg. 9; ÓT. 20, 3; s. e-n í fjótor in vincula con-

*picere, Gk. 19; s. e-n brott abducere, aver-
tare, rapere, Korm. 8, 1; s. e-n und kyfla
clavem supponere, sub clavam dare quem, i.
e. clavem scitibus exponere, objicere, F. XI
141; simile est, F. X 264: er þetta fólk sett
undir mikitt vandráði; s. sjonir við e-m oculo
conjicere in aliquem, Fbr. 35 (GAM. II
358); s. hnakka við e-m aversari quem, ÓH.
92, 7; s. ógeð á e-n detestari, invisum ha-
bere, Hynðl. nýj.; s. smtt með e-m pacem
componere, Nj. 59; s. veskúp constituere,
decernere, Vsp. 58; s. saman (rúnar) dispo-
nere, componere, Bk. 1, 12; s. fram skatta
patinas proponere, apponere in mensa, Rm.
20; s. e-m sverðleik proponere cui certamen
casum, F. V 246; setja eignum jöfra spiri-
tus regum frangere, HS. 6, 3; s. ráð móti
e-m consilia struere adversus aliquem, ali-
cujus opprimendi causa, Gd. 40; s. e-n svá
eðr svá aliquem sic collocare, i. e. in tam
honorífica sede locare, indeque, tam laute
habere, tractare, tam lauto convivio excipere,
SE. I 702, 1, cf. Plac. 45; s. háf skotnaðra
firir baculos præferratos præ se ponere, ut
græsum formes, vestigia regas et altitudinem
fluvii præsentantes, SF. I 294, 2. Pass. setjas
considerare, Og. 12 (propr., collocare se);
Rm. 4. 11. 20. 27; Völk. 1. 28. Þat var sett
við gletta id ludibrii ergo institutum, fac-
tum est, Landn. 4, 4; s. aptr retrahere, re-
vocare, reprimere, aptr muntu settr af þrettum
a dolis struendis revocaveris, Orkn. 66, 2.
Part. pass., settr: sett mltan consilium con-
stitutum, propositum, Skáldh. 1, 40; settr
tálm calamitatis circumventus, oppressus,
Selk. 9; settr dreyrstöfum sanguine obsitus,
perfunus, de sole, Söll. 40. — β) reddere,
facere, ut Lat. sistere, Græc. τιθέναι: s. e-n
sciam fortunatum reddere quem, Am. 97, ubi
settum valet settum. In hac notione in prosa
hoc verbum neutraliter usurpatur cum acc.
subjecti: konung setti dreyrraðan sanguinis
insat (facie) rubuit, Eg. 25; F. VII 145;
Goðráno setti dreyrraða, Ld. msc. 36; fór
hann af brátt mikitt fé, svá at hann settr af
aðgan brátt acquirit inde brevi multum pec-
uniam, ut ea re mox dives evaserit, Fær.
234. — γ) neutr., cum acc. subjecti: vpp
settr mott hinn mikla in sublime fertur,
ascendit ingens illa caligo, SE. II 126, 2;
contra pros.: hann settr niðr þessum síðit,
Post. 3.*

SETKYRT, conjectura Rashii, Krm. 27, in
Hermodo 1826, p. 119—20, vide sub sinn,
pron. adj.

SÆTLEIKR, m., dulcedo (smtr, -leikr,
term.). Nik. 78, ubi sætleiks rósa rosa
dulcedinis, rosa dulcis.

SÆTLIGR, adj., dulcis, snavis, delectabi-
lis (smtr): sætlig bæn, Skáldh. 7, 62; sæt-
ligt vass dulce carmen, Skáldh. 7, 61.

SETLINNA, vide settlinna.

SETNA (-aða, -at), residere, decedere, se-
dari, id. qu. sjetna: mein sætna mala (morbi)
residunt, decedunt, Gd. 14, ubi scribitur
sietna. Cf. Finnþ. 39, þýkiz ek garð leggja
eigi verr en annar maðr, hefi ek ok þat mjök

gjört, ok hefir enn eingi föllit, heldr sætna
þeir i jörð niðr subsidunt.

SÆTO, 3. pl. impf. ind. act. v. smta, pro
smtto, ÓH. 74, 1.

SETR, n., sedes, domicilium, habitaculum
(= set, smtr, a sitja): selligt setr sedes
amæna, Æd. 43; jöfra s. sedes regia, Mg.
32, 3; Iðja s. sedes Idii (gigantis), de Gand-
vika, SE. I 292, 1; Gauta s. sedes Gaudi
(Odinis), Asgardus, friðar G. setrs Thor ac
sui, SE. I 296, 1. — 2) locus: fá setr i
kneri locum in navi mercatoria nancisci,
Skáldh. 6, 36, id. qu. rdm, ibid. 38. —
3) habitatio: setrs heimr mundus habitatio-
nis, i. e. mundus habitabilis, vel habitandus,
incolendus, Korm. 14, 1. — 4) regio habi-
tata, pagus, territorium: braustu Brandfurðu
með bygðu setri, F. XI 194. — 5) in appel-
lationibus: s. flauta sedes navium, mare,
SE. I 512, 1; hauka s. sedes accipitrum,
manus, hildir hanka setrs, setra nymphæ ma-
nus (manuum), femina, ÓH. 247, 1; Nj. 44,
1; s. randa reyrrar sedes gladii, clipeus (cf.
ðrsæti), rýriyr randa reyrrar setrs attenuator
clipei, bellator, Mg. 36, 2; orma s. sedes ser-
pentum, aurum, eyðir orma setra consumtor
auri, vir liberalis, Grett. 86, 4; sunna s.
sedes solis, cælum, visi, sikligr sunnu setrs
rex cæli, deus, Has. 13; Lv. 13; sólar s. id.,
und sólar setri sub cælo, in terra, Orkn. 80,
5; ljós sólar setrs lux celestis, G. 3; sed
s. sólar occasus solis, Eg. 47 (hodie sólsætr,
n.). — 6) in compositis: alsetr, hjálmsetr,
linnsetr, ormsetr, fsetr.

SÆTR, n., id. qu. setr, sæti: sunnu s. se-
des solis, cælum, súkkvi sunnu sætra auc-
tor, creator cæli, deus, Has. 49; stjórna-
rí sólar sætra rector cælorum, deus, Gþ. 9;
vegs smtr sedes honoris, i. e. sedes honorifi-
ca, solium; gætir vegs smtra custos solii,
rex, lectio var., F. X 125, not. 3. In com-
pos., hafsmtr, norðsmtr, vegsmtr. In prosa:
búa smtr með e-m convivere cum aliquo, de
conjugate, FR. I 137.

SÆTR, adj., dulcis, snavis, jucundus (Fær.
søtur, Dan. sød, AS. soð, Angl. sooth):
smtr syndir dulcia peccata, Söll. 68; s.
svefna dulcis somnus, omissio svefn: ek sofna
eigi smtan dulci somno non fruor, Vigagl.
21, 1; eingan máttu þeir smtan sofa nullum
somnum dulcem dormire poterant, Söll. 13, ut
Fær. ángan skaltú smtan sova, AA. 327, str.
47; smt laun, Gd. 20; smt mál, Gþ. 1; smt
málagrein svaviloquentia, Gd. 2; s. saungr,
Gd. 66; smt kenning, ritning, Gd. 46. 78;
smtr tír dulcis honor, Gþ. 11; smtr þorsti,
Ho. 7; unna e-m smtt in timo amore prose-
qui aliquem, Gd. 23; de personis: s. faðir
de sancto Nicolao, Nik. 50; s. bróðir, Gd.
74; s. ok góðr, Gd. 27; de deo: s. stjórna-
rí sólar smtra, Gþ. 9; smtr, hinn sæti Jesús,
Lil. 60. 63; s. húabóndi miltis, Nik. 31. In
compos. tungusmtr. Pros.: minn sæti herra,
F. III 170; at samríkja sinna smta syri
(Jesu Christo), F. II 122; et smtan ljós
augna minna lumen oculis meis dulcissimum,
Nj. 123; mart manna mun frá ykkir koma,

þroskasamt, bjart ok ágætt, sætt ok ilmat vel, *GHM. I 236; AA. 54.*

SÆTRÉ, *n. pl., ligna marina, navigia* (sær, trè): vera á sætrjám in navigiis versari, *Sk. 2, 17. Pros.:* hann sat hvergi at landi, ok lá úti á sætrjám vetr ok varmt sumar, *FR. II 242.*

SETRVERJANDI, *m., defensor sedis* (patríæ, avitæ), *cf. landráðandi et höldr* (setr, verja), *possessor fundi aviti: pl. setrverjendr de filiis Visburis, duodecim annos natis, quorum matri pater tria ampla prædia dederat, Y. 17.*

SETT, *n., id. qu. set sedes, sedile, it. domus, cubiculum, SE. I 372, 2. Hinc settlinna, infra.*

SÆTT, *f., pacificatio, reconciliatio gratiæ, pax: sætt gekk sundr pax rupta est, i. e. prælium commissum est (cf. fridr), ÓT. 118. — 2) satisfactio pecuniaria pro impetranda pace: bjóða mikla sætt grandem pecuniæ summam offerre, Hh. 35, 3. — 3) amor, Skf. 23, ut fridr, *ibid.* 19; *pl. sættir amicitia, Söll. 8. — 4) sætt, Mb. 6, 1, ubi: sverð snarpra fríða bitu sætt pacem momorderunt, secuerunt, diruperunt; sed rectius videtur F. VII 12, 1, sverð bitu slætt, = slæliga, vide slær.**

SÆTTA (-tti, -tta, -tt), *in gratiam reducere, pacem conciliare cui, (sætt, sátt), cum acc.: sættu oss við sjálfan drottinn nos cum ipso domino in gratiam reduce, Gd. 76; sættandi ýta hominibus pacem concilians, Christus, Has. 26; sættaz við hatendr sína cum hostibus in gratiam redire, F. VII 15, 3; sættar sakir lites compositæ, Hugsm. 19, 1; sættaz, Am. 45, vide settaz.*

SETTAZ, *id. qu. sættaz rem inter se componere, reconciliari, in gratiam redire, membr. Am. 45.*

SETTI, *adj., ordinale, sextus (sex), Hávam. 51; 154; Bk. 1, 29. Vide sjótti.*

SÆTTIR, *m., pacis conciliator (sætta): s. frá, gumna, manna princeps, rex, HR. 56; HS. 14; SE. I 456; s. ýta, sveita, sergja de episcopo, Gþ. 6, 8; Ag. (Einar Gíllsson); s. bragna kyns, ýta kyne Christus, Has. 54, 58. Emka ek sættir svika pacem inter homines fallaces (proditores) non concilio, RS. 26, i. e. bellum iis indico.*

SETTLINNA, *legendum videtur pro sótt linna, Sturl. 1, 13, 6, ubi særir settlinna pro særir linna setts læsor auri, vir, a linna sett (= set, duplicato t) sedes serpentis, aurum.*

SÆVA, *id. qu. sæfa, Ísl. I 163, 1; ita quoque accipiunt Rm. 41, sed h. l. Raskius rectius sæva of-svefja, a sævi = sefi, sevi animus. — 2) sæva, Hávam. 53, deducunt a sævi = sefi animus, qu. v.*

SÆVALDI, *m., nomen fictum mercatoris vel piratæ, qs. mari potens (sær, valda), Söll. 9.*

SÆVI, *m., id. qu. sefi animus, adfectus animi, Hávam. 95, vide mox sævi.*

SÆVI, *m., id. qu. sefi animus, Hávam. 56, ubi borgalauss sævi animus a curis vacuus. — 2) adfectus animi, amor: síns ins svara sæva*

vehementis sui amoris, Hávam. 106. Ad priorem significantur refero svefja sæva animum sopire, placare, Rm. 41, quod jungitur cum sorgir lægja curas deprimere. Huc referunt Hávam. 53: litilla sanda, litilla sæva certantes, minutarum arenarum instar minutis cum ingenius, de quo loco vide supra sub sær. — 3) placamentum, a sæfa = svæfa, in voce compos. dagsævi placamentum diei, i. e. tranquillitas, malacia.

SEXTÁN, *adj. indecl., sedecim, FR. II 427, 1.*

SEXTÁNDI, *ord., decimus sextus (sexth), Hávam. 164.*

SEXTIGIR, *sezaginta (sex, tigr); 1) subst., sex decades, adsumit genitivum rei numerate, v. c. sex tigr (Lx) seidiss heita sex decades ignis nominum, SE. II 486. 570; sex tigrvetra sezaginta annos, Vigagl. 26, 2. — 2) adj., v. c. sextigir skip sezaginta naesi, Si. 3, 1 (F. VII 76, 2). Sic et Ísl. I 390, in Lib. Dat. templi Reykholt., til sextogo hundraða.*

SEYKKVA, *id. qu. sökva, transit., demergere, submergere. Pass. seykkvaz submergi, Vsp. 59; 2. imper. seyktu humo es-sorbeare!, H. Br. 13. In prosa occurrit impf. act. seykdó demerserunt, ÓH. 251, quo loco F. V 99 habet sökto. formá hodierna vulgari.*

SEYMDR, *adj., clavus instructus, distinctus, ornatus (saumur), vide háseymdr.*

SEYMR, *m., id. qu. saumur collect., elari, SE. ed. Rask. 155, 6; unde hanc lectionem sumserit Raskius, nescio, nam verba "sír a seyma" legi non possunt in Cod. Reg., Cod. vero Worm. et Upsal. et fragm. 748, 757 h. l. habent scima. Suspicionem autem movet gen. pl. seyma, quod saumur hoc sensu collectivum est, neque in pl. usurpatur, etsi existat pl. a saumur, quando suturam significat. Adsumta hac significatione construi possunt seymar sigðis láttars suturæ (i. e. compagine) clipei, et týfir sigðis láttars seyma violator clipei compaginum, strenuus puguator, ut megingröndubr geirbráar krapta. Hinc lectioni contenti in sequentibus lectio fragm. 757 (SE. II 517, 5): Hermóðr gláðs undins handa hrauns deus splendidi, torti manuum sari (annuli aurei), vir.*

SEYNI, *flío, dat. s. seynir filii, nom. pl., id. qu. syni, synir; prius, Mg. 17, 10; Mh. 16; Sic. 5, 1 (F. VII 339, not. 12); ýta seynir mortalium filii, homines, Hávam. 28. Accedit ad hanc formam nom. sing. sæ, F. XI 61; dat. sing. söni, Grág. II 174. 409; nom. pl. sönir, Grág. I 402; II 172. 174; acc. pl. seni, GKM. II 752. Quæ omnia cum varietates dialecticæ formæ Norr. sun, søn (= son, sonr).*

SEYRIR, *m., vulnerator, it. decorator, id. qu. særir, sörir, vide frumseyrir.*

SEYRLI, *m., pirata (id. qu. sörlí), Fsk.*

SEYTJÁNDI, *adj. num. ord., decimus septimus (seytján 17), Hávam. 165.*

SEYÐIR, *m., ignis: nú eru Lx seidise heita, SE. II 486. 570; bera (yxu) á seyði boves igni (coquendo) imponere, Hjmk 15; Æsir báru mat á seyði cibum (carnes) igni*

imponere, SE. I 306, 2. In nom. sing. occurrit F. VI 105: nú varðar eigi, þótt sá seyðir rjúki, er þeir hafa hreyft, quod sic exprimitur Ld. msc. 58: þann seiþ raufar þú þar. Kjartan, at betr færi at eigi ryki, ubi scribendum seyð, a nom. seyðr = seyðir, cf. saðr; SE. I 208, var. lect. 19 occurrit forma seyðr et sǫðr, nempe ræfa seyðinn et sǫðinn, þat sǫðnar á seyðinum, setjaz á seyðina (quam phrasin aliter construxi, SE. I 306, 2); Eg. 45: drápu fé til matar sér, tóko eld ok gerðu seyði mactatis in victum pecoribus, excuso igne, coctionem faciebant; ad quem locum adnotat G. Magnæus: credibile esse, eos, utpote cacabis destitutos, aut assasse carnes, aut forte coxisse in pellibus, more latronum. Seyðr coctionem carniuum significare, apparet ex FR. II 130, 2, ubi: Hún (tróllkonan) spurði: hvat skaltu nú athafa? Sjóða slátr ok búaz til matar, sagði hann (Ketill hængtr). Hún kvað: Seyði þín um mun ek snúa, etc.; unde SE. I 208: sjá þeir oxna flokk, ok taka einn uxann, ok snúa til seyðis. Forte in his distingui possent formæ seyðir (gen. seyðis) et seyðr (gen. seyðs, et inserto i, seyðis), nam neutrius gen. videtur esse seyði, Landn. 1, 2 (Isl. I 30): þar ver enn skálopt þeirra — ok svá hróft ok svá seyði þeirra, ubi seyði videtur esse focus aut locus coquinarium.

SEYÐR, id. qu. seyddr (ð = dd), coctus, de bipenni, Nj. 30, 3, non (ut puto), veneno inocatus, vi venefica præditus s. instructus (see. Gloss. Njalæ), etsi in antecedd. præcesserit: Hallgrimr hefir atgeir þann, er hann hefir látið seiða til, at honom skal ekki vopa at bana verða nema hann, sed coctus in ustrina, ad ignem coctus, arte elaboratus et induratus, of. sjóða. Sed lectio seyðan h. l., admonente Johnsonio, metro non satisfacit, unde lectionem leyfðan celebratum, famorum, h. l. unice rectam esse arbitror.

SEZ, 3. pl. præes. conj. pass. v. sjá, pro seiz (sjáiz), Merl. 1, 63, ubi: nýti sér njótar stála slíka sögn ok sez fyri et sibi ceant.

SÆÞRÁÐR, m., filius maris (sær, þráðr), puto, funis piscatorius, ut mjótygill máva morar (SE. I 501, 2, II 128, 2).

SÆÐ, id. qu. seð, i. e. se-ad non sit, 3. sing. præes. conj. act. v. vera esse, cum neg. -ð = ad, at, Hávam. 61.

SÆÐI, n., semen (sá): sæðis jörð arum, Gd. 1; ávöxtr sæðis, Nik. 52; seges, arum consitum, sata, Merl. 1, 25; trúar sæði semen fidei, religio divina: láta trúar sæði fræva i munar kálfum religionem, pietatem animis hominum instillare, pietate animos imbure, Ag. (Arngrimr). In prosa: hafa sæði semen-tem facere, exercere, Eg. 29; sæði brugðuz, ÓH. c. 123.

SÆÐINGR, m., larus, SE. II 489; sæðings slóð semita lari, mare, SE. I 442, vide slóðgoti et dynsæðingr. Norvegie varie scribitur, Seung, Sejung, Seing, Lex. Hallageri; Thronðh. Selsk. Skr. 1, 183. 185; vertitur larus canus (minima species larorum), ibid. 3, 121; Strömi Descr. Sunmoræ, 1, 246.

255. Derivandum videtur a sáð seges, nam sic Thronðh. Selsk. Skr. 3, 144, not. a: "id genus larorum, qui nobis Sæingere usurpantur. sæpe videmus in agris inambulare segetemque avidissime depasci".

SÆÐJA (sæð, sadda, sædt), satiare, saturare; cibum dare, pascere, cibare, Grm. 19; s. úlf, hrafnna lupum, corvos cibare, i. e. stragem edere, pugnum facere, Nj. 92; Ha. 321, 1; Korm. 8, 3; F. XI 138, 5; s. e-n á e-u, aliqua re, v. e. hrafnna á holdi, her á litlum vistum, Korm, 8, 3; Lv. 28. Sæðjaz, cum dat., vesci: s. Sæhrimni vesci lardo Særimneris, Vaffr. 41; saddir syndum, Gd. 3. 23. Vide saðr, fullsæðjaz, úlfseðjandi, seðzk.

SEDR, adv., mox, statim, id. qu. senn, SE. I 280, 1.

SEÐR, part. pass. verbi obsol. sýja suere, sulus, consutus, consertus, de lorica: serkir Hárs, fast of seðir indusia Odinis, firmiter consuta, i. e. firmæ loricae, SE. I 418, 5; geirrotu götvar, járnri seðar ferro consuta, i. e. ferreae, SE. I 432, 1. Vide seðr. Impf. ind. act., 3. pl., seðu, suebant, suerunt, pros., SE. II 20.

SEÐZK, saturatur, 3. s. pros. ind. pass. v. seðja, SE. I 611, 1.

SÍ, in compos., semper, perpetuo, continenter, vide síhyrðr; it. síreidr perpetuo iratus, in Gloss. Nj.; símalugr multiloquus, Sks. 314; et cum subst., símeli multiloquium, Sks. 314, sival continuum ligamen, Eg. 87, unde sívefja continuo ligamine circumvincire. Vide sískelfr, sískinandi, síþgull.

SÍÁ, f., strictura; in sing., id. qu. ante eldiegar, F. VI 362, 1; dat. pl. siom, Vaffr. 31. In prosa SE. I 42. 50. 56. 285. FR. I 371 (ubi lege síor). Vide compos. andsía.

SÍBYRÐR, adj., conjuncto latere, junctis lateribus, de navi (sí-, bórð); skeið hans lá síbyrð við skip síklings ejus cursoria regis navibus junctis lateribus adiacebat, ÓH. 186, 1.

SÍF, f., Siva, uxor Thoris, ignoto genere (SE. I 22, einginn kann at segja ætt sífjar), SE. I 102. 304; dat. sífju, ibid. 340. sífjar haddr coma Síva, aurum, SE. I 336. 340; hárskaði sífjar Lokius, SE. I 268, cfr. I 340; sífjar rúni maritus Síva, Thor, SE. I 254, 5; sífjar verr, id., Hymk. 3, 15, 33; Hamk. 24; tveggja handa hjálp sífjar vers, homonymice Thorbjarga (þjórg Þórs), Gretl. 54, 4 (conf. SE. I 288, 2-4); son sífjar Ullus, SE. I 266; sværa sífjar socrus Síva, Tellus, terra, SE. I 320.-β) in appell. feminarum: síf slæðukarms nympha vestiarii, femina, F. II 248 (ubi dat. síf); vide composita hǫrðsíf, hǫrbeidisíf, hristisíf, reidisíf. Occurrit in nom. propr., Sílkisíf, Ellisíf (deslexum ex Elisabetha). — γ) femina gigas: sífjar sóti equus gigantidis, lupus, Fsk. 65, 1 (pro svævar, F. II 328, 1). — δ) terra, SE. I 585, 3, II 482. 566. 625; Cod. Reg. I 586, 1, v. l. 2 τð síf perperam repetit, cum SE. II 482. 566 habeat síf. Cod. Worm. síf in priori loco omittit, SE. II 625 in posteriori habet frón pro síf (síf).

SIF, f., in sing. non occurrit nisi Hyndl. 39, ubi duplici modo accipiunt interpp., a) nexus, conjunctio, necessitudo, cognatio (qui significatur in plur. usitatus est): sif sífjadr sjóllum gjórvðllum (vel sjótum gjórv.) cognationis vinculo junctus dynastis universis, v. nexu junctus omnibus coetibus, gentibus (civibus conjunctissimus), G. Magnæus. — b) pax (AS. sib, id.): omnibus gentibus pace junctus, cum omnibus gentibus pacem habens, colens, servans, Raskius in ed. Holm. p. 119. — 2) plur., sífjar, spec., affinitas; distinguuntur in Grág. sífjar affinitas, et frændsemi cognatio (et sífjar variat cum tengdir, = mægðir, F. VII 299, var. lect. 4). Inde formatum sífkona affinis (F. IX 243) distinguitur a frændkona cognata, Sks. 340; Hist. eccl. Isl. 1, 245; Jus eccl. Vet. o. 17; Jus eccl. Nov. c. 20. Hinc: sífskapr affinitas, cognatio, Cogn. Spir. p. 19; karlsift, ado., cognatione per sexum virilem; kvensíft (ut legendum puto H. c. 35 pro kvensíft, cf. Gloss. Ed. Sam. T. I sub voce sífr, idque propter kvensíft, F. I 6) cognatione per sexum muliebrem; mannsífjar, humana cognatio, Cogn. Spir. 60, ex Jure eccl. Smaland., oppos. guðsifjar cognatio spiritualis, F. II 130; IV 34; búsífjar (íllar, góðar), s. illt, gott í búsífjum mala vel bona vicinitas, necessitudo vicinorum, Eg. 87; Landn. 2, 28, sub fln., ubi in præcedd. explicatur per vera vel (illa) við náðua sína. Þýrma sífjum affinitates observare, Bk. 2, 26, oppos., spilla sífjum violare affinitates, Vsp. 41; necessitudo cognatorum (v. c. patris et filii, etc.), sílta sífjum vincula necessitudinis dissolvere, Merl. 1, 54, unde sífja sílt, n., violatio necessitudinis, pros., SE. I 186; barna sífjar necessitudines liberorum, pignora, Æd. 16. — 2) cogn., sefi animus; grati adfectus: sífjum er þá blandat grati adfectus tum inter se miscetur, Hávam. 126, vel potius: tum homines necessitudinem inter se (vere) conjungunt, cum quis, etc.

SIFI, m., cognatus (sífjar): sífja sílfr argentum cognatorum, i. e. bona, mulieri a parentibus vel cognatis hæreditate relicta vel relinquenda, Bk. 1, 28; álnir sífja opes cognatorum, opes gentilitiæ, Ad. 19. Conf. seþ supra, et sífr, infra. Alias non occurrit nisi in compos. guðsif, Synt. Bapt. 87; Cogn. Spir. 60; plur. guðsifjar, Cogn. Spir. 50. 51, unde fem., guðsifja, Cogn. Spir. 60.

SIFJADR, adj. deriv. a síf, pl. sífjar, cognatione junctus: Óðni s. Odini sanguine junctus, i. e. Odinis filius, Hým. 21; síf sífjadr sjótum gentibus pace junctus, Hyndl. 39.

SIFJUGR, adj., adfinitate junctus, (síf, sífjar), pro sífjadr, Sk. 1, 50. Raskius h. l. maluit sífjadum. Gloss. Ed. Sam. confert Lapp. sívjug soror uzoris.

SIFJUNGR, m., affinis, cognatus, SE. I 534. 661, 3; Hund. 2, 32; propinquus, Am. 81; sororius, Ghe. 30 (síf, sífjar).

SIFR, m., frater (cf. síð), SE. II 496.

SIFUNA, adj. indecl., necessitudine junctus (qs. in necessitudine acquiescens, síf, una):

averða sífuna gladii !necessitudine juncti, commilitones, SE. I 296, 4, ut brands bradr fratres gladii, commilitones, Landn. Mant. 2.

SIG, inc. gen., pugna, SE. I 562, 2; II 476 (sík, II 619; in II 559 censetur tantum sí.); at síg in pugna, inter pugnandum, ÓH. 186, 5. Gloss. Ed. Sam. T. I præfert genus fem., cui et adstipulor; nam simplex non occurrit, ut puto, nisi locis allatis. Derivantur vero inde: sigarr, sigbjörk, sigdeilir, sigfadir, sigfjöd, sigfödr, sigfreyr, siggaur, sighvatr, Sígi, sígmáni, sígnjörðr, sigrakkr, sigreynir, sigrunur, sigtívar, sigtýr, sigvídr, quibus addi potest Sígmundr, Sígun, Sígya, Síðir, Síðrörr, Sígtúa.

SIG, f., funis demissorius (síga), in specie, quo circumligantur, qui per rupium præcipitia demittuntur ad ova avium colligenda; item funis ad naves destinandas, quod cum ramis impositis fit, dicitur árasig, n.; unde libramentum, onus vi externæ oppositum, ÓH. c. 151, ubi fem. gen. est: fór þá síga ofan í gröfuna, sed F. V 336, neutr. gen.: fóru þá s. o. í gr. Hinc metaph., halda í síg, id. qu. halda í taumi, coércere, i. reprímere, impedire, halda í síg tölum e-s orationibus alienigenis resistere, F. II 203, 1, de Veturlíðio poëta novæ religioni christiana se opponente, quod in prosa sic exprimit Njala 103: þaðan fóru þeir til Fljótslíðar ok bóðuðu þar trú; þar mælte mest í móti Vetrlíði skáld, etc. De fure, spira, vinculo, vide sigfreyr.

SIGA (síg, seig et sò, sigit), semina cadere, labi, sidere: sígr fold í mar subíðli, Vsp. 51; ramdýr þrama síga fyrir hlíðyr hellis naves demissa sunt, Sí. 6, 4; láta barka síga ofan fyrir gaganstig gýgjar scaphæ deorum per rupem (ex rupe) demittere, Sí. 6, 3; reflex.: láta sígas ofan demittere u, SE. I 308, 2. Metaph., de pace, gratia, coire, pro síga saman: létum síga sáttmál okkor coire fecimus pacta nostra (foedera nuptialia), Bk. 2, 37. Absol.: labascere, trepidare, Eg. 67, 1, ut hníga varíat om vera hræddr, F. IX 331. Intranz.: skáldi sígr labascit poëta, res ejus in deterius omi, Gretl. 9. In imperf. ind. act., sò: sorti sò fyrir augu þeim, Nj. c. 12, 21 (var hlöð sigit fyrir augu þeim, Hrafnk. 30), sed seig, H. c. 25, F. 380 (hon seig í óaku), ÓH. c. 199, F. V 38 (seig á hann avela); lát seig scapha sidere coepit, Selk. 18.

SIGARR, m., Sigar, filius Halodanis Prisci, cujus regia progenies Siklingi dicta, SE. I 522. — 2) Sigar, rex seculi 3. et 4., prompso Halodanis Prisci, habitans Steiga in Ongles, insula Halogæ (Land. 3, 17), qui Hagbardum ob stupratum filiam Signyam suspensio necavit; idem regulus maritimus, SE. I 522; FR. I 180. Hinc, mægða laun, þau er Sigarr veitti merces affinitatis, a Sigare tributa, i. e. suspendium, Gretl. 54, 2; Sigars fjandi hostis Sigaris, Hagbardus, grandmeiðr Sigars fjanda arbor, Hagbardo noxia, patibulum, cruz, Bk. 4; Sigars hestr, jór equus Sigaris, id., ríða Sigars hesti veði equo Sigaris, i. e. in crucem agi, ÓH. 57; temja Sigars jó, id., Y. 26, 1; Sigars drifa procella Sigaris, prætiun,

Nj. 30, 2; Sigars vegg agger, paries s. tabulatum Sigaris, clipeus (propr. testudo clipeorum), SE. I 672, 2; Sigars tjald velum Sigaris, clipeus, galdr Sigars tjalda sonitus clipeorum, pugna, Sturl. 7, 30, 1, vide galdr-freyr. — Sigarr, ut nomen Odinis (qs. victor), citatur in Lex. Mythol., sed hoc nomen Odinis in Eddis earumve fragmentis reperire potui usquam; cf. Sax. Gramm. Hist. Dan. Lib. 7.

SIGBJÖRK, f., betula pugna, gladius (sig, björk): sigbjarka summiðjúngr (sómniðj.) esimí milites, viri, SE. I 418, 5.

SIGDEILIR, m., cernens, decernens, conserens pugnam, bellator (sig, deilir), Ha. 318, 3, ubi dat. s. sigdeilli, cf. F. X 121, 3.

SIGFLJÓÐ, n., femina pugna, bellona (sig, fljóð): gjóðr sigfljóða lestris bellonarum, cortus, Eb. 62.

SIGFÖÐR, m., nomen Odinis (qs. pater praelii, auctor pugnae, sig, föðr = fadir), Grm. 46; SE. I 86, 1; II 472. 555; acc. sigföðr, Æd. 59; gen. sigföðor, Vsp. 49.

SIGVREYR, m., deus vinculi (sig, f., Freyr): a. sauðnis vara deus annuli, vir, Orkn. 79, 9, a sauðnis vör statio accipitris, manus, sig sauðnis vara funis manuum, annulus.

SIGG, f., insula Norvegia, in dioecesi Bergensi meridici proxima, sita a regione Nestriv in occidentem versa prope Bomme-loam, SE. II 491, 2, cfr. F. X 346. Hod. Siggen, mons insulae Bomloæ ad ostium sinus Hardangrensis (Munch). Dat. regularis Sigg, sed Siggja, SE. I 442, 1 (Cod. Reg. SiGiv); Siggjar lindi cingulum Siggjar (insulae), mare, ejus sol, aurum, vide sólgrund, Eb. 28, 2.

SIGGAUTR, m., nomen Odinis, affert J. Olavus Grunnav. in suo Ezscr. Cod. Ed. Ss. Vorn. et Lövas., it. Lex. Mythol. sub voce Siggautr. SE. II 472 exhibet formam sigvatr, etiam in Lex. Mythol. allatam, qua valere potest sigautr semper, assidue sermocinans; in II 556 tantum cernitur S. gautr. Ceterum Siggautr verti posset Gothus pugnae, Gothus bellicosus.

SIGGI, m., filius Odinis, SE. II 473. 556; SE. I 26 (SiGi), id. qu. Sigi.

SIGHVATR, adj., fortis in pugna, strenuus, acer, bellicosus (sig, hvatr), Hkr. T. VI, pro sigrhvatr, Mg. 1, 3.

SIGI, m., filius Odinis (Saxonici), id. qu. Sigg, SE. I 554, 1; II 616; SE. I 26, Cod. Worm., II 252; FR. I 115—7; sec. synchronismum Espolini vixit seculo 2° et 3°.

SIGI, m., qui sensim labitur, vergens (siga): allða sigi ætate vergens, ætate propectus, declivis, Nj. 40, var. lect. Sed vide supra allðaviga, pro qua lectione suscipiendam putavi lectionem allðaligan.

SIGI, m., lentum frustum, id. qu. segi (seigr): metaph., hjarta runnit sundr i siga cor, quod in lentum frustum diffuzit, i. e. quod contabuit, Söll. 43, simili tropo atque Söll. 44, tunga metton til træs. Prope itaque ad verum accedit versio Högnii (Söll. l. c. not. 58): in partes fere dissolutum erat. De

frusto carnis, offá buccula, occurrit FR. II 426: Gramr (canis nomen) skautz at Þóri ok greip i kálfann, ok þar úr siga. Hinc tálsigi = tálbiti esca, frustum carnis ad feras inescandas, F. V 190. Superest adhuc in voce composita kverksigi triquetrum frustum carnis in capite piscium inter malas, it. in klósigi nu'tes oblongæ, tempestatem portendentes, vide Lex. B. Hald. sub klósegi et qverksegi.

SIGLA, f., arbor navis, malus, SE. I 583, 1; siglutrè id., ibid. 220; siglu toppr apex mali, ibid. Siglu otr lutra mali, navis, F. X 354; in appell. pedis, v. c. sigla læra, knæs, etc., arbor femoris, genús, etc., pes, SE. I 542; siglur samnagia arbores clavi lamellati, i. e. gladii, SE. I 426, 3; siglur naglfara arbores gladii, bellatores, pugnatōres, SE. I 372, 3.

SIGLA (-i, da, t), navigare (segl), vela dare, velificare: s. blifðan byr vanto secundo commodo navigare, Nik. 63; sigli þær sælir beati navigate, Ævlosfrs, Am. 32.

SIGLI, n., monile, Æd. 20; um hrodit sigli inauratum, Bk. 2, 46. Angl. sigle monile; AS. sigele monile, gemma, bulla, fibula. Hinc siglisága, f., nympha monilis (monili ornata), mulier, var. lect. pro silki-sága, Korm. 24, 2, citatum in Gloss. Ed. Sæm. T. I, sub voce sigli.

SÍGLITNIR, m., Siglitner, colliculus in insula Lyngvio, SE. II 431. 515 (qs. semper splendens, nitens, sicut, glita).

SIGMÁNI, m., luna praelii, clipeus (sig, máni): sigmána hrið procella clipei, pugna, ÖH. 47, 3.

SIGMUNDR, m., nomen Odinis, SE. II 472. 556.

SIGNA (-ada, at), consecrare: s. full poculum consecrare, Bk. 1, 8 (Eg. 44; en er it fyrsta full var skeinkt, þá mælti Sigurðr jarl fyrir minni, ok signaði Óðni, ok drakk af horninu til konungs, Hg. 18; F. I 35). Est etiam signi, signða, signt: ef maðr sigair fé sitt öðrum en gæði eðr hans helgum mönnum, Jus eccl. Vet. c. 8; öl þat, er Bárðr of signði cervisia, quam B. consecravit, Eg. 44, 2, de quo in prosa anteced. signði B. fullit; signðr matr, F. VI 159. Part. pass., signaðr consecratus: gumar, goðum signaðir ðiis consecrati, i. e. ðiis in peculium dicati, Hyndl. 26 (signa manna goðum, FR. III 35, 3, cuius formula exprimitur ibid. p. 34: nú gef ek þik Óðni, ut Eb. 7: þann svein gaf Þórólfr Þór); hjúpa, signuð goðom tunica ðiis dicata, FR. I 280 (cf. F. V 236), unde ibid. dicitur heilög (minni, signuð Ásum, ÖH. c. 113, init., F. IV 234); grund, sólu signuð terra, sole beata, de Palæstina, Orkn. 82, 7 (AR. II 218, 1); signað ljós lux sancta, benedicta, alma, Lil. 63; signað hjarta sanctum pectus, pius animus, Gd. 30. Pros.: de sancto homine, divo, F. V 150. 222. Orkn. p. 472. 512; signaðr sonr, de Christo, Gdþ. 9. 2) signo crucis se munire: signaz skyldu seggir hyggna-ir Prudentes viri signo crucis formato se

præmunire debent (ad demones avertendos), Gðþ. 25.; cf. *Fbr.* 8.

SIGNAN, *f.*, consecratio (signa): s. handar consecratio manu facta, signum crucis manu factum, *Gd.* 58.

SIGNING, *f.*, crucis signatio, formula crucis manu signandæ, *Skaldh.* 5, 15.

SIGNJÖRÐR, *m.*, deus pugnæ, præliator, vir (sig, Njörðr), *SE.* I 668, 2.

SIGNÝ, *f.*, Signya, filia Sigaris, Harbardus pacta: Signýjar verr maritus Signyæ, Hagbardus, quem Sigar suspendio necavit, unde hec Signýjar vera equus Hagbardi (quo vultus est Hagbardus), patibulum, *Ý.* 22, 2; *AR.* I 263, 1. Signýjar bráðr fons Signyæ, memoratur in *Ísl.* I 225, not. 2.

SIGR, *m.*, felicitas, salus, prosperitas, *Bk.* 1, 3; árnif sigr obtinete felicitatem, *Am.* 32. — 2) victoria, *Hávam.* 58; *Hyndl.* 3; *Krm.* 15; hljóta sigr of e-m, *SE.* I 302, 3; vide launsigr; nú er sigr á spjótum nunc victoria in hastis est, i. e. arma victoriam promittunt, *Land. Mant.* 1; lýða sigr, νικη τοῦ λαοῦ, i. e. νικολάος, *Nik.* 78. — 3) pugna: sigra már larus pugnæ, corvus, már kom sigra til síra, *HR.* 39; it. in compositis, sigrborð, sigþollr et plur. Sic optime coheret per tmesin sigr-svaar cygnus pugnæ, corvus, *OH.* 182, 3, vide lön, quo loco Olavius construit sigrför. iter victoriosum, et Egðir svans lana Agdensens maritimi. — 4) id. qu. sigr (g = k), in bensigr, gladius.

SIGRAKKR, *adj.*, animosus in pugna (sig, rakk), *SE.* I 440, 3.

SIGRBORÐ, *n.*, tabula pugnæ, clipeus (sigr 3, borð): sigrborðs víðir arbores clipei, pugnatōres, viri, *Ísl.* II 389.

SIGRBRANDR, *m.*, ignis pugnæ, gladius (sigr 3, brandr ignis), vel gladius victoriosus, arma victricia (sigr 2, brandr gladius): sannhróðigr sigrbrands (conject. pro sigrbands) armis victricibus glorians, *Rekst.* 9.

SIGRBRÁÐR, *adj.*, ad victoriam promptus, vel in pugna velox (sigr 2, 3, bráðr) *HR.* 77, id. qu. sigrhvatr.

SIGRBYRR, *m.*, aura victorialis, ventus secundus victoriæ adspirans (sigr 2, byrr), *Ha.* 228, 1 et in prosa antecede.

SIGDRÍF, *f.*, nomen Brynhildæ, *Fm.* 44, ubi gen. Sigdrífar. Alias Sigdrífa, *Bk.* 1, 4, pros., unde Sigdrífumál = *Bk.* 1.

SIGREYNIR, *m.*, sorbus pugnæ, pugnator, præliator, vir (sig reynir), *Ísl.* II 233, 1; *Fbr.* 22, 2 (*GhM.* II 294, 1).

SIGRFÍKINN, *adj.*, victoriæ vel pugnæ cupidus (sigr 2, 3, fíkin), *F.* XI 192, 2 (*F.* V 229, 2).

SIGRFJÖTR, *m.*, catena victo a victore injecta (sigr 2, fjötr), *Krossk.*

SIGRFLAUST, *n.*, carina victrix, *Ha.* 318, 1 (sigr, flaust).

SIGRGÆDIR, *m.*, augens pugnam vel victoriam, pugnator, bellator, v. victor (sigr 2, 3, gædir), *Mb.* 10, 1 (*F.* VII 43, 1); *SE.* I 332, 3; dat. sigrgæði, *Ha.* 69, 2.

SIGRGJARN, *adj.*, id. qu. sigrfíkin (sigr, gjarn), *F.* II 282 (*Rekst.* 31).

SIGRGLAÐR, *adj.*, victoria lætus (sigr, glaðr), *Plac.* 57.

SIGRHAFENDR, *m. pl.*, victoriam reportantes, victores (sigr, hafandi, part. act. s. hafa), *Ý.* 52.

SIGRHEIMAR, *m. pl.*, Söll. 52, virtut, mundi inferiores, parum certa originatione sec. *Gloss. Synt. Bapt.*; forte sigrheimar sjö septem sphaera celestes extramundana, cf. ἐπτά σφαιρῶν in *Testam.* 12 patr.

SIGRHljÖÐ, *n. pl.*, carmen triumphale, epinicion (sigr 2, hljóð = ljóð), *Nj.* 158, 10; *Ha.* 236, 4.

SIGRHNOÐ, *n.*, pars gladii, *SE.* I 668, 3; II 477, 620 (II 560 prave sigrhnoðir, forte condax, clavis ab utraque extremitate accusus, liberam versationem habens, et signagli in sermone quotidiano).

SIGRHUGGINN, *adj.* desperans de victoria, þ. kræð. (ed. *Hafn.* 1843) str. 7.

SIGRHÖFUNDR, *m.*, auctor, dator victorie, de Odine, *Sonart.* 21, cf. *Hyndl.* 3: gef hann (Odinn) sigr sonum.

SIGRHVATR, *adj.*, victoriosus, vel promptus ad prælium, bellicosus (sigr 2, 3, hvatr): superl. sigrhvalastr, *Mg.* 1, 3.

SIGRIR, *m.*, victor (subst. verb. a sigra -aða, vincere, victoriam obtinere): djússa i victor dæmonum, de episcopo, *Selk.* 12, quo loco membr. *Holm.* habet sigura, quod minus placet.

SIGRLEIKR, *m.*, ludus victoriæ, pugna (sigr, leikr): sigrleiks snarr bellicosus, pugnaz, velox in pugna, promptus ad prælium, *Sturl.* 6, 15, 13.

SIGRLÖÐ, *f.*, *Sturl.* 6, 15, 2, si nomen propr. est, fuit mater Halli, uxor Ljoti; n. vero appellativum, de ficto Bellonæ nomen posset accipi, quasi quæ ad victoriam inviet (sigr, löða), sec. formam Grelöð, Gualöð, Kormlöð. Nam in nominibus feminarum in Sigrlöð nondum inveni.

SIGRMAGNAÐR, *m.*, victoriam augens, victor, vel pugnam ciens, bellator (sigr 2, 3, magnaðr), *Ha.* 323, 1.

SIGRMERKI, *n.*, signum victoriæ (sigr 2, merki), de Sancta Cruce, *Krossk.*; cf. sigrmark, *F.* I 136: hann (gud) á þat sigrmark, er mikill kraptr fylgir, þat er kross sá er hann var þindr á; it. *F.* IV 58.

SIGRMÆTR, *adj.*, victoriæ clarus, victoriosus (sigr 2, mætr), *Ha.* 325.

SIGRMEYJAR, *f. pl.* (a sigrmer), virgines pugnæ, Bellonæ (sigr 3, mætr), *F.* V 216.

SIGRMINNIGR, *adj.*, victoriæ memor, victoriæ cupidus (sigr, minnigr), *Hg.* 31, 1.

SIGRNEINNINN, *adj.*, victoriæ potiri cupiens, victoriæ cupidus (sigr, neinninn): dat. s., sigrrennum her, *F.* V 249.

SIGRREYNIR, *Ísl.* II 233, 1, vide sigreynir, sigrunnr, vide sigrunnr.

SIGRSTALLR, *m.*, *Ísl.* I 166, 2 (*Land.* 2, 33, 10); sec. *Gloss. Land.* h. l. construendo sunt per tmesin: sigr-svaar olor pugne, corvus, vide sigr 3; porro bára stallr seannum undæ, navis, bára stalls víðir viri, a drekka blóðfall effusum sanguinem bibere.

SIGRSTOD, *f.*, *columna victoriae, vel columna salutaris* (sigr, stod), *Sancta Cruz*, Lb. 42.

SIGRSTÝRIR, *m.*, *rector victoriae v. pugnae, rex victoriosus vel bellicosus* (sigr 2. 3, stýrir). *HR.* 36.

SIGRSVANN, *m.*, *cygnus pugnae, corvus* (sigr 3, svann). *per lmesin construenda sunt*, ÓH. 182, 3; *Isl. I* 166, 2, *vide supra sigr 3 et sigrallr.*

SIGRTRUR, *adj.*, *salutem afferens, salutaris, vel victoriam pariens* (sigr 1. 2, trúr), *epith. Sanctae Crucis*, Lb. 39.

SIGRUNAB, *f. pl.* *characteres victoriales, victoriam efficientes* (sigr 2, ídn), *Bk.* 1, 6.

SIGRUNNIN, *part. pass. compos.*, *victoriae comparatus, expugnatus, devictus* (sigr 2, unninn, *part. pass. a vinna*): *sigrunnit svanna sólmaikar Nerkländ devicta Tellus calyptra, femina amore capta*, *SE. II* 632, 1, *locum vide sub Samland; imprimis vero additur sigrunnit propter subjectum appellationis Nerkländ, ad majorem amphiboliam efficiendam.*

SIGRUNNR, *m.*, *lucus, arbor pugnae, pugnator, praeliator, bellator* (sigr, runnr): *dat. s.*, sigrunni, ÓT. 26, 1 (*F. I* 122), *ubi scribitur sigrunni; plur.*, sigrunnar viri, homines, ÓH. 218, 1 (*F. V* 57 sigrunnar). — 2) sigrunnr, *in Lex. Mythol. p.* 644, *absol. pro nomine Odinis accipitur, et vertitur triumphator vel felix cursor, quod haud dubie respicit locum SE. I* 238, 2 (*vide Lazd. ed. Havn. p.* 389); *sed cum sigrunnr per se imperfecta videatur Odinis appellatio, malo runnr in hac voce accipere sensu activo, ut runni qui in cursum incitat, qui emittit, et construere sigrunnr hrasna beatus emissor corvorum, beatum numen, corvos (speculatum) emittens; qui epithetum aditur: svinnr heitags tafns ok kylr gnarus sacra victimæ et potus. Dicit igitur poeta, Bellonas Odinem secutas fuisse, quibus SE. I* 66 *addit Friggam et corvos Odinis.*

SIGRVEFR, *m.*, *textile victoriae, tela victoriosa, vel tela bellica* (sigr 2. 3, vefr), *Nj.* 158, 2.

SIGRVÍDR, *m.*, *arbor pugnae* (sigr 3, vídr). *vir*, *GS. str.* 17.

SIGRÞJÓÐ, *f.*, *gens victricis, Valkalla incolæ, vel gens bellatrix, Einheri, heroes Valkallæci* (sigr 2. 3, þjóð), *Hund.* 2, 47.

SIGRÞOLLR, *m.*, *thallus pugnae, vir* (sigr 3, þollr). *F. II* 277.

SIGTÍFAR, **SIGTÍVAR**, *m. pl.*, *dii felices, beati, v. victoriosi, v. bellæci* (sigr 1. 2. 3, tífar, tívar), *Vsp.* 40; *synir Sigtifa, de Asia, Æd.* 1. 2. — 2) pugnatores, viri: *duces bellæci, Ghe.* 30; *sigtíva synir homines, viri, Grm.* 45; *Fm.* 21.

SIGTÓPTIR, *f. pl.*, *beata sedes, vel bellica sedes* (sig v. sigr, tópt): *Hropts s. Odinis bellica sedes, Valkalla, Vsp.* 55.

SIGTRYGGR, *m.*, *nomen Odinis (qs. fidus in pugna vel deditus pugnae, sig, tryggr)*, *SE. II* 473. 556. *Cum versus, Sturl.* 7, 30, 1, *galdrefyr Sigtryggs tjalda, ingratius sonet, præferendam puto var. lect. Sigars, etsi*

Sigtryggs tjald, velum Odinis, clipeus, per se bene procedat.

SIGTÝR, *m.*, *qs. Tyr (deus) pugnae (Tyr) vel nomen auxiliare prælii*, *SE. I* 230; 234, 2; *sigtýs berg mons Odinis, per quem iuramentum fit, Ghe.* 31, *forte sacra illa rupes, cui instabat Hroptus, caput Mimerianum consulens (Bk.* 1, 14).

SIGVÍDR, *m.*, *arbor pugnae, praeliator, vir* (sig, vídr), *GS. str.* 17.

SIGVYN, *f.*, *Sigynna, uxor Lokii, Vsp.* 32; *SE. I* 208 (Sigvyn), 184. 556, 3; *Sigynjar verr Lokius, SE. I* 268.

SIGÞÆR, *m.*, *nomen Odinis*, *SE. II* 472 (— Sigþær, Sigþir), *id. qu. Sigþir (SE. II* 556).

SIGÞRÓRR, *m.*, *nomen Odinis (sig pugna, þrórr)*, *SE. II* 556 (Sigþrórr, II 473).

SIGÐIR, *m.*, *nomen Odinis (qs. falcifer, falcem gestans, ut apud Baugium, a sigð, f., falz), SE. II* 556, *vide Sigþær.*

SIGÐIR, *m.*, *gladius, SE. I* 567, 2; *II* 620, a sigð falz; *SE. II* 477 560 h. l. *habet siglir, cogn. Dan. Segl. Germ. Siehel falz; sigðis láttr sedes gladii, clipeus, Hermóðr sigðis láttrs vir, SE. I* 406, 2.

SIGÐR, *m.*, *falz; gen. sigðs et sigðar (Félag.* 2, 170. 141): *Gauts s. falz Olins, gladius, bera Gauts sigð a sveita svans úrd falcem Odinis in segetem coræ immittere, i. e. stragem edere, SE. I* 488, 1; *Hildar s. falz Hildæ, gladius, Hildar sigðs leikir ludi gladii, prælia, Eb.* 19, 6; *sára s. falz vulnerum, ensis, þollr sára sigðar vir, Selk.* 13. — 2) gladius, *SE. I* 563, 2; *II* 476. 559. 619.

SÍK, *acc. pronominis reflex. síq, quod vide.*

SÍK, *f.*, *pugna, id. qu. sig, SE. II* 619, 1; *Shl V* 19, *var. lect.* 1 h.

SÍK, *n.*, *lucus, canalis; aqua lacus, SE. II* 128, 2, *it. mare SE. I* 575, 1; *síks glóþ pruna (ignis) maris, aurum, verr síks glóþar custos auri, vir liberalis, SE. I* 622, 2; *síka eldr, ignis lacuum, aurum, skórða síka elda femina, Nj.* 92.

SÍKLÍNGR, *m.*, *rex, SE. I* 526, 2; *Ý* 14 (*AR. I* 258, 1); *vir princeps, Sk.* 1, 37; *de Skulio dynasta, Ha.* 190. *Plur.*, síklingar *regia familia a Sigare oriunda, SE. I* 522.

SÍKR, *m.*, *salmo lavaretus, SE. I* 571, 1, *sec. Cod. Worm.; II* 180; *II* 564 líkr (*Cod. Reg. et SF. II* 622 *mendose, hic litr, illo sitr*). *Norveg.*, Sík, *en Helt (ferskvands-fisk), salmo lavaret., capitar in lacu Mjórs, Und. Descr. Norv. p.* 36; *Secc. sík, lavaretus salmo, smásík albulá, til. qu. síklöja. Hinc: síka strind terra salmonum, mare, lind síka strindar Tilia maris, femina, SE. II* 178, 1, *sec. AA. p.* 258; *sed sec. SE. II* 425, 2 *leyni-sík língs occultus salmo ericeti, serpens, strind língs leyni-síka terra serpentum, aurum, cujus lind Tilia auri, femina; sec. quam rationem tó laungum est add., sæpenunero, et simplicissima phrasis emergit: þar kemr á til sævars.*

SÍKR, *m.*, *ignis (ut puto): s.* eyftjar *ignis maris, aurum*, njórur eyftjar *sika nympa auri, femina*, Ed. Löv., auctore Rognvaldo. *Sic et accepti in vocibus compositis: bensíkr, hræsíkr, læsíkr, ránsíkr, cf. et formam sokr.*

SÍKTÓL, *n. pl.*, *instrumenta pugnae, arma (sík = síg, tól), sic Johnsonius, Nj. 103, 1, construens: gekk at halda síktólum í boðnar (quod unus tantum cod. habet) smíðju bærs baldra aggrediebatur porrigere mavortia tela in caput v. pectus pugnatoris. Quam rationem dubiam mihi facit appellatio boðnar smíðja caput v. pectus, boðn enim nunquam multum poeticum aut poësin significat, sed vas, quo id continetur, unde metonymia contentis pro contento h. l. mihi quidem nimis dura videtur. Quare mihi simplicissimum videtur vocem Nj. l. c. síktolum in duas voces disrãhære sík tolum, lectionem bóna v. bæna recipere pro boðnar, et, cum his lect. adsumtis to bærs in metram peccet, substituere bæna, quod diserte habet F. II 203, 1 (cf. Kristnis. p. 53), hoc ordine: gekk athalda í sík (= síg pro taumi, reprimere, resistere) tólum Baldra bæna bóna smíðja resistere orationibus sacerdotis (Thangbrandi), vide Skl. II 188.*

SÍKULGJÖRD, *f.*, *inter armamenta navalia recensatur in Cod. Worm.; SE. II 481. 624 (II 563 síkulgerð, id.), quæ vox nunc detrita est in Cod. Reg. Sk. I 583, 1. Forte, circulus ambiens, nescio qui; a síkul et gjörd; dubito, an síkul in hac compos. sit id. quægul in segulsteinn, segulmál, seguljárn, puto potius id. esse ac svigul, cf. svikulgjörd infra. Eandem formam (síkulgjörd) adhibet Wchart. et Fragm. 748 (SE. II 450 3) in loco SE. I 496, 2, ubi videtur esse id. quæ umgjörd balteus, unde síkulgjardar íss glacies baltei, gladius, hrystir síkulgjardar íss (sec. Sk. II 450, 3 ís-hristir síkulgjardar, id.) concussor, vibrator gladii, prælator, bellator.*

SÍL, *n.*, *halæc, clupea longa (tennis, argentea)*, SE. I 578, 3; II 480. 564. 623; síla fullr halæcibus refertus, satur, de laro, Hallfr. (ÓT. Skk. 2, 248). Vide composita: geirsil, hornsíl.

SÍLD, *f.*, *halæc, clupea harengus*, SE. I 578, 3; II 480. 623 (lacuna in II 564); plur., síldr, halæces, Harbl. 2. Vile composit., bensíld, hlaupsíld, íl. hræsíld, sub hræsílus. — 2) nomen insulæ, SE. II 492, in Nordfjordo in prov. Fjordensi prope Uloasundum in Norv., hodie Silden, Index Geogr. F. XII.

SÍLEGJA, *f.*, *mare*, SE. I 573, 3; II 479. 622 sílegja (in II 562 non cernitur nisi... ia); Alem. 25 sílegja, ubi explicatur per perpetuo manans v. perennis lacus, v. perpetuum æquor, a sí partic. et laga manans, lægir mare, v. legja cubare.

SÍLFR, *n.*, *argentum*, Am. 93, de cimeliis argenteis; grátt, smehvitt u., Gha. 2; Am. 66; de annulis, Am. 43; de tecto argenteo, Grm. 6; de cratere argenteo, SE. I 708, 1; in ornatu vestium, FR. I 248, 1. 2; suppellectilis mensariæ, Rm. 29; gladii, Mg. 9, 1; crucifæti, G. 31. De pecunia, Bk. 1, 28

(numerata pecunia nomen argenti retinet, Cíc. ad Treb. Topica 3). In plur., de cimeliis argenteis, saqrðrheytir sílfra, vír, Nj. 7, 1.

SÍLFRBAND, *n.*, *vitta argentea, vel argentea lamellis distincta, vel filis argenteis intertexta (sílfr, band): sílfrbandu sjófa nympa viltæ argenteæ, femina*, GS. str. 31.

SÍLFRGYLTR, *argento inaurato ornatus (sílfr, gyltr): sílfrgylt soðulkæði; Gha. 4.*

SÍLFRINTOPPH, *m.*, *nomen equi Asarum, qs. capronis argenteis (sílfr, toppr)*, Grm. 30; sílfrtoppr, id. SE. I 70, v. l. 15; II 351.

SÍLFRVAFINN, *auro revinctus (sílfr, vefja)*, de gladio, Fsk. 5, 4, cf. galli vaða meðalkústi, ÓH. 236.

SÍLL, *m.*, *ligula, spira, ansa fumis; id. vinculum: sílli Þjórnar vinculum Thjorno (insulæ), mare, klýfr stjóra síla Þjórnar*, SE. II 492, 1. In composit. fagr sílli, fold síll, grásílli.

SÍLKI, *n.*, *bombyx: hárf, gult sem sílki*, Orkn. 80, 2; de fasciis bombycinis, Rm. 31; sílkis sími vitta bombycina, ÓT. 16, 1.

SÍLKIEY, *f.*, *insula, Tellus bombycis, femina (sílki, ey)*, Skáldh. 7, 33.

SÍLKIGRUND, *f.*, *Tellus (dea) bombycis (sílki, grund)*, femina, Skáldh. 4, 46.

SÍLKIGUNNR, *f.*, *nympa bombycis, femina (sílki, gunnr)*, Vigl. 10.

SÍLKIHLEIÐ, *f.*, *clivus, Tellus bombycis, femina (sílki, hleíð)*, Skáldh. 6, 26.

SÍLKINANNA, *f.*, *nympa bombycis, femina (sílki, nanna)*, Korm. 17, 1.

SÍLKISÁGA, *f.*, *idem (sílki, sága)*, Korm. 24, 2.

SÍLKISLÆDA, *f.*, *syrrna sericum, per tmesin coheret, Eg. 70.*

SÍLUNGR, *m.*, *salmò tratta*, SE. I 579, 2; II 480. 563. 623.

SÍMAR; *f. pl.*, Bk. 1, 23, *vincula; certum grimmar símar gænga at trygðrofi atrocis vincula consequuntur fidem violatam, amittentes: grimmar símar Parcarum sæva síla, i. e. decretæ perjuriis atrocis poenæ. De quo sensu ut dubitari non potest, ita dubium est, an símar, f. pl., qs. a sing. sím, unquam extiterit, pro solita forma sími. Quare puto legendum esse límar vírgæ, i. e. metaph. pænæ, vide límar supra, Sk. 2, 4; SE. II 118, 1.*

SÍMÁLL, *adj.*, *loquax (sí-máll)*, Flugm. 14, 1.

SÍMBLIR, *g.*, *potator: s. sambils potator, helluo cerevisia, gigas (qualis Hrangner describitur, SE. I 270–72), SE. I 256, 5. Hodie at símla est sensim bibere.*

SÍMI, *m.*, *funis, vinculum (Dan. Síme, funiculus, præsertim ex stipula aut seta, v. c. Haarsime, Halmstime, Medesime): vinda síma or sandi funem ex arena neetere, i. e. aliquid frustra facere, (Lat. funem ex arena facere, Græc. ἕξι ἀμμου σχοινίου κλέσαι), Harbl. 17; brúna grundar sílkis sími vitta bombycina, ornamentum capitis virorum honoratiorum, geymir sílkis síma custos, vortator vitta bombycinæ, vír princeps, ÓT. 16,*

f, ubi brúna grandar sími, *vinculum capitis, est vitia, confer Skl. I 108. Vide compos., álmslmi, hársími, varrsími; vide formam simr. - 2) annulus: byrr síma gestor annuli, vir (pro pronomine: ego), Völk. 12. Huc referenda videntur: ársími opes v. címelia annis (Rheni), ránsími opes v. címelia Rana (maris), aurum. - 3) mare SE. I 574, 2, sec. Cod. Worm. (non cernitur in Cod. Reg.); prope accedit SE. II 622, scribens vel forsími pro velfor (i. e. velfór) sími; II 479 sqni; II 562 saman. Hinc, F. VII 78, *construendum videtur hjaldrsími mare, liquor prælii, in prælio effusus, sanguis, svanr hjaldrsíma olor sanguinis, corvus. Cod. Fris. col. 240, 14 exhibet h. l. gwmr birtl sá svartan et in versu præced. hialdrs, quo loco aut legendum est birti svá svartan hialdr sic aperuit, ostendit nigrum strepitum (acre, periculosum prælium fecit), aut birti (pro birgði) svartan hjaldrs svan pavit nigrum prælii cygnum (oorum). - 4) bos, SE. I 587, 1; II 483. 625 (566 sane). - 5) sími, f., in compos., gersími, gjórsími, terminatio est.**

SÍMR, m., bos, id. qu. sími 4, SE. I 587, 2; II 625 (II 483. 566 símar). - 2) equus, SE. II 487. 571, cf. sínir, synir.

SÍMLA, verb., incertæ significationis, in loco vezatissimo Eg. 57, 2, assentior G. Magnæo, vertenti: colligere, conferre, et símla sorgar *conferre dolores, parere, efficere, adferre dolores; sic vero verba legenda et construenda puto: nærgi er ek get góldit hánun slík rán, er símla faldværingja sorgar quancumque illi rependere potero tantas rapinas, quæ ruris vindici (i. e. mihi, jus possessionis defendenti) dolores adferunt.*

SÍMR, id. qu. sími, filium (cf. seimr), vide compos., gullínsimr, órlógsimr, ex quibus acc. pl. in o occurrit Hund. 1, 3; Sk. 2, 14.

SÍMUL, f., femina gigas, SE. I 552, 2, II 471. 551. 615; Hund. 1, 38, forte erratica v. grassabunda, a svima, sveima, extruso v, cf. svimul. - 2) pertica, qua vas humeris portatur, SE. I 56.

SÍMULL, m., bos, SE. I 587, 2; II 483. 628 (II 566 tantum cernitur... ull), cf. símul. Conf. símla, Lapp., machlis femina (hreinkfr), Félag. 8, 84; hodie svemla vacca grandior.

SIN, f., nervus; sína magni robur nervorum, Völk. 15; kóna sínar nervi taurini, Sturl. 1, 13, 5. - 2) penis, nervus virilis, Grett. 80, 1.

SÍN, sui, gen. pron. reflex., acc. sík, dat. sér. - 1) sín pro dat. sér, ÓH. 47, 3, ubi: þvíat hvárlirtveggjo seggir átto sín kvístinjar kosto habebant síbi facultatem, i. e. utrisque erat facultas edende stragis; quo loco Hkr. T. VI pro sín þar legit sínn þat ea vice, sec. Nord. g. Digtek. p. 28. § 17. Sed prior ratio præstat; sic F. X 433, 79: Loþtr vissi engan ávin fæddan sín (i. e. sér) síbi natum; it. pros., F. XI 94: at þeir kunní hóf sín (i. e. kunní sér hóf) ut modum síbi statuere sciãt, cfr. mínlíkt, þínlíkt, et mín. - b) sína, indecl., pro aliquo casu pron. possessivi

sinn, v. c. með fingri sín, i. e. sínum, Nik. 16; með drengi sín, i. e. sína, Ólafsr. 54; upp yfir rekkju sín, i. e. sínni, Skáldh. 6, 28; hvern sín húskarl, i. e. sínn suum, ÓH. 92, 16, ut *metrum poscit sjá min fótr hie meus pes, ÓH. 92, 12, quam rationem agnoscit G. Magnæus in not. m. ad Fjólsm. 95, cf. Skl. VI 265, not. f, it. mín 2. - 2) sér síbi: geta sér síbi conciliare, Hávam. 4. 8; eiga sér síbi habere, Hávam. 26; hyggj sér alla vera vini opinatur omnes síbi amicos esse, Hávam. 24; eta sér aldrtrega comedere síbi gravem valetudinem, i. e. intemperantia (nimia voracitate) morbum síbi contrahere, Hávam. 20; hera sér í fjöðrum (i. e. í fjöðrum sér) alis suis portare, gestare, Vsp. 59, ut hafa í þung sér, í serk sér in sæcco suo, in sinu suo habere quid, SE. 344, lín. 1, 13; batt hófut hans við slagálar sér, H. 22; GhM. II 300; síbi, seorsim: sér cinn síbi solus, Hávam 96; bæði sér, duo solis, Isl. II 252, v. l. 5; vad gærði sér síbi, seorsim apparavit, Hymk. 21. - 3) sík, acc., se: Helgi sík til Hallar reid Hallam equo vectus se contulit, Skáldh. 2, 10, ubi sík aut est pleon., aut = sér síbi, solus. Sic sæpe in cantilenis Danicis medii ævi, v. c. han red sig under Ó; gekk eg mig þá í grœnum landi, B. Grönd. Sík pro sér, of hardvaxnar herþir sík super compactos humeros suos, SE. I 294, 3, vide mik.*

SINBUNDINN, nervis animalium contextus (sin, binda), de nave Finnica, Sic. 6, 4 (F. VII 216, 2; 344, 2), conf. skip, bandit seymi, AA. p. 459; GhM. III 8, et not. 13. pag. 45.

SINDR, f., una ex matribus Heimdalli, Hyndl. 34.

SINDR, n., scoria (SE. I 42), it. scintilla, strictura: sægs v. scintilla (ignis) maris, aurum, brjótar sægs síndrs fractores auri, viri, Selk. 12. Hinc verbum síndra scintillare, GhM. III 344, quod scribitur síndra, FR. III 313.

SINDRI, m., nomen nani, SE. I 310; FR. II 446; Síndra vett gens nanorum, Vsp. 33. - 2) palatium in montibus Nidimis, in celo, SE. I 198. - 3) Lex. B. Hald. affert síndri, m., sílex, it. nomenclator msc. vocabulorum ex SE. auctore J. Olavio, et Lex. Mythol. p. 696. Fundus hujus vocabuli haud dubie est SE. II 494, ubi in nomencl. lapidum: steinn, síndrsteinn.

SINGASTEINN, m., nomen loci, ubi Loktus et Heimdalus de torque Brisingia certarunt, SE. I 264, 268, 1, vide Lex. Myth.

SÍNGIRND, f., proprii commodi studium, avaritia (sín, pron. reflex., girnd), lecto egregii fragm. membr. 160, in Eg. 57, 1 non adhibiti (vide Eg. Tab. 1), pro síngirfd. Alia forma ejusdem subst., síngirni, Stk. p. 669. Adj. síngjarn habet cod. E. Hkr., F. III 361 (cod. Fris. col. 293, 3) pro sínk (F. VII 239), it. Vita Vem. et Skuta homie. c. 1; quo forte respicit var. lect. Vita Ljoti Vallensis c. 1, til sinnu gjarnir (til síngjarnir?); síngjarn af gulli, i. e. sínk af S., FR. III 26.

(45*)

SINGJARN, *adj.*, *avarus*, vide sub *síngrnd*.

SINIR, *m.*, *nomen equi Asarum*, *Grm.* 30; *SE.* I 70. 480 (*Wechart.*). *Sinarr.* *SE.* 458, 2 (*vide sínir et synir*). *Vertunt: Nervosus* (*sin*), *praferunt tamen sínir viator, cursor* (*sinna*).

SINKALL, *adj.*, *id. qu. sínkr, parcus*, *tenax*, vide ú-inkall.

SINGJARN, *adj.*, *parcus*, *tenax*: *s. af gulli parcus auri*, *FR.* III 26. *Proprie est: tardandi cupidus, a senkja (= seinka). tardare, et zjarn, qs. qui munera tarde et parce erogare velit v. soleat, qui ægre percutias erogat; unde et sínkr, adj. tenax* *HS.* c. 1; *ÖH.* c. 196; *sínkr af fé, Ý.* 25; *subst. sinka tenacitas, Sks.* 295. 410.

SINMORA, *f.*, *nom. propr. femina fictum*, *Fjölsm.* 27. 31. *Forte semper illustris, ab AS. sin* (*Isl. sí-*), *ut síngréne semper viridis. Ceterum de etymo vide Gloss. Mythol.*

SINN, *sín*, *sitt*, *suus*, *-a*, *-um*, *pron. possess.* *reflex. 3. pers.*; *praëponitur substantivo: þeygi um sínum | ver vel glýfoð, Vsp.* 32; *sveip sínum hug, Bk.* 2, 13; *sínar hendr, Bk.* 2, 23. 27; *praëponitur et disjungitur a substantivo: síns um freista teina, Hávam.* 2; *síns um mál maga, Hávam.* 21; *postponitur substantivum: at hyggjandi sínni, Hávam.* 6; *hverr sitt geð gumi. Hávam.* 11; *praëponitur adj. determinato: síns ins heila hugar, síns ins svara mæva, Hávam.* 107; *hugblaudum kemr hvergi hjarta sitt at zagni tímido nuskum cor suum usui est, i. e. timiditas nulla in re utilis, Krm.* 22; *láta sitt vera kjrt, Krm.* 27, vide sub *kyrr*.

SINN, *n.*, (*etiam sínni, n.*), *propr. iter, motus* (*vide sequ. sínni, n.*), *it. vicis, hora transiens, momentum temporis* (*AS. síd itio, iter*): *i sínn annat, i sínn þetta vice altera, hac vice, Am.* 11. 14; *i sínn annat altera vice, Am.* 102; *sine praëpos.: annat sínn, þriðja, fjórða sínn, Korm.* 22, 3. 4; *Sí.* 5, 2; (*hit þriðja sínn, F.* X 256); *um sínn aliquamdiu, Hund.* 2, 12. *Dat.*, *at sínni ea vice, in praesenti, in praesens, ad praesens, in praesentia, Krm.* 8; *F.* VII 114; *öðro sínni altera vice, Vsp.* 52; *mörgu sínni sapius, Mg.* 9, 4 (*því sínni ea vice, Vigagl.* 27); *sínni optar plus una vice, Hugsm.* 14, 1. *Plur.:* *flitigum sinna, verbo tenus, quinquages vicium decandibus, i. e. quinquages, Krm.* 28. *In compos.*, *vide optínn*. *Etiam sínni occurrit hoc contextu in nom. et acc., v. c., eitu sínni aliquando, F.* VIII 367; *X* 241; *annat sínni iterum, F.* X 256. 417; *eitthvert sínni aliquando, F.* X 387; *i annat sínni altera vice, F.* XI 28; *i þat sínni, þ. hvít. c. 4. Hinc -sinnum in adv. num.: tvísváringnum bis, etc., margsinnum, optsinnum sæpe, et -sinnis in: margsinnis, optsinnis, id.*

SINNA, *f.*, *comes* (*cui respondet sínni, m.*), *socia*; *it. conjux: keisara sinna conjux imperatoris, de Helena imperatrice, conjuge Constantini Magni, Krossk. Pro quo veteres: rána, mála.*

SINNA, *f.*, *animus* (*cf. sínni, n.*): *sinnu reitr area animi, pectus, Skáldh.* 1, 20;

mens sana, ratio, kvinnan var aldrei með jafni sinnu ok ádr, Ann. 1907 (*GAM.* III 40); *kunna sungva sinna nulla prudentia gaudere, nullius rei peritum esse, nihil calere, Skáldh.* 7, 47, *ubi quoque sinna accipi posset pro svinna.*

SINNA (-i, ta, t), *ire, proficisci: hvert austr vill sinna, quicumque in regiones orientales proficisci vult, ÖH.* 92, 16 (*AR.* I 328, 2); *ek sé hrafna sinna til hafnar ad portum venire, advolare, Mg.* 9, 4; *almenniagt varð út at sinna in expeditionem proficisci, Ha.* 289; *hún mun sinna til sala þinna ad palatia tua se conferet, FR.* II 34; *at sinna með úlfs lífru ad Helam proficisci, i. e. morbo mori, SE.* I 436, 2. *Igitur in his exemplis tantum occurrit in praes. infinitivi. Radix est AS. síð iter, vide sínni.*

SINNA (-i, ta, t), *animum applicare, edvertere ad aliquid, cum dat.:* *s. kviðu animum adjicere moerori, sollicitum esse, ægritudo animi laborare, Skáldh.* 4, 3. *Vide sínnir.*

SINGRÍÐ, *f.*, *animi vehementia* (*sínni, n., gríð*), *i. e. nimia petulantia et avaritia, Eg.* 57. *Melius metro convenit lectio egressa fragmenti: síngirnd, qu. v. Interim cf. strígríð.*

SINNI, *n.*, *animus; hic significatus applicatur Vegtk.* 10, *at auka e-m erlitt sínni sollicitam mentem creare cui; etsi dubium sí Magnæ, mentemne h. l. an iter significet. Similiter Hm.* 12, *erno sínni acri v. sínni animo, judice F. Magnusenio et interpretibus ad h. l., ambigentibus tamen, an sínni mentem notaverit antiquitus. Si vero pro erno (quod diverte habet membr. et var. lect. confirmat) legitur eitu. quod quædd. excrr. habent, cito sínni non potest significare nisi aliquando. Sínni animus, occurrit in síngiríð; ú. hafa nokkut i sínni aliquid (suspecti) in animo habere, Sturl.* 8, 10; *sínnis mót manna animi ratio (i. e. indoles) hominum, = lund, id. qu. lund mormon fraternula, Ed. Lönn.*, *is ægnate; svíns sínni indoles suam, suilla, stupor animi, stupiditas, Laxd.* msc. c. 62; *þrótsínni patientia, F.* V 326.

SINNI, *n.*, *iter, profectio* (*AS. síð, cf. sinna*), *it. comitatus, societas; i sínni, = ásamt, með, ásamt með una, unacum, simul cum: nú skal bráþr sndað heim i sínni með mér jam sponsa necum una domum se convertat, Alm.* 1; *í sínni i sínni una equitare, Bk.* 2, 3; *látum son fara feðr i sínni faciamus, ut filius patrem una sequatur, i. e. filium, haud secus ac patrem, o medio telamum, Bk.* 2, 12 (*cf. F.* X 221, *lia.* 8); *ok eptir honum órn i sínni (þ: öfer) eumþar (corum) aquila volans subsequitur, FR.* I, 428, 4; *vilja einn sèr i sínni aliquem sibi socium optare, FR.* III 483, 2; *maagi er mér i mínu sínni, fylgi hefi ek fullgott nemo est mihi (i. e. neminem habeo) in comitatu meo, o: neminem habeo adjunctum mihi comitem, FR.* I 217, 1, *in prosa* 245: *ok fari hún þó eigi einsaman, ok skal heani þó eigi maðr fylzja. — b) comites, auxilium, auxiliæ, copæ, ut gengi a gánga: leita ífða sínnis auxilium vírorum quarere, Ghs.* 18; *Vind*

sinni copias Vendorum, vel periphr. Vendi, ÓT. 47 (acc.). Periphrastice: lýða sinni, = lýðir, *Gha.* 31; þjóða sinni = þjóð *populus, Sonart.* 17, ubi vertitur: *commercium, studium populi*; þjóðar sinni, *de convivio, SE. I 706, 1*; fta sinni comitatus viorum, *viros comites, SE. I 296, 2. — c) in dat. plur., motus, id. qu. fór: á sinnum, = á förum in motu, ter occurrit, diversa ratione: heill þú á sinnum ær salus sis in itineribus (v: tam in projectione, quam in reditione), Vafþr. 4, sec. Cod. Reg.; dagr var á sinnum dies in motu erat, i. e. ruebat, properabat ad finem (its confabulantibus), *Rm.* 29; Guðr var þeim á sianam *Gunna (Bellona) sis (dat. ethicus) in motu erat, vel una cum sis grassabatur, H. 19, 2, ubi Cod. Fris. col. 40, 27, omissio þeim: guðr varþ á sinnom. — d) pros., vera e-m i sinni adesse alicui, auxilio esse, id. qu. vera með e-m, F. III 223; IV 290; Sturl. 1, 19; etiam vera með e-m i sinni, ÓH. c. 139 fn.; þakka e-m sitt sinni (i. e. fylgð), *FR. II 512; fásinni infrequentia familiaris, paucitas domestica, Nj. 121; AA. p. 49 (GhM. I 232); samsinni societas itineris, Stjörn. Vide compos., vilsinni.***

SINNI, m., socius, comes (cf. fem. sinna): sól, sinni mána sol, socius lunæ, *Vsp.* 5. Heljar sinni socius *Helæ, Balderus, Hödus, SE. I 260, 266; plur.: Heljar sinnar homines mortui, SE. I 190; sinni Óðins ok Ása, Lokius, SE. I 268; Adils of sinnar comites, socii Adilsis, ÓH. 220, 1. Vide formam siann.*

SINNIR, m., qui alicui rei animum advertit (sinna, verb. c. dat.), *Grett.* 30, ubi sinnir seimgautr, quod legendum puto aut sinnir seims Gault, aut per ímesin eodem sensu construendum seim-sinnir observator, custos auri, vir (ut gætir auða, auðgættir), in casu vocandi, ut respiciat *Bardium*. Tum in ceteris cohærent: Gaur (i. e. Andun, cf. *Ý.* 7, fn.), er vann (opus rusticum faciebat) heima, bannaði svá endr fyrir laungu ákall úngum fjalla þinul (i. e. *Greitleri*).

SINNJOR, m., dominus (Gall. Seigneur), de imperatore, rege, satrapa, SE. I 514, 528; forma sinnjor metro non satisfacit, ÓH. 225, sed synjor. De sinniur, Mb. 7, vide Skl. VII 15-16, in notis. Vide formas seanjor, synjur.

SINNE, m., id. qu. sinni, m., vide compos., vilsinnr.

SÍRA, m. indecl., dominus, titulus sacerdotum et episcoporum (ut herra), Gd. 17, vide Gloss. Synt. Bapt.

SÍRI, m., Sirius, insula Norvegiæ ante Rogalandiam, inter Jadarem et Agdas occidentales, SE. II 491, 3; baldrekr Sira cingulum Sirii, pelagus, ibid. Vide Ind. Geogr. F. XII.

SIRRNES, Isl. II 16, 1; sirrnes hljóða men, aut monile aureum, si Sinnir (alias comes Órcaroddi) nomen gigantis esset, unde Sinnis hljóð vox gigantis, aurum: aut legendum surves (i. e. syrvis) hlóða men monile colli, torques, a syrvis hlóð stratum torquis, collum, et syrvis hlóða men = hálsmen.

SISISILL, m., lapis, SE. II 494 (Jugræ: is lapis; Rasks saml. Skr. 1, 39).

SÍSKELFIR, m., perpetuus vibrator (si-, skelfir): s. undar bliks (gladii) adsiduus pugnator, *Eg.* 62.

SÍSKINANDI, semper splendens (sí-, skína), Sk. 2, 23, sec. ed. Holm. pro síþ-skinandi.

SINTANDI, in voce compos. gláðsistandi, legendum puto listandi.

SITJA (sit, sat, setið), sedere. — 1) Intrans., absolute: otiosum sedere, quiescere, Vsp. 21; de hospite, manere, hærere, persidere, Hávam. 35, s. lengi á annars setjum; hvi sitit er cur (otiosi) sedetis?, *Gha.* 2. Cum præpos.: s. á haugi tumulo insidere, in tumulo sedere, *Vsp.* 38; *Skf.* 11; s. suðr at orðar-brunni sedem habere, habitare, *SE.* 168, 4; s. at sumbli ad symposium adsidere, *Æd.* 10; at víni inter vina, *GS. str.* 1; at Danmörk cinni sola *D. contentum esse, Mg.* 6, 2; s. ásamt e-m, *SE. I 640, 1; s. fur præsentem sedere (alio adveniente), Hávam. 1; s. i hugum animis insidere, de deo, Hyndl. 2; s. millum elda inter ignes, Grm. 2; s. saman considere, Vafþr. 41; s. úti sub dio, Vsp. 26 (cf. *F. VII 275, de magicis excubationibus); s. við betra meliore sorte uti, ÓH. 193, 2; s. yfir e-m defuncto adsidere, Gk. 1, 1; Gha. 1; s. yfir skördum lut alterius injuria detrimentum accipere, Eg. 60, 1. — 2) transitiva, cum acc.: s. sali palatia habitare, Skf. 3 (s. brúðkaup interesse convivio nuptiali, *FR. III 515); s. e-t ferre aliquid, v. c. Þórir sitr þetta þegjandi hoc tacite fert, H. 31, 1; s. e-m e-t æquo animo ferre, quidquid agat aliquis, Korm. 16, 5; s. göins sitjar planities serpentinas (aurum) sustinere, i. e. auro se corrumpi non sinere, GS. str. 21. (Arni biskup fékk tvö bréf, ok sat bæði binis litteris evocatus, utrisque neglectis domi remanebat, Vita Thorl. Sti.)***

SITR, SE. I 579, v. l. 2, prava lectio pro sigr, vide síkr.

SÍTZ, postquam, Æd. 17, 32; ÓH. 248, 1; Skf. I 682, 1, vide síz, sízt.

SÍVÖR, f., femina gigas, SE. I 552, 2; II 471. 615 (II 555 Siva). Cf. svivör.

SÍZ, SÍZT, SÍTZ, conjunctio, postquam, confata ex síðan es (vide síðans: síz, *Grm.* 46; *Gha.* 29; *Nj.* 133 (pros. 113); sízt, íd, *Völk.* 29; *Am.* 52; *Sonart.* 19; *Korm.* 17, 1; *Hk.* 62, 1; *F. V 94, 1; Grett.* 4; *Ísl. II 251; Gd3.* 47 (in prosa permutatur cum síðan er, *F. VIII 181, var. 12; 345, var. 11; nota: sízt, præpos. c. acc. = síðan, sízt laugar-daginn post diem Saturni, F. IX 406, not. 5); síz, id., ÓH. 248, 1; sízt þú postquam tu, Æd. 17; síztu, Æd. 32, ubi Raskius in ed. Holm. maluit sízt þik (qs. scriptum fuisse sitztic); síz, in prosa, *F. VIII præf. pag.* 21; *F. X 382. 387. 398. 407. — 2) ad. minime, Ghe.* 25; *Am.* 78. 81; *Landn. mant.* 2; sízt, id., *SE. I 682, 1. Est superl. ade. síðr minus, unde scribitur síþz. Morkinsk. F. VII 358, lin. 31. — 3) sízt, prava lectio pro síst, a sísa, G. 12 (F. V).**

SÍÐÖGULL, *adj.*, *semper tacens, mutus* (sí-, þögull), *Fg.* 31, 2.

SÍÐ, *f.* *annis. Grm.* 27; *SE.* I 128, 576, 1; *II.* 479, 563, 622.

SÍÐ, *adv.*, *sero, Hávam.* 72; *til síð nimis sero, Hávam.* 66; *SE.* I 232, 1; *H. kat.* 6; *ÓH.* 193, 1; *Nj.* 59, 1. *Compar.* síðar *serius*, *post: fám vikum síðar paucis post hebdomadibus, Si.* 37 (*F. V* 199); *id. qu.* síðan, *postea, G.* 3, *ut síðar et síðan permulantur G. 31 (F. V) et Si. 37, it. F. X* 98, *lin.* 5, 6.

SÍÐA, *f.*, *latus*, — *a) corporis humani, Sóll.* 37, *vide hjartasíða*; — *b) animalis, runa síður succidiæ, F. VI* 365, *vide run-síða*; — *c) latus navis: Fáfnis s., F. II* 319, 1; — *d) latus terræ: Íllus, ora marítima, soldar s., F. XI* 307, 2; *Balagarða s., ÓH.* 8; *Hallands s., Ha.* 286, 5; *Jótlands s., Kg.* 49; *Norecs s., Ha.* 228, 1; *Merl.* 2, 25; *ripa fluminis, Tempsár síða, F. V* 228, 3.

SÍÐA, (*síð*, *seið*, *síðit*), *incantamenta exercere*; *síða inf., Æd.* 29, *sec. conjeturam G. Pauli, susceptam a Raskio in ed. Holm., pro síga, quod forte idem valet (ξ=ϕ); 3. sing. præc. ind síðr, H.* 36; *1. pl. præc. conj. síðim, íbid.; ímpf.*, *seið hon Leikin Leiknam (feminam gigantem) incantamentis fascinavit, Vsp.* 20, *quod in membr. 511 effertur per: seið hon hug Leikin animum Leiknæ fascino vit; seið Yggz til Rindar ad Rindam conciliandam incantamenta exercuit SE.* I 236, 4; *plur.* *síðo incantabant, Lokagl.* 32. *Sup. síðit, Ý.* 17, *pros; ímpf* síþði *pro seið, F. X* 378, *ut líddi pro leið a verbo líða.*

SÍÐALLA, *adv.*, *id qu. síðarla, sero: s. á kvældi sero vespere, G.* 44.

SÍÐAN, *adv.*, *deinde, postea, Am.* 79; *Korm.* 3, 3; *Nj.* 44, 3; 103, 1; *síðan eptir post deinde, Jd.* 36. — 2) *conj.*, *postquam, ex quo tempore, Fjolsm.* 17.

SÍÐANS, *conjunct.*, *postquam (síðan es, er). Am.* 77, *cf. síts.*

SÍÐAPTAN, *m.*, *serus vesper (síð, aptan), per tmesin cohæret F. VI* 44, *not.* 5, *ubi bíða síðaptans seram vesperam manere, ad seram vesperam trahi; ut síðkveld sera vespera, Gloss. F. XII.*

SÍÐARLA, *adv.*, *sero (síð, cf. síðalla, síða), F. V.* 227, 4.

SÍÐARRI, *compar.*, *posterior (sine posit., síð): únd (dat.) síðarri víta superstes, Bk.* 2, 31.

SÍÐAVENDNI, *f. castitas morum, probitas (síðavandr, adj.) morum et officiorum observans, síðr, vandr): s. einlend úld probitas, omnibus nota, SE.* II 246, 1.

SÍÐBÆTIR, *m.*, *morum reparator, reformator (síðr, bætir), Gd.* 8.

SÍÐBJÖÐR, *m.*, *qui religionem imperat (síðr, bjöðr), vel qui bonos mores, probitatem aliis imperat: s. snotra lýða, qui religionem (v. morum probitatem) hominibus prudenter imperat, de Christo, Plac.* 31.

SÍÐERNI, *n.*, *inter vestimenta recensetur in SE. II, 494 sic: síðerni (serkr), indusium, a síðr demissus, — erni, term., ut in salerni, lunderni, víðerni (Hist. eccl. Isl. I* 467; *II* 70; *AM.* 764).

SÍÐFERÐ, *f.*, *ratio morum, mores (síðr, ferð): síðferðar blóm flæs morum, virtutis, Ho.* 2.

SÍÐFORN, *adj.*, *paganus, veteri religioni addictus (síðr, forn): pl., síðfernir hominæ pagani, Jd.* 6.

SÍÐFÖRULL, *adj.*, *qui vespere v. nocte iter facit (síð, förull): seggr s., FR.* II 119, 1; *seggr síðförlan, FR.* I 492, 1.

SÍÐFRÓÐR, *adj.*, *morum peritus, bene moratus, probus, virtutis studiosus (síðr, fróðr), Plac.* 51.

SÍÐGÆTIR, *m.*, *custos morum (síðr, gætir), de Christo: gen. síðgætisu, Lb.* 46.

SÍÐGRANI, *m.*, *nomen Odinis, longibarbús (síðr, grön), ut síðskeggr, Atom.* 6.

SÍÐHLADIT, *sup. compos.*, *sero contractus (síð, hlaða 2): seglum verðr síðhlaðit vela sero contrahuntur, Sóll.* 77.

SÍÐHÖTTR, *m.*, *nomen Odinis, promissus cucullo tectus (síðr, höttr), Grm.* 46; *SE.* I 86, 1; *Simpl. Höttr, nom. Odinis, FL.* II 25.

SÍÐIR: *of síðir, adv.*, *tandem, denique, Korm.* 19, 9; *deinde, Nj.* 30, 2. *De hac voce vide Gloss. Ed. Sæm. T. I sub v. síþ.*

SÍÐLA, *adj.*, *sero (síð), Sóll.* 24.

SÍÐLÁTR, *adj.*, *bene moratus, virtutis studiosus (síðr, — látr), Ho.* 7.

SÍÐLAUSS, *adj.*, *male moratus (síðr, lauss), Hund.* 1, 39; *barbarus, ferus: síðlaus kona, de Rana, FR.* II 493, 5.

SÍÐLUNDADR, *adj.*, *honestus (síðr, lundaðr), Kötludr.*

SÍÐMINNUGR, *adj.*, *virtutis memor, studiosus (síðr, minnugr), Lv.* 37.

SÍÐNÆMR, *adj.*, *docilis morum, bene moratus (síðr, næmr), Óll.* 182, 2.

SÍÐNENNINN, *adj.*, *virtutis studiosus, probus (síðr, nenninn), de Christo, Lb.* 18.

SÍÐR, *m.*, *mos, consuetudo, F.* II 53, 4. — 2) *agendi ratio, mores, Has.* 55. — 3) *probitas, boni mores: lífa at síð honeste vèvere, Hugsam.* 7, 1. — 4) *religio: vonðr s. prava (pagana) religio, Ód.* 10. — 5) *in compos., ósiðr, ránsiðr.*

SÍÐR, *adj.*, *demissus, promissus: síðr brynjur lorica demissa, Gho.* 7; *Mg.* 9, 2; *Ísld.* 10. *In compos., gransíðr, hársíðr, meginsíðr.*

SÍÐR, *compar.*, *adv.*, *minus: eigi a neqve minus, etiam, quoque, F. X* 178, 1; *síðr in eigi minus quam non, i. e. minime, SE.* I 506, 1; *síðr en ekki, id., Gðþ.* 25. — 2) *sero, id. qu. síð, cum r. paragogy. F. V* 200, 1, *ubi var. lect. est síð. — 3) conjunct., que minus, ne, Æd.* 10, 12; *Hávam.* 131, *cum modo conjunctivo.*

SÍÐREYNIR, *m.*, *morum explorator, reformator (síðr, reynir), Nj.* 103, 1, *de sacerdote; de episcopo, Gd.* 62.

SÍÐSEMD, *f.*, *honestas (síðsamr honestus), Nik.* 4.

SÍÐSKEGGR, *adj.*, *barbâ promissa (síðr, skegg): síðskeggi áss, Bragius, SE.* I 266. — 2) *subst., nomen Odinis, Grm.* 46; *SE.* I 86, 1; *II* 472, 556, *vide síðgrani.*

SÍÐSKÍNANDI, *sero splendens* (við, skína): s. syster mána sole sub occasum splendente, Sk. 2, 23, cf. FR. I 326, 4 et Gloss. Ed. Samm. T. I sub voce síþ.

SÍÐSKJÓTR, *adj.*, bonos mores promovens (síðr, skjótr), de deo, Lb. 6.

SÍÐVANDR, *adj.*, ad honestatem compositus (síðr, vanda): síðvandat ráð ratio honesta, Nik. 12.

SÍÐVANDR, *adj.*, virtutis studiosus, probus (síðr vandr), F. I 283.

SÍÐVENDI, *f.*, probitas, virtus, honestas, id. qu. síðavendni (síðvandr): síðvendis kvikendi animalia honestatis, naturæ morales, honestati studiosæ, SE. II 236, 2, explicatur ibid. per: þeir sem síðvönd kvikendi ætti at vera í heil. kirkju. Nota: gen. s. h. l. adhibetur perspicuitatis gratia, ut Sturl. 3, 15.

SÍÐVESTR, *peccatis moribus* (síðr, vestr), Gd. 45.

SJÁ, *pron. demonstr.*, comm. gen., is, ea, hic, hæc: — a) masc. gen., id. qu. sá: subst., Am. 2; *adj.*, sjá bragr ea ratio, H. 39 (F. IV 12); sjá hverr hic lebes, Gk. 3, 8; s. fótr, OH. 92, 12; s. steinn, Gd. 43; scá prestr, Gdþ. 10; s. (maðr), Gþ. 2; cum *adj.* indefn., sjá möðr konúgr animosus ille rex, Og. 13; c. *adj.* defn., sjá óhræini andi, prof. F. V 172. — b) fem. gen., id. qu. sú: sjá vellistod stramtúngla ea femina, SE. I 412, 1; sjá gípt ea (talís) fortuna Sk. 1, 52; sjá ey hæc insula, Orkn. 66, 1; sjá eikikylla hæc clava quærna, F. XI 130 (SE. II 212, 2); sjá byrðr id onus, Hh. 28 (sá byrðr, F. VI 236, 2).

SJÁ, *sim.*, 1. præc. conj. act. v. vera, esse, pro sè: at ek gjarn sjá ut cupidus sim (ejus faciendi), SE. I 238, 3 (ex Sonart. 22; cum suffixo 1. pers. sják, vide suo loco. In prosa, vide Gloss. F. XII.

SJÁ (sè, sá, sèð), *videre*; 1. præc. ind. sjá pro sè, video, vide sják; vide porro sè, sèi, sènt; pro sjá, sjái, sjáið; sjá pro sjái, videant, 3. pl. præc. conj., Merl. 1, 64. Part. pass., sèðr et sènn, qu. v. Oculos circumferre, adspicere, absol., Hávam. 112; sjá e-t sjónum oculis adspicere quid, Hávam. 153; at sjá heim Atla visere domum Atlíu, Ghe. 16; salkynni at sjá ad visenda domicilia, Grm. 9, 10; Skf. 17. Pro heyra audire; sjá járna glym crepitem, sonitum armorum audire, Jd. 6; sáttaðu hrafn gjalla non audisti corum crocitare, Eg. 48. Reciproce, sják, inter se intueri: sák i augu se invicem adspiciant, Rm. 21. Impers., sèr, id. qu. sèr, apparet: eðr of sèr, er adhæc apparet, quod (v: in clipeo conspiciunt gigantum machia Thoris), SR. I 278, 1; cum acc. subjecti, ena sèr eigi miðni efní (acc. plur.) stefnu nuno non minor videtur esse necessitas habendi conventus, Hh. 73, 3 (F. VI 331, 3); vo sá ríða vezilla ferri conspiciabantur, F. I 175, 3; quibus locis commodè intelligi potest subjectum maðr. Cum præpos., — a) á: sjá á einn visere quem, á þik sjálfan sjá te ipsum videndi gratia, Vafþr. 6; á hann sjálfan at sjá ipsius visendi gratia, Hg. 33, 13; á geot at sjá hospitem adspicere, Fjölsam.

45; sá á skjöld inspezit clipeum, Hm. 19; sjá á sigling (= horfa) velificationem (naves sub passis velis procedentes) intueri, RS. str. 17; sjá á haudr terram intueri, i. e. terrestria spectare, appelere, Merl. 1, 56. Impers. á sèr, apparet (hodie vulgo: það sèr á, at): á sèr, at vèr vorum með Óleif apparet, nos fuisse, Fbr. 49; á sèr þat illa, et parum reapse adzaret, quod, Am. 40; en þegar sèr á ságu sauma ubi vero conspiciunt (in conspectum venit) femina, Halfr., sec. membr. 132. — b) fram, prospicere: sè ek fram lengra longius prævideo, Vsp. 40; fáir sjá fram lengra pauci longius provident, Hyndl. 40. — c) fyrir, provideo: sè ek fyrir miðu meini periculum, quod mihi struitur, provideo, Nj. 103, 3; sjá fyrir kvomum sínum prospicere itionibus suis, id. qu. ráða ferðum sínum, Skáldh. 1, 26; sják t. sibi prospicere, providere, rebus suis consulere, id. qu. sjá fyrir sèr, Merl. 1, 63, ubi næti sèr njótar stála slíka sügen ok sèz (i. e. sják) fyrí. — d) til, oculos aliquo convertere, respicere aliquo, ad aliquid: sjá til Heljar Helam spectare, FR. I 480, 3, id. qu. horfa til H., ibid. 481, 1; ey sèr til gildis kjóð semper donum respicit talionem, Hávam. 148; ek sè þar til bjargar inde auxilium respicio, eo auxilii gratia respicio, inde auxilium exspecto, Has. 12; seggjöld getr sjá þar til sælu multi homines inde fortunam respiciunt, i. e. ab iis (fratribus Haraldi Grafeldi) fortunam exspectant, ÓT. 17 (F. I 92), sed SE. II 100, 2, seggjöld sèr til þeirra of slíkt multi homines ideo ad eos respiciunt; sják (sánu) þar til fleira inde (ab eo, rege) majora exspecto (exspectabamus), F. V 176, 2; in prosa: sjáum vér til margfaldrá launa af þèr fyrir þat, F. V 325; hvergi er annarstadar til nökkurs traustsins at scá, F. I 190, 1. Recipr.: sják til inter se adspicere, de mutuo digredientibus, Am. 34. e) sják um circumspicere, Völk. 4. — f) við, providere, cavere: sèr vætr við því istirei nemo providet, Sk. 1, 39; kannat hann við slíko at sjá id cavere non potest, Fm. 37; lítt sè ek hers við víli parum careo damnum bellicum, Hítd. msc. c. 33, 2; sjá við meini, mynd incommodum, peccatum vitare, F. 204, 1; Merl. 1, 64; engi of sèr við öllum rukum nemo sibi ab omni turbine cavere potest, A. 19, adag. — 2) sják, timere, metuere (proprie videtur esse reflexivum, sjá sik vel sjá sár se ipsum respicere, vel: sibi ipsi providere), a) cum acc., fátt hygg ek yðr sjáso paucas opinor vos metuere, H. hat. 12; Knútr sáso fátt minins timebat, HR. 69; sá er á sinni æð sák aldrezi háska, F. VI 413; menn sák orm homines serpentem metuebant F. VI 362, 2; lítt sèzk A. övo þína parum curat vehementiam v. insolentiam tuam, Bk. 2, 31; sák eigi þeir sverða saung pugnam non metuebant, F. V 228, 2; sjámk frúnda reidi cognatorum iram metuo, Hund. 2, 14; reidi sák þeir Húna iram Hunnorum verebantur, Am. 2; ett áttu, in góða, er ek sjámk genus tibi est, eximia (virgo), a quo mihi metuo, Hund. 2, 16; nú sjámz hitt, at, nunc illud metuo, fore ut, Eb. 19, 10; meir sjámz hitt, at, Isl.

II 241, 1; þó sjáms hitt, at, ÓH. 92, 7. — b) *cum prapos.*, óume ee of Huginn, — þó sjáme meirr um Muninn *magis tamen sollicitus sum de M.*, Grm. 20, sed SE. I 128, 1, þó sjáme ee moir at Mvin, *eodem sensu*; sá sèz fylkir fæst at lifi vitæ *sua minime timet*, H. hat. 11; sjáz at við sjálfan sik *de se ipso sollicitum esse, sui ipsius curam habere*, Merl. 1, 53; búendr sák við háska periculum metuebant, ÓT. 40, 1. — c) *difficilis est locus*, Gk. 1, 24; þess hefi ek gánga goldit síðan, þeirrar sýnar, sámk ey, *qui sec. verba viz aliter potest intelligi, quam ut þeirrar sýnar regatur a goldit, ut gánga, et relativum ex subaudiatur ante sámk (= sáumk, sá ek vidi): illud iter exinde lui, illam visionem, quam semper vidi (ante oculos habui, o: amabilem vultum Sigurdi). Sic fere interpp. — d) forte sák, Ód. 3, idem sit ac sámk vidi, hoc ordine: sámk ekki, nema, etc., nihil tíð, si non, i. e. nisi omnia me fallunt, i. e. certissime, certo affirmare possum; tum vero placet eldstökkum mutari in eldstökkvir, ut hafs eldstökkvir in voc sit apostrophe ad lectorem.*

SJÁDRIFINN, *partic. compos.*, mari adspersus (sjár. drifinn a drifa): sjádrifin segl, F. VII 49, 3 (Cod. Fris. col 232, 23).

SJAFNI, *m.*, animus, SE. II 490; amor, SE. I 116. Cf. sjöfn.

SJÁGNIPA, *f.*, præcipitum maris, fluctus (sjár. gnipa): sjágnipu sleipnir equus fluctus, navis, SE. I 326, 3. Confer marfjöll, hamarr, ít. FR. II 76, ubi altiores undæ comparantur cum altis rupibus (störgnýpum).

SJÁK, *sim. 1. s. præ. conj.* ad. e. vera esse, cum suffixo 1. pers. pron. ek. pro sè ek: þótt ek sékr sják etsi in noxa sim, Harbl. 8; nema ek dauðr sják, Hund. 1, 19. Sic et Morkinsk. F VII 142, var. lect. 6: ok kann vera, at þeim (dómi) sjác eigi úvanari en hann.

SJÁKK, *video, pro sè ek. vel sèk ek*, F. V 176, 2, ubi var. lect. est sámk respeximus, vide sjá, verb., 1 d.

SJALDAN, *adv.*, raro, Vsp. 24; Hávam. 6. 48. 72; Am. 76; Eg. 48; Eb. 18, 1; 28, 2; parca, Am. 37. In compos., ójaldan. Præfixum aliis vocibus abili in sjald (AS. seld rarus).

SJALDFARINN, *raro permeatus, emensus* (sjaldan. fara), de via: sjaldfarnar lautir valleculæ, loca depressa, raro peragrata, Sturl. 5, 5, 4.

SJALDFEYTR, *raro firmatus, servatus* (sjaldan. festa): sjaldfeSTAR sætir *foedera, quæ raro firmiter iniri et servari solent*, Hh. 34, 1.

SJALDHÝRR, *adj.*, raro hilaris (sjaldan hýrr). HR. 11.

SJALDR, *n.*, pupilla (sjá videre), ít. oculus: s. kinnu, vanga oculi genarum, aures, SE. II 430, ut sjónir heynnar SE. I 514; hinna s. pupilla, oculus colorum, sol, drottinn, haldandi hinna sjaldri dominus, rector solis, deus, Gd. 16.

SJALDREYNDR, *raro usitatus, usurpatus, qui raro usu venit* (sjaldan, reyna). Has. 15, s. vandi.

SJALDSTUNDUM, *adv.*, raro, vide sjaldstundum.

SJÁLFÐEMI, *n.*, *privata facultas causam decidendi* (sjálf, ðæma, dómr). — 2) *plur., exempli singularia, insolita (ðæmi)*, FR. III 202.

SJÁLFGI, *non ipsa* (sjálf, -gi neg.), Æd. 29; SE. I 84, 1.

SJÁLFLOPTA, *adj. indecl., ultro pendulus* (sjálf, lopt), SE. I 296, 2.

SJÁLFR, *pron. adj., ipse, Hávam. 9; Gk. 1, 7; Vafþr. 6; Skf. 34; in oppositione, de hominibus vivis: tókta skeið Hákonar með skreyttu reiði, ok þá sjálfa et ipsos, i. e. homines qui nave vehabantur*, ÓH. 28, 1.

SJÁLFRÁÐA, *adj. indecl., libero arbitrio præditus, sui juris, sui et suarum actionum potestatem habens* (sjálf, ráða): in dat. s. Hávam. 87, sjálfráða þræli, serro sponte agenti. Pros. F. IV 332; in plur. þeir þóttuz þá mundo vera sjálfráða, Hg. c. 13. Rask Anvisn. till Isl. § 195. 379.

SJÁLFRÁÐI, *adj. indecl. (Anvisn. till Isl. § 195. 379), sua sponte, id. qu. sjálfráða, Lb. 12; SE. II 196, 3. In sing. masc., vera s. sui juris esse, libertate frui, F. IV 116. 312. 317; VI 189. 200; etiam in plur., þeir skulo vera sjálfráði, F. VI 136, ubi Hkr. sjálfráða Drengr sjálfráði, Eg. 70, G. Magnæus vertit „vir fortis et liberalis“, neque tamen negat sumi posse pro „sua sponte, libera voluntate“. Variant talia adj. in i interdum cum a, ut sjálfkrafti, Vita Arne episc. 17 (sjálfkrafta); einmani (= einmæssa), Fbr. 33; F. XI 424; sjálfhjargi (= -a) F. II 270; einlagi, F. IV 87; Lazd. msc. c. 73; reiðfari (= -a), sing., Vápnf. msc. c. 4, et in plur.: þeir orðu vel reiðfari, Eb. 13 (GkM. I 594; sjálfali (= sjálfala), in neutr.: allt gekk sè þeirra sjálfali fram, GkM. I 422; AA. p. 150.*

SJÁLFRÁÐLIGR, *adj.*, *qui nostri est arbitrii* (sjálfráðr), Nj. 7, 1; cf. F. XI 61: þat hygg ek, at þú sèr einn inn verstí maðr at hvívetna því er þú mátt sjálf ráða.

SJÁLFRÆÐI, *n.*, libera voluntas, liberum arbitrium; absol., pro at sjálfræði, sponte, libera voluntate SE. ed. Rask. p. 169, 8, vel adj. indecl., ut sjálfræði. Occurrit in Landn. ed. 1774. P. 5. c. 2 (pag. 325): Ásgeir hafaði sjálfræði blótum, quo loco ed. 1829 esibet sjálfræði.

SJÁLFSKAPA, *adj. indecl.*, *qui ipse auctor est, ipse in causa est rei alicujus* (sjálf, skapa), cum gen., sumu ertu s., at svá hañ genit partim ipsamet auctor es, cur ita eveniret Am. 64. Hinc sjálfskapaviti, *n. pl., propria culpa* (Lex. B. Hald.)

SJÁLIGR, *adj.*, *spectabilis, forma conspicuus, pulcher, venustus* (sjá): s. svarti venusta femina, F. II 250, 5; sjáligr skálar, pulchræ lanceæ, Gd. 60. Vide raunsjáligr.

SJÁLÍNGR, *m.*, Sturl. 1, 18, 1, aut vir forma spectabilis (sjál'igr), aut vir opulentus (= sælingr). Conferri quoque potest Nora. sjale hílarem se þræbere. Var. lect. est svalningr.

SJALLGÆTR, *adj.*, *pro sjaldgætr, rarus* (sjaldan, gata): sjallgætastr orðr, rarissimi *exempli euentus*, Ý 44, 2. *Pros.*, sjaldgætt tíðindi. *ÓH* c. 145.

SJALLSTUNDUM, *adv.*, *raro* (sjaldan, stundum), *Rekst.* 35, *id. qu. sjaldstundum*, *Sturl.* 7, 9.

SJÁLÜTR, *adj.*, *in mare devezus, inclisatus* (sjár, ldtr), *de navibus: sjálútar snekkjar* SE. I 526, 1; *cf. hallr.*

SJÁMEIÐR, *m.*, *lignum maris, navis* (sjár, meiðr), *ut sætró*, *ÓH* 5.

SJÁMK, *vide sjá* (verb.) 2, a. b.

SJÁR, *m.*, (*id. qu. svær, sjór*), SE. I 52, 1; *Mg.* 31, 9; 37 (F. V 111); sjár dýra, *mare animalium (terrestrialium), terra*, SE. I 320.

SJÁROKINN, *part. præt. comp., fluctibus respersus* (sjár, rjúka), *Fbr. Hafn.* 1852, p. 29.

SJÁRR, *m.*, *nanus* (*qs. perspicax*), SE. I 66, 2.

SJATNA, (-aða, -at) *residere, decedere, minui, decrecere* (setja), *Orkn.* 83, 1.

SJÓ, *videre, præc. infim. act., id. qu. sjá*, F. VI 180, 1.

SJÖ, *septem; pro numero indefn.*, Bk. 2, 25; *Söll.* 32; *Korm.* 7.

SJÖFN, *f.*, *dea amoris*, SE. I 114, 556, 3; II 473, 557, 617; *in appell. fem., s. silfrbands nympha vitæ argentæ, femina*, GS. 31; *s. sauma nympha suturæ, id.*, GS. 13. *Vide Sjömn.*

SJÖLÍNGAR, *HR.* 38, *prava lectio pro scólkingar, skólkingar, gladii, vide skólkingar.*

SJÖLLR, *prava lectio* SE. *msc. pro kjöllr bos.*

SJÖMNI, *f.*, *id. qu. Sjöfn: S. scima nympha auri, femina*, *Plac.* 14.

SJÓN, *f.*, *visus* (sjá): sjónar berg lapis visus, oculus, *Selk.* 6; *Ag.* (Einar Gílas.) — 2) intuitus, conspectus: fyrir s. jötuna ad aspectum gigantis, *Hymk.* 12. — 3) spectaculum rei: var of sjón sliks sögu rikari spectaculum tantæ rei omnem narrationem (descriptionem verbalem) superabat, *ÓH.* 182, 3. — 4) oculus, SE. I 538; præsertim in plur., sjónir, oculi: hvaasar ljóns sjónir acres oculi leonini, *ÓH.* 238, 4; svartbrúnar s. oculi, nigris superciliis subjecti, *Eg.* 64, 2; skjálfsandi s., tremuli, *Söll.* 43; þrjár hafa þeir sjónir saman tres illi omnino oculos habent, FR. I 486, 2; slita sjónir or höfði evellers oculos e capite, *Söll.* 67; Fjöls. 46; fránnar sjónir líðnar coruscæ (antea) oculi (jam) langufacti, *Gk.* 1, 13; svart er mër fyrir sjónum caligo oculis offunditur, FR. I 427, 1; skjá sjónum oculis aspiciere, *Hävam.* 153; leiða e-n sjónum oculis perillustrare quem, *Hymk.* 13; setja sjónir við e-m oculos in aliquem conijcere, *Fbr.* 35; leiða fyrir sjónir ob oculos ponere, *Lb.* 46; verða e-m at sjónum, in conspectum alicujus venire, obtiam ferri, FR. II 315, 3. *Metaph.*, sjónir heyrnar oculi auditæ, aures, SE. I 538. — 5) in compos., undrajón.

SJÓNBRAUT, *f.*, *via visus, oculus* (sjón, braut); *pl.*, sjónbrautir oculi, G. 23.

SJÓNÞAGR, *adj.*, *aspectu splendidus* (sjón, þagr), *de tunica*, F. II 280, *ubi per limesin cohæret jafn-sjónþagr æque (ut antea) splendidus.*

SJÖNDI, *septimus* (sjö), *Hävam.* 155; *Vafþr.* 32, *in prosa*, F. VII 84. *Vide sjundi.*

SJÖNEPLI, *n.*, *pomum visus, oculus* (sjón, epli). *GS. str.* 3.

SJÖNHESS, *n.*, *pupilla, oculus* (sjón, hess=ess, unio, punctum), *sec. Olavium in Nord. g. Digtek. p. 165, ex GS. 3, pro sjönepli.*

SJÖR, *m.*, *mare*, *Vafþr.* 21; F. VI 79, 3; róa á sjö in pelagus exire, *Hävam.* 82; *gen. s.*, sjófar; *senrir sjófar lupus marinus*, *Merl.* 2, 28; sjófar grimr serpens marinus, *Gd.* 58; sjófar gánger æstus maris, *Gd.* 5; *gen. sjós*, *Grett. membr. Havn*, ok er þat vika sjöss (membr. *Upsal.* sjófar, c. 63). *Etiã dici potest gen. sjös, quam formam reponendam puto Holm. 6, 2 pro ljós, ut sjós brenna, ignis maris, sil aurum, et beidir sjós brennu flagitator auri, homo, h. l. de puero (cfr. Isl. II 17, 1). G. Magnæus, in Gloss. Ed. Sæm. T I sub v. brim, retinet lectionem ljós, sed brenna, nullo exemplo, vertit: mare = brim, Dan. Brending.*

SJÖSKIPTR, *adj.*, *septemplex* (sjö, skipta): þinn giptu framí er sjöskiptir tua (*Spiritus Sancti*) excellentia dona sunt septemplexia, *Hv.* 12, *id. qu. sjöfaldligar dygðir heil. anda*, *Jus eccl. Nov. c. 3* (*Synt. Bapt. p. 202, not. a*).

SJÓT, — 1) sedes; — 2) cætus; genus tantum ex duobus locis intelligi potest: evidenter apparet (nam sec. orthographiam in duas formas abít: sjót et sjót) in plurali esse neutr. gen., *ex Ad.* 2: sótt heilk maug (i. e. mörg) mildinga sjót; et probabiliter conijcitur in sing. esse generis fem., *ex FR. I 481, 1: dugir akkeri með digra togi flotna sjót (dat. sing.) á sæ, et Sk.* 1, 52, *und sólar sjót sub celo; in ceteris locis, quantum mihi observare licuit, tantum occurrit in acc., sive singulari fem., sive plur. neutr. Significatio: — 1) sedes, habitaculum: Saxa s. habitacula Saxonum, Saxoniam, i. e. Germania, F. VII 329, 3; s. manna, rekka habitacula virorum, domus, ades: rann eldr um s. manna, *Eg.* 48, 2; *Hh.* 54 (F. VI 294, ubi var. lect. svart); gekk eldr um s. rekka ignis per domos grassabatur, *Ha.* 114, 3; *Nj.* 131, 1, ubi sjót est *id. qu. hús, quod sequitur; sjót sólar, ragna, goða sedes solis, deorum, cælum, Sk.* 1, 52; *Vsp.* 37 (siót, SE. I 60, 2); *Fsk.* 17, 4; Heljar sjót Orcus, *Fjölsm.* 26; sjót fta, manna sedes hominum, terra, *Hg.* 33, 20; SE. I 318, 2; Högná sjót sedes Högnii (piratæ), mare, *Merl.* 1, 31; hirðis sjót *Merl.* I 16, in loco corrupto; birkis sjót domus betulina, ades lignea, *Grett.* 86, 1. — 2) coetus: þurva þjóðar scót, coetus gigantum, gigantes, *Fjölsm.* 1; manna sjót coetus hominum, homines, *RS. str.* 5. Sjótum gentibus, hominibus, *Hyndl.* 40, *ed. Holm., pro sjótum regibus, Hyndl.* 39, *ed. Havn.**

SJÖT, id. qu. sjöt. *Præterquam orthographiã, sjöt, sjwt (SE. I 60, 2), sjavt (var. lect. F. VI 294), adstruitur hæc forma plenè harmonia syllabarum metricarum, Höfudl. 20, kann ek mæla mjöt, við manna sjöt. — 1) sedes, habitaculum: sött hefik mörg mildinga sjöt multa regum habitacula, multas aulas adii, Ad. 2, ut skata hús, ibid. 7, ex quo loco genus neutrum cognoscitur; Aurvanga sjavt sedes vel domus Örvangii, Vsp. 13. — 2) coetus: manna sjöt coetus hominum, homines, Höfudl. 20; stotna sjöt, coetus nautarum, nauta, FR. I 481, 1 (ubi præve skaut, i. e. scaut pro siaut, vide Gloss. Ed. Sæm. T. I sub sjöt); absol., homines, viri: skjaldar leyfr þaut of sjaut gladius pervolavit hominum multitudinem, SE. I 510, 1.*

SJÖTIGU, septuaginta, adj., s. skip, F. VI 319, 2.

SJÖTLA, (-aða, at), sedare, vide ósjöttlaðr, sjöttull.

SJÖTUGR, adj., septuagenus, septuagenarius: s. v.ðndr 70 mali, F. VII 67, 1.

SJÓTRÚNGNIS, SE. I 463, 3, in appellatione femina gigantis, túngl sjótrúngnis luna antri, a Rúngnis sjót sedes, ædes Rúngneris (gigantis), antrum, cujus luna: femina gigas, incertum qua ratione (vide Lex. Mythol. p. 491). *Fortè legendum sit sjótrúngni vel sjótrúngnir, in acc., et rúngnir appellative sumendum de vasatore vel disturbatore; tum construi possent túngl-sjót sedes lunæ, cælum, et túngl-sjót-rúngnir disturbator cæli, gigas, óð Vsp. 36. 37.*

SJÖTTI, sextus, id. qu. sètti, Vafþr. 30; Grm. 11.

SJÖTUL, f., quæ collocat, disponit, ordinat, moderatur (respondens masculino sjöttull): stalls sjöttul moderatrix aræ (deorum pulvoinaris), antistita sacrorum, Eg. 67, 1, in voc., quæ appellatio adluditur ad nomen propr. femina Gyða, ob similitudinem cum gyðja sacerdos, antistita sani.

SJÖTULL, m., qui sedat, componit (cf. sjötul, sjötla): dólgæ v. mola Grotlii, sedator et compositor hostilitatis, pacis et prosperitatis effector, SE. I 386, 2.

SJÖTYGIR, septuaginta, ut adj. sjötygir glæst skip, Hh. 65, 5, conf. sextigir.

SJÖÐA (sýð, sauð, þóðit), coquere, elizare, de carnibus, Hým. 14; part. pass., soðinn kálfr, Rm. 5; soðin svinslifr, Gha. 23; láta soðinn = sjóða, Grm. 18; de ferro: sáralauk coquere, fabricare gladium, FR. I 468, 1, cf. 2 (FR. II 478); ahi soðinn in ustrina coctus, de massa ferrea, SE. I 300 2.

SJÖÐFLAUMR, m., turba crumena, quæ crumena continetur, pecunia, GS. str. 15. var. lect. pro oddflaumr (sjóðr, flaumr).

SJÓÐI, m., deriv. a sjóða, qui coquit, in compos. matsjóði.

SJÓÐMJÖLL, f., niz crumena, argentum (sjóðr, mjöll), Ha. 258, 3.

SJÓÐR, m., crumena, sacculus pecuniæ servandæ; vulgo zona alligatus gestabatur; hinc lausir sjóðar crumena de zona detractæ, ad numerandam pecuniã expedita, ÓH. 171,

1, vide fæsjóðr. — b) in appell. pecunia, SK. I 402; sjóða eldr, unær aurum, argentum, SE. I 403, 3; farmr sjóða onus crumena, pecunia, Fb. 17, 1. — 2) sacculus latruncolorum, FR. I 473, 2 (id. qu. taðþungr, Gulþ. S.); sacculus zona gestatus, pecunia, crumena alii sive rebus servandis, etiam vocatur þungr et þusa, Sks. p. 27; F. VII 235; VI 235; VIII 128; Sturl. 4, 26; 6, 17. bis; de sacculo feminarum, Sturl. 9, 3 (silfrbelli — þar var á þungr, ok í gull mörg, er hon átti); virorum, Sturl. 9, ibidem (brókabeltis þusa).

SJUGA (sýg, sauð, sogit), sugere; impf. cum tenui vocali, sug (≡ saug), Vsp. 35; impf. purum, só, Isl. I 235, v. l. 14: ok var bjóðninn at, ok só or þeim blóðit. Niðhöggr sug ná cadavera sugbat, i. e. sanguinem iis exsugebat, Vsp. 35; þú hefir sogin ár vulnera suzisti, eod. sensu, Hund. 1, 33; ek sýg sýlg potum haurio, haustum dæco, Mg. 34, 11.

SJÚKR, adj., æger, ægrotus, Hævam. 87. — 2) metaph., violatus: lá reidir sjúkan bál unda corpus violatum volvit. Sværr. 106, 2 (Sk. sauciatum; Hkr. T. VI ictibus afflictum). Sic et ÓH. 248, 1: hermenn árdæ sjúkan konung lifi regem vulneribus affectum ríð privarunt, sed F. V 94, 1, gjörða konung sjúkan lifi regem vita spoliarunt, quo loco sjúkr lifi (vidæ æger) est id. qu. feigr. et at gjöra einn sjúkan lifi id. qu. at gjöra einn fjörvaltan (ÓH. 156, 3). — Et quidam sjúkr latum habuisse significatum, ut krákr, videre est ex Islandsöku, str. 48. not. 7, unde discis sjúkir et krákrir vrgir, in Vita Sti Thomæ, dici vias impeditas; et in quotidiano sermone krákr bítur idem est ac valkr, qui facile subvertitur. — 3) in compos. fjörusjúkr, kelisjúkr.

SJUNDI, septimus, id. qu. sjóði, Grm. 12.

SKAF, n., cortex delibratus in alimentum pecudibus, F. V 210. 219 (Gloss. Norv. Halageri, skav); Gpl. p. 314: en af járða skal sá, er leigir, ekki veita nema þjóð lüss viðar ok tva skaps (lege: tvæ skala), ubi Dan. vertitur: to Læs Fagotter, Lat. aurculorum. Frostþl.: páskaðag fyrsta skal ekki vinna, en mánaðag þá lofar Erkiþiskup mönnum at skafa fyrir nauf sín, ok heim reida.

SKAFA (skef, skóf, skaft), radere: s. krúna klif radere caput, comam abradere, SE. II 500, 4; s. af abradere, allar (ráuar) voru af skafnar omnes (characteres) abraui sunt, Bk. 1, 18. Impers., þat skeftr af áraditur, in prov.: þat hefir eik, er af áradir, kefr, lucrificat arbor (altera), quod alter abraditur, Harbl. 21; A. 26, interpreto G. Magnæo, de iis dicitur, quibus proprium lucellum etiam cum damno aliorum sone est. Cf. proverbium: sjaldan dregr miana tri af meira. — 2) verrere: úrbígt vedr skól vindblásit sezl vohemans tempestas verrat velum, ÓH. 70, 2 (AR, I 304, 2, not. b) ubi forte, acc. F. IV 135, 2, præferendum: skól concutibatur Impers., cum acc. subjecti, hvalmuni skeftr æquor verritur (vento), SE.

I 304, 2, eodem sentu, quo poetice venti aquora terrero dicuntur. — 3) *polire, levigare, it. dolare, secare, fabricare*: s. skeyti tela *polire*, Rm. 39; FR. II 302, 1; s. sköpt ruscinare hastilia vel perticas ligneas, ut ramotis ignem excites, SE. I 311, 3, sec. Cod. Reg. et Worm., quod p. 212 exprimitur per slögu eldi í lokarpanu. Pros.: FR. I 283, u. spjótskepti radere, *polire*. Skafa ferju stafu proram navigií fabricare, Skáldh. 7, 24; ek hefi skafna stefknarrar branda navis poetica perticas expolivi, i. e. carmen elaboravi, SE. I 410, 2. Part. pass.: skafinn, de armentis navalibus, rasmus, dolatus; sköfnu stfiri, SE. 185, 5; skafnar árar, Hund. 1, 43; skafnir snekkju stafnar, Hh. 62, 5; skafna stafna, SE. I 690, 1; de gladii, *politus*: skafin sverð, ibid. 608, 2; sköfnum skjöma, brandi, Landm. mant. 1; F. I 143, 3; skafna aka *politus enses*, Ghe. 4 (Þri-skafit sverð, FR. II 326).

SKAFAR, ÓT. Skh. 2, 195, quo loco has mutationes propono: skelfr lege skelfr, mar l. marr, skafar l. skapar, hoc ordine: marr gilla (navis) skelfr á gnapi, sem skyldivendir: ræðit (remus v. renigium) gæðings (principis) skapar (∴ þat, hoc efficit).

SKAFI, qui radii (skala), in voce compos., döggskafl.

SKAFIÐR, m., nanus, Vsp. 14; SE. I 68, 1; II 469, 352; cf. skaverr (quasi fabricator, a skafa).

SKAFL, m., cumulus (skafa 2), in primis de cumulis nivium et fluctuum, v. c. báru skafl cumulus undæ, fluctus vento vel æstu cumulatus, F. III 27, 1, ut in prosa sjófar-skaflar, FR. II 76; skaflar hlæs (hlýra) cumuli maris (proræ), fluctus, GS. str. 16; jarðar skafl cumulus terræ, mons, hrönn, blásin hretvíðri jarðar skafls unda, tempestate e montibus veniente perfata, SF. I 296, 1 (in quotid. sermone snjókskafl nix vento cumulata, Curt. 5, 4, 18). In compos. digulskafl. — 2) id. qu. skeifa, solea ferrea; forma semicirculari, indeque curvamen, curvatura, uncatio; hinc beygja skafl, id. qu. gera skeifu, beygja af, in sermone quotidiano, labium inflectere, quod facere solent pueruli, et in lacrimas effusi animoque vehementius commoti, skafl beygjattu ne labium inflexeris, i. e. ne ploraris, Sturl. 6, 17, 1, ut in prosa F. X 173: hann beygði skaflinn, de plorante Dostrio. De unco coriario, in compos. hrökkvikafl.

SKAFNÍNGR, m., pars aliqua gladii, SE. I 568, 2; II 477, 560, 620, aut gladius id. qu. sköfnúngur, qs. politus, a skafa.

SKAGI, m., promontorium, vide útskagi (a skaga prominere, H. c. 22, id. qu. standa út aztare, F. I 194).

SKÁK, f., ludus scacchicus: teða skák, FR. I 473, 2. Gen. anomalus skáks (pro skákar), in skáks leika quæ ludum scacchicum ludit, femina; Sturl. 5, 11, ut folda pro foldar, liads pro lindar.

SKAKA (skek, skök, skekit), quætere, quassare, concutere: cum acc. objecti, ek skek skinnfeld, Orkn. 79, 3; ek verð

skaka hrim á tjaldi excutienda mihi est pruina tentorio adhærens, Korn. 18; hrannir skaka hliðar unda latera (navium) quassant, SF. I 650, 1; skök skör caput quassavit, Hm. 19; sköku löða, vængi lacernas, alas quassarunt, Hm. 16; Söll. 54. — b) impers. cum acc. subjecti: veðrvita skök aplustria quassabantur, F. VII 310, 2; skjöldu, rönd, segl skekr clipei, scutum, velum quassatur, SE. I 608, 2; 614, 1; 628, 1; brátt skekr blávegg unda cito quassatur, ibid. 694, 2. Olavius in Gloss. ad Nord. g. Digtek. adfert infra. skekja, et Lex. B. Hald. skek, skekja; de qua forma infinitivi G. Magnus in Gloss. Ed. Sæm. T. I sub v. skaka: „at ekekja vides in Orkn. S. indice, sed bona fide dicam, non datur ille in lingua nostra“. Observatur forma skaka, Fbr. 6 (skaka skauðir ok jafna ójafnað), Grág. I 441 (ef menn skaka skellu at rossi), et Félag. 1, 30; 2, 144—146.

SKAKKI, m., vide þlskakki.

SKAKKR, adj., obliquus, it. claudus, claudicans, var. lect. Hým. 37; metaph., iniquus, skakkar sættir iniquæ pacis conditiones, Sturl. 6, 36, 3.

SKAKR, m., serpens, prava lectio SE. II 570, pro snákr, quod habet SE. II 487. — 2) Hým. 37, quassator, a skaka: skakr skökule quassator temonis, hircus jugalia; vel potius adj., = var. lect. skakkr claudicans (= halir), vide skirr.

SKAL, vide skula.

SKÁL, f., patera, phiala: gullin v. aurea patera, SE. I 708, 2. In compos.: blíðskál, gullskál, þlskál. — 2) lanæ (libræ): vega verð í skálmum pretium lancibus ponderare, Lb. 36; vega öll mál í skálmum omnia negotia lancibus ponderare, i. e. exacte deliberare, Hh. 73, 5; legg ek málit í þínar skálir rem tuæ potestati et arbitrio permitto, Nik. 85; einzinn leggri í eina skál ángri hans eð hæsta summus ille quo afficiebatur dolor una lance ponderari nequit, i. e. immenso dolore afficiebatur, Skáldh. 7, 41. — Pros.: ÓH. c. 122: einzi lagði í aðra skál. en hann vildi omnia ad ejus arbitrium nutumque gererantur. Skálar, er und skörum voru patellæ, quæ sub crinibus erant, i. e. calvæ, calvariæ, Völk. 22, 33, cf. hjarnskál calva (Dan. Hjerneskal), Sturl. 9, 52 bis; skálmum greipar báls manibus, Korn. 8, 3, vide skáli.

SKALA, non oportet, 3. s. præ. ind. v. skulu, cum neg. a, Hávam. 30, 35; Sk. 1, 19. Skalattu noli, 2. s. præ., cum suff. a neg. at et pron. þú, Sk. 1, 22; Bk. 1, 29.

SKÁLD, n., poeta, Grm. 43. Fere semper pronuntiatur ut skald, v. c. Korn. 18; F. VII 86.

SKALDA, f., navis, SE. I 582, 3; II 481, 565, 624.

SKALDBLÆTR, AR. I 253, vide skjaldblotr.

SKALDFÈ, n., præmium poeticum, pretium carminis (skáld, fe); sic Egil caput suum vocat, Ad. 7, quod carmine encomiastico in ^{Ríðskum} Blodazam, dicto Höfuðlausan, caput ^{skáld} suum (i. e. vitam) redemerat.

SKALDKÆNN *id. qu. skjaldkænn, vide skóldr.*

SKALDU, *id. qu. skaltu, 2. s. præ. ind. v. skulu, Hávam. 132; Plac. 1, 9.*

SKÁLEIK, *f. arbor phialæ, femina (skál, eik), SE. I 298, 1, in vocativo, ut apostrophe.*

SKÁLGELMIR, *m., arcus, SE. I 571, 1; II 478. 561. 621. Forte, ulmus tremula, qs. skjálgelmir (skjálda, álmr).*

SKÁLGI, *m., piscis, nescio qui, SE. I 579, 1; II 480. 623 (skjálgr. II 564).*

SKÁLI, *m., domus, ædes; de aula regia, Sk. 1, 5. Metaph., lacunar, camera, ut salr: s. heims camera mundi v. terræ, cælum, vaðlogi heims skála flamma cæli, sol, SE. I 330, 3; hyggju skáli domicilium animi, pectus, Nik. 57; skáli greipar báls repositorium auri, manus (cf. zeimr et hú), of gençin or greipar báls skálum egressa domibus auri, i. e. e manibus elapsa, Korm. 8, 3. In compos.: lýskáli.*

SKALKA, *id. qu. skal-ek-a, 1. s. præ. ind. act. v. skulu, cum suffixo pron. ek et neg. a: skalka ek hverfa non discedam, Hh. 94, 3 (F. VI 417, 1).*

SKÁLKR, *m., id. qu. skolkr: 1) gladius, SE. II 561. 1, 559. — 2) galea, II 562. — 3) famulus, minister: skálkar, þeir er skjöld bera scutati pedites, FR. I 491, 2. Mæsg., skalks, *id.*, unde mar-skálkr eques.*

SKALLA *pro SKALTA, non debes, 2. s. præ. ind. v. skulu: skalla þú = skalattu, Plac. 37. — 2) adv., contr. pro skaðla ex skaðliga periculose: skalla váfallr suo cum periculo in casum præceps, Eg. 89, 1.*

SKALLAT, *n., vestis coccinea (vide supra k suffix. 2, pag. 454): skallats Bil nympha coccinarum, femina, Skáldh. 4, 47.*

SKALLI, *m., calvities, Hugsam. 34, 2. — 2) homo calvus, calvaster, Sturl. 6, 17, 1; Eg. 67, 5. — 3) caput v. sinciput: rá skalla, antenna capitis, pilus, coma, SF. II 500, 4. — 4) gigas, SE. I 550, 2 (cf. Lex. Myth. p. 351, not. 1, de Skallio gigante, sec. fabulam Norvegorum, templum Nidrosiense exstruente, solem lunamque poscente, et a Sancto Olavo occidente).*

SKÁLMI, *f., fræma, machæra (σχάλη): skálmum girdir machæris cincti, Gha. 19; festa skálmir aðfgjer, Hm. 16; it. lamina ensis, SE. II 206, 1, ubi skálm ok hjalt per hendiadynd pro gladio ponitur. In compos. bitskálm, ryðskálm.*

SKÁLMA (-aða, at), *ingenti gradu ire; skálmaz varicantem ambulare, s. fyrir þúr, Hallfr. sec. membr. 132, pro quo ÓT. Skh. 2, 248 habet zánga.*

SKÁLMÖLI, *f., seculum ensium, i. e. bellis infestum (skálm, öld), Vsp. 41 (SE. I 186, 1); Sturl. 6, 15, 9. — 2) pugna, F. III 9, 1 (SE. I 520, 3); ÓH. 218, 3. — 3) bellona, SE. II 490.*

SKALP, *n., loquela, sermo; sonus, sonitus, SE. I 544; II 468. 550. Vide málskalp.*

SKÁLPGRANI, *m., satelles barbatus (skálpr. grani a grön), F. II 149, vel homo garrulus (skalp). Cognomen viri, nomine*

Granii, cognomine Skalpgranii, in Krökrefsaga, ed. Hol. p. 61. Vide SkI. II 137, not.

SKÁLPR, *m., navis, SE. I 582, 2; II 481. 565. 624. — 2) vagina gladii coriacea: sverðskálpar, F. VI 212; þeir átu skálpara af sverðum sínum, F. VIII 436; adde Sturl. 8, 17. In Krökrefsaga Skálprani homonymice effertur sverðhúsngrani, addita explanatione, skálpr er húv sverðsins. Hinc skálprani.*

SKAMM, *f., id. qu. skömm: á r ok sól bíði aungva skamm, Skáldh. 7, 63.*

SKAMMAZ (-aðiz, az), *pudescere, pudere (skömm), cum gen. rei: skúa ok bróka skammiz engi maðr, nè hests calcæorum et braccarum pudeat neminem, neque equi, Hávam. 61. Sic sæpe in Sk., v. c. pag. 507. 535. 536. Hodie additur gen. pers., ut skammaz sin fyrir eitthvat.*

SKAMMÆRR, *adj., brevis vitæ, brevis moriturus (skamr, ær): nom. sing. masc. occurrit in pros. F. VII 40: hann varð skammærr ille brevi (non diu) vixit. Plur. masc., skammæir brevi moriturus, Am. 26; lýtin þikkja skammæ skarar vitia capillorum (male tonsi capilli) brevi manent, A 19. Inde est: skammæligr qui brevi moriturus videtur, Sturl. 3, 15; lánægliga, adv., post tam longum tempus, Sturl. 5, 49.*

SKAMMR, *adj., brevis, curtus: skammar ráv curta antennæ, Hávam. 74; skömm ró brevis quies, mora, Am. 74; skammt máð sermonis compendium, Nj. 44, 3; láta e-s höfði skemra capite breviorè reddere quem. i. e. caput abscindere, præcidere cui, SE. I 680, 2; skamt var at biða brevis interjecta mora est, Am. 87. Fyrir skömmu asper, Korm. 3, 1; brevi ante, F. VI 385, 1; 386. 2; 387, 1, et sine præpos., skömmu, ibid. 385, 2. 3; 387, 2; non diu, SE. I 290, 2 (sic skömmum, adv. non diu, ÓH. c. 83; F. VII 106. Compar. adv., skemr brevius, ÓH. 260, 1 (etiam skemrum, vide sub længr supra pag. 491). Vide skamr.*

SKAMR, *adj., id. qu. skammr, unde Jarskamr. In pros., F. V 207. — 2) m., luna, pro skámr, SE. II 569, forte mendam.*

SKAMTR, *m., demensura, portio: í skorum skamt circumsisa portione, i. e. parce, circumcise, Nik. 68.*

SKÁNEY, *f., provincia Dania, Skania (nunc Svecia), Hg. 5, 1; ÓT. 25; ÓH. 159, 1. Etiam Skáni, indecl., gen. Skáni, F. XI 230.*

SKAP, *n., animi indoles, animus; tentum in sing.: gæðey-i í skapi levitas in animo, Sk. 1, 32; fólgit s. animus occultus, Orka. 67, 1; gríðar skap animus vehementer commotus, ægritudo animi, GS. str. 2; halda skapi e-s affectum animi alere, focere, nutrire, Jd. 3. Vide grellskap, óskap (SE. I 512). — 2) skap in quibusdam compos. significat legitimum, justum, rectum, verum, dignum, v. c. in skapdaði, skapmóði, skapdreki, skapfrómuðr, skapvörðr; et in prosa, skaparli hætes legitimus, skapdröttinn, deminus legitimus, herus, skapping = lægþing.*

SKAPA (-aða, at), *formare, facere, creare, constituere; impf. syncopatum, skappi (pro skapadi), Am. 49; skaptir, 2. sing., Has. 1; Hø. 10 (sed sköpuðu creatur, constituerunt, SE. I 50. 52. 216; skapadiz evenit, factum est, 6). Alia forma est skepja, quam vide suo loco. — 1) formare, fingere: skór er skapaþr illa si calceus male formatus est, Hávam. 128; var skegg skapat barba formata (i. e. scite tonsa) erat, Rm. 15 (pros. F. VIII 417). — 2) facere, ut gera: skapa sókn pugnam facere, pugnare, Am. 49; skappi hon svá skóru sic pugnavit, Am. 47; verðum skapa skóra oporlet nos pugnam facere, Eg. 67, 3; hárust skapar flautum deila celsa unda certamen (negotium) facessit navibus, SE. I 628, 1; skegg skapat or silfri barba ex argento facta, Merl. 2, 74; s. skip, navem edificare, Grm. 42; skapaðr at gunni factus (i. e. idoneus) ad pugnam, RS. 31; á hverfanda hveli voru þeim hjörtu sköput in versatili rota corda iis facta sunt (i. e. corda eorum facta sunt rota instar versatilia), Hávam. 89, ubi sköput fere idem esse videtur ac skipuð, latin vera constituta, posita, collocata. — 3) creare: or Ýmis holdi var verið um sköpuð, Vafpr. 21; Grm. 40; ádr verið jörð sköpuð ante creatam terram, Vafpr. 29; þú er skaptir allar aldar qui omnes homines creavisti, Has. 1; þeim er þú skaptir iis, quos creavisti, Hø. 10. — 4) decernere, destinare, constituere: þótt skýrviðir (skjöldviðir) skapi skáldi kaldan aldr í grófl elsi pugnatores frigidam vitam in sepulcro poeta destinant (i. e. etsi me viri de medio tollere cogitent), Korm. 16, 3, cf. Nj. 38, inít. Inprimis usurpatur in passivo: engum er illt skapat malum nemini (fato) decretum est, Hugsam. 27, 2; Skúla er sköput bez æfi und báli byrrwrs optima fortuna sub sole (in terris) destinata est, SE. II 397, 3; mér var skapat at eiga (konuna), Hilt. 12, 1; mér var skapaðr aldr atas mihi decreta erat, Skf. 13; skapat lifa rán mors decreta, præstituta, prædestinata, SE. I 611, 2; syni þinum verða sála sköpuð salus decreta non erit, Sk. 2, 6. Dat. s. neutr. skapat destinatum, fatum, exstat in phrasi at sköpuðu ex fato, secundum fata, lege fatorum, v. c. láta skeika at sköpuðu rein (rei eentum) satis permittere, FR. II 305, 3 (Eg. 22; F. II 112; IV 322; in acc., láta skapat skeika, id., F. VIII 88; veri þat ut sköpuðu, at natura legibus congruum foret, ut, Eg. 19; Sturl. 7, 2).*

SKAPA, adj. indecl., derivatum a skapa facere, efficere, in adj. compos. sjálf-skapa.

SKAPARI, m., creator (skapar 3): sk. foldar creator terræ, Christus, Gðþ. 9. Pros., Sks. 629; Vem. 7.

SKAPAÐR, adj. deriv. a skapa et skapa, in compositis: árskapaðr, bráðskapaðr, fagrskapaðr, lítrskapaðr, vaskapaðr.

SKAPAÐR, m., subst. verb. a skapa, qui facit, efficit, comparat: sk. gnaphjaris ramblíka comparans aurum, effector auri, vir, Sturl. 4, 25, 2, ubi accipi potest in vocativo,

ut apostrophe. Alia forma est sköpuðr. In compos., hreinskapaðr.

SKAPDAUÐI, m., vel adj. indecl., morte dignus, Am. 57, it. FR. 1, 218 (þrell þessi er skapdauði), ubi var. lect. est: skapaðr til dauða neci destinatus. Forte potius skapdauði est is, qui digna morte perit, qui mortem obit suæ conditioni (natalibus, honori), convenientem (qualis est mors servilis, regia, turpis, honesta). Hic significatus apparet ex FR. I 377, ubi: en vel mættia ek verða skapdauði, eigi vil ek þenna dauðann, at deyja í lauginni, vil ek deyja miklu konúnzligurr. Itaque skap in hac compos. significat id, quod est æquum, congruum, conveniens; vox autem formata est ad modum harmdaudi.

SKAPDREKI, m., verus draco (skap, dreki): sk. skinna coriarius, F. VI 362, 2, ut in seqq. nautalæðrs naðr.

SKAPFERÐI, n., indoles, habitus animi (skap, -ferði), Sturl. 3, 21, 1; Ísl. II 323.

SKAPFRÖMUÐR, m., qui digno modo colit (skap, frömuðr): s. hrundar dignus cultor feminæ, vir, Korm. 6, 2, sec. Cod. Holm.

SKAPLEIKR, m., ingenium (skap, leikr term.), Höfuðl. 16.

SKAPLIGA, adv., rei convenienter, congruenter, ut expectandum est (erat): skiptis s. res exiit e consentaneo, Am. 74, a skapligr.

SKAPLIGR, adj., congruus, consentaneus, conveniens (skap): þótt verit skapligt elsi consentaneum non esset, Am. 90, quod sic exprimit FR. I 222: eigi sæmði þer þetta at gera, þó at nokkur sök væri til. — 2) commodus, scite concinnatus, pulcher: skaplig, skafin skipa börð pulchræ (concinna), politæ navium proræ, F. VII 77, 1. — 3) modicus; eigi sk. magnus, ingens, FR. III 42.

SKAPMÓÐI, m., verum numen (skap), vel numen efficiens (skapa, móði): s. óðs deus effector poëseos, poëta, SE. I 466, 2.

SKAPR, m., terminatio substantivorum (a skap), v. c. herskapr, (veiðiskapr, Skáldh. 3, 42), vinskapr, þegnskapr. Habent quædam horum nom. pl. in iv, acc. i, ut farskapir, acc. farskapi, Nj. 52, 18.

SKAPSMÍÐR, m., faber dignus (skap, smíðr): s. Vidurs dignus Odine faber, poëta, SE. I 466 2. Sed SE. II 590 h. l. habet skipsmíðr fabricator navis (nami), id.

SKAPT, n., manubrium, Hávam. 128, unde skeptismíðr qui manubria fabricat. Manubrium securis, Mg. 29, 1; hostile: skapti rétta, hastili reclusi, FR. I 470, 1; skapt mun gnesta crepabit hostile, Nj. 158, 3. In compos., geirskapt, spjótskapt. — 2) missile, telum: sköptum er rann rept lectum interius telis stratum est, Grm. 9; djfa sköpt tela quater, vibrare, Rm. 34; sköpt lyptax tela librantur, SE. I 664, 2. Skapt, missile, FR. I 173, distinguitur a sverði, spjóti: vel kann hann sverði at beita, ok spjóti at skjóta, ok skapti at verpa, ok skildi at halda, buga at spenna eða hesti at riða. Skjóta skapti í móti e-m telum conijcere in aliquem, sæpe

da *prosa usitatur pro "armis aliquem prohibere, arcere"* (cf. reisa rúnd við e-m), v. c. *F. XI 334. 336; Ó H.c. 193 (F. V 32), it. pro "opponere se alicui", ut Lexd. mscr. c. 60, Guðrún mælti: vel má Kjartan göra alla hluti djarfiga, þat er honum líkar, því þat er reynt, at hann tekr enga þá úsæmd til, at nokkorr þori at skjóta skapti einu mótt honum. Hanc phrasin adhibet Fsk. (ÓH. 160, 2), exhibens, skaut ner skapt at moti! Skonunga gramr honum, i. e. ner (= knár) Skonunga gramr skaut skapt' at mótti honum strenuus Skaniensium rex ei sese opposuit; quo loco Hkr. habet skarpt, acriter aduersus eum (tela) coniecit. — 3) insile, pl. sköpt insilia, Nj. 158, 2. — 4) sköpt, SE. I 313, 3 in sköfu sköpt, aut verbo tenuis manubria hastarum, aut in uniuersum, ligna ad ignem excitandum secuerunt; vide formam sköpt.*

SKAPTKER, n., crater (skapt, ker), Grm. 25; skaptkers skörða destina (arbor) crateris, femina, GS. str. 22. In Grm. l. c., it. SE. I 128, euphonia causa exclusio t, scribitur skapker, sec. Codd. Regg. De skaptker vide *F. IV 75; VI 241; Eg. c. 7. 24, cum nota.*

SKAPTSNAVR, f., sagitta, SE. I 570, 2; II 621 skaptsnau, II 561 skaptsnör, II 473 skaptsnör. Ad verbum foret "manubrio cita" (skapt, snarr), sagittas enim manubriatas fuisse apparet ex *ÓH. 336*, þá var hann loftinn með öro í síðona vinstri, braut hann af sér örvarskaþtít.

SKAPTTRE, n., molucrum, i. e. manubrium, quo circumagitur mola, id. qu. möndull (skapt, trè), in plur. SE. I 390, 2, quo loco Cod. Reg. euphonia causa et sec. pronuntiationem, dat. skaptre, cf. sub skaptsnör adnotata.

SKAPVÖRÐR, m., verus custos (skap, vörðr): s. himins (cæli), deus, Mg. 29, 1.

SKÁR, compar. adv., melius, Skáldh. 4, 11, vide Anvsn. t. Isl. pag. 171. § 288, pag. 115. § 206.

SKARAFAGR, adj., pulchre comatus (skör, faer), id. qu. hárfagr, de Haraldo Pulchricomo, *F. X 423, 8.*

SKARFAGR, adj., pulchris tabularum commissuris, pulchre compactus, coactus (skör, fagr), epith. navis: skarfögr skip, Si. 3, 1 (*F. VII 76, 2*); cf. barnfagr.

SKARFR, m., pelecenus carbo (*Félag. 1, 36*), SE. II 489, cuius duas species affert *Faberi Ornith. p. 53*, dilascarfr carbo cornoranus, et toppkarfr carbo graculus, vide hleypiskarfr.

SKARI, m., *Ad. 12*, in ottarskari, aut id. qu. ottar skard damnun familia, ab ott familia, aut id. qu. mannskadi (ott homo, homines, skari = skadi, r = d), iactura viri (skadi mikill er um slíkan mann in talis viri casu magna iactura facta est, *Eg. 22*).

SKÁRI, m., pullus lari (Norv. Skåre): skára skári larus vulnerum, corvus, HR. 19 (Sigurð frá ek sedja skára skára). In compos.: benskári, dólgskári, gunnskári, náskári.

Huc retuli *F. XI 135, pros.*, maná, hvíta sem máskára.

SKARLAT vide SKALLAT.

SKARPASKER, n., nomen loci: i Skarpskerjum, *Krm. 6, vide C. C. Rafnium ibid. p. 106—7. N. M. Petersen, in Danmarks Historie i Hedenold (I 318), Skarpsker accipit de Skarpudden in Angermannia, citans tab. geogr. in Hülpheri Descriptione Angermannie.*

SKARPEGGJADR, adj., acula ovis, acutus (skarpr, eggjadr ab egg): sk. sverð. *FR. III 23, 2.*

SKARPLA, adv., contr. pro skarpliga, acriter (skarpr): herja skarpla, *ÓM. 159, 1 (F. IV 359, 1).*

SKARPLIGA, adv., acriter (skarpr): skjóta sk., *An. 41, acriter, magna vi jaculari, vide skarpt sub skarpr.*

SKARPR, adj., acer, acutus, durus: acutus, de telis, skörp sverð, *Ha. 219, 1; sk. brand, Rekst. 6; sk. hamarr, SE. I 282, 3; sk. geirr, SE. I 386, 1 (pros., skörp sverð, = hvítt, ÓT. 127. tit.); durus, asper, sk. begr durus, asper follis (corium), Hávam. 136; skörp skrydda dura pellis, Gðþ. 34; skarpr álur aspera lora, *Æd. 63 (cf. SF. I 112: því harþara er hann bravts vni, því skarpra var bandit); metaph.: hin skarpa skálmöld aspera bella, Sturl. 6, 15, 9; skörp skon acris pugna, F. VI 64, 1; skarpt ei soss procella, SE. I 642, 2; (skarpt land, = hart, terra sterilis, F. VII 78). Neutr. skarpr, vice adverbii, acriter, magna vi: skjóta sk., *ÓH. 160, 2; hagl dreif skarpt, Nj. 146, 1; compar. skarpara majore vi, contentius: taka skarpara á möndli, SE. I 388, 3, vide all-skarpt, eggjumskarpi, ham-skarpr, vilskarpr.***

SKARR, m., gladius, SE. I 567, 2 (ska); II 477. 620 skar, II 560 ska., una hára deficiente.

SKARR, adj., in compos.: fólkskarr, herskarr, hveggskarr, vígskarr. *Ræstat præterea in: niðskarr, qui carmina probrosa fundat amat, Isl. II 203; orðskarr, in verbis patulum, in conuiciando acer, FR. I 392; epinskarr (Lex. B. Hald.) quicquid in buccam canit, loquens; öfundskatt, n., invidia, GðM. I 686, var. lect. 2, uppskarr aparte, temere loquens, Sks. p. 362 (gjörir ei uppskarr um þá hni, er undir þinum trúnadi eru fölgirir ne temere eloquentur eis, ne effutiveris), eiðskarr ad jurandum pronus (Lex. B. Hald.).*

SKARRA, f., id. qu. skarra, pugna, vide mörzinskarra.

SKARS, n., femina gigas, furia, Hymd. 36, vide skass.

SKART, n., ornatus vestium, vestis ornata, splendida, Kb. 28, 2, nú er skart á þatu Öglis stöttar ellis.

SKARTA (-aða, at), splendere: hjartlig von sem hjálmr skartar lucida spes gales instar splendet, *Gð. 35.*

SKARTHEDINN, nom. factum, qu. vesti splendida indutus (skart, hediinn), SðL. II.

SKARD, n., lacuna: holt s í skildi cosa lacuna in clipeo facta, *Korm. 11, 5; hoggva*

s. i skildi e-s *lacunam clipeo alicujus infligere, metaph. damnum alicui dare, H. 32* (etiam hōggva s. i mtt damnun familie infferre, Eg. 66). Skarð era skapliet orðit ingens facta lacuna est (detracto clipeo, FR. III 42, unde locutio orta: skarð fyrir skildi magnum damnun factum est). Jarðar skarð incisis terræ, sinus, it. homonymice Firdir, provincia Norv., SE. I 622, 2. — 2) *jactura, detrimentum: lukku s. detr. fortuna, infortunium, Skáldh. 4, 41; sonar s., jactura filii, Sonart. 6. — 3) in compos., mttskarð, vigsskarð.*

SKARÐI, m., *gladius, id. qu. skarðr, SE. II 476* (skarðe, II 560); *nomen gladii, Ha. c. 34. 37. — 2) novacula SE. II 500, 4. — 3) cognomen Thorgilsis Bøddaríða, Sturl. 8, 1; it., ut puto, Thorgilsis Ögmundíða, fratris Kormaki, Korm. 18; 19, 1. 2* (ubique in voc.), *ex quo cognomine forte ductum est nomen castelli Skarðaborg; arx Skardii, hod. Seardborrough, Korm. cap. ult.*

SKARÐR, m., *gladius, SE. I 565, 2; II 619.*

SKARÐR, adj., *accisus; non occurrit nisi in terminationibus puris, v. c. skarð-a, skarð-an, skórdum: vid enim skarða mána ad accisam (decrementum) lunam, Völk. 6; með skarða skjöldu cum incisis (diffractis) clipeis, Hg. 33, 9; vinna skarðan hármána accisam reddere lunam proræ, i. e. clipeum discedere, F. III 10, 1; sáttum til lengi yfir þeim skarða lut nimis diu hoc rei nostræ detrimentum (hanc nobis illatam injuriam) tacite tulimus, Eg. 60, 1; hinc elliptice: hófam öll skarðan (s: lut) nos omnes accisa (defecta) sorte utimur, i. e. omnes detrimentum accepimus, Am. 100, cf. FR. I 223 ad h. 1. In prosa: sitja um (yfir) skórdum hlut fyrir e-m, ÖH. c. 150 (F. IV 331); bera skarðan hlut fyrir e-m, Heidarv.*

SKASS, n., *femina gigas, lamia, furia (vide skars), H. kat. 23; Hund. 1, 35; Selk. 5. In compos., hjálmskass.*

SKATA, f., *raja pastinaca, squatus, squatina, SE. I 578, 3; II 480. 623 (Fragm. 716, 1e3; non cernitur in 757).*

SKATI, m., *vir liberatis, SE. I 528. 532; skata hús domus municiporum, Ad. 21; cf. veifskati, Latd. msc. c. 12; Ökofraþ. ed. Hol. pag. 31. — 2) rex: skapleikr skata ingenium regis, Höfuðl. 16; skata hús aula regis, Ad. 7; plur. skatar principes, heroes, Gha. 11. — b) nom. propr. regis, SE. I 528; FR. II 431, regis Sogniæ; skata lundr locus o. sylva regis, H. Br. 9, videtur esse nom. propr. loci. — 3) in compos.: auðskati, blöðskati, gullskati, hoddskati, hornskati, hringskati, þjóðskati.*

SKATNAH, m. pl., *comites Skatii regis (skati 2b), SE. I 528. — 2) viri, principes, SE. I 528; Hyndl. 20; skatna mengi multitudo virorum, multi homines, Bk. 2, 53; Ghe. 32; skatna vir amicus virorum, rex, SE. I 672, 1; sævar beins skatnar viri saxicolæ, monticolæ, gigantes, vir sævar beins skatna amicus gigantum, Odin, Ý. 9. In compos., herakatnar.*

SKATTFÆRIR, m., *tributum ferens, pendens (skattr. ferir), regulus, subregulus, Ý. 9 (AR. I 253) s: Ása niðr gat þann skattfæri við járnviðju eum regulum Asarum generis auctor ex femina gigante procreavit. De voce skjaldþiætr vide in skjaldulotr.*

SKATTGILDR, adj., *tributarius, Hg. 8, a skattgildi, n., pensio tributi, tributum (F. IV 285; VII 124, var. l. 2; X 111; FR. II 469), quod a skattr et gilda = gjalda. Verb., skattgilda, vectigalem facere, ÖH. c. 147, adj., skattgildir undir e-n vectigalis alicui, Eg. 51.*

SKATTLAND, n., *provincia tributaria (skattr. land); plur., skattlönd, Ha. 326, 4.*

SKATTR, m., *thesaurus (Dan. Skat): s. Niðfanga th. Niðungorum, aurum, SE. I 366. 652, 2; Draupnis skattr thesaurus Dropreris, annuli aurei, aurum, Eb. 29, 2 (AA. 225, 1) — b) divitiæ: skatti gnægðr divitiis abundans, ÖH. 28, 1. — 2) tributum, SE. II 182, 1. — b) metaph.: velja e-m harðan skatt durum tributum alicui eligeræ, de lapidibus funeri injectis, H. 31, 2; cf. aftráð et tíund.*

SKATURNIR, m., *cælum nonum, SE. I 470. 593, 1; II 627; skaturnir, SE. II 460. 485; skathynir, skatynir, perp., Fragn. 757 (II 569).*

SKAUFALI, m., *vulpes, SE. II 490, pro skaufhali (skauf cauda longa et villosa, = skott, cf. Fsk. 47 de piratis Jomensibus: þenna dag skulu þær fá tekni í hala reftnum, er nú dregr skauft hér inn með landinu); F. VIII 314, nota. 13; 319.*

SKAUN, f., *clipeus, SE. I 571, 2 (Cod. Reg. skavn; II 621 skaun; II 476 skvæn; II 561 sk..n). Primo videtur significasse protectionem, defensionem, tutelam (fere ut hlíf), unde SE. I 296, 2 skvæn veil eingulum tutelare, id. qu. megingjarðir. — 2) terra, Ed. Löv.; propr. vero Skün tractus Norvegiæ, et Skän provincia Daniæ (Skán, Skáni, Skáney, etiam Skaun, FR. III 659), quo necne skaun (i. e. skän, skon, skön, skøn) videtur significare id. qu. skjól, tutelam a vento, locum vento immunem, ob sylvarum in his locis frequentiam. Huic voci cognata sunt verba, Dan. skäne parcere, Germ. schonen. SE. ed. Raskii dedit formam skavn, qua forma (skönn) usus est Egg. Olavius (vide hujus carmina ed. Havn p. 71). Forte huic voci lucem aliquam adferre posset cognomen þingskaun, qs. tutela comitorum, F. IX 419, ubi var. lect. þingskömm prödisse videtur ex ambigua scriptura þingskaú, et post temere abuisse in þingskorinn.*

SKAUP, n., *id. qu. skop, ironia, irratio, ludibrium: skaupi gnegðr ironia scatens, Ad. 2; mitt skaup mea dicitia, Grett. 92; ves ludicra, ludicrum, nugæ, vanitas: þat er u. nugæ sunt, Svorr. 85, 2; þat hlauþ varð at skaupi ea invasio irrita fuit, Korm. 23, 1; ludibrium, irratio, Lb. 15. Pros.: hafa i skaupi ludibrio habere, cavillari, F. IV 269 (≡ i fleymingi, ÖH. c. 123); gjöra af mikit skaup, Skv. p. 247; hafa skavp ok akemd af einu, F. II 142.*

SKAUT, *n.*, *pes veli* (*Isid.*, *pes, extremus angulus veli*; *Græc.*, *ποδῶν, πους*). *SE. I 583*, 2. — 2) *velum*: skaut, þat er drósi spunnu velum, quod neceant feminæ (*factum e filis, quæ feminæ neceant*) *SE. I 500*, 4; *metaph.*: skaut jálfáðar velum Odinis, clipeus *Hg. 8*; bragr verðr greiddr, en ferr skerðu skauti *deducitur carmen, deminuto velo procedens* (*i. e. sensim sensimque fini adpropinquans*), *G. 37*. — 3) *sinus vestium*, *v. c. F. X 397*: hafði und scauti ser lagnilega hand-æxi; *metaph.*: hafa íað und skauti *consilio valere*, *Sturl. I, 19*, 1, *ut Vita Arnii Episc. 36*: biskup hafði meiri bröð undir skauti, en stáðamenn hugðu. — 4) jarðar *s. sinus, margo terræ*: út fyrir jarðar skauti *extra marginem terræ, ante litora*, *SE. I 328*, 4; heims *s. extrema mundi plaga*, æðstr buðlunga undir heims-skauti *sub clipeo cardine*, *i. e. in terris*, *FR. II 97*, 1; hálsa skaut *sinus cervicum*, *i. e. extantæ cervices, sublata colla*, *Vegth. 17*. — 5) *ornamentum capitis muliebris, calyptra, apex, cidaris*: skaut Ránar apex Ránar, *i. e. summa unda spumans et albicans* *SK. I 500*, 1, *cf. hvítfaldadr*. — 6) *in compos.*, himinskaut, möttulskaut.

SKAUTBJÖRN, *m.*, *ursus veli* (skaut), *navis* (*SE. II 452*, 5 *skautbjörn*), *vel pro skutbjörn, ursus puppis*, *id.*, *s. Gæus nauta navis sagittarum, clipeus*, *SE. I 502*, 4.

SKAUTBORD, *n.*, *tabula pedis veli, navis* (skaut, boið), *vel potius id. qu. skutbord tabula puppis, navis*: skautborðs skeið *curriculum navis, mare*, eldr skautborðs skeiðs *ignis maris, aurum*, *Sturl. 6*, 36, 2, *vide eldstökkvir et skutbord*.

SKAUTFAGR, *adj.*, *pulchro sinu, vel pulchris velis* (skaut, fagr), *de navibus: enskaut-fogro faust*, *Ha. 321*, 1, *confer epith. navium barnfagr, skarlfagr; accipi quoque possit pro skutfagr pulchra puppe* (skutr).

SKAUTREINN, *m.*, *maclis veli* (vel puppis, pro skutreinn), *navis*: skreytir skautreina *adornator navium (classis), imperator, rex*, *F. XI 187*, 2.

SKAUTREIP, *n.*, *funis in pede veli* (skaut, reip), *SE. I 583*, 1; *II 482*, 565. (624 skutreip).

SKAUTVANR, *adj.*, *velis advelus* (skaut, vanr): af skautvönnum skeiðum. *F. X 121*, 3 (*Ha. 318*, 3). *Cod. Fris. skautvænö*, a skautvæn = skautfagr.

SKAUD, *f.*, *homo nauici, nequam, vappa*, *SE. I 532*; *s. hernumin, afgömul*, *FR. II 276*, 1; *Ísl. II 48*, 2; *pros.*: þú ert skaud at meiri eo *ignavior*, *Fær. p. 30*; muntu vera skaud ein *Ísl. II 66*; skaka skaudi (plur.), *Fbr. 6*. *Sed neutr. FR. III 481*, 2, skaud hit *aumasta*.

SKAVER, *m.*, *nanus*, *SE. II 469* (skavær), *II 552* (skauða). *Cf. skafdr. Est qs. skafdr fabricator, a skafa.*

SKAÐA, *f.*, *gallina*, *SE. II 572*, *vide kada*.

SKAÐAMAÐR, *m.*, *hostis*, *SE. I 536*; *propr. id. qu. banamaðr, occisor, percussor* (skaði, maðr), *ÖH. c. 145*; *Sturl. 3*, 30, *ut*

veita skaða damnum (*i. e. necem*) *afferre*, *Heiðarv.*

SKAÐI, *f.*, *Skadea, filia Thiasii gigantis*, *Grm. 11*; *Y. 9. Declinatur ut masc. in i*, *in obliquis habens Skaða* (*SE. I 212*, 268). *De ea vide SE. I 92*. 94. 183, 212–13. 556, 2; þrættúðlgr skaða Lokius, *ibid.* 268.

SKAÐI, *m.*, *noxa* (unde *skedja*): *s. víðar, segls*, *segleiða noxa mali, veli, funium, ventus*, *SE. I 330*.

SKE (skeðr, skeði, sket), *accidere, evenire*: í Licia skeði litlu uðnar | líkams húgr með árfærd þúngri, *Nik. 51. Hist. eccl. l. 2*, 168, *ex epistola Islandorum ad regem Hakonem Magni f., Haleggum, a° 1318–9*: þar af hefir opt mikil óhæf- sket; *ú. kannske, feri potest, forte*, *Ísl. II 66*, *v. l. 4*; hátt þetta mál illa, ok kann ske svá lúka, *Ísl. II 151*, *v. l. 8*.

SKEFAÐR, *m.*, *equus*, *id. qu. skævadr*, *SE. I 480*; *II 595*; *ít. skæfadr, id.*, *II 458*, 459.

SKEFILL, *m.*, *regulus maritimus*, *SE. I 547*, 1; *II 614* (*II 552*.. kefill, *prima littera deleta*); *II 468* skævill.

SKEFLA (-i, da, t), *cumulare, in cumulum cogere* (skaf); *haud temere usurpatur ut transit, exstat tamen skeft vata aqua in cumulos coacta, aqua cumulata, cumulus aquarum, fluctus*, *SE. II 496*. *Intrans. e impers. cum acc. subj.*, *hafstær skeflir spæna marina in cumulos cogitur*, *SE. I 692*, 2.

SKEFR, *m.*, *qui radit* (skafa), *in compos. viðskefr*.

SKÆFR, et skæfr, *adj.*, *qui radi potest* (skafa), *in compos. auðskæfr et auðskæfr*.

SKEGG, *n.*, *barba, Hamk. 1*; *Rm. 15*; drepa niðr skeggi *demittere barbam* *RS. 19*; meðan upp heldr skeggi *dum barba sustinetur, dum vita suppedit, dum superstes eris*, *Ork. 83*, 1; sækja fram skeggi, *ad verbum, baris obversa progredi, ironice, pronom in faciem collabi*, *ÖH. 50*, 2; höggva skeggi niðr (*i gras*) *humi cadere*, *F. XI 138*, 4, *conf. SKI. XI 121–25*; höggvas til skeggjum *conserere capita, consilia conferre*, *SK. I 424*, 2, *ex Grett. 77*, 2. *In compos. hægarskegg, ráskegg* (jábarskegg, *barba generum*, *Sks. p. 288*).

SKEGGI, *m.*, *derio. a skegg, barbatus qui in compos.: bundinskeggi, eyjarkeggi* (hraun-skeggi, *acc. sing. hraun-keggjan, cum art. GðM. II 154* et *not. ibid.*).

SKEGGJA, *f.*, *securis* (*qs. barbata*), *SE. I 569*, 1; *II 477*, 569, 620. *Confer skegg-óxar*, *Sks. p. 388*, *cum not., secures, quarum cornu posterius in longius acumen desinet, quam cornu anterius, a similitudine depresso barbæ sic dictæ*; *Eg. 40*.

SKEGGJAÐR, *adj.* *barbatus* (skegg), *vide óskeggjaðr*.

SKEGGLAUSS, *adj.*, *imberbis* (skegg, lauss), *Nj. 43*, 2, 3.

SKEGGÖLD, *f.*, *seculum securium, otis bellis infesta* (skeggja, öld), *Vsp. 41* (*SE. I 186*, 1), *ut skálmöld a skálm. — 2) bellona, Odinis pocillatrix*, *Grm. 36*; *SE. I*

118, 3; quo utroque loco Cod. Reg. SE. *praefert formam skeggjöld* (o: skeciöld.)

SKEGGR, m., deriv. a skegg, *barbatus quis; in compos.: brattskeggr, síðskeggr.*

SKEGLINGR, m., *pullus lari tridactyli* (skegla = rytr), SE. II 489. — 2) *formativum ex skegg, et dimin. barbatulus, vide compos. tadskegglíngar.*

SKEIFA, f. *calceus equi ferreus, solea ferrea, forma semicirculari* (a skeifr, adj., *obliquus, curvus, Germ. sohief, Dan. skjæv, unde hodie compos.: innskeifr, útskeifr, cujus pedum plantæ introrsum, extrorsum vergunt*); *hinc: skeifa mynd forma solea curva, metaph. inepta, præpostera ratio, skeifa mynd varð á málum res præposterum exitum habuit* (*dum Dugfus solum vertere cogeretur, Thor-gils domi maneret*), Sturl. 4, 45, 2. Skeifa, *cognomen viri*, Sturl. 5, 9.

SKEIFR, adj., *obliquus, curvus, pravus, distortus* (vide sub skeifa): s. *fótr pes pravus, incerta vestigia figens, Mg. 34, 7; de homine: valgus, Si. 28, 4, simul allusione facta ad cognomen Þjórnskreif.*

SKEIKA, (-aða, at), *aberrare, it. fallere, frustrari: vápn skeikar gömlum telum* (gladius) *senem frustratur* (*spem ejus fallit*), FR. II 138, 2. *De euentu rei, cadere, ezire: láta skeika at sköpuðu facere rem ezire secundum leges fatorum, rei euentum satis permittere*, FR. II 305, 3 (*pros.*, E. 22; F. II 112; IV 322); *skuld skeikar at sköpum Þarca* (*Skulda*) *satis obsequitur, i. e. res evenit, ut evenire oportuit*, Gr. 4.

SKEINA, f., *vulnus leve*, Grett. 5, 2.

SKEINA, (-i, ða, t), *leviter vulnerare: sk. þíngs þjálmá mare sulcare, secare, i. e. navigare, Hk. 44, 1; sk. kyllor trabes abscindere, ÓH. 48, 4, in pros. afhögva. Part. pass.: skeindir vulneratus, vide eggskindir; skeindir homines saucii, Nik. 62; forte et SE. II 218, 2.*

SKEINKJA, id. qu. *skenkja, infundere, propinare: s. mönnum drykki potiones cui propinare, Gd. 71; Nik. 82; absol.: sk. e-m poculum alicui infundere, pocillatorem agere, Nik. 73.*

SKEIÐ, n., *curriculum, spatium: glamma s., spatium piratæ, mare, SE. I 502, 4; s. kvarrar curriculum navis, mare, AA. p. 146* (*Thorf. Karlse. 8, 2*); *sannu s. curriculum solis, cælum, mildingr sannu skeiða, rex cæli, deus, Gd. 66. In compos.: dagukeið, endiskeið, máскеið. — 2) cursus, celeritas, Fm. 5, vide skjóra.*

SKEIÐ, f., *navis cursoria, SE. I 581, 2* (*Felag. 6, 134*); *plur.: skeiðr, F. III 4; IV 135, 2; VI 78, var. l. 6; X 54, 1* (*in his omnibus locis skeiður, ÓT. 130, 1; ÓH. 70, 2; Mg. 31, 5; Ha. 278, 1, sed skeiðar, Hg. 7* (*F. I 28, 1*); *ÓT. 40* (*F. I 165, 1; SE. I 468, 1*); *ÓH. 8; Hk. 62, 5* (*F. VI 310, 2*), *et uno loco skeiðir, F. VI 318, 2. Confr. galeið, greip, bót, hlíf. In compos.: lofskeið.*

SKEIÐBRÍMIR, m., *equus, Grm. 30; SE. I 70. 482, 1; II 487. 571. Confr. reidbrími.*

SKEIÐHESTR, m., *equus tolutarius* (skeið, *glomeratio gressuum*): *gestilis s. navis, Ha. 318, 3.*

SKEIÐKLOFI, m., *vir indecore incedens, in ambulando diaricans* (skeið, klofi), SE. I 532; II 465. 547. 610.

SKEKKILL, m., *regulus maritimus, SE. I 547; II 154, 2; 614. 468. (II 552 tantum cernitur . . . kill); FR. II 5. 10.*

SKEKKIR, m., *depravator, corruptor* (*subst. verb. a skekkja, pravum, obliquum facere, ab adj. skakkr*): s. *bragsmiðar corruptor artis poëtica, inhonesta poëtæ appellatio, Hild. 14, 4.*

SKELAUST, ado., *sine errore, vitio, i. e. clare, distincte: skelaust kunni hann ekki at mæla* (*pronunt. mela*) *nihil distincte eloqui potuit, i. e. minime disertus erat, Gd. 34. Est id. qu. óskjaliga, qu. v., quæ radices pertinent ad skjóra, infra afferendum.*

SKELEGGJADR, adj., *celer, promptus, it. intrepidus, F. VI 315, 1* (*Hk. 63, 4*), *de quo adjectivo, dilatato ex skeleggr, satis dictum est in Skl. VI 290. Si vero opponas, non constare sibi in metro skeleggjadr fram leggja, quod bis occurrant in eodem verso syllaba legg, respondeo: h. l. adhibentur syllabæ harmonica identica (sanhent), cujus exempla pidesis SE. I 658, 2, etiam alibi usurpata, v. c. Ormst. ed. Hafn. 1775, 7, 1, Einlands sem guðs eingli, et Sturl. 4, 48, 1, újafnaðr gefz jafnan.*

SKELEGGR, Grett. 86, 3, *ubi quæd. ezscr. habent skjóleggr, videtur esse adj., durior forma pro skeleggr celer, animi promptus, intrepidus. Affert hanc formam G. Magnæus in Egl. p. 443 ad Höfuðl. 12. Occurrit in Hist. Alexandri Magni, interprete Brando Episc., haud skeleggján vilja til at vinna animum promptum, paratuum* (*einlægán vilja*). *Hinc ado.: skeleggliga firmo consilio, serio, F. XI 128; intrepide, Cod. Fris. col. 300, 35.*

SKELEGR, adj., *firmi animo, intrepidus, audax; cum gen.: skeleggr hjaldrs in prælio audax, intrepidus, Fbr. 20, ubi membr. videtur habere skolegr, quod tamen eo loco minus metro convenit. Sæpe occurrit in prosa, v. c. skelegir í ráðum, F. V 72. 73* (*ÓH. c. 232*); *skulu vér nú ok skelegir á vera heðan í frá jamque nos ab hoc tempore propositum nostrum constanter urgeamus, Fær. c. 36, pag. 166; ado.: leggja skelega at e-m intrepide inveni in aliquem, Hak. Herdabr. p. 383* (*F. VII 257 skórugliga*). *In Sturl. ed. Hafn. 1817—18 semper scribitur per i in ultima syllaba, haud dubie per correctionem, v. c. I, 22, voru allir skeligir í því at skiljaz eigi við hann; 5, 16, hina bar skjótt at, er skeligir váro (= var. lect., þruggir í sinni ætlan); 9, 19, formennirnir einharðir ok skeligir um allt þat, er þeir vildu athafaz; 10, 23, þeir svára fá um, ok voro í eingo skeligir; ado. 8, 11, þórðr vakti þá þórgils skeliga* (*var. lect. skjótliga*); *quibus locis rectius scribitur skeleggr* (*ob durioorem formam skeleggr*). *Si soðluga, F. VII 342, var. lect. 9, mendum est, putarim scribendum esse sojolega* (46)

eodem sensu ac uolega; nam extitisse formam skjálegr (F. V 191), skjolegr, credibile facit var. lect. Sturl. 1, 22 fin. et 10, 23: skjalligir (pro skjáligr) et adv. óskjáligr, *ít. forma skolegr, excluso j, Fbr. 20; quo adde skjálegr, skjálega, in Lex. B. Hald. Interim negari non potest, posteriorem vocis partem, legr, aliquando confusam esse cum term. ligr, siquidem Færoenses skelegr vertunt skállir (Fær. 166), quæ forma alio respectu adstruit formam skolegr. Quod attinet ad derivationem, hæc in mentem veniunt: prior pars ske, skjá, sko, skjo, pertinens ad aliquod verbum obsoletum skjá, skjóa (ut tjá, tjóa), aberrare (Dan. skeje, *ít. vacillare, significat aberrationem, vacillationem, inconstantiam; posterior pars legr, leggr, a leggja ponere, deponere, eum qui deponit; utroque conjuncta skelegr, skeleggr, qui animi fluctuationem consiliique inconstantiam deponit, certus consilii, propositi tenax, qui rem propositam sine cunctatione et hæsitatione adgreditur, prompti animi.**

SKELFA, (-i, da, t), tremefacere, concutere, percellere, terrefacere (transitivum verbi skjálfa): s. lind,aska hastam, enses tremefacere, concutere, Rm. 32. 34. 39, ut skelna spjót, Orkn. pag. 266; sverð, F. VIII 317; s. e-m hjarta cor alicui tremefacere, animum alicujus percellere, Eg. 75; s. haminuju e-s fortunam alicujus conturbare, F. X 223). Part. act. compos., vide óskelfandi. — 2) skelfr, ÓT. Skh. 2, 195, malui skelfr a skjálfa; skelfr græðir mare agitatam, SE. II 498, 3 (F. VI 196, 2).

SKELFIHRÍÐ, f., procella concutiens, percellens (skelna, hríð): s. Sköglar borða percellens clipei procella, pugna, Sköglar borða skelfhríðar ský núðez pugna, clipeus, F. II 279, vide skjýjóðr.

SKELFIKNÍFR, m., culter vibratilis (skelna, knífr): s. hlífar culter vibratilis clipei, vel concutiens, percellens clipeum, gladius, Eg. 82, 1.

SKELFINGR, m., vide skeljúngr 2.

SKELFIR, m., qui terrefacit (skelna): s. Dana, terror Danorum, rex Norvegicus, F. VII 51, 1; qui tremefacit, conculit: audar s. terror divitiarum, vir libetalis, rex, princeps, Merl. 2, 56; hinc þambarskelfir nervum arcus tremefaciens, cogn. Einaris. — 2) nom. propr. reguli maritimi circa mare Balticum (sec. FR. 2, 9—10 in Vorsia Norv.), unde regia familia Skilvingar, SE. I 522. — 3) in compositis: líðakelfr, skelfr, ýskelfr.

SKELFISKR, vide skeljúngr 2.

SKELFR, adj., tremulus (skjálfa): s. græðir mare tremulus, var. lect. Sh. I 185. not. 1 b. In prosa: timidus, meticulosus, FR. 2, 192, et in enantiophonis SE. II 626, 1, tó skelfr opponitur tó harðr; ÓH. c. 232, ef vér erum nú nokkot skelfr, ubi F. V 72, ef vér æðrums nú nokkut; compar., mæla skelfra voce magis tremula, F. V 338; óskelfr intrepidus, F. X 213.

SKELINN, adj., ÓH. 218, 3 skelnir höldar, vertitur „graves milites”; ut sit a skeljan = skilinn gnarus, sciens (Hk. T. VI). Sed skilinn non de personis, sed de rebus usu-

patum invenio, utpole part. pass. v. skilla. Foret potius adj., deriv. a skil, et skelnir a skilnir höldar viri certus, quibus fides haberi possit, fere ut skilvisir skatnar, F. X 179. Sed var. lect. ÓH. l. c. est skelnir.

SKELJÚNGR, m., ceteri species, SE. 1560, 3; II 481. 564. 624. Vide GkM. III 296; Lex. B. Hald.; FR. III 507. Hinc skeljúngr gljúfr mare, SE. I 256, 2, vide supra gljúfr. — 2) piscis aliquis, SE. I 579, v. l. 15 sed SE. II 480 h. l. habet skelþaskr, II 564 skelfiskr, II 623 skelfingr. Germ. Schellfisch Gadus aeglefinus (= ysa). Dan. Skjel-fisk (Angl. haddock), asinus.

SKELKÍNGR, m., gladius, SE. II 560 (II 476 skelkingr) pro skelkvingr; *ít. var. lect. Orkn. 5, 2 pro ekilfingr. Quasi terrorem incutiens, a skelkja.*

SKELKINN, adj., dicax, cavillans, irridus (skelkja 2): s. maðr, FR. II 334. — 2) facetus, hilaris: skelknir höldar, F. V 58, 2; var. lect. ÓH. 218, 3 pro skelnir; var. lect. Sh. II 137. not. 3 pro skotskan.

SKELKJA (-i, ta, t), terrorem injicere, perterrefacere, terrere (skelkr), cum acc., skeiðr skelto brúðir navez feminus terrorem injecerunt, Hh. 19, 1. — 2) cum propos. et et dat., irridere aliquem: skatnar skelkja ok draga skop at Jöfars greppi hominis postam regis cavillantur et irrident, FR. III 37, 1. Sic et Stjórn, ad Jos. c. 29, veit ek, at þér manut þúnir vera at skelkja at Góð, þá er mín er ekki við kostr.

SKELKR, m., metus: skjóta e-m skekk i bringu metum alicui injicere, Ha. 70. Distinguntur quodammodo hræðsla, ótti, skelkr, F. III 202—3. — 2) vide mennskelkr.

SKELKVINGR, m., gladius, SE. I 566, 2, id. qu. skelkingr. Confer et formam skolkr, skөлkingr.

SKELLA (skell, skall, skollit), intran., cum sonitu v. fragore allidi, illidi: hnefur skullu út at borði, SE. I 254, 6; bringu skullu á holum, Hymk. 34. Metaph. de corde metu palpitante: hugfall hjarta skalla við þat animosa corda ea re timore percussa sunt, F. VI 39, 3.

SKELLA (-i, da, t), transit., facere ut aliquid allidatur, illidatur, cum dat., makr skeldi mér við belki sepimento me adimit me ad s. rejecit, FR. II 334; cum acc., contundere, percutere: skeldo skip mitt Harbl. 37; skeldi fótt undan pedem violento succidit, Am. 47; cum propos., skella á einn increpare, increpitare quem, þeir er opt á mik skella, RS. str. 31, ut Orkn. p. 204, þá var skellt á Þorstein. Absol.: skella löfum complotere manus, plaudere, Merl. 2, 99.

SKELLIBRÖÐ, n. pl., artes ludicra, facta ludicra, F. V 177, 2, ad formam herðibröð.

SKELLR, m., plaga sonans, cotinus, Hamk. 32 (sá hlaut skellina er skyldi, Nj. 112).

SKELMIR, m., qui terret, tremefacit, id. qu. skelfr (m = f, skelna), in þambarskelmir, Hk. 44, 1. Sic manuskelmir, terror

hominum, dicitur famosissimus athleta Star-kadus, FR. I 330. Hinc vox maledic., de maligno homine, Dropl. maj. msc. c. 15; Lazd. msc. c. 98, scelestus; it. de vitulo, Hítid. msc. c. 16, Björn það hann kasta upp í básinn kálfnam, en þorgeirr kvað æ því betr þikkja, er skelmir sá lægi neðar, ok vill eigi til taka.

SKELVINGR, *m., gladius, SE. II 620 (pro skelkvingr, SE. I 566, 2), omitted skilvingr in v. 3.*

SKELÞUNNR, *adj., ostraceorum extremi-tatum instar tenuis (skel, þunnr), i. e. tenuissimus: skelþunnar eggjar, Eg. 48, 1.*

SKEMD, *f., contumelia, id. qu. skömm, Skáldh. 5, 30 (F. II 142). — 2) flagitium, scelus: skemda stýtir patrator scelerum, in-juriarum, maleficiorum, vir maleficus, injurio-sus, SE. II 216, 1 (Pros., Sks. p. 31, skemdir, er til stórra brigska standa).*

SKEMMA (-i, da, t), *brevem facere (skammr), decurrere, amputare, abscindere: skemdi sjaðrar pennas incidit, FR. I 487, 4. Skemd vör, SE. II 218, v. l. 6, puto legendum skeind vör, anas mollissima (telo) vulnerata.*

SKEMMA, *f., promptuarium, armarium, Gho. 7.*

SKEMMIR, *m., qui dissecat, lædit, violat (skemms), in compos. hringskemmír.*

SKEMTA (-i, ta, t), *tempus fallere, de-lectare, oblectare: s. einum oblectare quem, Nj. 158, 10; Hítid. 11, 3.*

SKEMTAN, *f., oblectamentum (skemta): kvæða einum skemtans res auditu jucundas canere cat, Hítid. 11, 3, var. lect.; til skemt-unnar oblectamenti causa, Hugsm. 25, 3. (dat. -an, gen. -anar, Ghm. II 332).*

SKENIS, *Eg. 56, 1, vide ven skónis.*

SKENJÖRDÚNGAR, *m. pl., divi equi (sker, m., njördúngar): skorbá sk. divi navis, viri, F. V 81. var. lect. 5: a skorbá sker, equus destinae, navis; it. ÓH. 239, 2, ed. Holm.*

SKENJÖRDÚNGAR, *id. qu. skenjördúngar (skær, m., = sker), ÓH. 239, 2.*

SKENKJA (-i, ta, t), *vinum poculis in-fundo, propino: silfri skengt it sagra vín vinum argenteis poculis infusum, SE. I 708, 2, ubi skengt = skenkt (g=k). AS. sœvne poculum, Dan. Skjenk abacus. Vide skeinkja, sed rectior forma est skenkja (SE. I 170-72. 386; F. I 35. 37; ÓT. 48; Eg. 74; est tamen hic illic in bonis Codd. skeinkja, v. c. F. VI 442).*

SKEPJA (skep, skóp, skapit) *creare, id. qu. skapa. Præs. ind. non meminí me legere, saltem non in sing.; præ. infín. frequens apud poetas, interdum quoque in prosa, ut Vita Arnæ Episc. 40; præ. part. act. skep-jandi, poet. Imperf. skóp, frequentissimum tam in prosa, quam in poësi; sup. skapit tantum vidi Eg. 16, pros. (Konúgr sagði, at Þórólfur hafði þar sjálf sèr laun fyri skapit), inde syncop. skapt, et part. pass. skaptr (ex skapiðr), Lil. 7. — 1) creare, Vsp. 4, 9; Vafþr. 30. 25; SE. I 448, 1-2; Lø. 14. 25; skepjaandi láðs creator terræ,*

Christus, Has. 24, vide einskepjaandi. — 2) formare, fingere, fabricare: skópu tångir, Vsp. 7, quæ primaria notio est. — 3) facere, efficere, parare, comparare: vèrkunnum skil skepja (i. e. gera skil) þræstandu þræstare novimus, i. e. par pari referre, talionem red-dere, Korm. 17, 2; 20, 2; skóp Ribbungum bana necem facessivit, paravit, Ha. 74, 2; s. veg e-s, honorem alicujus efficere, aliquem honoratum, illustrem reddere, Islð. 22; skóp vörzum vèrd lupis escam paravit (stragem edidit), HR. 19, ut skepja sèr náttvèrd coenam sibi parare, Fbr. 8. — 4) decernere, constituere: s. e-m aldr, Hund. 1, 2; norri skópu oss þrá Parca nobis dolore decre-verunt, Bk. 2, 7. (Ex libro poenitential Thor-laci Episc. Sancti, skepja skipt, poenam præ-scribere, constituere, Hist. Eccl. Isl. IV 154).

SKEPNA, *f., fatum, id quod decretum di-vinitus constitutumque est (skepja): himnesk n. fatum coeleste, fatum divinitus constitutum, Hugsm. 17, 2; alda illrar skepna fluctus in-felicis fati, fatum sinistrum, Gk. 1, 23; skepna deilir distributor fatorum, deus, Gðð. 33. 57, ut skapa deilir, Lv. 41. — 2) crea-tura, res creatæ, inprimis homines: Óll skep-na á yðr at láta te (cruz!) adorare debet omnis creatura, Krossk. 2; þr allri skepna coram rerum universitate, Ha. 6; alla sína skepnu omnes res a se creatas, totam omnium rerum universalitatem, Lb. 25; allri sælu skepnu omnem omnis creaturæ felicitatem, Has. 29; iðvandir allrar skepnu cui omnis creatura curæ est, præsertim, qui omnium hominum studia (vita rationem) curat diligenter, per-scrutatur et examinat, de Christo, G. 4. Prima notio est forma, modus, ratio, v. c. með hverigre skepno sém er quacunque forma præditus sit (insans), Jus eccl. Vel. tit. 1; mannlig s., forma humana, Synt. Bapt. pag. 41; rétt s. recta forma (membraorum), F. V 145, sed rectus ordo, recta ratio (reipi. ad-ministrandæ), F. V 347.*

SKEPTA, (-i, ta, t), *manubrio instruere, munire, manubrium adcommodare, adaptare (skapt): s. geira hastas, Ghe. 39; drvar sa-gittas, Rm. 25. 32; vel hefir vígr of skepta probe hastam manubrio munioit, Korm. 25, 2. Pros., skepta drvar, FR. I 175. 176; s. spjóð, Nj. 44. Part. pass. skeptr, vide mox infra.*

SKEPTADR, *adj., manubrio instructus (skepti), vide beinskeptadr.*

SKEPTI, *n., manubrium (skapt): huggva sax af skepti, Grett. 69, 2.*

SKEPTIFLETTA, *f., palus fissus (skepti, fletta, findere), Mg. 31, 2. Vide Sks. pag. 389-90; F. VI 77; VIII 388; ÓH. c. 238. Occurrit et fletti-skepta, f., id., Orkn. pag. 182, a skepta, f., vel skepti, n., palus, F. X 357.*

SKEPTINGR, *m., pannus velando capiti, SE. II 494 (skeptingr et in parenthesi höf-uðdókr):*

SKEPTISMIDR, *m., opifex manubrii (skepti, smidr), Hávam. 128.*

SKEPTR, *part. pass. v. skepta, manubrio instructus, manubriatus: dörr, álmi skeptr, ha. 100, ulmeis manubriis, F. VI 84, 1; drvar,*

eitri skeptar, sagitta, quarum manubrium veneno illitum est, Sturl. 6, 15, 8. In compos., andsképtr.

SKER, n., scopulus: fold skers terra scopuli, mare, ÓH. 50, 2; skerja foldar skið tabula maris, navis, HS. 1, 7, vide skiðrennandi; húsk skerja domus scopulorum, mare, SE. I 324; glymfjötur skers sonorum vinculum scopuli, mare, SE. I 442, 2; skers aki scopulos (lapides) movens, mare, Hósfudl. 16. — 2) lapis, in appell. auri: sker handar aurum, SE. I 336 (cf. grjöt handar, ibid. 402); liðar sker lapis articulii, annulus, virðandi liðar skerja vir liberalis, SE. I 658, 2; þella handar skers femina, Korm. 22, 4; hollr handar skers auro favens, fyrir holla (sic leg. puto pro holta) handar skers, pro ea, quæ auro favet, i. e. pro femina, Korm. 11, 4; gömsker scopulus serpentis, aurum (ut orms látr), gautar göms skers viri, Selk. 12. Absol. pro gemma vel globulo vitreo (steina scyrví). — 3) sker orða, munns, tungu scopuli verborum, oris, linguæ, dentes, SE. I 540; göma sker, id., SE. I 250, 2, vide gömsker. — 4) ógnar sker scopulus pugna, clipeus, meidar ógnar skers viri, ÓH. 248, 2, cfr. látr et láttir; gýrjar sker scopulus securis, clipeus, skúr gýrjar skers, jaculatio, pugna, ÓH. 186, 4; sker hjalta gladius vel clipeus, vide supra hjalt pag. 346.

SKER, Hund. 1, 50, accipio pro skerr, m., sector (a skera), et haulpa (i. e. holda) sker sector carniurn, corvus v. aquila. Vide quæ de h. l. proposita sunt sub v. höldr, pag. 376.

SKER, m., equus, id. quæ skær. Hæc forma mihi se non obtulit præterquam in dat. et acc. ske, et semper in appell. navium: á ske barða in equo proræ (navi), Orkn. 82, 4; ske branda equum peticarium, navem, RS. 16, ubi membr. habet sker in acc.; ske branda, id., ibid. 18, ubi membr. skæ; á ske sunda in equo fretorum, navi, Plac. 17; á ske skorðu in equum destinæ (navem), Grell. 9; Fór. 20; borðmærar ske equum maris, navim, F. I 42; jálmærar ske equum maris v. undæ, id., Ísl. I 164, 2, vide jálmær, pag. 446.

SKÆR, m., equus, SE. II 487 (II 571 skær i. e. skærr), forte a skæva, ruere, ferri, ut már = máfr. Gjálpær s. equus gigantidis, lupus, Hósfudl. 12 (acc. skæ); borðmærar s. equus maris, Hg. 28, 2 (acc. skæ); svaru s. equus gigantidis, lupus, cfr svaru skær, lupum alit, saturat, Ísl. II 229, 1; hriðar s. equus procellæ, navis, ár hlyntamu hriðar skæss, vir, ibid. 349, 1. In compos., glfrskær.

SKERA (sker, skar, skorit), secare: sk. á skiði in tabula sculperæ, de characteribus, Vsp. 18; sk. e-n kvikvan oivum esse secare, Gkv. 16; Ívar lét skorit ara bak Ellu Ívar tergum Ellæ aquilæ incidit, tergo Ellæ aquilam incidit (= reist örn á baki Ellu), FR. I 354; sk. á háls collum secare, cervices amputare, Am. 74; hugburg, hjörvi skorin pectus gladio laceratum, Gk. 1, 13; sk. af mac-tare, Korm. 22, 1 (ut hodie: kýrin var skorin

af, hestrinn var sleginn af, ú. drepa yr, Heidar.; skorin var sköglar kapp dissecta est lorica, Krm. 18; skornir drekar exsculpti, SE. I 430, 2. De navigatione: sk. salt hüt sal corpore navis persecare, i. e. navigare, Mg. 1, 2 (SE. I 498, 1); sk. bylgjar stýri wadas gubernaculo, SE. I 500, 4; sk. sund söðum fretum tabulis, SE. I 504, 3; sk. leid reggi pelagus nave secare, SE. I 644, 3; sk. ey-sund til konungs fundar, Hk. 73, 2. Imperi. cum acc. subjecti: steinda lind sker pictus clipeus dissecatur, SE. I 614, 2. Part. pass. compos., raxskorinn.

SKÆRA, f., confinium lucis et noctis, crepusculum, diluculum (skærr), Dan. Skær, Dagskjær. Vide compos. afþanskæra; etiam in plur.: um skærrur in diluculo, F. V 177, 2, quo loco sermonem esse de diluculo, non de crepusculo, credibile facit mentio prandú (dögurðr).

SKÆRA, f., pugna (primitus haud dubie skæra): skappi hon svá skæru, ita pugnam instituit, Am. 47 (msc. scgro); skapa skæru facere pugnam, Eg. 67, 3; skæruöld seculum, bellis infestum, Sturl. 3, 20, 1; skörp æ acris pugna, F. VI 64, 1 (ubi nærskæru i. e. nær-sköru); skæru morgin mane, quo praelium committitur, vel mane ejus diei, quo committendum praelium est, Krm. 10; umskæri in pugna, inter pugnandum, F. VI 77, 2; Krm. 19; of skærrur, id., Mg. 31, 3. In prosa: skærr, pl., lites, contentiones, Sturl. 3, 1; skorar (i. e. skörar, at. skærrur), id., Sturl. 4, 20 inid. Vide formam skæra.

SKERBALDR, m., deus scopuli (sker, a, Baldr): sk. sköglar elda divus clipeorum, bellator, Rekst. 7, a sker sköglar elda scopulus gladiatorum, clipeus.

SKERGARÐR, m., series scopulorum littora præjacentium (sker, n., garðr) (Nov. Skjergaard, Strömii Descr. Sunam. 1, 28), RS. 14.

SKERIBÍLDR, m., scalper secans, lekm, (hasta vel gladius) (skera, bíldr), Krm. 6.

SKÆRILIGR, adj., ad aspectum coruscans, dæricans, de igne (skærr), Ha. 286, 4 (cfr. brenniligr, veltiligr).

SKÆRIR, m., gigas (pro skorir), SE. II 470. 553.

SKERJÖRÐ, f., terra scopulorum, mari (sker, n., jörð): skorð skerjarðar arbormaris, femina, Korm. 19, 1.

SKERKIR, m., gigas, SE. I 550, 2, sec. Cod. Reg. (sterkir, ed. Holm.); II 470 553. 615. — 2) gladius, SE. I 563, 1; II 476. 559. 619. — 3) ignis, SE. II 486 (569 herkir). Omnia a skar strepitus, fremitus, crepitus.

SKÆRLEIKR, m., claritas (skærr), de splendore Angeli lucis, Lil. 7; de Maria: skærleikr, dygd ok æra, Mk. 41.

SKÆRPIR, deriv. a skarpr, durus, in compos. hamskerpir.

SKÆRR, m., equus, SE. II 571, vide skær, m.

SKÆRR, adj., secans (skera), in compos. hræskærr.

SKÆRR, adj., clarus, splendidus, purus: skærr motr splendida calyptra, Skaldh. 2

39; skær brúðvlla *thorus splendidus*, *Mk. 14*, *ex quo loco* (— ok samdi | ðær brúðvlla skæra) *apparet*, *adj. skærr pronuntiatum fuisse ut skerr.* — 2) *id. qu. skirr, purus, culpa vacans: sk. um svik præditionis crimine vacans*, *ÓH. 171*, 3, *ubi eru vær um svik skærrir* (i. e. vær—skerir). — 3) *skærr pro skjarr*, in *flóttakærum*, *ÓH. 260*, 2 (*vide NgD. p. 157*, 2, *it. mant. sub v. skærr*); *alibi, puto, non occurrit, unde præstat flóttakjörrum, a flóttakjarr, sec. var. lect. F. V 114*, 2.

SKERSÁLMR, *m.*, *cantus scopulorum, fremitus fuctum in scopulos incidentium* (sker, *n.*, *sálmr*), *HR. 54*, *ubi pro verk sálma puto legendum skersálma; sed meyar svanvengis súngu skersálma nudis verbis est, unda fremebant.*

SKERÐA (—ði, ða, t), *secare* (skæra): *sk. skædr með vǫpnum caput abscindere*, *ÓH. 192*, 3; *atterere, de Nidhögg, æsculum subruente*, *Grm. 35*; *búrd skerða ský prora adterunt nubes* (i. e. feriunt sidera), *SE. II 174*, 1; *vötn skerða (vöndul) aquæ foeni copiam adterunt*, *SE. II 102*, 1 *vide torráðinn. Part. act.: fólk Sýrar skerðendr atterentes Freyja assecutas, præliatores, viri*, *Korm. 12*, 7. *Part. pass.: skerðr accisus, imminutus, skert skaut pes vel imminutus, velum contractum, fara skerðu skauti sensim decrescere, fini adpropinquare, de carmine*, *G. 37. Metaph.: skerða særi violare juramenta, foedera rescindere*, *Hh. 73*, 6. *Part. act. in compositis: ángskerðandi, baugskerðandi, fárskerðandi, furskerðandi, gnýskerðandi, hárskerðandi.*

SKERÐINGR, *m.*, *gladius* (*qs. secans, skerða*), *I 566*, 2; *II 476*, 560. 620; *skerðings Ullr deus gladii, vir*, *Gd. 70*. — 2) *vide háskerðingr.*

SKERÐIR, *m.*, *qui secat, sector* (skerða): *s. fetilis drafnar sector gladii, de Sköfningu gladio, qui mucronem Hoitingi absciderat, Korm. 11*, 5; *s. sköglar serks sector loricae, bellator*, *SE. I 678*, 2; *skerðir Álfgeirs intersector Atgeris* (*id. qu. bani*), *Eg. 52*; *sk. raghleifa sector panum, paniseca, consumtor cibariorum, homo vorax*, *F. VI 363*, 1; *skerðir hodda, máлма, seims, vir liberalis*, *Plac. 12*; *Ha. 274*; *ÓT. 31*, 1. *In compositis: bangskerðir, blikskerðir, eldskerðir, ellaskerðir, fárskerðir, fridskerðir, furskerðir, gullskerðir, herskerðir, hyrskerðir, menskerðir, seimskerðir.* — 2) *gladius*, *SE. I 567*, 1; *II 477*, 560. 620.

SKÆSTAFR, *m.*, *var. lect. FR. II 301*, 1, *in appell. skæstafr skógs, puto sic resolvendum esse: skógs skæ noxa sylva, securis, lignaria* (holtr), *it. securis, in universum, et skógs s., columen, arbor securis, vir* (*h. l. = ego*); *illud vero skæ in compositione euphonia causa prodidiisse puto ex sköð, res nociva, aut ex skædr* (sköðr), *adj. inde descendente, quod plene superest in voce compos., skædasagnir. Quidam h. l. legunt skæstafr skapta; tum vero skæstafr, in casu vocandi sumendum, foret id. qu. skvðandi, skedjandi stafr stipites nocentes, et s. skapta qui hastilibus nocent, pugnatore, viri.*

SKÆTING, *f.*, *Harbl. 57, Cod. Reg. dat. skötung i. e. skötung, qu. v.*

SKÆVA (—aða, at), *volare, volitare, de Bellona ærivaga: hon skævaði skjjum efri ea volitavit nubibus sublimior*, *Hund. 2*, 3. *De pocillatrice, ire, procedere: skævaði hin skirleita veigar þeim at bera processit, potiones iis adlatum*, *Ghe. 37*; *de femina: þá kom in arma út skævandi móðir Atla exiit magna cum festinatione*, *Og. 30*; *de nave, ire: skæva vær létum fecinus* (*o. navem*) *ire, i. e. navigavimus*, *Am. 96*, *ut Og. 29*, létum (*o: skipit*) *þjóta farlund yfir. In Mæsig. skevjan est ire, ambulare, v. c. Marc. 2*, 23, *dugunnon siponjos is skevjandans rauþjan ahsa, ἤρξαντο οὐ μαῖηται αὐτοῦ ὁδον ποιεῖν τίλλοντες τοὺς σταχυας.*

SKEVAÐR, *m.*, *equus* (*vide skævaðr*): *branda sk. equus perticarium, navis, land branda skævaðar terra navis, mare, lýsiblik branda skævaðar lands lucidus fulgor maris, aurum, cufus eyðir, profusor auri, vir liberalis*, *Go. 5*, *locum vide sub lýsiblik. SE. II 595* *Skevaðr, vide skefaðr.*

SKÆVAÐR, *m.*, *id. qu. skevaðr* (skæva i. e. skeva), *equus Helgii Haddingja—scatii SE. I 482*, 2. — 2) *equus, in universon: geima sk. equus maris, navis, þollr geima skævaðar, thallus navis, vir*, *F. II 313*, 1. *vide mox skævödr.*

SKÆVILL, *id. qu. skefill*, *SE. II 468*.

SKÆVUÐR, *m.*, *equus, id. qu. skævaðr; Fragm. 748* (*SE. II 487*) *in equorum nomenclatura perp. dat skæyvödr* (*forte ex skæyvödr*); *Fragm. 757* (*II 571*) *h. l. prave exhibet skævödr pro scevödr* (i. e. skevödr=skevödr).

SKEYLDUNGR, *m.*, *rex, id. qu. skjöldungr*, *F. X 423*, 8.

SKEYTA (—ti,ttta,tt), *vide sköyta.* — 2) *skeytaz id. qu. skjótaz, i. e. skjóta sér, var. lect. sec. Cod. E. (Cod. Fris. col. 235, 15), Mb. 18*, 2, *skeytaz menn á móti homines se adversum objiciunt, i. e. interprete F. Magnusenio in Hk. T. VI: homines (votis meis) impedimenta objiciunt. Vide skeyttir.*

SKEYTI, *n.*, *sagitta*, *SE. I 570*, 3 (*skjóta*); *it. telum, skafa s. tela polire*, *Rm. 39*; *s. skulfu tela tremuerunt*, *Sie. 5*, 5 (*F. VII 341*, 1). *Scæti et scæti (= skeyti) de sagitta usurpatur*, *F. X 384*; *FR. II 260*; *Gd. 34.* — *Metaph.: hjarta skeyti sagittæ cordis, i. e. e corde emissæ, verba efficacia, ad persuadendum valentia: heit vel sendir hjarta skeyti | hverr sá maðr, er lærir aðra, Gd. 35*; *ágrindar skeyti tela avaritiæ, eitrlig rót illra ágrindar skeyta*, *Nik. 36.* — 2) *skeyti, Bk. 2*, 53, *vide skeytir.*

SKEYTIR, *m.*, *id. qu. skyti, sagittarius, jaculator, vir* (skeyti): *gefa mundu Guðrúnu göðra nokorom skeyti, sec. J. Olavium, mundu gefa G. nokkurum skeyti göðra dabis* (*collocabis*) *Guðrunam alicui viro ex nobilibus*, *Bk. 2*, 53.

SKEYTTIR, *part. pass. e. skeyta, coassare, compingere: skeyttir lokvânir latibula coassata, i. e. ædificia, Mg. 34*, 7, *sec. F. XII ad F. VI 87*, 3. *In adj. compositis: fer-skeyttir, vâskeyttir* (et in prosa: brâðskeyttir, hârskeyttir, hvâtskeyttir).

SKÆDA, *id. qu. skæða, skæðja, nocere* (o: skøða a skód): skal þær ormr skæða eðri blandinn, *Orvarodds S. msc.*, ubi *FR. II 168, 2 habet granda*.

SKÆÐANAGNIR, *f. pl.*, nozia agmina (skæðr, sögn): s. skógs nozia sylvæ agmina, lupi, *Ód. 22*, =skæðir vargar, *F. I 273*.

SKÆÐAZ (-ðis, dðiz), *calceamenta sibi prospicere, it. calceamentis se induere* (skæði, calceamentum, a skór); lato sensu, legere se, induere; skæðaz í skyrту hamri sæða induere tunicam malleo consulam (*loricam ferream*), *F. XI 197, 3*, ubi skæðaz—spða; aliter *F. V 227, 3*. Citatur hic locus in *Gloss. Ed. Sæm. Tom. I sub voce skórr*.

SKEÐJA (skeð, skadda, skatt), *nocere, cum dat.*, axi var skalt spæw nocitum est, *FR. III 13*, ut *F. XI 309*, öngu hári var skatt; *Grág. II 337*, jörðu er skatt; skæðja jörðu lædere fundum, *Grág. II 216*; skæðja lífi e-s, *Sks. p. 721*; ek skædda klæðum hans, *Sks. 720*; skæðja líkúnum lædere corpora, *Hist. eccl. Isl. I 464*; s. líkami (*acc.*), *ibid. II 68*; skæðja, *id.*, *FR. I 209. 227. Part. pass.* skæddr, unde óskæddr *illatus, involatus, salvus, integer*, *Sks. 604*; *Hist. eccl. Isl. I 260*.

SKEDR *adj.*, nozius, *id. qu. skæðr* (skæðja): s. skatna mengi hominibus nozius, de Gudruna, *Bk. 2, 53*.

SKÆÐR, *adj.*: 1) *act.*, qui nocet, nozius, perniciosus: en skæða kvæn perniciososa femina, *Hund. 1, 35*; eldr, elri skæðr, atno nozius, *Jd. 18*; skæðr þokki infestus amimus, *F. V 119, 3* (*VI 24*); skæð samþykkt perniciososa consensio, *SE. II 234, 3*; skæðu valdi djöfla, *Hv. 5*. — 2) *pass.*, auðskæðr cui facile noceri potest, violabilis, violationi facile obnoxius; hauss auðskæðr fyrir högðum, *Eg. 89*. — 3) *in compos.*, hjálmskæðr, kvintskæðr, mannskæðr.

SKÍ, n., ambages, *FR. I 487, 2*, ubi junguntur skí ok skripi ein. *Conf. Angl. wkie, ambages*.

SKIFA (-i,ða,t), *dissecare* (*dirumpere, abrumpere; pros. Ljósv. 20*, skifa hnapp úr hripgrind); randir skífðus, *Ha. 232, 3* (*F. IX 514, 2*); randir urðu skífðar sverðum, *FR. II 277. var. lect. 1 pro* skornar; skjaldar, þar er eggjar auðbaldra skífðu luti af, *clipei, quorum partes acies pugnatoris absciderant, clipei a præliatore in frustra diserti*, *Sturl. 7, 42, 2*; skífðir hjálmar, *FR. I 158 pros.*; skífðum undurn frekum vargi apido lupo cibum dissecuimus, *Krm. 2*. Vide infra formam skýfa et skúfa.

SKIKKJA, *f.*, toga, *F. II 280*; palla, *Am. 46*. „Sequiores *Codd. scribunt* skykkja, per y", *G. Magn. Eg. pag. 318. not. u*; est tamen skykkja, *Eg. 44*. Byrjar skikkja toga ventis, velum, blakkr byrjar skikkju equus veli, navis, vide blakkpóllr, *Grett. 19, 1*.

SKIKKUN, *f.*, ordinatio, institutio, dispositio, ratio: s. verka ratio factorum, *Gd. 58*, a skikka iastituere, ordinare, *Sks. 803*; *FR. III 295*.

SKIL, n. pl., distinctio, distincta notio, nota rei characteristicam (ut deilli): kunna máls ok skil rei veritatem nosse, rem probe

intelligere, scire, Isd. II 229, 2; kunna skil þeir mála plurium rerum cognitionem habere, plura habere cognita, *OH. 92, 2*; kunna skil Asa ok Álfa distinctionem nosse Asorum et Alsurum, eos dignoscere, internoscere, *Hávam. 162*; kunna skil rána characteres runcico callere, rationem rumarum intelligere, *Am. 3*. — 2) legitima in iure observanda: þeir er flækja skil qui causam impeditam et perplexam reddunt, transl. qui rei veritatem pervertunt, homines mendaces, *Eb. 19, 7*. — 3) quod quis præstare debet: skeþja skil præstanda præstare (=gera skil), *it. tallonem reddere, par pari referre, Korm. 17, 2*; 20, 2; yrkja at skilum offitio poétæ satisfacere, *F. I 422, 1*. — 4) *in compos.*: lögskil, þlugskil.

SKILDA (-di,ða), *clipeis munire* (skjöldr), tantum in infn. occurrit: sk. hömlar inter-scalmia navium clipeis munire, *Hk. 63, 3* (quo loco *F. VI 314, 2 habet* skjaldar). Vide skjildir et skyldir.

SKILDIR, m., qui clipeis munit, ornatus (skilda), *in compos.* hlýrskildir. *Alia forma est skyldir, qu. v.*

SKILFÍNGR, m., nomen Odinis (qz. terrorem incutiens, a skella), *Grm. 53*; *SE. II 556*, vide skilvíngur. — 2) Skilfingar, m. pl., regia familia a Skalfere archipirata erunda, *Hyndl. 10. 15*, vide skilvíngar; skilfíngur, rex, *SE. I 528, 2*; *Mg. 11, 2* (*F. V 121, 1*); skilfínga niðr regia progenies, rex, *Y. 30*; skilfíngur skira árs rex læta amona, *Christus, Eb. 10*. — 3) gladius, *id. qu. skilvíngur*: hilmir raufi af hjálma hreggi skilfíngs eggjjar, *Orkn. 5, 2*; reyndas hvatt í hrotta hreggi skilfíngs eggjar, *Dröf.*

SKILINN, *adj.*, distinctus (*propr. part. pass. v. skilja*): skilin orð verba distincta, i. e. subtilia, dilucida, scita, *Hávam. 136*. *In process.* skilit bodorð speciale præceptum, *Amec. p. 46*. *Neutr.* skilit, vice adverbii, distincte, exacte, accurate: ek frá skilit exacte, certo audiri, *F. II 322, 1*; skatnar lögða skilit skip at víri naves accurate, diligenter, magno studio, adplicuerunt, *Orkn. 5, 4*. *Proprio sensu Hist. eccl. Isl. II, 138* (*Ann. 1396*): segja til vikuhalda hátt ok skilit clare (clare voce) et distincte eloqui; superl. skilnaat, Fsk., nú vildo hvaritveggju neyta vápa sinna, oc como þá til spekimenn, oc bádo at þeir skyldi sættas sem skilnaat (al. jafnaat) milli sín, quæ sic exprimit *F. VI 136*: komu þá til hinir vitrustu menn, sögðu svá, at betr var fallit, at þeir sættis um þetta má, ok gerði skipan á með sér glöggliga; slæpe skilnaat exactissime, diligentissime.

SKILJA (skil, skilda, skilit), *disjungere, dirimere, separare*: fjórðr skildi þau einu eos diremit, *Am. 29*; absol., pugnautes dirimere: Skapta þraut vilja at skilja, *Nj. 146, 2*. *In explicatione enantiophonorum, SE. I 624, inter se opponuntur* at skilja et at fylkja: sá er skilr dreifr, en sá er fylkir samnar, etsi in ipsa strophæ *SE. I 622, 2 alia via subsit* vocibus skilr et fylkir. Sog skilja hrönn carinæ dirimunt (*dividunt, secant*) undam, *SE. I 632, 1*; hlýr skilr hefríng prora dividit factum, *SE. II 534, 5* (*coll.*

cum II 451, 4) nisi skilr sit scribendum skylr, e: hefring skylr hlfr, unda lavat latéra prora, a verbo skylra. Skilja heita ást, amori renuntiare, Skáldh. 2, 18; sk. harma frá eör animi ægritudinem expellere, Skáldh. 7, 4; sk. e-n frá eymdum a miseris liberare, Söhl. 75; sk. e-t frá vilja verjum aliquid a pectore separare, i. e. ex pectore exprimere, enarrare, Höfuðl. 16; sk. of eitthvat circo rem aliquam facere distinctionem, i. e. explicare, exponere de re aliqua, Hymk. 38; rétt skil ek, quod æquum est, postulo, Hítid. msc. c. 31; skildos vegir þeirra útnera eorum distracta sunt, Am. 34. Skiljast, disjungit, digredi: skiljómk heilir salvi disjungamur, Sk. 1, 53; daprt skilin ferð turba trísti modo sejuncta, distracta, Hh. 19, 4; skiljast við einn digredi ab aliquo, Hh. 1, 1; skiliör em ek við Skylja ab rege sejunctus sum, F. III 9, 1 (SF. I 520, 3); segja skilit við e-n repudium renuntiare (viro), Nj. 7, 3. It. in aot. pro skiljast, skilja við skylda, ab necessariis digredi, Söhl. 48. Vide meinskiljandi. — 2) intelligere, nosse, scire, callere: skilja brag, sem leika tam poteros quam ludorum positum esse, Hítid. 4; skil ek, hvat gramr lóts vilja, ÓH. 23, 1; skil ek, hvat gramr mva vilja, Sturl. 10, 21, 1. Hoc sensus accipitur skilr SE. 622, 2, ab ipso commentatore SE. p. 624, fljótt válkast má þat kalla er skjótráþit er, þat skilr hann af ófríþingum, ut construendum sit fylkir skilr fríðm (? vera) fljótt válkast, rex intelligit rebellionem subito et temere captam esse.

SKILLINGUR, m., nummus, Hamh. 32 (ÓH. c. 16).

SKILLIR, id. qu. skildir, clipei, nom. pl. a skjöldr, Cod. Fris. col. 69, 30.

SKILMILDR, adj., justus, probus, verus (skil, mildr): skilmild skáld justí poëtæ, veri nominis poëtæ, SE. II 204, 1.

SKILMÍNGUR, m., id. qu. skilfingur; plur. skilmíngar pugnatore, viri, FR. II 320, 1. Forte coheret cum skilma et skilmast digladiari, Sturl. 4, 10; 6, 17 (Vet. Dan. skirme et skjermæ), quanquam scribitur skilmíngar, f. pl., ars digladiandi, gladiatoria, F. II 100.

SKILNADR, m., discessus (skilja), ÓH. 194, 1.

SKILNING, f., intellectus, intelligentia (skilja): skilningar braud þanis intelligentiæ, intellectualis, Hv. 3.

SKILNINGUR, m., intellectus, judicium (skilja), Gd. 2.

SKILRIKUR, adj., probus, fide dignus (skil, rikr): skilríkt vitni testis gravis, locuples, Gd. 11.

SKILVÍNGUR, m., gladius, SE. I 566, 2; II 476. 560. Vide skilfing 3. — 2) nomen Odinis, SE. I 86, 1. — 3) Skilvíngar, m. pl., regia familia ab archipirata Skelfere oriunda, SE. I 522.

SKILVÍSS, adj., probus (skil, viss): skilvissir skatnar, F. X 179.

SKIMUÐR, m., caper, SE. I 589, 2; II

626, (II 484 skæmotr, II 567 skæmotr), in quibus latere videtur skæmotr (= skimuðr).

SKIN, n., splendor (skína): skin Hlakkar splendor Laccæ, gladius, hristir Hlakkar skinn, quassator, vibrator gladii, vir, Plac. 21; elfar skin splendor fluvii, aurum, sól elfar skins femina, F. V 251, 1. In compositis: liknskin, merkiskin, sólskin, tunglskin. 2) luna, Alom. 15.

SKINA, f., lux, splendor, id. qu. skin: s. sólar lumen solis, G. 19.

SKINA (skin, skein, skimit), splendore: de sole, Vsp. 4. 47; Alom. 36; Söhl. 51; G. 19; skinanda god sol, Grm. 38, vide siskinaandi; de luna, SE. II 242, 1; Korm. 3, 3 in oculorum appell.; de ornata nave, F. VI 180, 1; 3. s. præs. skinn (pro skinr), vide suo loco, quæ forma restituenda est Vsp. 47; Fbr. 49 (skin & skildi minum). Metaph.: vitni skina testimonia adparent, præsto sunt, Gd. 11; impers.: apparet, Fbr. l. c.; skina jarteignum inclarescere, G. 7, ut de Edvardo Confessore, hann skein þegar jarteignum eptir aðlát sitt, F. VI 396.

SKINFAXI, m., equus diei (quæ jubæ lucida, splendente, skin, fax), Vafþr. 12; SE I 56. 484.

SKINN, n., cutis, Rm. 8; Lil. 58. — 2) corium, pellis.

SKINN, 3. s. præs. ind. v. skína, lucet, splendet, fulget, micat, SE. I 194, 4; 351, 1; Alom. 36; Hv. 17.

SKINNA, f., deriv. a skinn cutis, in compositis. rívannskinna.

SKINNBJARTR, adj., cute candida (skinn, bjartr), epith. mulieris, SE. II 158, 1, ut hórundbjartr.

SKINNFELDR, m., rheno (skinn, corium, pellis, feldr), Orkn. 79, 3.

SKINNKYRTILL, m., rheno (skinn, kyrtill), FR. II 126.

SKIP, n., navis; de pontone, Harbl. 6, ut ÓH. 92, 3; de majoribus navibus, Am. 96; H. kat. 12. 18. 19. 23. 27; Hund. 1, 21; skips borð ora navis, Völk. 31: skipa búrð, ora navium, SE. I 440, 1; skipa land terra navium, mare, SE. I 324; skipa sagnir coetus navium, viri, ibid. 634, 1; F. VI 439, 2; skipu garðr agger navis, clipeus, SE. I 420; sól skips, id., ibid., leygr skipa sólar ignis clipei, gladius, SE. I 424, 4. — 2) Metaph., skip dverga (SE. I 2:2; 252, 2), jötna, Óðins, SE. II 428, 511, navis nanorum, gigantum, Odinis (duo postrema insolite, vide tamen skipsmíðr), poësis; skip Jarðar navis Jarðæ (deu), terra, Söhl. 77 (cf. bátur, knúrr Péturs, sub Petrus); skip anda, hjarta, lifrar navis spiritus, cordis, jecinoris, pectus, SE. I 514; skip aldærs, hugar, hjarta navis oitæ, animi, cordis, pectus, SE. II 467. 550; skip góma, orða, tungu, tanna, varra os (oris), SE. I 540; skip fróðleiks navis scientiæ, id., SE. II 467. 549. skip hauka navis accipitrum, manus, SE. II 429. 513; skip þíllar (þallar?) navis vinuþinnæ, tergum ejus, qui cæditur, F. VI 356. — 3) skip, Sí. 3, 1, legendum skúp,

sec. F. VII 76, 2. not. 11. — 4) In compositis: býskip, fleyskip, hafskip, herakip, hlægiskip, lángskip, sæskip, stórskip.

SKIAPA (-ada, at), *instituire, ordinare; collocare, disponere; constituere*; sk. ljóðum *concinnare, componere carmina*, F. II 52, 3; sk. ráði sínu *res suas ordinare*, Nik. 59; sk. heim aprtr *restituere*, sk. vífl heim aprtr *krapta vires restituere mulieri*, Gd. 19; skipa vel við e-n (*omisso objecto*), *rem bene cum aliquo instituire, bene cum aliquo agere, bene consulere alicui*, Sk. 1, 49; tóm höll skipaz léttr *vacua aula (vacuum triclinium) facile a conviviis occupatur, impletur*, SE. I 632, 2; höll skipaz þraungtr triclinium *conferta convivarum multitudine impletur*, SE. I 607, 2, cf. SE. I 130, *de Valhalla*, eigi er þraungtra at skipa hana, en gánga í hana; vide Þri-skipadr. *Prope accedit interdum hoc verbum ad significatum verbi skapa, creare, facere, fabricare, decernere*: sic Cod. Reg. SE. I 264, 1, Skíðbláðni at skipa pro skapa, *fabricare* (Grm. 42); kapps vel skipuð hlíf galea *probe facta, i. e. firma (vel commode collocata)*, F. VII 45, 2, ubi cod. Fris. col. 232, 3 skrifut, *picla*; verðr enskri þjóð aldrspell skipat, i. e. skapat, *decreta*, Merl. 2, 69; allt þat gott, er skipaði drottinn, Gd. 63, ubi al. skapaði. *Ex constituendi, decernendi notione prodit significatus jubendi, præcipiendi, ille quidem apud Veteres rarior*: Nik. 59, síðan skipar hann sínu ráði | ok sér veitaz með ástúð heitri | farnest sætt ok fríða smurning, ubi *infm. pass. cum acc. subjecti est objectum verbi skipa, pro skipar, at sér veitiz sætt farn. ok fríð sm., præcipit ut sibi præbeatur, jubet sibi apponi. Vide Hist. eccl. Isl. I 255. 462. 414.* Nord. Tidaskr. f. Oldk. 2, 148; Hiid. msc. c. 8, ubi: Björn hafði skipt um reimar við konong, ok sagði honum þegar til vanhyggju sinnar, en konongr skipaði kyrt vera, ok kvað þá eigi verri, er hann hafði; skipa, f., *mandatum*, Hist. eccl. Isl. I 242. 243. 412. *Vide ólskipan, skipun.*

SKIPASTÓLL, m., *classis*, Si. 7, 1; Jd. 15 (skip stóll); F. I 100.

SKIPMENN, m. pl., *nautæ* (skip, maðr), Gd. 5 (Eb. 50).

SKIPNAZ (-aðiz), *levari, leniri, mitigari* (skipa): skript skipnaz *reprehensio mitigabitur, vel culpa levatur*, Mg. 10, 1, vide NgD. p. 131, 5; Cogn. Spir. p. 41. Cod. Fris. h. l. habet sk'pnaz (skrifnaz).

SKIPREIÐA, f., *tribus navalis*; it. *præfectura navalis s. maritima*, Hátt. 28 (Noro. Skibrede, Svæc. skeppvist; Frþl. c. 22, skipsýsla, vide Hg. 21, Gloss. F. XII, respondet Græc. ναυκράτια).

SKIPSMÍÐR, m., *fabricator navis* (skip, smíðr): s. Viðurs *poëta*, SE. II 590, 5, a skip Viðurs, *navis Odinis, poësis*, sec. SE. II 428. 511, (*vide skip* 2), nisi Viðurr *navis sit*.

SKIPSÓKN, f., *socii navales, remiges, nautæ, classarii* (skip, sókn), ÓH. 186, 3.

SKIPT, f., *mutatio*: s. er á gumna gipta fortuna hominum *mutatur, mutationi obnoxia est*, F. II 52, 2 (SE. II 174°).

SKIPTA (-ti, ta, t), *mutare, commutare, permutare; dividere, partiri, distribuere*, (skipa). 1) *mutare, commutare c. dat.*: s. gjöfum við e-n *munera permutare cum aliquo*, Hávam. 44; s. orðum, málum við e-n, *verba cum aliquo commutare*, Hávam. 124; Hm. 9; hinc *absol.*, s. við e-n *aliquid negotii cum aliquo habere, agitare, kann nipt við sætr skipa*, SE. II 491, 2; s. litum ok látum *formas et gestus commutare*, Sk. 1, 38, id. qu. víxla 37; s. geði *animum mutare*, Hugna. 10, 6; s. vöpunum *manum inter se conserere*, Nj. 158, 4; s. dáð ok drottinn við e-m *migrata fide in partes alius principis transire*, Fak. 128, 1; Sk. I. VI 261. not.: himna sól skipti um litu við hafróðul, Ha. 266, 3, ubi skipti litum við h., F. X 37, 3. — 2) *dividere, distribuere, cæc dat.*, s. auð, Rm. 35; *de deo*: skapvörðr himins skipti jörðu *terram divisit, pro lubitu distribuit*, Mg. 29, 1; látum skipa guð gipta *prelii fortunam deo permittamus*, Svæc. 103; *de Valkyria*: sk. gunni *exitum certaminis decernere*, Hg. 33, 2; rétt skipta því norri, H. 31, 2, sec. membr. E. — *Abs.*: sköp skipta, Sturl. 7, 42, 7; *de rege*: s. heiptum *poenas distribuere*, Hh. 104, 2; *de feris, prædam inter se communicantibus*: óra skipti (bláði) við úlfa, Ha. 286, 3. *Impers. pass.*: skipta skapliga *existit res e consentaneo*, Am. 71 (cf. deila), sic *in prosa impers. act.*: þannig skipti til, at, *ita forte evenit, ut*, F. VII 161; þat skiptir augu máli *nihil refert*, Nj. 63. b) *cum acc.*: skipta hlífar *clipeos (gladio) dividere, i. e. dissecare*, Eg. 82, 1, ut skipta *in dividendi notione*, SE. II 66, vèr skipam bækr í capitula. *Sed præstat construere*, Eg. l. c.: skiptum skelsknífum hlífar *eodem sensu atque skipta vöpunum conferre manus, a skelsknifr hlífar gladius, sive hanc appellationem cum G. Magnæo explices per cultrum, sectorum munitimentorum corporis, a skella per metathesis pro skella secare, vnde skellíngtr truncus cæcis arboris: sive verbo tenus per cultrum quassatorem munitimenti corporis (clipei, galææ, lorice), a skella tremefacere, concutere, quassare. Eodem sensu est Eg. 76, víxla hveitíkrufum (hneitíknífum) hjaldrgoðs hlífa. — 3) in compositis: tvískipta, sjöskiptir.*

SKIPTI, n., *commutatio, permutatio, mutatio* (skipta): vide orða skipti, *commutatio verborum*, sub orð; vapnaskipti *vices armorum, prælium, certamen pugnæ*, Sks. p. 381; Nj. 130; háttá skipti *variatio metri*, Skáldh. 2, 1 (SE. I 638).

SKIPTIR, m., *qui dividit, distribuit, largitur* (skipta): auðar s. *vir liberalis*, Flv. 13; seima s., id., *Ag. (Arngrímur), de episcopo*: sínum framdi skellíngr mána | seima skipti andargiptum *rex lunæ (deus) vitrum liberalium donis suis spiritualibus ornavit*.

SKIPUN, f., *constitutio, institutio, id. qu. skipan* (skipta): s. dóma *constitutio iudiciorum*, vísa rétt s. dóma *iudicia recte constituitur, secundum leges jus dicere*, SE. II 212, 1; skipun borgar *constitutio civitatis, administratio reip.*, SE. I 62; a skipan *et skipanarbækr, libri constitutionum*, Hist. eccl.

Isl. I 516; a skipun, skipunarbréf *codicilli*, *quibus quis praefectus designatur*, *Sturl. 8, 9*. SKIÞURÐ, m., *qui instruit, ornat, adornat* (skipa): s. unviggs *qui navem milite implet, qui classem instruit, ornat, imperator*, *Hæ. 278, 1*.

SKÍRA (-i, ða, t), *purum reddere, (skírr), baptizare*: grandalauss Jón skírdi skíran skjöldung geisla grundar, *Gþ. 10*; láta u. sik *facere se baptisari*, *Lv. 24*; scírþona baptisati sunt, *Plac. 5*; láta skíraz, *Gþ. 11*. — 2) *clarum reddere, perspicuum facere, illustrare*: skíra merð mildings laudes *regis exponere*, *G. 43 (Grett. 20, 1, metrum postulat skýra; Rekst. 10 Cod. Byrg. ezhibet skýra)*; *Synt. Bapt. pag. 207, ex Thómas-saga*: scíra þeir honum, hvert áfelli gmæfir yfir öllu ríki hans, *indicant illi; Eb. 33 (GhM. I 634)*, Snorri kvæð þat skyldu skíraz, þá er þeir bæru um, sem við voru handstól þeirra *rem ad liquidum perductum iri. Confer skýra*.

SKÍRFIR, m., *nanus*, *SE. I 68, 1; II 552. Vide skírvir*.

SKÍRINAFNI, m., *dator nominis in baptismo, nomen in baptismo imponens* (skíra, nafn), *Mg. 10, 1*. Skírifaðir baptizator, *profluis, Sturl. 2, 20 (Synt. Bapt. p. 8. 22)*.

SKÍRJA, f., *vacca, SE. I 588, 2, sec. Cod. Reg.; II 483. 567. 626*.

SKÍRLEIKR, m., *castitas* (skírr): skírleika vald *vis castitatis, Gðð. 44*; skírleiks andi *spiritus castitatis, Lil. 25*; skírleiks blómi *flos castitatis, vir abstinentissimus, Gd. 55. Vide skýrleikr*.

SKÍRLEITR, adj., *ad spectu candidus, vultu sereno* (skírr, leit): s. goð, *de sole, Grm. 39*; in skírleita illa *candido, sereno vultu praedicta mulier, de Gudruna Gjukii, Ghe. 37*.

SKÍRLÍFI, n., *castitas* (skírr, líf), *Gd. 68*.

SKÍRLIGA, adv., *pure, caste, innocenter* (skírr), *Söll. 10. Vide skýrliga*.

SKÍRLIGR, adj., *evidens, clarus*: s. verk *factum evidens, skírligt verk með krapti dýfram evidens miraculum, Gðð. 52, ubi plena harmonia postulat skýrligt; facie lucida, candida, GhM. II 42, a skírr*.

SKÍRN, f., *baptismus*, (skíra): skírnar brunnr *fons baptismi, SE. I 446, 2, aqua baptismi, aqua lustralis*.

SKÍRNIR, m., *famulus Freyi, SE. I 108. 120. 190; Skf. (skírr). Vide bílskírnir*.

SKÍRR, adj., *purus* (in syllabis harmoniciis *plenis*: þrír óvinir skírum, *Hv. 5*; tiri goðdr ok líð skíru, *Gd. 9*); *clarus, limpidus: de mulso, ins skíra mjóðar liquidí illius mulsi, Grm. 25; de fluvio, við skíra Skotborgar á, F. VI 68, 1; de speculo, skíra skuggjá clarum speculum (acc.), Gðð. 6; splendens, micans: de die, inn skíra dag serenum diem, Vafþr. 12; de auro: skíran málm fulgidum metallum, vel purum, defacatum, i. e. aurum, Ghe. 41; skírar skjaldborgir micantes clipeorum testudines, Hg. 33, 6; skirt ár læta annona, skírflngir skíra árs rex læta annona, Christus, Lb. 10; skirt líf víta pura, casta, Gd. 9; illustris: skíruöld gátum skíra illustris seculum, bellis famosum, nacti sumus,*

*Sturl. 3, 20, 1. De personis: skírr bróðr goða serena, candida sponsa deorum, de Skadea, Grm. 11; skírum Frey candido Freyo, Grm. 42; skíran geisla grundar skjöldung candidum radiantis telluris (caeli) regem, Christum, Gþ. 10; de viris: skjaldar freyr hinn skíri illustris ille præliator, Sturl. 4, 87; skírum seggjum viris probis, Hv. 5; skíra Skagfirðinga, inclytos Sk., Sturl. 7, 42, 6. Skírt, adv., *clare, clara voce, vanda skírt messur officium missæ clara voce diligenter peragere, Gd. 11. Skírr purus, insons, culpa vacans: em ek skírr um þat ab ea culpa absum, Mg. 9, 6 (F. V 123, 2), ut F. VI 380, ver erum eigi skírir um þat ejus rei culpa non vacamus. In compos.: alskírr, heiðskírr. Confer et skýrr*.*

SKÍRR, m., *clipeus* (qs. *splendidus*), *SE. II 478. (Cod. Reg. SE. I 572, 1; II 562. 621, skín). Vide NgD. p. 83*.

SKÍRR, *Harbl. 37, supponitur esse id. qu. skjarr, Gloss. Ed. Sæm. T. I; Gloss. Synt. Bapt. sub v. skírr; Gloss. Nj. sub v. skíarna, et vertitur „vitabundus“. Locus minime facilis explicatu, cum propter skírr, tum propter anceps illud banni. Nunc maxime placet construere: skírr skökuls var skakr (-skakkr, U) á banni. Primo observandum, adj. skírr pro skjarr nusquam occurrere, neque originationis gratia opus esse hac forma ob verbum skírra, skírraz, quum verbum firra, firraz æque commode derivari possit a positivo fjarri, atque a compar. árr. Skírr autem accipi potest ut forma coordinata tō skerr (skærr), equus, skírr skökuls equus temonis, jumentum temonis, equus jugalis, h. l. hircus; idem cogitavit Raskius, qui h. l. prætulit formam skær. Var skakr á banni erat claudicans pede; ban puto esse formam Norvegicam, id. qu. bein, os (ossis), olim pes, siquidem Fsk. habet Ólafr digrban pro Ólafr digrbeinn; quod autem est banni non bani, id aut proficiscitur a duplicatione literæ n, aut a scriptione codicis alicujus velustioris bani, quod tam legi potest banni, quam bani; in præpos. vero á pro i non arguandum arbitror.*

SKÍRRA (-i, ða v. ta, t), *avertere, removere* (v. c. s. *vandræðum* = *afstýra v.*, *Eg. 85*; *hafa skirt e-u*, *Korm. ed. Havn. 1832, pag. 240, var. lect. r*). *Pass. skírraz avertere se, i. e. aversari, cum acc., skírraz fjanda diabolum aversari, vitare, Gd. 68* (skírraz *manndráp homicidia fugere, p. 382* (a skjarr).

SKÍRSLA, f., *juramentum, quod per ordinalium fit* (skírr); *it. sententia de tali juramento declarata, Mh. 13 (F. VII 200. 329, 2* (gera skírsla, hvert *declarare, an, Orkn. p. 298; periculum, tentamen: nú er gjör skírsla til, hvílíkr þú ert, F. XI, 95)*.

SKÍRVIR, m., *nanus, Vsp. 14; SE. II, 469. Vide skírvir*.

SKÍÐ, n., *Hebudum una, hod. Sky, SE. II, 492; F. IX 419; á Skíði, fyrir Skíði, in Skíðia, ante Skíðiam, Mb. 9, 2 (F. VII. 41, 2); F. VII 43, 3*.

SKÍÐ, n., *lignum* (Norv. *Ski lignum, cymia, xyloslea*), unde skíðgarðr *sepes lig-*

nea (Norr. Skigar); *lignea tabula*, skára á skíði *ligno*, *lignea tabula* *inciderunt*, *in-sculpserunt* (nomen *Parca*), *Vsp.* 18; hjálmar skíð *clavus gubernaculi*, *Korm.* 25, 1. — 2) *vagina* (Svec. skíða), *unde* skíðjárn, skíðlauss; drögu or skíði skíðjárn *gladios e vagina eduzerunt*, *Hm.* 15; *tales vaginae ex assulis vel tabellis ligneis factae fuerunt*, *confr.* spönn.

— 3) *pars aliqua januae*: hurð var á skíði *janua erat semireducta, aemiaperta*, *Rm.* 14, *oppositum*, *ut videtur*, hurð á götti *janua adaptata, et hurð hnigin, clausa*. *Forte* skíð *h. l. est id. qu.* kloß, *m., quod in simili nexu usurpatur. in prosa*: hurð, hnigin á miðjan klofa, *F. III* 74, *FR. II* 423. 424; hurð, hnigin eigi allt í klofa; *F. III* 125; hurð lokin apr á miðjan klofa, *GhM.* I 248 (*AA.* 68); hurð uplokinn allt á klofa, *Snæf. ed. Hol.* p. 171; *Gullþ. de Kyle*: hann rak apr húrðina í klofa, *et mox de Thorbjörne*, sló hurðinni í klofa, *i. e. januam penitus oclclavit.* — 4) *in plur.*, *ligna coquinaria, igni alendo*. *Hávam.* 60 (*SE.* I 396; *ÖH.* c. 247); skíða boði offerens, *promens ligna, operarius, de opitione*, *Nj.* 45. — 5) *in appellatiönibus*: a) *gladius*: s. *Göndlar lignum, asser Gondulæ, gladius*; glaumur G. skíða *pugna*, *Sturl.* 7, 30, 6; s. *Hlakkar els lignum pugnae, gladius*, sendir H. els skíða *missor gladiorum, vir*, *F.* II 87, 2. — b) *navis*: *quo nexu skíð significat asserem cursorium, xylosoleam*, skíða á skíðum *asseribus cursorii pro niveis labi*, *F.* VI 170, 3; *Orkn.* 49; *F.* VII 120, *in artibus ponitur*. *Hinc* skíð skorðu, stafna *asser destinæ, proræ puppisque, navis*, *F.* VI 47, 1; *Ha.* 228, 1; s. lagar, sævar, flóðs, svanvángs, *Hernar hrings asser maris, id.*, *H.* 9, 1; *F.* VI 197, 2; *SE.* II 122, 2; *Hg.* 9; *Nj.* 92; s. *fillar asser maris, navis*, fjúll *fillar skíða montes navium, fluctus*, *SE.* I 502, 4; s. *geirs*, meita *asser piratæ v. reguli maritimi, navis, Höfuðl.* 16; *ÖT.* 20, 1. — 6) *In compositis*: bláskíð, brimskíð, brynaskíð, byrskíð, fólkskíð, hafskíð, herskíð, hjaldrskíð, hleyplaskíð, ltraskíð, logskíð, mexinskíð, remmiskíð, sæskíð, unnskíð, varriskíð.

SKÍÐBLAÐNIR, *m.*, *navis Freyi*, *Grm.* 42. 43; *SE.* I 132, 2; 138—40; 340. 342; eigandi Skíðblaðnis, *Fregus*, *SE.* I 262. 2) *navis*, *SE.* I, 581, 2; II, 481. 564. 624.

SKÍÐI, *m.*, *avis nescio quæ*, *SE.* II, 489.
SKÍÐJÁRN, *n.*, *ferrum vaginae, gladius, telum* (skíð 2, járn), *Hm.* 15.

SKÍÐLAUSS, *adj.*, *sine vagina, vaginae expers* (skíð 2, lauss), *Ý.* 30.

SKÍÐRENNANDI, *m.*, *xylosoleam in cursum incitans, asseribus cursoriis labens* (skíð 5 b, renna): skerja foldar, unnar s. *navem in cursum incitans, vir*, *HS.* 1, 6; *G.* 38.

SKJAFI, *f.*, *securis*, *SE.* I 569, 1; II 661 (á skafa). *Vide* skjava, skjarva.

SKJAL, *n.*, *sermo, dictum, verbum*, *SE.* I 544; kneytum s. í skömmu máli *sermoni compendium facimus, rem breviter exponimus*, *Nj.* 44, 3.

SKJALDA (-aða, at), *clipeis ornare, munire (navem)*, *id. qu.* skílda, *F.* VI 314,

2, *ubi hæc forma semiplenam efficit harmoniam syllabarum metricarum in versu quarta*. *Hinc* *part. pass.* skjaldadr, *clipeatus, clipeo instructus, clipeum gerens*: með skjaldat hið, *Orkn.* 81, 7. *In compos.*: blóðskjaldadr, fagrskjaldadr.

SKJALDAGI, *clipei* *non, nom. pl.* a skjaldr, *clipeus, cum gi negat., abjecto r pro skjaldar-gi*: skjaldagi *haldæ clipei non servantur (integri)*, *SE.* I 666, 2.

SKJALDARASS, *m.*, *Ullus, vide skjöldr.*
SKJALDBLOTR, *m.*, *tinctor clipei, clipeum sanguine tingens, præliator, vir; lectio mbr.* E., *Ý.* 9; *AR.* I 253 cfr. 254 *not. a., id. qu.* skjaldbløtr (skjöldr, blóta), *ubi in vocat. accipiendum, ut apostrophe ad lectorem vel ad ipsum Hakonem dynastam, si eo vivo carmen est compositum. Ordo est*: skjaldbletr, Ása niðr gat þann skattfæri við járnviðja.

SKJALDBÖRG, *f.*, *testudo clipeorum, corona clipeatorum militum: setja* s. of e-n, *corona clipeatorum circumdare quem defendendi causa*, *SE.* I 620, 3; skipa e-m í skjaldborgu *aliquem collocare in corona militum*, *Fbr.* 32, 1 (*GhM.* II 330), *ubi* — borgu pro — borg. — b) *pro clipeis*: lykja haðr rauðri skjaldborg, *rubris clipeis*, *F.* II 307, 2; þjóð bar skjött af skeiðum í skjaldborg síra mörgum, *i. e.* þjóð síra bar skjött skjaldborg af mörgum skeiðum, *clipeos e navibus gestabat*, *Orkn.* 11, 1; s. rauðs clipeir diruðri sunt, *F.* VI 318, 2. *Plur.*, skírur skjaldborgir *splendidi clipei*, *Hg.* 33, 6.

SKJALDBRAGS, *sec. pronunt. pro skjaldbraks, gen.* a skjaldbrak, *n.*, *frages clipei, pugna* (skjöldr, brak): skjaldbrags miðr *bellicosus*, *SE.* I 638, 1.

SKJALDBÜINN, *part. compos.*, *clipeis ornatus* (skjöldr, bú), *de navibus, Rekst.* 7.

SKJALDFIMI, *vide skjaldar fimi, sub skjöldr.*

SKJALDFIMR, *adj.*, *clipei tractandi peritus* (skjöldr, fimr), *de rege*, *HR.* 58.

SKJALDFRYÐR, *particip. compos.*, *animosus (ad verba, cui ignavia raro exprobrari potest, vel qui raro opus habet, ut ad fortitudinem excitetur)*, *F.* I 143, 3, a skjaldan (= sjaldan), raro, *et frjja, part. pass.* fryðr. *Forma vero skjaldan apud Veteres rarissima est (hodie autem usitatissima), neque pote me invenisse exemplum hujus formæ, nisi uno loco, Fbr.* 38, skjaldkvæm (sjaldkvæm, *GhM.* II 372. *not.* 3) til kirkja *quæ ædem sacrum raro frequentat, id. qu.* sjaldkvæmr, *ibid.* p. 31, ertu hingat sjaldkvæmr raro hæc canit. *Ceterum Rekst.* 6 pro skjaldfryðr exhibit skjaldprúðr, *qu.* v.

SKJALDHLYNR, *m.*, *platanus clipei, præliator, bellator* (skjöldr, hlynr), *F.* I 165, 1.

SKJALDHVALR, *m.*, *ceti genus*, *SE.* I 581, 1; II 481 (II 564 skjallhvalr; II 624 s. . . hvalr). *Vide GhM.* III 292, *e* *ibid.* *annotata.*

SKJALDKÆNN, *adj.*, *peritus tractandi clipei* (skjöldr, kænn), skjaldkænn her, *Sic.* 20, 5 (*F.* VII 236, 3), *ut skjaldkænn.*

SKJALDLINNR, *m.*, *serpens clipei, gla-*

dius (skjöldr, linnr); skjaldlinns elveigir, *i. e.* sveigir skjaldels linnr contorquens, vibrans gladius, puginator, Sturl. 6, 36, 3 a skjaldel procella clipei, pugna, skjaldels linnr serpens pugna, gladius.

SKJALDLYNR, *m., id. qu.* skjaldhlynr (skjöldr, lynn). ÓT. 40, 2.

SKJALDMÆR, *f., virgo clipeata, Amazon; pl., skjaldmeyjar Amazonas, heroinæ, Ghe. 17.*

SKJALDPRÚÐR, *adj., clipeo decorus, spectabilis, pulchrum clipeum gestans* (skjöldr, prúðr). Rekst. 6.

SKJALDR, *m., clipeus, id. qu.* skjöldr. In nominativo hæc vox se mihi non obtulit, nisi in signif. 2. Acc. sing. skjald, clipeum, Mg. 34, 7 (F. VI 87, 2), HR. 67; huc non refero Y. 9 cum Hk. T. VI, sed skjaldblotr pro subst. composito accipio, resolviendo ut skjaldblotr. *qu. v.* Dat. sing. skjaldi, H. 19, 4 (conf. F. X 191, 2); Eg. 67, 3; Eb. 19, 5; Korm. 7; í bug skjaldi, SE. II 128, 3 (conf. HR. 58: skjöldúnger kom at skildi skjaldmír í bug sjaldn). *Plur., nom.* skjaldar, Sturl. 7, 42, 2, et cum gi negat., skjaldagi, SE. I 666, 2, quod vide suo loco; *acc.* skjaldo, Isl. I 162, 2; Mg. 31, 2 (skjaldi, dat. sing., F. VI 77, 1); 34, 9 (skjalda, F. VI 88, 2); sic et legendum F. II 258, 1; *dat.* skjaldum restitui, Ód. 18, — 2) *id. qu.* Skjöldr, filius Odinis. SE. msc., quæ videtur esse lectio codicis Worm. — 3) *id. qu.* skáld poëta. Ex hac forma dat. sing. occurrit, ut puto, duobus locis, SE. I 350, 1, á beid (i. e. beð) skjaldi in lectum poëtæ (i. e. mihi), nam, sec. tropum a poëta institutum, munus regium representatur sub figura sponsæ, thorum cum ipso poëta communicantis; Eb. 18, 2, vödi varð norr skjaldi periculum exiitit prope poëtam (i. e. egomet in presentis periculo constitutus fui). Præterea occurrit hæc forma in voce compos. skjaldmær, *id. qu.* skáldmær, F. I 13, var. lect. 1; gen. skjaldmeyjar, F. XI 127, 128 (sec. hanc formam est Dan. Skjald, poëta, et Isl. skjalda, Bileams rim. 1, 2, Hól. 1757, „már hefir aldrei gengið greitt, greina má að skjalda”).

SKJALDREYR, *n., arundo clipei, gladius* (skjöldr, reyrr): skjaldreyrs hatuðr (hätuðr) osor gladii, *i. e.* qui gladio non parcat, strenuus puginator, Sturl. 7, 43, 1.

SKJALDRIM, *f., asser scularius, asser secundum longitudinem summæ tabulæ oræ navis, cui clipei inserebantur* (SkI. XI, 128. not. 1), a skjöldr, rim: skaut á skjaldrim sveita asser scularius sanguine adspersgebatur, Orkn. 15, 2; laust skúr á skjaldrim dýrn, F. VI 141, 1, sec. F. XII ad. h. l., quod bene providere puto; vide tamen mjöll. Occurrit hæc vox in prosa F. XI 140, sub forma skjaldrinna (acc. sing., cum articulo), quæ profecta est aut ex prava scriptione skjaldrina, pro skjaldrina (i. e. skjaldrimna, synecop. *id. qu.* skjaldrimina, quemadmodum Krm. 2 et Lv. 16 rañ profectum est a scriptione abbreviata veteris codicis ran, i. e. ramn: Fisk. in semitropa allata SkI. VI 261, not. 1, nisi pro siñi, et Plac. 42, 3 vice

ortæ kvns pro kvns æ: kunne), ant, quod vero propius non existimo, skjaldrinna est pro skjaldrimna, ut hinna, *f., est* pro hinna, membrana. Ceterum de clipeis ad proram affixis confer F. IX 289, var. l. 1; X 78, var. l. 12, ex quo loco apparet, clipeos asseri ita fuisse affixos, ut extra marginem navis exstiterint.

SKJALDSTEINN, *m., GS. str. 16, in appell. ancillæ, skjaldsteins skorb* (in casu voc.). Ut certum est hac appellatione feminam, et speciatim ancillam, designari, ita mihi quidem non liquidum est, quomodo skjaldsteinn, objectum appellationis, explicandum sit. Si de matrona sive femina honoratior sermo esset, skjaldsteini significare posset lapillum, lunulæ pectorali insertum (skjöldr = brjóstkringla); cum vero sermo sit de ancilla (nam hanc stropham respicere puto cap. 26, ubi sic: ok er þeir skilja, mælti Bóthildir: hvat er nú til ráðs? Við skulum róa móti þeim, segir Gísli, ok líta som ekki sè til vandvæða), conjici potest per skjaldstein in vellægi lapidem molæ superiorem, metam, ita dictum ob similitudinem cum clipeo, non solum quod rotundus est, quod metæ cum catino commune est, sed etiam quod transenna molaris (vide segl 2) ansæ speciem præbeat. Sic skjaldsteins skorb, destina metæ, ancilla molaria apte diceretur, hæcque appellatio satis conveniret alteri in eadem strophæ, snauð snyrtigátt bláfeldar.

SKJALDVERN, *n., sonitus clipei, pugna* (skjöldr, vers): skjaldvers reginn præliator, Korm. 11, 1.

SKJALDVÍÐR, *m., columen clipei, puginator* (skjöldr, víðr): skjaldvíðir, *pl., viri, Korm. 16. 5, ubi membr. habet skýrvíðir, qu. v.*

SKJÁLFR, *f., nomen Freyæ, SE. I 557; II 474, 557. — 2) in compos., hliðskjálf, lib-skjálf, valaskjálf, valskjálf.*

SKJÁLFA (skelf, skalf, skolfit), tremere; a við ótta tremere metu, de corde, SE. I, 296, 3; Sturl. 7, 30, 3; de arbore, Vsp. 43; de remo, SE. I 692, 1; skjálfandi tremens, Söhl. 43; SE. I 384, 2; garðar skjálfa, Skf. 14; hendr skulfu manus tremebant, Am. 48; eggjar, keejur, skeyti skulfu, ÓH. 23, 2; Hh. 63, 4; Sie. 5, 5.

SKJÁLFR, *m., qui tremere facit, qui conculit* (ut skelfr), vide randskjálf.

SKJÁLG, *f., in compos. auðskjálgr.*

SKJÁLGA (-uða, at), obliquare, *it. vibrare: þá ek skjálga konunga nauti quum ense a rege donatum vibro, F. II 52, 1. Conf. skjóta augum í skjálgr obliquare oculos, limis intueri, Fbr. 15, pro í skakk; skjálgr, adj., obliquus, með skjálgum skotum incertis ictibus, Sks. p. 383; quo addo cogn. skjálgr strabo, F. I 288; hinc verb. skelgja, obliquare, augu skelgjaz oculi limi evadunt, Aneod. p. 6.*

SKJÁLGR, *m., luna (qs. obliqua vel tremula), SE. I 472; II 485, 569. — 2) id. qu. skálgr, piscis, SE. II 564.*

SKJÁLIGA, *adv., incerte, vide óskjáliga* (cfr. skelegr).

SKJALLA, verb. neutr., id. qu. akella, cum sonitu allidi, illidi (ut gjalla = gella): láta hnefa skjalla við eyra *facere pugnum auri illidi, colaphum aliciu pugno impingere*, SE. I 258, 3. Sic F. XI 149: (Þorkell) lætr skjalla honum höggit ictum ei infligit; hinc adv. skjallt, magno cum sonitu, vehementer, konúgrr skeldi hit þriðja sinn miklu skjallast; FR. III 125, et metaph. de magno dolore: kvæð sér vera cinkar skjallt corpus sibi vehementer dolere dixit, GS. ed. Hafn. 1849, p. 47.

SKJALLHVALR, m., id. qu. skjaldhvalr, SE. II 564.

SKJALLHVÍTR, adj., candidus instar membranæ ovi (skjall, hvitr): skjallhvít lilja, Gd. 68; de skjall, membrana ovi candidissima, vide SE. I 76: allir hlutir — verða svá hvítir sem hina sv er skjall heitir, er inan liggir við eoksvrn; skjalli hvítara est var. lect. in Hervarars. ed. Havn. 4to, in Getspeki Heiðr., str. 15, pro skildi skygnara, quæ var. lectio non adfertur in FR. I 470, 1.

SKJÁLÞ, n., id. qu. skálp, in voce compos. málskjálp.

SKJALÞRÚNGINN, Ha. 70 (F. IX 307), vide ShI. ad h. l. et Hkr. T. VI. Potest significare: loquacitatis plenus, loquax (skjal, þrúnginn), et referri ad Földungum, qui præfecto Rögvaldo in comitiis oblocuti fuerant, F. IX 271.

SKJARR, adj., pavidus, timidus, qui detreat, aversatur: skjarr við þys ad tumultum pavidus, Korm. 19, 4; skjarrast við skot ad telorum jactus pavidissimus, Æd. 13. Pros. verða skjarr við eitthvat abstinere a re aliqua, Sks. p. 382; skjör hross equi pavidí, fugaces, Hrafnk.; sauði skjarra, Nj. 17; sauðfé þat er skjarrast var, Ld. Vide compos.: bleyðiskjarr, dagskjarr, flótskjarr, læskjarr.

SKJARVA, f., securis, SE. II 620 (skjaru-a), pro skjafa.

SKJAVA, f., securis, SE. II 477, id. qu. skjafa.

SKJÁDR, m., homo vagus, inconstans, ignavus, SE. I 532; II 610 (scribens skimdr), a verbo obsol. skjá, skjóa, vagari, aberrare, oberrare. Vide skvjádr.

SKJÓL, n., locus a vento tutus, Hk. 62, 5; FR. II 495, 2; latebra, Has. 58; præsidium, Gha. 35; velamen: s. fótar velamen pedis, caliga, Selk. 10.

SKJOLDHLYNR, m., id. qu. skjaldhlynr, SE. I 468, 1 (a skjoldr id. qu. skjaldr, clipeus, Dan. Skjold, confr. skyldir).

SKJÖLDR, m., Skjöldus, filius Odinis, quo Skjöldungi orti, SE. I 374, 522, 554, 1; II 473, 556 (Skjöldr, II 616).

SKJÖLDR, m., clipeus; dat. sing. skildi, Vsp. 28, sed skyldi Hund. 1, 30, qs. a skjoldr v. skoldr; plur., nom. skildir, Vsp. 41; acc. skjöldu. Hvitr s., albus, H. 19, 2; Hm. 19; H. Br. 8; F. II 274; Si. 24 (F. VII 155); grænicr skildir virides, SE. I 640, 2; Ólafsr. 38; rauðir, H. Br. 8; rauðr s. signum pugnae, id. qu. herskjöldr, Hund. 1, 30; F. V 246 (FR. II 354); leika tveim skjöldum duobus clipeis ludere, metaph. versatilem

esse, in fide vacillare, subdole agere, HS. 1, 5; Am. 70; höggva skarð í skildi e-s damnum inferre cui, H. 32; bera herra skjöld superiorum discedere, felicior Marte pugmare, victoriam reportare, Mg. 36, 3 (FR. I 383; bera efra skjöld, id., F. X 394); hafa end skildi sub clipeo occultum habere aliquid, v. c. vesæritungur, Ísl. I 165, 2; bólm lét sér at skildi insula pro clipeo usus est, ad insulam profugit, F. X 191, 2 (H. 19, 4), ut hafa þræla at skildi (= láta þræla hlífa sér), ærois pro clipeo uti, Vigagl. 23. Skjaldar fimi clipei tractandi peritia, FR. II 319, 4; skjaldra dynr strepitus clipeorum, pugna, G. 14; skjaldar leygr ignis clipei, gladius, SE. I 510, 1; skjöldr brá, brúna, ennis, hvarma, oculus, SE. I 538. Vide formas skjaldr, skjöldr, et compos. ættarskjöldr, herakjöldr, hlífakjöldr, hlífakjöldr, hreinskjöldr. — 2) nomen navis Ulli, sec. Ed. Lövasinam: Ullr átti skip þat, er Skjöldr hét; því er skjöldr kallaðr skip Ullar. Hinc: Skjaldar áss, Ása, Skjöldi (navis) possessor, Ullus, SE. I 266. (c. 14). — b) navis, in universum: stiga á við skjaldar in foros navis ascendere, navem concendere, SE. I 316, 1.

SKJÖLDUNGR, m., rex, SE. I 316, 1; Mg. 70, 2 (quo loco SE. I 514, 5 mildagr); ÓH. 25, 3; 186, 3. Plur.: Skjöldungar stirps regia, a Skjöldo originem ducens, Hyndl. 10, 15; SE. I 374, 522 (alia stirps, FR. II 10); skjöldunga þópti consessor regum, rez, ÓH. 27, 1; hæstr skj., rex summus, deus, G. 6; plur.: principes, Am. 2. — b) usurpatar tam in sing., quam in plur., in appell. pugnae, quemadmodum celebres reguli maritimi et inclyti bellatores; Skjöldunga veðr tempestas Skjöldungorum, pugna, ejus hjarg rupes pugnae, clipeus, hujus valdi gestor clipei, pugnator, vir, GS. 10; Skjöldunga hjalt strepitus Skj., pugna, Krm. 18, ubi membr. habet gen. plur. skjöldungja; skárir skjöldunga pluvia Skjöldungi, imber telorum, SE. I 664, 2; rimma Skjöldunga riza Skj., pugna, F. IV 13, 2. — 2) id. qu. skildir, qui clipeis ornat, itaque subst. verbale a skjald: skj. skeiðar brands qui proram navis clipeis ornat, bellator, F. V 119, 3; VI 24. Sic et terminatio — Ingr activam signif. habet in voc. bændingr, óbíðingr. — 3) in compos.: braunskjöldungr, meginskjöldungr, yfirskjöldungr, þjóðskjöldungr. — 4) avis quædam, SE. II 489.

SKJÓLSAMR, adj., qui tutelam præbet (skjól, -samr), de lorica, Merl. 1, 34 (er-að skjólsamar Skóglar treyjur).

SKJÓMI, m., gladius, SE. I 563, 2; II 476, 559, 619; skafinn s. politus, splendidus, Landn. Mant. 1; toginn s. strictus, vagine ductus, HS. 6, 6; egg skjóma acies gladii, Grett. 86, 1. Plur. skjómar, Krm. 14; hljómr skjóma sonitus gladii, pugna, helliðrvarr sk. hljóms, viri, Ísl. I 164, 3.

SKJÓR, m., avis, SE. II 489; vide svart-skjó.

SKJÓRA, Fm. 5, in loco perdifficili, óbænum skjóra skeið, verto: liberis privignis (vel: pueris, qui ceteris liberis posthabentur)

non deest cursus. Adagium esse videtur, huius sensus: liberi privigni, vel qui a parentibus ceteris liberis posthabentur, cum severius duriusque haberi et laboribus adueferi soleant, sæpe strenuitate præcellunt liberos in deliciis habitos. In quo adagio latet exprobratio educationis in pueritia apud vitricum. Haud absimile est proverbium: harðr er hornúngr, Hm. 12. Hoc loco autem pro fortitudine et strenuitate in universum specialim designatur cursus, cursatio, skeið, eo quod pueri in cursitando primum exerceri plerumque soleant. Ceterum, quod adinet ad skjóra, quoquo modo admittendam arbitror rationem F. Magnusenii, in Ed. Sæm. T. II propositam, nimirum skjóra est 3. s. præf. ind. act. verbi obsoleti skjá, skjóa (in modum tjá, tjóa), declinare, aberrare a recta via, ratione, proposito, it. excidere re aliqua, defici re aliqua (coga. Dan. skeje), suffixa part. neg. a, h. l. impers., mër skjóra non deficio, mihi non deest, fere ut vulgo dicimus mër bregðz ekki. Cum hac radice, etsi nusquam, quantum sciam, alio loco obvia, tamen sumenda, cohererent skelaust, skelegr, óskjáliga, forte et skjálgr, skjátla, skjáðr, et plura.

SKJÓTA (skýtt, skaut, skotit), jacere, conijicere, mittere; loco movere, trudere, propellere, impellere, proferra. 1) active, transit., cum dat. objecti: s. augum oculos conijicere aliquo, Eg. 67, 2 (hodie dicimus simili cursu orationis, at gjóta augum); s. fæti pedem proferre, Mg. 33, 7; s. beiti und farm navem subijicere oneri, onerars navem, Hh. 17, 2; s. hjarna kletti und gera fótar il subijicere caput lupino pedi, i. e. humi prosterni, cadere, Ha. 74, 2; SE. I 678, 2, skjóttu of ðxl, því er þær atalt þikir rejce post humeros, quæ tibi difficilia videantur, i. e. ne tu majora viribus tuis adgressus sis, modum habeas virium tuarum, Grg. 6; ekki er þí til eins manns skotit, fmsir hasa þau ðæmi lotit ea res non ad unum hominem refertur (i. e. pertinet), A. 3; s. leikborði for (fyrir) e-n dolum objicere, intendere cui, dolo circumvenire, ludificare quem, Grg. 3; Grett. 77, 1; s. föstu expellere famem, Sturl. 6, 15, 12 sed usitatius est: slita föstu, sec. var. lect. h. l.; s. e-m skelk í bringu terrorem alicui injicere, Ha. 70; hölmfjötur skýtr heita hrafsi unda navem impellit, SE. I 328, 1; kili skaut æst alda, id., F. I 165, 2; limgarmr skýtr lög (= legi) ventus mare (undas) propellit, ruit, SE. I 694, 2. — b) de navigatione: s. út eikjo navem in mare protrudere, Mg. 1, 6; s. eik fyrir utan ey navem proterehe extra insulam, i. e. insulam nave præterehe, ÖH. 168, 2; ek hef skotit eygard barði, cum acc., mare prora percussi, i. e. navigavi, F. VI 171, 2; s. stafni til Hallands proram dirigere versus Hallandiam, F. VI 318, 1; et absol., s. stafni navem solvere, cursum in altum dirigere, F. VI 427, 2. — c) absol., jaculari, pro skjóta vopni (sverði, spjóti, fleini, etc.), Vsp. 22. 30; Am. 41; quod in artibus ponitur, F. VI 170, 3; Orkn. 49; pass., skotinn fleinn missum telum, Hávam. 153. — d) intrans., cum dat. sub-

jecti: mörnar vakri skýtr navis propellitur (undis vel vento), navis magna celeritate fertur, Halfr.; sveita skaut á skjaldrim asser scutarius sanguine adsperebatur, Orkn. 15, 2; vinfara borði skaut á gömsker margo navigii vinarii in scopulos palati incidit, i. e. poculum ori admovebatur, Ha. 255, 7; Hildar hlemmidrifu skýtr of ritar þróm jacula supra vel circa marginem clipei sparguntur, volant, SE. I 666, 2.

SKJÓTGERR, part. pass. compos., cito factus: dat. s. neutr., skjótgervu kvæði, F. VI 365 (skjóttr, gerr).

SKJÓTI, m., deriv. a skjótr, vide óskjóti, — 2) equus, id. qu. skjótr, m., equus, F. IV 35, haan segir honum, at búinn var skjótrinn, significat ei, paratum esse equum (jumentum), et mox ante in voce compos., fararskjótr, hann sömáði honum fararskjót stravit ei equum. Nunc usurpatur forma skjóti in compos. fararskjóti, reidskjóti (vide Lex. B. Hald.; plur. reidskjótar, H. c. 15 utriusque formæ convenit). Hinc leiru skjóti jumentum litoris argilloso, phoca, Hild. mser. c. 15. Forma hodierna reidskjóti adfertur in Gloss. Kristnis. et Landn., ubi ex Thomass. citatur, það sér skjóta (gen. pl.), equos expetitur.

SKJÓTLA, adv., contr. ex skjóttliga, cito, celeriter (skjóttligr, skjótr), FR. I 519, 6; ÖH. 159, 1 (sec. Hkr. T. VI). Skjóttligr, Ed. (AA. 242).

SKJÓTLYNDR, adj., ingenio præceps (skjóttr, -lyndr), Fbr. 32, 2 (Ghm. II 338. not. 8).

SKJÓTR, adj., celer; hinn skjóti Áss Hæner, SE. I 268. Adv. skjótt cito, celeriter, comp. skjótar, superl. skjóttast, sem skjóttast, quam citissime, Korm. 16, 2. In compos.: gedskjótr, raunskjótt, niðskjótr, vegskjótr, þrifskjótr.

SKÖFNUNGR, m., gladius (vide skafningr), SE. I 566, 2; II 476, 560, 620; sköfnunga hrið impetus v. procella ensium, pugna; njörðr sköfnunga hriðar, vir, Selk. 19. Nomen gladii Rolvi Krakii, D. R., FR. I 93. 109.

SKÓFR, m., gladius, SE. II 619 pro stúfr, ofr. skúfr 2.

SKÓGR, m., sylva; dat. skógi, sed skóg FR. II 305, 1 (i skóg þykkvum in densa sylva); gen. skógar, sed skóga sæpe, Ód. 22; F. V 13, 1; Hh. 19, 3 (F. VI 175, 2); FR. II 301, 1; HR. 67. Sylva, ut latibulum proscriptorum: vega e-n úr skógi e sylva vèhere quem, i. e. ab exilio reducere, liberare, Am. 97; hinc skógarmáðr homo proscriptus, Sturl. 3, 41, in prosa frequens. Gygr skóga, gigantis (furca) sylva, securis, skúrir skógs gygjar, imbres securis, jactus telorum, pugna, F. V 13, 1. 2) arbor; réttinn skógr arbor recta, erecta, alta, celsa, RS. 7, ubi consonantia metrica svadere videtur formam skófr (Dan. Skov); verba sunt: hitt mun ráð kvæð réttinn | raun skógr sik prótt, i. e. réttinn skógr (skófr?) kvæð: hitt mun ráð, (at) raun prótt sik. Sic permutantur rufa et ruga, F. IX 514. lin. ult., conf. 510. lin. penult. b) arcus (ut álmar), skóga hagl, grando

arcus, sagitta: hagi braut scógs í Skóglar (skjald nefni ek svá) tjaldi, *HR. 67. 3* in *appell.*, læra s. sylva *formor, pubes, inguen, Grett. 80. 2*; s. hauss, hjarna, hufuðs, coma, höku, kinna, kverka, barba, *SE. I 540*; hugar s. sylva *animi, pectus, Hv. 4. 4* in *compos.*: fyriskógr, heimisskógar, hvarmskógr, kinnskógr.

SKÖGUL, f., gen. Sköglar, bellona, Grm. 36; *SE. I 118, 3. 557, 2*; *Hg. 33, 1. 12. 13*; Sköglar dynr, veðr, *strepitus, tempestas Skogula, pugna, H. 11*; *SE. I 666, 2*; Sköglar börð, *tabula Sk., clipeus*; Sk. börðs skelfhríð *pugna, cujus ský, nubes pugnae, clipeus, vide skýbjóðr, F. II 279*; Sk. furr ignis *Sk., gladius*; Sk. furs hregg *tempestas gladii, pugna, vide hreggsullr, Sturl. 7, 42, 6*; Sk. eldr *gladius, Sk. elda sker scopulus gladiatorum, clipeus, vide skerbaldr, Rekst. 7*; Sk. kappa (kápa) *palla Sk., lorica, Krm. 18*; Sk. dyr fores *Sk., clipei, Sk. dyra hrið, procella clipeorum, pugna, Korm. 11, 1, vide hriðsmr*; Sk. ský nubes *Sk., clipeus, Nj. 146, 1*; Sk. skýs veðr *tempestas clipei, pugna, Hg. 33, 8*; Sk. skýja skóð noxa *clipeorum, gladius, SE. II 114, 2. b* in *appell. fem.*, Sk. hauka setra *nympha manús, femina, ÓH. 247, 1*; Sk. börða *nympha tapetis, id., Korm. 24, 2* in *compos.*: geirskögul, hringkögul, menskögul.

SKOKKR, m., 1) videtur esse a) latus navis convexum, convexitas lateris navalis, id. qu. háfr, lato sensu; hinc skrautvalr skokka ornatus accipiter lateris (navalis), ornata navis, beiðir skokka skrautvals, vir, Plac. 38. b) navis (pars pro toto): dýrrs. lá á dúkkri báru, Hh. 31, 3 (F. VI 252, 3, v. l. 9) vide skukkr; s. var blóði stökkina, Orku. 15, 2; skokka mjöll nix navis, albenes spumantesque unda, adsperso marina, adpersus aqua marina, F. VI 141, 1. var. leet. 3 (skoks in contextu, sec. scribendi modum et rationem syllabarum harmonicarum idem valet); hinc explicandum puto skokmeiðr börðs, Plac. 20, vide skokmeiðr. 2) arca, cista, servandis instrumentis fabrilibus, Rm. 15, ad quem loc. F. Magnusenius: „notat recentioribus thesam“ (sic Lex. B. Hald.) „cavitatem, receptaculum, e. gr. pennakokkr receptaculum calami, nála skokkr theca acuum. Vox alia, stakkr, illi fere consona, hodiernis Islandis cistulam significat“. Quam viri doctissimi adnotationem confirmat GhM. 1, 430 v. l. 12; AA. 156, v. l. 5; conf. et skukka.

SKÖKLÆÐI, n. pl., tibialia (skór, klæði): breyta sköklæðum tibialia mutare (mactata sicca mutare), *Selh. 10 (SE. I 114)*.

SKOKMEIÐR, m., pro skokkmeiðr, Plac. 20, ubi börða s., vir, a skokka börð tabula navis, pro ipsa nave (pars pro toto).

SKOKR, m., quassator, qui concutit, quatit (skekja): s. bituls concutiens frenum, equus, Ghs. 31.

SKÖKULL, m., temo, Hamh. 21: skirr skökuls hircus, vide skirr, Hým. 37 (Ghl. p. 359, ubi vertitur scopus transversus, id. qu. hamla, Gloss. F. XII).

SKOLA (-aða, at), lavare: kjöl skolar

Karmtar hælsi vinculum Karmta (mare) lavat carinam (navem), SE. II 492, 1. Conf. formam skula.

SKÖLDR, m., id. qu. skjöldr clipeus, F. VI 91, 2; hinc skaldskjenn, id. qu. skjöldkenn, F. VII 236, 3 (Sec. sköld, clipeus). Vide compos.: þresköldr, þrepsköldr.

SKOLEGR, adj., membr. Fbr. 20, vide skelegr.

SKÖLI, m., schola, ludus literarius (schola, σχολή): krapti skóla columen scholae, episcopus, Gd. 13. 2) coetus: illaku s. coetus malitia, mali demones: ýlandi stökk illaku skóli | ólmigr í sér brot frá Hólmi, Gdþ. 27.

SKOLIR, m., galea, SE. I 572, 2 (II 478 skólkr, II 562 skalkr, II 621 skollr).

SKOLKR, m., gladius, SE. I 563, 1; II 619 (skálkr, II 476. 559). 2) galea, SE. II 478 (skólkr) pro skolir.

SKÖLKVÍNGR, m., gladius (i. qu. skelkvíngur): herðir skölkvings vibrator gladii, pugator, vir, F. II 52, 1, cf. Skl. II 46. v. l. 9.

SKÖLKÝNI, n., lupus: skölkýnis jól concivium, dapes lupi, strages, it. pugna, Hild. 33, 1. Rectius scribitur skölkíni, nam SE. II 481 habet formam skolkini, vide quoque skölkíni.

SKÖLL, lupus, solem proxime insequens, Grm. 39 (skavll): SE. I 58 (sköll). Forte masc. gen., apocopato r. Aliud quidpiam gjyll est in proverbio: sjaldan er gjyll fyrir göðu, nema ýðfr eptir renni.

SKÖLL, n. pl., confictus, collisio (skella): fleina s. confictus telorum, pugna, þ. Hrud. 11, 1.

SKÖLLA (skelli, skolda), hærere: betg, þeim er skollir með skrám, id. qu. hágrir með hárm, Havam. 136; þú skollir við ský uppi in sublimi hærre apud nubes superne, Vök. 35; B. skoldi við tré ex arbore pependit, Me. 20 (F. VI 304); gullmarkat va skolle (i. e. skolde), vezilla auro distincta sublimia gestabantur, Fsk. 123, 3, vide gullmarkadr. De navibus: fustare, aquis innare: ek læt skeiðr skolla við sker, F. VI 171, 2; létu skip skolla við ey, ÓH. 70, 3 (AR. I 304, 3); lét dreka skolla fyrir miðu leiðangrs brjósti, Hh. 63, 3. 2) láta skolla við e-m levitatem animi ostendere erga quem, cunctanter, lente et fastidiose se gerere erga alium, Hh. 15 (F. VI 169, 1; 170, 1. 2. 3; 171, 1. 2). Pros.: SE. I 112, þar skellit svá, at mér mun seint verða at taka af yðr hjálp (conf. skollr).

SKÖLLAUST, adv., sine dolo, sincero animo (skollr, laust), Mg. 11, 2.

SKÖLLI, m., vulpes, SE. II 490; vide skollr. 2.

SKÖLLKINI, n., lupus, SE. I 591, 2; II 627 (skollkine, II 568; skolkini, II 484; vide skölkýni).

SKÖLLR, m., dolus, fraus: vins er skollr á öllu (= öldu), Sturl. 6, 36, 3; ferð er með skölli homines dolis utuntur, Hh. 35. Sic in prosa, F. XI 365, ef þer byggðir um nokkurn skoll við oss (= v. l. nokkarvirk). 2) vulpes, id. qu. skelli, SE. II 490, utramque formam distinguens. 3) galea, SE. II 621 pro skolir.

SKÖLLVALDR, m., nomen Odinis (auctor

fraudum, skollr, valdr), SE. II 556, 472. Vide *Lex. Mythol.*, p. 620, 644.

SKOLLVINS, *adj.*, *subdolos, fraudulentus, perfidus* (skollr, viss): skollvís kona, *Hund.* 1, 34.

SKOLM, *f.*, *nomen insulae*, SE. II 492. *Forté* *hod. Skomö prope Hiteren, Munch.*

SKOLO, *id. qu. skulu, qu. v.*

SKOLPTR, *m.*, *rostrum navis*, F. VI 180, 1 (v. l. II, 259, 3).

SKOLTR, *m.*, *os hominis*, FR. III 37, 3. 2) *rostrum navis*, F. II 259, 2, *id. qu. skalptr.*

SKOLU *id. qu. skulu.*

SKÖLUD *id. qu. skuluð, a skulu*, Am. 36, v. l.

SKÖNN *vide skaua.*

SKOP, *n.*, *irrisio*; draga skop at einum *irridere quem, habere aliquem irrisum*, FR. III 37, 1. Vide skaup.

SKÖP, *n. pl.*, *quod destinatum constitutumque est (a skapa constituere, destinare): sköp norna decreta Parcarum, id quod a Parcís constitutum decretumque est, fata; fár gengr of sköp norna nemo fatum superat, eluctatur, Krm. 24, sed F. II 53, 4 fornhaldia sköp norna vetus pagana religio, antiquitus observata (Synl. Bapl. p. 187); sköp guda quod a deo constitutum est, providentia divina; við sköp hreins guds auspice deo, F. VII 76, 2, sec. var. lect. 11. 2) quod convenit, decet, conveniens, congruum, consentaneum: Agna her þóttu Skjálfrar ráð at sköpum Agnís militibus consilia Skjalvæ convenientia videbantur, illi consilia ejus probabant, Y. 22, 1 (at sköpum, κατὰ μορῶν, Hom.)*; skuld skеikar at sköpum *res exiti, uti exire oportuit, Grg. 4. 3) fatum: skiptu sköp, sem optar, i dyn hjörva fata, uti sapius, exitum certaminis decernebant, Sturl. 7, 42, 7; rik, reið sköp valda, at sínu ráði, nærgi er, potentia, irata fata pro suo arbitrio decernunt, quando, Korm. 19, 6; bundian sköpum fatis implicitus, impeditus, Lb. 30; yrði góð, sem ok sköp, góð mér, si mihi dii, ut ei fata, propitii essent, Korm. 6, 3; hon mun þer unna, sem ek skyldak, ef okkr góð um sköp gerþi verþa ea te amabit, ut ego amássem, si fata nobis extitissent propitia, Bh. 2, 55, i. e. ef um-sköp gerþi verða okkr góð; ætlo sköp skjúddunga maturabani (v: viri, Allius ac sui) fata (necem) principum, Am. 2; sköp lét hon vaxa fata maturabat, properabat, Ghe. 41. 4) eventus, exitus rei: opt nam sköpum skipta skjóma egg i rómu sæpe acies gladii fortunam certaminis (exitum pugnae) decrevit, Grett. 86, 1; utan ónnur sköp verði nisi res aliter cadat, nisi aliud dederit fortuna, Orkn. 80, 4; mundot landher (dat.) verða þeas sköp, at, civibus is eventus non futurus erat, i. e. exspectari non poterat, fortunam id civibus daturam, ut, ÓT. 130, 4 (ubi pro landher þar, F. III 8, 1 per crasin quandam landherbar). 5) in compos.: forsköp, ósköp, ve-sköp.*

SKOPA (skopi, skopta), *ridere*, Fbr. 35 (GAM. II, 356), ek skopta ridebam, ubi

var. lect. skaupta, id., a skaup, skop; skopa (sköpa, i. e. skaupta) at e-u, ridere aliquid, de re aliqua, Eb. 19, 13. Aliud est skopa (-aða, at), currere.

SKOPNIR, *deriv. a skapa v. skepja, vide óskopnir.*

SKOPT, *n.*, *coma*: „skopt heitir hár“, SE. I 540; II 467, 550, 612; skopt hit svarfa nigra illa coma, Fbr. 33, 2 (GAM. II, 342, 2); helagt skopt sancta coma, SE. I 450, 1. *Moesog. skuft, v. e. bisvarb fotuns is skufta seinamma, ἐμαξασα (ἦν) τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς ἑριῶν αὐτῆς, Joh. 11, 2.*

SKOPT, *n.*, *id. qu. skapt, tigillum, asserculus, it. manubrium; hauka skopt tigillum, cui insidet accipiter, manus (ut meidr heid-iss únga, humerus, Eg. 55, 3), Isl. I 249, quæ appell. convenit lectioni Cod. E, røð ek mart við syn hjarta, v: Syn hauka skopta (B, hauks skops, id.), nympfa manús, femina.*

SKÖPT, *vide compos. ofsköpt.*

SKOPTA, 1. s. *impf. ind. aet. v. skopa, qu. v.*

SKÖPUÐR, *m.*, *qui creat (skapa), vide einsköpuðr.*

SKOR, *f.*, *fissura, fauces (rupium), vide compos.*, (bergakorar, *rectius Hund. 2, 25, quam bjargskoror, vide Gloss. Ed. Sam. T. 2), Hellisskor, vallskor (skoror, F. V 177, 2, rectius legitur skoror i. e. skórar, pl. a skera, qu. v.). Skorur, F. VI 23, 2 est dat. pl. a skör.*

SKÖR, *m.*, *calceus, Havam. 128. Plur. skúar, acc. skúa, Gk. 1, 8; FR. III 9; gen. skúa, Havam. 61. Hodie plur. skör, ut Skáldh. 7, 45; F. III 240. Vide compos.: járnskórr, húðskórr.*

SKÖR, *f.*, *commissura tabularum navis, SE. I 583, 1; hinc pro tabula navis: skör-um hveldr skeidar húfr, F. VI 23, 2, vide hveldr; þunn ekör tenuis tabula, Hh. 22. 2) umbella cassidis, Krm. 8. 3) hinc skar-fagr.*

SKÖR, *f.*, *coma (skera), capillus: skör var fyrir enni capilli erant a fronte, Rm. 15; plur. skarar: skálar, er und skörum voru, patellæ, quæ sub crinibus erant, i. e. calvæ, Völk. 23. 33. In appell. capitis: fjall, háfjall, haugr skarar, mons, tumulus capilli, caput, SE. I 453, 2; Hým. 23; Hg. 31, 2. Hinc skararfagr, vide suo loco. — Sec. Grag. 338 skera sér skör, crines sibi secare, femina non licet. 2) caput: skerða skör hvæsum um vápnum caput abscindere, ÓH. 192, 3; efsa skör með hjörvi, id., ÓH. 192, 1; liggir skör, sniðin hjörvi, SE. I 614, 2; vasa skarar raubar a Englum capita Anglorum rube fecit (i. e. eos letalibus vulneribus adfecit), ÓH. 14, 3; þvo skör caput lavare, GS. sér. 23; skör dreypa ruania caput sanguine perfusum, Gk. 1, 13; skarar jarpar fusna vel nigra capita (a comarum colore), Gha. 19; skók hann skör jarpa caput fuscum, Hm. 19; dýja skör caput onoutere, Hamh. 1; alda gengr of skör dregjum supra caput, Korm. 19, 5; skarar teinu ramus capitis, capillus, goir skarar teins, pecten, Korm. 3, 20. Forté hinc cognomen gaitaskör, F. VIII 77.*

SKORA (-aða, at), *secare, incidere, incisionem facere, vulnerare*: s. haus, *FR. III 24*; s. blóð or benjum illatis vulneribus sanguinem effundere, *SE. I 386, 1* (conf. αἷμα σφάττειν, et „sanguis cæsus”, apud Virg.). 2) skora e-n aliquem ad pugnam provocare, *Korm. 11, 1, id. quod in prosa dicitur at skora e-n til einvigis, Nj. 22, et skora e-m á hölm, ibid. 8. 56; sk. e-m til hölmgaungu, ibid. 24, et pass.: honum er hölmr skoradr locus duelli ei præstitutus est, SE. I 272.*

SKØRA, f., pugna, id. quod skora: hygg skáld til skøru, *Isl. II 349, 1; skøru verk bellica facinora, F. XI 195, 1.*

SKORI, m., id. quod skári, vide benskori.

SKORIR, m., gigas, *SE. I 550, 2* (i. e. skörir; habet enim *SE. II 470* skærir; *II 553* skærer; *II 615* dat skorri).

SKORNÍNGR, m., canalis, canaliculus (usit. skurðr, a skera) : láttu grund grafa, gera skorninga, *Merl. 2, 13.*

SKORNIR, m., qui secat, deriv. a skera, in compos.: hreggskornir, undskornir, vígskornir, vingskornir.

SKOROZ, id. quod skáruz, 3. pl. impf. ind. pass. v. skera, *HR. 76.*

SKORPINN, adj., asper, rugosus, nimio calore vel nimia siccitate induratus et contractus, v. l. Havam. 136. Hinc verb. skorpna, corrugari (*F. VI 45; Nj. 133.*)

SKÖRR, m., calceus, vide skör.

SKORRI, m., gigas, *SE. II 615* pro skorir.

SKORTA (-ir, i), impers., deficere, deesse, eum acc. personæ et rei, *SE. II 100, 4; 158, 1; Skáldh. 7, 25; impf. conj. skyrti, Eg. 74, Angl. short, brevis.*

SKÖRT, m., defectus (skorta): orða s., *Gðþ. 20.*

SKÖRÚNGR, m., vir excellens, *F. III 103; vir princeps, SE. I 600, 1; 700, 2; RS. 33; Sturl. 7, 43, 1; Has. 51* (de Petro Apost.); coryphæus: Falgeirr, skörúngr þeirra, *Fbr. 44, 2* (*GðM. II, 400, 1*), ut geraz sk. fyrir máli primas suscipere partes in lite agenda, *Eb. 27.*

SKÖRÐ, f., id. quod skorða, *SE. II 489* in kvennaheiti ókend; in acc. et dat. skorð, in gen. non occurrit. Haukvallar s. destina manús, femina, *Orkn. 80, 2* (nom.); silkis, id., *Vigl. 17, 8; skjaldsteins, id., GS. str. 16; skerjardar, tvinna, hringa, maris, flá, annulorum, id., Korm. 19, 1; Isl. II 24, 1; Skáldh. 4, 43* (acc.). In compos.: hörskorð (dat.), menskorð, námskorð. Absol.: femina, *Grett. 19, 4.*

SKORÐA, f., destina, fulciendis navibus in terram subductis; hinc in appell. navium, bersi (björn) skorðu ursus destinæ, navis, *SE. I 442, 2; drasill skorðu equus destinæ, id., SE. I 498, 3; blakkr, id., skreytir skorðu blakks, vir, Sturl. 4, 32, 2; sker, id., Grett. 9; Fbr. 20, vide skenjörðungar, skænjörðungar; marr, id., árr skorðu mars, vir, Gø. 6. 2) in appell. femina, *SE. I 410; elda síka (auri), Nj. 92; tjarðbeins (lapilli), SE. I 410, 4; skaptkers (crateris), GS. str. 22; gullhláðu (vittæ auræ), id., Vigl. 17, 5; þornteigar (fibulæ), id., Hild. 12, 4* (acc.); mágrundar (maris), id., *GS. str. 18* (gen.).*

Absolute: femina, GS. str. 14. In compos.: hörskorða, saumskorða, vegskorða. 2) plur. skorður, certi fines, regulæ: stóla skorður, leges, quibus literæ metricæ servæ adstriguntur, regulæ metricæ, Lil. 2; spektar skorður fines certa ratione circumscripti, justæ regulæ metricæ, Nik. 3.

SKORÐA (-aða, at), destinis firmare, navem in siccum subductam fulcris suppositis fulcire (skorða): skip mitt, er skorpat baðak, *Harbl. 37; skorða flaut oxum sever securibus fulcire, F. VII 16; skorða úr í borði remum in summa navis ora fulcire, destinare (o: ne navi excutiatur), Hild. 5; ek hygg, at ský skorði börð, þuto prora e nubibus destinari (prora navium in mediis nubibus defigi videntur), SE. I 500, 1. Metaph.: skorða mjúkan dikt orðum í kvæði subtile argumentum verbis in carmen includere, Lil. 92; orð, skorðuð með stóðum, verba, literis metricis servis adligata, Gd. 3; guðs orðum skorðuðr verbis dei fultus (confirmatus), Plac. 2. Vide compos.: herakörðandi, svipskörðandi, þraungakörðuðr.*

SKORÐU, sync. pro skorðuð, 1. pl. impf. ind. act. v. skora, quod v.

SKORÐUNGR, m., piscis, *SE. II 564* pro skreiðungur.

SKORÐUÐR, m., vide compos., herekörðuðr.

SKÓSMÍÐR, m., opifex calceorum, calcearius, sutor (skór, smíðr), *Havam. 128.*

SKOT, n., jactus, conjectus telorum (skjóta), *Sto. 5, 5. In compos.: dynskot Skotum, SE. I 290, 2, vide Skotar.*

SKOTA, f., deriv. a skjóta, vide compos. austakota.

SKOTA (-aða, at), trudere (skjóta): hölm-rönd skotar varar öndri mare (unda) nazem trudit, impellit, *SE. I 328, 2, ubi Cod. Reg. skotat, sup.; marr skotar kneri, id., F. III 27, 1. Vide compos.: hróðskota, hróðskota.*

SKOTAR, m. pl., Scoti, Scotiæ incolæ, *ÖT. 31, 1; Rekst. 6; F. I 143, 3; 144, 2; VII 43, 3; 328, 3; Skota veldi Scotia, Orka. 11, 2; F. VII 328, 5; Skota þverrir, sekkrir, adversarius Scotorum, rex cum Scotis bala gerens, F. I 194; VII 42, 1. Gandvikr Skotar Scoti Gandvikæ, natio gigantea, gigantes ad Gandvikam incolentes, *SE. I 290, 2, sic Ed. Sæm. Tom. 1. pag. 130. not. ad Hymk. 17. Potest et skotum h. l. accipi pro skötum, dat. pl. a skati, rez, et construi: ýmsa kindar skati rez gigantea nationis, rikri ýmsa kindar skötum gigantum regibus potentior; tum in sequ. til Gandvikr, lðja setrs, in Gandvikam, sedem giganteam; quanquam sec. priorem rationem commode (vel etiam commodius) junguntur Skotar Gandvikr, lðja setrs, et til ýmsa kindar.**

SKOTBLAÐ, n., folium (skjóta, blað): eig in skotblað, *SE. II 493, 2* in sæðs heiti.

SKOTBRODDR, m., missile, jaculum, spe-rus (skot, broddr), *F. I 171, 1.*

SKOTI, m., deriv. a skjóta, vide aðakoti.

SKÖTING, f., vide supra skæting. *Cod. Reg. Harbl. 57, 2.*

SKÖTJÖRÐ, f., terra emittens (skjóta,

jörð): sk. heidis, terra, accipitrem emittens, manus, Od. 10.

SKOTLAND, n., Scotia, F. I 25, 1. 143, 3; X 129; 137, 1; Skotlands harri rex Scotiae, Orkn. 6, 1; Skotlands firðir sinus Scotiae, Krm. 24.

SKOTNA (-ar, aði), contingere, impers. cum acc. pers. et rei (ul skorta): gram skotnar mikla frama regi magnus honor contingit, SE. I 656, 1; sóknvallar svelli skotnar þat svá bellator (rex) tali utitur fortuna, ibid. 676, 1: quanquam gram et svelli etiam esse potest dat. sing. Hinc hod., mér á skotna, commodum, lucrum mihi contingit.

SKOTNAÐR, m., sors (skotna): Þeir báðöt sér síðan slíks skotnaðar illi similem sortem in posterum non exoptarunt, ÓH. 15 (F. IV 54, 1).

SKOTNAÐR, m., serpens factus v. ictus, serpens jaculatorius, jaculabilis, hasta, de baculis praferratis: háfr skotnaðra mucrones v. cuspides, ferrum baculorum, SE. I 294, 2.

SKOTNÍNGR, m., gladius (qs. missus, a skjóta), SE. I 566, 2; II 476. 560. 620.

SKOTSKR, adj., alacer, velox, celer, strenuus, F. II 149, forte idem quod skozkr (skotar).

SKOTSKÚR, f., imber telorum (skot, skúr), SE. I 620, 3.

SKÖYTA, lect. Fsk. 49 v. l. 9 (F. XI 130, v. l. 2), pro skreyta (vide Skl. XI 112 not. p), forte manubrio munire, instruere (nunc in sermone quotid. nautico dicitur at skeyta árar, manubrio remi á-sulas apiare, firmare manubria remi assulis adfæris, a skauti, m., id. qu. áraraskanti; vide Lex. B. Hald.).

SKOZKR, adj. Scoticus (Skotar): skozkir egghrídur skýþundar pugnatore Scotici, i. e. Scoti, F. X 141, 2 (Ha. 326, 3); skozkar dróttir gentes Scoticæ, Scoti, F. X 143 (Ha. 326, 4).

SKÖÐ, n., res noxia, noxa (cogn. skedja, skaði, radiæ adj. skæðr i. e. skþðr), semper adhibetur in appell. gladii: benja s. noxa vulnere, gladius, Gret. 13; Hildar s. noxa pugna vel Bellona, id., hlæðir Hildar skóða, tela ingerens, puginator, Nj. 30, 2; hjálma s. noxa galearum, id., hjálma skóðs hregg, procella gladii, pralium, Jd. 19, vide hreggviðr; randa s. noxa clipeorum, gladius, F. V 227, 4; DrþS; skjaldar s. noxa clipei, id., meidr skjaldar skóða, arbor clipeorum, vir, Soerr. 85, 2, ubi Hkr. T. 4 ad veritatem adcommodate: „armis homo natus gerendis“, Tom. VI ingeniose: „scutulorum pellium corruptor“ (quasi meidr skjuldóttira skóða); Skjaldar skýja skóð noxa clipeorum, id., SE. II 114, 2; 190, 1. b) absolute: telum, F. II 322, 1, vide Skl. II 316. not. 1. b, ubi confertur Norv. sko, skot, animalia segeti noxia, ut aves, mures. 2) skóð, quod legitur Hk. 84, ubi de infesto exercitu accipitur, melius sumitur pro skþð (Fsk. 136, 1 habet h. l. skóð), noxia, a skþð=skæðr, vide Skl. VI 373, not. 2. a. 3) in compos.:

benskóð, hræskóð, hringskóð, renniskóð, valskóð, vígskóð.

SKOÐA (-aða, at), speculari, 1) transit., c. acc., s. hafnir portus speculari, ad tutam stationem prospiciendam, H. hat. 26. 2) intrans., u. augum oculis intueri, spectare, observare, Hávam. 7. 3) reflex., skoðaz um circa se speculari, i. e. circumspicere, Hávam. 1.

SKOÐAZ vide skæðaz.

SKRÁ, f., pellis, Hávam. 136, ubi skolla með skrá mætere apud pelles, est synonymum tō hánga með há m, pendere apud coria. Hinc skrá, skrq, membrana, liber membraneus, Grág; geia máldaga á skrá, KþK. c. 3, it. verb. skrá, scribere, inscribere in membrana, et skrásetja (Sturl. 7, 44; 10, 15; F. VII 287; IX 33).

SKRAF, n., sermo, SE. I 544; II 468. 550; létta skrafi sermocinandi finem facere, Skaldh. 7, 18.

SKRÁMA, f., securis, SE. I 569, 1; II 477. 561. 620.

SKRÁMR, m., luna, SE. I 472; II 592 (skarmr, prave, II 485; skamr, II 569); ljós skrámir (skrámir) i augu mér luz oculis offulget, Sturl. 1, 5.

SKRAP, n., garrulus, garrulitas, SE. II 613. Orða skrap, FR. III 99. 117; varaskrap, id., Sk. 438.

SKRAPA (-i, ta, t), crepare, crepitare, de rhenone, FR. II 126, 2. De grandine: skrapanda hagl, Sk. 229.

SKRAPR, m., futilis jactator, SE. I 532; II 465. 547. 610 (skrapa). Festus, p. 141: Scripta dicebantur nugatoria et despiciendæ mulieres.

SKRATI, m., gigas, SE. I 550, 1 (II 615, skati; II 470. 553 skratti). 2) obscura sunt loca Korm. 16, 2; Hild. 30, 2. Forte his locis skrati est qui crepat, indeque qui garrul, garrulus, gerro, cogn.— Vet. Dan. skrade crepare, skratte crepare, it. cachinnum edere (Sveec. skratta); sic Korm. 16, 2 cokærent, bengida (dat.), bláðígruðum skrata, corvo, lividis (nigris) plumis gerroni, ob loquacitatem corvi; Hild. 30, 2 construenda forent, skrati, latr á eljun, homo garrulus, ad labores suscipiendos piger.

SKRATTI, m., gigas, SE. II 470. 553 pro skrati. 2) malus dæmon, de monstro giganteo, Selkolla dicto, Gðß. 27. 3) veneficus, incantator, F. X 378; ÓT. c. 70 (F. II 142): ná er segir spár sínar, sem volur oc skrattar forðum, Bl. De homine furioso usurpatur fjandi et skratti. Dropl. maj. c. 19.

SKRAUMI, m., gerro, SE. II 495. Vide skraumr, blatero, Lex. B. Hald.

SKRAUT, n., ornatus, cultus splendidus, Orkn. 79, 3: u. blóms flos splendidus, SE. II 202, 1; mundus muliebris; skrauta ná femina, Hyndl. ný.; Skaldh. 2, 6; skraut aldar ornamentum seculi vel virorum, vir excellens, Gd. 67.

SKRAUTBÚINN, splendide ornatus (skraut, bú); skrautbúin skeið, Hallfr.; skrautbúinr skjildir, F. X 179, 1.

SKRAUTFÖR, *f.*, iter splendidum (skraut, för): *pl.* skrautfarar, *SE. I* 686, 1.

SKRAUTGJARN, *adj.*, splendori deditus (skraut, gjarn), *epith. gigantis*, *Hyndl. 26*; unde skrautgjarni, *f.*, *F. V* 181.

SKRAUTGJÖRR, *splendide ornatus* (skraut, gjörr): skrautgjört skrin, *F. X* 431, 71.

SKRAUTI, *m.*, nomen bovis (*sec. NgD. p. 27 et Mant.*), vide hákrauti. *Skrpter navigii nomen apud Saxonem, ed. Steph. p. 71.*

SKRAUTLA, *adv.*, *syncop. ex skrautliga, ornate, splendide*, *Hh. 2, 4 (F. VI 134, 2).*

SKRAUTLIGA, *adv.*, ornate, splendide (skrautligr): *n. búinn splendide vestitus, OH. 140, 1; compar., skrautligrar, Eb. 28, 1; Orkn. 79, 3.*

SKRAUTLIGR, *adj.*, splendidus (skraut): skr. hjólt, *F. II* 52, 1; skr. lina linteum splendidum, *Korm. 17, 2*; skr. nafn nomen splendidum, *magnificum, honorificum, A. 19.*

SKRAUTMÁL, *n. pl.*, dicta speciosa (skraut, mál), *Sturl. 10, 10, 1 v. l. pro skrökmál; in antec. prosa h. l. est þau hin fögru heit.*

SKRAUTMENNI, *n.*, vir splendori deditus (skraut, maðr), vir ornatus, splendidus, *FR. II* 305, 2.

SKRAUTUÐR, *m.*, qui ornat, vide compos. bekkskrautudr.

SKRAUTVALR, *m.*, splendidus accipiter (skraut, valr): skokks skr. navis, skokks skrautvals beiðir, vir, *Plac. 38.*

SKRAUTVAXINN, *pulchrá statura* (skraut, vaxa); *ít. pulcher, skrautvaxin dygða braut pulchra via virtutis, Gðþ. 6, vide skuggsjá.*

SKRÆFA, *f.*, vir timidus et ignavus, *SE. I* 532, v. l. 1; *II* 464, 547, 610 pro skreja. *In prosa frequens, v. c. F. II* 47; *III* 228; *VI* 34; *mannskræfa, F. II* 93; *III* 209, et verb. skræfaz, ab incepto propter timorem desistere, *Vápn.*: „eigi þarftu mér oíð optar at senda, ef þú skræfiz nú, ok em ek hér komian til liðs við þik, enda villtu eigi at aðrir fari.“ *Vide Lex. B. Hald.*

SKREIVIR, *m.*, gladius, *SE. I* 565, 2; *II* 619 skreivir; *II* 476 skryvir; *II* 560 skryð. *Vide skreyvir.*

SKREIÐAZ (-ðiz, dðiz, ðz), *lente se movere, lente procedere* (skrið): láta skr., *id., Hh. 1, 2 (F. VI 130). Procedere in pugnam, Þ. Hrað 8, 2.*

SKREIÐUNGR, *m.*, piscis, *SE. I* 579, 1; *II* 480, 623 (skoðúngr *II* 564).

SKREJA, *f.*, homo vagus, inconstans, *SE. I* 532, pro quo omnia fragm. habent skræfa. *Vide skreyja. Cum scriptioe sereja conferrí possit verb. skria, vagari, in Korm.: Narfi skriaði um hit ytra.*

SKRÆKTUN, *f.*, lamentatio, ejulatio, *Am. 60. Verb. skrækta* (i. ta, t), garrine, de cornice, *F. VI* 446; *de capris sylvestribus, FR. III* 129 (þær skrektið som ragar skógargeitr); *subst. skræktir, m., id. qu. skrækr, clamor, ejulatio, FR. II* 131, v. l. 3, a skrækr, *SE. I* 288, skrækja, ejulare, *SE. I* 214.

SKREPPA, *f.*, pera; *metaph., s. allra ódáða conditorium omnium vitiorum, de mala*

malice, SE. II 430, 514 (*Pros., F. VI* 303, 374).

SKREPPA (skropp, skropp, skroppit), *occuli, it. eoadere, elabi, F. VI* 297.

SKRÆVIR, *m.*, gladius, *SE. II* 619 pro skreyvir.

SKREYJA, *f.*, homo vagus, fugax, meticulosus, ignavus (*id. qu. skreja, qu. a.*). *Scriptio skreyja probatur plena harmonis syllabarum metricarum: Brenneyja látu, skreyja, Br., jacuisti, ignave, Htd. 12, 4; Eyvindr hljóp skreyja, Eg. 49, ubi skreyja, cogn. Eyvindi Ósuris f., vertitur „vagus“.*

SKREYTA (-ti, tta, tt), ornare, exornare (skraut): s. hersis kvða conjugem Ducis exornare, ejus cultum et mundum muliebrem componere, *Gh. 1, 8; skreyta unavigg eusann ornatas naves ducere a partibus meridianis (ut glesa), Hh. 20; skr. spjör hastas exornare, polire, splendidas facere, F. XI* 130. *not. 2; hreytir hringa skreytirskafna stafna (4) svörtum stringa hjörtum, sparsor annulorum ornata rasas proras puppesque nigrorum funium cerorum (s. a. proras et puppes natium), SE. I* 690, 1; menn skreyttaz at mói homines se ornant (splendidis vestibus), in conventum ituri, *Mb. 18, 2; part. pass., skreyttir, ornatus: skreyttir brynjur splendida lorica, Gha. 19; skreyttir reidi splendida armamenta navalia, OH. 28, 1; skreyttir árar remi ornati, vel skreyttir svir tellites ornati, OH. 4, 2; róða, skreytt súfri ok gulli, G. 31; skrin, skreytt dröka bófi, scrinium, auro ornatum, G. 38, 61; skotjard heidis, skreytt fjarðar laga, manus, auro ornata, Od. 10; skreyta dag framaverkum diem eximius operibus (miraculis) insignem reddere, Lv. 20. In compos.: blakkakreytandi, jóskreytandi, dáðskreyttir.*

SKREYTIH, *m.*, qui ornat, splendidum reddi (skreyta): s. skautreina exornator navium, qui classem ornate instruit, imperator classis, rex, *F. XI* 187, 1; s. skorð blakks, *id., vir, Sturl. 4, 31, 2; a visu exornator strophæ (carminis), poëta, F. II* 52, 1; s. hyrfoss, qui (alios) auro ornat, vir liberalis, *Selk. 16. Vide compos.: láðskreyttir, lufakreyttir, vagnskreyttir.*

SKREYVIR, *m.*, gladius, *Wchart. pro skreyvir, qu. v.*

SKRIFARI, *m.*, artis scriptoris peritus: göðr skr., *Nik. 34, a skrifa, scribere, Isl. I* 1. *Alias skrifa etiam veteribus sonat pingere, ut SE. I* 420: skjöldr skrifadr fornsgum antiques historis pictus, *Eg. 52; unde skrifari, pictor, Stjórn, vide skript.*

SKRIFNAZ, *Cod. Fris. (pro skipnað), forte constituit, decerni (skrifa): skript v-as.*

SKRIKJA, *f.*, femina gigas, *SE. I* 552, 2; *II* 471, 555, 615.

SKRIMTA (-ti, ta, t), micare, *So. 22, 1, conf. skrámr supra.*

SKRÍN, *n.*, scrinium, locus, *G. 38. 61; F. XI* 315, 2; *Gðþ. 32. In appell.: a) skrín skjja scrinium nubium, calum, skjöldung skjja skrins, rex oculi, deus, Lv. 32; leiptra skrín, scr. fulminum, aër, calum, Martevium; skrín heiditjalls scrinium aëris, calum (ut*

hús lopts, *SE. I 316*), skjöldungur heidþjalla skrinis, rex caeli, deus, *Lb. 25*; skrin skýja slóðar scrinium aëris, caelum, skryðir skýja slóðar skrinis, *Christus, Has. 19*. b) skrin hinnas utfrisa, conditorium, receptaculum dei, *Maria Deipara, Mk. 40*; skrin þengils sólar ok engla, *id., Gðþ. 4*. Sic *Maria dicitur eodem sensu: höfuðborg drottins, hátt rann aldar konungs (Mk. 40), höfuðstaðr jöfra konungs (Mk. 39, coll. 2), höfuðkastali guds þrenningar (Mk. 1), kosta ker byrstalls konungs (Mk. 10), höfuðmusteri lasta lækna-iss (Mk. 14); adde Has. 60*. c) in compos.: byrskrin, elskrin, gullskrin, logskrin, vegskrin, veðrskrin.

SKRÍNGEYPNANDI, m., scrinium manu includens (skrin, goypna): skýstalls s. caelum manu includens, deus, a skýstalls skrin, scrinium aëris, caelum, *Has. 29*.

SKRÍPI, n., monstrum, *FR. I 487, 2*; glæpafull skrípi monstra periculosa, mali demones, *Gðþ. 3*; skripalát gestus monstrois, miri, quales histrionum, *Særr. 85, 2*. In compos.: höfuðskrípi, selskrípi. In prosa: orðskrípi, pl., monstra vocabulorum, vocabula insolita, inusitata vocum formæ, *SE. II 8*; maledicta, *F. VII 303*.

SKRÍPR, m, vide helliskrípr. Skrípr membrum virile, *Lex. B. Hald*.

SKRÍPT, f., pictura (skrífa): hafa á skríptum æv pingere, *Gha. 14*; dýrðar skríptir í segli spléndida pictura, de velis spléndide pictis, coloratis, *Ha. 291, 2*, ubi in prosa anteced.: seglit var sett flogrum skríptum, velum pulchris picturis variegatum, pulchris variisque coloribus distinctum erat, *conf. vandr (í segli)*. 2) tabula picta: jöru s. tabula pugnae, clipeus, leygr j. skríptar, ignis clipeus, gladius, sviptendr j. s. leygr, missores gladii, viri, homines, *Has. 44*; skrípt brá, brúna, ennis, hvarna, oculus, *SE. II 499*. Vide compos.: herskrípt, húnskrípt, unde apparet duplicem fuisse formam numeri pluralis, se. skrípt et skríptir. In prosa: *Eg. 81*, hann (skjöldrinn) var skrífaðr forn-sögum, en allt milli skríptanna voru lagðar iðr upeingr af gulli, ubi vertitur impages. Skrípt, effigies depicta, *Hist. eccl. Isl. I 206*; Maria skrípt, Þótrs skr., Þorláks skr., Ólafs skr., *ibid. II 96. 106. 108*.

SKRÍPT, f., disciplina ecclesiastica (AS. scribana, constantem audire, penitentias præscribere, *Gloss. Synt. Bappt.*), *Hist. eccl. Isl. I 242. 484. 485. 486; II 188*; hinc: 2) reprehensio vel culpa, *Mg. 10, 1*, vide *NgD. p. 131, 5*; *Cogn. Spir. p. 41*.

SKRÍÐA (skríð, skreið, skriðit), serpere, røpere: labi, ferri; a) intrans., de nave: skríðiat þat skip, er und þær skríði, ne provekatur navis, qua vekendus eris (ad verbum: quæ sub te labetur, i. e. quæ te vehet), *Bund. 2, 30*; sic et *Hk. 15 (SE. I 444, 1)*; *ÖT. 43, 1*; *Ha. 228, 2*; *Gha. 15*; de homine: skríða á skíðum asscribus cursoriis labi, *F. VI 170, 3 (AR. II 57, 3)*; Orka 49, quod in artibus ponitur; *it. absol. skríða, id., Fölk. 4*; skríða á ísi in glacie labi, *Hávam. 88*, aut *id. qu. renna fótskríðu (Nj. 93)*,

plantis pedum in glacie prolabi, aut *id. qu. bruna sér, renna á ísleggjum, tibiis pecudum subligatum per glaciem currere s. labi (F. VII 120)*. b) trans., percurrere, cum acc., de nave: Ormr hinn lángi skríðið ólna væng, undas perlapsus est, *F. II 299*. c) part. pass., skríðinn perreptus: ornum skr., *Ghe. 32*; láð Finnum skríðit terra a Finnis asscribus cursoriis permensa, i. e. Finnmarmia, *SE. I 496, 3*.

SKRÍÐI, m., deriv. a skríða, qui serpit, perreptus, vide compos.: hultskríði.

SKRÍÐR, m., cursus, præsertim de cursu navis (skríða): orka á skip til skríðar, *Hávam. 82*; biðja vípar skrípjar optare cursum navis, i. e. optare, ut navis celeri cursu provehatur, *SE. I 650, 1*; vísi nýtr vípar skrípjar rez cursu navis fruitur, *ibid. 688, 2*; nýta skríð cursu (navis) uti, *ibid. 656, 2*. Gen. etiam skríða: skeið verð ek skríðs at biðja celocem cogor cursum poscere, i. e. mihi navis in cursum incitanda est, *Hít. 5*. Genus masc. adstruunt loca sequi in prosa: skríðr var á skipi, *ÖH. c. 143 (F. IV 303)*; skríðinn tók af, *F. VI 168*; lúdn (Rauðsáðan) hafði eigi tekit fullan skríðinn, *F. VIII 378*; frýr nú skutrin skrípjar, *Grett. 52*.

SKRJÁDR, m., vir ignarus, *SE. II 464* (skrjóðr *II 547*), pro skreja (*SE. I 532*).

SKRJÚPR, adj., fragilis (*Dan. skröbelig*): skrjúpt er líf | lýða barna | vnd hrecksá | heidar tjaldi, *Merl. 1, 65*.

SKRJÚPR, m., fragor: vandr skjúpr í því simul fragor exiitit, *SE. II 202, 1*.

SKROFA, f., insula (hodie Skroven) in sinu Vestfjörðu, in Halogia Norv., *SE. II 492 (Ind. Geogr. F. XII)*; statio piscatoria maxime insignis in Lofoten (*Munch*). 2) avis, puffinus arcticus (*Fab. Prod. Ornith. p. 156*), vide Íshrufa.

SKROGGR, m., vulpes, *SE. II 490*.

SKRÖK, n., vaniloquentia, mendacium: bera skrök saman vaniloquia coacervare, *Hund. 1, 34*; samna skröki mendacia congerere, falsum dicere, *ÖH. 194, 1*, ubi *F. V 31* in dat. skrökki. Junguntur hegðoni et skrök. *Hkr. Præf. Orðskrök, dictionum, citatur ex Hkr. Eg. p. 651. not. 6, ad Ad. 2*.

SKRÖKBERANDI, m., homo vaniloquus (skrök, bera): pl., skrökberandar (= -berendr), unde dat. skrökberandum, non mutata vocali, *Ad. 2*.

SKROKKR, m., mala viri appell., vir vasto corpore, *SE. I 532; II 465. 517. 610*.

SKRÖKLAUSS, adj., a vaniloquentia alienus (skrök, lauss): neutr., þat er skröklaust sine vanitate prædicari potest, *Ha. 199, 3*.

SKRÖKMÁL, n. pl., vaniloquentia (skrök, mál): flytja s. vanitatem orationis adhibere, vana loqui, *Sturl. 10, 10, 1*.

SKRÖKMÁLASAMR, adj., vaniloquentie deditus, vaniloquus, garrulosus, loquax (skrök-mál, -samr), *FR. II 276, 1*.

SKRÚV, n., merges, *SE. II 493* in sáðsheit. *Norv.* Skru et Skruv, seges conligata, sette í skru demessam segetem in mergites confert. *De strue mergitum, Felag. 2, 143-4. ferrt.*

(47*)

Hinc skreyfa korn, messem colligare, Hild. cap. 11: ey liggir í Hitará gagnaaðig bæði at selveri ok eggveri, ok þar voro sláttir í ok æði. Nú mono karlar fara at skreyfa korn. Vide Lex. B. Hald. in skruf et skrúfa.

SKRUM, n., *gloriatio, laus inanis, Hugsmd. 19, 2 (skruma id. qu. skrafa, sermonem conferre, sermocinari, F. III 96, 114; junguntur hól et skrum, Nj. 149).*

SKRÚÐ, n., *ornatus: de ornatu navium, F. VI 23, 2; de armatura, Hh. 94, 1. Tantum in sing.*

SKRÚÐIGR, *adj. deriv. a skrúð, in compos. fáskrúðigr (fjölskrúðigr, dives, Lex. B. Hald. ex sermone quotidiano hodierno).*

SKRYDDA, f., *pellis, rheno: fáklæddr í skarpi skrydda, male vestitus, dura pelle indutus, id. qu. moz bjálfa skryðdr, Gðþ. 34. Hinc skrúdda, membrana vetusta.*

SKRÝMIR, m., *gigas, SE. I 550, 2 (I 146-50); II 470. 553. 615. 2) gladius, SE. I 564, 1; II 476. 559. 619. Propr., nomen proprium gladii Steinaris, Korm. 12; 27, 1; Eg. 87.*

SKRÝTINGR, m., *avis nescio quæ, SE. II 489.*

SKRÝVIR, m., *gladius, vide skreivir.*

SKRÝÐA (-ði, dda, tt), *ornare (skrúð): brúðr skryðiz femina se ornat (cultu exquisitiori), Orkn. 75, 2; sk. e-n hjórtu heiti hertoga titulo Ducis aliquem ornare, Ha. 190; lét yðr of skryðda (o: með) kórónu, dedit (fecit) vos ornatos coroná, i. e. te corona ornavit, Ha. 255, 3; virki skryðdar kirkjur tenpla arte elaborata, F. XI 311. Skryðda sik holdi carne se induere, incarnari, corporari, incorporari, de corporacione Christi, Lb. 12; skryðdr helgu holdi, Has. 29; ekr. guðdóm manndómi divinitatem humanitate induere, Mk. 14. Vide compos: hörskrýðdr.*

SKRÝÐIR, m., *qui ornat, ezornat (skryðna): s. skjya slóðar skrins ornator cali, Christus, Has. 19.*

SKÚAR, m. pl., a sing. skór, *calceus, qu. o.*

SKÚFA (-aða, at), *abscindere, id. qu. skýfa: hönd er skúfað burt af mér, Skaldh. 6, 15. Pros., c. dat., abigere: sk. e-m út hásmi, FR. II 60.*

SKÚFAÐR, *adj. cirratus, a skúfr, cirrus, vide compos. velskúfaðr. Skúfr, m., cirrus, et skúfaðr skópvegir cirrata corrigiæ calcamentorum, Eb. 43 (GhM. I 682).*

SKÚFR, m., *lestris cattaractes, id. qu. skúmr, SE. II 489: Gúndlar s. lestris Gúndula, corvus, grennir G. skúfs, bellator, SE. II 451, 4. In compos.: fenskúfr, hækskúfr. b) absol., pro ave carnivora: skúfar síngu of ná, F. VI 318, 2 equus, SE II 458, 2, pro atúfr (SE. I 480, 2), haud dubie errore librarii, decepti similitudine literarum c et t; cfr. skófr.*

SKUGGSJÁ, f., *speculum (přopr., conspectus umbra, skuggi, sjá, i. e. imago rei, in conspectum cadens; etiam skugujan et skuggjón, Skv. 7. 8. 9): metaph., s. skrautvaxinnar dygða brautar exemplar virtutum, vir virtutibus excellens, Gðþ. 6.*

Skugajo, f., *id., forstjórar mega halda þik, ukraut aldar, skýra skugajo fyrir sér, præfecti (ecclesie) te, hominum decus, tanquam clarum speculum sibi præterere possunt, Gd. 67; hrein skugsjo at sjá við meinum purum speculum cavendis vitis, i. e. vir, cujus exemplo discere potes, quomodo vitia fugienda sint, Nik. 83.*

SKUKKA, f., *amphora, ampulla, dolium; meðan full var s., dum plena est ampore (cercovisæ), Ha. 182, 1, ubi F. IX 439 o. l. est skrukka, conf. skukkr.*

SKUKKR, m., *navis, id. qu. skokkr I b, F. VI 252, 3.*

SKULA (-aða, at), *lavare (id. qu. skola): vann blóðroðin benja | bensæðr skulat ræði, i. e. bensæðr vann skulat blóðroðin benja ræði, mare vulneris lavit remos vulnerum (gladios), sanguine rubefactos, HR. 66. Vide skyla.*

SKULD, f., *Skulda, Parcarum natu minima, SE. I 72. 120. Vsp. 18 (a skulu, quasi quæ necessario feri debet, vel necessario fit), fatum necessarium, necessitas fati; Skuld skeikar at skõpum Gati necessitas nature obsequitur, i. e. res evenit, ut evenire oportet, Grg. 4. b) bellona, Vsp. 28; SE. I 120. 557, 2. 2) debitum, vide compos.: glapakúli, sefskuld.*

SKULDLIGA, *adv., necessario (id. qu. skyldliga), F. III 30, ubi superl. skuldligast, conf. skyldugr.*

SKULI, m., *filius Halvdani Prisci, SE. I 516. o. skyli.*

SKULU (akal, skylda, sup. deest), *deberere; 2. s. præ. ind., cum suffixo pron., skalta, Eg. 48, 1, sed skaltu (ut munda, vilda), qu. o. suo loco: cum neg. a, þú skaltat, Korm. 22, 4, sed skalla (qs. skalda-a; skalda, skall-a) vide s. l., et skaltatu, Sk. I. 22. Præs. Conj., skyla; impf. conj. skylda (ut in indic.), 3. pl. skyldu, Vsp. 21; ÓH. 218, 3; Am. 2; perf. infm. skyldu, Hh. 63, 1 (F. VI 313, 1). 1) deberere, oportere, id. qu. eiga: ek skylda þó aldri ugðlaus ego certis nunquam securus esse deberem, Has. 46; skyldak sinna — fyrir því-a er verðum, adipisci deberem — propterea quod cogimur, HS. 1, 7; unads gnótt, ógnar tíð skylji aldri gánga or hug ons, nunquam animo nostro excidere deberet, Lo. 35; Has. 37; sem þú síst skyldir qua ratione minime (amittere) debuisses, Am. 78 (conf. Bk. 2, 55); quo pacto minime (emungere) debuisti, Am. 81; maðr skyli aldri synja slíks tale quid nemo unquam infitietur (infitari debet), Og. 29, ubi skyli, præ. conj., fere idem est ac si dicas skal (Hávam. 1. 6. 15. 33. 40. 54. 55. 56; ÓT. 50; ÓH. 186, 7; Mg. 17, 5; Hh. 43); skulut ráðjafar reiðaz non debent irasci, ne irascantur, Mg. 17, 4. Hinc in præ. sape concurrunt muna skula (skola), s. e. Eg. 62, áttu engiss annars af vða, en þú munt hér deyja skula (sic et Kg. 73; F. IV 266; VI 177. 234. 366; XI 290. 333), id. qu. munt eiga at deyja tibi moriendum esse, ut F. XI 342, margir þóttuz líangan aldr minna minni eiga til at reka grimdar hans. Hinc*

2) *de eo quod necesse est*, *Hávam.* 2. 37. 147; *Eg.* 30. 40; *SR.* I 306, 1; *de fati necessitate*, *Sturl.* 6, 17, 1 bis; *Ghv.* 12 (Þvi ek laud um stæk, at lifa skyldak, ideo terram adscendebam, quod in fatis erat, ut viverem); *sic saepe impf. ind.*, *Y.* 14. 16. 18. 20. 21. 22. 29, 1. 49: ok skolup þó hér komnir atqui vos tamen huc fato quodam advenistis, *Am.* 45. 3) *de eo quod futurum est*: *Grm.* 38; *Vafþr.* 4; *Bk.* 2, 55 (sem ek skylda, o: vana þör, ut te amassem, amatura suissem); *ex menn skulu leggja, si futurum erit, ut ponant*, *F.* III 27, 2. 4) *optandi*: heill skaltu, *salvus sis*, *Grm.* 3; *it. skyli*, *Og.* 30; *F.* II 53, 3. 5) *de consilio et voluntate (= vilja, ætla)*: hvat skaltu i reas minn?, *Eg.* 48, 1; hvat skaltu kyrra fugla? *Rm.* 44; ek skal vanda *elaborare volo*, *Ód.* 1. 6) *de eo, quod fieri solet, aut quod fieri dicitur*: hverr skal ulá fyrir öðrum út quisque solet (vel dicitur) de aliiis sinistros rumores differre, *Skáldh.* 3, 3; *sic accipio* *Eg.* 13, skáði mikill er þat, er þróðlfr skal eigi vera trygg mēr, *magnope dolendum est, esse qui dicant*, *Th.* mihi infidelem esse; *nam sequitur*: söðu þat vera mundi róg illra manna, ef kónangi veri slíkt uagt.

SKUMPR, *m.*, *aper*, *Cod. Worm. pro skunpr* (*SE.* II 484 habet skrampr; *II* 568 tantum cernitur . . . pr). *Radix est Svœc. skumpa, subsiliendo currere, ut ursi etc.*

SKÚMR, *m.*, *lestris catarractes* (v. skúfr), *in Rd. Løv. describitur in ænigmatæ per bólar & ólskjólu, spumæ vasis cervisariis, allusione facta ad skúm, n., spuma.* 2) *hodie de homine garrulo, sed de homine curioso ac speculatore usurpari videtur* *FR.* III 494, 1 (cf. *Hávam.* 63).

SKUNDA (-aða, at), *maturare, properare, cum dat.*, sk. für *maturare, properare iter*, *FR.* I 428, 3; *absol. et neutr.*, sk. heim *domum se corripere*, *Og.* 24; sk. undan *aufugere*, *Me.* 3, 1; *Ha.* 69, 2; *F.* II 314, 1, ubi *seriant skundaðu, skundodaþu, skundudaþu*, 3. pl.

SKUNDADR, *m.*, *qui properat, in cursum incitat* (skunda), *vide compos. lögskundaðr.*

SKUNDILA, *adv.* (pro skyndila, skyndiliga), *vide ferðskundila.*

SKUNDLIGA, *adv.*, cito (pro skyndiliga, a skunda), *vide compos. ferðskundliga.*

SKUNPR, *m.*, *aper*, *SE.* I 591, 1; *II* 627; *vide skumpr.*

SKUPPR, *m.*, *füll sk.*, *de lemure*, *Skáldh.* 4, 20.

SKÚR, *f.*, *pluvia*, *Alm.* 18; *Merl.* 1, 58; s. *sugna*, brá, hlýra, hvarma, kinnna, *lacrimæ*, *SE.* II 500, ubi pl. skúrir. 2) *procella*, *F.* VI 141, 1: svöl s., *frigida procella venti*, *Hh.* 2, 4; eggja s, *proc. acierum, pugna*, til e. skúrar *ad pugnam*, *Si.* 24; skjöldungum skúrir *imbres Skjöldungi, nimbus telorum*, *SE.* I 664, 2; gýzjar skærs skúrir *procellæ clipei, pugna*, *ÓH.* 186, 4; gera hjálma skúrir *facere pugnam*, *HR.* 46; herða hjálma skúrir *cieris pugnam*, *SE.* I 670, 2; Gautr stála skúrar, *Odin pugna*, *bellator* *ibid.* 668, 2; skúrir Þróttar fars, *procella gladii, pugna*, *HS.* 15; vopna skúrir, *id.*, *vér hlutum v.*

skúrir, *F. V.* 228, 2. *SE.* I 676, 2 *per tmesin coherent*: fólkskúrum lýstr of hraustan hilmí, a fólkskúr, *procella gladii, pugna, vel conjectus gladiorum, nimbus telorum.* 3) *in compos.*: álmskúr, barmskúr, dynnskúr, hjálmuskúr, málmuskúr, meilskúr, naddskúr, skotskúr.

SKURFIR, *m.*, *avis nescio quæ*, *SE.* II 489.

SKÚRÖRDIGR, *adj.*, *obnitens procellæ, vento* (skúr; ördigr), *epith. navis*, *SE.* 442, 2.

SKÚRVÁN, *f.*, *nubes*, *Alm.* 19, *qs. spes pluvie*, skúr, ván; *nisi van h. l. sit terra, et skúrvan, terra imbrium, nubes*, *ut Pers.*

شیلرون (*shirovan*), *terra lactis* (*qs. islandice skyrvángur*), *a pers.* شید lac, *isl. skyr* (*Rask. Saml. Afhandl.* 2, 378). *Confer veðrmegin.*

SKURÐHAGR, *adj.*, *ezculpenti peritus* (skurðr, hagr). *artis fabrilis peritus*: skurðhagr við skip *navium ezculpandarum peritus*, *Ljufþ.*

SKURÐR, *m.*, *incisio, incisura* (skera), *it. opus sculptile, toreuma*, *SE.* I 316, 3.

SKÚTA, *f.*, *celox*, *SE.* I 581, 2; *Skáldh.* 3, 43 (*Félag.* 6, 134)

SKUTBORÐ, *n.*, *tabula puppis* (skutr, borð), *navis*, *Sturl.* 6, 36, 2: skeið skutborðs *curriculum navis, mare, vide skutborð.*

SKÚTI, *m.*, *prominens rupes et cavata*; *hellis skúti cavum antri*, *Grett.* 23 (*Vigagl.* 16). *Vide gnýskúti.* A skúta, *prominere* (*F.* VII 81).

SKUTILL, *m.*, *jaculum, venabulum, quo vituli marini et ceti capiuntur*; *beita skutill, jaculo ad cædendum uti, peritum esse mittendi jaculi*, *Fbr.* 32, 1 (*Ghm.* II 330). *Vide háskutill.* A skjóta, *mittere, jaculari.* 2) *mensa*; *distinguitur a bjóð, in loco manco*, *Rm.* 29; *jungitur cum bjóð*, *Rm.* 5. *Formam skutill vide F.* I 259; *VI* 232; skammr er skutill minn, *Fbr.* 8; unde skutilavæinn, *F.* VI 304. 442: skutildiskr, *Eg.* 46. Skutill, *SE.* I 308, 2, *ut bjóð, ibid.* 308, 3, *videtur usurpari de lapidibus, super quibus carnes bubulæ torrebantur, ubi* *Cod. Reg. helgo* (*Cod. W helgv*) *legendum videtur helgö* (*helgv*); *non enim occurrit, puto, skutl, n., quæ forma si admittitur, aut idem significat, aut capturam* (o: *carnes mactati bovis*).

SKUTR, *m.*, *spec., puppis, pars navis postica*, *SE.* I 583; *Hým.* 21; *Ílfjóðl.* 1. *Lato sensu significat tam anticam quam posticam navis partem, tam proram, quam puppim, v. c. F.* VIII 197, *Mariusúðin* var ekki lagrt skip, allt minna til skutanna, en um mitt; unde *adhuc Ostfjordenses distinguunt aptreskuttr* (*puppis*) *et framskuttr* (*prora*). *De phrasi, hafa ráð und skutl, Sturl.* 1, 19, 1 *vide skaut.*

SKUTTÍNGR, *m.*, *clipeus*, *SE.* I 572, 1 (*II* 478 skuttingr, *II* 562 skutþingr, *II* 621 una voce skutingbarði pro „skuttingr, bardí.”) *Qs. concussus, a skytti, skjóta.*

SKUTUHVÁL, *m.*, *ceti species aliqua*, *SE.* I 580, 3; *II* 481. 564; *II* 624 skútu-*hvalr*). *Lex. B. Hald. skútuvalr, pristis.*

SKUÐ, *f.*, *id. qu.* skauð, *FR. II 276*, v. l. 4 (*u=au*).

SKVAL, *n.*, *sermo, loquela, vox, sonus*, *SE. I 544; II 468. 613*, (*II 550 skvale*). *Hinc* hornaskvol, *id. qu.* horna hljóð, *GhM. I 567*, v. l. 12; *et verb.* skvala: risinu tók at skvala með mikilli raust, *FR. II 517*.

SKVALDR, *n.*, *garritus, strepitus* (skval), *Sterr. 85*, 2 (*ofskvaldr nimius garritus, F. VI 287*).

SKVALI, *m.*, *qui strepit* (skval); *in compos.*: hornumskvali.

SKÝ, *n.*, *nubes, Grm. 40; Alm. 18; Hund. 2, 3*, ubi skæva skýjum efri *super nubes volare*; reykr leggtr til skýja, *Mb. 5*; æ sè hann efri skýjum nubibus superior, i. e. *in cælis, RS. 21*, vide ókvaldr. *Metaph.*, sorgar ský, *nubes doloris, nubila humani animi, Skaldh. 3. 1. 2) plur.*, cælum (*Angl. sky*): siklingr skýja *rex cæli, deus, Has. 12; Lb. 43; SE. II 214, 1. 3) in appellationibus: a) aëris et cæli*: skýja slóð, *semita, tractus nubium, aër, skýja slóðar skríñ, sarrinus aëris, cælum, cujus skrýðir, Christus, Has. 19*; skýja tjald *tentorium nubium, cælum, skjöldúner skýja tjalds rex cæli, deus, Christus, Has. 20 b) clipei*: ský Óðins, *orustu, sækonúngra, nubes Odinis, pugna, regulorum maritimatorum, clipeus, SE. II 428, 512*; Þundar ský *nubes Thundi (Odinis), clipeus, Freyr Þ. skýs, præliator, vír, Grell. 49, 2*, þundar skýja þing. *conventus clipeorum, pugna, vide þingeggjaendi, Sturl. 7, 30, 6*; ský Gunnar, *Hildar, id., G. 40; Sie. 20, 4*; ský Sköglar, *id., Nj. 196, 1; Merl. 2, 65*; Sköglar skýs *vedr tempestas clipei, pugna, Hg. 33, 8*; Sköglar skýja *ekóð noxa clipeorum, gladius, telum, SE. II 114, 2*; viga ský *nubes cædium v. pugnarum, clipeus, velendr viga skýs, præliatores, viri, G. 65 (F. V)*; bóðvar ský *nubes pugna, clipeus, Ha. 233; Sturl. 5, 4, 4*; hjörva gnýs ský, *id., ÓT. 21, 1*; ógnar ský, *id., ógnar skýs meginaveitir, ingentes cateroæ clipeatæ, ingens militum numerus, Ha. 130*; randa ský *nubes circulatorum, clipeus, Sturl. 9, 32, 3. 4) in compositis*: bóðský, *hjaldrský, hreggský, morðský, oddský, reiddiský, rögský, vigský, þramský.*

SKÝBJÓÐR, *m.*, *nubem obferens, objiciens* (ský, bjóðr): Sköglar *borðs ækelsíhríðar skýbjóðr, clipeum objiciens, præliator, bellator, F. II 279, a* Sköglar *borða (clipei) skelfhriðar (pugna) ský, terribilis pugna nubes, clipeus.*

SKÝDRUPNIR (-drypnir), *m.*, *aër* (ský, drjúpa, stillare): skýdrupnis ský *nubes aëris cæli, Söll. 51.*

SKÝFA (-i, ða, t), *dissecare* (*conf. formas skífa et skúfa*): benlaugar skýfðu líða *leggi crura militum dissecuerunt, F. I 173, 3. 2) abrogare, exstinguere*: hann skýfði svá þýfðir, *ÓH. 192, 2, In prosa, excutere, deturbare*: hann tók í hönd sér rötakylfu mikla — ok skýfði goðin af stallonum, *F. II 163*; síð lípo at k m z skýfðu ofan goðonv., *Cod. Fris. col. 122. 32—3; it. ejicere, expellere, skýfór ok rekinn frá ásjónu Guða,*

Stjörn. 3) in compos.: auðskýfandi. *Hinc quidam auðskýfingr, dispergens divitias, pro auðskýfingr, cumulans divitias, vir liberabes, et quidem aptius.*

SKÝFLIR, *m.*, *qui spargit, dispergit, dilargitur* (skýfla, a skýfa. *in dispergendi notatione*), *in compos.* gullskýflir. *Hinc in compositis*, — skýflit, *quod dispergit, distrahit, v. c. feskýflit, Nj. Vers. lat. 102, not. d.* (*non defectus vel inopia pecuniæ, sed id quod magnam pecuniæ summam exigit, id quod magno constat, nam inopia pecuniæ vel defectus ut feskýflit, Eg. 61*): þeim varð feskýflit *eis magna pecuniæ summa constitit, Eb. 21; Grell. 96 inii.*, feskýflit, *sec. hodiernam pronuntiationem, excluso f*, *sed membr. h. l. varð henni feskýflit mjök; líðskýflit skip, navis, que magnum nautarum (remigum) numerum exigit, F. IV 297, ubi v. l. líðskýflit, per metathesin et mutato f in m, euphonia causa. Hædic usurpatur ferdaskýflit, negotium, quod crebra itinera exigit (in prolatione ferðaskýflit, escluso f); búskýflit, res, que magnas expensas rei familiaris exigit; que vox in exemplo, allato in Lex. E. Hald., in substantivum fem. gen. abiit, prave autem scribitur búskilpt, búskilmt, búskilft, pro búskýflit v. búskýflmt v. búskýflft, v. A. hafði b. mikla multas expensas habuit.*

SKYGGJA (-i, gða, gt), *obumbrare* (skuggi), *impers.*, þar er aldri skygeir *ubi nunquam umbra est, i. e. in loco lucidissimo, in luce clarissima, Mk. 18.*

SKYGN, *adj.*, *perspicax, acri visu præditus, de lupis, acie vespertina præditus*: skygnar skæðasagnir skógrs, *Ód. 22; in compos.*: hrafnskygn. 2) *fulgidus, fulgens*: skili skygnara (*neur. compar.*), *clipeo fulgentius, FR. I 470, 1; skygnaet glær vítrum mærinu pellucidum, Líl. 33.*

SKYGNÁZ (-iz, diz, z), *circumspicere, Hævam. 1*, ubi *s. um gáttir. Pros., s. um de speculatore, Sturl. 9, 3 (ed. Hafn. 1817 p. 188)*: hann hugsar fleira, en hann talar, ok skygniz víða um, *FR. II 91.*

SKYGNLEIKR, *m.*, *visus perspicax (skygn)*: með skygnleik skírur *intuitus perspicaci, Líl. 24. Pros., Hkr. Sie. p. 367.*

SKYGDËIR, *m.*, *gladius (qs. splendidus, fulgidus, skygðr)*, *SK. I 565, 2; II 560, 619 skygðer; II 476 skygðr.*

SKYGDËR, *fulgidus, splendidus, epith. gladii*: höggum hjaltvönd skygðum, *Eg. 67, 4; skygðs fyrir Skrýmmiss ezejum, sec. pronuntiationem pro skygða, Korm. 12, 7; epith. clipei, skjöldu skygða, F. X 179, 1; anæti, s. hringr splendidus amnulus, Skaldh. 2, 35. In compos.*: fagrskygðr, svartskygðr. *Conf. Fær. p. 161*, ok þar blikuðu við skildir fagrir, *quod Færoice vértitur*: og tár skjigði æf fagrur Skjöldun. *Metaph.*, skygðr í spálciaks dygðum *dicinandi virtute illustris, clarus, Nik. 47. Pros., hjálmr skygðr, skygðr sem glær, pellucida vitri instar galea, FR. I 138, 206; horn, skygð sem glær, H. 15; dyfrhorn mikit ok skygt vel, sá gjörta í gegnum, F. VI 241; sléttir ok skygðr, de gemma, Magn. p. 450; skygðr linkyrtil, Sturl. 2, 33.*

SKÝJABARR, *m.*, *ora, terra nubium, caelum* (ský, jaðarr): und skýjaðri, *sub caelo, in terris*, G. 2.

SKÝLA, *1. s. præs. conj. verbi skulu* (*pros. ÓT. c. 12* = skal, F. I, 87): *suffizo pron. ek, skyllak*, H. hat. 33; 3. s. skyli; *1. pl. skylim etc. Præs. conj. interdum usurpári videtur fere ut indic., quemadmodum hafim frétt* = höfam frétt, *Has. 48; saepe est optandi et cohortandi, ut verdim*, Lø. 38, dýrkim, Lø. 45.

SKÝLA, *verb., id. qu. Dan. skylle, Isl. skola, skula, lavare; tantum occurrit 3. s. præs. ind. skylr, lavat: Dröfn skylr stál, þar er stafni í stravmfylgjn þvær Bvlkjá, Drafna (unda) proram lavat, SE. II 493, 4; meginhára sára skylr álmdrósar ísa flest ár, ingens vulnerum unda (sanguis) lavat arcús pluviv glacies (i. e. clipeos) plurimis annis (quotannis), SE. I 674, 2. Conf. sub skilja.*

SKÝLAUSS, *adj., sine nube, serenus* (ský, lauss): *sk. röðull sol serenus, auro caelo splendens, ÓH. 239, 2 (SE. II 497, 3).*

SKÝLD, *f., quod quis debet, debitum* (skulu): *vilja enga skyld mihl alteri debere velle, Hild. 32 (id. qu. skuld). In prosa etiam census, tributum, Plur. skyldir, Y. 12; ÓH. 133; debitum, ÓH. 149. Hinc skyldarembætti, munus officiosum, Sks. 505; skyldarerindi negotium necessarium, Eg. 55.*

SKÝLDA, *f., officium* (skulu): *so sem skyldan býðr (lege beidir), Gd. 27; quod decet, par est, at skyldo ut eos decuit, Jd. 10. Pros.: F. VI 145; Mg. 1; cognatio, necessitudo, Vigagl. 9; FR. II 473. 2) 1. s. impf. ind. et conj. v. skulu, Gk. 1, 7; HS. 1 7.*

SKÝLDA (-di, da, t), *officium alicui injungere* (skylda), *enm acc., id. qu. skylda* (-aða, at), *F. VIII 231. v. l. 3. Hinc pass., skyldaz (-iz, iz), teneri, obligari. debere: skatna vinn skyldiz at haldá skjaldá galdr, rez tenetur, rez officium est, SF. I 672, 1.*

SKÝLDBRETAR, *m. pl., Britones cognati, necessitudine juncti* (skyldr, Bretar): *skyldbretar skytju Britones bellonæ necessitudine juncti, i. e. natio bellicosa, de gigantibus, SE. I 298, 1.*

SKÝLDIR, *m., qui clipeis munit, tegit, id. qu. skyldir* (a skjoldr, *quod superest in skjoldhlynr*): *hauka s. qui mi'ites clipeo tegit, dux, F. II 305; s. skautjálfaðar qui se clipeo tegit, præliator, bellator, Hg. 8. (F. I 28, 3); s. skéidar brands qui proram navis clipeis ornat, dux classis, imperator, F. V 119, 3. v. l. 26.*

SKÝLDIVÖNDR, *m., munimentum virgeum, sepimentum virgeum* (skylda = skilda, skjaldá, *pro skýla, tegere, a skjöl*). *forte propr. virgultum sylvæ extremum, ventis oppositum, quod ceteram sylvam a vi ventorum defendit, ÓT. Skh. 2, 195. Cf. gerðivöndr sub gerðihammarr, þerrivöndr (=þjotr) in Lex. B. Hald.*

SKÝLDLIGA, *adv., pro officii necessitudine* (skyld), *ÓH. 23, 1; potest et verti „necessario“, sic enim est skyldligr, Grág. I, 334, et skylliga, F. VIII 398, conf.*

skuldliga; skyldiliga ad speciem officiose, F. XI 108.

SKÝLUO-AT, *non debuissent, non oportet eos esse, Am. 2, 3. pl. imperf. conj. v. skulu, cum neg. (non, at skyldo, ut essent).*

SKÝLDR, *adj., obligatus, qui officii religione tenetur, cui quid facere officium est* (Skyld), *qui aliquid facere debet, sequi. infra., ÓT. 131, 3; Mg. 11, 2; SF. I 464, 2; Has. 20. 2) debitus, fundr, hrafní skyldr, conventus, corvo debitus, i. e. pugna, Hh. 62, 7; neutr., skylt, quod debet (feri) officium: þeim greppum verðr skylt, debent poëta, officium est poëtarum, F. X 422, 1; SE. I 82. 3) cognatus, necessarius, necessitudine junctus alicui, Söll. 48. Neutr. skylt, cognatio, necessitudo: metaph., eiga skylt til þeirra hjarla strá cognatum (i. e. similem) esse graminibus campi, imbecillum, ignavum esse, Sturl. 4, 45, 2.*

SKÝLDUGR, *adj., id. qu. skyldr: skyldag fræði præcipua dogmata religionis, quæ cuiusque christiano tenenda sunt, Skáldh. 5, 18; sem skyldugt veri ut oporteret, Lb. 10; superl., skyldugast officiocissime, F. III 30. v. l. 5.*

SKÝLI, *m., rex* (id. qu. skuli; *sic variat nom. propr. Skáli et Skyli, F. IX 498, v. l. 6), in obliquis inserit j, skylja; SE. I 516, Skylius, filius Haldani Prisci; mestudill Skylja progenies Skylii, rez, ibid. 600, 1; höfud skylja caput regis, i. e. rez, F. VI 236, 1; við skylja ab rege, F. III 9, 1 (SE. I 520, 3); fur skylja coram rege, F. II 322, 1; með skylja jurtá regem (navem regis), Hh. 63, 4; adde SE. I 638, 1. 2) 3. s. præs. conj. verbi skulu, vide skýla.*

SKÝLIHÖGG, *n., ictus vehemens oblique infictus* (de hac voce vide Felag. 6, 113—4; Lex. B. Hald. ictus visibilis), *FR. I 284, 1; Grett. 65, 4. Pros., ÓT. c. 95 (F. II 218, 219); ÓH. c. 84 (F. IV 170).*

SKÝLIR, *m., protector, tutor* (skýla, tegere, Y. c. 22, a skjóli); *hólda skýlir tutor hominum, a) deus, Gdð. 1. b) episcopus, Gdð. 39. In compos.: böðskýlir, gimskýlir, gunnskýlir.*

SKÝN, *n., sensus, intellectio, ratio, mens sana: þeir hafa lítit grasbita skýn eziguo sensu brutorum audent, Nj. 44, 4; kunna nokkut skýn á e-u, aliquam notitiam rei habere, aliquantum nosse, Skáldh. 6, 3; fá skýn sanitati mentis restitui, Selk. 16. Pros. finna af skýni sjálfs sins propria intelligentia animadvertere, Eb 47 (AA. 240, 1) ubi GhM. I 762: f. af skýnsemi sinni. 2) pl. skýnjar, f., notitia, intelligentia: ek veit skýnjar á því ejus rei notitiam habeo, id novi, Sturl. 4, 13, 1, ubi GhM. II 790 s'yni, neutr. sing., id. qu. skýn, cum i paragogico; kunna mestar skýnjar dáina munviggis poësios optimam notitiam habere, artis poëticae peritissimum esse, F. V 209, 1. In sing. genus femininum non inveni, puto tamen SE. I 174 skýn þotius esse f. quam n., locus sic est, sec. Cod. Reg.: En Opin bar þeimvnn verst þenna skapa, sem hann kvni mesta skýn, hverav mikil aftaka oc misa Asvnum var í fráfalli Baldrs.*

SKYNDÁ, (-di,da,t), *properare, incitare* (skunda): hinn er skyndi byr branda, *ille, qui tempestatem gladiatorum incitavit* (pugnam ciebat), *HR. 59. Part. pass.*, skyndr: hafnar, skyndir at sköklu, hirci, temonibus celeriter admoti, *Hamh. 21. — 2) intrans.*, festinare, *properare*: s. undan cinum aufugere, *Ha. 326, 3*; s. guði til handa deo celeriter nomen dare, *Ólafsr. 26*; s. út celeriter ezira, *Hít. 11, 1. Impers.*, skyndtu festina, *FR. I 437, 2*; veiti skyndi sanguis fluxit, *effusus est*, *F. VI 140, 2.*

SKYNDADR, m., id. qu. skundaðr, *incitator, qui in cursum incitat, emittit*; hauga s. emittens accipitrem, princeps, *rez*, *SE. I 514, 3*, ubi dat. s. haugs skyndaði.

SKYNDIR, m., *incitator* (skynda): rimma s. incitator pugnae, praetor, *Isl. 5*; styrjar s. id., *Eg. 60, 2*; s. dólgljósa incitator gladii, id., *SE. I 322, 5 (F. VI 140, 1)*; s. stála missor telorum, id., *vir*, *Nj. 99*; s. branda storms accelerator praetii, bellator, *F. II 279. In compos.*: elskyndir, hraðskyndir, munskyndir, rymskyndir. — 2) luna, *Alom. 15*; *SK. I 472* (vide skjóðir), aut accelerans, festinans, sensu neutr., aut lucens, *cogn. Norv. skonde, faz.*

SKYNJA, (-aða,at), *sentire, animadvertere* (skyn): distinguitur a kenna, agnosce, *Skáldh. 6, 39*; junguntur skynja ok þekkja sentire et nosse, i. e. intelligere, *Nj. 45.*

SKYNSAMR, adj., *ratione praeditus* (skyn, -samr): skynsöm önd animus ratione praeditus, *Gd. 36.*

SKYNSEMD, f., *ratio* (skynsamr): musteri, lamed með hamri hjálprendar skynsemdar, *aedes, auxilio rationis (ingenii humani) fabricata*, *Mh. 14.*

SKYNUGR, adj., *intelligens, prudens, sapiens* (skyn), *in compos.*: bráðskynugr.

SKYPILL, m., *velamen capitis*, *SE. II 494*, ubi „skypill (h)“, i. e. skypill (höfuðdúkr). *Igitur cognatum est skupla, hodie id. qu. faldr, unde verb. skupla, id. qu. falda sér, Jónsv. p. 29.*

SKÝRA (-i,ða,t), *irrigare, irrorare, madefacere* (skúr): ek læt ýring ýra atgeira skýra um grön, *facio rorem uri hastarum (rorem cornuum, i. e. cerevisiam) irrigare mystacem*, *Eg. 43, 3.*

SKÝRA (-i,ða,t), *demonstrare, declarare, alia forma verbi skíra*: orð skýra svá verba (sacra scripturae) sic declarant, id testantur, *Gþ. 7*; skýra bauga von í haugi, *significare, spem esse rerum pretiosarum in tumultu positionandarum*, *Grett. 20, 1*, ubi metrum et usus postulát blikýrandi skýra; jöfurs dýrð höfum skýrða gloriám regis exposuimus, *verbis explanavimus, celebravimus*, *G. 63*, postulante metro pro skírða; Maia ok Pétur megu þat skýra, *demonstrare, comprobare*, *Gðþ. 19*; vann sannfróðliga skýrðar sínar gjörðir göðri röksemd, *suum agendi rationem firmis argumentis eidenter comprobavit*, *Gðþ. 30*; nú mun ek skýra of (um, *SE. II 624*) skipa heiti, *jam appellations navium simpliciter recensero*, *SE. I 581, 2; II 481. 564. 624*; vinna hverja dýrð skýrða or hugðu

posse quamque virtutem (vim miraculosam Sanctae Crucis) cogitatione comprehendere, vel animo conceptam evolvere, *Lb. 41*; mestiklir vann skýrðar manndýrðir, *princeps liberalis animi virtutes testatus dedit, testificatus est*, *SE. I 656, 1. Pass.*, eegmóts mönnum skýris merki frómdarverka mælinga, *exempla rerum ab rege egregie gestarum visis exponuntur, demonstrantur*, *Rekst. 10, sec. Cod. Holm. Berg. abb.*; sem fyrr skýrðis í fróði, *quemadmodum supra in carmine demonstratum est*, *Gd. 39*; gott skýris fyrir glösa setta | Guðmundar lif allar stundir, *vita G., usquequaque eximia, tropo proposito designatur, declaratur, significatur*, *Gd. 36*; *part. pass.*, dýrð, skýrð í tíðum, gloria, *per officium missaticum luculenter demonstrata, sacris peragendis celebrata*, *Gþ. 4*; skýrðr, testatus, *testificatus, ut adj., illustris, clarus, vide ástækýrðr, fríðskýrðr. Pros.*, skýra eitthvat rei circumstantias *declarare*, *Grög. II 88*; þat kann engi orðum at skýra, *id verbis describere nemo protest, Synl. Bapt. p. 170, ex Mariusaga membr.*; konungs dóttir skal skýra, *hvárir vinna, de principatu utriusvis judicium fert*, *FR. II 546. Scriptio per y confirmatur forma secura*, *F. X 377 et asti seyrþr, Plac. 9. — 2) in baptisandi significato rectius ex usu scribitur skíra; est tamen skatna skýrða, Has. 65*; et síra skýrða, *Mk. 43*, ubi metrum postulát skírða (hirdvist síra skírða).

SKÝRANN, n., *aedes nubium, caelum* (skj, rann): und skýranni sub caelo, i. e. in terra, *OH. 99*; Orkn. 5, 2; sk. Sörva caelum Sorvii (piratae), *clipeus*, *F. I 132, 2, sec. Skl. et F. XII ad h. l. Sed potest et h. l. und skýranni simpliciter verti: sub caelo, in terris, ut locis supra allatis, et construi: þing hjör-lautar hyrjar sörrva (= þing sverðmanna), conventus militum, pugna.*

SKYRKAUP, n., *emptio lactis coagulati* (skyr, kaup), *F. VI 363, 2*. Skyr, n., *lac coagulatum, σχιτόν γάλα, Eg. 74 sapius, conf. Pers. شير (shir), lac, Rask. Saml. Afhandl. 2, 378.*

SKÝRLEIKR, m., *claritas, perspicuitas* (skýrr): veitið mér með skýrleik skjótum skjóta dýzð, *exhibe mihi celerem virtutem (humanitatem) cum celeri perspicuitate, i. e. pro tua humanitate non dubito, quin mihi statim aperte et dilucide significes*, *Gþ. 12, quo loco Cod. Holm. habet skírleik.*

SKÝRLIGA, adv., *diserte, clare, perspicue, aperte*: kvad s., *Gþ. 14*, ab adj. skýrligr, vide skírligr.

SKÝRR, adj., *clarus, perspicuus, evidens, distinctus*; de rebus, skýr skuggjo clarum speculum, *Gd. 67*; skýr úrskurðr fyrri verða perspicua portentorum interpretatio, *SK. II 246, 2*; skýrt próf clarum, *evidens documentum*, *Gd. 68*; skýr læring distincta, *subtilis informatio*, *Gd. 7* (vide skírr). — 2) de personis, *clarus, illustris, excellens*: skýr Ullar eltherðandi vir egregius, *Gv. 6*; malmrjúti tel ek skýran ajo praetiatorem esse excellentem, *leg. Sturl. I, 20, 1*; skýr konungríkballar, *excellens calii rex, deus opt. max.*, *Has. 2*;

skjfr greppr insignis poëta, SE. I 686, 1; hin skýra mör ezimia virgo, F. VI 387, 1 (voc.). Superl. skjfrstr: skatna skjfrstr virorum clarissimus, SE. I 700, 1. 710, 2; skjfrstr at öllu ad omnia excellentissimus, F. VII 328, 5. In compos.: margskýfr.

SKÝRTA, f., indusium, tunica, Rm. 15; FR. I 432, 1; in appell. lorica SE. I 420, c. c. Hamþis skýrtur tunica Hamderis, lorica, SE. I 422, 4; Svelnia skýrtur indusia Sö. (Odinis), id., Krm. 12; hringr skýrtur tunica annulata, id., F. II 316, 1; skýrta, hamri sæð, indusium, malleo consutum, lorica (ratione habita preced. serkr), F. XI 197, 3. In compos.: fyrirskýrta, gráskýrta, hring-skýrta.

SKÝRVIÐR, m., arbor clipei, pugnator, vir, Korm. 16, 5, a skjýr, id. qu. skirr, clipeus, quæ forma, quasi ex Edda, citatur in Gloss. Njalæ et Nj. Vers. lat. pag. 548. not.

SKÝSTALLR, m., scamnum vel statio nubium, ær (ský, stallr): skýstalls skrin scrinium æris, cælum (cf. SE. I 316), Has. 29. Vide skringeyppandi.

SKÝTI, m., jaculator, sagittarius (skjóta), de venatore, Völk. 4. 8 (nom.). Pros., nom. F. X 362; Ljós. 13; dat. sing. cum art., skytanum, F. VII 192; plur. skyttar, F. VII 82, v. l. 3. In compos.: óskýti imperitus jaculator, F. VII 262 inserit j, óskýtja ör sagitta imperiti sagittarii, quo loco Hkr. habet óskýtjo, a nom. óskýtja, f., id., sic et Cod. Fris. col. 303, 13.

SKÝTJA, f., qui, quæ jaculatur (respondens skyti, sub quo vide óskýtja): málskýtja, per imesin, RS. 10, quæ sermonem ejaculatur, lingua, ubi forte pro mál sem legendum sit máls sem, ut foret skýtja máls, id., conf. SE. I 540, tvega er opt kavllvt sverþ máls. — 2) forte Bellona, in gigantum appell., skyldbreitar skýtiv, SE. I 298, 1, nisi skýtju h. l. sit gen. pl. anomalus, et intelligantur Scythæ, qui sumto gigantes dicerentur natio Scythis cognata.

SKÝTJALD, n., tentorium nubium, cælum (ský, tjald): vörðr skýtjalds custos cæli, deus, Has. 65.

SKÝTJÖRN, f., mare nubium, ær (ský, tjörn): tjald skýtjarnar tentorium æris, cælum, und víðu tjaldi skýtjarnar sub lato cælo, i. e. in terris, Ód 28.

SKÝTTI, n., quod mittitur, in compos., þvestskýtti. Forsitan extiterit olim verb. skýtta (= skjóta), jaculari, unde skýtteri, m., sagittarius (ut ridderi=riddari, sumerit =sumarit), Lex. Myth. p. 1046, in calendario: 0 (3: sól) í skýttera.

SKÝÐUNDR, m., Thundus (Odin) nubis (ský, þundur): egghríðar skýþundar præliatores, milites, ab egghríðar ský, nubes pugnæ, clipeus, Ha. 326, 3.

SKÝÐIR, m., luna, SE. II 485. 569, conf. skyndir.

SLÁ (slæ, sló, slegit), cedere, verberare, cadere, percutere, ferire; impf. anomalum, 3. s. slæri, sleri, F. X 379. 394; 3. pl. slæro, ibid. 403. — a) cedere, slá gull aurum cu-

dere, Völk. 5; slá mæki gladium cedere, fabricare, FR. I 435, 1. — b) pellere fides: slá hörpu citharam pulsare, Vsp. 38; Am. 62; slá fidlu panduram pulsare, F. VII 356. — c) spatha ferire, telam densare: slá vel, Nj. 158, 2. — d) c. dat., slá hamri malleo uti, opus fabrilis exercere, Völk. 18; hamri sleginn malleo cusus, fabricatus, de lorica, SE. I 460, 1; slegit gull Ullar fars aurum malleatum clipei, i. e. aureæ bractæ, quibus clipei ornabantur, Ha. 291, 2. — e) slá slnar hendr complodere manus, jactare brachia (in dolore), Bk. 2, 23. 27. — f) percutere, occidere, interficere, Hyndl. 27; devincere, prælio superare quem, ÓH. 24, cf. slag. — g) slá tjald tentorium figere, ponere aliquo loco, Ag. (Einar Gills.) — h) slá málfing við mey colloquium instituire cum femina, FR. II 273, 3. — i) impers. cum dat., sló svá leiki ludus ita instituebatur, i. e. res sic gesta est, Eb. 19, 3 (active foret, at slá leik ludum instituire, ludere, ut pass. leikr var sleginn skamt frá garði — þat var knattleikr, Sturl. 6, 1; þá var sleginn dans í stofu, Sturl. 5, 8); slegit hefir þögn á þegna silentium incessit hominibus, homines obmutuere, elingues facti sunt, Mg. 17, 8. — k) recipr., sláz (= slá sér), rapere, corripere se: slóguz und sessþiljor sub transtra se dejecerunt, H. 19, 4; er (þeir) slóz i ferðir ubi se agminibus immiscuerunt, vel expeditionibus (itineribus) se adplicuerunt, Ha. 182, 1, ubi slóz est syncopatum pro slóguz. — l) slá eldi of e-n circumdare quem igni, Hyndl. 44. — m) slá út e-u aliquid effundere, pros. SE. I 184; hinc absol., hverr skal slá fyrir öðrum út, solet vulgo alter de altero sinistros rumores spargere, alter alterum culpæ, vituperare, Skaldh. 3, 3. — n) part. pass., sleginn, a) cusus, vide d, it. composita: fazzsleginn, hardisleginn, írsleginn. — β) circumdatus, cinctus: eldi um sleginn igne circumfusus, Sóll. 66; bragnar, háli slegnir, igne circumfusi, ardentés, Ha. 286, 4; sl. regni pluvið c., Vegtk. 10; valdögg sanguine, Hund. 2, 42; harmdögg lacrimis, Hund. 2, 43; valr, sleginn sessmeiðum, ædes, cincta jugis sedilibus, Ghe. 14; sl. röghornum gladii v. armatis militibus circumdatus, Ghe. 30.

SLAÐR, n., multiloquium, garrulitas, Grett. 77, 1.

SLAG, n., ictus (slá); it. clades: gefa e-m slag cladem inferre, clade adficere, Ha. 130 v. l. In pros. plur., de levibus præliis, F. XI 200. 209. 336; Orkn. p. 58 (ÓH. 186, fá stór slög magna clade adfici); in sing., slag, impetus prælii = lota, hríf: í þessu slagi koma þeir af sér akkerinu, Sturl. 7, 30. — 2) modus, ratio: með káttligt slag miro modo, Skaldh. 4, 6. — 3) in compos., v. orðslög. Slög, f., vide suo loco.

SLAGR, m., carmen (slá): harma slagr carmen flebile, cantus lugubris, elegia, Skaldh. 2, 1. Propr. est cantus nereorum et fidium, unde nomina carminum Gunnars slagr, FR. I 318, Gýgjar slagr, FR. III 223; it. de

instrumentis musicis, hljóðfæra slagir, F. III 191.

SLAKR, *adj. remissus, laxus, SE. I 252, 3.*

SLANGA, SLÁNGA, *f., funda (slyngja): s. Davíðs kóngrs, Gd. 37. In compos.: valslána; sveigir slaungu funditor, vir, Nj. 23, 1 v. l. pro seima slaungvir. Confr. sleynguþref.*

SLÁNI, *m., longurio, SE. II 496; Mg. 34, 7 (F. VI 87, 2).*

SLAPPARÐR, *m., vulpes, SE. II 490.*

SLAPPI, *m., id. qu. slápr, SE. II 496.*

SLAPR, *m., longurio, vir longus et ignavus, SE. I 532. Hinc Höllsláppinn, de Thor-gilsu.; plur., carnes animalium mactatorum, Sturl. 3, 28, 1.*

SLÁTR, *n., caro, Gd. 60; Ag. (Finar Gilsu.); plur., carnes animalium mactatorum, Sturl. 3, 28, 1.*

SLÁTRA (-aða,at), *mactare (slátr), Am. 19.*

SLATTA (-aðn,at), *vide Lex. B. Hald.; at s. i þögn ad silentium redigi, bjóða e-m at slatta i þögn silentium alicui imperare, aliquem ad silentium redigere, Skáldh. 6, 1.*

SLÁTTB, *m., pulsus, pulsatio (slá), vide harpslátr.*

SLAUG, *F. II 250, 2, vide slög.*

SLAUNGVA (-gvi,gða,gt), *jacere, mittere (id. qu. slöngva, sleyngja, slyngja), pros. Nj. 130 fn.; Sks. p. 410 (inf)*

SLAUNGVANBAUGI, *m., jaculator annulorum, cogn. viri, Hyndl. 26 (qs. slaungvandi bauga, a slaungva et baugr), quod FR. I 377 scribitur slöngvandauci, id., a slöngva. Exemplum participii verbi intrans., eodem modo constructi, superest in voce Norv. Riukanfossen (cataracta fumans), nomen cataractæ in Telemarkia Superiori (Dansk Folkekalender 1842, pag. 136).*

SLAUNGVIR, *m., qui jacit, mittit (slaungva), id. qu. slöngvir, sleyngvir): s. sandheims sólar missor auri, vir liberalis, Nj. 78, 3; seima, vánar dags, hringu, id., Nj. 23, 1; F. VII 79, 2; RS. 21; boga s. arcitenens, vir, Grett. 39; harra s. expulsor, ezagitorum regularum, rex potens, F. XI 296, 2. In compos.: hraðslaungvir.*

SLÆFR, *adj., hebes, obtusus, id. qu. slær, it. ignavus, imbellis, iners: Sveins vara sonr at teyna | slæfr, þaut álfr um hræfi, ÓH. 160, 2, ubi Fsk. 82, 2, et F. IV 363 slær.*

SLEGGJA, *f., tudes ferraria, malleus grandior excudendo et procudendo ferro: sleggju-Sigurðr, faber ferrarius, F. VI 362, 2.*

SLÆGLIGA, *adv., callide, vide slögliga.*

SLÆGR, *adj., callidus, astutus, inserit j. ante term. a, u (o): s. gaurr, de musico, Sverr. 85, 2; acc. s., slægjan, Hund. 2, 11; dat. s., slægjum; bregðr við firna slægjum Farbauta mög, opponit sese mirifice versuto Farböti fljó (i. e. Lokio), SE. I 268, 1. Primitus pronuntiatum fuit per diphth. o, unde compar. slögari, F. XI 23, slögri, F. X 387, et subst. slögð, F. X 305; Anecd.*

Sverr. p. 82. Derivandum est enim a v. slá, impf. ind. sló, conj. slógi v. slögja: nam et hodie dicitur slægr hestur, equus calcitrans (a slá), et Svæc. slög et artis fabrilis peritum et callidum significat. In compos.: orðslægr.

SLEIKJA (-i,ta,t), *lambere: s. blóttfrgil innan, Hallfr. sec. membr. 132 (ÓT. Ská. 2, 304); de lambendis vulneribus: síðan sleikti sæll ok mykti | synda þúga linri tægu, Gdþ. 48.*

SLEIPNIR, *m., Sleipner, equus Odinis, Lokio satus, ocellipes, cinerei coloris, SE. I 136-38; Grm. 43; FR. I 486, 3; SK. I 70. 132, 2. 174. 178. 480, 2. II 459. Sleipnis frændi, Lokius, SE. I 268 (cf. I 138). De equo in universum, SE. II 487. 571: Sleipnis verðr esca equi, fenum, sleynguþref Sleipnis verðar, merga, Ý. 21, 2; AR. I 261, 2; hörva sl. equus funyum (lagueorum), patibulum, cruz, furca, Ý. 28. In appell. navis, vide compos.: hafsleipnir, háfleipnir.*

SLEITA, *f., jurgium, altercatio: lystr sleitu jurgii cupidus, jurgiosus, de civibus seditiosus et turbulentus, F. VI 339, 1; sleita mótt, conventus, in quo jurgia agitantur, sleitu mótu meitinjörðr, vir a jurgiis et altercatiohis alienus, vir pacis amans, quietus, pacificus, GS. str. 12, vide supra meitinjörðr. Hinc cognomen Sleitu-Helgi, Helgius jurgiosus, turbulentus, Ísl. I 166, 2 (F. III 143); una sèr sleitu litigiis adquiescere, deditum esse, Sturl. 10, 10. In pros. junguntur sleitur ok ofrkapp jurgia et immodice contentiones, Sks. 341; sleitur ok lögrókar altercatio in jure, ambages et cavillationes juris, Sks. 439; sleitudoðmr, judicium tricus plenum, Anecd. p. 12. — 2) cunctatio, tergiversatio: sleitur seims tenacitas, una sleitum seims tenacem esse, auro parcere, Sturl. 7, 39, 2. Sic adv. sleitiliga, cunctanter et languide, drekka sleitiliga, F. VI 241; Orkn. p. 190; contra: drekka ósleitiliga, impigre et strenue, non cunctanter, Eg. 71, et sleitulaust, ibid. 74; Lex. B. Hald. citat ex Hist. Persarum (Persasögur): Alexander drakk ósleitit af hendi Philippi, A. oblata a Ph. potionem sine cunctatione, nihil moratus, hausit (Curt. 3, 6, 9: accipit poculum et haurit interritus).*

SLEITINN, *adj., jurgiosus, contentiosus (sleita): it. pugnaz, bellicosus: fundum þegna teita ok sleitna, alacres et bellicosos, FR. II 313, 4; sleitinn óvinur hostis infestus, periculosus, Hv. 14.*

SLÆKINN, *adj., piger, deses (conf. slakr, slókr): sinni sýslu tñnir s. maðr, illt er verkþjófr at vera, Hugsm. 34, 5. In compos., óslækinn, et verkslækinn in Lex. B. Hald. (Visnab. ed. Hol. p. 364). Vide óslækinn infra.*

SLÆKJA (-i,da,t), *inferiorem reddere (slækinn): s. aðra, alios, Am. 99.*

SLÆKNIORÐ, *n., fama ignavia (slækni, f., ignavia, a slækinn), per tmesin coheret F. I 58 v. l. 3; forðaz s., ignavia famam eitlare; vide slökniörð.*

SLEKT, *f.*, genus, familia (Dan. Slægt): afri slekt (dat.), totam familiam, vel omnes cognatos, Skáldh. 3, 45. SE. I 20: öllum manndómlegum listum riddarligrar slektar.

SLÆLIGA, *adv.*, ignaviter (slær), Nj. 156. Pros., Sturl. 7, 35; compar. slæligar, Sturl. 5, 17; óstøliga, legendum est, F. XI 277.

SLÆMBE, *m.*, epilogus, ultima pars carminis intercalati, Rekst. 24; Has. 46; Lv. 34; Gd. 41; Mk. 28. Vide Prolus. Scholæ Besast. 1844, præf. pag. 9—12.

SLEPPA (slepp, slapp, sloppit), *labi*, excidere: báuga grund slapp Birsi or mundum, mulier e manibus Björnris effugit, i. e. Björn usore excidit, Hild. 12, 1. Hinc verb. act. sleppa (-i,ta,t), missum facere, amittere.

SLÆR, *adj.*, id. qu. slær, vide compos. áslær.

SLÆR, **SLÆ**, **SLÆTT**, *adj.*, hebes, obtusus: slætt sverð, F. V 82, 1, (OH. 240, 1); Korm. 22, 4; inserit v, með slævo sverði, hebetae gladio, Fm. 30. F. XI 196, 3 legendum: sverð knáttu verða slær, gladiiis hebetibus esse contigit. Neutr. slætt, vice adverbii, F. VII 12, 1. — 2) ignavus, imbellis, F. IV 363 et Fsk. 82, 2, vide slæfr. Compar. slærri et slævri, unde dat. pl. slævörum, slævörum, ignavioribus, mollioribus, Æd. 22. 23. — 3) in compos., óslær. Pros., slær sverð, gladii obtusi, ÓT. c. 127; slær ex securis obtusa, Sturl. 4, 26; slær iners, Sturl. 7, 59.

SLÆTTA, *f.*, planities, it. terra (slættir): á enskri slættu in Anglia, SE. II 222, 2. In compos.: óslætta.

SLÆTTA (-tti,ttat), *planum facere, complanare* (slættir): s. gnapturna aldri celsas vita turres complanare, pectora, corpora leto dare, sternere, SE. I 662, 2. — 2) levem reddere, levigare, lenire, mollire: hrjðfir slættas seabri levigantur (leprosi sanantur), Gd. 14; polire: s. óð biagar tólum expolire carmen instrumentis pœseos, i. e. pœtice exornare, elaborare, G. 47.

SLÆTTBAKA, *f.*, cetus, id. qu. slættibaka, SE. II 624.

SLÆTTFJALLAÐR, *adj.*, levi cute, nitida cuticula (slættir, fjall), de femina, F. II 239, 3. Pros., de feris, slættfjöllub dýr, bestia, cute non corrugata, in rugas (præ furore) non contracta, vel pilis non horrentibus, FR. III 77.

SLÆTTIBAKA, *f.*, balæna mysticetus, SE. I 581, 1; II 481. 563 (II 624 slættibaka; hodie slættibakr, *m.*) Vide GhM. III 294, et 364. not. 34; Thronhvj. Selsk. Skr. 3, 43. not.

SLÆTTR, *adj.*, planus, æquus: s. moldvegtr plana via terrestris, Og. 3; i slættu Suðvíki, OH. 12, 3; til slætz Sælunz ad planam Selandiam, OH. 155, 2; i slættiri Sikileyju, Hh. 5, 1; i þrándheim slættan, Gd. 51; i slættan Saurbæ, Korm. 12, 5. Sic et Hh. 3, 3 legendum: sótti á slætta Skánunga jörð planam Skaniensium terram petiuit, in Skaniæ projectus est. Slættir himinn planum cælum, Vafpr. 46. — 2) part. pass. verb. slætta 2, expositus, elaboratus: ek vinn

slættan Surtar, mttar sylg, carmen elaboro, F. III 3, 1; slættir hróðr, óðr, bragr, carmen elaboratum, Lv. 25; Rekst. 1; Gv. 1; slætt óðar lag, id., Lv. 3. — 3) slætt, neutr. *adj.*, vice adverbii: expedite, prospere, feliciter: ei mun ferðin gánga slætt haud prospere succedet iter, Skáldh. 3, 51; skiljaz slætt við e-n re integra digredi, Skáldh. 2, 51; plene, omnino, perfecte, Gþ. 14, vide vök. Pros. F. II 127. 319.

SLEVÖÐR, *m.*, equus, SE. II 571, prave pro skevöðr.

SLEYMA, *f.*, vir ignavus, SE. I 532; II 464. 547. 610.

SLEYNGJA (-i,da,t), *jacere, projicere, dispergere, cum dat.*: sleynghi silfri jactavit argentum, Am. 43.

SLEYNGUÐREF (*membr. E.* slönguþref, D. slynguþref), *n.*, bacillus fundalis, baculus fundæ (sleynga, slönga, slynga=slönga. þref), id. qu. slaungustafr, baculus, adhibitus in fundis, dictis stafslöngur (justibali, Sks. 380): sleynghref Sleipnia verðr bacillus feni, merga, Ý. 21, 2; AR. I 261, 2; cfr. ibid. not. 6.

SLEYNGVIR, *m.*, qui jaculatur, jacit, mittit, spargit (sleyngja), vide compos.: gim-sleyngvir.

SLEÐI, *m.*, traha, Bk. 1, 15. In compos.: myksleði; it. skipsleði, FR II 5.

SLÆÐOZ, *OH.* 48, 3, pro slæfðoz, excluso f, 3. pl. impf. ind. pass. verb. slefa, hebetare (slæfr): sverð slæðoz gladii hebetati mnt. Formam slæfðoz h. l. habent 3 Codd. F. IV 100. v l. 9. Verbum slefa (slæva, -ada, at) ter occurrit in Sturl. 6, 35: slævar þetta þar heldr bardagann, quæ res eo loco pugnam remissionem, languidiorem reddidit; slævuðu þær mægðir mjök lílveizlu þeirra feðga við Loft, 4, 26; við slíkar fortölur slæfðis skap jarlæns animus mitigatus est, 4, 25.

SLÆÐUR, *f. pl.*, vestimenti serici genus, stola demissior, syrma: síðar s., Rm. 26; gullknappaðar s., Eg. 70. Hinc slæðukarmr, vestiarius, síf slæðukarmr, nympfa vestiarii, femina, F. II 248. In prosa: Eg. 70 82; Nj. 124; slæður áfPELLI gullsaumaðar, F. IV 164; V 245; VII 148—9.

SLÍKR, *adj.*, talis, Vsp. 24; Hávam. 98; H. 24; Nj. 23, 1; Mg. 10, 2; slíkr, sem, talis, qualis, OH. 248, 2; Am. 103. — 2) tantus, OH. 74, 3; annat slíkt aliud tantum, aliud æque multum, Ghe. 6. — 3) idem, similis, Am. 77; Rekst. 8; vör unnum svarat slíko nos eodem modo respondimus, OH. 48, 5. — 4) slíkt-þat, id, ea res, Hávam. 10; Am. 44; SE. I 698, 3.

SLÍKR, *m.*, lentus humor; var á holdi slíkr caro (corpus) lento humore perfusa erat, Hild. c. 19.

SLINI, *m.*, iners homuncio, SE, I 532; II 465. 547 (II 610 sláni, perper., male depravatam ex præced. slangi).

SLIPPR, *adj.*, inermis (slæppa), Grett. 14. Sic per i scribitur F. XI 160; Sturl. 7, 15; per y Isl. II 258; GhM. II 352. 354; Vigagl. 21.

SLIT, *n.*, abruptio, dissolutio (slita): plur.,

violatio, dissolutio amicitia, dirupta amicitia, Hænam. 123. In compositis: aldrlit, fríðslit (sifjaslit, sing, SE. I 186).

SLÍTA (slít, sleit, slíiti), *rumpere*; 1) cum acc.: s. reip, bónd, *rumpere vincula, Söll. 37; Sonart. 7; slitin hrynja lorica dirupta, FR. II 216, 2; discerpere, laniare: vargr sleit vera, Vsp. 35; slitr náí neffölr, Vsp. 43; decerpere: hrafn sleit af ná beitu, Eb. 19, 6. De remigatione: s. sjá ára blöð-um mare palmis renorum rumpere, OT. 41; ár sleit báror remus dirupit undas, ÓH. 4, 2; de navigatione: beit verða sjá slíta naves coguntur mare dirumpere, F. VII 67, 1; de equitatione: hófr kná slíta völl unguá rumpit, terit campum, ÓH. 70, 4. b) eripere, evellere, vi extrahere: s. ræði or verri remos e mari raptim extrahere, Hh. 62, 3 (F. VI 309, 2); pass.: áðr sæföng slitiz or mar, antequam remi e mari extrahantur, Hh. 62, 4 (F. VI 309, 3); s. sjónir or einum, evellere, eruere cui oculos, Fjölsm. 46; Söll. 67; slíta illuú klúngur upp með rótum sentes malitia (vitia) radicitus evellere, Gd. 1. c) metaph., slíta sáttir amicitias dirumpere, Am. 67; hjórr sleit hrælundir hrafnas rúit voracitatem corvi, ezemit corvo aviditatem esca, prædam ei paravit, Bk. 1, 1. 2) cum dat., slíta aldri etatem consumer, i. e. vivere, F. III 28; s. aldri saman etatem una terere, una vivere, H. Br. 13; s. málum pacta rumpere, violare, Sk. 1, 32; s. sífjum adfmitatis necessitudinem violare, Merl. 1, 54; s. svefni e-s somnum rumpere, aliquem somno excitare, H. Br. 8; valr slitr föstu accipiter famem expellit, exstinguit, Sturl. 6, 15, 12; s. hneyki (hnöggvi) tenacitatem rejicere, aversari, i. e. liberalem esse, F. XI 295, 1; þat sleit víg á vægi ea res prælium in sinu diremit, Fsk., ubi tamen vig postest esse acc. b) intrans., heiðingja sleit húngri extincta fuit lupi famæ, SE. I 478, 4; sleit Fróða fríð paz rupta est, Hund. 1, 13, ut in pros., Hkr. Hh. p. 176, taldi at slítið væri fríðinum milli Norðmanna ok Dana; dicitur tamen transitive cum acc.: slíta fríðinn pacem rumpere, Ísl. I 12. c) slíta or, decernere: raun sleit or því id experientia (eventus) decrevit, docuit, demonstravit, Sturl. 5, 17, 1; unde subst. orslit, ÓH. c. 146, id. qu. orskurðr, F. IV 313.*

SLITNA (-aða, at), *dirumpi* (slíta): festur mun slitna, Vsp. 40; hömlor slitnoþo stroppi dirupti sunt, Am. 34; láta vatn slitna af (und) skór, facere, ut aqua ab (sub) tabula rumpatur, secare aquas navium tabulis, Hh. 22 (F. VI 180, 3). Part. perf., slitnaðr (sá sem hefir slitnað), s. hjálmr galea dirupta, Krm. 13, differt a slitin part. pass. a slíta), ut defessus a defatigatus. Metaph., dul slitnað occultatio rumpitur, i. e. haud latet, constat, SE. I 626; fríðr slitnaði, paz rupta est, bellum exarsit, F. VII 348, 4; láta gríð slitna gulli auro non parcere, SE. I 390, 4; vitni slitna testimonia irrita sunt, Gðþ. 43.

SLITTIMAKR, m., *vir mollis et ignavus*, Gret. 42, 4 (ubi quid. slyttimacr), a slíiti,

n., *res flaccida, et mokr, adj. Huc pertinet slittimæli, fama ignavia, Sturl. 6, 3 incit., slittimannlega. slittimenni in Lex. B. Hald., quæ omnia forte rectius scribuntur per y in prima syllaba, vide slyttimacr.*

SLÍÐ, f., *nomen furii, Grm. 28.*

SLÍÐR, f., *nomen amnis, Vsp. 33; SE. I 40. 2) amnis, SE. I 578, 1; II 480. 563. 623.*

SLÍÐR, f., *vagina, SE. ed. Rask. p. 223, sec. Ed. Resen.; gen. sing. slíðrar: slíðrar túngor snarpar genço acutæ linguæ vaginæ (i. e. acuti gladii) sonabant, HR. 74. Plur., slíðrir, id. (Sturl. 4, 13; 8, 17, cum artic., slíðrirnar, SE. I 606); sverð ríða or slíðram, Orkn. 81, 1; slíðra þora scutis vaginarum, gladius, Krm. 17; garmr slíðra canis v., id., Merl. 1, 35; slíðra tunga lingua v., id., HR. 18 (söng löng sl. tunga); slíðra bryggaþonu vaginarum, gladius (ob latitudinem laminæ), HR. 71, ubi, Olafur Rað slíðra bryggjör i Yggjar eli. Pros.: Egd. 55 slíðr, n., þá skeldi hann aprt (sverðinu) i slíðrin (v. l. umgjörðina).*

SLÍÐR, adj., *vehemens, atrox, sæva: hefndir urðo þær slíðrar ok sárar ulianes tibi extiterunt sæva et acerba, Gho. 5. 2) ingens, vastus, vel longus: i slíðri Sæðrvik, ÓH. 9, quo loco vertunt planum, Olavio conferente slíðr cum AS. slíð, slyð plenus, æquus, NgD. 77. Confer composita: slíðr-beittr, slíðrbyða, slíðrfengligr, slíðrhugaðr, slíðrliga, slíðrugtanni.*

SLÍÐRÁLL, m., *anguilla vagina, gladius (slíðr f., all): slíðrálls reginn vir, SE. I 506, 1.*

SLÍÐRBEITTR, adj., *vehementer acutus, peracutus: slíðrbeitt sax, Gho. 22; slíðrbeitt hjör, Kb. 18, 2 (slíðr, adj., beitt=beitt).*

SLÍÐRBRAUT, f., *trames vagina, de ipsa vagina (slíðr, f., braut), SE. I 606, 1.*

SLÍÐRBYÐA, f., *vas longum, theca longa (slíðr, adj., byða), de vagina: slíðrbyða hið lustrum vagina, ipsa vagina gladii, per nomen ursi denominati, Korm. 11, 6.*

SLÍÐRREGINN, part. pass. compos., *vaginductus (slíðr, f., dreginn a draga), Korm. 27, 3, ubi quidam: slíðrtoginn, id.*

SLÍÐRDÚKAÐR, adj., *vagina tectus (slíðr, f., dúkaðr), SE. I 226, 3, de ensibus, quod vagina, condi solent.*

SLÍÐRFENGLIGR, adj., *vehemens, atrox (slíðr, adj., fengligr; id. qu. hodiernum mikilfengligr); superl., slíðrfengligat senna atrocissimum jurgium, Gho. 1.*

SLÍÐRHUGAÐR, adj., *vehementi, atroci ingenio præditus, i. e. bellicosus (slíðr, adj., hugaðr): F. V 228, 4; SE. I 232, 1.*

SLÍÐRLIGA, adv., *vehementer, avide (slíðr, adj.): eta s. avide comedere, SE. I 310, 2 (conf. Norv. slii, deditus, avidus).*

SLÍÐRLOGI, m., *flamma vagina, gladius (slíðr, f., logi): slíðrloga senna ríxa gladii, pugna, Krm. 12.*

SLÍÐRTOGINN vide slíðrdreginn.

SLÍÐRTUNGA, f., *lingua vagina, gladius (slíðr, f., tunga): pl., slíðrtungur, Hg. 10 (F. I 30; AR. II 11).*

SLÍÐRUGTANNI, m., *aper Freyi, idem*

qui gullinbursti, SE. I 176. 264 (qs. magnis vel acutis dentibus).

SLÍDRVÖNDR, m., virga vaginæ, gladius (slídr, f., vöndr), Orkn. 79, 7.

SLJÓFA (-aða, at), hebetare (sljór): svefninn sljófar somnus hebetat (artus), Nik. 19. Inde: sljófga hebetare, mollire, mitigare, Sturl. 4, 25.

SLJÓR, adj., hebes, sljó, sljött, vide compos.: úsljór. In prosa: sljó sverð gladii óbtusi, F. II 322.

SLÖG, n. pl., arma, tela, missilia, SE. I 571, 1; II 478. 561. 621: þar er slög ríða ubi tela feruntur, vibrantur, i. e. in praelio, ÓH. 221; þar slög soundu, id., Mb. 11, 1; þar er slög sángu, id., Orkn. 81, 4; slög bitu acuta erant, F. VII 351, 1; sángu slög við ringa loricis illisa clangorem ediderunt, HR. 76; láta slög sýnja, Sís. 13; brandr gall við slög enses ensibus insonuere, F. II 316, 2; rjóða slög arma cruentare, pugnam facere, F. XI 43 (AR. II 496); rjóða slög í blóði óþjóðar, SE. I 524, 4.

SLÖG, f., ictus, id. qu. slag, n., in compos. harmful, ut strenglög, f., est id. qu. strengslag, n.; slög gunnhörgra ictus clipeis infictus, huc refertur F. XII ad F. I 30; Hg. 10, quamquam potest esse plur. a slag, n. 2) damnum, incommodum, molestia: gestir hafa gerva hér ljandslaga slaug (lege: slög — öga), F. II 250, 2. 3) hinc in primo signif., slavggjald, multa pro ictu inficto, SE. pros. I 336, ubi slavggjald Ása, multa Ásis irrogata, propterea quod Lokius Lutram ictu lapidis interfecerat (ibid. 352).

SLÖGLIGA, adv., callide, astute (slögr = slægr), Merl. 1, 45.

SLÖKKVA (slökkvi, slökta, slökt), extinguere: tunga slökkvir þösta lingua sedat sitim, Merl. 2, 81; gunnar mår slökta húngr famen expulit, præda se satiavit, G. 49. Pross., slökkvir et slökkvir, SE. II 202; Jus eocl. Nov. c. 13; part. pass., slöktr, Nj. 123, sed slöknu, F. XI 35.

SLÖKKVIR, m., qui exstinguit (slökkva): tála s. exstinctor fraudum, vir pius, Gþ. 14 (Cod. Havn.; slökkvir, Holm.)

SLÖKNA (-aða, at), exstingui: logi slöknaar, Vaffr. 51; friðr slöknaar caritas exstinguitur Hávam. 51; slöknaðr eldr, SE. I 228.

SLÖKNIORÐ, n., id. qu. slækniord, ÓH. 218. i. e. slökniord, cfr. slækinn, slökr.

SLÖKR, m., mala viri appellatio: slinni, slökr, drökr, SE. II 517.

SLÖKVIÐ id. qu. slökkvir, vide supra slökkva, slökkvir.

SLÖNGU-ÞREF, AR. I 261, 2 vide sleynuguþref

SLÖNG, impf. ind. act. v. slyngja.

SLÖNGVA (slöngvi, slöngða, slöngt), jacere, jactare, conjicere, contorquere (cf. slyngja, slyngja): svá slöngvum vit snvöga steini ita nos ambæ volubiles lapides contorsimus, SE. I 384, 2. Pross., Nj. 130 fm., slavngvir hann þá stokkinum; impf. slöngðv, conjecerunt, Nj. ibid.

SLÖNGVA, f., quæ mittit, jacit: menja

slöngva jactatrix monilium, femina, Skáldh. 5, 23.

SLÖNGVIR, m., qui mittit, jacit, jaculator, id. qu. slaungvir, sleyngrvir: in appell. virorum, SE. II 498; sl. snáka vängs, vånar dags, slöngvins gulla, missor auri, vir liberalis, G. 35; St. 4, 3; Gþ. 14; sl. Mistar elda gladiatorum, vir, homo, Has. 2. In compositis: auðslöngvir, gimslöngvir, gunnslöngvir, hyrslöngvir.

SLOT, n., cessatio, vide vindslot, cfr. verb. slota in Gloss. Njalæ, ubi affertur veðra slot, fjöruslot, et Lex. B. Hald. bylja slot, remissio procella. Adde FR. II 229, v. l. 2, en lið hans lét slota hendr niðr með síðu, ok höfðuz ekki at, comites ejus fecerunt dependere (i. e. demiserunt) manus secundum latera, nihilque egerunt; slota við tergiver-sari, detrectare, F. VII 20.

SLÓZ, pro slöuz, slöuz, 3. pl. impf. ind. pass. r. slá, Ha 182, 1.

SLÖÐ, f., callis, semita, via trita; drepa slöð viam calcare, ire, Ód. 24; hauga slöð via per colles ferens, Mg. 32, 2; kjalar slöð via navis, mare, vide gnyfsterandi, Nj. 78, 2; sæðings slöð via mergi, mare, SE. I 442, 1, vide slöðgoti; slöð birtínza via auratarum, mare, FR. I 299, 1; II 27; Buðla slöðir vía Budlii (reguli maritimi), mare, Hh. 34, 2; sólar slöð via solis, cælum, vörðr sólar slöðar, custos cæli, deus, Lb. 29; skýja s. via nubium, aer, skýja slöðar skrin cælum, ejus skrýðir, Christus, Has. 19. In appell. manús, terra: ritar slöð terra clipei, manus, brachium, SE. II 224, 2. 226, 1 (sec. I 542); vala slöð terra accipitrum, manus, vala slöðar Gefnu, Gerðr, nympa manús, femina, F. IV 196; V 200. De loco Gs. str. 23 vide voces knelf et hraunkneif. Vide composita: brimslöð, mttislöð, flatslöð, hrynslöð, kjölslöð, lýslöð, vigslöð.

SLÖÐGATA, f., semita, via trita (slöð, gata): vagns s., via trita curruis, via publica, via campestris, FR. II 312, 1. Vide vagnslöðgata.

SLÖÐGOTI, m., equus viæ (slöð, goti): sæðings s. navis, a sæðings slöð via lari, mare, SE. I 442, 1.

SLUNG, impf. ind. act. v. slyngja.

SLÜNGNIR, m., nomen equi Adilsis, SE. I 398 484, 2.

SLYNGJA (slyng, slöng et slung, slungit) et slýngja (slýng, slaung, slúngit), jacere, mittere, c. dat.: veðr slung eik frá Svipþjóða tempestas navem a Sveicia deferebat, Hh. 19, 1 (aliter F. VI 174); slaung skildi upp við rá clipeum ad antennam sustulit, Hund. 1, 30; liðbaldr slýngir af sér tjaldi dux classis tentorium navale ab se removel (e portu soluturus), Hh. 62, 2. Pross., Surtr slýngir eldi yfir jörðina, SE. I 192; (þeir) slungu þar landtjóldum sínum tentoria posuerunt (=slögu, skutu). F. XI 371, v. l. 3. b) c. acc., hróðr slung þína hugþekka röttvísar carmen (meum) divulgavit tuam justitiam, SE. II 232, 1; sic accipio, slungu snuðga steini circumegerunt volubiles lapides, SE. I 378,

4, *vel forte rectius dat. sing.*: (hinum) snúðga steini. c) *intrans.*, eik slaug í haf nævis in altum delata est, *F. VI 174*; gðfug dýrð jöfra slöng *excellens regis gloria divulgata est, G. 42.* d) *Part. pass.* slunginn, ut sleginn, *circumdatus, circumfusus*: dýrkálfr, döggu sl., *hinnulus, rore respersus, Hund. 2, 36*; salr, sl. vafrioga, *flamma circumdata, Kjólsm. 32*; blóðlaukr, járnslúnginn, *gladius, ferro revinctus, i. e. ferreus, Ha. 236, 2*; sl. brimloga auro ornatus, *G. 53*; slúngit gull aurum in orbem tortum, *annulus aureus, slúngvir slúngins gulle missor annuli, vir, Gþ. 11*; gull, slúngit við þátt, *funiculus, auro circumplicatus, de annulo aureo aut tania auro obducta, SE. I 706, 2*; mjúkt slúngin lof laudes facili vena concinnata, *Lil. 4*; við marzt gott slúnginn *multorum commodis inseruiens, benignus, salutaris, de Sancta Cruce, Krosskv.*; bæði slúngin mál ok tunga *et lingua et facilis usus lingua, G. 35.*

SLYTTIMAKR, m., *Grett. 42, 4, homo ignavus, otio deditus, rectius scribitur per y, quam i (vide slittimacr).* Huc enim haud dubie pertinet *adj. slyttinn, F. III 206* (ok sagði hann bæði slyttinn ok linastadan, ok meirr gefinn vöxtr en all edr harka), *quo loco slyttinn significare puto eum, qui vires sibi a natura datus non vult in laborando adhibere, quod quo vocabulo latino appellem non habeo; si vero latinum segnis cum Festo derivabis a sine nitendo, nostrum illud slyttinn ad unguem habebis. Neque abludit ab hoc vocabulo verb. slota, F. VII 20, ci-tatam vob slot, neque forte slyðra (F. IX 443, unde slyðruorð: Lex. B. Hald. slyðra).*

SMÁBORINN, *adj., humili loconatus (smár, borinn, perf. part. pass. v. bern), vide ósmáborinn. Compar. smábornari, H. c. 30.*

SMALLI, m., *pecus (-udis): de bove, Sturl. 4, 9, 1; de victima: sæfa smala mactare, immolare pecudes, Hugsm. 28, 5. Pros., Hg. c. 16, þar var ok drepinn allskonar smali, ok svá hross. Lapp smala, ovis.*

SMÁN, f., *turpitude, turpe facinus, malum exemplum, Grg. 7 (smá, -i, ða, ð, contumelia afficere, F. II 248; forsmá spernere, Sturl. 4, 8 ex literis dat. a^o 1211).*

SMAR, smá, smátt, *parvus, exiguus, minutus; smátt, parum, res parvi momenti, F. III 9, 1; brytja smátt minutim dissecare, Krm. 18; ek frétti af för smás fylkis niðs percontor de itinere parvi regis filii (regii juvenis), Mg. 9, 8. Comp. smæri, sup. smæstr; mergi smæra medulla minutius, Æd. 43; smæstr fuzlar avis minima, Mg. 9, 8.*

SMÁVIÐI, n., *collect. sine plur., tenera arbores, frutesces, Merl. 2, 72, conf. Eg. 77 (smár. víðr). Lex. B. Hald. habet formam smáviðr, m., id.*

SMÆLÍNGR, m., *id. qu. mælingr, SE. II 495.*

SMELTR, *perfusus, in compos. blóðameltr. Pros.: öll hans horn (hjarntaríne) voru grafna, ok gulli ísmelt (v. l. rent í) skurðina, FR. III 273; de dracone, nave prætoria: víða svá í skurðinn silfri smelt, FR. III 426,*

utroque loco de liquato auro argenteoque, sculpturis infuso; smeltr skjöldr, Grett. 61; gullsmeltr skjöldr, FR. III 610; þá ríða menn mjök í standandi eðdium smeltum, Dropl. maj. msc. c. 15; bitull, settr smeltum steinom ok allr gyltr, ÓH. c. 30, ubi F. IV 75 dýram pro smeltum: emeltir gimsteinar, Hkr. Si. p. 293.

SMEYKINN, *adj., timidus, meticulosus, metuens (hodie smeykr), Gðþ. 22, ubi de Gudm. Bono, ab adversariis exagitato: vandríða smeykinn vestr í sveitir fyrir hörðu rugli, þæt er reiting: Snorri bauð þá sinum herra heim í holtið Reykja, qua de re lege Sturl. 4, 6.*

SMÍÐ, f., *fabricatio; hróðrar s. fabricatio carminis, de carmine elaborato; fara fram hróðrar smíð or launar hljóði carmen palam proferre, recitare, Gðþ. 49. 2) ars fabricandi, ars fabrilis: in plur., úð er bók ok smíðir, Orkn. 49; furðu tíðr á smíðir (at smíða, Cod. Holm.), Selk. 4. 3) in compos.: bragsmíð, hróðrsmíð, lofamíð.*

SMÍÐA (-aða, at), *fabricare, cum acc., s. mæki, hlóður, auð, ensem fabricare, horros condere, res pretiosas fabricare, FR. I 468, 2; Rm. 19; Vsp. 7; smíðub vápn arma fabricata, gladii, gras smíðaðra vápna, procella gladiorum, pugna, H. R. 59; s. lof carmen laudatorium componere, Rekst. 1; s. nið carmen probrosum condere, Nj. 45; ÓT. Skk. 1, 210; F. III 103; smíðandi drápníða, Nj. 44, 4.*

SMÍÐBELGR, m., *foliis officina ferrario (hod. smíðjubilgr; smíðja, belgr): Þórr smíðbelgja faber ferrarius, F. VI 361.*

SMÍÐI, n., *opus fabrilis: dverga smíði res a nanis fabricata, gladius, FR. III 454, 2. Vide Jólfsumíði, Jólfasmíði.*

SMÍÐJA, f., *officina, Völk. 16: in appell., galdra s. officina sonorum, vocom, os (oria), F. VI 361; s. bænar bæds officina (i. e. domus) precum pulvini, ædes sacra, cufus baldr, sacerdos, sacrorum minister, F. II 203, 1; Johansonius construit bóðnar e., fabrica pöiseos, caput, Nj. 103, 1, sec. indicem Kristnisagæ, sed bóða non significat pöein; vide siktól.*

SMÍÐR, m., *faber; óðar v. faber pöiseos, pösta, Eg. 31, 1; s. stefja f. carminum, id., Fbr. 33, 3 (GðM. II 341. v. l. 1); s. hinna fabricator cæli, deus, Ag. (Kolb. Tu-mis); s. bolva malorum architectus, Æd. 41. — 2) rusticus, Rm. 21; SE. II 496. — 3) bos, SE. I 587, 1; II 483. 566. 625. — 3) pl. smíðar, ÓT. c. 95, sed smíðir, íbíd. c. 66; F. II 129. 218, ut hodie; acc. pl. smíða, F. IX 377, et v. l. — 4) Vide composita: eiki-smíðr, framsmíðr, hagsmíðr, ólsmíðr, skap-smíðr, skeptismíðr, skipsmíðr, skásmíðr, veðrsmíðr.*

SMJÖRR, *adj., butyro mistus, conditus, in nom. non occurril, neque forte nisi in terminationibus ab a et o (u) incipientibus, in quibus inseritur v. o. c. smjörvan graut, F. VI 363, 2, a smjör, n., butyrum, it. quævis adeps, quodvis pinguis, ut in víðsmjar, n. oleum; s., er rennar af hvöllum, Sku. p.*

123. *Hg. c. 18*, var smjörög haddan ansa lebetis adipata erat, i. e. adipe equino, vel pingui vapere carnis equinae, immaduerat; quo loco *F. I 36* habet: var haddan vorðin feit, eod. sensu.

SMJÚGA (smýg: smaug, smo, smu: smog-it), *irrepere; it. induere, c. acc. gullbrynju smo auream loricaam induit, Bk. 2, 45, et c. præpos. smugu i gudveð, induciant purpureas vestes, Hm. 16.* — b) *penetrare: rækýndill smaug rauðar ritr gladius rubros clipeos penetravit, Krm. 7; oddr smo brynjur mucro loricas penetravit, Hh. 65, 3, ubi F. VI 316, 2 veltit smu (non-sinu), cfr. F. XII ad. h. L.; nema bolbiti smjúzi heidar-lax til hjarta si gladius non penetrat serpentem usque ad cor, FR. I 240 (verb. transit. correl. est smeygja, inserere, Eg. 46).*

SMO, *impf. ind. act. v. smjúga.*

SMOKKR, *m., vestis, pectus ambiens, pectorale, τασσοσπίδιον, mamillare: smokkr var á bringu, RM. 16, amictorium in pectus demissum. Forte idem fuit AS. smoc, quod vertitur collobium. Seccis Hals-smog, Huf-wud-smog (qs. islandice dixeris hálesmeygr, höfuðsmeygr, vestis est quæ collum ambit, amictorium. Radix est smjúga, unde et ismott, indumentum (Sks. p. 539, starfs ismott ok ógledis klæði), et höfuðsmát. Bk. 1, 1 pros., Ld., apertura cervicalis, græc. βρογχίωτις.*

SMÓTR, *m., ostentator alacritatis, lascivus jactator, SE. II 496. Angl. Smart.*

SMUGALL, *adj., penetrabilis, penetrabilis, volatilis (smjúga): smuglir fuglar, Mg. 9, 8. Pros. smásmugul hugsunar augu subtiles oculi cogitationis, SE. II 8; compar., smásmuglari, ibid. 4. Hinc smugligr, id., smugligir vindar, Sks. p. 148.*

SMURNING, *f., unctio (smyrja): de unctioe extrema, fríð, heilug s., Nik. 59; Gd. 62. In compos.: einumurning.*

SMÝL, *f., insula Nordmaria in Norv., SE. II 491, 3; hod. smölen, F. VIII 84 v. l. 16; F. XII ind. Geogr.—2) pros., Grm. præf., far þá nú, þar er smýl háfr þik, larvæ, lemures, mali genis; ut tröll, gramir.*

SMYRILL, *m., falco casius, qui passer-cules vehementer persequitur, SE. II 489 (Fab. Prodr. ornith. p. 3). Idem de χίρως Hom. ll. 17, 757; Grág. II 346.*

SMYRJA (smyr, smurða, smurt), *ungere (smjör, smör), Gd3. 48; Gd. 1. Pros. s. kondng til veldis regem solemnem unctioe inaugurare, F. VII 306.*

SNAGA, *f., securis, SE. I 569; II 477. 561. 620. Nomen propr. securis, Sturl. 5, 3. Snaghyrnd ox securis cornu redunco, Sturl. 1, 13; 9, 23; Eg. 38; Sks. p. 388. not.; Vall. 3. 5.*

SNÁKHAUDR, *n., terra serpentis, aurum (snákr, haudr): sveigir snákhaudrs vir, Sturl. 5, 5. 6.*

SNÁKR, *m., serpens, Merl. 2, 16. 22. 89; FR. I 268, 1 (Angl. snake); Gd3. 49; de novo Serpente longo, F. II 181, 1. Snáks faldr eakyptra serpentis (o: Fofneris, SE. I 366), galaa, SE. I 454, 2; stríð snáka hlæmo, F. X 427, 36; snáka váagr ærum,*

ejus slöngvir, vir liberalis, G. 35; sic: býtir snáka jarðar, id., Skáldh. 1, 7; Njórdr snáka uttes, id., Ísld. 8; þogn snáka túns femina, GS. str. 3; brynjo s. serpens lorica, gladius, HR. 32. In compos.: ramasnákr.

SNÁKRANN, *n., area serpentis, aurum (snákr, rann): návádr snákranns consumtor auri, vir, Sturl. 4, 14, 3 (RS. 27).*

SNAMFLEINN, *hasta, SE. I 569, v. l. 20, haud dubie prava lectio, nam Cod Worm. SE. II 477. 561 h. l. præferunt „snata, fleinn”, II 621 „snata ok fleinn”.*

SNAPA (snapi), *escam captare, de aquila esuriente, Háam. 63; carpere edulium minutias, Æd. 45.*

SNAPL, *m., mare, SE. I 574, 2; II 479. 562. 622.*

SNÁPR, *m., homo stultus, fatuus, insipiens, imprudens, SE. I 532. Pros., FR. II 225; GdM. 1, 710; Sturl. 8, 2; adv. snápliga imprudenter, F. IX 217. Gpl. p. 204, homo, qui se alieni pueri patrem falso profitetur. Snápskapr, m., stultitia, SE. II 228.*

SNAPVÍSS, *adj., catillandi gnarus, catillabundus (snapa, viss), Æd. 45.*

SNAR vide snarr.

SNARA, *f., laqueus, Grett. 53, 3. — 2) fraus, A. 22.*

SNARA (-aða.at), *rapere, raptare, raptim facere (snarr): s. segi við lúna vela raptim ad apices malorum tollere, Jd. 32; hljaldrganga var snórut þangat eo celeri gradu ad prælium itum est, F. XI 305, 2; part. pass., snaradr ok kreistr concussus et compressus, Gd. 18. — 2) neutr., ruere, volare, celeri gradu ire: s. gegnum ræfr de columba, Gd. 13, ut in pros., þeir snara þegar á þingit, F. XI 85.*

SNARBEINA (-i.da.t), *celeriter in cursum incitare (snarr, beina): snarbeinandi sœfar hrafnis nævem in cursum celeriter impellens, vir, Vigagl. 21, 2; snarbeind sverðs egg acies gladii celeri ictu admota, HR. 50.*

SNARDREGINN, *celeriter ductus, tractus (snarr, draga): snardregit sverð gladius celeriter eductus, strictus, vibratus, HR. 37.*

SNARFENGINN, *id. qu. snarfengr, F. VI 50.*

SNARFENGR, *adj., acer, strenuus, fortis (snarr,-fengr): Eg. 49; Fbr. 21 (GdM. II 286); Mg. 20, 3; Sturl. 2, 40, 1; Ha. 285, 2; acc. s. masc. snarfengjan, inserto j, Cod. Fris. col. 153, 39.*

SNARLA, *adv., contr. pro snarlíga, raptim, cito, celeriter, SE. I 251, 5; 506, 3; Eg. 55, 1; Mg. 37; F. VI 196, 2; SE. I 668, 1; Sturl. 4, 21, 1.*

SNARLÍGA, *adv., cito, confestim, FR. II 44, 4; Merl. 1, 31; risa s. celeriter surgere, Fsk. 17, 2.*

SNARLÍGR, *adj., strenuus, velox, promptus, (snarr); snarlígr kona vegeta mulier, F. IV 196.*

SNARLUNDAÐR, *adj., animi promptus (snarr, lundaðr), Hh. 35, 2; Plac. 36.*

SNARLYNDR, *adj., animi promptus (snarr, lynðr) epith. regis: s. gramr, kondngtr, Si*

4, 1; SE. I 454. 3. (492. 5); *dynastæ*, för snarlyndra jarla, Orkn. 79, 2; *militum*, snarlynd sveit, Ha. 325; *feminæ*, snarlynd bróðr, Hk. 1, 43.

SNARPEGGJADR, *adj.*; *acuta acie, acutus* (snarpr, eggjadr); *superl. snarpeggjadr*, *dat. snarpeggjodosto* sverði *acutissimo gladio*, HR. 63.

SNARPLIGA, *adv.*, *acriter, magna vi* (snarpligr, a snarpr): varpa s., Ag. (Ein-ar Gilss.)

SNARPR, **SNÖRÞ**, **SNARPT**, *acutus, acer*: snarpar eggjar, slíðrtingur, *acuta acies, acuti gladii*, Bk. 2, 57; Hg. 10; snörþ járn, Ha. 234; s. sultr *acer fames*, Merl. 2, 31; snörþ mein *gravia incommoda*, Mb. 4; snörþ snerra *acris pugna*, F. VI 141, 2; *acer, strenuus, fortis, de viris*: SE. II 497, snarpir sveinar *fortes juvenes*, H. 31, 2; Krm. 27; fírdar, seggur, Mb. 6, 1; Ód. 18.

SNARR, **SNÖR**, **SNART**, *celer, acer, fortis, strenuus*; *scribitur per unum r*, snar baldr hjavar *acer bellator*, SE. I 654, 2; snar, SE. I 236, 2, *legendum svarr cum Cod. Worm.*; snarr, Vigagl. 21, 2, *legendum snar et arcte jungendum cum beinanda*, vide snar-beina; snarar, pro snarrar, *gen. sing. fem.*, ÓH. 159, 1. — 1) *de personis*: snarr þengill rex fortis, *acer, strenuus*, ÓH. 12, 3; *cum gen.*, snarr lista in corporis exercitiis *acer, artium peritus*, Ód. 8; mála skúrar snarr bellicosus, *pugnax, rei militaris peritus*, Grett. 56, 3; snarr happs in rebus *gendiis felix*, RS. 18, *conf. fráur cum gen.*; snarr, *epith. dei, præsens ac potens*, G. 62. — 2) *de rebus*: snör þrögh fornia *facinora, fortiter gesta*, Sk. 1, 10; snör herfur *expeditio celeriter suscepta, subita incursio in fines*, ÓH. 159, 1; pl. snarar farar *celeris itineris*, SE. I 650, 1; snör mærd *celere carmen*, *ibid.* 708, 3; snart hjarta *animus fortis, animi fortitudo*, *ibid.* 602, 2; Krm. 5; Hk. 65, 5; snarr þáttur filum *tortum, funiculus tortus, metaph. de filio heroica indolis*, Sonart. 7, *conf. snarpáttur*. — 3) *neutr. snart, adv., celeriter, celeri gradu, fortiter, strenue, alacriter*, Mg. 31, 7 (*de tempore, pro brátt, pros. FR. II 440*). — 4) *in compositis*: böðsnarr, fólksnarr, fullsnarr, goðsnarr, gunn-snarr, heiptsnarr, ógn-snarr, vígnarr.

SNARRADR, *adj.*, in *excogitandis et exsequendis consiliis celer* (snarr, -ádr), Sk. 2, 13; Hk. 94, 3; Eb. 17, 1; Hk. 35, 3.

SNARRREKI, *m.*, qui *negotium celeriter obit, perficit* (snarr, -reki a reka): s. gunnar *pugnam celeriter committens, puginator, bellator*, ÓH. 43, 5, *quo loco J. Olavii minus, ut puto, recte construit*: i slíko gunnar snarrreki, in tanto pugna impetu, quasi a snarrreki, n.

SNARRÆÐI, *n.*, *celeritas in consilio capiendo* (snarr, ræð), F. I 164, 1; Sturl. 3, 26, 1. *Pros., F. VIII 392.*

SNARVINDA, *adj. indecl., turbineus, rapidus* (snarr, vindr), *vehementer ventosus, epith. procellæ (ei)*, SE. I 642, 2.

SNARPÁTTUR, *m.*, *funiculus tortus* (snarr,

þáttur); *metaph. de forti, strenua valde*: Haralds áttar fortis Haralds filius, de Edda Blodaza, Eg. 62, ubi G. Magnus pro leet. Codd. Jör., svarpáttur.

SNATA, *f.*, *hastia, Cod. Worm.*, SR. 477. 561. 621; vide *snamsteina*.

SNAUTA (-aða,at), *auferre n. facit aliquo loco cum dedecore*, Korn. 12, 3.

SNAUÐR, *adj., orbis, orbatus, quæ expers.*: s. at ástvinum caris amicus *atus, Sonart. 7; cum gen., snars, ubi omnium rerum expers, præterquam de Hild. 12, 3. — 2) pauper, Hugsm. 34, 2. in compos.*: ástsnauður, happsnauður, Málh.

SNÆFR, *adj., celer*; *neutr. snæfr, ut celeriter*, Gd. 13; *ut subst., festinatio* varð snæfr um sígu magna *circus festinatio exitus*, FR. II 76, 2. — 2) *stans*: snæfrir vinir hvárskis *incompositarum partium amici*, Ha. 193, 3) *in compos.*: allsnæfr, ofsnafr; hærliga, celeriter, *agiliter, Sturl. 3, 116; snæfrligr, snæfrmannligr, Gloss. Snæfr, compar. snæfari, angustus (snæver)*, F. VIII 336, *huc non partem* 4) snæfr, *celer, etiam abjecti r.*, snæfr andskotar, *celeres vegeti hostes*, 15, *unde prodit forma contracta, snæfr snæri, pro snæfr, snæfari*, Sturl. 3, 10.

SNÆFUGL, *m.*, *avis nivalis*, SR. Conf. Norv. Sneefugl, Ström. Söndu. 1, 252, et Lex. Dan. Molbeckii; in *emberisa nivalis (isl. snjóttillingr)*, Selsk. Skr. 3, 576 (snær, fugl).

SNÆFUGR, *adj., id. quæ snæfr, contr.*, snæfgir kjolar *celeres carina*, Hund. 1, 45; draga segl upp snæfgum, Volsap.

SNÆGGJA, *festinare (snöggr); hestationem (pro sveggja)*, SE. I 442, 1; Gloss. Ed. Sæm. T. 1, *sub voce snægg*.

SNÆGRUND, **SNÆGRUND**, *f.*, *latens vis, terra nivosa* (snær, grund), id. *quæ Island, primum nomen insulae Islandiæ* (SR. I 26), *Íld. 3. 17.*

SNÆÐA, *f.*, *mulier rixosa* (Lex. R. Ancilla), SE. II 629; a *snagg, n.*, rix (Lex. B. Hald.), *conf. gegða a gagr, negða a magr.*

SNÆHVÍTR, *adj.*, *nivis instar candidus* (snær, hvitr), *epith. argenti (silfr)*, Am. 66.

SNÆIS, *f.*, *ramus, ramulus* (Norv. snæs, festuca, pazillus): snækkjo *snæsar rami colicis, antennæ vel mali*, F. VII 340, 2. *Gloss. in Hraundals-Eddam citat cikas snæsir, orbos ramis nudatæ; skal mér ekki snæs þessi, nulli mihi usui ramulus hicc (hodu) diceremus rengla, simili metaphora, de insula gladio*, Sv. 2; *snæsirhald*, Sturl. 5, 16, *utrovix extremitas circelli (bjúga), quæ parill ligneo continetur.*

SNEIDA (-ði,dda,tt), *secare* (sníða): þinn þjóðir létu skeiðr snaríða lunda völl, *secarunt ut naves mare secarent*, Ha. 285, 2; e sneidda honum ádra síðu (bitrum) *brani acuto ense alterum latus ejus dissectum*, Fl III 24, 3. — 2) a. hjá e-u *præterire ali quid, excidere aliqua re: at veidr sjá skal*

peim sneiða ne hæc captura eos prætereat, ne ipsi hoc commodo exciderent, Nik. 24. **SNEIÐIR**, m., qui secat, dissecat (sneiða): i. Jn. viii. 12. **SNEIÐIR**, i. e. dilargitor, distributor divitiarum, vir liberalis, Nj. 23, 2; I 686, 2, v. l. 14, ubi Cod. Reg. habet **SNEIÐIR**, qu. v.

SNEKKJA, f., faselus, liburna, SE. I 581, Hg. 20, 2 et passim. De quo navigatorum re. vide P. Vidalinum, Félag. 6, 134.

SNEKINGR, m., serpens, SE. II 487.

SNELDUBR, m., id. qu. sneldingr, SE. I 570.

SNEMMA, adv., mane, Vsp. 31: cum gen., daga mane diei, primo diei tempore, Am. I 13, v. l. 1.

— b) mature, Hávam. 19. 66; Bk. 2, c) olim, Jd. 5, sec. Shl. XI 153,

construitur cum verbo sitja; F. XII A. l. construit cum verbo rænr, mature

aliat; potest et construi cum verbo frágu, frágu s., mature audivimus. — d) cito, otium, repente, Alom. 7; Gha. 15; Am. 17;

SE. I 242, 5, nisi h. l. malis construere, ut sententia mihi mature dictum est.

— e) vide snimma; forma snema occurrit I 127. — 2) compar.: snæmr, prius, Bk. 2,

SE. I 260, 1, et Korm. 8, 3 snemr videtur fuisse lectio membr. pro snotri. — 3)

snærl.: snæmt, ociosissime, citissime, FR. I 138, 2; SE. I 372, 3; snæmt at ut primum, snæmt atque, Gha. 15.

SNÆR, m., nix, id. qu. snjár, snjór (MæsoG. snæivs nix, Marc. 9, 3); s handar, leggja, snæla, argentum, SE. I 402.

SNÆRA, f., ignis, SE. II 486. 570 (snæra, snæra). — 2) pugna, i snæro in pugna, Mg. 34, 2; snæra gjálp gigantís pugna, securis,

brjótr snæru gjálpfar fractór securis, pugna-
tor, vir, Grett. 5, 2. Conf. snerra.

SNÆRAZ, verb., pugnare (snæra 2): þó at við snæruuzt quamvis digladiemur, Ísl. II 257, v. l. 9.

SNERI, n., id. qu. snæri, lorum, de amento hasta, Am. 41.

SNÆRI, n., lorum; — a) amentum hasta, gripu þeir i bug snærum, Jd. 26, vide sneri;

— b) funis piscatorius, linea piscatoria: þeir týndu snærum sínum, Gðþ, 51, id. qu. mœz dorgar bönd. — c) funiculus nauticus:

snæris vitnir lupus funiculi, navis, ÓT. 129 (F. III 3, 2).

SNEIBLÓÐ, n., sanguis rapidus, incitatus (snæri, id. qu. snæri, a snerra): snæriblóð mæruar incitatus sanguis fluvii, rapida aqua, vortex fluminis, SE. I 294, 3.

SNÆRIDÖRR, n. pl., hasta amentata (snæri, darr), id. qu. in prosa snærisþjót, Mg. 31, 3 (F. VI 77, 2). De snærisþjót vide FR. II

338—9: snó örín i gegnum hann, ok i kjör at baki honum — ok er menn sáu þat, þá sögðu þeir konungi, at hann mundi snærisþjótti legðr eða skotinn. Scribitur snærisþjót, Eg. ed. 1809, p. 361 v. l. 1. Amenta jaculo-
rum memorat Ovid. Metam. 7, 788: „dum
digitos amentis indere lento” et ibid. 12,
321: “inserit amento digitos”.

SNERILÁTR, adj., alacer, vegetus, strenuus (snerra, -látr), de femina: snót hin sneriláta alaceris illa femina, Hitd. 12, 1, confer fjölerrinn.

SNERPIR, m., qui exasperat, incitat, incitatioem reddit (snærpr): s. hlakkar incitator pugna, ciens pugnam, bellator, SE. I 654, 1.

SNERRA, f., pugna, SE. I 562, 2; II 475. 559. 619; Ísl. 19; Ísl. II 360, 1. 362, 1; SE. I 666, 1; Mg. 31, 7. In prosa: allhörd snerra, F. IX 516. v. l. 3. Proprie est: — 2) impetus, motus incitator: Lakkar s. impetus Laccw, pugna, SE. II 104, 3;

s. geirvifa mána impetus clipei, id., Hg. 26, sec. membr. E; s. vápna, motus armorum, id.; vekjandi vápna snerru committens pugnam, præliator, vir, GS. 15; málna, id., ejus meidr, vir, Ísl. II 98, 1.

SNERRA, verb., incitare, incitatum reddere, ciere (snarr). Superest part. act. snerrandi, qui incitat, ciel, in compos. hjaldr-snerrandi; et subst. verb. snerrir, cognomen pueri pertinacis et effrenis, quod post in Snorri abiit, Eb. 12 (GhM. I 570), vide báglundur.

SNERRINN, adj., a snerra, vide fjöl-snerrinn.

SNERTA (snert, snart, snortit), tangere; snertr mærr harmr við hjarta hrót dolor præcordia tangit, Ísl. I 152; helnaud snertumk höfud við hjarta morbus letalis tangit mihi caput cum corde, Korm. 27, 2; snart grandar fisk með hjarta grandí letali telo serpentem tetigit, SE. I 256, 2; sík snart við sæpráð aqua tetigit, movit funem piscatorium, SK. II 128, 2. — 3. plur., randir snurtu clipei (me) adtigerunt, H. Br. 9.

SNERTA, f., actio, quæ alacriter et cum nisu virium fit, impetus: odda snerta impetus mucronum, pugna, Hh. 34, 1. Hinc snertiróðr alaceris remigatio, SE. I 168; snertibiáðr qui primo impetu acrem se præbet, snertlitill, qui remissioem. — 2) pugna, Wchart. pro snerra, SE. I 562, 2 v. l. 17; snertu óhljóð strepitus pugna, Jd. 4; gert hugðak svá snertu ita prælium factum esse, sic pugnatum esse existimaveram, ÓH. 50, 2. Snertu, Hh. 62, 3, rectissime legitur sortot, vide sortadr, coll. F. VI 309, 2.

SNERTUMK, id. qu. snertr mærr, tangit mihi (snerta, -umk), Korm. 27, 2, ubi hæc constructio maxime arridet: forðums vætrr, þvlat aðrir vignaðrs stafar verða ok kórdauda: helnaud snertumk höfud við hjarta.

SNÆRÐR, adj., ligatus (snæri), vide compos. fjölnærd, et formam snærd.

SNÆVIS, Hund. 1, 38 sec. ed. Holm., id. qu. hvatvis temerarius, præceps, vago, instabilis animo (snæfr, viss). Ed. Haen. Hund. 1, 35 legit snævis, quod deberi potest vitio librarii, scribentis et legentis noxius pro snævis. Raskius maluit skævis, noxia, ut en skæða kván ante.

SNÆÐILL, m., gigas, SE. II 554 (snæðill), pro samendill.

SNÆÐINGR, m., esus, it. cibus, epulæ (snæð, cibus, F. VIII 411 v. l. 6; snæð est cibus, indeque derivatum at snæða, Johnson.

Lex. B. Hald., hér snuggar, *impers.*, *ventus fremit, conf. SkI. VII 21. not. 2.* — *Norv.*, smugge et smugge sæg, *festinare; Svæc.*, snuzga, *parasitum agere.*

SNÚNA (-aða, at), *evenire, cedere, vertere, bene vel male (snúinn a snúa):* hversu snúnuþu yðr konor yðrar, *quam commode vobis evenere? Harbl. 16;* hve mun efi snúna Sigurði, *quomodo vertet ævum Sigurdo? Sk. 1, 6. Intrans.*, þér hefir snúnat at vinna linns lönd, *tibi prospere cessit aurum parare, in auro comparando prospera fortuna usus es, ÓH. 12, 1;* ek frá þér snúna gjeitt (*adv.*), *audiui te prospera fortuna usum esse, Me. 3, 2 (F. VII 283, 2);* hve þætti fær snúnat quomodo carmen succedat, *quem successum carmen sit habiturum, quomodo probetur auditibus, Lv. 43.*

SNÚNAÐR, *m.*, *fortuna, lucrum, emolumentum (snúna):* þat var landi snúnaðr id *reipublicæ emolumento fuit, ÓT. 16, 1.*

SNÚÐA (-aða, at), *accelerare, properare, act., cum dat. hugpróðr varga nistir lét snúðat fóru vestr iter occidentem versus properavit, F. VII 40 (Cod. Fris. col. 230, 26).* *Verb. neutr. est snúðja.*

SNÚÐIGH, *adj.*, *celer, volubilis (snúa):* s. steinn lapis volubilis, *de lapide molari, slángu, slángþvæm snúðga steini, circumgegnant, contorsimus volubilem lapidem, SE. I 378, 4; 384, 2. Neutr. snúðigt, celeriter; broðdr fló s., Mb. 11, 1.*

SNÚÐR, *m.*, *mutatio, commutatio, conversio (snúa), gen. snúðar:* s. mála rerum *conversio, commutatio, Mg. 17, 10.* — 2) *lucrum, emolumentum (Sk. p. 251. 266);* þat er minn snúðr id miki lucro est, *Hh. 83 (F. VI 403, 1);* slíkt ráð er til snúðar talis *conditio uxoria prosperitatem pollicetur, tale connubium felix evadet, Hld. 12, 1. Vide compos.:* fessnúðr. — 3) *venter, volumen uteri, graviditas: beiddiz illa orða um snúð rönðin borða verbis male ominatis femina graviditatem exposcit, optavit, Sturl. 5, 43, 1.*

SNÚÐULA, *adv. contr. ex snúðuliga, celeriter, vide allsnúðula.*

SNÝR, *3. s. præ. ind. a snjóa.* — 2) *1. s. præ. ind. act., addito r, a snúa, SE. I 250, 3.*

SNYRTIDRENGR, *m.*, *vir ornatus, splendidus in cultu (vide Lex. B. Hald. sub snirti):* *im plur. snyrtidrengir, voc., FR. II 43, 4; dat. pl. Merl. 1, 36; gen. pl. Jd. 38; FR. II 309, 3.*

SNYRTIFREYJA, *f.*, *dea ornans, poliens, splendidum reddens (snyrta, polire, purgare, ornare; Freyja):* s. gandið vángs politriz, *samiatrix auri, mulier, Korm. 8, 3.*

SNYRTIGÁTT, *f.*, *pinus ornans (snyrta, gátt):* s. bláfeldar ancilla atro pallio induta, *GS. 16.*

SNYRTIGERÐR, *f.*, *dea clarum reddens (snyrta, Gerðr):* s. sverðmanns dea, *quæ bellatorem clarum reddidit, bellona (Hilda), máðr sverðmanns snyrtigerðar, larus bellonæ, corvus v. aquila, F. XI 187, 2.*

SNYRTIGRUNÐ, *f.*, *Tellus purgans (snyrta,*

grund): s. úga purgatrix *vasorum lactarium, femina, Korm. 3, 6.*

SNYRTIMADR, *m.*, *vir splendidus in cultu (snyrta, madr), SE. I 532; II 465. 547. 610; plur., snyrtimenn, Jd. 15.*

SNYRTIMÓT, *n.*, *conventus honorificus, gloriosus, clarum reddens hominem (snyrta, mótt):* s. sökkva gloriosus *cum hoste congressus, pugna, Korm. 21, 1, prope accedit ad Homerium μάχη खुδιαύρα.*

SNYRTIR, *m.*, *qui polit, splendidum reddidit (snyrta):* s. bauza, *hjúrra, qui annulos, gladios (æsu) splendidos reddidit, vir liberalis, bellicosus, G. 46 (ubi gen. s., snyrtis), F. II 275. Vide compos.:* hringsnyrtir. — 2) *gladius, SE. 563, 2. 567, 2; II 476—77. 559—60. 619—20; söknbjartar scar snyrtir (sverð nefni ee svá) ferðir, HR. 67; rjóða snyrtis egg, HR. 79. Secundum Saxonem, ed. Steph. p. 36, 20 in Bjarkamalis, Snyrtir sva gladius Germanicus, Bjarkio possessus, idem qui Laufr (Saxoni Lovi, p. 31): „Teutonico certe qui Snyrtir dicitur ense“.*

SNÝTA (-ti, ita, ti), *emungere (Dan. Snot, mucus). Metaph., láta e-n snyta blóði, facere, ut quis sanguinem emungat, i. e. aliquem letali vulnere adficere, FR. II 320, 1; absol. snytt hefir þú síðjüngum tu propinquus (sanguinem) emunxisti, Am. 81.*

SNÝTA, *f.*, *homuncio, vappa: vesicæ nastur, FR. II 550, 1.*

SNYTIJAZ, *verb.*, *pigrum, segnem esse, pigrescere, segnescere (snýta, forte cogn. Germ. schnüde), id. qu. letjaz, v. l. 2, F. V 176, 1, unde forte depravata altera v. l. snytra, ibid.*

SNYTRIR, *m.*, *qui humanitate et bonis artibus ornat, excolit, cultor, excultor, a v. snotra, snytra, pulchrum, mundum, tersum facere, it. bonis artibus instruere, unde proverb. seint er afslapa at snotra (snytra), sero factus ad humanitatem excolitur, bonis artibus instruitur, FR. III 585, v. l. 1. Hinc þjóðar snytir excultor populi, rex, HS. 15; hapta s. excultor deorum, Odin, SE. I 308, 1 (I 470, 1), ubi in voc. est.*

SNYÐJA, *verb. intr., festinare, properare; occurrit tantum præ. infn. et part., et 3. pl. impf. snuudu: úngr jarl lætr snekkjur snyðja á Manar hlekk fævis liburnas in mare ruere, i. e. celeriter naves deducit in mare, SE. I 694, 1; sic et legendum FR. II 72, v. l. 1, ek lét bræðdan byrjar sóta snyðja or Sogni: it. Isl. II 362, randa rýðendr! látum valreyndan (gladium cadibus exploratum) snyðja í ben, clipeorum rubefactores! facimus gladium in vulnera ruere, i. e. ex temple vulnera gladiis instigamus. Part. in præsa occurrit, Vd. mscr. cap. 50, sec. Cod. 359; hann (Jökull) fór snyðjandi at leita Þórólfa. Impf., slög snuudu tela volabant, Mb. 11, 1. Metro repugnante Cod. Flat., Ha. 293, 1, exhibet: víða snuudu vísa ferðar vegliz þauð passim ruebant splendida naves regionum scellitum.*

SO, *adv., sic, vide su et sogðrt.*

SÓA (sæ, sera, sóit et sóat), *duplicem*

habet significatum: 1) serere, vide supra ser, særi; it. in prosa, Rólfre seri gullino R. aurum disseminavit, Y. 33; hon seri því in gammann stravit, sparsit, H. c. 34 (F. I 9); ÓH. c. 143 (F. IV 301), quo sensu cum dat. construitur; c. acc., conserere, bændr sero jarðir sínar, ÓT. c. 16 (F. I 92). — 2. a) consumere, profundere, in infin. et sup.: veiztu, hve sóa skal, nosti, quomodo consumendum sit, Hávam. 147; vide ofsóit. — b) perdere, interficere, e medio tollere: þá er árgjörna Svía kind skyldi of sóa Jóta dólgj cum annona cupida Svionum progenies hostem Iotorum e medio tolleret, Y. 18; eör hefði honum Suttúngr of sóit an illum S. e medio sustulisset, Hávam. 110; at Nýslo kind hefði of sóat Yngvari incolae Osiliæ Yngvarem e medio sustulisse, Y. 36; AR. I 261, 2. In signif. 2 a serius formatum sóa (-aða, at); in 1. sá (sái, sáða, sáð), utrumque hodie in usu.

SÖFA (sof, svaf, sofit), dormire; er um morgin sefr qui matulinus dormit, Hávam. 58; ek svaf, Am. 77; parl. pres., sofandi maðr, Hávam. 59; perf., saldrótt um sofinn famíla consopita, somno oppressa, Hávam. 101. Söfa lífi: a) vitam somno transigere, Gho. 2; b) quietam vitam agere, Bk. 2, 11; c) vitam finire, mori, Bk. 2, 56. Metaph., de rebus inanimatis, quiescere, tacere: nè hálar hvælvödur markar sváfu neque lubrica, rotunda campi ossa (lapides) quiescebant, i. e. aut ferebantur rapiditate fluminis, aut non tacebant, i. e. sonuerunt baculis percussa, SE. I 294, 2; mun eigi Ásmundi öll vo sofa non Asmundus omni periculo vacabit, FR. II 47, 1. Sic in prosa, Eb. 31: þat er ok mest ván, at ek séki þik eigi optar at málum, ok sofi yðr þó eigi öll vá, héraðsmönnum (G.M. I 624).

SÖFIR, m., qui sopit, qui quietum reddit (i. e. sofir id. qu. sælfr): hlenna s., oppressor raptorum, rez, Hh. 96, 2.

SÖFIR, m., gladius (qs. occisor, a söfa): sofnis sveitir sudor gladii, sanguis, SE. I 668, 1.

SÖFNA (-aða, at), obdormiscere, somno opprimi (sofa): G. 44; Vigagl. 21, 1; Rm. 6; Hund. 2, 45; Völk. 11. Perf. hist., ek hefi sofnat: plusqup. hist., ek hafða sofnat; perf. exactum, ek em sofnadr, plusqu. ek var sofnadr, Bk. 1, 2; 2, 22.

SÖG, n., sentina, it. infima pars navis, carina: soq skilja hrönn carinæ dividunt undam, SE. I 632, 1 (Felag. 9, 22).

SÖGLI, n., deriv. a sögull, in compos., bersögli (hodie sannsögli, veritas, veracitas).

SÖGN, m., mare, id. qu. soqr (n=r, ut vata. sögn=vatr, döggr): sára s. mare vulnerum, sanguis, már sára sogns larus sanguinis, corvus, vide mágrrennir, Sic. 20, 1 (F. VII 235, 1), conf. fjörðr. — 2) sinus Norvegiæ, sinus Sognicus in dioecesi Bergensi, SE. II 493; masc. genus apparet ex F. IX 428, ubi Sogn hálfan; it. provincia Norvegiæ circa sinum Sognicum; gramr Sogns rez Norvegius, Hh. 65, 5.

SÖGN, f., narratio, expositio (segja), Merl. 1, 63; hin beiska sögn höls acerba

narratio rerum tristium, Skáldh. 6, 1. — b) oratio, oppos. þögn, silentium, Bk. 1, 20; sermo: sagnir jötuns (=jötna mál), aurum (conf. SE. I 214), fagnendr jötuns sagna, viri, F. II 249, 2. — c) mandata: sækja með sagnir siklinga principum mandata perferre, ÓH. 92, 10. — 2) agmen, cæsus, multitudo, inpr. in plur.: bragna sagnir agmina viorum, oddviti bragna sagna dux militum, rez, SE. I 674, 1; skipa sagnir cæsus navium, navigatores, viri, SE. I 634, 1; F. VI 439, 2; sagna hrærir, sviptir, ductor agminum, de Lokio, SE. I 312, 2. 292, 2; segjendr sagna rectores agminum, Asæ. SE. I 306, 2 (492, 2). b) sing., coll. viri, SE. I 560, 1, vide et æksögn; spec., septem viri, SE. I 532. — 3) vide composita: asksögn, bekkisagnir, forsögn, leiðsögn, skæðasagnir (Pros., skipsögn nautæ, ÓT. c. 104; ÓH. c. 135).

SÖGNIR, m., qui suget, bibit, haurit, deriv. a sjúga; in compos.: motsögnir, mod-sögnir.

SÖGÖRT, n., sic factum (so=svo, gjört a gjöra): at sögöro re sic comparata, constituta, Sk. 1, 24. 40. Pros., sögurt, res in præsentis statu, Nj. 93 inil., söggurt, id., Ólk. p. 36; sögort, id., Nj. Vers. lat. p. 260 v. l. i; sögört, SE. II 31.

SÖGR, m., mare, id. qu. suqr (o=u), SE. I 326, 4; SE. masc. pro sægr (ed. Holm. 187, 2). — 2) ignis, in compos., bensögr, conf. sökr.

SÖGSAMI, m., mare, (qs. vorticosum, sögsamr, adj., a sög, n., vortex), SE. I 574, 1; II 479. 622 (II 562 sögsa . . e).

SÖGUKVÆÐI, n., carmen historicum (saza, kvæði), Jd. 4, id. qu. söguljóð, Hkr. prolog. inil.

SÖGULL, adj., loquax, loquaculus (saga), Eg. 31, 2; in compos.: illisögull (et hod., sannsögull veridicus).

SÖGVINS, adj., qui semper aliquid referre habet (saga, vins), Hugsm. 19, 5.

SÖIT, sup., verbi sóa, vide et ofsóit.

SÖK, f., plur. sakar: 1) id. qu. sökn, accusatio; oppugnatio, pugna: sakar afl vires pugnando idoneæ, Sonart. 9; saka snót femina pugnarum, virgo bellipotens, Bellona, Höfuðl. 16. — b) vis, noxa, damnum: til saka, noxie, damnose, ita ut vis fiat, FR. I 475, 1, conf. frændsekkja vis propinquo illata, cædes cognati. — c) injuria: reka sverði um þá sök eam injuriam gladio vindicare, Sonart. 8; sækja sök injuriam persequi (jure vel armis), Am. 99; gjöra sakar injurias facere, Bk. 1, 22 (Vigagl. c. 15); um bróður sök öb fratrem injuriam, Bk. 2, 36. — d) lis, controversia, contentio: leggja sakar contentiones suppressimere, Vsp. 58; lites deponere, ÓH. 92, 18; svæfa sakar sopire lites, Grm. 15; við sökkum ok sorgum adversus contentias et ægritudines, Hávam. 149. — e) causa: sök til himna dýrðar causa cælestis gloria, Lil. 14 (ratio: sú er sök til þess, at gull er kallat otrgjöld, SE. I 352); minni sakar causæ minores, Am. 67; um ora sök nostra causa, Bk. 2, 48; of þína sök tua causa, Korm. 9; um sakar þínar, id., Hund. 1, 35; hinc dat. pl. sökkum (subint. fyrir v. af), ut præpos. c.

gen., ob, propter, sökum snarar herfarar propter subitam incursionem, ÓH. 159, 1 (sic fyrir sökum aldrs, elli, Vigagl. c. 12. 28). — f) res, negotium: hvaðan sakar gæðus ratio rei, *Hund. 2, 8; dæma um sakar de negotiis loqui, Sk. 1, 29. — 2) in compos.:* harmsök, vigsök.

SOKIÁLFR, m., i. e. sokiálfr, *oppugnator (sökja=sökja, álfr), Cod. Reg. SE. I 234, 2, vide sokiálfr.*

SÖKIR, m., i. e. sökir, *id. qu. sækir:* s. leygs *præliator, vir, Fbr. 17.*

SÖKJA, i. e. sökja, *id. qu. sækja petere:* s. *beitor escas acquirere, Hymk. 17.*

SÖKK, n., *demersio:* fley var búit at sökkvi (*dat.*), *navis in eo erat, ut pessum sideret, submergeretur, Skaldh. 4, 24. — 2) Ad. 8; SE. II 499, 7, sökk svartleit (sámleit), n. pl., in loco haud expedito.* *G. Magnæus construit: svartleit sökk síðra brúna týru fylgdu (o: því hattstaupi), „nigricolores gurgites promissorum superciliorum languida lampadis unà sequebantur”; secundum quam rationem síðra brúna týra, promissorum superciliorum facula, foret oculus (sed oculos exprimere debuisset poëta), cujus nigri-coloris gurgites quid sint, sic explicat Magnæus: „alludit poëta ad oculos alte in caput depressos, et visu languidos, vel a pilis imminentium superciliorum opacatos vel inumbratos. Porro ab aquis denominat oculos, propter humores, quibus innatat pupilla, et qui ei pro speculo sunt”. Sed historia nusquam puto memorat, Egillum fuisse κουλοφθαλμον, neque vitio oculorum laborasset, quum Redemptionem capitis composuit, vide Eg. p. 304—5, ubi externa Egillis species describitur; quare convenientius putarim, per sökk síðra brúna týru, gurgites vel voraginez oculi, intelligi ipsas pupillas, sed displicet sing. týru, ubi de oculis, non oculo, sermo est. Puto itaque vocem sökk, n., et sog, quod quedam Edda exemplaria exhibere testatur G. Magnæus, h. l. quoad sensum pertinere ad sogr et soki, in vocibus *compos. hensogr, m., gladius (etiam bensokr), versoki, m., aurum, ubi sogr, soki, síkr, ignem vel luminis aliquam speciem puto significare, tum svartleit sökk síðra brúna, nigricantia lumina promissorum superciliorum sunt simpliciter nigricantes oculi, =svartbrúna sjónir, Eg. 64, 2; týra vero de calvo capite accipiendum erit. Non prætereunda est interpretatio Rashii in Anvisn. t. Isl. p. 260, en tíru — brúna, Sec.: med gálfvan fóljde de síða ógonbrýns svarta sjáar, quo loco Rashius suscepit lectionem sog, et tíra vertit munus, donum.**

SÖKK, f., *id. qu. sök 1 a. e., vide sökkspennir, sökkverinjótr, sökkvi. Hinc sökkva víðir pugnatores, viri, Selk. 3, cfr. sök 1 a.*

SÖKKDALIR, m., pl., *valles depressæ (sökk, sökkva; dalr):* s. Surts *valles depressæ gigantis, valles et antra, in quibus Sultungus, mulsi poëtici possessor et custos, habitavit, SE. I 242, 4.*

SÖKKI, m., *inimicus, hostis, adversarius, id. qu. sökkvi: sökki Sveins adversarius*

Sveinis (Estrithii), de rege Magno Bono, F. VI 22, 3.

SÖKKMÍMIR, m., *nomen gigantis, Grm. 49. — 2) gigas, Wchart. SE. I 551 v. l. 2. Vide sekumímir, sökkmímir.*

SÖKKSPENNIR, m., *pugnam (sökk =sök) aut hostes (sökkvi)ургens (spennir), præliator, bellator, lectio membr. E, Hg. 31, 1 pro avipkennir.*

SÖKKVA (sökk, sökk, sökkit), *pessum sidere, aquis submersi, de terra (bjöð) in aquis (oceanio) subsidente, Korm. 19, 8; (menn) sukku síðraf nðri, e Serpente (longo) progressi in aquas, submerci sunt, ÓT. 125. Perf. particip. sökkinn, submersus: man drukkaðu sökknir submersi periere, Ha. 88, 1 (F. VI 408, 1); sökkit lík corpus submersum, F. VI 140, 2.*

SÖKKVA (sökkvi, sökta, sökt), *demergere, submergere, cum dat.; s. tröllli, monstrum gigantum in terræ viscera demergere, Selk. 14.*

SÖKKVABEKKR, m., *palatium Sæga, Grm. 7; SE. I 114 (sökk locus depressus, bekk, conf. fensalir).*

SÖKKVERINJÓTR, m., *qui causam defendit (sökk =sök, verinjótr):* sökkverinjótar Búa *Buiz causam defendentes, assecla Buiz, Buiant, F. XI 137 v. l. 2 (conf. Skl. XI 121); sökkverinjótr idem est atque pro. sakarverjandi, ut sökvora (pro sakar vöra), Nj. 143.*

SÖKKVI, m., *inimicus, hostis, adversarius, SE. II 497; II 465. 611 (in II 518 tantum cernitur . . ekvi): bræðra s. hostis fratrum, de Eriko Blodaxa, Eg. 59; snýrtímót sökkva gloriosus congressus cum hoste, pugna, Korm. 21, 1 (a sökk =sök, sökn, ergo =sækkjandi, sækir, oppugnator, oppressor), cf. sekvi.*

SÖKKVI, m., *auctor, arbiter (sökk =sök, e): s. sunnu sætra, arbiter, creator cæli, deus, Has. 49.*

SÖKKVIR, m., *inimicus, hostis, adversarius, SE. I 536; II 465. 548 (II 611 præse slauckir), id. qu. sökkvi; in appell. virorum, SE. II 498; sveima s. inimicus pugnarum, vir imbellis, Hallfr. sec. membr. 132; s. utraque sólar inimicus auri, vir liberalis, G. 28 (Hkr.); s. Rinar sólar, id. ÓH. 92, 16 (AR. I 328, 2); s. sundeima, id., Ag (Einar Gílls.); samþykkja s. hostis concordia, aurum, SE. I 654, 2, ubi dat. sökkvi. — 2) qui deprimit (sökkva): s. troga, qui vascula (lactaria) in aquam deponit, ut deesentur et purgentur, vir ignavus, cui opera muliebria curæ sunt, F. II 9.*

SÖKKMÍMIR, m., *gigas, id. qu. sökkmímir, SE. II 471: salbjartir þeirra sökkmímis splendidæ ades gigantum, sarum, Ý 15 (AR. I 259).*

SÖKKMÍÐLENDR, m. pl., *causas (lites, controversias) dirimentes, decernentes, viri (sök, miðla), Ý. 49.*

SÖKN, f., *actio causæ (sækja):* sækir söknar *actor causæ, de Thorbjörne Crasso, qui Thorarini diem dixerat, Eb. 13, 2. — b) oppugnatio, aggressio: veita sökn at e-m ad-riri quem, ÓH. 47, 1. — c) pugna, prælium, SE. I 563, 1; II 475. 559. 619; I 438, 2;*

ÓH. 186, 2; 218, 3; 224; G. 41; dvelja s. differre pugnam, Hh. 35, 3; eiga s. committere, facere p., Hh. 12, 2; guð rædr sökn ok sigri, Si. 24; til söknar in prælium, ÓH. 21, 2; söknum in pugna, ÓH. 248, 2; s. bar saman pugna commissa est, μάχη συνέστη, Hund. 2, 9; vinna s. facere pugnam, H. 22; skapa s. sverðum, Am. 49. Söknar hagl grando prælii, nimbus telorum, SE. I 676, 2; söknar (sókna) glfr gigantii prælii, securis, id. telum, Ha. 286, 2; söknar naðr serpens pugna, hasta, gladius, SE. I 606, 1, álfr, njarðr, yggr söknar, præliator, bellator, SE. I 372, 2; ÓH. 41, 2; Hh. 100. — 2) conventus: þriðja sökn conventus Thríidii (Odinis), pugna, Eb. 19, 3, ut Fjölnis þing, þröttar þing. Sic Eb. l. c. legendum puto, non þriðju, non enim ter, sed bis, pugnaverant. — 3) cætus, agmen, id. qu. sögn, vide skipsökn. Hinc Ed. Lövas.: snfr á sökn dreyma sveita glóðheitum, i. e. glóðheitum dreyma snfr á sveita sökn, fervidus sanguis nivos instar decedit in agmina virorum. — Spec., septemdecim viri, SE. I 532. — 4) in compositis, vide: atsökn, heim-sökn, hjarlsökn, skipsökn.

SÖKNARHVATR, adj., bellicosus (sökn, hvatr), id. qu. söknhvatr, F. VII 327, 2; Fsk. 37, 4.

SÖKNARSTRÁNGR, adj., id. qu. söknatrángr, absol. de rege bellicoso, Ha. 286, 1.

SÖKNBÁRA, f., unda prælii, sanguis (sökn, bára), HR. 66, ubi lege: söcnbáro gat sára | sárvündr þvegit árar, i. e. sárvündr gat þvegit sára árar (i) söcnbáro, virga prælii (ensis) lavit remos vulnerum (gladios) sanguine.

SÖKNBJARTR, adj., prælio splendidus (sökn, bjarttr), vel virtute bellica illustris: söknbjartar ferðir, agmina (militum) in prælio (armis) splendida, HR. 67.

SÖKNBRÁÐR, adj., promptus in pugnam (sökn, bráðr), G. 12; Rekt. 3.

SÖKNDÆILANDI, m., præliator, vir (sökn, deila), Gðþ. 58.

SÖKNDÆILIR, m., puguator, vir (sökn, deilir), Has. 24, ubi sökndæilir est dat. sing., de prædone.

SÖKNDJARFR, adj., audax in pugna (sökn, djarfr), F. VI 26, 2; audax ad invadendum, de canibus, Fjölsm. 16, ubi v. l. sökðjarfr, id.

SÖKNEFNANDI, m., prælium instituens, committens, præliator, vir (sökn, efna), lsl. 17.

SÖKNFÚSS, adj., cupidus pugnae (sökn, fúss), (F. VII 336, 2); Sie. 2, 2.

SÖKNÆÐIR, m., incitor pugnae, pugnam ciens, bellator (sökn, æðir), Ha. 310, 1.

SÖKNGÍFR, n., gigantii pugnae, securis, vel noxa praliaris, telum (sökn, gifr): sendir sökngifrs missor teli, puguator, vir, RS. 10, ubi alii sökgefirs, id., a sök = sökn.

SÖKNHARÐR, adj., in pugna acer (sökn, harðr), SE. I 622, 1; pros. F. III 17.

SÖKNHEGGR, m., arbutus pugnae (sökn, heggr), præliator, bellator, Hg. 8.

SÖKNHERÐIR, m., impetum ciens (sökn, herðir): sverða s. bellator, Martem ciens, a

sverða sökn impetus gladiatorum, pugna, F. VI 436, 1.

SÖKNHÖTTR, m., pileus pugnae, galea (sökn, hötttr): svell söknhattar glacies galea, gladius, Hg. 9, vide svelltrjóðr.

SÖKNHVATR, adj., alacer in pugna, promptus ad pugnam, animosus, bellicosus (sökn, hvatr), Ha. 318, 1 (söknhvatr, aut id., duplicato t, aut ad pugnam incitatus, a hvetja, F. X 121, 1).

SÖKNMÍMIR, m., gigas, SE. II 554, pro sekmimir.

SÖKNÖRR, adj., promptus ad pugandum (sökn, örr, SE. I 456; F. VI 435.

SÖKNÖÐR, v. söknuðr.

SÖKNRÝRIR, m., consumtor, profligator agminis (sökn 3, rýrir): haudrmens s. profligator agminis maritimi (piratarum), insignis bellator maritimus, Nj. 78, 2.

SÖKNSTÆRIR, m., accendens, ciens pugnam, præliator, bellator (sökn, stærir), Mg. 36, 3.

SÖKNSTERKR, adj., fortis in pugna (sökn, sterkr), G. 8 (F. VI 91, 2, qui versus ab eo loco alienus est).

SÖKNSTRÁNGR, adj., prælio acer, vehemens, impetuus (sökn, stránger): epith. regis, Hh. 106, 2; F. II 330; söknstraung sveit acres in prælio milites, Jd. 23.

SÖKNSTRÍÐR, adj., asper in pugna, bellicosus (sökn, stríðr), epith. regis, ÓH. 57.

SÖKNUÐR, m., damnus, jactura (sakna): s. at einn damnun in obitu alicujus factum, morte erepti desiderium, Bk. 2, 13.

SÖKNVÖLLR, m., campus pugnae, locus pugnae (sökn, völlr): svellir söknvallar qui locum prælii lubricum sanguine facit, præliator, bellator, SE. I 676, 1.

SÖKNÞORINN, adj., in prælio audax (sökn, þorinn), ÓH. 225.

SÖKNÞÝÐR, adj., comis, affabilis in prælio (sökn, þýðr): dag lét sinn með sigri s. jöfurr þýðas, G. 31 (sec. Konúngab. Bergs áðóta).

SOKR, m., in voce compos. versokr, puto significare ignem, aliá forma síkr in bensíkr, et mollius søgr, søgr, sægr, in bensogr, bunsogr, bensægr, forte proprie søkr, appetens, oppugnans, a søkja. Cognomen sokr occurrit F. IX 26.

SÖKRAMMR, adj., in oppugnando strenuus, vel oppugnatu difficilis, acer, bellicosus (sök = sökn, rammr), ÓH. 182, 3; conf. sakharðr, v. l. Finnb. c. 18.

SÖKREYNIR, m., tentator, explorator rerum, negotiorum, vir rerum peritus, vel peritus pugnae (sök, reynir). RS. 2.

SÖKUDÓLGR, m., hostis, adversarius (propr. ob commissum crimen: sök, dólgr), Sóll. 24. Pros. Nj. 149; Hltd. msc. c. 7; sökudólgr minn, est is qui me injuria affecit, in quo injuriam vindicandam habeo, Arn. 66.

SÖKUNAUTR, m., adversarius, inimicus (sök, nautr): s. hvinna sona inimicus avrorum et sordide parcorum hominum, vir liberalis, Ad. 23. Propr., qui licem cum altero habet, Gpl.

SOL, *f.*, sol; *dat. s.*, sólo, sólu, *Grm.* 38; *Ök.* 1; *Orkn.* 82, 7; *Vsp.* 57; *FR.* I 466, 4; *acc.* sól, *Sie.* 13 (*F. VII* 229); *dat. cum art.* sólinni, *Ghe.* 31. *Plur.*, sólar, *SE.* I 300, 1; *F. V* 251, 1, et sólir, *Ag.*; *gen. pl.* sóla, *F. X* 187, 2, ubi *F. Magnusenius* maluit sólar in *gen. sing.* — 1) Sol, filia *Mundiforri*, uxor *Gleni*, *equos solares agens*, *SE.* I 56—58. 330; *Vafpr.* 22. 23; *Vsp.* 5; *Grm.* 37; appellatur skinanda goð, skirleitt goð, heið brúðr himins, *Grm.* 38. 39: *Asidibus annumeratur*, *SE.* I 118. 556, 3. — 2) sidus caeleste, astrum dei, *Söll.* 39; *Vsp.* 4. 47. 57; *Söll.* 40. 42—5; sólar geisli radius solis, *Ghv.* 14; sólar setr occasus solis, *FR.* I 518; sólar sýn adpectus solis, *Hávam.* 68 (*Söll.* 39); sól tekr sortna, *Vsp.* 51; hjört sól verðr at svartri, *SE.* I 316, 2 (*Orkn.* 22, 5); fara i sólu in sole ambulare, *FR.* I 466, 4; grund, signuð sólu, sole beata, de Palestina, *Orkn.* 82. 7; (sólar hjörtr cervus solaris, *Söll.* 55; gýgjar sól, *Söll.* 41); suðrhöll sól, *Ghe.* 31; und sól sub solem, i. e. in terras, *Sie.* 13 (*F. VII* 229); und sólu sub sole, i. e. in terris, *Ök.* 1; *F. VI* 439, 1. 441, vide *ShI.* III 229. Hinc: a) caeli appellationes: sólar setr sedes solis, caelum, und sólar setri sub caelo, in terris, *Orkn.* 80, 5; ljós sólar setrs lumen caeleste, *G.* 3; sólar frón terra solis, caelum, döglingr sólar fróna rex caeli, Christus, *SE.* II 196, 3; sólar grund, id., undir sólar grundu sub caelo, in terris, *SE.* I 316, 3; sólar hjálmr galea solis, caelum, tiggi sólar hjálms rex caeli, deus, *SE.* I 320, 3; sólar land caelum, siklingr sólar landa rex caelorum, Christus, *Lv.* 26; gnapstóll sóla celsa siderum sella, caelum, *F. X* 187, 2, de quo plurali conf. himinröðull, himintúngl, túngl. — b) in appell. oculi: sól brá, hrúna, hvarma, ennis, oculus, *SR.* I 538; ennis sólr oculi, *Ag.* (*Einar Gíls.*) — c) in appell. auri, notante *SE.* I 624: sól gengr firir eld i þlým keningvm; Rínar sól aurum, *SE.* I 518, 2; súkkvið Rínar sólár vir liberalis, *ÖH.* 92, 16, við sólgruñ, sólgunnr, sólkannaðr, sólmeiðr, sólfrandi. — d) in appell. clipei: sól Öðins, orustu, sækonunga, clipeus, *SE.* II 428. 512; sól skips, id., *SE.* I 420; gunnar s. sol pugna v. bellona, id., *HR.* 31, ubi brynjo ótti, (gladius) knátti bita gunnar sól; vide saldeiland, sólgagarr: skipa sól sol navium, clipeus, leygr skipa sólár ignis clipei, gladius, *SE.* I 424, 4. — e) in appell. gladii: sól Svölvis jela sol (ignis) praetiorum, gladius, *F.* II 317, 1. — f) in appell. coloris, lapidis: bókar sól sol libri, pigmentum quo litera colorantur, quum vero color dicatur steinn, bókar sól homonymice de lapide usurpatur, *Ed. Lövas.* (*ShI.* III 227, 1). — 3) de personis, metaph., miskunnar, réttlætis sól, sol misericordiae, justitiae, de Christo, *G.* 1; *Gd.* 13. — g) in appell. feminarum, sec. 1: sól unnar dags nympha auri, femina, *Mb.* 6, 1; sól Gullbúa (haugbúa) stóla, id., *Grett.* 66, 3; elfar skins sólar nymphae splendoris amnici (auri), femina, *F. V* 251, 1 (*voc.*). — 4) in compositis: armsól, bliksól, brásól,

fallsól, harmsól, hlunnsól, hlýrsól, hneigisol, hmitsól, morðsól, unnsól.

SÖL, *n. pl.*, alga saccharifera (tantum in plur.): sólva lág, gunnr, femina, *Korm.* 3, 6; 5, 4.

SÖLBJARTR, *adj.*, solis instar fulgidus, splendens, lucidus (sól, hjartr): sólhjört de pulchra femina, *Hund.* 2, 43; *A.* 11; sú en sólbjarta brúðr, *Fjölsm.* 43; de angelis: sólbjört engla fylking, *Krosskv.* 31. Sólbjartr, *m.*, nomen viri factum, *Fjölsm.* 48.

SÖLBJÖRG, *n. pl.*, montes aprici, *FR.* I 482, 2, vel potius Sólbjargir, *f. pl.*, nomen praedii, vide *Ind. geogr. F. XII.*

SÖLBLINDI, *m.*, nomen factum, genius allegoricus: Sólblinda synir, *Fjölsm.* 11.

SÖLBORG, *f.*, arx solis, caelum (sól, bórg): sólborgar salr aula caelestis, *F. VII* 92, (*AR.* II 66).

SÖLBOREÞ, *n.*, pluteus laterensis, munimentum lignum ab utroque navis latere arcendis fluctibus (id. qu. vizi, *FR.* II 77; *Sturl.* 3, 2; *Fbr.* 27); *SE.* I 583, 1; II 482. 565. 624; sólboreðs goti, hestr, naeis, *SE.* I 442. Idem est sólbyrði, *n.*, *RS. muc.*: „i því gekk hún (báran) inn á bæði boreð ok tók frá sólbyrðin, en hæðföt öll voru apr i austrinum”.

SÖLBRUNNINN, sole coloratus (sól, brenna); *s. armr.* *Rm.* 10.

SÖLBRYGGJA, *f.* pons, semita solis; caelum (sól, bryggja): siklingr sólbruggju rez caeli, Christus, *Lv.* 30.

SÖLFASTR, *adj.*, firmo, constanti animo (sól = sól, fast) *GS.* str. 6.

SÖLGAGARR, *m.*, canis solis (sól gagarr): seilar s. canis clipei, gladius, a seilar sól sol habena, clipeus, *ÓT.* 47 (*F.* I 183, 1), ubi seilar sólgagarr beit, gladius erat acutus.

SÖLGÁRAÐR, sole crispatus, irradiatus (sól, gáradr), epith. unda: sólgárad bára, *Vigl.* 9.

SÖLGINN, *adj.*, famelicus, *Hávam.* 33; avidus: sólgnum manna dólgi avido hominum hosti (giganti), *SE.* I 280 2. In compos.: brimsólginn (a svelgja).

SÖLGRUNÐ, *f.*, Tellus solis (sól, grund): Siggjar linda s., Tellus auri, femina, a Siggjar linda sól, aurum, *Eb.* 28, 2.

SÖLGUNNR, *f.*, Nympha solis (sól, Gunnr): sunda s. nympha auri, femina, a sunda sól, sol maris, aurum, *Korm.* 3, 8.

SÖLHAUÐR, *n.*, terra solis, caelum (sól, hauðr): sannatfrandi sólhauðs, Christus, *Has.* 27.

SÖLHEIMR, *m.*, domicilium solis, caelum (sól, heimr), *So.* 19, 7.

SÖLHEIÐR, *adj.*, sole sudus, serenus (sól, heiðr): sólheiðir dagar dies sereni, *Ghe.* 16.

SÖLHÖLL, *f.*, aula solis, caelum (sól, höll): gramr sólhallar rez caeli, Christus, *Lb.* 22.

SÖLHVITR, *adj.*, solis instar candidus (sól, hvitr), epith. virginis, *Hávam.* 97.

SÖLKANNAÐR, *m.*, aestimator solis (sól, kannaðr): sunda s. aestimator auri, vir, a sunda sól, sol maris, aurum, *Sturl.* 3, 43, 1.

SÓLKATLA, *f.*, *nom. propr. feminae fictum*, *Söfl.* 78.

SÓLKONUNGR, *m.*, *rex solis, deus, Christus* (sól, konungr), *SE.* II 334, 1. 445, 4 *sec. præcepta* I 446.

SOLL, *n.*, *colluvies, qua canes, sues etc. pascuntur* (hodie sull): teygja tigr at solli, *Hund.* I, 31. 40; plur., sækitik solla, de fera, *FR.* I 296, 2. *Conf. Angl.* swill, colluvies, potus suum; *Norv.* soll, intrita, intritum panis, casei etc. in lacte, *Thronðhj. Selsk. Skr.* 5, 136–7. *Vide hræsollr.*

SOLLINN, *perf. part. verbi svella* (svell, svall, sollit).

SOLMEIÐR, *m.*, *arbor solis* (sól, meiðr): sléttar skipa leiðar s., arbor auri, vir, a sól sléttar skipa leiðar, sol planæ navium viæ, sol maris, aurum, *Go.* 8.

SOLMN, *m.*, *mare*, *SE.* II 479, *id. qu. solmr* (ut vatn, dogn, etc.).

SÓLMÖRK, *f.*, *area solis, cælum* (sól, mörk): s. svanna, cælum (i. e. velamen, tegumen) feminae, calyptra, serkland svanna sólmörk, Tellus calyptrae, femina, *SE.* II 632, 1.

SOLMR, *m.*, *mare*, *SE.* II 622, *pro sollnir.*

SOLNIR, *m.*, *mare*, *SE.* I 575, 2 (II 479 solmn, II 622 solmr, II 563 tantum cernitur sol . . .).

SÓLNIR, *m.*, *Odin*, *SE.* II 556, *id. qu. svolnir, excluso v.*

SÖLR, *adj.*, *sordidus, spurcus, fædus*. *Dicit G. Magnæus* (Eg. p. 224 v. l. 1, ad Eg. 45) *occurrere hanc vocem in opt. Codd. Grettsisagæ, carmine quo descensum suum in catarractem describat. Quo loco vulgo legitur* (Grett. 69, 1) *úrsvölum munní. Itaque hæc forma non referenda est ad sólir vel úrsólir, sed ad salr et úrsalr, pro svalr, úrsvalr, ekstruso v.*

SÓLRÖNN (*forte n. pl., qs. a sólrann, locus apricus, sól, rann*), *nom. Insulæ, nescio ubi*, *SE.* II 492. *Ignota Munchio.*

SÓLROÐ, *n.*, *rubor solis, aurora* (sól, roð), *SE.* I 694, 1: i s., tempore matulino. *Sturl.* 7, 17 *pros.*, i sólarroð, *id.*

SÓLRÝRANDI, *m.*, *adjuvator solis* (sól, rýrandi, a rýra): svanfoldar s. adjuvator auri, vir liberalis, a svanfoldar sól, sol maris, aurum, *Hg.* 31, 6.

SÓLRYRIR, *m.*, *id. qu. sólryrandi* (sól, rýrir); sára ranna s., adjuvator gladii, præliator, bellator, a sára rönn (=hrönn), unda vulnerum, sanguis, sól sára ranna sol sanguinis, i. e. ignis sanguinis, gladius, *Fsk.* 24, 2, *pro svipkennir* (Hg. 31, 1).

SÓLSI, *m.*, *regulus maritimus*, *SE.* I 548, 3; II 154, 2. 614 (II 468 Savlvi; non cernitur II 552). *Sölsa bekkir collis reguli maritimi, mare*, *SE.* I 440, 3.

SÓLSKEL, *f.*, *insula Nordmariæ in Norv.*, *SE.* II 492. *Vide Ind. geogr. F. XII.* *Hod. Solskelð in paræcia Ædoensi in Mæria boreali, Munchius.*

SÓLSKIN, *n.*, *splendor solis* (sól, skín), *in plur.*, *Vsp.* 37.

SÓLSTETT, *f.*, *via solis, cælum* (sól,

stètt): sólstèttar gramr *rex cæli, deus, Christus*, *Lb.* 42.

SÓLSTILLIR, *m.*, *rex solis, deus* (sól, stillir): sólstillis vinr *amicus dei, vir deo carus*, *Gd.* 49.

SÓLSTÝRIR, *m.*, *rector solis, deus* (sól, stýrir), *Mk.* 15.

SOLTINN, *vide svelta.*

SÓLTJALD, *n.*, *tentorium solis, cælum* (sól, tjald); sóltjalds konungr *rex cæli, deus*, *Has.* 10; stillir sóltjalda, *id.*, *SE.* I 320, 1.

SÓLUND, *f.*, *nomen insulæ ante sinum Sognicum in Norv. (hód. Sulen vel Sulend, Munch.)*, *SE.* II 492; Sólundar sund *fretum Solundæ, Korm.* 19, 4. *Hinc: Sólundar haf, F. X* 34 v. l. 7; 122. *Plur.* Sóundir, *FR.* II 73.

SÓLVÁNGR, *m.*, *campus solis, cælum* (sól, vángr): siklingr sólvánga *rex cæli, deus*, *Lv.* 35.

SÓLVI, *m.*, *regulus maritimus*, *SE.* I 547, 1; II 468. 614 (II 552: sólf).

SÓLVIÐJA, *adj.* *indecl.*, *sole affectus, i. e. sole coloratus, id. qu. sólbrunninn, sólbrendr* (sól, víða = vinna): svartar, sámar ok sólviðja, atrað, fuscas et coloratas, *FR.* I 483, 3.

SOM, *id. qu. sem* (*Dan. som*), *Orkn.* 80, 5, *ubi pro þat somer legendum est: þar som er = þar sem er, quandoquidem est, quum sit; þar som (=þar sem) proprie locale est: „ibi, ubi”, sed sæpe etiam causaliter usurpatur, respondens Danico etersom. Hæc forma som confirmatur altera simili forma sóm, F. VII 352, ubi: svá görla sóm idem est quod p. 227 svá vandliga sem. Vide introduct. ad lit. o, sub v.*

SÖM, *fem. adj. samr, qu. v.*

SÓMA (sómir, sómði, sine sup.), *impers.*, *decere, cum dat. pers.*, mér sómir, me decet, *Ód.* 2; *Hugsm.* 24, 4.

SÖMD, *f.*, *amnis, id. qu. send* (s=e), *SE.* II 480.

SÓMI, *m.*, *gladius*, *SE.* I 563, 2. II 476. 559. 619.

SÓMI, *m.*, *honor: verðr háð sóma ezimio honore dignus, G.* 39; drepa niðr sóma e-s, honorem alicujus deprimeret, *Nj.* 78, 1; honor, decus, ornamentum: klerka sómi decus clericorum, de viro, *Gd.* 67; gloria: sómi himintungla siklings, gloria dei, *Gp.* 7. — b) *apparatus conviviis, pompa, magnificentia, Am.* 92 (ut *Cod. Fris. col.* 245, 31).

SÓMIR, *m.*, *gigas, Cod. Worm.* *SE.* I 550, 1 *pro sómr.*

SÓMLAUST, *adv.*, *sine honore, inhoneste, turpiter* (sómi, laust), *GS str.* 8.

SÖMMIÐJÚNGAR, *m. pl.*, *Cod. Worm.* *SE.* I 418, 5, *quo loco Cod. Reg. exhibit summiðjúngr, id. qu. v.*

SÖMNUÐR, *m.*, *id. qu. safnaðr, collecta multitudo: acc. s. somnut, F. VII* 58, 1, *sec. Morkinsk.*

SÓMR, *m.*, *arcus, quo sagittæ jaciuntur*, *SE.* I 571, 1; II 621 (omitt. sine lacuna II 478. 561). — 2) *gigas, SE.* I 550; II 470 (II 615, samr; II 553 tantum cernitur . . . mr).

SOMRI, SOMSTR, compar. et superl. adj. *sómri, vide somr.*

SÓMVIÐR, m., *arbor honesta* (sómi, víðr): sómviðir seima viri honesti, *Selk.* 19.

SÓN, m., *filius, id. qu. sonr, apocopato r*, *Vsp.* 31, sec. *Cod. Reg.; Lb.* 18; skjöldungu son regis *filius, rex, F. VII* 351, 1; kvánnar son uzoris *filius, Sonart.* 17; Sveinn Alfsu son, *Mg.* 6, 1; yrði dregja drottinn son líkr dýrðar föðr, si virorum dominus fieret *filius, similis glorioso patri, Mg.* 10, 2. *Pros.*, ekki ertu minn son, *F. V* 311; hvi varþá svá djarfr, þrælssoninn, *F. VII* 225; et *alias sæpe, G&M.* I 530. 532. 548. *De forma sön vide sub seyni.*

SÖN, f., *piaculum, expiatio, propitiatio, placamentum. Ex hac voce tria composita sunt, sónarblót, sónargóltir, sónardreyri: a) sónarblót, sacrificium piacularare (Lex. Myth. p. 721. not. 2), Ý. c. 21, de quo sic: Dagr konúngur varð illa við, er spórrinn kom eigi heim; gekk hann þá til sónarblóta, til fréttar, ok fékk þau svör, at spórr hans var drepinn á Vörva. — b) sónargóltir, aper (verres, porcus) piacularis, *H. kat. pros., ad str.* 31: um kveldit oro heitutringangr. var framleiddr sónargóltir. lögðu menn þar á hendr sínar. ok strengdu menn þá heit at bragarfulli. *Vox utraque sónarblót et sónargóltir conjunctim occurrit FR. I* 531—2: Í konúngs hirð vöru þeir vii (xii) menn, er dæma skyldu öll mál manna þar í landi. Heiðrekr konúngr blótaði Frey; þann gólt, er mestan fékk, skyldi hann gefa Frey; kölluðu þeir hann svá helgan, at yfir hans barst skyldi sverja um öll stóran mál, ok skyldi þeim gelti blóta at sónarblóti; jólaaftan skyldi leida sónargóltina í höll fyrir konúng; lögðu menn þá hendr yfir burst hans, ok strengja heit. Heiðrekr konúngur strengði þess heit, at *etc. conf. FR. I* 463, ubi in not. 1 *tempus sacri piacularis (sónarblót) refertur ad initium mensis Februarii: skyldi alra hann (góltinn) ok gefa Freyju til árdótar í upphafi mánaðar þess, er Febrúaríus heitir; þá skyldi blót hafa til farseldar; vide Lex. Mythol. p.* 1060. ad 2. Febr. — c) sónardreyri, m., *sanguis piacularis, Hymnl.* 32, de Heimdallo, a novem virginibus giganteis *prognato*, sjá var aukinn burr jarðar megni, svaiköldum sœ ok sónardreyra, ad quem locum prave *FR. I* 207: dreira sonar hennar, *sanguine filii ejus.* — 2) alterum ex duobus *vasis, quibus exceptus fuit sanguis Kvaseris, a navis, Fjalare et Galare, intercepti, SE. I* 216 218, ex quo sanguine admixto melle mulsum poeticum confecerunt. Hinc lógr, fyllr Sónar, liquor, κληρωμα Sónæ, mulsum poeticum, *poësis, poëma, SE. I* 244; bjórr Sónar, id., vide bjórstofnandi, *Sturl.* 9, 8, 1; et tropice, orða sáð Sónar, semen verbale Sónæ (grær oss á sefreinu), *SE. I* 250, 1. *Puto autem primitus, quamvis tacente Edda, ita appellatum fuisse vas illud, in quod Vani et Asæ, pacem inter se facientes, conspuerunt, hac symbolica actione signifi-**

cantes, omnes simultates esse depositas, ex quo sputo Kvaser creatus, SE. I 216, adeo ut primaria significatio fuerit pacificatio, *pax. Hinc ófus sónar pacis non cupidus, i. e. hostilis, infestus, epith. gladii (frens var- arhúsa Ata), Korm.* 11, 6. *Sic et accipiendum videtur Isld. 22, de Hallo Sidenasi, him er kunnir lög sónar, ille qui novit leges pacis, i. e. vir ille pacificus (etsi verti potest: ille qui novit liquorem Sónæ, i. e. qui pœtica artis peritus erat, quod de Hallo Sidenasi ignoratur); et sónar ofair, Isld. 5, videtur idem esse quod sónar esuir, qui pacem servat, vir pacis servans. Hæc vox in plur. non occurrit, nam sónir, Hugsm.* 28, 5, est correctio Dr. Schevingii pro fórnir. Ex hac voce derivatur haptsoni.

SÖNDUGR, adj., arena conspersus, *per-fusus (sandr): söndug lík, F. VI* 85, 4.

SÖNGHEYRANDI, m., qui cantum audiuit, i. e. didicit, de clerici ordinis viro, qui centum missalium (*formulas et carmina sacra*) didicit, clericus, sacerdos (sóngur, heyrta), *Gþ. 9, ubi Cod. Soc. habet formam saung.*

SÖNGR, m., id. qu. saung, cantus, carmen; dat. pl. söngum, *SE.* 1388, 1, 2. *Gþ.* 9, de officio missæ, ubi *Cod. Soc. saungum.* — 2) songs, *F. VII* 235, 1. sec. *Morkinsk.* *Puto transposite pro sogns; alias vertendum esset sára songs, cantus vulnerum, pugna, quod viz procedit. Interim appellationem sára sönga mögrennir ex Hryggjarstykki citat G. Magnæus, Eg.* 67, 6, in notis ad vocem úlfgreanir.

SÖNI, in compos. haptsoni, *SE. I* 466, 3. *deriv. a sön, nam SE. II* 590 k. l. *dat hapt sœnis, II* 447 hapt sœnis. Aliud videtur esse søni, in *Rómverjas.*, sive *Compendio Islandico Sallustii et Lucani, auctore Brando Episc.*, citatum *Fjólsm.* 31. not. h: Guðs søni er sú skepna, himinn ok jörð ok sjór, *dei prognies (a deo orta) est omnis creatura.*

SÖNNUNGR, m., *Thor, SE. I* 553, 2 (savnungr); *II* 616 saunngr; *II* 473 saunvagr; *II* 556 . . . annungr.

SÖNR, m., *filius: dat. syni, sed son, Rakt.* 34, *Nj.* 131, 1 et *pros. Vigagl.* 12 inii., það heim dótturson sinum hváramtveggja; gen. sonar. *Plur., nom. synir, acc. sona, Ý.* 2, 2; *Hávam.* 94; *Bk.* 2, 18; *Söll.* 56, 34; dat., sonum, gen. sona. *Vide supra son, søn, seyni, seynir, et infra suor. Ódinn suor, Thor, Vsp.* 50; *Valius, Vsp.* 31, ubi suor correctio est, pro son; suor háss *filius familiaris, Rm.* 11; suor allsráðanda *filius Omnipotentis, Christus, G.* 5, et *absol. suor, Féljus dei*, erumk leið Sonar reiði, *F. II* 53, 3; acc. son, *Sk.* 2, 11; *Bk.* 2, 12. *Pariphrastice: Asa synir Asarum filii, Asa, Skf.* 17, 18 (*gen. pl. sona*): jötta synir *gigantes; Hávam.* 167 (sonom). *Sic alda synir homines, Hávam.* 11; *gumna, id., Sk.* 2, 3, 4: hólða, id., *Hávam.* 94; virða, id., *Söll.* 34; ýta, *Söll.* 33; *Hávam.* 150, 167; niðja synir, *Söll.* 56. In compos.: dagasynir, systors suor.

SÖNSKALL, adj., *filius nato felix, prole mascula beatus (sonr, søll), sønsul synitur jöfra, F. X* 432, 74.

SORG, *f.*, dolor, ægritudo, luctus, calamitas; tam in sing., quam in plur. numero: 1) dolor animi, cura, ægritudo: sorg etr hjarta, Hávam. 123; sútir kveykva sorg miseris (ærumna) dolore accendunt, Hm. 1; junguntur sorgir et sútir, ægritudines et miseris, Hávam. 149; þiðni sorgir liquescant dolores, Gho. 19; lægja sorgir curas deprimeret, Rm. 41; ala sorg um konu, cura angi propter feminam, Orkn. 80, 4; SE. II 639 vide hjúgr; verða alinn e-m at sorgum, natum esse in curam alicui, F. VI 200; borg, flrð sorgum, urbs, doloribus vacua, prosperis rebus florens, SE. II 194; valda sorg, sorgum Vinda. auctorem esse doloris Vendorum, calamitatem, cladem Vendis inferre, Mg. 25, 1; F. VI 68, 1; luctus: segja sorg luctum narrare, Sk. 3, 14; calamitas: segja sorgir, Am. 84; abstr. pro concreto, sár sorg sjö konunga, femina, qua multis regibus calamitatem creavit, Gk. 1, 23; vinna til sorga heidinu vífa, paganis mulieribus dolorem adferre, Si. 5, 3.—2) dolor corporis, cruciatus: margr maðr lætr únd of minni sorgir, G. 57; með (af) sorgum, præ doloribus, Selk. 6.—b) vis externa, noxa, contumelia, afflictio, vexatio: hár veit sorgar scalmus vinnu sentiet, experietur, i. e. magna vi remigandum erit, Hk. 62, 4, conf. nauð; sorg bøðvar byrgis afflictio clipei, pugna, SE. I 246, 2; sorgar þott porta funesta, erumpentibus exitiis, ÓH. 14, 2.—3) vide compos.: álmsorg, linsorg.

SORGAFULLR, *adj.*, curarum plenus, Hávam. 116.

SORGALAUSS, *adj.*, curis vacuus (sorg, lauss): sorgalaus, *f.*, Bk. 2, 22; superl., sorgalausastri nevi animus a curis vacuissimus, Hávam. 56.

SORGEYRA, *adj. indecl.*, dolores levans, lætitiã adferens (sorg, eyra=cira), epith. Idunnã, pomorum vitalium custodis, SE. I 312, 2.

SORGFULLR, *adj.*, dolore plenus, mæstus, tristis (sorg, fullr): Gk. 1, 1; pros., de volucris, Ghm. II 664.

SORGLAUSS, *adj.*, id. qu. sorgalauss. Neutr. sorglaust, adv., sine sollicitudine, F. III 28 (Hist. eccl. Isl. I 81. not. a).

SORGMÓÐR, *adj.*, moerore fessus (sorg, móðr): sorgmóð kona, Og. 12; sorgmóðr sefi animus moerore fessus, ek sorgmóðs sefa ego animi dolore fessus, Gha. 42.

SÖRRIR, *m.*, id. qu. sörvir, qui sauciat, lædit, violat: seima s., vir liberalis, ÓT. Skk. 1, 187; pro quo sörvir, F. XI 144 et Fsk. 53, 1.

SÖRRLI, *m.*, Sorlius, filius Jonakuris et Gudrunar Gjukiadis, SE. I 366—70. Ad SE. I 370, post þáttu, addit SE. msc.: Því er brynja kölluð klæði eðr váðir Hamdis oc Sörla. Sörla fót, vestes Sorlii, lorica, SE. I 422, 5; hringofnã Sörla serkr lorica hamata, ÓT. 43, 4; F. I 173, 2; Sörla rann tectum Sorlii, clipeus, und S. ranni, sub clipeo, clipeo tectus, munitus, ÓT. 28, 2; grand Sörla, lapides, saza, SE. II 428, 511.

SORTADR, atratus, nigratus, fuscatus,

nigro colore obductus, part. pass. v. sortu, nigro colore tingens; sortot verissima lectio est Hk. 62, 3 (pro snertu), de remis (sæföng), nam membr. E habet sortot, et membr. A sottot, quod non est nisi mendum librarii pro sortot. Sic et judicavi in Skl. VI 284, not. 1, d.

SORTNA (-aða, at), nigrescere, obscurari (svartr): flðr sortnar plumæ nigrescunt, FR. I 477, 3; sól tekr sortna, Vsp. 51; björt verðr sól at sortna, Orkn. 22, 5 (sorti, m., de obscuracione solis, eclipsi solis, Rb. p. 108); sortnar logi, pro sloknar, SE. I 202, 1.

SORTULAND, *n.*, nomen insulæ, SE. II 492. (Pars insulæ Langöen in Vesteraalen, hod. Sortland, Munch.).

SÖRUGR, *adj.*, impurus, id. qu. saurugr: bergja sörgu brjósti impuro pectore gustare, Has. 12. Sic sörga=saurga inguinare, Ghm. I 558, 562; Sorr et Sorshaugr, FR. II 104=Saurr et Saurshaugr, Hg. c. 13.

SÖRVAR, *m. pl.*, viri, Eg. 67, 2 (conf. syrvar): hinc explicandum puto F. I 132, 2, þing hjörlautar hyrjar sörvra, contentus militum, pugna, a hjörlaut, solum gladii, clipeus, hjörlautar hyrr ignis clipei, gladius, sörvrar hjörlautar hyrrjar, milites, ut sverð-maðr.—b) septuaginta viri, SE. I 534, ubi II 346. 465. 548 svarfaðr, II 611 ambigue Sävur.

SÖRVÍ, *n.*, viria, in Heidarv. sörví et seyrví, SE. I 334 steinasörvi, sæd FR. III 543—4 steinasverfi. Hinc in plur. sörvra Gefn, llm, Rindr, femina, Korm. 19, 3, 5; 24, 2. Quod vero Ed. Löv. affert sörvrar, *m. pl.*, aurum, id debetur incuria ejus, qui putaverit sörví esse generis masc.

SÖT, *n.*, fuligo, SE. I 506, 3: logi skaut göðum or söti.

SÖTA, *f.*, pugna, SE. I 563, 1; II 619, (II 475. 559 sökn). Vide NgD. p. 88, ubi confertur Finn. v. Lapp. söta, bellum.

SÖTI, *m.*, equus, SE. I 480, 2; s. byrjar, venti, navis, FR. II 72; s. svanbekks, maris, id., Selk. 17; s. sævar, id., F. X 359, 3 (II 328, 1): s. bardr proræ, id., beilir bráðra bardr söta incitator celerium navium, vir, Gv. 2; s. glamma piratæ, navis, gardr glamma söta, agger navis, clipeus, gætir glamma söta gardr, custos clipei, bellator, ÓT. 13, 2; s. fálu, gríðar, equus gigantidis, lupus, Ód. 24; ÓH. 187, 2. In compos.: lög söti.

SÖTR, nomen insulæ, SE. II 491. Hod. Soteren v. Sartorben, magna insula in Hordia boreali Norvegiæ (Munch.).

SÖTRAUÐR, *adj.*, fuliginosus (sót, rauðr): s. hani, Vsp. 39.

SÖTT, *f.*, morbus, Hávam. 95, 140: söttar brimi æstus morbi, Sonart. 19; söttar grandi averruncus morbi, Korm. 27, 2; de doloribus parturientis, Og. 2, 5.—b) noxa: sött Herjans hattar noxa galew, securis, SE. II 412, 4 pro sutt; söttir grettis noxa serpentis, hiems, Isl. II 67, 1, ubi pro grettis sötta legere malim grettis ótta, eod. sensu.—c) dolor animi, ægritudo animi, Korm. 19, 1; Has 47.—d) sött, Sic. 19, 2. est a verbo sækja,

vide *SM. VII 228, not. 2 a.* — *e*) in *compos.*:
 bírkisótt, bitkótt, fjörsótt, riðusótt.

SÓTTDAUÐR, morbo mortuus (sótt, dauðr),
Bk. 1, 33.

SÓÐ, *n.*, jusculum (sjóða), *Rm. 5. Hinc*
handsod jusculum elicatur carnis caninae, F.
VII 251; sodgreif coquus, liza, Fbr. 46.

SÓÐGÓLF, *n.*, cubiculum coctionis, *culina,*
vel pavementum culinae (soð, gölf): þú látt
 í (á) soðgólfi, *FR. II 272, 2.*

SÓÐLA (-aða, at), *ephippium jumento*
imponere, equum sternere (söðull): s. bukk,
F. IV 36, 2; s. vigg, Grána, Gha. 18; Gk.
1, 21.

SÓÐNIR, *m.*, *deriv. a sjóða, in compos.*
fjörsodnir.

SÖÐR, *sutus, consutus, lectio Cod. Worm.*
SE. I 432, 1, v. l. 4, id. qu. scdr, soedr.
Est part. pass. verbi, quod nondum se mihi
obtulit in lingua Islandica, sjja, suere (*Dan. sy,*
id., Moesog. rujan, id., Marc. 2, 21): skyrta
hamri söd indusium malleo consutum, i. e.
lorica, F. XI 197, 3 (prave F. V 227, 3).
Simile est in prosa tavðr, monstratus, propo-
situs, a (sjja) = (tjá), SE. I 400.

SÖÐULDÝR, *n.*, *animal sellarium, equus*
(söðull, dýr). Gha. 4; F. IV 36, 1.

SÖÐULKLÆÐI, *n.*, *stratum equi* (söðull,
 klæði), *Gha. 4. Confer söðultreyja, F. IV*
58; V 163.

SÖÐULL, *m.*, *sella equitantium, Hyndl.*
8; Vegtk. 6; Og. 2, 3.

SPÁ, *f.*, *vaticinium, divinatio: segja spá*
vaticinium edere, segi ek eina spá unum va-
tictimium edo, i. e. hoc unum auguror, Hh.
31, 2 (F. VI 252, 2); absol., de corvo,
gaurkar Gauts bragða sögðu spá corvi vati-
cinium edebant (i. e. futura praelia praesig-
nificabant), Isl. I 161, ut in prosa, SE. I
84. Þring veit erlagv mana, þótt hon segi
eigi spár Plur. spár, vaticinia: spakligar
spár, Merl. 1, 1; spár springa vaticinia eve-
niunt, eventu comprobantur, Nj. 158, 9; illud
spár contr. ex spár, quod habet Bl. (þeir
hafu spær fengit af diofula villu), sicut idem
exhibet aer pro ár, plur. ab á, amnis (þanan
falla or. iij. aer í þenna heim, inde, ex Paradiso,
quatuor amnes hunc in mundum profluunt). —
2) meton., sonitus: málmríðar spá (heyrdiz
 þar), *ibi audiebat metallici nimbis vaticini-*
 um, *i. e. sonitus, strepitus, fremitus pugnae,*
Höfuðl. 4.

SPÁÐÓMR, *m.*, *vaticinatio, divinatio* (spá,
 dómr); *it. facultas divinandi, futura prædi-*
cendi. Gd. 17.

SPÁGANDR, *m.*, *baculus vaticinus* (spá;
 gandr, *baculus, notante G. Pauli, vox adhuc*
usitata de grandiore baculo ad apparatus
naviculæ pertinente), acc. pl. spáganda, Vsp.
27, conf. Lex. Mythol. p. 1027, vel separatim,
spá ganda, divinationem (facultatem divi-
nandi) ex baculis (ramis) sortilegis, a gandr,
m. baculus, vel gönd, n. pl. Conferri pos-
sent baculi magici, incantatorii, seidstafr, Ld.
msc. c. 90 (seidstafr mikill), it. virga ma-
gica (stafsproti), Högnúðr dicta, quæ genæ
siniatræ admota memoriam tacto abstulit,
dextræ genæ admota restituit, Vd. msc. c. 66;

adde GkM. I 374. 463; AA. 106. Forte hæc
pertinet phrasis ex Alex: at hæc gnd
sín, q. baculos magicos movere, i. e. ma-
giam exercere. Accedit his blótsþóna,
blótsþánn, FR. I 452. 526, et spánn, Ý. c. 42,
quæ loci inprimis illustrantur, Taciti Germ.
c. 10: Auspicia sortesque, ut qui maxime,
observant. Sortium consuetudo simplex: vir-
gam, frugifera arbori decisam, in surculos
amputant, eosque notis quibusdam discretas
super candidam vestem temere ac fortuito
spargunt. Moz, si publice consular, sacer-
dos civitatis, si privatim, ipse paterfamilias,
precatus deos, calumque suspiciens, ter sin-
gulos tollit, sublato secundum impressam ante
notam interpretatur. Si prohiberentur, nulla
de eadem re in eundem diem consultatio; si
permissum, auspiciorum adhuc fides exigitur.

SPAKFRÖMUÐR, *m.*, *qui perite porrigit,*
protendit (spakr, frömuðr): *valteins s. gla-*
dium perite protendens, gladio perite petens
(adversarium), peritus pugnator, Ý. 21 1;
AR. I 261, 1.

SPAKLIGR, *adj.*, *sapiens, prudens* (spakr):
spakligar spár, Merl. 1, 1; spaklig fœspjáll,
Vsp. 27.

SPÁKONA, *f.*, *vates, fatidica* (spá, kona),
Korm. 23, 1.

SPAKR, *adj.*, *prudens, sapiens, Sk. 1, 7;*
Fm. 32; placidus, mansuetus, Harbl. 17. In
compos.: dómspakr, drjúgspakr, fullspakr,
jafnspakr, margspakr, ráðspakr, týspakr,
völuspakr.

SPÁLEIKR, *m.*, *vaticinatio, divinatio* (spá,
 —leikr): *spáleiks dygðir virtus vaticinandi,*
ars divinandi, Nik. 47.

SPÁMAÐR, *m.*, *vates, futurorum præcicus*
 (spá, maðr), *Merl. 1, 1.*

SPÁMÆR, *f.*, *virgo sonora* (spá 2, mæ):
spámeyjar hins þunga hjalds Þrédar þings,
virgines stridulæ acris prælii, sagitta, Isla,
Eb. 19, 5, vide hjald. Conferri potest saum-
meyjar virgines cantatrices, de campanis, in
libro datico templi Reykhölt., ad calcem Isl.
I 391, lin. 2.

SPANDA, *spanit, vide spenja.*

SPANN, *n.*, *urna, vas, dolium: heyrnar*
spann vas auditus, auris, Ad. 20, vide drag-
seil. Conf. Span, Sec., quadrimodium;
spann modus mensuræ, spanna smjörs, ÖH. c.
253; Orkn. p. 420.

SPANN, *impf. v. spennna et spinna.*

SPÁNN, *m.*, *id. qu. spónn, assula; acc.*
pl. spánnu, F. II 205, 1; grans spenir assula
pinæ, id. qu. ennispenir, SE. I 328, 1, vide
húnspenir. — 2) tuba: blása í spán tubam in-
flare, FR. I 358. — 3) cocleare, vide hora-
spánn.

SPAR, *id. qu. sparr, parcus, vide samm-*
 spar.

SPÁR, *spá, spátt, præcagus: spár mál-*
þinga hvatúðr, vir præcagus, vaticinator, Merl.
2, 92. Pros., spá er spaks geta conjectura
sapientis divinatio est, F. XI 154; FR. I
180; þat er spátt, er spakir mæla, verba sa-
pientium præcaga sunt, Synl. Bapt. p. 78;
compar., fátt er huganum spára annino
nihil diviniis, B. Grönd. Vide compos.:

margspár, velspár, vigspár; in *pros.*: forspár, illspár (*Gullþ.*).

SPARA (spari, sparða, conj. sperða *F. VIII 66*, sparat v. sparit), *parcere, cum acc. rei*: opt sparir leiðum, þaz hefir ljúfum hugat, sæpe in usum inoisi parcitur, quod caro destinatum erat, Hávam. 40; ef hann enn sparir fjanda inn fólkská si amplius parcit inimico, *Fm.* 37; ek sparða allitt ó, equo minime peperci, *Korm.* 9; sp. sverð, hjörleik, *FR.* I 254; *SE.* I 262, 1; sp. fjör, sik, vitæ, sibi, *F. VI 47*, 2. 419. — b) *cum infini.*: spari ek eigi goð geyja, non parco, quin irrideam deos, *Nj.* 103, 4; sparik við hæl at mæla, parco (i. e. nolo) colloqui cum vidua, *SE.* II 363, 2; 491, 1; seggr sparir sverði höggva, *Sturl.* 3, 20, 1. — c) *absol.* opibus parcere, parcum esse, *Gd.* 69. — d) *pass.*, látum eigi líf sparaz faciamus ne vitæ parcaur, *Nj.* 158, 6; spörðumz fóst minime nobis pepercimus, nullum laborem subterfugimus, *ÓH.* 92, 10 (*AR.* I 326, 3). *Part. pass.*, sparðr, lof erot spörðr, laudibus non parcutitur, laudes non parce referuntur, *Mg.* 9, 8. — e) *est et spara* (-aða, at), *id.*, *F. XI 58 pros.*, quæ forma hodie tantum, ut puto, usurpatur.

SPARKR, adj., alacer, vegetus, ut sprækr, (*F. IX 241*: sprækla=spríkla, *F. X 117*, v. l. 10); sparkar konur, *Harbl.* 17; vel garrulus, loquaculus, cogn. spraki rumor, rumusculus, *Gloss. F. XII*.

SPARN, impf. v. sperna.

SPARNI, al. sparna, *f.*, securis, *Ed. Löv.*, forte varietas formæ sparða, *qu.* v.

SPARR, spör, spart, parcus; *it. expers*: andar sparr expers vitæ, mortuus, *F. X 431*, 65. *In comp.* velsparr, vide et formam spar. *Compar.* sparari, *Ég.* c. 85 (p. 728 ed. Hafn. 1809).

SPARRHAUKR, *m.*, Falco nisus, tinnunculus, *SE.* II 489 (*Angl.* sparrow-hawk, *Socæ*. sparfhök, *Dan.* Spurvehög, *Norv.* Spurhög), a spör, haukr.

SPARRI, *m.*, tigillum distendens (unde verb. sperra, dispandere): s. Fenris varra tigillum, distendens labia Fenrisis, *i. e.* quo rictus Fenrisis dispanditur, gladius, *Hg.* 27, vide göm-sparrí.

SPARÐA, *f.*, securis hibernica (*Gloss. F. XII*), vide járnsparða, jarðsparða. — 2) *impf. ind. act.*, v. spara; sparðit, non peperci, *F. II 280*.

SPÁSAGA, *f.*, prædictio, divinatio, vaticinium (spá, vaga), *Merl.* 2, 100. 101.

SPAUNG, *f.*, impages, lamina, *gen. s.* spángar; plur. spángir; brynju spángir squamæ lorica, *SE.* I 670, 2, differunt a hringar, circuli lorica, vide *Isld. Orig.* 18, 13: "lorica — solis circulis ferreis constat; squama est lorica ferrea ex laminis ferreis aut aeneis concatenata, in modum squamarum piscis". *Hinc pro ipsa lorica*: eydir spánza violator squamarum (loricæ), vir, *Nik.* 63. — 2) in *appell. femina*: þorna s., femina, *Isl.* II 257, 1, ab AS. sponge obez, sera, *qs.* obez (*i. e.* tenella arbor, arbuscula) fibularum; mfils s., obez globuli, *id.*, fáng háls mfils spángar amplexus femina, *Korm.* 24, 1;

auds s., *id.*, *Vigl.* 17, 6. *In compos.*: auðspaug, linspaug. *Vide et formam tenuiorem* spöng.

SPÁÐERNA, *f.*, sterna (ales) prænuntia (spá, þerna): sporðfjadráðar spáþernor lángra nótta, pinnata cauda instructa sternæ, longorum verriculorum prænuntia, *i. e.* haleces, *HS.* 18, 1.

SPE, *f.*, amnis, *SE.* I 577, 3; II 623, (II 480 spæ, *id.*, II 503 tantum cernitur sp. .). — 2) spè, *n.*, risus, irrisio, irrisus, *Skáldh.* 6, 2.

SPEKI, *f.*, sapientia, prudentia (spakr); *it. res scitu digna, scientia, ars*, *F. X 178*, 2. *In compos.*: geðspeki, hagspeki, orðspeki. **SPEKIMADR**, *m.*, vir sapiens (speki, maðr), *SE.* I 536, *pros. Vigagl.* c. 25.

SPEKINGR, *m.*, sapiens, *SE.* I 532. 559, 2, vide: orðspekingr, ráðspekingr.

SPEKJA, *f.*, sermo (AS. spæce, sermo, spæcan, loqui), pl. spekjor, sermones, *Gk.* 3, 4.

SPEKJA (spek), domare: hvatr hilmir spekr skatna ljúðmu fylli Vindhles, fortis rex domat viros gladio, *SE.* I 608, 1. *Alias haud facile occurrit*, nisi in *infni.* (spakr, cicur, mansuetus).

SPEKT, *f.*, sapientia, prudentia (spakr), *Nj.* 23, 1; *Gd.* 32; *Nik.* 3.

SPELL, *n.*, vitium, damnum, detrimentum: vinna skikkju spell tunica damnum inferre, tunicam corrumpere, *F. II 280*; ræktin varð at spelli amor prohibitus, impeditus est, *Skáldh.* 1, 32. *Alias sapius in plur.*: fara at spellum (nos dicimus fara til spillis), corrumpi, *ÓH.* c. 217 (*F. V 56*); koma til spella=spillaz, vitiari, corrumpi, de vulneri, *Hist. eccl. Isl.* I 240. *In compositis*: aldrspell, drengspell, fjörspell, forspell, gunnspell, lífspell, vinspell.

SPELLIÐ, *m.*, perditio, vel pernicies, vide ormspellir, a v. spella (-aða, at), corrumpere, Stjörna: hverr hafði spellat sinn veg, veröldin var spelluð.

SPÆNIR, pl. a spánn, spónna.

SPENJA (spen, spanda, spanit), trahere, ducere: *impf. ind.* spanda, *Ég.* 88, 1; *impf. conj.* spenda, *Mg.* 25, 1; *sup.* spenit, *ÓH.* 159, 1. *Sic et in prosa*: spenja, *F. IV 74*; IX 262; spandi, *F. VI 344*; X 293; spönda, *F. VII 248*; spanit, *F. II 185*; IV 105; V 9. Spenja (land) und sik terram sibi subjicere, in potestatem suam redigere, *Ég.* 52; *ÓH.* 159, 1; *SE.* I 236, 2 (ubi *Cod. Reg.*, of sik); s. jörð dr hendi e-m, e manu alicujus extorquere, *Ég.* 88, 1; synd spenit illa venju á sik in malam consuetudinem adducitur, *SE.* II 234, 3; s. benja linn til sára educere (stringere) gladium ad vulnera (infligenda), *HR.* 32; s. skip til óðals e-s naves ducere ad patriam alicujus (invadendam v. adven-dam), *Mg.* 25, 1; spenr í sælu sina | sín börn jöfurr stjörnu, *Ég.* p. 273. not. 5, ex aulæo templi Holensis, citatus in *Lex. B. Hald.*; konúngr suannu hvels fjörniss lætr spönd öll sín börn til yndis ok sælu, *Has.* 36. Huc pertinet locus *SE.* I 476, 3: en úlfir or skógi þátr at spenja, citatus in *Ég.* p. 273. not.

5. *et 751, vulnera trahere, i. e. sugere vulnera, sanguinem vulneribus exsugere (ut latine dicitur: ubera trahere, ubera sugere), prorsus id. qu. sjúga sár, vide sjúga.*

SPENN, *id. qu. spenr (a spenja), Eg. 52 v. l. o.*

SPENNA, *f., prehensio, comprehensio, cum quis aliquid manu firmiter prehendit: vápna s. prehensio armorum, pugna, F. VI 77, 1. v. l. 4.*

SPENNA, *id. qu. sperna, calcare, impf., spanu (= sparn): hinc pros., FR. III 639, spenna hinn hesta gálga altissimam crucem calcare; dicitur enim at sporna gálga, Eb. 20, ubi, pro spornabi gálgana, v. l. est spann gálgann, ut sparn gálgana, v. l. pro hékk, pependit, F. VII 14. not. 1. Hinc álmr spann af sér oddr arcus sagittas ab se ex-cussit, Jd. 26, i. e. sparn, id. qu. hraut álmr af sér málm, Krm. 9. Vide moz spenna 3.*

SPENNA (spoani, spenda et spenta, spent), — 1) amplecti, complecti, — a) cum acc., sp. konu, amplecti, Vigl. 12, 2; Þ. Hræð. 8, 1; manibus complecti; sp. hlumi remorum manubria, SE. I 692, 1; áf spennandi remum complectentes, remiges, Gðð. 51; sp. horn manibus tenere cornua (pocula), F. II 258, 2 (Pros., spenti sverðit báðum höndum, F. VIII 363; sp. þaungulhöft, Ld.) — b) circumdare: spendi tvær hendr of skapti ambas manus circumdedit manubrio, Mg. 29, 1 (Pros.: hann spenti sik megingjörðum, SE. I 286); sp. (rúnar) of líðu circumdare runas artubus, artus runis circumficcare, Bk. 1, 9; um spenr fjöturr circum adstrictum vinculum, Völk. 11; hosur, spentar at fjótum, ocreæ, pedibus circum applicatæ, Gd. 34. — c) cum præp., sp. um complecti, amplecti: hvort um annars spenti líf alter alterum medium complexus est, Skáldh. 6, 46; sp. þyrni um enni frontem spina (spinea corona) arcte circumdare, Lil. 49. Pros., hon spennir höndum sínum um háls honum, illa colulum ejus ambabus manibus complectitur, Isl. II 343. — d) metaph.: sp. e-n með lángrí þrá longo desiderio tenere quem, Skáldh. 6, 48; spenr klandi, harmi, difficultatibus, doloribus circumseptus, Skáldh. 5, 4. 40; Nik. 73. — 2) id. qu. spenja trahere, cum acc., sp. e-n frá þólvi malis eripere, liberare quem, G. 14; spennasth (i. e. spennastþ) til illrar óvenju ad malam consuetudinem trahi, Lb. 35; spenna v. l. pro spenja, pros. F. IX 262. not. 5. — b) tendere, intendere, v. c. sp. boga arcum tendere, pros., FR. I 173; stog verða spend funes intenduntur, SE. I 326, 5. — c) prodigere, profundere, consumere, burgeysar spentu hennar (kirkjunnar) mundi ok rentur, proceres populi bona reditusque ecclesie profuderunt, Gd. 30 (pros. F. XI 423). — 3) SE. I 292, 2, spendv ilja gæpnum á Endils mó volis solorum (plantis pedum) montana calcarunt. Puto exstitisse olim formam sperni, spernda (= spirni, spirnda), unde spennni, spenda, variatam a spern, sparna, quemadmodum forma spyrni, spyrnda (Vigagl. c. 6; GhM. I 710) respicit formam sporna, spornada, Eb. 20, et infra. — 4) Vide com-

posita: hjálmspennandi, uppspenr, yfirspennandi.

SPENNINGR, *m., difficultas, molestia, qua quis obsidetur (spenna 1, d), vide argspenníng. Conf. formam spenna, f., Isl. II 63, ubi junguntur spennur ok ónáðir, difficultates et inquietudines (negotia).*

SPENNIR, *m., qui spargit (spenna 2, c). distribuit, amplectitur, complectitur, urguat: örva. s., sparsor sagittarum, præliator, vör, Fbr. 21. Vide composita: broddspennir, fróspennir, heimspennir, höddspennir, sökspennir.*

SPERNA (spern, sparn), *calcare; præsens non occurrit, puto; tantum impf. sparn, 3. s., in usu (Nota: si nytir legas, F. VII 120. lin. 6, tó spyrnir erit 2. s. impf. conj. a sparn; sed haud dubie legendum et scribendum est nytir, præss., tum spyrnir est 2. præss. ind. a spyrna). Exempla: þann hræganne sparn fæti, quem aquila pede calcavit, Ý. 31; konungr Jóta sparn starran boga, arcum calcavit, arcui institit ad eum intendendum, HR. 40 (conf. Xenoph. Anab. 4, 2, 28, εἰς τὴν τὰς νευρᾶν, πρὸς τὸ χεῖρ τοῦ τεύχους τῆς ἀπὸ στῆθῶς κοδῖ πρὸς βαλόντες); Haraldr sparn á mo mörnis (mā mörnar) navem calcavit, i. e. conscendit, ÓT. 36 (F. XI 42); hrafgelir sparn höfn helli, bellator portum carina colcavit (in portum classe inductus est), Hh. 73, 1. Cum dat., excutere (qs. calcitrando trudere): álmr spara oddi hart til hjálma, arcus sagittam magna vi in galeas exussit, HR. 64.*

SPÆTR (i. e. spetr), *incert. gen., picus, SE. II 489. Undalini Descr. Noro. p. 123 picorum (Spetter) genera affert: Grösspetter, Flagspetter, Gulspetter, Sortspetter.*

SPIKI, *m., avis aliqua ex ordine picarum, SE. II 489. Consero Egg. p. 123: pappgói og spakrar spjalla, cum nota.*

SPIKR, *m., clavus longus, SE. I 563, 2; II 482. 565. 624. Noro. Spiker; Angl. spike, speek; Dan. Spiger.*

SPIIL, *n., cantus, carmen: hit þriðja s., cantio 3. = rima, Skáldh. 3, 53; mannaunga s., cantio erotica, Skáldh. 6, 1; hið anna spil, res tragica, Skáldh. 7, 6. Verb. spíla, Fbr. 48: í dag mun drégja karlmentaku ok skemtun í dag, en hann (Nighvair) spilar flagram sínum at Rómi, aut digitis ludit, more otiantium, aut supinas manus tendit, rita precantium.*

SPILLA (-i,ta,t), *corrumpere, violare, laedere, depravare; cum dat.: s. árum legatus violare, FR. I 502, 3; sífum, adficiatæ, Vsp. 41; nema mjötadr spilti (=: homni), nisi mors (præmatura) eam opprimeret, Og. 14; interficere, Am. 73; s. sér mortem sibi consciscere, An. 102; absol.: amicitiam violare, dirumpere, Mg. 15; s. áf sér ok öðrum sibi aliisque nocere, suos aliorumque mores corrumpere, Has. 10 (Eg. c. 48 sub fin.). Pass.: spillaz corrumpi, Gd. 47; spiltz corruptis moribus, perversus, dissolutus, Gd. 40. In compos.: óspiltz; conf. formam spella, sub spellir.*

SPILLI, n., deriv. a spjall, sermo; in compos.: andspilli, annspilli.

SPILLIR, m.: — 1) qui corrumpit, deteriorem reddit; qui laedit, violat (spilla): s. banga violator annulorum, vir liberalis, *Fm.* 32; *Merl.* 2, 93; spillir vottar corruptor familiae, *degener.* *Isl.* II 338. In compos.: fjörspillir, frídspillir. — 2) qui loquitur (spjall, spjalla): fróða spillir, proferens, recitans carmina, pöeta, *Korm* 16, 1. In compos.: annspillir. *Forte et hinc cogn.* Eyvindi skáldaspillir, qui cum pöetis sermones confert, pöetis familiaris, quod cogn. vulgo derivatur a spilla, corrumpere. *Eg.* p. 97. not.: „skáldaspillir, Pöstarum corruptor, i. e. qui tam excellens erat pöeta, ut alii ad eum collati mali esse censerentur.” *G. Magn.*; *Maanedsskr.* f. *Litter.* 4, 90: „qui corrumpit (qui superfluo reddit, adaequat) omnes caeteros pöetas”, *Munch.*

SPÍRA, f., asser tenerior, longiusculus, *SE.* II 482; *Norv.* Spire, id. In appell. fem., arbuscula: hringa s. arbuscula annulorum, femina, *SE.* II 632, 2, afferens spíru sem i hönd hér | hringa birtis virðing.

SPJALD, n., tabula. Pl. spjöld, tabellæ lectoriæ (vide *Lex. B. Hald.* voc. spjaldofnna); spjalda ná femina, *Skáldh.* 6, 48; húnnakar meyjar, þær er hláða spjöldum, quæ tabellas lectorias ordinant, i. e. qui lectoriæ operam dant, *Gha.* 26.

SPJALL, n., verbum, dictum, effatum, sermo, raro occurrit in sing.: hafa mart í spjalli multa verbis agitare, multa verba facere, *Skáldh.* 4, 10, et annspjall, *FR.* I 197. *Sæpe in plur.* spjöll: móðug spjöll tristex sermones (=harmatölur), querelæ, telja móðug spjöll aduersam fortunam conqueri, *Gho.* 9; rekja spjöll fyri fata prædicere, *Merl.* 2, 94; heilög spjöll verða divína, sancta, *Skáldh.* 7, 62; foru spjöll antiqui sermones, *Vsp.* 1; *Hund.* 1, 33; spjöll sálma, spámanna, effata psalmerum, prophetarum, libri Psalmerum, libri prophetarum, *Merl.* 2, 96; hermdar spjöll verða inimica, ríza, altercatio, heinvandil—hermdar spjöll, ríza gladii, pugna, *SE.* I 444, 4. — b) nuntius, fama, novum, novi quid: sunnan em ek kominn at ægja spjöll þessu, *FR.* I 499, 1; ný spjöll ros novæ, *H kat* 31; jó frá ek spjalla egnum interrogævi: quid novi, *Gha.* 5. *Gen.* spjalla, *H kat.* 31; *Hund.* 1, 33; *Gha.* 5; *SE.* I 444, 4. In compos.: annspjall, fespjöll gæðspjall, foraspjöll (malis divisum), vígspjöll. — 2) spjöll, n. pl., sine sing., vitium, damnum, detrimentum (spilla), s. eða koutir, vitia vel virtutes, *Merl.* 2, 97, vide compos.: læspjöll, lífspjöll, mannsþjöll, id. formam spell. — 3) spjall pro spjald, m., tabula: hefla spjöll (=spjöld), vela, vide heflil. Sic *Hist. eccl.* *Isl.* I 501, kirkjuannar lög—rituð & spjall ok upp fest, leges ecclesiasticæ, tabula in scripta et suspensa, ex epistola data 1327.

SPJALLA (-aða,at), confabulari, sermonari (spjall): s. við man eum puella, *Havam.* 82; loqui, *Bk.* 2, 13. — 2) parti., spjallandi, m., necessarius, cognatus, *SE.* II 497; conf. spjalli 2.

SPJALLI, m., qui sermones confert cum altero, amicus (spjalla), *SE.* I 436; II 465. 548. 611; s. gotna, gumna, gauta. amicus virorum, rex, *F. VI* 64, 1; *Hk* 17, 1; *F. VI* 172, 1; s. jöfra familiaris regum, de Hakone dynasta, *ÓT.* 13, 2; s. landreka de Ulvo aulæ magistro, *Hk.* 63, 4; spjallar (plur.) jöfurs præfecti provinciales, *Hk.* 65, 1; hrúngnia spjalli gigas, *Hymk.* 16; Gauta s. amicus Gothorum. *Odin*, *Sonart.* 20. — 2) cognatus, necessarius, *SE.* I 561, 2; II 475. 558. 618.

SPJALLR, Ad. 23, sec. G. Magnæum, violatus, id. qu. spjalladr, a spjalla=spilla, violare; unde spjallr fridr paz violata, et fjöl-jáinn fríði spjöllum frequenter consentiens paci violata, i. e. bellis addictus, dicatus. *Simplicius* foret fríðar spjöllum, a fríðar spjöll violatio pacis, pugna, bellum. *Forsitan vero possit una voce scribi fríðispjöllum, a fríðispjöll, n. pl., id. qu. fríðar spjöll, ut herðibreidr id. qu. herðabreidr, vel id. qu. fríðspjöll, cum i epenethico.* — 2) qui loquitur, adj. deriv. a spjalla, loqui, in compos.: opin-spjallr.

SPJÖR, n. pl., tela, *SE.* I 571, 1; II 478. 561. 621; spicula, hastæ: auðskopt almanna s., omnium hominum spicula, *Ad.* 21; rjóða s. blóði, *Nj.* 54; s. rjúfa sundr undir, *SE.* I 614, 2; flugu dreyrug s., *Hofuðl.* 10; s. knátto glymja, *H.* 17, 2; *F. II* 314, 2; s. vángo, *ÓT.* 123, 1; s. gullo, *ÓT.* 124, 1; *SE.* I 488, 2; *F. V* 228, 4; *Merl.* 2, 68; s. braka, *SE.* I 614, 1. *Vide* spórr, 2.—2) id. qu. spor, vestigiolum, *F. XI* 144.

SPJÖRRÁÐANDI, m., rector v. possessor spiculi, præliator, vir (spjör, ráða), *Merl.* 2, 97, ubi spjör ráðanda accipio ut gen. plur., propter anteed. hoddskötum, a nom. pl. spjör ráðanda, gen. spjör ráðanda, pro usit. spjör ráðendr, — enda.

SPJÓT, n., calamus, arundo, bacillus, tígillum, id. qu. sproti: Hlakkar spjót arundo Laccæ, hasta, *F. V* 227, 2, et in compos.: baug-spjót, gunnsþjót, hjálmsþjót. Sic inter se variant spjót et reyrsproti, *F. V* 250; spjótum et sprotum permulantur, *F. II* 313. v. l. 2. — 2) hasta, vide lögsþjót; skjóta spjótum, *F. II* 311; spjót flugu laus, *F. VI* 409, 1.

SPJÓTRUNNR, m., lucus hastæ, pugnator, *F. II* 280 (spjót, runnr).

SPJÓTRUÐR, m., id. qu. spjótrunnr (spjót, ruðr): gen. sing. spjótruds, *Rekst.* 30.

SPJÓTSKAPT, n., hastile (spjót, skapt): bjóða spjótsköptum orrostu, *Ha.* 323, 1; vide orrosta.

SPÓI, m., avis, hod. numenius phæopus (*Fab. Prodr. Ornith.* p. 21), *Norv.* spue, spove, scolopax arquata, *SE.* II 489.

SPÖNG, f., id. qu. spaung, lamina, impages; pl. spengr. — 2) in appell. fem., vide auðspöng, eldspöng. — 3) absol.: femina, *SE.* II 490, in kvenna heiti ókend.

SPÓNN, m., assula; logandi s., ardens, *Fsk.* 6, 3 vide heldræpr. — 2) vagina, ut skíð: draga hjaldris úr spónum gladium e vagina educere, *GS.* str. 17 (*GkM.* II 600). — 3) de

gnöð, *lectus hypocausti aut intra aut extra scamna situs, id. qu. stafnsæng, stafshvils, Korm. 19, 7, vide supra hrykettil. — 4) in compositis: fólkstafn, framstafn, höfuðstafn, ilstafn, ölustafn, valstafn.*

STAFNBLOÐIGR, adj., proram puppimque cruentus (stafn, blóðigr), de nave, *Hb. 11, 2.*

STAFNGÖNDUL, Vigagl. 27, 1; hic per imesin coherent stafnslóða et borða Göndul.

STAFNKLIF, n., clivus proræ v. navis; mare, fluctus (stafn, klif), *F. V 7, 1, ubi legendum: þá er stór stafnklif drifa fyrir Stað, cum ingentes fluctus ante St. ferrentur, i. e. salo ante Stadum æstuante; sic et legendum stafnklifa, ÓH. 182, 5 (nam stafnklyfs metro non omni parte satisfacit), ubi stafnklifs stóð, equitium fluctus, naves, classis.*

STAFNKVÍGR, m., vitulus proræ, navis (stafn, kvigr): þel stafnkvígs glacies navis, mare, *Eg. 60, 3.*

STAFNREIÐ, f., rheda proræ, navis (stafn, reið): víðr stafnreiðar, vir, *SE. II 212, 1.*

STAFNRÚM, n., interscalmium proræ proximum (stafn, rúm): hverfa innan st., conferre se in interscalmium proræ, *Hh. 82; hic proræ defensores* (stafnbúar, stafnbyggjar) *se continebant; F. X 122—123 ordine recensentur:* fyrirrúm, krapparúm, þriðjárdm, stafn. — 2) locus in prorá vel puppi: ek byggji einn stafnrúm at áls hrafnai solus inhabito locum in prorá navis, *Ísl. I 81.*

STAFNSTÓÐ, n., equitium proræ, naves (stafn, stóð): stafnstóða stýrimciðar rectores navium, viri, *Vigagl. 27, 1.*

STAFNTJALD, n., tentorium proræ vel puppis, tentorium navale (stafn, tjald): bregða stafntjöldum af removeere velamina puppium, *Hund. 1, 24. Stafntjald in prosa, F. VI 114.*

STAFNVALR, m., accipiter proræ, navis (stafn, valr), *F. I 286.*

STAFNVIGG, n., iumentum proræ, navis (stafn, vigg): stærir stafnviggis imperator classis, *F. II 288, 2 (ÓT. 96, 4).*

STAFNVÖLLR, m., campus puppis vel navis, mare (stafn, völlr), *Orkn. 79, 3.*

STAFR, m., baculus, Svorr. 85, 2: vígðr s., consecratus, baculus peregrinantium religionis ergo, Mg. 9, 1; columon, st. Njáls húsa columen domús Njalinæ, Karius, Nj. 131, 1. — 2) in appell. virorum, tum in sing., quam in plur., in quo, præter usitatom formam stafir, etiam adhibetur stafar, *Plac. 48; Korm. 19, 4; 27, 2; vide SE. I 416. 438, 4, ubi vedrsktáfam Víðris resoluitur in stafir sverðs, viri. Hjalmráddar, Valfreyju stafir, pugnatar, Eb. 17, 1; Nj. 79; vígnaðrs stafar pugnatores, Korm. 27, 2; geirlleiks, hjörva, stétthrings stöfum, pugnatoribus, Nj. 73, 1; Mg. 31, 6; F. II 258, 1. — b) in compositis: áttstafir, auðstafir, bústafir, vottstafir, gnýstafir, hilmstafir, hjálmstafir, hnigstafir, kynstafir, lagastafir, láðstafir, ostafir, skæstafir, vedr-stafir. — 3) lítera runica (magica), in sing., *Eg. 75, 2; Am. 12; plur., Hávam. 145; Skf. 36. — b) fornir stafir líteræ prisæ, vetus scientia, Vafþr. 1, 55; Alom. 36; sannirstafir líteræ**

veræ, vel vera verba, Bk. 1, 14; stáðlausu stafir verba fictilia, Hávam. 29. — e) in compositis: blunnstafir, bólstafir, dreyrstafir, feiknstafir, fierðarstafir, helstafir, kveinstafir, lastastafir, launastafir, leiddastafir, líknastafir, meinstafir, orðastafir.

STAG, n., funis nauticus; in spec., funis a prorá ad apicem mali pertinens, SE. I 583, 1; II 481. 565. 624; stordar galli keyrði veð á stag ventus vela in funem rejecit, F. VII 51, 1; þar er stag bleikir ubi funis proræ lavatur, SE. I 330, 1. Plur., stög funes, SE. I 326, 5; Mg. 20, 1.

STAGL, n., tormentum: pindr stagli tormentis cruciatus, Sturl. 9, 34, 5. Stagl prope videtur esse nexus hominis ad palmum deligati (hod. verbum stagla est multiplici nexu consuere), conf. Post. de apostolo Andros: „Egeas bauð svá kveljóndum, at þeir byðu hondur hans oc snotur á crossinom, en segde ei, til þess at hann hefde þess lengro pinal, svá sem i stagle. Hinc steglar, f. pl., palus, stipes (Svee. Stegel, Dan. Steile), a verb. stagla, palo vel stipiti adligare, adf-gere, F. XI 375.

STAGNAGLI, m., clavus vel paxillus, cui funis nauticus alligatur (stag, nagli), *SE. II 494.*

STAGSTJÖRNMARR, m., equus habena, quæ gubernaculum regitur, navis, pro marri stjörnar stags, a stjörnar stag funis gubernaculi, lorum quo clavus gubernaculi regitur, Hund. 1, 26, ubi dat. plur. stagstjörnumörum. Interpr. divoim, stagstjóra mörum velificationem principum, a stagstjóra velificatio (propr., gubernatio funium) et marri princeps. Sequor Raskium in ed. Holm.

STAKKR, m., amiculum, toga: vide ullstakkr.

STÁL, n., chalybs, ferrum; telum, gladius, hasta: klauf stáli virða kindar homines ferro dissecuit, ÓT. 21, 2; reyna þunn stál tenus enses experiri, pugnare, Mg. 17, 5; stála ríki vis telorum, pugna, SE. I 322, 1; stála víkr pumex chalybum, cos, SE. I 282, 3; stál áungu chalybes cecinerunt, gladii sonuerunt, SE. I 680, 2; stál, de baculis præferratis; áðo etraum stríðan stáli, fecerunt, ut funum ferro esset ineluctabile, SE. I 296, 2. In appell. pugna: el stála procolla chalybum, pugna, ÓT. 130, 3; stáls hrið, id., ÓH. 8; stáls el, id., *Fbr. 33, 2 (Ghm. II 342, 2), vide elburvar; stála skúr, id., ejus Gaur, præliator, SE. I 668, 2; stála þrims. id. Fig. 55, 2. In appell. virorum: stála freyr, lundur, meidr, pugnator, præliator, vir, *Gröt. 90, 2; SE. II 108, 1; ÓT. 40, 1. — 2) carina navis ad proram surgens, prorá, Græc. στῆρα: rauð stál brúna á rymvölli reyðar, rubra prorá, Svorr. 63, 2; hlýr heilir at stáli proræ latera prúna abescent circa carinam, SE. I 630, 1; klókk stál flexiles, ibid. 630, 2; allvaldr ræð ristá haf stáli mare carinæ secuit, ÓH. 194, 1; halda stírdum stábum ó-speras proras dirigere aliquo, Mg. 20, 2; byrr lá at breiddu stáli ad latam proram, F. VI 140, 3; láta stál hvíllaz, Si. 3, 2; stála land terra prorarum, carinarum, mare, SE.**

I 324. In prosa: raskótt fyrir stáli æður verticoccus ante proram, F. VIII 199; klökkur fyrir stáli de naui, cui latera proræ infirma sunt, ibid. v. l. 3.

STALDI, vide haukstaldi.

STÁLÆGIR, m., gigas telii, strenuus pug-nator, ÓT. 20, 2. Vide stálygir.

STÁLFRÍÐUNDUM, Lb. 34; k. l. construo per tmesin stálsmíði, quod vide suo loco, et stafna fríðundum prorarum puppiumque, i. e. navium æornatoribus, s: hominibus. Est autem fríðundum dat. pl. part. act. verbi fríða=prýða, ornare. Dat. fríðundum referri potest 1) ad nefnis, vocaris hominibus; 2) ad tel ek minni þess, id in memoriam revoco hominibus; 3) ad stálsmíði, quod maxime placet, vide hanc vocem.

STÁLGALDR, m., sonitus chalybis (telii, gladii), pugna (stál, galdr): valda stálgaldra, pugna auctorem esse, Hild. msc. c. 31.

STÁLGÖLL, f., sonitus chalybis, gladii, pugna (stál, göð): stillir vakti stálgöll, HR. 30.

STÁLGOÐ, n., deus chalybeus (stál, göð), metaph., deus durus, quasi e chalybe, de Run-gnære, cuius non caput solum (SE. I 273), sed etiam cor e saxo erat (Harbl. 14); stálgoðs bani ínterfactor Rungnæris, i. e. Thor, regis skáli (lapis=steinn) stálgöðs bana, lapis Thoris, homonymice nomen propr. Þorsteinn, Grett. 26, 2.

STÁLGUSTR, m., ventus chalybis, gladii, pugna (stál, gustr), ÓH. 238, 1.

STÁLHJAHN, n., terra chalybis, solum gladii, clipeus (sec. SE. I 440): ráða stórt státhjarh clipeum magna vi regere, Sturl. 5, 17, 1.

STÁLHRAFN, m., corvus proræ (stál 2, hrafa), navis: stefnir stálhrafna dirigens cursum navium, imperator classis, rex, SE. I 674, 1.

STÁLHREINN, m., macis proræ, navis (stál 2, hreinn): stýfir stálhreins rector navis, vir, SE. I 638, 1.

STÁLHVÖTUÐR, m., qui acuit, asperat, æasperat chalybem (gladium), pugnator (stál, hvötudr), Ha. 69, 1.

STÁLJAMI, m., aula magister, ÓH. 170, 1 (AR. I 303); F. VII 355; ÓH. 70, 1; Mk. 63, 4; 82, 1.

STÁLDRÆPR, adj., timore percussus (stallr, dræpr, a drepa stall, vide substallar): vinna mænnum stalldræp hjórtu corda hominum timore percessere, metum incutere, Mg. 25, 2; HR. 30, ubi legendum puto: jöfi var at aldrkiifs akarn við hers brak (stillir vakti stálgöll, stalldræpt snjallom, i. e. snjallom jöfri var at aldrkiifs akarn stalldræpt við hers brak, animoso regi glans pectoris (cor) non erat metu percussa.

STÁLLHEILAGR, adj., ará sacratus (stalli, heilag): st. staðr, locus, ara sacrata, Fjölsm. 41.

STÁLLI, m., pulvinar, lectus, cui simulacra deorum imposita erant (GhM. I 538, 542; Ís. I 258; it. pulvinus, vide hástalli). — 2) íd. qu. staldi, in haukstalli.

STÁLDR, m., pulvinar, lectus, scamnum,

cui simulacra deorum erant imposita, id. qu. stalli: of heidnum stalli circa aram, diis ethnicis sacram, F. I 267, quod pulvinar sine lectus, cui simulacra insisterant, dicitur fót-stallr, pulvinus pedum, i. e. scabellum, F. II 108; vinr stalla amicis ararum, Odin, publice cultus, Eg. 83, 2 (Ís. 1829. I 199-200 not.). Pros., skurdgud seitt á stall, F. X 255; hann (þórr) er holr innan, ok gjórr undir honum sem stallr (ÓH. c. 118 hjallr) æt, ok stendr hann þar á ofan; vide vestallr. — 2) locus, ubi aliquid stat (staðr, standa): a) stabulum, Hyndl. 5; Og. 2. — b) pros.: foramen, cui immittitur malus, Græc. ποτὴν μεσοδύνη (Odys. 15, 289); Ísid. Hispal.: „modius est, cui arbor (i. e. malus) insidit, ob similitudinem mensuralis vasis dictus”; F. IX 386 (=stelling, Cod. Flat., et hodie). — c) sedes: st. gælmis sedes accipitris, manus, SE. I 600, 2; bauga st. sedes annulorum, manus, brimi bauga stallr, ignis manus, aurum, Bil bauga stalle brima, nympa auri, femina, Orkn. 80, 5; st. byðrar sedes oneris, sarcinæ, humeri, GS.; haitar st. sedes pilei, caput, Korm. 25, 1; F. X 425, 21; st. hlífur þeys stekkvífýra sedes gladiatorum, clipeus, stýfir hl. þ. stekkvífýra stalls, rector, moderator clipei, pugnator, Ód. 12; st. fóta sedes pedum, scabellum, st. Hrógnæis fóta scabellum Rungnæris, oos (SE. I 274), Korm. 5, 1; st. strandar örriða sedes serpentis, aurum, strind strandar örriða stalla, Tellus auri, femina, SE. II 500, 5; dægna st., sedes nyctemeriorum, cælum, drottinn dægna stalla, dominus cæli, deus, Gd3. 39; báru stallr scamnum undæ, navis, báru stalla viðir, viri, Ís. I 166, 2. — d) in compositis: baugstallr, byrstallr, dagstallr, flugstallr, framstallr, gló-stallr, hjálmstallr, miðstallr, mjúkstallr, mó-stallr, ormostallr, sigrstallr, ský-tallr, vestallr. — e) hjarta drepr stall cor timore concutitur, vehementius palpitat; þengila hjarta drapa stall, cor regis timore percussum non est, Orkn. 5, 4; nè dólgis acarn drápu stall við rastar falli, corda non commota sunt timore ob vorticis appulsam, SE. I 296, 3. Pros., hjarta drepr stall, ÓH. c. 232, ubi F. V 72, stall mun drepa or hjarta. Fbr. 8; þá drap stall hjarta hans, quod sic exprimitur paulo post., eodem cap.: þá kom möra í brjóst Þorkeli ok klappuði um hjarta hans ok datt-aði við, et 25 fin. (GhM. II 299, v. l. 13), ok segja menn því detta (datta) hjarta manna í brjóstinu, etc. De hac loquendi formula fuse disputavit S. Thorlacius in Spec. 7., pag. 104-5; ad SE. I 296, 3, formulam ita constituens: „hjartat drap honum í stall” cor ei in scamnum subsidebat, collato loco Ha. 267, 2: var geðstínn Gautskum manni styrjar stund í stall drepinn, cor homini Gotho helli tempore in solum dejectum fuit. Stallr h. l. non tam de scamno proprie sic dicto adhæberi videtur, neque de pavimento, sed de quovis substrato, rem decidenter excipiente, itaque h. l. intelligendum foret diaphragma, ut sensus idem sit atque apud Æschylum in Prometh. v. 887 (ed. Schætz): κρηδία δὲ φρεβὰ φρένα λατίζεσσι, cor præ timore præcordia calcitrat,

i. e. pellit, verberat, pulsat. Immodica translatione eadem res Sturl. 4, 20, 2 sic exprimitur: hræddr, svá at hjartat loddí við þjóðhnappa. Vide supra stalldræpr. ii. skella.

STÁLREGN, n., *pluvia chalybis, nimbus telorum* (stál, regn), per transpositionem et tmesin, G. 52, ubi: regn dreif stál á þegna pro stálregni; hinc pro pugna: stálregns bodi offerens pugnam, provocans ad pugnam, præliator, vir, Fbr. 26, 2.

STÁLSMÍÐI, n., *opus chalybeum, de fabrica firmissima* (stál, smíði), per tmesin, Lb. 34, ubi construendum puto: stálsmíði staflna friðundum, *fabrica, in usus hominum firmissima, appositum ad stigi.*

STÁLVIÐR, m., *arbor chalybis, gladii, vir* (stál, víðr); dat. pl. stálvíðum, Ag. (Einar Gilas.).

STÁLYGIR, m., id. qu. stálægir (i. e. stálégir), membr. E., ÓT. 20, 2.

STAMA (-aða, at), balbutiri (stamr), *lingua hæsilar*: stamanda mál sermo *lingua hæsitante prolatus, sermo balbutientium, qualis infantum*, Nik. 3.

STAMR, stóm, stamt, balbus (ÓT. c. 61; forma stammr, F. I 282). — 2) lentus, tardus, in vocabis compos.: aldrstamr, glýstamr, fere ut tregr.

STANDA (stand, stöð, staðil), stare. Varrio contactu: 1) intrans.: s. á alla vega undique stare, in omnes partes extendi, de radicibus, Grm. 31; durare, manere, meðan sólborgar salr stendr dum perstat aula cæli, F. VII 92, 1; standandi, stans, solo stans, de arbore, Vsp. 43; hvaðan vegir standa unde itinera existant, i. e. causa rei, Bk. 2, 19. — b) cum præpos.: a) á: s. á velli in campo stare, de porta, Grm. 22; s. á val superstare caesis corporibus (Liv. 22, 59), Hm. 29; s. á enda in fine esse, versari, finem adtigisse, Sonart. 4; s. á hlíð e-m alicui a latere stare, Sonart. 14; s. á hendi e-m incubere cui, invehi in alicquem, in cervicibus ejus hære, Sonart. 18; s. á hálsi e-m collum alicujus superstare, Hund. 2, 28; standa á velum fyrir (við) þjóð hómínbis insidiari, F. II 87, 2, ut sitja á svikum við e-n, pros., F. I 163. — β) af: geislar stöðu af geirum radij lucebant ab hastis, se diffundebant ab hastis, Hund. 1, 15; frógr fornúdr stöð af því, inde extitit, G. 2; starf, stríð stendr af styrjar lundí, labor, molestia existit, oritur, proficiscitur a pugnatore (viro), Eg. 60, 2; Nj. 99; grand stendr af náðri noxa existit ab serpente, Krm. 27; öllu fólki stöð úfríðr af afarvánni uníverso populo bellum extitit a viro præpotente, Ha. 219, 2; þú læst eigi líttu landvörn standa af þér, fecisti, ut non exigua regni defensio a te proficisceretur, i. e. regnum fortiter tuitus es, Mg. 32, 3 (F. VI 81, 2; tæra þarft standa af þóri utilitas non (nihil boni, parum commodi) proficiscitur ab Thorere, Mb. 5 (F. VII 10). — γ) at: standa at verkom operibus incubere, operam dare rebus gerendis, SE. I 384, 1; conf. Skl. I 113 not. i; st. at þörf e-s commodis alicujus insertuere, ÓH. 92, 19. — δ) fram: stattu fram in medium procedens

sta, consistere in medio, coram consistere, SE. I 36, 2, id. qu. standa frammi, absol., de ministrantibus ad mensam, pros. F. VII 85, unde hodie frammistöðumadr, minister. — ε) fyrir: cum dat. rei, impedire, prohibere quid, jarl máttit standa fyrir því id impedire non potuit, ÓH. 28, 1; aora eik stendr flrir orum leiki, femina lætitiām nostrām impedit (me curā afficit), SE. I 412, 3; linapaldr stendr fyrir mínum leik, id., SE. II 631, 2; standa e-m fyrir yndi officere voluptati alicujus, Korm. 19, 5; cum dat. pers., protegere, defendere, tueri aliquem, græc., ποτῶραθαί τινός, FR. III 21, 1, ubi construe: þar er stjótigi | seggir stöðu | kortum göðír | fyrir konúndi, ubi septuaginta eximii viri regem defendebant. Sic Fsk. 171, de Magno Cæco: þeir stöðu lengst fyrir Magnúsi, er hann hvíldi í rekkjo vinni, Reidar Grjótgarsun oc Snaupruðr (conf. F. VII 222. 349); adde Grág. II 12. 13. — ζ) i, e. dat., víðris vóndr stendr í Ellu gladius Ellæ infixus hæret, Krm. 27. — η) of=yfir cum dat., at órn standi of Birni höfudsnaudum, fore, ut aquila Björnem capite mutilum superstet, Hítd. 31; et sæpe in prosa: standa yfir höfudsörðum e-s, de victore casuo vel prostrato hosti superstante; it. standa yfir e-m, Sturl. 7, 18. Rarius cum acc.: stötta of Gjálp dauða mortuam Gjalpam superstetisti, SE. I 258, 5, ubi v. l. stötta a stíga, usitatus. — θ) til, extendere se aliquo, pertinere aliquo vel ad aliquid: stöð til hjarta hjórr Sigurði gladius pertinebat ad cor Sigurði, ibique stetit i. e. cordi infixus hæsit, Bk. 2, 20; hæfis hjórr stöð til hjarta Skilfinga aíd (dat.), gladius tauri (cornu) cordi regis infixus stetit, Y. 30; Gunnar geisli stendr til manna jarðar grundar (grindar?), radius pugnae (gladius) ori serpentis infixus hæsit, F. V 234, 2, incerta interpretatione vocum til manna jarðar grundar, nam expectaram cordis appellationem, sec. Sk. 2. pros. fñ.; (með) mundum lætr hann hjór standa til hjarta hveðrúngs megi, manibus efficit, ut gladius ad cor nati gigantei penetret, i. e. utraque manuum gladium in cor ejus adigit, Vsp. 49; stöðumk til hjarta hjórr stat miki gladius cordi infixus, Fm. 1. — ι) upp: standa upp á land in terram ascendere, Mg. 34, 6. — κ) undir: ut undir ílforni arnar subjectum esse anguibus aquilæ, membr. E., H. 31, 3 pro lítta undir ílforna arnar; lét staðit (=stöð) undir randir þubi scuta, i. e. pugnavit, Sturl. 2, 40, 1. — λ) cum dat., ingruere: Ánasótt knáttí of standa Ón langúda senectus (vel potius, mors naturalis) ingruit Anio, oppressit Anium, Y. 29, 1; quo loco Ón daturum, non acc. esse, apparebit ex aliis, v. c. Alfhildi stöð sótt, A. in morbum cecidit, paraturiebat, ÓH. c. 131 (ubi F. IV 274, Alfhildir tók sótt), et clarius Heidaræ.: Háreks var ei við kostur ok stöð honum elli, facultas non erat Hareki, quippe jam senio oppressi (Isl. II 315); ráð Egða grams stöðu svíka mómnum consilia regis Agdenium oppresserunt insidiatores, F. VI 162. — δ) impers., cum dat. pers., decere, oportere: sem bónda

stæði ut patrem familia oporteret, Skáldh. 5, 15; meir en stæði þu quam oporteret, Skáldh. 7, 27; pros., hafða ek sveit manna valda með mæ, eptir því sem mæ þótti standa ok við mitt hæfi vera, F. V 300. — b) *transitive*: — a) in activo, c. acc., *deprehendere* (pros., H. c. 15. 31), *opprimere*: ef fjandr standa þik si te hostes opprimunt, Grg. 9; ef mik naður um stendr, at hjarga, si me necessitas cogit, ut conservem, Hávam. 157; standa e-n herstola aliquem opprimere, auxilio suorum destitutum, RS. 33; þá er stöð-uma disir á eyri quando deprehendimus nymphas (bellicus) in lingua arenosa, Vigagl. 27, 3 (SE. I 490, 1); occupare: standa bjóð með fjöllum terram cum montibus occupare, Vigagl. 7, ubi in prosa: axlirnar tóku út fjöllin tveggja vegna; Ellu kind stóð alla Hringmaraheidi totum saltum occupavit, ÓH. 13, 1; gerðu standa gólfhökvis vá lectum circumstebant, SF. I 372, 3. Part. pass., stáðinn deprehensus, oppressus, il. constitutus, id. qu. stádr; Danir váru þá illa stádnir, Hk. 31, 3 (F. VI 252, 3). — b) in forma pass., standaz, sustinere, ferre, tolerare, c. acc., fleýgarða furléstir stóðsk freistni tentationem sustinuit, Plac. 12; standask stríð calamitates perferre, Plac. 14; Hugsm. 20, 3; monat vágmárar vind um standaz naves ventum non sustinebunt, Sk. 2, 16; stóðz marga þrimo multos impetus sustinuit, F. II 315, 1. — c) *intrans.*, fólk stóðz eigi milites consistere non potuerunt, Höfuðl. 18; stare, valere: leggja landrétt, þann er kann standaz milli allra liðsmanna, leges dare, quæ inter omnes cives valeant, ÓH. 16; ráð Egða grams stóðuz (∴ við) evikum ok reidi manna valuerunt contra insidias et odia hominum, Hk. 12, 2; svá at af standiz ut res inter se congruant, i. e. recte et convenienter, Hk. 76, 4 (F. VI 341, 2); pros., hværnog afstenduz um fór quomodo comparatum sit de itinere, ratio et causa itineris, ÓH. c. 148 (F. IV 317); aliud est afstanda við e-n, concedere alicui partem rei, communicare aliquam rem cum aliquo, F. III 208.

STÁNGA (-aða,at), *pun gere, id. quod stinga*: stráin stáangi þik te gramina pungant, FR. III 206, 1; sic pros., mjök vilja mik öll strá stánga, Sturl. 8, 10; F. XI 155; Jónso. p. 50; stánguz hángandi á nælum clavus pendentem pungi, Lil. 56. Grág. II 346: stánga fiska pisces transfigere.

STARÁ (-i,ða,at), *intentos oculos, obtutum defigere in aliqua re*: st. á einhvern, Skf. 28; Korm. 3, 4; SE. I 256, 4. 412, 5 (Angl. stare).

STARF, n., labor; de laboribus belli (Hom., πύος), Hk. 76, 3; pugna, Fbr. 3; Hg. 31, 3; valda starfi pugnae auctorem esse, ÓH. 13, 1; Eg. 60, 2; sic et erbði, pros.: F. X 355; de laboribus itineris maritimi, starf erat smátt fyrir Hvarfi, RS. 13.

STARFLAUSS, adj., laboris expers, otiosus (starf. lauss), Vigagl. 7.

STARLI, m., sturnus, SE. II 489 (Norv. Staer, Undal. Descr. Norv. p. 123). In compo.: þensvari, blóðstari, fólkstari, gunnstari, hógstari, hugstari, vígstari.

STARKR, adj., fortis, id. qu. sterkr, F. VII 93. v. l. 10; vide compos.: hugstarkr.

STARR, adj., durus, contentus (Germ. starr, rigidus): konungur Jöta sparn starran boga rex Cimbrorum durum arcum calcavit (intendit), HR. 40.

STARREGGJADR, adj., dura acie praeditus (starr, eggjadr, de gladio, Korm. 11, 5.

STAUNG, f., pertica vexilli, plur. stánger (Ovid. Fast. 3, 117, pertica suspensus portabat longa maniplos), SE. I 664, 2; Ha. 182, 1; F. VI 87, 2 (SE. 156). Vide: vestaung, et formam tenuiorem stöng.

STAUP, n., massa concreta rotunda, factum (F. VI 144. 183; FR. I 175), vide hattstaup. — 2) poculum, vas (Dan. Stob, Germ. Stof, Stübechen), vide bifstaup.

STAURR, m., nomen loci in Vindlandia, F. II 288; in Scotia, F. VII 328, 4.

STAÐA, f., statio, status (standa; SE. II 196. 244), vide heimstaða.

STAÐFESTI, f., constantia (staðr, fastr): hugar st. animi constantia, Gd. 63.

STAÐLAUSA, f., vanitas, ineptia (prop. ἀρονία: staðr, lauss): staðlausa staðr verba inepta, vana, futilia, Hávam. 29.

STAÐR, m., locus, gen. staðar, plur. staðir; Hávam. 10. 35. 66; fá e-m stað locum dare, certum locum adsignare alicui, Ed. Lövas., vide hlýrnir; koma herr i stað verro, in locum pejorem non venit, ÓH. 47, 3; vera í vándum staðmalo loco versari, F. VI 420, 1 (koma í krappan stað, in arctum locum, in difficultates incidere, FR. III 117); hjartir staðr sedes lucida (in caelo), Ód. 28; hyggju st. sedes animi, pectus, Sonart. 2; eiga stað undir steini sub saxo sedem habere, habitare, Alm. 3; seessar ok staðir sedes et loca, Æd. 7, 8; fara á stað domo aliquo abire, Skáldh. 4, 42; feraz or stað loco moveri, de mari, FR. II 73, 2; líða or stað gradu depelli, SE. I 294, 1; nema staðar subsistere, Mg. 31, 10; FR. I 480, 2; hjör knátti leita staðar í höfði locum quæsit in capite, i. e. capiti accidit, impactus est, Eb. 18, 2; merkja e-m stað certum locum adsignare cui (de loco sepulturæ), Eb. 28, 3. In compositione: bólstaðr, æfistaðr, eldstaðr, útstaðr. — 2) duramentum, robur; in specie robur ferri, vis elastica indurati ferri, Græc. στόμουμα: staðr er í náðri fetils stordar strandar, Korm. 11, 5. Hic significatus apparet ex Sv. 2 et 8. Eodem sensu hodie usurpatur hæc vox, inprimis in Vestfjordis Islandia, quo significatu gen. sing. est staðs, non staðar.

STAÐR, adj., loco pertinaciter manens (standa), propr. de equo contumaci; metaph. de nave in stationem subducta: stillir brá stöðum nokkva navem subductam deduzit, H. 19, 3. Olavius stöðum accipit pro dat. pl. subst. staðr, locus, statio, certens: „rupit navium stationes”.

STEDDA, f., equa (Germ. Stute, equa: Angl. steed, equus), Grett. 42, 3.

STEF, n., versus intercalaris, G. 18; Rekst. 24; Plac. 11; Has. 20; Lb. 13; Lv.

13. 25. 34; *Mk.* 28. *De versibus intercalari-
bus vide SE. I 686; Anvsn. t. Isl. p. 269;
NgD. p. 110—147; SkI. III 228—230; Progr.
Scholæ Bessast. 1844, præf. p. ix—xi. Hinc*
*stefbranda knörr, domus, ædificium versuum inter-
calarium, ædificium poeticum, carmen, stafnar*
stefbranda knarrar, hujus ædificii fastigia,
SE. I 410, 2 (SkI. III 226). — 2) carmen,
SE. I 698, 2; Si. 28, 3; stefja smidr fabri-
cator carminum, poëta, Fbr. 33, 3 (GhM. II
344 v. l. 1); stefja stillir moderator car-
minum, poëta, AG. (Einar Gilsson).

STEFJABÁLKR, m., classis versuum inter-
calarium, Gd. 23 (ÓH. c. 182; F. V 6);
stef, bálkr.

STEFJAMEL, n., classis versuum inter-
calarium (stef, mel = máll), SE. I 686. —
2) carmen (ut: stef 2), Mg. 25, 1.

STEFJAPARTR, m., id. qu. stefjabálkr
(stef, partr), Nik. 27.

STEFKNARRAR, SE. I 410, 2, vide sub
stef et skafa.

STEFLLIGR, adj., poëticus (stef): steflig
ví-a carmen secundum regulas artis poëticæ
elaboratum, Lil 2, ubi stefnlig mendum esse
puto; steflig orð verba poemate digna, Lil.
51; stefligir ýtar studiosi poëasos, Gd. 24.

STEFNA (-i, da, t), - 1) dirigere (stafn),
navis cursum aliquo dirigere; hinc: hveit
stefnit þei, hrafna, quo cursum dirigitis (i.
e. quo tenditis), corvi? Htd. 33, 5. Metaph., st.
nær, rem propius tangere, ad ipsam rem acce-
dere, F. III 20; st övænt mala consilia animo
agitare, Lil. 48. — 2) convocare (arbores),
Dan. stævne Træer = bækkjære; it. secare,
dissecare, unde reifnis rökk stefnandi vœstem
Reifneris (loricam) dissecans, miles, G. 46.
Hoc sensus respondet formæ stafna, truncare;
et invicem variant hæc formæ stafna et stofna,
alio sensu, v. c. stafna stefja part af stórum
efnum ez ingenti materia partem versuum
intercalarium inchoare, instituere, Nik. 27;
pros., Hkr. Hb. p. 384, þessi ætlan, er nú
er stefnd (= stofnuð, F. VII 258); F. XI
45: engi var sú veizla stefnd innan lands, at
eigi væri Áka boðit til.

STEFNA, f., directio cursus: stefnu merki
signum aequandi portus, id. qu. hafnar mark,
RS. 19, ubi stöðva víðis val at stefnu merki,
appellere navem ad melam cursus. — 2) con-
gressus, congressio, locus tempusque conve-
niendi: gánga stefnu víð e-n in congressum
alicujus tenere, FR. I 247, 1; de congressu
amantium, Korm. 9; 11, 7. — 3) congressus
hostilis, prælium: þrennar stefnur víga Freys
mannna tres congressus cum militibus bellato-
ris, Mg. 33, 2 (F. V 82, 2), ut fundr. —
4) Vide composita: herstefna, hjörstefna,
málstefna, rógstefna, valstefna.

STEFNI, n., vide stemni.

STEFNINGR, m., serpens, SE. II 487, 570.

STEFNIR, m., galca, SE. I 573, 1; II 479.
562, 621. — 2) subst. verb., qui cursum diri-
git (stefna 1): st. stöðva hrafna cursum navium
dirigens, imperator classis, rez, SE. I 322, 1;

st. unda rinar qui sanguinem erivat, dicit,
effundit, præliator, Nj. 37, 2; st. stránga
stála ela auctor acrium præliorum, pugnator,
RS. 24. In compos.: auðstefnir, herstefnir.

STEFNLIGR, adj., vide: steflig.

STEGLA, f., inhonesta femina appellatio,
SE. II 629, forte a stagla, consecrari, qu.
sarcinatrix.

STEIGRLIGA, adv., gloriose, jactanter:
láta st. jactanter se gerere, Korm. 25, 1 (AR.
II 277). Pros., F. VI 416, standa steigr-
liga í stigreip stapedibus superbe insistere,
quo loco Fsk. 139 habet: stöð vel í stigreip sía.

STEIK, f., assum, assa caro; it. præda,
esca: gefa hjaldra orrasteikar (plur.), aequi-
lo escam dare, G. 40; veit sér örna steik
largam escæ copiam sibi paratam novit, Hk.
83, 1; leika víð steik prædam assare, F. V
234, 2, conf. Fm. 32; ara st. esca aquile,
cadaver, it. strages, avrr (i. e. aor. arr)
ara steikar minister stragis, præliator, vír,
GS. 11.

STEIKJA (-i, ta, t), assare: steikir hjarta
víð funa cor ad ignem assat, Fm. 32; steikt-
ák hjörto á teini corda in veru assati, Am.
79. Part. pass., steiktr, assatus: lítt steiki
parum assata, Hund. 2, 8; steikta fugla æva
assatas, Rm. 29; it. tostus, ustus: steiktas
búk corpus igne tostum, combustum, F. VI
55, 1.

STEINABRÚ, f., pons, agger lapideum
(steinn, brú), de opere diu durature, de
monumento ære pereniori, quod refutatum
fert, SE. I 470, 3. Confr. FR. III 61: verða
gamall, sem steinabrá.

STEINBEITR, m., id. qu. steinbíttr, SE. II
480 (steinbíttr), non cernitur II 563; stein-
bettr, II 623).

STEINBÍTR, m., piscis, amarrhichas lupus,
SE. I 579, 1, vide steinbeitr (steian, bita).

STEINBLINDR, adj., prorsus cæcus, qu.
lapis instar cæcus (steian, blindr), Hk.
13, 1.

STEINBÚI, m., serpens, qu. incola vel æ-
cola lapidis (steina, bú), SE. II 487 (omis-
sium II 570)

STEINDELFR, m., passer, saxicola æ-
nanthe, SE. II 489; hodie steindépill: Nov.
Steindalp, Strómii Descr. Sundm. I 255.

STEINDR, perf. part. pass. v. steina, co-
lorare, pingere (F. X 320; FR. II 190,
a steinn, color), pictus, coloratus; de clipeo
(rönd): ÓH. 18, 1; Ha. 66; (línd) SE. I
614, 2; de navibus (knörr), Ók. 9, 2; F.
II 258, 1; (stál), Ha. 291, 1; de armatura:
steindar regins váðir, G. 45 (conf. FR. I
172, cap. 22); de loculo funebri, steind kista,
Am. 101, cfr. AR. I 38 not. a. Verbum
steina vide porro FR. III 113: Bölftr kenigr
lagði mikinn kost til at búa drekann Grim-
arsnaut, ok lét allan steina fyrir ofna sjá
með ýmsum litum, bæði gulum, rauðum, gren-
um ok blám, svörtum ok sambláðnum.
FR. III 426 junguntur steindir ok málaðr, ut
synonyma, quorum posterius est senioris ætatis.

STEINDUR, n. pl., ostium lapidis, domus
lapideæ (steian, dur = dyr), Vsp. 46 (SE. I
192, 2).

STEINFABINN, colore obductus, coloratus (steinn, fara), de clipeo (barda garðr), SE. I 426, 2.

STEINN, m., lapis, saxum: steins líki saxea figura, forma lapidea, H. kat. 30; hufud or steini caput e lapide, lapideum, saxum, Harb. 14; snúðigr st. de lapide molari, SE. I 378, 4; de saxis, ibid. 384, 2; bjartr st. lapis fulgidus = járnasteinn, Gk. 1, 17; hvítr heilagr st., Gk. 3, 3, quod v. 8 járnasteinar; steina hellir antrum lapideum, Eb. 40, 3; breiðir steinar á brjóti ornatus muliebris, Hamh. 16. 19, confr. brjóstkringlor, Völk. 23, et steinasorvi, SE. I 334. De antro: bráðr or steini femina saxicola, H. Br. 3; de domo lapidea: ekkunn, sú er býr í steini, F. V 229, 2; de aspreto vel antro, mentione hominis proscripti: ek valdr bláserkjar í steini, ego homo proscriptus in saxeto degens, GS. 8. — b) phrasis: ljósta e-n illum steini duro lapide percute, male mulcare aliquem, Hh. 76, 2, confr. Vigagl. 21: Márr kváð þat liklikt, at sannaz mundi forakveði máli, at hvárr ykkarr mun ljósta annan illum steini, ádr létti: it., rakt þeim illan þveit, F. XI 188, 1, vide þveit. Verpa steini of all sér lapidem viribus majorem jacere, i. e. viribus majora moliri adversus aliquem, Mb. 4, ut: kausta steini um megn sér, Eg. 66, et: taka stein um megn sér, Fær. p. 58; Dropl. maj. msc. c. 23. — c) in appell. femina: steinar, pl., globuli vitrei (glersteinar, id. qu. steinasorvi et sörvu, SE. I 334); gná, njórun, rein steina, femina, Korm. 5, 4; Ísl. 118, 1; Grett. 86, 5. — d) in appell. oculi: st. brá, brúna, ennis, hvarma, SE. I 538; cordis: st. brjóstis, huga, cor, SE. I 540; þróttar st. lapis fortitudinis, id., SE. I 296, 3 (SE. I 254, 3); steinn í minnis garði lapis pectoris, id., Gðþ. 3. — 2) color: ranninn rauðum steini rubro colore obductus, SE. I 326, 3; sagdrifinn steini pulchro colore sparsus, Hh 34, 2; hreingróina steini puro colore obsitus, SE. I 426, 4. Pros.: skip steint hœði hvítum steini ok rauðum. — 3) in compositis: brásteinn, brattsteinn, brúnsteinn, gimsteinn, harðsteinn, hugsteinn, járnasteinn, salarsteinn, sngasteinn, skjaldsteinn.

STEINÓÐR, adj., vehementer furens, insanens: de flamma, st. logi, SE. I 506, 3; de vento, st. stordhr galli, F. VII 51, 1 (Cod. Fris. col. 232, 24); pros.: steinóðr útnyrðingr, FR. III 118; útsýnningr steinóðri vulturis vesaniens, Eg. 80 (ed. 1809 p. 600); (steinn, óðr; ut stein- in compositis intendat, quemadmodum in Dan. steenrig, Germ. steinreich, prædives; Germ. steinalt, calde grandævus).

STEINBUNNINN, ictu lapidis expressus (steinn, renna), de sanguine: bylir steinrunnias blóða, pugna, Sturl. 5, 17, 1.

STEINÞRÓ, f., sarcophagus (steinn, þró), Nik. 60 (FR. I 223; II 301. 321—2).

STĒK, f. s. impf. ind. act. v. stíga, suffixo pronom. ek, Gho. 12.

STĒKI, f., insolentia, v. ofsteki.

STĒKKVA, id. qu. stökkva, intrans., scilicet: ádr en döglingr næði at stökkva á land.

Fsk. 130, 1, de Socine Estrithio, D. R., in prælio Nisæo.

STĒKKVIFYRR, m., ignis saliens (stökkva, fyrr): st. hlifar þeys stalls ignis saliens clipei, gladius, stýrir hlifar þeys stalls stökkvifýra, rector gladiatorum, bellator, Ód. 12.

STĒKKVIR, m., id. qu. stökkvir, qui fugat: Skota st. fugator Scolorum, hostis Scotorum, rex Norv., Mb. 9, 2 (confr. F. VII 42, 1).

STĒLA (stel, stal, stolit), furari, cum acc. personæ, cui quid furto auferitur, dativo rei ablatæ: drengr úngr stal mik dálki juvenis mihi clavum per furtum abstulit, Korm. 25, 2; it. privare, spoliare: margan stelr viti viti multos vinum ratione spoliat, Bk. 1, 29; hann stelr geði guma ea (ardea) homines mentis spoliat, Hávam. 13. Pass.: áss er stolinn hamri deus furtilim spoliatus est malleo, Hamh. 2; metaph.: mér væri ekki stolit or sött, a maioribus non degenerarem, A. 2.

STĒLA (-i, ta, t), durum reddere, indurare (stál), id. qu. herða, it. metaph. pro stæra, magna, augere, amplificare: stæla storm, strepitum, impetum augere, fortiter pugnare, Esp. Arb. I 94, 3; enn skal stæla Erkiþyskupa nýjan verka novum adhuc Archiepiscopi carmen augendum est, Gðþ. 29. Vide rúkstáltr. — 2) sententias vel versus intercalares interponere (stál, n., sententia interposita, conf. státt, SE. I 618, c. 88); stefjum verðr at stæla brag versus intercalares carmini inserendi sunt, A. 11.

STĒLKR, m., avis ex ordine grallarum, Totanus calidris (Fab. Prodr. p. 25), tringa litorea (Félag. 1, 18; Lex. B. Hald.); SE. II 489.

STEMMA (-i, da, t), obstruere (stamr, etammr): gýgr lét stemda farvegu itinera (hominibus) obstruxit, obsepit, præclusit, Selk. 7. Pros.: st. upp vatn flumen obstruere, ÓH. c. 159; at ósi skal á stemma in ostio lacus obstruendus est amnis, SE. I 288.

STEMNA (-i, da, t), id. qu. stefna, cursum dirigere, contendere: búendr saman stemndo colou in unum contenderunt, convenerunt, Sturl. 7, 41, 2, ubi v. l. strendo.

STEMNI, n., id. qu. stefni, prora (spec. trabs proræ, carinæ juncta, Græc. στείρα), vide hálstenni. In prosa occurrit stefni in voce compos., stefnasmíðr, ÓT. c. 95, quo loco F. II 218 habet stafnasmíðr.

STĒRA (-i, da, t), i. e. stæra, magnum facere, augere (stórr): s. stór vork res magnas gerere, SE. I 666, 1, ut vinna stór verk, SE. I 228, pros.; s. undir gravia vulnera inferre, SE. I 678, 1; s. brag, óð, stef, carmen facere, continuare, F. II 9; SE. I 642, 1; 698, 2; s. orðfæri ora nostram eloquentiam augere, Gv. 1; s. e-m högg gravem ictum insligere alicui, Jd. 25. — b) intrans. cum acc. subjecti: haflóðr stærir spuma maris augetur, SE. II 451, 4; 534, 5; sterkar báur stærir valdi fluctus augetur, RS. 13. — c) Pass.: hjaldr stærdiz, Sturl. 7, 30, 2; þari stærdör, auctus; afli s. robore auctus, potens, Ha. 235, 2; ek fé stærbða drápu hróðri

carmen intercalatum poetice elaboro, Rekst. 35. — d) *pros., intrans., sjó tók at stóra mare intumescere, fervere coepit, AA. 104. In hodierno sermone quotidiano vulgantur, stóra sig, et sterast, superbire, insolenter se gerere.* — e) *in compositis:* dólgestærandi, gnystærandi, gunnstærandi, hljómstærandi; hjörstærðr, þrekstærðr.

STÆRIASKR, m., *frazinus augens* (stóra, askr), *i. e. qui auget, magnum facit:* st. ránsks aurum largiter distribuens, vir, *F. II 328, 2.*

STÆRLÁTR, adj., *superbus, elatus* (stóra, látr), *id. qu. stórlátr; de femina excelsti animi, Korm. 20, 1.*

STÆRIR, m., *qui auget, incitat, ciet* (stóra): st. hjalds, styr, incitator pugnae, præliator, vir, *DrþS; SE. I 682, 2; friðar st. auctor pacis, Christus, Mk. 2. — 2)* stærir, *ÓT. 96, 2; F. II 288, 2, verosimiliter est id. qu. stýfir rector, permutatione vocalium æ, ø, y* (stærir pro stýrir=stýfir); sic variant dólgestærandi (i. e. dólgestærandi), *F. VI 269, et dólgestærandi, Hk. 43. Ceterum in sequ. versu ÓT. l. c. vigg i höfu þraðam lectionem esse puto pro viggs höfuð, non enim portum intrasse dicitur Eirikus, sed in naves prædonum ante Staurium incidisse; itaque construendum: stýfir stafviggs (rector navis, Eirikus) lét höfuð gumna liggja at Stauri, fecit, ut capita virorum ante St. jacerent (abscissa), vel fecit, ut viri (höfuð gumna peyrphr. pro gumnar), jacerent (prostrati). — 3) in compositis: elstærir, flugstærir, glymstærir, gnystærir, gunnstærir, hagstærir, leikstærir, morðstærir, ögnstærir, söknstærir, vellstærir, þrekstærir.*

STERKIR, subst. verb., *a sterkja=styrkja, vide böðsterkir.*

STERKJA (-i, ta, t), firmum reddere, corroborare (sterkr): sterkli armar, *Rm. 25, vertunt, manicas firmiores reddidit; sed Raschius in ed. Holm., amylo (pulvere cyprio) firmare, rigidare, a Sæc. stárka, corroborare, it. amylo rigidare: stárkelse, amyllum, pulvis cyprius, Dan. Stivelse.*

STERKLIGR, adj., firmus, validus (sterkr): sterklig merkistöng firma perlica vezilli, *F. II 312, 2; gravis, sterklig stríð graves calamitates, Hugm. 20, 3.*

STERKR, adj., robustus, fortis, firmus: robustus, SE. ed. Rask. 200. v. l. 5 (SE II 497); hardla sterk kirkja ecclesia christiana, *valde fortis, Gd. 30; sterk drött fortes homines, Has. 35; sterk trú firma fides, SE. II 214, 1; sterkr höfs goti firma navis, RS. 18, ubi acc. s. sterkan, sed inserto j, sterkjan vað firmum funem, SE. I 168, pros. — 2) in compositis: eljunsterkr, fölketerkr, fullsterkr, gunnsterkr, hjálpsterkr, hugunsterkr, ögnsterkr, ráðsterkr, söknsterkr, þreksterkr.*

STERKVIÐRI, n., vehemens tempestas (sterkr, -viðri): s. herkju magnus animi dolor, *ægritudo, Cod. Ups., SE II 363, 3.*

STERTIMADR, m., vir superbus, elatus se gerens, *SE. I 532, plur. stertimenn, I 560, 1; II 465. 547. 610. Priori parti vocis (o: stertii-) cognatum est uppstertr, Hrafnk. p. 26: Sámr var á þingi eptir, ok gekk mjök*

uppstertr, *admodum elate incedebat. Radice est. Angl. start, inpr. start up, unde subst. Start-up et Upstart, vir, qui celeriter ad opus emerit ideoque se superbe gerit.*

STERTR, m., cauda avis, FR. I 487, 4.

STETT, f., via strata: ðelis s. strata accipitris, manus, eldr ðglis stöttar ignis manús, aurum, þella ö. st. ells pinus auri, femina, *Eb. 28, 2; göins s. stratum serpentis, aurum, Selk. 18; Ata s. strata pirata, mare, Ata stöttar eldr ignis maris, aurum, vide eldboði, Ag.; stëtthrings stofn, vir, pro stofn hringa stöttar, a hringa stött, aut stratum serpentis, aurum, aut stratum gladii, clipeus, F. II 258, 1; Sturl. 5, 107, pl. stöttir, vestibulum lapidibus stratum; dauðans stöttir atria mortis, orcus, Lil. 16; fá góða stött facilem viam nancisci, Lb. 34; s. bodarð, via, semita præceptorum, Gd. 56. — 2) statio, ordo, locus, genus vitæ; lögmanns s. munus et dignitas prætoris, Skálðh. 6, 25; lág s. humilis locus, lypta e-m af lágrí stött er humili loco evehere quem, Ólafsr. 47; valdar stöttir ordines ezimís, delecti, de ordinibus gradibus ecclesiasticis, Gd. 22; stött bernaka ok gildra manna ordo adolescentium et maturæ ætatis virorum, adolescentes et viri maturæ ætatis, Gd. 7; stöttir engla ok þjéða ordines angelorum et hominum, angeli et homines, Lil. 1; allar stöttir Íslanda omnes ordines Islandiæ, universi Islandi, Gdþ. 50; drambrferðugar stöttir homines superbi, Gdþ. 36. — 3) in compositis: dáðstött, fleystött, hagstött, haukstött, marstött, sólstött, ýstött.*

STETTR, m., id. qu. stött 2, munus: hrinda háfum stött munus deponere, abdicare se munere, officio, *Gd. 54.*

STEYKKVA, id. qu. stökkva, intrans.; 3 s. præc., steykkir lúdr fyrir conquisitor capsus molaris, Hund. 2, 2. — 2) id. qu. stökkva, transit., fugare, pellere: hvi er þér steykt or landi cur terra eiecius es? *H. kat. 31; mór hefr stillir steykt til eyrar me in ærenam impulit, ad certamen provocavit, H. kat. 33, conf. ibid. pros. ad 36. Sic steyktir pro slöktir, extinctus, de igne, F. X 29, v. l. 12.*

STEYKKVILUNDR, m., qui in cursum incitat, qui emittit, jacit, spargit, *id. qu. stökkvilundr: st. stála jaculator telorum, pugnator, SE. I 676, 3.*

STEYPA (-i, ta, t), fundere, conflare metallum, cum acc.: steyptir hjálmar galew konfata, *Gha. 19 (F. VII 97, steypt af kopar ok málmí). — 2) c. dat., fundere, effundere; dejicere, sternere, conijcere; st. e-m i stúra aliquid in difficultates conijcere, molestiam facessere cui, Korm. 22, 5; steyptum stilli, studdum annan, unum regem dejecimus (regno ezimus), alterum sulsimus (adjuvimus), SE. I 384, 3; steyppir Starkaði Starkaðum dejecisti, leto dedisti, SE. I 258, 5 (FR. I 412—3). — b) impers.: úri steyptir annona ingravescit (qs. labitur), Merl. 2, 36. — c) pass., steyppaz, dejici, sterni, ruere; veröld steyptiz mundus corruptus, Vsp. 41; þó at steyptiz fleiri eisi plures caderent, Gretl. 63 (Nj. Vers. lat. p. 355 not. ŷ). — d) cum acc., st. sterkastr baan yrð fjúða*

manna gravissimum interdictum super complures effundere, Gd. 47 v. l.

STEYPIR, m., qui effundit (uteypa), vide *dalsteypir*. — 2) qui dejecit, sternit, proster- nit: s. niðja oppressor consanguineorum, *Sonart. 15*; st. dólga hostium, *rex, F. XI 317, (AR. II 133, 2)*; st. stophnisu dejector gigantidis, *Thor, SE. I 296, 2*.

STEDL, m., incus, in obliqu. *stedja (SE. I 358)*: hattar haudrs stedi incus capitis, *ipsum caput (ob appell. gladii mordhamarr), Nj. 103, 1 (F. II 203, 1)*; Feðju st. incus *Fenias, lapis, SE. I 294, 2*; fjörgynjar st. incus, *columna terrae, lapis, áll fjörgynjar stedja anguilla lapidis, serpens, hrynbodr fjörgynjar stedja áls aurum, cujus árr, vir liberalis, SE. I 476, 2*.

STÆÐINGR, m., *SE. II 482*; stæðingr, *II 565*; stæðingar, plur. *II 624, id. qu. stöðingar*.

STEDJA (sted, stadda, statt), vide *staddr*.

STEDR, f. pl., a stöð, columna.

STIG, n., gradus scalarum (utiga), *Lb. 34 (OH. c. 226)*.

STIGA (stig, stö, et steig, stigit), *incedere, gradi, scandere; impf. stè, Ghv. 12; Ód. 21; H. kat. 26; G. 5; Lb. 24; 2. s. stött, F. VI 23, 2; steig, F. I 178; Ý. 44, 1; 2. s. steigt, pros., Cod. Fris. col. 260, 2; (pros., H. c. 35; F. X 380; Nj. 12)*

— 1) cum acc., subintellecta *præpos.* & vel um: stigom þurt land iter fecimus per aridam terram, *Gha. 36*; ek land um sték in terram *ascendebam, Ghv. 12*; stö hon land af legi in terram *escendit e ponto, H. kat. 26*; meðr stiga grund af græði homines de mari (e litore) in terram *escendebant, RS. 1*; við stigom bæði einn beð, *Bk. 2, 63*. — 2) absol., st. feti framarr uno pede longius progredi, *Skf. 40*; Rigr stigandi, *progrediens, vel magnos gradus faciens, gradivus, Rm. 1*; ferri in sublime, de emissis sagittis, strengvölur sá ek stíga, *Krm. 8*; öflugt stigandi, *de versu, minus numerosse procedente, Snegl. — 3) cum præpos.:* — a) á: st. á legg pedi insistere, *vestigium facere, ponere, Orkn. 83, 1*; st. á bálrögum *conscendere, Vafþr. 54*; stè á helvitis stig semitam *tartaream ingressus est, descendit ad inferos, Krossk. 14*; st. á eyddan Grábak Serpentem (longum) milite nudatum *conscendere, Ód. 21*; á skeidar húl in latus navis, *F. VI 23, 2*; á við skjaldar in foros navis, *SE. I 316, 1*. — b) af: stiginn af mars baki qui equo descendit, *Skf. 15*; stiga af grunda e terra (in cælum) *ascendere, Lb. 24*; st. af einum dauðum ab aliquo mortuo *degredi, aliquo interfecto abscedere, ÓT. 20, 2 (ut gánga, 2 b)*. — c) fyrir: st. fyrir húl hrófs hesti (= st. fyrir borð) e navi in mare *descendere, F. I 178*. — d) gögnum: stiga gögnum e-n *calcando transforare quem, Ý. 44, 1, ubi membr. E stöð, eodem sensu, per brachylogiam.* — e) of: st. of einn dauðan mortuum *supergradi, i. e. interficere, Mg. 14*; stöttu of Gjálp dauða, *SE. I 258, II 310, 2 sec. Cod. Ups.: it., sine daudr: borðs blikh harðglóðar Móði, hinn er stè of hálfan fjórða tog hlakkar runna með bruma ekka, pugna-*

superavit, Ísld. 24. Idem est st. um et yfir. — f) um=of: stè hann um þá báða utrumque mortuum pedibus supergressus est, i. e. utrumque e medio sustulit, Am. 64, videmoz yfir. — g) upp: st. upp til himins in cælum *ascendere, Krossk. 29*; st. upp frá haudri í mstar hallir, *id., de Christo, G. 5*. — h) yfir: st. yfir e-n, *id. qu. of, um e-n, interficere aliquem, GS. 27*. — Pros. stiga yfir e-n, *superare aliquem pratio, et quidem humi prosternere, F. VII 274; additur et höft, caput; Eiríkr hinn sigrsæli steig yfir höft Styrþiini, ÓH. c. 71 (F. IV 141). Proprium sensum locutionis, stiga yfir, of, um e-n, esse, non solum superare, interficere, e medio tollere, sed corpus prostrati hostis pedibus supergredi, id apparet ex F. VII 296, ubi sic: hafa þeir ok með þvillikri framferð þann sigr vunninn, at stíga yfir höftuð þvillikum höftöngjum, sem þeir hafa at jörðu lagt. — 3) part. perf. act., stiginn, qui scandit, descendit, Skf. 15; vide compos.: brattstiginn.*

STIGANDI, m., gigas (stiga, qs. ingenti gradu procedens), *SE. I 549, 3; II 470, 615 (II 553 tantum cernitur . . . gannde)*.

STIGL, m., scala (stig, sup. stigit), in obliqu. stiga: *Lb. 34; G. 15. — 2) n., deriv. a stig, in compos. einstigi. — 3) m., subst. verb. a stiga, qui graditur, vide hástigi*.

STIGR, m., semita, callis, via; gen. stigs; dat. stíg, *SE. I 692, 2 (OH. c. 221; F. V 61) et stigi (in hlaupstigr, F. V 148). Plur., nom. stigar, acc. stíga (in benstigr, Grett. 59, 2), sed stigu, SE. I 606, 1 (vide glapstigr, et SE. I 204, 606). De ascensu montis, F. II 276, 2; helvitis st. via ad orcum ducens, Krossk. 14; visa brattan stig arduam viam monstrare, ÓH. 92, 12; kanna stig experiri viam, viam ingredi, Skaldh. 6, 45; Gönula stigr incessus dearum belli, Gönula stigs gnyr strepitus incendentium belli dearum, pugna, vide gnyrvirðir, Dropl. 5; kjalar st. semita carinæ, mare, SE. I 692, 2; rakna st. semita reguli marit., mare, Hk. 34, 1; snáka st. via serpentum, aurum, njörðr snáka stigs deus auri, vir, Ísld. 8; geira st. semita hastarum, clipeus, geymir, gætir geira stigs, custos clipei, vir, Eb. 19, 3, 9; Sturl. 4, 31, 1; sefa st. semita animi, pectus, SE. I 606, 1. In fetla stigr, gladius, forte stigr cognatum sit Angl. stick, Dan. Stikke, tigillum, unde fetla st. tigillum lororum, gladius, vig fetla stigs, vibratio gladii, pugna, Ísl. I 163, 2, vide supra fetill. — 2) in compositis: afstigr, benstigr, fetilstigr, flugstigr, gagnstigr, glapstigr, hjörtstigr, launstigr, lögstigr, rellstigr, vástigr, vllstigr; et in prosa: flóttastigr, hlaupstigr, villistigr.*

STIGVERJANDI, m., custos, defensor v. usurpator semitæ (stigr, verja): frons st. custos auri, vir, a frons stigr semita serpentis, aurum, Go. 3.

STIK, n. pl., pali in flumen aut ante litora defixi, ad prohibendos aditus navium, *H. 17, 1 (Pros. H. c. 17; F. VII 188. 256. 259; id. qu. krakar, F. VIII 148 et sæp.)*.

STÍKA (-ada, at), palis defixis munire, circumdare, aditum prohibere (stik): st.

geirs oddum hvert grunn omnia vada hastas
 cuspidibus circumdare, i. e. omnia litora ar-
 mata classe circumdare, SE. I 488, 1; st.
 dörrum öll sund fyrir landi omnia freta ante
 terram hastis circumdare, id., F. VI 435,
 conf. læsa; vápnþrjóðir stíkar víða jarðar
 þróma & lægspjótum bellator latos terræ fines
 justis hastis circummunít, SE. I 620, 3. In
 prosa proprio sensu: Gautar stíkuðu Gnutelfi,
 H. c. 17; stíka þjóðleið, F. V 248.

STIKA, f., regula: kertis stíka candela-
 brum, Nik. 78 (F V 339). Dicitur et ljósa-
 stíka (Lex. B. Hald.) Hinc pálmastíka ferula.
 — 2) deriv. a stíga vel stíka, gradum facere,
 vide einstíka.

STIKKI, m., carmen (vide NgD. p. 248):
 stunda vèr til stíkkar operam damus carmini,
 F. XI 222; vel tamíðr (forte samíðr) stíki
 (stíkkí). bene compositum carmen, ibid.; veita
 stíkkar, aut carmen fundere (de pósta), aut
 materiam suo carmini laudando suppeditare,
 F. II 258, 1, conf. Shi. II 243 not. a Hunc
 locum haud dubie respicit Lex. B. Hald. sub
 voce stíkkí Hinc nomina carminum: Har-
 ald-stíkkí, F. VI 408, 2, ubi metrum est
 fornyrdalag: Sörlastíkkí, FR. I 397, metrum
 hvarfarlag (SE. I 696, 2); Herleifs stíkkí,
 Hist. Starkaði msc. c. 15, hoc tenore: litt er
 mér nauð létt | noina sköp mjök forn | stýra
 er réði atíðr fyrr | stórhugaðr mér þórr, me-
 tro accedente ad hálfhnept (HR. 49); it.,
 variatio metrica stíkkalag, id. qu. málahátt,
 SE. I 710, 3.

STIKLA (-aða, at), intrans., transsilire. —
 2) transit., salire facere, spargere, dispergere:
 stórar ghláfrstrætia bestringja lautar stíkkendr
 magni auri sparsores, viri liberales, Sturl. 5,
 17. 2. Vide oddatíklandi, óstíkklandi.

STIKLEIÐ, f., via transitoria, vadum am-
 nis (stíka gradum facere), SE. I 294,
 1, ubi Cod. Worm. stígleiðar, a stígleið..

STIKLILR, m., qui spargit, dispergit (stíka
 2): s. mens, seima, largitor auri, vir libera-
 lis, SE. I 674, 2; Ha. 278, 2. In compos.:
 framstíkkilr, menstíkkilr.

STILLA (-i,ta,t), moderari, regere, tem-
 perare: st. mælsku tól regere linguam, Gd.
 23; st. steflig orð verba dirigere, Lil. 51;
 st. rödda temperare vocem, submissa loqui,
 Völk. 14; stillandi himins hnoosa rector side-
 rum, deus, Has. 4. — 2) consolari: oss
 stillir þat alla hóc nos omnes solatur, Ed.
 Lövas., vide auðligr. — 3) cursum dirigere,
 tendere: hvert stillir þú, quo tendis, quo
 cogitas? F. VI 363, 2; stílla hljótt tacite
 ire, Nikulás kvæði, 6; st. til glæps periculo
 adire, periculo se obijcere, periclitari, ÓH.
 92, 3. Pros., F. VIII 343; X 391. — 4) deci-
 pere: veljistóð straumtúngls hofumk stíltan,
 decepti me, SE. I 412, 1; nú kveð ek her
 stíltan circumventum, in periculo constitutum,
 vel deceptum, F. VI 420, 1. Pros.: F. XI 113,
 hann þykkiz nú hafa stíltan þik mjök í þessu.

STILLILIGA, adv., modeste, moderate, de-
 center (stílla), Gþ. 3.

STILLIR, m., oppressor, hostis (stílla 4):
 st. Engla hostis Anglorum, de Olavo Har-
 valdi f., qui cum patre avocitum in Angliam

duerat, F. VI 435, ut þrjástir Engla etiam,
 ibid. 428. — 2) rector, moderator, dus:
 stillir lýða rector virorum, rex, SE. I 436,
 3; st. hersa rector ducum, de Hakone rege,
 SE. I 640, 1; de Skulio duce, Ha. 199, 2;
 absof. de satrapa, Ha. 176; st. Fróða stíks
 rector solii Frodiani, i. e. qui solium Fro-
 dii tenet, occupat, rex Danica, F. XI 297;
 st. leidar rector expeditionis vel præs-
 mitiorum, praefectus, vir princeps, Sturl. 4,
 48, 1; st. stjórnu deus, Gþ. 3; st. fleibraks
 fura rector, moderator ensium, qui gladius
 utitur, praeliator, SE. I 600, 1; st. vandar
 drasils rector navis, vir, Fbr. 6; st. stefja
 pósta, Ag.; st. bauga femina, Skáldh. 1, 21.
 — 3) rex, princeps, SE. I 596, 1. 600, 2;
 Ý. 53; H. 24; Gk. 1, 12.

STILTR, adj., modestus, moderatus, tran-
 quillus, compositus (propris: part. pass. u.
 stílla), Gd 9 (Nj. 19. 25). In compositis:
 óstiltr, ústiltr.

STÍM, n., labor, Skáldh. 7, 44. — 2) no-
 men prædii in Nordmaria Norv., ÓH. 182,
 6. Sec. Undalini Descr. Norv. p. 15 nomen
 sinus in confinibus Romsdali et Nordmaria.

STÍNGA (sting, stakk, stúngill), pungur;
 imper. stíkk (F. VI 280; VII 115; Ld. I
 251). — 1) cum acc., transfodere: st. marga
 (mann) sverði multos homines gladio trans-
 figere, SE. I 478, 3; stúnginn, transfur
 (hastá), Ý. 53, 2; st. út auga oculos erure,
 Hh. 19, 2. — 2) cum dat., mittere, serio
 contextu: st. höfði í snúna caput lapsum
 immittere, inserere, induere se laqueo, Gröð.
 54, 3; st. höfðum í kjól capita ad carinas
 demittere, H. 19, 4; st. ófám daudum hal í
 kaf multos homines mortuos in mare dejicere,
 Ód. 21; ek stakk utáli á storðar lykkja,
 impuli, adegí ferrum in latus serpentis, Krm.
 1; ámr stakk af nær málmí arcus (serrum
 excussit, Krm. 8, confr. 9; st. brott hringam
 annulos abijcere, distribuere, SE. I 660, 1;
 st. láði und sik terram sibi subjicere, in
 potestatem redigere, F. VI 51.

STÍNGI, m., id. qu. stingr, vide feldr-
 stingi. In pros., id. quod stingr, dolor ac-
 tus: með höfðum stinga, GþM. III 16.

STÍNGR, m., instrumentum, quo pungitur.
 ferrum tenue, acutum. Vide compos.: bry-
 stingr, feltistíngur. — 2) id. qu. braudr, per-
 tina navis: stinga valr, navis, Ha. 219, 1;
 stinga hjótr, id., SE. I 690, v. l. 2, ubi
 Cod. Reg. habet stringa, a stringr.

STINNGEÐR, adj., animo forti præditus,
 bellicosus (stinnr, -geðr): lof stinngeðs þengis,
 SE. I 642.

STINNR, adj., durus, asper, rigidus, ð.
 firmus: stinn sár, aspera, turgentia vulnera,
 SE. I 602, 2; stinn högg graves ictus, Korn.
 23, 2; stinn fjöl tabula dura, firma, Sturl.
 5, 4, 1; stinnr hlunnr dura salanga, F. VI
 23, 2; stinnr þrómr dura trabs marginalis,
 Orkn. 82, 4; SE. I 498, 3; st. röðre þrómr,
 id., Hg. 31, 4; stinnir stafr, valide, effice-
 ces literæ, Hávam. 145; stinnr hjaldr acris
 pugna, Ha. 228, 1; af ángi stinnu grani
 dolore, Ag. Adverbialiter usurpatur: stinn
 (neutr.), valide: Rjúga stinn magna vi ferri.

de telo, Hávam. 153; stinnan (acc. masc.), firmiter, skorða ár vel stinnan á borði remum perquam firmiter destinare in ora navis, Hítid. 5, ubi tamen legendum esse pulo: meðan vel stinna vinnam, ut cohæreant: meðan vinnum skorða vel stinna ár á borði, dum destinamus remum bene firmum. In compos.: hugstinnr.

STIRFINN, adj., segnis, piger, vide stirflinn. Sic certe stirflinn apud seniores, c. c. Vismab. ed. Hol. p. 393 in Straksrímunum: hálsina sveigja bönd, ok beygja bernsku hót, en stafr ok keyri stirflinn þrjót, stari kjörinn, en engri bót; ít. Heimspek. skóli, str. 73: hvört hann er, sem uggr mig, í öllu svo mér líki, þolinmóðr þó, ellegar stirflinn, stór ok þrár, stoltr geðs í kró; — stirflinn gott at vinna ad bene faciendum segnis, de Caine, Krossrimur 1. — 2) asper, durus, contumax: stirflinn Sturla arfi, de Sigeto Sturlæo, Gdð. 21 (Grett. 39: styrbinn ok viðskotailr, ubi membr. Hafn. styrflinn).

STIRÐORRÍÐI, m., aspera, dura aurata (stirðr, örriði): st. stórða aspera silvarum aurata, serpens, stórða st. hjaldrdrifs, serpens sanguinis, hata, rjóðr hjaldrdrifs stórða stirðorriða rubefactor hústarum, præliator, vir, Ha 83.

STIRÐR, adj., asper, durus, rigidus: st. brandr durus ensis, stormr stirðra branda, tempestas durorum ensium, pugna, F. II 279; stirð stál dura trabes proraes, Mg. 20, 2; st. herskipa strengr funis durus, rigidus, Ha. 285, 1; st. Sköglar furu hreggsullr aspera pugna, Sturl. 7, 42, 6; stirðr nær rigidum cadaver, F. I 179, 2; ligzja stirðr á stráum, de funere, Söll. 47; st. hróðr carmen durum, durius fluens, Gd. 78; st. hugr animus asper, Ad. 1; fortis, bellicosus, de præliatore: st. valsrækjar vedhvirfir fortis beliator, ÓT. 26, 2; stirðir Danir Dani asperi, fortes, bellicosi, F. VI 385, 2. Junguntur in prosa grimmr ok stirðr, F. X 266; harðr ok stirðr við fólk, F. XI 343. In compos.: geðstirðr

STIRÐPINULL, m., vimen asperum (stirðr, þinnull): st. stórðar læggs asperum sazi vimen, serpens, SE. I 412, 5; 474, 5.

STJARNA, f., stella, Vsp. 5. 51; Merl. 1, 59; vonar st., Söll. 46. In appell.: stjörnur brá, brúna, ennis, hvarma, oculi, SE. II 499. — b) stjór stjarna stella maris, Sancta Maria, Mk. 3. 30; fæðar stjarna, id., G. 2; quæ appellatio fundum habet in derivatione vocis hebr. מַרְיָם sec. doctos medii ævi. Sic Isidorus Hispal. in Orig. 7, 10: „Maria, illuminatrix sive stella maris, genuit enim lumen mundi. Sermone autem Syro Maria Dominus nuncupatur, et pulchre, quod Dominum genuit“. Etiam in Dictionario Historico-geogr.-poëtico, Camborili 1678, Maria vertitur: „exaltata, vel magistra maris, vel myrrha maris, vel amaritudinis mare, vel domina maris“. — 2) compos.: dagstjarna, leiðar stjarna, merkistjarna, morginstjarna.

STJÖLBREIÐR, adj., latis natibus (stjöll, breiðr), Fsk. 156, 1, pro þjóbreiðr.

STJÖLL, m., pars postica corporis, natis:

með stjöl breiðan, latis, spatiosis natibus, Hítid. 30, 1 (F. XI 69). Plur., nom. stjölur, acc. stjölu, H. 19, 4.

STJOPMÓÐIR, f., noverca (id. qu. stjúp-móðir), FR. I 263, 1.

STJÓRI, m., rector, id. qu. stýrir: st. gamla rector virorum, rex, Sk. 1, 1; F. II 316, 1; st. dróttar, drengja, satellitum, juvenum, id., ÓT. 130, 1; Fsk. 67, 5; st. íslanda markar rector terræ sinuosæ (Norvegiæ), Rex Norv., F. V 176, 2; reidar st. rector navis, dux, imperator, Y. 55; st. geira danu rector prælii, imperator, SE. I 666, 1; drápu stjóri rector encomii, carminis, þöla, GS. 19 (conf. bragar stýrir, bragar ræsir, stefja stillir); st. hringr gestator annuli, vir, Skaldh. 2, 63 (conf. stýra, regere, manu versare, gerere). In compositis: auðstjóri, bergstjóri, fólkstjóri, himinstjóri, hirðstjóri, húfstjóri.

STJÖRN, f., regimen, imperium (stjóri): stjörnar meða onus imperii, Gd. 25; stjörnar flmr imperii peritus, reip. administrandæ peritus, G. 15; stjörnarmaðr, rector, præfectus, Gd. 26 (F. VIII 312). — 2) gubernaculum: klýfr stjörn sila þjörnar gubernaculum circum insulæ (mare) diffindit, secat, SE. II 492; stjörnar blað palma gubernaculi, Bk. 1, 10; stjörnar bingr lectus gubernaculi, navis, vel celsa puppis, ubi se rector navis continet, Vigl. 17, 9. Hinc pros.: stjörnfast skip navis gubernaculo instructa, F. VII 47; sitja við stjörn ad clavum sedere, F. XI 141. Vide stagaþjörnmarr.

STJÖRNARI, m., rector (proxime a verbo stjörna, -aða, at, regere, H. c. 41; F. X 273): st. mulina, sólar sætra, rector lunæ, cali, deus, Gd. 63; Gþ. 9; absol., de episcopo, Húngv. 17, 1. — Pros., F. VIII 312. v. l. 18.

STJÖRNBITLAÐR, adj., frenatus, pro subst. equus, Og. 2, quasi a subst. stjörnbítull, lupatum regens, domans (stjörin, bitull).

STJÖRNLAUSS, adj., gubernaculi expers (stjörn, lauss): st. beiti, navis gubernaculo cassa, Hávam. 90.

STJÖRNVIÐR, m., gubernaculum (qs. lignum gubernationis: stjörn, viðr), SE. II 624, pro stjörnvölur II 481; stjörnvíðr, apoc. r, II 565.

STJÖRNVÖLUR, m., clavus gubernaculi (stjörn 2, völr), id. qu. hjálmunvölr, qu. v., SE. I 583, 1.

STJÖRR, m., taurus (Moesog. stiurs, μσσχος, Luc. 15, 23; Germ. Stier): viðjar stjörtr taurus funis, navis, acc. húflángan viðjar stjörtr navem longis lateribus, SE. I 460, 2.

STJÚPFÆÐIR, m., vitricus (stjúpr, fæðir): st. Ullar vitricus Ulli, Thor, SE. I 252.

STJÚPMÓÐIR, f., noverca (stjúpr, móðir), vide stjörpmóðir.

STJÚPR, m., privignus: st. Siggeirs, de Sinfjóllio, Hund. 1, 37 (FR. I 128—9); st. Friggjar, Valius, filius Óðinis et Rindæ, SE. I 266 (c. 11); st. þóre, Ullus, þlius Siva, SE. I 266 (c. 14); st. Astridar, Magnus Bonus, N. R., filius Olavi et Aðkilda, Mg. 1, 5.

STJÚPSONR, m., privignus (stjúpr, sonr), FR. I 268, 1 (stjúpsonr, ibid. 374).

STJÚPSUNR, *m.*, *privignus* (stjúpr, sunr),
FR. I 350, 2.

STÓ, *f.*, *focus*, *vide* eldstó.

STOFN, *m.*, *truncus arboris*: ljósta eik af stofni *arbores detruicare, de vento, Merl. 2, 84; pl.* stofnar, *FR. III 206, 1. — 2)* arbor, *in appell. virorum*: tré er ok víðr ok reynir kallaðr, eðr höggr, stofn eða stafr, *SE. II 497*, unde hlakkar stofn, *caudez pugnæ, pugnator, vir*, at hefna hlakkar stofns, *virum (viri necem) ulcisci, ibid. 497, 1. Hinc stætt-hrings stofn, caudez clipei vel auri, vir, F. II 258, 1. In appell. capitis: svarðar st. caudez comæ, caput, F. II 313, 2, it. compos.: hjálmstofn.*

STOFNA (-aða, at), *instituere* (stofn): jöfrar stofnuða þing *comitia habuerunt, Ha. 177, 2; st.* heimboð *convivium apparare, Skáldh 1, 15* (ut: var stofnat hestaping, brúlaup, *Vigagl. 18, 25*); ek stofna óð, fúgr mál, *carmen, sermonem instituo, inchoo, HR. 43; Ag (Kolbeinn Tumason): stofna e-m hróðr, carmen in honorem alicujus inchoare, Lb. 9; st.* e-m e-t, *causam, auctorem esse, v. c. lauka lofn kunni stofna þat styrjar kenni, femina hoc viro importavit, hujus rei causa viro fuit, SE. II 631, 2. Vide compos.: bjórstofnandi.*

STOKKINN, *part. verbi stökkva.*

STOKKR, *m.*, *trabs, Am. 16; palus, Harbl. 54; trabs marginalis in navi = borðstokkr, F. VI 130, 2.*

STÖKKR, *m.*, *cursus, vide stökr.*

STÖKKR, *adj.*, *qui salit, currit, celer, veloc* (stökkva): stökkvir hrcinar rökkva reina, *naves celeres, in acc. pl.*, ræsir glæsir stökkva hreina r. r., *rex albis clipeis splendide ornat celeres naves, SE. I 688, 3. Insolens quidem est hoc adj., superest tamen in hodierna voce composita, uppstökk, irasci, subito iracundiæ exardescens (Dan. opfarende). Forte et sumi possit in signif. transitiva, a stökkva (stökta), qui spargit, distribuit, in compos.: hafs eldstökk, aurum spargens, liberalis, Ód. 3.*

STÖKKVA (stökk, stökk, stökkit), *currere, fugere, salire*: hann utan stökk endlangan val, saltu se corripuit, *resiluit, Hamb. 27; SE. II 421, 4; eitdropar stukku, prosiluerunt, Vafsr. 31; blóð stökk á hjálma sanguis in galeas insiliit, galeæ sanguine adspergebantur, Mb. 11, 2; men stökk ersiliit, decidit, Hamb. 13; hverar stukku af þolli excussi sunt de columna, Hymk. 13; ólskálir stökku dissilibant, Hm. 22; gearar stukku kastæ volabant, Sturl. 7, 42, 3. — b) impers: þat stökk upp fama erupit, exiit, *Ý. 36; AR. I 261, 2. — 2) dissilire, frangi, diffringi: súla stökk sundr columna dissiliit, Hymk. 12.**

STÖKKVA (stökki, stökta, stökt), *adspargere, conspargere: pros.*, *SE. I 58*, hann stökkvir blóði himin ok lopt öll sanguine cælum *adspargit; sed Ag. (Einar Gilsson): stökkvi rekkar vatn þat, er vinr minn vigði, á sjúka dúka Bl, spargant aquam in feminam. i. e. feminam aqua conspargent. Part. act., stökkvandi, spargens, vide fleinstökkvandi. Part. pass. stokkinn, conspargens:*

blóði st. *sanguine, SE. I 282, 3; Orku. 15, 2; seglvigr sveita stökkinn naves cruore conspersæ, Sk. 2, 16; i gulli stökkna sæing in lectum auro perfusum, inauratum, SE. I 414, 5; hagli st. grandine aspersus, de aquila, F. III 148, 2; Ísl. I 162, 1; st. þrátr trabs marginalis salo conspersa, F. VI 141, 1. In compos.: sauratökkinn.*

STÖKKVI, *m.*, *id. qu. stökkvir, qui spargit, distribuit: hödda st. auri distributor, largitor, pro adjectivo, liberalis; hykkat ek gram hodda stökkva non puto regem esse liberalem, Eg. 82, 3, conf. Skl. XI 108. not.; stökkvi grundar garðvita sparsor auri, vir, Hild. 13.*
STÖKKVILUNDR, *m.*, *qui spargit (=stökkva. lundr)*: stála stökkvilundar missors telorum, *vir, Ha. 74, 1, vide steykkvilund.*

STÖKKVIMÓÐI, *m.*, *deus spargens, sparsor, missor, jaculator* (stökkva, móði): st. styrjar glóða missor gladiorum, *pugnator, bellator, SE. I 702, 2.*

STÖKKVIR, *m.*, *qui spargit, jacit, incursum inciat* (stökkva): st. urðar þrjóts fugator gigantis, *Thor, SE. I 294, 1; st. skota fugator Scolorum, rez Norv., F. VII 42 v. l. 4; st. stáls dynblakka incicator navium, vir, SE. I 642, 1; stála st. missor telorum, præliator, SE. I 374, 1; st. menja, stáa skeiðs elda, flóða hysjar, strandloza, missor, distributor, largitor auri, vir, *Grett. 16, 2; F. II 87, 2; SE. I 446, 1; Gv. 3. In compositis: baugstökkvir, eldstökkvir, fríðstökkvir.**

STÖKR, *m.*, *pro stökk, cursus: st. ex. cursus (navis) augebatur, vel fuga (colenrum), SE. I 446, 2. In prosa, de fuga: þá varð þegar stökkir í liðinu, ok flóði hverr ucm mest gat, Ísl. II 419 not. 7; koma nokkorum stökk í lið þeirra, F. VIII 49.*

STOL, *n.*, *id. qu. stál, prora, F. VII 77, v. l. 9.*
STOLI, *deriv.* a stolinn, *spoliatus, prius-tus, part. pass. a stela, vide herstóli.*

STÓLI, *m.*, *id. qu. stóll, sella; hinc pætmesin: eljunstóli sella patientiæ, cruz, undir eljunstóla sub cruce, SE. II 500, 2.*

STÖLKONUNGR, *m.*, *rex solis, imperator* (stóll, konungr): st. sólar *imperator solis, deus, Ód. 2; st. himna imperator cælorum, Gðþ. 32.*

STÖLL, *m.*, *sella, sedes; dat. stóli, sed stól F. X 416; gen. stóls, sed stólar in erkistóll. Gullinn st., Hávam. 106; Norma st. sella Parcarum, lectus funebris, Söll. 51; þular st. sella oratoris, Hávam. 112; bragr st., sella, e qua recitatur carmen, G. 61. Metaph., sunna st. sedes solis, cælum, hilmir sunna stóls, *rex cæli, deus, Gðþ. 53; haug-búa (Gullbúa) st. sedes serpentis, aurum. sól h. stóla, femina, Grett. 66, 3. — 2) solium; de solio cælesti, G. 5; Fróða st. solium Frodii, D. R., stíllir F. stóls rez Donæ, F. XI 297; Heiðræ st. regia sedes Lethræ, SE. I 388, 3; absol., solium regium, regium imperium, *halda ólaust stóli, F. VI 438; hilmis st. solium regium, fyllr h. stóts occupatio solii regii, Hh. 44, 1. — 3) sedes episcopalis, cathedralis: hæð stóls dignæ sedis cathedralis, G. 9; veldis stóll, id., vigstur veldis stóla cooptationes ad gradus ecclesiæ-***

sticos, Gðß. 10. — 4) in compositis: arfstóll, dæmistóll, erkistóll, gjafstóll, gnapstóll, rökstólar, skipastóll, þúgstóll.

STÓLM, f., *Stolma, insula extrema Sannhordia in Norv., SE. II 492: grásili stólmar canum Stolmæ vinculum, mare, ibid. 491. (Hodie Stolmen, Pontopp. geogr. Oplysn. p. 66; Munch).*

STÓLPI, m., *columna, trabs, vide composita: hneigistólpi, hreinstólpi. In prosa junguntur stóð ok stólpi, F. VIII 448, v. l. 4; stéðr ok stólpar, SE. I 78; Sks. p. 428. 429.*

STÓLSETTR, in sede cathedrali collocatus (stóll 3, setja), de episcopo, Gðß. 21. Pros., de rege: in solio collocatus, F. VI 93. 397.

STOLTARFLJÓÐ, n., *ezimia femina (stoltr, fljóð), Skáldh. 6, 37.*

STOLTR, adj., *generosus, excelsus, de amico; öndin stolta, Nik. 82. Pros.: fastuosus, fastu inflatus, superbus, GhM. I 556 (Eb. c. 9), ii. stoliz, ibid. v. l. 13 et F. IV 162. — 2) prastans: stoltust kæra, Skáldh. 7, 27.*

STÓLÞENGILL, m., *id. qu. stólkönungr, imperator (stóll; þengill), de imperatore Constantinopolitano, Hh. 14, 1. 2 (AR. II 54. 55).*

STÖNDUMK, id. qu. stendr mér, stat mihi (standa—umk), Fm. 1, ubi hjórr stöndumk til hjarta gladius cordi meo infixus hæret.

STÖNG, f., *pertica, pl. stengr (vide staung), SE. I 310, 2—3. Spec., de pertica vezilli: stöng veðr, ruit, SE. I 664, 2; st. óð fyrir gram vezillum ferebatur ante regem, ÓH. 238, 3; gylt st. óð aurea pertica, ÓH. 48, 1; þera st. á ættjörð Engla signa in Angliam inferre, Orkn. 13, 1; hraut í stöngum crepuerunt pertica vezillorum, F. VII 348, 4. Additur et merki: stöng dyrligra merkja, Fsk. 173, 2; per tmesin, merki—stöng, F. II 312 v. l. 5; merki—stengr, Svorr. 151, 1. 2. Vide merki-stöng.*

STOP, n., *mare, SE. I 574, v. l. 4, lectio dubia, vide supra lagastafr et lægr. — 2) stopir, f. pl., puto, colles, vel ripa, ora litoris, AA. 160, 1. Gloss. msc. in Hraundals-Eddam, nullo auctore citato et sine explicatione, offert sub voce þufla: „hann fór þuflandi um sic allavega: þeir gánga þuflendr um vegu, eo drepa fótum í hvert stop^{it}. Quo loco þufla puto significare, viam pedibus prætentare, cæcos pedes proferre, stop vero loci inæqualitatem (vide Lez. B. Hald. sub v. stop).*

STOPALL, adj., *propr. inæqualis (stop 2), metaph., varius, inconstans; neutr. stopalt, ut adv., sinistra, iniquá fortuna: stopalt munop gánga sinistre vobis eveniet iter, Am. 14, ubi sensus proprius esse putatur: cespitabit inter eundem. Pros., fara stophalt, id., F. III 84; fara stopalt fyrir e-m sinistra fortuna uti in negotio cum aliquo, F. VII 23; gánga stopalt at e-u starfi, F. VI 108.*

STOPHÍSA, f., *phocæna montis, rupis, femina gigas (stop, cogn. stapi, præruptum,*

FR. III 7, hnísa): steypir stophnisu prostrator gigantidis, Thor, SE. I 296, 2.

STOPÐIR, m. pl., *part. pass., erecti, sublimes: reykir stóðu síðan stopþir fumi sublimes steterunt, in sublime volabantur, SE. I 506, 3; II 453, 6. II 536, 7 h. l. habet styfðir, quod forte est part. pass. v. styfa, erigere, id. qu. stufa, quod duorum Codd. lect. var. est H. 19, 4 pro stupa, cui stopa (-i, ða), cognatum. Hinc ofstopi, stop.*

STÖR, f., *carex arenarius, Ed. Lövas.*

STÖRA, id. qu. stæra, augere, vide mun-stórandi.

STÖRUBÍGR, adj., *prædives, divitiis prævalens (stórr, ubígr): superl. stóraubgastr, longe opulentissimus, Hyndl. 39.*

STÖRBRÖÐOTTR, adj., *perquam versutus, astutus (stórr, bröðótt), Hm. 13.*

STÖRBYGGÐIR, f. pl., *lata, ampla territoria, regiones late habitata (stórr, byggð), Ha. 323, 3.*

STÖRFJARRI, præpos., *valde procul (stórr, fjarri): st. mér, Ha. 83.*

STÖRFORS, m., *ingens catarracta, Grett. 56, 1, ubi quidam störforsum pro störfreum (stórr, fors).*

STÖRFRERAR, m. pl., *ingentes moles glaciales (stórr, freri), Grett. 56, 1 (NgD. p. 109).*

STÖRGEÐR, adj., *magnanimus (stórr, — geðr), Ý. 15; AR. I 258, 2; animo elatus, Hild. 13.*

STÖRGJÖF, f., *amplum munus (stórr, gjöf), pl. störgjafar, SE. I 710, 3.*

STÖRGJÖRR, adj., *magnus, grandis, ingens (stórr, gjörr): störgjör skeyti pragrandes sagitta, FR. II 290, 4.*

STÖRHERSÖGUR, f. pl., *ingentes nuntii bellici, nuntii de magno adventante hostium exercitu (stórr, hersaga), ÓT. 40, 1; F. I 164, 2.*

STÖRHÖGG, n., *ingens, gravis ictus (stórr, högg): gen. pl. stórhögga, FR. II 138, 3.*

STÖRHÖGGR, adj., *graves ictus infligens (stórr, höggr derio. ab högg): ok stórhöggr stillir þrænda, SE. II 422, 6.*

STÖRHUGAÐR, adj., *magna, ingentia animo agitans, magnanimus (stórr, hugaðr), Mb. 4; fem. stórhugað, pro subst., magnanima femina, Am. 72.*

STÖRILLA, adv., *perquam male (stórr, illa), Skáldh. 6, 44 (pros., Ý. 30; ÓH. 87).*

STORIR, m., *id. qu. stórir, stærir, vide mordstórir.*

STORKR, m., *ciconia, SE. II 489.*

STÓRLAGI, Sturl. 7, 42, 7, *ubi lectiones, frægri stórlagi, frægr á stórlagi, frægaldur lagi mutandæ sunt in frægr aldragi, nam coherent: frægr fleina skúrar seids svipskórðandi! fár má bægia aldragi, nè forða sinum dauða.*

STÓRLÁTR, adj., *generosus, liberalis, munificus (stórr, látr), FR. I 112, 2; Sturl. 4, 32, 3. Pros., F. VI 368; Vd. msc. c. 51 init.: þorsteinn frá Hofi var stórlátr af búl síno víð héraðsmenn: þar var öldrum heimil, matr ok hestaskipti ok allr annarr farargreiði*

STÓRLETI, n., *municentia, liberalitas* (stórlátr), *id. qu. raun*, *SE. I 638, 1* (*F. X 235*).

STÓRLIGR, adj., *magnus, amplus, ingens* (stórr) *stórligr stráti ampla plataa*, *Ha. 286, 5* (*hinc adv. stórliga, frequens in prosa, vada contr. stórla, Arn. 15*).

STÓRLYNDR, adj., *magnanimus* (stórr, lyndr), *F. II 279*.

STÓRMÆLI, n., *gravis poena ecclesiastica* (stórr, mæli a máli): *kunna trautt hóf stórmæla, disciplinae eccl. nullum modum serbare*, *Sturl. 4. 2, 1*.

STÓRMERKI, n. pl., *insignia argumenta, indicia* (stórr, merki): *st. sömdarverka, insignia rerum egregie gestarum monumenta*, *Gd. 24. In prosa: res magna, res gesta, miracula*, *FR. I 175; GdM. II 336*.

STORMR, m., *tempestas; premissa pugna*, *F. II 318, 2*; *st. branda, id., skyndir branda storma, præliator*, *F. II 279*; *Hlakkar st. praliarum, Isl. II 37, 1*; *st. orna hiems, Sturl. 3, 17, 1. Vide vigstormr. — 2) impetus, Esp. Arb. I 94 (pros. F. II 100). — 3) id. qu. ófriðr; veraldar stormr, turbulentius rerum humanarum*, *Nik. 23 (pros. F. VI 437). Dat. s. storm, GdM. II 312, usitato stormi. — 4) mare, SE. I 575, 1; II 479. 622 (II 562 tantum cernitur . . . r)*.

STÓRR, adj., *magnus, ingens, grandis*: *stórr þundar gnýr acris pugna*, *Eg. 55, 1*; *stórar undir gravia vulnera*, *Lb. 44*; *st. hját, guýrr*, *H. 13. 37*; *epík. ouri*, *Sturl. 5, 17, 2*, *ubi stórar, gen. sing. fem. pro stórrar*; *st. hagr magnus animus*, *Eb. 17, 1*; *st. hyggja, F. II 181, 1*; *þrekr*, *Sturl. 4, 41, 1*; *verk*, *Si. 4, 3*; *SE. I 666, 1*; *meiðmar*, *Gh. 5*; *hamr*, *Ha. 199, 1*; *fólska*, *Sværr. 83, 3*; *sfund*, *Korm. 5, 4*; *virðar, þegaar, hirmenn, fortitudine præstantes*, *Korm. 19, 1*; *Ha. 278, 1*; *286, 1*; *þykjast stórr magnum sibi videri, efferre se, gloriari*, *Am. 64. Compar. stærri, F. II 276, 1*; *Korm. 5, 4*; *19, 1*; *superl. stærstr* (stæstr, *GdM. III 292. 300*). — 2) *Adverbialiter usurpantur*: a) *stórt*: *falla stórt magnis fluctibus decidere, demari, vide Gartti*; *hefna stórt graviter ulcisci, Ólafsr. 5*; *ráða stórt, vide sub ráða p. 647*. — b) *stórum, magnopere, perquam*: *þróast st.*, *SE. I 602, 2*; *batna st.*, *Mg. 10, 3*; *gofa st. ampla munera dare*, *Ók. 9, 3*; *voita opt ok stórum*, *F. XI 296, 2*; *gefa sár stórum gravia vulnera insarve*, *Nj. 78, 3*; *njóta st. largiter vesci*, *Am. 33. 92. 95. Cum adj.:* *stórum vitr perprudens*, *SE. II 242, 2*; *st. verri multo inferior*, *F. VI 196, 1. Pros.:* *st. óhræddr*, *F. XI 82. Cum adv.:* *stórum nær multo propius*, *Korm. 25, 1*; *pros.:* *st. vel, perbene*, *Arn. 29. Compar.:* *stórum plus, plura, amplius*, *F. VII 56; Gpl. p. 106, pros. — 3) in compositis*: *áttastórr, fullastórr, gedastórr, hugastórr, hugumstórr, kynstórr, ógnastórr, vegastórr*.

STÓRR, m., *pulo esse id. qu. styrja, piscia, in voce compos.*, *benestórr, m. gladius, quæ accipiens vulneris, sec. SE. I 579, 1*.

STÓRRADR, adj., *facinorosus, qui ingentia facinora agit*, *incepat* (stórr, ráða), *Am. 91; F. II 258, 1; Ha. 320, 2*.

STÓRRÆDI, n., *ingens facinus* (stórrædi), *Am. 86*.

STÓRSKIP, n., *navis ingens* (stórr, skip): *st. Rauða hafa navis ingens oceanii* (*vel maris mediterranei*), *id. qu. drómundr, et homonymice—cognomen Drómundr, Grett. 26, 2*.

STORTR, m., *mala viri appell.*, *SE. II 496. Pulo id. qu. Angl. Starter, homo cessitans, id. desultor, inconstans*.

STÓRÞUÐIG, adj., *magnanimus* (stórr, þuðigr): *de gigante*, *Harbl. 14*.

STÓRVEL, adv., *perbene, esimic, egregie, magnopere* (stórr, vel): *st. reyndr ezimic probatus, spectatus, exploratus*, *Gd. 72 (Eg. 84)*.

STÓRVELDI, n., *amplum regnum, ampla regio* (stórr, veldi), *Ha. 319, 3*, *ubi consonantia syllabarum metricarum postulat stórvöldum, a stórrvald, id.*

STÓRVÆNN, adj., *perquam pulcher* (stórr, vænn): *st. línapaldr venusta femina*, *SE. II 631, 2*.

STÓRVERKR, adj., *res magnas gerens* (stórr,-verk), *ÓH. 240, 3. — 2) m., gým*, *SE. I 550, 2; II 470. 553. 615*.

STÓRÞUNGR, adj., *valde gravis* (stórr, þungr): *stórrþungr strið gravissima calamitas*, *Ha. 104*.

STORÐ, f., *frutex viridis, lignum viride*, *SE. II 483. Hinc FR. II 554: Oddr á meiu sína falla sem stord* (*hodie dicimus, sem hráviði*). *Hinc pro sylva: stirdærríði stordar aspera sylva aurata, serpens, in appell. besta, Ha. 83*; *úlfr stordar lupus sylva, ignis Ha. 286, 5*; *gandri stordar ventus, Ha. 291, 1*; *stordar galli noxa sylva, ventus, F. VII 51, 1. — 2) terra* (*non habet SE. in terra nomenclatura*): *fetilis stord terra habens soutaria, clipeus, strönd fetile stordar margo clipei, naðr fetilu stordar strandar serpens marginis soutarii, gladius, Korm. 11, 5*; *stordar men torques terræ, serpens, SE. II 499, 8*; *stordar legr crux terræ, lapis, sæum, stirdþinull stordar leggs, serpens, SE. I 412, 5*; *474, 5*; *stordar lykkja cæculus terræ, serpens, Krm. 1. — 3) insula, in Sumohordia Norv., hod. Storden, SE. II 491, 2. 492. — 4) pugna, SE. I 562, 2; II 475. 559. 619. — 5) in compos.: haukstord.*

STOD, f., *columna, Gk. 1, 25; de foveis capsi molaris, pl. stodr, SE. I 388, 4* (*SE. I 78; Græg. II 336*). *In appell.:* *stod tilja, ristar, leista, brautar, gaungu, fets, pes, SE. I 542*; *in appell. feminæ:* *stod gula streps columnæ filii aurei, femina, GdM. I 746*; *steiná stod columnæ lapillorum, id., Isl. I 81, 1 vide vehistod. — 2) columen, adjectivum, admuniculum:* *feldi stod stóra ingens columen dejecit* (*interfectus Gunnare et Högnae*), *Am. 2*; *ála elvidum er lítil stod at brag Snorra viris parum præcidi est in œrumino Sn., Sturl. 5, 5, 6*.

STÓÐ, n., *equitium, equi, Korm. 20, 1*; *stóð gjálpar, kveldríða, equi gigantidis, lepi, SE. I 480, 1*; *ÓT. 30, 1*; *stóð hráfnia, lagar, equi tabularum, maris, newa, ÓT. 41; 43, 2*; *stóð Gjúka, Róða, Rökva, equi reguli maritimi, naves, Hk. 83, 1; SE. I 620,*

2; Ad. 13 (SE. II 152, 3). — 2) in compositis: byrstóð, gjálfrastóð, granstóð, grástóð, greystóð, hafstóð, hlaupstóð, stafastóð.

STÖÐ, *f.*, locus, ubi quis stat, *statio* (standa): glamma stöð *statio luporum, sal-tus, montana*, glamma stöðvar vámr nebuló montanorum, *gigas*, ejus stríðkvíðjendr, Thor se sui, SE. I 296, 3; hjörva stöð *statio gladiatorum, clipeus*, hörr hjörva stöðvar vír, SE. I 416, 2; — 2) *statio navalis*, Harbl. 6, ubi acc. *synop. cum artic. stöðna*, pro stöðina; stöðvar hrafn *corvus stationis, na-vis*, stefnar stöðvar hrafn *incitator navium, rector navium*, vír, SE. I 322, 1. — 3) stöð pro stöð, Ísl. I 81. — 4) in compos.: heim-stöð, valstöð. — 5) *pro.:* stöðvar Gorma konungs, *loci, ubi se rex continebat*, F. XI 15; til stöðva föðurs síns *ad sedes patris sui*, Grm. prófat.; stöð de situ *ædificii:* ágott herbergi at stöð ok sterkleika, FR. III 238, úsogú id. qu. stáða, F. V 338.

STÖÐA (-aða, at), *juvare* (propr. *fulcire*, stöð): stöðak þinn mátt tuam *potentiam juvo*, Mg. 1; hefik stöðat þína bæn tuá *petitioni satisfaci*, G. 68.

STÖÐINGAR, *m. pl.*, *funes a summo malo proram fulpimque versus pertinentes, ma-lumque fulcites* (styðja), SE. I 583, 2 (II 624 stöðingar; II 482 stöðingr; II 565 stöðingr). Homer. πρῶτοναι. Duos fuisse, et majoris momenti quam höfuðbendur, sequitur ex Frpl.: „við stöðong hvárntveggja þrjá ára”.

STÖÐKAD, non stati, 1. s. impf. ind. v. standa, cum suffixo pron. 1. pers. eñ et neg. að, FR. III 22.

STÖÐNA, pro stöðina, Harbl. 6, vide stöð.

STÖÐR, vide compos. hripestöðr.

STÖÐR, *adj.*, deriv. a standa (stöð, conj. stöða), vide compos.: einstöðr, hugstöðr.

STÖÐU, *perf. inf. act. v. standa*, Mg. 29, 2.

STÖÐUGR, *adj.*, *stabilis, firmus* (staðr): st. grundvöllr, Hv. 8; constans, firmus propositio, Gd. 9.

STÖÐULL, *m.*, *stabulum* (stöð): eiga víðan stöðul ok lánka kví, Hallfr.

STÖÐUMK, pro stöðu mér, mihi steterunt, a standa (vide umk): yfir ok undir stöðomk jötna vegir *vía gigantum (saxa) stabant supra et infra me*, Hávam. 107.

STÖÐUZ, ÖH. 32, 17 (F. IV 191, 2), in loco perdifficili, accipio pro perf. inf. pass. v. standa, in signif. impers. pass., niær stendz, mea interest, mihi utile est, mihi expedit, hac constructione, ut nunc quidem placet: ea ek kváð yðr því eins stöðuz þat bróður-líð Úlfs frænda, at er náðut jörð jarla, þá er tókt af Sveini, ego vero dixi, eo tantum tua interesse fraternalium illud auxilium Ulvi cognati (filii, i. e. Rögnvaldi dynastæ), quod occupaveras (occupavisses) regnum dynastarum (Norvegiam, primo ab Hakone dynasta Sigurði f., deinde ab Eiríko Hakonis f., postremo a Soeini Hakonis f. et Hakone Eiríki f. administratam), quod Soeini eripueras (eripuis-ses). Bróður-líð, fraternalium auxilium dicit, habita ratione necessitudinis inter Rögnvaldum

dynastam et Olavum Haraldí, N. R., interesten-tis, quæ Ingibjurga, uxor Rögnvaldi, et Olavus, N. R., quarto gradu lineæ collateralis æqua-lis juncti erant; dicendo þat bróður líð, talecunque, significat necessitudinem remo-tiorem.

STÖÐVA (-aða, at), *sistere*, propr., in stationem (stöð) appellere, de nave, ut st. glamma man *equum piratæ (navem) stare facere, sistere, appellere*, SE. I 436, 3, stöðva víðis val *accipitrem pelagi (navem) in stationem appellere*, RS. 19. Metaph.: st. böð pugnám *sistere*, Fsk. 173, 1 (böð gat at stillir stöðvat), ut. flein telum *advolans sistere, cohibere*, Há-vam. 153; st. garða gunnörðigra geira ha-starum *tempestates sistere, pugnantis dirimere, de femina*, Korm. 20, 1; róm-ir stöðvar ránsið *rex rapinarum licentiam cohibet*, SE. I 622, 2. Intrans.: vötn stöðvaði *aquarum cursus inhibitus est, aquæ cursum (sponte) sistebant*, Söll. 57.

STÖÐVIGAK, non cohibeam, 1. s. præ-s. conj. act. verbi stöðva, suffixo pron. 1. g (eg), neg. a, et iterum pron. 1. k (ek), Háva-mál 153.

STÖÐVIR, *m.*, qui sistit, cohibet, sedat (stöðva): st. stríða repressor, sedator malo-rum, turbarum, vir probus piusque, Plac. 16.

STRÁ, *n.*, *gramen*: stráin stáangi þik *te gramina pungant*, FR. III 206, 1; hjarls strá *gramen terrestre, eiga skylt til þeirra hjarls strá (gen. pl.)*, terra *graminibus cog-natum esse*, Sturl. 4, 45, 2, de homine, qui humi jacens vulneratus est. — 2) *stramen, quo pavementum et scamna in ædibus vete-rum sternebantur* (vide verb. strá): flets strá *stramentum cubiculi, scamni vel lecti*, Æd. 47; liggja stírdr á stráum in *stramentis, de mortuo*, Söll. 47; örvendi fjúrnepps tres undir í strá víta *hominis fatali necessitate oppressi in stipula conculcatur, i. e. talis homo vel domi suæ morietur*, Fbr. 33, 1 (Ghm. II 340, conf. möv strádauda. Forte tamen reo-tius h. l. construuntur: greppi er öll fremd of fallin í strá, ef, poéta, (i. e. mihi) omnis honos in stipulam decidit (i. e. penitus in-tercidit), si; cui simile exemplum offert Lea. B. Hald.: aldri mun sœmd þín í strá falla honor tuus nunquam interibit.

STRÁ (strái, stráða, stráð), *stramine sternere* (strá): bekki at strá scamna *stramine sternere*, SE. I 242, 1; stráþj bekki sternita scamna *stramine*, Hamh. 22; gölf var stráð (non stráð sed stræð), pavementum erat *stramine stratum*, Rm. 24. Sic GS. 15: var stráð at Sæbóli af sefi úr Sefstjóra stra-menti loco Sæbóli adhibebatur *juncus ex Sefstjóra (lacu juncoso)*. — 2) *sternere: brynjum um bekki stráð* (Cod. Reg. strát i. e. strát), lorica per scamna *stratæ*, Grm. 9; bekkir bauzum stráþir scamna *annu-lis strata*, Vegk. 11, metaphora ducta a sternendo *stramine*.

STRÁDAUDA, *adj. indecl.*, in stramine mortuus, i. e. qui domi in lecto moritur: ek man verða strádauda, Korm. 27, 4 (strá-, dauda), cont. kúrdauda. Hoc mortis genus respicitur Hg. c. 23: „þat óttudans ek of

hríð, er friðr þessi hinn mikli var, at ek mundi verða ellidauðr inni á pallstrám mínum, en ek vilda heldr falla í orosto".

STRÁELUR, m., id. qu. hálmeldr, *FR.* III 205, v. l. 1.

STRANDHÖGG, n., *abactæ pecudes in litore mactandæ* (strönd, högg): keyra s. ofan pecudes mactandas e mediterraneis ad litora abigere, *Mg.* 31, 10.

STRANDLEID, f., *via litoralis, tractus litoralis* (strönd, leið): breiðar strandleidir longi latique tractus litorales, *Ha.* 323, 2.

STRANDLOGI, m., *flamma fluvií, aurum* (strönd 2, logi): stökkvir strandloga sparsor auri, vir liberalis, *Gv.* 3.

STRÁNGLIGA, ado., ab adj. strángligr (*quod occurrit in adj. compos. sigstrángligr*, *Sturl.* 1, 16), vide meginstrángliza.

STRÁNGR, adj., *severus, sævus, rapidus, vehemens, acer, de fluidis: báur, marr, straumr*, *Gd.* 5; *Hh.* 62, 4; *ÓH.* 27, 1; de pugna: guðr, utáshrið, *ÓT.* 18, 3; *ÓH.* 8 (*AR.* I 292; *pros.*: *Eg.* 9; *F.* XI 274); ángr, harmr, aðalmcin, *Am.* 98; *F.* VI 237; *Hh.* 14, 1; st. uppgánger vehemens, *Eb.* 28, 3; st. stigr semita difficilis, ardua, *F.* II 276, 2; de femina: straug, sæva, *Am.* 72. In compositis: allstránger, dólgránger, geðstránger, heiptarstránger, hugstránger, hugumstránger, óðastránger, sóknarstránger, sóknstránger, þróttarstránger.

STRAUMA, f., *amnis* (straumr), *SE.* I 577, 2; II 480. 563. 623.

STRAUMFYLGINN, adj., *fluendo sequax* (straumr, fylginn): st. bylga unda sequax, *SE.* II 493, 4.

STRAUMR, m., *fluentum amnis: Vöðlo st. amnis Vadlæ fluenta*, *Y.* 51; stríðr st. rapidus æstus aquarum, vortex, *SE.* I 296, 2; þúngir stramar rapida fluenta, *Vsp.* 35; de rapiditate amnis, vortex aquarum, *F.* I 286; æstus maris: stránger st., *ÓH.* 27, 1; kaldr str. gelidus æstus, =kaldr sjár, *SE.* I 716, 1. — 2) mare, *SE.* I 575, 1; II 479. 562. 622; mækis str. mare gladii, sanguis, pro effusione sanguinis, profuvio sanguinis, *Hg.* 33, 8; sól straums sol (ignis) maris, aurum, sókkvir straums sól, inimicus auri, vir liberalis, *G.* 28. — 3) metaph.: glæpa straumr, vortex, gorges, vorago peccatorum, *Nik.* 25. — 4) in compositis: árstraumr, flugastraumr, flugstraumr, grunnstraumr, hafstraumr, hornstraumr, kerstraumr, óðastraumr, styrstraumr.

STRAUMSÆR, m., *mare astuosum* (straumr, sær), *F.* VI 428.

STRAUMTÚNGL, n., *luna maris, i. e. splendor m., aurum* (straumr 2, túngl): veltistöð straumtúngla, femina, *SE.* I 412, 1.

STRAX, ado., *statim*, *Nik.* 13 (*Hhr.* Hh. 106).

STRENDI (-di, da, t), *propr. appellere ad terram* (strönd); búendr saman strendo, conuenerunt (ut lenda saman, conuenire, a land), *Sturl.* 7, 41, 2.

STRENDIR, m. pl., *Strandenses, Strandarum incolæ* (Strönd, Strandir, territorium in Islandia quarta occidentali), *RS.* 8 (*Sturl.* 6, 36. fn.).

STRENGHAMLA, f., *tigillum nervi, sagitta* (strengr, hamla 3); plur.: strenghümlur, *Krm.* 8.

STRENGJA (-i, da, t), *stringere, constringere* (strengr): str. hõndum violenter complecti manibus; strengdi hon elri, alnum, de Brynhilda, dolore animi stimulata et efferata. *Gk.* 1, 25. Idem fecisse Latonam parturientem, corporis doloribus exstimulatam, auctor est Ovidius, *Metam.* 6, 335—6; 13, 634—5, vide interpp. ad h. l. — 2) metaph.: str. heit votum uovere, *F.* I 182, 1; til meýjar votum facere de virgine, uovere se ea politura esse, *Jd.* 13; strengði þess heit, at, votum uouit, se, *Fbr.* 33, 3 (*GhM.* II 344 not.). Vide heitstrenging. Str. kapp við e-n urguere contentionem, contendere cum aliquo, *F. XI* 318. In appell. virorum, strengjandi víza, verka, caedes, facinora urgens, perpetrans, praestior, vir, *SE.* II 497.

STRENGLÖG, f., *crena in manubrio sagittæ, cui nervus inseritur*, *Græc.* γινῆς, χηλή (strengr, lög a leggja): strenglögur pálmr palma crenæ, sagitta, *Krakum.* 15. Idem dicitur strenglag in Hem. þátt.: örvaroddinn kemr niðr í strenglag hinnar örvarinnar, quo loco dubium mihi est, utrum strenglag sit gen. neutr., an potius sit id. qu. strenglög, i. e. strenglög = strenglög. Quod his locis dicitur atrenglög et strenglag, id dicitur strengflavgr *F.* II 271: kem st ör í strengflögina á þeirri ör konungs, æ hann skaut síðarr, ok stóðu svá báðr. Vide de hac voce *Krm.* p. 126—7, ibidemque doctam et subtilem Editoris annotationem.

STRENGMARR, m., *equus funium, rudentium, navis* (strengr, marr): strengmarr stýrir rector navium, vir, *Korm.* 27, 1, de athleta (risi) Scotico.

STRENGR, m., *funis; gen. s. strengs et strengjar, plur. strengir*: — 1) funis nauticus, rudens: meðan strengr ok lína brestir eigi, *Orkn.* 81, 6; búa stírdan herskipa streng. *Ha.* 285, 1; funis ancorarius, ancorale, *SE.* I 583, 1; *F.* II 17, 2; neyta strengja, *Hh.* 62, 6; jór strengjar equus rudentis v. ancoralis, navis, *ÓH.* 48, 1 (*SE.* I 458, 3). — 2) nervus arcus, boga strengr, *Hm.* 20; snúa streng, leggja strengi, constringere, *Rn.* 25. 32; strengir gulla stridebant, *Orka.* 5, t. haglatrengs, strengjar, grando nervi, sagitta, *Mb.* 11, 2; *SE.* I 432, 1; strengjar regu pluvia nervi, nimbus sagittarum, *Sie.* 20, 5. — 3) nervus instrumenti musici, fides, chorda: strengir gulla chordæ sonabant, *Ug.* 28. — 4) tania, ligula: strengr gulla ligula æra (gullband), stöð gulls strenga femina, *Hh.* 29, 1 (*GhM.* I 746); strengr álmar ærmilla, fold álmar strengs femina, *Ag.* (Einar Gilis); flum, in compos.: hörstrengur.

STRENGREINN, m., *maclis rudentis, navis* (strengr, reinn), *Fbr.* 22, 2.

STRENGVALA, f., *sagitta* (strengr, val): dat. pl. strengvölum, *FR.* II 199. 529. potest esse tam a strengvala, f., quam a strengvölr, m.; f. pl. strengvölr videtur lere in v. l. *Krm.* 8.

STRÆTI, n., *via strata, stratum via*,

Hm. 13; stórlig stræti ýta amplús civium plateæ, i. e. oppida, Ha. 286, 5 (pros., ÓH. c. 127); vala str. stratum accipitrum, manus, fasti vala strætis ignis manus, aurum, týnir vala strætis fasta, largitor auri, vir liberalis, G. 25; hauka strætis hyrr aurum, vide hyrbjóttr; hattar stræti stratum pilei, caput, SE. II 499, 3. In compos.: glóstræti.

STRIND, *f.*, *insula*, SE. II 492. *Teste Munchio nulla insula hoc nomine in Norv., multa vero territoria extant.* — 2) *terra*, ut *strönd*: svana str. *terra cynorum, mare, blakkr svana strindar equus maris, navis*, SE. I 326, 4; *strind strandar* úrriða stalls *Tellus stationis serpentinae (auri), femina*, SE. II 500, 5; *strind lýngs leynisika terra latentium ericeli piscium (serpentum), aurum*, lind lýngs leynisika strindar, *tília auri, femina*, SK. II 425, 2. *In compos.*: eljunstrind, hornstrind, reggstrind. — 3) *Strinda firðir einus Strindarum, Strindenses, ÓH. 70, 2, appellari puto tam sinum Strindensem (Strindarfiörðir) in Sunnhordia Norv., quam mare Strindense (Strindur), partem einus Thrandhemici juxta provinciam Strindensem (Strindafylki), efr. AR. I 304, 2 not. b.* — 4) *amnis*, SE II 480. 563; *vide strönd.*

STRINGR, *m.*, *funis nauticus, id. qu. strengr; gen. pl.*, stringa hjótrr *cervus funium, navis*, SE. I 690, 1, *sec. Cod. Reg.*

STRÍÐ, *n.*, *certamen: niðja str. certamen inter posteros, Sk. 2, 8.* — *b) pugna: hart str. acre prælium, G. 51; strángr i stríði acer in pugna, Ar. Hjörk. 6, 2.* — *c) bellum, ÓT. 40, 1 (F. I 164, 2); ógnarstríð (var) á Hallandssíðu, Ha. 286, 5 (pros. F. II 241; X 158).* — *d) molestia: stríð stendr af stála lundi molestia a viro proficiscitur, Nj. 99; lýða kind ber stríð af því homines ex ea re molestiam capiunt, Sturl. 4, 2, 2; munar stríð animi molestia, Bk. 2. 36; hyggju s. dolor animi, ægritudo, Cod. Upsal. SK. II 363, 3; snáka stríð molestia serpentum, hiems, F. X 427, 36; gera stríð molestiam adferre, turbas movere, ciere, Hild. 13.* — *e) calamitas, malum: standaz sterklig, stór stríð, graves calamitates constanter perferre, Hugsm. 20, 3; Plac. 14; stórpung stríð, Ha. 104; stríð hafa staddan mik calamitates me oppresserunt, F. VI 237; létta stríðum, calamitates, mala avertere, G. 18.* — *f) animi ægritudo, dolor, cura, moeror, luctus: koma stríði at e-m, animi dolorem afferre alicui, Jd. 14; bíða meira stríð majori dolore affici, F. III 6; stríð lá á þorns þöll femina magna cura afficiebatur, Ag (Einar Gilsson); mitt str. er þat hoc mihi dolori est, Mg. 9, 7; mikit str. var þat, Ha. 331; niðjum stríð vexti luctum propinquis augebat, Am. 102; látas af stríði animi ægritudine mori, Skáldh. 7, 35; mér léttr stríða, SE. I 232, 1; de amore, Korm. 3, 4; de corporis doloribus: þung stríð, graves, acres dolores, Ag (Einar Gilss.): hve þar af stríðum strengir gullu, óð dolores, cruciatus, Og. 28.* — *g) in compos.: aldrstríð, munarstríð, ofstríð.*

STRÍÐA (*-ði, -dda, -dt v. tt*), *bellum gerere (stríð)*: þá er harrar stríðu quum principes

bellum inter se gerebant, Ha. 199, 1 (pros., stríðaz á, id., F. II 240; SE, I 8). — 2) *molestiam facere, adversari, incommodare, cum dat., Am. 2. 72; Hm. 8; Ghv. 11; str. sjálfum sér, Hugsm. 22, 1; str. lýðum lacessere, Gd. 27; adversari: str. stilli, Ólafsr. 8. 29; Eb. 29, 2 (GhM. I 748), ubi construe: munat at stríða mér, hraustum hriðar hyrlesti,, sem deigum dalsveigi eðr (=endr) at kaupa Draupnis skatt; valdr víðbálkar volki geymibil falda, mihi, forti præliatori, adversari haud perinde fuerit, ac si ignavus vir etc. Hinc part. act., stríðandi, adversarius, inimicus: stríðandi lýngs hrokkinnseíðs látrs, inimicus auri, vir liberalis, G. 16. In compositis: ángrstríðandi, blikstríðandi, hjarlstríðandi, hoddstríðandi, hringstríðandi.*

STRÍÐGRÍÐ, *f.*, *vehementia vexationis, vehemens persecutio (stríð, gríð), Ghv. 12.*

STRÍÐIR, *m.*, *adversarius, inimicus (stríða)*: stríðir Breta, Engla, adversarius Britonum, Anglorum, qui cum iis bella gessit, rex Norvegius, F. II 322, 1 (Ólavus Tryggvii); ÓH. 248, 1 (Ol. Harald); str. lofða civium inimicus, tyrannus, Eg. 58, 2; str. hodda, hringa, málmá, inimicus auri, vir liberalis, Hh. 24; F. IV 13, 2; G. 35; orba st., frangens manubria falcium, ineptus foeniseæ, Hallfr. sec. membr. 132: str. hrundar hriðar túngla deleator clipeorum, bellator, HR. 72. In compositis: ángrstríðir, dólgstríðir, festríðir, fólkstríðir, gullstríðir, hringstríðir, hyretríðir, menstríðir, oddstríðir, saupstríðir, vigatríðir.

STRÍÐKERI, *m.*, *paxillus doloris, specillum luctus (stríð, keri), homonymice, vidua lugens, quod hæll (h. l. keri) viduam necati viri significat, SE. II 630, unde nomen carminis, alias mihi ignoti, Stríðkera visur. Commentator quidem construit h. l. kera jarðar, tigillum terræ, =hæll, sed coherentere videntur urðhængs jörð terra serpentis, aurum, ýtendr urðhængs jarðar, viri.*

STRÍÐKVÍÐJANDI, *m.*, *bellum indicens (stríð, kvíðja)*: stríðkvíðjendr glamma stöðvar váms, bellum indicentes (i. e. hostes) gigantis, Thor et socii, SE. I 296, 3.

STRÍÐLIGR, *adj.*, *hostilis, infestus (stríð)*: stríðlig kváma adventus hostium, Hund. 1, 49.

STRÍÐLUNDR, *adj.*, *animo aspero, infesto (stríð, -lundr)*, SE. I 296, 2.

STRÍÐR, *adj.*, *difficilis, molestus: stríð gátga iter difficile, molestum, ÓH. 8 (AR. I 292): stríð vík aspera bella, ÓT. 40, 1, sec. membr. E, ubi: rikir búendr sázt stríð vík metuebant aspera bella; stríð móða, straumr, rapidum flumen, æstus, Hb. 11, 2; SE. I 296, 2. Plur., stríðir, absol., homines asperi, superbi, oppos. mjúklátir, Gdþ. 14. In compos.: alstríðr, hjaldrstríðr, hugstríðr, rögstríðr, sóknstríðr.*

STRÍÐVANA, *adj. indecl., sine dolore, sine luctu (stríð, vanr); neutr. pro subst., defectus doloris: era stríðvana síðan exinde tempus nunquam dolore caruit, F. VI 236, 1.*

STRÍÐVABA, *id. qu. stríðvana (ð=ñ)*, F. VI 236, 1 v. l.

STRJÚKA (stryk, strauk, strokit), *verrere, tergere*: brúdr strýkr hvarma *abstergebis oculos*, i. e. *lacrimabitur*, *Grett. 56, 3* (= þorra brá, *F. III 27, 2*); Himinglafa strýkr háfar þiljur unda *verrit foros*, i. e. *lavat*, *SE. I 632, 1*. — 2) str. um mækis munn *aciem gladii tergere*, i. e. *gladium exasperare, acuere*, *Hh. 2, 1*, ut *pros. Korm. 4*, strjúka vápn = hvetja sverð in *versu sequi. Sic et Danice*, stryge en Læ, *Kniv, falcem, cultrum cote acuere* (=hvæsse). Strjúka á rípti linteum *levigare*, *Rm. 25*; *Svec. stryka, id.* — *Alia forma* strýkja klæði, *F. VIII 217, vestes verrere*. — 3) *intrans.*, *fugere, citato cursu ferri, abripere se*: strjúkta allmikit *quantocissime festina*, *Grett. 49, 3*; brædd strýkr Blóðughadda, unda *ruit*, *SE. II 451, 4*; þóptu freyr strýkr fast *navis celeriter ruit, procedit*, *Sturl. 3, 28, 1*.

STRÖND, *f.*, *littus, ora*, *Ghv. 12*; *Lb. 33*. — b) *terra*: strönd veðrs *terra tempestatis, aer*, i. e. *caelum*, landreki veðrs *strandar rex caeli, deus*, *Has. 61*; Þriði strandar *aurata terra, serpens*, stallar strandar *Þriði statio serpentis, aurum*, strind strandar *Þriði stalla, Tellus auri, femina*, *SE. II 500, 5*; swardar strönd *terra comæ, caput*, *HR. 32*; hyggju strendr *territoria animi, pectus, Ólafsr. 19*; kynða strendr *litora poetæos, poetica, quo navis poetica appulsi*, *Skáldh. 5, 2*. — c) *ora, margo*: randa strönd *ora clipeorum, circulus in clipeo pictus*; hniðþili randa stranda *tabulata circulatorum, clipei*, *SE. I 674, 1*. — *In specie*: *margo clipei ex metallo facta, in pros. F. VII 323*: „Níkolás hafði víðan skjöld, ok gyltir naglar ok strendr”. *Hinc fetils stordar strönd margo clipei, fetils stordar strandar naðr serpens marginis scutarie, gladius*, *Korm. 11, 5*. — 2) *fluvius*, *SE. I 576, 3*; *Grm. 28*; *SE. II 480. 563. 622. 623*; strandar *dýr, valr, animal, accipiter fluminis, navis*, *F. V 247, 2*; *Nj. 103, 5*. — *In compositis*: *dýnströnd, eljunströnd, haukströnd, hugströnd, munströnd, nástrandir, útströnd*.

STRÚGR, *m.*, *fastus* (*id. qu. strjúgr, Lex. B. Hald.*): strúgs galli *noxa fastus, detrimentum superbiæ, vinum*, *SE. I 636, 1 conf. máls heilsa, orða upphéfall*.

STRUNDI, *m.*, *homo ineptus, inficetus*, *SE. II 496*.

STRÚTR, *m.*, *canis collo candido vel nigro, ceteru discolor*, *Hallfr. sec. membr. 132*.

STRÝKKVA, *id. qu. strýkja* (*F. VIII 217*), strjúka, *verrere, tergere*: hrannir strýkkva hláðinn bekk *fluctus navem onustam verrunt*, i. e. *lavant*, *SE. I 692, 2*. — 2) *colore tingere, colorare*: brot strýkvinna sáðara *fragmenta pictarum tabularum navalium*, *SE. II 110, 1*. *Vide compos.*: *fagrstrykkvinn*.

STRÝKR, *m.*, *serpens*, *SE. II 487* (*omissum II 570*).

STUFA, *f.*, *id. qu. stofa, cubiculum, triclinium* (*sæpe in Eg., v. c. 44 init.*). *Vide berstufa*.

STÚFR, *m.*, *bos*, *SE. I 587, 2*; *II 483. 567. 626*. — 2) *equis*, *SE. I 480, 2*; *II 459, 3*. *595, 3*. — 3) *gladius*, *SE. I 564, 1*; *II 476. 559* (*II 619 skofr*).

STUGGLAUST, *neutr. adj., sine offensione; ut subst., nulla offensio* (*stuggir abominatio, mer stendr stuggir af því, abominor, abherreo; stuggir, adj., infensus, offensus*): mer er stugglaust við stála stýri míki *nulla est offensio cum chalybum rectore (præliatore)*, *Nj. 103, 2*.

STÚKA, *f.*, *manica vel tegmen, in compos. járnatúka*. *Vide brynstúka, manica lorica, Gloss. F. XII*; *næfrastúka, manica, tegmen brachiale e cortice, FR. II 281*: „Rífnuð var næfrastúkan á hendi hans annari, ok kom þar fram ermar rauð ok gullbringr á armi”. *Latiori sensu usurpatum esse, apparet ex Fævoico ivirstúka, amiculum, vestis superior, ial. kuff, Fær. 35*.

STULDR, *m.*, *furtum* (*stela*), *SE. II 212, 1*.

STÚMI, *m.*, *gigas*, *SE. I 550, 2*; *II 470. 554. 615*. — 2) *homo mutus*, *Skáldh. 5, 10* (*Dan. stum, mutus*).

STUND, *f.*, *hora, tempus*: styrjar stund *tempus turbulentum, bellis infestum*, *Ha. 267, 2*; hrygðar st. *tempus triste, calamitosum*, *Ha. 286, 5*; lífs stundir *horæ vitæ, tempus vitæ, spatium vitæ*, *Krm. 29*. — b) *phrases*: af stundu, *moz, brevi, non multo post*, *Hh. 34, 3*; *F. VI 214*; *XI 306, 2*; *Seik. 1* (*pros.*, *F. VII 159*; *X 211*; jarl þagnar ok svarar af stundu, *Dropl. maj. c. 5*); fyrir stundu *nuper, modo, brevi ante*, *SE. II 124, 1*; ni um stund *hoc tempore*, *Eb. 40, 4* (*GhM I 758, 2*; *AA. 237* *not. a*); of stundir, *id.*, *Mh. 11, 1*; um stundir, *id.*, *Sturl. 4, 2, 2*; til stundar *aliquantisper, SE. II 230, 2* (*ferum um atund þá=nokkura atund, AA. 68*). — c) *absol.*, *dat. s. stundu cum compar.*, *aliquanto*: stundu lengra *aliquanto longius*, *ÓT. 131, 2* (*SE. I 474, 2*); *dat. pl. atundum, ut ado., interdum, Korm. 3, 6*; *AA. 223, 1*; *GhM. I 746. 780* (*ut hriðum, a hrið; lotum, id., a lota, Eg. (ed. 1809) c. 55 p. 305. v. l. r*); *gen. s., stundar, cum adj. et ado., admodum, perquam, valde, stundar opt, persæpe, sæpenumero, FR. II 279, 3*; stundar *mjúkliga valde suppliciter, Ag. (Einar Gilss.)*. *Pros.* stundar *heilráðr admodum salutaris (utilis) consultor, GhM. I 606*; stundar *hart ocheamenti*, *F. IV 153*; stundar *hátt voce majorem in modum contenta*, *F. VI 303*; *Eg. c. 62 p. 408*. — 2) *spatium vitæ, Harbl. 54*; *F. III 101*. *Pros.*: *Vem. 6*, var mjök læng stund til þeirra fram, *Vemundar ok Háls*; *F. XI 85*, jarl hafði tjaldað upp frá stund þá *dynasta tetenderat supra inde aliquanto spatio*. — 3) *in compos.*: *sjallstundum, svipstund, ógrstund*.

STUNDA (-aða, at), *ire, proficisci* (*stund 2*): ef iþ stundit þáगत si eo *proficiscimini*, *Am. 14*; stunda *ver til strandar, camus, descendamus ad litus*, *FR. II 87, 2*. — 2) *operari dare alicui rei* (*stund, tempus, alicui rei datum*): *cum acc. rei*, *hvat G. hefr stundat til guðs náða, quantopere in id incubuerit, ut gratiam divinam impetraret, vel quantum commodis ecclesiae inseruierit, Ag. (Einar Gilss.)*; *cum acc. pers.*: *ek stundu*

þik meir en stæði operam tibi do, amo te plus quam oporteat. *Skáldh.* 7, 27; *cum præp. til: stundu vër til stikka operam damus carmini, versus facimus, F. XI 222; impers., sem til var stundat, quemadmodum cura (ab eo) adhibita erat, quemadmodum studuerat, Gd. 47; cum præp. i: stunda i háfan þúkt honores affectare, Skáldh. 2, 3.*

STUNDUM, adv., vide stund 1 c. — 2) *pro stöndum, stamus, præs. ind. a standa, Korm. 19, 5, it. Hm. 29. v. l. (=o, ö), ut stuku= stöku, FR. II 213. v. l. 2, ut vice versa ö pro u in bruggdum, brögdum pro bruggdum, a bregða, Eg. 68. v. l. b.*

STÚPA UPP, eminare, exstare, *H. 19, 4; F. X 191. v. l. 10. Duo Codd. Hkr. h. l. legunt stufa. Hinc Svæc., framstupa, pronus, v. c. ligga framstupa, pronum jacere.*

STÚRA (-i, ða, t), demisso capite sedere, *hæere, de cane vitatico, F. II 9. Novo. nature, otiosum et cogitandum esse.*

STÚRA, f., molestia, difficultas: *St. hefir steypt mér i stúro difficultatibus me impli-cuit, vel, me in sollicitudinibus, curam con-jecit, Korm. 22, 5. Stúrumadr, vir turbulentus, Vall. 2.*

STURLA (-aða, at), angere. *Pass., heimr starlis mundus contremiscat, FR. III 203, 2.*

STUTTLIGR, adj., brevis, abruptus (stuttr): *stuttligt lag, A. 11.*

STUTTR, adj., curtus, brevis: *st. feldr, St. 28, 2.*

STUBILL, m., fulcrum, statumen, *in nave, SE. I 583, 1; 481. 565. 624. — 2) metaph., sttar stubill columen familia, de viro excel-lenti, Ad. 12. — 3) plur., stublar litera metrica serva, SE. I 596; orð, skorubúð með stublum, verba, literis metris servis fulta, i. e. numeris inclusa, Gd. 3. — 3) orð i stubla skorbúm, id., Lil. 2; eðlis stublar recta ratio literarum metricarum, Nik. 3. — 4) vide composita: áttstubill, tættstubill, fólkstubill.*

STÝFA (-i, ða, t) *abruptere, abscondere: stýfór stertr cauda abrupta, FR. I 487, 4; stýfö tunga lingua præsecta, G. 58; stýfa mann af líð aliquem e vita excindere, e medio tollere, interficere, Eg. 67, 4 (stúfr, m., pars trunca).*

STÝFIR, m., qui abruptit, abscondit, dis-scindit, dissecat, truncat (stýfa): *randa et truncator clipeorum, præiator, vir, Sturl. 10, 10, 1. Vide logstýfr.*

STYGGR, adj., fugax, ferus, indomitus: *st. leiknar hestr ferus lupus, ÓT. 30, 1. — 2) infensus. — 3) qui abhorret a re aliqua. Vide compos.: blístyggr, bölstyggr, æðrustyggr, flóttatyggr, flugstyggr, hlifastyggr, hlitstyggr, læstyggr, vannstyggr.*

STYGB, f., offensio, *Skáldh. 1, 35; 5, 1; Gd. 44.*

STYKKI, n., frustum, particula; *in compos.: hræstykki, hryggjarstykki.*

STYNJA (styn, stunda et stunda, stunit), gemere, ingemiscere, *Vsp. 46; F. VII 348, 5.*

STÝRA (-i, ða, t), regere, dirigere, gubernare, ducere, præesse: *cum dat., st. reiðnum rhedas regere, Söll. 74; st. skipi, kjúl, hlíra gata, navem gubernare, ducere, Am.*

*96; Vsp. 45; F. III 13; st. skipi á e-navem suam in alterius navim dirigere, Korm. 25, 1; st. flætjum domiciliis præesse, aliquo loco habitare, H. Br. 10; manu regere, gestare: ut. hjörvi gladium gestare, Ad. 4 (gladii, quos prælongos utraque manu regunt Sarmatar, Tac. Hist. 1, 79, 5); st. hröðrbarni Hornar rem pretiosam manu gestare, vel possidere, SE. I 348, 2; st. dýrum blikaólar garmi pretiosum gladium gestare, SE. I 488, 3, 2. Possidere: st. auði opibus gaudere, Bk. 2, 16. Præditum esse: st. geði ingenio, Hávam. 18; mestum mætti summa potestate gaudere, Ód. 1; fremd ok tíri, Sturl. 4, 41, 1; hæstum veg, Orkn. 75, 1. Dii regere homines, principes, res dicuntur, quum eos singulari suo numine protegunt et secundant: *góð stýra ættrýri jófra, ÓT. 28, 3; góð stýrðu þeim byrjar þrafna beima dúi illam viorum navem gubernabant, SE. II 303, 2; 518, 6; sic et construi potest ÓT. 16, 2: vitni urjótna valfells, þeim góð stýra, ut ad navem, vel potius, góð stýra þeim (honum, Hákonu jarli), ut ad ipsum Hakonem referatur, dúi hunc principem regunt. Stýra öllu við góð, puto, omnia a deo impetrare, Ha. 310, 2, de Eiriko Sancto, cfr. G. 18. — 2) intrans., stýra undan saltum evadere, st. undan pinandi sveit, e manibus hostium effugere, Gþ. 14; pass., áðr var stýrt til vaða, res antea in discrimen deducta erat, ÓH. 129. — 3) part. act., stýrandi, rector, possessor: stýrandi Mjöltni, megingjarða, Bilskirnir, Thor, SE. I 252, ubi jungitur cum eigandi, stýrandi heims, himinríkis, engla, Christus, SE. I 446; stýrandi bjartra himna, deus, Ag (Arngrimr); st. lífs rector vitæ, deus, Gdþ. 1; st. landa, rex, Ha. 319, 2; st. heims hallar rector celi, deus, Lv. 21, ubi cum articulo, stýrandinn; alls st., rector totius rerum universalis, Christus, Lv. 41; plur., stýrendr stála rectorum gladiatorum, viri, Gdþ. 13. In compositis: allsstýrandi, dólgstýrandi, fleinstýrandi, hjálmstýrandi, hrafastýrandi, jóstýrandi, sannstýrandi.**

STYRBENDIR, m., concitator pugnae, pug-nator (styrr, bendir), *Hid. 33.*

STYRFENGINN, adj., pugnae avidus, bel-licosus (styrr, fenginn), gen. s., styrfengins, *F. VI 386, 2.*

STYRFIMR, adj., pugnandi peritus (styrr, fimr), *HR. 57.*

STÝRI, n., gubernaculum navis, *SE. I 583, 1; st. munns, máls, lingua, SE. I 540; Lv. 37; Nik. 3. Vide heimstýri, vegstýri.*

STÝRILATR, adj., facilis, morigerus, obe-dienti (stýra, láttr), *Gþ. 8.*

STÝRILUNDR, m., qui regit, dirigit (stýra, landr), *Hid. 16, 2 in strophā mutila.*

STÝRIMEIDR, m., qui regit, gubernat (stýra, meidr): *st. stafnstóða gubernator navium, vir, Vigagl. 27, 1.*

STÝRIR, m., qui regit, gubernat, qui possidet, tractat (stýra): *st. lagdýrs rector navis, vir, SE. II 631, 1; st. skeiðar rector celocis, præfectus classis, Mg. 20, 2 (F. VI 48); stýrir, absol., præfectus classis, Hund. 1, 24; hjarðar st. rector gregis, pastor ovium, 1,*

opilio, SE. II 248, 1; st. lofða *rector viorum*, rez. Ha. 235, 1; st. aldar, *populi*, *hominum*, *vir princeps* (*pulo*, *insignis ille sacerdos Runolv*), Lv. 3; st. klerka *rector clericorum*, *episcopus*, Gd. 55; st. hólða, *id.*, Ag (*Einar Gilss.*); st. mundjökuls, hafnar fýris, *rector auri*, *vir liberalis*, ÓT. 130, 4; Gþ. 8; st. rómu, hildar, hjörþings, hjaldrs, *rector pugnae*, *bellator*, *præliator*, Ha. 232, 2; F. IV 282; Sturl. 5, 5, 6; SE. I 650, 2; st. stála *rector telorum*, *pugnator*, vir, Nj. 78, 3; 103, 2 (*Sazoni: capuli moderator*, ed. Steph. pag. 37. l. 32); st. fremdar *qui præstantiâ gaudet*, *vir excellens*, de *episcopo*, Gdþ. 31; st. alls títar *qui omnigena gloria gaudet*, *cui omnis gloria competit*, *Christus*, Lv. 24, *ubi tamen construi potest: stýrir alls rector omnium rerum*, *Christus* (*conf. stýrandi sub stýra*) et títar ítran Jóhannem, *gloria illustrem Johannem*. — 2) *Vide composita*: bragarstýrir, fleinstýrir, fólkstýrir, gúfstýrir, heimstýrir, hringstýrir, kristinstýrir, lífstýrir, sólstýrir. — 3) *serpens*, SE. II 487. 570.

STYRJA, f., *acipenser sturio* (*piscis*), SE. I 579, 1; II 480. 564 (II 623 stýðra, *prave*). Norv., Stórje, v. c. *Makrelstórje scomber Thynnus*, *Laxestórje scomber pelagicus*. Dan. Stór, Stórfsk, *acipenser sturio* (*pelamys caeruleus*, ex genere *Thynnorum*, Strömií Descr. Sunnm. I 311). — 2) *id. quod styrr*, *pugna*, Sie. 5, 6 (F. VII 214; 341, 3).

STYRJÖKULL, m., *glacies pugnae*, *gladius* (*styrr*, *jökull*): venja stýrjökla benja legi *adsesfacere gladios cruore*, SE. I 674, 2.

STYRJÖLD, f., *tumultus*, *turbæ*, *tempus belli* (*styrr*, *öld*), Hh. 14, 2 (F. VI 167, 2).

STYRKIR, m., *qui firmat*, *confirmat*, *corroborat* (*styrkja*, *corroborare*, *confirmare*, F. X 380; H. 25), *vide* böðstýrkir.

STYRKLIGA, adv., *fortiter* (*styrkr*), Lb. 25.

STYRKR, adj., *robustus*, *fortis*, *id. quod sturkr*, F. X 405), *de rege*: st. vörðr verbúngar, ÓH. 14, 2; of styrkan stilli *de forti rege*, G. 43; styrks vísa, SE. I 508, 5; styrkir menn, Ha. 286, 3; *de gladio*: st. mundriði *firmus gladius*, G. 45. *Cum gen.*: böðvar st., fremdar st. (Lv. 31), líknar st. *Vide composita*: allstyrkr, alstyrkr, böðvarstyrkr, dáðstyrkr, gunnstýrkr, líknarstyrkr, lofstýrkr.

STYRKT, f., *firmitas*, *vide compos.* östyrkt. *Hinc styrktarmaðr*, *auxiliator*, *Hrafnk. p. 33*, *quo loco neum exscr. habet: styrktarsamr* (adj.) hverir sem hans þurftu við.

STYRKVA, verb., *id. quod styrkja*, *corroborare*, *confirmare*, *vires addere* (*styrkr*), G. 8, *quo loco metrum postulat stýðja*.

STYRLUNDR, m., *lucus pugnae*, *præliator*, *bellator* (*styrr*, *lundr*), *Rekst. 29*, *ubi gen. stýðra branda stormis hardleygs regi potest ab adj. hvatlyndr*.

STYRR, m., *tantum in sing.*, *turba*, *tumultus*, *gen. styrs* et *styrjar*: *styrr varð í ranni tumultus extitit in aula*, Hm. 22; *styrr*

stendr af stála lundr turbæ ab eo proficiuntur, SE. II 108, 1; ólittill styrr stendr af stála skúrar Gauti *ingens tumultus existit a bellatore*, SE. I 668, 2. *Hinc in appell.* *pugnae*: st. stála *tumultus telorum*, *pugna*, *Vísagl. 7*; st. hræskóðs *gladii*, *id.*, hræskóðs styrjar lundr, vir, homo, Lb. 34; st. hjálma styrjar *tumultus gladii*, *pugna*, væni til hjálma styrjar *styrrjar*, *expectatio prælii*, SE. I 672, 1; randa st. *tumultus clipeorum*, *pugna*, títar fróðr til randa styrs, *eximia pugnandi peritia præditus*, *Plac. 15*; valnaðrs st., *tumultus gladii*, *pugna*, Eb. 18, 1; *vide styrsbráðr* — 2) *absol.*, *pugna*: i styr in *pugna*, SE. I 614, 2; i slíkum styr, Hg. 31, 4; or alíkom styr, ÓT. 130, 4; frá ljótum styr, SE. II 116, 2; gera harðan styr, ÓT. 26, 3; gera hinn átta styr, ÓH. 14, 2; vekja styr, ÓH. 186, 7; vinna hyassan styr, Si. 5, 2; í þeima hörðum styr, ÓH. 50, 1; styrjar væni *spei pugnae*, H. 19, 3; bella styr *ciere*, *urgere pugnam*, SE. I 428, 3; deilir, skyndir styrjar *pugnator*, SE. I 630, 2. 638, 1; Eg. 60, 2; styrjar glóð *ignis pugnae*, *gladius*, stákkvímóði styrjar glóða *jaculator gladiorum*, *bellator*, SE. I 702, 2; styrjar kennir vir *pugnae peritus*, SE. II 631, 2; styrjar valdi (*præce valdr*), Ha. 74, 1; F. IX 311, 1), *auctor pugnae*, *bellator*, SE. I 676, 3; valdr styrjar. adj., *qui bellum facit*, *commovet*, *bellicosus*, G. 43, *ubi gen. styrjarvallis pro styrjarvalds*; styrjar mildr *bellicosus*, Fsk. 173, 1; styrjar gjarn *pugnae cupidus*, Si. 6, 2, *ubi legendum styrjar gjörnum friðraskaði*, sec. F. VII 83. v. l. 9. *Vide* vígstyrr.

STYREMDR, *validus*, *fortis in pugna* (*styrr*, *remma*), F. II 276, 1.

STYRSBRÁÐR, adj., *promptus ad tumultum* (*styrr*, *bráðr*): steindra regins váða st. *bellicosus*, a styr steindra regins váða, *tumultus coloratarum lorincarum*, *pugna*, G. 45.

STYRSTRAUMR, m., *æstus turbulentus*, *vehemens* (*styrr*, *straumr*), Sturl. 9, 34, 5.

STYRVINDR, m., *ventus pugnae*, *vehementia prælii* (*styrr*, *vindr*), SE. I 674, 1.

STYRVÍDR, m., *lignum prælii*, *pugnator*, vir (*styrr*, *víðr*), *Grett. 90*, 2.

STYRDATTU, *ne direxeris*, *noli dirigere*, 2. s. *imper. act. v. stýra*, *ab imper. stýr*, *cum suffixo* 2. pers. stýrðu (=stýr þú), et *at neg.*, *cui iterum suffigitur* 2. pers., —tu (*ex þú*), *Korm. 25*, 1.

STYTTA (-ti, tta, tt), *breviorem facere* (*stuttur*); *ú. amputare*: hönd skal í hófi stýtta, *prov.*, *manus modice amputanda*, i. e. *poena moderate est irroganda*, Mg. 17, 7; stýtta illsku bann *vitia illicita impedire*, *coercere*, Gd. 47.

STYÐJA (stýð, studda, stúdt), *fulcire*, *suffulcire*, *sustentare* (stöð): hlýða stúði borðvið breiðan *latum navigii latius plato muniovi*, F. XI 295, 2. *Metaph.*: *auxilio sublevare*, *oppos. steypa*, *dejicere*, *coercere*, *pervertere*, SE. I 384, 3. *Metrum postulat stýðja*, *pro styrkva*, G. 8. *Part. pass.*, *stúddr*, *columnis suffultus*, *svá hefik stúddan*, *at hann standa man*, *sic domum columinis suffulsi*, et

statura sit, Fjölsm. 13; gulli studdr aureis columnis suffultus, de palatio Glitnere, Grm. 15; garðar grjóti studdir ædes saxis suffultæ, antrum, H. Br. 1; fold steini studd terra saxis suffulta, aut saxis fundamentis immissa, aut montibus circumdata, SE. I 716, 2; oddr aski staddr cuspis fraxino fula, gladius frazineo manubrio instructus, Mg. 34, 2 (fraxinus utilis hastis, Ovid. Metam. 10, 93); studdr røngum statuminihus munitus, de navigio, Lv. 16; laukum stud. Ir alliatu, medicatus, de phallo, Volap. 4; draumar merkjum studdir somnia signis confirmata, Merl. 2, 98; bygd studd með dygðum, Gd. 32; höppum studdr fortuna adjutus, Eb. 17, 1. Vide kappstuddr. — 2) percutere (Dan. stöde), Moesog. stautan, percutere, Isl. steyta tundene, it. trudere, unde kafstötting, detrusio in aquam, Gpl. p. 177; stöðja e-n geirum hastis percutere, transfodere aliquem, Vsp. 19; stála stökkvirlt mjök stöðja Gjúka niðja, vehementer (saxis) percutiendos curavit, SE. I 374, 1; buðlinga máli lætr húflánga vidjar stjórn stöðja hlemmisverð stáls við dúfa, facit, ut navis undam percutiat percutiat, SE. I 460, 2.

SU, adv., sic, Korm. 19. 9. Pros., Vigagl. 1, „ok hann gerir su“, atque sic facit. Id. qu. so, haud raro in Eg. (ed. 1809), v. c. ok so, atque etiam, c. 45. p. 223; so ok, item, c. 81. p. 686; er so sagt, sic traditum est, 47 sub fin.; so lengi quamdiu, dum, 81 fin., vide sögört, it. svà, svo, svona.

SUFL, n., obsonium, Snegl., ubi sic: ælja mun ek við sufl | sverð mitt, konúgr, vörða | ok, rymskyndir randa, | rauðan skjöld við brauði. Spec. sovel, obsonium, Dan. Sul, id. — Fragm. de Thorst. Siduhall. f.: „en sá var annarr draumr minn, at mér þótti, þorsteinn, sem við ætim saman ok synir minnir, ok væri hverjum vorra deildir hálfir hleifir brauðs, en öllum saman suflit, ok þótti mér sem vér ætim vora hleifa til loks, feðgar, en þorsteinn hefði etið brauðsuflit allt ok hálfan sinn hleif“. Hinc sýðir brauðleifr, placenta panis cum obsonio, Hilt. msc. c. 13, et sufla, f., promaconda, Index in Hraundalseddum, msc. — Adde F. VI 374.

SUG, impf. ind. act. v. sjúga, sugere, Vsp. 35. Conf. Flug, SE. I 314, 2.

SÚGANDI, stridens v. absorbens: s. bára unda stridula v. refua, χύμα παλτρούιδιον, παλτρούιδιον, Vigl. 9, a súgr, æstus refuus, vel=sogandi, reciprocans. — 2) cognomen Halloardi Sugandii, Grett. 9.

SÚGR, m., mare, SE. I 574, 1; II 479. 562. 622, conf. sogr; brast súgr um lið drjúgan mare circa homines vehementer frembat, Selk. 18. — 2) stridor, vide arnsúgr.

SUGR, m., qui sugit, deriv. a sjúga, vide auðsugr.

SUKKA (-ada, at), miscere, commiscere (vide sukk, permistio, confusio, Gloss. Njal.): auga, sukkuð í laugu, oculi, maris adspersione perfusi, madefacti, FR. II 76, 1.

SÚL, f., apocop. pro sula, columna, Hým. 12.

SÚLA, f., columna, Hým. 12; Am. 5; pl.,

Hým. 29. — 2) Sula alba, avis (Fab. Prodr. 84), SE. II 489.

SULLA (-ada, at), miscere, confundere (sull, n., mixtura, cfr. soll); bréf, gullstöfum sullat, epistola, aureis literis exarata, Lv. 6.

SULLR, m., id. qu. sollr, tumultus, vide beystisullr, hreggsullr. Vide svella.

SULTAN, m., titulus imperatoris Turcarum (Arab., soltan), SE. II 182, 1. Nomen Sultani, ut titulum imperatorium, primus adoptavit dux Turcarum Orchanus Osmanni filius, qui regnavit ab anno 1326, sed nomen antiquius fuit.

SULTR, m., inedia, fames (svelta), Merl. 1, 25: þverra ylgiar sult famem lupi sedare, strage edita, Mg. 9, 1, unde þverrir ulfa sultar sedator famis lupinæ, bellator, F. III 9, 1. — 2) culter Helæ, SE. I 106; II 494.

SUMAR, n., æstas, Vafpr. 26, 27; plur., sumor, sumur, Vsp. 37; Fjölsm. 41. Masc. gen., sumar hveru quavis æstate, SE. II 100, 3, ut Dan., Sommer, en.

SUMBL, m., id. qu. suml (ut kuml=kuml), cerevisia, Alvm. 35 (apud gigantes): de mulso poetico, Hávam. 111 (apud eodem); simblir sumbls potator cerevisiæ, de gigante, SE. I 256, 5; jólna s. potus deorum, mulsum poeticum, poësis, carmen, SE. I 470, 3. — 2) computatio, convivium, Æd. 3. 4. 7. 8. 10; gera s. convivium parare, Hým. 2; Æd. 66. Vide gambansumbl.

SUMBLSAMR, adj., convivii, computationibus deditus (sumbl, -samr), Hým. 1.

SUML, n., cerevisia, id. qu. sumbl, vide sumlekla. — 2) convivium, Korm. 7, et ibid. in plur., þóttu sjö (o: suml) um dag fregnir, etsi septem uno die facta convivia audiveris, it., Krm. 25. AS. syml, Epos Scyld. 39. Confer samöl, n., quod Fak. habet pro samburðaröl: „Erlingr var í þænum ok hélt jólaveizluna, en Hisingbúar héldo samöl ok sveitir í Hising um jólin“ (F. VII 302—3).

SUMLEKLA, f., inopia, defectus cerevisiæ (suml 1, ekla): þer sögðut sumlekle dírísti cerevisiam deesse, Eg. 44, 1. Dixerat enim Bardus c. 43: „harmr er þat nú mikill, at öl er ekki inni“.

SUMMIÐJUNGAR, m. pl., id. qu. sómmiðjúngar: summiðjúngar sigbjarka egegrii mílites, SE. I 418, 5.

SUMR, m., mare, SE. I 574, 1; II 479. 562. 622; sums sannbolði indicens prælium maritimum, præliator, vir, Nj. 103, 3. Conf. symja natara, GhM. III 318, 320.

SUMR, sum, sumt, quidam, nonnullus, Hávam. 66. 69. 146; Fm. 13; F. II 250, 2 (o: sveimr); sums (gen. neutr.) ertu sjálfskapa, partim ipsamet auctor es, Am. 64.

SUNBÁL (=sundbál), n., flamma maris, aurum (sund, bál), Merl. 1, 1.

SUN, m., filius, vide sunr, sann.

SUND, n., fretum: víðra sunda lönd terra latorum fretorum, Norvegia (ut fjörðjörð terra sinuosa), njörðr víðra sunda landa rex Norvegia, Hg. 20, 1; vide eysund. Metaph., muna yðvart far allt í sundi, non erit vestra navis tota in fretis, i. e. res vestra in discris-

men, *periculum non venient*, Bk. 2, 50. *Conf. kona í harðan fjörð, F. II 318, 3. — 2) mare, SE. I 504, 574, 2 (sundi, ÓT. 43, 4 debet esse sandi, a sandr arena, litus, vide SkI. I 200. not. c. β); Bk. 1, 10; sunds dýr animal maris, navis, SE. I 440, 3, ubi sunnz pro sunds; sunda marr equus marium, navis, Hh. 64; sund horna mare cornuum, cerevisia, Eg. 74, 3; sunds sól sol maris, aurum, vide sólgunnr, Korm. 3, 8; sunns herkir ignis maris, aurum, gunnr sunns herkis femina, Korm. 5, 2; sunda sunna sol marium, aurum, verr sunda sunnu, custos auri, vir, ÓH. 50, 1; sárs sund mare culneris, sanguis, ár sárs sunda remus sanguinis, gladius, ÓH. 172; unda sund, id., SE. I 674, 2 (hilaris rex facit sanguinem implere duos gladios viorum); hræva sund mare cadaverum, id., allvaldr rauð unda naðr í hræva sundi, rex gladium sanguine rubefecit, HR. 32; hinc hrælións sunda herðimeidr, Lv. 5, resolvendum est in herðimeidr hræsunda linns incitator gladii, a hræsund, mare cadaveris, sanguis, hræsunda linnr, serpens sanguinis, gladius. — 3) natalus, natalio: fremja sund natationem exercere, Rm. 32; nema s. natalum addicere, Rm. 38; kosta sunds uti natalu, natate, FR. II 315, 3; snotr sunds natandi peritus, ÓT. 129. Vide formam synd, n., et deriv. syndr, adj.*

SUNDEIMR, m., ignis maris, aurum (sund 2, eimr): sökkvir sundcims inimicus auri, vir liberalis, Ag. (Einar Gilsson).

SUNDFAXI, m., equus maris, navis (sund 2, faxi), Korm. 19, 4; sækiþróttur sundfaxes oppugnator navium, bellator, ÓT. 26, 4.

SUNDFÆRÐ, adj., mari trajiciendo idoneus, habilis (sund 2, fær), id. qu. in prosa sjófær, Nj. 103, 6.

SUNDR, adv., in partes: huggva sverði sundr gladio in partes secare, dissecare, Sk. 3, 6; bresta, gánga sundr, dirumpi, Am. 62; SE. I 280, 1. Eliam í sundr, id., gánga í s., diffringi, F. I 173, 3; hrjóta í s. dissilire, Am. 43; hverfa í s. in diversa ferri, digredi, Am. 34; þoka í s., diduci, FR. II 44, 2.

SUNDRÁ (-aða, at), dissecare (sundr): s. skjöldu clipeos, Krm. 13; s. manns legg crus hominis dissecare, HR. 50; Pass. brynjur sundraz, SE. I 614, 1; sverði sundraðr, FR. I 427, 2; mactare: var sú þá sandruð porca mactata est, FR. I 485, 4. Vide compositum: væpnsundraðr.

SUNDRBORINN, adj., diverso genere ortus, natus (sundr, borinn, part. pass. v. bera), Fm. 13 (SE. I 72, 2).

SUNDRREINN, m., maclis maris (sund 2, reinn=hreinn), navis: sendir sundreins incitator navis, vir, Sturl. 4, 20, 2.

SUNDRHREYTI, m., dispersor, dispersor (sundr, hreytir): s. silfra distributor, largitor argenti, vir liberalis, Nj. 7, 1.

SUNDRKLJÚFR, m., dissector, discuneator (sundr, kljúfr deriv. a kljúfa): s. niu höfða þrivalda, Thor, SE. I 256, 5.

SUNDRMÆÐR, adj., diversa matre genitus (sundr, móðir): term. defn., hinn sundr-

mæðri, Hm. 14; oppos. sammeðr, eadem matre genitus, Nj. 1.

SUNDRÖKN, n. pl., jumenta maris, nave (sund 2, rökn), Merl. 1, 31.

SUNDRVARGR, m., lupus maris, nave (sund 2, vargr): boði sandvargs offerens nave, vir, Ód. 17.

SUNDRVAPADR, m., qui mare jacit, disjicit, spargit, verrit, disjector, sparsor maris, remus (sund 2, vrapadr); plur., sundvrapadr: settoð sundvrapaði remos collocastis (i. e. sublato velo remos in navi collocastis), ÓH. 4, 2 (F. V 40, 1). Sic nunc accipere vium, quum in F. XII et SkI. V 38 sec. Hkr. Tom. II de gubernaculo acceperim, eo quod de remigatione dicitur þeysa vörvi, et alengja svavengi, jacere mare. Minus placet constructio et acceptio vocis in Hkr. Tom. VI.

SUNDRVIGG, n., jumentum maris, nave (sund 2, vigg): ullr sundvigga rector navis, princeps, legendum F. XI 187, 2.

SUNDVÖRÐR, m., custos freti, stationarius, excubitor navalis (sund 2, vörðr), Hand. 1, 30. Est id. qu. stafnbúi (conf. H. lat. 12 pros., coll. 14), de quo Fbr. 25: „hann var opt göðr tiltaks um orð, ef svara þyrfti, hvárt sem skyldi skattyrðaz eða leita lofsamligra orða“, ei verba in promptu erant, si respondendum esset, sive conviciis certandum esset cum aliis, sive alii verbis honorificis compellandi essent.

SUNN, m., id. qu. sunr, filius (na=nr), Grett. 86, 4.

SUNNA, f., sol, SE. I 472. 593, 2 (Germ. Sonne; Angl. sun, id.) Alom. 17; sunnu skeið curriculum solis, cælum; mildingr s. skeiða, rex cæli, deus, Gd. 66; mars s. sol maris, aurum, runnr mars sunnu lucus auri, vir, Hitd. 12, 6; sunda s., id., sunda sunna verr, vir, ÓH. 50, 1. Metaph.: réttlæti sunna sol justitiam, de Christo, G. 4; vide réttlæti.

SUNNAN, adv., ab austro (suðr, sunnr), a partibus meridians, a regione meridiana (in meridiem versa), Vsp. 4. 5. 47; Hg. 28, 2; ÓT. 26, 3. — 2) substantivo, nomini proprio vel appellativo, subjunctum, de eo qui in regionibus meridianis versatur, inde oriendus est, vel qui inde venit: Haraldr s. H. Danicus, ÓT. 36 (F. XI 42); Búi s., id., F. XI 140. not. 1; Sveinn konungr s., ÓT. 131, 3 (F. III 15); rekkr s., Dani, F. VI 436, 2; pávi s., pontifex Romanus, F. XI 301; Danir s., Dani meridiani, Ha. 278, 1; arð Gunnhildar s., filius G., a meridie (e Dania) adveniens, Hg. 31, 3 (F. I 46, 1), non enim coherent h. l. kom sunnan, venis meridie, sed kom á flötta, fugð se mæðvilt. — 3) fyrir sunnan, præpos. c. acc., e regione in meridiem versa: fyrir sunnan haf, a regione maris in meridiem versa, H. 11, 1. — 4) præpos. c. gen., id., s. Rinar, Sk. 3, 11; s. lands, Gk. 1, 5.

SUNNANVERÐR, adj., meridiem spectans (sunnan, -verðr), H. Br. 9.

SUNNAR, adv., in regione meridiana, SE. I 488, 1, propr., compar. adv. sunnr.

SUNNARLA, adv., contr. pro sunnarliga, in regione meridiana (sunnar), ÓH. 16, 3.

SUNNBÁL, *n.*, *flamma maris*, pro *sund-bál* (on = nd), *aurum* (sund, bál): *sunnbáls* víðir víri, *Merl.* 1, 1.

SUNNLÖND, *n. pl.*, *regiones meridiana* (sunnr, land), de *Sicilia* et *Africa*, *Hh.* 5, 2 (*F. VI* 139. 1; *AR. II* 27, 2).

SUNNMENN, *m. pl.*, *homines australes*, de *Germanis*: *Sunnmanna* gramr rex *Germanorum*, *Gk.* 3. 6. *Sing.*, súðrmaðr, *GhM.* I 216, *AA.* 28 not. a; *Sturl.* 4, 21; súðrmaðr, *ættaðr* af *Brimum* or *Saxlandi* *AA.* 74.

SUNNR, *adv.*, *id. qu. suðr.* — 1) *ad locum*: *meridiam versus*, *ÓT.* 26, 1. — 2) *in loco*: *in meridiana regione*, *F.* II 87, 1; 313, 2; *svanni sunnar femina Danica*, *G.* 32. *Compar. sunnar, superl. synnast, syðst.*

SUNNRÆNN, *adj.*, *meridianus* (sunnr, —rænn): s. *vindr ventus a meridie spirans, auster*, *Sværr.* 85, *vide súðrænn.*

SUNNS, pro *sunds*, *gen. a sund, n.*, *fretum, mare*, *Korm.* 5, 2; *SE.* I 440, 3; *F.* X 354.

SUNNUDAGR, *m.*, *dies solis*, *ÓH.* 263, 2; *Lo.* 7. 11. 14. 15. 18. 32.

SUNR, *m.*, *filius, id. qu. sonr*, *SE.* I 278, 1; 316, 4; *sunn, id.*, *Grett.* 86, 4 (*nom.*, *sunn, apocopato r*, *FR.* I 345; *GhM.* II 318; *F.* X 431, 70; *Sturl.* 6, 15, 2; *acc. sing.*, *sunn*, *Ísl.* 6; *GhM.* II 286; *Plur.*, *acc. suno*, *Sturl.* 7, 43, 1; *stjúpsunna*, *FR.* I 350, 2; *gen. suna*, *legendum*, *SE.* I 262, 1.

SUPTÚNGR, pro *Suttúngr*, *ubique* *Cod. S.*, *SE.* I 218, v. l. 5.

SÚRR, *adj.*, *acidus*: súrt *vin vinum acidum, ad purganda vulnera*, *Gðð.* 48. *Vide gallarr* (*pros.*, súr *augu, lippi*, *SE.* II 18).

SURTÍ, *m.*, *id. qu. Surtir* 1; *tantum gen. Surtis occurrit in*: „þá er sloknar Surti logi *quum extincta fuerit Surti flamma*, *Vafpr.* 50, 51, *quibus locis v. l. est Surtar. Pros.*, *SE.* I 80: *hvat gætir þess staðar, þá er Surti logi brekir himin oc jörð?* — *Ibid.* 202: *cigi hefir sörvin oc Surti logi grandat þeim, et mox: þar sem heitir Hoddmímis holti leynaz menn ij i Surti loga. Surti sefi, sec. ed. Holm.* *Vsp.* 48 (*Cod. Reg.* 43), *ubi membr. 514 habet Surtar sevi, vide sefi 2. Conf. formam Suttúngi.*

SURTR, *m.*, *Surtius, custos Muspelli*, *SE.* I 40. 188—192; *Vsp.* 47. 48; *SE.* I 194, 4; *Vafpr.* 17; *Fm.* 13. — 2) *gigas*, *SE.* I 550, 2; II 470. 553. 615; *gen. Surtis et Surtar*; *Surz kván uzor gigantis, femina gigas, Surz kvánar byrr ventus gigantidis, animus. Hallfr. sec. membr. 132; Surz súkkdalir profundæ valles gigantis, de antro Hnúbjargensi, ubi Suttungus mulsum pœticum servabat*, *SE.* I 242, 4; *Surtis ætt genus gigantis, gigantes, sylgr Surtis ættar potus gigantium, mulsum pœticum, it. pœsis, carmen, F.* III 3, 1; *Surtar sefi cognatus gigantis, lupus Fenrer, Vsp.* 43, *sec. membr. 514. Vide et formam svartir, m.* — 3) *dæmon allegoricus, Fjölm.* 25.

SÚS, *id. qu. sú es* (= sú er, *F.* VI 336), *relat. fem., ea, quæ, Hh.* 74. 1, a *sás, sú, þate*, = *sá er, sú er, þat er, qui, quæ, quod.*

SÚS, *n.*, *incerta significationis: at súsi, lect. Vsp.* 15, *sec. ed. Holm., pro at húsi.*

Cod. Reg. et membr. 514. Vertunt „austum, forte marinum, i. e. mare”.

SÚSBREKI, *Skf.* 29, *incerta significatio- nis; vertunt „fluctus amaritudinis”, quasi a súrr, amarus, et breki, fluctus. Forte sún h. l. est lætitia (hebr. שׂוֹשׁוֹת gaudere: Dan., leve i Sus og Dus), breki vero cognatum brek 2 in Lex. B. Hald., detrimentum, ut súsbreki, detrimentum lætitiæ, sensu nihil dif- ferat a sequ. tregi.*

SÚT, *f.*, *coetus, multitudo; pl. sútir homines*, *SE.* II 192, 2, 3. *Primo est pro svit* (ú= ví) *id. qu. sveit, quod occurrit Eg.* 6, *unde svitúngar = sveitúngar*, *Nj. Vers. lat.* p. 567, v. l. b.

SÚT, *f.*, *dolor, sollicitudo, ægritudo: ala sút sollicitudinon fovere, Hávam.* 48. *Plur. sútir dolores, Sóll.* 38; *curæ, Hávam.* 149; *calamitates, ærumnæ, miseriæ, Hm.* 1; *margra súta ob multiplices luctus, Gha.* 20; *vera e-m at sútum curam alicui injicere, animi ægritudinem offerre cui, F.* III 27, 2. *Lestir sútar violator doloris, solator, exhilarator, lætificator, sútar lestir fearis delectator lupi, bellator (ut vargteitir), HR.* 7; *eodem modo est eyðir heiðingja sútar dolorem lupi ex- pellens, famem lupi sedans, bellator, Hh.* 14, 2. *Sút herjans hattar, dolor i. e. noxa galæ, securis, SE.* II 123, 3, *conf. sótt et sorg.*

SÚTAUKINN, *dolore auctus, i. e. contri- status, contrito corde, de pio ac devoto ho- mine, Gðð.* 8. — 2) *noxa auctus, noxius, infestus, de dæmone (monstro dæmoniaco): s. skratti, Gðð.* 27 (sút, auka).

SÚTLAUST, *adv.*, *sine morbo* (sút=sótt): *sæfaz s. sine morbo mori, i. e. in pugna oc- cumbere, Ísl.* I 163, 1.

SUTTÚNGI, *m.*, *id. qu. Suttúngr*, *in synir Suttúnga, Suttungi filii, id. qu. Hrimþursar, jötvar, gigantes, Skf.* 33; *Suttúnga mjöðr mulsum Suttungi, mulsum pœticum, it. pœsis, pœma, SE.* I 218—222. 244. *Conf. formam Surti.*

SUTTÚNGR, *m.*, *gigas Suttungus, filius Gillingi, Hávam.* 110. 111; *SE.* I 216—222. *Suttúngs salir, Hávam.* 105. — 2) *gigas, SE.* I 555, 1; II 471. 554. 616. *Suttúngs synir, gigantes, Alm.* 35.

SÚÐ, *f.*, *compages tabularum in nave, corpus navis tabulis contextum, SE.* I 583, 1; II 481. 565. 624: *en bleika súð var reynd tabula navis explorata est, i. e. navigatum est, SE.* I 636, 3; *feld súð gekk fram á flæði, compacta tabula, i. e. navis tabulis contexta, F.* VI 387, 1; *súða vigg jumentum tabularum, navis, súða viggs þollar, viri, homines, Has.* 3; *brot súða fragmenta tabu- larum navalium, SE.* II 110, 1; *skera sund súðum, SE.* I 503, 3; *súða land terra ta- bularum, mare, SE.* I 324. *De nave: súð sneið fyrir víða Sikiley navis prætervecta est latam S., SE.* I 444, 1. *Gen. anomalus súða pro súðar: súða bani noxa navis, mare, Sonart.* 9. *Conf. fold, skák.*

SÚÐA, *f.*, *id. qu. sunna, sol, v. l. Harbl.* 34, *ubi ilr heiðar súða, calor sereni solis.*

SUDAN, *id. qu. sunnan* ($\delta = nn$), *ab regione in meridiem versa* (suðr), *a regionibus meridianis*, SE. I 312, 3, ubi Cod. Reg. habet svnan.

SÚDFREYR, *m., taurus, bos tabularum, navis*, (suð, freyr), Höfuðl. 16, v. l. pro súðfri, *hoc ordine*: (skati) lætr saka snót vaka um súðfrey, rex facit Bellonam vigilare circa navem.

SÚDFRÍ, Höfuðl. 16, *permutatione vocalium e, i, ey, pro súðfrey, vide in súðfrey. Sec. quosdam Codd. etiam legi posset súðfry, eod. sensu.*

SUDHEIMR, *m., plaga australis* (suðr, heimr), Vafþr. 31.

SÚDLÁNGR, *adj., longis tabulis, longa tabularum compage* (suð, láng), *epith. navis*, SE. I 440, 3; ÓT. 40, 1.

SÚDMARR, *m., equus tabularum, navis* (suð, marr), Orkn. 81, 6.

SUÐR, *adv.*: — 1) *ad locum, austrum versus, meridiem versus*, Rm. 23. — 2) *in loco, in regione meridiana*: suðr á Rífi in regione meridiana, Fivio, Gk. 2, 15; austr ok suðr of flausta setr, a regione maris in orientem meridiemque versa, SE. I 512, 1. — 3) *n., plaga meridiana*: nú er hvasr or suðri nunc ventus a meridie (auster) vehementer spirat, RS. 13.

SUÐR, *f., amnis*, SE. I 576, 1; II 479. 563. 622 (*qs. murmurans, a suða, bombus, murmur*). — 2) *m., qui murmurat, stridet, de igne, vide dunnauðr.*

SUÐRÆNN, *adj., meridianus, australis* (suðr, -rænn): *de personis*: drósrir suðrænar, i. e. Gallicæ, Völk. 1; *disir s. nymphæ australes*, Hund. 1, 16; suðræn, de Sigruna, Hund. 2, 43; Sigurðr hinn suðræni, Teuto, Bk. 2, 4. *De rebus*: salir suðrænrir, Teutonici, Gha. 13; suðræn slög arma Gallica, F. VII 351, 1. *Vide sunnrænn*. Norv. sørrønne, evronotus, Ström. I 257.

SUÐRHALLR, *adj., austrum versus declinans* (suðr, hallr), *de sole*, Ghe. 31.

SUÐRI, *m., nanus, meridianus cæli cardinem sustinens*, SE. I 50: hjálmr suðra, cælum, SE. I 314. — 2) *nanus*, Vsp. 11; SE. 64, 2; II 469; suðra mjöðr mulsu nani, mulsu poëticum, it. pœsis carmen, GS. 16; átrudr suðra cognatus nani, gigas, de Geirrödo, SE. I 300, 2.

SUÐRLÖND, *n. pl., terræ australes* (suðr, lönd), Orkn. 82, 7 (AR. II 218, 1).

SUÐRÞJÓÐIR, *f. pl., populi australes* (suðr, þjóð), Ghe. 14. Conf. sunnmenn.

SÚÐVIGG, *n., jumentum tabularum, navis* (suð, vigg), F. VII 329, 3.

SVÁ, *adv. sic, ita, adeo* (*vide formas sá, su, so, svo*). *De pronuntiatione hujus vocis judicari potest ex SE. I 698, 3*: slikt er svá: siklingr á; A. 20: ástblindir eru seggir svá, sumir at þikkja mjök fás gá; Ólafsr. 6: gramr nam lögmál setja svá, at seggir þoldu valla: dáligan lét hann daða fá, drottins svikara alla; quibus locis alii putant pronuntiatum fuisse svá, sec. hodiernum pronuntiant modum, ego ut svq, sec. SE. II 14. — 1) *sic, ita: restrictive et defini-*

tive, þat kenninafn, svá at kóngur eigi, id cognomen, quod quidem regi inditum sit, Y. 55, qu. d., tale dico, quod regibus imponi solet; vás launar svá vísir, hoc modo, tali modo (*ut ante dictum est*), Ók. 9, 4 (F. VI 448, 1); Hávam. 7. — 2) *brevitatis causa adhibetur ad evitandam repetitionem vocis vel sententiarum præcedentis*: fold verr fólkbaldr, fár má kóngur svá (σ : verja fold), SE. I 472, 2; Ólafr gefr gull til hylli, alls engi jöfra má svá (σ : gefa gull), Ók. 9, 5, ubi F. VI 448, 2, Ól. gefr svá g. t. h., at alls e. j. má (σ : gefa gull svá), ut Mg. 1, 5: hún hefir svá komit sinum stjúpi at fá önnur má (koma stjúpi sinum svá). *Vel forte rectius in duobus postremis locis svá at, valet id. qu. svá sem, ita, ut, qs. d., Olavus aurum ita dat, ut nemo potest (dare); velut svá sem. Nj. 126; satt er, at mörg öld átti svá (σ : blöð-roðna skjöldu), Mg. 32, 1 (VI 80, 2). Sic et Fjölsm. 17. v. l. þ, ef sá (i. e. svá) kom, si ita (i. e. noctu interdiu) advenit. — 3) in comparatione, ut, velut: similiter, Hávam. 50. 63; svá, sem, ita ut, talis, qualis, Hávam. 78. 90; svá er um Floa ráð, sem fari kefi, ita est ratio Flosii, bacillus ut volvitur, Nj. 126. — 4) temporale, id. qu. þá, tum, quem signif. applicant ad Fjölsm. 17. v. l. þ; gerðum þar svá, at, ibi tum effecimus, ut, Mg. 31, 5, etsi verti potest, ibi sic fecimus (id effecimus), ut. Interim eo pertinet svá pro þá in apodosi, ut pros. SE. I 370 2. — 5) vertitur, valde, perquam, ut lat. adeo: svá köldum, Gk. 2, 21, sed h. l. legendum videtur svalköldum, ut in loco parall. Hyndl. 31. Eundem signif. observant ad Fjölsm. 41. v. l. i, citantes Landn., Grett., et in Gloss. Sturl. 3, 17 inii., ubi nunc legitur þá, quod variat cum sá (= svá), Fjölsm. 17. v. l. þ. — 6) optandi: ita, sic, sequente sem, ut: svá hjálpi þer hollar vottir, sem þú, ita te juvent propitia deo, ut tu, Og. 8; Sic et FR. I 436, 1; 437, 1. — 7) in sententiis disjunctivis fere redundare videtur, quo contextu hodie alias particulas adhibemus: eigi heð, nè svá dýnu (hodie nè heldr), neque lectum, neque culcitam, F. III 86; beggja handa eða svá fóta (hod. eða þá), amborum manuum amborumve (aut etiam amborum) pedum, Gdþ. 7. — 8) svá at, ita, ut: Erlingr var svá, at, ita erat E., ut, i. e. tanta erat Erlingi potentia, ut, ÓH. 21, 1 (F. III 16; IV 69, 1); heldr er svá, at, nunc potius ita res habet, ut, Thorsf. karls. 8, 1 (AA. 145 not. a); þau morð eru svá, at ek man em, F. VI 295; svá mikill, at, tam magnus, ut, Skf. 5; Y. 5; Eg. 48, 2; Grm. 2; Hávam. 115; Korm. 8, 3; Hávam. 110; nema svá at, nisi ita ut, relative ad sententiam præcedentem, SE. I 670, 1; 426, 5. Ad diversas sententias pertinent: G. 49, þar er (quo loco) Grikkir fíndu, óx hjálmskæð hrið Hamdis kleða svá, at þjóð féll þúsundum fyrir hjörvi. — b) svá at = svá, redundante at: gláðr var ramn fyrri Jaðri | þar er svá at víg á vági | varge gráðtapaðr háði, i. e. ramn var gláðr á vági fyrir Jaðri, þar er varge gr. háði svá víg. HR. 60; F. I 124, 2, ubi ÓT. 26, 2 omitt. at;*

þar svá, at = þar er svá, *quoniam ita, quum adeo*, *SE.* 372, 3; 672, 1; þar svát = þar svá *ibi sic*, *H.* 10 (*F. X* 187, 1); *ÖH.* 259, 5. — c) svá at, *relat.*, pro sá er, is qui, ille qui, *Vafþr.* 22, 36.

SVAF, n., *hastá*, *SE.* I 569, 2; II 477, 561, 621 (*forte labens, Dan. svæve, Germ. schweben.*)

SVAFADR, m., *nomen viri fictum*, *Söll.* 11 (*hastatus*).

SVAFNIR, m., *sopitor* (svefja), *vide* fjörsvafnir. — 2) *serpens*, *Grm.* 34; *SE.* I 176, 1; 484; II 487, 570; svafnis látr cubile serpentis, aurum, sviptendr svafnis látra, dispersgentes aurum, viri liberales, *Grett.* 77, 2; svafnis bryggja pons, stratum serpentis, aurum, eyðir svafnis bryggju consument auri, vir liberalis, *Gd.* 16. — 3) Odin, *Grm.* 53; *Vegt.* 3; *SE.* II 472, 555; Svafnis salr palatium Odinis, Valhalla, *vide* salnóttar, *H.* 19, 5; *SE.* I 34, 1; *F. X* 191, 3.

SVAFR, m., *nomen viri fictum*, *Söll.* 80; *Fjölsm.* 9, ubi forte cum ed. *Holm. potius jungendum sit svafsporinn una voce.*

SVAFRLOGI, m., *nomen viri fictum*, *Söll.* 80 (*qs. vaga flamma, ut vafrlögi*). *Conf. svafriami, FR.* I 414.

SVAFRÞORINN, *vide* sub svafr.

SVÁGI, non ita, non adeo (svá, -gi neg.), *Hávam.* 39; *Ghe.* 26. *Pros.*, neque, svági -eða, neque, aut, *F. X* 406.

SVALA, f., *hirundo*, *SE.* I 489, *vide* dólgauala.

SVALA (svel, svalda, svalt), *gelare, congelare, glaciare, congeliare; frigidare, frigerare, refrigerare* (svalr): Blóðughadda svelr gadd unda clavum ferreum frigidum reddidit, *SE.* II 493, 4; *impf.*, intrans., segi svaldi, húfar svöldu, vélum friguit, latera navium frigerunt, *RS.* 15; *SE.* I 646, 2. *Serius* formatum svala, -ada, cum dat., s. sér, se refrigerare, *Sturl.* 9, 3 sub finem, et intrans. cum subjecto dat., honum svaladi refrigeratus est, *Sturl.* 9, 3 sub finem; *F. VI* 422; *VII* 202; unde contr. svaldi pro svaladi: at þeim svaldi sem best, *F. V* 66. v. l. 1.

SVALBÚINN, *frigide vestitus* (sval, búinn), *de vento* (selju gandr), *Eg.* 60, 3.

SVALFJÖTURR, m., *vinculum frigidum* (svalr, fjöturr): s. Selju frigidum *Selias* (*insulae*) vinculum, mare, *Ed. Lðv.*

SVALHEIMR, m., *regio frigida* (svalr, heimr), mare: svalheims valar, accipitres maris, naves, *ÖH.* 182, 6.

SVALIGR, adj., *subfrigidus, frigidiusculus, nonnihil refrigeratus* (svalr), *de equis solaribus*, *Grm.* 37, sec. *Cod. Reg.* a prima manus, dein svaligir mutatum in svángir, *quam lect. etiam præfert fragm. U.*

SVALINGR, m., *clipeus*, *SE.* II 621, pro svalinn.

SVALINN, m., *clipeus, qui stat ante solem, clipeus solaris, ad defendendos solis ardores*, *Grm.* 38, sec. *fragm. U.* (*Cod. Reg. habet svöl, qu. v.*). — 2) *clipeus*, *SE.* I 572, 1; II 478, 562 (pro quo svalingr, II 621).

SVALKALDR, adj., algore frigidus, *de mari*, *Hyndl.* 34, et sic legendum videtur

svalköldum (pro svá köldum), *Gha.* 21. Aut a svalr et kaldr, *qs. frigidus ita ut algeat, aut a svali, m., algor, quod extat in Stjórn*: Heródes býr ferð sína til Róm, ok so hvatlega, at hvorki lætr hann hepta sik sævar grimd ne svala vetrar.

SVALNINGR, m., *Sturl.* 1, 18, 1, *forte profectum ex sealingr, vide* sjálingr. *Propr. videtur esse, vir frigidus*, forte per ironiam de *Hafldo Maris f.*, quod in quarta boreali habitavit.

SVALR, SVÖL, SVALT, *frigidus, algidus, gelidus. Epith. maris: svalar unnir frigidæ undæ, Vsp.* 3; *Grm.* 7; um svalan ægi per mare frigidum, *SE.* I 526, 4; *Merl.* 1, 32; þá var svalt á sjá tum caelum frigidum erat navigantibus, *St.* 5, 2 (*F. VII* 340, 1); *procellæ: svöl skúr, Hk.* 2, 4 (*F. VI* 134, 2); *gubernaculi: svölu stýri, SE.* I 646, 2; *carinæ: svalir kilir, ÖH.* 155, 2; svalt land terra frigida, montana, *Gha.* 36; sverrigjörð svalra landa, *SE.* I 328, 3; patibuli: svalan hest Signýjar vers, *Ý.* 22; *gladii: s. brandr, SE.* I 626, 1; svölum eggjum, *Hyndl.* 14 (*pros. F. V* 311); auri: svala seima, *SE.* I 618, 2; svala vallands branda, *SE.* I 656, 1, ubi forte svala est gen. pl. pro svalra, extruso r; svalt full algida potio, *Gha.* 21; svalt allt í sal omnia frigeabant in cubiculo, *Sk.* 3, 16. *Vide composita: eitrsvalr, hreggsvalr, hrægsvalr, úrvalr, vindsvallr.*

SVALTA, non esuriebat, 3. s. *impf. ind. v. svelta, cum suff. neg. a*, *SE.* 416, 3 (*ÖH.* 160, 1).

SVALTEIGR, m., *area frigida, campus frigidus* (svalr, teigr), *gen.*, svalteigar: s. Vidblinda galtar frigidus campus ceti, mare, salts V. galtar svalteigar róf, *electrum salis maris, aurum, SE.* I 408, 3, *vide* rafkastandi. — 2) *mare* (ut svalheimr): Hlín svalteigar nympha maris, femina, *Orkn.* 81, 6 (*in voc.*).

SVALTÚNGA, f., *lingua frigida* (svalr, tunga): svaltúngur rekninga frigidæ linguæ gladiatorum, lamina ensium, *ÖH.* 48, 6.

SVAM, SVAMM, *impf. ind. v. svima, svimma, qu. v.*

SVANBEKKR, m., *scamnum cygni, vel campus cygni, mare* (svanr, bekkur): svanbekks sóti equus maris, navis, *Selk.* 17.

SVANBÍNGR, m., *lectus, stratum cygni, mare* (svanr, bíngur): ítrleygr svanbíngs spléndidus ignis maris, aurum, *Njörðr* svanbíngs ítrleygs, vir liberalis, *Ag* (Einar Gilsson).

SVANBRÆÐIR, m., *escam præbens cygno* (svanr, bræðir): dólglins (= dólglíðs) s., *escam præbens corvo, cibator corvi, præliator, bellator, a dólglins svanr, cygnus sanguinis, corvus, ÖH.* 4, 3 (*F. IV* 40, 2)

SVANFÁNGR, m., *id. qu. svanvángur, campus cygni, mare* (svanr, vángur; f=v): svanfángs skíð *tabulæ cursoriæ maris, naves, F.* I 29. *Forte eodem modo valfalli pro valvalli i. e. valvelli, a valvöllr=vígavöllr, FR.* I 385, ubi: ok víða í herinum mátti nú sjá stóra yalköstu á valfalli, nisi valfall hoc ipso sensu capiat r, aut pro á substituaturs af.

SVANFJÖLL, n. pl., montes cygnorum,

fluctus (svanr, fjall): hestar svanfjalla, equi fluctum, naues, SE. I 700, 2.

SVANFJÖÐR, *f.*, *penna cygnea* (svanr, fjöðr), *pl. svanfjæðrar, pennæ cygneæ, alæ olorinæ*, Völk. 2.

SVANFLAUG, *f.*, *curriculum cygni, mare, unda, fluctus* (svanr, flaug): *plur. svanflaugar, svanflaugir, fluctus*, FR. II 75, 1; 492, 2.

SVANFOLD, *f.*, *terra cygni, mare* (svanr, fold), sól svanföldar, *sol* (*ignis*) *maris, aurum, vide sólrýrandi, Mg. 31, 6* (F. VI 78, v. l. 6).

SVANGÆLIR, *m.*, *delectator cygni* (svanr, gællir): Yggis s., *delectator corvi* (*ab* Yggis svanr, *cygnus Odinis, corvus*), *pugnator, bellator*, F. VII 92, 2 (AR. II 67).

SVANGÆDIR, *m.*, *saturator cygni* (svanr, gædir): jállfaðar s. *saturator corvi, præliator, bellator, a jállfaðar svanr, cygnus Odinis, corvus, Hg. 6* (F. I 27, 1).

SVANGLÝJADR, *m.*, *delectator cygni* (svanr, glýjadr): sverða sverrifjæðar s. *delectator corvi, præliator, bellator, a sverða sverrifjæðar svanr, cygnus sanguinis, corvus, HS. 6, 4* (F. I 56, 2).

SVÁNGR, SVAUNG, SVÁNGT, *jejunus, esuriens, famelicus: de equo, equa, Hund. 1, 38; Og. 3; de lupo, Ód. 23; F. II 328, 1; de homine, F. VII 355; SE. I 310, 2; svaung jöð pueri esurientes, Ag (Einar Gills.); heldr gaungum vër svángir nímim esurimus, Snegl. Vide allsvánger* (ÓH. 70, 4).

SVÁNGR, *m.*, *concastitas, spec. ilia animalium jejunorum adstricta. Metaph. svángs súðir tabulæ pandæ, recurvæ, puppes recurvæ*, ÓH. 182, 6. *Hinc svengjaz adstringi, tenuari, tenuiorem feri*, GhM. III 310.

SVANGREDDIR, *m.*, *cygno desiderium cibi exultans, saturator cygni* (svanr, greddir): sára dynbáru s. *saturator corvi, præliator, a sára dynbáru svanr cygnus sanguinis, corvus, Eb. 43* (GhM. I 698).

SVÁNGRIFJA, *adj. indecl., costas tenuis, costis v. lateribus adstrictis* (svánger, rif), *de equo ad currendum apto*, Rm. 35.

SVANHVÍTR, *adj.*, *cygni instar candidus* (svanr, hvítr), *de femina*, F. III 218, 1. — 2) *nom. propr. et cogn.*, Völk. 2. 4 et præfat.

SVANMÆRR, *adj.*, *cygni instar splendidus, candidus* (svanr, mærr), *epith. feminæ, Ísl. II 260, 1*.

SVANMJÖLL, *f.*, *nix cygni, mare, svanr*, mjöll), Snjársk.

SVANNI, *m.*, *mulier elegans in cultu*, SE. I 536. — 2) *femina*, SE. I 558, 1; *rustica*, Rm. 22; *Korm. 3, 2; de femina gigante*, Hk. 83.

SVANR, *m.*, *cygnus*, SE. I 76: *gen. svans, pl. svanir, acc. svani, Gha. 13; svana beðr, cubile vel culcita cygnorum, mare, svana beðjar vigg, jumentum maris, navis, njótr svana beðjar viggs, vir, Sturl. 7, 43, 1; svana fold terra cygnorum, mare, Eb. 40, 4* (GhM. I 758, 2, cfr. AA. 237 not. a; svana fjöll montes cygnorum, maria, SE. I 692, 2; svana strind terra cygnorum, mare, blakkr svana strindar equus maris, navis, SE. I 326, 4; svana dalr valli cygnorum, mare, vide dökksalur, ÓH. 182, 7; Gautreks s. *cygnus pirata, navis, Gautreks*

svana braut, *via navis, mare, glöð* Gentr. svana brautar, *ignis maris, aurum*, SE. I 350, 1; svanr blóðs, sveita, *cygnus sanguinis, corvus*, SE. II 102, 2; *Korm. 14, 1; s. sára dynbáru, id., vide svangreddir; s. beus, sára, vulneris, id., ÓH. 92, 13; Ha. 59; svanir farmatýs cygni Odinis, corvi, HS. 6, 1* (SE. I 232, 5); *s. jállfaðar, id., vide svangædir; s. gunnar cygnus bellonæ v. pugna, corvus, gunnar svans föstrgæðandi, pugnator, bellator, SE. I 348, 2; s. hánga, cygnus cadaverum, corvus, F. I 175, 1*.

SVANTEIGR, *m.*, *campus cygni, mare* (svanr, teigr), *gen. svanteigs et svanteigar: eldr svanteigs ignis maris, aurum, björt svanteigs elda betula auri, femina*, Nj. 44, 1; *svanteigar herðróttir milites classiciari, Ha. 321, 3*.

SVANVÁNGR, *m.*, *campus cygni, mare* (svanr, vánger): svanvánga andr, *skið, navi*, ÓH. 92, 14 (AR. I 327, 3); *Hg. 9*.

SVANVENGI, *n.*, *id. qu. svanvánger, mare* (svanr, vengi): slengja s. *jacere mare, vertere æquor, de remigatione vehementi, ut þeysa vörvi, HR. 53; snótrir svaavengis femina maris, Ægeris filia, unda, HR. 54*.

SVAR, *n.*, *responsum, pl. svör*, ÓH. 92, 18. *In compos.: andsvar, annsvar.*

SVARA, *f.*, *femina gigas: svara ákr equus gigantidis, lupus, Ísl. II 229, 1, conf. SkI. VII 15. not. 2 c. Videtur esse id. qu. sívör, qs. sívara, svara.*

SVARA, *adj. indecl., deriv. a sverja, jurare; in compos.: eiðsvara, meinsvara.*

SVARA (-aða, at), *respondere* (svar), *Gha. 9; Am. 33; Hm. 14; ÓH. 48, 5*.

SVABAN, *n.*, *in voce compos. meinsvaran, vertitur juramentum, et derivatur a sverja. Possit vero svaran, n., accipi pro svarna (r=rr), n., strepitus, grassatio* (a v. svarra, strepere), *unde meinsvaran noxia, periculosa, infesta grassatio, et meinsvarans hapt, nomen infestæ grassationis, gigas; vel pro svarra, n., accumulatio, aggravatio* (a svarr, adj., gravis, magnus), *meinsvaran, accumulatio noxæ, et meinsvarans hapt, deus accumulatur nozarum, deus infestissimus, perditissimus, gigas, de Geirrodo.*

SVARÁNGR, *m.*, *gigas, SE. I 550, 1: II 470, 553. 615. Svarángrs synir, Harbl. 28*.

SVARF, *n.*, *recisamentum limæ* (sverf): *proprio significatu occurrit in appellatione rauð svörf rams rekninga els þélar, ruber sanguis, SE. II 499, 2, ubi þél rams rekninga els, lima vehementis gladiatorum procelle, gladius, hujus limæ rauð svörf, rubra recisamenta, sanguis. Randa svarf detrimentum clipeorum, pugna, in pl., randa svarra svörr, passer pugna, corvus, vide svörgelir, ÓT. 18, 2. — 2) strepitus, tumultus, FR. II 493, 2 (ubi snæftr, ibid. 76, 2). — 3) in prosa: detrimentum, clades, at þeim Hofverjum þætti i orðit nokkt svarf, Ísl. II 411; de impetu, tumultu pugna: í þessu svarfi, Jónn. p. 42; vis, violentia, populationes: þat er víkinga háttir, at afa fjár með raum eb svörfum, F. III 146; periculum: sitti rás tekur hverr, er i svörfin ferr, periculo inci-*

dente sua quisque capit consilia, F. IV 147, id. qu. mox sequitur, et i kreppingar kemr ok at sverfr.

SVARF (-aða, at), *diripere: s. arfi fyrir e-m. hæreditatem alicui diripere, Eg. 57, 2. In prosa: conturbare, disturbare, s. taflí, latrunculos, Sturl. 8, 1; F. VII 219; deturbare, F. VII 31; id. qu. hlanda, de janua vel fore sponte ad postes rejecta: Þeir mæluðu fyrst at svarfaz mundi hafa apr hrúðin, Grett. Cod. Upsal. c. 17 (Cod. Haon.: at sjálfkrafa mundi apr hafa hrundit h.); perstringere, F. VII 263. v. l. 1; de amicitia dissidiis turbata, F. XI 97; svarfaz um, tumultuari, grassari, de populatione, F. XI 40.*

SVARFADR, m., septuaginta viri, SE. II 346. 465. 548, pro sörvar.

SVARFLAUSS, adj., sine tumultu (svarf 2, lauss), Sturl. 6, 10, 1; et sic legendum videtur Sturl. 6, 15, 9, pro svarfligt.

SVARKR, m., mulier turbulenta, SE. I 536. 558, 1. Pros., HS. c. 11, id. qu. svarri, F. I 61, a svarka (-aða), altercari, F. VII 143.

SVARMI, m., clipeus, id. qu. svarmr, SE. II 621; svarmir, id., Cod. Worm.

SVARMR, m., tumultus, turba, Sturl. 4, 14, 3; 5, 5, 2; svarmr sverðs tumultus gladii, pugna, Orkn. 81, 2. — 2) clipeus; SE. I 572, 1; II 478. 562 (II 621 svarmi; Cod. Worm. svarmir).

SVARO, Mb. 7, vide sverja.

SVARR, adj., gravis, vehemens (Dan. svær, Germ. schwer): svaran súsbreka gravem dolore, Skf. 29; hins svara sefa vehementis amoris, Hávam. 106; sló svarar sínar hendr vehementer jactavit brachia, Bk. 2, 23. 27; sakað svarra bára gravium vulnerum (dolorum) solator, Gho. 11. Neutr. svart, pro adv., atrociter, vehementer, Bk. 2, 24. Compar., svarri pro svarari: at svarra fári graviori incommodo, Korm. 3, 1. SE. I 236, 2 Cod. Worm. habet svarr, Cod. Reg. prave þvarr, Raskius recte, ut puto, suscepit lect. Cod. Upsal. (SE. II 303, 5) snar (malim svarr). G. Magnæus, Eg. p. 413. not. 4; citat ex Ha „svarr þengill“, sed h. l. (Ha. 228, 1) legitur snarr þ.

SVARRA (-aða, at), strepere, tumultuari, grassari (svarr vel svarf), de sanguine in clipeo resiliente: svarradi sárýmír á sverða nesi oceanus vulnerum grassabatur in promontorio ensium, Hg. 33, 7.

SVARRI, m., femina superbi et vehemētis ingenii (svarr), SE. I 536. — 2) femina, SE. I 558, 1; Ísl. II 252; de virgine principe, Ha. 290. 294; de femina rustica, Rm. 22; F. II 248; 250, 1. 2; III 92. De Korm. 3, 1 vide sub svarr.

SVARRSKJÓR, m., inter aves recenset SE. II 489, forte sec. pronunt. pro svartskjór, avis scutulata, ☉: larus marinus, id. qu. svartbakr, veiðibjalla, kaðabringi. Skjór comfero cum Angl. Skua (pronunt. skjúe), larus major.

SVARTBAKR, m., Larus marinus (Fab. Prodr. ornithol. p. 99), SE. II 489, vide

svartækjór (in vulgari pronunt. sæpe tantum auditur svarbakr vel svartbakr). Pros., GhM. II 110, cum nota 92, pag. 207.

SVARTBRÜNN, adj., nigris superciliis præditus, instructus (svattr, brún): de persona: mér svartbrünum, mihi nigris superciliis prædito, Eg. 76; de oculis: svartbrúnar sjónir, oculi, nigris superciliis muniti, subiecti, Eg. 64, 2. Svartbrünn (Eb. 50) est id. qu. skolbrünn: Egill var svarteygr ok skolbrünn, Eg. 55.

SVARTHÖFÐI, m., nom. propr., auctor generis veneficorum, incantatorum, Hyndl. 31; SE. I 44, 1.

SVARTKLÆDDR, nigris vestibus indutus (svattr, klæddr part. pass. v. klæða), il. nigro colore. niger, de corvo, Ha. 321, 1.

SVARTLEGGJA, f., securis (qs. nigro manubrio, svartr, leggr), Sturl. 1, 15, 1. Pros.: þú rennr, þegar svartleggjur koma á lopt, Band. (ed. Hlafn. 1850) p. 38. Nom. propr. securis, Sturl. 7, 57.

SVARTLEIKR, H. 39, videtur mendum esse, ☉: svartleicr pro svartleitr, permutatis o et t, conf. Hkr. T. VI h. l.; F. I 13; IV 12; NgD. p. 78.

SVARTLEITR, adj., niger aspectu, specie (svattr, leittr); metaph., dubius, periculosus, anceps, vel turpis, inhonestus, indignus, svartleitr bragr ratio anceps, periculosa, discrimen, F. I 13; IV 12.

SVARTNIR, m., deriv. a svartr, vide amsvartnir, fjörsvartnir.

SVARTR, m., gigas, SE. I 550, 2; II 470. 554. 615. Vide compos.: alsvartr.

SVARTR, adj., niger: verða s. nigrescere, de solis lumine, Vsp. 37; hjært sóll verðr at svartri, SE. I 316, 2 (vide sotrna); sóll gerði svarta, de eclipsi solis, Krossh. 13; s. snekkju brandr, jör, súðull, Hk. 2, 4; Gho. 2 (Hm. 3); Og. 2; svört augu nigri oculi, minus pulchri habiti, Korm. 3, 6; ÓH. 92, 12; Ísl. II 260, 1; hörfl svartr, Rm. 8; nigrá comá, Korm. 22, 6. Transl., niger vel nigricans fuscusque faciei color malum ingenium et perfidum prodere credebatur: trúið honum vart, hann er illr ok svartr, quasi dixerit: „hic niger est, hunc tu, Romane, caveto“, Ísl. II 219, 1; svartir seggir mali homines, perdití, sceleratí, Lil. 58. Pros.: þat svarta óáran, infelix annona, F. XI 7. In compositis: alsvartr, blásvatr, kolsvartr.

SVARTSKYGDÖR, livido splendore (svattr, skygðr): svartskygð sverð enses fulgidi, nitescentes, H. 17, 2.

SVARÞÁTTTR, m., Eg. 62, rectius legitur snarþátttr, sec. Membr. a, Gwelf., K, L, M, R, qui præferunt snar-, et snarr-.

SVARÞAKR, m., seges capitis, coma (svörðr, akr): leysa svarðakr raðar garði comam pectine solvere, expedire, explicare, comam pectere, SE. II 500, 3.

SVARÐFESTR, f., funis capitis, coma (svörðr, festtr): plur. Sífar svarðfestar coma Síoa, aurum, SE. I 402, 2 (cfr. I 340).

SVARÐMERÐLÍNGAR, m. pl., qui funes coriaceos (funes nauticos) adterunt, strenui

navigatores (svörðr; merja: mer, marða) *FR. I 299, 2. Sed præstare videtur var. lectio sverðmerlingar.*

SVARÐRISTINN, *part. pass. compos., solo excisus, exæctus* (svörðr, rista): svarðrletit men jarðar (i. e. jarðarmen) *cespes solo excisus, solum terræ cespite nudatum, scrobs depressus, sepulchrum, Eb. 63, 1, quo loco quatuor Codd. legunt sverðristit, quanquam semiplena consonantia syllabarum harmonica-rum.* (In quotidiano sermone hodierno vulgare est, at rista torf, circumcidere cespitem, *Cæs. B. G. 5, 42).*

SVAS, *adj., svavis, dulcis, jucundus, delectabilis, it. carus, dilectus* (AS. svæs, carus): svast at sjá svave quid videre, *Fjölsm. 5; at bjóri svasum ad dulcem potionem, Ghe. 1; á svasum armi in svatibus ulnis, in dulci amplexu, Fjölsm. 42. 43; buri svasa dulces filios, Ghe. 41; Hm. 10; svasa bróðr caros fratres, Gk. 3, 7; in svaso (svasu) goð placida numina, Vafþr. 17, 18; SE. I 198, 2. Pros.: ósvast veðr, inclemens, aspera tempestas, Grág. I 11.*

SVASLIGR, *adj., svavis, jucundus, delectabilis* (svas): svasligir söl draga, *de equis solaribus, Grm. 37, sed in cod. Reg. a prima manu svalgir, frigefacti. Pros.: SE. I 82, ok er hann (Svasuðr) sellifr, svá at af hans heiti er þat kallat svaslekt, er blítt er.*

SVASUÐR, *m., gigas, SE. I 550, 1; II 470. 553. 615. — 2) pater æstatis, Vafþr. 27; SE. I 82; Svasaðar son, æstas, SE. I 332 (c. 30).*

SVAT, *contr. pro svá at, ita ut, Krm. 26; Vigagl. 9 (ubi construe: svat mér þótti þá, etc.). Sæpe in prosa, SE. I 40; Grág. II 208. 214. 232, vide Gloss. F. XII.*

SVATNIR, *vide fjörsvatnir.*

SVAUKKUIG, *GS. 32, legendum puto svavkkvig (dissyllabum, svækkvig), per crasin pro svá ukkvig, vide ukkva.*

SVAURVI, *Korm. 19, 3, vide svörvi.*

SVAD, *n., locus lubricus; geigr varð við svad, Sturl. 1, 46.*

SVADALVERK, *n., facinus periculosum, difficile (svaðall id. qu. svadill, Gloss. F. XII; verk), Grett. 49, 2; 86, 4.*

SVADR, *adj., amplus, latus, diffusus, dilatatus, NgD. p. 77, et in mant., it. svadt land, ampla terra, ibid. p. 216, ex Gk. 2, 36, ubi legitur svalt land. Tangit hanc varrietatem Gloss. Ed. Sæm. Tom. II pag. 802. in nota ad voc. svalr.*

SVÆFA (-i, ða, t), *sopire (sofa): s. sakir lites sopire, componere, Grm. 15; s. hjaldr differre pugnam, abstinere a prælio, pugnam detrectare, Hh. 35, 3. — 2) id. qu. sæfa: drengir svæfðuz homines sopiebantur, i. e. exspirabant, F. XI 355, 2.*

SVEFAK, *1. s. impf. conj. act. v. sofa, dormire, suffixa 1. pron. ek, pro hefðak softt dormissem, H. Br. 12.*

SVEFJA (svef, svafða), *sopire, id. qu. svæfa, sed tantum in translata signif. (de verbis svæfa et svefja vide Raskii Saml. Afhandl. I 266—7), vide et sefja: svefja sæva*

animos pacare, placare, Rm. 41; svefþk allan sæ totum mare sopio, quietum reddo, Havam. 157, quod est kyrra sja, Y. c. 7. Gramr svafði bil rex moram sopiðit, morari noluit, HS. 6, 3 (F. I 56, 1); svefja, v. l. pro sefja, Hund. 2, 40. Pros.: svefja útrá e-a, reprimere impietatem alicujus, animum ejus ab impietate avocare, Sturl. 3, 9; svefja mann animum ejus sedare, placare, Sturl. 4, 22.

SVEFN, *m., somnus (sofa): ráða svefni somni arbitrum esse, Bk. 1, 28; brjóta svefn hrafni corvo somnum interrumpere, corvum a somno avocare strage nocturna, F. XI 191; etiam in plur., banna svefna somno prohibere quem, F. VI 200. — 2) somnium: segja e-m svefn, Am. 22; mér ber í svefn in somno mihi apparet, FR. I 432, 2; in plur.: grand svefna somnium periculosum, Am. 20; mér bar su í mína svefna ita mihi in somno apparuit, Korm. 19, 9; gánga e-m í svefna in somnis apparere cui, GS. 13. Vide draumr. In compos.: missvefni.*

SVEFNFAIRIR, *f. pl., id. qu. svefn, Kötludr.*

SVEFNÉÁTT, *n. adj., pro subst., insomnia* (svefn, fár), *Korm. 19, 3.*

SVEFNÁMAN, *n., somni voluptas, nos* (svefn, gaman), *Alom. 31; SE. I 510, 2; II 485. 569.*

SVEFNUGR, *adj., somnolentus (svefa): acc. pl. fem. contr. svefnugar, de ira et dolore, Bk. 1, 36.*

SVEGGJA, *id. qu. sveigja, flectere iter, cursum: sólbórðs goti lét sv. norðan áfir Siggu navis cursum flectit a borea præter S., SE. I 442, 1; II 443, 2 (svægga). Gloss. Ed. Sæm. Tom. I p. 670, sub v. snugga, h. l. legit sneggja (a snöggr), cito ire.*

SVEGÐIR, *m., nomen Odinis (id. qu. Svigðir, cfr. formas sveigðir, sigðir, sigþar): Svegðis salr camera Odinis, testudo clipeorum (skjaldborg, cfr. SE. I 420), it. clipei, vide salbrigðandi, Hg. 9. Hkr. Tom. VI h. l. Svegðir accipit de Sœgðere, R. So., filio Fjölneris, et Svegðis salr atrium Sœgðeris, de montibus Norvegiæ; quæ ratio mihi non satis firma videtur.*

SVEIF, *f., clavus gubernaculi, vide compos.: raddsv EIF.*

SVEIFLANDKJAPTI, *m., lupus (qu. rostrum vibrans, kjaptr, sveiða vibrare, ÓH. c. 246; Sturl. 9, 20; ad formam slaugvaudbaugi), Fsk. 136, 1 (Hh. 84; F. VI 403, 2) pro svarðar kjapta.*

SVEIGA, *verb., id. qu. sveigja, vibrare: part. act., sveigandi linnas láturs aurum dispergens, vir liberalis, princeps, F. XI 215, 1. Vide hneigja, leiga.*

SVEIGIR, *m., qui torquet, flectit, vibrat (sveigja): s. gunnbórðs, motor, vibrator clipei, præliator, F. V 229, 3, quo loco scribitur svegir, alias semper (saltem sæpissime) sveigir; s. sárlinnas vibrator gladius, bellator, puginator, Eg. 82, 4 (F. XI 128); F. II 86; s. sára linnas, id., ÓH. 48, 7; s. stála, id., F. II 276, 2; s. hildar klæða, morcus, con-*

cutiens lorica, vir, *Skáldh.* 1, 36; *osta sveigir caseos complicans, convolvens, vir gulosus, FR. II 341 (conf. F. IX 241). In compositis: álmsveigir, bogsveigir, braud-sveigir, dalsveigir, dynasveigir, elsveigir, hoddsveigir, hysrveigir.*

SVEIGJA (-i, ða, t), *flectere, lentare*: s. álms, boga, ý, *lentare arcum, Mb.* 11, 2 (*F. VII 16, 2*); *Sturl.* 6, 1, 1; *Höfuðl.* 14; *hröna sveigir lauk unda malum inflectit, Orkn.* 50, 1. S. hala, *demittere caudam, H. hat.* 21; s. rokk *versare colum, Rm.* 16; s. hörpu *citharam pellere (nervos citharæ tendere), Og.* 27; s. hjarta ok síðu frá bódorðum, *animum et mores a præceptis flectere, avertere, abducere, Gd.* 50; s. e-t at e-m *imputare cui quid, suspicionem alicujus rei habere de aliquo, Skáldh.* 3, 44. *Parti. act. sveigjandi, vide mansveigjandi; parti. pass., sveigðr: reip, sveigð at síðum, vincula lateribus adstricta, Söll.* 37; *sveigðr þrómr inflexus margo, inflexa trabs marginalis, Mg.* 20, 1; *sveigðr álms arcus intensus, Me.* 3, 2; *sveigðar sárs árar vibrati gladii, Sturl.* 5, 4, 1. *Negant interpp., ad Og.* 27, *genio sermonis convenire, hoc verbum per ei scribi in syllaba priori, qua de re in utramque partem disputari potest; interim ad Rashium in Lestrarkver, Hævn.* 1830, pag. 35—36.

SVEIGR, m., *ramus flexilis, vitilis (sveigja), gen. sveigar et sveigs; sveigar kór noxa rami, securis, Eg.* 38. *Norv. Sveig, ramus flexilis, vitilis, ramus pini, betulæ aut salicis, it. Svi, Svije, Svæge, arbor tenera, isl. svigi, circulus nasus cingendis, it. virga, Dropl. maj. c. 13; ramus, Vápn.* 15. — 2) *arcus, SE. I 571, 1; II 478. 561. 621.* — 3) *velamen capitis muliebris, ut puto, pannus vel linteam, capiti in orbem circumvolutum (simile nostro klútr bundinn í gjörð). Idem sentire videtur Interpres in Gloss. Nj.: „sveigr, redimiculum, ornamentum capitis muliebre, ut videtur, circulari forma præditum: vix autem, ut Glossator ad Laxdælam, Jonas Gissuris, hringfaldr, calyptra in orbem curvata”. Sveigr var á höfði, peplum circulare erat in capite, Rm. 16, ubi in Gloss. confertur cum krókfaldr in Laxdæla, contra ea quæ mox e Gloss. Nj. allata sunt. In Ld. c. 68 occurrit sveigr á höfði mikill, et in Clavi metrica Lopti, str. 52 (ed. 1793, str. 61); hvitr sveigr. Götin sveigar, quæ velamen capitis diligenter curat, GS. 6; h. l. forte legendum est gættin sive gættin. In appell. fem.: sveigar sága *nympha pepli, femina, Nj.* 78, 1; *sveigar þöll tilia pepli, id., Hild.* 12, 1; *sveigs þöll, id., Ag. (Einar Gilsson).**

SVEIGÐIR, m., *Odin, id. qu. Svegðir, F. I 29. Sic variat Sveigðir et Svegðir, nomen regis Sveoæ, F. VIII 2; AR. I 258, 2.*

SVEIMA (-aða, at), *grassari, de igne: brimi, hyrr sveimadi, SE. I 508, 5; F. VII 15, 2; markar bdl sveima incendium grassari, Mb.* 7; *Ha. 117. Labi, ferri, de sole: heims vafrogi sveimar of várum hnössvin, sidus calesce amicum nostrum superlabitur, SE. I 330, 3. Vagari, spatitari, deambulare: sveim-ar rygr ok feima, SE. II 490.*

SVEIMADR, m., *qui grassatur (sveima), vide compos.: fólksveimadr.*

SVEIMR, m., *grassatio, turbæ, tumultus, F. II 250, 2; de tumultu hostili, pugna; brynjadr í sveim, Sturl.* 9, 34, 1. *Plur., sveima sökkrvir inimicus turbarum, pugnarum, vir imbellis, Hallfr. sec. membr. 132. Vide járnsveimr. Cognatum est svimr, vibratio, in elds svimr, ignis volitans, Sks. (GhM. III 344, v. l. 2).*

SVEIMUN, *sveimon, f., motus vibrabilis (sveima): hyrr er á sveimun (sveimon) ignis huc illuc volitat, FR. I 519, 5; 434 v. l. 4.*

SVEIMÞREYTI, m., *tumultum bellum urgens, persequens, bellator, præliator (sveimr, þreytir), SE. I 644, 1. sec. Cod. Reg.*

SVEINN, m., *filius, Rm.* 38; *Am. 75; Mario s. filius Mariæ, Christus, SE. I 448, 3—4; Grundar s. filius Telluris, Thor, SE. I 282, 3. — 2) juvenis, absol. de Thore sub adolescentis specie, Hymk. 18, conf. SE. I 166. l. 16. — 3) vir fortis, miles, Krm. 23; H. 31, 2. — 4) famulus, spec. coquus, líza: Þjón geri ek þann at sveini, Þjóðólf læt ek mat sjóða, Snegl. — 5) vide composita: kögr-sveinn, mataveinn, et formam svenn.*

SVEIPA, f., *præcinctorium, περιζωμα, quali utuntur operaria, opifices, coqui: „önn ef illa seal (kenna kono), þá ær hon kænd við hvætmæna hervelekt, þat ær hon ær stýrandi, þval ok svæipv, hryðv”, &c., SE. II 430; Ísl. II 76, de Thorbjarga Katla venefica: hon sækir þá sveipu sína ok veifði upp yfir höfat sèr, gerði þá myrkr mikit at þeim Geir, et p. 77: Katla skók þá enn sveipu sína. Apud Islandos orientales (v. c. Hornfringos) sveipa est id. qu. svunta (G. Magnus in Gloss. Ed. Sam. Tom. I sub v. skyrtá; Dan. Forklæde, nobis svinta, sveipa). Norv. Sveipe, semicinctium sine thorace (pectoralis), tantum domi usurpari solitum.*

SVEIPA (-aða, at, et sveipta, -ða, t), *obvolvare, involvere, circumdare: þeir vilja Gissur geirum sveipa hastis circumdare, armis circumvenire, opprimere volunt, Sturl.* 6, 15, 15; *de crispa coma: (hún) kvæð hári mínu sveipat í enni, dixit capillos meos sua sponte se crispare in sincipite, Korm.* 3, 5, *ubi in præced. prosa: „hárit er sveipt í enniu”, coma in sincipite crispata est. — b) impers., cum dat., vodium sveipar, vela raptantur, vento vehementer extenduntur, Skáldh. 5, 44, ubi sveipa transit in notionem verbi svipa. — c) in compos.: hardsveipaðr, hræsveipaðr. — 2) Anomala sunt, præp. sveip, impf. sveip, parti. pass. sveippinn: a) præp., Sigurðr sveipr hana í rípti eam stragulis obvolvit, Bk. 2, 8. — b) impf., cum acc., ek sveip, hann sveip skálar utan sílfri, patellas auro extrinsecus obduxi, obduxi, Völk. 23. 33; kona sveip (karl) rípti linteo involviti, Rm. 18; cum dat.: sveip sínum hug animum huc illuc versavit, sec. signif. verbi svipa, Bk. 2, 13. — c) parti. pass., eldi sveippinn igne circumfusus, Fm. 42; FR. I 439. v. l. 8. Vide compos.: ógnasveippinn.*

SVEIPINFALDA, f., *femina gigas, SE. I 552, 2; II 471. 555. 615.*

SVEIPR, m., *subita conversio, mutatio, vel impedimentum*: s. varð i för, iter, cursus subito impeditus est, *SE. I 134*, 3. — 2) capitagemen, velamen capitis, *peplum, SE. II 494*, cum *superscripto h.* (i. e. hufuddákr). — 3) *versator, rotator*: öldu sveipr rotator unda, *remus, F. II 182*.

SVEIPVÍSI, f., *id. qu. svipvisi, animi astutia, fallacia, versutia* (sveipr, -visi), *Am. 70, conf. 7*.

SVEIT, f., *catus, homines*: — a) *absol.*, *SE. I 558*, 2; *Lb. 24*; *plur.*, sveitum þekkr hominibus acceptus, *Gþ. 6*. — b) *periphr.*, *sing.*, lýða sveit catus populorum, *homines, Ód. 7*; seggja s., *id.*, ræsir seggja sveitar rex hominum, *deus, Has. 51*; *plur.*, seggja sveitir homines, *Lb. 27*; fjóða sveitir mulieres, *Merl. 1, 49*. — 2) *territorium*: Satlris sveit provincia Satiría, seggja kind Satirris sveitar, *incolae prov. Satiría, F. VII 42*, 2. — 3) *sex viri, SE. I 532*. — 4) *vide meginsveit*.

SVEITA (-ti, tta, tte), *sudare, intrans.*, s. ilm ok feiti, *soavem odorem et pinguedinem sudare, de cedro, Nik. 79*. — 2) *SE. I 656*, 2 *pro sveita Cod. Reg. habet sveit á o*: ek það sveit á Geitis gláð, *hortatus sum viros in navi (nautas)*.

SVEITLI, m., *sudor*: s. sára þorns sudor gladii, *sanguis, svanr sára þorns sveita cygnus sanguinis, corvus, F. III 147*; elris sveiti sudor alni, *ignis (sudorem ligno exprimens), Nj. 136*; vopna s. sanguis, *Vigl. 12*, 2. — 2) *sanguis, cruor, Vafpr. 21*; *Grm. 40*; sveita stökkinn, *Sk. 2, 16*; *Fm. 32*; *Gha. 4*; *Krm. 3, 6*; *Korm. 17, 4*; *F. I 179*, 2; *Orka. 15, 2*; *Mg. 34, 3*; *G. 22*; hendrok færtr við sveita manus pedesque cruore perfusi, *SE. I 372*, 2; sveita döggr ros sanguineus, *sanguis, Nj. 134*; sveita bekkir rivus sanguinis, *SE. I 606*, 1; sveita már larus sanguinis, *corvus, ÓH. 218*, 2; *Mb. 18*, 1; sveita svanr cygnus sanguinis, *id.*, *Korm. 14, 1*; *SE. I 488*, 1; sveita nagr ales sanguinis, *id.*, *SE. I 310*, 4; rauð sveita græn (á) sámleitureit járnöxu faxa cinereo lupo rostrum cruore tinxit, *SE. I 490*, 3. *Proz.*, *de cruore serpentis, FR. I 159*; *Norr. Sveitz, cruor macetati animalis*; *Germ. Schweizr cruor, in Hirsch-Schweisz, Schwein-Schweisz.*—3) *Vide compos.*: dígulsvæiti, dýrsveiti.

SVEITTR, *sudore perfusus* (sveiti), *vide meginsveittr*.

SVEIÐ, f., *bellona* (Valkyrja), *SE. II 490*.

SVEIÐA, *id. qu. sviða, ustulare*: sveiðanda spjót hasta urens, *prausta, FR. II 29*, 1, ubi in *prosa præcessit*: síðan heitir konungr broddspjót i eldi.

SVEIÐLI, m., *regulus maritimus, SE. I 546*, 1; *II 468*, 614 (*II 552 tantum cernitur s. . . de*); *FR. II 21*, v. l. Sveiða hrcinn maclis reg. maritimi, *navis, SE. I 440*, 3; sveiða vángr oampus pirata, *mare, sveiða vángs vigg, navis, ÓT. 40*, 1, *vide viggolcið; aliter F. I 164*, 2, *vide viggmeiðr*.

SVEIÐUÐR, m., *bos*: mækir sveiðuðs, *machara bovis, cornu (potorium), Y. 29*, 2.

SVEKKVIR, m., *id. qu. sekvi, sökkvir, inimicus, G. 28* (F. V).

SVEKR, *SE. I 506*, 3, *adj. ut puto, incerta signif.*; of svek húa, *forte: per odes humidus, cogn. svækja, udor, pluvia*.

SVÆLA, f., *vapor, vide reyksvæla*.

SVELDR, *vide sub svella* (-i, da, t).

SVELGJA (svelg, svalg, solgit), *devorare, deglutire, absorbere*: svelgr hann allan sig-föðr lupus deglutit totum S., *Æd. 59* (SE. I 192); agn svelgjandi escam devorans, *Lil. 60*; áttbogi ylgyar svalg ná, *SE. I 478*, 2 (*impf. ind. pl. solgu*: þeir solgu fast drykkinn, *Grett. membr. Upsal. c. 17*; *impf. conj.*, 3. s. sylgi, *Nj. 105*); ylgr fær solgit blóð, *SE. I 664*, 1. — b) *aurire, lambere, consumere, de igne, Y. 17*, 47; *Ha. 114*, 2. — c) *metaph.*, *de domo, homines recipiente*: jóg-tanni leygs svelgr, en etr cigi lið maana, domus devorat homines, non manducat, *SE. II 194*, 3; Eljudnir vann solginn Baldr, *Elj. (palatium Helæ) Balderum devoravit, A. 9*. — d) *solginn, adj., avidus, SE. I 280*, 2.

SVELGJA (-i, da, t), *devorare: pass.*, ormr svelgðis, *anguis devoratus est (a femina), Ag (Arngrimr)*.

SVELGR, m., *qui devorat* (svelgja), *vide compos.*: hleifsvelgr, hressvelgr, hvelsvelgr, ljúfvelgr, lyfsvelgr. — 2) *mare, SE. I 574*, 1; *II 479*, 562, 622; áttall svelgs accessus maris, *Nik. 19*; *pros.*, vortez marianus, *SE. I 378*; *ÓH. c. 195*. — 3) *gladius, SE. I 567*, 2; *II 477*, 560, 620.

SVELL, n., *glacies*: — a) in *appell. argenti*; s. handar, liðs, leggjar, *glacies manus, articuli, brachii, argentum, SE. I 402*; *de patera argentea, svelll handar brast i þrjú, Ag. (Einar Gíls.)*; handar svella hlynr, vir, *SE. I 416*, 1; s. dalnaundar glaciis manus, *argentum, SE. I 402*, 2. — b) in *appell. gladii*: s. sárs dreyra glacies sanguinis, *gladius, Sturl. 5, 5, 1*; s. dreyra, *id.*, vide dýfnúss, *Vigagl. 27*, 3; fetilis sv. glacies baltei, *gladius, Höfuðl. 8*; *plur.*, fetla svelll, *gladii, HS. 1, 2*; s. söknhattar (galeæ), *id.*, vide svellrjóðr, *Hg. 9*; þremja s., *id.*, svellandi þremja svells, *præiator, Eb. 17*, 2. — 2) *metaph.*, *de summo animi dolore, svellit*, þat af sorgum kól, *glacies, gelicidiso dolorum concreta, Skáldk. 1, 2*, *cfr. iss, jökull, kaldt i brjósti, þýdni sorgir.* — 3) *Vide composita*: álmsvell, armsvell, bógsvell, fólksvell, gnan-svell, hjálmvell, ramsvell.

SVELLA (svell, sval, sollit), *turgere, tumescere*; sjór svelr mare intumescit, *FR. II 73*, 2; húfr svall aqua turgebat, *maduit, F. II 259*, 2; *de femina ægrota*: þáll nam sveigs at svella, *Ag. (Einar Gíls.)*, *de qua ante lá þrútin. Perf. part. sollinn, qui intumuit, i. e. turgens, turgidus, tumens, tumidus, inflatus; de mari*: sollit haf pelagus intumescens, *SE. I 500*, 3; sollinn sær, *Krm. 2, 3*; sollinn eli vento turgens, *effervescentis, Hk. 35*, 2; *de navi*: sollinn hrími þrúna vel salsa aspergine tumidus, *Mg. 20*, 3; sollinn hlèborð latera aquis turgida, *madida, Hk. 18*, vide veðrsollinn; sollit hold caro tumefacta, *F. XI 198*, 2; hjórtu sollin blóði corda sanguine tumefacta (inflata), *Gha. 42*; tröllmarr trýni sollinn lupus rostra madens (sam-

guine), *F. II 316*, 2. — *b)* *metaphorice, de affectibus animi: intumescere, effervescente, exarsuare* (ut *Ovid. Heroid. 8*, 57: *ora mihi pariter cum mente tumescunt*): *de animositate, módr svall málmþings meidum, Hg. 27*; *harðsnáinn hugr svellr í brjósti, FR. I 519*, 4; *hugþrátið hjarta svellr, SE. I 488*, 4; *sollinn bergjarls brúðar vindr tumidus ventus gigantidis, i. e. magna animi fortitudo, SE. I 252*, 2; *ofrhugi svellrjöfrum, Hh. 73*, 4; *de ira: módr svall Meila brúður, íra æstuabat, SE. I 278*, 1; *heipt svall í Högna, SE. I 436*, 3; *sonum mínum man svella* (o: hugr), *Krm. 27*; *sorg svall móður* (dat.), *Ag. (Einar Gílls.)*; *de fervescente pugna, Gunnr svall, SE. I 428*, 3; *órói svellr, Sturl. 6*, 9, 1; *sútir sullu mér dolores mihi ingravescant, Söll. 38*; *synd hans svall scelus ejus æstuavit* (erupit), *Söll. 5*.

SVELLA (svelli, svelða, svelt), *tumescere, tumidum, turgidum reddere, hinc subst. verb. svellir. In usu sunt tantum part. act. et pass.:* — *a)* svellandi: *svellendr þremja svells gladium (sanguine) turgidum reddentes, madefaciens, cruentans, i. e. præliatores, viri, Eb. 17*, 2; *qui fervere facit, ciet, incitat (pugnam), vide böðsvellandi, elsvellandi, gnýsvellandi.* — *b)* sveldr, *turgidus, aqua madidus: sveldr húfr, Svörr. 63*, 1; *halr sveldr af harmi, vör animi dolore turgens, Skaldh. 1*, 49; *metaph., amplius, ingens, harða sveld útböð evocatio ad militiam, late patens, aut severe exacta, Ha. 289*.

SVELLIR, *m., qui tumidum, turgidum facit (svella, transit.): sv. söknvallar locum prælii (sanguine) turgidum reddens, bellator, SE. I 676*, 1; *s. imo pugnam ciens, præliator, vör, Go. 4. Vide composita: ógnsvellir, rögsvellir, þrymsvellir.*

SVELLR, *adj., tumidus, turgidus; item: latus, amplius, spatiosus: svellt beltí zona laza, ampla, Ag. (Einar Gíllson), nisi accipiatur pro neutr. part. pass. sveldr, vide svella, transit., b.*

SVELLRJÓÐR, *m., glaciem rubefaciens (svell, rjóðr): söknhattar s. glaciem galeæ (gladium) rubefaciens, bellator, Hg. 9*.

SVELLVIFADR, *glacie tectus (svell, vífadR), de insulis, FR. II 73*, 2.

SVELNIR, *m., Odin, id. qu. Svölur: Svelnis skyrta indusium Odinis, lorica, Krm. 12*.

SVELR, 3. s. *præs. ind. verbi svela, qu. v.*

SVELTA (svelt, svalt, soltið), *esurire: svalt þú húngri heill esuribes fame sanus et valens, Æd. 63. Perf. part. soltinn, jejunus, famelicus, Bk. 2, 44. 47; Gha. 10*. — *2)* *mori, Hm. 7; Merl. 1, 7; Bk. 2, 6. 60; impf. conj. sylti, Og. 13; Ghe. 45; láta mann svelta, facere ut quis moriatur, interficere quem, Bk. 2, 11; Gha. 3; FR. I 258*, 1; *II 271*, 2. *Perf. part. soltinn, mortuus, interfectus, Sk. 3, 11; cfr. AR. I 23. not. c.*

SVELTA (-ti,ta,t), *fame necare, transit. verbis svelta, svalt; sveltir syntórngo, Am. 53*. — *2)* *interficere; pass.: láta sveltas fa-*

cere se interfici, i. e. mortem voluntariam sibi consciscere, Og. 17.

SVENN, *m., id. qu. sveinn (Dan. Svend), Plac. 23.*

SVÆNSKR, *adj., Svecicus, id. qu. sænskr: s. horr, F. II 316*, 2; *svenska menn, F. II 318*, 1; *svenskar byggðir, F. V 119*, 2. *Pros., svenskr, F. X 392* (Svíar).

SVERA, *f., socrus: þ er frilla grqm sverv, SE. II 491*, 2. *Vide mox sværa.*

SVÆRA, *f., socrus: sværa heitir vers móþir socrus dicitur mater mariti, SE. I 538; Am. 94*; *s. Nönnu, Frigga, mater Baldari, Nannæ mariti, SE. I 304*: *s. Sífjar, Tellus, mater Thoris, Síva mariti, SE. I 320. Moesog. Swaihro; Soc.: swär, socer, swära, socrus (swärfader, swärmoder, swärföräldrar), swärson, gener, swärdotter, nurus. Dan. Sviger-, Germ. Schwieger.*

SVERFA (sverf, svarf, sorfit), *limä persequi, polire, limare, it. limä deterere, cum acc. — 2)* *metaph., vehementius urgere, vezare, cum dat. (subint. præp. at, sverfa at einum): selju gandr sverfr þeirri Gestils ált, ventus navim illam vezat, adurget, Eg. 60*, 3. *Conf. svarf, svarfa, svörfun.*

SVERJA (sver, eór, svarit), *jurare. Plures formæ sunt impfii: svör, FR. III 393, plur. svoro, Grág. II 410; Frþ. c. 46; svört, F. X 396, pl. svörro, F. X 416; de svoro, Mb. 7, vide Shl. VII 15, not. 2. c; svarða, FR. I 178; F. XI 67, unde pass. svörðuz, F. VII 334, ubi sóruz, Mb. 16; F. VII 205; supinum svarit, sed sorit, Fsk. (allt störmenni hafði eíða sorit til þess, at þeir sculdí Knút konung taka til konungs fyrir Noreg, ef hann kæmi í landit; et mox: var þá honum sorit landit á Eyrarþingi); svorit, Gþl. p. 379. Hér sverjum þess, id hic juramus, Eg. 55, 5; sverja sínar hendr á skriní (i. e. með sínar h.), manibus scrinio impostis jurare, Mg. 24, 1 (F. VI 53). Pass., sensu reflexivo: sverjas (sverja sik) e-m, fidem suam alicui obstringere jurejurando, Mb. 16; F. VII 205; svarðir eíðar, Ghe. 31; svarnir eíðar, Bk. 2, 17, 19.*

SVERRANDI, *part. act., qs. a sverra, gravem facere, gravare, ingravare (svarr), vide hjaldrsverrandi. Hinc subst. verb., sverrir.*

SVERRIFJÖRÐR, *m., rapidum, ætuosum mare (svarr, fjörðr): sverða s., mare gladiorum, sanguis, sverða sverrifjörðar svann, corvus, vide svangljáðr, HS. 6*, 4.

SVERRIFLAGÐ, *n., atroc fallacia (svarr, flagð), malus dolus, Eg. 44*, 1.

SVERRIGJÖRÐ, *f., durum vinculum, cingulum (svarr, gjörð): s. landa mare, SE. I 328*, 3.

SVERRIR, *m., qui gravat, aggravat, accumulatur (sverra): s. sægs sólar cumulator auri, vir, SE. I 506*, 1. *Hinc nomen Sverrir (a svarr), ut Snerriir (post Snorri))a snarr.*

SVERTING, *Sturl. 5*, 4, 2, non puto respicere ad Svertingr, *ibid.* 5, 5, 5. *sed legendum esse sverðing, i. e. sverþing, id. qu. sverriþing, conventus gravis, sverðing fetils stinga, gravis conventus gladiorum, pugna.*

SVERÐ, *n.*, *ensis*, *Vsp.* 47: taka við sverði *c-s ensei* alicujus accipere, i. e. nomen dare cui, inter satellites recipi, *ÓH.* 41, 2, unde sverðtakari, *F. IX* 257. not. 6; 508, not. 6 et *Fsk.* 12; sverða nes, promontorium, terra ensium, clipeus, *Hg.* 33, 7 (conf. sverðfold); sverrifjörðr sverða mare ensium, sanguis, *HS.* 6, 4; sverð Heimdalar, caput, *SE.* I 100, cf. I 264; s. máls, munna, lingua, *SE.* I 540. Sverðum, *Vsp.* 33, proprio sensu accipitur de ensibus flumine volutatis, vide *Lex. Mythol.* sub v. slidr, quod ut de amne quodam Indico dicitur, sic Saxo quoque (ed. Steph. p. 16) memorat „præcipitis lapsus ac licentis aquæ fluvium, diversi generis tela rapido volumine detorquentem, eundemque ponte meabilem”. — 2) membrum virile, *Grett.* 80, 1; *SE.* ed. *Rask.* 223, var. 2 ex *Ed. Resen.*, ut lat. hasta et calamus (*Isidor. Hispal. Orig.* 9, 1). — 3) vide compos.: hlemmisverð (pros. hölmisverð, ensis ad monomachiam idoneus, *FR.* I 416).

SVERÐÁLFR, *m.*, *deus ensis, pugnator, bellator* (sverð, álfr), *ÓT.* 43, 2; *Sturl.* 7, 30, 3.

SVERÐAT, *n.*, *deriv. a sverð, vide van-sverðat.*

SVERÐAUDAIGR, *adj.*, *dives ensibus, multos enses possidens* (sverð audigr), *ÓT.* 90 (*F.* II 56; *SE.* II 152, 2).

SVERÐBAUTINN, *gladio cæsus, percussus* (sverð, bautinn), *Hg.* 5, 1.

SVERÐBERENDR, *m. pl.*, *gestatores, lactores ensium, pugnatores, viri* (sverð, bera), *Y.* 18, 1.

SVERÐDYNR, *m.*, *strepitus gladii, pugna* (sverð, dynr), *Mg.* 34, 5. Sverðdyndiðr, præliator, legendum puto, *Mg.* 9, 1, pro sverð dýrt viðir.

SVERÐDEL, *n.*, *procella gladii, pugna* (sverð, el): sverðels þollr thallus pugna, bellator, *Ód.* 2; sverðels hötuðr (hvötuðr) incitator pugna, rex bellicosus, *Merl.* 2, 60; sverðels framr prælio clarus, bellicosus, *Fbr.* 44, 3 (*Ghm.* II 402).

SVERÐFEN, *n.*, *liquor terræ, flumen, fluvius* (sverðr, fen), *per tmesin cohæret*, *SE.* I 296, 1, vide sverðrunnar.

SVERÐFISKR, *m.*, *pristis*, *SE.* I 579, 2; *II* 480. 564. 623.

SVERÐFOLD, *f.*, *terra, solum gladii, clipeus* (sverð, fold): Freyr sverðfoldar Divus clipei, præliator, bellator, *F.* I 26 per tmesin, aliter *Hg.* 5, 2.

SVERÐFREYR, *vide sub fri.*

SVERÐGAUTAR, *m. pl.*, *dii ensium, pugnatores* (sverð, gautr), *Mg.* 31, 9.

SVERÐGELMINGR, *m.*, *pars gladii*, *SE.* II 620 pro sverð oc gelmingr, *SE.* I 568, 3.

SVERÐHRIÐ, *f.*, *procella gladiorum, pugna* (sverð, hrið), *Plac.* 33.

SVERÐJÁLMR, *m.*, *strepitus, crepitus, fremitus gladiorum, pugna* (sverð, jálmr), *F.* II 322, 1.

SVERÐLANGR, *adj.*, *longa pertica instructus* (sverð = brandr), *epith. navis, lectio membr. E, metro invito, pro súðlangr*, *ÓT.* 40, 1.

SVERÐLEIKR, *m.*, *ludus gladiatorum, pugna* (sverð, leikr): gera sverðleik prælium committere, *ÓT.* 31, 1; setja sverðleik pugnan decernere, constituere, *F. V* 237, 1; sverðleikis reginn divus prælii, bellator, *Hg.* 10 (*F.* I 30: *AR.* II 111).

SVERÐLÍTILL, *adj.*, *exiguo membro genitali præditus* (sverð 2, lítill), *Grett.* 80, 2.

SVERÐMAÐR, *m.*, *vir ensiger, pugnator* (sverð, maðr): sverðmanns snyrtigerðr, bellona, már sverðm. snyrtigerðar, larus bellona, corvus, *F. XI* 187, 2.

SVERÐMERLINGAR, *m. pl.*, *fulgidus enses efferentes, librantes, pugnatores, viri* (sverð, merla), v. l. *FR.* I 299, 2; conf. glitra upp sverðum, *Eg.* 47.

SVERÐÓTT, *n. adj.*, *pro subst., magna gladiorum copia* (sverð, -ótt, term.), *ÓT.* 90. Sic Ánótt, magna Anum copia, multi Anes, ab An, nom. viri.

SVERÐR, *m.*, *id. qu. svörðr*: — 1) *cutis capitis, sverðar sec. juncus capitis, coma, Korm.* 3, 10, sec. membr. 132, ubi alii svarðar a svörðr, id., vide sefpeyr. Hæc forma occurrit in voce compos. höfuðsverðr; fragm. vitæ Thorst. Sidukhall. msc.: er þat gott at taka dauða af slikum manni sem þi ert, hjá því sem af vændismanni, sem standa mun yfir þinum höfuðsverðum. In *Esp. Art.* 3, 71 scribitur höfuðsvirðum. — 2) *cutis terræ, cæspes, unde sakaz við sverð (=svörð). cæspitem violare, solum terræ lædere, FR.* I 480. v. l. 5. — J assert „veltir sverða, nequam”, quo intelligi puto servum, operarium, qui circumcisos cæspites solo revellit (sem veltir torfum úr flagi). Hinc saurum ok sverðum, *Vsp.* 33, explicari potest: cum sordibus (limo) et cæspitibus, vide tamen sverð supra a *Lex. Mythol.* ibi citatum. Confer et supra sverðfen et svarðristinn.

SVERÐREGN, *n.*, *pluvia ensium, pugna* (sverð, regn): sverðregns þegnar pugnatores, viri (ut eggmóts menn), *SE.* I 468, 2.

SVERÐRJÓÐR, *m.*, *rubefactor gladii, pugnator, præliator* (sverð rjóðr), *F.* VI 200; *Fbr.* 17.

SVERÐRUNNAR, *SE.* I 296, 1, ubi sverðrunnar fengunnar; hic per tmesin cohæret puto sverðfen, gunnar runnar, o: sverðfen flaut aqua fluebat, gunnar runnar luci pugna, viri, in vocandi casu, ut apostrophe ad auditores carminis.

SVERÐRUÐR, *m.*, *pugnator, præliator* (sverð, ruðr = runnr), *Fbr.* 17., v. l. pro sverðrjóðr.

SVERÐTOG, *n.*, *eductio, vibratio gladii* (sverð, tog), *SE.* I 668, 1; *FR.* II 48, 2, ubi á sverðtogi pro at sverðtogi, in pugna.

SVERÐÞÍNG, *n.*, *convectus gladii, pugna* (sverð, þing): láta s. verða háit (háð), committere prælium, *ÓH.* 13, 1; *SE.* II 192, 1 (*Isl.* II 390, 1).

SVEVÍS, *Hund.* 1, 35, vertitur fraudulens, fraudes docta; derivant vocem ab aliqua partic. sve, radicem vocc. svik, svig, sveigja. *Ed. Sam. ed. Holm. h. l. habet sævnis, videt hanc vocem.*

SVEDIA, *FR.* II 127, v. l. 5, videtur esse femina gigas, et legendum in voc., svedja svarteygða! — 2) nomen loci, Orkn. 81, 6.

SVIAR, m. pl., Sviones, Svoci, *Y.* 35, 1; 42, 2; 47; *ÖH.* 160, 1; 225; *Mg.* 1, 2, 3; *Hh.* 18; Svía kind, *id.*, *Y.* 18, 2; Svía kallar, *id.*, *Mg.* 34, 11; safnaðr Svía, *F.* VII 58, 1; Svía drottinn rex So., *F.* VII 53, 1.

SVIARR, m., manus, *Cod. Worm. pro Siarr*, *SE.* I 66, v. l. 19. cf. sviorr.

SVÍDDU, 3. pl. impf. act. v. svíða.

SVÍFA (svíf, sveif, svißt), ferri, labi; de nave: sneckju brandr knáttí svífa austr með landi, *Ha.* 227, 2; þelli svífr harða fram mót lagar glammi pinus vehementer protruditur aduersus frementes undas, *SE.* I 630, 1; hilmir lét húf svífa í Griksalti, prolabi fecit, *Si.* 10, 1; létu skeiðr svífa á vatn or hverju hróß, deducendas curasti, *Ha.* 291, 1; de sagitta: hagl tviðíðar svífr hart af strengjum, a nervis evolat, *Merl.* 2, 65; de abscisso capite: svíri sveif af bol caput a cervicē defluxit, aufugit (=fauk), *Ód.* 17; de sanguine: svíra vín or sárum sveif of hjarna kleifar, sanguis e vulneribus per caput defluxit, *Krm.* 7; de nive: sjódmjöll knáttí svífa of gaglefás andra, argentum in manas decidit, *Ha.* 258, 3; de ense: penetrare, dynbrimi hress gleas svífr geðveggar gluga, pectora penetrat, *SE.* I 662, 2, ubi proposit. un subintelligi potest. — b) impera., cum dat. subjecti, ferri, deferri: mtr svífr lángt frá víß, longe a femina deferor, *SE.* II 363, 2; 491, 1; sennu sanajörðungum sveif undir itrskíð Endils, hominum corpora sub naves (astu) delata sunt, *Ód.* 23. — c) ire: sveif til skógar in sylvum abiit, *Hým.* 18; láta mildi svífa at höndum manni, facere, ut benevolentia veniat ad quem, i. e. præstare alicui benevolentiam, *Lb.* 11. *Pros.*: svífa til stofu ad cœnaculum se convertere, *Gullþ.*; sumir svífo at nautum ok kötlum ok eldivíði (- fóru eptir n. etc.), *petebant*, *Sturl.* 9, 28 *fn.*; láta sitt samþykki s. til sumu assensum addere, *F.* VII 8. — d) eldi svíðum igne circumfusus, *FR.* I 439, 3, *id.* qu. sveipinn.

SVÍFR, m., mare (qu. mobile, a svífa), *SE.* I 574, 1; II 479, 562 (II 622 svípr).

SVÍFR, adj., clemens, placidus, tranquillus, quietus: eigi svífr qui nulli parciť, *id.* qu. ósvífr, óvægr, *Skáldh.* 3, 26; höggvopn þrífr haldr svífr með höndum tveim, *Nikulðssko.* *Vide* ósvífr.

SVÍFUR, m., gladius (qu. vibratus, a svífa), lectio *Wchart. pro svípuðr* (*SE.* I 565, v. l. 10).

SVIG, n., fœtus, sinus, *id.* qu. bugr (sveigja): húfr fellr í svig dýfa latus navis in sinum undas defertur, vel undas obliquat, *Sœrr.* 63, 1; dorgar dynströnd drífr í svig löndum, mare in sinum terrarum defertur, ad terras appellitur, vel terras fœtus sinuoso circumvolatur, *SE.* I 326, 5. *In prosa:* fara í svig víð e-n, íter facere cursum circum-fœctendo, *Eg.* 12 *fn.*; *Jömsv.* p. 9; fara á svig víð e-n, *id.*, *Sturl.* 7, 21; vinna nokkut svig á e-m (ut: vinna nokkurn bug á), *F.*

VIII 69, v. l. 14; 305 et v. l. 2; freista svigs á, *ibid.* 413. *Vide* svik.

SVIGALÆFI, *Vsp.* 47, et svigalævi, *ibid.* membr. 549, dat. s. a svigalæ igris vibrabilis, mobilis, volaticus, volitans (svig, læ): svigaleivi, *id.*, a svigalei (svig, læ=ley, læ), *SE.* I 194, 4. *Rem sic describere videtur SE.* I 188: Surtr riðr fyrst, oc fyrir honum oc eptir bæði eldr brenandi. Fieri vero potest, ut læ h. l. non significet ignem, et sviga non a svig derivandum sit, sed a svigi, m., ramus, virga, allato sub sveigr, hinc sviga læ, lei, noxa rami, ignis; de Surto *SE.* I 40: hann hefr loganda sveðr.

SVIGÐIR, m., Odin, *id.* qu. svegðir: Svigðis geiri segmentum Odinis, pars terræ, territorium Odinis, Stœcia, siklinger Svigðis geira, rex Sveciæ, *Y.* 14. *Aut est id.* qu. sigðir, inserto v, aut potator (*Angl.* swig, magnis haustibus bibere), propter mulsum poeticum, tribus haustibus evacuatibus vasis: Odrere, Sona et Bodna, *SE.* I 222. *cfr. AR.* I 254.

SVIK, n., *id.* qu. svig, circuitus: hve orð jöfars dólga fóru á svik, quomodo dicta adversariorum regionum circumferrentur, *F.* VI 41, 2; í svik = í svig, *F.* VIII 165. v. l. 15. Sic et *Fjölsm.* 37, svik (*dat.*) vertum „curvori (debilitati), i. e. morbo curvatis (contractis)”; sed h. l. legendum videtur sjúkum ok sárum gaman, agris et sauciis solatium (voluptas). — 2) n. plur., fraus, dolus: verða fyrir svikum annars in fraudem alterius incidere, fraude circumveniri ab aliquo, *Sk.* 1, 33; svik manna fraudes hominum, *Hh.* 12, 2, sed svikamenn insidiatores, *F.* VI 162; svikaråd, dolosa, fraudulentata consilia, *Merl.* 1, 64. *In compos.* drottinsvik. — b) fraudes, præstigæ, *Hund.* 2, 38, 39.

SVIKALL, adj., fallax, fraudulentus, dolosus (svik): contr., sviklar þjóðir homines fraudulentis, *Gd.* 49; sed svikalir, *pros.*, *Hhr. Mb.* p. 227. *Vide compos.*: úsvikall.

SVIKÐÓMR, m., perfidia, proditio (svik, -dómr): svikdóms menn, proditores, turbatores, rerum novatores, *F.* XI 303.

SVIKFÓLK, n., homines fraudulentis, proditores, perduelles (svik, fólk): svikfólks eyðir oppressor proditorum, perduellium, *rez*, *F.* XI 296, 1 (*AR.* II 131, 2).

SVIKI, m., deriv. a svikja, qui fallit, prodiťor, in voce compos. drottineviki. *Fortē* per se occurrit *RS.* 26, ubi sættir svika, pacem faciens cum hominibus fraudulentis, potius quam ut svika sit gen. pl. a svik.

SVÍKJA (svík, sveik, svikit), decipere, fraude circumvenire, fallere, iť. per fraudem efficere aliquid in aliquo, cum acc.; Suttáung svikinn hann lét sumbli frá, Suttungum per fraudem multo spoliatum dedit (i. e. spoliavit), *Hávam.* 112; sveik konung or landi regem per dolum regno elicit, *F.* III 20; sveik ept Ása leiko postea dolo rapuit *Idunnam*, *SE.* I 314, 2, sec. *Cod. Worm.* *Metaph.*, 6x sveik lýða lif í jarðar fúx, securis vilam hominum dolo (i. e. ex improviso) in gramen (humi) dejecit, i. e. hominibus necem adtulit, *Esp. Arb.* I 94; svikinn fró (i. e. fť), pecuniá per fraudem spoliatus, (51)

Am. 52. *Stjörn ad Gen. 48, 11, svikinn explicat per sviptur, spoliatus, privatus: því síðr er ek nú svikinn eðr afsviptur þinni ásjónu, at þar með sýndi Guð mér þitt kyn ok afkvæmi. Vide sykinn et sykja.*

SVIKULGJÖRÐ, *f.*, *id. qu. nikulgjörð, SE. I 496, 2; II 599, 2, et eodem modo construendum, suscepta lectione hristir (hristir), Cod. Worm. (SE. II 450, 3).*

SVILI, *m.*, *affinis; plur. svilar, viri, quorum uxorēs sorores sunt (Græc. ἀδελφοί), SE. II 497 (Lex. B. Hald. et G. Pauli, Eg. p. 356, not. 2, qs. sífli, sívili, svili a síf, sífar).*

SVIMA (svim, svam), *natare (Angl. swim): marir svima equi natant, Fm. 15 (hestar svima, SE. I 60); 3. s. præc. ind. svimr, natat, GkM. II 390; 1. s. præc. conj. ek svima, natem, Sturl. 5, 46 (conf. F. IX 248). Impf., járn svamu i blóði sanguine natabant, perfusa erant, Orkn. 5, 4. Alia forma inserto j, symja, natare, GkM. III 318. 320.*

SVIMMA (svimm, svamm), *id. qu. svima, natare (Dan. svømme; Svæc. simma, samm, summit, id.; AS. swimman): sem már svimmi á báru trúð, ac si larus in æquore natet, Hallfr. sec. membr. 132; ek svimm við eký nato (volito) sub nubibus, Sv. 22, 2. Impf. svamm., pros., F. VII 119. 123. 224. 225.*

SVIMUL, *f.*, *lupa (qs. oberrans, a svima, sveima), SE. I 592; II 484. 627 (II 568 tantum cernitur sim...).*

SVÍN, *n.*, *sus: rftanda s., grunniens, Hávam. 85; gefa svinum pabulum dare suis, Hund. 1, 31; vinna at svinum curare porcōs, Rm. 12; deysja frá svinum, Am. 58; svins lifr, GkA. 23; svina hirðir subulcus, FR. I 431, 1; II 52, 1; svín kemr opt hit sama í akr, prov., Skáldh. 7, 1, quod F. VIII 233 est: opt hit sama svín i akri. Pros.: svínaskinn pellis suilla, SE. I 340; svinaþgli suile, ÓT. c. 53. 55; svínatí, *n.*, *hara, F. X 388; svinbeygja suis instar curvare, SE. I 398; svins sinni stupiditas, Ld. mæc. c. 62.**

SVINN, *adj.*, *parous, SE. ed. Rask. 196, v. l. 10 (hodie svinnr, id.). — 2) in compos., flugsvinn, vegsvinn, propr. fem. adj. svinnr, aut perita volandi, perita via, aut celeris in volatu, celeris in via, i. e. celeriter volans, celeriter viam emetiens, Germ. schwind, geschwinde.*

SVINNA, *f.*, *prudentia (svinnr). — 2) honestas: þat færir aldir frá svinnu, id homines ab honestate abduciit, Has. 10. — 3) modestia: með enga svinnu impudenter, F. I 267. — 4) pros., in signif. 1., kunna sér meiri svinnu prudentiorem esse, ÓH. c. 148.*

SVINNEYGR, *adj.*, *pulchris vel argutis oculis præditus (svinnr, eygr): svinneygr dróa, A. 2.*

SVINNGEÐR, *adj.*, *prudens, vel promptus animi (svinnr, -geðr), Fbr. 22, 1 (GkM. II 288).*

SVINNUGALL, *adj.*, *prudens, vel fortis (svinnr, hugall): dat. s., svinnhuglum, F. IV 98, 1.*

SVINNUGAÐR, *adj.*, *sapiens (svinnr, hugaðr): snót svinnhuguð, Hund. 2, 10.*

SVINNR, *adj.*, *sapiens, prudens: in nom. s. masc., Sturl. 2, 40; Gd. 27; compos. orðsvinnar: GkM. II 174: sá er svinnr, er sá kann, is prudens est, qui se ipse novit. Hrafnk. p. 13. Svinnr et fróðr permulantar. Vafpr. 24. 26; hafa svinna hyggjo sapienti animo gaudere, Hm. 9; svinnr í samliligan ráðum = ráðsvinnr, Gd. 27; metnaðar fellir höfðingjar, þeir er þóttus svinnir, en voru spiltir, Gd. 40; und svinnum-sigrunni, ÓT. 26, 1; svinnir sigrunnar, ÓH. 218, 1, ubi fortis significare potest (Moesog. svinthas). Epith. femina: sapiens, H. Br. 5; konan svinna lepida mulier! Korm. 27, 3; ins svinna man lepida puella, Hávam. 164; svinn móðir Guðs de Maria, Gd. 33. Constructus cum genitivo: s. Gunnar peritus pugna, SE. I 406, 3; hyggju s., prudens, Skáldh. 5, 11; Fróðs meðrs svinna konan, mulier, auri gnara, Orkn. 80, 2; brandelu s. pritus pugna, Sturl. 2, 40, 1; elsku svinnir auðar landar, homines, amori, caritati studentes, próbi, þú, Ag. (Einar Gilsson); s. heilags tafas ok sylgs gnarus (i. e. particeps) sacrae victimae et potus, SE. I 238, 2. Epith. Rhemi: svinn Rín, sciens, i. e. demersi auri conscius, GkA. 28. In compositis: alsvinnr, goðsvinnr, hugsvinnr, kappsvinnr, orðsvinnr, ósvinnr, ráðsvinnr, H. c. 10). Vide formam sviðr.*

SVINNURJÓÐR, *adj.*, *facie lepide, belle rubicunda (svinnr, tjóðr): hvat er svinnurjóðum sveini at ekka? Gullk.*

SVÍNTARR, *m.*, *verres, SE. I 590, 4 (II 484, svinn, tarr: II 568, svinn, tar; Cod. Worm. svintanni; suintarr, II 626).*

SVÍORR, *m.*, *nanus, Vsp. 12, vide sviarr.*

SVIPA (-ada, at), *celeriter movere: — 1) transit. c. dat., hepnar sfjur svipa skipa þróum niðri und kjöli, fortunata tabula fluctus celeriter subijuncti infusae carinae, SE. I 650, 1. Sic in prosa: s. at sér klæðum, vestimenta sibi adstringere, Sv. 6. — 2) intrans., volare, ferri, de nave: skip svipar und segli, Sic. 6, 4 (F. VII 216, 2; 344, 2). Pros., de gladio, vibrari: sverð, er svipar alla vegu, Sfs. p. 548; de flamma: svipaní logi, volatilis, GkM. III 344.*

SVIPA, *f.*, *scutica, flagellum, Lb. 27.*

SVIPALJÓTR, *m.*, *gladius, SE. I 565, 1; II 476. 559. 619, qs. terribilis in motu, qui vibratus terrorem incutit, a svipr, gen. pl. svipa, motus celer, vibratio, et ljótr, terrens, terribilis.*

SVIPALL, *m.*, *Odin, Grm. 46; SE. I 84, 2; II 472. 555. Propr. adj., mobilis, (svipa), vel vultuosus (svipr), conf. svipal.*

SVIPGARR, *adj.*, *truci vultu (svipr, garr = kárr conf. formam svipkárr, de igne (selju rakkí), Ha. 114, 2 (F. IX 356, 2; NgD. p. 78).*

SVIPHUGGINN, *adj.*, *vultu dejecto, ore dejectus (propter abjectionem animi) plur., sviphuggnarr seggri, Nj. 44, 1. a svipr, vultus, et huggja, dejectura, declinare.*

SVIPKÁRR, *adj.*, *vultu truci, terribili*

(svipr, kárr), *F. IX 356. v. l. 5. Vide formam molliorem svipgárr.*

SVIPKENNIR, *m., peritus faciendi impetum (svipr, kennir), præliator, bellator, Hg. 31, 1, ubi forte in versu 7. pro njótr legendum sit njóts, ut njóts s. sit peritus pugnæ, pugnator, a njóts svipr, strepitus, motus, impetus Odinis, pugna.*

SVIPKNÝJANDI, *m., urgens impetum, strepitum (svipr, knýja): hildar garðs s., urgens, ciens pugnares, præliator, bellator, ab hildar garðs svipr, strepitus clipei, pugna, Sturl. 7 30, 4.*

SVIPLEKJA, *f., avis nescio quæ, SE. II 572 (sviplækja, II 488); forte id. qu. lækja-dúdra, tringa palustris, fusca (Lex. B. Hald.; Félag. 1, 17).*

SVIPNJÖRÐR, *m., deus vibrationis, impetus, strepitus (svipr, njörðr): svipnirðir sverða pugnares, viri, ÓT. 90, a sverða svipr, motus, vibratio vel sonitus ensium, pugna.*

SVIPNJÖRÐÚNGAR, *m. pl., divi strepitus (svipr, njörðungar): sverða s. pugnares, viri, id. qu. svipnirðir sverða, Isl. I 163, 1.*

SVIPON, *vide svipun.*

SVIPR, *m., motus celer, vibratio, impetus: sverða s., pugna, HR. 44. 65; gera sverða svip, F. VI 170, 4 (AR. II 574). Metaph.: harma s. vehementia doloris, Skáldh. 6, 35. — 2) turbo, vel res subita: svipr einn var þat, er, turbinis instar erat, quum, Hund. 1, 49. — 3) sonus, sonitus, strepitus, stridor, SE. I 544. — 4) mare, SE. II 622, pro svifr. — 5) vultus, facies, species: yppa svipum speciem suam repræsentare, Grm. 44. — 6) jactura, damnum, desiderium rei subito amissæ: Friggjar þótti svipr at syni, in filio Friggæ (Baldero) magnum damnum factum esse existimabatur, A. 9. Sic pros., F. II 102; VI 222; GhM. II 64.*

SVIPRUNNR, *m., qui movet, ciel, incitat (svipr, runnar): uðdlinn s., vibrator, incitator gladii, pugnares, Fbr. c. 13; sverðs sensus s. ciens pugnam, id., Fbr. 22, 4 (GhM. II 296).*

SVIPSKORBANDI, *m., qui impetum ciel, firmum reddit (svipr, skorða): fleina skúrar seids s., ciens pugnam, committens prælium, vir (in vocativo), Sturl. 7, 42, 7, in qua appellatione tò skorbandi idem est ac festir in ála serkjar elfestir.*

SVIPSTUND, *f., brevissimum temporis momentum (svipr, stund): á s. einni, Hh. 65, 5; s. eina (acc. temporis), id., F. II 280.*

SVIPT, *F. II 86, desiderium, id. qu. svipr 6, quæ forma h. l. forte restituenda sit sec. Skl. II 80 v. l. 2. Alias svipt possit esse forma apocopata pro sviptir, m, eodem sensu. v. c. Isl. II 263: öllum frændum hans þótti mikill sviptir, er hann fór í brott, ubi A. 1 habet svipr, id. Vápn. msc. c. 6: má vera, at Helga þikki sviptir í, er þú strir hann öllu fenu þegar, Vd. msc. c. 20 fn.: Ingi-mundr kvæð sér vist sviptir (sic et Cod. 138) at þeirra skilnaði, ubi impr. habet sviptu,*

unde apparet tò svipt, F. II l. c., esse fem. gen.

SVIPTA (-ti,ta,t), *celeriter movere, removere, raptim auferre, cum dat., s. súðli af jó sellam equo deripere, Og. 3; projicere, s. holdi í svarðar kjapta, Hh. 84; s. vinda ript (dat.), velum demittere, detrahere, Ha. 228, 1. Part act. sviptandi, m., qui projicit, conjicit, disjicit, spargit; pl., sviptendr svafnis látr s. sparsors auri, viri liberales, Grett. 77, 2; sviptendr jóru skriptar, projectiles, concutientes clipeum, pugnares, viri, Ha. 44. Vide ósvipt.*

SVIPTILUNDR, *m., qui disjicit, spargit (svipta, lundr): s. Rinar logs sparsor auri, princeps liberalis, Ha. 291, 2.*

SVIPTING, *f., SE. I 583, 2; sviptingr, m., II 482. 565. 624 filum nauticum consarciendis funibus, velis, ceterisque armamentis navalibus, tomex (Sks. p. 30; Angl. swifters).*

SVIPTIR, *m., qui raptim deripit, aufert, removel, spargit (svipta): s. tjalda qui tentoria navalia removel, refigit, vir, Fbr. 32, 2 (GhM. II 338, v. l. 8, ubi sviptir mendum est); qui loco movet: s. sagna, motor, ductor agminum, Lokius, ut sagna hrævir, SE. I 292, 2; s. auðar, branda, projector, dispersor auri, vir liberalis, Gðð. 35; Isl. II 24, 1. In compos.: gullsviptir, hoddsviptir.*

SVIPUL, *f., bellona (propr. fem. adj. svipall, subitus, tumultuarius), SE. II 490; Nj. 158, 3. — 2) pugna, SE. I 562, 2; II 475. 559. 619.*

SVIPUN, *SVIPON*, *f., motus et vibratio armorum in pugna (svipa): sverða svipon vibr. gladiolum, pugna, Sk. 2, 19. 20. — 2) conflictus: svipun þeirra frá ek snarpa, Nj. 158, 11. — 3) sonitus, SE. I 544, ut svipr 3. — 4) Pros., de conflictu pugnæ, F. VI 78. v. l. 5; VIII 317; IX 257. 311.*

SVIPUÐR, *m., gladius (svipa), SE. I 565, 1; II 559. 619 (II 426 svpvd̄r).*

SVIPVÍSI, *f., vultus minarum plenus (svipviss), Am. 7, ubi vertitur animi fallacia, vide sveipvisi.*

SVIPVÍSS, *adj., vultuosus, vultu ominosus (svipr, viss): svipvissar konur, Sóll. 57.*

SVÍRI, *m., cervix: saurstokinn s., Mg. 32, 2; svira megin robor cervicis, quod in natando inprimis tentatur, SE. I 294, 3; jugulum; svira vin liquor juguli, sanguis, Krm. 7, quo loco sviri est id. qu. in sermone quotid. strjúpi. — 2) caput: sviri sveif af bol, Ód. 17; of svirum super cervicibus, capitibus, H. 17, 2. De rostris navium, ut höfud, hauss: búinn sviri ornata cervix capitibus navalibus, F. VII 51, 2; pl., búinir svirar, Hh. 62, 1.*

SVÍVÖR, *f., femina gigas, SE. I 260, 1, id. qu. svör. Conf. Svilöð, FR. II 370. not. 2.*

SVÍÞJÓÐ, *f., Svæcia, SE. I 298, 2; F. IV 40, 2; Mg. 6, 1.*

SVIÐA, *f., hasta, SE. I 569, 2; II 477. 561. 621. Pros.: Sturl. 2, 13 sub fn.; 5, 35; bjarnsviða hasta ursina, ursis necandis*

idonea, Eb. 58. — 2) incendium (sviða): sviða kveld, Hk. 100.

SVIÐA (svið, sveið, sviðit), *urere, ustulare, adurere, comburere, incendere: logi sviðr bý, Mb. 5; jufurr sviðr bygðir, SE. I 506, 2; stillir sveið hrm, F. VI 55, 1. Part. pass. sviðinn, ustulatus, ambustus, incensus: sviðnir fuglar ambustæ, Söll. 53; á sviðnu landi in incensa terra, Ha. 286, 4; vide hálfsviðinn. — 2) urere, de vulnere: sár sviða vulnera urunt, dolent, ÓH. 193, 2; et impers. mér sviðr, me dolet, mihi dolet, Soerr. 105. Hoc sensu etiam impf. sviðda, v. c. benjar sviðdo, F. VII 349, 1; armar sviðdu lacerti dolebant, Lil. 56, de qua forma conf. liddi pro leið.*

SVIÐARR, m., *Odin, SE. I 38, sec. Cod. Reg., vide sviðorr, sviðurr, sviðrir.*

SVIÐKALDR, adj., *frigore urens (sviða, kaldr): uðr hin sviðkaldá, F. I 165, 2.*

SVIÐNA (-aða, at), *ustulari, aduri, amburi (sviða): Grm. 1; Gk. 3, 10; SE. I 314, 3.*

SVIÐORR, m., *Odin, id. qu. Sviðurr, SE. I 38, ubi Cod. Reg. Sviðarr.*

SVIÐR, adj., *id. qu. svinnr, tantum usurpatur in syllaba sviðr: Hávam. 103; SE. I 606, 1. In compositis: alsviðr, fjölsviðr, glapsviðr, ósviðr, ráðsviðr.*

SVIÐRA (-aða, at), *id. qu. sviða, urere: reiðigall sviðrar mér um iðrin bilis iræ mihi dolet, furit per intestina, Lil. 77.*

SVIÐRIR, m., *Odin, Grm. 49; SE. I 38. 86, 1; II 472. 556. — 2) gigas: Sviðris sund, id. qu. Njúrva sund, fretum Gaditanum, Orkn. 81, 8.*

SVIÐURR, m., *Odin, Grm. 49; SE. I 86, 1. 530; II 472. 556.*

SVIÐUÐR, m., *Odin, SE. II 472. 555.*

SVIÐVÍS, m., *puto, certi loci monstrator (svið, n., certus locus, viss), forte id. qu. leiðarsteinn, SE. I 583, 1; II 565. 624 (sviðviss, II 481).*

SVO, adv., *sic, id. qu. svá, 60; svo-sem, tam, quam, Gd. 65.*

SVOFNA, id. qu. *sofna, obdormiscere, Nikuláskv. 6.*

SVÖL, f., *amnis, Grm. 27; SE. I 40. 128. Vide viðsvöl; propr. fem. adj. svalr, frigidus. — 2) m., apocop. r, vice svölr, Grm. 38. sec. Cod. Reg., pro quo fragm. U et SE. habent svalinn.*

SVÖLD, f., *insula Scolda in Vindlandia, SE. I 400, 2. Sapius Svöldr, gen. Svöldrar, F. II 299; 311, 1.*

SVÖLDU, SE. I 646, 2, *vide svala.*

SVÖLHEIMR, m., *id. qu. svalheimr, F. V 7. 2.*

SVÖLNIR, m., *Odin, id. qu. Svölnir, qu. v. — Svölnis salpenningr, clipeus, a Svölnia salr, palatium Odinis, Valkalla, SE. I 438, 2; Svölnis garðr tempestas Odinis, pugna, vel agger Odinis, clipeus, ejus sœkítifar, pugnatore, viri, Ísl. I 164, 1.*

SVÖLNIR, m., *Odin, SE. II 472; II 556 Svölnir: Svölnis ekkja, vara, uzor Odinis, Tellus, terra, SE. I 280, 1; HS. 17; Svölnis beðja, id., Svölnis beðju reyðr, pis-*

cis terræ, serpens, barð Svölnis beðju reyðar, terra serpentis, aurum, cuius eyðendr viri, Selk. 20; Svölnis full poculum Odinis, pocula, poema, Korm. 8, 2; Svölnis dömr judgment Odinis, pugna, Rekst. 3; Svölnis veggr [Cod. Fris. k. l. habet svölnis ee; tum svölnis est = svalnis = svalins, gen. s. a svalinn, clipeus, et svölnis ea, ora, margo clipei] paries Odinis, clipeus, Ha. 236, 2; Svölnis jel procella Odinis, pugna, Sv. jela sól, gladius, F. II 317, 1 (Rekst. 16); Vide formas: svölnir, svelnir, sölnir.

SVÖLB, m., *mare frigidum, FR. II 83, 2.*

SVONA, adv., *sic (avo, -na), Has. 44. Sic svána, pros., F. V 318; FR. II 473.*

SVÖRFON, f., *luxus, profusio, Am. 72 (svarfa), cfr. FR. I 221, þessi veizla var við mikla sveipan hoc convivium agebatur cum operosa molitione.*

SVÖRGÆLIR, m., *passerem delectans (svörr, gæli): randa sörrva (svarfa) s., delectans corvum, puglator, F. I 94, 2; ÓT. 18. 2, a randa svarfa svörr, passer pugna, corvus (Fsk. 38, 4, habet svrgole sarpa).*

SVÖRGÆÐIR, m., *saturans passerem (svörr, gæðir): Endils s. corvum saturans, bellator, F. VII 92, 1 (AR. II 66) ab Endils svörr passer pirata, corvus.*

SVÖRR, m., *avis nescio quæ, SE. II 489, forte id. qu. svörr, passer. Gunn-svörr passer bellona vel pugna, corvus, per tmesin, ÓH. 48, 3. In compos.: blóðsvörr.*

SVÖRVI, n., *viria, torques globulis vitreis constans, id. qu. súrvi, inserto v: svörrva Gefn nympha viriæ, femina, Korm. 19, 3.*

SVÖRÐR, m., *cutis capitis, gen. svarðar: svarðar land, láð, stofn, caput, SE. I 670, 2; F. III 218, 1; II 313, 2 (Pros., F. VII 227; FR. II 256; hinc hársvarðr, höfuðsvörr). — 2) coma, ÓH. 259, 1; svarðar strönd terra comæ, caput, HR. 32, ubi reida randar orm at svarðar strando gladium librare capiti infingendum; svarðar Gerðr nympha comæ, femina, SE. II 500, 3; svarðar kjaþr os pilosum, hirsutum, de rostro lupi, Hk. 84 (F. VI 403, 2). — 3) caput, ÓT. 96, 2; grön svarðar barba capitis, coma, SE. II 500, 4; svarðar þáþtr funis capitis, coma, Snjársk. Possunt tamen omnia hæc loca non minus apte referri ad signif. 1. — 4) funis anchorarius e corio rosmari, F. II 17, 1; SE. I 630, 2 (pros., F. IX 521, v. l. 2; 523, v. l. 3; hinc svarðlykktja, F. VIII 216; svarðreip, Sks. p. 184; svarðreiði, F. VI 147; VIII 440; Sturl. 7, 53; svarðsvipa, F. VII 227. 352. Angl. sward, Dan. Svær, tergilla). — 5) cutis terræ (Plin. Hist. Nat. ed. Bip. 31, 30), solum terræ, superficies terræ comans, graminosa (hod. in grassvörr, jarðar svörr), cæspes vivus (Angl. sward); metaph. de terra, ut fundo maris, FR. I 480, 3, ubi: höldum hann bergr, en við svörrð sakas forte restituendum sec. v. l., öldum h. b., en við jörrð sakaz. — 6) Svarðar dóttir, Hilda bel-lona, Högnii flia, dici videtur FR. II 32, 2, ita ut svörrð ratione homonymica sit id. qu. Högni, quatenus Högnai, ad begna, significare potest eum, qui cœrcet.*

SYGJA, *f.*, *id. qu.* syja, *tabula navis*, inserto *g*: land sygju, mare (ut súða land), *SE. I 324. Vide* kjölsyrja. *Sic et sygja per g scribitur F. VIII præf. pag. 20. lín. 9.*

SYGNIR, *m. pl.*, *incola Sognii in Norv.*, *Sognienses* (Sogn), *Sverr. c. 44*; Sygna væsir, gramr, drottinn, rex Norv., *F. II 53, 4*; *OH. 92, 10*; *G. 22.*

SYJA, *f.*, *singuli tabularum ordines in corpore navis* (vora konnar 9 syjar á hvárt bord, *F. VIII 196, id. qu. hodie* umfar), *pl. syjur*, *SE. I 583, 1*; *II 481. 565. 624.* In universum, *tabula navis*: sjár gnúði á syjo, *Jd. 15*; syjur könnuðu flóð, *Ód. 4*; hepnar syjur, *SE. I 650, 1*; gytlar syjur, *Ha. 293, 1. Vide compos.*: kjölsyrja. *Norv. sýe, verb., ædem ligneam asseribus v. tabulis extrinsecus contigere; subst. syning, contabulatio tecti et laterum ædificiæ lignæ (isl. súða et súð).* — 2) *pro via*, *SE. I 254, 6 sec. Cod. Reg.*

SYKINN *pro svikian* (*y=vi*), *privatus, spoliatus, perf. part. pass. v. svikja*, vide syknin.

SYKJA, *id. qu.* svikja: illa hefir sé er annan sykr, *male agit, qui alterum decipit*, *A. 18.*

SÝKN, *adj.*, *insons*, *Gk. 3, 8*; *Am. 97.* — 2) *liber a poena, immunis poenæ*, *Lb. 31*, ubi *construo*: heill vertu, kross, mark Krista, er kallaz himina vistar lykkill maankyni, syknu af dauða lýðs lækniess, hominum generi, cui ob mortem Christi immunitas poenarum concessa est. *Mæsog.*, blóth svikn sanguis insons, *Matth. 27, 4*; *AS. sokn libertas, immunitas.*

SÝKNA, *f.*, *immunitas a poena, impunitas (syka)*, *Has. 5.*

SYKNIN, *F. V 178, 2*, et *v. l.* sykum, *prava lectio pro sykinn* (=svikinn, *y=vi*), *privatus, spoliatus*, máli sykinn, usu línguæ *privatus, elinguis factus, vide* sykinn et sykja.

SÝLDR, *part. pass. v. sýla*, *congelare* (svell), *glaciatus, congelatus, il. gelidus, de mari: sýld svannafold mare gelidum, Eb. 40, 4 (GAM. 1758, 2; AA. 237 not. a, ubi minus recte scribitur silda per i; it. sildr, congelatiuus, Grett. 52). Pros., verb. intrans.: allt sýldi bæði úti ok inni, omnia, sive intus sive foris essent, congelabant, gelu coibant.*

SYLGGRIMNIR, *m.*, *gigas vorans, vorax* (svelgja, grimnir), *per* trajectionem, *Orkn. 79, 1*, u'i rjúpu s., *vorax gigas tetraonis, accipiter, tetraoni infestus hostis*, rjúpu sýlgrimmis taung, *tenaculum accipitris, manus, hángi rjúpu sýlgrimmis tångar, manu pendulus, annulus.*

SYLGHÁR, *adj.*, *vorticocosus* (svelgr, hárf, *cfr. sögsamr*), *epith. undarum: sylghár bylgjur undæ vorticosa*, *SE. I 500, 4.*

SYLGR, *m.*, *potus, haustus* (svelgja) *gen. sylgjar et sylgs: sjúga sylg sugera potum, haustum ducere, v. c. or súltam ægi, Mg. 34, 11; geta sylg haustum accipere, potum nancisci, Hávam. 17; de feris: órn, ylgr, sára márf for sylg, aquila, corvus, lupus potum accipiunt (edita strage), Isl. I 166, 2; SE. I 490, 4; ÓT. 116; móðr dreyra mót*

fékk at drekka sylg af hvötum bragningi, *HR. 62*; hrapa til sylgjar ad *potum festinare*, *Merl. 1, 36*; s. *Surts ættar potus gigantum, mulsum poeticum, pœsis, carmen, F III 3, 1.* Sylg, *Orkn. 79, 1*, *per* trajectionem *pertinet ad grimnis, vide* sýlgrimmir. *In compos.*: blóðsýlgr (*ÓH. 48, 3*), lyptisýlgr, raubsýlgr. *SE. I 238, 2, construo* sigrunnr hrafn, svinnr heilags tafns ok sýlgs, *victoriosus emissor corvorum* (Odin), *particeps sacre dapis et potus* (i. e. *cruoris sacrificalis*); *de quo loco varias rationes proposui in Comment. SE. ad h. l.*

SYLGR, *f.*, *amnis*, *Grm. 28*; *SE. I 40. 578, 1*; *II 480. 563. 623.*

SYLLINGAR, *f. pl.*, *insula Scilly inter Angliam et Hiberniam*, *SE. II 492 (Ind. geogr. F. XII).*

SÝN, *f. adpectus, conspectus, id. qu. sjón* (sjá): sólar s., *adpectus solis*, *Hávam. 68*; heldr af hlýrni sýn *intercipit conspectum cali*, *FR. I 475, 2.* — 2) *spectaculum*: forkunnar sýn *spectaculum, visum improvisum, mutuum amantium congressus ex improviso, Fjölsm. 49*; þeirrar sýnar *ejus spectaculi*, *Gk. 1 24.* — 3) *evidentia, perspicuitas; res evidens, perspicua*: sýn er, at, *apparet, quod, F. VI 376; conf. Anecd. p. 80*; ok þat er vist opinber sýn, at þeir vilja nú vera bæði biskupar ok konungar, *manifesto apparet.* — 4) *plur., sýnir, oculi, ut sjónir, Korm. 6, 2*; leida guð sýnum *deum oculis videre, Krossk. 22.* — 5) *sol*, *SE. I 593, 2*; *II 627* (sýni, *II 485*; *II 568 tantum cernitur sy.*). — 6) *lorica*, *SE. I 573*; *II 479. 562. 622.*

SYN, *f.*, *Synia, janitrix Valkallæ, gen. Synjar, SE. I 116. 556, 3*; *II 473. 617* (non *cernitur II 557*). *In appell.*: ölbekkjar Syn *nympha triclinit, femina, F. II 249, 3*; Syn geira *nympha ignis* (domestici), *id., Eg. 89, 2*; *SE. I 302, 2*; *per* tmesin *construo* arin-Syn, *nympha saxi, montana, femina gigas, arin-Synjar salvaniðr, qui domum gigantidis frequentat, gigas, arin-Synjar salvaniðs bræti* (sec. *constructionem poetica*m salvanið-Synjar arin-bræti), *oppressor gigantis, Thor.* — 2) *causa, excusatio, unde* nauðsýn, ósýnjo; *it. negatio*: lítir er synja, langt er-at fara, *Harbl. 51, sec. Raskium, ubi synja et fara est gen. pl. a syn, fdr, qs. parum est excusationum, non longum est itionem (itu). Hinc: sœtja syn fyrir excusatione uti, megare, infstias ire, SR. I 116, F. IX 5*; koma syn fyrir sik *se crimine purgare, H. c. 14; vide* synja.

SÝNA (-i,da,t), *monstrare, ostendere, præbere, exhibere* (sýn): s. að *ostendere quid valeas, Has. 22*; s. *tákn signa* (miracula) *edere, G. 19*; s. *valküst cumulos casorum monstrare, stragem edere, F. VII 350*; s. e-m *miskun clementiam exhibere cui, Gdþ. 1.* — *Pass.*, *sýnas apparere, monstrari, o' oculos poni, Has. 33; Selk. 2; conspici, Gd. 13. 16*; mér sýndiz miki *visum est, Vsp. 30*; hitt sýniz mér *raunar, at, id mihi manifesto apparet, quod, Krm. 21 (FR. I 364. 368. 373-4; Isl. I 228). Part. act.: sýnaandi, vide* fleisýnaandi.

SYND, *n.*, *fretum, mare, id. qu. sund*:

synda marr equus fretorum, maris, navis, F. VI 78, 1.

SYND, *f.*, peccatum, delictum, scelus, Söll. 5. 6. 30. 73; G. 20; Has. 15. 17. 25.

SYNDALAUNN, *adj.*, peccati expers, insons, innocens (synd, *f.*, lauss), ÖH. 259, 7.

SYNDAUÐIGR, *adj.*, peccatis scatens (synd, auðigr), Sturl. 4, 14, 4.

SYNDR, *adj.*, natandi peritus (sund), vide compos. ramsyndr. Verbum synda, nature, quod nunc solum in usu, apud Veteres perquam rarum est. Unum locum deprehendi Sturl. 5, 30 inít.: reid Jón þá þegar á brott ok sveinn son hans, ok syndiu vestr yfir Jökulsá, fluvium equis tranarunt, quo loco hodie diceremus létu synda, vel hleyptu á sund.

SYNDUGR, *adj.*, peccator (synd): s. þjónn, Has. 10; syndgum mönnum, Has. 33.

SÝNGJA (sýng: saung, sýng, song: sýngit), canere, sonare; *absol.*, de fidibus, gigjan sýngr, Sv. 83, 3; de telis: járn, spjör, sverð sýngu, Krm. 2; ÓT. 123, 1; Orkn. 6, 1; sverð saung of vanga, Korm. 27, 3; stál sýngu of dólgum, SE. I 680, 2; hjörvar sýngu við hlifur, F. I 172, 3; láta slög, sókna gífr sýngja, F. VII 229; Ha. 286, 2; slíðrtúngur lét sýngja, Hg. 10; svaltúngur rekninga sýngu, ÖH. 48, 6; hátúngur hjalta sýngu, Nj. 146, 1; gyltar sýngu hjalta túngur, Ha. 232, 3; de pugna: hjörva hregg saung hátt pugna fremebat, ardebat, F. XI 142; de strepente fluxu sanguinis: sárlá saung at sverða þingi, F. XI 137, 2. — 2) cum acc., canere, recitare, pronuntiare: s. fræði, Skáldh. 6, 32; bæm, Skáldh. 7, 62; saung, Gþ. 3; saltara, F. VII 352, 2; 353, 2; prima, F. VII 356. *Pass.*, processia sýngz canitur, cantatur, Nik. 74, ut óttusaungr saunzz, F. VII 310. *Absol.*, missam canere, sacra peragere, Gþ. 6.

SÝNGVA, *id. qu.* sýngja, canere, cantare: s. sigrhljóð epínicia canere, Ha. 236, 4; de telis: sonare, Eb. 19, 5; láta slög sýngva, Sie. 13; nema (sverð) sýngvi um höfði þér sjálfum, Hund. 2, 30.

SÝN, *n.*, sol, SE. I 472; II 460, vide sýn 4. — 2) species, tantum in phrasi: til sýnis speciminis loco, FR. II 218, 3 (F. VII 98, c. l. 4) et compos., v. c. til sýni, prospectus, Sv. 22; víðsýni latus prospectus circumcirca; glámsýni præstigiv, Sturl. 3, 30; Ólk. p. 36; missýni fallacia optica.

SYNIR, *m.*, nom. equi, *id. qu.* sinir, SE. I 480, 2; II 595 sec. Cod. Reg.

SÝNIR, *m.*, qui præbet, exhibet, ostendit (sýna): s. trausts constantiam exhibens, vir constans animi, Plac. 20.

SYNJA (-aða, at), negare, infitiari, prohibere (syn): cum gen. rei, negare, infitiari quid, ek synja þess eigi, at, FR. II 129, 1; s. e-s fur annan infitiari quid de aliquo, Og. 22; s. lýta fur sik se a vitii purgare, Gk. 3, 7; s. stórta verka, Mg. 34, 10; s. einhers nolle aliquid, Am. 66; s. hnöggvi sinnar liberalem esse, Ók. 9, 2. — b) cum gen. rei, dat. pers., s. e-m aldrs aliquem vita spo-liare, Sk. 2, 15; Fm. 36; s. e-m fjörs, *id.*, Fsk.;

blöð synjandi andar þjóðum, Gþ. 15; s. brynju eirar loricae quiete privare, loricae non per-cere, Sie. 2, 1; s. e-m máls colloquium ali-cui negare. — c) cum dat. rei et pers.: s. e-m heidri honore privare quem, FR. II 334.

SYNJON, *f.*, denegatio (synja), vide far-synjon.

SYNJUR, *m.*, *id. qu.* sinniör, F. V 65, 2.

SÝNN, *adj.*, perspicuus, evidens, luculan-tus, apertus (sýn), conspicuus, manifestus; compar. sýnni, superl. sýnstr: sýn svipviti, Am. 7. 70; sýn gæfa manifesta fortuna, Orkn. 80, 4; epith. pugna: við sýna Hildar sigða leiku (acc. pl.), in aperta pugna, Eb. 19, 6; þrot var sýnt manifestus erat, apparuit defectus (virium), F. I 46, 2; þat er mér sýnt. at, mihi apertum, persvasum est, Grett. 65, 1; sýnt til sorga aperti animi dolores, animi agritudo manifesto ingruens, imminens, Skáldh. 7, 14. *Neutr.*: sýnt, ut ado., manifesto, Sk. 1, 26; Krm. 10; F. II 330; Eb. 17, 2; Lk. 44; sýnu, cum compar. et superl., *id. qu.* miklu: sýnu betri multo melior, FR. II 48, 2; sýnu lengst multo diutissime; sýna stund (acc. temp.) longo tempore, bene diu, Grett. 65, 2 (pros. Sturl. 7, 19; Gloss. F. XII). *Compar.*, sýnni magis perspicuus: hitt er sýna, at, Hugsm. 33, 2; sýnni sött paci-ficatio melior, firmior, Ha. 190, sec. F. XII ad IX 150, sed tóku sýnni sœtt dat. sing. posit.), manifestam pacem fecerunt, sec. Skl. IX 348; höpp at sýnni, fortuna eo magis perspicua, eo melior, SE. I 652, 1; sýnni konungsefni melioris spei juvenes principes, Hk. 94, 3 (F. VI 417, 1; Fsk. 140, 2). *Superl.*, þat er á sjálfum sýnst, hæc (arma vestesque) in ipsis sunt maxime conspicua, Hávam 41. In compositis: fásýnn, ósýna (pros.: einsýnn, tvísýnn, forsýnn, F. XI 423).

SÝNR, *m.*, filius, *id. qu.* suar (y=u), ÖH. 259, 1 (F. V 107 c. l. 8).

SYNSKR, *adj.*, *id. qu.* spæskr, sænkr, Sveicicus: synskar þjóðir, Svæci, HR. 71.

SÝR, *f.*, porca, scrofa; declinatur ut kýr: SE. I 486: gen. sýr, súr eru augu sýr, SE. II 18; dat., acc., sú (sú ræða) substantem porcæ, Grág. I 427). In cognomine Sigurðr sýr abii in formam masculinam, acc., dat. sýr, gen. sýrs et sýrar (surar, F. X 405), quem-admodum austrátt, ut cogn. viri, genitium facit austráz. Hinc sýrar, Eg. 58, 1, vide-tur construendum cum Ketils, s: meðal bjúgra ríffa Ketils sýrar, inter curvas costas Ketils Porci, per contentum, cum alias Ketil cogno-mento esset höðr.

SÝR, *f.*, nomen Freyæ, SE. I 114, 557. 1; II 474, 557. 617; gen. Sýrar: mar Sýrar filia Freyæ, Hnoss, *í. res pretiosa, de gladio*, F. II 52, 1; Sýr fentanna Freya montium, nym-pha monticola, femina gigas, greppar fentanna Sýrar, mariti gigantidis, gigantes, jastris fentanna Sýrar greppa, cerevisia gigantum, pöðsyr, carmen, SE. I 460, 5. vide fólksýrar.

SÝRA, *f.*, serum acidum (súrr), Grett. 13 (Nj. 130 inít.).

SYRFL, *m.*, regulus maritimus, *id. qu.* syrvi, SE. II 552.

SÝRGARPR, m., *vir fortis seri acidi* (sýra, garpr.) i. e. *vir, qui se sero acido fortiter defendit, cognomen Súr pro nomine Thorbjörna (vide GS.)*, *Grett. 90, 2 de Thorbjörne yxnamoga. Vel sýrgarpr, porcus, per contemptum, a sýr, f., porca, et garpr, aper, vide Gloss. Nj. sub v. börgr, ubi Grett. citatur. Ceterum Grett. l. c. legendum puto sýrgarpr in nom.*

SYRGJA (-i, ða, t), *lugere (sorg)*: syrgjandi mastus, *FR. I 477, 4.*

SYRGA, adj., *tristis, conject. Söll. 30. Syrgillig veröld mundus lacrimabilis, miser, Magn. p. 510.*

SYRPA, f., *mala mulieris appellatio, mulier immunda (sorp, Græc. συρρος)*, *SE. II 629.*

SYRVI, m., *regulus maritimus, SE. I 548, 3 (syrvi, II 552; svrvi, II 469; sorvi, II 614). Plur., syrvar, viri, SE. I 560, 1; II 475 (non apparet II 558), puto: comites Sýrvi, vide sörvar.*

(SÝNA), *operari, opus facere, rem gerere, curare, procurare (derioant a súa, labor); non occurrit in præsentis, vide sýsla, verb. — cum acc., sýsti verk negotium procuravit, rem administravit, RS. 18; sýsti um þörf gesta necessitates hospitum procuravit, Am. 6; cum dat.: þvi er sýst frama, ea re honor (ejus) promotus est, sic laudibus celebratus est (rex), G. 12. — b) Absol., tendere aliquò: sýstot suðr expeditionem fecisti meridiem versus, Hk. 73, 3, conf. nenna. — c) pros., cum acc., F. VI 13; VII 100; cum dat.: þegar hann hefir sýst eyrendum sínum, quum negotia sua absolvit, peregit, F. IX 345, v. l. 8.*

SYSKEN, n. pl., *fratres et sorores, Has. 33, vide systkin (Dan. Søskende).*

SÝSL, f., *administratio negotii (sýsa): þat var góð sýsl ea res bene curata, provisata, F. VI 333.*

SÝSLA (sýsla, -aða, at), *rem gerere, negotium absolovere, peragere, aliquid curare, efficere. Exilitit haud dubie hæc forma verbi, quum occurrit sup. sýslat, Eb. 32 (þykis nú vel hafa sýslat rem bene gessisse), Eg. 60. 84 (p. 727), et hodie sola in usu sit. Sed tamen apud veteres usitatissima videtur fuisse alia forma, nimirum sýsla (sýsli, sýsta, sýst), ubi to sýsta et sýst. (impf. et sup.) prodiit per syncopen vel eclipsisin tou i; nusquam enim occurrit, quantum scio, verbum sýssa, sýsi, in præsentis tempore. Exempla præsentis temp.: guð sýslir þat deus id procurat, efficit, Hk. 73, 6; sá geisli sýslar óþurft, is radius incommodum operatur (assert mihi et mulieri), Korm. 3, 3 (Isl. II 261, 1), ut Anecd. p. 12: sumir sýsla bann ok hölbænir í land vort, procurant, inferunt, important; cum præpos. of: hann sýslir of vina singirnd ille operatur avaritiæ suæ, operam dat., indalget avaritiæ, in avaritiæ lotus est, Eg. 57; nokkvot varð hon sýsla of sik svinneyg drós,*

illa pulchris oculis femina aliquantum sibi operari (suo ingenio indulgere) coacta est, A. 2. Imperf. et sup. sýsta, sýst, vide sub verbo inusitato sýsa.

SÝSLA, f., *negotium: eiga aðrar sýslor alia negotia gerenda habere, Hund. 1, 17; upptekin s. negotium susceptum, opus inceptum, Hugsm. 28, 4; opus, pensum: halda á sýslu opus manibus tractare, pensum accurare, Rm. 14. — 2) præfectura. id. qu. lèn, Ha. 208 (F. IX 479), conf. Epist. Eiríki Archiep. in Hist. eccl. Isl. I 254—5, ubi sýsla, yflrúðkn, goðorð, tanquam synonyma, comparantur cum lendsmanns rættir Norvegorum. — b) id. qu. Adalsýsla, pagus Esthonia, unde Sýslu kind, incolæ pagi Adalsýsla in Esthonia, Y. 36 (AR. I 261, 2) qui mox dicuntur Eistneskr herr. Plur. sýslor, de pagis Adalsýsla et Eysýsla in Esthonia, ÓT. 97, 3.*

SÝSLIGA, adv., *alacriter, strenue, celeriter: sveif s. til skógar, Hým. 18; elta e-n allsýsliga perquam strenue, magna contentione, FR. II 255, 2; sláttra s. operose mactare, Am. 19, ubi órliga, largiter, FR. I 213. (Pros. huggva s., celeriter, cito, F. XI 152; fara s., F. VIII 86, v. l. 7. pro hvatliga, skjóttliga); gánga s. FR. I 433, 1 (AR. I 153, 1); id. qu. greilliga, FR. I 518.*

SÝST, f., *negotium: þeim er þar sýst saman illi ibi contubernii necessitudine juncti sunt, F. X 179.*

SYSTIR, f., *soror, Hávam. 166; vox blandiendi, Hyndl. 1; de monialibus, Lb. 8; s. mána, sol, Sk. 2, 23; s. jöfra de femina principe, F. X 432, 74; s. jötna femina gigas, Hamh. 29; rúna s. porca, SE. II 216, 1.*

SYSTKYN, n. pl., *frater et soror, Am. 96, vide sysken.*

SYSTRÚNGA, f., *sobrina, Am. 53 (systir).*

SYSTRÚNGR, m., *consobrinus, pl. systurungar, Vsp. 41.*

SYSTURDÓTTIR, f., *filia sororis, neptis ex sorore (systir, dóttir), Nik. ti.*

SYSTURSONR, m., *sororis filius (systir, sonr), Bk. 2, 25.*

SÝTA (-ti, tta, tt), *sollicitum esse, moestum esse, moerere, angi (sú): fægjarn sýtir, þótt fullsmelu hafl, ok þikiz válaðr vera, Hugsm. 27, 1; sýta mfi (dat.), anxiam, sollicitam vitam agere, Krm. 22, ut sofa lif; cum acc.: nè sýtig þat mér verðr auðit, de fatis meis non anxius, sollicitus sum, GS. 16; vøtki of sýtik nihil timeo, F. III 28, ut: at sýta ill verk poenitentiam agere peccatorum, SE. II 244, sec. Cod. Worm., omisum in ed. Holm.; cum præpos. við: sýtir ei drengr við dauða vir fortis mortem non timet, Krm. 25; sýtir æ gleyggr við gjöfum sordidus muneribus (acceptis) dolet, Hávam. 48. Fut. part. pass., sýtandi: erat sýtandi dauði mors non dolenda est, Krm. 28.*

T.

T *usurpatur* — a) pro ð (n): lamit (= lamið, lamin), SE. II 202, 2; talit, id., SE. I 556, 3. 569, 1; móthress = móðhress, Plac., ut móttregi = móðtregi, pros., FR. I 172; ángrati pro ángraði, Fsk.; lit = lið, copia, SE. I 384, 3, v. l. 5, sec. Cod. Reg.; vit = við, nos ambo, ambæ, ibid. Pros. þatan (= þaðan), inde, KþK; hundrati pro hundræði, Isl. I 23, v. l. 13. — b) pro nn: leirit = leirinn, F. IX 511 v. l. 12; fótitt = fótinn, pedem, Gloss. Nj.; þklat = þklann, talum, F. IX 528. — c) pro d: vallt = vald, potentia, Lb. 41, not. 44; Gd. 64, v. l. 9; Cod. Fris. col. 117, 8. — d) pro þ: vide arftegi. — e) pro s: Jaritlavc, F. X 397; veita = veisa, uligo, locus uliginosus. — f) pro tt: sæto, át, mæto, beiti. — g) syncopen patiur in apni, pro aptni, dat. s. ab aptan: ausker pro austker, haustrum (geiski, háski, a geit, hátt - hættu). — h) tt pro t in brott (braut), láttir, játta, dættir (vittrir, Oldn. Læseb.; vettra = vetra, Gþl. p. 217; neitta, F. VII 90; hrott, Vem. 22; Plac. p. 38), hatta, hvatta. — i) tt pro kt, in sótti, þótti (sækja, þykja), þetti (þekkja); kveittis pro kveittis, accensus est (ignis), Fsk. 109: en þó at einnhverr bæri litla byrði elds, þá cveittiz þar þó af, er reyrrþæt váro húsin. — k) tt pro nd, v. c. sett þú þá forsending = send þú, sentu, FR. III 207, ut eitt, unum, pro eint, ab einn; pro dd vel dt, kvettu, i. e. kveddu, kveð þú, F. VI 361.

TÁ, f., *digitus pedis*; trè, sigla, rá táar (tár), arbor, malus, antenna digiti, pes, SE. I 542.

TÁ, n., sec. *explicationem S. Thorlacii, a F. Magnusenio adoptatam: colloquium* (tjá, referre, narrare); *ter occurrit, et semper uno eodemque modo, á tði, in colloquio: standa á tði stare in colloquio, stantes colloqui*, Sk. 2, 21; gekk hon tregliga á tði sitja, ok at telja móðug spjöll, íbat luctuose (vel forte potius, invite), ut in colloquio sederet et tristes sermones recenseret, Ghv. 9; tregnar iðir sprutto á tði, surrexerunt in colloquio, i. e. mentio de iis injecta est in colloquio, Hm. 1. — 2) duo viri, SE. I 532, nam, ut tres collegium, ita duo colloquium faciunt, notante F. Magnusenio.

TÁ, *excluso v. pro tvá, duos, acc. pl. masc. a tveir, duo, Íslid. 20. Sic in neutro tau = tvö, Hist. eccl. Isl. II 585, 586, et tav. id., Sv. 19.*

TAFL, n., *alea, ludus aleæ vel latrunculorum; in artibus ponitur: nema t. aleam addiscere, Rm. 38; eða tafl exercere ludum aleæ, latrunculis ludere, Orkn. 49. Hinc taflborð abacus lusorius, Sturl. 5, 48; OH. c. 163; F. X 15; taflþúgr, Gullþ., sacculus latrunculorum.*

TAFLA, f., *tabula, calculus, orbis aleatorius: pl., gullnar töflur, Vsp. 54, in SE. I 202, gulltöflur. Alia forma est töfl, f., pros. F. II 271, v. l. 2. 4; 272, v. l. 2; VI 29.*

TAFN, n. (NgD. p. 84. 88), *victima, hostia, Hugsm. 32, 2; Gauts t. victima Odini sacra,*

de sanguine effuso cæsi hostis, oppos. vár, corpori, Isl. I 307; heilagt taða sacra victima, SE. I 238, 2, ubi construo: hrafnna sigruvai (dat.), svinnum heilaga tafus ok sylgs (aliter Lex. Mythol., p. 536; Ld., ed. Havm., p. 389). Plur. töfn: sæfa munu þeir töfa réttleita, immolabunt victimas justitiæ, Stjörn. — 2) esca, præda, cadaver, Ód. 17; esca: hrafn sagnaði tafni, Krm. 9; tafn fókks hrafn, vörgum, Ha. 69, 2; Krm. 10; var tafn gefi hrafn, Sturl. 7, 42, 5; tafns leitandi hrafnar, Sturl. 9, 19, 2; ylgjar tafn esca lupi, cadaver, SE. I 488, 2; cadaver: örna á tafni, aquila, cadaveri insidens, FR. I 472, 3; sikta hrátt tafn, HR. 17; bola tafn und kló hrafn, Svorr. 106, 1; præda: verða e-m at tafni prædam esse alicui, Korm. 8, 3. — 3) in compos.: valtafa.

TÁG, f., *vimen, SE. II 482; Am. 69.*

TAGL, n., *cauda equina, FR. I 486, 2; Orkn. 75, 2 (Masog. tagl capillus, Spj.)*.

TAK, n., *facultates, bona, res familiaris: tak, þat er átta tyrflinnar, FR. II 303, 3, ubi v. l. est göte, id. qu. flnnskref pag. 180; hinc: takfæð, penuria rerum necessariorum, egestas, paupertas, FR. III 10, et fátakr pauper.*

TAKA (tek. tók, tekitt), *capere, sumere, rapere* — 1) a, cum accus.: t. björns ursos capere, Hund. 2, 17; sumere, eligere: teknir menn delecti viri, Mg. 2, 1; segja má tekna átta tugu borga, captas octo decades oppidorum, Hh. 5, 1 (F. VI 138), vel sec. Hkr. T. VI: segja má átta tugu tekna borga, octo decades captarum urbium, ut tekna sit syncope pro tekinna ut vegna pro veginna, a vega; rapere: jötunn tektr okkr báða, Skf. 10; tanga: svá at hver (rönd) tók adra, ut unus clipeus alterum tangere, Hh. 63, 3; F. XI 304, 2; harmr tók únga sunno, dolor cepit, affectus, oppressus, Sturl. 7, 43, 1; þúng mein taka mik, SE. I 460, 3; teitan tók hrafn lætilla corvum cepit, Kern. 12, 6; taka e-n til landa regem sumere, regno præficere quem, F. VII 334; t. hlátr við hlátri risum risu excipere, Havam. 42; t. efud = efna perficere, Fbr. 3; t. e-n málum sermonem instituire cum aliquo, aliquem compellare, OH. 186, 5, unde recipr.: takar orðum colloqui, Hh. 35, 3; t. dauða mortem obire, G. 3; t. dauða á sik subire mortem, Has. 27; Lb. 19; nauð með þislum, Lb. 12; t. víti e-s á þér poenas dare alicui, Fbr. 16; t. konungs nafn á sik regium nomen sumere, Ha. 310, 1; t. flótta capessere fugam, ex oculis hominum se subducere, Havam. 31. — b) cum dat.: segl taka vindi vela ventum excipiunt, metaph., SE. I 418, 4, hræstr þengill lætr Hildar segl taka mestvum glym-vindi Gavndlar, fortis rex facit, ut vela Hildæ vehementissimum Gondulæ turbinem excipiunt, i. e. clipeum telorum nimbo obicit, in densissimos hostes se infert. — c) absol., cum adv. ad locum, pervenire aliquo: mun ek taka þángat, cone pertigero? Hættl. 55.

56 (ut Nj. 158, ek tek eigi heim í kveld).—
d) incipere, cum infra., sine nota at, Sk. 1, 16; Mg. 34, 7; Nj. 30, 1; cum nota at, Am. 51. 69. — 2) cum prepositione: — a) á, tangere, adtingere: t. á funa, ignem, Grm. 41; taka höndum á snótu puellam brachiis amplecti, FR. I 247, 2; takattu á eggjum aciem (gladii) ne tetigeris, FR. I 441, 3; ek lét verða tekitt á hringa hreytt óskornum nöglum, unguibus non sectis hominem tango, perfrico, Grett. 16, 2; taka á ramri rás corrípere cursum, se in cursum conjicere, Hh. 88, 1. — b) af, demere: t. bauga af basti annulos e fune tiliaceo demere, extrahere, Völk. 8; impers.: taki af mál (acc.), sermo deficiat, Lú. 75. — c) í, v. c. t. í ketil, manum lebeti immittere, manum in lebetem demittere, Gk. 3, 6 (Grág. I 381). — d) til: t. til geira hastam ad manum habere, in promptu habere, ut eam in manum sumere possis, Hg. 33, 17; láta jó taka til jarðar facere equum gramen carpere, Skf. 15 (vulgo: láta hest taka niðr); taka til vigs incipere pugnam, prælium committere, Hg. 30, 3; t. til orðs orðiri, Lv. 6; impers. pass.: svo tekz til ita res evenit, is exitus rei fuit, Sturl. 5, 17, 2, ubi perf. inf. pass. tókuz. — e) upp, tollere: t. upp auð, jarknasteina, tollere opes, lapides, Sk. 1, 13; Gk. 3, 8; incipere, t. upp allan annan hátt, novam a priori diversam rationem inire, novum vitæ institutum capessere, Skáldh. 1, 40; upptekin sýsla opus inchoatum, Hugsm. 28, 4. — f) við, accipere: t. við haðri, Mh. 3, 2; jöfns nafni, Ha. 25, 3; sigri, potiri, F. VI 85, 2; trygðum, fídem datam accipere, Bk. 2, 1; t. við e-m, accipere, pro rege agnoscere, Ód. 9; Mh. 16; við hesti curandum accipere, Sk. 1, 5; við öldri excipere, Hávam. 140. — g) taka slétt yfir tuto pertransire, Gþ. 14.

TAKATTU, *ne ceperis, sumseris, imper. act. v. taka, cum suff. part. neg. at, et pron. 2. pers. þá (tu), FR. I 441, 3, vide taka 2 a.*

TAKMARK, *n., limes, terminus, finis (taka 1 c. mark); pl. takmörk, fnes, Merl. 2, 42.*

TAKN, *n., signum; ít. miraculum, G. 43; Gd. 41; plur. tákn, G. 19; Gd. 14. Alias: teikn, jarteikn.*

TÁKNA (-aða, at), *significare, portendere (tákn), Merl. 2, 19. 21. 97. 98.*

TAL, *n., sermo (telja): t. seggja sermo hominum, Nj. 44, 1; venjaz tali e-s ad-svefari sermone alicujus, i. e. crebro sermones miscere cum aliquo, Orkn. 81, 3; hafa tal teitimála, mentionem facere colloquiorum amatoriorum, Korm. 24, 1. — 2) numerus: tal ára numerus annorum, Merl. 2, 42; t. lángefða genealogia, Vsp. 14; fætta tal numerum minuere, minorem numerum reddere, Sturl. 7, 42, 6; honum liggir talit gerva ei numerus exacte constat (probe novit, quot homines dejecerit), Vigagl. 23. — In compos.: ártal, muntal. Plur., töl, id., hafa töl á numerum inire, numerare, Fær. p. 161; engi maðr kunni þess töl, Knyll. c. 76; ubi F. XI 306: engi kom tólu á.*

TÁL, *f., fraus, dolus, gen. s. talar (Ag), plur. talar (vulgo in sing. est generis neutr.),*

dat. s. tál: af tál fjanda dolo diaboli, Selk. 2; sic in acc., þá vèl eða tál, pros., F. V 172. Plur.: draga e-n á talar, decipere, dolis circumvenire quem, F. III 20; teldr miklum tálum magnis dolis delusus, Alem. 36; perfidia: verða at tálum perfðiam ostendere, perfðe agere, Sóll. 20; mendacium, falsum: hverjum manni er tál at mæla annat, mendacium dicit, quicumque aliud loquitur, F. XI 215, 1; var-a tál, at, non falsum fuit, quod, verum fuit, constabat, Ha. 70. — 2) incommodum, calamitas, malum, de morbo mentali, amentia, nettir með höfðum tálum duris calamitatibus oppressi, Selk. 9, id. qu. grand. noxa, quod ibid. sequitur. Slökkvir, eyðir tála, extirctor incommodorum, malorum, vir benignus, vel fraudum, vir pius et probus, de episcopo, Gþ. 14; Ag (Einar Gilsson). — 3) noxa: tál báls noxa flamma, aqua, de aqua lustrali, stýrandi báls talar, rector aquæ lustralis, episcopus, Ag. (Einar Gilss.), ubi coherent vatni báls talar stýranda, aquá episcopi, aquá ab episcopo (Gudmundo) consecrata. Item: mors, nez: er (menn) sögðu mæð tál Erlings, quando mihi narrabant necem (casum) Erlingi, F. V 235, 2. — In compos.: fjórtál.

TALA, *f., sermo, SE. I 544; Hund. 1, 39; oratio: greiða tölur orationes habere, verba facere, Sic. 22. — In compos.: hróðtala, et töluræði infra.*

TÁLA, *adv., male, fraudulentè, inique, injuste (táll): en fastleg fagrlegin fála er virð tála, securis inique æstimata est, Sturl. 1, 15. 1. In compos.: ótála.*

TALAUINN, *part. pass. compos., numero auctus (tal 2, auka): talaukit kyn numerosa soboles, Merl. 2, 48; ubi etiam legi potest: tálaukit (k.), fraudulentata.*

TALADR, *adj., qui loquitur (tala, loqui), in compos., fátaladr. In prosa: disertus, v. c. ekki t., ei mjök t., taladr vel (Ld. c. 21), betr taladr, Sturl. 6, 1.*

TALGUÖX, *f., dolabra, Skáldh. 4, 22 (Ghm. I 650; tálguöx, id., Vem. 27; tálgu-knifr culter fabrilis, AA. 241; telgja með knifr, Vem. l. c.) a verbo tálga, id. qu. telgja, secare cultro vel instrumento fabrilis, unde subst. tálga, f., in steintálga, f., lapicidina, F. VIII 279, et tálgugrjótt saxa sectilia, F. V 215.*

TÁLHREINN, *adj., dolis purus, dolis carens (tál, hreinn), SE. I 306, 3; 468, 5.*

TALI, *m. qui numerat, deriv. a telja, vide ártali.*

TALIÐR, *perf. part. pass., v. telja, vide v. o. TÁLKN, n., branchia, pl. tálkn, branchiæ; Eg. 75, 2; hinc tálknfanir, f. pl., cirri branchiarum, F. V 183.*

TÁLL, *adj., fallax, dolosus (tál): talar dísir deð dolosæ, i. e. Parca malevolæ et infidæ, Sk. 2, 24.*

TALLAUSS, *adj., doli expers (tál lauss): en tállassa túnga hilmis, Merl. 2, 81. Neutr. tállassi sine dolo i. e. vere, certe, ÓH. 57; Ha. 25, 2; FR. II 308, 2.*

TÁLMAN, *f., impedimentum, Skáldh. 1, 33.
TÁLRAÐ, *n., consilium dolosum, dolus: t. er samíð e-m insidias structæ sunt, Merl. 1, 24.**

TÁLSAMR, *adj.*, *dolosus* (tál, -samr): t. dræki, *Merl.* 2, 45.

TALT, *sup. act. v.* telja.

TÁLVINR, *m.*, *amicus fallax* (tál, vinr), *it. inimicus, hostis, id. qu. óvinr, per mesin GS. 5 (NgD. p. 169), ubi tál gríms vinar fálu a tálvinr fálu, hostis gigantidis, Thor, fálu tálvinar gríms = þórgríms, Thorgrími, per homonymiam.*

TAMR, *adj.*, *svetus, advetus: cum dat., t. valdi imperio advetus, SE. I 240, 1; c. gen.: unnar t., advetus undá, de navi, unnar tams ára blakks, Ha. 290; de equo: mansvetus, domitus, tamar illa male domitus, mansvetus, Hávam. 90; cum infín.: emkat ek tamar ut samna skrókvi, non soleo congerere mendacia (res factas narrare), ÓH. 194, 1. In compositis: gángtamar, gunntamar, hlyntamar, ótamar, valtamar, veðrtamar, vígtamar.*

TAMSVÖNDR, *m.*, *virga domitoria* (tamar, vöndr), *Skf.* 26. *Conf. gambanteinn, et Högnödr, domitor, virga magica, in Vd.*

TANDR, *m.*, *ignis, id. qu. tandri: t. Sköglá (Sköglar), ignis Sköglá, gladius, F. II 317, 2. Hinc tandra, accendere lumen, quod tandra est in Vísnaðók, Hól. 1748, p. 49.*

TANDRAUÐR, *adj.*, *ignis instar rubens* (tandr, rauðr): hötuðr tandrauðs ormtorgs osor rutili auri, vir liberalis, *Hh. 5, 1 (F. VI 138). Sic et legendum G. 25 (F. V):* týnir tandrauðs (pro tandrauðr) vala strætis fasta, *consumtor rutili ignis manualis (auri), id., conf. tandri.*

TANDRI, *m.*, *ignis, SE. II 486. 570, vide tandr: t. vala strætis ignis manús, aurum, týnir vala strætis tandra, consumtor auri, vir liberalis, G. 25 (Hkr.); tum jungendum, sec. Olavium, í fasta sandi, in densa arena; sed videndum est, ne tò fasta (a fasti, m., non a fastr, adj.) occasionem dederit mutandi tòu tandrauðs in tandra, vide tandrauðr.*

TANGI, *m.*, *lingula terræ; it. pars rei, in acutum procurrens: hryggjar t. terra spinæ, dorsum, tergum (vel extremitas dorsi, cauda, vide nes), Fbr. 44, 3 (Ghm. II 402). — 2) pars gladii, SE. I 568, 3; II 477. 560. 620, puto pars laminae gladii in acutum procusa, quæ manubrio immissa tegitur, scapus gladii, id. qu. falr; Vall. 5: Ljótr unaraði þá skjöldinn svá fast, at sverðit brast í tångnum. — 3) homuncio, homo rudis, agrestis, SE. II 496.*

TANNA (aða, -at), *mordere, morsicare* (tönn): hian er tin tannar qui stannum mordet, *periphrasis cognominis Tinteinn, sec. alios Tintanni, faber stannarius, Korm. 19, 5. — 2) subst. f., dentata, dentibus prædita, deriv. a tönn, in compos. grottintanna.*

TANNFÉ, *n.*, *munus pueris datum in prima dentitionis monumentum* (tönn, fè), *qs. peculium dentitionis, Grm. 5.*

TANNFJÖLD, *f.*, *magna dentium multitudo* (tönn, fjöld), *Ad. 9.*

TANNGARÐR, *m.*, *septum dentium, sepes v. maceries dentalis, series dentium cum gingiva exteriori* (tönn, garðr): tanngarðs töpt area maceriei dentalis, *os, Grett. 42. Pros.: Nj. 25; SE. II 48.*

TANNGNJÓSTR, *m.*, *nomen hirci Theris* (*qs. dentifrens i. e. dentibus frendens, tön, gnjóstr a gnista, gnesta, SE. I 88. — 2) cognomen viri, Korm. 14, 1.*

TANNGRISNIR, *m.*, *nomen hirci Theris* (*qs. raris dentibus, tönna, grision = gisina, rarus; grisja í, interlucere, SE. I 88—90—2) caper, SE. I 589, 2; II 484. 567. 626.*

TANNI, *m.*, *dens, id. qu. tannr: tångna leikr við tanna sár, i. e. sár tångna leikr við tanna, lingua saucia (vulnerata) adludat denti, dente teritur, A. 12.*

TANNI, *m.*, *dento, dentatus* (tönn): tel tanna Dentonem numero, *i. e. Dentatus ille (c: Thorkei Tanngnjóstr) dignus est, qui in numerum a me occisorum veniat, Korm. 14. Vide composita: gullintanni, igultanni, júgtanni, sliðrugtanni, vígtanni.*

TANNI, *m.*, *ramus, ramulus, lignum, id. qu. teinn; variat Cogn. Tinteian et Tintanni, bacillus stanneus, in Korm. Conf. Germ. Tanne, die, abies, it. tannari, ÓH. c. 201, quod. F. V 195 exprimitur per litit tró. Forts hinc lagar t., lignum maris, navis (ut sætre), et plur. lagar tannar naves minores, oppos. ræsinadr rausnar navi prætorica, H. 9, 2. Vide tönne.*

TANNLITUÐR, *m.*, *qui dentes tingit, rubefacit* (tönn, lituðr): úlfs t., *dentes lupi rubefaciens, præliator, vir, Eg. 47 (SE. I 332, 3).*

TANNR, *m.*, *dens, id. qu. tönn: hinc apocop., rauðz yljar tann dens lupi rubefactus est, Sic. 20, 4 (conf. naglr). — 2) in compos.: dentatus, dentibus instructus, ut tanni, vide Hilditannr, júgtannr. Nom. propr. Tannr, Nj. 155, conf. cogn. Tönn, F. I 194; H. 22.*

TAPA (-aða, at), *perdere, cum dat.: ægir tapar oss mare nos perdit, absorbet, FR II 78, 2; tapar henni sá týnir sauða, Merl. 1, 28.*

TAPAÐR, *m.*, *qui perdit, perditor* (tapa): t. bragninga oppressor regum, *regulorum, rex potens, F. V 15, 1, conf. ÓH. 186, 6. Vide compos. gráðtapaðr, et formam tupaðr.*

TÁR, *n.*, *lacrima* (*Mæsoq. tagr, a Græc. δάκρυ*), *Gk. 1, 15; tár varma benja lacrima calidorum vulnerum, sanguis, vide tármutarr. Mg. 17, 7, conf. bengrátr; tár laufa lacrimæ gladii, sanguis, laufa társ laungögl, clandestinæ volucres sanguinis, tela clandestina (ut pote in insidiis), Hít. 17, 2 (conf. unda bf); Freyju tár lacrimæ Freyæ, aurum, SE. I 346, 2 (cf. I 114). In compos.: vígtár.*

TARA, *f.*, *pugna, SE. I 563; II 475. 559 (II 619 junctum ógntara, minus recte); gæplur. tara, pugnarum, Höfuðl. 21; vide ógntara, et NgD. p. 89.*

TARFR, *m.*, *taurus, SE. I 588, 1; II 483. 567. 626; Eb. 63, 2.*

TARGA, *f.*, *breve scutum, puto id. qu. bukklari, unde conjunguntur törgubukklari, Nj. 121, et törguskjöldr, Nj. 63 init. (AS. targ, targa; Angl. Targe, Target, parvus clipeus; Belg. Targie, Tergie; Germ. Tartsche, id.; vide Gloss. Ed. Sæm. Tom. I et NgD. p. 83. 84), SE. I 571, 2; II 478. 561. 621; Hg 33, 6; Nj. 158, 11; F. I 166, 1; Merl. 2, 67;*

breið t. lata pelta, cetra, Mg. 9, 2; törgu eldr ignis cetra, gladius, Korm. 23, 2; myrðir-freyr törgu consumtor cetra, pugnator, Korm. 12, 4. In compos.: himintarga.

TARGADR, adj., clipeis munitus (targa): hála törgut snekkju borð latera navium clipeis splendide ornata, F. I 143, 1. Vide tjargadr.

TARMÚTARR, m., accipiter lacrimarum (tár, mútarr forma clausa v. impura pro mútari): varmra benja t. accipiter sanguinis, aquila, teitir v. benja tár mútaris ezhilarator aquilæ, bellator, Mg. 17, 7 (F. VI 42, 2), ubi gen. mútaris, cum i epenth. pro mútars.

TÁROKHLÝRA, adj. indecl., genas lacrimis madens (tárog, adj. lacrimosus, lacrimabundus; hlýri, Gho. 9. AS. tearighleor, id.; conf. úrughlýra.

TASLA, f., tania, SE. II 494: tasla, quod in parentheses explicatur per tyglar, i. e. tania.

TAUG, f., habena, vinculum (F. VI 29. 368). — 2) nervos. Metaph., ragr i hverja taug, cui ignavia per omnes partes corporis diffusa est, cui ignavia ingenita est, homo summæ ignaviæ, purus putus ignavio, FR. III 512, 3. Vide formam tög.

TAUGDRÁPA, vide tögdrápa; scribitur togdrápa, SE. I 682. 686, ut toglag, íbid.

TAUGREPTR, vide tögrepr.

TAUMAR, m. pl., nomen insulæ vel insularum: fjötr Tauma, mare, Ed. Lóvas., ubi grefr saum fjötr Tauma; sic et *Vetus Collectio Regia*, Nr. 2368 (*Classis Resensianæ*), sed *Edda Eggerti Olavii* habet: grefr saum fjötr Naumu (al. tauma fjötr, taum fjötr N.). Forte id. qu. Tjúma (F. VIII 424), insula Vestfoldiæ in Norv., sita inter sinum Tusnbergensem et sinum Midfjord.

TAUMR, m., habena freni, FR. III 204, 3; taka harðan taum við e-n, habenas, frena adducere cui, frenare, domare quem, severiori imperio coercere, Hh. 76, 1. — 2) habena clipei, lorum quo clipeus sustinetur, id. qu. skjaldarband, skjaldarfetill, Eg. 82, 5, ubi: skalat mér verða misfengnir taumar grundar gilja glaums jarðgróins (barda ljósgarðs), habenas auro obducti (clipei) mihi non frustra tradentur. — 3) habena gubernaculi, vel opifera, vide aktaumar. Hinc phrasis: mér ekz cigi i tauma þat er þú segir, dicta (promissa) tua me non frustrantur, F. XI 121; it., gekk þat ok litt i tauma, er hún sagði, dicta ejus non sefellit eventus, AA. 112.

TAUNG, f., forceps, gen. tångar: tångar munnr rostrum forcipis, G. 57; konúnger tångar rex forcipis, faber ferrarius, F. VI 362, 2. Plur. tångir, Vsp. 7; tångar, Eg. 55, 3. Þánga taung tenaculum algæ, lapis, þröngvir þánga tångar, serpens, SE. I 256, 6; taung taung tenaculum ornamentorum, aplustrium, assularum frontaliu, prora navis, túngl tångla tångar, clipeus, OT. 124, 2; taung rjúpu sylzgrimmis tenaculum accipitris, manus, hángi rjúpu eylzgrimmis tångar, manu pendulus, annulus, Orkn. 79, 1. Vide compos.: daltaung. hvarmtaung et formam tóng.

TAURAR, pl., incerti gen., aurum, Ed. Lóvas. Forte hinc taura týr, picea (arbor) auri, femina, Korm. 22, 1, ubi construendum

puto uti sub gángvegr significavi. NgD. affert p. 84 taur, torques. — 2) Taur, nomen loci, lingua terra prope Holmianam Sueciæ, inter lacum Mælarem et mare, Y. 22, vide Oldn. Sag. Vol. XII sub voce Agnastit. — 3) m. sing., gladius, SE. I 566, 1; II 476. 560. 619; conf. tjórr, týr.

TABA, f., pratium stercoratum, plur. töður, Korm. 16, 4 (tað, n., stercus, lætamen, unde teþja); it. fenum prati stercorati, Isl. I 94.

TÆ, n., vide tös.

TÆSKEGGLINGAR, m. pl., simobarbatuli, cognomen probrosus, quasi qui barbam stercore saturant (tað skegg), Nj. 44, 2. 3.

TEFILL, m., morator, qui impedit (teþja): orða t., morator sermonis, impediens sermonem, de cerevisia, in ænigmate, FR. I 465, 1, quod mox explicatur per öðrum vefz túnga um túnn, aliis lingua impedita redditur.

TEFLA (-i, da, t), alea ludere (tafl), Vsp. 8; cum acc., t. skák, FR. I 473, 2.

TEGA, verb., ostendere, (Germ. zeigen), quod abiit in tjá, non occurrit nisi in præ. ind. pass., tegaz, ostendere se, paratum esse ad aliquid faciendum, aliquid facere velle, cogitare, = ætla; sveinna sökkvir tegaz sökja mik vir ille imbellis me reum agere parat, cogitat, Hallfr. sec. membr. 132; Knútr ok Hákon tegaz gerva Ólaf fjórvaltan, ei insidari statuerunt, ÓH. 156, 3 (F. IV 353, 2); nú tegaz öld at sökja kastala ferðir, nunc viri castelli propugnatores adoriri statuerunt, Orkn. 81, 1; ek tegumz at drekka bíðere cogito, statui, decrevi, Eb. 29, 1 (AA. 223, not. a).

TEGINN, i. q. toginn, Isl. II 256, 1.

TÆGJA, verb., ostendere (conf. teza), significare: allsráðanda einka brúði, oss tægiandi kristni frægja, propriam sponsam omnipotentis (Christi), quæ nobis ostendit (significat) celebrem ecclesiam christianam, Gdß. 44. In aliis temporibus non occurrit, conf. teþja, teþja.

TEGLA (-i, da, t), per metathesin et sec. vulgarem pronunt., pro telgja, Rm. 15.

TEGR, m., decas, decuria, id. qu. tigr, togr, tugr; gen. sing. tegar (Isl. I 7; F. IV 2; X 320); gen. pl. tego (pro tega): lifa þeir nè einir þriggja tego manna, nec unus quisquam vivit ex illis tribus hominum decadibus, Gk. 3, 5.

TEIGR, m., pars agri, prati; campus, area; teigr hvala campus cetorum, mare, SE. I 408; gen. s., teigs et teigar: acc. pl., teigu, FR. III 669. Vide compos.: aldrteigr, gjálfrteigr, lýteigr, svalteigr, svanteigr, valteigr, þornteigr.

TEINLAUTAR, F. I 132, 1; h. l. pro týna, quod in metrum peccat, legendum puto týra vel tjúrva, ut cohærent týra teinn, ramulus clipeorum, gladius, týra teinlaut, solum gladii, clipeus, Týr týra teinlautar deus clipei, bellator; vel laut tjúrva terra gladiatorum, clipeus, teinn tjúrva lautar ramulus clipei, gladius, Týr tjúrva teinlautar (pro lautar teins), deus gladii, id.; tum in cæteris cohærent: vildi fjör Gauta vitam Gothorum appetebat. Vide SkI. I 154-5.

TEINN, m., ramus, Gha. 41; t. unda ramus vulnerum, gladius, víðir unda teins præ-

liatores, viri, F. VII 35; skarar teinn ramus capituli, coma, geir skarar teins hasta coma, pecten, Korm. 3, 10. — 2) ramus sortilegus vel divinatorius, Hymk. 1, ubi hristu teina, ok á hlaut sá. — 3) veru: steikja á teini in veru assare, Am. 79: (Fm. 31 pros.). Pros.: hafa e-n á teinum (teini) tenere quem veru transfurum, F. VIII 414, v. l. 18. — 4) In compositis: benteinn, hjfteinn, eggteinar, gambanteinn, hævateinn, hjúrteinn, hræteinn, mistilteinn, sárteinn, valteinn. Vide et mordreinn. — 5) spatium oblongum terræ vel agri, areola, fere ut rein; plur. teinar, ductus terræ regelata et aperta inter nives, GS. 5, vide NgD. p. 169 et Mant.

TEITA (-ti, tta, tt), *delectare* (teitr): hvat mik teitir quid me oblectet, F. II 249, 2. Part. act. teitandi, qui delectat, exhilarat, vide gammteitandi.

TEITAN, n., *lætitia* (teitr): teitan tók hrafn á ná, *lætitia cepit corvum cadaveri insidentem*, Korm. 12, 6. Vide compos.: úteitan.

TEITI, m., *regulus maritimus*, SE. I 548, 2; II 469. 552 (omissum II 614).

TEITI, f., *lætitia*; meina e-m leik ok teiti voluptati ac *lætitiæ alicujus officere*, Mb. 18, 1; *hilaritas*, Gk. 1, 21; mæla teiti hílars sermões proloqui, Gho. 2, id. qu. gleðiorð, FR. I 226; vekja hugins teiti corvi *lætitiám excitare, corvum lætificare edita strage*, G. 38; munins t., res corvo accepta, præda; beit egg munins teiti, Dropl. maj. 31, 3, ubi forte legendum minnis leiti, *pectus*; yggs teiti res Odini *grata, delicia Odinis, gladius, arma*, beita yggs teiti, *gladio ad cadendum uti*, Ísl. I 90 v. l. 6, sed leita yggs teiti rem Odini *gratam querere, pugnam facere*, Eb. 19. 7. In compos.: últeiti.

TEITIMÁL, n., *sermo hilaris, de colloquiis amantium* (teiti, mál): tal hef ek teitimála, Korm. 24, 1. Conf. gleðiorð, FR. I 226.

TEITIR, m., *qui lætum reddit* (teita): teitir varma benja tármtáris *aquilam exhilarans, bellator*, Mg. 17, 7. Vide compos.: úlsteitir, vargteitir.

TEITR, adj., *lætus, hilaris: de diis, Vsp. 8; de divo, SE. II 204, 3; de rege, SE. I 616, 2; Mb. 9, 2; de milite, ÓH. 47, 4; de corvis, Hund. 1, 6; ÓH. 218, 2; lasciviens, de equo, Hávam. 90. — 2) in compositis: barnteitr, fullteitr, herteitr, margteitr, merðteitr, ógnateitr, vígteitr. — 3) Nota: forte convenit vox hibernica teith, calidus, unde solis nomina, Tethin, Titan, Tiotan, derivantur, vide Walchii Biblioth. philol. Vol. 2. pag. 587. Sic ísl. hýrr et tepidum, et comem, hilarem, vultu serenum, significat.*

TÆJA, *opem ferre*, = tjá, vide tjá.

TEJA, *ostendere, cfr. tægja, tega, vide sub teygja 2.*

TEKK, *accipio, 1. s. præ. ind. act. verbi taka, suffixo pron. 1. pers. ek: tekk ýmissar iðir diversis studiis vaco, ÓH. 70, 3. Tekkat ek non admitto, cum neg. at, Nj. 103, 3 (F. II 203, 3).*

TELA, id. qu. tæla, *decipere: teldr tálum dolis deceptus, Alvm. 36.*

TÆLA (-i, da, t), *decipere, dolo circum-*

venire (tál), in fraudem inducere, fallere; cum acc., þat telir horska hugi, id in fraudem inducit vel prudentum animos, Hávam. 91; þat telði hildar hvotað id bellatorem sefellit, ÓH. 236; vil ok dul telir virða son, decipit, Söll. 34; tæla móg virum decipere, Fm. 33; Part. act., tælandi, fraudem, nocem inferens, vide compos. hyrtælandi. Part. pass., tældr miklum miði multo multo deceptus, nimio vino inebriatus, Grm. 50.

TELGJA (-i, da, t), *cultello exscalpere, aptare, secare, fabricare (tálga), vide tegja, Rm. 15, ubi ed. Holm. præfert formam telgpi. Part. pass., telgdr: á telgdu tálkni, in branchia, cultello adaptata, Eg. 75, 2. Hinc in pros., nomen securis Húntelgja (Himintelgja) Sturl. 5, 3 et cognomen viri Trételgja, Y. 46.*

TELJA (tel, talda, talit et talt), *numerare, enumerare, recensere, recitare* (tal, numerus), c. acc., taldi aura nummos numeravit, Bk. 2, 35; conj. impf., ef hit þetra teldi si meliora recensere, Sonart. 22; t. e-m geðfjarðar lá hjaldrgegnis, *carmen alicui recitare*, SE. I 307, 6; árom at telja pro numerandis annis, Vsp. 6; t. fyr (e-m) vð Valföðurs, *enarrare, recitare, recensere*, Vsp. 1; t. tíva far fyrða liði *recensere deos coram hominibus, Hávam. 162*; t. bál af trega stórum *enumerare (enarrare) calamitatem ex magno moerore*, Og. 12; t. móðug spjöll trístes sermões *recitare*, Gho. 9; traud mál talið af trega stórum *invita verba ex magno animi agritudine prolata*, Gho. 1; tregrof um talið *series luctuum recitata*, Gho. 20; t. mtt til goða *genus ad deos referre*, SE. I 248, 2; 252, 1; t. dvergja til Lofars *nomen ad Lovarem usque enumerare*, Vsp. 13; t. (o: mtt sina) til margra skatna *genus ad multos proceras referre*, Hyndl. 20; jagvi taldi erfðir þángat *rex eo referrebat jus hereditatis, i. e. eas regiones suo patrimonio adseruit, sibi vindicavit*, F. XI 306, 2. Part. teljaz saman una *numerari, i. e. congregari, convenire*, Gho. 36. Part. pass. taliðr, *numeratus*, SE. I 589, 2; talit (= talif), *numerata*, SE. I 556, 3; 557, 2; 569, 1. sup. talt: engi fer talt með tungu *nemo lingua numerare potest*, Gðþ. 50; Ag (Arngrimr). — 2) *dicere, loqui, proloqui, effari; dicere*, Hymk. 20; Am. 87; *telsk dicit se, prædicat se*, ÓH. 118; tældumz, *diriximus nos esse, i. e. eramus*, Krm. 3; *judicare, censere: þat tel ek undr, Y. 22; ek tel enga lífs ván, Am. 88, quibus locis subauditur inf. vera, esse; emka taliðr non habitus sum*, Sk. 1, 21; Ísl. II 233, 1; mantu taliðr *metarspillir degener censeberis*, Ísl. II 338, 1 (Pros., *dicere*, SE. I 218. 220 sacrum orationem habere, F. VII 188); telja fram eloqui, *proloqui, proferre: ek tel fram leyfð lofða fyrir ljóstri, profero laudem virorum coram candida (muliere)*, SE. I 468, 3. **TELK**, *recenseo, numero, 1. s. præ. ind. act. v. telja, suffixo 1. pron. ek, SE. I 238, 3.* **TELSK**, *dicit se, 3. s. præ. ind. pass. v. telja, id. qu. telz = telr sik, ÓH. 118.* **TEMILL**, m., id. qu. tefill, FR. I 365, 1. e. l. **TEMJA** (tem, tamda, tamit), *domare: (tamr), t. óxn, hesta, boves, equos, Rm. 19.*

39; t. (mey) at sínum munum, *Skf.* 26; t. gráð aviditatem domare, famem sedare, comescere, *Nj.* 59; t. Sigars jó, hest Sigafjar vera, equo Sigaris vehi, suspendio necari, *Y.* 22, 2 (*AR.* I 261, 1); 26, 1; t. skip við gjálfr nævem oceano advesfacere, *A.* 8 (Ásmundur tamdi Guoð við gj.). *Part. act.*: temjandi, m., domans, domitor, vide eyktemjandi. *Part. pass.*, tamiðr domitus, it. compositus, adsvetus: vel tamiðr stikki carmen bene compositum, *F.* XI 222; c. gen., gunnar t., pugnað adsvetus, *Jd.* 13 (*dat. sing. contr. tæmdum*). *Vide composita*: gjálfrtamiðr, gunntamiðr, hjálmamiðr, blunntamiðr.

TEMPRA (-ada, at), temperare: t. vinda ventos temperare, ventis moderari, *Gðp.* 1; saman tempaði með djápum dæmum | dygd röttlestia ok miukunn sata, justitiam et clementiam temperavit, apte commiscuit, consociavit, *Nik.* 36. *Pass.*, tempraz báðum tregi ok ángur utriusque luctus et moeror temperatur, i. e. paratur, *Skáldh.* 1, 33. *In prosa* haud infrequens, v. c. temprá dóma eptir málavexti, *Gþl.*; t. skaplyndi e-n, *F.* XI 92; temprat saman með hita ok kulda, *Sks.* p. 87; vel tempaðr bólstadr, *GhM.* III 336.

TEMPRAN, f., temperatio, moderatio (tempra), *Gd.* 36.

TEMPSÁ, f., Tamesis, id. qu. Tema, *F.* V 228, 3; 229, 3.

TEMS, f., Tamesis, fluvius Angliæ, *SE.* I 576, 3.

TENADR, m., auxilium (tjá): biðja e-n tenaðr auxilium petere ab aliquo, *Hugsm.* 28, 4. *Sturl. pros.* 9, 49: bað binkup þörgils þar tenaðr um, vide tænaðr. — 2) intercessio, *Lil.* 82.

TÆNAÐR, m., auxilium, id. qu. tenaðr: t. bæna, *Lb.* 8, intercessio precum, ut bæna fulting. *Pros.*, *Vers. lat. Nj.* p. 397, v. l. v; *Félag.* 3, 279. Tænaðrmaðr, m., intercessor, *Gd.* 21, ubi legendum tænaðrmaðr (pro trauðarmann) i fögrum bænum.

TENGJA (-i, da, t), copulare, jungere: t. saman skeiðar stafna proras puppesque copulis conjungere, in prælio navali, *ÖH.* 263. 2. *In compos.*: samtengja.

TENN, f. pl. a tønn, pro tennr, dentes, *Völk.* 16; *F.* II 13; *Me.* 3, 2 (*F.* VII 284, 2, tennr).

TENNA, f., derisio a tønn, vide vigteanna. TÆRA (-i, ða, t), præbere; gjöf tærix manus præbetur, *SE.* II 218, 1. *Pros.*, at tæra út tveim höndum opes profundere, prodigere, *F.* XI 423; it. convivio liberaliter excipere: konángr tók þá Sturlu vel, ok tæði honum vel ok næmiliga, i. e. veitti, *Sturl.* 10, 1 (tjá).

TÆRA, 3. s. præv. ind. act. v. tjá, cum neg. at, *Nlb.* 5, vide tjá.

TÆTA (-ti, tta, tt), lanam carpere (toti, m., villus, *Germ. Sotia*, in totabassi, *Vigagl.* 3, et cogn. Össur toti); metaph. discerpere, dilacerare, de turbine undas verrente, *SE.* I 324, 3 (*AA.* 268 not. a) sec. *Cod. Worm.* Alia forma tæja (ta, táda, tæð), id., a tó, lana.

TEYGJA (-i, ða, t), ducere, trahere, allidere, pellicere (taug, tog): t. tikr at solli canes in edulia attrahere, *Hund.* 1, 40; ducere, de turbine, ut tæta, *SE.* I 324, 3, sec. *Cod. Reg.*; teygða ek á flærðir fljóð adliciebam ad fraudes feminam, *Hávam.* 102. *Imper.*, teygðu aldregi annars kono þer at eyráðno, nunquam adlexeris alterius viri uxorem tibi in arcanorum sociam, *Hávam.* 117; teygðu góðan mann þer at gamanrúnom, bonum hominem adlice tibi ad jucundos sermones, *Hávam.* 122; cum neg.: mey þú teygjat virginem ne pellicias, *Bk.* 1, 32; teygjattu þer at kossi konor, ne allicias tibi ad basium mulieres, *Bk.* 1, 28. Hvarn ykkur hugr teygir quo vos ducit animus, *Ghe.* 12. — 2) Huc vulgo referunt *Völk.* 15: tenn honum teygjaz, er honom er tæþ sverþ, ok hann Böðvildar þaug um þekkir, dentes ei eseruntur, tropo a feris petito, quæ diducto rictu dentes nudant et ad morsum eserunt. *Magnæus verterat*: „dentes ei distringuntur præ ira”. Forte teygja h. l. tantum sit forma dilatata, id. qu. tægja, tega, tjá, ostendere, et teygja tenn (ut *Dan.*, vise Tønder), dentes nudare, ringi, proprie præ ira aut desiderio rei amissæ, ut h. l., deinde vero etiam nudare dentes ad ridendum, renidere, subridere. Quo respicere puto *Korm.* 17, 1, sec. membr. 132, traulla má ek of teia | tanna silkinanna, | siz þik fastnaði frægja | fæðir þinn blotamanni, ægre possum dentes nudare, i. e. vultum ad risum componere, ex quo, etc.; quo loco teja est id. qu. tægja, tega, tjá, constructum cum gen. plur., ut hefja handa. Aliter tamen explicatur hæc phrasis in *Glossario msc. in Hraundals-Ed-dam*, ubi tjá ei tanna explicatur per njóta ei matar, cibo non frui, cibo abstinere. Aliud *Glossarium* nescio quo auctore eandem explicationem affert, addito exemplo; við þessi orð ógladdiz hann, svo hann tjæði ei tanna. Et hinc forte corrigendus locus *Húð. msc.* c. 34: hon mornaði öll og þornaði, oc ræddi (forte tæði) aldregi sípan tanna, oc lifði þó mjóe lengi við þessi úhægingi.

TEYMA (-i, da, t), ducere, fune vel habena ductare (taumr), *Sölk.* 55.

TEYÐA, f., vir ignavus, iners, imbellis, *SE.* I, 532; II, 464. 547. 610; *cod. Worm.* teuda, id. Forte cognatum hodierno tuddi, m., nequam, nebulo, vappa.

TÆÐ, tæði, tæðr, vid sub tjá.

TEDJA (teð, tadda, tadt), stercoreare, latrare, latificare, oblimare, saturare agrum stercore (tað): teðja garða hortos v. agros, *Am.* 59; hinn er túnyöllu taddi qui prata domestica stercoreavit, *Korm.* 4, 4; akra tódda, *Rm.* 12.

TEDR, f. pl., dentes, id. qu. tennr, a tønn, *F.* VII 354, 3.

TÍ, apocop. pro til, adv., nimis, sufflavum in vocabulis helsti, mikilsti.

TÍFL, m., deus; með fröðgum tífa cum deo, i. e. trahens deum (=: Loksum), *SE.* I 310, 4, sec. *Cod. Worm.*, conf. formam tivi; *Cod. reg.* habet með fröðgom tífi, ubi *dat. tífi referendum videtur ad nom. tír, deus.* — 2) tífar, plur., dii, *Vegtk.* 1; *dat. tífom*, *SE.* I, 306,

3. Vide compos.: sækittífar. — b) homines: kykvir tífar vívi homines, *OH. 259, 1 (F. V, 107).*

TÍFR, gen. incerti, *Tiberis, fluvius Italiae, SE. I, 576, 3; II, 480, 563, 622.*

TIGGI, m., rex; propr. nomen filii *Haldani Prisci, SE. I, 516, 520, 1; ÓT. 30, 1; SE. I, 616, 2; 676, 2; Sk. 2, 15; argumentum scriptionis per i, SE. I, 664, 2; Lø. 19. Vide formam tyggi, sub qua voce vide haud pauca loca, quae vulgo perperam cum i scribuntur. Variant autem tiggi, tyggi, ut tegr, tigr, tuger, tygr.*

TIGGVI, m., nanus, *SE. msc., pro quo SE. II 470 habet tigvæ. Vide tjúgr.*

TIGINN, adj., illustris; i syncopen patitur ante terminationes a vocali incipientes: tigit sprund, *Skáldh. 7, 25; tiginna manna, Am. 92; en tignu tídmörk illustria astra, Merl. 1, 57. Compar., tignari præstantior, excellentior, Gðß. 54. — In compos.: alltigninn.*

TIGN, f., præstantia, excellentia (tignina): tignar veldi excellens potentia, majestas, *Lb. 24; tignar mádr vir augustus, Ag (Arngrimr); maandómur fullrar tignar, Mk. 19.*

TIGNA (-ada, at), venerari, colere (tigna). Vide compos.: autignna, frumtignadr.

TIGNARI, m., qui illustrem, gloriosum reddit (tigna), vide compos.: fyrirtignari.

TIGR, m., decas, gen. s. tigar; plur. tigrir: fjórða tigar manna quartæ decadis hominum, i. e. supra tres decades, amplius triginta, *Korm. 14, 1; acc. plur. tigu: sex tigu vetra sexaginta annos, Vigagl. 26, 2. — Nota: prim tigm vetrum fyrr triginta annis prius, pro vetra, Gðß. 56. — Vide composita: fimtigu, sextigir, sjöttigu, it. formas: tegr, togr, tuger, tygr.*

TIGR vel tirgr, m., nanus, *SE. II, 553 pro tigvæ, vide tiggvi et tjúgr.*

TÍK, f., canis femina, gen. s. tíkr, nom. plur. tíkr: hafa tíkr erindi exitium negotii habere, qualem caniculæ, i. e. male mulcatum discedere, *Korm. 4, 4; benja tík canis vulnerum, lupus, bræðir benja tíkr prædam lupo comparans, bellator, Si. 11, 1 (F. VII, 93, 1); teygja tíkr (canes) ad solli, Hund. 1, 40. In compos.: sækittik.*

TIL, præpos. et adv.: — 1) præpos., regens genitivum, ad, in, motum ad locum significans: t. sala ad ædes, *Vafpr. 8; t. skógar in sylvam, Hým. 18; t. bæjar, domum, Hým. 26, 27; t. hluta tveggja in duas partes, utrobique, Bk. 2, 21; adde Harbl. 22, 54; Grm. 39; de persona: t. þín ad te, Harbl. 12; til aðrigs ad divitem, Vafpr. 10; t. Óðins, Grm. 9, 10; velja orð til e-s, v. c. til horns, verba dirigere ad cornu, cornu verbis compellere, *Eg. 44, 2, potius quam, verba facere ad poculum, super poculo; ut vulgo: segja, tala, mæla til e-s, compellere, adloqui quem. — b) quod attinet ad: til litarins ljós ok rjóð colore candida et rubicunda, Skáldh. 1, 10; ad iðstar: metin til træs, *Söll 44; usque ad: til mæði, Mb. 9, 2, vide telja, signif. 1. — c) de consilio efficiendi aliquid: gjarn til fjórs cupidus vitæ adimendus, H. 31, 3; Gramr vâ til menja Gramus pugnavit ad opes parandas,***

i. e. opes armis comparavit, *Hg. 16; vâ fylki til fjár, principem pecuniarum ergo fraudare, Bk. 2, 16; myrða konu til hrossa leto dare mulierem ad thesauros potiendos, Am. 53; sverðrjóðr gerði hásbrot til Suorra preliator ædes effregit, ut Snorrism vitum caperet, Fbr. 17; telja meid til ríðjar asciare materiam, ex qua jugum textorium fiat, Rm. 15; búa til vâðar, præparare (fila) in pannum, Rm. 16; strengja heit til konu, cotum coere, se femina potiturum, *Jd. 13; til hylfi aldar in gratiam populi, NgD. p. 3 (aliter F. II, 52, 3 et F. XII ad h. l.); til hylfi guds ad favorem dei conciliandum, ad placandum deum, Hugs. 32, 2; til móts ad prælium faciendum, ÓT. 18, 2; cum infam.: til at hjálpa hranna brúða lindi, ut femina subveniret, *Gd. 19, ubi til at transponitur in: at hjálpa — til. — d) interdum notat statum in loco: til hafa, mari, i. e. in prælio maritimo, F. VI 436, v. l. 1; til graptar in sepulchro, Lb. 23; til heinvandil-hermdar-sþjalla, in rixa gladii, in pugna, *SF. I 444, 4, vide plura exempla sub vera. — e) constructio: est quando postponitur casum: heimisgarða til ad hospita domicilia, *Hævam. 6; himinvistar til ad caestem mansionem, G. 6; Mõgna til sagði Högnium allocutus est, Ghe. 6; longe antecedit casum: *Nj. 78, 1, ubi coherent til síns ágætis; ÓH. 157, 2, til Limafjarðar; interponitur adjectivo et substantivo: síns til geðs, *Hævam. 12. — f) omittitur et subintelligitur: lagat var (o: til) drykkju compotatio apparatus erat, *Am. 72; gánga (til) stefau við e-n, *FR. I 246, 1; gengu þeir (til) fagra Freyju túna, *Hamk. 3; lét ek Hjalmgunnar (til) heljar gánga. *H. Br. 7; hafa e-n (til) heljar leto dare quem, *Selk. 19; gunnsvelis lumdr muði þá (o: gánga til) Gauts gáttar, *Korm. 26, 1, vide gátt; hvat hefir Sigurðr (til) saka unnt. *Sk. 3, 1; fátt kanntu vinna (til) minna frama, *Korm. 26, 2; þá er Ullar Hédíns veggjar fóru saman (til) eggþings, *ÓT. 18, 1 (de G. 48, vide Skl. V 341. not. b); ubi in diversis membris bis repetendum erat, omittitur in priori, *Hævam. 82. Similis ellipsis in *Mægog., Luc. 15, 15, insandida ina þaiþjó seinaizos, ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀρούς αὐτοῦ. — 2) adv., admodum, valde, satis; nimis, nimium: — a) cum adj., til dinn ljóð valde obscurus vociferatus, *Nj. 93, 2; til mart nimis multum, nimium, *Hævam. 27; til snotr nimium sapiens, *Hævam. 54. 55. 56; til dælskr nimis audax, impudens, *Hævam. 57; megn eigi til mikit vites non adeo magis. *Hugs. 18, 2; öldra mál til óflug sermones conviviales nimis perversi, *Bk. 1, 29; hórundar húngr til mikit nimia voluptas, *Söll. 50; til hár austr nimis alta, nimia nautia, *Mb. 16, 2; til mjóðgjarn nimis deditus cervisia, *H. 26. — Separatur ab adjectivo: til litil þörf, *Isl. II 260, 1; til styffar tungu lingvæ nimium præsecta, *G. 58; additur heldr intendendi gratia: heldr til hætt nimium quam periculosus, *Has. 23. Pres., til viðlendr satis amplum imperium tenens, *F. VI 94; til forjáll satis cautus, *F. V 160;********************************

til fangafár minus ab rebus necessariis instructus, *F. X 103.* — b) cum adverbis: til árla nimis mature, *præmature, ÓH. 187, 1;* til síð nimis sero, *Hávam. 66;* til lengi nimis dnu, *Eg. 60, 1;* væðr til vel satis bene vestitus, *Hávam. 61;* til fjarri nimis procul, *Fm. 8; Has. 16;* til gjörva satis bene, *exactly, Sk. 3, 17, ut pros. F. VI 205 (apocopen patitur in mikilasti, helsti).* — c) adv. loci, ut videtur, *locum versus, Söll. 16, sárum vanda ímsum eldi til, o: subintell. at, at ímsum eldi til, obvertunt vulnera ad diversos (varios) ignes versus (ut Dan., ad Byen til, urbem versus).*

TILGERÐ, f., meritum; factum, quatenus præmium aut poenam meretur; plur. tilgerðir, F. VI 420 (til, gera).

TILGJÖRÐ, f., meritum, id. qu. tilgerð (til, gjöra), plur. tilgjörðir, Hk. 102, 3. Sing. tilgjörð delictum, Eg. 62.

TILI, in compos. aldrtili, mors, qs. jactura vitæ, qua vox in membr. Bl. scribitur aldrtili, it. in ótilli, clades, jactura, Eg. 36; F. V. 330, extat in lingua AS., in qua aldrorgedal, divortium vitæ, mors, it. lifgedal, woruldes gedal, id.

TILSÆKIR, m., qui adit, accedit ad locum (tilsækja): t. Vágaskers, Singasteins, Heimdalus, SE. I 264.

TILSÆKJA, (ut sækja), locum adire et occupare (sækja til): verja grund ok tilsækja, regnum ab aliis occupatum repetere et in potestatem redactum defendere, ÓH. 99 (Orkn. 5, 2; F. IV 214); flátt er tilsækja periculum est, ad domum accedere, Am. 36. — Pros., teor Haraldr víp hælfum Norege oc til sækir, *F. X 405;* tóe með bliþo víp mikilli gjof, oc sótti til, *ibid. 406;* plene, sækja til lands, *ibid. 401.*

TILT, Æd. 38, þú kunnir aldregi bera titt með tveim, vert., tu scisti nunquam litem inter duos componere. G. Magnæus in Gloss. Eddæ: „Vocem hanc penitus mihi ignotam accipio de terminatione litis sive sententia decretoria, petens elymon a Gr. τέλος v. τελών; aut tilt est dodecas, h. l. duodecimovirale iudicium Asorum (Ý. 2), et porro sententia in eo iudicio lata, aut sententia judicialis in genere. Hæc ille. Forte vertendum sit: nunquam sustinere potuisti dimicationem adversus duos, i. e. nunquam cum duobus digladiari potuisti (ex quo alteram manum amisisti); ut tilt conferatur cum Angl. tilt, quod inter alia significat artem digladiandi, it. petitionem, qua lænoed fit.

TIMBIL, n., materies; mærdar t., sylva, materies poetica, Sonart. 5; plur., forn timbr veteres fabricæ, i. e. odes, Ghe. 44. Vide compos.: bátimbr.

TIMBRA (-aða, at), ædificare (timbr): t. húa, Rm. 19. Vide compos.: hátimbra.

TIMBRFASTR, adj., firmiter fabricatus (timbr, fastr), de æde: t. tóptar nökkvi, Ý. 35.

TÍMI, m., tempus; hár t., tempus opportunum, hár t. sára ára (remoribus vulnerariorum) vex of gram, tempus gladiis opportunum (i. e. pugna) crescit circa regem, SE. I 674, 3.

— 2) fortuna: farar t., iter faustum fortunatumque, *Háv. Isf. 3.*

TIN, n., stannum, Korm. 19, 5.

TÍNA (-i, da, t), legere (v. c. ber, baccas); repetere, recensere, enumerare: muna at tína orð ræðu verba orationis memoriter reddere, Hyndl. 41; tína sín lýti fir e-m peccata sua coram aliquo enumerare, confiteri, Has. 5; langt er at tína þat, er, longum est enumerare ea, quæ, Merl. 1, 50; memorare, commemorare; t. harm calamitatem memorare, Am. 53; hær tini ek þat id hoc loco commemoro, Vigagl. 7; oddrunnar tína harmsakir víri illatas sibi injurias memorant, Nj. 136. Part. act. tinandi, qui legit, colligit, in appell., tinendr auðs collectores auri, viri, homines, Gþ. 11.

TINDR, m., apex, summum fastigium; it. dens, aculeus: járna tindar, dentes, aculei ferrei, Gþ. 49. Hinc tindóttir, adj., dentatus, SE. I 274.

TINDRÁTTIR, m., ductio stanni (tin, dráttir): tindráttar maðr, vir ducendi et procudendi stanni peritus, stanniducus, faber stannarius, Korm. 17, 1. (= tinsmiðr, Sturl. 9, 4).

TINGL, n., ornatus (propr., ad ostentationem compositus), vide compos.: ennitling. — 2) ornatus navium, id. qu. ennisþennir, assula frontales, aplustria: með ginöndom höfðum ok gröfaum tinglom cum hiantibus capitibus et exsculptis aplustribus, H. 19, 1; hinc tingls marr equus assula frontalis, navis, Hg. 7; tingla taung tenaculum assularum frontaliæ, prora navis, túngl tingla tángar, luna prora, clipeus, ÓT. 124, 2.

TINGLRYRANDI, m., ornatum minuens (tingl 1, rýra): örvedra túngla t. consumerit auri, vir liberalis, F. IV 13, ab örvedrs túngl luna prælii, clipeus, tingl örvedrs túngla, ornatus clipeorum, aurum, quod splendor reddidit clipeos.

TINIR, m., qui legit, colligit (tina): bauga tinir collector annulorum, vir, homo (conf. tinandi auðs, sub tína), de latrone, Has. 23; t. friðar, conciliator, auctor pacis, deus, Has. 55. — 2) qui recitat, eloquitur: t. bragar recitator carminis, poeta, Grett. 49, 1; mærdar tinir eloquentiam proferens, vir eloquens, de disertio principe, Ha. 313.

TINNA, f., silix (F. VIII 56): tinnu grjót saxa silicea, silices, FR. I 474, 3. In compos.: hrafnatinna.

TÍO, adj., num. card. indecl., decem, Eg. 75, 2.

TÍONDI, adj. sum. ord., decimus, Vafþr. 38. Vide tíundi.

TÍR, m., deus, id. qu. týr (tjá), qs. auxiliator, opifer, non occurrit in nom., sed eo referendum videtur dat. tífi, SE. I 310, 4 sec. Cod. Reg., síó með fróðgom tífi, volavit cum callido numine (Lokio); et tivi, SE. I 468, 5, quanquam hoc posteriori loco accipi possit ut nom.

TÍB, m., gloria, fama, non mihi se obtulit in nom., nisi uno loco, Ód. 17, et in voce compos. orntrr, qu. v.; sed quoniam excerpto Ód. minus confido, præferendam putavi formam tírr, qu. v.

TÍRA, SE. II 499, 7, vide týra, et sic per y in Cod. Worm. scribi testatur G. Magnæus ad Ad. 8.

TÍRABLAUSS, adj., inglorius; infamis, illaudatus (tírr, lauss), de athletis furiosis (Berserkis), FR. II 155, 1; 314, 4. Neutr. tírrarlaust, ut adv., inglorie, F. X 430, 61, id. qu. sæmdarlaust, ibid. 60. Vide týrrarlauss.

TÍRRÁÐR, adj., gloriosus (tírr, ráðr); pro subst., princeps gloriosus, augustus, G. 14.

TÍREGGJÁÐR, honore, gloria incitatus, stimulatús, gloriæ parandæ cupidus (tírr, eggja), ÓH. 263, 1 (F. III 54; V 116, 1); SE. I 520, 2.

TÍRÆÐR, adj., decem (decadibus) constans (tío, ræðr): tírætt hundráð centuria (ἑκατοντάς) decurialis, i. e. centum, ut distinguatur a tólfreitt hundráð, centuria duodenaria, duodecim decadibus constans, i. e. centum et viginti (prius vulgo smátt hundráð, posterius stórt hundráð), SE. I 719, 3; Sturl. 7, 42, 6.

TÍRFYLGJANDI, gloriæ cupidus, honorem sectans (tírr, fylgja), ÓH. 16, 2 (F. IV 55, 1).

TIRGÖFUÐR, honore ornatus, clarus (tírr, göfuðr), Merl. 2, 37.

TÍRKUNNR, adj., fama notus (tírr, kunnr); pro subst., vir illustris, G. 57, ubi gen. tírkunns.

TÍRMILDUR, adj., gloriosus (tírr, mildr), Plac. 58

TÍRPRÚÐR, adj., gloriá illustris, gloriosus (tírr, prúðr), Gdß. 27; Ag. (Arngrimr), utroque loco pro subst., et in nom.

TÍRR, m., gloria, fama; scribitur tír, Ód. 17, sed tírr in compos. orstírr; acc. tír, G. 52; dat. tíri, sed tír, Gþ. 11; gen. tírrar, sed tírra, pros., F. X 175. In plur. non existat. Phrases: heimta nýstan tír summam gloriám adipisci, G. 52; grams tír varð hæstr, Ód. 17; með tíri cum gloria, SE. I 616, 2; II 204, 2; með illum tíri, Lv. 11; með öflugum tíri summa cum gloria, Ha. 293, 5; með trygðar tíri, F. XI 311; gæddr tíri honesta fama illustris, Gd. 9; stýra fremd ok tíri honore et gloria gaudere, Sturl. 4, 41, 1; bella tíri honorem sectari, honestam agendi rationem sequi, ÓH. 92, 7; sæta sætum tír dulocem honorem adipisci, Gþ. 11; þat fær þjóðar anytri tírar ea res gloriám principis conciliat, HS. 15; þengils höfuð hefir fengit sér lánga tírar rex perennem sibi gloriám paravit, Hh. 76, 4; höfum fengit góða tírar þræclarum samam obtinuimus, Hm. 29; stýrir alla tírar summa gloria gaudens, Christus, Lv. 24; ræsir hins saanna tírar rex vera gloriæ, deus, Has. 62. Cum subst.: tírar fór expeditio gloriosa, F. XI 138, 3; tírar þing conventus gloriosus, Mg. 2, 1 (F. V 119, 2; VI 23, 3); tírar höfuð caput illustre, Ha. 3, 1; cum adj., tírarsterkr, id. qu. tírkunnr, epith. viri, honestus v. illustris, G. 37; tírar gjarn gloriæ cupidus, ÓT. 31, 2; Ha. 25, 3; F. X 424, 14; tírar fróðr egregie peritus, tírar fróðr til randa styrz egregie pugnandi peritus, Plac. 15.

Nota: hæstrar tírar, Ha. 25, 3, legendum est hæstrar tídar, vide SHI. IX 174. not. 1 c. Vide compos.: megingtírr, orstírr. — 2) gladius: ok tír raðum víða, Krm. 3, ubi v. l. týr, vide týrr. Gloss. Ed. Sæm. Tom. II sub voce davrr affert vocem pers. Tir, hasta, telum.

TÍRRØKR, adj., gloriæ studiosus (tírr, røkr = rækr), Plac. 52, ubi plur. tírrøkir.

TÍRSAMR, adj., gloriosus, illustris (tírr, -samr): t. tiggi, FR. III 26, 1.

TÍRSÆLL, adj., gloria gaudens, gloriosus (tírr, sæll), de deo: t. tungla stýrir, Gdß. 52.

TITLÍNGR, m., passer (avicula), SE. II 489.

TÍU, decem, vide tío.

TÍUND, f., decima (tíundi). Metaph., gjalda mikla tíund graves poenas dare, Sturl. 5, 17, 2. Confer: afráð, skattr.

TÍUNDA (-aða, at), decimare (tíund): tíundat líð copia decimatæ, i. e. accisa, pauciores factæ, Merl. 2, 48.

TÍUNDI, adj. num. ord., decimus (tía), Hávam. 158; Grm. 15.

TÍVI, m., deus, vide voc. compos. valtívi, et tír supra, it. formam tífi. Plur. tívar. dñi, Vafþr. 48; Grm. 5; Hamk. 14; SE. I 306, 1. Vide: sigtívar.

TÍVORR, m., deus, Vsp. 29, ubi dat. sing. tívor.

TÍÐ, f., tempus: drottins tíð tempus domini, i. e. dies dominica, dies solis, Lv. 23; nonar tíðir tempora Filii (dei), dies dominica, Lv. 9. Absol. þeirrar tíðar (gen.), eo tempore, Mg. 34, 4 (F. VI 85, 3); in masc. gen.: þann tíð eo tempore, Mg. 1, 6; Nik. 7; einu tíð aliquando, Nik. 18. 75. In prosa: þann tíð, Vigagl. 20; í þann tíð, ÓH. c. 139. — 2) fortuna, ut tími: góðrar tíðar fausto tempore, bono omine, auspicato, F. X 432, 75; þestrar tíðar horð auspiciatissima, Hh. 35, 1 (F. VI 261); illrar tíðar malo omine, infausto tempore, F. III 23, it. Sonart. 8, sec. conj. G. Pauli, var ölsmið illrar tíðar, ce-revisiæ confectori (Ægeri) tempus futurum esset infaustum, ut: þær er draumas, tíði est somnium, i. e. somnias; hæstrar tíðar auspiciatissimo tempore, SE. I 440, 1 (F. X 186); sic quoque legendum Ha. 25, 3. — 3) plur. tíðir horæ, publico cultui divinis sacrata, res divina: tíða flaustr navis horarum, i. e. ades sacra, templum, F. XI 311; tíða offr munus ecclesiasticum, gefa e-m tíða offr conferre alicui munus eccl., inaugurare, Ag (Einar Gilas.). — 4) In compos.: háttíð.

TÍÐA (-ðir, ði), libere, libitum esse (tíðr), impers., cum acc. subjecti et infinitivo: ef þik fara tíðir si ire tibi libido est, Hávam. 118; alls mik fara tíðir siquidem ire cupio, Vafþr. 1; at ykkir vega tíði fore ut vobis pugnare libeat, Skf. 24; alls mik vada tíðir, SE. I 286, 1. Pass., tíðis, tíðdis, placuð, pers., honum tíðdis hildr ei pugna placuð, HR. 48; hildr tíðdis gram mildum, HR. 63, vel: moris ei fuit, in consuetudinem ei abiit, ut pros. SE. II 12: sem nú tíðis á laudi hét.

TÍÐHÖGGVIT, n. part. compos., rø crebro ferire (tíðr, huggva): lét tíðhöggit cre-

bro percussit, ÓT. 30, 1 (AR. I 283, 1; F. I 133), ubi construo: lét tíðhöggvit hram Naxa ljótvaðin corpora Saxonum crebris icibus foedavit; nisi malis legere ljótvaðinn et referre ad Leiknar hest (Iupum). Quod attinet ad compositionem vocis tíð (ex adv. títt a tíðr), cum neutro partic. pass., conf. úðhjalat, þ. Siduh. (Þórhaddr gerði sér úðhjalat við hann crebros cum eo sermones miscuit), et tíðrætt, Vigagl. 20 (þeim varð tíðrætt crebros sermones serrebant), non enim usurpantur verba tíðhögga, tíðhjala, tíðræða.

TÍÐINDI, n. pl., res novæ, novi nuntii (tíðr), vide megintíðindi.

TÍÐLIGA, adv., cito, avide, appetenter (tíðr): tyggja t. appetenter, avide mandere (=títt ok ótt), Am. 79.

TÍÐMÖRK, n. pl., signa temporis (tíð, mark): t. himinis signa cali, tempus indicantia, sidera, astra, spec., sol et luna, Merl. 1, 57.

TÍÐR, adj., creber, tam act. quam pass., qui crebro facit, qui creber est in re aliqua, assiduus in re aliqua, id. qui crebro fit, solutus, hinc carus, amatus, exoptatus: arnar fundr var einkar tíðr úlfs börnum admodum exoptatus, F. VII 350; tíðr á smíðir assiduus in re fabrilí vel cupide exercens artem fabrilem, Selk. 4; tíð er bók ok smíðir literæ et opera fabrilia mihi ardent, vel ea assidue exerceo, Orkn. 49; vingerð erumk tíð, id., SE. I 612, 1; amatus: mér tíða mey mihi desideratam, Skf. 6; mér er mér tíðari, magis cordi est, Skf. 7; qui facere quid amat, tíðr fjöllama avidus cædis, SE. I 282, 1; celesber: stillir varð einkar tíðr um allan austveg, F. XI 295, 1. Neutr., títt solitum, quod fieri solet: þat var eigi títt haud frequenter evenit, Bk. 2, 14; erumk títt mihi solitum est, soleo, Eg. 74, 2; gratum, libitum, títt varat bíða, Hm. 16. — b) adv., crebro: bera iljar títt pedes celeriter movere, Mg. 32, 1; sæpe, títt hefi ek heyrt, Mg. 34, 1; superl., tíðaz creberrime, sæpissime, Gdþ. 50; Ag (Argyrimr). Hoc adv. in compos. abit in tíð, vide tíðhöggvit. — 2) in compos.: fartíðr, fáttíðr, óttíðr.

TÍÐUNGR, m., bos, SE. I 588, 1; II 483. 567. 626. Forte vitulus, tempestive genitus, oppos. síðungr serotinus (Lex. B. Hald.). Conf. et þrittíðungr bos trimus (Frþl. þrittíðungr), Gþl. p. 111 sub voce tætleiðingr.

TJÁ (tjái, tjáða, tjád), præbere, dare, offerre; ostendere, demonstrare; juvare, opem ferre. Ex hac forma in prosa est 3. s. ptes. ind. act. tjár, sync. pro tjáir, Vigagl. 11, tjár málit fyrir honum causam ei exponit, docet eum causam. Periph., undir tjá (3. pl.) blæða vulnera sanguinant, H. kat. 40. Impf., tjáða juverunt, opem tulerunt, Mg. 35, 1 (Hkr. Tom. VI); tjáðum me adjuverunt, opem mihi tulerunt, Eg. 64, 2, vide suo loco; tjáðu ostenderunt, pros., F. III 99 (þeir báru út pell ok silki ok marga dýrgrip, ok tjáðu fyrir þeim, ok báðu þá eptir sækja); sup. tjád, þátr af Ísl. bisk. (Kristnisaga p. 136); eigi hafa þín ráð líti tjád hér til tua con-

silia hucusque non parum juverunt (haud parum momenti habuerunt). — b) altera forma correlata est tjá (tè, tæ; tèða, tæða; tèð, tæð): ter, SE. I 250, 4, legendum puto tèc præbeo, offero (carmen); sveit ter sínum drottni adjuvat, F. VI 180, 2; sá er frami tæði is, quem fortitudo adjuvit, F. VII 44, 1, sec. v. l. 2; sic et tæði, Ód. 9; SE. I 698, 2; Hh. 1 (F. VI 129, 2); tæðu, id., SE. I 416 (tæðu, F. VI 89, 2); de tóðut, Mg. 37, 1, vide hlæðirudr; pass., mærd tæz fram cammen offertur, recitatur, SE. I 318, 4; tíðindi tjáz réttlátri frú af hverjum manni referuntur, narrantur, Nik. 10; imper. pass., tæiz at báðir uterque utrumque adjuvate, communem operam adhibete, Hist. eccl. Isl. I 245; part. pass., tæðr dictus, modo memoratus, Ísl. 7; sverð er tæð honum gladius illi ostenditur, monstratur, Völk. 15. Periphrastr. cum inf., tær bergja = bergir potat, SE. I 616, 1; tær vaxa crescit, SE. I 248, 4; tær binda lígat, Orkn. 75, 2; tæra standa non stat, non proficiuntur, Mb. 5 (F. VII 10); hyggja tæði cogitavit, Sk. 3, 13; tæði særa = tærdi, Hh. 76, 1 (tæði, F. VI 340, 1); tæði blæða sanguinavit, Nj. 158, 12; tæði velja, F. II 259, 1. — 2) Extant præter has formas tres aliæ, scilicet tjóa, tjja, tþja, quas vide suis locis.

TJALD, n., tabernaculum, tentorium navale, pelles, Hh. 62, 2 (F. VI 309, 1); plene tjöld hásléipnis tentoria navis, valdr hásléipnis tjalda dominus possessor tentorium navalium, vir, Fbr. 6, 1, ubi al. forte per correctionem, valdr alföðrs tjalda rector vel possessor clipeorum; nam tjalda sviptir removens, refgens, delendens tentoria, vir dicitur, Fbr. 32, 2 (GhM. II 338, v. l. 8); tjalda drasil equus tentorium, navis, meidr tjalda drasil vastator, vulnerator navis, bellator, ÓH. 41, 1. 2) velum, aulæum, tapes: tjöldum ok skjöldum, velis et scutis, Bk. 2, 60; tjalda tróða columella tapetiorum, femina, Vigl. 17, 10. — 3) in appellatione: — a) clipei, tjald Óðins, valmeyja, herkonunga, sækonunga, orustu clipeus, SE. I 420; II 428. 512; Sköglar t. velum Skögulæ, id., HR. 67; Hlakkar t., id., halda hátt Hlakkar tjöldum alle offerre clipeos, Krm. 13; haldendr Hlakkar tjalda gestores clipeorum, viri, SE. I 424, 2 (Grett. 77, 2); Yggjar (ógnar) tjöld vela Odinis (pugnæ), clipei, Sturl. 7, 30, 1; Sigars tjald velum Sigaris (reg. marit.), id., galdr Sigars tjalda sonitus clipeorum, pugna, ibid., vide galdrfreyr. — b) cæli: røðuls t. tentorium solis, cælum, und røðuls tjaldi sub cælo, in terris, FR. I 438, 2; heidar t. tentorium montanorum, id., und hreggská heidar tjaldi, id., Merl. 1, 65; heida tjald, id., heida tjalds mildingr rez cæli, Christus, Lb. 12; fróns t., id., síkingr fróns tjalda, id., Lb. 24; vedra t., id., konungr vedra tjalds, id., Lb. 50; skjya t. tent. nubium, id., skjöldungr skjya tjalds Christus, Has. 20; mána t. tent. lunæ, id., óðlingr mána tjalds, Christus, Has. 31; hreggs t. tent. ventis, aer, cælum, valdr blásinna hreggs tjalda Christus, Has. 57. — 4) in compositis: blátjald, byrtjald, fagrtjald, fólkjald, gunntjald, haudrtjald, heimtjald, heidtjald, hlertjöld,

hreggtjald, hrfóttjald, skýttjald, sóltjald, stafatjald.

TJALDA (-aða, at), *tentorii navalibus velare navem* (tjald), tjöldut skip *naves tentorii velatæ*, *OH. 70, 3*; skjöldum er tjaldat á skipum yðrum *clipei velorum instar dispositi sunt in navibus vestris, i. e. naves vestræ dispositis clipeis ornatæ sunt* (alias, skip skörut skjöldum), *H. hat. 12*; tjaldi um borg þá tjöldum ok skjöldum *eam arcem velis ac clipeis circumvelate*, *Bk. 2, 60*.

TJALDARI, m., *nomen equi*, *SE. I 480, 2; II 458, 1. 595. 487. 571*.

TJALDBÚÐ, f., *tabernaculum* (tjald, búð): *de corpore humano, ut domicílio animi, altari gudis er öndin stolta | inni standanda í tjald-búð þinni*, *Nik. 82*.

TJALDR, m., *avis, hamatopus ostralegus*, *SE. II 489 (Fab. Prodr. p. 21; Norv., Tjeld et Kjeld, Stromii Descr. Sunnmæriæ, I 259)*. Vide vigtjald.

TJALDRANN, n., *ædes tentorii* (tjald, rann): *vins t. oælum, a vins (i. e. vinns, vinds) tjald tentorium ventis, ær, ut hús lopts (SE. I 316), nálimir vins tjaldranns clericici, vide nálimir, Ag. (Einar Gílls.)*.

TJALGA, f., *surculus, ramulus* (etiam tálga, f., sine j, *conf. telgja*): handar tjálgur *ramuli manus, digiti, vel brachia*, *Mg. 11, 2 (F. V 121, 1, ubi v. l. est tálga)*. — 2) *absol.*, tjálgur *longa brachia*: *uxa tjálgur, lángir leggir ok ljótt höfuð, FR. III 18, 2; hángar tjálgur brachia pendula, demissa, proliza, FR. III 37, 3*.

TJARGADR, adj., *clipeis instructus, ornatus* (tjarga = targa), *Rekst. 4, id. qu. targaðr*.

TJASNA, f., *in voce eikintjasna, Rm. 13, vertitur „pertica“, contra vero „vinculum“ in Gloss. Ed. Sæm. Tom. I sub voce tiansull, ubi citatur Kormakssaga. Prior versio mihi rector videtur, sic enim habet Korm. msc. c. 7: þat voro hölmgöngu lög, at feldr skal vera 5 álna í skaut, ok lykkgjör í hornom, skyldi þar setja niðr hæla þá, er höfuð var á öþrom enda, þat hëto tjösnor; sá er um ljó, skyldi gánga at tjösnunum, svá at sæi himin í milli fóta sér, ok hëldi í eyrna snepla sér, með þeim formála, sem síþan er eptir hafðr í blóti því, er kallat er tjösnublót. Tjösnj, m, *nomen athletæ, FR. II 242*.*

TJÁÐUM, (= tjáðumk), *opem mihi ferebat, 3. pl. impf. ind. act. v. tjá, cum suffixo mk, vide umk, Eg. 64, 2*.

TJÓA (-aða, at), *prodesse, juvare, opem ferre, id. qu. tjá*. *In pros., inf. tjóa, Vigagl. 21; F. VII 160, v. l. 3; 3. s. pres. ind., tjóar, Vigagl. 26; 3. s. impf., tjóaði, Nj. Vers. Lat. p. 597, v. l. c; syncop. tjóði, F. V 26, quibus locis est, juvare, prodesse, et cum neg. ekki, frustra esse. — 2) opem ferre: tjór, syncop. pro tjóar, *Fsk. 115, 2 (tær, id., F. VI 180, 2); tjóði, tjóðo, opem tulit, tulerunt, Si. 6, 1 (F. VII 81, 2); Hh. 18. Vide formas tjaja, tjja.**

TJOGO, adj. numer. indecl., *viginti* (*Dan. tjuge, tyve, vulgo tuttugo, OH. 260, 2 (F. V 114, v. l. 14)*).

TJÓN, n., *clades, exitium, perniciös: þegna t. clades, interitus virorum, SE. I 248, 1. In compos.: aldrtjón, fjórtjón, líftjón; pros., manntjón, quod fem. gen. est F. X 394*.

TJÖR, f., *nomen insule, SF. II 491, 3. 492; forte Terð, in Hordia meridiana, Pontopp. geogr. Oplysn. Sic et Munch.*

TJÖRN, f., *lacus, stagnum, aqua, Gþ. 14. — 2) mare, SE. I 575, 1; II 479. 622 (11562 tantum cernitur t...)*. *In compos.: hreintjörn, skýftjörn.*

TJÖRR, m., *puto, ignis: rinar t. ignis Rheni (amnis), aurum, unde tñair tjörriar consumtor auri, vir liberalis, Eb. 56. — 2) gladius: tñr dýrra tjörva deus pretiosorum gladium, bellator, ÓT. 31, 2 (F. I 144, 3). Conf. tñr, tñrr.*

TJÖSSI, m., *forte, hircus, Merl. 2, 75*.

TJÖSULL, m., *fascinus (character magicus) Skf. 29. Confer Svcc., tjusa, förtjusa [scinare, incantare.*

TJÚGARI, m., *raptor, abactor: tångr t. raptor lanæ, de lupo Managarmo, Vsp. 36. A verb. obsol. tjúga (týg, taug, togit) ducere, trahere, AS. teón (tñhð; teáh, pl. tugon; geögen) ducere; Moesog., tiuhan, ducere, impf. taulh, part. act. tauhan; Germ., ziehen (ziehe, zog, gezogen), id. Ab inf. tjúga derivatum tjúga, heyjúga, f., furca ducendo et colligendo foeno (*Dan. Höttyr, et júgari; ab impf., taug, f., vinculum; a part. pass. togim ductus, eductus, quod poësis in usu est, subst. tog, n., ductio, eductio, evaginatio gladii, ð. funis, villus, togi, m., lana glomerata. Verb. obsoletum tjúga in duas formas abiit, teygja (-i, -ða, -t), et toga (-aða, -at)*.*

TJUGR, m., *decas, id. qu. tugr; acc. pl. tjugu, Fsk. (F. VI 138)*.

TJÜRGR, m., *nanus, SE. msc., qua lectio prozime accedit ad incertam lectionem, SE. II 553, tigr aut tirgr.*

TNEDDA, *Ed. Lðoas. in amnium nomencl. prave pro Tvedda, qu. v.*

TÖ = **TVÖ**, *duo, vide sub tå.*

TØ, n., *auxilium, adjumentum (tåja), vide tås.*

TODDA, f., *lana, glomus lanæ: toðða bððgefn bellona lanæ, femina, Hitd. 14, 3. Pros., toðði, Dropl. maj. msc. cap. 10: Þóráis Todda, því var hon svá kölluð, at hon gaf aldregi minna en stóra todda, þá hon skyldi fátækum gefa; unde F. V 101, munus ab amicis datum dicitur vinatöðdi. Conf. Angl. tod lanæ pondo duodetriginta.*

TOFT, f., *area edificii cum parietibus, rjúfa skála toft dítam detegere, Skaldh. 6, 8, ubi plene consonant toft-loft. Germ. Toft pars agri septa prope villam (Isl. tån).*

TOG, n., *ductio, tractus; vibratio, evaginatio gladii (vide tjúgari), in compos., egg-tog, samtog, sverðtog. — 2) funis, in specie, ancorarius, ancorale: dugir akkeri með digru togi, FR. I 481, 1. (funis piscatorius, Gþl. p. 427, unde toglaki, Isl. II 303).*

TOG, f., *funis, id. qu. taug, vide compos. álmög, vegtæg.*

TOGA (-aða, -at), *trahere: sem okkr futr toga ut nos pedes trahunt, rapiunt, i. e. summa que*

æri potest celeritate, FR. I 519, 2; var eigi Ögmundi andrán togat (var. lect. auðhæzt tekit) viddur significare, non fuit Ögmundo mors ostensa, monstrata, FR. II 313, 4, ut togat sit cognatum verbo tegaz.

TOGURÁPA, f., SE. I 408, 2, vide F. V 5; SK. I 682.

TOGFÚSS, adj., educendi, destringendi gladii cupidus (tog, fúsa): hykk togfúsa þjóð náðu at láta líf þadra þúsundum putu militum digladiandi cupidum vitam ibi posuisse numero millenario, i. e. multa milia bellicosorum militum, F. VI 409, 1, sec. Morkinsk.

TOGI, m., dux, in compos.: hertogi dux exercitús, leiðtogi dux viá (verb. obsol. tjúga, vide tjúgari).

TOGINN, perf. part. pass. verbi obsol. tjúga (vide in tjúgari), ductus, tractus: t. hörn nervus tensus, af tognum hör ex tenso nervo (arcús), Mg. 31. 1; sæpius de stricto gladio: enn togni hjörn gladius vagina educatus, Merl. 2, 66; með sverð um togin cum eductis (nudis) gladiis, Hg. 33, 9; egn tognó sverþi strictum gladium ad cadendum applicare, SE. I 672, 1; tognum sverðum ensibus expeditis, Nj. 158, 3; þat nam at vinna togina skjóma ea res effecit, ut gladius stringeretur, i. e. ea res sine prælio effici non potuit, HS. 6, 6 (F. I 56, 4).

TÖGLA (-aða, -at), mandere (tyggja). — 2) t. fram (bríndi) carmen cum difficultate componere et pronuntiare, Skáldh. 7, 63.

TOGLÖB, f., duodecim viri, SE. I 532; II 518; toglop, II 346, togloð, II 565; toglot, II 610 (togr decas, löð, aut assumtio (secundæ decadis) aut cumulus (primæ decadis)).

TOGNINGR, m., gladius, (formatum a togi) tognings veðr tempestas gladii, pugna, F. VII 354, 3, ubi scribitur taugnings, i. e. taugnings, tægning, tognings.

TOGNIR, m., dux, ductor (id. qu. togi, in hertogi, cet.): tognir sóknar dux pugnæ vel ductor cohortis, de Thore, SE. I 292, 2, sec. Cod. Reg., qui tognir scribit pro rúgnir.

TOGR, m., decas, numerus decurialis: um fjórum togum præterea quatuor decades (quadragesima), Grm. 23. 24. Prægnanter decas annorum, decem anni: fylla annan tog alteram decadem, viginti annos complere, Mg. 35, 2; id. qu. tigr.

TÖGR, m., id. qu. togr, decas, F. VI 90, 1; ÖH. 15; Korm. 16, 2. Hinc sjöttigr.

TÖGREPTR, vimine tectus, tecto vimineo instructus, munitus (tog = tæg, repta): t. salr ædes vimine tecta, tecto vimineo, Hávam. 36, ubi scribitur tavgreptan sal.

TÖGTU, mandisti, 2. s. impf. ind. act. v. tyggja, suffixo pron. 2. pers., pro tugt þú, Am. 79.

TÖJA (tø, tøða, tøð), adjuvare, opem ferre, id. qu. tjá, tjáa: þaf drotten dagþjar töja ser oravit deum, ut sibi opem ferret, Plac. 18, ubi scribitur töia, confer orthographiam ibid. pag. 37. Hinc tór (i. e. tór), Grág. I 315. 431; in Fsk. (ad F. VI 317), flest varð hirn, sú er raustum | rafns sæði væl

teede, scribendum est rafns sæði vel tõi. Hinc et tavð, i. e. tøð, n. pl. part. pass. monstrata, demonstrata, allata, pros. SE. I 400.

TOKFÚSS, id. qu. togfúss (k = g), qu. v., F. VI 409, 1.

TOKI, m., nanus, SE. II 553, pro jaki, quod habet SE. II 470. — 2) nom. propr. F. III 220, 1; FR. II 212, 1.

TOKUZ, perf. inf. pass. v. taka: svá hygg ek til tókuz sic evenisse puto, Sturl. 5, 140.

TÖL, n., instrumentum: raddar t. instrumenta vocalia, lingua, etc., Lil. 3; mælsku t. instr. sermonis, id., Gd. 23; bragar t. instrumenta poetica, dictio poetica, ars poetica, G. 47. Absol., instrumenta fabrilia, Vsp. 7. In compos.: máltöl, siktöl. In prosa absol., de instr. fabrilibus, GhM. III 298, plene smidartöl, SE. II 18; Eg. 61, sn.; graftöl fossoria, instr. sepulcralia, Eg. 61; Eb. 34; saungtöl instr. musica, ÖH. c. 96 (F. IV 203). — 2) de persona agente: galdra töl instrumentum incantationum, incantatrix, venefica, saga, per contemptum, Skáldh. 6, 19.

TÖLF, adj., numer. card. indecl., duodecim, Hund. 1, 23; G. 14.

TÖLFTI, adj., numer. ord., duodecimus (tölf), Hávam. 160; Vafpr. 42.

TÖLLA (tollí, tolda), hærere, manere, firmum adherere, F. II 13.

TOLLR, m., pinus, id. qu. þollr (t = þ): líðs t. pinus auxiliatrix, líðs t. brautar pinus viá auxiliatrix, baculus, de baculo Gríðæ, SE. I 302, 2, ubi lectio tollr, quam exhibet Cod. Worm., præferenda est formæ tollor, quam dat Cod. Reg.

TÖLURÆÐI, n., remus sermonis, lingua (tala, f. ræði, n.), SE. I 698, 2 (NgD. p. 70).

TÖM, n., otium: tóm læz at eiga teþja vel garpa otium sibi dixit esse ad hortos bene stercorandos. Am. 59; í tómi per otium, quum vacat, Nj. 44, 2.

TÖMR, adj., vacuus, inanis: tóm höll skipas lætt vacua aula facile (convivis) occupatur, SE. I 632, 2; tóm trú fides, religio inanis, Hv. 2; dygðar tómr virtutis expers, malus, Skáldh. 3, 22. — 2) solus, purus putus: unnir tómar sólæ undæ, vel inanes, oppos. florenti silvæ, SE. II 202, 1.

TÖNG, f., tenaculum, forceps; gen. s. tengr, pl. tengr; tungu gen. anomalus, SE. I 300, 2, ubi construo tungu segi frustum forcipis, ferrum (spiculum) forcipe prehensum, i. e. massa ferri. In prosa est SE. I 288: þá tók Geirþr meþ tung járnsiu glóandi ok kastar at þör. Tong boga tenaculum arcús, manus, SE. II 429. 513. In prosa: spennitaung forceps, qua aliquid extrahitur, GhM. I 712 et 737, not. 78; ÖH. c. 247 (F. V 93).

TÖNN, f., dens; pl. tenn, tennr et tedr. Rjóða ylgiar tönn dentem lupi rubefacere, i. e. stragem edere, pugnam facere, ÖH. 16, 2; tennr Hallinskíða dentes Heimdalli, aurum (sec. SE. I 100), ógnarstafr Hallinskíða

tanna vir *liberalis*, HS. 2 (F. I 52); öðram vefz tunga um tönn aliis lingua impeditur, FR. I 465, 2; foldar t. dens terræ, lapis, Gðþ. 31, conf. SE. I 4: björg ok steina þýddu þeir móti tönnum ok beinum kvikenda. Lagar tanna, H. 9, 2, hinc vario significatu explicatum fuit, a lagar tönn dens pelagi, lapis, sec. Olav. NgD. p. 173, qui construit: rausnar naðr, lagar tanna mannskæðr navis, ob lapides (saxa manualia) hominibus periculosa; sec. Hkr. T. VI lagar tönn, lapis, it. color, ut steinn, et lagar tanna naðr draco colore pictus; sec. Raskium lagar tönn lapis, it. mons, mætir lagar tanna occursor montium, ventus; novam rationem vide sub tanni. Nota: plur. tennr, seniori tempore abiit in tönnur, vide Skíðarima, str. 9: með skeggit þunnat ok skakkar tönnur, skotið út kinna beinum, djarfæltur við dúka nūnurr, drengr ok hvass i greinum.

TÖNNA, f., dolium, id. qu. tunna (Dan. Tünde), vide saltönnna.

TOPI, m., nomen literæ magicæ, Skf. 29 (conferunt apte Germ. toben, furere, insanire).

TOPPR, m., apex, cacumen, conus; it. capronæ, crines dependentes, toppr i enni, Orkn. 66, 1; t. fyrir nefi, FR. II 238. Pros. Sks. p. 288; Éb. 20. In compos.: gulltoppr, silfrtoppr, silfrtoppr, siglutoppr (sub sigla), úrigrtoppa.

TOPT, f., fundus, area ædificii (ÓT. c. 77; OH. c. 51), it. parietes, domus sine tecto, cum spatio ab his incluso, unde topt, de spatio maris tranquillo, vi venti intacto, usurpatur, ÓT. c. 87 (F. II 178). Hinc, toptar nökkvi navis area v. parietum, domus, Ý. 35; tanngarðstoptir area septi dentium, os, Grett. 42; óðals toptir fundi aviti, prædia avita, Mg. 9, 5; topta týr deus fundorum, colonus, dominus fundi, Ísl. II 86, 1; toptir, ædes, Grm. 11; hropts toptir ædes Odinis, testudo clipeorum, clipei, ÓT. 128, 1, sec. SE. I 420: skjaldborgin er köllut harll, etc.). Vide compos. sigtoptir, et formam toft.

TÖPUÐR, m., perditor, consumtor, deletor (tapa): t. naðrbings consumtor auri, vir liberalis, Mb. 10, 2 (F. VII 43, 2). Vide ángr-töpuðr, bríktöpuðr et formam tapaðr.

TORBÆNN, adj., exoratu difficilis, inczorabilis (tor-, bænn a bænn v. bæna), Bk. 2, 48, ubi acc. sing. masc. torbænnan.

TORF, n., cespes, gleba: grafa t. effodere cespites, Rm. 12; Ag. (Einar Gilsson); torf jarðar, id., Gd. 60.

TORFA, f., cespes, in compos. óðaltorfa.

TORFYNDR, adj., difficilis inventu (tor-, finna), Sonart. 15. Sic pros.: auðfynt (n. adj. auðfyndr), facile intellectu, F. XI 55, it. pro subst., facilitas inveniendi, facilitas venæ poëtica, ut torfynt difficultas, F. VII 356.

TORG, n., forum, SE. II 212. 1. Metaph., orms torg stratum serpentis, aurum, Fbr. 32, 1 (GhM. II 330). In plur. torgir, f., Hyndl. ný.; it Torgar, f. pl., insula Halogæ, SE. II 492, 491, 3 (Eg. 7 init.), kod. Torgetö (Munch). In compos.: hugtorg, lúngtorg, ormtorg.

TORGENGR, adj., transitu difficilis (tor-, gengr), de ponte, Lb. 35.

TORMIDLADR, qui difficile communicatur, difficilis communicatu (tor-, midla): t. heini cibis qui ægre coqui, parari et desperari potest, SE. I 306, 3, ubi Cod. Reg. habet tormiðladar, prave. Verum lectio tormiðadr, SE. I 468, 5, v. l. 20, haud dubie mendum est pro tormiðladr, quod habet Cod. Worm.

TOROGÆTR, adj., haud facile parabilis, difficilis inventu (toro = tor-, ætr a geta adipisci): torogætr ro tryggvir vinir fæi amici haud facile inveniuntur, Korm. 12, 6. Occurrit forma torogætr = torgætr, F. IV 124; torogæstr, F. IX 450; X 62. 146; torogæstastir, GhM. II 315, not.; torigæstr, FR. III 358, v. l. 1; Pál. 16 omnes codd. legg. torogætr, unus torogætr.

TORRÁÐINN, adj., extricatu difficilis (tor-, ráða), id. qu. vandr, difficilis. Per homonymiam, torráðin ól, id. qu. vöndol (i. e. vöndul), sec. quom torráðin, n. pl., respondet tǫ vönd, n. pl. a vandr, ól per diastolea syllabæ ol, vöndol autem est acc. sing. a vöndoll (vöndull) manipulus, h. l. manipulus feni, statis brumæ temporibus destinatus pecori, in communi, copia feni. Hinc skerð torráðin ól (= skerða vöndol) est copiam feni minorem reddere, inopiam pabuli inducere, efficere, SE. II 102, 1.

TORREK, n., jactura, damnum, Mg. 9, 3 (F. V 123, v. l. 1). Pros. Hkr. Halod. Nig. cap. 8, furðu mikit torrek gjörir faðir þinn sér at, er ek tók vist nokkura frá honum i vetr magno se damno affectum putat, quod; quam sententiam F. X 171 sic exprimit: mikla meingerð lætr faðir þinn sér i því gerva hafa verit, er ek tók frá honum þau faung, er hann etlaði sér til jólaveisluar magna se affectum injuria existimat. Huc et pertinet titulus carminis Sonartorrek, jactura filii, Eg. c. 80 (p. 607), ubi de hac vocis significatione et etymo disputatur. Alia vocis forma est torræki, n., Arn. 16 init.: hverjum sinkum manni mundi þat vera mjök minnisamt torræki, ef hann létli svá sína penninga tærða multus parcis hominibus ea jactura valde memor esset, si pecunias suas sic profudissent. Eadem forma usurpatur de anonæ caritate cum aëris inclementia, ibid. 48: þetta torræki (hallæri) kvám ek vetri síðar suðr við land. De etymo (reka persicere, reka propulsare, rekja expellere), ex quo torrek foret res, quæ difficile (tor-) perfeitur, propulsatur, expeditur, vide Eg. l. c., Félag. 7, 242, Diatribe de Cogn. Spir. p. 45—6 et Gloss. ibid. Quod attinet ad compositionem non abludis farrek, Ísl. II 318: þat hafði Þórði orðit til farreks, at hestar hans báðir voru i brottu, ubi significare potest damnum, jacturam, et forte inde depravatam sit afrek, quod pro torrek exhibet F. V 123, 1; farrak, F. IV 270, est id. qu. óngþveiti angustia.

TORVELDR, adj., difficilis (tor-, valda): mærr er torvellt mikli difficilis est (negotium), Sonartorr. 24. Hinc torveldr difficultas,

F. VII 221, plur. torveldi *difficultates*, Vatnsd. msc. c. 50 (þetta ero engi torveldi); *it. verb. torvelða difficultem reddere*, Ld. msc. c. 67: hins munum vör þurfa, at torvelða eigi þetta mál fyrir oss.

TÖS, Ad. 20, unde G. Magnæus fecit tis (vide Eg. p. 678, not. þ), mihi est id. qu. tös, gen. sing. nom. tös, m., auxiliator, adjutor, id. qu. tös (s=y), quod descendit a tösja (tösja), tösja=tösja opem ferre: vinr veþorins veklinga tös amicus audacis ad arma adjutoris virorum honoratorum, i. e. amicus regis Haraldí Grafeldi. Potest autem tös h. l. etiam sumi a nom. tös, n., auxiliium, adjumentum, tutela, i. meton., adjutor, adjutrix. Sic haud dubie HS. 1, 6 (F. I 51, 2) pro hæc legendum est tös, nam in Hkr. membr. E et cod. A habet tæs, charit. C, D tös, Fsk. kavs (puto prave pro cavs, cæs, i. e. tæs), et altera ejusd. recensio tös. Ex quibus veræ formæ prodeunt tæs, tös, tös (tös), a tös, tös, tös, n., auxiliium, tutela, unde þursa tös tutela, adjutrix gigantum, femina gigas, byrr þursa tös ventus gigantidis, animus. Sic neutra læ, læ, ley frau (a ljuga, impf. læ), hlý calor, glý, gló (SkI. XI 127, not. d), lætitia.

TOSKR, TÖSKR, vide ratnoskr, et Gloss. Ed. Sæm. T. I et Lex. Myth.

TÖTRAR, m. pl., centones, vestes lacerae, St. 28, 2 (F. VII 153, 1); pros. F. VI 379, metaphor. skiptötrar naves lacerae, vulneratae, Sturl. 7, 31.

TÖTRUGHYPJA, f., ancilla (qs. laceripanna, tötrugr, adj., laceris vestibus indutus, a töttrar; hypja a hjúpr tegimen), Rm. 13. Vide töttryghypja.

TOTT, n., nom. insulae, SE. II 491, 3, puto prave pro Rott.

TÖTTRYGHYPJA, f., ancilla, vel femina laceris pannis induta, id. qu. töttrughypja, duplicato t, et y=u, Hund. 1, 39, ubi seorsim capitur töttryg hypja vacerra pannosa.

TRADDI, TRAUÐR, impf. ind. act. et part. pass. v. troða, qu. v.

TRAFR, m., asser, trabecula, axis: hlakkar t. axis bellona, gladius, Korm. 27, 3, addito epitheto slíðrdreginn evaginatus. Hanc lect. habet membr. 132. Sed consonantia litterarum metr. h. l. svadere videtur trafrn, quod unus cod. chart. habet, ut plene respondeat hrafsni, quæ forma consimilis est tös trafr (n=r); trafr autem est id. qu. drafn (Korm. 11, 5) et prafrn asser, lignum, Germ. Tram, Dan. Treme, Germ. vet. Thrame trabes, Svec. Trem, Trum frustum arboris (Gloss. Ed. Sæm. T. I 684).

TRAMAR, m. pl., gigantes: Tramar gneypa þie scola gerstan dag, Skf. 30. Huc pertinent ex Gloss. Rd. Sæm., Norv. Trame diabols, et e Lex. Mythol. p. 746, Svec. Tram, Trame daemon giganteus; a nom. sing. trami, cum. art. tramino, malus daemon, larva.

TRANA, f., grus, SE. II 489; hráð trönu hála præda colli gruis, serpens, FR. I 259, 2, ubi trami legendum traunu, i. e. trönu; trönu hvöt adhortatio gruis, clamor gruis, Hm. 16, vide trýta. — 2) nomen navis bellicæ, F. III 3, 2 (ÓT. 129; F. X 354). Vide trani,

TRANFELDR, gruum more aptatus (trana, fella): sigldum síðan suðr með landi tranfeldum skipum tveimr ok einu, aut, tribus navibus cuneatim ordinatis, forma aciei triangulari procedentibus, more gruum demigrantium ab una terra in alteram: aut tranfeldr est pro tramfeldr lignis apte constructis fabricatus (vide sub trafr), Synishorn, ed. Holm., Órvarodds. 42, 25, quo loco pro tranfeldum est tållaustr, FR. II 308, 2.

TRANI, m., grus, id. qu. trana: rómu trani grus prælii, corvus vel aquila, HR. 13. Vide compos.: blóðtrani, hjaldtrani. — 2) serpens, SE. II 487, 570. — 3) gladius, SE. I 566, 1; II 476. 560. 619. — 4) nomen navis bellicæ, id. qu. trana, pros., F. II 50. 304; X 347. 350. 353. 354; quæ forma improbat in Oldn. Lasebog p. 81.

TRAULLA, adv., ægre, difficulter, viz. pro traudla, traudliga (trauðr), ll=ðl, Korm. 17, 1; A. 11. In compos.: ótraulla.

TRAUSTR, n., fiducia; dat. traust pro trausti: með traust ok íðran, Gd. 65; af trausti ógnar eyðis ob fiduciam Sto Olavo habitam, G. 51. In compos.: vintraust.

TRAUSTIR, m., id. qu. treystir (au=ey), qui firmum reddit, explorat: fleina t. jaculator, pugnator, vir, Grett. 17.

TRAUSTR, adj., firmus, fidus: traust brynja firma lorica, Gd. 34; traustar hliflar, SE. I 602, 2; traustir geirar firma hastæ, Sturl. 7, 42, 2; traust fylking firma acies, non vacillans, Sturl. 7, 42, 3; traustir bragningi í Ála eli erga regem fidi in pugna, ÓH. 218, 1. In compos.: böðtraustr, (bragtraustr, þóseos peritus, Hist. eccl. Isl. II 395, not. b).

TRAUÐLA, adv., viz. ægre, Orkn. 49, vide traulla.

TRAUÐR, adj., invitus, Bk. 2, 48; Nj. 44, 3; F. II 52, 3; cum gen., t. vásfara, sefara, laboribus et itinibus maritimis abhorrens, Korm. 19, 4, 5; t. haptis qui tardari, intercepti, capi non vult, ÓH. 48, 5 (F. IV 104, 2); cum præpos., t. á settir ad pacem invitus, Ísl. II 86, 1; cum inf., gumna drottinn erá trauðr at rjóða tennr gríðar fáks, Me. 3, 2 (F. VII 284, 2). — 2) coactus: traud mál verða coacta, Ghv. 1, vel res difficiles, ærumnæ, miserix, dolores. — 3) expers, destitutus: t. göðs hugar lætitiæ expers, Gha. 9; t. tryggra ráða destitutus fidelibus consiliis, Nj. 44, 1. — 4) neutr. trautt, ut adv., viz. ægre, Orkn. 80, 5; Nj. 44, 2. — 5) derivant a tor-, auðr facilis — 6) In compositis: altrauðr, biltrauðr, þaugtrauðr, flugtrauðr, fulltrauðr, gruntrauðr, hliftrauðr, húngtrauðr, lætrauðr, ótrauðr. Hinc verb. trauda (-ada, -at) tardare, impedire, difficultatem creare, pros., F. III 129; FR. II 201; Nj. 191.

TRAUÐR, m. vel f., difficultas; haud facile occurrit nisi in nom., et cum verbo subst. veræ: trauðr eruum, sequi infn., mihi difficultas est, invitus facio, ut, Has. 41.

TRE, n., lignum, arbor; arbor silvæ, Am. 69; íð aldna tré vestusta illa arbor, de Ygdrasile, Vsp. 43; de arbore infelici, patibulo, Me. 20 (F. VII 304); Hávam. 160; de cruce

Christi, Lb. 16; de vecte forium aperiendarum, Hávam. 138; arbor navis, malus, Hund. 1, 24; tunga metin til trèr lingua ligni instar arida, Söll. 44; trèr ilja, leista, rista pes, SE. I 542. In appell. feminæ: bekkjar trèr arbor scamni, triclínii, femina, F. V 200, 2. Trèr per undecim gradus homonymiæ lanam significat, sec. SE. II 632—33, ubi færa sundr trèr est id. qu. greiða ull carpere lanam, qui locus citatur in Nj. vers. Lat. pag. 595. In compos.: geitrèr, sætrèr, skapttrèr, vargrèr.

TREGA, verb. duplicis formæ, treg, tregða, tregit et trega, tregaða, tregat, dolorem, animi ægritudinem asserre, angere: — 1) dolore afficere, c. acc.: fjöld er þat, er fira tregr multa sunt, quæ homines angunt, Bk. 1, 30; þat tregr mik id mihi ægre est, id mihi dolorem animi creat, Gk. 3, 2; orð, þat er mik meirr tregi quod mihi plus doleat, Völk. 35; grams fall tregr alla gætigauta geira casus (mors) regis omnes homines dolore adficit, Hg. 27; cum neg. et subjecto infinitivo, hvi tregraþ ykkur teiti at mæla eir vobis molestum non est, hilares sermones proloqui? Gho. 2 (hvi mælit þér gleðiorð? FR. I 226). — b) lugere: (hon) tregði fór fríþíls luxit abitum amasi, Völk. 27. — 2) grams fall tregar alla, F. I 48, 2, vide 1; munaðar ríki hefir margan tregat vis voluptatis multis dolorem creavit, Söll. 10. — 3) ad primam formam pertinet part. pass., treginn dolore adfectus, ut deploratus; ut, ut adj., dolendus, deplorandus, lamentabilis; pl. fem., tregnar idcirco negotia deploranda, Hm. 1.

TREGI, m., dolor, moeror, animi ægritudo: af trega stórum ex magna animi ægritudine, Gho. 1; aurar verða at trega divitía in moerorem cedunt, Söll. 34; segja trega moerorem, dolorem aperire, significare, enarrare cui, Skf. 29; Gk. 1 3; Hund. 2, 28; hegir trega sedator doloris, solator animi, de episcopo, Ag. (Einar Gilsson). — 2) dolor corporis, morbus: fá e-m lángr trega longum dolorem (morbum) creare cui, Fg. 75, 2. Proprie est impedimentum, retardatio (tregr), in plur., pros. Nj. 124, init.; Grett. 82. — 3) accipiter, SE. II 487. 571 (ut harmr). — 4) sinus maris, SE. II 493 (ut harmr), forte hod. Tregdeiford prope Mandalum (Munch). — 5) In compos.: aldrtregi, hugtregi, meintregi, möðtregi, ofrtregi.

TREGLIGA, adv., luctuose (tregi), Gho. 9.

TREGNAR, f. pl. part. pass., vide trega 3.

TREGÓÐ, n., deus ligneus, simulacrum ligneum (trèr, göð); plur., FR. II 288, 2, conf. trèmadr.

TREGR, adj., invitus; it. coactus: treg otrs gjöld mulla lutræ, vi extorta, aurum, SE. I 402, 2. — 2) difficilis: mjök erom tregt mihi valde difficile est, Sonart. 1. — 3) ægre parabilis, hinc: parcus, exiguus: t. vegr honor parcus, valdar trega vegs exiguu honore gaudentes, viri parum honesti, SE. II 198, 1.

TREGRAÐ, non molestum est, 3. s. præv. ind. act. v. trega 1, sufficere neg. ap., non, Gho. 2.

TREGRÓF, n., luctuum series (tregi,

róf), cantus lugubris, Gho. 20, id. qu. harmtölur, ÓH. c. 82, hörmúgartölur, F. IV 165.

TRÈMADR, m., homo ligneus, status lignea (trèr, madr), Hávam. 49. Pros., FR. I 298; F. III 100.

TREVÂG, f., lanx lignea (trèr, vâg), in ænigmati, SE. II 633, 1, locum vide sub marnagli.

TREYSKR, Gk. 1, 16, pro adj. accipiter, obstinatus: treyskr tár lacrima obstinata, cohibita. Sed deest objectum præpositionis i gegnum. Videtur itaque treyskr esse acc. sing. nom. treyskr, m., incertæ significationis, forte pars aliqua domus, tabulatum vel limen.

TREYSTA (-sti, sta, st), fidere, confidere (traust), cum dat., tr. sinu alicui viribus fidere. Grett. 65, 1; sinni íþrótt fortítudini, F. III 217; tr. á, uppá, c. acc., id., v. c. t. á ðæmi exemplis niti, confidere, ea sequi, Gþ. 7; t. á krapt guðs, Gþ. 16. — b) pro treysta sér, audere: t. at ríða at gotnum audere equitare adversus viros, Isl. II 68. — c) pass., treystaz, absol., credere, confidere: treystazum vér, at, credimus, confidimus, quod, Gdþ. 5; id. qu. treysta sér audere, sequi, infn., treystaz rjóða egr ausus es, Si. 6, 1 (F. VII 81, 2); absol., vires inter se experiri, certare: þar er jöftrar treystuz, Ha. 150. Cum dat., id. qu. treysta: treystaz guði deo fidere, Has. 52; treystaz áræði audacia sua confidere, audacia fretum esse, F. VII 71; geyst súð varð treystaz farsælu incitata navis coacta est navigandi felicitate (regis) confidere, F. VII 67, 2. Sic pros., treystaz sér sibi confidere, SE. I 62. — 2) cum acc. experiri, tentare quid res valent, explorare: húfar treystu drálfur dáfur látera (navium) undas æguoris tentabant, explorabant, Ha. 291, 1. Sic pros., Fg. 46: Egill færdiz við ok treysti stafinn til þess er upp losnaði or gölfnum þakum moliebatur (evellere conabatur), quo loco e Grett. eodem sensu citatur at treysta á: þeir treysta á timbrvegginn, de athletis furiosis. Þeir treystu á ásinn, de occisoribus Grettis. Sensu rariori: firmum reddere, firmare (traustr): treysta mundriða í skildi ansæm clipeo firmare, Nj. 44, id. qu. in strophæ sequi. negla clavis figere.

TREYSTIR, m., explorator (treysta): fólka t. explorator, confirmator militum, res, F. XI 307, 2, id. qu. traustir.

TREYÐB, 3. s. præv. ind. act. verbi troða. pro treðr (ey = ø, e), Hávam. 121.

TRJÓNA, f., rostrum; quidquid prominens. acuminatum et coniforme; de naso hominis: FR. III 37, 3; farra t. conus tauri, cornu bovis, jötuns eykr rauð farra trjónu á Agli þæming, Y. 30; trjónu tröll malleus acuminatus et coniformis, de Mjöllnere, ad formam bryntröll, ofruni trjónu trölls missor telii coniformis, Thar, SE. I 282, 1. De lingula terræ, promontorio, in selmeina trjóna, Hg. 7, vide selmeina. Trjónor, pl., SE. I 386, 4, videtur usurpari de molucro, manubrio ligneo, quo circumagitur mola, id. qu. moadull, skapttrèr: headr skulo hálða (i. e. hálða) harðar trjónor manus tenebunt dura ligna; conf. formam tjaldtrjónar perticæ tentorii, pros., Sturl. 3, 16 bit.

TRÖDDUZ, 3. pl. *impf. ind. pass. verb*i tröðá, qu. v.

TROG, n., *vas, vasculum, alveolus, presert. in quo lactinia servantur*: sökkvir troga demorsor vasculorum, vir effeminatus, F. II 9. In compos.: hlandtrog, vide et trygill.

TRÖLL, n., *monstrum giganteum, gigas* (vide Lex. Mythol. p. 796–754). Pronuntiatum fuisse troll (Dan. Trolld), evincunt loca F. VI 339, 1; Ísl. I 212. Usurpatur in genere tam de gigantibus (spec. tröllkarl), quam de gigantidibus (tröllkona), unde fákr trölls equus gigantidis, lupus, Hh. 85 (F. VI 404, 2); trölla bygðir habitacula gigantum, antra, F. III 219, 1; trölls hamr induviæ monstri gigantei, forma gigantea, Vsp. 36. 2) in imprecationibus: tröll hafl Tréftót allan, tröllin steypi þeim öllum gigantes cum totum rapiant, gigantes eos omnes dejiciant, Grett. 5, 1; tröll hafl lif, of eigi gigantes vitam (meam) habeant, si non, i. e. ne sim saluus si non, Korm. 16, 2. Sic in prosa: hafl þik allan tröll, F. VI 216; gefa fingrugull tröllum precari ut gigantes annulum rapiant (ut annulus in malam rem abeat), Korm. 19, 10; gefa e-n tröllum neci dare quem, H. 27, cfr. F. V 206; troll brutu hris í fætr honum male mulcatus est, F. VI 339, 1. In conviciis, pros.: hvat, tröll, veiztu til þess quid, malum, nosti? FR. II 198; tröll, er þik bita eigi járn gigas, qui armis non lædaris! Ísl. II 364. — 3) res noxia, res quæ alii rei noxam infert: öll vörn eru tröll ok vargar ok hundar herkléða ok hlífua, SE. II 512; þess hlutar alls er tröll, sem þat má fyrirfara, SE. II 513 (þess tröll ær allt, sáem það má fara, SE. II 429); t. sóðrs gigas pabuli, pecus, SE. II 429; t. víðar ignis, ibid.; t. járna saxa, rubigo, ibid. 429. 513; t. jarðar, ellipse aqua, ibid.; t. snæu, isa pluvia, splendor solis, ibid.; t. hjarðar procellæ, ibid.; trjónu tröll res rostro noxia, malleus (Mjólnr), vide trjóna. In compos.: hamartröll (pros., bryntröll).

TRÖLLHENDR, f. pl., *manus gigantum* (tröll, hönd) götur tröðis fyrir þær í t. semíta te ducant ad habitacula gigantum, FR. III 204, 2. Pros., Sigurðr biðr hana alla fara í tröllhendr optir sinu eðli, F. V 183.

TRÖLLKONA, f., *femina gigas* (tröll, kona) bani, dölgr tröllkvenna occisor, hostis gigantidum, Thor, SE. I 252.

TRÖLLKUND, f., *a gigantibus oriunda, giganteæ originis*, i. e. Finnica (tröll, kundr a kun, kyn), Ý. 16; AR. I 260, de Hulda, incarnatrice Finnica.

TRÖLLMARR, m., *equus gigantidis, lupus*, (tröll, marr), F. II 316, v. l. 5, vide sub tröll.

TRONA, Korm. 22, 2: mjök hafla tröll of trona þessa Ata foldar eldreð, aut est pro tröðna, excluso ð, a tröðna, calcare, suppressere, vexare, gigantes hanc feminam magnopere vexarunt (conf. tröllrída, a gigantibus oppressus, vexatus, Eb.): aut trona est part. pass. obsoletum, a tróinn, præstigius deceptus, fascinatulus, forte radix subst. tróði hatrio, quocum conferri potest AS. dry. magus, magia (Rask. Gramm. AS. p. 157).

TRÖNUBEINA, f., *ancilla* (qs. gruipe, gracilibus pedibus, cruribus, trana, bein), Rm. 13.

TROÐ, n., *pressio, pressus, compressio* (tröða): þungu troði dura pressione, SE. I 300, 1.

TRÖÐ, n., *assulæ, scandulæ lecti interiores, materia tectoria* (vide tröðviðr, Eg. 46, et tröð, ibid. 239, not. †); glöð varð föst í tröði ignis materiæ tectoria hæsit, Hh. 76, 2 (F. VI 340, 2).

TRÖÐ, f., *via trita* (tröða), i. e. *via septa*: auð t. locus vacuus, koma á auða tröð in vacuum locum succedere, Hg. 33, 20; t. Sölsa bekkjar mare, SE. I 440, 3; t. fleytja, id., F. IV 282; t. glamma ferðar via lupis trita, saltus, montana, H. 9, 2. — 2) terra, Vigagl. 21, 3; Hörða t. terra Hordorum, Norvegia vel Hordalandia Norvegia, Eg. 83, 2; báru t. terra undæ, mare, Hallfr. (ÓT. Skh. II 248). Vide örtröð.

TROÐA (tröð; tröð, trað, tradda; troðit, tradt), *calcare*; treyðr, pro treðr calcat, dilatato e in ey, Hvam. 121; forma trað in *impf. usitatissima*; ex tradda est 3. s. traddi, Hm. 3, Ghv. 2, et pass. tröðduz, Hg. 33, 6; ex tröð pass. tröðuz, SE. I 300, 1; sup. troðit, Harbl. 25; part. pass. troðinn, Eg. 55, sed traddr, Hm. 18; Mh. 3, 2, et in forntraddr. *Pedibus calcare, cum acc., t. e-n und fötum pedibus conculcare aliquem*, Korm. 16, 4, uno verbo föttröða; *sensu prægnanti*: Jörmunrekr Svanhildi jóm of traddi equis conculcavit, contrivit, i. e. *pedibus equorum conculcandam exposuit, subjecit*, Hm. 3; Ghv. 2; er haflit meý um tradda virginem conculcastis, Hm. 18; *de magica incubatione*, Ý. 16 (in prosa ibid. mara trað hann); *de Hela funera calcante, Höfuðl. 10* (nipt Nara trað náttverð Ara); *de accipitre azillis insistente, unde á hauki tröðnum heidís unga meidi in azilla, accipitri calcata*, Eg. 55, 3. *Metaph.*, reyks rösuðr trað Íngjald í sfjörvan, ignis l. ad necem conculcavit, Ý. 44, 1 (AR. I 266), nam sequitur: húspjófr steig hýrjar leistom í gögnum goðkonung; hausar ok törgor Norðmanna tröðduz fyrir hjalta harðfötum bauga Týs conculcabantur duris bul-larum pedibus, i. e. *gladiorum laminis concisi sunt*, Hg. 33, 6. *Etiam de violenta pressione*: brá-tunglis sólar tröðuz þungu troði vasti oculi (*gigantidum*) gravi pressione pressi (*expressi, elisi*) sunt, SE. I 300, 1. — b) *de itinere terrestri*: aur tráðu vèr humum calcavimus, Mg. 32, 1; léztu tradda grund á jó terram equo calcavisti, i. e. *equitavisti, equo vectus es*, Mh. 3, 2; ek trað hauðr um heidi calcavi humum per montana, i. e. *sal-tum pertransivi*, Eb. 40, 5 (Ghm. I 760); *metaph.*, tröða mold pulverulentam humum calcare, de hominibus in terra versantibus et viventibus, Fm. 23; tröða helveg calcare viam, quæ ad Helam ducit, Vsp. 47 (SE. I 194, 4), contra tröða goðveg deorum viam (ad Val-hallam ferentem) calcare, Hyndl. 5. — c) *de cursu maritimo*: tröða ránbed lectum Ranæ calcare (conscendere), mare pedibus calcare, spec., mari perire, undis submergi,

FR. II 77, 1; konungur trað bekkjar bláröst bifroknum árum rex mare remis sale adspersis premebat, i. e. mare classe trajecit, Hg. 6; de nave: hlynbjörn trað Ata jörð navis terram Atii (mare) calcavit, Orkn. 82, 6; bord tráðu túnvöll reyðar, F. VI 437, 2; horðvigg tráðu brimsgang, F. VI 427, 2. — 2) cum dat., farcire, infarcire, intrudere: þær var troðit í hannzka in chirothecam infarctus fuisti, Harbl. 25, ut in prosa.: þær var troðit í kyl, sem korni í belg, F. VII 21. — 3) Vide composita: föttroða, forntraddr.

TRÓÐA, f., pertica; (ezat hodie in voce compos., manitróða pertica transversaria, in summa contiguatione domus, prope columnam; latius patet Norv. Trove, Troe, Trøe pertica, longurius, arundo piscatoria). Adhibetur in appell. fem. SE. I 410; tróða lins pertica (arbor) lini, semina, Isl. II 275, 1; t. flóðs furs (auri), id., SE. I 410, 3, ubi plur. tróþar, sec. Cod. Reg., sed rectius tróþur, sec. SE. II 435, 3; t. pells, marglóðar, id., Skáldh. I, 36; Vigl. 12, 1. — 2) absol., femina, Korn. 19, 8; Vigl. 14, 2. — 3) In compos.: auðtróða.

TRÚ, f., fides: halda trú til e-s hlutar aliquid cum fide agere, Hugsm. 22, 4; de amantibus: binda trú saman fidem conjungere, amoris vincula copulare, Skáldh. 6, 43. — 2) fides, religio: týnd trú amissa fides, defectus fidei (Christianæ), fyrir týndri trú propter defectum fidei, eo quod pagani erant, G. 37; við trú per fidem, vel nafnuðr við trú pietate notus, G. 65; trúar bót pietas, probitas, morum honestas, SE. I 204, 3; láta trú boðna religionem (Christianam) annunciare, Ód. 9; koma trú á land religionem in terra introducere, Ód. 12; flærdvarr fylkir lýfa lérþe sviannan fleinrjóþ gæto sinnar trú deus hominem docuit viam religionis sue, Plac. 8, ubi trú est gen. sing., qui vulgo est tróar. Talis gen. plura sunt exempla: ex Bl. membr., þeir monu snúast til trú af kenningum Enocs og Elias, it. í staðfesti féttrar trú. Ex fragm. msc. Legendæ de Sto Blasio: er meo callar til gogfanar þinar trú frá villu skynda qui me jubes ad cultum tuæ fidei ab errore properare; SE. I 130, svá njóta trú minnar ita fruar fide mea, sic me mea fides juvel. Idem videre est in ásjá et simil., hvat viltu til vinna ásjá minnar, Vigagl. 16; it. in kló: þó eyrir, at einnar kló missi tamen una uncia solvenda est, etsi unius tantum kló (pedis) jactura fiat, Gþl. vet., útgerðab. c. 12. — 3) in compos.: hústrú.

TRÚA, f., fides, religio; cum art., trúan, Lil. 34 (pros. SE. I 86; Isl. I 386).

TRÚA (trúi, trúða, trúat), credere, fidere, confidere, fidem habere (Moesog. traúan): — 1) cum dat., fidere alicui rei vel personæ, Hávam. 44. 45. 84. 89; Bk. 1, 7; Korn. 8, 3; 22, 2; t. hug animo confidere, Hjm. 17; Mærl. 1, 30; t. raun experientia fidem habere, SE. I 636, 2; t. magni viribus confidere, robustum esse, FR. I 438, 2; t. nesti de viatico securum esse, Hávam. 74; t. jóxlum dentibus mazillaribus fidere, fretum esse, Am. 79. — 2) cum præpos. à et acc., idem:

t. á guð deo fidem habere, deo confidere, G. 14; trúði á gram regi confidebat, Sk. 1, 47; t. á sik in se ipso confidere, viribus suis ac virtuti confidere, Söll. 17; Ísld. 25 (de Kormako); t. á Ásynjur, Hyndl. 9. — 3) trúaxc, recipr., inter se credere, sibi invicem credere, Skf. 5.

TRÚI, m. deric. a trúa, in voce compos.: fulltrúi.

TRÚLIGA, adv., fideliter, cum fide, religioso (trúi): leita trúnaðarmanns trúliga, Hugsm. 28, 6.

TRUMBA, f., arundo, tibia, fistula: þjóta í t., Sværr. 85, 3. Pros., hvaanjöla trumba, ÓT. c. 87 (F. II 179); buccina, FR. I 503. 504; unde verb. trumba buccinare, Skf. p. 779.

TRÚNAÐR, m., fides (trúi): trúnaðarmaðr vir cuius fidei res tuas committere possis, fidus amicus vel socius, Hugsm. 28, 6.

TRÚR, adj., fidus, fidelis, cui fidem habere potes (trúi), c. dat., HS. 1, 5; trúr tungu potens lingua, qui scit commissæ colare, Hugsm. 10, 2; trúr í tungu, id., Gd. 9; firmus, constans: trúr at hug firmo, constanti animo præditus, A. 7; leita sér trúss trausta firmum auxilium quaerere, Hæ. 62; felic. fortunatus: allar eru tíðir trúar omnia tempora sunt fausta, Hugsm. 21, 3. In compos.: hugtrúr, sigtrúr.

TRÚÐ, f., id. qu. tróð, H. 9, 2, quo loco membr. E habet traud, i. e. tróð.

TRÚÐR, m., histrio (AS. trūd, id.); jugitur cum leikarum ludiones, Fsk. 6, 2: at leikarom ok trúþom hefi ek þik litt fregit. Idem significare videtur in Grág. II 84: ek skal eigi kveðja í súlara búðir né sverðskriða búðir, né trúða, né gaungumanna neque testes citandi sunt e tabernis sutorum, neque cespitariorum (qui cespites cremabiles venundant), neque histrionum, neque circulatorum. — 2) homo nequam, contentus, Nj. 44, 2; Stjörn ad 2. Sam. 6, 20 habet snápligr trúðr pro hebr. מְרַקֵּי (in hod. Verss. lauslútt fólk et lauslúttir). — 3) adj., in voce compos., hægintrúðr.

TRYGGILIGA, adv., fidenter, confidenter, bona fide: trúa t., Söll. 20, a trygg credeulus.

TRYGGJA (tryggi, tryggða, trygt), fidem reddere (trygg; Eg. 45; Sturl. 4, 19); firmum reddere, confirmare (Eg. 35; OH. c. 97); tutum præstare (F. VIII 328); trygd fríði pace tutus, securus, F. XI 315, 1. Vide formam tryggva.

TRYGGLAUSS, adj., intutus (trygg, lauss), SE. I 306, 1.

TRYGGR, adj., fidus, fidelis: t. úggja dýrom, HS. 1, 5 (cod. Fris.), = trúr; t. vir minn, sá er ek trúa knáttag fidus meus amicus, cui fidere poteram, Ad. 10; t. godreytir, SE. I 290, 1; trygg ráð consilia fidelia, Nj. 44, 1. — 2) tutus: trygt at lita tutum aspectu, Ad. 5. — 3) credulus, confidens: verþit maþr svá t., at þessu trúi öllu nemo sit adeo confidens, ut his fidal omnibus, Hávam. 89; gjörðums trygg at trú honum factus sum credulus ad fidem ei ha-

bendam, Sonart. 21. — Citant e Grett. membr., adj. auðtryggr: margir hafa of auðtryggir verit, il. subst. auðtryggi, f., credulitas, GS. membr. cap. 32. — 4) in compos.: ótryggr, blótryggr.

TRYGGVA, *id. qu. tryggja, non usurpatur nisi in presenti: præc. inf., festidír kná tryggva líði fríðbygg Fróþa liberalis princeps aurum hominibus fidele reddit, i. e. facit ut aurum apud homines maneat, eos auro donat, SE. I 654, 2; ek tryggvi óð animum confirmo, Nj. 131, 2. Hinc subst. verb. tryggvir.*

TRYGGVINR, *m., fides amicus (tryggr, vinr): t. engla (angelorum), deus, SE. II 629, locum vide in hlýrnir.*

TRYGGVIR, *m., qui fidem reddit, qui confirmat (tryggva), vide compos. hertryggvir.*

TRYGGILL, *m., catillus, dim. toú trog, vide blótryggill.*

TRYGD, *f., fides (tryggr): in pl., trygdír, taka við trygðum fidem datam accipere, Bk. 2, 1; unnar trygdír data fides, promissa fidei exhibita, Bk. 2, 17, 19; svikja, vœla einn i trygd aliquem per fidem fallere, circumvenire, HS. 6, 2; Bk. 1, 7. Pactum: rjúfa trygdír rumpere pacta, Nj. 44, 3; promissa: hvat skal hans trygðum trúa quid promissis ejus credendum est, Hávam. 112; sponsio satisfactionis, satisfactio: vinna e-m trygdír margra sáta ób multiples luctus sponsiones satisfactionis dare alicui, Gka. 20. Fidelitas: trygdar tír sama, laus fidelitatis, F. XI 311, vel firmitas edificii, soliditas.*

TRYGDROF, *n., violatio fidei, fides violata (trygd, rof), Bk. 1, 23.*

TRYKT, *id. qu. trygt, neutr. adj. tryggr, membr. Ad. 5.*

TRÝNI, *n., rostrum: trýni sollinn rostro tumente vel madente, Rekst. 17; F. II 316. e. l. 6.*

TRÝTA (-ði, -tta, -tt), *forte, stridere, fremere, sonum edere: tryttí æ trönu hvót clamor gruis semper sonuit, Hm. 16. Lex. B. Hald. affert proverbium, aldreí heyrði ek trönu mína tríta, quod vertitur, nunquam glomus meum volutari audivi; forte, nunquam gruem meam gruere audivi, incerto fundo proverbii.*

TUGGA, *f., offa, bolus, mansum (tyggja): munins t. mansum corvi, cadaver, ek gaf hrælkjar hanki munins tuggu corvo cadaver dedi, escam paravi, GS. 27; gaurk munins tuggu coccyr cadaveris, corvus, Fsk. 25, 3; eldr munins tuggu ignis cadaeris, gladius, Eb. 19, 11; úlf t. bolus lupi, gladius, ut gómsparri Fenris, rauð fránar eggjar úlfu tuggu coruscas gladii acies rubefecit, Orka. 6, 1; gleipnis t. bolus (vinculi) Gleipneria, lupus Fenrer, hráki gleipnis tuggu sálva Fenreris, amnis Von, et homonymice id. qu. von spes, sitja á hráka gleipnis tuggu = sitja á von expectare, SE. II 630. — 2) res quæ lædit, violat, lacerat (tyggja): Herjans t. hasta, qa. res, quæ Odinem mortem læsit, qua Odin moriens se vulnerat (Y. 10), veita högg með hvaasri Herjans*

tuggu acuta hasta ictus insigere, F. III 219, 3.

TUGR, *m., decas, decem, id. qu. togr. Absol. pro tigr hundreda mille et ducenta ulnæ panni promercalis, Sturl. 1, 11, 2; ibid. mox subauditur: en Hafði þrenna, sc. tuga hundreda, Hævidius vero ter mille et sexcentas ulnas. Nota: fjórum tugum dögum síðar quadraginta post diebus, Lb. 24. Hinc adj. tvitugr.*

TÜN, *n., area septa, ædes ambiens, Vsp. 8; Bk. 2, 27; Gk. 1, 15; 2, 41 (hortus). Norv. Tun et Ton area ædium, locus ubi ædes sunt. Plur., Óðins tún area Odinis, area ad Valhallam, locus septus (SE. I 132 eardr), in quo Einheri inter se dimicant, Vafpr. 41; SE. I 132, 1; tún fálu tálvarn grims septa area Thorgrimi, locus septus, quo Thorgrimus conditus fuit, i. e. tumulus Thorgrimi, GS. 5 (NgD. p. 169, 2). Metaph., bragar tún area carminis, campus poeticus, SE. II 172, 2 (Ad. str. ult.); snáka t. area serpentum, aurum, þügn snáka túns nympha auri, femina, GS. 3 (NgD. p. 165, 3); reikar tún, pl. area discriminis, caput, ÓH. 238, 5; harmá (i. e. hvarma) t. area palpebrarum, oculus, FR. I 259, 2; mælsku, hyggju tún area eloquentiæ, cogitationis, pectus, Lb. 4. 40. — 2) prædium, fundus, rus, vel oppidum, FR. I 427, 2. Sic F. X 237 pros. distinguuntur hærð, borgir, tún territoria (þagi), castella, oppida. — 3) In compositis: fúdurún, hátún, hugtún, iltún, iirtún, muntún, rauðtún, il. adv. samtúnis.*

TUNDB, *n., fomes, il. alimentum ignis in genere, spec. de cespite cremabili, Ag. (Einar Gilsson): tundr lagði síf undir nympha ignis nutrimenta supposuit (ollæ).*

TÚNGA, *f., lingua, Hávam. 29. 73; FR. I 465, 2; hræra tungu linguam movere, Eb. 63, 2; mæla á hvers manns tungu quovis humano sermone loqui, omnium linguarum peritum esse, Sk. 1, 17; fród, ófród t., vide fróðr, ófróðr; trúr tungu, trúr i tungu, vide trúr; harðr i tungu immodicus linguæ, protervus in dictis, F. III 28. Rjóðr úlfa ferðar tungu qui linguam luporum rubefacit, bellator, Mg. 2, 1 (F. V 119, 2; VI 23, 3). Túnga meðalkafla lingua capuli, lamina gladii, SE. I 524, 3; slíðra túnga lingua vagina, id., HR. 18; et in plur., hjalta túngur, Ha. 232, 3; Nj. 146, 1; reknínga túngor, id., ÓH. 48, 6; slíðra túngor, HR. 74; vættrima túngur, Mb. 10, 2. — 2) lingula terræ, terra, SE. I 586, 2; II 482. 566. 625. — 3) in compositis: hátúnga, iirtúnga, loftúnga, slíðrtúnga, svaltúnga.*

TÚNGL, *n., luna, Vsp. 36; in plur., astra, sidera, vide in hlýrnir; túngls land terra lunæ, cælum, SE. I 316; túngla hválf camera astrorum, cælum, Ag. (Arngrimr), ubi constructi possunt: túngla hválfis tirprúðr cælesti gloria ornatus; túngls tiggí rex lunæ, deus, Merl. 2, 60; túngla stýrir rector siderum, id., Gdþ. 52. In appell. oculi: t. brá, brúna, ennis, hvarma oculus, SE. I 538; sic túngls brá sólar pro brá (gen. pl.) túngls sólar vasti oculorum orbis, SE. I 300, 1; geisli hvarma*

FR. II 77, 1; konúgr trað bekkjar
bifroknum árum rex mare remis
spersis premebat, i. e. mare clau
Hg. 6; de nave: hlynbjörn trað
navis terram Atii (mare) calca
6; borð tráðu túnvöll reyðar,
borðvigg tráðu brimsáng, F
2) cum dat., sarcire, info
þær var troðit í hannzka
sarcus fuisti, Harbl. 25
var troðit í kyl, sem
21. — 3) Vide compos

TRÓÐA, f., pert.
compos., manitróðar
summa contignati
latius patet Nor
longurius, aru
appell. fem.
(arbor) lin
furs (aur
tróþar, najestate pleni, quorum
sec. SF
Skáld
min
co

AGUS.ETR, adj., scaviloquus (tunga,
Lil. 92.

TÚNHLÍÐ, n., porta oppidi v. urbis (tún,
hlíð), Hund. 1, 44, quo loco F. I 130 borgar
hlíð porta arcis v. munitenti.

TUNNA, f., orca, dolium, vide compos.
hátúnna et formam túnna, ubi ð = u.

TÚNRÍÐA, f., pl. túnríðor, Háram. 158,
de qua voce vide omnino Lex. Mythol. sub
hac voce, et annotationem ad Háram. l. c.,
quod attinet ad permutationem generis, þeir
villir, pro þær villar. Ceterum de etymologia,
tún, ríða, nihil certius adferre possum, quam
in Lex. Mythol. l. c. allatum est, quamvis
ratio nondum in liquido esse videatur. Quod
vertunt sublimes equites, id non secundum
etymon est.

TÚNVÖLLR, m., solum prati stercorati,
pratrum stercoratum aggere cicumdatum (tún,
völlr): teðja túnvöllu prata septa domestica
stercorare, Korm. 4, 3. Metaph., t. reyðar
pratrum, campus balæna, mare, troða túnvöll
reyðar mare calcare, navigare, F. VI 437, 2.

TUPT, f., locus definitus, determinatus; id.
qu. topt: metaph., atgeirs tuptir loca, recepta-
cula hastæ, manus (sec. SF. I 542), með
auðar atgeirs tuptir vacuis manibus, Ad. 22.
Gpl. p. 116, tuft, locus circumseptus navi
subducendæ (naust).

TURN, m., turris, in compos.: gnapturn,
háturn.

TURTÚR, Lat. turtur, Nik. 84 (recentiori
tempore turtildúfa, sec. Dan. Turtelduc,
Germ. Turteltaube).

TUSI, m., ignis, SE. II 486. 570 (Unga-
rice, tüz ignis, Raskii Saml. Afhandl. I 33;
Votjakk. tyl, id., ibid. 39).

TÚSKALAND, n., territorium Turonense
in Gallia, ubi oppidum Turones (Tours),
ÓH. 18, 1 (F. IV 59, 1), sec. F. XII ind.
Geogr.

TÚTR, m., homuncio, SE. II 496 (Lex.
B. Hald., tútr crassum corpus, unde tútna,
tumescere, túteygðr, eminulis oculis). Conf.

ta, m., nom. propr. viri, F. VI 36²

UTTR, m., homulus, homunculus
videtur esse vox blandianus

EDDA, f., amnis, SF

edda; II 480 tve

uvius Tweed, in

GI, deriv.

gi, hv

n, S

Ar

Arrei.

adversarius

Tveggja бага soror

32, rjúpkeri Tveggja

De hac voce vide Lex. My.

simi F. Magnusenii.

TVEIMMEGIN, adv., utrinque, a

parte (tveim, dat. a tveir duo, megin),

I 404, 3, ubi cum gen. ponitur.

TVEIR, num. card. duo; fem. tvær, neutr.

tvö; acc., tvá (tvo), tvær, tvö; dat., tveim;

gen., tveggja. Nom., Háram. 73; Korm. 5,

3; Skf. 5; dat., Háram. 49; Æd. 38; gen.

Vsp. 56; til hluta tveggja in binas partes,

Bk. 2, 21. Acc., tvá duos, Ghe. 39; Si. 6,

4; rjóða tvær eggjar ultramque aciem rube-

facere, pro báðar, F. VI 318, 1; í tvá in duas

partes (subintell. hluti), F. V 176, 1 (Gloss.

Ed. Sam. I sub voce tveir hunc locum ci-

tat); sæpius í tvær in duo, in duas partes,

SE. I 390, 2; Hymk. 29; í tvær, id., SE. I

428, 1; í tvö, id., Hk. 62, 3 (F. VI 309, 2);

í tvau, id., Korm. 11, 5. De forma acc. tá,

tö vide supra sub tá. Neutr. tvö (tvav) pre-

nuñtíatium fuisse ut tvau, verosimile faci

Skáldh. 3, 7: þá sem höfðu hrópat þau |

Helga ok Kötlu bæði tvö (i. e. tvau), et 6,

55: svá gat Þórann setið um þau | segg ok

Kötlu bæði tvö (tvau). Idem adstruit dialect-

us Færoënsium, sec. quam tvej est = tvær

duo, sjei = s jau septem, tej = þau illa.

TVENNR, TVENN, TVENT, duplex, ge-

minus, bini (tveir), ut þrennar, a þrír. Un-

patur tam in sing., quam in plur. Sing.

tvinnan trega geminum dolorem, Skf. 29;

tvinnan ávöxt fructum bis in anno, Ha. 25,

1; tvennrar ástar gemini amoris (in deum et

homines), Lb. 34; tvenn lönd dua terre,

Rekst. 10; tvenn ok þrenna mæðar efni

bina ac trina materia laudum, Ad. 16, conf.

SE. II 98, 1; tvenna flokka, birðmæðr, óg-

linga, Has. 36; F. II 275; 317, 1; seljar

tvenna gisla obsides mutuo dare, Ha. 190.

Vide formam tvinnr. Hinc subst. tvënnag,

f., dyas, í tvenningu agmine bipartito, F.

VII 292.

TVENNR. pro tvennr, saltem in tvea pro

tvenn, n. pl., tven ok þren bina ac ternæ,

SE. II 98, 1, sec. SE. II 405, 1, quæ sic

habet: vm afteking stafr verðr barbarismis

sem Egill qvæð: ærvms avðskæf | qmvinlokrí

| magar þoriss | mæðar efni | vinar mias:

| þvi at valit liggja | tven ok þren | á tvær

mær. Her er afteking stafr í þessum orðum

„tvenn oc þrenna“ fyrir segurðar sakir: þviat

Þykkir þetr hljóða þessar sar
 etli, at þær hafi vmbreygð
 vdr önn hvassa, ær iiii
 vörði, ok má því k
 ismvs i hljóðagræin
 adj., bimuz, Hávar
 (F. VI 446)

., nomen
 lindi,

ijf.

vibyrðiu.

ed dobbelt Bes.

reis cinctus. Sic adj.

63, init., simplici margine (

arculo ferreo marginali, l. iuxta mary
 munitus, de clipeo.

TVÍFALA, SE. II 116, 3, dubia lectio;
 nam SE. II 410, 5 h. l. habet n. fála jam,
 femina gigas!

TVINNI, m., filum (propr. duplex, a tuinnr),
 in appell. fem., tvinna skord, Rökva, Bil
 femina, Ísl. II 24, 1; Selk. 1; Vigl. 17, 11.
 Vide formam tynni.

TVINNUR, adj., id. qu. tvennr (=e): tvinn-
 an blóma fructum duplicem (bis in anno),
 Ha. 25, 2 (Grág. I 368. 401).

TVÍSKELFDR, adj., metro betrimulo con-
 sectus: tvískelfd drápa, Rekst. 35, de qua
 voce vide SHJ. II 296—7, III 230—1; SE. I
 638.

TVÍSKIPTA (-ti, ta, t), in duas partes
 dividere (tvi a tveir, skipta), Grell. 42.

TVISTR, adj., sollicitus, tristis: tvíast
 hjarta, Ho. 8; tvíast sorgir, Skáldh. 7, 10;
 mist hefi ek fljóða ins tvíasta, Korm. 8, 1;
 timidus, meticulousus, Hild. 17, 2. In compos.:
 harmtvistr, ógútvistr, ótvistr; forte id. qu.
 tjustr tacitus, unde tjuet (Dan. tyst, cogn.
 taust), tacitum, F. IX 510, v. l. 6, pro hljótt;
 jungitur hljótt fólk ok tvíast, F. VI 374. —
 2) discors, Mg. 17, 1 (F. V 128, 1); hinc
 tvíasti discordia, GhM. II 312, v. l. 4, pro
 tvílyndi.

TVISVAR, adv. num., bis (tveir): tvisvar
 sinnur, id., Lil. 67, vide tvisvar.

TVÍTUGR, adj., vicennalis (tveir, tugar);
 id., viginti annorum, vigintri annos natus,
 Krm. 3.

TVÍVETR, adj., bimus, id. qu. tvevtr,
 Merl. 1, 24.

TVÍVIDR, m., arcus (jaculatorius; qs.
 lignum duplex, tveir, vidr, quod constat cornu
 et manubrio), SE. I 571, 1; II 478. 561.
 621; hagi tvíviðar grando arcús, sagittæ,
 Merl. 2, 65; tvíviðar týr deus arcús, arcipoten-
 s, jaculator, de Geirrodo gigante, SE. I
 302, 2.

TY, in compositis, vide týr 2.

TYFR, n. pl., veneficium, id. qu. tófr (AA
 106), tautr (Bl. membr., quæ nunquam scribit
 o), FR. I 199.

TYFRAMR, adj., valde excellens, præstans
 (týr 2, framr), SE. I 306, 1.

TYGGI, m., rez, id. qu. tiggi. Servabit
 hanc formam Fsk. 135, 1: uggi ek at tyggi

So. tyr); id. femina, tyr taura picea
 monilium, femina, Korm. 22, 1, arbore
 mascula in appell. femina adhibita, ut vidr. —
 2) clipeus, vide teinlaut. — 3) gladius (ut askr,
 lind), conf. et tur ensis, Gloss. Ed. Sæm.,
 ubi davrr. Huc pertinet tyr, Krm. 3, v. l.
 tjörr.

TYRRINN, adj., petulans, vide ótyrrinn.
 lex occurrit Vatnsd. c. 20, sec. msc. No.
 (Dan. tirre; AS. tirian, tyrian laces-

TINGR, vide tytingr.

TMÜLL, m., alca torda, SE. II 489.

adv., bis, id. qu. tvisvar (y = vi),
 et. Dan. tøsser.

m.
 si qu.
 ret pug.
 Tygillig or.
 GhM. II 734,
 13, rygillig or.
 ord, Grell. membr.
 membr. Upsal. c. 66
 sarta. Radix videtur
 here, vel potius, inserto
 ergo proprie id. qu. dugligr,
 tendere.

TYGILL, m., tonia, habena (ta.
 compos., mjötygill. Sæpe in prosa de
 sagorum.

TYGJAZ, Ísl. II 211, 1, maxime, d.
 tissime, intentissime (forte a toga ducen-
 trahere) vel diutissime: skaltu góna tygja,
 þat tu oculos intendas quam poteris inten-
 tissime. Conf. derivationem ad týgillgr.

TYGR, m., decas, id. qu. tugar, togr, tegr,
 tigr, vide compos. sjötygir.

TYJA, f., dubium, dubitatio (tveir): ty-
 var mér týja, meðan við tveir lifðum, nú er
 mér engi, er ek einn lífík semper mihi erat
 dubium (an indicare aurum Fosnerianum),
 dum nos ambo vivimus, nunc id mihi nullum
 est, quum ego solus supersum, Ghe. 28, con-
 sentiente FR. I 219: mér lék ýmist i hug,
 þá er vèr lifðum báðir, en nú hefi ek einn
 ráðit fyrir mér. — 2) fides dubia, Korm.
 12, 4, ubi construo: nú ferr enn svá, at
 myrðifreyr tórgu vill ekja týju at mordi jálks
 skýja etiam nunc id usu venit, ut violator
 clipei velit ostendere dubiam fidem in pernicie
 scutorum (in pugna). Conf. AS. tveon du-
 bium, v. c. buton tveon sine dubio. Conferri
 quoque possunt phrasæ: tveimr er tveggja
 hugr duobus duorum animus (duo diversa
 sentiunt), FR. II 228; ekki lær mér tveggja
 huga um þetta, FR. I 178.

TYJA, verb., id. qu. tjóa, tjá, juvare. Er
 hac forma occurrit: 1) inf. týja, pros. Eg. 34:
 ek víska, at mér mundi ekki týja (v. l. tjá,
 tjóa) at forðaz þik. — 2) 3. s. præ. ind. act.
 týr juvat: eyfti týr, þótt skyndi seinn nihil

túngla *radius oculi*, *Korm. 3, 3. In appell. clipei*: túngl skips *luna navis, clipeus, SE. I 420*; t. Óðins, orustu, sækonunga, *id., SE. II 428, 512*; sic ðrvedrs túngl *luna praelii, clipeus, ðrvedrs túngla tingl ornatus clipeorum, aurum, vide tinglfrandi, F. IV, 13, 1*; t. Hrundar hriðar *luna pugnæ, clipeus, stríðir Hrundar hriðar túngla violator clipeorum, praeliator, HR. 72*; Hildar t. *luna Bellonæ, clipeus, Ha. 232, 3*; t. túngla tångar *luna proræ, clipeus, ÓT. 124, 2*; túngl skjótrúngnis, *vide skjótrúngnir. In compositis: baugtúngl, ennitúngl, himintúngl, hlýrtúngl, remmitúngl, straumtúngl.*

TÚNGLBRYGGJA, *f., pons lunæ, cælum (túngl, bryggja): liggi túnglbryggju rex cæli, deus, Lv. 19.*

TÚNGLSKIN, *n., splendor lunæ (túngl, skin): t. brá (gen. pl.), splendor lunæ palpebrarum, splendor oculi, oculi majestate pleni, quorum aciem ferre non possis, Ad. 5, a túngl brá, luna palpebrarum, oculus, conf. geisli hvarma túngls, Korm. 3, 3.*

TÚNGUSÆTR, *adj., scaviloquus (túnga, sætr), Lil. 92.*

TÚNHLIÐ, *n., porta oppidi v. urbis (tún, hlið), Hund. 1, 44, quo loco F. I 140 borgar hlið porta arcis v. munimentii.*

TUNNA, *f., orca, dolium, vide compos. hátúnna et formam túnna, ubi ð = u.*

TÚNRÍÐA, *f., pl. túnríðor, Hávam. 158, de qua voce vide omnino Lex. Mythol. sub hac voce, et annotationem ad Hávam. l. c., quod attinet ad permutationem generis, þeir villir, pro þær villar. Ceterum de etymologia, tún, ríða, nihil certius adferre possum, quam in Lex. Mythol. l. c. allatum est, quomodo ratio nondum in liquido esse videatur. Quod vertunt sublimes equites, id non secundum etymon est.*

TÚNVÖLLR, *m., solum prati stercoreati, pratum stercoreatum aggere cicumdatum (tún, völlr): tódja túnvöllu prata septa domestica stercoreare, Korm. 4, 4. Metaph., t. reyðar pratum, campus balænæ, mare, tróða túnvöll reyðar mare calcare, navigare, F. VI 437, 2.*

TUPT, *f., locus definitus, determinatus, id. qu. topt: metaph., atgeirs tuptir loca, receptacula hæstæ, manus (sec. SF. I 542), með auðar atgeirs tuptir vacuis manibus, Ad. 22. Gþl. p. 116, tuft, locus circumseptus navi subducendæ (naust).*

TURN, *m., turris, in compos.: gnapturn, háturn.*

TÚRTÚR, *Lat. turtur, Nik. 84 (recentiori tempore turtildúfa, sec. Dan. Turteldue, Germ. Turteltaube).*

TUSI, *m., ignis, SE. II 486. 570 (Ungarice, tüz ignis, Raskii Saml. Afhandl. I 33; Votjakk. tyl, id., ibid. 39).*

TÚSKALAND, *n., territorium Turonense in Gallia, ubi oppidum Turonis (Tours), ÓH. 18, 1 (F. IV 59, 1), sec. F. XII ind. Geogr.*

TÚTR, *m., homuncio, SE. II 496 (Lex. B. Hald., tútr crassum corpus, unde tútna, tumescere, túteygðr, eminulis oculis). Conf.*

Túta, *m., nom. propr. viri, F. VI 363, 1 (362).*

TUTTR, *m., homulus, homunculus, FR. II 234, videtur esse vox blandientis.*

TVEDDA, *f., amnis, SE. I 577, 3; II 623 tuedda; II 480 tvedda; II 563 tædda. Pulo, fluvius Tweed, inter Scotiam et Angliam.*

TVEGGI, *deriv. a tveir duo, in compos., annartveggi, hvártveggi, hvaðartveggi. — 2) m., Odin, SE. II 473. 556, confer þriggi et þriði. Hoc nomen Odinis duobus adhæc locis occurrere pulo, nempe Sonart. 24, Tveggja bagi adversarius Odinis, lupus Fenrer, nipt Tveggja бага soror Fenreris, Hela, et GS. 32, rjúpkri Tveggja tetrao Odinis, corvus. De hac voce vide Lex. Mythologicum clarissimi F. Magnusenii.*

TVEIMMEGIN, *adv., utrinque, ab utraque parte (tveim, dat. a tveir duo, megin), SE. I 404, 3, ubi cum gen. ponitur.*

TVEIR, *num. card., duo; fem. tvær, neutr. tvö; acc., tvá (tvo), tvær, tvö; dat., tveim; gen., tveggja. Nom., Hávam. 73; Korm. 5, 3; Skf. 5; dat., Hávam. 49; Æd. 38; gen. Vsp. 56; til hluta tveggja in binas partes, Bk. 2. 21. Acc., tvá duos, Ghe. 39; Si. 6, 4; rjóða tvær eggjar utramque aciem rube facere, pro háðar, F. VI 318, 1; i tvá in duas partes (subintell. hluti), F. V 176, 1 (Gloss. Ed. Sam. I sub voce tveir hunc locum citat); sapius i tvav in duo, in duas partes, SE. I 390, 2; Hymk. 29; i tvær, id., SE. I 428, 1; i tvö, id., Hh. 62, 3 (F. VI 309, 2); i tvau, id., Korm. 11, 5. De forma acc. tð, tð vide supra sub tð. Neutr. tvö (tvav) pronuntiatum fuisse ut tvau, verosimile faciit Skáldh. 3, 7: þá sem höfðu hrópat þau | Helga ok Kötlu bæði tvö (i. e. tvau), et 6, 55: svá gat Þórunn setið um þau | segg ok Kötlu bæði tvö (tvau). Idem adstruit dialectus Færoënsium, sec. quam tvej est = tvav duo, sjei = sja duo septem, tej = þau illa.*

TVENNR, TVENN, TVENT, *duplex, geminus, bini (tveir), ut þrennar, a þrír. Uvripatur tam in sing. quam in plur. Sing., tvennan trega geminum dolorem, Skf. 29; tvennan ávöxt fructum bis in anno, Ha. 25, 1; tvennrar ástar gemini amoris (in deum et homines), Lb. 34; tvenn löad duæ terræ, Rekst. 10; tvenn ok þrenna mörðar efsi binæ ac trinæ materiæ laudum, Ad. 16, conf. SE. II 98, 1; tvenna flokka, hirdmedr, döglinga, Has. 36; F. II 275; 317, 1; seljas tvenna gisla obsides mutuo dare, Ha. 190. Vide formam tvinnr. Hinc subst. tvennning, *f., dyas, i tvenningu agmine bipartite, F. VII 292.**

TVENNR, *pro tvennr, saltem in tven pro tvenn, n. pl., tven ok þren bina ac terna, SE. II 98, 1, sec. SE. II 405, 1, que sic habet: vm afstekning stafr verðr barbarismis sem Egill qvæð: ærvms avðskæf | qmavlekri | magari þórisss | mörðar efsi | vinar mias: | þvi at valit liggja | tven ok þren | á tvær mör. Her ær afstekinn stafr í þessvm orðvm „tvenn oc þrenn” fyrir segurðar sakir: þvrat*

þá þikkir betr hljóða þessar samstöfvr í hvidu hætti, at þær hafi vmbrýgiliga ljóðs-grein belldr enn hvassa, er iii ærv samstöfvr í visvörði, ok má því kalla, at her verði Barbarismvs í hljóðgreina skipti.

TVEVETR, adj., *bimus*, *Havam. 90*; tvövetr, *id.*, *Ók. 9, 1 (F. VI 446)*, vide tveivetr (tveir, vetr).

TVÍBLINDI, m., *nomen Odinis*, *SE. II 472. 555*, *conf. bibliandi*, et *Lex. Mythol. p. 603. 644*.

TVÍBYRÐINGR, m., *clipeus*, *SE. II 572, 1; II 478. 562. 621. Gfl. p. 103*: hann skal eiga skjöld rauðan tvíbyrðing, *quod Dan. vertitur Skjold med dobbelt Beslag, Lat. binis orbibus ferreis cinctus. Sic adj. einbyrðr, v. l. Nj. 63, init., simplici margine (borð), v: circumferro marginali, l. iuxta marginem, munitus, de clipeo*.

TVÍFALA, *SE. II 116, 3, dubia lectio*; nam *SE. II 410, 5 h. l. habet nv fála jam, femina gigas!*

TVINNÍ, m., *filum (propr. duplex, a tuiar)*, in appell. fem., *tvinna skorð, Rökva, Bil femina, Ísl. II 24, 1; Selk. 1; Vigl. 17, 11. Vide formam tynni*.

TVINNR, adj., *id. qu. tvennr (i=e)*: tvinnan blówa fructum duplicem (*bis in anno*), *Ha. 25, 2 (Grág. I 368. 401)*.

TVÍSKELFDR, adj., *metro betrimulo confectus*: tvískelfdr drápa, *Rekst. 35, de qua voce vide Skl. II 296—7, III 230—1; SE. I 638*.

TVÍSKIPTA (-ti, ta, t), in *duas partes dividere* (tvi a tveir, skipta), *Grett. 42*.

TVÍSTR, adj., *sollicitus, tristis*: tvístr hjarta, *Ho. 8*; tvístrar sorgir, *Skáldh. 7, 10*; mist hefi ek fljóðs ins tvístra, *Korm. 8, 1*; *timidus, meliculosus, Hít. 17, 2. In compos.*: harmtvístr, ógatvíst, ótvístr; forte *id. qu. tjustr tacitus, unde tjustr (Dan. tyst, cogn. taus), tacitum, F. IX 510, v. l. 6, pro hjótt; jungitur hjótt fólk ok tvístr, F. VI 374. — 2) discors, Mg. 17, 1 (F. V 128, 1)*; hinc tvístri discordia, *GhM. II 312, v. l. 4, pro tvílyndi*.

TVÍSVAR, *adv. num., bis (tveir)*: tvísvar sinnum, *id.*, *Lil. 67, vide tykvar*.

TVÍTUGR, adj., *vicennalis (tveir, tugar)*; *id.*, *viginti annorum, viginti annos natus, Krm. 3*.

TVÍVETR, adj., *bimus, id. qu. tveivetr*, *Merl. 1, 24*.

TVÍVÍÐR, m., *arcus (jaculatorius; qs. lignum duplex, tveir, víðr, quod constat cornu et manubrio)*, *SE. I 571, 1; II 478. 561. 621*; hagi tvíviðar grando arcús, sagilla, *Merl. 2, 65*; tvíviðar týr deus arcús, arcipotens, jaculator, de Geirrodo gigante, *SE. I 302, 2*.

TÝ, in compositis, vide týr 2.

TYFR, n. pl., *veneficium, id. qu. tófr (AA 106)*, taufi (*Bl. membr., quæ nunquam scribit v*), *FR. I 199*.

TÝFRAMR, adj., *valde excellens, præstans* (týr 2, framr), *SE. I 306, 1*.

TYGGI, m., *rex, id. qu. tiggi. Servavit hæc formam Fsk. 135, 1: uggi ek at tyggi*

(*F. VI 404, 2*), hnygg-tyggi, *114, 1 (F. VI 175, 1)*; *Hund. 1, 44; SE. II 500, 1; F. VI 89, v. l. 4. Eadem forma, svadente plena consonantia syllabarum metricarum, restituenda est: G. 9; ÓT. 31, 2 (F. I 144, 3; X 376, 2); F. VI 89, 2; 294; 173; 175, 1; Cod. Fris. col. 189, l. 14.*

TYGGJA (tygg, tög, tuggit), *mandere, manducare; 2. s. impf. cum suff. pronom., tögta mandisti, Am. 79; 3. s. impf., hjálm-gríðr tög hold securis carnem violavit, læsit, Esp. Arb. I 94, 6. Part. pass. tugginn manducatus, t. við hunang cum melle commanducatus, Ghe. 38; Gk. 2, 42. Serius impf., tugða; pros. Fbr. 5, elris hundrinn tög allar jarðir*.

TYGGVA, *id. qu. tyggja, tantum in præ. tempore, Gha. 41*.

TYGILGR, adj., *superbus, insolens*: tygill málskytja (máls skytja) *lingua gloriosa, os magniloquum, RS. 10, ubi construo: et tygill máls skytja biti brynhríðar beiði sem egejar si gloriosa lingua tantum ad secundum vale-ret pugna flagitatori, quantum acies (gladii). Tygill orð verba superba, in pros. l. c. GhM. II 734, pro quo in v. l. et Sturl. 4, 13, rygill orð verba perverbia; tfgill orð, Grett. membr. Haon. = stór orð, ubi membr. Upsal. c. 66 skyrillig orð verba disertata. Radix videtur esse toga, ducere, trahere, vel potius, inserto g, a tjá = duga, ergo proprie id. qu. dugligr, vel a tjá ostendere*.

TYGILL, m., *tanua, habena (taug), in compos., mjótygill. Sepe in prosa de læniis sagorum*.

TYGJAZ, *Ísl. II 211, 1, maxime, diligentissime, intentissime (forte a toga ducere, trahere) vel distissime*: skaltu góna tygjaz þat tu oculos intendas quam poteris intentissime. *Conf. derivationem ad tfgillgr*.

TYGR, m., *decas, id. qu. tugar, togr, tegr, tigr, vide compos. stjótygir*.

TÝJA, f., *dubium, dubitatio (tveir)*: ey var mér tjá, meðan víþ tveir lifðom, nú er mér engi, er ek einn líflk semper mihi erat dubium (*an indicarem aurum Fofnerianum*), dum nos ambo vivimus, nunc id mihi nullum est, quum ego solus supersum, *Ghe. 28, consentiente FR. I 219: mér lék ýmist í hug, þá er vér lifðom báðir, en nú hefi ek einn ráðit fyrir mér. — 2) fides dubia, Korm. 12, 4, ubi construo: nú ferr enn avá, at myrðifreyr törgu vill ekja tjju at morði jálku skjá etiam nunc id usu venit, ut violator clipei velit ostendere dubiam fidem in pernicie scutorum (in pugna). Conf. AS. tveon dubium, v. c. buton tveon sine dubio. Conferri quoque possunt phrases: tveimr er tveggja hugr duobus duorum animus (duo diversa sentiunt), *FR. II 228; ekki lær mér tveggja huga um þetta, FR. I 178*.*

TÝJA, verb., *id. qu. tjá, tjá, juvare. Ex hac forma occurrit: 1) inf. tjá, pros. Eg. 34: ek vísaa, at mér mundi ekki tjá (v. l. tjá, tjáa) at forðas þik. — 2) 3. s. præ. ind. act. týr juvat: cyft týr, þótt skyndi seinn nihil*

juvat (i. e. frustra est), si tardus properet, festinet, *A. 12*; pros. *F. VIII 234*, ekki týr yðr nú at, etc., nihil vos juvat, frustra erit, si. — 3) *J. s. impf. ind. act. týði*, in voce compos. fulltýðo a v. fulltýja, qu. v., et simpl. týði, cum neg., ekki týði, hvárki týði frustra fuit, *H. c. 24*; *ÓH. c. 192*; *Nj. 156*.

TÝMARGR, adj., permultus, permulti (týr, 2, margr): t. flótti permagna fugientium multitudo, *Mg. 32, 1* (*F. VI 80, 2*).

TÝNA (-i, -da, -t), amittere, perdere (tjón), cum dat., v. c. t. lifi vitam amittere, mori, *Gha. 11*; t. öndu, id., *H. kat. 37*; *F. I 180*; t. æð, id., *Krm. 3*; de tjna, *ÓT. 28, 1* (*F. I 132, 1*), vide teinlantar; t. frelsi sínu, *Ha. 286, 1*; t. ást, *Hugsm. 26, 2*; t. meidnum thesauros perdere, *Bk. 2, 15*; týnum Birkinum perdamus Betulipedes! *Sverr. 105*; oblitisci, t. ránum, *Orkn. 49. Pass.*, gleði týnis aldri gaudium nunquam cessat, *G. 60*; ból týnduz prædia vastata sunt, *Orkn. 6, 3*; týnd trú fides amissa, pro vantrú, paganismus, *G. 37*. Vide compos.: álmtyñandi.

TÝNIR, m., qui perdidit, consumit (týna): t. nauða perditur ovium, vulpes, *Merl. 1, 28*; t. tjórrinar, valastretis fasta consumitor auri, vir liberalis, *Eb. 56*; *G. 25*; t. randa (cli-peorum), bellator, *Ha. 280*. In compos.: bliktýnir, seimtyñir.

TÝNIS, adv., deriv. a tún, in compos. sam-týnis, qu. v.

TÝNNI, m., filium, id. qu. tvinni (y=vi, Angl. twine): Syn tynna nympha fili, femina, *GS. 30*.

TÝPPA (typpi, typta, typt), fastigare, in conis figuram extruere (toppr): t. um höfuð caput (lino) redimire in modum apicis, *Hamh. 16, 19*.

TÝPPI, n., apex; globulus, in apice mali (deauratus), alias húnna (toppr): uppi glóðu elmars typpi, eldi glik, *Mg. 20, 2* (*F. VI 48*).

TÝPTA (-aða, at), castigare, (τυπτω), *Lil. 81*. Rectius scribitur per i, ut omnia vocabula, quæ a Græcis derivantur per v.

TÝR, 3. s. præc. ind. act. v. týja, qu. v.

TÝR, m., litera Runica t, nom., *Skáldh. 7, 63*.

TÝR, m., Tyr, deus Asæ; acc., dat. Tý, gen. Týs. Exstitit et forma Týrr, acc. Týr, dat. Týri, gen. Týrs, ex qua forma deprehendi dat. Týri, *Sturl. 9, 19, 2*, brands flugu tveir með Týri | tafns leitandi rafaar, ubi brands Týr, deus gladii, puginator; týri, *SE. I 468, 5*, melius metro convenit quam tivi: gen. Týrs, *SE. I 98, v. l. 16* pros., et in voce compos., reiditýrs, *SE. I 282, 4*; hángatýrs, *Selk. 7*. Sed et prior declinatio variationes quasdam habet: dat. dilatatus, tývi pro tý, *SE. I 302, 2*; gen., týss, per diplasiatum, hertýss, *SE. I 240, 2*; per dilatationem, tývis, (inæsto i pro tývs, i. e. týss), conject., *F. XI 138, 1*. Vide formas tir, tifi, tivi. — 1) deus Asiæ, Tyr, *SE. I 98. 106. 112. 190. 208. 266. 336. 555, 2*; *Æd. 37-40*; *Bk. 1, 6*; *Hým. 4, 33*. Týs áttungr cognatus Týris, proles a Tyre descendens, dicitur Egil Tunnadolgur, rex Sveciæ, *Y 30*; Sigurdus, dynasta Ladensis, *HS. 6, 2. — 3*) in appell., böðvar T. deus pugnæ, Odin (sec.

SE. I 230, ut reipar T. deus rhedæ, Thor, *ibid.*, eldar böðvar Týs gladii, *Ha. 232, 4*; Gauta T. deus Gothorum, Odin, *Hg. 33, 1*; böðvar T. Tyr pugnæ, vir, homo, *Ag (Einar Gilis.)*; báru leygjjar T. deus auri, vir, *Ísl. I 308*; bauga T., id., *Hg. 33, 6*; T. teinlantar, tjórra, id., *ÓT. 28, 1*; 31, 2; tviðidar T., deus jaculator, de Geirrodo gigante, *SE. I 302, 2*. Melon., granda handlausum Tý Tyr unimano nocere, i. e. homini inopi, imbecille, qui se tueri nequit, vim facere, *GS. 12*. Týr taura, týrr fleina, vide sub týrr. — γ) Tyr proprie puto esse subst. verbale a týja, juvare (id. qu. þor a tþja), et significare adiutorem, auxiliatorem, numen tutelare, id. datorum; v. c. sigtýr dator victoria, hroptatýr, adjutor oratorum, eloquentium (cfr. Hyndl. 3); farmatýr dator vel tutor commeatuum, simbulatýr tutor eximius, Gauta týr numen tutelare Gothorum, vera týr, hertýr tutor hominum; manna týr tutela hominum, gladius Ulvi Uggii f. (*Krm. p. 98*). — 2) a Týr *SE. derivat particulam tý, quæ adjectivis præfixa intendit significatum, ut in týhraustr, týspakr, qui ceteros fortitudine, sapientia antecellit, SE. I 98, vide et týframs, týmargr; sed forte illud tý profectum sù ex tvl-, bis (a tveir), in compos. duplicationem, h. l. intensionem significante; nam minus recte hæc particula scribitur ti, quasi derivetur a til, Hkr. T. VI p. 139, ad Mg. 32, 1. — 3) in compositis: ángantýr, æðtýr, beiditýr, byrgitýr, farmatýr, fellitýr, simbulatýr, flautýr, heirtýr, hángatýr, hertýr, hirditýr, hjaldtrýr, hjálmtrýr, hroptatýr, reiditýr, remmitýr, sigtýr, valtýr, veratýr.*

TÝRA, Ad. 8, sic in *Cod. Worm.* (*SE. II 499, 7*) scribi testatur *G. Magnæus*, qui id explicat per lumen obscurum, vide sök 2; putat etiam significare munus, donum, a Græco δῶρον, quod sequitur *Raskius* in *Anvisn. t. Isl.*, p. 260. Puto týra h. l. esse id. qu. tóra, f., nitella, locus interlucens, internitens (*Lex. B. Hald.*), et h. l. usurpato de capitulo nitidulo, i. e. calvo.

TÝRARLAUSS, *FR. I 422; 423, 1*, ubi týrarlausir scribi debet tirarlausir, per i, vide tirarlaus; hæc vero scriptio per y proficiscitur a consuetudine seniorum temporum, i (grave) per duplex i (ii) aut ij (i et j) scribendi. *J. Olavius*, in *NgD. p. 14*, h. l. legit tirargjarnir gloriæ cupidi.

TÝRFI-FINNAR, m. pl., Finni incantatores, incantamenta exercentes, *FR. II 303, 3*, metathesin pro tyfri-F. (a tyfr=tsfr, qu. v.), quæ lectio fuisse videtur *Cod. A.*, h. l. scribentis tyfni v. tyfvi (rectius tyfri). Eadem metathesis locum habet in tyfrdr pro tyfrdr fascinat, *FR. III 389 = c. l. tryldr*. In didem tyfringr, nom. gladii, qs. incantatus; forte et inde depravatam tyrvir gjarnir, *FE. II 485, 2*. An „Terfinner“ coherreat cum Tyrfinnar, alii judicent.

TÝRFÍNGR, m., gladius Soaframi et Angantýris, a nanis, Durine et Doaline, fabricatus (qs. incantatus, pro tyfringr, a tyfr, *FR. I 414-5*). — 2) gladius, *SE. II 560. 626* (tyrvingr, id., *SE. I 566, 2, Cod. Reg.*;

II 476); tyrfings eggjar acies gladii, F. VI 318, 1.

TYRI, n., lumen, id. qu. týra, vel lucerna: heims tyri lucerna mundi, sol; harri heims tyrius rex solis, deus, Lv. 14.

TYRR, m., picea. Hinc dat. tyrvi, Fsk. 109: oc let Haraldr binda á bæ þeim locars spon af tyri (malo, tyrvi, altera recensio tyru tré) oc steypa á af vaxi oc brennosteini; quo loco F. VI 153 habet tyrvitré, quæ forma recentior est, a collectio tyrvi, addito tré, ut grenitré a collect. greni, pro gran, birkitré, a coll. birki, pro hjörk, et similia. Sic et tyrvíðr picea arbor, Y. 27: leggja eld í tyrvíð. Hinc: 1) in appell. viri: tyrr fleina picea spiculatorum, vir, Selk. 1 (cod.

So. tyr); it. femina, tyr taura picea monilium, femina, Korm. 22, 1, arbore mascula in appell. femina adhibita, ut víðr. — 2) clipeus, vide teinlaut. — 3) gladius (ut askr, lind), conf. et tar ensis, Gloss. Ed. Sæm., sub davrr. Huc pertinet tyr, Krm. 3, v. l. et tjörr.

TYRRINN, adj., petulans, vide ótyrrinn. Simplex occurrit Vatnsd. c. 20, sec. msc. No. 559. (Dan. tirre, AS. tirian, tyrian lacesere).

TYRVÍNGR, vide tyrfingr.

TYRÞILMÚLLI, m., alca torda, SE. II 489. Spec. tormule.

TYSVAR, adv., bis, id. qu. tvísvar (y = vi), Eg. 82, 1. Vet. Dan. tpasser.

U.

U tenue, á grave hæc patiuntur: — 1) u proficiuntur: a) ex o, ut uf = of. — b) variat cum ð, e, au, v. c. ungr (= óngr, engr, aung), urnir = órnir, hulkvir = hölkvir, utandum = stöndum, hraustr = hraustr (Fg. 25, inít.), Ud = Auðr, SE. I 54 (sec. Cod. Reg.; manguna = maunguna, F. IX 10, not. 4. 5; gurt = gört, in svá gurt, Korm. 24 inít., = sogvrt, Nj. 113, inít.; udr = ódr. Sic in sermone hod. quotidiano audiuntur Glumbær, Galverjabær, pro Glaumb., Gaulv., rumr = raumr, austr = austr. — c) ex y: brun, dur, fundit, gallir, nauðsun, rugr, samþukkr, Sigun, þutr. — d) ex a, e, i, præfixo v, i. e. ex va, ve, vi, ut urðr (a verða), dulinn = dvalinn, urt (virtr), durg = dvergr, urþjóð = verþjóð; sic óndagi, dógurðr, náttarðr; tuttögr = tvítögr, Grág. II 383. — e) internum a in fine articuli transit in u, quæ mutatio etiam transfertur in proximum adj. et subst., v. c. hinna fyrri biskupa pro hinna fyrri b., Hist. eccl. Isl. II 79; þá enu sterku flugdreku pro þá ena st. flugdreka, GhM. III 282. — f) in compositis u internum adhibetur pro nota genitivi, tam sing., quam plur., v. c. ráðunautr, sessunautr, búðunautr, sökdólg, valköstu- a valköstr, vide et viggoleið; in hodierno sermone vulgantur sessunautr, skuldunautr, mánuðagr. — g) syncopen et apocopen patitur post á et ó, v. c. fá pro fáu, herská pro herskáu, sást = saust; dó pro dóu, óðuz pro óduz. Occurrit tamen áum pro hod. áum, káum pro kám, Grág. II 305. — 2) ú oritur ex ý, jó, ví, v. c. úngi, þrúngvi, kúrhalv, flúta, sút (= svit, sveit). Variant ú et ó in á et ó negativo, tápt et tópt. Ú vicem v explet, Orkn. 81, 5, ut lítera metrica serua.

Ú, negativum vel privativum, id. qu. ó.

ÚBLAUBR, adj., id. qu. óblauðr, non mollis, intrepidus (ú neg., blauðr): úblauðan hal virum intrepidum, Krm. 17; plur., úblauðir lýðir homines intrepidi, fortes, Jd. 36.

UF, præpos., id. qu. of, yfir, super, supra; cum acc., ut þekki super scamna, Am. 24; cum dat., ut hleþum supra vel ultra scamna,

Hm. 21. Sic in prosa, Fsk. 21, hvat ferr nú uf víðum vegum? (Hg. c. 28, hvat ferr?); occurrit forma ufer = yfir, super, Ísl. I 389, lin. 5, et ufr, FR. III 534; F. VIII præf. p. 23, lin. 16, it. oftr, Cod. Fris. col. 278, 27. — 2) part. explet., ut of: uf heimtir, uf bóðit, Hávam. 14. 67.

ÚFÁR, adj., id. qu. ófár, non paucus, non pauci, i. e. multi (ú neg., fár: úfár nár multa cadavera, caesorum corpora, ÓH. 48, 2 (F. IV 99, 2), sed cum duplici r, úfár snekkju-brandr complures naves, Ha. 227, 2. Plur. masc. nom., úfár ormar, Krm. 26, sed syncope. úfár bændr multi, haud pauci colonorum, F. I 46, 2.

ÚFEGINN, adj., non latus, haud hilaris: úfegnir þegar, Ha. 323, 1; úfegna menn, Söll. 62 (ú neg., feginn).

ÚFÆLLINN, adj., intrepidus, nullo timore percussus (ú neg., fællinn, id. qu. ófællinn), de bellatore, HS. 31, 2 (F. I 45). Cognatum est ófællinn, Sks. 382, sfn þik í orustum djarfan ok ófællinn; Sturl. 2, 34, ófællinn maðr.

ÚFÓLGINN, part. pass. compos., non tectus, non conditus (vagina), nudus (ú neg., fólgin a fela), de gladio: úfólginn fella svell nudi gladii, HS. 1, 3, ubi ófólginn, F. I 49, id.

ÚFR, m., ursus, SE. I 590, 1; II 626 (II 484 vífr; II 567 vl. . .), confer adj. úfr. — 2) avis aliqua, SE. II 489, conf. ýfingr.

ÚFR, adj., sævus, crudelis, iratus: úvar ro disir sævæ tibi sunt deo, Grm. 72. Cognata sunt: úfinn horridus, inaqualis, de coma; de animo: exasperatus, iratus; de tempestate turbidus, at byr úbnum, Fbr. 17; úfr, m., inaqualitas, margo, ora, proprio sensu occurrit FR. III 380: hann sá járnloku eina, er framstöð úr vindásnum, þar hafði komit í högg mikit, ok reis á rúndinni úfr hvass in ora lamina acuta surrexerat spina; sæpius in plur., úfar similitates, odia, settu Gíslúngar nokkut úfa víð honum semet in cum asperiores præbue-

runt, *Isl. II 319*); úfar rísa *simultates*, o-
dia oriuntur, *Sturl. 9, 1, inít.*; *Ghm. II 702*.
Hinc yfa exasperare, horridum facere.

ÚFRAMLIGA, *adv.*, indecore, turpiter, in-
digne, flagitiose (ú *neg.*, framligr), *Sturl.*
5, 5, 2.

ÚFSI, *m.*, gadus virescens, *SE. I 579, 3*;
II 480. 623 (non cernitur *II 564*). *Norv.*,
Ufa asellus virescens, Strömii Descr. Sundm.
I 305.

ÚGÆFA, *f.*, infortunium, (ú *neg.*, gæfa),
Orkn. 82, 12 (AR. II 219, 2).

ÚGÆFR, *adj.*, infelix, infortunatus (ú
neg., gæfa): ú. um för vífa in re uzoria in-
fortunatus, *Jd. 2. Pros., Ld. mso. c. 15*,
þat var þá mælt, at mönnum yrði úgæfra um
veidiföng, ef missættir yrði.

ÚEGGN, *adj.*, ineptus (ú *neg.*, gegn), *F.*
VI 193. Pros., impudens, Eb. 23, inít.

ÚGGA (uggi, ugða), dubitare: skalat ugga
þat non dubitandum est, i. e. regi certe grave
damnum attuli, *H. 32. — b) hæsitare, cunc-*
tari, cum infn.: uggi ek hvergi at höggva
ictus inferre non dubito, *Korm. 12, 2; 14,*
2. — c) metuere, timere, cum acc. rei: u.
hotvetna, *Hávam. 48; bana, Hund. 1, 19;*
ÓT. 41 (F. I 168); för eins, *ÓH. 182, 3,*
vide yggja; eld ok álm, Me. 3, 2 (F. VII
284, 2); additur et dat. ethicus, sér: þjóð
ugði sér konungs reiði, ÓH. 5 (F. IV 41);
ek uggi mér lítt dauða, Korm. 19, 1. Cum
dat., uggum allitt Svía köllum þarum metui-
mus ab rusticois Suecic, Mg. 34, 11 (F. VI
89, 1); u. líð de vita metuere, timere vitæ
sua, F. VII 67, 2. — 2) ugdo, Bk. 2, 47,
est correctio G. Magnæi pro hugdo.

ÚGGIÐR, *adj.*, pinnis instructus (uggi,
pinna piscis), vide compos. hjaltuggiðr.

ÚGGLAUSS, *adj.*, sine metu, metu vacuus,
securus (uggr, lauss): ek skylda þó aldri ug-
glauss, *Has. 46. Neutr. ugglaust, ut adv.,*
sine dubio (dubitatione, hæitatione), certe,
Sic. 17 (F. VII 232. AR. II 73); F. I 144,
1 (Rekst. 6).

ÚGGLIGR, *adj.*, terribilis (uggr, -ligr,
torm.), de gladio (eldr munins tuggu), *Eb.*
19, 11. In prosa, timendus: þat þyki mér
uggligt vereor, ne, Orkn. p. 360.

ÚGGR, *m.*, timor, metus: fyllaz uggs metu
impleri, *Lb. 27; u. grætir fya, Has. 38; ala*
ugg of brag de carmine sollicitum esse, SE. I
250, 3; u. synda metus peccatorum, poeni-
tentia, Skáldh. 3, 29. — 2) id. qu. Yggr,
nomen Odinis: sóknar Uggr bellator, F. VI
426, 1; Uggs ölberi þösta, SE. I 466, 5, sec.
Cod. Reg., qui habet vas.

ÚGLA, *f.*, bubo, *SE. II 489; uglu nef,*
Bk. 2, 17. — 2) navis, SE. I 582, 2; II 481.
565. 624.

ÚGRÆÐIR, *m.*, qui non lucratur, id. qu.
ógræðir: ú. armgrjóts qui aurum non repo-
nit, liberalis rex, *ÓT. 129.*

ÚHEILL, *f.*, infortunium, pernicius, malum
(ú *neg.*, heill); *pl.*, úheillir vítia: apaz at
úheillum þessa heims, *Söll. 62.*

ÚHLIFINN, *adj.*, qui non parciit sibi, stre-
nuus, acer (ú *neg.*, hlífann, qui parciit, a

hlífa, parcere), *F. VII 67, 2. Pros., ú. I*
óllum mannaunum, F. VI 60.

ÚHRÆÐDR, *adj.*, non timens, non metuens,
interritus (ú *neg.*, hræddr, a hræða): ú. vegs
non metuens viæ, interritus itinerum, de mili-
tibus (herkatnar), *F. X 134.*

ÚKALDR, *adj.*, non frigidus, calidus, te-
pidus (ú *neg.*, kaldr): úkaldt þadvert ár ver
tepidum, *Ha. 25, 2; úkaldan felli lífdvalar*
calidam necem (o: effuso calido sanguine),
Ha. 323, 3, ubi var. lect. ónjaldan hand
raro, sæpe.

ÚKKVA (ukkvi), *id. qu. ykkva, agere,*
propellere: svá ukkvig dverga drekkju sic
laticem nanorum (carmen) profero, fundo,
GS. 32, conf. ofra.

ÚKRISTINN, *adj.*, non Christianus, paga-
nus, ethnicus (ú *neg.*, heidinn), *ÓH. 92, 9.*

ÚLÁGR, *adj.*, non humilis, celsus, altus,
excelsus (ú *neg.*, lágr): úlágr jófra bagi
excelsus regum adversarius, de Skulio dynaste
regium nomen adsumente, *Ha. 199, 4.*

ÚLBÚÐ, *f.*, id. qu. úlfúð, lupina indole,
ferocia (úlf, úð), *Sturl. 1, 35; Skáldh. 1,*
35, conf. úlfhugr sub úlfhugadr. Forma úlfúð,
pros., F. V 102; Eb. 25.

ÚLFBRÝNNANDI, *m.*, potum præbens lupo
(úlf, brynna), præliator, vir; *dat. pl.*, úlf-
brynnendum, hominibus, *SE. II 498, 2.*

ÚLFGI, *contr. ex úlfir eigi lupus non*
(úlfir, -gi, suffix. *neg.*), *Æd. 39.*

ÚLFGÖÐANDI, *m.*, lupum saturans (úlfir,
göða), præliator, miles, vir; *pl.*, úlfgöðandr,
Plac. 47.

ÚLFGRÁR, *adj.*, cinereo colore, quali lu-
porum (úlfir, grár): úlfgrátt hattstaup, *Ad*
7; ú. háf, FR. III 37; úlfgrán, acc., fulvum,
pelle lupina vel veste cinerea indutum, Hund.
2, 1, quo loco Raskius in Ed. Holm. divisiu
dedit úlf grán lupum cinereum.

ÚLFGRÁÐR, *m.*, aviditas, fames lupi
(úlfir, grádr): láta kvíðjat úlfgráð samum
lupi sedare, stragem edere, *F. VI 154 (AR.*
II 41).

ÚLFGRENNIR, *m.*, desiderium cibi lupi
excitans (úlfir, grennir), præliator, vir, *Eg.*
67, 6; alla engi úlfgreunnir þarf kenna þat
Ínga, at eggjar bitu gram nullus omnino vir,
nemo hominum, Fsk. 173, 1.

ÚLFHEÐNAR, *m. pl.*, athleta lupina pelle
induti (úlfir, heðinn), *H. 19, 2 (F. X 190,*
2); Fsk. 6, 1. Confer Vd. cap. 16; Grett.
c. 2.

ÚLFHUGADR, *adj.*, lupina indole prædi-
tus, ferox: díu úlfhugadr, *Sk. 2, 11, ab úlf-*
hugr, m., animus infestus, hostilis (úlfir,
hugr), FR. II 172. 510.

ÚLFÍÐI, *n.*, habitaculum, sedes lupi, sul-
tus, montana (úlfir, íði), de loco prælii,
Hund. 1, 16.

ÚLFNESTIR, *m.*, cibum præbens lupo
(úlfir, nestir), præliator, *Si. 10, 1, c. l. pro*
audlestir.

ÚLFR, *m.*, lupus, *SE. I 591, 2 (Masog.*
vulfs lupus, a vilvan, rapere): úlfa fyllir
saturator luporum, præliator, pro prom., Nj.
30, 3 (at úlfa fylli ad præliatorem, i. e. ad
me); úlfs verðr coena lupi, cadaver, aaka

úlf verð sverðum *stragem ensibus edere*, *Eg. 82, 4 (F. XI 128)*; rjóða úlfs fót *pedem lupi rubefacere, stragem edere*, *ÓH. 5 (F. IV 41)*. — b) *spec. lupus Fenner: úlfs fódor Lokius, SE. I 310 4*; úlfs fóstri *nutritior lupi, Tyr, SE. I 266 (conf. I 106)*; úlfs bagi *adversarius Lupi, Odin, Sonart. 23 (SE. I 238, 4)*; mála úlfs бага *uzor Odinis, terra, SE. I 600, 2*; úlfs tugga *bolus Lupi, ensis, Orkn. 6, 1. — 2) fera noxia, monstrum, pestis, ut vargr, de serpente circumterraneo, Vsp. 47, Cod. Reg. et membr. 534, conf. gandr. — 3) qui vastat, lædit, corrumpit: úlfr stórðar vastator silvæ, ignis, Ha. 286, 5*; ú. Yggs valbrikar, Yggs hjálfa qui sævit in clipeos, in loricas, pugnator, vir, *H. 24; Nj. 103, 2 (F. II 203, 2)*. — b) raptor: úlfr snótar r. virginis (*Idunnæ*), *Thjassius, SE. I 306, 2*; *conf. ylgr et vitnir. — c) severus ullor: úlfr er í dngum syni latet lupus in parvulo filio, Bk. 1, 35, conf. skalat úlf ala úngan lengi, Bk. 2, 12. — d) homo infestus, periculosus: úlf hafa orir niðjar cognati nostri lupum (periculosum hominem) secum habent, Korm. 12, 1. — e) lupis comparantur instabiles homines, Söll. 31. — 4) ursus, SE. II 484 (II 567 tantum cernuntur vl.). pro úlfr.*

ÚLFSEBJANDI, m., *lupum satyrans* (úlfr, seðja), pugnator, vir, *SE. II 204, 1*.

ÚLFTEITIR, m., *lupum (edita strage) delectans* (úlfr, teitir), præliator, ÓT. 20, 1.

ÚLFVÍN, n., *vinum (potus) lupi, sanguis* (úlfr, vía): úlfvíns eldar *gladii, njótr úlfvíns elda possessor ensium, vir, Plac. 14*.

ÚLFVIÐR, m., *arboris genus, SE. II 483. 566* (Ulv-Veed et Beenveed appellatur in Norvegia *Vidurnum foliis lobatis, petiolis glandulosis, s. Opulus, Stromii Descr. Söndmör. I 135; II 224. 374. Sic Hundveed (qs. hundvidr), rhamnus inermis s. Frangula, ibid. II 377*).

ÚLITILL, adj., *id. qu. ólitill, haud parvus, magnus, grandis* (ú neg., litill): ú. búrhundur, *F. II 9*.

ULL, f., *lana; it. villus: ullar otr lutra villi, lutra villosa, ursus, Grett. 23*.

ULLI, m., *id. qu. Ullr, vide hanc vocem*.

ULLIR, m., *genus arboris, SE. II 566* (yllir, II 482). *Conf. Norv. Older, Dan. Elle alnus; est itaque id. qu. elrir et ölr*.

ULLR, m., *Ullus, deus Asa (gen. Ullar, sed Ulls SE. I 254, 6), SE. I 102 (c. 31, ubi Cod. Reg. habet formam Ulli). 208. 266; Grm. 5. 41; Ullar stjúpfaðir, mágr, gulli Thor, SE. I 252; 254, 6; 278, 2; 302, 1; Ullar móðir Siva, SE. I 304. Is, sec. Fd. Lévas., navem habuit nomine Skjöldr (clipeus): Ullr átti skip þat, er Skjöldr hét, því er skjöldur kallaðr skip Ullar. Hinc skip Ullar navis Ulli, clipeus, SE. I 420. 426, 3; Ullar askr, id., ullar askstögn homines, SE. I 246, 2; Ullar far, id., Ha. 291, 2; Ullar kjöll, id., elfreyr Ullar kjöla bellator, F. I 144, 1; ullar kjöls fjöll montes clipei, manus, HS. 1 4 (SE. 346, 1); forte et hringr Ullar, Ghe. 31, sit navis Ulleri, clipeus, collata Völk. 31. — b) Ullar el procella Ulli, pugna, ejus herðandi, vir, Gv. 6. — 2) Ullar akr nomen loci, Krm. 7, prope Upsaliam in*

Svecia. — 3) in appell. virorum: ullr bealoga, imunlauks (gladii), egggríðar, eggvedrs, randa þrymu (pugna), Hðöins vegjar (clipei), þópta mara (navium), vir, Ísl. II 253; HS. 1, 3; F. I 182, 1; Fbr. 35; F. I 183, 2; ÓT. 18, 2; Korm. 14, 1; ullr bragar poéta, Eg. 74, 3. In compos.: hriðullr.

ULLSTAKKR, m., *indusium lanceum, tunica lancea* (ull, stakkr): ullstakkr *leinvedrs tunica prælii, lorica, leinvedrs ullstakks boði præliator, vir, Sturl. 4, 20. 1. Possunt autem h. l. construi: ullstakks boðar coloni, rustici, et ekki leinvedrs heppnir in pugna non fortunati, inepti pugnatores.*

UM, *terminatio verbalis, vide sub umk.*

UM, 1) *præpos. cum acc. et dat., id. qu. of, yfir, vide et formas uf, umb. — a) cum acc., super, supra, per, circa. — α) super: gina um ná inhiare cadaveri, Orkn. 11, 1; lögr gekk um skip navis obruebat undis, Hh. 31, 3 (F. VI 252, 3 et. v. l. 6); sá dagr heflr komit daprastr um mik ea me tristissima dies illuzit, eam tristissimam diem vidi, FR. II 56, 4. — β) supra, ultra, amplius, plus quam, præter quam: þrjá um tólf quindecim, G. 14 (pros., ekki um C líðs, F. VIII 67, not. 1; hod., einn um tvítugt unum et viginti annos natus); quo sensu adverbiale scit um in um fjórum tugum amplius quadraginta, Grm. 23. 24; um afl sér supra, ultra vires, F. VII 5 (pros. F. VI 153); um aðra præ aliis, FR. II 129, 1; mæla um hug præter, adversus animi sensa loqui, aliud loqui, aliud cogitare, Hávam. 46; Am. 70. — γ) per, de loco et tempore; de loco: á fellr um eitrdala, Vsp. 33; gánga um þvert frá leiki in transversum (i. e. in diversum) ab ludo discedere, Mg. 9, 5 (F. V 208); héltu stálum norðan um Stafánger prætervectus es, Mg. 20, 2; de tempore: um daga quotidie, Skf. 3; u. allan dag perpetuum diem, Bk. 2, 13; u. alla daga tolos, perpetuos dies, Skf. 4; Grm. 7; um allar nætr tolas noctes, Hávam. 23; subauditur, nótt þú risat nocte ne surgas, Hávam. 114. — δ) circa, de, propter, quod attinet ad: u. þat ea de re, Eb. 18, 1; um þá sök quod attinet ad eam injuriam, Sonart. 8; veðja u. gedspeki de sapientia certare, Vaffr. 19; svá er um Flosa ráð ita comparata est ratio Flossii, Nj. 126; skirr um e-t culpa vacuus, Mg. 9, 6; um sanna sök propter verum crimen, Hávam. 120; um hrær fylkis propter funus regis, Gh. 1, 5; um megi propter adfinitatem, Alem. 1; útlægr u. hyski cædis domesticorum reus, Ísl. II 67, 1; vera u. sik res suas curare, commodo suo inservire, Harbl. 21; sviðr um sik scilus, respectu sui, i. e. moribus elegans, Hávam. 103; einn er hann sér um seva sibi solus est, adfectum quod adtinet, Hávam. 95. — b) cum dat., super, circa: um Asa sonum circum Asarum filios, Grm. 41; super: Ægishjálms bar ek um (= yfir) alda sonum, meðan ek um (i. e. á) menjum lá, Fm. 16; gól um honum í gaglviði faggrauðr hani supra illum, Vsp. 38. 39; circa: málmflaug var um Gunnlaugi, Ísl. II 270, 1; þaut úlfr um hrævi, ÓH. 160, 2; Gha. 7; sverð syngr*

um höfði circa caput, *Hund.* 2, 30; sitja um Sigurði, *Gha.* 10, = yfir S., *ibid.* 11, circa, i. e. apud S. — β) de tempore: um verði super canam, inter canam, *Hávam.* 31 (*pros.*, sitja um matborði = yfir, *F. VIII* 212, *not.* 7). — γ) de, propter: um dádum de facinoribus, *Ad.* 1. 12; þar sitr Sigya | þeygi um sínum | ver vel glýjoþ minime lata de viro suo, *Vsp.* 32, vel potius: þar sitr S. um sínum ver apud marilum suum, ut *Gha.* 10. 11. — δ) præ: um hvössum dýrum præ feris bestiis, *Gha.* 2. — 2) pleonastice ponitur: a) cum substantivo, *Hávam.* 4, 21; *Bk.* 2, 21; *Gh.* 1, 20; *Og.* 32; *SE.* I 436, 1. — b) cum adjectivo, *Sk.* 2, 8; 3, 4; *Vafþr.* 41; *Bk.* 2, 34. 57; *ÓH.* 47, 2. — c) cum verbo sæpissime, *Vsp.* 1. 4. 6. 10. 22. 24. 31. 37. 54; *Hávam.* 1. 2. 8. 9. 17. 18. 58. 59. 74. 106. 107. 148; *Vafþr.* 34. 35. 36. 38; *Grm.* 4; *Skf.* 4. 42; *Hjmk.* 38; *Æd.* 12. 31. 66; *Hamh.* 1. 2. 3. 8—12. 14. 18. 25—6. 28. 31—2; *Vegtk.* 6. 9. 13; *Fjölm.* 1; *Hyndl.* 38; *Völk.* 35; *Hund.* 1, 3; *Sk.* 1, 20. 28; 2, 2. 16; *Bk.* 1, 12. 26. 38; 2, 3. 10. 15. 39. 48; *Sk.* 4, 4. 5; *Gk.* 1, 21. 23; *Gha.* 8; *Ghv.* 11. 12; *Am.* 7. 91; *Hm.* 3. 17; *Sonart.* 6. 8; *Ad.* 6; *ÓT.* 57, 2; *ÓH.* 92, 4; 259, 9. — d) cum participio pass., *Vsp.* 2. 10. 11. 25. 29; *Hávam.* 100. 104. 105; *Vafþr.* 35. 43; *Grm.* 5. 12. 16. 22. 40. 51; *Skf.* 13; *Æd.* 14; *Hamh.* 7. 8. 21. 24; *Alom.* 36; *Hyndl.* 18; *Söll.* 83; *Sk.* 2, 21; *Bk.* 1, 20; 2, 8. 46; *H. Br.* 4. 11; *Og.* 32; *Ghe.* 27. 31; *Hm.* 3. 18. 28; *Ad.* 18; *Hg.* 33. 9. — e) cum adverbio, *Vegtk.* 7; *Hyndl.* 40.

UMB, forma Anglosax. (ymb), id. qu. um, plerumque ut adv., umb sidir tandem, *Plac.* 35; sásk umb circumspexit, *Plac.* 21; venda augum umb distortere oculos, *Sverr.* 85 (*Pros.*, umbsýsla, *Isl.* I 10, l. 16; umbráð, *Isl.* I 16, l. 10; umbdæmi, *F.* XI 83. 84; umbræða, *F.* V 207 (*Gloss.* Nj. v. umbræða); umfram, *Isl.* I 7, l. 1; 385, l. 3; 389, l. 6; 390, l. 12; adv. cum verbo, *Isl.* I 8, l. 22; 386, l. 19. 32; 388, l. 10; *F.* XI 63. 64; *præpos. c. acc.*, de, *F.* X 378).

UMBAND, n., vinculum, fascia (um, band): u. allra landa vinculum omnium terrarum, serpens Midgardicus, it. oceanus, mare, harðvigg umbands allra landa durum jumentum oceanici, navis, *SE.* I 496, 2. (*Pros.*, umband, fascia, qua vulnus obligatur, *Korm.* c. 11; *ÓH.* c. 242 (*F.* V 85)).

UMBERFIS, adv. eliso h pro umhverfis, = umhverfis, circum (um, hverfa), *Plac.* 49.

UMDÖGG, f., ros (um pleon., dögg): u. arins ros foci, fuligo, *Gha.* 23.

UMDÓLGR, m., hostis, id. qu. ofdólgr (um pleon., dólgr), *Bk.* 2, 21.

UMÆLDR, part. pass. compos., non mensuratus; it. adj., immensus (ú neg., mola): umælt vald immensa potestas, *SE.* II 240, 3.

UMFADMA (-aða, -at), amplecti (um, faðma): pass., umfaðmaz inter se amplecti, mutuis amplexibus uti, *Ghe.* 42.

UMGAUNG, n. pl., circuitus, ambitus (um, gaung): u. heims circuitus mundi, totum spatium quod mundus complectitur, *Nik.* 2.

UMGENGINN, transactus, ad finem perductus (um pleon., gánga), de carmine, *Og.* 32.

UMGERÐ, f., id. qu. umgjörð, vagina, *ÓT.* 90. — 2) balteus, cingulum: u. Huglar cingulum Hugla, mare, yglis u. Huglar mare exasperatur, *Ed.* Lóvas.

UMGEYPNANDI, m., manu includens (um, geypna): u. alle heims qui lotum mundum manu includit, deus, *G.* 16 (*SE.* I 450, 4).

UMGIRÐI, n., zona, cingulum (um, girði): u. Jarðar cingulum terræ, mare, eius jarðar umgirðis favilla, ignis maris, aurum, hujus vitænr þviri liberales, *Nj.* 44, 4.

UMGJÖRÐ, f., vagina, *SE.* ed. *Rask.* p. 223, ex ed. *Resen.*, ubi sidir et umgjörð tanquam synonyma ponuntur, *conf. Sturl.* 8. 17; *F.* VI 212; *SE.* I 606. *Metaph.*, u. allra landa cingulum omnium terrarum, serpens circumterraneus, *Hjmk.* 22; *SE.* I 254, 2.

UMÆTR, adj., nullius prætiis (ú neg., mætr), *Band.* (ed. *Hafn.* 1850), str. 3.

UMHVERFIS, præpos. et adv., circa; præpos., post casum posita, mik u. circo me, *FR.* I 442, 2.

-UMK, -OMK, terminatio verbi, v. c. lögd-omk = lagði mik posuit me, *Hávam.* 109; eromk = er mér est mihi, *Æd.* 35; erumk = eru mér sunt mihi, *Ad.* 16; stödomk = stóð mér stat mihi, *Fm.* 1; stödomk = stöðu mér, *Hávam.* 107. Si externam harum formarum speciem consideras, semper tales formæ similes sunt primæ personæ pluralis præsentis vel imperfecti, addito k; quæ vero hæc formæ usurpentur pro tertia persona sing. vel plur. præs. vel imperf., et dativo vel accus. *pros.* 1. pers. (mik, mér), revera nihil aliud esse videntur quam radix verbi in præs. et imperf. et forma syncopata mk (ex mik, *Dan.* mie, me, mihi), conjuncta per vocalem e (u), quæ vocalis conjunctiva eandem requirit præcedentis vocalis mutationem, atque in verbis vulgo fieri solet. Exempla accusativi pronominis, utpote variora, afferre libet: þeirrar er lögdómk arm yfir (i. e. er lagði arm yfir mik) ejus, quæ brachium mihi superimposuit. *Hávam.* 109; veltistób strauamtángis höf-umk stiltan (i. e. hefir stiltan mik) femina decepit me, *SE.* I 412, 1; orku höf-umk skemdan (i. e. hefir skemdan mik) vitulus marinus me vulneravit, *Hild.* 16, 1; verpomk orði á (i. e. verpr orði á mik) verbis me alloquitur, *Vafþr.* 7; vörómk (i. e. varir mik) sentio, suspicor, opinor, *Alm.* 10. Nota: létumk, *Eg.* 24, est correctio *G. Magnæi* pro létumz, vide *Eg.* p. 104, *not.* 2 ad h. l. Notandum vero est: 1) tó k interdum omitti, v. c. hugr mága vára tjáðum mjök (i. e. tjáði mér mjök) me magnopere adjuro, *Eg.* 69, 2; slíkr synda auki höfum sótt (i. e. hefir sótt mik) idem peccatorum cumulus me oppressit, *Has.* 17; mjök erum tregt tungu at hræra (i. e. mjök er mér tregt) mihi valde difficile est, *Sonart.* 1. Sic et accipio *Hund.* I 23, vánir erom róms (i. e. ero mér) exspectationes mihi sunt pugnae, pugnam exspecto (in ed. *Havn.* certant: atsveti pugna sumus). — 2) pro umk sepe usurpari ums, v. c. ulfs bagi gáfumz ok

íþrótt Odin artem quoque mihi dedit, *Sonart. 23* (gáfumk, *SE. I 238, 4*); *utraque forma lētums et lētum* (i. e. lētumk, lēt mēr fecit mihi) *variat in membr. Eg. 24*; reiði land-beiðar urðums (i. e. varð mēr) leið íra regis molesta mihi fuit, *Eg. 67, 1*; hilmir buðums (i. e. bauð mēr) lóð rex me invitavit, *Höfuðl. 2* (= buðumk, *SE. I 246, 4*); vindar rákums (i. e. ráku mik) þaðan inde me venti repulerunt, *Fjölsm. 48*; hnektumz heidn-ir rekkar homines pagani me repulerunt, domo interdixerunt mihi, *ÓH. 92, 5* (*conf. F. IV 186, 3, v. l. 13*); ást rennumz (i. e. mēr rennr ást) til Ilma unnar dags illabitur animo meo amor puellarum, *F. II 249, 2*; hētumz þó sögru pollicebatur tamen mihi splendide, *Eg. 88, 1*; erumz est mihi, *Eg. 89, 1* (em ek, minus recte, *SE. II 180, 3, v. l. 14*); gótt þóttumz (i. e. þótti mēr) þat bonum mihi visum est illud, *Höfuðl. 19*; illfar þóttumz (i. e. þóttu mēr) öllu betri lupi mihi videbantur longe meliores, *Gha. 11*, ubi interpretes recte þóttumz restituerunt pro þóttumz, quod praesertim membr., neglecta transversa linea super u. In passivo significato est *Has. 47*: sár sótt aukumz (i. e. eykz mēr) í sluku acerbus dolor mihi augetur ea de re. — 3) umk adhiberi pro umz, significato reciproco et passivo: við sinnumk sjaldan raro nos duo convenimus, *Eg. 74 2*; melome saman colloquamur, *Vafþr. 19*; lát-umk því valda ego dico, fateor, me auctorem esse, *Am. 89*, ut recte in *Gloss. sub láta* (non: fac s. crede me auctorem esse); hétomk vocabar, *Grm. 45. 46*; ráðumk þér, active, consilium tibi do, *Hávam. 114*; sigri vēr ráðumk victoriam in manibus habemus, *H. 31, 2*; dyljomk þat eigi non celo illud, *Am. 14* (In prosa: höllgudumk, sýndumc, minnumk, *F. X 307. 323*).

UMMÆLLI, n. pl., effata, de imprecationibus (um. mæla), *Ísl. II 48, 2*.

UMNÝSANDI, m., qui circumspicit, specularur, rimatur; il. qui quaerit, adipisci cupit: umnýsandi árkyndils quaesitor auri, vir, *Fbr. 14* (in voc., de Bersio, patre Thormodis).

UMRÁÐ, n., consilium (um. ráð): draga umráð at e-m consilio aliquem circumvenire, *Y. 53*.

UMSTILLINGAR, f. pl., machinationes, fraudes, insidiae (um. stilla), *ÓH. 74, 1*.

UMZ, terminatio verbalis, vide umk 2.

UNA (uni, unda, unat), adquiescere, contentum esse. *Impf. 3. s. unni pro undi, Sturl. 10, 10, 1, et cum neg. unnit pro undit, Plac. 8. Imper. 2. s. uni adquiescere, Gha. 34* (*pros., FR. I 196, v. l. 3; Vigagl. 12, fin.*). *Construitur c. dat. rei: una sinu suo, re sua contentum esse, SE. I 612, 1*; nam-a una Vani non adquevit Vano, non contenta cum Njörðu vixit, de Skadea, *SE. I 262, 1*; una sér rebus suis, sorte sua adquiescere, *Am. 54. 85*; u. eðli, *id., Fjölsm. 5*; u. gamni, *Harbl. 29; Rm. 37*; unik því, at, sequi indic., gaudeo, quod, *F. VII 70*; u. sér einhverju, *id. qu. hodie dicimus una sér við eitthvat aliqua re contentum esse, v. c. una sér aungo sortè suæ nullatenus adquiescere, Hávam. 95*; una

sér gáti cibo frui, vesci, *Sturl. 5, 11, 1*; Gautr unni sér sleitu contentionibus gaudere, deditum esse, *Sturl. 10, 10, 1*; gaudere, habere, possidere: u. snöru hjarta fortitudine gaudere, forti animo esse, *SE. I 602, 2*; u. löndum regnum tenere, *Mg. 9, 2*; u. lífi víta gaudere, vivere, *Hund. 1, 51; Gha. 27*. — b) absolute: unir flskr í flóði piscis tranquille vivit in aqua, *Grm. 21*; bjoggu ok undu contenti cohabitabant, *Rm. 12*; unda ek vel, þá er, jucunde vivebam, quum, *Orkn. 81. 3*; una með e-m voluptate frui apud aliquem, contentum vivere cum aliquo, *Bk. 2, 10*; unandi audi stýra adquiescentem opibus gaudere, *Bk. 2, 16*. — c) cum infn.: undi at sella Vindr Vendos libenter stravit, *F. VI 64 2*; unni-t (= undi-t) at fága heidinn sið pagannam religionem commendare noluit, i. e. non commendavit, *Plac. 8*; eik kná und Jöfri una bruna navis, principem vehens, libenter currit, *SE. I 688, 2*, ubi kná una, periphr., = unir.

UNA, adj. indecl. in compos., deriv. ab una, vide sífuna, cfr. uni.

UNARR, m., nom. propr. fictum, qs. re sua contentus, *Söll. 9, conf. uni*.

UNAD, n., jucunditas, amantitas, voluptas, deliciae (una): mðsta u. summa voluptas, *Has. 37. 65*; unads vist jucunda mansio, vita beata, *Lb. 52*. Etiam unat, id, litit unat exiguum delictum, *Sk. 1, 46* (*pros., unad, F. XI 329*; unat, *FR. I 318*).

UND, praepos., apocop. pro undir, sub; construitur cum acc. et dat. — 1) cum acc. pro til: sækja ráð und e-n (= til e-s) consilium ab aliquo petere, *Eb. 19, 14*; pro við: koma gríðum und seggi pacem inter viros conciliare, *Eb. 17, 2*, ubi membr. habet við; pro dat., standa und randir sub clipeis consistere, in procinctu stare, *Fbr. 50, 1; Sturl. 2, 40, 1*. — 2) cum dativo, sub: u. kvernom sub molis, *Æd. 45*; u. miðgarði in terris, *Hyndl. 10*; látum und hánom hrynja lukla sub eo, i. e. ei de sona suspensos, *Hamm. 16*. Saþe usurpatur de quacunque re, qua quis vehitur, inprimis de navigis: jarl hraud flestar (skeiðr) und árum gullu naðes, quibus viri vehebantur, *ÓT. 43, 1*; barmz vigg rak und valkesti navis, cadaveribus onusta, æstu deferebatur, *ÓT. 43, 1*; skip flaut und Norðmanna nið, *Mg. 9, 4*; mána vegr dundi und hánum sub eo, i. e. eo per aëra vecto, *SE. I 278, 1*. — b) apud, penes, in potestate: hálf völd eru und Kálfi, *F. VI 35*; hálf er auðr und hvötum dimidia pars opum celeritate nititur, *Hávam. 59*; smátt er und einum parum in uno homine momenti est, unus ad summam parum confert, *F. III 9, 1*; er und einum mēr öll um fólgin hodd Niflunga penes me solum (mihi soli concessa vel relicta) est gasa Niflungorum, *Ghe. 27*. — 3) conjunctio, id. qu. unz, *H. 37, sec. membr. E., vide unz*.

UND, f., vulnus, plaga, *ÓH. 193, 2*; pl. undir vulnera, *SE. I 614, 2*; unda gjálfr mare vulnera, sanguis, *Hb. 11, 1* (*SE. I 476, 5*); undar blík fulgor vulneris, gladius, *Eg. 62*, siskelfr undar bl'ks pugnator, vir;

(58)

unda vargr *fera vulnerum, ensis*, SE. II 232, 2. — 2) *sanguis, vide hálsund, undgenginn*. — 3) *in compos.*: hálsund, holund, meginund.

UNDALOG, *n.*, *flamma vulnerum, gladius* (und, log): ýtir undalogs qui gladio utitur, vir, þ. Hrað. (ed. Hafn. 1848) str. 5.

UNDAN, *præpos.*, *subtus ex, ab, de, cum dat.*: røtr standa u. aski radices extenduntur subtus ab arbore, ex ima arbore, Grm. 31. — 2) *adv.*, gánga undan evadere, Am. 60; höggva u. succidere, Am. 69.

UNDARLIGR, *adj.*, *mirus, mirandus* (undr), Fbr. 35 (GhM. II 356).

UNDARN, *id. qu. undorn, qu. v.*; *de potu usurpatur*, SE. I 490, 4: ðrn drekkir undarn aquila potum bibit; vide Krm. pag. 96.

UNDAÐR, *part. pass.*, *vulneratus* (und, f.): geiri u., Hávam. 111; SE. I 484, 1. *In compositis*: hjúrundadr, vápundadr.

UNDBÁHA, *f.*, *unda vulneris, sanguis* (und, bára): roðinn undbáru cruentus, G. 51.

UNDBLAKKR, *vide unnbakkr*.

UNDFLEINN, *m.*, *spiculum vulneris, hasta, telum* (und, fleinn): ýtir undfleins vir, Selk. 5.

UNDGAGL, *n.*, *anserculus vulneris, corvus* (und, gagl), SE. I 676, 2.

UNDGENGINN, *part. compos.*, *sanguine perfusus* (und, gánga): u. eggja spor cruenta vulnera, Nj. 131, 2; ab und, sanguis, quem significavit G. Pauli adserit auctoritate Roll. Rim. (cantilena de Rolando): horn i vinstri fullt af und cornu læva (tenuit) sanguine plenum, Vers. Lat. Nj. pag. 446. Confer et hálsund sanguis e cervicæ manans.

UNDGJÁLFR, *n.*, *mare vulneris, sanguis*, (und, gjálfr): grálinnr undgjálfrs *serpens sanguinis, hasta, geymirunnr undgjálfrs grálinns custos hastæ, vir, homo*, Has. 11.

UNDGJÓÐR, *m.*, *corvus, aquila* (und, gjóðr), Drþþ.

UNDINN, *part. pass. verbi vinda, qu. v.*

UNDIR, *præpos.*, *sub, cum dat.*: u. miðgarði sub Miðgarðo, i. e. in terris, Harbl. 22 (Hyndl. 10); *metaph.*, ek kveð ekki vera undir slíku hanc rem nullius momenti (vanam) esse puto, FR. II 42, 1. — 2) *adv.*: vera undir subesse, latere, Am. 12.

UNDIRDREGNÍNGR, *m.*, *pars aliqua gladii*, SE. I 568, 2; II 620 (undirdregingr, II 560; undirdrengingr, II 477).

UNDIRGERÐ, *f.*, *machina vel strophæ clandestina, dolus clanculum structus* (undir, gerð): undirgerðar ráð consilia occulta et dolosa, Nj. 23, 2.

UNDIRKÚLA, *f.*, *tuber fundamenti loco jactum, substructio, substructum* (undir, kúla): u. vasta substructio maris, sazum, lapis, áli vasta undirkúlu rex saxi, gigas, rödd vasta undirkúlu ála vox gigantis, aurum, verstr vasta undirkúlu ála rödd pessimus auro, i. e. liberalissimus, munificentissimus, SE. I 350, 2.

UNDIRMAÐR, *m.*, *subditus, subjectus* (undir, maðr); *plur.*, undirmenn subditi, Gðþ. 14.

UNDLEGGR, *m.*, *ramus, sigillum vulneris,*

gladius (und, leggr): undlegga rjóðr *rufefaciens gladium, præliator, vir*, Nj. 7, 3.

UNDLEYGR, *m.*, *ignis vulneris, gladius* (und, leygr): ullr undleygiar pugnator, vir, Orkn. 81, 2. Vide formam yndleygr.

UNDLINNI, *m.*, *serpens vulneris, hasta, telum* (und, linni): ýtir undlinna teliger, præliator, vir, Nj. 7, 2.

UNDLINNR, *m.*, *serpens vulneris, hasta, telum* (und, linnr): svipr undlinns motus hastæ, prælium, undlinns sviprunnr præliator, Fbr. 13; ullr undlinns, Ísl. II 338.

UNDLÖGR, *m.*, *liquor vulneris, sanguis*, (und, lögr): reyrr undlagar calamus sanguinis, gladius, F. IV 12.

UNDORN, *n.*, *hora diei nona ante meridiem* (hodie dagmúli): morgin hëto ok miðjan dag, undorn ok aptan, Vsp. 6. AS. undern-tið est tórti ópa, hora nona antemeridiana, Matth. 20, 3; Apud Ulphilam, Luc. 14, 12, undaurnimat, ápostov, oppos. nahtamat, ðeizvov. Vide de hac voce Krm. pag. 95—97. — 2) *ci-bus, esca* (ut dögurðr): skifðum frækum vargi undorn dissecuimus cibum avido lupo, Krm. 2. De potione, vide undarn.

UNDR, *m.*, *per aphæresin pro hundi, vide bláð et vegguaðr*.

UNDROR, *m.*, *id. qu. ðndr, xylosolea, assæ cursorius* (u = ö, ut standum = stöndum, a similia): anness undr xylosolea maris, nevís, austan vindr leikr at anness undri evus ludit cum navi, Ísl. II 244, v. l. 3; eybaug u., idem, stöndum ár á undrum eybeygs, Fbr. sec. membr. AM. 544, ubi Fbr. 26, 1: röð berum út á andra eybaugs.

UNDR, *n.*, *mirum, res mira, miraculum, portentum*: hitt er undr, er illud mirum est, quod, Æd. 33; undr er, hvo, hvi mirum est, quomodo, cur, Sværr. 83, 3; Fbr. 33, 2 (GhM. II 342, 2); undr, nema, undr er, ef ekki, eigi mirum ni, si non, Mg. 32, 2; Hild. 34; F. VI 317; þat gefz allsheri at undri omni-bus miraculo est, Ad. 18; bella undri rem miram, insolitam capere, F. IV 36; af hverju varto undri alinn quo miracula præcreatus es? Fm. 3. — b) undrum, *dat. pl. vice adverbii, mire, mirifice, valde, magnopere*, SE. I 602, 2; svellr undrum meæ Hruðar, Ed. Lóvas.

UNDRAZ (-aðis, -az), *mirari* (undr), *cum acc.*: u. ára burð, Hk. 62, 3; undrumk = undrumz: undrumk þat id miror, Og. 31; mest ek þat undromk præ ceteris miror, Am. 12.

UNDRÉYR, *n.*, *calamus vulneris, gladius* (und, reyrr): u. bitu acuti erant gladii, G. (Cod. Birg.)

UNDRGJARN, *adj.*, *novorum cupidus, male curiosus* (undr, gjarn): u. girndar undi, Selk. 2.

UNDRLAUST, *n. adj.*, *non mirum* (undr, lauss): u. var, er þat, Gðþ. 35. 53.

UNDRLIGR, *adj.*, *mirus* (undr): undrikt er þat, Gðþ. 57.

UNDRSAMLIGR, *adj.*, *mirabilis* (undr), Vsp. 54.

UNDRSJÓN, *f.*, *mirum spectaculum* (undr, sjón); *pl.*, undrejonir miracula, portenta,

prodigia: at undrajonum þú verðir miraculo fias, in monstrum transformere, Skf. 28.

UNDS, conjunctio, donec, F. IV 185, 1; Plac. 31. 40. 52 (vnda, id., Cod. Fris. col. 27, 4); undz þá er donec, F. XI 138, 3, vide unz. Videtur constatum ex und þat es (ið ðta, lotc), ut sems pro sem þat es, vide Gloss. Synt. Bapt. sub v. unz. Græg. habet unds, II 202. 221. 259. Mæsgog. und donec, Matth. 5, 18, ut membr. E (Cod. Fris. 49, 26), H. 37.

UNDSKORNIR, m., aquila, qs. vulnera lanians (und, skornir a skera), SE. I 490. — 2) accipiter, SE. II 488. 571.

UNDU, 3. pl. impf. ind. act. 1) verbi una adquiescere, Rm. 12. — 2) verbi vinda torquere, Harbl. 17.

UNDURN, Krm. 2, vide undorn.

UNDVARGR, m., fera vulneris, fera vulnifica, securis (und, vargr), Eg. 38.

UNDVIGG (= unvigg), n., equus maris (unnr, vigg), navis: ullr undviggs deus navis, vir, Isl. II 268.

UNGI, terminatio adverbialis, compos. ex um, term. dat. plur. et gi, cunque; vide hvarungi, málungi, nerungi.

UNGI, m., rex, id. qu. yngi, SE. I 426, 3; F. IV 43, 1, v. l. 4.

ÚNGI, m., pullus: heidiss ú., id. qu. heidir, accipiter, meidr heidiss únga azillæ, humeri, Eg. 55, 3.

ÚNGR, adj., juvenis, parvo natu, adolescens, Hávam. 47. 161; Skf. 4; de navis recens fabricata, Orkn. 79, 3. — In compos., barnúngr, jóðúngr, manúngr. Compar., yngri junior, Bk. 2, 19.

UNGR, adj., id. qu. ongr, engr nullus, Nj. 23, 1. Forte et SE. I 316, 1, ubi Cod. Uppsal. engr, SE. II 313, 1.

UNI, m., nomen propr., Fjölsm. 35.

UNI, m., in compos., deriv. ab una adquiescere, vide arfuni, confer una, term.

UNN, f., pars aliqua gladii, id. qu. onn: itrtúngur unnr splendidi gladii, Isl. I 307.

UNNA (anna, unna, vunt, ú. unnat, Skáldh. 1, 5; Nj. Vers. Lat. p. 315, v. l. y; FR. III 673, v. 3), favere, amare, diligere, cum dat., Hávam. 50; Korm. 8, 1; 19, 2; Mb. 18, 3; Mg. 9, 3; 17, 2; Eb. 40, 2; Skf. 37; Bk. 2, 26. 37; Hugsm. 7, 3; 8, 4; 9, 2. Periphr., unna eljon posse, Ód. 11; unna sleitum seims tenacem, parcum esse, Sturl. 7, 39, 2. — 2) cum dat. pers. et gen. rei, indulgere, concedere cui quid: bið þú Ólaf, at hann unni þér grundar sinnar ut tibi terram suam (i. e. Norvegiam) benigne concedat, ÓH. 259, 9; u. e-m gamans gaudia concedere cui, de re amatoria, Skf. 39; insolenter cum acc. rei: þér ann ek serk enn síða, FR. I 279, 3. — b) æquo animo pati, ut cui quid mali accidat: óslelja ann mér Heljar eplis femina mihi famem haud invidet, æquo animo patitur, ut esuriam, Isl. II 351, 1. — c) absolute, æquum censere: sem jafnendr unno ut arbitri æquum censuerint, Harbl. 40.

UNNBLAKKR, m., equus undæ, navis (unnr, blakkr): ýtir unnbakks vir, Gretl. 95 (AR. II 302).

UNNDYR, n., animal undæ, navis (unnr, dýr): runnr unadýrs vir, SE. I 422, 4; Sturl. 3, 26, 1.

UNNELDR, m., ignis undæ, aurum (unnr, eldr): uppírunnr unnelds vir, Rekst. 3.

UNNFLÓÐ, n., æstus undæ, mare (unnr, flóð): móði unnfloðs deus maris, vir rei maritimæ operam navans, piscator, Ag., ubi construo: Barn unnfloðs móða rak út í haf frá ýti filius piscatoris in altum abreptus est.

UNNFORR, m., ignis undæ, aurum (unnr, forr): víðr unnfors vir, Nj. 131, 1.

UNNFURR, m., ignis undæ, aurum (unnr, furr): fold unnfors femina, GS. str. 9.

UNNFÝRR, m., ignis undæ, aurum (unnr, fýrr): eir unnfýrs femina, Korm. 3, 10.

UNNGLÓÐ, f., pruna undæ, aurum (unnr, glóð): eyðir unnglóða vir liberalis, F. I 179, 2.

UNNHEIMR, m., domicilium undæ, mare (unnr, heimr), ÓH. 154, 2.

UNNI, pro undi, 3. s. impf. v. una, Sturl. 10, 10, 1; cum neg., unnit, Plac. 8. — 2) 3. s. impf. v. unna.

UNNINN, part. pass. verbi vinna.

UNNLINNR, m., id. qu. undlinnr, serpens vulneris, hasta (und, linnr): rjóðandi unnlinnis rubefaciens hastam, puginator, bellator, Fbr. 11; stafr unnlinnis columen hastæ, vir, Orkn. 96, 1.

UNNR, m., gigas, SE. II 554, pro imi, imr. — 2) Odin, id. qu. Uðr: Unnr hregg procella Ódinis, pugna, Isl. II 108, 1.

UNNR, f., Unna, filia Ægeris (Gymeris), unda; plur., unnr undæ, Vsp. 3. 44; Grm. 7; Sk. 2, 16; Bk. 1, 10; Gha. 36; ÓH. 27, 1; sed unnar, F. VI 197, 2. Unnar faðir pater Unna, Æger, mare, SE. I 324; unnr, hreggi vst unda vento concitata, Mg. 31, 9; unnar steinu lapis æquoris, Hvand. 2, 29; unnar hestr equus undæ, navis, Eg. 49; Isl. II 233, 1; unnar dagr, fasti lux, ignis undæ, aurum, Mb. 6, 3; Ha. 291, 2; unnar eldespaung femina, SE. II 499, 6. — b) in appell. fem.: unnr unnar elda nympha auri, femina, Ag; unnr ofnis jarðar, id., ibid. — 2) femina gigas, ob giganteam Gymeris originem: unnar átt progenies gigantidis, lupi (conf. Vsp. 36), unnar áttgrennir, id. qu. úlfa grennir, præliator, Korm. 21, 1. Vide formam uðr, f.

UNNRÖÐULL, m., splendor maris, aurum (unnr, röðull): eskíþrórr unnröðla vir, homo, Has. 64.

UNNSKÍÐ, n., xylosolea undæ, navis (unnr, skíð): ýtir unnskíða vir, Orkn. 52.

UNNSÓL, f., sol undæ, aurum (unnr, sól): runnr unnsólar vir, Korm. 16, 4.

UNNSVÍN, n., porcus undæ, navis (unnr, svín), HS. 18, 1.

UNNUSTA, f., amica (unna), Korm. 22, 3; Gd. 10.

UNNVIGG, n., jumentum undæ, navis (unnr, vigg), Hk. 20; unnviggs meidr, runnr, skipuðr, arr vir, ÓT. 118; Nj. 73, 1; Orkn. 80, 3; Ha. 278, 1; F. XI 144; Isl. II 268.

UNZ, conj., donec, usque dum (vide unda); corrupte scribitur unst pro unz, F. V 158; FR. II 130, 2. Sæpissime ponitur cum indica-

tivo, *Vsp.* 8, 15; *Hávam.* 15, 57; *Vafþr.* 31, 40; *Grm.* 4; *Vegtík.* 19; *Bk.* 2, 3; *F.* VI 196, 2; *Mg.* 15; *SE.* I 312, 4; *Ísld.* 6; *cum conjunctivo*, *Bk.* 2, 41; *Sonart.* 11; *H.* 37.

UP, *adv.*, sursum, *id. qu. op.*, upp, *Hund.* 1, 24 (*pros.*, ríss up, stóð up, *F.* X 278, 279).

UPP, *adv.*, sursum: taka u. tollere, *Sk.* 1, 13; ljúka u. aperire, *Bk.* 2, 37; ala u. educare, *Og.* 12. — b) *de tempore*: upp hëðan ab hoc inde tempore, dehinc, *Grm.* 37. — c) *id. qu. uppi*, supra, superne, vide uppverandi (*ut pros.*, *F.* IV 93; *V* 29; *XI* 142).

UPPÁ, *id. qu. simplex á*, *Skáldh.* 3, 9; 6, 49; treysta u., *Gþ.* 16 (*pros.* *F.* VIII 38, v. l. 11; *FR.* II 424, 427).

UPPBORINN, *part. pass. compos.*, recensitus, editus (bera upp): láta uppbornar vottir stirpes recensere, edere, *id. qu. telja niðja, familias numerare*, *Hyndl.* 10.

UPPBRENNNA, *verb.*, comburere, incendio absumere (brenna upp): u. fur e-m comburere facultates, opes alicujus, *Hávam.* 70.

UPPGÁNGR, *m.*, ascensus, progressio, successus (gánga upp): u. of e-m, *id. qu. yfirgánger, nimia potentia, impotentia, nimia potestas in aliquem*, *Eb.* 28, 3 (*membr.*).

UPPHAF, *n.*, initium, principium (hefja upp): u. bragar initium carminis, *SE.* I 520, 1; fyrst at upphafi primus primo loco, *OH.* 252 (*pros.* *F.* X 253). *Plur.*, upphöf: valda upphöfum auctorem et principem esse, *OH.* 9 (*pros.* *F.* VI 213).

UPPHAFLIGR, *adj.*, ad principium pertinens, principalis (upphaf): þat er upphaflegt, hoc primum et princeps est, *Krossk.* 1.

UPPHALDA, *verb.*, sustinere, (halda upp), *c. dat.*, auctoritatem alicujus tueri vel vitam sustinere, *Sonart.* 12. — b) *impers.* *c. dat.*, meðan uppheldr skaggi dum barba sustinetur, *i. e. dum vigeo valeoque*, *Orkn.* 83, 1.

UPPHEFILL, *m.*, qui sustinet, tollit, excitat (upp, heflit): orða u. excitator verborum, *de cerevisia, in ænigmatæ*, *FR.* I 465, 1.

UPPHEIMR, *m.*, supera regio, cælum (upp, heimr), *Alm.* 13.

UPPHIMINN, *m.*, cælum superius, supernum (upp, himinn), *Vsp.* 3; *Hamh.* 2; *SE.* I 280, 2; *Vafþr.* 20, ubi uphiminn, ab up = app.

UPPI, *adv.*, superne, in loco superiori, supra (upp): á tre uppi supra in arbore, in summa arbore, *Hávam.* 160. 2) in conspectu, palam: verða u. oriri, existere, *Orkn.* 22, 4; geð er uppi exserit se, patefit ingenium, *Hávam.* 17; vera u. exstare, in ore et memoria hominum esse, versari, *F.* VII 92, 1.

UPPIRUNNR, *m.*, pro ypirunnr, qui profert, præbet (uppi = yppi-, ab yppa, runnr): u. unnelðs præbitor auri, vir, *Rekst.* 23.

UPPIVERANDI, *part. compos.*, qui supra est (uppi, vera): at uppiverandi sólu sole supra horizontem existente, *FR.* II 127, 1, *id. qu. uppverandi, qu. v.*

UPPLENZKR, *adj.*, Uplandicus, ex Op-landis, provincia Norvegiæ, oriendus: u. hilmir, de Haraldó Severo, *Hk.* 65, 3 (*conf.* *F.* VI 171, 2).

UPPLOK, *n.*, reclusio, apertura (upp, lok, a ljúka), *Hávam.* 138.

UPPREGIN, *n. pl.*, dii superi, *Alm.* 11, ubi upregin, ab up = upp, et regin.

UPPREIST, *f.*, honor, gloria, *id. felix rerum successus, fortuna*, *F.* XI 306, 2 (upp, rísa); u. orða honor verborum, carmen laudatorium, *F.* VI 386, 2 (*verborum extractio, carmen*, *G. Magnæus, Eg.* p. 330. *not. t.*; reist elevatio, uppreist orða verborum annu- ciatio, a reisa tollere, *J. Olavius in Glou. Synt. Bapt. sub v. raust.*).

UPPRENNANDI, *part. compos.*, exoriscus: at upprennandi sólu sole exoriente, *Harbl.* 56 (*sec. fragm. U.*), a renna upp.

UPPRISA, *verb.*, surgere lecto, *SE.* I 242, 1; imper, uppristu surge, *Völk.* 37; partic, upprisandi rós rosa exoriscus, *Mk.* 19. *Impf.*, uppreis, *Bk.* 2, 39; *cum neg.*, uppreisat nos surrexit, *Am.* 48.

UPPRUNI, *m.*, ortus: u. sólar ortus solis, *Krm.* 8, 11 (*renna upp*).

UPPSÁTR, *n.*, subductio navium in siccum, *id. locus, quo naves subducuntur, navalis* (setja upp; uppsát, *n.*, *Eg.* 39, *inít.*): uppsátr vigv jumentum navalium, navis, búi uppsátr viggar vir, *Hallfr. membr.* 132 (*ÓT. Skk.* II 305).

UPPSPENTR, *part. pass. compos.*, clausus: u. hjálmr, *FR.* II 32, 3 (upeana upp).

UPPVERANDI, *part. compos.*, existens (vera upp): at uppverandi sólu sole supra horizontem exstante, *Harbl.* 56.

ÚR, *præpos.*, vide or.

ÚR, *n.*, humor pluvius, pluvia minuta, *id. aqua: úri þaför aquis subactis, qui diu in aquis jacuit, de serpente circumterranos*, *SE.* I 244, 1. *Pros.*, er þá létt af (bart svipt, *AM.* Nr. 551 d, 4to) allri sunnanþokunni ok úrinu, *Hrafnsk. msc.*, ubi impressa pag. 8 habet úðinni; *id. Ísl.* II 307—8: þá var þoka yfir héraðinu ok vindr af hafi, ok úr við; *SE.* I 42, *sec. Cod. Worm.*: úr þat, er af stóð eitrunu; *adde Eg.* p. 653, *not.* 12. Hinc úrdrifinn, úrigr, úrvalr, úrvan, úrþveginn, ýrandi, ýring. — 2) *nomen literæ Runicæ*, u, *Skáldh.* 7, 63; *SE.* II 72.

ÚRDRIFINN, *aquæ perfusus* (úr, drífa): ú. sjágnipu sleipnir navis, aquis adpersus, *SE.* I 326, 3.

ÚRFRÆNINGR, *m.*, serpens pluvia (úr, *n.*, fræningr): hræmána ú. gladius vel hasta. a hræmána úr pluvia gladii, sanguis, *Dropl.* 4.

URGA, *f.*, lorum, vinculum (*Cod. Leg. Isl. Jónsbók, Tit. Rekab.*, c. 3; *Filag.*, VIII 214). Hinc explicanti hala urgur vincula insularum, mare, *ÓT.* 21, 2. Dubium: nam et *F.* I 143, 1, et *Rekst.* 4 h. l. habent hála törgut, tjörguð splendide clipeis ornata, et hæc strophæ ab omnibus codd. Hkr. exulat, solumque debetur exemplari Peringskjöldiano.

URL, *m.*, *nom. propr.*, Fjölsm. 35, *conf. ori.*

ÚRIGR, *adj.*, udus, madidus, humidus (úr), ubi in flexione vocalis sequitur literam g, præcedens i per syncopen extruditur, u. e. úrgan stafa madidam proram, *H. kat.* 15;

úruga strönd udum litus, *F. XI* 307, 2; úrgu barði *madida prora*, *Orkn.* 82, 13; úrgum hjörvi *gladio cruento*, *Ad.* 4; úrga hjálma, *Hb.* 11, 2; úrgar brautir, *Rm.* 36; *Fjölsm.* 1; sed úrig fjöll, *Skf.* 10; *Hm.* 11; úriks (úrigrs) málm, *F. VI* 436, 2.

ÚRIGTOPPA, *adj. indecl.*, *capronas madidas habens* (úrigr, toppr), *de equo*, *Nj.* 126, 1.

ÚRÍKR, *adj.*, *impotens, infirmus*, (ú neg., ríkr), *Band.* (ed. *Hafn.* 1850) *str.* 5.

URINN, *part. pass. (qs. ab yrja)*, *depatstus*: u. jární *ferro circumcisus*, *FR.* I 475, 3.

ÚRJÖTNAR, *m. pl.*, *primi gigantes* (úr = or, úr intens.): valfall úrjötna *exitium, noxa gigantum primavorum* (*Rímthursorum*), *være*, vitnir úrjötna valfalls *lupus maris, navis*, *ÓT.* 16, 3 (*sec. membr. E.*).

ÚRÓL, *m.*, *tumultus, turbæ* (ú neg., ró), *Sturl.* 6, 9.

ÚRÓR, *m.*, *mare* (*prop.*, *adj.*, *inquietus*), *SE.* I 574, 2; II 622. (*Pros.*, órór, *adj.*, *de equo*, *Sturl.* 1, 14).

ÚRSALR, *adj.*, *pro úrsvalr*; úrsölum *manni, ore frigido*, *G. Magnæus testatur in optimis codd. occurrere*, *Grett.* 69, 1 (*Eg.* p. 224, v. l. 1).

ÚRSKURÐR, *m.*, *explicatio, interpretatio* (úr, skurðr, a skera úr *decernere*): ú. fyrirburðr, *SE.* II 246, 2.

ÚRSVALR, *adj.*, *gelido humore, frigidus*: úrsvalar unnr, *Hund.* 2, 12; úrsvölum unnar steina, *ibid.* 29; úrsvalt tár *lacrima præfrigida*, *ibid.* 43; úrsvalr hendr, *ibid.* 42; úrsvöl Gýmis völvu, *SE.* I 496, 1 (*Cod. Worm.*); úrsvölum *manni*, *Grett.* 69, 1.

URT, *f.*, *herba, it. frondes aut flores arborum, sive etiam decoctum ex herbis*, *Gha.* 23, *confer virtr.*

URTA, *f.*, *phoca fetida semina* (brimill *phoca fetida mas*), *sec. Mohri hist. nat. p.* 5. *Urta* býr *cistella priscatoria*, vel *urtu* býr *natus phoca, phoca*, *Skaldh.* 6, 5. *Urta* *inter aves recenset J.*, = *urt*, *urtönd* *anas crecca* (*Faberi Prodr. ornithol. p.* 77), *et* *ört*, *id.* (*Itiner. Eggerti p.* 349), *ut arta.*

ÚRUGHLÝRA, *adj. indecl.*, *genis madidis* (úrigr, hlýr), *de femina lacrimante*, *Gha.* 5.

ÚRVAN, *nubes*, *Alm.* 19 (*forte, terra pluvia, vide skúrvan*).

ÚRÞJÓÐ, *f.*, *genus hominum, homines*, *Ad.* 18, *id. qu. verþjóð, yrþjóð* (u = ve).

ÚRÞVEGINN, *part. pass. compos.*, *aquæ lotus, perfusus, i. e. madidus, humidus* (úr, n., þvo): úrþvegin *alda*, *F. III* 27, 1.

ÚRÞVENGR, *m.*, *lorum saxeti, pro urðþvengr* (urð, þvengr), *serpens, meidr urþvengs lignum cui incubat serpens, cubile serpentis, aurum, hlið urþvengs meidar Tellus auri, femina* (i. e. *soror*), *Isl.* II 33, 1.

URÐ, *f.*, *saxetum*: urðar þrjóti *gigas antitricola*, stökkvir urðar þrjóts *fugator gigantum, Thor*, *SE.* I 294, 1; urðar *lax salmo saxeti, serpens, wækjjóð* urðar *lax terra serpentis amata, aurum*, *HR.* 7.

URÐHÆNGR, *m.*, *salmo saxeti, serpens* (urð, hængr), *SE.* II 630, *ubi legendum videt*

tur urðhængs jarðar ýtendr viri, ab urðhængs jörð terra serpentis, aurum.

URÐR, *m.*, *casus, eventum, res* (verða): sá urðr þótti sjallgæstr með *Svlum ea res*, *Ý.* 44, 2. *Sic recte proponit F. Magnusenius Hkr. VI ad h. l. J. Olavio est custos, præfectus, i. e. rex, princeps, pro varðr, vörðr, vide NgD. p.* 80, *et Gloss. Cogn. Spirit. sub v. varðr.*

URÐR, *f.*, *Parcarum una, Urda, Vsp.* 18; *SE.* I 72 (*vide Verðandi, Skuld*); *acc. sing. urð pro urði, Vsp.* 18; *Me.* 20; *plur. grimmar urðir diræ parcæ, Bk.* 2, 6; *urðar orð decretum parcæ, sententia (lex) nympha fatalis, fatum, urðar orði kveðr eingi maðr nemo fatis resistere potest, Fjölsm.* 48; *urðar fár periculum fatalis, mors, Sturl.* 6, 213, 1; *urðar magn vis parcæ, vis fati, Gha.* 21, i. e. *vis venefica, sed in loco parallelo, Hyndl.* 34. 39, *est jarðar megn, magn. Urðar brunnr fons Úrdæ, ad quem dii jus dicere, SE.* I 68—72. 76—78; *Vsp.* 17; *Hávam.* 112; *SE.* I 428, 3; *Christianis poetis Christus dicitur ad fontem Úrdæ habitare in regione meridiana, (menn) kveða* (=: Krist) *sitja suðr at Úrdar brunni, SE.* I 446, 3; *urðar lokar claustra parcæ, custodia, tutela fati, Grg.* 7, *forte id. qu. varðlokkur geniorum illicia, incantamenta, AA.* 109; *GhM.* I 378. 465—6; *Lex. Mythol. p.* 768, *not.**). — b) *metaph.*, *Urðr* *öðlinga furia regum, regibus necem afferens, Gk.* 1, 23. — c) *exitium, pernicies: draga urð at e-m exitium alicui comparare, adferre, Me.* 20, *fato aliquem impedire, necis auctorem alicui esse; quo loco urð minus recte accipiunt pro verðung, satellitium.*

URÐUMZ, *id. qu. varð mèr, extitit mihi, Eg.* 67, 1, *vide umk.*

URÐVEGINN, *id. qu. urþvegin* (ð = þ): *jarðir urðvegna vestrgarða pro jarðir, þvegna- ar vestrgarða úri terræ, adspergine procellarum occidentaliu lavata, i. e. terræ, oceano occidentali opposita, terræ occidentales, Ha.* 320, 2, *ubi S. Thorlacius classice: terræ, quas Caledonia alluit Amphitrite.*

ÚSAMR, *adj.*, *non adsvetus, non cupidus, qui aliquid facere non solet* (ú neg., samr), *cum gen.*, *bræks úsamr querelis non adsvetus, imperterritus, Merl.* 2, 2.

ÚSÆLL, *adj.*, *id. qu. vesæll, miser, F. VII* 84, 2 (ú neg., sæll).

ÚSÆMA, *p. Hræd.* (ed. *Hafn.* 1848) *str.* 3, *vide sæma.*

ÚSÍNKAÐ, *adj.*, *non parcus, non tenax, i. e. munificus, liberalis* (ú neg., sinkaÐ = sinkr *tenax, parcus*), *F. X* 432, 79, v. l. 5.

ÚSKELFANDI, *qui timorem non injicit aliis, placidus, it. ignavus, timidus* (ú neg., skelfa): úskelfandi svin geraz úlfar, *ef, ignava sves lupi fient, si, Sturl.* 6, 18, 1.

ÚSKJÁLFAÐI, *non tremens, immotus, immobilis* (ú neg., skjálfa), *de gladio, Sturl.* 4, 9, 2.

ÚSLÆKINN, *adj.*, *non ignavus, impiger, strenuus, fortis* (ú neg., slækinn), *SE.* I 536.

ÚSLER, *adj.*, *id. qu. úslær, úsljór, non hebes* (ú neg., slær): úslett hjarta *cor non*

hebes, animi fortitudo, F. VI 423, v. l. 2 (Morkinsk.)

USLI, m., ignis, SE. II 496. 569; junguntur eldr et usli, ÓT. c. 52; de cineribus, incendii reliquiis, usurpatur F. XI 35. Confer Dan. Ørsk. cinis stipulæ vel cespitum; it. ex lingua Tuscorum, verse, ignis, e. gr. arse verse, averte ignem, unde Lat. uro, ustio (Auct. ling. Lat. 1595, p. 255).

ÚSLJÓR, adj., non hebes (ú neg., sljór): úsljót hjarta fortitudo animi, F. VI 423, 1.

USNA, f., nomen insulæ, SE. II 492; forte insula Hosne-Ø in nomarchia Nummedal (Pontopp. Geogr. Oplysn., Havn. 1785, p. 91). Munch: verosimiliter insula Usedom, Pommer. Uznam (conf. Usna, F. XI 386. 394).

UNSORGUM, SE. II 130, v. l. 4, potest esse id. qu. úsörgum, úsaurgum non impuro vel impuris (ú neg., sörigr = saurigr), sed SE. II 414, 4 h. l. habet orðslægjum, quod metro melius convenit.

ÚSTILTR, adj., non sedatus, non modestus (ú neg., stilla), it. ferox, turbulentus, de piratis: ústilta víkinga (acc. pl.), F. IX 302, v. l. 3.

ÚSTIRFINN, adj., impiger, strenuus, fortis (ú neg., stírfinn), pro subst., rex strenuus, Hg. 27 (F. I 48, 2).

ÚSVÍFR, adj., id. qu. ósvifr, qui non parcit, cum dat., úsvifr fira lífi qui vitæ hominum non parcit, de bellatore, Sturl. 7. 42, 7.

ÚSVIKALL, adj., non fraudulentus (ú neg., svikall), F. X 432, 79.

ÚT, adv., foras: út um kominn domo egressus, Sk. 2, 21. — b) in insulam (o: Islandiam): nú em ek út kominn, RS. 7, cfr. utan 1. — 2) pro úti, extra: út fyrir eyri extra lingulam, ab exteriori parte lingulæ, Krm. 21; út firir jarðar skauti extra oram terræ, extra litora, SE. I 328, 4; i sogn út, extra in mari (vel Sognio), Hund. 1, 46. — b) in regione exteriori: út þar er heitir Alkassi in exteris, apud exteros, Si. 5, 2. — 3) compar., utar, cum dat., utar neajum extra promontoria, Mb. 10, 2.

UTAN, adv., præpos. et conjunctio. — 1) adv., extra, ab exteriori parte: hann utan stókk ille introrsum (ab exteriori domus parte) se saltu corripuit, Hamk. 27; utan við enda elgvers ab exteriori parte promontorii, SE. I 322, 3; eggjar, eldi gjúrvar utan acies, igne extrinsecus concinnatæ, i. e. igneæ, fulgidæ, Sk. 3, 19; fara utan ab exteriori parte (ab alto) advenire, Hund. 1, 23. In primis de profusione ab alto terram versus, vel ab insula versus continentem, quo sensu oppositum est út, in altum vel ad insulam aliquam: þann er álhimins utan oss leandíngar sendu quem (clavum) Íslandi nobis ab insula miserunt, HS. 18, 2. Fyrir utan extra, foris, ÓH. 92, 5; 156, 2. — 2) præpos., a) cum gen., extra: u. garða extra septa domestica, Fjölm. 1. — b) c. acc., extra: hann er utan alla heima extra omnes mundos, SE. I 593, 1. — c) fur utan, cum acc., extra: hann er fur utan eða svarna is est extra sacramenta jurata, sacramento se non ob-

strinxit, Bk. 2, 19; præter, excepto, c. acc., ÓT. 131, 1; fur einn utan uno excepto, Völk. 8. — 3) conjunctio, cum conjunct., nisi: utan önnur sköp verði nisi alia interveniant fata, Orkn. 80, 4.

UTANVERÐR, adj., exterus, exterior (utan, verðr): á Agnaftit utanverðri in exteriori parte Agnaftæ, FR. I 428, 1.

ÚTBÉITIR, m., qui cursum in altum dirigit (út, beittir): ú. Ata skíðs navem in altum dirigens, vir, Plac. 38.

ÚTBOD, n., evocatio militum, delectus copiarum (út, bód): in plur., Ha. 278, 1.

ÚTEITAN, n., tristitia (ú neg., teitaa): ú. sútar tristitia doloris, acerbus dolor, Jd. 2.

ÚTFLÆMA (-i,-da,-t), expellere, ejicere patriá (út, flæma), ÓH. 24 (F. IV 63, 2; XI 200).

ÚTGARÐR, m., sedes exterior, extrema (út, garðr): sedes Lokii Utgardensis, inde Utgardaloki dicti, SE. I 150--66.

ÚTHAF, n., mare exterius, oceanus (út, haf), Merl. 2, 25.

ÚTHAUBR, n., regio exterior, remotior (út, haubr): knarar ú. regio navis mercatoris, mare, eldr knarar úthauðrs ignis maris, aurum, bodi knarar úthauðrs elda offerens aurum, vir liberalis, ÓH. 48, 5 (F. IV 101, 2).

ÚTHLAUP, n., excursio, prodatio, populatio (út, hlaup): vanr úthlaupi excursionibus adveletus, F. VI 363; valda úthlaupum piraticam facere, ÓH. 192, 1; úthlaups ferðir piratæ, Mb. 6, 4; úthlaups menn, id., Ha. 69, 2; SE. I 680, 2.

ÚTI, adv., foris (út): myrkt er úti, Skf. 10; á vegum úti foris in itinere, Háem. 39. — b) sub dio: sitja úti sub dio sedere, de excubationibus magicis, Vsp. 36. — c) foris, in expeditione, militia: vera úti in expeditione esse, FR. I 264, 1; fylgja e-m úti aliquem in piratica sequi, FR. II 280, 2; drekka jól úti in navibus excubantem festum Jolene celebrare, H. 16; hafa lið, ótal skipa úti copias, classem ad bellum instructam educere, Hk. 73, 2; FR. II 31; hafa allt úti omnes copias educere, ÓH. 156, 3.

ÚTIBLAKKR, m., equus, qui per hiemem sub dio pascitur (úti, blakkr): ú. ekkis equus piratæ, navis bellica, F. II 315, 2, vide ýtiblakkr.

ÚTIFUGL, m., avis fera (úti, fugl): pl., útifuglar, Ha. 25, 2.

ÚTIGÁNGR, m., evagatio extra odes (úti, gángr): útiganga púta prostibulum vulgatum, Nj. 92.

ÚTLEGGJA (utlegg, -lagða, -lagt), evalem facere (útlagi, m., ezul): ú. vini ek frændr, Gd. 44 (3. pl. impf. útlögðu).

ÚTLEGIR, m., pro útlegir, mare exterius, oceanus (út, legir = lægir), id. qu. úthaf (útsjár); gen. útlegis, sync. útlegs: útlegs otr lutra maris, navis, rennir útlegs otra naves in cursum incilians, vir navigator, RS. 23 (Glm. II 742).

ÚTLEGGÐR, ezul, proscriptus (part. pass. v. útlegja, id. qu. útleggja), Gd. 49.

ÚTLIMIR, m. pl., membra exteriora, pedes et brachia, Ag.

ÚTLÍÐANDI, part. act., eziens (líða út): eldr, útlíðandi af munni ignis ex ore eziens, emissus, Gd. 12.

ÚTNES, n., promontorium extremum (út, ner), FR. II 310, 1.

ÚTNORÐR, n., plaga cauri (út, norðr). — 2) adv., caurum versus, in plaga cauri, Isl. I 153 (G&M. I 74).

ÚTNORÐINGR, m., caurus, Sværr. 85, 1 (útnorðr).

ÚTRÖST, f., mare exterius (út, rúst), SE. I 262, 3.

ÚTSKAGI, m., ultima lingula, extrema pars lingulae terrestris (út, skagi), Nj. 158, 7.

ÚTSKER, n., scopulus, aperto mari adjacentes (út, sker), A. 6 (pros., SE. I 646).

ÚTSKJÁLǪG, f., amnis, SE. II 622, pro aðskjálǪg.

ÚTSKOTAR, m. pl., Scoti, regiones exteriores maritimas incolentes (út, skotar), Merl. 2, 25. Confer nesþjóðir, útver.

ÚTSTAÐR, m., locus extraneus (út, staðr), locus extra domum albo levandæ: leita sér innan útstaðar, Hávam. 114, id. qu. leita sér staðar, pros., Y. 14; ÓH. 145.

ÚTSTEINN, m., insula et prædium in sinu Stavangrio in Rogalande Norv., H. 19, 3; ÓH. 186, 5; 187, 3. Útsteins sund fretum Utsteinense, F. VII 357.

ÚTSTRÖND, f., litus exterius, ora aperto mari objacens (út, strönd), Ha. 318, 2; SE. I 596, 2.

ÚTVE, n., sedes exterior, extima (út, ve): útves jólnir numen sedis extimæ, gigas Geirrodus, mundi extimæ habitans, SE. I 298,

2, ubi construo: flóðrifs Danir útves jólnis gigantes, qui Geirrodum comitabantur.

ÚTVER, n., regio maritima exterior (út, ver): útvers hersir dux regionis maritimæ, Skoptius, qui multis prædiis in Mæria præfuit, ÓT. 20, 1 (SE. I 444, 5); þegnar útverja homines, regionem maritimam incolentes, accolæ maris, id. qu. Útskotar et Nesþjóðir, Ha. 323, 1. — 2) locus ora maritimæ exterioris, piscatui idoneus, FR. II 129, 2, qui significatio nunc vulgo in usu est.

ÚTVOS, pro útves, SE. I 298, v. l. 8 (Cod. Reg.), vide útve.

ÚVAR, Grm. 52, vide úfr, adj.

ÚVÆGR, adj., nemini parcens (ú neg-, vægr), it. acer, strenuus: úvægir, F. IV 377, 3, pro ofvægir (ÓH. 171, 3).

ÚXN, m. pl., boves (uxi), SE. I 484, 2. Conf. úxn supra, it. eyxn, yxn, F. XII.

ÚÞABFR, adj., inutilis, id. qu. óþarfr (ú neg-, þarfr); it. noxius, periculosus, exitialis, SE. II 212, 2; Grett. 65, 7.

ÚÞOKKAÐR, adj., invisus, exosus, id. qu. óþokkaðr, Selk. 17.

ÚÐ, f., indoles, ingenium; tantum in compos., illúð, úlbúð, þverúð. Hinc term. adj. -úðigr in grunnúðigr, harðúðigr, heilúðigr, illúðigr, stórúðigr, unde term. subst. -ýðgi in grunnýðgi.

ÚÐI, m., ignis, SE. II 486. 569 (vide NgD. p. 81). Confer formam vafrevði.

ÚÐR, m., nomen Odinis, Grm. 45; SE. I 48, 2, vide unnr, m.

ÚÐR, f., id. qu. unnr, f., filia Ægeris et Ranæ, SE. I 324. — 2) unda, RS. 13; hreggblásin, sviðköld uðr, F. I 165, 2; III 27, 1. — 3) mare, SE. I 575, 2. 632, 1. — 4) amnis, SE. I 576, 3.

V.

Nomen hujus literæ fuit vend, sec. SE. II 400 (conf. SE. II 72): i ok v hafa því fleiri greinir, at þeir eru stvndvm samhjóðendr, sem í þessum nöfvm, jarl, vitr, ok heitir v þá vend i norrævn máli. In schemate cod. U, SE. II 365, vocatur vnd, quod Raskius mutavit in vaff. Hinc Prosthesis literæ v vocatur vindandi, SE. II 134. V sequentia habet accidentia: 1) epenthesin post g, k, r: a) in verbis, byggva, tyggva, sýngva, þrýngva, kveykva, strykkva, ubi plerumque adhiætur j; it. gjörva, gürva, pro gjöra, göra. — b) in nominibus, kvikva (= kvika), kvikvendi, líkvendi (F. XI 120), ðrvendi, ðrvendr, svörvi, svikulgjörð; quod in Æzatione vulgare est, ut býrvar, tyrvar. — 2) syncopen, a) post palatinas, g, k, h: guð, köll, köð, köðus (F. XI 107), hugkæmt (F. VII 103), keykja, eldkeykna (Nj. vers. Lat. 426), hálr, holfandi, hörð (= hvarf, FR. I 205), horvetna, hotvetna; in Fsk. 184 variant hosso et hvosso, i. e. hverso, quomodo: þeir Ólafr fóro um nóttina oc um kveldit

vii rastir, oc þótti mönnum þat furða vera, hosso hvatliga þat var farit (conf. F. VII 317); et ante, 181, taktit nú ok reisit viðona, oc sjám hvosso snekkjan kann undir seglino (conf. F. VII 310). — b) post dentales t, d, þ, et s: tá, döl (FR. III 543), þvo (= þó, lavit), sæfa et sefa (svæfa, svefja), sá = svá, so = svo. — 3) aphæresin: orr (noster): urbu, unnu, ultu (a verða, vinna, velta), et sim. — 4) prosthesin: vröngu. — 5) permutantur: — a) v et p: svörr et spörr. — b) v et f: tvevaldan = tvívaldan, duplitem, SE. II 419. — c) va = o, u: kvam, kvama, nokkvar. — d) vi = u, y: nökkvi = nökku (nunc nokku = nokkuð aliquantum), Fjörgvinn = Fjörgynn, kvirr = kyrr (FR. I 523, Dan. kvær), kvirkja (= kyrkja, a kverk), Jus eccl. Vicensium. — 6) v vicem vocalis sustinet, Hávam. 22; Æd. 2. 10. 15; in vðr noster, Korm. 5, 4; 12, 1; Lb. 24; Lo. 3; Has. 39. 53. 54; FR. I 254. Vide NgD. p. 30, § 20.

VÂ, *impf. ind. act. verbî vega.* — 2) vâ, *verb. obsol., a subst. vâ, vide vâ, infra.*

VÂ, *f., res mira. inopinata, insolens, mirum quid: þat er lítill vâ, þótt res est parum miranda, quamvis; non mirum est, si, Hund. 2, 3; þat er vâ lítill, þótt, H. 36; sequente at, F. I 10, vide vâllit. Pros., þeim brá vâ fyrir grön res mira et improviaa conspectui eorum objecta est, F. VIII 350, v. l. 14. — 2) malum, damnum, calamitas: vaktir vâ mikla, er þú vâtt bræðr mína excitasti magnum malum, Am. 76, quo loco FR. I 221, þú vaktir við oss mikinn harm, þá er þú drápt bræðr mína. Pros., vâ, vo, vide supra sub v. sofa. — b) de turbida tempestate sumendum videtur, Hávam. 26, et hann á sér í vâ vero sí in mala tempestate lacernam habeat. — c) pernicies, noxa, res noxia, ut ból, sorg, sût: vâ víkínga noxa piratarum, telum piratis perniciosum, de clava. F. XI 130 (SE. II 212, 2), ut beygivo víða noxa curvatríx arborum, tempestas, Fl. 40, 3, sec. GhM. I 758, 1, et not. ibid. — 3) Hinc composita: vâbeyða, vâfallr, vâlaust, vâleið, vâligr, vâllit, vâlyndr, vâráð, vâskapaðr, vâskeyttr, vâstígr (vâglati, m., damnum improvisum).*

VÂBEYÐA, *f., res noxam offerens (vâ, bjóða), de athleta furioso, Eg. 67 5, ut vobeyða, de lauro fero, Eb.*

VAF, *n., involucrum, fascia, tegmen (vefja): handar vaf tegimen manús, clipeus, hlymr handar vafs strepitus clipei, pugna, handar vafs hlymmildíngr vír bellicosus, bellator, F. I 38. — b) impedimentum: vaf vâ-för impeditus et anceps gressus, Eg. 89, 1, ex mente G. Magnæi. Sed potest vaf sumi de pedica equi, aut vinculo, et vaf hess equus pedica, equus præpeditus, vaf hessis vafur, gressus qualis equi præpediti, i. e. impeditus et anceps: vel hessis vaf vinculum circuli, circularare, vinculum quo pecudes in prato alligantur, hessis vaf vafur ambulatio, quasi in vinculo circulari, ambulatio qualis pecudum vinculo circulari impeditarum, i. e. ambulatio circularis cæci Egilis, parietes domús circumeuntis. — c) plur., vöf annuli, vide infra. — d) konúgr vafa, FR. I 469, 2, haud dubie una voce scribendum est köngurvafa, f., aranea, unde in vulgari sermone natæ formæ köngurófa, kavngurófa, gavngurófa, hodie könguló, Norv., kongro, kongle.*

VÂFA (-i, -ða, -at), vibrari, oscillare, i. e. pendulum moveri, de suspensio cadavere, Hávam. 160; pendere, id. qu. hánga, skolla, de bulga, Hávam. 136, ubi belgr vafir með vílmögum bulga apud servos pendet. — 2) metaph., versari: þótt vâfl vâ min und lut þínun etsi res mea in tuo arbitrio versetur, F. VII 115, ubi v. l. est vöfl, quæ forma nunc usurpatur, v. c. þat vöflr yfir periculum imminet. — b) hæsitare, dubitare: vâföir lítt parum hæsitasti, F. VI 23, 2; sequente infín., vâföir lítt at sökja fram progredi non dubitasti, SE. I 678, 2 (Ha. 74, 2).

VÂFALLR, *adj., improviso caducus, in casum pllor (vâ, falla), Eg. 89, 1; ubi G.*

Magnæus construit vâ skalla hessis vitio oculi, sed mox not. b, ek em skalla vâfallr pernicioso præceptis in casum sum, quod mihi magis arridet, nam fallr, caducus, vix per se extat.

VAFADR, *m., Odin: vâðir Vafadar vestis Odinis, lorica, Hg. 33, 5; þing Vafadar conventus Odinis, pugna, þing Vafadar þröngvir pugnotor, SE. I 350, 1. Ceteræ formæ sunt vafödr, vafuðr, vavaðr, vöfuðr, quas scorsim adi.*

VAFOR, *n., gressus impeditus et anceps, Eg. 89, 1 (membr.), id. qu. vafur, vafur, vöfur, quod alii codd. habent. Constructionem hujus loci vide sub vaf b.*

VAFÖDR, *m., nomen Odinis, SE. II 472, vide Vafadr. Vaföðurs, Vsp. 1 (membr. 544), haud dubie mendum est pro vaföðura.*

VAFRA (-aða, -at), circumerrare, circumvolitare (vafa 1), de aquila: vaftrar þú víðflogull, FR. II 137, 1. Pros., de natantibus animalibus, skrímsl þau, er þar vafra í hafum umhverfis, GhM. III 278.

VAFREVDI, *m., ignis vibrabundus, volatilis, erraticus (vafra, evði = uði), i. e. fulgur, fulmen: vafreva hregg tempestas fulminea, húfr vafreva hreggs navis tempestatis fulminea, rheda fulminatrix, vafreva hreggs hústjóri rector rheda fulminatrix, Thor, SE. I 300, 1.*

VAFRLOGI, *m., flamma vibrabunda, mobilis (vafra, logi), de flamma, ædem Gerde et Brynhilda ambiente, Skf. 8. 9, it. Menglaða, Fjölsm. 32 (conf. 2); Fm. 42. 43; H. Br. 9; Bk. 1, 1 præf.; FR. I 165. 184-6. — 2) ignis, SE. II 486; vafrogi heims skáð ignis cæli, sol, SE. I 330, 3. — b) gladius (ut eldr), SE. II 320, 4 (Cod. Upsal.), vafroga þing conventus gladii, pugna.*

VAFUR, *n., gressus impeditus, id. qu. vafur: vafur hellsis vals gressus qualis equi vinculo collari impediti, SE. II 180, 3.*

VAFUÐR, *m., nomen Odinis, Grm. 53; SE. I 86, 1; vide vafadr.*

VAFÐRÚÐNIR, *m., gigas, SE. I 550, 3; Vafþr.; SE. II 470. 554. 615.*

VÂGASKER, *n., nomen loci, qs. scopulus sinuum (vâgr, sker): tilskær Vâgaskers qui visitat Vâgaskerum, Heimdalus, SE. I 264.*

VÂGFYLVÍNGR, *m., procellaria pelagi, navis (vâgr, fylvíngur = fylving), vel piscis pelagi, id. (fylvíngur = fylvingr), Sie. 17 (F. VII 232; AR. II 75); vel latebra marina.*

VÂGMARR, *equus maris, navis (vâgr, marr): plur. vâgmarrar, Sk. 2, 16.*

VÂGN, *m., currus: beita vâga currum ciere, Gha. 18; hafinn í vâgna sublatu in currus, Gha. 35; it. plaustrum, vâgna borg vallum ex plaustris, G. 53; vide compos. hvelvagn. — b) in appell. deorum: vâga verr custos, possessor rhedarum, forte Óðin, Alm. 3; vâgna runni incitator rhedarum, Óðin, Sonart. 21, qui eandem ob causam Kjalarr dicitur (en þá Kjalarr, er ek kjálka dró, Grm. 47; commutantur enim vâga et kjálki, FR. II 118-19, ut et vâgn et sleði, F. X 373); vâgna grimnir gigas rhedarum,*

Odin (a gigantibus ortus), röðull vagna grimnis sol Odinis, gladius, F. XI 137, 2; vide mótröðull. Vagna gud deus currum, Njördur, SE. I 260, v. l. 12. Vagna, Vigagl. 21, 3, quod construunt cum vinir et de diis accipiunt, legendum est vegna cum v. l. C, s: jósu fram blóði vegna seggja, vide vegna suo loco. c) in appell. navium: hlunna v. currus phalangæ, navis, aka hlunns vögnum phalangæ currus agere, navibus, classe vehi, SE. I 116, 1; kjalar v. currus carinæ, navis, vörðr kjalar vagna custos navium, imperator classis, Mg. 31, 5. — d) in appell. terræ: græðir vagna mare currum, terra, dólgar vagna græðis hostes terræ, gigantes, SE. II 156, 1. — 2) ursa major et minor, sidus caeleste, Lat. plaustrum, Græc. ἀμαξα: land, ból vagna cælum, SE. I 316; Ag; vagna gramr rex siderum, deus, Gd. 5; vagna höll aula ursa, cælum, tegrir vagna hallar ornamentum cæli, de Spiritu Sancto, Ho. 13; vide vagnbraut et vagnræfr. — 3) delphinus orca, SE. I 581, v. l. 4 (Cod. Worm.), vide vagna et vögn.

VAGNA, f., delphinus orca: (sem) vagna (nfr) vara qualem voluptatem delphinus ex voritico mari percipit, Höfuðl. 21 (sec. G. Magnæum, Eg. p. 456, not. 86. fn.); vögnu láð terra delphini, mare, skið vögnu láðs æyloslea maris, navis, skreytir vögnu láðe skiðs vir, homo, Ód. 28; vögnu hrynslóð strepens via delphini, mare, eldr vögnu hrynslóðar ignis maris, aurum, ejus þverrir vir líðeralis, Ód. 7. Vide FR. III 507—8; GkM. III 290. 358; Norsk. Vidensk. Selsk. Skr. 4, 99—112. Conf. vagn 3 et vögn.

VAGNBRAUT, f., semita plaustris, cælum (vaga 2, braut): veldi vagnbrautar regnum caeleste, cælum, SE. I 318, 1 (vide Lex. Mythol. p. 911).

VAGNHÖFÐI, m., gigas, SE. I 554, 3; II 471. 554. 616. Sazoni, „gigas Vagnoph-tus“, Soccus, Ed. Steph. p. 9. 10; Lex. Mythol. p. 568. not.*).

VAGNRÆFR, n., tectum plaustris, cælum (vagn 2, ræfr): vísi vagnræfrs rex cæli, deus, G. 68.

VAGNSKREYTIÐ, m., exornator currús (vagn 1, skreytir): víka vagnskreytir exornator navis, vir, a víka vagn currus sinuum, navis, Íslð. 4.

VAGNSLÓDGATA, f., semita currús (slóðgata vagns, vel vagnslóðar gata), via publica. FR. II 199. Divisim, vagns slóðgata, íbid. 529.

VÁGR, m., recessus maris, sinus, Gd. 58; fretum, Harbl. 1. 12; mare, SE. I 504. 574, 1; II 479. 622; Hávam. 157; Alm. 27; Gk. 1, 6; róá á vág in mare piscatum excurrere, Hým. 17; vágs roði eversor maris, ventus, bróðir vágs roða frater venti, mare, Æger (frater Karri), Sonart. 8; vindlauss vágr mare tranquillum, de mulso, quo Fjölnir perit, Y. 14; AR. I 258, 1. — b) in appell. auri: vága hyrr ignis maris, aurum, þilja vága hyrjar femina, SE. II 230, 1; vágs hyrsendir missor auri, vir, de gigante (Ymere), SE. I 504, 2 (II 453, 1); vága furgjafall

auri largus, ÓT. 97, 2. — c) in appell. navis, vide blakkriði, viggrunnr, viggruðr. — 2) ignis, Alm. 25.

VÁGRÖT, f., radix (arbor) maris, navis (vágr, rót): njótr vágrótar possessor navis, vir, ÓH. 182, 7, v. l. (F. V 7, v. l. 13).

VÁGSBRÚ, f., nomen loci, in Strinda Thrandhemis interioris, ubi rex Ingus et Skulius, frater ejus, prælium cum colonis Strindensibus vectigalia pendere recusantibus commiserunt anno 1214, SE. I 646 (vide F. IX 247—8; altera expeditio Skulii eodem, anno 1239, F. IX 459).

VÁGÞEYSTR, pelago impulsus, agitatus (vágr, þeystr), de lateribus navis (bogar), SE. II 316, 2 (I 324, v. l. 15).

VÁGÞRÝSTR, pelago compressus, adfictus (vágr, þrýsta): högdýr húna berr vágþrýsta bógo navis fert latera mari adficta, SE. I 324, 2.

VAKA, (vaki, vakta, vakat), vigilare, ÓH. 220, 1; Hávam. 23; vilbjörg sk alvaka jucunda salus vigilabit (oppos. sofa), Grm. 44. — Imper., vaki vigila, Hyndl. 1; Grg. 1; SE. I 388, 2.

VAKA, f., in compos., quæ excitat (veksja), vel quæ aperturam facit, aperit, perforat (vök), vide andvaka, blóðvaka.

VAKNA (-aða, at), expergesteri, evigilare, Hamk. 1; Korm. 19, 3; metaph., v. frá illu ad meliorem frugem se recipere, Plac. 6.

VAKR, m., nomen Odinis (qs. vigilans, vegetus), Grm. 53; SE. I 86; II 473. 556. — 2) equus (qu. tolutum incedens, ut adj. vakr), in appell. navis, nisi referatur ad signif. 3: ræfils v. navis, riðum r. vakri, Orkn. 82, 3 (AR. II 220); mörnar v. equus fluvii, id., mjök skýtr mörnar vakri, ÓT. Skk. II 86 (sec. membr. 132). — 3) avis, SE. II 489; in compos. hængivakr; puto, turdus (t. ili-acus, skógar þróstr), Sec. vaka, Dan. Drossel (E. Tegneri Fridthjov., pag. 7, 17, „hur vakan sjunger genom lunden“).

VÁKR, m., mala viri appellatio, homuncio, SE. I 532. II 464, qs. vokr, hæsitans, ignavus, iners (II 610, vaakr; lacuna in II 547).

VAKR, VÖKR, VAKRT, vigilans (vaka), Hugsm. 10, 1; de Spiritu S^{to}, vakr ræsir regnbýss, Ho. 6. Vide compos.: árvakr, morginvakr.

VAKTA (-aða, -at), curare, æstimare, id. qu. akta præfæro v.: vakta verknad opus curare, facere, operi rustico operam dare, Skáldh. 7, 52; vaktaðu vðrar sektir verðlaust ne æstimes (reputes, imputes) nostra crimina pro meritis, Mk. 7. Procs., vakta orð e-s, verba alicujus in hanc vel illam partem accipere, interpretari, F. II 268, id. qu. taka, hafa virðing á, íbid. 272, lin. 23. 25.

VAL, adv., bene, id. qu. vel, Eg. 56, 1; G. 52, quo utroque loco est þora val bene audere; vide compos. valgröðr. In prosa háudrarum, v. c. F. I 141; II 187.

VAL, n., delectus, electio (velja): manna val delectus hominum, lecti homines, hominum genus lectissimum, flos lectissimus hominum, Hyndl. 10. 15; vildra val fremdarmanna melior delectus (major copia) præstantissimorum virorum, G. 10; Haddingja val delectus Had-

ingi, milites Haddingi, hrókar Haddingja vals corvi, eorum hjór sanguis, cruor, HS. 6, 1; Vinda val delectus Vendorum, pirata, Hg. 8 (F. I 28, 2), qui mox in prosa appellatur „víkingar, Danir ok Vindr”. — 2) in compositis intendere videtur, v. c. valbassi, valglitnir, valgóltr, valbrandr, valfasti, valbrík (Valþjófr, þá ek var æðri mönnum, FR. II 92). — b) a Valir, in compositis designat aliquid e Gallia advectum, introductum, v. c. valbaugr, valbyge, valrúgr (valhnot, F. VII 98, 225; valskikkja, F. VII 321; valslánga, F. XI 75; valhútr, Svoc. valknut æodus adamantinus).

VALA, f., *saga, fatidica (vide alteram formam völva): nom. sing., Vsp. (membr. 544) 28, conf. Vsp. 33, not. f.; sed h. l. potius est gen. sing. a Vali 2; in obliquis völu, Vsp. 20; Hávam. 87; Vegtk. 8; plur., völor, völvur, Æd. 24; Hyndl. 31 (SE. I 44, 1); vilninnr völu de femina gigante, SE. I 466, 1.*

VALA, f., *vertebra, committens femur et crus animalium, vide composita. hvelvala, strengvala; it. os articuli, articulus, vide völuþakr. Vala, f., etiam est ramale, ramus, virga: pros., Dropl. maj. msc. c. 13; Helgi braut upp (solo evulsit) völvur tvær ok gerir kvistlausar.*

VALAFÓLK, n., *milites fortissimi, Ha. 232, 1; proprie, milites Gallis similes, Gallos fortitudine æquiparantes (Valir, fólk), conf. valamengi.*

VALAMÁLMB, m., *metallum Gallicum (Valir, málmr), i. e. aurum, præsertim annuli et armillæ, Hyndl. 8; mér gaf Vikar valamálm, hring en nrauda, er ek á hendi ber, FR. III 31.*

VALAMENGI, n., *homines Gallici (Valir, mengi), Bk. 2, 61.*

VALÁNGR, m., *gladius, SE. II 476. 559, pro vallánger; qs. nova cæsorum (valr, ánger).*

VALARÍPT, f., *stragulum Gallicum (Valir, rípt), Bk. 2, 61.*

VALASKJÁLFE, f., *palatium celeste Valii (Vali, -skjálf), Grm. 6; SK. I 78; conf. Lex. Mythol. p. 776—7.*

VÁLAUST, adv., *haud dubie, certe (vá, lauss), G. 34 (Si. 37; F. V 149); fór or Vík á vári válaust konúnger austan, Fsk. 75, 2 (initium Versuum Nestacorum, auctore Signato).*

VÁLADR, adj., *egenus: válaðs vera præsidium egeni, Hávam. 10; get þú váloðum vel egenis largitir þræbear, Hávam. 137. Vide formam voladr.*

VALBASSI, m., *aper (val intens., bassi), SE. I 591, 1; II 484. 568. 627.*

VALBAUGR, m., *annulus Gallicus, i. e. ezimius (Valir, baugr); plur., valbaugar, Ghe. 29. Conf. valamálmr.*

VALBJÓRR, m., *cerevisia (i. e. liquor) cæsorum, sanguis, cruor (valr, hjórr): fá vitni stóran valbjór lupo largam cruoris copiam þræbere, SE. I 616, 1.*

VALBLÓÐ, n., *cruor cæsorum, sanguis effusus, oruor funestus (valr, blóð), Krm. 2.*

VALBÖST, f., *pars gladii, incertum que. SE. I 568, 2; II 620 (II 560 valbast; II 477, valþræt); dat. sing., á valbösto, H. kat. 9; dat. plur., á valböstom, Bk. 1, 6; eldr valbasta gladius, Eg 62. 1, ubi membr. præferre videtur formam valbasta (= gen. sing., v. plur.); röðull valbastar gladius, G. 40; rin valbastar sanguis, F. VII 236, 1, v. l. 3 (Morkinsk.). Puto sic appellari fastigiatam gladii partem anteriorem, a summo dorso mucronem versus procurrentem, in gladii unam tantum aciem habentibus. Vide annotationem G. Magnæi, Eg. p. 690, not. 5, ú. Ed. Sam. T. II pag. 195, not. 17.*

VALBRANDR, m., *ignis ingeus (ut valfasti; val intens., brandr): valbrandr nadds mána háradrar ingens flamma prælii, ingeus gladius, njórrdr nadds mána háradrar valbrands pugnator, bellator, Hg. 20, 1 (F. I 39, 1).*

VALBRAUT, f., *semita accipitris, manus (valr, braut): gunnr valbrautar nympha mænds, femina, Ag.*

VALBRÁÐ, f., *dapes ex cadaveribus coactæ (valr, bráð): manna valbráðir dapes ex hominibus cæsis, Ghe. 38.*

VALBREKI, m., *fluctus cadaverum, sanguis (valr, breki): valbreka flóð flumen sanguinis, Merl. 2, 70.*

VALBRÍK, f., *ingens tabula (val intens., brík): valbrík Yggs tabula Odinis, clipeus, úlfur Yggs valbríkar lupus clipei, pugnator, in clipeos sæviens, H. 24.*

VALBRODDR, m., *aculeus cæsorum, vel spicula Gallica, gladii, tela, hasta (valr, Valir, broddr): ern valbrodda strenuus in telis tractandis (= pros. vápnálmr, vápdjarfr), SE. I 696, 2.*

VALBUST, f., *id. qu. valböst, FR. I 167, v. l. 3.*

VALBYGG, n., *hordeum grande vel hordeum Gallicum (val intens., vel Valir, bygg), SE. II 493; mala valbygg, Hund. 2, 2; metaph., v. Yggjar segee Odinis, tela, SE. II 421, 3, citatum, SkI. I 73, not. a.*

VALBYST, f., *id. qu. valböst, FR. I 167, 2.*

VALD, n., *dominatio, imperium: eiga vald foldar terram ditione tenere, SE. I 616, 2; F. II 53, 3; v. Vidris imperium Odinis, de religione Odinia, F. II 52, 3; conf. NgD. p. 3. Plur., völd potestas, auctoritas: hálf eru völd und Kálf, F. VI 35 (Kálf Arnason hafði þá mest völd í Þrándheimi, íbid. p. 31). — b) de dignitate et munere episcopali, Gd. 29; halda valdi, vald munns retinere, Gd. 51. 54. — c) plur., völd causa, culpa: keca e-m völd e-s transerre culpam in aliq., incusare quem, Hugsm. 13, 5. — d) regnum, id. qu. veldi: v. múnka moldreks regnum dæi, cælum, und valdi m. moldreks sub celo, in terris, SE. I 516, 1; vald hrannvalar fannar brautar salar imperium cæli, SE. I 240, 1, ubi valdi, dat., regitur a tamr, adj. Sic pros., OH. c. 59, þá tók við vald (regnum) Svíakonúngs, et mox hafa Svíar haft vald til Svínasunda; Hist. Magni Orcad. dynastæ, p.*

432, igenginn vald drottins regnum caeleste ingressus.

VALDA (veld, olla, valdit), tenere, gestare (variantes formae imperf. ind., volli, Sturl. 4, 26; 7, 63; F. IX 282, not. 2; 386, not. 8; völdi, F. VIII 197, 292; IX 280, 282, 386; oldi, Bl. membr.: þá vitum vér fullgiorlla at þat eitt olde vögane þúi er ver fengum); vald, Korm. 15; vald, Félag. VIII 262; impf. conj., vyldi, F. VII 106): — 1) tenere, gestare, ferre, portare, skildir verja þá, er valda, FR. I 477, 1. — 2) potestatem habere, praesse, cum dat., v. veum domiciliis praesse, domicilium habere, Grm. 13. — β) absol., id. qu. ráða, rei arbitrium et potestatem habere: rik, reið sköp valda (o: þvi), at sinu ráði ejus rei auctores sunt valda, irata fata, pro sua potestate, Korm. 19, 6; ef ek má valda si meo arbitrato liceat, ÓH. 217; skáld biðr, at guð valdi poéta rem suam deo commendat, Si. 24; þú mátt sjálfir valda res in tua potestate est, Am. 56. — γ) cum sententia objectiva: valdi guð, hvar aldri skal slíta penes deum sit, ubi vitam degam, F. III 28; guð má valda, hvérr annan nemr öndu eða löndum penes deum est, uter utri, etc., Hh. 34, 1. — 3) auctorem esse, in causa esse, efficere, c. dat.: skálmöld hefir þvi valdit (völdit) ejus rei causa fuit pugna, F. III 9, 1; höfugligr ekki veldr þvi, at þagnafundur þriggja niðja era auðþeyst(r) úr hyggju stað gravis dolor in causa est, quod carmen e pectore haud facile exprimi potest, Sonart. 2; bönd ollu þvi id efficere numina, SE. I 280, 3; hún ollu þvi, at, effecit, ut, Mg. 1, 4; vrskan veldr þvi, er, F. VII 70 (omissio þvi, Mg. 6, 2); vér þvi völdum, er þú velli hélt, Hg. 33, 12; v. upphöfum incipere, ÓH. 9; v. sökum auctorem esse criminis, Has. 17; v. höppum, res salutiferas efficere, Rekst. 10; v. fundi, starfi, víci auctorem esse pugnae, committere pugnam, ÓH. 13, 1. 47, 1; Eb. 29, 2; v. dauða, falli necare, Eb. 19, 10; ÓH. 57; v. bótvi infortunii auctorem esse, Korm. 22, 2. — β) cum gen. rei: hann lætr tilgjörðir valda hylli sinuar facit merita causam esse favoris sui, pro suis cuique meritis facit, Hh. 104, 3; v. stálgaldrs pugna auctorem esse, Hild. 33. — 4) sensu praegnanti, posse aliquid facere: — α) posse ferre, gestare: halda upp þvi, er valda sustinent onera, quae ferre possunt, Hh. 104, 2. — β) posse comedere: einn þú þvi ollir, ekki réttu leifa solus id consummasti, nihil reliquisti, Am. 79. — γ) posse efficere: hlut veld ek minum quae mearum partium sunt, efficere valeo, Am. 80. — 5) valdandi, part. act., ut subst., auctor, dominus, vide composs.: allsvaldandi, hersvaldandi, vígvaldandi, yfirvaldandi.

VALDARI, m., auctor, dominus, qui potestatem habet (valda): sigrs v. victor, F. XI 298, 1. Vide formam valderi.

VALDEIR, f., nympa calyptrae, femina, pro faldeir (v=f, a faldr, Eir), Korm. 20, 1.

VALDERI, m., dominus, id. qu. valdari; v. els foldar dominus caeli, calipotens, Chrj.

stus, Plac. 26. Sic keiseri = keisari, F. VII 85, 94; sic variant missari (F. VI 341; VII 137), et misseri; sumerit = sumarit, F. XI ichnogr. lin. 15, 21.

VALDI, m., qui tenet, gestat (valda): v. vígfoldar vandar qui gladium gestat, pugnator, bellator, SE. I 640, 2 (voc.); v. Skjöldunga vedrbjarga clipeum manu tenens, praetor, vir, G. S. str. 10. — 2) auctor, dominus, possessor: v. styrjar auctor pugnae, bellator, SE. I 676; v. kjöla dominus rhedarum, rhedis uti suetus, Thor, Hymk. 19; v. foldar fjörnir dominus caeli, Christus, Plac. 1; reiðar v. possessor traha, rusticus, Korm. 18. Plur., valdar vegs honores possidentes, viri principes, potentes et honorati, SE. II 198, 1. — 3) in composs.: einvaldi, fólkvaldi.

VALDÖGG, f., pluvia caesorum, stragis, cruor (valr, dög), Hund. 2, 42; Ísl. I 164, 2 (oppos. varmt blöð).

VALDR, m., qui manu tenet, regit, qui gestat (valda): v. skjaldar, hlifar, hljálms, fleins, fleina, stála qui clipeum, loriam, galeam, tela, gladios gerit, praetor, bellator, vir, SE. I 604, 2; H. 10; G. S. str. 8; HR. 62; Ísld. 22; Hild. 1 (AR. II 341); SE. I 656, 1. — 2) dominus, possessor: v. Hürða dominus Hordorum, rex Norr., ÓT. 26, 1; Ha. 69, 2; v. norrænarr aldar, id., Ha. 150; v. hersa rez, Ý. 28 (dat. valdi); v. foldar, id., G. 28 (F. V ubi vald, nom., = valdr); v. gálga dominus patibulorum, Odín, Ísl. I 307 (ubi dat., valdi), ut gálga gramr, hánga drottinn; v. eybauga víggja, tjalda hásléipnis, víðbálkar possessor navium, vir, F. XI 145; Fbr. 6; Kb. 29, 2; v. himna, heims, dýrðar dominus caeli, mundi, gloriae, deus, G. 60 (gen., valds); Plac. 19; Has. 20, 36; líðs v. possessor vel dominus navis, vir, id. homo, ut líðs ráðandi (Nj. 78, 1), líðs valdr leysi sik syndum se quisque peccatis liberet, G. 59. — 3) auctor, qui facit, patrat, rem gerit: v. víga auctor caedium, praetorum, praetor, bellator, Hh. 12, 1 (F. VI 161, dat. valdi); v. rómu, id., HR. 31; v. skjalda vinns gestor praetii, vir, Selk. 9; v. ransnar qui magnificentiam, liberalitatem exhibet, vel res magnas gerit, vir egregius, Plac. 15. — 4) valdr, Ísl. I 327, 1; hic repetendum videtur, aut subaudiendum: Hildar blæju vel potius utique construendum, valdr Hildar blæju (gestor clipei, i. e. ego) man hitt, at ek rauð (i. e. brauð, conjeci) hlæjandi sköfnum skjóma, fyrstr at rómu. — 5) valdr, Ha. 74, 1, F. IX 311, 1, praevum est, pro valdi. — 6) In compositis: aldvaldr, allvaldr, alvaldr, blakkvaldr, dómvaldr, fárvvaldr, fólkvaldr, glævaldr, hervaldr, láðvaldr, mótvvaldr, návaldr, ógnvaldr, ráðvaldr, reiðivaldr, skollvaldr, þrifvaldr, þrúðvaldr.

VALDR, adj., qui auctor est (valda), c. gen.: sá var vegs nè vægðar valdr is neque honoris, neque clementis auctor erat, i. e. neque cessit ulli ulla in re, neque passus est, ut sibi quisquam praeretur, Sturl. 1, 11, 1. In composs., allvaldr, styrjar valdr (G. 43).

In prosa, ÓH. c. 145, hværr valdr er þessa verks (= hver þessu verki veldr. F. IV 309); valdr stulda, F. IV 381 (ubi valdi, ÓH. 174).

VALDREYRI, m., id. qu. valblóð (valr, dreyri), SE. I 388, 3.

VALDREYRUGR, adj., cruore perfusus, cruentus (valdreyri): vápn valdreyrug arma cruenta, SE. I 386, 4.

VALDRÓS, f., puella v. dea cæsorum, bellona casilega, Ha. 319, 1; quo loco J. Olavius construxit ljós valdróssar lumina bellonæ, clipei, S. Thorlacius brims dróss dea æstis (maris), Thetis, af val brims dróssar ex equo Thetidis, i. e. e navi. Nunc mazime placet construi: valdróssar blóm flós (cimelium) bellonæ, clipeus, hoc ordine: ljósum brims vegljóma laust & bjarthimna af líðfústum blómum valdróssar lumina splendidi maris fulgoris (i. e. fulgores auri) conjiciebantur in lucidos cælos ex bellonæ cimeliis (clipeis), navi adfixis.

VALDYLGJUM, Ha. 75 (F. IX 312), prava lectio, in metrum peccans, legenda val dólum, sec. SE. I 680, 2. Observavi in SkI. IX 219, not. a.

VALDÝR, n., animal cæsorum, fera funerea, funes (valr, dýr), lupus, de Fenvere, Vsp. 49 (SE. I 196, 2).

VÁLEIÐAR, SE. I 312, 4; ubi versus, veiþir mjíla vá-leiþar, conjectura est. Cod. Reg. exhibet: veiðr mælti sva leiðar, quem locum explicabo sub voce veiðr infra.

VALFALL, n., strages hominum in pugna (valr, fall): nð kemr meira v. um snjallan her, F. VI 407, 3; fyrir valfalli praludium stragis, Nj. 158, 1. Meton., v. jótna strages gigantum, per meton. effecti, mare, quo submersi gigantes periere (sec. SE. I 48), vitnir jótna valfalls lupus maris, navis, ÓT. 16, 2 (F. I 91, 2). — b) pugna: hjör gall at valfalli in pugna, Dropl. 5; valfall má nú kalla hæc vera appellanda pugna est, Orkn. 82, 2. — 2) homines, qui in acie ceciderunt, a falla í val inter casos cadere: örn gall of valfalli aquila clangebatur super cæsorum corporibus, FR. I 284, 2; ett arnar spornaði allvitt um valfalli aquilas soboles late calcavit super cæsorum corpora, F. VI 255, 1; vargr rann at vitja valfalls, Hk. 19, 2; valfalls eigandi Freya, SE. I 304; valfalls en ek kalla, SE. II 180, 3, forte = en ek kalla (o: þat) valfalls (o: vafur) hunc autem tardum gressum appello gressum prostrati hominis, i. e. ambulationem meam comparo cum gressu hominis letaliter saucii et in prælio prostrati, ægre se protrahentis et corpus moventis. Plur., casi, cadavera cæsorum: hlada völl valföllum campum cumulis cadaverum sternere, ÓT. 18, 2.

VALFALLINN, part. compos., inter casos prostratus (fallinn í val): áss valfallins nús numen prostratorum cadaverum, bellator, athleta, Eb. 19, 1, ubi construo: nið (= niðr, abjecto r) áss valfallins nús létumk njóta nágrundar frater bellatoris (i. e. Vermundus, frater Styris Homicidæ) fecit (v. saceret) me fructum percipere femina (uxoris suæ, sororis meæ).

VALFANTI, m., ignis (val intens., facti): v. djúps ignis maris, aurum, F. VII 51, 2; quo loco Cod. Fris. col. 232, 27-8, habet djúpr salfasti, mendose, ut puto; conf. velumfasti. — 2) ignis cadaveris, gladius (valr, fasti): veðr valfanta tempestas gladii, pugna, valfanta veðrör bellicosus, ÓH. 27, 1 (F. IV 66, 1).

VALFADIR, m., pater cæsorum, Odin: gen. Valföður, Vsp. 1; valföðurs, Vsp. 25, 26; valföðre, SE. I 70, 1 (valr, faðir, conf. SE. I 84, hans óskakynir erv allir þeir, er í val falla).

VALFINNANDI, m., inveniens cadaveris (valr, finna): linna v. pro finnandi vals linna comparans ense, præliator, vir, a vals linni serpens cadaveris, gladius vel hasta, Ed. Lövas. (vocat.).

VALFÖÐR, m., id. qu. valfaðir, Grm. 46 (SE. I 84).

VALFREYJA, f., dea cæsorum, bellona (valr, Freyja); it. pugna, ut valmæ: valfreyja stafr pugnator, vir, Nj. 79.

VALFUGL, m., avis carnivora, aquila e. corvus (valr, fugl), FR. I 296, 1.

VALGAGL, n., anserculus cadaveris, aquila, corvus (valr, gagl), FR. II 136; F. XI 138, 1 (conf. SkI. XI 122).

VALGALDR, m., carmen ferale, necromanticum, nenia umbris mortuorum cocumdis (valr, galdr): kveða einfín v., Vegtk. 9.

VALGAMMR, m., cultor cadaveris, aquila (valr, gammr), F. VI 85, 2 (XI 210); Ha. 286, 3; plur., valgammar, Ha. 326, 1.

VALGAUTR, m., nomen Odinis, SE. II 473, 556; SE. I 240, 1 (vocat.), ubi vocatur tamr valdi hrannvalar sannar brautar salar adævetus imperio cæli. Puto: ezimia lingue volubilitate præditus (val intens., gaur a gauta).

VALGILTNIÐR, m., aper., Cod. Worm. pro valglitnir.

VALGJARN, adj., cadaverum avidus (valr, gjarn): valgjörn víðris grey lupi, præda avidi, Hund. 1 13.

VALGJÓÐR, m., lestris cadaverum, corvus (valr, gjóðr): dat., valgjóð (pro valgjóði), veita røð vellbrjótr valgjóð ræðóð, HR. 50, ubi tamen bellorum patitur valgjóði.

VALGLAUMB, m., Grm. 21, varis vertitur; puto significare turbam, catervam hominum præliis cæsorum (valr, glaumar), ad Valhallam per amnem quendam tendentium.

VALGLITNIR, m., aper, SE. I 590, 4; II 484, 626 (II 568, tantum cernatur valg...); forte, valde nitens, a val intens., et glita.

VALGÖLTR, m., galea, ut hildigöltr (valr, göltr): þorn valgaltar præliator, vir, Fsk. 30, 4. Alias valgöltr significare potest a) aper, ut valbassi, a val intens., et göltr. — b) aper cadaveris, lupus (valr, göltr). In priori significato accipiendum videtur, Ek. 26, ubi veltir valgaltar dejector apri, vir fortitudine prætans; et sic quoque accipi potest Fsk. l. c.

VALGRIND, f.; claustrum electorum, sepimentum Valhallæ circumjectum (valr, grind), Grm. 22. — 2) foris vel tabula militaris, bellica, scutum (valr, grind): Gefu valgrindar

dea scutata, bellona, veðr valgrindar Gefnar *tempestas bellonæ, pugna*, valgrindar Gefnar veðrheijandi gestor *pugnæ, puginator, bellator*, Hg. 31, 1.

VALGRJÓT, *n.*, *saxa præliaria, saxa manalia* (valr, grjót), Sturl. 7, 30, 1; *id. qu. in prosa* vopngrjót, (Sks. p. 390) et vopnsteinar, (Sks. p. 380; Hkr. Sig. Jörvalaf. p. 293).

VALHÖLL, *f.*, *Valkalla, aula electorum* (valr, höll), SE. I 34. 84. 118 (c. 36 inít.) 124—30. 340; Grm. 8—10. 22—23; Hyndl. 1; vörðr Valhallar Freya, Vsp. 31 (Cod. Reg., a prima manu). — 2) *sic vocatur aula Gunnarís Gjukiðs, Ghe. 2, et aula Atlii, Ghe. 14.*

VALHRÍMNIR, *m.*, *galea*, SE. I 572; II 478. 621 (omissum in II 562). Forte a valhrim = valdögg, hræva dögg sanguis.

VALI, *m.*, *Valius, filius Odinis et Rindæ*, SE. I 102. 120. 202. 208. 266. 555, 2; II 473. 556. 616 (vide Voli); Hyndl. 27; Vala dólgir Hóðus, SE. I 266. — 2) filius Lokii, SE. I 184; membr. 554, Vsp. 28, ubi construo: or þörmum Vala ex intestinis Valii (alíður Vsp. 32, not. f). — 3) nanus, SE. I 66, 1 (pro Nali, Vsp. 12). — 4) *id. qu. Ali, pirata; hinc vala garðr tempestas piratæ, pugna, vala garðr virvils strandar vala pugna navium, prælium navale, ÓT. 96, 3 (F. II 288, 1); sic accipi in F. XII et Skl. II 273. Hkr. T. VI appellationem cum sententia intercalarium versuum h. l. confundit.*

VÁLIGR, *adj.*, *magnus: válig brák magnus, ingens circulus molliendarum pellium, F. VI 362, 2; válikt virki arz magna, Si. 11, 2 (F. VII 93, 2; AR. II 67, 3); válig merðar efni magnæ laudis materiæ, Ad. 16 (SE. II 98, ubi SE. II 405, 1 habet valit, i. e. valin electæ, eximix); kona váliga femina immanis, Am. 52, in voc., ubi tamen legendum videtur kono in acc., sec. FR. I 217, quæ sic exprimit: kono átta ek vœna ok vitra, stórlýnda ok harðdöga. Vulgo hoc adj. refertur ad vâ, et vertitur, stupendus, enormis. Sed fieri potest, ut nil sit nisi vânligr (= vânligr), extruso n, bonæ spei, bonus, lato sensu, ut válig brák, válikt virki bona, i. e. firma arz, firmus circulus, válig kona bonæ spei femina, válig efni materia copiosa. Vide formam voligr, quæ utique derivanda est a vo, vâ. Quod attinet ad ecthlysin tou n, confer vâljúgr.*

VALIN, *f.*, *amnis*, SE. I 577, 2; II 480. 563. 623. Conf. alin.

VALIR, *m. pl.*, *Galli occidentales, inprimis Normannicæ incolæ. Milites Viljalmi Noths, dynastæ Rhotomagensis in Fsk. 143 dicuntur Valir et valskir menn: „ok þá sömu nótt, þá reið jarlinn (=: Valþjófr Godvínason) i einum eikiukógi: þá riðu Valskir menn i móti, ok börðuz þeir, ok flúðu Valir i skóginn, ok lét jarl þegar leggja eld i skóginn, (vide F. VI 425—6), qui in sequenti versu appellantur Frakkar Francogalli. Rex Valorum Kjar nominatur FR. I 490, v. l. 2 (conf. Tidsskr. f. Nord. Oldk., 2, 356). Valir proprie sunt veteres Britanni, qui in Valliam et*

Cornvalliam pulsî, inde seculo 5to in Armoricanam trajecerunt (Oldn. Sag. XII 394); quos Anglo-saxones ita distinxerunt, ut Gallos Galvalar, Britannos Brytvalar appellarent.

VÁLITIT, *n. adj.*, *non mirum (vâ, litill): þat er v., þótt—hitt er undr, Æd. 33; Sturl. 1, 13, 4. Sed vâ litid, Og. 16, una voce scribendum (vâlitid) videtur, et explicandum per breve, ut vâ h. l. intendat; var-a langt af því, heldr vâlitid, unz, non longum ezinde fuit, sed per breve (tempus), donec. Sic vâ h. l. in vâlitid fere est id. qu. dá in dálitid.*

VALJÖRÐ, *f.*, *terra cæсорum* (valr, jörð), ut vigfold locus prælii: valjarðar veljandi deligens locum prælii, præliator, bellator, HS. 1, 16 (vocat.); F. I 51. 2.

VÁLJÜGR, *m.*, *qui spem fallit, frustratur* (vân, ljúga): v. at vidris fulli qui spem (aliorum) frustratur, ad poësin quod attinet, i. e. qui ingenio poëtico non utitur ad laudes amici canendas, Ad. 14. Vâljúgr, m., F. II 151, est frustratio spei, res quæ spem fallit: hefi ek því lengi trúat á mátt minn ok megin, en nú er mér vordinn vâljúgr hit furata sinn at þeim átrúnaði; utroque loco eadem constructione: vâljúgr at einhverju. Confer vânygi.

VÁLKA (-aða, at), *manibus rem tractare, versare, id. qu. volka, velkja; part. pass., fljótt vâkadr subito inceptus, SE. I 622, 2, ubi explicatur per skjótráðinn.*

VALKERI, *m.*, *qui homines in pugna cæсорos eligit, Odin* (valr; ker, kjör electio, kjósa eligere): líki valkera similitudo cum Odine, bera valkera líki militarem speciem præ se ferre, ÓT. 30, 2. — 2) *specillum cadaveris, gladius* (valr, kerí = kerri, specillum): líki (= hamr) valkera involucrum gladii, vagina, bregða valkera líki involucrum gladii removeere, gladium vaginâ educere, gladium nudare, destringere, F. I 134 (ÓT. 30, 2, sec. membr. E; AR. I 283, 2).

VALKJÓSANDI, *Korm. 8, 1: valkjósandi vins eligens, optans, poscens sanguinem, præliator, a vin vals liquor cadaveris, sanguis, cruor, et kjósandi qui eligit, part. act. a kjósa.*

VALKLIF, *n.*, *clivus accipitris, manus* (valr, klif): víðr valklifs arbor manús, femina, FR. V 227, 1; fyrr-lestir valklifa, pro lestir valklifa fyrr læsor ignis manuum, vir, a valklifa fyrr ignis manuum, aurum, Ag.

VALKÖSTR, *m.*, *acervus corporum, cumulus cæсорum corporum* (Lív. 22, 59; 37, 43) (valr, köstr), F. VI 68, 1; þengill hlöð þúnga valkösto acervos corporum cumulavit, ÓH. 13, 2 (F. IV 51, 3); Mg. 35, 1 (F. VI 89, 2; SE. I 416, 4; spyrja valköst nuntium stragis accipere, F. V 228, 3; sýna valköst monstrare cumulum cæсорum, stragem dare, F. VII 350; draga valköst cadavera trahere, de lupo, F. VI 86, 1; valkastar bára unda cadaveris, sanguis, mâr valkastar báru larus sanguinis, aquila, corvus, SE. I 308,

karfi lembus volubilis, qui facile subvertitur, ÖH. 92, 3 (F. IV 185, 3); auðr er valtastr vina divitiæ sunt amicorum maxime labiles, Hávam. 78. In compos.: fjörvaltr.

VALTÚN, n., area falconis, manus (valr, tún): linnr valtúns serpens manus, annulus vel armilla, Loftn valtúns linnis nympha annuli, femina, Ag.

VALTYR, m., deus cædis vel cæsorum, Odin (valr, Týr): brúðr, valtyss uzor Odinis terra, Fsk. 41, 5 (citatum in Skl. III 272).

VÁLUNDR, adj., id. qu. vályndr, SE. I 60, 2.

VALVEÐR, VALVÍN, VALVÖNDR, vide sub valserkr, valkjósandi, valsendir.

VÁLYNDR, adj., malo ingenio præditus (vâ, lyndr a lund), Söll. 3, ex probabili conjectura; vályndr veðr tempestates versatiles, noziæ, Vsp. 37, vide válundr.

VALÞIBURR, m., tetrao cadaverum, corvus (valr, þidurr), Hk. 83, 1 (F. VI 403, 1).

VALÞÖGN, f., puto, bellona, qs. cæsos accipiens (valr, þögn a þiggja, = valkyrja). — 2) pugna (conf. herþögn): gildir valþögnar auctor pugnæ, puginator, bellator, F. I 38. J. Olavius (Hg. 20, 1) construit valþögnar vignestr sagittæ, sanguine lotæ, a valþöginn, id. qu. valþveginn, strage lotus (valr, þvo).

VALÞÖGNIR, m., qui cæsos recipit, Odin (valr, þiggja, conf. valþögn): valþögnis vörr nympha Odinis, ministra Odinis, bellona, skid valþögnis varrar pertica bellonæ, gladius, bendir valþögnis varrar skids vibrator gladii, puginator, vir (pro pronom. poss.), Vigagl. 26, 1; valþögnir handar nafs Odin (deus) clipei, puginator, Hg. 20, 1, sec. cod. A. et ed. Holm. h. l.

VAMM, n., vitium, probrum, flagitium, scelus: vamm, þat er probrum, quod, Bk. 2, 5; leita vamma probrum (i. e. stuprum) offerre, pudicitiam tentare, Og. 5; vammir firðr íþrótt ars labis expers, inculcata, gloriosa, de pœsi, Sonart. 23; SE. I 238, 4. Plur., eum art., vömmin vár flagitia nostra, Æd. 53; vamma fullr sceleratus, Bk. 1, 26; vammalauss, adj., vitii expers, innocens, inculpatus, Söll. 30; de Asia, Æd. 54; vamma-laust, adv., inculcate, Bk. 1, 22; vamma varr expers vitiorum, Hávam. 22; vamma varr criminum fugax, purus sceleris, Sonart. 19. De vi externa, labes, contumelia: kærungur fær vist í vási vömm, Cod. Fris. col. 216, 8.

VAMMLAUSS, adj., vitii expers, inculpatus (vamm, lauss), Hugsm. 7, 3; inviolatus, intactus, de femina, FR. I 247, 3.

VÁMR, m., homo timidus, ignavus, imbellis, homo nauci, SE. I 532; II 464. 610; Nj. 43, 2; F. VII 356; vámr glamma stöðvar nebulo montium, gigas, firar, stríðkviðjendr glamma stöðvar váms viri bellum pergenti inferentes, Thor ac sui, SE. I 296, 3. Vide vomr.

VÂN, f., amnis, Grm. 28; SE. II 479; vânar otr lutra fluvii, navis, Ód. 21; vânar dagr lux amnis, aurum, slaugvir vânar dags vir liberalis, F. VII 79, 2 (Si. 4, 3);

vânar log flamma amnis, aurum, vide legstýflr, Plac. 2; vânar eldr aurum, Vigl. 17, 5. — 2) amnis ex ore Fenneris profluens, SE. I 712; vânar gandr lupus Fenner, fadír Vânar-gandur Lokius, SE. I 268 — 3) vide formas von, vön.

VÂN, f., spes, expectatio (vide von); plur., vânr spes adventus vel reditus alicujus: telja vânr vigrisins spem fovere viri, rei bellicæ gloria eminentis, recuperandi, Gha. 29; grama vânr grennas minnir spæ regis redituri, i. e. despero regem rediturum, Hund. 2, 48; vânr erum rómu spes mihi est pugnæ, i. e. exspecto pugnam factum iri, Hund. 1, 23 (ubi vertunt: advoti pugna sumus). — b) vânr er, at spes est, ut, Hk. 34, 4 (F. VI 259, 1); at vânom secundum spem, ut expectari potest: slíkt gekk at vânom hoc, ut expectari poterat, accidit, Ha. 150; því erum vær, at vânum, verðir Ermengerðar ideo digni sumus E., ut expectari poterat, Orka. 81, 5; vâno verr expectatione þöjus, A. 2; vel til vânar satis bene, ut expectari erat, Hk. 15 (F. VI 169, 1; SE. I 444, 1); vânar hart satis arcte, firmiter, Orka. 81, 8; forte et Jd. 24, pro vanir hart legendum sit vânar hart, ut in parenthesis sint kvæð verða vissu þess: alias h. l. bene conaturtur vissu vânr (id. qu. visar vânr) id quod certo expectari potest. — 2) sensus theologica, id. qu. trú, fides, persuasio religiosa, G. 1. — 3) ceteras formas, von, vön, vœni, vide suis locis. — 4) In compositis: aþvána, aðvân, stríðvân, líðvân, skúrva, úrvan.

VAN, f., defectus, in compos.: fjörvan, vanarvölr.

VANA, term. adj. inflexibilis, privative signif. (van defectus), in compos.: andvana, hreggvana, stríðvana.

VANA (-aða, -at), minuere, absumere (van), pass., vanas minni, deficere: kaðat sú veig vanas ille potus deficere noqui, Grm. 25.

VÂNA (-aða, -at), sperare, id. qu. vona; cum gen., ek vâna konu fundar spero, exspecto, me feminam conventurum (vân), Orka. 81, 5.

VÂNARGANDR, vide vân amnis, signif. 2.

VANARVÖLR, m., baculus egestatis, mendicationis (van, völr), baculus, quo mendicantes utuntur: bera vanarvöl baculum mendicantis gestare, mendicantium more circumire, Hávam. 78.

VANBÜNN, imparatus (van, búna): v. við dauða ad mortem non paratus, Has. 44.

VANDA (-aða -at), diligenter, cum studio et arte facere, elaborare (vandr): de elaborando carmine, SE. I 492, 3; v. stef versus intercalares, G. 18; v. e-m brag, hát, Ód. 1; Rekst. 8; bragar greinir vandaz, Ha. 12; v. mespur missaticum officium recte peragere, Gd. 11.

VANDBAUGS SENDIR, pro sendir baugs vandar missor gladii, puginator, bellator, a baugs vöndr virga clipei, gladius, SE. I 638, 1, sec. Cod. Worm., quam lectionem (vandbaugs) ratio metrica postulat.

VANDFÆRR, *adj.*, *difficilis aditu* (vandr, færre); *neutr.* vandfært, *ut subst.*, *difficilis aditus*, *compar.* vandfærra, *contr. pro* vandfærra, *difficilior navigatio*: miklu vandfærra er fyrir Stað til eyjar vorrar, en forðum var *multo*, *quam olim*, *difficilior est navigatio præter Stadum ad insulam nostram*, *F.V 231*.

VANDI, *m.*, *mos, consuetudo* (vanr): yndi okkars vanda *deliciæ consuetudinis nostræ*, *i. e. solitæ nobis deliciæ*, *Nj. 7, 2*; tyna vænstum vanda í sögrum háttum *elegantissimum morem egregiæ vitæ rationis deponere*, *Gd. 29. — 2) difficultas*: farar *v. difficultas itineris, navigationis*, *RS. 14*.

VANDILL, *m.*, *gigas*, *SE. I 554, 2; II 471. 554. 615. — 2) regulus maritimus*, *SE. I 548, 3; II 469. 552. 616. — 3) Vandils ve asylum Vandilis, putatur fuisse regio Cimbricæ borealis*, *Hund. 2, 33*.

VANDILL, *m.*, *ramulus, dimin. a vandr = vöndr*, *virga*: vandill Viðris veðrs *virgula pugnae, gladius*, vandils Viðris veðrstaflr *pugnatores, viri*, *Vigagl. 26, 1. Vide formam vendill, et compos. dragvandill, heinvandill. Vandill occurrit in nom. propr. compos. Höggvandill, Ísl. I 116, et Örvandill, SE. I 276. 278, unde stella Örvandilstá, ibid.*

VANDLA, *adv.*, *contr. pro* vandliga, *accurate, solleter, dextre*: leika handsöxum vanda, *F. II 236. Vide formam vannla.*

VANDLANGR, *adj.*, *longo, celso malo instructus* (vöndr, lánggr), *de nave*: vandlángt eiki, *Mg. 20, 1*.

VANDLAUPT, *m.*, *corbis viminea* (vöndr, laupr), *Lv. 27*.

VANDLIGA, *adv.*, *accurate, certe* (vandr): vita vandliga *accurate, exacte scire, cognoscere*, *Krm. 26*.

VANDLIGR, *adj.*, *id. qu. vandr, difficilis*: vandligr *kost conditio difficilis, iniqua, difficultas rei expediendæ, consilii capiendi*, *Orkn. 15, 1*.

VANDMÆLT, *n.*, *difficile dictu* (vandr, mæla): nú er vandmælt of þau verk, = nú er vandt at mæla um þau verk *jam difficile est de his rebus exponere*, *Hk. 76, 4 (F. VI 341, 2)*.

VANDR, *m.*, *virga, id. qu. vöndr, non mutata vocali, vide compos. litvandr. Occurrit in prosa vandr pro vöndr, F. V 29*: var vandr snúinn í hárf honum *virga comæ ejus impleta est*.

VANDR, *adj.*, *id. qu. vanr, advetus* (*propr.*, *part. pass. v. vendr, vaniðr, contr. vandr*): *cum. dat.*, vandr verki *peritus operis, advetus operi faciundo*, *SE. I 410, 2. — 2) diligens, studiosus, rem sollicitæ et religiose curans. — 3) in compos. utraque signif.:* bleyðivandr, dáðvandr, drottinvandr, eiðvandr, ferðvandr, fjallvandr, friðvandr, hlutvandr, iðvandr, morðvandr, ráðvandr, siðvandr, smillivandr.

VANDR, VÖND, VANT, *difficilis*: vandar mála lyktir, *legendum videtur Sturl. 5, 9, 1. Neutr. vant difficile, cum inf.:* heldr er vant, (at) segja drottni hersögu, *Hg. 28, 1 (F. I 41)*; mér er vant at yrkja, *G. 43*; þér er vant at hnekkja lofi þínu tíði *non convenit*,

F. VI 288; vant var at ráða *difficile erat interpretari, Am. 9*; vant er, at fá jöfri vite ok vápna *providendum est, ut, Bk. 1, 36*; þá var vant vitri *tum res incommode erant feminæ sapienti, tum prudens femina difficili loco versabatur, Am. 3*.

VÂNDR, VÂND, VÂNT, *malus, id. qu. vöndr*: vând gjálpar nafna *improba cognominis feminæ gigantis, de securi Rimmugýgr, Nj. 93, 2*; vândr staðr *locus iniquus, vèr rom allir í vândom stað nos omnes iniquo loco constituti sumus, Hk. 96, 1 (F. VI 420, 1; SE. I 526, 2. Sic pros., F. XI 389, með því ek hefi komit yðr í vândan stað, þá skal ek frelsa yðr frá vandanum; de quo paulo supra ead. pag.: köllöðu hann hafa komit sèr í einn sekk ok í þann stað, er engi þeirra mundi braut komaz); vândr munk heitian *malus ego censebor, Sk. 1, 10*; vândr verki *mala, imperfecta pœsis, Lv. 3*; vândr visdómr *mala, imperfecta cognitio, Hv. 2. Vide compos. orðvândr.**

VANFARINN, *adj.*, *temerarius, in pericula se incaute conjiciens* (van male, fara), *FR. I 519, 2 (433, v. l. 6; AR. I 153, 2); scribitur vannfærinn, FR. I 433, 2. Pros., vanfarinn ertu, er þú vilt þat forvitnaz um nœtr, er fárr þorir á miðjum dögum.*

VÂNGI, *m.*, *gena*: bjartir vângar *lucidæ genæ, Rm. 31*; of mínum vanga *circa tempora mea, Korm. 27, 3*; ölr vanga *arbor genæ, coma, crinis, SE. II 500, 4*.

VÂNGLEÐI, *f.*, *tristitia, dolor* (van defectus, gleði), *id. qu. ógleði, Korm. 12, 6*.

VÂNGR, *m.*, *campus, terra, SE. I 586, 1; II 482. 566. 625*; arnar flaug of vângi *volatus aquilæ super campo, SE. I 232, 2. In appell. vângr húns campus tessera, alveus latrunculorum, húns vängs hirðidis femina, Eb. 28, 1; snáka v. terra serpentum, aurum, slöngvir sn. vängs vir liberalis, G. 35; v. hjaldrs þrúðar campus bellonæ, locus prælii, þing hjaldrs þrúðar vängs pugna, Eb. 19, 5. — b) fundus ædibus adjacens. Hinc metaph., frá mínum veum ok vaungum a meis ædibus ac fundis, i. e. ex omni mea penu, quantum efficere valeo, Æd. 52. — 2) in compositis: allvângr, álvângr, aurvângr, baugvângr, bifvângr, ermvângr, fleyvângr, fólkvângr, geirvângr, geðvângr, himinvângar, hjörfvângr, hjörvângr, hlævângr, hlýrvângr, ormvângr, sólvângr, svanfângr, svanvângr, þróðvângr.*

VÂNGROÐ, *n.*, *cruentatio campi, prælium* (vângr, roð): gánga at vângroði *in pugnam procedere, Korm. 22, 2*.

VANI, *m.*, *expers, term. a van defectus, vide andvani*.

VANINGI, *m.*, *patronymicum a gentili adj. vanr ductum, a Vanis oriundus, Vanigena, de Freyo, in obl. Vaningja, Skf. 37. — 2) aper, SE. I 591, 1; II 484. 568. 627. — 3) canis Helæ, SE. II 494.*

VANIR, *m. pl.*, *vide Vanr*.

VANIDR, *part. pass. verbi venja. — 2) subst., qui frequentat, visitat* (venja), *in compos. salvaniðr.*

VÂNLIGR, *adj.*, *bonæ spei, id. qu. vænligr*

(vân): þat er versoka veiti vânlígt ea con-
ditio viro liberali (míhi) speciosa est, *Hít.*
14, 4.

VÂNLYGI, *Am. 91, ubi interpr. dederunt:*
var þá van-lygi quod verum evenit. *Membr.*
habet varþa, quod recte se habet, si vânygi
cum membrana divisim scribitur, 3: varþa
vân lygi spes non facta est mendacium, i. e.
non præter opinionem res evenit, eventus
judicium hominum probavit. Confer F. X 389:
oc þóat hon (ætt Gunnhildar suna) væri nock-
or, þá var ællom monnon á henni hatr, oc
vente vær þá betra, oc gafso væn at laygi;
ibíð. 394, en þá er sú væn varþ at lygi.

VANMETTR, *adj., famelicus, esuriens*
(van, mettr cænatus), *Söll. 3.*

VANN, *impf. verbi vinna.*

VANNBAUGS, *SE. I 638, 1, legendum est*
vandbaugs, *qu. v.*

VANNBAUGSKAÐI, *m., violator gladii,*
qui gladium cadendo adterit, præliator, vir,
SE. I 704, 1, pro vandbaugskaði, a baugs
vöndr virga clipei, gladius, skaði baugs
vandr nocens gladio, vir; constructio autem
est: gramr drekkir vannbaugskaða (acc. plur.)
gláða rex viros potu exhilarat, a phrasi at
drekka manna gláðan potu quem exhilarare.

VANNSLA, *adv., vide compos. meginvannla;*
est contr. pro vannlíga diligenter, id. qu.
vandlíga (nn = nd), quod in prosa occurrit
Vem. 18: ok þeir feðgar láta uppi rannsókn-
ina, leitir hann nú vannlíga (ed. Havn.
1830).

VANNSTYGGR, *adj., virgam reformidans,*
pro vandstyggr, nn = nd (vöndr, styggr),
pro subst., equus: ráko þeir vannstygga völlu
algræna pellebant equos, virgarum formidantes,
per campos virides, Ghe. 13. Interpretes
construxerunt vannstygga völlu campos
silva vacuos.

VANR, *m., Vanus; in nom., Vanr nokk-*
urr sá hana, SE. II 275. — a) Freyus: Vanr,
SE. I 262. — b) Njördus: acc. Van, SE. I 260;
dat. Vani, snotr goðbrúdr nama una Vani
elegans deorum sponsa non adquevit Vanig-
enæ, 3: Njördo, SE. I 262, 1. Plur., Van-
ir, Vani (Rask's saml. Afhandl. 1, 171), SE.
I 92. 118. 216; Vsp. 22; Vafþr. 39; Skf.
17. 18; Hamh. 15; Alam. 11. 13. 19. 23. 25.
27. 29. 33. 35; Bk. 1, 18; Vana brúdr, úls
Freyja, SE. I 114. 304. 350; dóttir Vana-
brúðar Hnossa, = hnoss res pretiosa, SE.
I 350, 1. Vana guð, goð Freyus, SE. I
262; Freya, SE. I 304; Njördus, SE. I 260.
Vana niðr Freyus, SE. I 262, vide Vaningi;
Njördus, SE. I 260. Vana heimr regio Va-
norum, Vafþr. 39.

VANR, *adj., advetus, solitus, cum dat.:*
v. vígi pugnis advetus, Sonart, 23 (SE. I
238, 4); v. ótta gulls liberalitate advetus,
munificus, liberalis, Hg. 31, 3 (F. I 46, 1).
In compos.: gagnsvanr, skautvanr.

VANR, *adj., expers (van defectus), cum*
gen., vorut blóðs vanar non caruerunt san-
guine, i. e. sanguine perlita erant, Höfuðl.
11; v. handar, landa, vamma, ljóða, andspillis,
drengja, Æd. 39; SE. I 436, 3; Hávam. 22.
165; Skf. 12; ÓT. 125; vön vers ok barna,

vers ok vilja, Gk. 1, 22; Bk. 2, 9. Neutr.
vant defectus: var þeim vettegis vant erat
eis nullius rei defectus, Vsp. 8; fias er fróð-
um vant parum perito defit, Hávam. 108;
era mér gulls vant míhi non defit aurum,
Skf. 22; orðs þíkkir enn vant ykkro hváro
aliquid adhuc verborum deesse videtur utriusque
vestrum, Hm. 9; manni er meira vant plure
viro desunt, Korn 21, 1; vara gamans vant
nullius gaudii erat defectus, Sic. 6, 3 (F.
VII 216, 1); mikils er á manni hvers vant,
er mannvita er multum cuique homini deest,
cui deest sapientia, Hm. 26. — 2) vide
composita: andarvanr, andvanr, ávanr, eirarvanr,
sjörvanr, handarvanr, lífsvanr, meinsvanr.

VANRÉTTI, *n., injuria (van, réttir), Æd.*
40 (pros. F. V 220 = vanréttir, F. XI 253;
clades, Íst. II 367).

VANSI, *m., contumelia, ignominia (van),*
Lil. 60; Has. 55

VANSVERÐAT, *n., defectus ensium (van,*
sverð), ÓT. 90 (F. II 56).

VANT, *n. adj. vandr et vanr, quæ vide*
supra.

VÁPÐ, *n., telum; plur., arma, Hávam. 38.*
41. 151; Fm. 4; Bk. 1, 36; Fjölsm. 26, 31;
v. Egils, Finna tela Egilis, Finnaorum, sa-
gittæ, vide Egill, Finar (pros., höggvápn,
lagvápn, skotvápn, SE. I 420). Vide
formam vápn.

VÁPÐADÓMR, *m., iudicium armorum,*
pugna (vápn, dómr): hjaldr vápnadóms stro-
pitus pugna, Sturl. 7, 30, 2. Conf. F. VII
142, í. vafnaþing, Nj. 92, fin.

VÁPÐBAUTINN, *armis cæsus, necatus*
(vápn, bautinn), *Ód. 7; vide sverðbautina.*

VÁPÐBERR, *adj., armis nudus, telis ex-*
positus (vápn, berr), H. 13.

VÁPÐDAUÐR, *adj., ferro extinctus, in*
acie cæsus (vápn, dauðr), Grm. 8; Bk.
1, 33.

VÁPÐDJARFR, *adj., armis tractandis ex-*
da, animosus in acie (vápn, djarfr), ÓH. 187,
2 (F. V 17, v. l. 5).

VÁPÐÓGG, *f., pluvia telorum, sanguis*
(vápn, dögg), *þ. kræð. str. 4.*

VÁPÐEIÐR, *m., defensio, quæ armis fit*
(vápn, eiðr, m., patrocinium, tutela, Fbr. 5,
19, fin., ubi scribitur heidr): varð fyrir Vinda
myrði vapneidr ante Vendorum oppressorem
defensio armis fedat, i. e. res a prægressis
militibus defensus est, ÓT. 128, 2 (F. II
329, 2, cfr. F. XII ad h. l.). V. l. Hkr. k
l. est vapneidr, et Fsk. 65, 3 vapneid,
quod vide infra.

VÁPÐGLYMR, *m., strepitus armorum,*
pugna (vápn, glymr): virðandi Finna vápa-
glyms amans pugnam, pugnator, vir, Hs.
221.

VÁPÐÖFUGR, *adj., armis nobilib, incly-*
tus (vápn, öfugr, Grm. 19.

VÁPÐHLJÓÐ, *n., sonitus, fræmitus ar-*
morum (vápn, hljóð): venjas vápnhljóði, Mg. 36,
1 (aliter F. VI 90, 2).

VÁPÐHRÍÐ, *f., procella armorum, pugna*
(vápn, hríð), *F. XI 43 (AR. II 496); vápa-*
hríðar naðr serpens pugna, gladius, Grett.
59, 2 (vápn hríð, íd., SE. I 678, 3).

VÁPNLÖÐR, n., *spuma armorum, sanguis* (vápn, löðr), *Fsk.* 123, 3.

VÁPNRÆID, f., *vibratio armorum, pugna* (reiða), *vel tonitru armorum, pugna* (reið): vápnreið varð síri Vinda myrði ante regem arma vibrabantur (vel, pugnatum est), *Fsk.* 65, 3 (ÓT. 128, 2).

VÁPNRJÓÐR, m., *cruentator armorum, puginator, bellator* (vápn, rjóðr), *SE. I* 620, 3.

VÁPNRÖST, f., *unda armorum, sanguis* (vápn, röst): vápnröst náir varma kylju sanguis vestem calefacit, *Sturl.* 6, 15, 12.

VÁPNSAUNGR, m., *cantus militaris* (vápn, saungr): vápnsaungr virða, *Ghe.*

VÁPNSUNDAÐR, ense dissectus (vápn, sundra): vápn sundrat hræ, *G.* 53.

VÁPNUÐAÐR, gladio vulneratus, necatus, intersectus (vápn, undaðr): gánga af e-m vápnundaðum ab aliquo intersecto abscedere, interficere quem, *Hg.* 20, 1 (F. I 39, 1).

VÁPNDÞING, n., *conventus armorum, pugna* (vápn, þing): vekja frá ek vilt mjótt | vápnþing dögling audíoi regem multis locis arctum excitasse armorum conventum, *HR.* 49.

VÁPNDÞRIMA, f., *tonitru armorum, pugna* (vápn, þrima), *Ha.* 219, 3.

VAPPA (-aða, -at), *ire, lente procedere*: v. á veg viani carpere, *Eg.* 75, 1; þaðan vappaði ek viltar brautir, *FR.* III 35, 4.

VÁR, *Hávam.* 19, ókynniss þess vár þik engi maðr, at þú gáugir snemma at sofa tanquam vitium nemo hominum tibi objicit, quod mature dormitum eas. Vár, h. l. 3. s. præ. ind. ant. verbi absol. vá, objicere cui quid, cum acc. pers., gen. rei (a vá, f., res insolita), ut sírna; vár autem est contr. pro váir, ut spá = spáir, *FR.* I 222, jár = jáir, *F.* IX 445, v. l. 14. — 2) vár, *Hávam.* 75, skylit þann vitka vár hunc nemo vitii coarguat; quo loco interpr. tò vár haud dubie acceperunt pro gen. sing. tov vá, f., vitium; in *Gloss.* autem vár h. l. accipitur pro verr pejus (hic pro acerbe, aspere); potius conjecerim, var h. l. esse id. qu. ver virum, hominem, acc. a verr, m., vir, skylit (o: maðr) vitka þann var hunc (talem, o: pauperem) hominem nemo reprehendat, vituperet.

VÁR, f., id. qu. Vör, *Vara, dea, Asidum una*, *SE. I* 116. 556, 3; *II* 473. 557. 617 (postremo loco scribit var, i. e. vár); vár gulls nympha auri, femina, *H. Br.* 2; vár báru nympha maris, femina, *Korm.* 22, 3; vár örborðs bliks (auri), id., *F. V* 231; vár vins (vini), id., de *Maria*, *Has.* 52; vár viadu (subterminis), id., *Ag.*

VARA, f., id. qu. vár, Vör, *dea, Nympha*: Svöluis v. nympha, uxor Odinis, terra, snýr á Svöluis varo nix in terram decidit, *HS.* 17. Vide compos. haugvara, it. sub. voce þrymskil.

VARA, f., id. qu. vör, varra, f., et vörr, m., *tractus currentis navis, it. tractus ducti remi in aqua. Hinc, mare: víðr voru arbor maris, navis (ut sætrè)*, *SE. I* 502, 3; hólar voru cumuli maris, fluctus, grefr knör hóla voru navis sulcat fluctus, *Grett.* 19, 4.

VARA (-aða, -at), *monere* (varr): veldrað

sá, er varar peccatum non hæret in eo, qui monet (*Cic. Divin.* 1, 16), *A.* 19 (pros., *Nj.* 41); varaði hon at hylja um hrær fylkis monuit, cavet, ne occuleretur funus regis (*corpus exanime regis*), *Gk.* 1, 11. Pass. varaz sibi cavere, abstinere a re aliqua: varaz víð vig prælia declinare, *Hávam.* 16; v. víð villu, víð víti, *Hugsm.* 20, 5; 27, 2; addito sèr: kannat eér víð víti varaz nescit sibi a malo (periculo) cavere, *Sk.* 2, 1. — b) vör-omz, at víti svá, ad verb., cavemus nobis, ne ita sciatur, i. e. persuasum nobis est, neminem hæc scire, *Hyndl.* 29. 32. 35; eodem modo explicari potest *Alom.* 10: öll of rök síra vörumk, dverg, at vitir.

VARA (varir, varði, varat), *impers., spes, opinio, expectatio est, cum acc. pers.*, mik varir suspicor, opinor, *Sturl.* 6, 9, 1; vörumk (= varir mik), *Alom.* 10, vide vara, -aða; harðara en mik varði, *Vigagl.* 27, 1; nærr en oss of varði propius quam opinati eramus, *Vigagl.* 7. *Absol.*, verr en (o: mann) varir opinione pejus, *Hávam.* 40; er minz of varir quod minime in mentem venit, *Söll.* 8.

VAR-A, non fui, 3. s. præ. ind. v. vera, cum neg. a, *Vsp.* 3; *Ad.* 5; *SE. I* 306, 2; 308, 1; varat non erat, *Höfuðl.* 5; varattu non fuisti, *Eg.* 48; *Hund.* 1, 36. Varat non erant, pro varo-at, varo-t, *Korm.* 19, 1.

VARAR, f. pl., *paetum, fides*; *SE. I* 116 derivat vocem a Var, *dea Vara*: Var, hon lvpjir á eiða mana oc einkamál, er veita sín á milli konvr oc karlar: því heita þav mál varar, ut proprie sint pacta sponsalia; et sic, þau Helgi ok Svava veittus varar pactum sponsaliticium inter se contraxerunt, *H. hat.* 30, pros.; *F. Magnusenius* accessit a vör labium, ut prima notio sit osculum amatorium. Hinc, data fides: selja varar fidem dare, *Ha.* 177 (ubi legendum varar, quom Cod. Flat. exhibeat varrar, *conf. Skl.* IX 332, not. c), id. qu. selja festu in prosa anteced. *Dat.*, at þú trúir aldregi varom vargdropa ne credas unquam promissis hostis consanguineti, *Bk.* 1 35; gen., vara vargr datæ fidei violator, *Bk.* 1, 23.

VARBÁL, n., *flamma maris, aurum, Ha.* 255, 3; rectius scribi puto varrbál, qu. v.

VARFLEYGR, adj., *parum volucris, alis destitutus* (var víx, parum, fleygr); metaph., ope destitutus, *Sonart.* 14.

VARGDROPI, m., *sec. Græg., hominis proscripti filius, ex muliere libera et insonte genitus* (vargr, dropi). *Sensu latiore, proles vel consanguineus hostis*, *Bk.* 1, 35.

VARGFÆÐANDI, m., *lupum pascens, puginator, bellator* (vargr, fæða), *Fsk.*

VARGFÆÐIR, m., *nutritor lupi, præliator, bellator* (vargr, fæðir), *HR.* 57; gen. vargfæðis, *Ha.* 323, 3. *Plur.* vargfæðar, *Ísl. II* 86, 1.

VARGHOLLR, adj., *lupis favens, lupis amicus, ut vinr varga, bellicosus* (vargr, hollr), *F. I* 105 (*Rekst.* 3); *II* 315, 1; *Hk.* 63, 2 (*F. VI* 314, 1); *HR.* 57.

VARGLJÓÐ, n., *ululatus luporum* (vargr, ljóð = hljóð): vaar vargljóðum ululatus lupino advoletus, *Hund.* 1, 37.

(54*)

(vân): þat er versoka veiti vânlígt en *conditio viro liberali (míhi) speciosa est*, *Hítid.* 14, 4.

VÂNLYGI, *Am.* 91, *ubi interpr. dederunt*: var þá van-lygi *quod verum evenit*. *Membr.* *kabel varpa, quod recte se habet, si vânygi cum membrana divisim scribitur*, 3: varpa vânygi *spes non facta est mendacium, i. e. non præter opinionem res evenit, eventus iudicium hominum probavit*. *Confer F. X 389*: oc þóat hon (ætt Gunnhildar suna) væri nock-or, þá var ællom mannom á henni hatr, oc vænte ær þá betra, oc gafso væn at laygi; *ibíd.* 394, en þá er sú væn varþ at lygi.

VANMETTR, *adj.*, *samelicus, esuriens* (van, mettr *cônatus*), *Sóll.* 3.

VANN, *impf. verbi* vinna.

VANNBAUGS, *SE. I 638, 1, legendum est vandbaugs, qu. v.*

VANNBAUGSKAÐI, *m.*, *violator gladii, qui gladius cadendo adterit, præliator, vir, SE. I 704, 1, pro vandbaugskaði, a baugs vöndr virga clipei, gladius, skaði baugs vandr nocens gladio, vir; constructio autem est: gramr drekkir vandbaugskaða (acc. plur.) glaða rex viros potu exhilarat, a phrasi at drekka manna glaðan potu quem exhilarare.*

VANNLÁ, *adv.*, *vide compos. meginvannla; est contr. pro vannlíga diligenter, id. qu. vandlíga (nn = nd), quod in prosa occurrit Vem. 18: ok þeir feðgar láta uppi ranusóknina, leitir hann nú vannlíga (ed. Havn. 1830).*

VANNSTYGGR, *adj.*, *virgam reformidans, pro vandstyggr, nn = nd (vöndr, styggr), pro subst., equus: ráko þeir vannstygga vóllo algræna pellebant equos, virgarum formidantes, per campos virides, Gha. 13. Interpretes construxerunt vannstygga vóllo campos silva vacuos.*

VANR, *m.*, *Vanus; in nom.*, Vanr nokk-arr sá hana, *SE. II 275. — a) Freyus: Vanr, SE. I 262. — b) Njórdus: acc. Van, SE. I 260; dat. Vani, snotr godbrúdr nama una Vani elegans deorum sponsa non adquisivit Vanigena, 3: Njördo, SE. I 262, 1. Plur., Vanir, Vani (Rasks saml. Afhandl. 1, 171), SE. I 92. 118. 216; Vsp. 22; Vafþr. 39; Skf. 17. 18; Hamh. 15; Alem. 11. 13. 19. 23. 25. 27. 29. 33. 35; Bk. 1, 18; Vana brúdr, dis Freya, SE. I 114. 304. 350; dóttir Vanabrúðar Hnoosa, = hnoosa res pretiosa, SE. I 350, 1. Vana guð, goð Freyus, SE. I 262; Freya, SE. I 304; Njórdus, SE. I 260. Vana niðr Freyus, SE. I 262, vide Vaningi; Njórdus, SE. I 260. Vana heimr regio Vanorum, Vafþr. 39.*

VANR, *adj.*, *adversus, solitus, cum dat.: v. vigi pugnis adversus, Sonart, 23 (SE. I 238, 4); v. ótta galls liberalitate adversus, munificus, liberalis, Hg. 31. 3 (F. I 46, 1). In compos.: gagasvanr, skautvanr.*

VANR, *adj.*, *expers (van defectus), cum gen., vorut blóðs vanar non caruerunt sanguine, i. e. sanguine perlita erant, Höfuðl. 11: —da, vamma, ljóða, andspillis, dr E. I 436, 3; Hávam. 22. f 25; vön voru ok barna,*

vers ok vilja, *Gk. 1, 22; Bk. 2, 9. Membr. vant defectus: var þeim vettegus vant en eis nullius rei defectus, Vsp. 8; fús et frók-uni vant parum perito defit, Hávam. 108; era mér gulls vant míhi non defit arma, Skf. 22; orðs þíkkir enn vant ykro brin aliquid adhuc verborum deesse videtur utriusque vestrum, Hm. 9; manni er meira vant þveiro víro desunt, Korm 21, 1; vara gamans vant nullius gaudii erat defectus, Su. 6, 3 (F. VII 216, 1); mikils er á manni hvern vant, er mannvita er nullum cuiusque homini deest, cui deest sapientia, Hm. 26. — 2) vide composita: andarvanr, andvanr, áttar, eirarvanr, fjörvanr, handarvanr, lífsavanr, meistarvanr.*

VANRÉTTI, *n.*, *injuria (van, réttir), Ed. 40 (pros. F. V 220 = vanréttir, F. XI 231; clades, Ísl. II 367).*

VANSI, *m.*, *contumelia, ignominia (van), Lil. 60; Has. 55*

VANSVERÐAT, *n.*, *defectus casum (van, sverð), ÓT. 90 (F. II 56).*

VANT, *n. adj.* vandr et vaar, *que sit supra.*

VÁPÐ, *n.*, *telum; plur., arma, Hávam. 8. 41. 151; Fm. 4; Bk. 1, 36; Fjöl. 26, 31; v. Egila, Fianna tela Egilii, Finnorum, u-giltar, vide Egill, Finnar (pros., hægrip, lagvápn, skotvápn, SE. I 420). Vide formam vápn.*

VÁPÐADÓMR, *m.*, *judicium armorum pugna (vápn, dómr): hjaldr vápnadoms strepitus pugnae, Sturl. 7, 30, 2. Conf. F. VII 142, it. vapnaþing, Nj. 92, fca.*

VÁPÐBAUTINN, *armis casus, necus (vápn, bautinna), Od. 7; vide sverðbautina.*

VÁPÐBERR, *adj.*, *armis nudus, telis expositus (vápn, berr), H. 13.*

VÁPÐDAUÐR, *adj.*, *ferro extinctus, in acie caesus (vápn, dauðr), Grm. 8; Bk. 1, 33.*

VÁPÐDJARFR, *adj.*, *armis tractandis odax, animosus in acie (vápn, jarfr), ÓH. 187, 2 (F. V 17, c. I 5).*

VÁPÐDÖGG, *f.*, *pluvia telorum, sanguis (vápn, dögg), f. hræð. str. 4.*

VÁPÐEIÐR, *m.*, *defensio, quo armis fit (vápn, eiðr, m., patrociniuum, tutela, Flv. 2. 19, fca., ubi scribitur heidr: varð fyrir Vind myrði vapneidr ante Vendorum oppressorum defensio armis fecit, i. e. rex a progressis militibus defensus est, ÓT. 128, 2 (F. II 329, 2, cfr. F. XII ad h. l.). V. l. Hbr. h. l. est vápnreiðr, et Fsk. 65, 3 vápnreið, quod vide infra.*

VÁPÐGLYMR, *m.*, *strepitus armorum pugna (vápn, glymr): virbanti Finna rísp-glyms amens pugnam, pagantur, vñ, Ha. 221.*

VÁPÐGÖFUGR, *adj.*, *armis notitia, incoltus (vápn, göfugr, m.), Grm. 23.*

VÁPÐHLJÓÐ, *n.*, *sonitus, fronsus armorum (vápn, hljóð): vengjan vápnahljóði, Hg. 36. 1 (aliter F. VI 90, 2).*

VÁPÐHRIÐ, *f.*, *procella armorum, pugna (vápn, hrið), F. XI 43 (AR. II 86); vápn-hriðar naðr serpens pugnae, gladius, Gról. 59, 2 (vápn hrið, ísl., SE. I 678, 3).*

VÂPNLÖÐR, n., *spuma armorum, sanguis* (vâpn, löðr), *Fsk.* 123, 3.

VÂPNREIÐ, f., *vibratio armorum* (vâpn, reiða), *vel tonitru armorum, pugna* (reið): vâpnreið varð fri Vinda myrði ante regem arma vibrabantur (vel, pugnatum est), *Fsk.* 65, 3 (ÓT. 128, 2).

VÂPNRJÖÐR, m., *cruentator armorum, pugnator, bellator* (vâpn, rjödðr), *SE. I* 620, 3.

VÂPNRÖST, f., *unda armorum, sanguis* (vâpn, röst): vâpnröst náir varma kylju sanguis vestem calefacit, *Sturl.* 6, 15, 12.

VÂPNSAUNGR, m., *cantus militaris* (vâpn, saungr): vâpnsaungr virða, *Ghe.* 34.

VÂPNSUNDHÆÐR, ense dissectus (vâpn, sundra): vâpnsundrat hræ, *G.* 53.

VÂPNUNDAÐR, *gladio vulneratus, necatus, interfectus* (vâpn, undaðr): gænga af e-m vâpundaðum ab aliquo interfecto abscedere, interficere quem, *Hg.* 20, 1 (F. I 39, 1).

VÂPNÞING, n., *conventus armorum, pugna* (vâpn, þing): vekja frá ek vitt mjött | vâpnþing dögling audíoi regem multis locis arcum excitasse armorum conventum, *HR.* 49.

VÂPNÞRIMA, f., *tonitru armorum, pugna* (vâpn, þrima), *Ha.* 219, 3.

VAPPA (-aða, -at), *ire, lente procedere*: v. á veg vîam carpere, *Eg.* 75, 1; þaðan vappaði ek viltar brautir, *FR.* III 35, 4.

VÂR, *Hávam.* 19, ókynniss þess vár þik egi maðr, at þú gængir snemma at sofa tanquam vitium nemo hominum tibi objicit, quod mature dormitum eas. Vâr, h. l. 3. s. præz. ind. act. verbi obsol. vâ, objicere cui quid, cum acc. pers., gen. rei (a vâ, f., res insolita), ut firna; vâr autem est contr. pro vâir, ut spâ = spâir, *FR.* I 222, jár = jáir, *F.* IX 445, v. l. 14. — 2) vâr, *Hávam.* 75, skylit þann vitka vâr hunc nemo vitii coarguat; quo loco interpr. tð vâr haud dubie acceperunt pro gen. sing. tð vâ, f., vitium; in *Gloss.* autem vâr h. l. accipitur pro verr pejus (hic pro acerbe, aspere); potius conjecerim, var h. l. esse id. qu. ver virum, hominem, acc. a verr, m., vir, skylit (o: maðr) vitka þann var hunc (talem, o: pauperem) hominem nemo reprehendat, vituperet.

VÂR, f., id. qu. Vör, *Vara, dea, Asidum una*, *SE. I* 116. 556, 3; *II* 473. 557. 617 (postremo loco scribit var, i. e. vâr); vâr galls *nympha auri, femina*, *H. Br.* 2; vâr bára *nympha maris, femina*, *Korm.* 22, 3; vâr órborðs blíks (auri), id., *F. V* 231; vâr vîns (vîni), id., *de Maria*, *Has.* 52; vâr vînda (subteminis), id., *Ag.*

VARA, f., id. qu. vâr, vör, *dea, nympha: Svólais v. nympha, uxor Odinis, terra, snýr á Svólais varo niz in terram decidit*, *HS.* 17. *Vide compos. haugvara, it. sub. voce þrymsil.*

VARA, f., id. qu. vör, varra, f., et vörr, m., *tractus currentis navis, it. tractus ducti remi in aqua. Hinc, mare: víðr voru arbor maris, navis (ut sætrè)*, *SE. I* 502, 3; hólar voru eumúls maris, fluctus, grefr knöð hóla voru mavis sulcat fluctus, *Grett.* 19, 4.

VARA (-aða, -at), *monere (varr): veldrag*

sá, er varar peccatum non hæret in eo, qui monet (*Cic. Divin.* 1, 16), *A.* 19 (pros., *Nj.* 41); varaði hon at hylja en hrær fylkis monuit, cavit, ne occuleretur funus regis (*corpus exanime regis*), *Gk.* 1, 11. *Pass.* varaz sibi cavere, abstinere a re aliqua: varaz við víg prælia declinare, *Hávam.* 16; v. við villu, við viti, *Hugsm.* 20, 5; 27, 2; additio sèr: kannat eðr við viti varaz nescit sibi a malo (periculo) cavere, *Sk.* 2, 1. — b) vör-omz, at viti svâ, ad verb., cavemus nobis, ne ita sciatur, i. e. persuasum nobis est, neminem hæc scire, *Hyndl.* 29. 32. 35; eodem modo explicari potest *Alom.* 10: öll of rök fira vörumk, dvergr, at vitir.

VARA (varir, varði, varat), *impers., spes, opinio, expectatio est, cum acc. pers.*, mik varir suspicor, opinor, *Sturl.* 6, 9, 1; vörumk (= varir mik), *Alom.* 10, vide varð, -aða; harðara en mik varði, *Vígagl.* 27, 1; nærr en oss of varði propius quam opinati eramus, *Vígagl.* 7. *Absol.*, verr en (o: mann) varir opinione pejus, *Hávam.* 40; er minz of varir quod minime in mentem venit, *Söll.* 8.

VAR-A, non fuit, 3. s. præz. ind. o. vera, cum neg. a, *Vsp.* 3; *Ad.* 5; *SE. I* 306, 2; 308, 1; varat non erat, *Höfudl.* 5; varattu non fuisti, *Eg.* 48; *Hund.* 1, 36. Varat non erant, pro varo-at, varo-t, *Korm.* 19, 1.

VARAR, f. pl., *pactum, fides; SE. I* 116 derivat vocem a Var, *dea Vara: Var*, hon lypfir á eipa mana oc einkamáll, er veita sin á milli konvr oc karlar: því heita þav mál varar, ut proprie sint pacta sponsalia; et sic, þau Helgi ok Svava veittus varar pactum sponsaliticium inter se contraxerunt, *H. hat.* 30, pros.; *F. Magnusenius* accessit a vör labium, ut prima notio sit osculum amatorium. Hinc, data fides: selja varar fídem dare, *Ha.* 177 (ubi legendum varar, quum *Cod. Flat. exhibeat varrar, conf. Skl.* IX 332, not. c), id. qu. selja festu in prosa anteced. *Dat.*, at þú trúir aldregi varom vargdropa ne credas unquam promissis hostis consanguinei, *Bk.* 1 35; gen., vara vargr datæ fidei violator, *Bk.* 1, 23.

VARBÁL, n., *flamma maris, aurum, Ha.* 255, 3; rectius scribi puto varrbál, qu. o.

VARFLEYGR, adj., *parum volucris, alis destitutus* (var vir, parum, fleygr); metaph., ope destitutus, *Sonart.* 14.

VARGDROPI, m., *sec. Græg., hominis proscripti filius, ex muliere libera et insonte genitus* (vargr, dropi). *Sensu latiore, proles vel consanguineus hostis*, *Bk.* 1, 35.

VARGFÆÐANDI, m., *lupum pascens, pugnator, bellator* (vargr, fæða), *Fsk.*

VARGFÆÐIR, m., *nutrilor lupi, præliator, bellator* (vargr, fæðir), *HR.* 57; gen. vargfæðis, *Ha.* 323, 3. *Plur. vargfæðar, Ísl.* II 86, 1.

VARGHOLLR, adj., *lupis favens, lupis amicus, ut vinr varga, bellicosus* (vargr, hollr), *F. I* 105 (Rekt. 3); *II* 315, 1; *Hk.* 63, 2 (F. VI 314, 1); *HR.* 57.

VARGLJÓÐ, n., *ululatus luporum* (vargr, ljóð = hljóð): vanr vargljóðum ululatu lupino advetus, *Hund.* 1, 37.

(vân): þat er versoka veiti vânligt ea conditio viro liberali (miki) speciosa est, *Hid.* 14, 4.

VÂNLYGI, *Am.* 91, ubi interpr. dederunt: var þá van-lygi quod verum evenit. *Membr.* habet varþa, quod recte se habet, si vânlýgi cum membrana divisim scribitur, 3: varþa vânlýgi spes non facta est mendacium, i. e. non præter opinionem res evenit, eventus iudicium hominum probavit. *Confer F. X* 389: oc þóat hon (sött Gunnhildar suna) væri nock-or, þá var ællom monnom á henni hatr, oc vente zér þá betra, oc gafso væn at laygi; *ibid.* 394, en þá er sú væn varþ at lygi.

VANMETTR, *adj.*, famelicus, esuriens (van, mettr cænatu), *Söll.* 3.

VANN, *impf.* zerbi vinna.

VANNAUGS, *SE.* I 638, 1, legendum est vandbaugs, *qu.* v.

VANNAUGSKAÐI, *m.*, violator gladii, qui gladium cædendo adterit, præliator, *vir.* *SE.* I 704, 1, pro vandbaugskaði, a baugs vöndr virga clipei, gladius, skaði baugs vandar nocens gladio, *vir*; constructio autem est: gramr drekkir vannbaugskaða (*acc. plur.*) glaða rex viros potu exhilarat, a phrasi at drekka mann gláðan potu quem exhilarare.

VANNA, *adv.*, vide compos. meginvanna; est *contr.* pro vannliga diligenter, *id.* *qu.* vandliga (nn = nd), quod in prosa occurrit *Vem.* 18: ok þeir feðgarláta uppi rannsóknina, leitar hann nú vannliga (*ed. Havn.* 1830).

VANNSTYGGR, *adj.*, virgam reformidans, pro vandstyggr, nn = nd (vöndr, styggr), *pro subst.*, æquus: ráko þeir vannstygga vóllo algræna pellebant equos, virgarum formidantes, *per campos virides*, *Ghe.* 13. *Interpres* construxerunt vannstygga vóllo campos silva vacuos.

VANR, *m.*, Vanus; in *nom.*, Vanr nokk-urrsá hana, *SE.* II 275. — a) *Freyus*: Vanr, *SE.* I 262. — b) *Njörðus*: *acc.* Van, *SE.* I 260; *dat.* Vani, snotr goðbrúðr nama una Vani elegans deorum sponsa non adquisivit Vanigenæ, 3: *Njördo*, *SE.* I 262, 1. *Plur.*, Vanir, Vani (*Rasks saml. Afhandl.* 1, 171), *SE.* I 92. 118. 216; *Vsp.* 22; *Vafþr.* 39; *Skf.* 17. 18; *Hanh.* 15; *Alom.* 11. 13. 19. 23. 25. 27. 29. 33. 35; *Bk.* 1, 18; Vana brúðr, *dis Freya*, *SE.* I 114. 304. 350; dóttir Vana-brúðar *Hnossa*, = *huosa res pretiosa*, *SE.* I 350, 1. Vana guð, goð *Freyus*, *SE.* I 262; *Freyja*, *SE.* I 304; *Njörðus*, *SE.* I 260. Vana niðr *Freyus*, *SE.* I 262, vide Vaningi; *Njörðus*, *SE.* I 260. Vana heimr regio *Vannorum*, *Vafþr.* 39.

VANR, *adj.*, adsvetus, solitus, cum *dat.*: v. vígi pugnis adsvetus, *Sonart*, 23 (*SE.* I 238, 4); v. ótta gulls liberalitáts adsvetus, *munificus, liberalis*, *Hg.* 31, 3 (*F.* I 46, 1). *In compos.*: gagnsvanr, skautvanr.

VANR, *adj.*, expers (van defectus), cum *gen.*, vorut blóðs vanar non caruerunt sanguine, i. e. sanguine perlitæ erant, *Höfuðl.* 11; v. handar, lauda, vamma, ljóða, andspillis, drengja, *Æd.* 39; *SE.* I 436, 3; *Hávam.* 22. 165; *Skf.* 12; *ÓT.* 125; vön vers ok barna,

vers ok vilja, *Gk.* 1, 22; *Bk.* 2, 9. *Neutr.* vant defectus: var þeim vettegis vant erat eis nullius rei defectus, *Vsp.* 8; fíás er fróð-um vant parum perito defit, *Hávam.* 108; era mër gulla vant miki non defit aurum, *Skf.* 22; orðs þikkir enn vant ykkro hværo aliquid adhuc verborum deesse videtur atrieque vestrum, *Hm.* 9; manni er meira vant plura viro desunt, *Korm* 21, 1; vara gamans vant nullius gaudii erat defectus, *Sie.* 6, 3 (*F.* VII 216, 1); mikils er á mann hvera vant, er mannvita er multum cuique homini deest, cui deest sapientia, *Hm.* 26. — 2) *vide composita*: andarvanr, andvanr, ásvanr, eirarvanr, fjörvanr, handarvanr, lifsvanr, meinsvanr.

VANRÉTTI, *n.*, injuria (van, réttir), *Æd.* 40 (*pros.* *F. V* 220 = vanréttir, *F.* XI 253; *clades*, *Ísl.* II 367).

VANSI, *m.*, contumelia, ignominia (van), *Lil.* 60; *Ha.* 55.

VANSVERÐAT, *n.*, defectus casuum (van, sverð), *ÓT.* 90 (*F.* II 56).

VANT, *n.* *adj.* vandr et vaar, *quæ vide supra*.

VÁPÐN, *n.*, telum; *plur.*, arma, *Hávam.* 36. 41. 151; *Fm.* 4; *Bk.* 1, 36; *Fjölsm.* 26, 31; v. Egils, Finna tala Egilis, *Finnorum, sagittæ*, vide Egill, Finnar (*pros.*, höggvápn, lagvápn, skotvápn, *SE.* I 420). *Vide formam vapn.*

VÁPÐADÓMB, *n.*, iudicium armorum, pugna (vápn, dómr): hjaldr vápnadöms strepitus pugnæ, *Sturl.* 7, 30, 2. *Conf.* *F.* VII 142, *id.* vapnaping, *Nj.* 92, *fin.*

VÁPÐBAUTINN, *armis cæsus, necatus* (vápn, bautinn), *Ód.* 7; vide sverðbautinn.

VÁPÐBERR, *adj.*, armis nudus, telis expositus (vápn, berr), *H.* 13.

VÁPÐDAUÐR, *adj.*, ferro extinctus, in acie cæsus (vápn, dauðr), *Grm.* 8; *Bk.* 1, 33.

VÁPÐDJARFR, *adj.*, armis tractandis audax, animosus in acie (vápn, djarfr), *OH.* 187, 2 (*F.* V 17, v. l. 5).

VÁPÐDÖGG, *f.*, pluvia telorum, sanguis (vápn, dögg), *þ.* kræð. *str.* 4.

VÁPÐEIÐR, *m.*, defensio, quæ armis fit (vápn, eiðr, *m.*, patrociniuum, tutela, *Fbr.* 5. 19, *fin.*, ubi scribitur heidr): varð fyrir Vinda myrði vapneiðr ante *Vendorum oppressorum defensio armis fiebat*, i. e. res a progressis militibus defensus est, *ÓT.* 128, 2 (*F.* II 329, 2, *cfr.* *F.* XII ad h. l.). *V. l. Hkr. h. l.* est vapneiðr, et *Fsk.* 65, 3 vapneið, quod vide infra.

VÁPÐGLYMR, *m.*, strepitus armorum, pugna (vápn, glymr): virðandi Finna vápn-glyms amans pugnam, pugnator, *vir.* *Ha.* 221.

VÁPÐÖFUGR, *adj.*, armis nobilibus, inclytus (vápn, göfugr), *Grm.* 19.

VÁPÐHLJÓÐ, *n.*, sonitus, fragor armorum (vápn, hljóð): venjas vápnhljóði, *Hg.* 36. 1 (*aliter F.* VI 90, 2).

VÁPÐHRIÐ, *f.*, procella armorum, pugna (vápn, hrið), *F.* XI 43 (*AR.* II 496); vápn-hriðar naðr *serpens pugnae, gladius*, *Grotl.* 59, 2 (vápnna hrið, *id.*, *SE.* I 678, 3).

VÁPNLÖÐR, n., *spuma armorum, sanguis* (vápnr, löðr), *Fsk.* 123, 3.

VÁPNRÆID, f., *vibratio armorum* (vápnr, ræiða), *vel tonitru armorum, pugna* (ræið): vápnræið varð síri Vinna myrði ante regem arma vibrabantur (vel, pugnatum est), *Fsk.* 65, 3 (ÓT. 128, 2).

VÁPNRJÓÐR, m., *cruentator armorum, pugnator, bellator* (vápnr, rjóðr), *SE.* I 620, 3.

VÁPNRÖST, f., *unda armorum, sanguis* (vápnr, röst): vápnröst náir varma kyllju sanguis vestem calefacit, *Sturl.* 6, 15, 12.

VÁPNSAUNGR, m., *cantus militaris* (vápnr, saungr): vápnsaungr virða, *Ghe.* 34.

VÁPNSUNDADR, *ense dissectus* (vápnr, sundra): vápnstrandrat hræ, *G.* 53.

VÁPNUÐADR, *gladio vulneratus, necatus, intersectus* (vápnr, undadr): gánga af e-m vápnundadum ab aliquo intersecto abscedere, interficere quem, *Hg.* 20, 1 (F. I 39, 1).

VÁPÞING, n., *conventus armorum, pugna* (vápnr, þing): vekja frá ek vitt mjótt | vápnþing dögling audíoi regem multis locis arctum excitasse armorum conventum, *HR.* 49.

VÁPÞRIMA, f., *tonitru armorum, pugna* (vápnr, þrima), *Ha.* 219, 3.

VAPPA (-aða, -at), *ire, lente procedere*: v. á veg viam carpere, *Eg.* 75, 1; þaðan vappaði ek villtar brautir, *FR.* III 35, 4.

VÁR, *Hávam.* 19, ókynniss þess vár þik engi maðr, at þú gáncgr snemma at sofa tanquam vitium nemo hominum tibi objicit, quod mature dormitum eas. Vár, h. l. 3. s. præc. ind. act. verbi obsol. vá, objicere cui quid, cum acc. pers., gen. rei (a vá, f., res insolita), ut firna; vár autem est contr. pro váir, ut spá = spáir, *FR.* I 222, jár = jáir, *F.* IX 445, v. l. 14. — 2) vár, *Hávam.* 75, skylit þann vitka vár hunc nemo vitii coarguat; quo loco interprr. tò vár haud dubie acceperunt pro gen. sing. tòv vá, f., vitium; in *Gloss.* autem vár h. l. accipitur pro verr þejus (hic pro acerbe, aspere); polius conjecerim, var h. l. esse id. qu. ver virum, hominem, acc. a verr, m., vir, skylit (o: maðr) vitka þann var hunc (talem, o: pauperem) hominem nemo reprehendat, vituperet.

VÁR, f., id. qu. Vör, *Vara, dea, Asidum una*, *SE.* I 116. 556, 3; II 473. 557. 617 (postremo loco scribit var, i. e. vár); vár gullis *nympha auri, femina*, *H. Br.* 2; vár báru *nympha maris, femina*, *Korm.* 22, 3; vár örborðe bliks (auri), id., *F. V* 231; vár vins (vini), id., *de Maria, Has.* 52; vár vindu (subteminis), id., *Ag.*

VARA, f., id. qu. vár, Vör, *dea, nympha: Svölvis v. nympha, uxor Odinis, terra, snfr á Svölvis varo nix in terram decidit*, *HS.* 17. Vide compos. haugvara, it. sub. voce þrym-seil.

VARA, f., id. qu. vör, varra, f., et vörr, m., *tractus currentis navis, it. tractus ducti romi in aqua. Hinc, mare: víðr voru árbor maris, navis (ut sætrè)*, *SE.* I 502, 3; hólar vera cumuli maris, fluctus, grefr knör hóla vera maris sulcat fluctus, *Grett.* 19, 4.

VARA (-aða, -at), *monere* (varr): veldrað

sá, er varar peccatum non hæret in eo, qui monet (*Cic. Divin.* 1, 16), *A.* 19 (pros., *Nj.* 41); varaði hon at hylja um hrær fylkis moruil, cavit, ne occuleretur funus regis (*corpus exanime regis*), *Gk.* 1, 11. Pass. varaz sibi cavere, abstinere a re aliqua: varaz við vig prælia declinare, *Hávam.* 16; v. við villu, við víti, *Hugsm.* 20, 5; 27, 2; addito sèr: kannat sèr við viti varaz nescit sibi a malo (periculo) cavere, *Sk.* 2, 1. — b) vör-omz, at viti svá, ad verb., cavemus nobis, ne ita sciatur, i. e. persuasum nobis est, neminem hæc scire, *Hyndl.* 29. 32. 35; eodem modo explicari potest *Alom.* 10: öll of rök fira vörumk, dvergr, at vitir.

VARA (varir, varði, varat), *impers., spes, opinio, expectatio est, cum acc. pers.*, mik varir suspicor, opinor, *Sturl.* 6, 9, 1; vörumk (= varir mik), *Alom.* 10, vide vara, -aða; hardara en mik varði, *Vigagl.* 27, 1; nærr en oss of varði propius quam opinati eramus, *Vigagl.* 7. *Absol.*, verr en (o: mann) varir opinione þejus, *Hávam.* 40; er minz of varir quod minime in mentem venit, *Söll.* 8.

VAR-A, non fuit, 3. s. præc. ind. v. vera, cum neg. a, *Vsp.* 3; *Ad.* 5; *SE.* I 306, 2; 308, 1; varat non erat, *Höfuðl.* 5; varattu non fuisti, *Eg.* 48; *Hund.* 1, 36. Varat non erant, pro varo-at, varo-t, *Korm.* 19, 1.

VARAR, f. pl., *pactum, fides*; *SE.* I 116 derivat vocem a Var, dea *Vara*: Var, hon lypir á eipa mana oc einkamáll, er veita sín á milli konvr oc karlar: þvi heita þav mál varar, ut proprie sint pacta sponsalia; et sic, þau Helgi ok Svava veittus varar pactum sponsaliticium inter se contraxerunt, *H. hat.* 30, pros.; *F. Magnusenius* accessit a vör labium, ut prima notio sit osculum amatorium. Hinc, data fides: selja varar fídem dare, *Ha.* 177 (ubi legendum varar, quom Cod. Flat. exhibeat varrar, conf. *SkI.* IX 332, not. c), id. qu. selja festu in prosa anteced. *Dat.*, at þú trúir aldregi varom vargdropa ne credas unquam promissis hostis consanguinei, *Bk.* 1 35; gen., vara vargr datæ fidei violator, *Bk.* 1, 23.

VARBÁL, n., *flamma maris, aurum*, *Ha.* 255, 3; reclusi scribi puto varrbál, qu. o.

VARFLEYGR, adj., *parum volucris, alis destitutus* (var vir, parum, fleygr); metaph., ope destitutus, *Sonart.* 14.

VARGDROPI, m., *sec. Græg., hominis proscripti filius, ex muliere libera et insonte genitus* (vargr, dropi). *Sensu latiore, proles vel consanguineus hostis*, *Bk.* 1, 35.

VARGFÆÐANDI, m., *lupum pascens, pugnator, bellator* (vargr, fæða), *Fk.*

VARGFÆÐIR, m., *nutritor lupi, præliator, bellator* (vargr, fæðir), *HR.* 57; gen. vargfæðis, *Ha.* 323, 3. *Plur.* vargfæðar, *Ísl.* II 86, 1.

VARGHOLLR, adj., *lupis favens, lupis amicus, ut vinr varga, bellicosus* (vargr, hollr), *F. I* 105 (*Rekst.* 3); *II* 315, 1; *Hk.* 63, 2 (*F. VI* 314, 1); *HR.* 57.

VARGLJÓÐ, n., *ululatus luporum* (vargr, ljóð = hljóð): vanr vargljóðum ululatus lupino advoctus, *Hund.* 1, 37.

VARGNISTIR, m., *cibum præbens lupo, præliator, vir* (vargr, nistir), *Plac. 29.*

VARGÖLD, f., *seculum luporum* (vargr, öld), *tempora bellis infesta, Vsp. 41; Merl. 1, 51.*

VARGR, m., *lupus; dat. vargi, sed varg, Nj. 40, v. l., vinna varg vín præbere lupo potum; vinr varga lupis amicus, bellicosus, Hund. 1, 6; hjarga varga fjörvi luporum vitæ consulere, edita strage, HS. 6, 4 (F. I 56, 2). Lupus, insigne Valkallæ, Grm. 10. In appell. navis: vargr hafs lupus oceanii, fera maris, navis, vargr hafs eisar firir visa, SE. I 248, 3; niðar v. lupus fluvii (Níða), navis, lundr niðar varga lucus navium, vir, H. 22 (F. I 194). Varga setr locus luporum, pulo, campus prælii, in quo casorum corpora jacenti, baldr varga setra deus campi præliaris, pugnator, bellator (conf. vigfold, valjörð), Fbr. 33, 4 (GhM. II 344). — 2) maleficus, homo proscriptus: eyða vörgum maleficos exstirpare, F. XI 298, 1, ubi juxta ponuntur vargar, víkingar, þjófar, ut in prosa anteced. víkingar, vöndir menn, þjófar ok ránsmenn; inprimis de maleficiis prædonibus et piratis; varga myrðir occisor prædonum, rex, Hg. 31, 3; homines proscripti cum lupis exagitalis comparantur: runnu sem vargar til víðar, Söll. 9. Hinc in conviciis: ok drif þú nú, vargr, at vegi adeo abripe te jam, scelerate (profigate), hinc, Fjölm. 4. — 3) qui nocet, lædit, violat: vargr víðar, segls, seglreiða noza mali, veli, funium, i. e. ventus, SE. I 330 (c. 27); vargr vara datæ fidei violator, perjurus, Bk. 1, 23. — 4) pars aliqua gladii, vel gladius ipse, SE. I 568; II 477. 560. 620. — 5) in compositis: beavargr, brennuvargr, byrvargr, fjallvargr, fletvargr, godvargr, meinvargr, morðvargr, sundvargr, undvargr.*

VARGTEITIR, m., *lupum delectans* (vargr, teitir), *pugnator, bellator, Mg. 34 1 (F. VI 83).*

VARGTRÈ, n., *crux, patibulum* (vargr 2, trè), *Hm. 16.*

VARGYNJA, f., *lupa, SE. I 592; II 484. 568. 627* (vargr, -yuja term.). — 2) *mala mulier: pl. vargynjor, Harbl. 37.*

VARHUGI, m., *animus cautus, cautio* (varr, hugi): gjalda varhuga við e-u cautionem adhibere contra aliquid, *Mg. 17, 7 (F. VI 42, 2).*

VARI, m., *nanus, Vsp. 12 (ed. Holm.), pro quo Cod. Reg. et membr. 544 habent Jari (vide formam varr). — 2) corvus, SE. II 456. — 3) custos (conf. varr), SE. I 268, 6, sec. lect. Cod. Worm., ragna rein-vari custos deorum via, custos Bivastæ, Heimdals, hoc ordine: frægr, gegninn ragna rein-vari bregðr ráð við firna slægjan Farbauta mög celeber, cordatus custos Bivastæ consilia struit adversus mirrifce astutum Farboti gnatum. Vide Lex. Mythol. p. 309–10. — 4) vide compos. : andvari, holdvari, óvari.*

VARINN, part. pass., *verbi verja circumdare, qu. v.*

VARINN, m., *serpens, SE. II 570 pro bráinn, vide hollvarinn, holdvarinn. — 2) nom. propr.,*

in Varinus fjörðr sinus Varini, Hund. 1, 24; Varins ey insula Varini, Hund. 1, 34; Varins vik recessus Varini, H. kat. 22., vide omnino not. ad Hund. 1, 24. Quo adde Varinn, nomen propr. regis Skorustrandæ, sita in Rogalandia Norv., imperantis, F. II 138; X 302.

VARIÐR, id. qu. *varinn, part. pass. verbi verja.*

VARK, id. qu. *var ek, eram, fui, 1. s. impf. ind. v. vera, cum suffixo 1. pers. h (ek), Ad. 26.*

VARKALDR, m., *nom. propr. fictum, Fjölm. 7, ab adj. vðrkaldr vere frigidus, unde neutr. vðrkaldt algor verni temporis (vðr, kaldr).*

VARKUNN, f., *venia, ignoscencia* (var privat., kunna noscere, it. reprehendere, accusare): bera e-m varkunir (plur.) ignoscere cui, veniam dare cui, *Has. 51; vðrkunnar vinnur opera ignoscencia, i. e. equitas animi, indulgentia, fat ek vðrkunnar vinnur opera ignoscencia suscepi, i. e. in alios indulgens fui et æquanimus, SE. II 226, 3. Verbum vðrkynna ignoscere, equi bonique consulere, SE. II 42; vðrkynna, F. II 296, ad quem locum Raskius (Olda. Læsch. p. 73, not. 2) improbat formam vðrkynna; vðrkynna, Gullþ.; hodie in quotidianis sermone usurpantur formæ vorkun et vorkenna. Itaque quadruplex fuit forma particula var: var, vðr, vor, confer vaa, vaa, vaa, vaa spes, var, vðr, vðr, et haaum, hooum, haaum illi.*

VARLA, adv., *vix, ægre, non, contr. ex varliga, Harbl. 37; Hk. 28 (F. VI 236, 2); F. VII 357.*

VARLIGA, adv., *vix, ægre* (propr. caute, ab adj. varligr cautus, tutus, a varr); *F. I 267; II 323, 1; Si. 28, 4 (F. VII 154; pros. Cod. Fria. col. 203, 18).*

VARMA, id. qu. *verma, calefacere* (varmr): vðprúst nair varma kylja sanguis calefacit vestem, i. e. vestes calido sanguine tinguntur, *Sturl. 6, 15, 12.*

VARMI, m., *calor* (varmr): haan á vífs at vitja, (er) varma bauð á armi feminam, qui calorem in amplexu suo obtulit, i. e. qui cum olim calido sinu fovit, *Korm. 19, 5.*

VARMR, adj., *calidus, tepidus: varmt sumar, Vafpr. 26; um dag varman dæ calida, Hm. 4; varmri blæjo calente stragulo, Og. 5; varma dyngju, H. 16; varmt blöð, ÓH. 186, 2 (F. V 12, 2); varmt vitnis öldr, id., Hk. 11 (F. VII 266, 1; SE. I 478. 1); varmri viggjall, id., SE. I 606, 1; varmar brávir calida præda, Eg. 48, 1; varmr valr calida casorum corpora, Mh. 2 (F. VII 178).*

VARNA (-aða, -at), *prohibere, defendere; part. varnandi defendens, defensor, varnendr goða defensores deorum, vocantur Odinn, Loki, et Hæner, SE. I 308, 2. — 2) cavere ab aliqua re, abstinere se ab aliquo, omisso pronom. sèr, et sequente præpos. við cum dat.:* varnaði við tárna a lacrimis abstinere seqtèr, *Ghe. 30; varnaðit haan við Guðrána haud sibi cavet a G., Ghe. 42 (Guðræna non obsistere potuit, Gloss.); varnaði við námmli, a probris, calumniis abstinuit, Senart. 19.*

Eadem constructio in Libro poenitentiali episc. Thorlaci, Hist. eccl. Isl. Tom. IV p. 151. 152, varna við fjáðrklæðum a plumeis abstiner.

VARNA, Eg. 83, 1, in appellatione navis varna vigg, et appell. viri varna viggriðandi, de qua appellatione disputat G. Magnæus in Gloss. Ed. Sæm. T. I sub voce varnaviðr, accipiens varna pro gen. plur. tou vörr, portus, mare; sed vox vör, vörr, f., portus, in gen. pl. habet vara vel varra (non varna), et vörr, m., mare, si unquam in plur. occurrit, debet esse vörva (ut hörri, dat. s. hörvi, gen. pl. hörva). *Accedit, quod varna Eg. l. c. metro minus convenit. Simplicissimum est pro varna responere vatna, gen. plur. a vatn aqua, mare, unde vatna vigg jumentum maris, navis, vatna viggriðandi rector navis, vir. — 2) til varna víðar, Grm. 39, vertitur „ad cingens (tellurem) mare”, a varna, gen. pl. a vörn custodia, munio, et víðr, quodammodo synonymum tǫ þris, quod G. Magnæus in Gloss. ait esse appellationem maris in Edda (quam appellationem non veni neque in Cod. Reg. nec Worm., nec fragmentis, sed tantum hríð). Forte legendum est vatna víðar, a vatna víðr silva, lacubus plena, stagnosa, vel amnibus et fluvibus plena, irrigua; vel varna-víðr (varna, víðr), una voce composita, silva officiens conspectui. Est autem phrasis de oriente sole: sól rann á víðu sól exoritur in silvas (Hkr. — Cod. Fris. col. 237, 28— Magn. Berf. p. 227), id. qu. sól rann upp sól ortus est (F. VII 68); de occidente sole hodieque haud raro dicitur: sól gengr, er gengin til víðar sól ad silvam it, it. Alias dicitur: sól rennr í ægi sól in mare labitur. Quæ locutiones a diverso locorum situ proficiuntur.*

VARNAGLI, m., propr., clavus in futuros usus reservatus (varr, nagli, = varanagli), SE. II 494. Phrasis: var vörum varnagla sló cautus cauto clavum futuros cudit in usus, i. e. cautus cautum admonuit, ei consilium dedit, FR. I 15.

VARNADR, m., cautio (varna): hafa annars víti fyrir varnaði alterius malo uti in cautelam, malo alieno sapere, Söll. 19 (conf. Nj. 13); bjóða varnað monere, F. V 130, 3 (pros. Kb. 63; Sturl. 7, 18 sub fin.; Hrafnk. Haon. 1839. p. 7). Vide formam vörnaðr.

VÁRO, perf. inf. verbi vera, vide sub váru.

VARP, n., jactus (verpa), it. subtemen telæ; hinc tegmen: vörp öndrjálka tegmina Ulli, clipei, F. I 95, 1; ubi etiam construi possunt öndvarp id quod adversum objicitur, objectaculum, et öndvörp jálks objectacula Odinis, clipei. In compos. blöðvarp, grjótvarp.

VARPA (-aða -at), jacere, mittere, conjicere, id. qu. verpa: ker lét handa hyrtjar | hlynr snarþliga varpað vir liberalis pateram magna vi projecit, Ag. Part. act., auða varpani conjector, dispersor divitiarum, vir liberalis, Nj. 44, 4. Part. pass., vide compos. gullvarpaðr.

VARPAÐR, m., qui jacit, spargit (varpa),

in compos. auðvarpaðr, fleinvarpaðr, þringvarpaðr, sundvarpaðr.

VARPNIR, m., qui jacit, mittit, deriv. a verpa, in compos. hófvarpnir.

VARPR, m. deriv., a verpa, in compos.: dresvarpr, hallvarpr.

VARR, m., custos, defensor (verja), vide vari 3; sec. Cod. Reg. SE. I 268, 1 gegninn, frægr Farþæta mægr bregðr ráð við árna slægivm ragna rein-vari (dat.) at Sínga-teini cordatus, celebris Farboti gnatus consilia struit adversus mirifice callidum pontis caelestis custodem (Heimdalum); varr hreins reinar myrkbaka vægna custos, defensor, princeps gigantum, Rungner gigas, SE. I 280, 2. — 2) forte, vir, id. qu. verr, Hm. 27; dat. s. var, Harbl. 34; Hávam. 75, vide vár 2. — 3) nanus, SE. II 470. 553; Fjölm. 35, vide vari 1.

VARR, adj., providus, circumspectus, cautus: varr vigg lautar lundur vir cautus, F. II 248; enn vari gestr cautus advena, Hávam. 7; sjaldan verðr víti vörum raro culpa accidit cauto, Hávam. 6; varr at vintrausti cautus circa confidentiam in amicis, amicis caute fidem habens, Hávam. 65; varastr við öl, við konor circa pocula, circa feminas cautissimus, Hávam. 133; vör at veri cauta circa maritum (in conjugali fide servanda), Æd. 55. — 2) qui fugit aliquid, abstinet ab aliqua re: cum gen., vamma varr criminum fugax, a vitii abstinens, Sonart. 19. — 3) timidus, timens: varr at vettugi ad nullam rem timidus, nihil timens, Am. 37; varastr við víg pugnatum fugacissimus, imbellissimus, Æd. 13. — 4) Neutr. vart, ut adv., vix, aigre, non: vart höfum orta verri visu vix pejorem cantilenam fudimus, Hiid. 32; ef (ek) hefi höggit vart í svarta skúr nadda borðs hregg-boda si non satis vehementer percussi caput pugnatoris, Fbr. 33, 1 (GhM. II 340); trúið hánum vart ei ne credatis, Isl. II 219, 1; Knúti hefir vegnat vart mala fortuna usus est, Ha. 221; vart búnar, Am. 25, non perfuntorie ornata, i. e. vestitu tristi et funesto, pro earum negotio. — 5) in compos. adj.: flugvarr, grandvarr, lastvarr, ofvarr, óvarr; subst.: alvarr, glauvarr; fem., vide vör.

VÁRR, pron. poss., noster; cum adj. hverr, einn concordat, loco genitivi pronominis substantivi, v. c. skipi hvert várt stýrði quisque nostrum, Am. 96; kvað hvern vrán skyldo falla þveran of annan quemque nostrum, Hh. 63, 1 (F. VI 313, 1); sjám á hitt, hverr snekkjur várr snemat fáim búnar id respiciamus, quis nostrum naves primum comparare queamus (queat), FR. I 350, 3. Confer pronomina possess. okkarr, ykkarr, yðarr.

VARRA, f., id. qu. vara, vör, vörr, f., tractus currentis navis, it. mare: málfeti vorru equus maris, navis, Nj. 103, 5, v. l.; vorru hjalt tuberculus, pomum maris, lapis, saxum, nanna vorru hjalts nympha saxicola, femina gigas, cuxus vegþverrir Thor, SE. I 292, 4.

VARRBÁL, n., flamma maris, aurum (vörr, bál): varrbáls hötuðr osor auri, vir liberalis, Ha. 255, 3.

VARRLÁÐ, n., terra tractus navalis, mare

(vörr, láð): varrláðs fyrðar víri maris, duces navales, imperatores, F. XI 196, 2.

VARRSÍMI, m., vortex navalis, corrente nave excitatus (vörr, simi), SE. I 646. In prosa: stóð tóptin eptir í varrsímanum, ÓT. 87: F. II 178. Sic varsúgr (Lex. B. Hald.) motus aquae, remo excitatus.

VARRSKÍÐ, n., pertica cursoria maris, navis (vörr, skíð): vegr varrskíðs vía navis, mare, varrskíðs vegskorða arbor maris, femina, Korm. 8, 3.

VART, eras, 2. sing. impf. verbi vera esse, Æd. 34; Hund. 1, 34. 35; SE. I 510, 1; et cum suff. þú, vartu, SE. I 640, 2. — 2) vartu coactus es, id., a verða cogi. Skaldh. 6, 45. — 3) vart, neutr. adj. varr, vörr.

VARTA, f., pars aliqua navis, SE. I 584, 2; II 482. 565 (II 625 vortur in plur.); puto, pluteus lateralis navis, id. qu. varða, qu. v. Hinc explico Orkn. 82, 5 (AR. II 217, 2): nú berum rönd með reyndum | raunsnarliga jarli | ört á úrga vörtu | Akrsborg frjásmorgin, i. e. Akrsborg! berum nú frjásmorgin ört rönd á úrga vörtu raunsnarliga með reyndum jarli portamus, Ace, clipeum in madidum pluteum, i. e. latera navis appensis clipeis ornamus, oppidum Acan (Ακαν) velis subeuntes. — 2) in compos. blöðvarta, þjóðvarta (gentium custos, a varða).

VARTARI, m., lorum, quo labia Lokii consula sunt (= þvengr corrigia), SE. I 346; vide Lex. Mythol. p. 501. — 2) piscis aliquis, SE. I 579, 3; II 480. 564. 623. — 3) vartaris (vortaris) videtur esse verissima lectio, Ísl. I 197, gen. a vartarr (vortarr), cum inserto i, forte id. qu. vartari, et Vartaris holt (qs. collis corrigiæ vel piscis) nomen loci.

VÁRU, fuisse, perf. inf. verbi vera esse: leitt hygg leifa brautar lognárúngum váru tædiosum fuisse puto ciris, F. II 315, 4. Váro, id.: hvat hygg þú undir því váro quid eam rem significasse putas? G. S. str. 31.

VÁRUMK, erat mihi (vera, umk; non = var ek): lyst várumk þess lengi diu mihi cupido erat, Am. 73.

VARÐA, f., nomen insulæ, SE. II 492; víggyrdill vörðu cingulum Vardæ, mare, ibid. Puto, insula Halogæ in Norv., hod. Vardö. — 2) pluteus navalis, arcendis fluctibus (a varða defendere), vide formam varta, verða, í. hlyða. Hinc varðelgr.

VARÐA (-aða, -at), id. qu. verja, (ver, varða, varit): 1) cum acc. rei, custodire, tueri, defendere, servare: varða varðir custodias tueri, excubias agere, Fjölsm. 15; götu, er hann varðaði víam, quam obsedit, clausam tenuit transire volentibus, Söll. 1; þú varðar alla vega omnes vias custodis, Skf. 11; varða jörð (með) orðum terram solis verbis defendere, Mg. 31, 10 (F. VI 80, 1); v. foldir, SE. I 626, 1; v. hallir, rúm, virki (tyrir e-m), Mg. 25, 2; Sturl. 2, 40, 1; ÓT. 26, 2 (F. I 123, 2); þá hirð, er skal varða hann satellites, qui eum (regem) defendere debent, i. e. milites prætorianos, SE. I 488, 1; þú

varðar hjörvi hankey Haralds Norvegiann gladio tueris, F. X 341 (sic et restituendum, Mg. 17, 10; F. VI 44, v. l. 5, str. 1). — 2) cum dat. pers. et acc. rei, arcere, prohibere (id. qu. varna): v. handum arcere canes, FR. I 484, 2; megat þeim varða verar eas homines arcere non possunt, FR. I 478, 3; at varða þeim Gunnari prohibitum Gunnarem ac suos, Ghe. 14; varða e-m land (með) brandi aliquem terrâ gladio prohibere, armis prohibere, ne quis fines suos ingrediatur, ÓH. 6; varða e-m kono, Korm. 5, 4; varða signjörðum foldir, SE. I 668, 2; varða fjórum tegum drengja stafn strengreins vörðum proræque navis a 40 viris defendere, Fbr. 22, 2 (Gh. II 294, 1). In prosa, F. VII 42, hvat mundi vealigr þessi varða mér bátina. — 3) impers., varðar refert, interest: mærd þá, er miklu varðar carmen quod magni interest (omnium), G. 8; laun þau, er varðar merka, præmia maxime salutaria, Lb. 50; abool, hugðof þat varða nil iatius interesse opinantur, Am. 5; varði, varðar, at viti svá sus intersit (e re sua esse putet), interest (ejus), ut ita sciat, Hyndl. 16. 17. — 4) Perticæ acti, varðandi, m., custos: v. jarðar dau, Has. 40; defensor, depulsor, v. geira regis depulsor telorum, bellator, F. VI 419; vide compos. lögvarðandi. Part. pass., varðar circumdatus (a varða circumdare, ut verja), vide loptvarðar, saungvarðar.

VARDADR, m., custos (varða), vide compos. hringvarðar, láðvarðar.

VARDELGR, m., alces platei, navis (varða, f. 2, elgr): vegr varðelgr via navis, mare, eldr varðelgr vega ignis maris, aurum, varðelgr elds vegrunnar víri, homines, Lv. 10.

VARÐHALD, n., custodia (vörðr, hald): eiga varðhald á ske barða excubias in nave agere, Orkn. 82, 4 (AR. II 217, 1); setta varðhald fur mann minn impone custodiam ori meo, Plac. 28, ex Ps. Dav. 141, 3. וְיִהְיֶה שְׁמֵרָה לְפִי.

VARÐI, m., meta lapidea: reisa háfan varða (Xenoph. Anab. 4, 7, 25), Orkn. 52 (pros., Ísl. I 28; hodie varða, f., ut Orkn. p. 156).

VARÐIR, f. pl., a vörð, qu. v.

VARÐK, pro varð ek, necesse mihi fuit, impf. verbi verða: varðk svá bíða páska sic mihi pascha exspectare necessum erat, Fsk. 76, 5, sec. recens. B, citatum in Eg. p. 384, nol.

VARÐKER, n., vas custodiens, serrana, receptaculum (varða, ker), ÓH. 186, 4 (F. V 13, 1), ubi legendum et construendum putavi: glyggs varðker receptaculum senti, ær, glyggs varðkers (vel varðkeris, cum i epenthet.) viðbott (pro við Bókn) latus fundus aeris, terra. Vide Skf. V 17-18.

VARÐKUR, f. plur., feminae custodes, i. e. ancillæ (contr. pro varðkonur, a varða custodire), Æd. 33, v. l. pro varðir, suscepta a Raskio in ed. Holm. Sic gríðka pro gríðkona, frænka pro frænðkona.

VARÐR, m., custos, id. qu. vörðr: v.

nriptar *custos novercae* (*Astridæ reginæ*), *Mg.* 10, 1; v. kjalar vagna *custos navium*, *vör*, *F. VI* 78, v. l. 6. Vide haugvarðr.

VARÐRÚN, *f.*, *femina gigas*, *SE.* I 553, 1; II 472. 555 (II 616 *prave varðrúm*); varðrúnar vigg *equus gigantidis, lupus*, lituðr hramma aldins, ótams varðrúnar viggs *qui unguis vetusti, feri lupi tingit, praliator*, *bellator*, *F. VI* 417, 2.

VARÐSLA, *f.*, *custodia, custodis officium* (varða), *Fjölsm.* 17. *Pros.*, *cautio, fidejussio*, gánga í vörðslor fyrir e-n *fidejúbere pro aliquo*, *Ísl.* II 135, v. l. 12, a varða *fidejúbere*, *Sturl.* 7, 20 (Snorri lét þat uppi, ef hann fengi honum handsalamenn, þá er varða vildu, at hann teki þar við jafnmiklo fæ at vori).

VAS, *erat*, *id. qu. var*, *impf. verbi vera esse*, *Mg.* 36, 1 (*F. VI* 90, 2); *vide et vasa, vasak*.

VAS, *n.*, *Gha.* 4, *pulo significare rapidum cursum, et distinguendum esse a sequenti vás*: södduldyr of vanið vasi equi rapido *curso nimium advelti*; a vasa *ruere, currere, vide vasadr et vösuandr, nec non vösuandr*.

VÁS, *n.*, *labor gravis, in primis cum quis humidi frigidique cæli aut maris injurias patitur in itineribus terrestribus aut maritimis*, *ÓH.* 70, 2 (*AR.* I 304, 2); 92, 14 (*F. IV* 135, 2; 190, 1); *Mg.* 34, 11 (*F. VI* 89, 1); *Ók.* 9, 3 (*F. VI* 448, 1); *Orkn.* 79, 2; samr vása ad odores *perferendos paratus*, *SE.* I 688, 2. — 2) *calamitas, valda vási, de incendio*, *Mg.* 34, 8 (*F. VI* 88, 1); *Am.* 58 *legendum videtur gjalda vása (non vás) calamitatem pati, nam FR.* I 218 *ita h. l. exprimit: kveðz illt hljóta af úfríði þeirra (hoc est, vesall læz vigs þeirra), ok vása at gjalda (i. e. ok gjalda vása at o: úfríðinum). Vide vos.*

VASA, *non fuit* (*vas = var*), *legendum Lb.* 16.

VÁSAUDIGR, *adj.*, *in sustinendis laboribus maritimis felix* (*vás, auðigr*), *F. VII* 77, 2.

VASADR, *m.*, *Vasadrus, pater Vindloni (Vindvali), avus hiemis, SE.* I 82. *Propr. grassator, subst. verb. a vasa ultro citroque currere, it. ruere, conf. vösuandr, it. Lex. Mythol. p. 817, not.*

VÁSBÚÐ, *f.*, *labor maritimus, mansio uda et frigida* (*vás, búð*): víglundur gat víða *vásbúð*, *Eb.* 40, 4 (*AA.* 236).

VÁSFARIR, *f. pl.*, *laboriosæ profectiones, cæli marisque injuriis obnoxia* (*vás, fúr*): traubr *vásfara*, *Korm.* 19, 4; vanr *vásfórum*, *F. VII* 59, 1; 349, 3. *Præterea in prosa occurrunr compos.: vasklæði, ÓT. c. 33* (*F. I* 149), *váverk, Eb.* 50.

VASK, *eram* (*vas, ek*), *Mg.* 9, 6 (*F. V* 123, 2); *Orkn.* 11, 1.

VASKA (-aða, -at), *lavare* (*vatn*): brim vaskar glóðum flóðs *æstus aurum* (*aurata navium rostra*) *lavat*, *SE.* I 494, 3. *Pros.*, *Ísl.* II 334: biðr konu lúka verki sinu ok vaska honum betr; *Hítid. msc. c. 34*: kvað því (o: höfðinu) þá ekki minni þörf at vaskaz, en hinu, er hon þó ádr. *Vaskaði ek þann (o: árar stofn) hunc remum lavi, remigando madefeci, GhM.* II 110, not.

VÁSKAPADR, *adj.*, *formæ miræ et in-solitæ, informis, deformis* (*vá, skapa*), *Hymk.* 9.

VÁSKEYTTR, *adj.*, *inconstans, levis* (*vá, skeyttr*): *váskeytt er far flasu levis est immodestæ femina gressus, Grett.* 80, 1. *Pros.*, *Gþl. p. 61*: *váskeytt er annara vinátta instabilis. Sic in sermone hodierno, vonkeytt veðr cæli status variabilis, instabilis* (*audió* 3. *Aug.* 1840).

VÁSÖFLIGR, *adj.*, *in laboribus maritimis perferendis strenuus* (*vás, öfligr*), *Si.* 3, 2.

VAST, *pessimum, pessime* (= *verst*), *Káldh.* 7, 64.

VÁSTÍGR, *m.*, *via infelix* (*vá, stigr*), *dira*, *Hm.* 16.

VASTU, *fuisi* (*vas, þú*) = *vartu, impf. v. vera, SE.* II 496, 1.

VATN, *n.*, *aqua; gen. sing. interdum vats* (*ut Hávam.* 4) *pro vatas, sec. pronuntiationem* (*quæ hodie est = vasa*), *Hávam.* 4; *Korm.* 19, 8; *Lv.* 20; *Gþ.* 9. 10. 11. — 2) *aqua lustralis: ausa e-n vatni aqua lustrare quem, Rm.* 8. 18. 31; *Hávam.* 161; *lauga vatn aqua balnearum, Söll.* 50. — 3) *lacrimæ: halda vatni lacrimas continere, Hh.* 28 (*pros. Sturl.* 5, 23; *FR.* II 423). — 4) *mare, in sing., SE.* I 575, 1; II 479. 563. 622; *Hh.* 18. 22; *ÓT.* 40, 1; *Ha.* 228, 1; 291, 1; *SE.* II 496, 1. — 5) *vötn, plur., flumina, fluviis, Grm.* 26; *heilög vötn, Hund.* 1, 1; *fjalla vötn, Söll.* 45; *vötn stöðvaði cursus fluminum sistebatur, Söll.* 50.

VATNDRAGI, *m.*, *aquator, aquarius* (*vatn, dragi a draga; Dan. Vanddrager*); *dat. plur., vatndrögum, FR.* III 21, 2 (*vatnmaðr, id., Dan. Vandmand: ☉ i vatnmanni, Lex. Mythol. p. 1059*).

VATNÆRINN, *adj.*, *abunde multus* (*vatn, ærinn, qs. aquæ instar copiosus, vide Hkr. T. VI et Félag. IV 297*): *vatnærin vitni plurima testimonia, Mg.* 9, 6 (*F. V* 123, 2).

VÂTR, *n.*, *aqua, id. qu. vatn* (*r = n, ut in døgr = døgn*), *Angl. water: i vâtri Jórdanar in aqua Jordanis, Si.* 10, 2 (*Cod. Fris. col. 243, 18*); *F. VII* 92, ubi pro Jórdani *legendum Jórdanar. Confer formam vottr.*

VÂTR, *adj.*, *humidus, madidus, F. III* 27, 1; *vâta brá humidam palpebram, humentes oculos, GS. str.* 31; *i vâtom byr vento udo, uda in tempestate, F. VII* 340, 2. *Vide hamvâtr.*

VATT, *impf. ind. act. verbi vinda, qu. v.*

VÂTT, 2. s. *impf. ind. act. verbi vega pugnare, interficere: vâtt occidisti, Am.* 76; *vâttu, id., addito þú, pugnasti, F. VI* 140, 2.

VÂTTA (-aða, -at), *testari: absol., G.* 6; *Gd.* 18. 34. 57; *cum acc., vâtta verð cænam testari, i. e. ostendere se satis comedisse, Eg.* 74, 2; *v. sæmd honorem sibi præstitum testari, SE.* I 636, 3; *v. mátt ok góðan vilja probare, exhibere, ostendere, Gd.* 65. *Part. vâttandi, vide hljómvâttandi.*

VATTI, *m.*, *notante G. Magnæo* (*Eg. pag.* 704, not. e), *lectio Cod. Worm. in recensu nominum maris, pro quo Cod. Reg. et omnia*

fragmenta habent vatn, ut adeo forma vatti dubia sit.

VATTR, *m., genius tutelaris, tutor, Cod. Worm. SE. I 280, v. l. 14, conf. vattr, f., quod masc. est in meinvattr.*

VATTR, *f., id. qu. vattr: vest vattr pessimum monstrum, Ed. Löv.*

VÄTTR, *m., testis: vättr guðslaga doctor religionis, episcopus, Ag. — 2) martyr: dýrðar v. martyr gloriosus, G. 59; Plac. 26; v. guða, id., Gd. 29.*

VATZ, *gen. sing. a nom. vatn, qu. v.*

VAVADR, *m., Odin, id. qu. Vafadr: v. guingnis deus hastæ, puginator, SE. II 134, 2. Vide compos. ðrvavadr.*

VAVODR, *m., ventus, Alm. 21.*

VAX, *n., cera, ÓT. 36 (F. XI 42).*

VAXA (*vex, ðx et vóx, vaxit*), *crescere: aktrar vaxa agri fruges ferunt, Vsp. 55; dagar vóxu dics crescebant, Lil. 10; v. i kröptum viribus augeri, Gd. 8; adolescere, Hund. 1, 9; ðxum i lundri in luco adolevisimus, Am. 68; v. upp, id., Rm. 39; hrið ðx pugna exarsit, F. II 316, 2; hatr vex odium gliscit, Hávam. 156; vex hverr af gengi quisque comitatu crescit, SE. I 636, 2; sic exprimit A. 12 gúfgaz hverr af gengi comites proficiscentem spectabilem reddunt; obsitum esse: vaxa hrisi ok há gyasi, Grm. 17; Hávam. 121. Part. act., vaxandi vâgr intumescens pelagus, Hávam. 85; pers. vaxinn qui excrevit, Vsp. 29; vera vaxinn crevisse, adolevisse, Sonart. 11, de materia, semine, indole. In compositis: færvaxinn, harðvaxinn, ítrvaxinn, ljót vaxinn, þjokkvaxinn, þunnvaxinn.*

VAXATTU, *ne creveris, imper. cum neg., a vaxa, SE. I 286, 1.*

VAXTR, *m., frumentum, Alm. 33; id. qu. vöitr incrementum, ávöxtr fructus, a vaxa.*

VAD, *n., vadum amnis: Vimrar vad, SE. I 258, 4. — 2) amnis, SE. I 578, v. l. 7, Wchart., vide vöð. — 3) insula quædam: Hveðn, Vad, Hising, Friðnar, SE. II 491, 3. Ignota etiam Munchio.*

VAD, *f., id. qu. vöð, textum, textile, pannus, tela: bjó til vadar (gen. sing.) tractabat lanam, unde telam texeret, præparavit lanam in pannum, Rm. 16. — b) vestis, velamen corporis, in plur. vâðir, -um, -a, Hávam. 3. 41. 49; Bk. 2, 46; hafleygjjar hlín, sú er berr vâðir femina, quæ vestes fert, i. e. pulcris vestibus ornata, Eb. 40, 3 (AA. 235), unde vadker, n., vestiarius, FR. II 34; vâðir Vafadar, Hêðins, Hôgna, Regins lorica, Hg. 33, 5; ÓT. 28, 1; SE. I 460, 1; G. 45; vâðir heidíngja velamen lupi, pellis lupina, Ghe. 8, ut serkr hrisgrimmis. — c) velum navis, in sing. et plur.: greiða náir glygg vâð ventus velum explicat, SE. I 694, 1; vindr réttr vâðir bendir ventus expandit vela, SE. I 630, 1; vâð blæs velum inflatum est vento, F. XI 187, 1; hrið féll i bug vâða procella incidit in sinus velorum, F. I 176, 2. — d) plur., folles pellibus facti: vâðir kveðja Vidda bróður folles compellant (suscitant) ignem, Eg. 30. — e) vide composita: hervâðir, kvennvâðir.*

VADA, *deriv. a verbo vada, vide vervada.*

— 2) *id. qu. vana, term. = vanr, expert, vide striðvada.*

VADA (*veð, ðð et vöð, vaðit*), *vadare: a) transit. cum acc., amnes, fluvios pedibus transire, Vsp. 35; Grm. 21. 29; H. lat. 5; ððum mjöll per nives pedibus transivimus, F. V 180; vær höfum vadaar leirur loca limosa pertransivimus, Orkn. 51; vetliði rastar (navis) ðð fjarðlinna fannir (undas), SE. I 442, 2. — b) intrans., v. i vasi in aqua vadare (versari), de pisce, Sk. 2, 2; v. i Jötna garða, SE. I 286, 1; ramu ðð i valblóði corvus in casorum sanguine vadabat, Krm. 2; hinc — c) madere: harð ðða i blóði sanguine natabant naves, ÓH. 187, 3; benkneif ðð i blóði telum sanguine maduð, F. III 9, 2. — 2) celeriter ferri, currere, ruere: þars þú at vigi veðr in prælium tendis, Sk. 2. 24; vaðit hefir þú at vigi furenter necem adgressa es, Am. 90; v. i fólk in aciem ruere, Nj. 158, 4; ðð fram með ðxi grassatus est, furenter processit, Mg. 29, 1; eiaandi uðr veðr undan unda ruens prævolvitur, RS. 13; fleinn veðr i fólk, Hávam. 153; ve vâða arma ruunt, Nj. 158, 6; de vezillo: stöng, merki ðð, ÓH. 48, 1; 238, 3; 240, 3; de occidente v. oriente sole, SE. I 330, 2; láta gullskálar, skíran málm vâða facere grassari, i. e. effuse distribuere, Ghe. 10. 41. — 3) veðr, SE. I 406, v. l. 1; Eg. 30, vide omni locis separatim.*

VADGELMIR, *m., vadum antiquum, amnis antiquus (vad, gelmir, a gamall, ut hvergelmir lebes antiquus), unus fluviorum infernalium, per quos homines scelerati vadunt (sec. Vsp. 35), Sk. 2, 4.*

VADÍ, *deriv. a vada, qui transgreditur, vide compos. marvadi.*

VÁÐI, *m., periculum, noxa, id. qu. vödi: fá vâða venire in periculum, Hk. 12, 2; stýra til vâða incurrere in peric., ÓH. 129. Metaph., vâði randar noxa clipei, gladius. HR. 31; ið. adversarius, hostis: orms v. intersector Serpentis, Thor, eiða orms vâða mater Thoris, terra, SE. I 602, 1; vitnis v. hostis Lupi (Feneris), Odin, vingerð vitnis vâða poësis, SE. I 612, 1; lindar v. noxa tilia, ignis, Fm. 43.*

VADILLI, *vide compos. ágrvâðill, geirvâðill.*

VADINN, *perf. part. act. verb. vada, qui ivit: vâðin i þyðhöllu ingressa aulam, Ghe. 30. — 2) id. qu. vaninn, part. pass. verb. venja privare = vana: vâðin at vilja gaudio spoliata, tristis, masta, Bk. 2, 54; Hm. 4, conf. venja signif. 2.*

VADR, *m., funis piscatorius, linea, SE. I 252, 3; gera sér vad lineam sibi adornare, Hymk. 21. Vadr describitur in Stromii Descript. Sunnmor. I 436, Tab. III fig. 8.*

VE, *part. neg. id. qu. ú neg., vide vesall, vesvell, vesöld, it. veliför.*

VE, *n., gen. ves, vesa, declinatur in sing. ut trê, in plur. ut land, sc. ve, veum, vea. — 1) locus, ubi quis se continet, domicilium, regio; in sing. non occurrit, puto, nisi in voce compos. útve: ðill gíngunga ve (knattu brinna) loca patentia, vastum inane, de œre, id. qu. mána vegr, upphiminn, SE. I 278, 2*

(*conf. ibid.* 278, 1. 280, 2); ve gránsærks mána domicilium lunæ, cælum, Glens beðja veðr í ve gránsærks mána sol progreditur in cælum, oritur, *SE. I* 330, 2; byggja ve goða habitare sedes ac domicilia deorum, *Vafþr. 51* (*SE. I* 202, 1), *id. qu.* ráða eignom goða (*Vafþr. 50*); (ðill) Vandils ve, nomen regionis, *Hund. 2*, 33; valda veum domiciliis præesse, *Grm. 13*, *conf. vefþreygr. Metaph.*, frá minum veum a meis domiciliis, *i. e. pro ea copia, facultate, potestate, quæ mihi est, Æd. 52*, *conf.*: satt er, at seggir áttu seims ágirni heima, et Dropl. maj. *msc. c. 11*, mun Tordlífi jafnan heima þat er illt er. — 2) locus sacrosanctus, fanum, tantum in plur.: ðill ve banda omnia deorum loca sacrosancta, *fana, ÓT. 16*, 2, cui jungitur hofs lönd; byggja ve hapta fana restaurare, *ÓT. 16*, 3; þyrma veum fanis parcere, *Hg. 33*, 18, cui oppositur granda veum fana et sacra violare, *Fsk. 37*, 4, de Gunnildæ filii: hér má þat heyra, at synir Eiríks brutu niðr blótin, quum præcesserit: Bygðir lönd (en lunda | læk orð á því forðum) | Gamla kind, sú er granda | (gunnberða) veum þorði. Sed granda ve sancta jura violare, *Eg. 58*, 2 (*Synt. Bapt. p. 58*). In prosa junguntur ve et gríðastáðir loca sancta et asyla, *SE. I* 114; vega í veum pacem sacrosanctam cæde violare (vel, cædem patrare in loco sacrosancto; præcedit: þar var hofshelgi religio faní), *Eg. p. 259*; ve-ðönd paos sacrosanctæ (v. loci sacrosancti) vincula, funes (snæri) quibus locus iudicii circumdatus fuit, *Eg. p. 340. 350* (*Græc. περιστοιχίζω, περιστοιχίζωμα*); hann var blótmaðr mikill, af því var hann Veggir kalladr, *Sturl. 1*, 3. *instit.*; adde *Ísl. I* 141. v. l. 3, ubi est forma Vie-.

VE, n., deus, numen; in plur., m., vear, -um, -a. — 1) sing., gen. ves et vess: heilag-ve et sanctus deus, Odín, til heilags vess, *Hyndl. 1*; alda ve numen hominum, Odín, jarðar alda ves terræ Odinis, *Asgærdus et regiones Asianæ, Hávam. 108*, quo loco alda ve (sec. ve præced. 1.) vertitur „populorum habitacula”. terra ab hominibus inhabitata (oppos. Útve, alias Útgærdar gigantum, habitacula in circulo montano, oceanum extrinsecus cingente), et alda ves jarðar terræ mortalibus habitabiles. Hildar ve numen belli, Odín, hlýr hildar vez tabula Odinis, clipeus, *SE. I* 306, 1 (*Lex. Mythol. 883*); vægja ve numen gladiatorum, præliator, princeps bellicosus, vald vægja vess potestas principis (dynastæ), *Hg. 16*, quem locum J. Olavius aliter accepit, vide vægir. — 2) plur. vear (*conf. veI*) dii, *Hýmkr. 39*; vea fjörðr liquor deorum, nullum poeticum, pœsis (ut dña fjörðr), harbarðr vea fjærðar deus pœseos, poeta, *Nj. 103*, 3 (*conf. F. II* 203, 3), aliter acceptum a Jonsonio, *Vers. Lat. Njalæ p. 352—4*.

VE, n. plur., signa, vexilla, vel clipeus vexilli loco adhibitus; scribitur vee, *F. I* 175, 3, = vje, *F. VI* 409, 1, v. l. 2; occurrit tantum in nom. et acc.: gyld vee aurea, *F. I* 175, 3; gullsett ve aurata, *Ha. 232*, 1; gullmörkut ve, *Fsk. 123*, 3; veðrblásin ve, *F. VII* 345, 6; ve vígra manna signa belli-

cosorum virorum, *Nj. 158*, 6, ubi ve arma vertitur; ve gnetta, blása, skjálfa, geysa, ríða, vaða, *Ha. 232*, 1; Ód. 6; *HR. 42*; *SE. I* 664, 2; *F. I* 175, 3; *VI* 409, 1; reisa, knýja ve efferre, proferre signa, *Scerr. 106*; *Orka. 13*, 2.

VEAR, m. pl., dii, vide ve, n., deus, 2.

VEBOGI, m., nomen fictum, *Söll. 16*, qd. sancta jura detorquens, violans (ve, bogi a beygja).

VEBRAUT, f., area loci sacri, locus sacer, aut sanum ædi sacræ instruendæ, aut locus sacris vinculis (veðnd, vide sub ve) circumdatus, locus comitialis sacrosanctus (ve. braut): hilmir vebrautar tutor fani, sacri loci, rez, *H. 9*, 1; nökkvi vebrautar ædes sacra, templum (ut tóptar nökkvi domus), mætir vebrautar nökkva studiosus cultor templi, rez, (ut vestalls vörðr), *H. 9*, 2 (*SE. I* 494, 2).

VEDÍS, f., nymphe sacra, antiistita fani (= hofgyðja): vedis vella nymphe auri, femina, *Grett. 49*, 5, v. l.

VEE, id., qu. ve, vexilla, signa, vide ve, n. plur.

VEELFJÖRÐR, vide vélfjörðr.

VEEY, f., nomen insulæ, *SE. II* 492, insularum, quæ ostium sinus Thrandhemici præjacent, extrema, hodie Vejen, vide et *F. XII* (*Hod. Vedð in Romsdalia, Munch*).

VEFA (vef; vaf, vóf, óf; oft), texere: vaf vef telam texebat, *FR. I* 469, 2 (unde 1. pers. imperf. vafk, *F. XI* 49); 3. pl. impf. vófu, *FR. II* 202, 1; bækr, ofnar völundum stragula ab artificibus contexta, *Hm. 6* (pros., salr, ofinn ormahryggjum, *SE. I* 200); acc. sing. part. pass. ofnan pro ofnum, *FR. I* 279, 3, ubi serk, ofnan or hársima inducium e pilis textum. *Metaph.*, de turbine, undas maris conglomerante: fjallagreg rokur teygðu ok ófu Ægis dætr (*Cod. Reg.*) ducebant et contexebant, *SE. I* 324, 3.

VEFGEFN, f., nymphe telæ, femina (vefr, gefn), *Mg. 33*, 2 (*F. VI* 82, 2).

VEFJA (vef, vafða, vafst), implicare, revincire, involvere, circumvincire, circumvolvère: vafði svein silki puerum fasciis bombycinis involvit, *Rm. 31*; de runis: þær um vindr, þær um vefr eos implicas, eos involvis, *Bk. 1*, 12; ek hef vafðan mik í afgerðum peccatis me implicus, *Has. 16*; hefir ek allzkonar illum | afgerðum mik vafðan, *id.*, *Mk. 23*. Part. pass., vafðr (vafðr), vafinn: gjallar vönd, gulli vafðan gladium, auro revinctum, auro bracteatum, inauratum, *Mg 9*, 1 (*F. V* 121, 2); hrotta, gulli vafðan, *id.*, *F. VI* 385, 1; gaf mér gullit vafða spiram auri, *i. e. annulum aureum vel armillam, F. VI* 386, 2. In compos. silfrvaðan. — 2) vafpi, *SE. I* 678, 2, vide vafsa.

VEFNISTING, f., sutura telæ, textum, tegmen telæ confectum (vefr, nisting): plur. vefnistingar vela navium, snæro upp við tré vefnistingom vela in malos subduzerunt, *Hund. 1*, 24.

VEFR, m., tela: vefa vef texere telam, *FR. I* 469, 2. — 2) velum navis: vefr rekr snekkjur á haf velum celoces in altum pro-

vehit, rapit, SE. I 630, 1; dat. sing. vef, skeið und breiðum vef navis sub lato velo, lato velo instructa, Hh. 18 (F. VI 173; AR. II 60). Plur. vefir: elreki bless þrútna vefi ventus turgida vela inflat, F. VII 357; stordar galli keyrði vefi á stag ventus vela in rudentes rejecit, F. VII 51, 1; metaph., vefir darráðar velum bellonæ, clipeus, vexillum, Höfuðl. 5. In compositis: fjargvefr, guðvefr, sigrvefr.

VEFSNIR, m., nomen sinús maris, SE. II 493. Videtur esse sinus in meridiana parte præfecturæ Helgelandisfogderi in Norvegia, prope insulam Vigten ad boream, ad quem sita est villa Vefsen, et in quem amnis Vefsenelvf influit, conf. Eg. 7. 14. Hodie sinus Vefsenfjord in Halogia (Munch).

VEFTR, m., subtemen (vefa): fulla vef vefi telam (stamen) subtemine complere, Nj. 158, 1.

VEG, apocop. pro veqr, 3. s. præv. ind. act. verbi vega pugnare, SE. I 196, 2.

VEGA (veg; vâ, vo; vegit), tollere, vehere, ferre, portare: v. á bál in rogam tollere, rogo imponere, Veglk. 15, id. qu. bera á bál, ibid. 16 (sic Grág. vega braut heyr femum avohere; Sv. 16 sub fin.: Eigi laug ok, þótt ek segða hann veginn (cæsum), því þat er sagt vegit, sem reidt er); v. at velli per solum vehere, i. e. secum portare, Hávam. 11, id. qu. bera brauto at ferre per viam, ibid. 10; vågom or skógi þanns vildom sýknan e silva vezimus, i. e. ab exilio liberavimus, Am. 97; þrimr verum vegin at húsi domum ad tres maritos vecta, ducta, i. e. ter nupta, Gho. 10. — b) intrans., cedere, evadere, evenire, ut reida: hvern veg at vegi quorsum enasurum sit, Bk. 1, 37 (= hvernig reida mundi, Hkr. Sig. Jorsalaf. pag. 273). — c) vegaz, reflex., librare se, vibrare se, sponte vibrari, de gladio: sverð, er sjálfst mun vegaz, Skf. 8. 9. 2) ponderare, pensare, pondus rei trutiná examine: vega öll mál í skálum omnia negotia lancibus pensare; i. e. ex æquo discernere et judicare, Hh. 73, 5 (F. VI 332, 2). — b) intrans., pendere, tantum ponderis habere: hvert hagi vâ eyri (acc.) quisque globulus grandineus pendebat unciam, F. I 175, 3. — c) aestimare: Mikáll vegr þat, er misgert þikkir, ok allt hit góða, SE. I 320, 3 (conf. Nj. 101 sub fin.). — 3) pugnare, dimicare (propr. ensem vibrare), frequenti usu: a) absolute, Hávam. 71. 127; Skf. 24; Harbl. 15; Æd. 15. 47. 65; Fm. VII 30; Sk. 2, 18; F. VI 82, 2; ÓH. 186, 2 (F. V 12, 2); Eg. 67, 4. — b) vegaz, recipr., inter se dimicare, configere, Æd. 18. — c) cum præpos.: vega at e-m ensem vibrare adversus aliquem, i. e. petere quem gladio, intentare cui gladium (telum), pugnando adgredi quem, Vsp. 49; FR. I 240; Korm. 5, 3; Grm. 23 (sec. Cod. Reg.); vega með vitni cum lupo, adversus lupum pugnare, SE. I 130, 1 (Cod. Reg.); vega við úlf, id., Vsp. 48. 50; Æd. 59. — d) cum acc., pugnando gerere, patrare, efficere, comparare quid: vega víg eodem facere, þá var víg vegit tum eades facta est, Og. 16; v. sigr

obtinere, consequi victoriam, victoria in prælio potiri, Fm. 23; Mg. 31, 8 (F. VI 79, 2); Hh. 85 (F. VI 404, 2); v. gaga, id., SE. I 254, 3; vo sigr á Vindum victoriam ex Vendis reportavit, FR. II 271, sed vâ sigr af Vindum, id., FR. II 547, 1; vega land, jörðu terram armis subigere, ÓT. 57, 1 (F. I 224); F. VI 140, 2; vega jörð or hendi sér rus pugnando (eade patrata) amittere, Vigagl. 26, 1; vattu nafn sverði pugnando nobile nomen adeptus es, F. XI 195, 1. Et absol.: vega til landa terras armis expugnare, Rm. 34; ÓH. 23, 2 (F. III 31; IV 63, 1); Mg. 34, 3 (F. VI 85, 1); Gramr vâ til menja Gramus (Halodani Prisci filius, SE. I 516) pugnando aurum adquisiði, Hg. 16. Hinc part. pass. veginn arfr hæreditas, eade possessoris comparata, SE. II 198, 1 (NgD. p. 61, 2), ut dáinn arfr hæreditas, morte possessoris vacua. — e) interficere: v. man, Vigagl. 21, 1; hvat fylkir vâ quid (quantum hominum numerum) rex occiderit, Höfuðl. 3; et absol., eadem patrare, Vsp. 31; Veglk. 16. Part. act. vegandi percussor, interfector, Gk. 2, 4; v. Hringnis, Geirröðar, þrivalda Thor, SE. I 252; metaph., vegandi hadds (hodd) distributor auri, vir liberalis, Ad. 23, conf. myrðir, særir. Part. pass. veginn ictus, percussus, letali plaga affectus, Söll. 6; blóð vegna (i. e. veginna) seggja sanguis cæcorum hominum, Vigagl. 21, 3.

VEGARR, m., gladius (qs. percussor, a vega 3 e), SE. II 559 (vegarr, id., II 476), id. qu. veigarr.

VEGBERG, vide veggberg.

VEGBJARTR, m., equus (vegr, bjart: qs. splendidus in via), SE. II 487. 571.

VEGDRASIL, m., nanus vel genius, Fjölm. 35, vide Lex. Mythol. 816.

VEGDRAUPNIR, m., equus (vegr, draupa-ir), SE. II 487. 571.

VEGFRÓÐR, adj., gloriosus (vegr honor, fróðr), epith. dei, Lo. 8.

VEGG, Sturl. 7, 43, 1, legendum vigg, gen. a vigg, sec. v. l.

VEGGBERG, n., rupes prærupta (vegr, berg): fyrir steindurum veggbergs ante saxa ostia præruptarum rupium, Vsp. 46; SE. I 194, 1 (vegbergs). Membr. 541 Vsp. veggbergs.

VEGGBERGR, m., incola prædii Veggir, in ripa annis Heita in tribu Thveraensi in Islandia (Isl. I 69), Isl. II 366.

VEGGHUNDH, vide veggundur.

VEGGJADR, adj., deriv. a vegr 2, vide bjartveggjadr. Hinc neutr. veggjat (a vegg cuneus), in poësi, strophæ, cujus versibus paribus una syllaba intercalatur, SE. I 641. 2.

VEGGR, m., nanus. membr. 541 Vsp. 11; it. ed. Holm. Vide veigr.

VEGGR, m., paries domus, it. tabulatum, quo paries lapideus vel cæspilitius contegitur, vestitur (veggþil, þil): gen. sing. veggæ at veggjar, veggja vigg jumentum parietum, domus, veggja vigg Geirröðar domus Geirroði gigantis, SE. I 290, 1; v. heila tabulatum cerebri, oranium, calca, caput, Esp. Arb. 194; v. orrosto, smokongu, Óðins tabulatum pugna.

piratarum, Odinis, clipeus, SR. I 420; II 428. 512; v. Hédins tabulatum Hedinis, clipeus, ullar Hédins veggjar pugnatores, viri, ÓT. 18, 2 (F. I 94, 2); v. Hildar tabulatum bellonæ, clipeus, hregg Hildar veggis procella clipei, pugna, Hildar veggis hreggirdir pugnatores, viri, SE. I 424, 2 (Grett. 77, 2); v. viggjar tabulatum navis, clipeus, veðr viggjar veggis tempestas clipei, pugna, viggjar veggis veðreggjandi pugnator, vir, F. XI 138, 4, vide SkI. XI 124-5. — 2) pluteus navis, avertendis fluctibus a latere irruentibus: veðr blæs vegg um tiggja, F. VII 66; hinc veggir hyggju knarrar plutei navis mentalis (peccatoris), lorica, HR. 74, ubi: Hyggju knarrar harða veggi | hjuggu averðum vísa ferðir reggi satellites duras loricas ensibus dissecuerunt. Vide et compos. hjartveggjadr. — 3) in compositis: blávegg, eikivegg, sólkvegg, göðvegg, gunnvegg, hnitvegg.

VEGGRIMMR, *adj.*, ÓT. 25, *id. qu. vigggrimmr, qu. v. (Membr. E, F. I 125 et Fsk. habent vegggrimmr).*

VEGGUNDR, *m.*, *canis (animal) plutei, navis, per eclipsis tou h, id. qu. veggundur (vegg 2, hundr): veðrlostinn veggund navem tempestate afflicta, RS. 1.*

VEGHRÓSINN, *adj.*, *i. e. vegrhrosinn, honore glorians, gloriosus, augustus (vegr, hrósin), SE. I 604, 1.*

VÆGI, *n.*, *pondus, derio. a væg (vega), vide Gloss. F. XII, in compos. loptvægi (jafnvægi, n., pros., æquum pondus, æquilibrium ÓH. c. 151; F. IV 336; adj., vægar skálar lances mobiles, Sk. 643; jafnvægar skálar quæ in æquilibrio sunt, ibid. 644. 5. 6.)*

VEGILÁTR, *adj.*, *cum i epenh., id. qu. veglár honoris et decoris studiosus; i. ezimius, egregius: vegilát gipt ezimia fortuna, Ha. 25, 3, v. l. pro vegi valit.*

VEGINN, *adj.*, *id. qu. væginn, connivens, indulgens, facilis (vægja), Mg. 17, 10 (F. VI 44, not. 5, str. 1).*

VÆGINN, *adj.*, *indulgens, connivens, facile ignoscens, qui cedit alii (vægja), Gd. 9; Hugsm. 34, 6. In compos. óvægin.*

VEGIR, *m.*, *gladius (vega), SE. I 565, 1 (Wehart.); vegi, m., id., SE. II 559, id. qu. vegarr. Vide vægir 1. — 2) mare, id. qu. vágir, SE. I 574, 2; II 562; vide vægir 2.*

VÆGIR, *m.*, *gladius (vega), SE. I 565, 1; II 619 (vægi, m., id., II 476), vide vægir 1: vægja veitir oblator, præbitor, dator gladiorum, vir, Hítid. 17, 4; vægja ve numen gladiorum, pugnator, princeps, de dynasta Sigurdo Ladensi, Hg. 16. J. Olavius h. l. vægja accepti pro veggja, gen. pl. a vegg paries, vess vægir (veggir) sacri parietes, fanum, valdr vess vægja antistes fani. — 2) mare, ut vegir 2, SE. II 479. 622.*

VÆGJA (-i, -ða, -t), *parcere (vægr), cum dat.:* veðr vægðit vendi tempestas non pepercit malo, Mg. 1, 6. *Absol.:* gerðit vatn vægja nihil aqua temperabat, nulli rei pepercit, nihil de rapiditate sua detrahebat, Am. 24. — b) *cedere, absol., Am. 37. 99; F. II 305; Nj. 79; v. fyrir, id., F. II 182; vægjaz við, id., ÓT. 125 (F. II 319, 2); pros. F. VII 25.*

VEGJALESTIR, *m.*, *gladius (forte, gladius adterens, violans; vögir, lestir), SE. I 566, 1 (Wehart.) et II 560 (ubi tantum cernuntur eggia læ. ir); II 620 veggjalestir; II 476 veggjalestir. Vide mox:*

VÆGJALESTIR, *m.*, *gladius, SE. I 566, 1 (Cod. Reg.).*

VEGLAUSS, *adj.*, *honoris expers (vegr, lausa), Lb. 28, de malis et sceleratis hominibus, conf. óvegs menn, Has. 39, et tírarlauss.*

VEGLIGR, *adj.*, *splendidus, augustus, decorus, pulcher (vegr): vífa hina vegliga decoræ femina, Am. 54; vísa grein sýndis veglig regis progenies splendidu apparuit, Ha. 25, 1; vegligr ángstríðir, de Christo, Has. 21; veglig flaut splendida naves, Ha. 293, 1; vegligt líð pulchrum carmen, Nj. 44, 2. 3; veglig orð, Gd. 3.*

VEGLJÓMI, *m.*, *fulgor splendidus (vegr, ljómi): brims vegljómi splendidus fulgor æstis (maris), aurum, ljós brims vegljóma lumina splendidi fulgoris marini, splendor auri, Ha. 319, 1, vide valdrós.*

VEGLYNDR, *adj.*, *honoris et gloriæ studiosus (vegr, lyndr); gloriosus, augustus: de deo, Has. 63; de rege (divo), Ód. 1.*

VEGMÆTI, *n. pl.*, *res pretiosæ (vegr, mæti): gætir vegmæta custos, possessor rerum pretiosarum, rex, princeps, Ha. 321, 1.*

VEGMIKILL, *adj.*, *gloriosus (vegr, mikill): compar. vegmeiri frami major gloria, F. IV 13, 1.*

VEGMILDR, *adj.*, *gloriosus (vegr, mildr): de rege, Rekst. 2 (F. I 100); Sturl. 8, 5, 1.*

VEGNA, *contr. pro veginna, per eclipsis syllabæ in, gen. pl. perf. part. pass. verbi vega cædere: blóð vegna seggja sanguis cæsorum hominum, Vigagl 21, 3. Sic. pros., sex tygir marka vegna sex decades librarum ponderatarum, F. VII 129, a vega ponderare.*

VEGNA (-ar, -aði, -at), *impers., cum dat., bene vel male valere, bona vel mala fortuna uti: vait hefir Knúti vognat Knutus sinistra fortuna usus est, male rem gessit, Ha. 221.*

VEGNBRÁÐIR, *f. pl.*, *Fjölsm. 19, vertitur: pendula (lautæ) dapes (a vega tollere, librare), vel viatica (vegr, bráð). Susceperunt editores vengbráðir alarum dapes (a vengr = vængr).*

VEGNEST, *n.*, *vaticium (vegr, nest), Hávam. 11. 12.*

VEGR, *m.*, *via: gen. sing. vegar, sed vegr, Harbl. 51; F. X 134, et in ilvegr (pros.: skógrinn var til hægra vega a dextra, Eg. 54, 1); dat. vegi, sed vegr, Nj. 73, 2. Plur. nom. vegar et vegr (Bk. 2, 19); aoc. vega, sed vegu in farvegr. Varða alla vega omnes vias custodire, Skf. 11; vísi vegr monstrator viæ, Christus, Lb. 7; gætir vegr vitra hólða qui tiam prudentium virorum custodit, defendit, Christus, Lb. 13; úhræddr vegr viam non metuens, Ha. 323, 2; ek á veg til lundar in silvam mihi iter est, Isl. I 231, 2; eiga vega til Valhallar ad Valhallam iter habere, Hg. 33, 9; þaðan eigo vötn öll vega inde omnibus fluvii cursus est (inde oriuntur),*

Grm. 26. Geitis v. via piratæ, mare, H. 37; mána vegr via lunæ, cælum, SE. I 278, 1; hvaðan vegr standa unde vía oriantur, i. e. causa, origo rei, Bk. 2, 19. Plur. vegrar terra, Alm. 11. — 2) regio, plaga: á þrjá vega in tres plagas (partes), Grm. 31; á hverjan veg quaquaversum, Vafþr. 18; til vinstra vegrans sinistrorsum, Harbl. 54. — 3) Vide formam vigr, et compos.: borðvegr, farvegr, foldvegr, gágvegr, gágnvegr, gágvegr, gáungvegr, godvegr, helvegr, hervegr, ilvegr, moldvegr, manvegar, niðvegr.

VEGR, m., honor, gloria, sine plurali; gen. vegr, dat. veg, Mg. 11, 1; SE. I 682, 1; Ha. 293, 5 (pros., með fullum veg sínum, F. X 21, v. l. 2), sed vegr, Ha. 25, 3; gipt, valit vegi fortuna, honori destinata, ubi tamen v. l. est vegr. Vegr ok lof gloria et laus, SE. II 142, 2; með mestum veg summa cum gloria, Ha. 293, 5; at veg sínum pro sua dignitate, Mg. 11, 1; at veg cum gloria, gloriose, ÓT. 16, 2, sed membr. E k. l. habet ádr úr, et F. I 19, 2, ádr ve, ut construi possint drjútnar eivejútnar, quas voces vide suis locis.

VÆGR, adj., clemens, mitis, facilis, parcens, cedens (vægja), vide compos. ofvægr.

VEGRA, non vehit, Hávam. 11. — 2) vegrat non pugnat, Eg. 67, 4; utrumque 3. s. præ. ind. a vega, cum neg. a, at.

VEGRÆKINN, adj., honori serviens, gloria studiosus (vegr, rækinn), Jd. 33.

VEGRÆKJANDI, m., princeps gloriæ studiosus (vegr, rækja), Ha. 74, 2, quo loco SE. I 678, 2 habet vigrækjandi.

VEGREYGR, adj., lectio membr. Völk. 4, vertitur: eundo alacer (vegr via, reigr v. reifr alacer strenuus). Equidem putarim vegrreygr idem esse ac vepreygr, Völk. 8 (g = þ, ð; ut vegr = veðr v. veþr tempestas, FR. I 357, not. 1).

VEGRIMMR, adj., sæviens in loca sacrosancta paganorum, fana arasque ethnicas destruens (ve, grimmr), de rege Olavo Tryggvide, ÓT. 25 (membr. E; AR. I 282); F. I 125 et Fsk. 55, 3. Vide: vegrgrimr, vigrgrimr.

VEGRUNNR, m., lucus viæ (vegr, rúnnr), in appell. virorum: varðelgs elds vegrúnnr homines, Lv. 10, vide supra varðelgr.

VEGS, pro vex, crescit, præ. a vaxa, Hávam. 121.

VEGSAMR, adj., gloriosus (vegr, samr): v. hringa gætir, geirs gnýstærir vir, bellator gloriosus, Ód. 12; F. VII 92, 1 (AR. II 66).

VEGSEMD, f., honor, gloria (vegsamr); de claritate generis, FR. I 431, 1.

VEGSEMI, f., gloria, honor (vegsamr), Hild. 12, 4.

VEGSÆLL, adj., in honore comparando felix, honoratus, gloriosus (vegr, sæll), SE. II 497.

VEGSÆTR, n., sedes honorifica, solium (vegr, sætr), Ha. 319, 3 (Cod. Flat.), id. qu. vega sætr, i. e. vegligt sætr, F. X 125, v. l. 3; gætir vegastræta custos solii, rez.

VEGSKJÓTR, adj., ad gloriam promptus,

propensus (vegr, skjótr), honoris cupidus; epith. hominum, Has. 61.

VEGSKORÐA, f., arbor viæ (vegr, skorða), in appell. fem., varrskíðs v. femina, a varrskíðs vegr via navis, mare, Korm. 8, 3.

VEGSKRÍN, n., scrinium terra, cælum (vegr via, it. terra, skrin): brágnígr vegrskrins rez cæli, deus, Lb. 48.

VEGSMADR, m., vir generosi animi, magnanimus, (vegr, madr), RS. 20; ut vegrkona, F. I 248; Isl. I 117.

VEGSMUNIR, m. pl., honores (vegr, munr): þæla vegrsmuni honores augere, majores honores concupiscere, Merl. 1, 52.

VEGSTÖRR, adj., honore superbiens, superbus (vegr, stórr) Korm. 16, 4; Ha. 228, 2; 326, 1.

VEGSTÝRI, n., monstratio viæ (vegr, stýri), vel lux viæ (vegr, gen. vegr, stýri = týra lucula): at ek missa aldri yðvars góða vegrstýriss ne quando te duce caream, Has. 59.

VEGSVINN, f., amnis, Grm. 28; SE. I 130. 577, 3; II 480. 623 (II 563 vega...); qs. celeriter viam emetiens (vegr, svinnr).

VEGTAIG, f., habena, quæ aliquid tollitur, jacitur, v. c. amentum hasta vel habena fundæ (vega, tög): vegrtaigar þrjútr þertinas, contumax jaculator (funditor), de Geirrodo gigante, SE. I 302.

VEGÞVERRIR, m., qui honorem alicujus deprimit (vegr, þverrir), qui alium ignominia et contumelia afficit: vegrþverrir vorru hjalts nönnu feminam monticolam (gigantem) contumelia afficiens, Thor, SE. I 292, 4.

VÆÐ, f., clementia (vægr): barkat ek væð at vígi clementiam in prælio non ostendi, nulli in prælio peperci, strenue pugnavi, Eb. 18, 1.

VEÐARLAUSS, adj., nulli parcens, inclemens, immittis (væð, lauss): enn veðarlausi Ása ölbeinir inclemens (fortis) ille poëta, Islid. 16; væðarlauss vápna hrið acris, sæva pugna, SE. I 678, 3; væðarlausum gjöldum stipendia severe exacta, ÓH. 14, 4 (F. IV 53, 2). Væðarlaust, adv., sine clementia: herja v. effusissime populari, Ha. 286, 1.

VEI, m., Veus, unus ex diis Asarum, frater Odinis; in obliquis Vea, Æd. 26; appellatur Ve, SE. I 46; Ý. 3 (Vee et Vel, nomina regulatorum, FR. II 4).

VEI, interj., væ: verði þér vei eð tibi, FR. III 206 (pros.), SE. II 92; vei verði yðr væ cobis, Anecd. p. 34; vesöl erum vér, oc væ er oss fyrir, at vér eigum konog hvartveggja ragan oc haltan, Fsk. 131.

VEIFA (-a -aða, -at), vibrare, celeriter movere: veifði ræði agítatit remum, remigavit, Hým. 25; veifði Mjölni fram líbræit Mjölnereum antrosum, Hým. 36; quibus locus tó veifði contractum est ex veifaði; hinn et vílmálm veifar qui gratos sermones jactat, Hugsm. 27, 4; hefir veifat fróðum of her carmina in vulgus edidit, evulgavit, Si. 26, 4 (F. VII 154).

VEIFAN, f., motus, vibratio (veifa): veifanar orð rumor vagus, incertus, ÓT. 130, 5 (F. III 8, 2).

VEIG, *f.*, *insula Norv.*, forte *insula Halogiae Vægø* (*Undalini Geogr. Norv. p. 106; Munchio, Vægenð in Halogia*), *SE. II 491, 3. Dat. Veigo, ÓT. 131, 2* (veigi, *F. III 14, conf. Vægistafr, AM. 191 et Werl. Symbol.*), *sec. F. XII promontorium insulæ Arnoæ, septemtrioni proximæ in Halogia Norv.*, *hod. Veggen, ultimus Norvegia ad boream finis; h. l. Fsk. pro frá Veigo habet þau er vâgot quas (cædes, prælia) fecisti. — 2) femina, SE. II 489. Vide compos.: gullveig, ráðveig.*

VEIG, *f.*, *cerevisia* (*AS. vege, Alem. 35; Eg. 44, 2; quævis potio eximia: de lacte Heidrunæ capellæ, Grm. 25; plur. veigar, Ghe. 37; dýrar veigar, Hyndl. 46; Hund. 2, 44; skírar veigar, Vegtk. 12; valr veiga potulum, SE. I 636, 1; veig Fjölnis potus Odinis, pœsis, fægir Fjölnis veigar pœta, Korm. 23, 1; veigar dvalins, fals pœsis, carmen, vena pœtica, Íld. 1; SE. I 240, 1. Vide compos.: bjórveig, hörveig.*

VEIGARR, *m.*, *gladius, SE. I 565, 1; II 619; id. qu. vegarr* (ei = e), *qu. v.*

VEIGR, *m.*, *nanus, Vsp. 11 (Cod. Reg.); vide veggr.*

VEIKR, *adj.*, *infirmus, imbecillus: de carmine imperfecto, at veikum brag in tenui carmine, Ód. 26; hinn veiki loki mollis, effeminatus ille homuncio, Orkn. 82, 4. Vide veykr.*

VEILFJÖRÐR, *vide velfjörðr.*

VEIPA, *f.*, *vestimenti genus, = serkr, SE. II 494. Hodie, pannus rarior. Veipr, ibid., id. qu. höfubúkr.*

VEITA, *f.*, *locus uliginosus. — 2) aqua, pl. veitur, Gþ. 8, vigja margar veitur aquas vel locos uliginosos consecrare.*

VEIT-A, *nescit, 3. s. impf. v. vita scire, Hávam. 31. 75.*

VEITA (-ti, -tta, -tt), *præbere, dare, (propr. gratis concedere, ut Grág. II 268: sýnjat er þá fars, er leigo er metið, þá er veita skyldi; hinc veizla, f., commoda gratuita); dono dare: v. e-m herakip, skipreiða, F. XI 316; SE. I 638; v. lífi e-s hjartan stað, Ód. 28; præbere: v. e-m líð opam ferre cui, Harbl. 32; Korm. 27, 1; eigi er veitt, at víða hittiz haud facile multis locis reperitur, Gðþ. 42; veita máls heilsu málsum præbere, SE. I 636, 1. Absol., veita e-m convivio, comotatione quem excipere: fyrðum veitti drottinn dýrðarhress é skepna þessi gloriosus rex gloriæ (Christus) homines his in terris vino exhibaravit (de Christo aquam in vinum mutante), Gþ. 7; veita smúardag vigslu inaugurationem convivio celebrare, Ha. 255, 4; veita stikka fundere carmen, F. II 258, 1. Part. act. veitandi dator: v. fjár colonus, SE. I 456; v. jarðar umgírðis eisa, góins leita dator auri, vir, Nj. 44, 4; SE. II 198, 2; v. auðnu dator fortuna. deus, SE. II 234, 1.*

VEITI, *m.*, *qui præbet, exhibet* (veita), *id. qu. veitir, vide compos. gannveiti.*

VEITINN, *adj.*, *qui libenter dat, liberalis, largus* (veita): *mjúklátum var mönnum veitinn, Gðþ. 14. In compos. margveitinn. Id.*

qu. veitull, Dropl. maj. msc. c. 3 gagnveitull; Sturl. 3, 113: ofveitull af starðfjám.

VEITIR, *m.*, *qui præbet, donat, dator* (veita): *in appell. virorum, SE. II 498; v. randa dator clipeorum, vir, Selk. 6 (dat.); v. vingjafa rex, Hh. 63, 2 (F. VI 314, 1); v. pella vir liberalis, SE. II 224, 1; v. lofgerðar qui carmen laudatorium fundit, pœta, Fbr. 33, 3 (Ghm. II 344, v. l.); v. fundins vins præbens potum nani, pœta, Ag. (de Gudmundo Bono). Veitir góðra hluta dator bonorum, deus, Lv. 8; veitir fríðar dator pacis, Christus, Has. 24. In compos.: auðveitir, eldveitir, hoddveitir, mjaðveitir, naddveitir.*

VEITTI = VÆTTI, *impf. v. vætta expectare* (ei = e), *F. VI 185, v. l. 8; SE. I 520, 3 (Wchart.)*

VEITULL, *adj.*, *liberalis, it. prodigus* (veita), *Gðþ. 16, vide veitinn.*

VEIZLA, *f.*, *donatio gratuita* (veita), *beneficium gratuitum: aura veizla largitas, munificentia, Hugsm. 25, 6.*

VEIÐA (-ði, -dda, -dt), *venari, capere feras: örnn, sá er veiðir fiska aquila, quæ pisces captabit, Vsp. 52.*

VEIÐARFÆRI, *n. pl.*, *instrumenta piscatoria, v: funiculus v. linea cum hamo* (veiðr, færi), *SE. I 254, 5.*

VEIÐIÁSS, *m.*, *Asa venator* (veiða, Ása), *Ullur, SE. I 266.*

VEIÐIMATR, *m.*, *cibus captivus, e piscibus vel carne ferina* (veiðr, matr), *Hým. 16.*

VEIÐIVITI, *m.*, *qui venationi operam dat, venator* (veiðr, viti a vitja): *plur., veiðivitjar vals venatores caesorum corporum, corvi, FR. I 358.*

VEIÐR, *f.*, *captura* (veiða), *pros., F. I 168. 272; plur. veiðar capturæ, i. e. carnes sacrificio destinatæ, e feris captis, Hým. 1. — 2) m., id., Ník. 24: at veiðr sá skal ei hjá þeim sneiða ne ea captura se prætereat, i. e. ne eo commodo (dignitate episcopali) excidat; nisi sá sit prava lectio pro sjá, comm. gen.*

VEIÐR, *m.*, *Thor, id. qu. veoðr, defensor, tutor: Veðr mælti svá, SE. I 312, 4. Est subst. verbale in -iðr, a verbo absol. vea tueri defendere* (ve).

VEJÖTNAR, *m. pl.*, *id. qu. úrjöttnar, gigantes primi, vetustissimi, Rimthursi, qu. gigantes sancti* (ve, jötunn): *valfall vejötna mare, vitnir vejötna valfalls lupus maris, navis, F. I 91, 2.*

VEKJA (vek, vakta, vakit), *excitare, spec. e somno, ÓH. 220, 2; Vsp. 39; Gk. 2, 38; SE. I 242, 1* (vekþa, 1. s. impf. conj.); *plene v. e-n or svefni somno aliquem excitare, Gho. 4; Hm. 5; GS. str. 1. Part. pass., vakinn, expergefactus, id. qu. vakandi vigil: vera vakinn vigilare, Hávam. 100. — 2) excitare, efficere, movere, commovere, auctorem esse: v. blóð sanguinem elicere, mittere, Söll. 80; Sic. 6, 2 (F. VII 343, 2); v. e-m undir vulnera infigere cui, Lb. 44; v. e-m hildi pugnám excitare cui, Ghe. 14; v. hildi bröndum gladiis, Krm. 26; v. styr pugnám facere, ÓH. 186, 7 (F. V 16,*

1); ek frá vakit vig pugnam commissam audire, *G. 17*; vókt var göll geira sonitus hastarum excitatus (ortus) erat, *F. I 175, 1*; ek hefi vaktar tvær vigsakir bina homicidia commisi, *Korm. 22, 3*; v. róz odia et inimicitias excitare, *Mg. 15 (F. V 127)*; þeim er vakti hugins teiti qui corvi lætitiám excitavit, i. e. præliatori, viro, *G. 38*; Rindr mundar vekr mik nympha manus (femina) excitat (movet) me, *Hít. msc. 12, 6*; v. Sudra mar laticem nani excitare, carmen facere, *GS. str. 16. Part. act. vekjandi, m., auctor: v. vitar auctor, concitator criminis, accusator, vindex cædis, Eb. 19, 1*; v. hjaldrs auctor pugna, præliator, *Hh. 103, 3 (F. VI 430)*; v. vápna snerru, id., *GS. str. 15.*

VEKKAT, non excitato, non expergefacio, 1. s. præ. ind. act. verbis vekja, suffixo pron. ek et neg. at (= vek ek at), *ÓH. 220, 2* (vekat, id., omisso ek, *F. V 60, 2*; vekjat ek, cum j openth., *FR. I 110, 2*).

VEKKI, id. qu. vœtki (kk = tk), nihil, minime, *Hrokkinsk. msc., metro quoque postulante, F. VI 419*; vekki, id., *Ad. 11, vide vœtki.*

VEKLINGAR, m. pl., puto, viri honorati, illustres; a vegr, honor, ut Siklingar a Sigarr (vel forte a sig pugna), víkingar a vig: veklinga róz vírorum illustrium adiutor, promotor, rez, vinn veklinga tps amicus regis, *Ad. 20. G. Magnæus vertit homines alacres, a vaka vigilare; G. Pauli pro patronymico accipit, a Vekill (Ísl. I 191). Confer birtlingar.*

VEL, ado. bene (val): a) perquam: vel glýfjod perquam læta, *Vsp. 32*; vita mart vel multa pulchre scire, *Hávam. 54*, vel vita vel mart permulta scire, multa cognitione gaudere; sumr af verkuum vel, i. e. af góðum verkuum a bonis operibus, *Hávam. 59*; vel fullmikill plane satis magnus, i. e. nimius fere, *Hým. 16*; vita vel fram pulchre prospicere, multa prospicere, prævidere, *Hámh. 15*; fagna vel multum gaudere, *Mg. 10, 1. 2. — 2) sane, facile: nè kemr vel meira valfall um snjallan her laud facile ullis animosis militibus major clades accidet, F. VI 407, 3; inprimis cum verbo mega: vatna viggriðandi mætti vel biða þess, er aquatici jumenti vector posset sane expectare, donac, Eg. 83, 1*; vel mættim tveir trúaze sane possemus duo inter nos credere, i. e. æquum foret, ut nostrum alter alteri fidem haberet, *Skf. 5. Sic in prosa: þetta mætti verða vel þinn bani, ÓT. c. 68 (F. II 130)*; segir, at hann mætti vel kyrr sitja um deilor þeirra Ólafu digra, *ÓH. c. 142 (F. IV 295). — 3) gratulantis: vel þær, selja bene tibi, salix, FR. II 336; bene precantis, ut puto, Völk. 27: vel ek bene ego, i. e. quod felix faustumque sit! nisi forte potius tó vel h. l. sit verbum, id. qu. vil volo (e = i); h. l. fere id. qu.: úta sim salvus! — Sic Grett. membr. Havn.: svá vil ek, systir, hér er komina Grettir Ásmundarson, quo loco membr. Upsal. cap. 66, svá vil ec þrifaz, systir, at hér er komina G. Á., quod glossema sapit. — 4) in compos. þjóðvel.*

VEL, f., fabrica, ars, artificiam: vel Val fódur opus, facinora, res ab Odine gesta, *Vsp. 1*; plur. velar techna bellicæ, *Sic. 17 (F. VII 232). Pros., machina, Sks. p. 412. 414. 415. 423; jungitur cum list ars, ut synonym., með hverri list eðr vel slikt má verða, Sks. 82, ut górt með list ok vél, SK. I 110; de reti: vél til at taka fiska instrumentum capiendorum piscium, SE. I 182. — 2) dolus, fraus, insidia: draga vel at e-m intendere cui fallaciam, fraude quem circumvenire, *Sk. 1, 33. Plur. velar artes, doli, Sk. 1, 45; Og. 16*; görfa velar til (e-s hlutar) dolos adhibere, rem callide instituere, *Hým. 6*; víð velar dolo, arte, callide, *Hým. 21*; beita e-a velum dolos intendere in quem, *Sk. 1, 40*; standa á velum fyrir þjóð hominibus insidiari, *F. II 87, 2. — 3) noxa, ut tál: vel kastar noxa rogi, ignis, F. VII 4, v. l. 9. — 4) vide formam vél, et compos. maavelar (in prosa: smíðvelar artificia, Sks. p. 51; veltfenni, f., artificium, F. XI 74).**

VÆL, f., id. qu. vel, f.; plur. velar doli: veltr velom doli deceptus, *SE. I 312, 4 (Cod. Reg.).*

VELA (-i, -ta, -t), arte facere, rem arte, callide, solerter instituere, tractare; hanc part. velandi qui arte tractat, velendr viga skýs clipeum arte tractantes, clipei tractandi, utendí periti, præliatores, viri, *G. 65 (F. V). Sæpe, id. qu. búa ornare: man ek um þik sitjanda sílfri vela te sedentem argento ornabo, Hero. 16, 10 (Gloss. Ed. Sam. T. I: involoam, cooperiam, circumfundam te argento), ubi FR. I 494, 4 mela circumdabo. Sæpius in prosa, vela um; aperte est id. qu. búa um, Dropl. maj. msc. c. 13: en Helgi veitir þeim (húskörlium) umbúðir: hann velar um svo, at hann snarar saman hendr á víxl at kvíðnum, en hneppir hófuðit apr á milli fótanna, ok kreppt hann svo allan í bobba; id. qu. búa við uti aliquo ad vitæ sustentandam, F. VIII 440: litit var til matarins annat en þeir hjöggu swardreida sína, ok bjöggu þat til matar; ok var um þvilíkt at vela til jólavistar, ok þó eigi hálfert talia erant, quibus ulterentur cibarius per festum jolense. Sæpe vela um rem, negotium curare, gerere, administrare: v. um sitt ráð res suas curare, *Sks. 507. 542*; v. um nauðsyja mál res necessarias agere, curare, *Sks. 286*; v. um sína kosti rem suam curare, rem priuatam administrare, suo Marte vivere, *Sks. 266; Eg. 16 (= búa at sinu). It. negotium agitare, habere cum quo: dýr, torreisíligt um at v. tractatv difficile, Sks. 80; adde F. XI 43; þær munid þær um konungborinn man eiga at vela, sem Norðbrikt er tibi rem esse, F. VI 44; Fsk. 144: hann (jarliann) brá sverði ok varði sik um rið, ok fyrir því at margir veltu um hann, þá varð jarlinn handtekinn; Sturl. 5, 18, fin.: velaz um negotium inter se agitare. — 2) fraude circumvenire, fallere, decipere: of þik vela vinnr, i. e. of vela þik te seducunt, decipiunt amici, *Grm. 51*; v. vin amicum fallere, *Am. 90*; v. fylki til fjár pecuniam ergo fraudare, *Bk. 2, 16*; velti Svegði cum decepti, *Y. 15*; goð veltu**

Þjassa dolo interfecerunt, Hg. 16; ek velta þær frá verom *eas arte abduzi a viris*, Harbl. 19; þær höfðu velta þjóð alla omnem gentem *dolis ceperant (corruperant)*, Harbl. 35; Sk. 1, 35; þau velto mik í verfáangi *fraudarunt me, cum maritum numerem*, H. Br. 12; veltr vælom *dolis deceptus, circumventus*, SE. I 312, 4, ut tálum teidr. *Part. act. velaadi deceptor, insidiator, plur. velendr, dat. velöndum (= velendum)*, Sonart. 23, *mutato proced. at in af, sec. sententiam G Magnæi: ek gjörða mér visa fjandr af velöndum insidiatores in apertos hostes verti. — b) spoliare, privare: v. e-n fjurvi vita spoliare quem, interimere*, Korm. 21, 2. — c) *perdere: hann velir blik spannar is aurum perdit, consumit, i. e. liberaliter distribuit*, SE. I 652, 1; vangfæðandi let velta marga valgaltar þorna *bellator multos viros e medio sustulit*, Fsk. 30, 4. — 3) *vælti*, Has. 7, *mendum est pro villiti a verbo villa. — 4) vide formam væla.*

VÆLA (-i, -ta, -t), *artificiose fabricare, id. qu. vela 1*, Grm. 6, *rem arte institueræ, hoc vel illo modo facere quid: gramt vælti svá rez rem sic instituit, administravit*, ÖT. 96, 2 (F. II 288, 2). — 2) *decipere, fallere: þá vælt (pro vælti) hann mik tum fefellit me* Sk. 3, 2; v. e-n or viti *dolo de mente deturbare*, Harbl. 19; v. e-n í trygð *per fidem decipere*, Harbl. 33; herr vælti Hjalta *drottinn populus dominum Hjalatorum decepit*, Orkn. 15, 3; *insidias struere*, F. II 83; *væl-andi goða deceptor deorum, Lokius*, SE. I 268. — b) *perdere: hjör vælir fjör gladius perdit, aufert vitam*, SE. I 676, 2 (Ced. Reg.). — 3) *ad primum signif. perlinet: væla mörgum hlutum um annars eign multifariam contrectare alterius possessionem, i. e. rebus alienis se multis modis immiscere, in bona aliorum invadere*, Söll. 63; eiga mun allstórt um at væla (o: maðr mun eiga at væla um allstórt) *res magni momenti agi videtur*, FR. II 41, 3.

VELANNAFASTI, m., *ignis*, SE. II 570 (II 486 minus *correcte, divisim velann fasti*). *Aut pro vellannfasti, i. e. vellandi fasti ignis fervens, vel coquens, coquinarius (vela, fasti), aut vellannfasti comparandum cum valfasti, a vel adv. estens. et annfasti, id. qu. fasti ignis (ann = and explet.)*. *Aliter F. Magnusenius in Ann. f. Nord. Oldk. 1838 — 39, p. 184, not. 1.*

VELBORINN, *bene natus, bono, illustri loco natus (vel, bera): de viro*, F. X 431, 68; *de femina*, Korm. 3, 5; *Grett. 21; de conjugibus: vöknudu velborin genere illustris exigiturunt*, Am. 20.

VELDI, n., *imperium (vald): veldis stóll sedes imperii, de sede cathedrali, episcopali, veldis stóls vigalar inaugurations cathedrales, munera ecclesiastica*, Gðß. 10. — b) *regnum: Vindr þorðut halda veldi þat, er buðl-úngr átti regiones a rege possessas*, F. XI 303; *Flæmingja v. Belgium*, Krm. 10; *Græna veldi Grönlandia*, Rekst. 11; *Skota v. Scotia*, F. VII 328, 5. *De regno Messia*, Has. 23.

— 3) *In compositis: alinveldi, almveldi, stórveldi.*

VÆLFJÖRÐR, m., *latex dolo adquisitus (vel, f., fjörðr): v. Harbarða (Óðinis) mulsum poeticum, poësis, carmen*, Harbarða *vælfjardar boð nuntius qui per carmen fit*, F. II 203, 3, v. l. 10, 11, *ubi scribitur veilfjardar, veelfjardar (i. e. velfjardar, vælfjardar).*

VELFORIR, m., *mare*, SE. I 574, 2, *sec. Wchart., nam in Reg. non cernuntur velforir, simi, pro quibus exscr. J. Grunnæv. habet velfærir, simi; SE. II 479 velfærr | sgni; II 562 ... fæa, saman; II 622 vel forsimi. — Velforir (i. e. velfærir) idem est quod velfærir fraudem ferens, fraudulentus, fallax (vel, f., fýrir a færa = færa) in lectione SE. II 622 latet lectio velfor, i. e. velfær, velfærr = velfærr, bene perovius (vel, adv, færr, færr a fara).*

VELGR, m., *galea (qs. calefaciens, a velgia tepefacere)*, SE. I 573, 1; II 479. 562. 621.

VÆLHEPTIR, m., *repressor fraudis, vir pius (vel, f., heptir), de episcopo*, Gðß. 56.

VÆLI, n., *cauda avis*, FR. I 487, 4 (Noro. Völle, Væle, id.).

VÆLIFÐUM, *Hávam. 70, est conjectura interpretum, sec. v. l. vellifðum. In membr. est oc spl lifþom, unde al. fecerunt en siálf-ðaudum, al. en se bekkðaudum. Puto in membr. oc sel lifþom latere veram lectionem en se úlifþom, quod jam animadverterat Raskius in ed. Holm. p. 18, not. 3. Vide óliför.*

VÆLIR, m., *deceptor (vela 2): v. veggja viðbjarnar deceptor muris, feles*, FR. I 112, 1. — b) *tentator, diabolus: heilagr maðr fór hitta velinn (acc. sing., cum artic.), vir sanctus demonem (Selkollam) conventum ivit*, Gðß. 26. — 2) *velir, m. pl., a völr, qu. v.*

VÆLIR, m., *id. qu. velir (væla): 1) deceptor: v. viðbjarnar veggja aldinna deceptor muris, feles*, Ed. Lövas., *quæ explicatio gratia addit: hér er mús köllut viðbjörn veggja, en kötrinn vælir hennar hoc loco mus vocatur ursus parietum, feles vero deceptor ejus. — 2) perditur, consumitur, in appell. virorum (conf. vela 2 c), SE. II 498. — 3) servus*, NgD. p. 86, *non inveni in Edda.*

VELJA (vel, valda, valit), *eligere, deligere: v. kumbl or kerum insignia e vasariis deligere*, Ghv. 7; v. e-m hnossir, hringa ok men alicui *deligere, i. e. dare, donare*, Ghv. 20; *Vsp. 27; v. e-m heiti cognomen dare* Nj. 44, 2; v. víkingum sílikan hlut *piratas eodem modo tractare*, Rekst. 8; skat vel ek honum *hardan durum ei tributum deligo, duram ei sortem decerno*, H. 31, 2; v. orð til e-s hlutar *verba dirigere ad aliquid*, Eg. 44, 2; v. e-t sibi *eligere, i. e. obtinere*, Ghv. 4; v. of nái *ex cadaveribus (optima quæque) eligere, de corvo*, F. I 179, 2. — b) *part. act. veljandi, m., elector, v. valjardar locum pugna deligens, bellator*, HS. 1, 6 (F. I 51, 2); *vide líðveljandi. Part. pass. valinn electus, delectus: gipt, valit (= valið, valin) vegi fortuna, gloria destinata*, Ha. 25, 3;

láta vetr valdan til vöpunarinnu hiemem pugnae destinare, *Ha.* 219, 3; *ii. eximius, praestans*: valinn at dygdum virtutibus praestans, *Gd.* 26; valdar stéttir eximii ordines ecclesiastici, *Gd.* 22. — 2) vel ek, *Völk.* 27, vide vel, *adv.*, 3.

VELKEYPTR, bene emtus (vel, kaup), qui non magno constat: velkeypts litar hefi ek vel notid ex re bene emta (mulso poetico) magnam percepi utilitatem, *Havam.* 108, ubi vertunt: feliciter suscepta formae bonum fructum tuli. Potest et velkeyptr esse dolo emtus, comparatus (vel, f.).

VELKOMINN, exoptatus (vel, *adv.*, koma): heill þú, Eiríkr, vel skaltu hér kominn exoptatus ades, *Fsk.* 17, 5.

VELL, n., aurum (AS. wæls gaza); sing., eyðir, greiðir vells consumer, praebitor auri, vir, *Nik.* 13; *Gþ.* 2 (sec. exscr. *Havn.*; *Holm.* habet valds pro vells). Plur., SE. I 658, 2. 682, 1. 712, 3; *Sturl.* 7, 39, 1; vellum grimmr auro non parcens, munificus, *G.* 67; neitir (= hneitir) vella missor auri, vir liberalis, SE. I 224, 1. G. Magnæus, *Eg.* p. 665, not. 35, hanc vocem derivat a valda pollere, quod dicentes sint potentes, etsi in nulla alia potestate sint constituti.

VELLA, f., amnis (qs. astuans, scaturiens), SE. I 577, 2; II 480. 563. 623.

VELLA (vell, vall, ollit), fervere, de lebebe, cacabo: hvern vellr cacabus ferret, *Gk.* 3, 8; vellandi ketill, hvern cacabus fervens, *Havam.* 85; *Gk.* 3, 6; de amne: máttug á man vella, *Merl.* 2, 89.

VELLA, f., fervor: vella kast impetus aquae ferventis, *Nik.* 29 (pros., *Nj.* 146).

VELLA (velli, velda, velt), coquere (fervere facere, transit. verbi vell, vall): vella hval coquere balanam, *Thorf. Karls.* 8, 2 (AA. 146). Pros., vella mat cibum coquere, *Fbr.*; hon hafði veltt saman (lauk ok grös í steinkatli), *ÖH.* c. 247 (F. V 93); veld tjara píx cocta, *Sks.* 425. In compos. elveldr, et subst. verb. vellir, vellr.

VELLAUÐGR, adj., praedives (vell, auðigr): v. landvörðr, *Korm.* 19, 1; vellauðgan gyðing, *Gv.* 7.

VELLBJÖÐR, m., offerens aurum, princeps liberalis (vell, bjóðr), *F.* I 100 (Rekst. 2).

VELLBRJÓTI, m., fractor auri (vell, bróti = brjótr), princeps liberalis: v. gleðr verþung afarþungum vellum, SE. I 658, 2.

VELLBRJÓTR, m., fractor auri (vell, brjótr), princeps liberalis, SE. I 620, 3; *HR.* 50.

VELLBROTI, m., fractor auri (vell, broti), princeps liberalis, *H.* 26.

VELLI, n., deriv. a vella (vell, vall), calor, vide eldvelli.

VELLIR, m., qui fervere facit (vella, velda), vide lögvelli.

VELLMEIÐIR, m., læsor auri (vell, meid-ir), vir liberalis, *Plac.* 34.

VELLR, m., eomens, deriv. a vella (velli), vide reykvellr.

VELLÝRIR, m., minuens aurum, vir liberalis (vell, ýrir), *Gdþ.* 10.

VELLSTÆRIR, m., augens (donans) aurum, vir liberalis, *F.* III 99 (vell, stærir).

VELLVÖNUÐR, m., diminuens (distribuens) aurum, vir liberalis (vell, vönuðr), *Ad.* 13 (SE. II 152, 3).

VELMÁLL, adj., bene loquax, garrulus (vel, máll): *ii. sonorus, crepitans, de virga*: velmáll limi, *F.* VII 356.

VELSKÚFADR, adj., cirris pulchre ornatus (vel, skúfadr a skúfr): velskúfað víf, *Orkn.* 80, 2, ubi construo: Fróða meðars avinna konan! víst er, at vöxtr þinn ber frá (o: vexti annara) velskúfaðra vífa

VELSPÁR, adj., eximia divinandí facultate praeditus (vel, spár: völu velapá (acc.)), *Vsp.* 20.

VELSPARR, adj., doli expertus (vel, sparr); pl. velsparrir doli expertes, SE. I 308, 2.

VELTA (velt, valt, oltit), voloi, devolvi; part. pres. veltandi qui volvitur, decurrit, veltanda vatn aqua decurrens, volubilis, flumen rapidum, *Ghe.* 29. Part. perf. oltna qui decucurrit, hlaupár oltnar, um gæpp ver rapida flumina, per campos exspatiata, SE. I 292, 4.

VELTA (velti, velta, velt), volvere, devolvere, facere ut quid volvatur, transitivum verbi velta (velti); *ii. dejicere, excutere*: vöppa hríð náði velta feigum hausi imber telorum dejecit capita virorum neci destinatorum, SE. I 678, 3.

VELTIFLUG, f., impetus volubilis, cursus volubilis, vel potius ut subst. verb., quæ apido cursu devoluitur (velta, flug, f.): veltiflug steina qua per saxa rapido cursu devolvitur, i. e. amnis (á, f.), *Grett.* 69, 1, hoc ordine: veltiflug steina gein úrvölum manni við gæði hjörhríðar hlunnas amnis, rapido cursu per saxa decurrens, frigidó ore inhiavit ensis incilatori (i. e. mihi). Potest etiam veltiflug, ut n., comparari cum hengiflug, n., prærupta, abrupta, unde veltiflug steina prærupta saxorum; potest et flug, n., de præruptis sumi, et construi flug veltisteina prærupta volubilium saxorum.

VELTILIGR, adj., volubilis (velta): veltiligir dagar dies volubiles, labentes, *Lil.* 10.

VELTIR, m., qui volvit, devolvit, dejecit (velta, velti). *J.* affert „veltir sverða noquam“, hoc est, qui cæspites circumcisos solo revellit (hodie diceremus: sem veltir hnausum eða torfi úr flagi), i. e. servus operarius; veltir valgaltar qui aprum humi sternit, dejecit, vir insignis fortitudinis viriumque magnitudinis, *Eb.* 26; veltir þjófs oppressor furum, rex justus, *F.* VI 42, 2 (*Fsk.* 98, 2 veltir, id.), ubi *Mg.* 17, 7 (*Hkr.*) prave veltir.

VELTIREYÐ, f., rheda jactabunda (velta, reyð = reið): veltireyð víðiss rheda jactabunda maris, navis, hnitvegr víðiss veltireyðar durus paries navis, clipeus, *F.* II 315, 1.

VELTISTOÐ, f., columna volvens (velta, stoð), *Cod. Worm.* SE. I 412, 1 (velltistod, id., SE. II 435, 5; villtistod, *Cod. Reg.*); veltistod strauþungla tractatrix, contractatrix auri, femina, *Sh.* III 226, not. 2.

VEMR, m., id. qu. vömr, vomr, nebula, homuncio, *Grett.* 13, quo loco v. l. est vemr. Sic *Sturl.* 4, 24 v. l. variant vomur, vemur, vimur, f. pl., languores.

VÆNA (-i, -da et -ta, -t), *spem facere cui, promittere* (væni): þú vændir (at) gefa mér nakkvat *promissisti mihi daturum aliquid*, *Si. 28, 3 (F. VII 153, 2). Pros., cum dat. rei et pers., því væni ek þér íd tibi promitto, hoc me facturum polliceor, Vigagl. 14; absol., væna sperare, F. VI 232. 312; VII 31; impers., mik vænir spero, F. VIII 398; conf. Næsog. venjan, -ida, sperare. — 2) c. dat. rei et acc. pers., imputare cui quid, insimulare: sú er Godrónu grandi vænti quæ Godrunam criminis (impudicitia) insimularat, Gk. 3, 9; sic in prosa, de venditione stupri: vænas konum jactare, se rem cum feminis habuisse, SE. II 22; nú ef maðr væniz því, at hann haði legit með konu, Gþl. 213; unde væningar, f. pl., ostentatio tentata pudicitia, F. V 173.*

VENA (-i, -da, -t); *id. qu. væna 1, F. VII 153, v. l. 2 (Morkinsk.)*.

VENDA (-i, -da, -t), *vertere, convertere, flectere; c. dat., venda augum umb oculos distortere, Svorr. 83, 3; v. kraunkum, heiskum orðum tristia verba loqui, Skáldh. 1, 54; 7, 51. — b) intrans., v. aprt af venju ránginda a prava consuetudine reverti, Gd. 39.*

VENDILL, m., *id. qu. vandill, ramulus, dæmin. a vöndr virga in compos.: rjóðvendill; Snaurvendill, nomen gladii, FR. III 475, 1. Cfr. et dragvendill sub dragvandill.*

VENDR, adj., *adsvetus, id. qu. vandr, vandr: ríkis vendir imperio adsveti, potentes, F. VII 45, 1; ofstopa vendir insolentia, vehementia adsveti, vehementes, turbulenti, bellicosi, Landn. 2, 33, 5 (ed. 1774 et 1829). Sic et Skidarima, str. 19: Oddason á afrek vendr | ýtum skýrði finum: | þar var Skíði af skótnum kendr, | ok skemti af ferðum sínum. — 2) id. qu. vandr, expertus, in voce compos. þrekvendr.*

VÆNDR, adj., *id. qu. vendr 1, adsvetus in compos.: bræðvændr, ofstopavændr. — 2) expertus, ut vendr 2: en vorum þá vændir ferju sed tamen eramus ignavia expertes, FR. 26, 3 (GhM. II 304; si vero legis nò pro en, vændr erit insimulatus, part. pass. verbis væna 2, i. e. neque tamen insimulati fuimus ignavia).*

VENGBRÁÐIR, *Fjölsm. 19, vide vengbráðir.*

VENGI, n., *septa areola campi, prati vel agri; it. campus, terra: vengis dreyri liquor manans terra, aqua, fluvius, blakkr vengis dreyra equus fluminis, navis, ÓH. 4, 1 (vide vængi); vengi vallbaugs terra serpentina, aurum, hati vallbaugs vengis osor auri, vir liberalis, F. VII 14, v. l. 5. — b) in compos.: hrónvengi, linnvengi, ormvengi. — 2) oculus in puppi navis, tectum puppis (Tac. Ann. 14, 5, 2. 3), SE. I 584, 2; hjótr vengis ceruus tecti, navis, Hh. 15 (F. VI 169, 1; SE. I 444, 1; AR. II 56, 1). Norv. Væng tectum puppis, quod imponi et demi potest; vide Stromii Descr. Sunnm. et Lexid. Hallageri, in quo Löfting explicatur per „en Baad med løs Veng eller Kahyt, som kan løstes af.” — 3) gena, facies (ut vængi, m.), Gk. 1, 12.*

VÆNGI, n., *id. qu. vengi 1, F. IV 39. — 2) id. qu. vengi 2, F. VI 169, v. l. 3.*

VENGR, m., *ala, id. qu. vængr; dat. pl. vengjum, Bk. 1, 16 (membr.). Vaffr. 37.*

VÆNGR, m., *ala, Söll. 54; arnar v. ala aquilina, Hh. 62, 4 (F. VI 310, 1); vengjum ramr robustis alis præditus, de religione christiana, Od. 12. Vide formam vengr.*

VÆNI, n., *spes, expectatio, id. qu. vån, von: styrjar v., H. 19, 3 (F. X 191, v. l. 4); SE. I 672, 1 (væni); II 148, 3; rómo v., id., Fsk. 5, 2; vide ofvæni. Pros., væni, F. IX 475; veni, id., SE. I 104 (Cod. Reg.); væn, f., id., FR. I 214.*

VENJA, f., *mos, consuetudo (vandr): venja ránginda consuetudo pravitatis, prava agendi ratio, longo usu inveterata, Gd. 39; fús er hönd á venju prona in morem dextera est, i. e. cui rei te adsvfeceris, hanc facile et libenter facies, Nj. 78, 1; SE. I 636, 2; oppos., traud verðr hönd af venju manns morem invita deponit, consuetudo agre didiscitur, Has. 42.*

VENJA (ven, vanda, vanit), *adsvfacere (vandr): a) cum acc., v. sik e-u adsvfacere se re aliqua, v. c. v. sik syndum, G. 20; v. lið (acc.) dýrd (dat.) adsvf. homines gloria, i. e. comitibus splendorem ecclesie catholicae ostendere, F. XI 299, 2; þú hefir vandan þik þrek (dat.) te fortitudine adsvfecisti, ÓH. 4, 1 (F. IV 39); stiklir mens kná venja styrjökla benja legi rez gladios cruore adsvfacit, i. e. crebras cædes in prælio edit, SE. I 674, 2; vjæz morðvenjandi. Pass., in signif. reflex., venjaz adsvfacere se, adsvescere: vinci vandiz tali mínu femina sermoni meo adsvetit, i. e. sæpe mecum sermones miscuit, Orkn. 81, 3; sá er vandiz morði qui sæpe cædes patravit, Sic. 32 (F. VII 251); láta e-n venjaz benjum crebris vulneribus adsvficere quem, Eg. 60, 1; vanidr vasi labore (cursu) adsvetus, Gha. 4; ræf spannar venz gotnom aurum adsvescit viris, i. e. viri sæpe annulos aureos dono accipiunt SE. I 656, 1; þjóðir vönduz vâpnhljóði, Mg. 36, 1; hrafnar vönduz valtafni, F. VI 90, 2; cum infin., andi Guðs vandiz læra hann sæpe eum instruxit, Gd. 13. Pros., eigi venis þú því ei rei ne adsveteris, SE. II 22 — b) cum præpos., de re cui quis adsvescit: Uðr ok Kólga venr egghúfs elg við glym Dúfu Unna et Kólga (Egeris filia) adsvefaciunt navem ad fremitum Duva, SE. II 493, 4; hann vandiz snimma á þat, ÓT. 25 (F. I 125); sá er venst á dýrdir qui miraculis adsvescit, Lv. 7. — 2) venja, id. qu. vana minuire, demere: skarði venr grön svaðar notaacula crines tondet, SE. II 500, 4. Conf. vaðinn 2.*

VENJOÐR, m., *qui se adsvfacit (venja), vide gjarðvenjoðr.*

VÆNLIGR, adj., *qui sperari, expectari potest (vænn): era nú vænligt um víðris þýfi nunc non est sperabile Odinis furtum, i. e. facultas fundendi carminis non adest, Sonart. 1.*

VENN, adj., *id. qu. vænn, sperabilis, de quo spes est, vide örvenn. — 2) pulcher: vennar konu sinnar, gen., suæ venustæ uxoris,*

SE. II 130, 3 (Cod. Worm.); *superl.*, ven-
astr skapari foldar pulcherrimus terræ crea-
tor, de Christo, Gðß. 9. — 3) ven skænis,
Eg. 56, 1; *malui vensk ennis, vide heyra.*

VÆNN, *adj.*, de quo spes est, bonæ spei
(væn); *it. bonus, pulcher, præstans, eximius*:
viðrlif vara sem vænst spes vitæ restituendæ
non erat optima, *i. e. nulla spes erat vitæ*
(valetudinis) restituendæ, G. 57; v. veðleikr
eximium meritum, Gd. 19; v. veitir fundins
vins eximius præbitor nani vini, eximius poeta,
Ag. Vænn pronuntiatum fuit ut venn (qu.
v.), Skáldh. 2, 39: Skáldit gaf henni skæran
motr | ok skikkju harla væna, | ekki hafði
öldin snotr | aðra slíka sæna, *i. e. vena —*
sæna (sæna). *In compos.*: lífvænn, stórvænn.

VÆNTA (-ti, -ta, -t), sperare (vænn),
cum gen., væntum hins, at, sequ. conj., spera-
mus, fore ut, Krm. 27. Conf. vetta, vætta.
— 2) *impf. ind. verbi væna.*

VEORR, *m.*, Thor, Hymk. 11. 17. 21, ubi
usurpatur ut nomen Thoris (Veorr heitir sá);
sed appellativum esse, docet appellatio Thoris
Miðgarðs veor (cum simpl. v), Vsp. 50 (M.
veor, SE. I 196, 3). De originatione vide
Lex. Mythol. sub hac voce, coll. Tidskr. f.
nord. Oldk. II 243, not. In Ed. Sæm. ad
Hymk. 11, Miðgarðs veorr vertitur defensor
Midgarðs, et recte: eo enim respicere puto
SE. I 252, ubi appellatur Thor verjandi
Miðgarðs; non quidem ita ut veorr sit id.
qu. verr a verja custodiæ, defendere, sed
puto veorr esse antiquissimam formam sub-
stantiivi verbalis (ejusdem originis et signi-
ficationis ac veodr), a verbo obsol. vea, (a
ve) id. qu. inde formatum et dilatatum vigja,
sacrosanctum reddere, inviolabilem, tutum
facere, tueri, defendere; itaque veorr, qui
tuetur, defendit, tutor defensor, M. veorr
tutor, defensor propugnator arcis mediterræ-
næ. J. Olavius in NgD. p. 173 veorr accipit
pro *adj.*, id. qu. ve-órr templorum (ve) acer
(defensor). Vide formas vœorr, veodr, et
compos. Harðveor (Cod. Reg.; Harðveorr, SE.
II 556; Harðveur II 616).

VÆOR, *m.*, defensor, id. qu. veorr, Vsp.
50 (v. l.), unde Harðvœorr, nom. Thoris,
SE. II 473.

VEOÐR, *m.*, Thor, SE. I 553, 2; II 616
(II 473 vingþær; II 456 vingþèrr). J.
Olavius in NgD. accipit hanc vocem pro *adj.*,
o: ve-óðr templorum (ve) acer (defensor). F.
Magnusenius, in Tidskr. f. Nord. Oldk. II
243, not., explicat veodr per fulminis do-
minum a ve ignis. Meâ sententia vox for-
mam habet substantiivi verbalis, agentem desi-
gnantis, quasi descenderet a verbo quodam obsol.
vea, vide supra sæ veorr. Aliam formam
puto esse veidr (veidr), *m.*, quam vide supra.

VER, *n.*, locus, ubi quis est (vera), vide
legver; *it. in specie, locus maritimus, v. útver*.
— 2) mare, SE. I 496. 574, 2; II 562 (vær,
II 479; verr, II 622); veðrsollit ver mare,
vento lurgidum, Ha. 195; sporna ver mare
calcare, HS. 18, 1; fyrri vestan ver Hund.
2, 7; fur handan ver trans mare, Gha. 6;
F. I 48, 1; austan ver ab oriente maris, o:
Norvegici, *i. e. in Norvegia*, SE. I 700, 1; vestr

of ver per mare occidentale, de navigatione
ab Islandia in Angliam, Höfuðl. 1 (SE. I
496, 4); um ver per mare, F. VII 329, 4;
ver næð of mæ, Cod. Fris., vide næð;
marr vers equus maris, navis, SE. II 198,
2; eldr vers ignis maris, aurum, boði vers
elda vir, Ha. 241, 2; ver gæpu mare lagnis,
terra (ut dýra sær), SE. I 292, 4. Vide
compos.: elgver, hreinver, *it. formas vær*,
verr. — 3) annis, SE. I 577, v. l. 14
(Wchart. qui habet ver pada pro vervada; *it.*
SE. II 480, quod habet ver vöða), qui
significatus adhibetur ab interpretibus Gha.
6, not. 24.

VER, *m.*, custos (verja): ver sunda suana
custos auri, vir, ÖH. 50, 1 (F. IV 104, 1).
Plur., verar milites præsidarii, regni custe-
des, SE. I 528; sapius viri, homines, Bk. 1,
34; acc. vera, Vsp. 35; Grm. 8; FR. I 478,
3; gen. vera, FR. I 479, 1; Vaffr. 55; unde
veratýr, quod vide suo loco, *it. formam virar*.
— 2) gigas, SE. I 554, 2; II 554; hinc
Skulio Thorlacio vers síjóð femina gigantes,
SE. I 292, 3; cum vers, n. Vide formas
vær, verr. — 3) gladius, SE. II 559, ha-
bens ver, virg pro verúlfr; quem significatum
affert Jonsonius, Nj. Vers. Lat. p. 615, not. 17.

VÉR, plur. pron. ek, nos, Gha. 36; Hæ-
am. 91; Hamh. 15; acc., dat. oss; gen.
vår, vor.

VÆR, *n.*, mare, SE. II 479, id. qu. ver,
n. 2. — 2) *m.*, gigas, SE. II 471, id. qu.
ver, n. 2.

VÆR, plur. pron. ek, nos, id. qu. vér.
GS. str. 1; Orkn. 51.

VERA (er, var, verit), esse: 1. s. er,
em; 2. s., er, ert, est (þú er, Æd. 48; þú
ert, ertu, Grm. 1. 50; Æd. 48; þú est, pros.,
Vigagl. 20; 3. s. er, es, Sic. 22; cum neg-
emka non sum, ertattu non es era, esat
non est. *Impf. ind. var, vas.* Conj. præ-
se, sjá, sják, SE. I 238, 3 (pros. F. VII
142, not. 6; 358, lin. 4. inf.); 2. s. ser.
Vaffr. 4. 7; Gha. 40; *impf. vera, vara*.
Imper., ver þú, Hævam. 123. 130. 133 (et,
vert þú), vide vestu, *it. verir, Hævam. 128*.
Perf. inf. váro, váru, qu. v. — 1) Cum
casu: a) genitivo: líðs var sá yðars ille
vestrarum partium erat, Am. 40. — b) de-
tivo: skáldi es-at einfalt lof um risau all-
valds poéta haud simplex laus est de magni-
ficentia regis, *i. e. multus est in celebranda*
regis magnificentia, F. VII 86; þer var engi
þórr þeirrar kerski non erat, quod ista pe-
tulantia uteris, Korm. 7, 3; mæ, var-a
dagr sá er dugði míki non erat dies, que
prodesset, *i. e. lætam, felicem diem non vi-
di*, Korm. 19, 10; hvat er þer quid tibi ac-
cidit? Gk. 3, 1; FR. I 426; þeim er sörge
lausastr sævi ei est animus a curis maxime
vacuus, Hævam. 56; hverjo ero þeirra hjök
or gulli cuicumque eorum capuli sunt ex aure,
Ghe. 7; skögs sögnum var háng þáगत
luporum agmina eo tendere cupiebant, Od. 22;
várumk lyat þess erat míki cupido ejus rei,
Am. 73. — 2) cum præpos., a) án, absol.,
þaz án veri quod melius factum non fuisset,
Am. 36, vide án. — b) v. at þar, vide at

pro adv. (= hjá, við). — c) í: drottinn sè í mínu hjarta, *Gd. 1*; sjálftr Nigtýr (Odin) var þar í sækialfi Atals dýra, *SE. I 234, 2*. — d) fur: vera mun þat fur nekkvi ea res haud dubie quidpiam portendit, *Am. 24*. — e) um: vera vil ek ein um mína (o: kosti, *sec. G. Magnæum*; *Raskius, Oldn. Læseb. p. 33, ex præcedenti bráðir subicit bráð prædam meas res sola curare cupio, sola esse volo circa mea, Eg. 48, 1, conf. pros. F. XI 237*, en þat mun yör þykja undarligt, ef ek held mik eigi óríkmanligar, þó at ek hafi mína kosti eina; vel subijce hagi, *coll. epist. Eysteini Archiep. 1176, Hist. eeval. Isl. I 236*, vera vel um hag sinn res suas curatissime agere, et *F. XI 68*, ega fjölskyldu umb at vera multa curanda negotia habere, unde þat ver egum um at vera ea, circa qua esse debemus, *res nostræ, Krossk. 36*. — f) til: *absol.*, fleiri til vâro plures aderant, *Am. 27*; cum gen., vask til Róms Romæ eram, *Mg. 9, 6 (F. V 123, 2)*; Eiríkr var til Róms í þeirri (o: fór), *F. XI 300, 1. Potest et his locis verti, iter feci Romam*; sic var at móti adversum contendit, *SE. I 444, 5 (ÓT. 20, 1)*; pros., at þær sèt eigi til orrostu ut prælio ne intersis = farit eigi til o., *F. VII 263, v. l. 1*; hafði Einar verit til nunnosetrs á Bacca concesserat, eo se contulerat, *F. VII 355*; *Korm. 15*, með Oddi voru fiskimenn margir; maðr het Glumr, hann var til vers (nunc dicimus: han var í veri); *Eb. 56, sn.*, réðuz þá til utanferðar þeir menn, er til víganna höfðu verit með Snorra, i. e. er til víganna höfðu farit; *Sturl. 9, 8, sn.*, flest þeirra manna, er til víganna voru með honum um vetrinn, ubi præcessit, öllum mönnum er þessa ferð fóru með honum. — g) víðr: *absol.*, aliquo loco versari: saurs era vant, þar er vârum víðr, *Orkn. 51*. — 3) personale cum infín. (ut *FR. I 392, l. 3*): ek em at gauta tempus tero sermocinando, *Korm. 8, 2*; herr var at verja haudr milites occupati erant in terra defendenda, *Jd 21. b) impers., sequ. infín.*, var-a at frýja non erat, quod exprobrares, *ÓH. 47, 3, conf. Krm. 14*; var til hreggs at hyggja hrævins navanda opera erat procella sanguinea (prælio), *Eb. 19, 11*; godum er þat þakka magna gratia Diis est, *Am. 53*; hlymr var at heyra erat audire sonitum, *Og. 26*. — c) in comparatione, sequente sem ut, quemadmodum: a) cum infín., var-at sem hjarta brúði í bing hjá sèr leggja haud perinde erat ac si lucidam virginem juxta te in lecto collocares, *Krm. 13*. — b) sapius cum conjunctivo: *Krm. 18. 20*; *ÓH. 263, 2 (F. III 55)*; var-a sem hefðag Steingerði í sæðmi mér, *Korm. 27, 1*; nýftum nefa Knúts var nær, sem hann væri ráðinn, *F. VI 81, 2*; sic forte *Korm. 19, 4*, er-a mér, sem þrjótr brjóti myksleða (fyrir) Tinteini mihi non accidit, quod seruo, qui traham stercorariam Tinteini frangat. — γ) utraque constructio cum conjunctivo et infín., locum habet *Eb. 29, 2 (AA. 225, 1)*: munat hraustum hriðar hyllesti at stríða mér, sem víðbálkar valdr volki geymibil faldra, eðr deigum dalavegi at kaupra draupais skatt haud perinde fuerit

forti ensis læsori me lacessere, ac si possessor navis contrectet calyptarum conservatricem, aut ignavus tensor arcus Dropneris thesaurum emat. — 4) periphrastice: a) nú er þat, er látum est ut faciamus, *id. qu. nú látum ver nunc facimus, Orkn. 51*; nú er þat, er Haraldr rekr, *Hg. 28, 2 (F. I 42)*; nú er þat, er blakkr berr, *ÓH. 70, 4 (F. IV 136, 2)*; nú er þat, er flaut stýtr, *Ha. 195*. Sic in prosa, *F. VII 106*; *Eg. 85*; *Vigagl. 4*. — b) en sè, *id. qu. en, quam, præced. comparativo, Hávam. 10. 11. 71. 126*; *Skf. 13*; *Ghe. 7*. — 5) verbum vera omittitur multis locis, v. c. infínit. vera, post verb. auxil. han, *ÓT. 125*; *Ha. 199, 1*; post láta, *F. II 305*. Verb. finitum er: undr (er), nema, *Mg. 32, 2 (pros., SE. I 124, 3)*; plur. eru: hugir Sigvaz (eru) í garði Hörða-Knúts, *F. VI 44, v. l. 3*; var: óteitr (var) jötunn, *Hým. 25*; stór (var) höfuðskeina Steinólfs, *Grett. 63, de qua ellipside Nj. Vers. Lat. p. 355*.

VERA, f., pro verja, excluso j: a) tutela, tutamen, præsidium (verja defendere): slikt er vâlads vera id est egeni præsidium, *Hávam. 10, ubi explicant: sustentatio, vel essentia, vita, a vera esse*. — 2) amiculum, lacerna (verja circumdare): ef hann á sèr í vâ vero si habeat sibi lacernam in turbida tempestate, *Hávam. 26, vel ut vertunt, refugium (a vera esse) in casu subitaneo*.

VERAR, m. pl., homines, vide ver, m.

VERATÝR, m., Odin, *Grm. 3*; *SE. I 86, 1*; *gs., tutor, auxiliator hominum, verar (ver), týr*.

VERBÁL, n., flamma maris, aurum (ver, n., bál), *SE. I 658, 2. 710, 1*; verbáls höt-udr osor auri, princeps liberalis, *Ha. 255, 3*.

VERBERGI, n., domus (*gs. vera berg habitaculum virorum, ut herbergi, ab herr*): um verbergi per ades, in domo, domi, *Sonar. 12*.

VERFÁKR, m., equus maris, navis (ver, n., fákr), *ÓT. 21, 2 (F. I 143, 1)*.

VERFANG, n., suntio viri, i. e. connubium cum viro (verr, m., fang, ut kvánfang connubium cum femina), *H. Br. 13*.

VERGASTR, superl., impurissimus, sordidissimus: vinna íþ vergasta sordidissimo labore fungi, *Am. 59*. Posit. superest in AS. verg, verig vilis, malus; unde verb. verga (nunc in sermone quotidiano durius, verka) inquinare, sordidum facere, conspurcare, ex quo impf. pass., kleði hans vörguðuz (i. e. verguðuz, ð = e) vestes ejus inquinabantur, *Ljósv. 32, sn.*

VERGJARN, adj., virorum appetens, virosus (verr, m., gjarn), de femina: verggjörn, f., *Æd. 26*; superl., vergjarnastr virosissimus, *Æd. 17*; *Hamb. 13*.

VERGLÓÐ, f., pruna maris, aurum (verr, n., glóð): móði verglóðar deus auri, vir, *F. II 249, 2*.

VÆRI, n., victus, alimentum: þar fekk hrafn væri íbi corvus escam nactus est, *Eb. 62*. Distingui videntur vist et væri, *GhM. II 716*, ut vist certam mansionem, væri victum, alimenta significet: fyrir manna mun skulu koma sektir Austmanna, at þeir skulu hér ekki eiga vist nè væri. Hinc hód. víðr-væri, atværi, *id., Lex. B. Hald.* — 2) 1. s.

præs. conj. act. (pro verja) verbi verja impendere, insumere, adhibere, SE. I 244, 2, loco indicativi, ut ibid. 248, 1.

VÆRINGI, m., *qui defendit, tuetur (verja); hinc foldvringi, Eg. 57, 2, cuius loci constructionem vide sub simla.*

VERINJÓTR, m., *qui defendit (verja, njótr), vide sökkverinjótr.*

VERJA (verr, varða, varit), *circumdare: audítr verr boganaudir audi brachia auro (annulis) circumdat, SE. I 660, 2; ógnstítr veir ýtúm arm ornat brachium viris (v: auro), SE. I 654, 1; v. en faðmi amplecti quem, Völk. 2; er mik armi verr quæ me brachio amplectitur, i. e. amica mea, Hávam. 166; H. hat. 42; v. háls eins amplecti colulum alicujus, Völk. 2; v. lini, mey varmri blæjo lino, calido stragulo tegere, i. e. concumbere, Gk. 3, 2; Og. 5; v. líki blæjo corpus mortui stragulo involvere, Am. 101. Part. pass. varinna circumdatus: vigneasta bóll, varip gulli gladius auro obductus, H. hat. 8; of gulli vörðu altari super inaurato altari, G. 47; skutla, silfri varða abacos argento ornatos, Rm. 29. Vide compos.: baugvariðr, blóðvarinn, fagrvariðr, gullvariðr, hringvariðr. — 2) defendere, tueri, cum acc.: varði niðja fjör vitam cognatorum tuita est Am. 46; varðag fé opes defendi, Eg. 60, 1; hilmir varði sunda drasil (með) hjálm-spjótum (fyrir) Dönnum rex navem gladiis a Danis defendit, F. II 313, 1; sic construi posset Grett. 86, 1, þá er ek böðharðr varðak birkis sjót (fyrir) berserkja cum pugna strenuus domum defendi ab athleta furioso (collect.) — b) c. dat., prohibere, arcere: verr þeim vera enginn, F. I 479, 1, id. qu. megat þeim varða verar, ibid. 478, 3. Impers. pass., þer man-a verða of-varip ástum amores tibi non denegabuntur, a conditione uxoria non excluderis, Alm. 8. — c) ek varðag mik viti (strenua defensione) vituperium effugi, Eg. 58, 1; v. sik frjju crimen ignavia a se amoliri, Eb. 18, 1; 19, 4; verjaz fjadum se ab hostibus tutari, Ghe. 20; verjaz röngu injusto crimine absolvi, Hugsm. 25, 1. In compos.: fólkverjandi, setrverjandi. — 3) adhibere, uti, c. dat., verja sverði gladio uti, Hm. 8. — b) cum dat. pers. et acc. rei, conferre cui quid, dono dare, communicare quid cum quo: varði á góðum með gumna fjöld semper bona contulit in viros excellentes, nec non in populi multitudinem, tam divitibus quam pauperibus liberalitatem exhibuit, Ad. 20; heilögum Nicolao hundrat mæla af hverju skipi þeir gjörðu at verja, Nik. 51; ek væri flestu til mærdar omnia ad laudem confero, SE. I 244, 2 (ubi væri = veri, præs. conj., pro verja). — 4) eiga varit til e-s hlutar pro consuetudinis vel necessitudinis ratione idoneam causam habere aliquid faciendi: fullvel ætta ek til þess varit háud degenfræm, etsi id facerem, hoc in me sane gentilitium esset, A. 2, ut F. IV 257, áttu ok ekki lítt til þess varit hoc in familia tua gentilitium est. — 5) varði, F. I 91, 2, 2, videtur valere id. qu. fardi (v = f), impf. a ferja vehere.*

VERJA, f., *tegumentum (verja 1): vilja verjur tegumenta animi, pectus, in quo affectiones mentales latent: skilja frá vilja verjum ex pectore promere, mentem suam aperire de re aliqua, Höfuðl. 16, id. qu. bera er hlátra ham, ibid. 20 (aliter interpretes). — 2) amiculum cucullatum, lacerna, Ísl. I 208; Sv. 18, 1; describitur verja, Fbr. 34: hann var í verju mjök síðri, hún var saumud samna af mörgum tötum, hún var margföld ok feljuð sem laki, ok höttur upp af, af tötum samansaumadr, conf. GkM. II 348; idem mox vocatur yfirhöfa. De lacerna nautica, id. qu. vástakkr, váskuffi, Cod. Fris. col. 216, 7: fer ek í vanda verju.*

VERJAR, m. pl., *defensores (verja 2). non occurrunt nisi in compositis de incolis terrarum vel fundorum, v. c. Maaverjar. In sing. haud facile usurpatur, præterquam in skipveri nauta, Orka. p. 274; Ísl. I 111.*

VERK, n., *opus: verk Fenju, Menju opus Fenice et Menia, aurum, SE. II 422. 512, vide forverk; verk rögnis opus Odinis, pœsis, SE. I 248 3. — b) agenda ratio, factum, Hávam. 69. 144. — c) plur., res gestæ, Hyndl. 13; stór verk res magna, SE. I 666, 1 (pros., vinna stór verk, SE. I 228); blif verk bene facta, G. 23; adde ibid. 30. 53. 54; merki verka rerum gestarum monumenta, Orka. 11, 1; Vigagl. 23; verk und vörðum merkjum res sub defensis signis gestæ, i. e. res bello gestæ, Eb. 40, 5 (AA. 237, 2). — d) verk, Ísl. I 165, 2, pertinet ad audimenn, v: verk-audimenn = audi-verkmen, i. e. verkmenn aucti operarii divitiarum, mercatores. — e) in compositis: dagverk, dýrðarverk, fúrverk, fíruverk, forverk, góðverk, lostverk, megiaverk. Ölverk, randverk, reidiverk, svaðalverk.*

VERKA (-aða, -at), *facere, operari: u. comparare, acquirere: verkendr seims, baugs meginserkjar comparantes aurum, loriceam, vari, præliatores, Selk. 15; ÓT. 125. In prosa: verka til óhelgi sér capitale facinus patrare, Orka. p. 162.*

VERKBITINN, *morbo mortuus (verkr, bita), Ý. 19.*

VERKI, m., *opus, id. qu. verk, Hávam. 59. — 2) opus scriptum, inpr. pœticum, carmen, Hk. 104, 3 (F. VI 430); F. III 23: G. 8; greypr verki et harðsáttum hrók junguntur, FR. II 272, 1; verkinn erat svi mjúkr í verkum, Gðð. 2. Plur., þreifla fiangrum at verkum einz carmina alicujus excutere, examinare, scrutari, rimari, Eg. 56, 2.*

VERKKAUP, n., *merces laboris (verk, kaup), Plac. 30.*

VERKMAÐR, m., *operarius (verk, maðr), vide verk c.*

VERKN, n., *cibus, Merl. 1, 12.*

VERKNAÐR, m., *opus rusticum (verk), Skaldh. 7, 52. — 2) studium, de pœsi. Skaldh. 7, 1.*

VERKR, m., *dolor corporis: verkir vikna dolores decedunt, Gd. 14; ofborina verkjum doloribus oneratus, Og. 14. In compos.: fót-verkr, helverkr.*

VERKR, m., *qui facit, deriv. a verk, in compos.: bálverkr, fjólverkr, harðverkr, stórverkr.*

VERKÞJÓFR, m., *cessator in opere faciundo* (verk, þjófr), *Hugsm.* 34, 5.

VERLAND, n., *Verlandia*, *nomen regionis*, *Harbl.* 54. *Est regio ad mare Balticum sita, id. qu. Virland, quod in Bl. membr. hoc ordine occurrit: hia garðariki liggia lond þessi kirial'. Refal'. Tafestaland. virland. Eistland. lifland. kurl. Erml. Pulina land. vindland er vestast nest danmork. Sic et Symb. ad Geogr. medii ævi, p. 10, not a.*

VERLAUSS, adj., *mariti expers, innuptus, caelebs* (verr, m., lauss): *f. verlaus, Skf.* 31; *Gha.* 30.

VERLIÐAR, m. pl., (verar, liðar), *vel verlyðir* (verar, lýðr), *homines, ut verþjóð: viar verliða* (verlyða) *amicus hominum, Thor, Hjmk.* 11.

VERMA (-i, -da, -t), *calefacere, tepescere* (varmr): *ek vermi kallt calefacio frigidum, SE. II 200, 2. Pros., sól vermir allan heim, Sks. p. 38; hon vermdi vatn, ÓH. c. 247 (F. V 91); subst. vermi, m., calor, Sks. p. 143. 209. 210; GhM. III 350; Nj. 154; FR. III 662, unde Vermland terra caloris, Y. 46; vermal, n. pl., fons calidus, F. VI 350; it. Stjörn: Heródes lét flytja sik út yfir Jórdan til vermsla nokkurra, ok lét þar gera sér laug.*

VERNADR, m., *tutela, auxilium, præsidium, patrocinium* (vörn, varna, verja): *vernadr var auxilii inops, miser, Fjölsm. 1, ubi vertitur „egenus, fortunarum expers”. Eodem sensu est varnadr: búa undir eins varnaði ok varðveizlu, hist. Magni Orcad. p. 502; varnadr madr tutor, patronus, Eb. 31, inít, Eodem sensu est verndarlauss, Skáldh. 2, 7.*

VERND, f., *tutela* (vörn): *verndarlauss sine tutore, Skáldh. 2, 7.*

VERÖLD, f., *mundus* (propr., vera öld, cætus hominum, homines, verar, öld, ut verþjóð), *Vsp.* 27. 41; *SE. I 186, 1; veraldar goð deus mundi, Freyus, Y. 13. Vide compos. hæggevöld.*

VERPA, (verp, varp, orpit), *jacere, conijcere, mittere* (conf. varpa): 1) *actius, e. dat., geitis vegr verpr grjóti mare saxa jactat, volvit, H. 37; v. lauki í lög allium in liquorem immittere, Bk. 1, 8; nadr verpr hala serpens caudam jactat, H. kat. 9; v. vatni á e-n aqua perfundere, lustrare, Hávam. 161; v. hundum canes venatum emittere, Rm. 32; v. húnnum jacere talos, Fsk. 5, 1; upp ek þer verp sublimem te jaciám, in sublime te rapiam, Æd. 60; sól varp hendi manum porrexit, extensa manu quasivit, Vsp. 5; v. e-u á mar (ut kasta á glö) frustra facere, frustra donare, frustra operam collocare, SE. I 682, 1; v. önda suspirare, Bk. 2, 27; Hít. 11, 4, quod Sks. p. 228 est kasta öndu; v. fjörvi animam efflare, exspirare, Bk. 2, 27; v. reiði á e-n succensere, irasci cui, iram effundere in aliquem, ÓH. 193, 2 (F. V 30); v. orði á e-n alloqui quem, Vafþr. 7; urpus á ordum verba inter se jaciebant, Am. 39. — 2) *impers., cum dat. subjecti: öldum varp innanborðs fluctus irruerant in navem, Ha. 293, 1; vági verpr inn um þröm, id., Orkn. 82, 4, et absol., verpr inn of þröm, id., SE. I 498, 3; verpr vig-**

roða um vikinga rutilus armorum splendor prædatores circumfunditur, Hund. 2, 22; sem ismöl (dat.) yrpi ut si glaciæ fragmina volarent, Ha. 234; verpr lind (dat.) hasta projicitur, volat, SE. I 614, 1; sorg (dat.) varp á borgar menn oppidani dolore affecti sunt, SE. I 508, 4. — 3) ova parere, Ha. 25, 2 (plene: verpa eggjum). — 4) subtemen stamini inserere, tramam injicere, FR. II 202, 1; 531, 1; vefr er orpiun tela subtemine instructa, Nj. 158, 1. 2. Vide brandvorpinn.

VERPUMK, pro verpr mik (verpa, -umk): *verpumpk orði á, i. e. verpr orði á mik verbo me alloquitur, Vafþr. 7.*

VERR, n., *mare, SE. II 622, vide ver, n.; slíta ræði or verri remos e mari evellere, eripere, raptim extrahere, Hk. 62, 3 (F. VI 309, 2; SE. II 22); plur. til verri in altum, Hk. 62, 4 (F. VI 309, 3).*

VERR, m., *custos* (verja): *vagna v., puto, Odin, Alm. 3. — 2) vir, maritus, Bk. 2, 9. 33. 38; Gk. 3, 3; Korm. 23, 1; Æd. 33; Sifjar verr maritus Siva, Thor, Hjmk. 15; Hamk. 24; hjálp tveggja handa Sifjar vers, homonymice, Thorbjarga (björg Þórs, SE. I 22, 1), Grett. 54, 4; dat. ver, Vsp. 32; Am. 72; Korm. 6, 2; 26, 2; veri, Gha. 27; Hk. 31, 1 (F. VI 251); acc. ver, pros., SE. II 20. Vide frumverr. — 2) gladius, SE. II 476, habens verr, vífr pro verúlfr. — 3) gigas, SE. II 616; vide ver, m.*

VERR, adj., *placidus, tranquillus, amoenus, id. qu. værr: í veru (vero) ranni in amoena domo, SE. I 100, 1 (Cod. Reg.); fragm. U Grm. 13.*

VERR, compar. adv. *illa, pejus, deterius: hafa verr pejore sorte uti, pejus agere, A. 3; fara verr pejore fortuna uti, Nj. 24, 2.*

VÆRR, adj., *placidus, tranquillus, jucundus: í væro ranni in amoena domo, Grm. 13, vide verr, adj., et compos. óværi; de femina: vær konan femina placidí ingení, SE. II 218, 2; it. amore capta, ibid. 22, pros.*

VERRI, -A, *pejor, compar. adj. vondr, illr, Hávam. 11. 127; Bk. 1, 24; verra torrek gravius damnum, Mg. 9, 3 (F. V 123, 1); inferior: vera e-m stórum verri multum cedere alicui, F. VI 196, 1; bíða hins verri pejorem sortem expectare, Nj. 99.*

VERS, n., *versus; it. sententia verbis expressa, verbum: heilagt vers, þat er Gabriel sagði sanctum illud verbum, quod G. locutus est, de salutatione Gabrielis, Mariæ natiuitatem Seruatoris annuntiantis, Gðß. 8. — 2) sonitus: dreyra vers (kom til stjóða himintörgu frumseyris) stridor sanguinis, de pugna cruenta, feminis gigantibus imminente, SE. I 292, 3. Hæc vox antiquissimis temporibus ex Latino sermone in linguam septentrionalem suscepta fuit, cum ethnici musicam et cantum doctorum catholicorum maxime fuerint admirati, conf. messa.*

VERSÆLL, adj., *marito felix, matrimonio, connubio felix, de femina* (verr, m., sell), *Bk. 2, 53.*

VERSN (-aða, -at), *deteriorem, pejorem fieri* (verri): *vinskapr versnar in deterius abit, Hávam. 51.*

VERSOKR, m., *ignis maris, aurum: veitir*

versoka *præbitor auri*, *vir*, *Hild. 14, 4* (verr, n., sokr).

VERSTR, *pessimus*, *superl. adj.* vóndr, illr: vellum verstr *auro inimicissimi*, i. e. *munificentissimi*, *SE. I 714, 2*; vin, verstan vaxta undirkúla Ála rödd *amicum*, *voci gigantum*, (*auro*) *pessimum*, *id.*, *SE. I 350, 2*. — 2) verstr, *pessime*, *superl. adv.* illa: verstr hyggjum því *id gravissimum nostro animo accidit*, *id ægerime ferimus*, *Sk. 1, 24*.

VERÚLFR, *m.*, *gladius* [ver, *m.*, úlfr, *qs. lupus*, *raptor hominum*; *conf. tamen Dan. Varulf, Germ. Wårwolf, Wårwolf* (*hoc nomine etiam, appellatur lupi, quando magna cogente fame sepulta hominum corpora ad ventrem explendum effodiunt*, *Oken, allgemeine Naturgesch. 1838, pag. 1559*), *Angl. werewolf* *vir in lupum mutatus, ut FR. I 130—32*], *SE. I 565, 1*; *II 619* (*II 476* verr, vífr; *II 559* verr, vígr, *uterque divisim*; *unde J assert una voce vervirfr, vervígr gladius*).

VERVADA, *f.*, *amnis* (verr, n., vada, *qs. mare percadens, in mare se exonerans*), *SE. I 577, 3*; *II 623* veruáða; *cæteri divisim, Cod. Worm.* ver, pada; *II 480* ver, vóða; *sed II 563* aer veda.

VERÞJÓÐ, *f.*, *genus humanum, homines* (ver, *m.*, þjóð, *AS. verþeod, id.*), *Æd. 24*; *Nj. 158, 1*. — 2) *gens maritima* (ver mare), *Merl. 1, 12*.
VERÐ, *n.*, *pretium*, *F. XI 43* (*AR. II 496*); verð heims ok virða *pretium, lytrum mundi et hominum, Christus, Lb. 36*.

VERÐA (verð, varð, orðit et vorðit), *feri*, *Ód. 28*; hvat varð af húnóm mínum *quid factum est de pueris meis*, *Völk. 30*; er sókn var orðin cum pugna facta erat, *G. 41*; ept orðna geira þrimu post factam pugnam, *Ód. 25*; þá er ek vark orðinn einbani cum solus occidissem, *Grm. 49*. — b) *id. qu. vera, esse*: hraustr varð lofða lestrir fortis fuit, *Isl. 17*; hrafngrunnir er orðinn harðr, = var h., *F. VI 423, 1*; hefir um orðinn þarfastr, = hefir verit utilissimus fuit, *Ód. 14*; kvað mik (o: vera) orðinn dixit me esse, *Grett. 80, 2*; sic forte *Vsp. 10*, var orðinn meðtr præstantissimus fuit. — 2) *periphr.*, a) *cum adj.*, verða gláðr, kuðr, dælskr, lætari, *innotescere, arrogantia inflari, Hávam. 55, 57*. — b) *cum part. pass.*, dynr varð gjórr *strepitus extitit, F. VI 436, 2*; varðat hann Ásom alinn. *Asis non procreatus est, Vafþr. 38*; verða dauðr = deyja mori, *Am. 98*; *Isl. 6*; *pros.*, áðr Har. enn hárfagre yrði dauðr, *Isl. I 6*, et cippi runici sæpe; kveðit (kveðinn) man Hropts af heiptum hyskerðir mér verða præliator (vir) *hostiliter q. me compellabitur (ad pugnam provocabitur)*, *Isl. I 90, v. l. 6*. — c) *cum sup.*, mínum fúðrarrí verðr hróðrskotat, *Víagl. 7*; lét verða banat jarli *dynastam necavit, Mb. 11, 2*. — 3) *sequ. infin.*, a) *licere*: ragna konr varð at hrósa gagni ei licuit *victoria gloriari, i. e. ei contigit victoria* (= hann átti sigri at hrósa), *ÓT. 28, 3*; þer verðit ráða tibi licet *potestatem habere, i. e. res tui sit arbitrii, SE. I 250, 2*. — b) *oportere*: isarnmeiðr verðr at risa mjök ár *vir (is) admo-*

dum mane surgat oportet, Eg. 30. — c) *cogi, necessum habere*: verðr at skiljas *disjungi cogitur, Sk. 1, 24*; ver verðum hylja harm *dolorem corde premere cogimur, Eg. 55, 1*; urdo at forða fjörvi *vita consulere necessu habuerunt, Mg. 2, 2*; varð þola eld ok eggjar *ignis telorumque vim pati cogebatur, Si. 6, 2* (*F. VII 83, 3*). — d) *opus habere*: varðat at bíða non *opus habuit exspectare, SE. I 280, 3*; etiam cum verða: ek varð verða hapta *vincia fieri (esse) cogebat, Gk. 1, 9*. — 4) *cum dat.*, *accidere*: hilmí varð hugr á vífl *incessit regem amor feminae, animus ejus in mulierem flectebatur, Hund. 2, 13*; þat verðr mörgum multus *accidit, Eg. 75, 2*; sjaldan verðr víti vörum *raro culpa accidit cauto, Hávam. 6*; mér verðr þerf mikil *michi magnopere opus est, Hávam. 151*; hvat þá varð vitri, er, *quid sapienti (femine) evenit, quare, i. e. quid causa esset, cur prudens illa femina, Am. 12. Absol., ratione habita sententiæ proxime subsequentis: þat varð mér, nú varð mér hoc mihi accidit, forte evenit, Isl. II 353, 2*; *Korm. 3, 1*. — 5) *transit., deprehendere, reperire*: kvoðuz okk- ur hafa orðit bæði *dixerunt, se nos ambo una deprehendisse (nobis ambobus supervenisse), Og. 21*; yrða ek þik kvikvan me *vivum te deprehendere, Am. 21*; ek hef vorðinn guðföður, þann, *inveni patrem spiritualem, qui, contigit mihi pater spirit., qui, F. III 10, 1*; sonum mínum man svella, *sinn fúðr ráðina verða patrem dolo oppressum reperire, Krm. 27, 1*; her skaltu líft verða *hic vitam invenies, Sturl. 6, 17, 1*; orðinn í broddi allrar ferðar in primo *agmine deprehensus, constitutus, Sturl. 1, 20, 1*, vel orðinn h. l. = *verandi qui est, sec. 1, b. Ex prosa huc forte trahi possint: fmsar (o: farar) verðr, er margr ferr, prov., varia experitur itinera, qui multa facit, Eg. 38, quod sic exprimitur FR. II 74: sá verðr, at mæta mörgu minjafnu, er víða ferr; et FR. I 218: þrællinn varð þá fjórit tum *servus vitam invenit, i. e. eue gratiam consecutus est, vita donatus est*. — 6) *cum præpos.*, a) at: *feri aliquid, materi in aliquid*: grjónn varð at grjóti *farina in lapides conversa est, G. 32*; verða at undr- sjónum *miraculo feri, in monstrum transformari, Skf. 28*; v. at bönum *occisores feri, Vsp. 41, id. qu. verðas at bönum se mutuo interficere, SE. I 186, 1*, út urðas at bönum *alter alteri necem intulit, Y. 24, 2*. — b) fyrir: *incidere, incurrere in aliquid*: v. fyrir öfund, *gjörningum, G. 55*; *Nj. 7, 1*; v. fyrir stafni *prajacere ante proram, Si. 6, 2* (*F. VII 83, 3*). *Absol.*, verða fyrir *offendere, delinquere, peccare, Söll. 27*. — c) or, úr, *ex aliquo fieri*: uns varð or jótunn *donec inde feret gigas, Vafþr. 31*. — d) upp, uppi, *surgere, existere, oriri*: óskeppana varð uppi *sinistra fata extiterunt, orta sunt, Orka. 22, 4*. — e) við, *sustinere, excipere*: v. vel við styrja *pugnam fortiter sustinere, Si. 3, 6* (*F. VII 214, conf. 341, 3*). — 7) *sæpe omittitur, v. c., honum mun (o: verða) minna fyrir því faciliori negotio faciet, ut, Hallfr. (memb. 132)*. — 8) v. vel *feliciter evenire, Hávam. 41*.*

VERDA, *f.*, *id. qu. varða 2, pluteus navis, defendendis fluctibus assultibus* (varða defendere): verða, hrimi stokkin, hrökk, *F. VI 23, 2 (AR. II 18, 3), vide Skl. VI p. 18. 19 ad h. l.*

VERDANDI, *f.*, *una trium Parcarum* (verða fieri), *Vsp. 18; SE. I 72.*

VERÐAR, *m. pl.*, *id. qu. virðar, plur. a virðir qui æstimat: v. geirs æstimatores hastæ, viri, ÓH. 186, 4 (F. V 13, 1), in voc.*

VERÐBJÓÐR, *m.*, *qui cibum offert* (verðr, *m.*, bjóðr): *v. hugins ferðar cibator corvorum, bellator, ÓT. 47 (F. I 188, 1).*

VERÐGJAFI, *m.*, *dator cibi, cibator* (verðr, *m.*, gjað): *v. hrafns, vargs qui corvum, lupum saturat, præliator, bellator, F. VI 439, 2; VII 327, 2.*

VERÐLAUNA (-aða, -at), *remunerari* (verð, *n.*, launa), *Am. 30.*

VERÐLAUSS, *adj.*, *meriti expers* (verð, lauss), *mercedis, præti expers. Adv. verðlaust sine merito, immerito, meritorum non habita ratione, Mk. 7, vide vakta.*

VERÐLEIKI, *m.*, *meritum* (verð), *cum art.*, *verðleikinn, Lil. 14.*

VERÐLEIKR, *m.*, *meritum* (verð): fyrir verðleik *propter meritum, Gd. 19. 28; hárr v. andar excelsa animi præstantia, Gðþ. 37.*

VERÐR, *adj.*, *qui constat, pretio dignus* (verð): *cum gen. v. Engla jarðar ok Íra grundar Hiberniam et Hiberniam pretio æquans, tantidem constans quanti A. et Hib., Korm. 3, 8. — 2) dignus, meritus: þess gerðoz er verðir ea re dignus fuissti, id meruisti, Mg. 15, 1; Og. 9; v. hás sóma celso honore dignus, G. 39; verðir gagns frá goðum dignus, cui victoriam dii concedant, Hg. 33, 12; goðs verðr frá þér bene ex te meritus, H. hat. 34 (pros. Vigagl. 2, 11); þeygi muntu við þenna grepp þykkjar verðr fyrri drykkju nullum, credo, de hoc poetæ incommodum meruisti poculis, Eg. 75, 1; verðari hera hróðrar majori laude dignus, SE. I 714, 1. Sequ. at: þú værir þess verðust, at, dignissima esses, ut, Bk. 2, 30; it. cum præpos. til: verð er drottning dýrðar | dæmd til efri sæmdar, i. e. drottning dýrðar (Maria) er dæmd verð til efri sæmdar excelsiori honore digna judicata, Mk. 9; sem henni vert þótti id quod ei dignum visum est, vel prout ei convenire videbatur, Am. 30. — 3) eximius, egregius. præstans: verð ferð viri præstantes, ezimii, SE. I 648, 2. — 4) qui debet: læz verðr at hefna þess sui officii duxit ulcisci, sibi ulciscendum putavit, Hyndl. 27. — 5) vide formam virðr, et compos. örverðr, óverðr.*

VERDR, *adj.*, *in regionem aliquam versus, obversus, vide ofanverðr, óndverðr (óndurðr), sannanverðr* (gagnvert e regione, præpos. c. dat., *Vigagl. 27).*

VERÐR, *m.*, *prandium; gen. verðar. Plur. deest: fá verðar jentare, prandium sumere, Hávam. 33; dat. verðinum, cum art., Harbl. 4. — b) coena, Hým. 16; vátta verðr, Eg. 74, 2; um verði inter cenam, Hávam. 31; koma til verðar coenatum ire, ad coenam accedere, Hávam. 4, 7. — 2) cibus, esca: a) de præda ferðrum, cadaveribus: ari getr verð þar, SE. I*

492, 1; fá fálu hestum fullan verð, *Krm. 8; fá sótgulum fugli mikile verðar, Krm. 2; fá sárorra gnógs verðar, Eb. 37; v. hrafns strages, hilmir fekk hrafns verðar* (með) *sverðum stragem gladiis eddidit, Sie. 21; Úlfs v. cadaver, seða örna á úlfs verði, Eb. 44. — b) pabulum: sleipnis v. fenum, sleyguþref sleipnis verðar merga, Ý. 21, 2. — 3) vide formas virðr, vörðr, et compos. náttverðr, dögurðr.*

VERÐU, *sis, esto, id. qu. ver þú* (*Hým. 11), SE. II 226, 3.*

VERÐUGR, *adj.*, *dignus, Hyndl. 2; c. gen., v. písla, Lb. 16. Vide compos. óverðugr.*

VERÐÚNG, *f.*, *cohors prætoriana, satellites, satellitium, aulici, SE. I 458, 560, 3; ÓT. 13, 1; ÓH. 92, 14; SE. I 658, 2; II 170, 2; dat. verðungo, Hund. 1, 9; H. Br. 10; Ók. 9, 3, sed verðung, Hk. 65, 4 (F. VI 319, 1); F. VI 448, 1; gramr, vísir, vörðr verðungar rez, Bk. 2, 39; Hg. 33, 4; ÓH. 14, 2 (F. IV 52, 3). In compos. bólverðung (fyrte a varða custodire, defendere).*

VESALINGR, *m.*, *vir parvus, sordidus* (propr. *misellus, vesall*), *SE. I 532, vide contr. veslingr.*

VESALL, *adj.*, *miser, infelix* (ve neg., sæll), *Æd. 40. 42; cum gen., vesall læz vigs þeirra infelicem se ajebat ob eorum pugnam, Am. 58* (kveðz illt hljóta af úfriði þeirra, *FR. I 218).* — 2) *inops, egenus: alls vesall omnium rerum inops, Hávam. 69. — 3) compar. veslari pauperior, SE. II 497, 2; superl. vesalstr infelicissimus, miserimus, Korm. 23, 1. — 4) vide compos. allvesall, et formam vesæll.*

VESÆLL, *adj.*, *miser* (ve neg., sæll, vide vesall): *vesælur snýtur misselli homunciones, FR. II 550, 1. In compos. harmvesæll. Pros., þú vesæll maðr, ÓT. 111 (AA. p. 70; GhM. I 250); FR. II 536; inde formatum, vesælligr, adj., Hkr. Sig. Jörðsalaf. p. 288 (úsælligr, F. VI 302. 303; contr. veslugr, hist. Magni Oræad. p. 458); vesæla miserum, pauperem reddere, F. VII 186 (contr. vesla, id., Hkr. hist. Magni Cæci, p. 307).*

VESÆRITÚNGA, *f.*, *lingua perjura* (vesæri, *id. qu. meinsæri, perjurium; ve male, særi*): *hafa vesæritungur und skildi línguas perjuras sub clipeo habere, aut fallaciam et dolo in occulto habere, aut perjurio et mala fide arma cepissi, Isl. I 165, 2, de Norvegis, qui in str. præced. appellantur griðbítar pacis violatores.*

VESKÖP, *n. pl.*, *sacra fata, vel sanctæ pacis leges* (ve, *n. pl.*, sköp), *Vsp. 58.*

VESLINGR, *m.*, *homo miser* (contr. ez vesalingr): *plur. veslingar, de viris morbo gravi affectis, Selk. 9; de pueris esurientibus, Ag.*

VESTÖLD, *f.*, *miseria* (vesall), *Mg. 2, 2.*

VESTALLR, *m.*, *sancta ara, ara loci sacrosancti, ara fani* (ve, *n.*, stallr): *vörðr vestalls custos sanctæ aræ, custos fani, rez sacrorum antistes, Ý. 24, 1.*

VESTAN, *adv.*, *a) ex occidente, ex regionibus occidentalibus, ÓH. 27, 1; 157, 1. — b) in occidente, in regionibus occidentalibus: eyjar vestan insulæ occidentales, ÓH. 108. — 2) vestan, præp., a regione occidentem versa,*

cum genitivo, vestan bæjar ab regione oppidi in occid. versa, Hm. 16. — b) fyrri vestan, id., præpos. cum acc., fyrri vestan dyrr, ver, Grm. 10; Hund. 2, 7.

VESTAUNG, f., *pertica vexilli (ve, n., staung): Þá er mjök laung vestaung reistiz, SE. I 646, 1.*

VESTR, n., *occidens, plaga, regio occidentalis: vestr fór ek um ver, lmesis, id. qu. ek fór um vestr-ver ísi per mare occidentale, Höfuðl. 1; SE. I 496, 4, ubi sermo est de cursu ab Islandia in Northumbriam Angliæ, proxime ratione habita maris occidui inter Norvegiam et Orcades Scotiamque. — 2) adv. a) in occidente, ad occidentem, Hund. 1, 4; F. VII 49, 1. — b) occidentem versus, F. VII 40; 77, 1. 2; SE. I 496, 2.*

VÆSTR, udore maritimo, humida tempestate afflictus (väs), FR. II 494, 3; 495, 3, pro quo est dæstir fatigati, ibid. 81, 1. Cognatum est vesaðr afflictus: eigi gjöra Húnar oss vesaða, nè hornbogar yðar non percellunt nos, FR. I 502; it. superl. væsöðstir, Sturl. 8, 15, sub fin., quam maxime afflicti, turbulenta tempestate defatigati.

VESTRÆNN, adj., *occidentalis (vestr, -rænn); de hastis Gallicis: vigra vestrænna, H. 19, 2 (F. X 190, 2); vindar vestrænir vanti ab occidente fantes, Merl. 44.*

VESTRGARÐR, m., *procella occidentalis (vestr, garðr): vestrgarða úr aspergo procellarum occidentalium, jarðir úrþvegna vestrgarða (i. e. þvegna vestrgarða úri) terræ, adspergine procellarum occidentalium lavatæ, i. e. regiones, oceano occidentali oppositæ, terræ occidentales, Ha. 320, 2, id. qu. veströnd.*

VESTRI, m., *nanus, plagam cæli occidentalem sustinens (vestr), Vsp. 11; SE. I 50; 64, 2; vestra hjálmr cælum, SE. I 314.*

VESTRI, adj., *occidentalis, occidenti propior, compar. sine posit. (vestr). Neutr., hit vestra, ut adv., in occidente, ad occidentem, F. III 97.*

VESTRÖND, n. pl., *terræ occidentales (vestr, land), F. I 143, 1 (Rekst. 4), i. e. Anglia, Britannia, Scotia, Hibernia, Hebudes, Orcades, sec. Græg. II 141.*

VESTRSALIR, m. pl., *palatia vel domicilia occidentalia (vestr, salr), Vegtk. 16.*

VESTRVER, n., *mare occidentale, vide vestr 1.*

VESTU, sis, esto, pro ver þú, Plac. 1; F. VII 59, 2 (vera); sic et Has. 59.

VET, id. qu. veit (e = ei), scio, 1. s. præ. ind. verb. vita scire, GhM. I 74 (Isl. I 153, v. l. 11).

VÆTA (-ti, -tta, -tt), *madefacere (våtr): þeir vættu þunnan hnjósk í vigðum brunni tenuem fomilem fonte (aqua) consecrato maderfecerunt, Gðß. 52.*

VE TINJÖRÐR, m., *id. qu. vættingjörðr, qu. v. (t = tt): v. viðheims tollens, librans, movens clipeum, præliator, vir, Nj. 156. Conf. vettir, vettlimi.*

VETKI, n., nihil (vetr, n., -gi neg.): er vetki veit qui nihil scit, Hávam. 27; ok hafða ek þess vetki vífs neque ego quidquam

ejus mulieris obtinui, Hávam. 102. — Vetki nihil, Ad. 11, est correctio G. Pauli, pro vecki, id., vide vækki.

VÆTKI, n., nihil (vætr, n., -gi neg.), id. qu. vetki: gen. vætkis (inserta vocali vøtveg-is, vøtvegis); dat. vættugi (vøtvgugi). Nom., vøgr, er vætki treyðr via, quam nihil (nullum animans) calcat, Hávam. 121; ey grøtir þar ýta | uggr, en vætki huggar nihil vero consolatur eos, Has. 38. Acc., vita vætki nihil scire, Hávam. 75; Söll. 42; of ýftig vætki, nema hræðumz helvitni de nulla re sollicitus sum, nisi quod (sed) timeo tartarum, F. III 28; hræðiz himna þrýði | hana en vætki annat Deum, sed nihil aliud, timet, Ag. Gen., telr sér vætkis vant nihil sibi deesse putat, Hugsm. 27, 1. — 2) adv., neutiquam, vel nunquam: duldi þess v. neutiquam id celavit, Am. 10; ávalt vægja, en vætki halda nunquam, Am. 99; sá er vætki sparði fjör qui nunquam vitæ pepercit suæ, F. VI 419.

VELLIMI, m., clipeus, SE. I 571, 2 (vættlimi, II 478; . . ttlime, II 561; vetrliði, II 621).

VETMÍMIR, m., cælum octavum, SE. I 470. 593, 1 (II 485 vøtmimir et vøtrimir; II 568 ettmimir; II 627 vøtmimir).

VÆTMÍMIR, m., id. qu. vøtmimir, SE. II 485.

VETNA, gen. plur., frequens in compos., v. c. horvetna, hotvetna, hovetna, hvarvetna, hvatvetna, hvervetna, hvívetna; separatim est vøtna hvat, Alm. 9. Exempla formæ vitna in hvarvitna, hvatvitna, hvitvitna peti possunt ex Gloss. F. XII. Vulgo hic gen. pl. arcessitur a vetr, n., aliquid, sed term. na respicere videtur formam femininam in a, veta (vita), id., unde forma eyvita, dat. eyvit (Hávam. 28), apocop. eyvit, gen. eyvitar (Hávam. 94), unde prodire formæ eyft, eyvit, íviþ, neg. Quorum radicem apparere pulo in Nors. vete aliquid, v. c. lita vete parum quid, ikkje vete nihil omnino; AS. viht, v. vøht aliquid (Raskii Gram. AS. § 48); Moesog. vaith, vaithai, sequente ni; plur. vaithins rez, eøenta, Luc. 1, 1.

VÆTNA, id. qu. vetna, qu. v.; vøtna hvat quiquid rerum, omnia, vita vøtna hvat omnia scire, explorare, Alm. 9.

VETR, n., aliquid (vide vøtr, vætt, vætt, vetki, vætki, vøttugi, vættugi), tantum occurrit in nom. et acc. sing. — 1) ut subst., a) aliquid, quidpiam: vita vetr quidpiam scire, SE. I 382, 3. — b) nihil: vetr er þat maana, er knegi nihil hominum est, cui liceat, Fjölm. 43. — 2) ut adv., ne, non: ljúg vetr at mér ne mihi mendacium dixeris, Eb. 28, 1.

VETR, m., hiems; gen. vetrar, plur. vetr; Vafþr. 26. 27; SE. I 82. 332. 382, 4; Mg. 1, 1. Vide formam vitr, m. Hinc. adj., tvevotr, tvivotr, þrèvotr. (Plur. vetrar pro vetr, F. III 528, l. 18).

VÆTR, n., aliquid, quidpiam (id. qu. vetr, n.): vita vøtr quidquam scire, SE. I 382, 3. — 2) nihil: át, svaf vøtr nihil gustævi, nihil dormivit, Hamh. 26. 28; hysz vøtr hvatr fyrir acer nihil circumspicendo basit, Æd. 15; leyfi (leifi) ek vøtr nihil relinquo (potionis), Eg. 74, 3. Cum gen. vøtr (nom.) manna nihil hominum, nulli homines, Harbl. 22; acc., vøtr vela nihil fallaci-

arum, nulla fraus, Am. 5; vætr hjóna neuter conjugum, vel nullus domesticorum, Am. 94; sēr vætr víþ því isti rei nihil (i. e. nemo) providet, Sk. 1, 39.

VÆTR, *f.*, *id. qu. vætr, f., nympha (tutelaris), H. hat. 27; vitta vætr (membr. E), a) venefica, Ý. 16 (AR. I 260). — b) animal incantatum, de equo, Ý. 33.*

VETRGA MALL, *adj.*, *anniculus (vetr, m., gamall), Ók. 9, 1 (F. VI 446).*

VETRIM, *f.*, *id. qu. vettrim; pl. vetrimar, Bk. 1, 6; G. 44 (Hkr.).*

VETRIMNIR, *m.*, *caelum, SE. II 485 (votr, væta, udus, pluvia; rim = hrim pruina; nisi forte potius sit prava lectio pro væt-mimir).*

VETRENGIS, *adv.*, *durante hieme, per hiemem (vetr, -lengis, term. adv. a lánggr): var þaðra v. íbi hiemavit, Si. 3, 2 (F. VII 77, 2).*

VETRLÍÐI, *m.*, *ursus, SE. I 442. 478. 590, 2; II 484. 567. 626; Greti. 13. SE. I 502, 4 vetrliþi videtur esse homonymice pro Björn, nom. propr. viri, in vocativo. Vide formam veðrlíði. Proprie est ursus anniculus, cui una hiems elapsa est (vetr, líða), Norv. Veddelein ursus tenellus. — 2) clipeus, SE. II 621, forte mendum pro vetlimi.*

VETRMÍMIR, *m.*, *caelum octavum, SE. II 627, id. qu. vetmimir, vætmimir.*

VETT, *n. pl.*, *veneficia, id. qu. vit, vitt: draptu á vett veneficia tetigisti, tractasti, contractavisti, Æd. 24.*

VETT, *f.*, *pondus (vega): þú sýnir rétta vett vera alsetrs ostendis verum pondus mundi Lb. 36. — b) líbra: © í vettini (i. e. vettinni) sol in libra, Lex. Mythol. p. 1109.*

VÆTT, *f.*, *animal, animans: sú vætt, de porca, in animate, FR. I 485, 2. — 2) nihil, id. qu. vætr: hugði vætt á vægðir nihil de parcendo cogitavit, Sturl. 5, 9, 1; conf. Eg. c. 74, 3, p. 558, not. q.*

VETTA (-tti, -tta, -tt), *expectare, id. qu. vætta, cum gen., v. friðar pacem, F. VI 177; vetti (o: ek) hins, at, illud opinor, Korm. 22, 2; vetti ek minnr, at, F. VI 170, 2.*

VÆTTA (-tti, -tta, -tt), *expectare, sperare, opinari (id. qu. vætta, tt = nt), cum gen., nær vættir þú þeirra quando eos expectas? ÓH. 220, 3; sá er við vættum quem expectavimus, Hymk. 11; v. friðs, friðar, ÓH. 92, 8; Hk. 20; v. rómdölu bellum, Hk. 24; v. munar, harms voluptatem, dolorem, Hávam. 96; SE. II 120, 1; lands terram brevi apparituram, SE. I 324, 2; v. drottins adventum, reditum regis, SE. I 520, 3 (F. III 9, 1); F. V 211. — b) absol., betr en ek vætta melius quam opinatus eram, ÓH. 92, 3; vætke minnr, at, minus spero futurum, ut, Hk. 15. — 2) v. e-m e-s cogitare cui quid: vættak nettings nirdi bana cogitavi necem inferre praeliatori, Fbr. 33, 1 (GhM. II 342, 1); v. burum bölva, mögum meina mala filis, incommoda gnatis cogitare, Gha. 33.*

VETTEGIS, *gen., sing. a vetki nihil, pro vetkis (e ante g est epentheticum, euphoniae causa): oss, þeim var vettegis vant nobis,*

illis nulla res defuit, FR. II 414, v. l. 4; Vsp. 8. Vide vettugi.

VÆTTI, *n.*, *testimonium (vætta), id. qu. vitni: berk þung v. gravia testimonia adfero, ipso facto probavi, Eg. 74, 2.*

VÆTTIDRAUGR, *m.*, *qui tollit, gestat (vætta, draugr): v. hjörþilju gestator clipei, pugnator, Nj. 79. A vega tollere, unde vætt = vett, pondus, libra (Grág. I 208. 463), handvætta manu tollere, pondus rei manu examinare (F. II 129), jafnvætta pondere æquari (Stjörn).*

VÆTTINJÖRÐR, *m.*, *qui tollit, gestat (vætta, njörðr; vide vættidraugr): v. viðheims gestor clipei, vir, Nj. 156, v. l. pro vetinjörðr.*

VETTIR, *m.*, *qui manu tollit, ponderat, gestat (vide vættidraugr), a vætta = vega, ponderare, unde handvætta pondus rei in manum sumtæ librando examinare, ÓT. c. 66; vettir víðris vins dispensator pœsis, poëta, Ag. (bitta, kvað Víðris vettir | vins, fyrir beðju minni), de Kolbeine Tumii; plur., vettar ins vegna báru dags auri dispensatores, víri, GS. str. 8.*

VÆTTLIMI, *m.*, *clipeus, SE. II 478, pro vetlimi, (II 561 tantum cernuntur . . . tllime; II 621 vetrliði), qs. lignum vibrabile, manu mobile (vætta = vega, limi).*

VETTMÍMIR, *m.*, *caelum octavum (id. qu. vetmimir), SE. II 568.*

VETTR, *f.*, *natura, numen, collect. de diis: hollar vettir, Frigg ok Freyja, ok fleiri goð propitia numina, Og. 8. Sic Jus eccl. Vet., Tit. 8 de fide: blóta heiðnar vettir ethnica numina colere. — 2) in conviciis: rög vettir ignava natura, Æd. 58. 62; örg jöldu v. ignava equa natura, ignava equa, de venefica, Korm. 23, 2, quando possit comparari cum vitt, vett, veneficia; sú vettir illud monstrum, in ænigmatæ, FR. I 485, v. l. 3; vitta vettir, Ý. 16. 33, vide vætr. — 3) in compos. meinvettir (landvettir, Bl. membr.), vide vætr, f.; vettir, de animalibus, ÓH. c. 119.*

VÆTTR, *n.*, *nihil, id. qu. vætr, vetr, n. — 2) adv., neutiquam: forðaz v., Korm. 27, 2; firraz v. við e-t, F. II 322, 1.*

VÆTTR, *f.*, *natura, numen, id. qu. vettir: allar vættir omnes naturæ, omnes res tam animatæ quam inanimatæ, Veglk. 4; randóps vettir dea præliares, Hitt. 33, ubi distinguitur ab atgeirs goð; illar vættir mali dæmones, Gdþ. 15. — 2) sing., mala mulier, furia (venefica): vön sè sú vætr vers ok barna, er þær í morgon málrunar gaf, Gk. 1, 22; Brynhildar, illrar vættar, Gk. 1, 21. Vide formam vætr, f., et compos. hjálpvætr, meinvætr (m.), óvætr (landvætr numina tutelaria terræ, Eg. 60; ÓT. c. 37; Ísl. I 258).*

VETTRIM, *f.*, *id. qu. vetrim, vættrim, SE. II 560, pars gladii; pl., vettrimar, unde vettrima túngur gladii, vel lamina gladium, F. VII 43, 2, ubi viz recte datur pro vettirima. Sec. G. 44 (F. V Cod. Flat.), ubi occurrit forma vetþryma, derivari potest a vet (= vett, vætt, n., fastigium, acclivitas, Hkr. hist. Magni Boni p. 14; F. V 120) et þrymr, þrómr margo, stria, vel nude a rim,*

f., *arsola, spatium, it. asserculus ligneolus*. Hinc vettrimar esse puto strias in lamina gladii a capulo mucronem versus procurentes: vettrima naðr serpens striarum, gladius, G. 44 (Hkr.). Tales striæ in laminis gladiatorum describuntur in Nord. Tidskr. f. Oldk. I p. 180. De derivatione et explicatione hujus vocis vide Gloss. Ed. Sæm. T. II et not. ad Bk. 1, 6. Ad quem locum annoto: vettrim non in capulo fuisse, sed in lamina gladii, docet, Korm. ed. Havn. p. 88: tók sköfnúgr af oddinn af Hvitíngi fyrir framan vettrimina.

VÆTTRIM, f., id. qu. vettrim, qu. v., SE. I 568, 2; II 477. 620 (Wcharl. confuse et depravate, merkinvettin).

VÆTTUGI, dat. sing. a vœtki nihil, nulla res: varr at vœttugi ad nullam rem timidus, Am. 37 (u ante g diacriticum est, ut in einugi, pro engi). Idem valet vœttugi, pros., v. c. vœttugi nýtt ad nullam rem utile, F. III 210, unde gen. vœttugis (cum u euphonico), v. c. vœttugis vert res nullius pretii, F. VI 263, quæ forma adoptatur Vsp. 8 (ed. Holm.), pro vœttugia.

VETZ, SE. I 410, 2 (Cod. Reg.), conf. vits; Cod. Worm. et SE. II 435, 2, h. l. habent vend.

VETÞRYMAR, f. pl., striæ in lamina gladii: vetþryma naðr gladius, G. 44 (F. V), vide vettrim.

VEXA (-i, -ta, -t), *cerare (vax)*: v. bløgjo *cerare stragulum*, Am. 101.

VEXA (-i, -ta, -t), *creocere facere, augere (transit. a vaxa)*: sax þat, er seggja vexir sár sica, quæ virorum vulnera auget, i. e. vulnera gravia instigat viris, Grett. 20, 2. — b) *intrans., cum acc. subjecti: brim (acc.) vexti æstus (maris) augebatur*, SE. I 498, 4; F. VI 170, 2; AR. II 57, 2.

VEYKR, adj., *infirmus, imbecillus*: v. líkami, Hc. 13. — 2) *mollis, effeminatus*, SE. I 530; v. lókr, AR. II 217, 1. Vide veikr.

VEÐORINN, adj., Ad. 20, vertitur „bello intrepidus“, a ve arma, et þorinn. *qs. audez ad arma (= vápnjarfr, hjórnjarfr); hinc veþorinn veklinga tór, diceretur rex Eiríkus Blodaxa, et vinr veþorins veklinga tæs, dux Arinbjörn. Sed veþorins h. l. est G. Magnæi, lenis illa quidem ac facilis, mutatio pro veþorms; et significatus vocis ve, arma, perquam dubius. Magis itaque inclinatur animus, ut, quamvis tacente historia, tamen sumam, Arinbjörnem amicum fuisse Vedormi, puta filii Vemundi Prisci. Hic Vedormus, potens in Oplandis dux (Isl. I 314), ab Haraldo Pulcrisimo pulsus, in Jamtiam cessit (ibid., coll. Hg. c. 14); idem, sec. Dropl. min. c. 1 et Isl. I 243, Ketilem Thrymum, sibi amicum, in Jamtiam ab Islandia advenientem hiberno hospitio exceptit, fama magna liberalitatis et auctoritate inclutus (höfðingi mikill, Dropl. l. c.). Huic appellationem veklinga tór illustrium virorum adjutor, datum puto propter auxilium viris ab Haraldo rege exagitatis et in Jamtiam profugis latum.*

VEÐREYGR, adj., *domum eundi cupidus (ve, þreygja; hodie heimfása), de venatore, v. skyti, Völk. 8; vide vegreygr.*

VED, n., *pignus*: veð Valföðurs pignus Odinis, res ab Odine pignori data, oculus Odinis, Vsp. 25, 26; SE. I 68.

VEÐJA (-aða, -at), *pignore certare (veð)*: v. höfði de capite certare, Vafsr. 19; v. manns haus ringi in caput suum pignus dare, altero annulum sponte, F. II 275.

VEÐMÁLI, m., *pignus (veð, máli)*: taka lönd at veðmála pignori accipere, Ha. 280.

VEDR, n., *tempestas, sive bona, sive mala*. Hávam. 88; válynd veðr turbulentæ tempestates, Vsp. 37; de commoda tempestate: róa í veðri á sjó, Hávam. 82; aux veðri veðr donec secundus ventus dabitur, H. 37. — 2) in appell. a) *cæli*: veðra land terra ventorum, ær, cælum, SE. I 316; veðra höll aula ventorum, ær, botn, gölf veðra hallar fundus, solum æris, terra, SE. I 320. — b) *pugna*: v. harð-rögn-röðuls tempestas clipei, pugna, G. 50; v. vápna, hlífa, Óðins, valkyrju, herkonunga prælium, SE. I 416; í Gúndlar veðrum in præliis, HS. 6, 3 (F. I 56, 1); v. grárna geira, id., Hund. 1, 12; laufa v. gladii, id., HS. 6, 7 (F. I 57); v. Óðins, id., Hg. 33, 8; v. Sköglar skýs (clipei), id., Hg. 33, 8; v. boða (i. e. boga arcus), id., SE. I 436, 1. — c) *navis*: hestr, dyfr, skib veðrs equus, animal, pertica cursoris venti, navis, SE. I 440. — 3) *regio, plaga cæli*: veðra annars til in aliam partem, aliorum, Hým. 25. — 4) in compositis: eggveðr, felliveðr, fleinveðr, geirveðr, hjórnveðr, naddveðr, úrveðr.

VEDR, m., *aries*, SE. I 486. 589, 1; II 567. 626. (II 483 veðr, id.); veðrafjórn, id. qu. Hrutafjórn, Grett. 50; 59, 2 (de prælio in saltu Arnarvatnensi; al. legunt virkisfjörð, i. e. Borgarfjörð). Veðrafjórn, Krm. 16, Watersford in Hibernia. Pros., dat.: ☉ í veðri sol in ariete, Lex. Myth. p. 1070; gen. veðrar, in veðrar horn cornu arietinum, ÖH. c. 118 (F. IV 246). — 2) *equus*, SE. II 487.

VEDR, SE. I 406, 1 Cod. Worm., i. q. vidr (i = e), *vinnr facit, gerit, a verbo vinna*. — 2) *Eg. 30, id. qu. vidr, við, præpos. et adv., apud, ad, leggja aura veðr (vidr) reponeere opes, rem facere, lucrari.*

VÆÐR, adj., *vestitus (væð)*: væðr til vel admodum bene vestitus, Hávam. 61. Vide hervæðr (ab hervæðir).

VEDRBJÓÐANÐI, m., *tempestatem offerens (veðr, bjóða)*: geira v. præliator, vir, a geira veðr pugna, Gv. 9.

VEDRBLÁSINN, *vento perflatus (veðr, blása)*: veðrblásinn væ vexilla vento perflata, F. VII 345, 6.

VEDRBLIK, n., *fulgor tempestatis (veðr, blik)*: valköstu v., pro veðr valköstu bliks tempestas fulgoris cadaveris (gladii), pugna, valköstu veðrbliks herðibladr incitator pugne. præliator, Sturl. 9, 32, 1.

VEDRBOÐI, m., *offerens tempestatem (veðr, boði)*: v. Gúndlar bellator, a Gúndlar veðr pugna, Ha. 326, 4.

VEDREGGJANÐI, m., *incitator tempestatis (veðr, eggja)*: v. viggjar veggs tempestatem (pugnam) incitans, bellator, a viggjar veggr

agger navis, clipeus, veðr viggjar vegga tempestas clipei, pugna, F. XI 138, 4 (sec. correctionem); viggjarðs v., id., Sturl. 2, 40, 1.

VEÐREY, f., insula (nunc Væderø s. Veirø) Hallandiæ in Suecia, SE. II 492 (Hodie Værdø in Lofoten, Munchius).

VEÐRFÖLNIR, m., accipiter, sedens inter oculos aquilæ multiscia, ramis Ygdrasili insidentis, SE. I 74.

VEÐRGÆÐIR, m., augens tempestatem (veðr, gæðir): imunborðs v. incitator, prælii, bellator, a veðr imunborða tempestas clipei, pugna, ÓT. 16, 4 (F. I 91, 3).

VEÐRGLASI, m. (adj.), ad auras coruscans, in aëre fulgidus (veðr; glasi, glasir), de gallo, Fjölsm. 25.

VEÐRGLADR, m., clipeus (qs. in aëre splendidus, veðr, gladr), SE. I 571, 2; II 561. 621 (II 478 væðr, gladr, prave).

VEÐRHEIMR, m., domicilium venti, aër (veðr, heimar), SE. II 596 (II 459 viðheimr).

VEÐRHEYJANÐI, m., tempestatem faciens (veðr, heyja): valgrindar Gæfnar v. bellator, a veðr valgrindar Gæfnar tempestas deo scutigeræ (bellonæ), pugna, Hg. 31, 1.

VEÐRHIRÐIR, ÓT. 26, 2 (F. I 123, 2), vide valserkr.

VEÐRHÖLLI, f., aula, domicilium venti, aër, it. cælum (veðr, höll): visi, fylkir veðrhallar rex cæli, deus, G. 2; Has. 4.

VEÐRLIÐI, m., ursus, id. qu. vetrlíði (ð=), SE. I 442, v. l. 8 (sec. Cod. Worm.).

VEÐRLOSTINN, tempestate percussus, vento incitatus (veðr, ljóst), epith. navis, v. veggundr, RS. 1.

VEÐRMEGIN, n., vis tempestatis, vel potius, locus tempestatis, venti, nubes (veðr, megin), Alm. 19.

VEÐRMILÐR, adj., qui tempestatem excitare amat (veðr, mildr): geira v. bellicosus, a geira veðr tempestas hastarum, pugna, SE. I 468, 4 (ÓT. 96, 1; 97, 2; AR. I 287, 2; F. II 288, 1).

VEÐRÖRR, adj., cupidus tempestatis, acer in tempestate (veðr, örr): valfasta o. bellicosus (vide valfasti), ÓH. 27, 1 (F. IV 66, 1).

VEÐRSKRÍN, n., scrinium venti, aër, it. cælum (veðr, skrín): jöfurr veðrskrins rex cæli, deus, Lb. 8.

VEÐRSMIÐR, m., faber tempestatis (veðr, smíðr): v. Viðars auctor prælii, bellator, a Viðars veðr tempestas Odinis, pugna, F. VII 44, 2.

VEÐRSOLLINN, vento tumescens, tempestate turgidus (veðr, svella): veðrsollit ver mare vento turgidum, Ha. 195.

VEÐRSTAFR, m., columen tempestatis (veðr, atافر): v. Viðris vandar (vandils) columen prælii, puginator, vir, Viðris vandar (vandils) veðr tempestas gladii, pugna, SE. I 438, 4 (Vigagl. 26, 1).

VEÐRTAMR, adj., tempestate adsvetus (veðr, tamr), de navi: veðrtamt svana beðjar vigg, ejus njótar viri, homines, Sturl. 7, 43, 1, ubi construe: armblíks ítrir njótar veðrtams svana beðjar viggs.

VEÐRVITI, m., index venti in apice mali (veðr, viti): veðrvitar glymjia, SE. I 494, 3; veðrvita (acc. pl.) skók, F. VII 340, 2.

VIDDI, m., gigas, SE. I 554, 2; II 471. 554. 616. Vidda bróðir frater gigantis (o: Ægeris), Eg. 30, potest esse ignis et ventus, (sec. SE. I 330). G. Magnus bifariam ordinem constituit: a) veðr Vidda bróður kveðja vāðir auræ venti (quod Vindr gigantis nomen sit) salutanti (inspiranti) folles; ut vāðir absolute de follibus capiatur. — b) veðr-vāðir kveðja Vidda bróður folles inspirati suscitant fratrem venti (ignem). Quorum posterior ratio mihi magis placet, ita ut veðr construatur cum leggia in sententia principali, et accipiat pro viðr, adv., = við, o: sá er leggia skal viðr aura qui accessionem facultatum facere studet, et vāðir kveðja vidda bróður folles salutanti (excitant) fratrem gigantis (Ægeris, o: ignem).

VIDÍS, f., id. qu. vedís (vi = ve), v. l. Grett. 49, 5.

VÍF, n., femina nupta viro, SE. I 536. 558, 1. — b) rustica, Rm. 22. — c) mulier, femina, Sk. 1, 16; dat. vífi, Hund. 2, 13; Orkn. 81, 3; gen. vífs, Hávam. 102; vífti fagra et víf en fögru, F. VII 61, 2 et v. l. 6; gen. pl. vífa, Orkn. 80, 2; gjörninga víf venefica, incantatrix, drifa gjörninga vífs procella magica, Eb. 40, 5 (AA. 238); hamra víf femina gigas, byrr hamra vífs aura gigantidis, animus, fortitudo, Íslid. 2; odda víf femina telorum, teligera, bellona (ut geirvíf), byrr odda vífs ventus bellonæ, pugna, HS. 6, 4. — 2) in compos.: geirvíf, óskvíf.

VÍFADR, tectus, obductus, circumvolutus (cogn. vefja), in compos. svellvífadr, conf. víviðr.

VÍFILL, m., regulus maritimus (FR. II 8): vífls veðr pugna, Grett. 59, 2. ubi quidam pro vífls habent Víðris Odinis, al. verfls, quod potest esse id. qu. Virvils a Virvill reg. maritimus. In compos. órvífl.

VÍFL, f., tigillum, quo vestes inter lavandum caduntur, lotricum, pulsabulum: vera sem vífl at brunni permadere instar lotrici ad fontem, Korm. 8, 2. Pros., Vem. 22: ok nú þreif hann upp eitt trè, er lá hjá honum, ok laust við óxinni með víflinni, er konur voru vanar at hafa til þvottar; F. V 181: kona nökkur, er fór með klæði til þvottar, hún hafði vífl í hendi — ok bardí hann í hel með víflanni; adde F. VIII 243.

VÍFLÍNGR, m., nomen Odinis, sec. Lex. Mythol.; est v. l. Grett. 59, 2, sec. ed. Hol. víflings veðr, pro vífls veðr pugna.

VÍFMARR, m., equus femine (víf, marr): áleggjar Yggja v. equus gigantidis, lupus, a víf áleggjar Yggja uxor gigantum, femina gigas, F. VI 68, 2.

VÍFNI, f., mulierositas (víf), Merl. 2, 74.

VÍFR, m., gladius, SE. II 476, habens divisim verr, vífr pro verúlf.

VÍFSTARI, FR. II 137, 1, legendum vigstari, qu. v.

VÍG, n., vibratio (vega 1): víg setla stiga vibratio gladii, pugna (ut sverðtog), Ísl. I 163, 2. — 2) pugna, prælium, dimicatio, SE. I 563, 1; II 475. 559. 619; at því vígi in ea pugna, Krm. 1, 3; Eb. 18, 1; sinnaz vígi at in prælio congregi, Vafþr. 17, 18; at vigom

in praeliis, *Grm.* 48; vígs ótrandr *ad pugnam* haud inuitus, *Skf.* 24; varr við víg a pugnis abstinentis, imbellis, *Æd.* 13; ótt víg pugna vehemens, *Eg.* 52, ubi malo subaudire var, 3: víg var ótt, quam construere of ótt víg in cita pugna. Herða víg acriter pugnare, *ÓH.* 224; víga ský nubes praeliorum clipeus, velendr víga skýs pugnaiores, viri, *G.* 65 (*F. V.*); valr vígs accipiter pugna, corvus, *Mh.* 4 (*F. VII* 181); víga guð numen praeliorum, *Tyr.* SE. I 266; víga Njórdr, Freyr bellator, *Nj.* 146, 2; *F. VI* 82, 2; víga mætir qui praelia magni facit, amat, bellator, *ÓH.* 14, 2 (*F. IV* 52, 3); vígs gæðandi augens pugnam, puginator, vir, *Nj.* 40, v. l. In prosa haud raro de pugna, certamine: hann á víg móti Tý ei pugna (certamen) est cum Tyre, *SE.* I 190; Taanni ræz in móti Barða, tekz þar víg afburða frækliot, *Isl.* II 369. — 3) cædes, in prosa frequens, et hoc sensu accipitur, vitnis vígi at lupi in cæde, *Vafþr.* 53, ubi forte jungenda kjapta vitnis, et vígi at in pugna sec. signif. 2 — 4) certamen equestre, alias hesta víg, hesta at; hinc vígs faðir equus certamini idoneus, *Volsap.* — 5) In codd. sæpe confunduntur víg et vígg, v. c. *Sturl.* 7, 43, 1. — 6) vide composit.: ættvígg, fólkvíg, hervíg.

VÍGÁLFR, m., deus pugna, puginator, bellator (víg 2, álfr), *Ha.* 219, 3 (*Hkr.*)

VÍGÁSS, m., deus pugna, praeliator, vir (víg, áss): dat. plur., vígásam, *St.* 4, 2 (*F. VII* 79, 1).

VÍGBAND, n., vinculum bellicum (víg, band): pl. vígbönd vincula ad captivos vincendos, sec. cod. membr. 544, *Vsp.* 28.

VÍGBJARTR, adj., pugnando clarus (víg, bjart), de insigni praeliatore, *Hh.* 65, 6 (*F. VI* 320).

VÍGBLÖR, m., equus bellicus, *Hund.* 2, 34, qs. aura pugna (víg, blær), a celeritate et velocitate; sic skeiðbrimir ignis curriculi, equus curulis; ventus enim et ignis summam habent celeritatem.

VÍGDÍS, f., dea pugna, bellona (víg 2, dí): v. vella nympha auri, femina, *Grett.* 49, 5; vide vedis, vidis.

VÍGDJARFR, adj., ad bellandum audax (víg, djarfr), *Hávam.* 15; *G.* 30; *SE.* I 402, 3; superl. vígdjarfastr, *SE.* I 714, 2.

VÍGDRÓTT, f., praesidium, cohors, milites (víg, drótt), *Hávam.* 100; *SE.* I 620 3; plur. vígdróttir milites, *Ha.* 318, 2; ut divisim víga drótt, *Ha.* 286, 2.

VÍGDVALINN, m., nom. propr. fictum, *Söll.* 78, qs. nanus pugna, puginator, vir (víg, dvalinn); vertunt bellorum sopitor, a dvali sopor.

VÍGELDR, m., ignis pugna, gladius (víg, eldr): þrymr vígels pugna, vígels þrymrögnir praeliator, *Eg.* 58, 1.

VÍGFIMR, adj., pugnandi peritus (víg, fimr), *Sic.* 2, 2 (*F. VII* 209, 2).

VÍGFOLD, f., locus praelii (víg, fold, = vígvöllr): vöndr vígfoldar gladius, valdi vígfoldar vandar gestor gladii, bellator, *SE.* I 640, 2 (vocat.).

VÍGFRAMAÐR, m., gestor pugna, bellator

(víg, framadr); acc. sing. vígframadr, *Y.* 31, 2; vide formam vígfrömuðr.

VÍGFRAEKN, adj., bello fortis (víg, frækn), coniect. Raskii pro víðfrækn, *Hm.* 27.

VÍGFREKR, adj., pugnandi avidus, cædis avidus (víg 2, frekr), vel, sec. S. Thorlacium, in tollendo acer (víg 1), de *Thjassio gigante*, *SE.* I 308, 2; v. kjaptr rictus, pugnandi (i. e. mordendi) avidus, de rostro canis, *Veglk.* 7 (in idem vígtönn dens pugnando, cædendo aptus, de dentibus caninis). — 2) vígfrek, *SE.* I 512, 3 *Wohart.* divise legendum, hoc ordine: vísi rekr frek víg rez multa praelia facit, magnam stragem edit.

VÍGFRÖMUÐR, m., id. qu. vígframadr (víg, frömuðr): acc. sing. vígfrömuð, *Y.* 31, 2 (membr. E).

VÍGFÜSS, adj., cædis avidus (víg 2, fúss), epith. gladii (naðr vápnhríðar), *Grett.* 59, 2.

VÍGG, n., vehiculum, vector, jumentum (vega vehere): 1) equus, *SE.* I 480, 2; II 458. 487. 571; söðla vígg equis sellas imponere, *Gha.* 18; vígg barsu jumentum prora, navis, *ÓT.* 43, 1 (*F. I* 170, 2); v. brands (pertica), id., *Orkn.* 67, 1; v. sunda (fretorum), id., *Ha.* 182, 2; súða v. (tabularum), id., þollr súða víggs vir, homo, *Has.* 3; v. unnar (unda) navis, orbeitir unnar víggs vir, *Dropl.* min. 13, 4; v. öldu, id., öldu víggs runnar homines, *Has.* 21; veggjar vígg jumentum parietis, domus, til veggjar víggs Geirröðar = til Geirröðar garða, *SE.* II 290, 1. — 2) navis, *SE.* I 582, 3; II 481. 565. 624; víggjum holtr in navibus excubare amans, *ÓT.* 13, 2 (*F. I* 88, 2); hlutvendr víggs dators navis, principes liberales, *Isl.* II 227, 1; víggs laut terra navis, mare, lundr víggs lautar lucus maris, vir navigator, *F.* II 248 (sec. *SE.* I 334 c. 31). — 3) Vide formas víggi, víggr, it. composita: borðvígg, foldvígg, hafvígg, harðvígg, hlunnvígg, hlýrvígg, manvígg, riðvígg, seglvígg, stafavígg, sundvígg, súðvígg, unnvígg.

VÍGGARÐR, m., agger pugna, clipeus (víg 2, garðr): veðr víggarðs tempestas clipei, pugna, víggarðs veðreggjandi incitator pugna, praeliator, *Sturl.* 2, 40, 1.

VÍGGBALDR, m., deus jumentu (vígg 1, Baldr): Þunnils v. vir, possessor navis, a Þunnils vígg jumentum pirata, navis, *Plac.* 30.

VÍGGBEITIR, m., jumentum in cursum incitans, incitator jumentu (víg 1, beitir): meita vallar v. incitator navis, vir, meita vallar vígg jumentum maris, navis, *Gv.* 7.

VÍGGFINNANDI, m., dator jumentu (vígg 1, finna): sunds v. dator navis, vir liberalis, a sunds vígg jumentum freti, navis, *Plac.* 36.

VÍGGI, m., bos, *SE.* I 587, 1; II 483. 566. 625.

VÍGGJÁLFR, m., divus navis, possessor, rector navis, vir (vígg v. víggr, álfr, (*F. IX* 493, 2, conf. vígálfr).

VÍGGJÖLL, f., amnis pugna vel cædis. torrens sanguinis (víg, gjöll): örnr vala þyrr aefa stigu at varmi víggjöll, *SE.* I 606, 1.

VÍGGLAÐR, adj., hilaris, lætus in pugna

(víg, gláðr). — 2) *m., clipeus, qs. splendidus in pugna*, SE. I 571, 2; II 478. 561. 621.

VÍGGLÖÐ, *f., femina gigas, (caedibus laeta, víg, gláðr)*, SE. I 553, 1; II 555. 616, vide víglöð. — 2) *securis (qs. splendens in pugna)*, SE. I 569, 1; II 477. 561. 620.

VIGGMEIÐR, *m., tignus jumentu (vígg meidr): sveiða vángs v. vir navigator, imperator classis, a sveiða vángs vígg jumentum maris, navis, F. I 164, 2 (ÓT. 40, 1, membr. E), quisbus locis scribitur víggmeidr (cfr. víg 5). Ceterum víggmeidr k. l. est vocativus.*

VIGGOLEIÐ, *ÓT. 40, 1, dubia lectio, nam membr. E et chart. C, h. l. it. F. I 164, 2 habent víggmeidr (qu. v.) pro víggolcið; ró leið, quod et omitt. chart. A, D (Hkr.), tantum habet B (ed. Peringsk.)*.

VIGGR, *m., equus, gen. víggjar (vide vígg): byrjar v. equus venti, navis, þiggjandi byrjar víggjar possessor navis, vir, SE. I 236 2; uppsátra v. equus stationis navalis, navis, bodi uppsátra víggjar dator navis, vir, Half. (membr. 132; ÓT. Skh. II 305). — 2) navis: víggjar veggr agger navis, clipeus, víggjar veggr vedreggjandi praeliator, bellator, F. XI 138, 4.*

VIGGRENNANDI, *m., incitator jumentu (vígg, renna): vasta v. vir, a vasta vígg jumentum maris, navis, Nj. 54.*

VIGGRIMMR, *adj., ferox in pugna (víg, grimmr), F. X 375, Vide vegrimmr, vegrimmr.*

VIGGRÍÐANDI, *m., qui jumento vehitur (vígg, ríða): vígs v. qui navi vehitur, vir, a vígs vígg jumentum plutei (vide vígi, n.), navis, Fbr. 12 (Grett. 29).*

VIGGRUNNR, *m., lucus jumentu (vígg, rannr): vága, voga v. vir, a vága vígg jumentum maris, navis, F. V 61; GS. str. 4.*

VIGGRUÐR, *m., id. qu. víggrannr (vígg, ruðr): vága v. vir navigator, praefectus navium, ÓH. 220, 3.*

VIGGÞOLLR, *m., pinus jumentu (vígg, þollr): vinnils v. vir, a vinnils vígg jumentum pirate, navis, Plac. 4.*

VÍGHAGR, *adj., pugnandi peritus (víg, hagr), F. XI 204*

VÍGHARÐR, *adj., in pugna acer, strenuus (víg, harðr), ÓT. Skh. I 208, v. l. pro vígdjarfr.*

VÍGHLJÓÐR, *adj., tacitus in pugna (víg, hljóðr), i. e. pugnando defessus, exanimatus, Sturl. 7, 42, 5.*

VÍGHLYNR, *m., platanus pugna, praeliator, bellator (víg, hlynr), HR. 49.*

VÍGHRESS, *adj., alacer in pugna (víg, hress), animosus, bellicosus, Plac. 58.*

VÍGI, *n., id. qu. víg, pugna, certamen, in compos. einvígi. — 2) locus munitus, munimentum: gamalt vígi, F. VII 84, 2. — 3) pluteus navis arcendis fluctibus, gen. vígis, et sync. vígs: víggs vígg jumentum plutei, navis, víga víggriðandi vector navis, vir, Fbr. 12 (Grett. 29). Pros., Sturl. 3, 2: í því kemr annat áfall svo mikit, at yfir gekk þegar skipit, ok drap ofan flaugina ok af vígin bæði, ok utanborðs allt þat er laust var á búkanum;*

FR. II 77: þá kom áfall svá mikit, at frá laust vígu ok hálsana báða. Adde F. IX 44.

VÍGJA (-i, -ða, -t), *consecrare, initiare, (sacrosanctum reddere; ve): v. brúði novam nuptam consecrare, Hamh. 30; vígit okr saman Varar hendi initiate no in conjugium pronuba manu, ibid; inaugurare regem, Ha. 255, 1. 3; vígð þjóð clerici, Gþ. 6; vígð víf sacra virgines, moniales, F. VII 355; vígðr stafr baculus consecratus peregrinantium religionis ergo, Mg. 9, 1 (F. V 121, 2). — 2) devovere aliquem, FR. I 438, 3 (conf. pros., FR. I 414; II 327. 338).*

VÍGLEIPTR, *n., fulmen pugna, gladius (víg, leiptr): rjóða v. blóði, Eg. 60, 2.*

VÍGLIGR, *adj., militari specie, ad praeliandum indoneus (víg, -ligr): þegnar vígligr, Am. 51; vígligr floti classis ad pugnam parata, F. VII 7, 2; v. bani percussor ad eadem paratus, SE. I 280, 2.*

VÍGLITNIR, *m., equus, SE. II 487. 571 (forte, fulgens in certamine: víg, glitnir a glita); cf. víglöð.*

VÍGLIÐ, *n., copia bellica (víg, lið), Hund. 1, 23; Ha. 228, 2.*

VÍGLÖÐ, *f., femina gigas, SE. I 553 Wchart. et SE. II 472 pro víglöð.*

VÍGLUNDR, *m., lucus pugna, pugnator, vir (víg, lundr), Eb. 40, 4 (AA. 236); RS. 19; plur. víglundar milites, Ha. 326, 3.*

VÍGLYSTR, *adj., pugnandi cupidus (víg, lyst), FR. I 397.*

VÍGMEIÐR, *F. I 164, 2 (ÓT. 40, 1 membr. E), vide víggmeidr.*

VÍGMIÐLUNGR, *m., pugnam committens, praeliator, bellator (víg, miðlungr): acc. s. vígmiðlung, Ý. 54 (conf. F. X 209).*

VÍGMÓÐR, *adj., fervidus in pugna, ardentem pugnans (víg, móðr, adj.), Nj. 78, 2; Ód. 6; vígmóðar Osynjar, Vigagl. 21, 3.*

VÍGNADR, *m., serpens pugna, hasta (víg, naðr): vígnadr stafr columen hastæ, vir, Korm. 27, 2.*

VÍGNEST, *f., lunula praeliaris, clipeus (víg, nest), Hg. 20, 1; plur. vígnestr clipei, F. I 38; vígnesta ból noxa clipeorum, gladius, H. kat. 8.*

VÍGNIR, *m., aper, SE. II 627; vide vígrir.*

VÍGNIBJONGR, *m., pugnator, bellator (víg, niðjungr): acc. sing. vígnibjong, Ý. 54 (membr. E).*

VÍGNJÓÐR, *m., deus pugna, pugnator, vir (víg, Njóðr), Grett. 23.*

VÍGÓLFR, *m., nom. propr. factum, Söll. 20, qs. deus pugna, pugnator (víg, olfr = álfr).*

VÍGÖRR, *adj., ad pugnam promptus (víg, örr), SE. I 518, 1.*

VÍGR, *n., insula Maria meridiana in Norv. (nunc Vegerö, Pontopp. p. 80. 241; Stromii Descr. II 35), SE. II 491, 3.*

VIGR, *m., id. qu. veigr, via (i = o): veðr-vigr via venti, aer, calum, ljós veðr-vigar lumen aeris, fulmen (= lopteldr), vel lumen caeli, sol, drottinn veðr-vigar ljós dominus fulminis vel solis, deus, Has. 11. — 2) equus,*

SE. II 487. 571 (cf. viggr). — 3) nanus, SE. I 66, 1 (viggr Cod. Ups. SE. II 261; veggr membr. 544 Vsp.; veigr Vsp. 11. — 4) gladius, SE. II 559, habens ver, vigr pro verúlfr; Esp. Arb. I 94, vide vigr, f.

VÍGR, f., hasta, SE. I 569, 2; II 477. 561. 621. Genus cognoscitur ex vigtar seidr cantus hastarum, pugna, Sturl. 9, 19, 1 (vide valnistandi), et Korm. 25, 2, vel hefir (malo heffe) vigr of skepta hastam probe manubrio instrusi. Dynr, dunor, el, flugr, saungr, seiðr vigra strepitus, fremitus, procella, volatus, cantus, sonitus hastarum, pugna, Nj. 158, 11; Sturl. 7, 30, 3; Ód. 21; Hh. 65, 3 (F. VI 316, 2 et F. XII ad h. l.); H. 17, 2; Eg. 47.

VÍGR, adj., qui pugnare potest (vega), vide andvigr.

VÍGRAKKR, adj., fortis, animosus in pugna (vig, rakkr), ÓH. 4, 1 (F. IV 39); SE. I 638, 1.

VÍGREIFR, adj., alacer, latus, hilaris in pugna (vig, reifr), ÓH. 240, 3 (F. V 84, 1); Fbr. 49, 1.

VÍGRÆKJANDI, m., colens pugnam, bellator (vig, rækja), SE. I 678, 2; vide vegrækjandi (Ha. 74, 2).

VÍGREYR, n., calamus pugnae, gladius (vig, reyrr): börr lét vigs at vigi | vígreyr lituð dreyra bellator in prælio gladios sanguine tinazt, HR. 58.

VÍGRIR, m., aper, SE. I 591, 1 (II 484 vidrir; II 627 vignir; II 568 tantum cernitur yi . . .).

VÍGRISINN, gloria bellica eminens (vig, risa): gramr v., de Sigurdo Fofnericida, Sk. 1, 13; de eodem: vånir vigrisins spes recuperandi regem gloria bellica inclytum, Gha. 29.

VÍGRISNI, f., gloria bellica (vigrisinn), Æd. 2.

VÍGRIDR, m., campus, in quo dii Asici cum Surto et Muspelli filiis decertarent, Vafþr. 18; SE. I 188—90. 198, 2. Vide óekopnir.

VÍGROÐI, m., rubor bellicus, splendor rutilus (aureus) armorum: verpr vigröða um víkinga rutilans armorum splendor prædatoribus circumfunditur, Hund. 2, 22; vigröða verpr á lýrnai cælum bellico rubore suffunditur, Merl. 2, 68.

VÍGRUNNR, m., lucus pugnae, præliator, bellator (vig, runnr), Rekst. 8.

VÍGSÁRR, adj., in pugna vulneratus, vel letali plaga saucius (vig, sárr): vigsár vilja borg pectus letaliter sauciatum, SE. I 664, 1.

VÍGSÆÐANDI, m., incitator, auctor pugnae, vir (vig, æða): dat. pl., vigsæðendum eru meiri vånir vár bræðra (i. e. at oss bræðrum), en á (at) föstráminum, at munum vinna varg vin homines magis sperarent a nobis fratribus, quam a nutritore meo, fore ut potum lupo pararemus, Nj. 40, v. l.

VÍGSKÁRR, adj., bello infestus (vig, skárr), duplici sensu, activo et passivo, ut herskárr: 1) active, prælio infestus, i. e. bellicosus, pro subat., vir bellicosus, bellator: eiðar munu of víða vigská (acc. pl. contractus) juramenta (conspiratio, vide Am. 1. 2)

opprimunt bellatores (Gunnaris percussores), Sk. 3, 11. — 2) passive, bello infestatus: vigskátt ríki, Ha. 219, 3.

VÍGSKORNIR, m., equus, SE. II 571 (ving-skornir, II 487).

VÍGSKÖRÐ, n. pl., interstitia pinnarum muralium (vig, skarð), ubi propugnatores stabant (F. VI 149). — 2) interstitia propugnaculorum navalium, Sic. 17 (F. VII 232; AR. II 75), ubi v. bórðut járnem ferre circummunita.

VÍGSKÓÐ, n. pl., noxae bellicae (vig, skóð), tela, arma: vigsköð drifus blóði, Sturl. 7, 30, 1.

VÍGSKÝ, n., nubes pugnae, clipeus (vig, ský): rymr vigskýs strepitus clipei, pugna, F. II 314, 2 (SkI. II 304, not. 1). Lectio-nes vigstýrs et vigskýrs in metrum minus quadrant.

VÍGSLA, f., inauguratio, consecratio (vigja): vigslu gætir, njótr, veitir episcopus, Gþ. 4, 5; Ag.; de inauguratione regis, Ha. 255, 4; 310, 1.

VÍGSLÓÐ, f., campus prælii, locus pugnae (vig, slóð), HR. 18, ubi forte cohærent: Þjóð gekk glöð til vigslóða(r), gramr þöð mílites læti ad locum prælii accesserunt, jubente rege.

VÍGSNARR, adj., velox in pugna (vig, snarr), HR. 49.

VÍGSNJALLR, adj., fortis in pugna (vig, snjallr): vigsnjöllum, Óroarodds S. 42, 1, pro vigsvaldendum (FR. II 301, 1).

VÍGSÖK, f., actio de cæde (vig, sök), i. cædes: vekja v. committere cædem, Korm. 22, 3.

VÍGSPÁRR, adj., cædis prænuntius, bella præsagens (vig, spárr): acc. pl., vigsþá vóllo campos bella præsagentes, Vsp. 22 (Cod. Reg. et membr. 544). Mallem vigsþá cædibus infestos, á vigsþárr.

VÍGSPJÖLL, n. pl., nuntius cædis (vig, spjöll), Hund. 2, 11, ubi segja vigsþjöll cædis nuntium adferre, est id. qu. lýsa vig cædem promulgare, ibid. 9. — 2) prænuntium pugnae vel belli, de ignibus prænuntiativis (viti), SE. I 388, 2.

VÍGSTARI, m., sturnus pugnae, aquila (vig, stari), legendum est FR. II 137, 1, pro vífstari.

VÍGSTORMR, m., tempestas cædis, pugna (vig, stormr): valdr vigstorma auctor præliorum, bellator, Ha. 114, 3.

VÍGSTRÍÐIR, m., inimicus pugnae (vig, stríðir), vir imbellis, Nj. 54, de Skamkele, qui mox ante appellatus erat hrayggviglöþr fugæ deditus homuncio.

VÍGSTYRS, F. II 314, 2, vide sub vigs-ký.

VÍGSVALÐANDI, m., auctor prælii, præliator (vig, valda), FR. II 301, 1.

VÍGTAMR, adj., pugnae peritus (vig, tamr), in arte militari exercitatus, SE. II 150, 2.

VÍGTANNI, m., ursus (qs. dentibus acutus, ad pugmandum idoneis præditus; vigsánn dens acutus), SE. II 567; it. Wchart. SE. I 478 et 590, 2, pro jágtanni.

VÍGTÁR, n., *lacrima cædis, lacrima ob casum aliquem effusa* (víg, tár): fella v. *effundere*, Mg. 9, 3 (F. V 123, 1).

VÍGTEITR, adj., *hilaris in pugna* (víg, teitr), Plac. 34.

VÍGTENNA, f., *semina gigas, it. securis*, Grell. 18, vox formata ad modum grottintanna, a vígtönn, vide vígtanni.

VÍGTJALDR, m., *hamatopus pugnae, corcus* (víg, tjaldr): þar var v. fullr dreyra, Eb. 18, 2.

VÍGÞEYR, m., *procella funesta* (víg, þeyr): v. Héðins meyjar pugna funesta, F. III 9, 2. Sed forte h. l. legendum sit víggþeyr (conf. víg 5), *tempestas navis* (vigg 2), unde víggþeyr H. meyjar fit pugna navalis.

VÍGÞROT, n., *fnis pugnae* (víg, þrot): vinna at vígþroti bellis finem facere, Vaffr. 51; Víngrnis at vígþroti post devictum Víngrnerem (Odinem), post casum Odinis, SE. I 202, 1 (Ed. Sæm. Tom. I p. 32, v. l. citat ex Cod. Acad.: vitnis at vígþroti lupo cæde debellato).

VÍGÞRYMA, f., *tonitru cædis, pugna* (víg, þryma), Hund. 1, 7.

VÍK, n., id. qu. víg, pugna, bellum (k=g): sáts vík búendr ríkir potentes coloni, bellum timebant, ÓT. 40, 1 (membr. E). Forte ex hac forma non recte intellecta prodierint lectiones: sáek við búendr háska coloni periculum metuebant, ÓT. 40, 1, et sáts vtt bændr ítrir, F. I 164, 2.

VÍK, f., *sinus maris; it. mare*, SE. I 575, 1; II 479. 562. 622; eiki skar vík navis mare sulcavit. Mg. 20, 1; fákr víka equus sinuum, navis, Ha. 195; valr víka accipiter sinuum, id., Sturl. 7, 30, 2; F. I 164, 1; eldr víka ignis maris, aurum, sendir víka elds missor auri, vir liberalis, ÓH. 172 (F. IV 378).

VÍKA, f., *hebdomas, septimana*, Söll. 25. Si. 37 (G. 34); Mh. 7 (F. VII 184). — 2) mare, SE. I 574, 3; II 479. 622 (non cernitur II 562). Propr., *milliare maritimum* (F. IX 376), ut hodie vulgo in usu; de terrestri milliari est in Tömássaga: hans búgarðr lá eigi flrr borginni, en einar tvær vikur villa ejus non nisi duobus milliariibus ab urbe distabat (Synl. Bapt. sub hac voce).

VÍKÞÓLSKIB, Mb. 3 (F. VII 4, v. l. 10), vide vískðolskr.

VÍKELDR, m., *ignis maris, aurum* (vík, eldr); víkelds gjaflr auri munera, Ha. 293, 5.

VÍKING, f., *militia, exercitia militaria, bellica* (vík, n.), H. Br. 3, dat. víkingo. In prosa, piratica.

VÍKINGR, m., *pugnator, praedator, bellator* (vík, n. = víg; cfr. Nj. Vers. Lat. p. 623, v. l. k, ubi víginganna = víkinganna): v. Dana bellator Danus, H. Br. 10; plur., víkingar pugnatores, SE. I 296, 1; F. VI 407, 2; fránn liad víkinga beit splendida (v. acuta) pugnatorum hasta ad secundum valuit, Eb. 19, 11; vinnr víkinga amicus bellatorum, vir bellator, FR. I 433, 3; niðr víkinga progenies bellatorum, bellatorum bellatoribus ortus, FR. I 410, 3. — 2) pirata, vir piraticus, exercens: víkingar, þat er skipaherr, S. I 528.

VÍKJA (vík, veik, vikit), *flexere, movere, cum dat., víkja síðum til hægri handar mores in melius mutare, emendare, Ag.; veik máli finem loquendi fecit, loqui desuit, Plac. 29, ut bregða, hætta. Pass., þat víkz eigi, id. qu. þat bregz eigi id non mutatur, id certo eveniet, certum erit, ÓH. 220, 3 (F. V 61, vitz, víkz, vinnz). — β) impers., cum dat. subjecti: landi víkr terra recedit, Orkn. 81, 9. — γ) intrans., cedere: heidrinn víkr at þær í slíku honor ad te accedit, tibi accedit honor, Gd. 70.*

VÍKMARR, m., *mare sinús (Bergensis)* (vík, marr), F. VII 357.

VÍKNA, f., *nomen insulae*, SE. II 491, 3: Bökñ, Kórmt, Brising, Víkna. Incertum, quae fuerit (Munch).

VÍKNA (-aða, -at), *decidere, remittere* (víkja), de dolore: verkir víkna, Gd. 14; dissolvi, laxari, de clavis: rekssaumr víknar, SE. I 328, 5.

VÍKR, m., *pumex: stála v. pumex calybum, cos, de cote Rungneriana*, SE. I 282, 3.

VÍL, f., *amnis*, SE. I 577, 2 (Cod. Reg., non bil, et Worm.); II 480. 563. 623.

VÍL, inc. gen., *libido, cupido, voluptas; forte f. g.; gen. non occurrit; nom., vil ok dul tælr virða sonu voluptas et superbia, Söll. 34; vil er mest ok dul flestum plerisque summa est voluptas et superbia, F. III 9, 1 (SE. I 520, 3); dul vættir ok vil, at lina muni erðði ok vil, SE. II 22; dat., fur dul ok vil drósar reiði fastum et voluptatem portendit ira mulieris, Gha. 40. In communi sermone tritum est: honum í vil in gratiam ejus.*

VÍL, n., *sollicitudo, ærumna, miseria*: allt er vil, sem var eadem prorsus manet sollicitudo, quæ fuerat, Hávam. 23; við vil ok erðði cum miseria et cum labore, Harbl. 56 (sic junguntur erðði ok vil, SE. II 22; lifa við vil ok við erðði, de Adamo et Eva Paradiso expulsis, Bl. membr.). — b) *difficilis, ærumnosus labor*: vinna vil diffíclli labore fungi, *difficilem laborem perferre*, Korm. 5, 4: þeir hafa vil at vinna, er mér varða gná borða *difficilis labor est adeundus eis, qui. Quo nezu masc. gen. est GS. str. 28: benvíðis vill labor gladii, pugna, þann benvíðis vil höfum vér at vinna talis (tam periculosa) nobis eluctanda pugna est.*

VÍLBJÖRG, f., *jucunda salus* (vil, björg), Grm. 44.

VILD, f., *benevolentia, favor*, SE. II 218, 4 (vil). Hinc vildarmeun viri intimi alicujus, Hrafnk. msc. c. 8: vildarmeun lágu í skálanum, en verkmenn voru til iðju farnir (alíter ed. Havn. p. 36); Dropl. maj. msc. c. 11, innar af skálanum voru lokhvílur, ok sváfu þar í vildarmena; vildarlið viri lecti, Harðr. Hkr. p. 92. Hinc et vildarvinir íntími amici, v. vins kastala íntími calorum amici, clerici, Gþ. 12 (conf. nálimir vins tjaldranns).

VILDIGAK, vide vilja verb.

VILDR, **VILD**, **VILT**, *carus, gratus, acceptus* (vil): era sá vinnr öðrum, er vilt eitt segir qui grata tantum loquitur, Hávam. 126; c. dat., líð, mildingi vilt mílites, regi accepti, dediti, Si. 3, 1 (F. VII 76, 2); ef þú

vin átt, þánn þær vildir sè, *Hugsm.* 11, 2. *Compar.* vildari, *contr.* vildri, *superl.* vildastr, *melior*, *præstantior*, *optimus*, *præstantissimus*: at mun vildra *ex sententia*, *ex voto*, *F.* VI 409, 2; muni vildri skikkjo *tunicam aliquanto meliorem*, *Si.* 28, 2 (*F.* VII 153, 1); vildra val *melior delectus*, *major copia*, *G.* 10; und vildra (o: sprundi) *præstantiorem feminam ferens*, *F.* VII 357; vænta hins vildara hlutar *meliora sperare*, *Hugsm.* 30, 3; miklo vildastr multo, *longe præstantissimus*, *ÖH.* 92, 8 (*F.* IV 188, 1).

VILDU, *id. qu.* vilta, *vis* 2. s. *præs. ind. verb.* vilja velle (ut munda, skaldu), *Vsp.* 1; *Hávam.* 45.

VILGI, *adv.*, *compos.* *ex vil* = vel bene, sane, et *gi* *partic. neg. et universalis*; *hinc* 1) *minime*, *haudquaquam*: v. tryggr *minime fidus*, *infidus*, *SE.* I 290, 1, de Lokio; v. víðr non *latus*, *angustus*, *de rogo*, *SE.* I 234, 4; v. slakr non *remissus*, *intentus*, *de fune piscatorio*, *SE.* I 252, 3; v. göð saga *haud latus nuncius*, *FR.* II 32, 2; v. teitr non *hilaris*, *FR.* I 482, 2 (*ubi leg. teita*); v. görla *haudquaquam exacte*, *Bk.* 2, 13; v. fjarri non *admodum procul*, *FR.* II 77, 2. — 2) *intens.*, *sanquam*, *perquam*: v. mikils *vald multarum rerum potestas*, *magna potestas*, *Harbl.* 25. *In prosa occurrit inde formatum adv.* vilgis *id. quod* mjök *magno opere*, *admodum*, *ex vita Hreidaris Stultis*: er nú ok ekki vel selð (*lege feld* = *fallin idonea*) vist þin vilgis lengi í Noregi, *qui locus pertinet ad F.* VI 218, *lin.* 9—10; *quo adde*, *F.* VI 249, *sec.* Morkinsk.: er þat úsýnt, at við finnumz svá vilgis opt, at mitt sè vænna; vilgis lengi, *membr.* B, *F.* V 38, *lin.* 16: at vera hér vilgis lengi.

VILI, m., *Vilius*, *frater Odinis*, *gen.* Vilja, *Æd.* 26; *SE.* I 46; Vilja bróðir Odin, *Ý.* 16; *AR.* I 260. — 2) *nanus*, *Vsp.* 12.

VILI, m., *corvus*, *Höfuðl.* 21, *sec.* G. *Ma-gnæum*, *ut* huginn *et* muninn.

VILI, m., *voluntas*, *cupido*, *studium*; *in obl.* vilja: vili minn veri *cupido mihi esset*, *Am.* 82; at vilja ossom e nostra *voluntate*, *Am.* 30; með göðan vilja *bona cum voluntate*, *lubens*, *Sonart.* 24; girndar vili *avaritia studium*, *dominandi cupido*, *Hh.* 73, 5; vilja þraut *voluntas defecit*, *Nj.* 146, 2 (*cujus loci constructionem vide sub þrjóta*). — 2) *voluptas*, *gaudium*: at vilja *ex voto*, *ex sententia*, *Bk.* 2, 53; *SE.* I 380, 2; visum vilja frá a certa (*sperata*) *voluptate*, *Hávam.* 99; væðin at vilja *voluptate orba*, *gaudio spoliata*, *Bk.* 2, 54; *Hm.* 4; vilja vanr, firðr, *id.*, *Bk.* 2, 9. 22. *Conf.* viljalausa, óvili. — 3) *animus*, *SE.* I 540; *II* 467. 550. 612; vilja borg arz *animi*, *corpus vel pectus*, *SE.* I 664, 1; vilja verja *munimentum animi*, *pectus*, *Höfuðl.* 16; vilja byrðr *onus animi*, *corpus*, *Ý.* 17.

VILIR, m., *idem qu.* Vili, *Vilius*, *frater Odinis*, *Ý.* 3; Vilis bróðir Odin, *Sonart.* 22 (*SE.* I 238, 3).

VILJA, (vil, vilda, viljat), *velle*; 2. s. *præs. ind.*, *vilt* *vis*, *Hávam.* 132, *sed* vill *Vafþr.* 11; *Harbl.* 53; *Æd.* 28; *Gha.* 8. 34; villat non *vis*, *Hávam.* 116. *Vildigak non volat, nolat*, 1. s. *impf.*, *suffixo bis* *pron.*

ek per g et k *interjecta neg.* a, *H.* Br. 12; *Gha.* 41 (þá er ek vildigak vaxna láta, *certunt*, *quos ego volueram facere ut crescerent*; *FR.* I 209: ok vilda ek aldri skæða *quos nunquam violare*, *evellere volui*: aut igitur tò vaxna in mendo *cupat*, *aut certendum*: *quos ego nolui adultos amittere*, *perdere*). *Vilja*, *præs. conj.*, *velim*, *pro vilda vel munda vilja*, *vel pro simplici vil volo*: *sic vilja*, *Alcm.* 7; ek vilja, *Skf.* 3; *Völk.* 35; ek viljak, *Hymk.* 8; vilja ek, *Am.* 54; *SE.* I 248, 2. *Conf.* *Grág.* I 326, *et Jonssonium ad Islandsvaka* 2. *Constructio*: *sæpissime cum infn.*, *ut vilja heyra audire velle*, *Am.* 60; sá vill bafa fund þinn *is tuum conventum vult obtinere*, *te conventum vult*, *Sk.* 1, 4. *Sed interdum omittitur infinitivus*, *v. c. hafa*, *ut vilja fjör eins (o: hafa) aliquem opprimere studere*, *ÓT.* 28, 1 (*F.* I 132, 1), *quo nexu diserte additur hafa Hávam.* 58 (sá er annars vill fe eða fjör hafa qui alteri cupit opes *aut vitam adimere*) *et Hild.* 22 (*höldar vilda þá hafa herðimann tunc viri fortem illum virum opprimere studebant*). *Sic*: eids haukar vilda (o: hafa) unda mjök hildinga, *Ísl.* I 162, 1 (*F.* III 148, 2); vilja (o: hafa, i. e. þigga) fe e-a, mund at e-m *munera alicujus, dotem ab aliquo accipere velle*, *Korm.* 19, 10; *Og.* 20; vilja (o: auka) veg e-s *honorem promovere velle*, *Hg.* 28, 1. *Sic pros.* *FR.* I 218: kveða eigi vilja skræktur, o: heyra, *quod additur Am.* 60. — b) *cum part. pass. (subint. vera)*: sá er vill heitinn horskr qui vult *vocari (censeri) solers*, *Hávam.* 62. — c) *e. adv.*, *vilda svá* *disir sic volvere deos*, *SE.* I 280, 3; þat vildi guð sic *voluit deus*, *Mg.* 10, 3; Gunnarr þær svá vildi ita *tibi consulat G.*, *Hm.* 7. — 2) *pro munu*, *verbo auxilii et opinatio*: vill ifnaust gjöra sik at fífi *haud dubie stultitiam suam ostendet*, *F.* V 209, 1; en grjótolun getin *góins fíjar vill síja sed lapillorum brachialium spectatrix (uxor mea) campos serpentinos sustinebit (auro se corrumpi non patietur)*, *GS.* str. 21. *Prorsus ut Dan. vil.*

VILJALAUSS, *adj.*, *voluptatis*, *gauti expers* (vili 2, lauss), *Völ.* 11; *Grg.* 7; *dat. sing. fem.* viljalaussi, *Gha.* 8. *Per tmesin*, vilja ek lauss sofna, i. e. ek sofna viljalauss *gautii expers cubitum eo*, *Völk.* 29.

VILJAN, f., *voluntas* (vilja): vænu segir hann vísi allt, af viljan frænda sinna, *Skáldh.* 1, 37; *et sic haud dubie*, hvort þá annars viljan veit (non viljann), *Skáldh.* 1, 20 (*sic compos. tilviljan casus fortuitus*).

VILKA, *nolo*, 1. s. *præs. ind. verb.* vilja velle, *suffixo* *prom.* k (ek) *et neg.* a, *Am.* 13. *Vilkat*, *id. cum neg.* at, *Sk.* 1, 26.

VILKIT, *Sk.* 1, 26, þótt vilkit se *etsi ingratum sit*; *forte est neutr. adj.*, *sine ceteris generibus et casibus*, *formatum ab adv.* vilgi *addito t*; *forte quoque compositum sit* *ex vilgi* at, i. e. eigi at vil non *ex lubitu*, non *ex sententia*, *id. qu.* eigi at vilja non *ex voluntate*, non *ex voto*.

VILKVIÐR, *adj.*, *in canendo propitius* (vil, kveða) *qui aliorum laudes carminibus libenter persequitur*: emk v. um vini minna sum in canendo *propitius erga amicos meos*,

Ad. 2. G. Magnæus maluit vilkveðr, vilkveðr; in membr. abbreviatum est qdr.

VILLA, f., error, G. 55; cum artic., villan, F. XI 303.

VILLA (-i, -ta, -t), in errorem perducere, decipere, depravare: draumar villa oss decipiunt, GS. str. 13; v. vírdóm rectam rationem (canendi, o: cantum) disturbare, Si. 28, 1 (F. VII 1:2, 1), Pass., villaz errare: um staf in lítera, Eg. 75, 2; part. pass. viltr: viltar rúnir depravatí characteres, Am. 9; rísta vilt sculpera prave, pravaz literaz sculpera, Am. 12; viltar þjóðir homines depravatí, peruersi, corrupti, Gd. 9; viltar brautir = villigötur, villistigr avia itinera, FR. III 35, 4. — 2) Nota: a) villir, quod habet membr. Hund. 2, 10, debet esse vissir nosti, a vita scire (ut est in ed. Raskiana), conf. membr. Hund. 2, 3, vili pro viai. — b) mig velti, Has. 7, mendum est pro mic villti me decepit.

VILLAT, non vis, Hávam. 116; non vult, Korm. 19, 10; 2. et 3. sing. præ. ind. verbi vilja velle, cum neg. at.

VILLIGALTI, m., aper (villr, galti), Mærl. 1, 30; 2, 80.

VILLIGÖLTR, m., aper (villr, göltr), Mærl. 1, 39; 2, 72.

VILLR, adj., errabundus, erroneus, vagus (villa): v. valr falco oberrans, Nj. 62; cum gen., verða v. vega vís aberrare, devium errare, Hávam. 47; Sóll. 62; þeir fara villir hama, huga aberrant a corporibus et animis, quibus nec forma adscita, nec propria indoles constat, Hávam. 158; v. staðar in statione, loco vacillans, de clipeo (vexillo), Höfuðl. 5. — b) vide compos.: haldvillr, hundvillr.

VILLUMADR, m., erro, erroneus, (villa, madr): v. reiflætiga qui per avia montana oberravit, F. III 101.

VILMÁL, n., sermones grati, blandi: var v. taliþ prolati sunt, Sk. 3, 12; veifa vilmálum blanda verba loqui, Hugsm. 27, 4.

VILMELÐR, m., nomen auctoris veneficorum, Hyndl. 31 (SE. I 44, 1).

VILMÆLANIÐ, qui sermone adsentatur, (vilmæli): pl. vilmæla, Hávam. 25, v. l. pro membr. viðhlæjendr.

VILMÆLI, n., blandiloquium (vil, mæli), Hávam. 87 (pros, ÓH. c. 148, ubi F. IV 319 vilmæli).

VILMÖGR, m., servus (vil labor, mögr homo), SE. I 532; II 610 (omittunt fragm. 748, 757); plur.: nom., vilmögir servi, Skf. 35; dat. vilmögum, Hávam. 136; ÓH. 220, 1 (F. V 60, 1; conf. FR. I 110, 1).

VILNAZ (-aðiz, -az), optare, desiderare (vil): vilnaomk (= vilnaomz) ek nú þess, at ek við V. dæma nunc cupio cum V. colloqui, Vðlk. 30. In prosa, vilnaz c. gen. sperare, F. V 153; ek vilda mæla, at—en þó vilnumz ek hins, Fbr. 50; man ek þess vilnaz, at hamingja fylgi nafni, Vatnsd. S. msc. c. 26 (sec. N. AN. 559); unde örvilnaz desperare, et vilnan, f., spes, vera i göðri vilnan in magna spe esse, GhM. III 310. Hodie tr,

tum est activum, at vilna e-m i e-m hlut alicui in re aliqua gratificari.

VILNIR, m., ursus, SE. I 590, 1; II 484. 626 (non cernitur II 567).

VILSINNI, n., Gha. 38; vilsinnis spá, interpp., animo grata (benevola) vaticinatio. F. Magnusenius in Gloss. ad. h. l., „favens auxilium (Nornarum)”, sec. AS. vilsid gratum vel desideratum iter, grata vel fausta sors. Puto: vilsinni gratus comitatus (vil, sinni), id. qu. fylgjur genii tutelares, adeoque id. qu. nornir in v. præced, et vilsinnis spá geniorum tutelarum vaticinium, somnia fatorum pranuntia.

VILSINNR, m., gratus, amicus comes, socius (vil, sinni, m.): v. völu gigas, SE. I 466, 1.

VILSKARPR, m., ursus, SE. I 590, 2; II 484. 626 (II 567 tantum cernitur . . . karp.).

VILSTIGR, m., via difficilis, laboriosa, periculosa (vil, stigr), Hávam. 100 (pros. F. VIII 48). Interpp., vilstigr via voluptatis (vil).

VILT, 1) 2. s. præ. ind. verbi vilja velle. — 2) neutr. adj. vildir et villr, it. part. pass. verbi villa.

VIMARR, m, qui contorquet, vibrat (vetus verbale agentis in arr; cogn. hvima cito movere, Lex. B. Hald.): geira vimarr vibrator hastarum, præliator, Korm. 12, 2.

VIMPILL, m., velamen capitis, linteum capiti velando, SE. II 494: vimpill (h), ubi h valet höfuðúkr.

VIMRA, f., id. qu. Vimur, Cod. Worm. SE. I 286, 1.

VIMUL, f., in compos. geirvimul, conf. vimarr.

VIMUR, f., amnis inter Sueciam propriam et Jötunheimos, SE. I 258. 286, 1. Vimrar vaðs Jtunn gigas vadi Vimræani, Thor, SE. I 258. — 2) amnis in commune, SE. I 575, 3; II 563. 622. 479; vimrar eldr ignis amnis, aurum, veitir vimrar elda præbitor auri, vir liberalis, FR. II 318, 1 (sec. v. l.); valr vimrar accipiter suvvi, navis, Sí. 3, 2 (F. VII 77, 2).

VIN, m., amicus, id. qu. vinr abjecto r, vide ottvin, otvin. Sic vin et ástvin, pro vinr, ástvinr, GhM. I 536 et v. l. 12. ibid., et plura exempla in Gloss. Nj.

VIN, f., fluvius deorum regiones interluens, Grm. 27; SE. I 130. — 2) amnis, SE. I 577, 2; II 480. 563. 623; glóð vinar pruna amnis, aurum, Getsp. Heiðr. 8 (Anvisn. t. Isl. p. 262), sed FR. I 467, 3 h. l. habet Rínar pro Vinar.

VIN, n., vinum, Grm. 19; Rm. 29; SE. I 242, 1; Krm. 18; Ghe. 2; at vini inter vina, Hm. 19; GS. str. 1. — 2) meton, a) liquor: svira v. liquor cervicis, sanguis, Krm. 7; mærdar v. liquor poëticus, poësis, carmen, Skáldh. 3, 5. — b) potus, ut hjórr, ól: vinna varg vin potum lupo parare, sanguinem effundere, stragem edere, Nj. 40, v. l.: vitnis vin potus lupi, cruor, Sie. 20, 3 (F. VII 236, 1); hrafn v., id., ejus glóð pruna sanguinis, gladius, Ísld. 1: Viðris v. potus Odisis, mulsum poëticum, poësis, vettlr Viðris vins

poëta, Ag.; fundins v. potus nani, id., veitir fundins vins poëta, Ag. — 3) in compos.: hrafnvin, hramnvin, hrevin, valvin.

VINA, f., fluvius, Grm. 28; SE. I 130. 577, 2; II 480. 563. 623 — 2) *Drina, Russia (Bjarmia) fluvius, in mare album se exonerans* (F. I 63; IV 298; Eg. 37; FR. II 174. 176. 512—13; III 626. 637); hinc grænleikr Vinu viror Vinæ, flos Vinæ, aurum et res pretiosæ, Hlin Vinu grænleiks nympha auri, femina, Ag.

VINA, f., amica (vinr), Hyndl. 1; Og. 4; randverks vinur amica belli, bellonæ, Nj. 158, 1. Vide compos.: bedvina, eldvina, fängvina, málvina.

VINAÐR, m., amicitia (vinr): slíta vinað við e-n *rumpere amicitiam erga quem*, Sonart. 21.

VINDA, adj. indecl., ventosus, deriv. a vindr, in adj. compos. snarvinda, qu. v.

VINDA (vindr, vatt, undit et vundit), flectere, torquere. — 1) cum acc.: þær or sandi síma undo sunem ez arena nexuerunt, i. e. res impossibiles effecerunt, Harbl. 17; v. vef torquere telam, i. e. partem telæ absolutam jugo obvolvere, Nj. 158, 4; v. flaut flectere naves, i. e. cursum navium dirigere, Ha. 293, 1, sed h. l. legendum videtur: víða þurðo vísa ferðar; v. rúnar saman complicare characteres (virgas magicas), Bk. 1, 12. — 2) cum dat.: v. sverðum vibrare gladios, ÓT. 13, 1 (F. I 68, 1); v. stefnu sinni cursum flectere, alio se vertere, Hg 31, 1; vatt höfði caput flectebat, converso capite dixit, Ghe. 6; vatt vengi genas, faciem (mortui) convertit, Gk. 1, 12; vatt upp lögfáki raptim subduxit navigium, Hymk. 27. — 3) part. pass. undinn tortus: undnar festar torti funes, björn undinna festa ursus tortorum funium, navis, SE. I 494, 4; undin hringabrot torta fragmina annulorum, SE. I 658, 1; undin linns lönd aurum tortum, annuli, armillæ Fg. 31. — b) contextus, circumdatus: salr, undinn orma hryggjum, Vsp. 34 (SE. I 200, 1). — 4) 3. s. præ. ind. pass., vianz, F. V 61; VIII 75, not. 12; V 61, not. 4 et Cod. membr. ÓH., vide suis locis.

VINDA, f., tabula obliqua, carinæ proxima ad proram et puppim (vinda); plur. vindur, SK. I 584, v. l. 12. — 2) panus telæ (Fbr. 14): vár vindu nympha pani, femina femina, Ag.

VINDÁLFR, m., nanus, Vsp. 11; SE. I 66, 1; II 470. 553.

VINDAR, f., remus venti, ala (vindr, ár): vindára ióðr remigium alarum, volatus, SK. II 102, 2, ubi vindár explicatur per flugi(ala).

VINDASS, m., vectis, quo circumagendo aliquid trahitur, vectis sucule (vinda sucula, &u trabs), SE. I 584, 2; II 565. 625 (vind- &u, II 482). Prox., ÓH. c. 28 (F. IV 71); Nj. 78; FR. III 231.

VINDBJARTR, m., gladius, SE. II 619, vide vinnbjatr.

VINDBLÁINN, m., cælum primum, ær, SE. I 592, 2; II 485. 627 (non cernitur II 568).

VINDBLÁSINN, vento inflatus, turgidus (vindr, blása): vindblásit segl, ÓH. 70, 2 (AR. I 304, 2; F. IV 135, 2).

VINDBÝSN, n. pl., violentia tempestatis, immanis tempestas, furor venti (vindr, býsa), H. 37.

VINDFLOT, n., gestatio venti, vehiculum venti, nubes, Alom. 19 (vindr, flot a fljóta, fløyta, flytja). Vide vinzflot.

VINDGRÍPR, m., gigas, SE. II 616, vide viðgrip, vingrip.

VINDHEIMR, m., regio venti, ær, cælum, (vindr, heimr), Vsp. 56. Conf. vedrheimr.

VINDHJÁLMR, m., galea venti, ær (vindr, hjálmr): vindhjálms brú þons æris, þons ærius, cælestis, Biwasta, Hund. 2, 47, ubi de itinere ad Valkallam sermo est.

VINDHLÆR, m., Heimdalur, id. qu. Vindler (vindr, hlera auscultare: ab acri auditu, ved leivissimum auræ motum animadvertente, SE. I 100); hjálms fyllr Vindhler caput Heimdali, gladius, SE. I 608, 1 (Cod. Reg.), vide Heimdalr.

VINDHÓLMR, m., insula venti, id. qu. Svölðr (a svalr), insula Vindlandia Svoldra, per tmesin cohæret, F. III 9, 2.

VINDI, n., deriv. a vindr ventus, vide compos. hreggvi ndi.

VINDILL, m., deriv. a vinda (verb.), vide viðvindill.

VINDKALDR, adj., vento frigidus (vindr, kaldr): vindköld vargrtr, de cruce, Hm. 16. — 2) m., nom. propr. fictum, Fjölsm. 7.

VINDKER, n., vas venti, ær (vindr, ker): botn vindkers fundus æris, terra, Ad. 19; F. IX 266, 1 (Ha. 25, 4).

VINDLAUSS, adj., venti expers, tranquillus (vindr, lauss): v. vâgr, Ý. 11; AR. I 259, 1. Prox., vindlaust lopt, SK. I 42.

VINDLER, m., nomen Heimdali, id. qu. Vindhler, SE. I 266. 608, 1 (Cod. Worm).

VINDLIGR, adj., tempestatem minans (vindr): nú gjörvis vindligt jam cælum tempestatem minatur, Sturl. 7, 41, 1. Prox., qui ad ventum pertinet, vindligar fjáðrar alæ venti, Sks. 605.

VINDLJÓNI, m., pater hiemis, SE. I 82 (Cod. Worm), vide vindlöni.

VINDLÓNI, m, pater hiemis, SE. I 82.

VINDOFNIR, m., cælum (qs. testor venti, vindr, vefa), Alom. 13.

VINDÖLD, f, atas ventosa, seculum tempestatis grave (vindr, öld), Vsp. 41 (SE. I 186, 1).

VINDR, m., ventus; gen. s. vindar, vinda et sec. pronunt. vins, vinz, vianz; Alom. 20; Fm. 11; kyrra vind, Hávam. 157; rípt vinda lintum ventorum, velum, Ha. 228, 1. Bróðir vinds frater venti, ignis, SE. I 332 (c. 28); vindr tröllkvenna animus, SE. I 540; v. bealoga ventus gladii, pugna, njótr bealoga vindar numen pugna, pugnator, vir, Selk. 12; lægir vins sedalor venti, miraculorum pator, de episc. Gudm. Bono, Gþ. 8 (conf. Sturl. 3, 17); vins kastali arz venti, cælum, vindr vins kastala amici cæli, clerici, Gþ. 12; skjalda vindr ventus clipeorum, pugna, valdr skjalda vianz pugnator, vir, Selk. 9; vinnz ráðandi arbiter venti, Christianus, Gþ. 11. — 2) gigas, SE. I 550 3; II 471. 554. 615; conf. hræsvelgr. — 3) equus, SE. II 487. 571, aut

a celeritate, aut a colore (vindóttir hestr). — 4) vide composita: brakvindr, byrnvindr, glymvindr, heidvindr, hrærivindr, imuvindr, jelvindr, styrvindr.

VINDR, m. pl., *Vendi, Sclavi incolæ oræ maris Baltici*, F. VI 55; 90, 2; XI 208; 303; 306, 2; G. 37. Vindar, id., F. V 133; XI 233 et sapius; Unde acc. Vinda, ÓT. 25 (F. I 220; X 375, 1). Etiam occurrit Vindir in prosa, ut F. V 132. 134; VI 290, not. 1.

VINDRÆFR, n., *lectum, camera venti, aër, cælum (vindr, ræfr): jöfur vindræfurs rex cæli, deus*, SE. I 616, 2.

VINDSAMR, adj., *ventosus (vindr, samr): neutr. vind-samt venti vis, ventus sæviens*, Hh. 73, 3 (F. VI 331, 3).

VINDSLOT, n., *cessatio venti, tranquillitas aëris (vindr, slota, -aða, cessare)*, v. l. Alem. 23, *suscepta a Raskio* vide ed. Holm.

VINDSVALR, adj., *vento frigidus (vindr, svalr)*. — 2) m., *pater hiemis*, Vafpr. 27; SE. I 82; sonr, mögr Vindsvals hiems, SF. I 332, 1. — 3) gigas, SE. I 550, 3; II 470. 615 (II 554 tantum cernitur v...).

VINDUGR, adj., *ventosus, aërius (vindr), de excelsa arbore: vindga meidi á in arbore aëria*, Hávam. 141.

VINDUÐR, m., *serpens (qs. se contorquens, a v. vinda)*, SE. II 487, 570.

VINDVERSKH, adj., *Vendicus (Vindr, verskr, term. a verjar): vindverskh víf*, G. 29.

VINDÞURR, adj., *vento arefactus (vindr, þurr)*, Völk. 9 (ed. Rask.), vide vinþurr.

VINDÞVARI, m., *gladius (qs. rudicula ventis, (vindr, þvari)*, SE. I 566, 1; II 476. 619 (II 560 tantum cernitur ... þvare).

VINEIK, f., *arbor vini, femina (vin, eik)*, Orka. 81, 3.

VINEY, f., *insula amica, cara (vinr, ey)*, Ý. 5 (SE. I 32; AR. I 250).

VINFAR, n., *navigium vini, vas vinarium, poculum (vin, far)*, Ha. 255, 7, sec Cod. Flat. vide vinfar.

VINFASTR, adj., *in amicitia constans, fidus (vinr, fastr)*, SE. I 502, 1; Has. 55.

VINFELLA, amnis, Wechart. *una voce pro vin, vella*, SE. I 577, 2.

VINFENGI, n., *amicitia (vinr, fengi); plur., vinfengi eru misjöfn*, A. 21.

VINFERILL, m., *gestator vini, vehiculum vini, poculum, calix (vin, ferill a ferja, v.)*, Hymk. 31.

VING, f., *amnis*, SE. I 575, 3; II 479. 563. 622.

VING, Grett. 16, 1, *ving ek höfat af kjúklíngum pullis gallinaceis colla circumtorquendo abrumbo, pro vinngr, i. e. vindg, 1. s. præ. ind. act. v. vinda torquere, suffixo pron. ek (g)*.

VINGA, in vinga mold, vinga meidr, vide vingi.

VINGARÐR, m., *vinea (vin, garðr)*, SE. II 232, 2; vingarðs eðlir vinitor, de sacerdote, Gd. 10.

VINGEFN, f., *nympha vini, femina (vin, gefn)*, Ísl. II 252, 2.

VINGERÐ, f., *confectio vini (vin, gerð)*;

v. vitnis vāða *confectio vini Odinii, poësis, versificatio, a vitnis vāða vin potus Odinis, mulsum poëticum*, SE. I 612, 1.

VINGI, m., *insula, SF. II 492; Munchius scribit vingar, insula ignota*. — 2) nom. propr. viri, Am. 36. 38; forte hinc Vinga meidr arbor Vingii, patibulum, Ý. 26, 1; SF. II 212, 1. In priori loco Raskius construxit vinga nps promontorium insulae. — 3) id. qu. yngi, yngvi *regulus marit.* (vi = y): vinga mold terra reguli maritimi, mare, Ísl. I 84, v. l. 5, hoc ordine: fár jötunn gerir fleiri báta hamvata mér i vinga moldu, hömlu þrumlu (þumlu) heiðar fold! pauci gigantes faciunt plura navigia aqua marina corpore madida, quam ego, o navalis saltus Tellus (femina!). Vide Gloss. Ed. Sæm. Tom. I sub vingarþorr, ubi vingarþeir patibulum derivatur a vega, inserto n, vega tollere, quod sublimem teneat pensilem: vingar-mold ibid. vertitur suspensa vel pensilis humus, quod suo pondere in vacuo suspensa libretur, vel quod ponderi lapideo, iuxta Veterum fabulas superinnitatur.

VINGJÖF, f., *donum amico datum, munus amicitiae pignus (vinr, gjöf): pl. vingarfar munera, fá vingarfar af sunnu vetra vökkva munera a deo obtinere*, Has 49; ráða vingarjöfum, SE. I 250, 1; veitir vingarfa dator munerum, rez, Hh. 63, 2 (prave F. VI 314, 1).

VINGNIR, m., *gigas, SE. I 550, 3; II 471. 554. 615; hinc vinganis herja nympha gigantis, femina gigas, vinganis herju heimþingudr frequentans domum feminæ gigantis, gigas, SE. I 282, 3. — b) forte nomen gigantis alicujus, apud quem Thor nutritus et educatus fuit, qui inde dicitur föstri Vinganis ok Hlóru, SE. I 252, confer, SE. I 22, et Lex. Mythol. p. 908, not.*). — 2) Odin, SE. II 472. 556; it. Vafpr. 53, sec. Cod. Reg., Vinganis vigi at post cædem Odinis. — 3) Thor, ut videtur, SE. I 202, 1: Vinganis at vigþroti, conf. Vafpr. 51. — 4) bos, SE. II 483. 566, quibus locis divisim scribitur vinganir, stjóri, in appell. boum, quom Cod. Reg. SE. I 587, v. l. 6 et II 625 præferant vinganis stjóri, minus, ut puto, accurrate. Occurrit hæc vox ut cognomen viri Ísl. I 189. 360. — 5) radix esse potest, a) vingar = vengr, vængr ala. — b) vingi = vengi, n., area, campus.*

VINGNOB, f., *navis vini, vas vinarium (vin, gnob): v. hertýss vas vinarium Odinis, vas mulsi poëtici (Odrerer, Sona, Bodna), austr hertýss vinnþar liquor crateris Odinii, poësis, carmen, ausa austr hertýss vinnþar carmen fundere, facere, proferre*, SE. I 240, 2.

VINGÓLF, n., *palatium caeleste, SE. I 62, jungitur cum Gimli ibid. 38, et cum Valhöll, ibid. 83. Vide et Sax. Gram. ed. Stephani, not. pag. 79 et Lex. Mythol. p. 828.*

VINGÓÐR, adj., *erga amicos benignus et liberalis (vinr, göðr): v. varga fyllir*, Sturl. 7, 39, 1 (F. V 236).

VINGRÍPR, m., *gigas, SE. I 554, v. l. 15*

(*Cod. Reg.*; víðgrípr, *SE. I 554, Cod. Worm.*; *II 471. 554*).

VÍNGRÖGNIR, *m., sec. Cod. Worm., vingaungnir, sec. Cod. Reg., SE. I 308, 2. Construendum est vagna vingaungnir gigas, de Thjassio, a vingaungni ceti campi (ving = vengi; vögn), gigantes, adeoque deus vel princeps gigantum. Ravngnir in lect. Cod. Reg. videtur coherere cum Hringnir, hujusque radice.*

VINGSKORNIR, *m., equus Sigurdriva (Brynhildæ). Fm. 43, ubi membr. habet vingskornir in. dat., þá er frá vigi vingskornir reid eam, quæ a prælio vingskornere vecta fuerat. — 2) equus, SE. II 487 (vígskornir, II 571, forte profectum a g gutturali ŷ, eng, SE. II 34). Forte derivatum a ving = vengi campus et skornir sector a skera, quasi campum unguis perfodiens.*

VÍNGVÖGN, *n. pl., gigantes, vide vingaungnir et vögn.*

VÍNGPÆRR, *m., Thor, SE. II 556 (vingþær, II 473).*

VÍNGÞÓRR, *m., Thor, Hamk. 1; Alom. 6. 9; SE. I 553, 2; II 473. 556. 616 (SE. I 22). Forte ab educatore Vingnere (vingnir 1, b). Vide Lex. Mythol. p. 830 et Gloss. Ed. Sam. T. I.*

VINHEILL, *adj., amicis fidus, integram amicitiam servans (vinr, heill), Ljúst.*

VINHEIMR, *m., amicium, carum, gratum domicilium (vinr, heimr): v. Loptis vinar carum Odinis domicilium, Vahalla, vinir Loptis vinar vinheims amici Valkalla, Kinheri, Monoheroes, því kom vöðr í vinnu Loptis vinar vinheims ideo augmentum accessit Monoheroibus, ideo numerus eorum auctus est, HS. 15 (F. I 65, et F. XII ad h. l.).*

VINHÖFUÐR, *adj., vino gravis, plenus (vín, höfuðr): de poculis, vinhöfgar Óskalir potoria vino plena, Ghe. 36.*

VINHRÖÐIGR, *adj., amicis florens, valens, gratosus, (vinr, hröðigr), ÓT. 30, 1 (AR. I 283; F. I 133; X 375, 3).*

VINJADR, *adj., a vinr, amicis beatus, vide fjölvínjadr.*

VINKER, *n., vas vini, poculum (vín, ker): vinkera nýðran nympha poculi, femina, Krm. 20. — 2) vinker, n., pro vinnker, i. e. vindker vas venti, ær, F. IX 266, v. l. 6, vide vindker.*

VÍNKJALLARI, *m., cella vinaria (vín, kjallari): v. (guðs) cella vinaria dei, doctor religionis, episcopopus, Gd. 71.*

VINLAUSS, *adj., amicorum expers, invidiosus (vinr, lauss), Fjölsm. 2 (pros., Vem. 26); Óh. 20.*

VINNA (vinn, vann, unnit), *laborare, operari, opus facere, Vafþr. 40; gerere, Harbl. 14. 17. 18. 21. 22. 27. 28. 34. 37. — 2) effectum dare, efficere, perficere, conficere, patrare, præstare; cum acc., v. lütu facinora patrare, committere, Ód. 16; grand ekki vank nullum crimen commissi, Bk. 2, 26; v. eið, eiða jusjurandum dicere, jurare, juramenta præstare, Hávam. 111; Völk. 31; v. iþ vergasta labores tærrimos suscipere, facere, Am. 59; hvat honum veri vinna sæmat, beat quid factu decentissimum, optimum esset,*

Bk. 2, 13; þat vann ek id feci, operatus sum, F. XI 127; v. sverðu eggja spor infingere vulnera, ÓT. 47 (F. I 183, 1); F. XI 198, 2; v. styr, hjálms hrið, gunnar gnyf facere pugnam, Si. 5, 2 (F. VII 80, 3); ÓT. 124, 2 (F. II 319, 1); ÓH. 187, 1 (F. V 171); v. framllkt rem egregie gerere, res magnas gerere, HS. 1, 1 (F. I 48, 1); ef vinnr þetta ekki si hæc res nihil efficit, si hoc frustra erit, Skáldh. I 40 ut F. VII 160: veit ek eigi, hvat þat vinnr (= v. l. mon tjóna) nescio, quid profuturum sit. Additur et dat. pers., vinna e-m harm dolorem facessere cui, damnum inferre, Hk. 34, 4 (F. VI 259, 1); v. ver sinum ofræfadir viro suo immanes ultiones facessere, Am. 12; v. varð vín lupu potum (delicatum) comparare, Nj. 40, v. l. 1. Part. act., bæna vinnandi miskun sinni qui pro clementia sua votis hominum satisfacit, de deo, Gþ. 13, a vinna bæna e-s = gera bön e-s implere votum alicujus; heidur vinnandi, m., vir egregius, Selk. 21 (acc. vinnanda); plur., vinnendr Vidris báka confectores (delectores) clipeorum, pugnatore, viri, Grett. 66, 1 (Isl. I 231, 1). — b) passivus, durare, manere, sufficere: ek frá dýrd vinnaz þeim, er varðiz vel pulere se tantam gloria manet, ÓH. 9 (F. IV 45, 2); svá lángs tirar, at m man vinnaz gloriam semper duraturam, Hk. 76, 4 (F. VI 311, 2); þess viðar, er vinnaz megi copia lignorum, quæ sufficere possit, Hávam. 60; vinnaz matr cibi copia sufficit hominibus, Ls. 28. Part. pass., unninn factus: unninn harmr dolor illatus, injuria illata, Dropl. waj. 31, 1; unnar trygðir promissa fidei exhibita, fides præstata, Bk. 2, 19; of unninn eldr ignis accensus, Mg. 33, 1 (V. VI 82, 1), a vinna eld ærcendere ignem, id. qu. gera eld, F. VIII 9. — 2) defungi re aliqua, perferre aliquid, id. qu. þola: v. vás udo labore defungi, difficili navigatione uti, injuriam celi marisque perferre, Orka. 79, 2; vinna vil laborem perferre, vide vil; conf. Moesog. vinnan pati. — 3) periphrastice, ut gera: a) cum subst., v. gjöld gagnar beneficii compensationem præstare, beneficium remunerari, Ad. 14; v. e-m bendiagar signa dare cui, alicui significationem facere, G. 46; v. e-m hlut spell corrumpere quid, F. II 280; v. atgangu impetum facere, adgredi, ÓH. 14, 1 (F. IV 52, 2). — b) cum adjectivo: v. dreyruga gunnar serki cruentare loricas, Isl. I 165, 2; v. raubar skarar, rauba skjöldu rubefacere capita, clipeos, ÓH. 14, 3 (F. IV 53, 1); 48, 3 (F. IV 100, 1); v. raudan röggæisla ensem, Mb. 9, 1 (F. VII 41, 1); v. auða skeið vastare, defensas-ribus nudare, ÓH. 186, 3 (F. V 12, 3); v. man skáran vulnerare, ÓH. 239, 1 (F. V 81, 1); v. Gauta skattgilda vectigales reddidit, ad tributum pendendum coegit, Hg. 8 (F. I 28, 3); v. þúngan hlut gravem sortem reddere, Ha. 66; v. fegin Yggvi gögl lotos reddere corvos, delectare, SE. I 512, 2; v. reidna iratum reddere, SE. II 206, 1. — c) cum verbo: a) cum infinitivo: vanna leita = leitadi, Skáldh. 1, 52, et sic sæps apud seriores; apud veteres, pulo non occurrit, nam vana

leggja, *F. I 183, 1, rectius est vann leggi, ÓT. 47; F. XI 138, 2.* — β) *cum supino*: vann gengit = gekk peragravit, *ÓT. 28, 2 (F. I 132, 2);* vann brotit = braut, *F. I 177;* vèr unnum svarat slíko = svörudum respondimus, *ÓH. 48, 5 (F. IV 101, 2);* þótt misgert vinni etsi deliquissent, *Has. 51;* vann þveggit = þó lauit, *SE. II 500, 2;* *proprie id. qu. fá cum supino, posse*: hvern man of vinna hefnat quis ulcisci poterit, cui ulcisci contingeret, *Am. 87. Similis locutio, Grág. II 191:* hann hygg, at sá mætti heimlat vinna honum þann grip, ubi heimlat vinna = heimila legitimum usum rei (*jus utendi*) concedere; et *Jus eccl. Thorl. et Ket.*: vinna stöðvat = fá stöðvat sistere posse. — γ) *cum part. pass.*: vann barða fjandr sína cecidit, percussit, *HS. 15 (F. I 65);* vann felda öld dejecit, prostravit, *ÓH. 225 (F. V 65, 2);* vant of fylðan hrafn implevisti, *Hh. 2, 1 (F. V 89, 1);* vann hrædda drótt perterrefecit, *Mb. 7 (= nam hr.ða, F. VII 13, 2);* vinnr reiðan sárs svan delectat, *Ha 59;* ek mun of vinna senda visu mittam, *Korm 24, 2;* þat nam at vinna toginn skjóma id dedit strictum gladium, i. e. ea res effecit, ut gladius stringeretur, *HS. 6, 6 (F. I 56, 4). Sic Grág. II 161:* sá at þeir vinni lagðan (garðina) á 3 sumrum ut extractum habeant. — 4) *cum propositiōibus*: a) at: unnu at ævinum porcos curabant, *Rm. 12;* v. at vigþroti belli fœnem facere, *Vafþr. 51;* hon má ekki vinna at slíku ea hoc efficere non poterit, *Ísl. II 351, 1.* — b) fyrir: láta fyrir vinnaz commorari aliquo loco, *FR. II 128, 3 (nunc vulgo, láta fyrri beraz).* — c) við: v. við harmbrögðum, munum dolit, affectibus (desideriis, amori) obsistere, resistere, *Ghe. 15; Og. 20;* it. omis-sa prepos. við: v. sköpum satis resistere, *Völk. 39; Hund. 2, 21; Sk. 1, 53; Am. 45; Korm. 11, 8;* vantattu vigi non prohibuisti pugnam, *Hund. 2, 20.* — 5) vide vinnk, víða, sigrunninn.

VINNA, *f., labor, opus, vide kappsvinna.* — 2) *in plur. studium, ars*: vârkunnar vinnur studium ignoscentiâ, ignoscentiâ, veniâ, humanitas, *SE. II 226, 3; id. qu. íþróttir*: vinnur reggja artes regis, exercitia, *F. II 274;* vinn gestæ (ut verk): vinna hreystimanna, *Jd. 5;* strenuitas, rebus gestis exhibita: með stóra hyggju ok vinnur magna animositate et strenuitate præditus, *F. II 181, 1;* kostuð hvers eljunnis grams hefir minni vinnur quisque rex minore exhibet strenuitatem, vel rerum gestarum gloriâ minus valet, *F. VI 423, 1.*

VINNBJARTR, *m., gladius (qs. in motu fulgidus, a vinda vibrare, SE. I 565, 1; II 476 (vinbjarttr, II 559; vindbjarttr, II 619*

VINNIG, *pro vind ek, obtorqueo, Grett. 16, 1; metro melius convenit vinn, qu. v.*

VINNILL, *m., regulus maritimus, SE. I 548, 3; II 469. 552. 614;* vinnills vigg jumentum reg. maritimi, navis, vinnills viggþollr vir, *Plac. 4. Conf. þvinnill.*

VINNINGR, *m., lucrum, it. victoria (vinna officere, it. lucrifacere, vincere):* vann eigi

ongan vinning á virðum non nullam (i. e. magnam, ezimiam) victoriam ex hominibus reportavit, *SE. II 192, 3.* — 2) *serpens (qs. vindigr tortus), SE. II 570.*

VINNK, *pro vinn ek officio, operor (vinna), Hávam. 158.*

VINNZ, 1) *3. s. præ. ind. pass. verbi vinda, qu. v.* — 2) *gen. sing. a vindr ventus, qu. v.*

VINON, *f., amicitia (vinnr), vetus forma, id. qu. vinátta, conf. vinadr*: nú læt ek þar vinon ora nunc igitur depono amicitiam nostram, renuntio amicitiam nostram, *Korm. 13, 1. Sic viljan = vili voluntas, þorun = þor audacia, Ld. msc. c. 25; þoran, id., F. I 265; Knytl. c. 46 (ed. Havn. fol.).*

VINR, *m., amicus, Ad. 10; Hávam. 42. 43. 126; dat., sing., vin pro vini, Hávam. 42. 43. 123; Ód. 1; F. II 316, 1; gen. sing. vins pro vinar, vide compos. otvin. Plur. nom. vinnr amici, Hávam. 41; Sonart. 14; acc. vini amicos, Ad. 2, vide hollvinnr; sed vinn, HS. 15 (F. I 65), ubi: þá kom vaxtr í vinnu Lofts vinnr vinnhrims tunc accessio facta est ad amicos Valkhallæ; it. Gp. 12, ubi: ek hefi sagðar minar iðnir, sem vildar vinnu vins kastala significavi mea studia, ut et caros cæli amicos. Vera vinn e-m amicum esse alicui, Hávam. 42. 43; v. drengja amicus virorum, rex, Si. 4, 2 (F. VII 79, 1); gumna, id., Hg. 5, 2 (F. I 25); virða, id., Mg. 1, 5; jarla, id., F. II 316, 1; v. skatna amicus hominum, vir graciosus, de Gudm. Bono, Gd. 7; v. röðuls tyggja amicus dei, divus, G. 9; v. skatna fautor militum, Y. 9, ubi malo construere v. sævar beins skatna amicus gigantum, Odin; v. varga amicus ferarum, vir bellicosus, Hund. 1, 6, conf. varghollr; vinnr Borgunda amici Burgundorum (Hunnica nationis, vide Ed. Sæm. T. II p. 867), subditi Atlii, Ghe. 194; egzmóts vinnr amici pugna, viri bellicosi, Vigagl. c. 21, 3. Vinnr, de caro alumno, Grm. 51, quo loco de adversario accipit Jonsonus, Nj. Vers. Lat. p. 447—48 in noll., coll. phrasi missa vinnr í stað in Grett. (conf. de hac phrasi, Ísl. I 215, et sakna vinnr í stað, FR. II 179. 226). — 2) Vide composita: andvinnr, auðvinnr, fángvinnr, gjafvinnr, hrossvinnr, höldvinnr, hollvinnr, lánvinnr, málvinnr, otvin, óvinnr, sannvinnr, tryggvinnr, virtarvinnr.*

VINRAUN, *f., experimentum, spectatio, tentamentum, tentatio amici vel amicitia (vinnr, raun):* hörd mun v. verða, *Orkn. 15, 1. Proz., sýna mikla v. við einn spectatæ amicitia documenta dare, Vd. msc. c. 17;* kvad v. mikla, at skilja svo við sinn félaga, *Dropl. maj. c. 30.*

VINREIÐ, *f., adequatio amicorum (vinnr, reið), visitatio, salutatio amicorum et clientum, Ad. 19.*

VINRÝRIR, *m., amicos pauciores reddens, qui paucos amicos habet (vinnr, rýrir), de Gudm. Bono, Gd. 14, nisi sit pro vinnrýrir = vindrýrir, id. qu. lægir vinds, sedator ventis, vide vindr.*

VINSAMLIGR, *adj., amicus (vinnr):* vinsamlig ráð amica consilia, *Söll. 32.*

VINSÆLL, *adj.*, *amicis valens, graciosus* (vindr, sæll): vinsæls skórdngs, *Sturl.* 7, 39, 1.

VINSKAPR, *m.*, *amicitia* (vindr, -skapr), *Hávam.* 51.

VINSPELL, *n.*, *violatio, dissolutio amicitiae* (vindr, spell): *abstr. pro concreto, quæ dissolvit amicitias, Gh.* 1, 23.

VINTR, *m.*, *hiems* (*Dan.* Vinter), *Skáldh.* 2, 31.

VINTRAUST, *n.*, *confidentia in amicis* (vindr, traust), *Hávam.* 65.

VINZFLOT, *n.*, *fuga venti, tranquillitas aëris* (vindr, flótti), *Alm.* 23.

VINÞJÓFR, *m.*, *fraudator amici* (vindr, þjófr), *qui amicum merita laude defraudat, Ad.* 19.

VINÞURR, *adj.*, *vento arefactus* (vindr, þurr): víðr enn vinþurri, *Völk.* 9.

VIPARR, *m.*, *gigas, SE. I* 550, 3; *II* 470. 559 615 (*Cod. Worm.* Viðarr).

VIRAR, *m. pl.*, *homines, id. qu. verar* (i = e), *F. X* 422, 3; *Ísl. I* 169, v. l. 10.

VIRFILL, *m.*, *equus* (*id. qu. virvill* 2), *SE. II* 571.

VIRFIR, *m.*, *nanus, SE. I* 68, 1, *vide* virvir.

VIRGILL, *m.*, *funiculus: v. handar annulus, SE. II* 429. 512. — 2) *de annulo loriceæ, hamis, vide compos. hrynivirgill.* — 3) *in prosa, laqueus, F. VII* 13; *FR. III* 34; *etiam virgull, id., F. V* 198. 212—13.

VIRGILNÁR, *m.*, *cadaver laqueo obstrictum* (virgill 3, nár), *Hávam.* 160.

VIRKI, *n.*, *deriv. a verk, opus, factum, in compos. hagvirki* (*pros, góðvirki, Anecd.* 96; *illvirki, stórvirki, Nj.* 131). *Absol. occurrit in Anecd. p. 32: þeir hyggja sér þat til góðs virkis (meritum) ok síðargæzlu, at þeir fyrirlita konung sinn. — 2) arz, munimentum, ÓT.* 26. 2 (*F. I* 123, 2); *v. vins receptaculum vini, poculum, hiðisif vins virkis custos poculi, femina, Vagnl.* 23; *skryðdr virki sepimento (coemeterio) instructus, de templo, F. XI* 311, *nisi sit, arte elaboratus, sec. F. XII ad h. l., a virki, absol., = verk opus.*

VIRKI, *m.*, *qui facit, deriv. a verk vide* illvirki, lævirki.

VIRKR, *adj.*, *bonus, benignus, qui curat, amat, diligit* (verk): *inn virki guð, Sóll.* 48, *ubi vertitur operosus. Vide* allvirkr, góðvirkr. Virkr dragnar ellz runnr vir bonus, *Ag.*; *lýðum virkr in homines benignus, de hominibus bene meritus, Gdþ.* 5. — 2) *favens, propitius, partibus alicujus studens: fold var víga valdi virk terra præliatori parvit, Hh.* 12, 1 (*F. VI* 161; *AR. II* 48). *Pros. carus, acceptus: þeir menn voru þeim guðum virkastir, er mestar úddáðir gerðu, Bl. membr.; curam gerens, diligens: hann var virkr at hestinum equum dilexit, magni æstimavit, Vd. msc. c. 53; hann (náhvalrinn) er svá virkr at henni (tunnanni) ok korr dentem tanta cura fovet, GhM. III* 298; *hann var virkr at fe, diligentem curam gerebat pecoris, Dropl. maj. c. 3. Hinc adv., virkuliga diligenter, FR. III* 131.

VIRKT, *f.*, *cura, studium, amor* (virkr): *virka þænir preces intimo animi affectu fusæ, Gdþ.* 8. *Pros.*, *virka ráð bonum consilium, Sk.* 28. *Virtarvir* (= virktar v.) *intimus amicus, Sóll.* 13; *virtamaðr, de amico, Skáldh.* 3, 8, i. e. *amicus, homo, quem quis maxime facit; frændr ok virtamenn, F. V* 323; *virtamenn konungs, F. XI* 366; *virtamaðr, ÓH. c. 151, exprimitur per virðingamaðr, F. IV* 335; *leggja alla virkt á e-n in summo honore habere quem, Sturl.* 9, 37; *hafa e-n i karleikum ok virkþom (= virðingu), F. VII* 16, v. l. 7 (*Morkinsæk.*); *gripi þá, er honum væri mest virkt á quas plurimi faceret, F. VI* 178; *fræða upp með mikilli virkt magna cura, Dropl. maj. c. 1.*

VIRTARVIR *vide* sub virkt.

VIRTR, *f.*, *decoctum hordei mustum, unde cerevisia paratur, Bk.* 1, 17. *Secc. wört, id., unde Norv. Vörtöröl; Dan. Urt.*

VIRVILL, *m.*, *regulus maritimus, SE. I* 548, 3; *II* 469. 552. 614 (*Saxoni Huirvillus, ed. Steph. p. 142*); *virvils strönd terra pirata, mare, valr virvils strandar accipiter maris, navis, ÓT.* 96, 1 (*F. II* 288, 1). — 2) *equus, SE. II* 487, *vide* virfall.

VIRVIR, *m.*, *nanus, Vsp.* 14, *vide* virfr.

VIRÐ, *n.*, *id. qu. verð, pretium rei; ð. meritum: virðaz at virðum pro meritis æstimari, RS.* 11.

VIRÐA, *id. qu. verða, fieri: hvi þá skyldir virða gefnu cur factum sit, ut collocareris, Korm.* 17, 1. *Sic ávirðing, f., culpa, a mèr verðr á delinquo, pecco.*

VIRÐA (-ði, -ða, -t), *æstimare* (verð): *virða semet æstimare, magnifacere, ðmpf. virðus, Sóll.* 66; *nè virðak heiptir Blóðexar ok Gunnhildar iras eorum non æstimavi, pensi non habui, Eg.* 60, 2; *hveit mano þeir virða, at, an æstimabunt, quod, num animadvertent, intelligent? Sturl.* 5, 4, 3; 17 1. *Part. act. virðandi, m., qui æstimat, magni facit: v. liðar skerja æstimator auri, princeps liberalis, SE. I* 658, 2; *v. þramu girðis ilda vir, þ. Hræð. c. 2; plur., virðendr Finna vápagnlyms amantes, magni facientes sagittarum stridorem, pugnatores, viri, Ha.* 221. *Part. pass. virðr: láta virðan honorare, dignari, SE. I* 682, 1.

VIRÐAR, *m. pl.*, *causarum æstimatores, arbitri* (virða), *SE. I* 528. — 2) *virri, homines, Hund.* 1, 51; *Sk.* 1, 12; *Korm.* 19, 1; *Ha.* 323, 3.

VIRÐI, *n.*, *pretium rei* (verð), *it. res alicujus pretii, vide* auvirð, *SE. I* 532; *II* 464; *auvirði, II* 547. 610.

VIRÐIR, *m.*, *æstimator* (virða): *sec. virði, conject. pro virri, F. XI* 138, 1 (*SkI. XI* 122, *not. c*); *plur., virðar hringa æstimatores annuli, virri, Ha.* 326, 1; *virðar leturs æstimatores literarum, doctrinæ, clerici. Gþ.* 14. *Vide* formam verðar, et *compos. gnývirðir.*

VIRÐR, *adj.*, *dignus, id. qu. verðr, adj. (i = e), vide* compos. ðrvirðr. *Virðan, SE. I* 682, 1, *est part. pass. verbi virða dignum æstimare.*

VIRÐR, *m.*, *id. qu. verðr. cæna: at virði inter cænám, in convivio, Hávam.* 32; *virði*

pro verbi, v. l. 3. *GkM.* I 698. — 2) victus, viaticum: factu at virði vel largum tibi victum (largum viatici copiam) tibi prospice, *Hávam.* 118.

VIRDUGLIGR, adj., senior forma cum inserto g, pro virduiligr, honestus, honorabilis, augustus, amplius, splendidus, gloriosus: v. hirðir egregius opilio, *Gd.* 31; virdugligastan klerka hirðir amplissimum clericorum pastorem (episcopum), *Gd.* 26.

VÍSA (-aða, -at), *vertere, convertere, dirigere* (proprie, ut puto, spectare facere, transitivum verbi intrans. *vita spectare*): c. dat., þú lætz visat framstafni í haf proram pelago oboertisti, *cursum naris in altum direxisti*, *SE.* I 496, 2; v. hífði sinu á helvegu caput orrum versus demittere, *inclinare*, *FR.* I 409, 3; v. augum á e-n oculos in aliquem dirigere, *Hyndl.* 6. — 2) cum acc. rei et dat. pers., monstrare, demonstrare: v. e-m leið vísam alicui monstrare, *Sk.* 1, 24; *Harbl.* 53; þessi augun hafa visat oss stíg at bauzi hi oculumstrarant nobis iter ad annulum, *ÓH.* 92, 12 (*F.* IV 189, 2). Sed saepe omittitur acc. objecti (leið, veg, vel similia), v. c. fram vísa sköp fólkliðendum fata peregrinatoribus vísam monstrant, *Fm.* 41; ef uppsáturs viggjar boði vísar mér at Grísi si vir mihi monstrat, vísam ad Grísem, si mihi, ubi habitat aut versetur, monstrat, *Halfr.* (*ÓT.* Skk. II 305); byrjar þittiranns valdr (*deus*) vísar vándum lífð til fjanda aþlegat, *Lb.* 28; v. til valstefnu protocore ad pugnam, *Hund.* 1, 19.

VÍSA, f., *strophæ, plerumque octo versibus constans*, *ÓH.* 92, 1 (*F.* IV 185, 1); *Korm.* 21, 2; vísa skreytir exornator, elaborator *strophæ*, *poëta*, *F.* II 52, 1. Plur. vísur *strophæ*, *carmen*, *ÓH.* 92, 14 (*F.* IV 190, 1); *kveða vísur versus facere*, *Gdþ.* 2.

VÍSAN, f., *monstratio (vísu, -aða)*, vide leiðarvísan. Vide *F.* I 71, l. 7.

VÍSDÓMR m., *scientia (vísu, dómr)*, *Hv.* 2; vísdoms græðir promotor *scientiæ. cognitionis, vel qui nullam cognitionem sibi comparavit, de Erico Bono, D. R., F.* XI 311; *intelligentia, notitia, de recto canendi officio: villa vísdom rectum, accuratum cantum disturbare*, *Si.* 28, 1 (*F.* VII 152, 1).

VÍSI, f., *deriv. ab adj. vísu (Anvisn. t. Isl. p. 190)*, vide *compos.*: *svicpvísi, svipvísi.*

VÍSI, m., *rex, id. qu. visir (AS. vísu)*, *Völk.* 12; *Hund.* 2, 2; *Y.* 21, 2 (*AR.* I 261, 2); *H.* 37; *ÓT.* 56; *SE.* I 242, 1; 402, 3; 512, 3; 604, 1; 676, 2; vísa grein ramus regis, *filius regius*, *Ha.* 25, 1. — 2) *præfectus, dux (vísu monstrare)*: vísir verðungar *præfectus aulicorum, rex*, *Hg.* 33, 4; v. *hjarðar dux armenti, taurus*, *Eb.* 63, 1; v. *vegs vísa dux, Christus*, *Lb.* 7; v. *dáða monstrator virtutum, id.*, *Lb.* 12. — 3) *in plur. non inventio, nisi Gþ. 10, vísa drottinn dominus regum, deus.*

VÍSIJÓŠ, n., *lumen, ignis prænuntiativus (= vítaeldr)*, a vísa monstrare, et ljós, *ad formam vísifingr digitus index*: v. *egg-móta ignis pugnae, gladius, orr eggmóta vísiljóša minister gladii, vir*, *Lb.* 9.

VÍSIR, m., *monstrator, dux (vísu 2)*: v.

leiðungars *dux expeditionis, imperator, rex*, *Hk.* 62, 5 (*F.* VI 310, 2). — 2) *rex*, *Hg.* 33, 11; *SE.* I 403, 1. — 3) *gemma arboris, bacca*: *Adag.*, mjór er mikils visir *parva magnorum initia*, *F.* V 176, 2.

VÍSKDÖLSKR, adj., *ex Viskardalo Hal-landiæ (Viskardalr)*, *F.* VII 4.

VÍSLIGA, *adv., certe (vísu)*, *F.* V 171; *Pros.*, *F.* III 171; *X* 35.

VÍSLIGR, adj., *certus, indubius (vísu)*: víslig *gæzka certa, integra bonitas*, *Nik.* 4. *Pros.*, vísligt ofanfall *certa ruina*, *F.* II 276.

VÍSS, VÍS, VÍST, sapiens, sciens, prudens, gnarus (Dan. viis, Germ. weise, Angl. wisr): *in terminationibus, ab r incipientibus, r r coalescit cum s, ut vísua, gen. sing. f.*, *Skf.* 17, 18; *Korm.* 11, 7. Visir *diverger*, *Vsp.* 46; vísir *gestr sapiens advena, hospes, voc.*, *Alóm.* 8; vis *regin sapientia numina*, *Vafþr.* 39; *de Vanis, visum Vönum*, *Vafþr.* 39; *Bk.* 1, 18; vísua *Vana*, *Skf.* 17, 18 (*conf. Hamh.* 15); vísaustr *vera sapientissimus hominum*, *Vafþr.* 55. — 2) *certus (etiám vísu, vísu, vist, Dan. vis, Germ. gewisz, a vita nosse)*: ek varð þess vis *certior facta sum, rescivi*, *H. Br.* 13 (*pros*, gera menn vísu af hlutum *certiores facere homines de rebus, eos edocere*, *Hist. eccl. Isl.* I 555); visum *v. lja frá a voluptate certo sperata, Hávam.* 99 (*pros.*, vísu vili *certa voluntas*, *Hist. eccl. Isl.* II 53); vísan. visum *vafþröga flammam inevitabilem*, *Fjölsm.* 32; *Skf.* 8, 9; vísan *vin certum, quem noris*, *Hugsm.* 15, 1; vísu *fjandr (fjendr) certos, apertos hostes*, *Sonart.* 23; *Hugsm.* 15, 3; vísan *þjóf manifestum, in furto deprehensum*, *F.* VII 115; til vísar *stefnu ad conditum*, *Korm.* 11, 7; vísar *certum est*, *Korm.* 25, 2; *Hk.* 83, 1 (*F.* VI 403, 1). *Pros.*, vis *von spes certa, res certa, res quæ exspectari potest*, *SE.* II 16, 24, *quod est vísavon (nom.)*, *Sturl.* 9, 9; visir *sendiboðar certi (vert. prudentes)*, *Hist. eccl. Isl.* I 408.

Visar *dáðir nota facinora*, *Rekst.* 2, *sed vísu d. regia*, *F.* I 100. — b) *vísu, adv., certe, certo*, *Sk.* 1, 12, 25; *Nj.* 7, 2; *F.* I 286; *Grett.* 16; *Hk.* 101 (*F.* VI 426, 2); at vísu, *id.*, *Korm.* 8, 1; 11, 3; *Orkn.* 7, 2; *Gþ.* 10 (*Havn.*); *pros.*, til vísu, *id.*, *SE.* I 136. — 3) *in compositis: bölvísu, bragðvísu, framvísu, handvísu, happvísu, hundvísu, lagavísu, lævísu, matvísu, orðvísu, sannvísu, skollvísu, snapvísu, snævísu, sögvísu, svipvísu, sviðvísu.*

VÍSSA, f., *certum. veritas (vísu 2)*: vísu *vánir quod verosimile est (qs. spes certi)*, *Jd.* 24, *id. qu. vísavon*, *Sturl.* 9, 9; at vísu *certe*, *Gþ.* 10 (*Holm.*); vísu, *id.*, *Ag. Pros.*, *vita til vísu certo scire*, *ÓH.* c. 247.

VÍST, f., *mansio, hospitium (vera)*: msta *vistar hospitium petere*, *ÓH.* 92, 9 (*F.* IV 188, 2); víst með *Kristi commoratio cum Chr.*, *Gd.* 44; *Hk.* 12, 2 (*F.* VI 162); *unads víst með guði beata apud deum mansio*, *Lb.* 52. *Vide composita: heimavíst, hërvíst, himin-víst*. — 2) *esca: víst var fengin vargi*, *Ód.* 8.

VÍSTFAR, n., *navigium cibi, catinus, pro poculo (víst 2, far)*, *F.* X 20, 3, *sed Cod. Flat. habet vínfar, qu. v.*

VÍSUNDR, m., *bos urus, bison, Græc.*

βλώων; „nomen Bison a Germanico Wisand (a Bisam) profectum est, quod bobus uris bene convenit”, Oken. allgem. Naturgesch. p. 1426 (vide Sorani Thes. a Gesnero, sub hac voce; Bisontes in Germania, Isidor. pag. 1167, 42); visundur horn cornua biontis, Merl. 1, 14; v. mostalla bison maris, navis, Nj., 103, 5 (F. II 205, 2). In compos. hlunnví-undr. — 2) nomen navis bellicae Stt Olavi et Magni Boni, ÓH. 154, 1; Mg. 20, 1. 3.

VIT, nos duo, id. qu. við, du. pron. ek ego: nè vit þá fæðim nos duo tum non sugeremus, F. II 181, 1; it. SR. I 384, 2; 384, 3; 386, 1; AR. I 146, 1. 2 (variat cum við, SE. I 386, v. l. 1; vnr, ibid. 382, 4). — 2) prapros., id. qu. við, Nj. 43 (ubi Vers. Lat. dat við), vide vitt.

VIT, n., aliquid, unde eyvitar, eyvito, AS. viht, Norv. ikkje vete nihil, vide supra vetr.

VIT, n. pl., veneficia, AR. I 260, vide vitafallr, vitagr, vitka, vitki, vitt, vett. Vit ok blót, veneficia et sacrificia, prohibentur in Jure eccl. Heidsævensi, ut reliquæ ethnicismi. Videtur esse id. qu. seiðr, incantamentum, incantatio, unde Geir, incantator in Gordia, vitgeirr appellatus, F. I 10. (Ex Gloss. Landnamæ).

VIT, n., sana mens, intellectus, prudentia; ingenium, sapientia, ratio, Hávam. 5. 9. 88; ráð, viti bundin consilia prudenter contexta, cum ratione instituta, Söll. 32; viti borinn sapiens, prudens, Ý. 31, 1, conf. infra vitz 2, c.; vitandi vits sensu communi gaudens, Hávam. 18; plur.: sensus intimi, intima pectoris: hreinsa vit, Ho. 11; i leyndum vitum, Ho. 13. In compos. mannavit. — 2) á vit ad visendum (a vitja), cum gen.: a) cum gen. loci: á vit síns lands þráðium suum revisere, Ghe. 34; á vit fríðlands in pacatum regnum, ÓH. 12, 2; á vit fósturlands stranda ad litora patriæ, Lb. 33; á vit Danmarkar, Englands, Íslands, Bretlands, ÓT. 26, 1; ÓH. 4, 1; Ód. 5; Grett. 9; Merl. 1, 32. — b) cum gen. personæ: á vit vagna vers ad visendum Odinem, Alm. 3; á vit Vilja bróður, id., Ý. 16 (AR. I 260); á vit, sine casu, Vegtk. 19; Sk. 3, 18, quo utroque loco intelligitur, mín, o: ad me. — c) cum gen. actionis: gánga síns verka á vit opus suum adgredi, Hávam. 59; fðrum móts á vit descendamus in arenam, Eg. 67, 2; á vit fanga þiscatum, FR. II 128, 2. (Pros., koma á vit fjár, Sturl. 3, 22, inít.; fara á vit fjár eða mannvæða, Sturl. 3, 24; fara á vit ríkis síns, Orkn. p. 116).

VIT, f., crimen, id. qu. viti, n.: vitar vekjandi incitator criminis, auctor litis, accusator, i. e. vindex cædis, Kb. 19, 1.

VITA (veit, vissa, vitað), 3. pl. præs. ind., vitu. — 1) intrans., spectare, vergus in aliquam partem: höfuð veit í hlóðynjar skaut caput in terræ gremium spectat, FR. I 469, 4 (vissu hjóltin niðr, Grm. 53, pros.; vitu inn introrsum spectant, SE. I 200). Hoc sensu etiam construitur cum prapros. til, v. c. in prosa: málvöndrinn vissi til mikilleiks þerlisa ad magnitudinem spectabat, accessio facta est mensuræ, Korm. c. 2; þat er til

hans veit quæ ad eum pertinent, Orkn. p. 254; aðkin veit til landslaga lis spectat, pertinet ad jus civile, F. VII 130. Hinc, omissa prapros. til — b) cum gen., spectare ad (ut horfa til): at þer góðs viti quod res tibi ad bonum spectet, quod bonum tibi portendatur, Bk. 2, 29; hræzlo þat vissi ea res ad timorem spectabat, id terroris erat indicium, Am. 97; þat veit afreks est indicium animi fortitudinis, Hg. 31, 4 (F. I 46, 2); þat vissi helzt ríkis id potissimum indicium erat severitatis, ÓH. 192, 3 (F. V 27, 3); þat skal vita meira viltiss plus mali inde oriatur, si, Korm. 5, 1; gleði minnar veit geipna sjá hæc loquacitas letitiam meam produit, A. 1. — 2) transitivæ: a) explorare, experiri, cum acc.: heima alla nío hefk of farit ok vitaþ vætna hvat et exploravi naturas cunctas, Alm. 9; v. atferð e-s explorare, Gþ. 3; v., ef tentare an, Bk. 2. 41. — b) scire, nosse, videre, SE. I 690; Hugm. 23, 3; v. vel fram pulcre futura prospicere, Hæmk. 15; v. örlog sin fyrir fata þrávidere, Hávam. 56; v. fár fur periculum præscire, Sk. 2, 7; veizatu fur görla kaud þroþe þrávides, Hærk. 3; v. fátt fyrri þauca þrávidere, Söll. 35; v., hve, hvat, nmr, þótt, Grm. 22; Hávam. 21. 26. 31. 147; veiztu, ef, elliptice, scin' quid faciendum sit, si, Hávam. 44; v. sik bastan scire se optimum, neminem nosse se præstantiorem, SE. II 162, 4; v. sik miklo bestan gram, F. VI 439, 1; 438; 436, 1; vita sik hverjum gram ríkra, F. VI 423, 2; v. e-s sér leiðastan, Ód. 15; v. sik missa foldar se regnu spoliatum nosse, sentire, F. VI 85, 2; v. sína veðöld breiðaz, Mg. 2, 2; v. animi sér á höndum höfgr naudir sensis, animadvertit, Völk. 11; v. ótta sentire metum, metuere, Bk. 20 (F. VI 177). Cum prapros.: v. of viðfarar scire, quam (indigne) tractemur, Krm. 26; v. til e-s hlutar notitiam habere rei, Hugm. 29, 2; SE. I 382, 3; vitaz til, id. qu. vitu hvær til annars inter se scire, quid alter agat, ubi sit, Plac. 23 (pros., ÓH. c. 143. 145; F. IV 298. 308); vita til síns geðs mentis suæ conscium (i. e. compotem) esse, Hávam. 12. Item omissa prapros. til: vita geðs ingenium, naturam suam noscere, ratione uti, Hávam. 20; vera vitandi vits sensu communi gaudere, Hávam. 18 (ut pros., verða vitandi mannavits rationis humanæ compotem fieri, SE. I 64); margu vitandi, f. pl., multiscia, Vsp. 18. vide sannvitandi; vita manna (i. e. til manna) notitiam hominum habere, i. e. inter eos versari, Gk. 2, 8, conf. FR. II 18, nisi vitir k. l. sit a vitja; barna veizta þinna nosti quid pueris tuis factum sit, vel, sentis pueros tuos (o: in stomacho), Am. 80; nýjar súðir vissu nauða affictionem sentiebant, expertæ sunt, Ha. 285, 1; hár veit sorgar scalmis affictionem sentit, contumeliam, vim patietur, i. e. adteretur, Hk. 62, 4 (F. VI 309, 3); barna öld varð vita ríkis fratres præpotentiam (bellatoris) coacti vnt experiri, Hg. 20, 2 (F. I 39, 2). — c) significare, portendere: draumar vita eitthvat afi- quid portendunt, FR. II 40, 2; 41, 1. 3; 60, 2; vita gott bonum portendere, FR. II 41,

1. — *d*) *part. pass. vitadr*, *a*) *exploratus, compertus: pros.*, en er þetta var gert ok vitat his factis et exploratis, *SE. I 172*; hinc, certus, vituð von certa spes, hans er mér von vituð eum adfuturum certo spero, *Fsk. 17, 2 (Laz. Mythol. p. 784)*. — *β*) *destinatus: sá er þeim völlum vitadr hinc illis descriptus est campus (locus praelii), Vafþr. 18 (SE. I 198, 2)*; svá var mér vilstigr of vitadr sic mihi via ærumnosa destinata fuit (i. e. talibus insidiis circumventus sum), *Hávam. 100*; þeim var varþsla vituþ iis custodia erat delegata, *Fjölsm. 17. Confer vitinum.*

VITA, *adj. indecl.*, qui mentis compos est, in compos.: *orvita, ðrvita (vit)*. — 2) qui portendit (vita, verb. 2, c), in compos. blóðvita.

VÍTA (-ti, -tta, -it), reprehendere; crimen dare, intentare cui; culpa calumniari, obtrahere. Hinc *part. act. vitandi calumniator, obtrahator, adversarius, inimicus: plur.*, vitendr, *dat. vitendum, sed vitindum (i = e) adversariis, i. e. adversarios meos, Korm. 5, 1*; *part. pass. vittr reprehensus, culpatus, ét. inuisus, odiosus: vittr Þröttar felmiðlendir vðri invisi, de inuisa Skidungorum familia, Korm. 21, 2. Vide vitta.*

VITAFULLR, *adj.*, fascinis et veneficiis plenus (vit, n. pl., fullr): v. belgr sacculus veneficiis plenus, *Korm. 12, 3, vide Gloss. Landn. sub vit 2, ubi scribitur vittafullr a vitt. De tali sacculo magico conf. AA. p. 106, GhM. I 374: hún (spákonan) hafði um sik hnjóskulinda, ok var þar á skjóðupúngur mikill, ok varðveitti hún þarí tófr sín.*

VITAN, *f.*, reprehensio, castigatio (vita): fyrir þau hót ok harða vitan propter minas illas et gravem oburgationem, *Nik. 49.*

VITI, *m.*, qui spectat, novit (vit, vita, verb.), in compos.: illviti, oddviti, ðrviti, veðrviti. — 2) qui visitat (vitja), in compos. veiðiviti.

VITI, *m.*, ignis prænnatiuus (vita), *SE. I 368, 2; plur.*, vitar brenna ardent, *F. VI 197, 1*. — *b*) *ignis, SE. I 508; II 466. 570*; v. leifnis brautar ignis maris, aurum, þ. Hrað. 6; v. mundar ignis manús, aurum, grund mundar vita Tellus auri, femina, *Eb. 22*; v. mörnar ignis amnis, aurum, þrjótar mörnar vita consumptores auri, viri, *Eb. 40, 1 (AA. 231, 1, vide hleypflunnr)*; plur., vitar valstaða (conject.) ignes manuum, annuli, *SE. I 704, 1. In compositis: bögviti, eyviti, sagrviti, garðviti, ginnviti, gunnviti, hafviti, rauðviti, ræfrviti, sárviti*. — 2) *corvus (qs. præncius, vita), SE. I 488. 571.*

VÍTI, *n.*, culpa, crimen (vita): sjaldan verðr víti vörum raro cautus in culpam incurrit, *Hávam. 6*; unnit víti culpa commissa, *Hugs. 34, 7*. — *b*) *vituperium (Angl. wite): varðak mik víti defendi me a vituperio, i. e. me strenue tulatus sum, strenue pugnavi, Eg. 58, 1*. — *c*) *poena: taka á vèr víti e-u poenas capere ab aliquo, poenas dare alicui, Fbr. 16*; at víti poena loco, in poenam, *Mg. 9, 6 (F. V 123, 1)*. — *d*) *malum, periculum: varas vèr við víti cavere sibi a malo (periculo), Sk. 2, 1*; þat skal vita meira vitis res ad majus periculum spectabit, *Korm. 5, 1*; varas víti periculum cavere, *FR. II 32, 1*

v. l. 1; fá víti (dat.) viðjár adhibere cautionem contra malum, *FR. II 39, 3*; sjá við hers víti cavere periculum ab aliis expectandum, vel cavere sibi a pugna, ab hers víti damnum exercitús, prælium, *Hít. 35*. — *e*) *sakarvíti res noxia: s. randa noxa clipeorum, gladius, ek rauð sakarvíti randa á ritorms gæði, Sv. 18, 2. In compos.: helvíti, höfuðviti.*

VITINDUM, pro vitendum, *dat. plur. part. act. v. vita, -ti.*

VITINUM, *SE. I 236, 1*, puto crasin esse ex vitinn inum destinatus, dicatus illi, a vitinn id. *qs. vitadr, part. pass. verbi vita. Raskius maluit vitt inum late illi.*

VITJA (-aða, -at), visum ire, visere, visitare (vit, n. 2), cum gen., *Vafþr. 1*; *Gha. 8 (vide vita 2, b)*; v. vers virum visere, *H. Br. 1*; v. húsa ædes visere, *H. Br. 2*; absol., ef þeir hær vitja kvæmi si huc venirent visere, *Gha. 14*. — 2) *vitjar, FR. I 358, arce jungo preced. veiði. 3: veiðivitjar, accipio pro nom. plur. a veiðiviti, qu. v. — 3) vitja, Ísl. II 353, 2, videtur esse pro vita, inserto j: Sá er dalýrar dauða | dýrftjar skal vitja | herðigaldr ok hældumz | hann ófáum manni, hoc ordine: sá dalýrjar dýrftjar herðigaldr er (pleon.) skal vitja dauða ófáum manni ille durus strepitus splendidi clipei (pugna) mortem portendit (portenderet) multis hominibus; verbis, ok hældumz hann et illud (3: caput) mihi (intactum) servaretur, relatis ad heilan haug in semistr. antecedente.*

VITJADR, VITJÖDR, *m.*, qui visitat (vitja), in compos.: hjaldrvitjadr, ástvitjodr.

VITKA (-aða, -at), fascinare, incantare (vit, n. pl., vitug): þó þú vitkir ok völvur fregnir elsi incantamenta exerceas et fatidica consulas, *Gullkl.*, ubi post de veneficio scid agitur. *Confer verb. sñnvitka Finnicis incantamentis fascinare: keyptir þú at þeim, at þeir sñnvitkadi or mér augat, F. V 258.*

VÍTKA (-aða, -at), vitii coarguere aliquem, reprehendere, culpare (viti, n., vita verb.): skylit þann vitka var ne quis hunc hominem (egenum) culpet, vituperet (3: egestatis causa), *Hávam. 75.*

VITKI, *m.*, fascinator, incantator (vitka): plur., vitkar, *Hyndl. 31 (SE. I 44, 1)*, ubi distinguitur a scidberendr; vitka líki forma adscititia, qualem induere solent fascinatores, vel habitus fascinatoris, *Eð. 23. AS. witega vates; Angl. witch saga.*

VITLAUSS, *adj.*, demens, insipiens (vit, lauss): *dat. sing. fem., vitlaussi, H. Br. 5.*

VITNI, *n.*, testimonium, testis, *Mg. 9, 6 (F. V 123, 2)*; bera v, at, testari, quod, *Orkn. 66, 1 (a vita)*. *Vide hróðrvitni.*

VITNIR, *m.*, lupus *SE. I 476. 591, 2; II 484. 568. 627; F. VI 86, 1*; rjóða vitnis varrar tingere labra lupi, eadem committere, pugnare, *Nj. 24, 2*; vitnis öldr, vín sanguis, *Hb. 11, 1 (SE. I 478, 1; F. VII 266. 1)*; *Si. 20, 3 (F. VII 236, 1)*; snæris v. lupus sunium, navis, *ÓT. 129 (F. III 3, 2)*; v. jónna valfallu lupus maris, navis, *ÓT. 16, 2*. — *b*) *spec., lupus Fenrer, Grm. 23; Vafþr. 53*; vitnis vði adversarius Lupi, Odin, víngerð

vitnis vâpa poësis, *SE. I 612, 1. — c) meton., rapör, ut úlftr, ylgr, in compos.: mjöd-vitnir, möðvitnir. — 2) gladius, SE. I 566, 1; II 476. 560 (omissum II 620). — 3) vide compos.: grafvitnir, hlannvitnir, hroðvitnir, málvitnir, sporvitnir, þjóðvitnir.*

VITO, 3. pl. præ. ind. verbi vita, vide vita.

VITPRUÐR, adj., sapientiâ clarus (vit, pruðr), *Vigl. 17, 2.*

VITR, f., id. qu. vettr, vættr, vide hjálm-vitr.

VITR, m., id. qu. vetr, hiems: Ámtán vitra gamall, *FR. I 240.*

VITR, m., nanus, *Vsp. 11; SE. I 66, 1; II 470. 553.*

VITR, adj., sciens, intelligens, sapiens, prudens (vita), *Söll. 78; pro. subst. f., prudens femina, dat. sing. vitri, Am. 3. — b) m. pl., vitrar, ut subst., sapientes, de apostolis: fylgjandi vitrar apostoli, qui Christum comitabantur, Has. 29. — c) in compositis: olvittr, böðvittr, fjölvittr, fólkvittr, margvittr, orðvittr, sannvittr, sárvittr.*

VITSKA, f., prudentia, intelligentia (vita): vitsku reitr area prudentiæ, pectus, *Skáldh. 6, 34; hverfi vitskunnar sedes prudentiæ, id., Fbr. 32, 2 (GhM. II 338, v. l. 8).*

VITT, vide víðr, adj.

VITT, præpos. id. qu. vit, við, ad: vitt sváðru hlita re sic gesta contentum esse, *Eg. 75, 1, ut vit hlita, Nj. 43. — 2) pron., id. qu. vit, við, du. ab ek, nos duo, SE. I 382, v. l. 8, sec. lectionem J. Sigurdsonii, quomodo accepit Vchart. legens et vissu við; verumtamen hæc lectio nondum in liquido est, videndumque ne legi debeat vtt = ott, id. qu. átt, quod habet Raskius in ed. Holm.*

VITT, n. pl., id. qu. vit, vett, res magicæ, fascina, veneficia (puto, id. qu. úðr): vitta vættr nympha fascinatriz, maga (= túfra noru), *Y. 16. 33. quo posteriori loco accipi possit de animali (o: equo) arte magica efferato.*

VITTA (-tti, -tta, -tt), fascinare, arte magica domare (vitt): vittu hon ganda lupos arte magica domuit, *Vsp. 20; conf. Gloss. Landn. sub vit 2, et Ed. Sæm. Tom. III pag. 257. not.™).*

VITTU, perf. ind. act. verbi vita vitare, it. lædere: ek frá víg vittu hjálma audvi pugnau læsisse galeas, i. e. galeas in pugna læsas fuisse, *F. IV 54, 2 (OH. 16, 1).*

VITTUGR, adj., magia peritus (vitt), id. qu. vitugr, *Vegtk. 9, sec. fragm. membr. U.*

VITU, sciunt, 3. pl. præ. ind. act. verbi vita spectare, scire, *Hávam. 21; Grm. 22; FR. II 39, 2.*

VITUGR, adj., sagax, præsciens (vita), vel potius, magia peritus (vit): dat. sing. fem., vitugri, de fatidica, *Vegtk. 9, ubi fragm. UVittugri a vitt. n. pl.; hinn vitki (Vigdvalinn), v. l. Söll. 78 (pro vitri), suscepta a Raskio in ed. Holm.; inn vitki guð sapiens ille deus, v. l. Söll. 46. In Grág. II 46, vitugr, est sanæ mentis et rationis (a vit intellectus); cui voci accedit armvitegr misericors, *Vem. 26 (ed. Havn. 1830, pag. 308, id. qu. v. l.**

göðhrjóstaðr), pro quo haud recte armvitegr, *Sturl. 9, 15, ubi præstat lectio, kvæð hann lít armvitkan dicitur cum parum misericordem, clementem. Est autem armvitegr (armr miser, vit sensus) id. qu. aumhartaðr (yðr öðrum annara), *Skz. p. 687.**

VITULL, vide compos. askvitull navis.

VITZ, 3. s. præ. ind. pass. v. vikja flectere, pro vikz, *F. V 61, conf. FR. I 239 cum v. l. 2. — 2) vitz, adv., variat cum vida et vist: a) cum víðs, Mb. 2, ubi víðs accipitur pro adv., late (nam dicitur víðs vegar, id.), quo loco *F. VII 4 habet við, quod Raskius ibid. refert ad kastar, o: viðkastar struis lignariæ, a viðr lignum, quantum legi potest við lata, et refertur ad heruð, o: mörg við heruð multa lata territoria. Hoc loco autem Mor-kinsk. habet vitz pro víðs, við. Sic et Cod. Worm. SE. I 344 dat víðs fjarri, explicatum a Raskio per víðs vegar, quo loco Cod. Reg. habet vitz fjarri. — b) cum vist certe, F. VI 169, 2, vist errillig snerra, quo loco Mor-kinsk. habet vitz err. sn. — c) tertius locus est vitz borinn, Y. 31, ubi membr. E habet viti borinn, quod suscepti h. l. Hkr. T. VI reddens „ingeniosum“, ut referatur ad þann in acc., o: Ottarem; sed offendit h. l. viti borinn, quum semper in hoc carmine versus imperes sint trisyllabi, nisi quando variuscule additur particula monosyllaba hypermetra, et videtur vitz borinn referendum esse, non ad þann in acc., o: hergammr in nom. — d) idem valere videntur formæ vetz (e = i), *SE. I 410, 2 (Cod. Reg.), et viz, Merl. 2. 50. Quid proprie significet vitz, mihi non liquidum est. Forte non est nisi gen. tou vit intellectus, sensus, usurpatus ut adv., evidenter, manifesto, aperite, indeque ut intens., perquam, valde, admodum. Vitz poni pro víðs (gen. adj. víðr), clare apparet ex *F. VIII 415, v. l. 3 et Cod. Fris. p. 146, ubi vitz vegar est id. qu. víðs vegar. Qui significatus adhiberi potest, F. VII 4, v. l. 11; SE. I 344; Y. 31, ubi vitz borinn, puto, est late errans aut e longinquo adveniens, de fera (hergammr). Notio intendendi magis convenit, vitz errillig (snerra), perquam acris, vehemens pugna, *F. VI 169, 2; viz ramlegir valskir turnar admodum valda, firma turres, Merl. 2, 50; vetz vandr perquam advoetus vel perdiligenter elaborans, SE. I 410, 2.*****

VÍVADR, obductus, in compos. svelvifadr, vide víviðr, infra.

VIVIR, m., nanus, *SE. II 470 (non certitur II 553).*

VÍVÍÐR, obductus, in compos. gullvíviðr, vide et vívadr; coherere videtur cum obsol. Dan. hvide velare caput.

VÍXLA (-aða, -at), mutare, permutare: v. litom, hamom formas mutare *Sk. 1, 37. 42; v. hlifa krufum við e-n commutare gladios, i. e. dimicare cum aliquo, Eg. 76 (alternare enses, partirique ictibus ictus, Sazo in Bjarkmalis, ed. Steph. p. 37). Vulgatur adv. á víxl vicissim, decussatim, *Eg. 38; OH. c. 11; F. IV 49; Sturl. 5, 30.**

VIZ, Merl. 2, 50, vide vitz 2, d.

VÍZK, 3. s. *præs. ind. act. verbi víkja, flectere*, F. V 61, v. l. 4; *conf. vízt = víkat*, FR. I 239, ok nú vízt hann (ormrinn) við hart, i. e. víkr sér, se contorquet; *adde* F. VIII 75, v. l. 12, *it. tesz = teka*, Isl. II 36, v. l. 6.

VIÐ, *f.*, *amnis ex Hoergemlere fluens*, SE. I 40. 128; Grm. 27. 28. — 2) *amnis*, SE. I 575, 3; II 479. 563. 622.

VIÐ, *f.*, *vinculum, funis*; *gen. víðjar: stjórr víðjar taurus funis, navis*, SE. I 460, 2. *Nom. sing. non inveni, nisi si víðinn dreginn*, F. VII 13, v. l. 5, *legendum sit víðin dregin (de quo aliter senseram in Gloss. F. XII)*. *Plur. est víðjar vincula, catenæ, funes*, Hg. c. 13; F. VII 216. 344. *Alia forma est víðja, f., plur. víðjur, vide Ed. Sæm. Tom. I pag. 269, not. 58, et Gloss. ibid. sub víþr.*

VIÐ, *apocopatam 1) pro víðr (= vinnr), facit, facessit, efficit, a verbo vinna: nè rán við hafþreinum frið Rana (unda), pelagi macibus (navibus) pacem non conciliat*, SE. I 628; *vikmarr við súðum brimsgang sinus maris facessit tabulis navalibus vehementem æstum*, F. VII 357. — 2) *pro víðr, m., arbor, lignum: við myrkðanar sendu lignum obscuræ Dani arenæ, lignum maris, navis (ut sætrè)*, SE. I 474, 4.

VIÐ, *pron., dual. a þú, nos ambo: nom., víþ, id.*, Skf. 7. 10. 20; Völk. 39; Bk. 2, 18; Og. 20; við, SE. I 386, 1 (Cod. Reg.); *acc. okkr, Skf. 10; Og. 21; Hm. 10; dat. okkr, Skf. 10; Bk. 2, 55; Hm. 28; gen. okkar, H. Br. 3. Vide formam vit.*

VIÐ, *præpos. cum acc. et dat. 1) cum accusativo: a) cum, societatem et communio-nem significans: bauð hálf lönd ok þegna við sik dimidiam regni et subditorum partem ex æquo secum obtulit*, Hk. 22 (F. VI 151; *nunc dicimus hálfst móti sér, eod. sensu*); við kyn þeima cum viris, auxilio virorum adjutus, ÓH. 160, 1 (F. IV 362; SE. I 416, 3); við lof lýða cum laude hominum, hominibus vulgo approbantibus, F. II 53, 2; við þat lík at lífa cum ea forma (muliere tam formosa) vivere, Hávam. 98; við son Bubla auka ætt, una lífa cum B. filio, i. e. ei nuptam, Gha. 27; eððiz hann við Eymund adfinitate cum E. contracta, Hyndl. 14; óðr gjórr við lof carmen cum laude factum, i. e. in honorem alicujus compositum, SE. I 456, 1; deyja við klækki cum flagitio, turpiter, Fbr. 35 (GhM. II 358); við svörfun ofmikla cum nimia profusione. luzu, Am. 72; merktir við silfr argenteo distinctus, FR. I 248, 1; mæla e-t við e-n dicere cui quid, Sk. 1, 16. — b) *ad, prope: við bana sjálfan ad necem usque, ita ut mortis periculum prope absit*, Sk. 2, 17; horn glóa við himin sjálfan cornua prope ipsum caelum, caelum versus elata, resplendent, Hund. 2, 36; *ad, propter: við þat ad id, propter id*, Grm. 44; *et absol., þverr við gleva ob hoc lætitia cessat, Vigagl. 7; conf. gæða við, gella við accinere, resonare*, Bk. 2, 27; *id. qu. um, quod adinet ad: óðmella er við þat minus tutum est de eare, Hávaqm.*

8. — c) *contra, adversus, erga: brim rak húnst heit við hamra æstus navem ad scopulos affixit*, Orkn. 79, 3; við randar báku ad clipeos, clipeis illisa, inficta, F. II 315, 3; berjaz við e-n, Ha. 323, 1; fengu þeir minna hlut við þengil in prælio adversus regem, Orkn. 6, 3; hve við mik fóru quomodo mecum egerint, se erga me gesserint, Bk. 2, 54; við þik erga te, tibi, H. hat. 10; hætt við e-n periculum ab aliquo metuendum, H. 32; vinna grand við e-n adversus quem crimem committere, Bk. 2, 26. — 2) *cum dativo: a) apud: v. stála valdi apud bellatorem*, SE. I 656, 1; v. Adalbríkti, F. VII 327, 1; v. mannkyns reyni agud regem, Orkn. 11, 1; v. bengagls bræði coram bellatore, Orkn. 75, 2; v. botni hafs juxta recessum maris, SE. I 322, 3; *de tempore: v. sólar setri circa occasum solis*, FR. I 518; *pro tyrrir: drepr gamni við mér perimit mihi lætitiám*, SE. II 632, 1 (= tyrrir mér, Jd. 14). — b) *una cum: Þórr enn rammi v. Grimni Thor ille robustus cum Gr., i. e. Thor et Odin*, F. II 53, 3; Steini v. Stara Steini ac Stario, FR. II 43, 4, *sec. Exscr.: hófuð v. hjarta caput et cor*, Korm. 27, 2, *vide með. Ala, eiga, gæta, börn við e-m líberos procreare ex aliquo*, Æd. 36. 40; Hyndl. 36; Sk. 2, 11; börn við bana Högna filii ex Högnii percussore prognati, Og. 7; *adde* Bk. 2, 51. — c) *de prætio, pra: selja v. veði, baugum, gulli, súfi prætio, annulis, auro, obsonio vendere*, F. XI 43; Sonart. 15; ÓH. 171, 1 (F. IV 376); Halfr. (v. súfi). — d) *adversus, contra: bregða v. e-m sese alicui opponere*, SE. I 268, 1; brenna e-n v. bölvi contra morbum, ad sanandum morbum, Gha. 40; v. meinum ad mala avertenda, Hk. 73, 6 (at meinum id., F. VI 333); sinna orð v. máli e-s respondere sermoni alicujus, Hamk. 26. 28. — e) *causale, ab, ob, propter, pra: v. ótta timore*, SE. I 296; v. elli þær senio, Korm. 16, 5; v. glettu ludibrii ergo, Isl. I 248; mædd v. miklum trega multo moerore fessa, Söll. 58.

VIÐA, *pro vinna, facere, it. conficere, opprimere, tantum in infin., a) cum acc.: vágr skyldi of víða sikling in fatis erat, ut unda opprimeret regem*, Ý. 14 (AR. I 254, 1); fótverkr skyldi of víða vigmiðlung, Ý. 54 (conf. F. X 209—10); eidar manu of víða vigská conjuratio opprimet pugnatores, Sk. 3, 11. — b) *cum dat., víða fjörvi e-s conficere vitam alicujus, finem imponere vitæ alicujus*, Ý. 33, ubi subaudiendi potest præpos. at (fjörvi), ut Sturl. 6, 17 (p. 222): hér skal ek at vinna hic ego rem conficiam; alio sensu vinna cum dat. construitur: v. líkum (pro at líkum) funera curare, id. qu. búa um lík componere funus, Sturl. 5, 27, sub fin.; 7, 24, fin. Vide við, víðr.

VIÐA, *adv., late, longe, multis locis (víðr)*, Eb. 40, 4 (AA. 236); rata v. passim peragrare, multa loca obire, Hávam. 5. In compos. fullvíða; compar. víðar, Merl. 1, 23.

VIÐARR, *m., Vidar, filius Odinis, Asa*, Vsp. 49 (SE. I 196, 2); Grm. 17; Vafpr.

51 (SE. I 202, 1). 53; *Æd.* 10; SE. I 102. 192. 202. 208. 266. 554, 1; II 473. 556. 616. *Cognominatus „taciturnus”, SR. I 102, natus gigante femina, Gríða, SK. I 286, unde — 2) gigas, Wchart. SE. II 550, v. l. 11, sed Cod. Reg. et omnia fragm. Viparr.*

VÍÐBÁLKR, m., *strues lignorum, congeries materiei (viðr, bálkr); it. compages lignea, melon. navis: valdr víðbálkar possessor vel rector navis, vir naviculator, vir, Eb. 29, 2 (AA. 225), ubi construe: sem valdr víðbálkar válki geymibil falda ac si rector navis (vir, ipse Thoroddu) contractet calyptrarum conservatricem (seminam).*

VÍÐBEIN, n., *clavicula (við prope, ad, bein), FR. III 24, 1.*

VÍÐBJÖRN, m., *ursus silvestris (viðr, hjörn, id. qu. skógarhjörn, conf. AA. 317, not. b ex Sks.: svartir birnir, er í skógum gánga): v. veggja ursus (fera) parietum, mus, velir veggja víðbjarnar deceptor muris, felis, FR. I 112 (Ed. Lövas.), qui versiculi prozaiice exprimuntur, FR. I 107, circumscripti a Sazone, ed. Steph. pag. 37, v. 45—7.*

VÍÐBLÁINN, m., *calum tertium, SE. I 80. 470. 592, 2; II 485. 568. 627 (viðr, blár).*

VÍÐBLEIKNIR, m., *clipeus (qs. resplendens, blikja við), SE. I 571, 2; II 478. 561. 621.*

VÍÐBLINDI, m., *gigas, cetos mari, ut pisces, capiens, SE. I 408, 550, 3; II 471. 554. 615; víðblinda gölfr aper Vidblindii, cetus, svalteigr Víðbl. galtr frigidus ceti campus, mare, hujus raf aurum, vide rafkastandi, SE. I 408, 3; Víðblinda svín porcus Vidblindii, cetus: at rétta Víðbl. svíni, Ed. Lövas.*

VÍÐBYGÐR, late habitatus. *incolis frequentatus (viðr, bygja): eyjar í víðbygðu vatni insulæ, silæ in lacu late habitato, Ha. 323, 2.*

VÍÐFARAR, f. pl., *tractatio, id. qu. meðferð (fara við, vide við 1, c): in signif. pass., ossar. vorar v. quomodo tractati simus, Krm. 26; F. III 221; Húgna v. quomodo H. tractatus fuisset, Am. 87.*

VÍÐFEDMIR, m., *cælum quartum (viðr, fædmr, qs. lato sinu complectens, spatiosus), SK. I 470. 592, 2; II 485. 568. 627. Extitit adj. víðfædmr latus, spatiosus, unde compar., víðfædmara ríki, F. V 344, v. l. 4; et subst. Víðfædmi, cognom. Ivaris, Y. 42. 44. 45.*

VÍÐFINNR, m., *Vidfinnus, pater Bilæ et Hjukkii, SE. I 56; qs. Finnus silvestris, loca silvestria inhabitans, viðr, Finn.*

VÍÐFLÖGULL, adj., *passim, late volitans, de aquila (víða, flaga circumvolitare), FR. II 137, 1.*

VÍÐFÖRULL, adj., *late peregrinans, nulla loca obtiens (víða, förull); it. passim oberans, erraticus, vagus, de femina gigante: hin víðförla, FR. II 129, 1.*

VÍÐFRÆGR, adj., *late fama celebratus, celeser, SE. I 234, 4; H. 37 (víða, frægr).*

VÍÐFRÆKN, adj., *id. qu. víðfrægr (k = g), Hm. 27. Raskius h. l. in ed. Holm. dedit ien víðfrækni.*

VÍÐGRIPR, m., *gigas (qs. lato amplexu, vastus, viðr, gripa), SE. I 554, 2 (Cod. Worm.); II 471. 554. Vide vingripr. (Nom. viri, FR. II 282).*

VÍÐGYMNIÐR, m., *sec. SE. I 258, gigas, unde v. Vimrar vaða gigas vadi Vimræmi, Thor, SE. I 258, 4. Sed haud dubie víðgyrnair est appellativum, sec. sententiam F. Magnusenii ad Ld. p. 391 et Lex. Mythol. p. 480—81 cum not., qui h. l. transgressorem certit. Proprie, puto, significat, ingenti gradu vadens, cogn. gima apertura, gimald, n., vastitas, vastum spatium, geimi mare, geimr locus vastus.*

VÍÐGYRDILL, m., *latum cingulum (viðr, gyrdill): v. Víðu latum Vardoæ (insula) cingulum, mare, SE. II 491, 4.*

VÍÐHEIMR, m., *clipeus: víðheims vetinjörðr tollens, gestans clipeum, gestor clipei, puginator, vir, Nj. 156, ad quem locum vide varias hujus vocis explicandæ rationes. Mibi víðheimr propr. est testudo clipeorum, a víðr, m., lignum, et heimr, quod in hoc composito eodem sensu accipiendum est, ac himinn lacunar, camera, tectum: itaque víðheimr, camera lignea, tectum ligneum. Haud absimili modo clipeorum testudo þrúnginn salr lacunar vel tectum condensatum, constipatum, dicitur, et deinde, ut víðheimr h. l., de singulis clipeis usurpatur.*

VÍÐHEIMR, m., *aër, cælum (viðr, heimr), SK. II 459, pro vedrheimr.*

VÍÐHLÆJANDI, m., *adrisor, assentator, adulator (hlæja við adridere), Hávam. 24, ubi plur. víðhlejandr.*

VÍÐI, vide landvíði.

VÍÐIR, m., *salix (arbor), SE. II 482. 566, cfr. Grm. 17; v. gauta hafnar salix loricæ, gladius, runnr gauta hafnar víðiss lucus gladii, vir, Gþ. 13. In compos. beinvíðir.*

VÍÐIR, m., *mare, SE. I 498. 574, 2; II 479. 562. 622; acc. et dat., víði, SE. I 94, 2; 498, 3; II 202, 1; FR I 471, 2; veltireyð víðiss rheda jactabunda maris, navis, F. II 315, 1, vide hnitvegg; valr víðis accipiter maris, navis, vide valmeiðr, Hk. 20; glöð víðiss pruna maris, aurum, þollr víðiss glöða vir, Selk. 11; funi víðis ignis maris, aurum, baldr víðis funa vir, Ag. — 2) equus, SE. II 487. 571.*

VÍÐJA, f., *deriv a víðr, silva in compos.: íviðja, járnviðja.*

VÍÐJAR, SE. I 460, 2, *gen. sing., a við, f., vinculum, funis. — 2) víðjar, Y. 47, in loco dubio; interpp. ex hac lectione víðjar fecerunt duas voces víði ar, construentes hræ Olafs, hinn er (quod mutant in þann, ut sū = þess er) víði ar corpus Olavi, qui silvas excedit. Sed offendit acc. pl. víði a víðr arbor, silva, qui in antiquo sermone est víða; offendit ar, impf. pro arði, ab erja, qua forma (ar) nusquam puto, occurrit. In exscripto quodam víði: oo víþ vag his | es víþjar hræ | Olafs konongs | höfgyldir svalg, ex qua lectione concludo, semistropham in vetusta aliqua membr. mutilam suppletam esse per adjectum illud konongs: nam membr. Hkr. E habet tantum: oo víþ vag | víðar | hræ Olafs | höfgyldir svalg, sec. quas lectiones manifesto desideratur vox dissyllaba post víþar in versu secundo; hanc vocem dissyllabam puto esse telgjo, aut simile quid, et höfgyldir idem esse ac ölgyldir lupus alni, ignis (ötr,*

m., gyldir), hoc ordinis: ok ölgyldir svalg hræ Olafs víðar telgjo (v. telgis, a telgja, i. e. Trételgjo) við vág et lupus alni (ignis) devoravit corpus Olavi Tretelgiae (arboricida, arborum excisoris) prope lacum (=: Vænarem). Nota: Raskius in Gloss. suo msc. putavit víðjar vágur aliquando fuisse nom. propr. lacus Vænaris (cfr. AR. I 269, not. a.)

VIÐKUNNR, adj., late notus, nobilis, celebrer (víða, kunnr), Lv. 19; compar. víðkunnari latius nobilis, Skf. 28.

VIÐKUDR, adj., id. qu. víðkunnr, Hh. 22 (F. VI 180, 3).

VIÐKVÆMR, adj., qui dolet, dolorosus (koma við tangere), ut. pros.: varð honum áárit víðkvæmt eulnus ei doluit, Sturl. 9, 15. Adag.: ærit þikkir víðkvæm vâ calamitas magnum dolorem affert, A. 21.

VIÐLENDR, adj., late imperans (víða, lendr), ÓT. 13, 1 (F. I 88, 1); 56; Mg. 1, 5; F. II 52, 1; G. 17; Óh. 44.

VIÐLESS, adj., passim colligendus (víða, lesa), i. e. late dispersus: víðlesar varga leifar luporum reliquæ passim colligendæ, i. e. corpus a foris discernendum, Gha. 10.

VIÐNÁM, n., id. qu. víðnám: veita e-m v. resistere alicui, impetum alicuius sustinere, FR. II 120, 2; láta e-n fá v., id., Hund. 1, 48.

VIÐNIR, m., lupus (qs. in silva degens, víðr), SE. I 591, 2; II 484 (vitnir, II 627, iterum; II 568 tantum cernitur v...). — 2) accipiter, SE. II 488. 571. — 3) serpens, SE. II 487 (II 570 víðskefr). — 4) in compositis: blindvíðnir, elgvíðnir, (eljuðnir), elvíðnir, fetvíðnir.

VIÐOFNIR, m., gallus gallinaceus, Fjölsm. 19. 25. 26. 31; SE. II 488. 572. Puto, id. qu. víðopnir (f = p) late rictum aperiens, late patulus. VIÐOLFR, m., Vidolus, auctor generis fatidicarum, Hyndl. 31 (SE. I 44, 1); qs. deus, genius silvicola (víðr, álfr).

VIÐOPNIR, m., aula vel sepimentum domus Helæ (garðr Heljar), SE. II 494, qs. late patens, lato adito (víðr, opinna).

VIÐOR, m., Odin, id. qu. Víðurr, in compositis gunnvíðor.

VIÐR, m., arbor, lignum, silva; gen. sing. víðar. Plur., nom. víðir, acc. víða, SE. I 496, 5; ÓH. 57 (pros., Vigagl. c. 19; Sturl. 6, 35; F. IV 362. 372 bis; VII 288; Hkr. Magn. Berf. p. 227). — 1) silva, Atóm. 28. 29; græna v., SE. II 202, 1; um myrkvan víðr per opacam silvæm, Og. 23; til víðar ad silvæm, Söll. 9; til hrás víðar ad crudam s., Skf. 32; til varna víðar, Grm. 39, vide varna; víðar ok blás í miðli silvæm inter et cærum, i. e. inter cælum et terram, Eb. 29, 1 (AA. 223, 1); á víðom úti foris in silvis, Hund. 1, 37; 2, 31. — b) bani, grand víðar ignis; bani, brjótr, hundr, skaði, vargr víðar ventus, SE. I 330. — c) víðr höku, kinna, kverkr silvæ menti, genarum, juguli, barba, SE. II 540; v. hausa, hjarna, höfuðs coma, ibid. — 2) arbor, Hm. 4; Grm. 43; þaðmír víðar germen arboris, Bk. 1, 11; rætr rás víðar radices crudæ arboris, Hávam. 154. — b) spec. de lignis tectoriis et coquinariis (skíð, næfr, dr), Hávam. 60; de tæda, facibus, Hávam. 100.

— c) arbor navis, malus: v. þolir nauð vim patitur, i. e. curvatur, SE. I 498, 3; ofrauðan víð supra rubrum malum, SE. I 502, 2; II 451, 4; kolsvastr víðir, ÓH. 182, 4 (F. V 6, 3); marr þvær avarta víðu, SE. I 496, 5. — d) de foris navium: stíga á víð skjaldar soros navis (navem) conscendere, SE. I 316, 1; II 526, 1. — e) navis: víðar skríðr cursus navis, SE. I 650, 1; 688, 2. — f) metaph., v. eyrna óðs dýrs arbor aurium fera, cornu ferinum, poculum (ut bjúgvíðr hausa), Eg. 44, 2; v. axla, löfa, hreifa, erm-ar manus, brachium, SE. I 542; víð (= víðr) myrkdanar sendu arbor maris, navis (ut sestrè), SE. I 474, 4. — ß) in appell. viorum: v. Högna meyjar arbor pugnae, pugnatör, vír, H. 13; víðir hjaldrs bálrægnis víri, Selk. 8 (ed. Holm.), ubi víðar. nom. pl., Havn.; v. elfar bála (auri), id., ÓH. 57 (acc. víðu); v. raða, id., SE. I 658. 1 (dat. víðum). In appell. fem.: v. valklífs arbor manús, femina, F. V 227, 1; v. dregla (tænarum), id., Korm. 19, 20. — 3) in compositis: arm-víðr, auðvíðr, beinvíðr, bjúgvíðr, borðvíðr, brandvíðr, dólgvíðr, dýnviðr, eggvíðr, eldvíðr, elvíðr, fenvíðr, furvíðr, gaglviðr, geirvíðr, haldvíðr, hjaldvíðr, hljómvíðr, hreggvíðr, hringvíðr, járnvíðr, kynvíðr, lautvíðr, mjótvíðr, myrkvíðr, ólviðr, randvíðr, sárklungvíðr, sigvíðr, skýrvíðr, smáviði, styrvíðr, tvíviðr, úlfvíðr, þingvíðr.

VIÐR, m., nanus, SE. II 469. 552. — 2) Odin, Grm. 48 (fragm. U), conf. Víðurr, et Úðr. — 3) pro vinr, amicus (ð = n): víðir amici, F. VI 314, 2 (vide Hh. 63, 3).

VIÐR, præpos. et adv., id. qu. við, ad, apud, Orkn. 51; Bk. 2, 48; Mg. 17, 7 (conf. F. VI 42, 2). Vide veðr.

VIÐR, pro vinnr (ð = nn), facit, 3. s. præ. ind. act. verbi vinna facere, conficere, superare, Ad. 21; SE. I 406 1; 406, 5; 448, 4; 660, 1; II 132, 1; Sie. 22 (F. VII 239); Lb. 48; sköptom víðr mangi nemo satis resistere potest, Am. 45; unz þik aldr víðr usquedum atas te vincat, i. e. quamdiu vivis, Gha. 30. Vide ofvíðr. In prosa: víðr sér frama á Hildibrandi Húnakappa gloriam sibi compgrat occidendo H., FR. II 472.

VIÐR, adj., latus: víðr iss, vágur, vindheimr, Nj. 93, 2; F. I 170, 1 (Jd. 19); Vsp. 56; víð Vallhöll, fold, lönd, Grm. 8; F. I 100; Gha. 8; F. II 322, 1; Hg. 20, 1. Víðs, Mb. 2, vide vits 2. Neutr. vitt, ut adv. (= víða), late, longe, passim, multis locis, ÓH. 118 (F. IV 241); F. VI 83; 171, 2; 422, 1; VII 4. 5; 14, 1 et ibid. v. l. 5; Dropl. maj. 31, 4; vitt ok um vitt longe lateque, Vsp. 27; vitt e longinquo, v. of kominn, Vsp. 28. Sic et ÓH. 238, 1 construendum: þá varð fold at dýnja vitt und fótum, er brynjat fólk redd í harða böð (conf. F. V 78, 1) Vide allvitt. — 2) vitt, Nj. 158, 1, forte id. qu. vipt, f., trama, sublemen (tt = pt), ut supra scriptum est in chart. J (Vers. Nj. p. 606. not. v), id. qu. vipta, Nj. 275.

VIÐRA (víðrir; vulgo, -ar, -aði, -at), impers., hic vel ille status cæli est (veðr): fjöld um víðrir multum variat tempestas, Hávam.

74 (*hod.*, mörðu viðrar, *id.*). *Indidem est verbum intrans. personale*, viðra (-aða, -at) *auras naribus captare*: viðra í allar áttir ok erlja upp nasir, *GS. ed. Hafn. 1849 p. 33; Ísl. II 89; FR. II 417.*

VIÐRÁTU, *F. V 176, 2, quod ShI. V 181 deduxi a viðráttu, id. qu. vedratta, tempestas, divisim accipi potest, o: viðr áttu (a verbo eiga), nimirum, áttu viðr ons í öðru est tibi nobiscum res in aliis (negotiis), i. e. sunt alia negotia, quæ nobiscum agas v. peragenda habeas. Sed nunc præponendam pulo v. l. niðrattu (quod etiam habet Óh. 48, v. l. 1), imper. verbi niðra minoris facere, despiciere, contumeliâ adficere, propter simpliciores, quæ sic existit, constructionem verbi sjá til cum solo genitivo, ut in aliis locis.*

VIÐRGEFANDI, *m., pretium solvens, remunerans (gefa viðr pretium rei solvere): plur. viðrgefendr qui pretium muneris rependunt, Hávam. 41, distinguitur ab endrgefendr qui munus munere remunerantur.*

VIÐRI, *n., deriv. a veðr, tempestas, in compos.: hretviðri, sterkvíðri, voviðri.*

VIÐRIMNIR, *m., nomen Odinis, SE. II 472, conf. vedrímimir.*

VIÐRIR, *m., nomen Odinis, SE. I 38; Höfuðl. 3. De etymo vocis vide F. X 171: því er hann (Óðinn) kallaðr Viðrir, at þeir sögðu hann vedrum ráða; vide et Lex. Mythol. Viðris arfi filius Odinis, Thor, SE. I 252, 3; Viðris kvæn uxor O., Frigga, Æd. 26; Viðris höll aula O., Valhalla, Krm. 25; FR. II 214, 1; Viðris munstrandar ma:r, Viðris full, vin liquor pectoralis, poculum, vinum, i. e. potus Odinis, pœsis, carmen, Höfuðl. 1; Ad. 14; vettir Viðris vins pœta, Ag.; Viðris þýfi surtum O., mulum pœticum, pœsis, Sonart. 1; Viðris grey canes O., lupi, Hund. 1, 13; Viðris bákr tempestas O., pugna, vinnandi V. báka pugnator, vir, Grett. 66, 1 (Ísl. I 231, 1); Viðris máni luna O., clipeus, hríð V. mána pugna, herðimeidr V. mána hríðar præliator, vir, Nj. 78, 2; Viðris veðr tempestas O., pugna, SF. I 438, ubi malo aliter, nempe, Viðris vöndr virga Od., gladius, Krm. 27; veðr V. vandar tempestas gladii, pugna, F. XI 130, v. l. 2; Viðris vandar (vandila) veðrstafr columen pugnae, pugnator, vir, SE. I 438, 4 (Vigagl. 26, 1). In appell. viri: viðrir brynju hvedro Odin securis (teli), pugnator, SE. I 438, 3. Vide compos. handviðrir. — 2) aquila, sec. Ed. Lövas., quæ sic habet: örn kennað Viðr af nafni Óðins í arnarhamnum. Svá kvæð Grettir: varð í Viðris fríði | vígfús á ben stíga | naðr í víflis vðri | væpnhríðar fram skríða. Kostr mun köppum hraustum | Keiðhverfinga at erfa | olli hvatr úr helli | Hallmundr ec komz undan. Ex Grett. 59, 2. Viðrir aquila, derivari posset a viðra auram naribus captare (confer Hávam 63). Foret itaque Viðris fjörðr id. qu. Arnarfjörðr. Sed sermo est de pugna in saltu Arnarvatnensi; commodius foret h. l. fjörðr, non de sinu maris, sed de lacu terrestri (vatn) accipere, ut í Viðris fríði esset id. qu. við Arnarvatn. Potest et viðrir sumi pro veðr, m., aries, quo*

sumto Viðris fj. esset id. qu. Hrútafjörðr, qua ratione locus pugnae ad Hrútafjörðum referretur, quemadmodum quædam exsec. h. l. habent veðrafriði; alia habent virkisfríði, i. e. Borgarfriði, a virki = borg arz. — 3) oper, SE. II 484, vide vigrir (ð = g).

VIÐRLÍF, *n., restitutio vitæ vel valetudinis (viðr = við, líf; at lífna við revoiviscere): v. vara sem vænst minima spes erat vitæ restituentæ, G 57. Alias viðrlíð, n., vitæ sustentatio, alimentata ad vitam necessaria, v. c. Sturl. 7, 8.*

VIÐRLIT, *n., aspectus (líta við); plur. oculi (viðr, lit), SE. I 538.*

VIÐRÍMIR, *m., nom. Odinis, Exsec. J. Grunnar. et Ed. Lövas. pro vidrimir; conf. vedrímimir, vetrímimir.*

VIÐRNAM, *n., obstantia, id. qu. viðnam (viðr, nám: nema við obstare Vigagl. e. 2): gat v. æðru formidini restitit, impavidus fui, F. XI 137, 2.*

VIÐRSJÁ, *f., cautela, cautio, abstinentia (viðr — við, sjá): glepa v. cautela, cautio vitiorum, abstinentia a peccatis, Hugsam. 26, 4.*

VIÐSJA, *f., cautio, cautela (við, sjá): plur., fá viti viðsjár sibi a malo (periculo) cavere, FR. II 39, 3.*

VIÐSKEFR, *m., serpens (arborem rodens, rodens, viðr, m., skafa; conf. niðhögg), SE. II 570, (pro viðrir, serfer, II 487).*

VIÐSVÖL, *f., amnis, SE. I 577, 3; II 623 (II 480 iðavöl; II 563 tantum cernitur ... suðl).*

VIÐURR, *m., nom. Odinis, SE. I 86, 1 (conf. Gram. 48); fengr Viðurs pœsis, pœna, SE. I 250, 3; veðr Viðurs pugna, vedrúmiðr Viðurs pugnator, bellator, F. VII 44, 2; Viðurr brynju præliator, SE. I 422, 3 (conf. ÓT. 43, 3; F. I 173 1; XI 137, 1). Vide viðor et gunnviðurr. — 2) nanus, ut vidr: skip viðurs navis nani, pœsis, skipamiðr viðurs pœta, SE. II 590, 6.*

VIÐVINDILLI, *m., hedera helix, SE. II 483. 566 (id. qu. Dan. Vedbende, Germ. Baumwinde; a viðr, m., et vindill a vinda). Undalinus in Descr. Norv. affert formam Norv. Vrgvindel.*

VIÐÞINGAÐR, *m., conventus et comitia agens cum aliquo (við, þingadr): v. Hringa qui conventus agit cum Ringis, rez Norv., Ha. 320, 1. Potest et scribi viðþ. multis locis conv. agens.*

VJE, *vezilla, signa, vide sub ve, n. plur.*
VO, *f., id. qu. vá, malum, noxa, periculum: vo vaktis þar ibi periculum estivi, FR. II 34; mun eigi Ásmundi öll vo sefa A. non omni periculo vacabit, FR. II 47, 1; Eb. 40, 3, sec. GhM. I 758, 1 et 782, legendum et construendum esse beygivo víða nose curvatris arborum, tempestas; vo Högna noxa Högnii, ab Högnio illata, prælium, Ek. 19, 11, ubi construo: lögnis mána kindar kida Högna vo regnum ignes clipei (tela, gladii) volabant, durante prælio. — 2) n., id. qu. ve, n. pl. vezilla, signa (o = e): beta vo fyrir konungi signum præferre, de signifere, FR. II 55, 5; se ek vo váða víðes signa ferri, ruere, Merl. 1, 36.*

VÖF, *n. plur. (a vaf fascia), annuli, SE. II 494, vöf (hringar).*

VÖFRLOGI, *m., ignis id. qu. vafrogi, SE. II 570.*

VÖFUÐR, *m., Odin, id. qu. váfuðr, SE. II 556.*

VÖGN, *f., delphinus orca (cetus), SE. I 581, 1; II 481. 564. 624; plur. vagnir, GkM. III 291, var. lecti. 16. In appell. gigantum: vagna vingrögnir princeps gigantum, a vingvögn cetus terræ, gigas, SE. I 308, 2; varr hreins reinar myrkbaka vögn custos gigantum, gigas, SE. I 280. Vide vagna.*

VOGR, *m., sinus maris, it. mare, id. qu. vágr, SE. II 562; Lo. 18; voga blakkr equus sinuum, navis, þ. Hrað. 8, 1.*

VÖK, *f., apertura, spec. in glacie aut excisa, aut in aqua non satis congelata; dat. s. vök et vöku, plur. vakar: engi slöngvir slöngins gulls tekr svá slett yfir vöku, at ei vökni at fullu í tjörn nemo tam plane transmittit aperturam glaciei, ut non tandem (aliquando) madefiat, Gþ. 14; metaph., orða vök fons, scaturigo verborum, os, Merl. 2, 82; vakar vals hálsa aperturæ collorum (fancium) accipitrum, rictus ferarum, vakar vals hálsa ginu þar um rictus accipitrum hiabant circa vel supra eum locum, i. e. feræ volucres locum prælii apertis rictibus circumvolabant vel supervolabant, F. XI 208. Hinc vaka is glaciem aperire, cædere, excidere, Sturl. 6, 34.*

VÖKNA (-aða, -at), *madefieri (votr), Gþ. 14, vide vök.*

VÖL, *f., delectus, electio, facultas eligendi (velja), Band. (ed. Hafn. 1850) str. 4.*

VOLAÐR, *adj., miser, id. qu. válaðr, Hugsm. 27, 1.*

VOLÐUGR, *adj., potens (vald), de rege, Ha. 274; de Spiritu Sancto, v. andi, Gdþ. 3. Völdugr, id., SE. II 497.*

VOLI, *m., Volius, filius Odinis, id. qu. Vali, SE. I 554, v. l. 2.*

VOLIGR, *adj., id. qu. váligr, improbus, sceleratus, Söll. 4.*

VOLK, *n., jactatio marina, agitatio in salo; metaph., v. veraldar instabilias rerum humanarum, vita hujus mundi inquieta, Gd. 71.*

VOLKA (-aða, -at), *manibus contrectare: v. geymibil falda feminam contrectare, mulieri adsiduo amplexu inhærerere, Eb. 29, 2 (AA. 225, not. a). Idem est vólka, FR. III 62: eigi hæfir svá gömlum karli, at vólka svá vena mey; metaph., volka lengi ráðin fyrir nær diu agitare consilia, ÓH. c. 166; F. III 48; vólka e-t í huganum animo versare quid, ÓH. c. 198 (F. V 37).*

VÖLLR, *m., campus, Vsp. 29. 59; Grm. 22; dat. pl., vollo pro vollom campis, Vsp. 29; velli at in campo, Hávam. 49; vega velli at per solum portare, i. e. secum portare, Hávam. 11. — 2) terra, SE. I 586, 2; II 482. 566 (II 625 del). In appell.: v. göins terra serpentis, aurum, yggr göins vallar eir, Korm. 13, 1; v. orms, id., ýtir orms vallar vir liberalis, Ód. 13; v. hringa terra serpentum, aurum, vel terræ circulatorum, gladiatorum, eþi-*

peus, gætir hringa vallar custos auri v. clipei, vir liberalis, fortis, Ód. 12; dólgvallar hostis terræ, gigas, vel monstrum terrestre, SE. I 310, 2. — 3) locus pugnæ: acc. pl., vízspá vóllo campos bella præsurgentes, Vsp. 22; falla til vallar prælio cadere, Hk. 94, 3 (F. VI 417, 1); fall til vallar casus, mors, Hk. 85 (F. VI 404, 2); SE. II 222, 2; halda velli campum tenere, arena poliri, hostem campo exuere, Hg. 33, 12; Nj. 158, 12 (SE. II 174, 2); Ísl. I 327, 2. — 4) in compositis: baugvöllr, borðvöllr, brávvöllr, flatvöllr, glymvöllr, haukvöllr, hvítvöllr, óðalvellir, randvöllr, rymvöllr, sóknvöllr, stafnvöllr, túnvöllr.

VÖLLUÐR, *m., in voce compos. grafvölluðr, serpens, forte propr. subst. verb. a valla ire (Germ. wallen, Francog. aller), unde vallari peregrinator (vallari og forflóttamaðr, Stjörn. ad Gen. 4, 12, נָבֵן רָקָן).*

VÖLNIR, *m., in compos. hringvölnir, conf. Valnir et Velnir, nom. propr., Krm. 9.*

VÖLR, *m., baculus, virga, Hávam. 151; Gríðar v. baculus Gríðar, Thori commodatus, SE. I 296, 2; fleingaldr-völr virga prælii gladius, Íld. 7; seima v. baculus auri, vir, Skáldk. 2, 17. In compos.: hjálmvölr, hjálm-unvölr, stjórnavölr, vanarvölr; et in prosa riðvölr fustis, Hkr. Sig. Jörðsalaf. p. 285; Dropl.*

VOLSI, *m., phallus, φαλλός; Volsaþ.*

VÖLNUNGR, *et volsungr, m., rex Franciæ, SE. I 522, unde regia familia Volsungar, m. plur., Volsungi, et in sing. Volsungr, Sigurdus Fabriceida, nepos Volsungi, Bk. 2, 1. 3; dat. Volsungr, pro Volsungi, de eodem, Bk. 2, 13. Völsunga niðr prognatus Volsungis, rex a V. descendens, SE. I 526, 4; Völsunga drekka potus Volsungorum, venenum (conf. SE. I 370), hr'kkviáll Völsunga drekku anguilla veneni, serpens, SE. I 370, 1. — 2) rex, SE. I 522. 526; F. VI 422, 1; Ha. 255, 4.*

VÖLT, *n. pl., trochlea, SE. I 584, 2 (völlt); II 482. 625 (II 565 prave völlr).*

VÖLUNDR, *m., Volundus, Finnus, insignis artifex, Völk. Hinc Epos Scyld. 36, Welandes gewesorc opus Dædaleum. — 2) artifex: ofnar völundom ab artificibus contextæ, concinnatæ, Hm. 6; v. rómu artifex belli, auctor pugnæ, Ha. 194 (SE. II 184, 2); völundarhús labyrinthus, Lil 92.*

VÖLUSPAKR, *adj., in articulis digitorum manere amans (vala, spakr), de annulis (baugar), SE. I 398, 2.*

VÖLVA, *f., fatidica, id. qu. vala, Vegtk. 18; FR. II 167, 1; F. III 215 (pros. F. III 212; FR. II 165. 168. 506. 507; SE. I 276); Gýmis v., id. qu. Rán, SE. I 326, 2; in maledictis, saga, venefica, Hund. 1, 34; vates (spákona) Thordisa per contemptum appellatur hávölva, Korm. 22, 2.*

VÖLYNDR, *adj., id. qu. vályndr, instans, instabilis, levis, Hugsm. 30, 2.*

VÖMR, *m., id. qu. vömr, SE. I 537; Ísl. II 50, 1.*

VON, *f., id. qu. vón, spes, lífa von spes vitæ, ea-*

lutis, Am. 88; frétta von *expectatio novorum*, GS. str. 17 (GkM. II 600); vonum framar plus justo, equo, Söll. 66; bauga von spes annulorum, divitiarum (= févon F. IV 27), Grett. 20, 1; friðar von spes pacis, SE. I 622, 2 (Cod. Reg.); vonar dreki, Söll. 51. — 2) amnis, ex ore Fenneris profluens, SE. I 112. — 3) amnis, SE. I 575, 3; II 563 (II 622 vaun; II 479 vån).

VONARLAUST, *adv.*, *insperato* (von, lauss), Orkn. 81, 3.

VONU, VÖND, *f.*, amnis, SE. I 576, 3; II 622 (II 480 vind; II 563 vinn); Grm. 28.

VONDR, *adj.*, *malus*; *difficilis*: þann var yont at vinna hunc superare difficile fuit, Isl. II 50, 1.

VÖNDR, *m.*, *virga*: *gen.*, vandar dat. vendi, sed vönd, Eg. 67, 4, confer vörðr custos, þrómr, mögr, lögr, þátr, sonr. Ljóstu vendi mar equum virga feri, Korm. 3, 9; v. hrökk á skip þillar virga persultavit tergum, F. VII 356. — 2) baculus, sceptrum, virga: de virga Aronis, SE. II 188, 1; de virga Moysis, sundr sprakk vogr sír vendi mare virga percussum dissiliit, Ló. 18; ríkis v. virga imperii, sceptrum, reiðivaldr ríkis vandar gestor sceptri, rez, Ha. 255, 3. Sic mályöndr virga mensoria, pros., Korm. p. 8. — 3) arbor, Alm. 29 (de Mistilleine, SE. pros. I 174); jötuun vandar gigas arborum, ventus, Eg. 60, 3. — 4) arbor navis, malus: sveigðr v. malus curvatus, Mg. 1, 6; vendir bifðuz mali tremuerunt, quassabantur, F. VI 23, 2; fákr vandar equus mali, navis, FR. II 311, 4; drasill vandar, id., stillir vandar drasils rector navis, vir, Fbr. 6; dýr vandar animal mali, navis, Fsk. 38, 1 (citatum in SkI. Vol. III pag. 11, not. γ); blakkr blás vandar equus carulei mali, navis, RS. 2. Alias malus quoque appellatur laukr, vidr, sigla. — 5) virgæ vel stricæ diversicolores in celo, SE. I 581, 2; II 482. 565 (vöndr, id., II 625). Conf. pros., segl, stafat með vendi, et stafat rauðu ok blá með vendi, ÓH. c. 123. 132. 168 (F. IV 255. 277. 372). Huc referri potest supra allatum blakkr blás vandar. — 6) in appell. gladii: v. benja (vulnerum), þ. Hræð. 6; brynju (loricæ), GS. 30; hjálms, hjálma (galeæ), HR. 24; Nj. 30, 3; hjalda (prælii), Hitd. 33, 2; Hjadninga, SE. I 423; mundar (manús), Korm. 11, 4; vigs (cædis, pugnæ), SE. I 438; Viðris (Odinis), Krm. 27; F. XI 130, not.; SE. I 438, 4; vopna dögvar (sanguinis), þ. Hræð. 8, 9; þremja, Eg. 24. — 7) in compos.: bevöndr, blöðvöndr, fólkvöndr, hjaltvöndr, hríðvöndr, hvítvöndr, litvöndr, morðvöndr, sárvöndr, skyldivöndr, skíðvöndr, tæmavöndr.

VONDSLIGR, *adj.*, *malus* (vöndr): vöndslig þraut mala difficultas, gravis ærumna, grave incommodum, Ólafsr. 60.

VÖNN, *f.*, amnis, vide sub von 3.

VÖNSUNDR, *m.*, *ventus*, SE. I 486, 1 (Cod. Reg.), ad formam höfundr, id. qu. vönsuðr, qu. v.

VÖNSUÐR, *m.*, *ventus*, SE. I 486 (Wchart.),

id. qu. vönsuðr, propr. grassans, ruens, verbale a verbo Norv. vanse (hodie vasa, -ada, -at) ultro citroque discurrere (Stromii Descr. Sunnm. I 531); SE. II 459, bis; 486 vönsuðr; II 569 tantum cernitur prima litera v.

VÖNUÐR, *m.*, *qui minuit* (vasa, -ada, deminuere), vide compos.: hoddvönuðr, vellvönuðr.

VOPN, *n.*, *telum*; *plur. arma*, id. qu. vâpn: fáin v. arma splendida, G. 50. In compos.: fólkvopn, hervopn (Grett. 11).

VOPNEYRR, *f.*, *solum armorum, clipeus* (sec. SE. I 440); a vopn, et eyrr liingula terræ, terra: vörðr vopneyrar custos, possessor clipei, vir, Hitd. 33, 3.

VÖR, *f.*, *labium*: vör er hvöðs á hara, Sturl. 4, 25, 3; *plur. varar labia*: varar gungnis labia (i. e. acies) hasla, SE. II 132, 2 (vide Eg. pag. 580, not. z). Varar pactum, fides, vide supra suo loco. Sapius apud veteres occurrit forma vörr, *f.*, cum duplici r. — 2) flexura, inflexio, sinus: gera vör blám hjörvi aciem gladii insectere, feriendo sinuare (= brygla sverð, ÓT. 128, 1 (F. II 324, 2)).

VÖR, *f.*, *Vera, dea Asis, præsæs fœderis matrimonialis*, id. qu. Vår, SE. I 116 356, 3; II 473 (vör), II 557 (vör), II 617 uaur; vízja saunar Varar hendi manu Varæ (manu prenuba) consecrando jungere, i. e. marem et feminam matrimonio jungere, Hamk. 30. In appell. fem., v. banda nympha florum, femina, GS. str. 10, ubi scribitur vaar; v. bjarga nympha lapilli, gemmæ, id., þ. Hræð. 8, 1; Vide formam vörr, *f.*, et composita: bjúgvör, draumvör, fjölvör, geirvör, kreppvör, leirvör, litvör, sívör, svívar, ex quibus nonnulla ad vör, *f.*, labrum, alia ad adj. varr, referri possint.

VÖR, *f.*, *portus, locus appellendi manus factus, binis brachiis*: skip fyrr varar neves portum desiderant, in portum appellens cupiunt, SE. I 630, 1; varar hús domus portús, adicula ad portum sita, taberna piscatoria prope portum (= hjallr), in qua armamenta navalia piscesque arefacti vulgo conservari solent, varar hús Ata taberna pirata, clipeus (conf. naustr, refr. salr, þekja), fress varar hús Ata ursus (i. e. fera) clipeorum, gladius, Korm. 11, 6. — 2) mare, SE. II 479 (vör), II 562 (vör). II 622 (vör); varar hrafn, lúgr, öndr, andri navis, Mg. 31, 5 (F. VI 78, v. l. 6); SE. II 132, 2; I 328, 2; Isl. I 220, 1. — b) tractus currentis navis, *gen. pl. vara*, Höfuðk. 21. Pros., FR. III 317: hann tók eitt stórt kelli, ok batt þar um blám þræði, ok dró þat eptir skipinu í vörina; de natante: Guunar kaatar sér á kaf í ejóinn, ok drepr þegar vör undir sik, Dropl. maj. msc. c. 18; ductus remi, f. VIII 217, v. l. 9. In utroque significato convenit Norv. Vorr, Stromii Descr. Sunnmær. I 521.

VORKUNN, *f.*, *venia*, id. qu. vörkun, Skáldh. 6, 49.

VORKUNNLÁTR, *adj.*, *indulgens, clemens, facilis*, Skáldh. 6, 54.

VORKYNN, *f.*, *venia*, *id. qu.* vorkunn: vorkynnur verðr veniá dignus, *Hugs.* 20, 1.

VORL, *f.*, *nomen insulae*, *SE. II* 491, 3. 492: Vigr, Storð, Vqrl, Rqð Lygra. Vorl, *insula haud procul ab insula Höd in Sunnmæria*, *Eg.* 67 (p. 481). *Forte pars orientalis insulae Jolundæ (Jelðe), hod. Værlsand, Munch.*

VÖRN, *f.*, *defensio (verja)*: v. Hákonar præsidium Hakonis (dynastæ contra piratas Jomenses), *de clava*, *F. XI* 130 (*SE.* 212, 2). *Plur.*, varnir præsidia: firr konungs vörnum procul a regis præsidii, *Eg.* 89, 3. *In compos.* landvörn.

VÖRNIR, *m.*, *gigas*, *SE. I* 554, 3 (vavrnir); *II* 471 (vornir), *II* 554 (vornir), *II* 616 (*mendose*, vœnir).

VÖRNUÐR, *m.*, *cautio, cautela (vara)*: hjóða vörnuð cautelam jubere, *monere, admonere*, *Ghe.* 8; *F. VI* 42, 2.

VÖRPUÐR, *m.*, *qui jacit, spargit (varpa, -aða)*, *vide gullvörpuðr.*

VÖRR, *adj.*, *noster, id. qu.* vârr, *F. V* 231.

VÖRR, *f.*, *labrum, labium; plur.* varrar labia, *F. V* 308; varrar gúngnis labia (i. e. acies) hastæ, *SE. II* 415, 1; rjóða vitnis varrar (blóði) labia lupi rubefacere, *Nj.* 24, 2; sparri Fenris varra tigillum Fenris labiorum, *tigillum ori Fenris injectum, gladius*, *Hg.* 27 (*F. I* 48, 2). *Pros.*, Grimar var hljóðr ok beit á vorrinni labrum morsicabat, *Nj.* 44; varrar, vörnum varranna, *SE. II* 48, 66, 72, 46. *Vide formam vör.*

VÖRR, *f.*, *dea Asia, id. qu.* Vör: v. valþognis *nympha Odinis, bellona*, skíð Valþognis varrar lignum bellonæ, *gladius*, bendir Valþognis varrar skíða vibrator gladii, *vir*, *Vigagl.* 26, 1.

VÖRR, *m.*, *mare*, *SE. I* 574, 3 (*Cod. Reg. vœr*, *Worm.* vör, vaur, *vide vör, f. porus*, 2); ríkoliga hygg ek þá vörru þeysa credo eos magna vi mare projicere (i. e. remigare), æquor remis verrere, *alacriter remigare* *Fsk.* 5, 2; *gen.*, varrar: varrar eldr ignis maris, *aurum*, *Ha.* 294; lúngr varrar equus maris, *navis*, *SE. II* 415, 1; málfeti varrar, *id.*, *F.* *II* 205, 2. *Plur.*, *gen.* varra: málfeti varra sonipes maris, *navis*, *Nj.* 103, 5; til varra in altum, *Hh.* 62, 4 (ut til verra a verr, *n.*). *Pros.*, *dat. sing.* verri, *de ductu remi in aqua (conf. vör, portus, 2, b)*; Högni rær svo mikitt at í einum verri brýtr hann sundr báðar árarar ok ei keipana, *Niflunga S. cap.* 340 (*citatum Ed. Sæm. Tom. II pag.* 438, *not.* 95); *acc. plur.*, vörra: ok er þeir höfðu fá vörru róit frá landi paucos remorum ductus, *F. VIII* 217. *Quibus locis est id. qu.* árar-tog, *n.*

VÖRRU, *SE. I* 292, 4, *gen. sing.* a varra, *qu. v.*

VÖRSAR, **VÖRSAR**, *m.*, *pl.*, *Vorsianses, Vorsiæ incolæ (Vors, Gloss. F. XII)*: Vorsa drottinn, Vorsa dr. dominus Vorsiansium, *rex Norvegicus*, *Mb.* 3; *F. VII* 4. *Idem dicuntur Versar, m. pl.*, *F. IX* 478.

VÖRU, *casus obliqui a vara, qu. v.*

VÖRUMK, *id. qu.* mik varir, *augvörur, vide vara, verb.*

VÖRÐ, *f.*, *femina, in sing. non occurrit; plur.* varðir *feminae, mulieres*, *Æd.* 33; *FR. I* 471, 3. *Proprie vörð est fem. part. pass. verbi verja circumdare, amplecti, in substantiivi flexionem transiens.*

VÖRÐINN, *id. qu.* orðinn, *perf. part. verbi verða*, *F. III* 10, 1.

VÖRÐR, *m.*, *id. qu.* verðr (ð = e), *cibus, alimentum*: fá erni varðar escam aquilæ *parare, stragem edere*, *Ód.* 6. *Hodieque apud Ostfjordenses vörðr est id. qu.* verðr (ut *dagvörðr prandium, þ. hvit. msc. c. 4*), *v. c. in carminibus Stephani Olavii (ed. Haen. 1823. pag. 62)*: herðir nú á heygard, ef hjörðin fær ei sinn vörð *copia congesti feni brevi deficiet, si pecudes alimentum (ex terra) non nanciscuntur; et ibid. p. 172*: flskr er kominn í fjörð, færir mörögum vörð *piscinum agmina, sinum maris ingressa, multis hominibus victum suppeditant. Confer et Eg. p. 554, not. r.* Búðarvörðr, *in prosa, primo significare videtur copiam cibariorum in tabernis vel tentoriis, v. c. F. V* 287; *VIII* 356, *id. qu.* vistir, *deinde etiam curam rei cibarie, ut: hljóta búðarvörð, GhM. I* 666, 680.

VÖRÐR, *m.*, *custos (verja)*; *dat. sing.* verði, *sed vörð, Isl.* 9; *Lb.* 29, *vide vöndr; gen.* varðar, *sed vörðs, ÓH.* 92, 15 (*conf. F. IV* 190, 2): *v. nè verr nec custos (uzori impositus), nec (ipse) maritus, Gk.* 3, 3. — *b) custodia*: halda vörð of vísa *custodiam regis agere, H. hat.* 23, *vide höfudvörðr. — c) in appellationibus*: *v. goða vigil deorum, de Heimdalo, Grm.* 13; *SE. I* 264; *v. Hálf-danar jarða numen tutelare Halodani terrarum, de Baldero, FR. II* 77, 2; *v. Valhallar custos v. domina, de Frigga, Vsp.* 31 (*Cod. Reg. a prima manu, post mutatum in vâ*); *v. grundar sals custos cæli, deus, G.* 19; *de rege*: *v. foldar custos terræ, regni, F. I* 100 (*Rekst.* 2); *Isl.* 9; *v. fúðrjarðar custos terræ avitæ, FR. I* 247, 2; *v. grundar, ÓH.* 192, 3 (*F. V* 27, 3); *v. landfólks, SE. I* 452; *v. vörðungar (satellitum), ÓH.* 14, 2 (*F. IV* 52, 3); *vestalls (fani), Ý.* 24, 1; *v. virða virorum, Eg.* 82, 3 (*conf. F. XI* 127). *De bellatoribus, pugnatoribus, viris*: *v. Hördæ foldar defensor terræ Hördorum, Hördiæ, Erlingus Skjalgi, ÓH.* 186, 7 (*F. V* 15, 2); *v. fleinþings (pugnæ), hildar leiptra (gladio-rum) vir, bellator, Ag.*; *F. XI* 187, 2; *v. hranna hrafna, kjalar vagna (navium) impetator, HS.* 6, 6 (*F. I* 56, 4); *Mg.* 31, 5 (*conf. F. VI* 78, v. l. 6); *v. málma vir liberalis, ÓH.* 92, 15; *v. lægis leys (auri), id., Selk.* 9. — 2) *vide formam varðr et composita*: arfvörðr, erfivörðr, foldvörðr, fólkvörðr, gnývörðr, hliðvörðr, hreggvörðr, landvörðr, láðvörðr, menvörðr, salvörðr, skapvörðr, sundvörðr.

VÖRÐUÐR, *m.*, *custos, defensor (varða, -aða)*, *in compos.*: hervörðr, salvörðr.

VÖS, *n.*, *acabies, furfures, impetigo. — 2) metaph.*, *labes imperfectio moralis: jun-*

guntur vos ok lestir, *Has. 4*; vos ok gallar, *Has. 5*.

VÖST, *f.*, mare, *SE. I 574, 3* (vøst, *Cod. Reg.*; *II 479. 622*; vint, *prave II 562*); undirkúla vaxta (*gen. plur.*) lapis, mons, ejus áli gigas, hujus rödd aurum, *SE. I 350, 2*, quo loco lecti. *Cod. Reg. vatz, Worm. vaxt, valent vast*; vasta vigg jumentum maris, navis, vasta viggrennandi vir, *Nj. 54. Vide hreinvastir. In prosa, pl. vastir certus locus in mari, pisculatus idoneus (hodie fere mid)*: Ingjaldr var roinn á vastir, *GS. c. 25*; þeir voro komnir á þær vastir, er hann var vanr at sitja ok draga flata fiski, *SE. I 168*.

VÖSUNDR, *m.*, ventus, *SE. ed. Rask. p. 181, puto esse conjecturam Raskii pro vönsundr (Cod. Reg.) et vönsuðr (Cod. Worm). Jam G. Pauli maluit reponere vösuðr (ab hod. vasa ruere). In excr. Cod. Wormiani, quod possideo, h. l. criptum fuit vaunsuðr, sed aliquis litera n lineolam subscripsit (sic: vaunsuðr) et in margine adscripsit vausuðr, quod correctionem sapit. In Exscr. Cod. Worm. sec. J. Olavium Grunnav. est vaunsuðr, sed apposita v. l. vösuðr (quod prope accedit ad vavöðr, *Alom. 21*).*

VOTR, *adj.*, humidus, madidus, *id. qu. vatr*: vot drifa, *Eb. 40, 5*; *AA. 238* (ubi *GhM. I 760, vatri, a vatr*).

VOTTR, *n.*, aqua, *id. qu. vatr, n.: halda und v. (i. e. undir skirn), F. V 177, 1, ubi v. l. est vatn*.

VÖTTR, *m.*, manuale, chirotheca; *acc. pl. vötto*: v. dúns fulla manualia plumis mollissimis referta, *H. 16*. Quo loco conferri potest *Sturl. 6, 20*, ubi cogn. dunnöttr ironice de hominibus effeminatis usurpatur. — 2) nom. dynastæ, gen. Vötts, *Y. 31, 2*; nom. athletæ, *SE. I 394*.

VOVIÐRI, *n.*, mala, turbulenta tempestas,

Eb. 40, 3, sed GhM. I 782, not. 19, rectius legitur et construitur beygivo víða noza curvatris arborum, tempestas.

VÖXTR, *m.*, incrementum (vaxa): hildr var í vexti pugna increbuit, *incruduit, Krm. 10*; þá kom v. í vinnu Loptis vinar vinheimis tum incrementum accessit amicis Valhalla, *i. e. tum numerus Kinherorum auctus est, HS. 15 (F. I 65). Conf. F. VIII 18, v. l. 7, eigi kom mikill vöxtr í hans fóruneyti*.

VÖZT, *vide supra vöst*.

VÖÐ, *f.*, vestis, *id. qu. väd*: í kolsvartum vöðum, *FR. I 248, 2*.

VÖÐ, *f.*, amnis, *SE. I 578, 1* (vavð); *II 480* (vöð), *II 563* (vöð), *II 623* (auð).

VÖÐI, *m.*, periculum, *id. qu. vádi*; *ú. noza*: lindar vöði noza clipei, gladius, *Hk. 1, 2*; vöði varð nerrskjaldi periculum prope a pöta (me) absuit, *Eb. 18, 2*.

VÖÐVI, *m.*, musculus, *SE. I 542 Wehert. II 318*, ubi specialim est de musculo mandæ vel brachii; hinc: vöðva hlöð strata musculorum brachii, ornatus argenteus vel aureus, bractea aurea, quibus brachia ornantur, *Hild. 3*.

VRANGR, *adj.*, *id. qu. rángr, præfixo v, pravus, obliquus*: v. ægir mare curvum, ofra vrongum ægi mare curvum tollere, remigare, *SE. II 453, 1* (ubi *Cod. Reg. habet vrongum, inoitis literis harmonicis; SE. II 536, 2 præse orðugum*).

VRÖNGU, *SE. II 132, 2, puto, 3. pl. impf. ind. verbi obsol. vryngja stridere (Dænrunge), quo loco SE. II 415, 1 habet vrvangv: vrongu varar gúngnis labia (acies) hæste sonuerunt. G. Magnæus, Eg. p. 580, vortu distorta labia gladii, v: (hinar) vröngu, a vrangr = rángr pravus. Sed forma vrvangv priori acceptationi magis favet*.

VRUNGU, *vide vröngu*.

VULNIR, *m.*, nom. propr., *vide sub völmir*.

Y.

Y, introductum in alphabetum isl. post tempora Aarii Polyhistoris, circiter medio sec. 12mo (*SE. I 14*), variat, 1) cum o, ut yr et or; cum ø (ö), ut hrygví, syrvar et sürvar, þrymu et þrómu; it. þykkum, stykkvi, *Eg. Tab. 3. fragm. 1. lin. 1. 3. — 2) cum u*: fynir, gyll, krymma, yndleygr; it. spyrning (*SE. I 124*), fyndr = fundr (*Fsk.*), þyrr siccus, *FR. I 152. — 3) cum ø*: dólgrstyrandi = stærandi, ygr, ystr; it. hlypr, *Dan. løber, currit, F. VII 157, v. l. 1*; hyret = heyrir (*Dan. hører*), *Isl. II 24, v. l. 6. — 4) cum jó*: býð, snýr, týr. — 5) descendit ex jú, conf. hýnótt, hýróg, hypja, klyfja. — 6) ex ve, vide hyssir, yrþjóð; ex ve vel úv, vide hjáfn. — 7) ex vi, vide fjörgyn, Fjörgynn, kykr, kykva (kykvindi), sykinn, tynni, tysvar, kyrkja.

YBOGI, *m.*, arcus (ýr, bogi), *Gha. 18; Höfuðl. 18*.

YDALIR, *m. pl.*, territorium Ulls (ýr, dalr), *Grm. 5*.

ÝDRAUG, *f.*, *id. qu. ýdrög, nervus arcus*: ægir ýdrauga bellator *F. I 144, 3; X 376, 3; Fsk. 56, 5. Possit tam derivari ab ýdraugr stipes arcus (ýr, draugr), præliator, et ægir ýdrauga, terror præliatorum, pro bellatore sumi*.

ÝDRÖG, *f.*, nervus arcus (ýr, drög), ut álmdrög; ægir ýdrögur deus nervi, præliator, bellator, *ÓT. 31, 2*.

ÝDRÖTT, *f.*, jaculatores, sagittarii, milites, viri (ýr, drött): plur. ýdröttir, *id., SE. I 499, 2*.

ÝF, *n.*, fricatio (ýfa): árr ýfs mínister, fricationis, unguis, *leg. ÓH. 259, 1, sec. v. l. ibid. et F. V 107, v. l. 3 (AR. II 113). Ex hac voce, ýf, gen. ýfa, est ýfsorð, inserto i, verba irritantia, acerba, aculeata, Vall. c. 8*.

ÝFA (-i, -ða, -t), fricatio. — 2) horridum facere (úfn). — 3) exasperare. *Pass.* ýfaz exasperari, irasci, succensere, *F. II 249, 3; Skáldh. 1, 29; ek hefi ýfa, Korm. 16, 4*.

YFINGER, m., avis nescio quæ, SE. II 489. Conf. úfr.

YFIR, *præpos. cum acc. et dat.* — a) cum acc., per: yfir fjöll per montes, þjóð yfir per gentem, Skf. 10; farlund yfir per mare, Og. 29; yfir of (um) skóg per siloam, Mg. 32, 1 (F. VI 80, 2). — ß) præ, ante: y. manna hvern ante omnes, præ omnibus, Bk. 2, 26. — b) cum dat., super, supra: ponitur ante casum voce interjecta, Vsp. 17; post casum, voce interposita, líki vísa—yfir super fumere roge, G. 20. — 2) adv., supra: þar — yfir íbú supra, eo loco supra, supra eum locum, Grm. 7; trans: er yfir kúmr ubi transitum est, Hávam. 81.

YFIRBÁTR, m., metaph., qui præcellit, antecellit, princeps (yfir, bátr): y. Óðinn ættar princeps stirpis Odínis, FR. I 258, 1. Oppositum, eptibátr scapha, acatium, F. VII 195. 214; Eg. 60; metaph., secundus, inferior: eptirbátr vaskra manna, Sturl. 9, 20.

YFIRBJÓÐANDI, m., præfectus, princeps (yfir, bjóða): y. engla ok þjóða res angelorum et hominum, de deo, Lil. 1. 52.

YFIRDÓMARI, m., summus iudex (yfir, dómari); it. princeps, rector: y. himna ljóma rector solis, deus, Gdþ. 20.

YFIRDROTNING, f., summa regina, regina princeps (yfir, drotning): y. gotna regina princeps hominum, Sta Maria, Ag.; y. heims ok gotna, id., Gdþ. 4.

YFIRHILDINGR, m., rez summus (yfir, hildingr): y. aldar hveirrar ættar omnium hominum summus rez, deus, Ód. 1.

YFIRHÖFN, f., amiculum, pallium; lacerna (yfir, höfn), Orkn. 79, 3.

YFIRMADR, m., vir excellens (yfir, madr), SE. I 518, 1; vir princeps, Hyndl. 12; y. þjóðar præfectus gentis, de Moise, Lv. 19; y. lærdra, kristni episcopus, G. 9; Gdþ. 5.

YFIRMEISTARI, m., summus magister (yfir, meistari): y. allra lista qui omnes in omnibus artibus antecellit, Lil. 51; yfirmeistarar Eddu listar in arte poetica eruditissimi, artis poetice peritissimi, poetæ classici, Gd. 78.

YFIRMORÐINGI, m., sceleratissimus homicida (yfir, morðingi), de Juda, proditore Christi, Lil. 48.

YFIRSKJÖLDUNGR, m., rez summus (yfir, skjöldungr): y. jófra imperator, G. 47; y. aldar deus, G. 62.

YFIRSPENNANDI, m., qui passis digitis complectitur (yfir, spennna): y. heima deus, Lil. 23.

YFIRSTILLIR, m., rez summus (yfir, stillir): y. himins ritar túns summus rez cali, deus, Lv. 42.

YFIRVALÐANDI, m., summus dominus (yfir, valdandi), Lil. 58.

YFIRÞENGLILL, m., summus rez (yfir, þengill): eian y. solus deus. Lv. 14.

YFIRÞJÓÐKONUNGR, m., summus hominum rez (yfir, þjóðkonungr), de Christo; móðir y-s Sta Maria, Mk. 9.

YFRINN, -IN, -IT, copiosus, abundans, magnus, summus; non occurrit nisi in his

formis, cæteri casus suppletur ex ærinn, Eg. 62; Hg. 26 (F. I 40).

YFRIR, m., gladius (ofra), SE. I 566 (II 476 yfri; II 620 yfir; non cernitur II 560).

YGGDRASILL, m., nomen arboris mundanæ universalis, Vsp. 17; alias semper a-kr Yggdrasils, Vsp. 43; Grm. 29–32. 34–5. 43; SE. I 68. 132, 2. 190. 192, 1 (Yggr Odinn, drasill equus, quasi jumentum Odinis, quod forte ex ea suspensus fuerit, cf. Hávam. 141).

YGGJA (-ggi, -gða, -gt), metuere, id. quæ: Egðir ygðu for protectionem (regis) metuabant, F. V 6, 2.

YGGJUNGR, m., deus terribilis (yggr adj.): y. Ása Odinn, Vsp. 26.

YGGLAUST, adv., id. quæ. ugglaustr, sine dubio, haud dubie, certe, Rekt. 33.

YGGLEGR, adj., id. quæ. uggligr, terribilis: yggligr hugg ictus graves, periculosi, F. III 31, vide fgligr.

YGGR, adj., id. quæ. ygr, terribilis, vel potius (ab uggr) suspectus, malefidus: í eggja yggs undvargr in acie malefidæ securis, Eg. 38; n., yggt res suspecta, yggt var þeim síðan postea res eorum suspecta existebant, Am. 1, quo loco Raskius ex v. l. suscepit, yggr var þeim lífr exiguus iis timor erat, vel Odinn iis iratus erat.

YGGR, m., Odinn (propr. metuendus, terribilis, vide formam uggr), SE. I 86, 1; 555, 2; II 473. 556. 616; Vafþr. 5; Grm. 52. 53; Vegtk. 9; Fm. 43. In gen. Yggs et Yggjar: Yggs ærir ministri, subditi Odinis, Ása vel heroes Valhallici, SE. I 256, 3; Yggjar bál flamma Odinis, gladius, el Yggjar bála procella gladiatorum, pugna, Sturl. 7, 42, 3; Yggjar brúðr uxor Odinis, terra, ÓT. 20, 3; Yggjar el procella Odinis, prælium. HR. 71; Yggs fengr, full poësis, poëma, SE. I 642, 1; Ad. 6; Yggjar eldr ignis Odinis, gladius, Sturl. 4, 9, 2; kljúfa með Yggjar eldi gladio dissecare, Jd. 25; Yggjar mjóðr carmen, Ad. 7; niðr Yggs Odine prognatus, Fsk. 38, 1; kvöld Yggs, id. quæ. Óðinskvöld, vespera diei Mercurii, Orkn. 79, 5; Yggs at contentio Odinis, prælium, ÓH. 12, 3, cuius loci varias construtiones vide SkI. IV 50 et F. XII ad h. l., quo adde hanc novam: Hin rétta sókn er átt (= háð commissæ), þar er Ólafr sótti Lundúnar bryggjur: snarr þengill bað Englum rétt Yggs at (justum, veri nominis prælium). Yggs teiti deliciae Odinis, gladius, Eb. 19, 7 (Isl. I 90, v. l. 6); Yggjar tjald velum Odinis, clipeus, Sturl. 7, 30, 1; valbrik Yggjar tabula Odinis, clipeus, úlfr Yggs valbrikar lupus clipei, præliator, H. 24. — 2) in appell. virorum: ygr goins vallar (auri), rimmu, sóknar (prælii) vir, pugnator, Korm. 13, 1; Mg. 2, 1; Hk. 100; gigantum: áleggjar y. deus saxicola, gigas, víf áleggjar ygeja (gen. pl.) uxor gigantum, femina gigas, F. VI 68, 2.

YGLR, m., id. quæ. øgir, øgir, (y = ø), vide compos. stálygir.

YGLSHJÁLMR, m., id. quæ. øgishj., øgishj., galea terroris, Ha. 232, 1.

YGLA (-i, -da, -t), distortuere (ugla).

(57*)

Pass., *ygla* *faciem distorquere* (ÓH. c. 75; F. VI 153); *metaph.*, *de mari* *ygli* *umgerð* *Huglar mare exasperatur, inhorrescit, intumescit*, SE. II 491, 4. *Act.* *in prosa*, *ygla* *augu distorquere oculos*, Sk. p. 226. 228; *hinc* *yglibrún torum supercilium*, Sturl. 4, 36.

YGLIGR, *adj.*, *terribilis*: *yglig* *húgg*, ÓH. 23, 2 (ed. Holm.), *id qu.* *ogliz*, F. XI 198, 1, *æzlig*, Hkr. T. VI *vide* *ygligr*.

YGLÖÐ, SE. II 494, l. 8, *forte sagitta* (*qs. arcu lata*) *vel gigantis, securis* (= *víg-löð*, *víglöð*).

YGR, *adj.*, *id qu.* *oggr*, *ægr*, *terribilis*: *ygr* *ógnar stafr* *terribilis bellator*, ÓH. 160, 1 (SE. I 416, 3; F. IV 362); *ygr* *of-kúgi t. tyrannus*, F. VII 114; *acc. pl.*, *ygja* *meun viros terribiles*, F. I 179, 1; *til ygr admodum formidabilis, pro subst. rex*, Eg. 55, 4. *In prosa*: *ygr*, *æfr* *ok illr víðreignar*, F. XI 8; *um gríðung yzjan*, Grág. II 122; *mannygr*, *de fero tauro*, Y. c. 30. *Vide* *compos. lundygr*.

YGRSHJÁLMR, *m.*, *id qu.* *ygishjálmr*, Ad. 4.

YJUNGR, *m.*, *Odin*, SE. II 473.

YKKAR, -UR, -ART, *vester*. *Declinatur ut* *okkarr*, *et concordat cum* *hvárr* *et* *compos.*, *v. c.* *ykkro* *hváro*, *dat. sing. neutr.*, *utrique vestrum*, (*fratri et matri*), Hm. 9. *Sic* *hvárr ykkarr* *uter vestrum*, F. I 305; *hvorum ykkrum*, F. V 193; *hvárgi ykkarr neuter vestrum*, F. II 27; *hvarki ykkart*, F. IV 182; *hvárgan*, *hvárgan ykkarn*, F. V 327; XI 113; *it. sá ykkarr is vestrum*, F. I 305; *hvárntveggja ykkarn konungs utrumque vestrum, te ac regem*, F. VI 100.

YKKR, *nobis*, *pro* *okkr*, Hm. 28 (*y = o*, *ut in yr = or, ex*).

YKKURR, *id qu.* *ykkarr*, *vester duorum*: *þat verðr ykkurr* *beggja bani id vestrum amborum nex existet*, Sk. 2, 6.

YKVA, *verb.*, *prorum agere*: *ykviþ* *er* *hvelvögnum agite rotatos currus*, Ghe. 29. *De flectenda nave occurrit*: *lát ykva* *fac deflectat (navis)!* *deflecte navem!* F. VI 244, v. l. 2. 3 (*Morkinsk.*); *þeir gátu ykvit á jarlsskipinu*, F. VIII 386, v. l. 3; *adde* *Cod. Fris. col.* 278, 9. *Est id qu.* *vikva*, = *vikja*, *y = vi*, *v. c.* *vikva* *skapi* *sino til e-s*, F. X 411. *Vide supra* *formam* *ukkva*.

ÝLA (-i, -ða, -t), *ejulare, ululare*: *part.*, *ýlandi* *ejulans*, Gðþ. 27. *Pros.*, *ýla*, *sem* *hundar eða vargar*, F. VI 192; *ýla* *at e-m*, *sem* *vargar*, Sk. p. 112; *ýla* *upp hátt*, AA. 152 (*Dan. hyle*).

YLFÁZ (-iz, -ðiz, -z), *iras, inimicitias, odium exercere, lupino more sævire* (*úlfr*): *ylfaz* *við e-n*, H. 24. *Idem* *est in prosa* *ylmaz*, F. VII 357; X 289, *et* *ulmaz*, F. X 420; *ylfaz*, *id qu.* *ýfaz*, *irá exasperari, ex-candescere*, Orkn. 34, v. l. n. *Active* *occurrit in Gþl. ed. Havn.* 1817. p. 24. 489, *ylfa* *e-n* *til rángs máls injusta accusatione aliquem irritare, provocare. Vide* *moz ylfstr*.

YLFÍNGR, *m.*, *rex*, SE. II 469. 551. *Plur.*, *Ylfingar* *Ylvingi*, *regia familia*, *id qu.* *Vol-sungi*: *Sigmundur konungr* *ok* *haans ættmenn*

hæto *Völsungar* *ok* *Ylfingar*, *Præf. Hund.* 2; SE. I 522; Y. c. 41 (*Tidskr. for nord. Oldk.* II 361); *Hund.* 1, 5. 31; 2, 3. 7. 45; *Hyndl.* 10 (*qui Ynglingar audiunt v. 15*).

YLFSTR, *adj.*, *Ghe.* 8, *ylfstr* *er* *vegr* *okkar*, *vertunt*, *dolosa est* *valde* *via* *nobis*, *et capiunt pro superlativo. Puto scribendum esse* *ylfskr*, *adj.*, *derio*. *ab* *úlfr*, *adjecta term. ekr*, *lupis similis, lupinus, et metaph.*, *infestus, minus tutus, et verto*: *infesta, periculosa est* *via* *nostra*.

YLGJA, *f.*, *lupa* (*ylgr*): *y.* *i* *skógi* *með* *únga* *sína*, *Ljuf.* *In maledictis*: *bannsett* *ylgja*, *Hyndl.* *ný*.

YLGR, *f.*, *amnis*, *Grm.* 28; *Se.* 4. 218; SE. II 480. 563. 623.

YLGR, *f.*, *lupa*. SE. I 592, 1 *enumerat* *ut* *fem.* *ylgr*, *vargynja*, *borka*, *ima*, *svimul*, *et sic* SE. II 484. 627, *et partim* II 568. *In pros.*, FR. I 125–26. *In conviciis*: *einaga* *ylgr* *lupa* *famelica*, *Hild.* 19, 1, *in carmine* *probroso, de Arnora, matre Thordi Kolbeinida. Quo loco alii legg.* *einaga* *ylgs*, *vide* *ylgr*, *m.*

YLGR, *m.*, *lupus*, SE. I 478, 2. *Tanquam* *synonyma* *ponuntur* *dra* *et* *ari* *aquila*, *ylgr* *et* *úlfr* *lupus*, SE. I 490, 4; *ylgr* *fekk* *úlfa* *beitu*, ÓH. 160, 1 (F. IV 362). *Gen. sing.* *ylgjar*: *þverra* *ylgjar* *sult* *famem* *lupi* *sedare*, *i. e.* *pugnare*, Mg. 9, 1; *til* *ylgjar* *fyllar* *ad saturandum lupum*, HS. 1, 2 (F. I 49); *ylgjar* *tafn* *esca* *lupi, cadaver*, SE. I 488, 2; *átt-bogi*, *barn* *ylgjar* *proles* *lupi, lupus*, SE. I 478, 2; Nj. 59. *Gen.* *ylgs*: *ylgs* *þega* *vir* *in lupum hospitalis, strenuus præiator*, *Sonart.* 11, *quo loco etsi omnia exempli. habeant illa et* *Hol.* *ilgs*, *tamen* *ylgs* *unice* *cum* *contextu orationis* *concordat. Quidam legunt* *einaga* *ylgs*, *Hild.* 19, 1; *tum* *forte* *einaga* *sit* *pro* *einhaga*, *extruso* *h*, *adj.* *indecl.* (*einag*, *hagi*), *qui in eodem pascuo pascitur, convocat, indeque socius, socia, einhaga* *ylgs* *consors* *lupi, lupa, per contentum, mala mulier, vide* *ylgr*, *f.* *In plur.* *accipio*: *lét* *ei* *ylgi* *fusta*, *lupos*, *Krm.* 16; *ala* *blóði* *byrsta* *ylgi*, SE. I 670, 1. — 2) *melon.*, *raptor*: *snótur* *ylgr* *raptor* *virginis* (*Idunnæ*), *gigas* *Thjassius*, *SK.* I 492, 2, *quo loco* *genus* *femininum* *non* *quadrat, vide* *úlfr.* — 3) *Nota*: a) *Jonsonius in Gloss. Nj.*, *et* *G. Magnæus ad Sonart.* 11 *ylgr* *pro* *feminina* *voce* *accipiunt. Ego* *utrumque* *genus, et* *masc. et* *fem.*, *admissi, putans* *a* *masculino* *formatas* *esse* *formas* *femininas* *ylgr* *et* *ylgja.* — b) *Quod* *attinet* *ad* *significatum* *ylgr* *confunditur* *cum* *elgr* *alces*, *Hkr.* T. VI *ad* *Mg.* 9, 1, *et* *Krm.* 129; *etiam* *G. Pauli* *alcem* *vertit*, *Eg.* p. 623, *not. p.*, *quo* *loco* *G. Magnæus* *adnotat*: *„an* *ylgr* *ad* *al-cem* *pertineat, in* *dubio* *vertitur*“.

YLLI, *m.*, *Nj.* 158, 2, *puto*, *id qu.* *yllir*: 1) *alnus, arbor.* — 2) *jugum* *testorium*: *jarvaværd* *ylli* *jugum* *ferratum. Jonsonius*: *ylli* *jugum* *testorium, propr.* *qui* *sustinet, a* *valda* (*veld*, *olli*), *sustineret, onus* *suffere.*

YLLIR, *m.*, *arboris species, id qu.* *ullir*, *puto* *alnus*, SE. II 482.

YMA, *f.*, *pugna*, *id qu.* *ima*; *cum* *art.*, *ýman*, *Grett.* 14, *ubi* *unus* *cod.* *habet* *imann*; *ýmu* *vindr* *tempestas* *pugna*, *pugna* *vehemens*,

Sturl. 7, 30, 1, ubi v. l. est imunvindar; fmu rann ædes pugna, scutum (ut bððvar naust, gunnarrann, cet.), rannar fmu rannus pugnatores, viri, Grett. 77, 1, quo loco tò fmu per f in metrum peccat, et G. Pauli (Eg. p. 314. not. 2) lectionem affert ranaima rannar, quæ ad h. l. pertinere videtur. Ceterum scriptio fma peti potest a consuetudine seniorum librariorum, i grave (i) per ij exprimendi.

ÝMIR, m, Ymer, princeps gigantum, *Vsp. 3; Grm. 40; Hyndl. 32; SE. I 42—52; Ýmis blòð sanguis Ymeris, mare, SE. I 321, 1; Ýmis hauss caput Y., cælum, SE. I 316, 1; Ýmis hold earo Y., terra (Vafþr. 21; Grm. 40), SE. I 320; Ýmis niðjar posteri Ymeris, gigantes, Vafþr. 28 (Hyndl. 32). — 2) nomem gigantiss, id. qu. Hýmír, SE. I 166—170. 228. — 3) gigas, SE. I 549, 1; II 470 (ymmir, prave, II 640; non cernitur II 553); ýmis dyr antrum, FR. I 469, 2, legendum innis, cfr. AR. I 178, 5.*

ÝMISGJARN, adj., varia concupiscens, ingenio varius, inconstans (fmiss, gjarn), *Hugm. 10, 3.*

ÝMISS, adj., neutr. ýmist, varius, diversus. *Plur., fmissir, contr. ymsir, dat. ýmissum, contr. ymsum. Hyggja ýmist varia animo agitare, Bk. 2, 14; ut adv., ýmist—eða partim, partim, Orkn. 11, 2; or ýmissum áttum ex variis locis, hinc inde, H. 31, 3; contr., ymsum, Hk. 12, 2 (F. VI 162); ymsir verða brúgðum fegnir nunc hi, nunc illi, Ha. 221; de duobus: mega ormar þar ymsir meira, ok ymsir þar undan leggja duorum serpentum nunc alter superior evadit, nunc alter inferior discedit, Merl. 2, 18; allir ok þó fmissir omnes, et quidem diversi, i. e. unus post alterum, Bk. 2, 39; unna einum né fmissum (nolui) amare unum aut alterum, i. e. in amore inconstans non fui, Bk. 2, 37. Sic Stjórna einn ok ýmiss unns et alter, Esod. c. 1: þeir skyldu árinna vatn, Nillí, landino til frjóleiks ok ávaxtar veita um eina staði ok fmissa; et Gen. c. 9: (árnar) koma síðan upp í einum ok ymsum stöðum ok löndum.*

ÝMJA (ym, umda), gemere, stridere, sonare (ómr sonus; Norv., jome resonare): álmr umdi arcus sonuit, *Krm. 12; vetríma túngur umdu gladii sonuere, crepuere, Mb. 2 (F. VII 43, 2); umdu ólskálir pocula clangebant, Ghe. 36; umdu oddlár profusiva sanguinis stridebant, Hg. 33, 8; ymr hit aldna tré gemit, Vsp. 43; ymdu (= umdu) úlfhédnar, Fek. 8, v. l. 7 pro emjúðu, ululabant; metaph., þjóðar býl ymr calamitas publica clarescit, clare auditur, RS. 27 (Sturl. 4, 14, 3).*

ÝMNI, m., vox Græca, hymnus (ὕμνος): sem ymnar glósa quemadmodum hymni (Libri poetici sacri Codicis) testantur, *Gd. 43, ubi alii in sing.: sem glósar ymni ut hymnus testatur; dalir ymna drottni sýngja oalles domino hymnos canunt, Merl. 2, 99.*

ÝMR, m., sonus, stridor, strepitus; cum art. ymrinn, *Gðþ. 27; ymr ára stridor morum, Hund. 1, 24; ymr á bekkjum susus strepitus per scamna, Ghe. 40*

rhonco stertentium, SE. I 144). — 2) Odin (ut ómi): yms ljómi splendor Odinis, gladius, leikr yms ljóma ludus gladii, pugna, vide leikherðandi, Sturl. 7, 30, 6 (conf. imr gigas).

ÝMSI, m., gigas: ymsa kind proles Gigantis, Geirróður, vel collect., gigantes, *SE. I 292, 1 Formatur ab ýmir vel ymr = imr, gigas, et formativo -si, ut bersi & berr, cet.*

ÝMYNDR, id. qu. ómyndr (y = o, u), in manus non traditus, in potestatem non deditus, traditus, de regione (Rindar elja), *SE. I 322, 5, conf. F. VI 140, 1.*

ÝN, f., nomen amnis, *SE. I 577, 3; II 480. 563. 623; forte Ænna (Inn), fluvius imperii Austriaci in Germania.*

ÝNDI, n., gaudium, voluptas, delicia (unna); de laborantibus, hvíld ok yndi quies et otium, *SE. I 378, 2; de conjugibus, blíða ok yndi voluptas ac delicia, Isl. II 8, 1; verr verðr mér eigi at yndi maritus mihi non existet delicio, Gha. 35; mæð verðr at y. adfinitas delicia cedet, Sk. 1, 44; vífi verðr at öngu y. ex nulla re delicia capiet femina Sk. 1, 51; yndis missa jactura gaudií, dolor tristitia, Grett. 4, 1; standa e-m fyrir yndi voluptatem alicujus impedire, cura et tristitia afficere quem, Korm. 19, 5; jarla y. delictum principis, Hávam. 98; stiga upp með yndi cum gaudio, lætus, G. 5; de voluptate amantium: yndi okkars vanda voluptas consuetudinis nostræ, Nj. 7, 2; yndis ferðir conventus voluptuosi, amatorii, Skáldh. 1, 33; yndis slóðir area deliciarum, virginal, Vigl. 12, 2. Periph., yndis ljómi splendor delectabilis, álmr yndis ljóma germen splendore delectabili, conspicuum, adolescens bellissima, elegantissimus, Hund. 1, 9. De gaudiis vitæ futuræ: njóta yndis voluptate frui, beatum esse, *Vsp. 57; heidr ok y., Gd. 63; drottinn gefr hæsta hollosto, lausan ok yndi með sér, Ha. 25; lætr öll sin börn spönd til yndis ok sælu, Ha. 36.**

ÝNDLEYGR, m., id. qu. undleygr (y = u), flamma vulneris, gladius: yndleys bði præliator, vir, *FR. I 258, 2.*

ÝNDR, m., id. qu. undr, öndr, xylosolea, vide sub þyrn dröf.

ÝNGI, m., rex, id. qu. ýngvi; de imperatore, *G. 46; conf. úngi, ingi.*

ÝNGLINGR, m., rex, *SE. I 526, 5; ÓH. 108; ýnglings barn filius princeps, filius regis, Ha. 3, 1; Eg. 27; ýnglings burr regia progenies, regibus editus, Ad. 3. Plur., Ýnglingar regia familia Ýnglingorum SE. I 522, qui sec. Ý. 12 ex Ýngvío, i. e. Freyo, sec. SE. I 522 ex Ýngvío, Halvdanis Prisci filio, descenderunt; nam, SE. I 522 (Reg.) verba, „frá Ýngvari”, haud dubie prava sunt, cum SE. II 462 h. l. habeat frá Ýngva, II 607 frá Ýngvífrey.*

ÝNGVI, m., nomen Freyi, Njörðs filii, Ý. 12, forte ex avo Ýngvío (Isl. I 19. 382) desumptum. Angr Ýngva noxa Freyi, pugna, *F. IV 13, 1, v. l., confer mein Ýngvífreye, id., ÓT. 43, 2. Ýngva utt familia Ýngvío, unde reges Norvegiæ orti, Hg. 33, 1; Ýngva þjóð natio Ýngvío, Sciones, Ý. 20; Ýngva*

öld *Socci* vel *Norvegi*, allvaldr Ýngva aldar rex *Secorum* v. *Norvegorum*, *SE. I 242, 2.* — 2) rex, *SE. I 522; Y. 12, 19; ÓH. 14, 1; 129; 183; Hk. 19, 1; SE. I 676, 2; Ha. 326, 4; Y. Þjóðar rex hominum, deus, lego Has. 7, ut hildirg hólða. — 3) rex maritimus, pirata, SE. I 548, 2; II 469. 552. 614, conf. SE. I 522. Hinc G. Magnæo, Eg. 82, 2, ýngva þing est forum piratæ, mare, ýngva þingdagr dies, lux maris, aurum, þverra ýngva þingdag imminuere aurum, opes distribuere, liberalem esse. Sed potest sententia, sec. signif. 2, sic constitui, adsumtis verbis, „með orðum“ (quæ G. M. verterat: adjectis verbis, o: honorificis), ex semistrophæ posteriori: at þverra þingdag ýngva með orðum diem iudicii regii oratione irritum reddere, i. e. poenam a rege destinatam verbis avertere, pro aliquo coram rege intercedere; ut laus Arinbjörnis referatur 1) ad munificentiam, in amicos, 2) ad intercessionem pro amicis.*

ÝNGVIFREYR, m., nomen Freyi (Ýngvi, Freyr), *Y. 12, 14; SE. I 555, 2; II 473. 556. 616, vide Ingifreyr: mein Yngvifreys noxa Freyi, pugna, Ýngvifreys meinvinnendr pugnatores, ÓT. 43, 2, conf. ángr Ýngva et Freys leikr. — 2) filius Odinis, SE. I 554, 1; II 616, quo loco SE. II 473 habet Þlildnir, II 556 Ólnir; conf. SE. I 28.*

-YNTJA, terminatio feminina, vide Ásynja (ab Áss), vargynja (a vargr). Apinja simia (ab api), per i scribitur *Sks. 115.*

YNNAZ, sperare, id. qu. vona, vœnta sér: ek ynniz ekki annat gott nihil boni spero, *expecto, Lil. 2.*

YPPA (-i, -ta, og -ða, -t), tollere (upp): yppa þjóðum lapides extulerunt, montes sustulerunt (arcem mundanam extruentes), *Vsp. 4; uppit lítt harðum foros non leniter commovit, foros vehementer aperuit, Am. 44. — 2) represento, ostendo, edo, palam facio: ek hef ypt förum hans itinera (expeditiones) ejus enarravi (carmine celebravi), SE. I 698, 1; nú skal yppa Óðius nafnum jam recensebuntur nomina Odinis, SE. II 472. 555; meðan Gillings gjöldum yppik dum profero, pronuntio carmen, SE. I 248, 2; yppa dýrd, kappi, þrek laudes, virtutem, fortitudinem celebrare, SE. I 514, 2; II 116, 4 (F. VI 196, 1); Od. 26; y. avipum speciem representare, *Grm. 44.**

YPPIRUNNR, vide uppirunnr.

YPPÍÐOLLR, m., qui tollit, subducit (yppa, þollr): y. ára blakka subducens navem, navigator, vir *Ha. 290.*

ÝR, m., arcus, *SE. I 571, 1; II 478. 561. 621; dat., acc. ý; gen., ýs, ýss; ýr dregz tenditur arcus, SE. I 620, 3; sveigja ý torquere arcum, Hófuðl. 15; bifvángr ýs (ýss) mobile solum arcus, manus, SE. I 242, 2, sec. Cod. Worm. et Upsal. (II 305, 2). — 2) forte arboris genus: meun kalla ý einn við, SE. II 50. 366; unde ýss ángr noxa arboris, F. V 55, quo loco ÓH. 217, habet ius glaciæ.*

YR, præpos., e, ex, id. qu. or, úr, *Hýmh. 32; Nj. 103, 6. Haud rarum in prosa (SE.*

II 32. 38). — 2) yr, *SE. I 472, 1 est lect. Wchart. Cod. Reg. et fragm. SE. 748 (II 448, 3) h. l. habent tantum J., sed SE. II 592, 2 plenius literis Jarl, quæ vera lectio esse videtur; tum sequens hrings herðir pro vocatioe summi potest.*

ÝRA (-i, -ða, -t), rorare (úr); part., frandi guttatim rorans, de poculo, *Ad. 6.*

ÝRI, m., urus (alias úr, m., gen. úrar, *FR. III 637—38): atgeirr ýra hasta uri, cornu, poculum, ýringr ýra atgeira pluvia cornús, poculi, cerevisia, Eg. 44, 3. Confer Plinii Hist. Nat. 2, 45. ed. Bip., urorum cornibus barbari septemtrionales potant. Ceterum non necesse est ýra h. l. accipere pro gen. sing. a nom. fri; potest esse gen. plur. a nom. ýr, m., id. qu. úr, et atgeirr ýra hasta urorum, cornu. Vide bergfri, SE. I 246, v. l.*

ÝRÍNG, f., vel potius ýringr, m., roratio, pluvia (ýra), ut hodie ýringr, járingr, hjúringr, id.: ýringr ýra atgeira pluvia hastarum urorum (cornuum, poculorum), cerevisia, *Eg. 44, 3.*

YRINN, adj., id. qu. þrinn, þrinn, multus, copiosus, abundans: yrit að abunde virinum, *Harbl. 25 (pros. F. XI 95; yrit, adv., satis, ÓH. c. 12, = ærit, F. IV 49).*

YRJA (yr, urða, urit), vide urian, part. pass.

YRKISEFNI, n., materia (id. qu. verkefni, ab yrki, n., id. qu. virki = verk, opus, et efni, materia operis faciendi, = verkefni).

— 2) materia carmini faciundo apta, *Jd. 10. — 3) pros., ansa, occasio: gefa yrkisefni at herja á ríki e-s ansam þræðere, Hkr. Ól. Kyrr. pag. 183. — 4) Simplicis yrki = virki, verk, occurrit in voce compos. hálfyrki, n., opus dimidium, unde in plur., haga hálfyrkjum, *Am. 57.**

YRKJA (yrki, orta, ort; yrkta, yrkt, F. VII 227), facere opus, operari, laborare; part. act. plur., yrkjendr operarii, *Hávam. 59; — 2) facere, scribere carmen: um, in aliquem, de re aliqua, Hófuðl. 19; G. 12; Vigagl. 23. — 3) yrkiar á eól til saka solem ita afficit, ut lædatur (i. e. obscuretur), soli vim infert, *FR. I 475, 1, in ænigmatæ, quod ambigue dicitur, quum yrkja á e-n sit aliquem compellare, et y. á e-n til saka significari possit, aliquem accusatorie compellere, intendere accusationem in aliquem.**

-YRKR, adj., deriv. ab yrkja 1, 2, qui facit, versus scribit, poeta, vide compos. hagrkr.

YRLYGR, m., clipeus, *SE. I 572, 1; II 478 (aurlygr, II 621; II 562 tantum cernitur v. . . gr, o: vrllygr, urllygr, id.) — 2) accipiter, SE. II 488. 571.*

YRMLÍNGR, m., vermiculus, serpens, dimin. τού ormr, *Rm. 31.*

ÝRÚNGR, m., Odin (qs. pluvius), *SE. II 556 (Ýidng, II 473).*

YRÞJÓÐ, f., pro arþjóð, i. e. verþjóð (y = u, ve), gens hominum, homines (verar, þjóð), *ÓT. 18, 1 (F. I 94, 1); Ha. 258, 1. Plur. yrþjóðir, id., ÓT. 26, 4. In primo loco Fsk. habet yrðjóð, id. (ð = þ).*

YRDA, YRÐI, YRÐIM, *impf. conj. verbi verba, feri.*

-YRÐI, *n. pl., deriv. ab orð verbum, in compos.: kánginyrði, kþuryrði, ofryrði, sannyrði, sáryrði. — 2) yrðir, f. pl., deriv. a verða, in compos. hannyrðir.*

YRÐR, *m., res, eventum, id. qu. urðr, Ý. 44, 2; AR. I 267, 1 (Cod. Fris. col. 23).*

ÝSA, *f., gadus aglestinus, F. VI 385, 1. Norv. Hvae, id., Stromii Descr. Sunnmoriae, I 288. Confer lýsa.*

ÝSA, *f., amnis (qs. strepens, ab yssu strepitus), SE. I 575, 3; II 479. 622 (II 563 tantum cernitur ys.). Vide yssa 1.*

ÝSETR, *n., sedes, solum arcus, manus (ýr, setr); eldr ýsetrs ignis manus, aurum, hati ýsetrs elds osor auri, vir liberalis, ÓT. 21, 1; AR. I 278.*

ÝSHEIMR, *m., regio, pagus, turbarum ple-nus (yss tumultus, heimr); Ofnis ysheimr pagus, præliis infestus, ab Ofnis yss tumul-tus Odinis, pugna: þer Ofnis ysheims præ-dium, in pago turbulento situm, Vigagl. 21, 1.*

ÝSJA, *f., amnis, SE. I 576, 2; II 479. 563. 622, vide ysa. — 2) ignis, SE. II 486. 570. — 3) ancilla, Rm. 13. Conf. Isja, cog-nomen vetulæ, Sturl. 5, 3; 5, 1. 2. 3. 5.*

ÝSJUNGR, *m., ursus (qs. strepens, rudens), SE. I 478 (ubi SE. II 594 hanc vocem et duas proxime præcedentes omittit). Conf. ísjúgr.*

ÝSKELFIR, *m., tremefacens, quatiens ar-cum, jaculator, præliator (ýr, skelfa), SE. I 616, 1.*

ÝSSA, *Skáldh. 2, 57: Sú er in efsta óðar gerð af yssu launi, h. l. puto yssu esse pro ðssu (y = ð), ab assa, f., aquila (örn), et launi = leyni (au = ey), n., latebra (F. I 72), id. res abscondita; per yssu launi rem ab aquila absconditam, intelligi mulsum pœticum (mjúð-inn dýra), ab Odine in aquilam mutato fur-tim ablatum (SE. I 222); óðargerð af yssu launi carmen e penu mulei pœtici desumptum, i. e. pœtice exornatum.*

ÝSTETT, *f., statio, stratum, solus arcus, manus, (ýr, m., stétt): funi ýstéttar ignis manus, aurum, kleif ýstéttar funa Tellus auri, femina, ÓH. 193, 1.*

ÝSSU, *SE. I 242, 1 (Cod. Reg.), legendum est ýs (sec. Cod. Worm.) vel ýs (Cod. Upsal. II 305, 2), gen. toú ýr arcus: ýs (ýs) þifvágr manus.*

ÝTA (ýti, ýtta, ýtt), *prorsum movere, pro-tendere, extendere (út): ýtandi boga proten-dens arcum, jaculator, vir, Nj. 7, 3. Specia-liter dicitur de nave deducenda vel ex statione propellenda: ýta skeiðum á lög, líði (navem) or Oslu, flota súðr með láði celoces in mare deducere, navem Osloa solvere, classem du-cere meridiem versus secundum litora, Jd.*

14; F. VII 7, 1; VI 47, 1; sist hánum (drekanum) var ýtt af hlunni postquam ex falangis (quibus navis in navalibus incubuit) in mare deltrusus, deductus est, Hh. 62, 1. Et absol., sist ýttum ex quo navem deduci-mus, F. VI 171, 2. — 2) offerre, præbere: ýta gulli aurum dare, distribuer, SE. I 402, 2; ýtandi sæfona oblatores auri, vir liberalis, SE. I 658, 2. Confer Norv. yte rem alienare, Dan. yde præbere, expendere.

ÝTAR, *m. pl., viri, homines, ÓH. 239, 2 (SE. II 497, 3); SE. I 712, 2; 430, 3; II 204, 3; 216, 1; ýta kyn genus humanum, homines, hættir ýta kyns quæ natura humanæ conveniunt, SE. II 242, 1; ýta synir flíi hominum, homines, Hævam. 28. 68. 167. In singulari non occurrit apud veteres pœtas; apud seniores invenitur ýtir, in sing., vide mox ýtir 2.*

ÝTIBLAKKR, *m., equus trusilis (ýta, blakkr): Ekkils ýtiblakkr navis, Rekst. 16. Vide útiblakkr.*

ÝTIR, *m., qui protendit, deducit, obfert (ýta): ý. álms ángrs, hjörfa, undlinna gladium protendens, pugnator, vir, Grett. 20, 2; Eg. 68; Selk. 5; Nj. 7, 2; ý. unnblakke, unnskíða deducens navem, vir, Grett. 95; Orkn. 52; ý. armlinnas, auðar, sofnis stjar, orms vallar, reitar, rinar elds dator auri, vir, Eg. 75, 1; Gþ. 8; þ. Hrað. 8, 2. — 2) absol., vir: nom., ýtir, Skáldh. 1, 52; 5, 13; 6, 23; dat., ýti, Skáldh. 1, 8; frá ýti, a viro, Ag.; gen. ýtis, Skáldh. 7, 55.*

ÝTR, *adj., pro itr, scribitur, Has. 63; ÓH. 47, 4, ed. Holm. (itr, ed. Havn. et F. IV 98, 2); quod forte tribuendum est mori librariorum, i grave per ij exprimendi.*

ÝTRI, *adj. compar., exterior, sine posit. (ab adv. utar); n., hit ytra, ut adv., in plaga exteriori, exterius, F. III 97.*

ÝXN, *m. pl., boves, Ý. 5 (óxn, axn, Rm. 19; SE. I 30). Pros., nom. eyxn hvítir, eyxn rauðir, F. XI 6; cum art., eyxnir hyrnd-ir, et yxnennir, F. XI 7, sed yxnirnir, F. VI 69, et axninn, SE. I 30; pros. Acc., þrjá eyxn, F. XI 6; yxn (auxn) mjök marga, Eg. 38; cum art., yxnina (yxina, yxna), Isl. I 328, cum v. l. 5. Gen., yxna, F. VI 69.*

ÝZTR, *estremus, superl., ab ytri.*

ÝÐARR, *adj. pron., vester: yðars líða vestrarum partium, Am. 41; yðra systor vestram sororem, Ghs. 2. Neutr. plur., yðor (= yður) walkynni vestra domicilia, Skf. 18. Engi yðarr nemo vestrum, acc. engi yðarr, neminem ex vobis, FR. I 297, 2, de qua constructione vide várr. (conf. F. XI 29).*

-ÝÐGI, *f., terminatio subst., ab -úðgr, in compos. grunnýði.*

ÝÐR, *acc. et dat. plur. pron. subst. þú, plur. þér vos.*

Has. 13, ubi þátt, dat. s. pro þætti. In compos.: bragþáttir, orlogþáttir, refsipáttir, snarþáttir, svarþáttir.

ÞATZ, *id. qu. þatz, id quod. Pro þatz, SE. I 620 Cod. Reg. habet þanz eum qui, s: ok drótt man enn þanz var faldinn gjaldgrimu grundar seids et populus adhuc reminiscitur hujus, qui galea terrifica velatus erat. Vide þaz.*

ÞAUNGULL, *m., fucus arbor, phycodendron, fucus caule mazimo, F. VI 376.*

ÞAUSNIR, *f. pl., impetus, tumultus; de impetuoso certamine, ÓH. 263, 1; F. III 54; þausnir tumultus, turbæ, Ann. (Gloss. Nj. sub v. þustu); þausnalaust sine tumultu, strepitu, FR. III 229.*

ÞAZ, *id. qu. þatz, id quod, pro þat es, þat er, Hávam. 41; H. hat. 2; H. Br. 9; Am. 36; SE. I 248, 4. — 2) sync. pro þat es (er) id est: þaz offát, i. e. þat es offát (= of fáit) id depictum est, SE. I 314, 3.*

ÞAZTU, *sync. pro þat es (er) þú id, quod tu, Am. 83.*

ÞADAN, *adv., inde, ex eo loco, Grm. 26, Vsp. 17; ÓH. 157, 1; meirr þadan post inde Ghe. 31. — 2) ab eo tempore: þ. lengi diu inde, SE. I 280, 3. — 3) ex hac origine, Hyndl. 15, 7. 38. — 4) hinc, inde, ex hac re, ea de causa, SE. I 422, 5; þadan af, id., Vaffr. 45; Æd. 66, pros.; af þadan, id., Skf. 6.*

ÞADRA, *adv., id. qu. þar, ibi, illic, eo loco, Am. 97; ÓH. 92, 9 (F. IV 188, 2); Si. 3, 2 (F. VII 77, 2); Eb. 18, 1; Me. 20 (F. VII 303); F. II 259, 1. Pros., F. XI 99.*

ÞÆFA (-i, -ða, -t), *lanam cogere, pannum cogere, subigere (AS. tavian laborem alicui rei impendere, parare; coria subigere; it. tundere, moleste tractare, Gloss. Nj. sub v. þóf). Part. pass., þæfðr, þefðr, þafðr (quam formam vide suo loco), metaph. de lorica: hamri þæfðar hringa skyrtur idusia annulata (loricæ), malleo densata, cusa, fabricata, concinnata, F. II 316, 1; hamre þefðar Svelnis skyrtur, id., Krm. 12; hamri þæfðar hringa gráskyrtur, id., RS. 30, quem locum sic legendum puto: Hlifsðu hamri þæfðar | hjaldr-borð-vidum forðum (þjóð hjóst Þróttar klæðum | þings) gráskyrtur hringa; ubi hamri þæfðar hringa gráskyrtur lorica.*

ÞEGAR, *adv., statim, extemplo, Vaffr. 5; jam, mature, SE. I 518, 1.*

ÞEGARS, *sync. pro þegar es (er) statim cum, ut primum, Am. 10.*

ÞEGI, *m., qui accipit, deriv. a þiggja in compos. arfþegi, heiðþegi; et in prosa farþegi vector.*

ÞEGL, *adv., non, F. V 118, 1; VI 22, 1; id. qu. þeigi, þeygi.*

ÞEGIBIL, *f., dea movens, aperiens (þægja movere, vide sub þægir, m., Bil): þægibil krappa hjarra húnknarrar dea movens arctos cardines tabulæ latrunculariæ, i. e. quæ tabulam latrunculariam aperit, femina, Korm. 3, 4.*

ÞEGILIGR, *adj., dignus qui accipiatur (þiggja), pros., SE. I 392; it. gratus, acceptus. Vide compos. óþægiligr.*

ÞEGIR, *m., qui accipit, id. qu. þegi; vide compos. arfþegir.*

ÞÆGIR, *m., qui movet, trudit, pellit, it.*

qui præbet, erogat: þægir undinna linns lando præbitor annulorum aureorum, vir liberalis, Eg. 31. Vide compos., orfþægir. Sec. hænc explicationem, a G. Magnæo probatam (Eg. pag. 151, not. 1), derivat vocem a verbo þægja loco movere, trudere, quod hoc signif. bis occurrit in Sturlæorum historia, 1, 13: Þorsteinn hleypr upp, ok heldr Mávi, ok þægir honum í bekkinn exsilient Thorstein Marem retractum in scamnum retrudit; 4, 91: Þá mæddi Dugfús blóðrás, ok kvamz Þ. upp, ok þægði honum á eggzar eggina eum in aciem securis reclinauit; quibus locis tó þægja pæne idem est quod þoka, ýta. Neque tamen negandum est þægir verbi posse, qui accipit, possidet, a þiggja accipere, id. qu. þegir, þegi.

ÞEGJA (þegi, þægða, þagat), *tacere. Imper., þegi þú tace, Hamh. 18; Gk. 1, 23. Impf. anom., Lá pro þagði, Gk. 3, 10. Viadr þagði ventus siluit, i. e. cessavit, sedatus est, Söll. 57; þ. um e-u (ut þ. yfir e-u) reticere, silentio præterire, Hávam. 113; þ. við ad criminationes tacere, Bk. 1, 25; absol., tacere, Hávam. 7. 19. 27. 29. 80. 105. 112; cum acc., tacere de re aliqua, SE. II 124. 2. — 2) cum gen., abstinere verbis: þegi þú þeirra orða abstinu istorum verborum, Hamh. 18; Gk. 1, 23. Metaph., Svá þá Guðrún sinna harma sic abstinu querelarum, Gk. 3, 10.*

ÞEGN, *m., rusticus, colonus, Rm. 21; þegnar, id. qu. bændr, rustici, SE. I 530; þegns dóttir coloni filia, rustica, matrona, femina, ÓH. 218, 1. — 2) vir, homo: úagr, þ. adolescens, Hávam. 161; gamall þ. senex, Sonart. 9; þegn gladdi þegn vir virum delectabat, Sic. 6, 3, (F. VII 344, 1); þegnar homines, Stk. 1, 1; þegn de episcopo, Gd. 13; indef., aliquis, quis, Hávam. 154. — 3) vir hospitalis, liberalis: ylga þegn liberalis in lupum, i. e. bellicosus, strenuus puguator, Sonart. 11. In prosa: bestr þegna liberalissimus, ÓH. 92; ekki mikill þegn við adra menn af þe sinu, Ísl. II 344; aundgr meðr ok illr þegn vir dives opum, sed parvus, ÓT. c. 3 (F. I 69). — 4) vir fortis, cir liber, it. miles: þegns higr, id. qu. drengskapr, fortitudo animi, Fbr. 22, 3 (conf. Gk.M. II 294, 2); þegns verk fortia facinora, Dropl. maj. 31, 4; þrúðr þ., Eb. 19, 10; vígligr þegnar viri ad præliandum idonei, Am. 51; de sociis navalibus: þegnar minir, FR. II 80, 2. In prosa, de commilitonibus: ek ok minir þegnar, F. V 138; Bða þegnar, id. qu. Bða líðar, milites, socii Buiani, F. X 258. — 5) civis: þegns gnótt multitud. civium HS. 6, 7; Krista þegn subditus, minister Christi, de Olavo Stö. G. 11; himins þegnar cælestis, dróttning himins þegna regina cælestium, Maria, Ag. — 6) in compos. búþega.*

ÞEGNSKAPR, *m., fortitudo (þegn, 4); plur., þegnskapir fortia facinora, FR. I 296, 1.*

ÞÆGR, *adj., gratus, acceptus (þiggja): kerti, Kristil þæg candela, Christo accepta, ÓH. 259, 7 (F. V 109, 4); þægar hnosar cara, pretiosa cimelia, þrúðr þægra hnosar femina, SE. II 630.*

ÞEIGI, *adv., non, Fjölom. 4; ÓH. 92, 7 (F. IV 187, 2); Ng. 1, 1; Korm. 16, 3; en*

þó vito þ. verumtamen nesciunt, *H.* 31, 3. Vide þeygi et þegi.

ÞEIMA, 1) *dat. sing. masc. a sá is, suffixo a demonstrativo, huic, hoc: i heimi þeima in hoc mundo, G. 2. it. 46. 54; Eg. 60, 1; ÓH. 50, 1; SE. I 318, 4; Vigagl. 21, 1. — 2) dat. plur., tveim gángvegum þeima his duobus anseribus, Korm. 22, 1. — 3) in prosa: i þeima hötti in hac variationum metricarum formula, SE. I 702; á þeima hlut hac ex re, F. VII 102; með þeima eiddat hac jurisjurandi formula, Gþl. p. 14.*

ÞEIMS, *sync. pro þeim es (er) ei, qui, Hávam. 3; F. I 100.*

ÞEIR, *illi, nom. plur. masc. pronominis ná v. hann. — 2) nom. plur. masc. fem., pro þær illá (ei — e), SE. I 284, 1. Conf. Isl. I 389, lin. 4, it. Jus. eccl. Vetus in titulo de domicilio legitimo sacerdotum: prestat ukulo eigi fara með sundrgerðir, þeir (i. e. þær) er biskup bannar.*

ÞEIRS, *sync. pro þeir es (er), illi qui, Hávam. 167; SE. I 298, 3.*

ÞEIST, *n., avis, columbus grylle (minimus), SE. II 489; id. qu. þeista, f., Félag. I 19; uria grylle, Fab. Prodr. p. 39, conf. Itin. Eggerti p. 356 et Trondhj. Selk. Skr. 1, 258.*

ÞEKJA, *f., tectum (þak), it. domus: Gauts þ. tectum, domus, Odinis, Valkalla, sunna Gauts þekju sol Valkalla, clipeus (SE. I 34), sannvitandi Gauts þekju sunnu peritus clipei, puginator, vir, Eb. 22.*

ÞEKJA (þek, þakta, þakit), *tegere, tecto munire: þökto sali silfri aðes argento texerunt, aðes tecto argenteo ornarunt, Grm. 6. Part. pass. þaktr, þakðr (ex þakidr, þakinn): (bær) silfri þaktr, Grm. 15; sal gulli þakþan, Vsp. 57. Þakinna næfra, Hávam. 60, puto esse pro þakin-næfra vel þakinæfra, gen. pl. a þakinæfrar libri legendis ædibus utiles, id. qu. þaknæfrar Gþl. p. 431, ubi: nema hann þurfi at kaupa til þaknæfra yfir sik.*

ÞEKKILIGR, *adj., gratus, acceptus; pulcher, spectabilis; it. augustus, venerandus: þ. foldar drottinn, de Odine, SE. I 308, 3. — 2) jucundus, it. commodus, facilis: þeim þóttit þekkillegt at hætta iis non visum est jucundum, cum sui periculo (descendere), Vigagl. 27, 3 (SE. I 232, 3). Pros., þ. líkani, lík, de corpore mortui, F. XI 281; Sturl. 9, 52; þ. trjóna, F. VI 143. 352; de augusta specie hominis, ÓH. 17 (F. IV 58 tiguligr).*

ÞEKKINN, *adj., qui novit, deriv. a þekkja nosse, in compos. glöggþekkin.*

ÞEKKJA (-i, -ta et -ða, -t), *cognoscere, nosse, agnoscere: þ. baug, höll, mann, Völk. 15; Gha. 12; Si. 28, 2; þ. ok skynja cognoscere et intelligere, Nj. 45; id. qu. vita, scire, nosse: sem þjóð of þekkir ut homines norunt, ut vulgo notum est, ÓH. 74, 2; þ. hrag cognoscere carmen, auras præbere carmini, Ed. Lövas. Part. act., þekkjandi blás þunn-meginásar cognoscens lividum ensem, peritus utendi gladii, F. V 228, 3, conf. sannvitandi gauts þekju sunnu. Pass., þekkjás cognosci: ekki má*

af slíku þekkjás dolor cognosci potest ex hac re, i. e. hæc res mihi manifestum dolorem adfert, Gðþ. 2.

ÞEKKJAZ (-iz, -z), *depon., accipere, probare (þekkr, adj., qs. acceptum sibi reddere quid), cum acc., amare, probare aliquid: þ. kyrrseta amare vitam otiosam, F. XI 187, 3; þ. dáðir virtutes amare, honestati studere, Has. 15. Pros., de accipienda. probanda conditione proposita, ÓH. c. 6 (F. IV 42); 38. 96 (F. IV 207 þiggja); Eg. 12, init.*

ÞEKKR, *adj., gratus, acceptus (cogn. þiggja), cum. dat. pers., F. III 86; ÓH. 170, 1; láta sér hugrekki þekka, = þekkjás h. virtuti bellicæ studere, eam amare, F. II 305; carus amatus, FR. I 248, 1; superl. þekkastr carissimus, Vegtk. 3. In compos.: áþekkr, hugþekkr, óþekkr.*

ÞEKKR, *m., nanus, Vsp. 11 (Cod. Reg.); SE. I 66, 1; II 470 (þekr, II 553). — 2) Odin, Grm. 45; SE. I 84, 2; II 472. 556. — 3) navis, SE. I 582, 3 (þekr, II 481. 565. 624).*

ÞEKT, *f., amor, gratia (þekkr, adj.): hafa þekkt á e-u delectari re aliqua, probare aliquid, id. qu. þekkjaz e-t, Lv. 44.*

ÞEKTUZ, *perf. infin. verbi depon. þekkjás probare: hykkat þik þektuz kyrrsetu vitam otiosam tibi haud placuisse arbitror, F. XI 187, 3.*

ÞEL, *f., lima: þel er smíðartól, þ. est instrumentum fabrilis, SE. II 18; þel hardari líma durior, de gladio, F. VI 84, 1, ubi scribitur þjel; þ. grafnaga lima scutorum, gladius (quod clipeos adierat), el grafnaga þelar procella gladii, pugna, Hh. 2, 3; þel reknaga els lima pugnæ, ensis, hujus líma svarf (recisamentum), sangvis, SE. II 499, 2. In compos.: fetilþel, hlympþel.*

ÞEL, *n., id. qu. þeli, m., (F. IX 511) gelu glebæ, it. terra congelata, stafkvigs þel terra navis congelata, i. e. frigidum mare, Eg. 60, 3, ubi jütunn vandar (ventus) högger stórt stafkvigs þel (med) ela méitli, sumta metaphora ex more glaciem ferro eruendi, aquas congelatas ferro aperiendi.*

ÞELLA, *f., tenera pinus (þöll; Norv. Telle): þ. armlinns, öglis stöttar elda, mjadnar, auðar, handar skers, gulls, Eb. 29, 1; 28, 2; Jd. 3; Korm. 3, 8; 22, 4, 5, pinus auri, divitiarum, mulsi, femina. Vide formas þöll, þollr, et compos.: fægipella, geymiþella, hörþella.*

ÞELLI, *n., tenera pinus, collect. a þöll (ut greni, birki a gran, björk). Meton., navis (ut eiki), SE. I 630. Eadem forma adhibetur in compos., v. c. þellisafi, F. VII 33, v. l. 7.*

ÞEMBIÞRJÓTR, *m., homo segnis, deses, ignavus, Orkn. 82, 9 (AR. II 218, 4); (conf. Lex. B. Hald. þembi, þembiz, it., þumbaz, þumbaldri, þumbari, þumbi).*

ÞENA (-aða, -at, et -ta, -t), *famulari, famulum agere ministrare (þjónn): Cedron þenti háttísdag C. die festo mensis ministravit, Nik. 73.*

ÞENGILL, *m., nomen filii Halodani Prisci, SE. I 516. — 2) rex, SE. I 518, 1; II 469.*

551; Sk. 1, 25. *In composs.*: mannaþengill, stóðþengill. *AS.* þengel (*forte orator v. iudex a þinga loqui, colloquium habere, conventum agere, jus dicere, Gloss. Ed. Sæm. T. I.*).

ÞENJA, *f.*, securis, *SE. I* 569, 1; *II* 479. 561. 620.

ÞENKJA (-ki, -kta, -kt), cogitare (þánki *m.*, cogitatio; *Dan.* tænke, Tanke): kvæð sér þenkjaz se putare dixit, *Skáldh.* 7, 5. *Occurrit hoc verbum, antiquitati vix usurpatum, Sturl.* 2, 26; *Ljósv.* 14, fin.

ÞENNA, *adv.*, ibi, eo loco, pro þerna (*nn = rn*), ex þer = þar ibi, et na, demonstr., *Mg.* 9, 2 (*F. V* 122, 1; *F. XII* ad h. l.); *F. XI* 187, 1.

ÞER, 1) pro þar ibi, forma *Norv.* (*Dan. der*), *SE. I* 300, 1. -- 2) pro þær illæ, istæ, *nom. pl. fem. a sá is, Harbl.* 37.

ÞERA, *Æd.* 36, pro þerra tibi non est, *sync.* pro þær era, quemadmodum verrom est pro vér 'rom, vér erom nos sumus: þera þó vono verr neque tamen id est tibi (quod ad te adtinet) spe deterius, i. e. nihil melius sperandum est de te, homine Vano.

ÞERFILIGR, *adj.*, id. qu. þarfigr: era mér þerfligt mihi non utile, mihi incommodum est, non expedit mihi, *Grett.* 66, 2 (*Isl. I* 231, 2).

ÞERFLAZ, *verb.*, carere, cum gen. (*id. qu. þarfnaz, þarnaz, SE. II* 34, a þörf), *F. V* 27, 2. Vide þermlaz.

ÞERMLAZ, *verb.*, carere, desiderare, amittere, *F. V* 27, v. l. 13 (*ÖH.* 192, 2, ubi membr. þarfnaz, teste *Hkr. T. VI* ad h. l.). *In Grág.* occurrit signif. desiderandi, id. qu. sakna: ef maðr þermlaz gripar síns. *Cum. dat. remotum esse:* málf þat, er þermlaz alþýðu orðtaki locutio a vulgari sermone remota, *SE. II* 182. Vide þermlaz.

ÞERNA, *f.*, sterna hirundo (*Fab. Prodr. Ornith.* p. 88), *SE. II* 489 (ubi minus recte scribitur þeria). Þerna, nomen avis, ænigmatically circumducitur per þjónustumey famula, *Ed. Lövas. Append. Grág.* *II* 347, eigi skal veiða gæs nè andir nè æðar nè þernor. *Vide composit. spáþerna.*

ÞERRA (þerri, þerða, þerrat), tergere, abstergere: þerrir augu abstergit oculos, *F. II* 250, 2; þ. um brá mjúkri hendi, id., *F. III* 27, 2; þerrir sverð á grasi tergit gladium in gramine, *Fm.* 25; þ. af sér (o: sveita) á möttulskauti laciniá pallii sudorem abstergere, *Korm.* 22, 5. -- 2) *metaph.*, þ. e-t á e-m abstergere quid in aliquo, i. e. adspersas maculas aliquo puniendo eluere, *Æd.* 4.

ÞERRA, *f.*, manutergium, *Hávam.* 4.

ÞERRIR, *m.*, siccitas, *il. siccatio:* æða þ. siccato venarum, siccitas sanguinis officium, óskrán wða þerris dea, sanguinem sistere cupiens, femina (*propr. femina medica*), *SE. I* 436, 1.

ÞERRO, *sync.* pro þær ero illæ sunt, *Hild.* 14, 2.

ÞÆRS, *sync.* pro þær es (er) illæ quæ, *Vsp.* 17. 54.

ÞERS, pro þess, *gen. sing. masc. et neutr. a sá is, ille, Has.* 3; *Lb.* 34. 47.

ÞÆRSI, id. qu. þessi hic (*rs = sa*), *prom. demonstr.*, *G.* 67, ubi plena harmonia consonat cum hvers; er svá rétt saga þersi, *HR.* 8, ubi in v. 2. plene consonat cum crsvá. *Verosimiliter hæc forma deducenda est ex obsol. þer (Germ. der), pro quo postea sá is, et suffixo si, quod in sermone rustico aliis quoque casibus subjunguntur, v. c. þannsi hunc þeimsi huic, hoc. Suffizum illud si proprie idem est ac se vide, imper. verbi sjá et adhuc superest in voce quotidiana sinona sic (propr. vide sic; ut *Dan.* sikken nil est nisi see kun en, vide modo). Hinc, coalescentibus rs in ss constatum þessi hic.*

ÞÆSIBLADRA, *f.*, mala mulieris appellatio, inepte garrula (*proprie, ut videtur, inflata pustula*, *SE. II* 629; *conf. þæair, bladra*).

ÞÆSIR, *m.*, qui expandit (*cogn. þeyssa, þeyta*): þæsir hins ljósa lopts lucidi cæli expansor, deus, *Gðß.* 1.

ÞESSI, ÞESSI, ÞETTA, hic, hæc, hoc (*vide þersi*). *Vaffr.* 26; *acc. sing. masc.*, þennan pro þenna hunc, *F. V* 180; *Gd.* 21. 26; þessar visur hóc versur, *ÖH.* 92, 14; *cum subst. formæ determinatæ:* augna þessi hi oculi, *ÖH.* 92, 12; þrjú misserin þessi, *Hh.* 76, 4. *Formæ syncopatæ:* þessi pro þessari huic, hæc, *Korm.* 12, 4; *G.* 10; *SE. I* 528, 1; þessur pro þessarar hujus, *Æd.* 6; þessa pro þessara horum, harum, *Hávam.* 165. *Neut. pl. þessur* pro þessi: þessur vitni hæc testimonia, *Gðß.* 43. *Vide þersor et þessor sub þessi in Gloss. F. XII.*

ÞETTAN, *adv.*, graviter, vehementer, *Isl. II* 244.

ÞÈTTR, *adj.*, gravis. *Metaph.*, þètt svör gravia responsa, *ÖH.* 92, 18 (*AR. I* 328, 3). *Vide allþètt.*

ÞEYJA, *ÖH.* 6, vel potius þeyja pro deyja mori, interire (þ = d), *il. cessare:* ek frá húngr varga þ. samem cessasse, sedatam esse; quo loco *F. IV* 43, 1 habet deyja, *cfr. AR. I* 291, not. a. *Forma þegja, þeigja silere h. l. metro adversatur.*

ÞEYGI, *conj.*, nec tamen (*sync.*, ex þó eigi vel potius ex *Norv.* forma öygi non. v. c. bið ec öyghi mér hins þriðja, *Fsk.*; *F. I* 51, 1), *Vsp.* 32; *Hávam.* 96. 120; *Am.* 44. 73; *Hild.* 18; non, nequaquam, neququam, *Skf.* 4; *Harbl.* 5; *Bk.* 2, 38. 64; *Gk.* 1, 2. 4. 10; *Eg.* 75, 1; *SE. I* 444, 2 (*pros. ibid. II* 16). *Cum verbo negativo magis intendit:* láta-t þeygi, mundi-t þ., *Eb.* 40, 1. 3 (*AA.* 231. 235).

ÞEYLAD, *n.*, terra ventis, aër, cælum (*þeyr, láð*): þeyláðs konúgr rex cæli, deus. *Has.* 15, de Christo.

ÞEYR, *m.*, ventus (*propr., tepidus, egali-dus*): *gen. s.*, þeyr (þeyrs, *Isl. II* 268, v. l. 2) et þeyjar. Þeyr hjörva, hlifar, örva ventus gladiorum, clipei, sagittarum, pugna, *Öd.* 12. 26; *Esp. Arb.* *I* 94; þ. Hèðins, Gæðliar prælium, *Drþ.*; *Isl. II* 268, 1, ubi jungit Gæðliar þeyr hugreyfr flagrans cupiditate pugnandi; þ. þykkra randa tempestas rasserum clipeorum, pugna, þandþr þykkra randa þeyr pugnator, *Bandam.* 3. *In compositis:*

eggþeyr, zeirþeyr, hjörþeyr, hornþeyr, sefþeyr, vigþeyr.

ÞEYRANN, n., *aedes venti, aër, caelum* (þeyr, rann): þengill þeyranna rex caeli, Christus, Mk. 2.

ÞEYSA (-i, -ta, -i), *celeriter propellere, rapere, jactare* (conf. þausnir, þysja), 1) cum acc., þeysto flota classem raptim duzerunt, ÓT. 43, 2; þeysti flota duxit, Ha. 267, 1; þeysti helming at Elfa copias ad Albim rapuit, Hk. 62, 7. — 2) þ. vörru mars (remorum palmulis) pellere, alacriter remigare, Fsk. 5, 2. — 3) Pass. cum impetu ferri, ruere, grassari; de fluoio, þeystuz uf bekki super scamna grassabatur, Am. 24. Vide compos.: andþeyst, fólkþeyсандi, gunnþeyсандi, vágþeystr. Conf. pros., act. cum acc. F. VIII 376; Eg. 64; pass., ruere, ÓT. c. 7.

ÞEYSIR, m., *qui propellit, incitat* (þeysa) vide örþeysir.

ÞEYTR, m., *qui jaculatur, mittit, conjicit*: þ. spjóta praliator, Grett. 86, 2 (þeyta, -ti, -tta, -tt, jacere, transit. a þjóta).

ÞI, sec. pronunt., id. qu. þvi, *absorptio v, ideo*, Jd. 31; F. I 175, 2; A. 2; SE. (ed. Rask.) 339, 2. *Quod quaedam exscc. habent þy, id. debetur conclusivum recentiori, i grave(m) per ij experimenti.*

ÞIGGJA (þigg, þá, et þág, þegit), *accipere, impetrare*: hverr madr þá þat at hring-skata, er, quisque impetravit a viro liberali, quod, Ha. 258, 1; lýðir þágu lög at þeim nöfnum leges acceperunt a cognominibus, Mg. 17, 3 (F. VI 40, 2); er þægi jarli fé við fjörvi Ólafa qui in gratiam dynastæ pecunias pro opprimendo Ólavo acciperent, vel er þægi fé (at) jarli við f. Ó. qui pec. acciperent a dynasta, ÓH. 171, 3; dono accipere, ek þigg epli, Skf. 20; absol., gefa e-m e-t at þiggja accipiendum, possidendum dare, muneri dare, Hymd. 2; donum, munus accipere: at eigi væri þiggja þegit quin illi, accipere quid, acceptum esset, i. e. quin acciperetur, si quid oblatum esset muneris, Hávam. 39; þáttu at öðrum beneficia accepisti ab aliis, de aliena quadra (de alieno) vizisti, FR. I 296, 1; hospitium sumere, accipere, hospitari: þigg þú hér hic hospitare, Sk. 1, 5. — 2) *impetrare, obtinere, adipisci, nancisci*: veiztu, ef þiggjum þann lögvelli nosti, an obtinere possimus, cum lebetem, Hymk. 6; at hann fjör þægi si vilam obtineret, Am. 59; þá fóstr educatione usus est, educatus est, Rekt. 2 (F. I 100); hann getr þegit mönnum ár ok fríð af gudi hominibus annonam et pacem a deo impetrare potest, ÓH. 259, 9 (F. V 110, 3); þ. jóðs aðal öðru sinni altera vice naturam infantis consequi, repubescere, Ý. 29, 1; þ. hörð dæmi aspera fata subire, Hund. 2, 2; þ. plágur vexationes pati, vezari, Gd. 42; þátt borg af ríki oppido vi potitus es, F. VII 93, 1 (Si. 11, 1, tókt cepisti; Fsk. 161, 2, vant expugnasti). Sic pros., heruð i fríð þegin, = tekin, F. VI 341. Part. act., þiggjandi possessor, dominus: þ. byrjar viggjar dominus navis, vir, SE. I 236, 2. In compos. seimþiggjandi.

ÞIKJA (þiki, þotta, þótt), *videri, censer, existimari, id. qu. þikkja, Grm. 21; Korm. 3, 6; þikir einkum plurimi referre existimatur, Söll. 28.*

ÞIKKAT, pro þikk ek at, *non accipio*, Skf. 22.

ÞIKKJA (þikki, þotta, þótt), id. qu. þikja, þykkja, *videri; cum neg., þikkira non videtur, F. VI 447, v. l. 4; mér þikkir mihi videtur, Korm. 21, 1, personaliter; impers., mér þikkir vel mihi placet, animo meo adridet, Am. 68 (id. qu. mér hugnar, FR. I 220); itri (konu) kvedz þikkja eitt lýti á mér ezimía (femina) unum in me vitium animadoertere sibi videtur, Korm. 3, 5; SE. I 258, 2; ek þotta hærri visa sum celsior, Gk. 1, 18; kvöl þótti kvikri at koma tormentum visum viva venire (si viva veniret), Am. 98; er þeim þótti markar böl sveima cum iis videretur ignis grassari, i. e. cum ignem grassari viderent, Mb. 7; vide þóttumz. — b) þikkja haberi, censer, existimari, Hávam. 28; Bk. 1, 25; láta sér þikkja dicere sibi videri, i. e. existimare, Am. 94. — c) þikkjas sibi videri, Hávam. 26. 30.*

ÞIKLÍNGR, m., *gigas*, SE. I 258, 2 (þykkir crassus, Angl. thiock).

ÞIL, n., *tabulatum, vide borðþil*. Cum i paragog., þili Óðins, orustu, sökonduga clipeus, SE. II 428. 512, ut veggþili, SE. I 208.

ÞILBLAKKR, m., *equus tabulatorum, fororum* (þil vel þilja, blakkr), *navis*: sendir þilblakks missor navis, vir, ÓH. 50, 3.

ÞILJA, f., *tabula* (þil): þ. Hrungnis ilja tabula, Rungneris pedibus subjecta, clipeus, askr Hr. ilja þilju vir, SE. I 640, 2. — b) in appell., þ. vága hyrjar tabula (arbor) auri, femina, SE. II 230, 1. — c) plur., þiljar, *tabulatum navis, fori*, SE. I 585, 1. II 42; I 632, 1; ÓH. 186, 2; Ísl. I 82. — d) in compos.: hjörþilja, sessþilja.

ÞILLAR, F. VII 356, *legendum puto þallar, vide þöll*.

ÞIN, f., *amnis in sinum Thrandhemicum se exonerans, Ed. Lóvas* (SE. II 563 tantum cernitur . . in, ubi Cod. Reg. et cetera fragm. þyna), unde Þinarós ostium Thina, F. VII 338.

ÞIN, pron. adj. indecl., tuus, id. qu. þinn: meir en aðrir felagar þin plus quam ceteri socii, tui, Skáldh. 3, 32, vide sin.

ÞIND, f., *diaphragma, exta ab intestinis discernens*: salr þindar pectus, Cod. Upsal. SE. II 363, 3.

ÞÍNG, n., *colloquium, conventus, congressus*: hjóða til þings ad congressum vel colloquium vocare, ad se vocare, invitare, Ý. 52; vera á þingi in conventu, concilio, comitiis (Bk. 1, 12) esse, Vsp. 46; engla þing coetus, ordines angelorum, SE. II 208, 2. — b) de conventu amatorio: heyya laung þing (laungþing) við mey longos cum virgine conventus, agere, Harbl. 29; nenna manni á þingi in in conventu viro operam dare, Skf. 38. — c) de conventu certaminis equestris, Nj. 59. — d) congressus, confictus, pugna, ÓH. 16, 1; Eg. 24. — e) in appellationibus: a) virorum:

þinga baldr vir, *Selk.* 3; kennir, þraungvir þings comitorum peritus, comitia cogens, *rez.*, *ÖH.* 92, 19; *SE.* I 652, 2. — 3) pugna: þ. borða, geira, hjörva, sverða, odda conventus clipei, hastarum, ensium, gladiatorum, mucronum, pugna, *ÖH.* 218, 1; *Korm.* 11, 2; *ÖH.* 7; *F.* XI 137, 2; 138, 5; þ. Þróttar conventus Odinis, prælium, ejus mágreinnir præliator, *ÖH.* 28, 1; þ. Fjöltnis, id., ejus furviðr puginator, vir, *Isl.* I 164, 2. — 2) in plur., res: stór þing, de ingenti præda, *ÖH.* 14, 4; res pretiosæ, de annulis, *F.* VI 44, v. l. 5, 2; de muneribus, *F.* V 176, 2; res arte factæ, de sculpto opere, *Hh.* 32, 1 (in sing., þat þing ea res, *Cod. Fris.* col. 179; *F.* VI 253). — 3) vide composita: álþing, alþingi, brynþing, draumþing, eggþing, fleinþing, gamanþing, geigrþing, geirþing, gnyþing, gunnþing, hjörþing, hjörðing, húsping, (launþing), málmþing, manþing, náttþing, ofþing, rammþing, reginþing, svertþing, vápnþing.

ÞINGA (-aða, -at), conventum agere, comitia habere (þing): þ. við ambáttir commercium cum ancillis agitare, *FR.* II 77, 2; metaph., logi þingaði Hringum nauðgan dóm ignis de Ringis sævam sententiam pronuntiavit, i. e. gravi eos calamitate adfecit, *Hh.* 76, 2.

ÞINGAMENN, m. pl., milites præsiarii Danorum in Anglia (þing, maðr), *ÖH.* 23, 2, (*conf.* *F.* XI 158–59).

ÞINGAT, adv., eo, illuc, *Hund.* 1, 21; *Öd.* 9; *ÖH.* 48, 3; *Mg.* 11, 1; id. qu. þangat.

ÞINGAÐR, m., deriv. a þinga, qui conventum agit, in compos.: örþingadr, viðþingadr; vide et formam þingadr.

ÞINGBALDR, m., deus conventus (þing, Baldr): skjaldar linna þ. deus gladiatorum conventus (prælii), puginator, *Rekst.* 1.

ÞINGBLIÐR, adj., hilaris in conventu (þing, blíðr): þróttar þ. hilaris in pugna (Þróttar þing), *Plac.* 43.

ÞINGDAGR, m., dies conventus, comitorum (þing, dagr): þverra þingdag yngva með orðum diem comitorum regionum deprecatione sua eximere, i. e. accusationem regis perimere, aliquem cum regis in gratiam reducere, *Eg.* 82, 2, vide yngvi 3.

ÞINGDJARFR, adj., in conventibus audax, libere loquens, strenuus, liberalis (þing, djarf), *ÖH.* 220, 3; *G.* 46; þingdjarf þjóð, þingdjarfr kontúgr, *Merl.* 2, 37, 60.

ÞINGDRIFA, frequentatio comitorum (þing, drifa), celebritas hominum: þingdrifa menn homines ad comitia confluentes, populus, *Mg.* 10, 2.

ÞINGEGGJANDI, m., incitans ad conventum (þing, eggja): þundar skjfa þ. incitans conventum clipeorum (þundar skjý), pugnam, præliator, *Sturl.* 7, 30, 6, ubi sec. v. l. legendum est þingeggjanda in acc. sing., 2: Thordum Kakalium.

ÞINGFRÆKN, adj., in conventu vel acie strenuus, fortis, bellicosus (þing, frækn), *Ha.* 219, 1.

ÞINGHARÐR, adj., oblutatu difficilis, acer in pugna (þing, harðr), *Eg.* 52.

ÞINGHEIMR, m., homines conventum frequentantes (þing, heimr); *Sturl.* 1, 13, 6.

ÞINGHLYNR, m., platanus conventus (þing, hlynr): Þróttar þ. platanus pugna (Þróttar þing), pugnator, *Ha.* 331.

ÞINGLOGA, adj. indecl., qui comitia frustratur (þing, ljúga), qui a comitiis abest, qui jussus comitia non celebrat: verða þ. comitia frustrari, in comitiis non adesse, *Sturl.* 1, 23, 1. In prosa idem est þinglogi, m., unde verða eigi þinglogi certo tempore et loco adesse, *F.* XI 22, 48. Hinc metaph. de undis: varþat hrönnam hröna þingloga fluctus adfuit fluctibus, i. e. unda supervenit undam, *Hund.* 1, 26.

ÞINGMAÐR, m., curialis, comitalis (þing, maðr); plur., þingmenn, *Mg.* 17, 8.

ÞINGMÆLTR, adj., in conventibus discretus (þing, mæla): þingmæltir dýrlingar disertis proceres, *F.* VII 49, not. 2.

ÞINGMÓT n., conventus in comitiis (þing, mótt), id. qu. þing: þ. Hæðins snótar conventus Hildæ (bellonæ), pugna, *Sturl.* 9, 32, 1.

ÞINGNORÚNGAR, m. pl., qui conventum agunt (þing, norúngar): brynslagða þ. conventum securium (brynslagð), pugnam agentes, pugnatore, viri, *Gv.* 3.

ÞINGRIKR, adj., in comitiis potens, potestatem exercens (þing, ríkr), *Sturl.* 5, 5, 5; *F.* VII 49, 1 (*Orkn.* 30, 1). In prosa, *Sturl.* 5, 12, ut héraðríkr, *Eb.* 17, fin.

ÞINGSÆTI, n., sedes, sedile in comitiis (þing, sæti): þingsætis meidr vir (prop., jus in comitiis sedendi habens), *F.* XI 127.

ÞINGSKIL, n. pl., legitima in comitiis observanda (þing, skil), id. disceptatio in comitiis, oratio: þ. þjassa oratio, sermo Thjassii, aurum, *SE.* I 402, 3.

ÞINGSNJALLR, adj., in comitiis disertus (þing, snjallr), *G.* 63.

ÞINGUÐR, m., id. qu. þingadr, in compos. heimplingadr.

ÞINGVELJANDI, m., delectum comitorum habens, vir princeps (þing, velja), *Plac.* 49.

ÞINGVIÐR, m., arbor conventus: þramskýs þ. puginator, a þramskýs þing pugna, *Sturl.* 5, 4, 2.

ÞINLIKT, pro þer likt, tui simile (þin, gen. pron. þú, líkr): þin likt feðr mínum pro þer likt, sáðir minn, tui simile, mi pater. *Nj.* 99. Inde formatum þinligr tui similis, i. e. te dignus, tibi conveniens, *F.* V 336, v. l. 1, et óþinsliga adv., quod te indignum est, *Isl.* II 198. Eodem modo þesslíkr (unde þessligr Ljósv. 18) pro þvillíkr, *F.* XI 119. Vide mínligr.

ÞINN, pron. adj., tuus; ponitur ante substantivum, *Ghe.* 35; *Am.* 11, 89, 101; post. subst., *Ghe.* 38, 39; *Am.* 22, 78, 80, 81, 94, 100.

ÞINNIG, adv. loci: 1) illuc, id. qu. þannig (ex þann veg eam viam, in eam partem), *Vegþ.* 14; *ÖH.* 92, 10; 182, 2. — 2) huc (ex þenna veg in hanc partem), *Hund.* 2, 34, 48; þr smás fylkis niða þinnig parvuli regni principis huc profectio, *Mg.* 9, 8. — 3) hic, *Bk.* 1, 3, sec. membr.

ÞINULL, m., vimen, ramulus, id. funiculus, vox cognata tǫ þinurr et teinn. Oddaets þ. funiculus clipei, clipeum ambiens, i. e. cir-

culus in clipeo pictus, qui rōnd dicitur; hinc setja oddnets pinul við e-m, id. qu. reisa rōnd við e-m alicui resistere, opponere se alicui, SE. I 426, 1. Sic funiculus, retis maculas ambiens, dicitur pinull, SE. I 182, et netþinull, ibid. 184, qui hoddie appellatur netteinn et teinn: idem þinorr dicitur Grág., vide mox þinurr. Pinull fjalla vimen montium vel saxorum, serpens, id. qu. nomen propr. Grettir, Grett. 30. Vide compos. stirdþinull.

ÞINURR, m., vimen, SE. I 483. 566 (utroque loco þinur); id. qu. pinull. Þinorr de funiculo retis usurpatur Grág. II 358, komi flár upp or sjánum at fjöro, þá er þinorr stendr grunn; it. de cornu arcus (bogaríf), ut puto, F. X 362: Fiðr scaut þá á bogann Einars með billdör, oc com á þinorinn, oc brast i sundr boginn Einars, quo loco pro þinorinn habent miðjan boga, F. II 320; ÓT. c. 126. — 2) gladius, SE. I 567, 2; II 477. 560. 620. — 3) in compos., vide moldþinurr. — 4) conf. Lex. B. Hald., þinir, netþinir, lóðarþinir.

ÞIRFINGR, m., homo inops, miser (þurfa) SE. I 530; II 464. 547. 610, id. qu. þirmingr, þermingr, Lex. B. Hald.

ÞIRR, m., servus, SE. I 532. 562, 1; II 475. 558. 618. — 2) f., femina, SE. II 489, forte arboris species, et appositum appellatiōnis feminae. — 3) in compos. leiðþirr.

ÞISL, f., carduus, sentis, vepri, vide úsrþiál.

ÞISTILBARÐI, m., gigas (qs. barba sentosa, hispida: þistill, barð), SE. I 549, 2; II 470. 553 (II 615, þistill, barði).

ÞISTILL, m., carduus, Skf. 31.

ÞIT, vos duo, dual. pron. þú, SE. I 380, 4. Vide þið.

ÞIÐ, vos ambo, dual. pron. þú, vide formam id: acc. et dat. ykkir, Sk. 3, 10; Gho. 2; Hm. 4; gen., ykkar, Mg. 15.

ÞIÐA (-ði, -dda, -dt), accomodare, applicare; pros., þiða allra hjörta til ástar omnium pectora ad amorem impellere, SE. I 18.

ÞIÐNA (-aða, -at), liquescere (þiðr): þiðni sorgir um hjarta liquescant dolores, qui cor occupant, dolores ex animo expellantur, Gho. 20. Nam cetera sic construo: megi eldr brenna bölvafullt bríðst.

ÞIÐURR, m., tetrao urogallus (magnitudine anseris, Script. Soc. Thrandk. 2, 151. not. q), Svec. Tjäder, Norv. Tödder et Tiur; SE. II 489; gen. pl. þiðra, Gpl. 499. Vide composita: bekkþiðurr, benþiðurr, valþiðurr.

ÞJÁ (þjái, þjáða, þjád), in servitute redigere (pros. Eg. 46): mǫrg er þjóð of þjád multi homines servitute premuntur, vel melaph., calamitatibus affliguntur, Hg. 33, 21. — b) affligere, cruciare, vexare: egja spor þjá mik vulnera me urunt, FR. I 427, 3; mart er þat, er þörf þjár (contr. pro þjáir) multa sunt in quibus necessitas (hominem) affligit, i. e. multis in rebus hominem premit necessitas, Sk. 2, 10.

ÞJÁLFI, m., Thjalvius comes et socius Thoris, SE. I 296, 2. 3. Harbl. 37 (SE. I 142. 144. 152—54. 162. 274; drottinn Þjálfur

Thor, SE. I 252. — 2) id. qu. þjálmi, dormitor, quicquid coërcet, adfigit: eyja þ. mare, insulas ambiens, Korm. 19, 3; þánga þ. mare, algam adfigens, F. VI 270, 1.

ÞJÁLMI, m., dormitor (conf. þjálf laborē domare, Lex. B. Hald.); it. de quacunque re, quæ aliam domat, premit, continet: Manar þ. coërcens, ambiens insulam, mare, SE. I 496, 5; þánga þ. algam adfigens, mare, skeina þánga þjálma mare secare, navigare, Hh. 43, 1. Vide hreggþjálmi.

ÞJARFR, adj., ignavus, imbellis, inops (cogn. þirflingr), SE. I 530; II 610 (omissum II 464. 547). Aliud est þjarfr vehemens, violentus, rapidus, de fluvio, þjórf vötn, Sk. pag. 928, quod coheret cum þjarma.

ÞJARKA, f., tumultus, strepitus: göra þjórkō tumultum facere, edere, i. e. pugnare, Am. 49. — 2) sonus, sermo, SE. I 544; II 468. 550. 613.

ÞJARKA (-aða, -at), contendere, altercari; junguntur þjarka et þreta við e-n cum aliquo altercari et litigare, jurgare, Hugem. 15, 5.

ÞJARMA (-aða, -at), duriter tractare, premere, torquere: þ. at brjósti e-m pectus alicujus vehementius premere, FR. III 203, 3.

ÞJAZI, m., Thjasius gigas, filius Ólvaldis, (Allvaldii), frater Jðii et Gangi, pater Skadeo, a diis interfectus, SE. I 92. 210—214. 549, 1; II 470. 553. 614; Grm. 11; Æd. 51. 52; Harbl. 18; augu Þjaza dua stölla, SE. I 214 (I 318, 2; Harbl. 18). Semper scribitur Þjazi, præterquam, Hyndl. 28 (Þjassi).

Muntal, mál, orðtak Þjaza sermo Thjasii, aurum, SE. I 214; þingskil Þjaza, id., SE. I 402, 3; gulli mælti Þjazi sjálfr ipse Th. aurum ore mensus est, A. 7; goð velto Þjaza dui Thjasium dolo oppresserunt, Hg. 16 (SE. I 212).

ÞJÓBREIÐR, adj., lumbi pulposi, Mb. 14 (F. VII 54); a breiðr, adj., latus, et þjó n. pl., lumbi, AS. þeoh femur.

ÞJÓFR, m., fur, Ód. 16; ÓH. 192, 2; F. VII 115; pl., þjófar fures, Harbl. 7; Hávam. 133; þ. Þrisingamens, lðannar epla, jötna hafra Lokius, SE. I 268. — b) raptor, latro: de latrone, cum Christo crucifixo, Has. 22. 24; Þrúðar þ. raptor Thrudæ, Rungner, ilja blað Þrúðar þjófs clipeus, SE. I 426, 4. Vide composita: alþjófr, ángrþjófr, hrossþjófr, húspjófr, meinþjófr, verkþjófr, vinþjófr.

ÞJÓFRSEGV, SE. I 300, 2 (Cod. Reg.); h. l. ángr þjófrsegv legendum est ángrþjófr segv (malui sega) vide ángrþjófr et segi, m.

ÞJOKKR, adj., id. qu. þykkir, densus, crassus: i þjokkum skógi in densa silva, Hh. 32, 2 (F. VI 254, v. l. 9). Etiam þjokkr, id., unde þjokva (i. e. þjökkva) legri crassa crura, Jd. 33. In prosa, þjokkr et þjokkvan SE. I 102. 274. Þjokkra, F. VI 39, 2, legendum puto þjökkva, verb., densum facere, densare, hoc ordine: þjokkva skal hræsin við á hal með hrisi celsis arboribus in colle frutex interserendus est.

ÞJOKKVA, verb., densum facere, densare, conj., vide sub þjokkr.

ÞJOKKVAXINN, adj., crasso corpore, crassis membris (þjokkr, vaxa), de gigante, SE. I 258, 2.

ÞJÓL, nes Þjólar promontorium vel lingula Thjola, F. VI 225, 1, lingula in amne Godna, in Jotia boreali, non procul a prædio Tjele.

ÞJÓN, m., id. qu. þjónn, famulus, G. 55.

ÞJÓNA (-aða, -at), servire, famulari (þjónn), cum. dat.: þ. Kristi Christum colere, F. II 53, 1; þ. dáðum virtutibus operam dare, studere, Lb. 45; part. þjónnandi himna mildings servus dei, episcopus, Selk. 20; in compos. lífþjónnandi. — b) c. acc., facere, agere: hvat hverr þjónnar quid quisque agat, Gd. 4.

ÞJÓNAN, f., officium (sacerdotale), cultus (þjóna): guðs þ. cultus divinus, SE. II 246, 2, 1. Occurrit et in Mariosaga, vide Synt. de Bapt. p. 170.

ÞJÓNARI, m., id. qu. þjónn, servus (þjóna): þ. drottins servus domini, de episcopo, Gd. 19.

ÞJÓNN, m., famulus, servus, SE. I 532; II 465. 547. 610; Has. 10; plur. þjónnar, SE. I 562, 1; II 475. 618; (Gþl. p. 48, skal einn hans (guðs) þjónn konúngr vera). — 2) satelles, famulus regius: þjón geri ek þann at sveini eum satellitem livam esse jubeo, Snegluh.; þjónnar hlakkar þristreynis satellites regii, Eg. 45. — 3) vide compos. málfjónn.

ÞJÓNUSTA, f., ministerium, officium (sacrum); in spec., absolutio et sacra coenae communicatio: ná þjónustu sacram coenam nancisci, Sóll. 60 (þjónn, þjóna).

ÞJÓRHUTR, m., pars bovis elixati (þjórr, hlutr), SE. I 310, 1.

ÞJÓRN, f., insula Bahusia in Suecia, haud procul a Solaneso et insula Ordosta: sili þjórnar vinctulum insulae, mare, SE. II 492, 1 (F. VIII 420; scribitur et Þjórn, F. VIII 137).

ÞJÓRR, m., taurus, bos: plur., þjórrar lauri, Hým. 14. — 2) in compos. gaukþjórr.

ÞJÓSTR, n., id. qu. þjóstr, animi vehementia, austeritas: þjóst skylti lagit animi æstus defervescent. Orkn. 82, 11 (AR. II 249, 1); nisi forte þjóst est per apocopen = þjóstr et lagit pro lagiðr, lagiinn. Þjóst, SE. I 300, 3, construo cum sequ. brjóst, o: af þjóstr-brjósti animo infenso.

ÞJÓSTI, m., id. qu. þosti, þorsti, sitis: slökkva þjosta sitim exstinguere, Merl. 2, 81.

ÞJÓSTR, m., vehementia: þrádráttar þjóstr vehementia contentionis, vehemens contentio, nisus vehemens, Vigagl. 21, 2; þjóta af þjóstri vehementer fremere, de flumine, Am. 24. — b) vehementia animi: ek krýp til kross frá þjóstri deposita animi insolentia cruci advoloor, Lb. 30. — c) aegritudo animi, dolor: æ var þjóstr i brjósti, Ag.

ÞJÓTA (þýt, þaut, þotit), stridere, fremere, sonare; de fremitu ventis, aqua, maris, SE. II 46; de mari (sjár), SE. I 502, 2; 646, 1; de æstu maris (brim), metaph., hrosta brim Allföðr þýtr, SE. I 232, 1; de unda: breki þaut, SE. I 504, 1; metaph., þýtr Öðreris alda við galdra fles, SE. I 248, 3; de fluvio, Grm. 21; Am. 24; þjótandi fors catarrhaeta resonans, FR. I 483, 2; de fluxu sanguinis, metaph., Sonart. 3 (o: mare); de gladio, sonare, SE. I 510, 1; Eb. 19, 4; þjótandi kvern mola susurrans, FR. I 493, 1; de stridente porta, Sóll. 39; de aspreto, Hým.

24; ululare, de lupo, Gha. 7; Sk. 2, 22; ÓH. 160, 2; þ. i horn, i trumbu tubá canere, bucciná perstreperere, Hm. 17; Sverr. 83, 3. — b) impers., resonare: nú man þ. annaa veg i borge þjörgum nunc alio modo resonabunt, puto, rupes porcinae (Seinafellenses), Nj. 146, 3; nú kná þjóta annan veg i Bergs þjörgum montes Bergenses (i. e. Tunsbergenses), Sverr. 106, 2; nú tær þ. annan veg i Fljóts fjöllum montes Fljotenses, Dropl. 2; nú kná þ. annan veg i hömrum, Sturl. 4, 35, 1, i. e. nunc facta rerum commutatio est. — 2) cum sonitu colare: rög þýtr at eyrum accidit auribus, au-ditur, Gdþ. 29.

ÞJÓTR, m., ventus (qs. stridens), SE. II 486. 569.

ÞJÓTTA, f., insula Halogia in Norra, SE. II 491, 3; baldrékr Þjóttu cingulum Thjotta, mare, ibid. 491, 4.

ÞJÓÐ, f., populus, homines; dat. s. þjóðo (pro þjóð), Y. 44, 2; Ha. 258, 2, 3; plur. þjóðir, seð þjóðar, Vafþr. 49; populus, ÓH. 5; þ. veit, et þrir 'ro universus populus no-vit, omnes norunt (arcana), si tres sunt (eorum conscii), Hávam. 63; homines: fagri þ. juniores, Has. 7. — 2) periphrastice, cæsus, genu: sira þ. cæsus virorum, viri, homines, Orkn. 11, 1; fjöru þ. gens litoralís, maris accola, de gigantibus, SE. I 298, 1 (qui ibid. 298, 2 dicuntur fleudrótt Ívo nenja), hrjóðendur fjöru þjóðar extirpatores gigantum, Asa; jafur þjóðir satellites regii, aulici, SE. I 248, 4. — 3) cohors, globus: þrjár þjóðar meyja Mógþrasis tres cohortes filiarum Mógþraseris, de triplici genere geniorum tutelarium, Vafþr. 49. — 4) terra habitata, tractus habitati: þyrja þjóð yfir tractus habitatos porslæra, Skf. 10, oppos. úrig fjöll. — 5) in compositis: alþjóð, godþjóð, neshjóðir, óþjóð, salþjóð, sigrþjóð, suðrþjóðir, yrþjóð, verþjóð.

ÞJÓÐ, f., insula Thy in Julia: dat. Þjóða, F. VI 258, 2 (260); Hh. 34, 3; Fsk. 123. 124, 1, seð Þjóði, F. VI 258, v. l. 6; SE. II 356.

ÞJÓÐA, f., fluvius ingens (þjóð, á), Gr. 8; Korm. 6, 1; SE. I 294, 1; ubique in plur. þjóðar. Tales fluvii sic definiuntur Gþl. p. 414: þat heita þjóðar, er svá ero stórar, at stotrennar ero, ok eigi má bráum uppi halda, þóat yfir seo gervar.

ÞJÓÐAN, m., rex (AS. þeodan; Moeog. thiudans, id.), SE. II 469. 551; þjóðanna, id., FR. I 492, v. l. 3. Gotna þ. Gothorum rex, Gunnar Gjokides, Ghe. 21. Þing ok þjóðans mál conventus publicus et colloquium cum rege (principe), Hávam. 116; þjóðans vir amicus regis, de duce Arinbjörne, Ad. 11; þjóðans rekkar satellites regii, aulici, Gk. 1, 18; konr þjóðans flivus regius, de Högno Gjokida, Ghe. 22; þjóðans synir flivii regii, reges, principes, FR. III 36. — 2) civis, doric. a þjóð: þjóðans barn civis soboles, civis, Hávam. 15; þjóðans kona né mannakis mögr nec civis uxor, nec ullius hominis flivus, Hávam. 149; þýr né þjóðans mögr nec servus, nec cive natus, Hugsm. 33, 1; þjóðans lið cæsus civium, cives, Merl. 2, 81. — 3) Hinc formatum nom. propr. Óþjóðaa, FR. II 202, 1; 531, 1, ut Gautan, Ógautan, FR. II

ÞJÓBÁSS, *m.*, *deus populi, rex* (þjóð, áss), *FR. I 492, 2; AR. I 195, not. a.*

ÞJÓBGLAÐR, *adj.*, *perquam laetus* (þjóð, intens., glaðr), *FR. II 80, 2; propr. erga omnes hilaris.*

ÞJÓBGÓÐR, *adj.*, *adprime bonus, per-bonus, eximius* (þjóð, góðr), *pro subst., eximius vir, princeps, Am. 61; propr. populo benevolus, erga omnes liberalis.*

ÞJÓÐKONUNGR, *m.*, *definitur, SE. I 454, sá er ræðr firir þjóðlandi, sá er ræðr mörögum löndum rex qui universo populo imperat; sic H. 17, 2; ÓH. 170, 1; tmesin patitur G. 14. — 2) rex inclytus, illustris, Sk. 1, 1; Bk. 2, 33. 34; Hm. 4; Y. 49.*

ÞJÓÐKUNNR, *adj.*, *populo notus, omnibus notus* (þjóð, kunnr), *neutr. þjóðkunt inter populos samd celebratum, Bk. 2, 36. Disiunctim, kunnr þjóð (dat.), SE. I 684, 2.*

ÞJÓÐLAND, *n.*, *terra, regnum* (þjóð, land), *AR. II 290.*

ÞJÓÐLEIÐR, *adj.*, *omnibus inuisus* (þjóð, leiðr), *abominandus, Gk. 1, 23.*

ÞJÓÐLÖÐ, *f.*, *invitatio liberalis* (þjóð, löð): *gen. s., þjóðlaðar, Hávam. 4.*

ÞJÓÐLYGI, *f.*, *mendacium populare, vulgo roceptum* (þjóð, lygi), *Ad. 1.*

ÞJÓÐMARR, *Gk. 3, 3, id. qu. Þjóðrekr, Theodoricus.*

ÞJÓÐMÆRR, *adj.*, *praeiustus, insignis, excellens* (þjóð, mærr): *þjóðmæra brúði excellentem virginem, Fjölsm. 36, ubi annotant: þjóð in compositione interdum habet notionem excellentiae et celebritatis.*

ÞJÓÐNUMA, *f.*, *amnis Grm. 28; SE. I 130. 577, 3; II 480 (þjóðnuma, II 563. 623). Quasi quae homines aufert, rapit.*

ÞJÓÐNÝTR, *adj.*, *populo utilis, populi commodis inserviens, vel perutilis, valde strenuus* (þjóð, nýtr): *þ. Haralds bróðir, G. 46.*

ÞJÓÐREYRIR, *m.*, *nomen nani, Hávam. 163, id. qu. þjóðrærir, ed. Holm., movens, afficiens populum (homines: þjóð, reyrrir = rærir, rærir motor).*

ÞJÓÐSKATI, *m.*, *vir liberalitate excellens, (þjóð, skati) SE. I 532.*

ÞJÓÐSKJÖLDUNGR, *m.*, *id. qu. þjóðkonúgr (þjóð, skjöldungr), ÓH. 108.*

ÞJÓÐSTERKR, *adj.*, *valde firmus* (þjóð, intens., sterkr): *þjóðsterk staung, de pertica vezilli, SE. I 644, 2.*

ÞJÓÐTRÖÐ, *f.*, *via publica* (þjóðvegr: þjóð, tröð): *þ. glamma via publica piratae, mare, ramn glamma þjóðtradar corvus maris, de arca Noe, Lv. 16.*

ÞJÓÐVARTA, *f.*, *una novem virginum coram Menglada sedentium, Fjölsm. 39, ubi vertitur custos gentium (þjóð, varda).*

ÞJÓÐVEL, *adv.*, *perbene* (þjóð, intens., vel), *Hít. 11, 2. Sic þjóðmart permulta, Vatn. c. 15.*

ÞJÓÐVITNIR, *m.*, *lupus inclytus* (þjóð, vitnir), *lupus Fenrer: þjóðvitis flóð pro-fluvium Fenreris, amnis (Vila et Vona), Grm. 21.*

ÞÓ, *conjunct.*, *tamen; in initio sententiae, Vsp. 19; Vafþr. 49; Grm. 20; Skf. 18.*

Bk. 2, 34; Korm. 12, 3; SE. I 238, 3; Hk. 15. Postponitur imperativo, Hávam. 19. — 2) certe, profecto, utique: hvast gengum þó sanequam celeriter ivimus, ÓH. 92, 4; madr skyldi þó megrja þegja utique tacere quisque posset, SE. II 98, 3; et þó skulum berjast si utique facienda nobis pugna est, Mg. 17, 1; þó skaltu heldr liggja nærri gauri, en mér utique tibi fatale est, ut potius homuncionem istum accubes, quam me, Korm. 26, 2. — 3) ok þó, a) atque etiam, et praterea: skjöld, ok þó brynju, Mg. 34, 5. — b) at, at sane, et quidem: eitt lýti, ok þó litid unum vitium, at parvum, Korm. 3, 5; forn-gervum ok þó litlum vestusto, at exiguo, SE. I 238, 1. — 4) id. qu. þá (ut in prosa, FR. II 68, lin. 7), eða þó = eða þá aut, sin minus: hafa skal ek Sigurð mér á armi, eða þó svelta aut alioquin moriar, Bk. 2, 6; ek veit eigi, hvárt ek skal leyfa (konungina) dauðan, eða þó kykvan an potius vivum (ut vivum), ÓT. 130, 2; ok Knútr sló senn sonu Adalráðs, eða þó ok útlæmði hvern aut etiam singulos expulit, ÓH. 24 (F. IV 63, 2; XI 200). — 5) þó at etsi, quamvis, cum conjunctivo, Nj. 73, 1 (þó at gjörvím eigi); F. II 319, 2; III 9, 1; cum indicativo: þó at cept var fleira quanquam plura data sunt, F. XI 316; þó at raung mál eru á gangi quamvis injusta negotia in motu sunt, Nj. 103, 3.

ÞÓ, *impf. ind. act. v. þvo lavare, Vsp. 31; ÓH. 154, 1; SE. I 450, 1; G. 22. 23.*

ÞÓF, *n.*, *subactio fullonica (unde þwfa). — 2) lenta et anceps colluctatio, Nj. 59.*

ÞÓG, *lavabat, id. qu. þó, impf. v. þvo, Eg. 56, 1; plur., þógu, SE. I 500, 3.*

ÞÓGN, *f.*, *silentium (þegja): neyða einn til þógnar ad silentium cogere, Korm. 21, 2. — b) audientia, id. qu. hljóð: geta þógn adipisci silentium, audientiam, SE. I 248, 1. — c) þagnar minni potus silentii, i. e. potus occultus, furtivus, þagnar minni stalla vinar potus furtivus Odinis, mulsum poeticum, poësis, carmen, Eg. 83, 2. Plur., þagna fundr inventum silentiorum, tacitum inventum, i. e. furtum, res furtiva: þagna fundr þriggja nýðja res furtiva Asarum, res Asia per furtum ab Odine conciliata, mulsum poeticum, poësis, Sonart. 2. — 2) bellona, cassilega (þiggja), SE. II 490; þógn snáka túns nympha auri, femina, GS. str. 3. Vide compos.: herþógn, valþógn.*

ÞÓGNHORFINN, *adj.*, *a silentio remotus, alienus* (þógn horfina, part. a hverfa, hvart), *i. e. sonorus. Fem., þógnhorfinn sonora, pro subst. kvern, mola: þytr þógnhorfinnar stridor molae, susurrus lapidum molarium, dum circumaguntur, SE. I 378, 3. Sic þrumgüll campana, a sonitu; hrynsöðul lorica, a clangore.*

ÞÓGNIR, *m.*, *in compos. valþógnir, conf. þógn, 2.*

ÞÓGULL, *adj.*, *tacitus, taciturnus* (þegja), *Hávam. 6; SE. II 132, 1; þógli áss Vidar, SE. I 102. 266. Vide compos.: lánþógull, slþógull.*

ÞOKA, *f.*, *nebula, caligo*, *F. III 97*; þoku land terra nebulosa, de Islandia, *F. XI 43* (*AR. II 496*). — *b*) *metaph.*, þoka hyll þann, er þegir caligine tegitur, qui tacet, *Hugm. 29, 4*; þokumenn helluones, *SE. II 228, 2*; ut nebulo a nebula. *Pros.*, villu þoka caligo erroris, *Gþl. p. 45*.

ÞOKA (-aða -at), *act.*, *sensim loco movere*. — *b*) *neutr.*, pro þoka sēr movere se, procedere: fram þoki herr at snerru copias in proelium procedant, *Isl. II 362, 1*; þ. fram i gný stála in pugnam procedere, *Orkn. 82, 13* (*AR. II 220*); þ. sundr diduci, distrahi: nú taka súlar i sundr þoka nunc columnæ ædium diduci, divelli incipiunt. *FR. II 44, 2*. *Pros.*, þ. fyrir e-m cedere et dare locum alicui, *Nj. c. 35*; seyrvi þokaz viria loco movetur, turbatur, *Isl. II 348, 364*.

ÞOKI, *m.*, *galea* (pro þokki), *SE. II 478, 562*.

ÞÖKK, *f.*, *gratia*. *Plur.* þakkar et þakkir *gratia*: gúra einum þakkir gratias agere alicui, *Plac. 57*; kunna þakkar gratiam habere: þótt þjóðar minni kunnri þakkar þess vigs elsi memoria populi gratiam habeat ejus cædis, etsi ea cædes civibus gratissima esset, *Fbr. 8*. — 2) *nomen gigantidis*, *Gratia Lokiana*, *SE. I 180*.

ÞOKKAÐR, *vide compos.* áþokkaðr (þokki).

ÞOKKI, *m.*, *animus*, *SE. I 540*; *II 467, 550, 613*; skæðr þ. animus infensus, *F. V 119, 3*; *VI 24*; áhyggju þ. animus curarum plenus, *Plac. 38*; reiðiþokki animus iratus, *ira, SE. I 102, 230*; feginn þ. animus lætus, hilaris, *Dropl. Vide compos.* hugþokki.

ÞOKKI, *m.*, *galea*, *SE. I 573, 1*; *II 621, vide þoki*.

ÞOKKR, *adj.*, *id. qu. þekkr, gratus, acceptus jucundus*: erumka þokkt þjóða sinni mihi non jucundum est populi commercium (studium), *Sonart. 17*. Sic áþokkaðr = áþekkr, similis.

ÞOKKR, *m.*, *id. qu. þokki, animus*: i fóstum þokk animo obfirmato, *Sonart. 18*. *Huc referenda videntur þokz* (*gen. sing.*), þokka (*gen. pl.*) et þokkum (*dat. pl.*), cum comparativo posita: þokkum síðar aliquanto post, paulo inferius, þokkum fleira aliquanto, paulo plura, *F. X 430, 57*; *432, 73*; þat var þrekvirki þokz megnara hoc facinus opinione majus erat, i. e. hand vulgare fuit, *FR. III 23, 1*; þokka mun betri aliquanto melior, *Has. 13, vide hót, sub. fin.*

ÞOLA (-i, -da, -at), *ferre, pati, tolerare*; þolla pro þoldu, 3. pl. *impf.*, ferre poterant, *Ólafsr. 6*. Þ. ánaud servitutem ferre, *Skf. 24*; þ. kvöl cruciatum, afflictionem pati, *Am. 61*; *SE. II 500, 4*; þ. þörf sjár síns pati indigentiam pecuniæ suæ, i. e. parcere pecuniæ suæ, abstinere pecunia sua, *Hávam. 40*. — *b*) *intrans.*, meðan strönd þolir perdurat, *FR. I 299, 3*.

ÞOLI, *m.*, *deriv. a þola, vide compos.* óþoli.

ÞOLINMÆÐI, *f.*, *patientia* (a þolinmöðr, *adj.*, *patiens*): þolinmæðis rós rosa patientiæ, vir patientiæ insignis, *Gd. 68*.

ÞÖLL, *f.*, *pinus*, *SE. II 483, 566, conf.*

þella, þollr. — *b*) *arbor*, *Hávam. 50*. — *c*) *virga*, *F. VII 356*, ubi pro þillar, quod in metrum peccat, legendum þallar, nam ákip þallar navis virgæ, est tergum ejus, qui ceditur. — *d*) *in appell.*: þöll hyllinga vallar pinus maris, femina, *Korm. 3, 10*; þ. þynjar logs pinus auri, femina, *Nj. 45*. *In compos.*: auðþöll, menðöll. — *e*) *absol.*, femina, *SE. I 489*; *Hk. 62, 3*. — 2) *amnis*, *Grm. 27*; *SE. I 130, 576, 2*; *II 479, 622* (*II 563 tantum cernitur . . . II*).

ÞOLLR, *m.*, *pinus arbor, conf. þöll, þella, quo respicere videtur, SE. I 414*: hér er ek þollr nefndr búss. — 2) *arbor*, *Vsp. 18*; id. qu. askr, *Yggdrasill, ibid. 17*. — *b*) *trabe, columna, id. qu. áss, súla, Hjmk. 13*. — *c*) *in appellationibus virorum, SE. I 414, v. c. þ.* auðar, seims, gulls, lagar mána, lians blöða látra pinus auri, vir liberalis, *Eb. 19, 10*; *ÓH. 170, 1*; *240, 2*; *Fbr. 22, 1*; *Korm. 24, 1*; *Eg. 60, 2*; *ÓH. 41, 2*; þ. fleina, heinflesta, hjálms, randa andvöku, skjaldar pinus spiculatorum, gladii, galeæ, teli, elipesi, pugnator, *GS. str. 20*; *ÓH. 92, 7*; *Korm. 11, 1*; *Eb. 17, 2*; *SE. I 640, 2*. — *d*) *absol.*, vir: úgr þollr adolescens, *ÓH. 16, 1* (*vide Eg. p. 105, not. 4*); yngri þollr ok ellri juvenisque tenesque, *Has. 43*; ræðinn þollr vir loquaculus, *F. V 227, 4*; — *e*) *in compositis*: álþollr, askþollr, elþollr, fleinþollr, hreygþollr, gáfþollr, hriðþollr, hjalmþollr, hringþollr, veimþollr, sigþollr, vigeþollr, yppiþollr.

ÞOLLU, pro þoldu (*II = ld*), 3. pl. *impf.* ind. v. þola, *Ólafsr. 6*.

ÞOLMÓBNIR, *m.*, *limen Eljudæris, Hæle palatii, SE. II 271*.

ÞÖMB, *f.*, *venter* (unde þamba ventrum polu implere, immo dice vel continas hævta bibere). — 2) *tumor* (unde þemba, uppþemba, *cet.*): þümb i vömb tumor uteri gravida (femina), *Hild. 19, 2*. — 3) þambarsakelðr, cognomen Einaris, *Hk. 44, 1*, ducitur a) a þömb, nervus arcus, *NgD. p. 81*. — *b*) a þömb arcus sagittarius, *Ed. Lövas.*, *Lex. B. Hæld.*, quo accedit *Undalinnus, qui Thambem* (þömb) pro nomine proprio arcus Einaris sumit. — 4) *insula*, *SE. II 491, 3*. *Thommen u. Thomb in Hælogia* (*Munch*).

ÞÓPTA, *f.*, *transtrum, scamnum, cui insidet remex, SE. I 585, 1*; þóptu freyr þas transtri, navis, *Sturl. 3, 28, 1*; þóptu mar equus transtri, *id.*, ullr þóptu mara deus ævium, vir, *Korm. 14, 1*. — 2) *in appell.*, þópta auðar, guðvefjar, þorna arbor divitiarum, bombycis, fíbularum, femina, *Eb. 63, 2*; *Mb. 18, 3*; *Isl. II 8, 1*.

ÞÓPTI, *m.*, *consors transtri* (þópta), qui in eodem ac alter transtro sedet, *consessor, explicatur per hálfrymis felagi socias semintercalmii, SE. I 536, 560, 2*; *II 475, 558, 618*. Þópti ekjöldunga consessor regum, *rez, ÓH. 27, 1*. *Vide aldapópti*.

ÞORA (-i, -ða, -at), *audere, ÓH. 221* (*F. V 63*; *VI 129, 1*); þ. nærri brimis fundi in pugnam progredi audere, *G. 52*.

ÞORADR, *vide heiþoraðr, heiþréadr*.

ÞÖRF, *f.*, *utilitas* (þarfr), *id. res utilis*:

þörf úndarjálks res *Ulla utilis, navis, Skjöldr dicta, ÓT. 18, 3 (membr. E). — 2) opus: eldu, vatn, vits er þ. opus est igni, aqua, ingenio, Hávam 3. 4. 5; ef mér verðr mikil þörf haptis si mihi magnopere opus sit vinculo, Hávam. 151; þér var engi þörf þess non erat, cur hoc faceres, citra necessitatem fecisti, Korm. 4, 3; þöla þörf e-s hlutar pati ut re aliqua careas, a re aliqua abstinere, Hávam. 40; mart er þat, er þörf þjár, Sk. 2, 10, vide þjá. Plur., þarfar, id., ef göraz þarfar þess si ejus rei opus inciderit, Skf. 36; Fjölm. 40; þörfum meiri major quam opus est, justo major, Jd. 32. — b) þarfar circumstantia: láta þarfar ráða tempori seruire, Bk. 2, 41. — 2) vide formam þarf, et composita: meginþarfar, óþörf.*

ÞÖRFGI, non opus (þörf, -gi): þött þ. veri etsi non opus esset, usui vel emolumento non esset, H. hat. 39; þ. veri þeirrar (o: exar) hingat illa huc (transmissa) non erat (fuisse) opus, Eg. 38; en þeirra for þ. veri sed eorum itinere opus non fuerat, Bk. 2, 33, ubi in nota þörfgi pro adj. fem. sumitur, a þarf.

ÞORINN, adj., audax, animosus (þora), vide composita: sólförinn, geirþorinn, gannþorinn, hjaldþorinn, ógnþorinn, regnþorinn, sókaþorinn, svafrþorinn, veþorinn. — 2) m., nanus, Vsp. 11; SE. I 66, 1; II 470. 553.

ÞORIT pro þorrit (r = rr), sup. verbi þverra, RS. 6.

ÞORN, m., gigas: þorns niðjar cognati gigantes, gigantes, SE. I 290, 2; þorns börn filii gigantes, id., þverrir þorns barna Thor, SE. I 294, 3, ubi Cod. Reg. abbreviate þos, Worm. þors, GP. et Skul. Thorl. þurs. Confer þorann, bólþorn, þurnir.

ÞORN, spina, sentis, id. qu. þyrnir (pulus, surculus, oppos. teina, Hkr. Halfd. Nigr. c. 6). — b) id. qu. svefnþorn virga soporifera, Fm. 43. — c) in appell. gladii: þ. sára spina vulnerum, gladius, sveiti sára þorns sanguis, svarr sára þorns sveita corvus, Ísl. I 161 (F. III 147); þ. skjaldar spina clipei, ensis, baldr skjaldar þorns deus ensis, vir, Hít. 17, 3; þ. þrymu spina pugna, gladius, þundr þrymu þorns præliator, ÓH. 155, 3; slóðra þ. spina vaginæ, gladius, Krm. 17. — d) ligula fibulæ, infibula: þorns þüll pimus infibulæ, femina, Ag. (strid lá þorns á þýðri þüll dolor incubuit femina); þorna Freyja, Þráðr, spaung, þópta femina, Fbr. 16; Hít. 14, 3; Ísl. II 257, 1; Vigl. 12, 2; Ísl. II 8, 1. — e) jaculum, spiculum, telum, ut broðdr: þorna þundr deus spiculum, pugnator, vir, Selk. 6; þorna þorn surculus telorum, vir, Eg. 57, ubi sec. fragm. egregium membr. N° 160 (ichnogr. Tab. 1) construo: þorna þorn kueðr mína horna reið þýborna, hann sýslir ár um sína singirnd surculus telorum (vir) ait meam poculorum gestatricem (conjugem) servam esse natalibus, ille mature indulget sua avaritia. — f) pro arbore, in appell. virorum, SE. I 416, 4; auðar þ. vir liberalis, Mg. 35, 1; þorna þ. pugnator, Eg. 57; hjálma þornar viri, præliatores, Ód. 12;

valgaltar þ. arbor galeæ, pugnator, Fsk. 30, 4 (acc. pl., þorna). — g) in compositis: bifþorn, brynþorn, hagþorn, hjálmþorn, ilþorn, rögþorn.

ÞORNA (-aða, -at), arescere, siccescere (þurr): láta brá þ. facere, ut palpebra sicca sit, ut lacrima arescant, lacrimis abstinere, Hk. 32, 2. Metaph., þornar heimr ok hrænar mundus marcescit et labascit, Sturl. 6, 15, 1.

ÞORNGRUNN, f., tellus infibulæ, femina (þorn d, grund), Hít. 14, 4; Vigl. 14, 1.

ÞORNRANN, n., domus gigantis, antrum (þorn, rann): þornranns hrinbálkar frementes gigantes, SE. I 298, 3.

ÞORNREIÐ, f., gestatrix infibulæ, femina (þorn d, reið), GS. str. 13; Eg. 57 (conf. tamen þorn e).

ÞORNTEIGR, m., solum infibulæ, fibula (þorn d, teigr): skorða þornteigar femina, Hít. 12, 4.

ÞORODDR, m., nom. propr., id. qu. Þórðr, Thordus: (stendr af stála lundí | styrr) Þór-oddi fyrri, Hít. 16, 2, ubi sermo est de Thordo Kolbeinide; SE. h. l. II 108, 1 præfert Þorróði. Sic vice versa Þórðr pro Þor-oddr, Eg. 79.

ÞORÖÐR, nom. propr., id. qu. Þórðr, Thordus, Korm. 13, ut Bárúðr pro Bárðr.

ÞORP, n., locus editior, collis: þüll, er stendr þorpi á arbor in colle sita, Hávam. 50; de tumulo, FR. I 299, 1; II 27; de terra mari emergente, Vafþr. 49. — 2) oppidum: þrætu þ. locus contentionis, rixæ, os hominis litigantis, F. VI 361. — 3) tres homines, SE. I 532. 559, 4; II 346. 465. 547. 610. — 4) in compos. geirþorp.

ÞÖRR, m., Thor, deus Asa, SE. I 88. 252. Dat. Þór (SE. I 278), sed Þóri, SE. I 504, 2, et Skidarima 52, in cuius cantilenæ str. 165 etiam est gen. Þóris pro Þörs. Kona Þörs Siva, SE. I 304; móðir Þörs terra, SE. I 320; stjúpí Þörs Ullus, SE. I 266; ofrunni Þörs Lokius, SE. I 310, 4; björg Þörs servatrix Thoris, sorbus, SE. I 288, quo respicit hjálp veggja handa Síðar vers, id. qu. nomen propr. Þorbjörg, Grett. 54, 4. Þörr smiðbelgja Thor follium, faber ferrarius, F. VI 361. — 2) In compos.: bergþörr, Vingþörr (Ökuþörr, SE. I 88. 90. 142. 152).

ÞÖRRINN, id. qu. þorinn, audax, F. III 17 (ÓH. 21, 2), cfr. F. XII ad. h. l. — 2) part. verbi þvetra, qu. v.

ÞÖRRÖÐR, m., id. qu. Þórðr, Thordus, SE. II 108, 1; 138, 2.

ÞÖRRUÐR, m., id. qu. Þórðr, Thordus, Mg. 9, 2 (F. V 122, v. l. 11).

ÞÖRS, m., id. qu. þurs gigas, SE. I 294, 3 (Cod. Worm.).

ÞÖRSKR, m., gadus morrhua, SE. I 579, 3; II 480. 564, vide þoskr.

ÞÖRSTLAUS, vide þostlauss.

ÞÖRDENDR, Mg. 9, 2; F. V 122, 1, vox dubia; præstat þorruðr.

ÞÖRÐO, 3. pl. impf. act. 1) verbi þora audere. — 2) verbi þyrja ruere, pro þurðo, F. I 94, 2.

ÞÖSKR, m., gadus morrhua, id. qu. þoskr, SE. II 623; heiðar þ. gadus saltuum, ser-

pens, miskunn heiðar þoska *æstas*, *Isl. II* 67, 1.

ÞOSTLAUSS, *adj. sine siti, cui sitis extincta est* (þosti = þorsti, sitis, vide þjosti), *FR. I* 466, 3.

ÞÓTT, *conj., etsi, quamvis, cum conjunctivo*, *Hávam. 16. 25. 30. 31. 36. 61. 69. 72; Grm. 1; Sonart. 17; þó - þótt tamen, etsi, Hamh. 4. Contractum ex þó at, duplicato t: þó at abít in þót, Grág. II 313, ubi þót hváro = þó at hváro, tamen nihilominus.*

ÞÓTTI, *m., animus* (þykkja): þúngr þ. indignatio, *Gd. 41.*

ÞOTTI, *pro þótti, i. e. þætti, impf. conj. v. þikja v. þykkja videri, Rm. 32. 35 (ed. Holm.); F. XI* 127.

ÞÓTTU, *perf. inf. v. þikja, id. qu. hafa þótt, visum esse, Eg. 82, 3.*

ÞÓTTÚ, *contr. pro þótt þú, þó at þú, etsi tu, Hund. 2, 30; Korm. 7; 25, 1.*

ÞÓTTUMZ, *mihí visum est, = þótti mér (þikja, -umz): gott þóttumz þat, Hófuðl. 19. - 2) mihí videbantur, Gha. 11, correctum ab interp. pro membr. þóttuz.*

ÞRÁ, *n., animi pertinacia, constantia: mik-it þ., FR. I* 350, 4; i þrá, *adv., constanter, pertinaciter, perversaciter, vel crebro, Hým. 2. Pros., contumacia: Rafn harðnaði í þrá sínu við biskup, Arn. p. 94; en ef menn vilja þrá sitt við leggja, Hist. eccl. Isl. I* 238.

ÞRÁ, *f., desiderium, cura, it. animi ægritudo, moeror, dolor: hyggja af þrá desiderium, curam, animi ægritudinem animo expellere, Mb. 18, 2; springa af þrá moerore rumpi, confici, A. 13 (= af harmi, SE. I* 176); löng þrá longus dolor, *Bk. 2, 7; þrá mun eldaz oss desiderium meum, cura mea diu durabit, Korm. 3, 2. Plur., þrár intensius desiderium: þrár hafðar er ek hefi til þine gamans desideria habui tuarum deliciarum, Fjölm. 51. - 2) quod quis desiderat, quo quis caret, damnum, jactura: böl er beggja þrá jactura utriusque luctuosa est, Æd. 39.*

ÞRÁBARN, *n., proles desiderata, dilecta, amata* (þrá, *f.*, barn): þ. arnar cara aquilæ soboles, pulli aquilini, aquilæ, *SE. I* 644, 1.

ÞRADRÁTT, *m., tractus, ductus pertinaz* (þrá, *n.*, drátt); contentio: þrádráttar þjóstr contentio, quæ magna animi concitatione fit, nisus vehemens, *Vigagl. 21, 2: locutio, ut videtur, ducta a certamine trahendarum inter se pellium* (skinndrátt, skinnleikr, *Sturl. 9, 3, p. 188).*

ÞRAFNI, *m., lignum* (qs. þramni, a þrómr trabs; *Germ. inf. Tram assar adrectarius, Germ. super. Thram, Dan. Tremme, confer drafnar, trafr): byrjar þ. lignum venti, navis, SE. I* 234, 2, ubi sec. *SE. II* 518, 6, coherent: goð stýrðu þeim byrjar þrafna beima dñi eam navem virorum gubernabant, regebant: vel construe goð beima dñi hominum tutelares, vel dñi incolarum, dñi patrii. Similis sententia occurrit, *ÓT. 16, 2.*

ÞRÁGIRNI, *f., contentionis studium, perversacia* (þrá, *n.*, girni): vanr þ. pertinacia adsvetus, *Hým. 28.*

ÞRÁGJARN, *adj., contentionis cupidus* (þrá, *n.*, gjarn), *obstinatus, pertinax, Gha. 45; hyggja á þenna þrágjarnan heim, Merl. 1, 55.*

ÞRÁGJARNLIGA, *adv., pertinaciter* (þrágjarn), *obstinato animo, Gha. 16. 31.*

ÞRÁINN, *propr. adj., id. qu. þrár, pertinaz, vide gunnþráin. - 2) m., nanus, Vsp. 11, vide þróinn.*

ÞRALÍFR, *adj., qui longa vita fruatur, vivax, vitalis* (þrár, lífr), *Y. 29, 1.*

ÞRÁLYNDI, *f., contumacia, pertinacia* (þrályndr), *ÓT. 57, 2 (SE. II* 168, 4). *Pro genere fem. stat Vigagl. c. 14; F. IV* 195, 320; *Hist. eccl. Isl. I* 458 (ut stórtlyndi, *F. VII* 96; mislyndi, *F. VI* 355; *Korm. 168).*

ÞRÁLYNDR, *adj., pertinax, obstinati animi, propositi tenax* (þrár, lyndr), *Ók. 1; Fbr. 33, 3 (GhM. II* 344, v. l. 1).

ÞRÁMEIÐR, *m., qui crebro lædit* (þrá, *n.*, meiðr): auðar þ. vir liberalis, vel ut *adj. liberalis, HR. 53.*

ÞRÁMÆLLI, *n., verba obstinata, v. sermones frequenter iterati* (þrá, *n.*, mæli), *Am. 103.*

ÞRAMMA (-aða, -at), *lente et jugiter procedere: de navi, quæ e navali in mare deducitur, SE. I* 428, 4; þ. til hvílu leate et quasi invitum ad lectum (conjugalem) accedere, *Halfr. (ÓT. Skk. II* 248); *de corvo vel aquila, grassari, Eg. 67, 1; þ. sára í rivos sanguinis transire, Isl. II* 272, 1.

ÞRAMÓÐNIR, *m., qui desiderio rei aliquis tenetur, qui constanti amoris affectu aliquem complectitur* (þrá, *f.*, móðnir, *daris a móðr, m.): þ. Þrúðar pater Þrúða, Thor. SE. I* 300, 3. *Quoad sensum conferri potest úrþrasir.*

ÞRAMSKÝ, *n., nubes circuli scutarii, clipeus* (þrómr 2, ský): þramskýs þing conventus clipei, pugna, þramskýs þingviðir pugnatores, *Sturl. 5, 4, 2.*

ÞRAMVALR, *m., accipiter trabis marginalis* (þrómr 3, valr), *navis, Lo. 16.*

ÞRAP, *n., sermo, garrulitas, id. qu. þrapr. SE. II* 550. *Vide þroegna.*

ÞRAPR, *m., homo garrulus* (þrap), *SE. II* 496, *citatur in NgD. p. 83 (conf. þropr). Angl. threap verbis disceptare, altercori, multum disputare.*

ÞRAPT, *n., sermo immodicus, garrulitas* (þrap), *SE. I* 544; *II* 468. 613. *Conf. þropr.*

ÞRÁR, *m., nanus, Vsp. 11; SE. II* 470, 553, *vide þrór.*

ÞRÁR, *adj., pertinax; constans, propositi tenax* (þrá, *n.*), *F. XI* 188, 1; *neutr., þrára perseveranter, constanter (F. VIII* 436, *pros.), adv., sæpe, sapius, SE. I* 706, 2; *Gd. 57. In compos.: eljunþrár, gunnþrá, líkþrár.*

ÞRÁREIP, *n., funis pertinaciæ* (þrá, *n.*, reip), *sive potius, funis lentus, firmus, Söll. 77.*

ÞRASA (-i), *fremere: hvi þrasir þá svá cur adeo fremis? Æd. 59 (Lex. B. Hald. þras n., litigium, þrasa litigare, þrasar, f. pl., litigia), conf. þrósun. B. Gröndal in Musteri mannonósis 109: þrasir ferð mikinn of þvera völlu multitudine (apum) cum fremitu ruit per transversos campos.*

ÞRASARR, m., Odinn (qs. fremens, vellitigi-
osus, contentiosus), SE. II 472. 555 (þrasa).

ÞRÁSI, adj. appetens, cupidus (þr, f.):
þrási á vig cupidus cædis, pugna, pugnandi
cupiditate flagrans, F. VII 53, 2 (Cod. Fris.
col. 234, 5). Svec. tråsen amore alicujus vel
desiderio adhærens alicui; vara tråsen efter
någon amoris affectu jugiter alicui sociatum
esse velle (Lex. Svec.).

ÞRASIR, m., nanus, SE. II 470 (II 553
non cernitur nisi . . . er); sorte þrásir =
þrási cupidus, vide compos.: dólþrasir, leif-
þrasir, lífþrasir, mögþrasir, örþrasir. — 2)
gigas, Cod. Worm. SE. I 302, v. l. 3. pro
Cod. Reg. þurnir.

ÞRAUKA, (-aða, -at), lente et totius cor-
poris nisu procedere: de equis, campanam
portantibus, SE. II 172, 1; þ. á brim in
æstuosum pelagus descendere, FR. II 172, 1, ubi
sermo esse potest de deducenda navi e statione.

ÞRAUNG, f., multitudo hominum, turba,
SE. I 559, 4; II 618; erað of þegn á þíli-
um þraung non est circa virum (me) in
foris multitudo, Ísl. I 82. Plur., aungvar
jötna þraungvar arctæ gigantum coactiones,
vel turba, F. III 218, 2 (ut þröng óvina
turba hostium, F. VIII 26). — 2) turba,
tumultus; turba in certamine equestri, Nj. 59;
tumultus pugna, ÓH. 218, 1 (F. V 57, 1).

ÞRAUNGR, adj., angustus, arctus: þraung
skyrta inducium adstrictum, Rm. 15; þraungr
straumur aqua angusto alveo fluens, rapida,
Vsp. 45, ed. Holm., vide þúngr. Neutr.,
þraungr, ut adv., valr lá þ. á þílium corpora
cæsorum dense coæcervata in foris jacuere,
ÓH. 186, 2; ut subst., angustia, coarctatio,
metaph., mér er þraungr í brjósti anxielate,
aními sollicitudine adficior, Sturl. 9, 34, 4.

ÞRAUNGSKORÐAÐR, dense suffultus, den-
sis fulcris circummunitus (þraungr, skorða),
it. arcte ligatus, constrictus, de carmine, re-
gulis poetiis diligenter adstricto, Lil. 96.

ÞRAUNGVA, id. qu. þreyngja, þröngva,
þryngja, in angustias cogere, coarctare; a)
cum dat., þ. ráði e-s rem alicujus, in angu-
stum cogere, adfigere, opprimere, Mg. 2, 2
(F. VI 24). — b) impers., þraungr, 3 sing.
ind. præ., instat, F. V 58, 2, id. qu. þreyngir
æ þreyngja. — c) pass. þraungvaz, ut re-
flex., coarctare se: þ. um e-n arctius cir-
cumstipare quem, de turba ho-
minum in concione, F. V 180.

ÞRAUNGVAN, f., coarctatio (þraungva);
it. turba, ut þraung: jötna þ. turba gigan-
tum, Orm. Stórolf. ed. Skalh., conf. þraung,
F. III 218, 2.

ÞRAUNGVIR, m., qui in angustum cogit,
qui premit, urguet (þraungva): þ. þángs
tángar premens lapidem, serpens, SE. I 256,
6, quo loco S. Thorlacius construit þ. kveld-
runninna kvenna oppressor gigantium, Thor;
þ. þremja linns protrudens, protendens gla-
dium, puginator, vir, Vigagl. 27, 2; þing
Vafadar þ. urguens pugnam, puginator, de
rege, SE. I 350, 1, ubi Cod. Reg. þraungvir.
— 2) inimicus, hostis, SE. II 611; F. IV
102, ut þröngvir, þreyngvir.

ÞRAUS, vide infra þræs.

ÞRAUT, f., labor difficilis. — 2) constan-
tia in laboribus perseverendis: þrautar gildir
magna in laboribus perseverendis constantia,
Ólafsr. 42. — 3) extremum: til þrautar
ad extremum, quantum res pati, quam-
diu durare potest: þengill neytir snekkjo
strengja til þrautar rex funibus ancorariis
navis suæ utitur, quamdiu (vim pelagi) sus-
tinere possunt, Hh. 62, 6. — 4) þrautar, SE.
II 184, 2; h. l. pro þó þrautar, SE. II 426
habet þrym þreyta, sed legendum est þrym
þröttar (vide þröttr), sec. Ha. 194; F. IX
455. — 5) þrautar, Mg. 1, 6, vide þrauta.

ÞRAUTA, verbum impers. cum acc. sub-
jecti, et sequ. infinitivo, difficile est, redditur
mihí, labor est: þritugt skip þrautar þann
tíð í haf skriða (vel) navi triginta scalmorum
difficile redditur eo anni tempore oceanum
perreptare, Mg. 1, 6 (Cod. Fris.). Vel id.
qu. mik þrotar (æ = o), = mik þrytr mihí
deest, Korm. p. 108; Hist. eccl. Ísl. I 239.

ÞRAUTAMAÐR, m., vir expertus fortitu-
dinis, in laboribus perseverendis fortis (þraut,
maðr), Skáldh. 2, 24.

ÞRAUS, f., sagitta, SE. I 570, 2 (II 621
þraus), vide formas þreys, þrös, þræs.

ÞRÁÐR, m., flum: gaupells þ. f. aureum,
þrúdr gaupells þráða diva florum auroorum,
femina, Korm. 20, 1; þráða jörð (Hrist),
Nj. 23, 2, vide hust; þráða lind, Þrúdr tilia,
dea florum, id., Skáldh. 7, 14; Gd3. 55.

ÞRÆ pro þræll, vide compos. illþræ.

ÞRÆF, n., tigillum, bacillus, lignum (Dan.
Treme contus), vide compos. sleyngrþref, it.
formam þrafni. — 2) þref, Ghe. 11, segietem
vertunt, conferentes þrefi. Forte h. l. arcte
jungenda sunt þrefennr (pro þristennr, a
þrifa) dentes rapaces: birair (munu) bita
þrefennum ursi dentibus rapacibus morde-
bunt (dentes collident).

ÞRÆFI, m., strues mergetum, SE. II 493,
in sáds heiti. Angl. thrave, Dan. en Trave
Korn, continens 24 mergetes.

ÞRÆFI, m., sermo, disceptatio: koma á
þrefa in sermonem hominum venire, A. 4.
Hodie verbum extat, at þrefa um e-t discep-
tare de re aliqua.

ÞRÆHLIÐR, m., ursus, prava lectio, Ed.
Lövas., quæ profecta videtur ex Cod. Reg.
SE. vel fragm. 1eþ, in quibus iorir, dya-
þrór, hliðr, cervi nomina, confunduntur cum
ursi nominibus, quæ proxime præcesserunt,
vide SE. I 590; ex dya þrór hliðr videtur
constatum esse illud þræhliðr.

ÞRÆIFA, (-aða, -at), manus vel manum
admovere, manu contractare, manibus præten-
tare. Addita præpositione: þræifa fingrum
at verbum bragar ræsis digitos manús ad-
movere operibus poetæ (ad carmina ejus exa-
minanda et excutienda, horumque sensum eru-
endum), Eg. 56, 2. Pass., in signif. reflexivo:
þræifaz um (i. e. þræifa höndum kringum
sik) manus (quærendi causa) circumferre,
Hamh. 1. Proprie hanc formam idem esse
puto atque þrifa (þrif, þreif) prehendere
(manu), saltem inde descendentem.

ÞRÆIFSK, 3. s. impf. ind. pass. verbi
þrifa, qu. v.

ÞREIKR, *m.*, *id. qu. þrekr, fortitudo*, Ód. 26.

ÞREKBRÁÐR, *adj.*, *qui mature animi fortitudinem ostendit* (þrekr, bráðr), *Sturl.* 8, 5.

ÞREKFÆÐANDI, *m.*, *animi fortitudinem nutriens, animum confirmans* (þrekr, fæða): þjóðar þ. animos hominum confirmans, *deus*, *Has.* 59.

ÞREKFÖRLAÐR, *adj.*, *cui animi fortitudo languit, imbecillus, ignavus, imbellis* (þrekr, forla), *Jd.* 54.

ÞREKINN, *vide* bráðþrekinn.

ÞREKÍTR, *adj.*, *fortitudine præstans* (þrekr, ítr): þviatjár var heitinn þrekítr *mature enim eximia fortitudine excelebat, per tmesin*, *Fbr.* 22, 2 (*GhM.* II 294).

ÞREKLEYFÐR, *adj.*, *ob fortitudinem laudatus, celebratus, fortitudine inclytus* (þrekr, leyfa), *F.* II 277.

ÞREKLIÐR, *adj.*, *membris compactis, robustus*. — 2) *firmus: þrekliÐ grind firma janua, Snjársk.*

ÞREKLUNDAÐR, *adj.*, *forti animo præditus* (þrekr, lundaÐr a land), *Eg.* 55, 1.

ÞREKLYNDR, *adj.*, *adj.*, *forti animo* (þrekr, lyndr a land): þreklynds þegns viri *fortis*, *G.* 11.

ÞREKMADR, *m.*, *vir fortis, strenuus* (þrekr, maÐr), *Plac.* 20; þ. þremja storms *vir bellica virtute clarus*, *F.* II 318, 2, v. l.

ÞREKMIKILL, *adj.*, *magna fortitudine præditus* (þrekr, mikill); *superl.*, enn þrekmeisti gæðir gunnskára *fortissimus ille pugnator*, *F.* I 178.

ÞREKNENNINN, *adj.*, *fortitudinem exhibens, fortis* (þrekr, nenninn): þ. ormlands þrórr *vir fortis*, *Has.* 26.

ÞREKPRUÐR, *adj.*, *fortitudine clarus* (þrekr, pruÐr): þrekpruÐum yðrmani þjóðar *forti gentis præfecto, de Moise*, *Lo.* 19.

ÞREKR, *m.*, *animi corporisque fortitudo, virtus; spec., animi fortitudo, animus*, *SE.* I 540; II 467. 550. 613; þinn þrekr *sans meirr, en þeirra tua major, quam eorum, virtus reperta est*, *ÓH.* 74, 2 (*F.* IV 151, 2); *bera sinn þrek við sóknir fortjundine uli, virtutem exhibere in præliis*, *ÓH.* 21, 2 (*F.* III 17); *essa slíkan þrek eadme fortitudinis specimina edere*, *Jd.* 11; þú hefir vandaa þik dýrum þrek *eximia fortitudini te advesecisti*, *ÓH.* 4, 1; jöfnum þrek *pari fortitudine*, *F.* VI 423, 1; búa of minna þrek (*dat.*) *minori fortitudine præditum esse*, *ÓH.* 6 (*AR.* I 290); *venjaz við þrek (acc.) fortitudini advescere*, *ÓH.* 193, 2, *ubi spec. intelliigi potest constantia in malis perferendis; drýgja þrek, i. q. vinna þ. virtutem in aliqua re ostendere, se virum fortem præstare*, *Harbl.* 46; *af þrek fortiter* *SE.* I 256; *magna vi, valide, violenter, vehementer*, *F.* VI 84, 1. — 2) *ursus*, *SE.* II 626, *prave pro frekr*, (*SE.* I 590, 1).

ÞREKRAMMR, *adj.*, *expertus fortitudinis* (þrekr, rammr): þ. þengill, *G.* 68.

ÞREKSAMR, *adj.*, *fortis* (þrekr, -samr), *FR.* III 25.

ÞREKSGJÖRR, *adj.*, *fortitudine præstans* (þrekr, gjörr), v. a *fortitudine instructus*,

paratus, ea præditus (*id. qu. þrek báim*), *SE.* I, 518, 1.

ÞREKSNJALLR, *adj.*, *fortitudinis clarus* (þrekr, snjallr); *potens, de deo, þ. þengill skjja*, *Lb.* 43.

ÞREKSTÆRIR, *m.*, *agens fortitudinem. i. e. magnam fortitudinem exhibens, vir fortis* (þrekr, stærir); *dat. sing.*, þrekstæri *forti viro*, *Eb.* 62.

ÞREKSTERKR, *adj.*, *fortitudine valens* (þrekr, sterkr): þ. konúgr, *F.* VII 354, 2.

ÞREKSTÆRÐR, *fortitudine auctus. i. e. magna fortitudine præditus* (þrekr, stæra), *Ha.* 323, 1 (*F.* X 133); *Jd.* 33.

ÞREKSTÖRR, *adj.*, *id. qu. þrekmiðill* (þrekr, störr), *in nom. s. masc.*, *Merl.* 2, 85; *Ólafsr.* 27.

ÞREKVENDR, *adj.*, *fortitudinis expertus* (þrekr, vendr 2), *Grett.* 5, 2.

ÞRÆLL, *m.*, *servus, Hávam.* 88; *Am.* 45; þ. guÐs *servus dei, vir pius*, *G.* 58; þ. himins þengils, *id.*, *de Gudmundo Bono, Ag: djöfuli þrælur viri, homines impij, servi diaboli, homines pagani*, *F.* VII 84, 2. *In conuiciis: herfligir þræll*, *FR.* II 29, 1.

ÞREMIR, *m. plur.*, a þróm., *trabes summa ora navis, trabes marginales, id. qu. borðstokkar*, *SE.* II 625. *Vide* Þremir.

ÞREMJAR, *plur.*, *incerti generis (pulo. fem.)*, *tantum in nom. et gen. occurrens, sec. inscriptionem Cod. Worm., mucro; sed pulo idem significare ac vettrimar*, *SE.* I 568. 2 (*II* 620 *prave dat fremjar; II* 560 *þremiarr, II* 477 *þremiarr, quasi sit masc. et sing. num., prave*): þremja *lax salmo striarum, gladius*, þ. *Hræð.* 2; þremja *linur serpens striarum, id.*, *Vigagl.* 27, 2; *drífa þremja linns nimbus gladii, pugna*, *Fbr.* 33, 2 (*GhM.* II 340—2); þremja *lanur salangæ striarum, id.*, *brunnar þremja lanus fons gladii sanguis*. *GS.* 23; þremja *svell glaciæ striarum, id.*, þollr þremja *svells pugnator, vir*, *Eb.* 17, 2; þremja *vöndr virga striarum, id.*, þundr þremja *vandar præliator*, *Eg.* 24,—2) *gladius (pars pro toto): þremja stormar, þrymr pugna*, *F.* II 318, 2; *Korm.* 11, 8, *vide a infra þrymrægin, þrymviðr, confer. þrimarr.*

ÞREMLAZ, *carere, amittere; spoliari, privari re aliqua, cum gen.*, hann þremlas *avðgrar jarðar Íra ok Engla divite terre Hibernorum et Anglorum privatur, amittit Hiberniam et Angliam*, *Merl.* 2, 61. *Forme þramlasc*. *F.* V 27, v. l. 13. *Est per metathesin id. qu. þermlaz, qu. v.*

ÞRENDIR, *m. plur.*, *Thrandi, incolæ Thrandheimi, Norvegiæ provinciæ*, *F.* VI 169, 2; *SE.* II 248, 2. *Þrændr, id.*, *F.* VI 387, 2; *Þrændr, id.*, *F.* VII 339.

ÞRENNING, *f.*, *trinitas (sensu ecclesiastico): guÐs þ.*, *G.* 1 (*SE.* II 176, 3); *formatum a þrennr ternus, trinus, ut tvennig agmen bipartitum* (*F.* VII 292) *a tvennr.*

ÞRENNINN, *adj.*, *id. qu. þrennr, ternus, trinus, triplez; occurrit tantum in neutr. plur.*, þrennin *hervig tria justa prælia*, *Ng.* 36, 3; þrennin *fjör víta triplez*, *Ód.* 20, *ut þriggja manna fjör víta trium hominum*, *Fsk.*

ÞRENNR, *adj.*, *ternus, trinus, triplez*

(þrír): þrennan sigr *triplicem victoriam*, *Gd. 53*; þrennum konungi *regi triuni, deo, ibid.*; þrennar bylgjur *triplices undæ*, *Gd. 4*; þ. fórnir, *Gd. 53*. — b) *pro cardinali þrír, tres*: þrenn lönd *tres terræ*, *Rekst. 10*; þ. laupmarir borða *tres naves*, *Sturl. 7, 30, 5*; þ. konungar *tres reges*, *Gha. 24*; þrennar stefnur *tres conventus*, *Mg. 33, 2*; þrenna (o: tigu hundræða) *triginta centusses, ter mille et sexcenta ulnæ panni*, *Sturl. 1, 11, 2*. Vide *moz þrenar*.

ÞRENDR, *id. qu. þrennr, in neutr. plur., tven ok þren mærdar efni duplices et triplices laudis materiæ, i. e. magna laudum copia*, *SE. II 98, 1*.

ÞRÆNSKR, *adj., Thrandheimensis, ex Thrandheimo Norvegiæ provincia (Þrændir): þ. jarl, gramr, ÓT. 57, 2; G. 41*.

ÞREPSKJÖLDR, *m., limen inferius; dat. þrepskeldi, Korm. 3, 2, vide formam þrepskjöldr; þrepskjöldr, GkM. I 982*.

ÞRÆS, *f., sagitta, id. qu. þras, SE. II 561*. — 2) *ursus, Ed. Laufasina, forte præve pro fress*.

ÞRESKJÖLDR, *m., limen inferius, id. qu. þrepskjöldr, unde dat. þrepskeldi (= þrepskildi) quidam habent Korm. 3, 2. In prosa occurrit þrepskjöldr, þrepskjöldinn, þrepskjaldar, F. V 140; II 149; Hist. eccl. Isl. I 496; Korm. pag. 10; GkM. II 368; þrúskjöldr, F. I 269. Exclusio j, þrepskjöldr cacemphaton, SE. II 122, et limen, SE. II 494, et þrepskaldr, SE. I 106; þrepskjöldr, Thorv. 5. Hodie in usu est forma þrúskuldr (Ang. threshold, Dan. Tærskel)*.

ÞRÆTA (-ti, -tta, -tt), *disceptare, litigare, verbis contendere (þrær): samira okkr þræta, hværr annarr hefir unnit hváðarr framarr óðrum haud decet nos disputare, uter alterum rebus gestis superet, FR. I 297, 3; þræt eigi, at þú sér betri noli contendere, te præstantiorum esse, Hít. 32; þ. allt í gegnom de omnibus rebus disceptare, Hh. 73, 4. Ubi Cod. Fris. ambigue habet þta (abbreviatio pron. þetta), sed F. VI 332, 1 þreyta contendere*.

ÞRÆTA, *f., contentio, altercatio; þrætu-dólgir adversarius, v. c. Heimdalar, Skaða Lokius, SE. I 268*. — 2) *sermo, SE. I 544; II 468. 550. 613; þrætu þorp os (hominis litigantis), F. VI 361*.

ÞRETTÁNDI, *adj., decimus tertius (þrettán tredecim), Hávam. 161*.

ÞRÆVETR, *adj.; tres annos natus, trimus (þrír, vetr), Ók. 9, 1*.

ÞREYGR, *adj. derivatum a þreygja, qui cupit, qui cupidus est, vide compos. vepreygr*.

ÞREYJA (þrey, þræða, þræð), *tempus cum desiderio transigere; absol., þ. þrjár nætr (acc. temporis), Skf. 44; þræðu allan vetr, Völk. 3. Transit., cum acc., desiderare: ek þrey vár órborðs bliks um aldr feminam per totam vitam desidero, F. V 231. Cum præpos. at et dat., eodem sensu: Þögn anáka tans þreyr at þessum mærdar rögni femina hanc poetam desiderat, i. e. mortem hujus poetæ luget, GS. str. 3; sic in prosa, ekki þreyr ok at þeim Þegni non hunc Thegnum desidero, FR. II 336-7, et cum præpos. Optir*

et dat., at þreyja optir einni konu desiderio unius feminæ affici, Ormst. p. 138. Vide compos. eyþreyandi.

ÞREYNGJA, *id. qu. þryngja, urgere. — 2) imper. cum præpos. at et dat., de re et tempore instante: þreyngir at miklo ála eli ingens prælium instat, ÓH. 218, 3, ubi F. V 58, 2 habet þraungr, id., a verbo þraungva*.

ÞREYNGVIMEIÐR, *m., qui premit, arguet pellit, fugat (þreyngja 1, meidr): þ. gunnar lunda fugator, victor præliatorum, insignis bellator, ÓT. 18, 4*.

ÞREYNGVIR, *m., qui premit, arguet, oppressor (þreyngja) plur., þreyngvar humra brautar qui mare urgent prement, repellunt, navigatores, viri, Hít. 20 (ut de remigantibus dicitur at slita sjá, þeysa vörvi). — 2) inimicus, hostis, adersarius (ut þraungvir, þröngvir): kunnak þar þreyngvi þinn íbi novi ad-versarium tuum, ÓH. 48, 7*.

ÞREYS, *f., sagitta, SE. msc., id. qu. þræs, þræs*.

ÞREYTA, (-ti, -tta, -tt), *cessare facere, fatigare; transitivum verbi intrans. þrjóta deficere, v. c. þreyta hest equum defatigare, conf. subst. þreytir. — b) intrans., imper. cum acc., id. qu. þrjóta, deficere: mundit þann dag Þrændi þreyta fyrr at skeyptom eo sane die Thrandos haud priores jacula defecerunt, Thrandis non deerant sagittæ, i. e. magnam vim sagittarum in hostes conjecerunt, Mg. 31, 3. — 2) a þraut labor, omni studio niti, urgere, contendere; absol., þ. til fundar e-s ad aliquem conveniendum contendere, proficisci, it. congredi cum aliquo, F. XI 211; it. contendere, litigare, þreyta allt í gegnom de omnibus rebus contendere, controversiam movere (ut þræta), F. VI 332, 1*.

ÞREYTIÐ, *m., verbale, qui cessare, deficere facit, qui minuit, consumit (þreyta a), vide compos. seimþreytir. — b) qui fatigat: þ. hranna drasils fatigans undarum equum, cursum navi, classe contendens, navigator, præfectus classis, imperator, Sic. 20, 1. — c) qui opprimit, reprimi: hlenna þ. oppressor raptorum, latronum, rex, F. VII 197, 1. — 2) qui rem ad exitum urget, qui lotis viribus incumbit, donec res perfecta et consummata sit: þ. bððvar urgens pugnam, vir bellicosus, bellator, ÓH. 74, 2. Vide et compos. sveimþreytir*.

ÞRIF, *n. pl., incrementum, bonusque habitus corporis. — 2) progressus, profectus; fortuna, salus, commodum: þengill hófud-engla magni þrif Þóru deus incrementa et fortunam, progressus et comoda auget Th., Pal. 12, 1; nita þrifom commodis suis repugnare, fortuna sua obistere, Sic. 5, 1; þýðaz þrif saluti suæ et commodis consulere, prospicere, Lv. 12; þrifa eggjandi qui homines ad salutem hortatur, de Sp. Sancto, Hv. 16*.

ÞRIFA (þrif, þreif, þriff, et þrifat, Sturl. 4, 9, 1), *manu prehendere; þrifu þeir þjóð-góðan virum eximium comprehenderunt, Am. 61. Pass., borð þrifuz scuta prensabantur, Mg. 31, 4. Cum præpos., þrifa á e-m manus alicui injicere, Æd. 51. 52. — 2) þrifaz incrementa capere, augeri, succedere; de pugna,*

invallescere, ingravescere, ardere: rymr reiddra axa þreifst, *H. 17, 2 (Cod. Fris.)*; söku þreifs, *OH. 224*; styrr þreifsk, *F. II 328, 2*; mein þrifuz incommoda augebantur, *Orkn. 15, 2*; *valere, vigere, florere*: jöfra hleti þrifuz affinitas principum viguit, necessitudo affinitatis arcius inter principes coaluit, *F. XI 196, 1. Part. pass.* þrifinn qui bene successit, felix, fortunatus: þrifinn koma prosper, fortunatus adventus, *Plac. 5.*

ÞRIFALDI, m., gigas, id. qu. þrifvaldi, *SE. II 470. 615 (non cernitur II 553).*

ÞRIFAT pro þrifst, sup. verbi þrifaprehendere: láti menn þat höndom þrifat manibus prehendat, arripiant, *Sturl. 4, 17, 1, ubi plena consonantia inter se congruunt lifat et þrifat.*

ÞRIFGÆÐIR, m., qui salutem auget (þrif, gæðir): þ. þjóðar hominum salutis prospiciens, auctor salutis hominum, deus, *Lb. 4.*

ÞRIFRÖÐIGR, adj., salute gaudens, salutem afferens, salutifer (þrif, hroðigr): vör, þrælur þinnar þrifróðegrar modur nos, servi tuæ beatæ matris, nos Mariæ cultores, *Mk. 7.*

ÞRIFHVASS, adj., qui celeriter acriter prehendit (þrif a þrifa 1, hvass), manu promptus, acer, celer: þrifhvassir flirar viri fortes, manu prompti, *G. 46. Conf. þrifakjótr.*

ÞRIFLIGR, adj., opimi habitus, qui bene viget valetque: þrifligt víf virgo florens, *Skáldh. 1, 9.*

ÞRIFNUÐR, m., fortuna, successus (þrifaz 2), *F. VI 196, 1; G. 3.*

ÞRIFREYNIR, *Eg. 45*, hliakkar þrifreyrnir, sec. *G. Magnam, explorator virtutis bellicæ, a hliakkar þrif strenuitas bellica. Potest et verti, tentator fortunæ bellicæ, vel quum þrifaz de ardente pugna dicatur, hliakkar þrif de ardore pugnæ sumi, et hliakkar þrifreyrnir qui ardorem pugnæ experitur, qui se ardenti pugnæ obfert; vel forte rectissime þrif h. l. sumitur pro þref contus, tigillum, hliakkar þrif contus bellonæ, gladius vel hasta, hliakkar þrifreyrnir explorator gladii, præliator, vir.*

ÞRIFSKJÓTR, adj., ad opem ferendam celer, salutem celeriter promovens (þrif, skjótr), de deo: þ. þengill skýja, *Has. 12.*

ÞRIFUL, f., quæ arripit, prehendit, deriv. a þrifa prehendere, in compos. geirþriful.

ÞRIFVALDR, m., auctor salutis (þrif, valdr): þ. aldar auctor salutis humanæ, Christus, *Has. 22.*

ÞRIGEITIR, m., gigas, *SE. I 549, 2; II 470. 615 (II 553 þrigeirr).*

ÞRIGGI, m., Odin, id. qu. þriði, (þrir, conf. tveggi): þriggja niðjar cognati vel posterii Odinis, *Asæ, þagnafundur þriggja niðja tacitum inventum, Asis acquisitum, pœsis, Sonart. 2.*

ÞRIHÓFÐAÐR, adj., tribus capitibus præditus, triceps (þrir, hólfaðr að háfud), *Skf. 31.*

ÞRIMA, f., tonitru, id. qu. þryma, þryma; þrimu láð terra tonitrus, solum tonitrale, ær, þrimu láðs tjald tentorium æris, cælum, harri þrimu láðs tjalda rex cælorum, deus, *Has.*

41. *Metaph.*, þ. stála, geira tonitru chalybum, hastarum, pugna. *Eg. 55, 2; Od. 25;* þ. hræsiks tonitru gladii, prælium, gæðir hræsiks þrimu incitator prælii, præliator, vir, *G. 66;* þ. benstara minnis tonitru sanguinis, pugna (ut bylir blóðs), serkr benstara minnis þrima tunica pugnæ, lorica, ær benstara minnis þrima serkjar minister lorica, præliator, vir, homo, *Ag.*, ubi sic: komu árar aumir | inn benstara minnis | þar er Guðmundr greindi | göðverk þrimu serkjar, i. e. aumir árar benstara minnis þrima serkjar komu þar ian, er Guðmundr greindi göðverk míseri homines eo intrabant, quo loco *G. bona opera faciebat. Sic in compositis: eggþrima, hjálþrima, málmþrima, vápaþrima. — 2) absol., pugna, prælium, SE. I 563, 1; II 476. 559. 619; þrimu leygr ignis pugnæ, gladius, fleigendr þrimuleygjar concipientes gladium, viri, homines, Has. 39; þrimu seidr piscis pugnæ, hasta, beiddendr þrimu seida poscentes hastas, præliatores, viri, Íal. II 338, 1. Vide et compos. þrimlundr. — b) spec., impetus pugnæ; stóðs marga þrimu complures impetus in pugna sustinuit, *F. II 315, 1. — 3) bellona, SE. II 490, in nomenclatura Valkyriarum.**

ÞRIMARR, m., gladius, *SE. I 567, 2; II 560 (II 620 þrimarr, cum simplici r; II 477 þrimarr).* Forte, striis ornatus, a þremjar, vel þrömr, plur. þrimir.

ÞRIMERKÍNGR, m., annulus, tres semilibras pendens (þrir, merkíngur a mörk), *FR. III 31.*

ÞRIMIR, m. plur. a þrömr trabs marginalis, id. qu. þremir, *SE. I 585, 1; II 462. 565.*

ÞRIMLÍNGAR, f. plur., nomen insule, *Ed. Lóvas., vide þrymlíngar, quam veriorer descriptionem esse puto.*

ÞRIMLUNÐR, m., lucus pugnæ (þrima 2, lundr), pugnator, bellator, *HS. 6, 7, quo loco Hkr. T. VI scribit þrymlundr, vide formam þrymlyndr. Cod. Fris. h. l. exhibet vocem þvlyndr (i. e. þvertlyndr pertinax), quod mendum esse putaverim h. l.*

ÞRIMR, dat. plur. a þrir tres.

ÞRIMUGIRÐI, n., cingulum insule (þrima id. qu. þryma, girði), mare, þ. *Hræð. (ed. Hafn. 1848) str. 1; cfr. girði.*

ÞRIMUL, f., quæ arripit, prehendit, id. qu. þrifal (m=f) a þrifa prehendere, aut derivatum a þrima 1, occurrit in compositis: geirþrimul, hjálþrimul, hjörþrimul.

ÞRINNRR, adj., ternus, trinus, id. qu. þrennr; pro cardinali þrir, tres: átta ok þrinnum ekeidum octo et tribus (i. e. undecim) navibus, *F. II 299. Hodiedum hanc formam vocis usurpari, auctor est Jonsonius in Gloss. Njalæ sub voce þrennr.*

ÞRÍR, þrjár, þrjú, num. card., tres, tria, *Vsp. 8. 15; Vafþr. 49; Grm. 31; dat. þrimr tribus, Hávam. 127; Korm. 8, 2; F. VII 235, 1 (pros. F. VII 296; VIII 67); i þrjú in tres partes, ut i tvö in duas partes: avell handar braut i þrjú argentum (paters argentea) in tres partes dissiliit, *Ag. — 2) pro ordinari**

þríði, *tertius*: Eymóðr þrír E. *tertius* (fuit), Gha. 19 (Raskius), ubi Hacon. Eymóðar tres Eymóði.

ÞRÍSKIPADR, *trifariam dispositus* (þrír, skipa), *it. triplex*: þrískipat öndvegi solium *triplex*, Mk. 1.

ÞRISVAR, *adv., ter* (þrír), *Vsp. 19. Conf. tvisvar, tysvar.*

ÞRITUGR, *adj., tricenarius* (þrír, tigr): þritugt skip navis triginta interoalmiorum, Mg. 1, 6. — 2) *triginta annorum, tricennis*, FR. II 56, 2.

ÞRIVALDI, *m., Thriwaldius, gigas a Thore interfectus*, SE. I 258, 5; 549, 3, *vide formam Þrífaldi*; vegandi Þrivalda *percussor Thriwaldii, Thor, SE. I 252. Hic gigas novem capita habuit, sec. Cod. Vorm. SE. I 256, 5, ubi Thor appellatur sundrkljúfr niu höfða Þrivalda dilaminator novem Thriwaldii caputum, quo loco Cod. Reg. exhibet lectionem Þrivaldra, quod potius crediderim legendum esse Þrivaldar, gen. sing. a Þrivaldr, id. qu. Þrivaldi, quam ut sit gen. plur. adj., Þrivaldr, id. qu. Þrífaldr, þrífaldr *triplex, ita ut sundrkljúfr niu Þrivaldra höfða dissector novem triplicium caputum, significaret, novem gigantes tricripites a Thore interfectos esse.**

ÞRÍÐI, *adj., num. ordinale, tertius* (þrír), *in obliquis, þríðja, Grm. 6; Vafþr. 24; Y 52. Nullum J insertum in pronunciatione fuisse ante i in hac voce (quod et de ceteris valet) apparet ex versu homæoteleuto, A. 10: odda-maðr fæst opt hinn þríði, jafntrúr skal sá beggja líði sæpe vir tertius adsumitur arbiter, qui utrique parti æque fidelem se præstare debet.*

ÞRÍÐI, *m., Thridius, nomen Odinis (propr. tertius), gen. þríðja, SE. I 36. 84, 2; II 472. 555 (þríðe); Grm. 46; gerðiz frá þríðja (gen.), ab Odine, ab Odinis domicilio, domo Odinis (ab Asgardo) profectus est, SE. I 292, 1; log Þríðja flamma Odinis, gladius, vide leikmiðjungar et þrymr, ÓT. 26, 4; haudr Þríðja teginn Odinis, scutum, gálkn Þríðja haudrs bestia scutorum, gladii, ÓT. 130, 1, vide haudr. In appell. virorum Ed. Lóvas. affert þríði galls deus auri, vir.*

ÞRÍÐNA, *f., nomen insulae, SE. II, 492. Forte Tronerde, Pontopp. geogr. Oplysn. p. 56. Munchio, globus insularum in Halogia, Threnen, sub circulo polari.*

ÞRJÁTIGI, *num. card., adj. indecl., triginta* (þrír, tigr), Am. 51. Confer sextigir, aðtýgir.

ÞRJÓTA (þríf, þraut, þrotit), *descere. — 1) personaliter*: greppr mun þrjóta at veikum brag poéta deficiet propter exilitatem ingenii, Ód. 26. *Part. perf. act., þrotinn qui defecit, qui defecit esse*: hans lif var þrotit actum erat de vita ejus, in summo vitæ periculo constitutus fuit, F. II 276, 2; kvæð honum þar þrotna eirar vãn nullam sibi spem pacis (salutis) reliquam esse dixit, Hk. 63, 1. — b) *pass., cui quid deest, spoliatus, privatus re aliqua, cum dat., þrotinn elli (dat.), senectute privatus, i. e. præmatura morte abreptus*: ek spyr gotna þrotna elli ^{morle} ^{Quidio} viros senectute privatos (esse), i. e. ^{præma-}

tura morte abripi, SE. I 676, 1. Sic: þrotinn sigri victoria spoliatus, dejectus, dixit e recentioribus poetis Arnus Bóðvarides: Grátunum anda gæstir meir | gleðiligri hyggja: eg mun standa, þegar þeir | þrotinir sigri liggja. Eodem sensu cum præpos. at et dat., þrotinn at ráðum cui consilia desunt, inops consilii, pros., Grett. 83. — 2) *impers., cum acc. subiecti*: mara þraut ossa defecerunt, defatigati sunt equi nostri, H. kat. 5. Sic in prosa, hrossin þrýtr fyrir þeim, Vigask.; sed þrotinn hestr equus defatigatus, Sturl. 5, 21; 7, 10; yxnin voru þrotinir, Eb. 34. Harðan harm þrýtr cessat, levatur dolor, SE. II 108, 6 (ubi præve þrýtr); þat hann víðr, er þrjóta mun flesta menn id ille præstat, quod defore opinor plerisque hominibus (quod paucos homines præstare posse arbitror), Ad. 24; aura þraut defecit pecunia, Gv. 5; et in prosa, F. VIII 412, seint þrýtr þann, er verr hestr sero defecit is, qui injustam causam tuetur. Nj. 146, 1 *construendum est*: mart varð víga njörðum at hapti, þá er Skapta þraut vilja at skilja multa viris (o: comitibus Skaptii) impedimento fuerunt, quum Skaptium defecerat cupido pugna dirimenda, i. e. quum Skaptius, quantumvis cupidus, non amplius potuit pugnantes dirimere, utpote hastá percussus. In quo loco minus recte construitur, þá er víga njörðum þraut vilja at skilja cum editores cadium (præliatorum) defecerat cupido pugnam dirimendi, insolentiam constructionis annotante G. Pauli. Ceterum l. c. duplex adest accus., alter personæ (Skapta), alter rei (vilja); sed vice acc. rei usurpatur et infinitivus verbi, v. c. eigi þraut öfvægjan (övægin) gram (o: at) bægja víð ægi non cessavit rex impiger pelago obniti, i. e. rex se assidue expeditionibus maritimis exercebat, SE. I 454, 3; 493, 1; örþrjót bláferla odds nè skal þrjóta at stæra jarli óð þugnator non cessabit (i. e. ego non cessabo) carmen in dynastiam componere, SE. I 642, 1.

ÞRJÓTR, *m., vir pertinax, contumax, qui officio suo deest, homo nequam, SE. II 496; de servo, sem þrjótr brjóti myksleða ut si servus frangat traham stercorariam, Korm. 19, 4; proprio sensu, deserit officii (i. e. Björn, qui sponsam deseruisset) non fruetur tenera muliere, Hild. 12, 1. In Cod. Leg. Jónsbók, þrjótr est nomen impeditum, qui debitum solvere detrectat. — 2) qui assidue utitur re aliqua: þ. vegtægar assiduus abuser habenæ fundalis, assiduus funditor, jaculator, de gigante Geirrod, SE. I 302, 1, ubi dat. þrjóti; þ. röglinn assiduus abuser gladii, pugnalor, vir, svá fara ráð röglinn þrjóti ita se habet hujus viri agendi ratio, Korm. 13; þrjótar mörnar vita abysses aum, viri, homines, Eb. 40, 1; urðar þ. assiduus incola saxeli, gigas aspreticola, stökkvir urðar þrjóts Thor, SE. I 294, 1. — 3) in compositis: jormanþrjótr, þembirþjótr.*

ÞRJÓTSKA, *f., contumacia* (þrjótr); þrjótsku máttir vis contumaciæ, magna contumacia, Gd. 40; þrjótsku-sterk öld homines magnopere contumaces, Gd. 41, ubi scribitur þrjótsku pro þrjótsku.

ÞRÓ, *id. qu. þrá, vide gunnþró.*

ÞRÓAZ (-apiz, -az), *turgere, turgescere, gliacere, crescere: sár þróaz vulnura tumescunt, SE. I 602, 2; hildir þróaz pugna gliacit, ardet, Sonart. 13; metnaðr þróaz fastus gliacit, Hávam. 79; ekki, grand þróaz dolór, malum ingravescit, Mg. 9, 5 (F. V 208); Sturl. 6, 15, 5; hamingja þróaðiz honum ei fortuna crevit, Gd. 29; vigere, honore et gloria augeri, de rege bellicoso, Höfuðl. 14; de familia regia, niðkvísl þróttar Þróis hafði of þróas í Noregi prosapia Odinis (familia Yngvia) viguerat, floruerat in N., Y. 54. Hinc heid-þróaðr gloria vel opibus auctus, var. lect. Ad. 10, vide heiporaðr.*

ÞRÓINN, *m., nanus (id. qu. þráinn), SE. I 66, 1.*

ÞRÓMMUN, *f., tumultus, turbæ, Am. 18, propr. grassatio, a þramma.*

ÞRÓMMUNGR, *m., piscis, nescio qui, SE. I 579, 2 (Cod. Ceg. þravmmúngr; II 480 þrómmvng; II 564 þrómmunng; II 623 þrómmúngr). — 2) accipiter, SE. II 488. 571.*

ÞRÓMR, *m., ora, margo; masc. genus evincunt loca: Mh. 12, 2 (sec. Cod. Fris.); F. VII 196, 1; VI 141, 1; II 323; Hg. 31, 4; Mg. 20, 1; Orkn. 82, 4; SE. I 498, 3. Nom. et gen. sing. apud veteres poetas se mihi non obtulit; acc. þrómr, multis locis; dat. þrómi, Hým. 34, sed þrómr, SE. I 668, 1, Mg. 20, 1, confr. vöndr, vörðr; Plur. nom. þrómir, þrómir, vide suis locis; acc. þrómu, SE. I 622 (þróma, Cod. Vorm., þrómu, Cod. Upsal. II 381, 1), et þróymu, SE. I 610, 1 (þrómu, Cod. Ups. II 377, 2); dat. þrómum SE. I 650, 1; gen., þróma, Si. 6, 4. — 1) de margine lebetis (ketilbarmr): fekk á þrómi apprehendit marginem lebetis, Hým. 34. — 2) de ora clipei (skjaldarrönd): óx hjörva hlóm við hlifrar þrómr crevit ensium sonus ad clipei oram, i. e. enses clipei incussi sonuerunt, Höfuðl. 4; hlemmidrifu Hildar skýtr of hvítum þrómr ritar tela circa albam clipei marginem volant, SE. I 668, 1, vide et þramský. — 3) de ora navis, et summa trabe navis marginali (borðstokkr): víði verpr inn of stinnan þrómr fluctus supra firmam trabem marginalem intro (in navem) ingeritur, SE. I 498, 3; vægi verpr inn um stinnan þrómr, id., Orkn. 82, 4; sjár hlavt þjóta við þrómr lvgi mare ad marginem navis fremuit, SE. I 646, 1; blóð kom á þíðan þrómr, F. II 223; á þrómr, stokkinn skokks mjöll in trabem marginalem, mari aspersam, F. VI 141, 1; vísuðr hneighi sveigðum (sveigðan, Cod. Flat.) þrómr Bisons (navis) inflexam trabem marginalem inclinabat, Mg. 20, 1; ramdfyr þrama valida animalia trabium marginalium, firmæ naves, Si. 6, 4, vide þramvalr; Lækv velt af þrómr bellti, i. e. bellti Leku velt (veltr) af (of) þrómr cingulum Leka (mare, fluctus) repellitur a trabe marginali, vel ruit supra trabem marginalem, SE. II 491, 5; hinc röðr-þrómr (Cod. Flat.) vel röðrs þrómr: trabs remigii, scalmus appellatur: sárir búendr settuz við sinn stinnan röðrþrómr saucii coloni ad durum scalmum consederunt, Hg. 31, 4. — 4) de ora, crepidine terræ, litore :við*

þrómr Bókna, Hléseyjar ad oram Bokna, Lessoa, ÖH. 186, 3; Mh. 12, 2; við þrómr sævar ad litus maris, Vigagl. 27, 2; við foldar þrómr, jarðar þrómr, id., Y. 54; Hymd. 34; hraungarðr varp hausum á þrómr jarðar in litus eiecit, F. VI, 436, 2; váparjéðr stíkar víða jarðar þrómu á lögsþjótum bellator lata litora hastis circumdat (armata classe obit), SE. I 622, 1; skipa þrómir oræ, campi navium, undæ, fluctus: sýjar svipa skipa þrómmu niðri und kjöl tabulæ (navis) subiciunt fluctus (undæ) imæ carinæ, SE. I 650, 1.

ÞRÓNDR, *m., majalis, SE. 591, 1; II 484 (þróndr, II 627; þróndr, II 568).*

ÞRÓNG, *f., multitudo (id. qu. þraung), SE. II 475 (non cernitur nisi þ...). — 2) turba, tumultus: þ. á þingi turba, tumultus in comitiis, Eb. 17, 1; Nj. 59; þ. á borða þingi tumultus in prælio, ÖH. 218, 1.*

ÞRÓNG, *id. qu. þraung, impf. ind. act. verbi þróngja.*

ÞRÓNGR, *adj., angustus (id. qu. þraungr), Rm. 15.*

ÞRÓNGVA (*præs. ind. þróng; impf. þróngða, þróngða; sup. þróngvat, þróngt, angustus, reddere, in arcum cogere, premere, id. qu. þraungva, þreyngja, c. dat. :ek frá þik þróngva (F. VI 24 þraungva) þeirra ráði audsi, res eorum in locum iniquum a te deductas esse, F. V 119, 3. Præs. conj., þróngva pro þraungva: jarl lætr opt verpa gjör havrð hringa el, áðr hann of þróngvi vnd sik jörþv dynasta multa facit acris prælia antequam terram sub potestatem suam redigat, SE. I 472, 1. Impf., jöftrar þróngdu saman hjaldri prælium commiserunt, manus conseruerunt, F. IX 514, 3. — 3) impers., þróngr at veðri víðris vandar prælium instat, ÖT. Skh. I 180 (þraungr, F. XI 130, not.).*

ÞRÓNGVIMEIÐR, *id. qu. þreyngvimeidr, F. II 95, 2.*

ÞRÓNGVIR, *m., qui urguet, premit, trudit (id. qu. þraungvir): þ. Góndlar elda, Gunnar þunniss missor gladiatorum, gladii, pugnator, ÖH. 74, 3; F. XI 142 (ubi locus depravatus est). — 2) inimicus, hostis adversarius (id. qu. þraungvir, þreyngvir), SE. I 536 (II 465 þróngvir; II 548 þróngvir); Svía þ. adversarius Suecorum, rex Norvegicus, F. XI 189.*

ÞRÓPREGN, *n., imber, pluvius Odinis, pugna (Propr = Proptr, regn): þrópregna stafar columina pugna, pugnatores, viri, homines, Korm. 21, 2.*

ÞRÓPTR, *m., Odin (quasi loquax a þrapt, cogn., þrapt), SE. II 478 (II 555 þróptr).*

ÞRÓR, *m., nactus (id. qu. þrár), Vsp. 11: SE. I 66, 1. — 2) Odin, sic a dicendi contentione dictus, SE. I 86, 1; Þrór þingum at-Thóus (appellatus sum) in conventibus, Grm. 49; Þrórs drós amasia Odinis, terra, hníga til Þrórs drósr hami cadere, prælio occumbere, Iald. 17; þróttar Þrór robustus ille Odin, niðkvísl þróttar Þrórs prosapia Odinis, gens Yngvia, Y. 54, quo loco Cod. Fris. habet þróttar þurs. — 2) Thor: Þrór öflugr, Hým. 38 (ed. Holm.), ubi ed. Haan.*

þróttöflugr *robore valens*. — 4) *aper*, SE. I 591, 1; II 484. 627 (þrórr, 568). — 5) *gladius*, SE. I 564, 2; II 476. 619 (II 559 málmþórr, *prave, pro málmr, þrór*). — 6) *in compositis*: beiðþrórr, duraprórr, dyraprórr, eskíþrórr, sigþrórr.

ÞRÖS, *f.*, *sagitta*, SE. II 478, vide þræs, þrés, þreys.

ÞRÖSKI, *m.*, *incrementum, profectus, successus* (þróax). — 2) *metaph.*, *honor, gloria, potentia*: yðar þroski gengr at óskum *potentia tua ex voto crescit*, F. X 111; brásk-at bragningis þroska *potentia regis non defecit*, F. VI 51; Hárs drífu askr við ærinn þroska *pugnator magnam sibi gloriam parat*, SE. I 414, 5; askr Hróngnis ilja þilju beið þroska af því *præliator (= ego) ea re honoratus consecutus est*, SE. I 640, 2.

ÞROSKINN, vide alþroskinn.

ÞROSKR, *adj.*, *adultus, maturus* (*id. qu.* þroskaðr, a þroski), Skf. 40.

ÞROSNIR, vide gapprosnir.

ÞRÖSTR, *m.*, *turdus iliacus*, SE. II 489 (Faber Prodr. p. 17; Norv. Trost, Stromii Descr. Sunnmariæ).

ÞRÖSUN, *f.*, *tumultus, turbæ* (þrasa), FR. I 434, 2 (*id. qu.* fndaun fremitus, FR. I 519, 6).

ÞROT, *n.*, *defectus* (þrjóta): þrot harðræðis *defectus strenuitatis, fortitudinis*, ek frá bræði (*dat.*) hrafa lækjar hauks aldregi verði þrot harðræðis *audivi, strenuitatem nunquam præliatorem defecisse*, Fbr. 22, 4; *defectus virium, defatigatio*: þrot var sýnt *defectus virium apparuit*, F. I 46, 2 (et Fsk. 55, 3), vide þrott. Vide *composita*: þrotsmaðr, vigþrot.

ÞROTA, *adj. indecl.*, *in voce compos.* liðþrota (*inops, a þrjóta*; *sic hodie bjargþrota inops cibariorum*; heyrþrota *cui copia pabuli deest*).

ÞROTLIÐR, *adj.*, *qui deficit* (þrjóta), vide óþrotliðr.

ÞROTNA (-aða, -at), *deficere, deesse* (þrjóta); *usurpatur tam personaliter*, ek þrotna *deficere, quam impers.*, mik þrotnar mikhi *deest*. — 1) *personaliter, intrans.*, *deficere*: hefir þú aldregi unnit þess, er ek mega þrotna *tu nunquam eam rem exsecutus es, cui rei efficiendæ ego impar sim*, FR. I 296, 2. *Sic et fragm. þ. Siduh.*, eigi kemr mér þat á óvart, at þú . . . drepir fótum í banaþúfa ok þrotinir þar *haud mikhi inasperanti accidit, si pedes fatali tuberi impinges ibique defecies (i. e. morieris)*. — 2) *impers.*, *cum acc. subjecti et objecti*, mik þrotnar þat *ea res mikhi opus est, ea re indigeo*: alla veröld þrotnar mildi frá þessum *hujus clementiæ universos orbis terrarum indiget*, G. 63.

ÞROTSMAÐR, *m.*, *qui omnes suas facultates, rem familiarem perdidit, qui decoxit* (þrot, maðr), Sturl. 4, 9, 3, et *in prosa*, Vem. 18.

ÞROTT, *n.*, *defectus virium, id. qu.* þrot, *duplicato t* (*ut brott = brot, braut*): þrott var sýnt *defectus virium apparuit*, Hg. 31, 4, *quo loco Cod. Fris. exhibet þreytt, eodem sensu*.

ÞRÓTTAÐJARFR, *adj.*, *viribus et fortitudine confidens*, Nj. 43, *id. qu.* þróttardjáfr, a þrótti = þrótt, er djarrf.

ÞRÓTTARDDJARFR, *adj.*, *robore et animi fortitudine fretus* (þrótt, djarrf), Isl. I 307.

ÞRÓTTARMILDR, *adj.*, *magna animi fortitudine præditus* (þrótt, mildr), Rekst. 1.

ÞRÓTTARSNJALLR, *adj.*, *robore et fortitudine præstans* (þrótt, snjallr), FR. I 293, 1.

ÞRÓTTARSTRÁNGR, *adj.*, *robore acer* (þrótt, strángr), Rekst. 33.

ÞRÓTTHARÐR, *adj.*, *acer viribus* (þrótt, harðr), Eg. 58, 1; ÓT. 130, 4.

ÞRÓTTI, *m.*, *id. qu.* þrótt, *robur, fortitudo*, vide þróttadjarfr et íþrótt.

ÞRÓTTIGR, *adj.*, *fortis* (þrótt), SE. I 436, 3.

ÞRÓTTÖFLUGR, *adj.*, *robore valens* (þrótt, öflugr), de Thore, Hým. 38; þróttöflug dóttir Vanabrúðar *flia Freyæ, robore valens, i. e. res pretiosa eximia firmitatis, de firmo gladio, muneri dato*, SE. I 350, 1.

ÞRÓTTIR, *adj.*, *id. qu.* þróttigr, *fortis, in compos.* margþróttir.

ÞRÓTTIR, *m.*, *fortitudo* (*prop.*, *constantia animi et virium, cogn.* þrek, et *verbo* þroka *perdurare; unde scribitur* þróttir, *in Saga Gunnars Þiðrandabana mac., quo loco alii habent þrekit*: þróttar orð *animose dictum* (*id. qu.* hreystiyrdi), ÓT. 13, 1; 120; F. I 180; heimsku þ. *temeraria fortitudo, audacia*, FR. II 53, 1; þróttar Þrór *fortis ille Throu, Odin, Ý. 54*; þróttar steinn lapis *fortitudinis, cor*, SE. I 254, 3; 290, 3. — 2) *robur, vires*: þverðu þeir þrótt sinn at þriðjungi *vires suas ex tertia parte deminuerunt* (*occidendo unum fratrem ex tribus*), Hm. 15.

ÞRÓTTIR, *m.*, *Odin* (*qs. robustus, robore valens*; *non occurrit nisi in appellationibus*, 1) *virorum*: þ. gunnarrans þvergærða glygga *deus pugnae, pugnator, vir*, ÓH. 240, 2; grimu þ. *deus galeæ, vir*, GS. str. 5, *ubi acc. þrótt; it. in compositis*: elgþróttir, waiþróttir, gnjþróttir, hjálmþróttir, hringþróttir, seekiþróttir. — 2) *in appell. pugnae*: Þróttar byrr *tempestas Odinis, prælium*, Grett. 50; Þróttar el *procella Odinis, pugna*, blik Þróttar *ela fulgor præliorum, gladius*, F. I 100, vide blikröðr; Þróttar þing *conventus Odinis, pugna*, már Þróttar þings *larus pugnae, corvus*, ÓH. 28, 1, vide mágreinnir; þrymr Þróttar *strepitus Odinis, pugna*, F. IX 455. — 3) *in appell. gladii*: Þróttar furr *ignis Odinis, gladius, skárir* Þróttar furs *imbres gladii, pugna*, HS. 15.

ÞRÓTTRAMMR, *adj.*, *robore valens*, (þrótt, rammr), FR. II 155.

ÞRUMA, *f.*, *terra*, SE. I 586, 1; II 482. 566. 625 (*pulo, id. qu.* hodiernum þróm, *f.*, *ora, margo, ut barmr, rönd, qu. v.*). — 2) *nomen insulæ*, SE. II 492, Thruma, *insula in Agdis*, Eg. 79; FR. III 15; Landn.; *hodie Trumb, insula in dioecesi Christiansandensi ante Arendalum*. Sic et Munch.

ÞRUMA, *f.*, *strepitus, sonitus* (*conf. þryma*): þ. branda, járna, skjalda, atála *pugna, v. c.*:

i hverri branda þruma in quovis praelio, SE. I 514, 2; mjöll járna þruma nix pugna, tela, F. VII 349, 4; þ. skjalda, stála, Grett. 4, 1; ÓH. 160, 2. In compos. herþruma; kinc et reidar þruma strepitus rhexa (Thoris), tonitru, H. 34. — 2) absol. — pugna (ut þryma): þruma var þvigi skemri með spjótum niðilo brevír pugna hastis commissa est, Orkn. 5, 5; galdra þ. pugna sonora, H. 9, 1.

PRUMA (-i, -da), eodem loco manere, de personis et rebus: a) de personis: sedere, in spec. immotum et tacitum; afglapi þýlsk um eða þrumir fatuus mussitat sibi aut tacitus sedet, Hávam. 17, conf. þrumr mox infra; eodem loco sedere: ok nái hann þurfjallr þruma sigus liceat ei sicco amictu (v. sicca cute) sedere, Hávam. 30; hvat þat bjarg heitir, er ek sé brúdi á þjóðmæra þruma in qua praelustrem virginem sedere (permanere) vido, Fjölsm. 36. — b) de rebus: perpetuo eodem loco versari, stare, jacere; óminnis hegr, sá er yfir ölþrum þrumir ardea obli-vionis, quæ super cerevicia (vel potulentis) assidue manet, hæret vel superolitat, Hávam. 13; andskotinna þrumir undir subter latitat, Sturl. 2, 34, 1; grýtt grund þrumir yfir honum humus lapidosa funeri ejus incumbit, Orkn. 82, 7 (AR. II 218, 1); Gláðsheimr, þar Valhöll víð of þrumir ubi spatiosa Valhalla perstat, Grm. 8; flaustr of þrumdi í blóði í brimils móði navis cruento mari innatavit, graviter incubuit, Höfuðl. 5; seglum. þeim er á þráreipum þruma vela lentis funibus suspensa, Söll. 77. Eandem formam þrumir adhibet Cod. Vorm. SE. I 403, 4, et fragm. II 433, 4. 517, 4, it. Cod. Vorm. SE. I 348, 2, ubi Cod. Reg. habet formam þrymr, vido þrymja.

PRUMA (-ada, -at), strepere, sonare, crepare (þruma, f.): þótt lúdr þrumi si cap-sus molæ crepet, Hund. 2, 3.

PRUMGÖLL, f., campana (qs. gravi sono clangens, þruma, f., göll, gjalla), SE. II 172, 1. Conf. þrymgjöll et þrymgöll.

PRUMLA, f., lignum teres et rotundum (Dan. Tromle, Trumle); pro quavis arbore: hömlu þ. arbor interscalmii, navis, heidr hömlu þrumla campus navis, mare, fold hömlu þrumla heidar Tellus (dea) maris, femina (vocat.), Ísl. I, 84.

PRUMR, m., vir deses, iners, vel qui im-motus et tacitus sedit (þruma, verb.), con-jectura Raskii SE. ed. Rask p. 197, v. l. 2 (pro þumr), quam formam (þrumr) etiam affert J. Sic Vita Droplogidarum de Ketile Thrumo s. Thrymketile: hann var manna hæg-autr hversdagliga, þögull ok fálátr snemma, því var hann kalladr þrymketill.

PRUMSKÚR, f., pluvia arcus, jaculatio, it. pugna (pro þrymskúr, a þrymr arcus, skúr pluvia): þat hlaup þeirrar þrumskúrar varð at skaupi ille procursus ad eam pugnam (i. e. hostilis ille impetus, incursum) frustra fuit, Korm. 23, 1. Nisi malis þrumskúr accipere eodem sensu ac þrumuskúr pluvia tonitralis, et hlaup þrumskúrar impetus plu-via tonitralis de impetu vehementi et subito

intelligere. Cui acceptioni rò þeirrar foveri non videtur.

PRUNDR, m., Odin, SE. II 472. 556 (conf. þröndr).

PRÜNGINN, part. pass. verbi þrýngja, qu. v.; in compositis herþrúnginn, skjalþrúnginn.

PRÜNGINSALR, m., clipeus, SE. I 511 (II 478. 561 þrúnginnsalr, id.; II 625 þrúngil-salr, prave). G. Pauli in notis ad Korm. 11, 9, hanc vocem explicat per „tectum firmiter compactum, vel etiam domum graviter per-cussam.” Rectius, ut puto, camera arcte compacta (þrúnginn, salr), i. e. testudo cli-peorum, indeque singuli clipei.

PRÜNGMÖDIGR, adj., þruma plenus, animosus, Harbl. 18 (id. qu. þrúnginn móði, Vsp. 24), ad formam harðmóðigr.

PRÜNGR, pro þrýngr, 3. s. præ. indic. act. verbi þrýngja, Fjölsm. 25, in loco veta- tissimo.

PRÜNGU, 3. pl. impf. ind. act. verbi þrýngja.

PRÜNGVAR, SE. I 300, 3, accipio pro gen. sing. a nom. Þrúng, nomen Freyæ, eodem sensu ac þúngra, f., pro quo SE. msc. habet þrúngra et superscriptum þúngra; lángvior þrúngvar amicus Freyæ, longo usu cognitus (forte inprimis, quod Freya Thorri, ut ceteris Asis, mulsum infundebat). Þrúng autem (a þrúnginn) proprie foret mæsta, tristis, lugens, quod Freya Odum maritum lacrimans ubique quærebat.

PRÜNGIR, pro þrúngir, 3. s. præ. conj. act. verbi þrúngva, qu. v.

PRÜTINN, adj., turgidus, tumens (cogn. proti tumor); de velo: elreki bless þrútna veit ventus inflat turgida vela, F. VII 357; neyta þrútnis segls turgidis velis uti, RS. 14; de vento: þrútna veðr venti tumentes, F. IX 505, 1; de mari, þrútninn geimi pelagus tu-mescens, æstuans, F. X 76, 1; de corpore, þ. likami, Nj. 7, 2; de facie, kona þrútn femina tumenti facie (præ dolore), F. II 250, 2. — b) cum genitivo: eittra þrútna veneno turgidus, Nj. 7, 2; galli Gauts meginhardar, þrútninn dalreyðar látra gladius incuratus, SE. I 346, 3; drótt, þrútn dreyra viri cruce perfusi, cruenti, Rekst. 20. — c) in com-positis: hugþrútninn, móðþrútninn.

PRÜTNA (-ada, -at), intumescere, æstuare (þrútninn), de pelago: vágr þrútnaði, F. VII 57, 1.

PRÜGELMIR, m., gigas, pater Bergel-meris, Vafþr. 29; SE. I 549, 2; II 470. 553. 615 (qs. robustus ille antiquus gigas; þrúð in compos. firmum, robustum, solidum quid significare videtur).

PRÜDHAMARR, m., malleus vehemens, firmus, validus (þrúð-, hamarr), Æd. 57. 59, cet.

PRÜÐHEIMR, m., Thrudheimus, domici-lium Thoris. Grm. 4, vide Þrúðvágar.

PRÜÐMÖDIGR, adj., forti animo præ-ditus (þrúð-, móðigr), videtur fuisse lectio Cod. Reg., Harbl. 18, pro þrúngmóðigr.

PRÜÐNIR, in compos. Vafþrúðnir. Þrúðna þuss, FR. I 373, videtur esse gigas imma-nissimus, in maledictis.

PRÜDR, f. Thruda, filia Thoris et Sion,

SE. I 556, 3; II 473. 557. 617; fadir, þrá-móðnir Þrúðar pater Thrudæ, Thor, SE. I 252. 254, 4. 300, 3; móðir Þrúðar mater Thrudæ, Siva, SE. I, 304; þjófr Þrúðar raptor Thrudæ, Rungner gigas, ilja blað Þrúðar þjófs clipeus, SE. I 426, 4, quod ibidem explicatur per ilja blað Hrógnis. — 2) Thruda, pocillatrix Odinis et bellona, Grm. 36; SE. I 118, 3; II 490. — 3) in appellationibus, dea: a) bellonæ: hjalds Þrúðr dea prælii, bellona, vängur hjalds Þrúðar campus bellonæ, locus pugnae, þing hjalds Þrúðar vängs conventus in loco prælii, pugna, spá-meyjar hins þunga hjalds Þrúðar vängs þings tela, Eb. 19, 5. — b) feminarum: Þ. gaupells þráda dea aureorum florum, femina, Korm. 20, 1; Þ. þorns (infibulæ), id., Hild. 14, 3; Þ. auðs (divitiarum), id., GS. 23; Þ. þægra hrossa (cimeliarum), id., SE. II 630, 2; Þ. þorna (infibularum), id., Vigl. 12, 2. — c) in compositis; bætiþrúðr, geirþrúðr, gæiþrúðr. — d) absol., femina, SE. II 489; þrúðr kann mart en þrúða elegans illa femina multas res novit, magis perita est, Fbr. 16.

ÞRÚÐR, m., nomen Odinis, affertur in SE. msc., quod profectum videtur ex þrundr et þudr, nusquam enim alibi inveni þrúðr, ut nomen Odinis. Idem statuendum opinor de forma þrúðruðr, quam affert Ed. Lóvas., quæ originem debet præcedenti þrúðr et uðr, nom. Odinis. Confer þudruðr.

ÞRÚÐUGR, adj., validus, fortis, robore valens: þ. áss Thor, Hymk. 19.

ÞRÚÐVALDR, m., potens dominus, robore valens (þrúð-, valdr): þ. goða deus ceteros deos robore antecellens, Thor, Harbl. 9.

ÞRÚÐVANGAR, m. pl., territorium Thoris, SE. I 88. 166. 276. Þrúðvängur, m. sing., Ý. 5; SE. I 88, v. l. 19.

ÞRYM, vide compos. vettþrym; propr. id. qu. hodiernum þrým, f., ora, margo, cfr. þrömr, pruma.

ÞRYM, f., amnis (qs. sonorus), SE. I 576, 3; II, 480. 563. 622.

ÞRYMA, f., sonitus, strepitus (id. qu. prima, pruma, þrymr): randa þ. strepitus clipeorum, pugna, ullr randa þrymu deus pugnae, pugnator, F. I 183, 2. — 2) absol., pugna (ut prima, pruma): þrymu rækir curator, gestor pugnae, præliator, vir, at snæðings porti þrymu rækis in ore pugnatoris, Grett. 42. — 3) in compos., hjálþryma, hjörþryma, vigþryma.

ÞRYMDRAUGR, m., arbor strepitus (þrymr, draugr): þ. hringis præliator, vir, Ód. 14, a hringis þrymr strepitus gladii, prælium.

ÞRYMGJÖLL, f., nomen portæ (cum sonitu stridens, þrymr, gjöll), Fjölsm. 11.

ÞRYMGÖLL, f., campana (þrymr, göll), id. qu. þringöll, SE. II 423, 5.

ÞRYMHEIMR, m., Thrymheimus, sedes Thjassii et Skadeæ (regio sonora, þrymr, heimr), Grm. 11; SE. I 92. 94.

ÞRYMJA (þrym, þrumda), id. qu. pruma (-i, -da), eodem loco manere, versari. Ex hac forma tantum reperi 3. s. ind. præs. act., þrymr id. qu. þrumir, quæ inter se variant: gjálfr-brandr (= brandr gjálfs, Cod. Vorm.)

þrymr (Cod. Vorm. þrumir) á gullviviðu hlípar grandí flamma marina permanet in deaurato gladio, SE. I 348, 2; hafleygr þrymr (sic et SE. II 582, 4, þrumir, Cod. Vorm. I 404, 4. II 433, 4. 517, 4) hvert dægr of hvítum digulskaffi aurum quotidie permanet super albo argento (i. e. rex plus auro, quam argento, abundat), SE. I 404, 4. — 2) impersonaliter cum accus. subjecti, et cum brachylogia: þrymr um öll lönd örlégsima flá þarcarum per omnes terras extensa permanent, i. e. gloria rerum gestarum per omnes terras pervagatur, Sk. 2, 14, metaphora ducta ab aureis filis fatorum, quæ a Parcis toria et fidiolum instar per omnes terras explicata et extensa describuntur, Hund. 1, 3. 4.

ÞRYMKENNIR, m., qui strepitum novit (þrymr, kennir): skjaldreyrs þ. vir pugnae peritus, præliator, Sturl. 7, 43, 1, a skjaldreyrs þrymr strepitus gladii, pugna.

ÞRYMLÍNGAR, m. pl., portus Trumæ (Pruma) in diocesi Christiansandensi ante Arendalium, Undalino Tromlinge, et Descr. Norveg. p. 60 Trundling: óðr er hringr þrymlinga circulus Thrymlingorum (mare) surri, Ed. Lóvas.

ÞRYMLYNDR, m., lucus pugnae, pugnator (þryma 2, lyndr = lundr), F. I 57, id. qu. þrimlundr, qu. v.

ÞRYMNJÖRÐR, m., deus strepitus (þrymr, Njörðr): fleina þ. præliator, Íslð. 26, a fleina þrymr strepitus telorum, pugna.

ÞRYMR, m., sonus ventis, aquæ, maris, saxorum, montium, metallorum, turbæ: stridor, strepitus, fremitus, crepitus, SE. II 46; þ. álma, stála, þremja strepitus arcuum, telorum, gladiatorum, pugna, Hund. 1, 16; F. I 179, 2; Korm. 11, 1; Eb. 19, 2; þ. Þróttar strepitus Odinis, prælium, F. IX 455. — 2) arcus sagittarius (qs. stridens), SE. I 571, 1; II 478. 561. 621. Vide þrumskúr. — 3) gigas, SE. I 549, 2; II 470. 553. 615, de quo Hamh. 6, 13. Hinc Olavin, ÓT. 26, 4, þ. odda logs (Hkr. VI, þriðja logs) gigas gladii, est pugnator, construenti: arugreddir varð andvígr við odda logs þrym bellator pugnavit adversus præliatorem. Sed quom Cod. Fris. (membr. E) in 1. veru habeat þrymr var loz þar er logðo, et plures þrymr varð logs, certum est, þrymr h. l. in 1. signif. poni, et construentum esse, þrymr þriðja logs strepitus flammæ Odiniæ (gladii), pugna (quod pratulerim), vel þrymr odda strepitus mucronum, id.: nam odda leikmiðjungar, Þriðja leikmiðjungar et Þriðja logs leikmiðjungar aptæ præliatorum circumscriptiones sunt.

ÞRYMREGIN, n. pl., dii strepitus þrymr, regin): þ. þremja pugnatores, a þremja þrymr strepitus gladii, pugna, þremja þrymregin Hédins milites Hediniani, SE. I 436, 3. Sed h. l. forte legendum sit: er þrym reginn þremja | þróttigr (vel þróttig, id., apocoop. r) Hépins sótti, heldr en Hildar svika | hringa þer (i. e. þar) of fingi, i. e. er þróttigr þremja reginn sótti heldr Hédins þrym, en of fingi þar svika hringa Hildar cum fortitudine valens gladiatorum deus (pugnator, Hög-nius) potius adiret Hédinis strepitum, (i. e.

pugnam), quam dolosos Hildæ annulos acciperet.

ÞRYMRÖGNIR, m., *deus strepitus*, (þrymr, rögnir): vigelds þ. puginator, *Eg.* 58, 1, a vigelds þrymr strepitus gladii, pugna.

ÞRYMSEIL, SE. I 308, 3. H. l. þrymseilar S. Thorlacio pro antithesis est pro þrymsalar, gen. a þrymsalr, id. qu. Þrymheimr Thrymheimus, sedes Thjassii, et þrymseilar hvalr cetus Thrymheimi, gigas Thjassius. Edda Lövasina hunc locum sic explicat: hær er uxinn kalladr þrymseilar hvalr, hoc loco bos appellatur þrymseilar hvalr, non ampliori addita illustratione. Ad expediendum locum hæc mihi in mentem veniunt: þrymseil, f., lorum arcus (þrymr 2, seil), nervus arcus; vara þrymseilar nympha nervi, dea venatrix, Skadea, de qua SE. I 94: ferr hon mjöc á skipum, oc með boga, oc skýtr dýr ea assidue xylosoleis labitur, arcumque tractat et feras jaculatur; unde hvalr þrymseilar varo cetus deæ venatrici, bos, aut quod Skadea feros boves jaculari consuevit, aut quod tales boves ei sacri fuerint. Sic autem locum construo: þekkilligr foldar drottinn (Odin) það mög Farbavta (Lokium) deila stjótt þrymseilar vqro hval með þegnvm. Forte hunc locum respicit annotatio SE. msc. in margine ad vocem þrömmuðgr (SE. ed. Rask. p. 218, col. 2), a qua derivatur þrymsól, quod explicatur per hákarllslii.

ÞRYMSVELLIR, m., *agens strepitum* (þrymr, svellir): þ. geima sárjökuls agens prælium, præliator, *Íslid.* 14, a þrymr geima sárjökuls strepitus gladii, pugna.

ÞRYMU, pro þromu, acc. plur. a þrömr, margo, SE. I 610, 1.

ÞRYMVÍÐR, m., *arbor, tignus strepitus* (þrymr, víðr); þ. þremja præliator, *Eb.* 19, 2, a þremja þrymr strepitus gladii, pugna.

ÞRYNGJA (þryng; *impf. ind.*, þraung, et þröng, pl. þröngu; *impf. conj.*, þryngva; *sup. þröngit*), *urgere, premere, id. qu. þreyngja*, þraungva, þröngva; *cum dativo. Præs., ind. 3. s.*, þryngr, SE. I 622, 1; þröngur, *Fjölsm.* 25. *Impf. ind.*, þræng, þraung, þröng (*H.* 17, 1; *Sturl.* 9, 32, 2; *F.* I 166, 1); grennir gunnmárs þræng og sig jördo ok gumnom bellator terram et incolas sibi subjecit, *H.* 17, 1 (*Cod. Fris.*); þraung miklu líði at hildi magnum copiarum numerum ad prælium duxit, *Sturl.* 9, 32, 2; fleygjendr álmeygjær þröngu hlýrtúngli í hringa hángferil mör missores sagilla (viri) clipeum manus meæ inseruerunt, clipeum mihi gestandum dederunt, SE. I 424, 5. *Impf. conj.*, ná er þryngvi und sik eyjum vestan qui insulas maris occidentalis sub potestatem suam redigeret, *ÖH.* 108 (SE. I 526, 5); guðr var straung, ádr þreyngvimeidr gunnar lunda of þryngvi þrimr hundraðum og hramma nás gammi acris pugna existit antequam bellator trecentos hostes unguibus aquilæ subjecisset (i. e. leto dedisset), *ÓT.* 18, 4. *Sup.*, odda leiknar jálmfeyr hefir þröngit und sik Noregi Norvegiam sibi subjecit, *ÖH.* 183; lét þröngit skipa börðum á lög naves in mare deduxit,

SE. I 440, 1 (*Fsk.* 9, 2). *Pass.*, ek frá súðlongom Dana skeidom of þröngit á vata af dregnom hlunni auidoe longas naves Danorum ex attrita falanga in mare deductas fuisse, *ÓT.* 40, 1 (*Cod. Fris.*); þistill er þrönginn var í önn ofanverða sentis, qui intrusus fuit in anticam supremam, *Skf.* 31; dróslum (var) of þröngit (í gærði) ceteros equorum aream palatii complebat, *Ghe.* 35; ykkir er þröngit eptir þjóðkonunga vos rejecti estis post principes, vos viris principibus inferiores estis, ab iis, degenerastis, *Hm.* 4. — b) *impers.*, þryngir at averða saungvi res reidit ad prælium, pugna instat, SE. I 622, 1, *cf.* þreyngja; þröng at rym randa strepitus clipeorum (prælium) instabat, *F.* I 166, 1. — c) *part. pass.*, þrönginn pressus, compressus, turgidus, plenus: tár, ekki þröngit læcrima, dolore turgida, *Hund.* 2, 43; hær, hêlu þröngit coma, þruinã turgens, *Hund.* 2, 42; leifr, þrönginn sáðum placentia, surfuribus turgida, plena, *Rm.* 4; þrönginn móði irã turgens, irã plenus, *Vsp.* 24. — b) *metaph.*, tristis, mæstus: þröngin goð dñi tristes, *Æd.* 7; þröngin dægr tristes dies et noctes, *Rm.* 11; nè of þröngin non tristis, i. e. læta, hilaris (vertunt: non exerts indignationis, vel, non coacta ad nubendum), *Bk.* 2, 32.

ÞRYSTA (-ti, -ta, -t), *premere; cum dat.* þ. þorns niðjum gigantes opprimere, SE. I 290, 2. — b) *cum accus.*, Haraldr þrystir ná helming sinn at Elfi copias Albim ducit, *F.* VI 311, pro quo Hkr., forte rectius, þeysti a þeysa, qu. v. — c) *in compos.* vögþrystr.

ÞRYSTIR, m., *oppressor, adversarius* (þrysta): þ. hleanna oppressor raptorum, prædonum, SE. I 514, 5 (*Mg.* 25, 2); þ. jöfra adversarius regum, rez, *HS.* 14; *AR.* I 272; *ÖH.* 92, 11; þ. Engla otvina adversarius Anglorum regis, de rege Norvegico, *F.* VI 428.

ÞÚ, tu, pron. 2. pers.: acc. þik, dat. þér, gen. þin; dual. þit, þið; plur. þer. Þú intertendum in sententia universalis adhibetur, v. c., illa sattu í milli ægre dispeziati, i. e. conspectus interceptus est (ob telorum multitudinem), *Mg.* 31, 3; aldri fráttu, at nunquam audivisti (i. e. auditum est), *F.* XI 298, 1. — b) gen. þin pro dat. þer, vide þinlikt, conf. mín, sin.

ÞÚFA, f., *tuber terræ, vide compos.*, arþúfa, banarþúfa.

ÞUKKJA, f., id. qu. þykkja, animus, vide samþykkja.

ÞUL, f., *nomen fluvii*, SE. 40; vide flambulþul.

ÞULA, f., *oratio, sententia; þular sententiæ morales*, Hávam. 112. — 2) *carmen longum et inconditum, nullis versibus intercalaribus distinctum*: stefjum verðr at stæla brag, — ella mun þat þikkja þula carmen, nisi versus intercalares inserantur, pro incondito habetur, *A.* 11; þula verðr at drápo með Dönum verri, *Snegluk.*

ÞULINN, m., *nanus*, SE. II 470 (þulenn, II 553).

ÞULR, m., *orator, qui recitat res gestas heroum vel dicta sapientum, id. qu. fræðimadr*, *Vafþr.* 9; *Hávam.* 136; sic propter

sapientiam vocatur Regia, Fm. 34; þular stól sella oratoris, Hávam. 112 (conf. et introd. in Getsp. Heidr., FR. I). — 2) *poeta* (nam apud poetas politissimum erat scientia rerum humanarum et divinarum, conf. GS. str. 11): kross hángir fyrir brjósti þessum þul, en pálmr medal herða huic poeta (i. e. miki), Örkn. 82, 11 (AR. II 219, 1); þjóðir kváðu þann þul ok Olaf vega sannan berserk ille poeta (Thorleivus Dynastis-poeta) et Olavus (frater ejus) veri nominis athletam interfecisse dicuntur, Ísl. 18.

ÞULU, poet. propuldu, 3. pl. impf. verbi þylja.

ÞUMBULDRI, nomen amnis, SE. msc., J.

ÞUMLA, f., nomen insulae, SE. II 492, puto prope Albim vel in Albi Gothorum, conf. mox þumlar. (Ignota Munchio).

ÞUMLAR, m. pl., Thumlaei, incolae insulae Thumlae in Albi Gothorum, Hh. 62, 7 (Cod. Fris.); F. VI 311, quo loco, Hkr. T. VI dedit vid þumlo ad (insulam) Thumlam.

ÞUMLUNGR, m., pars chirothecae, pollicem tegens, tegillum pollicare (hodie þumall); hanska þ., Æd. 61; pros., SE. I 146.

ÞUMR, m., SE. II 496; Raskius conjecit þumr, recte, ut puto.

ÞUND, f., amnis, Grm. 21.

ÞUNDR, m., nomen Odinis, Grm. 54; SE. I 86, 1; fundr Þundar inventum Odinis, poësis, et vena poetica, SE. I 250, 2; hregg Þundar procella Odinis, pugna, ÓH. 218, 2; gráklæði Þundar leucophæae vestes Odinis, loricae, Ísl. I 165, 3; auka Þundi þegns gnótt numerum civium Odinis augere, casus ad Valhallam mittere, HS. 6, 7; Þundar gras procella Odinis, praelium, Þundar gras vǫpn arma in praelio usitari solita, arma militaria, Htd. 18. — 2) in appell. virorum: þ. aldar deus populi, rex (ut þjóðáss), sessi aldar þundar, amicus regis, praefectus regius, Gretl. 26, 1; þ. hjarar deus gladii, puginator, Korm. 27, 4. — b) absol., vir, Vigl. 17, 10, it. ÓH. 23, 2, nisi sec. v. l. h. l. et F. III 31, IV 62, 2 legatur v. græðis hests. — 3) in compositis, herðipundr, leikþundr, remmipundr, skýþundr.

ÞUNDREGN, n., pluvia, procella Odinis, pugna (þundr, regn): þundregns dróttir pugnatore, Rekst. 8, ut eggmóts menn.

ÞUNGFARMR, m., grave onus (þungr, farmr): þ. Grana grave onus Granii, aurum, SE. I 652, 2.

ÞUNNGEÐR, adj., animi æger, maustus, vide þunngedr.

ÞUNGHUFADR, adj., gravi alveo, oneratus, onustus (þungr, húfadr): superl. þunghúfadustu lúngi navi gravissimo pondere onerata, SE. I 646, 1.

ÞUNGR, adj., gravis; comp. þýngri, þýngstr (etiam þýngari, Ísl. II 275, þýngastr, pros., Nj. 133). De ferro: þungr járnr graves enses, F. VI 407, 3. De fluidis: þ. sjór, víðir graves unda, fluctus, F. VI 141, 1; SE. I 690, 2; þungrir straumar rapida flumina, mole aquarum gravia, Vsp. 35. Metaph. de praelio: þungr sókn acer confictus, acris oppugnatio, ÓH. 186, 2; þungrt þing hjaldrs Þrudar vánga acre praelium, Eb. 19, 5; þ. bani grave letum, Ha. 74, 2; þ. agi gravis

discordia, Ha. 199, 2; þ. harmr gravis dolor, Sturl. 7, 43, 1; þungr mein incommoda, graves dolores, SE. I 460, 3; þ. þótti gravis ira, indignatio, Gd. 41; þungr æfi oita misera, Plac. 20; þ. hagr mala vitæ ratio, Has. 49; þ. háttir res ingrata, Has. 46; þungrt nið próbum acerbum, Nj. 45; berk þungr vetti, at ek hætta til þessar minnar gaungu triste fero testimonium, me non sine periculo hanc protectionem suscepisse, Eg. 74, 2; vera e-m þungr gravem, molestum esse alicui, Sværr. 106, 1; vinna hlut e-s þungan sortem alicuius miseram reddere, Ha. 74, 2. In compos.: eljanþungr, stórþungr.

ÞUNGRA, f., nomen Freyæ, Cod. Worm. SE. I 557; II 474. 558. 617, qui locus in Cod. Reg. SE. I 557 incuria librarii omissus fuit. Afferam integrum locum sec. fragm. 1eß (SE. II 617), quod proxime accedit ad Cod. Reg., cum variantibus lect. ceterorum fragm.: Græt¹⁾ ok at²⁾ Óði³⁾ gulli Freyja: | [heiti ero⁴⁾ hennar⁵⁾ | Haur⁶⁾ ok Þungra⁷⁾, | Sýr, Skjálfr, ok Gjöf⁸⁾ | ok hit⁹⁾ sama Marsdall¹⁰⁾; dætr ero¹¹⁾ hennar | Hnos ok Gessemi¹²⁾ 1) græt, id., (æ = e), 748 (II 474); geit, 757, (II 557) prave. 2) omitt. 757 (II 557). 3) aúðarr 757 (II 557), prave. 4) a [heiti erv, id., 748 (II 474). 5) a | non cernuntur in 757 (II 557). 6) Horn, id., 748 (II 474); Hðrn, id., 757 (II 557). 7) þvngra, 748 (II 474); þvngra, 757 (II 557). 8) Gefn, 757 (II 557), rectius; Gæfn, id., 748 (II 474). 9) hið, id., 757 (II 557). 10) Marsdöll, id., 757 (II 557); Marsdöll, id., 748 (II 474). 11) eru, 757 (II 557); erv, 748 (II 474). 12) Gersimi, id., 748, 757 (II 474. 557). Unde apparet librarium Cod. Reg. h. l. a priori hennar in. v. 3. ad posteriori hennar in v. 7. transiluisse. Cum þungra (a þungr, gravis, v: dolore), conferatur þrungrvar supra allatum. Occurrit hoc nomen in appell. feminae, Ag. (auctore Einare Gilsida): rökk fór drós at drekka; drakk hon eigi hreint nakkvat; gengu þorna þungru | þungr stríð í bák síðan, ubi notandum, metri genus esse dunhent (i. e. syllabam harmonicam, posteriorem versuum parium); quo loco þorna þungra dea infibularum, femina.

ÞUNGSTÓLL, m., gravis sella (þungr, stóll): þ. sólar gravis sella solis, cælum, konungr sólar þungatóls rex calis, deus, Sværr. 85, 1.

ÞUNN, pro þund, acc. sing. a þundr vel þuðr, nomen Odinis: þikki mér, er ek þekki þunn ísunga Gunnar, sem ubi pugnatorem, animadverto, conspicio, Halfr., a þundr v. þuðr Gunnar ísunga deus loricator, praeliator, vir. — b) in tmesi, pro þundar, gen. a þundr: þekkjandi þunn blás meginásar, pro þekkjandi blás meginásar þundar cognoscens caeruleum, validum contum Odinis, gladium perite tractans, puginator, vir, F. V 228, 3.

ÞUNNGEÐI, n., levitas animi (þunnr, geð), SE. I 542; II 469. 550 (þongedi, 613).

ÞUNNGEÐR, adj., levis animi, inconstans (þunnr, geðr): þunnged kona, Bk. 2, 38, pro quo in ed. Havn. restitutum þunnged animi ægra, mastæ.

ÞUNNGJÖRR, *adj.*, tenuiter factus, fabricatus (þunnur, gjörr): þunngjör sverð enses tenui acie, aculí, *SE. I 462, 5. (Orkn. 13, 1).*

ÞUNNILL, *m.*, *id. qu.* þvinnill, regulus maritimus: þunnills vigg jumentum piratæ, navis, þunnills viggbaldr deus navis, vir, *Plac. 30, quo loco pronuntiandum est þvinnills.*

ÞUNNISS, *m.*, tenuis glacies (þunnur, iss): þ. Gunnar tenuis glacies bellonæ, acutus gladius, þröngvir Gunnar þunniss præliator, vir, *F. XI 142, v. l.*

ÞUNNR, *adj.*, tenuis: þunn skip naves tenui tabularum compage, *Jd. 37. — b) acutus: þ. hjörr acutus gladius, Isl. II 268, 1; SE. I 608, 1. — c) subtilis: þegja þunnu hljóði subtili silentio tacere, attentum silere, Hávam. 7. Tritum est illud: þunt er móður eyrad subtilis (attenta) est auris matris. — d) rarus: þunnt um stánger rari circa signa milites, inopia copiarum, paucitas, F. IX 439. — e) in compositis: eggþunnur, herðiþunnur, skelþunnur.*

ÞUNNVAXINN, *tenui staturá, figurá, compage* (þunnur, vaxa), tenuiter factus, tenuis: þunnvaxin Guunar ský tenues clipei, *G. 40.*

ÞURA, *f.*, sagitta (þyrja), *SE. I 570, 3; II 478. 561. 621.*

ÞURBAVRÐ, *f.*, femina gigas, *SE. I 553, 1 (II 472 þrvörð, id.; II 555 þurbörð, id.; II 616 þarbaurd).*

ÞURFA (þarf, þarfta, þurft), *indigere, opus esse; necesse esse, pro verba: ynglings barn þurfti stjja regio filio sciendum erat, fugere coactus est, F. IX 234. — b) opus esse pro oiga, oportere: hitki hann veit, er hann vita þyrfti quod eum nosse oporteret, Hávam. 22. Vide óþurfandi.*

ÞURFI, *m.*, cui opus est, cui quid deest, indigus: cum gen., þ. drykks, máls, hvers manns, laðar indigus potús, colloqui, hominum, hospitalitatis, *Söll. 3; Sk. 1, 2; F. VI 237; Vafpr. 8. Plur., þurfar indigi: firir þeim brynstaða þingnórungum, er voro þurfar propter egenos, inopes, pauperes, Go. 3.*

ÞURFINN, *adj.*, indigus, cum gen.: hún er þurfin mjök þinnar hylli tua gratia magnopere indiget, þörol.

ÞURFT, *f.*, indigentia, usus, quod opus est, necessitas, necesse: sem þ. vor beiðir quantum usus noster postulat, *Lb. 51; þurftum fleira plura quam necesse fuit, justo plura, Plac. 28. — b) id, quo carere potes (ut þörf), Hugsm. 27, 5.*

ÞURNIR, *m.*, gigas, *SE. I 302. 1. Conf. þorn, durnir.*

ÞURR, *adj.*, siccus: þurr skið sicca, arida ligma, *Hávam. 60; þurt land aridum, siccum, Gha. 35. Vide vindþurr.*

ÞURR, *id. qu.* þyrr, *3. s. præ. ind. verbi þyrja.*

ÞURRFJALLR, *adj.*, siccus amictu (þurr; fjallr, a fjall = fell), *Hávam. 30.*

ÞURRO, *3. pl. impf. verbi þverra* (þverr, þvarr).

ÞURS, *m.*, gigas (þyrja), *Skf. 36; þursa líki forma gigantum, gigantea, Alom. 2; ráðbani þurs necem giganti struens, Thor,*

Hjmk. 19; þröttar þurs gigas roboris, robustus ille gigas, Odin (gigante Bóre ortus). niðkvísl þröttar þurs progenies Odinis, Ý. 54 (sec. Cod. Fris.); þursa tæ gigantum adminiatra, femina gigas, þursa tæs byrr ventus gigantidis, animus, HS. 1, 6 (sec. Cod. Fris.); þursa meyjar femina gigantes, Vsp. 8. — 2) litera magica, Skf. 38. — 3) vide formas þora, þuss, þursir, et compos. hrímþurs.

ÞURSA, *f.*, deriv. a þurs, gigas, vide hlífþursa.

ÞURSASKER, *n. pl.*, scopuli gigantum, scopuli ad hodiernum sinum Thursobay (sinum gigantum) in Cætnesia Scotia septentrionali, *OH. 109; F. X 34, v. l. 6.*

ÞURSIR, *m.*, qui impetu fertur in aliquid (þyrja), qui desiderat, cupit, amat; vide compos. órþursir.

ÞURSTR, *adj.*, *id. qu.* þyrutr, sitiens; bððvar þ. pugnæ cupidus, *HR. 66.*

ÞURÐI, *3. s. impf. ind. verbi þyrja.*

ÞURÐR, *m.*, decrementum (þverra): vera í þurð decrecere, *Húð. 12, 4 (pros., SE. I 164; FR. II 286).*

ÞUSS, *m.*, *id. qu.* þurs, gigas: þussa kveðja vax, deriv. gigantum, aurum, *HR. 71.*

ÞUSTA, *1. s. impf. ind., verbi þyrja.*

ÞUSUND, *f.*, mille (prop., decem centuræ duo denariæ, i. e. mille et ducenti, ex þús-hund, = þúshundrat): þjóð fell, let Hf, þúsundum multa millia hominum ceciderunt, vitam amiserunt, *G. 49; F. VI 409, ubi v. l. est þúshundum. Conf. F. VIII 40, 3.*

ÞUTR, *m.*, *id. qu.* þytr, stridor, fremitus, strepitus (þjóta): þ. sævar fremitus, ætus maris, *SE. I 500, 2.*

ÞUÐR, *adj.*, *id. qu.* þunnur, tenuis; non usurpatur nisi in formis, in quibus r locum habet nempe þuðr, þuðri, þuðrar, þuðra, *conf. kuðr, saðr et sim.; v. c. l. ets vata sliða af þuðri skör aquam tenui tabula sulcasti, Hk. 22; þuðr bringr acutus gladius, HR. 12.*

ÞUÐR, *m.*, nomen Odinis (*id. qu.* þunnur, þundr), *Grm. 46; SE. I 84, 2; II 472. 556.*

ÞUÐRUÐR, *prava lectio in Cod. Worm. et Upsal., constata ex þuðr et uðr, nominibus Odinis, SE. I 84, 2; II 265, 2.*

ÞVÁL vide sub þvol.

ÞVARA, *f.*, rudicula; in compos.: marþvara.

ÞVARI, *m.*, tigillum (respondens fem. þvara): ef þer komiþ í þvers þvari míri tigillum tibi objectum fuisset, i. e. nisi conatus depulsa fuisset, *H. kat. 18. — 2) in compositis: benþvari, blapþvari, bólþvari, dólgþvari, eyþvari, ormpþvari, rindilþvari, vindþvari; in prosa, brynþvari, hastæ genus, quod describitur Eg. 53.*

ÞVAT, *impf. verbi obsoleti þveta, i. e. þvetta (hodie þvætta, Dan. tvætte), lavare (a þvo): þar varþu at, er fjáðr klæðit þvat í þi þræns adfúisti, quo loco dives vestem lavabat, SE. II 18.*

ÞVEGIT, *sup. verbi þvo, lavare.*

ÞVEITA, *f.*, securis, *SE. I 569, 1; II 477. 561 (II 620 þvita); beit hjálma stöð*

þveita securis caput momordit, *Ed. Lóvas. ex Vigastyr S. (Ist. II 299, 1).*

ÞVEITR, *m., lapis (id. qu. þviti):* (þú) rakt þeim illan þveit matum lapidem illis impegisti, *i. e. male eos accepisti, mulcasti, F. XI 188, 1. Proverbialis locutio, vide Vigagl. 21:* Már kvad þat líkligt, at sannaz mundi fornkvæðit mál, at hvarr ykkarr mun ljósta annan illum steini, ádr létti, ubi ljósta e-n illum steini malo lapide aliquem icere, *est prorsus id. qu. reka e-m illan þveit. Sic et DrfS.:* allskarpt hefir orpit ægis beini fyrir herðendum heinar hurðar (*Bellona*) lapidem magna vi incussit gladii vibratoribus, *i. e. homines gravi clade affecit.*

ÞVENGLÁÐ, *n., terra lori (þvengr, láð):* þvengláðs dýna, *pro dýna láðs þvengs, aurum, a láðs þvengr lorum terræ, serpens, cujus dýna (culcita), aurum: njórun þvengláðs dýnu nymphæ auri, femina, Nj. 63.*

ÞVENGR, *m., corrigia, ligula, torum:* þ. þundar beðju; þ. leidar torum terræ, *serpens, per homonymiam id. qu. Grettir, Grett. 53, 4; Orkn. 82, 7 (AR. II 218, 2). In compositis:* eitþvengr, fráþvengr, grasþvengr, hjartþvengr, reyrrþvengr, urþvengr. *Vide et formam þvingr.*

ÞVERGARÐR, *m., agger transversus, obiecta moles (þverr, garðr):* þvergarðar gunnranns glyggs aggeres, *clipeorum procellis objecti, i. e. testudo clipeorum, clipei: þróttir þvergarða gunnranns glyggs deus clipeorum, præiator, vir, ÓH. 240, 2.*

ÞVERLIGA, *adv., obstinate, vehementer (þverr):* erum þverligar (*compar.*) hugr á Gunni sunns herkis eo vehementiori amore vel desiderio semina teneor, *Korm. 5, 2. In prosa:* taka máli þverliga, *synja þverliga plane præcidere, obstinate negare, denegare, pernegare.*

ÞVERR, *adj., transversus:* hverr lá þverr of annan alius super alio transversus jacuit, *Krm. 16;* kvad hvern vörn skyldu falla þveran of annan præcepit, *ut quisque nostrum alius super alium transversus caderet, Hh. 63, 1. — b) adverbialiter, þvert:* um þvert in transversum, *in diversam partem, gánga um þvert frá leiki verðungar in discernsum ire (i. e. : discedere) ab ludo satellitum, Mg. 9, 5; í þvers in transversum, transverse, koma í þvers transversim venire, i. e. objici, H. hat. 18. In prosa etiam þvers et þvers um, adv., transverse.*

ÞVERRA (þverr, þvarr, þorrit), *minorem, pauciolem fieri, cessare, deficere, consumi. Plur. impf. ind. þurra; impf. conj. þyrra; sup. etiam þorit, cum simplici r, Km. 6. Hús, hallir þurra domus, ædes (igne) consumta sunt, F. VII 15, 2; IX 307; kvistir þverra rami marcescunt, tabescunt, Am. 69; nema sneriblöd mörnar þyrrí si rapiditas fluminis non cessaret, SE. I 294, 3; þó at skúrir gýgjar skers þyrrit etsi jaculatio (pugna) non cessaret, ÓH. 186, 4; gráðr þvarr geira hriðar gjóði aviditas corvi cessavit, corvus satiatum est, ÓT. 31, 2; sorg*

frá ek eigi þyrrí dolor non cessavit, *Skáldh. 1, 23; þverr við glaum (= glaumr, apocopatō r) lætitia ob eam rem minuitur, Vigagl. 7; sízt æfi móðfikins Magnús góða þvarr ex quo decessit M. bonus, Hrokkinsk. msc., pro quo F. VI 247 habet þraut (þrjóta), eod. sensu. Birtingar þverra viri illustres deficiunt, pauciores sunt viri excellentes, Eg. 82, 2; Þormóðr hefir þorrit (= þorit) hóta Thormodus aliquantum defecit, contumacem animum vel superbiam nonnihil remisit, RS. 6. — b) perf. part. act. þorrina, qui defecit: hlust er þorrin auditis defecit, SE. II 180, 3; it. pass., sigri þorrina, quem defecit victoria, victoria exutus, spoliatus, F. II 316, 2.*

ÞVERRA (-aða, -at), *deficere (id. qu. þverr, þvarr):* mætti þverrar vires deficiunt, *Lit. 58.*

ÞVERRA (þverri, þverða), *minorem, pauciolem reddere, minuire, deminuere, cessare facere, sedare:* hjaldrórr haukum þverrir húngr bellator famem corvorum sedat, *edita strage, i. e. prælium committit, ÓH. 183; þá er sverð-dynviðir þverðu ylgyar salt cum pugnatore famem lupi sedabant, i. e. cum pugna febat, Mg. 9, 1; ham þverði fríð manna (monnon, Cod. Fris.) pacem hominum (hominibus) cessare fecit, i. e. bellum incolis intulit, ÓT. 97, 2 (AR. I 288); þeir þverðu þrótt sinn at þriðjungi vires suas ex tertia parte deminuerunt (occiso tertio fratre, Erpo), Hm. 16; nú þverra þeir birtingar, er þverðu þingdag ýngva með orðum nunc deficiunt illustres viri, qui poemam regiam oratione sua averterunt, Eg. 82, 2, vide þingdagr et ýngvi. — b) part. act. þverrandi, qui minuit, consumit, in applicationibus virorum, vide sverþverrandi, lætrþverrandi, láðþverrandi. — 2) intrans., id. qu. þverr, þvarr, deficere, minui: gerðum þar svá, at húskarla lið þverði jarli eo loco sic rem gessimus, ut prætoriani dynastæ pauciores fierent, Mg. 31, 5 (F. VI 78, v. l. 6), quo loco Cod. Fris. habet þurði pro þverði (Geyrdóm þar sva at þurði — húskarla lið iarli).*

ÞVERRIR, *m., qui deminuit, pauciolem reddit, consumit (þverra, þverða):* þ. Engla, Skota qui Anglos, Scotos pauciores reddidit, oppressor, victor, hostis Anglorum, Scotorum, *Ok. 9, 3; H. 22, ubi dat. s. þverri (Cod. Fris. þverri); þ. þons (þors) barna oppressor gigantum, Thor, SE. I 294, 3 (Cod. Reg. et Worm.); þ. úlfa sultar famem luporum sedans, bellator, F. III 9, 1; þ. málna, hódna, brimróðuls consumtor auri, erogans aurum, vir liberalis, Hg. 26; Ód. 14. 25; þ. stærðar exstirpator fraudum, vir probus, pius, Plac. 7; þ. svika deus, Lb. 11. — 2) in compositis: flugþverrir, hringþverrir, menþverrir, seimþverrir, vegþverrir.*

ÞVERUÐ, *f., contumacia, pertinacia (þverr, uð), Hugm. 15, 5.*

ÞVESTSKYTTI, *n., caro cetaria, vi emissa (þvest, þvesti caro cetaria; skjóta), Grett. 14, ubi alii þvestslittum, a þvestslitti cruda caro cetaria (slitta, f., Lex. B. Hald.), vel idem, a sletta projicere.*

ÞVÍ, conj., *ideo, idcirco, propterea* (*propr., dat. sing. neutr. pronominis þat, pro af því*), *Korm. 22, 3, 5; F. I 65.* — 2) þvíat nam, enim (*pro af því, at eo, quod, quod plene occurrit, Eg. 68*), *Hávam. 1. 6. 9. 89. 108. 121; Skf. 4. 5; Grm. 41; Sonart. 4; F. II 52, 3; SE. I 244, 2; Korm. 22, 5; Ód. 1. 28.* — 3) því-at *ideo, quod, ita ut því in priori membro sit, at in posteriori: því em ek Kráka köllut, at ek hefi, etc., FR. I 248, 2; it. ea lege, si, ita si, cum eo quod (id. qu. því at eins, at): því er öldr baztr, at, ita optima cerevisia est, si, Hávam. 14.* — 4) því cum *comparativo, sequente sem vel er, eo quo: því meira skal ek unna þeirri súlva Gunni, sem þeir ala stærri öfund um várar gaungur hanc feminam eo vehementius diligam, quo magis isti itionibus nostris invidébunt, Korm. 5, 4. Interdum comparativo prioris membri additur at (vide þess at cum comparat. sub voce þat 5): því at ferra veit, er fleira drekk, síns til geðs gumi quo quisque plus potat, eo minus est suæ mentis compos, Hávam. 12. Rarius in hac constructione occurrit superlativus, ut Jömsv. p. 8. in prosa: skaltu herja því mest á Danmörk, sem þú hefir mestan afian, quod F. XI 59 eodem sensu per comparativum exprimit: rek nú þeim mun harðara hernaðinn, sem nú hefir þú líðsaffla bæði meira ok betra.*

ÞVÍGI, *eo non (því, gi neg.):* þruma með spjótum var þ. skomri pugna quæ hastis febat, eo non brevior fuit (*i. e. non minus diuturna fuit, quam fuerat jaculatio*), *Orkn. 5, 5.* — 3) þvigít (*ex því, eigi, at*), *id.: þat mun ok verða þvigít lengra, at Atli mun öndu tyna neque post hæc ita multo vitam amittet Allius, Bk. 2, 56; þær hykk mæltu þvigít fleira puto eas his non plura locutas esse, Og. 6. Hanc formam (þvigít) compositam esse ex þvígi et at (non ex it), cum probabile faciunt exempla sub því 3) et þat 5) allata, tum etiam locus GhM. II 388: sýniz honum (Þormóði) þvigít vænni sinn kost, þvigít vænni hann verðr fundinn illi (Thormodo) res sua eo (o: adventu hostium) in meliorem locum haud sane deducta videtur, nedum si forte (ab hostibus) reperiretur.*

ÞVÍLÍKR, adj., *talis (ad verb., ei similis, því, líkr)*, *G. 11.*

ÞVÍNGA (-aða, at), *cogere, premere, Skáldh. 5, 14; 7, 9.*

ÞVÍNGR, m., *corrigia, lorum, (id. qu. þvengr):* þ. leidar lorum terræ, serpens (*ut þvengr þundar beðju*), sút leidar þvings dolor serpentis, *hiems, Orkn. 82, 8, ubi construenda sunt: snotr svanni minniz þess leidar þvings sút (acc. temporis), elegans femina instanti hieme id recordabitur (memorabit).*

ÞVINNILL, m., *regulus maritimus, SE. I 548, 2; II 469. 614 (II 552 tantum cernitur ... nnull); þvinnils dýr animal reguli maritimi, navis, Nj. 103, 6. Vide þunnill et Vinnill.*

ÞVÍSA, *dat. sing. pronominis demonstr. þessi hic: — 1) neutr. gen., á þvísa þingi in hoc conventu, Has. 32; hjálmdrífa víðr*

haldi lífi ok þvísa landi rex bellicosus vitam et hoc regnum retineat, ÓH. 92, 1; sýfir þvísa, er, propterea quod, ubi cod. Fris. þvísa er eo quod. Etiam in prosa: á þvísa landi, Sks. p. 186; í þvísa ljósi in hac luce (vita), Grág. et Nj.; næst þvísa, Gþl. ed. Haen. præf. pag. IX. — 2) masc. gen., í þvísa heimi his in terris, ÓH. 140, 2; nú verðk með einum fæti at stýra út á vit Íslands á þvísa skordu ske nunc ego, qui alterum amisi pedem, hac navi in Islandiam proficisci cogor, Grett. 9.

ÞVÍTA, f., *securis (id. qu. þveita), SE. II 620.*

ÞVITI, m., *lapis, SE. I 112: þá tók v þeir (Æsir) mik n stéin, ok skvtn en lengra í iorþina, sá heitir þviti, oc hofþv stein sírir festarhælin. Ideo SE. II 431. 515: en þviti (þótti II 515 þrave) heitir hæll, er stendr í hólinum (huolenum, II 515). Vide formam þveitr et compos. hrammþviti.*

ÞVO, (þvæ; *impf. þó, et þvó, F. I 165, 2; sup. þvegít*), *lavare, cum acc. et dat.; þó hendr manus lavet, Vsp. 31; hönd um þværa non lavat manum, Vegtk. 16; drótt þó sveita af líki cruorem corpori abluit, G. 22; er ýtar höfðu þvegít bein jöfars cum ossa regis lavissent, G. 23; þú hefir þvegít manns blöð af höndum cruorem humanum manibus abluisti, cæde hominum manus pol-luisti, H. Br. 2. Saepe de aspergine maris: lögr þvær flaut mare lavat naves, SE. I 494, 3; marr þvær víðu malos, SE. I 496, 5; bylga þvær stafni, SE. II 493, 1; hrönn þvó hlýrum unda proras adpersit, F. I 165, 2; hrannir þógu herskipum höfud capita (rostra) navium bellicarum laverunt, SE. I 500, 3; þveginn af bárum undis la-vatus, adpersus, A. 6. Metaph., höfðu þvegít sál af syndum animam a peccatis abluerant, Söll. 73; fekk þvegít glæp með gráti pec-catum lacrimis abluit, Has. 50; heilagr andi þvói lýti peccata abluat, Gd. 2. Particip. pass., þveginn lotus, vide in compos.: itr-þveginn, úrþveginn, úrðveginn.*

ÞVOL, n., *lotium (id. qu. þvæli), SE. II 430. 514. 634, conf. Thorlac. Spec. 7, 39. 175 (þvo).*

ÞÝ, f., *serva, ancilla (NgD. 81): þý eða þræll serva aut servus, Hugsm. 24, 1; dat., þý ok af þræli, FR. I 493, 2, et þýja, Hund. 2, 2; gen. þýjar: víð ótta þýjar orða ob metum verborum ancillæ, Has. 50; þýjar barn servó natus, FR. I 495, 2. Plur., þýjar ancillæ, servæ, Am. 97; Bk. 2, 45; Gho. 15; et þýgjar, inserto g, Hund. 1, 35; gen. þýja: meldr Fróða þýja farina ancil-larum Frodiú (Feniæ et Menia), aurum, HS. 1, 3 (Cod. Fris., et F. I 50, 1); þýja barn servabus natus, FR. I 495, 2. Vide þýr. Svá konur, sem kalla, þýjar ok þræla, Grett.*

ÞÝBORINN, *servó natus (þý, bera), Eg. 57, 1.*

ÞÝFI, n., *res furtiva, furto surrepta (þjöfr): víðris þ res ab Odine surrepta, malsum poëticum, poësis, Sonart. 1.*

ÞÝFD, f., *furtum; plur. þýfðir furtu, ÓH. 192, 2 (Grág. I 401).*

ÞYGGJAR, pro þýjar, vide þý.

ÞYKKJA, id. qu. þikkja, videri, Orkn. 82, 8; Korm. 12, 2; F. VI 447, 1, ubi þykkjat pro þykki-at, þykkir-at, non videtur.

ÞYKKJA, f., indignatio; þykkjuorð verba ex indignatione profecta, Skáldh. 1, 28. Vide þykk, m.

ÞYKKR, adj., crassus, densus; adv., þykt dense, fljúga þ. dense volare, de sagittis, F. VI 84, 1.

ÞYKKR, m., indignatio, offensio; þykkjar verðr, dignus, cui succenseas, Eg. 75, 1. In prosa de ictu, plaga, usurpatum reperitur. Dropl. maj. c. 19, fékk Gunnarr mikinn þykk af eins manns spjóti, gekk lagit í gegnum lærit fyrir neðan þjóhnappana. Heidarv. inittjo: ok veitir honum áverka svá næsta mikinn, at honum var þat gyldr þykk, ok eigi banvænlig. So. 11: gerði hann meyjunni þann þykk, at hún grét þegar, en sveininn lék hann miklu harðara.

ÞYKKSETTR, dense collocatus (þykk, setja), it. copiosus, multus (Angl. thickset, id.). Þykksettar dygðir mulla virtutes, Nsk. 32.

ÞYLJA (þyl, þulda, þulit), recitare (in primis actu continuo, vel orationem longiorem): þyl ek grunnstrauma Grimnis carmen recito, SE. I 292, 2. Sapius absolute, de poeta, carmen suum recitante, Höfuðl. 3; de oratore sententias morales recitante, Hávam. 112; et cum præpos., þ. of sigr, um ólaelju carmen de victoria, de femina recitare, Mg. 36, 3; Id. 3. Pass., reflexiv.: þylsk um loquuntur secum, mussitat sibi, Hávam. 17. — 2) strepere, fremere, de unda: þuldi uðr unda (grati longoque sonitu) fremebat, Skáldh. 4, 32. — 3) þulu, SE. I 378, 3, videtur esse obsoletum impf. verbi þylja, pro þuldu vel þulda, quasi a þyl, þaul, þulu, resonare facio: þær þyt þula þögnhorfningar illar (Fenia et Menia) resonare fecerunt stridorem molæ (molam susurrantem), i. e. molere inceperunt.

ÞYN, f., 1) annis, SE. I 130. 576, 2; II 479. 622; Grm. 27; þynjar log flamma annis, aurum, þynjar logs þöll pinus auri, femina Nj. 45, Johnsonius pro Doina Russiae fluvio accipit. Cf. þin. — 2) lorica, SE. II 479. 562.

ÞYNDR, m., Odin, id. qu. þundr, vide in þyrn dröf.

ÞYNGD, f., pondus, gravitas (þungr): þýngdar níkill magni ponderis, gravis, epith. auri, Isl. II 275, v. l. 13, in strophæ manca.

ÞYNGJA (-i, -da, -t), gravem reddere, molestum reddere (þungr). Impers. c. dat., þýngja tekr minni ok máli memoria et usus lingua labare incipit, Skáldh. 5, 16.

ÞYNNTR, perf. part. pass. v. þynna tennem reddere, acvere, acutum facere (þunnr), vide compos. heinþynntr.

ÞÝR, f., serca, Rm. 10, conf. þý.

ÞYRJA (þýrr, þurða), ruerre, festinare, currere, volare, magno impetu ferri; de vento: veðr þýrr (= þýrr) ventus ruit, SE. I 630, 1; láta styrvind þýrja of sic facere tempestatem prælii circa se furere, SE. I 674, 1; de unda vortice aquarum: hrönn þurði at

hauðra runa vortex in Terræ filium ruebat, SE. I 296, 1; de navibus: kilir þurðo norðan til Se-lunds, ÓH. 155, 2; veglig flaut vísa ferþar þurþu und vinda búnu segli splendidae navee regionum satellitum ruebant sub velo ventis infato, Ha. 293, 1 (sec. Cod. Fris.); de gladio: Óðins hurðúlfr þurði or hendi gladius e manu (manu vibratus) ruebat, volabat, Korm. 12, 4; de equo, Skf. 10; Ghe. 13; de avibus, SE. II 102, 2; de serpente, SE. I 606, 1, ubi in prosa est skrifa serpene; de præliatoribus: þar þurðir þú und randir sub clipeos properasti, in aciem provolasti, SE. I 462, 5 (Orkn. 13, 1); landrekar þurðo fram til móts á mjúkhurðum meita præfecti, navibus vecti, ad prælium provolabant, ÓT. 18, 2; þurðot austan teknir menn tu et conducti milites properastis ab oriente, Mg. 2, 1 (sec. Cod. Fris.), ubi Hkr. þurðuz. — 2) þurði, pro þverði, id. qu. þvarr (u = ve), Mg. 31, 5, sec. Cod. Fris., vide þverra (þverri) 2.

ÞYRMA (-i, -da, -t), parcere, cum dat., Vsp. 41; cum neg., þýrmdit non pepercit, SE. I 280, 2. — b) servare, non violare (v. c. pacta, pacem): þ. eidum, gríðum, sístjum, veum juramenta, pacem, necessitudinem affinitatis, sacra loca, Sk. 1, 47; FR. I 247, 3; Bk. 2, 28; Hg. 33, 18.

ÞYRMIR, m., qui parcat (þyrma), in compos., óþýrmir.

ÞYRN DRÖF, ÓH. 155, 3, locus corruptus. Olavius jam mutaverat dröf in dröfn, construens þrymu þyrn (= þorn), bellator. Vocem præcedentis versús þorn mutavit in þorr, quod accepit pro þvarr (impf. ind. v. þverra), hoc ordine: dröfn þorr húms eyndri, þrymu þyrn! mare defuit navibus, bellator! (i. e. mari defuit spatium ad classem recipiendam). Eandem rationem sequitur Hkr. T. VI. — Raskius, metrum claudicare in versu ultimo (þyrn dröf eyndri) bene observans, conjecit þundr of pro þyrn dröf. Quæ Raskii conjectura egregie confirmatur lectione unius Cod. Fagrskinnæ, qui h. l. habet þyndr of fyndri, ubi of fyndri ex pronuntiatione Norvegica ex off yndri ortum est, prorsus eodem sensu atque apud Raskium, et iisdem verbis, licet diversis formis; nam þyndr est id. qu. þundr (y = u), yndr id. qu. undr, öndr, eyndr (y = u = ö = ey). Sic coherens h. l. þrymu þorn-þyndr (þundr) bellator, a þryma pugna, þrymu þorn sentis pugna, gladius, þrymu þorn-þyndr deus gladii, præliator. Cetera hujus loci vide sub gráð.

ÞYRNA (-i, -da, -t), aculeare, aculeatum reddere (þorn): þyrna jörð oddum hrönadra terram cuspidibus hastarum aculeare, exaspere, i. e. regnum armata manu circumdare defendere, SE. I 696, 2.

ÞYRNIR, m., sentis, vepres (þorn): járn fluga þykt, sem þ., veprium instar, F. VI 84, 1. — b) dumetum, vepretum, FR. I 299, 3. — c) metaph., þ. hjarna, síða capitis, coma, SE. II 504; hrjóst sárnat af synda þyrnum pectus, sentibus peccati sanciatum Gd. 1. — d) in compositis: eikþýrnir, hagþýrnir, háðýrnir.

PYRNKRÚNA, *f.*, *corona spinea (Christi)*, *Krossk.* (þorn, krúna = kórúna *corona*).

PYRRI, *et cum neg.* þyrřit, 3. s. *impf. conj. act. verbi þverra*.

PYRSKLÍNGR, *m.*, *gadus minimus, dimin.* a þorskr, *SE. I 579, 3; II 480* (þysklíng, a þoskr, *II 623; II 564 non cernitur nisi þ . . . klínggr*).

PYRSTA (-ir, -i), *sitire, impers. cum acc. subjecti*: þik tekr þyrsta sitire incipis, *Nj. 30, 1*; mik þyrstir sitio (þorsti).

PYRSTR, *adj.*, *sitiens* (þorsti), *Vafþr. 8*; *vide þurstr*.

PYSHÖLI, *f.*, *aula strepitu plena, tumultuosa* (þyss, höll), *Ghe. 31*.

PYSJA (þyss, þusta, þust), *ruere, cum impetu ferri*. *Infin. þysja non occurrit, hunc tamen supponit Raskius in Anvisn. t. Isl. p. 144. Occurrit þyss, 3. s. præ. ind. in prosa, SE. II 58, nú þyss sjá flokk fram á leikvöllinn jam hoc agmen in spatium proruit; et þustu, 3. pl. impf. ind., ÓH. 258, 1, álms ærir þusto ofan milites raptim descenderunt; sed þursti, 3. s. impf. ind., in prosa F. VI 157, unde forma þysja ex þyrja variata videtur. Hodie in sermone quotidiano, præter impf. þusti, usurpatur forma þusa (-aði) et þusast (-aðist), eodem sensu.*

PYSS, *m.*, *strepitus* (þysja): þ. manna fremitus turbæ, *SE. II 46*; kominn er þyss i þessa þjóð, *GS. str. 4*, *vide þuss*; skjarr er hann við þys þenna abhorret ab hoc strepitu (*marino*), *Korm. 19, 4. — 2) tredecim*

viri, SE. I 532. 559, 4; II 346. 465. 475. 548. 558. 610 (II 618 þys).

PYTR, *m.*, *sonus, stridor* (þjóta), *SE. I 544; II 468. 551. 613; de susurro circumactæ molæ, SE. I 378, 3, vide þylja 3.*

PYÐ, *f.*, *lorica, SE. I 573, 2; II 622.*

PYÐA, *f.*, *inclinatio, affectus*; ástar þ. affectus amoris, *Gd. 74. Pros., draga þýða til e-s animum applicare, inclinare ad aliquem, Sks. p. 358.*

PÝÐA (-ði, -dda, -dt), *interpretari*: þýða þeir, at öllu eyði auðmiðlandi fólki anaudu, sic interpretantur, quasi largitor divitiarum omnia in egenos profundat, *Gdþ. 16. — 2) pass., þýðaz* (-ðiz, -ddiz, -ðz), *animum ad aliquid, aliquem applicare, inclinare, cum acc. rei; de amore femine, kona þýðia klædda karlinn virum bene vestitum amavit, SE. II 206, 2; de viro, FR. II 318, 2; þýðaz konu annars, Has. 48; in prosa, Isl. I 246, ubi v. l. elskaði, amavit; þýðaz trú religioni adhærere, Lv. 51; þýðaz þörf sína cupiditati suæ indulgere, SE. II 202, 2; nauðr er þegnum þýðaz þann veg, necesse est, homines id insigne miraculum agnoscant, Lv. 15.*

PÝÐR, *adj.*, *mollis, mitis, clemens, comis, affabilis*: þ. drengur, ástvinur, konungur, *SE. I 444, 2; Gd. 3; ÓH. 192, 2; de femina, Nj. 45; de Maria, Gd. 74; de Christo, Mk. 14; þýð vist commoda mansio, Gd. 44; þýðr af þörf e-s commodis alicujus libenter inseruiens, ÓH. 92, 19. In composs.: alþýðr, sóknþýðr.*

CORRIGENDA.

- Pag. 1 a³³: peima, lege þeima; 1 b¹¹: II l. 11.
 — 2 b²²: leti-a, l. leti-a.
 — 6 Ágöti⁷: tb., l. Jd.
 — 8 ALDRPELL, l. ALDRSPELL.
 — 13 ÁMATLIGR³: athletu, l. athleta.
 AMSVARTNIR²: fuis, l. fuit.
 AN³: accupationes, l. occupationes.
 Ibid.¹⁰: restissimum, l. rectissimum.
 — 15 ANDARVANI²: xepers, l. expers; set,
 l. sed.
 ANDYAKA²: παρέλαει, l. παρέλαει. Ibid.⁶:
 ranad l. randa.
 ANDYANA¹: παρέλαων, l. παρέλαων.
 — 16 ÁNGR²: Am., l. Am.; Ibid.⁹: ali
 cui, l. alicui.
 ÁNGRLESTR²: violatus, l. violatus.
 — 28 ATTI³: petculus, l. petulcus.
 — 41 BAÐLJÓS, l. BAÐLJÖS.
 — 42 BEINA²: grönu, l. trönu.
 — 46 BENFASTI²: hjarra, l. hjarna.
 — 47 BENRÆGR, l. BENSEGR.
 — 48 BERA¹⁴: prætus l. præditus; 6)¹⁰: in-
 tecellere, l. antecellere.
 — 49 BERGIR³: sanguinus, l. sanguinis.
 — 52 a⁹: conualescent, l. conualescat.
 — 53 BIFR¹: cupiditas, l. cupiditas.
 — 57 BJARGIGAK¹: dupluci, l. duplici.
 — 59 BJÚGNEFJADADR, l. BJÚGNEFJADR.
 — 63 BLIKMEIBANDI¹: destrubuens, l. distri-
 buens.
 — 64 BLÍÐSKÁL²: samnum, l. scamnum.
 — 65 BLÓÐISS⁹: tempastas, l. tempestas.
 — 67 BÚL⁴⁷: avadunt, l. evadunt.
 BÖLLR¹: pl., l. pila.
 — 69 BORB 2)¹⁰: bölkk, l. blökk.
 — 70 BÖST¹: valbüst, l. valbüst.
 — 74 BAÁMERKI, l. BRÁMERKI.
 BRADMÓT, l. BRANDMÓT.
 BRANDJÖRÐR, l. BRANDNJÖRÐR.
 — 78 BRENNNA 2)¹⁰: HÓ, l. ÓH.
 — 79 BRENNUM²: adisidenti, l. adsidenti.
 BRESTA¹: disrupti, l. disruptæ. Ib.⁹:
 diffrunguntur, l. diffringuntur.
 — 80 BRÍKSIÐADR, l. BRÍKSIÐADR.
 — 81 ¹⁰ RRIMI, l. BRIMI.
 BRIMILL⁴: fetida, l. fetida.
 — 82 BRÍSING¹: F., l. f.
 BRJÓSTADR, l. BRJÓSTADR.
 BRJÓTA³: sepementum, l. sepimentum.
 — 83 BRODDR 2)¹⁰: splendidissime, l. splen-
 didissime.
 BROKR, l. BROKR.
 — 83 b¹: appellatio, l. appellatio. et mox²:
 vocatur, l. vocatur.
 — 84 BRÚA, l. BRÚA.
 BRÚK¹: occurit, l. occurrit.
 BRÚNN (nomen Odinis)²: superclius,
 l. superclius.
- Pag. 86 BRYNÞING, in fine: proscere, l. poscere.
 — 88 BURT²: bott, l. brott.
 — 89 BÚÐ⁹: homimum, l. hominum. Ib.¹⁸:
 nocturua, l. nocturna.
 BUDLI²: stöð, l. slöð.
 BYGB⁹: habitaculum, l. habitaculum.
 Ib.¹⁴: abscindit, l. abscindit.
 — 91 BYRSKID³: siðr, l. viðr.
 — 93 BYRDADR¹: iustructus, l. instructus.
 — 93 DAGKEID, l. DAGSKEID.
 DAGVERK²: dagverkis, l. dagverkis.
 — 96 DÁBLISTANDI¹¹: iuculcans, l. iucul-
 cans.
 — 96 DÁDMÁTTUGR⁴: omnipotentis, l. om-
 nipotentis.
 — 97 DÁBSTÉTT¹: eximius, l. eximius.
 — 100 DÍÐ³: cæcilegæ, l. cæsilegæ.
 — 102 DÖLGMINNIGR²: billicosus, l. bellicosus.
 — 105 DRAUMR⁷: Hundl. l. Hyndl.
 — 106 DRENGSPELL⁹: strenum, l. strenuum.
 DREPA 2)¹¹: si, l. se.
 — 107 DREYMA¹²: somno, l. somno.
 — 109 DRÓS¹¹: Adstridæ, l. Astridæ.
 — 110 DRÝGJA¹⁴: agitare, l. agitare.
 b²²: quator, l. quatuor.
 — 111 DUGA ε)⁹: ante trúr adde: cf.
 DUL 4)⁸: de, l. dul.
 et mox⁶: dul, l. de.
 — 113 DYALNIR⁶: Cæcilega, l. Cæsilega.
 — 119 EFLA, l. EFLA.
 — 120 EGGJA 2)⁶: eggjum, l. eggjumz.
 — 123 a¹¹: s. l. e.
 — 126 EINRÁÐINN¹: annimo, l. animo.
 — 128 FITRÞISKR, l. EITRÞISKR.
 — 134 ELSKOGI²: mannat, l. manna.
 — 136 ENDISKEIÐ³: terarum, l. terrarum.
 — 138 ER (pro þér)⁸: andvístis, l. audi-
 vístis.
 — 152 a⁵: redimere, l. redimere.
 — 158 FARVEGR⁹: fálu, l. hálu.
 — 186 FLUG²: vettiflug, l. veltiflug.
 — 204 FRIBRÖÐ²: pacis, studiosus, l. pa-
 cis studiosus.
 — 212 b⁴: intercaleres, l. intercalares.
 — 213 a²: tutelari, l. tutelari.
 — 216 FYRNA¹: miro, l. mire.
 — 369 HNYJA, l. HNÝJA et mox hnúða.
 — 397 HRINGREIÐR, forte = hringgreiðr.
 — 498 b⁷: kynjum; idem vocabulum s. v.
 láng, p. 494 legitur kuinigum.
 — 593 MÖUGR, l. MÖUGR.
 — 622 ÖLVÆRR⁹: Holm., l. Hol. (= Holana).
 — 623 ÖN²: ons, l. ono.
 — 624 ÖNDRÁLKR: de s, l. deus.
 ÖNN²: Fg., l. Eg.
 — 638 PELLICANUS⁸: vísabók, l. Vísabók.
 — 640 RABÍÐAR²: vega, l. vega.
 — 645 RAUNFRANLA²: rauu, l. rauu.

- Pag. 664 RISNA¹¹: bræðum, *l.* bræðrum.
 — 737 SKÖYTA⁷: árarškanti, *l.* árarškauti.
 — 751 SMUGALL⁵: smngligr, *l.* smugligr.
 — 781 STÓRLÁTR⁴: búl, *l.* búi.
 — 845 VALIR³: *Rhotomagensis*, *l.* *Rotho-*
magensis.
 — 865 VENDR⁷: skýrði, *l.* stýrði; *et mox*⁹:
simum, *l.* *sinum*.
 — 868 VERK¹⁰: forvek, *l.* forverk.
 — 872 VÆTKI¹⁶: vækti, *l.* vætki.
 — 873 VFTT, *l.* VETT.
 — 879 VILD²: vildarmeun, *l.* vildarmenn.
 — 880 b⁴: bafa, *l.* hafa.
- Pag. 883 VINGNIR¹³: *cognomen*, *l.* *cognomen*,
et mox antea: accurata, l. accurate.
 — 897 VÖRR¹⁵: ei, *l.* af, *vide Saga Díd-*
riks konungs af Bern. ed. Unger.
Christiania 1853. 8. p. 313².
 — 898 VÖSUNDR⁵: *criptum*, *l.* *scriptum*.
 — 899 YFIRBÁTR⁴: eptibátr, *l.* eptirbátr.
 YGGLIGR²: yggligg, *l.* ygglig, *et*
mox: periculosi, l. periculosi.
 — 911 ÞJAZI²: *Jdii*, *l.* *Idii*.
 — 915 ÞORINN⁴: veþorrinn, *l.* veþorinn.
 — 924 ÞRUMA²²: móði, *l.* móði.
 — 927 ÞÚNGRA³: *ommissus*, *l.* *omissus*.

LISTE DES OUVRAGES PUBLIÉS PAR LA
SOCIÉTÉ ROYALE DES ANTIQUAIRES DU NORD.

- FORNMANNA SÖGUR** ou **SAGAS HISTORIQUES** *sur les événements passés en NORVÈGE, en SUÈDE et en DANEMARK, éditées dans l'ancien texte (dans la langue islandaise, dite anciennement dönsk tunga ou norrœna, la langue danoise ou nordique)*; ouvrage complet en 12 volumes avec 7 fac-simile. 1825—1837.
- SCRIPTA HISTORICA ISLANDORUM** DE REBUS GESTIS VETERUM BOREALIIUM, latine reddita et apparatu critico instructa, opera et studio Sveinbiörnís Egilssonii; *les mêmes sagas traduites en latin*, vol. I—XII, complet. 1828—1846.
- OLDNORDISKE SAGAER**, *les mêmes sagas traduites en danois*, ouvrage complet en 12 vol. 1826—1837.
- FORNALDAR SÖGURNORÐRLANDA** ou **SAGAS MYTHICO-HISTORIQUES** *des événements du Nord antérieurs à l'occupation de l'Islande au 9me siècle, éditées dans la langue originale* par C. C. Rafn, ouvrage complet en 3 vol. avec 1 fac-simile. 1829—1830.
- NORDISKE FORTIDS-SAGAER**, *les mêmes sagas traduites en danois* par C. C. Rafn, ouvrage complet en 3 volumes. 1829—1830.
- KRÁKUMÁL** SIVE EPICIDIUM RAGNARIS LODBROCI, REGIS DANIÆ, *édité dans la langue originale avec traductions en danois, en latin et en français* par C. C. Rafn, accompagné de l'air du chant et d'un fac-simile. 1826.
- FÆREYÍNGA SAGA** ou **HISTOIRE DES HABITANTS DES ILES DE FÆREYJAR**, *éditée dans l'ancienne langue originale avec une traduction féroënnne et une autre en danois* par C. C. Rafn, accompagnée de la carte des îles et d'un fac-simile. 1832.
- ÍSLENDÍNGA SÖGUR** ou **SAGAS HISTORIQUES** *des événements passés en ISLANDE, éditées dans le texte original*, vol. I avec la carte de l'ancienne Islande, comprenant l'espace de temps depuis l'an 934 jusqu'à l'an 1000, et 4 fac-simile; vol. II avec 6 facs. 1843—1847.
- HISTORISKE FORTÆLLINGER** OM ISLÆNDERNES FÆRD HJEMME OG UDE, *ou Récits historiques des exploits des Islandais chez eux et*

à l'étranger, en traduction danoise par N. M. Petersen, vol. I—IV. 1839—1844.

GRÖNLANDS HISTORISKE MINDESMÆRKER, ou MONUMENTS HISTORIQUES DU GROENLAND, *édités dans l'ancienne langue originale avec une traduction danoise, des introductions et des notes*; ouvrage complet en 3 vol. avec 12 planches. 1838—1845.

ANTIQUITATES AMERICANÆ SIVE SCRIPTORES SEPTENTRIONALES RERUM ANTE-COLUMBIANARUM IN AMERICA; ANTIQUITÉS AMÉRICAINES d'après les monuments historiques des Islandais et des anciens Scandinaves, studio et opera Caroli Christiani Rafn, avec 18 planches, impérial-in-4to. 1837—1845.

ANTIQUITÉS RUSSES D'APRÈS LES MONUMENTS HISTORIQUES DES ISLANDAIS ET DES ANCIENS SCANDINAVES, *éditées d'après la rédaction de C. C. Rafn*, tome I—II, avec 23 planches, impérial-in-4to. 1850—1852.

ANTIQUITÉS DE L'ORIENT, MONUMENTS RUNOGRAPHIQUES, interprétés par C. C. Rafn; la première des deux livraisons, contenant l'„INSCRIPTION RUNIQUE DU PIRÉE” avec un choix d'inscriptions runiques trouvées dans les pays scandinaves. 1856.

LEXICON PŒTICUM ANTIQUÆ LINGUÆ SEPTENTRIONALIS, conscripsit Sveinbjörn Egilsson. MDCCCLX.

ATLAS DE L'ARCHÉOLOGIE DU NORD REPRÉSENTANT DES ÉCHANTILLONS DE L'ÂGE DE BRONZE ET DE L'ÂGE DE FER, contenant 22 planches impérial-in 4to. MDCCCLVII.

TIDSSKRIFT FOR NORDISK OLDKYNDIGHED, complet en 2 volumes avec 1 planche. 1826—1829.

NORDISK TIDSSKRIFT FOR OLDKYNDIGHED complet en 3 volumes avec 9 planches. 1832—1836.

ANNALER FOR NORDISK OLDKYNDIGHED OG HISTORIE, ANNALES DE L'ARCHÉOLOGIE ET DE L'HISTOIRE DU NORD, 1836—1845, 5 volumes avec 49 planches; 1846—1857, 12 volumes avec 47 planches.

ANTIQUARISK TIDSSKRIFT, REVUE ARCHÉOLOGIQUE ET BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ, 1843—1845, 1846—1848, 1849—1851, 1852—1854, 1855—1857, 5 volumes avec 14 planches.

MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ ROYALE DES ANTIQUAIRES DU NORD, 1836—1839, 1840—1844, 1845—1849, 3 volumes avec 34 planches.

VESTIGES D'ASSERBO ET DE SÖBORG découverts par Sa Majesté FRÉDÉRIC VII, ROI DE DANEMARK, livraison extraordinaire des Mémoires des Antiquaires du Nord avec 4 planches. MDCCCLV.

